

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

قرآن مجید

ترجمہ و تفسیر بلوچی

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سربازی رَحْمَةُ اللَّهِ عَلَيْهِ
حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی حَفِظَ اللَّهُ تَعَالَى

شکے کنوے

الجمعیۃ المركزية للدعوة الاسلامیة

پنجگور۔ مکران

عمیۃ انصار السنۃ المحمدیۃ

تربت۔ مکران

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ؕ حدیث شریف ؕ تھا ہست انت کہ ہر نیکیوں کا رے کہ گوں بسم اللہ شروع کنگ مہ بیت آکار دُم بریدہ یعنی بے برکت بریت ۔ رحمن و رحیم ہر دو مبالغہ ؕ صیغہ انت کہ چہ رحمت ؕ ک شگ بوتگنت ۔ پیشیاں ترجمہ ؕ مبالغہ معنی ؕ خیال داری کنگ بوتگ ۔ بے رحمن ؕ تہا چہ رحیم ؕ گیشتر مبالغہ معنی ہستیں ۔ ؕ یعنی تمہیں تعریف ہما کہ چاؤ شتر ترنت ، اول چہ آخر ہر چہ کہ بوتگ و ہر چہ کہ بریت ، درست خدا ینگنت و ہما یشا رازیب دینت ، پر چہ کہ ہر نعمت

الفاتحة ۱

۲

سورة

و ہر چہ کہ پیداکنوک و دیوک و بھر کنوک ہما یشا و ت
انت ۔ توری پہ واسطہ بدنت یا بلا واسطہ و اگر چہ خدا ؕ
مخلوقات ؕ یک شتریں چیزے ؕ توصیف کنگ بیت ،
حساب کن کہ خدا ؕ توصیف کنگ بوت پر چاکر اے شتریں
چیزے پیداکنوک خدا و ت انت ۔ ؕ دراہیں مخلوقات
عالم گوشنت ۔ عالم بمعنی مایعلم بے الشئ
یعنی عالم آچیزے کہ زانگ بیت چنانی ؕ دگر چیزے ۔
تمام مخلوقات مصنوع یعنی اڈکتگیں ، و خدا وند عالم صانع
یعنی اڈکنوک انت و مصنوع دلالت کنت پہ ہستی ؕ
صانعیک ؕ پیشیا چہ مخلوق ؕ خالق جاہ یارگ بیت ۔
فقی کئی شئی ؕ لہ آیت
تدل علی انتہ قاجد

ہر گیا ہے کہ از زمین روید
وحدہ لا شریک نہ گوید
درین ویرانہ نتوان یافت
برون از قالب نیکو سرشتی

الذیل الاول

چونکہ تمہیں مخلوقات ؕ عالم گوشنت پیشیا آئی جمع
نیارنت ۔ مگر ماں اے آیت ؕ چہ عالم ؕ ہر ہر جنس (انراں
عالم جن ، عالم انس ، عالم ملائکہ وغیرہ) مراد انت پیشیا جمع
یارگ بوتگ تا کہ عالم ؕ تمہیں افرادانی خدا ؕ مخلوق بوگ
شرفا ہر بیت ۔ ؕ ایشی ؕ خاص کنگ ؕ اولی
سبب ہمیش انت کہ اے روج ؕ زندیں زندیں کار دیا
کانت ۔ چشیں ترسناکیں روج نہ چنانی ؕ پیسر بوتگ
و نہ چنانی ؕ رند بہ بیت ۔ دومی سبب ایشیں کہ بجز خدا ؕ
یاگیں ذات ؕ اے روج ؕ کس ؕ ظاہری و مجازی
حکومت ہم بہر نہ بیت ۔ لَمَنِ الْمُلْكُ الْيَوْمَ لِلّٰهِ
الْوَّاحِدِ الْقَهَّارِ

ؕ یعنی چہ تو بغیر دگر کسے ؕ بندگی نہ کنیں چہ تو بغیر چہ
دگر کس ؕ مدت نہ لوئیں ۔ ؕ ہما کہ پناہیانی سرا خدا ؕ
مہربانی کنگ بوتگ چار فرقہ انت : یعنی نبیین ،
صدیقین ، شہداء و صالحین ۔ چہ المَغْضُوبُ عَلَيْهِمْ ؕ
یہود و چہ وَلَا الضَّالِّينَ ؕ نصاری (عیسائی) مراد انت
ؕ خدا وند تعالی ؕ اے سورہ پہ بندگانی ؕ زبانی ؕ
فرمائینگت یعنی و ہدیکہ مٹے دربار ؕ حاضر بنیت چہ
ماہچہ پیما سوال بہ کن ات ۔ اے سورہ ؕ ختم کنگ ؕ رند

آمین گوشگ سنت انت و اے لفظ ؕ چرند چہ ترن ؕ دن انت ۔ معنائی ایش انت کہ (ہمچہ ہم بہ بات) یعنی نیکیں مردمانی زندگیری و چہ بدیں مردمانی جدائی نصیب بہات
اے سورت ؕ اولی نیم خدا تعالی ؕ ثنا و صفت و دومی نیم پہ بندگاں دعا انت ۔ حدیث شریف ؕ ہست کہ رسول مقبول صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ؕ فرمائینگت کہ قرآن ؕ تہا چہ
درستال گیشتر عظمت یعنی فرنی سورہ فاتحہ ینگنت یعنی دراہیں قرآن مجید ؕ خلاصہ و مفرز انت ۔ چنانچہ ہر حکم کہ قرآن و تہا تفصیل و جدا جدا ہستنت آدرستانی بیان
بہ اجمال و یکجا ہی ادا ہست انت ۔ خدا ؕ پرورش و رودینگ ؕ بیان پہ دراہیں جہان ؕ رحمت ؕ غلبہ و زیادتی ، قیامت ؕ روج ؕ تمہیں مخلوقات ؕ فیصلہ و
انصاف و آئی ؕ خالص بندگی و عبادت و ہر کار و ہر مطلب ؕ چہ آئی ؕ مدد و بوتگ ، محکمیں و نیکیں مردمانی راہ ؕ سوچ دیگ ؕ سوال و چہ گمراہیانی راہ ؕ رد دیگ ؕ
درخواست ۔ اے سورہ بمنزلہ پنج و باقی احکام قرآنی بمنزلہ شلخ انت ۔ پیشیا ایشی ؕ اتم الکتاب یعنی اصل کتاب ہم گوشنت ۔

سورة فاتحہ ماں شریف نازل ہو ایشی تہا ہفت آیت انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کنگ گوں خدا وند ہم ہما کہ بے اندازہ مہربان و زبیریں رحم کنوک ؕ
الْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ الرَّحْمٰنِ
درتیں تعریف اللہ و ینگنت ہما رودینگ دراہیں جہان روق بے اندازہ مہربان
الرَّحِيمِ ۝ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۝ اِيَّاكَ نَعْبُدُ
زیریں رحم کنوک ؕ واحد حساب داد ؕ روج ؕ ؕ تہی و تی ہنگا کنیں
وَ اِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ ۝ اهْدِنَا الصِّرَاطَ
و چہ تو و ت مدت لوئیں ؕ پیشدار مارا راہا
الْمُسْتَقِيْمَ ۝ صِرَاطَ الَّذِينَ اَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ ۝
تہچکیں راہا ہمایانی کہ تو پر ایانی سرا مہربانی ہنگ ؕ
غَيْرِ الْمَغْضُوْبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۝
نہ پراہیانی سرا غضب بوتگ و نہ آہانی کہ گمراہ بوتگنت ؕ

مذیل ۱

بہ اجمال و یکجا ہی ادا ہست انت ۔ خدا ؕ پرورش و رودینگ ؕ بیان پہ دراہیں جہان ؕ رحمت ؕ غلبہ و زیادتی ، قیامت ؕ روج ؕ تمہیں مخلوقات ؕ فیصلہ و
انصاف و آئی ؕ خالص بندگی و عبادت و ہر کار و ہر مطلب ؕ چہ آئی ؕ مدد و بوتگ ، محکمیں و نیکیں مردمانی راہ ؕ سوچ دیگ ؕ سوال و چہ گمراہیانی راہ ؕ رد دیگ ؕ
درخواست ۔ اے سورہ بمنزلہ پنج و باقی احکام قرآنی بمنزلہ شلخ انت ۔ پیشیا ایشی ؕ اتم الکتاب یعنی اصل کتاب ہم گوشنت ۔

و اے حرفاں حروف مقطعات گوشتت۔ یعنی جدا جدا میں حروف۔ اِشانی اصلی معنیا کس سرید نہ بیت۔ بلکیں اے درمیان ع اللہ تعالیٰ و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و راز و نیازی خبرنت کہ اِشانی معنی و ظاہر کنگ، بدگرگ مصلحت گندگ نہ بوتگ۔ چہ پھتیں بزرگاں کہ اِشانی معنی نقل کنگ بوتگ، چنانچہ مقصد مثال دیگر و فہمائنگ اِنت آئی و مطلب اے نہ اِنت کہ خدا تعالیٰ و مراد ہمیشہ و بس۔ و یعنی ایشی و کلام الہی بوگ و در اہیں خبرانی راست بوگ و تہا چ شک و شبہہ نیست۔ بزانکہ کلام کلام و

البقرة ۲

۳

البقرة

شہ ناک و دو صورت اِنت، یکے اے کہ اکلام و تہاوت کلام غلطی و یا خرابی نے بہ بیت، دومی اے کہ اشکنوک فہم و نقص و خرابی نے بہ بیت۔ اولگیں صورت و کلام و محمل شبہہ بیت، دومیگیں صورت و کلام و محمل شبہہ اِنت بلکہ محمل شبہہ حقیقتہ اشکنوک و دومی فہم و ذہن اِنت نوں چنے آیت و اولگیں صورت و شبہہ دور کنگ بوت، (کہ اے کلام بذات و محمل شک و شبہہ اِنت) بدالے اعتراض کہ قرآن مجید و کلام الہی و حق بوگ و سرادراہیں کافراں شک و انکار بہت اِنت، گڈا لا ریب فیہ چہ معنی داریت، و تاوت دور بوت۔ باقی پشت کپت دومی صورت آیتے بار و دیم و اے آیت پیدا ک اِنت : وَاِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِّثْلِهِ

و اے جدا جدا کتاباں خیر قرآن کریم، جواب اِنت ہا سوال و کہ سورہ فافتح و چہ بندگانی طرف و کنگ بوتگ اِنت۔ یعنی اِہدنا الصراط المستقیم و جواب اِنت۔

و یعنی ہا بندگاں کہ چہ و حق خدا تر سنت آیان و راہ پیش داریت، پرچیکہ ہر کسے کہ چہ و حق خدا تر سنت آئی و امور مرضیہ و غیر مرضیہ یعنی فرمانبرداری و نافرمانی و جست بیت و ہر نافرمانی کہ آئی و دل و ترس مان نیست آئی و فرمانبرداری و فکر و نافرمانی و غم نیست۔ ع

کرنیک و بداندیشہ و از کس غم نیست و چیزیکہ چنانی عقل و نظر و چیر اِنت (چپا نہ بہشت، دد زخ و ملائکہ و غیرہ آدرستانی سراپہ اللہ و رسول و خبر دیگر و سبب و یقین کننت و حق زاننت چنیشیا معلوم بوت کہ اے ندیگیں چیزانی منکر چہ ہدایت و بے بہرہ اِنت۔ و نماز و قائم دارگ و مطلب ایش اِنت کہ گوں خیال داری و در اہیں حقوق و شرطان نماز و پ وقت ادا کننت۔ و تمامیں عبادتانی اصل و بن سہ اِنت۔ اول ہا خبرے کہ گوں دل و تعلق داریت، دومی گوں بدن و وسیعی گوں مال و۔ پدا اے آیت و تہا ہر سئیں اصولانی ترتیب و خیال داری کنگ بوتگ۔

و چنے آیت و پیس تر ہا مردمانی بیان اِنت کہ چہ مشرکاں یعنی بت پرستاں ایمانیش قبول کنگ اِنت (یعنی اہل مکہ) و چہ مآ اُنزل الیک و قرآن کریم و چہ مآ اُنزل مِن قَبْلِكَ و تورات و انجیل مراد اِنت۔ چنیشیا معلوم بوت کہ قرآن کریم و چہ زندگہ کتاب و احکام خداوندی ایرارگ نہ بیت، اگر نہ گڈا مآ اُنزل مِن قَبْلِكَ گوشتگ ہم ضروری اِنت مگر اے ڈول و گوشتگ نہ بوت۔ پدا ہر کسے کہ دعویٰ و پیغمبری جدید و انزال احکام خداوندی کننت، مرزا غلام احمد قادیانی و ڈولا آئی و دروغ بندی و باطلی چہ ہمے یکیں آیت و زانگ بیت۔

فل یعنی مؤمنان ہر دو کیس نام گیت گیں فرقہ ماں دنیا، آیان، تجکیں راہ بہر بوت و آسانی آخرت، و تمایں مراد پورہ بوتنت۔ چنیشیا معلوم بوت کہ ہر کے کہ چہ ایمانیک و شریں کردارہ
نعمت و زہر بوت آئی و دنیا و آخرت ہر دو برباد بوتنت۔ اے آیت مؤمنانی حق و گوشتک بوتنت، ہنوں دیم و کافرانی حق و بیان فرمائینیت۔ فل چنے کافراں خاص ہمارا دانت کہ
پنیاں کفر مقرر بوتنت و چہ ایمان و نعمت و بالکل بے نصیب بوتنت (چنانچہ ابوجہل، ابولہب، عتبہ، شیبہ، ولید بن مغیرہ وغیرہ) اگر ناں ظاہر انت کہ باز کافر مسلک بوتنت انگت بیت
فل آسانی دلاں مہر جت یعنی حقین خبر فہمت، گوشانی مہر جت یعنی رشتہ خیر دلگوش ہمارت) و پچاں پردگنت (یعنی تجکیں راہ و نہ گزنت) مطلب ایش انت کہ ایشاں چہ حقین خبر و گوشت دارگ و تکلیف
کننت۔ چہ دل و، گوش و، جسم و کارنگرت۔ چہ وئی بدیں کردارانی شومی و دلش سیاہ ترنگ، چہ خدائی کلام و فائدہ نگرنت۔ حدیث شریف و آنگ کہ وھدے کہ کسے گناہ کننت
گذاہے گناہیگی آئی و دل و سر ایک سیاہیں یکے کپیت پدا اگر چنیشیا رزہ بشوماں بوت، توبہ ای گنت، و ت و چہ گناہ و داشت پدا آئی دل صفای بیت۔ اگر گیشتر گناہ کننت گداہا
ٹیک پچرداں تاکہ آئی و دل و پھک و مان پوشیت۔ اے ہے
رین انت کہ آئی و بیان ماں قرآن و ہست انت کلابل
رآن علی قلوبہم ما کاؤا یکسبون ۵

کافرانی بیان ختم بوت۔ ہنوں منافقانی حال ماں سیزدہ
آیت و توک و بیان کنگ بیت۔

فل یعنی یہ دلش ایمان نیارنگ (حقیقی ایمان ہمیشہ کہ بہ دل
یارگ بہ بیت) بلکیں یہ مسلمانانی ٹکینگ فقط یہ زبان و ایمان
ظاہر کننت۔ بلوچی قوم و توک و ذکر یانی حالت گوں منافقانی
حالت و پورہ مشابہت داریت۔ و یعنی آسانی ٹکی نہ گوں
خدا یا ہلت کننت کہ عالم الغیب انت و نہ گوں مؤمنان کہ خدا
تعالیٰ مؤمنان و بواسطہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دگر دلیل و
علامتاں چہ منافقانی ٹکیاں آیان و ڈا و دنت کہ بلکیں اے
ٹکی و ردے و بدے و نقصان و خرابی آسانی وئی سر اکپیت
لیکن چہ وئی جھٹی و غفلت و خیال نہ کننت و بچارت۔ اگر
خیال کننت و بچارت گدا سر پر بنت کہ چنے ردے و
پدے و مسلمانان و نقصان نرسیت بلکیں اے نقصانانی
دیم رہ گوں ماوت انت و یعنی ایشانی دل و نفاق چہ
دین اسلام و نفرت و گوں مسلمانان دشمنی و حسد، اے مرض
پیسر موجود انت، نون و تر آئی آسانی ایراگ و اسلامی
شان و شوکت و ظاہر بوگ و مسلمانانی ترقی و نصرت۔ اے
دراہیں چیز اش یہ چم و ت دینت، روح یہ روح ایشانی
نادراہی گیشتر لوں بوت۔ فل منافقانی کار خرابی
ایشنت کہ وئی خواہشات نفسانی و تو کا گرفتار انت و
چہ شریعت و اسلام و حکماں بے پرواہ انت۔ کافران
خبرش گوں مسلمانان و مسلمانانی خبرش گوں کافران برباد کننت
کافرانی اعتراضش گوں سست عقیدہ ایں مسلمانان کننت
تاکہ شک و تو کا بکپیت، پدا گوشتش کہ ماسر کاریں مردیں
گوں شما نماز و انیس، خیرات کنیں، مردمان و درمیان و
صلح و گفتگو کنیں۔ و یعنی صلاح و شرکاری حقیقتاً
ہمیشہ کہ حقین دین یہ دگر دراہیں دینانی سر و کیش بہ بیت
وچہ دینانی درستیں غرضان و فائدہ یاں شریعت و حکمانی
خیال داری زیادہ کنگ بہ بیت و دین و بار و کسے و دوستی یا
دشمنی و پرواہ دارگ بہ بیت و منافقان پہ معلومت و
شرکاری و بہانہ و چیزیکہ کنگا بیت در حقیقت آسراسر
فساد و خراب کاری انت۔ مگر اے زانگش نیست۔

فل یعنی ماں وئی دل ایشاں گوشت یاوت ماں و ت و یا گوں
سست عقیدہ ایں مسلمانان کہ چنیشاں ہزارش نہ گنت۔

۵

۶

۷

۸

۹

۱۰

۱۱

۱۲

۱۳

۱۴

۱۵

أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ۝

ہمیشاں یہ راہ کپتنت چہ وئی پروردگار و نیگ و آیان ہمیشہ انت پہ مراد رسولک و
ان الذین کفروا سوءا علیہم و انذرہم امر لم تنذرہم
بیشک ہما کہ کافر بوتنت پر یاں برابر انت کہ تو آیان و تر سینے یا مستر سینے،

لَا يُؤْمِنُونَ ۝ خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ
آیمان نیارنت و نہر جگ خدائے آسانی دلاں و آسانی گوشاں و آسانی

أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ
چتاں پردہ پر انت و وپریاں زندیں عذاب انت و چہ مردمان لھتے چنیں انت

مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَهُمْ بِمُؤْمِنِينَ ۝
کہ گوشتنت مایمان آرتگ یہ خدائے وپہ قیامت و روح و نہ انت آیان ایمان آروک و

يُخَدِّعُونَ اللَّهَ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَكَايِدُ عُنُوزٍ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ وَمَا
رہیں انت خدائے و ایمان آروکان و و در حقیقت نہ رہیں انت مگر وئی جبرنداں و اے

يَشْعُرُونَ ۝ فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ
خبر و فہمت و ماں آسانی دلاں نادراہی انت پدا گیشتر کہ خدائے آسانی اے نادراہی و پریاں ہستیں

عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ كَانُوا يَكْذِبُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا
تورینوکیں عذاب، یہ ہے سبب و کہ دروغش بستگت۔ و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ کار خرابی مکرنت

فِي الْأَرْضِ قَالُوا إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ۝ أَلَا إِنَّهُمْ
ماں زمین و گدا گوشنت کہ شرکاریں مردم ماوتیں و براں کہ کار خرابیں مراد

الْمُفْسِدُونَ وَلَكِنْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ آمِنُوا
و ت انت، بے نہ فہمت و و ہر یکہ گوشگ بیت گوں آیان کہ ایمان بیار

كَمَا آمَنَ النَّاسُ قَالُوا أَنْوُْمِنُ كَمَا آمَنَ السُّفَهَاءُ ۝ أَلَا إِنَّهُمْ
ہنچو کہ ایمان آرتگ ایدر مردمان گوشنت کہ ہیں با ایمان بیاریں ہنچو کہ ایمان آرتگ یوقوفان و براں کہ یوقوف

مَنْزِل ۱

۱

۲

دنائے زماں کسے، کہ مکار بُود ۛ بدعہد و دروغ گوی طرار بود ۛ پس یاقین ز سادہ لوحان ہستیم ۛ ہشیار کسے بود، کہ عیار بُود۔ یعنی بیوقوف در حقیقت منافقان اتنت
ۛ یہ دنیا غرضانِ آخرت ہرچ پروا نہاشت، فانی ۛ زورگ و باقی ۛ الگ چقدر بے عقلی ۛ، وچہ مخلوق ۛ ترسگ کہ چنایاں مردے درشت بیت وچہ علام الغیوب ۛ نہ ترسگ
ۛ چنایاں ہیم ۛ مرد موعلاج نہ بیت، چہ قدر نادانی ۛ واصلح و شرکاری چہ کجا کہ احکم الحاکمین وائی ۛ رسول و نیکیں بند گانی محافلت و نافرمانی و نارضائی کنگ بیت ۛ مگر

۳ یعنی یہ کفر و اعتقادگی ما بالکل گون شائیں، چہ شامارا
 ہچ پیمادائی نیست اِس یعنی ظاہری ہمراہ داری کہ ما
 گون مسلماناں کنیں، چیشیا مفہمت کہ حقیقہ ہین (ہم) ما
 گون مسلماناں موافقیں، بلکیں ما آیاناں ء کلاگ گرگ و
 آیانی بے وقوفی ء یہ درستانی سر اٹا ہر کنیں کہ باوجودیکہ
 مئے کردار چہ مئے گفتار ء مخالف انت مگر آچہ وتی بیوقوفی
 فقط یہ مئے زبان ء خبراں مارا مسلمان فہمت پہ مئے مال و
 اولادانی سرادست دراجی نہ کننت و غنیت ء مال ء مارا اثر دیا
 کننت، و آیانی رازی خبران ء پہچ گیریں، مگر آیاناں گنت
 مئے ملکیاں گرت نہ کننت۔

[illegible]

وہ یعنی خداوند تعالیٰ آیانی مہارے سرور درج گت، عمرو مالی دانت تاناکہ آیاں ماں وتی سکرشی وغروناکی ورتوک، پیر کنان گت، پماحدے رستنت کہ وتی انجام کارشس هچ خیال نہ گت، پداگل انتت کہ مامسلمان رد دالگنت، چانکرش نرانت کہ موات رد کیت گیس۔

لوگ مستلک، بانگ شہیگ نہ آنت

۴ دنیاوی۔ ہتھوگ منافقانی دل و مناسب و دو مثال بیان فرمائیں۔ ۵ یعنی منافقانی مثال ہے ڈول انت کہ کسے ماں تہار ماہیں شپ و ماں تہار روکی و آس روک بکنت ماں جنگل و پہ راہ و گندگ و وقتیکہ آس روک بوت و راہ گندگ بوت گڑا خدای تعالیٰ و ہما آس گشت و ہما مردم کہ ماں تہار ماہیں شپ و تہار روکی و ماں ہما جنگل و حیران منت و ہج ہم نہ گندیت، برابر سچ و لا منافقان چہ مسلمانانی ترس و کلمہ شہادت و روشنی و فائدہ گرگ و لگنت مگر سر دست کنگیں فائدہ و (مثل حفظ جان و مال) گنت گش کہ نور کلمہ شہادت و منافع دنیاوی درست یکپارگی نیست و نابود بوتنت، پہ مرگ و شرط و ماں دردناکین عذاب و گرفتار بوتنت۔ ۶ لھتے کر انت کہ حقیق خبر و نیشکنت گنگ انت کہ حقیق خبر و نیشکنت، کورنت کہ وتی فائدہ و نقصان و نہ گند انت۔ نوں ہما کسے کہ کر ہم بیت، گنگ ہم بہ بیت، کور ہم بہ بیت، آچہ پیمہ پہ راہ و کیت۔ اگر نہا کور بہ بیت ہر چہ بیت یکے و توارے جنت یا یکے و خبر و ہشکنت نوں چنے و اجکاراں ہج امید نیست کہ مگر ہی و بکنت و حق و نیک و بیاینت۔ ۷ دومی مثال اے منافقانی ہما مردمانی مثال انت کہ آیانی سراچہ آسمان و ہور یہ ترندی گوار گایت و رخام و شیرا و دنگ پنا یانی سرا و ہر ہمیں تہاری پہ اشال بیت،

5

二

هُمُ السُّفَهَاءُ وَلَكِنْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذْ الْقَوَالِيدِ أَنْ يَقُولُوا

ہمایاں و تانت بے زانت (وقی بیوقوفیا) طو و دیکر دپ کینت گور مسلماناں گر گوشت
 امنا و اذاکو الی شیطینہم قالوا اننا معکم انما نحن

که ایما آرتک و بریکه تنهای بنت گون و قی کان شیاں و پداوشتن کر ماگون شمایں و بیشک ما
 مُسْتَهْزِئُونَ ﴿۱۳﴾ اَللّٰهُ یَسْتَهْزِئُ بِهِمْ وَیُکَذِّبُهُمْ فِی طُعْيَانِهِمْ

کلاگ گریں (مسلمانان) کی خدا کلاگ گرگ و سزا یافتہ آیان و دراج کش کش کننت مان غور ناک و تیک
 ۱۵) اُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرُوا الضَّلٰلَةَ بِالْهُدٰی فَبَارِكَتْ

در ایکہ سرگردان انتہا اِشاں ہوا انت کہ گیتگ اِشر گمراہی بدل تجھیں راہیگ - رندا سوت نکلت
تِجَارَتُہُمْ وَمَا کَانُوا مُہْتَدِیْنَ ﴿۱۶﴾ مَثَلُہُمْ کَمَثَلِ الذِّی اسْتَوْقَدَ

نَارًا فَلَمَّا أَضَاءَتْ مَا حَوْلَهُ ذَهَبَ اللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ

فِي ظِلِّهِ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٤﴾ صُمُّ بَكْمٌ عُمَى فَمَنْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٥﴾

وَأَكْصَبَ مِّنَ السَّمَاءِ فِيهِ ظُلُمٌ وَّرَعْدٌ وَبُرْقٌ يَمْجَعُونَ

صَابِعُهُمْ فِيْ اِذَا نِهِمْ مِّنَ الصَّوَاعِقِ حَذَرَ الْمَوْتِ وَاللّٰهُ

مَحِيطٌ بِالْكَافِرِينَ ﴿١٩﴾ يَكَادُ الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ كُلَّمَا

اَضَاءَ لَهُمْ مَشْوَافِيهِ ۖ وَاِذَا اَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا وَلَوْ شَاءَ اللّٰهُ

مَنْزِل ۱

(مثلاً جبرائیل علیہ السلام چک و سیاہ تہار بہ بنت و مہور و ترمپاں ہم تیرا ایر داتگ و شب ہم تہار ماہ انت) وگوں سکیں تھاری و گروک جنگ وائی و کترھلگ کتریک ہم منچ ہولناک انت کہ آیاں ہر مرگ و ترس و ماں گوشاں وئی لنکناں جاہ دینت تاکہ چنے کتریک و کترھکاں دل ترک مہرنت، ساہ اش درمہر ایت۔ ہم پیمانہ فق انت تالین و تہریدات شرعیہ و اشکنت و وئی و رسوائی و گزندت، چانگو اغراض و مصالح دنیاوی و ہم خیال کنت۔ ماں عجیب کشمش و پریشانی و گرفتارنت و چہ وئی بے ہودہیں جلد و مکاریاں در دست و رستگاری و شوہار و انت، مگر خدا و قدرت و زورائی و چہ ہر طرف و کافراں ماں دور و گینگ انت و چنانی و گرفت و عذاب و ہج ہم و وئی و چنانیت کت کنت۔ (۱۲) (ہم صفحہ و فائد) و مطلب ہم کہ منافقاں وئی مگر ائی تہا ریں خیالاتانی توک و سرگردان و گرفتارنت لیکن و فقی کہ نور اسلام و غلبہ محکمیں معجزانی ظاہر ہوگ و گزندت شرعی تاکیداں و ہم و پاتریاں اشکنت گداکس سار کنت بظاہر تحکیم راہ و نیک و راہدگ گرت و وقتیکہ دنیاوی تکلیف و دل سیاہی گندگ و کیت پداہٹ کنت چنانچہ تہار ماہی و مہور و ایر دیک و وقت و گروک و عبت راہدگ گیتنت گدا پادش داشتنت مگر چو نکہ خداوند عالم ہر چیز و سہی دار انت و چنانی قدرت و چہ چیز و نروت گدا انوں چہ اے و وئیں مکر و حیلہ یاں چہ کار شر بوت کنت۔ (فائدہ) سورت و اول و بکرے داں ادا سے قسم و مردمانی بیانی کت اول و مومنانی پدا کافرائی (ہمایاں کہ دل اشس مہر لگتگ کہ ہج ایمان نیارنت) سو می منافقانی (ہما کہ گندگ و مسلمان انت مگر دل اش کافر انت)

لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَارِهِمْ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝
 گدا بارت البت آیانی گوشاں و آیانی چتاں بے شک اللہ تعالیٰ ہر چیز و قادر انت و
 يَا أَيُّهَا النَّاسُ اعْبُدُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ
 او مردماں! بندگی کنجن ات وئی پروردگار و ہما کہ پیدائی کنگ شمار و ہمایاں و کہ پیسر چہ شاہوتنگ انت
 لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْأَرْضَ فِرَاشًا وَالسَّمَاءَ
 تاکہ شمار ہنیزگار بہت ہماں کہ کتی پریشما زمین چیر گج و آسمان
 بِنَاءً وَأَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَخْرَجَ بِهِ مِنَ الثَّمَرَاتِ رِزْقًا لَكُمْ
 بانے و ایری گہت (وئی دات) چہ آسمان و آب پدا کشتی چہ آئی و ہر قسمیں نیگ (میوہ) پر شے و رگ و
 فَلَا تَجْعَلُوا لِلَّهِ أَنْدَادًا أَوْ أَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَإِنْ كُنْتُمْ فِي رَيْبٍ
 گدا انوں مکن ات ہہ خدا یا شریک و چانگو شماران ات و اگر شمار شگ و توک و ات
 مِمَّا نَزَّلْنَا عَلَى عَبْدِنَا فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ وَادْعُوا شُهَدَاءَكُمْ
 چہ ہما کلامے کہ ما ایر آرتگ و وئی بندہ و سرگدا ابیارات شمیک سورے ہماں ہمیں و بلوط ات وئی مددگاراں
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا وَلَنْ تَفْعَلُوا
 بغیر چہ اللہ و اگر شمار است گوشاں ات و پدا اگر شمار چوش نہ کت و ہجرت نہ کن ات
 فَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ۝
 گدا ارد دیت و تارا چہ ہما آس و کہ آئی و شجگ و چیز مردم و و وک انت تیار کنگ بوتگ پہ کافراں و
 وَبَشِّرِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ
 و ش خبری بدے ہمایاں و کہ ایمان ش آرتگ و نیکیں کارش کنگ و رایاں باغ انت کہ رنیت چہ
 تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ كُلًّا رِزْقًا مِنْ لَدُنْهِ يَرَوْنَ فِيهَا رِزْقًا قَالُوا هَذَا الَّذِي
 آیانی چیرا جو ہر بریکہ واریگ بنت چہ باغانی نیگیاں و رگے گدا گوشنت اے ہمانیت کہ
 رِزْقًا مِمَّنْ قَبْلُ وَأَتُوبُ عَلَيْهِمْ فِئًا وَلَهُمْ فِيهَا زَوَاجٌ مُطَهَّرَةٌ ۝
 واریگ بوتگیں ما چہ اشیا پیسر و دیک بیت آیان و نیک ہمنگیں و پرایاں اودا جن انت پاکیں

۲
۶

چنانچہ تہار ماہی و مہور و ایر دیک و وقت و گروک و عبت راہدگ گیتنت گدا پادش داشتنت مگر چو نکہ خداوند عالم ہر چیز و سہی دار انت و چنانی قدرت و چہ چیز و نروت گدا انوں چہ اے و وئیں مکر و حیلہ یاں چہ کار شر بوت کنت۔ (فائدہ) سورت و اول و بکرے داں ادا سے قسم و مردمانی بیانی کت اول و مومنانی پدا کافرائی (ہمایاں کہ دل اشس مہر لگتگ کہ ہج ایمان نیارنت) سو می منافقانی (ہما کہ گندگ و مسلمان انت مگر دل اش کافر انت) و ہتوگ تماہیں بندگان مومن بہ بنت یا کافراں منافق دیم گور (خطاب) کنت و توحید باری تعالیٰ سوچ دیک بیت کہ ایمان و بچ و اصل الاصول انت۔ خلاصہ و مطلب ہمیش کہ اللہ تعالیٰ و شمارا و چہ شاپیش گیناں درستان و پیداکنگ انت و شے ضروریات و فائدہ و چیزانی ہم تیار و آمادگ کت کنت، پدا آیاتی بے و دگرے و وئی معبود و حاجت و رواقرار بدے کہ نہ فائدہ دات کنت و نہ ضرر رسبت کنت، چہ قدر نادانی و پهلوالی انت۔ چانگو شماوت ہم زان ات کہ آئی و ہم و ہج کس بوت نہ کنت سوری علیہ الرحمۃ چون و شس گوشتگ و تودر خلق مبینی ہر وقت لاجرم بے نصیب ازین بابی کے دعائے تو مستجاب شود کہ بیک روی در دو محرابی و اے خبر پیسر و گوشت کہ اے کلام پاک و توکا شبہ ہوگ و سبب یا اے بوت کنت کہ اے کلام و کلام غلطی بے بیت و اے قسم و شبہ و دور کنگ و لاریب فیہ فرمائینت و شبہی دورکت یا اے صورت بوت کنت کیلے و دل و چہ وئی کنت ذہنی و با دشمنی و سبب و شبہ پیداک بہ بیت، چونکہ اے صورت ممکن بلکیں موجودات نون ایشی و دور کنگ و بہتر و آسان تریں صورتے بیان فرمائینت کہ اگر شمارا اے کلام و انسانی کلام ہوگ و خیال ہست انت گدا شمار ہم یک صورتے ہمید و لیں فصیح و بلیغ سے آیت و اندازہ و اذکن ات و سچا ریت۔ و اگر شمارا باوجود فصاحت و بلاغت چہ یک گوئیں سورے و مقابلہ و ہم عاجزات گدا انوں بزانت کہ اے کلام پاک خدا و پاک و کلام انت و گدا انسانی کلام نہ انت۔ ماں اے آیت و حضور صلی اللہ علیہ وسلم و نبوت ہم مدلل طور ثابت کنگ بوت۔ وک یعنی اگر شمارا وئی اے دعویٰ و توکا چہ حق ات کہ اے بندہ وئی کلام ایت گدا شمارا چہ وئی دراہیں قابل و شاعر و بلغا و فصحا ہر چہ کہ ہست انت بغیر چہ خدا، چہ درستان بدت بکرات و یک گوئیں سورے ہمیں اذکن ات و بیارات۔ یا اے مطلب انت کہ بجز از خداوند کریم شے ہر قدر و معبود کہ ہستنت چہ درستان گوں فریاد و گریہ زاری دعا بلوط ات کہ ماں اے مشکل و کے باز شے مدت و کنت۔ و پدا اگر شمارا یک سورے گوئیں ہم اذکت نہ کت اے یقینی خبرایت کہ آئندہ ہجرا اذکت نہ کن ات گدا ترس ات و تارا رد دیت چہ دوزخ و آس و ہما کہ چہ دراہیں آساں تیر و گرم تر انت و آئی و شجگ و چیز کہ ہما جاک و اودا بسجنت کافراں و ہما وک انت کہ شمارا دت کنگ انت و تارا دیک و صورت ہمیش انت کہ بہ خدا و کلام و ایمان بیارات و ہما آس پہ ہما کافراں مادہ و تیار کنگ کہ قرآن شریف و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و نہ مننت و آیباں در و بخ بند کنت۔ و ہشت و نیگیاں بہ شکل و صورت و گوں دنیا و نیگیاں ہمنگ انت مگر تیم و مزہ ایشانی در میان و زمین و آسمان و فرق انت۔ یا بہشت و نیگیاں و ت موت و ہمنگ انت و مزہ اش جدا جدا انت، گدا و قے نیگے گند انت گوشنت کہ اے قسم ہمانیک انت کہ ماں دنیا و مادارتگ، و قے کہ چشتنتش تمام اش دگہ پیا گزند

مازل

دعویٰ و توکا چہ حق ات کہ اے بندہ وئی کلام ایت گدا شمارا چہ وئی دراہیں قابل و شاعر و بلغا و فصحا ہر چہ کہ ہست انت بغیر چہ خدا، چہ درستان بدت بکرات و یک گوئیں سورے ہمیں اذکن ات و بیارات۔ یا اے مطلب انت کہ بجز از خداوند کریم شے ہر قدر و معبود کہ ہستنت چہ درستان گوں فریاد و گریہ زاری دعا بلوط ات کہ ماں اے مشکل و کے باز شے مدت و کنت۔ و پدا اگر شمارا یک سورے گوئیں ہم اذکت نہ کت اے یقینی خبرایت کہ آئندہ ہجرا اذکت نہ کن ات گدا ترس ات و تارا رد دیت چہ دوزخ و آس و ہما کہ چہ دراہیں آساں تیر و گرم تر انت و آئی و شجگ و چیز کہ ہما جاک و اودا بسجنت کافراں و ہما وک انت کہ شمارا دت کنگ انت و تارا دیک و صورت ہمیش انت کہ بہ خدا و کلام و ایمان بیارات و ہما آس پہ ہما کافراں مادہ و تیار کنگ کہ قرآن شریف و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و نہ مننت و آیباں در و بخ بند کنت۔ و ہشت و نیگیاں بہ شکل و صورت و گوں دنیا و نیگیاں ہمنگ انت مگر تیم و مزہ ایشانی در میان و زمین و آسمان و فرق انت۔ یا بہشت و نیگیاں و ت موت و ہمنگ انت و مزہ اش جدا جدا انت، گدا و قے نیگے گند انت گوشنت کہ اے قسم ہمانیک انت کہ ماں دنیا و مادارتگ، و قے کہ چشتنتش تمام اش دگہ پیا گزند

فل بہشتی جن جن ہر قسم ظاہری و باطنی (اخلاقی) پلٹیاں پاک و صاف تھیں۔ فائدہ: تا ادا ہے چیز کہ آسانی زانگ ضروری ات بیانی کثنت اول مبداء (یعنی باجی آتیں وچہ کجا احتیاس) دومی معاش (یعنی کجا نندیں وچہ ورین) سومی معاد (یعنی مے دیم رہ و انجام کجا انت) فل ماں اے آیت عہا اعتراض و جواب دیگ بوتگ کہ چہ کافرانی نیمگ و پیسہ گیل آیت و سدا کنگ بوتگ، آئی و خلاصہ الیش انت، و قتیکہ یک کسانیں سورتن ہم ایشی و پیسہ چیا بیانی دست و نہ بوت گدا ایشی و کلام الہی بوگ ثابت بوت۔ پدا کافراں گوشت کہ راستے کہ ماچنے کلام و مفت بل کنگ و عاجزین مگر ماہ دگر دیلے ایشی و کلام الہی نہ بوگ و کلام بشر (انسان) بوگ ثابت کنیں و ایشی انت کہ مزین بزرگین مردم ماں و قی کلام چہ حقیریں چیزانی بیان کنگ و پر ہر کثنت، نوں خدا تعالیٰ کہ چہ درستماں بزرگ تر و مستر انت آئی و چہ ہم و ماں و قی کلام و مکشک و موکو و ذکر کنگ گدا اے معارضہ و جواب اے ڈولا دیگ بوت کہ ایشی و تو کا ہج و شری و شری نہ انت کہ خداوند تعالیٰ شک یا چنا عیا مسترین چہ نہ مثل مکشک و موکو و مثال و بیان بکنت چہ کچیکہ چہ مثال و توضیح مثل لہ مطلوب انت اودا حقارت و عظمت و ہج گفتگو نہ انت و اے مطلوب ہما و قتی حاصل بیت کہ مثال و مثل لہ و درمیان و پورہ مفت بہ بیت، اگر مثل لہ حقیریں چیزے گدا آئی و مثال ہم حقیریں چیزے بتیاں کنگ بہ بیت و اگر نہ گدا ایشی بہ ہودہ قرار دیگ بیت۔ ہاں اگر تمشیل و ہے بہوہیں کہ مثال و مثال دیوگ و درمیان موافقت ضروری بوتیں گدا اے بیوقوفانی اعتراض کے باز لگتگ مگر ایشیا یک بیوقوفے ہم قائل نہ انت و تورا و انجیل، حکم و بادشاہانی کلام و اے دولیں مثال موجود انت۔ ایشی و خلاف گوشت کافرانی و قی بیوقوفی و مبنی بر عداوت انت فاما فوقہا و معنی اے ڈولا ہم بوت کنت کہ ماں حقارت و کسان و چہ شاک و زیادہ بیست چنانچہ شاک و بازل کہ ماں بعض حدیثاں پہ دنیاوی تمشیل ذکر کنگ بوتگ فل یعنی مومناں اے مثالان و حق و کار آمد فہمت و کافراں بطور مانمیا تکی و تحقیر گوشت کہ چہ ہمیں نرسوں مثالان خدا و مطلب ہے انت و جواب دیگ بوت کہ چہ مبارکین کلام و بازینے و گمراہ کنگ و بازینے و راہ راست و پیشدارگ مقصود انت (یعنی اہل حق و اہل باطل) درمیان و تمیز نام منظور انت کہ سک ضروری و کار آمد انت و چہ چنانچہ و تارا چہ و قی سیاد و واراں سنگ (قطع رحم) و چہ پیغمبراں و علماں و واعظاں و مومناں و نماز و روج و چہ دگہ نیکیں کاراں کنارہ گرگ و چہ فساد و مراد ایشی انت کہ مردمش چہ ایمان یارگ و بددلی و انت و مخالفین اسلام شہودات و گوں مسلماناں جنگ دیا ثبوت انت حضرات صحابہ و صلحا و امت و عیب جوئی اش گرت و ہوا کہ آعیباں مشہور کنا ثبوت انت تاکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و دین اسلام و بے عزتی مردمانی دل و بندیت و مسلماناں رازش یہ مخالفین اسلام رسینت و قسم قسمیں رسم و بدعت و رواج و گیش بخلاف طریقہ اسلام کوشش کرتش۔

فل مطلب ہے کہ چہ نالائقیں حرکتاں ایشی توہین اسلام یا تحقیر صلحا و امت کے ہم بوت کنت بلکن و نقصان گدنت ماں دنیاء رسوا و بے عزت و ماں آخرت و تباہ و برباد بنت۔ فل یعنی اجسام بے جان کہ سر ریش نہ کت اولی و عات و پتانی خوراک انت، پدا نطفہ، گدا خون، رندا گوشت بوتنت۔ و یعنی پیشگیں حالتاں چہ رندا یا بی توک و

بہ بیت، اگر مثل لہ حقیریں چیزے گدا آئی و مثال ہم حقیریں چیزے بتیاں کنگ بہ بیت و اگر نہ گدا ایشی بہ ہودہ قرار دیگ بیت۔ ہاں اگر تمشیل و ہے بہوہیں کہ مثال و مثال دیوگ و درمیان موافقت ضروری بوتیں گدا اے بیوقوفانی اعتراض کے باز لگتگ مگر ایشیا یک بیوقوفے ہم قائل نہ انت و تورا و انجیل، حکم و بادشاہانی کلام و اے دولیں مثال موجود انت۔ ایشی و خلاف گوشت کافرانی و قی بیوقوفی و مبنی بر عداوت انت فاما فوقہا و معنی اے ڈولا ہم بوت کنت کہ ماں حقارت و کسان و چہ شاک و زیادہ بیست چنانچہ شاک و بازل کہ ماں بعض حدیثاں پہ دنیاوی تمشیل ذکر کنگ بوتگ فل یعنی مومناں اے مثالان و حق و کار آمد فہمت و کافراں بطور مانمیا تکی و تحقیر گوشت کہ چہ ہمیں نرسوں مثالان خدا و مطلب ہے انت و جواب دیگ بوت کہ چہ مبارکین کلام و بازینے و گمراہ کنگ و بازینے و راہ راست و پیشدارگ مقصود انت (یعنی اہل حق و اہل باطل) درمیان و تمیز نام منظور انت کہ سک ضروری و کار آمد انت و چہ چنانچہ و تارا چہ و قی سیاد و واراں سنگ (قطع رحم) و چہ پیغمبراں و علماں و واعظاں و مومناں و نماز و روج و چہ دگہ نیکیں کاراں کنارہ گرگ و چہ فساد و مراد ایشی انت کہ مردمش چہ ایمان یارگ و بددلی و انت و مخالفین اسلام شہودات و گوں مسلماناں جنگ دیا ثبوت انت حضرات صحابہ و صلحا و امت و عیب جوئی اش گرت و ہوا کہ آعیباں مشہور کنا ثبوت انت تاکہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم و دین اسلام و بے عزتی مردمانی دل و بندیت و مسلماناں رازش یہ مخالفین اسلام رسینت و قسم قسمیں رسم و بدعت و رواج و گیش بخلاف طریقہ اسلام کوشش کرتش۔

البقرة ۲۵

وَهُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۲۵ اِنَّ اللّٰهَ لَا يَسْتَحْيٰ اَنْ يُّضْرَبَ مِثْلًا لَّا بَعُوْضَةً ۚ وَاَيُّ اَوْدَامٍ (ہمیشہ) ماضت فل بیشک خدا چہ نہ کنت چہ اے خبر کہ بیان بکنت ہرے مثله کہ بیت یا چہیرے کہ چہ ایشیا بزرگ تر انت فل پدا نوں ہا کہ ایماندار انت گدا آرا انت کہ اے مثال برابرت چہ کانی پر دگا و نیگ انت و اَلَّذِيْنَ كَفَرُوْا فَيَقُوْلُوْنَ مَاذَا اَرَادَ اللّٰهُ بِهٰذَا امَثَلًا يُضِلُّ بِهٖ كَثِيْرًا وَّيُهْدِيْ بِهٖ كَثِيْرًا ۚ وَاَيُّضَلُّ بِهٖ اِلَّا الْفٰسِقِيْنَ ۝۲۶ الَّذِيْنَ يَنْقُضُوْنَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْۢ بَعْدِ مِيْثَاقِهٖۙ وَيَقْطَعُوْنَ مَاۤ اَمَرَ اللّٰهُ بِهٖ اَنْ يُّوْصَلَ وَيُفْسِدُوْنَ فِي الْاَرْضِ ۚ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝۲۷ اَنۡىٰ هُوَ كَنگ و فک و کار خرابی کنت ماں زمین و فک ہمایاں و انت نقصان کنوگاں و کَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اٰمَوٰنًا فَاَحْيَاكُمۡ ثُمَّ مَيِّتَكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝۲۸ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمۡ فَاِى الْاَرْضِ زَنَٰدِكُنَّ شَمَارًا پدا آئی و ہور کنگ و فک و کار خرابی کنت ماں زمین و فک ہمایاں و انت نقصان کنوگاں و کَيْفَ تَكْفُرُوْنَ بِاللّٰهِ وَكُنْتُمْ اٰمَوٰنًا فَاَحْيَاكُمۡ ثُمَّ مَيِّتَكُمْ ثُمَّ يُحْيِيْكُمْ ثُمَّ اِلَيْهِ تُرْجَعُوْنَ ۝۲۸ هُوَ الَّذِيْ خَلَقَ لَكُمۡ فَاِى الْاَرْضِ زَنَٰدِكُنَّ شَمَارًا پدا آئی و قی نیمگ و تریگ بیٹ فل آہائیں کہ پسدا گی کت پہ شہا ہر چیکہ ماں زمین و انت و جَمِيْعًا ثُمَّ اسْتَوٰى اِلَى السَّمَآءِ فَسَوّٰهُنَّ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ وَهُوَ رَءِیْسٌ رَءِیْسُ سَمٰوٰتِ کت آسمان و نیگ گدا ابراہی کنت آیاں ہفت آسمان و خدا تعالیٰ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِيْمٌ ۝۲۹ وَاِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ جَاعِلٌ فِى الْاَرْضِ خَلِيْفَةً ۚ قَالُوْۤا اَتَجْعَلُ فِیْہَا مَنْ یُّفْسِدُ فِیْہَا وِیْسِفُکَ زَمِيْنٌ و پشیدے (ناہے) فل گوشت فرشتگاں ہیں اپید کنے تو ماں زمین ہا کس کہ کار خرابی کنت اودا و ریحیت

مازل

ساہ (روح) ماں کنگ بوت کہ چنا ئیکے ماں مات و لا پ و چا ئیار ندماں دنیاء زندہ بوت انت۔ و یعنی قیامت و روج و حساب دادگی فل یعنی چہ قبراں در رچت خدا و ربو و چہ حساب و کتابی اوستارینگ بیٹ، پدا نوں شہاوت و بجا رات و انصاف کن انت، و قتیکہ شہا اول چہ آخر خدا و احسان و زیہ بار ات و ہر وقت و ہر ساعت و ہر بند و ہر حاجت آئی و طعیگ و محتاج ات پدا آئی و نہ منگ و آئی و نافرمانی کنگ چو نہ تعجب خیز و چہ قدر حقاقت انت فل ماں اے آیت و دگر نعتے بیان فرما ثبوت، یعنی خدا و شہا را پیدار کت و پے شہا پشیدے و دفع گرگی ماں زمین و ہر ہمیں چہیزی بیشا پیدار کت (ورگی نوشگی و پوشگی و ہر چیزگی اسباب سامان) چہ نیار رندا آسمانی پسدا کنت کہ چنا یاں شہا را ہر ہمیں فائدہ حاصل بیت و ہنوک یک مزین نعتے بیان کنگ بیت کہ آنعت پہ درتیں انساناں کنگ بوتگ و آنحضرت آدم و پیدائش و قصہ انت و آئی خلیفہ اللہ کنا ئینگ بوت، پیسہ گیل آیت و خلق لکم فای الارض جعیفا فرما ئینگ بوت، اگر کے چہ ایشی و انکار بکنت گدا چہ آدم و قصہ و نئے جواب ہن و خوبی دیگ بوت۔

فل ملائکتانی دل و اے خبر گوشت کہ اے ڈولیں مخلوق کہ ایشانی تو کا مقصد و خورزی ہم بیت مے ہمیں مطیع و فرمانبردارانی هستی و باوجود آیا نے خلیفہ کنائیک و سبب
چی انت ۹ گڈا بطریق استفادہ نہ بطریق اعتراض جست ایشکت۔ باقی منت اے خبر کہ اے ملائکتاں چہ پیغم و بنی آدم و حال و سہی بوتنت، ایشی و با احتمال انت۔ جتانی
سر و ایش قیاس کت یا خدا تعالیٰ و پیسر و سہی کنگ انت یا چہ لوح محفوظ ایش دیتک انت یا فہمتش کہ حاکم و خلیفہ و ضرورت آوقته کیت کہ ظلم و فساد و بیبت۔ یا حضرت آدم و
قالب ایش دیت بطور قیافہ ایش جاہ یارت (چنانچہ ابلیس و حضرت آدم و قالب دیت گوشتی اے پھک دل لے یعنی فریب و تو کا کپیت) ہنچو ہم بیت۔
فل فرشتگان و سر دست مختصر ہے جواب دیگ بوت کہ آحکمت کہ ماں ایشی و پیدا کنگا هست انت آیان و ماشر زانیں شارا آحکمت ہے وقتی معلوم نینت ورنہ ماں آئی و
خلافت و واصلیت و شمشاہہ نکتک انت۔ فل خلاصہ اے کہ خداوند عالم و ہر یک چیزے و نام گول آئی و حقیقت و خاصیت و نفع و نقصان و حضرت آدم و سوج

دانت و اے علم خداوند تعالیٰ و بغیر از واسطہ کلام ماں
حضرت آدم علیہ السلام و دل و دور دات پرچیکہ بجز چنے
کمال علی و خلافت و دنیا و سر حکومت کنگ چہ ہما بوت
کنت۔ ایشیا چہ زندہ نون چہ حکمت و ظاہر کنگ و سبب
چہ ملائکتاں ہے چیزانی نام و نشان جست گرگ بوتنت
کہ اگر شماں وقتی اے خبر و شمشاہہ خلافت و کار و باراں
ہلا نینت کن انت، راست گوش انت گڈا ایشا اے چیزانی
نام و نشان و پیش و ارات، لیکن آیا وقتی عا جزئی و کوتاہی
منت و شترش فہمت کہ نبیہ چنے علیگی سچ کسے خلافت
کار و ماں دنیا کت نہ کنت و چشیا رند چہ حضرت آدم
تمام چیزانی بار و جست بوت۔ آئی و دستیں چیزانی نام و
نشان یک پہ یک و گوشت و پیشی و شتنت، و دستیں
ملائکہ چہ حضرت آدم و علم و دانش و حیران منتنت۔ ہر یک
چہ حضرت آدم و کمال علی و دست ماں دپ و بوت۔ گڈا
اللہ تعالیٰ و گول ملائکتاں گوشت، ہاں چطور ات، ہن شمارا
نگوشتک کہ من چہ آسمانی وزمین و دستیں چہ چیزانی حال
سہی داران و شمشاہہ خبر کہ ماں وقتی دل و آشتک آئی و
ہن من خبر داراں۔

فائدہ :- چنیشا علم و فضیلت و جوانی پر عبادت و
سراطا ہر بوت، بچار ملائکہ ماں عبادت و بجزے رستگ
انت کہ معصوم و بے گناہ انت مگر ماں علم و چہ انسان کتر
انت ہمیشہ مرتبہ خلافت انسان و رست۔ ملائکتاں ہن
منت و لوٹ ات ہن ہنچو پرچیکہ عبادت خاصہ مخلوقا
انت، خدائی صفت نہ انت نسبتہ علم خدایہ بہترین صفت
انت، ہمیشہ قابل خلافت انسان بوت نہ ملائکہ۔ ہرچیکہ
یہ ہر خلیفہ و ضروری انت کہ فی الجملہ وقتی مستخلف عنہ و کمال
آئی و تو کا موجود بہ بیت۔

صاحب دے بہ مدرسہ آمد ز خانقاہ
شکست عہد صحبت اہل طریق را
گفتم میان عالم و عابد چہ فرق بود
تا کردی اختیار از ان این سبب را
گفت او کلیم خویش بدر می برد ز مروج
وین جہد می کند کہ گیر و غریب را

وہ وقتیکہ حضرت آدم و خلیفہ بوگ مسلم (منگ) بوت گڈا
فرشتگان و حکم بوت کہ حضرت آدم و نیمگ و سہی بکن ات
و آئی و قبلہ سہی جوڑ بکننت ہنچو کہ بادشاہاں وقتی ولی عہد

الدِّمَاءِ وَنَحْنُ نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ قَالَ إِنِّي أَعْلَمُ مَا

خون و ما یک پیادانیں تہی تعریف و کیا و کنیں تہی پاکیں ذات و ط گوشت خدایہ کہ بیشک من انال چیزیکہ

لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ

شما نزان انت و سوج و انت اللہ و آدم و تمام چیزانی نام، پدا پیشی کنت ہما چیزاں پہ فرشتگان

فَقَالَ ابْنُوْنِي بِأَسْمَاءِ هَؤُلَاءِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ قَالُوا سُبْحَانَكَ

پدا گوشتی خبر دیت من و نام و ایشانی اگر شمارا ست گوش ارات و گوشتش پاکے تو،

لَا عِلْمَ لَنَا إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ قَالَ

مچ نزانیں مگر ہمیں کہ تو مارا سوج و آنگ بیشک تو دتے زانوں و دانا

يَا آدَمُ أَنْبِئْهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ فَلَمَّا أَنْبَأَهُمْ بِأَسْمَائِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ

اے آدم! خبر دے فرشتگان و ناماں آیان، گڈا دتے کہ خبری دانت فرشتگان نام ہما چیزانی، گوشت و کہیں من

لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ غَيْبَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَ

نگوشت شمارا کہ بیشک من زانوں چہ چیزاں آسمانی وزمین و زاناں آچہیہ کہ ظاہر کن ات و

مَا كُنْتُمْ تَكْتُمُونَ ۝ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَائِكَةِ اسْجُدُوا لِآدَمَ فَسَجَدُوا

آچہیہ کہ چہر دیت و و وقتیکہ ما گوشت فرشتگان و کہ سجدہ کن ات آدم و، گڈا دتے سجدہ کت

إِلَّا ابْلِيسَ ابْنِي وَاسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ الْكَافِرِينَ ۝ وَقُلْنَا يَا آدَمُ

مگر شیطان و نہ منتی و تبری کت۔ و ہست ات آچہ کافراں و گوشت ما و

اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا

بند تو و تہی لوگی (زال) ماں بہشت و و ہر ات چہ آئی و ہرچہ کہ دل بکشت چہ ہر جا کہ بوٹ شام و زیک

تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَأَزَلَّهُمَا الشَّيْطَانُ

مبیت اے درچک و گڈا بٹیت شمارا نقصان گند و کاں و پدا انگینت انت آہر و کاں شیطان و

عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا فِيهِ وَقُلْنَا اهْبِطُوا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

چہ اودا، گڈا درمی کنت آیان چہ ہما عزت و آرامی و کہ ما آئی تو کا انت و گوشت ما کہ ایرکپ ایشا کنگ و دشمن

عَدُوٌّ

ہنزل ۱

مقرر کن انت پدا چہ اراکین دولت نذر و پیش کنگ و حکم دینت تاکہ کسے و سترانی و گنجائش مبیت۔ چنانچہ درستان ہے سجدہ ادا کرت بغیر چہ ابلیس و کہ دراصل آچہ جتانی قوم و
ات و ہن گول ملائکتاں ہو رورات۔ و اے سرکشی و سبب ایش انت کہ جہاں چہ ہزار ہا سال و ماں زمین و مندوک انت و آسمان و نیمگ و ہن رفت و آمد شکت، و قتے
کہ آیانی فساد و خوریزی چہ حد و گوشت گڈا ملائکتاں چہ خدایہ حکم و ہتین گشت و ہتین ماں کوہ و جنگل و جزیرہ یانی نیمگ و گلینت دیم دات، چہ آیانی تو کا ابلیس مزین عالم و ہاں
ات۔ آئی چہ جتانی خراب کاری و وقتی سیزاری و بے میاری ظاہر کت۔ چہ فرشتہ یانی سفارشی ایشی در خلاص بوت و ماں ملائکتاں تو کہ و بود و باشی کت و پہ ہے دل مائل و لالچ
کہ تمام جتانی جا کہ و تنہا من و ت زمین و حاکم و متصرف کنائیک بان، ماں عبادت و سگ گوشت کنگ و لکت و وقتی دماغ و خلافت و خیالی بخت کت۔ و وقتیکہ خدایہ
حکم خلافت و نسبت و چہ حضرت آدم علیہ السلام و ظاہر بوت، ابلیس لعین لایکیم بوت و چہ وقتی ربانی عبادت و رائیگان روگ و چہ زہر و حسد و مجتہت ہرچیکہ دل و
گوشت کتی و ملعون بوت و مشہور انت کہ آدرچک گند میگ یا بقول بعض ہنگور یا ہنجیر یا نارنجیک ات، واللہ اعلم بالصواب۔ و گوشت کہ حضرت آدم و حوا.....

پیدا حضرت آدم علیہ السلام و پیدائنگ و آتی و خلیفہ مقرر کنگ و آتی و ماں بھشت و داخل کنگ و غیرہ۔ ہتھوگ چنایانی در میان و خاص بنی اسرائیل دیم گور (خطاب) کنگ بو ترنت و خاصین نعمتاں کہ وقتاً فوقتاً پشت بہ پشت پناہانی سر ایک پیماعطا کنگ بو تگنت و آیای کہ پناہنتانی جاہ و ناشکری کنگ آدرستیں خبرانی بیان مفصلاً کنگ بیت پر چیکہ بنی اسرائیل چہ بنی آدم و تمایلین و سر قیاس عزت دار و اہل علم و کتاب و نبوت و پیغمبران و جاہ یار و کفہمگ بو تگنت چیا کہ چہ حضرت یعقوب علیہ السلام و بگرے داں حضرت عیسیٰ علیہ السلام و چار ہزار پیغمبر چنایانی و قی توک و آتگنت در اہیں عربانی چم پمایاں سکت انت کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و تصدیق کنت یا نہ ہمیشہ آنتانے کہ پناہانی سر ایک کنگ بو تگنت و آخرانی و ناشکری کہ پناہانی کنگ آدرستیں خبر ادا کنگ و بیان کنگ بو تگنت تاکہ شرمندہ احسان بہ بنت و ایمان بیارنت و اگر نہ گڈا اے دگہ مردماں چنیشانی کہ داراں سر پید بہ بنت و پناہانی خبراں اعتبار مہ کنت و اسرائیل حضرت یعقوب علیہ السلام و نام انت، اسرائیل معنی عبد اللہ۔ و ہزارانی پیغمبر آیانی توک و دیم دیگ بوت و آسمانی کتاب توریت و غیرہ پناہانی ایرارگ بوت، چہ فرعون و رستگار کت و شام و ملک و غلبہ و دانت۔ من و سلوی پناہانی ایرکپت، چہ یک ڈو کے دوازده چشمہ رنہنت (جباری کت) اے ڈولیں مبارکین نعمت و خوارق عادات دگہ چ فرقا بہر نبوتگ۔

و ماں تورات و اے قول و قرار گرگ بو تگنت کہ شما پے تورات و حکماں قائم بہ بت و ہر پیغمبرے کہ دیم دین پے آتی سر ایمان بیارنت و آتی و ہمراہ بہ بت۔ گڈا شام شریف و ملک شہ دست و بیت (بنی اسرائیل و اے قبول کنت) مگر پناہانی خبرانی سرانہ اوشانت بدینتی ایش کت، مسئلہ اش غلط سوچ دات و رشوتش گپت، حق خبراش چیر دات و قی سرداری اش قائم داشت و پیغمبرانی فرمان برداری ایش نکت بلکہیں لھتیں پیغمبراش شہید کنت۔ ماں تورات و ہر جا کہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و صفت ہست ات آتی ایش نکنت ہمیشہ گراہ بو ترنت۔

و یعنی چہ دنیاوی منافعی فوت بیگ و ترس ات۔

و ماں تورات و توکا پیش دارگ بو تگنت کہ ہر پیغمبرے کہ بتیت اگر تورات و تصدیق و کنت گڈا آیایار استگہ بزانت و اگر نہ گڈا آیایا دروغ بندے بزانت۔ زانگ لوٹیت کہ احکام قرآنی در بارہ اعتقادات و اخبار انبیاء و احوال آخرت و اوامر و نواہی تورات و دیگر کتب سابقہ و موافق انت۔ ہاں لھتیں اوامر و نواہی منسوخ کنگ بو تگنت مگر تصدیق و مخالف نہ انت، تصدیق و مخالف تکذیب انت۔ اگر یک کتاب الہی و بالکل تکذیب کنگ بہ بیت اکفر انت۔ چو تو بعضے آیات قرآنی ہم منسوخ انت بے اشیار ا معاذ اللہ تکذیب نگوشنت

و یعنی چہ قرآن و تکذیب کنوکانی توکا پے دیدہ و دانستہ اولیگیں منکر مہبت تاکہ قیامت و منکرانی او بال شہ بڈامبت۔ و مکہ و مشرکاں اگر انکار کنگ چہ قی جہلی و بے خبری و سببش کنگ دیدہ و دانستہ ایش نکنگ۔ اشی و توکا شما چہ در ستا اول حساب بتیت۔ اے کفر (کہ پناہنت بہ بیت چہ اکفر و) کہ پناہنتی بہ بیت) گندہ تر انت۔

و یعنی با جماعت نماز بکن ات۔ چہ آیت و نماز گوں جماعت و ادا کنگ و حکم ظاہر انت۔

خلاصہ آیت و ایشنت کہ تہنا امور مذکور بالا پے شہ رستگاری و کافی نہ انت بلکہیں ماں تمایلین اصولاں نبی آخر الزمان و پیروی و بکن ات، نماز ہم ہائی و پیمایوان ات کہ با جماعت ہم بہ بیت و رکوعی ہم ماں بیت۔ ۱۲

فلہتسبہ یہودی عالماں اے گمان کت کہ وئی مردوش گشتنت کہ اسلام و دین زبریں دین ایت ووت مسلمان نہ بوتنت و ہم یہودی عالماں بلکیں زیادہ ظاہر بینان ء اے موقع ء سراجے خیال کیت کہ وقتے کہ ماسریت ء احکامانی سوج دیگ ء کوتاھی نکین وحق پرستی ہم نکین گڈا اے خبر ء ضرورت نہ انت کہ ماوت ہم بہ احکامانی سرا عمل بکنیں وقتے کہ یہ مئے ہدایت ء موافق ء بازینے اعمال شریعت ء پتجہ کاریت گڈا بحکم الذال علی الخیر کفایا علہ آئے وئی اعمال حساب بنت۔ گڈا ماں اے آیت ء ہر دو کافی خیال ء تردید فرمائینگ بوت۔ وچہ اے آیت ء مقصود ایشنت کہ واعظ ء باید انت کہ ضرور وئی وعظ ء سرات ہم عمل بکنت۔ وائے مطلب نہ انت کہ فاسق این مردم کسے ء انصیحت نکنت فلہ علما اہل کتاب کہ حق ء ظاہر لوگ ء چہ زندہ یہ حضرتش ایمان نیارت آئی ء زندہیں سبب حجت جاہ (مرتبہ) وحت مال ات۔ خداوند تعالیٰ ء ہر دو کافی علاج پیش داشت کہ چہ صبرگی مال ء طلب دوستی گار بیت وچہ نمازگی بندگی و عابری حاصل بیت و مرتبہ (جاہ) ء دوستی کم بیت۔

فلہ یعنی صبر و نماز چہ ضروری دلی سبکیں گرانیں کار ایت، مگر یہ آیانی سرا آسان انت کہ ترسنت و عابری کنت و آیانی خیال ہمیشنت کہ مارا خدا ء روبرو ء پیش بوگی انت و ہماں ء نیک ء پتجہ ترگی انت (یعنی ماں نماز ء گویا خدا ء روبرو ء اوشتا نگ انت۔ یا ماں قیامت ء یہ حساب و کتابی گوں خدا ء دیم بہ دیم کپگی انت۔

فلہ چونکہ تقویٰ و کمال ایمان حاصل کنگ بذریعہ صبر و حضور و استغراق عبادت مشکل ات ہمیشہ آئی ء حاصل کنگ ء آسان ترین راستے تعلیم فرمائینت۔ آئی خدا تعالیٰ نعمتانی شکر گزاری انت۔ یہ ہے سبب ء خداوند تعالیٰ وئی ہما انعام و احساناں کہ وقت فوقتہ آیہاں عنایت کنگ انت آیان عباد دیباہینت و آیانی بدر داریانی ہم

ماں ہے ہوری ء ظاہر فرمائینت۔ انسان بلکیں حیوان گوں وئی منعم ء محبت داریت و آئی ء فرمانبرداری و اطاعت ء بہ دل و جان بجا کاریت۔ ماں چند رکوع ء ہے مضمون بشرح و بسط بیان فرمائینگ بوت

فائدہ :- تمہیں عالم ء سرایشانی فضیلت دیگ ہے مطلب انت کہ چہ ہما وقتے کہ بنی اسرائیل ء وجود بونگ چہ ہما وقت ء بگرے تا بوقت ء نازل بوگ ءھے خطاب ء ایشاں چہ درستیں فرماں بہتر و افضل بوتگنت یہ ایشانی درجہ و مرتبہ ء پتجہ فرقہ زرتستگ۔ زندا و ہدیکہ ایشاں نبی آخر الزماں و قرآن مجید ء مخالفت و مقابلہ شروع کت گڈا ایشانی آفضیلت پھکے چٹ بوت۔ پدا معضوب علیہم و ضالین ء لقب ایشاں رست۔ و حضور صلی اللہ علیہ وسلم ء تابعداران ء کنتم خیر امتہ ء خلعت نصیب بوت۔

فلہ وقتے کہ کسے ماں یک بلا ءے گرفتار بہ بیت گڈا آئی ء دوست و طرفداریں مردم زیادہ ہے پیماکنت کہ اولی برا آئی ء لازم حق ء ادا کنگ ء کوشش کنت۔ اے پیماکر بوت نکنت گڈا یہ سفارشگی وئی سعی ء ہلینت آئی ء چٹینگ ء علاج ء کنت و اگر اے ڈولا ہم بوت نکنت گڈا تاوان و فدیہ دینت و آئی ء دردست کنت و اگر اے ڈولا ہم بوت نکنت گڈا آخر کار وئی مددگاراں وراج و قوم جمع کنت پہ جنگ و جدال آئی ء رستگاری ء فکر ء کنت خداوند تعالیٰ پہ ہے ترتیب ء موافق ء ارست و فرمائینت کہ کلام شخصے توری مقرب خداوندی

بہ بیت مگر کلام کسے ء کہ نافرمان ء خدا و عدو اللہ و کافر بیت آئی ء چہ اے چاریں صوتاں پہ ہج صورت ء فائدہ رسیت کت نہ کنت۔ بنی اسرائیل ء ہے ڈولا گوشت کہ اگر ماہر پیمیں گناہ بجنیں مارا عذاب دیگ نہ بیت۔ مئے پت و پیرکاں کہ پیغمبر بوتگنت مئے شفاعت ء کنت مارا بخشائینت، نوں خدای تعالیٰ فرمائینت کہ شے اے خیال بالکل غلط انت و باطلیں خیال ایت۔ ہما شفاعتے کہ اہل سنت آئی ء منوک انت ماں قیامت ء روح ء چہ اے آیت ء آئی ء انکار ثابت نبیت۔ فلہ فرعون ء وابے دیت، نجومیاں آئی ء تعبیر کت کہ چہ بنی اسرائیل ء یک شخصے پیراگ بیت پنچشیں کہ تئی دین و سلطنت ء غارت کنت۔ فرعون ء حکم دات کہ ماں بنی اسرائیل ہر یکے کہ پیراگ بیت آئی ء ہر جگے پیراگ بیت آئی ء بہ خدمت ء پشت پیچ انت، خداوند تعالیٰ ء موسیٰ علیہ السلام پیراگ کت و زندگ ای پشت گیت۔ فلہ بلا پہ چند معنی کیت اگر ذالکھ ء اشارہ ذبح ء طرف ء گرگ بہ بیت گڈا چہ بلا ء مصیبت مراد گرگ بیت، اگر بنی ء نیمگ ء اشارہ بییت گڈا چہ آئی ء لغت مراد انت و اگر ہر دو کافی طرف ء اشارہ بییت گڈا چہ آئی ء امتحان مراد گرگ بیت۔ فلہ یعنی یاد بکن ات او بنی اسرائیل۔ اے منزہ نعمت ایت کہ۔۔۔۔۔

اَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿۳۴﴾ وَاسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ

آیا شے سر بہ نہ بیت فلہ و مدت بلوٹ ات چہ صبر ء وچہ نماز فلہ و بیشک آلہبتہ گران انت

اِلَّا عَلَى الْخَاشِعِينَ ﴿۳۵﴾ الَّذِينَ يَظُنُّونَ اَنَّهُمْ مُّلاقُوا رَبِّهِمْ و

مگر پہ عاجزی کنوکاں ہمایاں کہ خیال دارنت کہ بیشک آدمیم پہ دیم کپو کنت وئی پروردگار

اَنَّهُمْ اِلَيْهِ رَاجِعُونَ ﴿۳۶﴾ يٰۤاَيُّهَا اِسْرٰٓئِیْلُ اذْكُرُوْا نِعْمَتِیْ الَّتِیْ

و اجر ہم خیال دارنت کہ رجوع کنوکاں تئی نیک فلہ او بنی اسرائیل یاد بکن ات منی ہما احساناں کہ

اَنعَمْتُ عَلَیْکُمْ وَاِنِّیْ فَضَّلْتُکُمْ عَلَى الْعٰلَمِیْنَ ﴿۳۷﴾ وَاتَّقُوا یَوْمًا

من شے سر اکنگ انت و ایکہ منز دات من شمارا پہ درستیں مخلوقات ء سراف و ترس ات چہ ہماروچہ کہ

لَا تَجْزِیْ نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئًا وَّلَا یُقْبَلُ مِنْهَا شَفَاعَةٌ وَّلَا

کار و نبیت ہج کس چہ کس ء ہج و قبول کنگ نہ بیت چہ آیشا سفارش و نہ

یُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَّلَا هُمْ یُنصَرُونَ ﴿۳۸﴾ وَاذْبَحْنٰکُمْ مِنْ اِلٰ فِرْعَوْنَ

گرگ بیت چہ آئی ء بدلے و نہ آمد کنگ بنت و یاد بکن ات ہما وقت ء کہ دردست (رستگار) کت شمارا فرعون

یَسُوْمُوْکُمْ سُوءَ الْعَذَابِ یَذْبَحُوْنَ اِبْنٰکُمْ وَاِیْسَتَحِیوْنَ نِسَاۤءَکُمْ

مردماں ہمایاں کہ داتش شمارا بدیں عذاب، ہمارش کنت شے مردیں چکان ء و زندگش بہشت انت شے جتیناں ء

وَفِیْ ذٰلِکُمْ بَلٰٓءٌ مِّنْ رَّبِّکُمْ عَظِیْمٌ ﴿۳۹﴾ وَاذْفَرَقْنَا بَیْنَکُمْ الْبَحْرَ فَاَنجِیْنَاکُمْ

و ماں ایشاں پدیری ایت فلہ چہ شے پروردگار ء نیمگ ء زندہیں و وقتیکہ کت پہ شینگ دریا، و خلاص کت شمارا

وَاعْرَقْنَا اِلٰ فِرْعَوْنَ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُونَ ﴿۴۰﴾ وَاذْ وُعِدْنَا مُوسٰی

و غرق کنت ما فرعون ء مردماں ء وچا گوشا چارگ ء انت فلہ و وقتے کہ ماوندہ کت گوں موسیٰ ء

اَرْبَعِیْنَ لَیْلَةً ثُمَّ اتَّخَذْتُمُ الْعِجْلَ مِنْۢ بَعْدِہَا وَاَنْتُمْ ظٰلِمُوْنَ ﴿۴۱﴾

چہس شب ء پدا گیت شمارا گوسک ء را (وئی خدا) چہ موسیٰ ء زندہ و شمارا ظالم انت فلہ

ثُمَّ عَفَوْنَا عَنْکُمْ مِّنۢ بَعْدِ ذٰلِکَ لَعَلَّکُمْ تَشْكُرُوْنَ ﴿۴۲﴾ وَاِذْ اٰتٰیْنَا

پدا معاف کت شمارا چہ ایشا زندہ ہم تاکہ شمارا شکر بجات فلہ و وقتے دات ما

فرقان گوشتگ بولت انت کہ چہ آیایں دروغ و راست و مؤمن و کافر ء تمیز بیت ، یا چہ فرقان ء تورات و ت مراد انت کہ آ کتابے ہم و چہ آئی ء حق و ناحق ء ہم جدائی بیت و فرقان بمعنی جدا کنوک ۔

البقرة ٢

15

۱۴۱

موسلیٰ ع کتاب وحق وچرناحق وعبداکنوکس احکام تاکہ شما چکیں راہ و بستی و دو وقتیکہ گوشت موسلیٰ ع
لِقَوْمِهِ يَقُومُوا اِنَّكُمْ ظَلَمْتُمْ اَنْفُسَكُمْ بِاتِّخَاذِكُمُ الْعِجْلَ فَتُوبُوا
 وئی قوم ع، اومنی قوم اے بے شک شما نقصان دات و تارا پہ گرگ و شمشیر گوسک ع، گد انوب کن ات
اِلٰی بَارِئِكُمْ فَاَقْتُلُوْا اَنْفُسَكُمْ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ عِنْدَ بَارِئِكُمْ
 وئی پید اکنوک و نیگ و کش ات وئی جرنال و اے شر ترانت پہ شما، شمشیر خالق و نزدیک ع

پیدا نظری نیک بوت پر شا، بیشک ہوائی و تانت معان کنوک رحم کنوک و وقتیکہ گوشت شہاد موسیٰ! ہجبر
نُوْ مِنْ لَّكَ حَتّٰی نَرٰی اللّٰہَ جَہْمَرَةً فَاَخَذَتْکُمُ الصَّعِقَةُ وَاَنْتُمْ
 یقین نہ کنیں پہ تو تاوقتہ کہ نہ گندیں خدائے دیم پہ دیم، پیدا گیت شمارا بیرء و چانگو شمارا
تَنْظُرُوْنَ ۝۳۵ ثُمَّ بَعَثْنَاکُمْ مِّنْۢ بَعْدِ مَوْتِکُمْ لَعَلَّکُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝۳۶ وَ
 چار گائیت و پیدا چستیں کت شمارا شے مرگ و چہ رند تاکہ شمارا شکر بگرات و

سہگت مابین شہر و راہیں دات پر شامشکر نمب (ترنجبین) وسیگ بورات چھ
طَبِیْبٌ مَا زُرْتُمْكُمْ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٥٤﴾
ستیم (پاکیزئیں) چیزاں ہما کہ ماشماراد انگنت و آیاں مارا اچ نقصان دات بلکین فی جرندر نقصانش کنگٹ و
إِذْ قُلْنَا ادْخُلُوا هَذِهِ الْقَرْيَةَ فَكُلُوا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَ
وقتیکہ گوشت ما کہ بگوزرات ماں اسے شہر عٹ و بورات چھ اودا سر جا کہ بلوٹ ات پیر دلکش

بگوزات دروازاگ ع سجدہ کنان ۹ و گوشان بیت کہ بہ بخش، گدا مغانیں ماشے گناہان ع و کشیدیم و
 الْمُحْسِنِينَ ﴿۵۸﴾ فَبَدَّلَ الَّذِينَ ظَلَمُوا قَوْلًا غَيْرَ الَّذِي قِيلَ لَهُمْ
 نیک عملان ع فلا رنڈا بدل کت اے ظالماں پہ دگر خبرے غیر آچیزیکہ گوشگ بوتگ انتنت و

یہ کتاب سنہ ۱۲۸۵ھ میں تالیف ہوئی ہے۔

منزل ۱

پیش کشنده ... بنک کشنده ... (سینچو) ... و ... از ... بنک کشنده ... بنک کشنده ...

بہشت میں رہنے کے لئے (بچو کہ مہر و مہو یا بی موسم) ایک شیریں ریشہ مال
 نام شکر یا شکر رینک کہنے بجانہ انت۔ خیر ہے شکر رینک مال شپاں پہ اشان گوارینگ
 قدر حاجت چت و برت۔ و سلوی یک مرغے بقدر کچھر، گوشتی سگ و ش انت۔ انشاء اللہ
 و تنت۔ شب و تہار بوگ و چہرند گیت و یارش و کبابش کت و وارش، تاں بازس مدتے و
 بچ باند افکش ایرکت، گوشتاں گھگ و لگنت، دومی ہے کہ مبادلہ و خواش کت کہ نگینر، گدگینر
 بہت لا بوتنت و وقتیکہ ماں ہے جنگل و ترات و چکرات و دل تنگ بوتنت و من و سلوی و
 رست آئی و نام آریجا "آب و آئی و توک و قوم عمالقمہ مقیمات و اے قوم چہ عاد و قوم ایک شاخہ

بیت و سرسبز بنی جده سوس
فلک چه قوم و خاص ہما مردم مراد انت کہ آیایا گوسک و
سجدہ کتگ انت ۔ فلک یعنی ہمایاں کہ گوسکش سجدہ نہ کتگ
آیایا گوسک و سجدہ کنوکان و نجش انت ۔ لھتے گوسخت
کہ بنی اسرائیل و سستے ٹک انتت یکے ہما کہ آیایا و ت
گوسک و پرستش نہ کت و دیگرش ہم مہن (منع)
کتنت ، دومی ہما کہ آیایا گوسک و عبادت کت ، سومی ہما
کہ آیایا گوسک و سجدہ نہ کت بے دیگرش ہم منع نہ کتنت
دومی فرقہ و مقتولی و حکم رست کہ شمشا کتگ بہ بت سومی
فرقہ و حکم رست کہ شمشا آیایا و قتل بجن انت تاکہ ایشانی
خاموشی و گناہ و توبہ ببیت ، و اولی فرقہ ماں اے
توبہ و ہور نہ انت پر چیکہ آیایا توبہ و حاجت نیست
انت ۔ فلک علماں ماں ایشیا اختلاف انت کہ مقتول
بوگ و ت عین توبہ انت یا توبہ و تتمہ انت ہنجو کہ ماں مے
شریعت و پہ قاتل عمد و توبہ و قبول بوگ و اے ہم
ضروری انت کہ وتی جرنہ و مقتول و وارثانی حوالہ بکنت
گڈا آیایا مختار انت کہ وتی بیر و بگرت یا آئی و معاف بکنت
وہ آوقت و ہم ضروریاد بکن انت کہ باوجود اے قدر
احسانانی وقتیکہ شمشا گوشت ، اوموسی اما حج بر پر تو یقین
نکھیں کہ اے اللہ و کلام انت تا وقتیکہ ما دیم پہ دیم
خدائے قلے و پہ چمان و وت نہ گندیں ۔ پہ ہمے خبر و سرا
بیر و شمار کتنت ۔ چہ ایشیا رند پہ موسی و دعا ٹیکہ ما شمار
زندہ کت ۔ اے ہما وقت و خبر انت کہ حضرت موسی علیہ السلام
ہفتاد نفر چہ بنی اسرائیل و قوم و درجیت ماں کوہ طور
پہ خدائے کلام و اشکنگ و گوں و ت بُرت گوں ۔ وقتیکہ
آیایا خدائے خبر اشکنت گڈا آخر ہفتاد دیناں گوشت کہ
اوموسی ماے خبر و کہ چہ پردہ و یشت و اشکنیں باوری
نکھیں کہ اے خدائے کلام انت تا وقتیکہ آئی (خدا) و پہ
چمان و ت گندیں گڈا چہ خدائے طرف و بیر و قہر کیت و اے
دُرستانی ہلاک کتنت ۔

۱۰ و ہدیہ فرعون غرق بوت و بنی اسرائیل پہ خدا ءِ حکم ءِ
چہ مصر ءِ پہ شام ءِ نیگ ءِ روانہ بوتنت ماں ہمہ جنگل ءِ
آیانی خمیاں درنت و روج ءِ گرمی بوت، گدا ماں تماہیں
روچ ءِ دراجی ءِ جنبراں ساہگ کنت و تو شگ اش
گنتنت، من و سلوی پہ اثنانی خوراک ءِ ایر اہت

(نازل بوت) من ایک شہر کنس چیزات بقدر دانہ آچار
 (کھینچ) کہ بفارسی اتر اتر جبین گوشت، چہ شپ و قند
 سرابند کیت، آئی و گز شکر و گز چٹک ہم گوشت
 لشکر و چپ و چاگر دوک بوت و صباح و ہر کسے و
 سیگ انت۔ سرشپاں لشکر و ارد گرد و ہزارانی حصار
 خوراک اش ہمیش ات۔ و او بیگی ظلمش ہمے گت
 پیماز ترکاری مارا بر سیت، چہ ہمیش قسم میں تکلیف
 دل سر بوتنت گڈا بنی اسرائیل و ماں یک شہرے و داخل

وہتیں گوش ایت کہ آشہر بیت المقدس ات فل ماں اے شہر دروازگ عسجدہ شکر کنان بت و بہ پترات (لے بدنی شکر بوت) کھتیں گوش ایت کہ از روے تواضع و تکی کر و بجگین ات و بوز ات۔ فل و بہ زبان و تکی گناہانی معانی لوٹان بت و بروات۔ ہر کیک اے دوئیں خبراں بگرایت آئی و گناہاں بخشش و تکی کنوکانی ثواب و گیش کنیں۔ فل بدل کنگ اے بوت کہ خطہ گوشگ و جاگہ و بہ طنز جنطہ گوشگ و لگنت، یعنی گندم۔ و سجدہ کنگ و جاگہ و بہ کون کنز رفتنت۔ و وقتیکہ شہر توک و رستنت آیانی سرطاعون (گنگ) کنت تا نیر وچ و بہقادر مردم یہودانی مرتنت۔ (ہے تاکدیم و حاشیہ) فل اے قصہ ہم ہا جنگل و قصہ انت کہ آپ نرس ات، گدا حضرت موسیٰ علیہ السلام و حکم خداوندی و تکی عصا یک ڈوک و سراجبت، دوازده چنگ (چشم) و نسبت انت موسیٰ اسرائیل و قبیلہ ہم دوازده انت۔ لھتے قوم و مردم زیادہ انت و لھتے کم انت، ہر قوم و مردم شماری و مطابق و یک چنگ مقرر ات۔ پچاہ آرگ و طریقہ ہے موافق انت یا اے مقرر کنگ بوتگ ات کہ چڈوک و فلاں نیگ و فلاں طغ و چنگ کہ جاری بیت آئی فلاں فلاں قومیک بیت و ہر کوتاہ نظر کہ اے معجزیانی انکار کنت، و نیستند آدم غلاف آدم اند۔ بچار مقناطیس آسن و تکی نیگ و چکیت۔ اے ڈوک و اگر آپ و تکی

نیگ و چکیت جے محل انکار انت۔ فل یعنی رندا خداوند تکی گوشگ و گوشت بوز ات من و سلوی و بنوش ات اے چنگانی آپ و ماں روے زمین و فساد کاری ممکن ات۔ فل اے قصہ ہم ہا جنگل نیگ انت، بنی اسرائیل و آسمانی خوراک من و سلوی یک پیما وارت، دل اش چہ اے ورگ و رفت، گدا گوشگ و لگنت کہ مایک پیما اے بگین قسین ورگ و سر صبر کنت نہ کنیں، نوں مارا زمین دان، سبزی و ترکاری و کاٹک و ضرورت انت۔ فل یعنی من و سلوی کہ بہر صورت بہرنت پر سیرک و پیما زاش بدل کن ات! و اگر شے دل ہے چیزاں کش ایت گدا ماں یک شہر و بروات اے دستیں چیزاں و دشمارا حاصل بنت، رندا انجام کار ہم ہمید و لا بوت۔ فل ذلت ہے کہ ہمیشہ مسلمانانی و نصاریانی زیر دست و رعیت انت۔ اگر کسے و کر مال زیادہ بوت جے بوت و چہ حکومت و باعث عز و شرف ات بالکل محروم و بے نصیب بوت انت و محتاجی ہے کہ اول وایہودانی کر مال و تکی ات و اگر کسے گور و مال و چیزے ہست ات گدا آئی ہم چہ حاکمانی نرس و تارانتنگ دست و محتاج ظاہر کت و چہ و تکی تم تنگی و کجوسی و آپیری و چہ محتاجاں ہم گنتر گنگ و انتنت۔ اے خبر ہم بالکل درست انت کہ: "توانگری بدل است نہ بہ مال" یہ ہے سبب و مال داری و توک و ہم محتاج معلوم بوتنت و ہما عزت و مزنی وے کہ خدائے داتگ انت چہ آیات پچترت و خدائے غضب و قہر و چہ انتنت۔ فل یعنی اے واری و سبب و غضب الہی و سبب آیانی و تکی کفر کنگ و پیغمبران کرام و کشگ ات۔ و کفر و قتل و سبب احکام الہی و نہ متگ و چہ حدود شرعی و تجاوز کنگ ات۔

البقرة ۲

۱۳

الْحَمْدُ

فَاَنْزَلْنَا عَلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا يَفْسُقُونَ ۝۹۱

گدا دیم دات ما پے فل ماںی سرا عذاب چہ آسمان و سبب و در کنگ و آیانی چہ خدا

وَإِذِ اسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ فَقُلْنَا اضْرِبْ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ ۖ

دو قے کہ آپ لوٹ ات موسیٰ و تکی قوم و گدا گوشگ و لگنت ماکہ بجن و تکی عصا و پے ڈوک و

فَانفَجَرَتْ مِنْهُ اثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرِبَهُمْ ۖ

رندا زنبات چہ آئی و دوازده چنگ فل بے شک پچا آت ہر قوم و تکی آپ و رگ و جاگہ

كُلُوا وَاشْرَبُوا مِمَّن رَزَقَ اللَّهُ وَلَا تَعْتَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۖ

بوز ات و بنوش ات چہ خدا و روزیک و مہ ترات ماں زمین و در حاکم فساد کنوکان ات و

وَإِذْ قُلْتُمْ يٰمُوسَىٰ لَنْ نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَاحِدٍ فَادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ

و وقتیکہ گوشگ و شہر اوموسیٰ! ما ہجر صبر کنیں پیک ورگ و سر، نوں تود عابوٹ پیک و تکی پور دگا و در کنت

لَنَا مِمَّا تَنْتِفِتُ الْأَرْضُ مِنْ بَقْلِهَا وَقِثَّائِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَ

پما آچیزے کہ رو دینیت زمین چہ سبزیان و باد رنگ و گندم و گنیزے

بَصَلِهَا قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ الَّذِي هُوَ اَدْنٰى بِالَّذِي هُوَ خَيْرٌ ۚ

و پیما ز و گوشگ موسیٰ کہ ہیں! لوٹ ات کہ بزورات شما ہا چیزیکہ خراب تر انت بعض ہا چیزیکہ شہر تر انت

إِهْبِطُوا مِصْرًا فَإِنَّ لَكُمْ فَا سَأَلْتُمْ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ الذِّلَّةُ وَالْمَسْكَنَةُ ۖ

ایر یکب ات ماں یک شہر و بیشک سیت شما ہر چیزیکہ بلوٹ ات و دور ویک بوت آیانی سرا بیزنی و محتاجی

وَبَاءٌ وَغَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا يَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ۖ

و پچتر انت گون غضب و خدائے اے بہ ہے سبب کہ آیات احکام خداوندی نہ من انت

وَيَقْتُلُونَ النَّبِيَّ بِغَيْرِ الْحَقِّ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا يَعْتَدُونَ ۖ

و پیغمبر ش کشتنت پے ناحق و اے پے ہیشہ کہ نافرمان انت و چہ خدائے در انت لگنت و

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَالْبَنِيَّ وَالصَّبِيَّ مِنْ أَمْنٍ

بیشک ہا کہ مسلمان انت و ہا کہ یہود انت و نصاری و بے دین انت ہر کیکہ ایمان آت (چہ اشاں)

مَنْزِلًا

فل یعنی یہ کلام یک فرقہ خاص میں موقوف نہ انت۔ ایمان و یارگ ضروری انت و نیکیں عمل و کنگ، گڈا ہر فرقہ کے ہے چیز نصیب بوت آئی و ثواب و مزد حاصل کت۔ اسے یہ ہے سبب و فرمائیت کہ بنی اسرائیل پہ ہے خبر و گستاخ و مغرور انت کہ ما پیغمبرانی اولادیں ما ہر ہم منتگ چہ اسے دگہ قوماں خدا و کرا بہترین۔

البقرة ۲

۱۳

السم۱

فل گوشت و فنیقہ تورات نازل بوت گڈا بنی اسرائیل پہ و قی شرارت (ناشری) و گوشت و لگنت کہ تورات و حکم گران و کل انت، ما ایش اداکت نکلیں رندا خداوند تعالیٰ و یک کو ہے و حکم دات کہ چست بوت و درستان و سرا اریک و لگت، دیم و نیمگ و آس پیداک بوت سرکشی و جاگہ پشت نہ کیت۔ گڈا گوں یک ناکا میں دے و تورات و حکم ایش منتنت۔ باقی اسے شک کہ کوہ و ماں ایشانی سرادرخ کنگ و ایشان و تورات و حکمان و پیر زور متینگ اسے ظاہرین اجار و اکراہ (سرا زوری) انت کہ آیت لا اکرہ فی الدین و خلاف انت و دگہ اسے قاعدہ تکلیف و ہم خلاف انت پرچیک بنا تکلیف پہ اختیار و سرا انت و اکراہ اختیار و خدا انت، گڈا ایشی و جواب ایش انت کہ اسے جاگہ و اکراہ دربارہ قبول دین نہ انت۔ دین و بنی اسرائیل و پیر قبول کنگ ات، پدمہ پدمہ چہ حضرت موسیٰ ایش لوٹ کت کہ یک کتابے کہ مشتمل بر احکام بیت مارا بیا و بد کہ آئی و سرا عمل بکنیں و پیر خبر آیان قول لفظ ہم کنگ۔ و وقتیکہ تورات آیان و دیک بوت گڈا پیر عہدیکہ آماہ بوت منت۔ نوں اسے کوہ و درجک آیان سرا پیر دین و قبول کنگ و نہ ات کہ جبر و اکراہ و سوال چست بہ بیت کہ لا اکرہ فی الدین۔ بلکیں عہد شکنی و بند کنگ و سبب ات۔

فل یعنی قول و قرار کت و پیر انت گڈا اگر اللہ تعالیٰ و مہربانی مہربانی گڈا پیر تباہ و برباد بوتگ انت۔ یعنی ہا و قی درست چٹ بوتگ انت یا اسے کہ اگر توبہ استغفار بکتیں و نبی آخر الزمان و متابعت ایش ہم بکتیں تا ہم شے تقصیر و گناہ معاف کنگ نہ بوتنت۔

فل بنی اسرائیل و ماں تورات و حکم بوتگ ات کہ شنبہ و روج خالص پہ عبادت و مقرر انت آروج و ماہیگ و شکار و مکن ات۔ آیان پہ ٹکی و حیلہ ماں ہما روج و ماہیگ و شکار کنگ و لگنت، گڈا اللہ تعالیٰ آیان شکل گردینت و آیان رنگی شادیانی ڈول و کت۔ انسانی عقل و فہمست بہست یک و گرش دیت و گرش مگر کتکش نہ کت، ستر روج و رند درست مہرنت۔ اسے واقعہ حضرت داؤد علیہ السلام زمانہ پیش اکت مفضل قصداں سورہ اعراف و کیت۔

فل یعنی اسے واقعہ وے غداں مایک ترس و عبرت کت پیشگیں و رند گیناں یعنی پہ ہمایاں کہ آقتی موجود انت و پیر ہمایاں کہ آئندہ پیداک بنت یا پہ ہمالک و آبادی وے کہ آشہر و پشت و دیم آباد انت۔ فل یعنی یاد بکن ات ہما وقت وے کہ چہ بنی اسرائیل و یک مردے عامیل نامیں گشک بوتگ ات و آئی و کشوک انگ نہ بوت کہ کئے ات گڈا حضرت موسیٰ و گوشت کہ خدا و حکم ایش انت کہ گوٹے بخش ات و پیر آئی و یک شکر بزرورت و مردگ و بکن ات رندا آئی زندگ بیت و قی کشوک و نام و گرا بیت۔ خدا تعالیٰ پہ ہے ہم و مردگ زندگ کت و آئی و قی کشوک و نام گیت کہ آئی و قی و ارشال پہ مال و طمع و کشتک ات۔ فل پرچیکہ اسے خبر نہ دینگ نہ ایشکک کہ پہ گوٹے و گشتے و ٹکرے و جنگ و مردگ زندگ بیت۔ فل کلاگ گرگ نادان و احمق و کار انت و اہم شرعی حکمانی توک و، چہ پیغمبران اسے بوت نہ کنت۔ فل یعنی عمری چنت و حالقی چہ پیر انت، پیر انت یا جوان انت۔ فل یعنی آگوک و حلا رکن ات۔

بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَ

پہ خدا و قیامت و روج و وکاری کت نیکیں گڈا پہ آیان بہست انت آیان ثواب و قی پروردگار و گوٹے و

لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝۱۳ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَكُمْ وَرَفَعْنَا

نہست پہ آیان بچ ترس و نہ آیان غمگین بنت فل دو قتیگہ گیت ماچہ شما عہد و چست کت ماچہ

فَوَقَّعْنَا السُّورَ طَخْذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ ۝۱۴ وَادْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ

شے سرا کوہ طور کت حکم بگرات ہما کت ب و کہ ما شمارا داتگ و یاد بکن ات ہرچہ کہ ما آئی توک بہست تاکہ شما

تَتَّقُونَ ۝۱۵ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ

ترس ات رندا شما بچ انت آئی و چہ گڈا نوں اگر مہربانی خدا و مہربانی شے سرا

وَرَحْمَتُهُ لَكُنْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝۱۶ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ الَّذِينَ

و آئی و رحمت گڈا شما ضرور تباہ بوت ات فل و شما شراش زان ات ہمایاں کہ

أَعَدُّوا مِنْكُمْ فِي السَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا قِرَدَةً خَاسِئِينَ ۝۱۷

زیادتی ایش کت چہ شما ماں شنبہ و روج و گڈا اما گوشت آیان و کہ بیت شادی رسوائیں فل

فَجَعَلْنَاهَا نَكَالًا لِّلْبَاطِلِ يَذِبُونَهَا وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۝۱۸

گڈا ماکت اسے واقعہ یک عبرت پہ ہمایاں کہ موجود انت پیر ہمایاں کہ چہ آیان زندگیاں و نصیحتہ پیر ترسواں و

وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَذْبَحُوا بَقَرَةً ۝۱۹

و قتیگہ گوشت موسیٰ و قی قوم بیشک اللہ حکم دنت شما را کہ بخش ات یک گوکے فل

قَالُوا اتَّخَذْنَا هُزُؤًا قَالَ أَعُوذُ بِاللّٰهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝۲۰

گوشتش کہ ہیں تو کرے مارا کلاگ و گوشتی من پناہ گراں چہ خدا و کہ بہاں من چہ جاہلاں و

قَالُوا ادْعُ لَنَّا رَبَّكَ يَبْنَ لَنَا مَا هِيَ قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ

گوشتش کہ دعا بکن پر ماچہ و قی پروردگار و کہ پیش بدایت مارا چہ ہمیں گوکے و گوشتی کہ خدا گوشت کہ آگوکے ایت

لَّا فَارِضٌ وَلَا يَكْرُهُ عَوَانٌ بَيْنَ ذَلِكَ ط فَافْعَلُوا مَا تُؤْمَرُونَ ۝۲۱

کہ نہ پیر انت و نہ جوان، میان انت در میان اسٹی و آئی، نوں ادا بکن ات ہما حکم کہ شمارا رستگ فل

منزل ۱

فل یعنی یاد بکن ات ہما وقت وے کہ چہ بنی اسرائیل و یک مردے عامیل نامیں گشک بوتگ ات و آئی و کشوک انگ نہ بوت کہ کئے ات گڈا حضرت موسیٰ و گوشت کہ خدا و حکم ایش انت کہ گوٹے بخش ات و پیر آئی و یک شکر بزرورت و مردگ و بکن ات رندا آئی زندگ بیت و قی کشوک و نام و گرا بیت۔ خدا تعالیٰ پہ ہے ہم و مردگ زندگ کت و آئی و قی کشوک و نام گیت کہ آئی و قی و ارشال پہ مال و طمع و کشتک ات۔ فل پرچیکہ اسے خبر نہ دینگ نہ ایشکک کہ پہ گوٹے و گشتے و ٹکرے و جنگ و مردگ زندگ بیت۔ فل کلاگ گرگ نادان و احمق و کار انت و اہم شرعی حکمانی توک و، چہ پیغمبران اسے بوت نہ کنت۔ فل یعنی عمری چنت و حالقی چہ پیر انت، پیر انت یا جوان انت۔ فل یعنی آگوک و حلا رکن ات۔

فل یعنی شربیان کن ایت کہ اے گوک چہ قسم و چہ کارے ایت۔ فل یعنی آئی اعضا درست سلامت انتت، گوش و دم کتگین و کرسی و جرسی نے نہ انت و

آئی رنگ و دگر رنگے و ٹک و نشان مان نیست بلکین یکدریں زرد ایت۔ فل آگوک یک کسے ٹیک ات کہ وئی مات و خد متی باز کتگ ات و زبریں نیک بختے ات چہ آ مرد و ہا گوک اش پہ بہا گیت پہ ہنیک مال و کہ آگوک و پوست و پڑ طلا بکنت۔ رند و ہا گوک اش حلا رکت، اشانی دل و نہ ات کہ اے ڈولیں مزین قیمتیں گوکے بکنت۔ فل یعنی شے پیسر گین بزرگاں عامیل کتگ ات و دور داتگ ات و پید اوت ماں و ت و اختلاف و بکنت، آئی گوشت کہ تو کتگ، آدگر و گوشت کہ تو کتگ عامیل و کتوک معلوم نہ ات کہ کے ات، نوں ہر یکے و پہ دگرے و پاد و بست کہ تو کتگ، و آچیزے کہ شمارا چیر دیگی ات (یعنی ضعیف ایمانی یا کتوک و نام و نشان) خداوند تعالیٰ و آچیز ظاہر کتگی ات۔

فل یعنی و ہر یکے یک ٹکے گوک و ہما مردگ و اش جیت گڈا ہائی بامر خدا زندگ بوت و چہ آئی ٹپ و خون بنگ لکت و وئی کتوک و نام ٹی پیشداشت و کتوک ہلے کتگین و وئی برا زہت ات کہ مال و لاچ و وئی نا کوئی ماں جتک و برت و ہمدی کتگ و دور داتگ، گڈا وئی کتوک و نام و پیشد ار چہ زندہ داکیت و مورت۔ فل یعنی ہے ہما زندگ کنت اللہ تعالیٰ مردگاں قیامت و روح و چہ وئی کاملیں قدرت و وئی قدرت و نشانان و شمارا ہمدی پیشد ایت تاکہ شما بفہمت و زبان ات کہ خداوند تعالیٰ مردگاں زندگ کت کنت و یعنی عامیل و زندگ بوگ و چہ رند مطلب ہیش انت کہ شما اے ڈولیں قدرتی نشان پہ چان و ت و دیت تاہم شے دل نرم نہ بوت انت۔

فل یعنی چہ ہتیں ڈوکاں مردمان و مزین فائدہ رسیت کہ چہ آیاں مزین آپے در کپیت، حتی کہ چہ آپ و چہ جو رنبت و چہ ہتیں ڈوکاں آپ کتہ در کپیت و چہ اولیکیں قسم و آپ و فائدہ کتہ رسیت و چہ ہتیں ڈوکاں اگر چہ دگرے و نفع نرس ایت، مگر آیانی وئی توک و یک اثرے ہست کہ چہ خدا ترس و لیٹ گرت و کپنت۔ مگر اے گندہ کافرانی دل چہ اے ہر سہ اس قسم و ڈوکاں سگ ترانت کہ چہ آیایں نہ کسے و فائدہ رسیت و نہ آیانی وئی توک و خیر ہست، بلے او یہودیایں! یاد کن ات کہ خداوند تعالیٰ چہ شے کرداراں بے خیال و نادگوش نہ انت۔

قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا مَا لَوْنُهَا قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ
گوشش دعا کن پیگی چہ وئی پڑ دگار و سوج بدنت مارا آئی چہ رنگ ایت، گوشش کہ گوشش کہ ایک گوکے

صَفْرَاءُ فَاقْعُوا لَوْنَهَا تَسِرُ النَّظِيرِينَ ۱۹ قَالُوا ادْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّنْ لَنَا
زردیں، بیکار انت رنگ آئی ووش کنت چار وکان و گوشش کہ دعا کن پرماچہ وئی پروردگار و سوج بدنت مارا
مَا هِيَ إِلَّا ابْنُ الْبَقَرِ تَشْبَهُ عَلَيْنَا وَلَئِنْ شَاءَ اللَّهُ لَهْتَدُونَ ۲۰
کہ چہ قسم ایت آئی فل پرچاکہ اے گوک شبنک بوت پہ مے سرا و ما اگر خدا رضا بہ بیت ضرور پہ راہ و کپیں۔

قَالَ إِنَّهُ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لِذُلُولٍ تُشِيرُ الْأَرْضَ وَاسْتَقَى الْحَرْثَ
گوشش کہ آگوشش کہ ایک گوکے کارگی نہ انت کہ زمین گردینیت یا کشار و آپ دنت،
مُسَلَّمَةً لِأَشْيَةٍ فِيهَا قَالُوا الْإِن جِئْتَ بِالْحَقِّ فَذُبْحُوهَا وَمَا كَادُوا
بے عیب ایت و چہ ٹکی مان نہ انت، گوشش کہ ہنوگ تو اورت خبر قیں گڈا حلا رکت و آیاں نزدیک انت

يَفْعَلُونَ ۲۱ وَادْقَلْتُمْ نَفْسًا فادْرَأْتُمْ فِيهَا وَاللَّهُ مُخْرِجٌ مَا كُنْتُمْ
کہ اے کار و بکنت و وقتیکہ کتشت شما یک کسے گڈا اختلاف کت شما آئی توک و و خدا و ظاہر کتگی ات آچیزے کہ
تَكْتَبُونَ ۲۲ فَقُلْنَا اضْرِبُوهُ بَعْضُهَا كَذَلِكَ يُحْيِي اللَّهُ الْبُوتَى وَ
شما چیر داتگ۔ گڈا گوشت تاکہ بجن ات ہے مردگ و یک ٹکے گوک و فی ہمدی و زندگ کنت اللہ تعالیٰ مردگاں

يُرِيكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۲۳ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُمْ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ
پیشد ایت شما و وئی قدرتی نمونہ تاکہ شما سرید بیت و رند اسگ بوتنت شے دلاں آئی و چہ زندگ نوں

كَالْجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الْأَنْهَارُ
ڈوک و بیانت بلکین انکت سگ ترانت و بیشک چہ ڈوکاں ایڈ و لید ہم ہست انت کہ رنبت چہ آیاں جو
وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَسْتَفِقُّ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْبَاءُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ
و بیشک چہ آیاں ہم ہست کہ تل بنت و در کپیت چہ آیاں آپ، و بیشک چہ آیاں چپیں ہم ہست کہ لیٹ گرت

مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَما اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۲۴ افْتَضَبَعُونَ
چہ خدا ترس و، خداوند عالم بے خیال نہ انت چہ شے کرداراں۔ ہیں انوں شما مسل و دلاںک ات

منزل ۱

فل چہ فریق و ہمارا دانت کہ ماں کوہ طور و گوں حضرت موسیٰ و پے خدایہ کلام و گوشت دارگ و رفتگ انتہ، آیایں چہ اود و پچترگ و رند اے تحریف کت کہ گوں نبی ہر ایش گوشت کہ نامتائیں کلام و آخر و ما اے خبر ہم اشکت کہ اگر شمار اے حکاں بجایارت کن ات بکنتش و اگر گنتش کن ات گد شمار اے حکاں فی نیکے هن اختیار هستنت۔ بعضے گوشت کہ چہ کلام الہی و مراد تورات ات وچہ تحریف و اے مراد انت کہ ماں آئی و آیاتانی توک و لفظی و معنوی تحریف (مگل مگل) کت۔ برے پیغمبر علیہ السلام و تعریفش متینت، و برے آیت رجم اش تکلیت و غیرہ۔

البقرة ۲۵

۱۶

المرآة

أَنْ يُؤْمِنُوا بِالْكِتَابِ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ

کے آتھے خبراں منت، وچہ آیایں یک فرقہ نے سہست ات کہ گوشتش داشت خدایہ کلام، رندا

يُحَرِّفُونَ مِنْ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا الْقَوَالِزِ

تکلیتس آ رندا چہ آئی و سر پد بوگ و پے زانت و وقتیکہ دپ کپنت گوں

أَمْنًا قَالُوا آمِنًا وَإِذَا خَلَا بِعَضُدُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوا اتَّخَذُوا

مسلماناں، گوشت کہ ایمان یارنگ و قتیکہ تہنا بنت و ت ماں و ت و، گوشت پر چاقہ کنت شمار گوں آیایں

بِمَا فَتَحَ اللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَاجُّوكُمْ بِهِ عِنْدَ رَبِّكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

آچیزے کظا ہر کنگ اللہ پے شہ، تاکہ پے دلیل بند کنت شمار ہمائیگی شہ پروردگار و آیتاں سر پد نہ بت و

أَوْ لَا يَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ۝ وَمِنْهُمْ

آیا انجیک ہم زانت کہ اللہ تعالیٰ زانت آچیزے کہ چیر دینت و آچیزے کہ ظاہر کنت و دھتے چہ آیایں

أَقِيمُونَ لَا يَعْلَمُونَ الْكِتَابَ إِلَّا أَمَانِي وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۝ قِيلَ

ہامی انت کہ کتاب و خبر اش نیست انت بغیر چہ دروغی و آریانی کراچ نیست بچہ خیالات نوں زار

لِلَّذِينَ يَكْتُبُونَ الْكِتَابَ يَأْتِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَذَا مِنْ عِنْدِ

پہ ہمایاں کہ نبشتہ کنت کتاب و پے دستاں و ت رندا گوشت کہ اشی چہ خدایہ

اللَّهِ لِيَشْتَرُوا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا قِيلَ لَهُمْ فَمَا كُنْتُمْ آتِيهِمْ بِهِ

طرف و انت تا بگرت پہ ہائیگی کتکیں بھائے نوں زار پہ آیایں چہ و ت دست و نبشتیاں و

وَيْلٌ لَهُمْ فَمَا يَكْسِبُونَ ۝ وَقَالُوا لَنْ تَمْسَنَا السَّارُ إِلَّا أَيْمَانًا

زار پہ آیایں چہ و ت اے کتکیناں و گوشت کہ بچہ مارا آس نہ لکیت مگر چتے روج

مَعْدُودَةٌ قُلْ اتَّخَذْتُمُ عِنْدَ اللَّهِ عَهْدًا فَلَنْ يُخْلِفَ اللَّهُ عَهْدَكُمْ

حساب کتکیں و بچوش ہیں اگپنگ شہ چہ خدایہ کرا و عہدہ کہ نوں بچہ خلاف نہ کنت اللہ و ت و عہدہ

أَمْ تَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ بَلَىٰ مَنْ كَسَبَ سَيِّئَةً وَأَحَاطَتْ

یا گوشت ات پچدایہ سر آچیزے کہ شمارا خبر نہ انت بلے ہر کسے و کت گناہ و گردا گرد گپت

منزل ۱

فل ماں یہوداں ہا کہ منافق انت بطور خوشامدی (چٹلی) چہ و ت کتاب و پیغمبر آخر الزمان و خبر اش گوں مسلماناں بیان کنت اے دگر مرد ماں چہ ہمایانی و ت قوم و پے ہے خبریگی میار یک کنت کہ و ت کتاب و خبراں مسلماناں دست و پچادنت و شماراں ات کہ مسلماناں شہ پروردگار و دیما پے شہ گوشتکیں خبراں شماراں میار یک کنت و شہ سر الزام قائم کنت کہ اشاں پیغمبر آخر الزمان اش جاہ یارنگ و پے آئی و ایمان اش نیارنگ و شماراں خدایہ دیما لاجواب (بند) بتیت۔

فل یعنی خداوند تعالیٰ و آیایں تمامیں خبر چہ ظاہریں وچہ چیریں درست معلوم انت۔ آیایں کتاب و درستیں خبراں مسلماناں و دات کنت و جا بجا خبری ہم دانتکنت، آیت رجم آیایں چیر دانتکنت مگر خداوند ظاہر کت و آئی رسوا کنتکنت۔ اے آیایں عالمانی حال بوت کہ کتاب دانی و عقل مندی و دعوی دار انت۔

فل و آ کہ جاہل انت آیایں وچہ خبر انت کہ ما تورات چہ نبشتہ انت، مگر لھتے آرزو انت دروغیں کہ چہ و ت عالمناں اشکتگ انت۔ مثلاً بہشت و بغیر چہ یہودیایں دگر کس نروت و مٹے پت و پیرک مارا ضرور بخشا کنت اے آیایں بے بنیں خیال انت کہ آیایں کراچ دیے نیست ات۔

فل اے ہا کس انت کہ عوام جاہلان و موافقت و چہ و ت تیمگ و خبر اش طاہینت و نبشتہ اش کنت، پچاچہ خدایہ نیمگ اش نام گپت (منسوب) کنت کہ اے خدا خبر انت۔ مثلاً ماں تورات و نبشتہ ات کہ پیغمبر آخر الزمان خوبصورت، دکن مود، سیہ چشم، میانہ قد، گندم رنگ پیداگ بیت، آیایں اے صفت مگل مگل کت و اے پیا نبشتش کہ دراج قد، شوزچم، کاش مود (تچک مود) تاکہ عوام الناس پیغمبر علیہ السلام و تصدیق و مکنت و مٹے دنیائی فاندیانی توک وچہ خلل مہ کپیت و لھتے و گوشت کہ ہفت روج و لھتے و گوشت کہ چیل روج (ہمچو روج) و کد گوشت و عبادت اش کنت۔

بعضے و گوشت ہر کسے قد و ت عمر کہ چہ قدر مدت و ماں دنیاء رندا کانی کنت۔ بعضے و گوشت کہ چل سال (ہمچو مدت و کہ بیایان و سرگردان بوتکنت)

فل یعنی اے خبر غلط (رد) انت کہ یہود گوشت کہ ما ابد الابد ماں دوزخ و نہ مانیں پر چاکر خلود فی النار و خلود فی الجنة و آقاعہ کلیہ لے کہ دیما بیان بیت ہائی و مطابقت و گوں ہر کس و کارروائی کنگ بیت۔ یہودی چہ اے قاعدہ و چیرا در کپت نہ کنت۔

فل گناہ و اگر دگر دگر و مطلب ایشانست که گناه آئی سرافراز غلبه بکنند که هیچ نیکی چشمت پشست مکیبت که گناه و غلبه اودا مکیبت حتی که ماں دل و توک و اگر ایمان و تصدیق بیست تا هم احاطه مذکور (بے گناه دگر دگر) صادق نیست۔ نوں اے صورت فقط کافر و صادق اتک کنت۔

فل یعنی چه خدا و حکماں روگردانی و پشت گوش کنگ شے عادت انت پے خبر و شاهیل کنگ ات۔ پمشاوتی عادت مطابقت و وعده و سرانہ اوشتنت، ہر لفظ و بر و قرایے کہ کن ات پداترات۔

فل یعنی نہ وقتی قوم و بخش ات و نہ آیاں جلاوطن کن ات و پے اے خبر و شاد و فی نفسانی سر و گواہ ات یعنی و مت من ات و اقرار کن ات۔

فل ماں مدینہ منورہ و جہود یانی دو ٹک انت یکے بنی قریظہ و دگرے بنی نضیر، اے دوئیں ٹکات و ت ماں و ت و جنگ کت و مشرکانی ماں مدینہ منورہ و دو فرقہ انت یکے اوس دگرے خرزج۔ اے دوئیں قوم ہم و ت ماں و ت و دشمن انت۔ بنی قریظہ قبیلہ اوس و طرفدار بوت و بنی نضیر کون قبیلہ خرزج و دوستی کت۔ ماں جنگ و ہر کسے و وقتی دوست و حمایت و مدد گاری کت۔ یعنی اوس و خرزج و گون یکدگر و جنگ کت، بنی قریظہ و پے اوس و مدد و لانک بندی کت و بنی نضیر و پے خرزج و مدد و۔ وقتیکہ یکے و پے دگرے و سرافراز غلبہ کت گدا و کز و برش جلاوطن کرنت و لوگ اش و زمینت و خراب کنت۔ و اگر یکے گرفتار و بندیک بوتیں و بیانیکیں گدا درست ہو و بوتنت چندہ و مندرہ اش کت و مال اش جمع کت و آئی و بدلہ اش دات و آرا پے قید و خلاص کنت انت چنانچہ دیم و آیت و پیداک انت۔

فل یعنی وقتی قوم کہ دگرانی دست و گرفتار بہ بیت، شما فدیہ دیت و آئی چٹائینیت بے شے و تی جرنہ پے آئیانی دل سیاہ و گٹ گیر کنگ و ہم یک و پد نہ بیئت حالانکہ بحکم میثاق (عہد و قرار) آئیانی گلینگ و جلاوطن کنگ ہم شے سر اعرام انت، پچو کہ گرفتاری و حالت و آئیانی فدیہ و یک و چٹائینگ شے سرفرض انت بے وقتے کہ سوال کنگ بوشتنت کہ شما پے فدیہ دیت و ایشان و خلاص کن ات گدا ہمے جوابش دات کہ ماں تورات و ہمڈول گون ماہد گرگ بوتنگ کہ اگر وقتی قومی مردے و گندرات کہ دگرے دست و گرفتار و بندیک انت ضرور آئی و سر و بہاء بدیئت و آئی و خلاص کنت انت۔ چونکہ ما پے تورات و ایمان آرنگ پمشاوری انت کہ ما آئی و حکم و سر اعمل بکنیں نوں خداوند عزوجل فرمائینیت کہ تورات و حکم و سر اعمل کنگ ہمڈول انت کہ شما کن ات کہ پیک ٹکرے و سر (کہ فدیہ دیک و بندیک خلاص کنگ انت) عمل کن ات و آئی و نہ من ات۔ اگر پے خدا و حکمانی سر ا شمارا

البقرة

۱۶

السم

بِهِ خَطِيئَتُهُ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۱۶

آئی و گناہ و فل گداہایان انت دوزخی آیاں ماں اودا ہمیشہ ماں انت و ہمایاں کہ

أَمْ نُوَلِّهِمْ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۱۷

ایمانش یارت و نیکیں کارش کت گداہایان انت بہشتی، آیاں ماں اودا ہمیشہ ماں انت

وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ ۖ وَ

ووقتیکہ ماگپت عہد و قرار چہ یعقوب و چٹکان کہ عبادت نہ کنت بجز چہ اللہ و

بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَقُولُوا لِلنَّاسِ

گون مات و پت و نیکی کن ات و گون خوشیاں و گون چوریان و گون مسکیناں و بخش ات گون مردماں

حَسَنًا وَاقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْكُمْ وَ

نیکیں خبر و قائم ہدات نماز و و درکن ات زکوٰۃ و زندہ شامچ توات مگر کت چہ شما و

أَنْتُمْ مُّعْرِضُونَ ۝۱۸

ہست ات شما پشست و یوکیں دم و وقتیکہ گپت ما وعده شے کہ نہ رنج ات خون و وقتی و در نہ

تُخْرِجُونَ أَنْفُسَكُمْ مِّنْ دِيَارِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنْتُمْ تَشْهَدُونَ ۝۱۹

کن ات وقتی خبرندان چہ وقتی لوگاں رندا شما اقرار کت و مست و

ثُمَّ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تَقْتُلُونَ أَنْفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فِرْيَاقًا مِّنْكُمْ دِيَارَهُمْ

پے پدا شما ہات کہ کشت و خون کن ات و ت ماں و ت و درکن ات وقتی یک فرقہ و پے آئیانی لوگاں

تُظْهِرُونَ عَلَيْهِم بِالْإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَإِن يَأْتُوكُمُ اسْرَىٰ تَقْدُفُوهُمْ

بیروبر ات (حکم کن ات) آئیانی سرافراز گناہ و ظلم و اگر ہایا بیت شے کہ ادرالیکہ کہ بندیکنت شما آئیانی فدیہ (بہاء) دیت

وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ أَفَتَوَمِنُونَ بِبَعْضِ الْكِتَابِ وَتَكْفُرُونَ

وچٹینیتش محالانکہ حرام انت پر شما در کنگ آئیانی ہم، ہیں انون من ات شما یک ٹکرے و کتا ب و نہ من ات

بِبَعْضٍ فَمَا جَزَاءُ مَنْ يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْيٌ فِي الْحَيَاةِ

دگر ٹکرے و فل گدا نیست انت سزا کہے و کہ چشمت کار بکنت چہ شما مگر سوائی ماں دنیا و زندگی و

منزل

کنگ انت عمل کن ات و اے حکم و من ات و پے دگر ٹکرے و سر (کہ کنگ و جلاوطن کنگ انت) عمل نہ کن ات و آئی و نہ من ات۔ اگر پے خدا و حکمانی سر ا شمارا روگی انت گدا بید انت کہ ہر دوئیں حکماں بہ من ات۔

الدُّنْيَا وَيَوْمَ الْقِيَامَةِ يُرَدُّونَ إِلَى أَشَدِّ الْعَذَابِ وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ

و قیامت و روح و برگ و رسینگ بنت دیم پہ سکت ترس عذابے و اللہ تعالیٰ بے ترانگہ انت

عَمَّا تَعْمَلُونَ ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالْآخِرَةِ

چہ شے کرداراں و اے ہما انت کہ پہ بہا اش گیت دنیا زندگی پہ آخرت و عوض و

فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمْ الْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ

نوں آیانی عذاب چہ آیایں سبک کنگ بیت و نہ آمد دنگ بنت و بیشک دات ماموسی و

الْكِتَابَ وَقَفَّيْنَا مِنْ بَعْدِهِ بِالرُّسُلِ ۚ وَآتَيْنَا عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ الْبَيِّنَاتِ

کتاب و پدیا پدید دات ماچہ آئی و زندہ پیغمبر و دات ماموسی مریم و چک و ظاہریں معجزہ

وَإِذْ نَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِ الْقُدُّوسِ ۖ أَفَكُلَّمَا جَاءَكُمْ رَسُولٌ مِنْكُمْ أَفْتَحُوا

و قوت دات ما آئی و راگون پاکس روح و ہیں نوں گداہر برکہ یارت پر شمار سولے و آہلکے کہ نہ ٹویتی

أَنْفُسَكُمْ اسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِّقَا كَذَّبْتُمْ وَفَرِّقَاتُ قَتْلُون ۝ وَقَالُوا

شے دل، شہا تکبر کنگ و لگ انت، پدا یک جماعتے دروغ بند کنگ شہا و یک جماعتے قتل کنگ و گوش انت

قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۚ بَلْ لَعَنَهُمُ اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَمَّا

کہ مئے دلاں پوش گیتگ انت بلکیں لعنت کنگ انت اللہ و پہ آیانی و تی کفری نوں باز کینی ایمان کانت و وقتیکہ

جَاءَهُمْ كِتَابٌ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا مِنْ قَبْلُ

س ات پہ آیایں کتابے چہ خدا طرف و کہ باور دار وک انت ہما کتابے کہ گون آیایں انت و چہ پیسرا

يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى الَّذِينَ كَفَرُوا ۖ فَلَمَّا جَاءَهُمْ مَا عَرَفُوا كَفَرُوا بِهِ

فتح اش لو شنگ ات پہ کافرانی سرا نوں و تھے کہ رس ات آیایں ہما چیزے کہ کچا ہش یارت چہ آئی منکر بوت

فَلَعَنَهُ اللَّهُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ بِسْمِ اللَّهِ اسْتَرْوَاهُ ۖ أَنْفُسُهُمْ أَنْ يَكْفُرُوا

گدا پہ کافراں خدا لعنت انت و بد چیزے ہما کہ بھا اش کت پہ ہما بدل و تی جرنڈہ منکر بوت انت

بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ بُعْيًا أَنْ يَنْزِلَ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ

ہما چیزے کہ ابرار تگت اللہ و پہ بے صدقہ کہ نازل کنت اللہ تعالیٰ چہ و تی فضل و پہ ہر کسے و سرکہ بلوٹیت چہ تی بنیام

منزل ۱

چہ قرآن و نازل بوگ و پیسر تر و قتیکہ یہودی چہ کافراں مغلوب بوت انت گدا چہ خدا اش و عالوٹ ات کہ یا اللہ! مارا پہ نبی آخر الزمان و اکتابے کہ پہ آئی سرانازل بیت، کافرانی سرا غلبہ بدے و نوں و ہدیہ حضور علیہ الصلوٰۃ والسلام پیداک بوت و در اھیں نشانی اش پہ چان و ت دیستنت انگلت ہم منکر بوت انت و ملعون بوت انت۔ یعنی پہ ہما چیزے و بدل و کہ آیایں و تی جرنڈہ بہا کت آئی کفر و انکار انت قرآن شریف و انکار ہم پہ ضد و حسد و سرا۔

و چشمیں کار مکن ات یعنی ہمتے حکماں من ات و ہمتے و نہ من ات پر چیکہ ایمان کپ و چنڈ نہ بیت، گدا نوں ہمتے حکماں انکار کنگ ہم کافر مطلق بیت تہنا پہ بعضے حکماں منگ و چنڈے ایمان ہم بہر نہ بیت۔ چنے آیت و صفا معلوم بوت کہ اگر یک شخصے بعضے احکام شرعی و منیت و متابعت (زندگیری) کنت و ہر حکے کہ آئی و طبیعت یا عادت یا غرض و خلاف انت آئی و راقبول نہ کنت گدا ہما بعضے احکام و متابعت آرا ہج فائدہ نہ دت

و یعنی پہ آخرت و بدل و دنیا فی فائدہ اش قبول کنت پر چیکہ گون ہر مردے کہ وعدہ اش کت گدا پہ دنیا و فائدہ یانی خیال و آوعدہ اش و فاکت و اللہ و ہر حکے کہ سست ات آئی و تعمیل و ہج پروا ہش کت۔ پدا اللہ و گور و آٹولیں مردمانی سفارش یا حمایت و کئے کت کنت۔

و مردگ و زندگ کنگ و چہ آئی و دست و شفایا مادر زاد کور و بینا بوگ و گری و بگی و دگر بیماریانی محتباب بوگ و غیب و خبرانی گوشگ اے حضرت عیسیٰ و ظاہریں معجزہ انت۔ روح القدس حضرت جبریل و گوشگنت کہ یک پیما گون آئی و ہمراہ ات یا اسم اعظم و کہ چہ آئی برکت و مردگ تی زندگ کنت۔

و چنانچہ حضرت عیسیٰ و حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ اشش دروغ بند کنت۔

و چنانچہ حضرت زکریا و حضرت یحییٰ علیہما السلام کہ اشش کشتنت۔

و یہوداں باجوماں و تی تعریف و گوشت کہ مئے دل ماں پوشانی توک و پتا شنگ و محفوظ انت بخرچہ و تی دین و دگر کسے خبر پر یا اثر نہ کنت۔ کسے و چالوسی، سحر بیانی یا ٹھگیگ و گلائیگ و سبب و ہج آئی و متابعت و زندگیری کت نکلیں خداوند تعالیٰ و فرمائیت کہ آ بالکل دروغ بندت (پہ اے خبر کہ اشانی دل محفوظ انت وغیرہ وغیرہ از سخنہائے فخریہ) بلکیں آیانی و تی کفر و سبب و خدا و نہ تعالیٰ و ملعون کنگ و جہ و تی رحمت و بے نصیب کنگت، پمشا پہ چہ پیادین حق و منگ و تیار نہ انت و باز کتیں مردم چہ اشال بدولت ایمان مشرف بنت۔

و آیانی کرا اکتابے آتک و رست آئی قرآن شریف ات و اکتابے کہ آیانی گور و پیسر ہست ات آئی تورات ات

وہ یہود ان گوشت کے ماں بہشت ء مارا چہ بغیر دگہچ کس نہ روت و مارا عذاب نبیت۔ اللہ تعالیٰ فرمائینت کہ اگر شما پہ وئی دل ء یقینی بہشتی ات گدا شما چہ مرگ
پر چہ ترس ات ۔

الحمد لله

عَنْدَ اللَّهِ خَالِصَةً مِّنْ دُونِ النَّاسِ فَمَتَّوْهُمُ الْمَوْتَ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٩٧﴾
 اللَّهُ ۖ كَرَّاهَا تَهْنَأُ بِجَزْءٍ ۖ وَدُكْرُ مَدَامٍ كَذَا شَامِرٌ ۖ وَهَؤُلَاءِ بَكْنَاتُ أَكْثَرِ شَامِرَاتِ كُوشٍ ۖ إِن كُنْتُمْ
 وَلَٰكِن يَّمَتَّوْهُ أَبَدًا أَبَاقُ دَمَتِ أَيْدِيهِمْ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿٩٨﴾
 وَهَجَرُوا أَهْلَهُمْ ۖ وَكَانَتْ سَبَبَ هَاجَتِهِمَا ۖ كَرَّاهَا تَهْنَأُ بِجَزْءٍ ۖ وَدُكْرُ مَدَامٍ كَذَا شَامِرٌ ۖ وَهَؤُلَاءِ بَكْنَاتُ أَكْثَرِ شَامِرَاتِ كُوشٍ ۖ إِن كُنْتُمْ
 لَتَجِدَنَّ هُمْ أَعْرَصَ النَّاسِ عَلَى حَيٰوةٍ ۖ وَمِنَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا يَوَدُّ
 ضَرُورَتُو كُنْدِي ۖ آيَانُ ۖ حَاصِلُ تَرْجِيهِ دَرْتِي ۖ مَرْدَمَانِ ۖ فِي زَنْدِغِي ۖ وَحَاصِلُ تَرْجِيهِ مُشْرَكَائِ هُنَّ ۖ دُوسْتِ دَارِئِ

عنزل

أَحَدُهُمْ لَوْ يَعْمُرُ الْفَسَنَةَ وَمَا هُوَ بِمُزْحَرْجٍ مِنَ الْعَذَابِ

ہر ایک کے چہ آیاں کہ عمریک بیت ہزار سال و نہ انت خلاص کنوک آئی و را چہ عذاب

أَنْ يُعْمَرَ وَاللَّهُ بِصِدْقِهِمَا يَعْلَمُونَ ۚ قُلْ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلْجَنَّةِ فَإِنَّهُ

ہما ہزار سال و عمر و اللہ تعالیٰ گنہریت ہر چیکہ آکنت و بگوش ہر یکہ دشمن بیت جبریل و اچہ بیشک آئی و

نَزَّلَهُ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى وَ

ایر گپنگ اسے کلام بہ تی دل و چہ خدا حکم و راستگو کنوک انت ہما کلام و چہ آئی و پیسرت و راہ پیش ریت

بُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۚ مَنْ كَانَ عَدُوًّا لِلَّهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَرُسُلِهِ وَجِبْرِيلَ

مژدہ دنت مؤمنان ہر کسے کہ بیت دشمن خدا و آئی و ملائکتانی و آئی و رسولانی و جبریل

وَمِيكَالَ فَإِنَّ اللَّهَ عَدُوٌّ لِلْكَافِرِينَ ۚ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ آيَاتٍ

و میکائیل و گڈا بیشک دشمن انت کافران و بیشک مایر گپنت تئی نیمگ و آیات

بَيِّنَاتٍ وَمَا يَكْفُرُ بِهَا إِلَّا الْفَاسِقُونَ ۚ أَوَكَلَّمَا عَاهَدُوا عَاهِدًا ابْنَاهُ

روشنیں و انکار کنت آیانی مگر ہما کہ نافرمان انت ہیں اہر بر کہ بندت یک عہدے و دورنت آعہد

فَرِيقٌ مِّنْهُمْ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۚ وَلَمَّا جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ

یک جماعتے چہ آیاں بلکیں گیشتر آیانی ایمان نیارنت و وقتیکہ رسات آیانی کرا رسول چہ

عِنْدَ اللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ

خدا و طرف و راستگو کنوک انت ہما کہ کہ گوں آیان انت گڈا دور دات یک جماعتے چہ اہل کتابان

كِتَابَ اللَّهِ وَرَأَوْا ظُهُورَهُمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَاتَّبَعُوا مَا تَتْلُوا

اللہ و کتاب و پد پشت و گوشے کہ آیاں ہچ سہی نیت مک و درند بوتنت ہما علی و کونگ

الشَّيَاطِينُ عَلَىٰ مُلْكٍ سَلِيمٍ ۚ وَمَا كَفَرُ سَلِيمٌ وَلَكِنَّ الشَّيَاطِينَ

ات شیطانان سلیمان بادشہ و زمانہ و وسیان و کفر نکت، لیکن شیطانان

كَفَرُوا وَيَعْلَمُونَ النَّاسَ السَّحَرُ وَمَا أُنْزِلَ عَلَى الْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ

کفرت کہ سوج اش دات مردمان و جادوگری و درند بوتنت ہما علی کہ ایرا ہتکت پڑوئیں فرشتیانی سرابابا

فل یعنی یہودانی دیم چہ گنہیں کارا گلی ہنچو ناہن انت کہ
چہ مرگ و سکت ترس انت و زانت کہ ہنچو مایریں گڈا پرا
خیر نہ انت حتی کہ چہ مشرکاں ہم پہ عمرگی زیادہ آہیر انت
(چارص انت) چہ ہے خبر آیانے دروغانی بن پھک
تنگ بوت

فل یہودان گوشت کہ جبریلین فرشتہ کہ اسے پیغمبر
کرا و حی کاریت و آئی مئے سکتیں دشمن انت کہ مئے
پیشگیں بزرگ آئی و باز دل سیاہ کنگ و تکلیف
داتگ انت۔ اگر جبریل و بدل و دگر فرشتہ یے و حی و
بیاریت گڈا اپا پی محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ایمان کاس
پہ ہمیشی و سر اللہ تعالیٰ فرمائنت کہ فرشتگان
ہر کارے کہ بکنت چہ خدا و طرف و حکم اش ریت
ہما کار و کنت، و تی سر و ہچ کار کنت و ہر کسے
کہ آیانی دشمن بیت بیشک اللہ تعالیٰ ہما کس و دشمن انت
و یعنی اسے آیانی قدیمی عادت انت کہ وقتے کہ
گوں خدا یا رسول یا گوں دگر کسے و عہد و پیمان بندت
گڈا چہ ہمایاں و تیک جاعتے آعہد و پد پشت و
دور دنت بلکیں باز یہودی چشیں ہست انت کہ
تورات و سر ایمان ندرنت اسے و ولیناں چہ ہمیشی
چہ پرواہ دارنت

فل چہ رسول و حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم مراد انت
و چہ مآمعہم و تورات و چہ کتاب اللہ و ہم
تورات مراد انت۔ یعنی وقتے کہ رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم و تشریف یارت حالانکہ آئی تورات و غیرہ
کتب آسمانی و تصدیق کنوک ات گڈا یہود و
یک جماعتے و تورات و و تی جرنہ پیوست و دور
دات کہ گوشے ہچ سہی نیت کہ اسے چہ کتب
و آئی توک و چہ حکم انت۔ نوں وقتے کہ آیاں و تی
کتاب و سر ایمان نیست انت گڈا ادیم چہ آیاں
چہ امید خیر دارگ بیت

و یعنی اسے بے وقوفان خدا و کتاب پد پشت و دور
دات و چہ شیطاناش جادو یا دگپت و ہمانی و رندگری اش
کت

فل خلاصہ ہے کہ یہوداں و قی دین و کتاب و علم ہشت و علم سحر و رنداکیت انت و سحر در میان مردماں چہ دونیمگ و شنگ (شائع بوت)، یکے ماں حضرت سلیمان علیہ السلام زمانہ، چونکہ اوتقی جہاں و مردماں گوں یک دگر ہور تو بوتنت، گدا مردماں، چہ شیطاناں سحر یاد گیت و منسوب اشکت حضرت سلیمان علیہ السلام و نیمگ، کہ ماراے علم چہ ہمائی و رستگ و آئی اے حکم پہ چن و انس و سراجہ ہے علم و زور و قائم بوتگ۔ نوں اللہ تعالیٰ فرمائینت کہ اے کار کافری کارایت حضرت سلیمان و کار نہ انت، دومی آ

علم سحر شنگ بوت چہ ہاروت و ماروت و ماروت و نیمگ۔ آیایاں دو فرشتہ انتنت پہ انسانی صورت و ماں بابل و شہر و شنگ انتنت۔ آیایاں علم سحر معلوم ات، ہر کسے کہ آیائی کرآ پہ ہے علم و حاصل کنگ و رفت اولی برا آتش مہن (منع) کت کہ ماں ایثی و ایمان روت و مردم کافر بیت و وقتے کہ آیایاں خبر نگیت و دشمن کت کہ ضرور مارا پیش دارات گدا آیایاں سوچ د انتنت و خداوند تعالیٰ ہمیشگی و قی بندہ آزمائش کنگی انتنت۔ نوں اللہ تعالیٰ فرمائینت کہ چہ آٹ دویں علم و آخرت و ہیچ فائدہ نہ سیت بلکس سراسر نقصان انت و ماں دنیا و ہن ضرر انت و خبر چہ خدایاں حکم و ہیچ کت نکلنت و اگر علم دین و علم کتابش یاد نگیش چہ خدایاں طرف و آیایاں و اجر و ثواب رستگ ات، بے پھکیں ہوڈ انت (نادان انت) اگر دانا بوتین انت چشیں کارش نکت۔

فل یہودی آتک آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم مجلس مبارک نشنت و حضرت و خبر اش گوش داشتنت و لہتے خبر کہ اشان شتری و سراسر اشکت نکت آتد و بارہ جہت کت گدا گوشش کہ راعنا (یعنی مے نیمگ و دگوش بکن، مے خیال داری و بکن) ہے کلمہ راعنا کہ مسلماناں چہ آیایاں اشکت برے برے ہم لہے لفظ و گوشش و لگت انتنت۔ اللہ تعالیٰ مہن (منع) کنت کہ اے لفظ راعنا و مگوش ات اگر شمارا جت کنگیت بیت انظرنا بگوش ات (انظرنا و معنی ہے یک انت) چہ ابتداء دل گوش بکن ات، شر گوش بدار ات تاکم دوبارہ جہت کنگ و ضرورت مسیت۔ یہوداں اے لفظ پہ بدینتی و ٹھکی گوشش۔ اے لفظ اش ہر وقتے کہ گوشش زبان اش کے زور پر کت گدا راعنا بوت (یعنی مے شہانگ) و ماں یہودی زبان و راعنا الحق و ہم گوشش۔

فل یعنی کافران یہود بیت یا مشرکین (کہ قرآن و ایرایک و پہ تی سراجہ و ش نبت بلکس یہودانی و ہمیش ہمیش انت کہ نبی آخر الزمان چہ بنی اسرائیل و بیت و مشرکین کہ لوٹنت کہ چہ مے و قی قوم و بیت۔ مگر اے اللہ و قی فضل و مہربانی انت کہ آیائی توک و نبی آخر الزمانی پیدا کت۔

فل اے یہودانی شگان (طعن) ات کہ جتیش، کہ شے

کتاب و بعض آیات منسوخ بنت۔ اگر اے کتاب چہ خدایاں طرف و بوتیں گدا چہ ہا عیب و سبب و کہ ہنوگ یک حکم منسوخ بیت ہا عیب و خبر پیسہ زانا اللہ نیست ات۔ نوں خدا تعالیٰ فرمائینت کہ عیب نہ پیسہ گیش خبر و ماں ات نہ ہنوگیش خبر و لیکن حکم پہ وقت و مناسب و ہر حکم کہ بلوٹیت کنت آ حکم پہ ہا وقت و مناسب ات و پہ ہے وقت و ہنوگ ہے دو میگیں حکم مناسب انت۔

هَارُوتَ وَمَارُوتَ وَمَا يَعْلَمَنَّ مِنْ أَحَدٍ حَتَّى يَقُولَا إِنَّمَا نَحْنُ

شہر و کہ آیائی نام ہاروت و ماروت ات و سوچ ندات اے دویں فرشتیاں چہ کس وقتیکہ گوشش کہ

فِتْنَةٍ فَلَا تَكْفُرْ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِ بَيْنَ الْمَرْءِ وَزَوْجِهِ

آزمائیں، نوں کافر مہو، گدا سوچش گیت چہ آیایاں ہا سحری کہ جدائی دور دینت چہ آتیا دویان مرد و وائی جن

وَمَا هُمْ بِضَارِّينَ بِهِ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ

و آیایاں چہ سحری و نقصان دات کت نہ ہیچ کسے بغیر چہ خدایاں حکم و، و یاد گرت ہا چیز و کہ آیایاں ضرورت

وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَلَقَدْ عَلِمُوا لَمَنِ اشْتَرَاهُ مَا لَهُ فِي الْآخِرَةِ مِنْ خَلَقٍ

و فائدہ اش نہ دنت و شرز انتنت کہ ہر کسے اختیار کت سحری نیست انت پر آتیا ماں آخرت و ہیچ حصہ

وَلَيْسَ مَا شَرَوْا بِهِ أَنْفُسَهُمْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَوْ أَنَّهُمْ آمَنُوا

و سگیش گنہیں چیزے کہ پہ آئی و بدل و بہائش کت قی جہز دگان آیایاں برانتیں و اگر آیایاں ایمان بیارتیں

وَاتَّقُوا الْكُتُوبَ ۖ مِمَّنْ عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ لَّوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

و پرہیز گاری بکس گدا ضرور آیایاں بدل رستگ چہ خدایاں طرف و شر تر یں گن آیایاں برانتیں و

الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقُولُوا رَاعِنَا وَقُولُوا انْظُرْنَا وَاسْمَعُوا وَلِلْكَافِرِينَ

مؤمنان! شہا مگوش ات راعنا و بگوش ات انظرنا و بہ اشکت و پہ کافران

عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ مَا يُوَدُّ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ وَلَا الْمُشْرِكِينَ

عذاب انت تو رینو کیت دوست نہ دارنت کافران چہ اہل کتاب (یہود و نصاری) و نہ چہ مشرکان

أَنْ يُنْزَلَ عَلَيْكَ مِنْ خَيْرٍ مِّنْ رَبِّكَ وَاللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ مَنْ

اے خبر و کہ ایرارگ بیت پہ شے سراجہ چہ نیگیں خبرے چہ شے پر دگار و طرف و اللہ تعالیٰ خاص پہ و قی رحمت و ہر کسے

يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۝ مَا نَسِيْنَا مِنْ آيَةٍ أَوْ نُنسِيْهَا نَأْتِ

کہ بلوٹیت و اللہ تعالیٰ مزین فضل و واجہ انت قی آتیا کیسہ نسخہ کیں چہ آیتیا کہ شمشادینیں آتیا گدا کاریں

بِخَيْرٍ مِّنْهَا أَوْ مِثْلَهَا أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ أَلَمْ

چہ آتیا شر تر یں یا ہمائی پیسہ۔ ہیں! تو نہ زانے کہ اللہ تعالیٰ پہ ہر چیز و سراجہ قدر انت قی ہیں

وَلِیَعْنِی حَیثُ خَرَجْتَ وَتَمْلِکُیْتَ بِہِ دَرِیَسْتَانِ سَرَا
یک پیمائش اہل انت وچانگو پہ وئی بندگانی سرائی و اعلیٰ
درجہ و فضل و عنایت نون گدا پندگانی مصالح و منافع
سراخبر داری وہ آیانی سراقدرت و گرے راہوت کنت و آئی
پیمائش گانی خیر خواہی و گرے کت کنت۔

وَلِیَعْنِی یہودی خبراں ہجیرا و مکن ات یہودیانی شک و
شہر و دور دیگ و سبب و ہر یکیکہ ماں شک و شبہ و
توک و کیت آکافر بوت۔ بے خبر و ہزاری و سک بکنت و
یہودیانی گوشگ و سبب و وئی پیغمبر و کراشک و شبہ
میار ات ہجو کہ آیای وئی پیغمبر موسیٰ و کراشک و آرت۔
وَلِیَعْنِی باز یہودی و واہگ ہمیش انت کہ شما مسلمانان
چہ دین و تہرینت ویدا کافر بکنت حالانکہ آیای معلوم ات
کہ مسلمانانی دین و کتاب و نبی درست برحق انت۔
وَلِیَعْنِی تا وقتہ کہ مئے کرام یک حکم نہ بیت تاھا
وئی یہودیانی خبراں ہر چیکہ گوشنت صبر بکن ات،
گدا آخر و مئے حکم آتک کہ یہوداں چہ مدینہ و ارد گرد و
گلین ات۔

وَلِیَعْنِی چہ وئی کمزوری و گر ٹیک (متردد) میت،
خداوند تعالیٰ چہ وئی قدرت و شمارا عزیز و غالب و
یہودیانی ذلیل و خوار کنت۔ یا ہے کہ عاجزی و سبب و
تاخیر کنگ نہ بیت۔

وَلِیَعْنِی یہ آیانی ایذاء و تکلیف و صبر بکن ات و ماں
عبادتاں مشغول بہت و خداوند تعالیٰ چہ شے کاراں ہجیر
نا خیال نہ انت و شے ہجیر ہمیں نیکیں عمل بے کار نہ بیت۔
وَلِیَعْنِی یہودی و گوشنت کہ بغیر چہ مادہ کس بہشت و
داخل نہ بیت و نصاریٰ گوشنت کہ ہجیر چہ مادہ کس
بہشت و نروت۔

وَلِیَعْنِی ہر کسے و خداوند تعالیٰ و حکم مستند و
آئی و فرمانبرداری کت و ہما حکمانی خواہ کرام پیغمبر و
ذریعہ معلوم بہ بنت پہ وئی قومیت و پت و پیر کانی رسم
و راہانی حمایت و طرف داری نہ کت ہجو کہ یہودی کنت
گدا یہ آیای جوانیں مزدہست انت، چوشیں خبرے
آیانی توک و نیست کہ پر آشکی آغلیں بنت۔

تَعْلَمَنَّ أَنَّ اللَّهَ لَهُ مَلِكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا لَكُمْ مِّنْ دُونِ

تو نرانے کہ یہ اللہ و ات بادشاہی آسمانی و زمین و نیست انت پر شما ہجیر

اللَّهِ مِنْ وَلِيِّ وَلَا نَصِيرٌ ۝۱۸ أَمْ تَرِيدُونَ أَنْ تَسْأَلُوا رَسُولَكُمْ كَمَا

اللہ ایک دوست و نہ مددگار و ہا میں شما مسلمان ہن لوٹ ات کہ سوال بکن ات چہ وئی رسول و ہجو کہ

سَأَلَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ ۖ وَمَنْ يَتَّبِعِ الْكُفْرَ بِالْإِيمَانِ فَقَدْ ضَلَّ

سوال کنگ بوٹک موسیٰ چہ پیش و ہر کسے کہ کفر قبول بکنت یہ ایمان و جاہ و گدا آئی و گار کت

سَوَاءَ السَّبِيلِ ۝۱۹ وَكَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَوْ يَرُّوْكُمْ مِّنْ بَعْدِ

تجکیں راہ و دل کش ایت باز اہل کتاب و کہ یہ یک پی شمارا تہرینت مسلمان

إِيمَانِكُمْ كَفَّارًا حَسَدًا ۖ مِّنْ عِنْدِ أَنْفُسِهِمْ مِّنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ

بوگ و چہ زند کافر بکنت وئی دلی حسد و سبب و زند چہ ایشاکہ ظاہر بوٹک پر آیای

الْحَقُّ فَاعْفُوا وَاصْفَحُوا حَتَّىٰ يَأْتِيَ اللَّهُ بِأَمْرٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ

حق و گدا شما متا بکن ات و دل و میار تا کہ دیم بدنت اللہ وئی حکم وئی بیشک اللہ پہ ہر

شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۲۰ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا

چیز و قادر انت و قائم بدارات نماز و در بکن ات زکوٰۃ و آچیزیکہ پیسر و دیم و شیت

لَا أَنْفُسَكُمْ مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ

پروت جوانیں عمل، رسیت آشمارا خدا و گور و بیشک اللہ تگاہ ہر چیزیکہ شما بکن ات درستان

بَصِيرٌ ۝۲۱ وَقَالُوا لَن يَدْخُلَ الْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصْرِيًّا

گندوک انت و گوشنت کہ ہجیر نروت ماں بہشت و مگر ہما کہ یہودی و یا نصرائی و بیت و

تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ قُلْ هَاتُوا بُرْهَانَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۲۲ بَلَىٰ

اے آیانی باطلیں لہگ انت بخوش کہ بیارات دلیل وئی اگر شمارا است گوش ات۔ بے

مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُ أَجْرُهُ عِنْدَ رَبِّهِ وَلَا خَوْفٌ

ہر کسے و کہ تابع کت وئی دیم پہ اللہ و آنیکیں کار کونک انت گدا پر آئی ہست ثواب آئی و پروردگار و گراوند تر

[illegible][illegible][illegible][illegible]

وَلِلّٰهِ تَعَالٰی فَرِیَاضِیَّتِ کہ پسرگیں مردمان ہم منجھیں
جاہلی خبر کنگ، اے نوکیں خبرے نہ انت، ہر کسیک
یقین و باور کنت باہر آیاں پیغمبر برحق بوگ و نشانیاں
بیان کنگت و ہر کسیک پہ ہند و دشمینی و سر قاتم انت
آیاں انکار کنگت کڈ اے فقط آیانی و فی کنگت -
وَلِیَعْنٰی پرتو میار لڈگ نہ بیت (تو میار یگ کنگ نبی)
کہ تو پرچے آیان و مسلمان نہ کنت -

وَلِیَعْنٰی یہود و نصاریٰ و یہ حقین خبرے ہیج سروکار نیست
آیاں و فی ضد و سر قاتم انت آیاں کدی تھی دین و
قبول نہ کنت بند خبرے (بالفرض) اگر تو تو آیانی
دین و برک کڈاچہ تو خوش بنت و اے بوگی خبرے
نہ انت کڈا نوں چہ آیاں دلمانگ مہو کہ تھی رندا
بیانیت -

وَلِیَعْنٰی ماں ہر زمان و ہا ہدایت معتبر انت کہ ہا
زمانہ و پیغمبری ہا ریت، کڈا نوں آہدایت ہے
اسلامی طریقہ انت نہ یہود و نصاریٰ و -

وَلِیَعْنٰی بند خبر انت۔ یعنی اگر تو بالفرض چوش بکنے کڈا
چہ خدائے قہر کس در دست کت کنگت۔ یا مطلب امت و
تنبیہ کنگ انت کہ کلام مسلمان بیت و قرآن و
فہیت و چہ دین و بگردیت کڈا ہیج کس آئی و چہ
عذاب و چھینت نہ کنت -

وَلِیَعْنٰی یہود و خبرے مردم منصف مزاج انت کہ و فی
کتاب تورات آتش و نت و فہیت و قرآن و سر
ایمان آتش آرت (جناحہ عبد اللہ بن سلام و آئی و ہما را)
اے آیت ہے مردمانی بابت و انت۔ یعنی آیاں تورات
پہ غور و خیال و نت آیاں ایماں نصیب بوت، ہر کسیک
چہ کتاب و منکر بوت یعنی تحریفی (رد و بدل) کت
آشوم و بد قسمت بے بہرہ بوت -

وَلِیَعْنٰی ہا خبرے کہ شر و ع و نبی اسرائیل و یاد دیا نیگ
بو کنگت ہنوگ آیانی در اہیں حالت فی قصہ کنگ و چہ رندید
ہا خبر بغرض تاکید و تنبیہ یاد دیا نیگ بوت انت کہ شر
ذہن نشین بہ بنت و ہدایت قبول کنگت و معلوم بہنت
کہ اصل مقصود چہ اے قصہ و کنگ و ہمیش انت -

وَلِیَعْنٰی چہ حج و افعال و بزرگ (ختنہ) حجامت، مسواک
وغیرہ۔ کڈا حضرت ابراہیم و اے احکام و فرمان و مطابق
پہ اخلاص سچا یا رنت و درستی حکمی پورہ ادا کنت ہمیش
مردمانی پیشو کنگ بوت۔ وَلِیَعْنٰی تم میں انبیاء و پیغمبری و رونت -

وَلِیَعْنٰی

كَذٰلِكَ قَالَ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِّثْلَ قَوْلِهِمْ تَشَابَهَتْ قُلُوبُهُمْ
ہمیشہ و ول و گوشتگ ہایاں کہ چہ آیاں پسر گوشتگ آیانی ہمیں خبر یک ہما انت دل آیانی و
قَدْ بَيَّنَّا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۱۱۸ اِنَّا ارْسَلْنَاكَ بِالْحَقِّ بَشِيرًا
بیشک مابیان کنت نشانی پہ ہا مردمان کہ یقین کنت، بیشک مازادیم دانگ گوشتگ دین و ہند و بوگ
نَذِيرًا وَلَا تُسْئَلُ عَنْ أَصْحَابِ الْجَحِيمِ ۱۱۹ وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ
ترسینوگ و چہ تو مجت نہیت دوزخیانی و ول و ہجروش نہیت چہ تو یہود و
لَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ قُلْ اِنْ هٰدَىٰ اللّٰهُ هُوَ الْهَدٰی
نہ نصاریٰ تا وقتہ کہ تو تاج بیے آیانی دین و ول و تو گوشت کہ ہر راہ کہ اللہ سوج بدنت ہما چکیں راہ انت
لَیَنْ اَتَّبَعْتَ اَهْوَاۤءَ هُمۡ بَعْدَ الَّذِیْ جَاۤءَكَ مِنَ الْعِلْمِ ۱۲۰ اَلَمْ یَاۤلِکَ
و اگر بالفرض (بند خبر) تو تابعداری بکنے آیانی و اہستانی، رند چہ ہا علم و کہ ترار سنگ، کڈا ہیج ترانیتیں چہ
اللّٰهُ مِنْ وَّلٰیٍّ وَلَا نَصِیۡرٍ ۱۲۱ الَّذِیْنَ اٰتٰیہُمُ الْکِتٰبَ یَتْلُوۡنَہٗ حَتّٰی تَلٰوۡتَہُ
خدائے دست و نہ کنگت و نہ مددگار و ول و ہا کسیک دانگ آیانی و کتاب، و انت آئی و راہجو دانگ و حق انت
اُولٰٓئِکَ یُؤْمِنُوۡنَ بِہٖ وَمَنْ یَّکْفُرۡ بِہٖ فَاُولٰٓئِکَ هُمُ الْخٰسِرُوۡنَ ۱۲۲ یٰۤاٰی
ہایاں یقین کنت پر آئی و ول و ہر کسیک منکر بیت چہ آئی کڈا ہایاں و نت نقصان کنت و انت فی اولیقبوب
اَللّٰہُ اَعْلٰی اَذْکُرُوۡا نِعْمَتِیَ الَّتِیْ اَنْعَمْتُ عَلَیْکُمْ وَاَنِّیْ فَضَّلْتُکُمْ عَلٰی
چنگاں یاد بکن ات منی ہا احساناں کہ من پر شاکتگ انت و اشیء کہ من شمار مزی دات بہ تمام
اَلْعٰلَمِیۡنَ ۱۲۳ وَاتَّقُوا یَوْمًا لَا تَجْزِیْ نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَیْئًا وَّلَا یُقْبَلُ فَنَہَا
عالم و سر و بہترس ات چہ ہماروچہ کہ کار و نہیت ہیج کس چہ ہیج کس و قبول کنگت بیت چہ آئی و نیگ
عَدْلٌ وَّلَا تَنْفَعُ شَفَاعَۃٌ وَّلَا هُمْ یَنْصَرُوۡنَ ۱۲۴ وَاِذْ اٰتٰی اِبْرٰہِمَ رُبَّہٗ
بدل، و نہ کار دینت آئی و اسفارش و نہ آیاں و مدد رسیت و ول و وقتیکہ آزمائش کنت ابراہیم و آئی و پروردگار و
بِکَلِمَتٍ فَاَتٰہُمۡ قَالِ اِنِّیْ جَاعِلُکَ لِلنَّاسِ اِمَامًا قَالِ وَمِنْ
بہ چنتہ خبر کڈا آئی و تمام کنت ہا، نوں فرمائیت خدائے کنگاں من تراد رہیں مردمانی پیشو کنگت گوشتگ ایم و کہ چہ

مازل

[illegible][illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

ولے دعا حضرت ابراہیم و آئی چک حضرت اسماعیل ہر دو بیٹاں لوٹ اٹ کہ چہ مئے چاعت یک جاعتے فرمانبردار پیدا گ بکن ویک رسوے چہ ہایا
وت مہ (ماں) ہایا نی تہا دیم دے کہ آیان ء کتاب و حکمت ء تعلیم بدنت و اے ڈولیں پیغمبر کہ اے ہر دو بیٹاں اولاد بہ بیت بجز چہ سرور کائنات صلی اللہ
علیہ وسلم ء دگر کسے نیاتنگ۔ چہ ہیشا یہودی گوستگیں خیالانی پورہ تردید بوت۔ چہ علم کتاب ء ہامعانی و مطلب مراد انت کہ چہ کتاب ء عبارت ء زانگ بنت چہ
حکمت ء پوشیدہ میں راز و بار یکیں اشارات مراد انت۔ فل آملت و مذہب ء شرف کہ بیان کنگ بوت ہما لت ء وصیت حضرت ابراہیم و حضرت یعقوب
گوں وئی اولاد اں کنگ، نوں ہر کیک قبول نہ کنت آملت ء گڈ ابراہان کہ آئی ء حضرت ابراہیم و حضرت یعقوب ء ہن نہ منیت و یہود اں گوشت کہ حضرت یعقوب ء و

اولاد یہودی دین ء وصیت کنگت خداوند تعالیٰ ء اے
دروغ بند کنت چنانچہ دیمی آیت ء پیداک انت۔
فل یعنی شا یعقوب ء وصیت ء وقت ء موجود ہن نہ
انت، آئی ء وھے پیغمبرانی (ابراہیم، اسماعیل و اسحق) ء ملت ء
سراوئی اولاد وصیت کنت و آملت ہے سلام ء ملت انت
گڈ اشنا چوں گت کہ یہود اں و تارا چہ بغیر اے دگر درست ء و
نصاریاں و تارا چہ بغیر اے دگر درستان ء بے دین قرار
دانت، و شما ہر دو چہ حقین مذہب، سلام ء برگشت بوت
گڈ انوشیں زندیں دروغ پرچے بندرات کہ حضرت یعقوب ء
یہودیت ء مذہب ء سراپا یہ نصرانیت ء ملت ء سرا
وصیت کنگ۔ فل یہودی اں و نصاریاں ہر دو بیٹاں
عقیدہ ات کہ چہ مات ویت ء گناہاں اولاد ہن گرفتار
بیت و ماں آیان ثواب ء اولاد ہن شہیدار بیت، نوں
خدا تعالیٰ ء اے غلطیں عقیدہ ء تردید کت کہ چون انت
کہ شما گوش ات بلکیں ہر کس وئی کنگیں چہ بد و چہ نیک ہما
کس ء وئی دیما کیت۔ وھ مطلب اے کہ یہودی مسلماناں
گوشت کہ یہودی بدنت و نصاری گوشت کہ شما نصرانی
بدنت گڈ ابراہان شمار است ء سارا کانت و ہدایت حاصل
کنت۔ فل یعنی گوش اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ شے خبر مارا
ہجیر منظور انت بلکیں مارا حضرت ابراہیم ء مذہب قبول
انت کہ چہ درستیں بد و گمراہیں مذہباں گشتنگ ویک
نیگ انت۔ و آئی چہ شرک کنو کاں ہن نہ ات و شما ہر دو
فرقی ماں شرک ء گرفتار ات بلکیں شرکین عرب ہن مذہب
ابراہیمی ء دعوی دار انت مگر آیان ہن شرک کت، چہ
اے آیت ء آیان دعوی ء تردید بوت۔ الغرض ہنوں گ
چہ اے فرقی اں اگر انصاف کئے یکے ہن ابراہیم ء ملت ء سرا
پشت نہ کپتگ بغیر چہ اہل سلام کہ آبراہیم ء ملت ء سرا
قائم انت۔

فائدہ :- (۱) ماں ہر شریعت ء اے سیں خبر ہست
انت اول عقائد (چنانچہ توحید، نبوت، حشر، نشر، ہشت
و دروغ وغیرہ) نوں ماں اے خبر ء درستیں دین متفق انت
و ماں ایشی ء اختلاف ہوگی نہ انت۔ دومی شریعت ء
قواعد کلیہ کہ چہ آیان جزئیات فروعی مسائل حال بنت و ماں
تمام جزئیاتانی توک ہما کلیاتانی لحاظ کنگ بیت۔ درحقیقہ
ملت ہے اصول و کلیاتانی نام انت ملت محمدی علی صاحبہا الصلا
والتسلیم و ملت ابراہیمی علیہ السلام ء موافقت ویک ہوگ ماں ہے

کلیاتانی توک انت۔ سومی تمام کلیات و جزئیات و اصول و فروع من حیث المجموع، اے مجموعہ شریعت خوشنت۔ خلاصہ ہے کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و حضرت ابراہیم ء ملت یک انت شریعت
جدا انت۔ (فائدہ) حضرت یعقوب علیہ السلام حضرت اسحق علیہ السلام ء چک انت، حضرت اسحق علیہ السلام و حضرت اسماعیل علیہ السلام برات انت ہر دو
حضرت ابراہیم علیہ السلام ء چک انت۔ و حضرت یعقوب ء دوازده چک ہست ات، یہودی ہما دوازده چک ء نما سگانی اولاد انت۔ اسرا
حضرت یعقوب علیہ السلام ء نام انت، بنی اسرائیل معنی پسران یعقوب علیہ السلام۔

وَالْحِکْمَةُ وَیُزِکِّیْهِمْ اِنَّکَ اَنْتَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝۱۲۹ وَمَنْ یَّرْغَبْ عَنْ
وَدانائی و پاک بکنت آیان ء بیشک تو توتے زوراک کیں دانا و کئے انت کہ تربیت چہ
مِلَّةِ اِبْرٰهٖمَ الْاِمْنِ سَفِهَ نَفْسَهٗ وَلَقَدْ اصْطَفٰیْہٖ فِی الدُّنْیَا
ابراہیم ء دین ء مگر ہما کسے کہ بے وقوفی کت و تاراوت و بیشک آئی ء رنجیں کت ماں دنیا ء
وَ اِنَّہٗ فِی الْاٰخِرَةِ لَکِنْ الصّٰلِحِیْنَ ۝۱۳۰ اِذْ قَالَ لَہٗ رَبُّہٗ اَسْلِمْ قَالَ
و اماں آخرت ء چہ نیکان انت۔ و یاد بکنت و قتیکہ گوشت آئی ء آئی ء پروردگار ء کہ حکم برداری بکن، گوشت
اَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝۱۳۱ وَوَضٰی بِہَا اِبْرٰهٖمُ بَنِیْہٖ وَ یَعْقُوْبُ
کہ من حکم بردار اں پروردگار جہان ء، وھے وصیت کت ابراہیم ء وئی چکاں و یعقوب
یٰبَنِیَّ اِنَّ اللّٰہَ اصْطَفٰی لَکُمُ الدِّیْنَ فَلَا تَمُوْتُنَّ اِلَّا وَاَنْتُمْ مُسْلِمُوْنَ
ہن کہ اوچکاں بے بیشک اللہ ء درجگ دانگ شمار دین گڈ انوشیں ہجیرات پر گھلتے ء مسلمان بنو
اَمْ کُنْتُمْ شٰہِدَآءَ اِذْ حَضَرَ یَعْقُوْبَ الْمَوْتَ اِذْ قَالَ لِبَنِیْہٖ مَا تَعْبُدُوْا
زاناں شما حاضر انت و قتیکہ نزدیک بوت یعقوب ء مرگ، و قتی کہ گوشتی وئی چکاں کہ شما کئی عباد
مِنْۢ بَعْدِیْ قَالُوْا نَعْبُدُ الْہٰکَ وَ اِلٰہَ اٰبَآئِکَ اِبْرٰهٖمَ وَ اِسْمٰعِیْلَ
کن ات گڈ چہ من ء گوشتش کہ مابندگی ء کنیں تہی خدائے و تہی بت و پرکاری خدائے کیاں ابراہیم، اسماعیل
وَ اِسْحٰقَ اِلٰہًا وَّ اِحْدًا ۝۱۳۲ وَنَحْنُ لَہٗ مُسْلِمُوْنَ ۝۱۳۳ تِلْکَ اُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ
اسحاق انت، ہما یکیں خدائے و مادرست ہائی ء فرمانبرداریں فل ایک جاعتے ات کہ گوشت و

لَہَا مَا کَسَبَتْ و لَکُمْ مَا کَسَبْتُمْ وَلَا تَسْأَلُوْنَ عَمَّا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ
پر ہمایاں انت ہر چیکہ کیاں کنگ پر شما انت ہر چیکہ شما کنگ و شما رجبت نہ بیت ہر چیکہ آیان کنگ و
وَقَالُوْا کُنُوْا ہُوْدًا اَوْ نَصٰرٰی تَهْتَدُوْا قُلْ بَلْ مِلَّةَ اِبْرٰهٖمَ حَنِیْفًا
و گوشتش کہ بہت یہودی یا نصرانی گڈ اراست ء گذرات و گوش کہ اے خبر نبیت بلکیں با قبول کنگ ابراہیم ء راہ حق
وَمَا کَانَ مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ ۝۱۳۴ قُلُوْا اٰمَنَّا بِاللّٰہِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَیْنَا وَمَا اُنْزِلَ

و نبیت چہ شرک کنو کاں فل شما گوش ات کہ ما ایمان آرت پہ اللہ ء وہ آچیزیکہ نازل ہوئیکہ ما و ہر چیکہ نازل

کلیاتانی توک انت۔ سومی تمام کلیات و جزئیات و اصول و فروع من حیث المجموع، اے مجموعہ شریعت خوشنت۔ خلاصہ ہے کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و حضرت ابراہیم ء ملت یک انت شریعت
جدا انت۔ (فائدہ) حضرت یعقوب علیہ السلام حضرت اسحق علیہ السلام ء چک انت، حضرت اسحق علیہ السلام و حضرت اسماعیل علیہ السلام برات انت ہر دو
حضرت ابراہیم علیہ السلام ء چک انت۔ و حضرت یعقوب ء دوازده چک ہست ات، یہودی ہما دوازده چک ء نما سگانی اولاد انت۔ اسرا
حضرت یعقوب علیہ السلام ء نام انت، بنی اسرائیل معنی پسران یعقوب علیہ السلام۔

فل یعنی ماہہ درستی کتاباں وہ پہ در اہیں پیغمبرانی سرا ایمان کاریں و درستان و حق زانیں و ہر کیے ماں و قی زمانہ واجب الاتباع انت، آئی و زندگی ضروری انت و ما خداوند عالم و فرمان برداریں، ہر وقت ہر کیے پیغمبر بیت و چہ آئی و ذریعہ ہر احکام خداوندی کہ بیت و بریت آئی و پیروی ضروری

انت۔ بخلاف اہل کتاب کہ بغیر چہ و قی دین و دگہ اے دگہ درستی دیناں دروغ بند کشت اگر چہ کہ قی دین ایش منسوخ و ناکارہ ہو تگ و پیغمبرانی احکامان کہ خدایہ احکام انت آیان و نہ منت۔

فل یعنی چہ آیان مخالفت و دشمنی و مترس ات خداوند تعالیٰ چہ آیان بدی و ضرر و شے حافظ و نگہبان انت، آشمارا هیچ نقصان دات نہ کشت، خداوند تعالیٰ درستی خبراں اشکنت و درستی حال و دل و نیتاں زانت۔

فل یہودی چہ آیتاں برگشتہ بوت انت اسلام ایش قبول نہ کت و نصرانیان ہن انکار کت و ٹاک و جنگ و لگنت کہ مئے کڑا رنگ ہست کہ آ رنگ مسلمانان کرانست۔ نصرانیان یک زردیں رنگ اڈ رنگ ات پدا آیان رسم ہم ہمیش ات کہ ہر چہ کہ بیدار بوت یا ہر کسے کہ ماں آیان دین و داخل بوت گڈا گیت ماں ہارنگ و توکش بک دات، رندا گوش کش کہ نوں پاکیزہ و خالص نصرانی بے بوت۔ گڈا نوں خداوند عالم فرمائیت کہ او مسلماناں شہا ہن بجوش ات کہ ماخرا رنگ (دین حق) قبول کت کہ ہر یکہ ماں اے دین و داخل بیت چہ ہر قسمیں نہاکی و پاک و صاف بیت۔

فل یعنی اللہ تعالیٰ نسبت و شے جڑہ کنگ و شے اے گوشگ کہ آئی و عنایت و رحمت و خدایہ بغیر چہ دگہ کسے نیست انت اے پھکیں بے ہودگیں باطلین جبرائت آئی و ہوگیں خدائی ہنچو کہ شے پروردگار انت ہے دول و مئے ہن پروردگار انت و ماہر علیہ کنیں خالص پہ ہائی و کنیں، شے پیما پہ ریا و نفسانیت و نام و نام و نمود کنیں و ونی پت و پیر کانی عملانی سرا بٹاک نہ جنیں گڈا پہ چہ سبب و مئے عللاں قبول نہ بنت و شے عللاں قبول بنت۔

فل حضرت ابراہیم و حضرت اسماعیل و دگہ پیغمبرانی (علیہم الصلوٰۃ والسلام) بابت عہود و نصاریٰ و اے دعویٰ کہ آیان یہودی یا نصرانی انت زہد ظہری دووغ ایت۔ و دگہ اے کہ خداوند عالم فرمائیت ماکان ابراہیم و یھودیا و نصرانیا نوں شہا بجوش ات کہ شہا شہر ترزان ات یا اللہ تعالیٰ

عزوجل! فل ہے آیت ہن پیسہ و گوست و شت لیکن چونکہ اہل کتاب و دل و اے خبر چہ و قی زرگزادگے سبب و شتگ ات کہ مئے و قی عللاں توری ہر پیم خراب و گندگ بنت آخر کار مئے پت و پیرک ضرور مارا بخشائیت ہمیشا چہ ہے گندگیں خیال و دور کنگ و سبب و بطور تاکید اے آیت دوبارہ بیان کنگ بوت۔

البقرة

۲۴

الم

إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ وَمَا أُوتِيَ بِهِ إِبْرَاهِيمُ وَإِسْمَاعِيلُ وَإِسْحَاقُ وَيَعْقُوبُ وَآلُ يُحْصَىٰ وَبِهِ آيَاتٌ لِّكُلِّ بَشَرٍ

مُؤْتَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَا أُوتِيَ النَّبِيُّونَ مِنْ رَبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿۱۳۰﴾

درستی تو کایک و در میان و ما ہا پروردگار و فرمانبردارین گڈا اگر آیان ہن ایمان بیارت ہے ہمیکہ شہا ایمان آ رنگ بیشک

اِهْتَدُوا وَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا هُمْ فِي شِقَاقٍ فَسَيَكْفِيكَهُمُ اللَّهُ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۳۱﴾

آیان ہن ہدایت حال کت و اگر پشت منتریت گڈا ہن ہاوت پر خدے سرانیت گڈا نوں آیان چہ نیگا اللہ است

وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۱۳۲﴾ صِبْغَةَ اللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ صِبْغَةً وَهَائِي وَتِ انت شکون و زانوٹا ماقبول کت اللہ رنگ کئی رنگ شہر انت چہ اللہ رنگ و

وَنَحْنُ لَهُ عِبَادُونَ ﴿۱۳۳﴾ قُلْ أَتُحَاجُّونَنَا فِي اللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَهَائِي و قی بندگی و کنیں و بجوش کہیں ایشا جڑہ کن ات گون خدا بابت حالانکہ امیک و شے رب ات

وَلَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ وَنَحْنُ لَهُ مُخْلِصُونَ ﴿۱۳۴﴾ اَمْ تَقُولُونَ

وہما بیت مئے عللاں و پرشمانیت شے عللاں و ما آئی و خالص بندہ ہیں فل زاناں شہا گوش ات کہ

إِنَّا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَالْأَسْبَاطِ كَانُوا هُودًا

ابراہیم و اسماعیل و اسحاق و یعقوب و آئی اولاد یہودی

أَوْ نَصَارَىٰ قُلْ أَنْتُمْ أَعْلَمُ أَمِ اللَّهُ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَتَمَ شَهَادَةً عِنْدَهُ

یا نصرانی ہوگنت بجوش کہ شہا شہر ترزان ات یا کہ اللہ؟ و چہ آئی زہد ترزان ظلم کے انت کہ چہی دات ہا گوی کہ شہا

مِنَ اللَّهِ وَاللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿۱۳۵﴾ تِلْكَ آيَةٌ قَدْ خَلَتْ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُمْ مَا كَسَبْتُمْ وَلَا تُسْأَلُونَ عَنْهَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۳۶﴾

آیان کنگ و پرشمانیت ہر چہ شہا کنگ و چہ شہا جت نہ بیت آیان عملانی فل

منزل

فل وھدیہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چہ مکہ و ماں مدینہ اھت تو آئی ء شازدہ ہفدہ ماہ ء دیم گوں بیت المقدس ء کُرت و نماز کُرت، چرائی ء ید کعبہ ء نیمگ ء دیم ترینگ ء حکم سر بوت تو کُرت اہود۔ مشرک و منافقان و لھتیں نزوریں مسلماناں چرایانی سرینگ ء شبہ کُرت کہ اے واجہ ء بیت المقدس ء نیمگ ء دیم کُرت و نماز کُرت کہ آئی پیسرینگیں نیبانی قبلہ ات، نوں باریں اے واجہ ء جے بوت کہ دیمی کعبہ ء نیمگ ء ترینگ۔ کسے ء گوشت کہ چہ یہود ء دژ منی و حسد ء کچوش کُتگی، کسے ء گوشت کہ واجہ ماں وتی دین ء سرگردان و حیران انت و چریشی ء ہے ظاہر بیت کہ اے خدائے پیغمبر انت۔ مخالفانی اے ایراد و آئی ء جواب کہ دیم ء پیداک انت خدائے حال دات کہ تاکہ کسے آوھد ء سرگرداں مہ بیت۔ فل براں اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم کجوش کہ مانہ یہود ء حسد ء ونہ کینگ ء بناء سراونہ چہ وتی مرضی ء قبلہ ء رابدل کُرتہ بلکیں خدائے حکم ء ید ء کہ آ مئے اصل دین انت مالے ڈول ء کُرت کہ اول سرایت المقدس ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم ات آرا ماقبول کُت نوں کعبہ ء نیمگ ء دیم کنگ ء حکم اھتہ آرا اہم ماگوں دل ء قبول کُت۔ چہ ما آئی ء سبب ء جُست و پُرس و ایراد گرگ سکیں اھتی ایت۔ فرمانبراریں نوکر ء سرا ایزاد کنگ کہ پیسرا تو چوش کُرتہ نوں پرچا چوش کُتے عقل مند ء کار نہ انت۔ و اگاں اے جہا جہا حکمی اسراراں زانگ لوٹ ات تو آئی ء کلیں اسراراں کے زانت کُنت، ویداشے ڈولیں نادانان ء کے سرپر کُرت کُنت۔ البت ایشی ء ہر کس فہمت کُنت و دگراں ہم فہمائیت کہ قبلہ ء تعین کنگ عبادت ء رھبندان ء ظاہر کُنت۔ اصل عبادت آوت ہجبر نہ انت و اے رد ء حق تعالیٰ ء معاملہ جہا جہا انت یکے چہ وتی حکمت و رحمت ء یک خاصیں راہے سوج دنت و دومی ء دگر راہے، کلیں وھد و کلیں نیمگانی (طرفانی) آوت خدائے انت، ہر کس ء ہر وھد بلوٹ ایت آرا ہنجشیں راہے سوج دنت کہ آباکل تچک و چہ کلیں راہاں گونڈ تر و نزدیک تر انت، چنانچہ مارا اے وھدی ہما قبلہ ء ہدایت دانی کہ چہ درستیں قبلہاں افضل و بہتر انت۔

فل براں ہنجوش کہ شے قبلہ کعبہ انت کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ء قبلہ وچہ تمنا میں قبلہاں افضل انت ہمے یم ء شمارا چہ تمنا میں امتاں افضل و شے پیغمبراں چہ تمنا میں پیغمبراں کامل و افضل کُت تاکہ اے فضیلت و کمال ء برکت ء شہتا میں امتانی مقابلہ ء دربابت ء گواھی ء شے گواھی قبول کُتگیں گواھی قرار دینگ بیت و واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم شے انصاف و راستگویی ء گواھی ء بدنت ہنجش کہ ماں حدشان بیان بیت کہ وھدیہ پیشی امتانی کافرونی پیغمبرانی دعویٰ ء دروغ بند کُنت دگوشت کہ مارا و ماں دنیا کسے ء ہدایت نہ کُت، آوھد ء پہ نبیانی دعویٰ راستی ء گواھی دینت و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم کہ آوتی امت و برحقین رسولے انت۔ آکامی پرستی و عدل ء سراگواہ بیت، آوھد ء ہما امت گوشت کہ ایشاں نہ مئے دور ء بوتگنت ونہ ایشاں مارا دیتگ گڈ ایشانی گواہی چون قبول بوت کُنت ہما وھد ء واجہ ء امت جواب دنت کہ مارا خدائے کتاب و آئی ء پیغمبر ء پشدارگ ء اے خبرگوں یقین معلوم بوتہ ہمیشہ کا گواھی دتیں۔

فائدہ :- وسط : براں درمیانہ مطلب

سَيَقُولُ السُّفَهَاءُ مِنَ النَّاسِ مَا وَلَّهُمْ عَن قِبَلَتِهِمْ
الَّتِي كَانُوا عَلَيْهَا قُلْ لِلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ يَهْدِي مَنْ
يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۚ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتُكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا
وَمَا جَعَلْنَا الْقِبْلَةَ الَّتِي كُنْتَ عَلَيْهَا إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعِ الرَّسُولَ
مِمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۚ وَإِنْ كَانَتْ لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى الَّذِينَ
هَدَى اللَّهُ ۚ وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُضِلَّ عَمَّا كُنْتُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ بِالنَّاسِ لَءَوْفٌ
بَصِيرٌ ۚ قَدْ نَرَى تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِي السَّمَاءِ فَلَنُلَاقِيَنَّكَ قِبْلَتَكَ تَرْضَاهَا
فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ
شَطْرَهُ ۚ وَإِنَّ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ
وَمَا اللَّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ۚ وَلَئِنْ أَتَيْتَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
وَأَخْبَرْتَهُمْ أَنَّ لَكُمْ قِبْلَةً مِّمَّنْ يَنْقَلِبُ عَلَى عَقْبَيْهِ ۚ وَكُنْتُمْ عَلَى قِبْلَتِكُمْ
يَوْمَ تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَوْلَا إِيمَانُكُمْ لَكُنْتُمْ أَكْثَرًا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۚ

منزل ۱

ایشاں انت کہ اے امت بالکل تچکیں راہ ء سرا انت کہ ماں آئی ء ہج کجی و چوٹی ء شبہ نیست انت و چہ افراط و تفریط براں کمی و کثی ء پاک و صاف انت۔ و براں صلی قبلہ شے و کعبہ ء جند ات کہ چہ ابراہیم ء دور ء بوان و پیداک انت و پھتیں روچاں کہ بیت المقدس قبلہ جوڑ بوتگنت آپہ چکا سنگ کنگ بوتگنت باری کے تابعداری کُنت یا کہ روگردانی کُنت۔ اے رد ء ہر کسے کہ ایمان ء سراقا تم بوت پہ آیاں مزین درجہ و شرف انت۔

فائدہ :- ماں اے آیت ء لنعلم ء کہ آصیغہ استقبال انت و ماں دگر آیتاں کہ آحتی نعلم و فلیعلمن و لنما یعلم اللہ و لننبوئکم و لنعلم و غیرہ کلمات موجود انت۔ چرے درستاناں سر ظاہر ء جوش فہمگ بیت کہ حق تعالیٰ نعوذ باللہ اے چیزانی علم رند ء بوتگ چہ اے چیزانی وجود ء پیش علی زات۔ حالانکہ آئی ء علم گوں ہج چیز قدیم انت۔ کان اللہ بکل شئی علیم۔ عالمان ء چہ باز رھبند ء اشی ء جواب اتگ بھتیں ء چہ علم ء کیشیدگ و جہا جہا کنگ مراد ترینگ بھتیں ء بھتیں (چکا سنگ) ء معنی گپنگ۔ کسے ء علم ء بہ معناداب ء ترینگ۔ کسے ء فعل مستقبل ء معنی ماضی فرمائیتہ۔ بھتیں علم حدوث ء بہ نبی و مومنانی طرف ء رجوع کُت یا

64

وک یعنی چرے دلیلاں پشت گوش کنائاگاں پر یک
 دمانے ماقبولدارھن بیتیں کہ شمانعود بانئہل کتاب و قبلہ
 زندگیری و نزول وحی و علم یقینی و بخلاف بکن ات تو اے
 ڈول و شمان چہ بے انصافاں شمار بیت۔ وچہ نبی
 اے ڈولیں ناپسندیں کار، ہجر بیت۔ پس معلوم ہوت
 کہ اہل کتاب و قبلہ و زندگیری چہ شمانچ ڈول بیت نکلت
 کہ سرسر علم و بخلاف جاہلی و گمراہی ایت ۔

فہم یعنی اگر شے دل و بنیت کہ در چہ کعبہ و یہ مسلمانانی قبلہ
 ہوگ و اہل کتاب یک کد ام یک ڈولے و قبول دارہ بنیت
 و ایند کہ مردمان و ماں شہینگ و دور مدینت تہ اے پہلا
 منی بابت و بنی موعود ہوگ و روع و ماں دلاں خلش پشت نہ
 کیفیت۔ اے رد و تو شر براں کہ اہل کتاب شے بابت و تمامیں معلوم
 دار و کنت شے نسب و قبیلہ پیدا نش و جاہ منند جاہ و صورت
 و شکل و ایند کہ کلیں و صفان و درستان زاننت۔ پیش کا آیا
 شے علم و بنی موعود ہوگ و یکا بنی یقین اے ڈول و انت
 ہنجوش کہ اے وقتی چکان و یک یک و جاہ کارنت
 بلے اے خبر و اہتیں مردم ظاہر کنت و لھتیں پرانت
 حق و چیر دینت چہ آیا بنی چیر دیگ و یح نہ بیت۔ حق
 خبر ہما انت کہ آچہ خدا و جانب انت۔ اہل کتاب قبول
 بکنت یا مکننت شما وقتی دلائج شک و شبہینگ میر
 وک براں اللہ و یہ ہر یک اٹنے و یک قبلہ و حکم
 دانگ کہ عبادت و وقت و دیم و بے آئی و نیک و بکنت
 یا ہر یک مسلمان قوم کہ چہ کعبہ و جد اعدا بنی نیمگان زند
 انت یکے بہ روح و راتک و زند و کنت دگرے بہ روح برکت و
 نیمگ و زند و کنت میت کا اے رد اجڑہ کنگ مفتیں
 گپ ایت۔ اے بابت و ہر چ نیکی و مراد و مقصود
 انت البت ہمایانی نیمگ و کام گنجگ بہ بیت و اے
 گپ و یل دینت کہ ہر جاگ و ہر قبلہ و کعبہ و ہر چ
 پھناتے و نیمگ و شے وجود بہ بیت اللہ تعالیٰ اشما
 را پہ مشر و میدان و یک جاگ جمع کنت و شے
 نمازاں ہنجوش زانگ بنیت کہ براں آیاں بہ یکیں
 نیمگ و دانگ بوتگ انت۔ نوں اے ہمیں خبرانی
 توک و جڑہ مفتیں گپ ایت۔ و تحویل قبلہ و حکم
 دو بریاسے پر ہمیشہ کا بیان بوتگ کہ آئی و اسباب
 مختلف انت ہر یک سبب و پیش دارگ و
 خاطر و اے حکم پیدا و تر کنگ بوتگ۔

وقف الزمر

121

وَقَفَّ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

البقرة ٢

يَتَابِعِ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۖ وَلَٰكِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ
مَنِيتٌ دُغْرٌ وَ قَبْدَةٌ ۖ وَ اِگَر تَوَرَدَا كَيْتَ ۚ لَآ مَانِي خَوَافِ نِي رَزْدِ چِه مَآلِمِ ؕ كَر

مِنَ الْعِلْمِ إِنَّكَ إِذْ لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿١٣٥﴾ الَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَعْرِفُونَهُ

کَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَاءَهُمْ وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ الْحَقَّ وَهُمْ
سُجُودٌ ۝۱۰۸

يَعْلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُتَرَدِّينَ ﴿١٦١﴾ وَلِكُلِّ

وَجْهَهُ هُوَ مَوْلَاهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ بِكُمُ

اللَّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٣٠﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ

قَوْلٌ وَجْهَكَ شَطْرَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِنَّهُ لَلْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ وَمَا اللَّهُ
 كَذَّابٌ تَزِينُ وَتِي دِيمَءِ مَسْجِدِ الْحَرَامِ وَنَبِيَّكَ وَبَشَكَ هَمِي حَقِّ انْتِ حِيَتِي يَرُورْ ذَكَرْ عَطْفِ وَفُودَا

بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ
 بے خیال نہ انت چہ شے کاراں وہ ہر جگہ کہ تو در کپتے گڑا بستریں وتی دیم

المَسْجِدِ الْحَرَامِ وَحَيْثُ مَا كُنْتُمْ فَوَلُّوا وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُ لِئَلَّا

يَكُونُ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا الَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ سُبُوتًا

منزل ۱

مذہب ۱

[illegible]

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱۱ یعنی ماں مرد ماں کہ اماں عقل دہوش ہے چہ تمہا میں مخلوقاں افضل انت چہ ایاں ہتھیں ہنچیں ہن بہست انت کہ ظاہریں دلیلانی باوجود پداہن غیر اللہ حق تعالیٰ شریک و ہمسر جوڑ
کن انت ۔ ۱۲ یعنی تیوگ ءماں جزوی قول و عملان آیا

وہ یعنی مشہد کاں گوں وتی معبوداں ہرچ دوستی وواہگے
دارنت، موٹمن گوں وتی اللہ چرایاں باز زیاد دوستی

دواہگ داروک انت پر چاکہ دینا فی سکی وسوریانی تہا
مشرکائی دوستی باز براہلاس بیت و آخرت و عذاب و گنگ

وہدے چرایاں باطل بنیاری ظاہر کنت چو شکہ مانی
آیت و پیداک ایت برخلاف مؤمنان کہ آیانی دوستی گوں

اللہ ہر رنج و شے و مرض و درہمی دنیاد آخرت ایک
پیم و پیش کیوک و پادار انت و من اہل ایمان گوں اللہ

ہر ج دوستی و دارنت آجرا دوستی و باز زیاد ترانت
کہ اہل ایمان گون غیر و خدا و نزل گون نبیاں، و لیاں

املائیکہ عبادت گزاراں، عالماں یا گویں و فی پت و پیریاں
و مال و اولاد وغیرہ دارنت، پرچہ کہ آگویی اللہ تعالیٰ و آئی

ستان و مرئی و موافق و بالاصالة و بالاستقلال
دوستی دارنت و گون و گران بالواسطه یا بلا واسطه حکم و
مافوق و هر یک از اینها در دو دسته اند

”گرفتی مراتب نہ کنی زندیقی؟“ خداو غیہ خدائے ماں
محبت و روءے ہمہ کنگ اے مشہ کا کا کارانت۔

وہ بڑا ہا ظالم ان کہ آیاں پہ خدائے شریک جوڑکت،
اگن آھا آیو کس وھدے نگندنت کہ آوھدے آخدا ئی

عذاب و چٹان و ت چاروک بنت کہ زور و قوت
سرچشک خدا و قی جرنہ انت کہ آئی عذاب و پے

کس کس و نتونت رستگار بکنت و ایکه الله و عذاب
سک انت تو گدا، حیر الله و بندگی و یله دیان و دگرانی

نیمگ و دلگوش اش ندات و نه چراهان نفع و امیت اش داشت -

لی بزان آ مچیس وہ کد بیت کہ بزار بست۔ متبوع چ
وتی تا بعد اراں و بت پرستان و بتانی میانجی و ہج رشتے

پست نہ کسیت۔ عذاب الہی و کندانہ ایک دگرے و درخت
بنت کی مشرکاں آوہر گوشت کہ لگن تمام یک

صو رے ءمار ایدماں دنیا ءا و اری نصیب یر بیت لو کدما
هن چرا یاں وتی بیر ءگرین وهنچش اے مردچی چه ما جدا

لے لٹا، آسانی کُل عملان و پیرایاں افسوس و ارمان و سبب
ہم ہنسنے لگے۔ آسانی نہ رہے، عذاب و سزا ست تو نہ رہا۔

سببِ ناں دوزخ و برونتِ تو انجام کارِ رستگار حاصل
تنگت آتشِ دوائے ہنم سے شرکِ انت، پر حاکمِ حلالِ کنگ

اَللّٰہُ نُوْرٌ اَنْتَ بَشَرٌ مِثْلُہُمْ شَرَعًا.....

.....

سیقول ۲

وَبَيْنَ فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَتَصْرِيفِ الرِّيحِ وَالسَّحَابِ الْمُسْتَعْرِ

دستی گت مال سرزمین و ہر قسم جادو دار و مان کوامانی ترین گ (چہر دیگ) علم و انجمن و ذکر فی علم و بعد ازت

لَنْ يَكْفُرَ الْإِنْسَانُ لِقَاءَ رَبِّهِ إِنَّهُ شَكُورٌ مُّعْتَدِلٌ ﴿١٢٣﴾

ماں آسمان وزمین دریا، بیشک ماں اے درتیں چیزاں نشانی ات پر عقلمند
 ولہتے چہ مردماں آہنت

من يتخذ من دُونِ اللَّهِ انداداً يحبونهم كحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ
کہ گفتند دیگران عداوت شد بر ابرہہ گویاں ہنجو دوستی گفتند مثل دوستی اللہ عزوجل و ایمانداران

أَمْ نَشَاءُ جَبَّارِينَ ۖ وَلَوْ يَرَى الَّذِينَ ظَلَمُوا إِذْ يَرْوْنَ الْعَذَابَ أَنَّ

قُوَّةُ اللَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعَذَابِ ﴿١٦٥﴾ اذْكَبُوا الَّذِينَ اتَّبَعُوا

نمائیں زور و قوت اللہ و تکیست و ایک اللہ عذاب است و فتنہ نیز اربنت ہمارے آسانی پیر دی کنگ بوتل

مِنْ الدِّينِ ابْعُوا وَرَأَوْا الْعَذَابَ وَلَقُطْعَتْ لَهُمُ الْأَسْبَابُ

وَقَالَ الَّذِينَ اتَّبَعُوا لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا مِنْهُمْ

كَذَلِكَ يَرْيَهُمُ اللَّهُ أَغْمَاهُمْ حَسْرَتٍ عَلَيْهِمْ وَمَا هُمْ بِمُخْرَجِينَ

همیشه دل و پیش و اریت آیان الله تعالی آیان کرداران په آیان ارامانی گنگ و آ هجر در نکینت

۴ (۱۶۴) بَايَاصُ النَّكَاسُ كُلُّهُ امَّكَافُ الْاَرْضِ حَلَا اَطْبَا

چہ دوزخ و آسمان او مردماں ! بُورات چہ زمین و چیزاں حلال و پاکیزہ

وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ﴿١٦٨﴾ ﴿١٦٩﴾
وَمَنْ زَادَ الشَّيْطَانُ عِوَادَ بَدَا فِي بَيْتِهِ شَيْءٌ فَاعْلَمْ أَنَّهُ مَكِيدٌ مُبِينٌ
اور جو شخص شیطان کی پیروی کرے اور شیطان اس کے گناہوں میں اضافہ کرے تو اس کو چاہیے کہ وہ اپنے گناہوں کی طرف توجہ دے اور ان سے باز رہے۔

يَا مَرْكُزِ السُّوءِ وَالْفَحْشَاءِ وَأَنْ تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿١٦٩﴾

حکم مکنست شمارا کہ بدکاری و بے حیائی بکن ات و دروغ بہ بند ات پہ خدا و سرہا خبرانی کہ شامیش نزان ات

منزل ۱

بوتگنت ماہم آیان، جواب دیان، یک کرئیں، بلے اے ہنخوش گرائیں واہگ ایت کہ ابید چہ افسوس، دگر ہج سیت حاصل نہ بیت۔

۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸

نیک و بد کلیں عمل افسوس ارباب سبب جو رزنت، چرچ عمل کیاں نفع نہ بیت و دام دوزخ و رزنت بخلاف موحد و ایماندارانی کراگس بہ گناہ و سبب نماں دوزخ و رزنت تو انجام کار رسدگار حاصل کنت۔ و عرب بت پرست انت و پتانی نام و ساند ہم یدہ اش و اکت و چرے جنا و راں۔ نفع اگر گرام زانتگت اش و اے ہن یک پیے شرک انت، پرچہ کہ حلال کنگ

و حرام قرار دیکے منصب ابیدچہ اللہ دگر کس حاصل نہ انت۔ اسے رد دے کہے ۽ جبر ۽ منک پنچوش انت کہ براں آراء خدا ۽ شریک جو کنگ انت ہمیشہ کا ماں اولی آیت ۽ شرک ۽ غرانی بیان کنان ۽ نون حلال ۽ حرام کنگ ۽ چہ منع کنگ بوت کہ آئی ۽ خلاصہ چوشش انت کہ چہ زمین ۽ ہر چہ پیدا بیت چہ آئی ۽ نور ات بشر طلیک شرعاً

More Books Visit : igbalkalmati.blogspot.com

حلال و طیب بہ بیت نہ تو فی نفسہ حرام بہ بیت چوش کہ مردار و خنزیر و ما اھل بہ لغیر اللہ (ہرچ جناوری سر ابدیچہ اللہ دے کہ کسے نام گرگ بہ بیت و چا جناوری قربانی آئی بہ قربت مقصود بہ بیت) و نہ یک امر عارضی و چہ ماں آئی حرمت اھتہ (چوش کہ غضب، دُزی، رشوت و سوت و مال کہ چرے کلاں پھر نرگ ضروری انت و شیطان و زندگیری و ہجر مکن ات کہ ہر چیز دل و گوشت حرام قرار دات چوش کہ ما اھل بہ لغیر اللہ و غیرہ۔ فل یعنی مستند و شرعی حکم چہ و فی جانب و اڈ بکن ات ہنچوش کہ بازں جاگماں گندگ بیت کہ جزئی مسئلہ یاں چہ سرگوزان و دانکہ اعتقادی جبرائ شری نفس و بیلہ دیان و وت گڑیں حکم تراشت۔ و نص قطعہ و سلف و قولل تحریف و تغلیط کنندت ۱۲ (ہے صفحہ فوائد) فل بزاں حق تعالیٰ و حکمانی مقابلہ و و فی پت و پیرکانی زندگیری و کن انت کہ اسے ہن شرک انت چنانچہ تھتیں جاھلین مسلمانیں جنورامانی نکاح و ترک کنگ و کہ باطلیں سمائی بارہ و ہنچیں گپ جن انت و لھتیں چہ زبان و اگرچہ درشان مکندت بے آیانی کار پد آیانی دل و جبر و وت ظاہر کنندت کہ اسے خبر اسلام و برخلاف انت۔

وَاذْأَقِيلْ لَهُمُ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ اللَّهُ قَالُوا بَلْ نَتَّبِعُ مَا الْفَنَاءُ عَلَيْنَا أَرْسِلْ أَوْ لَوْ كَانَ أَبَؤُهُمْ لَيَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَحْتَدُونَ ۱۴
وہتیکہ گوشت بنت آکر تا بعداری ہنچن ات ہا چلے کہ نازل کنگ اللہ و کلا گوشت نہ نا بکلیں پیر و یکنیں چاہی ہائی ہرا
عَلَيْهِ أَبَاءُ نَا وَلَا لَوْ كَانَ أَبَؤُهُمْ لَيَعْقِلُونَ شَيْئًا وَلَا يَحْتَدُونَ ۱۴
وہتیکہ و فی پت و پیرک وے اگرچہ آیانی پت و پیرکاں نرانتگ ہج و نہ ویشکس تجکیں راہ فل
وَمَثَلُ الَّذِينَ كَفَرُوا كَمَثَلِ الَّذِي يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَاءً
و مثال کافرائی ہمدول و انت ہنچو کہ گوانک بخت کسے ہنچیں حیوانے و نہ اشکت بغیر چہ توار و
وَنِدَاءٍ طَمَعُكُمْ عَمَّا فَهُمُ لَا يَعْقِلُونَ ۱۵
چھاں و فل کتر و گنگ و کورانت گڈانوں آسر پد نہ بنت فل او ایمانداراں!
كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ وَاشْكُرُوا لِلَّهِ إِنْ كُنْتُمْ رَايَاهُ
نور ات چہ پاکیزہ نیں چیزاں آرزیکے کما شمارا دنگ و اللہ و شکر بجز ات اگر شما ہائی و و فی
تَعْبُدُونَ ۱۶
بندگی کن ات فل بیشک آئی و وت بہ شحرام کنگت مزارف و خون فل و خوک و گوشت ک و
مَا أَهْلَ بِهِ لغيرِ اللَّهِ فَمَنْ اضْطَرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَا إِثْمَ
آجا ندریکہ توار جنگ بوتگ آئی سر اللہ چہ غیر دے کہ کسے نام فل پد کیکہ ناچار بہیت نہ نافرمانی بکت و نہ زیادتی گڈاچ گناہستیں
عَلَيْهِ إِنْ اللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۷
پہ آئی سر فل بیشک اللہ گڈاچ نڈین بخشو کہ بریں کم نکو کہ فل بیشک ہا کساں کہ چیر دینت آچیزیکہ دیم دانگ
اللَّهُ مِنَ الْكِتَابِ وَيَشْتَرُونَ بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَئِكَ مَا يَأْكُلُونَ
اللہ و چہ کتاب و فل و گرت پہ آئی سر اہلے مکلیں فل آیایاں جاہ ندینت
فِي بُطُونِهِمْ إِلَّا النَّارَ وَلَا يَكْلَهُمُ اللَّهُ يُؤْمَرُ الْقِيَمَةُ وَلَا يُزَكَّمُ
ماں و فی لایا مگر آس فل و نہ خبر کنندت گوں آیایاں اللہ تعالیٰ قیامت و روجا فل و نہ پاک کنندت کایاں فل
وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۸
وہ آریاں ہست انت عذاب و نکلیں فل اسے ہا کس انت کہ گپشت گراہی بدلا ہدایت و

منزل ۱

گوشت، پوست، پیگ، ناخن، مود، ہڈ و رگ ناپاک انت۔ چرایاں نفع حاصل کنگ و کار مرز کنگ حرام انت۔ اسے موقع و چونکہ ورگی چیزانی ذکر انت پیشکا ایوک و گوشت و حکم بمیان کنگ بوتگ۔ بے پاشی و کلائی اجاع انت کہ خنزیر چونکہ بے غیرتی، بے حیائی و حرص و نجاست و نیگ و رغبت و ر و دے کھیں جناوراں و دیماتر انت و پیشکا اللہ تعالیٰ آئی و بابت و فائزہ رحیم فرمان کت۔ بلاشک نخل العین انت نہ آئی و یک شکرے پاک و نہ تمام و طول و چرائی و نفع زورگ جائز انت۔ ہا مردم کہ اشرا بازیا و رنت وچہ آئی و طکران نفع حاصل کنندت ماں آیایاں برزہ ذکر بوتگیں اوصاف گوں شری و گندگ بنت۔ فل ما اھل بہ لغیر اللہ و مطلب ایش انت کہ آجا و رانی سرا ابید چہ خدائے مت و ایند گرائی نام و توار جنگ بہ بیت یعنی ابید چہ خدائے کتام بت یا جن یا کتا ملیتیں روح یا پیر یا پیغمبر و نامزد کتاں و آجا و ر و ساہ و پے آیایاں نذر کتاں و آئی و تقرب حاصل کنگ و نہبت و حلال کنگ بہ بیت و ایوک و پے آیانی و شنودی و آئی و ساہ گرگ مقصد بہ بیت کہ اسے کھیں جناورانی و رگ حرام انت۔ اگرچہ حلال کنگ و و ہدے تکبیر و اشکی و اللہ و نام گپستگی پرچاکہ جان و ابید چہ جان و پید اکنوک و پے دگرے و نذر و نیاز کنگ ہجر درست نہ انت۔

فائدہ :- چہ لَا یُکَلِّمُهُمُ اللہُ ۽ یم تر اپ ۽ صاف معلوم بیت کہ ماں ہر کس ۽ دل ۽ اللہ ۽ محبت شرراخ (پکا) انت۔ اگر اے وہد ۽ محسوس بیت تو آڑا ہنجوش
نہمگ بہ بیت چو شک اشکراں پرانی چیر ۽ قیامت ۽ وہد یکہ تمام بندش دور بنت گڈ آئی ۽ ظہور کامل بیت، پر چاکہ اگر اے بوتیں گڈ اپدا کافران ۽ اے یم تر اپ اے در ۽
بیت کہ کسے وقتی دشمن ۽ چہ ناوشی و روتابی ۽ بتر سینیت کہ ابالکل بے سیت انت۔ جان ۽ قسربان کنوکیں دوست محبوب ۽ روتابی ۽ مزین در دے زانت نہ اعداء
(دشمن) پس معلوم بوت کہ قیامت ۽ ہک سینک چہ اللہ ۽ محبت ۽ ہمینکر دپ ۽ دپ بیت کہ بے التفاتی چہ دوزخ ۽ عذاب ۽ باز زیات تر یہ آیایں ساہ کشوک
معلوم بیت ۔ ۱۵ یعنی ایسا نادر توری چنکر گناہگار ربنت مگر ماں دوزخ ۽ داں یک مقررین وہد ۽ دارگ بنت ورنہ چہ گناہماں پاک صاف بوان ۽ ماں جنت ۽
داخل کنگ بنت۔ بخلاف کافران کہ آپہ مدامینگی ماں جہنم ۽ آس ۽ دارگ بنت وکری مین پاک بوان ۽ ماں جنت ۽ روگ ۽ قابل نہ بنت۔ آیانی شرک ۽ کاران ۽ آیایں ۽
نجس العین جوڑ کنگ کہ آیانی نجاست ہچ پیم ۽ دور بوت نہ کنت و مسلمان عاصی (گناہگار) ۽ حال چوش انت کہ پاکیں چیزے ۽ سرائے نجاستہ کیت، نجاست دور بوگ ۽ چہ آ
دوارہ پاک بوت ۔ ۱۶ واقعی چریشی ۽ دگر مسترین در دنیا کیں عذاب چہ بیت کنت کہ جسم و جان ۽ ظاہر ۽ سرگوزان ۽ ماں آیانی باطن ۽ مین آس روک بیت و حقیقی محبوب
چہ آیایں دش نہ انت۔ ویدا چہ اے ساہ کشوک مصیبت ۽ ہجر رستگار مین نہ بیت۔ نعود باشہ ۱۲

فل یعنی آدمی بیشک ہے قابل انت پر چاک آیان و رستگاری و بنال و بربادکت و گمراہی و ہدایت و مقابلہ و پسند و اختیار ایش کت و بخشش و راہ و رہبند و یلہ دیان و عذاب و کشتک ایش قبول کت۔ فل بنان چہ وقی رضاء ماں دوزخ و آس و داخل بوگ و رہ بندش اختیار کنت۔ چوش بگوش کراس آیان و سگ باز دل پسند و محبوب انت کہ یہ وقی جان و مال و عوض و آراپہ بہار و رگائنت و اگر نہ کل زاننت کہ آس و عذاب و سرمبر کنگ چون انت۔ فل بنان صلاحت و ہدایت و عوض و عذاب و مغفرت و بدل و بہار و رگ و بدل یا آیان سرگوستگی بیان بوئگی عذابانی بوگ و سبب ایش انت کہ اللہ ہرچ کتیں کتابے نازل فرمائنت آیان آئی و خلافت کت و تہرہ و اختلاف ماں آئی و دور دات ماں خلاف و دشمنی و دیم و شنت بنان مخالفت کت یا چہ رستیں رہبند و دور بونت۔ یک صورتے اے بن ہست انت کہ آیان آس و سرمبر بوگ چونکہ سرطابہ باطل نظر آتکلت ہمیشک چہ ذلک و لفظ و دانکہ آخر یہ آئی و جواب و نیگ و اشارہ فرمائنتی۔ فامہم۔ و ہدیہ کتیں آیان ماں وقی بدی اشکتش تو یہود و نصاری و چوش گوشت کتے توک و ہدایت و مغفرت و

البقرة ۲

۳۶

اسیقول ۲

وَالْعَذَابُ بِالْمَغْفِرَةِ فَمَا أَصْبَرَهُمْ عَلَى النَّارِ ذَلِكِ بَانَ اللَّهُ

و عذاب بدلا بخشش فل گذاروں چوین صبر کونکنت آپ دوزخ فل اے پیشاکر اللہ و

نَزَلَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ وَإِنَّ الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِي الْكِتَابِ لَفِي شِقَاقٍ

دیم دات کتاب پہ حق و وہاں کہ اختلافش دور دات ماں کتابا بیشک ماں کنتے تہادور

بَعِيدٌ لَّيْسَ الْبِرُّ أَنْ تُولُوا وَجُوهَكُمْ قَبْلَ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ

رشت کپنت فل نیکی اے نیتیں کہ برترینت دیم و وقی روج دراتکے یا روج ایرشتے نیگا و

وَلَكِنَّ الْبِرَّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَالْمَلَائِكَةِ وَالْكِتَابِ

لیکن نیکی ہمیشنت کہ ہرکے ایمان بیاریت پہ اللہ و یہ قیامت و روجاوپہ ملائکتں و یہ کتاباں

وَالنَّبِيِّنَ وَآتَى الْمَالَ عَلَى حُبِّهِ ذَوِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَ

و یہ پیغیراں و بدینت مالا پہ آئیے دوستیا رشتہ داراں و چوریاں و

الْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَالسَّائِلِينَ وَفِي الرِّقَابِ وَأَقَامَ

مسکیناں و مسافراں و پسندوگاں و ماں گردانی خلاص کنگا و قائم دانت

الصَّلَاةَ وَآتَى الزَّكَاةَ وَالْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَاهَدُوا وَ

مناز و دنت زکاتا و پورہ کنگاں وقی وعدے و قنیکہ وعدہ کنت و

الصَّابِرِينَ فِي الْبَأْسَاءِ وَالضَّرَّاءِ وَحِينَ الْبَأْسِ أُولَٰئِكَ

صبر کنگاں ماں سکی و سوری و جنگے وقت فل ہے

الَّذِينَ صَدَقُوا وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

مردم انت راستیں و ہے مردمت پرہیزگاریں فل او ایسا ناراں!

كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِصَاصُ فِي الْقَتْلِ الْحَرْبِ بِالْحَرْبِ وَالْعَبْدُ بِالْعَبْدِ

فرض بوت پہ شے سرقصص (برابر کنگ) ہا کشتگیاں با یا ف آزادے بلا آزاد فل و غلامے بدلا غلام فل

وَالْأُنْثَىٰ بِالْأُنْثَىٰ فَمَنْ عَفَىٰ لَهُ مِنْ أَخِيهِ شَيْءٌ فَاتِّبَاعٌ

و جنینے بدلا جنین فل پدپہ ہرکیا کنگ بیت چہ آئیے براتے طرفا چیرے گذر تابعداری کنگ لویت

مآزل

بازیں علامات موجود انت۔ یک ہریر جبے ایشنت کہ مارا پہ ہرچ قبلہ و نیگ و دیم کنگ و حکم بوت، ہانیک و دیم کنگ نماز کہ آ افضل ترین عبادت ایت آرا اللہ و حکم و روج ادا کیں گذر اے بدی و عذابانی مستحق ما چون بوت کیں۔ ہے خیال و رد کنگاں و جواب و یک بوت کہ مسترین نیکی کہ آپ ہدایت و مغفرت درکار انت آراے نہ انت کہ شما بوک و وقی دیمان و ماں نماز و دیم پہ مشرق یا مغرب بکن ات و ضروری عقائد و عملانی پراہ و ہن مدارات۔ فل یعنی نیکی و شری کہ آہدایت و اثر

(پد) و بخشش و سبب بہ بیت، ایشنت کہ اللہ و قیامت و روج و کلین ملائکہ و آسمانی کتاباں و نبیانی سرگوست صدق دل و ایمان بیاریت و آیان سر یقین و حکم بیاریت۔ محبت و دل کشی و باوجود وقی مال و ابید چہ زکوۃ و سیادان و یتیمان و غریبان و مسافراں و ہما سوا لیاں و کہ محتاج انت بدنت و ماں گردانی آزاد کنگ و بنان مسلمانے کہ آئی و کافراں ظلم قید کنگ پہ آئی و رستگاری و یا وادارے چہ قرضاں آزاد کنگ و یا غلام و آزاد کنگ و یا غلام مکاتب و خلاصی دیا نیگ و مال بدنت و نماز و شرگوں رستی بوانیت و فقر و طلا و چہ تجارتی کلین لالاں زکوۃ بکشتیت و وقی قول و قراراں و تمام بکنت و شد و واری و نادراہی و تکلیف و ترس و جا و رے گوں صبر و تحمل و کار بگریت۔ و یہود و نصاری چونکہ ماں اے عقیدہ و عملوں و جوانیں ہیل و عاداتانی رد و کوتاہ و کمزور انت و ہمک رنگ و ماں آیان دست درازی کنگتشن ہنچوش کہ ماں قرآنی آیتاں آئی و بیان موجود انت تو گذر انوں یہود و نصاری ایوک و دیم و پہ وقی قبلہ و نیگ و کنگ و سراناز کنگ ووت و پھدایت و رہبندان حکم زانگ و مغفرت و حقدار گوشک ناہود گیس گپ ایت، داں و ہدیہ ہما عقیدیاں، عملوں و جوانیں ہیل و عاداتاں و حکم ندر انت کہ آماں اے آیت شریفہ و گوں شری بیان کنگ بوئگ انت ایوک و دیم و پہ قبلہ کنگ و چہ نہ ہدایت بیت و نہ چہ خدا و عذاب رستگاری حاصل بیت کنت۔ فل یعنی ہا کس کہ برز و بیان بوئگی عقیدیاں و جوانیں ہیل و عاداتاں و عملوں و رازیدار بکنت آپ حق انت ماں وقی عقیدیاں و ایماں و ماں دین و یا ماں وقی قول و قراراں و، و ہا کس پرہیزگار و تقوی دار انت ماں وقی جوانیں ہیل و عاداتاں و عملوں، یا و ت و دور دار انت چہ گناہاں و بدیں کاراں، یا چہ خدا و عذاب یا اہل کتاب کہ آیان تہا چرے خوبیاں سیکے ہن نیست انت آیان پہ وقی بابت و اے دولیں خیال دار گچوں راست بیت کنت۔ فل ماں جاہلیت و زمانگ و یہود و اہل عرب و اے ربیت پرینتگ ات کہ مزل سبیں مردمانی غلام و عوض و رذیلیں مردمانی آزاد و را و جنین و عوض و مرد و را و یک آزاد و عوض و دو و را ماں قصاص و کشتگتشن۔ باری تگ و ماں اے آیت و حکم دات کہ اے ایمانداراں ماشے سرماں شتکینانی حق و برابری و مساوات و رافض کنگ۔ ماں لغت و قصاص و معنی برابری و مساوات انت۔ شما کراے دستور پرینتگ کہ ماں شریف و رذیل و فرق و تفاوت کن ات اے مقتین ایت، جان کلائی برابر انت، غریب بہ بیت یا امیر، شریف بہ بیت یا رذیل، عالم و فاضل بہ بیت یا کہ جاہل، و رنا بہ بیت یا پریس و زہگ، دراہ جانے بہ بیت یا نادراہ کہ مرگی انت، بدن و عضو سلامت بہ بیت یا ملامت (لنگ و کور)۔ فاصلا ۵:- اولی آیت و نیکی و برہ اصول بیان انت کہ آیان سر اہدایت و مغفرت و دار و مدارات و اے نیگ و ہن اشارہ ات کہ اہل کتاب چرے خوبیاں زہر انت و گوں صراحت و فرمائنتی کہ ماں دین و رستگ و مستحق چرے خوبیاں ابید و کس بیت نہ کنت، تو نوں ابید چہ مسلماناں نہ اہل کتاب ایشانی مصداق بیت کنت نہ کہ جاہلیں عرب۔ ہمیشک کانون.....

چہ درستان دیم و ترینان و خصوصاً ایمانداران و دیم گور (خطاب) کنگ بوتگ، ونیکی و بر و جداجداتیں فروعی عبادت جانی و مالی ہمک ہمیں معاملات و آیان و سوچ دنت کہ اے فروعی کاران و ہاکس کنگ تونیت کہ پیسیگیں بیان بوتگیں اصولانی ہرا پختہ بہ بیت۔ چوش بگوش کہ ایدگہ مردم پہ اے دیم گوری و قابل ہن زانگ نہ بوتنت کہ پرایاں مزن شرم و سبب بوگ لویت۔ نوں ہرچ و نوعی حکم گوں تفصیل و بیان کنگ بنت۔ درحقیقت چرایاں ایماندارانی ہدایت و تعلیم مقصد انت مگر منمنا جاگا ہے صاف و جاگا ہے تعریفاً و گرانی خرابیانی سراہیم تراپ کنگ بیت۔ مثلاً ماں کُتَب عَلَیْکُمُ الْقَصَاصُ پریشی و اشارہ انت کہ یہود و غیرہ ماں قصاص و ہرچ دستورے کہ پرتنگ اے آیانی ایجاد بے بنیاد خدائے حکم و غلام انت۔ چریشی و ظاہر بوت کہ ماں ساریگیں بیان کتگیں اصولاں چے نہ آیان و ایمان باکتاب گوں راستی حاصل انت نہ ایمان بالانبیاء نہ خدائے گپتگیں عہدش و فاکت و نہ سگی و مصیبت و جاوہر آیاں، چہ صبر و کارگپت، و نہ وتی کتا م سید و وارث و کُشگ و سراہینقدر بے صبری و خود سری ایش کت کہ خدائی فرمان و نبیانی ارشاد و کتاب و حکم کلان و یلہ دیان و بے گن ماں و قتل کنگ و ہمیش دات۔

۵۔ اے گیش و گیوار انت ہا برابری و کہ یہ آئی حکم دیگ بوت۔ مطلب ایش انت کہ یہ ہر آزادیں مرد و قصاص و ایوک و ہما آزادیں مرد و قصاص و ایوک و ہما آزاد مرد قتل بیت کنت کہ آئی و آشوک انت۔ چونہ کہ یکے و عوض و چہ قاتل و قبیلہ و دیازیات و قتل بنا بہ کن انت۔

۶۔ بعض ہر غلام و عوض و ہما غلام قتل کنگ بہ بیت کہ آقاتل انت چوش بیت نہ کنت کہ کجام شریف غلام و قاتل و راکہ آغلام انت یلہ دیان و چہ ہما رذیل مرد ماں کہ آیانی غلام و قتل کنگ یک آزاد وے و راکشگ بہ بیت۔

۷۔ یعنی ہر یک جنین و قصاص و ایوک و ہما جنین کُشگ بیت کنت کہ آکشنہ انت۔ چوش بیت نہ کنت کہ شریف النسب جنین و قصاص رذیلیں جنین و ول کنان و کہ آکشنہ انت کتا یک مردینے بجشت۔ خلاصہ اے بوت کہ ہر آزاد دومی آزاد و ہر غلام دومی غلام و بروبر انت پیت کا ماں قصاص و حکم و مساوات پکار انت و تعدی (گیشی) کہ آئی و کنوک اہل کتاب و جاہلیں عرب انت، منع انت۔

۸۔ فائدہ :- نوں پشت کپت اے خبر کہ آزادیکے لائے و یا مردین یک جنین آدمی و بکشتیت تو گد اقصاص گرگ بیت یا نہ۔ اے رد و اے آیت کریمہ خاموش انت و امامانی ماں ایشی و اختلاف انت۔ امام ابوحنیفہ آیت اِنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ و حدیث المسلمون تتکافؤ دماءہم و چہ چوش بیان کنت کہ ماں ہر دوتیں صورتاں قصاص بیت و چوش کہ قوی و ضعیف، دراہ و نادراہ، معذور و غیر معذور و ایدگہ ماں قصاص و حکم و بروبر انت۔ ہمیں ڈولا آزاد، غلام، مردین و جنین و را امام ابوحنیفہ ماں قصاص و بروبر حساب کنت بلے شرط ہمیشنت کہ مقتول غلام کشنہ و غلام مہیت کہ آماں قصاص و حکم و آئی گور و مستثنی انت و اگں یک مسلمانے کافر و ذمی و بکشتیت گد آئی و سراہن قصاص بیت۔ امام ابوحنیفہ و نزدیک البت ماں مسلمان و کافر عربی و کسے قصاص و متوک نہ انت ۱۲

بیان بوتگی اصولانی تھا در بات و صبر ہر جگہ کے دیگر بوتگی چکائی ایک مستوی رکے۔ ماں حدیث و روچک نصف صبر قرار دیگر بوتگی۔ والا یعنی چہ روچک و برکت و نفس را اہل و عادت دیگی انت کہ آچہ و کثرت کاراں و تارار کینیت، اے ڈول نفس چہ ہا و کثرت کاراں کہ شرعاً حرام انت تو تو نے کہ و تارادور بدارے۔ وچہ روچک نفس و قوت و صبر و تہا ضعف ہن پیدا بیت۔ نوں شہادت و دار بیت۔ ماں روچک مستوی حکمت عیش انت کہ کثرت نفس و اصلاح بہ بیت و شریعت و احکام کہ نفس و اگر ان معلوم بنت آیانی کنگ آسان و سہل بیت ویداشما متقی بہ بیت۔ زانگ لوٹ ایت کہ یہود و نصاریٰ و سرانہن رمضان و روچک فرض بوتگی ات بے آیا وئی و اہگان و بدہ ماں آہاں چہ وئی مرضی و رد و بدل کت۔ ماں "لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ" و آیانی سر ایراد انت۔ ایشی معنی چوش بیت اے مسلماناں شہاچہ نافرمانی و بہ ہر نرات یعنی یہود و نصاریٰ ڈول و ماں اے حکماں خلل پیدا مکنات۔ والا یعنی چنت روح حسابی انت کہ آزیات نہ انت، روچک بدار ات وچہ نشی رمضان و ماہ مراد انت ہنجوش کہ ماں دیم و آیت و پیداک انت۔ والا پدماں اے کیں روچاں ہم اے کثرت سہولت دیگر بوت کہ ہر جگہ مریضے اے ہمیں بہ بیت کہ پے آئی و روچک دارگ گران بہ بیت یا مسافرے بہ بیت کہ آرا اختیار انت کہ روچک مدار ایت و ہمینقدر روچک وارت انت ہا حساب و ابید چہ رمضان و روچکاں و بداریت، توری یکپارگی بداریت ایش یا جہاد۔ ۱۲

(ہمے تاکدیم و حاشیہ)
و مطلب ایش انت کہ ہا کساں کہ آروچک دارگ و قوت و دارنت بے ابتداء چو کہ روچک و ہیل ایش نہ انت ہمیشہ کایک ماہ پڑیں پہ ایشاں روچک و دارگ سگ گران ات پہ ایشاں اے سہولت دیگر بوت کہ اگر چہ شمار ہج عذرش مرض یا سفرے پیش مثبت بے ایوک و عادت نہ بوگ و سوب و روچک پہ شمار گران بہ بیت گدا نوں شمار اختیار انت توری روچک و بدار ات یا روچک و بدل و بدیت کہ یک روچک و عوض و یک مسکینے دو و ہد و ورگ لاپ و سیر و وارین ات، چچا و ہدے کہ آئی و یک روچ و ورگ دومی و دات توچوش بگوش کہ آئی و وئی جرنڈ و چیک روچ و ورگ دور دانت و اے ڈول و اے عمل مثل روچک بوت، پدا و ہدیکہ ایشاں پہ روچک ہیلدار بوت انت تو گدا اے اجازت باقی نہ منت۔ کہ ایشی و بیان دیم و آیت و پیداک انت و طہتیں بزرگاں چہ طعام و مسکینے و صدقہ الفطر ہن مراد گیتگ۔ اے رد و معنی ایش بیت کہ ہر کس پہ دیگر و طاقت داریت ایک مسکینے و ورگ و کد و آرا بدیت کہ آئی و ہقدار ماں شرع و گندیم و نیم صاع و جو و صاع انت۔ نوں پہ اے رد و گدا اے آیت منسوخ نہیت و ہر کس کہ نوں چوش گوشت کہ ہر کس و دل بلوٹیت رمضان روچکاں بدار ات و ہر کس و دل بلوٹیت فدیہ بدت خاص روچک و دارگ لازم نہ انت گدا اے ہمیں مردم جاہل انت یا بے دین۔

و یعنی اگر چہ یک روچے و ورگ و زیات یک مسکینے بدت یا بازیں مسکیناں لاپ و پربکنت تو گدا سبحان اللہ باز شہر ترانت۔
و یعنی اگر شمار روزہ و فضیلت و حکمت و نفع معلوم بیت تو باید انت کہ بزانت کہ روچک و دارگ چرے فدیہ دیگر و بھترانت و ماں روچک دارگ و کوتاہی مکن ات۔

و ماں حدیث و ہست انت کہ حضرت ابراہیم و عیسیٰ و تورات و انجیل درست ماں رمضان و نازل بوتگ انت و قرآن شریف ہن رمضان و بیست چارمی شب و چہ لوح محفوظ و اولی آسمان و دیم دیگر بوت۔ پدا کم و احوالانی مناسبت و واجہ و سرانازل ہواں بوتہ و ہیکہ رمضان و حضرت جبریل علیہ السلام نازل بوتگی قرآن و واجہ و دوبارہ اشکن ٹینگ و رفتگ۔ چرے کلیں احوالان رمضان و ماہ و شرف و گوں قرآن شریف و آئی رشتہ و خصوصیت شرط ہر بوت۔ ہمیشہ کا ماں ہجہ ماہ و تراویح مقرر بوت انت گدا لازم انت کہ اے ماہ و قرآن و خدمت گوں شہری و کنگ بہ بیت۔ وے یعنی و ہدیکہ اے مبارک ماہ و مزین براہ داریں شرفان تو معلوم دار بوتے، گدا نوں ہر کس و اے ماہ دست بکیت آرا لازم انت کہ روچک بداریت و سہولت و غرض و ابتداء فدیہ و اجازت بہ چندے مدت و دیگر بوتگ ات آ نوں ہلاکس بوت۔ و چرے عمومی حکم و چوش زانگ بوتگ ات کہ بکلیں مریض و مسافر و ہن افطار و قضاء اجازت باقی نہ منت و ہنجوشکہ روچک و طاقت دار و ک نوں پہ افطار و ہن کنگ بوتگ انت ہے پیمای مریض و مسافر ہن کنگ بوتگ انت۔ ہمیشہ کا در بابت و مریض و مسافر و پدا صاف و صاف و حکم سربوت کہ ایشاں و

يُطِيقُونَهُ فِدْيَةً طَعَامُ مِسْكِينٍ فَمَنْ تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَهُ وَأَنْ تَصُومُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ شَهْرُ

روچک داشت کت کنت پرایانی سر ابدی دیگر انت یک فیرے و خوراک و پدا ہر کس کہ پے وئی خوشی و بکنت نیکی گدا خیر لہ و ان تصوموا خیر لکم ان کنتم تعلمون شہر پرائی و شہر ترانت و روچک و دارگ پہ شمار ترانت اگر شمار بزانت و اے

رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَاتٍ

رمضان و ماہ انت ہما کہ ایر گجگ بوتگ ماں آئی و توگ قرآن ہدایت انت پہ مردماں و دلیل انت روشنی من الہدی و الفرقان فممن شهد منكم الشهر فليصمه و پچیس راہ و گندگ و چہ کنگ حق و چہ باطل و زندہ ہر کس کہ گندت چہ شمار ماہ و گدا ضروری و روچک بداریت

وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ يُرِيدُ و ہر کس کہ بیت ناجوٹ یا مسافر گدا آئی و حساب پورا کنگ لوٹیت چہ اے گدا بچاں، اللہ

اللَّهُ بِكُمْ الْيُسْرَ وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ الْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا الْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا و لوٹیت پہ شمار آسانی و نہ لوٹیت پہ شمار گران و ہمیشہ کا شمار پورہ کن ات حساب و قنہ کہ بزرگی یاد کن ات

اللَّهُ عَلَى مَا هَدَاكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِي

خدا پہ ہے خبر و سرکار شہری ہدایت دات و تا کہ شمار بکرات و و قتیہ جست کت انت چہ تو منی بندہ عَنِّي فَإِنِّي قَرِيبٌ أُجِيبُ دَعْوَةَ الدَّاعِ إِذَا دَعَا فَلْيَسْتَجِيبُوا لِي

چہ من گدا من و نزیکاں، قبول کناں دعا لوٹک و دعا و قتیہ توار پر دنت من گدا ابید ات منی حکما مبتنت وَلْيُؤْنِسُوا بَنِي لَهُمْ يُرْشِدُونَ ۝ أَحَلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ الصِّيَامِ

وہ من یقین بکنت تاکہ آپ راہ و سرابیت و حلال بوت پہ شماراں روچک و شہاں الرَّفَثُ إِلَى نِسَائِكُمْ هُنَّ لَبَاسُ لَكُمْ وَأَنْتُمْ لَبَاسٌ لَهُنَّ عَلِمَ

وہت و واپ کنگ گوں وئی جنیناں آپوشاک انت شے و شمار پوشاک ات آیانی و خدا یازانت اللَّهُ أَنْتُمْ كُنْتُمْ تَخْتَانُونَ أَنْفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنْكُمْ

کہ شمار خیاں کنگ ات گوں وئی نفساں و پدا شے تو بہی قبول کت و معافی کت شمارا

مَنْزِلٌ

و ماں حدیث و ہست انت کہ حضرت ابراہیم و عیسیٰ و تورات و انجیل درست ماں رمضان و نازل بوتگ انت و قرآن شریف ہن رمضان و بیست چارمی شب و چہ لوح محفوظ و اولی آسمان و دیم دیگر بوت۔ پدا کم و احوالانی مناسبت و واجہ و سرانازل ہواں بوتہ و ہیکہ رمضان و حضرت جبریل علیہ السلام نازل بوتگی قرآن و واجہ و دوبارہ اشکن ٹینگ و رفتگ۔ چرے کلیں احوالان رمضان و ماہ و شرف و گوں قرآن شریف و آئی رشتہ و خصوصیت شرط ہر بوت۔ ہمیشہ کا ماں ہجہ ماہ و تراویح مقرر بوت انت گدا لازم انت کہ اے ماہ و قرآن و خدمت گوں شہری و کنگ بہ بیت۔ وے یعنی و ہدیکہ اے مبارک ماہ و مزین براہ داریں شرفان تو معلوم دار بوتے، گدا نوں ہر کس و اے ماہ دست بکیت آرا لازم انت کہ روچک بداریت و سہولت و غرض و ابتداء فدیہ و اجازت بہ چندے مدت و دیگر بوتگ ات آ نوں ہلاکس بوت۔ و چرے عمومی حکم و چوش زانگ بوتگ ات کہ بکلیں مریض و مسافر و ہن افطار و قضاء اجازت باقی نہ منت و ہنجوشکہ روچک و طاقت دار و ک نوں پہ افطار و ہن کنگ بوتگ انت ہے پیمای مریض و مسافر ہن کنگ بوتگ انت۔ ہمیشہ کا در بابت و مریض و مسافر و پدا صاف و صاف و حکم سربوت کہ ایشاں و

ماں رمضان افطار کنگ و پداقتا کنگ و اجازت چوپیش باقی انت۔ ف مطلب ایش انت اللہ تعالیٰ اول سرے ماں رمضان ہرچ حکمے دات و عذر سبب و پدا
مریض و مسافر را افطار کنگ و اجازت داتی و پدا ندر ترے ہرے روچانی حساب و روع و روچانی قضائی شے سرا واجب کتی۔ چریشاں مقصد شمارا سہولت و آس و آبی
دیگر مراد انت نہ کر گرائی۔ و پدا ایک مرادے ایش ہم ہستنت کہ شام و تی روچانی حساب و سرجم بد رات تا نکلے شے ثواب کم مہیت و اے ہن مقصد رانت کہ شمارا
خیر و رھبند و سوجانی پدا اللہ بزرگی و عظمت و بیان بکن ات و اثر اگوں عظمت و یاد۔ بکن ات و اے ہن مراد انت کہ اے نعمتانی سر اشخا خدا و شکر و بکرات
و شکر و وکانی جماعت و شامل بیئت۔ سبحان اللہ! روچک و دولیس کار آمدیں عبادت مئے سرفرض تی کت و دل سیاہی و جنبالی و جاوڑ و سہولتی ہن عطا کت
و فرصت و وھدے اے تاوان پورہ کنگ و رھبند ہن پیش داشتی۔ ف اول سرے اے حکم ات کہ رمضان و سرشپ و ورگ و نوشک و وتی جن و گور و روگ و
اجازت ات۔ مگر وپگ پدا اے کارانی کنگ ہن ات

لھتیں مردماں رد وارت و گون و تی جنیں آدم و پیت و
و اب کت و پدا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گور و آھت و
آرا حال ایش دات و وتی شرمندگی و پشوانی ایش بیان
کت و توبہ و رد و چہ واجہ و جبت ایش گپت۔ گدا
اے آیت نازل بوت کہ شے توبہ قبول انت بے خدا و
حکمانی زندگی و رد و کڈن کنگ بوت انت و اولی
حکم و منسوخ کنان و پدا آئندگ اجازت دیگر بوت کہ
تمامیں شپاں رمضان و چہ صا دق و پیش ورگ و
نوشک و اید کہ کار پدا شما حلال انت کہ ماں زندگی
آیت و اے حکم موجود انت۔ و ماں پیشی آیت و بندہانی سرا
ہرچ سہولت و ارزانی و ذکر ات پرے نزدیکی و اجازت و چہ
آئی تاکید مراد انت و یک رشتہ (تعلق) و سبب اے ہن ہست
انت کہ ماں پیشی آیت و خدا بزرگی بیاں کنگ و حکم ات
چہ واجہ و لھتیں مردماں سوال کت کہ مئے رب دور انت،
گدا آرا ماسک و توار بکنیں اگر نزدیک انت تو گدا نرم نرم و
جبر بکنیں، ایشی و سدا آیت نازل بوت۔ یعنی آنزیک انت
ہر یک گپت و اشکنت نرم نرمیں گپ بہ بنت یا ترندی و
ہرچ وھدے بزمیں توار و تکبیر و گوشک و حکم انت آئی و
سبب دگرے۔ چوش نہ انت کہ نرمیں توار و آند شکنت
ف رمضان و شپ و کہ وپگ پدا ورگ و نوشک و جن و
گور و روگ حرام ات۔ مریض ہن ارزانی کنگ بوت و نول
تمامیں شپ ہر وھدے کہ بلوٹ ات و تی جن و گور و شت
کن ات۔ ف چہ لباس و پوشاک و مراد نزدیک بوگ و ہور
تہور بوگ انت یعنی پنچوش کہ گون و گد و کت انت و آوار
بنت ہے ہما کہ جن و مردوت ماں و ت و ک و رنت و
یک جاہ بنت۔ وک بہ و تی نفس خیانت و مطلب ایش انت
کہ وپگ پدا جنبانی گور و روگ و خدا و حکم و پدا و شان و
وت و را کنگ کار چوپیش انت کہ چریشی شے نفس نرا و مستحق
بنت۔ و آیانی ثواب و تاوان (دکی) بیت۔ ہمیشکا اللہ
چہ و تی ہر بانی و شمارا اجازت کت و بہ آئندگ و اجازت
داتی۔ ۱۲۱۲

ہمے صفحہ حاشیہ

ف یعنی ماں لوح محفوظ و ہرچ اولادے اللہ تہ تو مقدر کنگنت
گون جنیں و وپت و واد و وھدے ہما شے طلب بہ بیت ابوگ
شہوت و ریچک مقصود مہ بیت و ایشی و بہ اے نیمگ آشا

اشارہ انت کہ انسان و ت و چہ جنیں و دور مداریت و اے ہن اشارہ انت کہ شہوت و ریچک و اہلی جاگ جنیں انت بچہ بازی یا لواطت نہ انت۔

ف یعنی پنچوش کہ تمامیں شپ و مجامعت و اجازت دیگر بوت گھے وڑے ماں رمضان و شپ و شمارا ورگ و نوشک و ہن اجازت انت داں صا دق و۔

ف یعنی چہ گور بام و داں شپ و روچک توام بکن ات، چریشی اے ہن معلوم بوت کہ باز روچ و پداں پدا افطار و ابید روچک دارگ مکروہ انت۔

ف یعنی ماں روچک شپ و جنیں آدم و گور و روگ و اجازت انت مگر اعتکاف و جاوڑ و شپ یا روچ و ہج وھد جنیں آدم و گور و مہ روات

ف روچک اعتکاف و بار و حرمت و حلت و رد و ہرچ حکمے کہ بیان بوت انت، اے دستور خدا و مقرر کنگین انت چریشاں ہجر و مہ کپ ات بلکین ایشانی نزدیک ہن مہ روات۔ یا

مطلب ایش انت کہ ایشانی بار و و تی فکر و متاچین ات و بہ حجت ماں ایشاں رد و بدل ہن بکن ات۔ ف اچ روچک و عمراد نفس و پاکیزگی ات نول مالانی پاکیزگی و رد و اعلان

انت و معلوم بوت کہ حلالیں مال ابوگ و ماں روچک آئی ورگ ہن انت۔ و اچ حلالیں مال و پدا کی روچک و ارگ انت کہ پیشی و ہج وھد مقرر نہ انت چوشک

قَالَن يَا شَرُّهُنَّ وَابْتَغُوا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَكُمْ وَكُلُوا وَاشْرَبُوا

گدا نول وپت و اب بکن ات آیایاں و بلوٹ ات ہما چریشہ کنگ اللہ پر شام و نور ات و ہنوش ات

حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَكُمُ الْخَيْطُ الْأَبْيَضُ مِنَ الْخَيْطِ الْأَسْوَدِ مِنَ الْفَجْرِ

تاھا و تھے کہ شریکیش انت اسپتیں رشتگ صبا و چہ سیاہیں رشتگ و

ثُمَّ أَتَمُّوا الصِّيَامَ إِلَى اللَّيْلِ وَلَا تُبَاشِرُوهُنَّ وَأَنْتُمْ عَاكِفُونَ فِي

رند و تمام کن ات روچکاں داں شپ و وپت و اب بکن ات گون جنیناں و درحالیہ شام و عشاں نشک

الْمَسْجِدِ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ فَلَا تَقْرُبُوهَا ط كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لِيَتِهِ

ماں مسیتاں و اے بستگیں حد ات اللہ، نول آیانی نزدیک مرو ات۔ ہمید و ل بیان کنت اللہ و تی آیات

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝ وَلَا تَأْكُلُوا أَمْوَالَكُمْ بَيْنَكُمْ بِالْبَاطِلِ

پہ مردماں تا کہ و ت و را بہ بچینت و و مورات یکدگر و مال و و ت ماں و ت و پدا ناحق و

وَتُدْءُوا بِهَا إِلَى الْحُكَّامِ لِيَأْكُلُوا مِنْ أَمْوَالِ النَّاسِ بِالْإِثْمِ

و مریض ات آمالاں پہ حکماں تا کہ نور ات یک بہرے چہ مردمانی مالاں پہ گناہ (ناحق)

وَأَنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْأَهْلِ قُلْ هِيَ مَوَاقِيتُ لِلنَّاسِ

و شماران ات و جت کن انت چہ تو حال و نوکانی و بگوش کہ آدقت انت مقریں پہ مردماں

وَالْحَجِّ وَلَيْسَ الْبِرُّ بِأَنْ تَأْتُوا الْبُيُوتَ مِنْ ظُهُورِهَا وَلَكِنَّ الْبِرَّ

و پچ و و ویک اے نہ انت کہ بجز ات ما لوگاں چہ آیانی پشتی نیک و، لیکن نیکی ایش انت

مَنْ اتَّقَى وَأَتَى الْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَابِهَا ۝ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝

کہ ہر یکہ ترسیت چہ خدا و بجز ات ما لوگاں چہ دراز گانی نیک و ترس ات چہ خدا تا کہ شام و تی مراد ہن ات

وَقَاتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يُقَاتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا ط إِنَّ اللَّهَ

و جنگ بکن ات پہ خدا و راہ و گون ہما کں کہ جنگ کن انت گونشالی و کسی سرزادی مکن ایشی اللہ

لَا يُحِبُّ الْبَعَثِينَ ۝ ۱۹ ۝ وَاقْتُلُواهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُمْ

دوست ندریت زیادتی کنوگاں و بکش ات آیایاں ہر جا کہ گند انتش و در بکن ات آیایاں

منزل ۱

دُستی یا خیانت یا دغا بازی یا رشوت یا زبردستی یا جَوایا ناجائز یا تجارت یا سود و ایدگہ کہ چہرے رہبندان مال و کمائی ناجائز و حرام انت ۔

۱۔ و مرہین ات پہ حاکمان یعنی کسے مال و احوال و پہ ظالمین حاکمان سہکن ات یا وقتی مال و بہ رشوت دیگ و حساب و پہ حاکمان و مرہین ات کہ حاکم و وقتی طرفدار جوڑ کنان کسے مال و ہضم بکن ات یا دروغیں گواہی دیان و یا دروغیں قسم دران و یا دروغیں دعویٰ کنان کسے مال و مرہ و رات و شماران ات کہ شمار باحق و سہرات ۔

۲۔ روچ مدام کیلین شکل و ویکیں جاوڑ و مانیت و ماہ و شکل بدل بیت و آئی کچ و کس ہم کم گیش بیت، ہمیشہ کا مردماں اے رد و چہ تو سوال کت کر اشی سبب جی انت ۔ اے بابت ہے بیت نازل بوت اولی آیتاں ماں رمضان و روچکانی ذکر ات، مرے آیت و ہلال و ذکر ات ماں روچک و نوک و گندگ و درمیان و تعلق ہم ظاہر انت کہ اشانی دار و مدار پہ یک و دومی و سہرات دیم تر و ج و آئی حکمانی بیان انت کہ نوک گندگ و بیان ہن پہ ہے مناسبت انت ۔ ۱۔ یعنی اشان و بگوش کہ نوک و بہ اے وڑ و در آگے چہ مردمانی محالہ

و عبادات چوشت کہ قرض اجارہ، عدت، حمل و مدت، رضاءت، روچک، زکوٰۃ وغیرہ و دھد ہر کس و ابید چہ دل سیاہی و معلوم بیت کن انت خصوصاً ج و کہ روچک وغیرہ و قضا و دگر روچاں بیت کنت بے ج و و قضا ہن ج و مقرر یں روچاں و ابید ماں دگر روچاں بیت نہ کنت و ج و بیان و خصوصاً بیان کنگ و یک سبب ہمیش انت کہ ذیقعدہ، ذی الحج، محرم، رجب و چار یں ماہ حرمت ماہ انت مریشاں جنگ کنگ، کسے و راکشگ حرام ات ۔ اہل عرب و اگر مے ماہاں جنگے سہر و بکپتیں تو ماہاں و پد و دیم کنان و جنگش بنا کر تگت مثلاً ذی الحج یا محرم و جنگ سہر و بکپتیں تو گڈا اثر اصغر حساب اش کنگ ات و وہد یکہ صفر ماہ بیتاں کنگ گڈا اثر ذی الحج یا محرم و ماہ جوڑ کر تگت اش ۔ آیانی اے باطلیں دستور و رد کنان و اد و ج و بار و گیش و گوار کنگ بوت کہ پہ ج و ہر روچے کہ خدائے مقرر تگت انت آیان و پد و دیم کنگ ہجر جائز نہ انت ۔ نوں چہ اد و ج و رد و تعلق دار و کیں کار و آیانی حکم بیان کنگ بنت ۔ ۱۔ جاہلیت و دور و یک دستورے اے ہن ہست ات کہ دھدے چہ لوگ و در آیان و ج و احرام بستگتیش پد ابیک ضروری کار سہ سبب و لوگ روگ و

حاجت بہ بوتیں گڈا چہ دروازگ نہ بستگت ۔ لوگ و سراسر کپان و ماں لوگ و داخل بوتگ انت یا ماں لوگ و پدی نیمگ لغب جان و توک و داخل بوتگت ایشر اشکی فہمگتیش خدائے اے رہ بند و رکت ۔ فائدہ :- اولی ج و ج و ذکر ات، و اے حکم ہن ج و بار و ات، دیم و مناسبت و چہ اے حکم و اد و بیان کتی و لہتیں و اجہ گوشتنت کہ ظاہر و چوشت انت کہ ماں آیت و چہ اھلہ و مراد ج و اہ یعنی شوال، ذیقعدہ و وہد شپ ذی الحج نیگت کہ ج و احرام اشانی تہا بوک لویت مروما چہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و سوال کت کہ ج و ایام ہمیش انت یا ماں دگر روچاں ہن ج بیت کنت، اللہ جواب دات کہ پہ ج و روچ مقرر و معین انت و سہ مناسبت و ماں احرام و حالت لوگ و توک روگ و احوال ذکر کرتی ۔

چریشی و اے ہن معلوم بوت کہ چہ وقتی جانب و کت م یک جائز و مباحیں کار و نیکی فہمگ و ماں دین و داخل کنگ بد و ممنوع انت کہ چریشی و بازی جبرانی بدعت و بد بوک ظاہر بوت ۔ ۱۔ چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و وہد و مکہ دار الامن ات، کسے وقتی درمن و ماں مکہ و بدیستیں و نکوشتگت ۔ و ماں حرمت دار یں یعنی ذی القعدہ و ذی الحج محرم و رجب و چار یں ماہ ہن امن و ماہ انت مریشاں نمایاں عرب و سہر زمین و جنگ موقوف بوتگت و کسے بہ دگرے و ج و نکوشتگت، ذی القعدہ سہر ہجری و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم صحابیانی جماعت و ہر اہی و عمرہ و ارادہ و مکہ زیارت و سرگیت، وہد یکہ واجہ بہ مکہ و نزدیک و سر بوت گڈا اشراکاں جمع بوت انت و پہ جنگ و ہجرت اش مسلمانا

ہن اش کرتنت ۔ آخر و اے پیغم و صلح بوت کہ نوں زیارت و بغیر و اتر بہ بنت و دیم و سال و بیابنت و عمرہ بکننت و سہ روچ بہ دل جی ماں مکہ و بدار انت و ہرے دومی سال و ذی القعدہ و سہ واجہ و مکہ و روگ و ارادہ کت گڈا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحابیای ترس ماں دل و پید ابوت کہ مکہ و مردم اگن ہن و وعدہ خلافتی کنان و پہ جنگ و تیار بہ بنت گڈا ماچون بکنیں ۔ جنگ بکنیں تو اے ماہ حرمت دار یں ماہ ایت و حرم مکہ و چہ پیغم و بٹریں و اگر جنگ مکنیں تو گڈا عمرہ چوچن بکنیں پہ ایشی حکم نازل بوت کہ اگر آمرے حرم و ماہ و وقتی عہد و پروشان و گون شہا طمرنت گڈا اشہا ہم گون اشاں جنگ و ج و چک و پد مبثیت ۔ البت شانہ پیش بکپ ات و نہ زیادتی بکن ات ۔ ج و رد و چہ عمرہ حدیبیہ

مناسبت و گون کافراں جنگ و ذکر درمیان و اھت ۔ ہمیشہ کا جہاد و لہتیں احکام و آداب اے بار و بیان بوت انت ۔ چریشی پد ج و احکام بیان بندت ۔ ۱۔ زیادتی مکن ات، اشی و مراد و مقصد ایش انت کہ ماں جنگ زھگ و جنین آدم و پیر یں مردم پہ زانت کنگ مبثت ۔ و ماں حرم و توک و چہ وقتی جانب و جنگ

شرع مبثت ۔ ۱۲

فل یعنی ہر جاگاہے اشان و بکند۔ یعنی ماں حرم و بنت، توری ماں غیر حرم۔ چہ ہمود و در شس کت شمارا، بزائ چہ مکہ و۔
فل یعنی چہ دین و برگردگ یا دومی و برگردیگ حرام و ماہ و توک و چہ کنگ و مستری گناہ ایت۔ مطلب ایش انت کہ ماں حرم مکہ و کافرانی شرک کنگ یا کناٹنگ و یا
بدانت و ماں حرم و جنگ و کوش و چہ۔ نون اے مسلمانان! شامچ پرواہ مدارات و شری و مقابلہ بکن انت۔ فل بزائ مکہ الم و امن و جاگہ انت، بے و ہدیہ آیایاں
پیش کپنت و شے سراطم ایش کت و ایمان آرگ و رد و شے سراطی دشمنی ایش ظاہر کت کہ اے چہ کنگ و امن سک تر انت گد اچوش جاور و پے آیایاں امان
پشت نہ کپیت ہر جاگہ دست بکپنت۔ بکن انت۔ آخر و ہک کہ مکہ فتح بوت گدا و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہکے گوشت کہ ہر چہ سلاح و پیش بدانت آٹرا بکن
و اے دگر درستان و امن داتی۔ فل بزائ اے تمامیں سر و چیرانی باوجود اگن نون مسلمان بہ بنت و چہ شرک و تا۔ رابہ پھر بزانت گدا ایشانی توبہ قبول انت

سیقول ۲

۴۲

البقرة ۲

فل بزائ گون کافران جنگ و چوپ پے سبب انت
کہ ظلم هلاس بہ بیت و آکے و را چہ دین و بد راہ و
گمراہ کت مکنت و خاص اللہ حکم جاری بہ بیت۔
و ہدیہ آیایاں چہ شرک و دست و بکشت گدا زیادتی
ابید چہ ظالمان دگر کسے و سرانہ انت یعنی ہر کس چہ
بدی و دست و بکشت اطالم پشت نہ کپیت پیشکا
نون آیائی سرازادی مکن انت۔ البت ہر کس چہ فتنہ و دست
بدانت آیایاں و گدا بکشت انت۔

فل حرمت و ماہ یعنی ذی قعدہ کہ ماں ایشی و شامہ و
قضا کنگ لوٹ انت بدلا انت ہما حرمت و ماہ بزائ
ذیقعدہ و کہ گوستگیں سال و ماں پے ماہ و مکہ و کافران
شمارا بہ عمرہ کنگ نہ ہشت و مکہ و شامشت کت یعنی نون
شما پے دل جی و دی بیڑ و جنت و مکن انت۔ ہر جاگہ خوب و
حرمت و رد و حساب برابر یکنت یعنی اگن یک کافرے
ماہ حرام و حرمت و داران و جنگ نہ کنت گدا شامہ
ہن ہچوش بکن انت۔ مکہ و مردمان گوستگیں سال و پے شامہ
ہر چہ ظلم کت و نہ ماہ حرام و حرمت ایش کت و نہ حرم
مکہ و نہ شے احرام و آیایاں و خیال بوت و شامہ و ہدیہ گون
اصبر و کار کپت۔ نون چیرا اگن تمامیں حرمتاں چہ و بندان و
پہ جنگ و بہر جنت گدا شامہ چہ حرمت و خیال و مدارات
بلکیں پیشی و زندگی تمامیں جنتان و بکنت انت۔ آئی اجازت
کارے کن انت چہ خدا و ترسان و بکن انت۔ آئی اجازت
بر خلاف چہ بر مبیت و اللہ بے شک پر ہیز گارانی ناصر و
مددگار انت۔

مع

فل مطلب ایش انت کہ ماں اللہ فرمان و یعنی ماں
جہاد غیر ذالک و وتی مال و خرچ بکن انت و وتی جان و
ماں ہلاکی و چکل مدے انت بزائ جہاد و بدے
انت یا وتی مال و را بہ جہاد و خرچ مکن انت کہ چریشی و شامہ
نرور و دشمن قوی بیت۔

فل چہ رد و جہاد و ہر چہ ذکرے کہ مناسب انت آٹرایان
کنگ و بد نون بد و جہاد و عمرہ و احکام پیشدارک بیگانت
و مطلب ایش انت کہ ہر کسے کہ جہاد یا عمرہ و شروع
بکنت یعنی بہ آئی و احرام بستی تو گدا آئی و تمام کنگ
لازم بوت نون چوش بیت نہ کنت کہ میانجی و دست و
بکشت و چہ احرام و در بیت۔ بے اگر کسے دشمن
یا مرض و سبب و ماں میانجی و دست و بکشت و جہاد

و عمرہ و کت مکنت تو گدا اے و ہدیہ آئی سر و قربانی لازم انت ہر چہ کہ آٹرا دست بکپیت کہ آئی ادنی درجہ یک پس ایت ہما قربانی بہ کسے و دست و ماں مکہ و دیم
بدنت و مقرر بکنت کہ فلان روح و آٹرا ماں حرم مکہ و سر لوگ و ہدیہ و ذبح بکن و ہدیہ یکہ و لجم بیت کہ آپس وتی جاگہ و سر لوگ و ذبح کنگ بوتنگ گدا نون آمد و تی
سر و مودان بسائیت چریشی و پیش ہجر سر و مودان مسائیت ایشاد م احصار گوشت کہ جہاد یا عمرہ و چہ ہمتل بوگ و سبب و لازم بیت۔

مَنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ وَالْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ الْقَتْلِ وَلَا تَقْتُلُوهُمْ
چہ ہا جاہیکہ در ایش کنگ شمارا و پلیندی چہ کنگ ہن گند ترانت کت و جنگ مکن انت گون آیایاں

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ حَتَّى يَقْتُلُوَكُمْ فِيهِ فَإِنْ قَتَلُوكُمْ فَاقْتُلُوهُمْ
مسجد الحرام و گور و تا و قتیکہ آجنگ نہ کنت گون شامہ و ایدار اکر اوت جنگ بکنت گون گدا بکشت ایش

كَذَلِكَ جَزَاءُ الْكَافِرِينَ ۖ فَإِنْ انتَهَوْا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۱۹۱
ہمیش انت سزا کافرانی کت رندا اگر دست و بکشت گدا ایک اللہ کافرانیں بخشو کہ بریں ہم کنگ

وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ فَإِنْ انتَهَوْا
و جنگ بکن انت گون آیایاں چہ ہما بکشت بکپیت فساد و ایمانیت حکم اللہ و وتی، ہدا اگر بکشت کت

فَلَا عُدْوَانَ إِلَّا عَلَى الظَّالِمِينَ ۝۱۹۲ الشَّهْرُ الْحَرَامُ بِالشَّهْرِ الْحَرَامِ
گدا پے کسے و سرازادی نیں مگر پے ظالمان سرازاد و حرمت داریں ماہ بدلیں حرمت داریں ماہ و

وَالْحَرَمُ قِصَاصٌ فَمَنْ اعْتَدَى عَلَيْكُمْ فَاعْتَدُوا عَلَيْهِ
و حرمت داریں جزا و تہ و تہ و تہ۔ ہدا ہر کس کہ پے شے سرازادی کت گدا زیادتی بکنت شامہ آئیے سزا

بِمِثْلِ مَا اعْتَدَى عَلَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ
ہمیش کہ آئی و زیادتی کنگ پے شے سزا و ہر سبب چہ اللہ و بدانت کہ اللہ گون

الْمُتَّقِينَ ۝۱۹۳ وَانْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى
پہیزگارانت کت و خرچ بکنت ماں خدائے راہا و دور مدبیت وتی جاناں ماں

التَّهْلُكَةِ وَاحْسِنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝۱۹۴
ہدا کیا و نیکی بکنت بیشک اللہ دوست داریت نیکی کنوکان و تمام بکنت

الْحَجِّ وَالْعُمْرَةِ لِلَّهِ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا اسْتَيْسَرَ مِنَ الْهَدْيِ
حج و عمرہ پے خدائے ہدا اگر شما بند کنگ بوت گدا شمارا قربانی پرت ہر چہ شے دستا بیت

وَلَا تَحْلِقُوا رُءُوسَكُمْ حَتَّى يَبْلُغَ الْهَدْيُ مَحَلَّهُ فَمَنْ كَانَ مِنْكُمْ
و ترانت و تی سزا تا و قتیکہ نرستگ قربانی ما و تی جاگاہا و ہدا ہر کس کہ بیت چہ شامہ

مَنْزِلَا

و عمرہ و کت مکنت تو گدا اے و ہدیہ آئی سر و قربانی لازم انت ہر چہ کہ آٹرا دست بکپیت کہ آئی ادنی درجہ یک پس ایت ہما قربانی بہ کسے و دست و ماں مکہ و دیم
بدنت و مقرر بکنت کہ فلان روح و آٹرا ماں حرم مکہ و سر لوگ و ہدیہ و ذبح بکن و ہدیہ یکہ و لجم بیت کہ آپس وتی جاگہ و سر لوگ و ذبح کنگ بوتنگ گدا نون آمد و تی
سر و مودان بسائیت چریشی و پیش ہجر سر و مودان مسائیت ایشاد م احصار گوشت کہ جہاد یا عمرہ و چہ ہمتل بوگ و سبب و لازم بیت۔

۱۔ یعنی کافراں ہن اللہ ذکر کنگت مگر گوں شرک ء، آذکر بے کار انت۔ بلکس ذکر گوں توحید ء مطلوب انت کہ ہمیشی ترار اسوج دیگ بوتگ۔
۲۔ کفر ء زمانگ دیگ روی کارے ایش ات کہ مکہ ء مندوک دال عرفات ء نہ شتگ انت پر چاک عرفات چہ حرم ء در انت بلکس حرم ء حد بزاں مزدلفہ ء داشتگ اش
۳۔ مکہ ء قریش ء ابید ایگ کہ مخلوق دال عرفات ء شتگنت ویدا چہ اود ء بہ طواف ء مکہ ء وائر بوتگنت۔ ہمیش کا گوشگ بوت کہ چہ ہمود ء کلیں مردم طواف ء کانت

شما ہن دان ہمود ء سربیت ویدا وائر کن ات، یعنی چہ
عرفات ء وہی پیشی کوتاہی ء پشومان بیت۔

۴۔ بزاں وہی ذی حج ء وھدیگ چہ حج ء کاراں رمی جمرہ
و قربانی ذبح کنگ و سر ء تراشگ و کعبہ ء طواف و چہ
صفا و مروہ ء سعی ء دست گت دبیت توگڈ اماں منی ء
قیام ء دوران ء اللہ ذکر ء کن ات ہنوخش کہ شماں کفر ء
زمانگ ء وئی پت و پیرکانی ذکر کنگ، بلکس چریشی ء
ہن اللہ یاد ء زیات کن ات۔ ایشانی قدیمی دستور
ات کہ چہ حج ء فارغ ہوگ رندمان منی ء سے روج قیام
کرنگتس و بازار اش بنا ء کنگت و وئی پت و پیرکانی منی
و مژاداری ایش بیان کرنگت، ہمیش کا چریشی ء اللہ
منع کنگت و حکمی دات کہ مرے روچاں خدا ء بزرگی
بیان کن ات۔

۵۔ ساری ء اے فرمان بوت کہ اللہ ذکر ء کن ات
و گرائی ذکر ء مکن ات نوں چوش پیش دارگ مقصد ات
کہ اللہ ذکر کنوک وچرائی ء دعا لوگوانی ہن دو قسم انت،
یکے و ہما انت کہ آیانی مقصود ایوک دنیا انت کہ آیایں ہے
دعا ء لوگنت کہ مارا ہرج دولے و عترتے سگی انت آمارا
ماں دنیا دیگ بیت ہمیشکا اے ہمیں مردم چہ آخرت ء
نعمت اں زہر انت۔ دومی ہا کس انت کہ آخرت ء
طلب کار انت کہ آدنیاء خوبی یعنی بندگی ء توفیق و غیرہ و
آخرت ء خوبی یعنی ثواب و رحمت و جنت ہر دو نینان ء
لوگ انت ہمیشکا ایشان ء ماں آخرت ء آیانی حج و دعا
چہ کلیں نیکیانی پورہ بھر سیت۔

۶۔ یعنی ماں قیامت ء چہ درستان بہ یکبارگی حساب
گیبت یا چوش بچوش قیامت ء دور مر زان ات بلکس
زوت ایوک انت چریشی ء ہجر ہرگز بیت چہ آئی ء فکر ء
غافل مہ بیت۔

۷۔ چہ آیایں معدودات ء مراد ذی الحجہ ء یازدہمی
دواز دہمی و سیز دہمی تاریخ انت کہ ماں اے روچاں
چہ حج ء فراغت ء پدماں منی ء قیام ء حکم انت۔ ماں اے
روچاں رمی جمرہ بزاں سنگانی جنگ ء وھد ء وھر نماز
پد بکیر گوشگ ء حکم انت و ایگہ وھداں ہن مرے
روچاں بایدا انت کہ کبیر و ذکر ء سرازور ہر بدنت۔
۸۔ یعنی گناہ و ایش انت کہ شریعت ء منع کنگیں کاراں چہ
پہر یز بکنت و ہر کسے کہ چہ خدا ء برتسیت و حج ء دوران ء

البقرة ۲

۲۴

سیقول ۲

کُنْتُمْ مِّن قَبْلِهِ لَمَنِ الصّٰلِحِیْنَ ۝ ثُمَّ اَفِیْضُوا مِّنْ حَیْثُ اَفَاضَ

شما ایشا پیش ناواقف انت و پدا بچترت چہ ہا جاہا کہ اے وگہ دلاہیں مردم

النّٰسِ وَاسْتَغْفِرُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝ فاِذَا قُضِیْتُ

پچترت و بچگ ء سوال ء کن ات چہ اللہ بیشک اللہ بچگون ہر بان انت و رندا و قتیگہ پورا کنگت شما

مِّنْ اَسْکَمُ فَاذْكُرُوا اللّٰهَ کَذِکْرِکُمْ اَبَآءَکُمْ اَوْ اَشَدَّ ذِکْرًا ۝

وئی حج ء احکا اگہ یاد کن ات اللہ بچگون شادی پت و پیرکانی یاد کنگت بلکس چہ ایشا ہن زیادہ یاد کن ات و

فَمِنَ النَّاسِ مَن یَقُوْلُ رَبَّنَا اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا وَمَا لَہٗ فِی الْاٰخِرَةِ

پدا لھتے مردم ایڈ ولین ہست انت کہ گوشنت اوئے رب ابدے مارا ماں نیایا و نیست انت پر آیایں آخرت ء

مِّنْ خَلٰقٍ ۝ وَ مِنْهُمْ مَّن یَقُوْلُ رَبَّنَا اٰتِنَا فِی الدُّنْیَا حَسَنَةً

ہج حصہ ء و لھتے چہ آیایں خپیں ہن بہت کہ گوشنت اوئے رب بدے مارا ماں دنیا ء شری

وَ فِی الْاٰخِرَةِ حَسَنَةً ۝ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝ اُولٰٓئِکَ لَمْ یَصِیْبْ

و ماں آخرت ء شری و برکین مارا چہ دوزخ ء عذاب ء اے ہمیش انت کہ پر آیایں حصہ بہت

مِّمَّا کَسَبُوْا ۝ وَاللّٰهُ سَرِیْعُ الْحِسَابِ ۝ وَاذْكُرُوا اللّٰهَ فِیْ اٰیٰمِ

انت چہ وئی کنگتیاں و اللہ زوت گریت حسابا و یاد کن ات اللہ ء ماں چنتے روچاں

مَّعْدُوْدٰتٍ ۝ فَمِنَ تَجَلٍّ فِیْ یَوْمَیْنِ فَلَا اِثْمَ عَلَیْہِ ۝ وَ مِّنْ تَاْخُرَ

کہ چہ حساب ء سترت و پدا کیگہ انتاپ کت دور روچاں (یعنی دور چاہیے ترشت) گر اے آئی سرگناہ نہ انت و ہر کیگہ حلیت

فَلَا اِثْمَ عَلَیْہِ ۝ لَمَنِ اتَّقٰی وَ اتَّقُوا اللّٰهَ وَاعْلَمُوْا اَنَّکُمْ اِلَیْہِ تُحْشَرُوْنَ ۝

گر اے آئی سرگناہ نیست انت پر ہائی کہ برتسیت و ترس ات چہ اللہ و بزاں ات کہ بیشک شاد دشتی کر ایگی گچ کنگ پت و

وَمِنَ النَّاسِ مَن یُعْجِبُکَ قَوْلُہٗ فِی الْحَیٰوَةِ الدُّنْیَا وَ یُشْہِدُ اللّٰهَ عَلٰی

و لھتیں مردم چشیں ہست انت کہ وش بیت ترا آئی خبر ماں دنیا ف زندگی ء بابت ء و شاہد کنت اللہ ء چہ

مَا فِیْ قُلُوْبِہٖ ۝ وَ هُوَ الَّذِیْ یُخْصِمُ ۝ وَاِذَا تَوَلّٰی سَعٰی فِی الْاَرْضِ

وئی دل ء جہانی سرا و آگندہ ترس اڑو کے و قتیگہ پشت ء ماں دنت و چہ وئی کر ادرک دور کنت ماں میں

منزل ۱

پہر یز کاری بکنت توگڈ امرے جبر ء گناہ نہ انت کہ منی ء دور وچ بہ جللیت یا سے روج ء کہ اللہ ء ہر دو میں جبران ء جائز کنگ۔ اگر چہ افضل ہمیش انت کہ سے روج
قیام بکنت۔ و یعنی حج ء خصوصیت نیست انت بلکس چہ خدا تعالیٰ ء ماں ہک کار ء و ہر دم ترس ات کہ شمارا درستان ء چہ قبران پاد آیایں ء آئی ء گور ء حج ہوگی انت یہ
حساب دیگ ء۔ نوں حج ء بیان تمام بوت مگر حج ء رد ء دو قسم ء مردمانی ذکر گوست۔ فَمِنَ النَّاسِ مَن یَقُوْلُ وَ مِنْهُمْ مَّن یَقُوْلُ بزاں مؤمن و کافر ء توگڈ انوں
پہ سے مناسبت سومی قسم ء یعنی منافق ء احوال ہن چہ و پدا بیان بیت - ۱۲

دل اے منافق احوال انت کہ بظاہر خوشامد و چربانی کنت و خدائے گواہ کنت کہ من راست گوشاں و بہ اسلام و منی دل و دوستی انت، و جبرہ و وھد و ہج و ہج و ہج کنت و اگر مودہ برستی تو بل و پانچ و مہتل نہ بیت و چہ منع کنگ آزیاں براز گریٹ و گیشیں گناہی کار کنت۔ گوشت یک مردے اخنس بن شریق منافق ات، مزین و ش گوش و چرب زبان۔ وھدے پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و کرا بیاتیکیں تو من اخلاص و دوستی بہ اسلام و درشان کنتی وھدیکہ شتگت تو لھتیں مردمانی کشاران و اس و انگلی و لھتیں مردمانی دلو تانی یادان و برستی۔ ہمیشہ منافقانی بدی و اے آیت نازل بوت۔ دل ماں پیشی آیت و ہما منافق و ذکر ات کہ بہ دین و بدل و دنیا و شوہاز و ات۔ بہائی و متا بلہ و نون ماں اے آیت و ہما مخلص کامل ایمان دار و کیں مرد و ذکر ات کہ آدینا جان و مال و بہ دین و طلب و خرچ کنت بیان کنت کہ حضرت صہیب رضی اللہ عنہ ہجرت و ارادہ و واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و پیداک ات کہ ماں راہ و مشرکان آئی و راہ بست، صہیب و گوشت کہ من و قی لوگ جاگاہ و تمام مال شمارا بہ اے شرط و دیاں کہ من و بل ات کہ مدینہ و برواں و من و بہ ہجرتیگی

مہجرت ات۔ آیاں بہ ایشی و راضی بوتنت و صہیب و اجہ خدمت و سر بوت ہمیشہ کا اے آیت مخلصین و توسیب و نازل بوت۔ دل آمزن شائیں ب و چیکر احسان انت و قی بندہ ان و توفیق واتی کہ بہ آئی و رضامندی و قی جان مال و حاضر بکنت و چونائی و ہریکے جان و مال و خدائے ملکات پدا بہ جنت عوض و آرا بہ بہار و رگ اے بسائی و قی احسان و منت انت۔ دل ماں پیشی آیت و اخلاص دار و کیں مومن و توسیب ات کہ چرائی و مرادفاق و رد کنگ ات۔ نون فرمان کنت کہ اسلام و بہ منجی و قبول دار بئیت، یعنی ظاہر و باطن، عقیدہ و عمل و توک و ایوک و اسلام و حکمانی سراعمل بکن ات۔ چوش مہبت کہ چہ و قی عمل و یاد کہ کسے و گوشت و یک حکم و قبول بکن ات یا آئی و سرا عمل بکن ات۔ نون چریشی و بدعت و چہ بکن و گوگ مراد انت پرچاکہ بدعت و حقیقت ہم ہمیشہ انت کہ کتا م عقیدہ یا کتا م عمل و بہ یک پیغمبر شرازان و آرا چہ و قی نیمگ و دین شمار کنگ بہ بیت مثلاً نماز و روچک کہ مستری عبادت انت اگر شریعت و حکم و ابید کسے چہ و قی دل و مقرر بکنت چوشکہ عید و رچ و ماں عید گاہ و نوافل و انگ یا ہزار روچک دارگ اے بدعت بوتنت۔

خلاصہ اے بوت کہ بہ اخلاص ایمان بیارات و چہ بدعتاں بہ پہرہ برات۔ لھتیں مردم چہ یہودی یا مسلمان بوت انت مگر گوں اسلام و حکماں ہور تورات و حکمانی رعایت کنگ اش لوٹنگت مثلاً شنبہ و روج و مزین فہمگ، اشتر و گوشت و شیر و حرام زانگ و تورات و تلاوت کنگ۔ ہمیشہ کا اے آیت نازل بوت تاکہ بدعت پھک و ہلاک بہ بیت۔ و کہ چہ و قی و سوس و بے بنیادیں جہاں ماں شے دل و مان کنت و ماں دین و بدعت شامل کتاں و شے دین و خراب کنت و شتا آرا پسند کن ات۔ و کہ یعنی شریعت محمدی و صاف و لھتیں حکمانی معلوم بوگ و پدین اگر کسے آئی و سراقا تم مہبت بلکیں دگر نیمگ ہن بچاریت تو گڈ اشتر بران ات، خدائے کل و سرا غالب انت، ہر کس بلوطیت سزا بدنت کسے آئی و عذاب داشت کت نہ کنت، مزین حکمانی دار و ک انت ہر چیکہ کنت حق و مصلحتی بنا کنت توری عذاب بدنت یا کیں مہلت بدنت ہزاں نہ جلد بازانت نہ شمشکار نہ انصاف و برحق لاو

نہ غیر مناسب کار و کنوک انت۔ و کہ یعنی ہا کس کہ حق تلخ و صاف حکمانی پدین چہ و قی چوٹیں و ردیں کاراں دست نہ کنت و آیات رسول و قرآن و سرایقین و بھرو مہبت نون گڈا بس بچیں جہریشٹ کپنگ کہ خدائے پاک و دانی ملک آیانی گور و برونت و جزا و سزا و قصہ کہ قیامت و بوگی انت مروجی فیصلہ دیگ بہ بیت ہمیشہ کا کہ آخر کار تمایں کارانی حساب عذاب و اتاری ایوک و اللہ نیمگ و انت تمایں حکم چہ آئی و نیمگ و کاینت۔ مریشی و چٹک و شبینگ قیست انت۔ پرچا دل تنگ بے۔ و کہ چریشی و پیش منبر مان بکنتی کہ خدائے ظاہر ہن حکمان و پدائی و مخالفت کنگ خدائے عذاب و کاریت، نون ہے رد و فرمان کنت کہ چہ بنی اسرائیل و جند و جنت بگرات کہ ما آیانی سرا چیکر گیشٹگیں آیات و صافیں احکام دیم دانت و ہدیکہ چہ آیات دیم اش ترینت عذاب و گرفتار بوت انت۔ چوش نہ بوتنگ کہ آیات و ماں اول سر و عذاب گرفتار کرتگیں۔ و کہ یعنی اے دستور البت بہ حق انت کہ ہر کس اللہ تلخ و حکمان و کہ اکل ہدایت انت تبدیل اش بکنت و آئی و انعام و احسان و ناشکری بکنت تو گڈا آئی و عذاب سک انت آیتانی تبدیل کنوک و سر کہ ماں دنیا و کنگ بہ بیت و ونگ بہ بیت یا جزیہ بدنت و رسوا بہ بیت و قیامت و بہ ملائگی بہ دوزخ و بدوت۔ فاعلہ۔ نعت و

لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ الْحَرْثَ وَالنَّسْلَ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الْفُسَادَ ۝۳۵
تاکہ کار خرابی بکنت یا قی تو کا و تباہ بکنت کثراں و جانان و اللہ دوست نہ داریت کار خرابی و
وَإِذَا قِيلَ لَهُ اتَّقِ اللَّهَ أَخَذَتْهُ الْعِزَّةُ بِالْإِثْمِ فَحَسِبْهُ جَهَنَّمَ ۝۳۶
ووقتیکہ آئییا را گوشتگ بیت کہ چہ خدا ترس گڈا آمادہ کنت آرا و غور ناکی بہ گناہ و گڈا بس انت آرا دوزخ
وَلَيْسَ الْبِرَّ بِمَا رُفِعَ النَّاسُ مِنْ نَفْسِهِمْ إِنَّهُ لَأَكْبَرُ ۝۳۷
وہیشک انکدھیں جاگہ و چہ مردمان لھتیں چیں ہن ہست انت کہ بہا کنت قی نفس بہ خدائے رضا
وَاللَّهُ رَءُوفٌ بِالْعِبَادِ ۝۳۸
جوئی و کہ اللہ تعالیٰ سک مہربان انت و قی بندائی سرافٹ او ایمانداراں داخل بیت ماں
السَّلَامُ كَافَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُبِينٌ ۝۳۹
اسلام و پورہ و مروت بہ شیطان و پاد و پدائی سر و بیشک آشم و دشمن
فَإِنْ زُلْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْكُمْ الْبَيِّنَاتُ فَأَعْلَمُوا أَنَّ
ظاہر ہن و پدا اگر شائیں رند چہ اشیا کہ رستنت شمارا روشنیں احکام گڈا بران ات کہ بیشک
اللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۝۴۰
اللہ زوراک، زیادہ دانشمند انت و ناناں آہاراہ و چارنت کہ بیئت آیانی سرا خدائے عذاب ماں
مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلَائِكَةِ وَقُضِيَ الْأَمْرُ إِلَى اللَّهِ تَرْجِعُ الْأُمُورُ ۝۴۱
جنبرانی ساھگاں و فرشتیاں، و خبر و فیصلہ بہ بیت و خدائے طرف و پچترنت و راہیں کار و
سَلِّ بَنِي إِسْرَءِيلَ كَمَا آتَيْنَهُمْ مِنْ آيَةٍ بَيِّنَةٍ وَمَنْ يُبَدِّلْ
جنت بکن بنی اسرائیل و کہ چہ قدر دانگ ما آیات و ظاہر ہن نشانی و واکسے کہ مٹ بکنت
نِعْمَةً اللَّهُ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝۴۲
خدائے نعمت و رند چہ اشیا کہ رست ہانمت آئییا گڈا سک انت اللہ عذاب و
زَيْنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَالْحَيَاةُ الدُّنْيَا وَيسُخَّرُونَ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا
ڈولدار کنگ بوتنگ بہ کافراں دنیا و زندگی و مسخرہ کنت گوں مومناں و

أنت که بنی بزرگ و فقیر قیامت و چریاں سر افضل و بہتر
 بہت و اللہ بدینا و آخرت و ہر کس و بلوٹیت بے شمار
 روزی دنت چوشکہ ہے غریبان کہ کافران ایشانی سرا
 حذرت گت بنی قریظہ و بنی نصیر و مال و ملکیت فارس و روم و
 بادشاہی و سر ایشانی قبضہ دات

فلان چه حضرت و وید و راستین دین همی گین ات دا یک
مدت و چرائی و پدما ن دین و مردما ن اختلاف پیدا کت تو
خدا ئے پاک و نبیان و دیم دیگ بنا کت که ایشا ن ایماندارا ن
و فرمان گرو کا ن و نواب و بشارت داتگت، کافرا ن و بدکارا ن
چه عذاب و تر سیننگ ات. وید لگو ن آیا ن بر حقین کتاب
نہن دیم داتگت تا کہ مردما نی اختلاف و گرو چیل دور بہ بیت
و بر حقین دین چریشانی اختلاف و محفوظ بہ بیت و پشت بکسیت
و ما ن خدا و حکما ن ہما کسا ن اختلاف پیدا کت کہ آیا ن کتاب
سر بو تگت، چوشکہ یہود و نصاری ما ن تورات و انجیل و
رد و بدل و اختلاف کر تگتش. و اے گرو چیل پیدا نی آتش
نہ کر ت بلکس شر سید یوان و بس بہ دنیا و دوستی و قتی ہند
و حسد و رد و چوش کر تگتش. ہمیشکا اللہ تعالیٰ بہ قتی مہربانی
ایمان دار و کا ن حقین رہ بند سوچ دات و چه گمراہی اختلاف
ایشا ن و محفوظ داشت پنچوش کہ واجر و امت و ہر عقیدہ و ہر
عمل و تہ و حقین رہ بند و تعلیم داتی. و یہود و نصاری و اختلاف
و دشا نی افراط و تفریط و چه ایشا ن و دور داشت.

فائدہ :- چرے آیت و دو گپ در ابوت انت اولی الیش کہ
اللہ ہر چ کتاب و باز نی دیم دانت انتان و پہ اے
خاطر دیم ندات کہ ہر یک ٹک (فرق) و راہ بند و اجہدیش
داشت بلکیں پہ در ستان اللہ و بند و کیں راہ مقرر کت
ہر و ہدیہ و تی راہ و گمراہ بوتنت تو اللہ و نی دیم دات و کتاب
نازل کتی کہ بہ آئی رو و عمل بکنت - چرائی و زندید ابد راہ
بوتنت تو دومی نی و کتاب، اللہ پاک و ہما کیں رہ بند و
قائم دارگ و راہی کت انت - آئی و مثال اے یم و انت
چو شکستہ رستی یک ایت و ناد راہی بہ شمار انت و ہدیہ یک
مرضہ سر کشیت تو ہما ئی و موافق و دوا و پر ہیز سوج دات ،
و ہدیہ دومی مرض پیدا بوت تو گڈ ادومی دوا و پر ہیز بہ ہما ئی
موافق و سوج دات - نوں گڈ سر و ہنجیں دست و ورہ بند
سوج دات کہ آچہ در ستیں ناد راہیاں رگینیت و بہ در ستانی
عووض کفایت بکنت و آرہ بند اسلام و رہ بند انت کہ
یریشی پیغمبر آخر الزمان صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن شریف دیم دگ

بوتنت دومی گپ ایش معلوم بوت کہ سنت اللہ ہے پیغم جاری
ہمیشی و جہد اش کرتگ۔ نوں ہمیش کا ایمان داران و باید انت
امتان و عدم ایذا دست تو نوں بہ اسلام و پیروان و فرمان
پیش نیا تگنت کہ آیان و تنگستی و شد و مرض و کافری ترس
کتگت آکری کیت۔ بز انسانی فطرت ہمیش انت کہ پریشا
بہ لاچار و جاور و بشری فطرت و و بہ اشی نوبت آحت
بوت کہ ہوشیار بنیت اللہ و مدد سر بوت۔ پریشان مبیت، نور

منزل ۱

نوبت دوم گپ اشیش معلوم ہوت کہ سنت اللہ ہے پیغمبر جاری انت کہ بدیں مردم ہر یک دیم د انگلیں نبی و بر خلاف و ہر یک خدائی کتاب و تہ و اخلاف و دوست داورت و بہ ہمیشی و جہد اش کرتگ۔ نوں ہمیشہ کا ایمان داران و باید انت کہ آچہ کافرانی بدسلوکی و فساد و دل تنگ مہبت۔ قل پیش و بیان ہوت کہ چہ در ثمنانی دست و نبیاں و آیانی امتان و مدام ایذا دست تو نوں بہ اسلام و پیروان و فرمان انت کہ آیات شمارا اے جبر و طمع انت کہ مال جنت و داخل بنیٹ حالانکہ پیشی امتان ہر چہ ایڈلے رستگ آستمارا پیش نیا خلقت کہ آیان و تنگدستی و شد و مرض و کافرانی ترس بہ اے حد و پیش احتنت کہ عاجز و لاچار ہوان و نبی و امت و فریاد۔ کت کہ باریں خدای کہ ہمامد و نصرت و وعدہ کتگ آکدی کیت۔ بزائ انسانی فطرت ہمیش انت کہ پریشانی و و ہد و نا امیدی و کلمات چہ دپ و در کاہنت۔ انبیاء و مومنانی اے ہمیں گپ بہ شک و بنیاد و نرا انت بلکیں بہ لاچار و جاور و بشری فطرت و ر و بہ اشئی نوبت آحت کہ مریشی بہ آیانی سہ الزام و ارد نہ بیت۔ و ہدیہ کہ نوبت بہ اے حد و رست تو گڈا خدا و رحمت و جوش وارت و حکم ہوت کہ ہوشیار بنیٹ اللہ و مدد و نوبت۔ پریشان مہبت، نوں ہمیشہ کایے مسلماناں! چہ دنیا و حجاباں و چہ در ثمنانی غلبہ و شش و شش مہورات، تحت بکرات و یاداں

حکم بدارت۔ مائ پیشی آیتاں ہر سرجی اے مضمون گوں تاکید بیان بوت کہ کفر و نفاق و انگار کن ات و ماں اسلام و یکبارگی داخل بیٹیت، حکم الہی و مقابلہ کسے خبر و گوش مدار ات۔ بہ اللہ و رضا جان مال و خرچ بکن ات و ہک ہمیں اڈ و جنجال و سر اٹھل بکن ات۔ نوں چہ ادا اہما سر جیں احوالانی جزیاں لایاں گوں تفصیل و بیگانہ مت، کہ آدر بابت و مال و جان و دیگر معاملہ مثل نکاح و طلاق و رد و انت تاکہ آکلیہ و تحقیق بہ شری و زانگ بہ بنت۔

(سے صفحہ حاشیہ) ول ہتیں واجہ کہ آماں دار انت انت اشاں چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و پڑست کہ چہ مال و چیکر خرچ بکنیں و بہ کئی سدا خرچ بکنیں۔ اے بار و اے حکم سر بوت کہ کم یا گیش ہر جیکہ بہ خدائیکی خرچ کن ات آپہ مات و پتاں و سیادان، تیم و محتج و بہ مسافران انت یعنی ثواب و خاطر خرچ کنگ لوٹ ات تو ہمت کر لوٹے خرچ بکن ات آئی نہ حد ہست انت و نہ آئی شمار مقرر ات البت اے لازمی انت کہ ہما جاگہاں خرچ بکن ات کہ ما شمار استون و انگنت۔ ول یعنی گوں دین و درمناں جنگ فرض بوت۔

فائدہ :- دانکہ واجہ ماں مکہ و ات واجہ و مقابلہ و اجازت نہ رست و ہدیہ بہ مدینہ و ہجرت کتی گڈا مقابلہ بزاں جنگ و اجازت رست مگر لوک و گوں ہما کا فراں کہ آوت گوں مسلماناں جنگ بکن انت و بعد جنگ و اجازت علی العموم رست و ہما فرض بوت اگر درمن مسلمانانی سرا یلغار بکن انت گڈا بہ مسلمانانی سرا جہاد فرض عین انت و اگر نہ فرض کفایہ انت۔ بلے شرط ہمیش انت کہ جہاد و اتمام شرائط موجود ہست کہ آماں فقہ و کتاباں نوشتہ انت البت گوں ہر کس مسلمان مصالحت یا معاہدہ بکن انت یا بہ مسلمانانی حفاظت یا بیت گوں آیاں جنگ کنگ یا آیانیاں مقابلہ و آیانیاں یک مخالفہ و را مدد دیگ پے مسلماناں ہجر جائز نہ انت۔

فل بدکتی و مراد ایش انت کہ نفس و را دشوار و گراں معلوم بیت چوش نہ انت کہ رد و قابل یا انکار و قابل نظیر و کیت و مصلحت و برخلاف نظر بیٹیت۔ نفت و ناوشتی و موجب بیٹیت ہمیش کا مریشاں حج الزام وارد نہ بیت و ہدیہ انسان و بالطبع چہ زندگی و ہج چیز زیات دوست نہ انت گڈا ضرور چہ مقابلہ و زیات گراں بایدر انت کہ ہج چیز بیٹیت فل یعنی اے ہر ضروری انت کہ ہر چیز شہابہ و فی حق و نفع دیوک یا نقصان دیوک نفہرات و در حقیقت و ہن شے حق و ہنچوش بہ بیت، بلکس چوش بیت کنت کہ شہابہ و فی حق و ایک چیز و نقصان دیوک بزاں ات و لیکن آپہ شہابہ مند انت و یک چیز و فی حق و فائدہ دیوک نفہرات و آپہ شہابہ نقصان دیوک انت۔ شہابہ خیال کت کہ ماں جہاد و جان مال کل و نقصان انت و چہ جہاد و دست کشک و ہر دو تینانی حفاظت انت و ایشرا زانت کت نہ کتو کہ ماں جہاد و دنیا و آخرت و ہج جی منافع انت و ماں آئی ترک دیگ و ہج جی تاوان انت شے نفع و تاوان و خدا بہتر زانت شہا زانت نہ کن ات ہمیشکا آہرچ حکم کہ بدنت و آرا حق بزاں ات و و فی خیال و ہدیہ بکن ات۔ و دو تین جہلمانی سردار صلی اللہ علیہ وسلم و فی یک جماعت و بہ کافراں مقابلہ و را ہی کت اشاں کافران و جت و آیانیاں مالان پل ات و بار تش مسلماناں معلوم ات کہ آ جادی الثانی و آخری روج ات بلے آرجب و اولی لوک ات کہ آماں حرمت و ماہاں شامل انت بریشی و کافراں ہارنگان جت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ماہ حرام و ہن حلال کت و فی مردمان و بہ پل و پانچ و اجازت دات مسلمان بہ واجہ و خدمت و حاضر بوان جت شش گیت کہ ماں شہبہ و چہ مئے

دست و چوشیں خطائے بوت بریشی و چہ حکم انت ہگڈا اے آیت نازل بوت۔ ول یعنی ماں حرمت و ماہ و قتال بے شک گناہ انت بلے صحابہ کرام و بہ و فی زانت و ہدیہ ماں جادی الثانی و جہاد کنگت ماہ حرام بزاں رجب و نہ کنگت پیشکا معانی و حق دار انت آیان و الزام جنگ بے انصافی انت۔ ول یعنی مردمان و چہ سلام و دور دارگ و ووت اسلام و دین و نسیم نہ کنگ و چہ بیت اللہ زیارت و مردمان و دور دارگ و مکہ و مذوکان و چہ اودا و دنگل و کلبیں خبر ماں شہر حرام و چہ جنگ زیات گناہ انت و کافراں ملا ہے کارانی کنوک بوتگ انت۔ خلاصہ ایشنت کہ ماں شہر حرام و سبب و ابید و نا حق مرگ بے شک گناہ انت مگر ہا کس کہ ماں حرم و کفر و شک بکنت و مزین مزین فساد بکنت و ماں حرمت ماہاں ہن مسلمانانی دل سیاہ کنگت دست و مکشت گڈا گوں آیاں مرگ ہن نہ انت۔ ابید چرشی و ہدیہ کہ اے ہمیں سلتیں کاراں گلایش انت گڈا بہ یک ادانیں کوتاہی و سر مسلمانان و لعن طعن کنگ و را داکہ چرایاں بہ نرا انتی کارے سر زد بوت مزین شری گت ایت۔ ول یعنی ماں دین و فتنہ و فساد برپا کنگ تاکہ مردم حقین دین و قبول دار ہست چہ آقتل و باز زیادہ انت کہ آماں حرام و ماہ و چہ مسلمانانی دست و خطائے بوت۔ مشرکانی عادت ات کہ مسلمانانی کارانی سرا قسما قسما خدشات ظاہر

وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ
وَجُورِيَاں و فقیہاں و مسافراں و چیزیکہ بکن ات شمانیکیں
فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۝ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهُ لَكُمْ
گڈا بیشک آیتاں اللہ شہا زانت و فرض کنگ بوت شے سرا جنگ و و آبد لگیت شمارا و
عَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَعَسَىٰ أَنْ تُحِبُّوا
شاید بد لگیت شمارا یک چیز و آ شے حق و بہتر انت و شاید کہ پسند کن ات شما
شَيْئًا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
یک چیز یا و آ شے حق و بدتر انت و اللہ تعالیٰ زانت و شما نزان ات
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الشَّهْرِ الْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ
جست کنت ترا چہ ماہ حرام و کہ آئی تو کہ جنگ کنگ چون انت بگوں کہ جنگ کنگ آئی تو گناہ انت
وَصَدٌّ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَكُفْرٌ بِهِ وَالْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ
وہن کنگ چہ خدائے راہ و آیتاں نہ منگ و چہ مسجد الحرام و ہن کنگ و در کنگ
أَهْلِهِ مِنْهُ أَكْبَرُ عِنْدَ اللَّهِ ۝ وَالْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ الْقَتْلِ ۝
آئی و مردمان چہ اودے و چہ آیانیاں ہن زندہ تر کن، خدا و نزدیک و مردمان و دین و نگین چہ کنگ ہن زندہ تر کن گناہ و
وَلَا يَزَالُونَ يُقَاتِلُونَكُمْ حَتَّى يَرُدُّوكُمْ عَنْ دِينِكُمْ
و کہ را گوں شہادت ہمیش جنگ کنت تا ہما حدے کہ بتر بیئت شمارا چہ شے دین و
إِنْ اسْتَطَاعُوا وَمَنْ يَرْتَدِدْ مِنْكُمْ عَنْ دِينِهِ فِمَتُّ وَ
اگر دستش مان روت و و ہر کس کہ بتریت چہ شہا چہ و فی دین و پدا ہریت آ
هُوَ كَافِرٌ فَأُولَٰئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ
ماں کفر و حالت و گڈا اے دولیس کسانی درستی عمل برباد بوتنت ماں دنی و آخرت و
وَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وہانت دوزخی۔ و آیان ماں دوزخ و تو کا یک پیما جہ مند بنت فل بیشک ہا کسے کہ آیاں ایما آت

ہنزل

بوتگت وید اچکل دیگ کیتگ ات ماں اے احتیاط یتیمانی حق و تاوان بوت ہے خبر واج پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم گوشتگ بوت۔ پیشکارے آیت نازل بوت۔
 ک یعنی مقصود و تنہا ہمیش انت کہ یتیم مال و حفاظت و درستی بہ بیت نوں گڈا اگر بہ علیحدگی و یتیم و نفع انت باید کہ ہمارہ بنداخت یارکنگ بہ بیت وجہ کہ اودا شرکت
 شرارت تہ گڈا آئی خرچہ و شامل کن ات ماں اشی ہج خرابی نیست کہ یک برے آئی و چیزہ برورات و دومی برے و توئی چیزہ آرا اوارین ات۔ چیکہ آیتیں زہگ شے دینی یا سبی
 برس انت و ماں برسانی میا بجی شرکت و ورگ واریگ و باکے نیست انت، البت اے ضروری انت کہ یتیمانی اصلاح و رعایت دارگ بہ بیت۔ و اللہ خوب زانت کہ چرے شرکت و
 کئے خیانت و یتیم مال و گڈا برکنگ لویت و کئے یتیمانی اصلاح و آسانی دوزو اسی منظور انت۔ ک یعنی ماں و دود و نوش و یتیمانی شرکت بہ اصلاح و خاطر و ہن مبلح نہ نکلتی
 یا اے کہ بے علم و بے زانتکاری و بے لاچاری ہن اگر چہ کی و بیشی بوتیں گڈا اب آئی سراسر ہن مواخذہ ہزاں گرفت کت گتی۔ ک یعنی گران و چہ گران ترین حکم تو نیت کہ بدت پرچا
 کہ از بردست انت بلے چوش نہ کتی بلکین سبکس حکمے دات،
 چیکہ آحکمت و مصلحت و روء کاران و انجام دبوک رانت
 ۲۷ فل پیش مسلمان مرد و کافری جنس و اشی و برعکس ہر دہیں
 ۲۸ صورتیاں نکاح و اجازت ہست انت بہ اے آیت و آرا منسوخ
 ۱۱ کنگ بوت اگر مرد یا جنین مشرک بہ بیت گڈا آئی و نکاح
 بہ مسلمان و روانہ انت یا نکاح و رندیکے مشرک بوت تو پیشی
 نکاح پرشیت و شرک ایش انت کہ علم یا قدرت یا بہ یک کلام
 خدا و صفاتی تہا کسے و خدا و مثل ہزانت یا مثل خدا کسے و
 تعظیم و بکنت مثلاً کسے و سجدہ بکنت یا کسے و مختار زمان و چہ
 آئی و حق حاجت و سوال و بکنت باقی چہ دیگر آیتاں اے جہر پدرا
 بیت کہ یہود و نصاری و جنیناں گون مسلمان مرد و نکاح جائز
 انت اب اے مشرکاں شامل نہ انت بلے شرط ہمیش انت کہ
 آہ و توئی دین و قائم بہ بنت دہریہ و ملحد مبدت چو شک مروچاں
 بازین نصاری گندگ بنت۔ تمایں آیت و خلاصہ ایشنت کہ
 مسلمان مرد و گون مشرک زال و نکاح روانہ انت دانکہ مسلمان
 مبدت، بیشک مسلمانیں یونگ چہ کافریں زال و شرارت توری آ
 یک آزادیں بانکے پرچا مبدت اگرچہ مشرک زال بہ حال و مال و شرافت
 شمارا دوست بہ بیت و جہیم و مسلمانیں جنین و نکاح گون کافریں
 مرد و ممکن ات۔ مسلمانیں غلام ہن چہ مشرک ہن باز شرارت توری
 توری آزادے پرچا مبدت اگرچہ مشرک مرد بہ مال و صورت و
 شمارا دوست یعنی ادنی و چہ ادنی ترین مسلمان چہ مشرک و باز
 افضل انت توری آعلی و چہ اعلی تر بہ بیت۔
 ۱۲ وک یعنی مشرکیں مردین و مشرکیں جنس آدم کہ اشانی بیان
 گوشت اشانی اتوال اشانی افعال اشانی دوستی گون اشان
 اختلاط مشرک و نفست و آئی و گندگی و چہ دل و کم کنت و
 مشرک و نیگ و دل کشی و سبب بیت کرائی و نتیجہ دوزخ
 انت پیشکار گون اے ہمیں کساں نکاح کنگ و پھر نیک
 لازمی انت۔ ۱۲

(ہے صفحہ حاشیہ) و حیض گوشت ہما خون و کہ جنین و
 شرماگہ و بطوریل و عادت جاری بیت۔ بہ اے حالت و
 مجامعت کنگ و نماز و روچک کل حرام انت و عادت و برخلاف
 ہرچ خونے کہ کیت آنا درامی ایت۔ ماں آئی مجامعت، نماز و
 درست روا انت، آئی و حوال اے ہیم و انت چو شکہ پیاچہ
 فصد و خون و در آیک۔ بہود و محوس بہ حیض و جاورہ
 گون جنس آدم و ورگ و ماں یکیں لوگ نذگ اش ہن جائز
 قرار نہ دانتگ۔ و نصاری چہ مجامعت و پھر نیک نہ نکلت۔
 اے بار و چہ واج پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و جت کنگ بوت، گڈا اے آیت نازل بوت، واج و فرمائیت کہ مرے جاورہ مجامعت حرام انت و گون آیاں نذگ و ورگ کل روا انت
 یہود و افراط و نصاری و تقریط ہر دویں مردود بوت انت۔ ک پاک بیگ و تفصیل چوش انت کہ اگر حیض بہ و توئی سرجیں مدت و ہزاں دہ روچ و سراسر بند بوت گڈا چہ ہا و ہدہ
 مجامعت روا انت و اگر حیض چہ دہ روچ و پیش ختم بوت مثلاً شش روچ و پد و زالک و عادت ہن شش روچ و ہونگ گڈا اے صورت و خون و بند بوگ و پد مجامعت روانہ انت
 بلکین و ہدے زالک و سروجان و بشودیت یا نماز و و ہر ہلاس بہ بیت چہ آئی و پد مجامعت روا بیت و اگر زالک و عادت ہفت یا ہشت روچ نیگنت گڈا آروچانی پورہ
 بوگ و پد مجامعت روا بیت۔ ک چہ ہا جاگہ و کہ مجامعت و اجازت فی دانگ۔ ہزاں چہ دمی کشک کہ چہ اودا چک پیدا بیت، دومی جاگہ ہزاں لواطت حرام انت۔ ک یعنی ہا کس چہ گناہ
 توبہ کنت کہ اے خطا چہ آیاں بے ارادہ و سرزد بوت مثلاً حیض و جاورہ و طی و چہ گناہاں و طی بہ حیض و جاورہ و طی چہ نجس جاگہ و پھر نیک کنت۔
 و یہودیاں زالک و چہ پشتی نیگ و طی و ہن کرتگت و گوشتگت کہ چرشی زہگ احوال ہزاں کانا پیدا بیت۔ چہ واج و جت کنگ بوت۔ گڈا اے بریشی و

البقرة ۲

۴۹

سيقول ۲

وَالْمَغْفِرَةُ بِإِذْنِهِ وَيُبَيِّنُ آيَاتِهِ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝

و بخشک و نیگ چہ و توئی حکما و شرطا ہر کنت و توئی حکماں پر مردماں تاکہ آنصیحت قبول بکنت

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الْمَحِيضِ قُلْ هُوَ أَذًى لَا فَاعِلٌ لِّلنِّسَاءِ فِي

و جت کنت ترا چہ حیض و حکما و بگوں کہ آگندگی ایت، نوں شمایک کہ بہ بیت چہ جنیناں

الْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّى يَطْهَرْنَ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ فَأْتُوهُنَّ

حیض و وقتا و نزیک مبدت آسانی تا وقتیکہ پاک نبت و پدا وقتیکہ شریاک بوتنت گڈا اب آئی گورہ

مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ۝

چہ ہا جاگہ و کہ علم دانگ شمارا اللہ و بیشک اللہ دوست بنت توبہ کنو کنو مرد و دوستی بنت چہ گندگی پر کنو کنو مرد و

نِسَاءُ كُمْ حَرَّتْ لَكُمْ فَأْتُوا حُرَّتَكُمْ أَنْ يَشْعُرُوا وَقَدْ مُوا

شے جنیناں شے و گڈا رانت، گڈا بروٹ ماں و توئی و گڈا راں ہر و لاکہ بلوٹ و و دیما روانہ کنت

لَا أَنْفُسَكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ وَاعْلَمُوا أَنَّكُمْ قُلُوبُهُ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝

(تو شک) ہر بوت و و تبرس ات چہ خدا و زبان ات کہ شمارا گون بیاد پکی انت و و شدلی بدے ایمان داراں

وَلَا تَجْعَلُوا اللَّهَ عُرْضَةً لِأَيْمَانِكُمْ أَنْ تَبَرُّوا وَتَتَّقُوا وَ

و ممکن ات خدایا نشانہ پر و توئی قسمانیگی چہ نیکی کنگ و و پھر ہزگاری کنگ و

تُصْلِحُوا بَيْنَ النَّاسِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ لَا يُؤَاخِذُكُمُ اللَّهُ

ماں مردمانی و میان و صلح کنگ و تارا چہ آیت و اللہ ہر چیز اشکنت و زانت و نگریت شمارا اللہ تعالیٰ

بِالْغُفْوِ فِي أَيْمَانِكُمْ وَلَكِنْ يُؤَاخِذُكُمْ بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ

پر شے بہ ہودیں قسمانیگی و لیکن گریٹ شمارا پر ہما قسمانیگی کہ قصد نکنت شے دلاں و

وَاللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝ لِلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ تَرَبُّصُ

و اللہ بخشوک و اوار کشوک انت و پر ہما کساں کہ قسم و رت پر و توئی جنیناں گورہ و نوگ و، بہلت انت

أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ فَإِنْ فَاءُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَإِنْ

چار ماہ و پدا اگر جنیناں گورہ رفتنت گڈا اللہ تعالیٰ بخشوک ہر بان انت۔ و اگر

مَنْزِل

ہے آیت نازل ہوئی یعنی شے زائل ہونے پر شہادہ کفارہ پیمہ آنت کہ ماں آئی نطفہ تخم بدل واولاد پیداوار بدل انت یعنی چریشی اصل مقصد ایوک نسل باقی دارگ واولاد پیداوار نکلتا
نوں شمارا اختیار انت کہ چہ دیم یا چہ کش یا چہ پشتی جانب یا نہ نکائی ہر پیمہ بلوٹ انت مجامعت بکن ات مگر اے ضروری انت کہ پیداوار باجگہ بزاں مجامعت ماں فرج وکنگ بیت
لواطت ہجر واند انت و میہود و اے گوشگ باطل انت کہ چک نیم چہ پیدا بیت۔ یا ایش کہ چہ وطی و نیکیں اولاد مراد بیت ایوک دل وشی
مقصد بیت۔ وک یعنی یک شریں کارے نہ کنگ و سر خدا قسم بورت مثلاً گون مات ویت و خبر کنان، فقیر وچ نہ دیاں یاوت ماں ویت وکے و صلح نہ کنان۔ اے پیمیں کاراں
خدا نام و بہدیں کاراں ذریعہ جو کنگ بوت پیش کا چوش ہجر مکن ات اگر کسے و چوشیں سوگند وارت گڑا آئی و پر وک و کفارہ دیگ واجب انت۔
وک یعنی اگر کسے و سوگند وارت تو اسد آتہ اشکنت و اگر خدا و عظمت و جلال و سبب و چہ سوگند و پیر نیرایت گڑا اللہ آئی و نیت و شر زانت شے جہر ظاہری توری باطنی، چہ

سیقول ۲ ۵۰ البقرة ۲۸

عَزَمُوا الطَّلَاقَ فَإِنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۚ وَالطَّلَاقُ
آیاں ارادہ کنگ سون و گڑا بیشک اللہ اشکونک، زانو کنت و سون و انگیں جنیناں
يَتَرَبَّصْنَ بِأَنْفُسِهِنَّ ثَلَاثَةَ قُرُوءٍ ۖ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ
انتظار بکنت پر ویت سے حیض و دنار وائیں پہ آیاں
أَنْ يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ اللَّهُ فِي أَرْحَامِهِنَّ إِنْ كُنَّ يُؤْمِنُ
کہ چیر بد نیت آچیز یا کہ پیدا گ کنگ اللہ ما آیانی چکداناں اگر آیاں ایمان کارنت
بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَبَعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ فِي ذَلِكَ
پہ اللہ و آخرت و روچا و آیانی مرد حقدار ترنت پہ واپس زورگ آیانی اے مدتا
إِنْ أَرَادُوا إِصْلَاحًا وَلَهُنَّ مِثْلُ الَّذِي عَلَيْهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ
اگر لوئنت پیم بوئگا (مگر) و جنیناں بن حق ہستنت ہجو کہ مرد پہ آیانی سراج ہستنت پہ مردم گری
وَالرِّجَالُ عَلَيْهِمْ دَرَجَةٌ ۚ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ۚ الطَّلَاقُ
و مردانی مرتبہ پہ جنینانی سراج و انت و سہ سہ زبردست، زبردست دانلے۔ طلاق رجعی
مَرَّتَيْنِ فَمَا سَاءَ لِمَنْ يَتَّبِعُ ۚ وَتُسَرِّحُهُمْ بِإِحْسَانٍ ۖ وَلَا يَحِلُّ
تا دو برانت، آیا چہ زندیا دارگ انت پہ مردم گری یا گیشینگ انت پہ خانوادہ و وروانہ انت
لَكُمْ أَنْ تَأْخُذُوا بِمَا آتَيْتُمُوهُنَّ شَيْئًا إِلَّا أَنْ يَخَافَا
پر شما کہ بگرات چینے چہ وکی دانگیناں چہ جنیناں مگر و تکیہ مرد و جن ترسنت
أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ
چہ اے جہر کہ قائم داشت نکنت خدا و حکماں و رندا اگر شمارس ات چہ اے جہر کہ اے مرد و تکیہ قائم داشت نکنت خدا و حکماں
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ ۚ تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ
گر طاج گناہ نہ انت پہ ہر دو کاراں لے خبر کہ جنین فیہ بدنت و اے اللہ بنگیں حد انت
فَلَا تَعْتَدُوها وَمَنْ يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
نوں چہ آیاں مگوزات و ہر کیہ بگوزیت چہ اللہ بنگیں حدان گڑا ہشاں و

منزل ۱

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر چاکہ ہا جنین کہ گوں آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیاتنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پیری و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ وک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو وکے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پیر انت گڑا و منع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زاک و پد و گوں ویت و داشت کنت اگر چہ زاک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زاک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گناہ گار بیت۔ البت
رجعت وکی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و حق انت کہ منچوش مرد و حق زاک و سراج انت ہے پیم و زاک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا انوں مرد و گوں جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و حق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں.....

آئی و چہ پوشیدہ نہ انت پیشکا قلبی نیت و لانی قول و
تہا احتیاطاں ہر دو میں لازم انت۔

و لغو وے کاریں سوگند ہا انت کہ چہ دپ و عادت و عرف
رو وے ارادہ و نادل کشی در بیت و دل چہ سر پد بیت
اے پیمیں سوگند و نہ کفارہ ہست و نہ گناہ البت اگر کسے
پہ زانت سوگند و لفظ چوشک و اللہ و باللہ بگوشت و چریشی
مقصد تاکید انت سوگند و ارادہ نہ انت گڑا پریشی و کفارہ
لازم کیت۔ کفارہ و بیان دیم و پیداک انت۔

وک یعنی کسے پہ زانت سوگند بورت کہ ماں آئی و دل ہن بان
موافق بہ بیت اے پیمیں سوگند و پر وک و سر کفارہ لازم
بیت۔ وک غفور انت کہ لغو وے کاریں سوگندانی سراج
گرفت نکنت، حلیم انت کہ ماں گرفت و اشتاپ نہ کنت بلکن
بندہ توبہ بکنت و پشومان بہ بیت۔

(ہے صفحہ حاشیہ) وک اگر کسے سوگند بورت کہ من وکی
لوگ بانک و گور نہ رواں گڑا اگر چار ماہ و توک لوگ بانک و گور
شت گڑا سوگند و کفارہ و عدت و زاک ناں نکل و مانیت و اگر چار
ماہ گومت انت وائی و گور نہ شت، اے جاوہر زال و طلاق بائن

بیت۔ فائدہ:- ایلاء ماں شریعت ایش انت کہ مرد سوگند بورت
چار ماہ یا چار ماہ و گیش یا مدت و نا اگر گڑا ابید بگوشت کہ من وکی
لوگ بانک و گور نہ رواں، چہ چار ماہ و کم ایلاء نہ بیت۔ ماں ایلاء و
سہ اس صورتاں چار ماہ و گور نہ زال و گور نہ روت تو کفارہ سوگند و

دیگی بیت و اگر ناں چار ماہ گور نہ زال و طلاق بائن بیت۔ و اگر چہ
چار ماہ و کم سوگند بورت مثلاً سوگند و ارقی کہ سہ ماہ زال و گور نہ
نہ رواں گڑا اے ایلاء شرعی نہ بیت۔ آئی و حکم ایش انت کہ اگر
سوگند پر وکی مثلاً ماں سہ صورت سہ ماہ و توک و زال و گور نہ شت

سوگند و کفارہ لازم بیت و اگر وکی سوگند و سراج و شتات
و سہ ماہ زال و گور نہ شت گڑا اے صورت نہ زال و طلاق
بیت و نہ کفارہ لازم بیت۔ وک و ہدیہ مرد و وکی جن طلاق
دات نوں پہ اے زاک و روانہ انت کہ وک سہ بکنت دانکہ
سہ حیض و مدت و تمام بکنت تا کہ اگر حملے ہست انت آ

معلوم بہ بیت ویکے و اولاد دومی و مریت پیشکا پہ جنین آدم
لازم انت کہ وکی لاپ و توک و چیز ظاہر بکنت توری حمل بیت
یا کہ حیض جاری بہ بیت و ہے مدت و نام عدت انت۔

فائدہ:- معلوم کنگ باید انت کہ ادہ و مطلقات و ہا جنین
جنین مراد انت کہ نکاح و پید لوگ و اجہ و گوں آہاں صحبت یا شرعی
خلوت و نوبت حاصل ہوئگ و آہاں و حیض ہن بیت، آزاد

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر چاکہ ہا جنین کہ گوں آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیاتنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پیری و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ وک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو وکے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پیر انت گڑا و منع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زاک و پد و گوں ویت و داشت کنت اگر چہ زاک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زاک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گناہ گار بیت۔ البت
رجعت وکی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و حق انت کہ منچوش مرد و حق زاک و سراج انت ہے پیم و زاک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا انوں مرد و گوں جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و حق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں.....

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر چاکہ ہا جنین کہ گوں آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیاتنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پیری و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ وک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو وکے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پیر انت گڑا و منع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زاک و پد و گوں ویت و داشت کنت اگر چہ زاک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زاک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گناہ گار بیت۔ البت
رجعت وکی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و حق انت کہ منچوش مرد و حق زاک و سراج انت ہے پیم و زاک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا انوں مرد و گوں جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و حق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں.....

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر چاکہ ہا جنین کہ گوں آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیاتنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پیری و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ وک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو وکے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پیر انت گڑا و منع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زاک و پد و گوں ویت و داشت کنت اگر چہ زاک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زاک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گناہ گار بیت۔ البت
رجعت وکی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و حق انت کہ منچوش مرد و حق زاک و سراج انت ہے پیم و زاک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا انوں مرد و گوں جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و حق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں.....

ہن بہ بنت کسے و ٹینگ یا مولد مبت پر چاکہ ہا جنین کہ گوں آئی صحبت یا خلوت و نوبت نیاتنگ طلاق و پدائی و سراج عدت لازم نہ انت و ہا جنینہ کہ آرا حیض نہ بیت مثلاً کساں عمر
یا سک پیر زال انت یا ماں لاپ و حمل انت گڑا اولی ہر دو میں ہوتاں آئی و عدت سہ ماہ انت و لاپ پیری و مدت ہمیش انت کہ آپک و سراج بیت۔ وک کہ آزاد نہ انت بلکن شرع
رو وکے و مولد بہ بیت اگر آرا حیض کیت تو آئی و عدت دو حیض انت و اگر حیض نیت گڑا اگر آصغیرہ یا پیر زال انت گڑا آئی و عدت ماہ و نیم انت و اگر لاپ پیر انت گڑا و منع حمل
انت چہ ایدگہ آیات و حدیثاں اے گیش و گیوار ثابت انت۔ وک یعنی عدت و توک و مرد بلوٹیت زاک و پد و گوں ویت و داشت کنت اگر چہ زاک پریشی و رضا مند بیت۔ مگر چہ
واتری و مقصود جو انیں سلوک و اصلاح بہ بیت زاک و سوکی کنگ یا چہ سوکی و حق ہر و معاف کنا ٹینگ مراد بیت اے ظلم انت اگر اے پیم و کنت گڑا گناہ گار بیت۔ البت
رجعت وکی جاگہ و صحیح بیت۔ وک یعنی اے خبر و حق انت کہ منچوش مرد و حق زاک و سراج انت ہے پیم و زاک و حق مرد و سراج انت کہ بہ دستور و رو و اشانی ادا کنگ بہ ہر کس
لازم انت گڑا انوں مرد و گوں جنین آدم و بد سوکی وائی و ہر و حق زوری ہن بیت مگر اے الی انت کہ مردین و جنین و سراج فضیلت و فوقیت حامل انت، پیشکا ماں.....

واریء حق مردینء دیگ بوتگ۔ وے چه سلامء پیش دستورات کہ دہ وینت برء یا ہنکر برء کہ دلء کشتک لوگ بانگ طلاق دانگشت مگر چه عدتء ہلاسیء پیش رجعت کرگشت۔ پدا
وہدیکہ لوگشتک تو طلاقش دانگ ورجت کرگ۔ وے صورت لہے مردینء زانکء بازسوی کشتک پیشکارے آیت نازل بوت کہ طلاق گوں رجعتء فقط دوبرء انت
یک یادان طلاقء اختیار دیگ بوت کہ عدتء میانجی اگر مردء دل بکشتیت تو زانکء دستورء روء گوں و تء بداریت یا بہ شتریں رھبندء آٹرا بکشتیت گڈا عدتء رند
رجعت باقی نہ مانیت البت اگر ہر دویش راضی بہ بنت تود دوبارہ نکاح کت کشت و اگر سومی برء طلاق دنت گڈا آیانہن روانہ انت دانکہ دومی لوگ واجہ گوں آئیء نکاح کنانء
صحبت مکنت۔ وے یعنی بہ مردین اے روانہ انت کہ زانکء ہرچ ہرے دانگی آٹرا برء طلاقء عوضء واپس بزوریت البت اے بہ لاچاریء و ہدء روا انت کہ ہر دویش ہچیم
وت ماں وت ء نہ ٹھنت و اٹان ء اے ترس بہ بیت کہ بہ وقتی ترندیں گڈ چیل ء روء ہن خدء حکمانی پابندی ء ماں وئی جنی و مردی ء روء نتون انت کہ تمام بکنت و چه مردء
جانب ء لوگی ء حق ء روء ہن کوتاہی بیت و اگر نہ مال
زورگ بہ لوگ واجہ حرام انت۔

البقرة

۵۱

سيقول

الظالمُونَ ۝۲۹۰ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُ مِنْ بَعْدُ حَتَّى تَنْكِحَ
ظالم انت و پدا اگر سونی دات جنیں سومی بر اگر اڑا روانہ انت جنیں پء مردء اشیاء چه رند تا وقتیکہ نکاح
زَوْجًا غَيْرَهُ ۝ فَإِنْ طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يَتَرَاجَعَا
مکنت دگر مرد آٹرا چه بغیر رند اگر سون بدنت دومی مردو جنیں گڈا ہچ گڈا نہ انت پء ہر دو کاں کہ دوبارہ نکاح بکنت
إِنْ ظَنَّا أَنْ يُقِيمَا حُدُودَ اللَّهِ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ يُبَيِّنُهَا
اگر آہر دوکانی خیال ہست انت کہ قائم دارنت خدء حکماں وے بتگیں حدات اللہء بیان شکت
لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُغْنِ أَجَلُهُنَّ
بہ ہاتھ ء کر زاننت و وقتہ کہ سون دانت شاجیناں پدا رستت پئی مدت ء و
فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۝
گڈا بداریت شاجیناں ء پء مردم گری یا بکشتینتش پء خانوادہ فی و
لَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لَلْعَدَّةِ ۝ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَقَدْ
مداریت آیان پء ضرر دیگ ء تاکہ پرایان حق بکنت و ہر کس اے ڈولا بکنت گڈا بے شک
ظَلَمَ نَفْسَهُ ۝ وَلَا تَتَّخِذُوا آيَاتِ اللَّهِ هُزُوًا ۝ وَادْكُرُوا نِعْمَتَ
آوتا راناوان بارکنت و مگر ات اللہء حکماں بہ سخرہ و یاد کن ات اللہء
اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنَ الْكِتَابِ وَالْحِكْمَةِ يَعِظُكُمْ
نعتاں پر شما و اے خبر کہ ایری گپت پر شما کتاب و علمی خبر کر شما را نصیحت کنت
بِهِ ۝ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۝ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝
پء آٹرا و ترس ات چه اللہء و بزانت کہ بیشک اللہ ہر چیزء شر زانت
وَإِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَلْيُغْنِ أَجَلُهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ
و وقتیکہ سون دانت شاجیناں پء پورہ کنت آیان وئی مدت گڈا انوں مہن کن ات آیان
أَنْ يَنْكِحْنَ أَنْرًا وَاجِبُنَّ إِذَا تَرَاضُوا بَيْنَهُم بِالْمَعْرُوفِ ۝
چه اے خبر کہ نکاح بکنت وئی ہما پیشگیں مردان قتیگہ راضی بوتنت آیان بابیکہ گربہ رھبند شرع و

منزل

وے یعنی اے مسلماناں! اگر شمار اے ترس بیت کہ جن و
مردء میانجیء ہنچشیں بزاریے ہست کہ آیان کہ گڈا ران ہتور
رء بیت نہ کنت گڈا آہر دویشانی سء ہچ گڈا نہ انت
کہ جنیں مال بدنت ووت ء راجہ نکاح ء آزاد بکنت و
مرد آماں ء بزورایت، ایشء خلع گوشنت و ہدیکہ ماں
اے ضرورت ء جاوے زو جنیں ء خلع کنگ روا بوت تو پء
کلیں مسلماناں مریشی ء جھد کنگ ضروری بیت۔
فائدہ:۔ یک زانک نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء خدمت ء حاضر بوت
و عرض کتی کہ من چه وقتی لوگ واجہ ء وش نیوں، من آئیء گورء
نزدک نہ لوٹاں۔ واجہ ء تحقق کت گڈا زانک ء گوشت کرا
بہنی حقوق ء کوتاہی مکنت و نہ آئیء اخلاق و دینداری ء سرا
من ء اعتراض انت بے منی دل آٹرا نہ لوٹیت واجہ ء چه
جنیں ء ہر واپس کناٹیت۔

(ہے صفحہء حاشیہ) وے اے برزا کلیں بیان بوتگیں
احکام یعنی طلاق رجعت و خلع خدائے پاک ء فرماں کتگیں
حدود و دستورات اشانی سبہیں پابندی لازم انت
ماں اٹان ہچیم ء برخلافی تبدیلی و کوتاہی کنگ لوٹیت۔
وے براں اگر زوج وئی لوگی ء راسومی برء طلاق دنت گڈا
آزادک پء آئیء حلال نہ بیت دانکہ آزادک گوں دگر یک مردء
نکاح مکنت و دومی لوگ واجہ گوں آئیء صحبت بکنت و رندا
طلاق بہ وقتی وشی ء بدنتی آئیء عدت تمام کنگ ء رندا زانک
گوں اولی مردء نکاح کت کنت ایشء احلالہ گوشنت و حلالہ
۲۹ پچہ پد گوں اولی زوج ء نکاح بہ اے ہیم بہ بیت کہ آخء حکمانی
۳۰ روء یکدگر سہر حقوق ء قائم بداریت و اگر نہ ضرورت ماں
۳۱ شدت و جنالی بیت یکدگر ہر حقوق ء برباد کنت ووت
گنہگار کنت۔ وے یعنی عدت ہلاس بوت۔

وے یعنی دانکہ عدت ہلاس بہ بیت لوگ واجہ اختیار داریت
کہ آزادک گوں دوزواھی و تپکی پدا واریت بکنت یا بہ وشی و
رضامنڈی ء آٹرا بکشتیت اے سبہر جائز نہ انت کہ ماں قیدء
داران ء آٹرا سوی کنگ ء نیتء رجعت بکنت چوت کہ ہنیں مردہا
ہے ہیم ء کنگ۔ فائدہ:۔ ماں پیشی آیت یعنی الطَّلَاقُ مَرَّتَيْنِ
ء تھا اے بیان کنگ بوتگ ات کہ داں طلاق ء زوج اختیار
داریت کہ زانک ء پدا بہ جوانیں رھ بندء و ازتر بکنت یا بالکل بید
بکنتی نوں ماں اے آیت ء اے بیان کنگ بوتگ کہ اے اختیار
۵ نکاح طلاق ایلاہ خلع رجعت حلالہ وغیرہ ء ہما منیں حکمت و
مصلحت انت۔ ماں اٹان جید کنگ و بے کاریں و اہسکان ء شامل کنگ مثلاً کہے رجعت بکنت و مراد بداریت کہ چرشی ء زانکء سوکی کنت گڈا چوش گوش کہ اے ہیم ء آئیء گوں خدء
حکماں مسخرہ گت (نغوذ باللہ من ذلک) پء اللہء ہمک چسز روشن انت چوشیں جید کنگ ابید چتا وان ء دگر ہچ سبت نیست انت۔ وے یک زانک ء رائیء مردء یک دو طلاق
دات و پدا مال عدت ء رجعت ہن نہ کتی و ہدیکہ عدت ہلاس بوت گڈا اے دگر مرد ماں اولی مردء ہن پیغام راہی کت زانک ہن پریشی ء رضامنڈ بوت مگر زانک ء براتے بہ اشیاء
زھر گپت و بہ نکاح ء نہ ہستی۔ اے رء ہیم حکم نازل بوت کہ زال ء رضا و گھڑی ء رضا بداریت و بہ ہائی تب ء نکاح بوگ لوٹیت۔ وئی واکہ و ناوشی ء لوگ ء میار ات و اے حکم
عام انت بہ نکاح ء مہن کنوکان درستان توری اولی مرد کہ آئیء زانک ء طلاق دانگنت کہ آزادک ء دگر جابے نکاح ء بکلتی و مہن بکنت یا زانک ء ولی وارث زانک ء ہاوی مردء
یا دگر جابے نکاح ء مہن بکنت البت اگن دستور ء خلاف خبرے بہ بیت مثلاً ماں غیر کفو ء نکاح کنگ بلوٹیت یا اولی مردء عدتء میانجی ء.....

گوں دومی مرد نکاح کنگ بلوٹیت تو بیشک اسے پیمانہ نکاح ہے چہ مہن کنگ بہ بیت ۔

(ہے صفحہ ۷۷ حاشیہ) فل یعنی ہرچ حکم کہ بیان بوتنت چریشاں ایمانداران و نصیحت دیگر مقصد انت پر چاکرے نصیحت و نفع ہما زورنت ۔ و چونائی و نصیحت بہ ہرکس انت کسے و خصوصیت نیست انت و مومنائی خاص کنگ دگرانی سرائید و آیان و ایرجنگ ہن فہنگ بیت ہزاں ہرکس بہ اسے حکمانی سرائمل نہ کنت چوش بخوش ایشاں بہ اللہ و یوم آخرت و سرائمان نہارنت ۔ فل یعنی زالک و چہ نکاح و مہن نہ کنگ و نکاح لوگ و جاوہر ہما پاکیزگی انت کہ آچہ نکاح و مہن کنگ ہجر حاصل نہ بنت و زالک و دھدیکہ بہ پیشی لوگ و اجہ و نیگ و میل داریت گڈاگوں آئی و نکاح کنگ و ہرچ پاکیزگی ہست انت آگوں دگرے و نکاح کنگ و ہجر حاصل نہ بیت ۔ اللہ تعالیٰ ایشانی دلانی جبر و آئندہ و نفع و نقصان و شترزانت و شمانزان ات ۔ فل یعنی مات و سرائحکم انت کہ آچک و داں دواں و

البقرة ۲

۵۲

سب قول ۲

ذٰلِكَ يُوْعَظُ بِهِ مَنْ كَانَ مِنْكُمْ يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
اسے نصیحت ہاکس کنگ بیت کہ آچہ شمایمان کاریت بہ اللہ و وہ آخرت و روج و فل
ذٰلِكُمْ اَزْكٰى لَكُمْ وَاَطْهَرُ ۝ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۝
اسے خبر بہ شمایمان ترو پاکیزہ ترانت و اللہ زانت و شمانزان ات و
وَالْوَالِدٰتُ يُرْضِعْنَ اَوْلَادَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ لِمَنْ اَرَادَ
وچک ماتیں جیناں بہ مچین انت و تی چکاں دواں پورہ میں پڑھائیا کہ لوٹیت
اَنْ يَّمْتَنَ الرِّضَاعَةُ ۝ وَعَلَى الْمَوْلُودِ لَهُ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ
کہ پورہ بکنت شیر و مدت و فل بہ ہاکس و سرائچک ہما یگنت، خوراک انت و پوشاک انت آجینائی
بِالْمَعْرُوفِ ۝ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا وَّلَا وُسْعَهَا ۝ لَا تَضَارُّ وَالِدَةٌ
مردم گری تکلیف دیگر نہ بیت ہچ کسے مگر آئی جوازہ و اندازہ و نقصان دیگر نہ بیت مات
بَوْلٍ ۝ هَاوِلًا مَّوْلُودًا ۝ لَهُ يَوْلَاةٌ ۝ وَعَلَى الْوَارِثِ مِثْلُ ذٰلِكَ ۝
پہ و تی چکی و نہ ہما کیچک ہما یگنت (پت) پہ و تی چکی و وہ و ارثانی سرائم ہما و لا لازم انت و
فَاِنْ اَرَادَ اِفْصَالًا عَنْ تَرَاضٍ مِنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا جُنَاحَ
رند اگر مات و پت لوٹیت چک و سرائچک چہ شیر یعنی دواں پورہ کنگ پیش بہ تی و ششندی و ششور و گڈاگنہ انت
عَلَيْهِمَا ۝ وَاِنْ اَرَدْتُمْ اَنْ تَسْرِعُوْا اَوْلَادَكُمْ فَلَا جُنَاحَ
پہ و دواں و اگر شما لوٹ ات کہ و تی چکاں بہ مچا مین ات چہ دگر دایانی گور گڈاگنہ
عَلَيْكُمْ اِذَا سَلَّمْتُمْ مَّا اَتَيْتُمْ بِالْمَعْرُوفِ ۝ وَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَعْلَمُوْا
نہ انت پہ شے سرائ و قتیکہ بدایت ہما چیزہ کہ شما پہ دیگر مقرر کنگ بہ مردم گری و و تیرس ات چہ خدا و بزان ات
اَنَّ اللّٰهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيْرٌ ۝ وَالَّذِيْنَ يَتَّقُوْنَ مِنْكُمْ
کہ اللہ تعالیٰ شے و راہیں کرداران شری و سرائگندیت و ہاکس کہ بمرنت چہ شما
وَيَذَرُوْنَ اَنْرًا وَاَجَابَتْ رَبُّنَّ بِاَنْفُسِهِنَّ اَرْبَعَةً اَشْهُرًا ۝
و پشت یگجنت و تی جناں گڈا ابید انت کہ آیان جناں انتظار بکنت پروت چار ماہ و

منزل ۱

شیر بہ مچینیت و اسے مدت بہ ہما مات و پدے انت کہ آ
چک و شیر و مدت و تمام کنگ لوٹنت و اگر نہ مریشی
کمی ہن جاتز انت ہنجوش کہ آیت و آخر و پیدک انت
و ماں اسے حکم و ہما شام شامل انت کہ آیان نکاح باقی انت
و آہن کہ آیان و طلاق بوتنگ یا آیان عدت ہن گوٹنگ
البت اینک فرق بیت کہ و رگ و لباس بہ منکوہ و معتد و
دیگر بہ زوج و لازم انت شیر بہ مچینیت یا مچینیت
و عدت و ہلاسی و سرائیوک پہ شیر مچینگ و سوائ
دیگر بیت و چرے آیت و اسے ہن معلوم بوت کہ شیر و
مدت چہ ہما مات سرائم کنگ لوٹیت یا ہرچ صورت و
چہ پت و شیر مچینگ و آخرت مات و دیگر لوٹنت تو
آئی مدت دواں پرتین انت ۔

فل یعنی پت و لازم انت کہ چک و مات و
لاپ و گڈ بدنت ماں اولی صورت پے سبب و کہ ماں
آئی و نکاح و انت و دومی صورت و ماں عدت و انت
و سومی صورت و شیر مچینگ و آخرت دیگر کپیت و
چک و مات و پت و چک و خاطر یک دگرے و
جنگالی مکنت مثلاً مات بے سبب و چہ شیر مچینگ و اکا
مکنت یا پت بے سبب و چک و چہ مات و بہ سندایت
و چہ دگرے و شیر بہ مچینیت یا ماں و رد و راک و گڈ
پوش و تنگی بکنت ۔

و یعنی اگر پت بہ مریت چک و و ارثانی سرائ لازم
انت کہ ماں شیر مچینگ و مدت و آئی و مات و و رگ و
پوشک و خرچ و برداشت بکنت و آرائنگ مکنت
و چہ وارث و مراد ہما وارث انت کہ محرم ہن بہ بنت ۔
فل یعنی اگر مات و پت کتام یک مصلحت و روج دواں و
توک و چک و مصلحت و لحاظ و داران و بہ بوت ماں و تی
مصلح و ششور و رضامندی و آرا چہ شیر و سرائنگ بلوٹیت
گڈا مریشی و چہ گناہ نہ انت مثلاً مات و شیر شرمیت ۔
فل یعنی اسے مرداں ! اگر شما بہ کتام یک ضرورتے یا
مصلحت و پدے چہ مات و ابید چہ دگر زالک و شیر مچینگ
بلوٹ ات تو مریشی و ہن گناہ نیست انت مگر بہ اسے
سبب و مات و حق جنگ مہیت بلکین بہ دستور و روج
ہرچہ کہ بہ مات و دیگر و قرار بوتنگ و اثر ابیدیت و
اسے مطلب ہن بیت کنت کہ شیر مچینگ و حق و محنت ۔

عَشْرًا فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ

وہ رنج و فدا وقتیکہ تمام کت آیاں وقتی عدت گذرانے گناہ نہ انت پہ شے سرا ماں آخر و کنت آجینا

فِي أَنْفُسِهِنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝

ماں وقتی حق پہ رہند شرع (یعنی سانگے) کا واللہ تقا چے شے تمایں کار مباراں خبردار انت

وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِ مِنْ خُطْبَةِ النِّسَاءِ أَوْ

وہ گناہ نہ انت پہ شے سرا ماں اسے خبر کہ یہ اشارہ بگوش ات سانگے لوٹک و چہ آجیناں یا

اَكُنْتُمْ فِي أَنْفُسِكُمْ عِلْمَ اللَّهِ أَنْتُمْ سَتَذَكَّرُوْنَهُنَّ وَلَكِنْ

پوشیدہ بدارات ماں وقتی دلاں، اللہ زانت کہ شامور آجیناں یاد کن ات لیکن

لَا تُوَاعِدُوْهُنَّ سِرًّا إِلَّا أَنْ تَقُولُوا قَوْلًا مَّعْرُوفًا وَلَا تَعْرَضُوا

چہ آیاں نکاح و وعدہ و مکررات پہ چیری مکرے کہ بگوش ات خبر پہ دستور شرع و ارادہ کن ات

عُقْدَةَ النِّكَاحِ حَتَّى يَبْلُغَ الْكِتَابُ أَجَلَهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ

بندگ و نکاح و تاہما حدیکہ برسیت مقرر عدت پہ وقتی مدت کا و زبان ات کہ بیشک اللہ تعالیٰ

يَعْلَمُ مَا فِي أَنْفُسِكُمْ فَاحْذَرُوْهُ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

سہی دانت شے دل و خبراں نوں چہ آیاں ترس ات و زبان ات کہ اللہ تعالیٰ بخشوک

حَلِيمٌ ۝ لَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِنْ طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ مَا لَمْ تَسُوْهُنَّ

اوپر کشوک کا ہی ہج گناہ نہ انت پہ شے سرا اگر سون بدیت شامجیناں آوقتیہ نہ آیاں شادست پرکنت

أَوْ تَفَرَّضُوا لَهُنَّ فَرِيضَةً وَمَتَّعُوْهُنَّ عَلَى الْمَوْسِعِ

و نہ بیشک شامپر آیاں چیزے ہر و کے خرچ آیاں بدیت پہ دسترسیں مردم و سرا

قَدْرُهُ وَعَلَى الْمَقْتَدِرِ قَدْرُهُ مَتَاعًا بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا

بقدر حال و ت و پہ تنگدستی مردم و سرا بقدر حال و ت ایڈولیس خرچے کہ قاعدہ و موافق بیت، اسے لازم انت

عَلَى الْمُحْسِنِينَ ۝ وَإِنْ طَلَقْتُمُوْهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ

پہ نکو کارانی سرانی و اگر طلاق بدیت شام آیاں و دست پر کنگ و چہ

پہ نکو کارانی سرانی و اگر طلاق بدیت شام آیاں و دست پر کنگ و چہ

منزل ۱

دل پیسہ گوسنگ کہ بطلاق و عدت و سہ حیض و راہ
چارگ بہ بیت۔ نوں فرمان بوت کہ بہ مرگ و عدت و چار
ماہ وہ روح راہ چارگ بہ بیت، نوں اگر مرے مدت و
معلوم بوت کہ زالک و حمل نہ انت تو آثرانکاح و
اجازت بیت و اگر نہ وضع حمل و پید اجازت بیت۔ آئی و
گیش و گیار ماں سورہ طلاق و کیت۔ در حقیقت و سہ
حیض یا چار ماہ وہ روح و قید پہ ہے سوب و انت
ناکہ زانگ بہ بیت کہ جنین و لاپ پڑ انت یا نہ۔

کا و ہدیہ جنورام وقتی عدت و سہ جم بکنت یعنی بغیر
حاملہ چار ماہ وہ روح و پید حاملہ و حمل و مدت گذارندا
آیاں و بہ شریعت و روع بہ نکاح و ہج گناہ نہ انت،
زیب و زینت و شوبگل حلال انت۔

کا خلاصہ آیت اسے بوت کہ زالک چہ مرد و نکاح و
گیشیت تو دانکہ ماں عدت و انت کسے و با بدینہ انت
کہ گوں آئی نکاح بکنت یا صافیں قول بکیت یا صافیں
بیغایہ بدنت لیکن اگر ماں دل و نیت بکنت کہ عدت و
پید گوں ایشی و نکاح کنوں یا بہ اشارہ وقتی مطلب ظاہر
بکنت تانکہ دگہ کسے آرا پیغام مدنت مثلاً زالک و بگوشت
کہ تراہرس دوست داریت یا بگوشتیت منی ارادہ انت
کہ نکاح بکناں تو مریشی و ہج گناہ نیست انت البت
صافیں پیغام دات نہ کنت۔

کا یعنی خدا شے دل و خبراں زانت۔ پیشکا چہ ناجائز
ارادہ و بہ پہر نیت و اگر ناجائز ارادہ ہے بوت
گذر اتو بہ کن ات اللہ بخشوک انت و گناہ ہے و سر عذاب
نہ کنت تو بریشی و دل جم مہبت پر چاکہ آحلیم انت
بہ عقوبت و جلدی نہ کنت۔

کا اگر نکاح و و ہدیہ مہر و ذکر نہ بوت چہ مہر و ابید
نکاح کتی تو ہن نکاح بیت مہر رند و بندگ بیت لیکن
ماں اسے صورت و اگر دست جنی بزاں چہ جماعت و
خلوت و پیش طلاق داتی تو مہر ہج لازم نہ بیت لیکن
پہ مرد لازم انت کہ چہ وقتی جانب و زالک و چیزے
بدنت۔ کم و چہ کم ہمیش کہ سہ گد، پشک و شلوار و چادر
بہ وقتی توفیق و وہ و شعی و بدنت۔

فل اگر نکاح و وہد مہر بزرگ ہو تو دست و جنگ و پیش طلاق داتی تو اس صورت و مہر نیم دیگر لازم انت مگر زانک یا مرد کہ نکاح و قائم دارگ و سبندگ آئی و اختیار انت چہ وقتی حق و سر بگوزنت تو شتر انت۔ زانک بہ اسے نیم و سر بگوزنت کہ نیم و ہم معاف بکنت و مرد و سر بگوزنت ایش انت کہ مہر بزرگ ہو تو اگر بزرگ سر جی اد بکنت یا کہ تمایں مہر اد اگرنگی گڑا نیم و و اثر مکنائیت بکس کس مہر و یلہ بکنت۔ پدا فرمان کتی کہ اگر مرد در گذر بکنت تو بہ تقویٰ و زیاد مناسب انت پر چاکہ اللہ تعالیٰ و اثر امزنی دات و محت رکتی نکاح و باقی دارگ و و طلاق دیگر و۔ وچہ نکاح و جندہ تمایں مہر لازم بیت نوں چہ دست جنگ ابید طلاق

دیان و زوج نیم مہر دیگر و چہ وقتی سر انگلینگ لو طیت اسے بہ تقویٰ و مناسب ندریت و چہ زوج و بیک چہ پیمیں گوناہی نہ بوت مہر چیکہ کت آزوج و کت، اسے سبانی بناء زوج و زیاد مناسب انت کہ در گذر بکنت۔

فائدہ:- طلاق و مہر و چہ وطی و روء چار صورت بیت کنت یکے ہمیش انت نہ مہر بیت نہ وطی۔ دومی اسے کہ مہر بزرگ بہ بیت مگر بہ وطی و نوبت مہر بیت اسے ہر دویں صورتانی حکم ماں اسے دویں صورتاں بیان بوت سومی اسے کہ مہر بزرگ بہ بیت و وطی و نوبت ہن بیت مریشی و بستگیں مہر بہ سر جی دیگر بیت اسے صورتاں کلام اللہ و کہ جائے بیان بوت، چارمی ایک مہر نہ بزرگ دست جی و طلاق دات ماں اشیا مہر مثل سر جی و دیگر بیت یعنی ماں ہا زانک و قوم و ہر رواج ہست انت، و چہ چاریں صورت مرد و مرگ و سر اہم در کانت۔ بلے مرگ و حکم چہ طلاق و حکم جدا انت اگر مہر بزرگ نہ بوت و دست ہن نہ جنگ کہ زوج ہر ان بوت یا دست جی و پدیران بوت ماں اسے ہر دویں صورتاں مہر مثل بہ سر جی لازم بیت و اگر مہر بزرگ بوت و دست جی یا دست نہ جی گڑا مال اسے ہر دویں صورتاں ہرچ مہر بزرگ بوت کت آہ سر جی دیگر بیت۔ و چہ توکی نماز و عصر و نماز مراد انت کہ روح و شپ و میا جی و انت۔ آئی و تا کید زیات کنگ بوت کہ ماں او و ہد و دنیا و شغل گشت بیت۔ و فرمان کتی کہ با و ہد بوشتے یعنی ماں نماز و حشیں حرکتے مکن انت کہ چرائی و معلوم بہ بیت کہ نماز و انگ و نہ انت۔ چہ اسے پیمیں کاراں نماز پر شیت چو شک و رگ، نوشک یا گوں کسے و جہرنگ یا کنگ۔ فائدہ:- طلاق و حکم و میا جی و نماز و حکم و بیان کنگ و یا سبب ایش انت کہ دنیا و معاملات و دت ماں و تی گر و چیلانی توک و کپان و چوش مہر بیت کہ شما خدا و بندگی و شوش کار بیت۔ و یا اسے سبب انت کہ و انگ و مہوس و رند و کپوکان و حرص و بخل و غلبہ و رد و عدل کنگ و چہ انصاف و کارگر و آہن ماں رنج و طلاق و چہ داور و مزن گران انت۔ پدا و ان تعفوا و لا تنسوا الفضل و سر او مرے جاور و چریشاں عمل و امیت کشک پر ظاہر و مشکل انت ہمیش کا آئی و علاج و راہ بند پیش دارگ بوت کہ نماز و محافظت و آئی و یا بندی و آئی و حقوق و رعایت

البقرة ۲

۵۲

سيعول ۲

تَسَوُّهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ

پیسر و مقرر کنت شما پر آیاں مہر گڑا پر تریت نیم

مَا فَرَضْتُمْ إِلَّا أَنْ يُعْفُونَ أَوْ يُعْفُوا الَّذِي بِيَدِهِ عَقْدَةُ

آچیزے کہ شما مقرر کنت، مگر اسے کہ پہل بکنت جنیناں یا سر بگوزنت ہائی کہ ماں آئی و دست و گڑا انت

النِّكَاحِ ط وَأَنْ تَعْفُوا أَقْرَبُ لِلتَّقْوَى ط وَلَا تَنْسُوا الْفَضْلَ

نکاح و یعنی مرد و اگر شما (مرداں) سر بگوزنت گڑا ازیک ترانت بہ پر بزرگاری و و مہر شمشات احسان کنگ و

بَيْنَكُمْ ط إِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ط حَفِظُوا عَلَى الصَّلَوَاتِ

با یکدگر بے شک اللہ تعالیٰ ہر چیکہ شما کن انت شر گندہ و خبر گیری و کن انت در ستیں نمازانی

وَالصَّلَاةَ الْوُسْطَى ط وَتُؤْمَرُوا لِلَّهِ قُنْتَيْنَ ط فَإِنْ خِفْتُمْ

و در میانیں نماز (یعنی عصر) و و بوشت انت خدا و روء و پدا اگر شما ترس انت

فَرَجَالًا أَوْ زُبَانًا ط فَإِذَا أَمِنْتُمْ فَاذْكُرُوا اللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُمْ

گڑا یا وکی نماز بان انت یا سوار یا رندا و قتی کہ امن (دلجم) بوت انت گڑا یا دکن انت اللہ و پنچو کہ شاری سوچ و انگ

مَا لَمْ تَكُونُوا تَعْمَلُونَ ط وَالَّذِينَ يَتُوفُونَ مِنْكُمْ وَیَذَرُونَ

آچیزے کہ شما نماز انگ ات و و ہا کس کہ بمرنت چہ شما و پشت بگجنت

أَزْوَاجًا ط وَصِيَّةً ط لِأَزْوَاجِهِمْ مِمَّا عَالَى الْحَوْلِ ط غَيْرَ اخْرَاجٍ

و تی جہاں گڑا وصیت بگجنت پر و تی جہاں نیکی خرچ دیگر و تانیک اسے بغیر چہ دیگر چہ لوگ و تی

فَإِنْ خَرَجْنَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِي مَا فَعَلْنَ فِي أَنْفُسِهِنَّ

پدا اگر آجیناں و ت در بکنت گڑا چ گندہ انت بہ شے سرا اسے خبر و کہ بکنت آجیناں ماں و تی حق و

مِنْ مَعْرُوفٍ ط وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ط وَلِلطَّلَقِ مَتَاعٌ

یک شتریں کارے (یعنی سنگ) و اللہ زبردست دانا انت و و پسون و انگیں جنیناں خرچ دیگر انت

بِالْمَعْرُوفِ ط حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ط كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ

چہ مردم گری لازم انت بہ پر بزرگاری سرا و چہ و لا بیان کنت اللہ تعالیٰ پر شما

منزل ۱

جو انیس علاج ایت پر چاکہ نماز ردیں کاراں و دور کنگ و شتریں کارانی حصول و تہا مزن اثر داروک انت۔ و یعنی جنگ چہ دشمن و ترس و و ہد و بہ بیت لا چارمی بہ سواری سرا و پیادگ بہ اشارہ و سر نماز روا انت توری تلی دیم بہ قبلہ و مہر بیت۔ و پیش و چہ حکم ات چریشی و پدا و ہدیکہ میراث و آیت نازل بوت و جنیں آدمی حصہ ہن مقرر بوت و پدا جنین و عدت چار ماہ و روج بزرگ بوت ہمیش کا اسے آیت و سر حکم ہلاس بوت۔ و یعنی اگر جازاں کاں بہ و تی و شے و چہ سال و ہلاسی و پیش چہ لوگ و در بکنت گڑا اسے و ارشاں بہ شے سرا چ گناہ نہ انت و پدا یکہ آیاں بہ شریعت و رہبند و اگر بلوٹنت سانگ بکنت یا شتریں پوشاک و خوشبو کار مرز بکنت پریشی و چہ بلکے نیست۔ و چہ و پیش خرچ یعنی پوشاک دیگر و حکم طلاق و رد و احتک کہ نہ مہر بزرگ بوت نہ زوج و دست جی کنگ نوں ماں اسے آیت و حکم چہ در ستاں احت۔ البت ہمہ فرق انت کہ در اہیں طلاق و انگینان و پوشاک دیگر مستحب انت ضروری نہ انت و اولی صورت و ضروری انت۔

وہی چہرے قصہء حق تعالیٰ بسط و قبض کہ آئی ہے
بیان ہوں گوشت بہ شریء ثابت بیت ہزار
فقیر بادشاہ جوڑ کنگ و چہ بادشاہ بادشاہی ہے
بچہ گرگ و زور و زور مند کنگ و زور مند و زور کنگ

منزل ۱

تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِالظَّالِمِينَ ﴿۳۸﴾ وَقَالَ لَهُمْ

پشتش ماندات مگر کینے چه آیان، و اللہ تعالیٰ شرزانت گنہ گاران و قتل و گوشت آیان

نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللَّهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلَكًا قَالُوا أَأَتَىٰ

آیانی پیغمبر کہ بیشک اللہ تعالیٰ مقرر کنگ پر شما طالوت و بادشاہ، گوشگا لگنت کہ چہ ہیا

يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ

بوت کنت پر آئی بادشاہی پہ مئے سرا و ما حقدار ترین پہ بادشاہی چه آئی و آئی ایک نہ بوتگ

سَعَةً مِّنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ

کشدگی چه مال و، پیغمبر گوشت کہ بیشک اللہ تعالیٰ گچین کنگ پہ شے سرا و زیادہ

بَسْطَةً فِي الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللَّهُ يُؤْتِي مُلْكًا مَّن يَشَاءُ

کشدگی دنگ آئی ارمان علم و ماں جسم و جون و اللہ دنت و قی ملک و هر کسے کہ بلوطیت

وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿۳۹﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ آيَةَ مُلْكِهِ

و اللہ زبریں دست کچ، مزین زانو کے قتل و گوشت گون بنی اسرائیل آئیانی پیغمبر کہ طالوت و بادشاہی و نشان

أَنْ يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِّنَ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ

ایشنت کہ بیت شے گور و پیٹی ماں آئی و تو کا دل تسلی انت چه پروردگار و نیک و دیکہ پشتگین

مِّمَّا تَرَكَ آلُ مُوسَىٰ وَآلُ هَارُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلَائِكَةُ إِنَّ فِي

چیز انت چه ہا چیز ان کہ پشت گشتگت موسیٰ و ہارون و اولاد ان، چست کنت کارنت آپی و فرشتیں، بیشک ماں

ذَٰلِكَ لَآيَةٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ﴿۴۰﴾ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ

آئی و برابریں نشانی انت پر شما اگر شما یقین دار ات قتل پیدا و قتیکہ دن و در انتک طالوت

بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللَّهَ مُبْتَلِيكُمْ بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ

گون شکر و گوشتی کہ بیشک اللہ تعالیٰ شے پدیری و کنت پہ یک جوع، پدا هر کیا کہ وارت چه آ جوا

فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَدَىٰ

گر آ آ منی نہ انت و هر کیا کہ آ نہ چشت گر بیشک آ منیگت مگر ہا کہ چیر بخت

مَنْ لَّمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّي إِلَّا مَنِ اعْتَدَىٰ

گر آ آ منی نہ انت و هر کیا کہ آ نہ چشت گر بیشک آ منیگت مگر ہا کہ چیر بخت

و چه حضرت موسیٰ و پدا داں یک مدتے و بنی اسرائیل و
کار و بار شر انتنت پدا و ہدیکہ اشانی نیت بد بوت گدا
بہ اشانی سرا یک دژ من داریں کافر بادشاہ جالوت نامیں
یغارت اشان و جت و قتل ات و چه ملک در ملک کرت
و لھتین و قی غلام و نو کرت بنی اسرائیل تچان و ماں
بیت المقدس و مچ لوتنت آو ہدے حضرت اشموئیل پیغمبر
چه آئی دز بندی اش کت کہ کسے و بہ مئے سرا بادشاہ جوڑ
بجن کہ ماہ آئی ہمرابی و جہادی سبیل اللہ بکنیں۔

و ماں طالوت و قوم و چه ساری و سلطنت نیست ات
آغریب محنتی مرے ات۔ بنی اسرائیل و نگاہ و سلطنت
آئی قابل نہ ات۔ بہ مال و دولت و رد و اتار سلطنت و
لائق خیال شکت نبی و فرما ینت کہ سلطنت کسے و حق نہ
انت سلطنت و مسترس لیاقت عقل و ماں بدن و پری
وزندی انت کہ بہ اش و طالوت چه شما افضل تر انت۔
فائدہ کہ:- و ہدیکہ بنی اسرائیل لے اشکت گدا بہ پیغمبر و
گوشتش کہ بریشی و بادشاہیت و دیکہ یک دلیل ہن پیش
بدار نانکہ پہ مئے دلاں دگہ شکت پشت مکیت۔

و بنی و دعاکت بہ پروردگار و دربار و طالوت و
بادشاہی و ایدگہ نشانی ہن بیان کنگ لوتنت ماں
بنی اسرائیل و یک پیٹی و چه بندر گون ات کہ ماں آئی و
توک و برکات داریں چیز انت حضرت موسیٰ علیہ السلام و
و ایدگہ نیانی۔ بنی اسرائیل بہ جنگ و و ہدے آئی و بہ
دیما ایر کنگت، اللہ بہ اش و سبب و فتح و انگت۔ و ہدے
جالوت غالب آحت بنی اسرائیل و سرا تو آئی اے پیٹی
ہن گون و ت و برت۔ و ہدیکہ اللہ اے پیٹی و سر کنگ
لوٹ ات کہ اے کافر ہر جا چہ کہ اے پیٹی و ایرش کنگت
اودا و با و بلا احتگت۔ بیچ شہر بہ اے ڈولا ویران بوتنت
لا چار ہوان و اے پیٹی و دو گوانی سر ایرش کت و آیان
ھگل دانش۔ فرشتگان گوان و ھگلان و طالوت و
در وازگ و سرا سر کنت۔ بنی اسرائیل و و ہدیکہ اے
نشانی دیسنت تو آیان و طالوت و بادشاہی و سرا
یقتین کت۔ طالوت و بہ جالوت و سرا فوج کشی کت و
موسم سک گرم ات۔ ۱۲

عُرْفَةٍ بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ ط قَالَ الَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلْقُوا بِاللَّهِ كَذِبٌ كَرِيمٌ فَبَدَأَ اللَّهُ ط وَاللَّهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ٥٧ وَلَمَّا بَرَزُوا لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ حَكَمَ ط وَاللَّهُ كَوْنُكَانَ إِنْ تَ وَوَقَّتْكَ دِيمَ بِه دِيمَ بُوْتَنَتِ كُونِ جَالُوتَ وَآئِي شَكْرًا قَالُوا رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ط فَهَزَمُوهُمْ بِإِذْنِ اللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُدُ جَالُوتَ وَاتَّهَ اللَّهُ الْمُلُوكَ وَالْحِكْمَةَ وَعَلَّمَهُ مِمَّا يَشَاءُ ط وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَفَسَدَتِ الْأَرْضُ وَلَكِنَّ اللَّهَ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْعَالَمِينَ ط تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ وَإِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ٥٨

منزل

فل پہ شوق ۽ پیدا طالوت ۽ ہر اھی ۽ روگ ۽ کل تیار بوتنت طالوت ۽ گوشتگت کہ ہماورنا، زورمند و سرمچارنت ہما سہ بگرت۔ چونائی ۽ ہشتاد ہزار سرگپت انت۔ پیدا طالوت ۽ ایشان ۽ چٹکاسگ لوٹرات، یک منزل ۽ آب دست نہ کیت دومی منزل ۽ یک جوئے دیستش طالوت ۽ حکم ذات کہ ہر کس ۽ چٹک ۽ گیش آب وارت آمنی ہما نہ انت ایوک سہ صد و سیزدہ گوں آئی پشت کپتنت اید کہ کل یک گور بوتنت، ہر کس ۽ چٹک ۽ گیش آب نہ وارت آیانی

من پرشت و ہر کس ۽ زیات آب وارت آیانی من نہ پرشت بلکس من ایش زیات بوت و دیم تر ۽ رفتش زکت۔ فل و ہدیکہ ہما سہ صد و سیزدہ نفر گوں جالوت ۽ دیم پہ دیم بوتنت کہ ماں ہے سہ صد و سیزدہ حضرت داؤد ۽ پت و آئی ۽ شش برات و دت حضرت داؤد ہن گوں ات۔ حضرت داؤد ۽ راہ ۽ سہ ڈوک دست کپتنت کہ ایشان ٹھوشت مارا چست بکن ما جالوت ۽ گشیں۔ و ہدیکہ مقابلہ بوت، جالوت و ت میدان ۽ دراحت و ٹوشتی من تہنا شاکلان ۽ بس اوں، منی دیم ۽ دریایاں بہت۔ حضرت اشمویل ۽ حضرت داؤد ۽ پت ۽ رالوٹائنت کہ وقتی حکان منار اپیشس بدار آئی ۽ ہر ششیں چٹک پیشداشت انت کہ قدآور انتت حضرت داؤد ۽ را پیش نداشتی آئی کوتاہ قدات و پسانی شہانک ات، پیغمبر ۽ ہما لوٹائنت و مجت گپت کہ تو جالوت ۽ گشے، آئیایا سہ دات بے گشانی۔ بد جالوت دیماشت دہما سہ تیں ڈوکان ۽ ماں اشکرائی ماں کنتت و جتی جالوت ۽ ایوک ۽ پیشانی ہیچ ات وایے دگر کلیں بدن آہن پوش ات سہ تیں ڈوک آئی ۽ پیشانی ۽ دران ۽ پشت ۽ درشتت۔ جالوت ۽ شکرفار بوت و مسلمانان ۽ فتح حاصل بوت۔ گدا طالوت ۽ گوں حضرت داؤد ۽ وقتی جنگ نکاح دات و طالوت ۽ پد اے بادشاہ جوڑ بوت۔ چریشی ۽ پدرا بوت کہ جہاد ۽ حکم چہ قدیم ۽ پیداک انت و ماں ایشیا اللہ ۽ من رحمت و احسان انت، نادان گوشتنت کہ جنگ نبیانی کار نہ انت۔

فل اے قصہ کہ بنی اسرائیل ۽ ہتوں بیانی بوت یعنی ہزارانی حساب مردمانی درکینگ و آیانی پدا ناگھانی مرگ وید از رنگ بوگ و طالوت ۽ بادشاہ بوگ کل اللہ آیات انت کہ ترارا اشکانینگ بنت و شہا بے شک چہ اللہ ۽ رسولان ات۔ بزاں ہنجوش کہ پیسر ۽ پیغمبر بوتگنت ہما ڈول ۽ یقیبنا شہا ہن پیغمبر ات کہ گوشتگیں دور ۽ داسلمانان ۽ بہ راستی بیان کن ات حالانکہ نہ کتاب کتاب ۽ شہا ایشراویست و نہ چہ کسے ۽ دپ ۽ اے شکت۔

فل اے پیغمبر کہ آبیانی ہنوں بیان گوشت لاشاں ماہتین و لہتین و سرفصلیت دات، چریشاں لہتیں ہنیں انت کہ گوں آیایں خدائے کلام کت چوشت کہ آدم و موسیٰ علیہما السلام۔ و لہتین و درجہ بلند کت چوشت کہ یک نبی نے پہ یک قوے یکے پہ یک میتگے، یکے پہ شہرستانے و یکے پہ تمام جہان و چوشت کہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و بجنگ بوت پہ حضرت عیسیٰ و سرظاہریں معجزہ چوشت کہ مردگانی زندگ کنگ و جذامیانی و شش کنگ و غیرہ۔ و قوت داتی ایشاں و پہ پاکیں روح و یعنی حضرت جبریل و پہ ایشانی کنگ و دیم دیان و۔ فل ہما مردماں کہ بر اے نبیانی سر و ایمانش آورت و صافیں حکم و روزنایی نثانیان مے پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم نبی بوگ و چٹان و وت دیست و اشکت، اگن خدا بلوٹتیں تواشاں وت ماں وت نہ جنگش کت و نہ مخالفت و کسے چریشاں نہ مؤمن بوتگت و نہ کافر لیکن حق تعالیٰ کل اختیار داروک انت ہرچیکہ لوٹت ہائی و کنت آہ و کتم مہن کار چہ حکمت و نالی نہ انت۔ فل ماں اے سورت و عبادات و باروہ بازس حکمان و بیان

کنگ کہ ایشانی پیروی بنفس و ناپسند و گران انت و ماں تمامیں عملان بہ انسان و زیات گران مال و جان و خرچ کنگ انت و خدائے احکام گیشتر کہ گندگ بنت یا جان و بابت و انت یا مال و، و ماں گناہ و بندہ جان یا مال و دوستی و خیال داری زیات تر گرفتار کنت چوشت بگوش کہ اے ہر دو مینانی دوستی گناہ ہندال و چریشی و نجات جملہ تابعداریانی آسانی و ظاہر کنت ہمیشہ کا اے حکمان و بیان کنان و قال و انفاق و بیان مناسب بوت۔ و قاتلوا فی سبیل اللہ اول و بیان ات کڈا مَن ذَا الَّذِي يُقْرِضُ اللَّهَ دُومِ بیان انت۔ چرائی بد طالوت و فقہ و اولی و ناکید ظاہر بوت۔ نوں آنفقوا مِمَّا رَزَقَكُمْ اللہ چہ دوم و ناکید منظور انت و چونکہ انفاق و مال و سربا عبادات و معاملات و باز کار موقوف انت تو مریشی و بیان و گوں زیاتیں تفصیل و کار گرگ بوت۔ چنانچہ ہنوں ہر جنت کوہ کا بیت ماں آیایں زیات تر انفاق مال و بیان انت۔ خلاصہ مقصد اے بوت کہ عمل و وہد ہنگت ہست انت۔ بہ آخرت و نہ عمل بہا بیت، نہ کسے بہ جاہ یارگ و دنت نہ کسے بہ سفارش و رستگار کنت دانکہ گروک وت بلہ مدنت۔ کی یعنی کافران و وتی سداوت ظلم کت کہ بہ آئی مت اے دول و بوتنت کہ ماں آخرت و نہ چہ کسے و دوستی و آیایں سیت رست کنت و نہ چہ سفارش و۔ و چہ سری آیت و حق سبحانہ و تعالیٰ و شان و عظمت ہنوں زانگ بیت نوں چہ آئی و رند اے آیت کہ ماں آئی توحید ذات و آئی و تقدس و جلال گوں مزین عظمت و گیش و گیوار و ذکر انت، نازل کتی۔ و ہمیشی و لقب آیتہ الکرسی انت۔ ہمیشی و ماں حدیث و کتاب اللہ و مسترین آیات قرار دیگ بوتگ و مزین شرف و ثواب داروک انت۔ بندری کپ ایش انت کہ حق تعالیٰ و تر و مانتر کنان و سہ قسمیں احوالان و جاگہ بہ جاگہ بیان فرما لینگ علم توحید و صفات، علم احکام علم قصص۔ و چہ حکایتاں ہنوں توحید و صفاتی ثابتی مقصود انت یا علم احکام و تاکید و ضرورت بیان کنگی انت۔ و علم توحید و صفات و علم احکام ہنوں وت ماں وت و سچو ہر گرج انت کہ پہ یک دگرے و علت و علامت انت۔

البقرة ۲

۵۸

تلك الرسل ۲

تِلْكَ الرُّسُلُ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَى بَعْضٍ مِنْهُمْ

اے درستی پیغمبران فضیلت دات ماہر آیایں لہتے و پہ دگر لہتے و سرا۔ لہتے چہ آیایں

مَنْ كَلَّمَ اللَّهُ وَرَفَعَ بَعْضَهُمْ دَرَجَاتٍ وَاتَّخَذَ اللَّهُ ابْنَ مَرْيَمَ

ہایت کہ خبر کنگ اللہ گوں آئی و بلند کی کنگ چہ آیایں لہتے و درجہ و داتگ عیسیٰ مریم و چکا

الْبَيْتِ وَأَيَّدْنَاهُ بِرُوحِ الْقُدُسِ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلَ الَّذِينَ

ظاہریں معجزہ و قوت دات ماہر آیایں پاکیزیں روح (جبرائیل) و اگر بلوٹتیں اللہ جگرہ نکت ہما کساں

مِنْ بَعْدِهِمْ مَنْ بَعْدَ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ وَلَكِنْ اخْتَلَفُوا فِيهِمْ

کہ بوتگت زندہ پیغمبریں گڈ چہ اے خبر کہ رستنت پہ آیایں ظاہریں حکام۔ لیکن آیایں اتفاق بوتنت پہ لہتے و چکا

مَنْ آمَنَ وَمِنْهُمْ مَّنْ كَفَرَ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا اقْتَتَلُوا وَلَكِنَّ اللَّهَ

ایمان آرت و لہتے چہ آیایں کافر بوت۔ و اگر بلوٹتیں اللہ گڈ آیایں گڈ جگرہ نکت لیکن اللہ

يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقْنَاكُمْ

کنت ہرچیکہ بلوٹت و او ایمانداراں باخرج بکن ات ما خدائے راہ و چہ پیچیدہ مازر قحانگ شمار

مَنْ قَبْلُ أَنْ يَأْتِيَ يَوْمَ لَا بَيْعَ فِيهِ وَلَا خُلَّةَ وَلَا شَفَاعَةَ

پیش چہ آروچ و ایک و کہ ماں آئی و توکانہ سوداگری ہست انت و نہ دوستی و نہ سفارش و

وَالْكَافِرُونَ هُمُ الظَّالِمُونَ اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ

و کہ کافرت ہماوت ظالم انت و کہ دگر مہجہ مفسود نیست انت آئی و چہ سوا از زندگ انت ہرچیز جلوک داروک انت

لَا تَأْخُذُهُ سِنَةٌ وَلَا نَوْمٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ

نہ آئی و کوچندگ گرت و نہ واب۔ ہائی و بیگت ہرچیکہ ماں آسمان انت و ہرچیکہ ماں زمین و انت

مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

ایڈ و لیس کس کئے انت کہ سفارش بکنت آئی و گور و بغیر چہ آئی و اجازت و زات ہرچیکہ مخلوقات و روبرو و انت

وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيْءٍ مِنْ عِلْمِهِ إِلَّا بِمَا شَاءَ وَسِعَ

و ہرچیکہ آبیانی پشت انت و آیایں گرد اگر دگت نہ کنت پہ یک چیز چہ آئی و معلومات و ہرچیکہ کہ بلوٹت، یکگ ہستنت

منزل ۱

حق تعالیٰ و صفات بہ شرعی حکمانی بابت و اصلی مقصد مراد انت و شرعی حکم بہ صفات بمنزل ثمرات و شاخ انت۔ نوں پدرا انت کہ چہ علم قصص و چہ علم احکام و توحید و علم و را الہ و اعانت و قوت حاصل بیت و چہ علم قصص و علم توحید و صفات و الہ و احکام و علم و تاکید و آئی و ضرورت بلکیں حقیقت و اصلیت ثابت بیت۔ و ا رہ بند کہ چہ سہ رہبند ان جور بیت حد درجہ شر، آسان و قبولیت و لائق انت۔ اول پہ سہ سبب و کہ یکیں دستور و پابندی رنج و دل سیاہی کاریت و چہ یک علم و دوم و طے و رجوع کنگ بہ سہ داب و بیت ہنچوش کہ کسے یک باغ و سبیل کنان و دوم باغ و سبیل و بناء کنت۔ ہمیشہ کافران پاک و سہ سہ این بنیادی چیزان و تر و مانتر ہمہ ہما بیان گرتگ انت کہ ماں دل و محکم بنبت۔ و پدرا اے رد و آیتہ الکرسی و بیان کہ در بابت و توحید و صفات باری تعالیٰ و بے دوزیرین آیت ایت آئی و بیان کنان و کلیں احکامانی ہندال و بے دل و ہنچوش محکم کرت کہ چہ ہن و گوجگ و ہجہ گوجگ نہ بیت۔

فل ماں اے آیت ء توحید ذات وحی تعالیٰ ء صفاتی عظمت ء ربانیاں فرمائیت کہ حق تعالیٰ چہ بندر ء موجود انت و کسے آئی ء شریک نہ انت تمامیں مخلوقات ء رہائی ء بہ وجود ء آورتگ، چہ ہرج ء نقص ء و ہر یک تمیں تبدیلی و نزوری ء پاک انت در اہیں چیزانی خدا بند انت۔ تمامیں چیزانی کامل علم دار وک و بہ کلا فی سلسلہ جہیں قدرت و مستتریں در جہ ء عظمت آرا حاصل انت، کسے ء نہ اینکہ استحقاق نہ اینکہ مجال کہ ابید چہ آئی ء اذن ء کسے ء سفارش ء گوں آئی ء کت بکت چویشیں ہج ہمیں کارے نیست انت کہ بہ آئی کنگ آرا مشکل و گرانی ء دیما بیئت چہ کلیں چیزاں و چہ کلائی عقل ء بالائز انت بہ آئی ء مقابلہ ء کل حقانیت چہ ریشی ء دو گ شربہ ذہن ء مذہبیت کہ چریشاں کیے حق تعالیٰ ء ربوبیت و حاکمیت و وئی محکومیت و عبودیت کہ چرائی رود حق تعالیٰ

تمامیں بیان توہنجیں میان نہ توہنجیں حکم ابید چہ عذر ء واجب التصدیق و واجب التعمیل بوگ و پداہج طوئیں شک مشہک نیارگ معلوم بوت دومی ایکہ عبادات و معاملات ء اینکہ گیشی کہ بیانش پیش ء گوشت و پداہج طوئیں شک مشہک نیارگ عذاب ء گرفتار کنگ ء رد کسے بہ دل ء وسوسہ آورتگنت کہ ہر ہر نفر ء اینکہ معاملات و عبادات باز انت کہ آیانی مجموعہ اینکہ زیات بیت کہ آیانی ضبط دارگ و حساب کتاب ء ایر کنگ بہ ظاہر ء محال معلوم بیت پداہج طوئیں شک مشہک عذاب و اے ہن چہ عقل ء دور نہ ہوکس کار معلوم بیت، ہمیشہ کاماں اے آیت ء حق سبحانہ ء وئی لہتیں پاکیزہ صفت ہنجیں بیان کنگنت کہ آتماں سوالات بہ آسانی ہوتاوت دور بوت انت یعنی آئی قدرت و علم ہمہ کراک انت کہ چشیں یک چیزے ہن نیست کہ چہ آئی ء در بہ بیت، ہر کس ء علم و قدرت اینکہ غیر متناہی و ہمیشہ یکیں ڈولاقا م ہوک بیت آرا تمامیں عالم ء جزئیات ء ضبط دارگ و آیانی عوض دیگ ء جی مشکل و گران بیت کنت۔

فل و ہدیہ توحید ء دلیل بہ شری ء بیان کنگ بوتنت کہ چہ آئی ء کافر ء یک عذرے ہن پشت نہ کپت تو نون بہ زبردستی کسے ء مسلمان کنگ ء چہ ضرورت انت۔ عقل مندان ء باید انت کہ دت سرید بہ بنت و نہ شریعت اے حکم انت کہ کسے ء بہ زبردستی مسلمان بکن ات آفانت شکرہ الناس حتی یفکونوا مؤمنین دت نص موجود انت و ہر کس کہ جزئیہ قبول کنت آئی ء جان و مال محفوظ بیت۔ فل یعنی و ہدیہ ماں ہدایت و گمراہی ء گیش و گیار بوت نون ہر کسے گمراہی ء ترکے یان ء ہدایت ء قبول کت گڈ آئی ء ہنجیں مضبوطیں چیزے ء راست جت کہ آرا پرشت و پرورش ء ترس نیست انت۔ و حق تعالیٰ مظاهری گفتاران ء شر زانت و ہجے پیمانیت و دل ء حالت ء ہن شر زانت بہ آئی کسے ء خیانت و بدینیتی چہ بیت کنت فل ماں پیشی آیت ء ایماندار و کافر و آیانی نور ہدایت و ظلمت کفر ء ذکرات نون بہ آئی تاہد ء جنت مثال بیان فرمائیت۔ ماں اولی مثال ء غرود بادشاہ ء ذکر انت آئیاتی سلطنت ء مغروری ء و تاراسیہ کنائیتگنت حضرت ابراہیم آئی ء دیما احت سجدہ نہ کتی غرود ء جنت گیت توجواب داتی کہ من ابید چہ وئی رت ء دگ کسے سجدہ

زکناں۔ آئیادراہینت کہ رب و مناں۔ آئیاجواب دات کہ من حاکم ء رب نگوشاں، رب ہما انت کہ زندگ کنت و کثیت غرود ء دوبندی لوٹائیتنت بے گناہ ء راکشاریتی و گناہ گار ء رایلہ داتی، و گوشتی کہ دیتے؟ من ہر کس بلوٹاں بکشاں و ہر کس بلوٹاں نہ کشاں، بریشی ء سر حضرت ابراہیم ء آفتاب ء دلیل ء پیش کنان ء آحق ء بے جواب کنائیت و آراہدایت حاصل نہ بوت یعنی بہ وئی بے جوابی ء باوجود آئی ء حضرت ابراہیم ء گوشتگ ء سراہیمان نہ یارت یاچوش نجوش کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ء دومی گپ ء ہج جواب دات کت نہ کت حالانکہ نجوش پسنہ اولی سوال ء داتگتی ہما ڈولاجواب دیگ ء اداہن موہ آرا حاصل ات۔

كُتِبَ لَهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَا يُؤَدُّهُ حِفْظُهُمَا وَهُوَ
ماں آئی ء کرسی تمامیں آسماناں و زمین ء۔ و دم نہراہینت آئی ء بنگ آہر دوکانی و ہاوت انت

الْعَلِيِّ الْعَظِيمِ ۝ لَا إِكْرَاهَ فِي الدِّينِ قَدْ تَبَيَّنَ الرُّشْدُ
چہ درستان ہر زرترو مستر و زبردستی نیست انت ماں دین ء بابت ء بیشک جد ابوت ہدایت

مَنْ الْغَىٰ فَمَنْ يَكْفُرْ بِالطَّاغُوتِ وَيُؤْمِنْ بِاللَّهِ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ
چہ گمراہی ء و نون ہر کسکہ منیت گمراہ کنوک ء و یقین بکتنت بہ اللہ گڈ آئی ء دست جت

بِالْعُرْوَةِ الْوُثْقَىٰ لَا انْفِصَامَ لَهَا وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَاللَّهُ وَلِيُّ
چہ گمراہی محکمیں کہ ہج سیدگ نیست انت پر آئی ء واللہ ہر چیز ء کنگوٹا کنگوٹا اللہ شہد انت

الَّذِينَ آمَنُوا يُخْرِجُهُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَالَّذِينَ كَفَرُوا
ایک اندرانی، در کنت آیان ء چہ تھاریاں بہ روشنی ء نیگ ء و ہما کہ کافر بوتنت

أُولَٰئِكَ هُمُ الطَّاغُوتُ يُخْرِجُونَهُم مِّنَ النُّورِ إِلَى الظُّلُمَاتِ ۚ أُولَٰئِكَ
آیانی دوست شیطان انت در کنت آیان ء چہ روشنی ء بہ تھاریاں نیگ ء ہمیشہ انت

أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِي حَاكَمَ بَيْنَهُم
دوزخے، آیان ماں اودا ہمیشہ گمانت زانان تو نہت ہماکس (غرود) کہ جڑی کت گوں ابراہیم ء

فِي رَبِّهِ أَنْ أَنَّهُ اللَّهُ الْمَلِكُ ۖ إِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّيَ الَّذِي يُحْيِي
آئی پر و کار ء بابت ء پہرے سبب کہ داتگ آئی اللہ بادشاہی، و قتیکہ گوشت ابراہیم ء کہ منی رب ہما انت کہ زندگ

وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا أَحْيِي وَأُمِيتُ قَالَ إِبْرَاهِيمُ فَإِنَّ اللَّهَ يَأْتِي
کنت و کثیت۔ آئی گوشت کہ من ہن زندگ کنان و کشاں گوشت ابراہیم ء کہ چہ بیشک اللہ کاریت

بِالشَّمْسِ مِنَ الْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ الْمَغْرِبِ فَبُهِتَ الَّذِي كَفَرَ ۚ
روح ء چہ روح در ہتے نیگ گڈ ابیا تو آئی ء چہ روح ایرشت ء نیگ گڈ احیراں منت آکافر (غرود)

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ أَوَكَلَّيْكَ مَرْءٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِيَ
و اللہ راہ پیش نہاریت بے انصافیں قوم ء فل یاندیت تو ہما کسکہ گوشت پہ یک شہرے ء و آشہر

فل آواجہ حضرت عزیر بنیارت و سرچیں تورات آثرابہ سرزبانی یاد ات، بخت نصر کافریں بادشاہ ات، آئی بیت المقدس ویران کت وچہ بنی اسرائیل بازیں مردمان بند کت وگوں و تاجرت، حضرت عزیر گوں سے بندیاں شامل ات، وھدیکہ چہ قید ویدہ بوت گدا حضرت عزیر ماں راہ ویک شہرے دیت ویران، آئی و لبتکس جاگہان گندگ وھدے ماں وتی دل وگوشتی کہ ادرہ مندوک دراه مرتنت، چونکائی حق تعالیٰ ایشان و زندگ کنت وراے شہرستان پدا آباد بیت، ہما جاگہ آئی و روح قبض

بوت و آئی و سواری و خرمن مرت، داں صد سالھے جاوے بوت وکے و نہ آئی وشت و دیست و نہ آثر اخبوت ہے دوران و بخت نصر من مرت ویک بادشاہے و ہے دوران بیت المقدس آباد کت و آثر و ہن شہر آباد کت پدا صد سال و رند حضرت عزیر زندگ کنگ بوت آئی و ورگ و آپ ہاڈولانزیک و ایرتنت، آئی و حر کہ مرتگ و آئی و سترگیں ہڈو واکبتگنت آثرابہ ماں روبرو زندگ کنگ بوت و ہما صد سال و نہا بنی اسرائیل چہ بندی و آزاد بوان و ماں شہر آباد ہن بوتگنت۔ حضرت عزیر زندگ بوان و آباد یا بہ وتی چان ہن دیست و حضرت عزیر وھدے مرتگ وھدے روح نکس برزات و وھدیکہ زندگ بوت گدا و ویدی بیگاہ ہن نہ ات ہمیشکا آئیگان کت کہ ان من ادا زیکس روح و احتکوں گدا یک روحے بوت و ان مروچی احتکوں تو گدا چہ یک روچے و کم بوت۔

فل حضرت عزیر و دیمآتما میں ہڈ بدن و ترکیب و روجع کنگ بوتنت پدا بہ آیانی سر وگوشت تالان کنگ بوت و پوست پوشگ بوت پدا چہ خد و قدرت و یکپارگی ماں آئی و ساہ کپت و لک بوت وادشتات و وتی پیا خبر کتی۔

فل حضرت عزیر و اے سرچیں نقشہ و چارگ و پدا گوشت کہ من و شریعتن بوت کہ اللہ ہر چیز و قادر انت۔ یعنی من ہر چیز کہ زانتگ کہ مردگ و زندگ کنگ بہ خدا آسان انت آثر انوں بہ وتی چان دیستوں۔ اے مطلب انت کہ ساری و ہاں یقین و چیزے کئی ات، البت مشاہد نہ بوتگ ات رندا حضرت عزیر چہ ادرہ پدا آیان و بیت المقدس و سر بوت آثر کسے و جاہ نیارت پرچاکہ اے و ورا ات آئی دیم و چک پر بوتگنت۔ و ویدیکہ آیات تورات سرزبانی اشکناہنت گدا مردمان و با و بوت، بخت نصر اسرائیل و تمانیں کتابان و آس و انتگ کہ ماں آیات تورات ہن شامل ات۔ و خلاصہ اش بوت کہ یقین بہ سرچہ ہست ات ایوک عین یقین و طلب گارت کہ آگوں مشاہدہ و تعلق داریت۔ فل حضرت ابراہیم و بہ وتی پروردگار و حکم پدا چار مرغان و آورت یک مور یک مرغے یک گورگے یک کیودرے و ہر چار ان وگوں و تاھیلد ارت تاکہ جاہ بیارت و توار کنگ و پدا حاضر بنت۔ رندا ہر چار بنی ذبح کنت پدا بہ یک کوہے

سر اہر چارانی سرگ ایتنتی یک کوہے و سر اہر چارانی سرگ ایتنتی ویکے و پادان و ایر کنتنی ووت اول و اشان و میانجی وادشتان ویکے و توار کجت آئی و سرچیت بوان و ماں گوات و درنگ بوت پدا بونل سر بوتنت و رندا پدا آوار بوتنت آتجان و احت رندا بہ داب ایدگ ہن احننت و ادا دو و سوسہ یانی پیدا بوگ و شبینگ ہست انت اول و بے جانیں جسم و زندگ بوگ کائی و اجزاء جدا ات، انکار و قابل انت دومی ہما خصوصیتانی کہ امرغ بہ بنت و آہن چار بہ بنت و چاریں ہن فلان و فلان بہ بنت و ایدولا آیانی ٹکران و یک یکنان توار کنگ بہ بیت گدا زندگ بوان و تجان و کانت۔ اے کیش و گیوار و بندشانی و نفقے ظاہر نہ بیت ہمیشکا اول و سوسہ و جواب عزیر و دومی و سوسہ و جوات حکیم و گوشان ہر دو میں شبینگ دور کنگ بوتنت۔ یعنی اشیا شہرستان ات کہ اللہ تعالیٰ زبردست قدرت داروک انت ہرچیکہ بلوٹیت تو نیت کہ بخت و ماں آئی و ہر یک کماھینکر حکمت پوشیدہ انت کہ آیانی ادراک و زانگ و اگر مارا توفیق نیست انت تو اے خبر میے

خَاوِيَةً عَلَى عُرُوشِهَا قَالَ اُنِي مُحْيِي هَذِهِ الْاَللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا

لمبتک پ وتی قبتیانی سرا۔ گوشتی کہ چہ پیا زندگ کنت اشیا اللہ آئی مرگ و رند

فَاَمَاتَهُ اللّٰهُ يَوْمَ تَمُوتُ رِعَشْرَةَ قَالَتْ كَمْ لَبِثْتُ قَالَتْ لَبِثْتُ

پدا کشت آئی اللہ و داں صد سال و رندا پدا کت آئی گوشتی کہ تو چہ نیچا ادا جلتگ گوشتی کہ من جلتگان

يَوْمًا اَوْ بَعْضَ يَوْمٍ قَالَتْ بَلْ لَبِثْتُ يَوْمًا فَاَنْظُرْ اِلَيَّ

یک روچے یا چیزے کم چہ روچیا و گوشتی نہ۔ بلکس تو جلتگ ادا داں صد سال و نوں بچار

طَعَامِكَ وَ شَرَابِكَ لَمْ يَكُنْ لِي وَ اَنْظُرْ اِلَيَّ حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ

و تی ورگ و و نوشگ و کہ نگشت و بچار و تی خر و و تاکہ بکنیں ترا قدرت و

اَيَّةَ النَّاسِ وَ اَنْظُرْ اِلَيَّ الْعِظَامُ كَيْفَ نُنْشِرُهَا ثُمَّ نَكْسُوها الْحَمَاءَ

نمونے پے مردمان و بچار ہڈانی نیمگ و کہ چہ پیا آیان دہر پیں رندا پوشیں آیان و گوشت و

فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ قَالَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۵۹ وَ اِذْ

پدا و قتیکہ شرط ہر بوت پر آئی و اے حال گدا گوشتگا لگت کہ بیشک اللہ ہر چیز و قادر انت و ویا بکن

قَالَ اِبْرٰهٖمُ رَبِّ اَرِنِي كَيْفَ تُحْيِي الْمَوْتٰى قَالَ اَوْ لَمْ تُؤْمِنْ ۝۶۰

و قتیکہ گوشت ابراہیم و اے منی رب من و پیش دار کہ چہ پیا زندگ کتے تو مردگان فرما ئنتی کہ زانا تو یقین نہ کنگ

قَالَ بَلٰى و لٰكِنْ لِّيُطْمٖنَ قَلْبِي ۝۶۱ قَالَتْ فَذٰرْ اَرْبَعَةً مِّنَ الطَّيْرِ

گوشتی بے لیکن لوٹاں تاکہ تسلی بہیت منی دل و فرما ئنتی کہ بگر چار دانگ چہ مرغان

فَصَرْهٖنَ اِلَيْكَ ثُمَّ اجْعَلْ عَلٰى كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ

پدا رنگ بکن آیان و تی نیمگ رندا ایر بکن پے ہر کوہے و سرا چہ آیانی جون یک یک کمرے رندا

ادْعُهُنَّ يٰ اٰتِيْنٰكَ سَعِيًّا وَ اَعْلَمُ اَنَّ اللّٰهَ عَزِيزٌ حَكِيْمٌ ۝۶۲ مَثَلُ

آیان توار بکن، کانت تہ نیمگ و تجان و وراں کہ بیشک اللہ زبردست انت و دانانت و مثال

الَّذِيْنَ يَنْفِقُوْنَ اَمْوَالَهُمْ فِىْ سَبِيْلِ اللّٰهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ اَنْبَتَتْ

ہما کائی کہ خرچ کنت و تی مالان پے خدا و راہ و پنچش انت مثال یک انگے کہ برودینیت

سر اہر چارانی سرگ ایتنتی یک کوہے و سر اہر چارانی سرگ ایتنتی ویکے و پادان و ایر کنتنی ووت اول و اشان و میانجی وادشتان ویکے و توار کجت آئی و سرچیت بوان و ماں گوات و درنگ بوت پدا بونل سر بوتنت و رندا پدا آوار بوتنت آتجان و احت رندا بہ داب ایدگ ہن احننت و ادا دو و سوسہ یانی پیدا بوگ و شبینگ ہست انت اول و بے جانیں جسم و زندگ بوگ کائی و اجزاء جدا ات، انکار و قابل انت دومی ہما خصوصیتانی کہ امرغ بہ بنت و آہن چار بہ بنت و چاریں ہن فلان و فلان بہ بنت و ایدولا آیانی ٹکران و یک یکنان توار کنگ بہ بیت گدا زندگ بوان و تجان و کانت۔ اے کیش و گیوار و بندشانی و نفقے ظاہر نہ بیت ہمیشکا اول و سوسہ و جواب عزیر و دومی و سوسہ و جوات حکیم و گوشان ہر دو میں شبینگ دور کنگ بوتنت۔ یعنی اشیا شہرستان ات کہ اللہ تعالیٰ زبردست قدرت داروک انت ہرچیکہ بلوٹیت تو نیت کہ بخت و ماں آئی و ہر یک کماھینکر حکمت پوشیدہ انت کہ آیانی ادراک و زانگ و اگر مارا توفیق نیست انت تو اے خبر میے

علم و ناقص ہوگئے و سرادلات کنت بہ اے دول و کاراں آئی و حکمت و انکار ہجہ ممکن نہ انت۔ واللہ اعلم۔ ماں آیتہ الکرمی و علم و قدرت و غیر ذلک خدا و صفات و بیان فرمائیت چرائی و پد اے سہ قصہ بان و بیان فرمائیت کہ اللہ تعالیٰ ہر کس و بلوٹیت آٹرا پدایت و راہ و پرنیت کت کنت ہر کس و بلوٹیت آٹرا گمراہ کنگ تو نیت ہے دول و کنگ و زندگ کنگ ہن ماں ہائی و اختیار انت۔ نوں جہاد و ماں اللہ و راہ و مال خرچ کنگ و فضیلت و آئی و بابت و بندش و مشطان و بیان فرمائیت کہ اے رد اکیں ذکر ہن گوشت پرچاکہ جہاد و مال و خرچ و تہا ہرچ ہمیں مشکلات و حجاب دیا کانت حق تعالیٰ و علم و قدرت و یقین پیدا کنگ و زند و آئی و قدر تانی تہر تہری احوال زانگ و پد مشکلات و حجاب و ت دور بنت و اگر نہ نقصان و تاوان و مریشاں الم و آئی انت۔

(ہے صفحہ و حاشیہ) یعنی اللہ و راہ و خرچ کتگیں کیں مال و ثواب ہن باز انت ہن خوش کہ چیک دانگ و ہفت صد دانگ پیدا بنت۔ واللہ کیش بخت بہ ہر کس و بلوٹیت و چہ ہفت صد داں ہفت ہزار و چہ ہشتی و ہن گیش بخت۔ واللہ زیاد بخشش کنوک و ہر یک خرچ کنوک و نیت و آئی و خرچ و مقدار و مال و حالت و شرزانت یعنی گوں ہر یک بہ ہائی مناسب و معاملہ کنت۔

و ہا کساں کہ خدا و راہ و خرچ کنت و بہ خرچ کتگیں و سرانہ بزبان احسان و درشان کنت و نہ سوکی کنت بہ شگان جنگ و نہ خدمت گرگ و نہ بے عزت کنگ و، پے ہیشاں کا ملیں ثواب انت۔ اشان و نہ ثواب کم ہوگئے و ترس بیت و نہ اشان چہ ثواب و نقصان و غمناک بنت۔

و یعنی لوٹوک و گوں نرمی و جواب دیگ و بہ آئی حجت و بد خوئی و سراد گز کنگ چہ ہا خیرات و بہر انت کہ آٹرا دماں پے دماں شرمندہ بخت یا شگا بخت۔ واللہ غنی انت آئی و کسے و مال درکار انت ہر کس صدقہ پے آئی و راہ و کنت آپ و ت کنت۔

و حلیم انت کہ سوکی کنگ و سر ہن پے عذاب و دیم دیگ و اشتاپ نہ کنت۔ وک یعنی بہ صدقہ و دیگ و محتاج و دل سیاہ کنگ و آئی و سرا احسان ظاہر کنگ و ثواب نشت نہ کسیت یا دگران پیشداران و صدقہ کنت تاکہ مردم آٹرا سخی براننت اے پیا ہن خیرات و ثواب ہج نہ بیت۔ باقی اے فرمائیت کہ آیقین نہ داریت بہ اللہ و قیامت و روح و سرا اے تردید پے صدقہ و قید و شرط نہ انت پرچا کہ صدقہ تہنا چہ ریاء باطل بیت کنت توری خرچ کنوک موئے بہ بیت مگر اے قید و ایوک و بہ ہے نفع و غرض و گیش کنگ تاکہ اے پد را بہ بیت کہ ریاکاری چہ موئن و

شان و بار و درانت بلکیں اے کار بہ منافقان و جاوڑ و شر تر مناسبت داریت۔ و ہا برز خیرات و مثال بہ اے پیا بیان بوت کہ گوشتے یک دانگ کشتی کہ چرائی و ہفت صد دانگ پیدا بنت نوں فرمان کنت کہ نیت شرط انت اگر کسے بہ ریاء یا پیشدارگ و نیت و صدقات گدا آئی و مثال و جوش براں کہ کسے و دانے کشت بہ یک پنچیں سگے و سرا کہ کیں خاک گوں آئی او ارات و ہدیہ ہوڑ و ایردات تو آسنگ بالکل صاف و لستہ بوت نوں چہ آئی و دان چون ردیت۔ اے ہمیں خیر تانی تہا ریاکاران و ثواب چہ رسیت۔

البقرة ۲

۶۱

تلك الرسل ۳

سَبْعَ سَبَائِلَ فِي كُلِّ سُبُكَةٍ قَائِلَةٌ حَبَّةٌ وَاللَّهُ يُضْعِفُ لِمَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ لَا يَتَّبِعُونَ مَا أَنْفَقُوا مَنًّا وَلَا أَذًى لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّنْ صَدَقَةٍ يَتَّبِعُهَا أَذًى وَاللَّهُ غَنِيٌّ حَلِيمٌ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَبْطُلُوا صَدَقَتَكُمْ بِالْمَنِّ وَالْأَذَى كَالَّذِي أُوتِيَ الْيَتِيمَ الْمَالُ فَدُودًا ۝ وَاللَّهُ يَتَّبِعُ مَا لَمْ حَرَلْنَا ۝ بَرَاد مَكْنِاتٍ وَتِي خَيْرَاتٍ بِزِيرِ مَتِّ كَنُكٍ وَتَكْلِيفِ دِيكٍ ۝ هَامِرِدْ دُولُ وَّ يُنْفِقُ مَالَهُ رِئَاءَ النَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَنُكِلْهُ ۝ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُ وَابِلٌ فَتَرَكَهُ صَلْدًا ۝ لَا يَقْدِرُونَ عَلَى شَيْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا ۝ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝ وَمَثَلُ الَّذِينَ يَنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنْفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ ۝

منزل ۱

فلان چہ ترندیں ہوئے مراد مال خیر کنگ وچہ نودہ شترنگ و کتیں مال خسر کنگ وچہ دلانی ثانی و مراد ایش انت کہ ثابت بدانت دلان و بہ ثواب و رسک و براں آیان و یقین انت کہ خیرات و ثواب الم و رسیت گدا اگر نیت شترانت تو مال باز خرچ کنگ باز ثواب رسیت و مال کتیں خیرات و ہن فائدہ بیت منجوشکہ بہ جوانیں زمین و سراباغ انت تو ہمیکہ

ہو گواریت ہا پیما باغ و فائدہ حاصل بیت و نیت شتر
 نہ انت گدا ہر قدر زیات خرچ کنت ہا پیما مال برباد بیت و
 نقصان رسیت پرچہ کہ ماں زیادہیں مال و دیگر و زیاد
 پیش دارگ ہن زیاد بیت چوش کہ سنگ و سرادانگ
 ر دیت تو ہر قدر ہو گواریت و نیت ہا قدر تاوان زیات
 بیت - فلانے مثال ہا پیما نیت کہ مردمان و بہ پیشدارگ
 صدقہ خیرات کنت باخیرات و پدا احسان و ظاہر کنت و ایذا
 دینت یعنی چوشکہ کسے و ماں ورنائی و زور مندی و دھدے
 باغے تیار کت تاکہ ضعیفی و ناتوانی و دھدے چرائی میوہ
 یا نیکی بوارت و بہ حاجت و وقت و کار بدنت و دھدیکہ
 پیری اہبت و پیر نیکی و حاجت پیش آتک گدا ہے حاجت
 و دھدے باغ و آس و گیت و سونک یعنی صدقہ مثل میوہ داریں
 باغ انت کہ آیان میوہ بہ آخرت و کار بدنت و بدیکہ کسے و نیت
 بدانت تو آباغ سونک پدا آئی و میوہ کہ ثواب انت چون
 دست دنت حق سبحانہ ہے پیا گیش و گوارکنان و سونج
 دنت شمار آیتان تاکہ شہا بچا رات و بقیہ ات -
 فلان یعنی اللہ و گور و صدقہ و قبولیت و واسطہ اے ہن
 شرط انت کہ مال حلال کماں و بیت، حرام و مال شہد
 مال بیت و شتریں چیز و خد و راہ و بدنت سلیں چیز و بہ
 خیرات و بدنت - اگر کسے پہنچاں چیز بدنت کہ آرا
 دل نہ لویت بہ زورگ و مگر میارکنان و ہجر آرا ضرورت
 و شتران ات کہ اللہ بے پرواہ انت شے مخلج نہ انت و
 خوبانی داروک انت و اگر شتریزہ چیز بدنت بہ دل و
 واہگ و شوق و پدا بدنت گدا آرا دوست بیت -
 فلان و دھدے بہ کسے و دل و بیت کہ اگر خیرات بکنان
 تو تنگ دست بیان و حق تعالیٰ و تاکیر باوجود ہن آسے
 فکر و داریت و مال و خرچ نہ کنت وچہ خد و وعدہ و
 دیم و ترینان و بہ شیطانی وعدہ و سرادل میل بکنت
 گدا آرا یقین بوگ لویت کہ اے شیطانی و سوسہ انت
 چوش و گوشت کہ من شیطان و دیم نیت حکم دیگر و
 دورانت، و اگر دل و اے خیال بیت چہ صدقہ خیرات و
 گناہ بخشگ بدنت و مال و ہن برکت و زیاتی مان بیت گدا
 یقین بکنت کہ خد و چوشیں سونج ماں دل و دانگ و پریشی
 خد و شکر و ادبکنت و ماں اللہ و خزانگ و کئی نہ بیت
 درستانی ظاہری و باطنی نیت و عمل و شترانت -

البقرة

۶۲

تلك الرسل

فَاتَتْ أَكْهَاضُغْفَيْنِ فَإِنْ لَمْ يُصْبِهَا وَابِلٌ فَطَلٌ وَاللَّهُ بِمَا

گدا یارت آباغ و قی ثمرہ دو چند و اگر نہ گیت از زمین و زور کیں ہوئے و گدا شتر ہن آیان بیت و اللہ تعالیٰ

تَعْمَلُونَ بَصِيرَةً ۚ أَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَنْ تَكُونَ لَهُ جَنَّةٌ مِّنْ نَّحِيلِ

شے کاران و شتری و سرانگیت ہیں! دوست داریت یکے پر شہاے خبر و کہ بیت پیا کنگ وچہ

وَاعْنَابٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ لَهُ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ

وانگوراں رنبت آئی چیرا جو آمو و ماں آباغ و دگر قسمیں میوہ ہن ہست انت

وَاصَابِهِ الْكِبَرُ وَلَهُ ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَاءُ فَأَصَابَهَا إِعْصَارٌ فِيهِ

وگیت آئی و پیری و آیان اولاد ہستت زوریں پدا رست ہا باغ ایک بوتکے (لوٹے) کہ آیان

نَارٌ فَاحْتَرَقَتْ ۚ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ

آس مان ات کہ چہ آیان شتر ہا باغ و جید و لا شتر بیت اللہ شمار و قی ثانی تاکہ شتر بکن ات و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّا أَخْرَجْنَا

او ایمانداراں! خیرات بکن ات بہ اللہ و راہا سہیں چیزاں چہ و قی کتکینان وچہ ہا چیزاں کہ پدا کنگ

لَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۖ وَلَا تَمْسُوا الْخَيْثَ مِنْهُ تَنْفِقُونَ وَلَسْتُمْ

ما پر شہا، چہ زمین و وارادہ مکن ات گندگیں چیز و کہ چہ آیان خیرات بکن ات و حالانکہ شہاوت

بِأَخْذِهِ إِلَّا أَنْ تُخْضُوا فِيهِ ۚ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ

آیان ضرورت مگر اے کہ چہاں بکن ات ماں آئی گنگ و زبان ات کہ اللہ بہ حاجت انت تعریف کتکین انت و

الشَّيْطَانُ يَعِدُكُمُ الْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُمْ بِالْفَحْشَاءِ ۚ وَاللَّهُ يَعِدُكُمْ

شیطان ترسینیت شمارا چہ تنگ دستی و حکم کنت شمارا بہ حیاتی و اللہ وعدہ دنت شمارا

مَغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۚ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۚ يُؤْتِي الْحِكْمَةَ

و قی بخشش و گیشیں نعمت و اللہ زبریں ست وچہ سکیں زانو کتکین ات دنت و دانشمندی و ہر کسے

مَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا ۚ وَ

کہ بلوٹیت و ہر کسید و گیت بوت دانشمندی گدا رست آیان مزین و دلتے، و

منزل

انت - ۱۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل داں ادا خیرات و بیان وائی و فضیلت آئی رہ بند و شرطانی بیان ات و چونکہ خیرات کنگ و چہ اینگو ماں معاملات و آسانی و سہولت و ہیل پیدا بیت و بے مروتی
 دیم تر پشی و خرابی دل و جاگہ کنت و آنکو چوش بیت کہ ماں معاملات و ہرچ ر دیں و گناہے و کارے کہ سرزد بیت۔ چہ خیرات و آئی کفارہ کنگ بیت و پدا چہ خیرات کنگ و
 اخلاق و مروت و خیر اندیشی و خدا و مخلوق و نفع رسانی و تہا زیادتی بیت پیشکا ماں اے باز آیتاں ہے چیزانی بیان گوشت۔ نوں سود و زر و گ چونکہ خیرات و خدا انت اود و
 مروت و نفع دیگ مقصود ات تو ماں سود و ایوک و بے مروتی و ضرر دیگ و ظلم انت۔ پیشکا خیرات و فضیلت و پد سود و مذمت وائی ہن کنگ و ذکر باز مناسب انت۔ ہر قدر
 ماں خیرات و خیر و شتری انت ہا قدر ماں سود و خرابی بوگ لازمی گت انت۔ فل یعنی ربا و روک ماں قیامت و پنچوش چہ قبران پاد کانت چوش کہ گنگ و دیگھ و
 جنگیں، و اے جاو رپے سبب و بیت کراش اں حلال و حرام کیوں دل و حساب کت ایوک و بے نیت و کہ چہ ہر دو بیناں نفع مقصود انت و ہر دو بیناں و حلال ظاہر کت حالانکہ
 ماں بیع و رباع و مزین تفاوتے ہست انت کہ اللہ تعالیٰ
 بیع و راحلال و سود و راحرام کت۔

البقرة

۶۲

تلك الرسل

سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
 و نہ آنگین بنت و اے ہا کس کہ سوت (سود) و رانت چست نہ بنت قیامت و رچ و مگر ہیل و
 وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ الرِّبَا لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا
 و نہ آنگین بنت و اے ہا کس کہ سوت (سود) و رانت چست نہ بنت قیامت و رچ و مگر ہیل و
 يَقُومُ الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ
 کہ چست بیت ہا کس کہ گنگ بیت آئی چہ جن و پد کنگ و اے حالت آیتاں چہ سبب چست بیت کراش
 قَالُوا إِنَّمَا الْبَيْعُ مِثْلُ الرِّبَا وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ وَحَرَّمَ الرِّبَا
 گوشت کہ سود و اگر ہن ہیل و رانت سوت و مگر ہیل و حلال کنگ اللہ سود و اگر و حرام کنگ سوت و
 فَمَنْ جَاءَهُ مَوْعِظَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَانْتَهَى فَلَهُ مَا سَلَفَ وَأَمْرُهُ إِلَى
 پدا ہر کس کہ رست آیتا نصیحت چرتی پر و دگار و طرف و آیتا دست کو کت گدا ہما نیگنت ہر چہ کہ گنگ و شگ و آئی معاملہ پدا
 اللَّهِ وَمَنْ عَادَ فَأُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٦٣﴾
 حوالہ انت و ہر کس کہ دوبارہ شو بگرت گدا ہما نیگنت دوزخ آیتاں ماں اودا ہمیشہ مانند و
 يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَيُرِي الصَّدَقَتِ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ
 گار کنت اللہ سوت و رند پدا و رودینیت خیر اتاں و اللہ دوست نہارت ہر یک ناشکرین
 أَتِئِمُّوا ﴿٦٤﴾ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ
 گنہگارے و البتہ ہا کس کہ ایمان شایر و نیکیں کارش کت و قائم شکت نماز و
 اتُوا الزَّكَاةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
 داتش زکوٰۃ پدا یاں ہست انت ثواب آیتاں و تی پر و دگار و گور و نہ پرایانی سرتے ہست و نہ آ
 يَحْزَنُونَ ﴿٦٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَذَرُوا مَا بَقِيَ
 غمگین بنت و او ایمانداراں! ترس ات چہ خدا و انکار کنت ات آجین کشت کپنگ
 مِنَ الرِّبَا إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٦٦﴾ فَإِنْ لَمْ تَفْعَلُوا فَأْذَنُوا
 چہ سوت و اگر شمار الیقین ہست انت پدا خدا و فرمان پدا اگر شما انکار نہ کت گدا شادہ دانگت

منزل

فائدة :- ماں بیع و ہرچ نفع بیت آپ ماں و مقابلہ و
 بیت چوش کہ کسے و یک درہمے و گدا ربا و دودرہم و بہا
 کت و سود بہا انت کہ ماں نفع بلا عوض انت چوش کہ
 یک درہمے و بہ دودرہم و خرید بکنت۔ ماں پیشی صورت
 چونکہ گدا و درہم دودرہم و جہا جہاں چیز انت و نفع و غرض ہر
 بیجے و چہ دوی و جہا انت پیشکا ماں آیتاں فی نفسہ فرق
 و تفاوت و سر پر سری (مساوات) ممکن نہ انت۔
 ضرورت و وعدہ و خرید و فروخت و فرق و تفاوت
 کنگ و ہر یک صورت و تی و تی حاجت و طلب و امید
 دگر ہج بیت نہ کنت و ضرورت و طلب ہر یک و وعدہ چہ در
 مختلف بیت کسے و یک درہم حاجت ہمینکہ بیت کہ وہ
 کلا ر قیمت و گدا ہن آٹرا اینکر حاجت نہ بیت
 و کسے و بہ یک گداے و کہ ماں بازار و یک درہم شمار
 بیت ہمینکہ حاجت بیت کنت کہ وہ درہم و ہن اینکر
 احتیاج و طلب نہ بیت۔ نوں کسے یک گداے و بہ
 یک درہمے و خرید کنت تو ماں آئی و سود یعنی نفع چہ عوض
 خالی نہ انت و اگر بالفرض ہا گداے و بہ یک ہزار درہم و خرید
 بکنت گدا سود بیت نہ کنت ہر چہ کہ مرث فی جہا فرق
 و تفاوت و مساوات بیت نہ کنت بہ آئی و اگر کس
 ہست انت تو آتی حاجت و طلب و ماں آئی ہمینکہ
 تفاوت انت کہ خدا پناہ بدنت، گدا اے صورت سود
 چہ ہم و گیشینگ بیت و یک درہمے و بہ دودرہم و بدل
 بہا کنت تو ادا فی نفسہ مساوات بیت کنت کہ بہ اے
 سبب و یک درہمے و بہ یک درہمے و مقابلہ و معین
 (مقرر) بیت و دوی درہم چہ عوض و خالی ہواں و سود
 حساب بیت و شریعت و روع اے معاملہ حرام بیت۔
 فل یعنی چہ سود و محرمت و پیش شمار ہرچ سود و وصول
 کت ماں دنیا و آٹرا بہ مالک و وائر کنگ و حکم دیگ بیت
 براں شمار چہ آئی لوگ (مطالبہ) و حق نیست انت و
 آخرت و خداوند تعالیٰ اختیار انت اگر بلوشت چہ و تی
 رحمتاں آٹرا بہ بخشیت، لیکن حرمت و پدا اگر کسے و و تا
 راند اشت بلکیں بر و بر سود و رتی گدا اود و غی انت و بہ خدا
 حکم و دیماد تی عقلی و دیلان و پیش کنگ و سزا ہمیش
 انت کہ و ت فرمان کتی۔

و کس یعنی اللہ سود و مال و گدا و گسار کنت براں مرثی و برکت نہ بیت بلکیں بن مال ہن برباد بیت، چوشکہ ماں حدیث و ارشاد انت کہ سود و مال ہر قدر گیش بہ بیت آسے
 تنگدستی انت۔ و خیرات و مال و زیادہ کنگ و چہ مراد ایش انت کہ آمال گیش بیت و خدا برکتی ماں کنت و آئی و ثواب زیادہ کنگ بیت، چوشکہ ماں حدیث و فرمان انت۔
 و مطلب ایشنت کہ گوں سود و زر و وگ و اینکر ہن نہ بوت کہ محتاج و قرض چہ سود و بغیر بدنت۔ حق و ہمیش ات کہ محتاج و خیراتی بدائی بی ایشا چوش نہ کت و خدا و ناشکری
 چہ و تی عمل و ظاہر کت۔ فل ماں اے آیت و سود و زر و وک و مقابلہ و ایماندارانی و صفان و ذکر کت کہ سود و روکاں احوال و برعکس و خدا انت کہ چرشی و سود و زر و وک
 رسوائی و مذمت ہن ظاہر بوت۔ و ک یعنی چہ ہن کنگ و پیش ہرچ سود و شمار وصول کت آو شمار وصول کنت لیکن چہ ہن کنگ و پدا سود و ہج دست محبت

فل یعنی سودے کے چریشی و پیش شما وصول کرتی اگر ماں شے بن مال و رد احباب بکنت و دپ ماں دپ دیان و کم بکنت گذرانی سر ظلم انت و مہن کنگ پدا اگر سودے
زان و تو بلوے گذرانی تہی ظلم انت - فل یعنی و ہدے کے سودے بندش اہت و آئی و گردہ بند بوت تو نوں شما چر تہنگ تہیں و امدار و زر بلوے چوش ہجر مکن انت
بلکیں تہنگ دست و مہلت بدے و اگر توفیق دارے آراہ بخش - فل یعنی قیامت و سر ہمیں عملانی جزا و سزا دیگ بیت، پیش کا نوں ہر کس و قی فکر و بکنت، شتریں کار بکنت یا
سود وصول بکنت یا خیرات بکنت - فل پیش صدقہ و خیرات و فضیلت و آئی و احکام بیان فرمائیت، چرائی پدا و آئی حرمت بیان کت - نوں ہما معاملہ و ذکر انت کہ و ام
بہ بیت و آئندہ بہ یک مدتی و دیگ وعدہ بیت - اے رد اے معلوم بوت کہ خوشیں معاملہ روا انت بلے چونکہ اے معاملہ بہ دیم و مدت و انت مریشی و شتریں گ یا گرد و جیل و
احتمال ہست پیش کا شتی و ہست ہما بیت و بند بہ بیت کہ دیمتر اجڑہ یاد مہیت - آئی و صورت ایش انت کہ کاغذے نویگ بہ بیت کہ ماں آئی مدت و و ہر گیشینگ بہ بیت و
ہر دو تہیں معاملہ کنوکانی نام و آئی و تفصیل صاف صاف یک
بہ یک نویگ بہ بنت - کاتب و باید انت کہ انکار مکن
بہ شرع و روئے ہر یک حبر و نوشتہ بکنت - و باید انت کہ
وام زور و ک بہ و قی دست و بنویسیت یا کاتب و سرزانی
پیش بداریت و دومی و حق و کتیں ہن نقصان ظاہر مکن
و ہر کس دین دار و دیون انت اگر بے عقل یا سر پدا
سست و ضعیف انت مثلاً چگ ایت یا سکت پیر انت کہ
معاملہ و سر پدا و فہم نداریت یا معاملہ و کاتب و سر پدا
کت نہ کنت گذرانی اے ہمیں صورت و امدار و سروک و
وارث و کار گزار و باید انت کہ معاملہ و بہ انصاف و بغیر
چہ کئی و نوشتہ بکنا شیت - ۱۲

البقرة

۶۵

تلك الرسل ۳

بِحَرْبٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِنْ تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَالِكُمْ

پہ جنگ گوں اللہ و آئی رسول و اگر شما توبہ کت گذرانی شما انت بن مال شے

لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ۝ وَإِنْ كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ

نہ شما بہ و اگر کسے و سر ظلم بکنت نہ و اگر کسے بہ سر ظلم بکنت و اگر آنگدست انت گذرانی اہلت و دیگ بیت

مَيْسَرَةٍ ۖ وَأَنْ تَصَدَّقُوا خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ وَاتَّقُوا

دوسری و اگر بہ بخشش گذرانی تر انت پر شما اگر شما زانت و و ترست

يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ

چہ ہما رو چہ کہ پختہ رنگ بیت ماں مار چہ خدا و نیگ - رندا پورہ دیگ بیت ہر کس ہر چہ آئی کنگ و آ

لَا يُظْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا تَدَايَنْتُمْ بِدِينٍ إِلَىٰ أَجَلٍ

ظلم کنگ بنت و او ایما نذاران و قتیہ شہادت ماں و تا گردے کنت یک لے و تیک و قتی

مُسَمًّى فَالْكُتْبَةُ وَلِيَكْتُبَ بَيْنَكُمْ بِالْعَدْلِ وَلَا يَأْبَ

مقریں گذرانی بنسیت آئی و باید کہ بنسیت شے در میان یک بنسیت کنوے پانصاف و انکار مکن

كَاتِبٌ أَنْ يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ اللَّهُ فَلْيَكْتُبْ وَلِيُمْلِلَ الَّذِي عَلَيْهِ

بنسیت کنوے چہ نبیسگ و ہنچو کہ پیش داشتگ آئی اللہ گذرانی آئی ہن باید کہ بنسیت بکنت و گوشان بکنت ہما کئی و

الْحَقُّ وَلِيَتَّقِ اللَّهَ رَبَّهُ وَلَا يَبْخَسَ مِنْهُ شَيْئًا فَإِنْ كَانَ الَّذِي

وام پیر انت و ترست چہ اللہ کہ آئی و رو دیون کت و کم مکن چہ آئی ہنچ و پدا اگر ہما کس کہ

عَلَيْهِ الْحَقُّ سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْطِيعُ أَنْ يُمْلَ هُوَ

آئی و وام پیر انت بے عقل یا کمزورے یا آئی اے طاقت نیست کہ گوشان بکنت آوت

فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُ بِالْعَدْلِ وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ

گذرانی گوشان بکنت آئی و کار و اجہ بہ انصاف و گواہ بکنت دوشاہد چہ و قی مردیناں

فَإِنْ لَّمْ يَكُنَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ

پدا اگر مہیت دو مردین - گذرانی گواہ بکنت یک مہینے و دوجین چہ ہمایاں کہ شہایش پسند کنت چہ

منزل

فل وحشا لازم انت کہ پرے معاملہ کم از کم دو گواہ
چہ مردیاں یا یک مردے و دو جنیناں گواہ بکننت
گواہ ہچشیں کس بنت کہ معتبر و لائق بنت -
فل یعنی شاہد ہر وہد پ گواہ کنگ ء یا گواہی گیک
لوٹا ٹینگ بہ بیت گڈا آرا باید نہ انت کہ انکار بکننت،
کاہلی و سستی مکننت ماں آئی ء نوب ٹینگ ء معاملہ
توری ہر دین ببیت یا مرنینے انصاف ماں ہمیشی ء انت -
و گواہ ء سراسرین سرجیں اعتبار ماں ہے نویسگ ء انت
وہے پیمماں اشیا شمشوٹگ ء ہن ترس نیست انت -
فل یعنی اگر سوداگری ء معاملہ دست بہ دست انت جنس
بدل ء جنس یا نقد ء دو لیس معاملہ ایت و وام ء قصے نہ
انت گڈا نوں ماں نوشتہ نہ کنگ ء گناہ نیست، بلے
گواہ دارگ اسے و ہد ہن ببیت تاکہ اگر دیمتر جیرہ ء
پاد ببیت تو کار دات بکننت - نویسوک و گواہ کسے ء
تاوان دیگ ء شوہاز ء ہن مبننت -
فل یعنی اگر ماں سفر ء ء وام و قرض ء معاملہ بکن انت
وہ قبض ء کاتب گیر ء مبننت تو قرض ء عوض ء مدیون ء
یک چیزے رهن کنگ لوٹیت - ماں سفر ء رهن ء
حاجت بمقابلہ حضر ء زیاد کبیت پرچاکہ ماں حضر ء
کتابت و شہادت ء چہ ہن گوں سہولت ء وام ء
حدابند ء تلابیت کنت پیشکا ماں سفر ء رهن ء
حکم دیگ بوت و اگر نہ ماں حضر ء کاتب ء موجودگی ء
باوجود رهن روا انت ہنچو شک ماں حدیث ء موجود انت
و اگر وام ء حدابند ء مدیون ء سراعبار انت و ہمیشکا رهن
طلب کار نہ انت گڈا مدیون ء لازم انت کہ دین ء واجب
سرجیں حق ء ادا بکننت و چہ خد ء برسیت - گوں حق ء واجب
حق ء دیگ ء و ہد ء گوں امانت ء معاملہ بکننت - ۱۲

الشَّهَادَةُ أَنْ تَصِلَ أَحَدُهُمَا فَتَذَكِّرَ أَحَدَهُمَا الْآخَرَىٰ وَ
شہاں تاکہ اگر بشموشیت یکے چہ آدوئیں جنیناں گڈا ترانگ دنت آئیارا آدگہ جنیں فل و
لَا يَأْبُ الشَّهَادَةَ إِذَا مَادُعُوهُ وَلَا تَسْمَعُوا أَنْ تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا
انکار مکننت گواہاں وقتیکہ لوٹگ بنت و ملور مبننت چہ آئی نویسگ خوردیں گرہ و دیئے ببیت
و کبیرا الی اجلہ ذلکم اقسط عند اللہ و اقوم للشہادۃ و
یا مرنین پ و قی مدتہا - اشیا تہا پورہ انصاف خد ء نریک ء و سگ قائم داروک انت گواہی ما و
اذنّی الا ترقابوا الا ان تكون تجارة حاضرة تدیرونها
نریک ترانت کہ شمشوٹگ تہا نکیت فل مگر اسے سوداے ببیت دست پدست کہ دے و گر کنت آئیارا
بینکم فلیس علیکم جناح الا تکتبوهما و اشہدوا اذا
وت ما ونا گڈا نیست انت شے سراج گناہ اگر آئیارا نبشتہ مکن انت - و شاہد بدارت وقتیکہ
تبايعتم ولا یضار کاتب ولا شہید ء و ان تفعلوا فانہ
شما سودای کنت و نقصان مکننت نبشتہ کنوک و نہ شاہد فل و اگر شما ہیڈ و لاکت گڈا اسے
فسوق بکم و اتقوا اللہ و یعلمکم اللہ و اللہ بکل شیء علیم ﴿۸۲﴾
گناہ انت پ شما و تبریت چہ اللہ و اللہ تعالیٰ شما سوج دنت و اللہ ہر یک چیزے ء زبر زانت
و ان کنتم علی سفر و لکم تجد و اکاتبافرہن مقبوضہ
و اگر شما ماں سفر ء ات و شے دستا نکیت نبشتہ کنوکے گڈا رهن ماں دست ء ایر کنگ لوٹیت
فان امن بعضکم بعضا فلیؤد الذی اؤتمن امانتہ
پدا اگر ہوست کنت یکے پدگرے ء سراج گڈا ابید انت کہ پورہ برسیت ہما یکے کپڑی سراج ہوست کنگ بوتگ قی امانتا
ولیتق اللہ ربہ و لا تکتبوا الشہادۃ و من یتکتمہا فانہ
و تبریت چہ اللہ ہما کڈا آئی ء رو دینوک انت و پوشیدہ مدارت گواہی ء و کسیک پوشیدہ داریت آئی ء گڈا بیشک
اثم قلبہ و اللہ بما تعملون علیم ﴿۸۳﴾ اللہ ما فی السموت و
گنہگار انت دل آئی ء، و اللہ تعالیٰ شے کار و باران ہی دار انت فل اللہ ء تیگنت ہر چکیاں آسمان انت و

أبو عمرو ٣

41

تلك البر مثل ٣

سورۃ آل عمران مدینہ شریف ءایرہنگ وائی تہا دو صد آیات و بیست رکوع بنت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ○

شروع کناں گوں خدا نام ء ہمارے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو کے

اللہ نیستیں بیچ معبود بجز آیتا زندگ انت، ہر چیز جلتوک (داروک) انت ایری گیتنگ پتئی سرتا بہ

یہ راستی ملی باورداروں کی انتہا پر کی گئی تھی

چہ استیا پیسر بہ مرغانی راہ و سوج دیک و دایری کپت فیصلہ لنوک (دریا حق و باطل) پیشد ہاے اسکر بوت

چہ اللہ ایساں پر یاں کیں عذاب ات و اللہ وراں ات، بیرون ات و بیرون ات

چچ پیر الیم راک

وہاں سے آکر اپنے گھر پہنچے۔

وَيَا أَيُّهَا الْمَدِينَةُ الْيَاسْمِينُ

١٢٠

منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

تقف النبي صلى الله عليه وسلم

إِلَّا اللَّهُ مَوَالِ السُّخُونِ فِي الْعِلْمِ يَقُولُونَ امْتَابَهُ كُلُّ مَنْ عِنْدَ
 رَبِّنَا وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أُولُوا الْأَلْبَابِ ۝ رَبَّنَا لَا تَزِرْ وَظِرَّتْ قُلُوبُنَا بَعْدَ
 إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۝
 رَبَّنَا إِنَّكَ جَامِعُ النَّاسِ لِيَوْمٍ لَا رَيْبَ فِيهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يُخْلِفُ
 الْوَعْدَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَ
 لَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَأُولَئِكَ هُمْ وَقُودُ النَّارِ ۝ كَذَابُ
 آلِ فِرْعَوْنَ وَالَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَآخَذَهُمْ
 اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا
 سَعْيُكُمُومٌ وَتُحْشَرُونَ إِلَىٰ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْبِهَادُ ۝ قَدْ كَانَ
 لَكُمْ آيَةٌ فِي فِئَتَيْنِ الْتَقَتَا فِئَةٌ تُقَاتِلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَ
 أُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُمْ مِثْلَيْهِمْ رَأَى الْعَيْنُ وَاللَّهُ يُؤَيِّدُ
 الْكَاثِرِينَ ۝

منزل

کنت - ہمیں آگوشمالی کنگ بوتنگ کہ مسیح علیہ السلام خدا بیت نہ کنت پر چاکہ اے ڈوبیں محیط علم آٹرا حاصل نہ ات آئی و ہما قدر زائنگ ات ہمیں کھدا تعالیٰ آٹرا پیش داشتگت،
 ہنجوشک و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مناظرہ و تہاوت نجران و نصرانیات قبول کت۔ وک یعنی بہ وقتی علم و حکمت و روء بہ وقتی کاملین قدرت و ہر ڈول و ہر سیم لوٹ مان مات
 لاپ و شے نقشہ و سازیت - نہ، مادگ، خوب صورت، بد صورت ہر پیمایہ انگلی ات اڈکتی - بیکس آپ و قطرہ و چینگ رنگ تبدیل کنان انسانی صورت بخت - ہا ذات کہ
 آئی و قدرت و صنعت و اے احوال ات باری باری علم کوتاہی بیت کنت یا یک انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 وارت، نوشتیت، پیشاب و لائک بوج کنت انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 الا کذباً۔ عیسائی سوال ات کہ دھڑے واجہ شیخ و ظاہری پت کس انت گڈا ابید چہ خدائے دگ کئے و پت قرار بدیں یصورکم فی الارحام کیف یشاء و تہا یک
 لطیف اشارے ہست بہ اشانی جواب و رد، یعنی خدا

قدرت داریت کہ ہر پیمایہ بلوٹیت مان مات و رحم و انسان و
 ہنجوشک و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مناظرہ و تہاوت نجران و نصرانیات قبول کت۔ وک یعنی بہ وقتی علم و حکمت و روء بہ وقتی کاملین قدرت و ہر ڈول و ہر سیم لوٹ مان مات
 لاپ و شے نقشہ و سازیت - نہ، مادگ، خوب صورت، بد صورت ہر پیمایہ انگلی ات اڈکتی - بیکس آپ و قطرہ و چینگ رنگ تبدیل کنان انسانی صورت بخت - ہا ذات کہ
 آئی و قدرت و صنعت و اے احوال ات باری باری علم کوتاہی بیت کنت یا یک انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 وارت، نوشتیت، پیشاب و لائک بوج کنت انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 الا کذباً۔ عیسائی سوال ات کہ دھڑے واجہ شیخ و ظاہری پت کس انت گڈا ابید چہ خدائے دگ کئے و پت قرار بدیں یصورکم فی الارحام کیف یشاء و تہا یک
 لطیف اشارے ہست بہ اشانی جواب و رد، یعنی خدا
 قدرت داریت کہ ہر پیمایہ بلوٹیت مان مات و رحم و انسان و
 ہنجوشک و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مناظرہ و تہاوت نجران و نصرانیات قبول کت۔ وک یعنی بہ وقتی علم و حکمت و روء بہ وقتی کاملین قدرت و ہر ڈول و ہر سیم لوٹ مان مات
 لاپ و شے نقشہ و سازیت - نہ، مادگ، خوب صورت، بد صورت ہر پیمایہ انگلی ات اڈکتی - بیکس آپ و قطرہ و چینگ رنگ تبدیل کنان انسانی صورت بخت - ہا ذات کہ
 آئی و قدرت و صنعت و اے احوال ات باری باری علم کوتاہی بیت کنت یا یک انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 وارت، نوشتیت، پیشاب و لائک بوج کنت انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 الا کذباً۔ عیسائی سوال ات کہ دھڑے واجہ شیخ و ظاہری پت کس انت گڈا ابید چہ خدائے دگ کئے و پت قرار بدیں یصورکم فی الارحام کیف یشاء و تہا یک
 لطیف اشارے ہست بہ اشانی جواب و رد، یعنی خدا

کت نہ کنیں ایشراہم بہ ہامانی لڑے شامل بکنیں، مگر ہجر چوٹیں معنی و مرادے ظاہر بکنیں کہ مذہب و عام اصولانی برخلاف بہ بیت مثلاً حضرت مسیح و بار و قرآن و
 صاف صاف بیان کت ان هو الا عبد اعلمنا علیہ یا ان مثل عیسیٰ عند اللہ کمثل آدم خلقہ من تراب الخ یا ذلک عیسیٰ بن مریم قول الحق الذی
 فیہ یمترونا ما کان للہ ان یتخذ من ولد سبحانہ و جاگہ بہ جاگہ آئی و الوہیت و انبیت رد کنگ۔ نوں یک مردے چہ اے کلیں محکیں آیتانی روء و نوشتیت
 و ہنجوشک و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم مناظرہ و تہاوت نجران و نصرانیات قبول کت۔ وک یعنی بہ وقتی علم و حکمت و روء بہ وقتی کاملین قدرت و ہر ڈول و ہر سیم لوٹ مان مات
 لاپ و شے نقشہ و سازیت - نہ، مادگ، خوب صورت، بد صورت ہر پیمایہ انگلی ات اڈکتی - بیکس آپ و قطرہ و چینگ رنگ تبدیل کنان انسانی صورت بخت - ہا ذات کہ
 آئی و قدرت و صنعت و اے احوال ات باری باری علم کوتاہی بیت کنت یا یک انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 وارت، نوشتیت، پیشاب و لائک بوج کنت انسان خداوند قدوس و چنگ یا نواسگ گونگ بیت کنت؟ حکمت کلمہ تخرج من افواہہم ان یقولون
 الا کذباً۔ عیسائی سوال ات کہ دھڑے واجہ شیخ و ظاہری پت کس انت گڈا ابید چہ خدائے دگ کئے و پت قرار بدیں یصورکم فی الارحام کیف یشاء و تہا یک
 لطیف اشارے ہست بہ اشانی جواب و رد، یعنی خدا

..... برحق فہمت آیقین دارنت کہ دوئیں قسم آیات چہ یکس چنگ و در اہتگنت کہ آیانی تہاوت ماں وت تناقض بیت نہ کنت ہمیشہ کا آچوش کنت کہ متشابہات و بہ محکات و نیمگ و رجوع کنان و نون آیانی مطلب و گرت و ہرج بہرے کہ آسردہ نہ بنت آثر ابہ خدائے سپارت کنت کہ بہتر زانت مئے کار ایما بارگ انت۔ و یعنی پکائیں علم داروک بہ وتی علم و کمال و ایمانی قوت و سداوست نہ کنت بلکین ملام چہ حق تعالیٰ و استقامت و زیادہیں و فضل و کرم و طلبگار بنت تاکہ حاصل کتگیں مں مال برباد مہیت و خدا مکت کہ دل رستی و قبول کنگ و پدچوٹ کنگ مہنت حدیث و بیان بوتگ کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم (امت و اشکنا یینگ و خاطر) گیشتر اے دعا لوٹنگ ات یا مقلب القلوب ثبت قلبی علی دینک و آروچ الم کیت و کجروک و چوٹیں رہ بند اختیار کنگو کاں آروچ و یک یک فیصلہ کنگ بیت گڈا ہر یک گناہ کار و وتی کجروی و سزا دیگ بیت بہ ہر ترس و ماچہ آیانی راہ و سبزاری ظاہر کنان و تہی رحمتانی و سرسوجانی طلبگاریں ما پہ بدبیتی و کجروکیں مردمانی برخلاف نہیں بلکین مئے مقصد آخرت و کامیابی انت۔ و کون قیامت و ذکر و ہور کافرانی انجام و ہن بیان کت کہ آیایں مچ چیز ماں دنیا و آخرت و چہ خدائی عذاب و رکبت کت نکنت۔ ہنچوشت کہ من بہ سورہ و شروعات و نوشتہ و کزنگوں کہ مئے آیتان دراصل و دیم گوری گون نجران و وفدہ انت کہ آیان و عیسائی قوم و مذہب و مستریں گپنی مردم گوشتگ باید انت، امام فخرال دین رازی و چہ محمد بن اسحاق و سیرت و نقل کنگ کہ وہدیکہ اے وفدہ نجران و بہ مدینہ و نیمگ و راہادگ بوت گڈا اثنانی مستریں مذہبی سروک ابو حارثہ بن علقمہ بہ کاتل و سوارات۔ کاتل (خچر) و سرپاد وارت گڈا چہ آئی برات و دپ و در اہت نفس الہ بعد۔ چہ اے الہ بعد آئی مراد واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم (العیاذ باللہ) ابو حارثہ و پستہ دات قعست امتک کر زجیراں بوت و گوشتی پرچاہ ابو حارثہ و جواب دات۔ قسم بخور اما شہزائیں کہ اے (محمد) بہا نبی انت کہ دنیا بہ آئی راہ چار انت کہ آئی مژدہ بہ مئے کتاباں موجود انت کہ زہ پستہ دات گڈا آثر پرچاہہ من ات جواب داتی "لات ہولاء الملوك اعطونا اموالا کثیرة و اکرمونا فلو امنا بمحمد (صلی اللہ علیہ وسلم) (لاخذوا مٹاکل ہذہ الاشیاء" (اگر ما بہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و سر ایمان بیاریں گڈا اے بادشاہ کہ مارا بے شمار زر و مال دینگانیت و شرف و عزت دینگانیت درستان و پداچ گرت کر زہ اے کلمہ ماں وتی دل و داشت آخر کار ہر کلمہ آئی سلام بارگ و سوٹ بوت (رضی اللہ عنہ وارضاه) مئی خیال و مئے آیتاں ابو حارثہ و ہے گپانی جواب انت چوش و جوش بہ نقلی و عقلی دلیلاں آیانی فاسدیں عقیدہ بان و رد کنان بیم تراب دانگ کہ حق و جاہ بارگ و بعد ہر کس بے نیادوی مال و متاع و خاطر ایمان نیارنت آیایں باید انت کہ شہزباننت کہ مال و متاع و راج نہ آیان و ماں دنیا و چہ خدائی عذاب رکبت کت کنت و نہ ماں آخرت و چہ مزین عذاب و۔ چنانچہ تازگیں مثال ہنوں ماں بدر و شہادت بہ سلمان و مشرکانی جنگ و دیتگ۔ دنیا و بہار گاہ بہ پخت رنچ انت۔ آئندہ و حار و کامیابی بہ ہمایان انت کہ چہ خدائے ترست و تقویٰ اختیار کنت۔ اے بیان دراج کش بوتگ و بہ وتی لفظانی اعتبار و یہود و مشرکین و غیرہ ایدر کہ کافران و ہم مریشی دیم گڈا کنگ بوتگ، اگرچہ صلی دیم گور نجران و نصاریٰ انت۔ واللہ اعلم۔ و یعنی بہ کسے و رد دیا بنگ و رد وارت و ہا پیکہ اگر گ بوتگنت شہا ہن بہ ہما پیا خدائے گیر کابنت و نون ہما وہد اہتگ کہ شہا کل توری یہود توری نصاریٰ توری مشرک زوت بہ خدائی لشکر و دیما مغلوب ہوان و سلاخان و دور دیت۔ اے و ماں دنیا و رسولی بوت و بہ آخرت ہرج آس و لوگ تیار انت آجہ انت۔ ماں لھتیں روایتان انت کہ چہ بدر و فاتحانہ دازی و رند واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم بہ یہوداں گوشت کہ شہا حق و را قبول بکن ات و اگر نہ قریش و وتی حال دیست و شہے حال ہن چو قریش و بیت درائمنش، اے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) ماں اے فریب و مبوکہ تو قریش و لھتیں ناخبر بہ کارانی سرانج حاصل کنگ گون ما و ہرے و یک دے وتی حال و دت گندے کہ ما (جنگ آزمائیتگیں سپاہی و بہادرین مرد میں، بریشی و اے آیات نازل بوتنت۔ باز گوشت کہ بدر و فتح و گندان و لھتیں یہود و میل بہ اسلام و داشت پدا گوشتش اشتاپ بکن ات بچارے دیم تر اچے بیت۔ دومی سال و "احد" و ہدار کی شکست و سبب و آیانی دل سک بوتنت و ہیما تش زیات تر بوت۔ اے حد کہ وتی قولان و پروشان و بہ سلماناں جنگ و تیاری ش کت۔ کعب بن اشرف گون شہت سواراں مکہ و شہت بہ ابوسفیان و قریش و ایدر کہ سرداراں دو چار کپت و گوشتی ما و شہا یکیں، و ت ماں وت ہوریں فوجے قائم کنان و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و مقابلہ و بکنیں بریشی اے آیت نازل بوتنت واللہ اعلم۔ بہر حال کمیں روچاں بعد خدائے پیشداشت کہ ماں جزیرۃ العرب و مشرک و نام و نشان کار بوت۔ بنو قریظہ و بدعہدیں یہود گون زہاں کشت بوتنت، بنی نضیر جلا وطن کنگ بوتنت، نجران و نصاریٰ و سوا ہوان بہ جزیرہ دیگ و تیار بوتنت و داں ہزار سال و دنیا و مزین مزین مغرور و سرکش قومان مسلمانانی سر بلندی و دیما وتی سر جہل کرتنت۔ فالحمد للہ علی ذلک۔

۱۔ مال جنگ بدر کا فراں یکہزار انت کہ آسانی گورہ ہفتصد ہشتویکصد اسب انت۔ دومی جانب مسلمان مجاہدانہ شمار صد مکس برزات کہ آسانی گورہ کل ہفتاد ہشت و اسب
تسلسل پو شاہ و ہشت زہم انت۔ و اسے یک تماشہ فی کپے ات کہ ہر یک ٹولی و دتی مقابل و مردم دوسر گندگ اہتگنت کہ ایشی و لازما نتیجہ اسے بوت کہ کافرانی دل چہ مسلمانانی
یشی و سارزوک انت و مسلمانا چہ دت دوسر گیش دشمن و گندان زیادہ خدائے نیک رجوع کنوک بوتنت و بہ سرحس توکل پامردی و بہ خدائے وعدہ "اِنْ یَّکُنْ مِنْکُمْ ہَادِیٌ
حَدِیْرٌ یَّغْلِبُوْا مَا لَکُمِنْ" و سراتوکل کان و فتح و نصرت و امیدوار انت۔ اگر دشمنانی سرحس شمار بہ اشان معلوم ہوتیں کہ سہ سرحس ات گڈ اتس ات کہ مسلمانانی سرا خوف و
برگ جاری ہوتیں۔ و اسے دومی ٹولیانی بہ یکہ گرس و دوسر گندگ مال ہتیں جاوے ات و اگر نہ ہتیں جاوے ات انت، و ہر یکہ ہر یکہ و دومی ٹولی و جمعیت کم محسوس بوت ہنچو شکہ ماں سورہ
غل و کیت ہر چہ یکہ بہ بیت یک گونڈیں و بہ سوسامانیں جماعت و بہ اسے ڈولیں مضبوطیں جماعت و مقابلہ ماں مکہ و کتگیں پیشین گویانی روئے اسے ڈول و فتح و کامرانی دیگ بہ چہ داروکیں
مردماں یک مرنیں عسبر دیوکیں واقعہ ات۔

۲۔ یعنی و ہرے انسانیشاں گرفتار یوان چہ خدائے یاد و غافل
بیت۔ پیشکا ماں حدیث و ہست ما ترکت بعدی فتنہ
اضر علی الرجال من النساء (چہ منا پد بہ مردیاں مستریں
فتنہ چہ جنیں آدم و گیشتر دگہ چہ چیز نہ انت) البت اگر چہ جنیں و
مقصود ہے بہ بیت کہ چہ گناہاں بہ پھر زیت و پدا اولاد زیات
بہ بنت گڈا بہ اسے بیت و بدنت انت بلکیں بھتر و شر تر انت۔
چو شکہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ دنیا و شر تریں
متاع نیکیں لوگ مانگ انت۔ اگر بہ آئی نیک بچا ریت گڈا
و شہود بہ بیت، حکم بکنی آفرامبر دار کندی، مرد جاگہ
دور بروت آئی پشت و مرد و مال و دتی شرم و حیاء و کینوک
بہ بیت۔ بہ چہ ڈول و دنیا و متاعانی ردا ہینکر حیرانی بیان بوت
درستانی شری و ہدی و دار و مدار بہ نیت و بہ کارانی رہ بند
تفاوت و جد اجدا بنت مگر چو کہ ماں دنیا و زیات مردم ہایت
کہ آغیش و عشرت و سامان گرفتار یوان چہ خدائے تعلے و دتی
عاقبت و شہوشکار بنت۔ پیشکا ماں زین للناس و
روئے سخن عام انت۔

۳۔ یعنی اسے ہایت کہ اشانی سرانمبر یا نشان جنگ بنت
یا چریشی و ہا اسب مراد انت کہ آسانی دست و پا دیشانی و سرا
قدرتی نشان موجود انت یا چریشی و ہا اسب مراد انت کہ ماں
چراگا ہاں بہ گاہ واری و یلہ دیگ بہ بنت۔

۴۔ یعنی ابدی کامیابی چہ اسے چیزاں حال نہ بیت البت ما دنیا و
بہ جنتیں روجاں فائدہ حاصل بیت کنت، کامیابیں مستقبل و جوانیں
ہنکیں اگر لوٹ ات گڈا خدائے گورہ دست کیت آئی و شہودی
و قرب و شہوار و بہ بیت۔ ماں فی آیت و فرمان کنت کہ آ
جوانیں ہنکیں چہ انت و کے و ریت۔

۵۔ یعنی چہ ہر ہمیں ظاہری باطنی گندگی و پاک مصاف بنت
۶۔ کہ چریشی و مستریں نعت چہ بیت کنت بلکیں جنت ہن پیشکا
مقصود انت کہ آرضاء جاگہ انت۔

۷۔ بندگانی تمامیں اعمال و احوال آئی و دیما انت ہر کس ہر ڈولے
جزاء و سزاء حقدار بیت بہ ہا پیمہا اگر ابید چہ کی و پیشی و
دیگ بیت۔ دنیا و بہار گاہ و عاشق و چہ آئی فانی لذتاپہر
کنوک درست بہ دتی دتی جاگہاں سرکنا ٹینگ بنت، مطلب
چوش بیت کنت کہ پر ہیز گاریں بندگانی سہ اخدائے لطف و
کرم انت کہ چہ دنیا و سحر و سامری و آیان و رگینیت۔ چو شکہ
ماں حدیث و واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ وہد

خدا یک بندہ و را دوست داریت گڈا بہ ہے پیمہا اگر چہ دنیا و پھر زیت ہنچو شکہ شاد و فیضان و چہ آپ و غیرہ پھر زکنا تین ات۔ ۱۔ معلوم بوت کہ یہ گناہ و معافی و ایمان
بارگ شہر انت۔ ۲۔ یعنی ماں اللہ راہ و مزین مرنیں تکلیفاں برداشت کنان و ہن بہ آئی فرمانبرداری و ثابت قدم و چہ معصیت و پھر زکنا کنوک انت، زبان و، دل و ہنیت و
معاطہ و برستی و کنت، بہ سرحسین بعداری و گوں خدائے حکمانی سرائل کنوک انت۔ خدائے دانگیں مال و ملکیت بہ آئی و سوچ و دانگیں رہ بندانی سہ اخراج کنوک انت و آخر شہ و پادگان
اکہ اسکون و دعاء اجابت و وہد انت بلے آوہد و پادایگ گران انت) چہ دتی رب و گناہ و تقصیران و معاف کنائینت کائوا قلیلا من اللہ فایہ جمعون و بالاسحار ہفت
یستغفرون (الذرات رکوع ۱) یعنی زیات شب ماں عبادت و گوار زینت و سحر و وہد استغفار کنت کہ خداوند! ماں عبادت و ہر چہ کوتاہی نے بوتگ چہ دتی فضل و آرا
معاف کن۔ ۳۔ ماں شرف و گوں نجران و نصاری و خطاب ات و بہ بشریں لطیف اندازہ و مشیخ و الوہیت و عقیدہ و رد کنان و توحید خالص و
.....

بِنَصْرِهِ مَنْ يَّشَاءُ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّاُولِي الْاَبْصَارِ ۝۱۶
بہ دتی مدد و ہر کسیا کہ بلوٹیت بیشک ہمیشہ انت عسبر انت بہ چہ پچیں مردماں و
زَيْنَ لِلنَّاسِ حُبُّ الشَّهَوَاتِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْبَنِيْنَ وَالْقَنَاطِیْرِ
ڈول و ارنگ بوتگ بہ مردمانی دل و دتی نفس و خواہشانی چو کہ جنانی و مجتہانی و کوت کتگیں
الْمُقَنْطَرَةِ مِنَ الذَّهَبِ وَالْفِضَّةِ وَالْخَيْلِ الْمُسَوَّمَةِ وَالْاَنْعَامِ
خرانیاں چہ طلہ و و نگرہ و و ن شان و ارنگیں اسپانی و دوتوانی
وَالْحَرْثِ ذٰلِكَ مَتَاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَاللّٰهُ عِنْدَهُ حُسْنُ الْمَاٰبِ ۝۱۷
و کتار و (دوستی) اسے درست دنیا و زندگانی و سامانت و اللہ و گورہ ہست انت شریں جاگہ و
قُلْ اَوْ نَبِّئْکُمْ مِّنْ خَیْرِ مِّنْ ذٰلِکُمُ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا عِنْدَ رَبِّہُمْ جَنَّتْ
بگوش کہ ہیں اخیر دیدیاں من شمارا چہ اشیا شریں چیز بہ پر ہیز گاراں آسانی پروردگار و گورہ باغنت
تَجَرَّیْ مِنْ تَحْتِہَا الْاَنْہٰرُ خٰلِدِیْنَ فِیْہَا وَاَنْزِلْ وَاَجْرٌ مُّطَهَّرٌ وَّ
کہ ریت چہ آسانی چیر و جو ہمیشہ ماننت ماں اودا و جن انت سکتیں (پاکیزہں) و
رِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ وَاللّٰهُ بِصِیْرٍ بِالْعِبَادِ ۝۱۸
و رضا مندی انت اللہ و اللہ و نظر گورنت بہ بندیاں و ہا کہ گوشت
رَبَّنَا اِنَّا اٰمَنَّا فَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۝۱۹
کہ اسے پروردگار ایمان آرتگ نوں بہ بخش مارا مے گناہاں و نگرہ مارا چہ دوزخ و عذاب و ہا صبر کنوکاں
وَالصّٰدِقِیْنَ وَالْقَنِیِّیْنَ وَالْمُتَّقِیْنَ وَالْمُسْتَغْفِرِیْنَ بِالْاَسْحَارِ ۝۲۰
و راستیناں و حکم متوکاں و خیرات کنوکاں و معافی لوٹوکاں سحرانی وقت و
شَہَدَ اللّٰهُ اَنَّهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْمَلِکُ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ ۝۲۱
اللہ و گواہی دات کہ سچ معبود نیست انت بجز چہ ہائی و فرشتیاں و علما ہن و حالانکہ اللہ قائم
بِالْقِسْطِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝۲۲
بہ عدل و سراج کسے بندگی نیست انت بجز چہ ہائی ہا کہ زبردست انت دانا انت بلشک مقبولیں دین اللہ و گورہ

اعلان کنان ایمان یارگ و شوق دیاننگ بوت۔ ماں میانجی و ہمارو و جنجالان بیان کنگ بوت کہ آسان و حق و راجہ یارگ و باوجود چہ ایمان و محروم کنت یعنی مال و اولاد و عیش و عشرت و اسباب۔ ماں اے آیتان مؤمنانی توصیف و بیان کنگ زندہ پداہ اصلی کپ توحید و غیرہ و نمک و رجوع کنگ بوتنگ۔ یعنی خالص توحید قبول کنگ و تہا چہ شک بیت کنت و ہدیہ حق تعلق و تان و تکی کلس کتاباں برابر ہے کپ و گواہی و دیان انت و آئی او کنگیں کتاب (کائنات و محیف) و یک یک تاکہ بلیکس یک یک فقط شہادت دنت کہ ہندگی و لائق چہ رب العالمین و ابید و کہ چھ کس بیت نہ کنت و فی کل شیء لہ آیتہ ۛ تذل علی انتہ واحدہ۔ سزئہم ایتنا فی الا فاق و فی انفسہم حتی تبین لہم انہ الحق۔ اولم یکن بربک انہ علی کل شہید کنگ (حکم سجدہ۔ رکوع ۶۶) وک ظہر انت فرشتگان گواہی خدا و گواہی و خلاف چون بیت کنت۔ و فرشتہ و ہما مخلوق و نام انت کہ آچہ صدق و حق و راہ و سرتابی ملکنت چنانچہ فرشتیان سبج و تجید سر جس بر توحید و تفرید باری و سر اشانت

تلاک الرسل ۳ ۷۲ ال عمران ۳

الاسلام و ما اختلف الذين اوتوا الكتب الا من بعد ما جاءهم العلم بغيا بينهم و من يكفر بايت الله فان الله معلوم دار بولگ و آیتانی چہ و تکی بغض و حسد و بیگ و و ہر کیکہ انکار بکنت اللہ حکماں گدا اللہ سریع الحساب ۱۹ فان حاجوك فقل اسلمت و جہی للہ و من زوت حساب گروک انت و رندہ ان اگر جبرہ کنت گوں تو گدا گوش کہ من بعد ارت دیم و تکی خاص اللہ حکم و منی اتبعن و قل للذين اوتوا الكتب والاميين اسلمتم فان ہراہان کئی و گوش کتابیاں (یہود و نصاریاں و ہامیاں) (مشرکان) کہ شامہن تابعدارت ؟ پدا اگر اسلموا فقد اهتدوا و ان تولوا فاتباعك البلغ و اللہ آتا بعدارت بوتنت گدا آیتاں پر راہ و سر اسلمنت و اگر کشتش ماندت گدا آیتنی سرتہنا حکم و رسیگنت و اللہ بصیر بالعباد ۲۰ ان الذين يكفرون بايت الله و يقتلون النبيين بغير حق و يقتلون الذين يأمرون بالقسط من الناس فبشرهم بعذاب الیم ۲۱ اولئك الذين حبطت اے و گد مردماں گدا امزده بدہ آیان و دردناکین عذاب و آہشت کہ بر باد بوتنت اعبا لهم في الدنيا والاخرة و ما لهم من نصرين ۲۲ الم تر الى الذين اوتوا نصيبا من الكتب يدعون الى كتب الله هم کہ دیگ بوتنگت یک حصہ چہ کتاب و ک بوتنگت بہت چہ خدا و کتاب و نمیک و لیحكم بينهم ثم يتولى فريق منهم و هم معرضون ۲۳ ذلک تاکہ حکم بکنت کتاب ماں آیان، رندہ انت مانتیریت یکت جاعے چہ آیان در حالیکہ آروگردانت و اے روگردانی منزل ۱

و تارابہ خدا و حوالہ بکنت و ہر و ہد و ہرچ ڈولیں حکے چہ آئی نیک و بیئت و تکی گردن و آئی قبول کنگ خم بکنت۔ نوں ہر کس بہ خدا و چک و نواسگ تجویز بکنت، مسیح و مریم و عکساں و صلیب و دار و پرستش بکنت خنزیر و تورانت۔ انسان و خدا، یا خدا انسان جوڑ بکنت، انبیاء و اولیاء قتل کنگ و ادنائیں خبرے برانت برحقین دین و گار و گساری و شولہ زہ و بہنت، موسی و مسیح و مژدیانی روع ہرچ پیغمبرے چہ دویناں مسترین شان و نشان و پیشداران و اہت۔ پزانت آرا دروغ بند بکنت و بہ آئی و آور تکیں کلام و حکماں گوں مغرہ بکنت یا ہلبے و قوف کہ ڈوک، درچک، استار، ماہ روچ و دیما سجدہ بکنت و حلال و حرام و معیار و تکی نفس و واہگ قرار بدینت گدا چون باریں چریشاں یک جاعے ہن اے قابل انت کہ و تارامسلان و براہیمی ملت و پروگوشنت بکنت (العیاذ باللہ) و فی روایہ محمد بن اسحق فقال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اسلموا فقالوا قد اسلمنا فقال صلی اللہ علیہ وسلم کذبتم کیف یصح اسلامکم و انتم تثبتون للہ ولدا و تعبدون الصلیب و تا کلون الخنزیر (تفسیر کبیر) و یعنی اسلام یک صافیں دروشتیں چیرایت بہ ہما دلیلاں موسی و مسیح و رسالت یا تورات و انجیل و آسانی کتاب بوگ و ثابت تو نگ بیت چیرایاں

وہا ہر جن انصار و بچارات کہ چہ پیمائشان مشرک، بت پرستی، بدخلقی
نا فرمانی و بدکاری سرکشیا فی مقابلہ کنان و قی جان، مال، وطن، راج،
جن چکان غرض تمام دوستنا کیں دل پسندی چیزان پہ خدائے رضا
قرآن کتنت چہ پیمائشی دیم وچان ہر ہر پروردگار حکم و چاروک
بوتگنت کہ اسے چہ اود حکم بیئت و ادا ماعمل شریعہ بکنیں برآسانی
مقابلہ شتاوتی حال اندر گن جن ات کہ مادی خلوق جاگمان اقرار گن
کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم برحق انت مگر آئی و سر ایمان بیاریں گد اما
چہ دنیا و مال و جاہان رنگ بتیں بہر حال اگر حق و ظاہری و باوجود
اسلام و نیک بینیئت تو شتاوت بران ات کہ مادیات را بیکس خدائے
سپارت کنگ۔ و یعنی فکر کن ات آیا شتاہن شے ڈول خدائے
تا بعد ایں بندہ جوڑ بونگے یا نوں جوڑ بیئت اگر ہنچشت گد بظہم
کہ تحکیم اسے سر اکیت مے برات بوت ات اگر نہ مے کار سوچ
دیگ جہل و برزائیش در گنت آرا مکت۔ دیم وکلین بندہ وایانی
اعمال ظاہری باطنی خدائے نظر انت آوت ہر کیے و جنت و باواست
کنت۔ (تنبیہ) چہ امتی و مراد عرب و مشرک انت کہ ایانی گور
آسمانی کتابانی علم نبیت ات۔ و ماں حدیث انت کہ نبی ہر ائیل
یک رچے و چہل مسنہبی دیک مدہ بقدا یا یکصد دوازده صالحین شہید
کت۔ ادا نجران و نصاری و اندر گد کافران اشکانا ٹنگ بیگانہ کت کہ
خدائے حکماں چہ منکر بوان گونہی دیک شکیں نا صحاں مقابلہ پیدا بختی و ظاہر
کنا و قی دست گون ایانی خوناں رنگین کنگ معمولی گپے نہ انت۔ اسے
پیمیں مردم بہ تر ندیں و دردناکیں عذاب و سختی و چہ ہر دو تیں
جہانماں کامیابی و نامراد انت اشانی محنت و برباد و کوشست برباد
بنت۔ دنیا و آخرت و وہے اشان و سرار سیت گد انہ اشان
مددگارے بیت نہ ہلاس کنو کے رسیت۔ و یعنی کیں باز بہر
تورات و انجیل وغیرہ کہ اگر ایانی لفظی و معنوی تحریف و سلا متنگنت
یا کمس باز ہر چ بہرے کتاب و فہمگ و آیان و سر سنگت۔
و یعنی وہدیکہ آیان و دعوت دیگ بیت کہ قرآن و نیک بیارات کہ
آوت شے تسلیم کتگیں کتابانی بشارت و موافق و اہتگ بہ شے اختلافی
خبرانی راست راست و فیصلہ کنوک انت تو اشانی عالمانی یک
فریقے لاپرا ہی ظاہر کنن دیماترینیت حالانکہ قرآن و نیک دعوت
دیگ در حقیقت تورات و انجیل و نیک دعوت دیگ انت۔
بلکین ہج بعد نہ انت کہ ادا چہ کتاب اللہ و مراد و تورات و انجیل
انت یعنی بیانیٹ شے جیڑھانی فیصلہ و شے کتابانی سراسر
دیں مگر غضب ایشنت کہ آوتی و اہگ و بے ہڈی غرضانی دیم
چہ قی کتابانی بدایتاں ہن دما رگر دینت نہ آسانی بشارت و

منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... بدلتہ رسیت نہ کفارہ مسئلہ یاد بیت نہ سیاد وارثی رشتہ گوت گریں عقیدہ کار دینت۔ ۳ یعنی بہ فرضی گناہانی سرانہ بیت، بہ ہمارا کاران و بیت کہ وٹ آگناہان و قبول داربنت و ہما قدر کہ سزا مستحق بنت چہ آئی زیات سزا دیگ نہ بنت، نہ کسے و ادنیٰ چہ ادنائیں نیکی برباد بیت کنت۔ ۴ ہنچوش کہ پیش و بین بوتگ نجران وفد و سر وک ابو حارثہ بن علقمہ گوشت گت کہ مام محمد صلی اللہ علیہ وسلم و سر ایمان بیاریں گداروم و بادشاہ مئے ہرج عزت و مالی امدادے کنت آدرستان و بند کنت۔ شاید اداہ دعا و مناجات و رنگ و آرا جواب دیگ بوتگ کہ ہما بادشاہانی سلطنت بہ آیانی داتگیں عزت و سرانہ دیوانہ بیگائیت تو شر سرید بہ بیت کہ کل سلطنت و عزت و اصلی مالک خداوند قدوس و انت ماں آئی قبضہ قدرت و انت ہر کس لوٹیت دنت و چہ ہر کس و بلوٹیت چچ گریٹ۔ زانچوش بیت نہ کنت کہ روم و فارس و حکومتان و چریشان چچ بگریٹ و بہ مسلمانان بدنت بلکیں وعدہ انت کہ الم و دیگ بنت۔ مروچی مسلمانان موجودگیں بے سروسامانی و درمنانی طاقت و چاران و جزا بے جبر و شے فہم و اہت نہ کنت ہمیشہ کا یہود و منافقان کلاگ گپتگ کہ چہ قریش و یلغار و ترس و مدینہ و چاگرد و خندق کو چکیں مسلمان قیصر و کسریٰ و تاج و تختانی سراقبضہ کنگ و وابے گندگائیت مگر حق قلعے ماں چنت سالان پیش داشت کہ روم و فارس ہما خزانگ و کلیتان و آئی و ماں و قی پیمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دست و دانگ انت ہاں فاروق اعظم و دور و آچہ پیمان مجاہدین میانی و بہر بوتنت اصل ایش انت کہ اے مادی حکومت و عزت چہ چیزات و ہدیہ قدر و دانائیں خدائے روحانی سلطنت و عزت و آخری درجہ (یعنی منصب نبوت و رسالت) چہ بنی اسرائیل و چہ گران ماں بنی اسماعیل و بخشش تور و دم و عجم و ظاہری سلطنت و بہ عرب و بدویانی نیگ منتقل کن نیگ ہج مشکل نہ انت چوش بگوش کہ اے دعاء یک ہمیں پیشینگوئی ات کہ زوت دنیا سر و چیر بوگی انت ہما قوم کہ چہ دنیا یک کر و کنگ و کپتگ ات۔ عزت و حکومتانی خدا بند بیت و ہما کس کہ بادشاہی کنگائیت آیان و چہ و قی بد عملیانی سبب و سوائی و ذیلی و غارتہا چکل دیگ بنت۔ تنبیہ: **بَيْدِكَ الْخَيْرُ** بے شک ماں خدائے دست و ہما سمیں خیر و خوبی ہست انت و شر و پیدائنگ ہن بہ آئی اعتبار و خیر انت پر چاکہ چہ کلین عالم اعتبار و ماں آئی و ہزارانی حکمت پوشیدہ انت ماں حدیث و اہتگ الخیر کلمہ فی یدیک والشر لیس الیک و یعنی کہ ی شپ و کسان کنان و روح و مزین کنے کہ ی ہاشی و عکس کنے مثلاً ماں یک مومے و شپ ۱۲ کلاگ انت و روح دہ کلاگ انت چنت ماہ و پد شپ و چارین کلاکان و کم کنان و بہ روح و ادار کنے نوں شپ دہ کلاگ بوت و روح چار دہ کلاگ بوت اے درتیں جہل و برزنتی دست و انت پر چاکہ شمس و قمر وغیرہ تمامیں سیارات ابید چہ تہی ارادہ و ہج حرکت کت نہ کنت۔ خلاصہ ایشنت کہ برے روح مزین انت و برے شپ۔ و یعنی ہیک و چہ نیکنگ، نکلیک و چہ ہیک و، مردم و چہ لطف، لطفہ و چہ مردم و، جاہل و چہ علم و عالم و چہ جاہل و، کامل و چہ ناقص، ناقص و چہ کامل و کتگ تہی قدرت و ظاہر کنت۔ و حضرت شاہ صاحب نویسیٹ "یہود و زانتگت کہ پیش مئے توک و ہرچ بزرگی ہست ات ہما بہ مدامیگی باقی مانیت۔ چہ اللہ قدرت و غافل انت۔ ہر کس بلوٹیت عزیز بکنت و سلطنت بدنت و چہ ہر کس بلوٹیت برزیت و آرا ذلیل بکنت و مان جاہلانی توک و کامل پیدا بکنت (چوش کہ چہ عرب و امتیانی توک پیدا کت و چہ کاملان جاہل پیدا بکنت (چوش کہ ماں بنی اسرائیل و بوت) و ہر کس بلوٹیت (حتی و معنوی) رزق بہ حت بدنت۔ و یعنی و ہدیہ حکومت و سلطنت، جاہ و عزت و ہما سر و چیر و جہل و برز و مہار تہنا خداوند قدوس و دست و انت تو مسلمان و کہ بہ راستیں رہ بندہ بریشی و یقین و انت چوش زیب بدنت کہ و قی مسلمانیں برات و دوستی و سرادوست مکنت و بہ خدائے درمنانی نیگ و موالات و دوستی و دست دراج بکنت خدا و رسول و درمن کردی ہن آیان دوزواہ نہ بنت ہر کس بہ اے خط و دور کنت گداشر بغیمات کہ بہ خدائے محبت و موالات و آرا اراج سروکار نیست۔ یک مسلمان و کل امیت و خوف ایوک و گون خداوند رب العزت و وابستہ بوگ لوٹنت۔ و آئی توکل، مدد۔ دوزواہی و ہما مردم مستحق انت کہ آگون حق تعالیٰ و تم بے پیمائے تعلق قائم دارنت، البت بہ تدبیر و انتظام و درجہ و چہ کافرانی مزین ضرورت و قی رکینگ و ردا و بہ و قی حفاظت و بابت و جوانیں رہ بندہ اختیار کنگ چہ ترک موالات و حکم ہما پیمائے مستثنی انت ہنچوش کہ ماں سورہ انفال و **وَمَنْ يُؤَلِّهْهُم يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُ مُثَقَّرًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ** و راستہ کنگ بوتگ ہنچوش کہ اودا تحرق و تحیز و جاور و حقیقتہ فرار من الزحف نہ بیت محض صوف بیت ادا ہن الا **أَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقَاةً** و بہ حقیقت و موالات نیست فقط موالات و یک صورتے زانگ بہ بیت کہ آرا مالدات و نام دات کت کنیں۔ زیادہیں گیش و گوار سورہ مائدہ و آیت **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَىٰ أَوْلِيَاءَ** و فائدہ چارگ الی انت۔ و یعنی ماں مومن و دل و اصلی ترس خدائے بوگ لوٹیت و چوشیں گتے درشان مکنت کہ چرائی و خدا ناراض بیت مثلاً چہ اسلامی جماعت و تجا و زکنان و بے ضرورت و گون کافران ظاہری یا باطنی موالات بکنت یا بہ ضرورت و ہد و بہ موالات اختیار کنگ و شرعی حدودان سرگوزیت یا محض موموم و ادنائیں خطران و یقینی و مزین ظاہر بکنت و نہیے طول و مستثنیات یا شرعی رخصت داتگیں کاران و ہوائے نفس و ہر دی حیلہ جوڑ بکنت آرا یاد کنگ لوٹیت کہ درستان و خداوند قدوس و مزین شائیں عدالت و حاضری دیگ انت اودا دروغیں حیلہ و حوالہ ہج کار دات نہ کنت۔ قوی این مومن و شان اے پیمائے بوگ لوٹیت کہ چہ رخصت و گیش عمل و سرکار بند بیت و چہ مخلوق و زیات چہ خدائے برتسیت۔ ۱۲

ماں دنیا دیکھ خاندان موجود انت لیکن ہما خدا ہے وہی بے شمار مخلوق ہے یہ نبوت منصب آدم و نوح چنگ ہما ہی ہے وہی چاکر دکنو علم کا لیں اختیار ہے یہ آئندگ و چہ ہزار خاندان و اجہ ابراہیم و خاندان و مخصوص کت ہینکری و رسول چہ ابراہیم پیدا اہنت آچہ ہما ہی دو صاحب زادگان اسماعیل و اسحاق و نسل و اہنت چونکہ نسل و کڑی چہ پت و نیک شمار بیت و حضرت مسیح علیہ السلام ابید چہ پت و پید ابوتگ ہمیشہ کارے و ہم پید ابوتگ کہ آیان و چہ ابراہیمی نسل و سنگ بہ بیت ہے سبب و حق تعالیٰ و آل عمران و ذریعہ بعضہا من بعض فرمان کنان و ہم تراپ (تنبیہ) دات کہ حضرت مسیح و ہدیہ ایوک و چہ مات و پید ابوت گدا آئی نسب و کڑی ہم چہ مات و نیک شمار بیت نہ کہ معاذ اللہ چہ خدا و نیک و وائے ظاہر انت کہ آئی مات مریم صدیقہ و پت عمران و کڑی آخر حضرت ابراہیم و سارا ختم بیت تو آل عمران نیک شے آل ابراہیم و بولت و ہی پیغمبر چہ آل ابراہیم در نہ بوت۔ و درستانی دعیان و خبراں ہشتکنت و درستانی ظاہری و باطنی احوال و شعور و زانت۔ پیشکارے و ہم کنگ باید نہ انت کہ ہنچو کا کی کیفیت ما اتفق کین کنگ بوتگ۔

آل عمران ۳

۷۶

تلك الرسل ۳

بِمَا وَضَعْتَ وَلَيْسَ الذِّكْرُ كَالْأُنْثَىٰ وَإِنِّي سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ
پہ آچہ و سارا آچہ بوتگ و نہ انت مردی چنگ اے جنچک و پیا و من آیانام پرکت مریم
وَإِنِّي أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ
و من تہی میار کنان آئی و وائی زہرات (اولاد) و چہ راسد گانیں شیطان و
فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا
پدا قبول کت آئی و پروردگار و پشتریں قبول کئے و ورو دینی آپ شتریں رو دینے و سپردی کت آ
زَكَرِيَّا كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا الْمِحْرَابَ وَجَدَ عِنْدَهَا
زکریا و ہر بر کہ آتیک آئی جب کہ و زکریا ماں حجرہ و دیتی آئی و گور و
مَرْزُقًا قَالَ يَهَيِّئِ لِي مِنْ هَذَا قَالَتْ هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ
چیزے مرگ و گوشتی اور مریم اچہ کجا آتیک پر تو اے، گوشت مریم و کر اے چہ اللہ و نیک و
إِنَّ اللَّهَ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ
میشک اللہ رزق دنت ہر کیا لاکہ بلوئیت بے اندازہ و ہمودا دعا لوت ات زکریا و
رَبِّهِ قَالَ رَبِّ هَبْ لِي مِنْ لَدُنْكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً إِنَّكَ سَمِيعُ الدُّعَاءِ
چہ و تی رب و گوشتی اے پاک پروردگار بے مانا چہ و تی گنجیں و چکے نیکیں بے شک تو
سَمِيعُ الدُّعَاءِ ۳۸ فَنَادَتْهُ الْمَلِكَةُ وَهُوَ قَائِمٌ يُصَلِّي فِي
دعاء اشکو کے، و پدا آوارجت فرشتیاں در حالے کہ آوشتا کت ماں نماز و ماں
الْمِحْرَابِ أَنْ اللَّهَ يَكْفُرُكَ بِمَعْنَى مُصَدِّقًا بِكَلِمَةٍ مِنَ اللَّهِ
حبرہ و کہ اللہ تعالیٰ ترا خوشخبری دنت یحیی و و کہ گواہی دنت یہ یک حکے و کہ چہ طرف انت و
وَسَيِّدًا وَحَصْرًا وَنَبِيًّا مِنَ الصَّالِحِينَ ۳۹ قَالَ رَبِّ انِّي
و پیشوائے بیت مجنباں گورنوت و پیغمبر بیت چہ صالحان و گوشتی اے پاک پروردگار چہ پیا
يَكُونُ لِي غُلَامٌ وَقَدْ بَلَغَنِيَ الْكِبَرُ وَامْرَأَتِي عَاقِرٌ قَالَ
بیت مانا چک، و گپتگ منا پسری و منی لوگ بانک سنت ایت۔ گوشتی

مَنْزِل

چہ رہ بند (ضابطہ) و مستثنیٰ مبتت تو ماں ایشی پدا ہم چہ شبہ نیست کہ چو شمس مقدس و معصوم بند گانی سر اشیطان و اے حرکت و بدی اثر بالکل کیت نہ کنت۔ فرق ہمیں کہ بیت کہ مریم و عیسیٰ علیہ السلام و را بہ کتام یک مصلحتے و اے صورت پیکہ پیش نیاہتگ ایدرگان پیش اہتگ مگر حج اثرے نہ بوت۔ اے و و لیں جزئی امتیازات کلی فضیلت و ثابت کنگ و موجب بیت نہ کنت۔ ماں حدیث و انت کہ دو جنیں چکان چیزے شعر الحان کنگا کنت و اجہ پیغمبر چہ ایماں دیم ترینت۔ و اجہ ابو بکر اہت مگر جنکان چو پیش و مشغول انت، چرائی و پدا و اجہ عمر اہت جنکان یا د اہنت و درشتنت۔ و اجہ پیغمبر علی علیہ السلام و فرمائنت کہ بہ ہرچ راہے و عمر مروت شیطان آراہ و یلہ دیان و نجیت۔ آیا چریشی و کسے چو ش فہیت کہ رسول خدا صلی اللہ علیہ وسلم حضرت عمر و چہ و تا افضل ثابت کنگا کنت۔ البت ابو ہریرہ و شیطان و مس و حدیث و اے آیت و تفسیر جوڑ کنگ بظاہر و چپان نہ بیت الا اے آیت و ائی اُعِيذُهَا بِكَ و توک و او عطف و بہ ترتیب و ردا زانگ نہ لوئیت یا ماں حدیث و چہ استثنا و ایوک و مسیح و چہ مریم و پید ابوتگ و قصہ مراد بہ بیت، مریم و

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

مسیح جہاد مراد مہنت، چوتھ ماہ بخاری و ایک روایت تو کہ ایو کہ حضرت مسیح و ذکر بس ای کنگ و اللہ اعلم۔ م مریم اگر چہ جگہ ات مگر حق تعالیٰ نے چہ بچک زبانی آسرا قبول فرمائی۔ بیت المقدس و مجاورانی دل و خدادات کہ بہ دینی رہ بندہ بر خلاف جنگ و مجاوری و قبول کبکنت چوٹائی و ہم مریم رنگ صورت و دولارات و آسرا بہ دینی و سبب بندہ زکریا و سبب کت تاکہ آسرا و دینیت و خدادات و بارگاہ و شر قبول کنگ و آسرا جسمانی، روحانی، علی و اخلاقی ہلک جیتیت و بودناکی بخشت۔ و ہدیہ ماہ مجاورانی و دل بہ آئی و دینک و سرکش کش بنا۔ بوت کہ گنجینی و فال زکریا نام و در اہت تاکہ جنگ بہ دینی تر و سہک و چہ تربیت حاصل کبکنت چہ زکریا و علم و دیانت و فیض بکرت کہ بہ اے ردا آسرا مزین جہد کرت۔ و ہدیہ مریم ہوزیار و سیان بوت کہ امسیت و گور و پے آئی و ایک چہ مخصوص کنگ بوت۔ مریم و روح و ماہ آئی عبادت کنگ و شہ پے و سینگ ماہ دینی تر و لوگ و شتک۔ و اکثر سلف چہ رزق و ظاہری و درگ مراد کرت۔ گوشت کت کہ بہ مریم و گور و پے موسم میوہ اہتک گریگ و میوہ بہ زمستان و زمستان و میوہ بہ گرماگ و۔

مجاہد بہ یک روایت و گوشتیت کہ چہ رزق و مراد علی صیف انت کہ آسرا روحانی غذا کوشک بہترات۔ ہر چہ بہ بیت بلہ نوں مریم و سربکات و کرامات و دولیس نشان ظاہر بوتنت کہ زکریا چہ اے چیزاں حیران بوت و جستی گیت کہ مریم اے چیز ترا چہ کجا رست۔ یعنی خدادات قدرت بہ سہ پیمانہ رالہ چیزاں و سرکنت کہ آچہ قیاس و گمان و درانت۔

م مریم حضرت زکریا کت پیرات و لوگی تے ہم سنت ات، بہ سرفا ہر اولاد و ہج امیت نیست ات۔ مریم و نیکی و برکت و پے موسی چیزاں و گندگ و سرفا فتنہ آئی دل و جوش پاداحت و دل و گوشت کہ توہن دعا بلوٹ کہ بلکیں ماں پیراں سری ترا خدا اولاد بہ بدنت۔ و دعا قبول بوت و مژدہ رست کہ ترا مردیں چکے بیت کہ نام بی بی انت۔ و چہ حکم و ادا مراد حضرت مسیح علیہ السلام مراد انت کہ چہ خداد حکم و ابید چہ پت و پید بوت حضرت یحییٰ و مردمان پسر حال دانگت کہ مسیح علیہ السلام پید بوگی انت۔ و یعنی چہ لذات و شہوتاں و تارابازد و دردار و ک بیت اے و اہم اللہ عبادت و ہمیکہ مشغول بیت کہ جنس دم و نیمک و لگوٹش دیگ و نوبت نہیت۔ اے حضرت یحییٰ و جہندہ مخصوص جا و رات کہ چرشی پے امت محمد و رہ بندہ جوڑ بیت کنت۔ اے مے پیغمبر و مزین شرف و شان ات کہ معاشرت و کمال و گون عبادت و کمال جمع کتی۔ و یعنی صلاح و رشد و مزین مرتبہ و باطل بیت کہ آسرا نبوت ہم گوشت یا صالح و معنی نیکیں ہم بیت کنت، یعنی آمزن نیکیں مردے بیت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد)

و یعنی آئی قدرت و ارادہ اگر چہ ماہ اے عالم و آئی ہیل و تب ہمیش انت کہ سببانی بنیاد و سرامستبان و پیداکنت، لیکن برے بہ آسبانی برخلاف یک نوکیں رہ بنے و یک چیز پیداکنت و قدر ہن آئی و ہیل و عادت انت۔ اصل ایشنت کہ بی بی مریم و گور و پے موسی چیزانی گندگ و واجہ زکریا ہم چہ خداد پے چک و دعا لوٹک و پدا آئی و آئی و سنٹیں لوگی و ماں پیراں سری و عادت و برخلاف اولاد رنگ اے کلیں نشان چہ قدرت و جانب و ہا عظیم الشان خدائی نشان و تمہید ہمگ لوٹیت کہ چہ مریم و وجود و مرد و زن کی ابید ہما زوت و ظاہر بوگی ات۔ جوش و جوش کہ حضرت یحییٰ و عادت و خلاف پید

بوگ و سر اذک اللہ یفعل ما یشاء و فرمان کنگ تمہید ات کذالک اللہ یخلق ما یشاء و کہ دیم ترابہ حضرت مسیح علیہ السلام و پیداکنت و پیداکنت انت۔ و کہ چرائی و معلوم بہ بیت کہ لوگی و لا پ نوں پربوتگ تاکہ ولادت و نزکی و روحانی ردا زبانی و شندوی حاصل بیت و پدا تئی نعمت و شکر و ردا زبانی و زیات گلایش بیان۔ و یعنی و ہدے کہ ترارا اے حالت پیش بیت کہ سہ شہ و روح گون مردمان ابید چہ اشارہ و توجہ کت مکن و تئی زبان خالص خداد و ذکر لوگ بیت تو گدا فہمگ لوٹیت کہ نوں لوگی و لا پ پیرانت۔ سبحان اللہ انتانی ہن ہنچشیں مقرر کت کہ نشانی و نشانی انت و پے حال و زانگ ہما مطلبہ کہ ہست ات (نعمت و شکر) آہم پے کمال حاصل بہ بیت۔ و کہ یعنی بہ آوید و خداد باز زیات بہ شری یاد کنگ و صوب و بیگا و تھلیل و تسبیح و مشغول بیو۔ معلوم بیت کہ گون مردمان کلام نہ کنگ اگر چہ اضطراری ات تاکہ ماہ اے روچاں محض پے ذکر و شکر و فارغ کنگ بہ بنت بلہ آئی و جہندہ ماہ ذکر و شکر و مشغولی اضطراری نہ ات، ہمیشکا بہ استی و حکم کنگ بوت۔ و حضرت زکریا و

ال عمران ۳

۷۷

تلك الرسل ۳

كَذَلِكَ اللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَاءُ ۝ قَالَ رَبِّ اجْعَلْ لِي آيَةً ۝ قَالَ

هَمِيْدٌ وَلَا كُنْتَ اللَّهُ تَعَالَىٰ هَرَّجِيْكَ بِلَوِيْتِ ۝ وَ كُوشِيْ كَرَايَ رَبِّ مَقْرَبِيْ بِرِيْكَ نَشَانِيْ ۝ وَ فَرِيْثِيْ

أَيْتِكَ إِلَّا تَكَلَّمَ النَّاسُ ثَلَاثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا ۝ وَ أَذْكُرُ سَرَّكَ

كَمْ بِرَتَوْشَانِيْ هَمِيْشِ انت كَمْ خَبَرْتَنِيْ كَمْ كُوْنُ مَرْدَمَانِ دَاں سَرِ رُوْجِ و مَرِ اَشَارُوْ ۝ وَ يَادِ بَنِ وَ تِيْ پَرِ وَ دِگَارِ

كَثِيْرًا ۝ وَ سَبِّحْ بِالْعَشِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۝ وَ أَذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَمْرُومُ

بَارِ وَ تَسْبِيْحِ بَگُوشِ ۝ بِيْگَاہِ وَ مَسْبَاہِ ۝ وَ ہما وَ تَقِيْ كَرْ كُوشْتِ فَرِشْتِيَاں اُو مَرِيْمِ

إِنَّ اللَّهَ اصْطَفٰكِ وَ طَهَّرَكِ وَ اصْطَفٰكِ عَلَىٰ نِسَاءِ الْعَالَمِيْنَ ۝

بِيْشَكِ اللّٰہِ تَرَا دَرِ چَتِگِ ۝ وَ پَاکِزِہ کِنِگِ ۝ وَ بَیْنِ کِنِگِ پَہِ دَرَاہِيْں جَہَانِ ۝ وَ جَنِيْنَاں ۝

يَمْرُومُ اقْنُتِيْ لِرَبِّكِ وَ اسْجُدِيْ وَ ارْكَعِيْ مَعَ الرَّاكِعِيْنَ ۝

اُو مَرِيْمِ ! بِنْدِگِ بَنِ وَ تِيْ پَرِ وَ دِگَارِ ۝ وَ سَجْدِہ بَنِ ۝ وَ رُكُوعِ بَنِ ۝ وَ رُكُوعِ كُنُوْكَاں ۝

ذٰلِكَ مِنْ اَنْبِآءِ الْغَيْبِ نُوْحِيْهِ اِلَيْكَ ۝ وَ مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ اِذْ

اے غَیْبِ خَبَرْتَنِيْ كَمْ مَاشِ دِيْمِ دِيْمِ پَرِ تِيْ نِيْمِگِ ۝ وَ تُوْآيَانِيْ گُورِ ۝ نِيْتِ ۝ وَ تَسْبِيْكَ

يُلْقُوْنَ اَقْلَامَهُمْ اَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ ۝ وَ مَا كُنْتَ لَدَيْهِمْ

دُورِشِ دَاں ۝ وَ تِيْ قَلَمَانِ ۝ كَمْ سَرِ پَرِ تِيْ (پَرِوشِ) ۝ وَ بَكْتِ مَرِيْمِ ۝ وَ تُوْآيَانِيْ كَرَا ۝ نِيْتِ

اِذْ يَخْتَصِمُوْنَ ۝ اِذْ قَالَتِ الْمَلِكَةُ يَمْرُومُ اِنَّ اللَّهَ يُبَشِّرُكِ

ہما وَ تَقِيْ كَرَايَانِ جَگَرِہِ کَتِ ۝ وَ تَقِيْكَ گوشتِ فَرِشْتِيَاں ۝ اُو مَرِيْمِ ! اللّٰہِ تَعَالٰی تَرَا خُوشْخَبَرِيْ دِنْتِ

بِكَلِمَةٍ مِنْهُ ۝ اَسْمُهُ الْمَسِيْحُ عِيسٰی ابْنُ مَرْيَمَ وَ جِيْهًا فِي الدُّنْيَا

وَ تِيْ يَكِ عَمِيْ ۝ وَ كَرَايِ ۝ وَ نَامِ سَیْحِ انت، عِیْسٰی ۝ مَرِيْمِ ۝ وَ چَکِ، عَزْتِ دَارِ انت ماں دُنْیَا ۝

وَالْآخِرَةِ ۝ وَ مِنَ الْمُقَرَّبِيْنَ ۝ ۝ وَ كَلَّمَ النَّاسَ فِي الْمَهْدِ وَ

وَمَاں آخِرَتِ ۝ وَ چَہِ نَزِکِيْنَاں انت ماں خدادِ بارگاہِ ۝ وَ خَبَرِ کنت گون مردمان ماں گوانزگِ ۝ وَ تَہَا ۝

كَهْلًا ۝ وَ مِنَ الصَّالِحِيْنَ ۝ ۝ قَالَتْ رَبِّ اَنْیْ يَكُوْنُ لِيْ وَلَدٌ

نِيْمِ عَمَرِيْ ۝ وَ تَقِيْ ۝ وَ چَہِ نِيْکِ بَخْتَانِ انت ۝ وَ گوشتی اے پَرِ وَ دِگَارِ مَنِيْ کَجا بیتِ مَنَا چَکِ

مَنْزِلًا

فل معلوم بوت کہ آئی ہے بشارت ہے فہمت کہ چک ہنوں جاو رانی روعہ یوک انت واگر نہ نہ منتگ ات۔ فل یعنی بہ ہے دول انسانی مسئ ابید پیدا بیت، عادت ہر خلاف لوگ سبب ہے تعجب ممکن حق تھا ہر جی بلوٹیت و ہر ہما بلوٹیت پیدا کت کنت۔ آئی قدرتاں حد بندی بیت نہ کنت یک کارے ارادہ کنت و پیدا آہ وجود کنت نہ آمادہ محتاج انت و نہ سببانی پابند انت۔ فل یعنی نیسک پیش داریت یا ہدایت، کتابانی عموماً و تورات و انجیل و خصوصاً علم عطا کنت و مرز جہلا کیں حکمت و خبران و بیان کنت و جوش ہم بیت کنت کہ چ کتاب و حکمت و مراد قرآن و سنت بہ بیت پر چاکہ حضرت مسیح نزول و پد قرآن و سنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و روعہ حکم کنت و اسے ہما و ہدایت بیت کنت کہ اسے چیزانی علم آرا حاصل بہ بیت۔ فل یعنی پیغمبری و ہدایت گوں بنی اسرائیل و ہنہ پیما گوشتیت۔ فل تہنا شکل و صورت و را گوں خلق و تعیر کنگ ایوک و ہر ظاہری حیثیت و انت چوشکہ ماں حدیث شریف و معمولی تصویر اڈ کنگ گوں خلق و تعیر فرمائینگ "احیوا ما خلقتہ" یا خدائے را "احسن الخالقین" فرمائینگ و چہ اسے پیش دارک مراد انت کہ تہنا ظاہری صورت و روعہ بہ غیر اللہ ہن اسے لفظ کار مرز بیت کنت اگر چہ تخلیق و حقیقت و ردا ابید چہ حق تعالیٰ و دگر کس خلق گوشتگ نہ بیت ہمیشہ کا ادا چوشش نکوشتی اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنَ الطَّيْنِ طَيِّراً (من اڈ کناں پہ شما چہ گل و یک مرغی) و جوش گوشتی کہ من چہ گل و مرغ و شکے اڈ کناں و ماں آئی و ہپ کناں گدا آچہ خدائے حکم مرغی جوڑ بیت۔ ہر چہ بہ بیت واجہ و اسے معجزہ پیش داشت روایت کنت کہ چہ کسان و واجہ عیسیٰ و اسے ہیل و عادت و خلاف معجزہ ظاہر بوت تاکہ تہمت تراشوکاں و خدائے قدرتی یک گوندیں نمونہ ہے پیش ہدایت کہ وہمے بہ منی نفع (ہپ کنگ) و چہ خداتعالیٰ گل و بے ساہیں صورت و ساہ دار کنت ہے ہما اگر آئی و ابید چہ بشر و مسئ و تہن بہ روح القدس و نفع و یک و چنگیں جنس آدم و ترب و سرا عیسوی روح و را پوش ات تو گدا ماں اشیا حیرانگی جبرجی ات بلکیں حضرت مسیح چونکہ چہ جبریل و نفع و پیدا بوت ہمیشہ کا مسیحائی نفع و را ہما پیا ولادت و یک اثرے فہمگ بہ بیت ماں سورہ مائدہ و آخر و حضرت مسیح علیہ السلام و اسے معجزات و خوارق و بار و بہ یک دگر رنگے و تران کنگ بیت اود و چارگ لوٹیت۔ خلاصہ اسے بوت کہ واجہ مسیح و سرا روحانی و ملکی کمالات و غلبہ ات و بہائی و مناسب و آثار و کمالات ظاہر بوگنت و لیکن اگر بشر و بہ ملک و سرا فضیلت حاصل انت و اگر ابو البشر و را ملکانی مسجد جوڑ کنگ بوت تو گدا ماں اشیا چہ شبنگ نیست کہ ہا ذات کہ آ سر جہیں بشری کمالات و ردا مستریں درجہ و فائز بہ بیت آرا چہ حضرت مسیح و افضل متنگ کسیت و اذات قدسی صفات محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و ذات انت۔ فل ماں آزمانگ و طبیب و حکمانی دورات، واجہ مسیح و راہنشین معجزات دیگ بوتنت کہ چہ لایانی برکت و واجہ مسیح و برتری بہ مردمانی دل و جاہ مغنہ بہ بیت۔ بلاشبہ مردگ زندگی بخشگ حق تعالیٰ و صفت انت چوشکہ پاڈن ادلہ و قید ہن ہے معنی و ظاہر کنت گدا واجہ مسیح آئی ذریعہ لوگ و سبب اسے نسبت و بہ وئی نیمگ ظاہر کنگانت، چوش گوشتگ کہ حق تعالیٰ و ماں قرآن کریم و یانبی کریم و ماں حدیثاں جارجنگ کہ چہ از ل تا ابد و کام یک مردگے و ماں دنیا و دوبارہ زندگی کنگ نہ بیت ہشکس دعویٰ ات کہ پائی حج ثبوت نیست انت اگر آئی و ماں قرآن و قیامک الی قضی علیہا الموت

ال عمران ۳

۴۹

تلك الرسل ۳

وَلَمْ يَسْئَلْنِيْ بَشَرٌ قَالْ كَذَلِكَ اللهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ اِذَا قَضَىٰ وَدَسْتِ بِرَنَتِکَ مناجی انسانے و ط جوابی دات کہ ہمیں ولا پیدا کنت اللہ کا ہر جی بلوٹیت، و قیامک ارادہ کنت اَمْرًا فَاَنْتَ بَايِقُوْلُ لَهُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝۴۹ وَيُعَلِّمُهُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ بِکَ کاسے گدا ہمیں چک گوشتیت آیتا کہ ہونوں آ کا بیت و دسوج دت آیتا کتاب و دانائی خبر وَالتَّوْرَةَ وَالْاِنْجِيلَ ۝۵۰ وَرَسُوْلًا اِلٰی بَنِيْ اِسْرٰءِيْلَ هَ اِنِّیْ وَ تورات و انجیل و پیغمبر کنت و دیم دت آیتا بنی اسرائیل و طرف و بیشک من قَدْ جِئْتُكُمْ بِاٰیَةٍ مِّنْ رَّبِّکُمْ اِنِّیْ اَخْلَقْتُ لَکُمْ مِنَ الطَّيْنِ اَنکاں شے گور و نشانیوں زرنگ گوں انت چہ شے پر دگار و طرف و من اڈ کناں پہ شما چہ گل و کھبۃ الطَّيْرِ فَانْفَخْ فِیْهِ فَيَكُوْنُ طَیْرًا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَ اُبْرِئِیْ مرغ و ہمیں شکے زندا من ہپ کناں آئی تو کا گدا امر و بیت پہ خدائے حکم و و دن راہ کناں الْاَکْمَ وَالْاَبْرَصَ وَ اُحْیِ الْمَوْتٰی بِاِذْنِ اللّٰهِ وَ اُنَبِّئْکُمْ مَادِرَزَاتِیْ کور و بجگی و وزنگ کناں مروجہ پہ خدائے حکم و و خبر دیاں من شمارا بِمَا تَاْكُلُوْنَ وَ مَا تَدْخُرُوْنَ فِیْ بُیُوْتِکُمْ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَآیَةً لَّکُمْ اِنْ کُنْتُمْ مُّؤْمِنِیْنَ ۝۵۱ وَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَیْنَ یَدَیْ مِنْ التَّوْرَةِ وَاِلٰحٰلٍ لَّکُمْ بَعْضُ الَّذِیْ حُرِّمَ عَلَیْکُمْ وَ جِئْتُکُمْ تورات و دنا کہ روا کناں پر شما ہتے اید و لیں چیز کہ آپر شما حرام انت و و اَنکاں شے گور و بِاٰیَةٍ مِّنْ رَّبِّکُمْ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ اطِيعُوْنَ ۝۵۲ اِنَّ اللّٰهَ رَبِّیْ وَ رَبُّکُمْ نشانیوں گوں انت چہ شے رب و طرف و نون تیر بیت چہ اللہ و منی خبر بکرات و بیشک اللہ کا منیگ و شے خدانت فَاَعْبُدُوْهُ هٰذَا صِرَاطٌ مُّسْتَقِیْمٌ ۝۵۳ فَلَمَّا اَحْسَ عِیْسٰی نون آئی بندگی و بکنت۔ ہمیشہ انت تجکیں راہ فل پدا وقتیکہ معلوم کت عیسیٰ و

مذول ا

گوشتان اسے پیش داشت کہ مردگ و روح و را خدا جلیت و و پسوک و روح و را بہ اسے ڈولانہ جلیت، گدا اسے کدی گوشتگی کہ اسے جنگ و پید دوبارہ آراید کنگ و اختیار پشت نہ کسیت زانگ باید انت کہ معجزہ ہما انت کہ حق تعالیٰ و عام عادت و ہر خلاف بہ نبوت و دعویٰ کنوک و تصدیق و ظاہر کنگ بہ بیت۔ نون اسے ہمیں نص و زوران کہ ایک چہرے بار و خدائے عام عادت و ظاہر کنگ انت کہ چہ نشان معجزات و نفعی بیت و حقیقت و معجزہ و وجود و انکار و وئی امتی و کند و ہنی و پید الکی انت۔ معجزہ اگر عام قانون یا رہند و ردا بہ وجود و بیت گدا معجزہ چون بیت کنت۔ واجہ مسیح و بے پت و پیدا لوگ یا ابراہیم و الہ و ابرص و احیا و موتی و غیرہ معجزات پیش دارک مسلمانانی تمام سلف و خلف و گور و مسلم انت ماں صحابہ و تابعین یک قلمے ہن باشی و انکار و پیشدارک نہ بیت۔ مروجی ہما ملکہ کہ اسے دعویٰ کنت کہ اسے خوارق و متنگ قرآنی محکات و خلاف انت، گوشتے آہنیں چیران و محکات پیشداریت کہ آیانی راستیں مطلب و سرید لوگ و امت عاجز و بے وس انت یا چوش و جوش کہ سر جیس محکات و یلہ دیان و متش بھات و د موب و کپان و فی قلوبہم من ریح و مصداق جوڑ بوتنت ابید چہ مروجیں لحدان دگر چہ کس چوشیں توفیق نہ بوت کہ متش بھات و محکات و نیمگ و اتر بکنت۔ العیاذ باللہ۔ حقیں گپ اشنت کہ ہما آیات کہ.....

آیاتی ظاہری معنی و کلیں امت قبول کنان و پیداک انت "محکمات" انت و آیان و پریشان و تنہا بہ استعارات و تمثیلات و معنی پوشک و معجزات و نفی و سرعمومی عادت و دلیل یارگ ہمیش
انت "ذالغین" و کار کہ چریش ان حد رنگ و واجہ پیغمبر و سوج دات : و پہ آندگ یعنی لہتیں گوسٹگیں و دیم تر و غائبیں چیزانی احوال و شمار اسرکنان، علی معجزہ یان و پیدائے یک علی
معجزہ نے ات کہ آئی ذکر رنگ بوت۔ و یعنی تورات و تصدیق کنان کہ آخدا کتاب انت و آئی عام اصول و حکمان و قائم داران و زمانگ و مناسب بہ حق تعالیٰ و حکم و لہتیں جزئی و
فروغی تبدیلی یاران، مثلاً ماں لہتیں حکمان پیش ہرچ سکی ہستت آنوں ہلاس کنگ بیت۔ آئی و نام و توری نسخ بہ بندرات یا تکمیل شہا اختیار وارت و یعنی و ہدیہ شہا منی صداقت و نشانان
دست گڈ آنوں بہ خدائے ترسان و منی جبران و گرگ پہ شمالا زم انت۔ و یعنی کلیں جبرانی یک جبرے و تمامیں ہذا الانی اصل ہذا ال ایشنت کہ حق تعالیٰ و منی ووقی رب یکیں پیمبران
ات (پت وچک و رشنگ و قائم مکن ات) و ہائی و ہدیگی و بکن ات، چکیں راہ داں رضاء الہی و سرلوگ و ہے توحید، تقویٰ و رسول و فرمان برداری انت۔

ال عمران ۳

۸۰

تلاک الرسل ۳

ہے تاکدیم و فوائد : و یعنی منی اے دین و
قبول دار نہ بنت بلکیں پہ و منی و آزار دیگ و شوہازہ بنت
و یعنی منی ہمراہ بہ بت و اللہ و دین و رواج دیگ خاطر منی
لک و بکت۔ و اللہ و لک کنگ ایشنت کہ آئی دین و
دستور و پیغمبران و لک دیگ بہ بیت پنچو شکہ مدنیہ و انصار
و پیغمبر علیہ السلام و حقین دین و مددکت و پیش داشت
و حواری چونیکس انت و اے لقب آیان چون دیگ
بوت ماں اشیاء عالمانی باز قول انت مشہور ایشنت کہ
اول سرا دو کس کہ حضرت عیسیٰ و تابع بوتنت گڈ شود (دھو)
انت و گڈان و پکار و صاف کنگ و شوب و حواری گوشتگ
بوتنت آیان و حضرت عیسیٰ گوشت کہ گڈان و پچا
شودرات بیات من شمار اول و شودگ پیش داران، آ
ہمراہ بوتنت رند ترا اے ڈولیں کلیں ہمراہانی لقب حواری
کبت۔ و پیغمبر و روبر و اقرار و پد پور و دگار و روبر
اے اقرارش کت کہ ماہ انجیل و سر ایمان یاران و تنی
رسول و رند گیری و کنیں۔ توجہ و فی فضل و توفیق و مئے ناء
متوکانی روا ضبط کن چوش نجوش کہ مئے ایمان بہ سبیل
محکم بہ بیت کہ پد پور و شک و ترس پیدا مہبت۔
و مکر بارگیں و چیریں تدبیر و گوشتگ۔ اگر آپ نیکیں
مرادے و انت گڈا آشرانت و اگر بہ بدیں کارے و بہ بیت
تو گڈا آبدانت و لا یحیی المکر السی و تہاگوں
مکر ایشی و قید جنگ بوت و ادا خدائے حیو
الماکریں گوشت مطلب ایشنت کہ یہود و حضرت عیسیٰ
علیہ السلام و بر خلاف قسائیس سازش و چیریں تدبیر
بنار کنت و انکہ بادشاہ و گوشتش پر کنت کہ اے مرد
(معاذ اللہ) ملحدانت لوطیت کہ تورات و بدل بکت
درستان و بد دین کنگ و شوہازہ انت آئی و مسیح
علیہ السلام و گرفتاری و فرمان جاری کت اود و اے
بوگاٹ و اود حق تعالیٰ و لطیف و چیریں تدبیر بہ آیانی
رود و قی کار کنگایت کہ آئی و بیان دیم تر و کبت بے شک
خدائے تدبیر چہ درستان ہتر و محکم تر انت کہ آٹرا کس
پر و شک تنوینت۔ و بادشاہ و مردمان و حکم دات
کہ مسیح علیہ السلام و گرفتار بکت صلیب (دار و تختہ)
سرا بکشت و ہے ہمیں و برتناکیں سزائے دیگ بیت
کہ مخلوق چہ آئی و رند گیری و و تارا بدانت فبعت فی طلبہ
من یاخذہ ویصلیہ وینکل بہ (ابن کثیر) خداوند قدوس

مِنْهُمْ الْكَفَرُ قَالَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْخَوَارِيُّونَ نَحْنُ

چہ بنی اسرائیل و انکار و گوشتی کہ انت مدت کنگ منی ماں خدائے راہ و قی گوشت حواریاں کہ ماںیں

أَنْصَارُ اللَّهِ أَمَّا بِاللَّهِ وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿۵۶﴾ رَبَّنَا أَمَّا بِمَا

مددگار اللہ و ما ایمان آرت پہ اللہ و تو گواہ ہو کہ ما مسلمان بوتیں ہی اے پروردگار ایمان آرت

أَنْزَلْتَ وَاتَّبَعْنَا الرَّسُولَ فَاكْتَبْنَا مَعَ الشَّاهِدِينَ ﴿۵۷﴾ وَمَكْرُؤًا مَكَرَ

پہ چیز و سرکار تو برا رنگ و پیروی کت رسول و نول نشہ بکن مئے نام ہور ہا یا کت منی بوتیں و مکر کت کافران، و مکر کت

اللَّهُ وَاللَّهُ خَيْرُ الْمَكْرِينِ ﴿۵۸﴾ إِذْ قَالَ اللَّهُ يُعِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ

اللہ و اللہ و مکر چہ درستان شترنت و ہما و قتیگ گوشت اللہ و عیسیٰ ابن پورہ زور اں ترا

وَرَأَيْكَ إِلَى وَمُطَهَّرِكَ مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَجَاعِلِ الَّذِينَ

و برزجت کناں ترا و قی نیک و پاک کناں ترا چہ کافران، و گیش (غالب) کناں ہا کناں

اتَّبِعُوكَ فَوْقَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ثُمَّ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ

کہ تنی پیروی و بکنت پہ کافران سرا تا قیامت و روج و رند منی نیک و پچترگ انت شمارا

فَأَحْكُم بَيْنَكُمْ فِيمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿۵۹﴾ فَأَمَّا الَّذِينَ

رند فیصلہ کناں شے در میان و ہا خبرے کہ شماں آئی تنہا جبرہ کت گت گڈا ہا کہ

كَفَرُوا فَأَعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ

کافر بوتنت آیان و عذاب کناں پہ سختیں عذاب ماں دنیا و ماں آخرت و ونیتیں آیان و

مَنْ يُضِلُّهُمْ ﴿۶۰﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ

چہ مددگارے۔ و ہمایاں کہ ایمانش آرتگ و نیکیں عملش کنگ گڈاپور دنت آیان و

أَجْرَهُمْ ط وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۶۱﴾ ذَلِكَ نَتْلُوهُ عَلَيْكَ مِنَ

آیانی مزدوری و اللہ دوست ندریت ظالمان و وائے کہ وائیں (گوشتش دارائیں) ترا

الْآيَاتِ وَالذِّكْرِ الْحَكِيمِ ﴿۶۲﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِنْدَ اللَّهِ كَمَثَلِ

آیاتنت و حقیقتی بیان بیشک عیسیٰ و مثال خدائے گورے آدم و مثال و

آیاتنت و حقیقتی بیان بیشک عیسیٰ و مثال خدائے گورے آدم و مثال و

ماذلا

بہ اے ردا مسیح علیہ السلام و دلجی دات کہ من اے بدبختان و شور و ارادہان و ناکام کناں۔ اے دل مانگ انت کہ ترا بگرت و بکشت و چہ پیدائش و بشت و ہرچ مراد
کہ ہستنت آسرجم مہبت، و اے پیمادستریں نعمت و ناقدری و بکنت لیکن من چریشاں و قی اے نعمت و نج گراں، تنی زند و ہرچ عظیم مقصد و گون آئی تعلق داریت
آٹرا تمام کناں و پیش داران و ترارا بہ صحیح و سلامتی و ہے ڈولا براں کترار دست ہم جت نہ کنت۔ چوش آیان و موہ زسیت کہ آٹرا ابرنت بلکیں خدائے راہ و قی مبارک
بارت آٹرا راہ و دار کنگ لوطنت خدائے راہ آسان و سرگیمجیت آدل مانگ انت کہ رسوائیں و عبرت ناکیں سزادیاں و مخلوق و چہ تنی رند گیری و بکنت لیکن
خدائے نیلیت کہ آیانی ناپاکیں دست بتویر سنت بلکیں چرے نجس و ناپاکیں مچی و میانجی و ترا باکل صاف و صاف و چست کنت و جاہے کہ تنی بے عزتی بہ بیت و مردم
چہ ترس و چہ تنی پیروی و دست و بکشت۔ تنی رند گیری کناں و نام گروکان و داں نزد قیامت بے دین و مکرانی سدا غالب و قاہر کنت۔ وائیں و ہدیہ تنی انکار کونکیں یہود و

قرآن کو کسی مسلمان یا نصاریٰ ماں دنیا، ایمان انت مدام اقرار کنو کہ بہ مکران و سر اغاب کائیت و سر بلند بنت، چرائی و پدیک و ہدے کیت کہ آوہد و ترار و توی دوزدا و بدوہ و درستان و بہ منی حکم و نیک رجوع کنی انت آوہد و من شے کلیں جھیر یا فیصلہ و بہ سرجی و کنان، و در اہیں اختلافات ختم کنگ بنت۔ اے فیصلہ کیری بیت؟ آئی ہرج گیش و گوارے چہ فاما الذین کفروا فاعذبہم عذابا شديدا فالدنيا الخ و بیان کنگ بو ننگ آپیش داریت کہ چہ آخرت و آپیش ماں دنیا و آئی و نمونگ شروع کنگ بیت۔ یعنی آوہد و تمامیں کافر عذاب شدید و گرفتار بنت ہج طاقے بہ آیانی مدد فریاد و تاسر نہ کنت۔ اشی و معت بلہ و ہر کس کہ ایمان دار بنت آیان و ماں دنیا و آخرت و کامل اجر دیگ بیت و نا انصاف ظالمانی ہندال بزرگ بیت۔ اے امت و اجماعی عقیدہ انت کہ و ہدے یہود و وئی ناپاکیں تدبیران و محکم کت، گدا حق تعالیٰ و حضرت مسیح علیہ السلام و زندہ آسمان و چست کت، نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و متواتر حدیثانی رو و قیامت و نزیک و و ہدیکہ دنیا کفر و گمراہی و دجل و شیطن و دپادپ بیت خدا تعالیٰ بنی اسرائیل نبیانی خاتم (حضرت مسیح علیہ السلام) و خاتم الانبیاء علی الاطلاق حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و یک نہایت و فو دار جنرل و حیثیت و نازل کنان و دنیا و پیشداریت کہ پیشی نبیان و گوں خاتم النبیین و ذر بار چہ ہمیں تعلق ہست انت۔ حضرت مسیح، و قال و قتل کنت و آئی و زندگی کنگ کنوکان و یک یک چنان و کشیت۔ یک ہن یہودی و دئی جان و کیت کنت۔ داں شجر و حجر کو کار کنت کہ مئے ٹپت و یہودی بے پتنگ آثر قتل کن۔ حضرت مسیح صلیب کپ کپ کنت، نصاریٰ و باطلین عقیدہ و خیالانی اصلاح کنان و تمامیں دنیا و بہ ایمان و شک و پرینیت۔ آوہدی تمام جبر یا فیصلہ ہوان و مذہبی گرو چیل ہلاس ہوان و یک خدای راستیں دین "اسلام" باقی مانیت۔ ہے و ہدے نسبت و فرمان کت و لان من اهل کتاب الا کیومینن بہ قبل موته (شاء رکوع ۲۲) کہ آئی و سرجیں بیان و مسیح و رفع و کینیت ماں سورہ نساء و کیت۔ ہر چہ بیت بنی زانگ و ثمر الی مرجعکم الخ ایوک و بہ آخرت و تعلق داریت بلکیں گوں دنیا و آخرت ہر دو تیناں تعلق داریت، چوش کہ دیم تر تفصیل و موقع و سرانی الدنیا و الآخرة و لفظ صاف و گواہی دنت و ایش آئی و قرینہ انت کہ ای یوم القیمۃ و معنی نزق قیامت ٹینگنت۔ چنانچہ صحیح حدیثانی تھا اے گیش و گوارہ صراحت موجود انت کہ پیش چہ قیامت و یک مبارکیں دورے ضرور کیت کہ آوہد و تمامیں گرو چیل (اختلاف) ہلاس ہوان و یکیں دین باقی مانیت۔ فلله الحمد اولاً و آخراً۔ اے آیت و بابت و ہتیں خبرانی یاد کنگ الہی انت لفظ توفی و بار و کلیات ابوالبقاء۔ کائیت "التوفی الاماتۃ و قبض الروح و علیہ استعمال العامة والاستيفاء و اخذ الحق و علیہ استعمال البقاء" (توفی و لفظ و جمہور بہ موت دیگ و ساہ گرگ و کار مرز کنت۔ لیکن بلغا۔ ایشرا پورہ وصول کنگ و راست و گرگ و معنی دینت) چوش و چوش بہ آیانی گور و موت و سر توفی و اطلاق بہ اے ڈولا بوت کہ ماں مرگ و ہج خاصیں عضو نیست انت بلکیں چہ خدای جانب و پورہ ایں جان و وصول کنگ بیت۔ نوں اگر بالفرض خدا تعالیٰ و کسے و جان گوں بدن و چست کت تو آثر اشر تر توفی "گو شک بیت ہما لغت و نوں تراں کہ آیات توفی و معنی روح و قبض کنگ نوشتہ کنگ آیات چوش و شک کنگ کہ قبض روح و گوں بدن و توفی" نہ گوشت و نہ چوشیں دستورے پیش داشتہ کہ و ہدے توفی و فاعل اللہ و مفعول ذی روح بہ بیت تو بجز موت و درگ معنی بیت نہ کنت۔ البت چونکہ عمومی و ر و قبض روح و عمل ہمیش انت کہ روح چہ بدن و ہدہ بیت پیشکا زیاتیں ہیں و عادت و رد اکثر موت و لفظ و گوں آئی نوشتہ کنت و اگر نہ لفظ لغوی مدلول قبض روح مع البدن و شامل انت، بچار ماں اللہ یتوفی الہ نفس حیۃ موتہا و آلتی لکم قمیت فی منامہا (زمر رکوع ۵) و "توفی نفس" (روح و قبض) و دو صورت پیش دارگ بو ٹنگنت موت و واپ، چہ تقسیم و و ہن "توفی" و نفس و سر اور و کنان و و حین موتہا و قید جان و پیش داشتہ کہ توفی و موت و دو جدا جدا ہیں چیز انت، اصل چوش انت کہ روح و قبض و مختلف درجہ انت۔ یک درجہ ہما انت کہ آموت و شکل و بیت۔ دومی ہما انت کہ بہ واپ و صورت و بیت۔ قرآن کریم و پیش داشتہ کہ اے ہر دو دینانی سر توفی و لفظ و اطلاق کنت (بزان گو شک بیت) تہنا بہ اشیاء موت و تخصیص نیست انت، یتوفکم باللیل و یعلم ما جرحتم بالظہار (انعام رکوع ۹) نوں آئی ہر ج ڈولا ماں دو آیتاں بہ نوم و سر توفی و اطلاق و جانز قرار دات حالانکہ ماں نوم و روح و قبض سر جم نہ بیت ہے پیما اگر آل عمران و ماڈہ و دو آیتانی تھا توفی و لفظ بہ روح و قبض گوں بدن و معنی و گو شک بہ بیت گدا کتام استعمال لازم کیت بالخصوص و ہدیکہ اے گندگ بیت کہ ماں موت و نوم و لفظ توفی و کار مرزی قرآن کریم و موت شروع کنگ، جاہلیت و دور و مردم و عموما چہ حقیقت و نا آشنا انت کہ ماں موت یا نوم و خدا تعالیٰ یک چیز چہ بنی آدم و وصول کنت پیشکا لفظ توفی و کار مرزی بہ موت و نوم و سرابہ آیانی گور و زیات تالان نہ ات، قرآن کریم و موت و غیرہ و حقیقت و گیش و گوارہ و خاطر اول اے لفظ و کار مرزی بنا کت تو گدا آثر اے حق ہم ہست انت کہ موت و نوم و پیما اخذ روح مع البدن و نادر و موقعاں و تہا ہن آثر کار مرز کنت۔ ہر چہ بہ بیت ماں اے آیت و جمہور و گور و چہ توفی و مراد موت نہ انت۔ و چہ ابن عباس و ہن صحیح ترین روایت ہمیش انت کہ حضرت مسیح علیہ السلام زندہ بہ آسمان و چست کنگ بوت کما فی روح المعانی و غیرہ۔ زندہ چست بوگ یاد و بارہ نزول و ردال انکار ماں سلف و چہ کسے و منقول نہ انت، بلکیں ماں تخصیص الجبر و حافظ ابن حجر و ردال اجماع نقل کنگ و ابن کثیر و غیرہ و نزول و حدیثان و متواتر قرار دنگ و ماں اکمال الکمال المعلم و چہ امام مالک اے بار و گیش و گوارہ نقل کنگ۔ پدا ہرج معجزات حضرت مسیح علیہ السلام و پیش داشتنت ماں آیات چہ در حکمان و ابیدیک خاصیں رشتگ و واجہ و گوں رفع الی السماء و گندگ بیت۔ واجہ و چہ بندر و بیم تراب (تنبیہ) دات کہ و ہدے گل و یک بے پی منی ہٹ کنگ و باذن اللہ و سر و مرغ جوڑ ہوان و برز ابال کنت گدا آیا ہما بشر کہ آئی و بار و خدا و روح اللہ و لفظ فرماستگ و چہ روح القدس و نفخہ و پیدا بہ بیت، چوش ممکن نہ انت کہ چہ خدا و حکم و بال کنان و داں آسمان و ربوت۔ ہما کس کہ آئی دست جنگ یاد و لفظ گو شک و سرابہ حق تعالیٰ و حکم و کور و کتری شر بہ بنت و مردگ زندگ بہ بنت۔ اگر آچرے فساد و جڑہ و سر زمین و یک کر ہوان و ہزارانی سال فرشتگان پیما ماں آسمان و زندہ و سلامت بہانیت تو ہمیشی و ناشدنی خبر جی انت؟ قال قتادة فطار مع الملائكة فهو معهم حول العرش و صارا نسياً ملکاً سماویاً ارضیاً (بخاری) اے بن گپ (موضوع) و سر مستقل کتاب و رسالہ چاپ و تالان بو ٹنگنت مگر من اہل علم و دلگوش گور کنان کہ مئے واجکار علامہ فقیہ النظیر مولانا سید محمد نور شاہ کشمیری رحمۃ اللہ علیہ و ماں رسالہ "عقیدۃ الاسلام" و اے پدا ہرج لعل و جوہران و کما ٹینگ چرائی نفع زورگ الہی انت پرچا کہ اے رد اچریشی و شر تریں کتاب بیت نہ کنت - ۱۳

نہ خدایہ اسے خبر گوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء جبرہ کتشی کہ عیسیٰ بندہ نہ انت اللہ ء چک انت آخر گوشتش کہ اگر اللہ چک نہ انت گدا تو بگوش آگئی ء چک انت - راشانی اسے سوال ء پتو ء اسے آیت نازل بوت کہ آدم ء نہ پت ہست ات نہ مات، عیسیٰ ء اگر پت مہیت تو ماں ایشی ء عجب پر چاہ (موضع القرآن) چرے حساب ء آدم زیات حقدار انت کہ آخدا چک بہ بیت حالانکہ ایشی ء قائل کس نہ انت - فل یعنی مسیح علیہ السلام ء بارو ء ہر چیکہ حق تعالیٰ ء فرمان کت ہما حق انت کہ ماں ایشیاشک و شہ ء چک گنجائش نیست انت - ہرچ خبر ات آبیہ چکی گیشی بیان کنگ بوت - فل اللہ تعالیٰ ء حکم نہ مہیت کہ نجران ء نصاریٰ اینکر سریدی ء رندہن اگر نہ منت گدا گوں ایشاں مہا بلکہن کہ آئی صورت و ڈول اسے بیامیت کہ دوہیں ٹولی وت و گوں وتی چچکاں حاضر بہنت و خوب چہ خدائہ الحاح و زاری کنان ء دعاء بہنت کہ ہر کس چہ مادر و غبذات آئی ء سدا خدائہ لعنت و عذاب بہ کسیت - اسے مہا ہلہ ء جار اولی قدم ء وت ظاہر کنت کہ تم ٹولی داں چکس ء وتی راستی و صداقت ء سدا یقین دار و کنت - چنانچہ مہا ہلہ ء دعوت ء اشکک ء

تلك الرسل ۳

۸۲

ال عمران ۳

ادَمْ خَلَقَهُ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ قَالَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۝۹

ڈولا انت، پیدائی کت آچہ خاک ء رندا گوشتی آئیہا کہ بہ بے گدا آپیدابوت و

الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُنْ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝۱۰ فَمَنْ حَاخَكَ

حق ہما انت کہ تمہی پروردگار ء نیگ انت گدا انون بہوتو چہ شک کنو کاں و رندا ہر یکہ جگرہ بہنت گوں تو

فِيهِ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ فَقُلْ تَعَالَوْا نَدْعُ آبَاءَنَا

ماں اسے خبر ء رند چہ اسے خبر ء کہ آتک تمہی گور ء راستیں خبر گدا تو بگوش کہ بیات لوانیں ماوتی چچکاں

وَابْنَاءَكُمْ وَنِسَاءَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ وَأَنْفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ

و شہ چچکاں و وتی جنیناں و شہ جنیناں و وتی جرنڈاں و شہ جرنڈاں رندا دعا کنیں پزاری

فَنَجْعَلُ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَى الْكَاذِبِينَ ۝۱۱ إِنَّ هَذَا

و کنیں خدائہ لعنت ء بہ دروغ بندانی سدا قی بیشک ہمیش انت

لَهُوَ الْقَصَصُ الْحَقُّ وَمَنْ إِلَى اللَّهِ إِلَّا اللَّهُ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ

راستیں خبر و سچ کسے بندگی ء لائق نہ انت بجز اللہ ء و بیشک اللہ و تات

الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۱۲ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِالْمُفْسِدِينَ ۝۱۳

زبردست و بختہ کار و پدا اگر قبول مکنت گدا خدا شر زانت فساد کنو کاں و

قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ

بگوش کہ او اہل کتاب! بیات یک خبر ء نیگ ء ہما کہ برابر نت میگ و شہ درمیان ء

أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا

اسے کہ بندگی نہ کنیں بجز اللہ ء و شریک نہ کنیں گوں آئی ء سچ کس ء و تدار مدنت یکے

بَعْضًا أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا

و گورے ء رارب خدائہ چہ بغیر و پدا اگر قبول مکنت گدا تو بگوش کہ شہ گواہ بیٹ

بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝۱۴ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تُحَاجُّونَ فِي

کہ ما حکم ء تابعداریں و او اہل کتاب پر چہ جگرہ کنت

مَنْزِل ۱

پدہ نجران ء وفدہ بہنت گیت کہ ماوت ماں وت ء شور و مصلحت کنگ ء پدہ پستہ دیں - آخر ماں شور و مصلحت دیوان ء آیانی ہوش مندیں و زانو گریں کیا شاں گوشت کہ نصاریٰ ء ٹولی - شہ دل یقینا پریشی گواہی دنت کہ محمدا دیم و انگیں نبی ایت و حضرت مسیح ء بابت ء آیات صاف صافیں و نقدیں خبران ء بیان کنگ کہ شہا شہری ء زان ات کہ اللہ ماں بنی اسماعیل ء نبی دیم دیگ ء وعدہ کنگ ات، جز ما اسے ہما نبی بیت کنت - نوں گوں یک نبی ء مہا ہلہ و ملائم ء انجام یک قوم و راجہ ء حق ء ہے بیت کہ آیانی کسان و مزین چک کس چہ خدائہ عذاب یا ہلاکت ء محفوظ بیت نہ کنت و پدا پیغمبر ء لعنت ء اثر نسل در نسل ء باقی مانیت - بختہ ہمیش انت کہ ما گوں آئی صلح کنان ء وتی میت گانی نیگ ء ربا دگ بہ بتیں، پرچاکہ گوں عرب ء جنگ کنگ ء توفیق مانداریں - ہے تجویز ء سدا فیصلہ کناں واجہ پیغمبر ء خدمت ء حاضر بوتنت - واجہ حضرت حسن، حسین، فاطمہ و علی رضی اللہ عنہم ء ہمراہ زوران ء دن ء پیداک انت اسے نورانی صورتان ء گندگ ء شرط ء راشانی لاٹ پادری (مستری) ء درابنت کہ من چو شیں پاکیں دیم (چہرہ) گندگیاں کہ راشانی دعاء کوہ ء چہ وتی جاگہ ء کثر نہیت کت کنت - گوں ایشاں مہا بلکہن ہلاک مہیت - و اگر نہ بہ روئے زمین یک نصرانی ء باقی نہ مانیت - آخر ایشاں چہ مقابلہ دست کشان ء سالانہ جزیہ دیگ قبول کت و صلح و تران کنان و اثر بوتنت - ماں حدیث ء دریں نبی ء قول انت اگر ایشاں مہا ہلہ بختیں تو شہیپ چو اس ء بن بیان ء آیانی سدا گوار گنتی و خدا تعالیٰ ء نجران ء گار و گمسار کنگت ماں یک سارے ء تو کت تمامیں نصرانی ہلاک بوتگنت - تنبیہ - قرآن ء چوش بیان نہ کنگ کہ مہا ہلہ ء صورت نبی کریم ء رندہن اختیار کت کنگ بیت، و اسے کہ مہا ہلہ ء اثر آیا مدام بہ ہما پیم ظاہر بیت کہ آماں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء مہا ہلہ ء ظاہر ہوگی ات - ہمتیں سلف ء کار ء رہبند و ہمتیں حنفی فقہانی گیش و گیواراں چہ معلوم بیت کہ مہا ہلہ ء مشر و عیت ہنگت باقی انت مگر ماں ہما چیزانی تھا کہ آیانی ثبوت بلکہ قطعی بیت - اسے ضروری نہ انت کہ ماں مہا ہلہ چک و جنیان ء ہن شامل

کنگ بہ بیت، نہ مہا ہلین ء سدا ہما ڈول ء عذاب آگے ضروری انت کہ آپ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء مہا ہلہ ء سدا بیاتکیں بلکیں یک پیم ء حجت قائم داران ء چہ بحث وجدال ء یک کہ بوگی انت و بہ منی خیال ء مہا ہلہ گوں ہر یک کاذب ء کنگ مہیت - ایوک گوں کاذب و در منی داروک ء مہا ہلہ کنگ بہ بیت - ابن کثیر گوشتیت شہ قال تعالیٰ امر الرسول صلی اللہ علیہ وسلم ان یباہل ان یباہل من عاند الحق فی امر عیسیٰ بعد ظہور البیان - واللہ اعلم - فل گوں مہا ہلہ ء دعوت ء بیان کت کہ مہا ہلہ ہما سدا کنگ بوتگت کہ ہر چیکہ در بابت مسیح ماں قرآن ء بیان بوت ہما انت راستیں بیان و خدائہ بارگاہ چہ ہک ڈولیں شرک و پت و چک ء رشک ء پاک و صاف انت - فل گوں وتی زبردستیں قدرت و حکمت ء ردا گوں راستیں و دروغ بند ء ہما پیم معاملہ کنت کہ بہ آئی ء جاوہر ء ارزش داریت - فل اگر نہ گوں دیلاں قبول دار بہنت و نہ بہ مہا ہلہ آمادہ بہنت تو شہ ہم کہ حق ء ثابتی مقصود نہ انت و نہ ماں دل ء بہ وتی عقیدہ بیانی صداقت ء سدا یقین انت بلکیں ایوک فتنہ و

فساد تالان کنگ لونت، گداشر بنان کہ در اہیں مفسد خدائے نگاہ و چیرہ آنت۔ و پسر انقل کنگ بوتنگ کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہدیہ بخران و وفاء را گوشتی کہ آسلیموا (مسلمان بنیت) تو گوشتش آسلیمنا (ما مسلمانیں) چریشی معلوم بوت کہ چو مسلمان آیان ہن و تارا مسلم فہتنگ ات۔ ہے ڈولا و ہدیہ یہود و نصاریٰ و دیا توحید پیش کنگ بیت تو اشان گوشت کہ ماہن خدائے یک گوشتیں ہلکس ہریک مذہبہ و متوک ماں کتام نہ کتام رنگ و اقرار کنت کہ مستری خدا یک ایت۔ اسے جاگہ و ہے نیگا دلو گوشت گور کنا تینگ بوتنگ کہ بنیادی عقیدہ (خدائے یک ز انگ و تارا مسلم گوشت) کہ آئی و سرا ماہر دوتیں تپاکی داریں یک ہتھیں خیر ایت کہ ما کلام یک کنت بلے شرط ہمیش انت کہ دیم ترہ ماچہ و تی تصرف و تحریف و آئی حقیقت و بدل مکنیں، ضرورت ایشنت کہ چوش ماگون زبان و تارا موصد و مسلم گوشت، حقیقت و عملا ہن و تارا تہنا خدائے وحدہ لا شریک لہ سپارت چہ آئی و بغیر کسی بندگی و بکن ات و نہ ماں آئی خاص و نیاس صفتاں کہ شریک بکن ات۔ نہ کتام یک عالم، قصیر، پیر، پیغمبر و گون و ہما معاملہ و بکن ات کہ آئی

ایوک و گون قدرت دار و کیں رت و گون باید انت کہ کنگ بہ بیت مثلاً کہ آئی چک یا نو اسگ جوڑ کنگ یا چہ شری نصوص و دیم و ترینان و تہنا چکسے و حلال و حرام قرار دیک جزائی حلال و حرام لوگ و آرا مدار گوشت چوش کہ اخذ و اخبار ہم و رہبان ہم آریا با من و دون اللہ و تفسیر و چہ ظاہر بیت کہ اسے درستیں کار اسلامی دعوی و توحید و برخلاف انت۔ و یعنی شما اسلام و توحید و دعوی و باوجود دیم ترینت۔ ما بجمہ اللہ آئی سراقا مین کہ ما و تارا تہنا بہ خدائے سپارتنگ و ماہائی تابع و فرمان برداریں۔ ۱۲

ہے صفحہ و فصول۔ و۔ و چوشکہ ماں اسلام و توحید و دعوی و کل مشترک انتت ہمید و لا حضرت ابراہیم خلیل اللہ تعظیم و تکریم و کل شریک انتت و چہ یہود و نصاریٰ ہریک فرقہ دعوی کونک کہ ابراہیم مٹے دین و سرات یعنی معاذ اللہ یہودی ات یا نصرانی۔ بریشی جواب داتی کہ تورات و انجیل کہ آئیانی زندگی ری کونک یہودی یا نصرانی گوشت بوتنت چہ ابراہیم و صد ہائی سال و بد نازل بوتنگت گداچون شما ابراہیم و یہودی یا نصرانی گوشت کنت کن بلکین آرنکے یہودی یا نصرانی کہ شہادت چہ معنی و روع و موت موسی یا عیسی علیہ السلام و ہن یہودی یا نصرانی گوشت نہ بنت و اگر اسے مطلب انت کہ حضرت ابراہیم و شریعت چہ مٹے مذہب و زیات قریب ات گدا اسے ہن رد انت اشی و علم شمار چہ کجا بوت ماں شے کتاباں اشی و ذکر نیست، نہ خدائے شمار احوال دات نہ شما چیزے ثبوت پیش کنت کن ات، گدا پدا بہ یک ہتھیں خبرے و جیرہ کنگ کہ مردم بہ آئی ہج علم مداریت احمق و بے عقلی نہ انت گدا چہ انت ہما چیزانی شما کہیں علم هست ات اگر چہ اتانما معمولی ات مثلاً مسیح علیہ السلام و واقعا یا آخری نبی و ردا بشارت وغیرہ۔ ماں اشان شما جیرہ کنت و پیش داشت ویکن بہ ہما چیزے کہ آئی گوات ہن شمار نہ لگتنگ تو آرا بہ خدائے سپارت و بکن ات ہماوت شر زانت کہ ابراہیم کے ات و مروچی ماں دنیا کتام جماعت و رہ بند چہ آئی نزیک ترانت۔ و یعنی ابراہیم و تارا حنیف یا سلم گوشتگ حنیف و معنی انت کہ ہر کسے یک حقیں راہے ہجرت و درستی باطلیں راہاں بد کنت و سلم و معنی حکم بردار انت۔ نوں و ت اندازہ بکن ات کہ کئے و تاجہ درستان سندان و خدائے راہ و گیت و تارا خاص بہ آئی سپارتگی، گدا ہما کس گون ابراہیم و زیات نزیک ہم رنگ بیت۔ تنبیہ: ادا ماں مسلم خاص شریعت محمدی مراد گرگ و ضرورت نیست انت بلکین تسلیم و تقویض و فرمانبرداری مراد

انت کہ آما میں نبیانی دین بوتنگ، حضرت ابراہیم و گون اسے نام و لقب و باز زیات روشن کنگ۔ اذ قال لہ ربہ آسلیم قال آسلیمت لرب العالمین (بقرہ رکوع ۱۶) حضرت ابراہیم و زندہ یک یک حرنے پیش داریت کہ آہ سرحی اسلام و تسلیم و رضا و قالب دارو کے ات۔ فلما آسلیما و نکلہ للجبین و لفظ آئی و اسلامی شان و گون شری گیش و گوار کنت۔ صلی اللہ علیہ و علیہ و بارک و سلم۔ و اللہ تعالیٰ پیش داشت کہ زیات مناسبت گون ابراہیم و ہما دور و امت ات یا ماں گدی امتاں بہ اسے نبی و امت و انت تو معلوم بوت کہ اسے امت ماں نام و ماں راہ و گون ابراہیم و زیات مناسبت دارو کہ انت و اسے امت و پیغمبر خلقت و خلقت و صوره و سیرہ گون حضرت ابراہیم و زیات مشابہت داریت و برائی و دعاء و روع اہتنگ چوشکہ ماں سورہ بقرہ و گوشت۔ رَبَّنَا وَابْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِكَ الْوَطِيشَا حَبْشہ و نصرانی بادشاہ نجاشی و مسلمان مہاجران و حزب ابراہیم و لقب دانگت۔ شاید بہ ہے مناسبت و ردا ماں درود شریف و کما صلیت علی ابراہیم فرمان کنگ یعنی ہما قسم و نمونہ و صلوة نازل بکن کہ آتیں صلوة

تلك الرسل ۳ ۸۳ ال عمران ۳

ابْرَاهِيمَ وَمَا اُنْزِلَتِ التَّوْرَةُ وَالْاِنْجِيلُ اِلَّا مِنْ بَعْدِ اِبْرَاهِيمَ يَارَوا وراہ دیک نہ بوتنگت تورات و انجیل مگر رند چہ آئی

اَفَلَا تَعْقِلُوْنَ ۝۱۵ هَا تُمْ هُوَ لَا حَاجَتُمْ فِيمَا لَكُمْ بِهِ زاناں شما سر پد نیست۔ بشکت شما ہاست کہ جیرہ کنت شما در بارہ ہما چیزیکہ کنتے باز شما را پے آئی

عِلْمٌ فَلِمَ تُحَاجُّوْنَ فِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَاللّٰهُ خبہتت، نوں پچہ جیرہ کنت در بارہ آخیریکہ شمار اچہ خبر نہ انت و اللہ

يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُوْنَ ۝۱۶ مَا كَانَ اِبْرَاهِيمُ يَهُودِيًّا زانت و شما نہ زانت و نبوتگ ابراہیم یہودی

وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَكِنْ كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ عِيسَیٰ لیکن هستت آحق پرستے و فرمان بردارے۔ و نیست آچہ

الشِّرْكِیْنَ ۝۱۷ اِنَّ اَوَّلِيَ النَّاسِ بِاِبْرَاهِيمَ لَلَّذِيْنَ اتَّبَعُوْهُ شُرکان و بیشک زیادہ مناسبت گون ابراہیم ہما کساں هست کہ آئی و ہما هستت

وَهٰذَا النَّبِيُّ وَالَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَاللّٰهُ وَلِیُّ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝۱۸ و اے پیغمبر و ہما کہ ایمانن آرتنگ و اے پیغمبر و سرا و اللہ کار سازت مسلمانانی و

وَدَّتْ طَّائِفَةٌ مِّنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ لَوْ يُضِلُّوْكُمْ وَمَا يُضِلُّوْنَ اِلَّا اَنْفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُوْنَ ۝۱۹ يٰ اَهْلَ الْكِتٰبِ سگ آرزو مندنت ہتھے مردم چہ اہل کت با کہ پے یک ڈولے شمار اگر ہا کنت و گمراہ

لَمْ تَكْفُرُوْا بِآيٰتِ اللّٰهِ وَاَنْتُمْ تَشْهَدُوْنَ ۝۲۰ يٰ اَهْلَ الْكِتٰبِ پرچہ نہ من ات اللہ و آیاتاں حالانکہ شے دل گواہی دنت و او اہل کتاب

لَمْ تَكْلِسُوْنَ الْحَقَّ بِالْبَاطِلِ وَتَكْتُمُوْنَ الْحَقَّ وَاَنْتُمْ پرچہ اوار کنت دروغ و گون راست و چہر دیت راستیں خبرے

مازل

ابراہیم و آل ابراہیم و سرانگت انت ان لکل نبی ولایة من التبین وان ولی ابی و خلیل رقی۔ اے ردائش و گوار دیم ترا ماں یک سورے و کیت انشا اللہ۔ وک یعنی دتی کشک و برحق بوگ و سرانگت چر کسے و موافقت و دلیل ہا و ہدے پیش بکنت کہ ہوتی جند و سرا و حی نہ بیت۔ پیشکا اللہ مسلمانانی والی انت کہ (اے) سچک و تیک بہ آئی مسلمان و سرانگت۔ (موضع القرآن) وک پیش و گوشتک بوت و اللہ و لیت المؤمنین ادا پیش وشتی کہ و ہدے مومنین و ولی اللہ انت گدا شے حیلہ بہ آئیانی سرا چون کار گربیت کنت بے شک ہتیں چہ اہل کتاباں لوشت کہ ہنجوش و ت گمراہ انت مسلمانان و ہن چہ حقیں راہ و بد راہ بکنت و لیکن مسلمان آئیانی دام و نکو کہ نہ انت۔ البت اشاں ماں و ت گمراہی و وبال و چیزے گیشی کنگا انت۔ اشانی سرکشی و گوشتانی تادوان اشانی چک و کپیت کہ بہ آئی و نون سرکچ نہ ورت۔ وک یعنی شاتورات و غیرہ و متوک انت کہ ماں آئی و پیغمبر علی صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن کریم و بار و بشارت موجود انت کہ ایشا شے دل ہم زانت و بہ و ت غلوتاں اے چیزانی قرار ہن کنات پداسر ظاہری و قرآن و سر ایمان یارگ و خاتم الانبیاء و صداقت و رد اقرار کنگ و توک و کتام چیز شمارا دور داروک انت۔ شریزاں ات کہ قرآن و انکار کنگ و معنی چوش سرکشی کہ براں شاکو گشتگیں تمام آسمانی کتابانی منکرات۔ ۱۲

تلك الرسل ۳

۸۴

العرش ۲

تَعْلَمُونَ ﴿۸۴﴾ وَقَالَتْ طَافِغَةٌ مِّنْ أَهْلِ الْكِتَابِ اِئْتُوا بِالَّذِي

پہ زانت و گوشت لپتے مردم و چہ اہل کتاباں (یہوداں) کہ بہت ہرچے کہ

اَنْزَلَ عَلَى الَّذِينَ اٰمَنُوا وَجْهَ النَّهَارِ وَاَكْفَرُوا اٰخِرَهُ لَعَلَّهُمْ

ایرہنگ پہ مسلمانانی سرا، صباہے سرا و منکر بہت مابہیگاہ و شہید کر

يَرْجِعُونَ ﴿۸۵﴾ وَلَا تُؤْمِنُوا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ اِنَّ

پہچترنت و ومنت مگر ہر کس کہ شے دین و پیروی و بکنت کا بجوش کہ بیشک

الْهُدٰى هُدٰى اللّٰهِ اِنْ يُؤْتٰى اَحَدٌ مِّثْلَ مَا أُوتِيتُمْ اَوْ

ہدایت ہما انت کہ اللہ ہدایت بکنت اے دہتیں مکی پشانت کہ دگر کیا پرچے دیگ بیت مثل آچیزے کہ شہادیک بوگت یا

يُحَاجُّوْكُمْ عِنْدَ رَبِّكُمْ قُلْ اِنَّ الْفَضْلَ بِيَدِ اللّٰهِ يُؤْتِيْهِ

پرچے آسرافضنت چہ شہادے پر دگر گار و گور و بجوش کہ مزنی اللہ و دست انت، دنت آئیارا

مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيْمٌ ﴿۸۶﴾ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِ

پہ ہر کیا کہ بلوٹیت و اللہ درگت دنت و سہی دارنت و خاص کنت و ت مہر ہا یا

مَنْ يَّشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيْمِ ﴿۸۷﴾ وَمِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

پہ ہر کیا کہ بلوٹیت و اللہ مزین مہربانے و دھتے اہل کتاب

مَنْ اِنْ تَاْمَنُوْا بِقِطْرٍ يُودَّهِ اِلَيْكُمْ وَمِنْهُمْ مَنْ اِنْ تَاْمَنُوْهُ

ایڈولیس ہست کہ اگر امانت بکنے آئی گور و کونے زر گدا دنت آئیارا واپس۔ و دھتے چہ آئیال آیمیں ہست کہ اگر امانت بکنے

بِدِيْنَارٍ لَا يُؤَدُّهُ اِلَيْكُمْ اِلَّا مَا دُمْتُ عَلَيْهِ قَائِمًا ط

آئی گور و یک سہرے گدا دنت ترا آئیارا واپس مگر وقتیکہ ہمیشہ پہ آئی سرا بوشتے و

ذٰلِكَ بِاَنَّهُمْ قَالُوْا لَيْسَ عَلَيْنَا فِى الْاٰمِيْنَ سَبِيْلٌ ج

اے (خیانت کنگ) پشانت کہ آگوشت نہ نیتیں پہ مئے سرا مانا و اندگانیاں ماں واری و سچ گت و

وَيَقُوْلُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْكُذِبُ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ﴿۸۸﴾ بَلٰى مَنْ اَوْفٰى

و دروغ بندنت پہ خدائے سرا، دینا دستی (پزانت) و بے ہر کیا پورہ بکنت

مازل ۱

ہن کنات پداسر ظاہری و قرآن و سر ایمان یارگ و خاتم الانبیاء و صداقت و رد اقرار کنگ و توک و کتام چیز شمارا دور داروک انت۔ شریزاں ات کہ قرآن و انکار کنگ و معنی چوش سرکشی کہ براں شاکو گشتگیں تمام آسمانی کتابانی منکرات۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : و تورات و ہتیں حکمان و بہ دنیاوی لالچ و خاطر و چہ بے ہمتی اش کنگتت ماں ہتیں آیتان لفظی رد و بدل اش کنگتت و ہتیں چیزان و چیزیں دانت۔ ہر کس و حال اش نہ دانت چوشک پیغمبر آخر الزمان صلی اللہ علیہ وسلم و بشارت انت۔

و ماں اے آیتاں اہل کتاب و جلالی و ٹگیاں بیانت کہ چہ آریاں کیے ایشاں ات کہ مئے ہتیں مردم صبح و سرا سر ظاہر مسلمان بہرنت و گون مسلمانان نماز پوانت و بیگا و و ہدے چہ سلام برگشتہ ہوان چوش درشان بکنت کہ مارا چہ و ت مزین عالماں جنت و پس و معلوم بوت کہ اے شخص چاہی نہ انت کہ مئے کتابانی نہا آئی بشارت دیگ بوگت و چہ تجربہ و ہن معلوم بوت کہ آئی و احوال برحقیں نبیانی پیمانہ انت کہ اشی و آسروش بیت کہ بازیں کمزور ایمان دار و کس مردم چہ سلام و برگشتہ بنت و مہمنت کہ ماں اسلام و الم و چیز عیب مان انت کہ اے مردم ما اسلام و داخل بوگ و رند پدا چہ آدین و داترش کت۔

و اے یک سوٹ اے ہن ہست ات کہ ماں جاہلیں و ہاں اہل کتاب و علم و نام توار پر وشتک ات ہے رد اشانی دل و جنت کہ اگر اے راستیں مذہبے بہ ہونیں گدا چشیں عالماں اترار نہ کنگت بلکیں چہ درستاں پیش و ت دیا کنزان و آتر قبول و بکنت۔ وک یعنی ہما یہود کہ بہ منافی مسلمانانی دیا و تی اسلام و ظاہر بکنت آیان و ماں تی دل و اے خبر و جاگہ دیگ لوٹیت کہ آراست راستیں مسلمان نہ بوگت بلکیں چہ پیش و ہودی انت۔ گون حقیر ل و آئیانی خراں قابل قبول انت کہ آہ مئے دین و موسوی شریعت و رند گیری و دعوی و بکنت۔

..... ہتیں و وَلَا تُؤْمِنُوا اِلَّا لِمَنْ تَبِعَ دِيْنَكُمْ و اے معنی گنگت کہ بہ سر ظاہر ہرچ پیا ایمان بیارت و تارا مسلمان ظاہر کن ات آیوک و بہ ہما مردمانی پیشدارگ انت کہ آہ شے دین و سر عمل کنوک انت یعنی چہ نہ پیر و تہی ہم مذہبانی حفاظت مقصود بوگ لوٹیت کہ مسلمان

مہنت یا ہر کس مسلمان بوگت آچیزے دستور و پدا و اتر بکنت۔ وک یعنی ہدایت چہ اللہ و دیگ و حاصل بیت ماں ہر کس و دل و خدائے ہدایت و نور روشن کت شے چہ رد دیوکیں چالاکیاں گمراہ نہ بیت۔ وک یعنی اے مکاری محض بہر جسد بگی ماں ہے سوزمان و کنگ بنت کہ دگران و ہما ہمیں شریعت و نبوت و رسالت پر چا و یک بیگانت ہنجوش کہ چریشی و پیش شمارا دیگ بوگت یا کہ مذہبی و دینی جد و جہد و دگر پرچا چہ شہر افضل ہوان و پیش کپنتت و خدائے دیماشا را میار بار کنگا کپنت یہود و مدام اے خیال تالان کنگت کہ ماں دنیائے تھنا مئے قوم شریعت و علم و اجارہ دار انت۔ تورات مئے سرانازل بوت، موسیٰ ہمیں مڑاہ داریں پیغمبر چہ مئے توک پیدا بوت گدا عرب و عامیاں چہ اے ہمیں فضل و شرف چون دارنت لیکن تورات و عظیم الشان پیش گونی رد بوگت نہ ات کہ ماں آئی بیان کنگ بوگت کہ اللہ تعالیٰ چہ بنی اسرائیل و براتاں (بنی اسماعیل) یکے موسیٰ و دلیں نبی پیداکنت کہ شریعت و خدا بندیت و ت گفار (قرآن کریم) و ماں آئی دپ و دنت انا ارسلنا الیکم رسولاً شاہد اعلیکم کما ارسلنا الی فرعون رسولاً (مزل رکوع ۱) چنانچہ بنی اسماعیل و اے بہ بہائیں دولت دست کپت و آمان علم و فضل حجت و برہان و مذہبی جد و جہد و مقابلہ و میدان و نہ آیوک و چہ بنی اسرائیل و ...

بلکس چہ دنیا و تمامیں قوماں بلج برت فالجہ شد علی ذلک۔ فل یعنی ماں اللہ و خزانگان کی نہ انت ہاشر ترذانت کہ کئے و اکام شرف رسک لوٹیت، نبوت، شریعت، ایمان اسلام و ہمک ڈولیں مادی و روحانی فضل و کمال و تقسیم کنگ ماں ہائی و اختیار انت ہر و ہرے ہر کس بلوٹیت آراء طاعت و نجشیت۔ اللہ یعلم حیث یجعل رسلہ (العام ۱۵) ک اہل کتاب دینی خیانت و نفاق و ردا دنیاوی خیانت و ذراہت کہ چہ آئی و اے ظاہر بیت کہ ہر کس پہ چار پیسہ و قوتی نیت و خراب کنت و امانت داری و حق و زانت نہ کنت، چہ ایان چہ امید دارگ بیت کہ ماں دینی کاراں امین ثابت بنت۔ چنانچہ چریشاں باز کس ہنجین انت کہ آیانی گورہ زیات و نہ اگر یک اشرفی یہ ہن بہ امانت ایرجک ات توکیں دیر و پدم کر بیت و دانکہ یکے آیانی حکم و مکیت و ملوٹیت و دمسب و مداریتی، امانت و ادانہ کنت۔ بے شک اے درست اے ہمیں مردم نہ انت، چریشاں ہنجین انت کہ اگر آیانی گورہ و سہر و انبار ایرکنگ بہ بیت تو یک زرتے ہن خیانت نہ کنت۔ اے ہما امانت دار و نیکو کار انت کہ آج ہر بیت و شہر و لوہان و ماں اسلام و دامن و سپاہ و زوران انت چو شک عبد اللہ بن سلام و غیرہ۔

تلاک الرسل ۳

۸۵

ال عمران ۳

بِعَهْدِهِ وَاتَّقِ فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ

و قی و عدیا و پرہیز بکنت گدا بیشک اللہ تعالیٰ دوست داریت پرہیز گاران و ہا کہ

يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ

گرنت پہ خدای و مدہ و عوض و قوتی قسانی عوض و بہائے مکین و اے ہمانیت

لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يَكْلَهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظَرُ

کہ آیان و ہج حصہ نیست انت ماں آخرت و و خبر کنت گون آیان اللہ و نجارت (بنظر رحمت)

إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَلَا يَزْكِيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝

آیانی نیگا قیامتے رو چا و پاک کنت آیانا و پرایان ہستیں عذاب دردناکس و

وَأَنَّ مِنْهُمْ لَفِرِيقًا يُقَالُونَ الْسَنَّاهُمْ بِالْكِتَابِ لِتَحْسَبُوهُ

وچہ آیان یک فرقیہ ہستیں کتاب دینت زبانا پہ کتاب و وانگ و تاکہ شمار نہ انت کہ

مِنَ الْكِتَابِ وَمَا هُوَ مِنَ الْكِتَابِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنْ

کہ آچہ کتاب و حرفان انت و نہ انت آچہ کت با و گوشت کہ آ

عِنْدَ اللَّهِ وَمَا هُوَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَيَقُولُونَ عَلَى اللَّهِ

خدای گفتارنت، و نہ انت خدای گفتار و دروغ بندنت پہ

الْكَذِبَ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُؤْتِيَهُ اللَّهُ

خدای سر پزانت و ہج انسانے کار نہ انت اے کہ بدنت آیانا اللہ تعالیٰ

الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُوا عِبَادًا

کتاب و حکمت و پیغمبری رند ابگوشت گون مردماں کہ شمارنی بندہ بیت

لِي مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ كُونُوا رَبَّيْنَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ

بجز چہ خدا و لیکن آگوشت کہ شمار پرت بیت ہنجو کہ شمارنی داتنگ

الْكِتَابِ وَبِمَا كُنْتُمْ تَدْرُسُونَ ۝ وَلَا يَأْمُرُكُمْ أَنْ تَتَّخِذُوا

کتاب و ہنجو کہ شمارت ہن داتنگ و نہ شمار آگوشت اے کہ قرار بدیت

مَنْزِل ۱

و یعنی دگرانی مال و

ورگ و واسطہ اے راہش جوڑکت کہ عرب و آتی کہ بہ شے

نذیب و سرانہ انت آیانی مال ہر و طے دست و بکیت روا

انت۔ غیر مذہب دار و کافی مال و تھا اگر خیانت بکن ات تو

ہج گناہ نہ انت خصوصاً ہما عرب کہ آیان و قوتی پت و پیرکی

دین و یلہ دیان و مسلمان بوگنت خدای اشانی مال و پہ

ما حلال کنگ۔ و یعنی پزانت خدای نیگ و درویش

خبر و منسوب کنت ماں امانت و خیانت کنگ خدای ہجہر اجازت نہ

داتنگ۔ مروچی ہن اسلامی فقہ و مسئلہ اشنت کہ مسلم بیت

یا کافر کسے و امانت و خیانت جائز نہ انت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد:

۱۔ یعنی ماں خیانت و

بد عہدی و گناہ پر چا نہ انت، و ہدیہ خدای تعالیٰ و عام قانون

اشنت کہ ہر کس خداد بندگانی جائزیں عہد و تمام مکنت و چہ

خدای ترسان و تقویٰ و رشک و سرگام بخت، یعنی چہ بدیں

خیالات، سلیس اعمال و درویش اخلاق و بہ پزیرت گون ہائی و

خدای و ستی کنت۔ ماں اشیا امانت داری و خلعت شامل انت

و یعنی ہر کس کہ دنیا و یکس مناع و زوران و خدای عہد و

وت ماں و قی سوگزان و پرورش انت، نہ و ماں و قی قولان و

براستی و سرچم کنت و نہ گون خدای قول و قرارانی سر اوشتنت

بلکس مال و مرنی و حرص و کپان و شریعتی مکان و بدل کنت و

آسمانی کتابانی تہا تحریف کنت اشانی انجام دیم تر و بیان بیت

واجہ شاہ صاحب نوشتہ کنت اے ماں یہود و خلعت ات

کہ اللہ چہ اشان قول گپتگت و سوگند و انگت کہ بہرہ و مددگا

بیت پدماں دنیاء اللہ و چہ و قی قول و سوگند و برگشتہ بوتنت

و ہر کس درویش سوگند بوارت پہ دنیا و خاطرہ آئی حال بہ ہے

بیما انت۔ و اے ڈولیں آیت ماں سورہ بقرہ و بیست و

یگی رکوع و گوشتنگ۔ باید کہ اودا دوبارہ چارگ بہ بیت۔

۲۔ ادا اہل کتاب و تحریف و احوال بیان فرمائیت یعنی ماں

آسمانی کتاباں ہتیں چیز کم و گیش کنان و ہنجیں الحان و وانت کہ

ما و اقصیٰ شکوک رد بوارت و جوش بھمیت کہ اے ہن آسمانی کتاب

عبارت انت۔ فقط اے نہ بلکس پہ زبان و دعویٰ ہن کنت کہ آ

کل چہ خدای گورہ اہتگنت حالانکہ آبیان ماں کتاب و موجود

انت و نہ چہ خدای گورہ اہتگنت بلکس اے تحریف کنگ کتاب

جند ہن مجموعی شکل و خدای کتاب گوشتگ راست نہ انت پرچا

کہ ماں آئی و تقسیم تصرفات و جعل سازی کنگ لونگ۔

مروچی بائبل و ہر قسم و نسخہ ماں دنیا و موجود انت یاں آیان و ماں و ت

اشی و کمیش و دیوار ماں روح المعانی و موجود انت و بہ تحریف و ثبوت و تراے کنگ جزا ہما اللہ احسن الجزاء۔ و خبران و و در و موجودگی جنت یہود و

نصاری و گوشتگت کہ اے محمد! آیاتو اے لوٹے کہ ماشہ بندگی و ہما ڈولا بکنیں ہنجو شک نصاریٰ عیسیٰ بن مریم و پستش کنت واجہ و پستہ دات معاذ اللہ کہ ما غیر اللہ و بندگی و بکنیں یا

دگران و بہ اشیا دعوت بدتیں، حق تعالیٰ و مارا پرے کار و دیم نہ داتنگ۔ اے رد لہے آیت نازل بوت یعنی ہما بشر کہ خدای کتاب و حکمت و فیصلہ و قوت دنت و پیغمبری و مسترین

منصب و سر اتر اسر فر از کنت کہ آہ راست راست و خدای پیغام و سرکان و مخلوق و بہ آئی بندگی و وفا داری نیگ و دلوکوش بکنت۔ آئی کار اے ہجہر بیت نہ کنت کہ آیان و

خالص بلکس خدای بندگی و در داران و قوتی جند و یا کتام و در مخلوق و بندہ جوڑ بکنت اشی و معنی جوش ظاہر بیت کہ خداوند قدوس و ہر کس و بہ ہرچ منصب و

کمانتہ علیہ ابویحیٰ فی البحر وفصلہ قاسم العلوم
والخیرات فی تصانیفہ۔ گذرانوں و ہدے انبیاء علیہم السلام
چرا و انبیا عھبان پاک و صفا انت گذار شرک پہ خدایہ مقابلہ و
لغات کنگ و امکان چون باقی مانیت ماں ایشیا نصاریٰ
آدعویٰ ہن رد بوت کہ آیاں گوشگشتگت کہ انیت والوہیت مسیح
عقیدہ مارا مسیح علیہ السلام و جذبہ تعلیم دانگ، و ہما مسلمانان
ہم نصیحت حاصل بوت کہ آیاں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم عرض کنگت کہ ما
سلام و بدل کشمارا سجدہ بکنیں، تو مرثی و تاوان چے بیت کنت و
اہل کتاب و سر اہن ایراد و رد بوت کہ آیاں و دینی احبار و رہبان
خدائی درجہ دانگت (العیاذ باللہ) فل ماں موضع القرآن نبشتہ
انت ہر کس اللہ نبی جوڑ بخت و آمرودان چہ کفر و شرک و کشان
ماں مسلمانی و بیاربت گذراچوں آیاں کفر پیش داریت البت شما
لا (اے کتاب و خدا بندان) چوش گوشیت کہ ماں شے تو کہ ہرچ
دینداری مے پیش ہست ات کتاب و دانگ و پیش درگ آنوں
پشت نہ کپتنگ، نوں منی صحبت و برکت و پداھما کماں و شرف
حاصل کن ات و عالم، فقیہ، عارف، مدبر، متقی و پکائیں خدادوست
جوڑ بہ بییت۔ و نوں اے خبر چہ قرآن کریم و دانگ و دانینگ
و در برگ و در رائینگ و سدایت کنت۔ ۱۲

نبی بہ رندی نبی و صداقت و سر ایمان بیاریت و آئی و مدد
 بکنت اگن و ت ماں آئی دور و بیعت تو آئی جندہن و اگر آئی دور
 بکنت اے ہمیں وصیت کنگہن بہ مدد و شامل انت - چہ
 آئی و مدد کنگہ و عہد و قرار بلا استثناء چہ پیشی کلیں نبیاں
 درستان پیش و ماں عالم شہادت و چہ درستان و بعد ماں
 ات چنانچہ حضرت علی و ابن عباس و مروی انت کہ اے پیغمبر
 چہ منی تا بعداری و وید گوشتی کہ عیسیٰ علیہ السلام و ہدیکہ نا

تلك الرسل ٣

۳ منزل ۱

منزل ۱

بکنت اگن دت ماں آئی دورہ بیت تو آئی جذبہن داگر آئی دورہ مکذبت تو وئی سرجیس امت مد جوش ہدایت وکڈن بکنت کہ رندہ آئیو کیس پیغمبر سر ایمان یاران تو آئی دعات ویدہ بکنت اے ہمیں وصیت کنگہن بہ مد دع شامل انت۔ چہ عموی دستورہ روءایہ خبر چور ورنائیں روح عطا ہر انت کہ خاتم الانبیاء محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم سر ایمان یارگ و آئی مد کنگہ عہد وقرار بلا استثناء چہ پیشی کلیں نبیاں گرگ بوتگ و اناں چہ وئی وئی امتاں اے ویدہ قول وقرار ہن گپتگ پرچاکہ واجہ فخرن الکالات ہستی ات کہ ماں عالم غیبہ چہ درستاں پیش و ماں عالم شہادتہ چہ درستانہ بعد ماں ظہورہ آئیو کہ ات کہ چہ آئیہ بعد ہج نبی آئیگنہ ات، و واجہ ذات تمام پیشی نبیاں و آسمانی کتابانی حقانیت سر امرہ جنوگ ات چنانچہ حضرت علی و ابن عباس مروی انت کہ اے ہمیں عہد چہ نبیاں گرگ بوت ووت واجہ بیان کت کہ اگر مروی موسیٰ زندگ بہتویں گڈاپہ آئی ویدہ گچ راہ نیست ات ابیدہ چہ منی تابعداری۔ ویدہ گوشتی کہ عیسیٰ علیہ السلام و ہدیکہ نازل بیت تو کتاب اللہ (قرآن کریم) و شمشہی دستورہ روءایہ فیصلہ کنت ماں محشرہ

دستور حب جاہ و مال بہ اسلام قبول کنگ و کفر و سرکشی و انکار کنگ و مہن کنوک انت چو شک عمومی رہ بند و نصاریٰ و حال ات اے ہمیں ضدی و ہٹ کنوکیں و زمان
چہ چون امیت دارگ بیت کہ اے ہمیں سلوک و باوجود خداوند تعالیٰ اشان و بہ نجات و صلاح و بہ وتی و شنودی و کشک و سراپا رتشی یا اشان و داں جنت و سرلوگ و
کشک و پیش داریت اللہ پاک و ہیل و عادت نہ انت کہ اے ہمیں نا انصاف و کینگ داروکیں ظالمان و حقیقی نجات و کشک و سوج و بدنت اشان بدختی چہ ہمد اقیاس
لکن ات کہ یک برس اشان چہ وتی قلبی معرفت و یقین و درجہ برکت مسلمان بوتنت بد دنیاوی لالچ و چہ شیطان و رد دیگ و مرتد بوتنت اے مردم بہ اے حساب و زیات
چوٹ و بہ شرم ثابت بوتگنت ہمیشکا اے زیات عقوبت و لعنت و سختی انت و یعنی خدا فرشتہ و مسلمان کل بہ آیانی سرا لعنت دیم دینت بلکیں ہر یک استان
دانکہ اشان جند ہم وتی سرا لعنت کنگ ہمیشکا گوشتنت کہ ظالم و دروغ بند و سرا خدا لعنت انت اے دگہ خیرایت کہ آوہدوت چوٹ سرچ نہ ورت کہ اے لعنت ہمیشانی
جند و سرا لپکا نت و یعنی اے لعنت و اثر دیم پشت

لَنْ تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنْفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنْفِقُوا
ہر حاصل کنت نکنت شما نیکی تو کا مال تا وقتیکہ خرچ نکنت چہ وتی دوستیں چیزا گڈا ہر چیزیکہ شما
مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ ۚ كُلُّ الطَّعَامِ كَانَ حَلَالًا لِلْبَنِي إِسْرَءِيلَ
خرچ کنت گڈا بیشک اللہ تعالیٰ اے سہی طرقت و دراہیں و رگہ چیزان حلال رتنت پہ بنی اسرائیل
إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَءِيلُ عَلَى نَفْسِهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ تُنْزَلَ التَّوْرَةُ
مگر ہر چیزیکہ حرام کنگ اسرائیل (یعقوب) پر ورت پیسرچہ تورات و نازل ہوگا
قُلْ فَاتَّبِعُوا أَلْتَّوْرَةَ فَاتْلُوهَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ فَمِنْ
تو بخوش کہ بیارث تورات و بوانتی اگر شما راست گشت انت کہ پراہر سیکہ
افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الظَّالِمُونَ ۚ
بددیت پہ اللہ سرا دروغ رند چہ اشیا گڈا اہستنت مزین نا انصاف و
قُلْ صَدَقَ اللَّهُ فَاتَّبِعُوا مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا ۚ وَمَا كَانَ
بگوش کہ راست گوشتگ اللہ نون پیروی بکنت ابراہیم دین و راستیں و نیت آ
مِنَ الْمَشْرِكِينَ ۚ إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ
چہ شرک کنوکان و بیشک چہ درستان پیسرزین لوگ کہ بنگ بوت پر ومانی بجا و نیکی اہشت کما متبانت و
مُبْرَكًا وَهُدًى لِلْعَالَمِينَ ۚ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ
برکت دارنت ہدایت انت پہ دراہیں جہان اے آئی تو کانشانی انت ظاہرین (چہ آیات یکے) مقام ابراہیم انت
وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا ۚ وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ
وہر سیکہ گوشت آئی و لا پا آئی و امان رت و اللہ حق انت پہ مردمانی سرا حج کنگ بیت اللہ و ہر سیکہ
اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ عَلِيمٌ ۚ
جوازی بیت آئی و نیمگا روگے و ہر سیکہ ممیت گڈا اللہ بے حاجت انت چہ درستیں جہانا و
قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ شَهِيدٌ عَلَى
بگوش کہ او اهل کتاب! پرچے نمیت شما خدا و آیتان و اللہ حاضر و ناظر انت پہ شے

مزل

ابید اودا جنت کنوک ہم کس مہ بیت، دگہ جاگے فرمان کنت إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَلَٰوْ أَنَّ لَهُمْ مَتَافِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ مَعَهُ لَيَفْتَدُوا بِهِ مِنْ عَذَابِ يَوْمِ
الْقِيَامَةِ مَا تُقْبَلُ مِنْهُمْ وَكُلُّهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ (مائدہ دعوہ ۶) - ۱۲
ہے صفحہ و فوائد :- و یعنی اللہ معلوم انت کہ چو نہیں چیزی خرچ کت، کجا خرچ کتی و پے کیلکی خرچ کتی بہ قدر محبوب و دوستناکیں چیزماں ہر ہمیں مصرف و گوں ہیکر
اخلاص جو این نیت و خرچ کنت ہما پیما چہ خدا و گورہ بدلہ و امید و بدارات - اعلیٰ درجہ نیکی محل کنگ لویت تو و تو قی محبوب و دوستناک ترین چیزا کیں بہ خدا و راہیگی
بکشت - حضرت شاہ صاحب بشتہ کنت: یعنی بہا چیزا کہ دل زیات بند انت آئی و خرچ کنگ و مزین درجہ انت۔ چو نانی ثواب ماں ہک چیزا مان انت۔ شاید یہود (و نصارا)
و میاخی اے آیت ہمیشکا نازل فرمائنت کہ آیان و وتی ریاست سک دوست ات کہ بہ آئی رکنگ و نبی و تابعداری اشان نہ لوشتگت دانکہ ہائی و بہ اللہ و راہیگی انکار مہ کنت

کیت مال دنیا و ہٹ و ہٹ و مال آخرت و خدا و عذاب و ترندی و کئی
و یعنی اشان نہ کتام و ہمد و مال عذاب و ترندی و کئی
مارنت و نہ بہ کمیں دیر و عذاب مہتل کنگ بیت تاکہ بہ
کمیں و ہمد اشان و آرام برسیت و چو شیں سکیں
بے حیائیں نا انصافاں و سل ترین سرکشان و کتام بادشاہ
معافی دات کنت لیکن اے ہما غفور رحیم و بارگاہ انت
کہ اینکر مزین جرم و سرکشیان و زند ہم اگر محرم بشومان
ہوان و گوں رستیں دل و توبہ کار بہ بیت و نیکیں عمل اختیار
بکنت تو درستیں گناہ ہما دمان و معاف بمنت -
اللَّهُمَّ اغْفِرْ لِي ذُنُوبِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَحِيمٌ
و ہا کس کہ حق و قبول کنان و سریدی و رند مکر بوت
انت پہ داں آخرت و ہما انکار و دیما روان بوتنت
نہ کدی چہ کفر برتر رتنت نہ حق و حق و لوٹو کانی و زمینی و
چہ و شش کشت بلکیں گوں حق پرستان جنگ و جدال
بحث و مناظرہ کنان بوتنت و ہمدے مرگ اہت و موت و
فرشتہ پہ ساہ و کشک و گلایش بوتنت تو چو شیں ہمد
توبہ یاد اہت، یا کدی کتام مصلحت و بناء ظاہر و رسمی
طور و توبہ و لفظان و چہ دپ و درشان اشان کت یا اشان
بہ وتی جبال و گناہش نہتگ ات گڈا اے ہمیں توبہ
ہج کار دات نکنت - رب العزت و بارگاہ و آئی قبول
کنگ و ہج امیت مکشت چو شیں مردمان و راستیں
توبہ نصیب نہ بیت کہ آ قبولیت و ڈولا بہ بیت - اشان
کار ہمیش انت کہ آدم بہ گراہی و شیاں سرگردان
بہ بیت - فل یعنی دنیاوی بادشاہانی و ڈولا اودا انقرہ
و طلا و رشوت کار دات نکنت اودا فقط ایمان و دولت
نفع دات کنت - فرض بکن کہ یک کا فر بادشاہ و گورہ
اگر ہمیں کہ طلا و انبار بہ بیت و اکلیں طلا ہاں خیرات
ہن بکنت، خداے پاک و نزدیک و اے ہج قیمت نہارت
و نہ ماں آخرت و اے عمل نفع دات کنت پرچہ عمل و
روح ایمان انت و ہرچ عملے کہ آچہ ایمان و روح و
خالی انت مردگیں عملے بیت کہ آماں آخرت و ابدی زند
ہج سیت دات نکنت - و یعنی اگر فرض بکن کہ کا فر و
گورہ اودا ہمیں کمال بہ بیت ووت چہ وتی جانب و حق
کنان و فدیہ و صورت و پیش بکنت کہ اشان و نہ ورنما را
آزات بکن تو بدیم آرا قبول کنگ نہ بیت و پیش کنگ

ایمان و درجہ ایش حاصل نہ بیت "گوں پیشی آیت و مناسبت اید و لا بوت کہ اودا کافر مال خرچ کنگ بیکاریان کنگ بوت نوں بہ آئی مقابل و پیش داشت کہ مومن ہر جیکہ خرچ بکنت بہ آئی و مال نیکی و کمال حاصل کنت۔ فل یہود و گوں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان گوشت کنگ کہ شما چون گوشت ات کہ شما دین ابراہیمی و تابع ات و ہدیہ ہا چیران و ورات کہ آیان بہ حضرت ابراہیم و خاندان و حرام کنگ کنت، چو شکہ اشتہ و گوشت و شیر۔ اللہ تعالیٰ فرماینت کہ ہر چیکہ مروچی مردم و رنت کل ابراہیم و ہدیہ و حلال اتنت، دانکہ تورات نازل بوت بے شک ماں تورات و خاص بنی اسرائیل و سر اھنیں چیز حرام بوت کنگت مگر یکیل اختر چہ تورات و پیش حضرت اسرائیل (یعقوب) علیہ السلام بہ آئی و ورگ و سر اسو گند و ارتگت، بہ آئی و زندگی و آئی و اولاد و بن ترک و ات و اے سو گند و سبب ایش ات کہ یعقوب علیہ السلام و عرق النساء و در دات آئی و نذر مینت کہ اگر من دراہ بیاں تو ہا چیز و کہ منارا نریات و شتر بیت آئی و ورگ و انکار کناں۔ آیتا ہے دو چیز اشتہ و گوشت و شیر زیات پس دات ات پیشکاند سبب ایشانی و رگی یلہ دات۔ اے پیس نذر کہ حلال و حرام بنت مے شریعت و روت روانہ انت کما قال اللہ تعالیٰ یَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ (تحریم رکوع ۱۶) اگر نذرستی تو آرا بہ پر و شیت کفارہ ادا بکنت قنبیلہ :- ماں پیشی آیت و دوستا کیں چیز خرچ کنگ و ذکر ات، ماں اے آیت و حضرت یعقوب و یک دوستا کیں چیز یلہ دیگ مذکور انت پیشکا ماں ہر دو و تیل آیتا یک لطیف رشتہ پیدا بوت۔ ماں اے آیتا تنبیہ کنگ بوت کہ پیشی شریعتانی تہا نسخ بیان بوت کہ چیز یکہ ماں یک زمانگے و حلال ات رندا حرام بوت اگر ہے چہا نوں شریعت محمدی و پیشی شریعتانی میانجی و پھللال و حرام و اعتبار و فرق و تفاوتے بیت تو پیشی و انکار و حج عذر بیت نہ کنت۔

فل یعنی اگر شما راست گوشت ات کہ اے چیران ابراہیم و زمانگ و حرام بوت کنگت گد تورات و بیارات۔ و اے نبشتانک و پیش بدارات، اگن ماں آیا ہن نہ بوت گد ماں شے دروغ و بھتان بند و حج و ولس شبنگ نیست انت۔ ماں روایتاں موجود انت کہ یہود و اے زبردستیں گنگ و قبول نہ کت و اے دول و نبی اُمی و صداقت و سر ایک دگہ و لیے قائم بوت۔ فل یعنی مزنا انصافی بے بیت اگر چریشی پدہن ہا و تی پیشی دانک و درشان کبن ات کہ نہ اے چیران چہ ابراہیم و زمانگ و حرام انت و ابراہیمی دین و اہلی رندر و وک ماوتیں۔ فل یعنی خدا تعالیٰ در بابت و حلال و حرام و ہن اسلام و محمد صلی اللہ علیہ وسلم و بابت راست راستیں و تقدیس جبران و شمارا اشکنا مینت کہ ہج کس اشناں دروغ گوشت نہ کنت نوں باید انت کہ شما ہن مسلمانانی پیما اہلی ابراہیمی دین و زندگی و آئی اصولانی رندر و وک ببیت کہ ماں اشناں مستتریں چیز یک دریں (خالصیں) توجید ات۔ باید انت کہ شما ہن چہ عزیر و مسیح و احبار و رہبان و ہندگی و دست و کشاں پکاٹیں مسلمانیں مو قہ جوڑ ببیت۔ فل مسلمانانی اے دعویٰ و سر کہ ما پدہ دستاں گوں ابراہیم زیات نزدیک و زیات یک گوگی داریں یہود و اے ہن ایراد گنگت کہ ابراہیم علیہ السلام و وطن اہلی و یلہ دیان و بہ شام و ہجرت کت ہمودا مقیم بوت و ہمودا بیران بوت رندر و آئی اولاد ماں شام و آباد بوت چکر نی ماں ہے مقدس سر زمین مبعوث بوتنت درستانی قبلہ بیت المقدس ات گد اشما حجاز و نذوک کہ بیت المقدس و یلہ کناں کعبہ و وتی قسبہ جوڑ کنگ و چہ شام و سر زمین و دوریک گڈے و کپتے گوں کتام و پ و دعویٰ کت کن ات کہ گوں ابراہیم و ابراہیمی ملت و شما زیات نزدیکی و مناسبت حاصل انت۔ ماں اے آیت و ایراد گر و کاں و گوشت بوت کہ بیت المقدس و ولس مقدس جا کہ رندا بندگ بوت کنت، ماں دینا و چہ درستاں پیش اولی متبرکیں لوگ کہ آہ مردمانی توجہ الی اللہ کنگ و خاطر و مقرر کنگ بوت و بہ عبادتگی یک نشانے و ہدایت و سر چنگ جوڑ کنگ بوت آہے کعبہ انت کہ آماں مبارکیں شہر مکہ و انت۔ و حق تعالیٰ و چہ شروعات و اے لوگ راجہ ظاہری و باطنی، حتی و معنوی برکتاں پڑکت و سر ہمیں جہان و ہدایت و سر چنگ ایشرا جوڑکت۔ روئے زمین و سر ماں ہر چ لوگے و برکت و ہدایت درشان ببیت بزاں آہے پاکیں لوگ و عکس و برانز انت چہ ہمدار رسول الثقلین و سر کشت۔ پہ ج و رکنانی ادائیگی و کتیں جہان بہ ہمیشی نیگ و دعوت دات عالمگیر مذہب اسلام و رندر و وکان و ماں مشرق و مغرب و ہمیشی و نیگ و دیم کنگ و نماز و انگ و حکم بوت، بہ ایشی و طواف کنوکانی سرا عجب رنگ و برکات و انواران و سہیل کت پیشی نبیاں پہ ج و ادائیگی و گوں مزین حب و واہگ و تلبیہ گوشتان و مثل عاشقاں ہے شمع و پروانہ بوتنت و قسما قسبیں، ظاہر و پدرا تیں نشانان و قدرت و چہ بیت اللہ و برکت و ماں اے سر زمین پیدا کنت پیشکا ماں ہمک دور و جدا جدا مذہب دار و کان اشی و مزین تغیم و ذکریم کناں بوت کنت و دماں ہر یکہ ماں اشیاء داخل بوت کہ آرا مامون فہمک بوت کہ آئی و کرام مقام ابراہیمی و موجودگی و ت اے سو ج و دنت کہ اے ابراہیم و پاد کپتگ انت و آئی و تارتخ کہ تمنایں عربانی نزدیک برستی و ماں داستاناں بیان و پیدا کنت، پیش داریت کہ اے ہما سنگ انت کہ اشی و سرا وشتان و حضرت ابراہیم و کعبہ و بان و جوڑ کنگ و چہ خدات قدرت و ماں اے سنگ حضرت ابراہیم و پادانی نشان کپتگنت کہ آداں مروچی محفوظ انت۔ چوش بگوش کہ تاریخی داستاناں و ابید اے مقدس سنگ و وجودیک محکمیں دلیل پریشی و ظاہر کنت کہ اے لوگ نوح و طوفان و تباہی و رند چہ حضرت ابراہیم و پاکیں دستاں بندگ بوت کہ بہ آئی مدد و حضرت اسماعیل ملک کار بوت چوش کہ ماں اللہ و گڈے سر بیان گوشت۔ و ماں اے پاکیں لوگ و جمال خداوندی و کتام خاصیں بختی انت کہ بہ آئی سبب و پہ ج و ادائیگی و آرا مخصوص کنگ بوت کہ پرچاکہ ج یک ہنیں عبادت ات کہ آئی ہر یک تہر و ہما مطلق جمیل و برحقیں محبوب و عشق و جذبہ و ظاہر کنت پیشکا ضروری انت کہ ہر کس آئی و محبت و دعویٰ دار ببیت و گوں بدنی و لی حیثیت و دواں بیت اللہ و سر لوگ و قدرت بدایت۔ کم و چہ کم ماں عمر و یکبرے ماں محبوب و سر زمین و حاضری بدنت و گنوکانی و لا اود و گشت و بخت۔ (اے نبشتانک و حضرت مولانا محمد قاسم قدس اللہ سرہ و ماں "قبلہ نما" نامیں کتاب و شریکیش و گوار کنگ۔ ہما محبت و دعویٰ دار کہ بہ اینکر شدت زورگ ہن تیار ببیت گڈا چوش بزاں کہ آدر و ہن عاشق ایت۔ اختیار داریت ہر جا کہ و بلوٹیت سر گرداں بہ بیت و تاراز بہر و بے نصیب کنت آبر حقیں محبوب کسے و غرض ہیچ ندرایت کسے یہودی ہوان ہمریت یا نصرانی ہوان و آئی و کار ہیچ خراب نہ بیت۔ باید انت کہ ج و احکام ماں فقر و کتاباں چارگ بہ بیت ۱۲

فل چہ پیش و یہود و نصاریٰ و را اللہ دیم گور کشتنت، میانجی و آسانی لھتیں شک و شبہان و دور کنگ بوت۔ چہ ادا اید آیان و ہکل و بیم تراب کنگ بوتنگ یعنی حق و راستی و صافیں دلیلاں و تران کریم و اب ہمیں راستیں و پکا تیں خبرانی اشکنگ و پید ہن شمار چون انت کہ و تارا اھل کتاب گوشگ و باوجود برابر کلام اللہ و آئی و آروک و نہ من ات، یاد کن ات کہ شیعہ سرچیں داستان خداے پاک و دیما مثل آدینک و ظاہر انت۔ شیعہ نیت و بند و بوجان و آنجوبی زانت دھدے آئی و دست و کپ ات ذرہ ذرہ و حساب جستو کنت۔ فل یعنی نہ ایوک و شہادت چہ ایمان و سعادت حاصل کنگ و نہ بہرات پہ دگران ہن دلمانگ ات کہ آیان و چہ خدا و راہ و دور بدار ات۔ و ہما سعیدیں روحاں کہ سلاش قبول کنگ آیان و اسلام و فطریں عیبان و پیش داران و چہ سلام و دین و بطن کنگ لوٹ ات پدا اے کاران و حشکاچہ بے خبری و نادانی و کنگ نہ ات بلکیں یہ زانتکاری کچکیں جبران و چپ و چوٹ پیش دارگ و شولہ از ات۔ خدا چہ شے اے دوس چپ و چوٹیں کاراں بے خبر نہ انت۔ بلی کہ ہما و ہد بیت یکبارگی شمار اتان و کنت۔ فل ساری و کتاب و واہدان و بیم تراب دیگ بوتنگ کہ یہ زانتکاری پر چار دمان و کراہ کن ات، ادا مسلمانان و نصیحت کنگ بوت کہ شہا اے فسادی مردمانی فریب و مباحثت اگن شہا بہ اشانی اشارہ و کار کن ات گڈ لہے ترسنت کہ کم و چہ ایمان و نور و در آیان ماں کفر و کڈ و دوبارہ کپ ات۔ فل یعنی اے مفتیں گپ ات کہ ہما قوم کہ ایمان یارگ و زند کافر بہ بیت یا کافرانی پیمنیں کار کنت کہ آسانی میانجی و خدا و مزین شانیں پیغمبر موجود بیت کہ آشپ و روح اللہ و روح و تازہ کنوکیں کلام و تازہ بہ تازہ آیتان و وائیت و شکن ٹینت راستیں گپ ایشنت کہ ہر کس و و تارا چہ ہمک نیمگ و سندان و یکیں خدا و مضبوط داشت و بہ ہائی و سرا توکل کت آٹرا چ طاق ت چہ نجات و کشک و انگریا آنگر ٹکلینت کت نہ کنت۔

نتجیہ : مدینہ و انصار و دو خاندان اوس و خزرج و و ت ماں و ت و چہ اسلام و پیش سکین عدوت و ذمہ منی ات ادنائیں جبرانی سر اجنگ و خونریزی و آس و ک بوتنگ کہ آسالانی سال سر نہ بوتنگ۔ چنانچہ بعاث نائیں جنگ و ماں اشانی میانجی و یکصد و بیست سال و جنگ بوت آخری پیغمبر و ہجرت و روا اشانی قسمت و جاہ جت و اسلام و تعلیم و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ہم دیوانی و برکت و دو تیں قبیلہاں کہ چہ صد سالان یک دگر و خون و تنیگ انتت ہو کر ناں و اشان شیرو شکر جوڑ کت و سک ٹکیں براتی رشتہ اشانی تو کا قائم بوت مدینہ و یہودیوں پرے جبر و سک بداحتک کہ لے دو تیں و زمینیں خاندان چووت ماں و ت و یک جا بندنت و گوں و تی ہو ریں قوت و اسلام و خدمت و بکنت یک کوریں یہودی شمس بن قیس و یک فتنہ بر پاکوکیں مردے و دیم دات کہ ماں ہما جلس و اے دو تیں خاندان جمع بیت او دابہ یک ڈولے و بعاث و جنگ و ذکر و بنا کنت، چنانچہ آیتا موہ کنان و بعاث و یاد تازہ کنوکیں شہران و پیکال کت۔ شعرائی اشکنت کہ یک بار پدا مریگیں شکرانی تہا آس روک بوت، زبانی و پ جنگی و پدلا حانی جنگ بنا ہوگی ات کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم گوں مہاجرانی جماعتے و ہما ہی بہ چہ موقع و آحت و رست و اجہ و فرماں کت اے مسلمانانی ٹولی اچہ اللہ ترس ات من ماں شیعہ میانجی موجوداں گڈا لے جاہلیت و چوین توارے، خدا و شمارا ہدایت دات، شمارا گوں سلام شرف دات، جاہلیت و تہاریاں و گار و گم کت چوں باریں پدا ہما جاہلیت و نیمگ چپکانی و اتر کنگ و دلمانگ ات کہ چرائی و شہا و تی جند کشتنت۔ اے پیغمبرانہ توار و اشکنت ات کہ شیطانی دام و بندیک، یک یک و سدان بوتنت۔ اوس و خزرج و سلا حان و چکل دات و یکے دگر و گلا شیش کنان و گریوگ و لگنت۔ درستان فہم ات کہ آئے درمنانی فریب کاری ات کہ چریشی و دیم ترا ہو شیار بوگی انت۔ بہ چہ واقعہ و رد اے چنت آیات نازل بوتنت۔ وھ یعنی ہر یک مسلمانے و دل و باید انت کہ خدا ترس بیت و ہمینکہ کہ بتو نیت چہ پر ہیز کاری و تقویٰ و کشک ٹکل مہ وارت و مدام چہ آیتا استقامت و لوٹو کہ بہ بیت، شیاطین لوٹنت کہ شیعہ قدم و چہ اسلام و راہ و بشتربیت، شمارا لازم ات کہ اتان و نا اہیت بکن ات و دانکہ مرگ و چھ حرکتے مسلمانانی خلاف کن ات شیعہ زند و موت خالص بہ اسلام و

مَا تَعْمَلُونَ ﴿۱۵﴾ قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ اللَّهِ مَنُ امِّن تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنْتُمْ شُهَدَاءُ ﴿۱۶﴾ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿۱۷﴾ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنْ تَطِيعُوا فَرِيقًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَانِكُمْ كُفْرِينَ ﴿۱۸﴾ وَكَيْفَ أَهْلَ كِتَابٍ كَذَّابًا فَزَيَّنْتُمْ لَهَا زِينَةً بِيَمِينِكُمْ وَأَرْكَبُوكُم بِالْأَفْئِدَةِ كَمَا أَفْزَقْتُمْ فِي الْحَرْبِ ﴿۱۹﴾ وَكَيْفَ تَكْفُرُونَ وَأَنْتُمْ تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَفِيكُمْ رَسُولُهُ ﴿۲۰﴾ وَكَيْفَ تَقُولُونَ وَأَنْتُمْ تُبْذَرُونَ ﴿۲۱﴾ وَاللَّهُ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ ﴿۲۲﴾ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ كَانُوا يَفْقَهُونَ كَلِمَاتُ اللَّهِ يُخْرِجُهُم مِّنَ الْأَرْضِ مَرَدًّا أَوْ يَزِيدُهُمْ فِي عَذَابِهِمْ إِنَّ كَلِمَاتُ اللَّهِ فِي الْقُرْآنِ لَخَبِيرَةٌ مُّذْهِبَةٌ ﴿۲۳﴾

کت اے مسلمانانی ٹولی اچہ اللہ ترس ات من ماں شیعہ میانجی موجوداں گڈا لے جاہلیت و چوین توارے، خدا و شمارا ہدایت دات، شمارا گوں سلام شرف دات، جاہلیت و تہاریاں و گار و گم کت چوں باریں پدا ہما جاہلیت و نیمگ چپکانی و اتر کنگ و دلمانگ ات کہ چرائی و شہا و تی جند کشتنت۔ اے پیغمبرانہ توار و اشکنت ات کہ شیطانی دام و بندیک، یک یک و سدان بوتنت۔ اوس و خزرج و سلا حان و چکل دات و یکے دگر و گلا شیش کنان و گریوگ و لگنت۔ درستان فہم ات کہ آئے درمنانی فریب کاری ات کہ چریشی و دیم ترا ہو شیار بوگی انت۔ بہ چہ واقعہ و رد اے چنت آیات نازل بوتنت۔ وھ یعنی ہر یک مسلمانے و دل و باید انت کہ خدا ترس بیت و ہمینکہ کہ بتو نیت چہ پر ہیز کاری و تقویٰ و کشک ٹکل مہ وارت و مدام چہ آیتا استقامت و لوٹو کہ بہ بیت، شیاطین لوٹنت کہ شیعہ قدم و چہ اسلام و راہ و بشتربیت، شمارا لازم ات کہ اتان و نا اہیت بکن ات و دانکہ مرگ و چھ حرکتے مسلمانانی خلاف کن ات شیعہ زند و موت خالص بہ اسلام و

سرا قائم انت وداں قیامت قائم ماننت۔ باقی چیزیکہ فروعی اختلافات ماں صحابہ و ائمہ مجتہدین و مساجی و پتہ راہ بونگنت آیان و گول اے آیت و حج تعلق نیستنت اے فروعی اختلاف و سببانی بار و حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ و ماں و قیامت کنگیں کتاباں بہ جوانی و بخت و تران کنگ۔ و ل یعنی لھتیں مردمانی دیم و سر ایمان و تقویٰ و نور ترپوک بیت و گول عزت و مراداری و گل و شادان نظر کایت۔ بہ خلاف اشانی لھتیں مردم کفر و نفاق یا بدیں کارانی سبب سبب ر و بنت۔ چہ آیان شکل و صورت و رسوائی و بزرگی چیدگ بیت۔ چوش بگوش کہ ہر یکے باطل مثل آدینک ظاہر بیت۔ و ل اے لفظ بہ مرتدین، منافقین، اہل کتاب، کافر یا مبتدع و فاسق و بدکار درستان و گوشگ ٹونگ بیت۔ مرتد و اہانت کہ ایمان یارگ و پید کافر بیت، منافق گول زبان و اقرار و پید بہ دل و کافر بیت۔ اہل کتاب بہ و قی نبیاں و کتابانی سرا ایمان یارگ و دعویٰ دارنت کہ آئی مطلب چوش ظاہر بیت کہ آیان کلبیں بشارتان و کہ در بابت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم دیم دیگ بونگنت۔ قبول دار بہ بنت و بہ آیان سر و سوج و پید ایمان بیارنت مگر بہ انکار و آیان چہ درستیاں پیش پیش انت۔ چوش بگوش کہ بہ و قی نبی و کتاب و سرا ایمان یارگ و پید کافر بونگنت۔ مبتدع گول زبان و دعویٰ کنت کہ ماقرآن و سنت و رندار و وکیں و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و سرا ایمان آوزنگ مگر چریشی و پید بازیں بے اصل و ونگڑیں چیزان ماں دین و اوارکنان و یا دین و لھتیں ضروری رہبندان و نہ منگ و سبب و چہ دین و خارج بنت۔ بہ ہے دستور و ماں یک حساب و اشان ہن اکفر تھم بعد ایمان کھ و تہا داخل بنت۔ فاسق کہ اصبح عقیدہ دار و کنت اگر گول آیان اے دیم گوری (خطاب) انت گڈا مطلب ایش بیت کہ ایمان یارگ و پید کافرانی پیماعل پر چاگتہ۔ چوش بگوش کہ چہ کفر و مراد عملی کفر انت و اگر عام کافرانی حق و اے خطاب فہمگ بیت تو حاصل ایشنت کہ خدا تعالیٰ و درستان و دین فطرت و سرا پید اکت، آئی و ایمانی فطرت و برباد کنان و پید کافر بونگنت۔ باقی چہ آیت و سیاق و بظاہر چوش معلوم بیت کہ ادا چہ کفر و کفر فعلی زبان اختلاف و تفویض فی الدین مراد انت و اللہ تعالیٰ اعلم۔

و ل براں ماں جنت و، پر چاکہ جنت ایو کا چہ عمل و دست نہ کپیت۔ عمل و پید تہنا چہ خدائے رحمت و دست کپیت و آہا جاگہ انت کہ اودا اللہ تعالیٰ و لھک تہر و رحمت و سامان موجود کنگنت۔ ع بہشت آنجا کہ آزار نہ بنات۔ و ل در حقیقت و ظلم اودا ممکن نہ انت لیکن سطر ظاہر و ہا چیز کہ شما آرا ظلم گوشت آہج پیمایہ خدائے نبیت۔ مثلاً ہنچیں ترندیں احکام بہ بناریاں دیم بدنت کہ چہ آیان ایو کا مطلب دل سیاہ کنگ و سوکی کنگ بہ بیت یا رحمت و مستحق و ماں عذاب و گرفت ر بکنت یا پے کمیں سزا و زیاتیں سزا جاری بکنت یا کسے و ادنیٰ ترین شکی و بدل و مدیت و غیر ذالک۔ شر بران انت کہ آئی و ہر چہ کھکے کہ سہنتت آخالص ہنہر گانی تر بیت انت۔ و ہر چہ معاملہ کہ گول کسے و بہ بیت آعین مصلحت و حکمت و روع انت۔

و ل و ہدے ہر چہین اللہ و قی ملکیت و مخلوق و ہک ر و انجام ہوائی و دست و انت تو ظلم پر چا و یکگی کنگ بیت ؟
و ل پیشی رکوع و شروعات و فرمائینگی لایہا الذین امنوا اتقوا اللہ حتیٰ تقبہ الی آخرالایہ ماں میانجی و بہ ہمیشی و مناسبت و لھتیں او امر و نواہی و وعدہ و وعید اہت۔ و ادا پید ہا اولیٰ نشت تاہم و تکمیل و نیمگا و اتری انت یعنی اے مسلمانان! خدا تعالیٰ و شمارا ماں تمامیں امتاں بہترین امت و تدار و انگ بہ آئی و ازلی علم و چہ پیش ہے ڈولا مقدر بونہ کہ آئی و خبر لھتیں پیشی نبیان و ہن دیگ بونہ کہ سنجوش نبی آخر الزمان محمد صلی اللہ علیہ وسلم چہ تمامیں نبیاں افضل بیت بہ ہا پیمایہ و اجہ امت ہن تمامیں قوم و امتانی سرا سرفضلی و باج و بارت پر چاکہ آرا چہ درساں شرفداریں و عزت مندیں پیغمبر نصیب بیت، زیات پشت کپو کیں کامل ترین شریعت دستی کپیت۔ علوم و معارف و دروازگی سرا چک کنگ بنت، ایمان و عمل و تقویٰ و تمامیں شاخ چہ آئی امت و محنت و قربانیان برکت و سرسبز و شاداب بیت، آچہ تمام خاص و ناسیں قوم و نسب یا مخصوصیں ملک اقلیم و محصور نہ بیت بلکیں آئی و کار و دارہ سرچیں عالم و انسانی زندہ تمامیں پھناتا محیط بیت۔ چوش بگوش کہ آپشکاساڑی بوتگ کہ بہ دگراں دوز و اہی بکنت داں حدیکہ بیت کنت آیان و بہ جنت و دروازگ و سرا سربکنت۔ ماں آخر جنت للتاس و بہ ہے نیمگ و اشارہ انت۔ (تنبیہ) ماں ہے سور و نہی رکوع و واذ اخذ اللہ ميثاق النبیین الی چہ نبی کریم و امامت و مسترین جامعیت بیان ظاہر بونگنت۔ ماں دہمی رکوع و انت اول بیت و وضع للتاس للذی بیکہ الخ و چہ اے امت و قبلہ و سرا فضلی پیشدارگ بوت۔ ماں یاز دہمی رکوع و و اعتصموا بحبل اللہ جمیع الخ و چہ اے امت و کتاب و شریعت و محکم و درشان کت نوں ادا چہ دواز دہمی رکوع و آغاز و چہ امت مرحومہ و جندہ افضلیت و عظمت و اعلان بیگانت۔

و ل ”منکر“ ماں بدیں کاراں کفر، شرک، بدعات، سبتیں رسم، فسق و فجور و ہمک ڈولیں بد اخلاق و ناہودگیں کار شامل انت۔ چریشاں پہر نیگ و رہنہن باز انت۔ کدی گول زبان و کدی گول دست و کدی گول قلم و کدی گول زہم و الغرض ہمک ڈولیں جہاد ماں اشیاء داخل بوت اے صفت ہمینکر زیات و گول المی و ماں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت و گندگ بیت ماں پیشی امتاں اے و طر و مثال دست نہ کپیت۔ و ل اللہ و سرا ایمان یارگ و توک و آئی و توحید و سرا، آئی رسولانی سرا و کتابانی سرا ایمان یارگ ہن داخل انت۔ راست و ایش انت کہ خالصیں و کاملیں توحید و اینکر شنگ و تالانی و بست و بند کدی ماں یک امتتہ نہ بوتگ کہ آجہ اللہ ماں اے امت و بوتگ۔ حضرت عمرؓ فرمان کت کہ چہ شما ہر کس بویت کہ ماں اے امت (خیر الامم) و شامل بہ بیت آرا باید انت کہ اللہ و شرط و تمام بکنت یعنی امر بالمعروف و نہی عن المنکر و بہ اللہ و سرا ایمان کہ آئی خلاصہ چوش انت کہ و تیک بوان و دگران و تیک کنگ کہ اے شان و شرف صحابہ کرام و انت۔

سراخصوص وہابیاتی کہ نام پیش درگ نہ بوتنت بہ آیانی سرابالاجمال ایمان دارات) اشی برخلاف اے مردم شے کتاب و پیغمبر قبول دار نہ انت بلکیں بہ وتی کتابانی سراہیں
اشانی ایمان بروبر نہ انت۔ یہ اے حساب و بایہ ہمیشہ کہ اشان گون شہائیں دوزو اشی ظاہر بکتیں شہا آیانی سکتیں بزاری و ظاہر بکتیں بے ادا معاملہ بکتانت و منافقان بہتے پیا ظاہر
کنت چو نائی یہود و نصاریٰ ہن ماں گپ و نران یا بحث و کمرار و دوران و امتنا (مما سلما نین) گوشان اے مطلبش بکتانت کہ بزاں ماہہ وتی کتابانی سراہیں ایمان داریں
و آیانی و متوکیں۔ و لیٰ یعنی اسلام و سر بلندی و مسلمانی و ت ماں وتی ہر و دوزو اشی و گندان و اشانی جبین و آس روک بوتنت بے پرچا کہ اشانی خلاف چرے کنگ و
بے وس انت پمشکاچہ زہر و بازی و وتی دنتاناش نجینگ انت و وتی لنگان و جائنگ ات۔ و لیٰ یعنی خدا تعالیٰ اسلام و مسلماناں و انگت زیات تر سر بلندی
وضوحات عنایت کنت شماغیظ دوران توری بمرات، اگر پادے پوزو موشان و ساہ و نیت پراہم شے واہگ تمام نہ بنت۔ خدا اسلام و سر فضل و سر بلندی بکت
و پمشکا خدا و مسلماناں و اے بد کردارانی چہ باطنی
احوالاں و دلی و اہرگان و معلوم دارکت و سراشان و
ہن ہنچین دنت کہ اشانی بد کردارانی و چیر اندریں
و ژمنیانی مناسب بہ بیت۔ و اگر گزند شے
دوز و امان و مثلاً مسلمانی اتحاد و تپاتی و یا بہ ژمنانی
سر اعلیہ و گڈاں حیدر و آس و کباب بنت و جہے
کہ گزند یک مصیبت شے جگ و گڈاں چہ کل و گوات
گرت، نوں اے ہمیں کم ذاتاں چہ دوزو اشی و امتیت
چون دارگ بیت۔ اگر کسے دوستی و دست و اشانی
نیمگ و دراج بکت۔

بے تاکدیم و فوائد : و ممکن ات
کہ کسے چوش خیال بکت کہ و ہدے ماگوں اشان
دوستانہ رشتہ و قائم ندریں تو آگیشتر غیظ و غضب
درشان کنت مے خلاف و تدبیر کنت و زیات و
چہ زیادتاوان و دیگ و شوباز و بنت بہ اشی و جواب
وات کہ شہر، محکم، تقویٰ و طہارت و سر راست
راست و قائم بہ بیت گڈاں آیانی بچ تدبیر یا فریب
بہ شے سراثر نہ کنت۔ ہرچ سر و چیری و آگنت آکل
خدا و معلوم انت و آراہر و ہدے اے قدرت حاصل
انت کہ آیانی تمامیں سر و چیریان و تباہ و برباد بکت
شما وتی معاملہ گون خدا و شر بکن ات، پراچہ شے
راہ و تمامیں کنگ دور کنگ بنت۔ و پتر و غروہ اہد
داستان و یاد دیا نیت کہ ماں آئی و لہتیں مسلماناں چہ
منافقانی بدیں کردار ایں کتیں اثر گیت و نریک ات کہ
مسلمانی دوقبیلہ وتی بے صبری و شکار بہ بنت کہ چہ
کار و منافق و شہود بوتنت۔ بے خدا و دستگیری
کت و آقبیلہ آن و چہ ہلاکت و رستگار کت۔

و ماں اے آیت و اہد و جنگ و داستان یاد
دیا نینگ بوتگ۔ اصل قصہ چوش ات کہ ماں مصفا المارک
سہ و بدر نایں جاگہ و سر قریشی فوج و مسلمانی میان
جنگ بوت کہ ماں اے جنگ و قریش و ہفتاد و نادار
مردم کنگ بوتنت و ہنکر بندی ہم بوتنت۔ چہ
رسوا کنوکیں شکست و قریش و انتقام و جوسک و جاہ
جت، ہما سر دار کہ جنگ زوال بوتنت آیانی سیاد و
وازشان تمامیں عربان و غیر دیا نیت و چہ مکہ و مرد
دوبندی کت کہ تجارتی قافلہ ہرچ مال و متاع چہ شام

آوزنگ (کہ جنگ و سبب ہم ہائی ات) کلیں مالان و بہ ہم قربان بکن ات تاکہ محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) و چہ آئی و ہراہاں وتی بدلہ و گیت بکنیں۔
درستان اے شور قبول کت و سہ و گون قریش و ہماہی و دگر قبائلیاں ہم مدینہ و سر ایغار و نیت و در کپنت دانکہ جنیں آدم ہم گون کپنت، تاکہ بہ و ہدے
سرا مردینان و غیر دیا نینان و چہ جگ و بکت۔ و ہدیہ اے سہ ہزار و شکر و تیار ہوان و چہ مدینہ و سہ چار میل دور اہد کوہ و نریک و
خیمہ زن بوت گڈاں نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و گون مسلماناں شور و مصلحت کت۔ واجہ و وتی فکر ایش ات کہ ماں مدینہ و جلال و گون و ژمن و مقابلہ آسانی و گون
کامیابی کنگ بیت ویدا ایشی و تایتہ چہ واجہ و یک و ابے ہم بوتگ۔ اے اولی زندات کہ چہ رئیس المنافقین عبد اللہ بن ابی و ہم شور کنگ بوت کہ آئی فکر ہم واجہ
پیغمبر و فکر یک و رات مگر لہتیں پر جوشیں مسلماناں کہ آییاں، چہ بدر و جنگ و پشت کپنت و پشہاد و شوق شک بفرار انت زور اش.....

تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا لَا يَضْرُكُمْ كَيْدُ هُمْ شَيْءًا إِنَّ اللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ
صبر کنت و بچیت و تارا ضرر دنت شمارا مکر آیانی ہج بیشک چیکہ آگنت اللہ تعالیٰ چار دورا
مَحِيطٌ ۱۲۰) وَادْعُ دُوتَ مِنْ أَهْلِكَ تَبُوِي الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ
گرو کنت و و وقتیکہ صبا حے سرادر کیتے چہ وتی لوگا رندیکہ گیتے مسلماناں و ماں سنگرانی توکا
لِلْقِتَالِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۱۲۱) إِذْ هَمَّتْ طَّائِفَتٌ مِنْكُمْ
پہ جنگ (جنگ) و اللہ تعالیٰ اشکوک زانو کنت و وقتیکہ ارادہ کت دو طائفہ چہ شمارا
أَنْ تَفْشَلَا وَاللَّهُ وَلِيُّهُمَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ ۱۲۲)
کہ بزولی بکتنت و اللہ آیانی نگہبانٹ و پخداہ سرا باید انت کہ برو سر بکتنت مومنان
و لَقَدْ نَصَرَكُمُ اللَّهُ بِبَدْرِ وَانْتُمْ أَذِلَّةٌ فَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ
و شے مدت کت اللہ و ماں بدر و جنگ و شمارا و نیت نوں بر شیت چہ اللہ تاکہ شمارا
تَشْكُرُونَ ۱۲۳) إِذْ يَقُولُ الْمُؤْمِنِينَ أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُبَدِّكُمْ
شکر گذار بیت و وقتیکہ گون گون مسلماناں کہ زاناں بر نہ انت شمارا اے کہ پر شے مزار و انہ بکت
رَبُّكُمْ بِثَلَاثَةِ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُزْلَلِينَ ۱۲۴) بَلَى إِنْ
پروردگار شے ہزار فرشتہ کہ چہ آسمان ایر گیکج بنت و البتہ اگر
تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فُورِهِمْ هَذَا يَمْدَدُكُمْ رَبُّكُمْ
شما صبر کنت و بچیت و تارا و بیانت شے گورا دشمنان ہے دماں و گڈاں شے مدنا دیم دنت پروردگار شے
بِخَمْسَةِ أَلْفٍ مِنَ الْمَلَائِكَةِ مُسَوِّمِينَ ۱۲۵) وَمَا جَعَلَ اللَّهُ
پنج ہزار فرشتہ نشانداریں اسپانی سرا و و کت خداوند تعالیٰ و اے کار
الْأَبْشَرِ لَكُمْ وَلِتَطْلُبَ قُلُوبُكُمْ بِهِ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ
بہ شے و شدلی و و تاکہ شے و لان جمع بنت پیر شیا و نہ انت مدت مگر چہ ہما خدا
اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۱۲۶) لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَوْ يَكْبِتَهُمْ
طرفا کہ زبردست و صاحب حکمت و تاکہ گڈت دور بنت یک پیتا چہ کافران یا بے عزت بکت آییاں

..... دات کہ مارا باید انت کہ دُن عَمیدان ع در آیان ع مقابله بکنیں تاکہ دشمن ع مئے بابت ع بزدلی و کمزوری ع مگماں لہبیت ۔
 زیاتیں مردمانی شور ہمیش ات ۔ ہے جبر و حالانی دوران ع واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ماں و قی لوگ ع شت وزرہ (آہنی پوشاک) گور ع کت و در آہت ۔ ہے و ہد ع
 لہتیں مردمان ع خیال پیدا بوت کہ واجہ ع فکر ع خلاف مدینہ ع چہ دُن جنگ ع واسطہ واجہ ع مجبور کنگ ، پیشکا آیان عرض کت کہ یا رسول اللہ اگر شے منشا انت تو ہمید اجلت
 واجہ ع پستہ دات کہ یک پیغمبر ع زیب نہ دنت کہ و ہد ع آرزو ع گور ع بخت و سلاحان ع بہ بندیت گدا اید چہ جنگ ع آیان ع در بخت ۔ و ہدیکہ واجہ چہ مدینہ ع در آہت
 تو آوہدی یک ہزار نفر واجہ ع همراه انت ، بلے عبداللہ بن ابی کون سہ صد نفر ع (کہ جیشاں لہتے مسلمان انت) چہ راہ ع نیم ع و اثر بوت کہ و ہد مئی شور ع سر ع کسے عمل نہ کنت
 من پر چا همراه بیاں و توارا بہ ہلاکت ع چکل بیدیاں لہتیں بزرگیں مردمان آرا افہامینگ ع کوششت کت بلے بہ آئی ع سراج اتر نہ بوت ۔ آخر واجہ کون ہفت صد فرانی
 ٹولی ع جنگ ع میدان ع سربوت ۔ واجہ ع قتی جہد ع فوجی دستور ع رد ع صفان ع ترتیب دات ہر یک ٹولی ع بہ مناسبت جاگہاں نذرینت و فرماہنتی دانکہ من حکم
 ندیاں کسے قتال مکنت ہے میاجی ع چہ عبداللہ بن ابی ع یک کربوگ دگہ دو قبیلہ بنو حارثہ و بنو سلمہ ع دلائی تہا مکیں کمزوری پیدا بوت کہ مسلمانانی لشکر آیاں کم تر مارت
 و دل مانگ انت کہ ایشاں ہم گور ع بہ بنت بلے حق تعالیٰ ع آیان مدد کت ۔ ایشانی دلائی مضبوط کت و فہمائیت کہ مسلمان ع توکل ایوک ع یہ خدا ع ذات ع سر ع
 بوگ لوٹت ۔ تعداد و از باب وغیرہ ہج چیز نہ انت و ہد ع فتح مند و کامیاب کنگ بلوٹت گدا ایشاں سامان و از باب و قی جاگہ ایرنت و چہ غیبی مدد ع فتح مبین حاصل
 بیت ۔ ہنچوشکہ ماں بدر ع جنگ ع بوت ۔ نون مسلمان ع چہ خدا ع ترسگ لازم انت تاکہ چہ آئی جانب ع زیاتیں انعام و اکرام بہ بیت و زیاتیں شکر گزار ع ہوہ حاصل
 بہ بیت (غزوہ بدر ع سر جہیں احوال ماں سورۃ انفال ع کیت اود ع فوائد چارگ لوٹت) چہ دو ٹولیاں مراد بنو حارثہ و بنو سلمہ انت اگر چہ ماں آیت ع بہ آیان سر ع
 چشمک در شان کنگ بوتگ بلے چہ آیاں لہتے بزرگانی گوشک انت کہ اے آیت ع نازل ہوگ مارا دوست نہ ات پر چا واللہ ولیتہما ع بشارت چہ عتاب ع زیاتر
 انت ۔ ۳ یعنی آچہ آسمان ع خاص یہ ہے کار ع دیم دیگ بوتگنت ۔ زیات عالمانی گوشک ہمیش انت کہ اے واقعہ غزوہ بدر ٹینگنت و ہدیکہ کافرانی لشکر
 ویدائیاری ع گندگ ع چہ مسلمان پریشان بوتنت تو واجہ ع بہ دلا سہ ع خاطر ع جوش گوشک ۔ چنانچہ فرشتگان مکی چہ آسمان ع آہت ۔ ماں سورۃ انفال ع اشی ع
 تفصیلی بیان کیت ، ہودا فرشتگان ایرکپک ع حکمت و فرشتگان ظاہری شمار ع رد و تعارض ع سر اہم بحث و تران بیت ۔ ۴ یعنی سہ ہزار بے شک بس انت
 بلے پداہم شہا صبر و جو انمردی ع ثبوت دات و تقویٰ اختیار کنان ع و تار اچہ نافرمانی پھر زیات و کافرانی فوج بہ شے سہ ایکپارگی یلغار کنت گدا اے صورت ع
 سہ ہزار فرشتہ ع بدل ع پنج ہزار فرشتہ دیم دیگ بنت کہ آخا صیں علامت داروک بنت و آیان اسبانی سر اہم خاصیں نشان بنت ۔ چونکہ ماں بدر ع کافرانی
 شمار یک ہزار ات اول سر ع بہ ہے مناسبت ع یک ہزار فرشتہ ع وعدہ فرمائیت چوشکہ ماں سورۃ انفال ع کیت ۔ پدا مسلمانانی پریشانی ع دور کنگ ع خاطر ع شمار
 سہ سر کنگ بوت پر چاکہ کافرانی شمار مسلمانانی مفت بلے سہ سر ات ۔ چہ آئی ع زند شعی ع روایت ع رو ع و ہدیکہ مسلمانان ع اے حال سربوت کہ کر زبن جابرگون
 مزنیں لشکر ع یہ کافرانی مکہ پیدا کنت گدا ایک نوکیں ترس و نیچے ماں دل ع پیدا بوت ۔ آوہد ع یہ زیاتیں تسکین دلا سہ ع وعدہ فرمائیت کہ شہا صبر و تقویٰ
 کار بند بیت تو پنج ہزار فرشتہ بہ شے مکہ ع راہی کنیں ۔ اگر مشرکان ع مکہ بہ ناکت ع سر بہ بیت گدا اہم غم مورات ، خدا تعالیٰ ہر و ہد ع شمار مکہ دنت ۔ شاید پنج ہزار
 عدد پیشکا ایر کنگ بوتگ کہ لشکر ع پنج بھر بوتگنت ہر یک بھر ع یک یک ہزار مکہ سر کنگ بیت چونکہ کر زبن جابر ع مکہ بہ کافراں سر نہ بوت پیشکا لہتے گوشک
 پنج ہزار ع وعدہ تمام کنگ نہ بوت پر چاکہ آیا توکم مین قورہیم ہذا ع سر معلق ات ۔ و لہتیں گوشکنت کہ پنج ہزار فرشتہ نازل بوت انت ۔ واللہ اعلم ۔
 و ۵ یعنی اے کل غیبی ساز و سامان بہ ظاہری صورت ع خصوصاً پیشکا دیگ بوتنت تاکہ چہ شے غم و گریست دور ہو ان ع سکون و دل جمعی نصیب بہ بیت و اگر نہ خدا ع
 مدد ع دار و مدار بہ ایشانی سرانہ انت و نہ خدا ع ذات ظاہری ساز و سامانی پابند انت ۔ اگر آبلوٹیت تو ایوک ع چہ قتی زبردستیں قدرت ع برکت اید چہ فرشتگان
 شے کاران ع بشر بکنت یاتئی وسیلہ ع کافران ع ناکام و نامراد بکنت یا چہ یک فرشتہ ع ہما کار ع سر انجام بدنت کہ آرا پنج ہزار فرشتہ انجام دینت ۔ فرشتہ
 ہن ہرچ دز مکی یہ سر کنت آہم چہ ہائی منشا و قدرت ع سر کنت ۔ ایشاں و تہج قوت و طاقت داروک نہ انت ۔ دیمتر ع اے آئی قتی حکمت انت کہ بہ کتام موقع ع سر اکام ہمیں
 ساز و سامان کار گرگ مناسب انت ، تگوینیات ع اسرار ان ع کس بہ قابو آورد نہ کنت ۔
 حدیث از مطرب دے گو دراز دھر کتر جو
 کہ کس نکشود و نکشاید حکمت این معمار

فَيَنْقَلِبُوا خَاطِبِينَ ﴿١٢٤﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ

گذاپختنت پنهامردی و حالتا و ترا کار چ کار نیست انت یا ایان و توبه

عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ

توفیق برت (الله) یا ایان عذاب بکنت پرچیکه ظالمت و فخر و وقی مالت هرچیکه یا آسمان است

وَمَا فِي الْأَرْضِ يُغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ

وهرچیکه یا زمین است غفرت بخشیت هرکس را که بلوئیت و عذاب بکنت هرکس را که بلوئیت و الله

غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢٦﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَأْكُلُوا الرِّبَا أَضْعَافًا

بخشوت مهربانیت و او مومنان! مورت سوت و دو چند

مُضَاعَفَةً ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٢٧﴾ وَاتَّقُوا النَّارَ الَّتِي

دو چند سراسر و ترست چرخا تا که شما به مراد برست و و در دین و تارا چه ها آس و که

أُعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ ﴿١٢٨﴾ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿١٢٩﴾

تیار کنگ بوتگ به کافران و الله و رسول و حکم و بخت تا که به شمشیر کنگ به بیت و

وَسَارِعُوا إِلَى مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمُوتُ وَ

و بیت به بخشک و نیم گاوتی به در دگار و بهشت و نیم گا و که آئی به پنهان آسمانیک و

الْأَرْضُ أَعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٠﴾ الَّذِينَ يُنْفِقُونَ فِي السَّرَّاءِ

زمینه قدانت و تیار کنگ بوتگ به پرهیز گاران همایان و دینت به نام خدا ماں هستی و

وَالضَّرَّاءِ وَالْكُظَّيْنِ الْغَيْظِ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ وَاللَّهُ

و تنگدستی و فتنه و ایر برشت غصه و معاف کنت مردمان و الله تعالی

مُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ وَالَّذِينَ إِذَا فَعَلُوا فَاحِشَةً أَوْ ظَلَمُوا

دوست داریت نیکو کاران و همایان و قنیکه کنت ظاهری گناهی یا بدی کار کنت

أَنفُسَهُمْ ذَكَرُوا اللَّهَ فَاسْتَغْفَرُوا لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرِ

در حق و ت گدا یاد کنت الله پدا معافی لوست و قی گنا هانی و کنت انت که بخشیت

مزل

و یعنی به فرشتگانی دیم دیک و مقصدی ملک کنگ ات تا که شمشیر دل و دینت و چه خدای نیمگ و بشارت و دل جمعی گذران و گوی جوامردی و در من و دیم و بدارت که چریشی غرض ایش ات که بلوئیت کافران و زور به پرشیت و کوهن لھتین نادرین مشرک کنگ به بنت لھتین ذیل و رسوا به بنت و دگر لھتین شکتین گوی هزار شری و و شکی پشت و تیان بنت چنانچه به خوش بوت بهفتاد و سدر دار که آیانی تھاب امت و فرعون ابو جہل ہم گون ات کنگ بوتنت و پدا به هزار رسوائی و نسکی و ملکہ و آت و بوتنت و ماں احد و بهفتاد و صحابہ شھید بوتنت که ماں آیال و اجمہ و نا کو سید الشھداء حضرت حمزہ رضی اللہ عنہ بہن شامل ات مشرکان گون نہایت بے دردی و شھیدان و مثله کت بزائ گوش پونز و غیرہ برتنت لاپ اش درتنت و داکہ حضرت حمزہ و جگران و در کان و ہندہ و جانت مفصل قصہ دیم و کیت خلاصہ جو شنت کہ واجبی صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم بہن ماں اسے جنگ و باز پ و ارت چه دی چارین دستاناں جہل و چپی پھنات و دستان شھید بوتنت خود و کڑی پرشان و ماں رخسار مبارک و پترنت پیشانی پتی بوت و بدن مبارک چه خون و پرتو ماں ہے جاورد و اجمہ و پاد لکشت و واجہ بہ زمین و سر اکیان و بے پوش بوت کافران مشہور کت ان محمد اقد قتل (محمد صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم) کنگ بوت) چرے حال و جمع بدحواس بوت کمین دیر و پدا واجہ به هوش و آہت و آوہ و چه واجہ و مبارکین زبان و در آہت کہ آ قوم چون رستگار بیت کہ آئی و قی نبی و دیم و پتی کت کہ آئی و اشان و بہ خدای نیمگ و دعوت داکنت مشرکانی مثل وحشی و ظلم و زوران و گذران و واجہ بے قرار بوت و چرایاں لھتین نامدارین مردمانی حق و واجہ و پدا بد دعا کنگ و ارادہ کت یا بنا کتی ظاہرانت کہ واجہ بہ ہر بات حق بجانب ات مگر حق تعالی و منظورات کہ واجہ بہ وقی مزین منصب و روع و انگت چریشی و بہن برزین مقام و سر بہ بیت کہ آ ظلم بکنت و واجہ خاموش بہ بیت ہمکر جبر و واجہ حکم انت (مثلاً دعوت و تبلیغ و جہاد و غیرہ) آرا انجام دیان بہ بیت باقی آیانی عاقبت و سر حال و بہ خدایا پدا آئی ہرج حکمتے بیت بہ ہما ڈولا کنت چه شمشیر بد دعا و آیان ہلاک کنگ بہ بنت آیا چریشی و اسے شتر ترنت انت کہ سہ در زمان اسلام و محافظ و شمشیر جان قربان کنوی عاشق جوڑ کنگ بہ بیت چنانچه ہا مردماں کہ بہ آیانی حق و واجہ بد دعا کنگی ات چنت روج و پدا حق تعالی درستان و واجہ قدمانی سراسر کت و آیان و اسلام و جانباڑ سباھی جوڑ کت غرض ماں کتس لک من الامر شئی و واجہ پیغمبر و ہزار کنگ بوت کہ بندہ هیچ اختیار نہ داریت نہ آئی و علم محیط انت، اللہ تعالی ہرچہ بلوئیت ہما پیغمبر و بیت اگر چه کافر شمشیر در من انت و ظلم کنو کنت بے بلوئیت اشان و ہدایت بدنت بلوئیت عذاب بکنت شما چه وقی جانب و بد دعا ممکن ات لھتین روایتانی روع اسے آیتان و شان نزول و دگر بیان کنگ بوتگ ادا تفصیل و موقع نہ انت ماں فتح الباری و اسے رد احوال بخت و تران کنگ بوتگ فلیواجع و یعنی ماں تما میں زمین و آسمان و یکتا میں خدای اختیار ہللیت درست ہمائی مملوک و مخلوق انت آہر کس و مناسب زانت ایمان و توفیق دیان و بخشیت و ہر کس و بلوئیت ماں کفر و سزا و گرفتار بکنت

شاید گدسہ و الله غفور رحیم فرمان کنان و اشارہ کت کہ ہما مردمان و کہ بہ آیانی حق و شما بد دعا کنگ لوستگ ات ایمان و دولت عطا کنان و مغفرت و رحمت و حقدارش جوڑ کنت و ماں احد و جنگ و سود و بیان بظاہر بے تعلق معلوم بیت بے شاید اسے مناسبت بہ بیت کہ ہر زماں اذہمت طافتن منکم ان تفشلا بہ جہاد و موقع و سرانامردی پیش دارگ و ذکر بوتگ ات و چه سود و ورگ و نامردی پیدا بیت چه دو سبب و یکے ایشنت کہ چه حرام مال ورگ و اطاعت و توفیق کم نصیب بیت و مسترین طاعت جہاد انت دومی ایش کہ سود و زورگ بخشی و انتہا انت پرچا کہ سود و روک لوست کہ وقی مال ہمینکر کد انگتی و ایش بزوریت و توک و کسے و کار شر بوتگ آراہن و خوش و ول مکت اش و جد ابدل و وصول بکنت نوں ہما کس کہ ماں مال و ایش کر بخل بدایت کہ بہ خدائیکی گون کسے و تشہ ہمدردی ہن بکنت آہہ خدای راہ و وقی جان و

کدی دات کنت۔ ابو جیان ء نوشته کنگ کہ آوہدے گوں یہود و غیر ذلک ء مسلماناں باز سودی کار و بار کنگت پیش کا گوں اشان رشتگ ء سبندگ شکل ات چوشک
پیش ء لایقہ و ابطانہ ء حکم سر بوتگت و ماں اُحد ء قصہ ء منافق یہودی ہن دست مان ات پیش کا ہم تراب دیگ بوت کہ سودی کار و بار ء یلجن ات و اگر
شے رشتگ گوں اے جیشاں مفت ناحق ء پشت کپیت کہ دیم ترے اشان تاوان چیت کنگ ء سبب بیت کنت۔ و اشے مطلب چوش نہ انت کہ مکیں سودی
ات دوسرے سرے دوسرے ضرورات۔ قصہ چوش انت کہ ماں جاہلیت ء دور ء سودیماں اگر گوتگت چوش کہ مے گور ء بقال (گور) گرت۔ صد کلدار دینت و
پداہ آئی سرے سود در سود گیش کنان بنت دانکہ ماں صد کلدار ء ہزار ہا کلدارا جاگیرانی خدا بند چو رشت ہے صورت ء ادا گوں اضعافاً مضاعفہ بیان کنگ بوت یعنی اول و
سود مطلقاً حرام و بد انت و اے صورت و اچہ حد ء زیات سئل و غراب انت۔ چوش کہے بگو شیت ”منی چک! مسیت ء زاہ مدہ“ اشے مطلب چو نہ انت کہ چوسیت ء
در زاہ دات کنت، بلکیں زیاتیں سلی و خرابی در شان

کنگ ء رد چوش لفظ گوتگت بنت۔ و یعنی ماں سود
ورگ ء خیر نیست انت بلکیں شے خیر ماں اشے انت کہ چہ خدا
ترسان ء سود ورگ انکار کن ات۔ و یعنی سود و روک ماں
دورخ ء روت کہ ادر اصل ء یہ کافراں سازگ بوتگ۔
و رسول ء حکم ء متگ در اصل ء خدا ء حکم ء متگ انت
پرچا کہ آئی ء و حکم دانگ کہ ماں پیغمبر ء حکم ء بہ متیں و آیانی
سرچی ء اطاعت کنیں۔ ہما احمقان ء ماں اطاعت و عباد
فرق و تفاوت نظر آہت آیانی رسول ء اطاعت شرک ظاہر کت
چونکہ ماں اُحد ء جنگ رسول ء حکم ء خلا عمل بوتگت (چوشک
دیم ء کیت) پیش کا یہ آسنگ ہزار کنگ بیت کہ خدا ء رحمت
و فلاح و کامیابی ء امیت ہما و ہدے دارگ بیت و ہدے
اللہ و رسول ء گوتگت ء مطابق ء عمل کن ات۔
و یعنی بہ ہما عملانی و جو ایں عادتانی نیگ ء در کان ضرورات
کہ بہ خداوند تعالیٰ و وعدہ ء پداہ آئی بخشش و جنت ء خدا
بیت۔ و چون کہ ماں بنی آدم ء ہمہ چہ آسمان و زمین ء
فراخی ء زیات دگر فراخی آحت نہ کنت پیش کا یہ فہائینگ
خاطر ء جنت ء عرض گوں اشان تشبیہ دیگ بوت
چوش بگوش کہ چوش سرچ دیگ بویت کہ جنت ء عرض
زیادہ ء چہ زیادہ انکرا انت گدا آئی طول ء حال ء خدا زانت
باریں چکر بیت۔ و یعنی نہ عیش ووشی خدا شمشنت
و نہ تنگی و پریشانی ء و ہدے بہ خرچ کنگ جان و زانت
ہمک و ہدے و ہریک جا و رے کہ وقتی قدرت ء بہ خرچ
کنگ ء اوشتاگ انت۔ چو سود و روکاں بخیل پیسہ
پرستش کنوک نہ انت چوش بگوش کہ گوں جان ء جہاد ء
مالی جہاد ہم کنت۔ و زہر ء ایر برگ مزین کماں گت انت
پداہ آئی ء سرگیشی اے کہ مردمانی ردیاں با ناحق کاران ء باطل
معا کنت نہ ایوک معا کنت بلکیں گوں نیکی و احسان پیش
کانت۔ غالب چوش انت کہ ساری بہ ہما مردمانی بار و بچہ بد
دعا کنگ ء ہن کنگ بوتگت ادا آیانی بابت ء زہر ایر برگ
و بخشک پہل کنگ ء چہ کار گرگ ء ترغیب دیگ بوتگ و اے
ہن اشارہ انت کہ ہما صحابہاں کہ آیاں ماں اُحد ء جنگ ء حکم
سر عمل نہ کت یا چہ میدان ء جنت آیانی گناہ ء معا کنگ و
بخشش و پہل کنگ راہ ء اختیار کنگ ء بابت ء دلوگوش گور
کن نیگ بوتگ۔ و یعنی بہ سر ظاہر ء کام یکبہ شرمی ء
کارے بکنت کہ آئی ء اثر بہ دگرانی سر ہم کمپوک بیت یا کام
دگر سلیں کارے ء تہا گرفتار بہ بنت کہ آئی ء تاوان ء دیم گوں آیانی جذبہ انت۔

الذُّنُوبِ إِلَّا اللَّهُ وَلَمْ يُصِرُّوا عَلَىٰ مَا فَعَلُوا وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿۹۸﴾
گناہان بجز چہ اللہ دوسرے نہ کنت پہ کنگینانی سرا و آیانی زانت
أُولَٰئِكَ جَزَاءُ وَهُمْ مَغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَدَّتْ يُحْرَىٰ مِنْ تَحْتِهَا
ہمشانی جزا بخشگ انت چہ دتی پروردگار ء نیگا و باعث کہ رُبت چہ آیانی چیرا
الأنهر خُلْدِينَ فِيهَا وَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ ﴿۹۹﴾ قَدْ خَلَتْ مِن
جو ہمیشہ ماننت ماں ہما باغان ء چوین تری ضروری ء کار کنوکانی۔ و گوتگت شنگ چہ
قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
شما پیش باز واقعہ۔ نوں تر گرد بکنت ماں مینا و تجارت کہ چہ نیما بوت آخر کار
الْمُكَذِّبِينَ ﴿۱۰۰﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ هُدًى وَنُصْحَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿۱۰۱﴾
دروغ بند کنوکانی و اے بیانی بہ عام مردمان و ہدایت و نصیحت خاص بہ ہمایاں کترشش ادا ہست
وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمُ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۰۲﴾
وُست مت و غم مورت و شما سر بلند اگر شما پکائیں مسلمانیت و
إِنْ يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ الْقَوْمَ قَرْحٌ مِّثْلُهُ ۚ وَتِلْكَ
اگر بلیگت شمارا تپ گدا لنگ آقوما ہست ہے دوہیں و اے
الْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ النَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
روحان بہ بیروباری ترینی آیانی در میان مردمانی و اے و تاکہ ظاہر بکنت اللہ تعالیٰ ہمایاں کہ ایمانش ہست و
وَيَتَّخِذَ مِنْكُمْ شُهَدَاءَ ۚ وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ الظَّالِمِينَ ﴿۱۰۳﴾ وَلِيُمَخِّصَ
و تاکہ چہ شما ہننے را شہیدی ء درجہ بند و اللہ تعالیٰ ظالمانا دوست نہاربت و اے و تاکہ پاک و صاف بکنت
اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَيَمْحَقَ الْكَافِرِينَ ﴿۱۰۴﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُدْخَلُوا
اللہ تعالیٰ مومنان و نیست نابود بکنت کافران و اے زاناں شما خیال کنگ کہ داخل بیت ماں
الْجَنَّةَ وَلَكِنَّا يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَيَعْلَمُ
بہشت ء و چہ وقتی نہ بکنت اللہ ء ہمایاں کہ غزا بکنت چہ شما و ہن نہ بکنتی ہما کوئی

ہے تاکدیمہ فوائد : و یعنی خدا ء عظمت و جلال آئی عذاب و ثواب آئی حقوق و احکام آئی عدالت ء پیشی وعدہ و وعیدے گوں ل ء یاد کن ء بہ زبان ہن آئی یاد شروع
کت گوں ترس و لرز ء آرا توار پر جت آئی دیم ء سر سجود ء ایر دات (چو شکاں صلوٰۃ التوبہ ء حدیث آہتگ) پداہرچ شرعی رھندہ کہ گناہانی معا کنا نیگ تیگنت بہ ہما و لا بخشش و معافی
لوٹ مثلاً حقہ رانی حق ء ادا کت یا چہ آیانی کنا نیست و بہ خدا ء دیم توبہ استغفار کت (پرچا کہ اصل بخشک ہما ہی ذات انت) ہرچ گناہ کہ بہ بشری لوٹانی ردا سر نہ بوتگت بہ آیانی
سر اہٹ نہ کت بلکیں چوشاں فہانی ء کہ حق تھا بندہانی رستیں توبہ ء قبول کنت گوں نہ امت و پیشوانی ء توبہ کنان ء بہ آئی در بار ء حاضری دات اے مردم ہم دومی درجہ متقین انت
کہ بہ اشان جنت تیار کنگ بوتگ حق تعالیٰ اے توبہ کنوکانی گناہان ء پہل کنان ء ماں و توتی جنت ء اشان ء جاگہ دنت و ہرچ توبہ تے یا نیکیں عملے

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی بہ جنت و ہمارے بزرگاہاں و بالائیں درجہانی سرخدا شمار سرنگ لوٹت آیا شہا فہم ات کہ بس پنجو کافی بہ آرام و اود و سر بیٹ و خدا شمار اچکا سان و اسے نہ چاریت کہ چہ شہا چکر بہ خدا راہ جنگ کنو چکر بہ جنگ و ہد بہ وئی پادان و سر اچلو کنت۔ چو شہا خیالات مکن ات، مزنیں جاگہاں ہما کس سرنگ مینت کہ آہ خدا راہ و ہما کس پیچے سکین سنگ و بہ قربانی پیش لنگ تیار بہنت یہ مرتبہ بلند ملا جس کو مل گیا پڑ ہر بواہوس کے واسطے دار و رسن کہاں ؟ فل ہما صحابہ کہ چہ بدر و جنگ و شرکت و پشت کینتگنت بدر و شہیدی شرف و عزت و اشکان ہے و اہگ دارو ک انت کہ خدا پاد چو شہا سو بہ بیاریت کہ ہما بہ خدا راہ و کشک بہ شہا شہادت و درجہ حاصل کین۔ ہے و اہاں ماں اہد و جنگ و ہے شور و صلاح و اگت کہ چہ مدینہ و در کپان جنگ لنگ لوٹت، ہما شہا و گوشت بوت کہ ہما چہرے کہ شہا پیش و اہگ و داشتگت آوت شہا و ہما موجود انت نوں دیما روگ و بدل و پشت و کینزگ چہ معنی داریت۔ ماں حدیث انت کہ لقاء عدو و و اہگ مکن ات و و ہدیہ چو شہا موقع بہ دست بکیت تو پادان و بجکت۔ فل قصہ چو شہا کت کہ ماں اہد و رسول کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ووت جنگ و

ال عمران ۳

لن تنالواہم

نقشہ و جورکت۔ تمام صفوں راست کنگ و پد کوہ و یک درہ و (نگے) باقی منت کہ چہ اود و ہتے ترس ات کہ دشمن چہشتی جانب و بہ مسلمانانی لشکر و سر ایلغار بکنت بہ آجا کہ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و پنجاہ تیر اندازان و کہ آیانی سر وک عبد اللہ بن جبریت معتبر کینان و کڈن کت کہ ماتوری بہ ہرچ جاوے بہ بیت شہا چہ ادا لنگ و نام و گرات مسلمان غالب بہنت یا مغلوب دانکہ اگر شہا بکندے کہ مرغ اشانی گوشتان و سنٹ جان و ورگا منت، پدا ہم وئی جاگہ و یل مکن ات۔ و اتال نزال غالبین ما شہتم مکانکم (بغوی) ما بہ و برداں ہما و ہد و غالب بیتن دانکہ شہا بہ وئی جاگہ و جٹوک بیت۔ الغرض لشکر و تمامیں سر و سو جان و پد، جنگ شروع کنگ بوت، جنگ و چوپ و بازار باز گرم ات اسلام غازیان گیش و چہ گیش وئی بہادری و جہان و در شان کنگا کنت۔ ابو دجانہ، علی مرتضیٰ و ایدہ کہ مجاہدین و بہادری و جو اندری و دیم قریش و مشرکین و سرین کپ کپ بوتگت۔ آیان و ابید چہ تجک و دگر راہ نظر و نہایت۔ حق تعالیٰ وئی وعدہ و اسرجم کت، کافران سکین شکتے بوت۔ آگوں بد حواسی و تجک لگنت۔ آیانی جنس آدمان کہ اشان و شرم و غیت و یائیک و واسطہ ہماہ انت شہوار و پانچکان و جبرز الاچان و انگو آنگو تچان بوتنت مجاہدین و غنیمت و مال و سرا قبضہ کنگ بنا بہ کت۔ اسے ندرگ و ویدیکہ تیر اندازان دیست تو چو شہا فہمت اش کہ کامل فتح بوتگت و دشمن تجکا کنت ادا مفت و جنگ زانا ضروری انت و بریں و دشمن و دین و کس و غنیمت و مال و ہم وئی بہر و بگرس عبد اللہ بن جبریت و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم فرمان آیان یاد دیا مینتہ آیان گوشت و اجہ و اصل منشا و اتمام بوتگت ادا دارگ و ہچ ضرورت نیستت اسے خیال و داران و درست بہ غنیمت و مال و سرا کینتت ایوک و عبد اللہ بن جبریت گوں یا زدہ کساں آ گٹ و حفاظت و اودا پشت کیت۔ مشرکانی سوارانی فوج و سر وک خالد بن الولید ات (کہ آدنیگہ مسلمان نہ بوتگت) آئی و واترکت کہ درہ (گٹ) و نیمگ یلغار

الصّٰدِقِیْنَ ۱۰۱) وَلَقَدْ كُنْتُمْ تَمْنَوْنَ الْمَوْتَ مِنْ قَبْلِ اَنْ

پادان برانت (ثابت قدم بہنت) و شہا و آرزو کنگ مرگ و (شہیدی و) پیسر چہ ویک و رگ و شہا تَلَقَّوْهُ فَقَدْ رَآیَ تَمَوُّهُ وَاَنْتُمْ تَنْظُرُوْنَ ۱۰۲) وَمَا لِحُمْدِکُمْ

مذلل

کت۔ دہ دوازدہ تیر انداز دو صد پنجاہ سوارانی یلغار و دیم و چون داشت کنت۔ پدا ہم عبد اللہ بن جبریت و آئی ہما راہاں مقابلہ کنگ و ہچ کوتاہی نہ کت و وئی جاش قربان کنت۔ مسلمان مجاہد چہشتی جانب و ایمن انت کہ ناگت و مشرکانی سوار فوج بہ آیانی سر کیت و چہ دیم مشرکانی فوج کہ تجکا کنت پدا وئی دیمش تر بیت مسلمان چہ دوہیں جانبان و دشمنانی توک و بوتنت و سکت تر ندیں جنگے بوت۔ بازیں مسلمانے شہید و زدگ بوتنت۔ ہے چ و تاگ (افرا تفری) و ابن نمیہ نامیں مروے ویک گرائیں سنگے نبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و سر اود و رات کہ چہ آئی و واجہ و مبارکس دنتان شہید بوت و نورانی دیم ہی تر ت۔ ابن قیہ بہ واجہ و کشک و لما نگ ات بے مصعب بن عمیر و (کہ اسلام و ہرق بہ آئی و دست ات) آئی و دیم داشت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ پٹ و گیشی و بہ زمین و سر اکت۔ یک شیطانے و صلوات کت کہ محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) کشک بوت۔ چہ اشی و کشک و مسلمانانی سر و ہوش و سر پرنت و پادش خل

ترتیب لھتیں مسلمان بد دل ہوان و زمین و سرانشتت، لھتیں کمزور حال مسلماناں لوٹت کہ مشرکانی سردار ابوسفیان و پناہ و بروت، لھتیں منافقان و رائیت کہ نوں وھدیکہ محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) کشتک بوت تو یائت اسلام و یلہ دیان و وقی قدیمی دین و و اتر بٹیں ہما ویدہ انس بن مالک و نا کوانس بن النضر و فرائیت اگر محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کشتک بوتک بے محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و رب واکٹک بوتک۔ واجہ و مرگ ویدہ زندہ بیکار انت۔ پہ ہما چہیز و واجہ و جان دات شہام پہ ہما شہکی وئی جانان و شہبان بکن ات۔ چوش گوشان و دیما کنزرت یلغار کت، جنگی کت پید شہید بوت، رضی اللہ عنہ۔ ہے توک و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و توارجت: "الی عباد اللہ انار رسول اللہ" (اللہ بندہ ہاں اینگو بیائت، من خدا پیغمبر) کعب بن مالک و واجہ و جاہ یاران و دپ پچ لگوشت "یا معشر المسلمین" (مسلماناں! شمار اتردہ بیت کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ادا موجود انت) اے توار واکٹک ات کہ مسلماناں ہمو دناز آیان بوتنت۔ سنی صحابیاں واجہ و کر و اوشتان و کافرانی دیش دات و مشرکانی لشکرش جت ویک یک کت۔ ہاے موقع و سعید بن ابی وقاص، طلحہ، ابوطلمہ وقت وہ بن نمان و ایدرگ مرداں مزین بہادری کاریدان ظاہر کت۔ آخر مشرک لاچار ہوان و چہ میدان و و اترش کت و اے وھد اے آیتاں نازل بوتنت و ما محمد (الرسول) الخ یعنی محمد (صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) آخر و خدا انت، یک رسول انت چہ آئی پیش چکر رسول گوستگنت کہ چہ آیان وید آیان زندر و وکان و ہما دین و حکم داشتک و جان و مال و قربان کنان و دیش قائم کترک۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و چہ دنیا و روگ یک عجیب چہیز انت۔ ہتو اگر، چہ قضائے الہی واجہ بیران بوت یا شہید کنگ بوت کڈ اچوں زانا شہادین و حفاظت و بدل و چہ وئی راہ و برگردات و و جہاد فی سبیل اللہ و یلہ کن ات؟ (چوشک) ہاے وھد و تہنا چہ واجہ واکٹک و حال واکٹک و باز کس دلپوش ہوان و بے ننگ و دلائگ انت یا منافقان و شور و صلاح و پید و العیا ذبا شہید دین و انگار کن ات۔ چہ شہا جوشیں کت و گمان و ہجر انت، و اگر کس و چوش کت تو وئی جند و تاوان دنت، خدا و پچ تاوان بارکنت نہ کنت آہ شہ مدد و احتیاج نہایت بلکیں شہا آئی و شکر و بکرات کہ آئی و شمار و بڑی دین و خدمت و مشغول کت۔ ہہ منت منہ کہ خدمت سلطان ہے کئی: منت شناس از و کہ بخدمت گذاشت۔ و شکر ہے ڈولا ظاہر بیت کہ مازیات چہ زیات ماں دین و خدمت و محکم و مضبوط ہیں۔ ماں اشی و بے اے نیک و اشارہ انت کہ واجہ و مرگ و رند لھتیں مردم چہ دین و برگردنت و ہر کس بہ دین و قائم مابیت آیان و مزین ثواب رسیت۔ چنانچہ پنجوش بوت کہ واجہ و پد باز کس مرتد بوتنت۔ صدیق اکبر آیان و دوبارہ مسلمان کت و چہریاں لھتے جنگ واکٹک۔

بوتنت۔ تنبیہ: ماں "قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ" و "خَلَتْ" چہ "خَلَوْا" و مشتق انت کہ آئی و معنی "بوگ"، "گوزگ"، "ہگ و روگ" انت کہ پہ اشی و موت لازم نہ انت۔ چوشکہ فرمان کت و اذالو کھم قالوا ائمتا و اذاخلوا و اعصوا علیکم الا نامل یعنی ویدیکہ ترا کنت ویک کت بنت۔ ہم ماں "الرُّسُلُ" و لام پہ استغراق و انت بلکیں آلام جنس انت پر چاکہ بہ مقصد و ثابتی و استغراق و ہج تعلق نیست انت۔ بعینہ ہے ڈول و جملہ حضرت مسیح و بابت و فرمان کت "مَا الْمَسِيحُ بْنُ مَرْيَمَ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ" و تہا آلام پہ استغراق انت کہ اشی و معنی چوش بیت کہ تمام رسول چہ مسیح و پیش بوتک و گوستگنت، کسے آئی بعد آیک نہ انت ہمشکا ادا لام پہ جنس و انت و ہمپیمارے آیت و معنی و مراد انت۔ اشی و تائید چریشی و بیت کہ عبد اللہ بن مسعود و مصحف و ماں ابن عباس و قرأت و الرُّسُلُ نیست انت۔ رُّسُلُ نکرہ انت۔ باقی ماں خَلَوْا و تفصیل و تہنا موت یا قتل و ذکر و ہمشکا کت کہ طبعی موت آلم و آیکی ات و قتل و حال ہما وھد و مشہور کنگ بوتک۔ و چونکہ موت و صورت و بہ وقوع و آیک مقدرات ہمشکا آرا بہ قتل و سر اقم کنگ بوت۔ ابو بکر صدیق و واجہ و وفات و پید ویدیکہ بہ صحابہ و عجمی و تہا اے سر جہیں آیت داں الشکیرین بلکیں آیت (اِنَّكَ مَيِّتٌ وَاِنَّهُمْ مَيِّتُونَ) و انت گڈا مردم چہ "قَدْ خَلَتْ" و اَفَان قَات و اِنَّكَ مَيِّتٌ و موت و جواز و عدم استبعاد و سر اھزار بوتنت کہ صدیق اکبر و غرض ات۔ موت و آیک و پید نہ صدیق اکبر و چریشی و دلیل کت نہ دگر کسے و فہیت اگر چہ لفظا ہے ظاہر ہوتیں کہ موت وقع بوتک گڈا ابیات کہ آیت و نازی و وید و یعنی وفات و ہفت سال و پیش چوش فہمگ ہوتیں کہ واجہ و وئی کار خیر کنگ۔ چہرے تقریر و لھتے محر فانی کلیں تحریفات بے کار ثابت بوتنت۔ طوالت و سبب و زیات گیش و گیوار کنگ نہ بوتک۔ پہ علم و خدا بنداں بس اشارہ کنگ بوتک۔ وک وھدیکہ کس ابید چہ خدا حکم و مرث کت نکنت توری بلی موت و باز ازیاب جمع بنت و ہر یکے و موت بہ مقدریں وھد و آیک المی انت توری چہ بیماری و بہ بیت یا چہ قتل و یا چہ دگر سبب و، تو خدا و توکل کنوکان و چرائی و پریشان بوگ نہ لوٹیت و نہ یک مزین یا گونڈینے و مرگ و حال و اشکانا و نا امید بادل بنت و بندنت۔ وک یعنی اگر بلوٹنت کما قال عَجَلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ فَلَمِنْ قُرَيْشٍ وک یعنی آئی و بہ آخرت و یقینا بدلہ رسیت۔ ماں اے آیت و اولی جملہ و بہ ہما کانی سرا ایراد گرگ بوتک کہ آیاں بہ مال غنیمت و لاچ و حکم عدولی کت و ماں دومی و ہمایانی ذکر انت کہ آہ فرمانبرداری و بروبر ثابت قدیم بوتنت وک یعنی ہر کس بہ اے دین و سر اقامت مابیت آئی و دین ہن رسیت و دنیا ہن بے ہیشنت کہ آاے نعمت و قدر کنوک بہ بیت۔ (کذا فی الموضح)

وک یعنی چہ تو پیش باز اللہ دوستاں بہ نسبتانی ہما ہی و گوں کافراں جنگ اش کت کہ ماں آئی اشاں مزین تکلیف و سکی و سوری چست کت بے چہ آسکی و سوریان نہ اشانی اراد ہانی تہا سستی پیدا بوت نہ دل اش و دور دات نہ زوری اش ظاہر کت، نہ درمن و دیما ماری قبول اش کت۔ اللہ تعالیٰ گوں چوشیں ثابت قدیں مرد ماں خاصیں دوز و اھی پدرا کنت۔ اے بہ ہما مسلماناں ہم ترا پی بوت و آیاں غیرت دیائنگ بوت کہ آیاں ماں اُحد و نزوری ظاہر کت داں اے حد و کہ لھتیں و چوش گوش کت کہ کسے و توک و یاران و چہ ابوسفیان و پناہ گرگ بہ بیت، مطلب ایشنت کہ ویدے پیشی اتمانی اللہ دوستاں ماں سکی و سوریان اے صبر و استقامت و ثبوت پیش داشت گڈا اے امت و (کہ خیر الام انت) چہریاں زیات صبر و استقامت و ثبوت پیش کنگ لوٹیت۔ ۱۲

دل یعنی باز اس اور وجہ لانی تہا نہ پریشانی و لفظ چہ دپ کشت اش نہ چہ مقابلہ و بدترک و دشمن و اطاعت و قبول کنگ و بد ایک سخن در شان اش کت چہ اگر گشتش تو چوش گشتش کہ یا خدا تو سے کلانی کوتاہیاں و زیادتیاں و معاف کن منے دلاں مضبوط و محکم کن تانکے منے قدم چہ حق و کشتک و لرزوک مہنت و مارا بہ کافراںی مقابلہ و مدد دے کہ آیاں زانت کہ باز براہ مصیبت و ایک مردمانی گناہ و کوتاہی سبب بنت و چہ مائے دعوی کت کنت کہ چہ آئی و کدی تقصیر یا کوتاہی نہ ہو تگ بہک حال و چہ مصیبت پریشان ہوان و مخلوق و نیک و جنگ و بدل و آب و ہوا و خلق و مالک و نیک و جنگنت - دل یعنی ماں دنیا و آبیانی فتح و کامیابی و رعب بہ دلاں نندارینت، شرف و دوزواہی دات و بہ آخرت و ہرچ شتریں ثواب دست تو آئی جست و نمکن - بچار ہر کس گوں خدا تعالیٰ و داتی حساب و داد و شربکنت، نیکیں کار یکنت گد اخدا گوں آیاں ہے ڈولا دوستی ظاہر کنت و بہ ہے پیمار و ورد دنت - دل یعنی بہ احد و جنگ و مسلمان دل پر و ش بوتنت تو کافر و منافقان و سوب رست، لہتین و الزام و شنگان جنگ بنا، کت لہتین و بہ دوزواہی و پردہ و فہمائنگ شروع کت تانکے دیم تر و جنگ و وعدہ چوشیں دلیری ہے

لن تنالواہ

۱۰۲

ال عنون

ثَبَّتْ اَقْدَامَنَا وَانْصَرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ﴿۱۴۶﴾ قَاتِلْهُمْ اللَّهُ

تہر بدارے پادان و مدت بدے مارا بہ کفارے قومے سراف پدا دانت آ اللہ

ثَوَابِ الدُّنْيَا وَحَسَنَ ثَوَابِ الْآخِرَةِ وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿۱۴۷﴾

دنیاء مزد و آخرت و جوانیں مزد و اللہ دوست داریت ہایا کہ نیکیں کار کنت

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَطِيعُوا الَّذِينَ كَفَرُوا يُرِيدُواكُمْ عَلَى

اویما نداران! اگر شما خبر بگرت کافراںی گد ازینت شمارا بہ و تی

أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِسْرِينَ ﴿۱۴۸﴾ بَلِ اللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ خَيْرُ

پادانی پشت و رندا بت شما تاوان بارک بلکین اللہ شے واجہ انت و آچہ درستان شتریں

النَّصْرِينَ ﴿۱۴۹﴾ سَنُلْقِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَا

مددگارے و نون دور ویں ماں کافراںی دلاں بسم پر مے سبار

أَشْرَكُوا بِاللَّهِ مَا لَمْ يُنْزَلْ بِهِ سُلْطَانٌ وَمَا لَهُمُ الشَّارُ

کہ آیاں شریک کنگ گوں اللہ ہما چہ کیم اللہ رہ ندا تگ پر آئی ہج دلیے و آبیانی جاگہ ماں دوزخ انت

وَبِئْسَ مَثْوًى لِلظَّالِمِينَ ﴿۱۵۰﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللَّهُ وَعْدَهُ إِذْ

و آگندگیں جاگہ ایت ظالماں نے و بیشک اللہ راست کت گوں شما و تی وعدہ و فتیکہ

تَحْسَبُونَهُمْ بِأَذْنِهِ حَتَّى إِذَا فَتِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأُمْرِ

ڈلت رینکنت شما آپہ خدا حکما و تا وقتیکہ شما بڑ دل بوتنت و ماں کارہ تو کا شما اڑنت و ماں دنا

وَعَصَيْتُمْ مِّنْ بَعْدِ مَا أَرْكَبُ مَا تَحِبُّونَ مِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ

و نافرمانی کت شما و رند چہ ایشیا کہ پیشی داشتگ شما رشتہ خوشی و چیز لہتہ چہ شما ہمانیت کہ دنیای

الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَّن يُّرِيدُ الْآخِرَةَ ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْ

لوہیت و لہتہ چہ شما ہمانیت کہ آخرت و طلبکارنت و رند ازینتی شے غلبہ چہ آبیانی سراف تگہ پد رچی بکنت

وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۵۱﴾

و شے قصوری و معاف کت و اللہ تعالیٰ مہر باننت بہ مومنانی سراف و فتیکہ

مزل

دلیری ہے مکتنت - حق تعالیٰ خبردار کنت کہ دشمن فریب و میا نیت اگر خدا مکتنت بہ اشانی فریب و گرفتار بوتنت گد ماں ہما تہار و کی و کپ ات کہ چہ آئی و خدا شتا کشتگ ات و کم کم و دین چہ شے دست و در روت کہ آسماں دنیا و آخرت و تاوان انت - ساری بہ خدا دوستانی راہ و سر ایک و ترغیب داتی و اد اکو باطن ناشدانی خبر گرگ و چہ مہن کت تانکے مسلمان ہزار بہ بنت و و تی نیک و بد و جاہ بیارنت - و یک پمشکا ہمانی خبر گرگ لازم انت و بہ ہمانی مدد و بھیسہ کنگ الی انت ہر کس و مددگار خدا انت آڑا چہ حاجت انت کہ خدا و در منانی مدد و راہ چار بہ بیت یا آبیانی اطاعت و گردن و جہل بکنت - ماں حدیث و انت کہ چہ احد و وتری و وعدہ البوسفیان و ہسل و توسیب دات و گوشتی لنا عزی و لاعزی لکم و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و فرمائنت چوش پستہ بے اللہ مولانا و لا مولیٰ لکم و یعنی اے و شے چکا سگ ات نون ماہ کافراںی دل و تنہیں رعبے ماں کنیں کہ شے زدگ و کمزوری و تاوان زورگ و با وجود پدا شے سراف و تر ہوان و یلغا کنگ و جرات کت مکتنت چنانچہ بوت مہن ہنجوش ابوسفیان و تی لشکر و زوران و گوں نامردیں دل و چہ میدان و تنگ - بہ راہ و یک برے دل و بن فرمائنت کہ یک زند و پندیں زدگ و ارتگیں فوج و ہنجوش مفت و یلہ دات و و تر بوتے - بیا و تر ہوان و اشان و کار و ہلاس بجنیں مگر چہ حق و ہیبت و اسلام و رعب و اثر و دل اش پڑنت کہ اے خیال و ماں عمل و بیارت اش و برخلاف مسلمان مجاہدان داں حمراء الاسد و اشانی و مب و اورش کت و چہ آئی پد ہج چوشیں موہش ندات کہ احد و داستان و پد ہکرار بہ بیت - تنبیہ: مشرک توری ہر قدر زور و در شان بکنت آئی دل کمزور بیت پر چاکہ کمزوریں مخلوق و عبادت و کنت - ہنجوش مجبور ہما و و لیں عبادت گزار - ضَعُفَ الطَّالِبُ وَالْمَطْلُوبُ (الحج رکوع ۱۰) و چونائی و مہن زور و قوت وانی الحقیقت و چہ خدا و تائید و امداد و

۱۵۱

۱۵۰

۱۴۹

۱۴۸

۱۴۷

۱۴۶

کامرانی و دیم و صاف صاف گندگ و انت و غنیمت و مال آسانی دیم و چک یہ چک کپت گنت کہ چہ تیر اندازانی غلطی و خالد بن ولید و فاندگ گپت و یکپارگی جنگ و نقشہ چپتی بوت چوشت کہ ساری و بیان بوت۔ وک یعنی پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و ہرج حکم بہ تیر اندازان و داتنگ ات آیان آئی و ہرج خلاف کت و دوت ماں و دت و جڑہ اس کت، چنت کس و گوشت گت کہ مارا چہ پتی جاگہ و ہج سیرگ نہ لوٹیت زبانی مردمانی سبے گوشت گت کہ نوں ادا جنگ و ہج فاندہ نیستنت بروں غنیمت و مال و حاصل بکنیں۔ آخر کار زیات تیر اندازان و تی جاگہ ہشت و شنت مشرکان چہ ہمارا و ناگت و حملہ کت۔ دومی نیگ و واجہ و گشگ و ہج حال پرتشت۔ چہ جہاں ماں دل و زوری پیدا بوت کہ ایشانی نتیجہ شلیگی و زور و ظاہر بوت۔ چوٹش بگوش کہ شلیگی و سبب جڑہ و جڑہ و سبب عصیان ات۔ وک یعنی لھتیں مردم دنیاوی متاع (غنیمت و مال) و دوشی و شتر تنت کہ آئی و تاوان درستانی چک و کپت۔ ابن مسعود فرمان کنت کہ چہ آیت و نازی و پیش من کدی نہ مارتگ ات کہ چہ ما

کسے دنیا و ہن طلب گارانت۔ وک یعنی یا و آیان بہ شے دیم و چک گانتنت نوں شاہ و آسانی دیم و چک بنا کت چہ شے غلطی و کوتاہی و جڑہ چک بوت۔ و ماں اشی ہم مقصد شے چک گت ات تاکہ حاکمیں و پکائیں مردم صاف صاف و نظر بیانت۔ وک یعنی ہرج ریں کارے بوتگت خدا تعالیٰ آرا بلکل پہل کت نوں کس و چوٹیں اجازت نیستنت کہ کسے و ٹوک و مالی یا شگان بخت۔ وک کہ آسانی کوتاہیان و معاف کنت و ماں عتاب و ہم لطف و شفقت و معنی و چار ان کنت۔ ۱۲۔ ہمہ صفحہ و فوائد: وک یعنی شاہ کوہ و گیابان و درک درک روگانت و پرتانی و جا و دہ لشت و ہم دیم نہ تربیت و کس و نہ چار ات۔ آ و ہدہ خدا و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم بدستور و تی جاگہ و اوشان شمارا چہ سبب حرکت و ہن کنگانت و دوتی نیگ و شمارا توارجنگت بے شاہ جیرانی و سرگردانی و ہدہ توارجون بہ شکستیں۔ آخر کعب بن مالک و کوکار جت گدا مردماں اشکت و وائرکان بہ و تی بی و جپ و جاگرد و جمع بوتنت۔ وک یعنی شمارا رسول و دل تنگ کت آئی و عوض و شے سرائگی آہت، غم و بدلہ و غم رست تاکہ دیمت و یاد بدارا کہ ماں ہر جا و رسول و حکم و سرار و گ لوٹیت توری یک نفع و چہرے مثلاً مال غنیمت و غیرہ چہ دست و بروٹ یا چہرے بلاہے و دیمایت۔ تنبیر: گیشتر مفسر اں فاصلاک و غمنا بجم و معنی چوٹ کت کہ خدا و شمارا غم و سر غم دا یعنی یک غم و اشر و عاتی قح و کامیابی و چہ دست و برباد بوگ دومی و تی مردمانی گشگ و زدگ بوگ و بی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و شہادت و خبر و تالانی و چہ رست لھتیں و اے مطلب و رنگ کہ فتح و کامرانی برباد بوگ، غنیمت و چہ دست و درایگ و جانی و بدنی ہرج تاوانے و غم سوار ات آئی و عوض یک ہنجیں فریں غمے دیگ بوت کہ چہ آئی و پیشی کتیں غم شوشک بوتنت یعنی نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و مقتولی و حال۔ چہ غم و گرانی و مردمان و بدویش و ہوش پشت نہ کپت دانکہ واجہ و دپ و توارش ہم نہ اشکت چوشت یک نیگے بہ سرجی و دلگوش گورنگ و چہ مردم و دومی نیگ و ہج سمانہ بیت۔ وک یعنی شے احوال و بیتان و زانت و ہاد و لاگوں شاماعلہ کنت۔ وک یعنی ماں اے جنگ ہر کس شہید بوگی ات آشہید بوت و ہر کس پدا کنتزگی ات آکنتزنت و ہر چہ ماں میدان و

ال عمران ۳

۱۰۳

لن تنالواہ

تُصْعِدُونَ وَلَا تَكُونُ عَلَى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ فِي أَخْرَاكُمْ
شمارا کانت رفت و چک نہ تربیت بخارت شاہ کسے و سرار و رسول خدا توارجنگت شمارا چہ شے پستی نیگ و فاکابکم غمنا بجم لکینا تحزنوا علی ما فاتکم و لا ما آصابکم
پدا و تی شمارا غم بہ عوض و غم و تاکہ غم مورث شمارا بہ آچیز و سرار و چہ دست و زور و آچیز و سرار شمارا پیش کت و واللہ خیر بما تعملون ۱۵۷
و اللہ تعالیٰ غم و دانت بہر کارے کہ شمارا بکنت و زار راہی دات بہ شے سرا رند چ غم و امنہ تعاسا یغشی طایفہ منکم و طایفہ قد اہتمہم
آرام کوچندگ (گندگ) ماں پوشت ہما کوچندگ اپنے مردم چہ شمارا وک و ہنے و مردم ہما غم کپت گنت و انفسہم یظنون باللہ غیر الحق ظن الجاہلیۃ یقولون
و تی نفسانی و گمانش کت بہ خدا و سرا ناقحا جہا ہلی گمان و گوشتش ہل لنا من الامر من شیء قل ان الامر کلہ للہ یخفون
کہ زاناں ہستنت و دستا چیزے اختیار و بگوش کردستیں اختیار اللہ و تی دتایت و پوشیدہ دانت و فی انفسہم ما لا یبدون لک یقولون لو کان لنا من الامر
ماں و تی دلاں آچیزیکہ ظاہر نکنت گوں تو گوشت کہ اگر ماںے دستا چیزے اختیار شئی ما قتلنا ہنا قل لو کنتم فی بیوتکم لبرز الذین
بوتیں گدا ما کشت بزیں ادا و بگوش کہ اگر شمارا و تی لوکان ہوتینت اللہ و کپت رفت ہما کساکہ کتب علیہم القتل الی مضاجرہم و لیبتلی اللہ ما فی
نہشتہ بونگ پر آیان کشت بطرف و تی کوش جاہان و اللہ تعالیٰ و پیری کنگت آچیزیکہ ما صدورکم و لیخص ما فی قلوبکم واللہ علیم بذات
شے سینیان ہستنت و آیان پاک صافی کنگت آچیزیکہ ما شے دلاں ہستنت واللہ تعالیٰ خبر و انت دلاں الصدور ۱۵۸
راز ا ہما کسان کہ بشتش ماند رفت چہ شمارا و چہ دیک دات و دوش فوجان، دگر خبر

مذلل

منتنت چہ رایاں بہ مخلصیں مسلمانانی سراجی تعالیٰ و یکدم کوچندگے دور دات کہ آ اوشکانی گدگ لگنت حضرت طلحہ و دست و زہم باز بریلہ و بان و بہ زمین و کپت۔ اے یک حتی اثر ہما باطنی سکون و دل جمعی نیگت کہ چوٹیں شدت و جہال و ہدہ بہ مومنانی دلائی سر و محض چہ خدا و فضل و کرم و دار و بوت کہ چہ آئی و پدہ دژ من و ترس چہ دلاں درشت۔ اے کیفیت عین ہما و ہدہ پیش آہت و ہدیکہ ماں مجاہدان لک و ضبط و نظم نہ مانتگ، بے شمار لاش ماں خاک و خون و تلوسہ گانتنت، سپاہی چہ پتانی و جہ و ژند پند انت و اجہ و گشگ و حال و اشک و مخلوق و ہوش و سار درشتگت۔ چوٹش بگوش کہ اے و اب، جاہ و سرگ و پیام ات چہ کوچندگ و سبب و ایشانی ژندی گار کنگ بوت و ہم تراپ و دیگ بوت کہ ترس و لرزگ و دور گوشت نوں بہ دل جمعی و تی مرض و سر انجام بدیت۔ ہما دماں صحابہ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و چاگرد و جہاں و جنگ و محاذ قائم کت۔ کتیں دیر و رند آسمان صاف ات دژ من چہ ٹوک و چوک ات۔ تنبیر: ابن مسعود فرمان کنت کہ بلکل ماں جنگ و ہدہ

..... نفاس (کو چنڈ گ) ایک چہ اللہ و نیگ فتح و ظفر و نشانی ات۔ حضرت علیؑ فوج و ماں صفین و جنگ و پنجوشیں داستان پش آہت
 و اے بزدل و ترسوکس منافق انت کہ آیان و نہ اسلام و فکر سوار ات نہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و۔ تہنا و قی جہند و جان و رکسنگ و شوہاز و انت کہ اگر ابوسفیان و
 فوج و دوبارہ حملہ کت تو مئے عاقبت چون بیت۔ ماں اے ترس و فکر و گڑا کو چنڈ گ چون بیٹ۔ و یعنی اللہ و وعدہ کجا بوتنت و پنجوش معلوم بیت کہ اسلام
 قصہ ہلاک بوت، نوں پیغمبر و مسلمان و قی لوگان و واترکت نہ کنت، کلانی کار ہمد تمام بیت چوش کہ دومی جاگ و فرمان کت بکل ظننت شمران کن ینقلب
 الرسول و المؤمنون الی اہلہم ابدًا (فتح رکوع ۲) و یعنی مئے کار میں ہن شربوت کنت بالکل خراب ترنگنت یا اے کہ ما محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و
 مدد دیوکان و دست و چیزے فتح و کامیابی کیت یا اے معنی انت کہ اللہ و ہرچے و اہت ہما ڈولا کت مئے یاد کہ کسے و برشی و اختیار ہج اختیار نیستنت۔ اے
 و اللفظانی ظاہری معنی ات بے ہرچ نیٹے ماں دل و ات آدم تر پیہ اکت۔ و یعنی منافقین و اے قول ہل لئامن المؤمنین شئی و کلمہ حق ارید بہا الباطل
 بے شک اے راست انت کہ شے دست و ہج نہ بیت کل کار خدا و دست و انت ہر کس بلوٹیت شربکت یا خراب بکت، غالب بکت یا کہ مغلوب آفت دیم بدت
 یا راحت، کامیاب بکت یا کہ ناکام ہمے یکس داستان و یہ یک قومے و حق و رحمت کنت و بہ دومی و حق و رحمت کنت کل بہ ہمانی و قبضہ انت مگر شما چرے قول و
 ہرچ معنی اے بہ دل و گرگ ات خدا چہ شے دل و دوز و معلوم دار انت کہ آرا دیم و بیان کنگ بیت۔ و اصل دل و دز ایش ات کہ چہ ہل لئامن
 المؤمنین شئی و گوشگ و مطلب چوش کپتگش و چہ پتائیں مسلماناں جد ابوان و عوت ماں و ت ہن بلکیں گوشگتگش کہ واجب و شروعات و مئے
 خبرش نہ گیت لھتیں جو شیدا تجربہ ندار و کیں مردمانی گوشگ و سرا چہ مدینہ و در آیان و جنگ ایش کرت آخر شکست ایش وارت۔ اگر چیزے کار مئے اختیار و
 بیوتیں و بہ مئے شور و صلاحانی سرائمل بیوتیں تو اینکرتاوان نہ بوتگت۔ مئے برادری و اینکرمردم مرتنت گڈا بلکیں کُشگ نہ بوتگنت (اکثر منافق بہ ہڈ و نسب و انصار
 مدینہ و برادری و شامل انت پشکا ماں ماقتلنا اھلھنا و آیانی کُشگ و قی کُشگ قرار دات) یا مطلب ایش انت کہ اگر محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و گوشگ و رو و
 فتح و ظفر و غلبہ یہ مسلماناں بہ بوتیں گڈا اے کُشگ و زدگی و مصیبت پر چامئے سرا بہ کپتیں۔ تنبیہ: بہ سر ظاہر و اے جبراں منافقان و ماں مدینہ و
 گوشگتنت پر چاکہ عبد اللہ بن ابی چہ جنگ شروع بوگ و پیش گوں و قی ہماہاں و اتر بوتگت۔ بہ اے صورت و اھلھنا و اشارہ قرب و سبب و احد و جانب و بیت
 بے چہ لھتیں و روایتاں معتب ہن قشرا میں منافق و بہ جنگ و میدان و اے جبرانی گوشگ ثابت بیت تو شاید لھتیں منافق عبد اللہ بن ابی و ہمراہی و کتا یک
 مصلحتے و بناء و زانا و اتر نہ بوتگنت۔ واللہ اعلم۔ و یعنی چرے شکان و پگان و یا افسوس و رگ و ہج حاصل نہ بیت اللہ تعالیٰ و ہر یکے اجل، مرگ و جاگ،
 سبب و وقت نبشتہ کرنگ آکری ٹگلینگ نہ بیت اگر شما ماں و قی لوگان بہ پتر تینے و چوش بزبان کہ بہ شے گوشگ و سرائمل بہ بوتیں گڈا ہم بہ ہر کس و نصیب و احد و کرد
 گوراں بہ ہر جا گئے و کُشگ نبشتہ کنگ بوتگ ات ایک نہ یک سببے رد آ جانب و ضرور در بیائیں و ہمودا کُشگ بیوتیں۔ اے خدا و انعام انت کہ ہمودا کُشگ بہ مقد
 ہست ات بہ ہمودا کُشگ بوتنت مگر اللہ و راہ و گوں و قی و شنودی بہادری موت و ڈول و شہید بوتنت گڈا بہ اشی و افسوس و ارمان و رگ چہ معنی داریت۔
 خدائی مردان و بہ قی سراقیاس کن ات۔ و یعنی اللہ تعالیٰ و ادلانی چیریں اسرار و زانت گوں آئی و ہج کس و حالت پوشیدہ نہ انت۔ مقصود چوش ات کہ شما
 کل چکا گ بہیبت تاکہ ہر چیزے کہ ماں شے دلاں ہست آدن و کُشگ بہ بیت و ماں امتحان و آشدان و اصلی و نقلی جدا جدا بہ بنت۔ مخلصیں مردماں و قی کامیابی و
 مزد و بریت و آیانی قلوب پہ آسنگ و چہ و سوسہ و کمزوریاں پاک بخت منافقانی اندرونی نفاق سر رنج بیت و مردم شتری و سرا آیانی باطن و پلستی و بھخت۔

فل چه مخلصان ہن باز برکت کم یک گوئیں یا مرنیں گناہ سرزد بیت و پنچش چہ یک طاعت و دومی طاعت و توفیق گیش بیت ہے ڈولا چہ یک گناہ ہے و نحوست و شیطان مودہ ریت کہ دومی ریس کار و لغزشانی نیمگ آمادہ بکنت۔ ماں اُحدہ جنگ ہما مخلصین مسلمان کہ پدکنت چہ کتا م یک پیشی گناہ ہے و شامت و شیطان آبان رودیان و شتریت۔ چنانچہ یک گناہ ہے و امیش ات کہ تیر اندازی یک مرنیں بھرے و واجہی کریم صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم حکم پابندی نہ کنت بلے چار خدائے فضل و کربانی سزا چو شیں تباہ کنوئیں شکستہ ندائی۔ بلکین نوں بے لے واجہانی ہج گناہ ہم پشت نہ کنت۔ حق تعالیٰ کلیتہ آبان گناہ پہل کنت کسے و ٹوک ثانی و حق نیست۔ فل یعنی شہا حوالے کافر و منافق چو شیں بکارس خیالان، بجز مال و جاگہ مدیت کہ ماں لوگ و بنشین انت گڈ ایشاں نہ مرنکنت و نہ ایشاں کشک بوتکنت۔ فل چیا کہ (چونکہ) منافق سزا پڑ و تار مسلمان ظاہر تگت پشکا مسلمانان و وتی برات گوشتش یا پشکا کہ بہ ہڈ و نسب و آدم نہ انصاروت ماں وت ویکیں برادری و مردم انت و چیا کہ اس جبرہ و دوزاھی و ہمدی و رد اگوشتک بوتک پشکا ادا لفظ اخوان یارک بوت۔ فل یعنی مفت ناحی و دن و در آیان و مرتنت مے گورے و وتی لوگ بہوتن انت تویر چاہمیں انت یا کشک بوتن انت چوش گوشک و مقصد ایشاں ات کہ چہ خبر ماں مسلمانانی دل و حسرت و ارمان بیدار بیت کہ بیشک سر و سوج و ابید و رایگ و ماں جنگ و آس و دورنگ و نتیجہ ہے بوت ماں لوگ بد اشتیں اے مصیبت سرانہ کیتگت۔ بلے مسلمان چوش جاگ نہ انت کہ چہ ایشانی فریب و بکینت بلکین اس جبرانی آس چکا بوت کہ منافقانی دل و جبر پاشک بوت۔ لھتیں مفسر ماں لیجعل اللہ ذلک حسرة فی قلوبہم لام عاقبت گراں چوش معنی کشک کہ بہ منافقانی دل و زباناں سر اس جبران پشکا جاری کشک بوت کہ خدایہ ہر امیگی ایشاں و بہ ہے افسوس و ارمان و آس سوچان بخت۔ و دومی افسوس ایشاں و اے بوت کہ مسلمان مے ڈول و نہ بوتنت و کسے و جبرانی سزا دگوش نہ دات۔ چوش بگوش کہ اے پیا لیجعل و تعلق گوں لا تگونا الخ و ہن بوت کنت۔ و یعنی کشک و زندگ دارگ خدائے کار انت باز کس تمامیں عمر سفر کنت و ماں جنگان و رونت بلے مرگ مالوگ و بہ گڈ لانی سزا کیت و باز کس لوگ یک گڈ کے و کیوک بنت لیکن آخر و خدایک سببے پچین پیدا کنت کہ آڈن و در بیانیت و بمرت یا کشک بہ بنت چہ بندہ جڈگ و دارگ و اے چیز نہ تگنت و نہ بدل بنت حضرت خالد بن الولید رضی اللہ عنہ و وفات و ہدے فرماینت کہ منی بدن و سزا یک پچیلے جاگہ چہ زحم یاچہ نیزہ و پٹ و خالی نہ انت مگر مروچی من چو اشتہ مالوگ مرگاؤں فلا نامت اعین الجبناء (خدا بکنت لہشی گڈگ و نامردانی چم پچ بہ بنت۔ فل کہ منافق و کافر بہ کتا م کشک و قدم جنگا کنت و مسلمان داں کتا م خدے چہ آبان ہم رنگی و رند روسی و تاراد و درانت ہر یکے آئی جا و رے مناسبت و مزد دنت۔ فل یعنی بہ ہائی راہ و۔ فل یعنی فرض بکن شہا بہ سفر یا جہاد و در نہ کیت ات و ہداری چہ مرگ و ہلاک بوت ات بلے ضروری انت کہ کدی نہ کدی بہ شامرگ کیت یا و کشک بلیت بہ ہر حالت و خدائے دیما درستان و جمع لوگ انت، ہما و ہدے گڈات ہما بجا و رک خدائے راہ و نیکیں کار کنان و مرتنت یا کشک بوتکنت آیان و چہ خدائے بخشش و مہربانی چکر مرن بھر د کیتگ کہ آئی مقابل

ال عمران ۳

۱۰۵

لن تنالوا

اسْتَزَلَّهُمُ الشَّيْطَانُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُوا وَلَقَدْ عَفَا اللَّهُ عَنْهُمْ

نیست بغیر چہ اے کہ روانت شیطان بہ و تی گناہانی شومی و یقیناً اللہ بخشتنت

إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا

بیشک اللہ بخشتنت او بارکشو کنت و او مومنان! مبت ہمایانی ڈولا کہ

كَالَّذِينَ كَفَرُوا وَقَالُوا لِإِخْوَانِهِمْ إِذَا ضَرَبُوا فِي الْأَرْضِ

کافر بوتنت و وگوشتش بہ و تی براتان و وقتیکہ سفر کنت ماں روئے زمینا

أَوْ كَانُوا غُرًى لَّوْكَانُوا عِنْدَنَا مَا مَاتُوا وَمَا قُتِلُوا لِيَجْعَلَ

یا ماں غراء بیت کہ اگر بہوتینت مے گورا نہ مرتنت و نہ کشک بوتنت تاکہ دور بیت

اللَّهُ ذٰلِكَ حَسْرَةٌ فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ يُحْيِي وَيُمِيتُ ۚ وَاللَّهُ

اللہ تعالیٰ چہ مے گمان و ارمان ما آبانی دلاں و اللہ زندگ کنت و کشتنت و اللہ

بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَلَٰكِنْ قُتِلْتُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ

شہدے و سنیں کاراں گڈ گانت و اگر شہا کشک بوتنت ماں خدائے راہا

مُتُّمْ لِكُفْرَةٍ مِّنَ اللَّهِ وَرَحْمَةٍ مِّنَّا يُجْمَعُونَ ۝ وَلَٰكِنْ

مرتنت گڈ بخشک اللہ و مہربانی آئی و شترنت چہ ہما چہ یکاچنت پچ کنت و اگر

مُتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَا إِلَى اللَّهِ تَحْشَرُونَ ۝ فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ

شہادت یا کشک بوتنت گڈ اضر و شہادت اللہ بیک کشک برکت و گڈا بہ خدائے مہربانی و سببیا

لَنت لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَا نَفُضُوا مِنْ حَوْلِكَ

توہم دل بوتنہ آیان، و اگر تو نہ تندر طبیعت و سک دلے بوتینے گڈ اضر و کشک شنتنت چہ تھی گورا

فَاعْفُ عَنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ ۖ فَإِذَا عَزَمْتَ

نوں تو آیان انا معافی بکن و بخشکے دعایا بلوٹ پر آیان ماں کار و تہاگوں آیان شور بند بکن پدا و قتیکہ تو بکائیں ارادہ کنت

فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ۝ إِنَّ يَنْصُرْكُمْ اللَّهُ

گڈا بہ خدائے سر ہوت (توکل) بکن۔ بیشک اللہ تعالیٰ توکل کنوئیں مردم دوست بنت و اگر مدت بدنت شمار اللہ

منزل ۱

شمے دنیا و کمائی و جمع ستگیں دولت ہج قیمت ندرایت۔ خلاصہ ایشنت کہ اگر منافقانی قول تسلیم کشک بہ بیت کہ چہ لوگ در نہ کیتگ انتت تو کشک نہ بوتکنت۔ پدا ہم بالکل تاوان ات پرچا کہ مرے صورت و چہ ہما موت و زبھر بوتکنت کہ بہ آئی چوشیں لکھانی زندقربان کشک بہ بنت بلکین ادر حقیقت و موت نہ انت ابدی زندمانی انت و فنا فی اللہ بن تل و بقا و راز انت چہ پدا زند لوٹ اگن، گوں مرگ بہ بت سروچہر۔ فل مسلمانان و بہ آبان تقصیر و سزا ہزار کشک و معافی و جبار و پد نصیحت کشک کہ آنگ و چہ اے آستون و مار جماعت و جبران ردمہ و رات ماں اے آیت و آبان تقصیر و معافی و سزہیں جارا انت چونکہ ماں اُحدہ جنگ و سکس خوفناکیں ردی و زبردتیں کوتاہی چہ مسلماناں بوتگت۔ شاید شہدے دل نارضا بیت و بہ لوٹیت کہ دیم ترے گوں ایشاں شور و صلاح مکت پشکا حق تعالیٰ و تی صلی اللہ علیہ وسلم حکم کہ آیان معافی بکن و مغفرت بوت و چہ آیان سترہ بکر پشکا ساری و چہ و تی جانبہ معافی و جارجت پرچا کہ خدائے معلومات کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تی ناوشی و رنج و خالص بہ و تی پروردگار و خاطر و درشان کنت پدا فرمان کنت فِيمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ لَنت لَهُمْ یعنی اللہ چکر رحمت

لن تنالوا

..... بہ ہر جاوے خدا و مرضی و تابعدار انت بلکیں اے دگران و ہن آئی مرضی و تابع جوڑ کنگ لویت آیا بہ آیائیگی چویشیں کارکت کنت کہ آخدا و غضب و دوزخ و ہدار جوڑ کنگ کنت، چویش ہجیر مکن نہ انت۔ فلک یعنی نبی و کل اے دگر خلقت بروبر نہ انت۔ طع وغیرہ و دولیں رویش کار چہ نبیاں بوت نہ کنت۔ حق تعالیٰ درستان و زانت کہ کئے کتام درجہ بگنت درستانی کاران زانت، آیائے دولیں پسین طبیعت و مردمانوت و منصب عطا کنت، العیاذ باللہ۔ یعنی چہ ہمایانی جنس و قوم و یک مردے و رسول جوڑ کنت دیم دات کہ آئی و گور و ننگ و گپ رپ کنگ، زبان و سرید بوگ و ہمک پیم و انوار و برکتانی استفادہ کنگ آسان انت۔ چہ آئی و احوال، اخلاق، زند و سرگذشت، امانت و دیانت، خدا ترسی و پاکبازی و آشروافتنت۔ چہ وئی قوم و قبیلہ و مردم و وھدیکہ معجزات ظاہر بنت تو بہ آیان یقین دارگ زیات آسان انت۔ فرض بکن کہ یک چنے یا فرشتہ رسول جوڑ کنگان و دیم دیگ بہ بوتیں تو معجزیانی گنگ و پید اے خیال الم و اھنگت کہ چونکہ آچہ بشری جنس و جدائیں مخلوقے، شاید چویش خوارقی آئی و خاصیں صورت، نوعیت و ملکی و جیتی تب و اے نتیجہ بنت۔ چہ آیائیں مئے عاجز و در ماندہ بوگ نبوت و دلیل بوت نہ کنت۔ بہر حال و مومنان و لازم انت کہ خدایہ احسان و بخت کہ آئی و اے پیمیں رسولے دیم دات کہ چہ جنجال و ابید چہ فیض گپت کن انت۔ و آبا و جودیکہ برز و بالائیں منصب و اھند انت آہ ہمایانی چہیانی تہا مثل شکر و شیر، بہ نرم دلی گوں آیائیں ہو رہور انت۔ صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم۔ فلک اے بشتانک و آیت ماں سورہ بقرہ و دو جاگہاں گوستنگ۔ خلاصہ ایشنت کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم و چارشان بیان کنگ بوگنت (۱) تلاوت آیات اللہ (اللہ آیتان و وانان و اشکنا نینگ) کہ آیائی ظاہری معنی و آمد ماں اہل زبان بوگ و برکت و سرید بوگنت و بہ آئی سرائمل ہش کرگت (۲) تزکیہ نفوس (چہ نفسانی آلائش و تمام شرک و مصیبت و رہ بندان آیان و پاک ارگ و دلان و لگاشان و چہ رنگ و صاف کنگ) اے چیز آیات اللہ و عام بشتانکانی سرائمل کنگ، واجہ و صحبت و حاصل بوگت (۳) کتاب اللہ و مراد بیان کنگ) اشی و ضرورت ماں خاص خاصیں وھداں پیش اھنگت مثلاً یک لفظ و چیز معنی عام بول چال و بشل و رو و فہمائیں صحابہ و یک مسئلہ دیباھت بہ ہنجیں وھد و واجہ کتاب اللہ و اصل مراد کہ آہ قرآن و متعین بوگنت بیان کنگان و شبہات و دور کرگت۔ چویش کہ اَلَّذِينَ آمَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا اِيْمَانَهُمْ بِظُلْمٍ اِنَّهُمْ يَوْمًا لَّيِّنٌ و ماں و گہ جاگہاں بوت (۴) حکمت و تعلیم (حکمت و چہ لائیں جبران و پیش دارگ) و قرآن کریم و چہیں اسرار و لطائف و شریعت و بارگیں و جملیں سبانی سرا آگاہ کنگ توری صراحت یا اشارہ۔ واجہ و چہ خدا و توفیق و مدد و علم و عمل و ہما برز و بالائیں درجہ و ہما پش کپتگیں قوم و فائز کت کہ چہ صد ہاں لال بالکل بہ جاہلی و ظاہر و گراہی و غرق ات چہ واجہ و چنت روج و تعلیم و صحبت و برکت و آکلیں بہ دنیا و ہادی و معلم ثابت بوت۔ پمشکا بہ آیائیں لازم انت کہ مزین شائیں نعمت و قدر و جاہ بیارنت و کی بہ شمشوکاری و چویشیں کارے مکنت کہ چرائی و واجہ دلی بہ در و بہ بیت۔ مے چہ ساری و آخدا و قصہ بیان بوگات ماں میانی و ہرچ کوتاہی بے بوگت آئی و پہلی و ذکر بوت و بہ ہما وئی و مناسبت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اخلاق و حقوق و دیباھت بوت انت۔ نوں پدا اھد و قصہ و نینگ و وائر کنگ بہت یعنی ماں اھد و جنگ و ہرچ تکلیف و تاوانے بہ سرا کپت چون بہ اشی و سرائما گوں تعجب و درشان کن انت کہ اے مصیبت چہ کجا آھت؟ ما و مسلمانیں مجاہدائیں کہ آہ خدا و راہ و گوں آئی و دشمنان بہ جنگ و در اھنگت، خدا تعالیٰ و بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زبانی نصرت و امداد و قول کنگت گڈ اے مصیبت مئے سرائچہ چہ کجا نازل بوت۔ چویش گوشگ و وھد و اے فکر لازم انت کہ ہمنکر تکلیف شمارا رست چہ آئی و دوسر تکلیف آیائیں، چہ شے دست و رستگ۔ ماں اھد و شے نزد ہفتاد مردم شہید بوتنت، ماں بدر و آیائی ہفتاد نفر گشگ بوگنت و ہفتاد نفر بہ شے دست و بندی بوتنت کہ آیائی سرائما سرجی و قابو حامل ات۔ شما و اگ بہشتیں تو آقتل کنگ بوگنت پدا ماں اھد و ہم ابتداء آیائی چہ بیست و زیاد نفر گشگ بوگنت۔ اگر بہ مکس وھد و شمارا شکست بوت تو ماں بدر و آیان و تباہ کنوکیں شکست رستگ۔ و ماں اھد و ہن وھدے شما کہ گوں مضبوطی و جنگ کت آیائیں شکست وارت۔ پدا آخر میدان و ہشت و چگ و لگنت۔ بہ چویشیں جاوے انصافاً شمارا وئی تکلیف و گنگ و زیات بدل بوگ و حاجت نہ انت۔ و اگر شہر چار ات تو گڈ اشناوت یہ و تارا اے مصیبت و رنگ۔ شما بہ جوش آیان و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ایدگہ آزمودہ کارانی سوچ و سرائمل نہ کت بہ وئی مرضی و اختیار و چہ مدینہ در جنگ و محاذ قائم کت پدا مزین کڈن و با وجود تیر اندازاں اھیں کمین جاہ بلہ دیان و مرکز خالی کت ویکلے پیش وھدیکہ بدر و بندیان و بار و شمارا اختیار دیگ بوت کہ یا و اشان و قتل کن انت یا فدیہ وصول کنگان و بلہ آتش کن انت بہ اے شرط و کہ آندگ چہ شما ہمنکر مردم زورگ بنت تو گڈ اشنا فدیہ وصولی و قبول کت و شرط و رامن ات نوں ہما شرط پورہ کنائینگ بوت نہ تعجب و انکار و رہ چون لشکرت اے چیز و اوت چہ وئی جانب و قبول و ر بوگت (بدر و بندیان سرجمیں قصہ ماں سورہ انفال کیت ۱۲۔)

فل ہر کس و ہر وہدے بلوٹیت غالب بکنت و ہر وہدے بلوٹیت مغلوب بکنت، مغلوب کنگ پشکا نہ انت کہ آسے و ہدے یہ غالب کنگ قدرت داروک نہ ات بلکین پشکا انت کہ چہ شے کت گیس کاراں نقشہ ہنجوش ترت کہ ماں کلی غلبہ عطا کنگ و مصلحت نہ ات۔ ہر وڑے ہر چے بوت چہ آئی حکم و مرضی و بوت کہ آئی سبب شہادت انت و حکمت ایش انت کہ یک نیمگے ہر یک مخلصین مومن و ایمان و اخلاص و دومی جانب و ہر یک منافق و نفاق و درجہ ظاہر بیت۔ تاکہ ماں جاگ و پکا و حق و ناحق و میاچی کسے راشک و شبینگ مہیت۔ فل جنگ شروع ہوگ و پیش و ہرے رئیس المنافقین عبد اللہ بن ابی گوں سہ صد نفر و پدترنگ و لگت اوہد و گوشک بوتکت کہ جنگ و ساعت و کجا نیچے بیا اگر ماں و فی دعویٰ و راست انت تو خدا راہ و جنگ بجن و اگر نہ کم و چہ کم بہ دشمن و گلینگ و بہر بگر یعنی ماں مچی و شامل ہیوتا کہ شمار و زیادتی دشمن و سرائر دور بدنت یا اسے کہ بہ خدا راہ و دین خاطر جنگ نہ کنے تو ملک و راج و خاطر یا یہ و فی مال و اولادانی حفاظت و دشمن و بگلین۔ پرچا کہ دشمن اگر کامیاب بوت تو ماں بترگرگ و مومن و منافق و

اللہ علی کل شئی قدير ﴿۱۶۵﴾ وَمَا آصَابَكُمْ يَوْمَ الْتَقَى الْجَمْعَانِ

اللہ تعالیٰ پہ ہر چیز قادر انت و ہر چیز بکے رست شمارا ہمار و چیکہ و یک وارت دوسن فوجا

فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيَعْلَمَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۶۶﴾ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ

گدا آہن پہ خدا حکمایت و تاکہ ظاہر بکنت مومنان و ظاہر بکنت

نَافِقُوٓا۟ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا قَاتِلُوٓا۟ فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَوْ ادْفَعُوا

منافقان فل و گوشک بوتنت آ کہ بیانت جنگ بکنت ماں خدا راہا یا دشمن گلینگت و

قَالُوا لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَا اتَّبَعْنَاهُمْ هُمْ لِلْكَفَرِ يَوْمِيذٍ

گوشک لگتنت کہ اگر ماں انتیں کہ جنگ بیت گدا فر و ماشے ہمار واری کت۔ آیان ہمار و چی کفر و نیمگا

أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَانِ يَقُولُونَ بِأَفْوَهِهِمْ مَا لَيْسَ

نزیک ترنت چہ آیان نزیکیا گوں ایمان و کت گوشنت پہ و فی دپ و آجیز کی نیستنت

فِي قُلُوبِهِمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ﴿۱۶۷﴾ الَّذِينَ قَالُوا

ماں آیان دل و اللہ شہزانت آجیز و کت آماد و دانت و ہمار گوشنتش

لَاخْوَانَهُمْ وَقَعَدُوا لَوْ أَطَاعُونَا مَا قَتَلُوا قُلُودًا رَوَّاءَ

پہ و فی براتان و دوت مالوگان نشکنت کہ اگر ہریش بکنتیں گدا کشک بوتنت و بگوش کہ گلینگت

عَنْ أَنْفُسِكُمْ الْمَوْتَ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿۱۶۸﴾ وَلَا تَحْسَبَنَّ

چہ و فی جزنداں مرگ و اگر شماراست گشتش و تو خیال مکن

الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ

ہماکسان کہ کشک بوتنت ماں خدا راہا کہ امر گنت بلکین زندگنت و فی

رَبِّهِمْ يُرْزَقُونَ ﴿۱۶۹﴾ فَرِحِينَ بِمَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

پروردگار گور و رگ دیگ بنت و ش و لنت پہ آجیز و کت اللہ و دانگنت چہ و فی مہربانی و

وَيَسْتَبْشِرُونَ بِالَّذِينَ لَمْ يَلْحَقُوا بِهِمْ مِنْ خَلْفِهِمْ

و ش و دمانی کنت چہ ہما بانی طرفا کہ چہ و ہدی گوں آیان زفہ ہر بوتگنت چہ آیان زندگینان

میاچی و تفاوت کت نہ کنت۔ کل مسلمانانی پیہ و شمارا ہم نقصان بیت۔ الغرض آیان تب و روع گوں آیان ہمک پیہ و حجت کنگ بوت تاکہ و فی دل و جہراں و درشان بکنت۔ و یعنی بہ چم و ظہر و جنگ و نیست انت مردم مفتیں گت جنت اگر ماں انتیں کہ در حقیقت جنگ ہوگی انت تو ضرور شے ہما ہی و سرگینکتیں۔ و ہدے جنگ و گندیں گوں شمارا مل بتیں۔ یا مطلب چوشش ات کہ مقابلہ و جنگ بہ بوتیں تو ہما راہ تو بکتیں شرارے ہم مقابلہ و جنگ ایت کہ یک نیمگے سہ ہزار شر انت و دومی نیمگے ایک ہزار بے سلاحیں نفر۔ اسے جنگ و انت و تار و محض برباد و ہلاک کنگ انت یا چہ کو نعلم قتالا و اسے ظاہر کنگ بوتنت کہ و چہ ما چہ جنگ و رہبند و واقف بہ بوتینیں گدا شے ہما راہ تو بکتیں۔ چوشش بگوش کہ ماں دل و شکان جت کہ مئے شور و صلحش نہ کیت و گرا فی جہراں سر و عملش کت تو مارا چہ جنگ و راہ بندان نابلد ہمتش و ونا را واقف کار زانتش گدا مارا چہ ہما راہ کن ات۔ بہر حال ہمتیں بے سرس نیموشش کت و ہر و گ بوتنت و ک منافق چہ دل و کافر و بہ زبان و ایمان دار انتت و بہ ہما زبانی اسلام و جہر و گوں مسلمانان ہر و ہر انتت ہما روح حق و ساعت و و ہدے پیغمبر علیہ السلام و مسلمانان و قہلان و روگ و دروغیں ہمونانی تراشگ و سرائشانی راز پاشک بوت۔ نوں سر ظاہر ایمان و مقابلہ و کفر و زیات نزیک بوتنت و و فی چہ کار و مسلمانان و نقصان و کافران و قوتش دات۔ و یعنی چہ زبان و کو نعلم قتالا لا تبعلکم گوشنت و ہر چیکہ ماں دل و دانت آرا صاف صاف و نگوشتنت۔ اشانی دل و ایش ات کہ شر انت مسلمان مغلوب و رسوا بہ بنت و ماچہ و شعی و بخلک جنیں۔ و یعنی و ت نامردی و قبول کنان و ماں لوگ و نشنت و و فی برادری و براتان (و ہدی و انصار) و را گوشنت کہ مئے جہراں و گران و ماں لوگ و ہشتیننت تو کشک نہ بوتگنت۔ و یعنی اگر ماں لوگ و زندگ و چہ جان سلامت بوت کنت تو ما گندیں کہ موت و چون چہ لوگ و دور دانت اگر ادا اندان و ہم چہ مرگ و سرتاب دیگ نہ بیت تو گدا شر تر و ہمتہمیش انت کہ مردماں ماں جنگ و میدان و عزت و موت و قبول بکنت ۱۱

فل یعنی بہ لوگ و زندگ و چہ موت و آزات بوت نہ کنت۔ البت مردم چہ ہاموت و زہر بیت کہ آر ابدل و حیات جاودانی گوشگ شترزانت۔ شہیدان چہ مرگ و بدیک خاصیں
 قسیم و زندانی تے رسیت کہ آید گمروگان نہ رسیت۔ آیان و حق تعالیٰ و مزین قریبے حاصل بیت۔ مزین بالائیں جاگہانی سرفائز بنت، جنت و رزق گون آراتی و تکمیت چو شک
 مامزن درجہ و بالی گراب و زندان و ماں کتیں ویرہ ہر جاگہ بلوئیں بال کنان و رویں شہیدانی ارواح ماں حواصل طیور خضر و داخل ہوان و جنت و سبیل و کنان بنت۔ آ
 طیور خضر و احوال و اللہ شترزانت۔ اود و چیزان و مئے خیال چون بہ وتی احاطہ و آورت کنت۔ آوہد و شہید باز گل و شادان بنت کہ اللہ تعالیٰ و چہ وتی
 مہربانی و شہادت و دولت نصیب کنت، چہ وتی عظیم نعمتاں مارا شرفدار کت و چہ وتی فضل و ہرمان و زیا تیں نعمتانی کرمی و قائم داشت۔ بہ شہیدان ہرچ و عدلے چہ پیغمبرانی
 زبان و بیان و تکلمت آیان چمان و ت گندنت و مزین و شہود بنت۔ و گندنت کہ اللہ تعالیٰ ایمان دارانی مزد و بربادہ کنت بلکیں چہ و ہم و گمان و ہم زیات تردنت۔ پلا ایوک و

بہ وتی جاو و سر و شہود بنت بلکیں وتی ہما مسلمانیں
 براتانی تصویر کنان و ہن آیان و یک و طر و خاصیں و شہ
 حاصل بیت کہ آیان و اشاں وتی زند و ماں جہاد فی سبیل
 و دگر خیر و کارانی تہا مشغول دستگت کہ آہم اگر چہ
 پیما بہ خدا و راہ و کشگ بوتنت یا کم از کم بہ ایمان و
 سر امرتنت تو وتی وتی حیثیت و رو و ہے رنگ و
 پر و شیں و بے ترسین زند و مرگ و حاصل کنت،
 نہ آیان و وتی دیم و ترس بیت و نہ پشت و غم، گون اپنی
 و دل جی تچک و بہ خدا و رجھاں داخل بنت۔ ماں لھتیں
 روایتاں ہست کہ احد و شہید یا بیرحونہ و شہیدان بہ
 خدا و گور و سر ہوان و راے و اھگش کنت کہ
 در پختا مئے عیش و نعمتانی احوال و کسے مئے براتان و سر
 بکنت تاکہ آہم بہ اے زند و نیمگ و درگ و زورنت و
 چہ جہاد و جان مہ و زنت۔ حق تعالیٰ و فرمان کت کہ
 من سرکناں۔ اشی و سر راے آیات نازل گرتنتی و آیان
 حال سرکنگ بوت کہ ماہ شے و اھگ و رو و احوال
 سرکت کہ چریشی و آ انگت زیات و شہود بوتنت۔

فل ابوسفیان و ہدیہ چہ احد و دیم بہ مکہ و اتر بوت
 گڑ ماں راہ و خیالی کت کہ ماسک و دوارت شکست
 و ازنگیں و زدگیں مسلمانان و پنچوش یلہ دیان و پد تیں
 شور و مصلحت بوت کہ پدا ماں مدینہ و سر ہوان و
 اشانی کار و تمام نجیں۔ واجہ و حال سر بوت تو جا ر
 پرینتی کہ ہر کس زیکیں روح و گون ماں جنگ و گون
 اتنت مروچی بہ و تر من تعاقب و تیار بنت۔ مسلمان
 مجاہدانی باوجودیکہ ٹپ اش نوک اتنت بہ
 اللہ و رسول و توار و سرادر اھتنت۔ واجہ اے
 مجاہدین و جماعت و ہمراہی و داں حمراء الاسدناہیں
 جاگھے و اشانی پد کپت کہ اے جاگہ چہ مدینہ و
 ہشت میل دور انت۔ ابوسفیان و و ہدیہ کت اے حال
 سر بوت گڑ ماں آئی دل و رعب و دھشتہ کپت۔ دوبارہ
 حملہ و ارادہ و باطل کنان و مکہ و نیمگ و بھت۔
 عبد القیس و یک تجارتی کار و اے مدینہ و پیداکت،
 ابوسفیان و چیزے دیان و آیان و پیرے جبر و آمادہ
 کت کہ آ مدینہ و رسک و شرط و ہنجش حال شنگ
 بکنت کہ چہ آسانی اشکنگ و مسلمانانی دل و ترس و
 لرزگ پیدا بہ بیت۔ چنانچہ مدینہ و سر ہوان و آیان گوشگ

بنارکت کہ مکہ و مردماں مزین فوج و لشکرے بہ مسلمانانی گار و گسار کنگ و جمع کنگ بریشی و اشکنگ و ترسے مسلمانان و ایمانی قوت و جوش جت و کفار و لشکرے
 حال اشکنگ و سر گوشتش حبیبنا اللہ و نعم الوکیل۔ یہ تمایں دنیا و مقابلہ و مارا ایوک و خدا بس انت۔ بہ اشی و سر راے آیت نازل بوت۔ لھتیں گوششت
 کہ احد و جنگ و ہلاسی و سر ابوسفیان و جار جت کہ دیم و سال ماں بدر و میدان و پیدامبتگ و شہید جنگنت۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و قبول کت
 و ہدیہ دیم و سال سر بوت واجہ و مردمان و حکم دات کہ بہ جہاد و سر گرات، اگر کسے نہ روت گڑ اللہ رسول تہنا بہ جنگ و رھا دگ بیت۔ چانگو ابوسفیان و
 لشکر زرت و چہ مکہ و رھا دگ گپت۔ انگت کتیں دور شنگت کہ مرد و پا داں نہ گپت، مسلمانانی رعب بہ آئی دل و سر و اسوار بوت۔ و کمال و نیمون و در شان
 کنان و لوطی کہ و اتر بیت بے ہنجیں کارے بہ بیت کہ الزام بہ مسلمانانی سرا بہ کپت۔ یک مردے دیم بہ مدینہ و سر گرات آرا چیزے زردات کہ اود و سر ہوان پنچوش

لن تنالوا م
 ۱۰۹
 ال عمران ۳

الْأَخَوْفُ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٠٩﴾ يَسْتَبْشِرُونَ بِنِعْمَةِ
 مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٠﴾
 الَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِلَّهِ وَالرَّسُولِ مِنْ بَعْدِ مَا أَصَابَهُمُ الْقَرْحُ
 لَهُمُ النَّاسُ إِنَّ النَّاسَ قَدْ جَمَعُوا لَكُمْ فَاخْشَوْهُمْ فَزَادَهُمْ
 إِيمَانًا وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ وَنِعْمَ الْوَكِيلُ ﴿١١١﴾ فَانْقَلَبُوا بِنِعْمَةِ
 مِنَ اللَّهِ وَفَضْلٍ لَمْ يَمَسَّ لَهُمْ سُوءٌ ۖ وَاتَّبَعُوا رِضْوَانَ
 اللَّهِ وَاللَّهُ ذُو فَضْلٍ عَظِيمٍ ﴿١١٢﴾ إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ
 أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا اللَّهَ إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿١١٣﴾
 وَلَا يَحْزَنُكَ الَّذِينَ يَسَارِعُونَ فِي الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَنْ يَضُرُّوا
 اللَّهَ شَيْئًا يُرِيدُ اللَّهُ أَلَّا يَجْعَلَ لَهُمْ حِطًّا فِي الْآخِرَةِ وَلَهُمْ
 كِتَابٌ يَكْتُبُونَ

منزل ۱

..... بوتگنت کہ سر ظاہر ہے اشان منافق گوشگ ہم مشکل ات۔ پیشکائے خیر الی انت کہ خداے پاک پنچوشیں واقعات و حالات بیاریت کہ دروغ و راست
اصلی و نفتلی، پاک و ناپاک چہ یک دگر و جد اجد ابہ بنت۔ بے شک یہ خدا آسان ات کہ تمام مسلمانان و ماں چکاس و دور دیگ و ابید منافقانی ناماں و چہ آیانی کاراں
معلوم دار بکنت۔ بلے آئی و حکمت و مصلحت چوش نہ لوٹیت کہ کل مخلوق آے ہمیں غیب و خبراں معلوم دار بکنت۔ البت آوتی پیغمبراں در چناناں و ہمکر غیب و یقینی احوال آیانی
سرکنگ و لوٹیت آیانی و سرکنت۔ خلاصہ چوش بوت کہ عام مخلوق و بلا واسطہ کتام غیبی احوال سرکنگ نہ بنت۔ البت نبیان و چوشیں غیب و احوال سرکنگ بنت
و آہم ہمکر کہ خداوت بلوٹیت۔ وے یعنی خدا و ہرچ خاصیں معاملہ گوں پیغمبران انت۔ و پاک و ناپاک و جد اکنگ و بار و ہرچ عادتے حق تعالیٰ و بوتگ ماں آئی و زیبا
گر و دار مکن ات۔ شے کار ہمیشک انت کہ اللہ و رسول و خبرانی سرا یقین محکم بدارات و تقویٰ و پرہیزگاری و سراقا تم بیٹ۔ اے پیا اگر شما کت گڈا براں سوب شمیگنت
و سورت و شروعات و مزنیں بھر گوں اہل کتاب (یہود و نصاریٰ) و احوال و ہمکر نچ ات۔ میا بجی و خاصیں مناسبت و ر و غزوہ احد و رد اگیش و گیوار بوت
آیانی و بہ حد کفایت سر حم کنان و چہ ادا پدا اہل کتاب و ردیان و بیان کنگ بیٹ۔ چونکہ چریشاں یہود و معاملہ زیات تاوان دلوک و ہم ایداد لوک ات منافق
ہیں گیشتر چہ ہمیشاں انت و بر ز و آیت و خبر دار کنگ بوتگ کہ خدا تعالیٰ نوں غیبت و چہ طیب و جد اکنٹ پیشکائے جدائی پنچوشکہ بہ جانی و بدنی جہاد و و ہد
ظاہر بوتگت بہ ہے پیا مالی جہاد و و ہد ہن اصلی، نقلی و پکا و حاکم صاف و طے و جد اجد بوتگنت پیشکائے گشتی کہ منافقین یہود پنچوشکہ جہاد و و ہد و تختت چہ
مال و خرچ کنگ و ہن جان و دزنت (رودے و پدے گنت) بلے پنچوش چہ جہاد و جان و دزانت چنتے ر و چ و مہلت حاصل کنگ بہ آیانی حق و شرن انت
بہ ہے پیا بجیل کنان و باز مال جمع کنگ ہم بہ آیانی حق و فائدہ مند نہ انت اگر ماں دنیا و بالفرض ہم مصیبت یہ دیمانیا تک قیامت و ر و چ و پھینا اے جمع
کت گڈاں مال عذاب و صورت آیانی گٹ طوق بیت۔ ماں اشیاء یہ مسلماناں ہم ہم تراپ انت کہ زکوٰۃ و ادائیگی و ماں دگر خرچ و در چانی تہا کوتاہی مکن ات و
اگر نہ ہر گس نخل و عرص و ہمیں ر دس کارانی تہا منافقانی و یہودیانی رہ بند و اختیار بکنت آرا ہم وئی درجہ و حساب و پے سزا و تیار لوگ الی انت۔
چنانچہ چہ صحیح حدیث و ثابت انت کہ زکوٰۃ ادا نہ کنوکانی مال سکیں زہر دار و کیں از و ہاء شکل و تبدیل بوان و بہ آیانی گٹ و لوپ بیت۔ نفوذ باللہ منہ۔
و یعنی آخر شمار موت کیت و کل مال ہائی و دست و کپیبت کہ دراصل و چہ پیش و بہ ہائی نامزد بوتہ، انسان چہ وئی اختیار چیزے بدنت تو ثواب
حق و اربیت۔ وے یعنی نخل و سخاوت ہرچے کن ات و ہرچ ہمیں نیت و ارات خدا تعالیٰ کل و زانت و بہ ہائی و حساب و بدلہ دنت۔ ۱۲

فل اغنیاء جمع انت غنی - یعنی مالدار - یعنی تنہا جبر چوش نہ انت کہ یہود نخل و گیشی و سبب زر و خرچ کنگ نرا انت بلکیں وہے ماں خدایہ راہ و خرچ کنگ حکم و اشکنت کنگ کلک گرت و ماں حق تعالیٰ بار گاہ و چہ گستاخی دار و کیں کلمات و در شانی و شرم ہن نہ کنت چنانچہ وہا آیت من ذالذی یقرض اللہ قرضاً حسناً نازل بوت ایشاں گوشت اللہ چہ ماقرض لو بیت، تو اللہ فقیر و محتاج انت و ماغنی و مالدار ایں حالانکہ یک غنی کند ذہن ہم سرید بوت کنت کہ اتفاق فی وجہ الخیر و راہ قرض تعمیر کنگ نہمازیات رحمت و شفقت و ظاہری مرادات - ظاہر انت کہ خداوتی و انگیں مال و چہ ماہی مئے مصلحتانی ردائے جہند و دنیاوی و اخروی فائدگ و خرچ کنگائیت - آری چہ مئے خرچ و بچ نفع رست کنت، و بالفرض اگر بر سبت ہن کنگ مال و دگر ہک چیز ہائی و تی ملک انت پداناں حقیقی معنی و آری قرض و نام چون دیگ بیت - اے آئی و مزین اکرام و احسان انت کہ اے خرچ و شتریں بدل و دیگ ہن پہ و تی ذمہ و زر تی و پدا آری اگوں قرض و لفظ بدل کنگان و آری م عے حد موکد جو رکت مگر یہودی چہ و تی کور حشی و

باطنی پلنتی و احسان و متنگ و بدل و اے لفظان و سدا کلاک گرت بنائش کت - و اللہ تعالیٰ و مزین شانیں بار گاہ چہ مسخرہ و دست ایش نداشت، اے رد افرمان کتی کہ اللہ شے اے کیان و اشکت - اے بار و ہرچ کار ووائی شے بیت پہ آئی و راہی بدبیت - و یعنی عام رہ بند و رو اے یعنی تیں و ناپاکیں قول ماں شے بدمانی دفتر و نبیسگ بنت کہ اود و شے راج و برادری و اید کنگ ملعون و ناپاکیں کار نوشتہ انت - مثلاً اے کناہیں نبیانی ناحق و خون و ریجائیگد پرچہ کنگ شوش اے نالائقیں جملہ یک نمونہ انت شے خدا شانی آ نالائقیں کار نمونہ انت شے نبیانی تعظیم دیگ و - و ہا اے سر جہیں سل پیش بیت آ و ہد و گوشتک بیت کہ بے و تی ناشریں کارانی تا و بچش ات و شوش شامہ ٹوک و طالی و کلاک اولیاء اللہ آئی دل سوکی کنگت نوں خدایہ عذاب و آشدان شیان بیت - و یعنی ہینکرمائی کنگت شے دیما آہت خدایہ گور و کہ ذرہ شے (شے) ظلم نیست انت ان اللہ لا یظلم مثقال ذرۃ (نساہ رکوع ۶۴) اگر بفرض حال ظلم کنگ خدایہ صفت بتویں کنگ آئی و ایدگہ صفاتی یم و کامل ہن بتویں، ہمیشکا اگر معاذ اللہ خدایہ را ظالم نہرض کنگ پہ بیت کنگ ظالم چون ظلام و گوشتک کیت - آئی یک شے ظلم ہن چہ کولان کم تر بوت نہ کنت چوش بگوش "ظلام" و صبیغہ و کار مرز کنگان و ہزار کت کہ ماں بار گاہ و ادنی و چہ ادنی تریں ظلم تجوز کنگ سک زیات ظالم قرار دیگ و ہم معنی انت تعالیٰ اللہ عما یقول الظالمون علواً کبیراً و چہ ہتیں رسولان اے معجزہ ظاہر بوتگت کہ قربانی یادگہ چیکر پہ خدایہ منتش کت کنگ آچہ آسمان و یک آسے آہنگت و آری وارتی و اے نشانی ات آئی و قبول بوگ و، چنانچہ موجودہ تیں بائبل و تنہا ہن حضرت سلیمان علیہ السلام و بار و چوشیں دانتانے نوشتہ انت نوں یہود نمون کنگا کنت کہ مارا اے حکم انت کہ چہ ہر کس چوشیں معجزہ نہ گندرات آئی سرائقین مکن ات و اے حشکیں دروغیں نمون انت - اے پیسیں ہج حکمے ماں آیانی کتاب و موجودہ ات و نہ مروجی موجود انت و در بابت و ہر یک نبی و اے ثابت کنگ بیت کہ آری اے معجزہ دیگ بوتگت - ہر یک پیغمبر و را حق تعالیٰ حالانی مناسبت و معجزہ بخشا کنت لازم نہ انت کہ ہک نبی ہیکس معجزہ و پیش بدایت تاکہ راست ثابت بیت - و یعنی اگر در حقیقت شامہ و تی دعویٰ و راست گوش ات و بہ ہے خاصیں معجزہ و پیش دارگ و سراسھے ایمان آرگ موقوف انت تو پیشی اے پیسے نبیان و شاپرچے گشت کہ آگوں و تی سرفا ہن نشانیان اے معجزہ و ہم یاروک انت - شے اسلاف (پت و پیرکان) و اے فعل کہ بہ آئی سراسھام داں مروجی و راضی انت آیا اے جبر و دلیل نہ انت کہ اے کل شے نمون و ہٹ کنگ و رہ بند انت کہ تم یک پیغمبر دانگہ اے خاصیں معجزہ و پیش نہایت ما ایمان نیاریں - و الزمر یعنی کتاب المواعظ و الزواجر - ہزاں ہما کتاب کہ ماں آئی پنت و ہم تراب و بیان مان انت - و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ واکہ وسلم و تسلای دیگ بیت کہ اے ملعونانی چپ و چوٹیں گتیاں چہ ملور مبور و نہ ایدگہ دروغ بند و کافی پڑا ہدار چہ تو پیش باز رسول دروغ بند کنگ بوتگت کہ آییاں صاف نشانیان (معجزات) گونڈیں کتاب و مزین گیش کیوار گونڈیں کتاب و بوتگت کہ حقیق نبیانی نکذیب و دشمنانی یک قدیمی عادت انت - شمارا اے نوکیں جبر دیمانیا تلگ - و یعنی موت و نام و ہر کس چشیت چرائی و پد قیامت و روج و ہر یک دروغ بند کنگو

الذین قالوا ان الله فقير ونحن اغنياء سنكتب ما قالوا و خبر کہ گوشتش کہ اللہ فقیر انت و ما مالداریں و نون ما نبیسیں چہ یوکیہ آییاں گوشت و قتلہم الانبیاء بغیر حق لا و نقول ذوقوا عذاب الحریق و آخونی کہ آییاں کنگ پیغمبرانی پہ ناحق و گوشتیں بچشت سوچوکیں عذاب و و ذلک بما قد مت ایدیکم و ان الله لیس بظالم للعبيد و اے عوض ہما کردارانی کہ شامہ و تی دستا یم دانگت و اللہ تعالیٰ ظلم نکنت پہ بندیاں سدا و الذین قالوا ان الله عهد الینا الا نؤمن برسول حتی ہما ہاں کہ گوشتنت کہ اللہ وعدہ گیتگ چہ ما پہ اے خبر ما ایمان نیاریں پہ چہ پیغمبر و تا وقتیکہ یاتینا بقربان تا کله النار قل قد جاءکم رسول من قبلی نیاربت آری و لیس قربانگ کہ بورت آریاں آس و گوشت کر زرتگ یارتگ شے گورا پیغمبران چہ من پیسر بالبیت و بالذی قتلتم فلم قتلتموہم ان کنتم صدقین و اے پیسے ہن کہ شامہ گیتگت کنگا اچہ ہرچ شامہ کنتت آ اگر شامہ راست گوشت و فان کذبوک فقد کذب رسول من قبلك جاء و بالبیت و اے اگر اے دروغ بند کنت کنگا دروغ بند کنگ بوتگت پیغمبران چہ تو پیش ہما کر زرتگ یارتگ گون و ت باریں نشانی و الزبر و الکتاب البیڑ و کل نفس ذایقۃ الموت و اما توفون و کسانیک کتاب و دروشیں کتاب و ہر نفس و چشکی انت مرگ و مزہ و بیشک شمارا و جورکم یوم القیمۃ فمن رجز عن النار و ادخل الجنة شے مزد پورہ سنت قیامت و روجا و پدا ہر یک پیغمبر بوت چہ دوزخ و و گوازیگ بوت ماں بہشتا فقد فاز و ما الحیوۃ الدنیا الا متاع العرور و ضرورتہا ازماں کنگ بیت و فی اموالکم و انفسکم و لتسمعن من الذین اوتوا الکتاب و ماں و تی مالان و ماں و تی جانان و ضرورتہا اشکنت چہ پیسرگیس کت بیان

مذلل

و یعنی اگر در حقیقت شامہ و تی دعویٰ و راست گوش ات و بہ ہے خاصیں معجزہ و پیش دارگ و سراسھے ایمان آرگ موقوف انت تو پیشی اے پیسے نبیان و شاپرچے گشت کہ آگوں و تی سرفا ہن نشانیان اے معجزہ و ہم یاروک انت - شے اسلاف (پت و پیرکان) و اے فعل کہ بہ آئی سراسھام داں مروجی و راضی انت آیا اے جبر و دلیل نہ انت کہ اے کل شے نمون و ہٹ کنگ و رہ بند انت کہ تم یک پیغمبر دانگہ اے خاصیں معجزہ و پیش نہایت ما ایمان نیاریں - و الزمر یعنی کتاب المواعظ و الزواجر - ہزاں ہما کتاب کہ ماں آئی پنت و ہم تراب و بیان مان انت - و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ واکہ وسلم و تسلای دیگ بیت کہ اے ملعونانی چپ و چوٹیں گتیاں چہ ملور مبور و نہ ایدگہ دروغ بند و کافی پڑا ہدار چہ تو پیش باز رسول دروغ بند کنگ بوتگت کہ آییاں صاف نشانیان (معجزات) گونڈیں کتاب و مزین گیش کیوار گونڈیں کتاب و بوتگت کہ حقیق نبیانی نکذیب و دشمنانی یک قدیمی عادت انت - شمارا اے نوکیں جبر دیمانیا تلگ - و یعنی موت و نام و ہر کس چشیت چرائی و پد قیامت و روج و ہر یک دروغ بند کنگو

در است گوشه و مصدق و مکذّب و راوی و تکیس کارانی پوره مزدربیت۔ چه پوره غرایه مطلب چوش بیت کنت که چیرے کتیس ممکن انت که چه قیامت و پیش بر سبت مثلاً
ماں دینا یا ماں قبر۔ فلک فریب و بون مال یعنی دینا و هدار کی تیس بهار و ظاهری ٹاپ و ٹیپ مزین فریب دیو کیس چیز انت کہ بر آئی سرانگوک بوان و باز اتمق چه و تکی آخرت و
شموش کار بخت حالانکه انسان و صلی کامیابی ایش انت کہ ادا اندان و تکی عاقبت و فکر و بداریت و ہما کاران و بکنت کہ آچہ خدای عذاب و رگینوگ و داں جنت و سرکنوگ
بخت۔ تنبیه : ماں اے آیت و ہما اھتیں صوفیانی ہم و ثوابت بوت کہ آے دعوی و کنت کہ مارانہ جنت و طلب انت نہ دوزخ و ترس معلوم بوت کہ چه دوزخ و دو
و ماں جنت و داخل بوگ اھل کامیابی انت ہیچ مزین ترس کامیابی چه جنت و در حاصل بوت نہ کنت و فی الحدیث و حولها فاندندن۔ اللہ تعالیٰ چه و تکی فضل و رحمت و مارا ہم
اے کامیابی نصیب بخت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : فلک اے دیم گوری پیمانان

انت کہ آندگ و ہن ماں جان و مال و شے امتحان بیت و ہمک
پیمے قربانی و یک کسیت چوش کہ کٹک بوگ، ٹی بوگ، قید و
بند و شد و تن و برداشت کنگ، نادراہ بوگ، مالانی تاوان
بوگ، چه سیاد و ارشان سبگ۔ اے وڑ و سکی و سوری
دیم کا بخت و ہم چه اھل کتاب و چه مشرکانی زبان سوجاکیں
و دل آزار کنوکیں خبر اشنگ بخت۔ اے کلانی علاج صبر و تقوی
انت۔ اگر گوں صبر و استقلال و گوں پرہیزگاری و اے سکی و
سوریانی مقابلہ و کن انت تو اے گڑ امرن ہیماں و جو امر دی کار
بخت کہ بر اشی و کڈن و تکی حق تعالیٰ و کنگ۔

تنبیہ : چه بخاری و یک حیشہ و ظاہر بیت کہ اے آیت
چه بدر و پیش نازل بوگ۔ قتال و حکم حرائی و رند بوت پداہم
صبر و تقوی و حکم قتال و مشروعیت و باوجود ہن فی الجملہ باقی
انت کہ بر آئی و سر داں آخر و عمل بوان بوگ۔ البت صبر و
عفو و تغلیظ و تشدید و وھدان و جاہ یارگ ضروری
انت کہ ایشاں چه شرعی نصوص و معلوم بوت کنت۔ اے آیت
بہ اے جاگہ و ایر کنگ چه شاید غرض ایشنت کہ شہابہ اے کافرو
منافقانی گت نامخی و ناشری و سرا چه حد و در زھر مگرات و ننگ
شمار باز اشنگ کسیت و زحمتانی دیم دارگ کسیت۔ گوں صبر و
استقلال بہ آیانی مقابلہ و تیار بخت، و اے ہم دینا و زندہ
توگ و کپان و کہ امحض یک فریب ایت چه خبر غافل مبخت کہ
خداوند تعالیٰ ماں جان و مال ہر دو بینانی تہا شے چکا سوک انت
فل قولہ فنبدوہ ای طر حوہ و لم یراعوہ یعنی اتراد و رات
فل یعنی چه اھل کتاب و عالماں اے قول

گرگ بوگت کہ ہرچ احکامے و بشارتے ماں کتاب اللہ و
ماں انت آیان و یک یک و مخلوق و دیما بیان کنت و ہیچ خبر
تدبیر نہ سرو چیر کناں و آیانی معنی و مطلب و رد و بدل کنت
مگر ایشاں کہ تھے و ہن پروانہ کت و پویناوی کتیں نفع و طر
درستیں قول و قراران و بروشان شریعت و حکماں تبدیل کت
ماں اللہ و آیات لفظی و معنوی تحریفش کت ہما چیر کہ آئی و ظاہر
کنگ زیات ضروری انت یعنی آخر الزمان پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
بشارت اتر اشترش چروات۔ ہمینکر ماں مال و خرچ کنگ و
تہا بخلی کنگتش چرائی و زیات ماں علم و خرچ کنگ و نجوسی ایش
کت و لے نجوسی و منشاسن مال و جاہ و دنیا و دوستی و اید
دگر ہیچ نہ ات۔ ادا امننا مسلمان عالماں ہم تراب دیگ بوگ
کہ شہابہ دینا و دوستی و گرفتار بوان و چو ایشانی ہیما ممکن ات۔

فلک یہودیان مسلمان غلط بیان کت۔ رشوت وارت و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و صفات بشارت پہ زانشکاری چیر دات۔ پدا و شنود ہم بوگتنت کہ مے چالاکیان کس گیت نہ کنت و امیش
بخت کہ مرد ماں تو سیب دینت کو مزین عالم و دیندار و حق پرستنت۔ دومی نیک و منافق و حال چو ہمیشانی ہیما انت، جہاد و وھد ماں لوگ و چیر بوگتنت و تکی اے حرکت و گل
بوگتنت کہ بجا را و تا چون رد و دیا بخت۔ و ہر پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم چه جہاد و اتر بوگت تو غیر حاضری و بار و دروغیں عذر پیش کنان و دلمانگ انت کہ و اجہ پیغمبر
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ایشاں و توسیپ بدنت۔ اے کلان و حال دیگ بوت کہ چوشیں گپ ماں و دنیا و آخرت و چه خدای عذاب و رگینت کت نہ کنت۔ اول و اوچو شیں
کس ماں دنیا و رسوا بخت و اگر یہ کت ہم یک پیچے و چه ادا و استکار بوگت گڑا و داہ ہیچ صورت و رستگار نہ بخت۔ تنبیه : ماں آیت و اگر چه ہم تراب یہ یہود و منافق
دیگ بوگت بے مسلمان ہم اشکنا بینگی انت کہ چه بدیں کارانی کنگ و دشنود مبخت۔ بہ شرش کارانی کنگ ناز مکنت۔ و اگر شرش کارے بکنت گڑا یہ توسیپ و دلمانگ

مَنْ قَبْلَكُمْ وَمِنَ الَّذِينَ اشْرَكُوا اَذَى كَثِيرًا وَاِنْ تَصْبِرُوا

وَتَتَّقُوا فَاِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْأُمُورِ ۝۱۸۹ وَاِذْ أَخَذَ اللَّهُ مِيثَاقَ

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ لَتُبَيِّنُنَّهُ لِلنَّاسِ وَلَا تَكُونُ

فَنبَذُوهُ وَرَاءَ ظُهُورِهِمْ وَاشْتَرَوْا بِهِ ثَمَنًا قَلِيلًا

فَبُئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ۝۱۹۰ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَا آتَوْا

وَيُحِبُّونَ أَنْ يُحْمَدُوا بِمَا لَمْ يَفْعَلُوا فَلَا تَحْسَبَنَّهُمْ بِمَفَازَةٍ

مِّنَ الْعَذَابِ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۹۱ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

الْأَرْضِ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۹۲ اِنَّ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ

وَالْأَرْضِ وَاخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَاٰيٰتٍ لِّلْاُولٰٓئِی الْاَلْبَابِ ۝۱۹۳

الَّذِينَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ قِيَمًا وَقُعُودًا وَّعَلٰی جُنُوبِهِمْ وَاُولٰٓئِی

يَتَفَكَّرُونَ فِيْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هٰذَا

فَكُنْ تَكُنْ ۝۱۹۴ اِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ ۝۱۹۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۱۹۶

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۱۹۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۱۹۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۱۹۹

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۱ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۲

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۴ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۵

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۸

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۰۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۱

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۲ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۴

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۷

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۱۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۰

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۱ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۲ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۳

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۴ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۶

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۲۹

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۱ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۲

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۴ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۵

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۸

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۳۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۱

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۲ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۴

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۷

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۴۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۰

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۱ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۲ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۳

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۴ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۶

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۵۹

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۱ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۲

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۴ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۵

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۷ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۸

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۶۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۰ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۱

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۲ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۳ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۴

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۵ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۶ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۷

اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۸ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۷۹ اِنَّ رَبَّنَا لَخَبِيرٌ ۝۲۸۰

مازل

مہبت بلکس شری کار و کنگ و رند ہم بہ توسیع ہوس مدارت۔ و دہرے بہ آسمان وزمین و ہائی بادشاہی انت گڈا گناہگار تچان کی روت و پناہ گیت و آب ہکس چیز۔
 سدا قدرت داروک انت چہ آئی و اختیار کئے در بوت کنت۔ و یعنی عقل مندیں مردم و ہرے آسمان وزمین و آبیانی حیران کنوکیں احوال و کڑی و شپ و روح و
 مضبوط و محکیں نظام و تہا غور و فکر کنت تو گڈا آرا یقین بیت کہ اسے کلیں رد و بند و مہر بستگیں کڑی ضرورت کم یک سر جمیں مختار و قادریں بادشاہی و دست انت
 کہ آئی و چہ وئی عظیمیں قدرت و اختیار ہر یک کسان و مزین مخلوق و حد بندی کرتیگ۔ یک چیز و مجال نہ انت کہ چہ وئی مقررین حد و عمل و مرکز و قدم و در کنت۔
 اگر اے عظیم الشان مشین و یک پرزہ نے یا اے کار جاہ و یک مزدور سے بہن مختار و قادریں مالک و واہندہ اختیار و در بوتیں گڈا کلیں علم و اسے سر جمیں و محکیں نظام و چو
 قائم ہو گت۔ و ویت کا پکش۔ بزاں بہ چہ جاوے چہ خدا غافل نہ ماننت آئی یا دہر دمان و مال آبیانی دل و زبان و سر اجاری بیت چو شک ماں حدیث و در بابت رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و بی بی عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا گوشتہ

ال عمران ۳

۱۱۲

لن تنالواہ

کان یدکر اللہ علی کل احیانہ نماز ہن
 خدا و مستریں یاد انت، پیشکا واجہ و فرایت کہ ہر کس
 اوشتکائی نماز و نوت نکنت نندان و نماز بوانیت و
 ہر کس نشت کت نکنت آہ کش ویتکائی نماز بوانیت
 لھتیں روایتانی تہا ہستنت کہ ہما شپ و کہ اسے
 آیات نازل بوتنت و در انجیں و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم
 اوشتان و نندان و ویتکیش لیٹان و بہ ہر جاوے اللہ
 یا دکنان و ارسان و یکجک ات ۱۲
 بے صفحہ و فوائد: و یعنی ذکر و فکر و بد گوشت
 کہ خدا و نذا! اے عظیم الشان کار جاہ تو بے کار پیدا
 نہ کنگ کہ آج مقصد مدارت۔ جزا اے عجیب چہ حکمت پرین
 انتظامات و کڑی یک مزین و شاندار نتیجہ و سر اھل کس
 بوگ بوٹیت۔ چو شک و کوش کہ چہ ادا آبیانی ذھن آخرت و
 فکر و نیگت کہ آدراصل و دنیا و موجودہ تیں زندہ
 گڈی نتیجہ انت پیشکا دم تر و چہ دوزخ و عذاب و
 محفوظ بوگ و دعا و لوٹ۔ و میا نجی و خدا تعالیٰ و تسبیح
 و پاکی و بیان کنان و اشارہ کت کہ ہما حق قدرت و
 چو شیں و گیشنگیں نشان و گذران و ہم تر اراجہ میات
 یا نئی شان و کم پیش بدارت یا عالم و کار جاہ و محض لب
 و تماشا بھمت تہی بارگاہ چریشانی کلیں غرافات و ناہوگیں
 گپاں پاک انت۔ چہ اسے آیت و معلوم بوت کہ ماں آسمان
 وزمین و قدرت و اسے دگہ اڈ کنگس چیزانی تہا غور و فکر
 کنگ محمود و جوان بوت کنت کہ آئی و نتیجہ و اسر خدا و یاد
 و آخرت و نیگت توجہ بہ بیت۔ باقی ہما مادہ پرست کہ آ
 اڈ کنگیں چیزانی استارانی تہا درنگ بہ بنت و کارگری
 داں راستیں معرفت و سر کنگ نہ توننت توری دنیا آیان
 مزین محقق و سائنس و زانوگر گوشتیت مگر بہ قرآن پاک و
 زبان و آولوالباب بوت نکنت بلکس آجہ حد و درجہ
 و احمق حساب بنت۔ و ہر کس ہمینک دیہ و ماں دوزخ و
 مانیت ہما قدر و رسوائی بزان انت۔ چہ دستور و دائمی
 رسوائی تہا بہ کافران انت۔ ماں ہما آیتاں چہ عا المؤمنین
 خزی (رسوائی) و نفی کنگ بوتنگ اودا ہے معنی و مراد ہمگ
 لوٹیت۔ و یعنی ہر کس و خدا ماں دوزخ و چکل دیگ
 بلوٹیت کسے حمایت کنان و آرا رکیت کت نہ کنت۔
 البت ہر کس و ماں اول و یا گڈ سر و یلہ دیگ و معاف کنگ

بِاطِلًا سُبْحَنكَ فَقِنَا عَذَابَ النَّارِ ۱۹۱ رَبَّنَا إِنَّكَ مَنْ تَدْخُلُ

بیکار، توجہ و ستیں عیبیاں پاک نون نگہ بدار مارا چہ دوزخ و عذاباں اے مئے پروردگار بیشک ہر کسبکہ تو گوازینت آ

النَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ ۱۹۲ رَبَّنَا إِنَّكَ

ماں دوزخ و گڈا تو رسوا کت آ و نیستنت گنہگار ان ہچ ہمیں مدت کنو کے و اومئے پروردگار بیشک

سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِي لِلْإِيمَانِ أَنْ آمِنُوا بِرَبِّكُمْ فَآمَنَّا ۱۹۳

اشکت تو ارجو کہ تو ارجنت بہ ایمان و نیمگا کہ ایمان بیارت بہ وئی پروردگار و نون ایمان و

رَبَّنَا فَاعْفُ رُبَّنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّئَاتِنَا وَتَوَقَّنَا مَعَ الْأَبْرَارِ ۱۹۴

اے مئے پروردگار گڈا تو بہ بخش مئے گناہا و سرگوزہ ماچہ مئے بد تیان و موت بد مارا گونیک بختانی ہو ریگا و

رَبَّنَا وَاتِنَا مَا وَعَدْتَنَا عَلَى رُسُلِكَ وَلَا تُخْزِنَا يَوْمَ الْقِيَامَةِ ۱۹۵

اے مئے پروردگار و بد مارا ہما چیزیکہ وعدہ کنگس بہ وئی پیغمبرانی زبانیا و رسوا کن مارا یاں قیامت و روچا و

إِنَّكَ لَا تَخْلِفُ الْبِعْدَادَ ۱۹۶ فَاسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّي لَا أُضِيعُ

بیشک تو و وعدہ خلائی کنتے و پدا قبول کت آبیانی دعا آبیانی پروردگار کہ من بر باد نکناں

عَمَلٍ عَابِلٍ مِّنْكُمْ مَّنْ ذَكَرَ وَأُنْشِئَ بَعْضُكُمْ مِّنْ بَعْضٍ فَالَّذِينَ

مختا ہچ محنت کنوکیگا چہ شہا توری مردینے بہ بیت یا جینے شہا و تموتا بیکت و بد مارا کسان کہ

هَاجَرُوا وَآخَرُجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَأَوْذُوا فِي سَبِيلِي وَقُتِلُوا

آجل و وطن بوت و در کنگ بوتنت چہ وئی لوگان و تکلیف دیگ بوتنت نامنی راہا و جنگش کت

وَقُتِلُوا لَا كُفْرَانَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَا دُخْلَهُمْ جَدَّتْ بَجْرِي

و کشک بوتنت ضرور من سرگوزہ چہ آبیانی بدیان و ضرور من گوازیں آبیانی ایدو لیں باغان کہ رنبت

مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ثَوَابًا مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ وَاللَّهُ عِنْدَهُ حُسْنُ

چہ آبیانی چہ راجو و اسے عوض چہ خدا و طرفا و اللہ و گڈا ہر شریں عوض

الثَّوَابِ ۱۹۷ لَا يَغُرُّكَ تَقَلُّبُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي الْبِلَادِ ۱۹۸ مَتَاعٌ قَلِيلٌ

ہستنت و و ردمنت ترا تر گرد کافران ماں شہران اے کمیں فائدے

منزل ۱

منظور بہ بیت (چو شک کہ گناہگاریں مومن) بہ آیاں سفارش کنوکان و اجازت دیگ بیت کہ سفارش کنان آیان بہ بخشا نیست آبریشی مخالف نہ انت بلکس چہ آیات و صحیحیں
 حدیث و ثبات انت۔ و یعنی نبی کریم صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم کہ آئی و گوں مزین کوکار و دنیا و توار حبت۔ یا تو ان کریم کہ آئی و توار ہمک لوگ و سر بوت۔ و ساری و عقلی ایمان و بیان انت
 اے ایمان معی بوت کہ یاں آئی و ایمان بالرسول ایمان بالقرآن ہم شامل بوت۔ و یعنی مئے مزین گناہان و پھل بکن و حوریں گناہان و بیوش و و ہد مارا چست کنگی بہ بیت نیکیں بندہ آئی و لوی
 شامل کنان چہ دنیا و چست بکن۔ و یعنی پیغمبرانی زبانیا و آبیانی باور کنگ و راہر قول و قرارے تو کنگ (مثلاً ماں دنیا و آخر کار اعداء اللہ و سر غلبہ و کامیابی و ماں آخرت و چہ جنت
 و رضوان و شرف و در کنگ) چہ آیاں مارا سچو بہ بخش کہ قیامت و روح و مئے ہچ پیغم ادنی و چہ ادنی رسوائی ہم مہبت۔ و یعنی تہی کڈا وعدہ خلائی و احتمال نیست انت البت مئے
 تو کڈا احتمال ہست کہ مبادا چہ مئے دست و ہچیں ردکاری لے بہ بیت کہ چہ تہی قول و قرارے استفادہ کت مخیں۔ پیشکا عرض انت کہ مارا بہ ہما عملانی سراستقامت و توفیق

بدے کہ چہ آئی برکت و ماچتی وعدہ و قی بہر گیت بچیں۔ و یعنی مردینے بیت توری جنیں آدمی سے گورے سے برکت بر باد نہ بیت ہنکر کارکت ہما قدر آئی و برور دوات
اداعل شرط انت نیکیں عمل کنان و یکتیں آدمی ہن قی قابلیت و روع آخرت و ہما در جہاں حال کنت کہ آثر امر و حال کنت و ہدے شامردین و جنیں یکیں انسانی نوع و
نفرات یکے چہ آدم و پیدا بوتے یکیں اسلامی رشتہ ہورات یحییٰ جمعی زندگی و ماں معاشرتی کاراں شریک ات گدا اعمال ہماں آبیانی برورانی تہا و تار یک بلیک ات۔ ماں روایتاں ہست
کہ ام سلمہ رضی اللہ عنہا عرض کنت کہ یا رسول اللہ ماں قرآن کتام جائے ما جنیں آدمی ہجرت وغیرہ نیکیں کارانی باخصیص فکر نیستت اشی و جواب ماں ہے آیت و دیگر بوتگ۔
فا یعنی و ہر یک عمل کنوک و حوریں عمل ہن بر باد نہ بیت، گدا ہما مردان خدا و جنت و چہ کئے کہ آیاں کفر و عصیان یلہ دیگر گوں ہوردار الکفر ہم یلہ دات۔ وطن، کس و وارث،
اہل و عیال، مال و منال درستال انکار کنان بہ دارالاسلام و نیمگ رہادگ بوتنت کافراں ہاشانی سر ہما ظلم و زیادتی کنت کہ ہاشانی قی لوگانی تہاندگ مشکل بوت وطن انکار کنگ لوگ و
دواران یکدیگ و سر ہما در مناں اشاں آرام و نہشت۔ ہمک
ہما اشان و ایذا و اتش و اے کل ہما بوتنت کہ آیاں مہی نام و
گروک اتنت مہی کلہ و انوک اتنت یحییٰ جون الرسول و
ایاکم ان تومنوا باللہ ویکم (الممتحنہ رکوع ۱۴)
و ما نلقموا منہم لالا ان تومنوا باللہ العزیز الحمید
(دبوح رکوع ۱) آخر آیاں یہ مہی راہ و جنگ کنت و جنگ کنان
جاش دات۔ اے ہما بندہ انت کہ اشانی کل تقصیر کنگ
بوتگ و جنت یہ آیاں راہ چار انت۔ و یعنی شری بدلہ و
بہ خدا و گورہ انت و دگر ہج جائے و رست کنت نہ کنت با مطلب
چوش بہ بیت کہ چہ بدلہ و شری بدلہ خدا و گورہ انت یعنی آئی
دیدار مبارکین۔ رزقنا اللہ و سائر المؤمنین ۱۲

مے صفحہ و فوائد : و یعنی کافر کہ آبرے ادارے
اودا تجارت کنان چہ زرمکائی کنت و گہرتی و دشان کنت یہ
مسلمان و لازم انت کہ بہ اے جبر و فریب مہ وارت اے تہا
چنت رنج و بہارت اگر یک شخصے و بہ چار رنج و برنج و بریانی
ومیدہ وارینگ بدلہ دار و بکش ات یا بہ تمامیں زندگی بندی
خانہ و قید کن ات گدا چون آبرشی و شنود بیت۔ دراصل و
و شنود ہما انت کہ آکس محنت کنان و دل سیاہی و برداشت
کنان یہ ملامتی اعلیٰ درجہ و آسائش آرام و ازبابت
جریدہ کنت۔ و نول اعیش و شنودی گوں ہما چنت روحی
بہار و مقابلہ کن کہ اے شری انت یا کہ آ۔ و ہما ہما
گوشتی کہ ہما و بہ وتی و رد و نوش و ہج فکر نیستت بہ عزت
نندان بہر یک چیز اترت رست۔ و نبر زعام متقیانی احوال
بیان بوتگ نول گوں خصوصیت ذکر کنت یعنی ہما اہل کتاب
کہ بہ اللہ سر راست راست ایمان آورت قرآن اش
منت و چونکہ قرآن و تورات و انجیل و تصدیق و کنت
(باورداریت) آیاں و ہم منتش نہ یہ اے ہما چوشکہ دنیا دار یا
احباراں منت کہ بہ کمیں دنیا فائدہ و خاطر اللہ آیتان
چیر دات یا بدش کنت بلکہ خدایہ دیا گوں عاجزی اخلاص و
کینت و ہما ہما کہ آئی و کتاباں و ایر گیتگ انت راست
راست و بہ ہما اصلی رنگ آیاں و قبول ار بوتنت نہ ہما شری
چیر دانت نہ احکام اش بدل کنت یہ چوشیں پاکباز و حق
پرستیں اہل کتاب و اللہ و گورہ خاصیں اجر ہست چنانچہ چہ
قرآن و حدیث و کیش و گوارہ ثابت انت کہ اے اہل
کتاب و دوسرا جہر رست۔ و یعنی حساب و رنج دور انت
زوت آو کنت و ہدے حساب مع بیت تمام دنیا و تش
حساب باز زوت گیشنگ بیت۔ و گدا سر و مسلمانان یک سر ہماں کلین سورت و خلاصہ انت۔ یعنی اگر کامیاب ہوگ ماں دنیا و آخرت و بہ وتی
مراد و سر ہوگ لوٹ ات گدا شریاں ہداشت کنان بطاعت و اداں محکم ہدات چہ معصیت بہ ہر ہرات، درمن و مقابلہ عتابت قدمی پیش ہدات اسلام و اسلام و عدالی حفاظت و تہا
مشغول بیت بہ ہما جاگہ و کہ اودا درمن و بلغار و ترس بہ بیت اودا چو آہنی دیوال و وڑ و سینگ چو اسپر و دیماداران مقابل بیت۔ و اعدوا لہم ما استطعتم من قوۃ و من
رباط الخیل تڑھبون بہ عدو اللہ و عدوکم (انفال رکوع ۸) و ہر و ہدے ماں ہمک کار و چہ خدا و ترس ات، اگر چوشو کنت گدا براں ہتی مراد و سر بوت اللہ اجعلنا
فائزین بفضلک و رحمتک فی الدنیا و الآخرۃ آمین۔ ماں حدیث ہست کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ و آلہ وسلم یہ ہج و نماز و یاد اخلاص گدا نظر یا آسان و نیمگ چست کنان اے وہ
آیتاں چہ ان فی خلق السموات و الارض تاں سورت و خلاصہ و تلاوت کر گیت۔ تم سورۃ ال عمران عتہ و حسن توفیقہ فلہ الحمد و الملتہ و علی رسولہ الف الف سلام و تحیۃ
و یعنی چہ آدم علیہ السلام و اول و احضرت حوا چہ آئی و چپیں پھنات و کشت۔ یاد چہ اے ہر دو دنیاں تمامیں مردین و جنینان و پیدا کت و ماں.....

لن تنالواہ
 ۱۱۵
 النساء

ثُمَّ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وِبَسُّ الْيَهَادُ ۱۹۷ لَكِنَ الَّذِينَ اتَّقُوا

رندا آبیانی جاگہ دوزخ انت و آبدیں جائے و لیکن ہما کہ آیاں ترست چہ وتی

رَبَّهُمْ لَهُمْ جَنَّتُ تَجَرُّی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَرُ خُلِدِیْنَ فِیْہَا نَزْلًا

پروردگار ابرایان ایڈولیں باغنت کہ رینت چہ آبیانی چہراجو ہمیشہ مانند ہاں و آئی تہا ہما ہما

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَمَا عِنْدَ اللّٰهِ خَيْرٌ لِّلْاَبْرَارِ ۱۹۸ وَ اِنَّ مِنْ اَهْلِ

چہ خدا طرف و آئینہ کو خدا و گورہ ہست باز شریک بہ نیک بختان و بے شک چہ

الْکِتَابِ لَمَنْ یُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَمَا اُنْزِلَ اِلَیْکُمْ وَمَا اُنْزِلَ اِلَیْہِم

کتاباں ہمتے ایڈولیں ہست کہ ایمان کاریت بہ اللہ و بہر چہ و کہ دیم دیگر ہنگ شے نیگا و بہر چہ دیم دیگر ہنگ آبیانی وتی

خَشَعِیْنَ لِلّٰهِ لَا یَشْتُرُوْنَ بِاٰیَتِ اللّٰهِ ثَمَنًا قَلِیْلًا ۱۹۹ اُولٰٓئِکَ لَهُمْ

نیمگا۔ اللہ ترس ماں آبیانی دلا ہست۔ نگرنت یہ اللہ آیتانی عوضا ملکیں بہاں ہمیشہ مانند کہ پر ایمان ہست

اَجْرُهُمْ عِنْدَ رَبِّہِمُ ۱۹۹ اِنَّ اللّٰہَ سَرِیْعُ الْحِسَابِ ۱۹۹ یَاٰیہَا الَّذِیْنَ

مزد آبیانی وتی پروردگار و گورہ و بیشک اللہ تعالیٰ زوت گرت حساباں و

اٰمِنُوْا صَبِرُوْا وَ صَابِرُوْا وَ رٰبِطُوْا ۲۰۰ وَ اتَّقُوا اللّٰہَ لَعَلَّکُمْ تُفْلِحُوْنَ ۲۰۰

ایمانداران! صبر کنت و مقابل و گدا و قی و قی پاوان ہدات و جنگ و گریہ و گوت۔ و اللہ شریک تاکہ شہادت و قی طلباں رست و

سُوْرَةُ النَّسَاءِ مَقْدَمٌ وَ ہِیَ مَائَتٌ وَ سَبْعُوْنَ اٰیَةً وَ اَرْبَعٌ وَ عِشْرُوْنَ کُوْرًا

سورۃ نسا ماں مدینہ شریف ابرہنگ و آئی و یکصد و ہفتاد و ہفت آیات و بیست و چار رکوع ہست

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبرین رحم کنوک

یَاٰیہَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّکُمُ الَّذِیْ خَلَقَکُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ

اومردمان! ترست چہ وتی پروردگار و ہما کہ پیدا کی کنگ شمارا چہ یک نفس

وَ خَلَقَ مِنْہَا زَوْجَهَا وَ بَثَّ مِنْہُمَا رَجُلًا کَثِیْرًا وَ نِسًا

و پیدا کی کت چہ آئی و و شریک و شامگی کت چہ ہر دو دنیاں باز مردین و جنین و

منزل ۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دنیا تالان کنت تو در حقیقت تمایں مردم چہ یکس جان و چہ یکس شخص اللہ تعالیٰ کنت مطلب ایشان کہ وہی شہادستان و چہ عدم (نسبت) و ماں وجود و یاروک و پدائشا راباقی و قائم داروک ہما انت گداچہ آئی و ترسگ آئی و فرمانبرداری ضروری انت۔ چریشی اشارہ بوت بہ دو نکتہ آئی نیک، اولی ایکہ اللہ تعالیٰ شے کلانی خالق و ودی کنو کنت، دومی ایکہ یہ تمایں مخلوق و وجود سبب کہ چرائی و اللہ تعالیٰ و درستان و پیداکت یکس جان یعنی ابوالبشر آدم علیہ السلام انت کہ چریشی و معلوم بوت کہ مئے اصلی خلق گوں خدائ انت پرچاکہ سبب علت و ماں آئی محلول و ہنکر تعلق و قرب علائق (رشتہ) و احتیاج بیت آماں ہج و ممکن نہ انت چرائی و پد ہما تعلق و قرب انت کہ آ انسان نظرانی تہا گوں دگرے و موجود انت پرچاکہ آیانی وجود سبب و مخلوق بلکل یکس چیزت۔ کہ چریشی و ہجے ظاہر بوت کہ اول بہ مئے ذمہ و سراخدا تعالیٰ و اطاعت لازم بوگ لویت کہ آ مئے خالق انت چرائی و یدماں تمایں مخلوق و خصوصاً بہ وئی جنس و رعایت و گوں آئی جوانیں سلوک کنگ بہ مئے سرافروزی بوگ لویت پرچاکہ اللہ تعالیٰ یہ ماکلاں پیداک بوگ و سبب یک خیر جو کرنگ

النساء

۱۱۶

لن تنالوا

نوں ہرچ قرب و ہرچ اتحادے ماں انسانی نظراں و ت ماں و ت و موجود انت آگوں دگر ہج چیز حاصل نہ انت۔ پیشکا شرعاً و عقلاً مردمانی میا کجی و ت ماں و ت و جوانیں سلوک اینک ضروری و بدسلوکی ہنکر بدت کہ آگوں دگراں نہ انت کہ آئی و گیش و گوار نصوص ماں شرعی حکماں بردبر و موجود انت۔ شیخ سعدی علیہ الرحمۃ ہے نکتہ و چوش بیان کنت سہ
بنی آدم اعضائے یک دیگر اند
کہ در آفرینش زیک جوہر اند
جو عضو بہ درد آورد روزگار
دگر عضو ہا را نماند تار

نوں اے موقع و سراح تعالیٰ و وئی خالقیت ظاہر کنان و وئی اطاعت و حکم دات و بنی آدم و بنیکجی اتحاد و بیان کنان و بہ اے نیک و اشارہ کت کہ و ت ماں و ت یک یوان و بگو ازین انت چنانچہ آیت آئند حصہ تہا اے اشارہ ظاہر کنگ بوت ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : و خالق و رب یعنی موجد و مبعی بوگ و ابیدہ خدائ ترسگ و آئی اطاعت و وجوب و یک سبب ہم ایشان کہ شہا آئی واسطہ دیان و و ت ماں و ت و چہ یک دگرے و وئی حقوق و فوائد و طلب کن ات و و ت ماں و ت و آئی و قسم دے ات و بہ اشی و سرادل جی حاصل کن ات و کنائین ات یعنی و ت ماں و وئی معاملات و ہداری حاجاتی تہا ہم ہائی و ذریعہ پیش کن ات مطلب چوش بوت کہ ماں وجود و بقا و احتیاج مختصر انت بلکیں ماں کلیں حاجتاں و کاران ہم آئی و محتاج ات پیشکا آئی و اطاعت ضروری بوگ انگت شتر محقق (ثابت) بوت چرائی و پد شمارا اے حکم انت کہ چہ قرابت و ہم بترس ات یعنی قرابت دارانی حقان ہم ادبکن ات و قطع رحم و چہ بدسلوکی و بہ پھر نرات۔ بنی نوع یعنی گوں نمایں ان ذات و علی العموم سلوک کنگ۔ و آیت و ماں اولی بھر بیان بوت گوں قرابت داراں چونکہ قرب و اتحاد و خصوص و زیاد تر انت پیشکا گوں آیای بدسلوکی پیش آیک و د و ترس پیشدارگ بوت پرچاکہ آیانی حقوق بمقابلہ و دگر مردماں زیات تر انت چنانچہ حدیث و تسی قال اللہ تبارک و تعالیٰ: انا اللہ

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ
وَبَرُّسْت چہ اللہ ہما کہ بایکد گرسوال کنت شہا ہما و ہما و بترسیت چہ شہا دارانی ترسگ۔ بیشک اللہ شہا سر
رَقِيبًا ۱) وَاَتُوا الْيَتَامَىٰ اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا الْاَخْبِيثَ بِالطَّيِّبِ
نگہبان انت و بدیت چوریاں آیانی مالان و بدل مکنت گندھنا پر شترینا

وَلَا تَاْكُلُوا اَمْوَالَهُمْ اِلَىٰ اَمْوَالِكُمْ اِنَّهٗ كَانَ حُوبًا كَبِيرًا ۲)
و مورت آیانی مالان ہور وئی مالان بیشک اے منیں گناہے و
وَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَقْسِطُوْا فِی الْيَتَامَىٰ فَانْكُحُوْا مَا طَابَ لَكُمْ مِنْ
و اگر شہا ترسیت کہ انصاف کت نکنت چوریں جنگانی بابتا گدا نکاح بکنت ہما شمارا پسندنت چہ

النِّسَاءِ مَتْنِی وَثَلْتُ وَرَبْعَ فَاِنْ خِفْتُمْ اَلَّا تَعْدِلُوْا فَوَاحِدَةً
اے دگر جنینان دودو سے و چار چار و پدا اگر ترسیت کہ شہا انصاف کت نکنت گدا یک جنے بگشت
اَوْ مَا مَلَكَتْ اَیْمَانُكُمْ ذٰلِكَ اَدْنٰی اَلَّا تَعْدِلُوْا ۳) وَاَتُوا النِّسَاءَ
یا وئی مولداں ستریت بکنت و ہما اشیائ امیدنت کہ شہا یک نیکما دیشت و بدیت جنینان

صَدُقْتِهِنَّ نِحْلَةً ۴) فَاِنْ طَبُنْ لَكُمْ عَنْ شَیْءٍ مِنْ نَفْسٍ فَكُلُوْهُ
آیانی مہر و پد و شدلی و پدا اگر آپہن بکنت پر شہا چیز چہ آہر و پد وئی خوشیا گدا بوت آیای
هٰذَا مَرْتَبًا ۵) وَلَا تُؤْتُوا السُّفَهَاءَ اَمْوَالَكُمُ الَّتِی جَعَلَ
مزدہ دار خوشگوار و مروت بے وقوفانی دستا وئی مالانے ہما کہ کنگ

اللَّهُ لَكُمْ قِيَمًا وَّ اَسْرَاقُهُمْ فِیْهَا وَاَسْوَهُمْ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا
اللہ پر شہا گدراںے ہوا ریت آیای چہ ہما مالا و پوشائیت آیای و بکنت گوں آیای
مَعْرُوفًا ۶) وَاَبْتَلُوا الْيَتَامٰی حَتّٰی اِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ فَاِنْ اَنْتُمْ
شریں خبر و پدیری بکنت چوریاں وقتیکہ برست نکاح و حد و پدا اگر شہا دیت
مِنْهُمْ رُشْدًا فَاَدْفَعُوْا اِلَيْهِمْ اَمْوَالَهُمْ وَلَا تَاْكُلُوْهَا اَسْرَافًا
چہ آیای بودے گدا بدیت ماں آیانی دستا آیای مالان و مورت چوریاں مالان چہ ضرورتا زیادہ

منزل

انا الرحمن خلقت الرحم وشققت لها من اسمی فمن وصلها وصلته ومن قطعها قطعته وحديث خلق الله الخلق فلما فرغ منه قامت الرحم فلأخذت بحقوى الرحمن فقال مة قالت هذا مقام العائذ منك من القطيعة قال الا ترصين ان اصل من وصلك واقطع من قطعك قالت بلى يارب قال فذاك وحديث الرحم شجنة من الرحمن فقال الله من وصلك وصلته ومن قطعك قطعته وحديث الرحم معلقة بالعرش تقول من وصلني وصله الله ومن قطعني قطعته الله بریشی و گواہ انت و رحم و بیان بوت گوں خصوصیت و تعلق و نیک گدراںے اشارہ کنت۔ گدا شہا اے درآہت کہ وجود و معدن و وجود و منشأ اتحاد و سبب و ماں تمام بنی آدم و حقوق و رعایت و جوانیں سلوک سک ضروری انت چرائی و پدا اگر تمام ماں یک موقع و چہ کتام خصوصیت و سبب و ماں اتحاد و زیادتی بہ بیت چوش کہ ماں سیادال یا کتام یک موقع و احتیاج سک زیات بہ بیت چوش کہ تیمی و مساکین و اے دگر۔ تو چوشیں موقع و ماں حقوق و رعایت

ہم کنگ بیت۔ ابید چریشاں و ہدیہ خدا حکم صاف و آہت و سربوت کہ سیاد و وارثانی حقانی رعایت و حفاظت و بکن ات تو نوں و آئی تاکید گیشتر بوت۔ چنانچہ ماں اے سورت و اکثر ہے عمومی تعلق و دگر خاصیں تعلقانی رد اسیان بوتگنت۔ چوش گوش کہ اے احکام اد اسیان بوتگیں امر کلی و تفصیل (گیش و گوار) انت۔ وک یعنی چشمے تمامی حال و احوال معلوم دار انت، آئی و حکم و پیروی و کن ات شمار ثواب دنت و اگر نہ عذاب مستحق بیئت و شے رحم و تعلقان و آئی و درجہاں و ہر یکے مناسب آئی حقان و ہن شرذانت پیشکار اے رد اہرچ حکے بدنت آرا حق بزانت و بآئی و سرائل بکن ات۔ وک یعنی یتیمیں چک کہ آسانی پت بیران بوتگ آسانی بابت و آسانی ولی و سرپرست و اے حکم انت کہ و ہر آبالغ بہ بنت تو آسانی مال و آسانی حوالہ و بکنت و ماں تولیت و زما نگ و یتیمانی کتا یک شر پس چسز زوران و آئی عوض سکتیں و ردی نہیں چیزے و گوں آسانی مال و شاعل مکنت و آسانی مال و گوں و قی مال و آوار کنان و مہ و رت۔ مثلاً ولی و اجازت انت کہ و قی و یتیم و و رگ مشترک و ادار بکنت مگر اے ضروری انت کہ ماں اے رہ بند و یتیم و نقصان مر سیت۔ چوش مبیت کہ بہ اے شرکت و نیون و یتیم و مال و بوارت و و قی نفع و بکنت پر چاک یتیم و مال و و رگ سک گناہ انت۔ ماں رحم و بابت و شون و انگیں حکماں یتیمان و حکم و شاید پیشکار پیسر بیان فرمائیت کہ یتیم و قی بے سرو سامانی، بے ہستی، بے کسی و لاچارگی و سبب رعایت و حفاظت و شفقت و سک زیات محتاج انت و ہن اہتمام و سبب تبدیل و شرکت و نقصان و رد ا گیش و گوار و بیان کنان و ہن کتی و دیم تر ماں بازی آیتاں ہن یتیمان و بار و ہتھیں احکام بیان بوتنت کہ چریشاں اے اہتمام شر تر صاف و معلوم بیت و اے تمامی احکام و تاکیدات گوں سرجمی و یتیمانی حق و بار و انت البت ہما یتیم کہ سیادی رشتگ دارنت بہ آسانی رد اماں تاکید و زیات زور پر دیگ بوتگ و ہن شان نزول و ماں آیتانی میانجی و ربط و سبب انت و اے عادت و عرف و ہن موافقت دارنت پر چاک یتیمیں چک و ولی زیات تر ہائی و نزدیک سیاد و ت بیت۔ وک ماں صحیحیں حدیثاں منقول انت کہ یتیمیں جنک کہ آمان و قی ولی و تربیت و بوتگ انت و آجنگ ماں آولی و مال و باغ و سیادی و سبب شریدار ات تو نوں دو صورت دیما اہتگ انت برے چوش بوتگ کہ ولی و آئی جمال و مال ہر دو شر لگنت تو آولی و بہ کتیں مہر و گوں آجنگ و نکاح کرگت پر چاک دگر ہچ کس بہ آجنگ و حق و لوٹوک موجود نہ انت و برے چوش بوتگ کہ جنک و صورت و دل و نہ کتگت مگر ولی و اے خیال کتگت کہ اگر اشی و نکاح و گوں دگرے بکنان تو جنک و مال و ملکیت چہ منی دست و در کپنت و ماں منی مال و دگرے شریدار بیت بہ ہن مصلحت و ولی و گوں آئی نکاح و اکتگت مگر جنک و مہری ظا ہرن کتگت۔ پیشکار اے آیت نازل بوت و لیان و حکم بوت کہ اگر شما بہ اے خبر ترس انت کہ شما در بابت و یتیمیں جنکاں بہ انصاف و کار گرگ نتون ات و بہ آسانی حق ہر و گوں آیاں جوانیں سلوک و بابت و گوں شما کوتاہی بیت گد شما گوں آیاں نکاح مکن ات بلکیں گوں دگر ہا جنیں آدماں کہ شمارا دوست بنت چرایاں یک و بل داں چار و شمارا نکاح و اجازت انت بے شریعت و دستور و رد و۔ تاکہ یتیمیں جنکاں و نقصان مہر سیت پر چاک شما بہ آسانی حقانی حمایت کنوک بیئت و شما ہم کتا م یک خرابی و گناہے و تہا گرفتار بیئت۔ زانگ لوٹیت کہ آراتیں سلمان زیات و چہ زیات چار نکاح و بہ غلام و دو نکاح و روا انت۔ و ماں حدیث و ہن اے بابت و گیش و گوار موجود انت و دین و امامانی ہم ہمیشی و سرائع انت و بہ تمامی امت و حکم ہمیش انت۔ صرف رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و خصوصیت و آئی شان انت کہ چریشاں زیات و گوں نکاح و اجازت داریت۔ (فائدہ) یتیمیں جنکانی نکاح و سیومی صورت و اے ہن ماں حدیث و موجود انت کہ ہما یتیمیں جنک کہ ولی و آئی مال و جمال و واہگ نہ بوتگ آئی نکاح ولی و دگر جاگے کتگت بے ظاہر انت کہ آیت و گوں صورت و ہچ تعلقے نیستت۔ وک یعنی اگر شما بریشی و ترس انت کہ ماں بازی جنیناں انصاف و مساوات و رد و معاملہ کنگ نتون ات گداہ بکیں نکاح و سراقاعت بکن ات یا ایوک و بہ ٹینگانی سرا کیے بہ بیت یا زیات چہ ہید بس کن ات یا بلوٹ ات تو گوں یک منکوہ و گوں یک چنت ٹینگان و جمع بکن ات۔ وک یعنی ایوک و گوں یک جینیے و نکاح کنگ و تہا یا فقط بہ و قی ٹینگ یا بہ ٹینگانی سراقاعت کنگ و تہا یا گوں یک نکاحے و یک ٹینگے یا چنت ٹینگان و جمع کنگ و تہا اے خبر و امیت دارگ بیت کہ شما چہ بے انصافی و عدل و برخلافی و محفوظ بیئت۔ پر چاک زوجات و ہرچ حقوے کہ ہست انت آو قی مملوک ٹینگ و نہ انت کہ ماں آیاں عدل نہ بوگ و سبب شے سرائواخذہ بیت نہ بہ آیاں مہر ہست انت نہ بہ معاشرت و حد مقررات فائدہ: ہر کس و جنین بازت تو آئی و سرادواجب انت کہ درد و نوش ددے و گد و تہا آیاں و برابر داریت و گوں آیاں شب باشی و رد اباری و ہن برابر مقرر بکنت۔ اگر برابری نہ کنت گد اقیامت و روح و آفلوج بیت یحیی کش و گران روت و کسے و نکاح و یک حرہ و یک ٹینگے بہ بیت تو ٹینگ تو ٹینگ و بہ حرہ و مقابلہ و باری نیم بیت و ہرچ ٹینگے کہ و قی ملکیت انت آئی و باری و کتام یک حقے مقرر نہ انت آ مالک و مرضی و سرائانت۔ وک یعنی گوں ہر جینیے و نکاح کن ات آسانی مہر و گوں و شیں دل و و بہ حب و و ت اد بکن ات آسانی کسے حامی و چہ شما تقاضا کنان و وصول کنوکے بہ بیت یا مبیت۔ چوش کن ات گد اگوں یتیمیں جنکاں نکاح کنگ و تہا ہچ باک نہ انت باک ہا و ہد و بیت کہ ماں مہر دیگ و یا بہ آسانی حق و دیگ و تہا دل گرانی و ہاریت۔ وک یعنی جنیں بہ و قی و شے و ماں مہر و یک مقدارے بہ زوج و مضابکت یا ہر و زورگ و پد زوج و ہر بکنت تو مریشی و ہچ باک نیست زوج آرا و ش و ش بوارت۔ ہرچ و رگے لید بہ بیت و دل ہم آرا گوں و ش و قبول بکنت آرا ہنی گوشنت و ہرچ و رگے ہضم بوان و بہ شری و بدن و جز (بہر) و صحت و قوت آرگ و سبب بہ بیت آرا مری گوشنت۔ وک یعنی ناسرپریں بچکانی دست و آوانی ہما مال و مدیت کہ آرا اللہ تعالیٰ پہ مردماں معاش و سامان جوڑ کنگ بلکیں سرجمی و آئی و حفاظت و بکن ات و چہ بربادی و آرا برگیرن ات و دانکہ آیاں نفع و نقصان و رد اہوش منیت آیاں چہ ہے مال و بوارین ات و پوشین ات و تدا دیناںش بیت کہ کل مال شینگ انت ماگوں شما دوز و اھی کنگاں و ہدیہ کہ تو ہوش و معاش سرپے شے مال و بہ شے حوالہ کنیں وک یعنی یتیمان و سرپدی دیان بچکاس ات دانکہ بلوغ و عہدے۔ پدا بلوغ و رند اگر ماں آیاں و قی نفع و نقصان و فہمگ و حفاظت و مال و بند و بست و رہ بند و بگند ات تو آسانی مال و آسانی حوالہ بکن ات۔ یتیمانی سرپدی و چکاسگ و شر تریں صورت ہمیش انت کہ کم نہادی چیزانی خرید و فروخت و کار چہ آیاں گرگ بہ بیت و اشی و رہ بند آیان و بیشدارگ بہ بیت چریشی و معلوم بوت کہ نابالغ و بیع و شر اے و ولی و اجازت و اگر بہ بیت تو آجاتر انت۔ امام ابوحنیفہ و مذہب ہمیش انت و اگر بلوغ و پدیم بہ آئی و ہوشیاری منیت تو امام ابوحنیفہ و مذہب الیشنت کہ داں ۲۵ سال و رہ چار ہو۔ ہے میانجی و و ہدیہ کہ آرا فہمگ و زانگ بیئت تو مال و آئی حوالہ بکن، و اگر نہ ۲۵ سال و پد آئی مال ہر ڈول و منتگ آرا حوالہ بکن سرجمی و فہمگ آرا بیئت یا منیت۔ ۱۲

دل یعنی یتیم و مال و چہ ضرورت و زیات خرچ کنگ بہن انت مثلاً یک پسرے و جاگہ دو پیسہ خرچ کن انت و اسے بہن بہن انت کہ چنے جبر و ترسان و کہ یتیم مزین بنت
وقی مال و چہ مادست جہنت ماں خرچ کنگ انت تاپ کاری کن انت - خلاصہ چوش بوت کہ یتیم و مال و جکاس و ضرورت و وھد خرچ کن انت -
دل یعنی یتیم و مال و ولی و قی جند و سدا خرچ مکنت - و اگر یتیم و رو و دیوک دست و تنگ بہ بیت تو البت و قی خدمت و رو و چہ یتیم و مال و ماہ بہ ماہ و
خرچ زرت کنت - مگر غنی و چیز کے زورگ ہجہر جائز نہ انت - قتل وھد کتا مچکے و ہما پت بیران بہ بیت تو باید انت کہ چنہ مسلمانانی رو و رو و یتیم و
مال نویسان و امانت دار و حوالہ کنگ بہ بیت - وھد کہ یتیم بالغ و ہوشیار ببیت تو بشتانک و رو و آئی و مال و آئی حوالہ کنت و ہر چیزیکہ خرچ بوتنگ
آرا فہمائنگ ببیت و ہر چیزیکہ یتیم و حوالہ کنگ ببیت آہم گواہانی رو و رو و دیگ بہ بیت، شاید رند ترا اختلا فی پیدا ببیت تو آئی و فیصلہ باسانی و بیت کنت
واللہ تعالیٰ اھمک چیز و حفاظت کنوک وھمک یتیم و

وَبَدَارًا أَنْ يَكْبَرُوا وَ مِنْ كَانْ غَنِيًّا فَلْيَسْتَعْفِفْ ۖ وَ
وَ اشتاپ اشتاپی چہ ہر سدا کہ امزن و ہر یکہ بے حاجتین گدا بابت کہ ابھینیت و تارا، و
مَنْ كَانْ فَقِيرًا فَلْيَأْكُلْ بِالْمَعْرُوفِ ۖ فَإِذَا دَفَعْتُمْ إِلَيْهِمْ
ہر یکہ محتاج انت گدا ابوارت بہ قاعدہ و پدا وقتیکہ بیت شما آسانی مالا
أَمْوَالَهُمْ فَأَشْهَدُوا عَلَيْهِمْ وَ كَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۖ
پرایانی دستا گدا شاہد بدارت پرایانی سرا و اللہ بشت بہ حساب و گرگ و ق
لِلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدِ وَالْأَقْرَبُونَ وَلِلنِّسَاءِ
و مردینان بہر ہستنت چہ پزمرگ و مانینگ و بیت و و ترکیب رشتہ دارانی - و جنینان بہ
نَصِيبٌ مِّمَّا تَرَكَ الْوَالِدِ وَالْأَقْرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنْهُ أَوْ كَثُرَ
بہر ہستنت چہ پزمرگ و مانینگ و بیت و و ترکیب رشتہ دارانی گواہ کہ بیت پزمرگ یا باز
نَصِيبًا مَّفْرُوضًا ۖ وَإِذَا حَضَرَ الْقِسْمَةَ أُولُو الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ
بہر مقرر کتگیں و وقتیکہ حاضر ہوتت بہر بن و قفا سید و چورہ
وَالْمَسْكِينُ فَأَرْزُقُوهُمْ مِنْهُ وَقُولُوا لَهُمْ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۖ
و غریب گدا بوارت آیان چہ آئی و بکنت گون آیان شرین خبرے و
وَلْيَخْشَ الَّذِينَ لَوْ تَرَكَوْا مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعْفًا خَافُوا
و بابت کہ ترسنت ہما کہ اگر بشت بگجنت چہ و قی رندیا اولاد نزویں گدا نکرے نوکابنت
عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا اللَّهَ وَلْيَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ
پرایان یعنی رند چہ آسانی ہما حال جنت - گدا میبا چہ خدا ترسنت و بکشت پچگیں خبر - بپشک ہما کہ
يَا أَكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَىٰ ظُلْمًا إِنِّي مَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ
ورنت چور یا فی مالان بہ ناحی و گرگ نہ انت بغیر ایکہ مان جو بیت ماں و قی لا پان
نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ۖ يَوْمَ يُصِصُّكُمْ اللَّهُ فِي أَوْلَادِكُمْ لِلَّذِ
آسا و زوت داخل بیت ماں دوزخا و حکم کنت شما اللہ ماشی چکانی بارہ و کہ یکم و بیی و ند

ماذلا

بیان بوتگ کہ تمہایں سید و وارث درجہ بدرجہ سلوک و مراعات و مستحق انت ویتامی و مساکین ہم و ہر کس قریبی یتیم و مسکین ہم بہ بیت تو آئی رعایت انگت زیات بوگ
لو بیت پمشکا میراث و تقسیم کنگ و وھد و آیان چیزے نہ چیزے دیگر لازم انت اگر کتا م سبب و وارث ببیت تو کم از کم چہ جوانیں سلوک زبھر مہنت - قی اے فرمان و
اصل واپہ یتیم و ولی و وصی و انت، درجہ بدرجہ و اگر ہم بہ اے نیمک خیال و گور بکنت مطلب ایشنت کہ و قی مرگ پدھو شکہ ہر کس چیزے خبر ترسیت کہ گون منی اولاد و بے سکی
و ترندی و معاملہ کنگ بہ بیت - ہمید و لاترا ہم باید بیت کہ گون یتیم و ہا سلوک کن انت کہ چہ و ت رند گون و قی اولاد و دوست دارات و چہ اللہ و ترس انت و گون یتیمان پچگیں و
شریں گن کن انت یعنی ہنجوشیں کہ چریشاں آدل پرورش مہنت و نہ آسانی نقصا ببیت بلکیں آسانی اصلاح ببیت - قی ماں پیشی بازیں آیتان یتیمانی مال و بار و وھد ہمیل حقیق
دارگ و حکم ات و ماں آسانی مال و تہا خیانت و مزین گناہ پیش دارگ بوتنگ - نون ماں گد سر و ماں یتیم و مال و خیانت کنگ و سر اسکیں و عید بیان کنان و اے حکم و رانوب
موکہ کت کہ ہر کس یتیم و مال و ناحق و وارث آماں و قی لا پ و جہنم و آس و پزمرگ کانت یعنی اے و رگ و آس و ہریش بیت آ آخری جملہ و ایشرا ظا ہر کنگ بوت - ۱۲

حساب و زانگ و ت کافی انت - (بس انت) آرا کتا م
حساب یا گواہ و حاجت نیستنت - اے کل جہر شے آسانی
وصفا فی و سبب و مقرر فرمائنتگنتی - زانگ لو بیت
کہ یتیم و مال و زورگ و تر کنگ و وھد و گواہ دارگ
و نوشتہ کنگ مستحب انت - قی چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ
علیہ وآلہ وسلم و زمانگ پیش اے رسم ات کہ جنکاں
توری مزین بنت یا کسان میراثش نہ انتگت و مردیں
حک کہ نابالغ انتت آیان ہم میراثش نہ و انتگت -
ایوک و رستنگیں مردیں چکاں کہ آیان گون دشمن و
جنگ و قوت و انتگت ہمایان و وارثش فہمتگت کہ
چہرے دستور و یتیمیں چکان و چہ میراث و عیج بہرہ رستگت
ہمیشانی بار و اے آیت نازل بوت کہ آئی خلاصہ چوش انت
کہ مات و پت و و گد سیدانی چہ ہشتنگیں مال مردیں یعنی
بچکان و توری آکسان بہ بنت یا کہ مزین - آیان و بھرست
و جنین یعنی جنکان و ہم بہرست توری آبالغ بنت
یا نابالغ بہ بنت آیان چہ مات و پت و غیرہ سیدانی
ہشتنگیں مال و و ند دیگ بیت و اے و ند مقرر
کنگ بوتگنت کہ آیان و دیگ ضروری انت بہلی مال
توری کم انت یا زیادہ کہ چریشی و جاہلیت و دور و
باطلیں رسم ہلاس بوت و یتیم و غیرہ بانی حقانی حفاظت
کنان و آسانی حق زوری و راہ بند کنگ بوت -
(فائدہ) ماں اے آیت و حق دارانی حق و آئی تھر
و تعین گون اجمال و بیان بوتگ - ماں دیم و رکوع و
وارثانی و ندانی گیش و گوار سیداکنت -
و یعنی میراث و تقسیم و وھد و برادری و کٹم مردم
جمع بہ بنت تو ہما رشتہ دار کہ آیان و ماں میراث و
و ند بہر نہ بیت یا کہ ہما یتیم و محتاج انت آیان و چیزے
ورگ و ارینان و مرز کنگ لو بیت یا چیزے ماں
آیان و چہ ہشتنگیں مال و موقع و ردادیک بیت کہ
و ر و سلوک مستحب انت و اگر چہ میراث و مال چیزے
دیگ و یا وارینگ و موقع ببیت مثلاً آیتیمانی مال
انت و ببیت و وصیت ہم نہ کنگ تو گون اشان جوانیں
گپ جان و مرز ہراش کن انت یعنی گون نرمی و عذر و دیا
بیارات کہ اے یتیمانی مال انت و میت و اے ردا و
وصیت ہم نہ کنگ پمشکا مابے و ساں - سوتر و شروعات و

مِثْلُ حَظِّ الْأُنثَيْنِ فَإِنْ كُنَّ نِسَاءً فَوْقَ اثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ

قَد دوجینے وندے انت فل پدا اگر بنت آپک جنین (توری) دواچہ زیادہ گذار سیت پرآبان

ثُلُثًا مَّا تَرَكَ وَإِنْ كَانَتْ وَاحِدَةً فَلَهَا النِّصْفُ وَلَا بُوَيْه

دوہر میراث و اگر بیت یک جنین چکے گذار سیت آبا را نیم فل وہ بیتے مات و پتا

لِكُلِّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا السُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ كَانَ لَهُ وَلَدٌ

ر سیت ہر یکتیا راجہ آہر دو بنان ششک چہ میراثا اگر بیت آبا را چک

فَإِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُ وَلَدٌ وَوَرِثَهُ أَبُوهُ فَلِلْأُمِّهِ الثُّلُثُ فَإِنْ

و اگر نیستنت میتنار چک و آئیے وارث بنت آئیے مات و پتا گذار آئیے مانا سیک سیت پدا اگر

كَانَ لَهُ إِخْوَةٌ فَلِلْأُمِّهِ السُّدُسُ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِي بِهَا

بیت آئیے زیادہ چہ یک پدا گذار آئیے مانا ششک سیت و رند چہ وصیتیا کہ بکنتی بر و ت او وصیتیا بار رند چہ

أَوْ دَيْنٍ أَوْ بَنٍ أَوْ كَرٍّ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا

و اما فل شے پت و چکمان شمای نزالت کہ کجا یک چہ آبان نزیک زنت پشے فائدہ سیت

وَأَمَّا فَرِضَتُ مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَلَكُمْ نِصْفُ

اے خدا و مقرر گئی ہرنت بیشک اللہ را نو کنت حکمتانی صاحبنت فل و سیت پر شہ مردان نیم مال

مَّا تَرَكَ آسْرًا وَاجْكُمُ إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَهُنَّ وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَهُنَّ

آچیز یکہ پشت گنگ شے جنان اگر بیت آبا نا چک پدا اگر بیت آبا نا

وَلَدٌ فَلَكُمْ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَ مِنْ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِيَنَّ

چک گذار شمار چارک سیت چہ جنانی میراثا رند چہ وصیتیا کہ آئی بکنت بر و ت ہما وصیتیا

بِهَا أَوْ دَيْنٍ وَلَهُنَّ الرُّبُعُ مِمَّا تَرَكَ إِنْ لَّمْ يَكُنْ لَكُمْ

یا رند چہ و اما فل و جنان چارک سیت چہ شے مردانی میراثا اگر بیت شمارا

وَلَدٌ فَإِنْ كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ الثُّمْنُ مِمَّا تَرَكَتُمْ

چک پدا اگر بیت شمارا چک گذار آبا نا ہشتکین مالے چہ شے مردانی پڑ مرگا

منزل

فل ہر زامیت و سیادانی وارث ہوگ و سببان ات و آیانی و ندانی تقرر و تعیین و نیگ و اجمالی اشارہ فرمائیتگی۔ نوں سیادانی و آیانی و ندانی تفصیل پیشدارگ بیگانہ و چرائی و پیش بہ پیمانی حق و تشدد و نکاحات و ذکر سداک ات کہ چریشی و اے خیریم ہیک و صاف بوت کہ میت و سیادانی تھا اگر کسی یتیم بہ بیت تو آئی و بہر دیگ و تہاسک باز خیال گور و چارگ لویتیت۔ عتربانی قدیم رسم و روایان و چہ میتراٹ و زہرنگ سگ ظلم و مرنیں گناہ ایت نوں چہ سیادان پسر و اولاد و وند و بیان فرمائیت۔ اگر یک میت و اولاد بچک جنگ دوہیں بہ بنت تو آیان و میراث دیگ و دستور چوش انت کہ یک بچک و دو جنگانی کد و میراث رسیت۔ مثلاً اگر یک بچک و دو جنگ بہ بنت تو مال و نصف بچکیت و ایدر گ نصف ہر دوہیں جنگان نیگت۔ و اگر یک بچک و یک جنگ بیت تو دو سیک بچک و یک سیک جنگ و بیت۔ فل یعنی دگر اگر یک میت و ممال اولادان ایوک و جنیں بزاں جنگان و ہشتک مردیں چک نہ ہشتک تو اگر چہ دو و زیات انت پدا ہم آباں دو سیک رسیت و اگر ایوک یک جنگ ہشتک تو آئی و میت و مال و نیم و ند رسیت، زانگ لویت کہ لیلہ کر مثل حَظِّ الْأُنثَيْنِ و ذیل (ر) و معلوم بوت کہ یک جنگ و گوں یک بچک و یک سیک رسیت۔ نو چریشی و معلوم بوت کہ یک جنگ و گوں دوہی جنگ و شتریک سیک رسیت، پرچا کہ بچک و وند چہ جنگ و گیش انت نوں و ہدیہ یک بچک و سبب آئی و وند چہ یک نیلے و کم نہ انت تو دوہی جنگ و سبب و چون کم تر سیت۔ نوں چونکہ دو جنگانی حکم چہ پیشی آیت معلوم بوتگ پشکا ممال اے آیت و چہ دو جنگان و گیش و حکم بیان گنگ بوت تاکہ کسے و اے شہرہ

میت کہ دو جنگانی حق و ہدیہ چہ یک جنگ و زیاتنت تو شاید سے یا چار جنگانی حق چہ دو جنگان و زیات بیت۔ پشکا جبرائے و ولانہ انت بلکیں جنگ و ہدیہ چہ یک و گیش دو بہ بنت یا دہ آبان و وند و ثلث رسیت فائدہ: اولاد و وارث ہوگ و دھوڑاں آیت بیان بوتنت۔ اولی اے کہ جنگ و بچک دوہیں و ر و

اولاد بہ بنت دومی اے کہ ایوک و اولاد و دختر بنت اشی و پدا دو صورت انت یک جنگ بہ بیت یا چہ یک زیات، نو نوں ایوک و یک صورتے باقی مانیت آیش انت کہ ایوک اولاد پسر بنت تو نوں آئی و حکم ایشنت کہ تمام میراث آرا رسیت توری بچک یکے بیت یا زیات فل نوں مات و پت و میراث و سہ صورت بیان فرمائیت اولی صورت و خلاصہ ایشنت کہ اگر میت و اولاد بچک و جنگ انت تو میت و مات و پت و چہ میت و مال و ہر یک و ششک رسیت۔ فل دومی صورت ایشنت کہ اگر میت و اولاد بچ میت ایوک و مات و پت آئی و وارث انت تو آئی و مات و یک نیلے رسیت باقی دو ثلث آئی پت و رسنت و سومی صورت ایشنت کہ اگر میت چہ یک و زیات برات و گوارا انت، حقیقی بنت یا ایوک و چہ پت و یا ایوک و چہ مات و شتریدار انت و آئی و تا اولاد بچ نیستنت نوں آئی مات و ششک رسیت یعنی باقی کل بہ آئی و پت و رسنت برات و گواراں سچ نہ رسیت۔ و اگر ایوک و یک براتے یا گوارا بہ بیت تو مات و یک نیلے و پت و دو ثلث رسیت چو شکہ ماں دومی صورت و بڑا بیان بوت۔

فل یعنی ہمنکر و ارثانی و ند و بیان گو سنت اے کل میت و مال و۔ وارثان و مال ہما بیت کہ مقدار وصیت و وامانی کشک پسرکیت و نصف و ثلث و غیرہ ہمیشی و مرادنت نہ تمام مال و۔ فائدہ: میت و مال اول و آئی و کفن و دفن و سراج کنگ بیت چرائی پدھر چہ مانیت آئی و قرض و دیما دیگ بہ بنت آرا بہ میت و وصیت و رو و داں یک نیلے خرچ کنگ بہ بیت چرائی پدھر چہ مانیت آرا ماں و ارثان و ند کنگ بہ بیت۔ فل ماں اے آیت و دو میراثان و بیان فرمائیت، اولاد و دگر مات و پت و، نوں فرمان کنت کہ چونکہ شمارا معلوم نہ ات کہ چہ کئے و شمارا نفع رسیت و چکر نفع رسیت پشکا ممال اشی و شمارا دخل دیگ نہ لویت ہر حیک و وند حق تعالیٰ و بہ ہر کسے مقرر کنگ بہ آئی پابندی کن ات کہ آرا تمامیں چیزانی خبر ہم ہستنت و مزن حکمتانی داروک انت۔ فل نوں زوہین و میراث و بیان فرمائیت کہ مرد و چہ جنین و ہشتکین مال و نیم مال رسیت اگر جنین و سچ اولاد نیستنت۔ و اگر جنین اولاد ہستنت، یکیں چک یا جنگ بہ بیت و چہ ہما مرد و بیت یا چہ دگر مرد و بہ بیت تو مرد و چہ جنین مال و یک چارک مال رسیت، قرض و وصیت و پد۔ ۱۲

ف : ہمید دلاجیں آدم چہ آئی لوگ واجہ مال چارک رسیت اگر مرد و ہج اولاد مہیت و اگر مرد و را اولاد ہست توری چہ ہے جنین و یا چہ دگ جنین آدمے ، تو جنین آدم و وندھشتک انت چہ مرد و ہما مال و کہ او وصیت و وام ادانگ و رند سرکیت چہ ہر قسم مال و نقد بہ بیت یا جنس ، سلاح بیت یا زیور ، بان بہ بیت یا باغ ۔ باقی منت جنین و حق مہر ۔ آچہ میراث و جدانت ، اماں قرض و شامل انت ۔ اسے کل دو صورت ہوتی چوشتکہ ماں مرد و میراث و ہے دو صورت انتت ۔ ف کہ چہ ادا خیانی برات و گوہار و میراث و ذکر انت کہ آیوگ ماں مات شریک بہ بنت ۔ نوں زانگ لوٹیت کہ پت و چک بیت تو برات و گوہار و ہج رسیت البت اگر پت و چک نہ بیت تو برات و گوہار و میراث رسیت ۔ برات و گوہار سے وڑ و بنت خقیں برات و گوہار کہ مات و پت و یک انت کہ ایشاں عینی گوشت یا ہما چک کہ پت یک انت کہ ایشاں علانی گوشت یا ہما چک کہ مات و یک انت ، کہ ایشاں خیانی گوشت ۔ ماں اسے آیت و آخری قسم و میان انت ۔ چنانچہ ماں باز صہا بہانی قرأت و ولہ آخ او اُخت ۔ و رند

النساء

۱۲۰

لن تنالوا

من الأُمِّ و کلمہ صاف موجود انت و بہ ہمیشی و سراکلاتی اجماع انت ۔ آیت و مطلب ایشنت کہ میتے توری مرین بیت یا جنین ، مات و پت ، چک و جنگ و ہج مہیت و آڑ ایک براتے یا یک گوہارے خیانی بہ بیت تو گڑا چہ آد و سہناں ہریکے و ششک رسیت و مردین ، جنین یعنی خیانی برات و گوہارانی و وند بر و برانت ۔ کمی گیشی نیست باقی منتت دو وند برات و گوہار ، یعنی عینی و علانی گڑا اسے ہر دو میں قسمانی حکم مثل اولاد گنت ۔ بے شرط ہمیش انت کہ میت و پت و چک ہج مہیت ۔ مقدم عینی انت آمہیت گڑا علانی ۔ ہجے سورت و گڑا سرے اسے ہر دو میں مہراث و ذکر کیت ۔ فائدہ : زانگ لوٹیت کہ کلالہ و تقیر کہ اسے کنگ بوتگ کہ آڑا پت ، چک مہیت ، ایشرا کل قبولد انت بے امام ابوحنیفہ بنگ و کڑا سگ و ہن نفی کنت و ہرچ حکے پت چک بنگت ہما بنگ و کڑا سگ بنگت ۔ و چہ صہا بہانی و ہدے بگر اسے اختلاف ماں عالمانی میانجی و بان و پیدا کنت ۔ ف یعنی اگر خیانی برات یا گوہار چہ یک و زیانتت تو اسے کلان و یک سیک مال میراث و رسیت ۔ و اولی صورت سدرس و دومی صورت ثلث کہ دیگ بیت تو وصیت و وامانی دیگ و پدھر چہ باقی مانیت ہمائی و سدرس و ثلث دیگ بیت ۔ و وصیت بہ میراث و سرا ہما و ہدے مقدم بیت کہ و ہدے دگران و نقصان رسیت ۔ و نقصان و صورت دو انت یکے ایشنت کہ چہ سیک مال و گیش و وصیت بیت دومی ایش کہ ہما وارث کہ آئی و ماں میراث و وند رسیت پہ آئی کتیں وصیت ہم بکنت اسے ہر ہر دو میں صورت روانہ انت ۔ البت اگر کل وارث ایشرا قبول بکنت تو خیر و اگر نہ اسے وصیت مردود انت ۔ فائدہ : چہ وارثاں چونکہ ہے ترس ات کہ چہ میت و ہشتگیں مال و میت و دین و وصیت و ادا مکنت بلکس تمام مال و موت بزورنت پمشکا میراث و بیان و گوں ہور ہمک بر و دین و وصیت و حکم تاکیدا بیان کنگ بوتگ ۔ و وصیت چونکہ تبرع و احسان انت و باز بر و یک مفتش شخصے بہ آئی حق دار نہ بیت و ہمیشکا آئی و ضائع ہوگ و احتمال قوی انت تو پہ ہے اہتمام و

مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ تَوْصُونَ بِهَا أَوْ دِينَ ط وَإِنْ كَانَ رَجُلٌ

رند چہ وصیتیا کہ شمانی بکنت بریت او صیتا یا رند چہ و اما ط و اگر شتگیں مرد کہ چہ آغا

يُورِثُ كَلَّةً أَوْ امْرَأَةً وَلَهُ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلٍّ وَاحِدٌ مِّنْهُمَا

میراث برت سدرے (یعنی پت و چک گنت) یا جنین و خشیہ و آئی ایک بر یا ایک گہاری ہستنت (مہراث گڑا پر کیا چہ آد و میان

السُّدُسُ فَإِنْ كَانُوا أَكْثَرَ مِنْ ذَلِكَ فَهُمْ شُرَكَاءُ فِي الثُّلُثِ

ششک میراث ف پدا اگر بنت آگیشتر چہ یکے گڑا آیان ہم و وندت سیک میراث

مَنْ بَعْدَ وَصِيَّةٍ يُوصَى بِهَا أَوْ دِينَ ط غَيْرَ مُضَارٍّ وَصِيَّةُ

رند چہ وصیتیا کہ کنگ بیت او وصیت یا رند چہ و اما دگرے و نقصان دنت ف اسے

مِّنَ اللَّهِ ط وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَلِيمٌ ط تِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ ط وَمَن

اللہ حکمت و اللہ زانکنت او پار کشتنت ف اسے خدا گیشنتگیں حدنت و ہر سیک

يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ط يَدْخُلْهُ جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

حکما بہمت اللہیک و آئیے رسول و آئیاد اخل کنت ما ایڈویں باغان کہ رنبت چہ آبیانی چہ سراجو

خَالِدِينَ فِيهَا ط وَذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ط وَمَن يَعْصِ اللَّهَ وَ

ہمیشہ کانت ماں ہما باغانی لاپا و اسے زندیں کا مہا ہے و ہر سیک نافرمانی بکنت اللہیک و

رَسُولَهُ ط وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُ ط يَدْخُلْهُ نَارٌ خَالِدًا فِيهَا ط وَلَهُ

آئیے رسول و و در بکیت چہ آئیے بشتگیں حدان داخل کنت آئیار ما دوزخا ہمیشہ مانیت آئیے توکا و پراپا ہستنت

عَذَابٌ مُّهِينٌ ط وَالَّتِي يَأْتِيَنَّ الْفَاحِشَةُ مِّنْ نِّسَائِكُمُ

رسوا کنوکیں عذاب ہما کہ بدکاری بکنت چشمہ جنان

فَأَسْتَشْهَدُ وَأَعْلِيَهُنَّ أَرْبَعَةٌ مِّنْكُمْ فَإِنْ شَهِدُوا فَاكْفَرُوا

گڑا شاہد بیارت پر آبیانی سرا چار کس چہ شہا (یعنی مسلمان) پدا اگر آشاہدی بدینت گڑا بند بکنت آجینا

فِي الْبُيُوتِ حَتَّى يَتَوَفَّيَهُنَّ الْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ اللَّهُ لَهُنَّ سَبِيلًا ط

ماں لوگان تاکہ پورہ بکنت آبیانی کار مرگ یا پیدا بکنت اللہ پر آیان دگر را ہے

منزل

سبب و وصیت و چہ دین و پیش بیان کنگ بوت ، حالانکہ وصیت و درجہ چہ دین و رند انت ۔ چوشتکہ ساری و گوشت ۔ نیز وصیت مورث و حق انت ، چوشتکہ تجھیز و تکفین ، وراثت و دین و برخلاف کہ آدگرانی حق انت ۔ تو بہ اسے حیثیت و وصیت چہ وام و ساری بیت اگر چہ بہ دگر صورت دین بہ وصیت و سرا مقدم بیت ۔ و ادا کہ غیر مضار و قید جنگ بوت ہے قید ماں پیشی جاگہاں ہم معتبر بیت ۔ ف کہ چہ رکوع و شروع و بگر دانگ ادا ہرچ میراث و بیان بوت آہج انت ۔ چک ، جنگ ، مات و پت ، زوج و زوجہ و خیانی برات و گوہار ۔ اسے پچان و ذوی الفرائض و وند و شریدار گوشت ۔ اسے ہر پچس میراثاں و بیان کنان و بہ گڈن و رہ بند و بیان فرما نیت کہ اسے اللہ حکم انت ، ایشی و تمیل الی انت و اللہ تعالیٰ کل معلوم انت کئے اطاعت کت و کئے نافرمانی کت ، کئے ماں میراث و وصیت و دین و حق و انصاف و روء کار کت ، کئے بے انصافی کت و تاوان دات ، باقی ظلم و بے انصافی و سزا و ردا تاخیر ہوگ چہ

کے رد و موارت پر چاکہ اللہ تعالیٰ رحمہن باز کامل انت۔ فائدہ: زانگ لوٹیت کہ ابید چہ ذوی الفرائض کہ آیاں عصیہ گوشتت یہ آیاں وند مثل نصف ثلث وغیرہ مقرر نہ انت بلکیں چہ ذوی الفرائض ہر چہ سرکیت ہا اشان ءر سیت مثلاً کسے ءعصیہ بہ بیت وچہ ذوی الفرائض کسے مبعیت تو آئی کل مال عصیہ رسیت و وید ہر دوئیں بہ بنت تو ذوی الفرائض ویک ءید ہر چہ مالے سرکیت ءعصیہ را ویک بیت و اگر چہ سر نہ کیت تو ءعصیہ ہج نہ سیت، و عصبہ دراصل ہما انت کہ آمردین انت جنین نہ انت و ماں آئی و میت ءجنین ءسج واسطہ مبعیت۔ و آئی چار درجہ انت۔ اولی درجہ ءچک و نواسگ انت، دومی درجہ ءپت و سیرک، سومی درجہ ءبرات و برزات، چارمی درجہ نا کو و نا کو ءچک یا آئی نواسگ۔ اگر مردم باز بہ بنت تو ہر کس چہ میت ءنزیک انت آ مقدم بیت چو شک کہ چہ نواسگ ءچک، و چہ برزات برات مقدم انت۔ پدا چہ چک ءسجی مقدم انت و چہ چار اں ابید ماں اولاد ءو ماں برات اں جنین ہن عصبہ بیت یعنی گوں چک ءچک و گوں برات ءگوار ہن عصبہ بیت، اے عصبہ اصلی نہ انت بلکیں غیر اصلی انت و اولاد و برات اں ابید جنین عصبہ نہ بیت مثلاً نا کو ءچک عصبہ بیت مگر گوں آئی اوار ہواں نا کو زاتیں گوار عصبہ بیت نہ کنت۔ فائدہ: اے دوئیں بڑا بیان تو تکیں قساں یعنی ذوی الفرائض و عصبہ ابید امام ابوحنیفہ ءنزیک وارث ءسومی قسم ذوی الارحام انت یعنی ہنجوشیں رشتہ دار کہ ماں آیاں و ماں میت ءجنین ءواسطہ بہ بیت و ماں ذوی الفرائض بہ بیت و عصبہ ہن مبعیت چو شک کہ نواسگ و سیرک (چہ مات ءنیمگ ء) و نہیں گوار زات و مات ءبرات و مات ءگوار و پت ءگوار (تزو) و اسانی اولاد و وید کتام میت ذوی الفرائض و عصبہ ہج کسے مبعیت تو آئی میراث ذوی الارحام ءرسیت۔ زیاتیں گیش و گوار ماں فرائض ءکتباں نوشتہ انت۔ وک یعنی تمام پیشی بیان تو تکیں احکام در بابت ءیتیمانی حق و وصیت و میراث اللہ ءمقرر کتگیں دستور ورہ بندت و ہر کسے کہ اطاعت کنت خدا ءحکمانی کہ ماں آئی ءوصیت و میراث ءحکم ہن داخل انت یہ آئی مدامیگی جنت انت۔ و ہر کسے نافرمانی کنت و چہ خدا وندی خداں سر بگوزیت آپہ مدامیگی گوں رسوائی ءماں جہنم ءعذاب ءبرقار بیت۔ وک یتامی و موارث ءبیان کسان ءنوں دگہ حکماں در بابت سادات پشدارگ بیگانگت ساری ءجنینانی بارو ءلھتیں گپ ارشاد بنت کہ آیانی خلاصہ ایشنت کہ جنیں آدم ءغنا دیب و ستیا ضروری کارایت و بہ آیانی سراج دول ءظلم و زورنگ نہ لوٹیت۔ جاہلیت ءدور ءجنینانی بابت ءماں ہر دوئیں گپاں بے اعتدالی بوتگت و ماں اے آیت ءتادیب ءردا حکم انت کہ اگر کسے ءزوجہ سیاہ کار بیت تو پرشی چار گواہ چہ مسلماناں عاقل بالغ آزاد قائم ہوگ لوٹیت اگر چار مردم گواہی بدت تو گوار آجنین آدم ءماں لوگ ءقد رنگ باید انت، چہ لوگ درایگ و گوں کسے دوچار کپگ انتظاماں بلکل بند کنگ بہ بیت دانکہ آزاد کت ہمریت یا پرانی اللہ تعالیٰ و ت یک حکمے و سزائے مقرر بکنت۔ داں اے و ہد ءپہ سیاہ کار ءچ حد مقرر نہ ہوگ ات بلکیں پرانی وعدہ بوتگت چناچہ مدت ءرندیاں سورہ نور آئی ءحد نازل فرمائیت کہ یہ باکرہ ءصد چابک و یہ

النساء ۱۲۱
وَالَّذِينَ يَأْتِيهِمْ مِنْكُمْ فَادُّوهُمْ فَأَنْ تَابُوا وَأَصْلَحُوا فَأَعْرَضُوا
وہما دوس کنت بدکاری ءچہ شما گوار اکلیف بیت اہر دوئیں پدا اگر آیاں توبہ کنت و ت کو ارشاد شرت کنت گوار سرگور
عَنْهُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ تَوَّابًا رَحِيمًا ۝ إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ
چہ آیاں، بیشک اللہ توبہ قبول کنت مہر بانت و البتہ توبہ قبول کنیگنت اللہ
لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِنْ قَرِيبٍ
ہما کانی کہ کنت بدیں کار بہ نادانی رندا توبہ کنت بہ ہما زونانے
فَأُولَٰئِكَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَلَيْسَتْ
گوار ہمشاننت کہ اللہ آیانی توبہ قبول کنت۔ واللہ علیگ و حکمت ءصاحبنت و توبہ قبول
التَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ حَتَّىٰ إِذَا حَضَرَ أَحَدَهُمُ الْمَوْتُ
نہیت ایڈوئیں کسان کہ یک بہما کنت بدیں کار تاہما و قنیکہ بیکہ چایانی سرایت پرشتت مرگ
قَالَ إِنِّي تَبْتُ النَّارَ وَلَا الَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كَفَارٌ أُولَٰئِكَ أَعْتَدْنَا
گوار گوشکا لگت کہ نوں منا توبہ انت و نہ توبہ قبول بیت ہما کسان کہ مرنت آپہ کفر حالتا ہمشاننت کہ تیار کنگ ما
لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ يَأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَرِثُوا
پر آیاں عذاب درد ناکیں وک اہم انداران! روانعت پر شما اے کوئی میراث بکنت
النِّسَاءُ كُرْهًا وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِيَذْهَبُوا بِبَعْضِ مَا آتَيْنَهُنَّ
شما جنینان پر زور و بند مکنت آیاں پر اے غرضاکہ بہر شما چیزے چہ ہما مال کہ شما دانگنت
إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُبِينَةٍ وَعَاشِرُوهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ
مگر اے کہ بکنت بے حیائی ءظاہر بیت و زندگانی بکنت گوں جنان بہر دم گری
فَإِنْ كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰ أَنْ تَكْرَهُوا شَيْئًا وَجَعَلَ اللَّهُ فِيهِ خَيْرًا
پدا اگر نا دوست ہونت شما اے خبرے ابید ہستنت کہ نا دوست وارث شما یک چیزے و ماں کنت آئی ہما اللہ تعالیٰ
كَثِيرًا ۝ وَإِنْ أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَكَانَ زَوْجٍ وَ
بازیں بیت و اگر شما لوٹیت کہ یک بچہ جاہا در گجے بگرت آئیے بدلا و

مازل

ثبۃ سنگسار کنگ انت - ۱۲
بہ صفحہ ءفوائد: و یعنی دوس توری یک مردیں و یک جنینے توری ہر دوئیں مردین بہ بنت اگر بدیں فصل بکنت تو آیانی سزاجملہ ایزادیک فرمائیت یا چہ زبان ءیا چہ دست ءبہ مناسبتیں پیے اشان ءتنبیہ و تادیب کنگ ءحکم بوت، چریشی ءمعلوم بوت کہ داں ہما و ہد ءزنا و لواطت ہر دوئیںانی حکم ہمیش ات کہ حاکم و قاضی ءگور ءپہ زجر و عبرت ءہنکر سزاوتم و ضرب مناسب بوتگت ہما قدر سزاو یک بہ بیت چرائی ءپد بہ وعدہ ءر دازنا ءحد و ہک نازل بوت توبہ لواطت جدا حد مقرر نہ کت۔ ماں اشیاء عالمانی اختلاف بوت کہ یہ لواطت ءہما حد انت کہ آپہ زنا مقرر انت یا لواطت ءسز باقی انت کہ چہ پیرا قائم ات یا آئی ءسزا چہ زہم ءقتل کنگ یا چہ دگہ رہ بندے ءکشگ انت۔ فائدہ: اے آیت باز عالماں زنا ءسزا محمول کنگ و لھتیں ءلواطت ءسزا و لھتیں ءبہ ہر دوئیںانی

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱۱ - جبہ اکملہ سترائے چہرہ و سر و ہاتھ و پاؤں و ہر جہت سے بکھری ہوئی ہو تو اسے کھنکھارہ کہتے ہیں۔ اگر کھنکھارہ نہ ہو تو اسے کھنکھارہ نہیں کہتے۔
 فل چہ اسلام ساری چوہن ہن بوتگ کہ و ہرے کسے و بلوٹیں کہ اولی جنین و یلہ کنان و گون و دومی جنین و نکاح بکنت توائی و پیشی جنین و سر اہمت بستگت و ہیک ڈول آئی و سر اظلم و زور کرگت تاکہ لاچار ہوان و مرد و مہر و از بکنت و چریشی آنوکیں سانگے بکنت۔ اسے آیت بہیمہ کار و مہن کنگ و نازل بوت کہ و ہرے اولی جنین و یلہ دومی سانگ کن ات و پیشی جنین و باز مال داتگو نون چہ آمال چہ پدا و از بکنت ات۔ آبا شہما بھتان جنان و و صافیں ظلم کنان و چہ پیشی جنین و ہمال و وائر کنگ لوٹ ات۔ اسے ہجر جائزہ زات فل یعنی و ہرے مردیں و جنین نکاح و یلہ بیکرے و ڈک انت و نوبت بہ صحبت و رست، توائی عوض و تمام مہر و دیگر مرد و سر او جب بوت۔ نون چون مرد آمہر واپس زرت کنت، و مہر دانہ کنگ و صورت و چون آئی و مہر ہضم کت کنت و نون ابید چریشی و کہ جنین و وت و تی مہر پہل بکنت، مرد و ڈولار سنگار بوت نہ کنت و آجنیں آدمیاں چہ شاپکائیں و مضمونیں قول و قرار گینگ کہ ہمیشی و برکت آیاں بہ شے تحویل و منت و چہ آیاں شہابہ و تی دل و تب و نفع حاصل کت۔ نون گڈا شمار ابہ آبا نی سر اگلی اختیار رست۔ نون اینکر کا طیں قبضہ و اختیارانی پد جنیں آدمانی مہر و وائر کنگ یا آبا نی مہر و نہ دیگر و قصہ چون بوت کنت۔

فائدہ: زانگ لوٹیت کہ ہنچوش جماعت و پد تمام مہر یہ مرد و ذمہ لازم تربیت۔ بے یم و اگر جماعت و وا نوبت نہ بوت بلے صحیح خلوت و نوبت حاصل بوت تو ہم پورہ اس مہر واجب الادا بیت۔ اگر صحیح خلوت و نوبت نہ آتک و زوج و طلاق دات گڈا اسے صورت و نصف مہر دانہ کنگ کسیت۔ فل جاہلیت و دور و مردمان گون و تی ماتو و گون ٹھتیں کہ محرمات من نکاح کنگت کہ آئی ذکر انون گوست بہ آئی مہن کنگ بوت کہ ہما جنیں آدمیاں کہ گون آباں شے پت و نکاح کنگ گون آباں نکاح کنن ات اسے بجائی و اللہ و غضب و نفرت کنگ و جبریت و سک بدیں ہند جاہلیت و زمانگ و ہن سر پدیں مردمان اشرار زانگ و اسے نکاح و رامقت و نکاح و و چرے نکاح و ہرج اولاد دے بوٹگت آٹرا مفتی اش گوشت۔ نون اسے روا ہرج نکاح بوٹگت آوا بوتنت بلے دیم ترے ہجر چوہن مہیت۔ فائدہ: پت و منکوہ و ہرج حکم انت ہما حکم و پیرک (پت و پت و مات و پت) و حکم ہن آوارت فل ماتو و حرمت و بیان کنان و نون گون ہما جنین کہ نکاح ناجائز ات آکلان و بیان کنت۔ آجنیں چنت قسم و انت۔ پسر اہمائیانی بیان انت کہ گون نسب و علاقہ و حرام انت، و آہفت انت: مات، جنگ، گوہار، تر و، برات زات، گوہار زات، چریشاں گون کسے و نکاح کنگ جائزہ انت۔ فائدہ: ماں مات و بیک (پت و مات و مات و مات) داں برزاکل داخل انت بے ڈول و ماں جنگ و نواسگ و چہ نواسگ داں بھل و کل داخل انت۔ و ماں گوہار و عینی، اخیا فی و علاقائی کل داخل انت و ماں تر و و پت، پیرک و داں برز و پشتمانی گوہار حق ایس یا دیگر (سوتیلی) ہم داخل انت۔ و ماں ماسی و مات و بیک و بیک و بیک و بیک گوہارانی سبیں قسم داخل و ماں برات زات و سبیں قسمانی براتی اولاد و اولاد اولاد کل داخل انت و ماں گوہار زات و سبیں قسمانی گوہارانی اولاد و اولاد اولاد داخل انت۔ و نسبی محرماتی پدنون رضاعی محرماتی بیان انت و آد و انت مات و گوہار و ماں اشیا اشارہ انت کہ ہفتیں رشتہ کنگ و اماں نسب و بیان بوت انت ماں رضاعت و ہن حرام انت

یعنی رضاعی جنگ و تر و و برات زات و گوہار زات ہن حرام انت چنانچہ ماں حدیثاں اسے حکم موجود انت۔ فل نون مصاہرہ و محرماتی ذکر انت یعنی نکاح و رشتہ سبب و گون آباں نکاح حرام بیت و آئی دو قسم انت اولی ہما کہ گون آباں یہ دایگی جائزہ انت و آزوجہ و مات و آئی جنگ انت کہ گون آزوجہ و شہما صحبت کنگ۔ لیکن اگر چہ صحبت و پیش کسے و و تی زوجہ و طلاق (سون) دانت گڈا گون آئی جنگ و نکاح بوت کنت۔ و شے بچکانی لوگی انت، و ماں آئی داں بھل و نواسگ و نواسگانی لوگ بانگ داخل انت کہ گون آباں نکاح کدی روا بوت نہ کنت دومی قسم ہما انت کہ گون آباں یہ ہمیشہ نکاح ہن نہ بیت بلکیں دانکہ یک جنینے ماں نی نکاح و انت داں ہما و ہدے ہما جنین و قرابت داراں گون تی نکاح ہن کنگ بیت داں تو ہما جنین و طلاق دات یا آبران بوت تو اسے صورت و گون آباں نکاح روا بیت و آزوجہ و گوہار انت کہ زوجہ موجودگی و تو گون آباں نکاح کت نکنے ورنہ نکاح جائز ات و بے حکم انت زوجہ و تر و و برات زات و گوہار زات و ہم۔ فائدہ: اسے کہ گوشتی جنیناں شے چکانی کہ آچہ شے پست و انت آئی مطلب چوہن انت کہ شے چک یا نواسگ نسبی بہ بنت و رو دینتگیں چک مہنت کہ آٹرا متبہنی گوشت چہ رضاعی و احتراز نیست انت و الا ما قد سلف و مطلب

اتَّيْتُمْ أَحَدَهُنَّ قِنطَارًا فَلَا تَأْخُذْ وَامْنُهُ شَيْئًا أَتَأْخُذُونَ
 وائنگ شہما یکتار چہ آیان کوتے مال گڈا مگر ت چہ آمال و ہج، میں گرت شہما آتیار
 بَهْتَانًا وَاثْمًا مُبِينًا ۲۰ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُ وَقَدْ أَفْضَى
 پینا حق و پے گناہ ظاہریں فل و چہ پیم گرت شہما آتیار و حالانکہ رستگ
 بَعْضُكُمْ إِلَى بَعْضٍ وَأَخَذْنِ مِنْكُمْ بَيْتًا قَاعًا غَلِيظًا ۲۱ وَلَا تَنْكِحُوا
 بچے چریشاں آدگرے گورا و گینگ آجنینان چہ شہما عہد محکمیں فل و نکاح مکنٹ
 مَا نَكَحَ آبَاؤُكُمْ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّهُ كَانَ
 آجنینان کہ نکاح کلگت شے پتان مگر چہ یک پسر اگوستگ شنگ (گڈا آبہ ننت) پر چیکہ اسے
 فَاحْشَةً وَمَقْتًا ۚ وَسَاءَ سَبِيلًا ۲۲ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَاتُكُمْ
 بے غیرتی و ناضائی و کار و ستیں ریک راہے فل حرام کنگ بوٹگت پشے سر شے ماتان
 وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَاتُكُمْ وَعَخْتُكُمُ وَبَنَاتُ الْأَخِ وَبَنَاتُ
 و شے جنکان و شے گوہار و شے پتے گوہار و شے تاگوہار (زوان) و براتے جنکان و گوہارے
 الْأَخْتِ وَأُمَّهَاتُكُمُ اللَّاتِي أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَاتُكُمُ مِنَ الرَّضَاعَةِ
 جنکان و شے ہما ماتان کہ شیرش میچینگ شمارا و شے گوہار و شے شیر و چک و سبب
 وَأُمَّهَاتُ نِسَائِكُمْ وَرَبَائِبُكُمُ اللَّاتِي فِي جُحُورِكُمْ مِّنْ نِّسَائِكُمْ
 و شے جنانی ماتان و ہما جنکان کہ رو دینت شہما آباں و تی کتا بکنت شے ہما جنانی
 اللَّاتِي دَخَلْتُمُ بِهِنَّ فَإِنْ لَّمْ تَكُونُوا دَخَلْتُمُ بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
 کہ و پت و اب کنگ شہما گون آباں پدا اگر و پت و اب کنگ شہما گون آباں گڈا چہ گڈا ننت آباں نکاح پشے سر
 وَحَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ الَّذِينَ مِنْ أَصْلَابِكُمْ وَأَن تَجْمَعُوا بَيْنَ
 و جنان شے میچکانی ہما کہ شے کمر و پکنت و ایکہ یکجا کہ بکنت
 الْأَخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ۲۳
 دو گوہارا مگر چہ یک پسر اگوستگ شنگ (آبہ ننت) بے شک اللہ بخشوک مہر باننت

فل محرمات و ذکر پدماں گد سر نوں ہما جنینانی حرمت و بیان فرمائیت کہ آماں دگرے نکاح و انت آئی نکاح گوں دومی کس بوت نہ کنت تا و ہدیہ اب بطلاق یا زوج و وفات و ذریعہ و چہ نکاح و جدائی اختیار مکنت و طلاق یا وفات و عدت و تمام مکنت داں ہا وید و گوں آئی کس نکاح کت نہ کنت لیکن اگر یک جینے کہ لوگ واجہ داریت اب شے بلک و بنیت تو اچرے حکم و مستثنی انت و اب شہا حلال انت بہلی توری آئی لوگ واجہ حیات انت و آئی و آرا طلاق (سون) ہم نہ انگ و آئی صورت چوش انت کہ کافر مرد و کافر جنین و عدت ماں و نکاح کت و مسلمان و دار الحرب و سر ایلغار کنان و آجین و قید کنان بہ دارالاسلام و آورت تو آ زال ہر کس و بھر کپت بہ آئی حلال انت اگر چہ آئی و لوگ واجہ دار الحرب و زندگی موجود انت و آئی و طلاق ہم نہ انگ، نوں کس محرمات و بیان کنان گد سر تا کید کت کہ اب اللہ و حکم انت آئی یا بندی بہ شمالا زم انت - فائدہ : ہرچ جینے چہ دار الحرب و گرفتار ہوان و کیت بہ آئی حلال ہوگ و ضروری انت کہ یک جینے بجزیت و آجین مشرک و بت پرست مہیت بلکہ چہ کتاب الاں بہ بیت - فل یعنی ہما جنینانی کہ آئیانی حرمت و بیان بوت چہ اشان ابید کل حلال انت گوں چار شرطان اول اے کہ طلب بجن ات یعنی گوں زبان و ایجاب و قبول چہ دوئیں نیمگاں بہ بیت - دومی اے کہ مال یعنی مہر دیگ قبول بجن ات، سومی ایش کہ اب جنینان و ماں بندی و یارگ و ماں وتی قبضہ و دارگ مراد بہ بیت ایوک مستی و شہوت رانی مقصود مہیت، چوش کہ ماں زنا و بیت یعنی بہ ہمیشگی آجین مرد و زوجہ بہ بیت - یلہ دیگ و بغیر کدی جد مہیت - مطلب ایشنت کہ چھ مدتے مقرر مہیت - چریشی و معلوم بوت کہ متنع حرام انت کہ بہ اشی و سر اہل حق و اجماع انت - چہاری شرط کہ آماں دگہ آیتاں مذکور انت ایشنت کہ چیر کائی دوستی و یاری مہیت یعنی کم و چہ کم دو مرد یا یک مرد و دو جنیں بہ اے معاملہ گواہ مہیت اگر دو گواہان و ابید ایجاب و قبول بیت تو نکاح و نکاح نہ بیت زنا و انگ بیت - فل یعنی گوں ہر جنین و نکاح و چیرائی و رند زوج و چہ آئی بہ کس و ہدیہ یا داں یا زیں مدتے و نفع ہم حاصل کت کم و چہ کم ایش کہ یک برے و طی یا صحیح خلوت و نوبت ہم حاصل بوت تو اے صورت و آجین و سرچیں مہر دیگ لازم انت جنین و بختگ و بغیر چہ ذمہ و ادانہ بیت - البت اگر جنین و چہ کارے و مہیت و زوج و طلاق بدنت گد بستگی مہر نیم دیگ الی انت و اگر جنین و چہ نفع زورگ و پیشس کتام بچیں جبے کت کہ نکاح پرشت تو زوج و ذمہ و چہ کس مہر س قط بیت و چہ دیگ نہ بویت -

النساء

۱۲۲

والمحصنت ۵

وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ النِّسَاءِ إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ كِتَابَ اللَّهِ

و حرام کنگ بو تگنت ہما جنینان کہ مردش ہستیں مگر ہما مولدیکہ شے بلکا اکتکتہ چہ (غنیمت و مال) اے احکام اللہ مقرر

عَلَيْكُمْ وَأُحِلَّ لَكُمْ مَّا وَّرَاءَ ذَلِكَ لَكُمْ أَنْ تَبْتَغُوا بِأَمْوَالِكُمْ

کتگنت پر شے سر و روایت پر شہا اے دگر جنینان بجز چہ اشان بشرطیکہ طلب بکنت آیان بہ عوض و وتی مالانی

فُحْصِنَ غَيْرُ مُسَفِّحِينَ فَلَا اسْتِمْتَعْتُمْ بِهِ مِنْهُنَّ فَاتُوهُنَّ

نکاح کنوک بہت نہ بدکاری کنوک پدا ہر کسیکہ فائدہ گیت شہا چہ آجینان، گد بہ بیت آیان

أَجُورَهُنَّ فَرِيضَةً وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا تَرْضَيْتُمْ بِهِ مِنْ بَعْدِ

آیان مقرر کتیں ہراں، و گنہ نیست پر شے سرا یاں لے خبر کہ شہا و متواتر مہیت بہ آئیے سر (یعنی کم و کیش کنت) رند چہ

الْفَرِيضَةِ إِنْ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۚ وَمَنْ لَمْ يَسْتَطِعْ مِنْكُمْ

مقرر ہوگ و بیشک اللہ سہی دانت حکمتانی صاحبنت و ہر کسیکہ جوازنی نیستیں چہ شہا

طَوْلًا أَنْ يَبْتَاعَ الْمُحْصَنَاتُ الْيَوْمَنَاتِ فَمِنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

ہستی مندی پر اے خبر کہ سائگ بکنت آتیں جنین مسلمانیں و گد نکاح بکنت چہ ہمایان کر شے دست

مَنْ فَتَيْتُمْ الْيَوْمَنَاتِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَيْمَانِكُمْ بَعْضُكُمْ

آیان مالکت چہ شے مولدان مسلمانیں، و اللہ و شر معلومت شے مسلمانیں و شہا و متواتر

بَعْضٌ فَانْكِحُوهُنَّ بِأَذْنِ أَهْلِهِنَّ وَاتُوهُنَّ أَجُورَهُنَّ بِالْمَعْرُوفِ

کیت و گد نکاح شہا بکنت بہ آیان مالکانی اجازتاں و بدیت آیان ہراں پر شہا و سرا

مُحْصَنَاتٍ غَيْرِ مُسَفِّحَاتٍ وَلَا مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ فَإِذَا أُحْصِنَ

ماں نکاح قید از کس مہیت نہ ماطاہر ایدکاری کنوک و نہ چہ چیر کائی دہرادر و روکت پدا و قید نکاح و قید یارگ بکنت

فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَاحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى الْمُحْصَنَاتِ مِنْ

رند اگر بکنت بدکاری و گڑا پر آیان نیم سدا انت چہ آتیں جنینانی

الْعَذَابِ ذَلِكَ لِمَنْ خَشِيَ الْعَنَتَ مِنْكُمْ وَأَنْ تُصْبِرُوا خَيْرٌ

سزا و اے بہ ہا کسین کہ ترسیت چٹی و تو کا کپگ و چہ شہا و دلا بدارت شر ترانت

منزل ۱

خوبی و گہری انت ماں مخالفت و سر اسر تاوان و خرابی انت - فل یعنی ہر کس اے توفیق مہیت کہ آگوں آتیں جنین و نکاح کت بکنت و آئی و مہر و نفقہ و دات بکنت گد ابہتر انت کہ چوشیں مرد و ماں و ت و گوں کسے و مسلمانیں ٹینگے و نکاح بکنت کہ آئی و مہر کم دیگ بیت و نفقہ ہم اے آسانی انت کہ اگر خدا بندہ آئینگ بہ وتی گور و داشت چوش کہ زیات تر ہے دستور انت تو زوج چہ آئی نان و نفقہ بے غم بیت و اگر زوجہ جو الکتی گد اہم حرہ و مقابلہ خرچ کتر بیت - فائدہ : ہر کس و گوں حرہ (آتیں جنین) و نکاح و قدرت بہ بیت تو آئی و گوں ٹینگ و نکاح کنگ امام شافعی و گور و جائز نہ انت و امام ابوحنیفہ و مذہب و روء مکر و تنہر بھی انت - ہے سیمابہ نکاح و جائزی و ضروری انت کہ ٹینگ مسلمانے بہ بیت - زیات تر عالمانی مسلک ہمیشنت - تو اب امام ابوحنیفہ و گور و افضل انت - اگر ٹینگ گناہیہ و گوں نکاح بکنت تو اہم امام ابوحنیفہ و گور و جائز انت - البت اگر ماں کسے و نکاح و آتیں جینے بہ بیت تو آرا گوں

درگ مثلاً درخندان یا به دغا بازی یا به دزدی یا به جبر روان انت البت اگر سوداگری یعنی بیع و شرا بکن انت شمایه یکدگرے رضا مندی و تو میشتی و بیخ تاوان انت که اے مال و بورات که اشی و خلاصه
 بورت که به جانزیر رهند و زورگ مهن انت۔ اگر مال و بید دات نہ کن انت۔ وک یعنی یکدگرے و قتل ہم ممکن انت بے شک اللہ تعالیٰ شے سرائه بان انت که مفت و کسے مال یا جان و تنها
 سر و چهره مهن فرما سیت شے سرائه بیس احکام دیم و انت کما آیاں به شماسر سر خیر برکت انت وک یعنی هر کس که چظم و زیادتی و دست نہ کشیت بلکین دگرانی مال و ناحق و بورات یا ظلم
 کسے و قتل بکنت تو آئی جاگر دوزخ انت و چوشین ظالمان مالس و مان کنگ به خدائے مشکل انت بلکین سہل و آسان انت۔ نوں کسے چوش مہ نہمیت که و مسلمانیں، دوزخ و چون
 روں۔ اللہ تعالیٰ مالک مختار انت آرا به عدل و انصاف قائم دارگ کتا م چیز داشت کنت۔ وک مال پیشی آیت عیسان ات که ظلم کسے مال و یا جان و نقصان بر سیت تو آئی و سرائه جنم
 انت که چوشی و معلوم بو تگت که به حق تعالیٰ و نافرمانی و بندہ عذاب و مستحق بیت۔ نوں مرے آیت و چرگنا ہاں بہر بزرگ و ترغیب چرگنا ہاں و تارادور دارگ و سرائه بخشش و وعدہ و جنت و لایح
 دیگر بیگانت تاکہ آرا فہان و هر کس چرگنا ہاں و تارار کینگ و کوشست و بخت و بن برانت کہ هر چرگنا ہاں مثلاً چرگسے مال و غضب کنگ دزدی کنگ یا چرگسے و ظلم قتل کنگ و تارادور
 رکینت کہ آیانی ذکر انوں گوست تو آئی ہما صغیرہ گناہ بخشگ بخت کہ آیانی آمرتکب بہ دزدی یا قتل و رد اوتگت۔ مرے آیت و لھتیں جبر بحث طلب انت مگر اصل کلانی ہمیش
 انت کہ آیت و صلی و جوانیں مطلب معلوم بیت کہ چرایاں تمایں جبرانی زانگ و سرید بوگ سہل بہ بیت پمشکا معتزلہ و آیانی ہم خیالان و سرسری و طے اے آیت و مطلب و
 چوش گرت کہ اگر چرگناہ کبیرہ و تارادور انت یعنی کبیرہ گناہ یکے ہم نہ کن انت تو کڈرا ایوک و صغیرہ گناہ توری ہر فرد بہ بنت ضرور معاف کنگ بنت و اگر گوں صغائر ہر ای
 کبیرہ کیف اتفاق یک یا دھن شال بہ بنت تو نوں معافی ممکن انت بلکین رسانی سراسروری بوت۔ اہل سنت گوشتنت کہ مال اہر دو میں موزناں اللہ تعالیٰ و رامعانی و مواخذہ و اختیار بدستو محقق
 انت۔ مال و لی صورت و معافی و لازم بوگ و دومی صورت و مواخذہ و ضروری زانگ معتزلہ و بفری و بفری انت۔ وچہ آیت و ظاہری الفاظ و سرسری مطلب معتزلہ ہر چ مذہبے راجع بہ نظر و کیت
 آئی و پسہ کسے و چودا گک کہ چر انتقام شرط و مشروط و انتفاء کتا ضروری امرے، بجز انت۔ کسے و چوش گوشتنت کہ چر کتا لفظ و کما مال آیت مذکور انت اہل کلبا یعنی چر آئی خاص شرک مراد
 انت و لفظ کلبا ترے بہ جمع و صورت و یارگ و سبب باریں قسماں قرار دایگ بہ ہماں بردا ہتیں خبرن زیر بحث آتگت مگر ماے کلین خبرن و نظر انداز کن ایوک و اے آیت و محقق و جوانیں معنی
 چوش بیگنیں کہ آہ نصوص عقل و برابروا قاعد و محققین و اثر دے و موافق بہ بنت و اے بیان بو تگن معنی و فہمگ انصاف و لازم دارگ و بد تمام ضمنی خبر قنات و ثابت و معتزلہ و خلاف
 قنات و سدان و معتزلہ و بے عقلی دے زانگی و سرائه مضبوطی و جت ثابت بہ بیت اہل حق و آئی و ابطال و تردید و نیک و دلگوش گور کنگ و حاجت پشت میکیت۔ پمشکا شری و دلگوش کن انت کہ ا
 و ظاہر انت کہ فرمان ان تجتنبوا کبائر ما تنھون عنہ ذکر عنکم کہ ادا مذکور انت و فرمان الذین یجتنبون کبائر الا ثمر و الفواحش الا اللہ کہ آماں سورہ النجم و موجود انت ا
 ہر دو میں فرمانی مراد و قصد یک انت، ایوک لفظانی تہا کے فرق انت۔ تو نوں ہر مطلب یک آیت و بہ بیت ہما دومی آیت و ہم بیت۔ نوں سورہ نجم و آیت ثابت و حضرت عبداللہ بن عباس و فرما جاری و غیرہ و ذاک
 حدیث و کتابانی تہا صاف و موجود انت عن ابن عباس قال ما رایت شیئا اشبه باللمع مما قال ابوہریرۃ عن النبی صلی اللہ علیہ وسلم ان اللہ کتب علی ابن آدم حلقہ من الزنادارک
 ذلک لا محالۃ فرنا العین النظر و زنا اللسان المنطق النفس المتخی و فشتھی و الفرح یصدق ذلک و یکذبہ۔ انتہی۔ فہمگ زانگ و صورت چرے حدیث و ہر دو میں پیشی آیانی و واقعی و
 تحقیق مطلب و سرجی نشان بکیر اہت و حضرت ابن عباس جبر الامت و لسا القرآن و فرمان چر ہم اے معلوم بوت کہ لم و علی هذا القیاس سیات و معنی چریشی و بہتر بکیر نیاحت۔ تو نوں بہ اے مطلب و مقابلہ
 کلام و تقریر آیت و بنتناںک و بار و چر ہما ترجیح و قابل و پسہ لائق بوت کنت۔ خصوصاً معتزلہ و نا بکار گنار چو دلگوش گور کنگ پستہ دیگر قابل زانگ بنت اواقعی یا بو تگن حدیث و مطلب حضرت
 ابن عباس و چر آئی و هر چر گے کہ بیان کنگ ہچشیں عجیب قبولیت و لائق تحقیق ایت کہ چر آئی و مقصد ہر دو میں آیانی شریات بوت و معتزلہ و بد کوئی و گنجائش اہل حق و آئی و تردید و ضرور ہم باقی
 پشت نہ کیت و اے رد اتمام ضمنی و ذیلی اقوال و اختلاف ہم بہ شری و فیصل بوت انت چنانچہ زانوگر کہیں تا مل و فہمت کت کنت گیش و گوار و غرض ماہم ہر ز و حدیث و خلاصہ پیش کنیں حضرت
 عبداللہ بن عباس فرمان کنت کہ ماں سورہ نجم و کہ لفظ لم بیان بو تگ، آئی و معانی و وعدہ ہم کنگ بو تگ کہ آئی و تعین و تحقیق و رد اچہ ابوہریرہ و حدیث و بہتر مارادگر چر معلوم نہ بوت کہ آئی و خلاصہ
 چوشنت کہ حضرت رسول کریم علیہ الصلوٰۃ و التسلیم فرمان کت کہ اللہ تعالیٰ و پسہ دم و زنا ہر چر بھرے مقرر کنگ ضرور آرا سیت نوں زنا فعل و رد اچہ و بھر چارگ انت و زبان و بھراشتنت کہ چر آئی ہا
 گپ ظاہر بنت کہ آپ زنا و مقدمات اسباب بنت و نفس و بھراشتنت کہ زنا و اہک و تمنا و بکنت بے فعل ناء کا رمزی یا بطلان دراصل و فرج یعنی شرمگاہ و سر موقوف انت۔ یعنی اگر چر فرج و زنا
 صادر بوت تو کڈراچہم، زبان، دل، کلانی زانی بوگ محقق بوت اگر جلسہ سبائی موجودگی و باوجودہ ایوک و فعل فرج محقق بوت بلکین چر زنا و توبہ و اجتناب نصیبت تو نوں ناء تمام و وسائل کہ فی نفسہ مباححتنت
 فقط زنا و تعبت و سبب گناہ قرار بو تگت، اکمل بخشگ و قابل بو تگت یعنی آیانی زنا بوگ تھل بوت چوش گوش کہ آیانی قلب باہیت و صورت و زنا و عبادہ شکل گیت پر چاکہ فی نفسہ افعال نہ محصیت انت
 نہ عبادہ ایوک و مباح انت۔ بہ اے سبب و کہ آپ زنا و وسیلہ پشت نہ کیت بلکین چر اجتناب و زنا و دتی جند معدوم بوت تو نوں ہے وسیلہائی ماں زنا و رد ا
 شمار بوگ و آیال محصیت قرار دیگر انصاف و صریح مخالفت انت مثلاً یک شخصے ماں مسیت و سر بوت بہ دزدی و نیت و، بے اودا سر لو ان و عین موقع و سرائه ہم تراپے
 پیش اہت و چہ دزدی و توبہ ای کت و تمام شب و پے اللہ و واسطہ نماز و اناں بوت تو ظاہر انت کہ ہر چے رفتار سر قہ و ذریعہ بہ نظر اہتگت انوں توبہ و نماز و ذریعہ
 جوڑ بوت تو اے ابوہریرہ و حدیث و اشکان و عبداللہ بن عباس سرید بوت کہ لم ہا چیز انت کہ آدر اصل و گناہ نہ انت مگر گناہ و سبب لو ان و گناہ جوڑ بنت
 تو آیت و مطلب چوش بیت کہ آمروم و اچہ مزین گناہ و سرائه ظاہر گناہ و تارادور بزرنت البت لم و صدور و نوبت کیت مگر چہ مزین و اصلی گناہ و صدور و پیش
 اچہ و قی گناہ و توبہ کنت و بہر بزرنت تو نوں ابن عباس و چوشکچہ ابوہریرہ و حدیث و آیت سورہ النجم و مطلب سرید بوت مارا باید انت کہ ہما معنی و ابن عباس و کوشنگ
 پد و ماں سورہ نسائہ و ما بغیر سر و چر و بغضیں کہ چر آئی و رند بکرا اللہ نہ مارا بہ اشی و حاجت بیت کہ پے آیت و گیش و گوار و صغیرہ و کبیرہ گناہائی قسماں قسمیں تفسیر بیان کنیں
 و نہ معتزلہ و جواب و فکر بیت و سبب و کفیرہ سبب و جنت و دخول و وجہ ہم بہ آسانی و قواعد و مطابق و معلوم بیت و اجتناب و معنی ہم ظاہر بیت و گونڈیں
 گونڈیں جبر انت و اللہ بشرط تدبیر فیصل بنت۔ خلاصہ ہر دو میں بیان بو تگن آیانی حدیث و فرمان و ابن عباس و بیان و رد و چوش بوت کہ هر کس چرے گناہاں
 بہر بزرنت و چہ آیانی ارتکاب و قی نفس و دور دارنت ہر گناہے کہ بہ گناہائی رو و مقصود و مزین فہمگ بنت تو اے اجتناب و بہر بزرگ و سبب و ہمایانی ہا بدیں کار کہ
 آیان و بہر بزرگ گناہے و لایح و انجام و انگنت معاف کنگ بنت و فرمان و اما من خاف مقام ربہ و نھی الناس عن الہوی فان الجنة ہی المآوی و رو و آمروم ہا
 جنت و داخل بنت۔ مطلب چوش نہ انت کہ زنا و رد و صغائر کتا م دگر و دے مزین گناہ مثلاً شراب خوری نہ کنگ و چہ معاف بنت یا شراب خوری و سبب و چہ آیانی
 مواخذہ لازم و واجب تربیت۔ واللہ اعلم۔

و یعنی حق تعالیٰ کہ آکسے و کسے و سرائه کتا م ڈولے و شرافت و فضیلت و اختصاص و امتیاز عنایت کنت تو شمایہ آئی ہوس و حرص ممکن انت پر چاکہ ا
 ہم چوش بگوش ہنجوش انت کہ ماں کسے و خاص مال و جان و بے سبب و دست اندازی بکنت کہ آئی حرمت و بیان انوں گوست و ہن چریشی و تحاسد و تباعد و بغض
 پیدا بیت و اللہ و حکمت و ہم برخلاف انت لھتیں جنیں آدماء و اجمہ و خدمت و حاضر لو ان و عرض کت کہ چہ سبب انت کہ هر چاکہ و حق تعالیٰ مرد بیان و دیم گو
 خطاب کنت و آیان و حکم دنت جنیں آدمائی ذکر نہ کنت و ماں میراث و مرد و دوسر بہر دیگر بیگانتنت چہ جنین و ماں اے آیت و اے کلانی جواب دیگر
 بوت - ۱۲

فل یعنی یہ مردین و جنین و بہر مقرر انت چوش کہ آکار کنت۔ خلاصہ چوش بوت کہ ہر کس آئی عمل و برورد پورہ رسیت ماں آئی ہجیر کی گنگ بیت کہ کسے راشکایت و موہ برسیت۔ البت اسے دگر جبرایت کہ آہ و تی حکمت و رحمت و روء کسے را خاصیں مزی و فضیلت عنایت بخت آئی حرص و شکایت گنگ مفتیں ہوس ایت۔ البت چہ و تی عمل و بدل و زیاتیں ثواب و انعام بلوئے تو بہتر و مناسب انت۔ ماں اشیا ہج خرابی نیست۔ تو نون ہر کس فضل و طلبگار بہ بیت آرا لازم انت کہ چہ عمل و رہ بند و طلب بخت چہ حسد و تمنی و فضل و طالب مہیت و اللہ تعالیٰ ہر چیز علم پورہ حاصل انت۔ ہر یکے و درجہ و آئی استحقاق و بخوبی زانت و گون ہر کس آئی شان و مناسب معاملہ کنت۔ تو نون ہر کس و فضیلت عطا کنت اسرار علم و حکمت و روء انت کسے بقی بے علی و سبب و پرچامان آئی تردد بخت۔ فل یعنی مرد بیت یا جنین بہر کس چہ شتا اے مسلماناں ماوارث مقرر کنگ بہ ہمال و کمرگ و و ہد و مات و پت یلہ بدیت یا سیاد و وارث، کسے و چرے مال و محروم نہ داشت و گون ہر کس و شتا معاہدہ بہ بیت آیان و آیانی بہر ضرور سر کنت۔ اللہ تعالیٰ ماں جہان زانت کہ وارثانی چہ ہر لوگ لوٹیت و گون ہر کس معاہدہ بوئنگ آیان و چہ ہر لوگ لوٹیت و شتا اے حکمان کسے مہیت و کسے نافرمانی کنت۔ فائدہ: گیشتر مردم گون واجہ تہنا تہنا مسلمان بوئنگ انت آیانیں تمامیں خاندان و مردم کا فرانت تہنا و ہد واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دو دو مسلماناں و و ت ماں و ت و برات جو کنت ہد و تیں کس و ت ماں و ت میگد و وارث بوئنگ انت و ہدیکہ اشانی سیاد و وارث ہم مسلمان بوئنت تو بہ آیت نازل بوت کہ میراث و اقربا درشتہ دارانی حق انت تو پشنت کپنت ہد و پ گیشتریں برات تو بہ آیان میراث نیست، البت ماں زندہ گون آیان شتریں سلوک بہ بیت و مرگ و ہد و چرے و صیت بخت تو خوب انت بے ماں میراث آیان و بھر زسیت۔ فل ماں پیشی آیتاں بیان بوت کہ مرین و جنین و حقوق و بہ سرحی و رعایت دارگ لوٹیت اگر مال حقوق و رعایت و فرق بہ بوتیں تو جنین آدمی و گنگ موہ رشتگ۔ نون ماں اے آیت و مرین و جنین و درجہ و پیشداریت کہ مرد و درجہ چہ جنین و درجہ و گیش انت پمشکا درجہانی فرق و سبب و ماں حکمان ہر چ فرقے بیت آپہکے حکمت و رعایت و قابل بیت ماں آئی جنین و مرد و بہ حکمت و رہ بند و ہجیر ہر بوت نہ کنت جنیناں آئی و واہگ دارگ بیت دنت۔ خلاصہ چوش بوت کہ مردیناں اللہ تعالیٰ و جنیناں سر حاکم مقرر کنگ بہ دو سبب و اول مسترس و ذاتی سبب و ایشنت کہ اللہ تعالیٰ و چہ نبی و ہتین بہ لہتے و سر فضیلت یعنی مردین و جنین و سر ماں علم و عمل و کسے ہر دو بینانی سر تمام کمالات و مدار انت فضیلت و مستری بخشات کہ آئی و گیش گوار ماں حدیثاں موجود انت۔ دوم سبب کہ اکسبی انت ایشنت کہ مرد و جنین و سر و تی ماں و خرچ کنت، مہر و راک و پوشاک و جملہ خرچان و بہ و تی ہر زوریت۔ مطلب ایشنت کہ جنین و باید انت کہ مرد و فرما ہر زاری بخت۔ فائدہ: یک صحابہ نے و تی لوگ واجہ و نافرمانی کنت آخر مرد و آرا یک شہادتے جت۔ لوگ و بہ و تی پت و فریاد کنت پت واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و اہت و احوال بیان کنت، واجہ و فرماینت کہ آچہ مرد و بدلا بگرت، ہینگ و اے آیت نازل بوت۔ بہ اشیا واجہ و گوشت کہ مایک چرے لوٹ ات و خدا و دگر چرے لوٹ ات و ہر چہ خدا و لوٹ ات ماں ہائی خیر انت۔ فل یعنی نیکیں جنین و تی مرانی تابعداری و کنت و اللہ حکم و روء لوگ و باشت و بہ

لِّلنِّسَاءِ نَصِيبٌ مِّمَّا اكْتَسَبْنَ ط وَسْئَلُوا اللَّهَ مِنْ فَضْلِهِ ط إِنَّ

جنیناں حصہ ہستنت چہ و تی کتگیناں و بلوئے چہ اللہ آئی مہر بانی و بیشک

اللَّهُ كَانَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمًا ط وَلِكُلِّ جَعَلْنَا مَوَالِيَ مِمَّا تَرَكَ

اللہ بہ ہر چیز و سہی و انت و، و بہ ہر کس ما مقرر کنگ و وارث بہ ہمالاں کہ پشنت گہتنگ

الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبُونَ ط وَالَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَانُكُمْ فَآتُوهُمْ

مات و پتان و خویشاوندان و، و ہمالاں کہ شتا عہد و پیمان بستگ گون آیان بدیت آیان

نَصِيبَهُمْ ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ط أَلرِّجَالُ قَوْمُونَ

آیان بہر و بیشک اللہ بہ ہر چیز و سرا حاضر و ناظر انت و۔ مردیناں حاکم انت

عَلَى النَّسَاءِ بِمَا فَضَّلَ اللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ط وَبِأَنْفُقُوا مِنْ

چہ جنیناں سرا پرے سبب کہ سر فضل کنگ اللہ یکے و دگرے و سرا و پرے سبب کہ خرچ کنگ آیان

أَمْوَالِهِمْ ط فَالصَّالِحَاتُ قَنِتٌ ط حَفِظْنَ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ اللَّهُ ط

چہ و تی مال و، و پدائیکیں جہاں مردانی فرمانرواری کنت و گہاں کنت (چہ مال و، و با پشنتا بہ اللہ و نگہب یا و

وَالَّتِي تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ وَاهْجُرُوهُنَّ فِي الْمَضَاجِرِ

و ہمالاں بیناں کہ آیان نافرمانی و ترس ہستنت شمار اگر انہیں بخت آیان و جدا بخت چہ آیان ماں و تی و پسگ و گندلاں

وَاضْرِبُوهُنَّ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ط إِنَّ اللَّهَ

و بخت آیان و۔ و پد اگر آتشہ خبر اگر انت گدا شواہاز مکت پر آیان بہا نہ و یک راہے، بیشک اللہ تعالیٰ

كَانَ عَلِيمًا كَبِيرًا ط وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَابْعَثُوا حَكَمًا

چہ درستان برز ترن مسترنت و۔ و اگر ترسیت شتا نا اتفاقا آجن و مردانی و دیان گدا چست کنت یک منصف

مِّنْ أَهْلِهِ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَا إِنْ يُرِيدَا إِصْلَاحًا يُّوفِّقِ اللَّهُ

چہ مردینے مردمان و یک منصف چہ جنینے مردمان و اگر لوٹیت اے دوین منصفان تران کنا بینا گدا اللہ تران کنگ و توفیق

بَيْنَهُمَا ط إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ط وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا

دنت جن و مرانی و میان بیشک اللہ و انوکنت خبر و انت و اللہ عبادت و بخت و شریک مکت

و

آئی و واہگ و پد و تی نفس و تی لوگ واجہ و مال و حفاظت و کنت، ماں و تی نفس و زوج و مال و ہج و و لیس خیانت نہ کنت۔ فل یعنی اگر یک جنینے گون و تی لوگ واجہ و بدخونی بخت تو اولی درجہ ایشنت کہ لوگ واجہ آرا سر زبانی ہم تراپ بدنت و سر بد بخت، اگر نہ منیت تو دومی درجہ ایشنت کہ جدا بولسیت بے ماں ہمالاں لوگ۔ اگر پد ہم مہ منیت تو آخری درجہ ایشنت کہ آرا بخت ہم۔ بے چوش بخت کہ جنگ و نشان پشنت بکیت یا ہڈے پر و شیت۔ ہر یک تقصیرے یک درجہ و داریت ہمالی حساب و تادیب و تنبیہ و اجازت انت کہ آئی و سہ درجہ ماں آیت و بہ ترتیب و بیان بوئنت۔ جنگ و چوگ آخری درجہ انت۔ جو دیں گناہے و سر جنگ و چو پ مکت البت قصور زیات بہ بیت تو گدا بہ جنگ ہج تاوان نیست۔ ہمیکہ مناسب بزانت آرا بخت بے اے خیال و بداریت کہ ہڈ پیر شیت و نہ چوش بخت کہ نشان باقی پشنت بکیت۔ فل یعنی اگر جنین بہ شتا نصیحت، علیحدگی یا ضرب و تادیب و پد چہ بدخونی و نافرمانی و و تارا دور بدانت و سر ظاہر و فرمانرواری بکنت گدا شتا ہم چہ ہمیدائیں بکن ات و آیان

قصور و کوتاہیانی شومہ از مہبت و مفت ناحق و آیات مبارک کنگ و رد و چہ خدایہ ترس انت مہ شک خدا بہ شما کلا نی سراسر فضل و در ستانی سراجا کم انت و نہ جنینا بار و مفت ناحق و چہ بدگمانی و کار بکرات و نہ معمولی گناہے و سراسیمہ در جہ و سزا و سزالانک و بہ بندرات بلکس ہر یک قصورے و حدے ہست و جنگ آخری در جہ انت - و یعنی اے مسلماناں! اگر شمارا ترس بہیت کہ ماں جن و مرد و در میان و جہرہ ضد و مخالفت و رستگ کہ وقتی جہرہ و دت گیشینگ و قابل انت تو شمارا بیدارت کہ چہ مرد و سیادان یک منصف و چہ جنین و سیادان یک منصف مقرر کنان و اشان زوجین و گور و دیم بدیت - پرچاک و ارشان و اشانی احوال ہم بخوبی معلوم انت و چریشاں دوز و اسی و ہم امیت شتر دارگ بیت - اے دوئیں منصف احوالانی تحقیق کننت و ہر کس و اشان قصور و ارگندنت آثر اسرید کننت و دت ماں و ت اشانی فیصلہ کننت - یعنی یعنی اگر ہر دوئیں منصف ماں زوجین و میانجی و اصلاح و نیت و بدارنت تو اللہ بہ اشانی شترس نیت بخوبی

کوششت و برکت و زوجین و میانجی موافقت پیدا کننت بے شک اللہ تعالیٰ تمہیں چیزانی علم و حال و داروک انت - جہرہ و رفع کنگ و تپاکی و بارگ و سبباں و جاوران و آب شتری رانت پمشکار و جنین در میان جہرہ و رفع کنگ و رد و اھی دشواری دیمانیت ہیم صفحہ فوائد :- و یعنی عبادت و نیکیں عمل و خدا و سرایقین داران و آخرت و ثواب و امید کن انت - پھر ہر یک یاگون ریاء و مال دیگر ماں شرک شامل انت اگر چہ ماں درجہ کمتر انت - و یعنی تانی، نساء، ورثہ و زوجین و حقوق و گون آیات جو انیس سلوک و بیان کنان و نون ارشاد چوش انت کہ ہر کس و حق و درجہ بدرجہ تعلق و عروہ و احتیاج و عروہ ادا بکنیت چہ درستیاں دیم تر خدا و حق انت - پدات و بیت و درجہ بدرجہ درست و اسطہ دار.....

و حاجت مندانی و ہمسایہ نزدیکیں و دورین و چہ مراد بہ نسب و دور و قریب انت یا بہ جاگے و حساب و دور و قریب - اولی صورت و معنی اے بیت کہ قریبی ہمسایہ حق گیشتر انت چہ اجنبی ہمسایہ و دومی صورت و مدعا چوش بیت کہ کثرہ ہمسایہ چہ دوریں ہمسایہ یعنی ہر کس کہ کس پشت نزدک انت چہ آئی زیات تر انت و ماں کثرا روک سفر و رفیق و پیشہ و کار و شریک و یک و اجہ و دو نوکر و یک استاد و دو شاگرد و دوست و شاگرد و مرید و غیر ذلک کل شامل انت و ماں مسافر و نہمان یا غیر نہمان ہر دو اوار انت و مال مملوک و چہ غلام و طینگ و ابیدریدگہ گنگدام (جوان) شامل انت - آخر و فرمان کت کہ ہر کس و تب و تلبر و دت پسندی بیت کہ کس و دت مٹ مزارت بہ دت مال و سراسر مغوری بکننت و عیش و گلاش بہ بیت اے حقوق و ادا کنگ نتو نیت پمشکا چہ آئی احتراز بکن انت و وقار و دور بدارت - و یعنی اللہ تعالیٰ دوست ندرایت و ت پسند و کبر کنوکان و کہ آنجیلی کننت و دت مال و خدا و دانجین علم و چہ مخلوق پچر دیت، کسے و نفع تر سیننت و قول و عملا و گران و ہن بخل و ترغیب دیت و یہ اے کافراں ماذلت و عذاب تیار کنگ -

فائدہ :- اے آیت یہودیانی بابت و نازل بوت کہ آیا فی سبیل اللہ خرچ کنگ و تنہاوت ہم بخیلی اش کت و مسلماناں ہم چہ خرچ کنگ مہن اش کنگت و رسول و

المحصلت ۵ ۱۲۸ النساء ۴

بِشَيْءٍ وَالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَىٰ وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ۝

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

بہ شے و والدین احسانا و بذی القربی و الیتامی و المسکین و الجار ذی القربی و الجار الجنب و صاحب الجنب و ابن السبیل و ما ملکت ایمانکم ان اللہ لا یحب من کان مختالا فخورا

ہج نقصان ذات اگر اٹھان کفر بدل و اللہ و قیامت و روح و سرایقین بیارتیں و بخل و ریاء بدل و اللہ و راہ مال ایش خراج بکتیں، بلکیں اٹھان و سراسر انفعات تاوان ماں ہائی انت کہ آٹھ اٹھان پہ و ت اختیار کنگانت و اللہ شر زانت کہ آچے و بہ جے نیت و کنگانت، ہائی عوض اٹھان و رسیٹ۔ ماں پشی آیت و یفقیون اموالہم فرمان کت، مال و بہ اٹھانی نیمگ و منسوب کنگت نوں و انفقوا مآثر ذہم اللہ فرمان کت۔ ماں ایشا لطیف و بارگیں اشارہ نے ہست انت کہ اٹھان و تی مال زبان و ہرچ پیمادل ایش کثیت خراج کنگت۔ آیان و بادیات کہ اللہ و مال زمان و بہ آئی حکم و روء خراجش بکتیں۔ و ل یعنی اللہ تعالیٰ کسے و حق کہ یک ذرہ (تھے) ہم ضائع نہ کنت۔ گڈا اے کافرانی سراسر ہرچ عذابے کہ کثیت آعین انصاف و آیانی بدیں عملانی بدل انت و اگر کہ ذرہ کسے و نیکی بہ بیت تواضع و مضاعف آئی ثواب و دنت و چہ و تی نیمگ مزیں ثواب بہ انعام و صورت و آترادنت - ۴

ہے صفحہ و فوائد: یعنی کافرانی چکر حال بد بیت

و ہدے کہ مالوٹائینیں چہ ہر یک امت و چہ ہر قوم و گواہ کہ اٹھان آیانی احوال و بیان کنوک و آیانی راستیں سر و چہ ظاہر کنوک بنت۔ چریشی مراد ہر یک نبی و ہر دور و نیک و معتبریں مردمنت کہ اقیامت و روح و نافرمانی نافرمانی و فرمانبرداری فرمان برداری و ظاہر کنگت و درستانی احوالانی گواہی و دینت و شماراے محمد صلی اللہ علیہ وسلم بہ آیانی سر یعنی بہ شے امت و سراسر جو دگر انبیاء علیہم السلام و احوال پیش داروک و گواہ کسان و لوٹائیں۔ و اے ہم احتمال انت کہ ہولاء اشارہ پیشی نبیانی یا بر زبان بیان ہوئیں کافرانی نیمگ و بیت۔ ماں اولی صورت و کہ انبیاء مراد بنت تو مطلب جوش بیت کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم پیشی نبیانی صداقت و سراسر گواہی دنت، و ہدیہ آیانی امت آئی و تکذیب و کنگت۔ و چہ دومی احتمال و کافر مراد بنت تو مطلب جوش بیت کہ پیشی نبیاں و ہدے و تی و تی امتانی کفار و فساق و کفر و فسق و گواہی و دینت شماراے محمد صلی اللہ علیہ وسلم اکلانی بد اعمالی و گواہ بیت کہ چریشی و آیانی خرابی و بدی خوب ثابت بیت۔

و ل یعنی ہماروچ و چہ ہر یک امت و آیانی احوال بیان کنوک لوٹائیں گت آروچ و کافرونا فرمانیں مردم لے جبر و اہگ دارنت کہ درپختا ماگوں زمین و ادارکنگ بوٹینیں و گون حاک و شامل ہوان و بے گواہ بوٹینیں مروچی ما پیدا بوٹینیں و چہ ما حساب و کتاب گرگ بوٹیں و مردم چہ خدایچ خبرے چہ رات نہ کنگت و ذرہ ذرہ و حساب بیت۔ چہ سورت و شروع و مسلمانان و اقارب و زوجین و غیر ذلک و حقانی ادائیگی و کڈن و کسے و حق تلفی کنگ و چہ جانی و مالی نقصان رسانیگ و مہن و معاصی و خرابی و سراسر کچ کسان خرابی رند و اعبدوا اللہ و لا تشرکوا بہ شیخا فرمان کت ان و بہ اقارب، یتامی و مساکین و ہمساکان و غیرہ و گوں، احسان و جوانیں سلوک کنگ و حکم و دیان و ماں ہمار داجہ تکسیر و ت پسندی و بخل و ریاء ترسینگت کہ اے ہنجوشیں عیب انت کہ چہ دگرانی حق و ادائیگی و بہ کسے و چہ جوانیں سلوک و دور دارنت۔ و بہ کڈارو بیسہ دیوکان و بہ مردماں سلوک کنوکاں و تب و تہا

چونانی اثر انداز ہم بنت نوں اے تمہیں حکمانی گڈا سر پدا بہ مسلمانان دیم گور (خطاب) کسان و خصوصاً در بابت و نماز کہ آچہ درستیں عبادت اعلیٰ و افضل انت و ماں شریعت و ہنکر بہ آئی اہتمام و زور پر دیگ بوتگ، و آئی ارکان و شرائط و آداب و غیرہ بہ شری بیان کنگ بوتگت، دگر ہج عبادتے و اینکر اہتمام کنگ نہ بوتگ۔ و دوجرانی بار و مزن کڈن کت کہ آدر بابت و نماز و چہ درستان سرافضل و نفس گران انت و بہ نماز و ارکان و صحت و خوبی و جسم و جان و حیثیت دارنت۔ اولی ایش کہ بہ نشہ و جا و ر و نماز و نزدیک و مروا ت و ہدے کہ ہرچے چہ دپ و در کثیت آتراسرید مبہت۔ و ماں جنبی جا و ر و ہم و تاراجہ نماز و دور بدارت داکہ غسل کسان و تمامیں بدن و پاک مکن ات۔ پرچاکہ ماں نماز و دوکارنگ ضروری انت یکے حضور و شروع دومی طہارت و نظافت۔ و نماز و کلبیں کارانی تہا ہے دویں کاران و دل و سراسر گران انت۔ نشہ خضوع و حضور و مخالفت انت توجہ بابت طہارت و نظافت و برخلاف انت بلکیں نشہ چونکہ مثل نوم و غشی و ضو و

النساء ۴

۱۲۹

والمحسنت ۵

عَلَىٰ هَؤُلَاءِ شَهِيدًا ۝ يَوْمَ يَدْعُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاعصوا الرسول
پر آیانی سراسر گواہ و ہماروچی آرزو کنگت ہما کہ کافر بوتگت و چہ رسول حکم و در بوتگت

لَوْ تَسَوَّىٰ بِهِمُ الْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ اللَّهَ حَدِيثًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ
کہ دیرپا گوں زمینا برابر کنگ بنت و چہ رات کنگت چہ اللہ و چہ خبرے و ق او ایب نداران

آمَنُوا لَا تَقْرُبُوا الصَّلَاةَ وَأَنْتُمْ سُكَرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا مَا تَقُولُونَ
نریک و مروت نمازے در حالتیکہ شامنت تہا و قنیکہ شمارانت آچیزیکہ گوش ات

وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِي سَبِيلٍ حَتَّىٰ تَغْتَسِلُوا ۝ وَإِنْ كُنْتُمْ مَرَضَىٰ
و نہ در حالتیکہ شامنت تہا و قنیکہ غسل بکنت مگر مسافری و حالت و ق و اگر شما نادر است

أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِنْكُم مِّنَ الْغَايِبِ أَوْ لِمَسْتُمُ النِّسَاءِ
یا ماں سفر ات یا آتیک یکے چہ شما چہ لائک بوجا یا شنت جنینانی گورا

فَلَمْ تَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوْهِكُمْ
پلانیت شما آپ گڈا ارادہ بکنت پاکین زمین و رندامشت پہ و تی دیم و تی

أَيْدِيكُمْ ۝ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ
دستان و بیشک اللہ تعالیٰ معاف کنوک بخشوکنت و میں تو ندینت ہما کہ

أَوْتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يَشْرُونَ الضَّلَالَةَ وَيُرِيدُونَ أَنْ
دیگ بوتگت یک بہر چہ کتاب و بہر ہائی گرت گمراہی و لوٹت کہ شما ہن

تَضِلُّوا السَّبِيلَ ۝ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِأَعْدَائِكُمْ ۝ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ وَلِيًّا ۝ وَ
رو بیت چہ را ہا و اللہ شر زانت شے دشمنان و اللہ کثیت بہ دوستیا و

كَفَىٰ بِاللَّهِ نَصِيرًا ۝ مِنَ الَّذِينَ هَادُوا يُحَرِّفُونَ الْكَلِمَ عَنْ
بستنت پہ مدد گاریا و لیتے چہ یہودیوں ٹگلینت خبر ان چہ و تی

مَوَاضِعِهِ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَاسْمِعْ غَيْرَ مَسْمُوعٍ ۝ وَ
جاہسان و گوشتنت کہ ما شکت و خبر ہن زرت و بشکن پہ گوش نشینگت و

پرو شوک انت تو پیشکا بہ طہارت ہم بر خلاف انت تو مطلب چوش در اہت کہ نماز و گون مرنیس خیال داری و بان ات وکل باطنی و ظاہری جبرانی خیال داری و بکن ات بتی توری
دل و سر اگران بہ بنت۔ باقی اسے خاصیں موقع و سراچہ اسے کٹن و بندش و فرمان و دو نفع معلوم بنت اولی ایکہ بزرایان بونگیس بازی احکام کہ آیانی تہا حقوق ووت مان وتی
معاملات و جانی و مالی عبادات و ذکر ات بہ اسے کٹانی سر اعل کنگ و گون بخل و ربا ووت پسندی و چہ مرنی و ہن پر بزرگ چونکہ بہ نفس و گران انت و اشکنو کافی دل و خلیان پیدا
بیت کنت ادا اسے گران و خلیان و علاج و پیشش دارگ مراد و مقصد انت یعنی نماز و بہ آئی شریطان و ظاہری و باطنی آداب و گون ادا کنت تو کڈ اہلدا و امر و نواہی کہ بزرایان
بوتنت بہ آوانی سر اعل بہ شہما آسان بیت پر چاکہ چہ نماز و جملہ اوامر و عبادات و سہولت و رغبت پیدا بیت و چہ تمام منہیات و گناہان نفرت پیدا بیت چوشکہ مان دگر آیات و حدیثان
مذکور انت و پٹ و لوٹ کنوکیں عالمان اسے بار و گیش و گوار کنگ، دومی ایکہ پیشی بازی حکمان و اشکنان و بعید نہ انت کہ ہما کمل بے ہمت کہ و تار اے و من خیال کنان و سستی
ظاہر بکنت و پدا اسے سستی و اثر مان نماز ہم ظاہر بہ بیت کہ آئی شرائط و آداب بازی انت و آہر و ہد و موجود انت پیشکا نماز و اہتمام مناسب بوت الحاصل ہر کس صلوٰۃ و اہتمام
والنزام و داریت اثر مان ایدر گہ جانی و مالی عبادات و ہم آسانی بیت و ہر کس مان ایدر گہ حکمان کاہلی و سستی کنت چہ آئی و ماں اقامت و صلوٰۃ و کوتاہی کنگ و بعید نہ انت و اللہ اعلم۔
قل ما پیشی آیت و مسلمان و دیم گوری ات و اَعْبُدُوا اللہَ وَلَا تُشْرِكُوا بِہٖ شَیْئًا۔ الی آخر آیات۔ و ماں ہر رد اکافرائی مذمت بیان کنگتی کہ آیان پیشی بیان بونگیس جبرانی و فی القیش
کنگت نوں چریشی و رند پر مسلمان و در بابت و نماز و ہفتیں خاصیں ہدایت کنگ بیگانہ انت و اسے ہدایتان و گون ماقبل و اسے مناسبت انت کہ چریشی و پیش کفار و اہل کتاب
دو خرابیانی خصوصاً ذکر ات یکے بہ اللہ و سر ایمان تیارگ و دومی و تی مال و بہ اللہ و خرچ نہ کنگ بلکیں مردمانی پیش دارگ و زیات عزت حاصل کنگ و واسطہ مال خرچ کنگ۔ و ظاہر انت
کہ اولی خرابی و منشاء و علم و نقصان و جہل و سر افضلی انت و دومی خرابی و سبب ہوائے نفس و تی و اہگ انت کہ چریشی و معلوم بوت کہ گمراہی و مرنیس سبب دو انت اولی جہل کہ
ماں آئی و حق و باطل و مباحی و تفاوت و کسے زانت نہ کنت دومی و اہگ و شہوت کہ جرائی حق و باطل و تفاوت و زانگ و باوجود حق و روء عمل کنت نہ کنت پر چاکہ چہ شہوتان قوت ملکی
ضعیف بیت و قوت بہیمیہ مضبوط تر بیت کہ آئی نتیجہ چوش بیت کہ آچہ ملائکتان دوری و چہ شیطانان قرب حاصل کنت کہ اسے بازی خرابیانی ہڈال (جڑ) انت تو نوں ہے مناسبت
حق تعالیٰ شانہ و مسلمانان و بہ نشہ و جاوہ و چہ نماز و انگ و اول مہن کنت کہ اسے جملہ و جاوہر انت چرائی و رند مان جنابت و چہ نماز و انگ و مہن کنت کہ اسے جاوہر ملائکتان دور
و چہ شیطان و قرب و جاوہر انت مان حدیث و وارد انت کہ ہر جاہے کہ جنبی بنت اوداملا کنگہ نیابت و اللہ اعلم۔ نوں آیت و مطلب چوش در اہت کہ آی ایمان داران! و ہدیہ کہ پر شہما
کفر و ربا و خرابی معلوم بوت و آیانی اضداد و خوبی پیداور بوت تو چہ ہمیشہ و نشہ و جنابت و جاوہ و نماز و انگ و خرابی و مہن بہ شری و سر کچ بوز ات کہ آیانی منشاہن ہمانت ہر چک کہ کفر و ربا
منشا ات۔ پیشکا مان نشہ و نماز و نزدیک و روگ نہ لویت تا و ہدیہ کہ ترار ابیکر ہوش مہیت کہ ہر چہ چہ دپ و کش ات اثر اسرید ہم بہ بیت، و نہ جنابت و جاوہ و نماز و نزدیک و روگ
لویت تا کنگ غسل مکن ات بے بہ سفر و جاوہ و آئی حکم و پیداک انت۔ فائدہ اسے حکم بہ ہما و ہد و ات کہ بہ نشہ و جاوہ و نماز و انگ مہن کنگ بوت مان روایتان منقول انت
کہ اصحابانی یک جماعتے مان دعوتے و جمع ات چونکہ شراب آوہد و حرام نہ بوت کنت پیشکا آیان شراب و وازنگت مغرب و نماز و و ہد داخل بوت توکل بہ ہما جاوہ و مان نماز و اشتانت
امام و سورہ قل یا ایہا الکافر وون و تہا لا اَعْبُدُکُمْ مَا تَعْبُدُونَ و ہد لا اَعْبُدُکُمْ مَا تَعْبُدُونَ مان بے ہوشی و وانت کہ چریشی و معنی بلکل خلاف و رد بوتنت۔ بہ اشی و سر اسے آیت
نازل بوت نوں اگر بہ و اب و گیشی و یا نادرہی و سبب و کسے و حال چوش بہ بیت کہ آئی و خرم مہیت کہ من چے کشت تو چوشیں جاوہ و نماز ہم روانہ بیت و ہدے بہ ہوش بیت تو آئی و
فضاء ضرور بکنت۔ وک یعنی بہ جنابت و جاوہ و نماز و داں ہما و ہد و مو ان تا کنگ غسل نہ کن ات اسے حکم بہ ہما و ہد انت کہ عذرے مہیت و اگر ہنجشیں عذرے پیش آحت کہ چہ
آپ و کار مرنی و معذور بہ بیت و طہارت و حاصل کنگ ضروری بہ بیت تو چوشیں و ہد و تیمم کنگ کافی انت توں آپ و کار مرنی و سہ صورت ای پیش داشتنت یکے نادرہی کہ
ماں آئی و آپ ضرورت دومی ایکہ سفر در پیش انت و آپ ہمنکر موجود انت کہ اگر وضو بکنت تو چو کنت و ہلاک بوگ و ترس انت داں دور و آپ دست ندنت سومی ایکہ آپ بلکل بے گواہ
انت اسے آپ بے گواہی و رد و صورت بہ طہارت و ضروری بوگ و بیان کنگ بوتنت یکے داشتنت کہ کسے چہ لانک بوج و پاو آیان و بیبت و آرا وضو و حاجتنت دومی
ایکہ گون و تی لوگی و ویت و اب کت تو آرا غسل و حاجتنت۔ فائدہ تیمم و صورت چوش انت کہ بہ پاکیں زمین و سراد ویں دستان و بخت پدا و تی و پیداہی شری
و دستان و بموشیت پدا ویں دستان و زمین و سر اجنان و دویں دستان و ناسر ووش و بموشیت۔ خاک پاک انت و ہفتیں چیزان مثل آب و پاک ہم
کنو ک انت مثلاً موزگ زہم، آدینک و غیرہ و ہر چ پلیدی و بہ زمین و سر پاکان و خاک ترین آہم پاک زمین، و ہم بہ دست و دیمہ خاک موشگ و تذلل و عجز ہم سرجم و ظاہر بیت
کہ آچہ گناہاں معافی لوگ و اعلا ئیں صورتنت نوں و ہدے کہ خاک ظاہری و باطنی ہر دوئیں دول و نجاست و زائل کنت تو پیشکا معذوری و ہد و آپ و قائم مقام قرار
دیگ بوت ابید چریشی و آسانی و سہولت و لوٹ و ردا کہ بہ آئی سر تیمم و حکم مہی انت داشتنت کہ آپ و قائم مقام ہنجشیں چیزے کنگ بہ بیت کہ آچہ آپ و شر تر بہ گیر و
بیبت نوں زمین و اسے پچا بوگ ظاہری گپ ایت پر چاکہ آہر جاگہ موجود انت مع ہذا خاک انسان اصل انت و بہ و تی اصل و نیمگ و رجوع کنگ چہ گناہاں و خرابیان
پر بزرگ انت۔ کافر مہن و اہگ دارنت کہ کتام صورت و آگون خاک و اوہ بہ بنت چوشکہ مان اولی آیت و بیان بوت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بہ ضرورت و ہد و تیمم و
اجازت دات و خاک و آپ و قائم مقام قرار دات پر چاکہ آسہولت و معافی دیو کنت و بندگانی خطایان و بخشو کنت و و تی بندہانی نفع و آرام و دوست داریت کہ چریشی
و اسے ہم معلوم بیت کہ نشہ و جاوہ و مان نماز و ہر چہ کہ وانگ بوتنگ ات آہم معاف کنگ بوتنگ کہ چریشی و اسے و سواس باقی نہ ماننت کہ دیم تر و و چوشیں جاوہ و نماز
نہ و انیں مگر ہر چ ردکاری و پیش و بوت شاید آبا بت و مار جست و با و است بہ بیت۔ و ماں اسے آیتان یہود و ہتیں سل کاریان و آیانی ٹھگانی بیان انت و آیانی گمراہی و کفر و سر آیانی
و تی جنہ و ہن اسے دگران و سر پد کنگی انت تا کنگ چریشیان و تار دور بدارنت چنانچہ چہ ان اللہ لا یحب من کان مختالاً فخوراً داں یا ایہا الذین امنوا لا تغزبوا الصلوٰۃ و یہود و
سل کاریان بیان بوتنت، و در بیان و بہ یک خاصیں مناسبت و ماں نشہ و جنابت و چہ نماز و انگ و مہن کنان و یہود و رداکاریانی بیان انت یہود و چہ کتاب و کیں بہرست یعنی لفظیہ وانگ
رستنت و عمل کنگ کہ اصل مقصود ات انصیب زبوت و گمراہی بہ بہانہ و رنت یعنی پیغمبر آخر الزمان صلی اللہ علیہ وسلم و احوال و اوصافان و بہ دنیا و عزت و رشوت و خاطر و چہر دینت و بہ
زانت انکار کنت و لوٹنت کہ مسلمان ہم چہ دین و بہ تران و گمراہ بہ بنت و اللہ تعالیٰ اسے مسلمانان شے دزن و شر جاہ کا ربت شہا و پچا ہجر نہ زان ات نوں اللہ فرمان و سر ادل ہم بیت و
چرایان بہ پیریزت و اللہ تعالیٰ شمار بہ نفع رسائینگ و چہ نقصان و بہر یزگ و بس انت پیشکا چہ دزن مان چھ ڈول و ترس مدارت و دین و سر و تار محکم بدارت و یعنی چہ یہودیہاں ہتیں
ہنجیں ہم مردم انت کہ اللہ تعالیٰ مان تورات و ہر چکے نازل فرمائنت آرا چو و تی جاہ و ٹھگیننت و بدل کنت یعنی لفظی و معنوی تحریف کنت۔ و یعنی و ہدے رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم
آیان و کتام یک حکمے اشکنائنت تو یہود بہ بیت و گشتنت ما اشکت، مطلب چوش بوت کہ ماقبول کنت لیکن بہ نرم نرم و گشتنت اش کہ مانہ بیت یعنی مافقط چہ گوش و اشکت بدول و قبول
نہ کنت۔ و یعنی و ہد یہود گون و اجہ و خطاب کنت تو گشتنت بہ اشکن اشکنائینگ مے تو یعنی ہنجیں گفقا در شان کنتنت کہ آدو مطلب و معنی دارنت بہ یک معنائے ردا و عا و ادب و ظاہر
کنت تو دومی معنائے ردا و عا و کم شرفی و شان بہ بیت چنانچہ اسے گناہ و سزا و انت مطلب چوشکہ تو بہ ہر اہم افضل و شرف دارنت کہ تار اے و سلیں خبرے اشکنائینگ متونبت و دل و بیت چوش

ول یعنی یہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و اہتکانت تو یہود و راعنا گوشت گت۔ اے لفظ ہم دو معنی داریت یک مغلے شرارت و یک مغلے بدانت کہ آئی بیان ماں سورہ بقرہ گوشت۔ شرین معنی ایشنت کہ تو میرے رعایت و بکن و شفقت نگاہ و مارا بجا تا تکہ تی مطلب و نفہیں و ہر جیکہ مارا جنت کنگی انت چہ توجت ہم بکنیں۔ و بدیں معنی ایشنت کہ یہ یہود و دپ و اے کلمہ تحقیر انت یا زبان و زور پر دیان و راعینا گوشتش بزاں "توئے میں شپانک" و اے محض آبیانی شرارت ات پر چاکہ آباں شرارت گت کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و دیگر پیغمبر الہم پسانی شپانکی اش کنگ۔ و یعنی یہوداں کلمہ بیان و ماں و تی گفتاراں ہمے پیا آوار کنان و گوشت کہ اشکنوک آباں و یہ شرین معنی و فہمت و بدیں معنی و نیمک و ذہن ہم نہ روت و ماں دل و بدیں معنی اش مراد بگپتیں و پدا ماں دین و عیب اش جنت کہ اگر واجب پیغمبر بتوئیں تو میں فریب و ضرور معلوم دار بوتگت پیشکا اللہ تعالیٰ ماں اے آیت و آباں فریب ظہر گت۔ و حق تعالیٰ یہود و سہ ناشرین قول بیان کنان نوں بہ ملامت و ہدایت و دولا فریمان گنت کہ اگر یہود و عصیتا و

بدل و اطعنا بگوشتیں و اسمع غیر مستمع و بدل و ایوک اسمع بگوشتیں و راعنا و عوض و انظرنا بگوشتیں تو یہ آل بہتر بتوئیں و لے گپ راست و تیک بتوئیں و آجے ہودگی و شرارت و گنجائش نشت ملکیتیں کہ پیشی کلمہ بیانی یہود بدیں معنی ماں و تی دل و مراد گپتگت بے چونکہ اللہ تعالیٰ آباں و آباں کفر سبب و چہ و تی رحمت و ہدایت و دور داشت پیشکا آفادہ منہیں و بچکیں حیران و سر پد نینت و ایمان نیارنت البت کمیں مردم و چہ نجاست و شرارت و و تارا دور داشت و پیشکا آجے اللہ لعنت و محفوظ بوتنت۔ چو شکہ حضرت عبداللہ بن سلام و آئی ہمارہ۔ وک ماں پیشی آیتاں یہود و گمراہی و آباں جدا جہاں ردا ریان و بیان کنان و نوں آباں و دیم گور کنان ایمان و قرآن و تصدیق و حکم کنگ بیگانت و چہ آئی محافت و آباں و ترسانیک گانت مطلب ایک اے کتاب و دار و کاں بہ قرآن و سر ایمان بیار آ کہ آئی احکام مصدق و موافق انت بہ تورات و چریشی پیش ایمان بیار ات کہ مائے دیم و نشاں الہی جم و پوز و غیرہ و گار و گم بکنیں۔ مطلب ایش کہ شے صورت بدل کنگ بہ بنت یا پد آچہ کابکنیں شے دیمان و بہ شے شمت نیمک و یعنی دیم بہ پشت و نیمکا بترنیں و گوک و دیم بکنیں۔ یا مثل شنبہ و روج و مردماں شمار مسخ کنان و مثل جنا و روج و بکنیں۔ اصحاب سبت و قصہ ماں سورہ اعراف و مذکور انت۔ و یعنی شرک کدی بخشگ نہ بیت بلکیں آئی و سزا دانی انت۔ البت چہ شرک و جہل ہرچ گنا ہے ہستنت صغیرہ بہ بنت یا کبیرہ آکل مغفرت و قابل انت، اللہ تعالیٰ ہرکس و مغفرت و بلوٹیت آئی صغیرہ کبیرہ گناہان و بخشیت لھتیں و عذاب دیان و یا بے عذاب و۔ ماں اے آیت و اے اشارہ ہم سہت کہ یہود چونکہ بہ کفر و شرک و گرفتار انت آمغفرت و امید مکشت۔ و یعنی یہود اینک خرابیانی باوجود پد ہم و تارا راپاک صاف و مقدس گوشت دال اے حد و کہ و تارا ابناء اللہ و احباب اللہ قرار دینت کہ آباں کل ناہود گیں گے بلکیں اللہ تعالیٰ ہرکس و بلوٹیت آرا پاکیزہ و مقدس گنت چہ یہود و گوشتک و ہج بوت نہ گنت و اے دروغیں بٹاک جنو کا فی سزا دانی ظلم ہم نہ بیت۔ یعنی اے

والمحصنۃ ۱۳۱ النساء

رَاعِنَالْيَا بِالسِّنْتِهِمْ وَطَعْنَا فِي الدِّينِ ط وَلَوْ أَنَّهُمْ قَالُوا سَمِعْنَا
 گوشنت کہ راعنا تاب دینت و تی زبان و وشگان جنت ہا دین وک و اگر آباں گوشتیں کہ ما اشکت
 وَأَطَعْنَا وَاسْمَعُوا وَانْظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَقْوَمًا وَلَكِنْ لَعَنَهُمُ
 وشتیں و گوشتار و بچار مارا گذار شرت پر آباں اے خبر و تیک تزت لیکن رائدگان کنگت
 اللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ
 آ اللہ یہ آباں کافر و سیا گداں ایمان نیارنت مگر کینے و او کتابیان ایمان
 آمِنُوا بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ مِّن قَبْلُ أَن تَطْغَسَ
 بیارت پر آئی سرا کہ مارا بٹاک باور دار و گنت ہما کتا بے کہ گوں شمانت پیسر چہ اے خبر کہ گنت کو بکنیں ما
 وَجُوهًا فَرَدُّهَا عَلَىٰ أَدْبَارِهَا أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّا أَصْحَابَ
 دیانی رنگا گذار تہیں ہما دیان گو کا فی نیمکا یا لعنت دیم و دیم پر آباں، بچو کہ لعنت دیم و دات مائے شنبہ
 السَّبْتِ ط وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ مَفْعُولًا ۝ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ
 وچہ مردمانی سرا و اللہ حکم کتگیں حسابنت و بیشک اللہ بخشیت اے خبر کہ شرک کنگ بہ بیت گوں آباں
 بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ
 و گنگ و بخشیت آباں چہ غیر اے دگ گناہان پر ہر کیا کہ بلوٹیت و ہر کیا کہ شرک کنت و گرسہ و راکوں اللہ گدا
 أَفْتَرَىٰ إِثْمًا عَظِيمًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْكُونَ أَنْفُسَهُمْ
 بڑا لہینت آباں یک زبڈیں گناہے میں نو دینت ہما ک ان کہ پاکیزہ قرار دینت و تارا
 بَلِ اللَّهُ يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَلَا يُلْظِمُونَ فِتْيَلًا ۝ انْظُرْ كَيْفَ
 بلکیں اللہ پاکیزہ کنت ہر کیا کہ بلوٹیت و آباں سزا ظلم نہیت قدر رشتہ و تو بچار کہ چہ پیا
 يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ ط وَكَفَىٰ بِهِ إِثْمًا مُّبِينًا ۝ أَلَمْ تَرَ
 بدنت پر اللہ سزا دروغ و لہینت ہے ظاہرین گناہ و زاناں نو دینت
 إِلَى الَّذِينَ أُوتُوا نَصِيبًا مِّنَ الْكِتَابِ يُؤْمِنُونَ بِالْجُبَّتِ وَالظَّالِمَاتِ
 ہما کہ دیگ بوتگت یک بہرے چہ کتابا منت بتان و شیطان و

منزل

مردم ماں و تی نہ گتوکیں عذاب و گرفتار نہت بہ آباں سزا ناحق و عذاب ہجر نہیت۔ فائدہ : یہود کہ آباں گوشتک و عبادت کنگت و حضرت عزرائیل ابن اللہ گوشتک اشاں و ہدیہ پیشی آیت اِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهٖ اِلَّا عَاشِرَتِ تُو ذَرَّائِنَتِش کہ ما شرک نہیں بلکیں ما خاص و ناسیں بندہ و پیغمبر زاد گیں و پیغمبر می میراث انت۔ خداوند تعالیٰ و اشانی اے بٹاک دوست نہ بوت و سہمے آیت و نازل فرمائیت۔ و یعنی چونیں تعجبی خبرایت کہ بہ اللہ و چونیں دروغیں تہمت جنت و تی کفر و ارتکاب و باوجود و تارا اللہ دوست گوشتنت و بہ اللہ گورہ مقبول بوگ و دعویٰ دارنت و اے پیغمبر سکین تہمت بہ صافیں گنہ گاری و بالکل بس انت و الجبت بمعنی بت کار مرز بیت یا ہما معبود کہ آچہ خدائے امید انت۔ اے لفظ بہرے سا حروکا ہن رواہم کار مرز بیت۔ ماں یہود و چہ بندر و عملیات، سحر، کہانت و نجوم و سفلی ذوق گون بوتگ۔ عجب نہ انت کہ اے لفظ یہود و ذہنی رجحان و مادہ پرستی و ذوق و ظاہر کنت۔

فل ماں اے آیت ہم یہود و ناشری و خباثت و بیان انت۔ قصہ چوش انت کہ یہودیوں کوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و عداوت زیات بوت تو آیاں گوں مکہ و مشرکاں دوست بوتنت گوں آیاں ہم شور بوتنت وہ آیاں خاطر داری و خیال و بتانی تعظیم کت و گوشتش کہ چہ مسلمانانی دین و شے دین بہتر انت و اشی و سبب ایوک حسدات بہ اے جبر و کہ نبوت و دین ریاست ابید چہ مادگران و پرچارست۔ اے رد اللہ تعالیٰ آیان و الزام جنت۔ ماں اے آیتاں ہے ذکر انت۔ فل یعنی اے مردماں کہ اہل کتاب ہوان و بہ نفسانی غرض و بدایتان

تفطیش دات و کفر و رہ بند چہ اسلام و رہ بند افضل قرار دات بریشانی سرا اللہ و لعنت انت و ہر کس و سرا اللہ لعنت بکنت ماں دنیا و آخرت و ہر کس آئی مددگار و حامی بوت نہ کنت پمشکا ایشاں نوں ماوتی مدد و لایع گوں مکہ و مشرکاں ہر چہ یاری لے کہ کنگ آبالکل لغو و بے کاری گپ ایت چنانچہ یہود و ماں دنیا مزین خواری دیست و آخرت و ہم بہ عذاب و گرفتارست۔

فل یہود و بہ وئی خیال و ہے زانستگ کہ پیغمبری و دین و سرداری مئے میراث انت و مارا زب و دنت پمشکا چہ عرب و پیغمبر و زندگیری و میاریش کرکنت و گوشتش کہ انجام کار حکومت و بادشاہی مئے دست و کیت یہ چند روج و اگر گران ریت ماں اشی و باکے نیست۔ بہ اشی و اے آیت نازل بوت۔ آیت و مطلب چوش انت کہ زانا یہود بہ سلطنت و تشرید انت یعنی ایشاں ہجر تشرید انت اگر ایشاں حاکم بہ بنت تو مخلوق و کہ گچت و ہم چیزے ندینت یعنی پنجوشین مذی انت کہ ماں بادشاہت و ہم فقیر و کہی و ہم ندینت۔ فقیر و لفظی معنی ہما جہلگ انت کہ آنا و گڈگ و تو کا انت۔ عربی بتلانی برداشل فتیل چیشی و کم ترین دادائیں چیز مراد انت چوش کہ ماں بلوچی و کد ارن و غیرہ و لفظ کار مرزبت۔ شاہ عبدالقادر دہلوی و فقیر و معنی کنہ کنگ۔ فل یعنی زانا یہود حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و آئی و اصحابانی سرا اللہ و فضل و انعام گندان و چہ حسد و محبت اے و آیانیاں ناہود گیں جس پرچہ کہ بہ حضرت ابراہیم و خاندان و کتاب و علم وزن شائیں سلطنت بختا گڈا یہود تہی نبوت و عزت و سرا پرچہ حسد و رنت و انکار کنت۔ نوں ہم اے نبوت ماں حضرت ابراہیم و لوگ و انت۔ و یعنی با حضرت ابراہیم و خاندان و خدا تعالیٰ و مدام بزرگی بختگ و انوں ہم بہ ہمانی و خاندان انت۔ گڈا اگر کسے چہ حسد آرانہ منیت بہ آئی سوچک و دوزخ و اس بس انت فل ماں پیشی آیت و مؤمن و کافر و ذکرآت نوں مطلق مؤمن و کافر و جزاء و سزاء قاعدہ کلیہ و دول و ذکر فرماینت تاکہ ایمان و نیمک و سرجمیں ترغیب و چہ کفر و تمایں ترہیب بہ بیت۔ فل ای احتیوشت

جلود ہم یعنی سچیت یا کہ سچیت آیانیاں پوست۔ و یعنی بہ کافران عذاب و نقصان و کمی نیایک و سبب آیانیاں پوست و ہد و ہد و ہد پوست بدینک بیت۔ خلاصہ اے بوت کہ کافر مدام عذاب و یکیں پیما گرفتارست۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بے شک زبردست و سرفضل انت کافران و بہ چوشیں سزا دیک و ہر مشکل یا اگر نیستنت، و حکمانی حد بندت کہ کافران و چوشیں سزا دیک بہ عین حکمت و روء انت۔ ۱۲

وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا هَؤُلَاءِ أَهْدَىٰ مِنَ الَّذِينَ آمَنُوا

وگوشتت پہ کافران کہ اے (کافران) شتر تر پہ راہ راستے سرا اینت

سَبِيلًا ۝ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ وَمَنْ يَلْعَنِ اللَّهُ فَلَنْ

چہ مسلمانان۔ اے ہما اینت کہ لعنت کنگ اللہ و پر آیانیاں سرا، و ہر کس کہ لعنت بکنت اللہ و آئی ہر کس

تَجَدَّلَ نَصِيرًا ۝ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ الْمَلِكِ فَإِذَا لَا يُوَفُّونَ

تو گندے پر آیانیاں چہ مدت کنوے فل، زاناں آیاں بہرے ہستنت چہ بادشاہ سیا گڈا آچہ ندینت آ

النَّاسِ نَصِيرًا ۝ أَمْ يَحْسُدُونَ النَّاسَ عَلَىٰ مَا آتَاهُمُ اللَّهُ مِنْ

مردمانا قدر گڈے مہرے فل ایآیاں نا زہر کیت پہ مردمانی سرا پر اے خبر کہ داکنت آ اللہ و چہ وئی

فَضْلٍ فَقَدْ أَتَيْنَا آلَ إِبْرَاهِيمَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَآتَيْنَاهُمُ

بزرگی و گڈا آچہ مادائک ابراہیم و خاندان و کتاب و علم و داک ما آیانیاں

مُلْكًا عَظِيمًا ۝ فَمِنْهُمْ مَّنْ آمَنَ بِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ صَدَّ عَنْهُ

زندیں بادشاہی و پدا ہتے چہ آیان ہما کس انت کہ آیانیت ہما کتاب و ہتے چہ آیان ہما کس انت کہ آیان و گردانی کت چہ آیان

وَكُفِيَٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ

و بتنت دوزخ و شمار جنوکیں اس و بیشک ہما کس مکر بوتنت چہ مے آیتان چکل دیں ما آیانیاں ماں

نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُمْ بَدَّلْنَاهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا

آس و ہر کہ بسچیت و پوست آیانیاں بدل کیں ما آیانیاں پوستان بہ دگنا زمین پوستے تاکہ بختنت

الْعَذَابَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَ

عذاب و بیشک اللہ زور کنت حکمتانی صاحبنت و ہما یا کہ ایمانش یارت و

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ

نیکیں عملش کت البتہ گوازیں ما آیانیاں باغان ایدو لیں کہ ریت چہ آیانیاں چہ سرا جو

خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا لَهُمْ فِيهَا أَزْوَاجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَهُمْ فِيهَا

مانت ماں آیانیاں تہا ہمیشہ، پر آیان ہستنت ماں اودا ستیں جنین و داخل کیں ما آیانیاں

بیت۔ خلاصہ اے بوت کہ کافر مدام عذاب و یکیں پیما گرفتارست۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بے شک زبردست و سرفضل انت کافران و بہ چوشیں سزا دیک و ہر مشکل یا اگر نیستنت، و حکمانی حد بندت کہ کافران و چوشیں سزا دیک بہ عین حکمت و روء انت۔ ۱۲

ول یعنی مومن مدام ماں جنت و بنت آیاں لوگ بانگ ہنوشیں رسیت کہ آچہ حیض واید کہ گندگیاں پاک بنت و آن ماں بزیں سہگ داریں جاگہاں داخل کنگ بنت کہ آچہ روح و روح پ و بالکل رستگار بنت۔ ول ماں یہود و عادیست ہست ات کہ امانت و خیانتش کنگت و جیڑ ہانی فیصلہ و تہا رشتوت و غیرہ و سبب کسے و گوں رعایت حق و بر خلاف حکمش و انگت پشکا مسلماناں چہ اے دوہیں جہراں ماں اے آیت و دور دارگ بوتنگ۔ منقول انت کہ مکہ و فتح و روح و واجبہ لوٹت کہ ماں خانہ کعبہ داخل بیت تو عثمان بن طلحہ کہ خانہ کعبہ و کلیت دار ات چہ کلیت و دیگر انکاری بوت تو حضرت علیؑ و کلیت چہ آئی تچ گپت و دور وازگ تچ کت واجہ و ہدے فارغ ہوان و چہ خانہ کعبہ و راحت تو حضرت عباسؑ و عرض کت کہ اے کلیت منابر سیت۔ بہ اشئ آیت نازل بوت و کلیت دوبارہ عثمان بن طلحہ و دیگر بوت۔ ول یعنی اللہ تعالیٰ ہرچ حکمے شمارا امانت و رد انگ و عدل و رد حکم فرما بیت آپہ شہا فائدہ مند انت واللہ تعالیٰ بہ شے سرظا ہرں، چیریں، التوگیں و آنگ و جہراں شہر زانت۔ تو نوں اگر شمارا امانت ادا کنگ

یافائدہ مندیں عدل و بار و چیز کے علم مہیت تو خدا نے پاک و حکم و مقابلہ و آئی اعتبار نہ بیت۔

ول ماں پیشی آیت و حکام و راعد و روع حکم فرمان کنان نوں اید گران و حکم دیگر بیت کہ آتی حکام و حکم و زندگیری و بخت کہ چہ اشئ ہے ظاہر بیت کہ حکام و زندگیری ہما و ہدے واجب بیت کہ و ہدے آوت حق و زندگیری و کنت۔

فائدہ: اسلام و حاکم، بادشاہ یا آئی صوبہ داریا قاضی یا شہر سردار و دیگر ہر کسے کہ بیک کارے و سر مقرر بہ بیت اشائی حکم و متنگ ضروری انت دانکہ اخلا و رسول و بر خلاف حکم مدینت۔ اگر خدا و رسول و حکم و سرظا ہر خلاف بکنت تو حکم و ہجیر قبول مکنت۔

ول یعنی و اگر بہ شے و اولی الامر و میا جی و عوت ماں و اختلاف بہ بیت کہ حاکم و اے حکم اللہ و رسول و حکم و روع و اشائی لاف، تو آرا اللہ و کتاب و پیغمبر صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و سنت و نیگ رجوع کنان و فیصلہ کن انت کہ آحکم و حقیقت و اللہ و رسول و حکم و روع انت یا مخالف، ہما رابا اتفاق مسلم و معمول بہ زانگ لوٹیت و اختلاف و دور کنگ باید انت اگر شہا بہ اللہ و قیامت و روع و سر ایمان دار و کت پر جا کہ ہر کس بہ اللہ و قیامت و سر ایمان دارت ضرور بہ اختلاف و صورت و اللہ و رسول و حکم و نیگ و جمع کنت و آیانی حکم و برخلافی و چہ سگ تریسیت۔ چریشی و معلوم بوت کہ ہر کس چہ اللہ و رسول و حکم و نچیت آسمان نہ انت۔

بیشکا اگر دو مسلمان عوت ماں و ت و جیڑ ہے کت، یکے و گوشت کہ بیا شریعت و نیگ رجوع کنیں، دومی و در انتیت من شرع و چہ زاناں یا من و گوں شریعت و چہ کار نہ انت تو چو شیں شخص بے شک کافر گوشتیں۔

ول یعنی و ت و جیڑ و اختلاف و اللہ و رسول و نیگ و رجوع کنگ و اللہ و رسول و فرماں برداری کنگ فائدہ مند انت چہ و ت ماں و ت و جیڑ کنگ یا چہ و ت جند و فکر و روع فیصلہ کنگ۔ اے رجوع و انجام پہ شہا بہر انت۔

ول یہود یہ جیڑ ہانی فیصلہ و رد اپ رعایت، رشتوت و ہیل دار انت پشکا ہر کس و روع بند، منافق و خیانت داریں مردم انت۔ آیاں و ت و معاملہ بہ یہودی عالمائی گور و برگ و ہد و ناک بوت کنت کہ فیصلہ و و ہد و خیال داری کنت

و داجہ پیغمبر و گور و اے ڈولیں مردماں یا رگ پسند نہ کنگت پر چاکہ واجہ بہ حق و روع و ت و فیصلہ و دنت و کسے و روع رعایت و نہ کنت۔ یک برے ماں مدینہ یک یہودی ویک منافق کہ سرظا ہر مسلمان ات بہ کتام جبرے و سراوت ماں و ت انت۔ یہودی کہ برحق ات گوشتی کہ بریں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گور و فیصلہ و واسطہ و منافق کہ بندر و دروغ بند ات گوشتی کہ بریں کعب بن اشرف و گور کہ آماں یہودی یا یک عالمیں و سر داریں شخصے ات۔ آخر اے ہر دو دنیاں و ت جیڑ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دیا پیش کت تو نبی صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و یہودی و حق و ت و فیصلہ دات۔ منافق و ہدیہ و ت و راعت تو آئی و در انتیت کہ شریں حضرت عمرؓ و گور و بریں کہ ہما ہر فیصلہ کنت منظور انت، و بہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و فیصلہ و سر راضی نہ بوت۔ غالباً ماں آئی دل و ہمیش ات کہ من سلام و دعویٰ و کناں بلکین منی خیال و بکنت بہ یہود و مقابلہ و، و ہما روچاں حضرت عمرؓ چہ واجہ پیغمبر و حکم و جیڑ ہانی فیصلہ کنوک ات۔ چنانچہ آہر دوہیں حضرت عمرؓ گور و اہنت۔ و ہدیہ حضرت عمرؓ اے جیڑ

ظَلَّ ظَلِيلًا ۝۵۸ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَنْ تُؤَدُّوا الْأَمَانَاتِ إِلَىٰ أَهْلِهَا ۖ وَإِذَا حَكَمْتُمْ بَيْنَ النَّاسِ أَنْ تَحْكُمُوا بِالْعَدْلِ ۚ إِنَّ اللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُمْ بِهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ سَمِيعًا بَصِيرًا ۝۵۹

ماں بزیں ساہگان ول بیشک اللہ تعالیٰ حکم کنت شمارا کہ بر سیت امانت ان آیانی صاحبانی

نیمگا و وقتیکہ فیصلہ کنت مردمانی درمیان گدا فیصلہ بکنت بہ انصاف و

اللہ تعالیٰ شریں نصیحت کنت شمارا بیشک اللہ تعالیٰ اشکوگ گند و کنت و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ وَأُولِي الْأَمْرِ مِنْكُمْ فَإِنْ تَنَازَعْتُمْ فِي شَيْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى اللَّهِ وَالرَّسُولِ إِنْ كُنْتُمْ تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ ذَلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ۝۶۰ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ

او مومنان! حکم و بخت اللہ و حکم و بخت رسول و حاکمانی

ہما کہ چہ شہا بیت و پدا اگر شہا بوت (اختلاف کنت) ماں یک چیزے و تہا گدا بگردیت آینا اللہ و

الرسول ان کنتم تؤمنون بالله واليوم الآخر ذلك خير واحسن تاويلًا ۝۶۰ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ

رسول و نیمگا اگر شہا یقین کنت بہ اللہ و قیامت و روجا و اے خبر

جوان و شہر زنت انجام آئی و ت زاناں تو نہ بستیست ہما کہ دعویٰ کنت کہ ایمانش

أَمْنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ وَمَا أَنزَلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ

آرتگ پہ ہما چیزے سر کہ ایریگ بوتگ تہی نیمگا و بہ ہما چیزے سر کہ ایریگ بوتگ چہ تویساری لوٹت کہ بہرنت و ت

يَتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ۚ وَفِي صُلَيْبٍ شَيْطَانٌ ۖ كُورٌ ۚ وَأَيُّهَا حَكُمُ كُنْكَ بَوْنُكَ كَمَمْنَتِ آيَاتُا

ویرید الشیطن ان یضللہم ضللاً بعیداً ۝۶۱ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا إِلَىٰ مَا أَنزَلَ اللَّهُ وَإِلَى الرَّسُولِ رَأَيْتُ الْمُنَافِقِينَ

بنت کہ بیایت ہما حکیم نیمگا کہ اللہ و راہر انگ و (بیایت) رسول و نیمگا گدا گندے تو منافقانہ

بنت کہ بیایت ہما حکیم نیمگا کہ اللہ و راہر انگ و (بیایت) رسول و نیمگا گدا گندے تو منافقانہ

بنت کہ بیایت ہما حکیم نیمگا کہ اللہ و راہر انگ و (بیایت) رسول و نیمگا گدا گندے تو منافقانہ

النساء ١٤

۱۴۴

الحصنة

پشتا هشت چہ تو پہ ہٹ کنگ و پداچہ پیمابیت و فتیکہ بریت آیانا یک مضینے

چه وقتی دستانی کتیبان رندا کاین تنی گورا قسم ورا ننت الله که مارا که عرض نیست

بجز چہ نیکی و اتفاق کنگہ و اے ہماینت کہ اللہ عز و جل آسانی دلائی

رازان نون توں گزرنے پر آبان دوسرے کھن آبان ویکوش آیان ماں آیان حق

سجید میں خبر ف۔ ومارہ ندا تک پنج پیغمبرے مگر یہ بھی عرض لے الی خبر اکبریت پہ خدا کا علم و

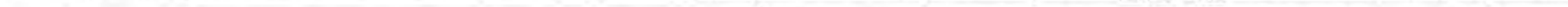
وَأَمَّا مَرْدَانُ وَصَلِيهٌ بَرِيٌّ فَتَشْتَبِهُ بَرِيٌّ هَسَانُ أَسْبِيحَتِي تَوْرًا بِرَدِّهَا فِي بَوَّابِ أَيْتَانِ بِمَعْنَى تَوْرًا وَ

وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ يُرْسِلَ الرِّيحَ فَتُحْمَلُ بِهِ الْبُحْرَانُ

فَوَيْلٌ لِلَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ أَتَقَرَّبُونَ ۖ فِى هَؤُلَاءِ نَمُودَةٌ لِّلَّذِينَ هُمْ عَنْ آلِهَتِهِمْ أَتَقَرَّبُونَ ۚ إِنَّهُمْ سَافِرُونَ ۝٤٦

كَيْفَ عَلِمَهُ أَنْ أَقْتُلَهُ الْفُسْكَاهُ أَخِي حُجْرًا مِنْ دَارِكُهُ

۳۱ فَعَلَهُ الْاَقْلَامُ مِنْهُمْ وَلَئِنْهُمْ فَعَلُوا مَا وَعَدْنٰ

منزل ۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی کلائی جانانی مالک چونکہ خدا تعالیٰ انت پیشکام آئی حکم کہ جسے چہ جان و درین مکتب۔ نوں اگر اللہ تعالیٰ بہ مردمان و قی جانان و ہلاک کنگ و جلا وطن بوگ و حکم بدنت پنچوش کہ بنی اسرائیل و سراجی کت، تو حکم و مہ گپتیں مگر لہتیں حسابی مردمان کہ آپکائیں و راستیں مسلمان انت۔ اے منافق چوشیں حکم و سراجون عملش کرتکت۔ باید انت کہ نوں سریدر بنت کہ ماہر حکم کہ آیاں دتیں بہ ہیامانی دوزواہی و نیت و دتیں، نہ جان و ہلاکت و حکم دیگ بوت و نہ جلا وطن بوگ و حکم پرینگ بوت۔ اگر ہے سبکیں و آسانیں حکم فی سراجی بکنت تو لفاق بالکل ختم بیت و حکمیں مسلمان بہ بنت مگر افسوس کہ سریدر بنت و انوکیں جاور و غنیمت نرانت کہ ماں کتیں جبر و دین و دنیا ہر دو جوان بنت۔ فل نبی ہما کسان انت کہ آیاں سراج اللہ جانب و وحی بٹیت یعنی فرشتہ بظاہر بٹیت و پیغام و سر بکنت و صدیق ہما انت کہ ہر پیغامی و حکم چہ خدا تعالیٰ جانب و پیغمبران بٹیت آیاں دل و تاوت بہ آئی گواہی بدنت و بلاتا و دل آئی و تصدیق و بکنت و شہید ہما انت کہ پیغمبرانی حکم و قی جان و قربان کنگ و حاضر بدنت و صالح ہما انت کہ آیاں طبیعت بہ نیکی و سر اپید بوتگ، و چہ بدیں جبراں و قی نفس و بدن پاک و صاف دارنت۔ مطلب ایشنت کہ اے چاریں بیان بوتگیں قسماں چہ امت و اید کہ کساں افضل ترنت چریشان ابیدر کہ مسلمان ہر کس کہ بیت ماں در جبر و آیاں برابر انت لیکن ہا کس کہ اللہ و رسول و فرمان برداری و کلاشش انت آ کس ہم ہمیشانی و دشمار کنگ بنت و اے واجہانی رفاقت باز خوب و شرف دار و کیں جبرایت کسے ایشرا دناں خبرے مزانت۔ فائدہ: ماں اے آیت و اشارہ بوت کہ ہما منافقین کہ آیاں ذکر چہ پیش و بان انت آچہ رفاقت و ہما ہی و نہ ہر انت۔ فل یعنی اللہ و رسول و حکم متوکان و انبیاء، صدیقین، شہداء و صالحین و رفاقت حاصل بوگ اللہ پاک و من انعام و آئی محض فضل انت اشانی اطاعت و مزدور انت کہ چہ اشی و منافق زبھر انت و اللہ بس انت زانور و خبردار وک، آہر یک مخلص و منافق و ہر یک فرمانبردار و طاعت و آئی و ستیں حقیقت و فضل و خدار و کون تفصیل و زانت۔ نوں ہر کس اے خبرانی تفصیل و رد و اہ خدار و وعدہ و تمام بوگ و بابت و شکے ماں دل و مہیت۔ فل ای

اُخْرُجُوا لِلْجِهَادِ جَمَاعَاتٍ مُتَقَاتِنٍ (پہ جہاد در بکپ ات ماں جہاد اولیاں) و چہ ادا جہاد ذکر انت۔ چریشی و پیش و آیت و اے ذکر ات کہ ہر کس اللہ و رسول و فرمان برداری و کنت آرا انبیاء، صدیقین، شہداء و صالحین و رفاقت بہ انعام و حاصل بیت و ماں خداوند تعالیٰ و حکماں جہاد و حکم چونکہ گران و مشکل انت خصوصاً منافقانی سراج آیاں ذکر چہ بربا بان و پیداک انت پیشکام جہاد و حکم فرما بکنت کہ ہر کس حضرات انبیاء، صدیقین، شہداء و غیر ذلک رفاقت امید و مداریت۔ منقول انت کہ ماں اسلام و ابتدائی روجاں بازیں ہنچیں مردمان ہم اسلام و دعوت قبول کنت کہ آیاں نزوریں اعتقاد و یقین و مردم انت پدا و ہدیہ جہاد فرض بوت تو چہ ایشاں لہتیں شتر ترنت و لہتیں گوں کافراں یک بان و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و برخلاف بوتنت۔ بہ اشی اے آیت نازل بوت۔ مطلب ایشنت کہ اے مسلماناں! چہ منافقانی راہ و رہ بند و شما چہ پیش سہی بوتگے۔ نوں یہ شما خیر ماں

النساء

۱۳۵

والمحدث ۵

بِهِ لَكَ خَيْرٌ أَلْهَمُوا أَشَدَّ تَثْبِيثًا ۖ وَإِذَا لَيْتَهُمْ مِّنْ

لَا تَكُنْ أَجْرًا عَظِيمًا ۖ وَلَهْدِيْنَهُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۖ وَ

مَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ

عَلَيْهِمْ مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصِّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ

وَحَسُنَ أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ۚ ذَٰلِكَ الْفَضْلُ مِنَ اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ

عَلِيمًا ۚ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا خُذُوا حِذْرَكُمْ فَانفِرُوا ثُبَاتٍ

أَوْ أَفْرَادًا ۚ وَإِنَّ مِنْكُمْ لَمَنْ لَّيَبْطُلَنَّ ۖ فَانْصَبْكُمْ

مُصِيبَةً ۚ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيَّ إِذْ لَمْ أَكُنْ مَعَهُمْ شَهِيدًا ۚ

وَلَٰئِنْ أَصَابَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ اللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنْ بَيْنَكُمْ

وَبَيْنَهُ مَوَدَّةٌ يَّلِيَّتَنِي كُنْتُ مَعَهُمْ فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ۚ

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

فَلْيُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ الَّذِينَ يَشْرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا

مَنْ

ہمیشی و انت کہ شما ہر دول و بہ قی رکینگ و شوہاز و بہ بیت۔ چہ خبردار و ہوشیاری و کارگریات۔ چہ سلاحاں یا چہ تدبیر، چہ عقل و یا چہ ازباہاں و گوں و دشماں جنگ و جدل و چہ قی لوگ جاگہاں در بکپ ات ماں جہاد اولیاں یا کل چہ بان و ہنچوش کہ قی گوم و گیک و راست بکند ات۔ فل یعنی اے مسلماناں! شے جماعت لہتے ہنچیں مردم ہن پتر تگنت کہ ماں جہاد و سر گرگ و و ہد و دیر کنت و قی پاداں دارنت و خدار حکم و قبول کنگ پد و پیش کنت بلکیں بہ دنیاوی نفع و شوہاز بکنت و چریشان منافق مرادت چوش کہ عبد اللہ بن ابی و آئی ہر ابانی لولی انت کہ اے مردمان سر ظاہر و اسلام و راقبول رانت مگر اشانی مقصد و مراد ابوک و دنیاوی نفع ات۔ گوں حق تعالیٰ و فرمان برداری و آیاں و ہر مطلب نہ ات۔ وک پیش و گوست کہ منافقین مردم ماں جہاد و سر گرگ و و ہد و دیر کنت و بہ جہاد و روکانی جاور و چار وک بوتگنت کہ بہ آیاں سراجی گوست۔ نوں فرمان کنت کہ چہ روگ و پدا کر مسلماناں و ماں جہاد و تاوانے رست مثلاً کنگ بوتنت یا شکست ایش

دارت تو منافق گل بوتگنت و گوشگنتش کہ اللہ عز و جل فضل بوت کہ ما مال جنگ و گون نہ انہیں و اگر نہ پیا ہم خیر نہ ات الحمد للہ مار کینگ بوتیں ۔
 یعنی و اگر بہ مسلمانان سر اخدا فضل بہ بوتیں مثلاً جنگ و فتح حاصل بوت یا غنیمت و بازیں مالے بہ دست و کپت تو منافق سک پشومان بوتگنت و
 و چو در منافی ڈول و پے حسد و گوشگنتش ہای افسوس من ماں جہاد و چو مسلمانان گون بوتیں تو مار ہم کامیابی حاصل بوتگنت یعنی پل و مال دسب و کینگنت
 یعنی منافع فقط بہ وقتی محرومی و سوا افسوس بوتیں بلکیں چو وقتی محرومی و زیات تر بہ مسلمانان کامیابی و سر اسد و رنجش ظاہر کنگت ۔
 مے صفحہ و فوائد : و یعنی اگر منافق چہ جہاد و تادور دارگ لوٹنت تب دارنت و اگاں وقتی دنیاوی نفع و نقصانان چش سک دانتگنت و تیگ ووت بزانت
 مگر ہما کساں کہ بہ آخرت و مقابلہ و دنیا و انکارش کنگ ، بہ آیات لازم انت کہ اللہ عز و جل راہ و گون سر مجاری و جنگ بکنت و بہ دنیاوی زند و بہائی مال و متاع و سر
 چہاں سک مدینت و ایشراپہ شری بزانت کہ ماں
 اللہ تعالیٰ و اطاعت و فرمانبرداری و ہمک ڈولیں
 سیت ہست سر افضل بہنت یا زیر دست ، مال
 بدست و بر سیت یا مر سیت ۔ و یعنی بہ شہا ضروری
 انت کہ گون کافراں بہ دو سبب و جنگ بکن ات یکے
 بہ اللہ عز و جل دین و سر بلندی و خاطر آدمی بہ ہما بر کیں مسلمانان
 کہ آیات ماں کافران دست و بے وس انت ایشاں چہ
 ظالمانی دست و آزات کنگ و خاطر و جنگ کنگی
 انت ماں مکہ و باز ہنچیں مردم ہست کہ نتونش کہ گون
 واجہ و ہجرت بکنت آیانی سیاد و ارثاں اے مسلمانان
 سو کی کت تانکہ دوبارہ کافر بہنت پیشکا خدا تعالیٰ و مسلمانان
 فرمان کت کہ شمارا بہ دو سبب و گون کافراں جنگ کنگ
 ضروری انت تانکہ اللہ عز و جل دین سر بلندی بہ بیت و مسلمان
 کہ آملوم و بے وس انت چہ مکہ و کافران ظلم و آزات
 بہ بنت ۔ و یعنی و ہدے کہ اے خبر ظاہر انت کہ مسلمانان
 اللہ عز و جل راہ و جنگ کنت و کافر یں مردم شیطان و
 راہ و جنگ کنت پیشکا ضروری بوت کہ مسلمان گون
 شیطان و دوستان یعنی گون کافراں جنگ بکنت ۔
 اللہ تعالیٰ آیانی مددگار انت ۔ ہچ ڈولیں شک و شینگ
 ماں دل و میارات و شہر زان ات کہ شیطان و مکرو
 فریب نزورنت کہ آہ مسلمانان سر اکاگر نہ بہت ۔ چہ اشی
 مقصد مسلمانان و بہ جہاد و تیار کنگی انت و آیات و
 ہیات و کی انت کہ آئی بیان ماں دیم و آیت و
 بہ شری گیشنگ بوتگ ۔ و ماں مکہ و چہ ہجرت و
 پیش چہ کافران ظلم و مسلمان سک دل سیاہ انت
 مسلمان بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر
 بوان و شکایت و گلہ و آزار کنگش و اجازتش لوٹت کہ
 واجہ مارا گون کافراں جنگ و اذن بدیت تانکہ ہما یان
 ما وقتی ظلم و بدلہ و بگریں ۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
 مسلمانان و چہ جنگ و مہن کنگت کہ منارا مقاتلہ و
 دنیا کہ حکم سر نہ بوتگ بلکیں صبر و در گذر کنگ و حکم انت
 و فرماں کت گنتی کہ نماز و زکوٰۃ و ہر حکے شمارا دیگ بوتگ
 بہ آئی سر اجہد بکن ات ہر چاکہ انسان دانکہ خدا عز و جل حکمانی
 تمام کنگ و ردا وقتی نفس و چہ جہاد و ہیلدار مکت
 و بے پیمادتی مال و خدا عز و جل راہ و خرچ کنوک مہیت تو
 گڈاپہ آئی جہاد کنگ و وقتی جان و قربانی دیگ سک
 اگر ان انت و اے جہد مسلمانان و قبول کنگت ۔ ۱۲

بِالْآخِرَةِ وَمَنْ يُقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ

پہ آخرت و بلا و ہر کسکہ جنگ بکنت ماں اللہ عز و جل راہا گڈا کنگ بیت یا گیش بیت پدازوت

نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ

دیں ما آیات مزین ثواب و چو نہیں شمارا کہ جنگ بکنت ماں اللہ عز و جل راہا

وَالْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ الَّذِينَ

وہ بیچارگان چہ مردینان و جنینان و چکان ہما کہ

يَقُولُونَ رَبَّنَا أَخْرِجْنَا مِنْ هَذِهِ الْقَرْيَةِ الظَّالِمِ أَهْلُهَا وَ

گوشت کہ اے پروردگار درگن مارا چہ اے شہر کہ ظالمت آدمی مردمان و

اجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝ وَاجْعَلْ لَنَا مِنْ لَدُنْكَ نَصِيرًا ۝

پیداگ کن پر ما چہ وقتی ہمیں در ایک پشت و اجھے و پیداگ کن پر ما چو وقتی در گاہ و یک مددگارے و

الَّذِينَ آمَنُوا يُقَاتِلُونَ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ كَفَرُوا يُقَاتِلُونَ

ہمایان کہ ایمانش آنگ جنگ بکنت ماں خدا عز و جل راہا و ہما کہ کافرن جنگ بکنت

فِي سَبِيلِ الظَّالِمِينَ فَقَاتِلُوا أَوْلِيَاءَ الشَّيْطَانِ إِنَّ كَيْدَ الشَّيْطَانِ

ماں شیطان و راہا نون جنگ بکنت شہا گون شیطان و دوستان بیشک شیطان و مکرو

كَانَ ضَعِيفًا ۝ أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَ

سستیں و زناں تو ندیستنت ہما کہ آیات حکم بوتگ کہ وقتی دستاں بدارت و

اقْبِلُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا

قاہم بدارت نازا و در کنت زکوٰۃ و قہ پداقتیکہ حکم بوت پر آیاتی سر اجہد ہما وقتی

فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً

یک جماعت چہ آیات ترسناک بکنت چہ مردمان ہچو کہ چہ خدا یا ترسے یا چہ اشیا ہن گندہ ترس

وَقَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْلَا أَخَّرْتَنَا إِلَىٰ أَجَلٍ

و گوشگا بکنت کہ اے مے ب پرچہ فرض کت تو پہ مے سر اجہد و پرچہ مہلت ندات تو مارا تاکہ کتیں

مثل

و یعنی چہ ہجرت کنگ و پد و ہدے یہ مسلمانان و حکم دیک بوت کہ گوں کافران جنگ بکننت تو باید ہمیش ات کہ آوشش ہو تیننت کہ مئے عرض قبول کنگ بوت و مراد حاصل بوت مگر لہتیں حامگیں مسلمان چہ کافران مقابلہ و ہنجوش دلاپ انتن چوش کہ کسے چہ خدا و عذاب و دلاپ بیت یا چہ آئی و ہس زیات تر و واہگش داشت کہ بہ کیں و ہدے قتال و حکم پشت بہتین تاکہ مازنگ بمانیں کہ ہمیشی پیا خوب انت۔ و بز ان چونکہ حیات و دنیاوی سیت و واہگ و سبب و اے مردمان و جہاد و حکم گران معلوم بوت تو پیشکا اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ اشان و بکش کہ دنیا و تمامیں نفع و سیت ادنا و زوت زوال ہوک انت و آخرت و ثواب بہ ہمایان بہتر انت کہ آچہ اللہ و نافرمانی و پھر زنت۔ نوں شمارا باید زنت کہ دنیاوی سیت و تجارت و مال اللہ تعالیٰ فرمان برداری و سستی مکن ات و چہ جہاد و منترسات و دلچم بیت کہ شے محنت و ادنائیں ثواب و ہم برباد نہ بیت پیشکا ہیما کنان و ماں جہاد و آوار بیت۔ و یعنی شمارا قدر مہربیں و محکمیں فلات و تہا پناہ بگرت مگر موت شمارا اودا ہم یلہ نندنت پرچاکہ موت بہر کس و ساری و مقدر بوتگ۔ ضرور ہوتی و ہدے و کیت توری شمارا چہا کہ بیت۔ نوں اگر شمارا جہاد و مشغول نہ بیت تو گڈا پدا ہم چہ موت و رستگار بیت نہ کن ات پیشکا نوں چہ جہاد و بیم گرگ و چہ موت و ترسگ و گوں کافران جنگ کنگ و ترسگ نادانی انت و اے جہاد بیان کنت کہ شے اسلام حاکم و زور انت۔ و یعنی اے منافقانی یک دگر عجیبیں جا ورا لشتن کہ اگر جنگ و تدبیر راست و فتح حاصل بوت و غنیمت و مال بہ دست و کیت تو گوشت کہ اے خدائی مددے ات یعنی ناگتی گے بوت پرچاکہ اللہ و رسول و تدبیر و اشان منوک نہ انت و اگر تدبیر راست بہتین و مسلمانان و ماں جنگ و شکست ہوا تیں تو گڈا بہ واجہ پیغمبر و تدبیر و بار و الزامش جھگت۔ و اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم اشان و بستہ بدے کہ شری و بدی کل چہ خدا و جانب و انت درستیں جبرانی سازوک پیرا کنوک اللہ تعالیٰ و انت مان اشی و دگر چہ کس و دخل نیست انت و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تدبیر چہ خدا و جانب و انت و اللہ و وتی جند و الہام انت شے نبی و سرا الزام جنگ رد و کور فہمی انت کہ ردین و رد مزانت اے اللہ و حکمت انت آپہ شے ہیملداری و شمارا سر و سوچ کنت و بہ شے رد کار بانی سرا شمارا چکا سیت اے اجمالی جوابے ات منافقانی الزام و تفصیلی جواب مان ویم و آیت و پیداکنت۔ و یعنی اصل چوش کہ کل شر و بد و سازوک ہر چنت اللہ و تنت مگر بہ بندہ لازمیت کہ نیکی و شری و خدا و فضل و احسان و حساب بکننت و سکی و بدی و وتی عملانی شامت و حساب بکننت آئی الزام و بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرا محنت پیغمبر اے کارانی نہ ساز و کنت و سببیت، بلکیں موجب یعنی اے خبرانی سازوک اللہ و تنت و سبب شے عمل انت۔ و حق تعالیٰ چہ رسول و منافقانی الزام و دور کنان و ارشاد کنت کہ ما شمارا بہ کلیں مردمان رسول جوڑکت و دیم دات و ما را ہمک خبر معلومت ما کلان و عملانی بدلہ و غیں شمارا کس و ناہودگیں انکار و الزام و پرواہ و مدارت و پیغمبری و کار و سرانجام دیان بیت۔ و واجہ پیغمبر و پیغمبری و ثابیت کنان و

نوں خدا تعالیٰ واجہ بار و اے حکم و بیان کنت کہ ہر کس مئے پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فرمان برداری و کنت آہے شک مئے ہم تابعدار انت و ہر کس چہائی و دیم و تاب دنت تو گڈا مازارا ای رسول بہ اشانی سرا چاڑک (نگہبان) کنگ و دیم ندانگ کہ شمارا اشان و بہ گناہ و کنگ و میلٹ ماوت آیان و گندہی نئی کار بس کلہو (پیغام) سرکنگنت دیم ترا ثواب یا عقاب اے مئے وتی کارنت۔ و اے منافقانی دگر یک مکاری و باشکن ات نئی دیما یا یان و واگوشتن کہ مائیں حکم و قبول کت و دن و در آیان و آئی برخلاف شور و مصلحت کنت یعنی بہ نئی نافرمانی و مخالفت و شور و مصلحت کنت و بہ اللہ و گور و اشانی کل شور و مصلحت نوشتہ کنگ بنت تا نکما اشان و سزا دیک بہ بیت پیشکا ای نبی چہ ابشان دیم و بترین و چہ حنبر و پرواہ و مدار و وتی کلیں کاران بہ خدا و بہ سپار آوت ترا بیت۔

النساء

۱۳۷

والمحذتہ

قَرِيبٌ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ اتَّقَىٰ تَفْ

مذتے و بگوشت کہ فائدہ دنیا کنگ انت و آخرت شریترت بہر ہیز گاران۔

وَلَا تَظْلُمُونَ قَتِيلًا ۚ اِنَّ مَا تَكُونُوْنَ اِيْدُرْكُمْ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنْتُمْ

و شے حق گار بیت قدر شے و ہر چاکہ بیت در گچیت شمارا مگر اگر چہ بیت شمارا

فِي بُرُوجٍ مُّشِيدَةٍ ۚ وَاِنْ تُصِيبَهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ

ناں ہر بری قلاتاں و اگر برسیت آیان یک خوشیے گڈا گوشت کہ اے چہ خدا و طرفا

اللّٰهِ وَاِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلٌّ

بنت و اگر برسیت آیان یک بدی گڈا گوشت کہ اے چہ تہی سببانت و بگوشت کہ اے دست

مِّنْ عِنْدِ اللّٰهِ فَاَلْ هَؤُلَاءِ الْقَوْمِ لَا يَكَادُوْنَ يَفْقَهُوْنَ حَدِيثًا ۝۱۸

چہ اللہ و طرفاننت نوں چہ حالتت اے مردمانی کہ نریک نھنت کہ سر پر بیت یک خبرے و

مَا اَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ اللّٰهِ وَمَا اَصَابَكَ مِنْ سَيِّئَةٍ فَمِنَ

آچہ یک برسیت ترا چہ خوشیے گڈا آچہ اللہ و طرفاننت و آچہ یک برسیت ترا چہ بدی گڈا آچہ تہی

نَفْسِكَ ۚ وَاَرْسَلْنَاكَ لِلنَّاسِ رَسُوْلًا وَّكُنِيَ بِاللّٰهِ شَهِيدًا ۝۱۹ مِّنْ يُطِيعِ

وتی جند انت و دیم و نامک مازا پیغا و رینوک مردمانی نگا و اللہ و بنت پگوہی و دیگا و ہر یک رسول

الرَّسُوْلَ فَقَدْ اطَاعَ اللّٰهَ وَمَنْ تَوَلَّىٰ فَمَا اَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيْظًا ۝۲۰

مکامینت گڈا بز ان آیان اللہ و حکم مننت و ہر کس کشت ماندت گڈا مایم ندانگ ترا پر آیان سرا نگہبان و

وَيَقُولُوْنَ طَاعَةٌ اِذَا بَرَزُوْا مِنْ عِنْدِكَ بِكَيْتَ طَافِعٍ مِّنْهُمْ

و گوشت کہ قبولیں مارا پدا و تہیک و ناد و کنت چہ تہی گوزا گڈا کنت ہتے مردم چہ آیان و اشا

غَيْرِ الَّذِي تَقُوْلُ ۚ وَاللّٰهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّنُوْنَ فَاَعْرِضْ عَنْهُمْ

بخلاف آچہ یکہ تو گوں آیان گوشت و اللہ و بنت کنت آچہ یکہ آشور کنت نوں تو آیان خبرا دلوک و مدار

وَتَوَكَّلْ عَلَى اللّٰهِ وَكُنِيَ بِاللّٰهِ وَكِيلًا ۝۲۱ اَفَلَا يَتَذَكَّرُوْنَ الْقُرْآنَ ۚ

و ہوست بکن بہ اللہ و سرا و اللہ و بنت پچاہ سازئی و لا اناں آ فکر نکنت مان قرآن و

مزل

و اچہ پیشی آیتان حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم اللہ رسول ہوگ وائی زندگیری خدای وئی جندہ زندگیری ہوگ و بے آئی نافرمانی کنوکانی سراحق تعالیٰ عذاب کپک و اشتریدر بوت مگر منافق و واجہ و ایدر مخالف گوشت کت کنت کہ خدای گواہی و آئی فرمانانی تسلیم و تصدیق و ماہج پس و پیش نہ کنیں۔ بے چنور زانگ بیت کہ اے کلام خدای کلامت و انسان و جوڑ کت گین نہ انت توحق تعالیٰ اشی و پستہ و دنت کہ اے مردم ماں قرآن و فکر نہ کنت کہ چہ ایشی و صاف معلوم بیت کہ قرآن براستی و خدای کلامت بچارت اگر قرآن اللہ کلام مہوتین چوشکہ شما کن ات تو ضرور ماں قرآن و بازیں جاگہاں تہر تہر و اختلاف ظاہر ہوتین بگندارت انسان ماں ہر جاوڑ و ہر جاوڑ و روع کپ جنت کہ ہما جاوڑ و ہما بیت دومی جاوڑ و نیمگ و ذہن نہ ٹکلیت۔ ماں زہر گرگ و جاوڑ و دوز و اہانی نیمگ و ذہن نہ روت و دوز و اہی و ساعت و زہر گرگ و کانی نیمگ و ذہن ٹکلیت نہ وارت، دنیا و بیان و آخرت و خیال مہیت و آخرت و بیان و دنیا و بے غرضی و جاوڑ و داد و دھش و ذکر نیست انت و بے داد و دھش و جاوڑ و بے غرضی و

و المحصنة ۵

۱۳۸

النساء ۴

خلاصہ ہمیشنت کہ یک جاوڑ و بے کلام چہ دومی جاوڑ و کلام و جدا نظر و کیت لیکن قرآن شریف چونکہ خالق و کلام انت ادا بہ ہر یک چیز و بیان و دومی نیمگ ہن نگاہ و چیرا بیت، چہ غور و فہم سہرا بیت کہ ماں قرآن و ہمک چیز و بیان ہر جاگہ و بے یک حساب و روع انت بچارت ادا منافقانی بیان ات کہ آسکین عذاب و مستحق انت بمشکا ادا ہم بہ آیانی جبرانی سرا ہمکر الزام انت کہ ہمکر باید و لازم انت و ہرج الزام بہ آیانی یک خاصین جماعت و سرات آخاص بہ ہمایانی سرا جنگ بوت و فرمان کت کہ لھتیں چہ آیانی چوش کنت اے نہ انت کہ ماں زہر و غیرہ و جاوڑ و کلام چہ جندہ سرگوزیت و دومی جاوڑ و کلام و مختلف نظر و بئیت و ہم اے مطلب ہم ہست انت کہ ماں و ہر گندان و ہر ایک کہ و ہدے کتام یک انسانے یک دراج کشیں گیتے بنا و کنت تو آئی گپ (کلام) یک پیچہ نہ بیت بلکین یک جملہ و فصیح یکے غیر فصیح یکے صبیح و یکے غلط یکے راست یکے دروغ یکے موافق یکے گدے و ضد ضرور معلوم بیت و قرآن اینکر مزین کتاب چہ اے کلیں اختلافان پاک و صاف انت کہ اے چہ انسانی طاقت و درنت فائدہ: مائشی و اے نیمگ و ہم اشارہ بوت کہ ہر کسے چہ تدبر و فہم و کار مگر بیت آماں قرآن و شبہات و اختلافانی بار و و ہم وارت کت کنت بے فہم دار وک چوش کت نہ کنت بچا راگر کسے بہ ہما جاگہ و تدبر مکت آگوشت کت کنت کہ ساری و گوشتی قل کل من عند اللہ پدا فرمان کتی و ما اصابک من سبیئة فمن نفسک۔ نون اے یکدگرے و ضد و اختلاف و ظاہر کنت و اللہ اعلم۔ و ای افشوہ و اشاعوہ۔ بزاں آراشنگ و تالانش کت۔ یعنی اے منافقان و کم فہمیں مسلمانانی یک خرابی و ایشنت کہ و ہدے کتام جہرے امن و پیش کیت مثلاً رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گون کسے و صلح و قصد کنگ یا اسلامی لشکر و فتح و حال و اشکنگ یا خبر و خوفناکین شکنت چوشکہ دژمن و بے یک جاگہ

وَلَوْ كَانَ مِنْ عِنْدِ غَيْرِ اللَّهِ لَوَجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا ۝۶۰

و اگر بوتین آچہ دگرے و طفا۔ بجز چہ خدا گدا ضرور دیتگت آیانی ماں آئی و تہما بازیں اختلاف و

اِذَا جَاءَهُمْ أَمْرٌ مِنَ الْأَمْنِ أَوِ الْخَوْفِ أَذَاعُوا بِهِ وَلَوْ رَدُّوهُ

و وقتیکہ برسیت آیانی یک خبرے و لجمی و یا ترسے گدا مشہور کنت آیانی و اگر برسیتیش آخر

إِلَى الرَّسُولِ وَالْأُولَى الْأَمْرُ مِنْهُمْ لَعَلَّهُ الَّذِينَ يَسْتَبْطُونَهُ

رسول و نیمگا و پوئی مسلمانین حکم و اجہانی نیمگا و گدا آئی و تحقیق کت ہما کسان کہ تحقیق کت کنت

مِنْهُمْ وَلَوْ لَا فَضْلُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ لَاتَّبَعْتُمُ الشَّيْطَانَ

چہ آیانی و اگر مہوتیں اللہ و مہربانی پر شے سرا و موت آئی و گدا شما شیطان و زندگیتگ

إِلَّا قَلِيلًا ۝۶۱ فَقَاتِلْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسُكَ وَحِرْضُ

مگر کت مردم و نون جنگ بکن تو ماں اللہ و راہا تو ذمہ دار نیے مگر و جندہ و کدن بکن

الْمُؤْمِنِينَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَكُفَّ بَأْسَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ أَشَدُّ

مسلمانان نزدیکت کہ اللہ بند کنت کافران جنگ گاہ و اللہ زوراک ترنت و نیمگا

بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ۝۶۲ مَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً حَسَنَةً يَكُنْ لَهُ

و زوراک ترنت و سزا دیگا و ہر یکہ سفارش بکنت نیکیں کارے و رسیت آیانی ہاں

نَصِيبٌ مِّنْهَا وَمَنْ يَشْفَعْ شَفَاعَةً سَيِّئَةً يَكُنْ لَهُ كِفْلٌ مِّنْهَا

یک بہرے چہ آیانی و ہر یکہ سفارش بکنت بدیں کارے و رسیت آیانی ہاں یک و نڈے چہ آیانی

وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ مُّقِيتًا ۝۶۳ وَإِذَا حُيِّيتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا

و اللہ تعالیٰ پہ ہر چیز و توانا انت و وقتیکہ دعا بکنت کسے شمار پہ سلامے گدا شما ہن

بِأَحْسَنِ مِنْهَا أَوْ رُدُّوها إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَسِيبًا ۝۶۴

و عاکبت پہ سلامے شتر چہ آیانی ہاں و نیمگا و بیشک اللہ تعالیٰ ہر چیز حسابا دار و کنت و

اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ يُجَمِّعُكُمْ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ

اللہ نیستیں دگر کسے بندگی بجز ہماں و بیشک بچر کت شمار قیامتے روچا بچ شک نیستیں ہاں آیانی

مازل ۱

مچ ہوگ۔ یا مسلمانانی شکست و حال و ایک تواشان و ابید چہ تحقیق و مشہور کنگ و لگنت و ماں ایشی و زیات ترناوان و نقصان مسلمانان و بیت منافق تاوان رسینگ و غرض و کم فہمیں مسلمان چہ وئی کم فہمی و چوش کت گیتش۔ و یعنی اگر چہ کتام یک جاگہ و حالے سر بہ بیت تو لازم انت کہ پیسرا آحوال و بے سردار و آئی ناہان و سر بکن انت و ہدیکہ آہما خبر و تسلیم بکنت و قبول دار بہ بنت تو گدا بہ ہمایانی قول و پدا ہما خبر و دگر جاگہ و بیان بکنت و بہ ہمایانی و عمل بکنت۔ فائدہ: واجہ پیغمبر و یک مردے و یک قومے و گور و زکوٰۃ و وصول کنگ و دیم دات ہما قوم بہ آئی و وش احت و آئی و دیم و راحت۔ آئی دل و جت کہ اشان بلکین منی کنگ و پیداک انت۔ و ازربوان و مدینہ و سر بوت و حال ای تالان کت کہ فلان قوم مرتد ہوگت تمامیں بازار و حال تالان بوت آخر و ہماے حال غلط ثابت بوت۔ وئی یعنی اگر اللہ تعالیٰ چہ وئی مہربانی و پے شے اصلاح و سرسوج و حکمان و دیم مدائق و شمار وقتا فوقتا بہ ضرورت و رد اہدایت و بیم تراب

وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ حَدِيثًا ۖ فَمَا لَكُمْ فِي السَّافِقِينَ

و کے راستگو ترنت چه الله و انون شمارچوں بوت کہ منافقانی باریا

فَتَتَيْنَ وَاللَّهُ أَرْكَسَهُمْ بِمَا كَسَبُوا أَتُرِيدُونَ أَنْ

دوجاعت بوتت و الله سرنگون کنت و آپہ وتی کردارانگی زاناں تولوئے کہ ماں راہا

تَهْدُوا مَنْ أَضَلَّ اللَّهُ وَمَنْ يُضِلِّ اللَّهُ فَمَا لَهُ

پرتینے ہمایا کہ چہ راہا ردنگ الله و ہرکیک الله آیارا چہ راہا ردنگ گڈا گڈے تو پیر آیا چھ

سَبِيلًا ۚ وَذُوالْوَكْفَرُونَ كَمَا كَفَرُوا فَتَكُونُونَ سَوَاءً

راہے و لوٹت کہ شہاں کفر بیت بنو کہ ہاوت کافر بوتگت تاکہ شمار برابر بیت

فَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ أَوْلِيَاءَ حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

گڈا انون مگر شہا کہ آیان وتی دوست تاکہ برٹیننت وتی ملک و مالان ماں خدایہ راہا

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَعَدُوُّهُمْ وَإِقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ

رندا اگر آیان اے خبرنت گڈا مگر آیان و بکشتش ہرجہ کہ بکنت شہا آیان

وَلَا تَتَّخِذُوا مِنْهُمْ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۚ إِلَّا الَّذِينَ يَصِلُونَ

و مگر چہ آیان کسبار وتی دوست و نہ مددگار و مگر ہا کسان کہ ہورتوزت گوں

إِلَىٰ قَوْمٍ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِيثَاقٌ أَوْ جَاءُوكُمْ حَصِرَتْ

میشیں قومیا کہ در میان شہا و در میان آیان ہمد و ہماں بستنت یا آنکنت شہے گورا در ہالیکہ تنگ ترنگت

صُدُّوهُمْ أَنْ يَقَاتِلُوكُمْ أَوْ يُقَاتِلُوا قَوْمَهُمْ وَلَوْ

دل آیان چہ جنگ کنگا گوں شہا و چہ جنگ کنگا گوں وتی قوما و اگر

شَاءَ اللَّهُ لَسَلَطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَاقِلْتُوكُمْ فَإِنْ اعْتَذَرُوكُمْ

بولتیں الله گڈا زور کی کنت آپہ شہے سرا گڈا آیان ضرور جنگ کت گوں شہا نون اگر ایک گورا بیت چہ شہا

فَلَمْ يَقَاتِلُوكُمْ وَالْقَوَالِيكُمُ السَّلَامُ فَمَا جَعَلَ اللَّهُ لَكُمْ

پدا جنگ مکننت گوں شہا و پیش بکنت شہے نیمکا صلحا گڈا آنکنت الله پیر شمیگی

مازل

مکتیں چوشکہ بہ ہے موقع شمارا فرمان کتی کہ رسول و سردارانہ نیمگ و رجوع بکن انت، تو گڈا شہا گمراہ بوٹنگتے مگر چنت خاصیں مردم کہ کامل عقل و کامل ایمان و خدا بندانت اے ہم ترایان و خدایہ انعام بزان انت و شکر و بکرات و سرچی و حکم و تعمیل بکن انت۔ و ہے یعنی اگر گوں کافران جنگ کنگ و اے منافق و زور و ایمانیں مسلمان (کہ آیان ذکر بالا گوست) ترسنت تو گڈا اتوای رسول تہنا گوں وتی جندہ و بہ جہاد کنگ و دیر مدار، الله تعالیٰ تنی مددگار انت و مسلمانان و بہ جہاد و ہشتو بدے ہر کس مدد نہ کنت آئی پرواہ مدار۔ اُمیت انت الله تعالیٰ کافرانہ جنگ و بند کنت۔ فائدہ: و ہدیکہ اے آیت نازل بوت تو واجہ پیغمبر و فرمائیت کہ من ضرور جہاد و سرگراں، اگر چہ یک کسے ہم منی ہمراہ مہیت و کل ہفتاد ہمراہاں گوں بدر صغریٰ و بہ جہاد و نیت و شنت و سربوت، کہ آئی وعدہ گوں ابوسفیان و عزوہ اُحد و رندہ بوتگت کہ آئی بیان ماں پیشی آیت و گوست حق تعالیٰ و ماں ابوسفیان و قریش و کافرانہ دل و رعب و ترس ماں کنت کیسے بہ مقابلہ و نیاحت و بہ وتی وعدہ و دروغ بند بوتنت و حق سبحانہ و وتی فرمان و روع کافرانہ جنگ و بند کنت و واجہ پیغمبر گوں وتی ہمراہاں بسلان و وازت بوت۔ و ای اشک تعذیب۔ بزاں سک عذاب دیو کنت۔ یعنی الله تعالیٰ و جنگ و آئی عذاب گوں کافرانہ جنگ و انکنت سک ترنت پشکا ہا کس کہ گوں کافرانہ جنگ کنگ و آیان و کشک و چہ آیانے دست و و تاراکشا ینگ و ترسنت آ الله تعالیٰ و زہر و آئی عذاب و چونکائی برداشت کنت کنت۔ و یعنی اگر کسے بہ نیکیں کارے و سفارش بکنت چوشکہ واجہ بنی علیہ السلام و مسلمانان و بہ جہاد و کڈن کنگ یا کسے بہ بدیں جہے و کوشست بکنت چوشکہ منافق و زور و ایمان دار و کیں مسلمانانہ چہ جہاد و ترسگ و دگران و ترسائینگ تو اولی صورت و ثواب و دومی صورت و گناہ و ہر رسیست ہیمے ہیم و اگر کسے محتاجے و سفارش و کنان و چہ نہ دارے و آرا چیزے بدیائینیت تو اے ہم خیرات و ثواب و شریک بیت و ہر کسے کافر، فساد یا دزے و سفارش و کنان و آرا رستگار بکنا ینیت پدا آفساد و دزی بکنت تو اے ہم ماں فساد و دزی و شریک بیت۔ و ای مقتدر برا بزاں قدرت دار وک انت یعنی خدا تعالیٰ تمام چیزانی سرا قادر و ہر چیز و ہر گشینو کنت تو ماں نیکی و بدی و ہر دیگ و آرا چہ مشکلی دیمائینیت۔ و یعنی یک مسلمانے و اسلام کنگ یا دعدا دیگ در حقیقت بہ الله و آئی شفاعت کنگی انت تو حق تعالیٰ شفاعت و یک صورتے و کہ آماں مسلمانان تالان انت۔ گوں گیش و گیوار و بیان کنت کہ و ہدے کسے آئی مسلمانان شہا و عابدنت یا سلام بکنت تو شمار ہم لازم انت کہ آئی و پستہ و بدعت یا و ہا کلمہ و شہا ہم آرا بگوش انت یا چہ آئی و شر تر مثلا اگر کسے و گشت السلام علیکم تو تنی سرا واجب انت کہ آئی پستہ و علیکم السلام بگوش و اگر زیات ثواب لویت تو و رحمتہ اللہ ہم زیات بگوش۔ و اگر آئی و لے لفظ گیش کنگ گڈا تو و برکاتہ و زیات بکن۔ و الله و گور ہر ہر چیز حساب بیت و آئی جزا رسیست و آئی و پستہ ہم ماں اشی و شامل انت، فائدہ: چہ ایشی و شفاعت و سرچی و خوبی پدا بوت و شفاعت سیئہ و خرابی و نقصان معلوم بوت پرچا کہ اگر کسے شفاعت حسہ کنت آرا الله تعالیٰ ثواب دنت و ہر کس و

شفاعت ای کت بہ آئی و سر گوں آئی جو این رہ بند و بدلہ دیگ و حکم دانی کہ شفاعت و سیئہ و چوش نہ انت کہ اودا ابید چہ معصیت و زہری و دگر ہچ نیست ۱۲۔ ہے صفحہ و فوائد: و یعنی قیامت و آیک و ثواب و عذاب و بکلیں قول و قرارانی تمام برحق انت ماں اشی و ہچ اختلاف نیست۔ اے چران و بنو نائیں جبر فہمت۔ و ای نکسہم و دہم الی حکم الکفر۔ بزان الله و آیان و مرد و دکت و بہ کفر و نیمگ و پدا دیم داننت۔ و ماں اے منافقان ہما کس شامل انت کہ آسر ظاہر ہم مسلمان نہ بوتگ انت بلکیں ظاہر و باطن و کفر و سر اقام انت بلے گوں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گوں مسلمانان ظاہر و روع و دوستی ظاہر کنتش و چہ ایشی و اشی غرض ایش ات کہ مسلمانان فوج و ہدے مے قوم و سرا و دش بکنت تو مے جان و مال بہ اے صورت و محفوظ بنت۔ و ہد مسلمانان و اشی اے راز معلوم بوت تو ہتین مسلمانان کوشنت کہ گوں اے ناشران گند و نذر ترک دیگ لو طیت تا نکہ چہ ماجدا بہ بنت و ہتین و کوشنت

گند و نذرہ بند مکن ات بلکیں اشان مسلمان بہ بنت۔ بہ ایشی سر اے آیت نازل بوت کہ ہدایت و گمراہی خدایہ اختیار انت شما ہجر آئی فکر مدارت و گوں اشان
گوں تپاکی و ہما معاملہ بکن ات کہ ماں دیہی آیت و پیداکنت، شما دو طوی مہبت۔ وک یعنی اے منافقین مردم بہ وکی کفرہ سر اہنجوش محکم انت کہوت اسلام وچی
قبول کنت بلکیں آوا اے لوتنت کہ شما ہم مثل آیان کافر بوان و گوں آیان بروبر بدیت نون یہ شما لازم انت کہ آدانکہ ایمان یاران و وکی ملک و ترک نہ کنت و
شعہ گورہ نیابت آیان و دوست حساب مکن ات نہ وکی کجام یک کارے نہا آیان و شامل بکن ات و نہ آیان پشت پناہی و بکن ات و نہ آیان و پچ ڈول و مدد
بکن ات و اگر اشان ایمان و ہجرت و قبول دار نہ بنت تو اشان و قید بکن ات و ہر و ہرے موہ رست گندرات اشان و بکشتات و چہ اشان و تار بالکل دور
بدارت و چہ ہمیں تعلق گوں اشان مدارت۔ ۱۲

النساء

۱۲۰

والمحصنات ۵

عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ۝ سَتَجِدُونَ الْآخِرِينَ يَرِيدُونَ أَنْ يُبَايِعُوكُمْ

یہ آیان سر اچ راہ و نون بگندت شما یک دگر قوے کہ لوتنت کہ بخوف بنت چہ شما ہن

وَيُؤْمِنُوا قَوْمَهُمْ كَلْبًا رُدُّوْا إِلَى الْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا فِيهَا فَإِنْ

و بخوف بنت چہ وکی قوما ہن، ہر کہ تریک بنت فساد و نیمگا گدا دیم بکنت ماں لئی نہا پدا اگر آ

لَمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوا إِلَيْكُمُ السَّلَامَ وَيَكْفُرُوا أَيْدِيَهُمْ فَعَزَّوهُمْ

یک گورامنت چہ شما و پیش مکننت شعہ نیمگا صلحا و وکی دستاں بدانت گدا بگرتش

وَأَقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأُولَئِكَ جُعِلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطٰنًا

و بکشتش ہر جا کہ بگندت شما آیان و پر آیان سرا دانگ ماشمارا ظاہرین

مُيَسَّرًا ۝ وَمَا كَانَ لِمَنْ أَنْ يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَاً وَمَنْ

جنت و۔ و مسلمانے کار نہ انت ایک بکشتیت مسلمانے و مگر نہ زانت کاری و ہر کہیکہ

قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَاً فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ

بکشتیت مسلمانیاہ زانت کاری گدا آذات بکنت گردنے و یک مسلمانے و خون بہا پر کنت بدنت

إِلَىٰ أَهْلِهِ إِلَّا أَنْ يَصَّدَّقُوا فَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ

آئی و وارثان مگر ایک معاف بکنت و ارثان۔ پدا اگر ہستنت کشنگین چہ بچوشین قوے و کہ آشہ دشمننت

وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَإِنْ كَانَ مِنْ قَوْمٍ

و آذات مسلمانیت گدا آذات بکنت گردنے و یک مسلمانے و اگر ہستنت آچہ بچوشین قوے و کہ

بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ مِّيثَاقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰ أَهْلِهِ وَتَحْرِيرُ

درمیان شما و درمیان آیان ہمدیہا ہستنت گدا خون بہا پر کنت بدنت آئی و وارثان و آذات بکنت

رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ فَكَفَّرُوا بِمِثْلِ مُؤْمِنٍ فَلَمْ يَجِدْ قِصَامَ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ

گردنے و یک مسلمانے پدا ہر کہیکہ نوکرے دسر بون گدا دو ماہ روچک بدارت پدا ماں پدا

تُؤْتِيهِ مِنَ اللَّهِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَمَنْ يَقْتُلْ

یہ نو بہا بابت و چہ خدایہ طرفا و اللہ دانائنت و پختہ کارنت و ہر کہیکہ بکشتیت

مَنْزِل

ہمے صفحہ و فوائد و بیعی بہ اے ظاہری گند و
نذرہ آیان و چہ قید و قتل و مرکین ات البت چہ دو
رہ بندہ۔ یکے و ایشنت کہ گوں ہر کس و شعہ صلح
و تران و معاہدہ انت و گوں آیان اشانی ہم معاہدہ
بہبت تو گدا آیان ہم ماں صلح و تران و شامل بوننت
دومی ہم چوش انت کہ ہما مردم کہ چہ جنگ و شزار
بوان و گوں تو صلح و تران بکنت و اے قول بکنت
کہ نہ وکی قوم و طرفدار بوان و گوں شما جنگ کنت
و نہ شعہ ہمراہ بوان و گوں وکی قوم و راج و جنگ
کنت و اے قول و قرار و سراقا ہم بہبت تو
گدا گوں چوشیں مردماں ہم جنگ مکن ات و آیان
صلح و تران و قبول بکن ات و ابشر اللہ احسان
یزان ات کہ اشان گوں شما بہ جنگ و تاراج کنت
اللہ پاک و بلوٹین تو آیان و بہ شعہ سرازوراک و
سرافضل تربکتیں۔ وک یعنی لھتیں ہم مردم چوشین
انت کہ گوں تو عہد و قرار کنت کہ نہ گوں تو جنگ
کنت نہ گوں وکی قوم و تا نکہ چہ تو وچہ وکی قوم و ایمن
بہبت لیکن اشان بہ وکی عہد و قرار و سراقا ہم نہبت
بلکیں و ہرے وکی قوم و سرافضل گندنت گدا آیان
مدد کار بنت و نون چوشیں مردماں و بلہ مدنت پرچاکہ
بہ شعہ دست و صافیں مجھے کپت کہ اشان وکی قول و
قرار و ت پروشتگ۔ وک بہ اے موقع و قتل خطا و
احکام بیان بیگائنت و اے کہ کلمہ اسلام و گوشوک و
قتل کنگ مزن گناہ انت البت بہ خطا کاری جنگ
بہبت تو لا چاری کپ ایت و ہمائی احکام ہمیشنت
و بہ ہمے رد و مجاہدین و فضیلت وچہ دار الکفر و
بہ دار الاسلام و نیمگا و ہجرت کنگ و ضرورت و
سفر و خوف و نماز و جاوہ و بیان کنگ بیگائنت۔
فائدہ کہ قتل خطا یعنی مسلمان و بہ خطا کاری
کشنگ و بازی صورتنت مثلاً چہ خطا و مسلمان و شکار
فہان و کشت یا تیر و گولی بہ شکار و سراجت بلے چہ
رد کاری و یک مسلمانے و شت و لگت یک صورتے
قتل خطا و ہمیشنت کہ یک مسلمانے ماں کافران و
بہبت و آرا یک مسلمانے کافر فہان و چہ وکی لاعلمی و
بکشتیت و اے جا کہ ہمے صورت و بیان مقصود انت۔
مجاہدین و اے کپ زیات تربیش کیت و پیشی آیتان ہم
ہمے مناسب انت اگر چہ قتل خطا و ایند کہ صورتانی ہم حکم ہمیشنت
آزاد کنگنت غلامیں مسلمان و اگر آئی و قدرت مداریت تو گدا دو ماہ بروبر و رند پیر رند روچک بدارت، اے کفارہ انت باری تعالی و بہ وکی خطا و سراقا۔ دومی ہما
مقتول و وارثان و خون بہا دیگ انت کہ اے اشانی حق انت اگر آبلوٹنت تو معاف ہم کت کنت و کفارہ کسی و معاف کنگ و معاف بوت نہ کنت۔ کہ آسم صورت بوت
کنت پرچاکہ ہما مسلمان کہ بہ رد کاری کشنگ بوت آئی و وارث یا و مسلمان بنت یا و کافر بنت، اگر کافرنت تو گوں آیان صلح و تران انت یا ذر منی انت دومی اولی صورتانی
جاوہ و مقتول و وارثان و خون بہا دیگ کپیت۔ ماں سومی صورت و خون بہا دیگ لازم نہ انت و کفارہ ماں کلین صورتان دیگ کپیت۔ فائدہ کہ خون بہا حنفی
مذہب و انداز ۲ ہزار ہفت صد و چہل کدانت اے روپیہ قاتل و برادری و ماں سہ سالان جدائیں و ہدان دیگی انت بہ مقتول و وارثان و۔ (نوٹ) دینت یعنی
خون بہا و سرچیں تفصیل حدیث شریف و ماں فقر و کتابان و موجود انت اے بابت و چہ عالمان معلومات حاصل کنگ ضروری انت۔ ۱۲

وَقِيَّحْ بِهِيْمِيْ غَرَضٌ وَّلَا يُلْجِ مَدَارِيْ وَاَعَىٰ هُمْ مَقْصِدُ
بَانَ، وَتِيْ جَانِءٌ، يَرْكَبِيْنِيْتُ تَوَالِلَهُ تَعَالَىٰ كُلُّ
اِنْتِ اِشْتَا فِيْ حِسَابِ دَادِءٍ، عَاوَتْ كَيْنِيْ - ۱۲

منزل ۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

النساء

174

المحذات

3001

$$= \frac{1}{2}$$

منزل ۱

وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ط وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۙ (۹۶) إِنَّ الَّذِينَ
وَجَشَعْتَ وَهَرَبْتَ ط وَاللہ تعالیٰ زبردست بخشوک و مہربانت و ہماکان کہ
تَوْفَهُمُ الْمَلَائِكَةُ ط إِلَىٰ أَنْفُسِهِمْ ط قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ ط قَالُوا
آپاں ساہان گرت ملائکت در حالیکہ ابدی کنوکت پوئی نفسان گوشت گون آیان فرشتہ کہ شاہد چہ حال انتت جواب
كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ ط قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ اللَّهِ
دینت آکہ ماہے دست آتیں ماں ملکا گوشت فرشتان کہ زانان اللہ زمین کشادہ نہ بیت کہ
وَاسِعَةً فَتُهَاجِرُوا فِيهَا ط فَأُولَٰئِكَ نَادَاهُمْ جَهَنَّمَ ط وَسَاءَتْ
شما ملکتیں در کہنتیت دیم بہ ہانگو گڈاؤں ایدو لینانی جاگہ دوزخیں و بدیں
مَصِيرًا ۙ (۹۷) إِلَّا الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ
جاگے ۔ مگر ہما کہ در حقیقت بے دست چہ مردینان و جنینان و بچگان
لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ۙ (۹۸) فَأُولَٰئِكَ عَسَىٰ
سازت نکنتت پروت ہچ چارہ و گندنت پروت ہچ راہ درے گڈا پرا ایدو لینان امیدنت
اللَّهُ أَنْ يَغْفِرَ عَنْهُمْ ط وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۙ (۹۹) وَمَنْ يُّهَاجِرْ فِي
کہ اللہ آیانامعاف بکنت واللہ تعالیٰ معاف کنوک بخشوکت و ہر کیکہ بنینیت وئی ملکا ماں
سَبِيلِ اللَّهِ يَجِدْ فِي الْأَرْضِ مُرْغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ط وَمَنْ
خداے راہا گڈا گندنت ماں روئے زمینا جگلئیں جاگہ باز و کشادہ و ہر کیکہ
يُخْرِجْ مِنْ بَيْتِهِ مُهَاجِرًا إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ يُدْرِكْهُ الْمَوْتُ
در کہنتیت چہ وئی لوگا ہجرت بکنت اللہیک و آئی رسول و نیمگا زندا بیت بکرت آیانار مرگ
فَقَدْ وَقَعَ أَجْرُهُ عَلَى اللَّهِ ط وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۙ (۱۰۰) وَإِذَا
گڈا مقرر بوت مرڈا آئی خدا گورا واللہ بخشوکت مہربانت و و و قتیکہ
ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَقْصُرُوا مِنْ
سفر بکنان ماں روئے زمینا گڈا نہ انت پہ شے سرا گناہ ماں اے خبر کہ گونڈ بکنت

کسے بہ خدا، رضا، ہجرت کنت و قتی وطن، یلہ کنت تو آؤ از آنگ، جا کہ باز رسیت و بہ آئی روزی و گذران، پراچی بیت۔ پمشکا بہ ہجرت، و ہدے، چہ ایشی،
مترس ان کہ کجا داین و چی و رین، و ترس، ہم میار ت کہ بلکیں راہ، موت بیئت تو گڈانہ اڈے بوتیں نہ اودے پر چاک بہ اے صورت، ہم ہجرت، سر جیں
نواب رسیت و موت و قتی و ہدے، کیت، چہ مقررین و ہدے، پیسر نہ عیت - ۱۲

فل یعنی وہدیکہ شما جہاد نیت و سفر کن ات و شمارا چہ کافراں (کہ شے دشمن انت) خطرہ ببیت کہ شمارا پریشان کننت تو اے جاوے نماز گونڈکن ات یعنی ہما نماز کہ ماں حضرت چار رکعت انت آیان و دورکت ہوان ات - فاعلا : مئے گور و ماں سفر و شے منزل و لوگ ضروری انت چہ آئی کم بہ بیت تو قصر جائز نہ انت و کافرانی پریشانی کنگ و ترس ہما و ہدے ات ،

وہدے اے حکم نازل بوت - وہدے کہ ترس ہلاس بوت تو ہم گدا واجہ ماں سفر و دورکت و انان بوت و صحابہ و ہم بہ سہ ڈول و کڈن کتی - نول بہ ہمیشگی ماں سفر و قصر حکم انت ، بیان بوتگین ترس بہ بیت یا مبیت - و اے اللہ تعالیٰ و فضل انت گون شکر و قبول کنگ لازم انت ، چوشکہ ماں حدیث و اتلگ و ساری و سفر و نماز و بیان ات ، اے نماز خوف بیان انت - یعنی کافرانی فوج بہ مقابلہ و بہ بیت تو اے جاوے مسلمانانی فوج دو وند و بہ بیت یک وندے گون امام و نیم نماز و انان و دشمن و مقابلہ و برکت و بوشتیت و دومی وند بئیت گون امام و باقی نیم و بوایت - امام و سلام و پید و دوتیں جماعتان وتی وتی باقی منتگین نمازاں جدا جدا ہوانت - اگر نماز مغرب و بیت تو اولی جماعت دورکت و دومی جماعت یک رکعتے گون امام و بوایت و بہ اے جاوے ماں نماز و رو و آعاف انت - وزحم ، زرہ و اسپر و غیرہ گون و دارگ و ہم حکم انت تاکہ کفار موقع گندان و اورش مکنت و یعنی اگر ہوریا نادرا ہی یا کمزوری و سبب سلاحانی چست کنگ مشکل ببیت تو چوشیں جاوے سلاحانی کشگ و ایر کنگ و اجازت انت بے وتی جند و حفاظت و زرہ ، اسپر و آھن پوش و گون و تدار ات -

فاعلا : اگر چہ دشمنانی ترس و اینکر ہم مہلت مریت کہ نماز خوف و بہ بالا بیان بوتگین پیا اداکت بکننت تو جماعت و نماز موقوف کنان و ہر کس تہناتی وتی نماز و بوایت پادانی سرا - و اگر چہ سواری و ایرکیگ و موہ مبیت تو سواری و سرا گون اشارہ و نماز و اداکت اگر اشی و ہم موہ مریت تو گدا نماز و قضا بکننت - یعنی اللہ تعالیٰ و حکم و روع گون تدبیر و احتیاط و ہراری و کار بکرات و چہ اللہ و فضل و امتیت بکشت کہ آ کافراں و چہ شے دست و دار و رسواکت چہ کافر و سچ ترس ات - و یعنی خوف و و ہدے بقراری و جاوے اگر ماں نماز و چیزے کوتاہی بوت تو چہ نماز خوف و وتی دست و ہلاس کنگ پدہر و ہدے و ہر ڈول و اوشتکائی یا نند کائی یا پش و کش و لیٹان و اللہ یاد کن ات دانکہ خاص و محوم و مقابلہ و و ہدے ہن ،

پر چاکہ وقت و مقرر و دگر بندشانی رندگیری و نماز و جاوے ات کہ بہ آئی سبب و تنگی و بے قراری پیش اتلگ گنت چریشی و ابید بہ ہر جاوے تنگی و بغیر اللہ یاد کنت گنت ، چہ پیا چہ آئی یاد و غافل مبیت - واجہ عبد اللہ بن عباس و اے آیت و رد افراں کت کہ ایوک و ہما شخص کائی و عقل و ہوش آرا جواب بدینت چہ اللہ یاد کنگ و مغزو انت و اگر نہ سچ کس چہ اللہ یاد و معذور نہ انت - ۱۲

النساء

۱۴۳

والمحسنتۃ

الصلوة ان خفتن ان يفتنكم الذين كفروا ان الكافرين

نماز اگر ترست شما کہ دل سیہ بکننت شمارا کافر - البتہ کافر

كانوا لكم عدوا مبينا واذا كنت فيهم فاقتلهم لهم الصلوة

شے ظاہرین دشمن انت و - و وقتیکہ بہے تو در میان آیان پداوے کہ بوایتے تو آیان نماز

فلتقم طائفة منهم معك وليأخذوا أسلحتهم فاذا

گدا بایدن کہ یک جماعتے چہ آیان بوشتیت گون تو ، و بزورنت گون وتی سلاحان پداوے

سجدوا فليكونوا من ورايكم ولتأت طائفة أخرى لم

سجدو کت آیان گدا یک گورا ببنت اے چہ شما و ببیت دومی جماعت ہما کہ

يصلوا فليصلوا معك وليأخذوا أسلحتهم واد

نماز نشوئنگ نول آ نماز ہوانت گون تو ، و بزورنت گون وتی و پیمانان و سلاحان کافر

الذين كفروا لا تغفلون عن أسلحتكم وامتعكم فيميلون

لوشت کہ بہ یک نزدیک پیمہ ناچمال ببنت شما چہ وتی سلاحان و اسبابان تاکہ آملہ بکننت

عليكم قبيلة واحدة ولا جناح عليكم ان كان بكم اذى

پہ شے سرا بہ یکبارگی و شے چہ گند نہ انت بہ شے سرا اگر تکلیف ببیت شمارا

من مطر او كنتم قرضي ان تضعوا أسلحتكم وخذوا حذرکم

چہ ہور و یا شما ناچوڑ ببنت اے کہ بکشت ایرکنت وتی سلاحان و بزورنت وتی و پیمانان و

ان الله اعد للكافرين عذابا مبينا فاذا قضيت الصلوة

بیشک اللہ تیار کنگ یہ کافراں بے عزت کنوکیں عذاب و - پداوے وقتیکہ شما ختم کت نماز

فاذكروا الله قیما وعودا وعلی جنوبکم فاذا اطمانتم

گدا یاد بکننت اللہ بہ اوشکا و نشکا و پکشر و پشکا و پداوے وقتیکہ شے ترس کار بوت

فاقيموا الصلوة ان الصلوة كانت علی المؤمنین کتابا

گدا قائم کن ات نماز و بیشک نماز بہ مسلمانانی سرا فرضنت

مزل

فل یعنی وہ دیکھ بیان تو گیس خوف برود خاطر جمع بہ بیت تو گد اہرچ نمازے دانت آئی گوئی کئی تعدیل شرطانی رعیت ادابی خیال داری بوانت چو شکہ ما امن ہر جاوے و انگ بیدرت ہرچ
زیاتیں حرکتانی اجازت دیکت گک خوف ہر جاوے و گوی خاص انت بے شک نماز فرض ہتی مقرر ہدی سفر حضر دلمعی و خوف ہر جاوے و ہما و ہدی ادا کنگی انت چوش نہ کہ ہر وہدی دل کشت
بوانتی۔ یا مطلب ایشنت کہ نمازے بابت حق تعالیٰ ہر سرجیس دستور و ہدی مقرر فرما یشنت کہ ماں حضر ہدی لوگ لوٹیت و ماں سفر ہدی لوٹیت، ماں دلمعی ہدی کنگ خوف ہدی و ہدی
چی۔ بس ہر جاوے آئی ہر پابندی بیکارنت۔ فل یعنی کافرانی شوہاز و آیانی رندہ کیک گوی ہمت ہدی کار بکرت و کوتاہی کن ات و اگر شمارا گوی آیانی جنگ ہدی ٹپ یا درد
رستگ تو ماں اے سچ ہر آہم شریک انت و آئندہ شمارا گوی حق تعالیٰ ہما میت انت کہ ایشنت نیستنت یعنی ماں دنیا ہدی چہ کافران سرفضلی و ماں آخرت ہدی منیں ثواب و اللہ تعالیٰ
شمنے مصلحتاں و شمنے عملان ہدی شرزانت۔ ماں آئی ہر حکم ہدی ہر شمنیں نفع و حکمت ہست بہ دین و دنیا ہر دو بیناں۔ بس آئی ہر تالعداری ہدی غنیمت و منیں نعمتے بزانت۔

۳۱ منافق و ضعیف الاسلامیں مرد ماں و ہدی کسے
یک گنہ ہے سبکس کارے بکتیں توجہ سزاوید نامی ہر ہرنگ ہدی
خاطر نیموش ماہینتگت و بہ واجہ ہدی دربار ہدی ماں ہنچیں
ڈولے ہدی آرد شراش بکتیں کہ واجہ آڑا بے گناہ برانت بلکیں
یک گنہ ہے ہدی تھمت جہان ہدی آڑا گناہکار جوڑ کنگ ہدی تہا
کوشت است اش بکرتیں۔ ووت ماں ووت ہدی ہمشور لوگنتنت
چونکاتی (چنانچہ) یکہرے چوش بوت کہ یک ہنچیں مسلمان ہدی دومی
مسلمان ہدی لوگ ہدی لقب جت، یک نور گے آرت و گویاتی لھتے
سلاح دوت و برت۔ بیا بکر کہ آتور گے شنگے ماں ات، داں
دورے لوگ ہدی آرت رچان بوت، دورے اے چالاکی کت کہ مال
بہوتی لوگ اے کت بلکیں شپ ہدی شپ ہما مال ہدی برت یک
یہودی ہدی گورہ امانت اے کت کہ آئی ہدی واقف ات صحب ہدی
سرا مالک آرت ہدی نشانی ہدی سر دورے راگیت مگر چہ تلاشی گرگ ہدی
آئی ہدی گورہ ہدی دریاہت پیدا دورے سوگند وارت کہ من ہدی
حال ہدی سر پدیاں آرت ہدی نشان دیتور ہدی ہشتنت، مالک
بہ ہدی نشان ہدی سر یہودی ہدی رادست جت آئی ہدی مال ہدی قرار
کت کہ منی گورہ موجودت مگر دوشی منی گورہ فلانی ہدی امانت اے
گتگ، من دورے نیاں۔ مالک اے جیڑہ واجہ پیغمبر صلی اللہ
علیہ وسلم ہدی خدمت ہدی سرکت، دورے قوم وراج ہدی شورکت
کہ ہر پیما منتگ آئی سر دورے ثابت مہیت یہودی ہدی دورے
جوڑ بکن ات جنا بکراش اں گوی یہودی ہدی جیڑہ کت و واجہ
پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہدی گورہ دورے بے گناہی ہدی سر سوگند
وارش و گواہی دانش۔ نزیکت کہ یہودی ہدی راد فہمگ
بیت و آراج قرار دیک بیت اشی ہدی سرحق تعالیٰ ہدی
بازیں آیات نازل کنت۔ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
و اے دگران ہدی ہم تراپ دیکت کہ دورے مسلمان انت،
یہودی ماں اشی ہدی بہ حق انت و بے گناہ انت و پیدامیگی
اے دولیس مردمانی راز ہدی باشک کت و کلان ہدی ہم تراپ ات
آیت ہدی مطلب ایشنت کہ اے رسول ماوتی برحقیں کتاب
تبی سر پمشکا دیم دات کہ مئے سوسوج ہدی رورہ ماں تماہیں
مرد ماں نیک بہ بنت یا بدومن بہ بنت یا کافر انصا کنگ بہ بیت
و ہر کس کہ دغا بازنت آیانی خبر سر بھر و مکت نہ کہ دی آیانی واداری
بکنت و آیانی سوگند و گواہی ہدی سر ایک بے گناہ ہدی مجرم مکت
یعنی اے دغا بازانی طرفدار بوان ہدی گوی یہودی ہدی جیڑہ مکت۔
فل یعنی چہ تحقیق ہدی پیش تہنا بہ سراط ہدی احوال ہدی گند ان دورے
را آزاد یہودی ہدی دور فہمگ تہی عصمت و منر شانی ہدی مناسب

والحصنۃ

۱۲۲

النساء

مَّقُوتًا ۱۳ وَلَا تَهْنُوا فِي ابْتِغَاءِ الْقَوْمِ ۚ إِن تَكُونُوا تَأْلَمُونَ

پوتی مقرر وقتاں دسست ہمت میت ماں زندا کنگا دشمنے اگر شمارا درد کشت

فَالْتَهْمُوا يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ وَتَرْجُونَ مِنَ اللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۚ

گدا آہن درد کشت، بچو شمارا درد کشت و ایت کشت شمارا خدا بے نیما کچہ کہ ایت کشت

وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۚ إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ

واللہ زانو کنت و حکمتانی صاحبنت و بیشک ماہر گنگ پتہی سرا کتاب ہدی راستی

لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللَّهُ ۚ وَلَا تَكُنْ لِلْخَائِبِينَ

تاکہ تو انصاف بکنے در میان مردمان ہدی ہما حکیمک پیشداریت ترا اللہ، و مہوچہ خیانت کنگو کاتی طرفا

خَصِيمًا ۚ وَاسْتَغْفِرِ اللَّهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۚ

جیڑہ کنگو کتہ و معافی بلوٹ چہ اللہ بیشک اللہ بخشو کنت مہر باننت کتہ

وَلَا تُجَادِلْ عَنِ الَّذِينَ يَخْتَانُونَ أَنْفُسَهُمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن

و جگدہ کن چہ ہمایانی طرفا کہ دغاے دارنت ماوتی دلال، بیشک اللہ تعالیٰ دوست ندریت آ

كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ۚ يَسْتَحْفُونَ مِنَ النَّاسِ وَلَا يَسْتَحْفُونَ

کسا کہ دغا بازنت گند گارنت شرم کنت چہ مردمان و شرم کنت

مِنَ اللَّهِ وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ الْقَوْلِ ۚ

چہ اللہ و آگونت گوی آیان و قتیکہ پاشا شور کنت آخرے اللہ چہ آیب راضی نہ عنت

وَكَانَ اللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ۚ هَآؤُلَآءِ جَدَلْتُمْ

و ہر جیکہ آکنت اللہ تعالیٰ چہ ہر پینا آئی ہدی گرو کنت و دگوش کنت شمارا ات کہ جیڑہ کن ات

عَنْهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۚ فَمَنْ يُجَادِلِ اللَّهُ عَنْهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ

چہ آیانی طرفا ماں دنیا ہدی زندگانی ہدی پدا کنت کہ جیڑہ کنت چہ آیانی طرفا گوی اللہ قیامتے روجا

أَمْ مَنْ يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۚ وَمَنْ يَعْمَلْ سُوءًا أَوْ يَظْلِمْ

یا کتہ بیت آیانی کار شر کنگ و ہر کیکہ گناہ بکنت یا پوتی سرا ظلم

مزل

نہ انت چہ پیشی استغفار کنگ لوٹیت۔ ماں اشی کامل ہم تراپ بوت بہ ہما مخلص صحابہاں کہ آیانی ہدی رشتہ راجی رشتہ ہدی پدا دورے سر انکیں گمان داران ہدی یہودی ہدی لا دور جوڑ کنگ
گلا تیش انت۔ فل ماں پیشی آیت و ہدی مردمانی فریب ہدی صاف ظاہر کنگ بوت تو بلکیں رسول اللہ علیہ وسلم و تی شفقت ہدی سبب کہ گوی تمامیں مخلوق ہدی خصوصاً یہوتی امت ہدی
داشتگتی، چہ حق تعالیٰ ہدی اشی خطا ہدی مٹا کنگ ہدی واسطہ عرض کت ہدی سر ارشاد بوت کہ اے دغا بازانی پتوے گران گوی خدا ہدی چہ جیڑہ کنت۔ ایدولیس مردم خدا ہدی پسندہ انت
اے واجہ مردمان کہ کنان ہدی شان ناجائز شو و مصلحت کنت چہ اللہ میار نہ کنت کہ ہر وہدی گوی آیانت و آیانی تکیں کارانی سرا اختیار دار و کنت و اگر شمارا شانی طرف ہدی معانی ہم ملوٹیں تو
شمنے معانی لوگ ہدی احتمال و یقینا موجودات۔ بچارو کہ جابجہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ہدی بابت ہدی "يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ" صافیں فرماں موجودت۔
نوں ہدی آئی پیش بندی حق تعالیٰ اے بیان کنان ہدی چہ آمرومانی سفارش ہدی واجہ دور داشت۔ واللہ اعلم۔ فل ماں اشی ہدی دیم گور (خطاب) کنگ بوتگ دورے قوم و ہما مردم
کہ آدورے طرفدار انت یعنی اللہ تعالیٰ ہدی ہمک چہ معلوم انت چہ مفسس طرفداری ہدی دورے ماں قیامت ہدی بچ سبت حاصل نہ بیت۔ ۱۲

فل یعنی وہی کسے حق و سید بروت و پدا چرائی و رند ہم رسول و حکم و مخالفت و بکنت و کلین مسلمان و یلہ دیان و جدا یہ و تار لہے در یگجیت تو گڑا آئی و جاگہ جہنم انت چوشکہ ہما دوز عت کہ آئی و گڑا گشت کہ وئی گناہ و قبول دار بوگ و بدل و چہ دست و بزرگ و ترس و مکہ و تنگ و شت و گوں مشرکاں آوار بروت۔
 فائدہ : زندیں عالماں چہ اے آیت و اے مسئلہ و ہم کشتک کہ امت و اجماع و منکر جہنمی انت یعنی امت و اجماع و قبول کنگ فرض انت۔ ماں حدیث و بیان انت کہ اللہ تعالیٰ و دست مسلمانانی جماعت و سر انت کہ ہر کس و وئی کشتک جدا کت اماں دوزخ و شت کپت۔ فل یعنی چہ شرک و جہل و گناہاں ہر کسے بلوٹیت اللہ معاف کنت۔ مگر شرک و ہجر نہ بخشیت۔ یہ مشرک و عذاب مقرر فرمائیتک۔ تو دوزی کنگ و تہمت بندگ اگر چہ گناہ کبیرہ انت مگر اے احتمال ہم ہست ات کہ اللہ تعالیٰ چہ وئی رحمتاں آدڑ و را بخشیت۔ یلہ و ہدے کہ آدڑ چہ رسول و حکم و بدل و تنگ و گوں مشرکاں آوار بروت تو گڑا انوں آئی و مغفرت و احتمال ہن باقی نہ منت۔

النساء

۱۲۶

المحصفۃ

الْهُدَى وَيَتَّبِعْ غَيْرَ سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى وَ

راہ راست و مسلمانانی راہا بلیت یہ و گڑا راہیا بروت ماہن آیتا یلہ دینیم یہ ہمارا ہیکہ آراہگ

نُصَلِّهِ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ۝۱۱۵ إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ

گیتک و گڑا زینیں آیتا راہاں دوزخا و بدیں جاگہ آ فل بیشک اللہ نہ بخشیت اے خرا کہ دگے گوں

يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ ۚ وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ

آیتا شرک کنگ بیت و بخشیت آیتا چہ بغیر اے دگہ گناہاں یہ ہر کس کہ بلوٹیت فل و ہر کس کہ شرک کنت گوں اللہ و گڑا

فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا ۝۱۱۶ إِنْ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ شَاءَ

گڑا براہن آما دوریں گچلیا کپت فل اللہ چہ بغیر توار پر ندینت مگر حسنینان

وَأَنْ يَدْعُونَ إِلَّا الشَّيْطَانَ فَرِيدًا ۝۱۱۷ لَعَنَهُ اللَّهُ وَقَالَ لَا اخْذَنْ

د توار پر ندینت مگر سرکشیں شیطان و کہ لفت کنگ پر آئی و سر اللہ و گوشت شیطان کہ البتہ

مِنْ عِبَادِكَ نَصِيبًا مَفْرُوضًا ۝۱۱۸ وَلَا ضَلَالَتُهُمْ وَلَا مُنِيَّتُهُمْ

من گراں چہ تہی بندیان بہرے مقررین و آیتا گمراہ کتاں و امیدوارش کتاں

وَلَا أَمْرُهُمْ فَلْيَبْتَكَنْ أَذَانَ الْأَنْعَامِ وَلَا مِرْتَهُمْ فَلْيَغْزِرْ

و آیتا گوشتاں تاکہ چاک دینت دلوانانی گوشان و فرمائیناشن تاکہ بگلیکنت اللہ

خَلَقَ اللَّهُ وَمَنْ يَتَّخِذِ الشَّيْطَانَ وَلِيًّا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَقَدْ خَسِرَ

اد گلیکین موزنان فل و ہر کس کہ اللہ بلیت شیطان و وئی دوست بگریت گڑا آتاوان باریت

خُسْرَانًا مُّبِينًا ۝۱۱۹ يَعِدُهُمْ وَيُمَنِّيهِمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ

پہناوانے ظاہریں آیتا نا وعدہ دنت و امیدوارش کنت و وعدہ دنت آیتا شیطان

إِلَّا غُرُورًا ۝۱۲۰ أُولَٰئِكَ مَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَلَا يُجَدُّونَ عَنْهَا

مگر یہ گلاٹینگ ایڈو لینانی جاگہ جہنم انت و نگدنت چہ اودا نیچک

مَحْصَصًا ۝۱۲۱ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّاتٍ

جاگہ و و ہما کساں کہ ایمانش آرت و نیکیں کارش کنت گڑا آیتا نا داخل کنیں ماں باغان

مزل

فائدہ : چریشی و اے معلوم بروت کہ شرک اے انت

کہ ابید چہ اللہ و گڑے و پرستش و بکنت بلکیں

اللہ و حکم و مقابلہ و گڑے و حکم و دوست دارگ

ہن شرک انت۔ فل دوزشت و کپت پمشکا کہ آ

شخص و اچہ اللہ صاف صاف و دیم و تاب دیوک

بوت و اللہ و مقابلہ و دگہ معبودا و کنان و شیطان و

سرجی و فرمان بردار بروت، چہ اللہ تعالیٰ و وچہ آئی و

رحمتاں درستیاں بے غرض بوت و ہر کس کہ اینکے

دوزشت و کپت تو گڑا آچونکائی اللہ و رحمت وائی

مغفرت و حقدار بوت کنت بلکیں اے ہمیں شخص و

مغفرت و احکمت و ہن برخلاف بوگ لوٹیت۔ یہ

سبب انت کہ اے ہمیں مردان و چہ مغفرت و کیا پر

نا امید کنگ بوتگ و مسلمان ہر قدر رسک گنہگار

بمیت چونکہ آئی و خرابی ابوک و داں عملان انت آئی

عقبرہ و تعلق و رشتک کل بہ وئی جاگہ و قائم انت

پمشکا آئی مغفرت الم و بیت زوت یا بہ تاخیر و رند،

ہر و ہدے اللہ پاک بلوٹیت آرا بخشیت۔

فل یعنی اے مشرکاں چہ اللہ و ابید ہر کس و را کہ وئی

معبودا و کت آہابت انت کہ یہ جنینانی نام و آیان و

نامش پر بستگ چوشکہ عجزی و مناة و ناکہ وغیرہ و

بنمال و اگر بچار انت تو اے مشرک سرکشیں شیطان و کہ

اللہ آرا ملعون قرار و اتک عبادت و کنت ہمائی و

اشان و رد دیان و بہ اے عمل و سرکش و ماں بت پرستی

آئی اطاعت و خاص رضا شامل انت، چریشی و مشرکانی

چہ حد و در ضلالت و گمراہی و در شان کنگ مقصود انت

بچار! اول چہ اللہ و ابید کسے و معبودا و کنگ کہ

چریشی و مترس گمراہی چہ بوت کنت پدا معبود ہما

چزان و سازش کہ آڈوک و سنگ انت کہ ہج حرکت

کنگ ہم نتوننت و پدا یہ جنینانی نام و نامزدنت

و بہ کئی و سوج و چہ ہما شیطان و سر و سوج و

اے گمراہین و قبول کنت کہ آرا خدا و ملعون قرار

و اتک آیا چوشیں گمراہی و جہالت و دگہ مثال بوت

کنت و کتام احمق اشی و قبول کنگ و تیار بوت کنت

و یعنی و ہدے کہ شیطان سجدہ نہ کنگ و سر ملعون

و مردود کنگ بوت تو آئی و ہما وقت و گوشتک کہ من و

بر باد بوتوں مگر من چہ تہی بندیاں و چہ آدم و اولاد و

یک ہر (مقدارے) معلومیں و مزین و نڈے گراں۔ بزاں اشان و گمراہ کنان و گوں و ت و ہور ماں جہنم و براں۔ چوشکہ ماں سورہ حجر و بنی اسرائیل وغیرہ و مذکور
 مطلب چوش بوت کہ سرکش و ملعون بوگ و ابید شیطان و اکل بنی آدم و چہ اول و مزین و درمن و بدواہ انت و اے درمنی و بہ شری در شان کنگی۔ تو انوں اے
 احتمال ہم باقی نہ منت کہ اگر چہ شیطان ہمک پیما خبیث و گمراہنت مگر شاید کسے و را بہ دوزداہی کتام نفعے و جہرے سر و سوج بدنت بلکیں اے معلوم بوت کہ آزی
 درمن بنی آدم و سر و سوج کنت آیان و گمراہی و بربادی و سوج و دنت۔ گڑا اے ہمیں گمراہ و بدواہ و اطاعت کنگ چہ جہالت و نادانی انت۔ مقررین و نڈے و گڑا
 یک معنائے اے ہم ہست کہ نئی بندہ چہ وئی مال و منی و نڈے و گیشینت چوشکہ مردم بہ بت یا جن وغیرہ غیر اللہ و نذر و نیاز و کنت۔ فل یعنی ہما کس کہ منی و نڈے کا بیت
 آیان و چہ راستیں راہ و گمراہ کنان و آیان و نیاوی زند و دنیاوی و اہلگانی تمام کنگ و قیامت و حساب کتاب و دگہ آخرت و کارانی گردار و بار و انکار کنگ و واہگ

پیدا کرنا و آیان و اے تعلیم و دیاں کہ جن اورانی گوشاں تل کنان و پتانی نام و آیان و دین بکنت۔ واللہ پیدائش گیس صورتاں وائی مقرر گیس جبران و بدل بکنت۔
فائدہ: کافرانی دستورات گو کہ بڑا شتر و چوک و عبتانی نام و نامزد کشتش وائی گوش و تل کنان و یا ماں آئی گوش و نشانی و مان کنان و دین کشتش۔ صورت و
بدل کنگ و معنی ایشنت چو شکہ چو سوجن و جان و پوست و سنبک و سیاہیں نشاے جوڑ کنگ یا نیل و داغ و دیک یا چو کانی سرائیل و ارگ کہ اے فلاں پیرنگت
مسلمانان و لازم انت کہ چہ اے شیطانی کاراں و تارارہ پھر زنت۔ ریشانی سایگ ہم ماں ہے تبدیلی و داخلنت۔ واللہ پاک و ہمیں کرا حکام انت ماں آیان تبدیلی
یارگ سکت بدنت۔ ہر چیزے کہ آئی و حلال کت آرا عوام کنگ یا حرام و حلال کنگ انسان و چہ اسلام و خارج کنت۔ تو ہر کس ماں اے کاراں گرفتار انت آرا یقین
کنگ لوٹیت کہ من بہ شیطان و ہما و نڈ و شاملوں کہ آئی و بیان بڑا گوشت۔ وک یعنی و ہدے شیطان و خباثت و شرارت وائی و عداوت و جاوہر شری معلوم
بوت تو نوں مریشی و عیج شک نہ منت کہ ہر کس چہ وئی
برحقین معبود و دیم و ترینان و شیطان و رہ بند و
عمل کنت آسک تاوان بار بیت آئی و تمایں وعدہ و
امید حشکیں فریبنت۔ نتیجہ اے بوت کہ اے کلائی
ہنکیں دوزخنت کہ چہ آئی و در آگ و ہر رہ بند
ہم نہ بیت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: وک یعنی و ہما کس کہ
آچہ شیطان و بدی و محفوظنت و خدائے پاک فرمان و
رو و ایمانش آورت و خویش عیش کت آدم ماں بلغ و
بھار و ماننت و اے اللہ و وعدہ انت کہ چرائی و
راست تر کسی خبر بوت نہ کنت۔ گڈا چو شیں راستیں
و وعدہ و یلہ دیان و شیطان و دروغیں گمان و قبول
کنگ چیں گراھی و چیں کتاوان بہ وئی سرانگشک و
پیما انت۔ وک کتاب داروک یعنی یهود و نصرانی خیال
ہمیشاں کت کہ ماخذ و خاص و ناسیں بندہ میں بہ ہما
گناہاں کہ مخلوق سزاوار بنت ماسزاوار نہ بنیں۔
میں پیغمبر میں حمایت و کنت و نادانیں مسلمان
ہم بہ وئی حق و پیچوشیں خیال دارنت۔ نوں پمشکا
فرمانی کت کہ نجات و ثواب و دار و مدار امید و خیال و سرا
نہ انت ہر کس بدیں کارے کنت سزاوار بیت توری
ہر کس بہ بیت۔ اللہ و عذاب و و ہدے کسی حمایت کار
دات نہ کنت اللہ ہر کس و سزاوار کنت تو اوک بہ ہائی و
بلکہ کنگ و آزاد بوت کنت۔ دنیا و نادر اھی و مصیبت
نیمگ و دلگوش و گور بکنت و ہر کس کہ نیکیں عمل کنت
بلے بے ہمیشنت کہ ایمان داروک ہم بیت گڈا چو شیں
کس ماں جنت و رونت و وئی نیکیں کارانی ثواب و
سرجی و چال کنت۔ خلاصہ چو شیں بوت کہ ثواب و
عتاب و تعلق گوں عملانت چہ کسے و امید و اہگ و
ہج بوت نہ کنت پمشکا اے امیدان و لگتال کنات
و عملانی نیمگا زیات جھد کنات۔ وک ساری و معلوم
بوت کہ اللہ و گور و اعمال معتبرنت مفتیں و اہگانی آہ
ہج بوت نہ کنت۔ کتاب داروک و غیرہ بہ کلاں ہے
دستور مقررنت۔ ماں اشی و اشارہ ات بہ اسلام و
پیرواں یعنی صحابیانی توصیف و شرف و نیمگا و کتاب
داروکانی خرائی و بدی و نیمگا۔ بلے نوں شرکیش و گیار
کنان و فرمان کنت کہ ماں دینداری و آ شخص و مقابلہ

النساء

۱۴۷

والمحذات ۵

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا

کہ رنبت چہ آیان چیرا جو کہ منند بنت ماں اودا ہمیشہ۔ اللہ و وعدہ راستنت

وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ اللَّهِ قِيلًا ۝ لَيْسَ بِأَمَانِيكُمْ وَلَا أَمَانِي

وچہ اللہ کئے راستگو ترنت وک نہ منت ہنچو کہ شما و اہگ بکنت و نہ ہنچو کہ اہل

أَهْلِ الْكِتَابِ مَنْ يَعْمَلْ سُوءًا يُجْزَ بِهِ وَلَا يَجِدْ لَهُ مِنْ دُونِ

کتاب و اہگ بکنت، و ہر کس بدیں کار کنت آئی و سزاوار بیت و نکذیت پروت بغیر چہ

اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ مِنْ ذَكَرٍ أُوْ

اللہ دوستے و نہ مددگارے وک و ہر کس نیکیں عمل بکنت مردنی بیت آیا

أَنْتَ وَهُوَ مِنْ فَاُولَئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ

جنینے و آسمانی بیت گڈا آیان گوزنت ماں بہشت و آیان حق گار بیت قدر

نَقِيرًا ۝ وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ

گڈا گڈا مہرے۔ وک کئی دین شر ترنت چہ آیان کہ جکنتی وئی دیم بہ اللہ و حکم نیمگا و ایک پمانیکس کار کنت

وَاتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَاتَّخَذَ اللَّهُ إِبْرَاهِيمَ خَلِيلًا ۝

ورفت پیر ابراہیم و دین و ہما کہ حق و سرائنت۔ وکنت اللہ و ابراہیم و نئے خالصین دوست وک

وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ

و اللہ و بیگنت ہر جیکہ ماں آسمان ہستنت و ہر جیکہ ماں زمین ہستنت و درستیں چیز ماں اللہ و

مُحِيطًا ۝ وَيَسْتَفْتُونَكَ فِي النِّسَاءِ قُلِ اللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَلَا

قابو بنت وک و اجازت لوٹنت چہ تو ماں جنینانی نکاحے بار بار بگوش کہ اللہ شمارا اجازت دنت آیان وک

يَأْتِيْكُمْ فِي الْكِتَابِ فِي يَتِمَّى النِّسَاءِ الَّتِي لَا تَوْتُوْنَهُنَّ

آچیزیک و اہگ بیت پشمے سرا ماں قرآنا گڈا نوں احکم در حق ہما چو میں جنینانت کہ نہ بیت شما آیان

مَا كُنَّ لِهِنَّ وَتَرْتَبُونَ أَنْ تَنْكِحُوْهُنَّ وَالْمُسْتَضْعَفِينَ

ہما چو یکہ پیر آیان مقرر کنگ بوٹک و لوٹنت کہ ماں وئی نکاح و بیارت شما آیان و من در حق کمزورینا انت

مآزل

کے کت کنت کہ اللہ و حکم و سرائوتی سراجمل کنت و نیکیں کاراں گوں دل و جان کنت و حضرت ابراہیم و دین و زندگیری و بہ رستی و کنت کہ آئی کلاں و یلہ کنان و
یوک اللہ و بوٹک و آرا اللہ و وئی خلیل جوڑ کت۔ ظاہرنت کہ اے سئیں و صف ماں صحابہ کرام و بہ اعلیٰ تریں پیما موجود اتنت نہ ماں کتاب داروکاں۔ نوں چہ اشی و
خدا بندانی ہما و اہگ کہ پیش بیان بوت مفتیں و ردیں گئے ات۔ وک یعنی ماں آسمان و زمین و ہر جیکہ بہت کل آئی بندہ وائی و مخلوق و ملکیت انت و ماں ہماں اختیار و
نت و آچہ وئی رحمت و حکمت و ہر کس ہر پیما بلوٹیت معاملہ کنت آرا کسی حاجت نیست چہ خلیل او کنگ و کسے رد ملکیت و ماں مخلوق و کلیں اعمال خیر و گڈا
جزا و سزا و بار و عیج پس و پیش مکنت

فل ماں اے سورت و ابتداء کڈن کن ٹینگتی بہ یتیمان و حق و ادا کنگ و فرمانی کنگت کہ یتیمیں دختر کہ نکوزات آئی و ولی وارثت اگر ہے بغیریت کہ من
تو ماں کائی حق و بکناں تو ووت گوں دختر و نکاح ممکنت بلکیں آئی نکاح و گوں دگرے و بکنا یتیمیت و ووت آئی ہرم بہ بیت برشی و رد اسلامان گوں اے
ڈولیں جنیناں نکاح و مہتل داشتگت۔ مگر رندی تجربیاں چہ معلوم بوت کہ لھتیں جاگہ بہ دختر و حق و ہے شریعت کہ آئی و ولی آرا بہ وتی نکاح و بیاریت، ہما
رعایت و خیال داری نے کہ آئی و جند کنت آیمیا غیر نہ کنت گڈا مسلماناں چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و نکاح و اجازت طلب کت۔ بہ اشی و رد اگڈا اے آیت
نازل بوت و رخصت دیگ بوت و فرمان کت کہ پیسرا مہن کنگ بہ ہے صورت و ات کہ آیانی حق و پورا ادا کت ممکن ات و یتیمانی حق و دیگ و بابت و کڈن
بیان تو کنگت۔ و وہیکہ کسے گوں یتیمان خوبیں سلوک و دوز واہی و ارادہ و نکاح کنگ بلو یتیمیت تو پہ آئی و اجازتنت۔ فائدہ: عربستان و مرد ماں جنیں
آدم زھگ و یتیمان چہ لھتیں حقوق و زبھر کنگت و

آیان و میراث اشہن نہ اٹگت و گشتگتس کہ میراث
ہمایانی حق انت کہ آگوں دژ من و جنگ بکنت۔ گوں
یتیمیں دختر آ آیانی ولیاں نکاح کنگ پد ماں آیانی
نان نفقہ و مہر و کمی و ماں آیانی مال و ناحق و دست درازی
کنتگتس چنانچہ اے سورت و شروعات و بہ اے
جبرانی کڈن و بار و بیان گوستنت نوں بہ اے
موقع و چہ جنت رکوع و پیش ہرج حکم بیان ہواں و
پیدا کنت آئی خلاصہ ہمیشنت کہ حکم الہی و رند گیری واجب
انت کسے و عقل، کسے دستور، کسے و حکم، کسے و واجب
و اطلک اعتبار و بھیسہ و قابل بوت کنت۔ اللہ تعالیٰ و
حکم و مقابلہ و کسے و خبر و اشکنگ و اللہ و حکم و
ویل کسان و عمل کنگ سظا ہر کفر و کمرابی انت
و اے بیان و بہ ہک رنگ و گوں کڈن و بیان کنان و
پیش دارگ بو کنگ نوں چرائی و پد پیشی آیتانی حوالہ و
دیان و لھتیں دگر مسئلہاں کہ آجیں آدم یتیمیں دختر
نکاح و بابت و انت ادا ہمایانی بیان بیگانتنت تاکہ
اے کڈن ان و پد جنیں آدمانی حقوق و ادا کنگ و بار و
دگر گپے پشت مہ کپیت۔ روایت انت کہ وہیکہ واجہ
پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و جنیناں بابت و میراث و
حکم بیان کت تو لھتیں عرب سردار واجہ و خدمت و
آہستہ و گوں تعجب و گشتس کہ اشکنگ کہ شہا
گوہار و جنگ و میراث دیا بیس ات حالانکہ میراث
ہمایانی حق انت کہ آگوں دژ من و جنگ کنت و
غنیمت و مال و بیاریت واجہ و فرمان کت کہ بے شک
اللہ و حکم ہمیشنت کہ اشاں میراث دیگ بہ بیت۔
ہن بہ اے نیمکا اشارہ انت کہ فرمان و و من احسن
دینا من اسلم و جہتہ للہ و مصداق واجہ و
اصحاب بنت کہ ماں نکاح و مہر و نان و نفقہ و جبرانی نہا
وتی زیر دستانی ادانی حق تلفی و روادار نہ انت و
خدا و حکم و مقابلہ و تی نفع و ذاتی لای و ذاتی قوم و
رسم و رواج و اصلاً پر وادہ و ندرت و ہے ہم کنت
کہ اللہ و حکم و جائے و مخالفت و احتمال بہ بیت چرائی
ہم و تا پھر نہنت ہرج کارے کہ کنت صاف اجازت و
پد آکار و کنت۔ واللہ اعلم

فل یعنی اللہ و شے ذرہ ذرہ نیکی معلومت پیشکاتیم

مِنَ الْوُلْدَانِ وَأَنْ تَقُومُوا لِلْيَتَامَىٰ بِالْقِسْطِ وَمَا تَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ

چہ کسانیں زھگان و در حق اے جرائنت کہ پشتت در بارہ چوریاں بہ الصفا مصلحت و ہر شریں کاریکہ بکنت

فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِهِ عَلِيمًا ۖ وَإِنْ امْرَأَةٌ خَافَتْ مِنْ بَعْلِهَا نُشُوزًا

گڈا اللہ تعالیٰ پر آیتا سہی دارنت و اگر یک جنینہ تر سیت چہ و تی مرد و جبریا

أَوْ إِعْرَاضًا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا أَنْ يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا وَالصُّلْحُ

یا دیم تہاری و گڈا چہ گناہ نہ انت پہ آہر دکانی سرا ایکہ نران بکنت گوں یکد گرا پہ یکد و لے، و تران

خَيْرٌ وَأَحْضَرْتِ الْإِنْفُسَ الشُّعْبَ ۖ وَإِنْ تَحْسَنُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ

شریت کی و ایرشتنگ ماں دلانی تہا چہ جاری و اگر شہا شری بکنت و خدا ترسی بکنت گڈا

اللَّهُ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ۖ وَلَنْ تَسْتَطِيعُوا أَنْ تَعْدُوا

اللہ تعالیٰ پیشے درستیں کرداران خبر دارنت و و شہا ہجر عدل کت نکنت

بَيْنَ النِّسَاءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ فَلَا تَبِيلُوا كُلَّ الْبَيْلِ فَتَذَرُوهَا

ماں جنینان اگر چہ حاصی بکنت گڈا پہک ملیت پہ یک نیمکیا کہ انگار بکنت دگر جنینا

كَالْمُعَلَّقَةِ ۖ وَإِنْ تُصْلِحُوا وَتَتَّقُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا

ہنجو کہ درنگ و و اگر و توتا صلح بکنت و پر ہر کاری بکنت گڈا اللہ بخشو کنت

رَحِيمًا ۖ وَإِنْ يَتَفَرَّقَا يُغْنِ اللَّهُ كُلًّا مِنْ سَعَتِهِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ

مہربان انت و اگر گیش گڈا رنت آہر و گڈا بے حاجت کنت اللہ ہر یکا راجہ و تی نجیب درا۔ واللہ

وَاسِعًا حَكِيمًا ۖ وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَلَقَدْ

درگشا دنت حکمتانی صاف و اللہ و یتیمت ہر یکا آسمان ہستنت و ہر یکا ماں زمینا ہستنت و

وَصَيْنَا الَّذِينَ أَوْتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنْ اتَّقُوا اللَّهَ

ما حکم داتگ ہما کتابیان کہ چہ شہا پیسر گشتگ شتگت و شمارا کہ ہریت چہ اللہ و

وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَانَ

و اگر نہنت گڈا اللہ و یتیمت ہر یکا آسمان ہستنت و ہر یکا ماں زمینا ہستنت و اللہ

مازل

و جنیں آدمانی حق و ہرج نیکی نے کن ات آئی و ثواب شمارا ضرور رسیت۔ فل یعنی اگر کتام جنیں آدمے بماریت کہ آئی و لوگ واجہ و دل گوں آئی ہور نہ بیت و آرا
رضا و دلگوش گور کنگ و خاطر و چہ و تی مہربانان نفقہ و غیرہ و چیزے کم کنان و آرا و ش بکنت تو ماں اے مصلحت و ہج کس گنہگار نہ بیت ماں جن و مرد و مصلحت
و موافقت باز خوبیں خبریت۔ البت مفت ناحق و جنین دل سیاہ کنگ و ابیدہ چہ آئی رضا آئی مال و دست جنگ گناہ انت۔ فل یعنی و تی نفع و مال و حرص و
نجیل ماں ہر یک و دل و پشترنگ پشکا مصلحت و رد اگر جنیں آدم مرد و را کمیں سیت رسیت تو مرد بہ دل و و ش بیت۔ و یعنی اگر گوں جنیناں بہ شری و پیش
کانتیت و چہ بد خلقی و جنگ و پھر نہنت تو اللہ تعالیٰ شے کلیں جہاں شہا واقفنت۔ اے نیکی و ثواب و جزا دنت۔ ظاہرنت کہ ماں اے صورت و نہ دیم و ترنگ
و نہ وشی و نوبت کیت و نہ راضی کنگ و نہ و تی کتام حق و چہ دست کشگ و ضرورت کپیت۔ فل یعنی اگر بہ نکاح و جنیں باز بہ بنت تو گڈا گوں شہا چوش

بوت نکنت کہ بہ دل و میل و دوستی و ماں بہک چہ بانکل مساوات و بروری و عطا ہر بکنت مگر چو شین ظلم ہم مکنیت کہ یکے نیمکا پھک بلیٹ و دومی و ماں توک لو نجان بدارت و نہ آتر اپہ راحت و آرام و بجلت و نہ بالکل آتر انجیشینت تاکہ آگوں دگرے و سانگ بکنت۔ وک یعنی اگر اصلاح و دوستانی و شوہار بلیت و زور راکی و نا حق و بہ و قی و س ردا پھر نیت تو گدا چرائی و پید اللہ تعالیٰ پہل کونکت۔ وک یعنی اگر جن و مزد و پیدائی و رضامند بکنت و نوبت بہ طلاق و بلیت تو مریشی و بیچ تاوان نہ انت اللہ تعالیٰ ہر کسے و کار سازیت و ہر کسے و حاجتاں تمام کونکت۔ ماں اشیء اشارہ انت بہ اسے جبر و قی لوگی و بہ راحت و آرام و بداریت و ایند مدیت و اگر چو ش کت نہ کنت تو گدا اطلاق و یک شتر نیت، واللہ اعلم۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد و چیز بزرگ تر ہیبت و ترغیب و ذکر و ان و پیداکت، یعنی خدا و حکم و رنگیری کنگ چہ آئی مخافت و پھر ننگ یہ در ستاں ضروری انت آئی موجودگی کسے

جبر و نیمکا و لگوش گور کنگ ہجر جابر نہ انت۔ میا جی و لھتے حکم در بابت میماں و جنیں آدماء کہ ماں ایشاں مردم گرفتار انت بیان کنگ رند پید ہما تر ہیبت و ترغیب و بیان جاری انت، اسے دویس آیتانی خلاصہ چو شنت کہ شمارا و چہ شمایشی مرد ماں کلان و اسے حکم دیگ بوتنگ کہ چہ خدا و عیلام ترست و چہ آئی نافرمانی و بہ پھر نیت اگر نوں کسے آئی حکم مہ مکت تو اکل چیزانی خدا بند نیت آتر اچ چیز حاجت نیست یعنی آکس و تارا تاوان دنت خدا و اچ نقصان نہ انت و فرمانبرداری کنت تو پنچوس برانت کہ اکل چیزانی مالکنت شے جملہ کاران و شرکت کنت۔ سہ برے فرمان کتی کہ اللہ مال و ملکیت انت ہر چیزیکہ ماں آسمان و زمین انت چہ اولی برے فراخی و وسعت مقصودت کہ آئی گور و اچ چیز تنگی نیستت چہ دومی برے پڑا ہی پیدائی بیان کنگ مقصودت کہ آتر کسے و غرض نیستت بلی توری شما منکر بلیت، سومی برے آئی رحمت و کار سازی و ظاہر کنگ مرادنت بلے بے ہمیشنت کہ شما تقویٰ و رہ بند بکرت وک یعنی اللہ پاک بہ اشیء قدرت داریت کہ شما در ستان بلاس بکنت و شمارا چہ دنیا ببارت و دومی ہما کسان و کہ فرمانبرداری کو کنت پیداکت چہ اشیء ہما پاکس رب و استغفار و بے نیازی شتر ظاہر بوت و نافرمانی کونکان و بر شتری و ترسینگ و ہکل ہم دیگ بوت وک یعنی اگر شما بہ آئی و رنگیری و قبول دار بہ بلیت گدا شمارا دنیا ہم دنت و آخرت ہم۔ گدا تہنا دنیا و دمسب و کیگ وائی و نافرمانی کنان و تارا چہ آخرت و زہر کنگ مزین نادانی انت۔ وک یعنی اللہ تعالیٰ شے کلیں کاراں چار و کنت و کلیں جہاں شکونکت ہر جی و طلب کار بلیت شمارا رست۔ وک یعنی گواہی بر حقین واللہ حکم و روع دیگ بہ بیت اگر چہ ماں آئی و شے یا شے دگر کس و وارے و تاوان بہ بیت ہر چیزیکہ حقیقت آتر اصاف صاف بین بکنت یہ دنیاوی نفع و قی آخرت نقصان مدیت۔ وک یعنی ماں راستیں گواہی دیگ کتام و قی نفانی و اہک و رنگیری و مکنیت کہ گوں مالدار و رعایت کنان و یا محتاج و سرا بزرگ و ران و راست و آنکار بکنت۔ ہر چہ کہ حقیقت ہما آئی و ظاہر بکنت۔ اللہ تعالیٰ چہ شما آیبانی بہتر دوزواہ و چہ آیبانی بکار و مصلحتاں شتر ترسد دنت و آئی و گور و جبر و ماں تاجینگ ایشنت کہ سر جمیں جبر و در شان نکت بلکیں لھتیں فائدہ مندیں جہاں و گوں و داشت پشکا ماں اسے ہر دویں جاوراں دروغ و انہ بستی مگر حق و ظاہر نہ کنگ و سبب و گنہگار بیت۔ بایدنت کہ گواہی راست و صاف و سرجم بیت۔ ۱۲

النساء

۱۲۹

المحکمات ۵

اللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ۱۲۱) وَلِلَّهِ مَا فِي السَّمُوتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَ
بے حاجت و تعریفانی صاحبنت۔ واللہ ویکنت ہر چیزیکہ ماں آسمان ہستنت و ہر چیزیکہ ماں زمین ہستنت، و
كُفِيَ بِاللَّهِ وَكِيلًا ۱۲۲) إِنْ يَشَاءْ يُدْهِبْكُمْ أَيُّهَا النَّاسُ وَيَأْتِ
اللہ دت بس انت پکارا و لنگام اگر بلویت آگدا بارت کارکت شمارا او مردمان و زوریت
بِآخَرِينَ ۱۲۳) وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكِ قَدِيرًا ۱۲۴) مَنْ كَانَ يَرْيدُ
کاریت دگر انسان، واللہ اسے ہر سراقدرنت و ہر کسیکہ بلویت
ثَوَابَ الدُّنْيَا فَعِنْدَ اللَّهِ ثَوَابُ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۱۲۵) وَكَانَ اللَّهُ
دنیاء مزد و گدا اللہ گورادینا و آخرت مزد ہستنت وک واللہ ہر یک
سَمِيعًا بَصِيرًا ۱۲۶) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا قَوَّامِينَ بِالْقِسْطِ
آواز و اشکت و ہر یک چیزیکہ کنت، او مسلمانان! محکم بوشتنت بہ انصاف و سرا
شُهَدَاءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَوِ الْوَالِدِينَ وَالْأَقْرَبِينَ ۱۲۷) إِنْ
گواہی و پیداکت اگر چہ تاوان بار بیت شماوت یا شے مات و پت و سیادوارث وک اگر
يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا فَاللَّهُ أُولَىٰ بِمَا قُلْتُمْ فَلَا تَتَّبِعُوا الْهَوَىٰ أَنْ
کسے مالدار بیت یا فقیر بیت گدا اللہ پھر دوکان ہر بان نیت چہ شما۔ گدا رنگیری و مکنیت ہا دلانی و اہک و
تَعْدِلُوا وَإِنْ تَلَوْا أَوْ تَعْرَضُوا فَإِنَّ اللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
چہ انصاف کنگا و اگر زبان تاب دنت یا خبر ماں تاجینگ گدا اللہ چہ شے و رستیں کاران
خَبِيرًا ۱۲۸) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَالْكِتَابِ
خبر دارنت وک او مسلمانان! یقین بکنت بہ اللہ و بہ آئی رسول و بہ ہما کتاب و
الَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَالْكِتَابِ الَّذِي أَنْزَلَ مِنْ قَبْلُ ۱۲۹) وَمَنْ
کہ راہی و اہک بہ و قی رسول و سرا و پہ ہما کتاب و کہ راہی و اہک پیرا و ہر کسیکہ
يَكْفُرْ بِاللَّهِ وَمَلِكِ يَوْمِ الدِّينِ ۱۳۰) وَرُسُلِهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَقَدْ ضَلَّ
یقین مکنت بہ اللہ و بہ آئی ملاکناں و بہ آئی رسولان و پیداکت و چہ گدا آچہ راہا رد بوت

مآذل

ہج چیزیکہ نیستت۔ وک زبان و تاب دیگ ایشنت کہ راستیں خبر و اکت مگر زبان و دزان و و بیچ تاب دیان و کہ چہ آئی و ایش کونک ماں تشبہ و بکیت و جبر و ماں تاجینگ ایشنت کہ سر جمیں جبر و در شان نکت بلکیں لھتیں فائدہ مندیں جہاں و گوں و داشت پشکا ماں اسے ہر دویں جاوراں دروغ و انہ بستی مگر حق و ظاہر نہ کنگ و سبب و گنہگار بیت۔ بایدنت کہ گواہی راست و صاف و سرجم بیت۔ ۱۲

فل یعنی ہر کسے کہ اسلام قبول بکنت پہ آئی و لازم انت کہ اللہ تعالیٰ و حکماں گوں دل و یقین بکنت، چہ آئی و فرماناں کتام یک فرمانے و سر یقین بکنت تو آ
مسلمان نہ انت۔ تہنا سر ظاہری و زبانی گپ و بھروسہ و اعتبار نیستنت۔ فل یعنی بہ سر ظاہر او مسلمان بوت و ماں دل و شکو بوت و آسر و ابید چہ یقین آرگ و
بیران بوت آثر انجات و کشک نہ رسیت آ کافرنت،

النساء

۱۵۰

والمحصنۃ

ضَلَّالًا بَعِيدًا ۱۴۹ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا ثُمَّ اٰمَنُوْا ثُمَّ كَفَرُوْا

ماں دورین گراہی و بکنت و ہما کہ مسلمان بوتنت رندا کافر بوتنت پدا مسلمان بوتنت پدا کافر بوتنت

ثُمَّ اَزْدَادُوْا كُفْرًا لَّمْ يَكُنِ اللّٰهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ وَلَا لِيَهْدِيْهِمْ

رندا پر کن نشکت ماں کفر گدا اللہ ہجر آیان نہ بخشیت و نہ آیان و ماں راہا

سَبِيْلًا ۱۵۰ بَشِّرِ الْمُنٰفِقِيْنَ بِاَنَّ لَهُمْ عَذَابًا اَلِيْسًا ۱۵۱ الَّذِيْنَ

پرینیت و ڈاہ برے منافقان کہ پر آیان دردناکیں عذاب هستنت۔ ہمایان کہ

يَتَّخِذُوْنَ الْكَافِرِيْنَ اَوْلِيَاءَ مِنْ دُوْنِ الْمُؤْمِنِيْنَ ۱۵۲ اَيُّبَتُوْنَ

مسلمانان و انت گوں کافران دوستی گرتنت ہیں بوتنت

عِنْدَهُمُ الْعِزَّةُ فَاِنَّ الْعِزَّةَ لِلّٰهِ جَمِيْعًا ۱۵۳ وَقَدْ نَزَّلَ عَلَيْكُمْ فِي

آیانی گور عزت گدا اچہ عزت دست اللہ و تیکنت و حکمی و دانگ پہ شے سرا ماں

الْكِتٰبِ اَنْ اِذَا سَمِعْتُمْ اٰیٰتِ اللّٰهِ يَكْفُرُ بِهَا وَيُسْتَهْزِئُ بِهَا فَلَا تَقْعُدُوْا

قرآنا کہ و قینکہ اشکنت کہ پہ اللہ آیتانی سر انکار کنگ بیت و کلاگ گرگ بیت گدا منندت

مَعَهُمْ حَتّٰی يَخْرُجُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِهِ ۱۵۴ اِنَّكُمْ اِذَا قُتِلْتُمْ اَنْ

گوں آیان ہور تاکہ مشغول بیت ماں دگہ خبرے و اگر نہ گدا اچہ شہاں ہمایانی بیہایت بیشک

اللّٰهُ جَامِعُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَالْكَافِرِيْنَ فِيْ جَهَنَّمَ جَمِيْعًا ۱۵۵ الَّذِيْنَ

اللہ جمع کنت منافقان و کافران و ماں دوزخ ایک جاگہ و ہمایان کہ

يَتَرَبَّصُوْنَ بِكُمْ فَاِنْ كَانَ لَكُمْ فَتْرٌ مِّنَ اللّٰهِ قَالُوْا اَلَمْ يَكُنْ مَّعَكُمْ

انتظار کنگ بیت شے بابت پدا اگر بر بیت شمارا فتح چہ خدا و طرفا گدا گوشتت کہ مازاناں گوں شاگون بوتنگیں

وَ اِنْ كَانَ لِلْكَافِرِيْنَ نَصِيْبٌ قَالُوْا اَلَمْ نَسْتَحْذِثْكُمْ وَ نَمْنَعَكُمْ

و اگر بر بیت کافران و یک بہرے گدا گوشتت کہ مازاناں پہ شے سرا غالب بوتنگیں و در دست نکت

مِّنَ الْمُؤْمِنِيْنَ ۱۵۶ فَاللّٰهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ وَلٰكِنْ يَجْعَلُ

ما شمارا چہ مسلمانان و نون گدا اللہ فیصلہ کنت شے در میان و قیامت ہر دو چا۔ و ہجر ندنت

سر ظاہری مسلمان ہج درد نہ وارت چہ اشی و مراد منافقت و ہتیں گوشتنت کہ اے آیت یہ یہودیانی شان و انت اول و سرا ہمالش و آورت پدا گوشت و عبادت کنان و کافر بوتنت، پدا توبہ کنان و مؤمن بوتنت، پدا چہ عیسیٰ علیہ السلام و انکار و کافر بوتنت، پدا چہ رسول اللہ صلی علیہ وسلم و رسالت و منکر یوان و ماں کفر و زیات ترکیتنت و انت یعنی منافقین مردم کہ آیان مسلمانان و عیہ دیان کافران و تی دوست و یار جوڑ کنتت یہ آیان سکیں عذاب انت و آیان اے خیال کہ کافران گور و ننگ آماں دنیا و شرفدار بنت بلکل ردت، کل عزت پہ اللہ تعالیٰ و انت ہر کیکہ آئی فرمانداری و کنت آثر عزت و شرف رسیت۔ خلاصہ اے بوت کہ چوشیں مردم ماں دنیا و آخرت ہر دو مینانی تہا واد و رسوا بنت۔ فل یعنی اے مسلمانان خدا کے پاک و ساری شمارا ماں قرآن و حکم دیم و دانگ کہ ہما مجلس و کہ اود اخذ و حکمانی انکار بیت یا مردم بہ اشاں کلاگ و مسخرہ و ڈولا پیش بیہایت گدا اشما و اودا ہجر منندت و اگر نہ شہاں چو ہمایان فہمگ بیت۔ البت و ہدے کہ ماں دگہ گپے پیاں گلا شیش بیت تو گدا گوں آیان نند و نیا دنگ و تہا باکے نیست۔ ماں منافقانی دیواناں خدا و آیات و احکمانی سر انکار و کلاگ گرگ بنا بوتنت پیش کا اے رد لہجے آیت نازل بوت و اے فرمان کہ بہ شے سرا حکم ایری گجگ بوتگ اے اشارہ انت بہ اے آیت و اذ آیت الذین یخوضون فی آیتنا فاعرض عنہم الی اخرہ و نیگے کہ آساری و نازل بوتگ۔

فائدہ : چہ اشی و معلوم بوت کہ ہر کس ماں یک مجلسی بہ و تی دین و بار و وٹوک و طالی و عیب چینی و گوشتنت و پدا ماں ہمایانی تہا نند و نیا دنگت اگر چہ و ت ہج گوشتنت تو یقین بزبان کہ آ منافق آیت۔

و یعنی اے منافق ہما کنت کہ مدام تہی سرا ہمالش سگ دانگنت و موقع و راہچارت پدا اگر شمارا فتح حاصل بہ بیت تو گدا گوں شہا گوشتنت کہ آیا ماشہ ہمراہ نہیں، مال غنیمت و مال و مارا ہم شریک بکنت، و اگر کافران و ماں جنگ و سوب بوت بزراں آسر افضل بوتنت تو گوں آیان گوشتنت کہ آیا ماشہ را بہ و تی گیر و تیار و شے حفاظت نہ کت و ماشہ را چہ مسلمانانی تا واد و نہ

رکینت۔ ماں پل و پانچ کتگیں مال و مارا ہم بہر بدینت۔ فائدہ : چہ شیشی و معلوم بوت کہ حقین دیوان و سرا قائم یوان و گوں گمر اہاں ساز و باز کنگ اے ہن نفاق انت۔ ۱۲

منزل ۱

اللَّهُ لِلْكَافِرِينَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ سَبِيلًا ۖ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَدِّعُونَ

اللہ کافران پر مسلمانانِ سراغیہ راہ و البتہ منافقان پھینکتے

اللَّهُ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى ۖ

اللہ وہ اپنے گمراہوں کو دھوکہ دیتا ہے اور جب وہ نماز کے لیے اٹھتے ہیں تو گھبراہٹ سے اٹھتے ہیں

يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا ۖ مُذَبْذَبِينَ

انہیں لوگوں کی نظر میں ہے مگر اللہ کو یاد نہیں کرتے بلکہ کچھ ہی عرصے کے لیے یاد کرتے ہیں

بَيْنَ ذَلِكَ ۖ لَا إِلَى هَؤُلَاءِ وَلَا إِلَى هَؤُلَاءِ ۖ وَمَنْ يُضِلِلْ

ان کے درمیان میں نہ ان کی طرف نہ ان کی طرف بلکہ وہ اپنے آپ کو گمراہ کرتے ہیں

اللَّهُ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ سَبِيلًا ۖ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا

اللہ کو گمراہ کرنے والے کو اپنا دوست نہ بنو اور تم ایمان والو! نہ

الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ أُرِيدُونَ أَنْ تَتَّخِذُوا

کافران کو ایمان والوں کے علاوہ دوست بنالیں تاکہ تم ان کے پیچھے

عَلَيْكُمْ سُلْطَانًا مُبِينًا ۖ إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ

ظاہر میں میرا ہے مگر وہ تو میرے پیچھے ہیں اور منافقان ان کے نیچے

مِنَ النَّارِ وَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ نَصِيرًا ۖ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا وَأَصْلَحُوا

ووزن و ہجرت کرنے والے کو پر ایمان ہے پیچھے رہنے والے کو تو ہمارے پیچھے

وَاعْتَصِمُوا بِاللَّهِ وَاخْلَصُوا دِينَهُمْ لِلَّهِ فَإُولَئِكَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ

وتم اللہ سے چسبے رہو اور اپنے دین کو صرف اللہ کے لیے رکھو تو ایسے لوگ

وَسَوْفَ يُؤْتِي اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ۖ مَا يَفْعَلُ اللَّهُ

وہ تو دے گا اللہ تعالیٰ ایمان والوں کو بڑا ہی اجر و ثواب ہے جو اللہ

بِعَذَابِكُمْ إِنْ شَكَرْتُمْ وَآمَنْتُمْ ۖ وَكَانَ اللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمًا ۖ

تم کو عذاب دے گا اگر تم شکر نہ کرو گے اور ایمان نہ کرو گے اور اللہ شکر کرنے والا

مَنْزِلًا

۲۰
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

۲۰
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱

آرکا بدنام مکنت چوش مہبت کہ آوتی بے غرضی عطا ہر
کمان انگت زیات بہ نفاق و کشک و گام جنوک بلبیت
بلکہ آکشکائی (مہم) نصیحت بکنت منافق و ت سر پر
بیت یا بہ تمنائی آراسر و سوج بکنت۔ چنانچہ واجہ پیغمبر
صلی اللہ علیہ وسلم و جند و رہبند ہمیش انت کہ واجہ
کسے و نام شنگ و تالان کدی ہم نہ کت۔ و ماں
آیت و مظلوم و ترغیب دیگ بوتگ کہ آطالم و پہل
بکنت کہ حق تعالیٰ بہ وتی زورائی و قدرت و باوجود
خطا کارانی خطایاں بخشیت گڈ اعاجز وزیر دشتیں بندہ
لازمت کہ آنکنت بشر تر دگرانی خطایاں و معاف بکنت
خلاصہ چوش بوت کہ یہ مظلوم و روا انت کہ آچہ ظالم و
وتی سر و بگریٹ مگر افضل ایشنت کہ اصبر بکنت و پہل
بکنت۔ ماں اے آیت و اشارہ برشی و انت کہ اگر
منافقانی اصلاح شو باز و ات تو گڈاچہ اشانی ایذا و
سر و چیرانی سر اصبر بکنت و بہ نرمی و پرده داری اشان
سر و سوج بکنت چہ ظاہری ہٹ و پیٹ و دست و
بجلیت۔ و چہ ادا یہود و ذکر و بیان انت چونکہ ماں یہود
نفاق و سر و چیری زیات تر ات و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ
وسلم و دور و زیات تر منافق یا یہود انت یا ہما کس انت
کہ آیاں گوں یہود و تعلق داری کت و گوں آیاں ہمیشور
و ہم پت انت ہما کمان قرآن شریف و اے دوین
ٹولیبانی بیان گیشتریک جا کنگ بوتگ۔ آیت و
خلاصہ چوش انت کہ ہر کس اللہ و آئی و رسولانی منکر
انت و اللہ و آئی رسولانی میانجی و فرق و تفاوت
کنگ لو طیت، یعنی اللہ سر ایمان کا ریت و رسولانی
سر ایمان نیاریت و لہتیں رسولان و متوکنت و لہتیں
متوک نہ انت و مقصد اے بوت کہ اسلام و کفر و
میانجی و یک نوکیں مذہبے بہ و تا شوہار و انت
چوشیں مردم اصل و یکد ریں کافرنت پہ اشان دلت
و رسوائی و عذاب تیارنت۔

فائدہ : اللہ ۛ متنگ ہما وھدۛ معتبرت کہ وقی دور ۛ نبی ۛ تصدیق ۛ ہم بکت وائی ۛ حکم ۛ قبول دار بہ بیت - نبی ۛ تصدیق ابید اللہ ۛ متنگ بیکار ورد انت کہ آ اعتبار ۛ قابل نہ انت بلکیں یک نبی ۛ تکذیب دروغ بند کنگ اللہ و تمایں رسولانی تکذیب زانگ و فہمگ بیت - یہودۛ وھدۛ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم ۛ تکذیب کت گڈ ایشاں اللہ و تمایں رسولانی نبی ۛ جتاش نہ کت بلکیں ایمانش آورت بہ اللہ و آ رسول اللہ و ایدگہ کلیں رسولانی سرا ایمان آورت -

دوستند آریب اللہ بدیں حیرہ ظاہر کنغا۔ مگر ہما کیس کی آئی سر اظہار لوبک (گدا) آقا بدیان ظاہر کنغا۔

واللہ اشکونک نہ الذکنت اگر شما ظاهر اظہر بکنت یک نیکو گاه یا پیر کالی بکنت ایما یا سر بلوزت

چریک بدی ۛ یا کڈا اللہ من معاف کنو کنت قدر تائی صاحبنت و ہمایا نکہ منکرنت

چہ اللہ، وجہ فی رسولان ولوننت کہ فرق دور دینت اللہیک والی رسولانی درمیان

وگشت کہ ما ہستیائیں وہیے دروہائیں وگشت

ادب کنت لفریک واسلائے درمیانادلم یل راھ ایڈولیر مردمان مست یسین

وما جریہ کنت ابرکت پہ کا قرآن روائتیں عذاب و

ایں دوران ورسنت پہ ایساں ہن پیچھے دریاں نہ ہن

[illegible]

٢٩

ہے زندگی میں چیز و کوشش پیش دار مارا اللہ ظاہر اظہر لدایت سونٹت بیہر پیرا

انکتر گیتنہ : ایک منبر پر بیٹھ کر

وَاَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ نَبِيٌّ كَتَبَ الْكِتَابَ وَيُقَرِّبُ الْبَيْنَ وَيُزَكِّي الْاِيْمَانَ وَتَمَّيْنِ رَسُوْلَانِي فِي رَسُوْلِي
وَاَلَمْ يَكُنْ مِنْكُمْ نَبِيٌّ كَتَبَ الْكِتَابَ وَيُقَرِّبُ الْبَيْنَ وَيُزَكِّي الْاِيْمَانَ وَتَمَّيْنِ رَسُوْلَانِي فِي رَسُوْلِي
نَبِيٌّ كَتَبَ الْكِتَابَ وَيُقَرِّبُ الْبَيْنَ وَيُزَكِّي الْاِيْمَانَ وَتَمَّيْنِ رَسُوْلَانِي فِي رَسُوْلِي
رَسُوْلُ اللهِ وَاَيْدِيكُمْ كَلِيْمُ رَسُوْلَانِي سِرَ الْاِيْمَانِ اَدُوْرَت - ۱۳

فل یہودیانی چنت سردار بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت حاضر بوتنت وگوشتش کہ اگر شمار حقین پیغمبر ات تو گڈ ایک کتابے نبشتہ و تیاریں یکبارگی چہ آسمان و بیار، چوش کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام تورات بریشی و سرائے آیت نازل بوت و ماں تمائیں رکوع و الزامگا آیانی جواب و ذکر فرمائیت چراتی بد تحقیقی پتہ ہم داتگ۔ آیت و مطلب چوشنت کہ اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم یہودی کہ چہ تو بکتت و اے ہمیں کتابے بوتنت آیانی اے سرکشی و گستاخی یک نوکیں گپے نہ انت اشانی پیریاں چریشی و زیاتیں گستاخی کنگ و چہ و پیغمبر حضرت موسیٰ علیہ السلام وگوشتش کہ اے موسیٰ ماراوتی رب و سر ظاہر و پیش بدار۔ برے خبر و سر اگر وکے کپت و اے دراہیں مردم مرتنت پداحق تھالے و چہ موسیٰ علیہ السلام و دعا و آیان دوبارہ زندگ کت چوشیں زندیں نشان و گڈیک و بدگوسک و راوتی معبود چوشش کت و آئی عبادت و گلاشیں بوتنت آخر کار حق تعالیٰ اشانی اے قصور ہم معاف کت کہ اے بار و و گیش و گیوارماں سورہ بقرہ و ساری گوسنگ۔ فل سرافضلی چوش بوت کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و آگوسک ذبح کنان و آرا ماں آس سوتک ویدا آئی پھران و دریا و سراماں گوات و بال دات ہفتا ہزار مردماں کہ آییاں گوسک و سجدہ کتگت کتگ بوتنت فل یعنی دہدے یہودی وگوشتش کہ تورات و حکم سکنت مارا شان و قبول دارنیں تو آو ہدے کوہ طور و چست کنان بہ آیانی سرالونجان داشتگت کہ اے حکمان و قبولدار بیت و محکم بدارت و اگر نہ اے کوہ شے چک و چگل دیگ بیت۔ فل یہودی و را حکم بوتگت کہ سجدہ کنان و ماں بازار و چوش داخل بیت کہ شے سر جمل بیت اشان سجدہ و بدل و نشتگ و سراجون موش اش کت و کنزک و شترکش شروع کت و دہدے بہ بازار و سر بوتنت تو دبا و مرض و شاں گپت کہ چریشی و ہفتا ہزار نفر بیران بوتنت و یہودیان و حکم ات کہ شنبہ و روح و ماہیگ و شکار و مکنت و ایدگہ روحانی مقابل و شنبہ و روح ماہیگ ماں دریا و زیات گڈگ بوتگنت یہودیایں اے حید کت کہ دریا و کرا حوضش بست شنبہ و روح و و ہر کیہ ماہیگ چہ دریا و ماں حوضاں داخل بوتنت اشان حوضانی دپ بند کتگت پدا و می روح و چہ حوضاں ماہیگش شکار کتگنت۔ اے ٹکی و قول و پروشگ و سرالہ تعالیٰ و اشان و بولطی جو طکت کہ ماں کلیں جنا وراں پخسیسی و مکاری و نامدارنت

فل یعنی یہودی و دتی ہما قول و پروشت توحی تعالیٰ و آیانی بہ اے قول و پروشگ و سراج و خدایہ آیانی انکار و سراج و ناحق و پیغمبران و قتل کنگ و سراج و اشانی اے قول و رد کہ مے دل ماں پوش و انت آیان و اللہ تعالیٰ سک و چہ سک تریں عذاب دیم دانت۔ و ہدیگہ نبی پاک و یہودیایں و ہدایت کت گڈا گوشتش کہ مے دل ماں پوش و انت ہجر بہ آئی سر بوت نکنت اللہ پاک و فرمان کت کہ جبر چوش نہ انت بلکیں بہ سبب و اشانی کفر و اللہ پاک و اشانی دل و مہر چنگ پمشکا اشان و ایمان نصیب بوت نکنت مگر کہے مردم چہ اے حکم و در انت۔ چوش کہ حضرت عبداللہ بن سلام و آئی ہمراہ

کے یعنی وہیم بہ سبب و کہ چہ عیسیٰ علیہ السلام و منکر لوان و دومی کفرش کت مریم علیہا السلام و سراج و اش و کت و اشانی اے قول و سر کہ پھر ہندان و در شانش کتگت کہ ماگشت عیسیٰ مریم و چک و را کہ رسول اللہ ات اے تمائیں سببانی بناء و یہودی و سراج و عذاب و آفت نازل بوتنت - ۱۲

ثُمَّ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَاتُ فَعَفَوْنَا

رند گپتش گوسکاراوتی خدا رند چہ رسگا آیانی گورا معجزیانی پدا چہ اشیاہن ما

عَنْ ذَلِكَ وَآتَيْنَا مُوسَىٰ سُلْطَانًا مُّبِينًا ۝ وَرَفَعْنَا فَوْقَهُمُ

سرگوزتیں و داتیں موسیٰ را ظاہریں غلبہ و چستیں کت پر آیانی سرا

الطُّورَ بَيْنَهُمْ وَقُلْنَا لَهُمْ ادْخُلُوا الْبَابَ سُجَّدًا وَقُلْنَا

کوہ طور پر آیانی ہمد و اقرار و گرا کا وگوشتش ما آیان و کہ بگوزت مار ورازگا سجدہ کنان وگوشتیں

لَهُمْ لَا تَعْدُوا فِي السَّبْتِ ۝ أَخَذْنَا مِنْهُمْ مِيثَاقًا غَلِيظًا ۝

کہ چہ خدا مگوزت ماں شنبہ روجا و گپت ماچہ آیان قول و اقرار محکمین و ہر سرتیکہ

نَقَضَهُمْ يَثْقَاقَهُمْ وَكَفَرُوهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ وَقَتْلَهُمُ الْأَنْبِيَاءَ بِغَيْرِ

آیاناست گڈا پر آیانی ہمد شکنیہ سبب و پر آیانی منکر یہ سبب چہ اللہ آیتان و پیغمبرانی کتگے سبب

حَقٍّ وَقَوْلِهِمْ قُلُوبُنَا غُلْفٌ ۝ بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ

ناحقا پر آیانی اے گوشٹگ سبب کہے دلان پوش گپتگت نور چوین کہ وگوشتش بلکیں اللہ پر آیانی دلانی سراج و گپتگت آیانی کفر کی

فَلَا يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَكَفَرُوهُمْ وَقَوْلِهِمْ عَلَىٰ مَرْيَمَ بُهْتَانًا

گڈانوں ایمان نیارت مگر کہے مردم و پر آیانی کافری و سبب و پر آیانی زندیں بھتان بندگے

عَظِيمًا ۝ وَقَوْلِهِمْ إِنَّا قَتَلْنَا الْمَسِيحَ عِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ رَسُولَ

سبب پریم و سرا و پر آیانی اے گوشٹگ سبب کہ گشتگ مسیح عیسیٰ مریم و چک کہ اللہ

اللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلْبُوهُ وَلَكِنْ شُبِّهَ لَهُمْ وَإِنَّ الَّذِينَ

رسول و نہ آیان عیسیٰ کتگت نہ پر داریش کتگت لیکن ہائیہ شکل ظاہر کتگت بوت ماں آیانی دیکھ و ہمایانگہ

اِخْتَلَفُوا فِيهِ لَفِيَ شَكٍّ مِنْهُ مَا لَهُمْ بِهِ مِنْ عِلْمٍ إِلَّا اتِّبَاعَ

مختلفین خبر کتگت آئے باتا آوت ماں شکے تو کایت چہ آیتا نیستیں آیانا پرا ٹیکگی چہ خبر مگر ہماگہ رندا

الظُّنِّ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينًا ۝ بَلْ رَفَعَهُ اللَّهُ إِلَيْهِ وَكَانَ اللَّهُ

کپتگت و یقینا آیش کتگت بلکیں ہر زاجست کت برت آ اللہ و تی ہماگا و اللہ

واللہ تعالیٰ اشانی خبرء دروغ بند کنت کیہودء نہ عیسیٰ علیہ السلام ؑ قتل کت نہ پدارء سرکش ات یہوداے رداہر پیس گپ وٹال جنت وتی وتی اٹکل ؑ ٹو ؑ تاجینت والہ تعالیٰ ؑ اشان ؑ ماں شک وشبہء دور دات ۔ بندرء حال کس سر پد نہ انت راستیں احوال چوش انت اللہ تعالیٰ ؑ عیسیٰ علیہ السلام ؑ بر آسمان ؑ بُرتگ ؑ اللہ تعالیٰ بہ ہک کارء قدرت دار وکنت و آئی ہریک کارچہ حکمت واسرار ان خیالی نہ انت قصہ چوش بوت کہ وھدے یہودیہاں حضرت مسیح ؑ قتل ؑ اراد وکنت تو پیسرایک مردے ماں آئی ؑ لوگ ؑ داخل بوت تو اللہ تعالیٰ ؑ آرا بہ آسمان ؑ چست کنت و آن شخص ؑ صورت ؑ حضرت مسیح علیہ السلام ؑ صورت ؑ پیس ؑ جوڑ کنت وھد کی اے وگہ مردم ماں لوگ ؑ پترتنت تو ہما شخص ؑ مسیح ؑ فہماں ؑ آرا قتل اش کنت تو گوشتش کہ اش ؑ دیم ؑ مسیح ؑ دیم ؑ پیس ؑ انت و باقی بدن مے ہمبل ؑ معلوم بیت کسے ؑ گوشت کہ اگر اے مقتول مسیح انت تو کترا مے ہمبل کجا شت ؑ اگر اے مے مردم انت تو مسیح کجا شت ؑ نوں تہا اٹکل جنت لھتے یک گپے جنت وھتے

دگر پیس گپ جنت راستیں علم کس ؑ نیست ؑ حق ہمیش انت کہ حضرت عیسیٰ ؑ جگر کشک نہ بوت بلکیں اللہ تعالیٰ ؑ آرا بہ آسمان ؑ بُرت ؑ یہود ؑ ناشبہ ؑ جگل دات والہ حضرت علیہ السلام ؑ ماں آسمان ؑ زندگ ووجود انت ۔ وھدیو ماں روے زمین ؑ و جال پیدا بیت گدا ماں لے جہاں ؑ کیت ؑ آرا قتل کنت یہود ؑ نصاریٰ آئی ؑ سرا ایمان یارنت کہ بے شک عیسیٰ زندگ انت ہران نہ بوتگت و قیامت ؑ روچ ؑ حضرت عیسیٰ علیہ السلام آیانی سرگذشت ؑ عملان ؑ ظاہر کنت کہ یہود ؑ منی تکذیب و مخالفت کت ؑ نصاریٰ ؑ منار خدائے پاک ؑ چک قرار دات ۔ قتل یہود ؑ دیمی و پشتی سکس سکتیں وناشریں کاران ؑ ذکر کنان ؑ کہ جہائی ؑ آیانی سرکشی و آیانی بگناہانی سرادیری ظاہر بوت نوں فرمان کنت کہ بے سبب ؑ ماہر آیان ؑ شریعت ہم سکس دات تاکہ آیانی سرکشی پر پڑشیت تو کترا اے شبہ پشت نہ کیت کہ خوہیں ورو وراک ماں توریت ؑ بہ آیان حرام کنگ بوتگ انت ۔ وگوں حضرت عیسیٰ علیہ السلام ؑ مخالفت کنگ و بی بی مریم ؑ سراتہمت بندگ چہ توریت ؑ نزول ؑ بازند ؑ بوتگ ۔ تو کترا سزا چہ جرم ؑ چون مقدم بوت ۔ اے تمہیں رکوع ؑ خلاصہ چوش بوت کہ چہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ زمانگ ؑ بکر کتاب ؑ خدا بندر ورجہ یک بر ؑ زیات ناشری نافرمانی و عہد بردش و واجہ بیتان ؑ ایداء دیان ؑ پیداک بوتگنت نوں اگر آی واجہ محمد رسول اللہ ؑ توبہ کنت توریت ؑ کتابے یکبارگی طلب بکنت وقرآن شریف کہ آجہاں میں کتابان سرا فضل ترانت بہ آئی بس ممکنت توجوشیں کینہ دار وکیں نالافتیں مردماں چہ ایشی ؑ زیات دگر امید دارگ نہ بیت اشانی اے پیس بدیں کارانی سرانہ حیران ہو و نہ نش بش بُور ؑ اشانی کل گر ودار من کسان دیمی و پشتی مارا شتر معلوم انت ہمشکا ماہر اے دنیا ؑ شریعت بہ آیان سکت گران کت ؑ ماں آخرت ؑ بہ آیان سکس عذاب تیار کنگ ۔ کت یعنی ماں بنی اسرائیل ؑ ہر کس ؑ علم مضبوط وچختہ انت چوشکہ عبداللہ بن سلام و آئی ہمرہ ۔ وھما کس کہ ایمان ؑ خدا بندر انت آقرآن ؑ توریت ؑ انجیل کلان ؑ قبول دارنت ۔ نمازان ؑ قائم داروک انت و زکوٰۃ ؑ بہ خدائیکی دیوک انت و ایمان آروک انت اللہ تعالیٰ ؑ قیامت ؑ روچ ؑ اے پیس مردماں ؑ مازن ثواب دئیں بخلاف اولی ٹولی ؑ کہ بہ آئی ماترندیں عذاب جبریدہ کنگ ۔

عَزِيزًا حَكِيمًا ۝۵۸ وَإِنْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ إِلَّا يَؤُمِّنُونَ بِهِ قَبْلَ مَوْتِهِ ۚ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكُونُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا ۝۵۹ فَبُطِّلَ مِنَ الَّذِينَ مَرَكَا پیر و قیامتے روچا بیت پر آیانی سرا گواہ ؑ نوں چہ یہودیہاں وتی گناہانی سبا ہاد و احرامنا علیہم طہبت اُحلت لہم و بصلہم عن سبیل ماحرام کنت پر آیانی سرا بازیں پاکس چیرے کہ بر آیان حلازنت وپہ اے سبا کہ ہمش کنت مردم چہ اللہ کثیر ۝۱۶۰ وَأَخَذَ هُمُ الرِّبَا وَقَدْ نُهُوا عَنْهُ ۚ وَأَكْلَهُمُ أَمْوَالُ اللّٰهِ رَہا باز وپہ اے سبا کہ سوتش گپت ؑ آیان چہ اے کارا ہن کنگ بکنت وپہ اے سبا کہ آیان مردمانی النَّاسِ بِالْبَاطِلِ ۚ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِينَ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝۱۶۱ مال وارنت بہ ناحقا و ما تارنگ ایرکگ پر کافران چہ آیان تورینو کیں عذاب کت لکن الرِّسْخُونَ فِي الْعِلْمِ مِنْهُمْ وَالْمُؤْمِنُونَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ۚ وَالْمُقِيمِينَ الصَّلَاةَ وَالْمُؤْتُونَ الزَّكَاةَ پتہ نیگا و آجیر ؑ کہ ایرہنگ چہ نو پیس (و شبا شنت) ہمایان کہ نماز ؑ قائم دارنت وھمایان کہ زکات کشتن وَالْمُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ ۚ أُولَٰئِكَ سَنُؤْتِيهِمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝۱۶۲ وھمایان کہ یقین کنت پر اللہ ؑ دیر قیامت ؑ روچا کترا آیڈولیان ؑ زوت دئیں مازن ثواب ؑ اَوْحَيْنَا إِلَيْكَ كَمَا أَوْحَيْنَا إِلَى نُوحٍ وَالنَّبِيِّينَ مِنْ بَعْدِهِ ۚ وَحَمِي دیم دہنگ تہی نیگا ؑ ہچو کہ ماوحی دیم دہنگ نوح ؑ نیگا وھما پیغمبرانی نیگا کہ رند چہ نوح ؑ بوتگنت ؑ اَوْحَيْنَا إِلَىٰ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ ۚ وَالْأَسْبَاطَ ماوحی دیم دہنگ ابراہیم ؑ اسماعیل ؑ اسحاق ؑ یعقوب ؑ و آئی ؑ اولادانی نیگا وَعِيسَىٰ وَيُوحَنَّا ۚ وَهَارُونَ وَصَالِحِينَ ۚ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ۚ وَآلِ عِيسَىٰ ۚ وَآلِ مَرْيَمَ ۚ وَآلِ يُونُسَ ۚ وَآلِ زَكَرِيَّا ۚ وَآلِ يَحْيَىٰ ۚ وَآلِ إِبْرَاهِيمَ ۚ وَآلِ عِيسَىٰ ۚ وَآلِ مَرْيَمَ ۚ وَآلِ يُونُسَ ۚ وَآلِ زَكَرِيَّا ۚ وَآلِ يَحْيَىٰ ۚ

وہ کتابانی خدا بند و مکہ ؑ مشرک و ایندگہ کافران قرآن پاک ؑ حقانیت ؑ صداقت ؑ ردا تہرہاں ناکاریں شک پیدا کنتگنتش ۔ بجا رے جاگہ چوش گوشتش کہ ہنجوش نورات بہ یکبارگی چہ آسمان ؑ ایر کیت شہا ہم پیس یک کتابے چہ آسمان ؑ بیارت تو کترا اما شمارا برحقیں نبی متیں ۔ بقول ؑ مردے کہ خوے بدرا بہا نہ بسیار ۔ ہمشکا حق تعالیٰ ؑ جاگہ ؑ جنت آبتان ؑ نازل کنان ؑ آئی حقیقت ؑ ظاہر کنت ووحی ؑ عظمت ؑ بیان کنان ؑ کافرانی کتیں حامگیں جلالان ؑ بے کاریں شہماں ؑ ردت ووحی ؑ زندگیری بہ ہر کس ؑ وقرآن مجید ؑ اطاعت ؑ خصوصاً بیان کنان ؑ صاف صاف ؑ گیش وکیوارکت و پیش داشت کہ اللہ پاک ؑ حکم ؑ متگ درستانی سرا فرض انت اے بارو ؑ کسے ؑ عذر گوش دارگ نہ بیت ۔ ہر کسیکہ بہ آئی قبول کنگ ؑ حجت بکنت یار دے ویدے بکنت یا پھک ؑ انکاری بہ بیت گدا گمراہ و بے دین انت نوں چہ و بعد اشانی گفتارانی پستہ آئی بیان شروع بیت ؑ چہ ایشی ؑ معلوم بوت کہ وحی خاص اللہ پاک ؑ حکم وائی پیغام انت کہ بر پیغمبرانی سرا دیم دیگ بیت ؑ ہنجوش پیشی نبیانی سرا وحی اللہ ؑ

نازل بوت ہماییم، حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم، سر اللہ پاک، وحی دیم دات توہر کس، آیان، من ات بایدرانت کہ البشرا من قبول دار ربنت وبہ مننت۔ دہر کس، اے واجہ، انکار کت تو گڈا جوش بزان آدرستانی منکر بوت و حضرت نوح و گون رندی کساں شاید مشابہت، سبب، جوش بہ بیت کہ چہ حضرت آدم، و ہدہ، ہرج وحی سے شروع بوت تو آوہد لیلک بنگی و ہدے ات۔ حضرت نوح علیہ السلام، سر آئی سرجم کنگ بوت جوش بگوش کہ اولی جاوہ محض تعلیمی ات۔ حضرت نوح، زمانگ، آجاوہ سرجم بوان، اے قابل بوت کہ آرا چکا سنگ بہ بیت و فرمان برداران، انعام و نافرمانان، سزا دیگ بہ بیت چنانچہ مزین شانیں نبیانی کڑی ہم چہ واجہ نوح، بنگی بوت و چہ خدائی سرتاب دیوکان، سزا ہم اول، چہ حضرت نوح، و ہدہ، شروع بوت کہ ساری، یہ اللہ حکم نبی، مخالفت، سر عذاب نازل نہ بوتنگت بلکیں آیان، معذور زانان، مہلت دیگ بوتنگ ات و کوششت ہمے پیما بوتنگت کہ اسر کچ بہ ورنٹ و پیراہ، بیابنت ماں حضرت نوح علیہ السلام، زمانگ، و ہدہ، مذہبی تعلیم شر ظاہر بوت و بہ مردمان خدا، حکم، رند گیری، و ردا چ و راد کہ شکے پشت نہ کیت تو نوں بہ نافرمانانی

سر عذاب نازل بوت ساری، نوح علیہ السلام، زمانگ، طوفان آحت چہ آئی، و ہدہ، حضرت ہود حضرت صالح حضرت شعیب علیہم السلام زمانگ، زمانگ، کافرانی سراقسم قسم، عذاب آختنت نوں پمشکا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و وحی و راگوں حضرت نوح علیہ السلام و آئی رند آیوکان تشبیہ دیگ، و ردا کتاب، خدا بند و مکہ، مشرکان، و ہدہ، شریعہ ہم تریپ دیگ بوت کہ ہر کس واجہ پیغمبر و وحی بزان قرآن پاک، نہ منیت آسکیں عذاب، مستحق بیت، ۱۲، ہمے صفحہ، فوائد، حضرت نوح علیہ السلام، و پدا آویس نبیانی گونڈیں ذکر، بیان کنان، چنایاں نامدار و مزین شانیں واجہان، گون تخصیص و تفصیل، ذکر کت کہ چہ الیشی، شر ظاہر بوت کہ مے واجہ پیغمبر، ہرج وحی نے نازل بوت آئی ہر حق بوگ و آئی منگ بچوش ضروری انت چوشکہ ایند کہ نامداریں و مزین شانیں نبیانی وحی، منگ لازمی و ضروری انت و چہ الیشی، اے ہر معلوم بوت کہ نبیانی سر ہرج وحی نے کیت کدی آرا فرشتہ کاریت کدی نبشتہ کنگیں کتاب دیگ بیت کدی ابید چہ پیغام، و ابید چہ واسطہ، و انت اللہ تعالیٰ گون رسول، نگ جنت مگر اے تمامیں جاوہان چونکہ آ اللہ پاک، حکم انت کتام دگر کسے، حکم نہ انت تو بندھانی سر آئی اطاعت یکیں و رے فرض انت فرق نہ کنت کہ آ حکم بہ بندھان تحریری جاوہ، یا تقریری صورت، یا بہ پیغام، صورت، سر بوتنگ، نوں یہود و اے گوشگ کہ مثل توریت، سر جمیں کتاب، بیکارگی چہ آسمان، کارے تو مازا بر حقیق نبی زانیں و اگر نہ ترانہ مٹیں، اے چنکر بے ایمانی و احمق گپ ایت و ہدے وحی اللہ حکم انت و آئی نازل بوگ، جاوہ البت جد اجدا انت تو گڈا آہ ہر جاوہ، بیت مارا قبول کنگی انت۔ بہ آئی منگ، پس و پیش یا انکار کنگ یا چو گوشگ کہ فلان دستور و وحی بیت تو آرا قبول دارباں و اگر نہ مٹاں۔ اے ظاہر بہ کفر و گمراہی انت۔ فل اللہ تعالیٰ و پیغمبران، و ہر و دیم دیان کت کہ مومنان، مردہ بدینت و کافران، بنر سیننت تانکہ قیامت، و روج، بہ اشان چھ عذرے پشت مکپیت کہ مارا معلوم نہ ات کہ تہی رضا بہ کجام خیر، انت و ناراضی بہ کجام کار، انت اگر ما

النساء

۱۵۵

لا یحب اللہ

وَرُسُلًا قَدْ قَصَصْنَاهُمْ عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَرُسُلًا لَمْ نَقْصُصْهُمْ

و ما دیم داتنگ لے پیما رسول کہ آیان احوال بیان کنگ تو چہ اشیا پیسر و اے پیما رسول کہ آیان قصہ مانکنگ

عَلَيْكَ وَكَلَّمَ اللَّهُ مُوسَى تَكْلِيمًا ۝ رُسُلًا مُبَشِّرِينَ

گون تو۔ دکنگ اللہ، گون موسیٰ، خبر، دیم داتنگ ما پیغمبر و ش خبری دیوکیں

وَمُنذِرِينَ لَعَلَّاهُمْ يَكُونُوا لِلنَّاسِ عَلَى اللَّهِ حُجَّةً بَعْدَ الرُّسُلِ

و تر سینوکیں تاکہ مہیت مردمانا بہ اللہ سرامیاری کنگے جاگہ رند چہ رسولان

وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۝ لَكِنِ اللَّهُ يَشْهَدُ بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ

واللہ زبردست و حکمتانی صاحبنت لیکن اللہ شہادت پہ اے خبر سر کہ ہر چیز کی دہی داتنگ پتہ نیگا

أَنْزَلَهُ بِعِلْمِهِ وَالْمَلَكُ يَشْهَدُونَ ۝ وَكَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا ۝

دی داتنگ گون وئی علما و فرشتیان ہن شہادت والہوت لبنتت پہ گواہی دیگا

إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ قَدْ ضَلُّوا ضَلَالًا

مہیاں کہ کافر بوتنت و مہنیش کنت مردم چہ اللہ راہا آیان کار بوتنت پہ کار بوتنگے

بَعِيدًا ۝ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَظَلَمُوا لَمْ يَكُنِ اللَّهُ لِيَغْفِرْ لَهُمْ و

دوریں ہما کہ کافر بوتنت و حقش پاوردات ہجر نہ بخشیت آیان اللہ

لَا يَهْدِيَهُمْ طَرِيقًا ۝ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا و

نہ راہ دگ کنت آیان پہ یک راہے بجز چہ دوزخ راہا جہ منند بنت ماں اودا ہمیشہ

كَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الرَّسُولُ

اے پہ اللہ سر آسان انت و او مردمان! آنک شے گورا رسول

بِالْحَقِّ مِنْ رَبِّكُمْ فَأَمِنُوا خَيْرًا لَكُمْ وَإِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ مَا فِي

زنگ گونی حقیق خبر چہ شے پروردگار نیگا گڈا نوں بہت کہ بہ شام ترنت و اگر نہ کنت

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ

ماں آسمان انت ماں زمین انت و اللہ ہر چیز از انکنت و حکمتانی صاحبنت و او کت آبیان

منزل

بزانٹیں تو ما الم، آئی سر عمل کنگت، نوں و ہدے اللہ تعالیٰ پیغمبران، معجزہ دیان، دیم دات و پیغمبران مخلوق، حقیق راہ سوچ دات۔ تو گڈا نوں حقیق دین، قبول نہ کنگ، و ردا کسے، عذر گوش دارگ نہ بیت اللہ و وحی یک پیچیں یکاٹیں حجت ایت کہ آئی مقابل، چھ حجت کار دات نہ کنت بلکیں تمامیں حجت ول گوج بیتت و اللہ حکمت و تدبیر انت و زبردستی بکنت تو آرا کسے داشت نہ کنت بلے چوشیں رہ بند آرا دوست نہ انت۔ و یعنی وحی ہر یک پیغمبر، سر اخنگ اے یک نوکیں خبرے نہ انت درستان، اے حال معلوم انت و لیکن ماں اے قرآن، اللہ پاک، و قی خاصیں علم نازل کت و اللہ اے حق، ظاہر بکنت چنانچہ زانور شراننت کہ ہمہ علم و حقائق چہ قرآن، حاصل بوتنگت و دیم تر، حاصل بیتت آچہ دگر چھ کتابے، حاصل نہ بوتنگت و ہمہ ہدایت چہ واجہ، برکت و مخلوق، بوتنگ چہ دگر چھ کس، نہ بوتنگ۔ فل قرآن پاک و حضرت پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم، تصدیق و آرا برحق پیش دارگ، پدا نوں پاکیں خدا چوش بیان کنت کہ نوں ہر کسے،

واجبہ، انکار کنت و ماں توریت، واجبہ بارو، راستیں گیان، چیردات و مردمانی سرادگہ، گپان، بیان کنان، آیان ہم چہ حقین دین، دورداشت گڈاچوئیں کسان، نہ مغفرت نصیب بیت و نہ ہدایت، چہ ایشی، شر ظاہر بوت کہ ہدایت، دار و مدار پیغمبر، زندگیری، سرالانت و گمراہی واجبہ، مخالفت، دومی نام انت کہ چہ ایشی مقصد ہورہ، راہیم تراپ دیگ انت و آیان خیالان، زدنابت کنگ انت۔ وہا واجبہ پیغمبر و واجبہ پیغمبر کتاب، تصدیق و واجبہ مخالفان یعنی کتاب، خداوندانی ردکاری و گمراہی، بیان کنان نون کلیں مخلوق، دیم گور کنان، اے جار پرینگ بیت کہ آئی مردمان سے رسول گور راستیں کتاب و برحقین دین، بہ شہا سر بوتگ نون شے سلامتی ماں ہمیشی، انت کہ آئی خبر، بہ من ات و اگر نہ من ات تو شترزان ات کہ ماں زمین و آسمان، ہر چیکہ هست انت آخدا، مال انت و آشے کلیں حال و احوال، معلوم دار انت و شے عملانی سرچیں حساب و کتاب، پدشمار آئی بدلمر سبت۔ فائدہ: چہ اے ارشاد، اے ہم معلوم بوت کہ پیغمبر، سرانازل بوکھیں وحی، متنگ فرض انت و آئی انکار کفر انت۔ ۱۲

لا یحبہ اللہ ۱۵۶ النساء

لَا تَعْلُوا فِي دِينِكُمْ وَلَا تَقُولُوا عَلَى اللَّهِ إِلَّا الْحَقَّ إِنَّمَا الْمَسِيحُ
چہ خدا مگورت ماں دین، بائنا و مگوشٹ ماں اللہ، شان، مگر حقین خبر، دگہ خبر نیست مسیح۔
عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَلِمَتُهُ الْقَهْمَاءُ إِلَى مَرْيَمَ وَوَرُوحُ
عیسی مریم بیچ آ اللہ رسول انت و آئی حکم انت دوری دات مریم، نیمگا ویک روح
مِّنْهُ فَأَمْنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ وَلَا تَقُولُوا ثَلَاثَةٌ إِنَّهُوَ خَيْرُ الْكَلِمِ
چہ آئی طرفا نون گڈا بخت اللہ و آئی رسولان و مگوشٹ کہ خدا سے انت اے خبر انکار کنت شترت پر شہا
إِنَّمَا اللَّهُ إِلَهٌ وَاحِدٌ سُبْحَانَهُ أَنْ يَكُونَ لَهُ وَلَدٌ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ
بیشک اللہ ہے یکیت خدا انت پاک انت چہ اے خبر کہ آئی چک بیت و امانی و نیکت ہر چیکہ آسمان انت
وَمَا فِي الْأَرْضِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ۝ لَنْ يَسْتَنْكِفَ الْمَسِيحُ أَنْ
وہر چیکہ ماں زمین، انت و اللہ بخت پر کار و کنگا و ہجر مڑای نکنت مسیح
يَكُونَ عَبْدًا لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْمَقْرَبُونَ ۝ مَنْ يَسْتَنْكِفَ عَنْ
اے خبر کہ آ اللہ بندہ بیت و نہ ہمار شتان کہ دہما ترنت و۔ و ہر سیکہ مڑا نکنت چہ
عِبَادَتِهِ وَيَسْتَكْبِرْ فَسَيَحْشُرُهُمْ إِلَيْهِ جَمِيعًا ۝ فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا
اللہ بندگی، و مرن نفسی بخت گڈا آدرستانا چکنت و نیکیا بجا کہ پدراہما کسان کہ ایمان آرت
وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُوَفِّيهِمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ
و شترت عملش کنت گڈا پورہ دت آیان آیان ثواب، و گیشیش دت چہ دتی فضلا۔
وَأَمَّا الَّذِينَ اسْتَنْكَفُوا وَاسْتَكْبَرُوا فَيُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝
و ہما کسان کہ مڑایش کنت و مرن نفسیش کنت گڈا آیان سزای دت بہ یک نور یوئیں سزائے
وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۝ يَأْتِيهَا
و در نیجنت پروت بحسبہ اللہ، چہ پشت واجبہ دت کونکے وک او
النَّاسُ قَدْ جَاءَكُم بُرْهَانٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا
مردمان! شے گور انتک رست چہ شے پروردگار، نیمگا دیل و ایرگیت ماہ شے نیمگا روشنی

مازل

ہے صفحہ فوائد: کتاب خداوندان

چہ دتی ہیل و عادت، لاچار بوان، دتی بنیانی توسیب
و تعریف چہ غلو، کارش کنگت و چہ حد، سرگوزوک انت
آیان، خداوند اے بچک اش گوشگ بنا، اش کت پمشکا
اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ ما دین، جبران مبالغہ ممکن ات و
گور ہر کس، شہا اعتقاد و ادرت بہ آئی توسیب، چہ حد
سر مگوزات، ہمنکر خبر تحقیقی بہ بیت چہ آئی، گیش مکوش ات
و حق تعالیٰ، پاکیں شان، ہم ہما خبر، بگوش ات کہ آ
راست و محقق انت چہ دتی نیمگ، ہم مگوش ات شہا اے
چونیں ظلمے کت کہ حضرت عیسیٰ، کہ آ اللہ رسول و چہ آئی حکم
پیدا بیک انت آرا دتی، برخلاف خدا، چک گوشگ بنا کت
و سر خدا بانی معتقد بوت ات (۱) خدا (۲) حضرت عیسیٰ
(۳) بی بی مریم۔ چہ اے جبران و نارا دور بدارت اللہ تعالیٰ
واحد و یکتا انت کسے آئی شریک نہ انت دے کسے آئی، چک
بوت کنت آئی پاکیں ذات چہ ایشی، پاک و صاف انت
اے خرابی پمشکا ظاہر بوت کہ شہا وحی و پابندی ورنہ
گیری نہ کت اگر شہا وحی و اطاعت بکتیں تو شہا خدا، کسے
چک قرار نہ تگ انت و سر خدا بانی، مٹان، مشرک نہ
بوئنگت و محمد رسول اللہ سید الرسل و قرآن مجید افضل الکتاب
و تکریم کنان، مروچی دوسر کافر نہ بوئنگت۔

فائدہ: چہ کتابیان یک ٹولی، و حضرت عیسیٰ
و رسول ہم نہ مٹت و آرا قتل کنگ پسندت کہ آئی ذکر
ساری، گوست، و دومی ٹولی، آرا خدا، چک قرار دات،
ہر دوئیں کافر بوئنت۔ ہر دوئیں ٹولیاں گمراہی، سبب ہمیش
بوت کہ آیان وحی و برخلاف عمل کت چہ ایشی، ہمے ظاہر
بوت کہ نجات، دار و مدار وحی و زندگیری، ہما انت
و یعنی ماں آسمانان و زمین، چہ جہل، تابا لا ہر چیکہ
ہست انت کل آئی مخلوق و آئی مملوک و آئی بندہ انت
گڈا کئے آئی شریک یا چک بوت کنت و چون بوت کنت
واللہ تعالیٰ کل کاران، و ات اڈکونکنت و پد درستانی
کار سازی، آوت بس انت آرا کسے، حاجت نیست
انت گڈا آرا شریک یا چک، حاجت چونکائی بیت
کنت خلاصہ چوش بوت کہ نہ ماں کتام مخلوق، آئی
شریک بوگ، قابلیت و لیاقت هست و نہ ماں آئی
پاکیں ذات، آئی گنجی کش موجود انت و نہ آئی، ہر ایشی

حاجت انت پمشکا معلوم بوت کہ چہ مخلوقات، کسے، را خدا، شریک یا چک گوشگ ہما کس، کار انت کہ آچہ ایمان و عقل ہر دوئیںان زہر انت۔ فائدہ: چہ
بزر، نہشتانک، اے جبر فہم، کیت کہ ہر کسے، چہ حق تعالیٰ، چک یا کسے، آئی شریک قبول کنت آدر حقیقت، جمیع موجودات، باری تعالیٰ، و مخلوق و باری تعالیٰ
و خالق جمیع موجودات نہ مینت و نہ اللہ تعالیٰ، پد درستانی حاجتانی کار سازی، کافی و شافی نہ مینت چوش بگوش کہ خدا، چہ خدا، درکنان، آرا ماں مخلوق
و ممکنات، شامل کت، نون ارشاد سبحانہ، ماں آن بت کونکے، و لہ، ہر چ ناپاکی، نیمگ، چیرین اشارہ، ات آئی نشان دزکیت و فرزند حقیقی و ماں فرزند
مجازی و ظاہری ہر دوئیںان ہما ناپاکی چونکہ برابر موجودات تو بہ شتری، ہم، کیت آئی پاکیں ذات ہنچوش چہ ایشی، پاک انت کہ آرا چک بہ بیت آہے ہم
ہنچوش چہ ایشی، ہم پاک انت کہ آچہ و تی مخلوق، کسے، چک قرار بدنت۔ و یعنی اللہ، بندہ بوگ و آئی عبادت کنگ و آئی حکمان، متنگ و مرن درجہ

شرافت و عزت انت چہ حضرت مسیح علیہ السلام وچہ مقربین فرشتہ آل اے نعمت و قدر و جست و اگر بگرات تو آجوں کائی چہ اشی و سنگاں گیر بیت البت ذلت و رسوائی
 ماں اشی و انت کہ بندہ غیر اللہ و عبادت و بندگی و بکنت چو شک نصاریٰ و حضرت مسیح و ابن اللہ و مبعود و قرار دات و مشرکان فرشتگان و جنگ و قرار دیان و بر آیان
 عبادت و کلا نیش و نشت وھے و طر و بت پرستی اشی ہم کت بمشکا بہ اشان مدام و عذاب و رسوائی انت۔ وک یعنی ہر شخصے کہ چہ اللہ پاک و بندگی و سرکشی کنت
 تو آجوں خوش و دل کنگ نہ بیت بلکین یک روچے کلان و بہ خداے پاک و دیم و پچ بوگی انت و حساب و بگی انت، نوں ہر کس و ایمان آورد و خویش کارش کت یعنی
 اللہ و بندگی و حق اشی ادا کت آیان و آیان عملانی سرچیں ثواب رسیت بلکین چہ اللہ و فضل و مزین نعمت چہ آیان ثواب و ہم گیشتر آیان و دیگ بنت و ہر کس و وئی
 پونر و بر لکھت و سرکشی اختیار کت آماں عذاب عظیم و گرفتار بنت و کسے ہم آیان دوزواہ و مدوکار نہ بیت کہ آیان و ماں اللہ و بندگی و شریک کتاں و ماں عذاب و
 گرفتار و نشت اہم کار دات نہ کنت بمشکا نصاریٰ
 نوں سرید بہ بنت کہ چہ اے دو عین صورتاں بہ آیان
 کتاں صورت و شر تر و بہتر نت وھے پیم و بہ حضرت
 مسیح علیہ السلام و بابت و آیان کتاں رہ بند اختیار کنگ
 بایدرنت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: و چہ ساری و وحی الہی
 و بالخصوص قرآن پاک و عظمت و آئی حقانیت و بیان و
 آئی زندگی و ردا کڈن و ذکر ات ہشتی و دمسبل و
 حضرت مسیح علیہ السلام و الوہیت و آئی ابن اللہ
 بوگی و در شان بوت کہ اشی و اعتقاد دار وک نصاریٰ
 انت آئی تردید و باطل کنگ و پدنوں گڈ سراپدا ہما
 اصلی و ضروری خبرانی درستان و کڈن کنگ بیت کہ
 ای مردمان! بہ شے گور و چہ رب العالمین و نیمک و
 کا ملین حجت و روز ناہیں نور سربوت کہ آپہ ہدایت و
 بس و کافی انت یعنی قرآن۔ نوں پچ پیمیں شک و تا مل
 کنگ نہ لویت نوں ہر کس اللہ و سرائیان کا ریت و اے
 مقدسین کتاب و محکم داریت آماں اللہ و رحمت و
 فضل و داخل بیت و شک و شک بہ آئی سربیت و
 ہر کس آئی برخلاف عمل کنت گڈ ابراں آرد و گمراہ
 انت۔ و شروع سورت و ماں میراث و آیت و
 کلالہ و میراث و بیان گوست۔ چرائی و رند
 صحابیوں اے ردا زیا تیں تفصیل معلوم کت تو
 بہ اشی و اے آیت نازل بوت۔ کلالہ و لفظی معنی
 کمزور و ضعیف و بیگنت ادا ہما مرد مراد انت کہ بہ
 آئی و ارثاں پت و ماں اولاد داں کسے مہبت بخو شک
 ساری و بیان بوت پرچاکہ اصلی وارث والد و ولد انت
 ہر کس و اے نیستنت تو آئی حقیق برات و گوار و
 چک و جنگ و حکم انت و اگر حقیق مہبت توھے حکم
 ہا چکانی بیگنت کہ آماں پت و شریک انت یک گوارے
 بہ بیت تو نصف و دو گوار بہ بنت تو دو سیک و اگر
 برات و گوار ہر دو ہیں بہ بنت تو مرد و دو بہر و جنین و
 یک بہرے رسیت و اگر برات انت و گوار پچ نیست تو
 آہم گوار و مال و وارث بنت یعنی آیان پچ بہرے
 معین نہ انت پرچاکہ آعصبہ انت چو شک ماں آیت و
 اے کل صورت بیان بوگنت نوں پشت کیننت سما
 برات و گوار کہ آلوک و ماں مات و شریک انت کہ

المائدہ

۱۵۷

لا یحب اللہ

مُحِبِّينَ ۖ فَاَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا بِاللّٰهِ وَاَعْتَصَمُوا بِهِ فَيْسِدْ خَلَامُ
 ظاہرین گڈانوں ہما کسان کہ ایمان اشی بہ اللہ و آئیں حکم دست جت گڈ آیان گوار بیت
 فِي رَحْمَةٍ مِّنْهُ وَفَضْلٍ وَيَهْدِيْهِمْ اِلَيْهِ صِرَاطًا مُّسْتَقِيْمًا
 ماں وئی رحمت و فضلا و پڑینیت آیان ایدیم پوت بہ پچیں راہا و
 يَسْتَفْتُوْنَكَ قُلِ اللّٰهُ يُفْتِيْكُمْ فِي الْكَلَالَةِ اِنْ اَمْرُوْا هٰلِكَ لَيْسَ
 حکم جت کنت چہ تو، بگویش کہ اللہ شمارا حکم پیش اربت ماں بندے با تاف اگر یک مردے مرت و آئی و
 لَهُ وَلَدٌ وَلَهُ اُخْتُ فَلَهَا نِصْفُ مَا تَرَكَ وَهُوَ يَرِثُهَا اِنْ لَّمْ
 چک نیستنت و آئی و ایک گوارے ہست گڈ آکو بار رسیت نیم آما یک بران پشت کنگ و ابراں میراث بارت چہ ہمے گوارا اگر
 يَكُنْ لَهَا وَلَدٌ فَاِنْ كَانَتَا اثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا الشُّلُّنِ مِمَّا تَرَكَ وَ
 مہبت آیار چک وک پدا اگر آ دو گوارنت گڈ رسیت آیان ایدیم پوت بہ پچیں راہا و
 اِنْ كَانُوا اِخْوَةً رِّجَالًا وَنِسَاءً فَلِلَّذِيْ كَرِهَتْ حَقُّ الْاُنْثٰی
 اگر آ برات و گوارنت مردین و جنین گڈ ایک مردین و ذل قدر و جنین و نڈا انت و
 يٰۤاَيُّهَا اللّٰهُ لَكُمْ اَنْ تَصَلُّوْا وَاَللّٰهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيْمٌ
 بیان کنت اللہ تعالیٰ پر شما تاکہ گمراہ مہبت و اللہ ہر چیز را زانت و
 سُوْرَةُ الْمٰیۤدَةِ مَدَنِيَّةٌ وَهِيَ مِائَتُوْنَ عَشْرُوْنَ اٰیَةً وَبِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 سورہ مائدہ مان مدنیانازل بوتگ ماں آئی و تھا یکصد و بیست آیات و شانزدہ رکوع انت
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ
 شروع کتاں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ بہرمان زہریں رحم کنوک آیت
 يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اَوْفُوا بِالْعُقُوْدِ ۚ اَحَلَّتْ لَكُمْ بُحَيْمَةُ الْاَنْعَامِ
 او مسلمانان! پورہ کنت و عدیان و حلازنت پر شما گنگد امیں رند عین مال وک
 اِلَّا مَا يَتْلٰى عَلَيْكُمْ غَيْرُ مُحِلِّي الصَّيْدِ وَاَنْتُمْ حُرْمٌ اِنْ اللّٰهُ
 بجز بہرہایان کہ بیا و انگ بیت آیان بیان پر شما، مگر حلاز مرانت شکار اماں احرام و حالتا وک بیشک اللہ

مذلل

آیان اجیا فی گوشت گڈ آیان حکم سورت و شروعات و بیان بوت کہ آیان ہر معین انت۔ وک یعنی اگر کتاں مردے مرت و آئی و ہشت یک گوارے۔ نہ چکی ہشت و
 نہ پتے۔ تو آرا ماں میراث و نصف مال رسیت۔ وک یعنی اگر اشی و چیکا (برعکس) بہ بیت یعنی کتاں جنین آرمے لا ولد بران بوت و آئی و برات اجیا فی یا علانی ہشت
 تو آگوارے و مال و وارث بیت چونکہ آعصبہ انت و اگر آئی و پچے ہشت تو برات و پچ زسیت و اگر آئی و جنگ ہشت تو چہ جنگ و ہرچ ملے سرکیت آ برات و رسیت
 و برات یا گوار اجیا فی ہشت تو پرائی و شک معین انت چو شک ماں سورت و ابتداء گوست۔ وک و اگر چہ دو و زیا ت گوارے ہشت تو آیان ہم دو سیک میراث
 دیگ بیت۔ وک لھتیں مرد و لھتیں جنین یعنی لھتیں برات و لھتیں گوار ہشتی تو برات و ہر دو سیک گوارے ہر یک سرے بیت چو شک اولاد و حکم انت۔ وک یعنی اللہ رحیم
 و کریم محض بہ وئی بندگانی ہدایت و آیان و چہ گمراہی و بد راہی و رکھینگ و غرض و وئی بر حقیق و راستیں حکمان و بیان فرما ینیت، چو شک ادا کلالہ میراث

بیان فرمائی۔ آئی و ماہ ایشی و ہج غرض و مطلب نیست آچہ درستان غنی و بے نیاز انت تو نوں ہر کسے اے مہربانی و قدرے نہ کنت بلکین چہ آئی حکم و دیم و بکر دینیت گدا
 الم و من بد بخت و بے نصیب انت چہ ایشی و معلوم یوت کہ بہ بندہ و لازم انت کہ جملہ حکمانی تابعداری و بکنت اگر یک ادنائیں و جزوی امر و ہم بخلاف روت تو اگر اسی انت
 پداہما کس کہ ماں آئی پاکیں ذات وائی کمال دار و کیں صفات آئی برخلاف کنت و چہ وئی عقل و دانش و کارگران و آیان و وئی مقتدری و پیشوا کنت آیان من گمراہ انت و گمراہی و
 خبیث ترین چات و کپتنگت و چہ ایشی پیش اے معلوم یوتگ ات کہ حق سبحانہ وہ وئی بندھاں ہدایت و پسند کنت نوں فرمائی کنت کہ اگر اکل چہ معلوم انت تو ایشی و مطلب
 چون و راحت کہ مادی مسئلہاں ہر چہ ضرورتے پیش بیئت آرا جست بکن ات ہمشکا ماں اے فرمان و کہ صیباہاں در بابت و کلالہ جست گیتش بہر اشی و شامشی و نیمگ و دویم تر و
 اے ہمیں سوالات کنگ و مرغیب و نیمگ و کسانیں اشارے ہم و کیت و ہں اے زانگ بیت کہ اللہ ہک چیز زانت یعنی شمانہ زان ات شما و اے ہم گوشت کنت نہ کنت کہ کلالہ
 و ابید چہ آئی ماں و گدھوزن ہر چہ بہرے کہ مقرر کنگ بونگ و حقیقت و آئی سبب چہ انت و گدا انسان عقل چون اے قابل بیت کنت کہ بہ آئی و بھر و سہ ماں حق تھا و ذات و صفات
 و برخلافی و جرأت و ہیبت بکنت کہ وئی تعلقات و وئی سیاد و از ثانی میان و فرق و تفاوت و زانگ و راہم عاجز و بے وس بہ بیت گدا اکس چوں ہما بے مٹیں و بے دروہیں ذات و بار و
 یا آئی صفات و ابید چہ آئی و سرو سوچ و زانت کنت کنت۔ فائدہ ۵ : اے جاگہ کلالہ و حکم و آئی نزول و سبب و بیان کنگ و چہ چنت جہ معلوم یوتن ات اول ایشی کہ بخوش پیسرا و ان
 تَصَفُّوْا فَاِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِی الْاَرْضِ فَرٰمٰنَ ظٰہِرَ کِنٰن و چہ آئی پد بہرہ بندہ و نمثیل و کتابی جاوے ذکر کنگت ہے ہم اے فرمان فَاَمَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ
 وَ اَخْلَصُوْا بِہِ الْمٰلَہُ و اذہ و جہر و اصحابان و بہرہ بندہ نمثیل و بیان فرمائی تانکہ چہ وچی و انحراف کنوکانی گمراہی و ردکاری و وحی و زندگیری کنوکانی حقانیت و راستی بہ شری و ہسم
 بیئت ہے رد و وحی جہر اے ہم ظاہر یوت کہ کتاب دار و کان و اے ظلم کنت کہ بہ پاکیں ذات و حق تعالی و شریک و ہم اولاد و ہمیں سلیں کار و وئی ایمان فرادات و چہ وئی شتئی و اللہ
 پاک و وحی و برخلاف عمل ایشی کنت و اذہ و جہر و اصحابان و اللہ علیہ وسلم و اصحابان جاوچوش انت کہ ایمان و عبادت و اصول تودر کنار جزوی معاملہ و ادنائیں مسئلہ و بابت و نکاح و میراث و غیرہ
 و ہم و وحی و انتظار و شوہاز و انت و بہرہ کار و اذہ و جہر و اصحابان و پد و نیمگ و چار و ک انت و وئی عقل و وئی واہگان و حاکم نہ فہمت اگر اشان و یکیں بر و نسلی نہ یوت تودوبارہ و اذہ و خدمت
 و حاضر یوتان جست و پس کنت۔ بقول شخصے بہرہ تفاوت رہ از کاست بہرہ و اے ہم معلوم یوت کہ و اذہ و جہر و اصحابان و سر دار و ہم بغیر و حکم و چہ وئی جانب و ہج فرمان نہ کنگ اگر بہ
 کتام کار و و وحی و حکم موجود یوتن تو و اذہ و وحی و حکم و راہ چار و ک بونگت و ہدیہ و وحی بیاکیں گدا و اذہ و بہ و وئی و قول و رو و حکم بیان کنگت چہ ایشی و صاف صاف معلوم یوت کہ
 ابید چہ خدا و پاکیں ذات و دگر چہ کس حاکم نہ انت چنانچہ ماں بازیں آیتان اِنَّ الْحٰکِمَ اِلٰہٌ و غیرہ صاف بیان انت باقی ہر چیکہ ہست انت اکل و واسطہ انت چہ ہمایانی واسطہ و
 دیگران و خدا و حکم سر کنگ بیت البت تفاوت ہمنک انت کہ لھتیں واسطہ قریب انت لھتیں بعید انت چوشکہ بادشاہ و حکم و سر کنگ و وزیر اعظم و دگر شاہی افسر اعلی و ادنا درجہ
 بدرجہ کل واسطہ و رہندہ و کار کنت پدا چریشی و مسترس گمراہی جی بیت کنت کہ ماں کتام کار و اللہ و وحی و برخلاف یک گمراہی دگر کیسے و جہر و گوش بداریت و آئی و سر اعمل
 بکنت ہم بہ اے نیمگ و اشارہ انت کہ یکبارگی کتاب و نزول چوشکہ کتاب دار و کان و ایشی انت آشری نیست ہنجوش بہ ضرورت و رد و اذہ و موقع و حساب و نزول و خیر ماں انت پرچاکہ
 ہر کس وئی ضرورت و رو و ماں اے جاوے سوال کنت کنت و بہ و وحی و برکت و آرا جواب دیگ بیت چوشکہ بہ اے موقع و دقران مجید و بازیں موقعہاں موجود انت و اے جاوے فائدہ مند
 بونگ و ابید و ایشی و اے ہم خوبی ماں انت کہ خداوند تعالی اے رد ات و وئی حکم و بیان کنت اے یک ہنجیں شرف و عزتے کہ دگر امت و چوشیں شرف و عزت دیگ بونگ۔ واللہ
 ذُو الْفَضْلِ الْعَظِیْم۔ ہما صحابی کہ بہ آئی شان و بابہ آئی سوال و جواب و کتام آیتے نازل بونگ ات تو چوشیں آیت بہ آئی منقب و شمار بونگت و بہ اختلاف و موقع و بہ ہر کس و
 راے بابہ ہر کس و قول و رو و وحی متلو نازل یوت داں قیامت و آئی نام باقی و وشنام انت ہمشکا کلالہ و رد اسوال و جواب و ذکر و بیان کنان و اے ہمیں سوال و جوابانی خوبی و
 نیمگ و اشارہ ظاہر کنت و شاید ہے اشارہ و غرض و خاطر سوال و مطلق بیان کنت مسئلہ عنہ و گوں سوال و ذکر نہ کنت بلکین ماں جواب و آئی گیش و گوار کنت کہ آئی ہمیں دگر
 نظیر ماں قرآن شریف نیست۔ و ہم جواب و گوں صراحت و بہ حق تعالی و نیمگ و منسوب کنت خلاصہ چوش یوت بہرہ حکماں اللہ و وحی اصل انت و ہدایت ہما و ہدیہ حاصل
 بیت و ہدیہ و وحی و زندگیری کنگ بہ بیت و بہ کفر و ضلالت و مردم بہا و ہدیہ و گرفتار بیت و ہدیہ و آو و برخلاف عمل کنت و چونکہ و اذہ و زمانگ و بہود و نصاری و جملہ
 مشرک و جملہ ناشرانی گمراہی و بنیاد ہے مخالفت ات ہمشکا حق تعالی و ماں و وئی پاکیں کلام و ماں باز جاگہ و وحی و زندگیری و شری و بیان کنگ و آئی مخالفت و خرابی و سرا
 ہم نزاد و انگ خصوصاً بہ اے موقع و دور کو و اے من شانیں داستان و نازل کت و گوں تفصیل و مثالان بیان کنت شاید ہے سبب انت کہ امام بخاری رحمہ اللہ و
 ماں و وئی کتاب و باب کہیف کان بد و الوحی الی رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مقرر کنان و آیت اِنَّا اَوْحِیْنَا اِلَیْکَ وَ اَلْمَلٰٓئِکَۃِ مِنْ بَعْدِہ و ماں ترجمہ الباب
 و شامل کنت و اے ہر دو میں رکوعانی نیمگ و اشارہ و ظاہر کنت و شری ایمان دو چیزانی نام انت صحیح معرفت و تسلیم و انقیاد بزاں خدا و رسول و کلیں حکماں و صحیح و راست
 زانان و بہ تسلیم و قبول و گوں اخلاص و گردن و جیکنگ بہ اے خبر و قبولی و لحاظ و ایمان و حقیقت و نمایں قانونان و اللہ و حکماں و متنگ و سر جہیں حقوقان و
 ادا کنگ و یک محکمیں عہد و اقرار انت چوش بگوش حق تعالی و ربوبیت و ہما اقرار کہ اَلَسْتُ بِرَبِّکُمْ و را اگر بونگت کہ آئی ظاہر ہں اثر ماں انسانی فطرت و ہیل و
 داں مروچی و موجود انت ہمائی تجدید و گیش و گوار گوں شری ایمان و بیت پدا ماں شری ایمان و ہر چہ اجمالی عہد و قرارے ہست ات ہمائی سر جہیں تفصیل ماں نمایں قرآن
 و سنت و بیان کنگ بونگ بہ اے جاوے ایمان و دعوی و مطلب ایشی یوت کہ بندہ ماں سر جہیں الہی حکماں و توری آیانی رشتنگ براہ راست گوں خدا و بہ بیت یا گوں
 بندھاں گوں جسم و تربیت و بہ بیت یا گوں روح و اصلاح و گوں دنیاوی مفاد و بہ بیت یا گوں اخروی فلاح و گوں شخصی زندگی و بہ بیت یا گوں اجتماعی زندہ گوں صلح و وزن
 و بہ بیت یا گوں جنگ و ایشی و عہد کنت کہ ہر ہم مننہ و آوئی خدا بندہ و وفادار بیت و اذہ و پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و بہ اسلام و ہر چہ قول و اقرارے جہا دگوشدار و وفاداری و
 بابت و یا بندہ کہ خوبیں ہیل و عادت و خوبیں کار و بابت و چہ اصحابان بہ بیعت و صورت و اگران بونگت آہے ایمانی عہد و یک محسوس صورتے ات و چونکہ بہ ایمان و ردا بندہ
 و حق تعالی و جلال و جبروت و صحیح معرفت و آئی انصاف و انتقام و نشان و وعدہ ہانی راستی و سر جہیں یقین ہم حاصل بونگت۔ انسانی لوط ایشی کنت کہ آید عہدی و غداری و
 خطرناک انجام و ترسان و وئی کلیں عہد و اقرار و کہ آگوں خدا و یا گوں بندھاں یا گوں و وئی جہر و کزنگت بہ ہما ہم و سر جہم بکنت کہ ماں حقیقی خدا بندہ و وفاداری و ہج فرق و تفاوت
 بیئت بہ اے تقریر و رو و عفو (قول و اقراران) و تفسیر و ہر چہ جدا جدا خبر چہ سلف و منقول انت ماں کلیں مطابقت پیدا بیت و ماں آیت و بہ ایمان داران و لفظ و
 خطاب کنگ و زیاتیں لطف و نام داری حاصل بیت۔ و ماں سورہ نساء و گوشت کہ بہود و بہ ظلم و بد عہدی و پاداش و چہ لھتیں طیب و حلایں چیزاں بہر کنگ
 بونگت۔ فَظَلَمُوْا مِنَ الَّذِیْنَ هٰذَا وَاَحَرَمْنَا عَلَیْہِمْ طٰیِبٰتٍ (نساء رکوع ۲۲) کہ آیانی گیش و گوار ماں سورہ انعام و انت و اے امت بہ عہد و وفا کنگ و را
 چہ ہما چیزاں نفع گرگ و اجازت ہم دیگ یوت یعنی اشتر گوگ، میش۔ پس و ہے جنس و تمایں لوگی و جنگلی جنا و مثل اسک نیل گوگ و غیرہ بہ شہا ہر جاوے حلال
 کنگ بونگت، بغیر چہ ہما حیواناں یا ہما احوالان کہ آیانی بابت و حق تعالی و ماں قرآن کریم و یا و اذہ و پیغمبر و بہ سر زبانی بہ شے جسمانی یا روحانی یا اخلاقی مصلحت و مہن
 کنگ بونگت۔ وال گیشتر گمان ہمیشہ کنت کہ چہ ایشی و مراد ہما چیزاں انت کہ ماں ہے رکوع و سیو می آیت و کنگ بونگت یعنی چہ حرمت عَلَیْکُمُ الْمُبَہَّۃُ و بگرداں ذلک و
 فسق و لا محرم و ابو کا خشکی و جناور و شکار جائز انت در بانی شکار و آرا اجازت انت و و ہدیہ کہ بہ احرام و جاوے رعایت اینک انت کہ ماں آئی شکار کنگ ہں

ولہا خدا انیکہ تمام مخلوقات پیدا کرتا ہے۔ ہر جن حاکم و مامور آسمان و زمین و درجہ بندی کرتا، ہفتین و مزن درجہ دات و ہفتین و مکر۔ ہر ایک نوع و آئی و قابلیت و روع و جدا جدا فطری خاصیت و قوت آیان و بخت۔ زندگی و مرگ و مختلف صورت پیشی داشتند۔ نون بے شک ہما خدا و بے قوتی مخلوقات و اے حق حاصلت کہ و قی سرچیں اختیار، کامیاس علم، پختوی حکمت و لوٹ و پدایہ ہر چیکہ بلو پیت حلال بخت یا حرام قرار بدنت لایسئل عمنک ایفعل و ہم یسئلونہ

۲ یعنی ہر چیکہ یہ حق تعالیٰ عظمت و معبودیت و علامت و نشان قرار دیگہ بونگت آیان بے ادبی و ممکن ات کہ مرثاں حرم شریف، بیت اللہ شریف، جمرات، صفا مروہ، ہدی، احرام، مساحد، کتب سماوی وغیرہ تمامیں حدود و فرائض دینی احکام شالنت دیترے چرے نشانیاں ہفتین خاص چیزانی ذکر کنت کہ آگون مناسک حج و تعلق دارنت چوشکہ ماں چریشی و پیشی آیت و ہم محرم و ہفتین احکام بیان کنگ بوتنت۔ ۳ ادب دار و کیں ماہ چارنت منہا ارتعہ حرم (توبہ رکوع ۵)

ذوالقعدہ، ذی الحجہ، محرم، ربیع الثانی، ایشانی، عظیم و احترام چوشنت کہ دگہ ماہانی مقابل و اے ماہاں شرتز نیکی و تقویٰ و پیر و ت لازم بدارت و چہ ناشری و فساد کا راں پھر پیرت۔ خصوصاً حاجیان و پریشانیاتنگ کنان آیان و چہ بیت اللہ حج و مہین مکنت۔ اگر چہ اے کارماں سال و دوازده ماہانی تنہا کنگ انت بے اے ادب دار و کیں ماہاں باخصوص اے ردا زیات کڈن کنگ بوتنگ۔ باقی اسلام و دزمانی مقابلہ و بلغار کنگ و ردا جہود و مذہب ہمیشنت۔ بلکیں ابن جمرے اے ردا اجماع نقل کنگ کہ آئی و بے اے ماہاں ممانعت پشت نکیت کہ اشی و بیان انشاء اللہ ماں سورۃ توبہ و کیت۔

۱ قلادہ قلادہ و جمع انت کہ چرائی مراد ہاں ریا پوسٹ و پتہ انت کہ آرا ماں ہدی و جانور و گٹ و پتہ نشانی گور و دانگنش تاکہ ہدی و جانور و کسے کارمداریت۔ و پدا چار و کافی دیم یہ چوشیں عمل و شوق ہم جاہ بخت۔ قرآن پاک و اے ہمیں چیزانی شرف و حرمت و باقی داشت و ہدی یا گوں آغوشاںیاں دست جنی و حرام قرار دات و سطرہ و اے شرف ایو کا مسلمانا نیگنت یعنی اگر اخلص دار و کیں مسلمانے یہ حج و عمرہ و بگیپت گڈا آیان شرف و عزت بدیت و آیان راہ و دگہ بندش یا گور و دار و شوہار و مبیعت و اگر مشرکین یہ بیت اللہ حج و سرکیرنت و اگر آہم اے آیت و ردا شامل بدنت پرچاکہ آیان ہم و قی عقیدہ و ردا خدا و شندوی و آئی و قرب و لوٹ کنت تو پتہ گوشگ کیت کہ اے حکم چہ ہما و ہدی پیش نیگنت، و ہدی کہ انما المشرکون نجس فلا یقرّبوا المسجد الحرام بعد عامہم ہذا و جار پیرینگ بوت۔

۲ یعنی احرام و جاوہر و پشکار و ہر بندش و تنگ بوتنگ آہ احرام و پچ کنگ رند باقی نہ مانیت۔ ثماں گوشگیں ہرچ شعارے و حق تعالیٰ محترم و معظم قرار داتگ ماں شہ و مد و مشرکاں آگلیں شعارانی توہین و بے ادبی کت بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و نزیک و نیم ہزار (۱۵۰۰) واجہ و اصحاب ذیقعدہ و ماہ و تنہا عمرہ و بیت و چہ مدینہ طیبہ و سر گپنتنت۔ حدیبیہ نامی جاگہ و سرسارگ و و ہدی مشرکاں ہمیشنت۔ نہ احرام و جاوہر آیان کت نہ کعبہ و حرمت و، نہ حرمت دار و کیں ماہ و و نشان ہدی و قلادہ و ادب قائم داشت مسلماناں اللہ شعارانی اینکر توہین و بے ادبی و

بدایہ مذہبی فرض و انجام کنگ و ردا چوشیں وحشی و ظالمیں قوم و مقابل و ہر قدر غیظ و غضب زہر و عداوت و درشان بختیں آپ حق و سرائنت و جوش گراں ہر انتقامی کارے بختیش آ ممکن ات بے اسلام و محبت و عداوت ہر دو نیناں و نشان برقرار داشتند۔ قرآن پاک چوشیں جابر ظالمیں دشمن و سر ہم مسلماناں و حکم دات کہ و قی جذبات و واپہگان بہ و قی عنان و بدارت۔ چو نائی و مردم بہ زیاتیں محبت و زیاتیں دشمنی و ردا بہ جوش و سرگوزیت پشکار فرمان کت کہ سکتہ تر دشمنی ہم شمارا جوش مست مکنت کہ شمشا گیشی بخت و عدل و انصاف و کشک بے بدیت۔ ۳ اگر کسے بالفرض بہ جوش گوں آیان انتقامی کارے بکنت تو آئی جنگ و تدبیرا نیشنت کہ اسلامی جماعت آئی ظلم و عدوان و مدد و مکنت بلکیں درست ہو و یوان نیکی و پیرہیزگاری و سطرہا بکنت و مردمانی ناراہیں و سرزوری کاران بکنت۔ ۴ یعنی حق پرستی، انصاف پسندی و کلیں خوبیں عاداتانی ہندال خدا و خوف انت و اگر چہ خدا ترسان و گوں نیکی و تعاون و چہ بدی و دست کشگ نہ بوت تو ترسنت کہ خدا و عذاب ہر کس و سر بکپیت۔ ۵ چہرے آیت و ہما چیز کہ آیان و رگ

يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ۱ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَحْلُوا شَعَائِرَ اللَّهِ وَ

حکم کنت ہر چیکہ لو پیت و او مسلمانان! بے ادبی و مکنت اللہ نشانیاں و

لَا الشَّهْرَ الْحَرَامَ وَلَا الْهَدْيَ وَلَا الْقَلَائِدَ وَلَا أُمِّيْنَ

نہ عزت داریں ماہ و نہ ہما جانوریکہ کعبہ اللہ پیش کش و نہ ہما یکہ گردن بندی ہا گوریں و نہ ہما کسانیکہ سرکیرنت

الْبَيْتِ الْحَرَامِ يَتَّبِعُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَانًا ۚ وَإِذَا

دیم بیت اللہ زیارتا لو پنت و قی پروردگار و مہربانی و رضامندی و وقتیکہ

حَلَلْتُمْ فَاَصْطَادُوا وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَاٰنُ قَوْمٍ اَن صَدُّوْكُمْ

چہ احراماد رکپنت گذار بکنت و آمادہ مکنت شمارا دشمنی ہما قومیکہ منہی کنگ شمارا

عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ اَنْ تَعْتَدُوْا ۚ وَتَعَاوَنُوْا عَلٰی الْبِرِّ وَالتَّقْوٰی

چہ عزت داریں مسیتا پہ ناحفی کنگا و مدد دیکہ بکنت و تان و تانہ نیکیں کار و پرہیزگاری و

وَلَا تَعَاوَنُوْا عَلٰی الْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ ۚ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۚ اِنَّ اللَّهَ شَدِيْدُ

وعدت دیکہ مکنت پرکناہیں کارا و ناحق و چہ خدا ترسنت بیشک اللہ عذاب

الْعِقَابِ ۲ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةُ وَالدَّمُ وَلَحْمُ الْخِزْيِرِ وَمَا

سکت انت و حرام بوت پہ شے سرامداریں جانور و خون و و حوٹے گوشت و ہما جانوریکہ

اَهْلًا لِغَيْرِ اللَّهِ بِهِ ۚ وَالْمُنْخَنِقَةُ وَالْمَوْقُوْذَةُ وَالْمُتَرَدِّيَةُ ۚ وَ

نامزدنگ بوتنگ آپہ غیر اللہ نام و ہما کترنگ چرگت توں کنگا یا پتہ لنگا یا چہ برزیں جاگہ پتہ کپکا یا

النَّطِيْجَةُ ۚ وَمَا اَكَلَ السَّبْعُ اِلَّا مَا ذَكَيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ

پہ کانٹے لنگا و ہما کرستریا و ازنگ مگر ہما ک شملار کنگت و ہما ک کشگ بوتنگ بہ نکانہ سرافلا

وَاَنْ تَسْتَقْسِمُوْا بِالْاَزْلَامِ ۚ ذٰلِكُمْ فِسْقٌ ۚ الْيَوْمَ يَكْفُرُ الْاِيْمَانُ

وایک و نہ بہر بکنت پہ تیرانی سرافلا اے گناہ کارنت مرو پگیں روچا دل بکیننت

كُفْرًا مِّنْ دِيْنِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنَ ۚ الْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

کافران چہ شے دینا گڈانوں مترسنت چہ آیان و چہ من ترسنت و لا مرو پگیں روچا و توں کت پرشما

..... حرام بوت چرایاں اولیٰ مہبتہ (مرداریں جناور) انت۔ ہما جناورے کے آبیانی ذبح واجبت ابید چہ ذبح ءوتی موت ءبمرت۔ آئی خون و گرائش ماں گوشت ءپشت کیاں جذب بیت کہ چرائی زھر و گندگی ءباز قسم ءبدنی و ہم دینی ضرر لاحق بنت (ابن کثیر) شاید بہ ہے علت ءسرا خبر دار کنگ ءخاطر ءچہ مہبتہ ءپدم (خون) ءحرمیت بیان بوت چرائی ءزندہ حیوانانی یک خاص قسم خنزیر ءحرمیت ءذکر کت کہ آئی نجاست خوری و بے حیائی سک باز مشہورنت، شاید ہے سبب انت کہ شریعت ءمثل دم ءآرائجس العین قرار دات۔ اے ستیں چرائی ذکر ءبد کہ اشانی وجود مادی گندگی و نجاست داروکت ءمحرمات ءدگہ قسم ءذکر بیان کت یعنی ہما جناورے کا ءوتی ذات وجود ءاعتبار ءحلال و پاکنت مگر حقیں مالک ابید بہ ذکر یک کسے ءنام ءنامزد کنگ بوتگ آئی ورگ ہن بہ بدنیت و بداعتقاد ءسبب ءحرامنت۔ کتام جاندارے جان ایوکا ہما مالک و خالق ءحکم ءنام ءسرا اگرگ و قربان کنگ بیت کہ بہ آئی ءحکم و ارادہ ءبہ آئی سراموت و زندگی جاری بدنت۔ باقی مختصر و غیرہ، غیر مذہب جانور کل مہبتہ ءحکم ءداخلنت ہنچو شک و ما ذبح علی النصب گوں مَا أَهْلَ لِقَاءِ اللَّهِ ءملحق (مثال) انت۔ جاہلیت ءدور ءاے کلانی ورگ ءعادت ات پمشکا گوں تفصیل ءاشانی گیش و گیوار بوت۔ ءل یعنی تجوکیں خون اَوْدًا مَسْفُوحًا (انعام رکوع ۱۸) ءل کتیں ساری ءبدی ءادب و احترام ءذکر بوت یعنی ہما جناورے کے تقرب الی اللہ ءغرض ءیجتائیں خدا ءچہ درستیاں پیشی عبادت جاہ ءنیاز ءخاطر ءذبح کنگ بیت بہ آئی مقابل ءہما جناورے بیان بوت کہ آئی ابید چہ خدا ءدگہ کسے ءنام ءیاخانہ خدا ءابید بہ کتام دگہ لوگے ءعظمت ءذبح کنگ بہ بیت۔ (موضع القرآن) ماں اے دومی جاوڑ ءھن درحقیقت نذر بہ غیر اللہ بیت اگر چہ ذبح ءوہد ءبسم اللہ اللہ اکبر ءگوشگ بیت۔ اے بیان ءروء مَا أَهْلَ لِقَاءِ اللَّهِ ءوَمَا ذُبِحَ عَلَى النُّصُبِ ءفرق و تفاوت گیشینگ بوت۔ (ابن کثیر) ءل لھنیں مفسراں چہ ازلہم ءتقسیم ءتیر مراد گیشگ کہ ماں باہلیت ءزمانگ ءبہ ذبیحہ ءگوشت و غیرہ ءوند کنگ ءکار مرز بوتگ انت و ایک جاوڑے ءقمار (جوا) شمار بوتگ، چوشکہ مروچاں لاٹری (کاگد) کتگ ءراج عام انت۔ بے جافظ عماد الدین و ابن کثیر و غیرہ محققین ءگور ءراج قول ایشنت کہ ازلہم ءمراد ہاتیرنت کہ چرایاں مکہ ءمشرکاں یک گڑمخچے یا شکے ءوہد ءوتی ارادہ یا کارانی فیصلہ ایش کتگت۔ اے تیرماں خانہ کعبہ قریش ءمسترس بت ءھبل ءکرا ایر بوتگتنت، چرایاں کسے ءسرا ءمرونی رتی ءنشتہ ات (منی پروردگار ءمنہ حکم دات) کسے ءسرا ءفہائی رتی ءنشتہ ات (منی رب ءمن را ہن کت) ہے ہما ہر یک تیرے ءاٹکلی گپ نوشتہ انت۔ و ہدیہ بہ یک کارے ءکنگ ءدل ءوسواس شرع کت تو تیراں کتان ءچار نکش۔ اگر ءمرونی رتی ءتیر در آہت توکاری شرع کتگت و اگر اشی ءبر خلاف تیر در آہت تو ءوتی دستانی داشتگت و ہے ءو ءقیاس کن چوش بگوش ایشاں چہ بتاں صلاح و شور و مدد کتگت چونکہ اے رسم ءبنیاد محض جاہلی، شرک و اوہام پرستی و افتراء علی اللہ ءسرا یرت پمشکا قرآن کریم ءبہ باز جاگہ گوں تر ندیں لفظاں ایشی ءمحرمیت ءظاہر کت۔ اے بیان ءروء ازلہم ءذکر گوں نصب ءمناسبت بوت و مردار، خون خنزیر و غیرہ سکیں خبیث و سلیں چیزانی تحریم ءردا منسلک کنان ءپیش داشت کہ اشی ءمعنوی و اعتقادی پلیدی و گندگی چہ آیاں کم تر نہ انت چوشکہ ماں یک دگہ آیتے ءچہ ءجس ءگوشگ ءظاہر بیت۔ ءل اے آیت ہما وہد ءنازل بوت و ہدیہ زندہ ہر دمگ و ہدایتی علمانی ہر باب ءرذا اصول و رہ بند بہ ہے ہما چیر گیشگ بوتگتنت و ایدگہ فروعی و جزوی مسئلہانی بیان مہینکر باز شری ءگوں سنجی ءگیش و گیوار کنگ بوتگتنت کہ یہ مسلمانان داں قیامت ءابید چہ خداوندی قانوند دگہ ہچ قانوند ءنیمگ ءچارگ و دنگوش دیگ ءحاجت نہ منتگ ات۔ چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ آک وسلم ءتعلیم و تربیت ءبرکت ءچہ ہزاراں بالا تر خدا پرست، جانباز، سرائی قربان کنوکیں پیشونک و علمانی یک ہنچیں شانداریں جماعتے جریدہ بوتگت کہ گوشے آیاں چہ سہ ءداں یاد قرآن تعلیم ءتمثالی نمونہ انت کہ معظمہ فتح بوتگت صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم گوں سرجہیں وفاداری ءبہ خدا ءکتگس قول و قراراں پورہ کنگا کتنت سکیں سلیں و مردار و رکیں قوم گوں مادی و روحانی پاکیں چہاں لذت و نفع زورگا کتنت۔ رب ءشعار ءادب و احترام ماں دلاں شرچہ بوتگت و ہم و بد نگمانی و انصاف و ازلام ءنزوریں رشتگ یک ءسندگ بوتگت شیطان چہ جزیرۃ العرب ءپہنات ءپہ مدامیگی نامراد و دل پرورش تہتگت کہ دوبارہ اودا آئی ءپرستش نہ بیت۔ چوشیں جاوراں باریتعالیٰ ءارشاد بوت اَلْيَوْمَ يَكْفُرُ الْكَافِرُ كَفَرُوا مِنْ دِينِكُمْ فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ یعنی مروچی کافر چہ جبرنا امید بوتگت کہ شمارا چہ شے تجکیں دین ءبتر بیت و پدا شمارا بہ انصاف و ازلام و غیرہ ءظہر ءرجوع بکنا بیتن یا پدا اسلام ءدین ءمغلوب کنگ ءامید بدارنت یا دین ءحکمانی تہا تحریف و تبدیلی ءامید ءقائم بدارنت مروچی شمارا کامل و مکملیں مذہب سر بوت کہ ماں آئی ءآئندہ ہچ رد و بدل ءامکان ہم نیست خدا ءانعام و داد و دھش بہ شے سراسر جم بوت کہ چرائی ءبعد چہ شے جانب آئی ءضائع کنگ ءہچ ترس ہم نیست۔ خدا ءبہ ابدی رہ بند ءپہ شما اسلام ءدین پسند کت پمشکا گوں اے رد اہچ ناسخ ءایگ ءہم احتمال نیست۔ بہ چوشیں جاوراں شمارا چہ کافراں ہچ مترسست شمارا ہچ تاوان دات نہ کنت البت چہ ہما محسن حقیقی ءناراضی ءسک بترسست کہ شے نجات و کامیابی و کلیں نفع و نقصان ہما ئی ءاختیار ءانت۔ چوش بگوش کہ ماں فَلَا تَحْشَوْهُمْ وَاخْشَوْنِ ءبریشی ءہم تراپ دات کہ آئندہ مسلمانیں قوم ءچہ کافراں داں ہما وہد ءہچ ترس نہ بیت و ہدیہ آچہ خدا ءے پاک ءترسوک و تقویٰ داری ءرہبند ءاختیار کنوک بدنت۔

یعنی ماں ہر دو جاوے چہ خدائے برتست چوش مہیت کہ طہیات "ع کار مرزی و چہ شکار وغیرہ نفع زورگ و ہدے چہ حدود اللہ و تیری بندہ
سرگزشت چو نانی و انسان ماں دنیاوی لذتیں گرفتار ہوان و ماں شکار و ہوس و کناج چہ وئی خدائے شمشکار بیت پمشکا تنبیہ کنگ بوت کہ خدائے شمشوشت و یاد بگرت
کہ حساب و روج باز دور نہ انت خدائے انعامات و شمشے شکرگزاری و میان و کچ و کس و دوستن کیں و عریک یک دقیقه حساب گرگ بیت۔ و یعنی چوش
کہ مروی شمار کا ملیں دین دیگر بوت دنیا و سر جیس پاکیزہ میں نعمت ہن وائم پہ شہا حلال کنگ بوتگنت کہ اے حکم ہجر منسوخ بہ بیت۔ و چہ ادا طعام (ورگ) و مراد
ذبیحہ انت یعنی کتا م یہودی یا نصرانی (بشرطیکہ چہ اسلام و مرتد ہوان و یہودی یا نصرانی بوتگ) اگن حلالیں جناورے ذبح کناں و غیر اللہ نام و نہ گیت تو
آئی ورگ یہ سلمان و حلالنت۔ مرتد و احکام جدا گانہ انت۔ فل بہ اے جاگہ و اشی و ذکر مجازات و مکافات و وڑ و فرمائینگ۔ یعنی ماں ہتھیں حدیث و کیت کہ
لَا يَأْكُلُ طَعَامُكَ إِلَّا تَقِيًّا (نئی ورگ و موارت مگر پیر نگار) آئی مطلب اے نہ انت کہ یہ غیر پیر نگاراں شمشے ورگ حرام انت و ہدیکہ یہ سلمان و کافر کتا بی و
ذبیحہ و ورگ روا انت تو گد ایک موحدین سلمانے و ذبیحہ و ورگ پہ دگراں پر چہ حرام بیت۔ و پاکدامن و بندش شاید رغبت دیگر و خاطر و انت یعنی یک سلمانے و
بایدنت کہ نکاح کنگ و ہدے اولی نگاہ یہ جنیں آدم و عفت و پاکدامنی و سرا و در بدنت۔ اشی و مطلب چوش انت کہ پاکدامن و ابیدگوں دگہ کسے و نکاح صحیح
نہ انت۔ و کتاب دار و کانی یک خاصیں حکم و گوں دومی خاصیں حکم ہم بیانی فرماینت یعنی ایش کہ گوں کتا بی جنیں آدم و نکاح جائز نہ انت گوں مشرکین جنیں آدم و نکاح جائز
نہ انت وَلَا تُنْكِحُوا الْمُشْرِكِينَ (بقرہ رکوع ۲۷) مگر اے خبر یاد بگرت کہ مئے زمانگ و نصاری عام و وڑ و یہ نام و نصاری انت ماں اشاں گیشتر
ہما کس انت کہ آنہ کتا م آسمانی کتاب و متو کنت نہ مذہب و منت و نہ خدائے سرا ایمان دارنت بہ اشیانی سرا اہل کتاب و لفظ گوشگ نہ بیت لہذا اشیانی
ذبیحہ و نساء و حکم مثل اہل کتاب و نہ بیت۔ و ہن اے خبر و بشری و بہ مارت کہ کتا م چیز و حلال بوگ و معنی ایشنت کہ آئی و وئی ذات و توک و کتا م سببے حرام
نیستنت لیکن اگر خارجی اثرات و احوال چوش بدنت کہ چہ احلال و نفع نہ ورگ و جاوے باز جس حرامیں کاران و کنگ لازم کیت بلکیں انسان و ماں کفر و

گرفتار بوگ و احتمال داریت، تو چہ اے وڑ و حلال و انتفاع گرگ و اجازت دیگر نہ بیت۔ ماں انوگیں دور و گوں یہود و نصاری و ورگ چرگ، بے ضرورتیں ہو تھوری و آیانی جنیں آدمی
دام و گرفتار بوگ اے کلیں چیز برچ خطرناک نتیجہ وڑ و شوریہ یار و کنت آراہرس سر پد پوت کنت پمشکا بدی و بد دینی و رہ بند و وسیلہاں چہ پیر زیر ترنت۔ و کتاب یعنی نہ نکاح
قید و یارگ و خاطر چوش و گوش کہ بہ اے رنگ اشرہ کنگ بوت کہ نکاح سر ظاہر و قید و وڑ و انت بے اے قید چہ ہما آزادی و شہوت پرستی و بہترت کہ ماں آئی طلب و
انسانی صورت و روکیں حیوان جن و مردی و شکل و نابود کنگ ٹوٹت۔ و ہن چوش پیسر جنیں آدم و پاکدامنی و ذکر و بیان کتا و مرد و را پاکباز و چہ ہوس و و تاراد و در دارگ و ہدایت
دات الطَّيِّبَاتِ لِلطَّيِّبِينَ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ (نور رکوع ۳) چریشی و اے ہم معلوم بوت کہ حق تعالی و نگاہ و نکاح و عرض عصمت و جوہر و محفوظ دارگ و جی
و مردی و مقصد و سرچہ کنگ انت شہوت پرستی و ہوس پرستی مقصود نہ انت۔ و گوں ہما کتاب دار و کیں جنیں اں کہ نکاح و اجازت دیگر بوت بایدنت کہ آئی فائدہ چوش
ظاہر بیت کہ عبادت گذاریں مومن و حقانیت ماں جنیں آدم و دل و سرا و وئی اثر و ظاہر بکنت نہ ایڈ و لا کہ کتا بی جنیں و سرا و ہوان و برعکس وئی ایمانی متاع و بباد بدنت
کہ بہ آئی سرا خیر الدنیا و الاخرہ و مصداق راست چہاں بیت چون کہ گوں کافر جنیں و نکاح و صورت و اے فتنہ و مزین احتمال بوت کنت پمشکا و مرن
يَكْفُرُ بِالْإِيمَانِ فَتَدْحِيطُ عَمَلُهُ بِمِثْلِ تَرَابٍ وَ وئی جاگہ و برحق انت اے ردا حضرت شاہ صاحب چوش فرمان کنت کہ اہل کتاب و بہ کافر و مقابل و بہ حکم
مخصوص کت۔ اے فقط دنیا و احوال انت و ماں آخرت و ہر یک کافر بدخت بیت اگر نیکیں عمل ہم بکنت تو قبول نہ بنت۔ و واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و امت و
سرا سرچہ عظیم الشان احسانات کنگ بوتگنت آیانی اشکنگ و یک شریف و حق شناسیں مومن و دل چہ شکرگزاری و وفاداری و جذبگ و ظاہر کنگ و دپادپ (لبرزی)
بیت و وئی فطرت و ردا آئی دل و واہگ چست بیت کہ آمن شائیں مہربانیں خدائے بارگاہ و دست بندان و حاضر ہوان سر و بسیجہ و بران و وئی غلامی و منت و گران و
وئی عبودیت و ثبوت و عملاً ظاہر بکنت پمشکا ارتد بوت کہ و ہدے مئے دربار و حاضری و ارادہ و بکن ات یعنی یہ نماز و پاد بیانت تو پاک و صاف ہوان و بیانت،
ہما دنیاوی لذت و طبعی و جنسی و اہلگانی ردا بہر گرگ اجازت چہ وضو و آیت و پیش دیگر بوت (یعنی طہی و محضات) انسان و بہ حساب و چہ ملکوتی صفات و در برت و جبروتی
صفات نزدیک کنو کنت و کل احداث (وضو و غسل و موجبات) چہ ہمشانی کار مرزی و لازمی نتیجہ و ردا پید انت پمشکا چہ نفسانی و اہلگاں یکسو ہوان و ہدے نماز و
نیمگ و آگ و قصد کن ات تو پیسر چہ جہاں و وڑ و چرگ و غیرہ و پیدا کر نیکیں چلاں پاک بیت۔ اے پاکی چہ وضو و غسل و چہل بیت نہ ایوک چہ وضو و مومن و
بدن پاک و صاف بیت بلکیں گوں سر جیس وضو و آپ و ترمیاں انسان و گناہ ہم کیاں بنت۔ و کتاب یعنی چہ و اب و پاد آیانی و یاد دنیاوی کاران و یلہ دیان و بہ نماز و بوشت ات تو
ساری و نماز بگرت بے نماز گرگ ہا و ہدے ضروری انت کہ چہ پیش و نماز دار و ک مہیت۔ آیت و آخر و اے حکمانی ہرج غرض و مطلب چہ وَلَٰكِنْ يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَ يَبَيِّنَ
فرمائینگ چرائی و معلوم بوت کہ دست و دیم و غیرہ شودگ پمشکا واجب کنگ بوتگنت کہ حق تعالی لو طیت کہ شاپاک و صاف کناں و وڑ وئی دربار و جاگہ بدنت اگر اے پاکی چہ
پیش موجودنت و ناقض وضو و پیمیں چوشیں و چیزے دیمانہ اہت تو پاک و را پاک کنگ و بچ ضرورت نہ انت بلکیں ایشتر ضروری قرار دیگر امت جنالی بوتگنت کہ آئی و نفی ماں
مَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَ تَهَيَّيْنَا لَكُمْ ذِكْرًا لَنْ نَدْعِيَ تِلْكَ الشَّيْءَ إِلَيْنَا وَ لَنْ نَجْعَلَ لَكُم مِّنْ شَيْءٍ مُّشْكَاةً لَّيْسَ بِكُمُ الْفِتْنَةُ وَ لَكُمُ الْبَحْرُ مُطَهَّرٌ وَ أَنْتُمْ سَالِمُونَ
مستحب انت۔ شاید یہ خاطر و اذ اقمتم الی الصلوة فاغسلوا وجوهکم ماں آیت و کلام و ردا و بند و یہ نوکیں وضو و شوق و واہگ و شون دیگر بیت۔ ۱۲

فل یعنی تریں دست و سر و بھشت۔ چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بہ وقتی تمایں عمر و چہ ناصیہ و مقدار و کم و مسیح ثابت انت۔ ناصیہ و مقدار سر و چارک و قریبت حقیقہ و کرا ایک مسیح فرض انت باقی اختلافات و زیاتیں گیش و کیوار و موقع اے نہ انت۔ فل ادا اے اشارہ زانگ لوہیت کہ از حلقہ عطف گون مغسولات انت یعنی چوش کہ دست، دیم شودگ و حکم انت پادان و گون شیلانچک و شودگ لازمی انت مثل سر و مسیح کافی نہ انت چنانچہ اہل سنت و طاعت و بہ ہمیشی اجماع انت۔ وچہ بازیں حدیثانی روعہ سے ثابت بیت کہ اگر ماں پاد و موزگ مہبت تو شودگ فرض انت البت موزگ ماں پادان بوگ و جاور و ماں فقہ و کتاباں نختہ انت کہ مقیم یک روج و شپہ و مسافراں سہ روج و موزگ و سر مسیح کت کنت۔ فل یعنی چہ جنابت و پاک بوگ و واسطہ ایوکا چار اہنام (اعضائے اربعہ) و شودگ و مسیح کنگ و انت بدن و ہر حصہ و ابیدہ ضرر و آب رست کنت اودا آپ رسیدگ ضروری انت ہمشکا حقیقہ ماں غسل و مضمنہ و ہشتناق (گلگل کنگ و پوزر و آپ ماں کنگ) و راہم ضروری گوشت انت

ماں وضوء ضروری نہ انت۔ البت سنت انت۔

فل یعنی مرض و سبب کہ آپ و کار مرزی ضرورت یا ماں سفر و آب ضرور و کد و مسیت مثلاً کسے بہ لائک لوج و شت و آرا وضوء حاجت پیش آہت یا جنابت و سبب بہ آئی غسل ضروری انت مگر آپ و حال کنگ یا پد آئی و کار مرزی و سرا قدرت نہایت تو ماں لے جاور و وضوء یا غسل و بدل و تیمم بکنت وضوء غسل ہر دو بینانی تھا چ فرقی نیست چا کہ چہ تیمم و ہ بندہ ہر جہ غرض کہ ہست آب ہر جاور و یکس و ولا حاصل بیت۔ تیمم و اسرار و مسائل اے آیت و فوائد ماں سورہ نساء و ہفتی رکوع و گون گیش و کیوار و پیش و گوشت گنت۔ فتیمم و ترجمہ گون قصد بکنت انت کنگ بوٹگ کہ اے پرے جہر و دلالت کنت کہ ماں تیمم و نیت ہم ضروری انت تاکہ چوش زانگ بہ بیت کہ تیمم کنگ بہ پاک و نیت و اے عمل و کنگا کنت۔ و ہمشکا ہر جہ حد سے کہ کثیر الوقوع انت ماں آیاں تمایں جسم و شودگ ضروری قرار نہ دات ایوکا ہما اعضا (دیم، دست، پاد، ہر کہ آیاں زیات شہرانی تندوک عموماً سر و چارک و کنگ مضائقہ نہ فہمت آیانی شودگ و مسیح کنگ ضروری قرار دات تاکہ چ تنگی و دل سیاہی و دیما مہبت حدت اکبر بزاں جنابت و ماں آجاور و نفس و رالمکونی خصلتانی نیمگ و سکین و یک زندیس نیم تراپے درکار بیت بہ آئی زائل کنگ و تمامیں بدن و شودگ فرض قرار دات پدا مرض و سفر و غیرہ جاوراں چیکر آسانی دات۔ اول بہ آپ و بدل و خاک و مطہر جوڑ کت پدا وضوء عضوانی تھا نصف و تخفیف چوش کت کہ سر و و پادانی تیمم و بالکل ہلکس دات، حکم دات کہ ایوکا دیم و دستانی سرا خاک و بھشت انت کہ شے تیمم ہمیشہ انت۔ فل پرچا کہ آوت پاکت و پاک و دوست داریت۔ و ماں گوشتگیں رکوع و ہر جہ منر شانیں نعمتانی بیان بوت چہ ایانی اشکک و ماں بندہ و دل و لہرے چست بوت کہ بہ چوشیں مہربانیں ذات و بندگی و یکدم پاد بیت آرا گوشتک بوت کہ مئے نیمگ و ہدے کانت تو چون کافی پاک و صاف ہو ان و بیاست و پدا سر و سوج بہ وقتی جاگہ و دگہ یک نعمتے حساب بوت و بدن سر و عطا ہری حصہ و چہ آپ و ریچک و یا خاک و مشک و اندرونی پاک عطا کنگ بوت اے بندہ و سرادومی نعمت بوت بندہ و نیکہ گوشتگیں نعمتانی شکر و گیتگت

فَاغْسِلُوا وُجُوهَكُمْ وَاَيْدِيَكُمْ اِلَى الْمَرَافِقِ وَامْسَحُوا بِرُءُوسِكُمْ
گذا بشووت وقتی دیمان و دستان داں سروشاں و پیر بھشت بہ وقتی سران و
وَاَرْجُلَكُمْ اِلَى الْكَعْبَيْنِ وَاِنْ كُنْتُمْ جُنُبًا فَاطَّهَّرُوا وَاِنْ كُنْتُمْ
و بشووت وقتی پادان داں کپکان و اگر شما جنبت گدا جان بشووت و اگر شما
فَرَضَىٰ اَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ اَوْ جَاءَ أَحَدٌ مِّنْكُم مِّنَ الْغَايِبِ اَوْ لَمْ يَمْسَسْ
نادر بہت یا مسافر بیت یا آنک یکے چہ شما چہ لائک بوجا یا جنبتانی گورا
النَّسَاءَ فَلَمْ يَجِدُوا مَاءً فَتَيَمَّمُوا صَعِيدًا طَيِّبًا فَامْسَحُوا بِوُجُوهِكُمْ
شنت پدا شے دستا نکت آپ گدا قصد بکنت پاکیں خاکیک و پیر بھشت بہ وقتی دیمان
وَاَيْدِيَكُمْ مِّنْهُ مَا يَرِيْدُ اللّٰهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ حَرَجٍ وَلٰكِنْ يُرِيْدُ
دستان چہ آخاکا و اللہ لوہیت کہ بہ شے سرائنگی بکنت و لیکن لوہیت
لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ ۝ وَاذْكُرُوا
کہ شمار پاک بکنت و تمام بکنت وقتی احسانا بہ شے سرا تاکہ شکر ابرگرت و و یاد بکنت
نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ وَمِثَاقَهُ الَّذِي وَاثَقَكُمْ بِهٖ اِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا
اللہ احسانا بہ شے سرا و آئی و عہدا ہما کہ چہ شہانی گیتگت و کتیکہ شہا گوشت اشکتی
وَاطْعْنَا وَاَتَقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذَاتِ الصُّدُوْرِ ۝ يٰۤاَيُّهَا
و مشتبہ و و ترست چہ اللہ بیشک اللہ شہزانت و لانی رازان و او
الَّذِيْنَ اٰمَنُوا كُونُوا قَوْمِيْنَ لِلّٰهِ شُهَدَآءَ بِالْقِسْطِ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
مسلمانان ! بہ لک پاد و بھشت پدا شہانی را گواہی بدیت بہ انصاف و چست مکت شمار
شَنَانٌ قَوْمٍ عَلٰى اَلَّا تَعْدِلُوْا اَعْدِلُوْا هُوَ اَقْرَبُ لِلتَّقْوٰی
دشمنی یک قوم و بہ اے خبر کہ عدل مکت و عدل بکنت کہ آگون پر ہیز کاری و سکت نہ بکنت
وَ اتَّقُوا اللّٰهَ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌۢ بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝ وَعَدَ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوا
وچہ خدا ترست اللہ خبر دار انت ہر چہ کہ شہای کنت و لفظ کنگ اللہ گون مومنان

بلکیں کہ قصد کنگا کت کہ نوکیں انعامات دیگر بوتنت ہمشکا فرمان بوت لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ یعنی آولی نعمتان و یاد کنگ و چہ پیش اے نوکیں نعمتانی کہ وضوء وغیرہ و احکام و صورت و بیان بوتنت آیانی شکر گرگ لوہیت شاید چہ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُوْنَ و حضرت بلال و تحیہ الوضوء نشان دست و کیت اے میانجی و نعمت و شکر گرگ و سراد گوش گور کنگ و پداں پیشی آیت و آگوستگیں نعمتاں و شانداریں احساناں دوبارہ اجمالاً یاد دیا بیت کہ بہ آیانی شکر گزاری و بندہ و فی واجہ و دربار و اوشنگ لوہیت ہنجوش کہ فرمان کنت وَاذْكُرُوا نِعْمَةَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْ ۝ و غالباً اے عہد ہمارا کہ ماں سورہ بقرہ و گد سر و ہر مومنانی زبان ظاہر بوگت و قَالُوا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا غُفْرَانَكَ رَبَّنَا وَاَلَيْكَ الْمَصِيْرُ (بقرہ رکوع ۴۰) و ہدیہ صحابیایں رضی اللہ عنہم اجمعین بہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکیں دست و سرا بیعت کت ہما و ہدہ ہم اے اقرارش کنگت کہ ماکہ وقتی توفیق و تئی ہم خبر و گوشتا داریں و قبول کنیم توری آخر مئے مرضی و موافق بیت یا برخلاف بیت اے و اہل گون کہ پس و ات چرائی و پدا سلام و ہمتیں ارکان یاد و گراہم و فی میں چیزانی رد اخاصیں عہد گرگ بوگت چوش گوش کہ ماں اے سورت و شروع و چہ اَوْفُوا بِالْعُقُوْدِ

بیان و پیدا میانجی زبانی احسانی بیان و کہ چرایابی اشکنگ ایفائے عہد و مزید رغبت چہ دل و پاکیزگی پدایا اصلی سبق یاد دیا بینگ بوت۔ و یک شریف و جیاد اریں مردے و گردن بادینت کہ وئی مستتر محسن و دیما بجگیت۔ مروت، شرافت و پیداد میتر وگ احسانی امید کشک و لوٹ ہمیشنت کہ بندہ آحقیل احسان کنوگ بہکے فرمانبردار و مطیع بہ بیت خصوصاً وہدے کہ آئی و بہ زبان و پھتہ اس قول و قرار ہم کنگ ممکن انت کہ چہ حق تعالیٰ و باز یں مہربانی گندگ بندہ مغرور بہ بیت و آئی و نعمتانی قدر و وئی قول و قرارانی چہ پرواہ مکنت، مشکافرمائی کنت اتقوا اللہ یعنی چہ خدائے مدام بترس ات آہ بیکد مانے و آئے تمہا یں نعمتان و پچ گپت کنت و ناشکری و بد عہدی و سزا و رسد اسک بکیر کاریت۔ ہر ڈول و کہ منتگ مروت و شرافت، امید و ہم ہر یک چیزے و لوٹ ایشنت کہ ما بہ آئی و مخلصانہ اطاعت و وفاداری و بالکل لک پاد بوشتیں۔ و میتر اعلیٰ چہ

بذات الصدق و انت ماہرچ علی کنیں آئے اخلاص یا نفاق یا کار یا قلبی نیاز مندی و بہ نثری و زانت ایوکا چہ زبان و سمعنا و اطعنا در شان کنگ چہ شکر گزاری رسمی و ظاہری پیشدارگ۔ ما خدائے رودات نہ کنیں۔ فاجریشی و پیش آیت و تمہا مومنان حق تعالیٰ و احسان و وئی قول و قراران یاد کنگ و حکم دانگت ادا پیش اشت کہ ایوکا چہ زبان و یاد کن انت بلکیں علی صورت چرایاں اشی و ثبوت و رکارت انت۔ ما اے آیت و بریشی خبر دار کنگ بوتگ کہ اگر شما خدائے بے شمار احسانان و وئی کتگیں قول و قراران نہ شموشت تو لازم انت کہ یہ تحقیقی ایں محسن و حقوق و ادا کنگ و وئی کتگیں عہد و قرارے راست پیشدارگ ہر وہدے لائک بہ بذر ات و ہر وہدیکہ چہ آئی نیمگے حکمے سر بہیت ہما دمان و آئی سر اعل کنوک بہ بیئت و گون خدائے حقوق و مردمان و حقوق و ہن ادا کنگ و خاطرے سر جہیں جہد و کوششت بکن ات چنانچہ ماں قوامین اللہ و بہ حقوق اللہ و ماں شہدائے بالقسط و حقوق العباد و نیمگے اشارہ انت ہمہ نیمایک آیتے ماں و المحصنات و آخرے گوستگ فرق تہنا ہم نکرنت کہ اودا بالقسط و بہ اللہ سرا مقدم کنگ شاید

پیشکار کہ اودا چہ دور و حقوق العباد و ذکر بوان و پیداکت و ادا چہ پیش بہ حقوق اللہ و سر زیادہ زور پر دیگ بوتگ۔ بہ ہمہ لحاظ اودا بالقسط و ادا اللہ و تقدیم مناسب بوت و ہن ادا ماں لائق و گون بغض داریں و درمن و معاملہ و ذکرنت کہ گون آئی و قسط و رایا دیامینگ و ضرورت انت ماں سورہ نساء و لائق و دل پسندی چیزنی ذکرنت پیشکار اودا چہ در شان مستر محبوب (اللہ) و رایا دیامینگ بوت۔ و عدل و مطلب چوش انت کہ گون کسیے افراط و تفریط و اپید سلوک کنگ کہ حقیقتہ آئی و مستحق انت۔ عدل و انصاف و شایم چوش راست و پچک بیت کہ حد و گیشیں دوستی و چہ حد و دیر و درمنی چہ آئی و وین طرفاں بہ چ طرف و مجگیت۔ و ہما چیز کہ ماں شریعت و تاوان دیوکت یا کتام درجہ و ضرورت دیوکت چرایاں پھر نرگ و یک وڑ و نورانی جا ورنی آدم و دل و پختہ بیت آئی نام تقویٰ انت۔ تقویٰ و حاصل کنگ قوی و بعیدی سبب بازنت تمہا یں نیکیں عطا و خوہیں خصلتان و برکت و تقویٰ و حصول آسان بیت بلے معلوم اے ہم بیت کہ عدل و قسط یعنی گون دوست و درمن و یکتیمیں انصاف کنگ بہ حق و معاملہ و محبت و درمنی و جذبگان و تاراپہکے دور دارگ و رہہ بندہ یہ تقویٰ و حصول و باز نرگ زبات اثر دار و کیں رہہ بندیت پیشکار ہوا اقرب للتقویٰ فرمان کتی (یعنی اے عدل کہ بہ آئی حکم دیگ بوتگ چہ تقویٰ و نزیک ترنت) آئی مزاوالت و پد تقویٰ و جا ورنی باز زوت حاصل بیت۔ و یعنی ہنچوشت بر عدل و انصاف کہ آرا کتام دوستی یا درمنی داشت کنت و چہ آئی و اختیار کنگ مردم و متقی لوگ سہل بیت آئی و زگیر کنگ و یکیں رہہ بند خدائے ترس و آئی انتقامی شان و خوف انت و اے خوف ہما و ہدی پیدا بیت کہ انسان ان اللہ حییر بہا تعملون و مضمون و مراقبہ و ہر وہد و ہر دمان و بکنت و ہدے بہ ہر کتام مومن و دل و اے یقین جا کہ کنت کہ مئے کتام چیریں یا ظاہریں سر و پیر چہ حق تعالیٰ و پوشیدہ انت تو آئی قلب چہ حق تعالیٰ و ترس و لرز و ک بیت کہ انجام چوش در کیت کہ آہ کلیں معاملہاں عدل و انصاف و راہ و اختیار کنت و خدائے حکمانی زندگی و مثل غلام و اوشتوک بیت گدا اے رہہ بندہ و بر و ثمرہ ہر چیکہ رست آرا ماں

دی آیت و گون وعد اللہ الذین آمنوا الخ و بیان کنگ - ۱۲

ہم صفحہء فوائد : ول یعنی حق وا

وَلَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ نَمَاهُ وَإِن يَكُن مِّنْ عِشْرَةِ مِثْقَالٍ مِّنْ ذَرَّةٍ مِّنْ عِلْمٍ عِندَ رَبِّكَ فَهُوَ عَلِيمٌ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

144

لا يحب الله ۛ

فائدہ گرگ چہ ہما نصیحتا کہ آیا ناکٹک ^{محل} بوتک، و دورا ہیں برزرا حال گرین پر آبیانی یک دغا بیے و سرا مگر

لے تموم چہ ایان وک لوں معاف بن ودرگزشت بن. بیشک اللہ دوست بنت احسان کنولیں موم و

وَمِنْهُمْ مَن يَخُصِمُ مَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَيَسْتَرْفِضُهُمْ عَلَيْهِمْ

وَسَفَرُوهُ الْكَانِزُ الصَّغِيرُ ۝ ١٥ ۝ أَفَلَا يَتَذَكَّرُونَ

حَآءُكُمْ رَسُولُنَا يُنِيبُ لَكُمْ فِيهَا لَعْنَةٌ كَثِيرَةٌ مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ النَّاسِ

وَيَعْفُوا عَنْ لَشِيرِهِ قَدْ جَاءَ لِمَنْ مِنَ اللَّهِ نُورٌ وَكِتَابٌ مُبِينٌ ﴿١٤﴾

يَهْدِي بِدَلَّةِ اللَّهِ بْنِ اَبِي بَكْرٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ سَبِيلَ السَّيِّدِ وَوَيْسَرَ مَعَهُ

جیتا روکان دم به روشنائی بیوفی عکس ورماد گشت کنت یہ تیجس راها والا

پیشک کا فروتنی ہمارے گوشتش کے اندر مسیح و نیت مریم ۶۰ بچ ڈال بکوش

کہ کڈا کئی دست رسیت کوں خدا ءے بند خرا اگر آبلوئیت کہ غارت بکنت میجا مریم ؑ

در این نام مستعار که آید، نگاهانگاری لطیفی که از آن استفاده سغائی، جامی، مزه

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

در منی بغض و عدوت و سراف سرش کشت۔ مہ ایشیٰ ہیج شبہ نیست انت کہ مروجی مسلمانانی نہا باری فرقه و ٹولی و ت مروت گر وحل بو گانت بل چونکہ مئے گور و حی آسمانی و آسمانی قانون بھرا اید چہ کم دیشیٰ محفوظت ہمشکا بہ اختلافانی موجودگی و ہم مسلمانانی یک مرنیس جاعتے برو برحق و صداقت و سدا قائم انت و قائم مانیت اشی بر خلاف یہودی و نصاریٰ و اختلاف یا مثلاً پروٹسٹنٹ و رومن کیتھولک وغیرہ ٹولیاں چہ کسے ہم نہ مروجی حق و شاہراہ و سراف قائم انت و نہ داں قیامت و قائم بوت کنت پرچہ کہ اشاں چہ وئی بے اعتدالی و بدکاریانی سبب و چہ وئی الہی و روزنی و عز بھو گنت و داں ہمار وچ و اے بے پیاوت ماں و ت و گر وچیل و گرفتار بنت۔ ہر دینکہ اشاں ہما مخر فین بائیل وئی دامن وابستہ دارت۔ و یعنی فائکہ اشاں ہستنت اے اختلاف بغض و کینک ہم ہدام مانیت ادا و داں قیامت و لفظ پنچو شنت چوشک بہ مئے بتان و گوشتنت کہ فلاں کس و اداں قیامت و ہن وئی چرے کلر دست کشت "آئی مراد ایشیٰ نہ انت کہ آکس و اں قیامت و زندگ مانیت و اے کار و کناں بیت بلکس مراد ایشنت کہ اگر داں قیامت و زندگ بمانیت تو چرے کار و دست نہ کشت۔ بے و طر و ماں آیت و الی یوم القیمۃ و ایک و چرے ثابت نہ بیت کہ یہود و نصاریٰ و وجود و اں قیامت و مانیت ہنچو شک ماں اے دور و لھتس کور دیدیں مردماں ماں وئی تفسیراں نوشتہ کنگ۔ و یعنی ماں آخرت و بے سرحی و و ماں دنیا ہن چہ لھتس کارانی برکت و اشاں و وئی کنگس کارانی آس معلوم بیت۔ فل اے کل بہ یہود و نصاریٰ و خطاب انت کہ آخر الزمان و نبی صلی اللہ علیہ وسلم کہ آئی ایک و بشارت ماں شے کتاباں اینکر و ویدل زندہ ہن انگت کتام نہ کتام سرحلے و موجودنت آئی حاضر بوتگ کہ ماں آئی و مبارکس دپ و اللہ و وئی کلام ماں کنگ و آئی و ہا حقیقتان و سرحم کت کہ آیان و واجہ سج و تمام ہشتک تورات و انجیل و ہرج حبر شما چر دانگ ات ویدل و سدل کناں و شما آجران و در شان تکت چرایاں کلبی و وجران و اے نبی آخر الزمان و ظاہر کنگت و ہما خبرانی کہ نوں آیان چندان حاجت نہ منت چہ آیان سرگوستگ و یلہ دانگت۔ فل شاید چہ نور و وئی نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و چہ کتابین "قرآن کریم مرادنت۔ یعنی یہود و نصاریٰ کہ آیاں و حی الہی و روزنای و بباد دمان و وئی نفس و اھگانی کورچات و کپتنگت بسبب و ت ماں و وئی اختلاف و جڑھاں کہ انوکس جا و رانی روء بہ آیان چہ اختلاف و تار کنگ بازگران ات بہ آیان بگوشش کہ خدا و مسترب روشن سربوت۔ اگر دانی نیجا و راستیں کشک و سرگام جنگ بوٹ تو گدا ماں اے روشنی و حق تعالیٰ و رضاء شوہار و بہ بیٹیت، شمار اسلامتی و راہ صاف صاف بہ نظر و کیت و چہ نہار و کی و درکیان و ماں روزنای و بے ترس و خوف و گام جنوک بیٹیت و ہما ذات و رضاء و زندگی و کناں و شما گام جن ات بہ آئی دستگیری و برکت و شما صراط مستقیم و سرباہ آسانی روان و وئی منزل و سربیت۔ ۱۲

بے صفحہ فوائد : و یعنی ابید چہ مسیح و گہ ہچ کس خدا بوت نہ کنت۔ گوشتنت کہ اے عقیدہ چہ نصاریاں ہما فرقہ تیگ انت کہ "یعقوبیہ" نام داریت کہ آیانی گور و مسیح و قالب و خدا و حلول کنگ (معاذ اللہ) یا چوش گوشک بہ بیت کہ و ہدے نصاریٰ حضرت مسیح و نسبت و الوہیت و منو کنت و بے اشی و گول ہور و وئی

توحید و ہن گول زبان و اقرار کونکنت یعنی خدا ایوک انت تو گدا اے ہر دوئیں دعویاں لازمی نتیجہ ایشنت کہ بہ آیانی گور و ابید چہ مسیح و گہ خدا نہ بیت۔ اے جاوہر بہ ہر رنگ و معنی گرگ بہ بیت اے عقیدہ و سرفا ہر کفرنت۔ و یعنی فرض کن کہ اگر خداے قادر و قہار اے بلوٹیت کہ حضرت مسیح و مریم و پیشی و رندی کل بہ زمین و نند و کان و یکجا کناں یک دم ہلاک کنت گدا تو بگوش کہ آئی دست و کئے داشت کنت یعنی ازل وابد و کلیں انسان اگر فرض کنیں جمع کنگ بہ بنت و خدا ماں یک ماں آیان و ہلاک کنگ بو اہیت تو درستانی اجتماع قوت ہن خدا و ارادہ و بے کس دیر و مہتل کنت پرچہ کہ مخلوقات و قدرت کہ آنجت تگیں و محدودنت خدا و ذاتی و لا محدود قدرت و مقابلہ و بالکل و بے و انت کہ آئی اعتراف و ہما کس ہم کونکنت کہ آیانی رد و اے بو گانت بلکس و ت مسیح بن مریم ہن کہ آرا اے مردم خدا جو کنگانت ایشرا متونکنت چنانچہ ماں مرقس و انجیل و حضرت مسیح و اے قول موجودنت "اے پت! بہک چیز تئی قدرت و چیر و انت توجہ من بے (موت) و قدر و

لا یحب اللہ ۶
 ۱۶۷
 المائدہ ۵

مَرِّمُوا أُمَّهٖ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ
 وَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ۝۱۷ وَقَالَتِ الْيَهُودُ وَالنَّصَارَىٰ نَحْنُ أَبْنَاءُ اللَّهِ
 وَأَحِبَّاؤُهُ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُمْ بَلْ أَنْتُمْ بَشَرٌ
 مِّمَّنْ خَلَقَ يَغْفِرُ لِمَنْ يَشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَشَاءُ وَلِلَّهِ
 مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَإِلَيْهِ الْمَصِيرُ ۝۱۸
 يٰ أَهْلَ الْكِتٰبِ قَدْ جَاءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ
 مِّنَ الرُّسُلِ أَنْ تَقُولُوا مَا جَاءَنَا مِن بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ
 وَقَدْ جَاءَكُمْ بَشِيرٌ وَنَذِيرٌ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۹
 وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ يُقَوْمِ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ
 إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ
 قَوْمَ لُوطٍ اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ فِيكُمْ أَنْبِيَاءَ وَجَعَلَكُمْ مُلُوكًا وَآتَاكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ

منزل ۲

و فیکہ پیدائی کنت شے تو کا پیغمبر و کئی شمارا بادشاہ و ادائی شمارا آجیزیکہ نہ دانگنی

بہ ٹھیکے۔ یہ اے دروغ نہ کہ من لوٹاں بکلیں ہا و رے کہ تھی ارادہ انت؟ گذاروں وہدیکہ مسیح علیہ السلام کہ آراشما خدا ظاہر کنت و آئی بزرگواریں مات مریم صدیقہ کہ شے بیان و روع خدا و مات قرار گیت آھر دوہیں ہن گوں تمام من فی الارض و شامل لبان خدا و مشیت و ارادہ و دیما عاجز و بے وس ماننت تووت بچارت کہ آئی یا آئی مات و یاد کہ مخلوق و ردا خدائی دعویٰ کنگ چنگر گستاخی و کور چشمی بیت۔ آیت و اے بیان و ما "ہلاک" و معنی "موت" کپتنگ بے جمیعاً معنی و ما کیں گیش و گویا کیں۔ ہرچ بدلول لفظ "جمیعاً" و ردا ما بیان کیں۔ آری زبان و امانی گیش و گویا و بالکل حمد و آیانی بیان و گوں مطابقت داریت۔ چریشی و ابیدہ ہم بوت کنت کہ ماں آیت و "ہلاک" و معنی موت زورگ مہیت چوشکہ راغب صفہانی و نوشتہ کتنگ کہ کدی "ہلاک" و معنی بیت۔ "یک چیزے و مطلقاً فنا و نیست و نابود بوگ" مثلاً کُلُّ شَیْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُ یعنی ابیدہ خدا ذات و ہر یک چیز نابود بوگ کنت۔ اے معنی و ردا آیت و مطلب چوش بیت کہ اگر خدا لے قدیر حضرت مسیح و آئی مات و تمام من فی الارض و پچھکہ نیست و نابود و بالکل فنا کنگ و ارادہ بکنت تو گذارے انت کہ آرا چہ آئی ارادہ و جلالت۔

اوست سلطان ہرچ خواہد آن کند۔ علی را در دے ویران کند۔ حضرت شاہ صاحب تحریر کنت کہ "اللہ تعالیٰ کتام جاگے نبیانی حق و اے و رے جبرے ظاہر کنت تاکہ آیانی امت چہ بندگی و حد و سرگزشت و لائق بیعت کہ آیانی مزین شائیں درجہ و آیانی اللہ و گور و تشریف داری و خیال و داران و اے و رے خطا کنگ بہ بوتیں۔ و ہرچیکہ بلوٹیت و ہرچیکہ بواہیت مثلاً حضرت مسیح علیہ السلام و ابیدہ چہ پت و حضرت حواء و ابیدہ چہ مات و حضرت آدم علیہ السلام و مات و پت و ابیدہ پدایت۔ و کسے آئی و دیما زورج کت نکنت کلیں جوانیں شر و نکو کار ہم اودا بے وس انت۔ و شاید و تار "چک" یعنی اولاد پمٹکا ظاہر کنت کہ ماں آیانی بائیل و اسرائیل (یعقوب علیہ السلام) و وئی اولی چک و و تار آئی پت ظاہر کنگ آنگو نصاریٰ حضرت مسیح علیہ السلام و را ابن اللہ منت تو سرسل و حضرت مسیح و امتی بوگ و سبب و غالباً انبار اللہ و لفظ بہ وئی نسبت و کار مرزیش کنگ و اے ہم ممکن انت کہ چہ چک و گوشکہ مراد ایش بہ بیت کہ ما خدا و خاصیں و دوستناک بوگ و سبب و چوش بگوش مثل آئی و اولاد و و رے ایں۔ اے جاوے "ابنا" و محال ہما بیت کہ لفظ اخبار نیگنت۔ و چو کہ کتام مخلوق و حقیقتہ ابن اللہ بوگ بالکل محال و ظاہر ہن ریں گت ایت البت خدا و محبوب بوگ ممکن ات۔ یحبہم و یحبونہ (ماندہ رکوع ۸) پمٹکا ماں اے جملہ و اول محبوبیت (دوستناک بوگ) و دعویٰ رد کنگ بوتنگ یعنی ہرچ قومے کہ سر ظاہر و بغاوت (سرکشی) و بدیں کارانی سبب و ادا ہن ماں تہر تہیں رسوایاں و عذاب و گرفتار بوتنگے ماں آخرت و داعی بندگی خانہ و سزا و عقلاً و نقلاً سزاوار بہ بیت گذاروں چونکائی یہ یک سرکشیں و گناہگاریں قومے و بار و پیک مانے و یک عقل مندیں مردے اے خیال و ہم کت کنت کہ آخرا و محبوب و دوستناک بیت۔ گوں خدا و کسے نسبی رشتنگ ندریت آئی و دوستناکی و محبوبیت ایو کا چہ شریں کاراں و چہ اطاعت و حاصل بیت کنت اے و رے بیکریں گناہکاران و کسے اسک و چہ سک تریں سزا و حقدار بوتنگنت شرم کنگ لوٹیت کہ آن جنہ و ابنا و اللہ و احبنا و کسے دعویٰ و ظاہر بکنت۔ حضرت نوح علیہ السلام و چک و رابا وجودیکہ آچہ ہمانی پشت و در اہنگنت خدا و فرمان کت کہ اِنَّہُ لَیْسَ مِنْ اَہْلِکَ اِنَّہُ عَمَلٌ غَیْرِ صَالِحٍ (ہود رکوع ۴) و "بشر" لذت و دراصل پوست و سر بری بھر و گوشنت، چہ اے کمکیں نسبت و مردم و بشر گوشکہ و رواج کیت۔ شاید ادا اے لفظ و اختیار کنگ و تھا اے نکتہ بہ بیت کہ شمار خدا و چک و آئی و محبوب بوگ وادر کتا شریفیں و مراد ایں ان ہن گوشکہ بوت نہ کنت ایو کا وئی شکل و صورت و لحاظ و خدا وئی کت گیں یک دنیا میں مردم گوشا مینگ بوت کن ات کہ آیانی پیدائش ہم ہا و رے کہ ہنوش ابیدہ عام انسان پیدا بوتنگنت گذاروں "ابیت" و ہم چونکائی یہ و تار اے در کجیت۔ و ہرچاکہ ہاوت زانت کہ کسے بخشش و لائق انت و کسے سزا و حقدارنت۔ و فوں ہا ذات ہر کس و چہ وئی رحمت و رحمت و معاف کنگ لوٹیت یا چہ وئی عدل و انصاف و روع سزا و دیگ لوٹیت گذاروں کسے جلالت کنت نہ پہ کتام یک گناہکارے و اے گناہکش ہستنت کہ چہ آئی و قلم و زمین و آسمان و در بیست و دگہ جا ہے بروت۔ و نہ ایش کہ چہ مرگ و پد بہ دومی زندگی و دگہ جا ہے بچیت و بروت۔ و یعنی مے حکمان و شرگیش و گویا رکان و بیانش کنت چہ اے رکوع و شروعات و اے پیشداشتگ کہ نوں مے رسول شے گور و سر بوتنگ کہ شمارا شے رد کاریاں و پیشداریت و شمارا چہ تہار و کیان و در کنان و "نور" و نیمگ و سر کنگ لوٹیت چرائی و پد اے ہم تراب دات کہ نوں بہ ہدایت و نور و سر بوگ و دوجزانی سر موقوف انت یکے ایش کہ خدا تعالیٰ و راستیں معرفت حاصل بکنت و خالق و مخلوق و خلق و ردا غلطیں عقیدہ ایر ممکنت لَقَدْ کَفَرَ الَّذِیْنَ قَالُوْا اِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْمَسِیْحُ ابْنُ مَرْیَمَ داں ادا ہے جز و بیان ات دومی ایش کہ نبی الانبیاء و سرا ایمان بیارت کہ آ تمایں پیشی نبیانی کمالات و جمع کنوک و خدائی شریعتانی چہ درستیاں مستریں شارح بزاں گیشینو کنت۔ اے جز و بیان ماں اے آیت "یَا اَہْلَ الْکِتٰبِ قَدْ جَاءَ کُمْ رَسُوْلُنَا یُبَیِّنُ لَکُمُ عَلٰی فِتْنَةٍ مِّنَ الرَّسُوْلِ" و بیان کنگ بوتنگ۔ و حضرت مسیح علیہ السلام و پد تقریباً شش صد سال و نبیانی ایک و کڑی بند بوتنگ ات۔ کلیں دنیا الائمہ و اللہ ماں جہالت، غفلت، اوہام و و اہلگانی تہار و نکلیان و تہادیم بہ چیر کپتنگ ہدایت و چرخ مرانک بوتنگنت، ظلم و زیادتی فساد و بے دینی و جنبراں سہیل کنگت ہے و بد و پے سبجیں دنیا و اصلاح و خدا و پاک و چہ کلام مستریں ہادی، بشیر و نذیر و را ہی کت کہ آجاہلان و دوہیں دنیا و نجات و کشک و پیشداریت غافلان چہ وئی ترس و بیم دیوکیں بیان و آگاہ بکنت و بے توفیقان و مژدہ دیان و آیان دل بڈی بدنت اے ہما بکلیں مخلوق و سرا خدا و حجت قائم بوت کسے مہیت شر یا کہ نہ مہیت شر، و تیک ووت بزانت آرا آئی و کتگیں کار بہ آئی و دیما کابینت۔ و لے یعنی اگر اے پیغمبر و خبر نہ گرات تو خدا لے پاک بہ اشی و قدرت دار و کنت کہ دگہ یک قومے لگ بکنت کہ آئی بہ سرجمی و خدا و پاک و پیغام منوک بیت و پیغمبر و ملک کا بیت خدا و کار تہنا پہ شمارا شے نہ انت۔ و ۱۳ ماں موضع القرآن و ہست کہ حضرت ابراہیم وئی وطن پلہ دات و در کیت ماں اللہ و راہ و شام و ملک و آہت و مقیم بوت و داں مزین مدنے و آرا اولاد نہ بوت گذاروں اللہ پاک و مژدہ (بشارت) دات کہ تھی اولاد و بہ شری ہر جا کہ تالان کناں و نبوت، دین، کتاب و حکومت ہن آیان دیاں۔ گذاروں حضرت موسیٰ و دور و آوعدہ سرجم بوت۔ بنی اسرائیل و چہ فرعون و بیگار و نجات دات و آرا (فرعون) ماں دریا و غرق کت و اشانی حکم دات کہ گوں عمالقا و جہاد کن ات و شام و ملک و قبضہ کن ات گذاروں مدیگی شام و ملک شے بیت۔ حضرت موسیٰ و دوازہ کس و بنی اسرائیل و دوازہ قبیلہانی سرا سردار کنگنت۔ اشان و را ہی کت تاکہ آملک و احوال و بگرت و بیانیت آیان احوال و شام و ملک و راشر توسیپ ات اود و حاکمانی زور و قوت ہن بیا کت۔ حضرت موسیٰ آیان سر پد کت کہ شمارا چہ دیما ملک خوبیاں بیان کن ات و در من و قوت و ظاہر کن ات چہ راہاں دوسرے حضرت موسیٰ و حکم و سر عمل کت جاتی دھیں کساں خلاف عمل کت قوم و راج و و ہدیکہ احوال اشکت آئی و وئی نامردی پد راکت و لوٹنتش کہ بہ مصر و پد و اتر بدنت چہ کوتاہی و ماں فتح و تاخیر بوت اینکر مدت ماں جنگل و بیابان سرگرداں بوتنت و ہدیکہ ہما قرن و مردم بیران بوتنت مگر ہما و بین کس کہ چہ حضرت موسیٰ و پد آئی و خلیفہ بوتنت چہ ہمشانی دست و فتح بوت۔ و لے یعنی چہ شے بن پیرک حضرت ابراہیم علیہ السلام و بگرداں روج مروچی چہ شہا پدایت مثلاً حضرت اسماعیل، حضرت اسمعیل، حضرت یعقوب، حضرت یوسف و ووت حضرت موسیٰ و ہارون علیہم السلام پد اچہ راہاں رندے کڑی داں دراج کشیں مدنے و ماں اشان قائم منت۔ و لے یعنی چہ فرعونیاں رسوا کنوکیں غلامی و آزاد کنان و شمارا آیانی مال و املاک و سراقا بھن کت و چریشی پیش ہم چہ شہا حضرت یوسف علیہ السلام و مصر و خزانیاں و حکومت و سرا چہ پیمات و تواجہی عطا کت پد اے آنگ و ہن حضرت یحییٰ و غیرہ نبی و بادشاہ و دی کنت چوش بگوش کہ دین و دنیا و چہ مستریں نعمتاں شمارا شہاداری کت پرچاکہ چہ دینی منصبان مستریں منصب نبوت و دنیا و بجا وری و آخری حد آزادی و بادشاہی انت، اے ہر و وین چیز شمارا دیگ بوتنت۔ ۱۲

أَحَدًا مِّنَ الْعَالَمِينَ ۖ يَقُومُوا دُخُلُوا الْأَرْضَ الْمُقَدَّسَةَ الَّتِي

ہر ایک کے مخلوقات و اوقوم! بگوزت ماں پاکیں زمینا ہمار

كُتِبَ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّوا عَلَىٰ أَدْبَارِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خِصْرِينَ ۖ

پہ شے قسمتی بنشتہ کنگ اللہ و پشستا مہنت و تنیکا گڈ اتاوان باربت و

قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ فِيهَا قَوْمًا جَبَّارِينَ ۚ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ

گوشتش کہ اوموسی آملکا یک زور اکیں قومے هستنت و مایح قدم ایرکنیں آئی ہتہا تاکہ

يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِن يَخْرُجُوا مِنْهَا فَإِنَّا دُخُلُونَ ۖ قَالَ رَجُلٌ

آدر مکیشت چہ اودا، پدا اگر آدر مکیشت چہ اودا گڈ اما ضرور گوزیں و گوشت دومرداں

مِنَ الَّذِينَ يَخَافُونَ أَعْمَ اللَّهُ عَلَيْهِمَا دُخُلُوا عَلَيْهِمُ الْبَابُ

چہ خدا ترسان کہ اللہ احسان پہ اہر و کانی سرا هستنت و داخل بیت پہ آیانی سرا ایش برانا چہ دروازگا

فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَاسْكَبُوا غِلْبُونَ ۖ وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن

رند او قتیکہ داخل بیت ایشہ دروازگا گڈ ازان کہ شما گیشنت و وہ اللہ و تی سرا بر دوسہ بکنت اگر

كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۖ قَالُوا يَمُوسَىٰ إِنَّ آلَ لَن نَّدْخُلَهَا أَبَدًا

شما یقین کنت و گوشتش کہ اوموسی ماہجر داخل نہیں ماں آئی ہتہا عورت

مَّا دَامُوا فِيهَا فَادْهَبْ أَنْتَ وَرَبُّكَ فَقَاتِلَا إِنَّا هَاهُنَا

تا وقتیکہ آہم و داینت گڈ ابروت تو و تنی رب و شما ہر دو جنگ بکنت ماہمدا

قُعْدُونَ ۖ قَالَ رَبِّ إِنِّي لَا أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِي وَأَخِي فَافْرِقْ

نشٹیں و گوشتی اومنی رب منی اختیار ہتہا نہ انت مگر منی جند و منی برات فی نون تو

بَيْنَنَا وَبَيْنَ الْقَوْمِ الْفَاسِقِينَ ۖ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ

فیصلہ کن میگ و اے نافرمانیں قومے درمیان فرماینت اللہ کہ اچہ آ زمین حرام کنگ بوت پر آیان

أَرْبَعِينَ سَنَةً يَتِيهُونَ فِي الْأَرْضِ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ

چہل سال و سرگردان بنت ماں زمینا گڈا نون تو بڑنی مہوپہ اے نافرمانیں

مذلل ۲

دل یعنی ہما وقت و وہدیکہ بہ موسیٰ علیہ السلام و اے
دیم گور (خطاب) کنگ بوکا گشت۔ بنی اسرائیل و چہ دنیا
کلیں مردماں زیادہ خدا و داد و دھشتات۔ و اگر اچکا
مِنَ الْعَالَمِينَ بہ عموم و معنی و کار مرز کنگ بیت تو اے
پشکار است نہ انت کہ امت محمدیہ رد اوت ماں نقس حق
موجود انت کنتم خیر امة اخرجت للناس۔

(آل عمران رکوع ۱۲) وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا
لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ (بقرة رکوع ۱۴)

دل یعنی خدا و ساری و گوں حضرت ابراہیم و قول کنگت
کہ تنی اولاد و اے ملک ویاں آقول اے الم و بوکی انت مزین

بجما و رنت ہما کس کہ چہ ابانی دست و اے قول سرجم
بیت۔ دل یعنی ماں جہاد فی سبیل اللہ و نامردی و وزلی

ظاہر کنان و بہ غلامی و زندگی و نیمک و نیچوک مہبت۔
دل یعنی مزین زورمند۔ پڑ و رورعب داروک۔

دل یعنی دیم بہ دیم بوک و طاقت ماں نڈارس۔ البت اگر
ابید چہ جنگ و چوپ و ملک مے دست و بیئت گڈا

سک شہر انت۔ توے پیغمبر چہ و تی معجزہ و برکت و ایشان
چہ ملک و در بکن۔ دل آدوین کس حضرت یوشع بن

نون و کالب بن یوقا انت کہ چہ خدا تر سوک انت پشکا
مخالقہ وغیرہ و رد ایشانی دل و ترس پیدا نہ بوت۔

ہر کہ ترسید از حق و تقویٰ گزید
ترسدا زوی جن و انس و ہر کردید

دل یعنی دل و پیر کنان و اں شہر و فضیل و تابرسین ات
گڈ ایشمارا خدا سر افضل کنت خدا ہمانی و مدد و کنت کہ آ

و تی مدد و وت ہم کنت۔ دل معلوم بوت کہ چہ شریعتی
سو بیاں دست و کشگ و نام توکل نہ انت، توکل ایش

انت کہ بہ کتہم یکت کیں مقصدے و مزین کوششت و جہاد
بکنت پیدا بہ آئی بر دیگر و وعدہ بہ خدا و سر بھر و بکنت،

بہ و تی جہاد و کوششت و سر بار بھر کنگ مہبت، پاتی
شرعی سببان و ہلاس ویاں و ہشکیں امید و کشگ توکل

نہ انت۔ کار مہبتی انت۔ دل اے ہما قوم و گفتار انت کہ
آئین آبناء اللہ و احبنا و دعا و دعوی دارات۔

مگر اے وڈ و گستاخانہ کلمات آیانی سرکشی و گمراہی و سرا
دلالت کنگ کنت کہ چریشاں ہے پیمیں امید بوت کنت و

بس۔ دل حضرت موسیٰ علیہ السلام و سکیں دل تنگی و پید
اے دعا لوٹت۔ پیرچا کہ آئی قوم و نافرمانی و نامردی و کاراں

چم ووت گنگا گشت۔ پشکا ماں دعاء ہن ابید چہ و تی جہاد و برات ہارون علیہ السلام کہ آہن معصومیں نبی نے ات
دگر ہر کس و ذکر نہ کنت۔ یوشع و کالب ہن ہر دو ہیں تبعا شال

بنی اسرائیل الخ ظاہری۔ اسے کل بیچ بیت ہائیش کیوارے کہ آراے قصوے گد سر بیان فرمائینگ و لقتد جاء تھم رسلنا بالبینات ثمران کثیرا منھم بعد ذلک فی الارض لیسرفون انما جزاء الذین یحاربون ورسولہ الخ۔ ۳ یعنی آدم علیہ السلام ہا وہدہ رہ بندہ رو ہر جگہ ہابیل و نکاح و دیگ لوٹ ات قابیل آئی و طلب کار بوت آخر بہ حضرت آدم و اشراہ و ہر دو دنیاں پہ خدائیکی چیز منت میرت گد اھر کس و منت را خدا قبول کت جنک ہمائینگ انت۔ آدم علیہ السلام غالباً یقین ات کہ ہابیل و قربانی قبول بیت چنانچہ سچوش بوت۔ چہ آسمان و آسے ظاہر بوت و ہابیل و قربانی وارت کہ آوہدہ عند اللہ قربانی و قبولیت و نشانی ہمیش ات۔ وک قابیل و وھدے ندارہ و دیست چہ حسد و سوتک و مقبولیت و رھبندان و پشت و چکل دیان و چہ زھر و بغض و سبب و قتی برات و راکشگ و ہم تراپ دیگ شروع کت۔ و۵ یعنی ہابیل و گوشت کہ مہ ایشی و منی گناہ جی انت ۶ خدا و دیما کسی زور کار دات نہ کنت، آئی و گور و تقویٰ قیمت داریت۔ چوش بگوش کہ منی قربانی تقویٰ داری و سبب و قبول بوتگ۔ تو من اگر تقویٰ و اختیار بکنے تو خدا و گور توھچ و لوں ضد نیست انت۔ وک حضرت شاہ صاحب فرمائینگ کہ اگر کسی ناحق و گد کسے و جنگ لوٹیت تو آرا اجازت انت کہ ظالم و بکنت و اگر صبر بکنت تو پے آئی شہادت و درجہ انت۔ و۱۰ حکم در حق و مسلمان نیگنت کہ وھدے تنی مقابله گوں مسلمانے و بیت۔ و اگر نہ اودا کہ بر گری انت یا پے قتی حفاظت و شرعی مصلحت و ضرورت ہست انت تو اسے صورت و دست و پے دست و سر انگ و ننگ گانز نہ انت۔ مثلاً کافریا گوں یا غیاں قال کنگ و الذین اذا اصابھم البغی هم یقتضون (دکوع ۴۔ شوری) وک یعنی من چہ تو نہ ترساں بلکیں چہ خدا ترساں اسے لوٹاں کہ داں حدے کہ شریعت موہ دنت چہ برات و خوناں قتی دستاں رنگد ار مکنناں۔ حضرت ایوب سختیانی و گوشتگ انت کہ حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و امت تہا اولی شخص کہ آئی و پے آیت و سر عمل کت و پیشداشت عثمان بن عفان رضی اللہ عنہ انت (ابن کثیر) کہ آئی و قتی گردن برائیت لیکن چہ مرضی نہ ہستی کہ یک مسلمانے و ننگ بزرگ بہ بیت۔ و۵ یعنی منی قتل و گناہ و گوں قتی اید کہ گناہان و پے قتی بد و بدلتے۔ ابن جریر و قول و پد کہ مفتراں بریشی و اجاع انت کہ با شنی و معنی ہمیش انت۔ باقی بر کس اسے نوشتہ کنگ کہ قیامت و رچ و مظلوم و گناہ نہ ظالم و چک و لڈگ بنت آگیش و کیوار ہم بیک حسبے و راست انت مگو محقق ہمیش انت کہ اسے آیت و تفسیر نہ انت۔ نوں ہابیل و گفتار و خلاصہ چوش بوت کہ اگر تو ہے فیصلہ کنگ کہ منی کشگ و وبال و قتی سر زورے تو من ہم ارادہ کنگ کہ قتی جان و گرینگ و من ہج دست و پاد نہ پیناں کہ چہ ارادہ و دست کشگ و شکان ہم منی سر امیئت۔ و۹ یعنی تہی زندہ تمامیں گناہ تہی چک و بنت و منی خولن و گناہ ہم بہ تہی سر و بہ بنت و مظلومی و سبب و منی گناہ کا فور بہ بنت (موضع القرآن) و بلکیں شروعات و دودل بوتگ۔ کم کم و نفس امارہ و آرا پے خون و تیار کنگ و گناہانی ردا ابتداء و عوام ہر کس و حال پے ڈول بیت۔ وک دنیاوی تاوان بہ آئی و بوت کہ چوش نیکیں برات چہ دست و شت کہ آپہ آئی قوت و دلبدی و چنگ ات، ووت گنوک لوآن و بیران بوت۔ ماں حدیث و ہست کہ ظلم و قطع رحم و دھنچیں گناہ انت کہ آیانی سزا چہ آخرت و پیشس اد و ہم رسیت۔ و آخرت و تاوان اسے بوت کہ ظلم و قطع رحمی، زانت کاریں قتل و بدامنی و دروازگ و ماں دنیا و کنگ چہ اسے کلیں گناہانی سزا و حقدار بوت و دیم ترے اسے ہمیں ہر گناہ کہ ماں سر زمین و کنگ بیت آیانی و بال ہم ہمیشی و چک و کینت چوش کہ ماں حدیث و گیشینگ بوتگ۔ و۱۰ چوش کہ پیشس وچ انسانے بیران نہ بوتگت پمشکا قتل و پد آئی و عقل و ہج کار نہ کت کہ آلاش و راجون بکنت آخر کار یک گور لگے دیستی کہ زمین و پشکا ٹڈ گانت، دومی ٹنگیں گوراک و خاکان و دور کنان و ماں زمین و کل کنگانت۔ چہ آئی گندگ مرد و کمین عقل آھت کہ من ہن و قتی برات و لاش و ماں زمین و کل بکناں و افسوسی بوت کہ من عقل و ہوش و پے برات و دوزواھی و چرے جناور و ہن کتراں۔ شاید ہے سبب انت کہ حق تعالیٰ و آرا بہ یک ادنامین چا وے دست و ہم تراپ دات تاکہ آچہ قتی احمقی کار و پشوماں و لجاں گیر بہ بیت۔ گوراک و اسے خاصیت انت کہ آوتی براس و لاش سرچ گندگ و ملک و پے سر زوریت۔ و۱۱ پشومانی ہما سیت دنت کہ گوں آئی بہ گناہ و معذرت، انکساری و فکر و نڈار کھن گوں بیت۔ بہ اسے موقع و آئی و پشومانی چہ حق تعالیٰ و نافرمانی و نہ انت بلکیں پے قتی بزرگی و سر ات کہ چہ قتل و زندہ آئی دو چار کپت۔ و۱۲ یعنی ماں ناحقیں خون ہرچ دنیاوی و اخروی خسراں ہست و ہرچ بدیں آسرات چہ آئی و پد ترتیب گرت دانکہ و ت قاتل و چند چہ آ کر دوزندہ باز و پشومان لوآن افسوس و دست و لگاشیت۔ پمشکا پے بنی اسرائیل و اسے ہدایت سر بوت کہ ماں دیم و آیتان آبیان بوتگ۔ ۱۲

و فساد تالان کنگ با صورت اُنت۔ مثلاً اهل حق چہ دین و دوزخ بدایت یا پیغمبران و بے عزتی و بکنت یا العیاذ باللہ و مرتد بوان و دگران مرتد بولگ و سبکین بدنت و قس علی ذالک
 و یعنی اول سر مال رو زمین و مسترس گناہ ہے بوت کہ قابیل و ہابیل و خون کت چرائی و عید کے رسم بنا بوت پمشکا ماں تورات و خوش بیان ات کہ یکے و خون کت خوش گوش کلانی خون
 کت یعنی یکے و ناخنی و خون ریچک و دگر کس ہم دلبرنت تولے حساب و ہر شخصے یکے و قتل کنان و بدنی و ہندال و قائم کنت خوش گوش کہ آدرستیں انسانانی قتل و عام بدانی و درازہ
 پچ کنت ہر شخصے یکے و اسلا مت داریت یعنی چہ ظالمین قاتل و دست آڑ کر کینیت خوش گوش کہ آئی چہ و تی عمل و سر جس انسانانی رکینے سلامت دارگ و دعوت دیگانت
 و چہ میتات مظاہرین ہم مراد بوت کنت یا سطر اہرین نشانیاں ہم کنت کہ چرایاں اے جبرہ تصدیق میت کہ اے و اجہ بے شک خلاء پیغمبر انت۔ و یعنی بنی اسرائیل و با زیں کس خوش
 سطر اہرین نشانیاں گندان و خوشیں سطر جس حکماں اشکناں و ہین چہ و تی ظلم و سرکشی و دستش نہ کشش و معصومین نبیان و قتل موت ماں و ت و ناخقیں خون کنگ اشانی کار بوتگ
 و مرو جی ہن خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و (معاذ اللہ) قتل یا ایذا رسانی، سبکی و ذلیل کنگ ہمک ڈولیں ناپاکیں ساز باز کنت و اینکر سر پدہ بنت کہ و ہد تورات و حکم و روع کیف
 ما اتفق کتام یک کسے و ناخنی و خون کنگ اینکر مزین ہر ہم
 کہ خوش گوش آئی و قاتل تمایں و نیاء مردمانی قاتل انت،
 تو گڈ ادنیاء چہ کلان زیات کامل و اکمل انسان و چہ درستیاں
 زیات مقبول و مقدسین جماعت و قتل و ایذا رسانی و کلاشیں
 بوگ گوں اشان جنگ پے مقابلہ و سرین بندگ خلاء گور و چکر
 مزین گرانیں جرم است گوں خلاء نفراں جنگ بنا کنگ و معنی
 در حقیقت گوں خلاء مقابلہ انت شاید پمشکا ماں آئیو کت
 اشانی دنیادی و اخروی سزاء و کنگ بوتگ کہ ہر کس گوں
 خدا و گوں پیغمبر جنگ کنت یا ماں دنیاء قسم مسم و فساد
 تالان کنت افسر فون فی الارض و مصداق جوڑ بنت
 و بدانی و گیشتر مفسراں اے جاگہ و رہنی و پل و پانچ مر
 گیتگ۔ بلکہ چہ لفظاں عمومی معنی مراد گرگ بیت تو معنی شتر
 ظاہر بیت۔ آیت و بار و ماں حدیث و ہر شان نزولے بیان
 بوتگ آئی و مراد ہن ہمیش انت کہ لفظاں بہ عموم و کار مرز
 کنگ بہ بنت گوں اللہ و رسول و جنگ کنگ و یا ماں زمین
 فساد و بدانی تالان کنگ اے و لفظ سخن انت کہ ماں
 اشان کافراں یلغار، ارتداد و فتنہ، رہنی، ناخقیں قتل، ساز
 باز کہ سر پے جرم و بکشتیت و برخلائی کت و تران کل داخل بوت
 کنت و چہ اشان ہر یک جرمے و و شیکنت کہ آیانی ارتکاب
 کنوک ہا چاریں سزایانی کہ دیم و بیان بیگانیت کت میکے
 ضرورتی قرار گرت۔ و یعنی راستیں دست و چپیں یاد۔
 و براں دور ماں دگر جاگہ ہے اشان و برگ قید و بند کنگ
 بنت چوشک امام ابو حنیفہ و مذہب رہ بندانت
 و درنگانی احوال و چار صورت بوت کنت (۱) قتلش
 کت بلے مال زورگ و بوت نہ رست (۲) قتلش کت و
 مالش ہم مرتنت (۳) مالش ملتنت مگر قتلش نہ کت،
 (۴) نہ مالش برت کت و نہ قتلش تونت، قصد و تیار
 پدگر قتل بوتنت۔ ماں آچاریں جاوراں بالترتیب سزائے
 چاریں انت کہ بیان بوتنت۔ و یعنی برزا ذکر بوتگیں سزاکہ آ
 حدود و حق اللہ و راء انت چہ گرفتاری پیش بہ توبہ کنگ معنی
 بنت حقوق العباد البت معاف نہ بنت مثلاً اگر کسے مالی
 و ازگت تو ضمان یک کپیت قتل کت تو قصاص گرگ بیت البت
 اے چیرانی معاف کنگ و حق مال و خدا بند و مقتول و ولی و
 حامل انت۔ (تنبیہ) اسید چہ احداں اید کہ حدود مثلاً
 حد شرب خمر، حد سرقہ، حد زنا و چہ توبہ و مطلقاً ساقط نہ
 بنت۔ و وسیلہ و تفسیر ابن عباس، مجاہد، ابو اہل
 حسن و اید کہ پیشی بزرگاں چہ قربت و کنگ، تو وسیلہ و شوہر و چہ مراد اے بیت کہ آئی قرب و وصول و شوہازی بہ بیت، قنادہ گوشتیت: ای تقرّبوا الیہ بطاعت
 و العلی بایوضیہ "خدا گوں نزکی حال کن ات بہ آئی و فرمانبرداری و بہ ہاملاں کہ چرایاں آراضی بیت و ہر چیکہ ماں حدیث و آہتگ کہ وسیلہ "ماں جنت و یک اعلی و
 بالا میں منزل ایت کہ آچہ دنیاء یک بندہ و راسیت۔ و اجہ ارشاد کت کہ شاہچہ بانگ وید چہ خدا بہ منی واسطہ ہما جاگہ و بلوط ات تو آجاگہ و نام پمشکا وسیلہ
 ایر کنگ بوتگ کہ چہ جنت و تمایں منزلال آرحمن و نزیک انت و چہ حق تعالیٰ و قرب و جاگہاں چہ درستیاں بلند ترنت۔ بہر حال پیسر و گوشتی کہ چہ اللہ مدام بتبرسات
 لیکن خوش متبرسات چہ شوہر انسان چہ مار یا زوم و یا شیر یا گرگ و ترسان و دور و نزدیک بنت بلکیں چہ جبر و ترسگ کہ چہ بیت کہ چہ آئی رحمت و وشنودی و زہر بوان
 و در یکپ ات پمشکا اتقوا اللہ و چہ رند و انتقوا اللہ الوسیلہ فرمان کت۔ یعنی چہ آئی ناوشنودی و دوری و جدائی و ترسان و آئی و قرب و وصول حاصل کنگ و شوہاز و

نَفْسًا يَغِيْرُ نَفْسٍ اَوْ فسادٍ فِي الْاَرْضِ فَكَانَتْ اَقْتُلِ النَّاسَ

یک کسیا بغیر چہ قصاصیا یا بغیر چہ فساد کنگاں زمیناں و گڈاچو بوت کہ آئی و درستیہ دم
 جمیعاً و من احیاءا فکانا احیا الناس جمیعاً و لقد جاء تھم
 کشتنت و ہر کسیا کہ بحیث یکے چہ کشتگ گڈاچو بوت کہ درستیہ مروی زندگ کنت، و زرت آرتش آیانی گورا
 رسلنا بالبینت ثم ان کثیراً منھم بعد ذلک فی الارض

پیغمبران ظاہرین نشانی و رندا با زیں مروے چہ آیان چہ اشیا چہ رندہن ماں زمینا
 لمسرفون (۱) انما جزوا الذین یحاربون اللہ و رسولہ و
 ناراہیں کنت و ہر سزانت ہما کسانیکہ جنگ کنت گوں اللہ و گوں آئی و رسول و

یسعون فی الارض فساداً ان یقتلوا اویصلوا اوتقطع
 تچ و تاج کنت ہا زمینا پے کار خرابی و کہ آیان کشتگ بنت یا پدار و کشتگ بنت یا کڈگ بنت
 ایدیہم و ارجلہم من خلاف اوینفوا من الارض

آیانی دست و پاد چہ دگر نمکیا و یا گلینک بنت چہ آجاگا ہا
 ذلک لھم خزئی فی الدنیا و لھم فی الآخرۃ عذاب عظیم

اے آیانی رسوائی انت ہا دنیاء و ہر آیان ماں آخرت زندی عذابنت و
 الا الذین تابوا من قبل ان تقدر واعلیہم فاغلبوا ان

مگر ہمایان کہ توبہ کت پیسر چہ اے خبرا کہ شے دست برسیت پے آیان گڈا برانت کہ
 اللہ عفور رحیم (۲) یا ایہا الذین امنوا اتقوا اللہ وابتغوا

اللہ بخشگنت مہربانت و او مسلمانان ! برست چہ اللہ و شوہاز بیکنت
 الیہ الوسیلۃ و جاہدوا فی سبیلہ لعلکم تفلحون (۳)

سبیا پے آئی و درگا ہا سگت و و تی سا بہ بیکنت ماں و را با ہما کہ شہا پے و تی مراد برست و
 ان الذین کفروا لو ان لھم ما فی الارض جمیعاً و مثله

ہما کہ کافر بوتنت اگر آیانی دستا بیت ہر ملک و مالے مار و زمینا ہستنت تمام و ہر آئی و دگر
 منزل

۵۹
 حسن و اید کہ پیشی بزرگاں چہ قربت و کنگ، تو وسیلہ و شوہر و چہ مراد اے بیت کہ آئی قرب و وصول و شوہازی بہ بیت، قنادہ گوشتیت: ای تقرّبوا الیہ بطاعت
 و العلی بایوضیہ "خدا گوں نزکی حال کن ات بہ آئی و فرمانبرداری و بہ ہاملاں کہ چرایاں آراضی بیت و ہر چیکہ ماں حدیث و آہتگ کہ وسیلہ "ماں جنت و یک اعلی و
 بالا میں منزل ایت کہ آچہ دنیاء یک بندہ و راسیت۔ و اجہ ارشاد کت کہ شاہچہ بانگ وید چہ خدا بہ منی واسطہ ہما جاگہ و بلوط ات تو آجاگہ و نام پمشکا وسیلہ
 ایر کنگ بوتگ کہ چہ جنت و تمایں منزلال آرحمن و نزیک انت و چہ حق تعالیٰ و قرب و جاگہاں چہ درستیاں بلند ترنت۔ بہر حال پیسر و گوشتی کہ چہ اللہ مدام بتبرسات
 لیکن خوش متبرسات چہ شوہر انسان چہ مار یا زوم و یا شیر یا گرگ و ترسان و دور و نزدیک بنت بلکیں چہ جبر و ترسگ کہ چہ بیت کہ چہ آئی رحمت و وشنودی و زہر بوان
 و در یکپ ات پمشکا اتقوا اللہ و چہ رند و انتقوا اللہ الوسیلہ فرمان کت۔ یعنی چہ آئی ناوشنودی و دوری و جدائی و ترسان و آئی و قرب و وصول حاصل کنگ و شوہاز و

ہرچیکہ بلوٹیت قانون راہوار بکنت کسے چتا دپر چیاکت نکنت و لیکن چونکہ حکمت داروک ہن مہستت پمشکا اے احتمال نیست کہ ایوک چہ وتی سرجیں اختیار کارگران ءے بے موقع یکت نو نے رہوار بکنت ہن آوتی نزوریں بندگانی مالانی حفاظت ءکت مکت اے آتی ءے سراقضی و مزنی شانی ءے برخلاف انت و دژان و دژنگان ءے پنچوش بے ہار ءے آزاد بدنت اے آتی ءے حکمت ءے ہن برخلاف انت ۔ فل یعنی توبہ براست ءے بہ بیت کہ پہ آتی ضروری انت کہ دژی ءے مال ءے بہ خدا بند ءے و انز بکنت و اگر مال بباد بوت تو ضمان بدنت و اگر ضمان نتو نیت کہ بدنت تو معاف بجائینیت وہ وتی کتگیں کارا خجالت بہ بیت وہ آئندہ چرائی پھر نیک ءے محکیں ارادہ بکنت توجہ اے ہمیں توبہ ءے اسید انت کہ حق تلحا آئرا چہ قیامت ءے سزایاں کہ دنیاوی سزا آتی ءے مفت بلہ بچ نہ انت چہ اعدا باں آئرا برکینیت

ک و ہدیہ حقیقی حکومت و بادشاہی ہمائی نیگنت تو بیشک ہمائی ءے اختیار ہن حاصل بیت کہ ہر کس ءے مناسب زانت معاف بکنت و ہر کس ءے بہ وتی حکمت و عدل ءے روء سزا دیگ بلوٹیت آئرا سزا بدنت و نہ ایوکا اے کہ آئرا معاف کنگ و سزا دیگ ءے کلی اختیار حاصل انت بلکیں چہ اختیارانی کار مرزی ءے آئرا کسے داشت کت ہن نکنت پرچیا کہ آذات بہ ہر یک چیز ءے سراقدرت داروک انت ۔

ک ماں پیشی آیت ءے دژی و غمیرہ ءے حدود بیان کنگ بو نکنت نوں لھتیں ہا قوامانی احوال بیان بنت کہ آیاں ماں "حدود اللہ" ءے رد و بدل کنان ءے و تارامستریں عذاب ءے مستحق جو رکت ۔ اشانی تفصیلی بیان بغوی ءے چوش نوشتہ ٹرنگ کہ : خیر ءے یک ۔ یہودی مرد و یک جینے ءے زنا کت مرد ءے چہ و پیش سور کتگت و ہم جنین ءے ۔ باوجودیکہ ماں تورات ءے اے جرم ءے سزارجم (سنگار کنگ) ات مگر اے ہر دو مینا

مزنی نامداری مانع بوت کہ اے سزا ہر دو میناں دیگ بہ بیت ۔ و ت ماں و ت ءے شورش کت کہ اے واجہ کہ ماں بشر ءے انت (یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم) ماں ایشی ءے کتاب ءے پہ زانی ءے "رجم" ءے حکم مان نہ انت ۔ چاکب جنگ ءے حکم انت تہ چہ بنی قریظہ ءے مرد ماں لھتیں کس آتی ءے گور ءے دیم بدنت پرچاکہ اشاں آتی ءے ہمساهگ انت و گوں آتی صلح ءے معاہدہ اش ہم کنگ اشاں آتی ءے اے بارو ءے خیال معلوم بکنت چنانچہ پہ اے کار ءے چند نفر روانہ کنگ بوتنت کہ واجہ پیغمبر ءے خبر اے رد ابگرت کہ "زانی محسن" ءے سزا چہ تجویز کت اگر آچاکب جنگ ءے حکم ءے دنت تو قبول کن انت و اگر رجم ءے حکم بدنت تو قبول کن انت بہ اشانی جہت ءے سرا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ءے فرمائیت کہ شما منی فیصلہ ءے سزارضامند بیت ۔ اشاں اتر کت ۔ چہ خدا

طافہ جبریل ءے "رجم" ءے حکم آورت ۔ مگر اشاں چہ وتی اقرار ءے برگشتہ بوتنت ۔ آخر واجہ ءے پدافرمائیت کہ فک ءے زندوک ابن صوریا چہ شہاچو نہیں مردم ایت درستان پتہ دات کہ مروچی برتے زمین ءے موسوی شریعت ءے چہ آتی ءے شتریں زانورگ نیستنت ۔ واجہ ءے آئرا لوٹائیت و مزنی ترندیں سوگند دیان ءے جہتی گیت کہ ماں تورات ءے اے جرم ءے سزا چہ انت ؟ باوجودیکہ ایدگہ یہودی پہ اے حکم ءے چیردیگ ءے سکت کوشست کنگا انت کہ حضرت عبداللہ بن سلام ءے موقتہ اے پردہ پاشک بوتگت پدایم ابن صوریاء کہ اشانی بھروسہ ءے قابل مردے ات کتام نہ کتام وڑے ءے پیمیا اقرار کت

کہ ماں تورات ءے اے جرم ءے سزارجم انت ۔ رندتر ءے آتی ءے کلین حقیقت ظاہر کت کہ چہ پیمیا یہود ءے رجم ءے سزا گارکنان ءے پہ زانی ءے اے سزا دیگ بناکت کہ آئرا چاکب جنگ بہ بیت و دیم ءے سیاہ کنان ءے خر ءے سرا چہ کاتی سوارکنان ءے بازار ءے ترینگ بہ بیت ۔ خلاصہ ایش بوت کہ واجہ اے ہر دو میناں ءے رجم ءے سزادات و فرمائی کت کہ اللہ امرچی من اولی کسوں کہ آتی ءے ماں دنیا ءے تنی حکم زندگ کت کہ پیسر اشاں آئرا مردگ کنگت ۔

ک سمعون ءے معنی زیادہش کنوک و گوشدار و کنت ۔ پداش کنگ برے جاسوسی ءے معنی ءے ہن کار مرز بیت و برے آتی ءے معنی بیت زیات قبول کنوک "چوش کہ ماں سمع اللہ لمن حمدا" ءے اش کنگ ءے معنی قبول کنگ انت ۔ مترجم ءے ادا اولی معنی مراد گپتگ ۔ بے ابن جریر وغیرہ

محققان دومی معنی مراد گپتگ سمعون للکذب یعنی دروغ و باطل ءے باز زیادہش کنوک قبول کنوک سمعون لقوم اخرین ۔ یعنی دومی جماعت کہ آتی ءے شان ءے دیم دات و وت بہ شے گور ءے نیاہنتت ہمایانی خبر ءے باز زیات متوک انت ۔ ۱۲

و یعنی ہاں خدا خبر دے دے بدل کنت یا کجائے خبر کجا چیننت۔ فلا یعنی اگر شلاق جنگ و حکم و بدنت تو قبول دار بہ بدنت اگر نہ اتا بکن ات چوش گوش کہ خدائے شریعت و تی ہوا
دواہگ و روہ راہوار کنگ لوٹگنتش۔ فلا ہدایت و ضلالت خبر و شرع چیز ہن ابید چہ خدا اے پاک و ارادہ بہ وجود نہ بیت اے یک ہیچیں رہ بندے کہ آئی انکار چہ آئی و
قبولی و زیات گران انت۔ فرض یکن کہ یک مروسے دزی و ارادہ کنت و لیکن خدا ارادہ ابشت کہ آمد دزی مکنت، نوں اگر آمد بہ و تی ارادہ کا میاب بوت تو لازم کنت
کہ خدا بہ آئی مقابلہ و معاذ اللہ عاجز مانن و اگر خدا ارادہ بندہ ارادہ و سر غالب مانت تو لازم کنت ماں و نبیاء و حج جاگہ و دزی وغیرہ حج خرابی و وجود پشنت
مکیت و اگر خدا تعالیٰ چہ خبر و شرع کسے ارادہ نہ کنت توجہ البشی و معاذ اللہ آئی غفلت و کاران و متئل کنگ لازم کنت تعالیٰ اللہ عن کل الشرور و نقد
اے تمہیں کیا نی سرا غور کنگ و بعد لاجار ہما تنگ کپیت کہ حج چیز ہن آئی تخلیق و ارادہ ابید موجود بیت نہ کنت دراصل و اے مسئلہ مبہم و ہم دراج کشنت
کہ زیات گیش و گیوار لوٹیت۔ فلا پیسے و منافق و یہود و کارستانی و قریائیت کہ ماں آئی و اے چنت اعمال خصوصاً ذکر کنگ بوتنت ندام دروغ و باطل و
نیمگ و جھلگ اہل حق و برخلاف جاسوسی کنگ، ناشری و
بدکاریں جماعتاں مدد کنگ، ہدایت و جبران و تحریف
کنان و بدل کنگ، و تی واہگ و مرضی و برخلاف
یک حقین کپت و قبول نہ کنگ۔ ماں ہرچ قوم و اے
ہیمل و عادت بہ بت آئی مثال چوش بہ فہم کہ نہ ادواء
کار مرز کنت نہ مہلک وچہ نقصان دیوکیں چیزان بہرہ
و قائم داشت کنت طیب و داکتران و بہ کلاگ
زوریت۔ سرید کنوکان و بد و رد بکنت۔ نسخہ و دران
جنگ بدنت چہ و تی مرضی و نسخہ و اجزاء بدل بکنت
و اے قول و ہم بکنت کہ ہرچ دوائے منی واہگ و نب و
برخلاف بہ بیت آکر اکی کار مرز کنان۔ مرے جاوران
کنام یک طیبیہ یاد اکثرے نوری آئی جرندے پت برجا
مبیت اگر چہ علاج و دست و کشتان اے ارادہ
بکنت کہ چوشیں مریض و نوں آئی بے راہ روی ورد
کاری، ضد و ہٹ کنگ و سزاء و جشنگ لوٹیت تو کلا
ایا اے طیبیہ یاد اکثر بیماری انت یا کہ مریض و جرند
و خود کشی فہمک بیت نوں اگر مریض چہلے نادراہی
و ہلاک بوت تو طیبیہ اے رد و حج میا رہا نہ انت
کہ آئی و علاج نہ کنت بلکیں نادراہ و مت ملزم و گناہ کار
انت کہ آئی و تی دست و و تار انتاہ کنت و طیبیہ
چوشیں موہے ندانی کہ آئی بہ آنادراہے ندرستی و دوبارہ
یارگ و واسطہ جہر بکنت۔ بلکل اداسے سیم و یہود و
ناشری، ہوا پرستی، ضد و ہٹ کنگ و بیان کنان اے
لفظان و کار مرز کنت و من یزد اللہ و فتنہ الخ کرس
اللہ گمراہ کنگ لوٹت و اولیک الذین کفر باللہ ان
یظہر قلوبہم (اے ہمارم انت کہ بہ اشان و
اللہ نہ واہت کہ اشانی و لان و پاک بکنت) البشی
مطلب ہمیشنت کہ خدائے اشانی بدکاری و گندیں شوہازانی
سبب وچہ اشان و تی لطف و کرم و نظر وچست کنت
کہ چہ آئی و پیدائی بہ کشتک و سرکبگ و پاکبازی و قبول کنگ
و امید ہن باقی نہ مانن۔ شتابہ اشانیگی و تار اہلاک ممکن ات
لقولہ تعالیٰ لا یحزنک الذین الخ باقی اے شبہ کہ خدا
بہ البشی و ہن قادرات کہ اشانی کلیں ناشریاں، غلط کاریاں
و بہ جبر ابد اشتبنتی کہ اشان وچہ و طوس ضد و ہٹ کنگ
متوئیں۔ بے شک اے جبر تسلیم و قابل انت کہ بہ خدا
قدرت و دیم و اے مشکلیں کارے نہ ات و لو شاء ربک لآمن من

المآذیہ

۱۷۵

لا یحب اللہ

الکلم من بعد مواضعہ یقولون ان اوتیتہم هذا

حرفان رند چہ اے خرا کہ محارف و تی جاگہاں بیت گشت کہ اگر شمار است اے حکم

فخذوہ وان لم تؤتوہ فاحذروا ومن یردد اللہ فتنہ

گڈ آئی و بزوریت و اگر شمار نرسن اے حکم گڈ اوتار و رد بیت و ہر کیک اللہ آئی، گمراہ کنگ بلوٹیت

فلن تمیک لہ من اللہ شیئا اولیک الذین لم یردد اللہ

گڈ اوتار آئی وچ کنت نکنے اللہ گوراف اے ہما کسنت کہ اللہ نواہنگ

ان یطہر قلوبہم لہم فی الدنیا خزی و لہم فی الآخرۃ

کہ آیانی دلاں پاک بکنت و آماں و نبیاء رسوا بیت و ماں آخرتا پر آیان

عذاب عظیم سمعون للکذب اکلون للسمۃ فان

زندی عذاب ایرنت جاسوسی کنت بہ دروغ بندگا مزنیں حرام دارنت نوں اگر

جاءوک فاحکم بینہم او اعرض عنہم وان تعرض عنہم

بیانیت نی گور گڈ اوتیصلہ کن آیانی درمیان یا دیم بگر دیں چہ آیان و اگر تو دیم بگر دیں چہ آیان

فلن یضروک شیئا وان حکمت فاحکم بینہم بالقسط

گڈ اوتار وچ ضرورات نکنت و اگر تو فیصلہ کنے گڈ فیصلہ کن آیانی درمیان بہ انصاف

ان اللہ یحب البقسطین و کیف یحکونک و عندہم

بیشک اللہ دوست داریت انصاف کنوکان و وچطور تراوی منصف کنت و آیانی گور و

التورۃ فیہا حکم اللہ ثم یتولون من بعد ذلک و

تورات موجودت کہ آئی و تھا اللہ حکم ہسنت پدا اشیا چہ رند پشتا مانتریننت و

ما اولیک بالمؤمنین انا انزلنا التورۃ فیہا ہدی

آپہ حج پیما ایمان نیارنت و ما رہداتگ تورات کہ آئی و تو کاراھ نشان دجی انت

و نور یحکم بہا البیون الذین اسلموا للذین ہادوا

وروشانی انت پہ آئی و مطابق حکم کنگ پیغبران ہما کہ اللہ فرمان بردارنت پیہودیانی سرا

مزل

فی الارض کلہم جمیعاً (یوس رکوع ۱) ولکن قدرت و دنیا و تمام نظام بہ ہر رہ بندہ ایر کنگ کہ بندہ و بہ خبر و شرع کسب کنگ و رد مجبور و بے وس اڈ کنگ مبیت اگر ایوک و کلان و بہ
خبر و اختیار کنگ و مجبور کنگ بہ بیت تو اے عالم و تخلیق و حکمت و مصلحت سرجم نہ بیت و تی تعالیٰ و بازیں صفات بہ ہر پیہ و پشت کپنتگنت کہ آیانی ظاہر کنگ و حج محلے نہ
ما تلت۔ مثلاً عفو، غفور، حلیم، منتقم، و البطش الشدید، قائم بالقسط، مالک یوم الدین وغیرہ حالانکہ اے عالم و پید کنگ و غرض ہم ہمیشنت کہ اللہ تمام
صفات کمالیہ و ظاہر بہ بت حج مذہب یا حج انسانے کہ آخدا و فاعل مختار قبول کنت انجام کار ابید چہ البشی و دگر حج غرض ظاہر کنت نہ کنت کہ انسان و خلقت و مقصد انت لبیکو کو کو انکم
احسن عملاً (سورہ ملک رکوع ۱) خدا مارا فہم وزانگ بہ دنت کہ تجکیں رہ بندہ شوہاز و بہ بیں۔ و ابن عباس، مجاہد و عکرمہ وغیرہ پیشی بزرگان منقول انت کہ واجر پیغبر و اے اختیار
شروعات و حاصل ات آخر و ہدیکہ اسلام و غلبہ بوت و سرجم و شریعت و قانون راہوار بوتنت تو ارشاد بوت ان احکم بعبہم بما انزل اللہ یعنی اشانی فیصلہ آن و بہ شریعت و
رہ بندہ بکن ات مطلب ابشت کہ اعراض و کنارہ کشی و حاجت نہ انت۔ فلا قرآن کریم ہک بر و بہ البشی زور برداتگ کہ یک کسے ہر قدر ناشر ظالم و بد معاش بہ بیت مگر شہاگوں آئی بہ انصاف و

..... نہ انت ماں دیم و رکوع و توراۃ و انجیل و توبہ و دیان و ایم تراپ دات کہ جوین خوین کتابے و جوین ہدایت و رہنمائی کتابے ات کہ انتانی اسے نالائقان بے فوری کت و اشان و پنچوش سروچیش کت کہ مروچی اشانی اصل و درگجگ ہن مشکل بونگ۔ آخر اللہ تعالیٰ و بروئی سرجمیں رحمت و برکت و بلکل بہ گڑ سر و ہما کتاب دیم دات کہ آپیشی کلین کتابانی اصلی مقصدانی حفاظت کنوک و آیانی تصدیق کنوک انت و پدا آئی دایمی حفاظت و عقدہ ہم وئی زرتنگ۔ فلہ الحمد والمنة۔ ف یعنی یہ اللہ تعالیٰ و ذات و لوٹو کاں ہدایت و وشہر و مشکلات و تہاری و گرفتاریوکان و وژنائی و کار و دنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی ماں توراۃ ہنکر من شانیں دستور العمل و سرو سوچ و رہنمائی کہ بازیات پیغمبران، اہل اللہ و عالمان بروبر ہمیشی و رہ بند و حکم دیان و جیڑھانی فیصلہ کنان بونگت۔ و یعنی یہ توراۃ و خبر گیری و ذمہ دار آیان و قرار دیگ بونگت قرآن کریم و پیہم و اتانکہ لحاظ و وعدہ نہ ات دانکہ عالمان و درویشان و قی ذمہ دار و مارت تو تورات محفوظ و مامون ات آخر دنیا پرستیں بدیں عالمانی دست و رد و بدل یوان بباد بونگ۔ و یعنی چہ مردمانی ترس و بابہ دنیاوی لاپ و سبب و ماں آسمانی کتاب و رد و بدل و تحریف

وَالرَّسُولُ وَالْأَنْبِيَاءُ السُّبْحَانُ مَنْ كَتَبَ اللَّهُ وَكَانُوا
وہم کنگ خدایستان و عالمان و پدھے سبیا کہ مقرر کنگ بونگت کہ اللہ و کتاب و نگہبانی و ہستنت
عَلَيْهِ شَهِدَاءٌ فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاحْشَوْا اللَّهَ وَلَا تَشْتَرُوا
آئی و چار گوار کنوک ف نون شما مشرت چہ مردمان و نبرست چہ من و مگر
بِآيَاتِي ثَمَنًا قَلِيلًا وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ
پہ منی آیتانی عوض و بہائے مکس و ہر سیکہ حکم مکنت ہما فرمان و موافق و کہ اللہ دیم دانگ گڑا ہما
هُمُ الْكَافِرُونَ ۴۷ وَكُتِبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَا أَنَّ النَّفْسَ بِالنَّفْسِ لَا
مردمان و کافرت و ونبشتہ کنگ ماہر آیان ماں تورات و کہ جانے بدلہ جان
وَالْعَيْنَ بِالْعَيْنِ وَالْأَنْفَ بِالْأَنْفِ وَالْأُذُنَ بِالْأُذُنِ وَ
وچھے بدلہ چھ و پونزے بدلہ پونز و گوشے بدلہ گوش و
السِّنَّ بِالسِّنِّ وَالْجُرُوحَ قِصَاصٌ فَمَنْ تَصَدَّقَ بِهِ فَهُوَ
دنتانے بدلہ دنتان و پتان بیر ہستنت و پداہر کہ معاف کت گڑا آچہ
كَفَّارَةٌ لَهُ وَمَنْ لَمْ يَحْكَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
گناہ پاک بوت و ہر سیکہ حکم مکنت ہما فرمان و موافق و کہ اللہ ایراتنگ گڑا آ و
الظَّالِمُونَ ۴۸ وَفَقِينَا عَلَىٰ أَثَرِهِمْ يَعْنِي ابْنَ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا
ظالمت و ورنہ دیم دات ماہر ہمایانی رند پدا عیسیٰ و مریم زہگ و باور داروک
لِبَّابَيْنِ يَدِيهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى
تورات و ہما کہ چہ آیتا پیش بونگت و دات ماہر آیتا انجیل آئی و تہارہ و سوچ و گت
وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّبَّابَيْنِ يَدِيهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَ
وروشنائی ات و باور داروک تورات و ہما کہ آیتا چہ پیش ایرہنگ و راہ و پیش داروک و
مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۴۹ وَلِيَحْكُمَ أَهْلَ الْإِنْجِيلِ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ
نصیحت پہ ہما کسان کہ ترش ہستنت و انجیل و مونکان و باینت کہ حکم بکنت پہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ دیم دانگ

مکن ات آئی احکام و احوالان و چہ مدینت و چہ خدا و عذاب و
چہ آئی بیر گیری و ترس ات، تورات و من شان و مقبولیت و
ظاہر کنگ و پداہر خطاب یا واپو دیانی ہما رسیان و عالمان و
کنگ بونگ کہ اشان قرآن و نزول و وعدہ و موجود انت پرچاکہ
اشان چہ رجم و حکم و انکار کنگت و نبی کریم و بابت و پیشین
گوئیان و چہ دیان و ومان آیانی معنی و ظاہر کنگ و رد و
منزیں سروچیری و کرکنتش و یا ماں میا جی و مسلمانان نصیحت
کنگ مقصد انت کہ شما جو کہ قومان چہ کسے و ترسان و بابہ
و دنیاوی مال و متاع و رند و کبان و قی آسمانی کتاب و برباد
مکن ات چہ ناچہ اے امت و محمد اللہ و قی کتاب و یک حرف و ہم کم
نہ کنگ و دات روچ مروچی و آئی و راچہ ناشرانی تحریف و رد و
بدل و رکھینگ و تہا کامیاب بونگت و انشاء اللہ دیم ترس ہم
کامیاب بنت۔ و چہ ما انزل اللہ و موافق حکم و کنگ و
غالباً مراد الیشت کہ چہ نص و حکم و وجود و انکار بکنت و آئی
بدل و وگہ چہ و قی واہگ و پداہر بسازیت چہ شکہ ہو و
رجم و حکم و رد و کنگت تو اے پیہیں مردم جز نا کافران و اگر
مراد چوش بہ بیت کہ ما انزل اللہ و عقیدہ ثابت قبول
کنان و پدا فیصلہ عمل آئی خلاف بیان بکنت نوچہ کافر و
مراد عملی کافران یعنی آئی عملی جا و مثل کافر انت۔ و قصہ
اے حکم ماں حضرت موسیٰ و شریعت و جاری ات و بازے علمائے
اصول و گیش و گوار کنگ کہ گوسنگیں شریعتانی بار و قرآن کریم
و یا و اجہ پیہر و رند و ہر چیکہ نقل کنگ و پدا و اجہ و پدا اشانی
بابت و چہ پیہم نہ انکار کنگ و رد و بدل کنگ تو حکم بہ اے
امت و حق و تسلیم و قبول کنگ بیت چوش بگوش کہ چہ انکار
و رد و بدل و ابید اشکنا بینگ و مطلب آئی قبول کنگ و
کلیو لیل انت۔ و یعنی جروح و قصاص و معاف کنگ مجروح و
گناہانی کفارہ جوڑ بیت پنچوشکہ ماں لھتیں حدیثان اشی و
گیش و گوار ہم موجود انت و لھتیں مفسران و اے آیت و جارج
و حق و بیٹینگ یعنی اگر مجروح و جارج و ارماف کت تو آئی
گناہ بخشگ بنت پدا اے رد اوئی قول راج انت۔ کہ ہود و قصہ
و حکم و برخلاف ہن و قی دستور و راہوار کنگت چہ اشان و بنی
نصیر کہ آزایت عزمند و زورمند زانگ بونگت اشان چہ بنو
قریظہ و بیت و بہ سرجم و وصول کنگت و وھدیکہ اشان و
دیت و بگی کنگت تو اشان نصف دیت ادا کرکنت و بنی
قریظہ و چہ و قی نزوری و رداگوں اشان و ہمے پیہیں قول و
قرار بستگت۔ اتفاقا چہ بنی قریظہ دست و بنی نصیر یک
نفرے کشگ بوت، اشان دستور و رو و سرجمیں دیت لوط بنی قریظہ دست دات کہ نون آزمانگ شت وھدیکہ ماچہ و قی بے دسی و اے ظلم و راقبول کنگت نون و اجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بہ مدینہ
آھنگ ہمانی و دور و دورہ انت نون اے بوت نہ کنت کہ ماچہ شمارچ دیت و ہول بکنیں آئی دوسر شمارا و ابکنیں چہ ایشی غرض الیشت کہ و اجہ محمد رسول اللہ و موجودگی و مشکل انت کہ
زورمند زور و سراوئی زور و ظاہر کت بکنت یا اراکنتال بکنت پرچاکہ کلان و یقین ات کہ و اجہ گون ہر ضعیف و قوی و یک پیہم و انصاف کنت و زورمندانی ظلمانی مقابلہ و زور و
مدد کنت۔ آخر کار اے معاملہ و اجہ و دربار و پیش بوت و بنی قریظہ و اجہ و عدل و انصاف و رداہرچ خیالے ظاہر کنگت آراست ثابت بوت قصاص و حکم و پدا و لہر حکم ہما انزل
اللہ و فرمان کنگ و چہ ہمے داستان و نیمگ و اشارہ انت و چونکہ رجم و پیہم و قصاص و شرعی حکم لوگ و چہ صریحاً انکار نہ کنگت بلکن دت ماں و قی فیصلہ و رو و شرعی حکم و
برخلاف یک دستورے جاری کنگت تو قانون عدل و اے اعتقادی اتا یوک و عملی مخالفت بوت پشکا کافرون و بدل و ظالمون فرمان کت یعنی اے سر ظاہرین ظلم ایت کہ چہ قوی و کم و
چہ زور و زیات دیت گرگ بہ بیت۔ و یعنی بہ آیانی پدا فی رند و ہر روک انت۔ و یعنی حضرت عیسیٰ علیہ السلام و قی و قی زبان و تورات و برحق و بیان کنگت و ہرچ کتاب

نفرے کشگ بوت، اشان دستور و رو و سرجمیں دیت لوط بنی قریظہ دست دات کہ نون آزمانگ شت وھدیکہ ماچہ و قی بے دسی و اے ظلم و راقبول کنگت نون و اجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بہ مدینہ
آھنگ ہمانی و دور و دورہ انت نون اے بوت نہ کنت کہ ماچہ شمارچ دیت و ہول بکنیں آئی دوسر شمارا و ابکنیں چہ ایشی غرض الیشت کہ و اجہ محمد رسول اللہ و موجودگی و مشکل انت کہ
زورمند زور و سراوئی زور و ظاہر کت بکنت یا اراکنتال بکنت پرچاکہ کلان و یقین ات کہ و اجہ گون ہر ضعیف و قوی و یک پیہم و انصاف کنت و زورمندانی ظلمانی مقابلہ و زور و
مدد کنت۔ آخر کار اے معاملہ و اجہ و دربار و پیش بوت و بنی قریظہ و اجہ و عدل و انصاف و رداہرچ خیالے ظاہر کنگت آراست ثابت بوت قصاص و حکم و پدا و لہر حکم ہما انزل
اللہ و فرمان کنگ و چہ ہمے داستان و نیمگ و اشارہ انت و چونکہ رجم و پیہم و قصاص و شرعی حکم لوگ و چہ صریحاً انکار نہ کنگت بلکن دت ماں و قی فیصلہ و رو و شرعی حکم و
برخلاف یک دستورے جاری کنگت تو قانون عدل و اے اعتقادی اتا یوک و عملی مخالفت بوت پشکا کافرون و بدل و ظالمون فرمان کت یعنی اے سر ظاہرین ظلم ایت کہ چہ قوی و کم و
چہ زور و زیات دیت گرگ بہ بیت۔ و یعنی بہ آیانی پدا فی رند و ہر روک انت۔ و یعنی حضرت عیسیٰ علیہ السلام و قی و قی زبان و تورات و برحق و بیان کنگت و ہرچ کتاب

فل یا وایسائی کہ آہ نزول انجیل و ہدیہ حاضر انت ہمایان و اسے حکم دیگ بوتگت ہمانی و ادا نقل فرامینگا منت و اسے ہم بوت گنت کہ قرآن و نزول و ہدیہ و عیسائی خطاب کنگ
بوتگت و آیان و گوشگ بوتگ کہ ہرچے ما انجیل اللہ تعالیٰ و نازل کنگت ہمانی و ادا صافین حکم بکنت یعنی ہما پیشینگو تیان و چیریک یا گوں ہو گیں ویکاریں تاویلاں بدل یکجہد مکتبت پرچیکہ ما
ما انجیل پیغمبر آخر الزمان مقدس فارقلیط و بابن حضرت حج و زبان بیان بوتگت اسے خدا تعالیٰ و سکین فرمائی تے بیت کہ ہما من شانین ہادی و مسترین مصلح و رد احضرت مسیح چوشت گونشت
کہ و ہرے آبر حقین روح بیت تو گدا شمار راستی و تمایں کشکان و سوج دنت ہمانی دروغ بند کنان و تادائی نقصان گرفتار کنان ات۔ ہا ریں مقدس مسیح و آئی پروردگار و فرما برداری و رہ بند ہنجوش
انت۔ فل ہمیں بازین حنائے داریت۔ امین، غالب، حاکم، محافظ و نگہبان و بہیک معنی و بردا قرآن کریم و پریشی کتاباں ہمیں بوگ صحیح و راست انت۔ خدا و ہرچے امانتے ماں تورات انجیل
و غیرہ آسمانی کتاباں و ودیعت کنگ بوتگت آگوں چیزے گیش ماں قرآن و محفوظ انت کہ ماں آئی و سج خیانت نہ بوتگ۔ و ہتیں فرعی چیزان و کہ ماں کتاباں بہ ہما دور یا ہما خاصیں مردمانی احوالاتی
ردا بوتگت آیان البت قرآن منسوخ قرار داتگ و ہر حقیقتے کہ تمام آت آیان و سرجم کت ہرچے بھرے بہ ہما دور و بردا بیکار ات آرا ڈالجا رکت۔ فل ماں یہود و دوت ماں و ت چیزے
جھیرہ بوتگت۔ یک ٹولی تے کہ ریشی آسانی مزین عالم
و سر و ک و اراتنت و اجہ پیغمبر و خدمت و حاضر بوتنت و جیرہ و
فیصلہ کنگ و عرضش کت و ایشیم گونشتش کہ شمار معلوم انت
کہ یہود و قوم چوناںی و منے اعتبار و دوست و انت اگر شمار
فیصلہ تے بہ منے حق و دیت گدا ماں مسلمان ہیں و ہرچے منے
اسلام بارگے یہود و اولس اسلام و قبول دار بنت و اجہ پیغمبر
اسے رشوتی اسلام و قبول نہ کت و آیان و اھگانی رند گیری و
صاف انکاری کت۔ بہ اشی و اسے آیت نازل بوت۔
(ابن کثیر) فل ماں گوشگین فاندہ و اسے آیتانی شان نزول
ردا ما ہرچی نہ کنگ چرائی صفا ظاہر انت کہ آیت و نزول
چرائی و بد بوتگ کہ واجہ و آیان و شنودی و اھگے سر عمل کنگ
انکار کنگت۔ تو اسے آیات واجہ و استقامت و ہرچے و دیم
ہن ہرچے پیما معصومی و شان و سر اقدان و ثابت دارگ و
بہ کڈن و خاطر و نازل بوتگت ہرکس اسے ہمیں آیتان و
واجہ پیغمبر و عصمت و شان و برخلاف فہمیت آیان گدا
کو تاہ فہم و بے زانگ انت۔ اول واجہ کتام چیزے و مہن
کنگ برشی و دلیل انت کہ ہرکس کہ مہن کنگ بوتگانت آئی
بہ ہما مہن کتگیں چیزے کنگ و دلمانگ بوتگ، دومی انبیاء
علیہم الصلوٰۃ والسلام و معصومیت و مطلب ایشنت کہ خدا
معصیت چہ آیان دست و پیرا بوت نہ کنت یعنی کتام
کار و اسے فہمان و کہ آخدا و رانا دوست انت گدا آکار
ہجہ دست پر نہ کنت و اگر اتفاقا کہی بہ شوشکاری یا چہ
راے واجتہاد و بردار دوران راج و افضل و بدل و مخرج
و مفصول و اختیا بکنت یا غیر مرضی و مرضی فہمان آئی و
سر عمل بکنت کہ آرا عربی زبان و زلتہ گونشت تو گدا
چو شیں اقامت عصمت و مسئلہ و برخلاف نہ انت چو شک
حضرت آدم علیہ السلام و ہتے دگہ نبانی داستان پریشی و
گواہ انت۔ اسے حقیقت و سرید بوگ وید و لا کنتیج
اھوا اھم عمما جاءک من الحق و واخذرھم ان
یفتنوک عن بعض ما انزل اللہ الیک و ہمیں
دگہ آیتانی معنی و مطلب زانگ و ردا دل و شہینک پیرا
نہ بیت پرچاکہ ماں ایشاں ایو کا بہ ایشی سرزنش کنگ بوتگ
کہ شمار واجہ چہ ایشانی چرب زبانی و ہیچ اثر قبول کنان ات
و چو شیں راے قائم کنان ات کہ ماں آئی و بلا ارادہ آیان
واھگانی رند گیری و جاوڑے پیدا بہ بیت مثلاً ماں ہرچے
قصہ و اسے آیتانی شان نزول انت یہود و چہ پیچ و

المائدہ

۱۷۷

لا یحب اللہ

فَیْہِ وَمَنْ لَّمْ یَحْکَمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ﴿۳۶﴾

ماں انجیل و ہرچیک حکم مکتبت بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ ازلنگ گدا اھمات نامرمانت و

وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنْ

دیم داتگ ما پتھی سرا کتتاب بہ حق باور دار و کت ہما کتابانی کہ آئی ہرچے پیش

الْكِتَابِ وَمُهَيِّمًا عَلَيْهِ فَاحْکَمْ بَيْنَهُم بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ

ایر بتگنت و آیان یا نکات جنو کنت گدا انوں تو حکم کن ماں آیان بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ ازلنگ

وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ هُمُ عَمَّا جَاءَكَ مِنَ الْحَقِّ لِكُلِّ جَعَلْنَا مِنْكُمْ

و آیان و اھگانی رند امکب درحایکہ ہنگے چہ ہما حقین راہ کتھی گورا آنگکٹ بہ ہرکے قومیا چہ شمار داتگ

شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَ

یک شریعتے و رہبندے و اگر اللہ بلوٹیں شمار درستانی بہ یک دینیہ سرکنتت و

لٰكِنْ لِّيَبْلُوَكُمْ فِی مَا آتٰكُمُ فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرٰتِ ۚ اِلَى اللَّهِ

لیکن لوٹیت کہ شمار آزمایش بکنت ماوتی و انگیں حکمان و نون میدان بکنت دیم بہ نیکیں عملان و اللہ درگا

مَرْجِعُكُمْ جَمِیْعًا فَبِیْضُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِیْہِ تَخْتَلَفُونَ ﴿۳۷﴾

شمار درستانا روگ انت پیرا سر حال کنت شمار چہ ہما خبرے و کہ شمار جگودہ کنگت و

وَإِنْ أَحْكَمْ بَيْنَهُمْ بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ هُمُ وَ

و (دوبارگ گوشیں) اسے کہ حکم کن ماں آیان بہ ہما فرمان و موافق و کہ اللہ ازلنگ و آیان و اھگانی رند امکب

أَحْذَرُهُمْ أَنْ يَفْتِنُوْكَ عَنْ بَعْضِ مَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكَ ۚ

ہزار داری کن چہ آیان کہ نہ پیمنت ترا چہ یک ایرو لیں حکمیا کہ اللہ دیم داتگ پتھی نیمکاٹ

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَاَعْلَمُ أَنَّنَا لَبِیْدٌ ۚ اللَّهُ أَنْ یُّصِیْبَهُمْ بِبَعْضِ ذُنُوْبِهِمْ

پیدا اگر قبول مکتنت گدا بزبان کہ اللہ ہے واھنگ کہ آیانا دروے بہ دلا بدنت بہ آیان و قی کتابانی شری و

وَأَنَّ كَثِیْرًا مِّنَ النَّاسِ لَفٰسِقُونَ ﴿۳۸﴾ اَفْهٰكُمُ الْجَاهِلِیَّةُ یَبْغُونَ

و بازیہ چہ مردمان نامرمانت و زاناں ہنوگ جاھلے زمانے حکما لوٹنت

مازل ۲

گوں چالاک و فریب کاری و بہ ہنجین جاوڑے قی و اھگ ظاہر کت کہ اگر واجہ آیان مرضی و و فیصلہ بکنت تو کل یہودی مسلمان بنت آیان ایشی اشرا زانگت کہ چہ اسلام و ہیچ چیز
واجہ و زیات ترد و ست نہ انت بہ چو شیں جاوڑے ممکن ات کہ مزین مزین ہوشمندیں انسان ہن اسے راے قائم بکنت کہ ایشانی یک افمانیں واھگے و قبول کنگ و چہ تاوان انت،
و ہرکے اینکر مزین دینی منفعے حاصل بیت۔ اسے ہمیں خطرناک منزلۃ الاقدام موقع و سر اقرآن کریم واجہ علیہ الصلوٰۃ و سرزنش کنت کہ بچارا بردوران و مہن کدی چو شیں راے
قائم کن کہ آشی مزین شان و مناسب مبیت۔ واجہ پیغمبر و کمال تقوی و جہلیں فہم و تدبیر و چہ آیت و نزول و پیش اھتیاابی فکر و فریب رد کنگت۔ لیکن اگر بالفرض اسے
پیچ و مبوتیں تو گدا اہم آیت و بیان چو شک ما بیان کت واجہ پیغمبر و معصومی شان و اصلا مخالف نہ انت۔ و یعنی خداے پاک ہرکے امت و رہ بند و دستور آئی و احوال
و گنجائش و حساب و جدا جدا و ہوار کنگت و باوجودیکہ تمایں انبیاء و آسمانی مذاہب دین و اصول و منجمیں مقصدان کہ بہ آیان سرادین و دار و مدارت و ت ماں و ت و
یک و دگرے و تصدیق کنوگ بوتگنت پیرا ہر جنیات و فروعیات و رہا بر امت و آیان ما حول و خاصیں گنجائش و رو و خاص خاصیں احکام و ہدایات دیگ بوتگت۔

..... ماں اے آیت و بہ ہے فروغی اختلاف و نیگ و استارہ انت۔ صحیح بخاری و یک حدیث کہ کلیں نبیان و موت ماں و تاعلاقی برت
فرمان کنگ کہ کلانی پت یک، و مات اش جدا جدا بہ بت آئی مطلب ہن ہمیش انت کہ اصول کلانی یک انت و ماں فروغ و اختلاف دارنت و چونکہ ماں یک و سید اش و پت کل
وفیض دیوک و مات قبول کنوک و فیض و محل جوڑ پت۔ چریشی و یک لطیف اشارہ نے بہ اے نیگ و ہن بوت کہ آسمانی شریعتی اختلاف مخاطبانی قابلیت و گنجائش و سرامنی
انت و اگر نہ خدا ذات و ہج اختلاف و تعدد و گنجائش نیست کلیں آسمانی شریعت و دینی سرچیک کیکن ذات انت و آئی و علم ازلی انت۔ وک یعنی چہ شاکے خدا و سر جہیں
مالکیت، کا ملیں علم و پھتویں حکمت و سر ایقین کنان و ہر یک نوکیں حکم و حق و صواب زاناں گوں وشی و دل و میل و قبول کنت و مثل یک و فاداریں غلامے
ہر یک نوکیں حکم و دیما گردن و دارگ و تیار و اوشتوک انت۔ وک یعنی شریعت و اختلافان و چار ان و مقتضی قیل و قال و پت و چوٹیں سر و چیرانی تہا کیان و
وقت و بیا و مدیت اللہ و نیگ و سر بیوکیں ارادہ
اخلاق و اعمالے کہ پیش کنت بہ آئی و قبول کنگ و
وکی چستی و ظاہر بکنت۔ وک پمشکاوتی انجام و نیگ
خیال و گور کنان و حسنات و خیرات و حصول و تہاوتی
ترندی و پیشبدارت اختلافانی حقیقت ہموادوت ظاہر
بیت۔ وک یعنی و ت ماں وکی چر باہنی تہا دنیا
ہمنگر و چیل ظاہر بکنت شمار احکم ہمیشنت کہ
ما انزل اللہ و مطابق حکم و رھوار یکن و بہ دگر ہج
کس و گپ و رب و گوش مدار۔ وک سوجیں سزا
و ماں قیامت و رسیت لیکن کیکن باز سزا ادا ہن
مجرم و یا اید گہ ندرگ کنوکان و بہ سرزنش و ڈول
دیگ بیت۔ وک یعنی واجہ شہاچہ اشانی ایراد و دیم ترنگ
زیات رنج ممکن ات ماں دنیا و فرما ندر ایں بندہ ملام کم
بنت و کا اکثر الناس و کو حرضت بمو مینین۔ ۱۲
ہم صفحہ و فوائد : وک یعنی ہا کس بہ خدا
شہنشاہیت، کا ملیں رحمت و سر قبی علم و سرابہ تمامی
یقین دارنت بہ آسانی گور و ماں دنیا کسے و حکم و مقابل و
ہج وزن داشت کت نہ کنت گداچوں باریں اشال خدا و
حکمانی روشنی و سر لوگ و پید بہ واہگ، و سواس، و کفر و
جاہلیت و تہا روکیان و نیگ و روگ و دوست دارنت
وک اولیا جمع انت ولی و ولی دوست و گوشتنت۔
نزیک و ہن، نا صر و مدگار و ہن گوشتنت۔ مطلب
ایشنت کہ یہود و نصاریٰ بلکیں گوں نمایں کا فراں چوشکہ
ماں سورہ نسا و گیش و گوار کنگ بوگک مسلمان دوستی و
دستور و رھوار ممکننت۔ بہ اے موقع و اے خبر دل و دارگ
لوٹیت کہ موالات۔ مروت، خوہیں سوک، مصالحت،
رواداری و عدل و انصاف کل جدا جدا ہیں چیز انت۔ اہل اسلام
اگر مصلحت بر انت تو گوں ہر کافر و صلح و عہد و پیمان شرعی
رہ بند و کت کنت و ان جئحو للسلیم فاجتہم لھا
و توکل علی اللہ (انفال رکوع ۸۷) عدل و انصاف و
حکم چوشکہ پیشی آیت و معلوم بوت بہ مسلم و کافر ہر یک
بشہ و حق انت۔ مروت، خوہیں سلوک یا رواداری و ہمنہ
گوں ہا کافر ان بوت کنت کہ اسلامی جماعت و مقابلہ و
و دشمنی و عدا و ظاہر ممکن چوشکہ ماں سورہ متحنہ و صراحت
موجود انت۔ باقی موالات یعنی دوستانہ اعتماد و براتی
رہ بند و دزگیری و مدد و ردا ہج مسلمانے و حق نیست
کہ آگوں غیر مسلم و چوشیں تعلق قائم بداریت۔ البت ظاہری

۱۷۸ لا یحب اللہ
وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا الْقَوْمِ يُوقُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
وچہ اللہ کے شر تر حکم کنو کنت یہ ہما قوے و کہ صدقت و
اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصٰرَىٰ اَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ
مسلمانان! مگر ت یہود و نصاریاں وکی دوست و آگوں یکدگر دوستنت
بَعْضٌ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ ط إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
و نہمونا و ہر کسیکہ چہ شہا دوستی بکنت گوں آیان گدا آچہ ہمایان ہن یکے وک بیشک اللہ ظالمین
الْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ۝ فَرَى الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُسَارِعُوْنَ
مردمانا را بہ تربیت وک نوں گندے تو ہمایاناکہ ماں آسانی د لان ہما کیانت تچانا زونت
فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰى اَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ ۚ فَعَسٰى اَللّٰهُ اَنْ
دیم پچہ آیان گوشتنت کہ مائرسیں چہ اے خبر کہ برسیت مارا گردش نہان وک نوں نریکیں کہ الشزوت
يَاْتِيْ بِالْفَتْحِ ۚ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَا اَسْرَوْا فِيْ
بیاریت فتحارا یا دگر یک حکمے چہ وکی دگر گدا پیشومان بنت چہ وکی
اَنْفُسِهِمْ نٰدِيْنَ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَهٰۤؤُلَآءِ الَّذِيْنَ
دلے داشتگیں خبران وک گوشتنت مسلمانان کہ ہیں اے ہما کسنت کہ
اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اِنَّهُمْ لَبَعْلَكُمْ حَبِطٌ اَعْمَالُهُمْ
اللہ و قسمش و ازنگت گوں وکی محکم نریں سوگندان کہ ضرور آگوں شمانیت۔ برباد بوتنت آسانی عمل
فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَن يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَن
نوں تاوان بار بوتنت او مسلمانان! ہر کسیکہ بریت چہ شہا چہ
دِيْنِهٖ فَسَوْفَ يٰۤاْتِيْ اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَ ۚ اِذْلٰهٖ عَلٰى
وکی دینا گدا ازوت کاربست اللہ اید و لیس قوے و کہ اللہ آنا دوت دارنت و اللہ دوت و انت نرم و دنت بہ
الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٌ عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
مسلمانان زور اکنت بہ کافران غزای کنت ماں اللہ راہا

لا یحب اللہ
وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا الْقَوْمِ يُوقُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ
وچہ اللہ کے شر تر حکم کنو کنت یہ ہما قوے و کہ صدقت و
اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصٰرَىٰ اَوْلِيَاءَ ۚ بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ
مسلمانان! مگر ت یہود و نصاریاں وکی دوست و آگوں یکدگر دوستنت
بَعْضٌ ۚ وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَاِنَّهُ مِنْهُمْ ۗ ط إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي
و نہمونا و ہر کسیکہ چہ شہا دوستی بکنت گوں آیان گدا آچہ ہمایان ہن یکے وک بیشک اللہ ظالمین
الْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ۝ فَرَى الَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ يُسَارِعُوْنَ
مردمانا را بہ تربیت وک نوں گندے تو ہمایاناکہ ماں آسانی د لان ہما کیانت تچانا زونت
فِيْهِمْ يَقُوْلُوْنَ نَخْشٰى اَنْ تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ ۚ فَعَسٰى اَللّٰهُ اَنْ
دیم پچہ آیان گوشتنت کہ مائرسیں چہ اے خبر کہ برسیت مارا گردش نہان وک نوں نریکیں کہ الشزوت
يَاْتِيْ بِالْفَتْحِ ۚ اَوْ اَمْرٍ مِّنْ عِنْدِهٖ فَيُصْبِحُوْا عَلٰى مَا اَسْرَوْا فِيْ
بیاریت فتحارا یا دگر یک حکمے چہ وکی دگر گدا پیشومان بنت چہ وکی
اَنْفُسِهِمْ نٰدِيْنَ ۝ وَيَقُوْلُ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَهٰۤؤُلَآءِ الَّذِيْنَ
دلے داشتگیں خبران وک گوشتنت مسلمانان کہ ہیں اے ہما کسنت کہ
اَقْسَمُوْا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ اِنَّهُمْ لَبَعْلَكُمْ حَبِطٌ اَعْمَالُهُمْ
اللہ و قسمش و ازنگت گوں وکی محکم نریں سوگندان کہ ضرور آگوں شمانیت۔ برباد بوتنت آسانی عمل
فَاَصْبَحُوْا خٰسِرِيْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَن يَّرْتَدَّ مِنْكُمْ عَن
نوں تاوان بار بوتنت او مسلمانان! ہر کسیکہ بریت چہ شہا چہ
دِيْنِهٖ فَسَوْفَ يٰۤاْتِيْ اللّٰهُ بِقَوْمٍ يُّحِبُّهُمْ وَيُحِبُّوْنَ ۚ اِذْلٰهٖ عَلٰى
وکی دینا گدا ازوت کاربست اللہ اید و لیس قوے و کہ اللہ آنا دوت دارنت و اللہ دوت و انت نرم و دنت بہ
الْمُؤْمِنِيْنَ اَعِزَّةٌ عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ يُجَاهِدُوْنَ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ
مسلمانان زور اکنت بہ کافران غزای کنت ماں اللہ راہا

موالات کہ آلا اَنْ تَتَّقُوا مِنْهُمْ تُقٰتہ و ردا داخل بیت و عمومی تعاون کہ چہ آئی و اثر و بہ اسلام و مسلمانان و ہج و دل تاوان نہ رسیت بہ آئی اجازت انت چہ پھتیں
خلفائے راشدین و اے بابت و ہر چہ ترندی و تنگی منقول انت آرا محض یکیش بند و زیات ہڑاری و یک ہمنہ زانک لوٹیت۔ وک یعنی مذہبی
فرقہ بندی و توکی بغض و عداوت و باوجود آگوں یکدگر و دوستانہ رہ بند قائم دارنت۔ یہود یہودی و نصرائی نصرائی و دوست بوت کنت و اسلامی جماعت و مقابلہ
کل کفار یکدگر و دوزواہ و مددگار جوڑ بنت۔ الکفر ہلہ واحدا۔ وک براں ہمایانی ٹولی و ہوارنت۔ اے آیتاں رئیس المنافقین عبداللہ ابن ابی و ردا نازل بوت کنت گوں
یہود و آئی مزین دوستی داشتک آئی گمان چوش ات اگر مسلمانانی سراویل بکیت و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام جماعت زیر دست بہ بیت تو یہودی و دوستی کار و کیت۔
اے واقعہ و ردا ماں دیم و آیت و اشارہ کنگ بوگک۔ در حقیقت و گوں یہود و منافقانی موالات و اصل منشائش ات یہود و جماعت اسلام و مدد قابل و مذہب
اسلام و بدتریں دشمن انت ظاہرنت کہ ہر کس یہود و نصاریٰ یا گوں کافرانی یک جماعت و بہ اے نیت و ارادہ موالات بکنت کہ اسلام و

مازل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دوسرا انت لہ فی کفر و جی شہ بوت کنت ماں منافقان دگھتیں کس انت کہ آیاں وھد احمد جنگ دیست کی جنگ و جاور دگیم انت تو آیاں
جوش ظاہر کہ نوں ماگوں فلاں یہود و یافلاں نصرانی و دوستانہ رہ بند قائم کنیں۔ و اگر ضرورت بہ بیت ماہیانی مذہب و قبولہ اربیں، اے ہمیں مردمانی بابت وھن
وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ و مدلول صاف ظاہر انت باقی پشت کینت ہما مسلمان کہ آجوشیں نیت و ارادہ وھورک ہوان گوں یہود و نصاری و دوستانہ
رہ بند قائم کینت چونکہ اشانی رداہن زیاد تر خطرہ ہمیشہ کس کہ کافرانی زیات ہمنشین و ہور تھوری و اثر گران و کم کم و ہمایانی مذہب قبول کینت یا کم وچہ کم کفرہ و رہ بند
چہ وئی دلی بیزاری و ظاہر کینت گدا اے حساب و فائے منہم و کفار آیانی سر اہم جسیان بیت۔ چوشک حدیث المرء مع من احب و اے بابت و دگوش گوں
کن سینگ۔ و یعنی ہما کس کہ گوں اسلام و درمناں موالات کنان بہ وئی جان و سر و مسلمانانی سر ظلم کنو کنت و جماعت اسلام و زیر دست ہوگ و راہ و چار و کنت
اے ہمیں بد بخت و دغا بازین قوم و بار و اے امید دارگ بوت نہ کنت کہ آکری ہدایت و قبول کنت۔ و اے ہما کس انت کہ ماں اشانی دل و شک و نفاق ماں انت
کہ اشان بہ خدا و وعدہ و سر بھر و مسلمانانی حقانیت
سر ایقین نہ انت ہمشکا درک زوران بہ کافرانی بغل و پناہ
گرگ ٹوٹت تانکہ آیانی ماں وئی دل و ساز نیگی غلبہ و
وھد و چربے برور دگر و بیارنت و مسلمانانی سرا
آیو کیں گردش و ونا را تحفوظ بدارنت۔ بخشی انت
نصیبنا و آئیں و اے ہے معنی ماں ہمشانی دل و چاہ منہ
انت۔ و وھد ہے لفظاں (نخشی ان نصیبنا و آئیں)
پیغمبر علیہ الصلوٰۃ و السلام و مخلصین مسلمانانی دیا گوں یہود
دوزواھی ظاہر کنگ و رواہ عذر گوشگشتش تو زمانہ و
گردش و معنی جوش گپیش کہ یہود مئے ہما ہو کارنت
(زردارنت) ماچریشاں و ام حاصل کنیں اگر کدی قحط و
طکال و مصیبت بکینت تو دوستی و ردا اشان مارا
کنت۔ ہے خیالانی جواب دیم و آیت و دیگ بوتگ
و یعنی آوھد نزدیک انت کہ حق تعالی وئی نبی علیہ الصلوٰۃ
و السلام و آخری فتح و سرافضلی عطا کینت و ماں مکہ معظمہ
کہ آفرانی بندری مرکزات فاتحانہ داخل بکنت یاچریشاں
امید و وئی قدرت و حکم و دگھتیں ہیچن چران و بہ وجود
بیاریت کہ چرایانی گندگ و اے منافقانی تمام بے بنیادیں
امیدانی سر اگشت رنگ و آسریج بورت کہ گوں اسلام
درمناں دوزواھی و انجام ماں دنیا و سوانی و ماں آخرت
چہ عذاب الیم و دگہج نہ انت وھدیکہ فضیحت و رسوائی و
اے نقشہ دیماکانیت آوھد و امید چہ افسوس ویشوامانی و
دگہج بدست و نیت الان قد دمت و ما ینفع
الندم۔ چنانچہ ہے پیما بوت اسلام و عمومی غلبہ۔ و فتح
مکہ و گندان و تمام اسلام و دشمنانی قوت ریزہ ریزہ
بوت۔ باز یہود کنگ بوتنت باز جلاوطن بوتنت منافقا
تہا میں امید بخاک و اوار بوتنت مسلمانانی دیماکانیت
دروغ بند ثابت بوتنت۔ یہودیانی دوستی و ردا ہرج و مرج
کوشستہ اشان کنگ کل بے کار ثابت بوتنت دنیاوی
خسران و ابدی ہلاکت و طوق ماں گشتش لوپ بوت
دیجی آیت و ہے بیان کنگ بوتگ۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : و ماں اے آیت و
اسلام و ابدی بقا و حفاظت و ردا عظیم اشان
پیشینگوئی کنگ بوتگ۔ ماں گوستگیں آیت و گوں
کافراں دوستی کنگ و مہن کنگ بوتگ۔ ممکن ات کہ
یک شخصے یا یک قومے کافرانی دوستی و سبب وچہ اسلام و

صریحاً برگشتہ بہ بیت چوشکہ ماں وَمَنْ يَتَوَلَّهُمْ مِنْكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ و تنبیہ کنگ بوتگ۔ قرآن و گوں مزین صفاتی و قوت و آگاہ کنگ کہ اے پیما مردم چہ اسلام و
برگردان و ونا را تاوان بار کنت اسلام و ہیچ تاوان دات کت نہ کنت۔ حق تعالی بہ مرتدانی بدل و یا بہ اشانی مقابل و ہیچیں قومے و پاد کنت کہ آیانی گوں خدا و عشق
بیت و خدا گوں آیانی دوستی دارنت۔ آگوں مسلمانان مزین ہر بان و دوزواہ و اسلام و درمناں مقابلہ و سرافضلی و زبردست بنت اے پیشین گوئی چہ اللہ و مدد و
نصرت و ماں قرآن و سرچم ہوان بوت۔ ارتداد و مسترین فتنہ چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و وفات و پید صدیق اکبر و پاد آہت باز قسم و مرتد اسلام و
مقابلہ و اوشتا تانت بے صدیق اکبر و ایمانی جرأت و مزین ہزاری و ایمانداریں مسلمانانی جو انمدی و اے آس و راگشت و کلیں عرب و یکجا کنان و دوبارہ اخلاص
و ایمان و راہ و کام جنوک کت۔ مروچی ہم مانظارہ کنگائیں کہ ہر دیں ہتیں جاہل و لالچی مردم چہ اسلام و جماعت و در کابینت توجہ ریشاں بہتر و شرین تعلیم دار و کیں محقق این

وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةً لَّأَيِّمٍ ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَنْ يَشَاءُ
و نترست چہ ہیچ میاری کوئے میاری کنگا اے اللہ نعمتنت دیتی ہے ہر کہ بویت
وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝۵۴ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ
و اللہ مزین درگشاں رب ربی ہی دارنت شے دوست ہما اللہ و انت و رسول آئی و
أَمِنُوا الَّذِينَ يَقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَهُمْ رُكْعُونَ ۝۵۵
مسلمانان ہما کہ پہن از امجدنت و زکاتاد رکنت و عاجزی کونکنت و
وَمَنْ يَتَوَلَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا فَإِنَّ حِزْبَ اللَّهِ هُمُ
و ہر سیکہ دوستی بکنت گوں اللہ و گوں آئی و رسول و گوں ایمانداران گدا پیشک اللہ جماعت ہما و انت
الْغَلِبُونَ ۝۵۶ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا الَّذِينَ اتَّخَذُوا
غالب چہ کساف او مسلمانان! مگر تہا کنا کہ قرار دینت
دِينَكُمْ هُزُؤًا وَلِعَبًا مِّنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ وَ
شے دینا ایک گوشکند و لیبے چہ ہمایان کہ دیگ بوتگنت کتاب پیسر چہ شما و
الْكُفَّارَ أَوْلِيَاءَ وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ كُنتُمْ مَوْمِنِينَ ۝۵۷ وَإِذَا نَادَيْتُمُ
دگہ کفراناف وئی دوست و چہ خدا ترست اگر شما مومنین و وقتیکہ تو ارجنت شما
إِلَى الصَّلَاةِ اتَّخَذُوا هُزُؤًا وَلِعَبًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ
پہن از ہنگا گدا اگر تہا ایک گوشکند و لیبے اے پہمے سببا کہ آنا سر پیں
لَا يَعْقِلُونَ ۝۵۸ قُلْ يَٰ أَهْلَ الْكِتَابِ هَلْ تَنقِبُونَ مِنَّا
مردمت و جوش کہ او کت بیان ہیں شمارا کنتیں گوں ما
إِلَّا أَنْ أَمَّا بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْنَا وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلُ
بجز چہ ہے خبر کہ ما ایمان آنگ پہ اللہ و وہ ہما چیز و کہ اگر کنگ بوتگ دیم پہ ما وہ ہما چیز و کہ دیم دیگ بوتگ پیسر چہ ما
وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَاسِقُونَ ۝۵۹ قُلْ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ بِشَرِّ مِّنْ ذَلِكَ
و ہے کہ شے کیشتریں مردم نافرمانت و بگوش کہ من شمارا حال بدیاں کہ کئی جزا چہ اشیا

..... غیبیہ اسلام قبول کنت وہ مرتدانی سرکوبی خدا لہتیں فدا و جان نثار ماں مسلمانان پیدا کنت کہ آج کسی ٹوک و ٹالی و شگان پر واہ ہن نہ دارنت۔ فل انسان و مسترین سعادت و آئی سرا خدا فضل ایشنت کہ آوت فتنہ و ہدے حق و سراسر ثابت قدم بوان و دگران و چہ ہلاکت و برکینیت۔ خدا ہر کس و بلوٹیت آیاں چرے مسترین سعادت و مزین شائیں فضل و مزین بہرے عطا کنت۔ آئی فضل غیر محمد و دوسک زیات دراج کش انت و ہماوت شتر زانت کہ آئی و کت نام بندہ اشی و قابل و حق دارنت۔ فل ماں گوستگیں آیتاں مسلمانان و مہن کنگ بوت کہ آگوں یہود و نصاریٰ و دوستی بکنت کہ اشی و اشکنگ و پید دل و سوال پیدا بیت کہ آخر مسلمان گوں کئے و وتی دوستی و ظاہر بکن انت مرے آیت و پیش دارگ بونگ کہ آیاں اہلی رفیق و دوزواہ اللہ و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و مخلص و راستیں مسلمان انت۔ فل کافرانی تعداد و گیشی و مسلمانانی تعداد و کمی و گندان و ممکن ات کہ کتام ضعیف القلب و ظہر و چار و کیں مسلمان ماں ترود و بکتیں کہ گوں تمایں دنیا و دوستی و مکتیں مسلمانانی رفاقت و ردا غلب بوگ و ادراکنا چہ کافرانی اورش و وتی زندمانی و قائم دارگ ہم باز گران کپیت۔ ہے پیمیں انسانانی تسلا و واسطہ فرما کت کہ مسلمانانی کم نفری و بے سروسامانی و سرانگاہ دور بدیت۔ ہا نیمگ و خدا و آئی و رسول و راستیں و وفاداریں مسلمان بیت شاہیم و ہما سروزن دار بیت اے آیتاں خصوصاً حضرت عبادہ بن صامت رضی اللہ عنہ و منقبت و نازل بوت کنت۔ یہود قینقاع و گوں آئی مزین دوستی و راہ و رہہ بذات بلے خدا و رسول و دوستی و مؤمنانی رفاقت و ردا آئی و ستر جمیں دوستی و راہ رہبندان و ہلاکت۔ فل چہ کفار و ادا مراد مشرک انت ہنجوش کہ چہ و او عطف و معلوم بیت۔ فل ماں پیشی آیت و مسلمانان گوں کافران دوزواہی ظاہر کنگ و مہن کنگ بونگ ماں اے آیت و گوں اثر دار و کیں سرحال و بہ ہے بردا کنگ بونگ و چہ موالا (دوستی) و بزن ظاہر کنگ بوت۔ یک مسلمان و نگاہ و بچ چیز چہ مذہب و زیات محترم و شرف دار بوت نہ کنت پمشکا آرا پیش دارگ بوت کہ یہود و نصاریٰ و مشرک شے مذہب و سراسر استہزار (ٹوک ٹالی و شگان بگان) کنت و شعائر اللہ (بانگ و غیرہ) و کلاگ گرت و ہما کس کہ خاموش انت آیاں ہم اے سلس کا راں گندان و وتی بزن و درشان نہ کنت، بلکیں و شندوبنت۔ کافرانی اے پیمیں احمقانہ و کمینہ تیں حرکتاں گندان و کتام مسلمانے کہ ماں آئی و دل و خدا ترس و ایمانی غیرت کلے بہ بیت چونکائی گوں چوشیں کساں پہ یک دقیقه و دوستی و برداشت کت کنت۔ اگر اشانی کفر و عناد و اسلام دژمنی و چہ ہم مردم چان و نرباریت تو برحقین دین و گوں اشانی چوشیں استہزار و ٹوٹی و ابید چہ دگسبیاں یک مستقل ترک موالا و سبب۔ فل یعنی و ہدیکہ شہ بانگ دیت تو چریشی و سچنت و کلاگ گرت کہ آئیانی کم عقلی و احمقی و ظاہر کنت۔ ماں بانگ و کلیماں خداوند قدوس و عظمت و کبریاء ظاہری، توحید و جاری کریم صلی اللہ علیہ وسلم کہ پیشی تمایں نسبیاں و آسمانی کتابان و برحق پیش دار و ک انت آئی و پیغمبر و اقرا، نماز کہ ہر پیمیں عبودیت و یک جا و ک و بندگی و سرباز زیات دلالت کونکت بہ آئی و نیمگ و دعوت ہر دو تیں دنیا یاں فلاح و پستہ و پستہ چہ مسترین کامیابی و اعلان۔ ابید چہ چیزاں ماں نماز و دگر چہ ہستنت۔ پدا ماں اے چیزاں کتام ہنجیں چیزے ہست انت کہ مردم آرا پہ ٹوٹی و بگرت۔ اے پیم و نیکی و حق صداقت و توار و سراسر نسخہ کنگ ایو کا ہما مرد و کار بیت کنت کہ آئی و دماغ چہ عقل و پہکے خالی بہ بیت و آماں نیک و بد و بچ جاو و فرے کت مکنت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ ماں مدینہ و یک نصرانی و و ہدیکہ ماں بانگ و ”انشہ کہ انک محمد رسول اللہ“ اشکنگت تو درائیت گنتی ”قد حرق الکاذب“ (دروغ بند سٹک یا بھسچات) آئی و نیت چہ لفظاں ہرچہ بہ بیت بلے اے خبر پہ آئی و چند راست ات پرچاکہ آخیت و ت دروغ بندے ات و اسلام و سربلندی و تالانی گندان و ماں حسد و آس و سچان ات۔ یک شے چوش اتفاق بوت کہ یک دختر و آس زوران و لوگ و آہت، آ و آئی و جن و چک گل و اب اتنت۔ یک اشکرے پہ نرانتی چہ آدختر و دست کپت کہ چریشی و تمایں لوگ گوں مرد و سٹک و پربوت۔ اے پیم خدا و پیش داشت کہ دروغ بند و کیں مردم چہ دوزخ و آس و پیش چنور کانی ماں دنیا و آس و سچوک بنت۔ بانگ و ٹوٹی و ردا دگر یک داستانے صحیح روایتاں منقول انت آچوش انت کہ فتح مکہ و پید و اجہ چہ حنین و وائر بوگا کت ماں راہ بلال و بانگ دات لھتے نوک و رناتیں بچکاں کہ آیاں ابو محذورہ ہم گون ات، بانگ و کلاگ و پٹوٹی زرت۔ واجہ و درستان و گرائیت و لوٹا بیت آخر نتیجہ چوش دراہت کہ ابو محذورہ و دل و آہت کہ اسلام قبول بکنت واجہ و آرا مکہ و مؤذن مقرر کت۔ اے و طے چہ خدا و قدرت و نقل اصل جوڑ بوت۔ فل بہ یک کا رے و ردا ٹوک ٹالی کنگت کلاگ گرت کہ چہ دو سبب و بیت، یا و اہما کار کلاگ و قابل انت یا کار کنوک و حالت کلاگ و لائق انت۔ ماں گوستگیں آیت و پیش دارگ بوت کہ بانگ چوشیں چیزے نہ انت کہ آئی سراسر ابید چہ مزین احمقے و کم عقلیں مردے کلاگ بگرت۔ ماں اے آیت و بانگ دیوکانی خوبیں حالانی سراسر سوال و سرحال و خبر دار کنگ بوت گئی کلاگ گروک کہ چونائی و کتابانی خدا بند و شریعتانی عالم بوگ و دعویٰ کنوک انت اکتیں فکر کنان و ووت بگوشنت کہ آپر چا گوں مسلمانان اینکر کنت داروک انت و پدا آئے توک و چونیں خرابی و گندنت کہ آمارا پہ کلاگ زورنت۔ ابیت مے گت ہمیش انت کہ ما خدا و و حدہ لاشریک و آئی دیم و اکتیں کتا باں و آئی و روان کتگیں تمایں پیغمبرانی سراسر بصدق دل ایمان کاریں۔ و اشی و بالمقابل کلاگ بند و کان و حال ایشنت کہ آنہ خدا و برحقین توحید و سراقائم انت و نہ تمایں رسول و پیغمبرانی تصدیق و تکریم و کنت۔ نوں چوشیں مزین نافرمانان و چون حق حاصل بوت کہ آخدا و فرمانبرداریں بندیاں سراسر ٹوٹی بکنت یا آواز کشان و ملک و سربزورنت۔ ۱۲

ول یعنی اگر ایمان باللہ و سراقتم ہوگ و ہما چیزے کہ چہ خدا و جانب و توری ہر و ہد و نازل ہوگ گوں صدق دل قبول کنگ بہ شے خیال و مسلمانانی مستری جرم و بدترین خرابی انت و پے سبب و شہا آیان و گنہگار قرار دیت، گدا بیایت من شمار اہم قوم و حال و دیان کہ آماں و تی ناشری و خرابی و چہ تمامیں مخلوقاں بدترانت کہ بہ آیانی سراقہ و لعنت و غضب و علامات مروجی ہن صفت اظہار انت کہ چہ آیان یا زکس و تی محاری، بے حیائی و دنیا و حرص و جرم و شاد و وسوسہ جوڑ کنگ ہوگنت کہ آیان چہ خدا و غلامی و در آیان شیطان و غلامی اش اختیارت۔ اگر بہ انصاف و جارگ بہ بیت تو گدا راے سل ترس و ناشری مخلوق و گمراہیں قوم و جند بہ راستی و شے ٹوک و طامی و کلاگ و حفدر بوت کنت و اقوم شے و تی جند انت۔ و چہ ادا ہما طوطی کنوکانی لھتیں ہما مردمانی بیان انت کہ آیان غالبانہ مذہب لہام و سراقہ ٹوک مالی، شکان پکان کنگت و مسلمانا شے بہ کلاگ و زنگت بلے و ہدیجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم یا گوں مخلصیں مسلمانان دوچار کپتنگت توجہ و تی منافعی و سبب و تارامسلمان ظاہر کنگت شحالانکہ چہ شرع و بگردانکہ آخر و پیک ساعے آیان و تی رشتنگ گوں اسلام و اوارہ کنت۔

و نہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ربانی و عطاں اشانی سراقہ کنت باری آگوں و تی ایمان و اسلام و لفظان و در شان کنان و معاذ اللہ خدا و رد دات کنت۔ اگر بہ عالم الغیب و الشہادۃ و بابت و کہ آئی و ہمک و سبب تگیں چہ سیرس جاورانی زانوک انت چوشیں گمان بدانت کہ آٹرا ایوک و چہ لفظ ایمان و شس کنت گدا چریشی و مستری کتا حرکت کلاگ و طوطی و قابل بوت کنت۔ چوش جو شس کہ چہ اے آیت و یہود و نصاری و ہما کلاگ و قابل حرکتانی بیان شروع بوت کہ سز شس کنگ و باوجود مسلمانان کلاگ گرگ بدل و تاراکلاگ بختیں۔ ویم و آیت ہے ردالگری آیت انت۔ و گیشتر گمان ہمیش انت کہ چہ "اثم" و لازمی و چہ "عند وان" و متعز گناہ مراد انت۔ یعنی اشانی حال ایشنت کہ گوں مزین ہد و ناکی و دل و میل و ہمک و ڈر و گناہانی نیمک و در کتاں زورت توری اشانی اثر ہشانی جند و سر و بہ کپیت یاد گرائی سراہن بہ کپیت۔ ہر کسے و اخلاقی جا و راہیکر بہ بیت و حرام واری آیانی کسب و کار بہ بیت تو چوشیں کسان بدکاری و تہا کسے شہرت کنت اے چوناٹی اشانی عوام و حال ات۔ ویم و آیانی خاصیں کسان حال بیان بیت۔ وک و ہدیجہ خدا یک قومے و ہلاک کنت تو آئی و عوام ماں گناہاں و نافرمانیاں گرفتار بنت و آیانی خاص و ناسیں مردم یعنی درویش، ملا و عالم کنگ چوشیطان و بنت۔ بنی اسرائیل و ہن حال بہ ہے و ر و بوت کہ مردم عموما ماں دنیاوی لذت و ہوتاں گرفتار ہوان و خداے پاک و عظمت و جلال و آئی قانونان شمشکار بوتنت و اکس کہ مشائخ و عالم اتنت آیان امر بالمعروف و نہی عن المنکر و فرض الزکات۔ پرچا کہ ماں دنیاوی لالچ و شہوتانی زندگی و رد آیان چہ و تی قوم و دیمتر انتت مخلوق و ترس یا دنیاوی لالچ چہ حق و آواز و بلند کنگ ہمیں کنوک ات۔ چہ ہے چمتانی نژادی و گنگی و پیشی قوم ہلاک و برباد بوتنت۔ پیشکا امت محمدیہ علی صاحبہا الصلوٰۃ و السلام ماں قرآن و حدیث و باری نصان مزین گڈن و ترسینگ بوتگ کہ کدی ہم و کس و مقابلہ و چہ امر بالمعروف و نہی عن المنکر و فرض و ادائیگی و مستی و کمالی ممکن ات۔ و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بعثت و ہد و کتاب و خدا بندہ دل بہ آیانی کفر و طغیان، ناشری و حرام واری و ہما مہر ایکر

المائدہ

۱۸۱

لا یحب اللہ

مَثُوبَةً عِنْدَ اللَّهِ مَنْ لَعَنَهُ اللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيْهِ وَجَعَلَ
بِزَنْتِ اللہ کرنا ہما کہ لعنت کنگ اللہ و غضبی دیم دانگ بہ آئی و سرا و چہ آیان
مِنْهُمْ الْقِرَدَةُ وَالْخَنَازِيرُ وَعَبَدَ الطَّاغُوتِ أُولَٰئِكَ شَرٌّ
لِیْتِ شادی و لیتے خوئی کنگ و ہما کہ شیطان و بندگی اش کنگ ہما مردمان ہا درجہ و
مَكَانًا وَأَضَلُّ عَنْ سَوَاءِ السَّبِيلِ ۝ وَإِذَا جَاءُوكُمْ قَالُوا آمِنًا
گندہ ترنت و سک گمراہنت چہ مادیں راہا و و وقتیکہ کانت شے گورا گدا گشت کہ ایمان آتنگ
وَقَدْ دَخَلُوا بِالْكَفْرِ وَهُمْ قَدْ خَرَجُوا بِهِ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا كَانُوا
چاگو حالت ایشنت کہ گوں کفر و پتنگت و ہن آگوں کفرادر کپنتت و اللہ شرزانت ہر خبرے و کہ آما
يَكْتُمُونَ ۝ وَتَرَىٰ كَثِيرًا مِنْهُمْ يَسَارِعُونَ فِي الْأَثَرِ
دلدارنت و و گندے تو بازینیا چہ آیان کہ پے درک انت ویم پر گناہا و
الْعُدُوِّ وَإِنْ أَكَلِهِمُ السُّحْتُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝
ظلم و سرام و ورگا سکتیں بدیں کازنت ہما کہ آتش کنت و
لَوْلَا يَنْهَاهُمُ الرَّبُّنِيُّونَ وَالْأَنْبِيَاءُ عَنْ قَوْلِهِمُ الْإِثْمَ
پرچہ تھن کنتت آیانا درویشان و عالمان چہ گناہیں خبرے کنگا
وَأَكَلِهِمُ السُّحْتُ لَبِئْسَ مَا كَانُوا يَصْنَعُونَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ
و حرامیں مانے و ورگا سکتیں بدیں کازنت ہما کہ آتش کنت و یہود گوشتنت کہ
يَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ غُلَّتْ أَيْدِيهِمْ وَلَعْنُوا بِمَا قَالُوا ۝ بَلْ يَدُ
اللہ دست بستگ و ہمایانی دست بزدگ بنت وک و لعنیں آیانا پے چہ خبرے گوشگا بلکس اللہ ہر دو کیں
مَبْسُوطَتَيْنِ يُنْفِقُ كَيْفَ يَشَاءُ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِنْهُمْ مَّا
دست بچپنت و دنت ہر پیماکہ بلوطیت و ضرور گیش کنان کنت بازینیا چہ آیان ہما چیزیکہ
أَنْزَلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا وَكُفْرًا ۝ وَالْقَيْنَا بَيْنَهُمُ الْعِدَاةَ

دیم دیگ بوتگ پتی نیمکا چہ تئی پروردگار طرنا آیانی گہرئی و نمٹکا و دور دتا آیانی در میان و ششی

منزل ۲

مسح ہوگنت کہ بارگاہ خداوندی و تہا چہ گوہ واری و چک پد نہ ہوگنت۔ خداوند قدوس و درجہ و شان آیانی نزیک و چوک ادانیس انسلے و زیات بشت کپنت حق تعالی شان و بے تران و پیچیں بدیں سخن چہ دے کشتگ انتش کہ چہ آیانی اشکنت و جان و پٹ پاد اھتکنتت سہر گوشتنت کہ ان اللہ فقیر و و حن اغنیاء برے چوش در شانش کنت یَدُ اللَّهِ مَغْلُولَةٌ (خدا و دست مچ انت) چریشی مراد یا ہما انت کہ آچہ ان اللہ فقیر نیگنت، معاذ اللہ خدا تنگ دست بوت ماں آئی و خزانہ و پچ بشت نہ کپت و یا چہ "غل ید" و مراد بخل و دست و دارگ انت بزان تنگ دست نہ انت بلے مروجاں گوں بخل و کار کرگانت (العیاذ باللہ) بہر حال معنائی ہرچہ بہ بیت چہ کفر و کلمہ مراد ایشنت کہ و ہرے سرکشی و طغیان و پاداش و حق تعالی و اے ملعونانی سراسواتی و بڑگی، بدحالی سرا و وردات تو اشاں و تی سیاہ کاری و ناشریان و سر لیشومان ہوگ و بدل و چیکا کی حق تعالی شان و گستاخی و بے ادبی بنا کنت۔ شاید ہے خیال شس کنگت کہ ما و ایغیرانی اولاد بلکس خدا و چک آئی دوست انیں گدا اے چوین حساب و دادے بوت کہ مروچی نبی اسماعیل و اماں دنیا و تالان ہوان انت زمینی فتوحات و آسمانی برکات آیانی سراسر تیج ہوان انت و مابنی اسرائیل کہ خدا ایوک مے و ما آئی نیگتیں، اے پیمادیل و بدحال ہوان در بدر سرگردان

وہریشان حالیہ۔ ماواہما اسرائیل و اولاد و انباء اللہ و احبائہ مروجی ہم سہتیں چو شکہ یا پیش آتیں۔ بے معلوم بوت کہ ہا خدا را ما اولاد و آئی و دوست اتیں (معاذ اللہ) آئی و خزانہ تم ترا تگ یا مروچاں بخل و دست و نریارگ و رد آئی و بندانت۔ احمقان و اینکرم ہم ہوش نہ ات کہ حق تعالیٰ و خزانہ لا محدود و آئی و کیا لاد نہ بدل ہست و نہ ہلس بیوک انت۔ اگر معاذ اللہ ماں آئی و خزانہ و بیچ مہوتیں یا چہ مخلوق و تربیت و ذرملکی و آئی و قوتی دست بدشتیں تو دنیا و نظام چون رھوار بوتگت و چیزیکہ رنج بہ رنج سر بلندی و کامیابی و اجہ پیغمبر و آئی ہر لہانی شہاچان و ت گنگانت اسے چہ کہی خزانہ و مہربانی و خوشود ووش حال انت پشکا شمار یا بدانت کہ سر ہوش کن ات و ایکہ آئی و دست بند نہ بوتگ البت چہ شے گسائی و بے ادبی و نحوست و بدیہ خدا لعنت و غضب شے سراکت گدا خداے پاک و زمین و قی پراجی و مرنی و باوجود شے سرانگ بوت و دیم تر و انگت زیات تنگ بیوک انت و قی تنگ حالی و گوں خدا و تنگستی و ہمگر رنج کنگ مزن نادانی و کم عقلی ایت۔ وک اسے دعا و رنگ و پیشین گوئی ایت یا و آسانی راستیں جاو و خبر دیگ بوتگ چنچہ رند تر و بخل و زردلی و آسانی دستان بالکل بچ (بند) کنگت۔ وک بہ حق تعالیٰ و جاہیکہ دست پاد، چم و غیرہ اوصاف و کنگ بوتگت کدی گوں شمشکامی چو شیں خیال ماں دل و نیار ات کہ معاذ اللہ اللہ پاک چو مخلوق و پیما جسم و دست پاد و روک انت۔ بس ہر بچ پیما خدا و ذات و وجود حیات، علم و غیرہ تمامیں صفاتی بچ مثال و بدل و کیفیت اسیر چریشی و بیان بوت کنگت۔

المائدہ

۱۸۲

لا یحب اللہ

وَالْبَغْضَاءُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ كُلُّبًا أَوْ قَدْ وَا نَارًا لِلْحَرْبِ

دال قیامت و روچاں ہر برکہ بون دینت آسے پر جنگا

أَطْفَاها اللَّهُ وَيَسْعُونَ فِي الْأَرْضِ فَسَادًا وَاللَّهُ لَا يُحِبُّ

ایمرائینیت آیتارا اللہ و دور و رک کنگت ماں زمینا پر کار خرابی و اللہ دوست ندرت

الْمُفْسِدِينَ ۝ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْكِتَابِ آمَنُوا وَاتَّقَوْا لَكَفَرْنَا

کار خرابیں مردما و اگر کتابیان ایمان بیاتین و ترستینش گدا ما سرگوشنیں

عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَلَدْخَلْنَهُمْ جَنَّاتِ النَّعِيمِ ۝ وَلَوْ أَنَّهُمْ

چہ آیان بدیان و گوازینتنبتیں ماں نعمتانی باغان و اگر آیان

أَقَامُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ مِنْ رَبِّهِمْ

پابندی کتیں تورات و انجیل و دھائی کہ ایرہنگ پر آیان چہ آیان پروردگار طرفائی

لَا كَلُوا مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ مِنْهُمْ أَقَّةٌ مُقْتَصِدَةٌ

گدا آیان بواریں چوئی سرا بالا و چہ و قی پادانی چیراھ لبتے مردم چہ آیان پیکیں راھ سرانیت و

وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ سَاءَ مَا يَعْمَلُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الرَّسُولُ بَلِّغْ مَا

و بازینے چہ آیان بدیں عمل کنگت او رسول بریں ہر چیک

أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَإِنْ لَمْ تَفْعَلْ فَمَا بَلَغْتَ رِسَالَتَهُ

پہنچ سرانازل بوتگ چہ ہی پروردگار طرفا و اگر تو چیش نہت گدا اچہ تو چہ زینت آئی و کلہ حال

وَاللَّهُ يَعْصِيكَ مِنَ النَّاسِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

واللہ ترا بکاھ داریت چہ مردمان بیشک اللہ پر راھانترینت کافرانی

الْكُفْرِينَ ۝ قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ لَسْتُمْ عَلَى شَيْءٍ حَتَّى

قوما و بگوش کہ او کتابیان شہا پچ راھ سرانیت تا وقتیکہ

تَقِيمُوا التَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ

ق ہم ندرت تورات و انجیل و ہمایا کہ ایرہنگ پر شہا چہ ہی پروردگار نیمکا

مازل

کدی گوں شمشکامی چو شیں خیال ماں دل و نیار ات کہ معاذ اللہ اللہ پاک چو مخلوق و پیما جسم و دست پاد و روک انت۔ بس ہر بچ پیما خدا و ذات و وجود حیات، علم و غیرہ تمامیں صفاتی بچ مثال و بدل و کیفیت اسیر چریشی و بیان بوت کنگت۔

اسے برتر از خیال و قیاس و گمان و وہم

و زہر چہ گفتہ اند شنیدیم و خواندہ ایم

منزل تمام گشت بیابان رسید عمر

ماہچنان در اول وصف تو ماندہ ایم

ہے پیما ہما توصیف صفات و خیال بدارت، خلاصہ کہ چو ش کہ خدا و ذات یمثل و بے مٹ انت آئی و سمع، بصر، و غیرہ صفات معنی ہن آئی و ذات شان اقدس لائق و چہ مے کشش و گوار و تعبیر بیان و احاطہ بالکل و را مالورام انت کیس کہ شہ شے و وھو السعیر البصیر (شوری رکوع ۲)

و یعنی آتر اہماوت شہرانت کہ کتام و ہدے کئی سرچنکر خرج بکنت کدی یک فاداسے و بہ چکا سگت احوال و اصلاح و غرض ماں تنگی و غربت و چکل دنت و کدی آئی و وفاداری و بدل و چہ آخرت و نعمتانی پیش دنیاوی برکتانی دروازگان بچ کنگت آئی و مقابل و یک سرکشین مجرمے و سرکادی چہ آخرت و سراء پیش تنگ حالی بڑگی، آفات و مصیبت دیم دنت و کدی دنیاوی ساز و ساما فراخ کنان و زیات مہلت دنت کہ یا و اچہ خدا و نیکی و احسان و اثر گران و چہ و قی فسق و ناشہ و شہر مندہ بیت و یا و اوقی بد بختی و قدح و شہر سرچک کنان و زیات سراء حقدار و ثابنت بکنت۔ اسے جد اجد احوال و اغراض و و طر و حکمتانی موجودگی و کسے و مقبولی و مردودی فیصلہ خدا و اطلاع یا قرآن و خارجی احوالانی بناء سرانگت بیت چو ش کہ یک و ترے و دست بزرگ بیت۔ یا و اگرے کتام مرلیے و دست و بڑت ہر دو تینانی نسبت و ماچہ خارجی احوال و قرآن و اندازہ جت کنیں کہ یکے بطور سزا و دومی و از راہ شفقت دست بزرگ بوتگت۔ وک آسانی بے ادبی و پستہ دیگ بوتگ۔ چہ قرآن چو شیں حکیمان پستہان و آ

و

کینگ داران احمقان و نسل نہ بیت بلکیں چہ اللہ و اشکند ماں ناشہ انکار و انگت دیمتر کنزرت۔ اگر خوبین غذائے یک مرلیے و معدہ و سر لوان و آئی و مرض و زیات کنت تو مرشی و خرابی غذا و نہ انت بلکیں مرلیے و مزاج و خرابی انت۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد : وک اگر چہ ہمے نزدیک خصوصاً ہدیہ مقولہ (درشاں تگیں گپ) نقل کنگت بے چہ "الْقَيْنَا بَيْنَهُمْ" و مراد زیات تر ہا و ہمایانی پیما براہند گانت یعنی یہود نصاریٰ کل اہل کتابانی احوال بیان فرما تینگ۔ ہنچوش کہ ساری و ماں ہے سورۃ و گوست و دیی آیت و ہن کلیں کتابانی خدا بند دیم گور کنگ بوتگت۔ مطلب ایشنت کہ ہر چہ انت کہ آسانی ناشہ و انکار گیش بوان بیت ہمینکر اشان اسلام و مسلمانانی خلاف ساز باز کنگت و پچہ جنگ و آس و روک کنگ تیار بہت بے ماں اشان و ت ماں و ت و ناپاکی شہر و بوتگ کہ آچریشانی وجود و دراہت کت نکنت پشکا مسلمانانی برخلاف اشان بہ و قی جنگی مراد و مقصدان کامیاب

نہ ہوتی - فل چریشی و معلوم ہوتا کہ ماں مسلماناں دانکہ و ت ماں و ت و دوز و اھی و براسی و جذبہ محکم بیت و نیکی و رہہ بندان و گام
 جان و چہ فتنہ و فساداں و تارا دور داروک بنت - چونکہ صحابہ ماں اے رد اچہ و تی عمل و ثابت کت گداہ چویشیں جاوے اہل کتاب مسلماناں پچ تاواں دات نکنت
 فل یعنی چویشیں سک بدیں جرم و ناشربانی باوجود اگھنوں ہم اہل کتاب چہ و تی ردکاریاں توبہ کنان و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن و سر ایمان بیارنت و پڑھیز گاری
 راہ و اختیار بکننت تو توبہ و دروازگ بندہ بونگ - حق تعالیٰ چہ و تی مہربانی و رحمت و آیان ہر دو تیں جہانانی نعمت ان و بحیثیت - آئی و رحمت مستر و چہ مستر
 جرم کنوک نامید نہ کنت و ہدیہ آپہ صدق دل پشیمان بیت و توبہ بکننت - فل یعنی قرآن کریم کہ رند چہ تورات و انجیل و یہ آسانی سرزنش و نازل ہوتا آرا محکم
 بداشتیں پرچاکہ آئی و قبول کنگ و بغیر تورات و انجیل و قبولی ہن بہ راستی ظاہر ہوتا نہ کنت - بلکیں تورات و انجیل و کل آسمانی کتابانی سر محکم اوشتنگ و مطلب
 نوں چویش در کیت کہ قرآن کریم و پیغمبر آخر الزمان کہ آرا پیشی کتابان و پیشین گوئیان و رد ادیم دیگ بونگ آرا قبول رار بہ بنت - چویش بگوش کہ انجیل و تورات
 سر محکم اوشتنگ و حوالہ دیان و ایشان و آگاہ کت کہ اگر ایشاں قرآن و قبول نہ کنت تو آئی و معنی چویش در کیت کہ آیاں چہ و تی کتابانی قبول داری ہم
 منکر بونگنت - فل یعنی چہ کلیں ارضی و سماوی برکتاں آیاں نفع و سیت گپنتگ و بزرگی و بد حالی و تنگدستی و ہرچ سزائے بہ آسانی نافرمانی و سرکشی و رد آیان دیگ
 بونگ چرائی آزات بونگنت - فل اے ہماچنت نفرنت کہ آیاں فطری سعادت و برکت و توکی و درمیانی راہ و اختیار کت و حق و توار و سر البیک اش گشت -
 مثلاً عبد اللہ بن سلام و حبشہ نجاشی و بادشاہ و غیرہ رضی اللہ عنہم - فل ماں گوستگیں آیتاں اہل کتابانی شہادت، کفر و سیکاریان و ذکر کنان و تورات و
 انجیل و قرآن وایت کہ تمہایں آسمانی کتابان و محکم دارگ و رد ادیم دیگ بونگ - دیمتر و چہ قل یا اھل الکتاب لستم علی شیء ماں اہل کتاب و چہ
 اعلان کنگ لوٹنت کہ چہ محکم دارگ و بغیر شے مذہبی زندگی بالکل صفر و هیچ و برابرنت ماں یا ایہا الرسول بلغ ما أنزل الیک من ربک و یہ ہما یک دریں
 اعلان و واجہ پیغمبر و راتیار کنگ بونگ یعنی بے شے سراہرچہ چہ پروردگار و جانب و نازل بہ بیت خصوصاً اے ہمیں گیش گوار کنوکیں اعلان شما گوں بے خوفی و
 بے ترس و لرز و آئی و حکمان و سرکنان بیت - اگر بغرض محال کتام یک پیسرے و تبلیغ و توک و چہ شما کوتاہی ہوتا تو رسول و حیثیت دارگ و رد ادیم پیغام سرکنگ
 یاب و ہرچ مزین شانیں منصبہ کہ شمار دیگ بونگ گدا و رد اچہ چویش فہمگ بیت کہ شما (پیغمبر) آئی و حق ادا نہ کت - بے شک نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و حق و
 تبلیغ و فرض و ادائیگی و بابت و زیات و چہ زیات ثابت قدمی و رد اچہ پیشی و مسترین سر حال (عنوان) بوگ نتون ات - واجہ و داں بیست و دو سال و
 گوں ہرچ ثابت ثابت قدمی و جوانمردی و صبر و استقلال و تبلیغ و فرض سر انجام دات، آراشی و ظاہری ثبوتے ات کہ واجہ چہ ہمک چیز و زیات تروقی کار و مزنی و
 سک باز احساس داروک ات - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و اے مضبوطیں احساس و تبلیغی جہاد و خیال و داران و تبلیغ کار و تہا اگنت زیات زور و قوت ظاہر
 کنگ و واسطہ ضروری ات کہ واجہ و گوں یا ایہا الرسول و دیم گور کنان و ایوک و این کر گشتگ بس انت کہ اگر بغرض محال ماں تبلیغ و ادنائیں کوتاہی بے ہوتا تو چویش
 بزاں کہ شما بہ و تی منصبی حق و بار و کامیاب نہ ہوتے - و اے ظاہری گپ ایت کہ واجہ و کلیں کوشستانی و قربانیانی یکیں مقصد ہمیش ات واجہ، خدا و دیما رسالت و
 فرض و چہ بہتر و بہتر و شتریں و ڈر و انجام دیگ و تہانیک نامی محال بکننت پمشکا اے ہچ پیمائیں نہ انت کہ کتام یک پیغمبر و رسینگ و رد اکیں باز کوتاہی سرزد
 بہ بیت - عموماً تجربہ چویش ہمیش داریت کہ ماں تبلیغ و فرض و ادائیگی و رد انسان چہ چنت سبباں عاجز نہایت یا و آئی و و تی فرض و اہمیت و زیات احساس مہیت یا چہ مرثانی
 زیاتیں مخالفت و مزین تاوانے برسیت یا کم و چہ کم لھتیں فائدہ یانی زیان بوگ و ترس جاہ بخت یا دیم گور گشتیں مردمانی ترمی و سرکشی و چار ان و چویش کہ ماں گوستگیں و آوکیں
 آیتاں اہل کتاب و بابت و بیان کنگ بونگ چہ تبلیغ و اسرار و نتیجہ انسان ناامیت بہ ترتیت - اولی سبب و پستہ چہ یا ایہا الرسول و داں فہا بگفت رسلتہ
 دومی و ماں و اللہ یعصمک من الناس و دومی و ماں ان اللہ لا یھدی القوم الکفرین و دیگ بونگ یعنی شما و تی فرض و انجام دیان بہ بیت - خداوند تعالیٰ
 شے جان، عزت و آبرو و حفاظت کنو کنت اتما میں روئے زمین و دشمنان و ہن کامیابی و راہ و پیش نہایت - باقی ہدایت و ضلالت خدا و دست و انت -
 چویش قومے کہ آئی و انکار و سرا و تی لانگ بستگ اگر آئی تجکیں راہ و سر امکیپیت شما پرائی و غمگیں مہیت و نا امید ہوان و و تی کار و یلہ مدیت - واجہ نبی کریم
 صلی اللہ علیہ وسلم و اے ربانی ہدایت و آسمانی دستور و روع و امت و راہمک حور و مزین چیزانی تبلیغ کت - چہ نوع انسانی و عوام و خواص و ہرچ جبرے
 بہ یک طبقہ و یا جماعتے و شترانگنت آرا کی و گیشی و خوف و خطرہ و چہ بغیر خدا و بندگان و سر کنتگ تاکہ خدا و حجت یہ بندگانی سراقام بیت - چہ وفات و
 دو ماہ یا دو نیم ماہ پیش بہ حجتہ الوداع و موقع و کہ اودا چہ چہل ہزار و زیات اسلام و خادم و تبلیغ و عاشق جمع اتنت - واجہ و تمہایں مردمانی رور و اعلان
 فرمائیت کہ اے خدا! تو گواہ ہو من تہی امانت بہ تہی مخلوق و سر کت - فل یعنی آسمانی کتاباں کہ آسانی گڈی و ہمیں قرآن کریم انت ماں گوستگیں رکوع و
 اے آیت و تفسیر بیان ہوتا - ۱۲

فلانے رد اغم و افسوس و ران و تنگ دل مہیت۔ وئی فرض و گول امن و دجی و ادا کن ات۔ وئی یعنی ہما قوم کہ مسلمان گوشگ بیت یا یہود و نصاری یا ہستی (یا دگر ہر چہ کہ بہ بیت، مثال و پیمایا جنت مشہوریں مذہبانی ذکر کنگ بوت، ہج کس برائے نامانی سبب و یا نسل، رنگ، پیشہ، وطن وغیرہ احوال و خاصیتانی رد ا حقیقی صلاح و کامیابی حاصل کت نہ کنت یہ کامیاب و مامون لوگ و ایوک و یک معیار رایت یعنی ایمان و عمل صالح۔ ہر قومے کہ وئی تقریب الہی یا کامیاب لوگ دعوی دار بہ بیت آہے ہن شاہیم و سراوت و بکشتیت اگر ماں اشی و صاف و پاک و آہت تو آبے شک رستگار و کامیاب انت و اگر نہ و مارا مدام خدا و قہر و غضب چہر احساب بکنت۔ ماں گوشگن آیتاں خاص اہل کتابان و تبلیغ کنگ بوتگ ات، ماں اے آیتاں تمامیں قوم و ملت دار و کافی دیمالار و رعایت بنجیں عجیب، معقول و منصفانہ قانون پیش کنگ بوتگ کہ چرائی و پدھر چ کس کہ آسلا متیں فطرت و خدائے عز و جل ات، ماں اسلام و صداقت و ہمہ گیری و شہ نتونیت بکنت۔ یک مردے دانکہ آ

خدا (یعنی بہ آتی و وجود، وحدانیت، صفات کمالیہ، قدرت و نشان، تمامیں احکام و قانونانی کل نانبین و سفیران) و سرا و قیامت و رزق و سرا ایمان نیارت ویک کنگ و اختیار نہ کنت آیا عقل سلیم قبول کنت کہ آدمی نعمتاں رضائے حق وابدی و شہودی و ہمکنار بہیت و ایمان باللہ و چہر اے کل چیز شامل ات۔ فرض کنگ یک مردے نبوت و روشنیں و لیلانی باوجود یک پیغمبر و بے عزتی و کنت (و آثر ابہ نبوت و رد دروغ بند گوشت) کہ ہمیش آئی و بے عزتی انت) تو آیا یک حکومت و سفیر و بے عزتی و آتی و صاف و ظاہر سفارتی سندانی تکذیب حکومت و بے عزتی و تکذیب نہ انت و۔ ہجے دول بفہم ات کہ ہر شخصے یک برحق پیغمبر و رد دروغ بند کنت و آثر قبول نہ کنت آدر حقیقت و خدا و ہما صاف و ظاہر نشان و دلیلان و دروغ بند کنگ انت کہ آتی و بے نبوت و رستی و رد ا نازل کنگت، فانتہم لا یكذبونک و لیکن الظالمین بایت اللہ یجحدون ۵ (انعام سورج ۴) آیا اللہ آیات و صاف و ظاہر نشانیاں دروغ بند کنگ و بدھن ایمان باللہ و دعوی باقی منت کنت۔ قرآن کریم و ایمان باللہ و عمل صالح و رد ا ہر چ کیش و گوارے ادا کنگ۔ دگر جاگہاں آشروگوں تفصیل و بیان کنگ بوتگت۔ صابین ماں عراق و یک فرقے ات کہ آیانی مذہبی اصول و رہ بند چہ مشرقی حکماء و طبعیات و فلسفہ و اصولاں زورگ بوتگت۔ روحانیات و رد ا اشاں سک زیاد غلو کنگ انت، بلکیں اشانی بندگی عبادت اش ہم کنگت۔ اشانی خیال ات کہ نہہا روحانی و فکلی استنادانی استعانت و مارت الارباب براں بہ مسترین معبود و رست کنیں۔ پیشکا چہ مزین و جنجالاں و شہوتانی پر و شک ماں روح و تجرد و صفائی پیدا کنان و گول "عالم روحانیت" و مارا وئی رشتگ جوڑیک لویت پیدا اشانی دیکیری و شہودی ماہ خدا و رسک توں نیانی اتباع و ضرورت نہ انت استنادانی ارجاع مدبرہ و ہجے پیمادگر رحمان چہ تاراضی کنگ ہیکل اش جوڑیکت۔ خلا چوش بوت کہ حفا و مقابلہ صابین عبادت کہ آیانی مسترین نبوت و آتی و لوازم خواص سرا بوتگت۔ حضرت ابراہیم صلیہ السلام و بخت و وہد و نمرود و قوم صابنی العقیدہ ات کہ آتی و پیشدارگ خدا و خلیل و وئی جان و قربانی پیش

وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ مَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ طُغْيَانًا
وَبَارِئِينَ جَهَ آیان پر کنان کنت چہ کلامیکی کہ پیٹی سرا برتنگ چہ پیٹی پرو دگار و طر فاماں گہر تی و
وَكُفْرًا ۱۸ فَلَا تَأْسَ عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۱۹ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا
وَمَنَّا گدا تو افسوزی مہو بہ ہجے کافرین قوماں بیشک ہما کہ مسلماننت
وَالَّذِينَ هَادُوا وَالصَّبِیُّونَ وَالتَّصْرِيُّ مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ
وہم کہ یہودینت و ستار پرستان و نصاریاں ہر کسیکہ ایمان بیارت بہ اللہ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَعَمِلَ صَالِحًا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ
وہ پر قیامت و روحا و نیکیں عمل بکنت گدا نہ پہ آیانی سرا ترست گشت و نہ
يَحْزَنُونَ ۲۰ لَقَدْ أَخَذْنَا مِيثَاقَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَارْسَلْنَا
غمگین بنت و ماگتنگت پکاہیں وعدہ چہ بنی اسرائیل و راہین دانت
إِلَيْهِمْ رَسُولًا لِّكُلِّ مَجْأَءٍ هُمْ رَسُولٌ بِمَا لَا تَهْوَىٰ أَنفُسُهُمْ
آیانی ہینگ پیغمبر ہر برکہ زوت آت آیانی گوار پیغمبر و ہما حکمیکہ آیانی دلا نکشت
فَرِيقًا كَذَّبُوا وَفَرِيقًا يَقْتُلُونَ ۲۱ وَحَسِبُوا أَنَّ السَّاعَةَ
گدا بازینے دروغ بنش کت و بازینے کشتش و خیال شکت کہ ہج خرابی
فِتْنَةٌ فَعَمُوا وَصَمُوا ثُمَّ تَابَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ثُمَّ عَمُوا
نبت پیدا کور و کر بوتنت رندا اللہ وئی نظرنیک کت پہ آیانی سرا پیدا کور
وَصَمُوا كَثِيرًا مِّنْهُمْ وَاللَّهُ بِصِرِّهِمْ بَاعِمْلُونَ ۲۲ لَقَدْ كَفَرَ
و کر بوت بازینے چہ آیان و اللہ گندیت ہر چہ کہ آی کنت و یقینا کافر بوتنت
الَّذِينَ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ الْمَسِيحُ ابْنُ مَرْيَمَ وَقَالَ الْمَسِيحُ
ہم کہ گوشش کہ اللہ ہما سبج و بنت مریم و نج و مسیحا گوشگت
يَبْنِي إِسْرَءِيلَ اَعْبُدُوا اللَّهَ رَبِّي وَرَبَّكُمْ إِنَّهُ مَن يُشْرِكْ
کہ اوبعقوب و چکان اللہ بندگی و بکنت مینگ و شہر و دیونکت بیشک ہر کسیکہ شریک مقرر بکنت

کت۔ وئی ماں گوشگن آیت و ہر چ بنیادے (معیار) عند اللہ قبولی و بار و بیان بوتگت یعنی ایمان و خوبیوں عمل ادا اے پیشدارگی انت کہ یہود اے معیار و سرا چہ کت قائم بیوک انت۔ وئی غلام و وفاداری و چکاس مہیشی انت کہ ہر چ خبرے و دل قبول بکنت و واجب و حکم و تابع بکنت و اگر نہ ایوکا ہما خیران و قبولدار لوگ کہ انسان و وئی خدے مرضی و کامیابی رداہیت ماں آتی و کمال نیستنت۔ وئی یعنی وئی بکایت قبول قراراں پر و شان و گول خدا و عہدی اش کت چہ آتی سفیران لھتین و دروغ بنداش کت لھتین کنت۔ ایشاں حال آیانی ایمان باللہ و خوبیوں عمل و۔ ایمان بالیوم الآخر اندازہ و چہیشی و بجن ات کہ مزین ظلم و باغیانہ جبرانہ کنگ و چون گول بے فکری و شگت چوش چوش کہ پلے کارانی آیایاں چہ سزا و خدا نہ انت و ظلم و کشتی بدیں نتیجہ کدی ہم آیانی دیمانیہیت۔ اے ہمیں خیالان و ماں دل و جا کہ دیان و چہ خدائی نشانانت و خدائی کلام و نمک و بالکل کر و کور بوتگت و ہما کارے کہ آکنگی نہ انت چہ آیانی کنگت و ہم چیت و پدے بوتنت دانکہ لھتین نبیان اش قتل کت و لھتیں قیدش کت انت آخر اللہ تعالیٰ و بخت نصرا یانی سرا مسطرت پدیک دراجیں لھتے و رندھتیں فارس و شاہاں اشان و چہ بخت نصیر قید و رسوائی و بزگی و آزات کنان و بہت المقدس چہ چدل و ہلاک کت آوہد و اشان تو بہ کار بوتنت و نیکی و کشتک ش دست جت۔ خدا و اشانی توبہ قبول کت۔ بے چہرے بدت و پدے دوبارہ اشاں شرارت شروع کت و بالکل کر و کور و ان و حضرت زکریا و حضرت یحییٰ علیہما السلام و شک و برائش کت و یہ حضرت عیسیٰ علیہ السلام

فل ادا نصارى ايمان و کیفیت پیش دارگ بوتگ که اشان داں کجا حدء به حقانیت و حساب و اوستو کنت - اشانی ایمان باللہ و حال چو ش انت کہ عقل و بر خلاف، فطرت و برخلاف و حضرت مسیح و جند و گیش و گوارانی برخلاف مسیح ابن مریم و خدا جو طرش کتہ یک سہ، سہ یک و ت گریں چستان و انحض پہ نام نیگنت - در حقیقت و اشان و قی تمامیں زور و قوت و پریشی خیر کنگ لوٹنت کہ حضرت مسیح بن خدا انت - حالانکہ حضرت مسیح و جند خدا و رب بوگ و چو اید کہ مردمان و قی مروب بوگ و جار و تہا قبول دار انت و ہا شرک و تہا کہ آئی و امت گر قنار بوگی ات آٹرا چنکر گون زور و بیان کنگا کنت پدا ہم اے کور دیدان و عبرت حاصل نہ بیت - فل یعنی حضرت مسیح، روح القدس و اللہ - یا مسیح، مریم و اللہ ہر سہ خدا انت (العیاذ باللہ) چریشاں یک حصہ داروک اللہ بوت پدا آستیں یک و ایک سے انت - عیسائیانی چونائے عقیدہ ہمیش انت و اے عقل و برخلاف عقیدہ عجب گول مول و نابداریں عبارتیں بیان کنت و ہدیہ بریشی و کسے سر پد بیت تو کڈ آٹرا یک ماوراء

الحقیقۃ قرار دینت - راست انت لن یصلح العطار
مافسدہ الدھر - فل اے ہما غفور رحیم و فرشتانی
انت کہ چو شیں گوہ واریں گناہ گار ہم و ہدیہ شہرت
ہوان و اصلاح و نیت و داران و حاضر بہ بیت تو
نگہ تمامیں عمر و گناہان و ماں یک دمانے و معاف
کنت - فل یعنی اے ہما معصوم و پاکیں و اہماں چہ
یک فرد انت آٹرا خدا جو طرش کنگ شے کم عقلی انت -
وہ جمہور امت و تحقیق ہمیش انت کہ ماں جنیں آدمی
نبوت نبیانت - اے منصب پہ مردیں آدمی انھوں
بوتگ و ما آرسلنا من قبلك الا رجالا نوحون
الیہم من اهل القرى (یوسف رکوع ۱۲) حضرت
مریم بتول ہن یک ولی بی بی تے ات، نبی تے ات
فل چہ فکرتک معلوم بوت کنت کہ ہر کسے وردو
نوش و محتج انت آتقریباً دنیا و ہما جزیرہ انت -
زمین، گوات، آب، روح، حیوانات دانکہ پہ پومل و
سمات و ہم آ احتیاج داریت - گندیم و ماں لاپ و
رسگ و دانکہ ہضم بوگ و بچاریات بالواسطہ بیلاد واسطہ
چنکر چیزانی حاجت کسیت - پدا چہ ورگ و ہرچ اثر
و نتیجہ غلظا ہر بیت آسانی حساب داں کجا روت دسر
بیت - احتیاج و اے دراج کشیں حساب و ماں
دل و داران مامسح و مریم و الوہیت و باطل پیش
دارگ و ردا چو دلیل دات کنیں کہ مسیح و مریم چہ وردو
نوش و ضرورتاں بے حاجت نہ انت کہ تجربہ و مشاہدہ
ہمیشی غلظا ہر کنت و ہر کسے چہ وردو نوش و مستغنی
مہر بیت آچہ دنیا و ہر یک چیز و مستغنی بوت نہ کنت -
گڈاشماوت بکوشش ات کہ ہما کس کہ مثل اے و گڈاشما
پہ و قی بقامہ و ردا بہ دنیا قی چیزاں بے غرض بوت نہ کنت
گڈاچوں خدا بوت کنت - اے یکھنیں دسر ظاہری
دلیل ایت کہ جاہل و عالم ہر کس ایشرا سر پد بوت کنت
یعنی وردو نوش الوہیت و برخلاف انت اگرچہ نہ
ورگ الوہیت و دلیل نہ انت و اگر نہ کلیں فرشتہ خدا
جو طرش (معاذ اللہ)

و یعنی و ہدیہ مسیح و خدا قرار دیت تو لازم انت کہ
آٹرا معبود ہم قرار بدیت مگر معبود ایوک ہا ذات بوت
کنت کہ آہرچ و طر و نفع و نقصان و مالک و صاحب
اختیار بہ بیت پرچا کہ عبادت و معنی ایشنت کہ انسان و تاراسک ذلیل و بزرگ بخت و قی ذلت و بزرگی ہما قی و دیا اختیار کنگ بیت کہ آفرین عزت داروک و سرافضل
بہ بیت - ہر و ہدیہ و رستانی گوشت داروک و چہ کلانی احوال و سزجی و زانوک بہ بیت - مریشی و گون تشلیت و شرکیہ عقیدہ و اید کہ مشرکین و ر دہم بیت -
و عقیدہ و مبالغہ ایشنت کہ یک بشے و خدا قرار دیگ بہ بیت و عمل و غلو ہانت کہ آٹرا رہبانیت گوشت و دھبانیۃ ابتدعوا ما کتبناھا
علیہم (الحدید رکوع ۲۴) یہود و ہرچ ناشری تے بیان کنگ بوتنت چریشاں ظاہر بیت کہ اشان ماں دنیا پرستی و پنچوش غرق و کمسار بوتگنت کہ اشانی گور و
دین و دیندارانی پچ شرف و عزت نیست ات دانکہ انبیاء علیہم السلام و بے عزتی و قتل کنگ اشانی خاصیں کار ات - اشانی برخلاف نصاری و نبیانی تعظیم
ابتکر غلو کت کہ چریشاں و لہتے و خدا یا خدا و چک قرار وانش و دنیا ترک دیان و رہبانیت (درویشی) و راہ ایش اختیار کت - ۱۲

بِاللّٰهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللّٰهُ عَلَیْهِ الْجَنَّةَ وَمَا وَهُ النَّارُ وَمَا

گون اللہ گڈا حرام کت اللہ پر آئی و بہشت و آئی و جا کہ دوزخ انت و نیستیں

لِلظَّالِمِیْنَ مِنْ اَنْصَارٍ ۝ لَقَدْ كَفَرَ الَّذِیْنَ قَالُوْا اِنَّ اللّٰهَ ثَلَاثٌ

گنہگار ان چہ مدت کنوے و بیشک کافر بوتت ہما کہ گوشتش کہ اللہ سومینکنت چہ

ثَلَاثَةٌ وَمَا مِنْ اِلٰهٍ اِلَّا اِلٰهُ وَاحِدٌ وَّ اِنْ لَّمْ یَذَہْوِ عَمَّا

سبیں خدایان حالانکہ چہ معبود نیستنت بجز یک معبود و اگر آ دستا نکشت چہ خیرا کہ

یَقُولُوْنَ لَیْسَ سِوَا اللّٰهِ الَّذِیْنَ كَفَرُوْا مِنْهُمْ عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۝ اَفَلَا یَتُوْن

گوشتنی گڈا ر سبت ہما کسانا کہ کافر بوتت چہ آیان درد و یوکیں عذاب میں انگت ہن توبہ کنت

اِلٰی اللّٰهِ وَ لَیَسْتَغْفِرُوْنَہُ ۝ وَاللّٰهُ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝ مَا الْمَسِیْحُ

اللہ و گڈا ہانی معافی و نلوٹت چہ آئی و اللہ بخشت مہر بانت و نہ انت مسیح

ابْنُ مَرْیَمَ اِلَّا رَسُوْلٌ ۝ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِہُ الرُّسُلُ وَاُمُّہُ

مریم و بچ مگر رسولے گوشت شتگ پیر چہ آئی و باز رسول و آئی و مات

صِدِّیْقَہٗ ۝ کَانَ اَیُّا کُلِّنَ الطَّعَامُ اُنْظُرْ کَیْفَ بَیِّنَ لَہُمُ الْاٰیٰتِ

ولی اللہ بیت و ہر دوکان ورگ وارت بچار کہ چہ طور شربیان کنیں پر آیان دلیلان

ثُمَّ اَنْظُرْ اَنِّیْ یُؤْفَکُوْنَ ۝ قُلْ اَتَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

پدا بچار کہ کجا بگو سر جان بنت و بکوش کہ اللہ و اشتگ پنچ شینانی بندگ کنت کہ

مَا لَا یَبْلُکُ لَکُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا ۝ وَاللّٰهُ هُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ ۝ قُلْ

آیان اچہ اختیار نیستنت شے ضرورت و نہ شے فائدہ دیگ و اللہ و انت اشکوک زانوک و بکوش

یَاھِلَ الْکِتٰبِ لَا تَغْلُوْا فِیْ دِیْنِکُمْ غَیْرَ الْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوْا اَهْوَآءَ

کہ او کت بیان گیشیں مکنت ماں و قی دین و بابتا ناحق و مکنت و اہشانی رندا

قَوْمٍ قَدْ ضَلُّوْا مِنْ قَبْلُ وَاَضَلُّوْا کَثِیْرًا وَّ ضَلُّوْا عَنْ سَوَآءِ

ہما قومیگا کہ گمراہ بوتگت چہ پلسرا و گڈا ہن کت بازیں کسے و دوزخ بوتگت چہ برابریں

فل یعنی ماں اصل انجیل وغیرہ اسمانی کتاب ۶۰ جوشیں شریک عقیدہ ۶۰ حج جاگہ نام و نشان نیست ات۔ رند ترے بہ یونانی بت پرستی رند گیری ۶۰ بولوس ۶۰ اے رہ بند پریت کہ درستان ہے رہ بند ۶۰ گیت وہ ہمیشہ ۶۰ سراقا تم ماننت جوشیں کوری رند گیری ۶۰ رستکاری ۶۰ امیر دارگ یک عقلمند ۶۰ زیب نہ دنت ۶۰ چو نانی ۶۰ ماں تمام اسمانی کتابان کافرانی سرالعت دیم دیگ بونگ بلے بنی اسرائیل ۶۰ کافرانی سراوہدیکہ آماں عصیان و سرکشی ۶۰ چہ حد ۶۰ گوست انت کہ نہ گناہ کار ۶۰ ہجہ گناہ ۶۰ دست کشوک ات و نہ بے گناہ ۶۰ گناہ کار ۶۰ دست ۶۰ داروک ات بلکین کل شیر و شکر یوان ۶۰ مستانہ وار بہ بیکر گرے ۶۰ هل دمل بوننت کہ ورگ و جگ اش یک جاگہ ات جوش نہ ات کہ سلبیں و بدیں کاردانی سرالشان وتی دیما رتیش و تہار بکتیں یا وتی ناراضگی اش ظاہر بکتیں نوں گڈا خدا ۶۰ چہ حضرت داود علیہ السلام و حضرت مسیح علیہ السلام ۶۰ زبان ۶۰ یہ اشانی سرالعت دیم دات پنجوش کہ نہ گناہانی ردا اشانی دلیری زیات ات ہے ۶۰ ہم ۶۰ اے لعنت ہں کہ جوشیں مزین شانیں نبیانی معرفت ۶۰ کنگ بوت سک زیات تنہا ہی و بریادی آروک بوت۔ غالباً اے ہے لعنت ۶۰ آسرات ات کہ چہ اشان بازیں مردم ظاہر ا و باطناً شاد و و خنریر شکل ۶۰ ترینگ بوننت و باطنی مسخ ۶۰ اثر ہنکر زیات تالان بوت کہچہ اشان باز کس مروچی ہں مسلمانان ۶۰ بلکہ کنان ۶۰ کہ اشان خدایہ کلیں اسمانی کتابانی متوک و نمایں نبیانی تصدیق کنوک انت گوں مکہ ۶۰ مشرکان (کہ حشکین بت پرست انت) مسلمانانی برخلاف دوستی ۶۰ رشتنگ ۶۰ قائم دارنت اگر اے کتابانی خدا بندان خدایہ سرا بنی ۶۰ سرا و وحی الہی ۶۰ سرا بہ حقیقت ۶۰ اعتقادش بداشتیں تو اے چون ممکن ات کہ ہما قوم ۶۰ ضد ۶۰ سبب ۶۰ کہ اشان ۶۰ متوک انت گوں بت پرستان ساز و بازش بکتیں۔ اے بے ترانگی و بدذوقی و چہ خدا دوستان دور تجان ۶۰ گوں بت پرستان دوستی ظاہر کنگ ہما لعنت و ہٹ پٹ ۶۰ اثر انت کہ آئی ۶۰ اشان ۶۰ چہ خدایہ مزین مزین رحمتان دور جگ دات۔ ماں پیشی آیتان اشانی گوستنگیں کافر رہ بندان و مشیطانی کاران ۶۰ بیان کنان ۶۰ چہ غلو فی الدین و بد راہانی کورانہ رند گیری ۶۰ مہن کنگ بوننگ تانگہ ہوں ہم چہ ملعون فی حرکتان ۶۰ توبہ کنان ۶۰ حق و صداقت ۶۰ راہا کام جنگ ۶۰ کوشست ۶۰ بکننت۔ ۶۰ اے رکوع ۶۰ آیا فی ہنوگیں جاوڑ ۶۰ سرانہ کنان ۶۰ پیشدارگ بوننگ کہ ہرج لعنت داود و مسیح علیہما السلام ۶۰ زبان ۶۰ درشان بوننگ آئی اثرات مروچی ہں موجودانت گوں خدا دوستان و عارفین ۶۰ نفرت و عداوت و گوں جاہلیں مشرکان دوستی اے سرظاہریں دلیل یہ اے خبر ۶۰ انت کہ اشانی قلوب چہ خدایہ لعنت ۶۰ اثر ۶۰ بلکل بدل بوننگت اگر ہوں ہم اشان ہوش نہ کت و حق ۶۰ نیمگ ۶۰ رجوع اش نہ کت تو اشان ہنجیں سکیں لعنت ۶۰ سزاوارنت کہ اثر خدا تعالیٰ سید الانبیاء خاتم الرسل صلی اللہ علیہ وسلم زبان ۶۰ بہ اشانی سرا راہی کنت۔ فل لا یتناہون ۶۰ دو معنی واریت (۱) فزارا دور نہداشتنگت ۶۰ خوشکہ روح المعانی ۶۰ ہں بیان کنگ (۲) دور نہداشتنگت یک دگرے ۶۰ خوشکہ زیات مشہور ہے معنی انت۔ و ہدے بدی ماں یک خورے ۶۰ تالان بہ بیت و کسے مہن کنوک ہم مہبت تو جوشیں جاوڑ ۶۰ عام عذاب ۶۰ ترس انت۔ فل چہ کافراں مراد مشرک انت ڈاے آیتانی اشارہ مدینہ ۶۰ یہودیانی نیمگ ۶۰ انت کہ اشان گوں مکہ ۶۰ مشرکان ساز باز کنان ۶۰ گوں مسلمانان بہ جنگ ۶۰ ہر جنگت۔ فل یعنی ہرج توشکے عملانی چہ مرگ ۶۰ پیش بہ آخرت ۶۰ دیم دیگانت آہنجیں عمل انت کہ اشان ۶۰ خدایہ غضب وادی عذاب ۶۰ سزاوار کنت۔ فل البنی ۶۰ چہ مراد لطیف مفسراں حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ و لطیفین ۶۰ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم مراد کنگ مطلب جوش بوت کہ اگر اے یہود ۶۰ راستیں یقین بہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ صداقت و بہ آئی سر و سوجہانی سرا بوتیں تو نبی آخر الزمان ۶۰ مقابلہ کہ آئی بشارت ۶۰ و حضرت موسیٰ علیہ السلام ۶۰ دانگت گوں مشرکان دوستی اش نہ کنگت۔ یا مطلب جوش انت کہ اگر اشان بہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ۶۰ سرا پر راستی ایمان بیازنیں تو جوشیں کارے چہ ایسانی دست ۶۰ بوننگت کہ آیان گوں اسلام ۶۰ دشمنان ساز باز بکتیں۔ اے دومی معنی ۶۰ روا آیت بہ یہود ۶۰ منافقین ۶۰ حق ۶۰ بیت۔ فل خدایہ وتی جسد ۶۰ متنگس پیغمبر ۶۰ نافرمانی ۶۰ رند بہر کنان ۶۰ اے جاوڑ (حالت) بوننگ کہ نوں موحدین برخلاف مشرکان ۶۰ ترجیح دینت۔ افسوس کہ مروچی مے ۶۰ پیہیں کمزوریں مسلمانانی حالت ہں پنجوش انت کہ مسلمان و کافر ۶۰ مقابلہ ۶۰ ما کافراں ۶۰ دوست و داریں و ہمایانی حمایت و وکالت ۶۰ کنیں۔ اللہم احفظنا من شرور الفسنا ومن سیئات اعمالنا ۱۲

المآذیہ

۱۸۹

لا یحب اللہ ۶

۱۰۰

السَّيِّئِلُ ۶۰ لُعِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ عَلَى

لِسَانِ دَاوُدَ وَعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ ذَلِكَ بِمَا عَصَوْا وَكَانُوا

يَعْتَدُونَ ۶۰ كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ عَنْ مُنْكَرٍ فَعَلُوهُ لَبِئْسَ

مَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ۶۰ تَرَى كَثِيرًا مِمَّنْ يَقُولُونَ الَّذِينَ كَفَرُوا

لَبِئْسَ مَا قَدَّمَتْ لَهُمْ أَنْفُسُهُمْ أَنْ يَخُطَّ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَ

فِي الْعَذَابِ هُمْ خِلْدُونَ ۶۰ وَلَوْ كَانُوا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالنَّبِيِّ

وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِ مَا اتَّخَذُوا لَهُمْ أَوْلِيَاءَ وَلَكِنْ كَثِيرًا

مِنْهُمْ فَسِقُونَ ۶۰ لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ النَّاسِ عَدَاوَةً لِلَّذِينَ

آمَنُوا الْيَهُودَ وَالَّذِينَ أَشْرَكُوا وَلَتَجِدَنَّ أَقْرَبَهُم مَّوَدَّةً

لِلَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ قَالُوا إِنَّا نَصْرِي ۶۰ ذَلِكَ بِأَن

مِنْهُمْ قَسِيصِينَ وَرُهْبَانًا وَأَنَّهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۶۰

لَا نَصْرَ لِيَوْمَ هَٰذَا ۶۰ وَرَاهِد هَسْنَت و دگر یہ اے سببا کہ آمرن نفسی نکنت

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

مائل ۶۰

فل ماں اے آیتاں پیش دارگ بوتگ کہ یہود و گویاں مشرکان دوستی کنگ اشانی گویاں اسلام و مسلمانان بغض و عداوت عطا کنت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کوں ہرچ
قوماں گیشتر واسطہ کنگت چرایاں اے دوہیں قوم یہود و مشرک اسلام و مسلمانان من سکنیں دشمن انتنت مکہ و مشرکین و ایدارسانی و اشترظاہر کت ایت و لیکن
لعنتی یہود و عہد بیت۔ ماں واجہ و رگاں ہرمان کنگت کوشست کت، سحر و منتران چہ کار کیت۔ غرض ایشاں چہ و تی کمینگی کاراں خدا و غضب و لعنت و بد و رجاں کنگ
بوتنت۔ اشانی بالمقابل نصاریٰ باوجودیکہ اتناں ہم ماں کفر و گرفتار انتنت یہ مسلمانان خدش وارتنگت۔ یہ مسلمانان کامرانی و اشاں ہم ماں دل گہہار وارتنگت۔ پدایم
ماں اشاں حق و قبولیت و بیعت چہے دوہیں ٹکاں شتر ترہست ات اشانی دل بہ اسلام و مسلمانان دوستی و نیک و شتر تر میل داروک انتنت۔ ایشی و سبب
ایشاں ات کہ داں ہما و ہدے ماں عیسائی قوم و دین و شعور چہ اید کہ قوماں زیات ترہست ات۔ بہ و تی رہ بند و ترک دنیا و درویشی زندگی گوازیوک ماں اشاں باز کس
موجود انتنت۔ نرم دلی و تواضع اشانی خاص و ناسیب

وصف ات۔ ماں ہرچ قومی و چوشیں وصف بہ بنت
آئی لازمی اسرار چوش بیت کہ آحق و شتر تر قبولدار
بیت چوناٹی و چہ حق و قبول کنگ و سہ چہ ہمن کنوک
بنت۔ جہل، دنیا و حب، یا حسد و تکبر، ماں نصاریٰ
کتاں بے وجود و جہل و را۔ رعبان و وجود و حب و دنیا
کشت و را نرم دلی و تواضع و وصف کبر و نخوت و غیر
ذالک و کم کنت۔ چنانچہ قیصر روم و حبشہ و شاہ
نجاشی، مقوقس مصر و ہرج سلوک و گویاں پیغمبر صلی اللہ
علیہ وسلم و قاصداں کت اے پریشی و ثبوت ایت کہ ماں
آوہد و نصاریاں حق و قبولی و مسلمانان دوستی و
صلاحیت نسبت چہ دگہ قوماں زیات تر ات۔ چہ مکہ و
مشرکانی ظلم و زوراں بہ پوز و رسان و ہدے و ہجرت کت
یک جماعتے (رضی اللہ عنہم) و حبشہ و ہجرت کت
و مشرکان اودا ہم داں حبشہ و دربار و و تی ناشی
ظاہر کت تو بادشاہ و یک روپے مسلمانان و طلب
کت و چرایاں ہفتیں جست و ورس کت و حضرت مسیح
علیہ السلام و بابت و ہم آئیانی عقیدہ معلوم کتی حضرت
جعفر و سورہ مریم و آیتان و تلاوت کت و و تی عقیدہ
صاف صاف و بیان کت بادشاہ سک زیات اثر کوں
بوت و اقرار کتی کہ ہرچیکہ قرآن و حضرت عیسیٰ و ردا
عقیدہ ظاہر کنگ آئید چہ کمی و بیشی و ہر حق انت
آئی و پیشی کت بانی شرت و روع و واجہ پیغمبر
صلی اللہ علیہ وسلم و نبی آخر الزمان تسلیم کت۔ قصہ
درج کش انت۔ آخر کار چہ ہجرت و باز سالان
زندیک و فدے ماں آئی ہفتاد نوک مسلمانان تو گیں
عیسائی شامل انتنت واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
خدمت اقدس و روان کت۔ اے مردم و ہدیکہ مدینہ و
سربوتنت و چہ قرآن کریم و اشکنگ و تی بالادش
و شنود کت تو کلام اللہ و اشکنان و گروگ اش
بناء کت چہ جہاں اس و چہ زبان و کت ایتاں اللہ و
اے کل انتنت، اے آیتانی تہا ہے جماعت و حال بیان
کنگ بوتگ۔ داں قیامت و چوشیں سربہیں خبر
دیگ نہ بوتگ کہ مدام عیسائی و یہود و مشرکین و غیرہ و
تعلقات و نوعیت گویاں اسلام و مسلمانان بہ سہ
پیم و قائم بیت۔ مروجی ہما کس کہ و تارا عیسائی کوں

انت چرایاں چکس قیس و رعبان و تواضع و نرم دل انت و چکس ہما کس انت کہ چہ کلام اللہ و اشکنگ و چرایاں چماں اس پت انت و ہدیکہ اقربہم مودہ
و علت چہ ذلک بان منہم قیس قیسین و بیان کنگ بوتگ موجود نہ انت تو معلول قرب مودہ چون موجود بوت کنت۔ ہرچ جاوے بہ بیت ہما
اوصاف نبی و عہد و عیسائی۔ یہود و مشرکین و بوتگت آہر و ہدے و ہر جاگہ و بہ ہرچ مقدارے و موجود و بنت ہما حساب و اسلام و مسلمانان محبت
و عداوت و ماں ذہن و خیال و دارگ لوہیت۔ فل ماں سورت و اول سورہ القائلہ عہد و تاکید بعد حلال و حرام و بیان شروع بوتگت ہے رد و
گوں خاص خاصیاں جاوے کہ آیتانی ذکر و موقع بہ موقع ماکیش و گویاں ہم کنگ۔ دگر فائدہ مندی گپ و ترانانی رد و بلیج بوت الشی بالشی یدکر چہ جبر و در کیت
کہ اے گپ و ترانانی و سرجم کنگ و پداے جز و چہ اولی رکوع و پداصلی بن گپ (موضوع) و بحث و نیک و وائر کنگ بوتگ و لطف ایشنت کہ چہ

واذا سمعوا ۱۸۷

المائدہ

۱۸۷

واذا سمعوا ما انزل الى الرسول ترى اعينهم تفيض
 وقتیکہ اشکنت آچہے کہ ایر ہنگ پر رسول و سرا گدا تو گندے آیتانی چماں کہ رنبت
 من الدمع معا عرفوا من الحق يقولون ربنا امثا فاكثنا
 چہ ارس و چہ ہمہ سببکہ آیتاں پچاہ آت حقیق خبر گوشت کہ اوہ پروردگار ایتاں آت نو تو بنیس
 مع الشهدین ۸۳ وما لنا لا نؤمن بالله و اجاءنا من
 ناما گوں شاہدان و چون بوت مارا کہ یقین نکیں بہ اللہ و پداچہے کہ کست مارا چہ
 الحق و نطمع ان يدخلنا ربنا مع القوم الصالحين ۸۴
 حقا و دل مانگیں کہ داخل بکنت مارا پروردگار گوں نیک بختان
 فاثبتهم الله بما قالوا جدت تجري من تحتها الانهار خلدین
 پدا عرض و انت آیتان اللہ بہ ہم خبر گوشتکا اید و لیس باغ کہ رنبت چہ آیتانی جبر و جو جمنہ رنبت
 فيها و ذلك جزاء المحسنين ۸۵ والذين كفروا و كذبوا
 ما اودا و اے و غرضت تیکو کارانی و ہما کہ منکر بوتنت و دروغ بند کنگا گنت
 يا ايها الذين امنوا لا تحرموا
 اے آیتان ہما یانت دوزخ و او مسلمانان حرام مکنت
 طيب ما احل الله لكم ولا تعبدوا الله لايحب
 سلتیں جبران ہما کہ حلا کنگت اللہ پر شما و چہ خدا مگوزت بیشک اللہ پسند نکنت
 المعتدين ۸۶ و كلوا مما رزقكم الله حلالا طيبا و اتقوا
 چہ دگر و دیکس مردمان و بوت چہ اللہ و دنگیں روزی و حلا رینا سلتینا و ترست
 الله الذي انتم به مؤمنون ۸۷ لا يؤاخذكم الله باللغو
 چہ اللہ ہما کہ شما بہ آئی و ایمان آرتگ و نگریت شمارا اللہ بہ شتہ یہود و
 في ايمانكم و لكن يؤاخذكم بما عقدتم الايمان
 گسمانی سراف و لیکن گریٹ شمارا بہ ہما قسمانی سرا کہ گرچہ دانگنت

منزل ۲

..... رکوع و متصل ما اولی رکوع و ہرچ گپے کہ گوست گوں آئی و ہم اے حاضر رکوع و گپ بہ سزجی و ہرچ انت چیا کہ ماں پیشی رکوع و یہود و نصاری و ہرچ فضیحت بیان کنگ بو نکنت بہ زانوگران و نریک و آسانی خلاصہ دو چیز انت یعنی یہود و ماں لذت و دنیاوی شہوت و حرام خوری گرفتار بوگ کہ آ "تفریط فی الدین" و سبب بوت و نصاری و ماں دین و غلو و افراط کنگ کہ آئی و سر بہ رہبانیت و کشش ات بلاشبہ رہبانیت کہ آرا دینداری یا روحانیت و سرار و کوشک لوٹیت، بیت و مٹی منشأ و دانی الحمد لمود بیت کنگت پیشکا ذلک بان منہم قسین و رہبانان و کرامن و جہ (یک حساب و) ماں مدح و صورت و بیان کنگ بوتنگ بے چونکہ اے و طر و لندی و ترک دنیا ہا عظیم مقصد و ہن بہ قدرت و قانون و رہ بندہ شدت ات کہ عالم و پیدا کنوک و ماں عالم و تخلیق و آئی حساب و گور کنگ پیشکا ہما عالمگیر مذہب کہ آبہ دائمی رہ بندہ کل بنی نوع انسان و دارین و فلاح و محاش و محاد و اصلاح و ذمہ و زوران و وجود اہتک - ضروریات کہ اے ہمیں نوکیں عبادت و رہ بندہ سرار گوں تندی نکنتہ چینی بکنت یا ایراد بکنت ہیج آسمانی کتاب داں روح مروچی و چو شیں جامع، معتدل، یہ انسانی گہبودی و ہر شعبہ و رد افطری تعلیم پیش کت نہ کنت چو شک قرآن و ماں اے دو آیتاں ظاہر کنگت - ماں اے آیتاں اللہ تعالیٰ بہ مسلماناں مہن کنگ کہ آکام لذیذیں حلالیں و پاکیں چیز و قی جنہ و سرعقیدہ یا عملا حرام قرار بدینت نہ آووک ہمیش بلکیں آیان و سکین دیک بوتنگ کہ آخدا و پیدا کنگیں حلال و طیب نعمتاں چہ بہرہ و ربنت مگر گوں سلبی و ایجابی دو مشرطان و ہمراہی و (۱) اعتدال مکین (چہ حد و سرگوز) (۲) و چہ خدا ترسیں اعتدال و دو مطلب بوت کنگت گوں حلالیں چیزاں حرام و معاملہ کنگ و بلکیں و چو نصرانیان ماں رہبانیت گرفتار بہ بیس یا چہ لذیذیں و پاکیزہ بیس چیزاں تمتع حاصل کنگ و رد اچہ اعتدال و حد و سرگوز دانکہ ماں لذت و شہوت و گلا پیشی بوان چو یہود و دنیاوی زندہ و قی مقصد جوڑ بکین - الغرض ماں لازم انت کہ ماں غلو و حفا و افراط و تفریط و میا سنجی و درمیانہ و تونکی راہ و اختیار بکین - نہ ماں دنیاوی لذتانی تہا غرق بوگ و اجازت انت و نہ چہ رہبانیت و راہ مباحات و طیبات و ترک دیک و رہبانیت و راہ و قید پیشکار ہوار کنگ بوت کہ باز بر و بہ بدنی یا نفسی علاج و غرض و یک مباحیں چیز و ہداری پھر کنگ ماں ممانعت و داخل نہ انت تھن مسلمان بہ تقویٰ و امور انت کہ آئی و معنی چو شیں انت کہ چہ خدا ترسان و چہ مہن کنگیں چیزاں پھر کنگ و تجربہ پست داریت کہ تھیں مباحات و کار مریزی باز بر انان و سرابہ حرام یا مہن کنگیں کاراں کنگت - چو شیں مباحات و عہد قسم یا بہ تقرب و یم و اتا بلکیں بہ خیال داری و طر و اگر یک کسے کدی ہم اعتقاد و با وجود اباحت و ترک بدنت تو اے رہبانیت نہ انت بلکیں اے ماں ورع و تقویٰ و شامل انت - ماں حدیث و لایبغ العبدان یكون من المتقین حتی یدع ما لا بأس بہ حذر امامہ باس

واذا سمعوا

۱۸۸

المائدہ

فَكَفَّارَتُهُ إِطْعَامُ عَشْرَةِ مَسْكِينٍ مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعَمُونَ

نوں آئی و بدل و رگ دیک انت دہ مسکین و چہ در میانیں و رگ و کر و ارین ات شما

أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ فَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَصِيَامُ

دقی لوگ و مرد ماں یا چہ پوشا بنگنت دہ مسکین یا آزاد کنگت یک گرنے و پدا ہر یک یا کجوازہ بوت گدا و چک و دارک

ثَلَاثَةِ أَيَّامٍ ذَلِكَ كَفَّارَةُ إِيْمَانِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ وَاحْفَظُوا

انت سے روح و فک اے کفار انت شے قسمانی و قتی سو گند و رت و دلگوش داری بکنت

إِيْمَانَكُمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ

دقی قسمانی ہجہ و دلا بیان کنت اللہ پر شما قی حکماں تاکہ شما شکر بکرات و

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالْأَنْصَابُ وَالْأَزْلَامُ

اوسلماناں! بیشک شراب و جوا و قباں و فال جنگ و تیراں

رِجْسٌ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

لڈیں کارنت چہ شیطان و کاراں نوں چہ شام و تار ارد دیت تاکہ شمار ستار بہت و

إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاءَ

شیطان و اپیشا لوٹیت کہ دور بدنت در میان شما دشمنی و و کینگ و

فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَعَنِ الصَّلَاةِ

پر شرا بیگی و جوا بیگی و بند بکنت شمارا چہ اللہ یاد و چہ نماز و

فَهَلْ أَنْتُمْ مُنْتَهُونَ ۚ وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ

گدا نوں شما دست کشت یا نہ و اللہ و رسول و حکم و بہمنت

وَاحْذَرُوا فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا إِنَّمَا عَلَى رَسُولِنَا الْبَلَاءُ

و تار ارد دست پدا اگر شما بتترات گدا شما بزانت کہ پہ مے رسول و سر افلا پیغام و رسیدگ انت

الْمُبِينُ ۚ لَيْسَ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ جُنَاحٌ

روشنیں نہ ہما کہ ایمان ش آرت و نیکیں عملش کت پہ آسانی سرانہ نہ انت

مذیل

(ترمذی) خلاصہ چو ش بوت کہ اعتدال و ترک دیان و تقویٰ اختیار کنگ و بندش و ماں دل و داران و چہ ہمک سے پاک و صافیں چیزاں مو من نفع گپت کنت و ماں زندگی و ہمک پھنات و بود ناکی و دروازگ ہیج انت - و یعنی آسانی سر و ماں دنیا و کفارہ نہ انت چو شک ماں ہمیں منعقدہ و واجب انت "لغو" بے ہودہ و نا بکاری سو گند و تفسیر سیقول جز و گد سر و گوستگ چو شک برزا طیبات و تحریم و ذکرات - و ہمیں "ہم تحریم" و یک قسم ایت - پیشکا ہمیں و احکام بیان کنگ بنت - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : و یعنی سو گند پر وشک و پد کفارہ لازم بیت و رگ واریک و رد اتب داریت کہ دہ مسکیناں و لوگ و بیاریت و نان بدنت یا صدقہ و فطر و طر و ہر یک مسکین و گندیم بدنت یا آئی و قیمت و ادا بکنت - و تمہنک ہیج و پوشاک کہ چہ رایاں انسان و جسم و جان و زیاتیں

حصہ نئے پوشاک بہ بیت۔ مثلاً پشک و شلوار یا لانگی و یک چادرے۔ ۳ یعنی یک غلام آزاد کنگ کہ ماں ایشی ء مؤمن ء شرط نیستنت
وہی یعنی سہ روچک رند پر رند بداریت و دست ء مبیت ء چہ مراد ایشنت کہ انصاب ء صاحب مبیت کما فی روح المعانی۔ ۵ سوگندانی حفاظت
ایشنت کہ بے ضرورت جبر جبر ء سوگند موارت کہ اے شتریں عادتے نہ انت۔ ۶ و اگر سوگند وارت تو تا نہ تو نیت آرا تمام بکنت و اگر آرا
بپردشیت تو آرا لازم انت کہ کہ رہ ادا بکنت۔ ۷ اے کلیں چیز ماں سوگند ء حفاظت ء داخل انت۔ ۸ چکر مزین احسان ایت کہ ماچ طیبات ء
پہر نیک لوٹت تو چہ پہر نیک ء مہن کتی۔ ۹ و اگر کسے ء پہر ردکاری و قی سرطیبات ء حرام کت تو آرا گوں سوگند ء حفاظت ء چہ آئی ء حلال بوگ
رہ بند ہم پیش داشت۔ ۱۰ انصاب و ازلام ء تفسیر ہے صورت ء اول سر و ما ذبح علی النصب و ان تستقسموا بالآزاکم ء رد گوست
۱۱ چہ آیت ء پیش ہن ہتیں آیات بہ نمر (شراب) ء بار و نازل بوگنتت اول سر ء اے آیت نازل بوت یسئلونک عن الخمر و المیسر
قل فیہما اشکر کثیر و منافع للناس و لا تہمما اکبر من نفعہما (بقرہ رکوع ۲۷) اگر چہ چریشی ء بالکل سچیں اشارہ پہ شراب ء
حرام بوگ ء واکنگ بوگت بلے چونکہ صاف صاف ایشی ء یلہ دیگ ء حکم گوں نہ ات پمشکا حضرت عمر ء ایشی ء اشکنگ ء پد گوشت اکلمہ ربین لنا
بیانا شافیا چریشی ء دومی آیت نازل بوت یایہا الذین امنوا لا تقر بوا الصلوۃ و انتہم سکاری الخ (نساء رکوع ۶) مریشی ء ہن شراب ء
حرمت ء رد گیش کیوانیست ات اگر چہ نشہ ء جاوے چہ نماز و انگ ء مہن کنگ بوت و اشارہ ات کہ اے چیز زوت حرام بوگی انت مگر چونکہ ماں
عرب ء شراب ء رواج سک با زیات ات و آئی یکارگی ہلاکس دیگ چوشیں آسانیں کارے نہ ات پمشکا گوں مزین حکمت ء ساری ء ماں دلاں آئی ترن
ماں کنگ بوت رند تر ء کم ء کم ء مردمانی گوشان ء لک کنگ بوت کہ حرمت ء حکم بلکیں بیئت۔ ۱۲ و ہدے کہ حضرت عمر ء اے دومی آیت ء اشکنان ء پدا
ہما لفظان ظاہر کت اللہم ربین لنا بیانا شافیا آخر کار سورہ مائدہ ء ہے آیات چہ یایہا الذین امنوا و ان فہل انتہم منہون
نازل بوتنت کہ ماں ایشی ء صاف صاف ء بت پرستی ء ہما چہ پلستیں چیز پہر نیک ء حکم دیگ بوت۔ چنانچہ حضرت عمر ء فہل انتہم منہون ء
اشکنگ ء گوں جاک ء گوشت انتہینا۔ انتہینا۔ مخلوق ء شراب ء مٹان ء پروشت۔ شراب خانہ ویران کنتت، ماں مدینہ ء بازار ء مکان
شراب مثل آب ء رنگ ء لگت۔ تمایں عرب اے پلستیں شراب ء یلہ دیان معوفت خدا و حب رسول ﷺ ء پاک و صافیں شراب ء دوز و اھی ء سیر
بوتنت و ام الحیاست ء مقابلہ ء اے جہاد ہنکر کامیاب بوت کہ آئی ء مثال ء تارتخ پیش داشت نکنت۔ خدا ء قدرت ء بچاریت کہ ہما چیز ء قرآن
کریم ء گوں اینکر ترندی ء مہن کنگ ات مروچی ستیں شراب و روکیں ملک امریکہ وغیرہ آئی ء خرابی و تاوانان ء ماران ء چہ آئی ء قی جزء ہلاکس
کنائینگ ء شوہار ء انت فلتہ الحمد و المنة۔ ۱۳ چہ شراب ء نوشک ء و ہدے کہ عقل بے کار بیت تو باز بر شرابی گنوگ تران ء و ت ماں و ت ء
جنگ و چوپ بنا کنتت دانکہ نشہ ء اثر ہلاکس بوگ ء رندھن باز بر ء جنگ ء اثر باقی ماننت و گوں یکدگر ء دشمنی ء بنیاد ایر بیت۔ ہے حال بلکیں
زیات ترجوا نیگنت۔ ماں آئی کظک و ہارینگ ء سہا مزین فساد و جڑہ سرکشنت کہ چریشی ء شیطان ء موہ رسیت کہ آملک ء بہ سر بزوریت
اے واسر ظاہرین خرابی بوت۔ و باطنی تاوان ایشنت کہ ماں اے چیزاں مشغول ہوان ء انسان چہ خدا ء یاد و آئی ء عبادت ء پھک شمشو شکار بیت۔ اے
ردا پہ دلیل نیگی شطرنج لیب کنوکانی جاو رنت کہ نماز ء انگار کنتت و اشاں قی ورگ ء لوگ و جاگہانی ہم ہوش نیست انت و ہدیکہ اے چیز ء اینکر
ظاہری و باطنی تاوان ہست انت تو گد ایک مسلمانے چہ گپانی اشکنگ ء ہنگت چہ جوا ء دست نہ کثیت۔ ۱۴ و اگر شمایک چیز ء نفع و تاوان ء سہ پد بوگ ء
عاجز سنگ ات پدا ہم بہ شمال لازم انت کہ خدا و رسول ء حکمانی پیروی ء بکن ات و چہ قانون ء خف لامل کنگ ء بہ پہر نیرات تو گد اے پیغمبر خدا قی حکمان ء یک یک ء گیش
گیوار کتان ء سر کنگنت۔ اشانی برخلاف عمل کنوکان ء زانگ لویت کہ چوشیں بدر اھی و گمراہی ء انجام بہ آیانی حق ء سک خراب بیت۔ ۱۵

المأدبة

19.

واذا سمعوا،

ماں اے جبرؤ کہ وار بخش پیرا و متیکہ پہ تہذیب و عرس است ایماست ارت و بیلیں منش کت پدا تر سس و

۱۰۳
مِنْهُ لَمْ يَكُنْ مِنْهُمْ أَحَدٌ وَكَانَ اللَّهُ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ عَلِيمًا ذَوِي الْحِكْمَةِ

یقینش کت پدائستش و نیکیش کت و الله دوست داریت نیکو کارین مردان م ۱۱

امِنُوا لِيَكُونَ لَكُمْ اللّٰهُ بِسْمِ الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ

لِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَخَافُهُ بِالْغَيْبِ فَمَنْ أَعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَلِكَ قَوْلَهُ

عَذَابُ الْيَمِّ ۙ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَقْبَلُوا الصِّدْقَ وَأَنْتُمْ

در دنیا کی غدا بابت او مسلمانان! مکتبیت شہا شکارء درحالیکہ شما

احرام بستن کے دوسرے چہنما کہشیت آئیہا رپزانت ۵ گڈ آئیہا بدلی پرت ہمائے برابری ءکہ گشتگی

النعم يحلم به دواعل من له هدايا بلغه اللعبه اولقاسره
جانوراں، آئی فیصلہ دوم دم بکنت چه شما ہے پیماکہ آبد لگیں جانور بطور پیشکش تا کعبہ رسیدن بیت یا آنکھات

طَعَامُ مَسْكِينٍ أَوْ عَدَلَ ذَلِكَ حَيْثُ مَا لِيَذُوقَ وَبِالْأَمْرِ

عَفَا اللَّهُ عَنْكَ سَلَفٌ وَمَنْ عَادَ فَيَنْتَقِمُ اللَّهُ مِنْهُ وَاللَّهُ

[illegible]

زور اگنت بیر گرو کنت ۵ حلاوت پر شما دریاء شکار و آئی و ورگ پہ شے فائدہ ۷

لَمْ وَلِلسِّيَّارَةِ وَحَرَّمَ عَلَيْهِ صَيْدَ الْبَرِّ مَا دُمْتُ حَرَمًا
وَمَسَافِرِي فَاذْنَهُ وَحَرَامُ لُوتِ رَشْخَشِكُمْ، شَكَارَتَا وَقْتُكَ شَهَامَا اِحْرَامَا تَهَاتَا

منزل

$$-2\sqrt{xy}$$

مَنْزِلُ ۲

حکم نازل بیت۔ و ظاہر انت کہ چوشیں ستر چپیں ظاہر چہ صحابہاں چیر بوت نہ کنت پیشکا تحویل قبلہ حکم و ہدیک مردے ایک میتگے ۱۰ بیت و سرت تو کلیں نمازیں ایوک چہ یک کسے زبان و حال اشکان و چہ بیت المقدس و دیم اش پہ قبلہ و تربیت۔ حالانکہ بیت المقدس و استقبال آیان و پیکاء معلوم ات و یک کسے و حال یہ پکائیں خبر و پر و شوک بیت نہ کنت۔ پیشکا اصول و عالمایں اے ردائیش و گیار کرتگ کہ اے خبر واحد بہ موجودہ میں قرآن و سبب و قطعی و بکا حساب کنگ بوت گڈا ہما قرآن و آثار کہ اے خبر دیگاننت کہ تحریم خمر یا تحویل قبلہ حکم مرو بانڈات و آیکی ات۔ چوش بگوش کہ آپ یک حسابے و چہ صحابہاں حکم و نمازیں و پیش خدائے مرضی و رد حال دیگاننت پیشکا اے دو میں مسئلہ بانی بار و چہ حکم و نزول و پیش و جاوے بابت و سوال کنگ چوشیں گرانیں خبرے نہ ات کہ آنگو ذہن ہوت خصوصاً بہ خمر و رد کہ آئی ممانعت و شکل صافیں اشارہ و ائمہ اکابر منافعہما و غیرہ موجود انت، واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم، و ماں گوستلیں رکوع و چہ

طہیات و تحریم و چه اعتدال و مہین کنان و چه بہتیں چیزاں اجتناب (پہر نیک) و حکم دانگت کہ بہ دائمی ہم و حرام انت۔
ماں اسے رکوع و لہتیں نہیں کارانی کنگ و مہین کنگ بوتگ کہ آیانی حرمت دائمی نہ انت بلکیں گوں چنت احوال و جاوراں مخصوص انت یعنی بہ احرام و جاوراں شکار
کنگ، مطلب ایشنت کہ چہ خدائے جانب و بہ مطیع و فرمان برداریں بندگاں اسے چکا سگ انت کہ آہ احرام و جاوراں و ہدیکہ شکار بہ آیانی دیما ساری بہ بیت و گوں
آرام و آئی جنگ و وگرگ و سہراہم قادر بہ بیت، کئے انت کہ آخدا و چہ گندگ و ابید ترسان و آئی و حکم و قبولدار بہ بیت و چہ اعتدال (خدائی حکماں سرگوزگ)
و خدائی سزاء ترسیت۔ ”اصحاب سبت“ و قصہ ماں سورہ بقرہ و گوست کہ آیانی و حق تعالیٰ و خاص شنبہ و روج و چہ ماہیگ و شکار مہین فرماہنتگ انت
مگر آیانی چہ مکاری و حیلہ گری و آئی حکم اش پر وشت و چہ حد و سرگوستنت۔ خدائے آیانی سرامن رسوا کنویں عذاب ہم دات۔ ہے داب و حق تعالیٰ و امت محمدیہ و
گوئیہیں امتاں نے ماں اسے مسئلہ گیت کہ احرام و

جاوراں شکار مکن ات۔ حدیبیہ و موقع و ہدیکہ اسے حکم
دیگ بوت تو شکار اینکریاں نیک انت کہ گوں ست
و نیزگاں جنگ بوتگنت مگر واجر رسول صلی اللہ علیہ وسلم و
اصحاباں ثابت کت و پیش داشت کہ ماں خدائے چکا سگ و
آیانی ہمسری دنیا و یک قومے کت نہ کنت۔ و چہ
لیعلم اللہ و لفظ علم باری تعالیٰ و حدوث و
و داہرج و ہے پیدا بیت کنت بہ آئی و زائل کنگ و
جزر سيقول و اول سرال لنعلم من یلتی الرسول و
فائدہ و بچاریات۔ و اشیء بابت و لہتیں احکام
ماں سورہ مائدہ و اول سرے گوستگنت۔ و بہ زانت
جنگ و مطلب ایشنت کہ وئی محرم بوگ آریا د بیت
و چوش ہم ہوش بہ بیت کہ احرام و جاوراں شکار ناجائز انت
ادایوک و ”متعدا“ و حکم و بیان فرمائیت کہ آئی فعل و
جزا ایشنت و خدائے انتقامے گیت آجدا انت، چونکہ
چہ ”و من عاد فینتقم اللہ منہ“ و سرزنش
فرمائنتی۔ و اگر شمشکانی شکار کتی تو جزا و لہے بیت
یعنی ”ہدی“ یا ”اطعام“ یا ”صیام“ البت خدایہ آئی
انتقامی سزاء چست کنت۔ و حنفیہ و گورہ مسئلہ
چوش انت کہ اگر ماں احرام و شکارے گیتی تو فرض انت
کہ آریا بدنت، اگر گشتی تو معتبریں زانو گریں مردم ہائی و
قیمت و بدنت ہما قیمت و قدر و جانوراں چہ یک
جانورے (مثلاً پس۔ گوک، اشتروغیہ) کعبہ و نریک
یعنی ماں حرم و حدود و سرکان و ذبح بخت و وت
چرائی و موارت۔ یا قیمت و گندیم زوران و محتاجان و
بہ صدقہ فطر و حساب و ہریکے و بدنت یا ہمنکہ محتاجان
کہ ہے خیرات رگی ات ہما حساب و روچگاں بدایت۔
و یعنی چہ حکم و نزول و پیش یاہ اسلام آرگ و پیش
ماں جاہلیت و دورہ کسے و اسے حرکت کتگت تو گوں
آئی و نون خدا جنت و برس نہ کنت حالانکہ چہ سلام و
پیش ہم عرباں ماں احرام و جاوراں شکاراں بد زانتگ
پشکار بہ آئی و سراجست و بادست معتیں خبر نہ انت
ہما چیز کہ بہ شے گمان و ماں جرم و داخل ات آچیز و
دست پر چا ماں کنگ بوت۔ و یعنی نہ کتام گناہکار
چہ آئی و قبضہ قدرت و تچان در روت و عدل و حکمت و
لوٹ و داہرج ہر میکہ سزا دیگ و قابل انت نہ خدا چہ

آیاں در گذر کنوک انت۔ ۱۲۰

ھے صفحہ و فوائد : و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت ”ماں احرام و دریا و شکار یعنی ماہیگ حلال انت۔ و دریا و ورک براں ہرج ماہیگے کہ
چہ آپ و سرسنگ و مڑتگ، آئی و نہ گیتگ آہم حلال انت۔ دیم تر گوشیت اسے رخت پہ شے فائدہ و داتی۔ کسے چو مادل و مزانت کہ چہ و برکت و
حلال انت پدا گوشت کہ پہ کلیں مسافرانی فائدگ و ماہیگ اگر چہ ماں تلا و گ و بیت آہن دریائی شکار انت۔ اسے حکم شکار و معلوم بوت ماں احرام و جاوراں
و ماں احرام و نیت انت کہ و آئی و چپ و چاگر دے مدام شکار کنگ حرام انت بلکیں شکار و ترسیگ و تاجیگ ہم حرام انت۔ و کعبہ شریف دینی
و دنیاوی ہر دو تیں حیثیت و مردمانی قیام و سبب انت ج و عمرہ و ہما عبادات انت کہ آیانی ادائیگی و تعلق براہ راست گوں کعبہ انت بلے پہ نماز و ہم قبلہ و
نیمگ و دیم کنگ شرط انت۔ اسے ہم و کعبہ مردمانی عبادات و قیام و سبب بوت۔ پدا ج و غیرہ و و ہدے چہ کلیں اسلامی ملکاں لکھانی حساب و مسلمان ماں اودا جمع

وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿۹۶﴾ جَعَلَ اللَّهُ الْكَعْبَةَ الْبَيْتَ
و بتبرست چہ ہما خدایا کہ آئی و نیمگ کنگ و برگ بت و کت اللہ و کعبہ و راہما کہ باعز تیں
الْحَرَامَ قِيَمًا لِلنَّاسِ وَالشَّهْرَ الْحَرَامَ وَالْهَدْيَ وَالْقَلَائِدَ ﴿۹۷﴾
لوگ انت قائم بوگ و سبب پہ مردمان و عزت داریں ماہ و راد و ربانی و را کہ کعبہ پیشکش انت ہما کہ گردن بندگی
ذَلِكَ لِتَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَ
اسے سبب کہ شماراں انت کہ بیشک اللہ معلوم انت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ہر چیکہ ماں زمین و انت و
أَنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿۹۸﴾ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ
اللہ ہر چیز و شذر زانت و بزانت کہ بہ شک اللہ عذاب سکت انت۔
وَأَنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۹۹﴾ مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ ﴿۱۰۰﴾
و بیشک اللہ بخشوک انت مہربان انت و انت رسول و ذمہ و مگر پیغام و رسیدگ و
اللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿۱۰۱﴾ قُلْ لَا يَسْتَوِي
اللہ معلوم انت ہر چیکہ شما پہ ظاہری بکنت و ہر چیکہ بہ چیری بکنت و بگوش کہ برابر نہ بکنت
الْخَبِيثُ وَالطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ الْخَبِيثِ فَاتَّقُوا اللَّهَ
نمایک و پاک اگر چہ کہ ترا ماں تعجب و دور بدنت ناپاک و باز بوگ، نون چہ اللہ و تبرست
يَا أُولِي الْأَلْبَابِ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ﴿۱۰۲﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
او علمدان، تاکہ شماراں بکنت و اسے مسلماناں !
لَا تَسْأَلُوا عَنْ أَشْيَاءَ إِنْ تُبْدَ لَكُمْ تَسْأَلُكُمْ وَإِنْ تَسْأَلُوا عَنْهَا
جست پرس گنت ایڈولیں چیزانی کہ اگر آپر شما ظاہر کنت گدا شماراں بدنت و اگر شما آیانی جست بکنت و
حِينَ يُنْزِلُ الْقُرْآنُ تَبْدُلُكُمْ عَفَا اللَّهُ عَنْهَا وَاللَّهُ غَفُورٌ
ماں ایڈولیں و قتی کہ قرآن نازل بوگاں گنت گدا پر شما ظاہر کنت بکنت و اللہ جہ آئی سرگوست۔ واللہ بخشوک انت
حَلِيمٌ ﴿۱۰۳﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا بِهَا كَافِرِينَ ﴿۱۰۴﴾
اوپار کشوک انت ہنجشیں چیزانی جست پرس کنگ یک فہم و پیسر چہ شماراں بہ آئی منکر بوتنت و

بنت تو بے شمار تجارتی سیاسی، اخلاقی، مذہبی و روحانی فوائد حاصل کت کنند خدا آج اگر راد حرم امن، جو رنگنگ، پیشکا انساناں بلکس داں بازی جناوران اء اول جلدان امن نصیب بیت۔ ماں جاہلیت دور و ہدیہ یک ظلم و خونریزی و فتنہ و فساد یک ادنائیں جسے ات یک مردے گوں وقتی پت کشوک ہم ماں حرم شریف کا داشت نہ کنگ۔ بہ مادی حیثیت انساناں سک حیران مابین کہ ماں اے "غیر ذی ذرع شیب"، ایکن زیات درد و نوش سامان، خوب قسم میوہ و بینگ چر کجا کایت و سر بنت اے درستی حیثیت ماں "قیاماً اللئیس" حساب بوت کنت۔ وچہ درستان مسترب گپ ایشانت کہ ماں خدائی علم و چریش اے فیصلہ بوتکت کہ پہ بنی آدم، چہ سما جاکر عالمگیر وادی ہدایت و جنگ ترکیت، و سترس ہادی ور ہمر کائنات، سردار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مبارکیں مولود مسکن اڈ بوگ شرف ہم چر کلیں جہان ہے پاکیں خاک را حاصل بیت۔ اے کلیں جو وہانی بنا کر کعبہ ماہ قیاماً اللئیس، گوشت کنیں پر چاکہ کعبہ بہ تمایں روئے زمین و مردمانی حق و اصلاح، روحانیت و تکمیل و ہدایت و علمانی مرکزی و پنجابی نقطہ انت و پیچ چیز ابید چر کر و قائم بوت نہ کنت۔ چاشنی اے ابید محققانی نزدیک قیاماً اللئیس مطلب ایشانت کہ کعبہ شریف مبارکیں جو دیکھ کلیں عالم و قیام و لغاء و سبب انت نیما آبادی وجود داں سما و ہدیہ مابین دانکہ خانہ کعبہ آئی، ادب کنویں مخلوق موجود بیت ہر وقت کہ خدا ارادہ بہ بیت کہ عالم اے کار جاہ و ہلاس بکنت توجہ درستیں کار ان پیش ہے مبارکیں مکان و کہ آرائیں اللہ شریف گوشت چست کنگ بیت چوشکہ اڈ کنگ و ہدیہ ہم بہ زمین، سراولی مکان ہیدا جو رنگنگ بوتکت، ان اول بیت وضع للناس للذین یبکون مبصرین کا و ہدیہ للعالمین۔ ماں بخاری و حدیث و کہ یک سیاہ صورتیں غشی کے کہ اثر اذوالسو فیقین و لقب ذکر فرمائینگ کعبہ عمارت و یک یک ڈو کے نشان دور دست دانکہ خدا اے دنیا نظام و قائم دارگ لوٹیت ہی طاق و طاقت و بر قوم کہ مقصدی کعبہ اعلام بہ بیت ماں قی اے نیا کیں ارادہ کا کیا بوت نہ کنت۔ قبیل و خداوندانی قصہ و ہر کس اشک لکین چریشان و بدیم ہر دور و بازی قوماں چو شیں ساز باز رنگ پیدا چو شیں جلد کنان بنت۔ اے ایو کا خدائی حفاظت اسلام و صداقت و مزن شانیں نشانی انت کہ ظاہری سامانی نیستی و باوجود داں ریخ مروچی کس ماں چو شیں شیطان ارادہ و نہ کامیاب بوتکت نہ آمدہ بیت و ہدیہ کعبہ عمارت و چکل دیگ و تھا چہ قدرت و جانب و مراحت نہ بیت تو خوش بز ان کہ عالم ویرانی و حکم دیگ بوتکت۔ دنیا سلطنت و حکومت و تی تحت جاہ و بادشاہی قصر و حفاظت و نگہانی حساب سپاہیان و کو شاربنت لے اگر کردی وت بلونت کہ بادشاہی قصر و بد کرام مصلحہ و بدل بکنت باسٹ و مٹ بکنت نو گذار ادنائیں مزدور ان کار کرت آراء و ردینت شاہد پیشکا امام بخاری ماں "باب جعل اللہ الکعبۃ البیت الحرام قیاماً للناس" الایہ ذوالسوفیقین و حدیث و نمشہ کنان قیاماً للناس بہ ہمی مطلب و نمک اشارہ کنگ کہ آراء ماں برزائیں و گیوارکت۔ ہرج جاو کر بہ بیت ماں زیر بحث آیت و محرم احکام بیان کنگ بد کعبہ شریف و عظمت و حرمت بیان کنگ مقصود انت۔ بد کعبہ احرام و مناسبت و شہر حرام و ہدیہ و قلندر و ذکر هن بیان فرمائینگ چوشکہ ماں ہے سور و اول سرلوگوں غیر محل الصید و انتجو حرم و ہمر اے لا تخلوا أشعار الله ولا الشجر الحرام ولا الهدى ولا القلادة ولا رأوا فرمائینگ۔ واللہ اعلم و یعنی بہ کعبہ وغیرہ قیاماً للناس جو رنگنگ و تھا، بچ دینی و دنیاوی مصلحتانی رعایت بیان کت و سر ظاہر بالکل قیاس و برخلاف ہرج مزن شانیں پیشیں کوئی بیان کنگ بوتکت بہ اشی و دلیل انت کہ آسمان و زمین و پیچ چیز خلق و حق و بی کسا میں علم و حساب و چہ در بوت نہ کنت۔ و یعنی ہرج حکم و جاو کر یا کعبہ وغیرہ احترام و بابت و دیگر بوتکت اگر بہ زانت آیانی برخلاف عمل کن انت تو بز ان انت کہ خدا عزاب باز سک انت و یہ شمشو شکاری چیزے ردکاری بہ بیت گذار کفارہ دیان و آئی و سرا بگر ات تو بیشک ذات مزن بخشوک مہران انت و واجبہ غیر علیہ الصلوٰۃ والسلام و خدا قانون و پیغام سرکان و تی فرض انجام دات و خدا و تحت بندگانی سر اسرحم بوت نوں پنظاہر و چرکائی ہر میں کن انت اکمل خدا و ایمانت حساب جزاء و بد و ذرہ ذرہ بہ شمس و دمایر کنگ بیت۔ و چرے رکوع و پیش رکوع و فرمان کنگ کہ طبیعت حرام قرار دات بلکس گوں آیاں بہ اعتدال رہ بندہ سیٹ حاصل کن انت۔ اے گت و سرجم کنگ و رند و غیرہ لھتیں ناپاکیں و خبیثیں چیزانی حرمت بیان کت ہے رد احم شکار و حرام جو رکت یعنی ہمداد و کہ خر میتہ وغیرہ پلیت ناپاک انت ہے داب و محرم و شکار و بفہم انت چہ محرم و مناسبت و لھتیں کر و کشی چیزانی بیان رند نوں سرزنش کنت کہ طیب و خبیث یک پھا بوت نہ کنت کمیں چیز اگر طیب و حلال بہ بیت تو آجہ بازیں خبیث و حرامیں چیزے بہتر انت۔ عقل مند لازم انت کہ مدام طیب و حلال و اختیار بکنت گن گیں و سلیں چیزانی نیمگ و توری بہ گندگ و چکر زیات بہ بنت و شر معلوم بہ بنت، چنان و چست ممکن و آیان و مجاریت۔ و گوستگیں دور کو عانی خلاصہ ماں دینی حکماں چہ غلو و کابل و دوردارگ انت یعنی ہرج طیب باتے خدا حلال کت گنت آیان و بہ و تی سد احرام ممکن ات و ہرج چیزے کہ خبیث و حرام انت توری یہ دائمی صورت و یا بہ خاصیں احوال و وہدا۔ چرایاں بہ سرجمی و بہ پیہیز انت۔ ماں اے آیتاں سرزنش بیان کت کہ ہر چیزے کہ شارع و تصریحاً بیان نہ کت گنت آیانی رد امفتیں و بے کاریں سوال جست ممکن ات بہ ہمداد و تحلیل و تحریم و برداشت و عیش و گیوار ہدایت و بصیرت و موجب انت آئی و خاموشی هن رحمت و سہولت و ذریعہ انت خدا و ہر چیز چہ و تی حکمت و عدل و روئے حلال یا حرام کت حلال یا حرام جو بوت۔ و چہ ہر چیزے کہ سکوت اختیار کت ماں آئی و گنجائش و کشادگی مانت۔ مجتہدیناں موہ رسیت کہ آدین و رد اوئی و تی اجتہاد و انجام بدینت۔ عمل کنوک بہ آکار و رد انگ یا نہ کنگ و بابت و تب داریت، نوں اگر بہ چو شیں چیزانی بابت و مفت ناحق و جست و با واست و دروازگ و پیچ کنگ بہ بیت بہ ہنیں جاوے و کہ قرآن نازل بوگا نت و شرعی حکمانی ایک و راہ پیچ انت تو باز ممکن انت کہ سوالانی جواب و رد لھتیں ہنیں احکام نازل بہ بنت کہ چرائی و بدستے اے اجتہاد و آزادی پشت مکینیت، گذارے مزن شرمی گئے بیت کہ ہر چیزے کہ دپ و وت مردم بلوٹیت و پدا آئی و انجام دیگ متونیت۔ سنت اللہ چوش معلوم بیت کہ وہدے بہ یک معاملے و رد امرن جست و با واست و سر و چیر کنگ بیت و مفت ناحق و کش و گوری خبران۔ ظاہر کنگ بہ بنت توجہ اودا ہم سکی و ترندی زیات بان بیت۔ پرچاکہ اے بیسیں سوالات ہے ظاہر کنت کہ چوش بگوش کہ ساں و و تی نفس و سر بھر وسہ انت و آنرا ہر حکم کہ سر بیت بہ آئی و زدوگ و آبہ ہم کہ رہ بندہ اوشتا نگ۔ اے ہمیں دعوی کہ آہہ کمزور و بے وسیں۔۔۔ زیب نہ دینت آبراں و تا راستحق قرار دنت کہ چہ خدا نیمگ و ہم ماں حکم و توک و ترندی ظاہر کنگ بہ بیت و ہرقدر اے و تا قابل ظاہر کنت بہ ہمانی رد اپچاکس و امتحان و تھا ہم ترندی ظاہر بیت۔ چنانچہ بنی اسرائیل و ذبح بقرة داستان و ہے پیہم و بوت۔ ماں حدیث و انت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ارشاد کت کہ اے مرد ماں خدا بستے سر اج فرض کت۔ یک مردے و درآینت چون ہر سال یا رسول ؟ واجہ و فرمان کت اگر من ہوگوشتیں تو ہر سال حج واجب بوتکت پدا شما اشرادا کنگ تنونت۔ ماں ہر چیزے کہ من شمار آزاد کنگ لوٹاں آر دازیات جست و با واست ممکن ات۔ واجہ و ماں یک حدیثے و فرمان کت کہ مسلمانانی تھا ہما کس مزن مجرم انت کہ آئی و سبب و چو شیں چیزے حرام قرار دیگ بوت کہ آپیش و حرام نہ ات۔ ہر جاو کہ بہ بیت اے آیت ماں شریعت و حکمانی باب و اے دولیں دور از کار و مفتیں سوالانی دروازگ و بند کنت۔ باقی ماں احادیث و کہ چوش مذکور انت کہ لھتیں مردم و چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و جزئی خبرانی رد لھتیں لغو (بے کاریں) سوال اش کنگت۔ آیان و من کنگ بوتگ آئمے بنشتا نک و برخلاف نہ انت۔ ماں لا تسئلوا عن اشیاء ما اشیاء عام حساب کنیں کہ واقعات و احکام ہر دو بینان و شامل انت و ماں تسو کھ و ہم کہ آبدلیت و معنی و ظاہر کنت، عمومیت و معنی اگر گ بیت۔ خلاصہ چوش بیت کہ نہ ماں احکام و باب و مفتیں سوالاں جست بکن ات و نہ بہ واقعات و رد و پرچاکہ ممکن انت کہ ہرج جواب بہ بیت شما را نادوست" بہ بیت۔ مثلاً یک ترندے حکم سر بوت یا گیشیں بندھے جنگ بوت یا چو شیں داستا نے ظاہر کنگ بوت کہ چرائی و شمار سو ابو بزرگ بوت ات یا بیکار سوالانی رد املا مت بیان کنگ بوت۔ اے کلیں احتمالات ماں تسو کھ و روا ذہن پیدا بت باقی ضروری اس کپ و جست کنگ و یا ماں یک دیلے و رد امید یا بیکس شبہ و رفع کنگ و رد اسوال کنگ و پیچ باکے نہ انت۔ و یا تو مراد ایشانت کہ چرا چیزاں در گذرت یعنی وہدے خدا آمانی بابت و پیچ حکمے نہ وات تو انسان آیانی بابت و آزات انت خدا و چو شیں چیزانی سر گرفت نہ کنت چنانچہ لھتیں اصول و علماں اے مسئلہ چیدگ کنگ کہ اصل و ماں چیزاں اباحت انت و یا اے مراد انت کہ چہ مفتیں سوالاں کہ پیش و گرگو اللہ

More Books Visit : IqbalKalmati.blogspot.com

دل یعنی وہدیکہ کلاں بہ خدا گورے روگ انت تو گڈاچہ روگ پیش کلیں کاران راست بکن ات چہ ہمایاں یک منزلیں کار ضرری خبرانی وصیت وگوں آئی تعلق داریں کارانی نیکنت مرے آیتاں وصیت خوب ترس راہ بندہ پیش دارگ بوتگ یعنی مسلمان اگر وقتی مرگ و ہدے وقتی مال و کسے و حوالہ بکنت تو بہتر ہیش انت کہ دو معتبریں مسلماناں گواہ بکنت مسلمان اگر دست مکینت چوشکہ مال سفر وغیرہ اکثر اتفاق بیت، تو دو کافران و ہوی بکنت۔ پدا اگر وارثان و شہبہ بیت کہ اسے مردماں مال چہر داتگ و وارث دعویٰ بکنت وگوں دعویٰ شہد ہم موجود مینت تو اسے جاوے ہما دو میں مرد سو گند بورت کہ ماماں چیرہ داتگ و مایہ کام لایچ وغیرہ خاطر دروغ نہ بندیں اگر بگوئیں تو مانگہ کار وٹ اگر یک کسے بہ بیت تو ہم باکے نیست انت۔ وٹ یعنی آثار و علامات پیش بدارنت کہ وصیاں دروغیں سو گند وارثک و آبہ شرعی رہ بندے گواہی وقتی راستی و بابت و پیش کنگ نتوننت تو میت و وارثان و قسم دیگ بیت کہ اشان و وصیاں دعویٰ و بنمال و بیچ علم نیست انت وایکہ اشانی گواہی چہ وصیاں گواہی و زیات بہ قبول کنگ و حقدارنت۔ اسے آیتانی شان نزول چوش انت کہ بدیل نامی مسلمان مردے گوں دو نصرا نیان بہ شام و ملک و شت کہ آیانی نام تمیم وعدی ات شام و رسک و ہدے بدیل نادراہ بوت آئی و وقتی سامانی نام فہرست و نوشتہ کت و مال سامانی تھا ایرکت وقتی دو میں ہما بان و حال ندات۔ و ہدیکہ مرض زیات بوت تو آئی و وقتی ہما بان و وصیت کت کہ منی کلیں سامان بہ منی وارثان سر بکن ات، آیایں کلیں سامان و آورت و وارثان و حوالہ کنتت مگر فقرہ و قدحے کہ بہ آئی سہر و آب جنگ بوتگ ات یا سہر و نقش و نگارات آرا چہ سامان درکت۔ وارثان سر چہ از باباں در گپت آیایں چہ وصیاں جست گپت کہ میت و چیزے سامان بہا کنگ یا زیات بیمار بوت و چیزے سامان بہ دارو درمان و بہانی کت آیایں اسے سوالانی کتہ مال نفی و دات آخر معاملہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و عدالت و پیش بوت چونکہ بہ وارثانی گورے گواہ نیست انتت تو آہر دو میں نصرا نیان و سو گند دیگ بوت کہ چہ میت و مال و ماہ چیرہ داتگ نہ مانجانت کاریں۔ آخر سو گند و روے بہ آیانی حق و فیصلہ دیگ بوت۔ کتیں مدت و پد ظاہر بوت کہ ہما قدح و ہے ہر دو کساں ماں مکہ و بازار و بیک زر گرے دست و بہا کنگ۔ و ہدیکہ جست کنگ بوت تو گڈا اشان در آیتت کہ ماچہ میت و بہا کنگ۔ چونکہ خریداری و گواہ نیست انتت پمشکا کا ساری و آئی ذکر نہ کت مبادا مادر و غ بند کنگ بیتیں میت و وارثان پدا اسے معاملہ یہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و دربار و پیش کت نوں چہ پیشی صورت و برخلاف وصی خریداری و دعویٰ دارو وارث منکر انتت چونکہ شہادت موجود نہ ات پمشکا چہ وارثان دو کس و سو گند وارث کہ قدح میت و نکات و اسے دو میں نصرا نیان و وقتی سو گند و دروغ بندانت چنانچہ بہ ہمنیک و اشان بہا کنگت (یک ہزار درہم) آذر و ارثان و دیا کنگ بوتنت۔ وٹ یعنی وارثان شہبہ بیت تو سو گند دیگ بوت چہ قسم و ترسان و اول و دروغ و ظاہر مکنتت پدا اگر آدرغ بند ثابت بہ بنت تو وارث سو گند بورت۔ اسے ہم پمشکا کہ آماں قسم و دعا مکنتت۔ شہر باننت کہ آخر مے سو گند و اسرچ ہم بیت کنت۔ کذا فی موضع القہر کن۔ وٹ خدا و نافرمانی کینک انجام کار رسوا و ذیل بیت حقی کامیابی و دیم و ہم

واذا سمعوا ۱۹۴ المائدہ

لَا تَشْتَرِي بِهِ ثَمَنًا وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ وَلَا نَكْتُمُ شَهَادَةَ اللَّهِ

ما نہ گریں بہ قسم و عوض و مال گولہ یکے مے آریز (عزیز) بیت و چیرہ نیتیں اللہ و گواہی و

إِنَّا إِذَا لِينِ الْأَشْيَيْنِ ۖ فَإِنْ عَثَرَ عَلَىٰ أَنَّهُمَا اسْتَحَقَّا أَثْمًا

اگر نہ گڈا اچہ بیشک مانگہ کاریں وٹ پدا اگر معلوم بوت کہ آدو میںاں حقداری پدوغ ثابت کت

فَأَخْرَجَ يَقُومُنْ مَقَامَهُمَا مِنَ الَّذِينَ اسْتَحَقَّ عَلَيْهِمُ

گڈا دو گڈا گواہ بوشیت آیانی جاگاہ وٹ چہ ہما کساں کہ حقداری بہ آیانی سراپہ دروغ

الْأُولَٰئِينَ فَيَقْسِمْنَ بِاللَّهِ لَشَهَادَتُنَا أَحَقُّ مِنْ شَهَادَتِهِمَا

ثابت بوت دو گڈا گواہ ایڈو میں کہ نزدیک ترین وارث بیت میت پر قسم بورت اللہ کہ مے گواہی بہ حق تر انت چہ آدو میںاں

وَمَا اعْتَدَيْنَا إِذَا لِينِ الظَّالِمِينَ ۖ ذَلِكَ أَدْنَىٰ أَنْ يَأْتُوا

گواہی و ما زیادتی نہ کنگ اگر نہ گڈا اچہ بیشک ما ظالمیں وٹ اسے سو گند و ارثانی نزدیک ترین ریسے بہ اخراج

بِالشَّهَادَةِ عَلَىٰ وَجْهٍ أَوْ يَخَافُونَ أَنْ تُرَدَّ أَيْمَانٌ بَعْدَ

ادابکنت وصی گواہی و سراپہ ہما یکے گواہی دیگ حق انت یا بہر سنت چہ آخر کہ واپس کنگ بنت سو گندال رند چہ

أَيْمَانِهِمْ ۖ وَاتَّقُوا اللَّهَ ۖ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ

آیانی قساں و تبرست چہ اللہ و باتکنت و اللہ ہدایت ندنت نافرمانیں

الْفَاسِقِينَ ۖ يَوْمَ يَجْمَعُ اللَّهُ الرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَا أَجَبْتُمُ

قوم وٹ ہما روچیکہ یکجا کنت اللہ دہشتیں بنمیں پدا گوشت کہ شمار اچہ جواب رستگ و

قَالُوا لَا عِلْمَ لَنَا بِكَ أَنْتَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۖ إِذْ قَالَ اللَّهُ

اگوشتت کہ مارا خبر انت وٹ تووتے پوشیدہ ترین خبرانی زانوگ وٹیکہ گوشت اللہ و

يَعِيسَىٰ ابْنُ مَرْيَمَ أَذْكُرْ نِعْمَتِي عَلَيْكَ وَعَلَىٰ وَالِدَتِكَ إِذْ

کہ او عیسیٰ مریم و نج یاد بکن منی نعمتاں کہ بوتگنت بہ تہی سراوہ تہی مات و سرا وٹیکہ

أَيُّدُكَ بِرُوحِ الْقُدُسِ ۖ تَكَلَّمَ النَّاسُ فِي الْهَيْدِ وَكَهْلًا وَ

تروں مدت دات بہ پاکیں روح و خبر کت تو گوں مردماں ماں گوانزگ و مزین عمری و حالت وٹ

منزل ۲

نہ گندیت۔ وٹ اسے سوال ماں محشر و امتانی رو برو و گوں پیغمبران و کنگ بیت کہ ماں دنیا و وہدیکہ شہابہ اشانی گورے حق و پیغام سرکت تو گڈا اشان چہ جواب دات و دان چیکر اللہ دعوت و قبول لہر بوتنت۔ ماں گوستگیں رکوع و پیش داشتگت کہ خدا گورے روگ و پیش وصیت و غیرہ و ذریعہ و ادائیش و گوارہ بکن ات نوں سرزنش فرما نیت کہ بہ اود و جواب دیگ و تیاری و بہ بنیت۔ وٹ ماں محشر و ہمناکیں روح و وہدیکہ خدے تہار و جلالی شان و اظہار بہ عروج و بیت منزلیں بزرگ و مزین شانیں واجہان و وقتی جہنم و ہوش نبیت مڑاہ داریں نبیانی زبان و سرا نفسی نفسی بیت آوہدی چہ منزلیں ہم و ترس و سبب حق تہا لے سوال و جواب و ابید چہ لاعلم و دگہ دات کت نہ کنت

بیت۔ چہ حسن و مجاہد و مقول انت بلے ابن عباس و نزدیک وٹ لاعلم کنا و مطلب چوشنت کہ خداوند اتی کا ملیں و سرچیں علم و مقابلہ و مے علم کچ حیثیت ندرت چوش بگوں کہ اسے لفظان و تادب مع اللہ و وٹ ظاہر کنت۔ ابن جریج و نزدیک چہ لاعلم کنا و مراد ایشنت کہ مارا معلوم نہ انت کہ چہ مارند آیایں چو نیں عمل سر انجام

اذْعَلَمْتُكَ الْكِتَابَ وَالْحِكْمَةَ وَالتَّوْرَةَ وَالْإِنْجِيلَ وَاذْ

وَقْتِيكَ سَبَقَ دَاتِ مَنْ تَرَ كِتَابَ وَعِلْمِي خَيْرٌ وَتَوْرَاتٍ وَانْجِيلٍ وَوَقْتِيكَ

تَخْلُقُ مِنَ الطِّينِ كَهَيْئَةِ الطَّيْرِ بِأَذْنِي فَتَنْفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ

اَذْكُوتُ تَوَجُّهَ كُلِّ عَرُغٍ وَبَيْمِينَ شَكْلٍ بِمَنْعِي حَكْمًا بِدَاهِبٍ كِتَابًا آتِي تَهَا كُتَابُوتِ

طَيْرًا بِأَذْنِي وَتُبْرِئُ الْأَكْمَهَ وَالْأَبْرَصَ بِأَذْنِي وَاذْ تَخْرُجُ

مُرْعَى بِمَنْعِي حَكْمًا وَكَهْرَتِ كِتَابَ مَادِرَاتِي كُورٍ وَبِغِي بِمَنْعِي حَكْمًا وَوَقْتِيكَ كَشِتِ يَدَاتِ كَنْتِ

الْمَوْتِ بِأَذْنِي وَاذْ كَفَفْتُ بَنِي إِسْرَائِيلَ عَنْكَ اذْ جِئْتَهُمْ

مَرْدُكٍ بِمَنْعِي حَكْمًا وَوَقْتِيكَ بِنْدُوتِ كَنْتِ بَنِي إِسْرَائِيلَ جِئْتِي تَكْلِيْفُ يَكْ وَوَقْتِيكَ تَوْرَتِ آتِ

بِالْبَيِّنَاتِ فَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْهُمْ إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ

آيَاتِي كُورٍ نَشَانِي كُورٍ كُورٍ كَنْتِ هَاكَ كَافِرَاتِ جِئْتِي بِمَنْعِي حَكْمًا وَوَقْتِيكَ كَشِتِ يَدَاتِ كَنْتِ

مُؤْمِنِينَ ۝ اذْ أُوحِيَتْ إِلَى الْخَوَارِجِ أَنْ آمِنُوا بِي وَبِرَسُولِي

اَيْتِ وَوَقْتِيكَ مَنْ مَادِرَاتِي دِلَّ وَدُورَاتِ اَيْتِ خَيْرُ اِيْمَانِ بِيَارَتِ پَنِي سِرَاوِي پَنِي سَنِي سِرَاوِي

قَالُوا آمَنَّا وَاشْهَدْ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ۝ اذْ قَالَ الْخَوَارِجُ

كُورٍ كُورٍ اِيْمَانِ اَدُوتِ وَتَوَكُّوهُ بُوَكُ مَافَرَمَانِ دَارِي - وَوَقْتِيكَ كُورٍ كُورٍ اِيْمَانِ

يَعِيسَى ابْنَ مَرْيَمَ هَلْ يَسْتَطِيعُ رَبُّكَ أَنْ يُنْزِلَ عَلَيْنَا

اَوْعِيلِي مَرْيَمَ وَنَجَّ اِيَا كِتِ كَنْتِ تَتِي رَبِّ قُلَّ اِيَا كِهْ رِهْ بَدَنَتِ پَرَمَا

مَائِدَةً مِنَ السَّمَاءِ ۝ قَالَ اتَّقُوا اللَّهَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۝

يَكِ پَرِي وَاِنِي چِهْ آسْمَانِ؟ قُلَّ كُورٍ كُورٍ كَنْتِ چِهْ اَللَّهُ اِكْرِشْمَا اِيْمَانِ دَارَاتِ وَ

قَالُوا نُرِيدُ أَنْ نَأْكُلَ مِنْهَا وَتَطْمِئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعْلَمَ أَنْ قَدْ

كُورٍ كُورٍ اِيْمَانِ اَدُوتِ بُوَرِي چِهْ آسْمَا وَجَمِ بِنْتِ مَعْدِلَا وَبَزَانِي كِهْ تَوَكُّوهُ مَادِرَاتِ

صَدَقْتَنَا وَنَكُونُ عَلَيْهَا مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝ قَالَ عِيسَى

رَاسَتِ كُورٍ كُورٍ مَادِرَاتِي سِرَاوَاهِ بَبِي - وَوَقْتِيكَ كُورٍ كُورٍ اِيْمَانِ

مَنْزِلَ ۶

..... و انت متا تهنا احوال و کاراں چہ معلوم دار بوت کنیں کہ آہ مئے دہما سطر اہر کنگ بوتگنت چیریں و پویشید گیس رازانی علم علام الغیوب حاصل انت
ماں دی رکوع حضرت مسیح علیہ السلام زبانہ ہرچ پستوئے نقل فرما یتنگ و کنت علیہم شکیداً الخ چریشی گڈی معنی تائید بیت۔ و مان صحیح حدیث
انت کہ و ہدے بہ حوض و سر اھتیں مردمانی بارو و واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم فرمان کنت ہولاء اصحابی تو پستورست لا تدری ما احد ثو ابعدا یعنی ترارا
خبر انت کہ چہ تو پید اشاں چوئیں حرکات اش کرتنگ۔ و غالباً اے سزجیں رکوع آیو کیں رکوع و تمہید انت احسانات یاد دیا یتیان و ہما سوال بیت کہ آیاں بی رکوع
بیان بوتگ۔ و اول و ابہ اولاد و سر احسان کنگ بہ یک حسابے بہ مات و سر احسان انت دونی ہما ظالمیں مردماں کہ آیاں بی بی مریم صدیقہ و سر اہمت اش
جنگ حق تعالیٰ حضرت عیسیٰ علیہ السلام و پے آئی پاکدامنی و رد ایک سطر اہرں ثبوتے کت و پیش داشت و چہ مسیح و پیدائش و پیش و ہم زندہ عجیب عجیب نشانات
حضرت مریم و پیش دارگ بوتنت کہ چہ آیاں بی بی مریم و دل و قوت و تسلی حاصل بوت اے احسانات پے آئی سطر اواسط انتت - ۱۲

بہ صفحہ فوائد : ماں گٹ و ہرچ گفتوئے

کت آتی ذکر ماں سورہ مریم و کیت ایتی عبد اللہ انتی

الکتاب الی آخرہ۔ حیرانی گٹ ایت کہ عیسا یتیاں حضرت

مسیح و تکلم فی المجد و بابت و ہرچ بیان ظاہر نہ کنگ۔

البت چوش نوشتہ کرگنتش کہ دوازده سال و عمر و ہوانی

دیا آتی بہ سہ داب و حکیمانہ دلائل و براہین بیان کنت

کہ آہد و تمام عالم عاجز و وہیہ بوتنت و شکنوکاں

بہ کت ظاہر کت۔ چوآئی و چہ روح القدس و ہر و بی

مرتبہ و حساب و کل نسبتانی بلکہ ہتیں مومنانی تائید

بیت بلہ حضرت عیسیٰ علیہ السلام و کہ آتی جذبہ نفخہ

جبریلیہ و بہ وجود اھتنگ یک خاص و طری مناسبت امداد

حاصل انت کہ ایشہ انبیائی رد چوش بیان فرما یتنگ تلت

الترسل فضلنا بعضہم علی بعض منہم من

کلم اللہ و رفع بعضہم درجات و ایتنا عیسیٰ ابن

مریم البیت و ایتد نہ روح القدس (تقرع ۳۴)

روح القدس و مثال و عالم ارواح و چوش بزبان چوش کہ ماں

عالم مادیت و قوت کہربائیہ (بجلی و خزانہ) و ہدیکہ اے خزانہ و

مدیر (مستری) مقرر کتیں رہ بندانی رد اکرنٹ (بجلی) و ہیلہ

دنت و مان ہرچیز کہ بجلی و اثر سر بیت آیاتی تار ان و راست

کنت تو ہما دمان و خاموشی و اشتوکیں مائیں گون مرن تندی

سُرگ و کنت۔ اگر یک مریضے و سراجلی و عمل کار مرز کنگ

بوت تو ہما اعضا کہ شل و بے حس ہو کیں گانی تہا بجلی سربوگ

چہ حس و حرکت پیدا بیت باز برانچیں اندر اے و خلقوم

(گٹ) و کہ آتی و زبان پہیکہ بند بوتگت چہ قوت کہربائیہ و

سربوگ و گویائی (خبر) و قوت و اثر کنگ بوتگ دانکہ ہتے

سرفضلیں و اطرائ و وائے دعوی کنگ کہ ہمک و طری بیماری و

علاج گون کہربائی قوت و انجام دیک بیت (دائرۃ المعارف

فرید و جدی) و ہدیکہ اے ادنائیں مادی کہربا و حال چوش انت

تواندازہ جنگ بہ بیت کہ ماں علم ارواح و کہربائیہ و کہ آتی و

سرجنگ روح القدس انت چوئیں طاقت دار و ک بیت

حق تعالیٰ حضرت عیسیٰ علیہ الصلوٰۃ والسلام و جند و

رشتنگ و گون روح القدس و بہ سہ داب و رہ بند و

قائم داشتگ ات کہ چریشانی برکت و بہ واجہ و وجود و

غلبہ روحیت۔ تجر و و دگہ خاصیں زندہ آثار بہ وجود و

اھتنت، آئی گون روح اللہ و لقب دار بوگ، حودی

جوانی و مرن عمری و بہ یکیں داب و گفتگو کنگ چہ خدا و حکم

زندمان گجگ و قابل خالی قالب جو کنگ ماں آتی و باذن اللہ زندہ روح مان گجگ۔ چہ زندہ نا امیت بوتگیں مرصفاں زندہ باذن اللہ ظاہری ازبا بان و وائید کار آمد

جو کنگ دانکہ ماں مرنگیں لاش باذن اللہ گوشان و دوبارہ روح مان گجگ زندگ کنگ بنی اسرائیل و ساز و بار و ماں خاک و آوار کناں و واجہ و بہ آسمان و سربوگ۔ و واجہ

پاکیں زندہ سربوگ دراجیں عمر و گر و چیلانی چہ اثر نہ زورگ وغیرہ و غیرہ اے کل چہ ہما خصوصی تعلق و پیدا بوتگنت کہ رب العزت و اشان و بہ یک مخصوص و طرہ بندے و

واجہ عیسیٰ و روح القدس و میاجی و قائم کنگ۔ گون ہر یک پیغمبر و خدا تعالیٰ و ہتیں امتیازی معاملات بنت، اشانی سبب و رازانی احاطہ ہما علام الغیوب و حاصل

انت۔ سہ امتیازی علامتاں عالمانی اصطلاح و چہ جزئی فضائل و نام نامزد کنگ بوتگنت بہ چوئیں چیزاں کلی فضیلت ثابت نہ بیت چہ جائیکہ الوہیت ثابت

بہ بیت۔ و مان اذ تخلق من الطین و خلق و لفظ محض صورتی و حسی حساب و کار مرز کنگ بوتگ۔ و اگر نہ حقیقی خالق ایدہ چہ احسن الخلقین و دگہ کتے بوت کنت

پشکا دمان پے ساعت "باذنی" و تکرار کنگ بوتگ۔ و ہم ماں آل عمران و چہ حضرت مسیح و زبان و باذن اللہ تکرار کنا یتنگ بوت۔ ہر جا و ریکہ بہ بیت ہر و طرہ و خوارق

..... ماں اے آیتاں و چریشاں پیش ماں آل عمران ء حضرت مسیح علیہ السلام ء نیمک ء ہنگر کنگ بوتگنت ایشانی انکار یا تحریف تہنا ہما ملجہ کار بوت کنت کہ آئندہ آیتاں ء وئی شخصی عقل ء تابع کنگ ء شوہاز ء انت باقی ہا کس قدرت ء قانون ء نام ء گران ء معجزات و خوارق ء منکر انت ایشانی جواب ء ماں یک جدائیں نبشتا کئے ء دانگ بر آئی وائگ ء انشا ء اللہ تمائیں شکوک و شبہات و تہلا س بنت ۔ و معجزات و چہ عادت ء ستر تصرفان ء جادو ایش گوشت انت کہ ایشی آسرات چوش بوت کہ حضرت مسیح ء قتل ء شوہاز ء بوت انت حق تعالیٰ ء چہ وئی مہربانی ء حضرت مسیح لا بہ آسمان ء چست کت بہ اے وڑ ء یہود ماں وئی ناپاکیں ارادہ ء کامیا نہ بوتنت ۔ و کت کنت " پمشکا بیان کت کہ چہ واجہ ء رعایت و دعاء پمیک " خرق عادت " ء روء ء معلوم چوش بکنت یا مکتت ۔ و کچہ آسمان ء جانب ء بے محنت ء روزی سر بہ بیت ۔ اے ضروری نہ انت کہ اورگانی وان جنت ء بہ بیت ۔ روزی ء انسان بہ ہمارہ بندہ ء طلب بکنت کہ قدرت ء پہ آئی حاصل کنگ ء مقرر کنگنت ۔ بندہ و ہدیہ چہ خدا نقوی اکتیار کنت و بہ ہائی ء سر ایمان و توکل بکنت تو کڈ اخی تعلق چہ پنجیں جا کہاں روزی دنت کہ چہ اودا روزی ایک ء وہم و گمان ہم نہ بیت و من یتق اللہ یجعل لک مخرجاً و یرزقک من حیث لا یختص بہ (طلاق رکوع ۱) و یعنی بہ چکاسگ ء نیت ء نہ لوئیں بلکیں بہ برکت ء امیت ء طلب کنیں کہ چہ غیبؔ روزی رسان بکنت تاکہ گوں دل جمعی ء ماعبادت ء مشغول بہیں و تبیں واجہ ء جنت ء نعمانی بر داسرچ غیبی خبر دانتگنت ، یک گوئیں نمونہ ء چٹان ء و ت گندان ء مارا کامل یقین حاصل بہ بیت و یک عینی شہد ء وڑ ء ما بریشی ء گواہی بدیں کہ اے پیمایاں معجزہ بہ مدا میک مشہور ہم بیت ۔ لھتیں مفسران نقل کنگ کہ حضرت مسیح علیہ السلام ء وعدہ کر تگنت کہ شما بہ خدا کی سی روح ء روچگاں داران ء چہ خدا ہرچہ طلب کنجن ات آشہارا دیگ بیت ۔ حواریاں روچگان ء داشت و ماندہ ایش لوئیں و چہ نقلن ان قد صدقنا ء ہے مراد انت ۔

واللہ اعلم ۔ ۱۲

ہے صفحہ فوائد : و یعنی ہماروچ ء کہ آسمانی ماندہ نازل بہ بیت یہ مئے پیشی ورنزی مردمانی حق ء عید بیت کہ مدام مئے قوم آرمج ء بہ یادگار ء پیمیا شاد کامی بکنت اے نبشتا کئے ء روء تگنوں کنا عید ء مراد بہ ہما پیمابوت چوش کہ الیوم اکملت لکم دینکم ء بابت ء ماں بخاری ء یہود ء اے مقولہ نقل کنگ انکم تفرعون لونزلت فینا لا تخذناہا عیداً چوش کہ آیت ء عید جوڑ کنگ ء مطلب بہ آئی نزول ء روج ء عید جوڑ کنگ انت بہ ہمیشی ء روء ماندہ ء عید لوگ ء ہم قیاس کنجن ات گوشت کہ اورگانی وان بہ اتوار ء نازل بوت ۔

و یعنی تہی قدرت ء و منی نبوت ء نشانی بیت ۔ و یعنی اسید چہ دل سبھاہی و کار ء روزی عطا کئے ۔ بہ شے خزانگ ء رچ چیز کئی نہ انت و نہ پشما گران انت وک براں و ہدیہ اللہ خاصیں نعتی بہ عجیب نئے ء عطا بکنت تو کڈ لازم انت کہ آئی ء شکر گزاری ء کڈن بہ خاصیں طرزے ء ببیت و ناشکری ء جاوڑ ء عذاب ہم سک تر ندیں بہ عجیب طرزے ء انجام بگر بیت ۔

موضح القرآن ء بہست ، لھتیں گوشت کہ اورگانی وان داں چہل روج ء نازل بوت پدا لھتیں کسان ناشکری ظاہر

۱۵

و تہی نبی صلی اللہ علیہ وسلم

ابن مريم اللهم ربنا انزل علينا مائدة من السماء

مريم ء رچ ء اے مئے پروردگار رہ بدے پر مایک پرگیں وانے چہ آسمان ء

تگنوں کنا عید ء الا وکنا و اخرنا و ایه منک و ارزقنا و

کہ آرمج عید بیت یہ مئے پیسر گیناں پمئے ندیگیناں ویک نشانی ء چہ تو و و رزق بدے ماراد

انت خیر الرزقین ۱۱۴ قال الله انی منزلها علیکم

تو شر تریں رزق دیو کیے و گوشت اللہ کہ بیشک من راہ دیاں آئیاں پر شہا

فمن یکفر بعد منکم فانی اعد بہ عذاباً لا اعد بہ

پداہر کسیک ناشکری بکنت ایشا چہ رند گڈامن آئیاں راہ عذاب ء دیاں کہ یکیا راہن نہ دیاں

احدا من العلمین ۱۱۵ واذ قال الله یعیسی ابن مريم

چہ جہسان ء و وقتیکہ گوشت اللہ کہ اوعلیسی مريم ء رچ

انت قلت للناس اتخذونی و اخی الہین من دون الله

ہیں! تو گوشتگ گوں مردماں کہ منا و منی مات ء دو خدا و گم بمیت بغیرہ اللہ ء

قال سبحنک ما یكون لی ان اقول ما لیس لی بحق ان

عیسے گوشت کہ تو پاکے منی باید نہ انت اے کہ من بگوشتاں اے و لوئیں خبر کہ من ء آئی ء گوشتگ ء رچ حق نیست

كنت قلته فقد علمته تعلم ما فی نفسی ولا اعلم ما

اگر اے خبر من گوشتگ گڈا تر او ضرور معلوم بوتگنت ۔ تو منی دل ء خبراں زلنے و من تہی دل ء خبراں

فی نفسک انت علام الغیوب ۱۱۶ ما قلت لهم الا

نراناں بیشک تو دتے پوشیدہ تہی خبراں زانو ک لی من آیاں تہی نہ گوشتگ مگر ہما کہ

ما امرتني به ان اعبدوا الله ربی و ربکم و کنت علیہم

تو ت منا حکم کنگ بہ آئی ء کہ اللہ ء بندگی ء بکنت ہما کہ منیگ شے رب انت و من چہ آبیانی حال ء

کت یعنی حکم ہمیش ات کہ اے ورگان ء فقیر و مریض بورت سیرن جان دراہیں مردم ہم ورگ لگنت گڈا نزد ہفتا و نفر سور و شاد و شکل ترنت ۔ اے عذاب شروعات ء ماں یہود ء بوتگ ۔ رندا چوشیں عذاب کسے ء بوتگ ۔ لھتیں چوش گوشت کہ نازل نہ بوت و چوشیں ہنگل ء جاوڑ ء لھتیں کس ء دل ء ترس ماں بوت و آباں طلب نہ کت ۔ و لیکن پیغمبر ء دعافت ء نہ روت ۔ و ماں اے کلام ء نقل کنگ چہ حکمت ء خالی نہ انت بلکیں اے ہے دعا ء اثر انت کہ حضرت عیسیٰ ء امت ء تہا دام آسودگی ووش عالی مانت و ہر کسے چریشاں ناشکری بکنت یعنی بہ دل جمعی خدا ء بندگی ء انجام مدنت و ماں گناہاں سر و چہ بہ بیت گڈا چوشیں شخص بلکیں باں آخرت تر ندیں عذاب دیگ بیت ۔ مریشی ء بہ مسلمان ء ہم عتہ موجود انت کہ وئی عرض و مطلب ء خرق عادت " ء رہبند ء طلب مکتت پرچا کہ گڈا آئی ء شکر گزاری گران کبیت ظاہری سببانی سراقناعت و صبر بکنت تو پرائی شہر تر و بہتر انت ۔ چہ قصہ ء اے ہم ثابت بوت کہ حق تعالیٰ ء گور ء کسی حمایت سودمند نہ انت ۔ و گوسٹگیں رکوع و حقیقت ء اے رکوع ء پیشگاں ات گوسٹگیں رکوع ء اول سدر ء یوم یجمہ اللہ الرسل الخ فرمان کنان ء پیغمبران آیانی

عَلَيْهِمْ وَأَنْتَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝۱۷۰ إِنَّ تَعَذُّبَهُمْ فَأَتَمُّ

عِبَادُكَ وَإِنْ تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝۱۷۱ قَالَ

اللَّهُ هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ لَهُمْ جَنَّاتٌ

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ

عَنْهُمْ وَارْضَوْا عَنْهُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝۱۷۲ لِلَّهِ الْمُلْكُ السَّمَوَاتِ

وَالْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱۷۳

سُورَةُ الْأَنْعَامِ مَكِّيَّةٌ مِائَتٌ وَخَمْسُونَ آيَةً رُكُوعَانِ رُكُوعًا

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَعَلَ الظُّلُمَاتِ

وَالنُّورَ ثُمَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ ۝۱ هُوَ الَّذِي

خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُسَمًّى عِنْدَهُ

پیدا کی کت شما را چه گل و ، رندا مقرری کت یک وقت و یک مدت مقرر انت الله عز و جل

منزل ۲

امتنانی روبرو و کلائی موجودگی سوال و جواب بنت پداچرایاں خصوصاً حضرت مسیح علیہ السلام ذکر بیان کت کہ اگر کوڑانی حساب و مردماں خدائی در جہ دانگ کہ چرائی و بانخصوص اسے باطلین عقیدہ و رد اسوال کنگ بیت و لیکن ساری و ہامزن شانہاں و نیکیاں و داد و دھشان و عیاد دیا نیست کہ آئی و گوں آئی و بلند تر تہیں مات و کنگ بونگنت۔ رند تر و ارشاد بیت و انت قلت للناس اتخذوني اياتي تومروا بان کونشتنگ کہ منامتی مات و ہم ابید چہ خدا معبود بمن انت حضرت مسیح علیہ السلام بہ اسوال و سرالزمان بیت و عرض کہ دیم و پیداکنت۔ آخر و ارشاد بیت هَذَا يَوْمُ يَنْفَعُ الصَّادِقِينَ صِدْقُهُمْ اشاره بہ ہایوم و جانب و انت کہ اماں یوم یجمع الله الرسل و مذکور ات۔ ہرچ جا و رہ بیت، سرچشم قصہ گوں قیامت و روج و تعلق و ایت چوش کہ آئی و ایک یقینی امر ایت۔ ہمشکا ماں قرآن و حدیث و بہ ماضی و صبیغہ (قال) اسے قصہ بیان کنگ بونگ۔ و یعنی من چوشیں تیں خبرے چون گوشت کنگت۔ شے ذات چریشی و پاک انت کہ ماں الوہیت و غیرہ و کسے و بہ آئی شریک کنگ بہ بیت و ہا کس کہ شما پیغمبری و پیغمبریں منصبے بہ بخش ات بہ آئی اسے زیب دنت کہ چہ دپ و ناحقیں خبر بحشیت۔ ہمشکا شے سبوحیت و منی پاک را منی دوینانی لوٹ ایشنت کہ من چوشیں ناپاکیں سخنہ کدی چہ دپ و درکت نکناں۔ و کلیں دلیلان پشت گچان و گدائی خبر ایشنت کہ چہ شے

”علم محیط“ و شے چہ در ایت نہ کنت۔ اگر فی الواقع من چوش بکوششیں تو ماں شے علم و الم و موجود بہ بوتیں شتاوت شہر زان ات کہ من چہ کائی یا بہ سرطاہر و چوشیں چہ حرفے چہ دپا ظاہر نہ کت بلکین منی دل و چوشیں سلکین خیال و گوات ہم نہ لگتگ۔ راستیں کپ ایشنت کہ چہ شما منی یاد کہ کسے و ماں دل و چیریں و سواس یا راز ہم پوشیدہ نہ انت۔

و یعنی من چہ تہی علم و قدر سر و مود و یک ٹلے ہم تجا و نہ کنگ و پیدا و فی الوہیت و تعلیم من چہ ہما دات کنگت ایشی و بالمقابل من ایشان و ایوگ و تہی بندگی و دعوت دات و صاف صاف گیش و گوار کناں و آیان و پشتداشت کہ منی و شے کلائی رب (پروردگار) ہما کیں خدا انت کہ آتہنا عبادت و لائق انت۔ چنانچہ مروچی ہن ماں بائیل و صافیں نصوص بہ اسے نہشتانگ و بار و زیات موجود انت۔ ۱۲

ہے تاکیریم و فوائد : نہ ایو کا من مخلوق و تہی توحید و عبودیت و نیک و دعوت دات بلکین اس روچیک من ماں ایشاں جلالت بر و برایشانی حال و احوالانی خبر گیری و خیال داری کناں بوتوں کہ تمام ر دین عقیدے یا بہ سرچ خیالے ماں دل و جاگہ مدینت۔ البت ماں آیان جلگ و ہرچ مدتے تہی علم و مقدرات، و ہدیکہ آئی و سرجم کناں و شما مارا چہ آیان جت کت گد اشتاوت بہ آیان حال و احوالان محافظ و خیر دار و ک بوت، من اسے رد اچھ عرض کت نہ کناں۔

تنبیہ : حضرت مسیح علیہ السلام و موت یا رفع الی السماء وغیرہ بحث ماں آل عمران و اِنِّی مُتَوَفِّیْکَ وَارْفَعُکَ اِلَیَّ و فائدہ و چہاں تجارت۔ ماں حدیث و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان انت کہ لھتیں مردمانی بابت و ماں قیامت و من ہا و ر و گوشتاں ہنجوش کہ صالح و نیکیں بندہ عیسیٰ و گوشت و کنت علیہم شہید اقاد مت فیہم فلما توفیتنی کنت انت الرقیب علیہم چہ اسے قسم تشبیہات و اسے نتیجہ گرگ کہ واجہ و دین پیغمبر و حضرت مسیح و ”توفی“ ہم کلیں وجہ و سببانی رد ایکیان و ہمرنگ بوگ لوٹیت، چہ عربی و نادا و قفی و دلیل انت۔ مکہ و مشکاں بہ یک درچک (ذات انماط) و سر و قی سلا حانش درنگ انت صحابہ و عرض کت یا رسول اللہ! یا ہم ذات انماط مقرر کن، چوشہ ایشانی گور انت۔ واجہ و فرما نیست ہذا اما قال قوم موسیٰ اجعل لنا الهام کما لھم الهۃ اسے و ہنجیں خبرے چوشکہ موسیٰ و قوم و درخواست کت

کہ پیا ہم ہنجیں محبوب و تجو ز کن چوشکہ اسے بت پرستانی معبود و آیا یک مسلمانی اسے نہشتہ و اشنگ پدا اسے گمان کت کنت کہ معاذ اللہ صیباں بت پرستی و درخواست کنگ۔ اسے و طیں تشبیہات و شواہد و ہما جماعت بوت کنت کہ آئی و دل و کجی مان انت و دماں پہ چپ و چوٹیں و پلاں کلاش انت۔ و یعنی شتاوتی بندیاں سر ظلم و نارواہیں سکی کت نکں ات ہمشکا اگر ایشان و سر و ادیت تو عین عدل و حکمت و سر امینی ایت۔ و فرض کن شما ایشان و معاف کن ات تو اسے معافی عاجزی و بے دلی و دلیل نہ بیت چونکہ واجہ خدا عزیز (زبردست) و غالب انت ہمشکا یک مجرمے ہم چہ واجہ خدا دست در آیان و ہر جگ نتونیت کہ شما بہ آئی سر قبضہ مکن ات۔ و چونکہ حکیم (حکمت دار و ک) انت ہمشکا چوش ہم ممکن نہ انت کہ یک مجرمے و ہنجوش مفت و یل بکنت۔ بہر حال ہر فیصلہ شہابہ اسے مجرمانی حق و کن ات ابالکل حکیمانہ و قادرانہ بیت۔ حضرت مسیح علیہ السلام و اسے کلام چونکہ ماں مشہر بیت کہ اوداہ کافرائی حق و ہج شغلنے یارحم و غیرہ و عرض و گور زے بوت نہ کنت ہمشکا حضرت مسیح و عزیز و حکیم و بدل غفور و رحیم و غیرہ صفات اختیار نہ فرما نیست۔ ایشی برخلاف حضرت ابراہیم علیہ السلام و ماں دنیا و گون و تی پروردگار و عرض کنگت رب انھن اضلن کثیرا امن

النَّاسُ فَمَنْ تَبِعَنِي فَإِنَّهُ مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَافِرٌ رَحِيمٌ (اے پروردگار اے تباہ باز میں مردمانِ عداوت کو تو چھوڑ دینا ہر کس نے میری تابعداری کی اگر آئی چمن انت و ہر کس نے کہ منی نافرمانی کی اگر آئی تو غفور رحیم یعنی اکت مودہ بہت انت کہ شہادہ دیتی رحمت آئندہ (وہ توبہ) اشان و توبہ و رجوع الی الحق و توفیق دیان و پیشی گناہان و معاف بکن ات - فل یعنی ہر کس اعتقاد و قولاً و عملاً راست ہو گئنت (جو شکہ حضرت مسیح علیہ السلام) اشان و آیانی راستی و پروردگار رحیمی رسیت - فل مسترین کامیابی اللہ پاک و رضائے انت و جنت ہم پیش کا مطلوب انت کہ رضائے الہی و جاگہ انت - فل یعنی گوں ہر یک و فادار و گوں مجرم و ہما معاملہ بیت کہ ایک شہنشاہ مطلق و عظمت و جلال و شان و لوٹ انت - فل اے سورۃ مکی انت - صرف چندے آیتان و لھتیں عالمان سنشنی گئگنت - ماں روایتاں ہست کہ منجس سورۃ نکیس و ہر بے شمار فرشتیاں فی جلوس نازل بوت - بلے ابن صلاح و ماں و قی قساوی و چہ اے روایتانی راست بوگ و انکار کنگ کہ ہر جہیں سورۃ و یکبارگی نزول شون و دنت و اللہ اعلم - ابو اسحق اسفرائینی و قول و روئے ماں اسوۃ و توحید و کلیں اصول و دستور کشینگ بو گئنت - فل مجوس یہ دنیا و دو خالق مننت "یزدان" کہ آخیر خالق انت و "اہرمن" کہ آشرہ خالق انت و ہر دو بینان و نور و ظلمت و نام پر بندت - ہندوستان و مشرک ۳۳ کر و و دیوتا یا نی متو گئنت - آریہ سماج و قی توحید و ادعائے باوجود مادہ و روح و جو خدا و غیر مخلوق گوشت و خدا و ہر قی صفت کھوین و تخلیق و غیرہ و اے ہر دو بینانی محتاج قرار دینت - عیسائیان یہ پت چک و حساب و تناسب و قائم دارگ و ردا آخر کار سب یک و یک سہ و مشہورین عقیدہ اختیار کنگ کنت - یہودیان یہ خدا تعالیٰ و ہما صفات تجویز کنت کہ یک ادنائیں انسانے ہم نہ ایوک و آئی ہمسر نکیں چہ آئی برت بوت کنت - عرب و مشرکان و اخذ و ہر و بانگ و تنہا اینک سخاوت ظاہر کت کہ نکیں آیانی گور و کور و ہر یک ڈوکے بنی آدم و معبود بوگ و صلاحیت دار و ک ات الغرض آس، آپ، روح، استار، درجک، ڈوک، حیوان و چیزے مردمان چو شیں یں نہ دانگ کہ آرایک و طے و خدائی درجہ دیگر نبوتک - و عبادت و استعانت و ردا آرا گوں خدا و شامل اش نہ کنگ حالانکہ پاکیں ذات کل کمالی صفتانی جامع و ہک و طے و خوبیاں چنگ بوگ و سبب و کل تعریف و ہمت ہمیں حمد و ثناء (ابید چہ دگہ کسے و شریکی) مستحق انت کہ ہما ذات و آسمان و زمین یعنی عالم بالا و عالم اسفل و را پیداکت و شپ، روج، تہاری و روشنی علم و جہل، ہدایت و ضلالت، موت و حیات غرض مخالف کیفیات و متضاد احوال ظاہر فرمائینت - آئی و ہر قی کار و انجام دیگر و ردا نہ تمام مددگارے لوہیت و نہ شریکے و احتیاج درکار بیت کنت نہ آرا لوگ بانگ و اولاد و ضرورت، نہ آئی و معبودیت و الوہیت و کسے شریک بیت کنت نہ ماں ر بوبیت و نہ کسے بہ آئی ارادہ و غالب بیت کنت و نہ آئی و سرکسے و قی زور و حجت و را ر ہوار کنت - گدا تعجب انت کہ اے حقیقتانی سر پر بوگ و رند ہم چہ پیامردم یک چیزے و خدائی و درجہ دینت - ۱۲

تھے تاکدیم و فوائد : فل ہرزا عالم کبیر و پیدائش و ذکر و بیان ات اداعالم صغیر (انسان) و پیدائش و بیان فرمائینت کہ شریکارات کہ شروع و چہ بے جانیں خاک و آدم علیہ السلام و قالب و تیار کنان و چہ پیما انسان و زند و شرف بخشیت و مروچی ہم چہ خاک و غذا حاصل بیت، چہ غذا یاں نطفہ و چہ نطفہ انسان جو ربوان بنت - غرض تلبہ اید و لا چہ عدم و بہ وجود آورد - پیداہر یک شخصے و موت و ہر مقرر کت کہ انسان دوبارہ روت و ماں خاک و آوار بیت کہ چہ ہمانی و پیداکنگ بو گ - بہ ہمیشی و قیاس کت کن ات کہ یہ عالم کبیر و ہم یک فناء و روچے مقرر انت کہ آرا قیامت کبریٰ گوشتنت - قامت صغریٰ بزان شخصی موت چونکہ بہ مئے دیما مدام کا یاں بنت کہ اشانی علم ہم مردمان ربوان بیت - بلے قیامت کبریٰ و راستیں علم ایوک و خدا و گور و انت - حیرانی گپ انت کہ عالم صغیر یعنی ماں انساناں زندگی و فناء و فناء و گندان و ماں عالم کبیر و فناء کسے شک و شبہ کنت - فل یعنی ماں تمام آسمان و زمین و تنہا ہائی معبود مالک، بادشاہ، تصرف کنوک و تدبیر کنوک و اے مبارکین نام (اللہ) ایوک یہ ہائی ذات بالا و اعلیٰ صفات و خدا بندہ و مخصوص بو گ و پیداکنت گدا اگر ان و چہ کجا معبود حق رست کنت - فل و ہر یک ماں کلیں زمین و آسمان و ہائی حکومت انت و ابلا واسطہ ہک سوچیں و حیریں چیز و انسان و ہم ظاہر و باطن و ذہن و کسانیں عملاں معلوم دار و سر پر انت تو عباد و لازم انت کہ ماں و قی عباد و استعانت و غیرہ و غیر اللہ و شریک کنت - مشرکین کہ ما تعبدوہم الا لیقر بوننا الی اللہ عز و جل و گوشتوک انت انت اے

ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ ۝ وَهُوَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَفِي الْأَرْضِ ط پداہن شمشک کن ات - فل و ہماوت انت اللہ ماں آسمان و ماں زمین و ع یَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ۝ ۳ وَمَا تَأْتِيهِمْ زَانَتْ شَمَّ بَاطِنٌ و شَمَّ ظَاہِرٌ و زَانَتْ ہر چیکہ شما کنت - فل و نیئت آیانی گور و مِّنْ آيَةٍ مِّنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝ ۴ بیچ نشانی و چہ آیانی پروردگار و نشانیاں مگر چہ آئی و نیئت گوش کنت - فل فَقَدْ كَذَّبُوا بِالْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ أَنْبَاءُ مَا كَانُوا يَحْشَوْنَ فَرُغَ بَنَدَكْتَ وَ قَتْلِكَ رست آیان و گدا نون و دیما کیت آیان حقیقت ہما خبر و کہ كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ۝ ۵ اَلَمْ يَرَوْا كَمْ أَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ آیان بہ آئی و سرکذات کلا گش زرت و زاناں نگذرت کہ چہ قدر بارید کنگ میسر چہ آیان مِّنْ قَرْنٍ مَّكَنَّهِمْ فِي الْأَرْضِ مَا لَمْ يَكُنْ لَّكُمْ وَاوَّلُنَا اید و لیں امت کہ قدر دنگ آیان و ماں زمین و ہمیں چو کہ شماریں اینچو قدرت نہانگ دیکہ دات ما السَّمَاءَ عَلَيْهِمْ مِّدْرَارٌ وَجَعَلْنَا الْأَنْهَارَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهِمْ پرایانی سر آسمان رگام ایر دیوک، واد کنت جو کہ رنبت چہ آیانی چیر و فَأَهْلَكْنَاهُمْ بِذُنُوبِهِمْ وَأَنْشَأْنَا مِنْ بَعْدِهِمْ قَرْنًا آخَرِينَ ۝ ۶ پدا تباہ کنت ما آیان یہ آیانی گناہانگی و پیداکیں رند چہ آیان و گدا امت و لَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَيْكَ كِتَابًا فِي قِرْطَاسٍ فَلْيَسَوْهَ يَأْتِيهِمْ واکہ ایر بجیں یہ تئی سدا کتابے نبشگیں ماں کا غذا پدا دست پر بکنت آیتاں و قی دستاں لَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ ۷ وَقَالُوا ضرور گوشت کافراں کہ اے بیچہ زانت مگر ظاہریں جادوئے و گوشتنت لَوْلَا أَنْزَلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۝ ۸ وَلَوْ أَنْزَلْنَا مَلَكَ الْقُضَى الْأَمْرُ کہ پرچہ ایر نگینگ پرائی سر ملائکت و واکرا ایر بجیں ملائکت گدا و قصہ ختم بیت

حال بیت، چہ غذا یاں نطفہ و چہ نطفہ انسان جو ربوان بنت - غرض تلبہ اید و لا چہ عدم و بہ وجود آورد - پیداہر یک شخصے و موت و ہر مقرر کت کہ انسان دوبارہ روت و ماں خاک و آوار بیت کہ چہ ہمانی و پیداکنگ بو گ - بہ ہمیشی و قیاس کت کن ات کہ یہ عالم کبیر و ہم یک فناء و روچے مقرر انت کہ آرا قیامت کبریٰ گوشتنت - قامت صغریٰ بزان شخصی موت چونکہ بہ مئے دیما مدام کا یاں بنت کہ اشانی علم ہم مردمان ربوان بیت - بلے قیامت کبریٰ و راستیں علم ایوک و خدا و گور و انت - حیرانی گپ انت کہ عالم صغیر یعنی ماں انساناں زندگی و فناء و فناء و گندان و ماں عالم کبیر و فناء کسے شک و شبہ کنت - فل یعنی ماں تمام آسمان و زمین و تنہا ہائی معبود مالک، بادشاہ، تصرف کنوک و تدبیر کنوک و اے مبارکین نام (اللہ) ایوک یہ ہائی ذات بالا و اعلیٰ صفات و خدا بندہ و مخصوص بو گ و پیداکنت گدا اگر ان و چہ کجا معبود حق رست کنت - فل و ہر یک ماں کلیں زمین و آسمان و ہائی حکومت انت و ابلا واسطہ ہک سوچیں و حیریں چیز و انسان و ہم ظاہر و باطن و ذہن و کسانیں عملاں معلوم دار و سر پر انت تو عباد و لازم انت کہ ماں و قی عباد و استعانت و غیرہ و غیر اللہ و شریک کنت - مشرکین کہ ما تعبدوہم الا لیقر بوننا الی اللہ عز و جل و گوشتوک انت انت اے

ثُمَّ لَا يُنْظَرُونَ ۝ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ مَلَكًا لَجَعَلْنَاهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا
رِند آیان و مہلت نہایت و اگر مہارسل بختیں دیم بداتیں یک ملائکہ و گداو مارے و صورت کنگت آیان
عَلَيْهِمْ قَالُوا لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَىٰ شَيْءٍ ۝ وَلَقَدْ اسْتَهْزَيْ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ
ماں ہے شہید دور و انگت و بیشک کلاکش درنگت پیغمبر پیسر چه تو
فَحَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝
پدا مخلوق گپنتت چه آیان کلاک زور و کان و ہا چہ کہ پے آئے سرکندات کلاکش زرت و
قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ ثُمَّ انظروا كيف كان عاقبة
بگوش کتر و گردنت ماں زمین و رندا بچارت کہ چہ پیا بوتنگ انجام
الْمُكَذِّبِينَ ۝ قُلْ لِّمَن مَّا فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ قُلْ لِلَّهِ
درغ بند کنوکانی و بگوش کہ کسی گنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ماں زمین انت بگوش کہ اللہ نیکت
كُتِبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ الرَّحْمَةُ ۝ لِيَجْمَعَ كُفْرًا إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ
نہشتگی پے و تی ذمیا مہربانی ضرور چنت مج کنت شمار اداں قیامت و روچا
لَا رَيْبَ فِيهِ ۝ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝
کہ ماں آئی و بچ شک نیست انت ہما کہ و تی نفسش راوان بارنگت، نوں آیمان نیارنت و
وَلَهُ مَا سَكَنَ فِي الْإِلْهِ وَالنَّهَارِ ۝ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ قُلْ
وہا نیکی گنت ہر چیکہ آرام کنت ماں شپا و روچا و ہماوت انت اشکوک زانوک بگوش کہ
أَغْنِي اللَّهُ أَخْذُ وَلِيَا فَا طِر السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُهُ
ہیں ادا کہ سیا بگراں و تی مددگار اللہ چہ بغیر ہما کہ اذ کنوکان آسمانیک زمین لی و آستان و اربیت
وَلَا يُطْعِمُهُ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ وَ
وہا کسے نوارینت و تو بگوش کہ من و حکم رستگ کہ من چہ درنتاں پیسر تر فرمانبردار بیاں و
لَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ
تو ہجبر مبو چہ مشرکاں تو بگوش کہ من ترساں کہ و تی پروردگار و

منزل ۲

پہ اشان و اشانی ہما ہانی جواب بوت و ساری وچہ اچلی مستی عندہ و قیامت و نیک اشانہ کنگ ات ادا مجازات و
رواسر زنت فرماہنت کہ ماں زمین و آسمان و مے باد شاہی انت و شے کلین ظاہر و باطن نیک و بدیں اعمال ہم مے علم و موجود انت گدا ہما سبب بوت نہ کنت کہ شہا ہنجوش
مفت و عیلہ دیگ بیئت و کماں آیت و احتمال انت کہ تکیونی آیات مراد بہ بنت یا نترلی مراد بہ بنت و چہ حق و مراد غالب قرآن کریم انت کہ آچہ قدرت
نشانیاں دیم تر و کانی بد انجہامی و دنیاوی و اخروی سزا و گیش و گوار کنت کہ آئی و اشکان و منکراں آترادرغ بند قرار و انگتس و پے آئی استہزاء اشکت۔ آیان
گوشک بوت کہ ہرچ خبرے و سرشا کنت و کلاک گرت ایک تابتیں حقیقتے بیت زوت شے و دیماکت۔ دیمتر ہما قومانی حوالہ دیگ بوتگ کہ آیان آیات اللہ تکذیب
وچہ و تی بدیں عملانی سبب ہلاک و برباد بوتنت۔ و یعنی عاد و ثمود و غیرہ کہ اشان و چہ شاکش تر طاقت و ساز و سامان دیگ بوتگت۔ ہور و کور و جویانی سبب و
آیان باغ و کثا سرسبز انت، عیش و وشحالی و دور دورہ ات و ہدیکہ اشان پے بغاوت و نا فرمانی و لانک بست و قدرت و نشانیاں پے کلاک زرت تو گدا اما بہ
اشانی جہرمانی سزا و اشان و ہنجوش بگیر و آورد کاشانی
نام و نشان ہم باقی نہ منت۔ پدا چرایاں رند کہ انت
پیداہنت کت۔ و کون منکر و مکذباں اے سلسلہ جاری
ہوان بوت۔ مجرم تباہ ہوان بوتنت بے بہ دنیا و آبادی
بچ خلل واقع نہ بوت۔ و کماں و ہتیں مشرکاں
گوشکنت کہ اگر شہا چہ آسمان و یک نوشتہ کنگیں کتاہ
سیارات و گون آئی چار فرشتہ ہم بہ بنت کہ آئے دیم
گواہی ہم بدینت کہ بے شک اے خدا و دیم داتگیں
کتا بہ انت تو گدا اما ایمان کاریں آئی جواب دات کہ
ہر کس بہ انوگیں جا و در قرآن و جادو و آئی و آروک و
جادوگر گوشنت اگر فی الواقع ما اشانی سرا کا غر و نوشتہ
کرتگیں کتا بہ ہم چہ آسمان و ایر بگیش کہ اشان بہ و تی
دستاں ایشا دست ہم بچنت و چارنت کہ اے یک
نظر بندی و یک یک تخیلے نہ انت پدا ہم اشان چوش
گوشنت کہ اے صافیں جادو و انت۔ ہرچ بدختہ و
نصیب و ہدایت مہیت آئی و شک و شبہ کدی ہم
نہ روت و گار نہ بیت۔ یعنی آئے روبرو ہوان و
پیغمبر برحق و گواہی و بدنت۔ ۱۲

ہے تلکدیم و فوائد : و اگر فرشتہ ہتی اصل
صورت و بیئت تو اشان یکا عتے آئی و چار نکنت و
چہ آئی و رب و ہیبت و ساہ اش درکت۔ اے ابوک و
نبیانی و مزین جگری انت کہ اشان فرشتہ و اہلی
صورت گندگ و تحمل دارنت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم
ابوک و درند و حضرت جبریل ہتی صلی صورت و دیتگ
دک بچ نبی و بابت و یک برے ہم برے ہم ثابت نہ انت
دومی خبر ایشنت اگر اے مردمانی چوشین مزین شانی خارق
عاد فرمائش تمام کنگ بہ بیت پدا ہم مہ منتت ہنجوش کہ
چریشانی درمنی و احوال و ت ظاہر بیت تو گدا آستہ
اللہ و ردا پدا اشان و ہجیر مہلت دیگ نہ بیت و ہنجوش
عذابے کیت کہ آفرائش کنوکان و بالکل نیست و نابود
کنت۔ بر اے حساب و اے و طر فرمائشان و تمام نہ
کنگ ہم عین خدا و رحمت زانگ لوٹیت۔ و چونکہ فرشتہ
دیم دیگ و نفی ماں سری آیت و گوست نوں دومی احتمال و
جواب دیگ بیت۔ چوش کہ فرشتہ بہ انسانی شکل و دیم
دیگ بہ بیت پرچاکہ بہ ہے و طر و مجاہست صوری (صورۃ
ہم جنس بوگ) و سبب و مخلوق چہ آئی و نمونگ و
تعلیم و سیت و نفع گیت کت کنت لیکن برے حساب و منکرانی شہبہانی ازالہ بوت نہ کنت پرچاکہ ہرچ شک و شبہ رسول و بشر بوگ و جاور و اشان ہست
آ ملک و بہ بشری صورت و آیک و سہرا ہم بدستور باقی منگ ات۔ و کتا دشمنانی فرمائشانی پستہ دیگ پدا و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تسلی دیگ بیت کہ شہا بہ اشانی
استہزاء و کلاک و دل تنگ مہیت اے یک نوکیں گپے نہ انت پیشی نبیاں ہم گون ہنجوش جا و راں دوچار کپنتگت، گدا اشان و درغ بند گوشوکانی حشر بہ ہرچ پیچہ کہ
بوت آہم کلانی دیم ظاہر انت۔ اشان و ہم خدا ہما پیما سزا دنت چوش کہ پیشی گناہ گاران و دیگ بوتگ۔ و یعنی ملک و سیل و میاحت و تباہ بوتگیں قومانی نشانان
گندگ و رند اگر بہ عبرت و نگاہ و ماضی و احوال و بچارت تو نبیانی تکذیب کنوکیں قومانی ہرچ انجہامے ماں دنیا و بوت آصاف نظر و کیت۔ چہ ہمیشی و قیاس بکن ات
کہ و ہرے تکذیب کنوکانی انجام چوش بد بوت تو کلاک گروکانی حال باریں چون بیت۔ و ہدیکہ ماں تمام زمین و آسمان و ہما خدا و حکومات انت ہنجوش کہ مشرکین و ہم
بریشی اقرارات تو مکذبین و مستہزین و چہ اشتاہیں سزا کجا پناہ حاصل بیت کنت۔ اے ابوک ہما فی و عمومی رحمت انت کہ گناہان و گندان و

اشتباب و سترجاری نہ کنت مہ قیامت و ریح و ہم کہ آلم و ایوک انت مجھن ہما بے بختان و بے ایمانی و سزا دنت کہ اشان پیرزانت ونا
 رانقصان و ہلاکت و جہلا نیکیاں چکل دات۔ و ماں قل لَمَنْ مَافِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَكَانٌ عَرُومِيَّتٌ بِيَانِ اَت، ماں لَكُمَا سَكُنٌ فِي اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ زَمَانٌ عَرُومِيَّتٌ بِيَانِ اَت
 یعنی ہر جاگہ و ہر ویدہ ہائی حکومات قبضہ و اقتدار انت۔ ہر یک ہما چکر کہ آشپ و یار وچ و گوں آرام و رند و گوازی نیت و چکر چر معلوم و نامعلوم و درمناں مامون مانت اے
 چہ ہما ئی و رختانی برکت و انت قُلْ مَنْ يَكْلُوُ كُفْرًا بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ مِنَ الرَّحْمٰنِ (انبیاء) آمہا ذات انت کہ آچہ روج و کوکار و صلواتاں و شب و رنج و تہار و گیاں ہر کس
 توار و اشکنت و درستانی کار و حاجتاں بخوبی و زانت۔ گد اشناوت بگوش ات کہ چوشیں پروردگار عیال دیان و چہ دگر کسے و مدد لوگ اں کجا حد و روا انت۔ و دارینگ
 اشارہ انت بقا از بابانی نیک و یعنی ایجاد و بقا و دو تیناں تہا کل ہما ئی و محتاج انت ہما آئی بہ یک ادنا ئیں چیزے کسے و محتاج نہ انت گد آچی و تاراد و دراران و
 کسے و مددگار جو رنگ مزن حماقت و نادانی و نہ انت تو گد آچی ایت۔ و چوشیں پروردگار و حکمانی دیکہ آئی و صفت بزرگساں بوتنت ضروری انت کہ کلیں بندہ

بلا شکر ت غیبر و وئی گردن و بجکینت و چہ درستاں
 پیش ہما کامل و اکل ترس بندہ و پہ اقتیاد و تسلیم و حکم
 کہ آکس پہ کل دنیا طاعت و فرمان برداری و نمونہ جوڑ
 کنان و دیم دیک بوتنگ - ۱۲
 ہما تاکدیم و فوائد : و ادا واجہ پیغمبر صلی اللہ
 علیہ وسلم و نام و سرائے و گران و اشکنا نیگ بوتنگ
 یعنی بغرض محال اگر خدا و معصوم و بزرگ ترس بندگ و چہ
 یک عصیان و گناہ ہے سرزد بہ بیت تواندیشہ انت کہ
 عذاب الہی بیئت گد اے و گران و چون زیب دنت کہ باوجود
 شرک و کفر و نبیانی تکذیب غیرہ ہزاران و ڈر و گناہانی تہا
 گرفتار ہوگ و پد چونکا ئی اشان چہ خدا و عذاب و
 بے فکر و بے غم انت۔ و جنت و رضا الہی و اعلا ئیں
 درجہاں و حاصل کنگ و امنیں گپ ایت، اگر چہ بنی
 آدم و قیامت و روج و عذاب بگلکیت تو اشیر امنیں
 کامیابی زانگ لو طیت کما قال عمر رضی اللہ عنہ
 کھا فَا وَلَا عَقَى۔ و ماں دنیا و یا ماں آخرت و ہر چ
 راحت یا تکلیف خدا و یک بلو طیت گد انہ کسے مقابلہ کنان و
 آرا داشت کنت و نہ چہ آئی و اقتدار و چنگ و درآیان و
 جاگے تنگ کنت۔ ہما ئی و جرن و خبر دار انت کہ کت م
 بندہ و چونیں احوال انت و ہما احوالانی روع و پہ آئی و
 چہ دابیں کار و روانی حکمت و ردا انجام دیک بہ بیت۔
 و ہرے اے فرمان کت کہ خداوت کل نفع و ضرر و
 خدا بندہ تہا میں بندگانی سر اغالب و قاهر و چہ ذرہ ذرہ
 خردار انت تو چہ آئی و شہادت و زبردست و بے
 مٹیں شہادت کئی بوت کنت پمشکا من ہم وئی و شے
 درمیان و ہما ئی و گواہ کناں۔ ہر چ کہ پیغمبر و دعوی
 کنان و آئی و ہر چ پیغلے پر شہادت و ہر چ کہ
 بہ آئی جواب و گوں من و ہم گوں ربانی پیغام و سلوک
 کت آکلانی چہ تانی دیم انت آذات و وئی محیطیں علم و
 روع منی و شے میانجی و فیصلہ کنت۔ و یعنی اگر سرچ
 و رات تو بہ منی صدق و سر خدا و یقینی و سترچیں شہادت
 اے قرآن موجود انت کہ اے و ت پیش داریت کہ اے
 اللہ و کلام انت و آفتاب مددیل آفتاب۔
 منی کار ایشنت کہ شمار و دگر ہر کس و کہ اے خدائی کلام
 بہ بیت چہ خدائی پیغام و آگاہ بکناں کہ ماں آئی و توحید و معاد
 و غیرہ و ردا تمام بہ دین و اصولاں ہدایت موجود انت آیا

و اذا سمعوا ۲۰۰ الانعام

رَبِّيْ عَذَابٌ يُّومٍ عَظِيْمٌ ۝۱۵ مَنْ يُصِرْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ
 نافرمانی و بکناں چہ یک زندیں و چہ عذاب و ہر یکہ رکت چہ عذاب و ہما روجی گد اللہ پہ آئیے
 رَحْمَةً وَ ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْبَيِّنُ ۝۱۶ وَ اِنْ يَّمْسَسْكَ اللّٰهُ بِضُرٍّ
 سارا رحم کت و ہمیشہ ظاہر و کامیابی و اگر بر سیت اللہ پر تو یک سکیے
 فَلَا كَاشِفَ لَهٗ اِلَّا هُوَ ۝۱۷ وَ اِنْ يَّمْسَسْكَ بِمُخِرٍ فَهُوَ عَلٰى كُلِّ
 گد آچی کسے آئی و دور کنگ نہ انت بجز ہما و ت۔ و اگر بر سیت پر تو یک شری گد آچی ہر
 شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۱۸ وَ هُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهٖ وَ هُوَ الْحَكِيْمُ
 چیرہ قادر انت و آزر کنت پہ وئی بندہ یانی سرا و آ دانا انت
 الْخَبِيْرُ ۝۱۹ قُلْ اَيُّ شَيْءٍ اَكْبَرُ شَهَادَةً قُلِ اللّٰهُ شَهِيدٌ
 دل بین انت و تو جنت کن چہ درستاں ستریں گواہ کئے انت بگوش کہ اللہ گواہ انت
 بَيْنِيْ وَ بَيْنَكُمْ وَ اَوْحِیْ اِلٰی هٰذَا الْقُرْاٰنِ لَا نُنْذِرْكُمْ بِهِ وَ
 منیگ و شے درمیان و و دیم دیک بوتنگ منی نیگ اے قرآن ناکہ شمارا چہ آیتاں خبر دار بکناں و
 مَنْ يُّبَلِّغْهُ اَيْتٰكُمْ لَتَشْهَدُوْنَ اَنْ مَّعَ اللّٰهِ اِلٰهَةٌ اٰخَرٰی قُلْ
 دگر ہر کیا کہ اے پرانیہ بر سیت۔ ہیں! شا گواہی دیت کہ گوں اللہ و دگر معبود ہین ہست انت۔ بگوش
 لَا اَشْهَدُ قُلْ اِنَّمَا هُوَ اِلٰهُ وَ اَحَدٌ وَاِنِّیْ بَرِّیْءٌ مِّمَّا تُشْرِكُوْنَ ۝۲۰
 کہ من پرانیہ گواہی نہ دیاں۔ بگوش کہ ہماوت انت یک یگانہیں معبود و من بزاراں چہ شے شرک کنگ و
 الَّذِيْنَ اَتَيْنَهُمُ الْكِتٰبَ يَعْرِفُوْنَہٗ کَمَا يَعْرِفُوْنَ اَبْنَاءَهُمْ
 ہما کساں کہ ما آیان و کتاب و انک، آیتاں را حہا کارنت ہنچو کہ آوئی چکاں حاہ کارنت
 الَّذِيْنَ خَسِرُوْا اَنْفُسَهُمْ فَهُمْ لَا یُؤْمِنُوْنَ ۝۲۱ وَ مَنْ اَظْلَمُ
 ہما کساں کہ وئی چندش ماں نقصان و دور آگنت و ایمان نیارنت و وچہ آیتاں ظالم تر کئے انت
 مِمَّنْ افْتَرٰی عَلٰی اللّٰهِ کَذِبًا وَاَوْ کَذَّبَ بِآیٰتِہٖ اِنَّہٗ لَافْطٰرٌ
 کہ و ستاچ کنت پہ اللہ و سرادر و غ و یاد و غ بند کنت آئیے آیتاں۔ بیشک ظالماں کامیابی

منزل ۲

اینکہ دلیل و حجت و تمامی و چوشیں صاف و پکاریں توحید و پیغام شنگ پد ہم شاپوش ظاہر کنان بیئت کہ چہ خدا و ابید ہر چے لو طرات بگوش ات من و ابجد چوشیں حرفاں ظہر
 کت نمکناں بلکیں صاف و صاف و جار جہاں کہ عبادت و لائق تہنا ہما یکیں خدا انت باقی شہا رچ شرک کنت انت من چہ رانی پہکہ نفرت و بیزاری اظہار کناں۔
 تنبیہ : لفظ "وَمَنْ يَكْلَفُ" و پیش داشت کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و رسالت پہ تمہیں جن و انس و پہ شگر و مغرب انت۔ و یعنی چریشی و ابید کہ منی
 صداقت و گواہ خدا انت و قرآن کریم آئی گو شوق ناقابل تردید شہادت دیکانت ہما اہل کتاب (یہود و نصاری) ہم کہ شہا آیان آسمانی کتابانی عالم فہما منی معاملہ و بار و شہا آیان نیگ و رجوع
 کن ات اشان ماں و وئی دلاں پورہ یقین و رکت کہ بیشک من چہ نبی خرا زمان اوں کہ آئی بشارت و تمام پیشی نبی دیان و پیا کنت ہنچو شکہ آیان و وئی باز چکان و بہ جاہ یارگ
 نہ منج انت بہ و طرہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و قرآن کریم و جاہ آرگ و ردا ہج شہا یا فریب نیست انت۔ البتہ حسد و کبر، پت و سیرکانی و رندگیری، مال و ماٹہ بانی دوستی و غیرہ
 اجازت نہ دنت کہ ایمان یاران و وئی جانان چہ دائمی نقصان و بربادی و برکینت - ۱۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی نبی و خدا و سراسر اقرار بندان و نبوت و دعویٰ و بکنت یا چه برحقین نبی و کہ بر آئی صداقت و صافیں دلائل موجود بہ بنت خدائی پیغام و اشکان بہ ننگہ سب بہ ہر جہت چہ دو بینان مستر علیٰ کس بوت نکنت۔ و اللہ دستور ایشانست کہ ظالم و انجام کار کامیابی و نجات حاصل نہ بیت گدا اگر فرض کن انت معاذ اللہ من مفسری اول تو من ہجر کامیاب نہاں و اگر شما مکذب انت چوشکہ چہ دلائل و ظاہر بیت تو گدا شنیہ خیر انت پست کا تمام جاوران و چاران و غور فکر کن انت و واتی عاقبت و شوہار و بیہیت۔ و چہ ہمار و چہ بتسرس انت کہ آئی و بیان و پیداکنت۔ ابن کثیر و آیت و ہجے معنی بیان کنگ۔ و لہتیں مفسر انت چہ "افتر علی اللہ" و مشرکانی شرک مراد کپتنگ چوشکہ دیم تر و وصل عنہم قانوا یفترون و اشارہ انت۔ و اللہ اعلم و یعنی بہ ہایانی نسبت شہاد دعویٰ کنگت کہ آخدا فی حصہ دار و ماں شدتاں شے شفیع و مددگار انت مروچی چوشیں سکی و شدتی و و ہدے کجا پے سار بوتنت کہ شمارا چیزے مدد اش بختیں۔ و یعنی ابید چہ انکار و بہ آیانی دست و دگر چہ نہ بیت باطلین معبودانی رد آیایاں ہر حق عقیدت و دوستی ظاہر کنگت آخر و حقیقت چوش پدرا بیت کہ آیایاں چہ تمام زندہ عقیدت و تعلق و بابت و انکار کنوک بنت۔

و یعنی چہ صافیں دروغ و مشرکانی انتہائی بدحواسی و شریکانی مزین بے چارگی و زرگی ظاہر بیت۔ و در پختا مشرکان بہ چوشیں رسوا کنوکیں انجام و رد اماں دنیا و چیزے فکر بکنت۔ و اے بہ ہمار مدانی نیک اشارہ انت کہ اشاں بہ اعتراض و عیب کنگ و رد واتی گوشان و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و طرف و لک کنگتس۔ بہ ہدایت و نفع گرگ و حق و قبول کنگ مقصود نہ ات۔ چہ ہدایت و نصیحت و روگردانی و ضمیر و مردگی سبب و نتیجہ چوش در آہت کہ حق و قبول کنگ و وسایل و قوی آخر کار پڑ مردگ بوتنت۔ پمشکا چہ حق و فہمک و اشانی دل زبھر کنگ بوتنت۔ ہدایت و پیغام و اشکگ بہ اشانی گوشان گران معلوم بوت۔ چٹاشن چہ عتبر و نظر و ہنجوش خالی بوتنت کہ ہک و طر و علامت گندگ و باوجود ایمان یارگ و توفیق اش نہ بوت و پدالطف اش انت کہ بہ واتی چوشیں مرگ و سراسر شادان و و شند ہم ہست انت بلکیں گون پھر بزرگ و انداز و اشرا ظاہر ہم کنت۔ ماں سورہ حم السجده فاعرض اکثرہم فہم لا یسمعون و قالوا قلوبنا فی اکتۃ ممانتدعوننا الیہ و فی اذاننا و قرا و من بیننا و بینک حجاب فاعمل اننا علمونہ چہ آیت و معلوم بوت کہ چہ آیتان و اشکگ و سبت و نفع نہ گرگ و دلالی سراسر پدہ بوگ و سبب اشانی واتی اعراض و دیم تابی و نتیجہ ات و اے اعراض اے جاور و عید کنگ و سبب بوت و اذ انت علی علیہ ایتنا و فی مستکبرا کان لکم یسمع کان فی اذنیہ و قرا (لقمان) سببانی سراسر سبتانی مرتب کنگ چونکہ ابید چہ خالق جل و علا و دگر کس کت نہ کنت پمشکار و حاضر آیت و ماں جعلنا علی قلوبہم اکتۃ و پردہ و غیرہ لوشگ و نسبت حق تعالیٰ و نیک کنگ بوگ۔

و یعنی ماں اشاں نہ فہم کشت کیت نہ انصاف۔ ایمان یارگ و چہ ربانی ہدایت و سبت گرگ دوریں گت ایت۔ اشانی غرض و اماں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و آیک بہ جگرہ و ٹوک ٹالی کنگ انت

چنانچہ و سراسر آئی بیاناں و داستان و معاذ اللہ اساطیر الاولین گوشت۔ پد انتہا تکذیب و جگرہ و سراسر نہ کنت کوشست اش انت کہ دگرانی ہم گوشاں پڑ کنگ لوتنت۔ چنانچہ مردمان و چہ حق و دور دارنت و دوت ہم چہ آئی دور چنت تانکہ مخلوق اشاں و گندان و بیزاری ظاہر بکنت مگر چہ تمام ناپاکیں کوشستان نہ اشاں چہ اللہ حکم و حقین و نقصان دات کت کنت او اسرافصل بیت و نہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و را کہ آئی حفاظت و سربلندی و ذمہ و حق تعالیٰ و زرتک۔ البت اے الحق و تہ و تا ابدی ہلاکت و از باب جوڑ کنگ کنت۔ و اینکہ ہم سر پد نہ بنت کہ ماہ واتی دستاں واتی پادان و تیر جنگائیں۔ و یعنی آیات اللہ و تکذیب و کلاک گرگ و در اہیں سبب دور داں ہما و ہدے انت و انکہ خدائی سزا و ہولناک و بیناکیں نڈارگ دیمانہ انت ہما و ہدے دوزخ و گر میں گوات اشاں سوچیت تو اشانی تمایں بٹاک بے تام بنت و گون ہزار ارمان و اے ذمہ داری کنت کہ مارا دوبارہ بہ دنیا و دیم دیگ بہ بیت تاکہ دگر برے کیری ہم واتی رب آیتان و دروغ بندہ کنیں و پچائیں ایماندار ہوان و زندہ گوازیں الاکن قد ندمت و ما یمنع الندمہ ۱۲

الظالمون ۲۱ و یوم نحشرہم جمیعاً ثم نقول للذین اشرکوا نصیب نبیت و ہمار و چی کہ ماچ کنیں آدرستانا رندا گوشیں ہمایاں و کہ شہ کش کنگت ایں شرکاؤکم الذین کنتم ترعون ۲۲ ثم لکم ت کن کہ بجایت شے خدایاں ہما کہ شاگان کنگت کہ اللہ شرکینت و رندا پشت نہ کپیت فتنتہم الا ان قالوا واللہ ربنا ما کنا مشرکین ۲۳ انظر آیاتی گور و ٹکی و مگر اے کہ گوشت کتیں مارا بہ ہما خدے و کہ مے پروردگاریں ما مشرک نبوتیک بچار کہ کیف کذبوا علی انفسہم و ضل عنہم قانوا یفترون کہ چہ ہما دروغ بندت بہ وتی سراسر و گم و گار بوتنت چہ آیایاں و سبب کتگیں خبراں و منہم من یتبع الیک و جعلنا علی قلوبہم اکتۃ ان ولہتیا چہ آیایاں وتی گوشیں سگ کنگت پتہ نیمکا و ماہ آیانی دلاں دور دہنگ پردہ تاکہ یفقهوہ و فی اذانہم و قرا و ان یروا کل آیۃ لا یؤمنوا آئی و مغمہنت و ماں آیانی گوشاں دور دہنگ گرانی و اگر بکنت ہر ہمیں نشانی تاہم بہ آیتاں بہا حتی اذا جاءوک یجاد لونک یقول الذین کفروا نیات و تاہما حدیک و قتیقہ کایت تہ گور و جگرہ کنت گون تو گدا گوشت ہے کانسراں کہ ان هذا الا اساطیر الاولین ۲۴ و ہم ینہون عنہ و ہیچ نہ انت مگر پیسرگیں مردمانی قصہ یزنت و آیایاں مھن کنت چہ آیتاں و ینون عنہ و ان یھدکون الا انفسہم و یا لشعرون دور چنت چہ آیتاں و غارت نکنت مگر وتی جنداں و غمہنت و لو تری اذ وقفوا علی النار فقالوا لیکتنا نرد و لا نکذب و اگر تو بکندے و قتیقہ اوشتارینگ بنت بہ دوزخ و گدا گوشت در پختیں کہ مادوبارہ پختہ رنگ و تینیں دروغ بند کنیں یا بت ربنا و نکون من المؤمنین ۲۵ بل بدالہم قانوا وتی پروردگار و آیتاں و بتیں ماچہ مسلماناں و چہ نہ انت بلکیں ظاہر بوت آچیزیکہ آیایاں

فل یعنی انوں ہم ماں دنیا و اتری و واہگ گوں راستیں ارادہ و گوں ایمانی شوق و نہ انت بلکیں و ہدے عملانی مکافات و مجازات و ہماندارگ دیم اہت کہ آرا صافیں و لیلانی با وجود چرائی و انکاری بوتگنت۔ خدائی عذاب و گوں و قی جان ایش دیمت ہما تمایں بدیں کارہن کہ ایشاں پہ چیرکائی کنگنت آتانی رازپاشک بوت انوں ہے زوتاں کہ ایشاں و اللہ ربنا ما کٹا مشرکین ظاہر کنگنت ایشانی اے دروغ و ہم بن کٹینگ بوت۔ خلاصہ ایشنت کہ بدکاری ہرج اثرے چیرکائی و چاں اندرماں ایشانی دلائی تو کا ردوم گرگانت آدردنگیں عذاب و صورت و ایشانی دیم اظہر بوتنت۔ تو نون تہنا پمشکا دنیا واپس لوگ لوٹنت کہ بلکیں مئے جان رستگار بہ بیت۔

واذا سمعوا

۲۰۲

الانعام

يُخْفُونَ مِنْ قَبْلِ وَلَوْ رُدُّوا لَعَادُوا لِمَا نُهُوا عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۲۰﴾ وَقَالُوا إِن هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا الدُّنْيَا وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿۲۱﴾ وَلَوْ تَرَى إِذْ وَقَفُوا عَلَى رَبِّهِمْ قَالَ أليس

پیسرا چیرد انگنت و اگر پداویم دیگہ بنت گدا و بارہ ہن چیش کار کنت کہ چہ آیاں ہن کنگنت و بیشک لکڑ بون ﴿۲۰﴾ و قالوا ان ہی الا حیاتنا الدنیا و ما نحن ببعوثین ﴿۲۱﴾ و لو تری اذ وقفوا علی ربہم قال الیس

زندگ نبئیں و در پچا کہ تو بگندے و قتیلا و شتا رنگہ بنت و قی پروردگار دیم اگوشت کہ ہیں ہا

هذا بالحق قالوا بلی و ربنا قال فذوقوا العذاب بما

راست نہ انت۔ گوشت کہ بے قسبیں مارا و قی پروردگار فرماینت کہ اچہ بچشت عذاب و بہ و قی کنتم تکفرون ﴿۲۰﴾ قد خسر الذین کذبوا بقاء اللہ حتی

کفر سبب و برباد بوتنت ہما کہ دروغش زانت اللہ دیم اکیگ۔ تاہما و قتیلا

اذا جاءتهم الساعة بغتة قالوا یحسرننا علی ما فرطنا

بیت بریت پہ آیاں قیامت ناگہانی گدا گوشت کہ ہای افسوس پہ مئے کوتاہی ماں

فیهما و هم یحملون اوزارهم علی ظہورهم الا ساء ما

آئی و باربار۔ و الیئینت و قی بارماں و قی بڈاں۔ دنگوش کنت کہ بدیں بارہما کہ آئی

یزرون ﴿۲۱﴾ و ما الحیوة الدنیا الا لعب و لهو و للدار

بڈا جنت و نیستنت دنیا زندگی مگر لیب و دولشی و ضرور آخرت و

الآخرة خیر للذین یتقون ﴿۲۲﴾ فلا تعقلون ﴿۲۳﴾ قد نعلم

لوگ شتر انت پہ پرہیز گاراں۔ ہیں ایشاں سپد نیت و مارا معلوم انت

انہ لیحزنک الذی یقولون فانہم لا یکذبونک و لکن

کہ ترا انگیں کنت آتانی خبراں نون آترا دروغ بند نکنت لیکن

الظالمین بآیت اللہ یحخدون ﴿۲۴﴾ و لقد کذب ربک و من

اے ظالماں اللہ و آیتان و نہ منتنت و دروغ بند کنگ بوتہ بازیں پیغمبر پیغمبر

فل یعنی انوں ہم دروغ بندنت کہ ما بہ دنیا و اتری یوان و پچا میں ایماندار جو طہیں و ہجر اللہ آتانی تکذیب نہ کنیں۔ بد بخت اگر ماں دنیا واپس کنگ بہ بنت تو بدی و ناشری و ہرج قوتے کہ ماں ایشاں و دی کنگ بوتنگ پدا چہ ہمیشاں کار گرت و چہ ہمارج و تکلیف بے وس یوان و پدا بہ و اتری و واہگ ظاہر کنگانت آرا مثل و اب و شمشو شکار بنت چوشکہ باز رہے ماں دنیا و اتری و جنجالاں گرفتار یوان و مردم خدا نیک و توبہ کنان و رجوع کنت گدا جنت ریح و پدا شمشو شکار بنت گوشے آرا ج یاد نہ انت کہ آئی و گوں خدا چیرے قول و اقرار کنگ شکان گم ید عنا الی ضری مشہ۔

فل یعنی بہ شتری و عیش و عشرت و مرگاں نوش جان بکن ات و قی بنیادی عیش و نوش و مفت و بہ آخرت و فکر بے تمام مکن ات۔ بے حال مروچی یورپ و اید کہ مادہ پرستائی گنت۔ فل یعنی و ہدے کہ حقیقت و اصلیت چٹانی دیم اکیگ و چہ بعث بعث و اقرار و ابید کہ رہے نہ گندنت تو گدا بہ ایشاں گوشتک بیت کہ چہ حقیقت و انکار و کفر بالمعاد و تمام بچش ات۔ و انان و مسترس شومی و بد بختی ایش انت کہ چہ خدا و لقاء انکار کنت و زندمانی و اے اعلیٰ ترین مقصد و دروغ بنانت و ہدیکہ موت یا قیامت بہ سر و بیٹ و بوشنتیت گدا اے فاندہ داستان و پے افسوس و مشان و گوش ات کہ ہلے ارمان من ماں دنیا و زندگی یاہ قیامت و روح و تباری و بردا چنکر کوتاہی کت کہ مروچی آئی و تلانی ہم کنگ نہ بیت۔ آوہدے برے افسوس و بچ سیت حال نہ بیت۔ گناہ و ناشری کارانی گرائیں بار کہ چرائی آئی و پشت چوٹ ترا تگ اے گڈی ناوقین پشومانی و ارمانی آئی و بار و بچ کم کت نہ کنت۔

فل کافراں و اچوش گوشک بوتگنت کہ دنیا وی زندہ ابید کہ بچ زند نیست انت بے حقیقت ایش انت کہ اے فانی لر دین زندگانی آخرت و زندہ مقابلہ

محض بچ و بے حقیقت انت ادر زندگی و ایوک و ہما دمان و ساعمان و زندگی و نام دیگہ بوت کنت کہ ایشاں پہ آخرت و شتری و مطراہ داری و خرچ کنگ بہنت۔ باقی تمام ساعنا و دمان کہ آچہ آخرت و فکر ہورک بہ بنت یک عاقبت اندیشے و گور و چہ لہو و لعب و زیات بچ قیمت نداشت، پر ہیز گار و کو اسیں مردم شتری و زانت کہ آئی و اصلی لوگ و جاگہ آخرت و لوگ و جاگہ انت و آتانی اہلی زندمانی آخرت و زندمانی انت ۱۲

مذلل ۲

ایده حیوانی بر خلاف آیه گندگ، اشک

ایک جمہورانی برخلاف آجہ گزشتہ

آرا جویان بدنام و گداز و هدیه شرمندگی

تمام جیوانان حیوانی و بال جوڑ کتک کہ نور

گئی آئی سکھوئی نظم و حیات عرقاً و لبن و عجزاً و عجزاً

اختیار و لذت‌ها را حاصل کن و عقل او متوجه بر امور دنیوی

...

واذا سمعوا

چہ تو پیدا یاں صبر کنگ پہ وتی دروغ بند کنگیگ دل زاریء سراپا ہما وقتیکہ رشک ایاں عمنے مدت و

۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ ۱۰ ۱۱ ۱۲ ۱۳ ۱۴ ۱۵ ۱۶ ۱۷ ۱۸ ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰

١٠٠

لِيَجْعَلَ لَهُمْ خَلْفًا يَرْضَوْنَ اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ ۚ وَاللَّهُ يَهْدِي الْقَوْمَ الْيَاسِينَ ﴿٧٥﴾

يَسْجُدُ لِلدِّينِ يَسْمَعُونَ وَالْهَوَىٰ يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ لَقَدْ لَبِثُوا

[illegible]

اللہ قدرت ہستنت یہ اے خیرؔ کہ رہ بدنت نشانیؔ لیکن گیشترس آسانی نزا ننت ۵۰

بچ سُرندے ماں زمینءِ وز بچ مرے کہ بال کنت پونی دو میں بانزلاں مگر میرے چہ آیاں یکا متے ہیں

١٩١١

یہ ہے کہ یہ سب کچھ

جزئیات و حکمت و رحمت و سرچشمه بند و سرملوئی نظام و بنیاد است چه سما کیست و حریت فی سرید بوج

وہی مہر میں خواص و معالیٰ رد کار و بار کائنات و رتد و کوازیمنت۔ لہام جالورے چہ افعال و عہدہ

سچ بیگے۔ ماں اے رند و سہ چہ مرثیہ پیر پرے کہ میں سبھاؤں دانہا اور درویش من سب

it : iqbalkalmati.blogspot.com

ہم دگہ بازیں شبہ و شکوک پیدا کنگ بنت کہ پیش آماں
بازیں غیر فراموشی نشان و معجزہ یاں پیدا کنگ نو تکنت -
و کہ نہ گوشوک و جبر و اشکنت نہ وت چہ دگر اں رست
و نہ ماں تہا و کیاں چیزے دیست کننت - و ہرے کہ کسے
وتی درستیں اعضا یاں چہ وتی بدر اھیاں بے کار بکنت تو
گد احق و تصدیق و قبول کنگ و ذریعہ دگہ چے بوت
کنت ۹ - ۱۲

واذا سمعوا ٢٠٢ الانعام

اَرَأَيْتُمْ اِنْ اَتَكُمْ عَذَابُ اللّٰهِ اَوْ اَتَتْكُمْ السَّاعَةُ اَغَيْرَ اللّٰهِ
 کہ وقتی حال و بدیت کہ اگر بدیت یہ شے سرا اللہ عذاب یا بدیت یہ شے سرا قیامت گڑھا جو اللہ عذاب

تَدْعُونَ إِلَيْهِ إِنْ شَاءَ وَتَتَّخِذُونَ مِمَّا شَرَكُوا مَلَكًا ۖ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا

يَتَخَرَّعُونَ ﴿٧٧﴾ فَلَوْلَا إِذْ جَاءَهُمْ بَأْسُنَا تَضَرَّعُوا وَلَكِنْ قَسَتْ

سَلَّ بُونَت و دَوْلدارلشت پریان شیطان ۶۰ همگردایک ایان کنکا بونت پداومتیکه

نَسُوا مَا ذُكِّرُوا بِهِ فَتَحْنَا عَلَيْهِمْ أَبْوَابَ كُلِّ شَيْءٍ حَتَّى إِذَا

دَابِرُ الْقَوْمِ الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٣٨﴾ قُلْ

۵۔ گنیت کہ اگر پنج بکریت اللہ شے گوشتان و شے چمان و مہربخت پر شے دلاں و

۲ منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی شب و روح بہ آئی عبادت و بندگی و گون جوانی نیت و اخلاص و مشغول بہ نیت۔ فل یعنی وہدیکہ آیانی سرظاہریں جاوہرے پیش داریت کہ شب و روح ماں خدایہ عبادت و آئی رضا جوئی و مشغول بہ نیت تو یہ ہے مناسبت و گون آیایں معاملہ کن آیانی باطنی جاوہرہ انت گڑی آسرخون بیت پریشی و جہت باو است و محاسبہ و سر معاملات موقوف نہ انت اسے حساب شے نہ آیانی ذمہ انت و نہ آیانی بہ شے ذمہ و ہمیشہ اگر بالفرض شما مالدارانی ہدایت و لالچ و اسے غریب و مخلصان و چہ و تی گور و دورنگ و شونا و بیت تو اسے جبرنا انصافی نے بیت۔ ماں موضح القرآن و انت چہ کافراں ہمتیں سرداران و گوشت کہ مئے دل کشیت کہ ماشے گپان و گوش بداریں و لیکن شے گور و نند و ک کم ذات و ذیل انت ما آیانی کش و نشت نکنیں۔ اشی و سر اسے آیت نازل بوت۔ یعنی خدایہ طلب کنوک اگر چہ غریب انت ہمایانی خاطر مقدم و دیما ترانت۔ فل یعنی مالداران و گون غریباں چکاسگ کہ اشان و ذلیل چارنت و حیران ماننت کہ اسے چونکائی اللہ و فضل و حقارت و اللہ اشانی دل و چارنت کہ اللہ و حق و قبول دارنت۔

فل ساری و فرما سینگتی کہ پیغمبر بہ تبشیر و اندازہ کانت چنانچہ اسے رکوع و شروع و چہ و اندازہ بہ الذین یحافون اللہ و شان اندازہ و کار مرزی ات نوں بہ مومن حق و شان تبشیر و بیان انت۔ یعنی مومنان و کامل سلامتی و رحمت و مغفرت و خوشخبری بہ اشکانین تاکہ اسے غریبانی دل مزین بیت و چہ زردارانی نوک و مال و آیانی بلیں و بے عزت کنوکیں سلوک و دل پرورش بہ نیت ہمیشہ کا احکام و آیتان و گون تفصیل و بیان کنیں۔ ہم ہمیشہ کا مومنانی مقابلہ و گنہگارانی رہ بندہ ہم گیش و گنہوار بیت تنبیہ۔ اسے کہ فرمان کت کہ ہرکے چہ شاکست بدی کارے چہ نا برانتی و چہ نیشی شاید اسے غرض بیت کہ مومن ہرچ بدی یے یا گناہے کنت توری بہ نرانتکاری یا بہ زانتکاری و در حقیقت آئی و بدی و گناہ و بدی انجام و داں یک حدے و نامہرید و بے خبر یوان و کنت۔ اگر گناہے ہو لینا کن انجام و سنجی و اندازہ بہ بیت تو گڑا کئے انت ہما شخص کہ چویش گام چست کنگ و جہرات و ہیماں بکنت۔ فل ماں پیشی آیت و ہما چیزاں بیان بوتنت کہ گون مومنان گوشگ و قابل انت مرے رکوع و ہما جزانی ذکر انت کہ اشان بہ مجرم و دروغ بند کنوکانی حق و گوشگ قابل انت یعنی تئیں پیغمبر فرمان کن کہ منی دل، منی فطرت منی عقل و وحی الہی کہ بمن نازل بیت، اسے کل مناراد و دارنت کہ من چہ کاملین توجید و کشک و گامان و اینگرو آنگر بکنان توری شما ہر قدر تدرید بسازات من ہچ بر شے و اہگ و دوشیانی رند گیری و کنت نہ کنان۔ بفرض محال اگر پیغمبر بہ تمام بیت عالمے و خدائی وحی و یل کنان و قوم و و اہگانی اتباع و بکنت تو خدایہ ہا کس و ہادی و رہ شون دیوک جوہر کنگ و دیم دانگ معاذ اللہ آوت چہ کشک و رد بوت گڑا مال دنیا ہدایت و تخم چونکائی مانیت ۱۲

واذا سمعوا

۲۰۶

الانعام

وَالْعِشِيِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُ مَا عَلَيْكَ مِنْ حِسَابِهِمْ مِنْ شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ

و بیگاہ لوئنت آئی و رضامندی و فل پر نہ انت پتئی سرچہ آیانی حساب و

شَيْءٍ وَمَا مِنْ حِسَابِكَ عَلَيْهِمْ مِنْ شَيْءٍ فَتَطْرُدَهُمْ

چہ و پر نہ انت چہ تئی حساب و بہ آیانی سرچہ تاکہ تو آیایں بکلیئے

فَتَكُونُ مِنَ الظَّالِمِينَ ۝۵۶ وَكَذَلِكَ فَتَنَّا بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لِّيَقُولُوا

گڈا تو چہ بے انصافاں بئے! و دہیڈولا ما آزمائش کنگ ہمتے مردم بہ دگہ ہتے ذریعہ تاکہ گوشت

أَهْوَلَاءَ مِنْ اللَّهِ عَلَيْهِمْ مِنْ بَيْنِنَا أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ

ہیں ہمیشہ کت کہ احسان کنگ اللہ و پر آیانی سرچہ مئے درمیان۔ زانا اللہ شکر گرد کان و

بِالشُّكْرِ ۝۵۷ وَإِذَا جَاءَكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِآيَتِنَا فَقُلْ

شر نہ انت و قستیکہ بیانت نئی گورا ہما کہ منت مئے آیتان و گڈا تو گوش

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ كَتَبَ رَبُّكُمْ عَلَى نَفْسِهِ الرَّحْمَةَ أَنْ مِّنْ عَمَلٍ

کہ سلامتی انت پر شما ہمتشگ شے پروردگار بہ و تی سرارحم کنگ کہ ہرکے بکنت

مِنْكُمْ شَرٌّ أَوْ بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنْ بَعْدِهِ وَأَصْلَحَ فَأَنَّهُ غَفُورٌ

چہ شما بدکاری و بہ نادانی رند اتوبہ بکنت آیتا چہ گڈا و نیک بیت گڈا آبخشوک

رَحِيمٌ ۝۵۸ وَكَذَلِكَ نُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ لَّا يَعْلَمُونَ

ہریان انت و ہمیڈولا ماجدا جدا بیان کنیں آیتاں و تاکہ شر بکیشیت راہ

الْبُحْرَيْنِ ۝۵۹ قُلْ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ

گنہگارانی ہی تو بگویش کہ من مھن کنگ بوتگاں چہ اشیا کہ بندگی و بکنان ہما کسان کہ شمش توار بیت

مِنْ دُونِ اللَّهِ قُلْ لَا أَتَّبِعُ أَهْوَاءَ كُمْ قَدْ ضَلَلْتُمْ إِذَا دُ

اللہ و چہ بغیر۔ بگویش کہ من شے و امشانی رند انکیاں آودہ و گڈا من رہہ کارکت و

مَا أَنَا مِنَ الْهَادِينَ ۝۶۰ قُلْ إِنِّي عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّنْ رَبِّي وَ

نہ بوتان چہ ہمایاں کہ بہ راہ و سرنیت و بگویش کہ من بہ دلیلیے سرایاں چہ و تی پروردگار و طفاو

منزل ۲

فل یعنی منی گورہ خدا صاف و گیشگیں لائل سر بوتنت کہ چہ آبیانی قبول کنگ من کرمود و سر دیم و تاب دات کت نہ کناں شامان اشنان و دروغ بند کن ات تو
ایشی و آسرو انجام و رواوت فکر بکن ات - فل یعنی خدائی عذاب - چنانچہ کافراں چوش دعا لوٹنگت اللہم ان کان هذا هو الحق من عندك فامطر علينا
جداة من السماء او نزلنا بعدا اب اليهم اگر اے برحق انت کہ ما ایشاد و دروغ بند کنگائیں تو شامائے اللہ سے سرا ڈو کا فی ہو و دیم بدے یا منے سر و دگ سکیں
عذاب دیم بدیت - فل یعنی ہر کس و سر بلوٹیت ہر دیں بلوٹیت و ہر وڑے بلوٹیت عذاب دیم بدیت یا دیم مدنت بہ بے ڈول و توبہ و توفیق عطا بکنت اے کل
بہ اللہ اختیار و انت امید چہ آئی دگہ کس و زور و حکم راہوار بوت نہ کنت آگوں دلیل و ثبوت و حق و را بیان کنت پدا ہر کس کہ قبول نہ کنت بہ آبیانی بابت و
بہتر و شتر تر فیصلہ کنوک ہماوت انت اگر اشنانی فیصلہ کنگ یا سزا دیگ منی اختیار و بہ بوتیں و اے ماں نزول عذاب و اشتہائی کنگاں چمن عذاب و لوٹ بختیں
تو دینگا اے جڑہ و فیصلہ ماہلہ بوتنت - اے واخدا

محیط علم، مزین علم، کاملین حکمت و سر جہیں قدرت و
یک شہم ایت کہ بے شمار مصلحت و حکمتانی رعایت و
کنان و باوجود کاملین زانگ و قدرت دارگ و فوراً
عذاب و دیم ندنت - دیمی آیتانی تہا آئی و محیط علم
و کاملین قدرت و ذکر و بیان انت تاکہ ثابت ببیت
کہ عذاب و تاخیر نازانتی یا عاجزی و سبب و نہ انت -
فل یعنی ماں لوح محفوظ و انت و ہر چیزیکہ ماں لوح محفوظ
بیت آچہ پیش ماں خدا و علم و بیت چرے اعتبار و
آیت و خلاصہ چوش بوت کہ عالم غیب و شہادت و
ہر حشکیں و ترس و حور دیں و مزین چیز چہ حق تعالیٰ و
ازلی علم محیط و خارج بوت نہ کنت - پمشکا اے
ظالمانی ظاہری و باطنی جاورد اشنان و سزا دیگ و
مناسب و ہد و ٹکانہ (جاگہ) و سر جہیں احوال
ہمائی و معلوم انت -

تنبیہ: ”مفتاح“ و ہما علماں کہ مفتوح بفتح المیم و
جمع قرار داتگ آیاں ”مفتاح الغیب“ و ترجمہ چہ غیب و
خزانگان کزنگ و ہما کسان گورہ کہ مفتوح بکسر المیم و جمع
انت آیاں اشی و معنی ”غیب و کلیتاں“ کزنگ -
مطلب ایشنت کہ غیب و خزانگان و آبیانی کلیتاں
ایوک و خدا و دست و انت ہمائی و ذات چرایاں ہرچ
خزانگ و ہر و ہد و بہ ہر قدر و بلوٹیت یکے و سرا
پچ کت کنت کسے و اے قدرت حاصل نہ انت کہ چوتی
حواس، عقل و غیرہ چہ ادراک و اوزار و از بابانی ذریعہ
و داں غیبی علماں رسانی حاصل کت بکنت یا ہمکنر
”غیب و“ آئی و سرا ظاہر کنگ بوتنت ماں آیا چرہ
گیشی کت بکنت پر چاکہ غیبی علماں کلیتاں ماں آئی و
دست و دیگ بوتنت توری لکھا و کڑوڑانی حساب و
جزئیات و غیبی خبرانی بابت و کت یک بندہ و معلوم
کنگ بوتنگ پدا ہم غیب و اصول و کلیات و علم کہ آیاں
”مفتاح الغیب“ کوشگ بابت حق تعالیٰ پہ و تی جند و
مخصوص کزنگت - و یعنی ماں شب و دپسگ و
و ہد و ظاہری احساس و زانگ باقی نہ مانیت و مرد
چہ و تی اے دیم و آدیم بلکیں داں چہ و تی جان و احوال
ہم بے خبر بیت، چوش بگوش کہ آوہد و اے قوت
چرائی و سلب کنگ بنت - فل یعنی ماں روح و

ہرچ نزوتابے، نقل و حرکت، کسب و کارے کنت آگوں تفصیل و ماں خدا و علم و موجود انت - و یعنی اگر بلوٹیت شمارا اے و اب پرا و اب بکنت بے دانک موت
و ہد بیت آشمارا ہمک صبح و چہ و اب و پاد کنت - و روح و کار و بار کنان و شب و دپسگ پدا چہ و پسگ و رند پدا آیک اے ہمک روحی سلسلہ یک نمونگ
دنیا و زندہ پدا موت، پدا دوبارہ زندگ کنا ٹینگ و - پشکا گوں و اب و آگاہی و تذکرہ و ”مسئلہ معاد“ و ردا سزانش کنگ بوتنگ - فل یعنی ہما فرشتہ کہ
آستے و شے عملانی حفاظت و کنت - فل - یعنی ہرچ فرشتہ کہ کہ روح و قبض کنگ و دیم دیگ بنت - فل یعنی ہرچ و ہد و ہرچ ہم و ساہ و کشگ
حکم بیت ماں آئی و اشنان چ وڑ و رورعایت نہ کنت - ۱۲

كَذَّبْتُمْ بِهِ مَا عِنْدِي مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ إِنَّ الْحُكْمَ لِلَّهِ
شما آد و دگ کت و نیستیں منی گورہ ہما چہ کزنگائی و رازوت لوٹت فل کسی حکم نہایت مگر اللہ و
يَقْضُ الْحَقُّ وَهُوَ خَيْرُ الْفَصِلِينَ ۵۸ قُلْ لَوْ أَن عِنْدِي
بیان کنت آحقیں خبر و چہ درستان شتر تر فیصلہ کنوک ایت تو بگوش کہ اگر بوتیں منی گورہ و
مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِ لَقَضِيَ الْأَمْرُ بَيْنِي وَبَيْنَكُمْ وَاللَّهُ أَعْلَمُ
ہما چہ کزنگائی رازوت لوٹت گدا دیری اے جڑہ و فیصلہ بوتنت مینگ و ہما و اللہ شتر زانت
بِالظَّالِمِينَ ۵۹ وَعِنْدَهُ مَفَاتِحُ الْغَيْبِ لَا يُعْلِمُهَا إِلَّا هُوَ وَ
ظالمان و و ہما و گورایت کلیتاں غیب و کہ کس آیان و نزانت بجز چہ ہماوت - و
يَعْلَمُ مَا فِي الْبُرِّ وَالْبَحْرِ وَمَا تَسْقُطُ مِنْ وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا
زانت ہرچیکہ یاں خشکی و دریا و انت و نشیت بچ تلکے مگر اے کہ آزانت آتیا را
وَلَا حَبَّةٌ فِي ظِلْمٍ الْأَرْضِ وَلَا رَطْبٌ وَلَا يَأْسُ إِلَّا فِي
و نہ کسیت بچ و دنگے ماں زمین و تہا ریاں و نہ کجا ترس چیزے و نہ کجا خشکیں چیزے مگر آد دست
كِتَابٍ مُبِينٍ ۶۰ وَهُوَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُم بِاللَّيْلِ وَيَعْلَمُ مَا جَرَحْتُم
روشنیں کتاب و تہا انت و ہماوت انت کہ ماں فی قبضہ و کاریت شمارا شب و روزانت ہرچیکہ شمارا کنگ
بِالنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰ أَجَلٌ مُّسَمًّى ثُمَّ إِلَيْهِ
ماں روح و دل رندا شمارا پاد کنت ماں روح و تاکہ پورہ بیت ہماوتے کہ مقرر بوتنگ کی پدا ہماوتی و نینگ و
مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۶۱ وَهُوَ الْقَاهِرُ فَوْقَ
شمارا چتر نینگ بیت گدا خبر دنت شمارا چہ ہما کاریکہ شمارا کنت و و آزوراک انت پہ و تی
عِبَادِهِ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ
بندیانی سرا و راہ دنت پہ شے سرا لکھیاں و تا وقتیکہ بیت برسیت یکے و چہ شمارا کنگ
تَوَفَّاهُ رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ۶۲ ثُمَّ رُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ
کہ ادا و تی قبضہ کاریت آتیا رامنہ قاصدا و و اکوتا ہی نکنت رندا برگ سر کنگ بنت اللہ نینگ و ہما کزنگائی خدا بندت

فل یعنی ماں بچیں مان و مردم و عمر و در اہیں شری و گندگی و پیش آریت۔ فل یعنی حق تعالیٰ و تی محیط علم و کاملین قدرت و باوجود کہ آئی و بیان ہر زبوت یہ شے بد اعمالی و ناشربانی سزا و ہمدان و نہ دنت بلکیں و ہدے کہ شہاد و مصیبتانی تہار و کیانی تہا اگر قار بوان و آرا گوں ترکی و عاجزی و توار پر جن ات و پچائیں قول کن ات کہ چرے مصیبت و آرات بوگ و پدما ہجر شرارت نہ کنیں و دمام تنی احسان و بہ دل و داریں تہ باز برے شے دستگیری کنان و چرے ہلاک کنوکیں و ایدر گسکی و سوریال رستگار بوگ و گوں ہور و تی سکرشی و ہمار کن ات۔ فل یعنی خدا و مہلت و در گذر و گذران و بے فکر و بے غم مہبت بہ ہما دستور و کہ آچہ سکی و سوبیاں نجات دات کنت آرا اے قدرت ہم سہست کہ ہرج عذاب بلوٹیت شے سر مسلط بکنت فل ادا عذاب و سہ قسم بیان بوتنت (۱) کہ چہ ہر زبوت بیت چو شک و وکانی ہر یاطوفانی گوات و باران (۲) چہ پادانی چیر و بیت چو شک کہ زمین چند (زلزلہ) یا ہار و سیلاب و غیرہ۔ اے دوئیں خارجی و بیرونی عذاب انت کہ پیشی قومانی سر مسلط بوتنت چہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دعا و برکت و اے امت چرے ہر دوئیں عذاباں رکھینگ بوتنگ یعنی اے و طرے عام عذاب کہ اے امت و پیکہ نیست و نابود بکنت نازل نہ بیت جزئی و خصوصی واقعات اگر پیش بیابنت تو اشی و نفی نہ بیت۔ البتہ سوئی قسم عذاب و کہ آرا اندرونی و داخل گوشت بیت بہ اے امت و حق و باقی پشت گجگ بوتنگ و آفر بندہ باہمی جنگ جدال دوت ماں و تی خونریزی و عذاب انت ماں موضح القرآن و انت کہ ماں قرآن شریف و اکثر کافران عذاب و وعدہ دیگ بوتنگ ادا گیشنت کہ عذاب ہما ہم سہست انت کہ آہ پیشی امتانی سرا آہت چہ آسمان یا چہ زمین و اے ہم سہست انت کہ مردمان و دوت ماں و ت و جنگ دیگ بہ بیت و اشان و قتل یا قیدیار سوا بکنت واجہ پیغمبر و فہمت کہ اے امت و سرا سہ عذاب بیت انت۔ اکثر عذاب الیم و عذاب مہین و عذاب شدید و عذاب عظیم ہے خبران و فرماہنتگ۔ و آخرت و عذاب ہم آئی و سرا انت کہ آہ کفر و جاوڑ ہریت۔ فل یعنی قرآن و یا عذاب و آگ و را۔ پر چا کہ اشان فہمتگ ات کہ اے کل دروغیں ہم تراپ انت۔ عذاب و غیرہ سچ نہ بیت۔ فل یعنی منی منصب اے نہ انت کہ بہ شے تکذیب و سادات عذاب نازل بکناں یا آئی و وھد و نوعیت و غیرہ و بابت و گیش و گبور بکناں۔ منی کارایوک و حال سرکنگ و سرزنش کنگ انت دیا ہر چیز و وقوع و ماں خدائی علم و یک و ہد مقرر انت و ہدیہ ہما ساعت کیت تو تو ت فہمت کہ من چہ ہما چیز و تر سینتگتوں آداں کہ ام حد راست انت۔ ۱۲

واذا سمعوا

۲۰۸

الانعام

الْحَقُّ اِلَّا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ اَسْرَعُ الْحُسْبَيْنِ ۚ قُلْ مَنْ يُنْجِيكُمْ
حقی۔ و لگوش انت کہ حکم ہائی و تیگت و بالکل پزوتی حساب گریست فل بگوش کئے در خلاص کنت شمارا
مَنْ ظَلَمْتَ الْبَرَّ وَالْبَحْرَ تَدْعُوْنَهُ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ لَنْ
چہ خشکییگ و دریاء تہاریاں ہما و فیکہ توار پر دیت آئی را بہ عاجزی و آہستگی کہ اگر
اُنْجِدْنَا مِنْ هَذِهِ لَنَكُوْنَنَّ مِنَ الشَّاكِرِيْنَ ۚ قُلْ اَللّٰهُ يُنْجِيكُمْ
مارا در دست بکنت چہ اے بلا و گد اضر و ما احسان و متیں بگوش کہ اللہ در خلاص کنت شمارا
مِنْهَا وَمِنْ كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ اَنْتُمْ تُشْرِكُوْنَ ۚ قُلْ هُوَ الْقَادِرُ
چہ اشیاء و چہ دگر ہر عزم و پد اشیاء شرک کنت فل بگوش کہ ہما توانا انت
عَلٰۤی اَنْ يَّبْعَثَ عَلَیْكُمْ عَذَابًا مِّنْ اَمَّا مِّنْ فَوْقِكُمْ اَوْ مِنْ تَحْتَ اَرْحَامِكُمْ
پہ اے خبر کہ دیم بدت پہ شے سرا عذاب فل چہ شے سدر بایا چہ شے پادانی چہ سرا
اَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيْعًا وَيُذِيقَ بَعْضَكُمْ اِلٰسَ بَعْضٍ ۚ اَنْظُرْ
یا فرقہ بکنت ہمیرینیت شمارا و سچا شینیت ہتہ و چہ شمارا جنگ و تمام و بچار
کَيْفَ نَصَرَفُ الْاٰیٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُوْنَ ۚ وَكَذَّبَ بِهٖ قَوْمُكَ
کہ چہ پیما بیان کنیں یا آیتان و تاکہ آ بھہنت و و آدروغ بندکت تی قوم و
وَهُوَ الْحَقُّ ۚ قُلْ لَسْتُ بِوَكِيْلٍ ۚ لِّكُلِّ نَبَاٍ مُّسْتَقَرٌّ
حالانکہ آحق انت بگوش کہ نبیاں من پہ شے سرا گھپاں پہ ہر یک خبر یک مقررین و قہ ہستنت
وَسَوْفَ تَعْلَمُوْنَ ۚ وَاِذَا رَاٰتِ الَّذِيْنَ يَخْوَضُوْنَ فِيْ اَيْتَانَا
وزوت زانت شمارا آئی را فل و و قشیکہ بگندے تو ہما کساں کہ جیڑہ کنتنت ماں مئے آیتاں
فَاَعْرَضَ عَنْهُمْ ۚ حَتّٰی يَخْوَضُوْا فِيْ حَدِيْثٍ غَيْرِہٖ ۚ وَاِذَا
گد اتویک گور و بو چہ آیاں تاکہ آ مشغول بہ بنت ماں دگر خبر و تہا و اگر
يُنْسِيْكَ الشَّيْطٰنُ فَلَا تَقْعُدْۢ بَعْدَ الذِّكْرِیْ مَعَ الْقَوْمِ
بے ترانگ بجا نبینت ترا شیطان گد اتو مند یاد کیگ و رند گوں قوم

منزل ۲

٢-٩

الانعام ٦

Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

منزل ۲

Visit : igbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی حشر بیستے۔ فل یعنی آفرین نظامی مجازی رہ بنو ہم ابید چہ خدا و کس بادشاہی نہ بیت لمن الملک الیوم لله الواحد القہار۔ فل ہما خدا سے صفاتی داروک انت کہ آیانی بیان مرے دوسرے آیتانی تھا بوت۔ ہما جند بریشی لائق انت کہ مائی و حکمانی پڑی و زنگیری و بجنی، آئی دیا انتہائی بندگی و عبودیت و اختیار بجنی و ہر دم چہ آئی ترسان بیٹی۔ بہ ہمیشی مارا حکم دیگ بوتگ کہ چیشی و ماہ ہج جاوے دیما تات کت بجنی۔ فل ماں پیشی آیتاں توحید و اثبات، شرک و نفی و مسلمانانی چہ ارتداد و مایوسی بیان کنگ بوت۔ ادا چہ منبری موقر حضرت ابراہیم علیہ الصلوٰۃ والسلام و داستان و ہما و تاکید و کثرت مقصود انت۔ و ہجہ رد مسلمانان و ہم اسپردی دیگ انت کہ مکذب و معاندان و چہ بیما نصیحت یا سرزنش کنگ لوٹیت، چہ بیما گوں آیایاں بیزاری و کنارہ کشی ظاہر کنگ لازم انت و چہ بیما یک مومنین مردے و را خدا و یوک و بہ یکس خدا ذات و سر اعتماد دارگ و چہ ہما و ترسگ و ہما فرمان بردار یوک لازم انت۔ و نسب و زانوگراں حضرت ابراہیم و پت و نام تارخ و نبشتہ کرتنگ۔ ممکن انت کہ نامی "تارخ" و لقب ای "آزر" بہ بیت۔ ابن کثیر و چہ مجاہد و غیرہ و نقل کرتنگ کہ آزر سے و نام ات۔ شاید آبت و خدمت و زیات زندگ و آئی و جند و نام آزر کینگ۔ واللہ اعلم

الانعام

۲۱۰

واذا سمعوا

الصَّلٰوةَ وَاتَّقُوْهُ وَهُوَ الَّذِيْ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۝۶۰ وَهُوَ الَّذِيْ

نماد و تبرست چہ آیتاں و ہماوت انت کہ آئی و دیا شہادہت کنگ بیت و ہماوت انت کہ آئی

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ وَيَوْمَ يَقُوْلُ كُنْ فَيَكُوْنُ ۝۶۱

پیداگی کنت آسمان و زمین پہ برابر و ہماوتی گوشتیت کہ بیوت گدا آبت

قُوْلَهُ الْحَقُّ وَلَهُ الْمُلْكُ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّوْرِ عِلْمُ الْغَيْبِ

آئی و خبر راست انت و ہماوتی و بادشاہی انت۔ ہماوتی کہ صور دمیت و زانوگراں چہ

وَالشَّهَادَةِ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْخَبِيْرُ ۝۶۲ وَاِذْ قَالَ اِبْرٰهِيْمُ لٰبِيْهٖ

و ظاہری خبرانی و ہماوت انت پختہ کار و خبردار و وقتیکہ گوشت ابراہیم و ک گون تی پتا

اَنْرَاكَ اتَّخَذُ اَصْنَامًا اِلٰهَةً اِنِّیْ اَرٰیكَ وَقَوْمَكَ فِی ضَلٰلٍ

آزر و کہ ہیں اتو بتنا خدا ی منے، من گنداں ترا و تہی قوم و ماں ظاہری

مُبِيْنٌ ۝۶۳ وَكَذٰلِكَ نُرِیْ اِبْرٰهِيْمَ مَلٰكُوتَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ

گرچہ تہا و و ہمید و لا ما پیش دارگ لگتیں ابراہیم و را آسمانیک و زمین و عجائبی چیزاں

وَلِيَكُوْنَ مِنَ الْبٰوْقِيْنَ ۝۶۴ فَلَمَّا جَنَّ عَلَيْهِ اللَّيْلُ رَا كَوْكَبًا

و تاکہ آیتاں ایتین بیٹیت و پدا وقتیکہ تہارکت پہ آئی و سر ایش و دیت آیتیکہ ستار

قَالَ هٰذَا رَبِّیْ فَلَمَّا اَفَلَ قَالَ لَا اُحِبُّ الْاٰفِلِيْنَ ۝۶۵ فَلَمَّا

گوشتی ایشنت منی رب و پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی من پسندنچاں ایر و کان و پدا وقتیکہ

رَا الْقَمَرَ بَارِغًا قَالَ هٰذَا رَبِّیْ فَلَمَّا اَفَلَ قَالَ لَیْنٌ لِّمِ

دیتی ماہ و را تر پناک گوشتی ایشنت منی رب پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی کہ اگر ہدایت

يَهْدِنِیْ رَبِّیْ لَا کُوْنَنَّ مِنَ الْقَوْمِ الضّٰلِّیْنَ ۝۶۶ فَلَمَّا رَا الشَّمْسُ

مدت منا را منی رب گدا بیشک من چہ گرہیں مردماں باں و پدا وقتیکہ دیتی روج و را

بَارِغَةً قَالَ هٰذَا رَبِّیْ هٰذَا الْاَكْبَرُ فَلَمَّا اَفَلَتْ قَالَ یٰ قَوْمِ

جہ کناک گوشتی کہ ایشنت منی رب اے چہ درستان ترانت پدا وقتیکہ ایرشت گوشتی کہ اومنی قوم

مذلل ۲

فل یعنی حشر بیستے۔ فل یعنی آفرین نظامی مجازی رہ بنو ہم ابید چہ خدا و کس بادشاہی نہ بیت لمن الملک الیوم لله الواحد القہار۔ فل ہما خدا سے صفاتی داروک انت کہ آیانی بیان مرے دوسرے آیتانی تھا بوت۔ ہما جند بریشی لائق انت کہ مائی و حکمانی پڑی و زنگیری و بجنی، آئی دیا انتہائی بندگی و عبودیت و اختیار بجنی و ہر دم چہ آئی ترسان بیٹی۔ بہ ہمیشی مارا حکم دیگ بوتگ کہ چیشی و ماہ ہج جاوے دیما تات کت بجنی۔ فل ماں پیشی آیتاں توحید و اثبات، شرک و نفی و مسلمانانی چہ ارتداد و مایوسی بیان کنگ بوت۔ ادا چہ منبری موقر حضرت ابراہیم علیہ الصلوٰۃ والسلام و داستان و ہما و تاکید و کثرت مقصود انت۔ و ہجہ رد مسلمانان و ہم اسپردی دیگ انت کہ مکذب و معاندان و چہ بیما نصیحت یا سرزنش کنگ لوٹیت، چہ بیما گوں آیایاں بیزاری و کنارہ کشی ظاہر کنگ لازم انت و چہ بیما یک مومنین مردے و را خدا و یوک و بہ یکس خدا ذات و سر اعتماد دارگ و چہ ہما و ترسگ و ہما فرمان بردار یوک لازم انت۔ و نسب و زانوگراں حضرت ابراہیم و پت و نام تارخ و نبشتہ کرتنگ۔ ممکن انت کہ نامی "تارخ" و لقب ای "آزر" بہ بیت۔ ابن کثیر و چہ مجاہد و غیرہ و نقل کرتنگ کہ آزر سے و نام ات۔ شاید آبت و خدمت و زیات زندگ و آئی و جند و نام آزر کینگ۔ واللہ اعلم

اے کلیں نظام یک ہنچیں زبردستیں حکیم و علیے و دست و چیر انت کہ آے تمامیں آسمانی اجرام و مواداں چہ آیانی کمیات و بخوبی سرید و واقف انت آرا معلوم انت کہ چہ کتام مادہ و چہ کنگ مقدار و چہ کس قوت جاذبہ صادر بیت ہماوتی و چہ و تی و زبردستیں اندازہ و استاراں و روج و درمیان و وڑ وڑ و فاصلہاں و حرکت و جدا جدا درجہاں و مقرر کنگ انت کہ کیجے و گوں دومی و تقصام ہم نہ بیت و عالم گوں یک دومی و ٹکر و ران و تباہ مہیت۔ ہر یک مزین و کسانیں سیارہ گوں ترند و مضبوطیں نظام و چیر و مقرر و وھ و طلوع و غروب بیت۔ وھ و یک استارے غروب ہواں و دنیا و چہ و تی ہا فیض و برکت و زجر بخت کہ طلوع و وھ و حاصل ات تو نہ ہما استارے و نہ کتام و نہ یک مخلوقے چشیں قدرت داریت کہ آرا پہ یک منے (دماں) واپس بخت یا آرا چہ غروب و بجلتیت۔ اے رب العالمین و تی شان انت کہ اینچو وھ و بہ چہ قسم و چہ ترنگ و عاجز وے وں نہ انت۔ وَالشَّمْسُ تَحْرِيْ لِمُسْتَقَرٍّ لَّهَا ذٰلِكَ تَقْدِيْرُ الْعَزِيْزِ الْعَلِيْمِ وَالْقَمَرُ قَدَرٌ لِّهٖ مَنَازِلٌ حَتّٰی کَالْعُرْجُوْنِ الْقَدِيْمِ لَا الشَّمْسُ يَنْبَغِيْ لَهَا اَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِیْ فَلْکَ یَسْبَحُوْنَ ۝۶۷

..... اے علویات یعنی عالم بالا احوال انت، سفلیات اندازہء جمیشی و موت کجانات ہمیش عجائبات و ملکوت السموات والارض انت کہ چریشانی گندگ و ابراہیم علیہ السلام و زبان و سرالاً اُحِبُّ الْاٰفِلٰییْنَ و اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَتَاوَتْ جَارِیْ بُوْتُ کہ ماں دینی آیت و آئی و ذکر انت (کما تدل علیہ الفاء فی قوله تعالیٰ: فَلَمَّا جَنَّ الْاٰفِلٰییْنَ) و کہ آئی و قتی رب جو رب بجان آیا یکے و سین قیدی و بیگاری و بہ شہنشاہی تخت و سراننداریک و کہے پسندت کنت۔ باقی ابراہیم علیہ السلام و ہذا اَرْجُوْتُ گوشتک یا استفہام انکاری و معنی انت یعنی آیا ایشنت منی رب؟ و یا بہ تہکم و رہ بند انت یعنی ایشنت رب منی بہ شے عقیدہ و گمان و روع و جوش کہ موسیٰ علیہ السلام و فرما ینت و اَنْظُرْ اِلَیَّ الْهٰکَ الَّذِیْ ظَلَمْتُ عَلَیْہِ عَاکِفًا ای فی زمک۔ چریشی و ابید مفسرانی د کہ ہم قول انت مگر بہ منے زانگ و ہے راج انت و اللہ اعلم و کہ ماہ چونکہ شہ صورت و تریو کس ہتارایت اگن خدا دستگیری مکنت تو گڈا بے شک انسان بہ ہے

تریک و سرافدائی بیت۔ فل یعنی ماں فلکی نظام و چہ درستان مستروحہ درستان زریات فیض دیوکیں سیارہ ایت، شاید مادی دنیا و کتام یک چیکر بلا واسطہ یا بالواسطہ چہ آئی و فیض و اثر و بے غرض بہ بیت - ۱۲
ہے قاکدیم و فوائد : فل اے واکل خدایہ مزدور انت کہ بہ و قی مقررین و ہدے کابیت و رونت۔ یک دمانے و تقدیم و تاخیر و اشان قدرت ندرت گڈا اشان و خدائی درجہ دیگ و ماں خدائی حقوق و شریک کنگ چیکر گستاخی و نفرت و قابل کارایت و فل یعنی چہ کل مخلوق و یک کرتہ بان و ایوک و خالق جل جلالہ و دروازگ و محکم داشتگون کہ ماں فی قبضہ علویات و سفلیات دراہ انت۔ فل یعنی ہر کس و کفلا سریدی دات و ملکوت السموات والارض و گون بیناں جہاں شیل کنایت آیا چہ آئی اے امیت کنگ بیت کہ آچہ شے جیڑہ و بحث و تکرار و رد بکیت۔ ہچر جوش بوت نکنت۔ فل حضرت ابراہیم و قوم و گوشتک کہ شامے معبودان و بدر و دگوش ات و آبی توہین و کن ات بترس، جوش مبیت کہ شامہ اشانی و بال و معاذ اللہ مجنون و گنوک مبیت و بہ کتام کچلے بکیت۔ آئی پستہ دات کہ من چریشاں جون ترساں کہ بہ اشانی دست و بچ نفع و نقصان و تکلیف و راحت ہچ نیست انت۔ البت اگر منی پروردگار منارا تکلیف دیگ بواہیت تو چریشی و ماں اے دنیا کئے متشے بیت کنت۔ آو قی سر جمیں علم و برکت و زانت کہ کتام شخص بہ چوہیں جا وراں دارگ مناسب انت۔

و یعنی من چہ شے معبودان پر چاہترساں نہ اشانی قبضہ نفع و ضرر انت و نہ توحید و اختیار کنگ جرم انت کہ چرائی ترس ماں دل و سوار بہ بیت البت شامہ خدا و باغی و مجرم ات و خدا نفع و ضرر و ہن مالک انت پشکا شمار چہ و قی گناہانی سزا و ترسگ لوٹیت۔ فل ماں صحیح حدیث و ہست کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ظلم و تفسیر گون شرک و فرمائیت۔ چوشک ماں سورہ لقمان انت انت ان الشُّرَکَ لَظُلُمٌ عَظِیْمٌ چوش بگوش کہ ظلم و تنوین تعظیم و بوت۔ تو خلاصہ جوش بوت کہ مامون و مہندی ایوک و ہماردم بوت کنت

کہ یقین بہ اے و طے آتش کہ ماں آئی شرک بالکل اوار مبیت اگن خدا و سر یقین دارگ و باوجود چہ شرک و دست نہ کشتت تو آ نہ شرعی ایمان انت نہ چہ آئی و ذریعہ امن و ہدایت نصیب بوت کنت و ہوکا قال : وَتَايُومٍ مِّنْ اَكْثَرِ هُمْ مُشْرِكُونَ (یوسف رکع ۱۲)
و یعنی ابراہیم علیہ السلام و چوہیں زبردستیں دلائل و دیان و بہ آئی قوم و سر غالب فرمائیک ویاں دنیا و آخرت و سر بلند کنگ ہما حکیم و علیم و کار بوت کنت کہ آ ذات ہر شخص و استعداد و قابلیت و چہ و قی حکمت و بہک چیز آئی مناسب موقع و مقام و ایر کنت - ۱۲

واذا اسمعوا

۲۱۱

الانعام

اِنِّیْ بِرَبِّیْ وُفٍّ مِّمَّا تَشْرُکُوْنَ ۝ اِنِّیْ وَجَّهْتُ وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ حَنِیْفًا وَّمَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ ۝ وَاَسْمَانِ وَرَمِیْنِ، چہ درستان یک گور و توباں و نیاں من چہ شرک کنو کاں و
حَاجَّہٗ قَوْمُہٗ ۝ قَالَ اَتُحَاجُّوْنِیْ فِی اللّٰہِ وَقَدْ هَدٰی نَّوْجَہٗ کَتَّ کَوْنِیْ وَّآئِیْ وَّ قَوْمِ وَّ کُوشِیْ کہیں ایشا گون من جیڑہ کنت ماں اللہ یک بوگا وائی و من پراہ پریت و
لَا اَخَافُ مَا تَشْرُکُوْنَ بِہٖ اِلَّا اَنْ یَّشَآءَ رَبِّیْ شَیْئًا وَّسِعَ من ترساں چہ ہمایاں کہ شامیش شریک کنت گون اللہ و مگر اے کہ بلوٹیت منی رب چہ شے تکلیف دیگ ماں احاطہ
رَبِّیْ کُلِّ شَیْءٍ عِلْمًا اَفَلَا تَتَذَكَّرُوْنَ ۝ وَکَیْفَ اَخَافُ گیتک منی رب و علما ہر چیز۔ زاناں شامیال نکنت و چہ پیمہ ترساں
مَا اَشْرَکْتُمْ وَلَا تَخَافُوْنَ اَنْتُمْ اَشْرَکْتُمْ بِاللّٰہِ مَا لَمْ یُنْزَلْ چہ شے شریکاں و شامی ترسیت چہ اے خبر و کہ شریک کنت گون اللہ ہمایاں کہ راہی ندا تک
بِہٖ عَلَیْکُمْ سُلْطٰنًا فَاٰیُّ الْفَرِیْقَیْنِ اَحَقُّ بِالْاٰمَنِ اَنْ یَّیْکَیْ پرتشہ سراج و لیے و نوں چہ اے دویش فرقیال کئے حق دار ترانت پرتل جیا۔ جواب
کُنْتُمْ تَعْلَمُوْنَ ۝ الَّذِیْنَ اٰمَنُوا وَلَمْ یَلْبِسُوْا اٰیٰتِنَا بِظُلْمٍ بدیت اگر شامہ زانت ہما کساں کہ ایمانیش آت و اوارش نکنت و قی ایمان گون شرک
اُولٰٓئِکَ لَہُمْ الْاٰمَنُ وَہُمْ مُّہْتَدُوْنَ ۝ وَتِلْکَ حُجَّتُنَا اٰتِیٰہَا پرتشہ ایمان انت دل جی و ہمایاں و منت پراہ و سرا فل و اے منے دلیت کہ داگت ماں
اِبْرٰہِیْمَ عَلٰی قَوْمِہٖ طَرَفَہٗ نَرْفَعُ دَرَجٰتٍ مِّنْ نَّشَآءٍ ۝ اِنْ رَّبُّکَ پرتشہ ابراہیم و پرتشہ قوم و مقابلہ و درجیاں بلند کنیں پرتشہ ہر کس و کہ بلوٹیں۔ تنی رب
حَکِیْمٌ عَلِیْمٌ ۝ وَهَبْنَا لَہٗ اِسْحٰقَ وَیَعْقُوْبَ کُلًّا هَدِیْنَا و حکمتی صاحبانت و نوکرت و بخشش دات ماہ ابراہیم و اسحق و یعقوب۔ درستیں پراہ و پرتشہ و

منزل ۲

ول یعنی نہ ایوک اے کہ ما ابراہیم اچھوتی علم و فضل و سرفرازکت بلکیں ماں پراں سری و استحق و وریں چک و یعقوب و وریں نواسگ عطا فرمائیت۔ یعقوب ہما اسرائیل انت کہ بائی و نیمگ و دنیا و یک عظیم الشان قوم بنی اسرائیل منسوب انت کہ چرایاں ہزارانی حساب و نبی جوڑ کنگ بوتنت بلکیں جوش کہ ماں قرآن و دگہ جگہ مذکور انت ابراہیم اچھوتی حق تعالیٰ اچھوتی مدامیگی ماں ہائی و نسل و نبوت و پیغمبری مخصوص کت۔ ول ساری و ابراہیم علیہ السلام و بہتیں فروغانی ذکرآت نوں ہتیں اصولان و ذکر فرمائیت پرچاکہ نوح علیہ السلام چہ ابراہیم علیہ السلام و پیرکان انت و سچوش کہ چہ ابراہیم اچھوتی نبوت و کتاب و دار و دارایوک و ماں آئی و چکاں کنگ بوتنت و ورا نوح و ورا نوح و ورا نوح انتانی و انحصار ماں نوح و نسل و مانت۔ جوش جوش کہ طوفان و رند آہ و دنیا آدم ثانی بوت و جعلنا ذریئہ ہم الباقین۔ ول چہ ظاہری ملک و سلطنت و حساب و ماں نبیاں (علیہم السلام) داؤد و سلیمان ہم رنگ انت و تکلیف و رنجانی سرا صبر کنگ و رداماں ایوب و یوسف و خاصہیں مناسبتے دارنت۔ باقی موسیٰ و ہارون و قریبی رشتگ و بار و جزبے گوشگ و حاجت نیست انت حضرت موسیٰ علیہ السلام ووت چہ خدا تعالیٰ و حضرت ہارون ووتی وزیر و حساب و طلب کنگ۔ ول یعنی ووتی دور زمانگ و مردمانی سرا۔ ول یعنی خالصی توحید و معرفت و اطاعت خداوندی و کشک ہائی انت کہ بائی و سرا حق تعالیٰ چہ ووتی فضل و توفیق ووتی بندگاں و سوج دنت و راہ و سرا پربیت پدااشی بدل و ہر یکے و استعداد و حساب و آیانی درجہ بلند بالکنت۔ ول اے مارا اشکنا ئینگ بوتنگ کہ شرک ان و عمل و عباد دنت۔ اے دگران و ول بکن اگر بفرض محال چہ نبی و مقربیں بندگاں معاذ اللہ جوش حرکتے واقع بہ بیت توگدا تمنا میں کتگیں عمل ضائع و برباد بنت۔ ول اگر مکہ و کافریا اے دگر منکرین چہ جہراں (کتاب، شریعت و نبوت) انکار بکنت تو خدا دین و دار و مدار اثانی سرانہ انت مادگر قومے یعنی مہاجر و انصار و آیانی رندگیری کنوکان و یہ اے جزانی تسلیم و قبول و حفاظت و ترویج و اسرار کنگ کہ اٹان چہ مئے اچھوتی دیم و کتاب نہ دیت۔ ول تمنا میں انبیاء علیہم السلام ماں عقائد، اصول دین و مقصدانی و دامت انت۔ درستانی بنیادی دستور یک ایت ہر نبی و ہائی و سرا عمل کنگی انت شہام بہ ہا چکیں راہ و روگ و مامورات۔ جوش جوش کہ اے آیت و سرزنش فرمائیت کہ اصولی رہ بندہ شے راہ چہ پیشی نبیانی راہ و جدانہ انت۔ پشت کبت فروغی اختلاف آہک دور و مناسبت و روع پیش و ہم بوتنگت و انوں ہم واقع بہ بنت تو مریشی باکے نہ انت۔

واذا سمعوا

۲۱۲

الانعام

نوحاً هدينا من قبل ومن ذريته داود وسليمان ويوب

وهدایت ماں نوح و واپس چہ آیایں ول وچہ آئی و اولادان داؤد و سلیمان و وایوب و

يوسف وموسى وهرون وكذا نوحى المحسنين

و یوسف و موسیٰ و ہارون و وکذا نوحی و محسنین

وزكريا ويحيى وعيسى والياس كل من الصالحين

و زکریا و یحییٰ و عیسیٰ و الیاس کل من الصالحین

واسماعيل واليسع ويونس ولوطا وكلنا فضلنا على

و اسماعیل و الیسع و یونس و لوطا و کلنا فضلنا علی

العالمين ومن ابايهم وذريتهم واولادهم واجتبتهم

و عالمین و من اباہم و ذریئہم و اولادہم و اجتبتہم

وهديناهم الى صراط مستقيم ذلك هدى الله يهدي

و ہدیناہم الی صراط مستقیم ذلک ہدی اللہ یہدی

به من يشاء من عباده ولو اشركوا يحبط عنهم ما كانوا

بہ من یشاء من عبادہ و لو اشركوا یحبط عنہم ما كانوا

يعملون اولئك الذين اتينهم الكتب والحكمة والنبوة

یعملون اولئک الذین اتینہم الکتاب و الحکمہ و النبوءہ

فان يكفر بها هولا فقد وكلنا بها قلوبا لكافرين

فان یکفر بہا ہولاء فقد وکلنا بہا قلوبا لکافریں

اولئك الذين هدى الله فبهم اقتدر قل لا اسئلكم

اولئک الذین ہدی اللہ فبہم اقتدر قل لا اسئلکم

عليه اجر ان هو الا ذكري للعالمين وما قدر الله حق

علیہ اجر ان ہو الا ذکرى للعالمین و ما قدر اللہ حق

پرا آئی و سرا اچھوتی۔ نیستت آگر نصیحتے بہ عالم و و جہ نیات آیایں اللہ آئی جہ دیار

منزل ۲

فائدہ :- اصول و علماں چہ اے آیت و

عموم اے مسئلہ کشتنگ کہ اگر نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم کتا م معاملہ و پیشی شریعتانی ذکر و بکت تو یہ اے امت و حق و ہم سندیت بل شرط ہمیش انت کہ شارع و بہ آئی و سرا کلی یا جزئی انکار نہ کنگ۔ ول یعنی اگر شاق قبولدار نہ بیئت تو منی ہیج نفعہ بہتا و ان و بدل نہ بیت پرچاکہ من چہ شامچ و طے اجر و طلبکار نبیوں، منی اجر خدا و گور و ثابت انت۔ البت شامچہ نصیحت و روگردانی کنان و و تار اتا و ان بار کن ات۔ چہ کلیں جہان و یکے نہ منیت تو دومی نصیحت و قبولدار بیت۔ ہر کس انکار کنت آئی ووتی بے بختی و زبہری و ردا ارمان کنگ باید انت

وَكُنْتُمْ عَنْ آيَاتِهِ تَسْكِبُونَ ﴿١٧﴾ وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فِرَادَىٰ كَمَا

وہ آئی آیتاں شما تم سے کنت و ضرورتاں میں گورا آیت یک یکا ہینو کہ

خَلَقْنَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرْكُتُمْ مَا خَوَّلْنَاكُمْ وَرَاءَ ظُهُورِكُمْ وَمَا

پیدا کنت ما شما را اولی برے داشتنت آیت ہر اسبابیکہ ما شما را ازلت و فی پشت و ما

نَرَىٰ مَعَكُمْ شُفَعَاءَ كُفُّوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَاءُ لَقَدْ

نگذیں گوں شما شے سفارش کنو کاں ہما کہ گم نو کنت کہ آیاں در حق شے پرورش کنگا شریکت۔ البتہ نون

تَقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنْكُمْ مَا كُنْتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿١٨﴾ إِنَّ اللَّهَ فَالِقُ

شے بندہ گوں یکدگر برتنگ و کار بوتنت چے شما ہر دعوائے کہ شما کنت بیشک اللہ انت ترا کینیت

الْحَبِّ وَالنَّوَىٰ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ

دانگ و گدگ و گدگ زندگ و چے مرگ و در کنو انت مرگ و چے

الْحَيِّ ذَلِكُمُ اللَّهُ فَإِنِّي تَوْفَكُونُ ﴿١٩﴾ فَالِقُ الْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ

زندگ و ہمیشنت اللہ پدانوں شما کجا نگو سر جانت و ترا کینیت در کنت صبح و روشنی و پیدا گی کت

الَّيْلَ سَكَنًا وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ حُسْبَانًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ الْعَزِيزِ

شب پے آرام و روج و ماہ پے چاب و ماہ اندازہ کت کینیت پور کیں

الْعَلِيمِ ﴿٢٠﴾ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْيَوْمَ لَهْتًا وَأَبْهَاطًا

دانا و ہما پیدای کنت پر شما استازا کہ شمارا و بکنت پے ہمشانگی ماں

ظَلَمْتَ الْبَرَّ وَالْبَحْرَ قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَ

خشکیگ و دریا و تہاریاں و البتہ ما شربان کنت نشانیاں پے ہما کساں کراننت و

هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ

ہما انت کہ پیدای کنگ شما را چے یک نفس پدانوں یک مقیمی جاہنت و یکے دگر ہارگی و

قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ ﴿٢٢﴾ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ مِنَ

البتہ مانوں شریکینتک بیان کنت نشانیاں پے ہما قوم و کہ سر پربت و ہما و ایر کینتک

الْبَحْرِ مَاءً سَلْبًا وَمَاءً مِلْحًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وَالَّذِي أَنزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ سَلَاطِلٌ مِنْهُ نَخْلٌ وَمَعِينٌ

وہ یعنی پے تکر اللہ و آیتاں و دروغ بند کنتک۔

وہ یعنی نہ ماں سر و کلا ہے و نہ پاداں کو شے خشکی و ستا

پیدا کت و ہما ساز و از باباں کہ بہ آینی سر و شما پھر بند و ک

انت گوں و فی ہما ہی و نیا و رنگ، زانا پشت و ہشتک

و پیدا کت۔ وہ یعنی ہما کساں و کہ شما را انت کنت کہ پے

وہدے شے کار و کانت آیاں کجا نگو شنت مروجی ما آیاں

پے شے سفارش و ادا نہ گندیں۔ حمایت و سفارش و ہما

رشتک مروجی سستنت و ہرج مزین شما دعویٰ

کنتک آکجا نگو اندیم بوتنت۔ وہ یعنی ماں زمین و کل

کنگ و پد کنگ و دان و دران و سبزیں دل و پیرا

کنگ یا ساہ دار و چے جان و بے جان و چے ساہ دار

کنت (مثلاً انسان و چے لطف و لطف و چے انسان و

پیدا کنگ) ہما خدا و کار انت۔ گدا آراہل کنان و شما

کجا نگو سر جنگاں۔ زانا شما را دگر چوشیں ہستی

دست کینت کہ اے کلیں کاراں و سر انجام دات بکنت

وہ یعنی چے شب و تاریکی و زردی ترکان و صبح صادق

پیدا و ربیت آئی در کنو ہم ہما و انت۔

وہ شب و روج و ماہ روج و ہرج حکمانہ نظام و آیانی

رفتار و ہرج حساب مقرر فرماینتگی ماں آئی و ذرہ

قد و کم و گیشی نہ بیت۔ وہ یعنی بلا واسطہ چرایاں راہ

در گنج ات یا بلا واسطہ چو قطب نما و ذریعہ۔

وہ یعنی چے حضرت آدم علیہ السلام۔

وہ مستقر دارگ و جنگ و جاگ۔ مستودع سپر

کنگ و امانت ایر کنگ و جاگ و گوشت۔ اے و

لغوی معنی بوت انت۔ بے ہاشانی مصداق و تعین و

ردا ماں مفسران اختلاف انت۔ حضرت شاہ صاحب و

ماں موضع القرآن و ہر چیکہ نبشتہ کرتک مارا دوست

بیت۔ یعنی چے درستان و اول سپر بیت مات و

لاپ و کم کم و دنیا و اثر و پیدا بکنت پیدار نکیت ماں

دنیا و جلیت۔ پیداسپر بیت بہ قبر و کم کم و آخرت و

اثر و پیدا بکنت۔ پیداروت داریت ماں جنت و یاد و بخ

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

وہ پیدای کنتک و ہما کساں کراننت و ہما کساں کراننت

..... کہ آماں پستہ شے برحقین معبود (خدا) و محترم بزرگانی بے ادبی نہ کنت و چہ نادانی آیان و زار و زکت کنت۔ اے پیماوتی واجب معبود و قابل احترام بزرگانی اہانت و سبب شامت جوڑ بونیت پیشکا پریشی و مدام احتراز لازم انت۔ کتام یک منہیہ و ہول فرخ و جوائیں رہ بندہ و دیان و ظاہر گنگ یا آئی و زوری و داجہ تحقیقی و الزامی رہ بندان سرزنش جدائیں چیزیت بے کلام قوم و پیشوا و معبودانی بابت و تحقیر و سبکی و غرض و سوچاکیں لفظان و کشک و قرآن و کدیری ہم روانہ گنگ۔ و دنیا چونکہ امتی جاگر انت آئی و نظام و نابہ ہے ڈولا جوڑ گنگ و ہنجوشیں رہ بند جمع گنگنت کہ ادب و ہک قوم بوقی عمل و دستور سرانازان بیت۔ انسانی دماغ و پیم (شکا) اے وڑاڈ گنگ نہ بونگ کہ آلوک و راستی و قبول و پسند گنگ و سرانجور بہ بیت ردی و نیک و لیٹ و رگ و گنجائش پشت ملکیت البت بہ خدا و گور و سرلوگ و وھد و وھدیکہ تمام حقیقت دیماکا بیت گڑا سر بہ بیت کہ ہر حق کار ماماں دنیا گنگنت آچونین انت۔ و یعنی لھتیں فراموشی نشانیان مثلاً صفاء کوہ خالص طلأ و بہ بیت۔ و مسلماناں و بہ دل و اے خیال پیدا بوت کہ شرانت ایشانی اے

حجت تمام گنگ بہ بیت بریشی و اللہ فرامینت شاپے زان ات کہ اے سرکشیں ضدی اس مردم نشانی و گنگد پدیم ایمان نیا رت پدیم ایمان نیا رت پدا اللہ و دستور و رو و سر و مستحق بنت کہ فوراً ہلاک و برباد گنگ بہ بنت ہنجوش کہ ساری اے ردا بیان گوستگ۔ فل یعنی وھدیکہ ایشانی کفر و سرکش دراج کش بیت تو نتیجہ جوش بیت کہ ما ایشانی جم و دلاں و چیکا کنیں۔ گڑا ایشان و توفیق نہ بیت کہ حق و سر بہ بیت یا بگندنت۔ ماں موضع القرآن و انت کہ اللہ ہر کس و کہ ہدایت دت اول سر و حق و کشک گنگ گوں انصاف قبول داریت و کس و اول سر ضدت اگر نشانیان تو بگندنت تو چیزے نہ چیزے جیلہ جوڑ گنگت ہمے تاکیدیم و فوائد : قل یعنی اگر ایشانی فرمائش و رو و بکیں پریشی و دیم تفرض کن چہ آسان و فرشتہ ایرکیان شے تصدیق و بگندنت و مردگ چہ قرآن یاد آیان و گوں ایشان خبر بگندنت و سر جیں پیشی امت کہ گوستگنت دوبارہ زندگ کنان و ایشانی دیماساڑی گنگ بہ بنت گڑا ہم چہ بعض و عناد و سبب و اے مرد ماں حق و متوک انت بیشک اگر خدا بواھیت تو زبردستی ایشان منینت کت کنت بے جوش و اہک آئی و حکمت و بخوبی نظام و برخلاف انت کہ ایشا چہ نشان نیات مردم چہ وئی جہالت زانت کت نہ کنت اے ردا گیش و گیوارا ساری اس فوائد بیان بونگ۔ و یعنی سیداکت ما۔

و چو گنگ خدا و بالغیں حکمت تو گستاہیشی و لوٹت کہ عالم نظام و دانکہ جگک منظورات چہ خیر و شر و قوتان و قوتے ہن بر کل مجبور و نیست نابود مینیت پیشکا نیکی بدی، ہدایت و ضلالت و حریفانہ جنگ چہ دائم و بوان و سیداک انت۔ ہنجوش کہ مروچی اے مشرک و بدواہ شمارا چہ بے کاریں فرمائشان شزار کنتت فسمائیں جیلہ کنان و مخلوق و چہ بچکیں راہ و گسر گنگ لوٹنت ہے رنگت ہر یکت نمبرے و مقابل و شیطانی قوتان کارکنان بونگنت کہ پیغمبران ماں وئی پاکیں مقصد (ہدایت خلق اللہ) و کامیاب بونگ و میلنت بہ ہے فاسدیں غرض و شیطانی الجن و الانس گوں یکدگرے تعاون کنان و یکدگرے و رواج دیگی و فریب دیگی و رداوشکیں و شیرکینیں خبریل دینت و ایشانی اے ہدارکی (عارضی) آزادی ہماٹومی حکمت علی و بخوبی نظام و ماتحت انت کہ اتر احق تولا و عالم تخلیق و ردا الحاظ گنگ پیشکا شما چہ خدا و زمانانی فتنہ پر داریاں زیات غناک بدت چریشاں و چریشانی کذب و افتراء و چکان و نزاران و معاملہ بہ خدا و حوالہ کن انت۔ و یعنی شیطانی یکدگرے

چو طلأ آپ جنگیں و بونکیں خبری خبران و پیشکا پیش دانت کہ ایشان و اشکان کس ماں دنیا و زندہ و غرق انت و یہ دومی زندہ و یقین و دانت چویش احق کنوکیں خبرانی نیک و بلیثت و آما گوں و دوست بدانت و پدا کدی ہم چہ بدیں کاراں و کفر و فسوق و چڈان و ت و کشک کت مکنت۔ و یعنی شیطانی الانس الجن و فریبی و چہرپیں خبرانی سراب عقیدہ و جاھلیں مردم خیال گور کت کنتت یک پیغمبر یا آئی و متبعین کہ ہر یک مسئلہ و معاملہ ایشان جتیں خدا وئی منصف و معتبر قبول گنگت آیا چریشاں اے ممکن انت کہ ایشان خدا وئی بل کنان و دگرے کسے و چہرپیں و تر بونکیں خبرانی نیک و دگوش گور کنتت یا معاذ اللہ غیر اللہ دیماکر دن و بگندنت حالانکہ ایشانی گور و بہ خدا و جانب و سچیں لاچار کنوکیں کلاطیں کتاب بہ بونگ کہ ماں آئی و توک و تمام اصولی چیزانی ضروری گیش و گیوار و تفصیل موجود انت کہ آئی و بابت و اہل کتاب و عالم ہن پیشی کت بانی بشارتانی بنا و شر زانتت کہ یقیناً اے آسمانی کتاب ایت کہ آئی و تمام احوال راست انت و تمائیں احکام معتدل و منصف انت کہ مریشاں کسے و طاقت نہ انت کہ رد و بدل کت بگنت۔ اے ہمیں کتاب و سر جیں قانون و موجودگی و چونکائی یک مسلمانے و سوسہ و ہم یا تھنا عقلی قیاس یا سرکشی و ہمیں ردیں کارانی آماج بیت کنت۔ وھدیکہ بخوبی و زانت کہ خدا تعالیٰ کہ اتر اما وئی حکم و آئی کتاب و دستور العمل تسلیم گنگ اے ہمے ہک

وَلَوْ أَنَّا زَلْنَا إِلَهُهُمْ الْبَلِيَّةَ وَكَلَّمَهُمُ الْمَوْتَى وَحَبَّرْنَا

وَإِذَا مَرَّةٌ بَدِئَتْ دِيمَ بِي آیان فرشتہ و خبر بگندنت گوں آیان مردہ و اگر ما زندگ کنیں

عَلَيْهِمْ كُلَّ شَيْءٍ قَبْلًا مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ وَلَكِنْ

مُحْ كنبیں یہ آیان سر ہر یک چیز یا دیمایم ایشان کدی ایمان نیا رت مگر اے کہ اللہ بلوٹیت لیکن

أَكْثَرُهُمْ يَجْهَلُونَ ۝ وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا شَيْطَانِ

چہ آیان گیشتر ہمشنت کہ زانتت و وھد وولا با میداگ گنگ و ہر یک پیغمبر و دشمن چہ شیطانی

الْإِنْسِ وَالْجِنِّ يُوحِي بَعْضُهُمْ إِلَى بَعْضٍ زُخْرُفَ الْقَوْلِ

مردمان و شیطانی جٹان کہ سوچ دینت گوں یک دگر و دلداریں خبر

عُرُورًا وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ۝

پہ رد ویک و اگر بلوٹیت تہی پروردگار گڑا آیان چشیں کارگت نون ٹیش بل آزاننت و آیان دروغ و

وَلِتَصْغَى إِلَيْهِ أَفْئِدَةُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَلِيَرْضَوْهُ

و تاکہ بلیثت ہما و دلداریں خبرانی نیک ہما کسانی دل کہ ایمان نیا رت یہ قیامت و روح و آما راپسند گنگنت

وَلِيَقْتَرِفُوا أَسَافًا وَمُتَقَرِّفُونَ ۝ أَفَعَدَّ اللَّهُ ابْتِغَىٰ حُكْمًا وَهُوَ

و بگندنت ہر بدیں کاریکہ آیان کنتت و ہیں نون اللہ چہ بغیر و گریک منصف شوار بکھاں و ہما نیٹا

الَّذِي أَنْزَلَ إِلَيْكُمُ الْكِتَابَ مُفَصَّلًا وَالَّذِينَ آتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ

و دیم دانگ بہ شے سرا روشنیں کتاب و ہما کسان کہ مادانگ آیان و کتاب

يَعْلَمُونَ أَنَّهُ مُنْزَلٌ مِّنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ

زانتت کہ اے قرآن ابراگ بونگ چہ تہی رب و طرف و پر راستی گڑا نون مبوتو چہ

الْمُتَرَدِّينَ ۝ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدًا لَا مُبَدِّلَ

شک کنوکان و تہی پروردگار و خبر پورہ انت پر راستی و انصاف چہ رد کنوکیں نیستنت

لِكَلِمَتِهِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَإِنْ تُطِعْ أَكْثَرُ مَنْ فِي الْأَرْضِ

پہ آئی و خبران و ہما و ننت اشکنوک زانوک و اگر تو خبر و بگرے گیشتریں بہر ہما کسانیکہ ما روزین انت

الانعام

YIA

ولوانشاہ

يُضِلُّوكَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنْ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَإِنْ هُمْ

گذر از دینت چه شد؟ راه ۶۵ نرونت آمگر په وقتی خیالانی سرا و نه نیت آ

الْأَخْرُصُونَ ﴿٤٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ مَنْ يَضِلُّ عَنْ سَبِيلِهِ

مگر کہ کویت دروغ خبر اول یقیناً تئیں رب شہزادانت ہما کسا کہ ردوات چہ آئی و راہ و

وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿١١٤﴾ فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ

و اوت شتر زانت هما کسان که پیراهه سربینت و لکڑانوں بورت چه هما جانور و اگر گریگ بوتگ الله عنام به آئی و سراسر اگر

[illegible]

لَنُصَلِّيَنَّ بِآيَتِهِ مُؤْمِنِينَ ۖ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

شما آئیءِ حلیمان مینت و چون انت ستارا که نوریت چه هما جانورء که لزل بوتک

اللَّهُ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُمْ مَا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ إِلَّا مَا اضْطُرِرْتُمْ

اللہ نام پہ آئی سراء و آئیا بیان کثکنت ہر چکہ بہ شے سری حرام کثکنت۔ مگر وفتیکہ لاچار بہ بت شما

النَّهْ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْبَاطِلُونَ أَهْوَأُ بِهِمْ يَغْفِرُ لِمَن يَشَاءُ إِنَّ رَبَّكَ

یہ آئی وگاؤ ۳۰ باز مردم ترنت گمراہ کن آنت یہ دنی و اہشانی سرا بغیر حیحہ علمہ تنی یروردگار

وَأَمَّا الْفُلُ فَأَنزَلْنَاهُ ذِي الْقُرْبَىٰ وَأَوْرَثْنَاهَا قَوْمَ يَاقُوتَ

هو اعلم بالبعثدين ﴿١٠﴾ ودر و اظاهر الاتم و باطنه

دست شرفانست چه در کپولیں مردمان و دست بکشت چه ظاہریں کنائہ و وجہ پوشیدہ ہیں

١٢) إِنَّ الَّذِينَ يَكْسِبُونَ الْأَثَمَ سَيَجْزُونَ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

بیشک همی کسان که گناه کن انت زوت سزادیک بنت په وتی کردارانی سبب ءه

وَأَن تَأْكُلُوا مِمَّا لَدُنْكُمْ ذُنُوبُ اللَّهِ عَلَيْكُمْ وَأَن تَكْفُرُوا بِهِ

وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ
مَوْتِ هَمَّاهُ جَانِبِ عَمَلِ كَرَمِ نَبِيِّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَكَانَ كَرَمًا غَنَاهُ

وَمِنْ دَرْتِ چِه سَمَا بجا نَوَرِے وَ تَرَنِ تَبِیَوَاتِ پیرانِ دُرُ شَرِا سَمَدِ مَآ

الشَّيْطَانِ لِيُوْحِنَ إِلَىٰ أُولَئِكَ لِيُفْسِدَ لَهُمْ لَوْ لَهُمْ حِمْيَرٌ مِّمَّنْ فِي الْأَرْضِ فَاصْنَعِ اللَّهُ بِالْإِنسَانِ غَفْلَةً

شیطانان ماں دلء دور دہنت وتی دوستانی تاکہ آگوشما جگر طہ بکن انت۔ و اگر شما آیانی خبر گیت

إِن كُمْ لِبَشَرِكُونَ ﴿١٣١﴾ أَوَمَنْ كَانَ مِيتًا فَأَحْيَيْنَاهُ وَجَعَلْنَا لَهُ

گدشاه، شکرتی، کسکه، دنگ، گت، آت، و زادات آت، عا

کہ اسماء من مشرک بوتہ تشریح یکے کہ مرتکب پیدا مذکرت الیٰ و مادات الیٰ عرا

منزل ۲۰

روغن شتگین خبران ء شیطان مردم ء تعلیم دنت
تا نکه ماں شہ ء بکینت - خوب بزنان ات کماں
حلال و حرام ء ایوک ء خدای حکم راهوار بیت - تنہا
عقلی وت گڑیں خبران ء اعتبار نیست - دیم ترء
زیات گیش گیار کنان ء فہمائیت کہ درستانی
گشوک اللہ تعالیٰ انت و نیکن آئی نام ء برکت
حاصل انت ہرچہ بہ آئی ء نام ء سر ازج بیت آ
حلال انت و ہرچہ بغیر چاشنی ء بمریت آمردار
انت - فل و ہدے راستیں دیلانی روء شہابہ
رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء نبوت و قرآن کریم ء حقیقت
ء قبول کت و بہ سزجی ء آئی ء حکمانی سرا ایمان آوت
تو گڑ انوں فروغ و جزئیات ء صحت ء قبول دار بوگ
الہی انت اگن ہر یک اصل و فرع و کلی و جزئی ء قبول
کنگ بہ مئے عقلی قیاس ء سر امبہنی بہ بیت تو وحی و
نبوت ء ضرورت باقی نہ مانیت - فل یعنی لا چاری و
مجبوری ء جاوہر مستثنیٰ کنان ء حرامیں چہیزانی
تفصیل بیان بوت - ماں اشاں ہما حلالیں جانور
داخل نہ انت کہ آراہ اللہ ء نام ء ذبح کنگ بوئنگ
گڑ آئی نہ ورگ ء ازباب جی انت ؟ -

وہ مسلمان و عقیدہ انش انت کہ ہر چیز بالواسطہ
یا بلا واسطہ خداوت پیدا کنت وہمانی کشیت۔ پدا
چوشت کہ ماں آئی پیدا کتگیں چیزاں چہ لہتیں و درگ پہ
ما فاندہ دیوک طبع بکپوک انت ہنجوش کہ سروپ و
انگور وغیرہ و چہ لہتیں و ما نفرت کنیں یا پہ و فی جان و
ضرر دیوک زانیں ہنجوش کہ ناپاک و سکن چیزیاں کھیا
وغیرہ۔ ہمے پیمائی کشتگیں چیزاں دو قسم انت یکے
ہما انت کہ چہ رایاں طبع ہر بوارت یا آبیانی و رگ مے جسمانی
یا روحانی تندرستی و پہ خدا و گور و ضرر دیوک انت مثلاً
ہما دومی حیوان کہ پہ و فی موت و بمریت و آئی و خولماں
گوشت و جذب بہ بیت۔ دومی حلال و طیبیں جناور کہ
آکر یا قاعدہ خدا و نام و سرازخ کنگ بہ بیت
اے ہم خدا و کشتگیں انت کہ بہ آئی سرا چہ مسلمان و
کارچ و سبب و موت و ابد بوت مگر چہ ذبح و عمل
و خدا و نام و برکت و آئی و گوشت پاک و صاف بوت
نوں ہر کسے اے دو تیں قسما یک بلیکیت تو گڈ ایقین
آ معتدی (چہ حد و گوزوک) شماریت۔

۵ یعنی چہ کافران گمراہ کنگ ءنہ سر ظاہر ءعمل بکن ات ونہ ماں دل ءر شبہ ظاہر بکن ات۔ کذا فی موضع القرآن۔

وَلَا يَعْزُبُ عَنْكَ الْغَيْبُ وَلَا يَشْفَعُ عِنْدَ رَبِّكَ إِلَّا مَنِ ارْتَضَىٰ ۚ وَكَانَ يَوْمَئِذٍ الرَّحْمَنُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدًا ۚ

نُورًا يَشِيءُ بِهِ فِي النَّاسِ كَمَنْ مَثَلُهُ فِي الظُّلُمَاتِ لَيْسَ بِخَارِجٍ

روشنی کہ کوئی تڑپت آماں مردمانی تو کہ آماں برابرین گوں ہما کسا کہ آئی محال ایشنت کہ تہا ریاں کپتنگ وچ

فَمِنْهَا كَذَلِكَ زُيِّنَ لِلْكَافِرِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَكَذَلِكَ

اودا وکبت نکنت۔ ہمید و لا دولدرانت پر کافرائی چمان آیانے کردار

جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مَجْرُمًا لِيُكْرَهُوا فِيهَا وَمَا يَكْمُرُونَ

کنگ ماں ہر یک شہرے و گنہگارانی سرداران کہ جیلہ نکنت اودا و آیان جیلہ نکنت

إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ وَإِذَا جَاءَ تَهُمَّ آيَةُ قَالُوا لَنْ

مگر ہوتی چنداں و آیان سردارنوت و وفتیکہ کیت آیان گورے یک آیتے گڈا گشتت ما جبر

تُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتِيَ مَثَلَ مَا أُوتِيَ رُسُلُ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ حَيْثُ

نمیتیں تا وفتیکہ دیگ مہیت مارا مثل ہما چیزے کہ دیگ ہونگت اللہ پیغمبران اللہ شہزانت اے موقع

يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ

کہ کجا ہم بدنت و تہ پیغام و زوت رسیت اے گنہگارن و بے عزتی جہ اللہ طرف و

وَعَذَابٌ شَدِيدٌ لِّمَا كَانُوا يَكْمُرُونَ ۝ فَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ

و سکتیں عذاب جہ ہما سبب و کہ آیان مکاری کت و پدا ہر سیکہ اللہ بلوطیت کہ آیتا

يَهْدِيَهُ يُشْرِحْ صَدْرَهُ لِلْإِسْلَامِ وَمَنْ يُرِدْ أَنْ يُضِلَّهُ

پر راہ و ہر تڑپت گڈا پچ نکنت آئی و سینگ پر اسلام و یارگ و ہر کسینا بلوطیت کہ آیتا راہ راہر دکننت

يَجْعَلْ صَدْرَهُ ضَيِّقًا حَرَجًا كَانْتَا بَصْعَدُ فِي السَّمَاءِ كَذَلِكَ

گڈا تنگ کپتان پوس نکنت آئی و سینگ و گشیگ پر یک زورے سرکپان انت آسمانا و ہمید و لا

يَجْعَلُ اللَّهُ الرَّجْسَ عَلَى الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَهَذَا صِرَاطُ

دور دنت اللہ عذاب و ہما کسان سر کہ ایمان نیارنت و اے تہی پرودگار و

رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا قَدْ فَصَّلْنَا الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَذْكُرُونَ ۝ لَهُمْ

راہ انت تجکیں ماشر بیان نکنت نشانیان پر ہما کسان کہ نصیحت قبول نکنت پر ہمایا

منزل ۲

فل پیش و فرماینتی کہ شیاطین و تہ رفقاء و سنگتانی دل و وسوسہ دور دینت کگوں مسلماناں جیلہ نکنت، یعنی بحث و تکرار، دجل و تبلیس و وسوسہ اندازی کنان آیان چہ حقین
راہ و دور نکنت لیکن آیان اے خامیں ہوس چہ و تہی دلاں کتنگ لوٹیت۔ اگر وہ (لوٹی) یا شخص کہ جیلہ نکنت و موت و سر امرنگ پدا آئی حق تعالیٰ و چہ ایمان و عرفان و
روح و زندگ کت قرآن و روشنی عطا کت کہ آئی (قرآن و روشنی) و زوران و مردمانی هجوم و تہا بے تکلف راہ راست و سرار و گانت آیا آئی و حال آاویا و الشیاطین و پیما بوت
کنت کہ آجہالت و ضلالت و تہا روکیانی تہا سر یاد و گانت کہ چہ آئی و در آیک و چہ راہ و درے نکنت پر چاکہ آہما ظلت و تہا روکی و روشنی و بدی و شری فہمت، اے داب
پچ ہم بوت نہ کنت۔ فل یعنی تہا مروی کت و سرار نہ بلکیں

ہمیشہ کافرائی سرداران جیلہ و بہانہ کتنگ تاکہ عوام انسان پیغمبرانی
فرمانبر مہنت، ہنجوشکہ فرعون و مجرہ کہ دیت توحیلہ فی کت و گوشتی
کہ اے چہ سحر و جادو و زور و سلطنت و سر قبضہ کنگ لوٹیت
لیکن آیان اے جیلہ و چست ایر پکائیں ایماندارانی سرکار گرنہ
بنت جیلہ کنگ و تہ عاقبت و و تہ خراب نکنت و و تہ جند و تہ
نقصان و دینت، اشی و سما آیان ہونہ بیت۔ فل اشیانی
مکاری و نمون کنگ و یک مثلاً ایشنت کہ انبیاء علیہم السلام
و صدق و و ہد کہ یک نشانے دستگشت تو گشتگشت کہ ما
اے دلیل و نشانان و چہ نرائیں ما و ہما و ہد و یقین کنیں
و ہد یک فرشتہ مے سر نازل بہ بنت و چہ پیغمبران مارا ہم
خدا و پیغام و با شکنا یننت یاوت حق تعالیٰ مے دیمہ
بیت و قال الذین لا یرجون لقاءنا لولا انزل

عَلَيْنَا الْمَلَكُةُ اَوْ تَرَى رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوا

فِيْ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا عَلٰى كِبٰرِهِمْ (قرآن رکوع ۳)

خیر الشہرا خدا بہتر زانت کہ کتام شخص قابل انت کہ آرا

پیغمبری و منصب دیگ بہ بیت و اے فرن شانی خدا و تہی

امانت و حامل بہ بیت اے و نہ یک چیزایت کہ چہ دعا

یا ریاضت یا دنیاوی جاہ و دولت و غیرہ و حاصل کنگ

بہ بیت و نہ ہر کس و نا کس و راجوشیں جلیل القدر و

ناز رکیں ذمہ داری و سرفا تر کنگ بیت۔ البت چوشیں

گستاخ، متکبر و نمون کنوکان و مکر بازان و آگاہ بوگ

لوٹیت کہ جلد اے شرف مندیں منصب و طلب و پستہ

اشان و سکیں ذلت و ترندی عذاب و ضرورے دیگ بیت

و یعنی گوں ترندی بہ آسمان و سرالک کپک لوٹیت مگر

نموتیت کہ یک بکیت پمشکا باز دل تنگ بیت۔

و ہما کساں کہ ایمان یارگ و ارادہ ندرانت بہ آیان سرا

مے و عذاب و تہا ہی یارگ مہیت کم کم و آیان سینگ ہنکر

تنگ کنگ بیت کہ مال آئی و حق و داخل بوگ و چہ غنچائش

پشت نہ بکیت گڈا لہے ضیق صدر عذاب انت کہ مال قیمت

محموسیں شکل و درایت۔ ادا "رجس" و معنی بہ عذاب و

کنگ بوگ ہے روا اے تفسیر انت۔ عبد الرحمن بن زید

بن سلم و "رجس" و معنی عذاب کنگ مگر ابن عباس و ادا چہ

"رجس" و شیطان مرا و کپتنگ شاید پمشکا کہ "رجس" ناپاک

گوشت و چہ شیطان و مسترین ناپاک کتے بیت کنت

گڈا اے تفسیر آیت و مطلب چوش بیت کہ ہنجوش خدا تھا

چہ ایمان و ترسوک و سینگ و تنگ کنت پمشکا بہ بے ایمانی سبب و اشانی سرا شیطان مسلط کنگ بیت کدی اشان و توفیق نہ بیت کہ حق و نیگ و رجس نکنت۔

حضرت شاہ صاحب فرماینت کہ پیش و فرماینتگت کہ کافر سوگند و زنت کہ آیت و بگندیں تو البت یقین کنیں، نوں فرماینت کہ ما اگن ایمان ندیں تو چونکائی ایمان

یارنت۔ میانجی و مردگ و حلال کنگ و جیلہ نقل کت نوں آئی و پستہ و بیان کت کہ ہر کس و بہ اے رہ بندہ کار کنت کہ و تہ خبر دل نہ کنت ہرج دیلے کہ مجذبت، نمونے

بخت گڈا ہمیش انت گمراہی و بدو نشان و ہر کس و عقل بہ انصاف و رہ بندہ برویت و ہم حکم برداری نکنت گڈا اہدایت و بدو نشان انت۔ ماں اے مردماں

بدو نشان گمراہی سینگت بریشانی سرا پچ آیت اثر نہ کنت باقی بہ اللہ نیگ ارادہ ہدایت و اضلال و نسبت کنگ و رد باز جاگھاں گیش و گیوار کنگ بوگ۔ و دوم

بہ مناسبتیں موقعے و اے بار و انشا اللہ نیگ بیت۔ ۱۲

مگر وہ دے اللہ بلوٹیت "پشما کہ دوزخ و عذاب دائم و قائم انت اے بہ ہائی واکہ و سرانت آوہدیکہ بلوٹیت بہ موقوف کنگ و ہم قادر انت و لیکن یک چپے کہ آئی و اہتی و آئی و احوال بہ پیغمبرانی زبان و سرکنگ بوت نوں آ نہ ٹگلٹیت - و یعنی چہ گناہ گارانی گناہاں شری و معلومار انت و بہ وئی سرجمیں حکمت و ر و ہر یک گناہے و بر محل و مناسب سزا دنت - و ہنجوش کہ شمشیطین الجن و آیانی انسی اولیاء احوال اشکت بہ ہے و ر و تمام ظلم و گناہ گاران و چہ آیانی ظلم و گناہانی تناسب و ماں دوزخ و اشان و گوں یک دگرے و نزدیک کنیں و ہر کس ہر درجہ و گنہگار و ظالم بیت تو آرا گوں ہما طبقہ و نافرماناں آوارکنگ بیت - و برزاجن و انس و ناسری و سزا بیان ات و اولیاء الجن و زبانی فی الجملہ معذرت ہم بیان کنگ بوت نوں پیش دارگ بیت کہ آیانی ہج عذرے معقول و سماعت و قابل نیست انت - ماں دنیا و خدائے پاک و حجت قائم بوتگت کہ اشی و اقراء آیان و ت کنگ کمیت - اے خطاب یَمْعُشَرُ الْحِیْنِ وَالْاُنْسِ و بیقامت و ر و بیت و مخاطب کل جن و انس و یعنی کل مکلفانی مجموعہ انت ہر جماعت جدا جدا مخاطب نہ انت کہ کسے چوش ایراد بکرت کہ رسول و امام چہ انساناں ہتگنت چہ جنانی قوم و پنج پیغمبر دیم دیگر نہ بوتگت گدا رسول و ہتگنت چہ دُول و گوشگ راست بیت کنت - اصل چوش انت کہ مخاطبانی مجموعہ و چہ اگن ماں کتا م نوع و ہم ایتیان رسل محقق بیت کہ چہ رہ بند و تمام مخاطباں بلا تخصیص فائدہ سر بیت تو مجموعہ و مخاطب کنگ و تہا ہج اشکال نیست انت مثلاً کسے چوش بجو شیت اے عرب و عجم و نند و کان و مشرق و مغرب و جاہ و منڈاں آیا چہ شام خدائے محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ہمیں کاملدیں انسان و پیدا نہ کت - اے عبارت و مطلب کسے و گور و اے بیت نہ کنت کہ یک محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ماں عرب و پیدا کنگ بوت و دومی ماں عجم و بوگ لوٹیت ، ہے پیما یہ مشرق و جدا و پھر غرب و جدا محمد بہ بنت ، گدا اے عبارت برور راست بیت - علی هذا القیاس و اچوش لفہم کہ یَمْعُشَرُ الْحِیْنِ وَالْاُنْسِ الْکَرِیْا تَکُمُ الْاِیْمُ الْمُطْلَبِ صرف اینکرا نت کہ چہ جن و انس و مجموعہ و پیغمبر دیم دیگر بوتنت - باقی اے تحقیق کہ چہ ہر نوع و جدا جدا اہنت یا ہر یک پیغمبر جن و انس و کلیں فردانی نمگ و

راہی کنگ بوئنگ اے روا اے آیت خاموشی انت چ
کتگ دیم دانگ۔ اکثر معاشی و ایدگہ معاملہ ہانی تنہا شان و خ
سہک ڈولا چا ہمیں کتام ر سولے بہ بیت۔ باقی انسانانی نیمگ عفرشہ
آئی و رویت و تحمل یار داشت ندرایت زیادہیں خوف و ترس و وح
قیاس بکن ات کہ اگر ماں جن و قوم و نبوت و منصب و اہلیت
مبعوث ہوگ بیشکا مشکل نہ انت کہ بہ جہاں نہ و انسان و رویت ناق
کہ آئی و سر جن و ہمیں ہیبت ناکیں مخلوق و ہج رعبہ نہ کہیت۔ و

ایمانی علم کی ذرا ملک مردم سہیک حج حالا مینت و پیر کیے درجہ ہستنت آسانی عملانی مطابق و تنی پروردگار

منزل ۲

فردہ و صاحب نگہیت۔ مک ماں اے سورت بخیر زبیاں بوت کہ اول سر اکا فرحیہ و قی کفر و انکا کرنت پد حق تعالیٰ چہ تدبیر کہ اشان بر قائل کرنت و آقبولد اربنت۔ ۱۲

يُغَافِلُ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٦﴾ وَرَبُّكَ الْغَنِيُّ ذُو الرَّحْمَةِ إِنْ يَشَاءْ

بے خیال نہ انت چہ آیان کاران و توئی رب بے پردا هفت رحمتانی واجرات اگر بلوئیت

يَذْهَبَكُمْ وَيَسْتَخْلِفُ مِنْ بَعْدِكُمْ مَا يَشَاءُ كَمَا أَنْشَأَكُمْ مِنْ

بارت شمارا و جہ نشین کنت رند چہ شمارا ہر کسا کہ بلوئیت ہنچو کہ پیدائی کت شمارا چہ

ذُرِّيَّتِهِ قَوْمٍ آخَرِينَ ﴿١٣٧﴾ إِنْ مَا تُوعَدُونَ لَآتٍ وَمَا أَنْتُمْ بِبُحْرِينَ ﴿١٣٨﴾

دگر تو مانے اولادے بیشک ہر چیز وعدہ کون شا کنت بیت آفر و دیا پیدائنت و شمارا جہرت کنت

قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ

بگوئ کہ اے قوم شمارا و کار کنت ما و توئی جا گہان من من و توئی کار کنتا گڈ انون زوت زان ات

مَنْ تَكُونُ لَهُ عَاقِبَةُ الدَّارِ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ﴿١٣٩﴾ وَ

کہے و رار سیت آخرت و جا گہ - یقیناً پرمادے نرسنت ظالمان ق و

جَعَلُوا لِلَّهِ مِمَّا ذَرَأَ مِنَ الْحَرْثِ وَالْأَنْعَامِ نَصِيبًا فَقَالُوا

مقرر کنت پرمادے چہ آئی و پیداک کنتیں کشارے و جانوران یک بہرے پیداکوشت کہ

هَذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَذَا لِشُرَكَائِنَا فَمَا كَانَ لِشُرَكَائِهِمْ

اے اللہ و بڑنت پرمادے و اے بتانی و بڑنت پیدافون ہر و ندیکہ آیان بتانی کنت

فَلَا يَصِلُ إِلَى اللَّهِ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَى شُرَكَائِهِمْ

گڈا آ و نرسیت اللہ و نیمگ و و ہما و ند کہ اللہ کنت آئی ر سیت آیان بتانی نیمگ و

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٤٠﴾ وَكَذَلِكَ زَيْنٌ لِكَثِيرٍ مِنَ الشُّرَكِيِّنَ قُلْ

سکیں بدیں فیصلہ کرائے کنت و ہمیچا ڈولدار کنت مہار مشرکانی چم نظرے و توئی چکانی

أَوْلَادِهِمْ شُرَكَائِهِمْ لِيُردُّوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ط

کشتگ آیان خدایان تاکہ آیان تباه کنت و تاکہ لوٹ پوٹ کنت پرمادے سر آیان دین و

وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا فَعَلُوهُ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٤١﴾ وَقَالُوا

و اگر اللہ بلوئیں گڈ آیان لے کار کنت گڈ انون بتانی بل ازانت آیان و روغ و و گوشت

فل یعنی خدایا اے ہیل و عادت نہ انت کہ ابید چہ آگاہ و خبر دار کنت کسے و راہ آئی و ظلم و عصبان و سبب و ماں دنیا و یا ماں آخرت و بگیبت و ہلاک بکنت پرمادے رسول ای
دیم و انت کہ آیان بشری تمام حق و انس چہ آیان نیک و بد و آغاز و انجام و خبر دار کنت گڈا ہر کس و عمل ہرچہ درجے و بہرے بیت حق تعالی و گوئی آئی و بہرے حساب داد کنت
فل خدایا رسول دیم دات و توئی محبت تمام کت انون شمارا قبول دار نہ بیت و بہرے چکیں راہ و سرگام جان نہ بیت تو آپا کیں ذات غنی انت سنے غرض و پیچ نہ ریت۔ آبلوئیت تو شمارا
بہرے دمانے و فنا کنت و چہ و توئی رحمت و بہرے جگہ و دگر یک قوے و را کنت کہ خدا و مطیع و فرمانبردار بیت و شمارا فنا کنتا و دگر قوے و یارگ بہرے خدا و چہ مشکل انت ہر مردی شمارا
و توئی ہایت و پیرکانی جانشین و ننگ و نشتگ انت آخر آیان و حقیقت کنتا و شمارا ماں دنیا و ہما خدایا جگہ دات۔ ہرچہ بہرے بیت خدایا کار کنت نہ بیت، شمارا کنتا دگر بہرے جگہ و را کنت
کنت بنت البت اے فکری و بدرات کہ اگر بہرے بغا و و ناشری شے قائم و دائم بوت تو گڈا خدایا عذاب الہ و کنت۔ شمارا گڈا خیال و بدرات کہ پچان و یا کسے و پناہ گران چہ سزا و فساد
دیں تو گڈا اے شے محض حماقت انت۔ خدایا ہرچہ محض حماقت انت۔ خدایا ہرچہ محض حماقت انت۔ خدایا ہرچہ محض حماقت انت۔ خدایا ہرچہ محض حماقت انت۔ خدایا ہرچہ محض حماقت انت۔

سورہ بان ہم آئی و چہ آئی و مشیت و نفاذ و عاجز کنت نہ کنت
فل یعنی ماچہ نیک و بد و چہ نفع و ضرر و شمارا معلوم دار
کنتیں۔ برہشی و سر اہم اگر شمارا و توئی جانانی سر ظلم کنت دست
نہ کنت انت گڈا و تیک و دت بزانت انت شمارا و توئی کاراں
کنتا بہرے بیت من و توئی فرض و سر انجام دیاں زوت و توئی ظہر
بیت کہ اے دنیا و گڈی انجام بہرے دست و انت۔ بلاشبہ
ظالمانی انجام شربیت نہ کنت۔ دیم آیان چنت اعتقاد و
عملی ظلم بیان کنت کہ ماں اشاں اے دستور جاری انت و
چہ درستان مسترین ظلم ہما انت کہ آئی و بار و فرما بیتی انت
الشُّرَكَاءُ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ۔ و حضرت شاہ صاحب
فرمایا بیت کہ کافر چہ و توئی کشاراں و چہ و توئی دلتانی چکان
اللہ و نام و نیاز کشت کنتش و ہم بتانی نام و نیاز کشت کنتش۔ پدا
لھتیں جانور خدایا نامیگان شربیت کنتش تو اشارش بہرے بتانی
نام و بدل کنت۔ بے بتانی نامیگان بہرے خدایا نیمگ نہ کنتش
چہ ایزات ترسنت۔ ہم پیمایان گندم و غیرہ اگر بتانی
نام و گڈا خدایا حصہ و اوار بوت کنت تو گڈا جانور کنتا بتانی
بہر واپس کنتش و اللہ و نام و ماں بتانی بہر و اوار بوت
تو آرا واپس نہ کنتش۔ پدا چوش نیموش کنت کہ اللہ و
انت آئی و بھر اگر کم بیت آرا ہرچہ عرض نیست برخلاف بتانی
کہ آچوش نہ انت۔ شمارا اشارش انت کہ برہشی و گوشت
میاری ہم نہ بوت کنت کہ و ہرے اشاں چہ محتاج انت اشاں
معبود قرار دیک کنت عقل مندی انت۔ ہرچہ بہرے بیت مرے
آیتاں چہ ساء ما یحکمون و مشرکاں اے بھر و و ند
رار و قرار دیک بوت کنت۔ یعنی چہ خدایا پیداک کنت کشار و
دلتاں و غیرہ و اول و ابہ آئی مقابل غیر اللہ و بہرے
گیشینگ پدا سٹیں و عیب داریں چہ خدایا نیمگ و ابہ
کنت چنکر ظلم و نا انصافی انت۔ و ادا شکر و تفسیر
مجاہد و چہ شیطاں و کنت۔ مشرکانی مزین جہالت و
سنگدلی و یک نمونہ ایشنت کہ لھتیں و توئی جیں چکان
چہ سنگ بندی بوگ و ترس و لھتیاں چہ اے ترس و
کہ چہ کجا اش و ارینیں، و توئی حق ایں اولادش قتل کنت
و باز برہرے منت اش کنت کہ اگر ایں کس مردیں چک بوت کنت
یافلاں مراد تمام بہرے بیت تو یک مردیں چکے فلاں بت و نام
ذبح کنتیں۔ پدا اے ظلم و بہرے رحمی اش مزین عبادت و قربت و
ذریعہ زانت۔ شاید اے ہسم شیطان و سنت خلیل الہی

جواب و ماں اشانی دل و چکل داتگ۔ ماں یہود و ہم داں مزین مدتے و اولاد و قتل رسم جاری مانت کہ بنی اسرائیل و نبیاں گون مزین تندی و ایشمار و قرار دات۔ بہر حال
مرے آیت و اولاد و قتل تمامیں رہ بدن و خراب فرماینگ بوت کنت کہ ماں جاہلیت و دورے راہوار انت یعنی شیطاں اولاد و قتل و پمٹ کاہ جو انیں رنکے و ڈولدار
کنت و پیشدارنت کہ اے وڑا مردمان و دنیا و آخرت ہر دو میں جاگہاں تباه و برباد کنت کہ اے کار ملت ابراہیمی و اسماعیل و یکدم برخلاف انت کہ شیطان ایشراک
دینی کار و قربت الہی باور کنا بیگ لوئیت۔ العباد باللہ کجا سنت ابراہیمی و کجا اے احمق و جاہلیں کار۔ و ہم پیمیں آیت و لو انشا و شروعات و گوشتگ۔ اے
ردا چیزے کہ نویگ بوت کنت باید انت کہ یہود اچارگ بہرے بنت۔ ۱۲

هَذِهِ أَنْعَامٌ وَحَرْثٌ حُجْرٌ لَا يَطْعَمُ إِلَّا مَنْ نَشَاءُ بِزَعْمِهِمْ

کہ اے جانور و اے کھار پہ گرو بندت آبیار کس موارت مگر کسیا کہ مابوئیں یہ دتی خیال و موافق و

وَأَنْعَامٌ حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَامٌ لَا يَذْكُرُونَ اسْمَ اللَّهِ

وہنتے جانور و پشٹا بار و لوگ سوار بیکش حرام کت قہہ ہنتے جانور و سر علار کنگ و وقت و اللہ نیش

عَلَيْهَا افْتَرَاءٌ عَلَيْهِمْ سَيُجْزِيهِمْ بِمَا كَانُوا يَفْتَرُونَ وَقَالُوا

نگیت پہ ہنتان و بندگاہ اللہ سرا۔ نوں آبیان سزا و زوت دت پہ آبیان دروغ و سرا و وگوشنت

مَا فِي بُطُونِ هَذِهِ الْأَنْعَامِ خَالِصَةٌ لِّذِكْرِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَى

کہ ہرچہ کماں اے جانورانی لاپ و عنت آئی و ورگ خاص پہ مے مردیان جا عزانت و احرامنت پہ

أَزْوَاجِنَا وَإِنْ يَكُنْ مَيْتَةً فَهُمْ فِيهِ شُرَكَاءُ سَيُجْزِيهِمْ

مے جنینانی سرا و اگر آ لاپی چک مردگے گدا جنین مردین آئی و ورگ برابرنت۔ زوت سزا و دت آبیان

وَصَفَهُمُ اللَّهُ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ۝۱۳۰ قَدْ خَسِرَ الَّذِينَ قَتَلُوا أَوْلَادَهُمْ

پہ لے بیان و سرا آدائشمنت زانو کنت و بیشک تاوان بار بوننت ہما کساکہ و فی اولاد کشتنت

سَفَهًا بِغَيْرِ عِلْمٍ وَحَرَّمُوا مَا رَزَقَهُمُ اللَّهُ افْتِرَاءً عَلَى اللَّهِ

پہ نادانی چہ علم و و حرامش کنت ہما رزیکہ اللہ و انگنت پہ ہنتان و بندگاہ اللہ سرا۔

قَدْ ضَلُّوا وَمَا كَانُوا مُهْتَدِينَ ۝۱۳۱ وَهُوَ الَّذِي أَنْشَأَ جَنَّاتٍ

بیشک گمراہ بوننت و نیانگنت آپہ راہ راست و سرا و و اہما کنت کہ پسدا کی کنت باغ

مَعْرُوشَاتٍ وَغَيْرِ مَعْرُوشَاتٍ وَالنَّخْلَ وَالزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أَكْلُهُ

پہ پایانی سرا چست کنگیں و پہ پایانی سرا چست کنگیں و بیج و کشار کہ جدا جدا ہنت آبیان بران

وَالزَّيْتُونَ وَالرُّمَّانَ مُتَشَابِهًا وَغَيْرَ مُتَشَابِهٍ كُلُوا مِنْ

و زیتون و انار کہ ہنتے گوں یکدگر ہمتگنت و ہنتے ہمتگ نہ انت و بورت چہ

ثَمَرِهِ إِذَا أَثْمَرَ وَآتُوا حَقَّهُ يَوْمَ حَصَادِهِ وَلَا تُسْرِفُوا إِنَّهُ

آئی و میویان و فیکہ آبرکنت و بدیت آئی و حق و برگ و روچ و و بیجا خرچ مکن ات بیشک

و مثلاً مرد بورت یا جنیں آدم مورت یا ایوک و
بت خانہ و مجاورت کنت اے پابندی ماں و فی
خیال و لہنتیں و لوت و کشارانی رد و جت گنتش کراشاں
بہ بتانی نام و وقف کنگ بوگنتت ہے ہما لہنتیں جانورانی
پشت و سواری و بار لگ و حرامش زانتگنت لہنتیں
جانورانی نسبت و اشاں اے فیصلہ کنگت کہ ذبح و
وہد و یا سواری و خاطر یا شیر و دوشک و وہد و خدا نام
بہ اشانی سرا گرگ مہیت تا کہ بتانی نام گپتیں چنرانی
تہا خدا شریک مہیت پیدا لہنتیں چوش کنگت کہ اے
غرافات و جاہلی کاران و خدا نینگ و نسبت اش
دانتگ چوش بگوش کہ معاذ اللہ اے حکم خدا و انگنت
و ہے پیما آئی و رضامندی حال کنگ۔ چشیں بدیں
کسب و کاراں گوں اے و لیں افتراء و بھتان۔ زوت
اشاں گوں و فی اے گتاخان و سزا و دوچار کپنت۔
و یک مہبت و ونگر کنگتت کہ بچہ و سانبہ و اگر
ذبح کنگ بہ بیت و چہ آئی و لاپ و گو سک سلامت
در آتک تو آثر مردیں بورت، جنیں آدم آئی و مورت
و اگر مردگ در آتک تو گدا درست آثر توننت کہ بورت
اے ہمیں بے بنیادیں مسئلہ و تکر و کانی جرم و چہ خدا بے
خبر نہ انت البت آہ و فی حکمت و رو و بہ مناسب سزا
دنت۔ و چریشی و مسترین غرابی و تاوان دگر چہ بیت کنت

کہ مفت و مفت بلا وجہ ماں دنیا و چہ اولاد و مالان زہر
و پدا بہ سنگدلی و بد اخلاقی و رد نام دپ بوننت و آخرت
عذاب و و فی چک و لڑات نہ چہ عقل کارش گپت نہ
شرع و جاہش یارت، گدا چکیں راہ اشان و چہ نکالی دت
بچتیں۔ و ہرچہ کہ بہ بوننگ و ڈنگرانی سرا
یک کنا نینگ بنت مثلاً انگور و غیرہ و ہرچہ چوش
نہ انت مثلاً چ انت و غیرہ بھنڈ داریں در چک یا کوٹنگ
و تیگ و غیرہ کہ اشانی و لابیہ چٹنگ دیگ و بہ
زمین و سہ اتالان بنت۔
و یعنی بہ شکل و صورت یک ہم انت و نام ولزت و
جدا جدا انت - ۱۲

فل یعنی ہرچ گندم و نیبگ حق تعالیٰ پیدا فرمائیں گنت۔ چہ آسانی ورگ ء بے دلیل ء مہتل مبیئت۔ البتہ دو خبرانی خیال ء بداریت ایک البتہ انت کہ
رون موش ء گوں سور خدا ء حق ء ادا کن ات و دومی چہ مفتیں و بے موقعیں خرچ ء و تاراج ات۔ چہ اللہ ء حق ء ادا مراد چہ انت، مریشی عالمانی مختلف قول انت
ابن کشیر چوش بیان کنت کہ شرمعات ء ماں مکہ معظمہ ء چہ کشار و باغ ء پیداوار چیزے بھر کشک و اجب ات کہ ایشرا بہ مساکین و فقراء ء سرخرچ کنگ بہ بیت۔

مدینہ طیبہ ء سرلوگ ء پدماں سلسلہ ء آئی ء مقدار
وغیرہ ء تفصیل گیشنگ بوت یعنی بارانی زمین
سداوار (بشرطیکہ خراجی مبیئت) دھمی بہر و آپ سرکنوکیں
زمین ء بستی بہر و اجب انت۔ فل بارچست کنوک
چوشت کہ اشتر و غیرہ گوں زمین لگتیں کوتاہ قدر جانور
چوشت کہ پس و گرانڈ و غیرہ۔ فل باید انت کہ اللہ پاک ء
نخشا تکیں نعمتاں نفع حاصل کنیں۔ شیطان ء پیدائی سرا
روگ ء مقصد ایشنت کہ آیاں مفت ناحق ء شرعی
دلیل ء بغیر حرام قرار دیگ بہ بیت یا آیان ء شرک و
بت پرستی ء ذریعہ جو کنگ بہ بیت۔ شیطان ء
چریشی ء مستریں درمینی دگہ جی بیت کنت کہ ماں دنیا ء
شمارا چہ نعمتاں بے نصیب کنت و آخرت ء عذاب آ
جدید شماریدہ انت۔ فل یعنی یک نو یک مادگے،
اے پیما بہک پیما دود و جوڑی بوت انت و ایشانی
مجموعہ ہشت بوت۔ فل یعنی کت م چیز حرام و حلال
تھنا چہ خدا ء حکم ء بیت کنت گدا چریشاں نریا مادگے
یا ہما چک ء مادگے ء لاپ ء توک ء انت اگر بہ کلیں مردما
حرام قرار دیت چوشت کہ ماں پیشی آیتاں گوست، آئی ء
دلیل شے گور ء جی انت۔ و ہدیکہ خدائی دلیل شے گور ء
ہج نیست انت تو تھنا بہ سوا و قی فکر ء خدا ء پیدا کنکیں
چیزاں ء حلال یا حرام گوشتگ ایشی ء ظاہر کنت کہ خدائی
منصب ء معاذ اللہ شاپہ و ت ء تجویز کن ات یا بہ زانکار
خدا ء سرابھتان بندگاری ہر دوش صورت بہ شامہک
وتباہ کنوک انت۔ فل جزانی تحلیل و تحریم تھنا چہ خدا ء
حکم ء بیت کنت و خدا ء حکم یا بہ نبیانی معرفت ء سر
بیت یا بلا واسطہ حق تعالیٰ کسے ء را خطاب بکت تو آرا
معلوم بیت۔ ادا ہر دوش صورت منفی انت۔ اولی
شق ء انتفاء سرا ماں نبیونی بعلم الخ ء و دومی
نفی ء سرا ام کنتم شہدا ء اذ و صکم الخ ء
سرزنش دات۔ پدا بہ مشرکاں ء دعویٰ ء رد اقرار و
اضلال ء ابیدگہ چیر پشت کپتگ۔ بلاشبہ چریشی ء
مستریں ظالم کس بیت نہ کنت کہ آخدا ء سرابھتان
بہ بندیت و چہ علم و تحقیق ء زبھر لوگ ء باوجود مردمان ء
غلط و باطلین مسئلہ بیان کنان ء گمراہ کنگ ء شوہاز ء
بہ بیت۔ ہر کس ء اینکے بے شرعی قبول کنگ و چشیں مزین
ظلم ء سرا لانک بشتگ آئی ء ہدایت حاصل کنگ ء امید

دارگ مفتیں خبرایت - ۱۲

الانعام

۲۲۳

ولوانہ

لَا يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ ۝ وَمِنَ الْإِنْعَامِ حَمُولَةٌ وَفَرَسَاتٌ مِّنْ دُونِهَا
دوست نہایت بیجا خرچ کنوکاں فل و پیداک کنگ چہ جانوران یا چست کنوکیں و بہرین لگتیں فل بورت
مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ
چہ اللہ ء دانگیں رزق ء و مروت پر شیطان ء پدائی رندا۔ آوشے ظاہریں
مُبِينٌ ۝ ثَلَاثِيَّةٌ أَزْوَاجٌ مِّنَ الضَّانِّ اثْنَيْنِ وَمِنَ الْمَعْزِ اثْنَيْنِ
ثمن این فل و پیداک کنگ ہشت نر و مادہ چہ اسبے پسے دو و چہ سیبے پسے دو
قُلْ ءَ الذَّكْرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْإِنثَيْنِ ۖ أَفَأَشْتَمَكْتُمْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ
تو جُست کن کہ ہر دونیں اللہ ء حرام کنگت یا ہر دو مادگیں یا ہما چکیکے ہر دو کنی ما و گینا چکدانی تہا
الْإِنثَيْنِ نَبِّئُونِي بِعِلْمٍ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ وَمِنَ الْإِبِلِ
بوتگ چہ نرینے بہ بیت چہ مادگیں۔ بیش داریت منا دلیل اگر شما راست گوشت ات فل و پیداک کنگ چہ ہشترا
اثْنَيْنِ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَ الذَّكْرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْإِنثَيْنِ
دو و چہ گوک ء دو۔ تو جُست کن کہ ہر دونیں اللہ ء حرام کنگت یا ہر دو مادگیں
أَفَأَشْتَمَكْتُمْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْإِنثَيْنِ ۖ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ
یا ہما چکے کہ ہر دو کنی ما و گینا چکدانی تہا بوتگ، زاناں شما حاضر ت وقتیکہ
وَصَّكُمُ اللَّهُ بِهَذَا ۖ فَنُ أَظْلَمُ مِمَّنْ افْتَرَىٰ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا
اللہ ء شما را اسے حکم دانتگ۔ نوں کے انت ظالم تر چہ ہما کہ بہتان بندیت بہ اللہ ء سرا بہ دروغ
لِيُضِلَّ النَّاسَ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝
تا کہ گمراہ بکت مردماں پہ بے علمی۔ بیشک اللہ بہ را بہا نہر بنیت ظالمین قوما فل
قُلْ لَا أَجِدُ فِي مَا أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا عَلَى طَاعِمٍ يَطْعَمُهُ
تو گوشت کہ من گندراں ماں ہما حکم ء کریم دیگ بوتگ پنی نیمیگا چیزیکہ حرام بیت بہ و روکے ء سرکہ بوارت آئی
إِلَّا أَنْ يَكُونَ مَيْتَةً أَوْ دَمًا مَّسْفُوحًا أَوْ لَحْمَ خَنْزِيرٍ فَإِنَّهُ
لَکَرَاهٍ ۚ وَهُوَ حَرَامٌ ۚ وَمِنَ الْبَقَرِ اثْنَيْنِ قُلْ ءَ الذَّكْرَيْنِ حَرَّمَ أَمِ الْإِنثَيْنِ ۖ أَفَأَشْتَمَكْتُمْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ الْإِنثَيْنِ ۖ أَمْ كُنْتُمْ شُهَدَاءَ إِذْ

منزل ۲

ول حضرت شاہ صاحب فرماتے ہیں "یعنی ہمارا جانا ورنہ ورگ بہ دستور و ردۂ انت چرایان ہمیشہ حرام انت" ماں اے آیت و کافران اے اے پیش واریگی انت کہ ہرچ چیز و بیان بالا بت آیات حلال انت کہ شما نشان اے حرام جو کتوں ہمارا چیزانی بیان انت کہ ادا قعی حرام انت و شما آیات اے حلال جو کتوں انت۔ اے ردۂ آیت و تفسیر و گیش و گوار سورہ مائدہ و اول سرۂ حُرْمَت عَلَیْکُمُ اٰلِیَّتَةُ الْخَرِیَّةِ ردۂ گوشتگ ہمو داجارگ بہریت۔ ول یعنی اصلی حرمت ماں ہمارا چیزان و انت کہ زرا بیان بوتنت البت وقتی مصلحت و ردۂ لھتیں چیز بہ ہمارا کی لھتیں قومانی سرا پسر احرام کنگ بوتنت مثلاً یہود و سرا بہ آیاتی ناشریان و ردۂ سزا و خاطرہ ہماک ناخن (سرمب) داریں جانور کہ آیاتی سرمب تل نہ انت چوشکہ اشتہر قنتر مرغ بٹ وغیرہ حرام کنگ بوتنگ ات۔ ہم گوگ و پس و ہمارا چربی بہ سرمب و یاروتانی سرا مہیت یا گول ہڈے اور مہیت بہ اشانی سرا حرام کنگ بوتنگ چوشکہ گردہ و چربی۔ بنی اسرائیل و دعوی غلط و ردۂ انت کہ اے چیز ابراہیم و نوح علیہما السلام و زمانگ و حرام یوان و پیداک انت، راستیں گب ایشنت کہ چہ ایشان چچ چیز ماں حضرت ابراہیم و دورۂ حرام نہ ات، یہود و نافرمانی و ناشریانی سبب اے اے کلیں چیز حرام کنگ بوتنت ہر کسے اشی و برخلاف دعوی بکنت دروغ بندیت چوشکہ جز "لن ننالوا" و شروع و چہ "قل فَاَنۡتَوۡا بِالۡتَوۡرَۃِ فَاَنۡتَلُوۡہَا اِنۡ کُنۡتُمۡ صٰدِقِیۡنَ" اے دعوی کنوکان و چیلج دیگ بوتنگ ول یعنی چہ رحمت و برکت و شما دیکہ سلامت ات چشین گت مورات کہ عذاب ٹگل ات۔ ۱۲

الانعام

۲۲۴

ولواتنا

رَجَسٌ اَوْ فُسْقًا اٰهَلًا لِغَيْرِ اللّٰهِ بِہٖ فَمَنۡ اضْطُرَّ غَیْرَ بَٰعٍ

پلینت یا ناجائز ذبح کہ بہ آئی و سرانوار جنگ بہریت دگہ کسے نام بغیر جہ اللہ۔ پلا کسکے ناعلاج بیت نہ نافرمانی

وَلَا عَادٍ فَاِنۡ رَّبِّکَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝۱۲۵ وَعَلٰی الَّذِیۡنَ هَادُوْا

بکنت و نہ زیاتی۔ گڈا بیشک تنی رب مزنیں بخشوک مہربان انت و پیر یہودیانی سرا

حَرَمٰنَا کُلًّا ذِی طُفْرٍ وَّ مِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَمٰنَا عَلَیْہِمۡ

حرام کنگ ما ہر جانور یکہ ناخن پرنٹ و چہ گوگ و و پس و حرامیں کنگت بہ آیات

شَعُوْمَہُمَا اِلَّا مَا حَمَلَت ظُہُورُہُمَا اَوِ الْحَوٰیَا اَوْ مَا اخْتَلَطَ بِعَظْمٍ

پیگ آدھنیانی مگر ہما پیگ کہ پجتگ ما پشتا آیاتی یا ماں روتان یا ہما کہ پجتگ بہ ہڈا۔

ذٰلِکَ جَزَیْنٰہُمۡ بِغَیْرِہِمۡ ۝۱۲۶ وَاِنَّا لَصٰدِقُوْنَ ۝۱۲۷ فَاِنۡ کَذَّبُوْکَ

اے آیاتی سزایت کہ ما دلت بہ آیاتی نہ کشتی سبب۔ و ما راست گوشتیں ول پلا اگر آدو و نہ کنت ترا

فَقُلۡ رَبِّکُمۡ ذُو رَحْمَۃٍ وَّاسِعَۃٍ ۝۱۲۸ وَلَا یُرَدُّ بِاَسَہٗ عَنِ الْقَوْمِ

گڈا تو گوشت کہ شیعہ پروردگار کشادیں رحمتانی صاحبنت و ترینگ نبیت آئی عذاب چہ گنہگارین

الْمُجْرِمِیۡنَ ۝۱۲۹ سَیَقُوْلُ الَّذِیۡنَ اٰشْرَکُوْا اَلَوْ شَآءَ اللّٰهُ مَا اٰشْرَکْنَا

قوم و ول زوت گوشت مشرکان کہ اگر اللہ بلوٹیں گڈا اشک نکتگ ما

وَلَا اٰبَاؤُنَا وَلَا حَرَمٰنَا مِنۡ شَیْءٍ کَذٰلِکَ کَذَّبَ الَّذِیۡنَ

و نہ پت و پیرکان و نہ حرام کنگت مایک چیزے ہمید و لا ہما کسانیکہ پسر چہ آیات گوشتگت آیات

مِنۡ قَبْلِہِمۡ حَتّٰی ذٰقُوْا بِاَسَنَآ قُلۡ هَلۡ عِنۡدَکُمۡ مِّنۡ عِلْمٍ

ہن (بغیر) دروغ بند کنگت چہ ہما حدیکہ چشت آیات مے عذاب تو گوشت کہ شیعہ گو و چیزے علم ہستنت کہ کشت

فَتَخْرِجُوْہُ لِنَا طٰنٍ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنۡ اَنْتُمْ اِلَّا

ظاہر کن ات آیات و بجا نروت شما مگر گمانے رندا و نہ ات شما مگر کہ

تَخْرُصُوْنَ ۝۱۳۰ قُلۡ فَلِلّٰهِ الْحُجَّةُ الْبَالِغَةُ فَلَوْ شَآءَ لَهٰدَکُمۡ

پریم مان برت۔ بگوشت کہ اللہ دلیل محکمت نوں اگر آیتا بلوٹیں گڈا شما درستانی

مزل ۲

اجْمَعِينَ ﴿۱۹﴾ قُلْ هَلْ شَهِدَ آءِ كُمُ الَّذِينَ يَشْهَدُونَ أَنَّ اللَّهَ

پراہ ۱۹ پرتیت دل بگوش کہ بیارت دتی گواہاں کہ شاہدی بدیت یہ لے جہا کہ اللہ

حَرَّمَ هَذَا فَاَنْ شَهِدُوا فَلَا تَشْهَدُ مَعَهُمْ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ

حرام کنگت لے چیز پدا اگر آچش گواہی بدیت گواہاں تو آیانیک باور مکن تو آیان و ہمشانی رندامرو

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ وَهُمْ

ہما کہ دروغ بندش کنگت لے حکم و ہما کہ یقین نہ کنگت یہ آخرت و آ

يُرِيدُ بَعْضُهُمْ يَبْغِي لَوْنًا ﴿۲۰﴾ قُلْ تَعَالَوْا اتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّي عَلَيْكُمْ أَلَّا

گوں و تی پروردگار برکنت و گران بگوش بیایت کہ من اتان گوشد لیلان ہما چیز کہ حرام کنگت یہ پروردگار یہ

تَشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ

لے کہ شریار مکن ات گواہاں چیز و گواہاں ویت و نیکی بکن ات و نکش ات و تی چکان

مِنْ أَمْلَاقٍ نَحْنُ نَرْزُقُكُمْ وَإِيَّاهُمْ وَلَا تَقْرَبُوا الْفَوَاحِشَ

چہ تنگ سنی و ماوت رزق دیں شمارا و آیان و ق و نزدیک و مروت بے حیائیں کارانی

مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنٌ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ

چیز کہ ظاہر بدیت چہ آیان و چیز کہ پوشیدہ بدیت و نکش ات ہما کہ حرام کنگت اللہ (آئی کشک)

إِلَّا بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ وَصُكُّكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿۲۱﴾ وَلَا تَقْرَبُوا

مگر یہ حق و اے حکمی دانگ شمارا تاکہ شما سر بدیت و نزدیک و مروت

مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُ وَأَوْفُوا

چورہ و مال و مگر یہ بچش پیچہ کہ آشر ترنت تاکہ آبرست یہ و تی بود و رشده و چورہ مکن ات

الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا وَ

کالگے کیل و وٹ بھی نزل یہ انصاف تکلیف نہ دیں ماہج کہے مگر قدر ہما طافت و

إِذَا قُلْتُمْ قَاعِدُوا لَكُمْ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا تُبْعِدُوا

وقتیکہ خبر کن ات گواہاں خبر بگوش اگر چہ آتی رشتہ دار بدیت و اللہ عہدہ پورہ کن ات و

مذلل ۲

دل ماں گوشنگیں رکوع و چہ مشرکان گوشگ بونگت کہ ہما حلال و پاکین چیزان و شہا حرام قرار دانتگ و پدا اے تحریم و نسبت و پدا و نیمگ و بیسین ات
اشی و سند و دلیل و بیارت و ادہ ہما بانی دلیل بیان کنگ بونگ کہ آیان ایشرا پیش کنوک اتنت یعنی اگر اللہ بولوتیں تو آرا قدرت حاصل ات کہ مارا و مکت
و پیرکان و چہ اے تحریم و بلکین چہ نما میں مشرکان کاران و خبران دور بداشتیں و ہدیہ دور بداشت و ہدیہ دور بداشت کنگ و پدا اک انت تو ثابت
بوت کہ بے آئی گور و مکت و کار و دستناک انت و دستناک مہنن تو بہ اشانی انجام دیگ و مارا و نیمگ پر چا آزاد ہشتگی تزان کنگی گپ ایشنت کہ یک نیک نامیں
و ہمیدہ این حکومتے یک باغی و چہ آئی باغیانہ قصہ و کاران باوجود یقین دارگ و کہ اے کس باغی انت و پدا مزن قدرت و باوجود آرا بہ اول سرا بہ دار و نہ کشت
حکومات آئی و ترو تابانی نیمگ و خیال داری کنت و و تی جاسوسان و آئی پشت و بل دنت آرا بیم تراپ دنت تاکہ آراستیں کشک و گام بخت و پدا آرا
چشیں موہ دنت کہ مرد بہ ہوش بہو بے نا ایت بوان آئی و آگ و شل بل دنت کہ پہلی و تی بور و شربت چینیبت تاکہ حکم بگیر و بیبت و آئی برخلاف قصہ
و کار مخلوق و دہما ہم بیابت و آخر و آئی جرم ثابت
بہ بیبت و آرا مخلوق و دیم و سزا دیگ بہ بیبت -

اے تمامیں جاوران مجرم و آگ و شل بل کنگ و چہ
ہما دمان و سزا دیگ و زانا اے ثابت بیبت کہ حکومت
و گور و اے کارانی جرم بونگ اول جہ آئی کشک بونگیں
قانون و ظاہر انت دومی و ہدیہ اے مجرم و مہلت
تمام بونگ و پدا بہ عدالت و دیم پیش بیبت و باقاعدہ
گناہ و اقرار و اظہار و پدا بہ دار و کشک بابہ و دانی بند
خانہ و دیم دیگ بیبت نوں گدا اظاہر بیبت کہ کشک
ہر کس گند بیبت کہ حکومت و گور و اے چنگر مزنیں جرمے
ات بہر حال حکومت و کتام جرم و سرا علم و قدرت
دارگ و باوجود بہ کتام مصلحت و بناء ہما دمان و سزا
جاری نہ کنگ بریشی و دلیل نہ انت کہ آجرم و راجرم
حساب نہ کنت بہ ایشی و سرا قیاس بکن اہکم الحاکمین
چہ پدا اتش و اول سرا گردان مروجی و و تی صادق القول
و پاکبازی نا بانی تو سطر و چہ ہک پیچے قانون و حکمان
بندگان و سریدی دیان بونگ و گون تری و پیش
داشتک کہ کتام کار آرا دوست بیبت و کتام کار
آرا دوست نہ بیبت کری رند پر رند و کدی مکیں
توقف و پدا اے حکمانی بابت و دوبارہ سرزنش ہم
دیگ بونگ و ماں اے دوران و گون خلاف ورزی
کنوکان داں چشم پوشی و حد و چشم پوشی و در گذر ہم
کنگ بونگ معمولی بیم تراپ ہم بہ و تی و ہدیہ دیگ
بونگ و ہر کس و بد بختی و تاس سر بیج بونگ ات
آیان و آگ شل دارگ بونگ کہ آہ سر ظاہر و تار اخلاہ
مسترس سزا حق دار ثابت کنان و و تی انجام و سر
بہ بیبت چنا پنا باز قوس و و تی جرمانی انجام و مان
دینا و کم کم و تمام چشتک انت گدا اے جاورانی
موجودگی یک قوس بہ چنت روچ و ماں جرمان گرفتار
بونگ و چہ فوراً نہ گرگ و بناء چونکائی استندلال
گرگ بیبت کنت کہ آجرم (معاذ اللہ) خدا و نزدیک
دوستناک انت و اگر نہ خدا و اشان و یک کلاک
ہم مہلت نہ دانتگ و پشت کبت اے سوال کہ خدا
انسان و وجود اے ہم و پر چا جوڑ نہ کت کہ آہ بدی
و نیمگ و ہجرت مکتیں و اے پیا فطرہ آرا نجور
کنگ بونگیں کہ نیکی و شری و ابیدہ و اختیار مکتیں اگر

فکر جنگ بہ بیبت تو اے سوال و مطلب چوش درایت کہ انسان و چوش پر چا نہ پدا کنگ بوت کہ آ انسان پشت مکتیں بہا و اجشت و و و گ بونگیں کہ آچہ ادراک
و شعور و کسب و کار بہرہ خالی بہ بیبت یا مثل خرواسپ و غیرہ جانورانی و دولا جزئی احساس و ارادہ دار و کیں جیوانے بونگیں کہ آچہ ازل و تا ابد و و تی مخصوص
ویک پیچہ و کار و جاورانی گونڈیں دائرہ و تہا سر گردان بہ بونگیں و یا آرا مزن عزت دیگ بہ بونگیں تو فرشتگان رند و نند و گ بونگیں کہ اشان محض بہ عبادت و
اطاعت و حیلہ و فطرہ اختیار دار و ک انت - خلاصہ چوش بوت اے کلی ادراک و عظیم الشان کسبی تصرفات دار و کیں ترقی کنوکیں جنس بہ روئے زمین و
آرگ مہنیں بہ منی خیال و یک انسان و و تی شرف و کرامت و مزنیں دعوی کنان و چشیں ہما نہ کنت کہ چہ بونگی و و تی وجود و انکار و کنت پدا اگر انسانی
نوع و گون آئی عقلی و عملی توان و کسب و اختیار دارگ و موجود ہیں آزادی و پدا کنگ بہ عالم و نظام و تکمیل و ضروری ات تو اے تکوینی نظام و آثار و انجام
و قبول کنگ ہم ضروری انت اے چون بیبت کنت کہ ماں مادی و معاشی زندہ و شامان و انسانانی عقلی و کسبی آزادی و برکت و بے شمار رنگانی و قسمانی

قدرت و علامات و ظاہر بہ بنت لیکن معادی و روحانی میدان و ہمدل و دماغ و کسب و اختیار و قوت دار و کیوں انسان بیکس کشک و سراسر رھواری لاچار و بے وس بہ بنت و کسی یک قدرے اینگر و آنگر گنت مکت پدا اگر انسان و ہونگیں حقیقت و روع و وجودی ضروری انت تو نیک و بد و اختلاف ہس لازمی بیت۔ و ہمے اختلاف و وجود بریشی و مسترس دلیل انت کہ ہر کارے و کہ آہ وقوع یا عمل و نہا بیت ضروری نہ انت کہ خدا و گور و پسندیدہ بہ بیت و اگر نہ ماں مختلف و متضادیں افعالی موجودگی و تنگ کپیت کہ مثلاً و ش اخلاقی ہم خدا و پسند بہ بیت و بداخلتی ہم۔ ایمان و یارگ ہم دوست بہ بیت و زیارگ ہم کہ اے صریحاً باطل انت بے شک اگر خدا و بواہتیں تو انسان و بہ ہمے رہ بند و جوڑ بکتیں کہ درست مجبور بہ بوتیں انت کہ بیکس کشک و سراسر و وک بہ بنت لیکن و ہرے چوش نہ انت تو ہمے کا ملیں حجت و سرجمیں الزام ہما مردمانی سرا انت کہ آہ "لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا" گوشان و ماں مشیت و ورضلے الہی و تلازم ثابت کنگ لوٹنت پرچا کہ اینکر مزین اختلافانی موجودگی و نہا بہ اشانی اصول و روع گوشک کپیت کہ مثلاً توجید خالص ہم بہ اللہ و گور و صحیح و راست بہ بیت و آئی نقیض شرک جلی ہم و قس علی ہذا۔ چہ اے دلیلان و روشن بوت کہ مشرکانی اے استدلال "لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا" الخ محض لغو و بے کار بوت کد ام علمی اصول و بہ آیانی گور و نیست کہ آرا عقل مندان گور و پیش کت بکنت، محض اٹکل و تیز و ہوائی گپ انت کہ اشان و خدا و کا ملیں حجت بلکل رد کنت کہ اے بابت و ماں "فَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَهَدَاكُمْ أَجْمَعِينَ" و اشارہ فرمائینگی۔ یعنی انسان و فطرت چوسازگ بنو تنگ کہ کل بہ ہدایت و کشک و سراسر گام جنوک بہ بنت آرا کسب و اختیار و ہما آزادی پروردگار و عطا فرمائیننگ کہ آئی عطا کنگ پہ کتام مخلوق و ممکن ات۔ پیشکا لازم انت کہ چوشیں آزادی و کارمز کنگ و و ہدے انسان و راہ جدا جدا بہ بنت کسے نیکی و اختیار بکنت کسے بدی و۔ کسے حق تعالی و رضا و رحمت و مظهر جوڑ بہ بیت کسے غضب و، بہ اے رھبند و ہما آخری مقصد کہ کائنات و مالک و چہ عالم و پیدائش و اختیار کنگ یعنی و فی جمال و جلال و صفت و ظاہر کنگ علی وجہ الاتم تمام بوت۔ "يَبْنُو كُمْ اَيْتَكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا" و اگر نہ تمام عالم اگر یکیں حال و سراسر شمار کنگ بہ بوتیں تو اللہ تعالی و لھتیں صفاتی ظہور ممکن بوت ات و دگر لھتیں و واسطہ کتام موقع و محلے بگیر نیاتنگ ات۔ داں اد و ہر چیکہ مایان کت آہ اے رھبند و ات کہ چہ مشرکانی قول "لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا أَشْرَكْنَا" و اے غرض بہ بیت کہ آیان و فی خرافات و کفریات و ثابت کنگ لوٹنتش چوشکہ اشانی جا و ران ظاہر بیت و اگر چہ کلام و آیانی مقصد و مراد ابوک عذر و معذرت انت کہ خدا ہر چیکہ لوٹنت چہ ماہا کار و کنا بینیت شر بہ بیت یا بد بہر حال چہ آئی مشیت و انت لگا خدائی مشیت و مقابلہ و انبیا و رسل پرچا گوں مامز اجمت کنت و چہ خدائی عذاب و بیم تراپ و پرچا اشکنا بینیت تو اشی و جواب ایشنت کہ چہ ہما خدائے مشیت و شہاے بدیں کاران و کن ات۔ چہ ہما فی مشیت و پیغمبر و رسول چرے بدیں و سلیں کاران دور دارنت و ہما مشیت بہ شے بدیں کارانی کنگ و سراسر مناسب عذاب و ہم دنت چوشکہ قدرت و مار و اپیداکت و ہما فی مار و ڈنگ و جنگیں و حق و ہلاکت و اثر ظاہر کنت توری ماں مار و ڈنگ جنگ و کار و تہا مار ڈنگ جنگیں و فعل و اختیار و چیزے دخل بیت یا مبیت ہمے و ڈر و ماں شے کفر و شرک و دائمی ہلاکت و واماں ایمان و نیکیں عمل و ابدی نجات و تاثیر و ظاہر کنگ ہم ہما فی قدرت و ایزدی مشیت و کارانت کہ چہ ہما فی برکت و اسباب و مسبباتی تخلیق بوتنگ نوں اگر شہا و فی مشرکانہ رہ بند و دستور و انکار کنگ و نہا مشیت و عمومی و سبب و احتجاج کن ات تو گڈا یہ پیغمبرانی پیغامبری و عذاب و نزول و غیرہ کاران و ہم ہما فی مشیت و کار فرمائی و نتیجہ فہمان و خداے پاک و کا ملیں حجت و سرجم بزانت بے شک خدا و بلوٹیں تو شہا کلاں و راستیں کشک و پرینتی لیکن آئی و چہ شے استعداد و سلی و سبب و چوش نہ لوٹنت۔ آخر چہ شے اختیار و سلی و ہرچ روی کارے چہ شے دستاں لوٹنت آیانی طبعی اثر عذاب و شکل و بہ وجود و آبگئی ات۔ (العیاذ باللہ)۔

فل یعنی عقلی دلیل و احوال و برزا معلوم بوت نوں اگر بہ اے و ت گڑیں تحریم و سراسر کتام نقلی دلیلے دارت تو آرا ابیارت آیا بہ شے گورا چوشیں گواہ موجودنت کہ آچوش بیان بکنت کہ ہو آیانی روبرو اللہ تعالی و اے چیزان و حرام قرار دانگت۔ ظاہر انت کہ چوشیں واقعی گواہ چہ کجا آورت کنت اگر دوچار گستاخ، بے حیا و روع بند بہ ہمے گواہی دیگ و تیار بہ بنت تو چوشینانی خبر و سراسر شہا و لگوش ممکن ات۔ داں اد و ہما چیزانی بیان ات کہ آیان و مشرکان و محض چہ و فی خیال و واپہشانی پدا حرام قرار دانگت و پدا پہ آتحریم و تاویل و باطلیں عذرش پیش کنتگ دیم و ہما چیزانی بیان انت کہ آیان و خدا و دت حرام کنت و چہ دائم و حرام مانگت بے اے مشرک ماں آیان گرفتار انت۔ فل ماں عرب و دستور ات کہ چہ تنگدستی و سبب و کدی کدی و فی اولادان و قتل اش کنگت کہ مار و تاپہ ورگ و نیستنت اولاد و چہ کجا وارینیں، پیشکا فرمائینتی کہ رزق دیوک و اخدا انت شمارا ہم و شے اولاد و ہم دگر جاگھے "مِنْ اِمْلَاقٍ" و بدل و "خَشِيَّةٌ اِمْلَاقٍ" فرمائیننگ۔ یعنی چہ تنگدستی و ترس و قتل کنگت شے اے ہما فی بیان انت کہ فی الحال تنگدست نہ انت مگر ترس انت کہ و ہرے عیال باز بیت تو چہ کجا اشان و وارینیں۔ چونکہ اولی طبقہ و چہ عیال و پیسرونی جرنڈ و نان و فکر و سوکی کنگت و دومی و زیاتیں عیال و فکر و پریشان حال کنگت شاید پیشکا اد و گوں "مِنْ اِمْلَاقٍ" و ہور "يَرْزُقُكُمْ وَاَيَا هُمْ" و ماں آیت و گوں "خَشِيَّةٌ اِمْلَاقٍ" و ہور "يَرْزُقُكُمْ وَاَيَا هُمْ" ارشاد فرمائینت واللہ اعلم۔ و چہ نزدیک و مروات و شاید اے مراد بہ بیت کہ چوشیں کارانی مبادی و وسائل و ہم بہر کنگ لازم انت مثلاً زنا و مثل چہ بدیں نظر و ہم اجتناب لازم انت۔ و الا بالحق و استثنا ضروری ات کہ ماں آئی قاتل عمد زانی، محسن و مرتد عن الاسلام و قتل داخل انت چوشکہ ماں صحیحین حدیث و اشی و تصریح موجود انت و آئمہ مجتہدین و بہ اشی و سراسر اجماع ہم کرتک۔ فل چہ اے آیت و اے چیزانی حرام بوگ ثابت بوت و شرک با شہ و گوں مات و پت و بدسلوکی و اولاد و قتل و کلیں بے حیائی و کار مثلاً زنا و غیرہ و کسے و ناحق و قتل کنگ۔ و ماں بیتیم و مال و ناحقیں تصرف کنگ حرام انت البت بہ جوانیں و مشروع رہ بند و گوں خیال داری و بیتیم و ولی تصرف کت کنت و ہدیکہ بیتیم و رنا بہ بیت و و فی فرضان و و ت گور رسی کت بکنت تو گڈا مال و بہ آئی حوالہ بکنت۔ و یعنی بہ و فی طاقت و روع بہ اے حکمانی بجا آوری و جہد کن ات بہ ہمیشی و شہا مکلفات خدا کسے و چہ آئی توفیق و زیات تکلیف دنت۔ و یعنی بہ حق انصاف و ہر کنگ و کسے و سیادی و ورشنگ یا دوزواہی مانع مبیت۔ فل بہ آئی اوامر و نواہی و سراسر گوں پابندی و عمل کنان بہ بیت۔ یہ خدا نیکی ہرچ ندے بہ من ات یا سو گندے بورات بشرطیکہ غیر مشروع خبرے نہ انت آرا پورہ کنگ لازم انت۔ ۱۲

ذَلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿۱۵۲﴾ وَأَنَّ هَذَا صِرَاطٌ
 هَمَّ حَكْمِي كُنْتُ شَمَارًا تَاكَةً شَمَانِيَّتِ بَكْرَتِ وَحَمِي كَتِ اَمَنِي رَاهِ اَنْتِ
 مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ
 سَبِيلِهِ ذَلِكُمْ وَصَّيْكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿۱۵۳﴾ ثُمَّ آتَيْنَا مُوسَى
 الْكِتَابَ تَمَامًا عَلَى الَّذِي أَحْسَنَ وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى
 وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ بِلِقَاءِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿۱۵۴﴾ وَهَذَا كِتَابُ
 أَنْزَلْنَاهُ مُبَارَكٌ فَاتَّبِعُوهُ وَاتَّقُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿۱۵۵﴾ أَنْ
 تَقُولُوا إِنَّمَا أَنْزَلَ الْكِتَابُ عَلَى طَائِفَتَيْنِ مِنْ قَبْلِنَا صَوْ
 ابْ كُوشْتِ كِتَابِ اَيْرِ كِيَجِيْكَ بُونَكْ خَالِي پَهْمَا دَوِيں فَرَقِيَانِي سِرَا كِه پِيَسِرْ جِيَهْ بَا بُونَكُنْتِ وَ
 إِنْ كُنَّا عَنْ دِرَاسَتِهِمْ لَغَفْلِينَ ﴿۱۵۶﴾ أَوْ تَقُولُوا لَوْ أَنَّا أَنْزَلْ
 عَلَيْكَ الْكِتَابَ لَكُنَّا أَهْدَى مِنْهُمْ فَقَدْ جَاءَكُمْ بَيِّنَةٌ مِنْ
 رَبِّكُمْ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ بَايَاتِ اللَّهِ
 وَصَدَقَ عَنْهَا تُجْزَى الَّذِينَ يَصْدِفُونَ عَنْ آيَاتِنَا سُوءَ
 وَرَدِ كَرْدَانِي بَكُنْتِ چِه آيَانِ زَوْتِ سَزَلْ دِيں مَاهَا كَسَانِ كِه رُو كَرْدَانِي كُنْتِ چِه مِئْ آيَتِ اَنْ بَدْرِيں

مَنْزِل ۲

ول یعنی ہزار بیان ہونیکس حکمانی پابندی و خدایہ عہدہ اعتقاد و عمل سرجہ کنگ، ہمیشہ صراطِ مستقیم یعنی یکجہی راہ انت کہ آتی رہ بند ماں سورہ فاتحہ سورج دیگ
 ہونگت اے راہ شمارا پیش دارگ ہونگ نوں گام جنگ و روگ شے کار انت ہر کس چہ اے راہ و ابید دگر راہے پوت و شوہار کنت آچہ یکجہی راہ و گسر ہون۔
 کل چوش معلوم بیت کہ ہرج حکمے ہر زاچہ "قُلْ تَعَالَوْا أَتْلُ مَا حَرَّمَ رَبِّيَ عَلَيْنَا" و انا و اشکنا اینک ہوننت اے چہ پیش و جاری و ہوار انت
 تمامیں نییان و شریعتانی اثنانی سربا لاتفاق عمل ات رندہ حق تعالیٰ حضرت موصی علیہ السلام سربا توراہ ایر گیتنگ کہ ماں آتی و شرع و احکام گیتن درج
 انت توراہ و نازل کنان و بہ ہما دور و نیکیس کار کتو کانی سربا خدایہ پاک و وئی نعمت تمام کنت ہر یک ضروری چیز و شریعت و گوار کنان و بیان کنت ہدایت
 و رحمت و دروازگ پیچ کنت ناکہ آتی سربا ہون و مردم گوں و تی پروردگار و دوچار کپک و رد اکامل یقین حاصل بکننت۔ کل یعنی تورات ہر چہ ہستنت ہما
 وئی پیہم و ات، ولیکن اے یک کتاب ایت (قرآن کریم) کہ اے گوں و تی درپشونیکس و ظاہری و باطنی حسن و جمال و بہ شے و ہما موجود انت اشی و خوبصورتی و کمال
 و بار و پچی گوشگ بہ بیت بس آفتاب آمد دلیل آفتاب۔
 اشی و ظاہری و باطنی برکتان و صورتی و معنوی کمالان و
 گندان و بے اختیار گوشگ بیت۔ ۱۵

بہار عالم حسن دل و جان تازہ میبارد
 رنگ اصحاب صورت راہ بوار باب معنی را
 نوں چپ و راست و گندگ و حاجت پشت نہ کپت اگر
 چہ خدایہ رحمتان مزین بہرے گرگ لوطیت تو گڈا اے
 آخری و سرچیں کتاب و روعہ عمل کنان بیعت و چہ خدایہ
 ترسان بیعت و اے کتاب و ہج بہرے و خلاف ورزی
 کنوک بیعت۔ کل یعنی اے مبارکس کتاب (قرآن
 کریم) و نزول و پدیر عرب و عامیان چوش گوشگ و
 موقع پشت نہ کپت کہ پیسیر سرج آسمانی کتابان گوں
 خدائی شریعتان زوران و نازل ہوننت آواہ مئے علم
 روعہ ہما دوہیں فرقیان (یہود و نصاریٰ) و سربا
 نازل ہوننت بے شک آیان اثنان و وت ماں و تا
 و انتگ و دانینگ و ہنن و اثنانی ترجمہ و مان عربی
 ہم کنگ و ہونگت مثلاً و رقم بن نوفل و غیرہ و باز کس
 بہ اے خیال و راہ چار ہونگت کہ عرب و راہودی
 یا نصرانی جوڑ بکننت ولیکن ماہ اثنانی تعلیم و تدریس
 و ہج واسطہ نہاشتگت چہ اے خبر و بحث نہ انت کہ
 یہود و نصاریٰ ہر چیزیکہ و انتگت یا دانینگت آچہ
 بہ کتاب حدیث و فی صلی صورت و محفوظات مطلب ہما
 ایقدرنت کہ اے شریعت و کتابانی اصلی مخاطب فقط
 بنی اسرائیل و قوم ات توری اے تعلیم و ہنن اجزاء
 مثلاً توحید و دینی اصولانی تعلیم و پراح ترککان و
 ابید چہ بنی اسرائیل و دگر قومی حق و ہم عام کنگ
 ہونگت پدراہم ہرج شریعت و آسمانی کتابے بہ وئی
 مجموعی ہیئت و کتاب یک خاصیں قومے و سربا ہما
 مخصوصیں فائدگ و ایر کپتگ چہ آتی درس و تدریس و
 اگر دگر قوماں مخصوصا عرب و پیہیں غیور و مطاہ دابین
 قوم ہج تعلق و رشتگت مداریت تو اے نہ ہوگی خبر
 نہ انت ہما روا آیان چوش و گوشگ کنگت کہ ہج
 آسمانی کتابے و شریعتیہ مئے سربا نہ انتگ و چیزے پہ
 بہ کتاب خاصیں قومے و آنگ گوں آتی و چندان
 واسطہ نہاشتگت گڈا ماہ شریعت و ترک کنگ و
 پرچا گرفتار کنگ بیہیں لیکن مروجی بہ اثنان اے

پیہیں نیون و جیلہانی واسطہ موقع باقی نہ منتگ خدایہ حجت آتی روزنابیں کتاب و ہدایت و عامہ رحمت و باران خاص ماں آیان لوگ و ایر گیکج ہون۔
 تا نکہ اثنان چہ درستان و پیش چہ آتی مستفید بہ بنت پدا لے خداوندی امانت تمام احمر و اسود و دان مشرق و مغرب و نند و کان و سرب بکننت پرچا کہ اے
 کتاب بہ خاصیں قومے و دیم دیگ نہ ہونگ آپہ کلیں جہان و انت چنانچہ چہ خدایہ فضل و کرم و چہ عرب و ذریعہ خدایہ اے عام و آخری پیغام مروجی
 دینا ہر یک کڈے و سربونگ والجن للہ علی ذالک۔ و یعنی پیشی امتانی احوال و اشکنا و شاید شمارا ہوس ہوتیں و ماں دل و جوش و لہڑے
 چست ہوتیں کہ اگر خدایہ کتاب بہ مئے گور و بیہنیکس تو گڈا چہ اے دگران زیات عمل کنت و پیش داشت پشکا چیسرا شمارا شر تر و بہترین کتاب دیگ
 ہونگ نوں باریں چاریں کہ کئے چوہیں عمل کنت و پیش داریت ۱۲

ہاں نوں چشیں بے مثال روزنائیں کتاب ۛ آگ ۛ پد اگر کسے آئی آیتان ۛ دروغ بند بکنت وچہ آئی حکمانی قبول کنگ ۛ روگردانی و نیون بکنت یادگران ۛ بجلیت گڑا چہ آئی ۛ مستربن ظالم کسے بون کنت۔ (تنبیہ) صدق عینہا ۛ ہر دوئیں معنی چہ سلف ۛ منقول انت ۛ جلگ (دوردارگ) و روگردانی کنگ۔ فل یعنی چہ اللہ ۛ جانب ۛ ہرچ حدیکہ پھدایت ۛ مقررات اسرجم بوت۔ بنیان تشریف آوری کت شریعتان دیم دیگ بوتنت کتاب نازل بوتنت دانکہ اللہ ۛ گڑی و آخری کتاب ہم نازل بوت پد اہم اشان قبول دارنہ بنت توشا ایداشان پد اشی ۛ راہ چارنت کہ اللہ پاک و ت بیئت یا فرشتہ بیایت یا قدرتے کتام مزین نشان (مثلاً قیامت ۛ کتام مزین علامت) ظاہر بیت تو یا دکنگ لو بیت کہ چہ قیامت ۛ نشانان یک نشانے آہم هست انت کہ چہ آئی ظاہر بوگ ۛ پد نہ کافر ۛ ایمان یارگ معتبر بیت و نہ عاصی ۛ توبہ صحیحین ۛ احادیث پیش دارنت کہ اے نشان روچ ۛ مغرب ۛ در آگ (طلوع) انت یعنی و ہدیکہ خدا ارادہ بکنت کہ دنیا ۛ ختم بکنت و عالم ۛ ہنوگیں نظام ۛ در ہم بر ہم کنگ بہر بیت تو موجودہ ایں رھواریں دستورانی برخلاف بازن مزین شائیں خوارق بہ وجود کایت چہ آیان یکے ہمیشنت کہ آفتاب مشرق ۛ بدل ۛ چہ مغرب ۛ طلوع بیت غالباً چہ اے مقلوبی حرکت و قہقری ۛ واتری اے نیمگ ۛ اشارہ کنگ مقصود بہر بیت کہ ہرچ قدرت ۛ قانون طبعی دستورماں وینا ۛ ہنوگیں بسنت و بند ۛ راہوار انت آیان مبعار ۛ ہلاسی و شمسی نظام ۛ سر و چیر بوگ ۛ و ہد آتنگ و رستگ۔ چوش بگوش چہ ہما و ہد ۛ اے ٹوہیں عالم نزع و سکرات ۛ وقت شروع بیت ہنجوش کہ خوردین عالم (انسان) ۛ سکرات ۛ و ہد ۛ ایمان و توبہ مقبول نہ انت ہرچا کہ اور حقیقت ۛ اختیاری نہ بیت ہمہ پیا طلوع الشمس من المغرب ۛ پد ماں کلین عالم ۛ حق ۛ ہمیش حکم بیت کہ کسے ۛ ایمان و توبہ معتبر بیت ماں لھتیں روایتان گوں طلوع الشمس من مغربہا ۛ دگر چنت نشان ہم بیان بوتگنت مثال خروج و جمال خروج و تیرہ وغیرہ، اے روایتانی مراد چوش معلوم بیت کہ و ہدے اے کلین نشانانی مجموعہ محقق بیت تو توبہ ۛ دروازگ بند کنگ بیت جدا جدا گوں ہر یک نشان ۛ اے حکم وارد نہ بیت۔ مئے دور ۛ لھتیں ملحد کہ ہر یک غیر معمولی واقعہ استعارہ ۛ رنگ دیگ اشانی ہیل و عادت انت آ طلوع الشمس من المغرب ۛ ہم استعارہ جوڑ کنگ ۛ شواہد انت غالباً بہ اشانی گور ۛ قیامت ۛ آگ ہم یک ڈولیں استعارہ ۛ بیت۔ (تنبیہ) اے راہرچیکہ اے ہم ۛ کہ گوشگ بوت کہ ۛ بیایت فرشتہ بیایت تئی رت ۛ اشی ۛ تفسیر تفسیر سبقول ۛ نیم ۛ یہ آیت هل یظنون الا ان یأتیہم اللہ فی ظلمل من العمار ۛ جبرگوست اودا چارگ لو بیت و جملہ اوکسبت فی ایمانہا خیرا ۛ عطف بہ امنت من قبل ۛ سر انت و عبارت ۛ رد و بند ان المیر و غیرہ محققین ۛ نزیک ۛ چوش انت لا ینفع نفساً ایمانہا اوکسبت خیرا لعلنک امنت من قبل اولم تکن کسبت فی ایمانہا خیرا یعنی ہر کس ۛ چہ پیش ۛ ایمان بناورنگ او ہد ۛ آئی ایمان نفع دیوک نہ بیت و ہر کس ۛ چہ پیش ۛ نیکی ۛ کمائی نہ کنگ آئی ۛ نیکی کمائی ہن نفع دیوک نہ بیت (یعنی آئی ۛ توبہ قبول نہ بیت)۔ فل ماں پیشی رکوع ۛ چہ قل نعالوا انل ما حرم ربکم علیکم الخ ۛ بازن احکام بیان کنان ۛ ارشاد بوتگنت وان ہذا صراطی مستقیماً فاتبعوہ ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ یعنی صراط مستقیم (دین ۛ بیکس راہ) چہ مدام ۛ یکے مانگ چہ اشی ۛ یک کر بان ۛ گمراہی ۛ کشک باز انت تمام بنی و مرسل چہ اصولی حیثیت ۛ ہمایکس کشک ۛ سر اکام جنوک بوتگنت و مردمان بہ اشی ۛ دعوت اش دانگت شرع لکم من الدین ما وضحی بہ نوحاً و الذی اوحینا الیک و ما وصینا بہ ابراہیم و موسیٰ و عیسیٰ ان اقموا الدین ولا تتفرقوا فیہ (شوری رکوع ۲) ماں دین ۛ اصول ۛ اشانی و ت ماں و ت ۛ ہج فرق و تفاوتے نیست، چہ زمان، مکان و خارجی احوال ۛ اختلاف ۛ شرعی فروغانی تہا ہرچ تفاوتے بوت آتفرق نہ انت بلکیں ہر و ہد ۛ ماں مناسبیں و طر ۛ بکیں ہور تہویریں مقصد ۛ حاصل کنگ جدا ہیں رہ بندانت ہرچ دین ۛ پیشی نبیان آورد موسیٰ علیہ السلام ۛ کتاب ہن بہ آئی مخالفت نیاحتگ بلکیں بہ آئی تکمیل و سرجمی ۛ دیم دیگ بوت چہ درستان ۛ پد قرآن کریم احت کہ کلین پیشی کتابانی تنہیم و تصدیق ۛ کنت و آیانی علوم و معارف ۛ حفاظت کنوک انت۔ ماں میانجی ۛ چہ ہما کتاب و شریعتان دیم ترینو کافی احوال ۛ بیان کنان ۛ چہ ان الذین فرقوا دینہم ۛ پدا اصل مطلب ۛ نیمگ ۛ و اتر کنگ بوتگت یعنی خدائی دین ۛ راہ (صراط مستقیم) یک ایت ہر کس ماں دین ۛ تفاق پیدا کنان ۛ ہد

ولواتنا ۛ

۲۲۸

الانعام ۛ

العذاب بما كانوا یصدفون ۛ هل یظنون الا ان تأتیہم

عذاب ۛ یہ آیان روگردانی ۛ سبب ۛ فل چیتے انتظار کنت مگر ہمہ کہ بیایت آیان گور

الملیکۃ او یأتی ربک او یأتی بعض ایت ربک ۛ یوم

فرشتہ ۛ بیایت تئی پروردگار بیایت لہنتہ نشانی تئی پروردگار ۛ روچیکہ

یأتی بعض ایت ربک لا ینفع نفساً ایمانہا لم تکن

بییت لہنتہ نشانی تئی پروردگار ۛ فائدہ نہنت کس ۛ را ایمان ۛ آرگ آئی کہ سیر چہ

امنت من قبل او کسبت فی ایمانہا خیرا قل انتظروا

اشیا آیمانیا نیارتگت یا نکتگت آیمانیا و فی ایمان ۛ تہا ہج نیکی ۛ بگوش کہ شمانتظار کن

انما منتظرون ۛ ان الذین فرقوا دینہم و كانوا شیعا

ماہن انتظار کنیں و ہما کسان کہ جدا جدا اشکت و فی دین و فرقہ فرقہ بوتنت

لست منهم فی شیء ۛ انما امرهم الی اللہ ثم ینبئہم بما كانوا

نراکار آیان کار ۛ ہج نیستنت آیان کار فقط اللہ ۛ حوالہ انت زندا خبر دنت آیان ہرچیکہ

یفعلون ۛ من جاء بالحسنۃ فله عشر امثالہا و من جاء

آیان کنگت و ہر یکہ بکنت یک نیکی گڈا سبت آیارادہ چند آئی ۛ و ہر یکہ بکنت

بالسیئۃ فلا یجزی الا امثالہا و هم لا یظلمون ۛ قل

یک بدی ۛ گڈا سزادیگ بیت ہما ۛ برابری ۛ و یہ آیان سر اظلم نہ بیت و تو بگوش

اننی ہدنی ربی الی صراط مستقیم ۛ دینا قیاملہ

کہ سوجدا نگ مناسنی پروردگار ۛ راہ تجکیں دین محکمیں ملت

ابراہیم حنیفاً و ما کان من الشرکین ۛ قل ان

ابراہیم ۛ حتی پرستیں و نیت آچہ شرک کنوکان و تو بگوش کہ

صلاتی و نسکی و محیای و مماتی للہ رب العلمین ۛ

منی نماز و منی قربانی و منی زند و مرگ خاص پر رضای خدایت ہما کہ رو دینو کنت تمہیں

منزل ۛ

فاتبعوہ ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ یعنی صراط مستقیم (دین ۛ بیکس راہ) چہ مدام ۛ یکے مانگ چہ اشی ۛ یک کر بان ۛ گمراہی ۛ کشک باز انت تمام بنی و مرسل چہ اصولی حیثیت ۛ ہمایکس کشک ۛ سر اکام جنوک بوتگنت و مردمان بہ اشی ۛ دعوت اش دانگت شرع لکم من الدین ما وضحی بہ نوحاً و الذی اوحینا الیک و ما وصینا بہ ابراہیم و موسیٰ و عیسیٰ ان اقموا الدین ولا تتفرقوا فیہ (شوری رکوع ۲) ماں دین ۛ اصول ۛ اشانی و ت ماں و ت ۛ ہج فرق و تفاوتے نیست، چہ زمان، مکان و خارجی احوال ۛ اختلاف ۛ شرعی فروغانی تہا ہرچ تفاوتے بوت آتفرق نہ انت بلکیں ہر و ہد ۛ ماں مناسبیں و طر ۛ بکیں ہور تہویریں مقصد ۛ حاصل کنگ جدا ہیں رہ بندانت ہرچ دین ۛ پیشی نبیان آورد موسیٰ علیہ السلام ۛ کتاب ہن بہ آئی مخالفت نیاحتگ بلکیں بہ آئی تکمیل و سرجمی ۛ دیم دیگ بوت چہ درستان ۛ پد قرآن کریم احت کہ کلین پیشی کتابانی تنہیم و تصدیق ۛ کنت و آیانی علوم و معارف ۛ حفاظت کنوک انت۔ ماں میانجی ۛ چہ ہما کتاب و شریعتان دیم ترینو کافی احوال ۛ بیان کنان ۛ چہ ان الذین فرقوا دینہم ۛ پدا اصل مطلب ۛ نیمگ ۛ و اتر کنگ بوتگت یعنی خدائی دین ۛ راہ (صراط مستقیم) یک ایت ہر کس ماں دین ۛ تفاق پیدا کنان ۛ ہد

جدا راہ کشت و مان فرقت بند و لعنت ۶ گرفتار بنت توری ایہود بہ بنت یا نصاریٰ یا ہما اسلام ۶ مدعی کہ دیم تر (مستقبل) ۶ دینی عقیدہ ہانی چادر ۶ دران ۶ چند چند کنوک انت چہ اے مردمان شمار ۶ غرض و مطلب نیست اے کل ماں در فقیر بکم عن سبیلہ ۶ داخل انت شما چہ اشان بری ویزاری ۶ ظاہر کنان خدا ۶ ہما یکس راہ (صراط مستقیم) ۶ سراپا دان محکم بدارات و اشانی انجام و اسر ۶ بہ خدا حوالہ ۶ بکن اشان ۶ دنیا یا آخرت ۶ پیش داریت ہر چیکہ اشان مان دین ۶ فساد بر پاکتگت حضرت شاہ صاحب ۶ فرقا و اینہم ۶ بارو ۶ گیش و گیوار کنان ۶ فرمان کنت ۶ ہر چ خبر ۶ یقین کنگی انت (دین ۶ اصول) ماں اشان فرق باید نہ انت ۶ ہر چیکہ کنگی انت (دین ۶ فروغ) اشانی رہ بند باز بہ بنت تو ماں اشی ۶ پاک نیستت ۶ فل ماں ۶ شریک ۶ ہما کا نو ایفعلون ۶ اشانی بدین کارانی بدلہ دیگ ۶ رواہم تراپ دیگ بونگ ات گوں اشیا ہور ہر نیک و بد ۶ مجازات ۶ عام قانون ۶ بیان کت کہ نیکی ۶ بدلہ کم ۶ چہ کم دہ سرانت و بدی ۶ کیش ۶ چہ کیش قد ہما ۶ جند ۶ یعنی ہر کس ۶ یک نیکی ۶ کما کت تو آرا ہما ۶ پیما دہ نیکیانی تو اب رسیت زیات ۶ حد مقرر نہ انت و اللہ یضاعف لمن یشاء ۶ و سر کس ۶ یک بدی ۶ کت تو ہما ۶ پیما یک بدی ۶ ہر چ سر مقرر انت چہ آئی زیات سزا نہ بیت کم بکنت یا بالکل پہل بکنت واجہ اختیار داریت گڈا جا ہیکہ رحمتانی زیانی ۶ کیفیت بہ اے پیما بہ بیت اودا ظلم ۶ امکان ۶ نیستت ۶ فل یعنی فتار بہ یکس خدا ۶ مخصوص کنگت ۶ فل یعنی شما ماں دین ۶ ہر قدر بلوط ات راہ بکشات و ہر قدر معبود بلوط ات پہ و تاجوڑ بکن ات منار امنی پروردگار ۶ صراط مستقیم سوچ دانگ ۶ و ہما خالصین توحید و سر جس تفویض و توکل ۶ کشک انت کہ بہ آئی سر مستری موجد ابو الانبیاء ابراہیم خلیل اللہ گوں مزین دغدغہ ۶ کام جنوک ات کہ آئی نام ۶ مروچی ہم تمامیں عرب و کل آسمانی ادیان گوں مزین عظمت و احترام ۶ گروک انت ۱۲۰

(ہم صفحہ ۶ فوائد) فل ماں اے آیت ۶ توحید و تفویض ۶ چہ درستان بلند و بالا ۶ مقام ۶ نشان سوچ دیگ بونگ کہ بہ آئی سر مے سید و سردار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم فاتر بوت نماز و قربانی ۶ گوں خصوصیت ۶ ذکر کنگ ۶ ہما مشرکانی ہما کارانی صراحتہ رد بوت کہ آیان بہ بدنی عبادت و قربانی بہ غیر اللہ ۶ کنگت ۶ فل عمومی حساب ۶ مفسران ۶ وانا اول المسلمین ۶ مطلب ۶ بہ اے پیما ۶ گرنٹ کہ اے امت محمدیہ ۶ حساب ۶ واجہ اولی مسلمان انت و لیکن جامع ترمذی ۶ حدیث کنت نبیا و اولیٰ من بعدی ۶ الجسد ۶ روء واجہ اول الانبیاء انت تو گڈا آئی بہ اول المسلمین ۶ توگ ۶ تہاچی شک باقی بمانیت ابید چہ اشی ۶ ممکن انت کہ زمانہ ۶ اولیت مراد مہیت بلکین درجہ ۶ تقدیم مراد بہ بیت یعنی من کلین جہان ۶ فرمانبردارانی صف ۶ اولی نمبر چہ درستان دیکاتراں ۶ کل پیسر توحید فی الاولیہ بیت ۶ ذکر ات نون توحید فی التوہید ۶ کیش ۶ گیوار کت یعنی ہینوش کہ چہ آئی ۶ ابید دگر معبود نیست مستعان ہن دگر کس نیست پرچاکہ استغانت ربوبیت ۶ مامہ ۶ سر متفرع انت ایاک نعبد و ایاک نستعین ۶ کل کافران گوں سلمانان جیرہ کنگت و گوش تگت کہ کہ شما توحید ۶ راہ ۶ بلہ دیان ۶ بہ مے کشک ۶ ہما انت

اگر ماں اشیا کتا مگناہ بہ بیت تو آئے سر انت و قال الذین کفروا للذین امنوا سبیلنا و لخم خطایاکم (العنکبوت رکوع ۱۴) ادا اشی ۶ پسہ دات کہ ہر یک ۶ گناہ بہ ہما ۶ وئی سر انت ۶ کس دگر ۶ گناہ ۶ بار ۶ چست کت نہ کنت باقی شے جیرہ و اختلافات ۶ فیصلہ بہ خدا ۶ گور ۶ ماں قیامت ۶ روح ۶ بیت اے دنیا فیصلہ ۶ جا کہ نہ انت اے امتخان و چکا سگ ۶ لوگ انت چو شکہ ماں دینی آیت ۶ آگاہ کت ۶ یعنی خدا ۶ تزارا ماں زمین ۶ وئی نائب جوڑ کت کہ توجہ آئی ۶ دانگیں اختیار ان کارگران ۶ چو نہیں چو نہیں حاکم نہ گرو دار کت ۶ یا شماراوت ماں دنیا یکد گرے ۶ نائب سازات کہ یک قومے روت تو دومی قوم آئی جا کہ ۶ گریٹ ۶ یعنی شے و تباہی حد درجہ ۶ تہا فرق ایرکت چنانچہ ماں شکل و صورت ۶ رنگ توار ۶ ہیل و عادات ۶ محاسن قد و بالا ۶ رزق ۶ دولت عزت و شان وغیرہ ۶ انسانی نفرائی بیشمار درجات انت ۶ ک یعنی ظاہر بہ بیت کہ مہ اے جا واران کتا نام شخص داں کجا حد ۶ خدا ۶ حکمان ۶ قبول کنت ۶ ابن کثیر ۶ چہ فیما تانکہ ۶ ہما جدا احوال و درجات مراد کنگت کہ ماں آیان استعداد و لیاقت ۶ حساب ۶ دارک بونگت بہ اے حساب ۶ چکا سگ ۶ حاصل ایش بیت کہ مثلاً غنی ماں

الاعراف

۲۲۹

ولواتناہ

لَا شَرِيكَ لَكَ وَبِذَلِكَ أُمِرْتُ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُسْلِمِينَ ۶ قُل

چہ کسے آئی شریک نہ انت و منا ۶ حکم کنگ بونگ ۶ من پیسر چہ درستان فرمان برداراں ۶ بگوش

أَعِزَّ اللَّهُ أَبْنَى رَبًّا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيْءٍ وَلَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ

اللہ چہ بغیر دگر تے پروردگار کنان و آب و رودگار ت ہر چیز ۶ و ہر کیکہ گناہ بکنت گڈا آہما ۶

إِلَّا عَلَيْهِمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ

وئی گردن ۶ انت ۶ و چست نکنت کسے دگر کسے ۶ بار ۶ پدا شماراوتی پروردگار ۶ طرف ۶ روگی انت

فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۶ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَكُمْ خَلَائِفَ

گڈا آسر پکنت شما راہما چہ ۶ کہ شما آیتا جیرہ کنگت ۶ و ہما ۶ نائب کنگ شمارا

الْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَاتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِي مَا

ماں زمین ۶ و بلندی کنگت درجیان یکے ۶ بہ دگر ۶ سرا ۶ تاکہ آزمودہ بکنت شما را ماں

اتَّكُمُ إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ الْعِقَابِ ۶ وَإِنَّهُ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ۶

دانگیں حکمان ۶ تھی رب زوت عذاب کنگت ۶ و ہماوت بخشوک و مہربانت و

سُورَةُ الْأَعْرَافِ ۶ وَهُوَ الَّذِي أَنزَلَ فِي آيَاتِهِ الْوَحْيَ ۶ وَهُوَ الَّذِي

سورہ اعراف مکہ ۶ ایرا ۶ آئی ۶ دودصد شصت آیات و بیست چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں خدا ۶ نام ۶ ہما کبے اندازہ مہربان زہریں رحم کنوک ایت

الْقَصَصِ ۶ كِتَابٌ أَنْزَلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُنْ فِي صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ

اے کتاب ایرہنگ پہ تھی سرا ۶ نون مہبت تھی دل تنگ مہبت چہ آئی رسبکاٹ

لِتُنذِرَ بِهِ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ۶ اتَّبِعُوا مَا أَنْزَلَ إِلَيْكُم مِّنْ

تا کہ تونہر سینی بہ آیتا و پنتے (نصیحت) ۶ بہ مومنان و زندگیری ۶ بکن اشانی ۶ ایرہنگ پر شما چہ شے

رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ۶

رب ۶ طرف ۶ و مروت آیتا چہ بغیر اے دگر سنگتیا نی زند ۶ شما بلکل کم خیال کن ات ۶ فل

مذلل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... علمانی خیال انت کہ اعمال اے وہ بہ صورت و اعراض انت۔ اودا بہ ایمان بہ صورت و جسد دار و کس صورت و تزیینت و بدلاھے
 عملان و وزن کنگ بیت، گوشک بیت کر مئے اعمال و غیر قائم بالذات اعراض انت کہ آیانی ہر جہے بہ وقوع و گوں ہو رعد و کم توان بیت پدااشانی جمع بونگ و وزن بونگ
 جے معنی داریت۔ من عرض کنان کہ مال گرامافون و مروچان مزین گشتانک (تقریر) ٹیپ کنگ و دستور راہوار بونگ آیا آگشتانک بہ اعراض بہ صورت و نہ انت کہ اشانی
 یک حرفے چہ مئے زبان و ہما و ہد و ادبیت کنت و ہدیہ چہ آئی و اولی حرف چہ دیب و در آیان و فنا بیت گڈا اے گشتانک و سر جمیں مجموعہ مال گرامافون و چون جمع بونگ
 چہ ہمیشہ و بفہم ات کہ ہما خدائے گرامافون و ایجاد کنوک و ہم موجود انت چہ آئی قدرت حج بعید نہ انت کہ آئے کلین عملانی مکمل حساب و ریکارڈ و تیار بکنت کہ چہ آئی و
 یک ذرہ و و نشے ہم غائب مہیت، پشت کبت آیانی وزن کنگ توجہ قرآنی نص و مارا ہمنکر معلوم بونگ کہ وزن گوں ہچیں میزان و ذریعہ بیت کہ مال آئی کفین و لسان
 و غیرہ موجود نہت لیکن میزان و آئی دو باسک چون کیفیت و نوعیت و بہت و چہ آئی و وزن معلوم کنگ و راہ بند چون بیت اے جہانی فہمک چہ مئے عقل و زانک و درانت
 ہمشکا مارا بہ اشانی زانک و تکلیف دیگ بونگ۔ بلکین
 یک میزان و اوایل یکن عالم و ہمنکر چیز ہست انت
 ابید چہ ایشی و کہ ما آیانی نام و بر اشکین و آیانی مکین
 اجمالی مفہوم کہ آہم ہر جے قرآن و سنت و بیان
 کنگت بہ آیان عقیدہ بداریں چہ ایشی زیات تفصیلی
 احوالان و زانک چہ مئے فہم و ادراک و درانت ہرچہ کہ
 ہرچہ قانون و دستور و چہ عالم و وجود و آئی نظم و
 نسق بیت بہ آیانی سر اماماں ہما عالم و ندرک و باوجود
 چیز و دسترس حاصل کت نہ کنیں ہے دنیا و شاہیمان
 و بچارت کہ باز قسم انت، یک شاہیمان ہما انت کہ چہ آئی
 سہر و فقرہ یا مرد و تور بنت چہ یک شاہیمان و غلہ و ایدگ
 جنس تور بنت و کہ یک میزان و ماں ریل گاڑیانی اسٹیشنانی
 سر موجود انت کہ چہ آئی و مسافرانی مال و از باب تور بنت
 ابید چہ ایشان مقیاس الہویا مقیاس الحرات و غیرہ ہم
 یک ہمیں شاہیمان انت کہ چہ ایشان ہوا یعنی گوات و حرارت
 و غیرہ درجات معلوم بنت، تھرما میٹر مئے جسم و توکی
 حرارت و کہ آچہ اعراض و تعلق داریت تور کنت و پیش
 داریت کہ اے و ہد و بہ مئے جسم ۱۰ اینکر درجہ حرارت
 موجود انت۔ و ہدیہ ماں دنیا و ماں بیستانی حساب جسمانی
 میزانان و مشاہدہ کنیں مچان و تاش گندیں کہ چہ ایشان
 ایمان و اعراض و وزن و درجہ و تفاوت معلوم بیت تو گڈا
 بہ آفرن شائیں قادر مطلق و چہ مشکل انت کہ یک ہچیں
 حسی میزان قائم بکنت کہ چہ آئی و مئے عملانی وزن و درجہ و
 تفاوت صورت و حسی ظاہر بہت۔ و آیتانی انکار
 کنگ آیانی حق تلفی انت کہ آرا گوں یظلمون و ادا
 فرما عینک۔ و چہ اے آیتان یک نیمگے بہ حق تعالیٰ و
 وجود و سر عالم و کارخانہ و چہ حکیمانہ نظم و نسق و استدلال
 و احسانات و خدائی انعامانی ذکر و کنان و بہ آئی شکر و
 گرگ و بابت و دلگوش گور کنا ٹینگ بونگ و دومی نیمگے
 نبوت و ضرورت انبیاء علیہم السلام و آئیانی ہیل
 و عادت آیانی زندگی کنوکانی و مخالفت کنوکانی انجام و اسر
 کہ آے سورت و اصلی بن گیب (موضوع) معلوم بیت بہ
 آئی بیان و آیتان توطیہ و تہمید و ڈولا پیسر بیان
 کنگ بونگت ۱۲۔

(ہم صفحہ و خواہد) و یعنی چہ شمعے پدااش

و چہ پیش شمعے ندرک و دارک و ورد و راک و سامان چہ
 کت پداشے مادہ و جوڑ کت پدا آمادہ ہچیں ڈولان نقشہ و حین جبل صورت عطا فرما بیت کہ آدگر مخلوق و دیگر نہ بونگت پدا اے خاکی صورت و ہما روح و حقیقت
 بخشت کہ آئی برکت و شمعے پت آدم علیہ السلام کہ آئی وجود تمام انسانی فردانی وجود و سر اجمالاً شامل ات «خلیفۃ اللہ» و ملائکتانی مسجد و جوڑ بون پدا ہما کس و آ
 و ہدی چہ تعظیمی سجدہ و سرتابی کت ازلی مردود قرار دیگ بون پرچاکہ آسجد و الہی خلافت و شون و لوک ات۔ ملائکتہ اللہ کہ آجست و مرس پٹ و پول و صافیں امتحان
 و پدا آدم و علمی فضیلت و روحانی کمالاتی ردا معلوم دار بونگت گوں خدائی حکم و اشکک و سجدہ و کپنت و اے ہم و ایشان خلیفۃ اللہ و روبر و و فی حقیقتی پروردگار
 و کامل و فاشعار و اطاعت پذیری و نبوت و عملاً ظاہر کت و ابلیس لعین کہ آناری الاصل جتی مگر چہ بازی عبادت و غیرہ سبب و ملائکتانی جماعت و شامل بونگت آخر
 کار آئی و بہ و فی اصل و نیمگے و واتری کت آئی نگاہ و چہ آدم و مادی ساخت نفخت فیہ من روحی و راز و چہ دیماتر تجا و زکنت نہ کت ہمشکا صافیں خداوندی حکم و مقابلہ
 و سر انا خیر منہ خلقنتی من نار و خلقنتہ من طین و دعویٰ و بناء کت آخر ہے ابا و استکبار و صافین قاطع نص و راحض چہ و فی اے واہگ و رو کنگ

الاعراف

۲۳۱

ولواتناہ

خَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ ۝ قَالَ فَاهْبِطْ مِنْهَا فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ

پیداگ کنگ تو آئی چہ گیل و گوشتی کہ ایر بکپ توجہ ادا تئی حق نہ انت کہ وزن نفسی بکنے

فِيهَا فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّغِيرِينَ ۝ قَالَ أَنْظِرْنِي إِلَى يَوْمِ

ماں ادا نون و دنا درکپ بیشک توجہ بے عزت نائے و گوشتی منا مہلت بدتا ہماروچی کہ مردماں چہ بر و

يَبْعَثُونَ ۝ قَالَ إِنَّكَ مِنَ الْمُنْظَرِينَ ۝ قَالَ فَبِمَا أَغْوَيْتَنِي

جست کنگ بت گوشتی کہ ترا مہلت دیگ بونگ و جواہی دات کہ چو کہ تو منا گمراہ کنگ

لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَاطَكَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ ثُمَّ لَا تَجِدُ فِيهِمْ

من ہن ننداں آیانی پاس تئی راستیں راہ و سراف و رندا کایاں آیانی گور و چہ

بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ

آیانی دیگی نیمگے و چہ آیانی پشتی نیمگے و چہ راستی نیمگے و چہ چپتی نیمگے و

وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ ۝ قَالَ اخْرُجْ مِنْهَا مَذْذُومًا

و ننگدے تو گیشتری بہر آیانی شکر گروک و گوشتی کہ درکپ چہ ادا رائندگان

مَذْذُورًا طَلَسَ تَبَعَكَ مِنْهُمْ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنْكُمْ أَجْمَعِينَ ۝

مردود ہر یکہ چہ آیان تئی دما بکیت گڈا قسم انت کہ من پر کنان دوزخ و چہ شہاد رستان و

وَيَا دُمُ اسْكُنْ أَنْتَ وَزَوْجُكَ الْجَنَّةَ فَكُلَا مِنْ حَيْثُ شِئْتُمَا

و آدم بنڈت تو و تئی جن ماں بہشت و نون بونٹ چہ ہرچہ کہ بلوٹ

وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۝ فَوَسْوَسَ

و مروت اے درچک و نزدیک گڈا بیت شہادت اوان بار و پدا ردا انت

لَهُمَا الشَّيْطَانُ لِيَدِي لَهُمَا فَاوْرِي عَنْهُمَا مِنْ سَوءَاتِهِمَا وَ

آہر دوکان شیطان و تاکہ ظاہر بکنت بہر دوکان ہما پر دیا کہ گڈا بونگ چہ آہر دوکان چہ آیانی شرکگاہان و

قَالَ مَا نَهَاكُمَا رَبُّكُمَا عَنْ هَذِهِ الشَّجَرَةِ إِلَّا أَنْ تَكُونَا مَلَكَيْنِ

و گوشتی کہ منع کنگ شمار شے پروردگار و چہ اے درچک و مگر چہ سبب کہ بت شہاد و فرشتہ

مذلل ۲

وگوں خدائے بحث و مناظرہ کنان و پاداش و پیدامیگی چہ قرب و مرتبہ و جہل نرد و روات و چہ خداوندی رحمت و سک باز و دور چگل و دیگ بوت در حقیقت آثر ابہ ہرچ چیزے و سر امرن فخرات کہ آچہ آس و پیدابونگ ہائی آئی و ابدی ہلاکت و سبب جوڑ بوت آس و خاصیت سبکی، تندی، اشتاپ کاری و باہندگرگ و مزنی و خرابی ظاہر کنگ انت بخلاف خاک، کہ ماں آئی و مستقل مزاجی۔ وزن داری و تواضع داروکیں بردباری و اثباتی پہلو ظاہر بیت۔ ابلیس کہ آناری الاصل ات چہ سجدہ و حکم و اشکنگ و آس و ڈولا خشم گیت و رائے قائم کنگ و نہانندی و اشتاپ کاری ظاہر کت آخر چہ تکبر و تعلی و کشک و ماں حسد و آس و کپان و ماں دوزخ و آس و شت و کیت برخلاف آئی و ہدی کہ آدم و غلطی سرزد بوت تو خاکی عنصر و خدا و دیما بڑگی، خاکساری حکم و سجاوری و ایر مالی و راہ سوچ دات۔ چنانچہ آئی استقامت و انابت و شرا جتناہ ربہ فتاب علیہ و ہدی و نتیجہ ظاہر کت، پمشکا چوش گوشگ بوت کنت کہ ابلیس لعین و چہ مادی و عنصری حساب و بہن بہوتی مزنی و دعوی و سرپاد و ارت۔ چنانچہ حافظ شمس الدین ابن القیم و ماں بدائع الفوائد و چہ پانزدہ سببانی بناء خاک و بہ آس و سر افضل بونگ و ثابت کنگ اگر کسے و دل بکشتیت تو ہماگو رجوع بکنت۔ وک یعنی ماں جنت و یا ماں آسمانان و خدا کے پاک ہما مخلوق نشت کنت کہ آہ سرجمی و خدا و فرمان بردار و مطیع بہ بیت نہ نافرمانیں تکبر کنوکان او داچہ پیمائش نیستنت۔ بہر حال ابلیس لعین چہ عزت و شرف و ہما مقام و کہ زیات عبادت و غیرہ و سبب و بہ آئی سرادنیگہ فائزات مزنیں دیار و رگ و سبب و جہل و تہلانک دیگ بوت۔ (تنبیہ) ابلیس و داں مزنیں مدتے و ماں ملائکاتی جماعت و شامل دارگ و چہ ہوشیار کت کہ حق تعالیٰ و ماں مکلفان کسی و فطرت حتی کہ شیطان و ہن بہ اے و طر و نہ سازت کہ آتہنا بہ بدی و کنگ و نیمگ و لاچار و بے وس بہ بیت بلکیں خبیث و چہ خبیث ہستی ہن چہ اصل فطرت و حساب و بہ ایشی صلاحیت داریت کہ چہ وئی کسب و اختیار و ماں نیکی و پرہیزکاری و باز و ہاروان و ماں ملائکاتی زمرہ شامل بہ بیت۔ وک یعنی و ہدی کہ تو اے عرض و پیش کت تو بزبان کہ اے چہ ساری و ماں اللہ پاک و علم و فیصلہ بونگ کہ ترا مہلت دیگ بہ بیت و ہدی کہ خدائی حکمت بہ ایشی و واہگ دار بوت کہ حق تعالیٰ وئی کاملین صفات و شہنشاہانہ عظمت و جبروت و پدرائی بکنت تو آئیہا عالم و راجوڑ کت اللہ الذی خلق سبع سموات و من الارض مثلہن یتنزل الامر بینہن لتعملوا ان اللہ علی کل شیء قذیر و ان اللہ قد احاط بكل شیء علماً (الطلاق رکوع ۲) یعنی زمین و آسمان و تخلیق و چہ آئی سرجمیں بست و بندہ مقصود ایش انت کہ خدا و کاملین قدرت و احاطہ کنوکیں علم و غیرہ صفات و معرفت مردمان و حاصل بہ بیت ہما خداوندی معرفت و ماں آیت و ما خلقت الجن والانس الا ليعبدون و لھن سلف و تفسیر و رو و چہ عبادت و تعبیر کنگش۔ و ظاہر انت کہ چہ عالم و تخلیق و اے غرض ہما و ہدا بہ تمامی و سرجم بیت کنت کہ ما مخلوق آئی ہمک و طر و صفقان و کمالان ظاہر کنوک بہ بنت و اے مقصد ہما و ہدہ حاصل بیت کنت کہ ماں عالم و مطیع و وفادار و باغی و گنہ گار ہمک قسم و مخلوق موجود بہ بیت و ہم اللہ و ذرمنان و تمامیں زور آزمائی و آیانی پیدائشی اختیار و قوت و تمامیں وسائل و رہندان و کارمرز کنگ و داں آخری حد و مہلت و آزادی حاصل بہ بیت پیداکد سر و الہی حکومت و لشکر سر افضل و غالب بہ بیت و ذرمنان سزا برسیت۔ و چکا سگ و پد آخری کامیابی و دستانی دست و بہ بیت چہ ایشی و ابید بہ سرجمیں کما لہ صفاتانی ظاہر کنگ و دگر چہ صورت نیست انت پمشکا خبر و شر و خبر و شر و سرجمگ و پیداکنگ چہ ہما حکمت و انت کہ آ عالم و تخلیق و غرض مقصود انت۔ یعنی کما لہ صفاتانی مظاہرہ کہ آ بغیر چہ ایشی و تمام بیت نہ بونگ انت و لو شاء ربک لجعل الناس امة واحدة ولا یزالون مختلفین الا من رحم ربک و لذلک خلقہم (ہود رکوع ۱۰) پمشکا ضروری بوت کہ مستزین و ذرمنان ابلیس لعین و را کہ فساد و خرابی و سرجمگ انت سرجمی مہلت دیگ بہ بیت کہ آ داں قیامت و قائمی و وئی قوت و وسیلہاں و بہ شری و کارمرز بکنت و لیکن اے یک ظاہرین گپ ایت کہ براہ راست ہما کل احاطہ کنوک و مطلق قادر و مقابلہ و ممکن نہ ات پمشکا ضروری بوت کہ چہ خدائے جانب بہ نیابت (خلافت) و خاطر و یک ہنجیں و طر و مخلوق بہ آئی مقابلہ یارگ بہ بیت کہ گوں آئی و ابلیس لعین بہ آزادی و گروچیل کت بکنت و اجلب علیہم بخیلک و کجیلک و شارکھم فی الاموال والا ولا و وعدھم و ما یعدھم الشیطان الا غرورا (بنی اسرائیل رکوع ۲۰) و پد آ مخلوق دانکہ نیابت و حق و خلافت و کار و سرانجام دیان بہ بیت گداگوں شاہی فوج (ملائکتان) آرا کمک رسان بیت و وئی ضعف و قلت و باوجود اللہ پاک چہ وئی فضل و رحمت و آثر بہ ذرمنانی مقابلہ و منصور و کامیاب کنان بیت نوں بہ شری و سرپد بیت کہ اے سرزمین بہ آدم و ابلیس و جنگ و میدان انت و چونکہ جان پرچوکیں مقابلہ ہما و ہدہ بیت کنگت کہ ہر دو عین حریف یک دگرے و سر اضد و کنت داروک بہ بنت پمشکا تکوینی و صورت ہنجیں پیش احتنت کہ چہ ایاں ماں ہر یک دل و بہ یک دگرے و ذرمنی و جا کہ کت ابلیس و آدم و سیدہ نہ کنگ و بناء و جہل و چگل دیگ بوت و آدم و ابلیس و ماں دل و وسوسہ مان کنگ و سوٹ و چہ جنت و کشک بوت چہ اے واقعاں ماں ہر یک و دل و بہ دو می و عداوت و ہندال قائم بوان و گروچیل و بازار گرم بوت۔ وک یعنی مثل و رہنماں آیانی ایمان و سر حملہ کنان، کہ ہمیشانی سبب و من اے شوہن روچ دیستوں۔ وک یعنی چہ ہمک نیمگ و بہ آیانی سر حملہ کنان۔ چہا ریں طرفانی ذکر، طرفانی عمومی و نیمگ و اشارہ انت۔ وک اے ابلیس لعین و اندازہ (اسکل) ات کہ راست بوت و لقد صدق علیہم ابلیس ظناً فاتبعوہ الا فریقاً من المؤمنین (السبا رکوع ۲۴)۔ وک یعنی زیات تر مردم بے شکر بنت تو مارچے تاوان انت انجام کار بہ ہما کتیں و فاداران کامیابی و رستگاری بیت و بے شکرانی اکثریت ماں دوزخ و روت چوش بگوش بہ اے و طر و چوش گیش و گوار کنگی انت کہ جنود الشیطان و اینکر کثرت ہم خلیفۃ اللہ و قلیل التعداد لشکر و نتوت کہ مغلوب بکنت و یازیر دست بکنت۔ وک آدم و حواء اجازت ات کہ ماں ہشت و ہر چیکہ دل اش بکشتیت و نورنت و بنوش انت ابید چہ یک خاصیں درچیکہ کہ آئی و رگ آیانی ہشتی زندہ مناسب نہ ات پمشکا فرامینتی کہ ایشی و کر و مروت و اگر نہ تاوان بار بیت۔ ۱۲

جاءه ارشاد انت منها خلقنكم وفيها نعيذكم ومنها نخرجكم هر کس ماں زمین و مدفون نہ انت آبان و ماں فیہا نعیذکم الخ چونکائی داخل کنگ بیت معلوم ہوت کہ اے ہمیں قضا یا بہ کلیہ رنگ و کار مرز نہ ہو تگنت۔ فل چه ایرگیج و مراد آئی مادہ وغیرہ و پیداکنگ و آنس نیار کنگ و راہ بند و سوچ دیگ انت اگر چه ایرگیج اکثر بہ ہما موقع و کار مرز بیت کہ او دایک چیزے چه برزا ایرگیج بہ بیت مگر باز برہ چه اشی و مراد مکانی فوق و تحت مقصود نہ بیت بلکس چہ مرتبہ و اعتبار و بلند و بالا بہ بیت چه آئی جانب و کتام چیزے بہ جہلیگان و عطا کنگ و موقع و سر اے لفظ گوشگ بیت چوشک فرماں کتی وانزلنا لکم من الانعام ثمانية ازواج یا وانزلنا الحديد فيه باس شدید۔ فل یعنی چه اے لباس و ابید کہ چه آئی و ایوک و بدن چیر دیگ بیت یا دولدار بیت یک معنوی پوشاکے ہم ہستنت کہ چه آئی و انسان و باطنی نزوریان کہ آبان و ظاہر کنگ و قدرت ہم داشت تگتی آماں پردہ و چیرگ و انت کہ اشان ظاہر کنگ و عمل و نہایارگ نہ بنت وھے معنوی پوشاک انت کہ آرا قرآن و لباس التقوی فرمائینگ۔ و آباطن و زینت و آرائش و ذریعہ چوبیت بلکس اگر غور و فکر کنگ بہ بیت تو ظاہری بدنی لباس ہمھے باطنی لباس و راہ پر گور و کنگ و مطلوب و مراد بونگ

ولولناہ

۲۳۲

الاعراف

حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ دشمن و شتمے جنت و گدان و کشائنت پدا شمارا ماں دنیا و لباس گور و کنگ و رہ بند پیش داشت نوں ہما لباس و بہ پوش ات کہ ماں آئی پر ہیز کاری بہ بیت یعنی مردین آدم رشمی گد مپوشیت و دامن و درج مکننت۔ یہ ہرج کارے و کہ مہن کنگ بوتگے آرا مکن۔ و جنین آدم باز بارگیں گد مپوشیت کہ مرد ماں آئی جان و بگندنت و نہ و تی زینت ظاہر مکننت۔ فل یعنی ما اے نشانیاں و غور و فکر کنگ و حق تعالی و قادرانہ انعام و اکرام متوک و شکر گردک بہ بنت۔ ۱۳ (ھے صفحہ و فوائد) فل اخراج و نزاع و نسبت آبان سبب و طرف و بوت یعنی آدم و حواء را چہ جنت و در کنگ و گدانی کشگ و سبب آت نوں شمایہ آئی فریب و میابنت و چه آئی مکاریان ہزار بہ بیت فل یعنی ہرج دشمنے مارا بہ اے پیم و گدوک بہ بیت کہ مئے جم بہ آئی سرا نہ کبیت آئی حملہ سک خطرناک و مدافعت سک گران بیت بمشکا شمارا لازم انت کہ مدام آگاہ و ہزار بہ بیت۔ اے ہمیں دشمن و علاج چوش بیت کنت کہ ماہیں ہستی و پناہ و بروں کہ ہستی آرا گندیت لے اشیطان آرا و لیست نہ کنت، لاندردک الالبصار و هویدرک الالبصار و هو اللطیف الخیر۔ (تنبیہ) انت بیکم هو و قبیلہ من حیث لا تزونہم قضیہ مطلقہ انت دائرہ انت یعنی باز برہ چوش بیت کہ آما را گندنت و ما آیان و نہ گندس، چوش گوشگ و اے لازم نہ بیت کہ کدی ہم بہ کتام صورت و کسے آرا و لیست کنت نہ کنت بمشکا چه آیت و رویت جن و ہلکل نفی و سرا استدلال کنگ کوتاہ نظری انت۔ فل یعنی وہدیکہ اشان و ت چه و تی بے ایمانی و شیطان و رفاقت و بہ وناشات کت چوشکہ بہ چنت آیتان و پیداک انت۔ انہم اتخذوا الشیاطین اولیاء من دون اللہ و بحسبون انہم مہندون۔ تو گدا ماہ اے انتخاب و گچین و مزاحمت کنوک بہ بوتیں ہر کس و آبان و تی رفیق و سنگت جوڑ کنگ لوٹ ات ہماں را رفیق جوڑ کنگ بوت فل یعنی بدیں و بے حیائی و کار مثلاً مروین و جنین و گوں برہنگی و طواف کنگ کہ اے آیتانی شان نزول انت کہ چہ اشان سلا متین عقل و تجکیں فطرت نفرت کنت خدائے

۳۱۰

يَذَرُهُمْ كَالْيَاسِقِ الْيَرِيبِ سَوَاءٌ لَّهُمْ يَرَكُمُ هُوَ وَ كَشْتِي چه آبان گور اچ آبان و تا کہ جند کنت پیش بداریت آبان و شرکای آبان۔ بیشک آگندیت شمارا و قبیلہ من حیث لا تزونہم اتنا جعلنا الشیاطین اولیاء آئی و کتم چه ہما جاہیکہ شما آیان و گندنت و کنت ما شیطان سنگتی للذین لا یؤمنون و اذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیہا آباءنا واللہ امرنا بها قل ان اللہ لا یأمر بالفحشاء ہمید و لایش کنگ بیت ویر کا واللہ ہن ہمیشی حکم کنگ بگوش کہ اللہ حکم نکنت یہ بدیں کار و اتقولون علی اللہ ما لا تعلمون قل امر ربی بالقسط پر چه بندت یہ اللہ سر ہما در ویکہ شمارا خبر نہ انت فل تو بگوش کہ منی پروردگار و حکم کنگ بہ انصاف و اقموا وجوهکم عند کل مسجد و ادعوه مخلصین لہ و راست بکن ات و تی دیمان ہر نماز و وقت و تواریکن ات آیتا در جاہیکہ آئی و خالص الدین کبابد اکم تعودون و فریقا ہدی و فریقا حق فرمانبرداریت و چو کہ پیداک کنت شمارا اولی و دوبارہ ہن پیداک بیت یک فرقیہ پر تینی بہ راہا و ثابت ہوت بہ دگر علیہم الضلۃ انہم اتخذوا الشیاطین اولیاء من دون اللہ و بحسبون انہم مہندون یبئی ادمر خذوا زینتکم بغیر و خیال کنت کہ آپ راہ و سرایت و او آدم و چکان و بگرت و تی دولداری و عند کل مسجد و کلوا و اشربوا و لا تسرفوا انہ لا یحب السرفین قل من حرم زینۃ اللہ الی آخر لعیبادہ بیجاہیں خرچ کنوکاں۔ تو بگوش کہ کیا حرام کنگ اللہ زینت ہما کہ پیداک کنگ بہ و تی بندیان (یعنی جوانیں پوشاک)

منزل ۲

قدوس و شان نہ انت کہ اسانی تعلیم و بدنت آذات و یاک و حیاء و سرجک انت بدیں و بے حیائی و کارانی حکم و چونکائی دات کنت دراصل و بے حیائی و بدیں کارانی تعلیم دیوک ہما شیطاں انت کہ آیان و اشان و تی رفیق جوڑ کنگ۔ بجا رت سے چه درستان پیشی مات و بیت و شیطاں و فریب دیان و برہنگ کناہیندنت مگر آشرم و حیاء و داروکان چه درجکائی تا کان و تی جان و پوشگ و کلامیش بوتنت۔ معلوم ہوت کہ برہنگی چه شیطاں و جانب انت و پردہ پوشی و کوششت چه شیمے بیت و جانب و بوت پدا برہنہ طواف کنگ و سراپت و پیرکائی دلیل یارگ چون راست ہوت کنت، ہم بقول واجہ شاہ صاحب اشکنتش کہ ساری بیت و چه شیطاں و فریب وارت گد ایت و دلیل و پرچاپیش کن ات اے چنکر بے حیائی و گپ ایت کہ ہرج کارے چه شیطاں و حکم و لوگا کنت کہ آرا چوش گوشگ بہ بیت کہ مارا خدائے اے حکم داتگ (العیاذ باللہ)۔ وھے ماں روح المعانی انت۔ القسط علی ما قال غیر واحد العدل وھو الوسط من کل شئی المنجانی عن طرفی الافراط والتفریط۔ آیت و حاصل اے بوت کہ حق تعالی و ماں ہمک کار و توسط و اعتدال و قائم دارگ و چه افراط و تفریط و پیریز کنگ و سر و سوچ داتگ گدا فواحش و حکم و چونکائی دات کنت۔

۱ حضرت شیخ الہندؒ اذ لفظ مسجراً غالباً مصدر میجی بمعنی سجد گران و نماز ترجمہ کرتنگ و وجوہ و بوقت ظاہری معنی و داشتنگ یعنی نماز و ادا کنگ و و ہد و و تی دیم و تچک و (کعبہ و نیمگ و) بدارات مگر لھتے دگہ مفسران چہ "ایقمو وجوہکم" اے مراد گرت کہ خدای عبادت و نیمگ و مدام گوں استقامت و بہ دل و لگوش گور بکن ات ان کثیر اشی و مطلب و چوش بیان کنت کہ ماں و تی عبادت و تچک و راست بہ بت ہرچ کشکے واجہ پیغمبر علیہ السلام ٹیگنت چہ آئی و چپ و چوٹ مرو ات عبادت و مقبولیت و دار و مدار و وجیزانی سرات خالص بہ خدائیگی بہ بیت کہ اترادیماتر و چوش بیان کت و ادعوہ مخلصین لہ الدین و پداہما مشرعو رہ بند و روع بہ بیت کہ اترانیاں و پیغمبران علیہم الصلوٰۃ والسلام و تجویز فرمائینگ اتراماں و اقبمو وجوہکم و ادا کنگ بونگ بہر حال ماں اے آیت و اوامر شرعیہ تمام قسمانی طرف و اشارہ کنگ و اشانی تعلق گوں بندھانی معاملہان و انت اکل ماں قسط و احتنت و ہرچیکہ تعلق گوں خدای انت اگر قابی انت تو آماں و اقبمو وجوہکم و اگر قلبی انت تو آماں و ادعوہ مخلصین لہ الدین و درج و شامل بوتنت و یعنی انسان و اعتدال و استقامت و اخلاص و کشکانی سرار وگ پیشکا ضرورت کمرگ و پد دومی زندمانی رسی انت کہ ماں آئی و موجودہ زندہ آسردیم کابنت آئی فکر و بیدانت کہ بنی آدم چہ ہتی و بکنت و لتنظر نفس ما قد مت لعد و یعنی بہ ہر کسان سرگراہی مقرر بوت اے ہما کس انت کہ اشان خدای بیکہ کنان و شیطانان و و تی ہمیل و دوست جوڑ کنگ و پدا ندرگی کپ ایشنت کہ چوشیں سرظاہرین گراہی و باوجود چوش ہمت کہ باہکل بہ جوانیں کشک و روک این و چہ مذہبی جینیت و ہرچ رہ بند و دستورے ما اختیار کنگ آہکل راست انت چوشکہ بہ دومی جاگہ و ارشاد انت الذین ضل سعبہم فی الحیوۃ الدنیا و ہم یحسبون انہم یحسبون صعدا کہف رکوع ۱۲) (تنبیہ) چہ آیت و عموم و ظاہر بوت کہ کافر معاند و یم و کافر مخطی ہم کہ آواقعہ چہ و تی کور فہمی و باطل و حق زانت ماں فریقاً حق علیہم الصلاکۃ و داخل انت نوری اے غلط کاری بہ شری و غور و فکر نہ کنگ و سبب و بہ بیت یا پیشکا کہ ملی آئی و سرظاہر و و تی سرچیں قوت بہ غور و فکر و کارمرزک و لیکن داں چوشیں صافین و روشنیں حقیقتان نہ رسگ و ت شون دنت کہ درحقیقت و چہ آئی ماں استدلال و قوت و فکر و کارمرزی و کوتاہی بونگ چوش بگوش کہ ہما چیزانی سراہمان یا رگ و چہ نجات حاصل بیت آہنکر روشن و واضح انت کہ آیانی انکار ابید چہ عناد و یا فکر و تامل و کوتاہی و دگہ چھ صورت بیت نہ کنت بہر حال شرعی کفر چوسنگہیا (زہر) و و ر و انت کہ ہر کس پہ زانت یا پہ نرانتکاری بوارتی بہ انسان و ہلاک کنگ و بس و کافی انت اہل السنۃ و الجماعت و رہ بند ہمیشہ دنت و روح المعانی و لھتینانی اختلاف ماں اے مسئلہ نقل کنگ چہ اے لھتینان مراد باخط و عنبری انت کہ اشان ماں اہل السنۃ و الجماعت و آوار نہ انت بلکیں اشانی معتزلی بوگ و باوجود دوت معتزلہ و ہم بہ اشانی اسلام و کلام (ایراد) انت ہمشکا و روح المعانی و خدایند و اشانی مذہب و نقل کنگ و پد نبشتہ کت و ولہ تعالی الحجۃ البالغۃ و التزامان کل کافر معاند بعد المبعث و ظہور امر الحق کفار علی علم ۱۵ و اے آیتان بہ ہمایانی رد و نازل بوتنت کہ آیان برہنہ کعبہ و طواف کنگ و ابشر امن قربت و پیرہیز گاری قرار و انگنتش و لھتیں جاہلیت و دور و مردمان ماں حج و دوران و زندہ آخری نفس و تچک کنگ و رد و زیات و رگ روغن چہر پی وغیرہ و کارمرزی و پلہ دانگنت لھتینان و چہ لبس و شیر و گوشت و پیرہیز کنگنت اے درستان و پیش دارگ بوت کہ اے نیکی و تقوی و کار نہ انت خدای و انگلیں پوشاک کہ چہ آئی و شمع جان و ستر و دولداری انت آئی عبادت و و ہد و چہ ایدگ و ہدان و زیات تر کارمرزی و قابل انت نانکہ بندہ بہ و تی پروردگار و دربار و آئی و انگلیں نعمتانی اثر و زوران و حاضر بہ بیت خدای ہرچہ پہ پوشگ و ورگ و نوشگ و دانگ چہ آئی و نفع حاصل بکن ات بس شرط ہمنکر انت کہ اسراف مبیت و اسراف و معنی انت چہ و خدای سرگوزگ کہ آئی صورت و حالت بازانت مثلاً حلال و حرام بکنت یا چہ حلال و گوزان و چہ حرام و ہم بوارت یا گوں بدیمیزی و حرص کنان و بوارت یا اشتہا و بغیر ورگ و بوارت یا ناوقت و بوارت یا کہ اینکر کم بوارت کہ و تی جسمانی صحت و کارانی کنگ و قوت و باقی داشت مکنت یا ہما چیزان کارمرز بکنت کہ یہ آئی ضرر دیوک انت و غیر ذالک و اسراف و لفظ اے کلیں کاران و شامل انت مفتیں خرچ کنگ ہم اسراف و یک راہ بندے انت ہمے نعیم و خیال کنان و سلف و لھتیں و اہمان و گوشتنگ کہ جمع اللہ الطب کلہ فی نصف الایۃ (خدای تمایس طب و ماں نیم آیت و جمع کت - ۱۲

فلان عالم و کل چیز بشکاید لنگ بونگنت کہ انسان چہ اشان بہ جوانیں رہ بندے و نفع گران و بہ خالق جل و علا و عبادت، وفاداری و شکر گزاری و مشغول بہ بیت چہ اے اعتبار و دنیا و تمانیں نعمت واصل و بہ مؤمن و فرماں برداران پیدا بونگنت البتہ کافران و ہم چہ اے نعمتان دور دارگ نہ بونگ آہم چہ وئی محنت و تدبیر و زور و دنیاوی نفع حاصل کنند بلکہیں و ہدیہ ایمان دار ایمانی قوت و تقوی داری و کمزور ترنت تو اے غاصبین ماں وئی عملی ننگ و تاج و بظاہر شہر تر کامیاب معلوم بنت کہ البشرا لکین و کافران فانی عملانی ثمرہ رانگ لوطیت کیس بہ مومنانی حق و تنبیہ و بیم تراب من کان یزید الحیوة الدنیا و زینتھا نونف لکبھو انما لکھم فیھا و صھر فیھا لا یخسوں اولکک الذین لیس لھم فی الآخرۃ الا النار و حط ما صنعوا فیھا و باطل ما کانوا یعلمون (سورہ بقرہ) پشت کینتت آخرت و نعمتان آخالص ایمان دارانی بہرانت، لھتیں علماں خالصہ یوم القیامۃ معنی چوش گینگ کہ دنیاوی نعمت خالص نہ انت پرچاکہ گول آیان دنیا و بازیں سرخ و غم اوارانت آخرت و نعمت چہ ہریمیں رنج و کدورت و پاک بنت و چہ ابن عباس و مال و درمنثور و آیت و معنی اے دول گرگ بونگ کہ دنیاوی نعمت پر اے حساب و کہ مال آخرت و وبال مبت نہنایہ مومنان انت بہ کافران حق و اداء نعمت آیان کفر و حق ناشناسی و سبب عذاب و وبال جوڑ بیت۔ فل چہ اشعر و ہر ادا عام گناہ انت و لھتیں غاصبین گناہان و مجاکہ و مناسبت یا بہ سبب و اھمیت و بیان فرمائینت، و لھتیں و گور و اشعر و ہما گناہ انت کہ آئی تعلق گناہ کنوک و اسیر گول و گراں مہیت۔ واللہ اعلم۔ فل چوشکہ بہ فحشاء و رد و گشتگشت کہ واللہ امرنا بہا۔ فل سطر اہر و شبہ بیت کہ و ہدیہ وعدہ و مدت آحت و سر بوت تو تاخیر و امکان عقلی ات پیشکا اشی و نفی ضروری بوت مگر تقدیم و ابرعظلاً ممکن نہ انت چہ اشی و نفی و چہ فائدہ انت۔ حقے شبہ و بناء لھتیں مفسران لا یستقدّمون و شرطیہ عطف و اذا جاء اجلہم الخیر سر امن انا۔ و لھتیں و چہ جاء اجلہم قرب و زریکی مراد گینگ۔ بہ منی خیال و اے نکافات و تاویلات و ہج حاجت نیست انت، مال محاورہ و کلام یک ہیچیں چیز و کہ آئی مقابل و دوطرف بہ بنت جبر و سر اور و تاکید و نشان کنگ و باز برای طرفی و کہ آستخمل الثبوت بہ بیت نفی بہ مقصد و رد انا کنگ بیت و دومی طرف و کہ آچہ ساری و غیر متحمل انت آئی نفی و محض بہ مبالغہ تاکید و کلام و حسن و خاطر و استطراد اذکر کنگنت (استطراد و معنی انت کہ کلام و بہ ہمے بیم و بیان کنگ کہ چہ آئی و دومی کلام لازم بدیت) یک خریدارے چہ دکاندار و یک چیز و قیمت و معلوم کنان و گوشت کہ و چیز کم و گیش و دکاندار ہم پسہ دنت کہ و کم و گیش بیت نہ کنت۔ ادا ہر دویں مثالان و محم و ذکر مقصود انت و و گیش و لفظ محض بہ قیمت و تعین و رد و تاکید و مبالغہ استطراد و ذکر کنگ بونگ، ادا ہم چہ اصلی کلام و غرض البتہ کہ خدا و وعدہ و ہدیہ کیت و سر بیت تو گناہ آیتا انت یک دمانے و تقدیم و تاخیر بیت نہ کنت مقصود تاخیر و نفی کنگ انت تقدیم کہ چہ پیش آئی نفی ظاہرات آئی نفی کنگ محض وعدہ و پکائی و سر اور پر دیگ و یک رہبندایت یعنی بہ خدا و سر افتراء کنوک و بہ ہمانی نیمگ و نسبت کنان و حرام و حلال جوڑ کنوک خدا و مہلت دیگ و سر مغرور و بے فکر مہیت ہر یک امت و ہر یک نفر و خدا و گور و یک مدتی معین کنگین انت۔ و ہدیہ ستر و ساعت کیت و رسیت گناہ انا کنگینک نہیت۔ و ابن جریر و

چہ ابولیسار سلمی و نقل کنگ کہ اے خطاب یا بنی آدم و اولاد و مال عالم ارواح و بونگنت، چوشکہ سورہ بقرہ و سیاہگ و ظاہر بیت قلنا اھبطوا منھا جملہ عافا قایا نبیکم متی ہدی الخ و لھتیں محققین و نزدیک و اے خطاب ہمک زمانگ و بہ ہر قوم و بوان بونگ۔ اے ہمانی داستان انت، بہ منی نزدیک و چہ دور کو و پیش ہرچ نہشتانک بیان بوان و پیدا کنت آئی ترتیب و رد و بندوت ظاہر کنت کہ و ہدیہ آدم و حوا و فی اصل ہنکین (جنت) کہ ماں اودا اشان و گول آزائی و شاد کامی و بغیر شدت و جحال و زندمانی گوازینگ و حکم دیگ بونگنت بہ ہدار کی رہ بند و محرم کنگ بوتنت تو اشنائی مخلصا تو بہ و انابت الی اللہ و سر اچیم شانک دیان و معلوم بوت کہ اے حرمان و تلافی و تمامیں آدم و اولاد ان و و پت و پیر کی میراث و پیدا و پس دیا بونگ و روا چیزے سر و سوچ کنگ بہ بیت چنانچہ آدم و ہبوط و فصد و ہلاس کنگ و پدمعا گول یا بنی آدم قدا انزلنا علیکم لباکسا الخ و خطاب بتلیج کنان و داں سہ چار کو و و ہمے سر سوجانی بیان رند بہ رند جاری دارگ بوت ماں اے آیتان و کل اولاد آدم و گوشتے بریکیں و ہدیہ موجود تسلیم کنان و عام خطاب کنگ بوت کہ جنت و در آیک و

چہ ابولیسار سلمی و نقل کنگ کہ اے خطاب یا بنی آدم و اولاد و مال عالم ارواح و بونگنت، چوشکہ سورہ بقرہ و سیاہگ و ظاہر بیت قلنا اھبطوا منھا جملہ عافا قایا نبیکم متی ہدی الخ و لھتیں محققین و نزدیک و اے خطاب ہمک زمانگ و بہ ہر قوم و بوان بونگ۔ اے ہمانی داستان انت، بہ منی نزدیک و چہ دور کو و پیش ہرچ نہشتانک بیان بوان و پیدا کنت آئی ترتیب و رد و بندوت ظاہر کنت کہ و ہدیہ آدم و حوا و فی اصل ہنکین (جنت) کہ ماں اودا اشان و گول آزائی و شاد کامی و بغیر شدت و جحال و زندمانی گوازینگ و حکم دیگ بونگنت بہ ہدار کی رہ بند و محرم کنگ بوتنت تو اشنائی مخلصا تو بہ و انابت الی اللہ و سر اچیم شانک دیان و معلوم بوت کہ اے حرمان و تلافی و تمامیں آدم و اولاد ان و و پت و پیر کی میراث و پیدا و پس دیا بونگ و روا چیزے سر و سوچ کنگ بہ بیت چنانچہ آدم و ہبوط و فصد و ہلاس کنگ و پدمعا گول یا بنی آدم قدا انزلنا علیکم لباکسا الخ و خطاب بتلیج کنان و داں سہ چار کو و و ہمے سر سوجانی بیان رند بہ رند جاری دارگ بوت ماں اے آیتان و کل اولاد آدم و گوشتے بریکیں و ہدیہ موجود تسلیم کنان و عام خطاب کنگ بوت کہ جنت و در آیک و

و الطیبت من الرزق قل هي للذين امنوا في الحیوة و پاکیزہیں خوراک تو بگوش کہ لے نعمتان دراصل و بہ مومنانت ماں دنیا و الدنیا خالصہ یوم القیامۃ کذلک تفصل الایت لقوم زندگی و ماں قیامت و روح و خالص بہ ہمایانیت و ہمد و لا ما شربیان کنیں حکیمان بہ ہما کسان کہ یعلمون قل انما حرم ربی الفواحش ما ظہر منها وما سر بہ بنت فل تو بگوش کہ منی رت و حرام کنگنت بے غیرتی و کاران ہما کہ ظاہر ہرینت و ہما کہ بطن و الاثم و البغی بغیر الحق و ان تشرکوا باللہ باللم چیرینت و گناہ و نا حقین زیادتی و اے کہ شریدار کنان گول اللہ و ہما چیز و یزّل بہ سلطانا و ان تقولوا علی اللہ ما لا تعلمون کہ ایرینارنگ اللہ و پائی و چہ ثبوت و ایک بگوش ات بہ اللہ و سر و ہما چیز کہ شمار علم نیستنت قل و لکل امۃ اجل فاذا جاء اجلہم لا یستأخرون ساعۃ و ہستنت بہ ہر یک فرقہ یک مقریر و فتنے و اذ قتیکہ بیت آیان ہما مقریر و قتا گناہ نہ پشت کیت کنت یک دمانے و لا یستقدّمون یبئی ادم را ما یاتیکم رسل منکم و نہ پیش کیت کنت وک آدم و چکان! اگر بیابنت شے گور و پیغمبران چہ شماوت یقصون علیکم ایتی فمن اتقی و اصلہ فلا خوف علیہم بیان بکننت بہ شے سر امنی آیتان و ایک تہریت و نیکی بکننت گناہ ترس بیت بہ آیان سر و لاہم یحزنون و الذین کذبوا بایتنا و استکبروا عنہا و نہ آ غمگیں بنت و ہما کہ ان کہ دروغ بندش کنگنت مے آیت و تکرش کت چہ آیان اولک اصعب النار ہم فیھا خلدون فمن اظلم گناہ ہشتانت و وزجیان آماں اودا جہ مندنبت و کانت ظالم تر ممن افتری علی اللہ کذبا او کذب بایتہ اولک ینالہم چہ ہما کسا کہ بہتان بہ بندیت بہ اللہ و سر بہ دروغ یا دروغ بند کنت آئی آیتان و ہشتنت کہ رسیت آیان

مزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... پدماہشتی لباس و طعام و بدلہ بہ شمار مبینی لباس و طعام و تدبیر فرمائیت اگر چہ جنت بے فکری ووش حالی نمونہ ادا نیست انت پدا
ہم گوں ہمک پیس راحت و آسائش از باہاں سیت گرگ شماراموہ دیگ بوت ناکہ شمار ادا جلاں و گوں دل جمعی و وتی ہنکی ہنکین و پیرک و میراث و واپس دزگرگ و واسطہ
تدبیرکت بکن ات۔ باید انت کہ چہ شیطان و مکر و فریب و ہوشیار بہ بت چوش مہیت کہ پدماہیگی شمارا چہ امیراث و زہر بکننت چہ بے حیائی اشم و عدوان و ونازارا بہر نرات
اخلاص و عہودیت و کشک و گام جنوک بہ بت۔ چہ خدا و نعمتان و تی بہر و یگر ات مگر ہرچ قید و پابندی و حقیقی مالک و جنگنت چہ آیان تجاوز کنان و سر مگوز ات گڈا پچار
ات کہ چونکائی ہر قوم و تی و تی مقررین مدت و سرجم کنان و بہ و تی ہنکین و سرسیت ہے دوران و اگر خدا کردی چہ شمارا و تی پیغمبر و مبعوث بکننت بزان ویم بدنت کہ آخدا و
آیت و حکمان و واناں شمارا باشکنا ئینیت کہ چہ اشارانی برکت و شمارا و تی پیرک و اصلی میراث (جنت) و حاصل کنگ و ترغیب و تذکیر بہ بیت و حقیقی مالک و ووشودی و راہ
معلوم بہ بنت گڈا چوش پیغمبر و تذکیر و ہم مدد و بکن ات چہ خدا و ترسان و چہ بدیں کاران ونا راد و دربار ات و عمل صالح و را اختیار کنوک بہ بت تو گڈا اتی مستقبل (آوکیں)
زندہ بلکل بے خوف و خطر انت تو ہنچیں جاگھے و سر بے کہ

اودا شاد کامی امن و دل جمعی و ابید و گڈا ہچ چیز نیست۔
ابت اگر تو مئے آیتان و دروغ بندکت و تخم کنان و بہ آیان
عمل کنگ و چہ ونا راد و داشت توجہ اصلی ہنکین و پت و
پیرکی میراث و دائمی محرومی وابدی عذاب و ہلاکت و ابید
دگہ ہچ ترا حاصل نہ بیت بہ ہر جا و ہر کس چہ اے آیت و
ختم نبوت و قطعی نصوص و برخلاف دان قیامت و واسطہ
نبی و رسل و آیک و دروازگ و پانچ کنگ لوطنت بہ آیان اے
جاگہ کتام موقع بے و تی مطلب و حاصل کنگ و زانت
و یعنی ہما برحقین پیغمبرانی تصدیق کنگ ضروری انت کہ
آ حقیقتہ خدا و آیتان و اشکنا ئینیت باقی ہر کس پیغمبر
دروغیں دعوی کنان و دروغین آیت جوڈ کنان و خدا و
سرا فترعی بکننت یا کتام برحقین پیغمبر و وائی آوزنگیں
آیتان و دروغ بند بکننت چہ اے ہر دو عینان و

مستربن ظالم دگہ کس نہ انت۔ ۱۲

ہے صفحہ فو ائد :- و یعنی ماں دنیا و عمر و
رزق و غیرہ ہر قدر کہ مقرر انت یا اذ و ذلت و رسوائی کہ یہ
آیان نوشند انت آیان و رسیت پدا مرگ و وھد و چہ
زندہ ہرچ رنج گندنت آئی ذکر دیم پدا بکننت و اگر چہ
نصیب ہم من الکتاب و دنیا و نہ اخروی عذاب و حصہ
مرا دگرگ بہ بیت توجہ حتی اذا جاء تنھو بہ اشیء تنبیہ
بیت کہ آ عذاب و بکنجی ماں ہے دنیاوی زندہ آخری
روچاں شروع بیت۔ و یعنی وھدے فرشتہ گوں مزن
گھرتی و آیان روح و قبض کنان و گوں بڑناکیں جاوے
برختی تو گوں سختی گوشت کہ خدا و چہ ابید شمارا کس و توار
پر جنت آیان کجا نگو درشتنت کہ نوں شے دزگیر نہ بنت
آیان و توار پر جن ات ناکہ چہ اے شدت و شمارا رشتکار
بکننت آوھد و کافران و اقرار کنگ کسیت کہ ماسکت رد
وازنگ کہ ماہنچیں چیزان و معبود و مستعان جوڈکت کہ آیان
بہ اشیء حقدار ہم نہ انتت مروجی مئے اے شدت و آیان
نام و نشان ہم درانہ بیت و لیکن چوشیں ناوقت و اقرار و
شومانی ہچ درد نہ وارت حکم بیت اذ خلکو فی ائم الخ۔ باقی
لھنیں جاگھاں ہرچیکہ وارد بوتنگ کہ آچہ و تی کفر و شرک و
انکار کنت اے آیت و خلاف نہ انت پرچا کہ ماں قیامت
و مخلوق و احوال و اواقف مختلف بنت و جماعت ہم ہیشمار
بنت جاگھے یک جماعتیہ یا یک موقعیہ بیان بیت جاگھے و تی

جماعت وائی و ہمزہ و احوال ظاہر بیت و یعنی پدا و درشتیں کافران و ماں دوزخ و روگی انت۔ و یعنی ماں مصیبت و گوں یک دگرے و ہمدی بدل یکے دومی و لعن و لعن ٹوک ٹائی بنا کنت۔ شاید
زیر دست کوں و تی سرداراں بگوشتنت کہ شے سرا خدا و لعنت بہ بیت کہ شمارا گوں ونا مارا ہم غرق کت و سردار گوں زیر دستان و گوشتنت کہ ملعونان! اگر ما
بہ جات و دور کنت گڈا شمارا پیرچا کور بوت ات غیر ذالک۔

پیشی مردمانی گناہ دوسر کہ وٹ گمراہ بوتنت و پدا و آوکیں مردماں راہے درگنتش ویک و طے و رندی مردمانی دوسر کہ وٹ گمراہ بوتنت و پیشی مردمانی احوال
و گنڈران و اشکناں و عبرت حاصل نہ کنتش یا چونکہ ہر دوزخی و تی و تی درجہ و روع و وھد و وھزبات بوان بیت۔ ہمشکا فرمائیت کہ ہر یکے و عذاب دوسر
بوان بیت النون عذاب و شروعات و شمارا انجام و خبر نیست یعنی چہ پیشینانی عذاب و دوسر کنگ و شمارا زندیان و ہچ شفاء یا راحت حاصل نہ بیت اے
بیان بہ ہما صورت و انت کہ چہ لکل ضعف و وٹیں ٹولی مرا دگرگ بہ بنت لیکن ابن کثیر و نزدیک و ماں اے آیت و زندیگان و ہزار کنگ بوتنگ کہ بے شک ماہ

نَصِيبُهُمْ مِنَ الْكِتَابِ حَتَّىٰ إِذَا جَاءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتُوفُونَهُمْ
ہما حصہ کہ نبشتگ پر آیان ماں کتاب و چہ ہما و فتیکہ برست آیان گورے مئے قاصد بہ آیان ساہ و گرگ
قَالُوا آيِنَ مَا كُنْتُمْ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا
گڈا گوشتنت کہ کجا بیت ہما کہ شمارا توار پدا و بوتنت اللہ چہ بغیر گوشتنت گار بوتنت آچہ ما
وَشَهِدُوا عَلَىٰ أَنْفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ ۝ قَالَ ادْخُلُوا
و اقرار کنتت بہ و تی سرا کہ کہ بیشک آکا فرنت و گوشتنت کہ بگوزت
فِي أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِكُمْ مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ فِي النَّارِ
گوں ہما دگر آیتان کہ پیسر چہ شمارا بوتنت چہ جتان و مردمان ماں دوزخ و کت
كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَعَنَتْ أُخْتَهَا حَتَّىٰ إِذَا دَارَكُوا فِيهَا
ہمرا کہ گوزیت یک اُمتے گڈا ہٹ پٹ کنت دومی امت و تی تا و فتیکہ سرچ بنت ماں آئی و تہا
جَمِيعًا قَالَتْ أَخْرِجُهُمْ لَوْلَاهُمْ رَبُّنَا هُوَ لَا يَدْخُلُونَا
درست گڈا گوشتنت زندگینان درختی و تی پیسر گینان کہ اے مئے رب ہما تان مارا گمراہ کنگ
فَأَنَّهُمْ عَذَابًا ضَعِيفًا مِنَ النَّارِ قَالَ لِكُلِّ ضِعْفٌ وَلَكِنْ
گڈا نوں بدے آیان عذاب سرے دوسر چہ آس و فرمائیت کہ بہ درشتان سر دوسرنت بے
لَا تَعْلَمُونَ ۝ قَالَتْ أُولَٰهُمُ لَأَخْرِجُهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْهَا
شمارا زان ات و گوشتنت پیسر گیں گوں زندگینان کہ نوں و ہچ نبوت شمارا پدے سرا
مِنْ فَضْلٍ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْسِبُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ
مزن و آچہ نوں بچشت عذاب و بہ و تی کتگینانی سبب و بیشک ہما کہ
كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَاسْتَكْبَرُوا عَنْهَا لَا تُفَتَّمُ لَهُمْ آبْوَابُ السَّمَاءِ
دروغ بندش کنتت مئے آیات و تکبرش کت چہ آیان نیمک و بچ نہ بنت پر آیان آسمان و دروازگان و
وَلَا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّىٰ يُلَٰجِئَهُمُ الْجَبَلَ فِي سَمِّ الْخِيَاطِ وَكَذَلِكَ
و نہ پترنت ماں بہشت و تہا ہما و فتیکہ بگوزت بہشتراں سوچنے دنگ و وھمید و لا

قائم بہ بیت و سوچن ۽ دُمک بہ ھمے ڈول ۽ تنگ ۽ حور
بہ بیت اشی ۽ باوجود ہشتہ سوچن ۽ دُمک ۽ داخل بہ
بیت، ھمے پیا اے مکذب و سنگبرانی ماں جنت ۽
داخل بُوگ محال و مشکل انت پرچا کہ حق تعالیٰ ۽ ماں
جہنم ۽ اشانی، خلود، ۽ خبر دا نگ و ماں اللہ پاک ۽
علم ۽ ھمے سزا پہ اشان مقرر کنگ لونگ گڈ اخرا ۽ علم
واخبار ۽ خلاف چونکائی چیزے بہ وقوع ۽ آحت کذت ۱۲
(ھمے صفحہ ۽ فوائذ)؛ فل یعنی چہ ہر جہاں
گڈاں آس آرمان پوشیت یک پہنائے ۽ ہم آرا
قرار حاصل نہ بیت۔ فل لا تکلف نفساً الا وسعھا
جملہ معترضہ انت کہ چہ اشی ۽ ماں درمیان ۽ ہم تراپ
دات کہ ایمان و عمل صالح کہ بہ آئی سرانیکر عظیم الشان
صلہ عطا بیت پوشیں مشکلیں چیزے نہ انت کہ چہ
انسان ۽ وس ۽ در بہ بیت یا اے مطلب انت کہ چہ
ہر یک مردے ۽ عمل صالح ھما حساب ۽ مطلوب انت
کہ ہنکر قدرت و طاقت ۽ داروک بہ بیت چہ آئی ۽
زیات ۽ لوٹ کنگ نہ بیگائنت۔ فل چہ نزعنا ما
فی صدورھم من غل ۽ یا و امراد ایش انت کہ ماں
جنان و ت ماں و ت ۽ جنت ۽ نعمتانی بارو ۽ چھ
پیمیں رشک و حسد نہ بیت ہر کس و تارا و دومی برات ۽
کہ ہرچ مقامے ۽ بہ بیت گندان ۽ شاد کام و خوشنود
بیت دوزخیانی قصہ اشی ۽ برخلاف انت کہ آ
مصیبت ۽ و ہد ۽ یک دومی ۽ ٹوک و ٹالی کنت پوشک
پیسر ۽ گوست۔ و یا مراد ایشنت کہ ماں صالحین ۽
میانجی ۽ ماں دیناء کتام خفگی و چہ یک دومی ۽ جانب
۽ دل تنگ بنت آکل ماں جنت ۽ داخل بُوگ ۽ چہ
پیسر ۽ چہ دلاں کشک بنت اود ۽ کل گوں یک دومی ۽
دل پہک بہ بیت۔ حضرت علی کرم اللہ وجہہ ۽ فرمائنت
”منار اہمیت انت کہ من و عثمان، طلحہ زبیر رضی اللہ تعالیٰ
عنہم چہ ھمے کساں بنیں، فل یعنی چہ خدائے توفیق و
دستگیری ۽ و چہ رسولانی راستیں سر و سوجان پوشیں
مزن شانیں درجہ ۽ سر بُوگ نصیب بوت اگر نہ
ماکیا و پوشیں مرتبہ کجا۔ و اے آواز دیوک چہ
خدائے جانب ۽ یک فرشتہ ۽ بیت یعنی مروچی
تہا میں عملی جد و جہد و محنت دزگیر بوت و شہما
کوششت کنان ۽ چہ خدائے مہربانی ۽ وقتی پت ادم

۲۳۸

دلوائشاہ

الاعراف

نَجْزِي الْمُجْرِمِينَ ﴿٣٠﴾ لَهُمْ مِّنْ جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِنْ فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ط
سزا دینے مانگھگاروں ۔ پیر آیان چہ دوزخا چیر گچھ کنت وچہ سر بُرا پروردیو کنت و
وَكَذَلِكَ نَجْزِي الظَّالِمِينَ ﴿٣١﴾ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
وما ہنجو سزای دینیں ظالمان ۔ دھماکسان کر ایمانش آرٹ ونیکیں کارش کت
لَا تُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا
مابار ایر نکینں یہ کسے سرا مگر ذرسمائی طاقتا۔ ہشتانت بہشتانی واہند آماں اودا
خَالِدُونَ ﴿٣٢﴾ وَتَرَعْنَا مَا فِي صُدُورِهِمْ مِّنْ غِلٍّ تَجْرِي مِنْ
جہ متدبت فل ودرکنیں ما ہر کینگے کرمان آیانی دلاہستنت و رنبنت چہ
تَحْتَهُمُ الْأَنْهَارُ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا
آیاتی چیرا جو و گوشت کہ شتاوصفت ہما اللہء کہ سینتی ماراتا ای جاہء و ماہجر
لِنَهْتَدِيَ لَوْلَا أَنَّ هَدَانَا اللَّهُ لَقَدْ جَاءَتْ رَسُولٌ رَبِّنَا بِالْحَقِّ ط
نرسنگتیں (پہ اے خدا) اگر پہ راہا پیمنتیں مارا اللہء بیشک نرتنگ یارتکت مے پروردگار رسولان راستیں خبروت
وَنُودُوا أَن تَبْلُغُوا إِلَى الْيَوْمِ الْآخِرِ أَوْ لَمْ يَأْتِكُمْ بِهِمْ لَقَدْ كَانَ مِنكُمْ فَاسِقُونَ ﴿٣٣﴾
دتوار جنگ بنت کہ ہمشت بہشت وارث بونت شماشیء پرتی عملانی سببا و
نَادَىٰ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ النَّارِ أَنْ قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا ط
توار کنت بہشتیان دوزخیگان ء کہ بلبرویت آپیزیکہ وعدہ کلکت گون مامے
حَقًّا فَهَلْ وَجَدْتُمْ مَا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا قَالُوا نَعَمْ فَأَذَّنَ
پروردگار گڈا نوں شماہں برابریت آپیزیکہ وعدہ کلکت شمے پروردگار گوشت کہ ہو۔ پرتوار جنت
مُؤَذِّنٌ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ اللَّهِ عَلَى الظَّالِمِينَ ﴿٣٤﴾ الَّذِينَ يَصَّدَّقُونَ
یک توار جنوکے مان آیانی ہنا کہ اللہ لعنتت پہ اے ظالمانی سرا ہماکہ بندش کنت مردم
عَنِ سَبِيلِ اللَّهِ وَيَكُونُوا عُرْوَةً لَّهُمْ فِي الْأَخِرَةِ كَفَرُونَ ﴿٣٥﴾ وَ
چہ اللہء راہء وشوازش کت مان آئی ہناعیب واپہ آخرتء منکرنت و

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... و بدبختی و احوالاتی ظاہر کنند و واسطہ گوشت کھانہ ہر چ قول و قرارے حق تعالیٰ و بہ پیغمبرانی زبانی فرمان کنند کہ ایمان یا امکان دائمی عیش و عشرت و نعمت رسنت ما و آیان و بہ و ت راست و برحق دیستنت۔ اے اہل جہنم! شما بگوشت کھانہ کہ بہ شمع کفر و عصیان و ردا شتمنا ہر چ بہم ترایے دیگر بونگت شما ہم آیان راست و برحق دیستنت ظاہر انت کہ ماں پسہ و ابیدرچہ "نعم" و دگہ آپچہ گوشت کنندت آوہد و خدا یک منادی و ہر دو بینانی در میان و اوشتنان و جار جنت کہ (چونائی و گنہ گار و بازانت مگر) خدا و مسزین لعنت بہ ہما ظالمانی سرانت کہ اوت گمراہ بونت و چہ آخرت و انجام و بہک و بے غم یوان و دگران و ہم چہ حقین راہ و دورداشتش و چہ و تی چپ و چوٹیں بحث و مباحثہاں شپ و ریح بہ ہمے شوہاز و انت کہ صاف و چکیں راہ و چوٹ ثابت بہ کنندت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: و احباب و معنی انت پردہ و ادہ پردہ و دیوال مراد انت کہ آئی گیش و گیوار ماں سورہ حدید و انت فصیر بے ہم سورہ

باب اے دیوال جنت و نعمتانی لذت و داں دوزخ و دوزخ و درد و رنجان و داں جنت و سر بوگ و مہن کنوک بیت آئی و تفصیل و زیات علم مانڈاریں۔ و ہما درمیانی دیوال و برزو بالا و جاگہ نام اعراف انت اعراف و چونیں کس بنت اے بار و قرطیع و دوازده قول نقل کرنگت یہ مئے خیال و راج قول ہما انت کہ آچہ حضرت حذیفہ ابن عباس ابن مسعود رضی اللہ عنہم و پیس جلیل القدر صحابہ و چہ اکثر سلف و خلف و منقول انت یعنی چہ عملانی و زن و ہر کیکہ نیکیں عمل گران بنت آجنتی انت و ہر کیکہ بدیں عمل گران بنت آدورخی بنت و ہر کیکہ حسنت و سیئات یک پیچ و بنت آ اعراف و خدا بند بنت چہ روایتان پدرا بیت کہ آخر کار اصحاب اعراف ماں جنت و دیم دیگر بنت و اے چونائی و ہم سر ظاہرین گپ ایت کہ و ہر کیکہ گناہ گاریں مومن کہ آیان سیئات غالب انت چہ جہنم و در آیان و لڈ و ماں جنت و داخل بنت تو اصحاب اعراف کہ آیان حسنت و سیئات یک کج و کساس انت اشان چہ آیان بایدا انت کہ پیشتر داخل بہ بنت چوش بگوشت اصحاب اعراف و اصحاب الیمین و یک نزوریں و طرہ فہمگ لوٹیت چوشک ساقین مقررین و تحقیقت اصحاب الیمین یک ہنجیں قسم ایت کہ آوتی محکمیں ارادہانی برکت و چہ ایدگہ اصحاب الیمین و دیماشنت اشیء بالمقابل اصحاب اعراف یک کپتگیں قسم ایت کہ و تی عملانی بے نامی و سبب و چہ ایندگہ اصحاب الیمین و چیز کے پدا مانڈنت اے مردماں جنتی و جہنمی مردمانی مباحی و بوگ و سبب ہر دویں طبقہ مردمان و آیان خاص نشانیانی برکت و جاہ کارنتش جنیان و بہ سبب و آیان اسپیش و نورانی چہرہ و دوزخیان و آیان روسیاسی و بیگاری بہر حال اشان جنت و مردمان و گندائ آیان و سلام عرض کنند کہ آ مبارک باد و طرہ بیت و چونکہ و دیکہ ماں جنت و داخل نہ بونگت ہمشکا آئی طمع و واہگ دارنت کہ آخر کار اللہ پاک استانی اے واہگ و تمام کنت۔ و جنت و دوزخ و مباحی و بوگ و سبب و اشیانی جاد و خوف و رجاء و مباحی و بیت آنکر چارنت توامیت دارنت و اینگر نگاہ کنندت توچہ خدا و نرسان و پناہ لوٹنت کہ مارا ماں اے دوزخیانی زمرہ و شامل مکن ات۔ و یعنی ماں دوزخ و عذاب و گرفتار بوگ و ابید چہ آیان چہرہ و دوزخی بوگ و خاصین علامت پدرا بنت یا مطلب البشنت کہ اشان ہنجیں مردم بنت اشان اعراف و مردماں ماں دینا و دینگت ہمشکا و آیان صورت و گندان جاہش کارنت۔ و یعنی ماں اے مصیبت و ساعت و شمع ہما جمعیت و راج چہ بونت و ماں دینا و شما ہر چ پیسے بٹاک و ڈینگ ظاہر کنندت آکی نگوشتنت۔ و اے بہ اہل جنت و طرف و اشارہ کنان و گوں دوزخیان گشگ بیت کہ ہما بزرگ و بد حالیں مسکیناں کہ آیان و شمایکاری حساب کنندت کہ زانا خدا و مہربانی درستان و پشت و چکل دیان و بہ اشیانی سرایت اہل و اقارب اللہ علیہم من بیننا آیان مروچی گوشت بون ادخلوا الجنة لا خوف علیکم الخ (داخل بہ بنت ماں جنت و ابید چہ خوف و نرس و) حالانکہ شما ماں اے عذاب و گرفتار ات۔ ۱۲

الاعراف

۲۳۹

دلو انشاہ

بَيْنَهُمَا حِجَابٌ وَعَلَى الْأَعْرَافِ رِجَالٌ يَعْرِفُونَ كُلًّا بِسِيمِهِمْ

آیان در میان و بیت یک پردہ و وہ اعراف و سرا بازی مردینت کہ تجاہ کارنت ہر کیکہ راہ آیان نشانان

وَنَادُوا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ سَلِّمُوا عَلَيْكُمْ لَمَّا دَخَلُوا هُمْ

و تو ار جنت بہشتیان و کہ السلام علیکم (سلامتی بات پر شما) نگوشتنت چو قتی ماہشتا و آ

يَطْمَعُونَ ۝ وَإِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ تِلْقَاءَ أَصْحَابِ النَّارِ قَالُوا

امید دارند و وقتیکہ گردینگ بیت آیان نظر دیم و دوزخیان گدا گوشت

رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ وَنَادَى أَصْحَابُ الْأَعْرَافِ

کہ اے مئے پروردگار ہر دوزخین مارا گوں ظالمین قوم و تو ار جنت اعراف و نند و کان

رِجَالًا يَعْرِفُونَهُمْ بِسِيمِهِمْ قَالُوا مَا أَغْنَىٰ عَنْكُمْ جَمْعُكُمْ وَمَا كُنْتُمْ

لہتے ایڈولیں مردماں کہ تجاہش کارنت پوتی نشانان گوشت کہ شمع ہیج کار و مینا ہک شمع جماعت و شمع

تَسْتَكْبِرُونَ ۝ أَهَؤُلَاءِ الَّذِينَ اقْسَمْتُمْ لَا يَنَالُهُمُ اللَّهُ بِرَحْمَةٍ

متکبری و ہیں اڑے اے ہما کسنت کہ شما قسم و ازنگت کہ نرسیت آیان و اللہ رحمت

أَدْخَلُوا الْجَنَّةَ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمْ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ ۝ وَنَادَى

گوشت بونگ آیان و کہ بگوزت ماہشتا نرس ہشتنت پر شمع سر و نہ شما نمکین بیت و تو ار جنت

أَصْحَابُ النَّارِ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ أَنْ أَفِيضُوا عَلَيْكُمْ مِنَ الْمَاءِ أَوْ

دوزخیان بہشتیان کہ بر پچت پر مئے سرا کے آب یا

مِمَّا رَزَقَكُمْ اللَّهُ قَالُوا إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَهَا عَلَى الْكَافِرِينَ ۝

چہ ہما روزیکہ شمار اللہ و لنگ گوشت کہ اللہ حرام کنندت اہر دو بہ کافرائی سرا

الَّذِينَ اتَّخَذُوا دِينَهُمْ لَهْوًا وَلَعِبًا وَغَرَّتْهُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا

ہما کسان کہ گپنتش و تی دین و را یک تماشے و لیے و رد و انگ آیان و دینا و زندگانی و

فَالْيَوْمَ نَنسِفُهُمْ كَمَا نَسُو الْقَاءَ يَوْمَ هَذَا وَمَا كَانُوا بِآيَاتِنَا

یاد نکتیں ما آیان و بچو کہ یاد کنندت آیان مروچی روچ و گندگ و بچو کہ آپ مئے آیتان

منزل ۲

بیت آنکر چارنت توامیت دارنت و اینگر نگاہ کنندت توچہ خدا و نرسان و پناہ لوٹنت کہ مارا ماں اے دوزخیانی زمرہ و شامل مکن ات۔ و یعنی ماں دوزخ و عذاب و گرفتار بوگ و ابید چہ آیان چہرہ و دوزخی بوگ و خاصین علامت پدرا بنت یا مطلب البشنت کہ اشان ہنجیں مردم بنت اشان اعراف و مردماں ماں دینا و دینگت ہمشکا و آیان صورت و گندان جاہش کارنت۔ و یعنی ماں اے مصیبت و ساعت و شمع ہما جمعیت و راج چہ بونت و ماں دینا و شما ہر چ پیسے بٹاک و ڈینگ ظاہر کنندت آکی نگوشتنت۔ و اے بہ اہل جنت و طرف و اشارہ کنان و گوں دوزخیان گشگ بیت کہ ہما بزرگ و بد حالیں مسکیناں کہ آیان و شمایکاری حساب کنندت کہ زانا خدا و مہربانی درستان و پشت و چکل دیان و بہ اشیانی سرایت اہل و اقارب اللہ علیہم من بیننا آیان مروچی گوشت بون ادخلوا الجنة لا خوف علیکم الخ (داخل بہ بنت ماں جنت و ابید چہ خوف و نرس و) حالانکہ شما ماں اے عذاب و گرفتار ات۔ ۱۲

پہلے کا منہ دیا کہ انت البت اے اعتقادِ دراکی انت کہ الہدایہ گنہگار ہے مہرِ مال آئی

२७५३

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... جے کیفیت انت تو ابید چہ اشیء کہ آئی گندگ مخلوق ۽ گندگ ۽ بیم ۽ نہ انت دگر ماچے گوشت کنیں لیس کھنڈہ شئی وھو
السَّمِيعُ الْبَصِيرُ نہ تنہا سمع و بصیر بلکہیں آئی تمامیں صفیات ۽ بہمے ڈولا فہمگ لوٹیت کہ صفت بہ اعتبار ۽ وئی اصل مبداء و غایت ۽ ثابت انت مگر آئی چھ کیفیت
بیان کنگ نہ بیت و نہ آسمانی شریعتان بندہ ۽ بہ اشیء ۽ مکلف کنگ کہ مردم اے پیس ماوراء عقل حقیقتانی تہا غور و خوض کنان پریشان بہ بیت اے رد اچہرے خلاصہ
ما مان سورہ مائدہ ۽ زیر فائدہ ۽ قالت الیھودی ید اللہ مخلوقہ ۽ بیان کرنگیں ۽ وہمے پیما استواء علی العرش ۽ معنی ماں لغت عرب ۽ معلوم
انت و آیش انت کہ آتسار گیت وئی عرش ۽ سرا ۽ وہمے آیت ۽ وچہ دگر آیات و روایتان اللہ تعالیٰ ۽ ماں چہتے علوم ۽
بوگ ثابت انت ۽ و آئی عرش ۽ سرا قرار گریگ ۽ معنی ہم ۽ پیما انت کہ آئی ۽ شان ۽ لائق انت ۽ ما آئی ۽ حقیقت ۽ نہ انیں ہجو کہ
ذات الہی انت و عام خدائی صفات انت ۽ چو کہ صفت علم و حیات انت ۽ و دست و پا ۽ صفت انت و سمع و بصیر ۽ صفت
کہ گوشگ بیت کہ مالیشانی حقیقت

و کیفیت ۽ نہ انیں پرچہ مع علم و
عقل محدود انت و آچہ ایشانی
زانگ ۽ عاجز انت البتہ مارا ھے
عقیدہ دارگ لوٹیت آذات پاک ۽
تما میں صفات ہما بیم انت کہ ہما ۽
ذات ۽ لائق و شایان شان و مناسب
انت۔

۱۲۔ یعنی شب ۽ تہاروکی
گوں روج ۽ روشنائی یاروج ۽ روشنائی ۽ گول شب
۽ تہاروکی ۽ ماں پوشیت بہ اے بیم ۽ کہ کے دومی ۽
دھیل ۽ گیان ۽ گول نیزی ۽ در روت انگو شب ہلاس
بوت آنکو روج ۽ سروشا ح کشت انت یاروج تمام
بوت توہما دمان ۽ شب حاضر بوت در میان ۽ یک
و قیقہ لے ہم وقفہ نہ بیت شاید بہ اشیء ۽ سرا ہم بیم
تراپ ظاہرکت کہ بہ ھے ڈول ۽ کفر و ضلالت و ظلم و
عدوان ۽ تہا ریں شب و ھد عالم ۽ ماں پوشیت آودہ ۽
خداوند تعالیٰ گون ایمان و عرفان ۽ آفتاب ۽ چاریں
کند ۽ روشنائی ۽ تالان کنت و داں و ھدے کہ عالم
۽ پوشوکیں آفتاب ۽ روشنی ظاہر بیت تو بوت ۽ ماہ و
استار ماں شب ۽ تہاروکی ۽ ورہ شونی ۽ کار ۽ انجام
دینت ۽ ھے استار ۽ ابید چہ آئی حکم ۽ حرکت کت
نہ کنت ۽ ھے پیداکنگ ۽ خلق ۽ انت و پیداکنگ ۽ پید
نکوینی یا تشریفی حکمان ۽ بیان کنگ ۽ امر ۽ انت و
ہر دوئیں ھما ۽ قبضہ و اختیار ۽ انت بہ ھے پیما ھما ۽
جند تمام خوبیاں و برکتانی سرچیک بوت ۽ ھے
عالم خلق و امر ۽ مالکت و تمامیں برکتانی سرچیک ھما

ذات و انت تو گڑا وئی دنیاوی و اخروی حاجتانی رد ھما ۽ تواریخن ات گول الحاح و خلاص و خشنوع ۽ ابید چہ ریاکاری ۽ آہستہ آہستہ چہ اشیء معلوم
بوت کہ ماں دعاء اصل اخفاء انت و سلف ۽ دستور ہمیش ات ماں لھتیں جاگھان ۽ جہر و اعلان بہ تمام عارضے ۽ سبب ۽ بیت کنت کہ آئی زیاتیں گیش و گیوار
ماں روح المعانی ۽ موجود انت ۽ وال یعنی ماں دعاء ۽ چہ جزا ۽ سر مگوز بیت مثلاً ہر چیزیکہ عادت یا شرعاً محال انت ھمایانی سوال ۽ بکنت یا معاصی و
بے کاریں چیزانی دعاء بلوطیت ۽ باھنجیں سوالے بکنت کہ آئی شان و حیثیت ۽ مناسب نہ انت اے کل صورت ماں ۽ اعداء فی الدعاء ۽ شامل انت ۱۲۔
اھے صفحہ ۽ فوائد ۽ ماں پیشی آیتان پہ ہر حاجت ۽ خدا ۽ تواریخ جنگ ۽ رہ بند سوچ دات ماں اے آیت ۽ خالق و مخلوق ہر دوئینیان حقیقتانی
رعایت دارگ ۽ دستور پیش داشت یعنی و ھدیکہ ماں دنیا ۽ معاملہ ہانی و درست بہ بیت تو شاماں آیات بیچ و تاب ماں ممکنات و گول خوف و رجاء خدا ۽
عبادت ۽ گلاٹیش بہ بیت نہ چہ آئی رحمت مایوس بے ات و نہ چہ آئی عذاب ۽ ایمن و بے غم توان ۽ ہر گناہانی سراد لری ظاہر کن ات بہ منی خیال ۽ ھے قول

اعراف

۲۲۱

دلوانتہ

طَعَا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ ۝۵۱ وَهُوَ الَّذِي

اُمیت ۽ بیشک اللہ رحمت نزدیک انت گول نکو کاران ۽ آھا انت کہ

يُرْسِلُ الرِّيحَ بَشْرًا بَيْنَ يَدَيْ رَحْمَتِهِ طَحَّى إِذَا أَقَلَّتْ

دیم دنت گواتان پہ خوشخبری دیگ ۽ پیسر چہ ہور ۽ تانھا وقتیکہ چست بکنت گواتان

سَحَابًا نُّقَالًا سَقْنَاهُ لِبَدًا مَّيِّتًا فَانزَلْنَاهُ الْمَاءَ فَأَخْرَجْنَا

گرائیں جبران گذارہنگن دیم دین آتیا دیم پخشیں زین پیدایریچیں چہما جہاں آپ زندا کشیں

بِهِ مِنْ كُلِّ الثَّوْبِ كَذَلِكَ نُخْرِجُ الْحَيَّ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝۵۲

چہ آتیا ہر قسمیں نیگ ھمید و لاکشیں مامزنگیناں تاکہ شما نصیحت بگریث

وَالْبَدِ الطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُ بِإِذْنِ رَبِّهِ وَالَّذِي خَبُثَ

وہما زمینیکہ پاکیزہ انت درکیت آئی کشار پہ آئی رب ۽ حکم ۽ وہما کہ سورگنت

لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا كَذَلِكَ نُصَرِّفُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ۝۵۳

در نہیت مگر کہ نابودین ھمید و لا بار بار گردینیں بیان کنیں آیتان پہ ھما کسان کہ حق ۽ قدر ۽ زاننت

لَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ

بیشک دیم دات مانوح آئی قوم ۽ نیمگ زندا آئی گوشت آدمی قوم اللہ بندگی بکن ات نیستنت

مِّنَ إِلَهِ غَيْرِهِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝۵۴ قَالَ الْمَلَأُ

شمارا دگر معبود آئی چہ بغیر من ترساں پر شے سرا یک زندیں روج ۽ عذاب ۽ گوشت سردان

مِنْ قَوْمِهِ إِنَّكَ لَنَازِكٌ فِي ضَلَلٍ مُّبِينٍ ۝۵۵ قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ بِي

چہ آئی قوم ۽ کہ ماگند گائیں ترا ماں مگر ای ۽ تہا ظاہرین و گوشتی آدمی قوم من

ضَلَلَةٌ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ۝۵۶ أبلغكم رسلت

گمراہ نیاں لیکن من پیغمبر کنگ دیم دیگ بوتگاں چہ پروردگار عالم ۽ نیمگ رسینان من شمارا وئی پروردگار

رَبِّي وَأَنْصِرْ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝۵۷ أَوْحَيْتُمْ

۽ کلہان و نصیحت کناں شمارا وزاناں چہ خدا ۽ طرف ۽ ھما خبران کہ شما پیش نزان ات ۽ میں شمارا جبران بوت

مذہل

..... راجح انت کہ ادعای ماں وادعوہ الخ وچہ دعاء و مراد عبادت گرگ بہ بیت چوشکہ صلوة تہجد و ردا فرمائیت تنجانی جنودہم عن المضاجع یدعون ربہم خوفاً وطمعاً۔ فلماں گونگیں آیتان گوں۔ استواء علی العرش۔ ماں فلکیات (ماہ روچ وغیرہ) کہ اخذائی تصرفات انت ہمایانی بیان ات۔ ماں میاخی بندگان و چیزے مناسبیں سر و سوج و یک بوت نوں سفلیات و کائنات الخ و بابت و قوتی لہتیں تصرفانی ذکر و فرمان کنت ناکہ مردم سرید بہ بیت کہ آسمان زمین و اے دو بینانی درمیانی حصہ و کامل حکومت تہنا ماں رب العالمین و قدرت و قبضہ انت گوانائی کشینگ، ہور و گوارینگ قسم قسم و ثمرہ و نیلک و دی کنگ ہمک زمین و سنج و روع کشار و سبزگان و رودینگ اے کل ہمایانی سرجمیں قدرت و کاملین حکمت و نشان انت بہرہ ردا و گوانائی مرگ و پیر زردہ و وک و چہ قہراں دریاگ و ہم رہ بند پیش داشت۔ حضرت شاہ صاحب فرمائیت کہ۔ یکے و امر و گوانائی دریاگ ماں قیامت و انت ویکے ماں دنیا و یعنی جاہل و بزرگ حالیں مردماں (کہ آجہ جہالت و ذلت و مرگ و مرگنت) عظیم الشان نبی دیم دات و ایان و علم و دولت بخششات و دنیا و سر و جورت۔ گڈا و یس سنج دار و یکیں کمال حاصل کت و ہر کس سنج و ردا بدات آٹرا ہم فائدہ حاصل بوت کم تریں درجہ و چوش گوش کہ ماں اے کلیں رکوع و پیش دار وک بوت کہ وہد آجہ و قوتی مہربانی و ماں شپ تہار وکی و چہ ماہ استار و وچ و روشنی دت و حشکا و گ و ہد و زمین و سر سبز و آباد کنگ و یہ انسان و حیوانی زندہ از باب و دی کنگ و چہ ہر زاہور و دیم دت لے چون بہت کنت کہ خوشیں مہربانی خدا و قوتی مخلوق و چہ جہالت و کور و اسی و تہار و کیان کشک و واسطہ ماہ و روچ سید اکنت و پیرنی آدم و روحانی غذا تیار کنگ و دلانی کشاران و سیراب کنگ و حمت و باران دیم دت بلاشبہ آئی و ہمک زمانگ ضرورت قوتی حکمت و روع و پیغمبران و دیم دت کہ چہ ایانی روشنیں سببگان ماں دنیا و روحانی روشنی تالان بوت و جی الہی و رندہ رند باران ایک شروع بوت چنانچہ ماں دیم و باز رکوعانی تہا ہم پیغمبران دیم و یک ذکر و بیان انت و چوشکہ ماں باران و زمین و مثال و اشارہ کنگ بوت کہ جدا جدا زمین قوتی سنج و استعداد و روع باران و اثر و قبول کنت بہرہ ہما بزاران ان کہ انباء علیہم السلام ہر جہ خیر و برکتیں گوں و تیار ت چہ آئی و نفع گرگ ہم سنج و استعداد و خوبی و سزا موقوف انت ہر کس چہ اشان نفع و برکت با سرجمیں انتفاع و کنت ایان بایدات کہ قوتی بد سنج و سزا بکر بوت سہ باران کہ در لطافت طبعش خلاف نیست و در باع لا زور و بدہ شور و بوم و خس و فل آدم علیہ السلام و قصہ ماں سورہ شمس و بیان بوت، چہ آئی و پد نوح علیہ السلام و من دل و نامداریں رسولے انت کہ آروے زمین و یہ مشرکانی ننگ و دیم و یک بوت اگر چہ بہ اعتناء و قوتی خاصیں شریعت و چہ گونشک بیت کنت کہ آٹرا بوتی قوم و طرفا دیم و یک بوتنگ۔ پدا ہم ہما بنیادی اصولانی اعتبار کہ ماں تمام نبیانی تعلیم و قدر مشترک انت چوش ہم گونشک بیت کنت کہ سرجمیں انسان ہر نبی و مخاطب بنت مثلاً توحید و معاد و اقرار و تعلیم ردا کل پیغمبریک راہ و متفق اللسان انت تو چوشیں چیزانی تکذیب کنگ و در حقیقت تمامیں نبیانی تکذیب و قول و انت بہر حال نوح علیہ السلام و توحید وغیرہ و عام دعوت دات، گوشت کہ آدم علیہ السلام و رندہ قرن و چنیں گوست انت کہ تمامیں آدم و اولاد بہ کلمہ توحید و سراقا تم انت بت پرستی و ابتداء حضرت ابن عباس و روایت و روع و چوش بوت کہ لہتیں صلیں مردم پیران بوت انت کہ ایانی نام و د، سواع، بغوث، یعوق، نسر انت کہ اشانی بیان ماہ سورہ نوح و انت۔ مردمان و اشانی تصور جو کنت تانکہ اشانی احوال و عبادات و یادگیری ماں دلان

تازہ بمانیت۔ چیز مدت و پدلے صور زانی بت تیار کنگ بوت انت دانکہ چیز و ہد و رند مخلوق و اشانی عبادت شروع کت و اے بت ہمے بزرگانی نام و مشہور بوت و بت و بدیکہ بت پرستی و مرض تالان بوت تو حق تعالیٰ و حضرت نوح و دیم دت، اے واجہ و چہ طوفان و پیش داں نوح و پچاہ سال و قوتی قوم و راتو حید و تقویٰ و دعوت دات۔ و اشان چہ دنیا و آخرت و عذاب و ترسینت بے مردمان آٹرا بدراہ و جاہل قرار دات و آئی و چہ و طرہ حشر گوش نداشتنت آخر طوفان و عذاب اے کلان و برقی گیر و آورت و چوشکہ واجہ نوح و دعا و لوگنت رب لا تدن علی الارض من الکافرن دیار۔ بر سر زمین و سراچ کا فرے پشت نکیت۔ بستانی و ماں۔ دائرة المعارف و پوری محققانی اقوال طوفان و عمومی طوفان و ردا نقل کر گنت۔ وکی یعنی من چہ بدراہ نہ بوتنگاں البت شما بدراہ توان ان کہ خدا و پیغمبر ہم چاہ نیارت کہ آگوں مزین فصحا و شمار خدا پیغامان و سر کنگانت بہ شمار و رواسی بویت شمار و خوب نصیحت کنت چہ خدا و چہ ہما علم و ہدایت و ترسینت کہ چہ آیان شمار بہر ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد۔ و یعنی ماں اشی و حیرانگی و حیرانی انت کہ چہ شے جزدہ و خدا و یک کسے و بہر قوتی قاصدی و دریکنت آخر آئی و چہ کلیں مخلوق و بہر خلافت و منصب آدم علیہ السلام و راہ کتام خاصیں استعداد و سار و درجت و خوش بر جانوت و کنت کہ آدم و اولاد و لہتیں کاملین استعداد دار و یکیں و اچہاں بہ بنون و رسالت و منصب

اَنْ جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا

چہ خبر کہ آتکے گور نصیحت چہ شے رت و طرف و پیر زبانی یک مرد کہ آجہ شما و ننت ناکہ شمار ترسینت تانکہ تانہ بچینیت

وَلَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ﴿۱۶﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَنْجَيْنَاهُ وَالَّذِينَ مَعَهُ فِي

و تانکہ ہر شمار ہم کنگ بہر بیت و پدا آیش و روع بندکت رندا آئیں و تگار کت و ہما کہ گوں آئی و گوں انت ماں

الْفَلَاحِ وَأَغْرَقْنَا الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا عَمِينَ ﴿۱۷﴾

بوجیگا و غرقین کنت ہم کہ دروغ بندش کنت مے آیات بیشک آگور دلیں مردمنت و

وَالِی عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَٰهٍ

و دیمیں دات قوم عاد و نیک آییانی برات ہود را۔ گوشتی آومنی قوم اللہ و بندگی و بکن ات نیستنت شمارا چہ مبدوع

غَيْرُهُ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۸﴾ قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ إِنَّا

آئیما چہ بغیر چون شما انکت ترسیت و گوشت کافران سریں مردمان چہ آئی و قوم و کہ ما

لَنُرِكَ فِي سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَنْظُرُكَ مِنَ الْكَذِبِينَ ﴿۱۹﴾ قَالَ يَقَوْمِ لَيْسَ

گندگا ئیں ترا ماں بے قوتی و تہا و ما و گمان کیں ترا چہ دروغ بندان و گوشتی آومنی قوم نیستنت

بِي سَفَاهَةٍ وَلَكِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۲۰﴾ ابْلِغْكُمْ رِسَالَتِي وَ

مناہج بے قوتی لیکن من دیم و یک بوتنگاں چہ پروردگار عالم و طرف و رسیدان من شمارا قوتی و سوار و کلہا و

إِنَّا لَكُمْ ناصِرٌ أَمِينٌ ﴿۲۱﴾ أَوْ عَجَبْتُمْ أَن جَاءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَى

من شے خیر خواہاں دلجمیں و ہما شماران بوت چہ خبر کہ آتکے گور نصیحت چہ شے رت و طرف و پیر زبانی

رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَأَذْكُرُوا أَن جَاءَكُمْ خُلَفَاءُ مِنْ بَعْدِ قَوْمِ

یک مرد کہ آجہ شما و ننت ناکہ شمارا و پدا بکن ات و قتیکہ جانشینی کت شمارا رندہ چہ فوج و

نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِي الْخَلْقِ بَصْطَةً فَادْكُرُوا آلَاءَ اللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿۲۲﴾

قوم و زیاتی کت ماں شے بدنا کت دکی (قدوری) نوں یاد بکن ات اللہ نعمتان تانکہ شما کامیاب بہت و

قَالُوا اجْعَلْنَا لِنَعْبُدَ اللَّهَ وَحْدَهُ وَنَذْرُ مَا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا

گوشتش کہ ہما تپہ ہمے سبب آتکے گور کہ ماں بزرگی بکنیں بکنیں اللہ و انکار بکنیں ہمایان کہ عبادت کنت مے بتان

تازہ بمانیت۔ چیز مدت و پدلے صور زانی بت تیار کنگ بوت انت دانکہ چیز و ہد و رند مخلوق و اشانی عبادت شروع کت و اے بت ہمے بزرگانی نام و مشہور بوت و بت و بدیکہ بت پرستی و مرض تالان بوت تو حق تعالیٰ و حضرت نوح و دیم دت، اے واجہ و چہ طوفان و پیش داں نوح و پچاہ سال و قوتی قوم و راتو حید و تقویٰ و دعوت دات۔ و اشان چہ دنیا و آخرت و عذاب و ترسینت بے مردمان آٹرا بدراہ و جاہل قرار دات و آئی و چہ و طرہ حشر گوش نداشتنت آخر طوفان و عذاب اے کلان و برقی گیر و آورت و چوشکہ واجہ نوح و دعا و لوگنت رب لا تدن علی الارض من الکافرن دیار۔ بر سر زمین و سراچ کا فرے پشت نکیت۔ بستانی و ماں۔ دائرة المعارف و پوری محققانی اقوال طوفان و عمومی طوفان و ردا نقل کر گنت۔ وکی یعنی من چہ بدراہ نہ بوتنگاں البت شما بدراہ توان ان کہ خدا و پیغمبر ہم چاہ نیارت کہ آگوں مزین فصحا و شمار خدا پیغامان و سر کنگانت بہ شمار و رواسی بویت شمار و خوب نصیحت کنت چہ خدا و چہ ہما علم و ہدایت و ترسینت کہ چہ آیان شمار بہر ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد۔ و یعنی ماں اشی و حیرانگی و حیرانی انت کہ چہ شے جزدہ و خدا و یک کسے و بہر قوتی قاصدی و دریکنت آخر آئی و چہ کلیں مخلوق و بہر خلافت و منصب آدم علیہ السلام و راہ کتام خاصیں استعداد و سار و درجت و خوش بر جانوت و کنت کہ آدم و اولاد و لہتیں کاملین استعداد دار و یکیں و اچہاں بہ بنون و رسالت و منصب

..... گچین کنگ بہ بیت تانکہ آواجہ براہ راست چہ خدا فیض حاصل کنان و دگران و چہ آیانی انجام و آگاہ بکننت و اشان بہ اشی و آگاہ و سر پدوان و و تاراجہ بدی و برکیننت و لے و طرہ خدایہ رحم و کرم و حق دار چو بہ بنت و یعنی حق و باطل و نفع و نقصان و اشان چہ میم نہ کت و کوروان و بر و بر سرکشی و تکزیب و تا فرمانی و سر اقامت مانت انت و چہ بت پرستی و غیرہ کاران و دست اش نہ کش ات تو ما چنت مکتی مومنان و رکینان و کہ آگاہ نوح علیہ السلام و بہ بوجیک و سوار بونگنت باقی درشتیں مکنہ بن و عرقاب کت و نون ہر قدر انسان ماں دینا و موجودانت آھے بوجیک و کشوکیں مردماں بلیکس تہنا نوح علیہ السلام و ذریات انت و عار و حضرت نوح علیہ السلام چہ ارم و چچکان انت اے قوم بہ صہائی نیمگ و منسوب انت اشان ماں احقاق (مین) و جاہ مندر انت حضرت ہود علیہ السلام چہ ہمشان انت اے حساب و آشنائی قومی و ملکی برات بوت و فل ماں اے مردمان بت پرستی تالان بونگنت و یہ روزی دیگ و ہور گوارینگ و جاندراسی و ایدر کار و حاجتان اشان جداجد انت اش چو بونگنت کہ اشانی بندگی کنگنتش ہود علیہ السلام و مردمان چہ اشانی عبادت و مہن کت و اے مزنس جرم و سزا و چہ اشان ترسیت و یعنی معاذ اللہ تو نے بے عقل کرینت پیر کی راہ بند و بلہ دیان و چہ کلیں برادری و و ناگستاہ دارے و دروغ ہم بندے کہ و نی گفتار ان و خدا و نیمگ و منسوب کنان و مفت و مخلوق و ترس پیش دارے و یعنی منی چہ خبر بے عقلی و نہ انت البت قاصدی و ہر چ منصبہ منار چہ خدا و جانب و دیگ بونگت ہمائی حق و انجام دیگاؤں اے شے کم عقلی انت کہ و تی حقیقی اس دور و اہان و کہ آیانی امانت داری و دیانت داری چہ پیش و دل جمعی و قابل انت بے عقل گوشان و و تار تادان بار کن انت و یعنی چہ نوح و یدماں روئے زمین و شے حکومت قائم کت و بہ آئی و جاگہ و شمار آبا و کت شاید اے احسان و پیش داران بہ اشی و سرزنش کنگی انت کہ بت پرستی و رسول و تکذیب و رد ہر چ انجام آئیانی بوت چو ش مبتت کہ شے انجام ہم بہ ہمایانی پیما بہ بیت و جسمانی قوت و و دل ڈیل و رد اے قوم مشہورات و ہر چ احسان بیان بوتنت او اشان چہ اید خدا و دگر باز احسانت و یاد کنان و آئی شکر و منت و گردک بہ بت نہ چو ش کہ و تی اصلی مہربان و نعمتانی بخشوک و جاہ میار انت و آئی خلاف بغاوت بکن انت - ۱۲

ہمے صفحہ و خواند و یعنی ہما عذاب و مارا ہم تراپ و دے اگر شہما بہ راست و سمرات تو اثر ابار و یعنی و ہدے شے سرکشی و زبان درازی گوں بے جیانی و بہ اے حد و سنگ تو گڈ اھینش زبان ات کہ خدا و عذاب و غضب شے سرکچی انت نون اے رد اچ تاخیر نہ بیت و اشان ٹاہ جتگت کہ فلاں بت رزق دنت و فلاں بت ہور گوارینیت و فلاں بت چک دنت و علی ہذا القیاس اے ایوک و بستگیں نام انت کہ اے رد اچ حقیقت و اصلیت نیست انت خدائی صفات ماں و و کان حیل و سرکشوک بوتنت پدا اے نام بستگیں معبودانی پشت و کہ اشانی معبودیت و ہج عقلی و نقلی سند ہم موجود نہت بلیکس کل عقلی و نقلی دلیل اشان و مردود قرار دینت شہما بہ توحید و دعوی و رد و گوں من جھیرہ کن ات و پیر بحث و چن و لا یج و ات و ہدے شے جاہلی و بدبختی و دژ من داری و قدر چو ش بہ لنت و دیاپ انت گڈ اشما راہ چار بے انت کہ خدا زوت مے و شے اے جھیرہ فیصلہ و بکننت و من ہم راہ چاراں و فلک یعنی اشانی سرا و سر اکیان ہلاک بوتنت اے انجام و عار و اولی و بوت گوں آئی قول و قرار کنگت کہ اگر شہما چہ اے سکیں سنگ و یک لاپ پڑیں مہری و دریکے گڈا مایہ نئی سرا ایمان کاریں کہ تو خدا و بر حقیق پیغمبر خدا و چہ صلح علیہ السلام و دعا و پچو ش کت و نون گوں اشان گوشگ بیکائنت کہ شے فرما کشی معجزہ و خدا و پیش داشت نون بہ ایمان بارگ و رد اچ چاکنج و متج کنگائنت و یعنی اے مہری خدا و قدرت و مٹی راسنہازی و نشانی انت کہ خدا و بہ مٹی دعا و پدا ایشر اید کت و نون اشی و حقانی خیال داری و بکن ات مثلاً ایشر زمین و سر تر و تاب و گاہ چرگ و آئی باری و سراپ و رگ و جہال مکن ات و الغرض گوں اشی و بہ جوانی و پیش جیائنت اگر نہ یاد بکن ات کہ شے ہم خیر نہ بیت و کی یعنی احسان فراموشی شرک و کفر ظاہر کنان و ماں روئے زمین و فساد و تالان مکن ات - ۱۲

الاعراف

۲۲۳

ولواتنا

فَاتَّبِعْنَا تَعْدُنَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِیْنَ ۝ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَیْكُمْ

نوں اچہ پیارے گوارا چہ چیز کہ تو مارا ہم دیے اگر تو راست گو شے و گوشتی کہ نون کیت پہ شے سرا

مِّنْ رَبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ أَتُجَادِلُونَنِي فِي أَسْمَاءِ سَمَیْمَہٗمُوهَا

چہ شے پروردگار و طرف عذاب و غصہ فل پر چہ شہما جبرہ کن ات گوں من چنے نامانی بابتا کہ بکننت آ

أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ مَا نَزَّلَ اللّٰهُ بِهَا مِنْ سُلْطٰنٍ فَانْظُرُوا إِلَیَّ

شما و شے پستان ایرینارنگ اللہ پہ آیان ہج پیس و لیکے نون شما انتظار بکن ات من

مَعَكُمْ مِّنَ الْمُنْتَظَرِیْنَ ۝ فَانْجِیْنِہٖ وَالَّذِیْنَ مَعَهَا بِرَحْمَۃٍ مِنَّا

ہں گوں شہما ہور انتظار کنان و رندما رستگار کت آ و ہما کہ گوں آئی گوں انت چہ و تی مہربانی و

وَقَطْعَنًا دَابِرَ الَّذِیْنَ كَذَّبُوا بِآیٰتِنَا وَمَا كَانُوا مُؤْمِنِیْنَ ۝

و گڈنت ما اٹڈال ہمایانی کہ دروغ بندش کنت مے آیات و ایم اش نیارنگت و

وَالِی ثَمُودَ اٰخَاہُمْ صٰلِحًا ۝ قَالَ یَقُوْمُ عِبْدُ اللّٰهِ مَا لَكُمْ مِّنْ

و دیم دات ما قوم ثمود و نیمگ آیانی برات و صالحا رگوشتی اوسنی قوم اللہ بندگی و بکن ات نیستنت شمارا ہج

اِلٰہٍ غَیْرَہٗ قَدْ جَاءَتْکُمْ بَیِّنَۃٌ مِّنْ رَبِّکُمْ ۝ ہٰذِہٗ نٰقَۃُ اللّٰهِ لَکُمْ اٰیَۃٌ

معبود آئی چہ بغیر آتک رست شے گوارا و شیں دلیل چہ شے رت و طرف و اے اللہ و اچی پر شہما ثانی انت

فَذُرُوْهَا تَاْكُلْ فِیْ اَرْضِ اللّٰهِ وَلَا تَمْسُوْہَا بِسُوءٍ فَاِذَا خَمَّ عَذَابُ

نوں بت آتبار کہ تربت چریت ماں اللہ زمین و و دست پر مکن ات آتبارا بہ بدی گڈ اگر بت شہما رعباب

اَلِیْمٍ ۝ وَاذْكُرُوْا اِذْ جَعَلْکُمْ خُلَفَآءَ مِنْۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأْکُمْ فِی

در و ناکیں و یاد بکن ات وقتیکہ جانشینی کت شمارا رند چہ عادی قوم و و جاگاہی دات شمارا ماں

اَلْاَرْضِ تَتَّخِذُوْنَ مِنْ سُهُولِہَا قَصُوْرًا وَتَنْحِتُوْنَ الْجِبَالَ

زمین و کہ تیار کن ات چہ نرمیے زمین و ماڑی و تراشت اڈکن ات کوہان و

بَیِّنًا ۝ فَادْكُرُوْا اِلَآءَ اللّٰهِ وَلَا تَعْتُوْا فِی الْاَرْضِ مُفْسِدِیْنَ ۝

لوگ نون یاد بکن ات اللہ نعمتان و یاد مکن ات ماں زمین و فساد و

مزل

داں ہفت شب و ہشت روچ و رند بہ رند طوفانی گوات و کشت کہ چہ اشی تمایں کافر سراپا دوران بیکد گرے و سر اکیان ہلاک بوتنت اے انجام و عار و اولی و بوت و شے قوم و دومی شاخ (ٹک) ثمود کہ آڑا عادیانہ گوشت آئی بیان و دیا پید کنت و ہج یعنی ہر چ دلیل کہ شہما لوگائے آسر بوت و واجہ صالح علیہ السلام و قوم و گوں آئی قول و قرار کنگت کہ اگر شہما چہ اے سکیں سنگ و یک لاپ پڑیں مہری و دریکے گڈا مایہ نئی سرا ایمان کاریں کہ تو خدا و بر حقیق پیغمبر خدا و چہ صلح علیہ السلام و دعا و پچو ش کت و نون گوں اشان گوشگ بیکائنت کہ شے فرما کشی معجزہ و خدا و پیش داشت نون بہ ایمان بارگ و رد اچ چاکنج و متج کنگائنت و یعنی اے مہری خدا و قدرت و مٹی راسنہازی و نشانی انت کہ خدا و بہ مٹی دعا و پدا ایشر اید کت و نون اشی و حقانی خیال داری و بکن ات مثلاً ایشر زمین و سر تر و تاب و گاہ چرگ و آئی باری و سراپ و رگ و جہال مکن ات و الغرض گوں اشی و بہ جوانی و پیش جیائنت اگر نہ یاد بکن ات کہ شے ہم خیر نہ بیت و کی یعنی احسان فراموشی شرک و کفر ظاہر کنان و ماں روئے زمین و فساد و تالان مکن ات - ۱۲

ول ما راج قوم، ہمنکر تکبر کنویں سردار ویدوا انتن اشان گوں غریب ویز کاریں مسلمانان، کلاگ گران، گوشتگشتش کہ شتا الم، زان ات کہ صراح
خدا، دیم دانگ، مسلمانان، جواب دات بلے ماگوں دل، قبول کنان، بہ آئی، سہرا ایمان اورنگیں، تکبر کنویں سردار چہ اے جواب، میاری بوان، در آئینش
کہ ہر چیزے، سہرا ایمان آوزنگ ما آئی، نہ متیں ویداشے ہمیں بزرگ کارانی ایمان بارگ چوئیں منزین کامیابی ایت۔ ول گوشتگشت آڈاچیک اینکر مزین لاپ
و مزین بالادے ات کہ ہر جہ جتنگلے، پہ کاہے چرگ، شتگت اید کہ دوت چہ آئی، ترسان، در شتگتنت ویدے پہ آپ نوشنگ، اشی، باری احتگت تو
اشیا چات، در اھیں آپ وازنگتنت چوش بگوش ہجو کہ پیدائش دستورے روانات اشی، ورد و نوش ہم پہ دستورے روع، نہ ات آخر کار مخلوق بہ اشی،
چہ نہرے، بوتنت وید اشی، کشنگ، سہرا تیاق اش کت وید بخت، قدار، آئی، گردن سست، زندہ، پہ صراح علیہ السلام، قتل، ہم تیار بوتنت و اے پیما
اشان خدا، حکمان کہ اواجہ صراح و ناقر، بارو،

انتن۔ چہ آیان دیم اش ترینت۔ ول اے ہمیں کلمات
چہ انسان، دپ، ہما و ہدے، در کابنت و ہدیکہ آچہ
خدا، قہر و غضب، نہ ترسیت۔ عا داولی، پیما
نمود، ہن اے حال، سہرا بوان خدا، عذاب، سہرا وار
جوڑ بوت انت کہ آئی ذکر دیم پیراک انت۔ ول ماں
دگر آیت، اشانی گوں صبحہ (جہمال) ہلاک
یوگ بیان فرمائینگ۔ شاید چہ چہ زمین چنڈ
بوتنگ و چہ بزرگانا ہولناکیں جہمال احتنگ۔
وہ گوشتگشت کہ حضرت صراح وئی قوم، ہلاکت، پد
مکہ معظمہ یا بہ ملک شام، نیمگ، دیم دات وشت
دروگ، و ہدے، لاشانی انبار، گندان، چوش خطا
فرمائیت۔ یا و اھما پیما چوشکہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ
وسلم، بدر، مفنولان، فرمائینگت ویا محض وئی
ارمان، در شان کنگ، واسطہ فرضی خطبے ات چوشکہ
شاعر و بار و کوھنیں ویرانگان وغیرہ، خطاب کذبت
و پھتین، گوشتگشت کہ اے خطاب چہ ہلاکت، پیش ات،
ماں اے صورت، ماں بیان، احوالانی ترینت رعایت
دارگ نہ بوتنگ بہر حال ماں اے خطاب، دگران،
اشکنا ٹینگ ات کہ وئی معتبریں دوز و اھانی جہر قبول
کنگ لازم انت و ہدیکہ یک شخصے وئی دوز و اھانی قدر
و نہ کنت تو کڈا اسر ہجو ش بد ظاہر بیت۔

ول حضرت لوط علیہ السلام حضرت ابراہیم
علیہ السلام، برات زاد ات کو گوں ہمانی، چہ
عراق، ہجرت کنان، ملک شام، تشریف
آور شس وچہ خدا، جانب، پہ، سدوم، وائی کرو
گورے علاقیانی نیمگ، مبعوث بوت تانکہ اشانی
اصلاح، بکنت وچہ ہما سلین فطرت، برخلاف
و بے حیائی، کاران اشان، دور بداریت کہ ماں
اے بدیں کار، اشان گرفتار انتن بلکیں تھنا
ماں اے کار، گرفتار انتن بلکیں اے سلین
کار، موجد ہمیش انتن، چہ اشان پیشتر ماں
روئے زمین، چہ اے کار، کس سر پد نہ ات۔
اول اول، اے ملعونیں کار شیطان، سدوم
و مردمان، سوچ دات وچہ ادا، بہ دگر جاگہاں
تالان بوت، حضرت لوط علیہ السلام، مخلوق، چہ

اے بدیں کار، نتیجہ و اسر، ردا بیم تراپ دات ویدکاری، چہ دنیا، نابود کنگ ای لوٹت۔ موجودہ اس بائیل جمع کنو کانی شرمناک دیری
و سہرا پرس دارگ لوٹیت کہ چوشیں پاکباز و معصوم پیغمبر، بابت، کہ آدینا، چہ بدکاری و بے حیائی، پاک کنگ، احتگت اے ہمیں بدیں و ناپاکیں
حرکت منسوب کنت کہ چہ اشانی اشکنگ، جیاداریں مردم، جان، پیٹ چست بنت کبیرت کلمہ، تخرج من افواہ ہجرات
یقولون الا کذبنا۔ ول یعنی ایوک، اے نہ کہ شمایک کارے گناہ، کنگاٹ، بلکیں اے فطرت، برخلاف کار، کنگ بہ اشی،
دلیل انت کہ شما چہ انسانیت، حدان ہم سرگوشتگ، ات۔ ۱۲

الاعراف،

۲۲۲

ولواتناہ

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لِلَّذِينَ اسْتَضَعُّوا
گوشتگشتنت متکبریں سرداران چہ آئی، قوم، گوں غریبیں مردمان
لین امن منہم اتعلون ان صلحا مرسل من ربہ قالوا
ہما کہ ایمانش یازنگت چہ آیان آباشما زان ات کہ صراح آئی، رب، دیم دانگین انت، گوشتگشت
انایما ارسیل بہ مؤمنون^(۱۵) قال الذین استکبروا انکا
ہر جیکہ آباشما زنگ آرتنگ مارا پہ آئی یاقین انت۔ گوشتگشت ہما متکبران کہ ہر جیکہ
بالذی امنتم بہ کفرون^(۱۶) فعفروا الناقة وعتوا عن امر
شما پہ آئی، یقین کنگ ما آئی، رانمقیں ول زندا گرت دوش دان ہما داجی برگشتہ بوتنت چہ وئی رب
رہمہم وقالوا یصلحہم اثنا بساتعدنا ان کنت من المرسلین^(۱۷)
ہ حکم، ول گوشتگشت اوصالح بیار پہ سہرا ہما چیز کہ تو مارا ہم دیئے اگر تو پیغمبرے، ول
فاخذتہم الرجفة فاصبحوا فی دارہم جثمین^(۱۸) فتولی
پدا گشتنت آ زلزلہ، یا زندا بوتنت صراح، سہرا وئی لوگ دیم پہ چیر کینگیں ول نوں صلی ایشنت
عنہم وقال یقوم لقد ابلاغتکم رسالہ ربی و نصحت لکم
ماندات چہ آیان و گوشتی اومنی قوم من رسینت شمارا وئی پروردگار، کڈا و غیر خواہیوں کت شے
ولکن لا تحبون النصحین^(۱۹) ولوطا اذ قال لقومہ اتاتون
لیکن شمارا گوں خیر خواہان دوستی نیستنت و دیمیں دات لوط و فلیکہ گوشتی گوں وئی قوم، کہ شہر باخشیں
الفاحشة ما سبقکم بہا من احد من العلمین^(۲۰) انکم
بے حیائیں کارکن ات کنگ آچہ شما پیسر یکے، ہن ماں جہان، ول شما
لتاتون الرجال شهوة من دون النساء بل انتم قوم
کایت مرد بینا گورا پہ شہوت رانی بغیر چہ جنینان بلکیں شمایک قومیت کہ
مسر فون^(۲۱) وما کان جواب قومہ الا ان قالوا اخرجوہم
چہ خدا گوشتگشت و وچہ جواب ندات آئی، قوم، مگر ہمیش گوشتگشت کہ درکن ات آیان

مزل ۲

اے بدیں کار، نتیجہ و اسر، ردا بیم تراپ دات ویدکاری، چہ دنیا، نابود کنگ ای لوٹت۔ موجودہ اس بائیل جمع کنو کانی شرمناک دیری
و سہرا پرس دارگ لوٹیت کہ چوشیں پاکباز و معصوم پیغمبر، بابت، کہ آدینا، چہ بدکاری و بے حیائی، پاک کنگ، احتگت اے ہمیں بدیں و ناپاکیں
حرکت منسوب کنت کہ چہ اشانی اشکنگ، جیاداریں مردم، جان، پیٹ چست بنت کبیرت کلمہ، تخرج من افواہ ہجرات
یقولون الا کذبنا۔ ول یعنی ایوک، اے نہ کہ شمایک کارے گناہ، کنگاٹ، بلکیں اے فطرت، برخلاف کار، کنگ بہ اشی،
دلیل انت کہ شما چہ انسانیت، حدان ہم سرگوشتگ، ات۔ ۱۲

وای یعنی گڈی خبر اشیانی ہمیشہ بوت کہ وہدے مادراہان و اشان گندگ زان انت ووتار پاک صاف، تو گڈا ماں گندگیں مردماں پاک و صافیں مردم ہے لوٹنت، ہمیشکا اشان و چہ وئی مینگ و کشک و درالنگ باید انت تا کہ روچ روچ و جھیرہ بلس بہ بیت آخر آملعونان اشان و چہ ہما بکشتیں۔ البت حق تعالیٰ و لوط علیہ السلام و آیانی تعلق داروکان و گون عزت و عافیت و بہ سلامتی چہ اے میتگان دراکت و اے میتگانی سرا عذاب دیم ذات کہ آئی ذکر دیم پیداک انت۔ چہ لوط علیہ السلام و تعلق داروکان نہتا آئی لوگ بانک چہ واجر و جدابوت و گون ایدگہ مردمان ماں عذاب و ہلاک بوت پرچاکہ آئی ساز و باز گون ہمیشا انت۔ لوط علیہ السلام و گور و ہر مہمان و غیر ذالک کسے بیانیکیں آیانی اے احوال و ہمیشی و بہ مردمان و سرکنگت و پیدایان و بہ بدکاری و سکیں و انگنتی۔ یا چوش کہ لھنیں واجر نویسنت کہ مردینانی پیما ماں جنیں آدمائیں ہم "مساحقہ" رواج گنتگت، و اے زانک ماں ہمانی و گرفتار انت۔ بہر حال عذاب و ہما کلان و پتانت کہ آماں اے مرض و گرفتار انت۔ و گون مزین بے شرمی و نبی و مقابلہ و اثر اوروغ بندگوشنگنتش۔ و گڈ و جاکھے مذکور انت کہ میتگان چہی کنگ بوتنت و

دوکانی ہور گوارینگ بوت، لھنیں امامانی گور و مروچی ہم لوطی و سزایشنت کہ چہ کتام برزیں کوہے و آغا چگل دیگ بہ بیت و چہ برز آغا سنگ جنگ بہ بیت و سکیں گندگیں جاکھے و تہا آغا قید کنگ بہ بیت۔ و یعنی گناہ کنگ و وھدے آئی بدیں انجام و اسر و دیمنا بیت۔ جلد باز بہ شہوت و لذت و غلبہ و رداھما کار و کنت و پیش داریت کہ عقل و مردم گری و بر خلاف انت و لیکن عقل مند و لازم انت کہ آ دگرانی احوالان و اشکنان و عبرت حاصل بکنت و بدی و انجام و دیم بہ وئی نگاہ و بداربست۔ و ماں قرآن و دگر جاکھے حضرت شعیب علیہ السلام و بہ طرف و اصحاب ایکہ و دیم دیگ مذکور انت اگر اہل مدین و اصحاب الایکہ یکیں قوم انت تو فیہا، و اگر دو جدا قوم انت تو گڈا بہ ہر دو عینانی نیگ و آواج مبعوث بوتگ و ماں ہر دو عینانی تہا کم تور کنگ و مرض مشترک بوتگ، بہر حال حضرت شعیب علیہ السلام و چہ توحید و غیرہ و علاوہ مردمان و زندہ و معاملہانی اصلاح و حقوق العباد و حفاظت و عمومی دعوت ذات چوشکہ ماں دیمی آیتان مذکور انت حضرت شعیب علیہ السلام و ماں فصاحت و مزین دسترس حاصل ات ہمیشکا آغا خطیب الانبیاء و ہم لقب دیگ بوتگت۔ و یعنی منی صداقت و دلیل ظاہر بوت نون گون شہا ہرج نصیحتی گے بچناں آغا قبول بکن ات و چہ ہما خطرناکیں آسراں شمارا سزانش بکناں گڈا چہ آیای ہوشیار بہ بیت۔ و بندگانی حقوق و رعایت و دوت ماں وئی معاملہانی رداراستی اختیار کنگ کہ آئی نیگ و مروچگیں دور و مزین پرہیزگار ہم باز کم و گوشش گور کنت بہ خدا و کر و اینکریات اھمیں خبرایت کہ آغا ایک جلیل القدر پیغمبر و خاصیں و طیف قرار دیگ بوت کہ آئی مخالفت کنگ و رد ایک قوے تباہ کنگ بوت، ماں اے آیتان چہ حضرت شعیب و زبان و مردمان و آگاہ کنگ بوت کہ مخلوق و ادنیٰ ترین مالی نقصان رسیدگ و ماں ملک اصلاحی جاو قائم ہوگ و پذیرائی و فساد شنگ کنگ توری چہ کفر و

الاعراف

۲۲۵

ولواتنا

۱۰
ع
۱۴

مَنْ قَرَّبَكُمْ إِيَّاهُمْ أَنْاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ۚ فَانْجِبْنَاهُ وَأَهْلَهُ ۚ
چہ وئی شہرا، آنچیں ہر دنت کہ سب پارسانی کنت رندار شکار کنت ما گون آئی و لوگ مردمان
إِلَّا امْرَأَتَهُ ۚ كَانَتْ مِنَ الْغَابِرِينَ ۚ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا
مگر آئی و جن بوت آچہ پست بکوکان و گوارت ماہ و آیانی سراہور یعنی ڈوگے و
فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْجُورِ ۚ وَإِلَىٰ مَدِينٍ آخَاهُم
نون بچار کہ چہ بیابوت انجام بدکاری و و دیمیں ذات مدین و نیگ و آیانی برات
شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَقُومُ عَبْدٌ وَاللَّهُ مَا لَكُمْ مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُ ۚ قَدْ
شعیب را فک گوشتی اومنی قوم اللہ بندگی و بکن ات نیستنت شمارا چہ معبود آغا چہ بغیر رست
جَاءَتْكُمْ بَيِّنَةٌ مِّنْ رَبِّكُمْ ۚ فَادْفَعُوا الْكَيْلَ وَالْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُوا
نیگ گواروشنیں و لیکن چشے پروردگار و طرف و نون پورہ بکن ات کیل و شہا و کم مذیت
النَّاسَ أَشْيَاءَ هُمْ وَلَا تَفْسُدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا ۚ ذَلِكُمْ
مردمان آیانی چیزان و خراب کاری مکن ات ماں زمین و زندہ شرکنت و آئی و اے
خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ وَلَا تَقْعُدُوا بِكُلِّ صِرَاطٍ تُوعِدُونَ
شررت پرشما اگر شما یقین کن ات و مندرت ماں ہر یک راھے و سرا کہ ترسین ات
وَتَصَدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ ۚ مَنْ آمَنَ بِهِ وَتَبَعُونَهَا عَوجًا ۚ
و منع کن ات مردمان چہ اللہ راھا ہمائیکہ ایمانی یازنگ پر آیتا و شوہا کن ات ماں یاعیبت
وَاذْكُرُوا إِذْ كُنْتُمْ قَلِيلًا فَكَذَّبْتُمْ ۚ وَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ
و یاد بکن ات و فتنیکہ شما کنت پدا بازی کت شمارا و بچارت کہ چہ ہما بوتگ آخر کار
الْمُفْسِدِينَ ۚ وَإِنْ كَانَ طَائِفَةٌ مِّنْكُمْ آمَنُوا بِالَّذِي أُرْسِلْتُمْ بِهِ
فساد کنوکانے و اگر یک جماعتیا چہ شما ایمان یارت۔ بہ آچیزی کہ دیم دیگ بوتگان من بہ آیتا و
طَائِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُوا فَاصْبِرُوا حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ بَيْنَنَا وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۚ

یک جماعتیا ایمان یارت نون صبر کن ات تا کہ فیصلہ بکنت اللہ میگ و شہا و دیان و آخر ترین فیصلہ کنو کنت و

مزل ۲

شرک و رہ بند و کنگ و بہ بیت یا نا حقین قتل و بل و یا بچ و غیرہ و رہ بند و۔ اے کاریک ایمانداریں مردم و کار بیت نہ کنت۔ و بہ راھانی سرانندگ و سبب ات۔ راہ گوزان و ترسینان بہ ظلم و آیانی مال و پیچ کرگ و مومنان و مہن کنگ کہ شعیب علیہ السلام و گور و مرونت و آئی دین و قبول مکنت و خدائی مذہب و سرا برادرگ و عیب جنگ و شوہاز و بوتگنت۔ و یعنی ماں تعداد و دولت ہر دو عینان کم تر انت خدا و ماں ہر دو عینان برکت ماں کت شے تعداد ہم زبان و شمار در ہم بوت ات خدا و اے احسانانی شکر و بکرات، و اھا وھد ادابت کنت کہ خدا و بندگانی حقوق و جاہ یاران و عملاً بہ اصلاح و کارانی بلگری و گلا بیش بے ات و بہ اے نعمتانی سرا مغر و مبعوث بلکین خرابی و فساد و بر پاکوکانی ہرج اسرے شہادت دیتگ آئی و وئی دیم و داران و چہ خدا و گرفت و نرس ات۔ و یعنی ہر چیزیکہ من بہ شے گور و آرتگون اگر شما آغا کل گون اتفاق و قبول نہ کن ات بلکین شما بہ اختلاف و لاکت بستگو، تو کیں صبر کن ات واکاہ چہ آسمان و منی و شے اختلاف و فیصلہ بہ بیت۔ ۱۲

والا "عود" معنی چوٹ انت کہ یک برے چہ یک چیزے ۶ در آیک ویداد و بارہ بہ آئی طرف ۶ روگ انت حضرت شعیب ۶ ہمارا ہانی ردالے لفظ حقیقہ راست بیت کنت پرچا کہ اشان چہ کفر ۶ در آیان ۶ ماں اسلام ۶ داخل بوتگنت . باقی حضرت شعیب ۶ جرنہ بارو ۶ اے شعیبگ ہم بیت نہ کنت کہ آپسرا (معاذ اللہ) ملت کفر ۶ داخل ات رندہ مسلمان بوت ، لا محالہ یا و ابائی اعتبار ۶ اے خطاب تغلیب بیت . یعنی بہ عام مومنانی حق ۶ ہرچ لفظ کارمرز کنگ بوتگنت غالبین اکثریت ۶ ترجیح دیان ۶ بہ حضرت شعیب ۶ جدا لفظ اش کارمرز کنت دیا و اے لفظ بہ آئی حق ۶ کافرانی وتی گمان ۶ بد ۶ ظاہر کنگ بوتگنت پرچا کہ بعثت ۶ پیش دانکہ حضرت شعیب ۶ دعوت و تبلیغ شروع نہ کنت ات بہ مدین ۶ کفریات ۶ بابت ۶ آئی ۶ خاموشی ۶ گندان ۶ شاید اشان ہمے فہمگ ات کہ لے ہم گوں مے جاوے شامل و بہ مے زاہ و رہبندان

الاعراف

۲۴۶

قال الملاء

قَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَنُخْرِجَنَّكَ يَشْعِبُ

گوشت ہمارا سرداران کہ متکبرنت چہ آئی ۶ قوم ۶ کہ ضرور درکنیں مازا و شعیب

وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَكَ مِنْ قُرَيْبِنَا أُولَئِكَ هُمُ الَّذِينَ هُمْ

وہم یان کہ ایمان نش یازگ گوں تو چہ وتی شہرا یا شامتت مائے دین ۶ ول گوشتی

أُولَئِكَ كَرِهِينَ ۹۸ قَدْ افْتَرَيْنَا عَلَى اللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِي

ہیں اگرچہ مانا پسند کنو کہ ہیں بیشک ماہنتان بست بہ اللہ ۶ سرا بہ دروغ اگر ماہچ ہتریں ماں

مِلَّتْكُمْ بَعْدَ إِذْ نَجَّيْنَا اللَّهُ مِنْهَا وَمَا يَكُونُ لَنَا أَنْ نَعُودَ

شمے دین ۶ ول رند چہ اشیا کہ رستگار کت مارا اللہ ۶ چہ آئی ۶ و باید نہ انت مارا ایکہ پنج ہتریں

فِيهَا إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّنَا وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا عَلَى

ماں آئی ۶ مگر ایکہ بلوئیت اللہ ۶ پروردگار ۶ ماں پوشنگ مے پروردگار ۶ ہر چیز بہ وتی علما بہ

اللَّهُ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا افْتَحْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِالْحَقِّ وَأَنْتَ خَيْرُ

اللہ ۶ سرا ماں توکل کت لے مے پروردگار فیصلہ کن میگ و مے قوم ۶ در میان ۶ بہ انصاف و توشتریں

الْفَتَحِينَ ۹۹ وَقَالَ الْمَلَأُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ لَئِنْ اتَّبَعْتُمْ

فیصلہ کنو کہ ۵ گوشت سرداران ہما کہ کافرنت چہ آئی ۶ قوم ۶ اگر شما شعیب ۶

شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَخَسِرُونَ ۱۰۰ فَآخَذْتَهُمُ الرِّجْفَةَ فَأَصْبَحُوا

پیروی گن ات گدا ۶ بیشک شمار یان کارت ول زندا گیت آیان زلزلہ گدا صبح ۶ سرا

فِي دَارِهِمْ جَثِيمِينَ ۱۰۱ الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا لَمْ يَكُونُوا

بوتنت ماوتی لوگاں دیم بہ چیر ۶ ہما یانکہ دروغ بندش کت شعیب گوشتے کہ ہر آباد بوتگنت

فِيهَا الَّذِينَ كَذَّبُوا شُعَيْبًا كَانُوا هُمُ الْخَسِرِينَ ۱۰۲ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ

اودا ہما یانکہ دروغ بندش کت شعیب ہمادت خراب بوتنت ۶ پداشتی ماندت ۶

وَقَالَ يَقُومِرْ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رَسُولِي وَنَصَحْتُ لَكُمْ فَكَيْفَ

چہ آیان ۶ و گوشتی اومنی قوم من رسینت شمار اکلہاں وتی پروردگار ۶ و شے خیر خواہیوں کت ۶ نوں چہ پیمیا

مذلل

راضی انت ویاہ عود ۶ مجاز بمعنی ۶ مطلق و البسی زورگ بہ بیت چو شکہ طہنیں مفسران بیان کنگ . ول یعنی دلائل و ثبوتانی روشنی ۶ چہ شے اے ہلاک کنو کیں کفریات ۶ توری ماہر قدر بزار و تشرار بیٹیں آیا پدا ہم شہما ۶ زہر ۶ قرح ۶ مارا بہ زہرستی واریک لوطات . ول یا طل و دروغیں مذہب ۶ ہر حق گوشتگ خدا ۶ سرا افتراء و بہتان بندگ انت پدا چہ یک جلیل القدر پیغمبر چہ آئی ہر یک مخلصین تابع دارا ۶ چون بیت کنت کہ آ معاذ اللہ چہ راستی ۶ در آیان ۶ بہ دروغ ۶ نیمگ ۶ و اتر بکنت و ہر قدر برحقین دعوی بہ وتی حقانیت یا مامور من اللہ میگ ۶ کنگا انتت آ کلانی ہم دروغ و افتراء ۶ قبول بکنت . ول ہننے ۶ چہ ابتداء ۶ نجات دات کہ ماں آئی ۶ داخل لوگاں ہشتی چو شکہ حضرت شعیب علیہ السلام ، و ہتین ۶ داخلی ۶ پدا چہ آئی ۶ در کت چو شکہ عام مومن . ول یعنی بہ وتی اختیار ۶ یا چہ شے جہر و زور ۶ ممکن نہ انت کہ ما معاذ اللہ کفر ۶ نیمگ ۶ بلطیں . البت اگر فرض کن خدا ۶ مشیت و رضا چہ ماکس ۶ بابت ۶ چو ش بہ بیت تو آئی ۶ چہ آئی ارادہ ۶ کئے داشت کنت اگر آئی حکمت چو ش بلوئیت تو اودا کسے سر کنگ نتوئیت پرچا کہ آئی علم ہم مصالحت و حکمتانی سرا حاوی و غالب انت بہر حال شے ہتریں ماہچ نرسیں چیا کہ مے سرچیں اعتماد و ہر وہوتی بکس خدا ۶ سرا انت چہ کسے ۶ واہگ بالوٹگ ۶ چچ نہیت ہرچ بیت چہ ہمائی ارادہ و مشیت ۶ دروغ بیت ہمشکا ما بہ وتی و شے فیصلہ ۶ رد ۶ چہ ہمائی ۶ دعا لوٹیں پرچا کہ چو شیں قادر و علیم و علیم ۶ بہتر کسے ۶ فیصلہ بیت نہ کنت چہ حضرت شعیب چہ لفظاں اندازہ جنگ بیت کہ نبیانی قلوب بہ حق تعالی ۶ عظمت و جبروت و بہ وتی عبودیت و محتاجی ۶ چنکر مزین جہلیس احساس و ماترگ ۶ معمور نران پرانت و چہ پیمماں ہمک ساعت و دمان ۶ آیانی توکل و اعتماد چہ کلیں و سیلہاں ٹگلان ۶ ہما وحدہ لا شریک لہ ۶ ذات ۶ سرا چہ کوہ ۶ زیات مضبوط و محکم تر کنت ول یعنی پت و پیر کی مذہب چہ دست ۶ شت ۶ اب و اماں دین ۶ خرابی بوت و ماں تجارت ماپ و تول ۶

مع

راست کاٹی کت ایش دنیاوی تاوان بوت . ول چہ بازیں آیتان ۶ یک جا کنگ ۶ ظاہر بیت کہ اشانی سرا طلہ ، صیحہ ، رجفہ سہ و ۶ عذاب احنتت ، یعنی اول سرا جہراں ساہیل کت کہ ماں آئی آس شعلہ و اشکر انتت پدا چہ آسمان ۶ سکیں پیمناکیں و جگر سند و کیں توارے آحت و چہ چیرگ ۶ زمین چنڈگ بوت (ابن کثیر) . ول اشان شعیب و آئی ہمارا ہان ۶ چہ مینگ ۶ در کنگ ۶ بیم تراب دانگت نوں نہ آمنتت و نہ آیانی مینگ . و اچیزیکہ گوشتگنتش کہ شعیب علیہ السلام ۶ رند گیری کنوک خراب بنت ، تو نوں و ت خراب ، ناکام و تاوان بار بوتنت ۱۲

وای یعنی نون بہ ہلاکی و پد کسے چون افسوس بکنت کہ آٹرا ہر پیچہ فہمائیگ۔ جوانیں پنت دیگ بوت۔ چہ ایوکیں انجام واسر ترسائیگ بوتنت مگر
اشان کسے جبرے گوش نداشت بلکس گوں وتی مخلصیں دوزواہاں ہوں دست و گریبان بوت۔ فل پیغمبرانی بعثت و ہدے و ہدیکہ مردم عموماً گوں تکذیب
و مقابلہ پیش یا بخت تو چہ خدا طرف و بنگیجی ہم تراپ و روانا درای ڈکال و دگر وڑ وڑ و سکی و سوریان گوں اے چکاسگ بنت تاکہ تکذیب کنوک چابک
وران و چہ ناشری و دست و بکشت و بارگاہ الہی و نیمگ و بچگنت و ہدے اے ہم تراپ اشانی سرا جھ اثر نہ کنت تو سکی و سوریان و دور کنان و خدا
پہ اشان عیش ووش حالی دیم دنت تاکہ اشان یا چہ احسان و شرمندہ و خجالت بہ بنت و وتی پروردگار و نیمگ و دگوش گور بکنت یا ماں عیش و عشرت
و تما غرق بوان و بکل غافل و بد مست بہ بنت و خوش بگوش کہ ہر جنت اشان ماں جان وشی، اولاد و مال و زر و بودناک بہ بنت ہما قدر و اشان بہ غفلت
و غروناکی و جہلانکی و سر و چہ بہ بنت و تاکہ اشان گوستگیں سکیان و فراموش کنان و خوش ظاہر بکنت کہ تکلیف و راحت و ردا چہ پیش و کبان و بیدار انت
مے کفر و تکذیب و گوں اشی و جھ واسطہ نیست انت

واگر نہ نون چونکائی ماوش حال بوتیں۔ اے کل
زمانگ و گردش و اثرات انت کہ گوں مے پیر بیان و
ہم ہنجوش دیم آیان بوتگنت۔ گڈ او ہدے اشان
چوشیں حدے و سر بہنت کہ اناکت و خدا عذاب
اشان ایرموش کنت کہ وتی عیش و عشرت و سبب و
اشان و خبر ہم نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب و اے
ردا باز خوب نوشتہ کتگ کہ بندہ و ماں دنیا گناہ
و سزار سان بہ بیت تو امیت انت کہ توبہ بکنت و
و ہدے آٹرا گناہ بساچیت تو اے اللہ و اپینگ
انت گڈ اہلاکت و ترس انت چوشکہ کسے و زیور وارت
پدا آٹرا بشانیت تو آئی زندہ امیت دارگ بیت و
اگر ہضمی کت تو مرگ و ابناز کنت و فل یعنی مارا
گوں بندگان جھ ضدے نیست انت ہر کس ماں
عذاب الہی و گرفتار بنت اے آیانی وتی کتگیں کارانی
آسر انت اگر اشان مے پیغمبران بمنیں و حق و دیم
وتی گردن اش بکینتیں و چہ کفر و تکذیب و بہر زان
و تقوی و راہ و اختیار بکینتیں تو ما اشان و چہ
آسمانی و زمینی بر کنان مال مال بکینتیں، امام رازی
رحمہ اللہ و فرمائیت کہ برکت و لفظ بہ دو معنی و
کار مرز بیت کردی و ادائی و باقی مانگیں خیر برکت
و نام و تعبیر کنت و کردی زیات گیشیں نشانیانی
ردا اے لفظ گوشگ بیت ہمشکا آیت و مراد جوش
بیت کہ ایمان و تقوی اختیار کنگ و سر ہما آسمانی
و زمینی نعمتانی دروازگ پچ کنگ بہ بنت کہ آ
دائی و بندہ یوک نہ بنت یا کہ آیانی گیشیں نشانی باز
زیات بہ بنت نہ اے ہمیں و شحالی کہ دروغ بند و کان
چنت روچ بطور مہلت و اسندراج حاصل بیت
و انجام کار ماں دنیا و اگر نہ ماں آخرت و والہم
و آٹرا ماں جخال و دور دنت و فل یعنی و ہرے
کہ ماں عیش و آرام و بے خبری و ہادر و اب بہ بنت
یا کہ دنیا و کار و بار و لبیب تماشا و کلایش بہ بنت
او ہدے خدا عذاب اناکت و اشان و چک
پر ووش بکنت، چہ اے جبرے اشان پر چا و لبیر و
بے فکر بوان انت حالانکہ ہرچ و جوصانی بناء بہ
گوستگیں قومانی سرا عذاب احتلنت ہما سبب

ماں اشان ہم موجود انت یعنی کفر و تکذیب و گوں سید الانبیاء و مقابلہ و جنگ و جدال۔ و دنیاوی و شہودی و عیش و رند ہرچ خدائی اناکنتی
گرگ انت ہمارا مکر اللہ (خدائی مکر) فرمائیت عیش و نعمتانی تھا کبان و ہما مردم چہ خدا و اناکنتی گرفت و بے فکر بنت کہ آیانی عملانی شامت و
آیان و تیلانک دانگ۔ مومن و نشان جوش انت کہ اے جھ جاور و خدا و شمشوش کار نہ بیت و ظفر اسکو آدمی نہ جانے گا گو ہو کیسا ہی صاحب
فہم و ذکار و جسے عیش میں با و خدا نہ رہی، جسے طیش میں خوف خدا نہ رہا۔ فل چوشکہ پیشی مردمان و گرفتار کت بہ ہما ہیما شمار
ہم گرفتار کت کنتے۔ ۱۲

الاعراف

۲۲۷

قال الملاء

اٰسٰی عَلٰی قَوْمٍ کٰفِرِيْنَ ۙ وَاَرْسَلْنَا فِيْ قَرْيَةٍ مِّنْ نَّبِيِّ اِلَّا
افسوس بکنتاں پہ کافرانی سرا فل و ما دیم نہ دانگ ماں جھ شہر یا یک پیغمبر ہوں مگر
اَخَذْنَا اٰهْلَهَا بِالْبَاسِ ۙ وَالضَّرَّاءُ لَعَلَّهُمْ يَضُّرُّوْنَ ۙ ثُمَّ بَدَّلْنَا
کہ گیشنت ما ہما شہر مردم پہ تنگستی و بیماری تاکہ آعاجزی بمننت رند بدل کت ما
مَكَانَ السَّيِّئَةِ الْحَسَنَةَ ۚ حَتّٰی عَفَاوْا ۙ وَقَالُوْا قَدْ مَسَّ اِبْنَاۤنَا الضَّرَّاءُ
سختی بے جا گاہا آرامی تاکہ زیادہ بوتنت و گوشش رستگ پت و پیرکان تکلیف
وَالسَّرَّاءُ ۙ فَاَخَذْنٰهُمْ بِغَتَّةٍ ۙ وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ ۙ وَلَوْ اَنَّ اَهْلَ الْقَرْيِ
و آرامی و گڈا گیشنت ما آیانا اناکہ در حالیکہ آبے خبرتنت دل و اگر آشہرانی مردمان
اٰمَنُوْا ۙ وَاتَّقَوْا ۙ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِمْ بَرَکٰتٍ مِّنَ السَّمَآءِ ۙ وَالْاَرْضِ ۙ وَلٰكِنْ
ایمان بیارتیں و پیر ہر کاری بکینتیں گڈا ماچ کتگت پہ آیانی سر نعمتانی دروازہ چہ آسمان و زمین و لیکن
کَذَبُوْا ۙ فَاَخَذْنٰهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۙ اَفَاَمِنْ اَهْلُ الْقَرْيِ اَنْ
آیان دروغ نہ کت گڈا انوں گیشیں پہ آیانی بر عملیانی سبب فل ہیں نون بے خوف بوتنت شہرانی مردمان چہ
سَيَاتِيْهِمْ ۙ بِاَسْنَابِيَاۤتٍ ۙ وَهُمْ لَا يَخْبُوْنَ ۙ اَوْ اَمِنْ اَهْلُ الْقَرْيِ اَنْ
اے خبر کہ بیت پہ آیانی سر اے عذاب و ہر شے در حالیکہ آ و انت۔ یا بخوف بوتنت شہرانی مردمان چہ خبر کہ
سَيَاتِيْهِمْ ۙ بِاَسْنَاخٍ ۙ وَهُمْ يَلْعَبُوْنَ ۙ اَفَاَمِنُوْا مٰکُرُ اللّٰهِ ۚ فَلَا
بیت پہ آیانی سر اے عذاب چاشت و وقت و در حالیکہ آلیب کنگا بیت۔ ہیں نون بے فکر بوتنت چہ اللہ ناگہان گرفتار
يَاۤمِنْ مٰکُرُ اللّٰهِ ۚ اِلَّا الْقَوْمُ الْخٰسِرُوْنَ ۙ اَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِيْنَ يَرْتُوْنَ
بے فکر بیت چہ اللہ ناگہان گرفتار مکر ہما تو میکہ آتباہ حالت و ہیں ظاہر نہ بوت پر آیان کہ وارث بوتنت
الْاَرْضِ مِّنْۢ بَعْدِ اٰهْلِهَا اَنْ لَّوْ شِئْنَا ۙ اَصْبَحْنٰهُمْ بَدُوۡبَهُمْ ۙ وَ
زمین و رند چہ بر باد و گڈا آئی و باشندگان لے خبر کہ اگر ما بولیں گری آیانا پہ آیانی گناہانی سبب و
نَطْبَعُ عَلٰی قُلُوْبِهِمْ فَمُمْ لَا يَسْمَعُوْنَ ۙ تِلْكَ الْقَرْيِ نَقُصُّ عَلَيْكَ
مہر جنیں پہ آیانی دلاں گڈا دل گوش نداشت اے شہراں کہ ماقصدہ کین گوں تو

مزل

۳ یعنی ہر چ نبی ء ذکر ساری ء بوت (نوح، ہود، صالح، لوط، شعیب علیہم السلام) موسیٰ علیہ السلام چہ اے درستان ء رند تشریف آورت۔ اے پیغمبرانی ذکر ء پدماں میناخی ء "سنتہ اللہ" بیان بوت کہ آذربایک ء تکذیب کنوکانی جاری یوان و پیداگ انت کہ هے ردا کا فرانی هنوگیں جماعت ء بهم نراپ دیگ بوت چہ اے میناخی ء بیان ء فارغ یوان ء پیدا بعثت رسل ء یک عظیم الشان کرطی ء ذکر ء شروع کنت ء وک چہ آئی ء مسترس فساد کنوک کئے بیت کنت آ خدا ء قاصدان ء دروغ بند بکنت اللہ ء آیتانی تکذیب و حق تلفی ء گلائییش یہ بنت خدا ء مخلوق ء بہ وئی پرستش ء بگوشتن۔ دیم ضروری احوالانی ذکر ء کنان ء اے انجام ء تفصیل پیشدارگ بوت۔

وہ زیات تر مفسران ء "حقیق" ء معنی جدب (الایق) کنگ پمشکا "علی" بہ "بار" ء معنی ء زورگ بوتگ یعنی بہ منی شان ء هے لائق انت کہ چہ خدا ء جانب ء چھ ناراستیں غلطیں خبرئے مکان لھنیں ء "حقیق" ء را بہ "حریص" ء معنی ء بیان کنگ و لیکن واجہ شیخ الہند ء "حقیق" ء راقائم و ثابت ء معنی ء بیان کنگ کہ آئی مطلب چوش بیت کہ من ادنائیں تزلزل و تذبذب ء ابیدگوں سرجمیں مضبوطی و محکمی ء بہ اشی ء قائم اوں کہ بغیر راست ء ذکر کہ هج سخن بہ زبان ء سرامیار اوں خدا ء پیغام ء کمی و بیشی ء بغیر بہ شمار سر بکنوں و سیمے تکذیب و ترس ء سبب ء کمیں هم نزوری مکنوں۔ و چونائی ء موسیٰ علیہ السلام ء فرعون ء بازوڑ ء پزنت و نصیحت و ات چوشکہ ماں دگہ آیتے ء مذکور انت فقل هل لك الى ان تزكی و اهديك الى ربك فتحشی مگر یک مزنیں ضروری

ایں گپ ایش ات کہ بنی اسرائیل ء کہ اشان چہ نبیانی اولاد انت و اشان ء فرعونیان چو ذیلیں جناوران غلام چورنگت چنظلم و زوران آزاد بکنا بیثیت اے موقع ء فرعون ء دیم گور کنان ء ہے چیز ء نیمگ دلوں کت یعنی بنی اسرائیل ء چہ قید و بندان و بیگار ء آرات بکنت تاکہ آگوں آزادی ء بہ وئی پروردگار ء عبادت ء مشغول بہ بنت و بہ منی سمراہ ء وئی اصلی ملک (شام) ء برونت یرچاکہ آیانی ہن پرک حضرت ابراہیم

خلیل اللہ چہ عراق، ہجرت کنان، ماں شام، ملک جرم
سرامن مزین ظلم و زور کنگا کنت ضرورت انت کہ اش
شک و شبہ، گنی کش نیست ات گوشت کہ اژدہاء در
دربندی کت موسیٰ علیہ السلام، آئی، دست جنگ، شر
عجب در، تر بوک و اسپیت ات اے روشنی و تر بگ بر
دست آوار بوٹک ات۔ وق معلوم بیت کہ فرعون، چہ مو
فکر، چوش ظاہر کت کہ موسیٰ علیہ السلام (معاذ اللہ) یک زر

چیز ہے چہ آسانی حالتان و بیشک آتکنت آسانی گورا آسانی پیغمبر گون نشان نوں کدی چونون کریمان
بِاَکْذِبُوا مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ ﴿١١﴾
بیان ہے ہما چیز ہے سر کہ دروغ بندش کنت چہ پیسیر۔ ہمید و لا مہر جنت اللہ پہ کافرانی دل ء ف

ثُمَّ يَعْتَنَا مِنْ بَعْدِهِمْ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ فَظَلَمُوا

يُفْرَعُونَ إِنِّي رَسُولٌ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٧﴾ حَقِيقٌ عَلَىٰ أَن
 کہ او فرعون من رسول کنتے دیم دیگ بوتگاں جہ رب العالمین طرفہ قائماں یہ اے خیرہ سرکہ

فَأَرْسِلْ مَعِيَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ قَالَ إِن كُنْتَ جئتَ بِآيَةٍ فَاتِّ

مُبِينٌ ۝ وَنَزَعْنَاهُ فَاِذَا هِيَ بِیَضَاءٍ لِلنُّظُرِ ۝ قَالَ الْمَلَأُ

چہ فرعون و قومء کہ اے سکیں دانا میں جادو گرے ۹ لوٹیت کہ درمکنت شمارا

منزل ۲

فل یعنی عجیب ساحرانہ کارسازی پیشداران مخلوق و قی ننگ و بکشتیت، وانجام کار ماں ملک و پوت اثر و قوت پیداکنان و پنی اسرائیل و حمایت و آزادی و نام و گران و قبطیان و کد و اصل نندوک انت چہ آبیانی ملک و وطن (مصر) و لالتلق بکشتت اے جا و رانی روء و نون گوشات کہ شمع صلاح جی انت۔ وک و ت ماں و ت شور و صلاح و پیدایشان ہے فیصلہ دات کہ گول فرعون و درخواست کنگ بہ بیت کہ آ اے ہر دو بینانی (موسی و ہارون) معاملہ و اشتاپ مکنت اشان و ماہما و ہد و نزور و لاجار کرت کنیں کہ نفر ننا چینان و چہ تمامیں ملک و سحر و جادو و انوکس کا ملیں استاذان و جمع کنگ بہ بیت پیدایشانی گول موسی و مقابلہ کنا ننگ بہ بیت چنانچہ ہے پیمانہ مقابلہ بوت۔ وک فرعون و ساحران و ان لکنا لاجرا گوشان و جوش پیش داشت کہ انبیاء علیہم السلام کہ آبیانی اولی لفظ "ما اسئلک علیہ من اجر ان اجری اللہ علی اللہ" بیت کٹ و کما فی کنوکیں مردم نہ انت بزاں نبوت اشانی پیشہ یا کسب و کما فی و رہ بند نہ انت انبیاء و قی مزد و چہ خداے پاک و لونت۔ وک یعنی مزد چہ چیز ایت و اشمارا دیگ بیت چہ اشی و مستریں کپ ایشنت کہ شما منی دربار و خاص و ناسن مردمانی تہا داخل بیت۔ وک ایش شاید ہے ردا گوشش کہ پیسرا حضرت موسی علیہ السلام و فرعون و روء و عصا و چکل دیان باذن اللہ اژدہا جوڑ کنگت۔ وک یعنی ویدے شمارا اے مقابلہ قبول انت و ہے ہمیشی و سر اشی آخری فیصلہ و دار و مدار انت تو پیسرا اشما و قی جادو و ظاہر کنا و و قی قوت و پیش ہدایت پرچا کہ باطل و سرچیں پیداوری و زور آزمائی و پد و ہدیکہ حق و غلبہ و سرافضلی ہر رنگ و ہر مشاہدہ و کیت آامیت انت کہ زیات اثر داروک و دلانی تہا جاہ کنوک بیت و پدانی الحقیقت اے ظاہر کنگی ات کہ اے موسی و جانب و گول سحر و معجزہ و مقابلہ کنگ و اجازت نہ ات بلکیں چہ دو جادوران یک ہنجیں جاورے و کچینی ات کہ باطل و سر و کنوک و حق و غلبہ و آئی و سرافضلی و بہترین و موثر ترین جادو بیت کت کنت وک یعنی چہ و قی جادو و زور و نظر بندی کناں مچی و دل و ماغ و سوار بوتنت و مخلوق و اے و طرے ترسینتش۔ ماں دومی آیت و انت کہ آیان و قی دار و سادان و زمین و سر اچکل دات انت کہ چہ اشی و ہنجوش معلوم بوت کہ زمین و سر اہر جاگ و مار انت کہ سر کانت یخیل الیہ من سحرہم انہا تسعی۔ چہ اے آیتان ظاہر بوت کہ فرعون و ساحران او ہد و ہرج سرو سازے پیش داشتگ ات ماں آئی و دراصل چیزانی ماہیت بدل نہ بوتگ بلکیں آ محض تخییل و نظر بندی ات۔ چہ اشی و اے ہم لازم نہ بیت کہ جادو و تمام قسم بہ ہے رہ بندہ محدود انت شاید اشان ہے گمان کہ کنگت کہ ما بہ ہنجوکیں کا روائی و موسی علیہ السلام و زیر دست کنیں۔ و اگر اشان و دگر مکیں موہے برستیں تو ممکن ات کہ چہ اے مزین سحر و انگت دگر مستریں سحرے ظاہر ش بکتیں۔ مگر حضرت موسی و معجزہ و اولی مکیں جاہ و آیان و چک پر و ش کنوکیں شکست دت کہ پدا آیان و چوشیں موہ نہ رست کہ مقابلہ قائم ہدانت۔ وک یعنی واجہ حضرت موسی و عصا اژدہا جوڑ بوان و آبیانی دار و سادان و ایر برتنت و تمامیں ساز و سر اے پیمانہ خاک و آوار بوت کہ چہ اشی و ساحران فہمت کہ اسچہ سحر و بالا نزدگ بہ سجدہ و کپنتت کہ وجہ حضرت موسی و حضرت ہارون بہ حق و کامیابی و سر اشکر و سجدہ اش ادا کت و ساحران اشانی زندگیری و قی سر و بسجدہ برت "القی السحر" لفظان پیش دارنت کہ چوشیں زور اکیں جاورے بہ آبیانی سراطاری بوت کہ آعاجز در ماندہ بوتنت وزیر منتی اش قبول کت۔ خدا و رحمتان و بجات کہ ہما کس ہنوں ہنوں گول خدا و پیغمبر و مقابلہ کنوک انت چہ سجدہ و سر و بالا کناں اولیاء اللہ و کا ملیں عارف جوڑ بوتنت و چونکہ فرعون ہن بہ و قی نسبت و انار بکم الاعلی گوشنگت۔ شاید ہمیشکا گول رب العالمین و رب موسی و ہارون و گوشنگ و احتیاج بوت ماں اشیا اے ہن اشارہ بوت کہ بے شک جہان و پروردگار ہما ذات بوت کنت کہ آئی و موسی و ہارون و راجہ و قی خاصیں ربوبیت و ظاہری اسباب و وسیلہانی بغیر دنیا و متکبران سر ہزارانی مچی و روء و اے پیس قنح و کامرانی بخشات ۱۲

الاعراف

۲۴۹

قال الملاء

مَنْ أَرْضَكُمْ فَمَاذَاتُمْ رُونَ ۱۱۰ قَالُوا أَرْجَاهُ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ

چہ شمع و قی ملک۔ نون شما چہ مشورہ و بیت و گوشش کہ بچل آئی و آئی و برات و ویدم بدے

فِي الْبَدَايْنِ حَشْرَيْنِ ۱۱۱ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَظِيمٍ ۱۱۲ وَجَاءَ السَّحَرَةُ

ماں شہران چہ اسبان کہ بچ کنت بیت تہی گور ہر یک ہشیار جادو گر یا۔ آتکنت ساحران

فِرْعَوْنَ قَالُوا إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۱۱۳ قَالَ

فرعون و گور گوشش کہ مارا مزد ہستیں اگر ما گیش بوتیں وک گوشتی

نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۱۱۴ قَالُوا يَمُوسَى إِمَّا أَنْ تُلْقَى

ہو و بیشک شما مقرب بارگاہ بیت وک گوشش او موسی یا تو دور بدیے

وَأَنَا أَنْ تَكُونَ نَحْنُ الْمُلْقِينَ ۱۱۵ قَالَ أَلْقُوا فَلَمَّا أَلْقَوْا سَحَرُوا

یا و ما پیسرا دور دینے وک گوشتی کہ شما دور بیت پدا و قنیکہ آیان و دردان، چہ

أَعْيُنَ النَّاسِ وَاسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَاءُوا بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ۱۱۶ وَأَوْحَيْنَا

بندگش کنت مردم و ترسینتش آ ویا رتش مزین سحرے وک و ما حکم دیم دات

إِلَى مُوسَى أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۱۱۷ فَإِذَا هِيَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ۱۱۸

موسی و ننگ و کہ دور بدے و قی عصا یا۔ نون انار آ لپنا کنگا لکت ہر چیکہ چنگ و کنگ آیان

فَوَقَعَ الْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۱۱۹ فَغْلَبُوا هَٰذَاكَ وَانْقَلَبُوا

نون ظاہر بوت حق و گار بوت چیزیکہ آیان و کنگت۔ نون ہارانت فرعون و پارٹیا ہمواد و بختنت

صَغِيرِينَ ۱۲۰ وَالْقَى السَّحَرَةُ سَجْدِينَ ۱۲۱ قَالُوا آمَنَّا بِرَبِّ

پہ رسوائی و کپنتت ساحران پہ سجدیات گوشش کہ ما ایمان یارت پہ جہان

الْعَالَمِينَ ۱۲۲ رَبِّ مُوسَى وَهَارُونَ ۱۲۳ قَالَ فِرْعَوْنُ امْنُتُمْ بِهِ

پروردگار موسی و ہارون و پروردگار وک گوشش فرعون و کہ شما ایمان یارت پہ آئی

قَبْلَ أَنْ أَدْنَى لَكُمْ إِنَّ هَٰذَا الْبَكْرُ مَكْرَتُهُ فِي الْبَدِينَةِ

پیسر چہ منی اجازت و اے و مکر یکہ شما سازتگ ماں اے شہرا

منزل

یک حقیقت ایت آخر فرعون و مردم ماں پریں مچی و زیر دست و رسوا بوان و چہ مقابلہ و پڑا و تر بوتنت و جادو گر خدائی قدرتان و گندان و بے اختیار بہ سجدہ و کپنتت کہ وجہ حضرت موسی و حضرت ہارون بہ حق و کامیابی و سر اشکر و سجدہ اش ادا کت و ساحران اشانی زندگیری و قی سر و بسجدہ برت "القی السحر" لفظان پیش دارنت کہ چوشیں زور اکیں جاورے بہ آبیانی سراطاری بوت کہ آعاجز در ماندہ بوتنت وزیر منتی اش قبول کت۔ خدا و رحمتان و بجات کہ ہما کس ہنوں ہنوں گول خدا و پیغمبر و مقابلہ کنوک انت چہ سجدہ و سر و بالا کناں اولیاء اللہ و کا ملیں عارف جوڑ بوتنت و چونکہ فرعون ہن بہ و قی نسبت و انار بکم الاعلی گوشنگت۔ شاید ہمیشکا گول رب العالمین و رب موسی و ہارون و گوشنگ و احتیاج بوت ماں اشیا اے ہن اشارہ بوت کہ بے شک جہان و پروردگار ہما ذات بوت کنت کہ آئی و موسی و ہارون و راجہ و قی خاصیں ربوبیت و ظاہری اسباب و وسیلہانی بغیر دنیا و متکبران سر ہزارانی مچی و روء و اے پیس قنح و کامرانی بخشات ۱۲

وللعاشق المسكين ما يتجرع

فلا یعنی ہمارے شمعے کلبیں جادوگرانی ساز باز انت غالباً موسیٰ شمعے مسترب استاد بیت آرا کلاں ساری ویم دات پدا کلاں وتی شکست و ظاہر کت تاکہ عوام الناس متاثر بہ بنت چہ اے مزین ساز و باز و شمعے مقصود ایشانت کہ اے ملک و اصلی باشندگان و یکش انت ووت مصر و بادشاہت و سراقضہ بکن ات اے گشتانک فرعون و وتی ظاہرین شکست و سراقضہ دیگ و مردمان و بے وقوف جوڑ کنگ و نیت و کزنگت (فاسخف قومہ فاطاعوہ) مگر چہ ہما چیز و کہ فرعون و فرعون و ہما و سکا ننت آخر چہ تقدیر الہی و ہما پیش آحت و نری فرعون و ہما و جنود ہما منہم ما کلاوا یحذرون (القصص رکوع ۱) فلا ساحر چہ توحید و لقاء اللہ و شراب و مست بوگشت جنت و دوزخ چوش بگوش کہ بہ آیانی چمانی دیما انت۔ گذارے نہرانی پرواہ و آیانی چون بدشتین آیانی صاف صاف و پست دات کہ هیچ باکے نہ انت ترا ہرج زجہ جنگی انت۔ بجن پدا مارا بہ وتی رت و گواروگی انت۔ زاناں مے گناہان و ہم تو وتی چکت و کئے۔ چہ اود و عذاب و تکلیف از زان انت و ماں آئی رحمت و وشنودی و راہ و دنیا و مستر چہ مسترب تکلیف و جبال و برداشت کنگ بہ عاشقان آسان انت۔ ۵

وللعاشق المسكين ما يتجرع

فلا یعنی ہمارے شمعے کلبیں جادوگرانی ساز باز انت غالباً موسیٰ شمعے مسترب استاد بیت آرا کلاں ساری ویم دات پدا کلاں وتی شکست و ظاہر کت تاکہ عوام الناس متاثر بہ بنت چہ اے مزین ساز و باز و شمعے مقصود ایشانت کہ اے ملک و اصلی باشندگان و یکش انت ووت مصر و بادشاہت و سراقضہ بکن ات اے گشتانک فرعون و وتی ظاہرین شکست و سراقضہ دیگ و مردمان و بے وقوف جوڑ کنگ و نیت و کزنگت (فاسخف قومہ فاطاعوہ) مگر چہ ہما چیز و کہ فرعون و فرعون و ہما و سکا ننت آخر چہ تقدیر الہی و ہما پیش آحت و نری فرعون و ہما و جنود ہما منہم ما کلاوا یحذرون (القصص رکوع ۱) فلا ساحر چہ توحید و لقاء اللہ و شراب و مست بوگشت جنت و دوزخ چوش بگوش کہ بہ آیانی چمانی دیما انت۔ گذارے نہرانی پرواہ و آیانی چون بدشتین آیانی صاف صاف و پست دات کہ هیچ باکے نہ انت ترا ہرج زجہ جنگی انت۔ بجن پدا مارا بہ وتی رت و گواروگی انت۔ زاناں مے گناہان و ہم تو وتی چکت و کئے۔ چہ اود و عذاب و تکلیف از زان انت و ماں آئی رحمت و وشنودی و راہ و دنیا و مستر چہ مسترب تکلیف و جبال و برداشت کنگ بہ عاشقان آسان انت۔ ۵

قال الملاء

۲۵۰

الاعراف

لِخُرُوجِ أَهْلِهَا فَيُؤْتِيهِمْ مِنْ دُونِ الْغُلَّامِ ۖ وَاللَّهُ يَخْتَارُ ۚ
وَأَجْلَكُمْ مَنْ خَلَفَ ثُمَّ لَا تُصْلَبُكُمْ أَجْمَعِينَ ۖ قَالُوا إِنَّا
إِلَىٰ رَبِّنَا مُنْقَلِبُونَ ۖ وَمَا نُنْقِمُ مِنْكَ إِلَّا أَنْ أَمَّا بَايَتِ رَبَّنَا
وَوَتِي يَرُدُّكَ غَارُكَ وَوَتِي يَرُدُّكَ غَارُكَ وَوَتِي يَرُدُّكَ غَارُكَ
لَسَاءَ مَا تَرْجُو ۖ رَبَّنَا أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوْفِقًا مُسْلِمِينَ ۖ
وَقَالِ الْمَلَائِكَةُ أَلَمْ يَكُنْ مِنْ قَوْمٍ مُرْغَوْنَ أَتَدْرِي ۖ قَالُوا لَا يَفْضِدُوا
فِي الْأَرْضِ وَيَذَرُكَ ۖ وَاللَّهُ يَخْتَارُ ۚ قَالُوا سَنُقْتِلُ أَوْلَادَهُمْ
وَنَحْنُ نَسَاءٌ هُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَاهِرُونَ ۖ قَالُوا مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
اسْتَعِينُوا بِاللَّهِ وَاصْبِرُوا ۚ إِنَّ الْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَنْ يَشَاءُ
مَنْ عِبَادِهِ ۖ وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۖ قَالُوا أَوْزَيْنَا مِنْ قَبْلُ
أَنْ تَأْتِيَنَا وَمَنْ بَعْدُ مَا جِئْتَنَا ۖ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَنْ يُهْلِكَ
عَذَابُكُمْ ۖ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ۖ

منزل ۲

وَتِي یعنی ہمارے شمعے کلبیں جادوگرانی ساز باز انت غالباً موسیٰ شمعے مسترب استاد بیت آرا کلاں ساری ویم دات پدا کلاں وتی شکست و ظاہر کت تاکہ عوام الناس متاثر بہ بنت چہ اے مزین ساز و باز و شمعے مقصود ایشانت کہ اے ملک و اصلی باشندگان و یکش انت ووت مصر و بادشاہت و سراقضہ بکن ات اے گشتانک فرعون و وتی ظاہرین شکست و سراقضہ دیگ و مردمان و بے وقوف جوڑ کنگ و نیت و کزنگت (فاسخف قومہ فاطاعوہ) مگر چہ ہما چیز و کہ فرعون و فرعون و ہما و سکا ننت آخر چہ تقدیر الہی و ہما پیش آحت و نری فرعون و ہما و جنود ہما منہم ما کلاوا یحذرون (القصص رکوع ۱) فلا ساحر چہ توحید و لقاء اللہ و شراب و مست بوگشت جنت و دوزخ چوش بگوش کہ بہ آیانی چمانی دیما انت۔ گذارے نہرانی پرواہ و آیانی چون بدشتین آیانی صاف صاف و پست دات کہ هیچ باکے نہ انت ترا ہرج زجہ جنگی انت۔ بجن پدا مارا بہ وتی رت و گواروگی انت۔ زاناں مے گناہان و ہم تو وتی چکت و کئے۔ چہ اود و عذاب و تکلیف از زان انت و ماں آئی رحمت و وشنودی و راہ و دنیا و مستر چہ مسترب تکلیف و جبال و برداشت کنگ بہ عاشقان آسان انت۔ ۵

و اما پیشی آیت، فرمائی گئی کہ خدا شمع دژمن، ہلاک بکنت، چہ ادا ہوا وعدہ کتگیں ہلاکی، و راہتیں خبرانی تفصیل شروع کنگ بونگ یعنی بہما سنت اللہ و روء کہ آئی بیان ہے جزو اول سر، ماں آیت و ما رسلنا فی قریۃ من نبی الا اخذنا اهلکھا بالاساءۃ و الضراء الخ و جبر و کوست خداوند تعالیٰ و فرعون بیان، اول سر، بیم تراب دیگر خاطر، فط، خشک سالی و غیرہ ماں ادنائیں تکلیفان گرفتار کت تا نکہ آچہ غفلت و واب، و جاہ بسنت و واجہ حضرت موسیٰ علیہ السلام، پیغمبر انہ پنت و وعظ، قبول بکنت مگر آچوشین زانو گردانہ انت آیان بیم ترابیانی ہی غرض، ایرن کت بلکیں چہ پیش، زیات گستاخی و شوخی ظاہر اش کت چنانچہ چہ شعبہ لنا مکان السیئة الحسنۃ و ستورہ و ہیک فط و غیرہ دور بوان، ارزانی و خوشحالی بہ بونین تو گوشت گشتش کہ ندرگ بکن ات مے خوبیں طالع و سختادری، لائق اے و رے جا و رانت پدا اگر ماں میانی، کدی ناگیگیں گون بدیں جا و رے دوچار بونین انت تو گدا چوش گوشت گشتش (معاذ اللہ) اے موسیٰ وائی ہمارا ہانی شومی و منحوس انت۔ حق تعالیٰ، ہمیشہ پسہ چوش دات الا انما طائرہم عند اللہ الخ یعنی وئی بدبختی و شومی، گون نیکیں بندگان برجام گریج کن ات شمع اے بدبختی، راستیں سبب بے شک یہ خدا علم، انت و آشتی ظلم و زور و راک، بغاوت و سرکشی انت مے سبب ردا چہ خدا، جانب، کیں و نڈ شومی، بہ سزا و بیم تراب، پیما بہ شمع چک، کیگا کنت باقی شمع ظلم و کفر، اصلی شومی و منحوس یعنی سرچمیں سزا و ابہ اللہ، گور، محفوظ انت کہ اماں دینا، یا ماں آخرت، بہ وئی و ہد، چشکی انت کہ زیات تر مردم چہ اشی، احوال، انون ناسر بدانت۔ فل اشان موسیٰ علیہ السلام، معجزہ و نشانیان، گندان چوش گوشت گشتش ات کہ توری ہمنکر مسترس جا و رے تو ظاہر بکن مے سر۔ و بوننی خیال، پدا ہمنکر نشانیان مارا پیش بدار، مابہیج رنگ شمع حبران، قبول دارنہ بیں۔ و ہدیکہ اشان وئی اے آخری فیصلہ دات و قبول حق، کیں دروازگ اشان بند کنت نون گدا خدا، بہ اشانی سرچند قسم، مزین شانیں بلاہان، یکے پدا دومی چکل دانت کہ آیانی گیش و گیوار بہ دمی آیت، پیداک انت۔ فل یعنی ہور و باران و ہار، طوفان یا و بار، سبب موت، طوفان علی اختلاف الا قوال راہی کت۔ فل چہ، قمل، مراد کنگ انت انچو شکہ واجہ شیخ الہند، ماں وئی ترجمہ، نوشتنہ کنگ یا مراد بوٹ انت باغلہ، وروکیں کرم، نام انت کہ آغلہ، وارت ویر باد کنت یعنی ماں بدن و گردان، کنگ و بوٹ کپتنت و غلہ کرم، وارتنت۔ فل یعنی گون کیں کیں قفعہ، اے کل نشانی پیش دارگ بوننت مگر آیان ہنہیں متکبر و سرکش و قدیمی گنہ گار انت کہ اشان ہیچ پیما متوک نہ انت۔ چہ سعید بن جبیر، منقول انت کہ و ہدے فرعون، موسیٰ علیہ السلام، بوٹ (بنی اسرائیل) آزادی، قبول دارنہ بوت نوحی تعالیٰ، ہور و باران، طوفان دیم دات کہ چاشی، کشارانی نقصان، نرس ماں دلان پیدا بوت آخر ریشان بوان، گون موسیٰ علیہ السلام، غرض اش کت کہ تو گون وئی خدا، گفت و گذار کنان اے طوفان، ہار، و در بکنائیں تو ما بنی اسرائیل، آزادی دیان، تئی ہمارہنش کنیں۔ چہ موسیٰ علیہ السلام، دعا، ہور و باران بند بوت و نقصان، بدل، کتار، پدا و اہم زیات بوت فرعونی چہ عذاب بے غم بوان بہ وئی قول سزا، اوشانت انت گدا اللہ تعالیٰ، تیاریں کشارانی سرا مدگ، راہی کت کہ چاشی، گندگ اشان، بدگنوں کی گیت

الاعراف

۲۵۱

قال الملاء

وَلَقَدْ أَخَذْنَا آلَ فِرْعَوْنَ بِالسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ الثَّمَرَاتِ
و گپتنت ما فرعون، مردمان، فط سالی و نقصان ماں ثمریان
لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ۝۱۳۱ فَاِذَا جَاءَتْهُمْ الْحَسَنَةُ قَالُوا لَئِنْ هَذِهِ
تاکہ آ عبرت بگرتنت وقتیکہ رست آیان، خوشحالی گوشتش کہ پرمات لا یقنت

وَإِنْ تَصِبُّهُمْ سَيِّئَةٌ يَّطْفِرُوا بِمُوسَىٰ وَمَنْ مَّعَهُ إِلَّا إِنَّمَا
و اگر رست آیان، تکلیف گدا بد فابیش گیت بہ موسیٰ یا وائی ہمارا ہان دگوش کن

طَرَهُمْ عِنْدَ اللَّهِ وَلَكِن أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝۱۳۲ وَقَالُوا مَهْمَا
آیانی شومی اللہ کتر انت بلے آیانی گیشتریں مردم نر انت و گوشتش ہر چیکہ

تَأْتِيَاهُ مِنْ آيَةٍ لِّتَسْحَرَنَاهُمَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ۝۱۳۳
تو ہمارے مے گور کجا یک نشانیے تاکہ تو جا و بکنے پے سرا پھماں سبا۔ ما و، ہجر پتئی سرا ایمان نیاریں و

فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَادَ
پدا مار وادہ کت بہ آیانی سرا طوفان و دمگ و بوٹ و و پگل

وَالدَّمَارَ أَيُّ مَفْصَلَاتٍ فَاسْتَكْبَرُوا وَكَانُوا قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ۝۱۳۴
و خون بازیں نشانیے جدا جہائیں۔ پدا ہن تکبرش کت و اگنہ پیشیں مردم منت و

وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزُ قَالُوا لِمُوسَىٰ ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ
و اگر کپت بہ آیانی سرا عذابے گوشتش آدموسی دعا بکن پرمایہ وئی پروردگار بہ ہما و بیکہ آفری

عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنَّا الرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ
کنگ گون توئی اگر تو دور کت چہ مے سرا اے عذاب گدا ماضور ایمان کاریں پرتو و دیم و بیں

مَعَكَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝۱۳۵ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ الرِّجْزَ إِلَىٰ أَجَلٍ
گون تو بنی اسرائیل۔ پدا وقتیکہ ما دور کت چہ آیان عذاب تاں یک مدتے

هُمْ بِلِغْوِهِ إِذَا هُمْ يَنْكُثُونَ ۝۱۳۶ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَاهُمْ فِي
کہ آیان تا ہما مدتے رگپتنت آپ ہما وقتا عہد شکیش کت۔ رندا مابیر گیت چہ آیان نون غرقیں کنت ماں

منازل ۲

کہ لے نوکیں ہار چہ کجا نکو آت۔ پدا اشان چہ موسیٰ علیہ السلام، بہ دعا، عرض و گور زک و پکائیں قول قرارش کت کہ اگر لے عذاب نکلت تو ما الم، بنی اسرائیل، آزاد کنیں ہدیکہ لے عذاب ہم دور کنگ بوت نوید و لجم بوت و نشنت و کل وئی قول و وعدہ اش فراموش کرتنت آخر و ہدیکہ غلہ اش برت ماں انبار، جا کہ اش دات توجہ خدا، حکم، ماں غلہ، کرم کیت و آیان چو پگل، بوتنت، پدا احتیف موسیٰ علیہ السلام، گور، و دعا نش لوٹائیت و محکمیں قول و وعدہ اش کت بے و ہدیکہ آجا ورنہ منت پدا سرکشی بد عہدی اش ظاہر کت تو خدا، اشانی چک، ہنہیں ویلے راہی کت کہ اشانی و در و نوش بہ اشان جنیال بوت خدا، ہمنکر پگل پیدا کت کہ اشانی ہر یک ہیرانے چہ پگل خالی نہ انت ہدیکہ بہ جبر یا بہ درگ وئی دپ اش پانچ کرتنت، پگل سٹ نکنت، ہمو اہر بونگت و چونائی، اے جنا و رانی باری، اشانی زندہ، بے یکگ نکنت آنگو ہدک اش پد و رگت و رگت پد دپ نیمگ، نکنتش ہما آب چہ خدا، حکم، خون نر نکنت، خلاصہ ہمیشہ انت کہ اشان چرونی و ورد و نوش، ہم عاجز مانگ انت بے لے کیں عذابانی با وجود چہ وئی کہرتی و غروناکی، دستش نہ کشت دانکہ ماں دریا قلم، غرق بوتنت۔ فل یعنی آئی، تراراپ دعا، ہر ہر جوانیں رہ بندہ سوچ و انگ ہما و بند دعا بوٹ یا ہما عہد عندک، لے مطلب انت کہ نبی اللہ بونگ، حیثیت، دعا طلب بکن، چوش بگوش کہ، عہد، اطلاق بہ نبوت، سر بوت چیا کہ خدا و نبی در میان، یک

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فلو وہ کہنی اسرائیل چہ ہرچ پیس اڑو جیالان ولجی نصیب بوت تو ایان چہ موسیٰ علیہ السلام و درخواست کت کہ واجہ پیا یک آسمانی شریعتیہ نیار کہ ماہ آئی سر عمل کنوک بنیں۔ واجہ موسیٰ علیہ السلام و اشانی سے واکہ بارگاہ الہی و پیش کت۔ خدا نے پاک و وعدہ کت کہ اگر تو کم و چہ کم سی روچ و زیات و چہ زیات چہل روچ رند پر رند روچک بدار و کوہ طور و سر اعنکاف و بندے تو تر اکتا تورات شریف دیگ بیت دومدانی (کم و زیات) و مقرر کنگ شاید مطلب چوش ات کہ اگر ریاضت و دوران و عبادت و وظائف و ترکیبی رہ بندانی ادائیگی و راجہ پیس کوتاہی کی سرزد نہ بوت تو اقل مدت سی روچ بس انت و اگر نہ چہل روچ سرجم کنگ لازم بیت یا چہ شروع و سی روچ ضروری و لازمی مدت و پیما بہ بنت و چہل روچ تمام کنگ اختیاری و استجبائی ردابہ مدت و تمامی بہ بنت چوشکہ حضرت شعب علیہ السلام و قتی جنگ و نکاح و وعدہ فرمائینگت علی ان ناجر فی تلمی حج فان انتمت عشر افعن عندک و ما اريد ان اشق علیک (الفصل رکوع ۳) و مئے دور و ہتھیں قلم کاران چوش گوشنگ کہ اصل مدت چہل روچانی ٹیگت چوشکہ ماں سورہ بقرہ و ہم ظاہر انت وادہ ہم ماں فتم میقات ربہ اشارہ کنگ بوتگ اے ہما چہل روچانی بیان و یک پیس بیت کہ ماضی روچ و وعدہ کنگت کہ آگوں دگر دہ روچان سرجم بوتگتت تا تکہ بہ اشی و اشارہ بہ بیت کہ یک ماہ پیریں (ذیقعدہ) تمام کنگان و دومی ماہ (ذی الحجہ) و دگر دہ روچ زیات آوار کنگ بوتگتت۔ اے حساب و چہ یکم ذیقعدہ و بگزتا دہ ذی الحجہ و یک چلہ لے تمام بوت برہے پیما چہ اکثر سلف و منقول انت و اللہ اعلم ماں موضع القرآن و انت کہ حق تعالیٰ و آگوں موسیٰ علیہ السلام و قول کت کہ کوہ و سراسی شپ و خلوت بکن تنی قوم و تورتا۔ دیان۔ ہے مدت و یک روچے آئی و مسواک جت فرشتگان و چہ آئی و پ و بوء و راحت رستگ ات آبد بوت ہما تی عوض دہ روچ کیش کنگان و مدت سرجم کت۔ فل یعنی بہ منی باشت و منی ہرے و کاران و ہم تو انجام بدر چوش بگوش کہ حکومت و ریاست و ہرچ اختیارے گوں حضرت موسیٰ و مخصوص انت و آہارون علیہ السلام و عنان و دیگر بوتنت۔ و چونکہ آئی و قتی قوم بنی اسرائیل و مزاج و چوٹی و سست اعتقاد دی و ردا شری و معلوم و آرات ہمشکا گون مزن کڈن و ہارون علیہ السلام و ہتھ یار کنگت کہ اگر منی باشت و اے مردم چہ گڑبڑ و چہل ویرزی بکنتت کڈا تو اصلاح و بہ منی رہ بند و کار بند ہو۔ فساد و مردمانی رند گیری و ممکن۔ خدا و مشیت و نادرگ بکن کہ حضرت موسیٰ علیہ السلام اے وصیت کنگان و بہ دتی مہم و سرگیت۔ آنگو بنی اسرائیل و گوسک و عبادت بنا رکت حضرت ہارون علیہ السلام و اشان و سرید کنگان چوش گوشت یا قوم انما فتذنبوہ وان دیکم الرحمن فاتبعونی و اطیعوا امری و اے پیما چہ اے کار و دتی پیراری و اعلان کت و قتی برات و وصیت رد و اشانی اصلاح حال اسکانی گوشت و حق و ادا کت۔ فل چہل روچ و میعاد سرجم کنگ سراجی تعالیٰ و موسیٰ علیہ السلام و یک بے مٹیں و خاصیں جاوے و گپ و پ و سبب بخشات آ و وعدہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و کلام و الہی اشنگ و چہ بے اندازہ لذت و وشنودی حاصل بوت و گوں مزن جہ واکہ و واہگ دیدار و واہگ ماں آئی دل و پیدابوت و انا کت و عرضی کت دب ادنی انظر الیک اے پروردگار! منی و منی در میان و حجاب و پردگ چست بکن و قتی روزنائیں مبارکیں دیم و درابن تا تکہ یک نظرے بگندانی۔ فل یعنی ماں دنیا و کتاب مخلوقے و اے فانی وجود و فانی جسم و جان آذو الجلال و الاکرام ذات و چہ ازل و قائم الوجود و ناابد و پشت کیوک انت آئی دیدار و برداشت کت بکنت چہ اشی و ثابت بوت کہ ماں دنیا و کسے و چہ مرگ و پیش خدا و دیدار و شرف حاصل بوگ شرعاً مہن (منتفع) انت بہلی توری عقلاً ممکن بہ بیت پرچا کہ

قال الملاء
۲۵۳
الاعراف

وَوَعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَاثِينَ لَيْلَةً وَأَتَمَّمْنَا بِالْعَشْرِ فَنَزَلْنَا بِرَبِّهِ
و وعدہ کت ماگوں موسیٰ یا سی شے و پوئیں کنت آپ و کردہ شپا رنداپورہ بوت آئی و پرودگا
ارْبَعِينَ لَيْلَةً وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَارُونَ اخْلُفْنِي فِي
م دت پر چل شپا و گوشت موسیٰ یا گوں دتی برات و ہارون کہ منی خلیفہ بو ماں
قَوْمِي وَأَصْلَحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ الْمُفْسِدِينَ ﴿۲۷﴾ وَلَمَّا جَاءَ مُوسَىٰ
منی قوم و آیان و شرکین و مفسدان رند گیری و مکتے فل و وقتیکہ آتک موسیٰ
لِیُنْقِذَآئِنَا وَكَلَّمَ رَبُّهُ قَالَ رَبِّ ارْنِي أَنْظُرَ إِلَيْكَ قَالَ لَنْ
پر مئے وعدہ و جاہ و خبرت گوں آئی و رب و گوشتی و منی رب تو دتی دیدار مانا پیش دار کہ من تر پیراں رگوشتی تو مانا
تَرَانِي وَلَٰكِنْ أَنْظُرْ إِلَى الْجَبَلِ فَإِنِ اسْتَقَرَّ مَكَانَهُ فَسَوْفَ
(ما دنیا یا) دیت مکتے۔ لیکن تو پیرا کوہ و نیمگ و کہ اگر آما و قتی جا ہما قرار گیت گڈ ابران
تَرَانِي فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ صَعِقًا
تو مانا گڈ و۔ پر وقتیکہ ظاہر بوت آئی و رب پکوبا کتی ہما کوہ ریزہ ریزہ و کیت موسیٰ پر بے ہوشی و
فَلَمَّا أَفَاقَ قَالَ سُبْحَنَكَ ثُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا أَوَّلُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۲۸﴾
پیدا وقتیکہ پیر ہوش آتک گوشتی تنی ذات پاکنت من تو بہت پیر نیگ و من چہ درستان پیر یقین کت و
قَالَ يٰمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ عَلَى النَّاسِ بِرِسَالَتِي وَبِكَ لَآهِ
گوشتی آ موسیٰ من ترا در چت چہ درستیں مردمان پوئی پیغامانی دیگ و پر دتی جہانی کنگ
فَخُذْ مَا آتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ الشَّاكِرِينَ ﴿۲۹﴾ وَكُتِبَ لَهُ فِي الْأَوَّلِ
(گوں تو) نون بزور ہرچ من ترادات و چہ شکر کنو کا نے بیوف و بنشتیں پیر ایمان لوہانی سرا
مِن كُلِّ شَيْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَيْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ
ہر پیس پنت و ہر چیز بیان و نون مہر بگر آیان و
وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا بِأَحْسَنِهَا سَأُرِيكُمْ دَارَ الْفَاسِقِينَ ﴿۳۰﴾
و بفرمائیں قتی قوم و کہ عمل بکنت پیر آئی و شرترین خبران۔ نون زوت پیش داراں شمارا نافرمانی لوگ و

منزل ۲

اگر عقلی امکان متک مبتت تو موسیٰ علیہ السلام و پیس جلیل القدر پیغمبر و نسبت اے خیال کنگ نہ بیت کہ آئی و ہما درخواست چون کت کہ عقلاً محال انت اہل سنت و الحجا و مذہب ہمیش انت کہ رویت باری تعالیٰ ماں دنیا و عقلاً ممکن و شرعاً منتفع الوقوع انت و آخرت و آئی دیدار گوں قرآنی نص و ثابت انت باقی واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم شپ معراج و رویت و داستان تو اختلافی مسئلہ بیت کہ آئی ذکر انشاء اللہ ماں سورہ نجم و کیت۔ و یعنی شما و قتی تان و بہ کوہ و سر ابدات ما و قتی مبارکیں جمال و یک شے بہ آئی سر اشانک و نہیں اگر کوہ و پیس سبب تر ندیں چیز و آراشت کت تو گڈ امکان انت کہ تر اہم آئی برشت و توفیق بہ بیت و اگر نہ چوش بفہم کہ ہما چیز کہ کوہ آئی و برشت کت نہ کنت کڈا یک انسانے و مادی ترکیب و جسمانی پیمان آرا چونکائی برداشت کت کنت بہلی توری قلبی روحانی طاقت و اعتبار و زمین آسمان کوہ چہ درستیں چیزان انسان فائق و اعلیٰ انت ہمشکا موسیٰ علیہ السلام ہرچ و جمعی حامل ات بلیکس ابید کہ انسان ہم ہرچ مزن شائیں امانت و حامل انت کوہ و غیرہ بہ آئی چست کنگ سراقا در نہ انت فابین ان یحملہا و اشفقن منها و حملہا الانسان (الاحزاب رکوع ۹) لوانزلنا ہذا القرآن علی جبل لرا ئیتہ خاشعاً متصدعاً من خشية الله (الحشر رکوع ۳) پیرا ہم ہرچ چیز و رشتگ گوں ظاہری جہاں یا گوں بدن و مادی طاقت و بہ بیت ماں آئی و

انسان چہ اید کہ عظیم الخلق چیزانی مقابلہء باز کمزور واقع ہوئنگ لخلق السموات والأرض اکبر من خلق الناس ولکن اکثر الناس لا یعلمون (المومن رکوع ۶۴) وخلق الانسان ضعیفاً (نساء رکوع ۵) اے جاگہء موسیٰ علیہ السلام ء انسانی وجود ء ہمے کمزوری ء نیمک ء دلگوش گور گناہنگ بوتنگ ۔ و حق تعالیٰ ء تجلیات باز قسمیگ انت ولے خدا ء ارادی فصل انت کہ ہر چیز ء بہ ہر رنگ ء بلوٹیت نجلی بکنت ۔ کوہ ء سراہرچ تجلی بیے بوت آئی ء کوہ ء راریزہ ریزہ کنت موسیٰ علیہ السلام چونکہ بہ تجلی ء جاگہ ء نریک ء آت آئی ء سراہرچ جاگہ ء قریبی و کوہ ء بیمنانکیں ندرگ گندگ ء اثر اے بوت کہ کپت و بے ہوش بوت ۔ بلا شک چوش بفہم کہ گروک ہر چیز ء سر اکبیت آثر اھما دمان ء سوچیت خاک سیاہ کنت و پداہ اے موقع ء ہر مردے کز و گور بہ بیت باز بر آیان ء ہم کم و گیش تاوان رسیت ۔ و یعنی پاک انت چہ اے خبرا کہ کتام مخلوقے ء مشابہ بہ بیت و اے فانی چیم آئی دیدار ء تھیل کت بکنت نئی پاکی و بزرگی ء لوٹ ایش انت کہ نئی اجازت ء بغیر چہ توپچ چیز طلب کنگ مہیت پمشکا من توبہ کتاں کہ شوق ء زیادتی ء اجازت ء ابیدیک ناوشیں درخواستے کنوں من و تی دور ء کلیں مردماں چہ پیش تئی عظمت و جلال ء یقین داراں و چہ ہمایاں اولی کس اوں کہ آثر اے گوں ذوق ء سر ظاہر معلوم دار بوت کہ خداوند قدوس ء رویت ماں دنیا ء اے ظاہر ہی چتاں بیت نہ کنت ۔

۵ یعنی دیدار بازی نہ بوت ۔ شر کہ نہ بوت بلے اے شرف و شان زانا کم انت کہ مازار اپیغمر جوڑ کنت و تورات شریف ترا بخشید و پداگوں تو بلا واسطہ گپ رپ کت پمشکا ہمنکر داد و بخشش ترا ست ہمشان ء ماں و تی گرنج ء بہ بند و گوں مئے ہماہنگان آوار بہو کہ آیان ء ماگوں "شاکرین" ء مڑاہ داریں لقب ء عزت بخشا نگ ۔ و لھتین گوشت کہ تورات شریف ہمے لوحانی سرانہشتہ آت و لھتیں زانو گرائی خیال انت کہ اے لوحاں چہ تورات ء ابید انت کہ چہ تورات ء نزول ء پیش دیگ بوتگنت بہر جاورے ء چہ دیدار نہ ہوگ ء سبب ء ہرچ دل پروشی ء حضرت موسیٰ ء بوتگنت آئی تلا فی براں تاوان ء پورہ کنگ ء ردالوحان بخشگ بوتنت کہ ماں آیان ہمک پیہیں پنت و وعظ و تمام ضروری ایں حکم ماں انت (ابن کثیر) ۔

۶ یعنی و ت ہم اے لوحان ء گوں مضبوطی ء محکم بدارت کہ چہ دست ء میکنت و و تی قوم ء سر پدکن ات کہ آئے لوحانی خوبیں نصیحتانی سراگوں محکم ء عمل بکنت و اشان ء دست و ت بباد مدینت ۔

(تنبیہ) چہ لفظ احسنہا یا و ابریشی ء بہم تراپ دیگی انت کہ ماں اشان چہ "احسن" ء ابید کہ ہچ نیست انت یا مطلب چوش انت کہ ہرچ حکمے دیگ بوتگنت چو نائی ء دراہ بہ و تی جاگہ ء "حسن" انت مگر لھتین چہ لھتین ء "حسن" بنت ۔ مثلاً چہ ظالم ء بد لہ گرگ جائز و حسن انت و لیکن صبر کنگ و معاف کنگ حسن انت چوش بگویش کہ بنی اسرائیل ء بہ اشی ء تیار کنگ مقصدات کہ ماں جوانیں کارانی حاصل کنگ ء جہد بکنت و خدا ء کامیلس فرماں بردار و تارا جوڑ بکنت اگر نافرمانی کنت تو آیان ء نافرمانانی لوگ پیش دارگ بیت یعنی ماں آخرت ء دوزخ و ماں دنیا ء تباہی و رسوائی (اعاذنا اللہ منہما) (ابن کثیر و بغوی) و لھتیں زانو گرائی چہ نافرمانانی لوگ ء شام یا مصر ء ملک مراد گینگ انت کہ آنا فرمان عمالقا یا فرعونیاخی ملک ات ۔ اے صورت ء اے آیت یہ بنی اسرائیل ء مسناگ انت کہ اگر سرجمی ء فرمان برداری اختیار کن ات تو نافرمانانی ملک شمارا دیگ بنت ۔ والراجح ہوا الاول کما رجحہ ابن کثیر ۔ ۱۲

یا یعنی ہر کس خدا و پیغمبر مقابلہ و ناحق و تکبر ظاہر کنت و غروناکی و مرنی آسرا نیلیت کہ خدا و حکمان قبول دار بیت گدا ما ہم آبیانی دل و چہ دنی آیتان بہ ہجے سیم
نہیں کہ دیم نرہ آیان و چہ اشان نفع حاصل کنگ و نوبین نہ بیت۔ چشیں مردمانی کیفیت چوش کہ نوری ہلی ہنکر نشانیاں چمان و ت بگدنت و چکر آیتان و
گوں دنی گوشتان باشکنت اسانی دل چچ گواہی ندنت، ہدایت و کشک چکر صاف ولسہ بہ بیت اشان بہ آئی سرا کام جنوک نہ بت البت بہ گمراہی و کشک و
سرافسانی و اھگانی دیم و نجان بنت چہ تکذیب و عادت و غفلت و اثران و ہدیکہ دل سیاہ ترنت ہما و ہدہ مردم و حال چوش بیت۔ فل یعنی خدائی
حکمانی سرا آیان و عمل کنگ و نوبین نہ بیت و ہر چہ کارے چہ دنی عقل و دینت آہ خدا و گور و مقبول نہ بنت ہر چہ کشنت ہمانی برورد و ورنہ باقی آبیانی بے
ساہیں و مرد گیں نیکیانی بدلہ ماں دینا و دیگ بیت۔ فل اے سحت و زیور کہ آپ کنگ و پدچہ آئی و یک گوسکے چوڑ کنگ بوت واصل و فرعون و قوم قبطیانی
نیگنت کہ چہ آیان بنی اسرائیل و دست و کپنتنت
چوشکہ ماں سورہ طہ و انت حملنا و زار امن زینہ
القورہ فل ماں سورہ طہ و اے گوسک و سر جیں
بیان پیدا ک انت ادا آبیانی کم عقلی وے و فونی و ردا
بیم تراپ دات کہ ماں و ت گریں ساچک و چہ گوک
و توار و اشکنگ و ردا اشان گنوک بوتنت و گوسک
و را خدا فہمتش حالانکہ ماں آئی بے مقصدیں توار و
نگ و ورپے ظاہر بوتنت نہ چہ اشی و دینی و دنیاوی
رہ شونی بکیر و احتکنت اے و طہ و حشکیں صورت و
چچ کس و بہ النسیانیت و درجہ و سرا ہم بارت و سرت
نہ کنت چہ جاھیکہ آرا بہ خالق بزاں خدائی درجہ و سرا
بر سینیت اے چکر مرنیں ظلم و بے سربیں کارایت کہ
یک ادنا میں جنا و ر و صورت و خدا ظاہر کنگ بہ بیت
بن کپ البشنت کہ اے قوم و چہ پیش و بے سرو بنیں
گپانی جنگ و عادت ات و چونائی پیسرا اجعل لنا
الہا کما لہم الہۃ و درخواست چہ موسیٰ علیہ السلام
و کشکنتش۔ و چہ دنی کم عقلی و ناسریدی و اشان یک
ہنجیں بے سربیں و نابکاریں کارے کشکنت کہ موسیٰ علیہ
السلام و بیم تراپ و رند و ہدیکہ باطل و چوش سر و
بوت و عقل و ہوش بہ دنی جاگہ و سر بوتنت و نوں اشان
بہ دنی ناہود گیں کار و سرا سگ شہرت و بیماری بوتنت و
پدا چوش بیماری بوتنت کہ دنی دستان و گٹ پاچکش بنا
کنت۔ یک ترس لزر گے اسانی جان و زرت گوشنتش
نوں باریں مے عاقبت چون بیت اگر خدا و مے بزرگ
وران و توبہ و مغفرت و یک لہ و سوچ ماراندات تو
گڈ ایقنا مادائم قائم ہلاکت و بربادی و جہلانکی و
چکل دیگ بییں۔ فل پرچاکہ حق تعالیٰ و موسیٰ علیہ
السلام و راہ کوہ و طور و سرا حال دات کہ سامری و
نئی قوم و راگراہ کنگ چہ اشی و اشکنگ و موسیٰ علیہ
السلام سک بہ درد و غضبناک بوت۔ فل اے خطاب
گوں گوسک و عبادت کنوکان ات یعنی باپشت و شما
منی قائم مقامی و حق و شراد اکت ہما جبر کہ من بہ آئی سرا
زیات زور پردانگ ات (خدا و توجید) آئی بدل و
شما گوسک و عبادت کنان و چوش گوشنت کہ ہذا
الہکم و الہ موسیٰ (در حقیقت ہمیش انت
شم و موسیٰ و خدا) و چوش ہم بیت کنت کہ اے

الاعراف

۲۵۵

قال الملاء

سَاَصْرَفُ عَنْ آيَتِي الَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِي الْأَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَ

من برگشتہ کنان چہ دنی آیتان ہما بانا کہ تکبر کنت ماں زمین و بہ ناحق

إِنْ يَرَوْا كَلًّا آيَةً لَا يُؤْمِنُوا بِهَا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ

اگر بگدنت تمامیں نشانیاں ایمان نیارت بہ آیان و اگر بگدنت ہدایت و راہ و نہ زورنت

سَبِيلًا وَإِنْ يَرَوْا سَبِيلَ الْغَيِّ يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ

ہما راہ و اگر بگدنت گمراہی و راہ و گڈ اگرنت ہما راہ و اے یہ ہجے سبب و

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا عَنْهَا غَافِلِينَ ۝ وَالَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا

کہ دروغش حساب کنت مے آیت و بوتنت چہ آیان بے خبر و و ہمایان کہ دروغش زانتنت مے آیات

وَلِقَاءَ الْآخِرَةِ حَبِطَتْ أَعْمَالُهُمْ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا

و قیامت و دیما کپک برباد بوتنت آبیانی عملان جزا دیگ نہ بنت مگر ہما عملیہ کہ آیان

يَعْمَلُونَ ۝ وَاتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ حُلِيِّهِمْ عِجْلًا

کشکنت و وادکت موسیٰ و قوم و رند چہ آیت چہ دنی زیوران گوسکے و

جَسَدًا لَهُ خُورٌ أَلَمْ يَرَوْا أَنَّهُ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يُجِيبُهُمْ سَبِيلًا

یک بدنہ کہ آیتار گوسکے آواز ہسنت آیان نیت چہ کہ آخر کنت گوں آیان و سوش نہ بنت راہ

إِتَّخَذُوهُ وَكَانُوا ظَالِمِينَ ۝ وَلَمَّا سَقَطَ فِي أَيْدِيهِمْ وَرَأَوْا

دنی عبودش کت آئی و آظا المنت و وقتیکہ پشیمان بوتنت و زانتش کہ

أَنَّهُمْ قَدْ ضَلُّوا قَالُوا لَئِنْ لَمْ يَرْحَمْنَا رَبُّنَا وَيَغْفِرْ لَنَا لَنَكُونَنَّ

نوں ماگراہ بوتیں گوشنتش کہ اگر رحم مکت پرما مے پروردگار و مہ بخشیت مارا گڈ ابیشک

مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِ غَضْبَانَ أَسْفَلًا

ماتباہ بییں و وقتیکہ پچرت موسیٰ دیم بہ دنی قوم و پرت چہ زہرا فوس کنان و

قَالَ بِئْسَمَا خَلَفْتُمُونِي مِنْ بَعْدِي أَعَجَلْتُمْ أَمْرَ رَبِّكُمْ وَ

گوشنتی چہ بدیں جا نشینیت کت شما منی رند چہ من و پرچہ اشناپ کاری کت شما چہ دنی پروردگار حکم و

منزل

خطاب بہ ہارون علیہ السلام و ہن بہ بیت کہ شما منی نامی و حق و بہ شری و سرا انجام نہ دات و نہ اے فتنہ و گوں پامردی مقابلہ کت۔ و یعنی
من بہ شیبگی چہ دنی پروردگار و شریعت حاصل کنگ و شتگتوں و خدا و پاشی و چہل روج و مدت ہن مقرر کشکنت۔ شما اینکر ہم راہجاری نہ کنت کہ
من دنی مدت و تمام بکنان و خدا و حکمان زوران و بہ شے گور و سربیاں۔ اے ردا من زیات دیر نہ بوت کہ شما سر جنگ و ہلاکت و چیں
کارے بکن ات کہ خدا و عذاب و دعوت دیوک انت۔ اطفال علیکم العہد امر ارن شوان یحل علیکم غضب من
رَبِّكُمْ فَاخْلَفْتُمْ مَوْعِدِي (طہ رکوع ۴) ۱۲۔

ول حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ اے مشرکانہ ہنر و گدازان ؑ و ہارون علیہ السلام ؑ نرمی و سستی ؑ گمان ؑ کنان ؑ ہمنگر غضبناک ؑ و چہ دینی حمیت ؑ جوش ؑ باز بے قابو گایت کہ ہارون علیہ السلام ؑ نیمگ ؑ و دبی کنت و ایمانی زیبا تیں گرمی ؑ جوش ؑ آئی ریش و سر ؑ مودانی دست جت معاذ اللہ ہارون ؑ بے عزتی ؑ نیتنی نہ ات پرچاکہ ہارون دت نبی و پدا ماں عمر ؑ چہ آئی سہ سال مسنرات پدا چہ یک مزن شائیں پیغمبر ؑ ء اُمیت چونکائی دارگ بیت کہ دومی نبی ؑ کہ آئی برات ہم بہ بیت نشہ ؑ قد ؑ توہن ؑ ارادہ بکنت ۔ انا چہ موسیٰ علیہ السلام ؑ جانب ؑ اے معاملہ ہما و ہد ؑ بوت و ہد کہ آئی ؑ قوم ؑ سنگیں ردکاری ؑ بنا ؑ ہرا بغض فی اللہ و چہ زہریگی چہ وئی اختیار ؑ بے اختیار بوتگت ۔ حضرت ہارون ؑ رد اے خیال ماں دل ؑ پیدا بیت کنت کہ شاید آئی ؑ احوال ؑ اصلاح ؑ نیمگ ؑ شری ؑ دلگوش گور نہ کت حالانکہ آرا بہ اصلاح ؑ بابت ؑ مزن کڈن کنگ بوتگت بے شک ہارون نبی و ماں عمر ؑ مزن ات مگر بہ درجہ نیگی واجرہ موسیٰ ؑ مزنبہ چہ آئی برزرات و سیاسی و انتظامی کارانی رد ہارون ؑ

حضرت موسیٰ ؑ وزیر و نابعدار چوڑ کنگ بوتگت بہ اے موقع ؑ حضرت موسیٰ علیہ السلام ؑ سیادت (سروری) ؑ شان و حکمرانی ؑ و ظاہر بوت جوش بگوش چہ آئی جانب ؑ اے دار و گیر و تر ندیں جست و با و است حضرت ہارون ؑ گمان بستگیں کوتاہی ؑ سرافعلی ملا متے ات کہ چاشنی ؑ تمامیں قوم ؑ ہم تراپ دیگ بوت کہ پیغمبر ؑ قلب چہ توجید ؑ نشہ ؑ چنکر دیاپ و چہ کفر و شرک ؑ تنہا روکیان چنکر نفرت و بیزاری ظاہر کنوک انت کہ اے رد ادنیٰ ترس نسابل یا خاموشی ہن برداشت ؑ قابل بیت کت نہ کت حتی کہ اگر یک نبی ؑ بابت ؑ چوشیں وھے ہم پیدا بیت کہ آئی ؑ شرک ؑ مقابل ؑ سر بہ آواز کشک ؑ رد اگوتاہی کنگ تو آئی بزرگی و وجاہت عند اللہ ہم چہ اے ہمیں تر ندیں دار و گیر ؑ دور داشت کت نہ کنت بہر حال موسیٰ علیہ السلام ؑ ماں چشیں جاور ؑ شرعاً ہم معذورات ہمے زیاتیں غضب و دار و گیر ؑ سر و چیران لوحان (ہماختی کہ آچہ خدا ؑ جانب ؑ دیگر بوتگت) چہ آئی دست ؑ درشتنت کہ آرا عدم تحفظ ؑ سبب تغلیظا گوں ؑ القاء ؑ تعبیر فرماینت پرچاکہ سر ظاہر ؑ ء خدا بقوۃ ؑ ء امثال ادا دار نہ بوت یا چوشکہ ہتیں مفسرانی خیال انت کہ ہارون ؑ نیمگ ؑ دیم ؑ کنتران ؑ وستان ؑ ہو رک کنگ ارادہ ؑ گوں اشناپ ؑ لوحان ؑ یک کرے ؑ ایر کنت مگر چونکہ اے دویں معاملہ ہانی سطح کہ آہارون یا لوحانی بابت ؑ در ابوت صورتہ پسندیدہ نہ ات پہلی توری واجرہ موسیٰ علیہ السلام ؑ نبیہ معذورات پمشکا آندگ ؑ دت اغفر لی الہ گوشان ؑ چہ حق تعالیٰ ؑ معافی ؑ درخواست کت واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم ۔ ول اگرچہ ہارون علیہ السلام ؑ موسیٰ علیہ السلام ؑ عینی برات انت مگر چہ مات ؑ نیمگ ؑ نسبت ؑ بیان کنگ ؑ مقصد ماں آئی دل ؑ نرمی و شفقت پیدا کنگ ات ماں اے آیت ؑ ہارون ؑ عذر و معذرت ؑ بیان ات خلاصہ البشت کہ من قد وئی توفیق ؑ اشنا ؑ سر پر کت لیکن اشنا منی حقیقتیں گیاں دلگوش گور نہ کت بلکیں منی کشک ؑ شوہاز ؑ بوتنت نول تولے بیجا مکن کہ اے مخلوق مارا پہ کندگ و کلاگ ؑ بزور بیت وئی زہر ؑ در شان کنان ؑ منار ماں ظالمیں قوم ؑ شامل مکن ات ۔ ول یعنی زہر ؑ زیاتی ؑ سبب ؑ چہ منار ہیج گیشی یا اجتہادی غلطی سربوت پہلی توری منی نیت نیک بہ بیت شتاما نار پہل بکن ات وھے پیجا منی برات ہارون ؑ ہم معاف بکن ات بلکیں اے رد اچہ آئی ؑ کیں باز سستی و کوتاہی در ابوتگ ۔ ول اے غضب ہما انت کہ آئی بیان سورۃ بقرہ ؑ تہار جہ جزالم ؑ رند گوست ۔ یعنی گوسک ؑ پرستش کنوکان ؑ ہما کس قتل بکنت کہ آیان اے حرکت نہ کنگ و دگران ؑ مہن کنگ ؑ نہ ہا ہرش نہ گیت چہ اشی ؑ ظاہر بوت کہ مرتد ؑ سزماں دینا ؑ قتل انت ۔ وھے یعنی بدیں کار حتی کہ کفر و شرک کنان پیدا توبہ کار بوتنت و ایمانش آورت تو ؑ غفور رحیم ؑ ۔ گور ؑ رحمت و معافی ؑ کی چہ نیستنت اے معافی و غیرہ ؑ تعلق گوں آخرت ؑ انت جوش بگوش اشارہ فرماینت کہ گوسک ؑ پرستاران ؑ ہر جہ قتل ؑ سزا دیگ بوت آہ اشانی حتی ؑ توبہ ؑ قبول کنگ ؑ شرط ہمگ بوتگت ۔ توبوا الی بارئکم فاقتلوا انفسکم (بقرہ) نول بہ اشانی سزا خروی گرفت باقی نہ مانن دیناوی سزا ؑ پدا خروی جاور ؑ بیان بہ اے جاگوش انت ہچو شکہ دگ جلاھے السارق والسارقة فاقتلوا ایذیہما الی بعد فمن تاب من بعد ظلمہ واصلح فان اللہ یتوب

قال الملاء

۲۵۶

الاعراف

الْقَى الْاَلْوَا حَ وَاَخَذَ بِرَاسِ اَخِيْهِ يَحْزُهُ اِلَيْهِ ط قَالَ ابْنُ اَمْرِ
دوری داننت لوحان و گیتی وئی برات ؑ سزا و گیتی آپہ وئی نیمگ ؑ گوشت ہارون ؑ کوئی ما
اِنَّ الْقَوْمَ اسْتَضْعَفُوْنِیْ وَكَادُوْا يَقْتُلُوْنِیْ فَاَسْتَمْتُ بِیْ
پیچ ۔ اے مردمان مناکم و زانتگ و نریت کہ بکشت منا نول تو شادان مکن پینی
الْاَعْدَاءُ وَلَا تَجْعَلْنِیْ مَعَ الْقَوْمِ الظَّالِمِیْنَ ط قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِّیْ
سر دشمنان و حساب مکن منا گوں ظالمانی رد اے گوشتی او منی رب بہ بخش منا
وَلَاخِیْ وَاَدْخِلْنِیْ رَحْمَتِکَ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّحِیْمِ ۝۱۵
وئی برات ؑ دداخل بکن ماراں وئی رحمتا ؑ توجہ درستان زیادہ جم کنوک تر ؑ بیشک
الَّذِیْنَ اتَّخَذُوا الْعِجْلَ سَیْنَ اَلْهُمَّ غَضَبٌ مِّنْ رَبِّہُمْ وَذِلَّةٌ
ہما گسان کہ گوشت وئی خدا کت رسیت آیان ؑ ہم غضب آیان پروردگار ؑ در سوالی
فِی الْحَیْوةِ الدُّنْیَا وَكَذٰلِکَ نَجْزِی الْمُفْتَرِیْنَ ۝۱۶ وَالَّذِیْنَ
ماں دنیا ؑ زندگانی ؑ وھی ڈولیں سزای دویں ماوت گردیں مردمان ؑ وھما کان کہ
عَمِلُوا السَّیِّاَتِ ثُمَّ تَابُوْا مِنْۢ بَعْدِہَا وَاٰمَنُوْا اِنَّ رَبَّکَ مِنْۢ
کتش بدیں عمل پدا توبہش کت زندہ آبدیں عملان و ایمانش آرت گدا بیشک نبی پروردگار رند
بَعْدَہَا الْغُفُوْرُ ۝۱۷ وَلَیْسَ اَسْکَتْ عَنْ مُّوْسٰی الْغَضَبُ
چہ توبہا البتہ بخشوک مہربان انت ؑ ووقتیکہ ایرموش بوت موسیٰ ؑ غصہ
اَخَذَ الْاَلْوَا حَ وَفِیْ سُوْحَتِہَا هُدٰی وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِیْنَ هُمْ لِرَبِّہُمْ
زرتنتی لوحان و نبشتنت ؑ آیان تہا ہدایت و رحمت پہ ہما گسان کہ آچہ وئی پروردگار ؑ
یَرْہَبُوْنَ ۝۱۸ وَاَخْتَارَ مُّوْسٰی قَوْمَہٗ سَبْعِیْنَ رَجُلًا لِّیَقَاتِبَہَا
خوف کنت ۔ ودر چٹ موسیٰ یا چہ وئی قوم ؑ ہفتاد نفر پہ مئے وعدہ جاگاھا
فَلَمَّا اَخَذْتُمُ الرَّجْفَةَ قَالَ رَبِّ لَوْ شِئْتَ اَهْلَکْتُم مِّنْ قَبْلُ
پدا وقتیکہ گیتنت زلزلہ یا گوشتی او منی رب اگر توبوتیں گدا تو میرا ہلاک کنت آیان

مذلل ۲

وئی زہر ؑ در شان کنان ؑ منار ماں ظالمیں قوم ؑ شامل مکن ات ۔ ول یعنی زہر ؑ زیاتی ؑ سبب ؑ چہ منار ہیج گیشی یا اجتہادی غلطی سربوت پہلی توری منی نیت نیک بہ بیت شتاما نار پہل بکن ات وھے پیجا منی برات ہارون ؑ ہم معاف بکن ات بلکیں اے رد اچہ آئی ؑ کیں باز سستی و کوتاہی در ابوتگ ۔ ول اے غضب ہما انت کہ آئی بیان سورۃ بقرہ ؑ تہار جہ جزالم ؑ رند گوست ۔ یعنی گوسک ؑ پرستش کنوکان ؑ ہما کس قتل بکنت کہ آیان اے حرکت نہ کنگ و دگران ؑ مہن کنگ ؑ نہ ہا ہرش نہ گیت چہ اشی ؑ ظاہر بوت کہ مرتد ؑ سزماں دینا ؑ قتل انت ۔ وھے یعنی بدیں کار حتی کہ کفر و شرک کنان پیدا توبہ کار بوتنت و ایمانش آورت تو ؑ غفور رحیم ؑ ۔ گور ؑ رحمت و معافی ؑ کی چہ نیستنت اے معافی و غیرہ ؑ تعلق گوں آخرت ؑ انت جوش بگوش اشارہ فرماینت کہ گوسک ؑ پرستاران ؑ ہر جہ قتل ؑ سزا دیگ بوت آہ اشانی حتی ؑ توبہ ؑ قبول کنگ ؑ شرط ہمگ بوتگت ۔ توبوا الی بارئکم فاقتلوا انفسکم (بقرہ) نول بہ اشانی سزا خروی گرفت باقی نہ مانن دیناوی سزا ؑ پدا خروی جاور ؑ بیان بہ اے جاگوش انت ہچو شکہ دگ جلاھے السارق والسارقة فاقتلوا ایذیہما الی بعد فمن تاب من بعد ظلمہ واصلح فان اللہ یتوب

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۱۵۸﴾ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ

آہشت کا میا ہیں مردمان بگوشش او مردمان من اللہ رسولان دیم دیگ بوتگاں پشے

جَمِيعًا الَّذِي لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَ

درستانی نیمگہ ہمارا آئی بادشاہی انت بل آسمان وز مین ہج معبود نیستنت بجز چہ آیانہ ذکر کنت

يُمِيتُ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ النَّبِيِّ الَّذِي يُّؤْمِنُ بِاللّٰهِ

و کشتیت نول ایمان بیارت پیر اللہ و پیر آئی دیم داتگیں پیغمبرانہ اندنیں ہمارا کہ آوت یقین کنت پیر اللہ

وَكَلِمَتِهِ وَاَتَّبِعُوْهُ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُوْنَ ﴿۱۵۹﴾ وَمِنْ قَوْمِ مُوسٰى اُمَّةٍ

و پیر آئی خبران و آئی تابعداری بکن ات تاکہ پراہا بکشت و چہ موسی قوم ایک جماعتی

يَهْتَدُوْنَ بِالْحَقِّ وَاِذْ يٰعِدُوْنَ ﴿۱۶۰﴾ وَقَطَعْنٰهُمْ اِثْنَيْ عَشَرَ

کر ہا سو جدیت پیر حق و پیر ہمانی موافقات ہن نصاف کنت و جدا جدا کنت ما آیان پیر دوازده

اَسْبَاطًا اَمْبَاطًا وَاَوْحَيْنَا اِلٰى مُوسٰى اِذْ اَسْتَقْبَلَتْهُ قَوْمُهُ

قبیلہا فرقہ فرقہ و حکیم دیم دات پیر موسی یا وقتیکہ آپ لویت چہ آیان آئی قوم

اِنْ اَضْرَبْتَ بِعَصَاكَ الْحَجَرَ فَانْبَجَسَتْ مِنْهُ اِثْنَا عَشَرَ

اے کہ بجن و تی عصایا پیر ڈوکا گدا در بکشت چہ آیان دوازده

عِنَا قَدْ عَلِمَ كُلُّ اُنَاسٍ مَّشْرَهُمْ وَظَلَلْنَا عَلَيْهِمُ الْغَمَامَ

چمک بجز آرت ہر یک قبیلہا و تی آپ و رگ جاگہ و ساہگیں کت پیر آیان سرا جنبرے

وَاَنْزَلْنَا عَلَيْهِمُ الْمَنَّٰنَ وَالسَّلٰوٰی كُلُّوْا مِنْ طَيِّبٰتِ مَا رَزَقْنٰكُمْ

و دیس دات پیر آیان سرا ترنجبین و سیسیگ بورت چہ پاکیزیں چیزاں ہمارا شے روزگیں کنت

وَمَا ظَلَمُوْنَا وَلٰكِنْ كَانُوْا اَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۱۶۱﴾ وَاِذْ قُلْ

و آیان مارچ نقصانات لیکن و تی چندانی نقصان دیگہ کنت و وقتیکہ گوشگ بوت

لَهُمْ اَسْكُنُوْا هٰذِهِ الْقَرْيَةَ وَكُلُوْا مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوْا

آیان کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

اٰیٰن کہ بندت ماں اے شہر و بورت چہ ادا چہ ہر جاہیکہ شے دل بکشتیت و بگوش

ول یعنی واجہ و بعثت پیر سرجمیں دنیا و عام انت پیر
عرب و عامیان یادان ہرود و نصاری و محدود و انت
ہنچو شک خداوند تعالی مطلق شہنشاہ انت واجہ
آئی مطلق رسول انت نول ہدایت و نجات و جاوے
ابید چہ اشی و دگہ چہ بیت نہ کنت کہ کامل تریں عالمگیر
صداقت و زندگی کنگ بہ بیت کہ آرا و اجرو اورنگ
اے ہما پیغمبران کہ پیر آئی سرا ایمان یارگ تمام نبی و
مرسلین و تمام کتب آسمانی سرا ایمان و یارگ حساب
انت و اگر چہ گیشتر ہرود سرکشی و نا انصافی و رادہ
اختیار کنت پیر اہم چنت سعید روح ہستنت
کہ اگر ان و پیر حق و نیمگ و دعوت دینت و بذات
خود حق و انصاف و کشک و کام جنوک انت مثلاً
عبداللہ بن سلام وغیرہ و یعنی بہ اصلاح و بندو
بست و خاطر آیان دوازده طویان کہ ادا دوازده پیرکانی
اولاد انت جدا جدا کنگ بونگنت پیر جماعتیک
نقیب مقرر فرمائیت کہ اشانی جاواری چار و گدا و اصلاح
و نیمگ و دگوش گور بکنت و بعثنا منہم اثنی
عشر نقیب و چہ اے شہر و مراد زیات ترے
» اربعاء « گینگ ۱۲

وال یعنی ہنوں یک شہرستانے فتح بوت دیم نرے در اھیں ملک و سراقضہ کن ات یا اے مطلب انت کہ خطا معاف کنان و نیکو کارانی اجر و ثواب و بخش کنیں کذا فی عامۃ الكتب۔ فل اے واقعات وادی نیمہ بیگنت کہ آیانی بیان سورہ بقرہ ربع جزالم و بدگوست۔ ماں اودے فائدہ و تفصیل چارگ بہ بنت۔ فل یعنی چہ وتی زمانگ و ہود و تنبیر و بیم نراپ و وریگی ماں ہما مینگ و نند و کیس ہود و قصہ و جست بگر کہ آماں داود علیہ السلام و زمانگ و پیش احت اکثر مفسرانی نزیک چہ اے مینگ و مراد ایلہ انت کہ بحر قلم و کنارہ و مدین و طور و مباحی و واقع ات اودے مردماں دریا و قرب و سبب و ماہیگ و شکار و ہبلدار انت۔ فل حق تعالیٰ و ہود و سرا بہ شنبہ و روج و ماہیگ و شکار و حرام کنگت۔ ایلہ و باشندگان و نافرمانی و رفتاری و عادت ات چہ خدا و جانب و بہ اشانی سرا ترندی چکا سے بنا ربوت کہ شنبہ و روج و ماں دریا و ماہیگ زیات بوتگنتت کہ دریا و برز و نریل بوتگنتت واید کہ روچاں اشاں گار بوتگنتت چہ اے مردماں صبر نبوت۔ صریح خدا و حکم و خلاف اشک نمون بنا رکت دریا و بران آپش آورت و ہدیہ شنبہ و روج و ماہیگان بہ اشانی حوض و تلا و کان جمع بوتگنتت تو اشان در آگ و راہ و بند کنگت و دومی روج بزاں یک شنبہ و شنگ و ماہیگان و شکارش کنگت۔

تا ناکہ شنبہ و روج و اشان شکار کنوک حساب کنگت مینت، خوش بگوش کہ اشان وتی چہ اے رہ بہت و معاذ اللہ خدا و فریب دیگ بوتگنت۔ آخر اشان و ماں دینا و وتی فریب و ہنر و سزارست کہ اشانی دیم و مسخ کنان و اشان شاد و جوڑ کنگ بوتگنت چہ اشانی و ظاہر بوت کہ جیلہ سازی و مکاری خدا و حکم و دیم و سود مند نہ انت۔ و معلوم بیت کہ و ہدیہ اشان خداوندی حکم و برخلاف جیلہ بازی شروع کت تو شہرستان و مردم ٹک ٹک و تقسیم بوتگنت چوٹ کہ عموماً بہ چشیں جاوے و مدام ہنجوش بہت۔ یک ٹکے ہما ات کہ آیانی اے جیلہ و پردگ و چہ خداوندی حکم و صریح خلاف عملش کت و دومی ٹک پنت و سر و سوچ دیوکانی ٹیگت کہ اشان داں آخر و مردمان سرزنش کت و بہ امر بالمعروف و کلامش انتت سومی ٹک ہمایان ٹیگت کہ اشان یک دوبر و مخلوق و سوچ و سرکت پدا و ہم برتش و یک کر بوتگنت، چہامی ٹک و ہما مردم انتت کہ نہ اے بدیں کار و شریک انتت و نہ بہن کنگ و وتی زبانش کار بستنت اشان یک کر بوتان و خاموشی اختیار کت۔ رندگیں ٹکان و گوں پنت و وعظ کنوکاں و زانا گوشتگ کہ گوں اے سرکشان پرچا مغز زنی کنان و وتی دماغ و خشک کن ات کہ چہ اشان چھ توقع نیست کہ اشان حق و قبول دار بہ بنت اشانی ردا و معلوم بیت کہ چہ دو خبراں یک جبرے ضرور پیش آمدنی انت یا خدا اشان و بلکل تباه و برباد بکنت و یا کتام سک تریں عذاب و اشان و گرفتار بکنت پرچا کہ اے مخلوق بہ نصیحت اشکنگ و ہجرت تیار بیوک نہ انت۔ فل یعنی شاید بہ سر بد کنگ و چیزے ترس انت و چہ وتی سلیس حرکتان و نادور بدانت و اگر نہ کم و چہ کم مابہ تی پروردگار و دیم اے عذر و آورت کت کنیں کہ خدا یا ما و اگوں اشان و داں آخر سرسرت کہ اشان بہ راہ و بیانت اے اشان نہ من ات نوں مے سراچے میار انت۔ خوش بگوش کہ اے ناصح بلکل نا امید نہ انتت دومی بہ عزیمت و سرا عمل کنوک انتت کہ نا امید و باوجود اشانی

۲۵۹

قال للملا ۲۵۹ الاعراف حطه و ادخلوا الباب سجدا نغفر لكم خطيئكم سزید کہ مارا بخش و بگوزت ملا دروازا سجده کنان گڈا بخشش شے گناہان البتہ بخشش و غیرا المحسنین ۱۶۱ فذل الذين ظلموا منهم قولا غير الذي قيل نیک عملانا فل پدا بدل کت ہمایان کہ ظالمینت چہ آیانی بہ و دگر لفظی بغیر چہ ہما لفظیکہ آیانی گوشتگ لهم فارسلنا عليهم رجلا من السماء بما كانوا يظلمون بوتگنت رندادیمیں دات بہ آیانی سرا عذاب چہ آسمان و آیانی نافرمانیانی سیبا و سئلهم عن القرية التي كانت حاضرة البحر اذ يعدون و پیرس چہ آیانی حالا ہما آبادیمے کہ ماں دریا بہ کنار یا بیت و وقتیکہ چہ خدا گوزگا لگنت فی السبت اذ تاتيهم حياتهم يوم سبتهم شرعا و یوم ماں شنبہ روج و وقتیکہ آیک لگنت آیانی گور ماہیگان شنبہ روج و آب و سربرا آروچیکہ لايسبتون لان تاتيهم كذلك نبلوهم بما كانوا يفسقون شنبہ نبوت گڈا نیا لگنت اے ڈولا آیانی آزمائشیں کت پرچیکہ نافرمانتنت و اذ قالت امه منهم لم تعظون قوما الله مهلكهم او و وقتیکہ گوشت یک فرقیہا چہ آیانی کہ پرچہ نصیحت کن ان شما اید و لیں میا کہ اللہ تباه کنگی انت یا معدبهم عذابا شديدا قالوا معذرة الى ربكم ولعلهم عذاب کنگی انت، پر سختیں عذابے و گوشتش بہ وتی بے میار کنگ شے پروردگار و دیم و شاید کہ يتقون ۱۶۲ فلما نسوا ما ذكروا به انجينا الذين ينهون ترسنت و پدا وقتیکہ بے ترانگ بوتنت چہ ہما نصیحتیا کہ کنگ بوتگنتت شنگاں کنت ہمایان کہ منہش کت عن السوء واخذنا الذين ظلموا بعذاب بئس بما كانوا چہ بدیں کارا و گرفتاریں کنت گنہگار ان بہ زندیں عذابے بہ آیانی يفسقون ۱۶۳ فلما عتوا عن تاهوا عن قلنا لهم كونوا قردة نافرمانیانی سبب و پدا وقتیکہ چہ خدا و یکا لگنت چہ ہما چیزے کہ منع کنگ بوتگنتت گوشتتیں کہ بہت شاد و

منزل ۲

مسل اش یلوندات۔ فل یعنی و ہدیہ آنا لائقان و تمامیں نصیحتان و پشت گوش کت و خوش کہ گوشتے اشان چھ نہ اشکنگ تو گڈا نا نصیحت کنوکاں و رودیان و ظالمان و ماں ترندی عذاب و گرفتار کت ال الذين ينهون عن السوء لفظانی عمومیت دلالت کنت کہ ہما کس کہ چہ نصیحت و دم بران و لم تعظون قوما الج گوشگ بنائش کت و ہما کسان کہ اشان داں گڈرے و وعظ و نصیحت و کار و جاری داشت اے ہر دو عیناں و نجات رست تہنا ظالمہ گرگ بوتنت ہمیش چہ عکرمہ و منقول انت و ابن عباس و آئی فہم وزانگ و مرچا گوشنگ۔ باقی ہما مردم کہ چہ اول و داں آخر بلکل خاموش انتت خدا و آیانی ذکر و راہم خاموشی کنگ۔ ابن کثیر و باز خوب نوشتہ کنگ۔ فنص علی نجات التاہبین و ہلاکت الظالمین و سکت عن الساکتین لان الجزء من جنس العمل فہم لا يستحقون مدحا فیمدحوا ولا ارتکبا و اعظما فیدموا (ابن کثیر ص ۵۶) ورجع بعد ذالك قول عكرمه والله اعلم۔ ۱۲

ویشن کوئی و دالے و ہر قرآن کریم و دامن مضبوط ہدایت و خداوندی (نماز وغیرہ) و حق و راست راست و سر انجام
بدینت غرض و فی ویدگرانی اصلاح و نیماز و لکوش و گور بکنت خداے پاک اشانی محنت و بر باد کنت اشان بے شک و فی مزد و شریکین نام و چشوک بنت ۱۲
ہے صفحہ و خواند: و یعنی ہر ج ميثاق الكتاب (عہد و اقرار) اشان و یاد و یائینگ بو کانت اگوں ہنجیں بست و بند کرگ۔ بو تگت کہ کوہ و
چست کنان بر آبی سرالو بخان کنگ بوت وید اشان و گوشک بوت کہ ہرچے شمار ادیک بو کانت (نورات وغیرہ) آراگوں مضبوطی و عزیمت بکرات و آئی نصیحتان و
مدام یاد ہدایت و اگر نہ بہ انکار و جاوہ و خداے پاک اے کوہ و شمس سراد و رویان و ہلاک کنت گوں ایگر اہتمام و ترس پیش دارگ و کڈن و ہرچ قول و قرارے کرگ
بو تگت افسوس انت کہ آراہک و فراموش کنگ بوت اے کوہ و لک کنگ و قصہ ماں سورہ بقرہ و ربع جزرالم و پدگوسنگ اے بیان ہمو و اچارگ بہ بیت و حل و ميثاق
خاص و پدچہ ادا و ميثاق عام و ذکر و کنت تمام خفیں عقیدہ و آسمانی دینانی بنیادی سنگ ایشت کر انسان خدا و ہستی و آئی عمومی ربوبیت و سر اعتقاد و
محکم ہدایت مذہب و سر جمیں عمارت ہے بنیادی

سنگ و سرالک بیت داں و ہدیکرے اعتقاد مہیت
ماں مذہب و میدان و عقل و فکر و ہشتونی و انبیاء و
سولانی سر و سوچ و نفع و ات کت نہ کنت اگر گوں پورہ
غور و فکر و اچارگ بہ بیت تو آسمانی مذہب تمامیں اصول
و فروع بالآخر خدا و عمومی ربوبیت و ہے عقیدہ و سر
سرجمہ بنت بلکیں در اہیں عقیدہ گوں ہشتی و اسطہ انت
عقل سلیم و وحی و الہام ہے اجمال و گیش و گوار و کنت
پمشکا ضروری ات کہے ہدایت و تخم کہ آراکل آسمانی
تعلیمات و ابتداء و انتہا و تمام ربانی سر و سوجانی مجمل وجود
گوشک بایدانت گوں مزین فیاضی و انسانی جنس و تمام
مردمانی نہا شنگ تالان کنگ بہ بیت ناکم ہر یک مردے گوں
و فی عقل و فہم و وحی و الہام و آبیاری و برکت و اے تخم و
داں ایمان و توحید و شجرہ و درجہ و بھارت و سر بکنت اگر
چہ قدرت و جانب و ماں بنی آدم و قلوب و ابتداء اے تخم
ریجک مہوئیں جیلے کل زبان بنیادی و جوہری گرجانی پاچ
کنگ و کار و عقل و فکر و حوالہ کنگ بہ بتوں تو یقینا اے
مسئلہ ہم منطقی و دلیلانی جا چاہانی گوداب و تیز و دوران و
یک نظری مسئلہ و پیما سر کشتک کہ بر اشی کل و ول بکن
زبات تر مردم و تپانی ظاہر نہ کنگت چوشک تجربہ پیش داریت
کہ فکر و استدلال و گرجیل و زبات تر تپانی و بدل و فکرانی
اختلاف و نیماز و فی سر کشتک پمشکا قدرت و جاہیکر
غور و فکر و قوت و نور و وحی و الہام و قبول کنگ قابلیت ماں
بنی آدم و پیداکنگ انت، جیلے بنیادی عقیدہ و تعلیم و
آیان و فطرہ ہدات کہ ماں آئی اجمالی بیان و کل آسمانی
ہدایت و درہ شونی و گیش و گوارہ و بری کنت کہ جی آئی و
بغیر مذہب و عمارت و ویک و پیل پاء و نون انت کہ لک
بہ بتوں اے ہما ازلی و خدائی تعلیم و برکت انت کہ آدم و
اولاد ہر قرن و ہمک کڈن و حق تعالی و عمومی ربوبیت و
عقیدہ و سرالک نہ یک وڑے و متفق بو تگت پیداک
انت و ہما چنت مردمان کتام عقلی کمزوری یا روحانی
نادراہی و سبب و اے عمومی فطری احساس و برخلاف
آواز ش بلند کت آ انجام کار دنیا و دنیا بلکیں و فی جزند
نظر و ہم ہما دروغ بند ثابت بو تگت، چوشک یک تب
وغیرہ و مریضہ لذت داریں ووش و شیں و رکان تلخ وے تمام
گوشک و دروغ بندیت کنت ہر حال چہ ابتداء و آفرینش و
بگرداں روح مروجی و ہر درجہ و طبقہ و انسانی خدا ربوبیت کبری و سر عام اتفاقی و اجماع بہ اشی و برودتیں دلیل انت کہ لے عقیدہ عقل و فکر و دار و درمان و چہ پیسر حقیقی
پیداکنویں و جانب آدم و اولاد و رابلا واسطہ تلقین کنگ بو تگت اگر نہ چہ فکر و استدلال و رہ بند و اے پیس تپاق و پیداکنویں تقریباً ممکن نہ انت قرآن کریم و اے
امتیازی خاصیت انت کہ آئی و ماں ہے آیت و عقیدہ و اے فطری یکسانیت و رداصلی راز و ظاہر کت بلاشبہ مارا یاد نہ انت کہ اے بنیادی عقیدہ و تعلیم کدی و
کجا وہ چونیں ماحول و دیگ بوت پد اہم چوشک یک اسناد وے و دیگ قلم کارے و یقین انت کہ ضرور آرا ماں ابتدائی عمر و کسے لفظانی گوشک سوچ و دانگ کہ جی آئی و
و بود ناکی حاصل کنان مروجی و اے جد و سر بونگ پہلی توری اولی لفظ پیش داروک و پیش دارگ و و ہر جاگ و دگر خصوصیات بلکیں پیش دارگ و جزند ہم آرا یاد
نہ بیت پد اہم جی آئی و ہنویں اثران یقین داریت کہ البت چوش الم و بو تگت بہ ہے وڑے بنی نوع انسان و علی اختلاف الاقوام و الاجیال و عقیدہ ربوبیت الہی و پیر
متفق بو تگت بہ اشی و یک سرچیں شہادت آیت کہ اے چیز ماں فطرت و بند و یک معلی و برکت و بہ آئی و سر بونگ بانی تعلیم خصوصیات و احوالان و یاد نہ کنگ اشی و

بِهِمْ خُذُوا مَا آتَيْنَاكُمْ بِقُوَّةٍ وَاذْكُرُوا مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٤١﴾
سر (گوشیں) کہ محکم بگرت چیزیکہ ما شمار ادیک و یاد بگرت چیزیکہ آئی و تھا مستیں ناکہ شما بچت و
وَاذْخُرُوا رَبُّكَ مِنْ بَنِي آدَمَ مِنْ ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَ
ووقتیکہ و تا کشتنت ہی پروردگار و چہ بنی آدم و پستان آیان اولاد و
اَشْهَدُهُمْ عَلَىٰ انْفُسِهِمُ اَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ قَالُوا بَلٰی شَهِدْنَا
گو اہی گیننت آپہ و فی چندانی سرا کہ آیان پستان من شے پروردگار و گشتیں ہے ہستے ما اقرار کنیں
اَنْ تَقُولُوا يَوْمَ الْقِيٰمَةِ اِنَّا كُنَّا عَنْ هٰذَا غٰفِلِيْنَ ﴿٤٢﴾ اَوْ تَقُولُوا
قضائیں بگوشت ماتیاتے روح و کہ مارا چہ اشی و خبر بو تگت یا بگوشت
اِنَّا اَشْرٰكٌ اَبَاؤُنَا مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً مِّنْ بَعْدِهِمْ
کہ شرک و تگت بے پت و پیر کاں پیش چہ ما و مآیان اولاد بو تگت گڈ چہ آیان
اَفْتَهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ الْبٰطِلُوْنَ ﴿٤٣﴾ وَكَذٰلِكَ نَقُصُّ الْاٰیٰتِ
تو مارا ہلاک کنے چہ؟ پہ ہما کار یا کہ کنگ گمراہاں و و ہمید و لا ما گیشیں بیان کنیں آیانان
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُوْنَ ﴿٤٤﴾ وَاٰتِلْ عَلَيْهِمُ نَبَا الَّذِيْ اٰتَيْنَا
تا کہ آ پچتر نت ق و گوش دارین آیان و حالا ہما کسے دانگنت ما آیار و فی آیات
فَاَنسَلَخْ مِنْهَا فَاتَّبَعَهُ الشَّيْطٰنُ فَكَانَ مِنَ الْغٰوِيْنَ ﴿٤٥﴾ وَلَوْ
پدار لکشت چہ آیان پد آئی و رند اکینت شیطان گڈ بوت آچہ گمراہان و اگر
شَئْنًا لَّرَفَعْنَاهُ بِهَا وَلٰكِنَّهٗ اَخْلَدَ اِلَى الْاَرْضِ وَاتَّبَعَ هَوٰیہٗ
ما بگوئیں گڈا بلدیں کنگ آئی و درجہ پہ ہما آیتانی برکت و لیکن آپہ زمین و نیماز لیٹ و رند اکیت و فی خواہش
فَمَثَلُهُ كَمَثَلِ الْكَلْبِ اِنْ تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ اَوْ تَتْرُكْہٗ
گڈ آئی و حال کچک حال و پیس اگر آئی و بار بڈ و کہ ہستیت یا آیارا پلے کہ
يَلْهَثُ ذٰلِكَ مِثْلُ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَذَّبُوْا بِآيٰتِنَا فَاقْصُصْ
ہستیت اے مثال انت ہما مردمانی کہ دروغ بندش کنت مے آیتاں نون بیان بکن

..... بابت ویرکائی کورانہ تقلید و عذر و دیمہ کا ریت بہ آئی مقابلہ و سرخار و محکمیں جنت کماں آئی و انسانی فطرت و اصل و نیمگ و دلوکش گورکنائینگ بونگ۔ فیصلہ کنوکیں جواب و شکل و پیش کنگ بیت۔ حضرت شاہ صاحب فرمائینیت کہ اللہ تعالیٰ و چہ حضرت آدم و یشت و آسانی اولاد و چہ آیان آسانی اولاد و درکت، چہ درستان اقرار کیت بہ وقتی خدائی و۔ پدا اشان و یشت و داخل کت چرانی و مدعا یشت کہ خدا و رب مطلق منگ و رد اہر کس فت کفایت کنت پت و تقلید پرانی نہ انت اگر پت شرک کنت چک و لازم انت کہ ایمان بیا ریت اگر کسے و شیبہ بیت کہ آعہد منار یا دانت گڈا چرانی و چہ حاصل بیت و تو ایشرا چوش سر پد ہو کہ آئی نشان ماں ہر کس و دل و موجود انت و بہ درستانی زبان و سر مشہور انت کہ کلائی خالق اللہ انت و کلیں جہاں ایشرا منوک انت و اگر کسے انکار کنت یا شرک کنت گڈا چہ وقتی ناقص عقل و سبب و و تاروت دروغ بند کنت۔ قل ماں موضع القرآن و انت کہ قصہ یہود و را اشکنا عینت کہ آیان ہم چہ وقتی عہد و قول و ترنگنت چوش شرک پر توک انت ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد و گیشتر مفسرانی نزدیک و آیتان بلعم بن باعور و حق و نازل بوننت کہ ایک عالم و تصرف و خدا بند درویشے ات۔ رند و اللہ و آیتان و ہدایتان و انکار کنان جنین و اغوار و چرمال دولت و لالچ و حضرت موسیٰ و مقابلہ و وقتی تصرفان و کار مرز کنان و ونا یا کیں رہ بندانی ظاہر کنگ و تیار بوت۔ آخر آئی و حضرت موسیٰ علیہ السلام و چہ نقصان دات کت نہ کت و ت ابدی مرو و جو بوت۔ آیات اللہ و ہر چ علی بلعم و نصیب بونگت اگر خدا و بواھتیں نو آئی برکت و آرا بہ اعلانیں درجہ و فائز بکرتیں و اے صما و ہد و تو نگ بونگت کہ آرا بہ وقتی علم و سر عمل آیات اللہ و زندگی و توفیق بونٹیں۔ لیکن چوش نہ بوت پر چاکہ آوت چہ آسمانی برکتان و آیتان دم و تاب دیان و زمینی شہوت و لذتانی نیمگ و لیٹ و ارتکات و ہم شیطان آئی دمب کیتکت۔ دانکہ پکائیں کچھ دوکان و گمراہانی قطار و شامل بوت۔ آ و ہد و آئی حال چو ہما سگ ترنگت کہ آئی زبان در الوج و برو بر ہسک ہنیان بہ بیت، اگر فرض بکن آئی سر بار بلطیں یا ہکل بدیں یا آرا چہ مگو شیں و ہنجوش میل بکنیں بہ ہر جا و ہستیت و زبان و لوخان کنت چیا کہ طبعی و طر و دل و کمزوری و سبب گریں گوات و در اچکل دیگ و سار تیں و نازکیں گوات و نوک و کشک و سرا بہ آسانی و قادر انت ہمے پیما بہ سفلی خواہشان دپ جنوکیں سگ و احوال بوت کہ اخلاقی نزوریانی سبب آیات اللہ و دیا یینگ و و نہ دیا یینگ، یا بیم تراب کنگ و نہ کنگ و دین جاوری آئی حق و برو بوننت۔ سوا و علیہم و اندزنتہم امر کمہ ننذرہم لا یومنون ہ چہ دنیا و حرص و آئی زبان در الوج بوت و چہ آیتانی ترک کنگ گرائی بدحواسی پریشان حالی و نقشہ برو ہیسک و ہنیانی، و صورت و ظاہر بوت ممکن انت کہ بلعم، و باطنی و معنوی جا و ر و ظاہر کنگ و واسطہ ایوک بہ یک مثالی و طر و اے مضمین (ان تحمل علیہ یکلہٹ او تترکہ یکلہٹ) ذکر کنگ بونگ، و چوش بیت کنت کہ ظاہری و حسی و طر و چوسک زبان و دن و در بیت و دام چو پریشان، بدحواس و ترسوکیں مردم و ہیسک و ہنیان بہ بیت العیاذ باللہ آیتانی نشان نزول توری ہر چہ بیت بہ ہر جا و راد انچوشیں ہو یا رستانی بدیں انجام بیان کنگ بونگ کہ آحق و قبول کنگ یا آرا بہ جمعی زانگ و پد محض مینادی طمع و سفلی اہشانی دمب کیان و احکام الہی و ول کنان بہ شیطان و اشارہ و کام گیوک بہ بنت و خدا و عہد و میناق و غرض و ہر چہ مدرنت چوش بگوش کہ یہود و ہم ہم تراب دیگ بوت کہ نہنا کتاب و علم ہر نفع دیوک بیت نہ کنت دانکہ راستیں معنی و آئی زندگی و مکننت مثل الذین حملوا الثورات ثم لم یحملوها کمثل الحماد یحمل اسفارا (الجمعه رکوع ۱) یہ علماء سور و ماں اے آیتان مزین عبرتنا کیں سبق موجود انت اگر دلوکش گور کنت۔ قل بشرکال و غیرہانی رد و قرآن و عنکبوت و فاب (مکو۔ ملسک) و غیرہانی مثال بیان فرمائینگ۔ مگر اے مردمانی مثال ہنجوش بدانت کہ کتاں غیر تمدن مردم (دانکہ آئی وں برو) آرا بہ وقتی سرا چسبان کنگ تیار نہ بیت و ہر چہ جا و غداریں مردم آرا بہ وقتی جا و ر و چسپا کنت گڈا آہن و تانا و ان با کنت۔ قل علم و فضل ہم انسان و ہما و ہد و نفع دنت کہ چہ خدا و ہدایت و دستگیری و صمیمین علم و ر و کام گیجک و توفیق ای بہ بیت و ہر کس و آرا بہ چکیں راہ و کام گیجک و توفیق و مدیت تو گڈا توری بہی مزین علمی فضیلت و قابلیت و خدا بند بہ بیت، چوش بھم کہ آرا چہ نقصان و ناوان و ابیدر گہرچ بدست و نہیت۔ ہمشکا انسان و لازم انت کہ بروی علم و فضل و سر مغرور مہیت بلکیں

قال البلا ۹ ۲۶۲ الاعراف

الْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۱۵۶﴾ سَاءَ مَثَلًا الْقَوْمُ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَأَنْفُسُهُمْ كَانُوا ظَالِمُونَ ﴿۱۵۷﴾ مَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَهُوَ الْمُهْتَدِى وَمَنْ يُضِلْ فَأُولَئِكَ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿۱۵۸﴾ لَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالْإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أذانٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ كُنْهَتِ بَرِيَّةُ آيَان أَجَارِ بَادِيں جانورانی بیماہیت بلکیں چہ آیان گمراہ ترنت ہمشانت ہم الغفلون ﴿۱۵۹﴾ وَلِلَّهِ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَىٰ فَادْعُوهُ بِهَا وَذَرُوا الْبَیِّنَاتِ خَبریں مردمان و اللہ را ہستنت شتر شریں نام نون توار پر دین آیتا را ہمے ناماں و بلیت الذین یلحدون فی آسمائہ سيجزون ما كانوا یعلمون ﴿۱۶۰﴾ ہما کسان و کہ کجروی کنت ماں آئی و ناماں وقتی تکیں کارانی جزایش زوت رسیت و مِمَّنْ خَلَقْنَا أُمَّةً یَّهْدُونَ بِالْحَقِّ وَبِهِ یَعْدَلُونَ ﴿۱۶۱﴾ و چہ ہما کسان کہ مایداگ کنت یک ایڈولیں آہستہ ہستنت کہ حقیق راہ و رایش دارنت و ہماں ہما انصافی کنت الذین کذبوا بآیاتنا سنستدرجہم من حیث لا یعلمون ﴿۱۶۲﴾ و ہما کسان کہ دروغ بندش کنت مع آیات آہستہ آہستہ گرفتہ ہنش کایں چہ ہما جاگہیکہ آیان خبر ہم نہیت وَأَمْلِیْ لَهُم اِنَّ کِیدِیْ مَتِیْنٌ ﴿۱۶۳﴾ او کمریت فکر و اسکتہ ومن آیان و ہمت دیاں بیشک منی حیدہ محکم انت و آیا آیان فکر نکت

منزل ۲

بہ ہر جا و راد انچوشیں ہو یا رستانی بدیں انجام بیان کنگ بونگ کہ آحق و قبول کنگ یا آرا بہ جمعی زانگ و پد محض مینادی طمع و سفلی اہشانی دمب کیان و احکام الہی و ول کنان بہ شیطان و اشارہ و کام گیوک بہ بنت و خدا و عہد و میناق و غرض و ہر چہ مدرنت چوش بگوش کہ یہود و ہم ہم تراب دیگ بوت کہ نہنا کتاب و علم ہر نفع دیوک بیت نہ کنت دانکہ راستیں معنی و آئی زندگی و مکننت مثل الذین حملوا الثورات ثم لم یحملوها کمثل الحماد یحمل اسفارا (الجمعه رکوع ۱) یہ علماء سور و ماں اے آیتان مزین عبرتنا کیں سبق موجود انت اگر دلوکش گور کنت۔ قل بشرکال و غیرہانی رد و قرآن و عنکبوت و فاب (مکو۔ ملسک) و غیرہانی مثال بیان فرمائینگ۔ مگر اے مردمانی مثال ہنجوش بدانت کہ کتاں غیر تمدن مردم (دانکہ آئی وں برو) آرا بہ وقتی سرا چسبان کنگ تیار نہ بیت و ہر چہ جا و غداریں مردم آرا بہ وقتی جا و ر و چسپا کنت گڈا آہن و تانا و ان با کنت۔ قل علم و فضل ہم انسان و ہما و ہد و نفع دنت کہ چہ خدا و ہدایت و دستگیری و صمیمین علم و ر و کام گیجک و توفیق ای بہ بیت و ہر کس و آرا بہ چکیں راہ و کام گیجک و توفیق و مدیت تو گڈا توری بہی مزین علمی فضیلت و قابلیت و خدا بند بہ بیت، چوش بھم کہ آرا چہ نقصان و ناوان و ابیدر گہرچ بدست و نہیت۔ ہمشکا انسان و لازم انت کہ بروی علم و فضل و سر مغرور مہیت بلکیں

مَا بِصَاحِبِهِمْ مِنْ جَنَّةٍ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُبِينٌ ﴿۸۴﴾
 کہ آیانی ہم نشینا ہج گنو کی نیستیں۔ (تیسویں کی ظاہریں۔)
 أَوَلَمْ يَنْظُرُوا فِي مَلَكُوتِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ
 آيا آياں سچايت ماں آسمانينگ وزين ۽ بادشاہيا واپس کي پيدا کنگ اللہ
 مِنْ شَيْءٍ وَأَنْ عَسَى أَنْ يَكُونَ قَدِ اقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ فَبِأَيِّ
 چہ ہر چہ ۽ و ماں اے خبرا کہ شہید نریک رستگ آياں نیت و نوں پہ کجا
 حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ﴿۸۵﴾ مَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَلَا هَادِيَ
 خبر ۽ سرا ایمان کارنت رند چہ اشی ۽ کسبارا کہ اللہ چہ راہار دیکنت گدا نیستنت آیتا را
 لَهُ وَيَذَرُهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿۸۶﴾ يَسْأَلُونَكَ عَنِ
 سوچدیکو ۽ و ایت آیان ۽ کہ لاتی گمراہی ۽ تہا سرگردانت ۽ جنت کنت تراچہ
 السَّاعَةِ إِبْرَاهِيمَ مُرْسِيًا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي لَا يُجَلِّيهَا
 قیامت ۽ کہ کدیکنت آئی ۽ قائم ہوگ ۽ گوش کہ آئی ۽ خبر خاص گوں منی رت ۽ انت ظاہر نکنت آیتا را
 لَوْ قُتِلَ إِلَّا هُوَ ثَقُلَتْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا تَأْتِيكُمُ إِلَّا
 پہ وقت ۽ مگر ہماوت ۽ گرائیں ہا آسمانان و ماں زمین ۽ نیست آیت شے سرا مگر
 بَغْتَةً يَسْأَلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِيٌّ عَنْهَا قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِنْدَ
 ناگہانی ۽ جنت کنت ترا گوشہ کہ تو ماں آئی ۽ شوہا زائی ۽ گوش کہ آئی ۽ خبر خاص گوں
 اللَّهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۸۷﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي
 اللہ انت لیکن گیشتریں مردم نرانت ۽ گوش کہ من مستر نہیاں و نفی نفس
 نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ وَلَوْ كُنْتُ أَعْلَمُ الْغَيْبِ
 فائدہ ۽ نہ نقصان ۽ مگر ہر چہ کہ بلویت اللہ و اگر من بزانین انت غیبی خبران
 لَا سْتَكْثَرْتُ مِنَ الْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِيَ السُّوءُ إِنْ أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ
 گدا من حاصل کنت بازیہ چہ نیکیان و نرسنت منار ۽ تکلیف ۽ من خالی ترسیونک

..... دامن چہ خدا ۽ ہدایت و توفیق ۽ طلب گار بہت ۽ اے آیت سر ظاہر ۽ آیت و ما خلقت الجن والانس الا ليعبدون ۽ معارض معلوم بیت
 پیشکا لھیں مفسران ۽ اودا ماں ۽ ليعبدون ۽ ۽ لام غایت ۽ واداماں ۽ لجمہو ۽ ۽ لام عاقبت ۽ مراد گینگ یعنی چہ درستانی پیداکنگ اصلی مطلب و عبادت انت
 لیکن باز جن انس چونکہ لے مطلب ۽ تمام نہ کنت و انجام کارماں دروخ ۽ دیم دیگ بنت ۽ اے انجام ۽ حساب ۽ گوشت کنیں کہ گوش آیان پہ دروخ ۽ پیداکنگ
 بونگنت کما فی قولہ تعالیٰ فَالْنَقْطَةُ الُفَرْعُونَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوٌّ وَاحِدٌ ۽ باقی محققین گوشت انت اے تکلف ۽ حاجت نیستنت آہر و دین جاگہان ۽ لام غایت ۽ مراد
 گرت لکماں ۽ ليعبدون ۽ ۽ غایت تشریحی اودا ماں ۽ لجمہو ۽ ۽ غایت نکوینی بیان کنگ بونگ ۽ ۽ یعنی دل ۽ گوش ۽ ہم درست موجودانت و لیکن نہ چہ دل ۽ ماں
 ۽ آیات اللہ ۽ غور و بجا کنت نہ قدرت ۽ نشانانی بہ شری ۽ مطالعہ کنت نہ خدائی گہان ۽ بر اشکنگ خاطر ۽ گوشداریت ۽ چو شک چار پادیں جانورانی تمام زانگ ابوک ۽ دروخ
 نوش ۽ حیوانی جذبگانی دائرہ ۽ تہا محدودیت اشانی ہم ۽ جہ جادانت کہ دل ۽ دماغ ۽ دست پاد ۽ گوش ۽ غرضیکہ خدا ۽ دلائیں تمام قوت تہنا دیناوی لذت و مادی خواہشانی سرچ
 کنگ وقف انت اشان ۽ بہ انسانی کمال ۽ ملکوتی خصلتانی
 حصول ۽ ہج سروکار نیستنت بلکیں اگر چارگ بہ بیت نو
 اشانی جادوچہ یک حساب ۽ چہ جانوران ہم بدزنت
 جانور پہ خدا بند ۽ توار ۽ ہما دماں ۽ حاضر بیت آئی ہکل ۽
 سرا و شیت اشان کدی ہم حقیقی این مالک ۽ توار ۽ سرا
 گوشان ۽ لک نہ کنت پیداجانورچہ و فی فطرت ۽ دالیں
 قوتان ہما کاران ۽ گرت کہ پیر آیان قدرت ۽ مقرر کنگنت
 زیات ۽ ماں آیان استعداد و قابلیت نیستنت و لیکن ماں
 انسانان روحانی و عرفانی بودناکی ۽ ہر چہ فطری قوت و
 استعداد و دلیت کنگ بونگنت آراچہ و تی بے راہ روی و
 کاہلی ۽ بناء و ستان و بیادانت و بے کار جو رکنت
 وک غافلین ۽ احوال ۽ ذکر ۽ پیدایمان داران ۽ ہم تراپ
 دات کہ شما غفلت ۽ راہ ۽ اختیار ممکن ات غفلت ۽ دور
 کنوین چیز خدا ۽ یادانت پیشکا شما مدام آرا گوں خوبیں
 نامان توار بہرچن ات و گوں جوانیں توصیفان ۽ یادگرات
 ہر کس آئی صفتانی رداجی و چوٹ چپوٹی ۽ راہ ۽ اختیار
 کنت آیان ۽ ویل بکن آیان ہرچہ کنت آئی ویاں ۽ ووت
 کنت خدا ۽ نام و صفاتی بابت ۽ کج روی اشانت
 کہ خدا ۽ سراہیں نام با صفت ۽ بیان کنت کہ آئی
 اجازت شریعت ۽ ندانگ ۽ آحق تعالیٰ ۽ مزین شانی و
 بزرگی ۽ قابل نیستنت یا آئی خاصین نام و صفت ۽
 یہ غیر اللہ ۽ اطلاق بکنت یا آیان معنی ۽ بیان کنگ و بدہ
 بے کارین ناول و گروچیل بکنت یا آیان معصیت مثلاً ۽ سحر
 وغیرہ ۽ موقع ۽ کارمرز بکنت اے کل کجروی ۽ شامل انت
 و اے جماعت ۽ اجمہر صلی اللہ علیہ وسلم ۽ امت انت کہ آئی
 چہ ہمک و طر ۽ افراط و تفریط و کجروی ۽ جدانوان ۽ راستی
 انصاف و میاز روی ۽ رہ بند ۽ زرتنگ ۽ وہ ہمیشہ ۽
 دگران ۽ دعوت ہم دنت ویم تر ۽ اے امت ۽ مخالفت
 کنوک و حق ۽ دروخ بند کنوکانی ذکر انت ۽ دروخ بند
 کنوین گندگار ۽ باز ۽ فوراسزا دیگ نہ بیت بلکیں
 پیر آیان دیناوی عیش و روزی ۽ کشادگی ۽ دروازگ ہج
 کنگ بیت حتی کہ چہ خدائی سزا ۽ بے فکر ہوان ۽ جرم و
 گناہانی کنگ رذایات دیر جوہرنت اے پچا اشان ۽
 ہرچہ مسترین سزائے سکی انت ۽ کم کم ۽ و تاراعلا نیز و سرچہ
 آئی ۽ مستحق ثابت کنت ہمیشہ خدا ۽ مہلت دیگ و
 اسدراج انت چہ و فی احمق و بے حیائی ۽ ہنجوش فہمنت
 کہ یعنی اگر یہ قرآنی آیتاں سر ایمان نہایت نوبت گدا ماں دنیا ۽ گدا خیر و کلام انت کراہی ۽ سرا ایمان بارگامیت دارگ بیت چوٹ بزان کرہ بدیختی نصیب آیان ۽ دولت مہر نہایت

کہ مے سراہر بانی بونگانت و در حقیقت ۽ اشان ۽ بہ مسترین عذاب ۽ تیار کنگ بونگانت خدا ۽ کید ۽ (ریک یا خفیہ تدبیر) ہمیشنت کہ ہنجوشیں کار سزی بہ
 بیت کہ آئی ظاہر رحمت و باطن قہر و عذاب بہ بیت بے شک خدا ۽ تدبیر مزین مضبوط و پختہ انت کہ آرا بہ کتام جیل یا تدبیر ۽ نکلینگ نہ بیت ۱۲
 ہمہ صفحہ ۽ فو اکل ۽ ۽ یعنی آخر کار ۽ آیات اللہ ۽ دروخ بند کنگ و چہ آئی بدیں انجام ۽ غافل ہوگ ۽ سبب جی انت اے آیتانی آروک معاذ اللہ کتام
 بے عقل و مجنون نہ انت آئی ۽ و فی سرچیں زندہ شے میا جی ۽ گوارینت چہ آئی حور و مزین ہمک جاور ۽ شما معلوم دارات چہ آئی عقل و دانش امانت و دیانت ۽ شما چہ
 پیش ۽ واقف و سر پدانت آئی ۽ چہ ہر کس ۽ جانب ۽ اے آیتان ۽ آوزنگ ۽ اکل جہان ۽ مالک شہنشاہ مطلق و ہمک چہ پیداکنوک انت کہ آئی حکومانی بند و
 بسنت سک محکم و مضبوط انت بلکیں ہر یک حور و مزینیں چیز کہ آئی ۽ پیداکنگنت غور اگر کینے نو اے نکوینہ آیات ۽ تنزیلیہ آیتانی ۽ تصدیق ۽ کنت گدا اللہ ۽ آیتانی
 تسلیم کنگ ردا شمار چہ عذرہستنت ۽ ہنجوش معلوم بیت کہ شاید اشانی مرگ و ہلاکت ۽ و ہزرتیک اختگ ۽ پیشکا یہ بعد الموت ۽ ہرچہ تیار سزائے کنگ لوہیت آرا بایادانت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

بارگاہ عرض کت کہ اگر شما بہ وقتی مہربانی، سلامتیں بودی چکے بہ بخشے تو مادوئیں (بلکس میں نسل ہم) نئی شکرہ گران بنیں۔ خداوند ہذا اشیانی اے واہگ سرجم کت
تو میں دانگیں چیز ہوا دگرانی ہر کشک اش شروع کت مثلاً کسی، وقتی عقیدہ جوش ظاہر کت کہ لے اولاد فلان زندہ یا مردہ مخلوق، مارادانگ کسی، اے عقیدہ نہداشت
بلے آئی، عملاندرونیاز بنا کت یا چک، پیشانی بہ آئی ویا چل کت یا چک نام جوش پرست کہ چہ آئی شرک ظاہر بیت مثلاً عبد العزیز، عبد الشمس وغیرہ۔ غرض صریح
حق کہ حتیٰ اس خدا بندگی است اعتقاد یا قولاً یا فعلاً دگران، دیگر بوت، شربران ات حق تعالیٰ چہ شرک، نما میں قسماں بالا و برزانت ماں اے آیتان حسن بصری وغیرہ
فکر، روء خاص آدم و حواء، بلکس عام انسانانی نقشہ بیان کنگ بوت بے شک ابتداء ماں، هو الذی خلقکم من نفیس واحدہ وجعل منہا زوجہا، بلیگی ہما
آدم و حواء ذکر ات مگر چہ آئی، پدمطلقا مرد و جنین، ذکر، نیمگ و اتری بوت و جوش باز جا کہ ہم بیت کہ چہ یک شخصے، ذکر، جنس، ذکر، نیمگ و اتری بیت چوشک ماں ولقد
زینا السماء الذی بنا بمصا بیح وجعلنا ہا رجوماً
للسیطین، ہما استاران، مصا بیح، فرماینگ کہ
آپرو شوکیں استار نہ انت کہ چہ آیان رجم شیطاں بیت، مگر
اداجہ مصا بیح، جندہ، مصا بیح، جنس، نیمگ، کلام،
منتقل کنگ بوت اے تفسیر، روء، ماں، جعلنا لہ شرکاء،
ہج اشکال در اند بیت مگر چہ سلف، زیات ترھے منقول
انت کہ ماں اے آیتان تہنا آدم و حواء قصہ بیان
فرماینگ، گوشت کہ ابلیس ماں نیکیں مخلوقے
صورت، بہ حواء گور، آحت و فریب دیان، چہ آئی قول گیت
کہ اگر بچکے پیدا بوت تو آئی نام، عبد الحارث بکن، حواء آدم
ہم بہ اشی رضامند کت، وھدیکہ چک پیدا بوت تو ہر دوینا
عبد الحارث نام ایرکت (حارث) ابلیس نام ات کہ ماں
فرشتگان لولی، گوں ہے نام، توارجنگ بوتنگ، ظاہر
انت کہ ماں اسماء اعلام، لغوی معنی معتبر نہ بنت و اگر توری
معتبر نہ بنت تو عبد، اضافت بہ حارث، نیمگ، البشرا
لازم نہ کت کہ حارث، راعداذ اللہ معبود قرار دیگر بیت
یک مہمان جلیں شخصے، کہ وقتی مہمان، شر ساطیت و خاطر
تواضع کت عرب آرا، عبد الضیف، گوشت (یعنی مہمان
غلغام) اشی، مطلب ہج جوش نہ بیت کہ بزاں میربان
مہمان، عبادت، کت گدا اگر، عبد الحارث، نام پرندگ
اے واقعہ راست انت تو جوش گوشک بیت نہ کت کہ آدم
علیہ السلام، معاذ اللہ حقیقتہ شرک، ارتکاب کت کہ لے
خبر نیبانی شان، برخلاف انت البت چک، چشیں غیر
موزوں نام پرندگ کہ چہ آئی، بظاہر شرک، بکویت معصوم
نبی، اعلامیں شان و توحید، جذبگ مناسب نہ ات قرآن
کریم، عادت انت کہ مقررین نبیانی حورید لغزش و کمتریں
شور و رگ، حسنات ابدال سیئات المقربین،
قاعدہ، روء، اکثر گوں ترندیں سرگال (عنوان) تفسیر کت
چوشک ماں یونس علیہ السلام، قصہ، بیان فرماینگ
فَطَنَ اَنْ لَّنْ نَقْدِرَ عَلَیْہِ یَا فَرَّائِیْتُ، حتیٰ اذا استنسیس
الرَّسُلُ وَظَنُوا اَلْہُمْ قَدْ کُذِّبُوا، بہ لہتیں مفسرانہ
توجیہ روا، ہج ہما ادا آدم علیہ السلام، مرتبہ، لحاظ
لے وھم یا دکیں شرک تغلیظا بہ اے لفظان ظاہر کت
جعلنا لہ شرکاء، فیما اناھا (خداوند دانگیں چیز ہما
حصہ دار جو کنگ بنائش کت) یعنی آئی شان بہ اشی نہ
کرزت کہ چشیں نام پر بہ بندیت کہ چہ آئی، شرک، بو ظاہر بیت
جعلنا لہ شرکاء، فیما اناھا، اختیار فرماینگ، واللہ اعلم
نقلی اے تفسیر کت کہ اگر توری حقیقتہ شرک نہ انت شاید بیشکا فقد اشکرنا
(تنبیہ) حافظ عماد الدین ابن کثیر، بیان کنگ کہ عبد الحارث نام ایرکت گدا حدیث مرفوع کہ ماں ترمذی، انت آہ سبب معلول انت، باقی پشت کت آثار آغا الباجہ اہل کتاب، روایتان
ماخوذ انت، واللہ اعلم بالصواب، کل پیش یک طے، شرک ذکر ات چہ ہمائی مناسبت، ماں لے آیتان بت پرستی، روء، بیافرائیغت یعنی ہر کس کہ دگرے، پیدا کت مکنت بلکس آئی جند شے اڈ
کتگیں بہ بیت آشی معبود یا خدا چون بیت کت ۱۲
ہے صفحہ، فوائد، ۱۔ ہما آیتان، و آیان، خدائی حق دانگ آیان پر شما جو میں رہے بجننت در حالیکہ آیان بہ وقتی جندہ حفاظت
ہم قدرت نہداشت و مخلوق بوگ، باوجود چہ (چہ آ) کمال و شرف، زہر انت کہ چہ آیان، برکت، ایک مخلوق بہ دومی مخلوق، سراچیز، بزرگی حاصل کت کت
اگر چہ آیان ظاہری دست، پاد، چم، گوش کل، شما جو کس ات لیکن ماں اے اعضا یاں ہما قوت مان نہ انت کہ چہ آیان برکت، آیان اعضا، گوشک بہ بیت، نہ پر شے

اَمْ لَہُمْ اِذَا نَیْمَعُونَ بِہَا قُلْ اَدْعُوا شُرَکَآءَکُمْ ثُمَّ کُیْدُوْنَ
یا آیان، گوش پرنت کہ ہما گوشا، یا شگت، گوش کہ تواریجن ات، وقتی شربداران، زندامنی ضرر دیکے جلیا بکن

فَلَا تُنْظَرُوْنَ ۝۱۵ اِنَّ وِلٰیَّ اللّٰہُ الَّذِیْ نَزَلَ الْکِتٰبُ وَہُوَ
گدا مناہلت مدیت و بیشک منی نگہبان الشرائع ہما کہ دیکھی دانگ کتاب و آ

یَتَوَلٰی الصّٰلِحِیْنَ ۝۱۶ وَالَّذِیْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِہٖ لَا یَسْتَطِیْعُوْنَ
نگہبانی کت نیکیں بندیاں یا، و ہما کسان کہ تواریش کن ات شما بغیر چہ آیان اکت نکنت

نَصْرُکُمْ وَلَا اَنْفُسُہُمْ یَنْصُرُوْنَ ۝۱۷ وَاَنْ تَدْعُوْهُمْ اِلٰی الْہُدٰی
شے مدتنا و نہ وقتی مدت دات نکنت و اگر تواریش کن ات آیان پر راہ، نیمگ

لَا یَسْمَعُوْا وَتَرٰہُمْ یَنْظُرُوْنَ اِلَیْکَ وَہُمْ لَا یُبْصِرُوْنَ ۝۱۸ خُذْ
ہج نیش کت و گندے تو آیان، کچار گایت تھی نیمگ و آنکندنت و عادت

الْعَفْوَ وَاْمُرْ بِالْعُرْفِ وَاَعْرِضْ عَنِ الْجَہِلِیْنَ ۝۱۹ وَاَقِیْزَعْنٰکَ
بکن در گذشت کنگ و حکم کن نیکیں کہ کنگ ویک کنارہ ہو چہ جاہلان و اگر برا نیگختہ کنت

مِنَ الشَّیْطٰنِ نَزْعٌ فَاَسْتَعِذْ بِاللّٰہِ اِنَّہٗ سَمِیْعٌ عَلِیْمٌ ۝۲۰ اِنَّ
شیطانے و سوسے گدا پناہ بلوط چہ اللہ، ہما وینت اشکنوک زانوک کت بے شک

الَّذِیْنَ اتَّقَوْا اِذَا مَسَّہُمْ طَیْفٌ مِّنَ الشَّیْطٰنِ تَذٰکُرًا فَاِذَا ہُمْ
ہما کسانیکہ خدا، شرش ہستنت و فیکہ بیت آیان، خیال چہ شیطان، خدا، یاد اکت پدا ایک اناگ

مُبْصِرُوْنَ ۝۲۱ وَاِخْوَانُہُمْ یَمِیْدُوْنَ وَہُمْ فِی الْغٰیِّ ثُمَّ لَا یَقْصِرُوْنَ
آیانی چم چہ بنت و شیطانانی براتان گز کنت برنت آیان، شیطان ماں گرا ہی تہا پدا آ کوتاہی نکنت و

وَ اِذَا کَمَرَتْہُمْ یَاۤیَہٗ قَالُوْا لَوْلَا جِئْتِہَا قُلْ اِنَّمَا اُنْتُمْ
و وقتیکہ تو نبرہ آیان گور ات نی گدا گوشت کہ پرچہ چہ وقتی طرف، نساہ، آیار، گوش کہ من پیروی کتاں ہما

یُوْحٰی اِلَیَّ مِنْ رَبِّیْ ہٰذَا بَصَآئِرٌ مِّنْ رَبِّکُمْ وَہٰدٰی وَرَحْمَہٗ
چیز کہ حکم کنگ بیت پنی نیمگ چہ منی رب، طرف، اے روشیں دیلنت چہ شے رب، طرف و ہدایت و رحمت انت

..... شمار ایستہ دیوک نہ انت شمایہ اشانی دہما کور کارکن ات با خاموش ہے ات ہر دو عین جاور یک ہیما انت نہ چہ اشی فائدگ نہ چہ آئی و نفع
حیرانی خبرے کہ ہر چیزے کہ ماں مملوک مخلوق بونگ مثل شمایہ عاجز و بزرگ بہ بیت بلکین بہ وتی وجود و کمالات و وجود و رواجہ شمایہ گندہ تربیت ہیما ان خدا سازگ بہ بیت
وہر کسے کہ ایشرار و قرار بدنت آراہیم نہراپ دیگ بہ بیت کہ ماترار انقصان و عین چناچہ مکہ مشرکان گول و اجریغہ گشتنگ کہ قومے بنانی ہے ادبی کنگ و انکار کن و اگر نہ
باریں ہے آفتہ تنی سرانازل بکننت و یخو فونک بالذین من ذونہ (زمر رکوع ۷) ہمیشی جواب چہ "قل ادعوا شرکاءکم الہ" و دیگ بونت یعنی شمایہ کلیر
شریکان و توار بکنن ات و منی خلاف و تی تدبیر وہر ہندان و کار مرز بکنن ات گد انرا یک مانے و ہم مہلت مدات من چاران باریں شمایہ راجے نقصان دات کن ات
فل یعنی ہما ذات و کہ منی سر آتانی نازل کت و منار ایغیر ہی منصب بختت ہما ذات بہ کلیر نیما و مقابلہ منی حمایت و حفاظت گنت پرچیا کہ و تی نیکن بندہانی حفاظت و
اعانت ہما ذات کنت۔ فل یعنی سر ظاہر و جم اش ہستنت مگر چہ بینائی و محروم انت۔ فل خذ العفو و بازین معانے کنگ بونگنت۔ اکثر حاصل ایشنت کہ چہ نزدی
وسک گیری و بہر بکنگ بہ بیت۔ واجہ ترجمہ و ہشکا اشی و
معنی و چہ "در گذر" و تعبیر فرماینتگ۔ ماں گوستگیس آیت
بنت پرستان خوار و ذلیل و احمق و جاہل قرار دیگ بونگنت
باز ممکن ات کہ جاہلیں مشرکان چہ اے خیران زہر گران کتنام
یک نامنا سبب حرکت بکتیں یا چہ زبان و سلیں سنجے بکتیں
ہمشکا ہدایت کنگ بونت کہ چہ عفو و در گذر کنگ ہیل و عادت
و کار گران چہ نصیحت بہنت و دستاں مدات۔ خوبں خیران
مدام گوشاں ہے ات چہ جاہلاں یک کتری اختیار بکنن ات
یعنی بہ آیانی جاہلانہ گپ رپانی سر مدام تعرض مکن ات
وہر یکہ مقررین مدت کیت ماں کیں وقت و اے درستانی
حساب کتاب کیشینگ بنت و اگر کدی بشری لوٹ و روا
آیانی کتنام بدیں حرکت و سر از ہر و غصہ بکت و لغتی شیطا
بلوٹیت کہ چہ دور و اس روک کنان شمارا ہینہیں کا رے و
آمادہ بکننت کہ امصاحت و برخلاف انت یا کراتی
خلق عظیم تنی علم و وزن داری بونگ بکننت توچشیں
ساعت شمار وقت چہ اللہ پناہ طلب بکنن ات
شمع عصمت و مجاہت مقابلہ آئی مکرہ کار گرنہ بیت پرچیا کہ
قادریں خدا ہر یک پناہ طلب کنوک خبرہ اشکنوک ہر جا و
علم داروک انت ہما تنی شمع حفاظت و ذمہ و تی سرازنگ۔
وہر پسر تہنا و اجریغہ خطاب ات اگرچہ ماں استعاذہ و حکم و
کل شامل انتن نون عام تقوی دارانی جا و رہ بیان فرماینت
یعنی عام تقوی دارانی حق اے بحال نیست کہ شیطان و گذر آیانی بکنگ
بہ بیت و گور گندش بجننت البت متقی مردمانی شان ایشنت
کہ چہ شیطان و اغواء ماں دراج کشیں غفلت و نہ کیننت
بلکین ادنایں غفلت بونت تو آہیچ درہان و خدا یاد کنت
سرپاوش وارت کہ فوراً و تی جرنندش داشت و پدا ونا دارگ و
شرط و چمانش بیچ بنت و غفلت و پردہ لگوشت نیکی و بدی
گذر دہما گندگ کیت و نا را پدا چہ بدیں کارا بہر بکنن ات
باقی غیر متقین (کہ ماں آیانی دل و خدا و ترس نیستنت بلکین
چوش بگوش کہ شیطان و دزبردانت) آیانی احوال چوش
انت کہ شیطان مدام آیانی ماں گراہی تہلانک دیان بیت
و گور گند جنگ رواج ہمیں کوتاہی نہ کنت پدا اینگولے مردم
ہم بہ آئی رند گیری و ہچ ہمیں کوتاہی نہ کنت و اے و طر و
ہما شیطانانی غرور و سرکشی و ہم انگت زیات ترکان بنت
بہر جا و متقی و شان ایشنت کہ وہد آرا شیطان شزار
بکننت ہما دمان و چہ خدا پناہ طلب بکننت اے رواج ہچ

لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۱۰۰ وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا ۝۱۰۱
پہ ہما کسان کہ مومننت و وقتیکہ وانگ بیت قرآن گدا گوشادارت آئی طرف و خاموش بہیت
لَعَلَّكُمْ تَرْحَمُونَ ۝۱۰۲ وَادْكُرْ رَبَّكَ فِي نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَ
تاکہ پشیمے سر ارحم کنگ بہیت و یاد بکن و تی پروردگار ماں و تی دل و چہ عاجزی و
خِيفَةً ۝۱۰۳ وَدُونَ الْجَهْرِ مِنَ الْقَوْلِ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۝۱۰۴
پہ ترس و پشیمے آوازی کہ چہ سبک خبر کنگ کتر بہیت و ماں صباح و بیگاہا و
لَا تَكُنْ مِنَ الْغَافِلِينَ ۝۱۰۵ إِنَّ الَّذِينَ عِنْدَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ
مبو چہ بے خیران بیشک ہما کتر تی پروردگار و گورایت تبکر بکننت آیانی
عَنْ عِبَادَتِهِ وَيَسَبِّحُونَهُ وَلَهُ يَسْجُدُونَ ۝۱۰۶
چہ آئی و بندگی و یاد کنت آئی و پاکیں ذات و ہما یا را سجدہ کنت
سُورَةُ الْاَنْفَالِ مَدْفُوعَةٌ هِيَ خَمْسُ مِائَةٍ وَتِسْعٌ وَارْبَعُونَ آيَةً
سورہ انفال مدینہ نازل بونگ و آئی و تہا ہفتاد و پنج آیات و دہ رکوعنت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کناں گون خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہر بیں رحم کنوک آیت
يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْاَنْفَالِ قُلِ الْاَنْفَالُ لِلّٰهِ وَالرَّسُولِ فَاتَّقُوا
جست کنت ترا چہ غنیمتانی حکما بگوش غنیمت و مالان اللہ تیگ رسول و کنت نون بہرست
اللّٰهَ وَاصْلِحُوا ذَاتَ بَيْنِكُمْ وَأَطِيعُوا اللّٰهَ وَرَسُولَهُ إِن كُنْتُمْ
چہ اللہ و صلح بکنن ات و تہا و ات و اللہ تیگ و آئی و رسول و حکم و بہت ات اگر شمایہ
مُؤْمِنِينَ ۝۱۰۷ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللّٰهُ وَجِلَتْ
مومننت بے شک ایمانداران ہما کساننت کہ وقتیکہ اللہ نام گورگ بیت گدا ترسنت
قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تَلَّكْتُمْ عَلَيْهِمْ آيَاتُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ
آیانی دلاں وقتیکہ وانگ بیت پہ آیانی سر آئی و کلام گدا زیادہ بیت آیانی ایما و پرتی پروردگار و سر

مکنت و اگر نہ ماں دراج کشیں غفلت کپان و آرا رجوع الی اللہ و توفیق ہم نصیب نہ بیت۔ ۱۲
ہمے صفحہ و فوائد: و ہدیہ و حی و ایک کدی دیر بونگ تو کافران مسخرہ کنان و گوں و اجریغہ و درایتنگتش کہ نون پرچیا یک و ت گڑھیں آیتے تو نیارے۔ آخر
تمامین قرآن تووت جو کنگ (العباد باللہ) ہمے ہیما تنگ کنگ و بیت و ہنیں ہینیں نشان یعنی معجزات طلب کزنگتش کہ خدا بہ و تی حکمت و روع آیانی و پیش دارگ
نہ لوتنگ۔ و ہدیہ و یغیر و بہ اشانی پیش دارگ و انکار بکنیں۔ تو اشان ایستہ دانگنت "لولا اجتبیبتہا" یعنی گوں و تی خدا و عرض و گور زکنان مے طلب کنکین نشانی
پرچا درجت و نیارت اے ہر دو عین خبرانی پسر چوش دات قل انما آتیع ما بوحی الی من ربی" یعنی اشان و بگوش کہ (نبی و اے کار نہ انت کہ چہ و ت خدا و سر اقتدار
بکننت یا بہ مردمانی سر بنگ سر اقام کنان و چہ خدا و ہما چہ بلوٹیت کہ آئی دیگ آئی و حکمت و برخلاف انت یا آئی و طلب کنگ اجازت نیست) آئی و وظیفہ تہنا ایشنت
کہ خدا ہرج و حی و دیم بدنت قبول بکننت آرا آئی و سر عمل کنوک بہ بیت و دگران ہم بہ آئی سر عمل کنگ دعوت بدنت باقی ترسلیہ یا نکوینہ آیات کہ شمایہ من طلب کنگ لوٹ ات

... تو پر قرآن و افضل ترکام آیات بنت و جزائی زیات عظیم الشان معجزہ کجام بیت کنت کہ آپ تمام جہان و زیات بصیرت دار و ک، حقیقتاً و نصیحتاً فی خزانہ و پیمان یار و کان خاصیں و ذی ہدایت و رحمت و انبار ماں و تادار و ک بہ بیت آثر اشما قبول دار و ک و کدی تیار بوتے کہ شفا فرمائی آیتان و قبول دار بیت۔ و ک و ہدے کہ قرآن اے دایں بے بہائیں دولت و علم و ہدایت و معدن انت تو آئی قرأت و حق گو شدار و کافی سرایش کہ گوں سرچیں فکر و دلگوشی و بہ آئی نینگ گو شان و ہدایت آئی ہدایتان و گوں قبول کنوکیں گو شان بہ اشکنت و ہر و ک و ک و تران، جاک مصلوات بند کنان و گوں ادب و خاموشی اختیار بکننت تاکہ اشان خدا و رحمت و رحم و کرم و حقدار جوڑ بہ بنت۔ اگن کافر قرآن و ہر اے داب و ہر با شکنت تو ہج نامکن نہ انت کہ آپ خدا و رحمت و مسلمان بہ بنت و اگن چہ پیسہ مسلمان انت تو اللہ و ولی جوڑ بہ بنت یا کم و چہ کم چہ عمل و اجر و ثواب و حاصل کنوک بہ بنت چہ بیت و بازیں عالمان اے مسئلہ در کنگ کہ ماں نماز و ہدے امام قرأت بکننت تو خاموش بیے ات (ادالے مسئلہ و پتہ شکہ ابو موسیٰ و ابو ہریرہ و حدیث و ابہ پیغمبر و فرمان انت «وَلَا تَقْرَأُوا الْقُرْآنَ حَتَّى تَغْتَسِلُوا» (وہدے ماں نماز امام قرأت بکننت تو خاموش بیے ات) ادالے مسئلہ و گیش و گوار کنگ و موہ نہ انت ماں صحیح مسلم و شرح و اے بابت و شری و اے رد ابحت و تران کنگ و مسترین ذکر تو قرآن کریم دت انت آئی ادب و انوں بیان بوت، نوں عام ذکر اللہ و چیزے آداب بیان فرمائینت یعنی ذکر اللہ و اصلی روح ایش انت کہ ہر چیکہ چہ زبان و در بکننت و بگوشت گوں دل بہ آئی نینگ و دلگوشی ہم گور بکننت تاکہ ذکر و سرچیں نفع حاصل بہ بیت، و زبان و دل ہر دوئیں عضو ماں خدا و یاد و کلام ایش بہ بنت ذکر کنگ و ہدے ماں دل و رقت بوگ المی انت گوں راستیں رغبت و ترس و خدا و توار بہ بکننت چو شکہ کجام خوشامد کنوک ترستگیں مردے کسے و توار کنت ماں ذکر کنوک و لہجہ و آواز و ہیئت و عاجزی و خوف و رنگ در شان بہ بیت چہ ذکر و مذکور و جلال و عظمت و آواز و چہل بوگ قدرتی چیزایت و خَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَنِ فَلا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا۔ پیشکا زیات جاک جنگ و ممانعت انت گوں نر میں توار و چہ کانی یا سر ظاہر و خدا و ذکر و بکننت تو خدا آئی ذکر کنت گدا چریشی و زیات عاشق و نیک بختی و گہر بیت کنت۔ و ک یعنی شیب و روح خصوصاً صاحب و بیگاہ و ہدے چہ آئی یاد و غافل مہو و ہدے مقرب (نرنگ ترین) فرشتہ چہ آئی و بندگی و شرم نہ کنت بلکین تمایں و ہدے بہ آئی یاد و کلام ایش انت ہمانی و سجدہ کنت تو انسان و انگت زیات لازم انت کہ چہ آئی ذکر و عبادت و سجدہ و غافل مہیت و ہجے آیت و ہر سجدہ کنگ بہ بیت و اے مدنی سورت ایت چہ جنگ بدر و پد نازل بوت۔ ماں مکہ و سیزدہ سالہ زندگی و مشرکان و ہر چہ در و ناکیں و ہوش و کار کنوکیں ظلم کمکیں مسلمانان سرور داشت و مظلوم مسلمانان و ہر قدر صبر و استقلال و معجزہ دار و کیں جو اندری و لہیت و رند بہ زندان ۱۳ سال و ہجے خطر ناکیں مصیبتان و تکلیفان و برداشت کت آماں دنیا و تاریخ و یک بے مٹیں واقعہ ایت قریش و آئی دوز و اہان و کجام صورت و ظلم و ستم یلہ نہات پد اہم مسلمانان و حق تعالی شانہ و ہر اے جنگلی ظالمانی مقابلہ و دست چست کنگ و اجازت نہ دات، صبر و برداشت و آخری حد ایش ات کہ مسلمانان مقدس عزیزیں وطن و سیاد و ارثان اہل و عیال مال دولت کل چیزان یلہ دیان و خالصیہ خدا و رسول و شنودی و رد اسرگران و چہ لوگانے در کپنت و ہدے مشرکانی ظلم و تکبر و مسلمانان بڑگی و یکسی چہ حدہ گوشت۔ آنگو ایماندارانی قلوب و وطن و قوم، زن و فرزند، مال و دولت غرض ہر یک چہ ماسوی اللہ و رشتہ و خالی و پاک بوان و محض خدا و رسول و دوستی و چہ توحید و دولت و اخلاص و ہجے کمال و سرچہ بوتنت چو ش بگوش کہ غیر اللہ و ماں آییاں ہجے گنجائش پشت نہ کنت۔ پد آماں مظلومان و کہ آییاں و چہ سیزدہ سال و پد ماں پد کافرانی ہر و ک و حملہاں و برداشت کنگا کنت و وطن و یلہ و یک و سر اہم امن و اطمین حاصل کت نہ کنت گوں ظالمان جنگ کنگ و بد لہر گری و اشان و اجازت رس ات۔ اِذْ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بَيْنَهُمْ ظُلُمًا وَاِنَّ اللّٰهَ عَلٰی نَصْرِ هٖمۡ لَقَدِيرٌ الَّذِيْنَ اَخْرَجُوْا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ اَلَا اَنْ يَقُوْلُوْا رَبَّنَا اللّٰهُ (الحجہ رکوع ۶) مکہ و ادب جلوک (مانع) ات کہ مسلمان شروعات و اودا حملہ بکننت پیشکا چہ ہجرت و بعد داں سالے و نیم و دستورش ہمیش ات، مکہ و مشرکانی تجارتی کار و بارانی ردا کہ اشان گوں شام و یمن و ہر جاہ انت شکست دیان و ظالمانی کار و باری جاوے کمزور و مسلمانان مالی جاوے مضبوط کنگ بہ بیت ہجرت و اولی سال و «الوا» بواطہ عشرہ و غیرہ گونڈیں گونڈیں غزوات و سرا یا کہ آییاں گیش و گوار ماں حدیث و سیر و کتابان موجود انت بہ ہجے رد اسر کشوک بوتنت ماں ستر و واجہ و معلوم بوت کہ یک مزین تجارتی چہ ابوسفیان و سر و ک و شام و روگانت ابوسفیان و اے تجارتی قافلہ گوں آئی و تقریباً شصت قریشی یک ہزار اشتر و پنجہ ہزار دینار مال انت و ہدے چہ شام و دم بہ مکہ و و اتر بوتنت تو داجہ بنی کریم و حال سر بوت صحیح مسلم و ایک روایت و روے و ابہ پیغمبر و گوں صحابہاں شور و مصلحت کت کہ آییا گوں اے جماعت و گرو چیل بکنیں، طبری و بیان و روے بازیں مردمان و ماں اے ہم و و تاراد و برداشت پرچاکہ آییاں کجام یک مسترین جنگ و خطر نہ ات کہ پرانی و مزین مچی و میٹری و بست و بند کنگ بہ بیت دومی «انصار» بہ نسبت و اے ہم خیال دار و ک انت کہ آییاں گوں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم نصرت و حمایت و معاہدہ ماں ہما جاوے کنگت کہ اگن کجام راجہ مدینہ و سرار ش بکننت یا واجہ و سر حملہ بکننت۔ شروعات و قدم زوران و روگ توری بہ ہر ج و ہر بیت بہ آییاں معاہدہ و شامل نہ ات۔ مجمع و اے جاوے گندان و ابو بکر و عمر و انصار و رئیس سعد بن عبادہ و ولیدی دیوکیں گپ جت گد سر و ابہ نبی و چہ سہ صد و گیش مردم زرت و قافلہ و نیمگ و شت چونکہ کجام یک مزین سلاح بندیں لشکرے و مقابلہ کنگی نہ ات پیشکا زیادہ مردم و سامان و سلا حائے بست و بند کنگ نہ بوت۔ ہما ساعت ہر کس جمع بوتنت گوں معمولی ساز و سامانان ربا دگ بوتنت پیشکا ماں بخاری و روایت و ابہ کعب بن مالک گوشت کہ «ہما مردم کہ ماں غزوہ بدر و شریک نہ بوتنت آییاں سرا ہجے سرزنش نہ بوت پرچاکہ و ابہ بنی کریم تیوگ و بہ تجارتی ہم و ارادہ و سر کپنگ اتفاقا خدا و جنگ و صورت پیدا فرمائینت، ابوسفیان و و ابہ ارادہ و حال و گیت آئی و ہما دمان و نفر مکہ و دم دات چہ اودا قریباً یک ہزار و لشکر کہ ماں آییاں قریش و مزین سرور ہم گوں انت گوں سرچیں مال و اسباباں مدینہ و نیمگ و روانہ بوتنت حضور ماں مقام صفراء و ات و ہدے معلوم بوت کہ ابو جہل و غیرہ مزین کفر و سر و کانی کماشی و مشرکانی لشکر بلخار کنان و پیدا ک انت۔ چہ اے ناموافقین جاوے روے و ابہ پیغمبر و صحابہاں و حال دم دات کہ اے ساعت و شے دیمان و جماعت انت یکے تجارتی قافلہ و دومی فوجی لشکر خدا و وعدہ انت کہ شمارا چہ ہر دوئیں یکے و سر غلبہ دت شما بگوش ات کہ گوں کجام جماعت و مقابلہ کنگ لوٹ ات، چونکہ

ماں اے لشکر و مقابلہ و اشان ہیج و طرہ تیاری نہ کتکت، بیشک وقتی تعداد و سامانانی کمی و خیال و گورکنان و لھتے و ابھیاں اے مشورہ دات کہ تجارتی قافلہ و سرا
 حملہ کنگ زیات سوب مند و ارزان انت مگر و اجہ پیغمبر برے شور و ش نہ ات، و اجہ ابو بکر و عمر و مقداد بن الاسود و جوش دیو کیس پسہ دانت و پداچہ حضرت سعد بن
 معاذ و گپاں زندہ ہے فیصلہ بوقت کہ فوجی مہم و مردمان مقابلہ کنگ بہ بیت وونی جوان مردی درشان کنگ بہ بیت۔ چنانچہ بدر و جاگہ و ہر دو فوجاں مقابلہ کت،
 حق تعالیٰ و مسلمانان و عظیم الشان فتح دات کافرائی ہفتاد نامداریں سردار کنگ بونت و ہفتاد نفر قید کنگ بونت، اسے داب و کفر و زور و قوت پریش و پریش
 بونت، ماں اے سورت و عموماہ ہے واقعہ و رواد استان و متعلقات بیان بونت ہر مردمانی اسے خیال انت کہ ماں اے سفر و اجہ پیغمبر چہ بندہ و فوجی لشکر و
 مقابلہ کنگ و در کتکت کہ اسر مدینہ و وٹ کام گپان و پیدا کت، تجارتی قافلہ و سرا حملہ کنگ و اجہ پیغمبر و نیت چہ اول و بگرداں آخر و انجام و ہد و ہجر نہ کت۔ آ
 در حقیقت و وٹی یک و وٹ گپان اصولے و سر تمانین ذخیرہ حدیث و سیر و اشارات قرآنیہ و قربان کنگ بونت۔ اسے منطق مے سمجھ (فہم) و نیت کہ کفار محاربین کہ چہ
 آیانی ظلم و زور و مسلمانانی جان و مال ہیج چیز محفوظ نہ ات و نہ دیمتر (اسندگ) محفوظ ہوگ و امیدات، آیانی و جانی و بدنی نقصان رسیدگ و جائزہ زانگ بہ بیت
 بے تجارتی و مالی نقصان و رسیدگ تہذیب و انسانیت و خلاف بہ بیت۔ یعنی آیانی جان و ظلم شرارت و کفر و کشتی و وجہ و محفوظ مہنت بے اموال ہماہم و محفوظ بہ بیت
 گو یا چہ زندگی و حق و محروم بہ بیت بے زندگی و سامانان چہ محروم مہنت ان ہذا الاشیء عجائب۔ باقی اسے دعویٰ کہ ہر چہ مردے کہ حملہ آور نہ ہوگ انت، آیانی سرا
 مسلمانان و از خود حملہ کنگ جائز نہ انت ہر چاکہ و قاتلو فی سبیل اللہ الذین یقاتلو نکم و خلاف بیت۔ قطع نظر چہ اشیء کہ اسے مسئلہ و چہ موجودہ واقعہ
 تعلقہ نیست ہر چاکہ مکہ و کافران اول و ہر پیہیں علم و حملہ مسلمانانی سرا کنگ و اسندگ و واسطہ ہن باقاعدہ ہم تراب دیگ انت بلکین اسے بارہ و آیانی سازش و مراسلت جاری اتکت۔
 فی نفسہ ہن صحیح نہ انت ہر چاکہ اسے آیت ہجرت و اول سر نازل ہوگت بر آقی و زند و گہ آیات کہ ماں آیایا مطلق قتال و حکم انت نازل ہوگت پدا اسے ہن قابل غور انت کہ نیوگ
 رانچو گوشگ ہے کہ ارش (حملہ) کنو کانی مدافعت و بکن ات اسے لازم نیت کہ کجام ہم حالت و حملہ کنگ و اجازت نہ انت۔ اسے مسئلہ تفصیل منی عزیز مولوی محمد یحییٰ سلمہ کہ آ
 فوائد و تحریر کنگ و مٹی مکہ کار انت و قی رسالہ "الجماد البکیر" و بنفشگ۔ و احقر ہن چیزے خلاصہ رسالہ "الشہاب" و تہا بنشتہ کنگ و موقع بموقع ماں فوائد اں ہن
 نبیسیگ نیت۔ انشاء اللہ۔

ہاں بدرء ہرج غنیمت و مالے دست و کیننگ آئی بابت و ماں صحابہاں جھڑپ ات ہرج ورنائے کہ ماں جنگ و دیما انت آ کل غنیمت و مال و وتی حق گوشگا انت۔ کوہنیں مردم کہ آورنایانی پشت و آوشنوک انت آیبانی گوشگ الیش ات کہ چہ مے پشتیبانی و کامیابی حاصل بوت پمشکا غنیمت مارا برسیت دگر یک جماعتی کہ آپہ نبی اکرم صلی اللہ علیہ وسلم و حفاظت و مامورات آہ ۱ مال و سراوتی حق و ثابت کنگایت، ماں اے آیتان پیش داشت کہ فتح تہنا چہ خدا و مدد و انت کسے و پشتیبانی و زور و چکاروات نہ کنت پمشکا مال و خدا بند خداوت انت پیغمبر آئی ناب انت ہرج پیغم و اللہ تعالیٰ بہ وتی رسول و معرفت و حکم بدنت ہما پیما غنیمت تقسیم و وند کنگ بہ بیت (اے حکم و تفصیل دیما کیت) پکائیں مسلمانانی کار ہمیشنت کہ ماں ہر یک معاملہ و چہ خدا و ترس انت و ت ماں و ناگوں صلح و ایمنی بندنت اذنائیں خبرانی سر اگر و چیل مکنت و تی فکر و واھکان و یک گور و چگل دیان و محض خدا و رسول و حکم و قبول بکنت و خدا و نام در میان و بییت چہ ترس و ہیبت و آیبانی

بدن و لرزگ بکپیت۔ آیات و خدائی حکمان و اشکنان و آیبانی ایمان و یقین زبات مضبوط بہ بیت اشانی ایمانی قوت ہمنکر مضبوط بہ بیت کہ ماں ہک معاملہ و آیبانی اصلی بھوسہ و اعتماد ابید چہ خدا و دگر کسے و سراپشت مکپیت ہمانی دیما بندگی و سراپکھکیننت، ہمانی نام و سرا مال و زران و خرچ کنوک بہ بنت غرض چہ عقیدہ، خلق و عمل و مال و چہ ہک چیز و خدا و شنودی حاصل کنگ و شوہاز و بہ بنت، ہمے ڈولامردمان و پکائیں راستیں ایماندار گوشگ بیت کہ آہ خدا و گور و وتی و تی درجہ و زور و مزین مقامات و قرب و درجہانی سرانائنت چہ آیبانی ادنائیں نزوریان در گذر کنان و آیان عزت و روزی دیگ بیت۔ رزقنا اللہ منہ بفضلہ و متہ۔ فل یعنی شریحارت کہ ماں اے جنگ (بدر) و چہ شروع و بگرداں آخر و چونکائی حق تعالیٰ و امداد و نصرت و توفیق بہ مسلمانان و دستگیر بوت بے شک اے خدا و ت ات کہ آئی و برحقین دین و نصرت و خاطر و وعدہ کنان و نبی و راہ امر حق یعنی گوں کافران جہاد کنا لینگ و ردا چہ مدینہ و در بہ بدر و میدان و ہما وقت و سرت و ہدیکہ یک جماعتی مسلمانانی گوں قریش و لشکر و بہ جنگ و راضی نہ ات۔ اے مردمان بہ یک ہنجیں راستیں و گیش و گیوار بوتگیں کارے و تہا پس و پیش کنگایت و حجت دیما یار کایت کہ آئی بابت و بہ نبی و معرفت و آیان و معلوم بوتنت کہ آیقینا خدا و فرمائیں پکائیں خبرانت (یعنی اسلام و اسلام و پیروان و جہاد و برکت و غالب کامیاب بوگ) گوں ابو جہل و لشکر و مقابلہ کنگ آیان ہمنکر گران ات چو شک یک شخصے و چمان و وت گندان و ماں موت و دپ و روگ گران کپیت، پدا ہم خدا و چہ وتی توفیق و آیان و بہ جنگ و میدان و سرت و چہ وتی امداد و آیان و کامیاب و کامران واپس یارت نوں چو نکہ چہ خدا و امداد و از اول تا آخر و اے ہم بہ وتی انجام و رست غنیمت مال و ہم ہمانی زانگ لازم انت اچہ وتی پیغمبر و ذریعہ ہر جا کہ شون بدنت ہمودا خرچ بکن ات۔ فل مسلمانان ہمے بوتنت کہ تجارتی قافلہ و سراجملہ بہ بیت کہ کنگ ہم نہ لگیت و بازی غنیمت و مال بدست و سر بہ بیت لیکن خدا و مرضی چوش ات کہ گونڈیں بے سروسامانیں جماعت گوں کثیر التعداد و شوکت داریں لشکر و جنگ دیان و چہ وتی خبران راست و راست پیش بدایت و مکہ و کافران ہندال و چہ بن و ولگوچ بکنت تاکہ اے ڈول آئی قول و وعدہ یانی راستی مخلوق و جیران کنوکیں پیچہ و نظا ہر بان و راست و دروغ و دروغ کنگ کافران و صاف و گندگ و بییت۔ چنا پھر بوت ہم ہیچوش ماں بدر و قریش و ہفقا دسردار کشک بوتنت کہ ماں آیان ابو جہل ہم آوارات و ہفتاد قید ہم بوتنت اے پیما کفر و سرین دوزل بوت و مکہ و مشرکانی بنیاد کمزور بوت۔ فللہ الحمد والہمتہ - ۱۲

يَتَوَكَّلُونَ ۝ الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝

توکل کنت۔ ہما کسان کہ قائم دارنت نماز و چہ ہما رزقنا کہ مایان دانگ خرچ کنت

أُولَٰئِكَ هُمُ الْمُؤْمِنُونَ حَقًّا لَهُمْ دَرَجَاتٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ

ہما یانت حقیق ایمانداران ہر آیان درجہ ہستنت آیبانی پروردگار و گور و بخشگ

وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ كَمَا أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنْ بَيْتِكَ بِالْحَقِّ وَ

و باغزتیں رزق و ہما کہ کشت ترا تھی پروردگار و چہ تھی لوگ و پے حقیق کارا و

إِنَّ فَرِيقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ لَكَرِهُونَ ۝ يُجَادِلُونَكَ فِي الْحَقِّ

یک جماعتی چہ مسلمانان راضی نہ بیتنت آیان جگہ کت گوں تو ہما حقیق خبرا

بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَانُوا يُسَاقُونَ إِلَى الْمَوْتِ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ۝

آئی و ظاہر بوگ و چہ رند گوشے کہ گلینگ دیم دیگ بنت پر مرتگہ ننگ و واپہ ہم ظاہر گندگ و بیت و

وَأَذِيعُكُمْ اللَّهُ أَحَدَى الطَّائِفَتَيْنِ أَنهَآ لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ

و وقتیکہ گوں شما وعدہ کنگ بیت اللہ چہ دو ہیں جماعتان پیکار کہ آشمیکنت و شما بوت

غَيْرِ ذَاتِ الشُّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ اللَّهُ أَنْ يُحَقِّقَ الْحَقَّ

غیر سلاح بستہ (یعنی قافلہ) شمارا برسیت و اللہ لوٹ ایکہ ثابت بکنت حق و را

بِكَلِمَتِهِ وَيَقْطَعُ دَابِرَ الْكَافِرِينَ ۝ لِيُحَقِّقَ الْحَقَّ وَيُبْطِلَ

پہ وتی خبران و بکدیت بیچ و کافران تاکہ راست بکنت حق و دروغ بکنت

الْبَاطِلَ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ

باطل و را و اگر چہ ناراض بہنت گنہ گاران و وقتیکہ شما فریاد کنگ لگیت گوں وتی رب

فَاسْتَجَابَ لَكُمْ أَنِّي مُمِدُّكُمْ بِأَلْفٍ مِّنَ الْمَلَائِكَةِ مُرْدِفِينَ ۝

گدا آرت پہ شے فریادا کہ من پہ شے مدت و دیم دیاں ہزار فرشتہ پدا پدا آو کنت

وَمَا جَعَلَهُ اللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِ قُلُوبُكُمْ ۝

و نہ کت اے اللہ مگر خوشخبری و تاکہ حکم بہ بنت پہ اشیائے دلان و

گوں کثیر التعداد و شوکت داریں لشکر و جنگ دیان و چہ وتی خبران راست و راست پیش بدایت و مکہ و کافران ہندال و چہ بن و ولگوچ بکنت تاکہ اے ڈول آئی قول و وعدہ یانی راستی مخلوق و جیران کنوکیں پیچہ و نظا ہر بان و راست و دروغ و دروغ کنگ کافران و صاف و گندگ و بییت۔ چنا پھر بوت ہم ہیچوش ماں بدر و قریش و ہفقا دسردار کشک بوتنت کہ ماں آیان ابو جہل ہم آوارات و ہفتاد قید ہم بوتنت اے پیما کفر و سرین دوزل بوت و مکہ و مشرکانی بنیاد کمزور بوت۔ فللہ الحمد والہمتہ - ۱۲

إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ

مَنْ اللَّهِ وَمَا لَهُ جَهَنَّمُ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ فَاذْكُرُوا اللَّهَ

وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ

رَحِيٌّ وَلِيُبْلِيَ الْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَاءً حَسَنًا إِنَّ اللَّهَ

سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ الْكَافِرِينَ ۝

إِنْ تَسْتَفْتِحُوا فَقَدْ جَاءَكُمْ الْفَتْهُومُ وَإِنْ تَنْتَهُوا فهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ

وَأِنْ تَعُدُّوا نَعْدًا وَلَنْ تُغْنِيَ عَنْكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْئًا وَلَوْ

كَثُرَتْ وَأَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ يٰ أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

اطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنَّهُ وَاتَّبِعُوا أَمْرَهُ

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ۝

سَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ۝

بَذَرُوا نَارًا فَجَاءَهُمْ مِنْهَا دُخانٌ مُّسْكِنٌ وَيَوْمَئِذٍ

يَرْجِعُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمْ فَجَاءَهُم بِسُورٍ مَّجِيدَةٍ ۝ فَذَرْهُمْ

يَوْمَئِذٍ وَمَا يَفْعَلُونَ ۝ إِنَّهُمْ يَأْتُونَكَ بِمُنَافَقَةٍ

وَمَا يَشْعُرُونَ ۝ فَتُفَوِّضُ إِلَيْهِ فَيَافِكُ الَّذِينَ يُفَوِّضُ

منزل ۲

ولا یعنی اگر بدکنزگ چہ تمام جنگی مصلحت و رد ابیت مثلاً بدکنزگ حملہ کنگ زیات مؤثر انت یا یک جماعتی فوج چہ مرکزی فوج و جدابوت آپہ دنی حفاظت و خاطر و پشت گنران و گون مرکز و شامل بوگ لوطیت توجشیں بدکنزگ جرم نہ انت گناہ ہما و ہد بیت و ہدی بدکنزگ محض چہ جنگ جان دزان و بچگ نیت بہ بیت و ہدی بدکنزگ بزرندی و سرکشت تواجہ پیغمبر و یک مشتے سنگریزہ بدکنزگ نیکم ہتر مال کنت و سر نہ انتا ہت الوجہ و فرمائنتی چہ قدرت اے سنگریزہ ہر یک کافر و چیم و سر بوتنت اکل چانی مشک گواٹیش بوتنت انگو مسلمانان تزدیں حملہ کت آخر یازیں کافرے کشک بوت ہمیشی بیان کنت کہ اگرچہ سر ظاہر و سنگان و شہا گون و تی دست ہتر مال کنت و لیکن کنام بشر اے فعل عادیہ جوش بیت نہ کنت کہ یک مشتے سنگریزہ ہر یک سپاہی اے چیم و کپان یک سلاح بندیں لشکر شکست و سبب جوڑ بہ بیت اے ابوگ و خدائی دست ات کہ آئی و چہ یک مشتے سنگریزہ ہانی برکت فوج و دیم و تربیت شہا و وسیلہ قلیل التعداد مسلمانان تہا اینک قدرت کجائت کہ محض شہا باسکانی قوت و کافران و چشیں شکست رست اے فقط قدرت و کافرمانی ات کہ آئی اے

پیش سرکشان و گون موت دوچار کنت البت اے خبر پرا انت کہ چشیم دست و کار گرگ بوت و ماں آیان ہما فوق العادیہ قوت ظاہر کت کہ آرا شہا و تی کسب و اختیار و حاصل کنگ بوتنت کت اے ہمشکا کنگ بوت تاکہ خدایہ قدرت ظاہر بہ بیت و مسلمانان سر اورو مہربانی و خویش و طرہ احسان در اکنگ بہ بیت ہمشک خدامو منانی دعا و فریاد و اشکنت و آیان احوال و افعال و بخوبی زانت و اے ہم زانت کہ و تی مقبولیں بندگانی سر اگردی و چونکائی احسان کنگ جوان مناسب انت و یعنی اوہد و ہم خدایہ مکہ و کافرانی تماہیں بند و بوجان و گون خاک او اکت و دیم تر و صحن اوانی رفیق و ہنران و نور کنت و اے دیم گوری (خطا) بہ مکہ و کافران انت آیان چہ ہجرت و پیش گون واجہ نبی گوشتنت متی ہذا الفتح ان کت تو صدقین یعنی منیگ و شمنیگ میاخی و اے فیصلہ کدی بیت لوز سر جمیں فیصلہ و قیامت و روح و بیت مگر یک طرہ فیصلہ مروچی ماں بدر جنگ میدان و ہم شہا دیست کہ چونکائی ہنیں رہ بندانی خلاف شمار چہ کمزوریں مسلمانان دست و ستر رست، لوز اگر نبی علیہ السلام و مخالفت و چہ کفر و شرک و فنا بجل ات تو گڈاپہ شہا انت دنیا و آخرت و بہتری و اگر نہ پدا ہم بخوش بہ جنگ و ہرین و بندرات نو ماحم پدا ہرے رنگ و مسلمانان و مدد و عیس و گڈا سر شہا وار و سوا بیت و ہد خدایہ امداد گون مسلمانان انت تو شہا ٹولی و جماعت توری ہر قدر بہ بنت ہج در و زورنت ماں لھتیں روایتان انت کہ ابو جہل وغیرہ و چہ مکہ و روانگی و ہد و کعبہ پر دگان و وارن و دعا کنت کہ خداوند ماں ہر دویں فریقان ہر کس اعلیٰ و اکرم انت ارا فتح عطا یکن و فساد کنوک و ناکام و نامر ایکن ماں ففد جاء کہ الفتح و پسہ و یک بوت کہ ہر کس و افعتہ اعلیٰ و افضل ات آیان و فتح حاصل بوت و مفسدان رسوا و ذلیل بوتنت و ساری و فرمائنت کت کہ الشکون ایمانداران انت، نون ایمانداران و ہدایت فرمائنت کہ آیان معاملہ گون خدا و رسول و چون بوگ لوطیت کہ چہ آئی و اخذ و نصرت و حمایت و مستحق بہ بنت احوال و حوادث توری چنکر آئی دیم و تربیت بلوطنت مگر خدایہ خبران و ہد با شکنت و ہمیت پدا آیان بہ منیت تو گڈا قول و فعلاً ہج جاوہ و چہ آیان و گردانی مکت و یعنی گون زبان و اقرار کنت کہ ما شکنت حالانکہ آجوبیں اشکنت ایت کہ مردم بجلیں خبر و با شکنت پدا سر بہ منیت یا سر بہ بیت بے قبول وار بہیت پیش و ہودیای گون موسیٰ علیہ السلام و گوشتنت سمعنا و عصینا (ما شکنت مگر با قبول نکت) مگر مشرکانی قول دیم پداک انت قد سمعنا لولشأ لقلنا مثل هذا یعنی ہر جہ قرآنے شہا اشکنا عینیت بس ما شکنت اگر ما بلوطیں تو ہمیشی ہمیں قرآنے اٹکنبیں بیاریں مدینہ و منافقانی کردایش ات کہ پیغمبر علیہ السلام و مسلمانان روبرو زبانی اقرار کت گون دل چو اول و انکار کت بہر جاوہ و مومن صادق و شان مثل اے یہود و مشرک منافقان بوگ نہ لوطیت آئی شان ایشنت کہ گون دل و گون عمل و حاضر و غائب احکام الہیہ و فرامین نبویہ و سراقار اقرار بان کنوک بہ بیت و ہر کس خدایہ زبان بہ خبر کنگ گوش بہ اشکنت دل و دماغ بہ سر پدا بوگ و اشکنت پدا اشان اے نمایں قوتان بے کار کت نہ گون زبان و حق گوشتنت حق و شہا ز کنگ توفیق ایش

اشارہ کت یعنی اگر سعد بن معاذ حکم کری قبول کن ات گداہران شہاوتاراوت حلال کت ابولبابہ اشارہ وکت مگر ہمدان دل وحت کہ من
گوں خداورسول و خیانت کت واپس آحت وناراگوں پیل پائے وستی وقول ای کت کہ ہج نوران و ہج نہ نوشتان دانکہ موت بئیت یا اللہ تعالیٰ منی توبہ قبول بکنت ہفت ہشت
روح ہے ہما بند بوت چہ شد بے ہوش بوت آخر بشارت رست کہ حق تعالیٰ و نئی توبہ قبول فرما بئیت گوشتی قسم بخدا من وناراوت نہ بوجاں دانکہ موت واجہنی گوں وتی مبارکیس
دست و منی سادہ موجیت واجہ تشریف آوردت وگوں وتی دست و وتی بندی و آزاد کت (ابن عبد البر و دعوی انت کہ اے واقعہ ماں غزوہ تبوک شریک نہ ہوگئے بناء پیش احتکات
واللہ اعلم بالصواب وک مردم زیاد تر مال واولاد و خاطر خدا و بندگانی دزی کنت پیشکا بیم تر اپ دات کہ امانت داری ہر ج قیمت بخدا وگورانت آد و مال واولاد وغیرہ چہ
درستان زیات تر انت ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد) و یعنی اگر چہ خدا نرساں تقویٰ راہ اختیار کن ات تو خدا ماں شے و شے مخالفانی در میان فیصلہ کنت ماں دینا و ہم شمار شرف دنت آیان و ذلیل یا ہلا
کنت چوشکہ ماں بدر و کنت پیش داشت و ماں آخرت و ہم
شمارا منی نعمانی تہاجاہ مندر بئیت و آیان ہنکین دوزخ
بیت و امتاز و الیوم آیتھا المجرمون (بیس رکوع ۴)
ہذا ایوم الفصل (المسودت رکوع ۱) دومی گپ ایشنت
کہ چہ تقویٰ و برکت و حق تعالیٰ ماں شے دل یک نور ماں گچیت
کہ چہ آئی و شہاد و قوا و وجدنا حق و باطل و نیک و بد فیصلہ
کت کن ات ابید چہ اشی یک گپ واجہ شاہ صاحب نوشتہ
کتنگ کہ شاید ماں بدر و فتح و ماں مسلمانانی دل احتک
کہ اے فتح اتفاقی انت چہ واجہنی چیرکائی بہ کافرانی سرا
احسانے بکنیں کہ مئے لوگ جاگہاں و اہل عیال و ماں مکہ
دل سیاہ مکنت پیشکا ماں پیشی آیت و بابت خیانت و
مہن کت دومی آیت و تسلا دات کہ دیم تر فیصلہ بیت شے
لوگ و جاگہ ماں کافرانی دست و نہ کینت و چہ ہجرت
پیشتر مکہ کافرانی ماں دارالندہ و مجبوان و ت ماں وت
شور کت کہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) بار و چہ کنگ لوطیت لے
واجہ و تمامیں راج و پریشان و بد حال کنگ لھنیں دری مردم
ہم ماں اشی فریب گرفتار ہو گاینت چہ مہبت کہ کم و لے
واجہ مزین طاقت و رب بیت کہ زید اگوں اتی مقابہ ہم یہ ماگران
بکینت و آوہدی ہر یک و وتی و پیما سوچ و سر کت کسے
گوشت کہ اے واجہ قید کنگ بر بیت و پدر شری کنگ بہ بیت
کسے و گوشت کہ آئی چہ ملک کشک بہ بیت نانکہ ماچہ بدم
گروچیل و آزاد بہ بیس گد سر و ابو جہل و تجویز و سر فیصلہ
بوت کہ چہ تمامیں عرب قبائل یک یک و زائے گچین کنگ
بہ بیت و اکل و نج بوآن و یکپارگی آئی سر اگوں وتی زحماں حملہ
بکنت نانکہ بنو ہاشم گوں تمامیں عرب قبائل جنگ کنگ
متون انت و دیت دیگ و ہد و ہر قبیلہ وتی و ند و دت
اداکنت ادا لے بہ سخت لے شور کنگ انت اود و بہ
اشانی شور و پروشک خدا بہترین و لطیف تدبیر ات واجہ
نبی فرشتہ حال دات واجہ و بتی گندل و سر حضرت علی
و اپینان و ہماچی و چمانی دیماکہ بہ واجہ و قتل جمع بوتگ خاک
ماں کنان و در تشریف برتی واجہ نبی حضرت علی یک موڈ
ٹالے ہم نقصان نہ بوت و دشمن ناکام و نامراد بوت یہ کسے
پیش قتل کنگ سوچ و سر کنگ ات ماں بدر و جنگ و
کشک بوت چہ اشی پیش دارگ بوت کہ ہر کس ہمارہ خدا انت
آرا کس تاوان دات کت نکنت و چوشکہ ہما ذات و وتی پیغمبر
رسنگار کت شے لوگ و جاگہ و جن و چکانی کہ آماں مکہ انت

الانفال

۲۷۳

قال الملاء

اللّٰهُ يَجْعَلْ لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ
اللّٰهُ اَكْتَبَ بِرِشْمَا فَيَصِلُهُ وُدُّور كَت چہ شہا شے گناہان و بخشیت شمارا
وَاللّٰهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ ۲۹ وَاذِ يَمْكُرُ بِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا
واللہ احسان مزین انت و قتیکہ سازش کت شے بارہ و کافران
لِيُثْبِتُوكَ اَوْ يَقْتُلُوكَ اَوْ يُخْرِجُوكَ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ اللّٰهُ
تا کہ تر بند بکنت یا تر بکش انت یا تر اشر بدر بکنت و آیان مکر کت واللہ و ہن مکر کت
وَاللّٰهُ خَيْرُ الْبَٰكِرِينَ ۳۰ وَاِذَا تَلَّٰى عَلَيْهِمْ اٰیٰتُنَا الْقَوٰىدِ
واللہ مکر چہ در ستانیکا شتر تر و و قتیکہ و انگ بنت یہ آیان سر مئے آیت گدا گوشت کہ
سَمِعْنَا لَوْ نَشَاءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هٰذَا اِنْ هٰذَا اِلَّا اَسَاطِيرُ
ما شکت اگر ما بلوئیں گوشتیں ہے پیم اے ہج نہ بیت مگر کہ قصہ بیت
الْاَوَّلِينَ ۳۱ وَاِذْ قَالُوا اللّٰهُمَّ اِنْ كَانَ هٰذَا هُوَ الْحَقُّ مِنْ
پیشگیس مردمانی و و قتیکہ گوشتکا لکنت کہ یا اللہ اگر ہے دین حق انت چہ
عِنْدِكَ فَاَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَابًا مِنَ السَّمَاءِ اَوْ اُنْزِلْ عَلَيْنَا
تہی طرف و انت گدا بگواریں یہ مئے سراسنگ چہ آسمان و یا بیار یہ مئے سراسعذابے
اَلَيْكُمْ ۳۲ وَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَاَنْتَ فِيْهِمْ وَمَا كَانَ اللّٰهُ
در دنیا کت واللہ کدی آیان و عذاب نہ کنت تا و قتیکہ تو ماں آیان تہا و و واللہ کدی آیان و
مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ۳۳ وَمَا لَهُمْ اَلَّا يُعَذِّبَهُمُ اللّٰهُ وَهُمْ
عذاب نکنت تا و قتیکہ معافی لوئنت و چہ ہستنت پر آیان اے کہ اللہ آنا سزا دنت در حالیکہ
يَصُدُّونَ عَنِ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ وَمَا كَانُوْا اَوْلِيَآءَ اِنْ اَوْلِيَآءُ
منع کنت مردمان و چہ مسجد حرام و حالا نکہ آیان آئی و (مسجد حرام و) متولی نہ بیت نہ بیت آئی و متولی
اِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۳۴ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ
مگر پر ہیز گاران لیکن آیان گیشتر بیان نزانت و نہ بیت آیان نماز

منزل

آیان حفاظت ہم کت کت دشمن اگر قوی است نگہبان قوی تر است و نصرت الحارث و مدام گوشتک کہ اگر ما بلوئیں تو قرآن و دویں کلام جوڑ بکنیں ماں اشی و ابید چہ قصہ
و داستانان دگر چہ ماں انت مگر قرآن و در اہیں جہیر ہاں فیصلہ و ہجے خبر و سر ایر کنگ گدا اشان بہ اشی پر چارضا مند نہ بوتنت و ہجے شخصے و یک سر در آئینت کہ منی اسپ
اگر بروت یکیں روح و لندن و سر بیت بلے نہ روت بہر جا و پریشی تو ماں احوال اشکان و گوشتکش کہ اے کل قصہ و داستان انت نوں ماں بدر و دیشش کہ محض آزمائک نہ
انت عذاب و وعدہ بہ شے سراسم احت چوشکہ پیشی مردمانی سراسنگت و ماں آیت و مکہ مشرکانی مزین جاہلی و بدبختی و اظہار کنگ بوتگ یعنی اشان گوشتک کہ خدا و ندا
اگر واقعہ اے دین برحق انت کہ آئی ماگوں اینکتر ناخیر و مزین ترندی تکذیب کنگائیں تو گدا دیرو مہنلی چہ سبب انت چہ پیشی تو ماں مئے سرا و کانی ہو رہ چانہ گواریت باہے ہیں
ماں دگر عذاب و پرچہ مارا گرفتار نہ کنت مئے بیج و بون و لگوچ نہ کنت گوشت کہ اے دعا ابو جہل چہ مکہ و در ایک و وعدہ و کعبہ و دیماکت آخر ہر چہ لوطنگش آئی و یک نمونے ماں
بدر و دیشش آوت گوں ۶۹ سرداران نزوریں و بے دین مسلمانانی دست و کشک بوت ہفتا و سردار بندی بوآن و ذلیل بوتنت و ہجے پیم خدا و اشانی بیخ و بون و ولوچ کت

..... سنت اللہ ہمیشہ انت کہ وہ ایک قوم ہے سرانجامی تکذیب و عذاب نازل کنت تو توئی پیغمبر چہ آیان جدا کنت، خدائے وحد حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم چہ مکہ و جدالت گدا مکہ و مردمان ماں بدر و عذاب گرفتار بوتنت۔ و چہ عذاب و نازل بوگ و دو چیز مہن کنوک انت یکے چہ آیان ہمیشہ انت کہ ماں آیان در میان پیغمبر موجود انت۔ دومی استغفار یعنی مال مکہ و واجہ پیغمبر قدماں برکت و عذاب دور انت بلے نوں پہ آیان سر عذاب احت ہے پیما وھد گناہ کارشومان بہ بیت و توبہ کنان بہ بیت تو گدا اگر گم پر نہ بیت بہلی توری مسترین گناہ بہ بیت، واجہ نبی و فرمائنت کہ گناہ کاران پناہ دیوک دو چیز انت یکے منی وجود و دومی استغفار، کذا فی الموضع۔ (تنبیہ) و ما کان اللہ لیعدن بھم و ہرج معنائے ماں ترجمہ کنگ بوگ آھتین مفسرانی موافق انت و لیکن اکثر و گور آئی مطلب چوش انت کہ مشرکین ہرج و وڑ و خارق عبادت عذاب طلب کنگا کنت کہ قوم و قوم سرجم و و لگوچ بہ بیت بہ آیان سر چشیں عذاب دیم دیگ و دو چیز مہن کنوک انت یکے واجہ نبی و وجود باوجودیکہ آئی برکت اے امت و سر بہلی توری آئی امت دعوت ہن پرچا مہیت چشیں خارق عادت و لگوچ کنوکین عذاب نبیت چونکائی کردی دوچار کسان سر نبیت تو آشی و برخلاف قرار دیگ نہ بیت، دومی استغفار کنوکائی موجودگی توری

آسمان بہ بنت یا غیر مسلم چوشکہ منقول انت کہ مشرکین مکہ ہماں تبلیہ و طواف وغیرہ و غفرانک، غفرانک گشوک بوتنت، باقی غیر خارق معمولی عذاب (مثلاً قحط یا وبا یا قتل وغیرہ) آئی نزول پیغمبر یا مستغفرین موجودگی ممکن انت آخر وھدیکہ نشان ناشری کنت تو خدائے جانب بیم تر اپ پرچا دیگ مہیت۔ دیم تر ہے چیز و بیان کنگ بوگ۔ و یعنی عذاب نہ آیک سبب ہما دوئیں جہانت کہ برز آیان بوتنت و اگر نہ شے ناشری بدبختی و روع عذاب نور آیانیکیں۔ چہ اشعی مسترین ظلم چہ بیت کنت کہ موحدان و ماں حرم شریف آیک یا چہ عبادت و دور دارگ واسطہ قسما قسمن نیمون تراشگ بہ بنت بلکین اشان چہ و تے وطن (مکہ معظمہ) و بہ ہجے سیما در کنگ کوشست کنگ بہ بیت کہ لے پاکبازین عبادت گذارین بندہ دوبارہ ادا احت کنت مکنت و کہ مسترین ظلم ایشنت کہ و تے ظلم و جائز قرار دیگ واسطہ اے عذر و دیم کارنت کہ ما حرم شریف یا اختیار متولی ایں ہر کس بلوئیں آئی و ماں حرم و داخل بوگ بہلیں ہر کس بلوئیں آیرامیلیں پرچا کہ لے مے حق انت حالانکہ اول لے حق و متولی و ہم نیستنت کہ ماں مسیت و مخلوق و چہ نماز و عبادت مہن بکنت دومی ایش کہ تولیت و حق دار ہم آ نہ انت حرم شریف متولی تہنا متقی و پرھیزگار بیت کنت مشرک بد معاشیں مردم آئی حق دار بیت نہ کنت لیکن چہ اشان زیات تر جاہل چوش فہمت کہ ما ابراہیم و اولادیں و چہ فلاں قبیلہ و تعلق داریں کعبہ تولیت مے موروثی حق انت کہ پرائیگی ہج ڈولیں قید و بندہ حاجت نیست انت ہمشکا نوں پیشدارگ بوت کہ چہ اولاد ابراہیم و ہما کس متولی بیت کنت کہ آپرھیزگارے بہ بیت چوشیں بے انصافی حق نہ انت کہ چہ ہر کس نارضا بوتنت آزار و گم مہن بکنت۔ ۱۲ (ھے صفحہ و فوائد) و یعنی حقیقی نمازیان و چہ مسیت و دور دارنت آیان و تے جہندہ نمازانی حال ایشنت کہ برھنہ بو ان کعبہ طواف کنگ و ذکر اللہ بدل شیرازگ و چاہ جنگ چوشکہ مروجی ہم باز قومان تہا دستور انت کہ آگھٹی و طلو جنگ مزین عبادت زان انت الغرض نہ و ت خدائے عبادت و بندگی و کنت و نہ دیگران عبادت و کنت۔ لھتین و گوشتنگ کہ اشان شیرازگ و چاہ پہ ہجے واسطہ جنگ تانکہ مسلمانانی عبادت و خراب بکنت۔ و ماں بدر و دوازده سرداران و یک یک روچے و خرچ و بہ و تے دیم و زرتنگ کہ ہر روچ یک شخصے لشکر و رادرگ وارینت۔

قال الملاہ

۲۷۲

الانفال

عِنْدَ الْبَيْتِ الْأَمْكَاءِ وَتَصَدِيَةٌ فَذُوقُوا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ

خانہ کعبہ و گور مگر سبکی و چاہ و جنگ۔ نوں بچشت عذاب و پہ و تے

تَكْفُرُونَ ۱۵ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا وَيُنْفِقُونَ أَمْوَالَهُمْ لِيَصُدُّوا

کفر و بدل و و بيشک ہما کہ کافر بوتنت خرچ کنت و تے مالان تاکہ بند بکنت

عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً ثُمَّ

چہ اللہ و راہ و و نوں پدا ہن خرچ کنت و تے مالان رندا بنت آماں پہ آیان سر افسوس آخر

يُغْلَبُونَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ۱۶ لِيَمِزَ اللَّهُ

آشکست و زنت۔ و ہما کہ کافرنت آدورخ و نیمگ و سر دیگ بنت و تاکہ جدا بکنت اللہ

الْخَبِيثَ مِنَ الطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ الْخَبِيثَ بَعْضٌ عَلَىٰ بَعْضٍ

ناپاک۔ چہ پاک و کنت ناپاک و یکے پہ دگرے و چنگا

فَيُزَكِّهِمْ جَمِيعًا فَيَجْعَلُهُ فِي جَهَنَّمَ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۱۷

پدا یکجا کہ کنت آدرنت رندا و زنت آدرنت مال دوزخ و ہمشنت مال نقصان و تہا و

قُلْ لِلَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَنْتَهُوا يُغْفَرْ لَهُمْ مَا قَدْ سَلَفَ

تو گش کافران و کہ اگر آلس بکنت بخشگ بیت آیان و ہر چیکہ پیش بوگ و

وَأَنْ يَّعُودُوا فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ الْأَوَّلِينَ ۱۸ وَقَاتِلُوهُمْ

و اگر آدوبارہ و چوش کنت گدا کوشتگ راہ پیشگیانی و و جنگ بمن ات گویان

حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ فَإِنْ

تاکہ پشت مکپیت فساد و بہ بیت حکم تمام اللہ و پدا اگر

أَنْتُمْ هَٰؤُلَاءِ فَإِنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۱۹ وَإِنْ تَوَلَّوْا

آلس بکنت گدا اللہ آیان کاران گندیت و و اگر آمنتنت

فَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَوْلٰكُمْ نِعْمَ الْمَوْلٰی وَنِعْمَ النَّصِيرُ ۲۰

گدا بزانت کہ اللہ شے واجہ انت۔ آچونیں بشریں واجہ و چونیں شرین مددگارے

منزل

چنانچہ وہ ہشت ہک روچ چہ یک کسے و جانب و و ج بوتگنت گدا وھد جنگ شکستش وارت تو شکست وازگیں مجمع و مکہ و سر بوگ وھد گول ابوسفیان وغیرہ و گوشت کہ تجارتی قافلہ و ہرج مالے آوزنگ آکل و چہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) انتقام گرگ خرچ کنگ بہ بیت چنانچہ دراہ پہ اشی و راضی بوتنت ادا و ہجے ہمیں خرچ کنگ بیان انت و وھدیکہ ماں دنیاء مغلوب ماں آخرت و عذاب دیگ بنت گدا افسوس ورا و تے دستان و گت پاچنت کہ مال ہم شت و سوب ہم نہ رست چنانچہ اول ماں بدر و پدا ماں احد وغیرہ و جنگ کل مالی و جسمی طاقت خرچ کنتش و لیستش کہ ما ہج کرت نہ کت آخر ہلاک یار سوا بوتنت یا بشومان بو ان چہ کفر و توبہ کار بوتنت۔ و ماں موضع القرآن انت کہ کم کم اللہ تعالیٰ اسلام و غلبہ دنت ہے در میان و کافرونی جان مال خرچ کنگ ردا و تے زور و چکا ست تاکہ نیک بد جدا بہ بنت یعنی ہر کس و نصیب اسلام نہ شت انت آکل مسلمان بہ بیت و ہر کس کفر و سر امرگی انت آبکیارگی جنم و بروت۔ و یعنی دنیاء و آخری و دوسر قسم نقصان تا و انش ماں سر کپیت۔ یعنی اگر ہنوں ہم چہ کفر و چہ اسلام و شمنی و دست و بد انت و واجہ پیغمبر و دیگرے و بکنت تو پیسر ماں کفر و حالت ہرج گناہش کنگ آکل معاف کنگ بنت الاسلام بھد معافاں قبلہ حقوق العباد معاف نہ بنت آیان مسک جہانت

ماں بدرے آسانی دیرادران و سزا دیک بوت ہما داب اشان ہم سزا دیک بیت ۔ و یعنی کافرانی روز باقی نہ مانیت کہ مخلوق و چہ ایمان بارگ مہن بکننت بارحقین مذہب نیم نراپ بدینت کہ آتی مرگ ووت ہلاس بیت ۔ چوشک نایج گواہ انت کہ ہر وہد کافران و غلبہ حاصل بوت مسلمانانی ایمان و مذہب خطرہ پیش اٹنگ ۔ اسپین مثال دینا و دیما موجود انت کہ چونکائی قوت و سوب رسک بنا و مسلمان نہاد و کنگ بوتنت یا مرنند جو کنگ بوتنت ، ہر جاور و جدال و قتال و اولین مقصد ہمیش انت کہ اہل اسلام گون امن و امان و جمعہ خدا و بندگی و کت بکننت و ایمان و دولت و توحید و بن مال چہ کافرانی ظلم و زور و محفوظ بہر بیت (چنانچہ فتنہ و ہمتے تفسیر ابن عمر و غیرہ و چاہدیک صحابہاں رضی اللہ تعالیٰ عنہم و ماں حدیث و کتابان منقول انت ۔ و اے جہاد ، گڈی مقصد انت کہ کفر و نشان و شوکت مہ مانیت و حکم تہنا خداے پاک بہر بیت برحقین دین کل دینانی سزا غلبہ حاصل بکننت (لِيُظْهِرُوا عَلَى الدِّينِ كَلِمَةً) توری ماں دومی باطلین دینانی موجودگی و چوشک ماں خلفائے راشدین و غیرہم و ہمدہ بوت یا کل باطلین مذہب ختم کناں چوشک حضرت مسیح علیہ السلام و نزول و و ہمدہ بیت بہر جاور و اے آیت و ہاشی صافی مظاہرین دلیل آیت کہ جہاد و قتال توری ہجومی بہر بیت یا کہ دفاعی بہر مسلمانانی حق و داں ہما و ہمدہ بروبر شروع انت و انکہ لے دوئیں مقصد و مراد حاصل مہنت ہمشکا ماصح حدیث انت الجہاد ماضی الی یوم القیمة (جہاد و احکام و ایدگر شرطان ماں فقہ و کتابان و چارگ باید انت) ۔ فلا یعنی ہر کس بہر سزا ظاہر و چہ وئی کفر و ناشری دست بردار بہر بیت گون آیات قتال نیستنت آسانی دلے و احوال و مستقبل و جاوران بہ خدا سپرد کنگ بہر ہرج پیمیں کارے بکننت آکار چہ خدا پوشیدہ بیت نہ کنت مسلمان تہنا سزا ظاہرین احوالانی روء کار کنگ واسطہ مکلف انت و ماں صحیح حدیث و انت ، اُمِرْتُ اَنْ اُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَقُولُوا لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ فَإِذَا قَالُوا هَذَا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَ حَسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ ۔ فلا یعنی مسلمانان لازم انت کہ خدا مدد و حمایت و سزا بھروسہ کناں و جہاد بکننت چہ کافرانی زیاتی و چہ ایدگر ساز و سامانان ترس انت چوشک اشان ماں بدرے جنگ ووت دلیست کہ مسلمانانی مدد و خدا چون نجوی و کت و پیش داشت ۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد) فل ماں سورۃ و اول سرے فرمائینت کت قبل الانفال لله و الرسول اذ و آئی و کمیں گیش و گوار فرمائینت کہ گون کافران جنگ پید ہرج غنیمت و مالے بدست بکمیت چہ آئی و یک پیکر خدا و نیاز انت کہ آرا خدا و نیابت و سبب پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام وصول کناں بہ پنج جاگہ و خرچ کت کنت (۱) وئی جندہ سرا (۲) وئی ہما سیادان (بنی ہاشم و بنی المطلب) و سرا کہ آیات چہ بن قدیم و ماں خدائی کا رخوا جہ پیغمبر مدد کنگ و اسلام و خاطر یا بہ سیادی سبب گون تو ہما ہی اشکت و چہ زکوٰۃ و زران زورگ پہ آیات حرام بوت ۔ (۳) بینامانی سرا ۔ (۴) حاجت مندیں مسلمانانی سرا ۔ (۵) مسافرانی سرا پدا چہ غنیمت ایدگر چارین و نڈ لشکر و سرا چوش بہر بیت کہ سوار و دو و نڈ و پیادہ و یک و نڈے برسیت ۔ واجہ پیغمبر و وفات و نڈ پچیس و پنجیں مصارف و خفیفہ و گور و ایوک و گڑی سہ مصرف باقی پشت پکنت کت ۔ پیر جاگہ واجہ وفات و پدا آئی خرچ بند بوت و نہ سیادانی بہر باقی مانت کہ ماں پیغمبر دورے آیات رستگت ۔ البت مسکین و حاجت مندانی ہرج بہر ہستنت ماں آئی و واجہ پیغمبر و سیاد مسکینان و ایدگر حاجتمندان پیسر اگور سرنی کنگی انت ۔ لھتیں علماء گوشتنت واجہ نبی و پدا میر المؤمنین بہ وئی خرچ و درج و درج و پچیک رسک لوٹیت و اللہ اعلم ۔ لھتیں روایت پیش دارنت کہ وہد چہ مال غنیمت و پچیک اللہ بہر کشک بوتنت نو بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اول و چہ آئی یک و نڈے بہر بیت اللہ (کعبہ) و کشک ات ۔ لھتیں فقہان نوشنہ کنگ کہ جاگہ کہ چہ او د و کعبہ دور انت او داپہ مسیتان و نڈ گیشینگ بہر بیت ۔ فل چہ فیصلہ و روج و مراد بدر و روج انت کہ ماں آئی و حق و باطل (گروچیل و) سزا ظاہرین فیصلہ بوت ماں آروچ و حق تعالیٰ و وئی کامل ترین بندہ فتح و نصرت دانت ۔ فرشتگان لشکر پہ آئی کمک راہی کت مسکون و جمعہ کیفیت نازل فرمائینتی ۔ نوں ہر کس خدا و آئی غیبی امداد و سرا ایمان دارنت آیات چہ غنیمت مال یہ خدا کی پچیک کشک گران محسوس نہ بیت ۔ فل چوشک آروچ و ترافت و کامرانی دانت ۔ آذات بہر اشئی قادر انت کہ دیم ترہ ہم شمارا غلبہ و فتح عطا بکننت ۔ و چہ نریکس کنارہ و مراد میدان جنگ ہما بہانت انت کہ چہ مدینہ طیبہ قریب ات ہمے پیدادوریں کنارہ سما بیت کہ آچہ مدینہ و پشت ترات ۔ و یعنی ابوسفیان و تجارتی قافلہ چہ جہلگ نیمگ کشت کتران و دریا کنارہ کنارہ و رووک ات قافلہ

واعلموا ۱۰

۲۷۵

الانفال ۸

وَأَعْلَمُوا أَنَّمَا غَنِمْتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَإِنَّ لِلَّهِ خُمُسَهُ وَ لِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالْمَسْكِينِ وَابْنِ السَّبِيلِ

پہ رسول و انتو پہ رسول و رشتہ داران انت و پہ چوریان انت و غریبان و مسافران انت و

إِنْ كُنْتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ الْفُرْقَانِ

اگر شما ایمان آرتگ پہ اللہ و پہ آچیز یا کہ مایہ رازتگ پہ وئی بندے سرما فیصلہ روچاٹ

يَوْمَ التَّفَقَّىٰ أَجْمَعِينَ وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۳۱ إِذْ أَنْتُمْ بِالْعُدَّةِ

ہماروچ کہ مقابل بوتنت دوئیں فوج و اللہ پہ ہر چیز قادرین ق ہما و تکیہ شماں نریکس

الدُّنْيَا وَهُمْ بِالْعُدَّةِ الْقَصْوَىٰ وَالزَّكِيِّ اسْفَلَ مِنْكُمْ

کناریانت و آماں دوریں کساریاٹ و قافلہ جھل ترشگت چہ شماں

وَلَوْ تَوَاعَدْتُمْ لَأَخْتَلَفْتُمْ فِي الْمِيعَادِ وَلَكِنْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ

و اگر شما وعدہ بکتیں گون یکدگر اگر اشان رستگت یکجا کہ ما وعدہ و جاگہاٹ لیکن تاکہ تمام بخت اللہ

أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنْ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ

ہما کاریا کہ آ کنگیگت تاکہ ہر بیت ہر کس یا کہ مرگتیں رند چہ ثبوتے و فو نڈنگ بیت

مَنْ حَيٌّ عَنْ بَيِّنَةٍ وَإِنَّ اللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝۳۲ إِذْ يُرِيكُمُ

ہر کسے کہ زندگ بوگتیں رند چہ ثبوتے و بیشک اللہ شنوک زانو کنت و وقتیکہ پیش داشتنت ترا

اللَّهُ فِي مَنَايِكَ قَلِيلًا وَلَوْ أَرَاكُمْ كَثِيرًا لَفُشِلْتُمْ

اللہ ہما کافرمانی و اب و کم و اگر پیشی بداشتینت ترا باز گڈاشہ ہمت رست بوتنت

لَتَنَازَعْتُمْ فِي الْأَمْرِ وَلَكِنَّ اللَّهَ سَلَّمَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ

و چیرہ دور دانتگ ماں کارا لیکن اللہ بچینت بیشک اشرا انت دلانی

الصُّدُورِ ۝۳۳ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ التَّقِيْتُمْ فِي أَعْيُنِكُمْ

خبران و وقتیکہ پیشی داشت شمارا ہما فوج مقابلہ و وقت و ماں شے چماں

مزل ۲

..... اننت آنگو ماں کافرانی دل چہ مسلمانانی حقانیت خدا پرستی و دیرئی بیم کینتک ہر دو عینان ماں جنگ دور کنگ با ذمہ داری قبول کنگ گزنی بوت کس
 ف یعنی قریش بہ ونی قافلہ مدوہ اختگنت شہا بن قافلہ سراجہ کنگ بیت ء قافلہ رکت و دولشکر یک میدانے اے سروا سرچ بوتنت یکے دومی و ہج احوال معلوم نہات اے تدبیر
 اللہ نیک ات اگر شہا یہ زانت برقتن انت تو خوش بہ و ہدے سر نہ بوتگنت چہ اے فتح و پد کافرانی دل ء سرا پیغمبر ء حقانیت نشن ہر کس کہ مرث آرا ہم یقین بوت ہر کس زندگ مانت
 آئی ء ہم برحق زانت تاکہ اللہ الزام سرچ بہ بیت کذانی الموضع ء خوش بیت کنت کہ چہ مرگ زندگ مراد کفر و ایمان بہ بیت یعنی نوں ہر کس ایمان بیاریت و ہر کس کفر اختیار بکنت
 دو عینانی ایمان یا کفر حق ء گیش و گوارہ پد بہ بیت ء یعنی اللہ پاک کمزور و مظلوم ء فریات ء اشکوک انت و ہم زانت کہ چونکائی اشان مدد و یک بہ بیت بگند ماں بدر ء مسلمانانی
 فریات ء چون اشکتی و آیان چونیں مدوے داتی ء یعنی مسلمانان لازم انت کہ خدا مدد و نصرت ء سرا ہم و سر کنان ء جہاد بکنت چہ کافرانی مچی و چہ ایدگہ ساز و سامان ء
 مترس انت چون شکہ ماں بدر ء جنگ و بشتن کہ خدا چون شری ء سر مسلمانان مدد دات ء یعنی آیان نفری زیات گندان کسے بہ جنگ تیار نہ بوتگنت اے پیما اختلاف یوان کارا و جہال
 و وادی بوتگنت بلے خدائے پاک و اجر پیغمبر علیہ السلام ء ماں و اب ء

الانفال

۲۷۶

واعلموا

قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِي أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِيَ اللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا
 کم و کمی پیش داشت شمار ماں آیان چہاں تاکہ تمام بخت اللہ ہا کارے ء کنگیگت
 وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ ۝ يٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ
 واپہ اللہ نیمگ ء گردینگ بنت و شری کارا ء مسلمانان اومتیکہ ڈیک دیت شہا
 فَعَةً فَانْتَبِهُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۝
 گون یک فوجیا گد اباداں بدارت و یاد کنت اللہ ء باز ف تاکہ شہا کامیاب بت
 وَأَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ
 و حکما بمنیت اللہیک و آئی رسول ء و جیڑہ مکنت و تموتا گد اکرورت و در کپیت و روت
 رِيحُكُمْ وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ ۝ وَلَا تَكُونُوا
 شے گوات قلا و صبر بکنت بیشک اللہ گون صبر کنو کارن قلا و صبر
 كَالَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بَطَرًا وَرِئَاءَ النَّاسِ وَ
 ہا کسانیاں ہما کہ در کپیت چہ ونی لوگاں پہ مغوری و پہ پیش دارگ ء مردمانی
 يَصُدُّونَ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَاللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ حَاطٌ ۝
 و منہش کت چہ اللہ ء راہ ء اللہ ء تابوایت ہر چیکہ آگنت و
 وَإِذْ زَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ أَعْمَالَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمْ الْيَوْمَ
 و وقتیکہ دولدار کنت شیطان ء ما آیان چہاں آیان عمل و گوشتی گیش نہ بیت پر شے سر امر و چگیں
 مِنَ النَّاسِ وَإِنِّي جَارٌ لَّكُمْ فَلَمَّا تَرَأَتْهُ الْفِئَتَانِ
 روچا ہج کس چہ مردماں و من مددگار اں شے پدا و قے کہ دیم پدیم بوتنت دوی فوج
 نَكَصَ عَلَى عَقَبَيْهِ وَقَالَ إِنِّي بَرِيءٌ مِّنْكُمْ إِنِّي أَرَى
 پچرت پہ ونی پادانی پوزرا و گوشتی کہ من بیزاراں چہ شہا من گندراں
 مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّي أَخَافُ اللَّهَ وَاللَّهُ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۝ إِذْ
 اچیرے ء کہ شہا گنت من ترساں چہ اللہ ء واللہ عذاب سگ انت و وقتیکہ

کبیں نفری پیش داراں شمارا چہ بزدلی و دوت ماں ونی شدتان
 آرات کت آذات ء شر زانت کہ چہ کتام چیز ء ماں دلان خوش
 و شجاعت چست بیت و چہ کتام خبر ء نامردی بزدلی سر کشتیت ۱۲
 (ہمہ صفحہ ء فوائد) دل و اجر نبی ء ماں و اب ء کافر کبیں
 نظر ء احتنت مسلمانان بہ مقابلہ و ہدے تاکہ دیرئی جنگ
 بکنت ء واجربی و اب غلط نہات ماں آیان کافر پشت کپوک
 حقیقہ کم انت اکثر جہا انت کہ آرنڈر ء مسلمان بوتنت و
 و اب ء تعبیر خوش ہم بیت کنت کہ چہ کبیں نفری مقصود ہمے بہ
 بیت کہ ماں جنگ کافر شکست و رنت باقی کافرانی نگاہ ء
 مسلمان کم پیش دارگ بوتنت کہ حقیقہ بہ شمار ء (حساب) کم انت
 اے ہما و ہدے واقعہ انت کہ و ہدے ہر دویں فوج اول سرادیم پدیم
 بوتنت پدا و ہدے مسلمانان گون دیرئی حملہ کت و فرشتگان
 لشکر بہ مدد ء سر بوت آوہد کافران ء مسلمان دوسر گندگ
 احتنت کما فی ال عمران ء و آخری کافرو تیر و تہم مثلیہم
 رَأَى الْعَيْنُ (ال عمران رکوع ۲۴) فل ماں اشی نماز ء دعا
 تکبیر و ہمک دایں ذکر اللہ شامل انت ء ذکر اللہ ء تاشیر
 ایشنت کہ ذکر ء دل مضبوط و دل جمع بیت کہ آئی ماں جہاد ء
 زیات ضرورت انت صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہ ء چہ در سنان
 مسترس سلاح ہمیش ات ۔ الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ
 قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ
 الْقُلُوبُ (سعد رکوع ۴) فل یعنی چہ گوات ء درایگ
 رعب اقبال کم تربیت و ہدے کہ رعب شت گد فتح چطور حاصل
 بیت ء بروج سکے سوری جہاد و ہدے پیش بیانت آیان
 ء گون صبر و جوان مردی برداشت بکن ات ہیمات ء دور
 مدعیت ۔ نبل مشہور انت کہ ہمت مردان مدد خدا ء ماں اے
 آیت ء مسلمانان ء پیش دارگ بوتگ کہ کامیابی کلبت چہ
 انت معلوم بوت کہ چہ دولت ء لشکر و سلاح وغیرہ ء فتح و نصرت
 حاصل نہ بیت بلکیں اے چیز چہ ثابت قدری صبر و استقلال قوت
 و دلمعی یاد الہی خدا و رسول و آئی قائم مقام سردارانی اطاعت
 و فرمان برداری دوت ماں ونی تپاتی ء حاصل بیت اے روا
 دل کشتیت کہ بے ساختہ صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم ء بابت ء ابن
 کثیر ء چنت لفظان نقل بکنان کہ آچہ اخلاص ایمان مزین
 جہلانکی ء احتگنت ء وقد کان للمصاحبة رضی اللہ عنہم فی
 باب الشجاعة والا تفتار بہا امرہم اللہ و رسولہ بہ و
 امتثال ما ارشدہم الیہ ما لم یکن لاحد من الامم والقرو

عج

عج

مذہل

قبلہم ولا یكون لاحد من بعدہم فانہم ببرکۃ الرسول صلی اللہ علیہ وسلم و طاعنہ فیما امرہم فتحو القلوب الا قلیہم شرفا وغربا فی المدة السیرة مع قلة عدہم بالنسبة الی جیوش
 سائر الا قلیہم من الروم و الفرس و التبرک و الصفالبہ و البربر و الجیوش و اصناف السواد و القبط و طوائف بنی آدم قہر و الجمع حتی علت کلمۃ اللہ و ظہر دینہ علی سائر الادیان و امتد
 الممالک الاسلامیہ فی مشارق الارض و مغاربہا فی اقل من ثلاثین سنۃ فرضی اللہ عنہم و ارضاہم اجمعین و حشرنا فی زمونہم انہ کریم توآب ء ابو جہل لشکر زوران ء مزین وغیرہ
 و ہل باجر آئی ہما ہی چہ مکہ ء راجتک تاکہ مسلمانانی سراونی حشمت ء بندارینت ء اید کہ عرب قبیلہاںی سرا مشرکانی رعب قائم بہ بیت ماں راہ ء آئی ء البوسفیان ء پیغام سر بوت کہ قافلہ چہ
 خطرہ ء جاگہ ء سرگوستگ نوں تو مکہ ء و اتر بہو ابو جہل مزین غروناکی پسہ دیم دان کہ ماہما و ہدی و ایس بکیں و ہدے کہ ماں بدر ء چمگ سر لو ان ء اودا رقص سرود ء قائم بکینیں
 رقص کنو کبیں جنینان مئے کامیابی شعران ء دیکال بکنت شراب بورت عیش و مستی ء نام ء پچشت پدا و اں سر و چ ء اشترا فوج کنان ء عرب قبائل مہمانی ء بکینیں تاکہ لے
 روچ ماں عرب قبائل ء یادگارین روچے حساب بہ بیت ء اندرہ ء واسطہ لے مشتہ پر مسلمانانی حوصلہ لیست تبریت کہ دگر برے مئے مقابلہ ء جرات ء کت مکننت ء آراچے معلوم ات کہ

منزل ۲

معاملات مگر آیت الفاظہ کل کافران عالم انت پمشکازیات ترجیحی گپ الیش معلوم بیت کر لے واقعہ عالم برزخ بیگنت نوں گوں بدر و واقعہ اشی غفلتی خوش بیت کر ماں دنیا اے کافر چور سوا و بزرگ بوننت ماں برزخ و آخرت عذاب برونی جاگہ ایرنت۔ کل یعنی لے کل شیعہ کنگیں کا رانی سزا انت و اگر نہ خدا کر تو ظلم ہے صورت نیستنت اگر معاذ اللہ آنکو کد نشے ظلم و امکان بہ بیت تو گدا و آوی غفلت شان و لحاظ ظالم نہ بلکین ظلام قرار گریت پرچا کہ کا بلیں ذات و ہمک صفت ہم کا مل بوگ لوٹیت۔ وای یعنی بن قدیم وھے دستور کیاں پیدا ک انت کہ وہ مرد ماں آیات اللہ و تکذیب انکار یا گوں نبیاں جنگ کنگ سرھٹش کت تو اللہ پاک آیان کتام نہ کتام عذاب گرفتار کنت۔ وھ یعنی وہد مہروم چرونی تجرونی غلط کاری نیکی فطری صلاحیت و بدل کنگ شہار و بنت خدا و بخشا نگیں اخلی یا خارجی نعمان آئی سوچ دانگیں رہ بند و دے کا مرز نہ کنت بلکین چیکا آئی ماں آئی محالفت خرچ کنگ کلا ایش بنت تو پیش جاوے حق تعالی و فی نعمت پیچ گریت و العام و شان گوں انتقام و بدل کنت آندگانی کل خبر انشکنت تمام جاوے سر پانٹ چہ وای وھ چیز پوشیدہ نہ انت پمشکا گوں ہر کس ہرج پیس معاملہ کنت آبلکل بر محل و بر حق انت حضرت شا صبا نوشتہ کنت کہ دنا وھدی کہ نیت و اعتقاد و بدل مر بیت تو اللہ و دانگیں نعمت رنگ نہ بیت خوش بگوں چہ ما یا انفسہو و خاص نیت و اعتقاد مراد گیت چوشکہ چہ ترجمہ ہم درایت

فلہر کس یہ کفر ہے ایمانی، سر اٹھتے کت وچہ آسے، بلکل بے غرض ہواں غدار ہی بد عہدی اش ظاہر کت آخدا، نزدیک گنترس جانور انت فرعونیاں حال ماں بد عہدی غدار ہی
 ھے ہیما ات۔ وَلَقَدْ وَفَّعَ عَلَيْهِمُ الرِّجْزَ قَالُوا يَا مُوسَى ادْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِنْدَكَ لَئِنْ كَشَفْتَ عَنْآ الرِّجْزَ لَنَكْفُرَنَّ بِكَ وَلَئِنْ لَمْ يَنْزِلْ بِكَ آيَاتٌ مِّنْ سَمَاءٍ لَّا نَبْلُغُكَ فَنُفِخُ فِي سُورَةٍ نَّجْمَةٍ فَتَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ زُجْجًا وَأَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْهَبَّ الْمُنِيرَ (اعراف رکوع ۱۶) وماں واجیہ صلی اللہ علیہ وسلم زمانہ، یہودی قریظہ وغیرہ ھے عادت ات
 کہ گوں واجیہ قول فرار ش کپنتگت کہ ماکہ، مشرکان مدد نہ کنیں پلا آیان مددش دانگت وگوشنگتس کہ مارا واتی قول یاد نہ احتگت۔ ھمک برا پچوش اش کتگت دیم ھے پیش دانگت
 کہ گوں اے ہیماں غداراں چون معاملہ کنگ لازم انت۔ فل یعنی اگر لے دغا باز غدار واتی عہد وقراران سر ظاہر پروشان، بہ تئی مقابل بہ جنگ میدان، ہیماںت تواشان ھے ہیچیں
 نزدیک سزلے بد کہچہ آئی گذرگ اشانی پشت جلوک یاچہ اشان، پدا یوکیں نسل ہم عبرت حاصل بکننت و عہد شکنی جرات ے کدی ہم ممکنت و اگر یک توے سر ظاہر دغا بازی نہ
 کنگ البت آثار و قیاس پیش دارنت کہ آپہ عہد شکنی ے لانگ بند کاٹت تو شمار اجازت انت کہ مصلحت زانے تو آبیانی عہد ے و اگر کن چہ معاہدہ ے دست کشگ احوال سر کنان ے خوہیں
 کاروائی انجام دیکہ تاکہ فریقین کو سنگیں قول و قرارانی رد اماں

واعلموا ۱۰

۲۷۸

الانفال ۸

عِنْدَ اللَّهِ الَّذِينَ كَفَرُوا فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿۵۵﴾ الَّذِينَ عَاهَدَتْ

اللہ نزدیک ھے ھا کسنت کہ منکر بوتت پدا آ ایمان بیاننت ھا کسان کہ تو عہد کت

مِنْهُمْ ثُمَّ يَنْقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِي كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ ﴿۵۶﴾

گوں آیان رندا پروشتنت و قی عہد ے ہر بر ے آیان ے ترس نیستنت و

فَإِذَا تَفَتْهُمْ فِي الْحَرْبِ فَشَرَّدَبَهُمْ مَنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ

پدا کدی اگر تو دیک بدیے گوں آیان ماں جنگ ے گذر آیان پچوشیں سزا بد کہ پختت آبیانی زندگیں مردماں تاکہ آ

يَذْكُرُونَ ﴿۵۷﴾ وَإِذَا تَخَافَنَّ مِنْ قَوْمٍ خِيَانَةً فَأَبْذُلَ إِلَيْهِمُ

یاد بکننت ے اگر تر خوف ہیماںت چہ یک توہیا دغا کنگے گدا و رید آبیانی عہد ایمانی نیمگا

عَلَى سِوَاءٍ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْخَائِنِينَ ﴿۵۸﴾ وَلَا يَحْسِبَنَّ الَّذِينَ

ھے ہیما کہ آفتخا بر بیت ے بیشک اللہ دوست نہ دایت دغا بایں مردماں ے گمان مہرنت

كَفَرُوا سَبَقُوا إِلَيْهِمْ لَا يُجْزُونَ ﴿۵۹﴾ وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ

کافران کہ آچہ مئے دست در لنگ شنتت آ کدی مارا دم بر لگنتت بکننت ے و نیاری بکن ات بہ آیان ہر چیکت کن ات

مِّنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِّبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَ

چہ جنگی سامانان وچہ بند استگیں اسپاں ے کہچہ آبیایم دور بیتت بہ اللہ دشمنانی سرا ے

عَدُوَّكُمْ وَأَخْرَجَ مِنْ دُونِهِمْ لَا تَعْلَمُونَهُمُ اللَّهُ يَعْلَمُهُمْ

بہ و قی دشمنانی سرا ے و اگرانی سرا بغیر چہ آیان کہ شمائش نزان ات اللہ آیان ے زانت ھے

وَمَا تُفْقَوْنَ مِنْ شَيْءٍ فِي سَبِيلِ اللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنْتُمْ

ے آچہ سزیکہ شما خرچ کن ات ماں اللہ راہ ے آئی ے جزا پورہ سیت شمارا و پر شے سرا

لَا تظْلَمُونَ ﴿۶۰﴾ وَإِنْ جَحَوْا لِسُلْمٍ فَاِجْمَعُوا لَهُا وَتَوَكَّلْ عَلَى

ظلم کنگ نہ بیت ے و اگر آما تل بیتت بہ صلاح ے گدا تو ہم ماں بوجہ آسپا ے و پدا اللہ سرا توکل

اللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿۶۱﴾ وَإِنْ يُرِيدُوا أَنْ يَخْدَعُوكَ

بکن ے بیشک ھے ماوتنت اشکنوک زانوک ے و اگر آوٹنت کہ ترارد بدیننت

مآزل ۲

شک و ھے ے مہرنت ہر دوہیں برابری ے قدر و کساس سر پدا واکاہ
 ہواں بہ و قی جنگ ے تیاری گلا ٹیش بہرنت شے جانب ے ردکاری
 یا خیانتے ظاہر ہیماںت کل معاملہ صاف صاف ے گیش وگیوار بہ
 بیت حق تعالی خیانت ے کاروائی ہمتی توری گوں کافران بیت
 پسند نہ کنت۔ ماں سنن ے روایت انت کہ امیر معاویہ رضی اللہ عنہ
 و میان روم مبعادی یک معاہدہ ہستنت، ھے مبعاد ے نوک ے
 امیر معاویہ ے و قی لشکر ے بہ روم ے سرحد ے نیمگ ے پیش قدمی ے
 حکم دات، مقصد اللہ ات کہ گوں و میان سرحد ے ما قریب
 بہ ہیچیں و یہ جنگ ے پیش تیار ہوشیں کہ مبعاد ے ہلاسی شرط ے ما
 فوراً فوج کشی کنیں۔ ھے معاہدہ کہ اے کاروائی بوکاٹت یک
 نیچے سواری سرا چوش کشان آحت۔ اللہ اکبر اللہ اکبر و فاء
 لا غدر ے، یعنی و قی عہد ے سر قائم ہوتے و عہد شکنی مکن ات
 واجر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ے فرمان انت کہ ہر وھدے شے
 گوں یک توے ے معاہدہ بہرنت تو آئی یک گرچہ ہم چچ کنگ
 ہیماںت نہ گرچہ بندگ بہرنت و انکہ معاہدہ ے مدت تمام بہ
 بیت یاد دمی فریق ے گوں برابری قدر و کساس معاہدہ واپس
 کنگ بہرنت۔ حضرت معاویہ ے وھد کہ اے حال بہرنت تو
 پدا و تریوت رندا کہ شری چار بیت تو دیتی کہ اے شیخ حضرت
 عمرو بن عبسہ رضی اللہ عنہ ات۔ فل عہد ے واپسی ے رد اہرج
 حکمے ہر زبان بوت ممکن ات کہ کافران اشی را مسلمانانی
 سادہ لوحی قرار دیان و ش ہیوتن انت کہ وھد کہ اشانی
 گور ے خیانت و غدر جائز نہ انت تو مارا خبر دار و آگاہ ہوگ ے
 پدا پورہ ہیماںت موقع ہیماںت کہ ما و قی تیاری سرجم کنیں۔ آئی جواب
 دیگ بوت کہ شما توری ہر قدر تیاری بکن ات وھد مسلمانانی
 دست ے خدا شمارا مغلوب رسوا کنگ ہوا ہیبت تو گدا بہ چچ
 تدبیر ے آرا عاجز کنگ نتون ات نہ چہ آئی دست ے قدرت ے
 و رشت کن ات یا تنک کن ات چوش بگوش کہ مسلمانان ے
 تسلی دیگ بوت کہ آخدا ے سرا بھر وسہ بکننت آئی ے حکمانی
 رند گیری ے بکننت تو شما در ستانی سرا غالب ہرت۔ فل یعنی
 خدا ے ذات ے سرا بھر وسہ کنگ مطلب چوش نہ انت کہ ضروری
 جائزیں کاران ترک دیگ بہرنت اتنا چوش نہ انت مسلمانانی
 سرا فرض انت کہ دانکہ شما را قدرت بہرنت بہرنت ے جہاد ے سامان
 مچ بکن ات نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ے مبارکین عہد ے اسب
 سواری شمشیر زنی و تیر اندازی وغیرہ ے مشق کنگ جہاد ے
 سامان ات مروچی توپ، تفنگ، بالی گراب، آبدوزیں بوجیک

۳

آہن پوشیں خلاصی وغیرہ ے تیار کنگ ے کار مرز کنگ جنگی علم ے دربرگ بلکیں ورزش وغیرہ کنگ کل جہاد ے ازباب انت ھے وول دیم تر ے ہرچ سلا یہ جنگ تیاری بہرنت اللہ راہ ماں
 آیت ے منشأ و لو ط ے داخل انت باقی اسب ے ردا واجیہ و قی قول صحیح ثباتنت الخیل معقود فی نواصبہا الخیر الی یوم القیامت کہ داں قیامت ے خدا لے پاک ماں اشی پیشانی ے خیر
 ایر کنگ۔ و ماں حدیث ے انت کہ ہر کیکہ اسب ے جہاد ے نیت ے ر دینیت آرا پورگ ے نوشگ بلکیں بہرقت ے چست کنگ ے اجر سیت وائی خوراک ے غیر قیامت ے روج ے ماں شاہیم ے
 وزن کنگ بنت۔ فل یعنی اے کل اسباب تیاری تہنا بہرقت سر رعب نہ دارینگ ے ہم دور دیگ یک ظاہر ہیماںت انت باقی فتح و ظفر ے اصلی سبب خدا ے و قی مدد انت کہ پیسر ایمان
 بوت وھا کس کہ آیان شما بالتعین نزان ات ے متافق انت کہ آیان مسلمانانی ے چاد پروشتگت باہنی قریظہ ے ہودیاردوم یا فارس وغیرہ آکل قوم کہ آندہ گوں آیان مقابلہ ہوگی ات۔ فل اے
 بہ مالی جہاد ے نیمگ اشارہ انت یعنی جہاد ے تیاری ہر قدر مال خرچ کن ات آئی پورہ پورہ بدلہ دیگ بیت یعنی یک در ھے ے ہفت صد در ھے واللہ بضاعف لمن یشاء و باز برماں دینا ے
 چہ اشی ھے باز بات معاوضہ ہیماںت۔ فل مسلمانانی جنگی چن لا یخ و مجاہدانہ قربانیان ے گذران چوش ہم بیت کنت کہ کافر عوب ہواں ے بر صلح و قرآن ے و قی دست ے دراج بکننت

گدا اللہ سے ترایس انت ہمایا ترا زور مذکت پہونی مدت عوہ ہومنان و

و دوستی دور داناں آیبانی دلاں۔ اگر تو خرچ بکتنیں چیز کیہ ماں زمین اُنت درست دوستی دور داناں کُن

مَنْ تَكُنْتَ تَوْ مَأْ أَيْ مَن لِيَكُنَ اللَّهُ دُوسْتِي دُور دَات مَأْ آيَان - سَهْمَاوَتَنْت زَوْرَاك سَكْمَتَانِي صَاحِب

أَوْ يَغْمِرُ لَيْسَ إِنَّتَ تَرَا اللَّهَ وَهَكَاهُ نَحْنُ هَمَّا هُنَا چہ مومنان

اوپر غمِ شوقِ بدیے مسلمانانِ پیرِ جنگِ عِ

بیست نفر صبر کنوئیں گد اگیش بنت پہ دو صد سہرا واگر بنت چہ شہا صد نفر

گلد گیش بنت بہ ہزار ۴ سرا چہ کافران یہ ہے سبب کہ آمد رمان فہمت و نون بار سبکت

اللہ بچہ تھے چکا وڑانتی کہ بیشک ماں شے تہا سستی۔ پدا نون اگر بدنت چہ شہا یک صد نفر

میرکنویں گداگیش بنت پہ دو صدہ سہراؤ اگر بنت چہ شما ہزار نفر گداگیش بنت پہ دو ہزار سہرا

پہ اللہ حکم ۶۔ و اللہ کون صبر کنوکان انت فی پیغمبر ابایدنہ انت کہ بدایت وئی گورا

میدان تا وقتیکہ خونریزی مکت ماں زمینؑ لوطیت شما دنیا سامانؑ والشر

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

۱۔ صفحہ ۶ فوائد ۱۔ و ماں بدرجہ جنگ ہفتاد کا کافر
 مسلمانانی دست و قیدی یون و احتنت، حق تعالیٰ و دربانہ
 اشانی و صورت بہ مسلمانانی دیمایش کت (۱) قتل کنگ
 (۲) یا فدیہ گرگ و یل دیگ بہ اے شرط و سرا کہ دیے سال
 بہ ہفتہ مقدار و شے مردم قتل کنگ بت در حقیقت چہ خدا
 جانب اے دوئیں صورتانی یہ گچینی و پیش کنگ امتحان و
 چکاسگ رہ بند پیمات نانکہ ظاہر بہ بیت کہ مسلمان برونی
 فکر و تب حساب گچا نیمگ لیٹ انت خوشکہ ازواج
 مطہرات و ماں دو صورتان یکے و قول کنگ اختیار دیگ
 یونکت ان کنتن تردت الحیوة الدنیا
 وزینتها فاعالین الی آخر الایة (الاحزاب رکوع ۴)
 یا ماں معراج و واج پیغمبر دیمای خمر و لبن (شراب و شیر)
 دو ہیران پیش کنگ یونکت و اجہ شیر و راقول
 فرما عینت جبرئیل علیہ السلام و گوشت بند خبر
 بالفرض اگر واجہ شراب اختیار یکتیں توئی امت گسر
 یونکت بہر جاد و واجہ نبی و چہ صحابہاں مشورہ گیت
 بوکر صدیق رضی اللہ تعالیٰ عنہ و فرما عینت کہ یا رسول اللہ
 اے کلین فیدی مع و فی خویش سیاد و عازیز انت بہتر
 ہمیش انت کہ فدیہ گر ان و اشان یل دیگ بہ بت چہ لے
 نہیں سلوک احسان زند ممکن انت کہ چہ اشان لھتیں
 مسلمان یوان آیان و آیبانی اولاد مع دست و بازو
 جوڑ بہ بت و چہ اشی و ہم ہرج نفذیں زڑے و حصول
 بیت چہ اے زراں جہاد و غیرہ و ماں دینی کاران دزلمکی
 حاصل بیت باقی دیم ۶ سال و مع ہفتاد کس اگر شہید
 بت ماں اشی و باکے نیست انت کہ چہ اشی درجہ و شہادت
 نصیب بیت، واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم میلان ہم
 فطری رحمہ دل و شفقت و صلہ رحمی بنا و ہفتہ مشورہ
 نیمگ آت بلکس زیات صحابہاں شور و مصلحت ہم
 ہفتہ جانب آت لھتیں ہما سببانی بنا و کہ واجہ ابو بکر
 بیان کنت و لھتیں محض مالی فائدہاں سبب و گوں
 اے رائے ہم شور انت (کما یظہر من قولہ تعالیٰ
 تَرِیدُوْنَ عَرْضَ الدُّنْیَا صَریح بہ الحافظ ابن حجر
 و ابن القیوم رحمہما اللہ) حضرت عمر و سعد بن
 معاذ چہ اے شور و مصلحت و اختلاف کت، حضرت
 عمر گوشت کہ یا رسول اللہ اے قیدی کفر و پیشوا
 مشرکانی سردار انت اشان ختم کنگ بہ بیت نو کفر و شرک

يُرِيدُ الْآخِرَةَ وَاللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٤﴾ لَوْ لَا كِتَابٌ مِّنَ اللَّهِ سَبَقَ لَؤْيِيتُ آخِرَتُهُ وَاللَّهُ زَوَّارٌ كُنْتَانِي مَا حَبِثْتُ لَكَ أَكْرَمُ مَبْنِي بَك نَوَاشِيَةِ جِهَةِ الشَّرْعِ طَرَفٌ ۖ وَبِطِيرَا
لِّسَّكُمْ فِيمَا أَخَذْتُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَكُلُوا مِنَّمَا غَنِمْتُمْ حَلَالًا
گڈ ارستنگت شمارا چہ حصہ گرگا مزیں عذابے فل نوں بورت چہ ہما چیز یا کہ شہا پل کنگ حلال
طَيِّبًا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦﴾ يٰ أَيُّهَا النَّبِيُّ قُلْ
پاکیزہ و تبرست چہ اللہ بیشک اللہ بخشوک مہربانت فل او پیغمبر بکوش
لِّمَن فِي أَيْدِيكُمْ مِّنَ الْأَسْرَىٰ إِنَّ يَٰعْلَمُ اللَّهُ فِي قُلُوبِكُمْ خَيْرًا
گوں ہما کسان کہ ماں شے دستانت چہ قیدیان اگر بزانت اللہ ماں شے دلان نیکی ۛ
يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّا أَخَذَ مِنْكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٧﴾
گڈ ادنت شمارا شہرت چہ آچیز یا کہ کچ کرگ بوتنگ چہ شہا و خشیت شمارا و اللہ بخشوک مہربانت
وَإِنْ يُرِيدُوا خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ فَأَمْكَنَ
و اگر بلوینت تنی ردو یگا گڈ آیان دغا کنگ گوں اللہ چہ لے و قفا پیسر پدا آئی گرفتار
مِنْهُمْ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَهَاجَرُوا
کنا یسنتت و اللہ دانائنت حکمت و واجہنت کنا ہما کسان کہ ایمانش آرت و چہ ملکا در کپسنتت
وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَالَّذِينَ
و جنگش کت گوں و فی مالان و جانان ماں اللہ راہ ۛ و ہما کسان کہ
أَوْوَا وَنَصَرُوا أُولَٰئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَالَّذِينَ
جاگش دات و نش کت ہمشاں گوں یکد گرا دوستت و ہما کسان کہ
آمَنُوا وَلَمْ يُهَاجِرُوا مَالَهُمْ مِّنْ وَلَا يَتَرَمَّ مِنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ
ایمانش آرت و در کپسنتت چہ ملکا نیسنتت شمارا چہ آیان ہمرہ داری ۛ سچ کارے تنا وقتیکہ
يُهَاجِرُوا وَإِنْ اسْتَنْصَرُواكُمُ فِي الدِّينِ فَعَلَيْكُمُ النَّصْرُ
چہ ملکا در نکپنتت و اگر آچہ شہادت بلوینت دین ۛ بابت ۛ گڈ شمارا لازممت آیان مدت دیگ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... کار مرزی و دیم تر خوبیں موہ رسگ و اُہمیت باقی پیدا بوتگت۔ او دا پہ ہفتاد مسلمانانی قتل و راضی ہوگے ہم ادنا نہیں گئے نہ ات پمشکا اے رائے و اختیار کنگ پہ وقتی مصلحت و ہنگامی حیثیت و حق تعالیٰ و گور و پسندیدہ نہ بوت۔ ماں "مَا كَانَ لِإِنْتِي أَنْ يَكُونَ لَكَ اَشْرَى حَتَّى يُنْخَنَ فِي الْأَرْضِ" ہوتا ہے ہاں پسندیدگی و طرف و اشارہ انت۔ صحابہ رضی اللہ تعالیٰ عنہم اے ایک سکیں خطرناک اجتہادی غلطی کے شمار بوت و ہما لھنین کسان زیات تر بہ مال و دولت و لالچ و رداگوں اے تجویز و وقتی تپاتی کنگت آیان و قرآن پاک صافیں رہ بندے گوں "ترید و ن عرض الدینا" و دیم گور کنت۔ یعنی شہابہ فانی دنیا و چیزانی سرانظر دار کنگت حالانکہ مومن و نظر انجام و سرا ہوگ لوٹیت۔ خدا و حکمت و مفقضی بیت۔ تو آشمے کاران و چہ وقتی قدرت و زور و ظاہری ازبا بان و بغیر ہم کت کنت بہر جا ورفدیہ گران و بید و دیگ آوہد و احوال انانی رو و یک مزین غلطی کے قرار دیگ بوت اینکر یاد دارگ ضروری انت چہ روایتان حضور و نسبت و ایوک و ہمنکر ثابت بیت کہ واجہ و محض صلہ رحمی و رحمہ و بناء و پیرائے و نیمگ رجحان داشتگت۔ البت ماں صحابہاں لھتیں کس تھنا پہ مالی فائدہاں و اکثر واجھاں پہ دگ مصلحتانی بنیاد و توری مصلحت دینی انت یا اخلاقی مصلحت و پیش نظر داران و مالی فوائد و خاطر اے رائے و حمایتی انت، چوش بگوش کہ ماں صحابہاں مشورہ و کلا یا ججز اُمالی حیثیت ضرور زیر نظر ہستت۔ کتام یک درجہ و بہ مالی فوائد و خیال و ماں "بغض فی اللہ" و کوتاہی کنگ و چہ جہاد و اصل مقصد و کوتاہی کنگ و ہفتاد مسلمانانی قتل و وقتی رضا مندی و پیرا کنگ صحابہ و پیمن مقرر بانی عالی شان و مزین منصبی و منافی زانگ بوت پمشکا ماں آیتان سکیں عتاب دار و کیں لہجہ اختیار کنگ بوتگ، ماں حدیث و انت کہ ماں جنگ و یک مردے و سر پٹی بوت آڑا غسل و حاجت پیش آحت۔ سر و سرا آپ و کار مرزی سک مہملک ات چہ ہما ہاں مسئلہ جست کنگ بوت آیان جواب دات کہ آپ و موجودگی و پیرا تو دگ راہ نہ گندیں آئی و غسل کت و پیرا بوت واجہ پیغمبر و و ہدے اے حال سر بوت تو فرما ئینتی قتلہ قتلہم اللہ۔ الحدیث۔ چہ اشی و ظاہر بوت کہ اجتہادی غلطی اگر زیات واضح و خطرناک بہ بیت تو بہ اشی و عتاب بیت کنت چوش بگوش اے زانگ بیت کہ مجتہد و پورہ ئیں قوت ماں اجتہاد و خرچ کنگ و ردا کو نا ہی کت۔ و یعنی اے غلطی و ادت ہمنکر مزینے ات سکیں سزا ہما کسان و دیگ بیوتین کہ ہمایان دنیاوی سامانانی خیال و داران و چشیں مشورہ دات مگر چہ سزا دیگ و ہما چیز مہن کنوک انت کہ آڑا خدا و چہ پیش و نوشتہ کنگ و فیصلہ کنگ و آباریں خبر بیت کنت (۱) مجتہد اے پیمن اجتہادی خطا و سرا عذاب نہ بیت (۲) خدا امر و حکما کتام یک چیزے و حکم و صاف صاف بیان مکنت داں آوہد و آئی مرتکب و عذاب ندرت (۳) اہل بدر و خطایان و خدا و معاف کرتگت (۴) چہ غلط کاری و ہرچ رہ بندے چہ وقت و پیش اختیار کنگ بوتگ یعنی فدیہ گران و قیدی آن و آزات کنگ ماں خدا و علم و گیشینگ بوتگت کہ آندگ و آئی اجازت بیت۔ فاما متابع و اقا فدا و۔

(۵) اے ہم فیصلہ بوتگ کہ داں آوہدیک واجہ پیغمبر ماں اشانی ہما موجود انت یا مردم گوں صدق دل استغفار کنت نئیت۔ (۶) چہ اے قیزیان بازیے و قسمت و اسلام یارگ نبیسگ بوتگت الغرض اگر چشیں موانع بیوتین انت تو اے غلطی ہمنکر عظیم و ثقیل ات کہ بایدا انت سکیں عذابے بیاتگن۔

ماں یک روایتے و انت کہ اے قوی تنبیہ و پد ہما عذاب کہ بہ اے پیمن خوفناکیں غلطی و سرا بجگی ات واجہ پیغمبر و دیم و گون مزین قریب و پیش دارگ بوت چوش بگوش کہ اے قوی تنبیہ و زیات اثر دار کنگ و یک صورتے ات واجہ پیغمبر و و ہدیکہ اے منظر دبست تو زار، زار گریوگ و بنائی کت۔ حضرت عمر و سبب جست کت تو واجہ پیغمبر جواب دات کہ منی دیا آیان عذاب پیش دارگ بوتگ یعنی ہما عذاب کہ آئی و اشانی سرا بجگی ات۔ اگر برزایان بوتگن موانع بیوتین انت یا دارگ لازم انت کہ واجہ پیغمبر و دیم اے پیش دارگ بہ ہما رنگ و ات چوش کہ صلوٰۃ کسوف ادا کنگ و و ہدے واجہ و دیم جنت و دوزخ ماں قبلہ و دیوار و مشتمل کنگ بوتگت، یعنی ہما آیوکیں عذاب و ندرگ کنگی ات و بس۔ و چہ گوستگیں عتاب و ہٹکل و مسلمان نرسنت کہ غنیمت و مال و کہ ماں آئی و قیزیانی فدیہ ہم شامل انت نوں دست جنگ باید نہ انت ماں اے آیت و تسلا دیگ بوت کہ آ اللہ پاک و عطا و بخشش انت آرا بہ شئی نوش جان کن انت البت بہ جہاد و ردا غنیمت و مال و غیرہ و سرا و قیچان و سک مدے ات یا آڑا اینکر اہمیت دیگ نہ لوٹیت کہ چہ اشی و اعلیٰ و بالا ئیں مقصدان چم پوشی بیت بے شک وقتی جا ورو احوالان و مصلحتانی اعتبار و شہما یک غلطیں رہ بندے اختیار کت مگر نفس مال و تہا چہ خرابی نیستت چہ خدا و ترسان بیت تو آپاکیں ذات چہ وقتی مہربانی و شے غلط کاریان و معاف کنت۔ و لھتیں قیزیان وقتی اسلام و ظاہر کنگت (مثلاً حضرت عباس رضی اللہ عنہ وغیرہ) گوں آیان گوشگ بوت کہ اللہ پاک چاربت کہ واقعی ماں شے دل و ایمان و باوری موجود انت تو ہرچیکہ فدیہ و زرچہ شہا اے و ہدے وصول کنگ بوتگت چہ آئی و باز زیات و شتر تر شمارا بخشیت و چہ شے پیشی گناہان ہم درگزر کنت و اگرچہ اسلام و ظاہری و تہنا واجہ پیغمبر و ردا دیگ مقصود انت یا بہ دعا بازی و ارادہ داری تو گوں خدا پاک و ہرچ دعا بازی و پیرا کرنگو یعنی عہد الست و فطری قول و قرارانی برخلاف عمل کرنگو یا لھتیں بنی ہاشم کہ آیان ماں ابوطالب و زندہ عہد کنان بہ واجہ پیغمبر و حمایت و وقتی ہم تپاتی ظاہر ش کنگت پدانوں کافرانی ہمارائی و اختلگت آئی انجام و آسرد بستو کہ مروچی چونکا ئی ماں مسلمانانی دست و قیدانت آندگ ہم دعا بازی و سزا بہ ہمے ڈول و رسیت شہما چہ خدائے تعالیٰ و وقتی دلانی و نیتانی احوال و چیر دات کت نہ کن انت و نہ آئی حکیمانہ بست و بدان و جلّت کت کن انت۔ حضرت شاہ صاحب نو بیست "خدا و وعدہ سرجم بوت چہ اشان ہر کس مسلمان بوتت آیان و اللہ تعالیٰ بے شمار زر و دولت بخشیت و ہر کس مسلمان نہ بوت آیان خراب و برباد بوتت۔ ۱۲

حال چہ قیدیان لھتیں بہ خن و دل مسلمان اتنت مگر چہ مکہ و گون واجہ پیغمبر ہجرت اش کنت نکت و گون ناگیکی بہ کافرانی ہمارے ہی ماں بدرہ اختنت۔ ماں اے آیتان اے پیش دارگی انت کہ چشیں مسلمانانی باروے چہ حکم انت ہ حضرت شاہ صاحب نویسیبت کہ واجہ اصحاب دو ٹولی انتت۔ مہاجرین، و انصار، مہاجر خاندان و لوگان و بلہ دیوک و انصار، جاگہ دیوک و مدد دیوک انت اے ہر دو عینانی میانجی و واجہ پیغمبر مؤاخاۃ (دزبرداری) قائم کرنکت۔ آیت مضمون چوش بوت کہ ہمنکر مسلمان گون واجہ ہمارہ انت آکلانی صلح و جنگ یک انت ویداشانی رشتنگ ہمنکر حکم و مضبوطات کہ ماں ہجرت و آغاز مؤاخاۃ و رشتنگ روایک دومی مہارت ہم وارث بوننگ انت و ہرچ مسلمانے ماں وئی ملک پشت کیت کہ اودا کافرانی زور و قبضہ ات یعنی چہ دار الحرب ہجرت اش نکت آیانی صلح و جنگ ہتہ دار الاسلام و نند و کیں مسلمان (مہاجر و انصار) شریک نہ انت اگر دار الحرب مسلمانان و گون کنام کافرانی جماعت و صلح و تران کرننگ تو دار الاسلام و آزاد مسلمان معاہدہ و پابند بوت نہ کنت بلکیں کل آیان وئی جا ورائی رواجنگ کنت البت اے ضرورت کہ دار الحرب و مسلمان ہر و ہک ماں دینی معاملہ و چہ ازادیں مسلمانان مدد طلب بکنت تو آیان وئی و قدرہ مرد و کنگ لوٹیت مگر گون ہرچ جملعتے و اے ازادیں مسلمانانی معاہدہ بوننگ بہ آئی مقابلہ و تاہرہ و قائمی و دار الحرب مسلمانانی امداد کنگ نہ بیت ہم ماں وئی وراثت و راکہ ماں انصار و مہاجران قائم ات ماں آئی و ہم دار الحرب مسلمان شامل نہ انت۔ فل یعنی ماں کافر و مسلم و درمیان و حقیقی دوزوہای ہست و نہ ایک دگرے و وارث جوڑ بیت کنت البت کافر کافر و دوزوہ و وارث انت بلکیں درستی کافر گون تو دشمنی دارگ یک انت ہر و ہک اشان و موہ برسیبت نزویں مسلمانان سوکی کنت اشی و بالمقابل اگر مسلمان یک دومی و دوزوہ و مددگار نہ بنت یا نزویں مسلمان و تارا ماں ازادیں مسلمان ہمارے ہی دوزوہای و یارگ جہد نہ کنت تو سکیں خرابی و فتنہ سرکشنت یعنی ضعیفیں مسلمان گون ایمنی و نشنت نہ کنت بلکیں بیت کنت کہ چہ وئی ایمان ہم دست بردار بہ بنت۔ فل یعنی ماں دنیا و ہم و مال آخرت و ہم گون سردار و ساہ بہر کنو کیں مسلمان اعلیٰ انت ماں لوگ نند و کانی مقابل و۔ ماں آخرت و پرایان مزین داد و بخشش انت و ماں دنیا و عزت و روزی یعنی غنیمت و دگر اعلیٰ حق و مراعات اشان و حاصل بنت۔ فل یعنی ماں مہاجرانی جماعت و ہمنکر رند و شامل بوان بہ بنت اکل احکام و اعتبار و بہ اولی مہاجرانی و دزبرداری و ہمنکر بچ انت چہ ہجرت و پید و پیشی و سلب و صلح و جنگ یا تو ریت و غیرہ و احکامانی سراہج اثر نہ کیت البت اگر قدیم مہاجرین و یک سیادے رند و مسلمان بوت یا رند ہجرتی کنت و آحت تو اہما قدیم مہاجر و میراث و زبات حق دار انت ہلے توری قدیم رفاقت گون و گراں بوننگ و حق ہما زانت کہ کئی خن چنکر بونگ لوٹیت لہذا آئی حکام سر اسر علم و حکمت و سر امینی انت۔ فل سورة انفال ماں ہجرت و شروعات و اے سورة براءۃ ماں ہجرت و گد سر و نازل بوننگ واجہ پیغمبر عادت چوش ات کہ قرآن و ہرچ آیتے نازل بوتیں فرمائی کنت کہ ابشر فلاں سورہ و فلاں جاہ و جاگہ بدنت۔ اے آیتانی بابت و (کہ اشان و نون سورہ و توبہ یا سورہ براءۃ و گوشک بیت) واجہ ہجیم گیش و گیوار نہ کت کہ اشی ماں کتام سورہ و درج کنگ بہ بیت کہ چہ اشی و اظہار بیت کہ اے و تہدائیں سورت بیت دگر سورت و جزو نہ انت بلے چونائی و دستور ایش ات کہ و ہک نوکیں سورہ نازل بوتیں تو چہ پیشی سورت و آئی و جد کنگ واسطہ بسم اللہ۔

انتنگ سورہ توبہ و شروعات و بسم اللہ نہ احت کہ۔ اے دلالت بہ اشی کنت کہ اے سورہ جدا گانہ سورہ نہ انت۔ پہلے سببانی بناء و ماں مصحف عثمانیہ و اشی شروعات و بسم اللہ نویسگ ہوننگ لیکن ماں کتابت و آئی و انفال میانجی فصل کنگ بوننگ ناکہ نہ سرچی اشی استقلال پدرا بہ بیت و نہ اے زانگ بہ بیت کہ اے سورہ دومی و جزو انت باقی گون انفال متصل ہمنکر کنگ بوننگ کہ انفال ماں نزول و مقدم انت خاصیں وجہ و بغیر پر جاے مؤخر کنگ ہونیں۔ وید ہر دو عینانی نبشتانک و ت ماں و ت ہمنکر ہمنکر بچ انت کہ چوش بکوش کہ براءۃ سورة انفال و کلمہ و تمام کنوک انت، سورہ انفال تمامیں غزوہ بدر و گون آئی منقلات و سر شامل انت یوم بدر و قرآن و یوم الفرقان قرار دنگ پر جاگہ آئی خن و باطل، اسلام و کفر، موحدیں و مشرکانی جاوے بلکل جدا جدا کنگ پیش داشتنگ۔ بدر جنگ و حقیقت و خالص اسلام و عالمگیر و طاقتوریں دزبرداری و تعمیر و بنیادی سنگ حکومت الہی تاسیس (بن حشت) و پیش کال ات ماں و والذین کفروا بعضہم اولیاء بعضہم لا تفعلوہ تکت فتنہ فی الارض و فساد کبیر و گوشان و دگوش گور کنائینت اشی صافیں لوٹگ ہمیش انت کہ اے عالمگیریں دزبرداری و یک طاقتوریں محکمیں مرکز و حسی صورت قائم بونگ لازمی انت کہ آتر ہر کس جاہ بیاربت و لے ہم ظاہرں یک بیت

الاعلیٰ قوم بینکم و بینہم میناق و اللہ بہا تعملون بصیر و مگر مقابلہ ہما تو یہ کر شیمگ و آیانی درمیان عہد بستنت۔ و اللہ چیزیکہ شمای کن ات گدیت آیات و الذین کفروا بعضہم اولیاء بعضہم لا تفعلوہ تکت فتنہ و ہم کہ کافر بوتنت آ گون یکد گرد و سنتنت اگر شمای پیمان کن ات گد فتنہ بچست بیت فی الارض و فساد کبیر و الذین امنوا و ہاجر و ماں ملکا و مزین فساد بیت و ہما کسان کہ ایمانش آت و لکرتش چہ وئی ملکا و جہد و فی سبیل اللہ و الذین اووا و نصر و اولیک ہم و جنگش کت ماں اللہ و راہ و ہما کسان کہ ایمانش جاگہ دانت و آیانی تشرکت ہما بیت المؤمنون حقا لہم مغفرۃ و رزق کریم و الذین حقیق مسلمان پرایان بخشگنت و رزقت عزت داریں و ہما کسان کہ امنوا من بعد و ہاجر و اووا و جہد و امعکم فاولیک منکم ایمانش آت اشی چہ رند و لکرتش چہ وئی ملکا و جنگش کت گون شمایہور گد آیان چہ شماینت و اولوا الارحام بعضہم اولی ببعض فی کتب اللہ ان ورشتہ داران و تموتا زیادہ حق دارنت یکے دگرے و ماں اللہ کتاب و کت بیشک اللہ بکل شیء علیم و اللہ بہ چیزا خبر دارنت و

و الذین امنوا و جہد و امعکم فاولیک منکم ایمانش آت اشی چہ رند و لکرتش چہ وئی ملکا و جنگش کت گون شمایہور گد آیان چہ شماینت

براءۃ من اللہ و رسولہ الی الذین عہدتم من المشرکین و بیزاری انت چہ اللہ و آئی و رسول و طرف و درختی ہما مشرکان کہ شمارا گون آیان عہد و قرار بوننگ فسیحوا فی الارض اربعۃ اشھر و اعلموا انکم غیر معجزی نول بگردت ماں ملکا و تاچار ماہ و بزانت کہ شمایا جرت کت نکت انت

اے دلالت بہ اشی کنت کہ اے سورہ جدا گانہ سورہ نہ انت۔ پہلے سببانی بناء و ماں مصحف عثمانیہ و اشی شروعات و بسم اللہ نویسگ ہوننگ لیکن ماں کتابت و آئی و انفال میانجی فصل کنگ بوننگ ناکہ نہ سرچی اشی استقلال پدرا بہ بیت و نہ اے زانگ بہ بیت کہ اے سورہ دومی و جزو انت باقی گون انفال متصل ہمنکر کنگ بوننگ کہ انفال ماں نزول و مقدم انت خاصیں وجہ و بغیر پر جاے مؤخر کنگ ہونیں۔ وید ہر دو عینانی نبشتانک و ت ماں و ت ہمنکر ہمنکر بچ انت کہ چوش بکوش کہ براءۃ سورة انفال و کلمہ و تمام کنوک انت، سورہ انفال تمامیں غزوہ بدر و گون آئی منقلات و سر شامل انت یوم بدر و قرآن و یوم الفرقان قرار دنگ پر جاگہ آئی خن و باطل، اسلام و کفر، موحدیں و مشرکانی جاوے بلکل جدا جدا کنگ پیش داشتنگ۔ بدر جنگ و حقیقت و خالص اسلام و عالمگیر و طاقتوریں دزبرداری و تعمیر و بنیادی سنگ حکومت الہی تاسیس (بن حشت) و پیش کال ات ماں و والذین کفروا بعضہم اولیاء بعضہم لا تفعلوہ تکت فتنہ فی الارض و فساد کبیر و گوشان و دگوش گور کنائینت اشی صافیں لوٹگ ہمیش انت کہ اے عالمگیریں دزبرداری و یک طاقتوریں محکمیں مرکز و حسی صورت قائم بونگ لازمی انت کہ آتر ہر کس جاہ بیاربت و لے ہم ظاہرں یک بیت

..... کہ اے مرکزہ جزیرۃ العرب ء ابید گدھے جاگہ بیت نہ کنت کہ آئی صدر مقام مکہ معظمہ انت ماں انفال ء آخر ء اے پیش دارگ بوتگت کہ ہر مسلمان چہ مکہ وغیرہ ء ہجرت نہ کنتگ و بنا ختگ و کافرانی ساہگ ء چیر ء و تی زند ء گوازیگا کنت دارالاسلام ء آزادین مسلمانانی سرائشانی ولایت و رفاقت ء چھ ڈولیں ذمہ واری نیستند ء قَالِکُمْ هُمْ وَلَا يَتْلُو مِنْ شَيْءٍ حَتَّى يُهَاجَرُوا ء البت بہ و تی توفیق ء قدر ء پہ آیان دینی مدد سرکنگ لازمی انت چہ اشی ء اے نتیجہ درکیت کہ ماں اسلام ء مرکز ء موالاة و دزبرداری ء زمزیلان (زنجیران) ء گوں سرجمیں مضبوطی ء آوارکنگ ء واسطہ چہ دو خبران یکتے ء بوگ المی انت یا تمہیں عرب ء مسلمان وطن ء ترک دیان ء مدینہ ء بیابنت و ماں اسلامی دزبرداری ء شامل بہ بنت و یا آزادیں مسلمان چہ و تی مجاہد نہ قربانیان کفر ء زور ء پروشان ء جزیرۃ العرب ء سرزمین ء ہنجوش صاف و پلکار کنت کہ کتام یک مسلمانے ء ہجرت ء ضرورت ہم پشت میکسیت - یعنی تقریباً تمہیں جزیرۃ العرب خالص اسلامی دزبرداری ء ہنجوشیں یک محکمیں مرکز و یک دریں جاہ منہ جوڑ بہ بیت کہ گوں آئی دامن ء عالمگیریں اسلامی دزبرداری ء مزین محکم و شانداریں مستقبل ہمگرچ بہ بیت اے دومی جاوڑیک ہنجیں جاوڑے ات کہ چہ اشی ء برکت ء روج بہ روجی فتنہ و فساد چہ بن و بیخ ء گوجگ تونگ بوتگ انت ء اسلامی مرکز چہ کافرانی اندرونی فتنہ ء بالکل پاک و صاف وچہ ہر روجی بدعہدی و ظلم و زوران گوں سرجمی ء ایمین بوڈان ء تمہیں دنیا ء ماں و تی عالمگیریں دزبرداری ء داخل بوگ ء دعوت دات کرنگتی۔

پہ ہمے اعلائیں و پاکیں مقصد ء خاطر ء مسلمانان ء سلمہ ہجری ء اولی قدم بہ بدر ء میدان ء نیمگ ء چست کرنگت کہ آخر کار سلمہ ء آئی ء و تی سر بہ مکہ ء فتح ء صورت ء کشت - اے ردا ہرچ فتنہ ء پہ اسلام ء تالانی یا آئی ء حفاظت ء راہ ء اڑ ورجہاں ثابت بوتگنت مکہ ء فتح ء اشانی سرائیں کارے کت ہنجوش کہ تیشگ گوں دار ء کنت ء لیکن ضرورت ات کہ وقاتلوہو حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةً (انفال رکوع ۵) ء چیدگی ء روء ء اسلامی دزبرداری ء مرکز و حکومت الہیہ ء مندرہ جاہ (جزیرۃ العرب) ء چہ فتنہ ء جراثیم بالکلیہ صاف و پلکار کنت بہ بیت تانکہ چہ اودا تمہیں روئے زمین ء اسلامی دیانت و حقیقی تہذیب ء دعوت دیگ ء و ہد ء تقریباً کلیں جزیرۃ العرب یک جان و یک زبان بہ بیت و کتام اندورنی کمزوری و گردچیل گوں بیرونی اڑ ورجہاں آوار اے مقدسین مقصد ء تاوان دات مکت پمشکا جزیرۃ العرب ء چہ ہمک ڈولیں فتنہ و فساد ء پاک کنتگ و عالمگیریں اسلامی دعوت ء برترتریب مقام ء سرائوشتا رینگ ء واسطہ لازم بوت کہ اسلامی دعوت ء مرکز خالص (یک دریں) ماں اسلامیت ء رنگ ء رنگدار بہ بیت چہ آئی قلب و جگر ء چہ حق ء صد ء ابید گدھے چھ پیسین توارے بہ دنیا ء گوشاں میکسیت کلیں جزیرہ سرجمیں عالم ء معلم دراہ شون دیوک جوڑ بہ بیت و ایمان و کفر ء گردچیل پہ مذامیگی چہ اداہلاس بہ بیت سورہ براءت ء نبشتا نکانی حاصل ہمیش انت چنانچہ ماں چنت روچانی تہا چہ خدا ء مہربانی وچہ راستی ء قوت ء اسلام ء مرکز چہ ہر قسم ء کفر و شرک ء فتنہ کاریان پاک و صاف بوت و تمہیں عرب یک جان بوڈان ء مثل یک مردے ء ماں تمہیں عالم ء ہدایت ء نور و اسلام ء عالمگیریں دزبرداری ء تالان کنتگ ء کفیل وضامن ثابت ت - فَلَئِنَّ الْحَمْدَ عَلَىٰ ذَٰلِكِ - خلاصہ ایشنت کہ ماں سورہ انفال ء ہر چیزیکہ ابتداءات ماں سورہ توبہ (براغہ) ء آئی ء انتہا انت پمشکا ء اول باخر بستے دارد ء موافق براءت ء گوں انفال ء بطور تکملہ لچینگ بوتگ و دگہ ہم مناسب ہست انت کہ عالمان ء

اشان ء ماں تفسیران بیان کنتگ - ۱۲

و اما سنہ ہجری ۱۰۰۰ء میں جب کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم وفات پائی، صلح حدیبیہ، معاہدہ سرجم بوت تو بنی خزاعہ مسلمانانہ بنی بکر قریش، حلیف جوڑ بوت، بنی بکر معاہدہ، پرواہ نذران، بنی خزاعہ، سرجم بوت، قریش، و گوں و فی سلا حوالے ظالمانہ مدد کنت۔ اے ڈول، قریش تو ایانی حلیف ہر دو عینان معاہدہ حدیبیہ، سرقام نہ بوتنت پیشکا اشانی خلاف کاروائی کنان شہ نہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، انگت، حملہ کنان، مکہ معظمہ، گوں آسانی، فتح کنت۔ اے قبیلہان، ابید گوں دگر عرب قبائل مسلمانانہ میبغای باغیر میبغای معاہدہ ہم ہستنت کہ جبہ اشان لھتین پر و فی معاہدہ، سرقام بوتنت بازس قبائل ہما انتنت کہ گوں آیان ہیچ ہمیں معاہدہ نہ بوتنت۔ اے سورۃ جداجدا آیات جداجدا قبیلہانی بابت، نازل بوتنت مال شروعاتی آیتان غالباً ہما مشرکانی ذکرنت کہ گوں آیان معاہدہ ات مگر میبغای نہ ات آیان حال دیگ بوت کہ مادیم تر، معاہدہ، قائم دارگ نہ نوٹیں۔ شمار چار ماہ ہملت دیگ بیت کہ ماں اے مدت، تو گوں ماں اسلامی دیر برادری شامل یہ بیت یا وطن، یکہ کنان مرکز ایمان و توحید، چہ وجود، خالی کن ات و یا چہ جنگی مقابلہ، تیار بہ بیت۔ لیکن البشرا بہ تشری، بزبان ات کہ شما خدا، مشیت، جنگ نتون ات اگر شما اسلام، قبول نہ کنت تو اشمارا ماں دنیا، آخرت، رسوا کنوگ انت شما گوں و فی تدرید جیلہ بازبان آرا عاجز کنت نہ کن ات باقی گوں ابید کہ قبیلہان کہ گوں آیان ہیچ معاہدہ نے نیست ات ممکن انت کہ آیان، ہم چار ماہ، ہملت دیگ بوتنت، اے و اشی، زندگی آیتانی عام اعلان ۹۰

واعلموا

۲۸۲

التوبة ۹

اللَّهُ وَأَنَّ اللَّهَ مُخْزِي الْكَافِرِينَ ۝ وَأَذَانٌ مِّنَ اللَّهِ وَرَسُولِهِ إِلَى

اللَّهِ ۝ وَأَنَّ اللَّهَ سَوَّاهُ كَفَرًا ۝ وَخَرَدَارُ كُنْغِي ۝ انت چہ اللہ وائی رسول، طرف

النَّاسِ يَوْمَ الْحَجِّ الْأَكْبَرِ ۝ إِنَّ اللَّهَ بَرِيءٌ مِّنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

مردمان، ماں مزین ہیچ و روج، کت کہ اللہ بیزارنت چہ مشرکان

وَرَسُولُهُ فَإِنْ تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۝ وَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَأَعْلَمُوا

وائی رسول، نوں اگر توبہ کن ات گدا، پر شما شر تر انت و اگر محنت گدا بزان ات

أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِي اللَّهِ ۝ وَبَشِّرِ الَّذِينَ كَفَرُوا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝

کہ شما عاجز کنت کن ات اللہ، و مزیدہ بدے کافران دردناک عذاب، کت

إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدُ تُمِّنَ الْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنْقُصُوكُمْ شَيْئًا

مگر ہما مشرکان کہ قول و قرارش کتگ گوں شما رندا ہیچ قصور کنت آیان گوں شما

وَلَمْ يُظَاهِرُوا عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوا إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۝

و مدتش کت پہ شے سرا ہیچ کیسے پدانوں تمام کن ات آیانی قول و قرار تا آیانی مدتنا

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝ فَإِذَا انْسَلَخَ الْأَشْهُرُ الْحُرُمُ

بیشک اللہ دوست داریت پر سیز کنوکان کی پدا وقتیکہ بگوزنت ماہان امان

فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوا حُمْرَهُمْ

گدا بگوش ات مشرکان ہر جا گے بگندش و بگرت و بندش بکن ات

وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصِدٍ ۝ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا

و بندت ہر جا گے ماں آیانی پاس پدا اگر توبہ بکنت و قائم بدارنت نمازا و ادبکنت

الزَّكَاةَ فَخَلُّوا سَبِيلَهُمْ ۝ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ وَإِنْ أَحَدٌ

زکات، گدا بید کن آیانی راہ، بیشک اللہ بخشوک مہربانت و اگر یکے

مِّنَ الْمُشْرِكِينَ اسْتَجَارَكَ فَأَجْرُهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ كَلِمَ اللَّهِ ثُمَّ

چہ مشرکان پناہ بلوٹیت چہ تو گدا آیانی پناہ بدے تاکہ ابشکنت اللہ کلام، رندا

مَنْزِل ۲

کہ ہر دول بلوٹنت فی بست بندہ بکنت چہ آئی و پد جزیرۃ العرب، ظہیر، رد، جنگ، ابید گے ہیچ راہ نیستنت ہرچ سلوکت ماں جنگ، بیت (جنگ، گرگ، چپے چاگر دے، بند کنگ، ریک کنگ ماں پاس، ننگ) آکل بیت البت اگر لظاہر چہ کفر، توبہ کنان ماں اسلامی دیر برادری داخل بہنت کہ آئی مسترس علامت نماز ادانگ، زکوۃ دیگ انت تو گدا مسلمانانہ اجازت نیست انت کہ گوں آیان کار بدارنت با آیانی راہ، بہ بندت، پشت کیت باطن حساب داد آہ خدا، سپارنت انت مسلمانانہ حساب داد آیانی ظاہری جاوہر، تعلیق دارنت چہ آیت معلوم بوت کہ اگر یک کسے کلمہ اسلام، و انا، نماز، مواہبت یا زکوۃ مدنت تو مسلمان آئی سر است کنت، امام احمد، امام شافعی، امام مالک، نزیک، اسلامی حکومت، سرافرض انت کہ تارک صلوۃ اگر توبہ بکنت تو اثر اقل بکنت (امام احمد، نزیک، ردۃ و مالک، و شافعی، نزیک، حد و تغذیر) امام ابوحنیفہ در فرمان کنت کہ اگر اشترک و کت بکن ات بندہ خاندہ چکل سبکات حتی بیون اویتوب (دانکہ بہریت یا توبہ بکنت) بہر جاوہر تخلیہ سبیل کس قبول دارنت انت پشت کیت زکوۃ نہ دیوکانی حساب داد حکومت چہ آیانی مال، زبردستی زکوۃ وصول بکنت و اگر آیان گوں حکومت، جنگ بکنت تو بہ آیانی سرکوبی حکومت گوں آیان جنگ بکنت حضرت ابو بکر صدیق، زکوۃ نہ دیوکان گوں جنگ کنت چہ آیان زکوۃ وصول کتے واقعہ حدیث ماں تاریخ، کتابان مشہور و معروف انت ۱۲

و ساری فرمایند گفت کہ اگرچہ وقتی کفر و توبہ کنان اسلام داخل بہ بنت تو آئین ممکن ات کہ کسی چہ اسلام اصول و رہ بنڈاں سر پر مہبت و آپ پٹ و لوٹ و شک و شکوکائی رفع کنگ و غرض بہ مسلمانانی گورہ ایک لوٹت۔ آئی ردو فرمایند کہ چشیں مردمان و ماں و تپی پناہ و زوران و خدایہ کلام و اسلام و رد آیان و دیل و ثبوت و پیش بکن ات اگر قبول دار مہبت تو آیان و نقل ممکن ات بلکیں آیان و ہنجیں جاگے سر بکن ات کہ اودا آیان گوں ایمنی و دمجی و جاہ مندر بہ بنت چہ آئی و پد آیان مثل اے دگر کافران برابر بنت اے امن و پناہ دیگر حکم پیشکا انت کہ گوں اسلامی اصول و حقیقتان اے مردم سر پر نہ انت لہذا بہ اشانی روبرو و حتی را بہ شری و گیش و گوار بکن ات۔ اگرچہ آئی و بدھم و ذمہ منی ظاہر بکننت تو "تَبَيَّنَ الرَّشْدُ مِنَ الْغَيِّ" پدماں دین و ہجج اکراہ نیست انت۔

فل ماں پیشی آیان براءۃ ردو ہرج اعلائے کنگ بونگت ادا آئی حکمت و بیان فرمایند بیت۔ یعنی گوں اے عرب مشرکاں چہ عہد قائم بیت کنت و آئندگ و چہ صلح بیت کنت کہ آبیانی احوال گوں شما مسلمانان ایش انت کہ اگر کردی بہ شے سراکیں غلبہ حاصل بکننت تو تاوان و سوکی کنگ و روانہ اشان و قربت داریت و زاشان و تپی قول و قرارانی لحاظ و دارنت چونکہ اشان و اتفاقا شے سراغلبہ و قابو حاصل نہ انت پیشکا محض زبانی قول و قراران و گوں شماراوش کنگ لوٹنت و اگر نہ اشانی دل بیک دمانے ہم بہ اے عہد و سہرا رضی نہ انت۔ مہاک

عہد شکنی و واسطہ نیمون شوہاز کنان و سر سر جنت چونکہ ماں اشان زیات تر مردم غدار و بد عہد انت اگر چہ اشان چند حسابی مردم و فائے عہد و خیال و دارنت تو کثرت و مقابلہ اشانی جر و کس پر واد و نذر بیت بہر جا و رگوں چشیں دغا باز و بد عہدیں قوم و خدا و رسول و چہ عہد بیت کنت البت گوں ہما قبیلہاں خصوصاً کہ مسجد حرام و گورہ شما گوں اشان معاہدہ کنگ نور

شروعات کنان و اے معاہدہ و پروشوگ مہبت۔ دنا و ہد بکہ اشان گوں وفاداری و بہ تجکس راہ و رووک بہ بنت شما ہم گوں اشان تجک بہ بنت و مزین و لگوش گور بکن ات کہ کردی ادنا و چہ اذنا میں خبرے چشیں ظاہر مہبت کہ چہ آئی و تنہی دامن چہ بد عہدی و کندی و اغدار بہ بیت خدایہ ہما کس دوست بنت کہ آہ شری و خیال گور کنت چنانچہ بنو کنانہ و غیرہ قبیلہاں گوں مسلمانان بد عہدی نہ کنت مسلمانان و مزین دیانتداری و خیال داری گوں اشان و تپی قول و قرار و تمام کنت۔ اعلان براءۃ و ہد و اشانی معاہدہ و ہلاسی و تہ ماہ باقی مانگنت کہ ماں اے تہ ماہاں معاہدہ و سر جی پابندی کنگ بوت۔ فل یعنی اے مشرک ہما مردم انت کہ اشان بہ دنیا و کیں سبیت و نفع و خاطر و تپی و اھلکان و دب و کبان و خدایہ حکمان و آیتان و رد کنت اے پیمائشان و تہ ہم بہ خدایہ راہ و رووک نہ بوننت و دگر انتش ہم جلت کہ خدایہ راہ و عزت ہر کس ماں چشیں بدتریں و سبیں کارانی تہا گرفتار بہ بنت و خدایہ ترس اش مہبت آیان چہ عہد شکنی و وبال و پرچا ترس انت و پرچا و تپی قول و قرارانی سرا بوننت۔ فل یعنی تہنا گوں تو چش نہ کنت بلکیں اشان و گوں مسلمان و نام و سرا کنت انت کہے سلمان بہ بیت و اشان و موہ برسیت نوآئی نقصان و چہ چک و پد نہ بنت نہ اشان سیادی و وارثی داشت کنت و نہ اشان و قول و قرار مہبت کنت اے ردو اشانی ظلم و زور چہ حد زیات سر گوستگ۔

التوبة ۹

۲۸۵

واعلموا ۱۰

أَبْلَغُهُ مَأْمَنَهُ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْلَمُونَ ۝ كَيْفَ يَكُونُ

برسین آیتانی و امان و جاہا۔ اے یہ ہے سبب کہ آتا دین مردمنت و چہ پیمائش

لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَهِدْتُمْ

پہ مشرکان عہد اللہ و گورہ و آئی و رسول و گورہ مگر ہما کسان کہ عہد کنگ شما گوں آیان

عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ

مسجد حرام و گورہ نون نا وقتیکہ آتجک بنت گوں شما، شما تجک بہت گوں آیان۔ بیشک

اللَّهُ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ۝ كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا

اللہ دوست داریت پرہیز کنوکان چہ پیمائش بیت و اگر آقا و بکننت پشے سرا گدا شے بندش ندرایت

فِيكُمْ إِلَّا وَاذِمَّةً يَرْضَوْنَكُمْ بِأَفْوَهِهِمْ وَتَأْتِي قُلُوبُهُمْ

سیادے و نہ عہدے و شمارا رضی کنت بہ تپی دیان و نمنت دل آبیانی

وَكَثَرَهُمْ فَيَسْقُونُ ۝ اسْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمًّا قَلِيلًا فَصَدُّوا

و گیشتر آبیانی بد عہدنت و بہا کش کنت اللہ احکام بہ کیں قیمتی پداسر بندیش کنت

عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ لَا يَرْقُبُونَ فِي

چہ آئی و راہ و بیشک اے بدیں کارنت کہ آیش کنت و بندش ندرایت

مُؤْمِنٍ إِلَّا وَاذِمَّةً وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُعْتَدُونَ ۝ فَإِنْ

مسلمانانی سیادی و نہ عہدے و ہم شانت بہ زیادتی و سرا و پدا اگر

تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَخَافُواكُمْ فِي الدِّينِ

توبہ بکننت و قائم بدارنت نماز و ادا بکننت زکات گدا شے برانت ماں شریعت و

وَنَفِصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۝ وَإِنْ تَكْثُرُوا أَئِمَّانَهُمْ

و ما شریان کیں حکمان بہ ہما مردمان کہ زانت و اگر پروشت و تپی قسمان

مَنْ بَعْدَ عَهْدِهِمْ وَطَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَبَاسَةً

رند چہ و تپی عہد و شکان بکننت ماں شے دین و گدا جنگ بکن ات گوں کفر

مازل

وہ یعنی ہنوں ہم اگرچہ کفر و توبہ کنان و دینی حکمان (نماز زکوٰۃ وغیرہ) و سرا عمل کنوک بہ بنت تو نہ ایوک و ایش کہ پر آئندگ و اشان محفوظ و ایمن بیت بلکیں ماں اسلامی و زبرداری و اوار بوان ہما حقوقانی مستحق بنت کہ آحقوق ایدرگ مسلمانان و حاصل انت ہر ج بد عہدی و نا شری و چہ اشی و پیش کنگنتش آکل معاف کنگ بنت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ اے فرمان کہ اشان برات انت ماں شریعت و حکم و چہ اشی و سر پر بہ بنت کہ ہر کسے چہ قرینہ و معلوم بہ بیت کہ سر ظاہر و آلمان انت و گوں دل و یقین داروک نہ انت آترا ماں ظاہری حکم و مسلمان حساب بکنیں مگر اعتمادی و دوست مکنیں ۱۲۰

ہا یعنی اگر قول قراران و پشنت چنگ بدینت (چونکہ بنی بکرہ قول بر خلاف بنی خزاعہ و سرایلغار کت و قریش یلغار کنوکان امدادات وچہ کفر و دست ایش نہ کشت بلکین برحقین دین و بابت و لوگ ثانی و شکان پکان ایش جنگ بنا کت توچوش بران ان کراے پیس مرم ائمہ الکفر (کفر پشونک) انت پرچاکہ ایشانی حرکت و خبر و گندان و باز کس ایشانی و دب و کپنت گون چشیں سروکان شرعی مقابلہ کن ات چیا کہ آیانی ہیج قول و قرار و سوگند پانی پشنت نہ کپنت ممکن انت کہ چہ تخی دست و چیزے سرزنش بکندنت وچہ ناشریان و وئی دست بکشتنت و قریش وئی سوگند و معاہدہ آں پروشنت کت پرچاکہ وئی قول و قرار و برخلاف بنو خزاعہ و مقابلہ بنو بکرہ امداد کت وچہ ہجرت و پیش واجہ پیغمبر علیہ السلام وچہ وئی پاکیں وطن (مکہ معظمہ) و درکنگ رد افکرت کت و ہمیشہ ان در ایک عصب ہم جوڑ بوننت انی اخرجہ الذین کفر و اتانی اثنین الایۃ ماں مکہ و مفت ناخ و بے گناہیں مسلمانانی سرواتی ظلم و زورانی ابتدائش کت و ہدیہ ابوسفیان بخاری قافلہ بسلامتی و وئی منزل و سر بوت تو وئی مرنی و سرافضلی ظاہر کنک واسطہ ماں بدر و میدان و گون مسلمانان جنگ و شنتت صلح حدیبیہ و بدر ہم اشان و ت عہد شکنی کت کہ مسلمانانی خلیف خزاعہ و مقابلہ و بنو بکرہ پشنت پناہی ایش کت و آیان و جنگی ازباب و سلاح ایش دات آتکار مسلمانان و گون اشان جنگ کنگ کپنت و مکہ معظمہ وچہ مشرکانی قبضہ و آرات ایش کت چہ الا تقاتلون قوما و غرض اے معلوم بیت کہ ہرج قومی و احوال پر اے پیما بہ بنت مسلمانان و باید انت کہ گون آیان جنگ کنگ ہیج پیس پس پیش یا سستی بکنت اگر شماراچہ آیانی طاقت و جمعیت و ساز و سامانانی ترس بہ بیت تو مو منین بایدنت کہ آچہ خدا و زیات تر ترس انت و ہدیہ ماں دل و خدا و خوف پیدا بیت تو ایدر باقی مانگیس خوف و تاوت کا ربت ایمان و لوٹ ایش انت کہ بندہ چہ خدا و نافرمانی و ترس بیت وچہ آئی قہر و غضب و مدام بہ ترس و زور و بیت چیا کہ نفع و ضرر کل بہ صحت اختیار انت ہیج مخلوق و ہیج قسم و ضرر بغیر چہ آئی مشیت ہیج کس دات کت نہ کنت و ماں اے آیت و جہاد و مشروعت و اصلی حکمت و رد اسرزنش کنگ بوتنگ ماں قرآن پاک و پیشی قومانی ہرج قصہ بیان فرماینگ چہ آیان بدر بیت کہ و ہدیہ ہرج قومی کفر و ناشری و ماں نبیانی دشمنی و دروغ بند کنگ وچہ حد و سرگوستنت توچہ قدرت و جانب و یک تباہ کنوکیں آسمانی عذابے پر آیانی سرنازل کنگ بوتنگ کہ چہ آئی و آیانی تمایں ظلم و زور یک پارگی بلاس بوتنگت فکلاً اخذنا بدينه فممنهم من اردنا مسلماً علیہ خاصباً و منهم من اخذتہ الصبیحة و منهم من خسفنا به الارض و منهم من اخرقنا و ما کان الله یظلمهم و لکن کالوا انفسهم یظلمون (عنکبون رکوع ۴) ماں اشی و ہیج شک نیستنت کہ عذاب و اے قسم باز سک ہلاک کنوگ پر آیوکیں نسلان عبرت دیوگ انت لیکن ماں اے جاوران عذاب سر بوکان و ماں دینا و نندان و وئی ذلت و رسوائی و ندرار کنگ نہ کپنت و نہ یہ دیم تر و تو بہ رجوع الی اللہ و کتام امکلتے باقی پشنت کپنت جہاد و مشروعت و اصلی غرض ایش انت کہ دروغ بند کنوکان و کنت داروکان و حق تعالی بلا واسطہ عذاب دیگ بدل و چہ وئی مخلص و فادارین بندہانی دست و سر ابدت سزا دہی و ماں اے جاوہ و مجرمانی رسوائی و مخلصانی قدر دانی زیادہ انت و فادارین بندہانی نصرت و غلبہ سر ظاہر و

پدرایت آیانی دل بہ اشی و سر دبت کہ واں زری و ہر کس گون آیان ظلم و زور کی کتگ یا آیان پر کلاک زرنگت مروچی چہ خدائے تائید و رحمت و ہما مردم بہ منے رحم و کرم و سرایلہ دیگ بوتنگت کفر و شرک و شان و شوکت و گندان ہرج اهل حق ماں دل جشتنگت باہر زوری و کمزوریں مسلمانے چہ کافران ہر گرگ و بے وس ات انت آیان بہ وئی دل و توک و جوش و ران و خاموش بوتنگت چہ جہاد فی سبیل اللہ و برکت و ایشانی دل و تسلا و سکون حاصل بوتنگت و گدھی جہالیش انت کہ گنہ گارانی و وئی جہاد و حق و ہم سزا دیگ و اے رہ بند نسبتا زیات نفع دیوگ انت چیا کہ سزا رسک پد ہم رجوع و توبہ و دروازگ ہیج انت باز ممکن انت کہ احوالان عبرت حاصل کنان و بازیں گنہ گاران و توبہ نصیب بہ بیت چنانچہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زمانگ و ہیجوش بوت کہ ماں کیں روچاں تمایں عرب گون صدق و دل و خدائی دین شامل بوتنت و کی یعنی ہر یک و جاوہ زانان و حکمت و معاملہ کنت و ماں ہر دور و بہ ہما حساب و حکمان و سرکنت و جہاد و مشروعت و رد ایک دگہ حکمتے بیان فرماینت یعنی ایمان و بندگی و سرزبانی دعوی دار و باز انت و لیکن یہ چکا سگ و سنگ و سردانگہ چیزے گیشینگ مہیت اصلی و نقلی پدرانہ بیت بہ جہاد و رہ بند خدا اے گندگ لویت کہ چنکر مسلمان چشیں انت

الْكَفَرُ إِنَّهُمْ لَا يُبَيِّنُونَ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ ۝۱۳۱ لَا تَقَاتِلُوا قَوْمًا تَكُونُوا أَيْبَانَهُمْ وَهُمُوا بِأَخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدُّوكُمْ گون ہیجوش مردمان کہ پر دشت و قسما و قصد کنت پر رسول و درکنگ و آیان گون جنگ شمارا اول مرۃ اٹخسونہم فاللہ احق ان تخشوه ان کنتم اولی برا ہیں ایشا ترست چہ آیان آچہ اللہ زیادہ حق دارنت کہ چہ آیتا ترست اگر شما مؤمنین ۱۳۱ قاتلوہم بعد بھم اللہ باید یکم و یخزہم و ایمان دارت و جنگ کن ات گون آیان تاکہ عذاب بکنت آیان اللہ چہ شے دستا و رسوائش کن ات و یصركم علیہم و یشف صد و قوم مؤمنین ۱۳۱ و یذهب مدت بدنت شمارا پر آیانی سرا و سارت بکنت دل و مسلمانانی قوم و و بارت غیظ قلوبہم و یتوب اللہ علی من یشاء و اللہ علیہ آیانی دل و عصیا و توبہ نصیب کنت اللہ ہر کسیا کہ بلوٹیت و اللہ زانو کنت حکیم ۱۳۱ ام حسبتم ان تتركوا و لکنا یعلم اللہ الذین جہدوا حکمتانی صاحبنت ہیں شمارا گن کنگ کہ یلہ دیگ بیت حالا کہ معلوم نکلتنت چہ و فی اللہ ہما کہ غزایش کنگ منکم و لم یخذوا من دون اللہ ولا رسولہ ولا المؤمنین چہ شما و نگینکش و جہاد اللہ و آئی و رسول و مسلمان ہیج ولیجۃ و اللہ خیر بہا تعملون ۱۳۱ ما کان للمشرکین ان یعروا رازدارے و اللہ خبرت ہر جیکہ شمارا کن ات و مشرکانی کار نہ انت اے کہ آباد بکنت مسجد اللہ شہدین علی انفسہم بالکفر اولیک حبطت اللہ مسیتان اقرار کنگ و ینت پر وئی سرا کفر و اے ہمیشہ کت کہ آیانی عمل اعبالہم و فی النار ہم خلدون ۱۳۱ انہا یعمرون مسجد اللہ من بیکار بوتنت و آماں دوزخ و ہمیشہ ماننت بیشک آباد کنت اللہ مسیتان ہما کسے کہ

منزل ۲

پدرایت آیانی دل بہ اشی و سر دبت کہ واں زری و ہر کس گون آیان ظلم و زور کی کتگ یا آیان پر کلاک زرنگت مروچی چہ خدائے تائید و رحمت و ہما مردم بہ منے رحم و کرم و سرایلہ دیگ بوتنگت کفر و شرک و شان و شوکت و گندان ہرج اهل حق ماں دل جشتنگت باہر زوری و کمزوریں مسلمانے چہ کافران ہر گرگ و بے وس ات انت آیان بہ وئی دل و توک و جوش و ران و خاموش بوتنگت چہ جہاد فی سبیل اللہ و برکت و ایشانی دل و تسلا و سکون حاصل بوتنگت و گدھی جہالیش انت کہ گنہ گارانی و وئی جہاد و حق و ہم سزا دیگ و اے رہ بند نسبتا زیات نفع دیوگ انت چیا کہ سزا رسک پد ہم رجوع و توبہ و دروازگ ہیج انت باز ممکن انت کہ احوالان عبرت حاصل کنان و بازیں گنہ گاران و توبہ نصیب بہ بیت چنانچہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و زمانگ و ہیجوش بوت کہ ماں کیں روچاں تمایں عرب گون صدق و دل و خدائی دین شامل بوتنت و کی یعنی ہر یک و جاوہ زانان و حکمت و معاملہ کنت و ماں ہر دور و بہ ہما حساب و حکمان و سرکنت و جہاد و مشروعت و رد ایک دگہ حکمتے بیان فرماینت یعنی ایمان و بندگی و سرزبانی دعوی دار و باز انت و لیکن یہ چکا سگ و سنگ و سردانگہ چیزے گیشینگ مہیت اصلی و نقلی پدرانہ بیت بہ جہاد و رہ بند خدا اے گندگ لویت کہ چنکر مسلمان چشیں انت

..... کہ ماں آئی راہ و قی جان مال و قربان کنگ و تیار نت و بغیر چہ خدا و رسول و مسلمانان کس را و قی راز دار جوڑ کنگ و ہم تیار نت و نہ کسے و قی خاص و ناسیب دوست جوڑ کنگ و واہگ دار نت بلکی توری آئی اشنائی قریبی سیاد وارث بیت اے ہما معیار و چکاس انت کہ چہ اشی و مومنین و ایمان کشک بیت داں و ہد علی جہاد بیت نہنا چہ زبانی دعوی و کامیابی حاصل بیت نہ کنت پدا ہرچ علی ہم کنگی آئی خبر خدائے انت کہ اے عمل گوں صدق و اخلاص و بونگ یا گوں نمود و رباء کنگ بونگ ہرچ ہمیں عمل بیت گوں آئی و ہما ڈولیں معاملہ کنگ بیت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد :- اول پیرا فرمائیتنگ کہ مسلمان ابید چہ امتحان مفت و بلدیہ دیگر نہ بنت بلکس ماں مزین عملان (مثلاً جہاد وغیرہ) و آیانی ثابت قدمی چارگ بیت ایک نما میں دینا و تعلقات و رد و چونکائی خدا و رسول و نیمگ لیت انت ماں اے رکوع و اے پیش داشتنگ کہ خدا و مسجد (عبادت و جاگہ) حقیقتاً گوں ہما مسلمانان آباد بیت کنت کہ آیان عزم و ارادہ و داروک انت مسجدانی حقیقی آبادی اے پچا انت کہ ماں آیان خدا و عبادت آئی شان و لائق بہ بیت "ذکر اللہ" کنوک گوں کثرت و موجود بہ بنت کہ آیان اٹو و جہال ابید خدا و یاد بکنت - چہ خرافات و لغویات و جاگہ پاک و صافی ارگ بہ بنت اے مطلب و مراد چہ کافران و مشرکان چونکائی حاصل بیت کنت و بچار مکہ و مشرکان مزین بہر بستنگ کہ آیان مسجد الحرام و متولی و خادم انت مگر آیانی مسترب خدمت گذاری ایش ات کہ ڈوک صدھائی بت ماں کعبہ و نوک ایش کنگت یہ ہما یان نذر و نیاز اش منبتنگ باز کس گوں جاندارائی و طواف کنگت ذکر اللہ بدل شیراز نگش و چاپ اش جتنگ، و خدا و واحد خفیب عبادت گزاران و دان او دارسگ اجازت نہا تگ اتش انت آیانی مسترب عبادت ایش ات کہ بہ حاجیان آئے سبیل اش جوڑ کت یا ماں حرم شریف چہ اغانش روک کنت یا کعبہ و سرا غلاف اش بہر کنگت، یا کدی ضرورت تو پر و شنگین جاگہان و دوبارہ او و شر اش کنت مگر اے اعمال نہنا بے سادہ و بے جان انت پر چاکہ مشرک و خدا و صحیح معرفت حاصل نہ بیت تو ماں ہج عمل و آئی توجہ و قبلہ و اخلاص و مرکز خدا و وحدہ لا شریک لہ و ذات کمالات و چمگ بیت نہ کنت ہمشکا کافر و ہج عمل خدا گور و زندہ و وزن دار قرار دیگر نہ بیت (ہمیشگی را گوں حبطت اعمالہم و تعبیرات) الغرض کافر و مشرک کہ چہ و قی قول و عمل و قی کفر و شرک و شہادت و ت دنت بہ اشی و لائق نہ انت کہ گوں آیان مساجد اللہ خصوصاً مسجد الحرام و حقیقی تعمیر آبادی اکت بکنت اے کار و نہنا ہما کس کنت کہ آ گوں دل و خدائے واحد و بہ آخری روح و سرایقین دارنت کہ گوں و قی دست پادان نماز و عمل و قائم دارنت چہ مالان باقا زکوۃ در کنت و ابید چہ خدا و گہ ہج کس چہ نترس انت ہمشکا بہ مسجدانی حفاظت و نظہیر و واسطہ بہ جہاد و مدام تیار انت چشیں مومنان کہ آ گوں دل زبان دست یا مال دولت و گوں ہر چہ خدا و فرمان برداری گل نیش انت آیانی منصبی فرض انت کہ مسجدان و آباد بکنت، مسجدی بند و کانی دروغیں دعوی داری مشرکان توری شے وارث بہ بنت چہ اودا دست بکن ات پر چاکہ اشنائی موجودگی مسجدانی آبادی نہ انت بلکس مسجدانی بربادی انت و مکہ و مشرکان بہ اشی بہر بستنگ کہ آیان حاجیان خدمت کنوک، آیان و آب و واریوک، خوراک و پوشاک و یوک و مسجد الحرام و سنگانہ بند کنوک یا کعبہ و غلاف پوشائینوک چہ اغانی روک کنگ وغیرہ بند و بست کنوک انت اگر مسلمان بہ و قی جہاد و ہجرت و سرا طہل کنوک انت تو مے گور و چشیں عبادات و بن مال موجود انت یک زمانیکہ حضرت عباس رضی اللہ عنہ و حضرت علی کرم اللہ وجہہ و مقابلہ و ہمے ڈولیں بخت کنگت بلکس ماں صحیح مسلم انت کہ یک بہر چند

مسلمان و ت ماں و ت و جہیرہ کنگا کنت کسے و گوشتنگت کہ بہ منی گور و اسلام یارگ پدا حاجیان آپ و ارینگ چہ زبانی بہتر ہج عبادت نہ انت دومی و گوشت بہ منی خیال اسلام و پدشیزیں عمل مسجد حرام و خدمت کنگا انت (مثلاً روپک جنگ چہ اغان وغیرہ و روک کنگ) سوئی و درائنت کہ جہاد و قی سبیل اللہ چہ نما میں عبادان افضل و اشرف انت حضرت عمر رضی اللہ عنہ و آیان و ہکل دات کہ شہا جمعہ و روح و پیغمبر خدا و منبر و کز و ندان چشیں بخت کنگاے یکس صبر کن ات و خدا و ہج چہ جمعہ و نماز و دست و کشا دکت چہ و اجراء اے بابت و سوال کنگ بیت - چہا چہ جمعہ و پدچہ و اجہ پیغمبر جنت کنگ بوت تو گڈاھے آیات نازل بوت انت آجعلتہم سقایۃ الحاج و عمارۃ المسجد الحرام الخ یعنی حاجیان و آب و واریوک و مسجد الحرام و سرا طہر و آباد کنگ چہ ایمان باللہ و جہاد و قی سبیل اللہ و بروی و کنت نہ کنت (افضل بوک تو و قی جاگہ و انت) ادا گوں جہاد و ایمان باللہ و ذکر یا واپمشکا کنگ بوت کہ مشرکانی غرور و تکبر و جواب ہم بہ بیت کہ تائیں عبادانی روح ایمان باللہ انت ابید چہ اے روح و آب و واریوک و مسجد الحرام و خدمت کنگ بلکل مروگین عمل انت تو اے بے جانیں مروگین عمل یک زندگین دائیں عمل بروی چونکائی کنت و ما یستوی الایماء و لا الاموات (فاطر رکوع ۳) و اگر ابوک مومنانی عملانی و ت ماں و ت نامقابلہ کنگی انت تو ایمان باللہ و ذکر جہاد و قی سبیل اللہ و تمہید و نمونگ بیت

واعلوا ۱۰

۲۸۷

التوبة ۹

اَمِنْ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ وَاَتِ الزَّكٰوةَ وَلَمْ يَحْشُ

یقینی کت بہ اللہ و بہ آخرت و رچی و وقامی کت نماز و کش ات زکات و نترستی

اِلَّا اللّٰهُ فَعَسٰی اُولٰٓئِكَ اَنْ يَّكُوْنُوْا مِنَ الْمُهْتَدِيْنَ ۝۱۹ اَجَعَلْتُمْ

بجز چہ اللہ پدانول اشان امیدوارنت کہ بہنت چہ ہما کسان کہ بہ ہدایت و سرایت ہیں برابر کنگ شما

سِقَايَةَ الْحَاجِّ وَعِمَارَةَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ كَمَنْ اَمِنْ بِاللّٰهِ و

حاجیان آپ و ارینگ و مسجد الحرام و آباد کنگ گوں ہما کس یا کہ ایمانی آت بہ اللہ و

الْيَوْمِ الْآخِرِ وَجَهْدٌ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ لَا يَسْتَوُوْنَ عِنْدَ اللّٰهِ

بہ آخرت و رچی و جنگی کت ماں اللہ راہ و برابر نہ بیت اللہ گورا -

وَاللّٰهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِيْنَ ۝۲۰ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَهَاجَرُوْا

و اللہ بہ راہ و نہ پیرینیت ظالمیں مردمان و ہما کسان کہ ایمانیش آت و قی ملکیش انکار کنت

وَجَهْدٌ وَاِ فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ بِاَمْوَالِهِمْ وَاَنْفُسِهِمْ اَعْظَمُ دَرَجَةً

و جنگش کت ماں اللہ راہ و بہ و قی مالان و سران پیرایان مزین درجہ انت

عِنْدَ اللّٰهِ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ الْفَائِزُوْنَ ۝۲۱ يَبَشِّرُهُمْ رَبُّهُمْ بِرَحْمَةٍ

اللہ گورا و ہمشانت کامیابیں مردمان بشارت دنت آیان پروردگار آیانی مہربانی و

مِّنْهُ وَرِضْوَانٍ وَّجَنَّتْ لَهُمْ فِيْهَا نَعِيْمٌ مُّقِيْمٌ ۝۲۲ خٰلِدِيْنَ

چہ و قی طرف و رضا مندی و یاغانی کہ ماں آیانی تہا پیرایان آمنت ہمیشگی و جہ منند نہنت

فِيْهَا اَبَدًا اِنَّ اللّٰهَ عِنْدَهُ اَجْرٌ عَظِيْمٌ ۝۲۳ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا

ماں آیانی تہا مدام بیشک اللہ کرا مزین ثوابت و مسلمانان

لَا تَتَّخِذُوْا اِبَآءَكُمْ وَاِخْوَانَكُمْ اَوْلِيَاءَ اِنْ اسْتَحَبَّوْا الْكُفْرَ

مگر ت و قی پتان و براتان دوست اگر آپند بکنت کفرا

عَلَى الْاِيْمَانِ وَمَنْ يَّتَوَلَّهُمْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُوْنَ ۝۲۴

بہ ایمان و سرا و ہر کسیکہ دوستی بکنت گوں آیان یکے چہ شما گڈا آ ہمشانت ظالمان و

منزل ۲

مسلمان و ت ماں و ت و جہیرہ کنگا کنت کسے و گوشتنگت کہ بہ منی گور و اسلام یارگ پدا حاجیان آپ و ارینگ چہ زبانی بہتر ہج عبادت نہ انت دومی و گوشت بہ منی خیال اسلام و پدشیزیں عمل مسجد حرام و خدمت کنگا انت (مثلاً روپک جنگ چہ اغان وغیرہ و روک کنگ) سوئی و درائنت کہ جہاد و قی سبیل اللہ چہ نما میں عبادان افضل و اشرف انت حضرت عمر رضی اللہ عنہ و آیان و ہکل دات کہ شہا جمعہ و روح و پیغمبر خدا و منبر و کز و ندان چشیں بخت کنگاے یکس صبر کن ات و خدا و ہج چہ جمعہ و نماز و دست و کشا دکت چہ و اجراء اے بابت و سوال کنگ بیت - چہا چہ جمعہ و پدچہ و اجہ پیغمبر جنت کنگ بوت تو گڈاھے آیات نازل بوت انت آجعلتہم سقایۃ الحاج و عمارۃ المسجد الحرام الخ یعنی حاجیان و آب و واریوک و مسجد الحرام و سرا طہر و آباد کنگ چہ ایمان باللہ و جہاد و قی سبیل اللہ و بروی و کنت نہ کنت (افضل بوک تو و قی جاگہ و انت) ادا گوں جہاد و ایمان باللہ و ذکر یا واپمشکا کنگ بوت کہ مشرکانی غرور و تکبر و جواب ہم بہ بیت کہ تائیں عبادانی روح ایمان باللہ انت ابید چہ اے روح و آب و واریوک و مسجد الحرام و خدمت کنگ بلکل مروگین عمل انت تو اے بے جانیں مروگین عمل یک زندگین دائیں عمل بروی چونکائی کنت و ما یستوی الایماء و لا الاموات (فاطر رکوع ۳) و اگر ابوک مومنانی عملانی و ت ماں و ت نامقابلہ کنگی انت تو ایمان باللہ و ذکر جہاد و قی سبیل اللہ و تمہید و نمونگ بیت

وارث خاندان دُزبرداری و رشتنگ خلل و در دینت پشکا
فرمانینے کہ ہر کس چہ ایمان زیات کفر عزیز انت یک مومنے
چونکائی آیان و عزیز داشت کنت مسلمان و اے خربزب
زدنت کہ گوں آیان دوستی و دوز و اسی بکنت پیداواں ہے قدر
کہ اے رشتنگ آغا جہاد و ہجرت و مہن کنوک بہ بنت اے ہمیں
مردم گناہ کار بوان و بہ و فی جانان گوں ظلم کنت ۱۲۔
ہمے صفحہ و فوائد :- وایعنی اگر خدایہ و رسول و
حکمانی زندگی و ہجرت یا جہاد و اے خیال مہن کنوک
بہ بیت کہ راج و دزبرداری و سندگ کیت مال بر باد و
نقصان بنت تجارت سست مانت یا بند بیت چہ آسودگی
لوگ جاگہاں دریکان بے آرامیں زندگوزینگ بیت تولے
جاور و خدایہ جانب سزا و حکم و راہ چار بیت کہ آ اے
آرام طلبی دنیا طلبی و سزا ایگی انت ہر کس مشر کافی دوستی
یاماں دنیاوی و اہگان و گرفتار بوان و احکام الہیہ و
زندگرمی و نہ کنت آیان و حقیقی کامیابی و راہ دست ندت
ما صیح حدیث انت کہ وھد شما کاریگری و میل و داران و
کشار و سرازسی بیت و جہاد و یلہ دعت تو خدا شے سراہیں
ذلتے چکل دنت کہ چرائی و شمایح و رایگ تنون ات دانکہ شما
بیدا بہ و فی دین (جہاد فی سبیل اللہ) و جانب و ازبکن ات۔
۲ ماں گوسنگیں آیت و بیم نراپ و یگ بونگت کہ جہاد فی
سبیل اللہ و وھد و مومان و باید نہ انت کہ چمان و راج
دزبرداری مال و ملکیت وغیرہ چیزانی سرا سک بکنت ادا
آگاہ فرماینگ کہ مجاہدان و وت و فی فوجی جمعیت زیادتی
و سراز و ناکی باید نہ انت نصرت و کامیابی تہنا چہ خدایہ جانب
و حاصل بیت کہ آئی تجربہ چہ اشی پیش شما ماں بازیں جنگاں
کزنک مابدر قریطہ و نصیر و حدیبیہ وغیرہ ہر نتیجے ظاہر
بونگ محض امداد الہی و نائید غیبی و کرشمہ ات نوں گد سرم
غزوہ جنین و واقعہ تہابیک ہجیں ظاہریں و عجیب و غریبیں
نشانی آسمانی مدد یکنگت کہ آئی و اقرار و فرمیں دشمن کنگ
لاچار انت مکہ و فتح و رند فوراً واجہ و حال سربوت کہ ہوازن و
تقیف وغیرہ بازیں عرب قبیلہان و یک جرایں لشکرے نیار
کنان و مسلمانانی سرا حملہ و چین و لایح و انت لے احوال
رسک و شرط و واجہ پیغمبر و دہ ہزار مسلمانانی لشکرے انصار و
و مہاجرانی کہ چہ مدینہ و بہ مکہ و فتح کنگ و آختگ انت
اشان و زوران و طائف و نیمگ و کوچ گت و دھزار دگ
نفر (طلقاء) ہم کہ اشان مکہ و فتح و وھد و مسلمان تونت

واعلموا ۱۰

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

کراشان حج جاگہ پناہ درست۔ واپس نبی کوں دنی لہتین رفیقان ماں دشمن گیر انت، ابو بکر عمر عباس، علی، عبد اللہ بن مسعود وغیرہ رضی اللہ عنہم نزد صدیق باشتاد صحابہ بلیکس لہتیں اہل سیر و گیش و گوارہ و کھل دہ قدسی نفوس (عشرہ کاملہ) ماں جنگ میدان و باقی اوشوگ انت کہ اشان جہ کوہ و زیات محکم و مضبوط انت لے خاصیں موقع ات و ہدیہ دینا پیغمبر انہ صداقت و توکل و معجزانہ شجاعت و یک ہوش بروکین ندر گے گوں اے ظاہری چہان ولایت و جہیں نبی اسپینیں کاتل و سوار انت عباس کاتل و یک رکاب و سفیان بن الحارث و دومی رکاب و ہر و اشنگت چہا ہزار و سلاح ہندیں لشکر گوں مزین جوش و خروش سٹان و ہما مقابلہ کنت چہا ہزار بنیمگ تیرانی ہور گوار گانت ہمراہ دراہ یک بوتلگت مگر رفیق اعلیٰ و اجر و مددگار انت، ربانی تائید و آسمانی سکینہ و چہاں چہ اندیم ہور و اجر و سراوی چند حسانی رفیقانی سرار چکا کنت کہ آئی اثر آخر تجو کانی سرہم کپیت۔ چہ ہمواد کہ ہوا و وثقیف ہار و سیلاب دیم و کنز انت اجر و سواری دیم و ادب و ہم بہ ہمانیمگ انت ہمانیمگ و یما روگ خاطر و کاتل و ہشور کنگانت چہ دل و رشنگ گوں خدا قائم انت و گوں زبان مزین و لجمی گوشان انت انا البنی لا کذب انا ابن عبد المطلب۔ یعنی بے شک من برحقین نبی اول عبد المطلب اولاد اوں۔ ہے جاوہ و اجر و دنی بیل و ہمدان تو ابرجت الی عباد اللہ الی انا رسول اللہ، خدا و بندہ ان ایگو بیانت و ادبانت کہ من خدا رسول اول پدا و اجر و ہدایت و دروہ حضرت عباس و کہ آسک مزین تواریں مردے ات) سمرقہ و خدا بندان تو ارجت کہ اشان درخت و من و گوں و اجر و بیعت جہا و کنگت، تواریں ماں گوشاں کپک ات کہ تجو کان و دی سواری دیم بہ جنگ میدان و نیمگ و تربیت ہر کس و اشتر و دیم تربیت و تربت آئی و دنی گت و دنی اسیر و بجان کنان چہ اشتر و تربت و سواری یل دیان دیم بہ اجر و درگش بست ہے در میان و اچہیں نبی کیں خاک و کسا کیں ڈوک زوران کافرانی لشکر نیمگ و شاک انت کہ چہ خدا قدرت و آہر یک کافر دیم و چہاں کپیت آنگو حق تعالیٰ و چہ آسمان فرشتگان فی وجہ ویم دات کہ اشانی نزول و چہ مسلمانان قوت و طاقت حاصل بوت و کافرانی سرار و ترس کپیت۔ گداچی بوت کافرانی چہ کنگرانی اثر و دنی جہانی کنا رگ و دگوش انت۔ ہر چ مسلمانے کہ اشانی تربت و اوشوگ انت آیان دیم تربیت و حملہ آشکت ہما دماں میدان صاف بوت بازیں تجو کیں مسلمان و تربت و ان و اجر نبی و دربارہ حاضر بوتنت و تربت کہ جنگ ہلاک انت ہزارانی حساب قیدی بندیک انت و اجر و دیما و شتا کنگت و غنیمت و مال و انبار و انت فسبحان من بیدہ ملکوت کل شئی۔ اے ہما کافران و ماں دینا و سزا دیگ بوت۔ و چہا نچہ ہوا زن و غیر ذلک و چائی و بدتوبہ نصیب بوت و زیاد تر مسلمان بوتنت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد۔ و ہدیہ حق تعالیٰ و شرک و زور و قوت و روشن جزیرہ العرب صدر مقام (مکہ معظمہ) فتح کنا کنت و عرب قبائل ٹولی در ٹولی ماں اسلام و داغہ و داخل ہوگ و کنگت گدا و اچہیں نبی ۹ ہے اے جار تربت کہ آنگر کتام مشرکے (یا کافر) مسجد الحرام و داخل بیت بلیکس آئی نزدیک یعنی ماں حرم و حدود و داخل بیت، پرچیا کہ اشانی دل چہ کفر و شرک و نجاست و اینکر بیت و گنگ انت کہ اے چہ درستان مسترب پکس جاگہ و توحید و مرکز و داخل قابل انت۔ صحیحین حدیثان ثابت انت کہ و اہ نبی چہ جزیرہ العرب کل مشرک کافران و درکنگ حکم دات چہا نچہ و اچہیں نبی و آخری وصیت و دروہ حضرت عمر و خلافت و دور و حکم عملاً نافذ بوت نول بہ مسلمانان اے روانہ انت کہ کافران اجازت بدینت کہ او داوطن جوڑ بکننت البت احنا نزدیک یک کافرین مسافر او داہ امام و اجازت و شت کنت بشرطیکہ امام الشیر مصلحت و خلاف قرار دینت باقی حج و عمرہ و واسطہ اشان و اجازت نیست کما ورد فی الحدیث الا لا یجوز بعد العام مشرک و ماں حرم شریف مشرکانی رو و اے بند کنگ چہ مسلمانان و سر مو قف انت اگر آئی بوٹیت تو چہ دیر نہ لگیت چہا نچہ ہوش بوت خدا و کلیں ملک مسلمان کنت چہ جدا جدا ملک و علاقہاں تجارتی مال سامان ایک شروع بوت ہور و باران شربوت کہ چہا شمی پیدوار زیات ترزت فتوحات و مال غنیمت و واسطہ خدا و دروازگان و بچ کت۔ چہ اہل کتابان جزیرہ و زروصول ہوگ بنا بوتنت غرض قسما قسبیں حق تعالیٰ و غنا و سامان جمع کنگت۔ بے شک خدا و حق حکم چہ حکمت و خالی دانت۔ و ہدیہ مشرکانی قصہ جرم بوت و ملکی احوال قدر بہتر بوتنت تو حکم بوت کہ اہل کتاب (یہود و نصاریٰ) و قوت و زور و چٹ چٹ بکن انت چہ مشرکانی وجود و و بکشل و بپاک کنگ مقصودات لیکن یہود و نصاریٰ و بابت و اودہ ہنا ہمکنر مطلب مرادات کہ اسلام و مقابلہ اشان و قوت و غلبہ حاصل مبین آئی بودناکی و دیمروی راہ و اشان او و جہاں پیدا مکننت ہشکا اے اجازت دیگ بوت کہ اگر اشان زیر دستنی قبول کنان و جزیرہ و بکننت تو گدا گوں آیان دگر حج کار مدارت، اے جاوہ اسلامی حکومت اشانی جان و مالانی حفاظت و ذمہ و تربت دومی جاوہ گوں اشان چہ مشرکانی پیا پیش بیانت (یعنی مجاہدان قتال و جنگ) پرچیا کہ اشان ہم اشرویم آخرت و سرچو نکہ لازم انت ایمان نیارنت۔ و خدا و رسول و حکمانی پرواہ و دارنت رسول کریم صلی اللہ

واعلموا ۱۰

۲۸۹

التوبة ۹

نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ بَعْدَ عِلْمِهِمْ هَذَا وَإِنْ

پلینت نون مسجد الحرام و نزدیک میابنت رند چہ اے سال و اگر

خَفْتُمْ عَيْلَةً فَسَوْفَ يُغْنِيَكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنْ شَاءَ

ترست شما چہ تنگستی و گدا و غنیر و دو تمند کنت شمارا اللہ چہ دنی رحمت و اگر بلوٹیت

إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ قَاتِلُوا الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَ

بیشک اللہ زانو کنت حکمتانی و اجہنت و جنگ بکن ات گوں ہما کسان کہ ایمان نیارنت یہ اللہ و

لَا بِالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَ

نہ یہ قیامت و روچ و و حرام نزار انت آچیزی کہ حرام کنگ اللہ و آئی و رسول و

لَا يَدِينُونَ دِينَ الْحَقِّ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ حَتَّى يُعْطُوا

قبول نکنت حقین دین و چہ ہما کسانیک اہل کتابنت تاکہ بدینت

الْجِزْيَةَ عَنْ يَدٍ وَهُمْ صَاغِرُونَ ۝ وَقَالَتِ الْيَهُودُ عُزَيْرٌ

جزیرہ چہ دنی دستان در حالیکہ آہ عزتنت و گوشت یہودان کہ عزیر

ابْنُ اللَّهِ وَقَالَتِ النَّصَارَى الْمَسِيحُ ابْنُ اللَّهِ ذَلِكَ قَوْلُهُمُ

اللہ و بچ انت و گوشت نصاریان کہ مسیح اللہ و بچ انت اے جہان کنت

بِأَفْوَاهِهِمْ يُضَاهَوْنَ قَوْلَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَبْلُ قَتَلَهُمُ

یہ دنی دیان۔ مشابہت کنت گوں ہما کسان جہا کہ کافر بوتنگت چہ پیسرا و ہلاک بکنت آیان

اللَّهُ أَنِّي يُؤْفَكُونَ ۝ اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا

اللہ۔ کجا چہ برگشتہ بنت و خدایش ٹاھینتنت و دنی عالمان و درویشان

مِّنْ دُونِ اللَّهِ وَالسَّيِّحِ ابْنِ مَرْيَمَ وَمَا أُمُورُ إِلَّا لِعِبَادِ اللَّهِ

اللہ چہ بغیر و مسیح مریم و بچ ہن۔ و حکم کنگ نبوتنگت مگر اے کر بکیت معبود

إِلَٰهًا وَاحِدًا لَا إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ سُبْحَنَهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝

عبادت و بکننت نیست چہ کسے بندگی بجز چہا پکنت آچہا کہ گوں آیا شرک کنت۔

مذلل ۲

اشانی کوشت ہمیشہ انت کہ خداے پاک روک کر نگین برانے چہ رتی ہیٹے پکشت (گل بکشت) اے ڈولیں کور دیں نالائقان اگر ہنچو کائی ویل کنگ بہنت تو گڈامان ملک عفتہ و قسا و کشتی آس لب چست بوان بنت۔ وک چہ روایتان بدرایت کہ آوہدے لھتین بہودے اے عقیدہ ات کہ عزیر خدا چک انت لیکن اے عقیدہ سرچس بہودے نرات۔ ورنہ زمانہ و لھتین عالمان نوشتہ کنگ کہ نوں جی بہودی پیش عقیدہ داروک باقی نہ مانگ۔ اگر ماں واجہ پیمبر و ہدے بہودے کلام ٹولی اے برائی متوک بیوتین توالمی ات کہ آوہدے بہودے قرآن اے حکایت رد بکتیں چوشکہ اتخدوا اخبارکھم و دھبا لھم ادبائا من دون اللہ و اشکنا عہدی بن حاتم و اعتراض کنگ کہ اجار و رہبان عکس رب نہ منبت۔ اشی و پستہ واجہ نبی دات کہ دیم تر پیداکنت۔ نو عزیر و چکی عقیدہ و برائی نیگ منسوب کنگ اشانی چہ ڈولا اعتراض و انکار نہ کنگ برائی دلیل انت کہ الم و آوہدے اے عقیدہ ہر موم موجود انت البت چہ زمانگ گوزگ چوشکہ بازس ٹولی مذاہب بے نام و نشان بونگت چوش بیت کنت کہ لے ٹولی موم نابود و بے گواہ بونگت۔ باقی چہ مے مردمان یک مزن تقریر گ (حاجی امیر شاہ خان موم) بیان کت کہ فلسطین غیر ملکانی دورہ دوران منا لھتیں بہود پھیں ہم و چار کپنت کہ آیان اے عقیدہ نسبت عزیری گوشگ بیت و اللہ اعلم۔ یعنی ابنیت یا الوہیت مسیح وغیرہ عقیدہ چو کوہیں مشرکان عقیدہ و بیما انت بلکین ماں ہمایانی تعلید و ایشرا اختیار کنگ

التوبة ۹

۲۹۰

واعلموا ۱۰

يُرِيدُونَ اَنْ يُطْفِئُوا نُوْرَ اللّٰهِ بِاَفْوَٰهِهِمْ وَيَبٰى اللّٰهُ اَلَا اَنْ
 يُتِمَّ نُورَهٗ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ ۝ هُوَ الَّذِي اَرْسَلَ رَسُوْلَهٗ
 بِالْهُدٰى وَدِيْنٍ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهٗ عَلٰى الدِّيْنِ كُلِّهٖ وَلَوْ كَرِهَ
 الْمُشْرِكُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِنْ كَثِيْرًا مِّنَ الْاَخْبَارِ
 وَالرُّهْبَانِ لَيَاْكُلُوْنَ اَمْوَالَ النَّاسِ بِالْبَاطِلِ وَيَصُدُّوْنَ
 عَنْ سَبِيْلِ اللّٰهِ وَالَّذِيْنَ يَكْتٰزُوْنَ الذَّهَبَ وَالْفِضَّةَ وَ
 لَا يَنْفِقُوْنَهَا فِيْ سَبِيْلِ اللّٰهِ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ اَلِيْمٍ ۝
 تَكَذَّبُوْنَ ۝ اِنَّ عِدَّةَ الشُّهُورِ عِنْدَ اللّٰهِ اثنَا عَشَرَ شَهْرًا
 فِيْ كِتٰبِ اللّٰهِ يَوْمَ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ مِنْهَا اَرْبَعَةٌ

چوشکہ ماں سورہ مائدہ و فائدہ بیان گوشت۔ و یعنی خدا اشان و نگار و کسا بکنت توجید صافیں و ترپوکیں فیض رشتی و سرپوگ پد کجا نگو ماں تہاروی و سرچنگا کنت۔ و اشانی ملا و عالمان ہرج مسلمے چہ رتی جانے کاہیت کنگش توری حلال و حرام و حرام حلالش جو پکنتین اشان ہمایا راسدز انتگ کہ بس نوں چہ خدا گرفت و ما ازات بوتیں۔ گوں آسمانی کتاباں ہر غرض نہ داشتگ ات۔ یوگ اجار و رہبان حکمانی رندگری اش کنگت، و اشانی اے حال ات کہ کیں مالی منفعت یا مزی رستگش تو شریعت و حکم بدل اش کنگت چوشکہ ماں رندی دوسہ آیتانی تہا بیان کیت نوں ہرج منصب خدا کنگت (یعنی حلال و حرام و کیش و گوار) ملا و عالمان دست کیت۔ ہمشکا فرماینت کہ اشان عالم و درویشان و خدا قرار دات نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم عہدی بن حاتم و اعتراض جواب دیان اے ہیہ ہمایا گیش و گوار فرماینت۔ و چہ حضرت خذیفہ ہم ہمے ڈول و منقول انت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت، عالم و قول پر مخلوق و سند انت و انکہ اچہ شرع و نہمان و بگوشت۔ و ہدے معلوم بوت کہ چہ رتی جانب و گوشتگی گڈا آئی قول سند پست نہ کیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد:- و یعنی خالص توحید و اسلام و آقاب ہدے تربیت گڈا منافقانہ رفتار و مشرکانہ دعوی چوشکہ سروشاخ کشت اے کوشت کہ بے بنیادیں خبر جو کنگان و مفتیں بحث و تکرار کنگان خنی و نور کور دیم بکنت ایشی مثال چوش انت کہ کلام یک بے وقفے چہ وپ و ہیٹ کنگان ماہ یاریج و روشنائی و کورناک بکنت یا سست بکنت یا درگ لویت توری اشان ہمنکر سچت مگر خدا اسلام و روشنائی ہر پیم مانگ شنگ نالان کنت۔ و اسلام و غلبہ ایگر دینیان سرا چہ حجت و دلیل و اعتبار اے و ہمک زمانگ و محمد اللہ بہ جوانیں رہ بندے و حاصل بوان بوتگ۔ باقی چہ حکومت و سلطنت و اعتبار اے مقصد ہما و ہدے حاصل بوتگ دیم نر و بیت و ہدیہ کہ مسلمان اسلام و رہ بندانی سرانجی عمل کنگ و ماں ایمان و تقوی و راہانی بر مضبوطی قائم داروک ماں جہاد فی سبیل اللہ ثابت قدم انت یا دیم نر بہ بنت و حقیق دین و پیش غلبہ کہ باطلیں ادیان و مغلوب کنگان و اشان فنا بکنت اے چہ مسیح علیہ السلام و نزول و پید قیامت و نزدیک بیت۔ و یعنی نر و وصول کنگان و شریعت و حکمان و

۱۰

مازل ۲

بدل کنت آنگو مخلوق و اشان (چوشکہ ساری و بیان بوت) خدائی و درج و مانگ ہر چیکہ غلط و ردین خبر گوشت پر اشان اے غلطین جہ حجت انت اے ڈولیں ملا و عالم تحفہ و منت و چیزان و وصول کنگان و زرمچ کنگان و تی سرداری و جمعداری و قائم دارگ مخلوق و فریب دینت و ماں و فی دام و گرفتار کنت ناکہ چہ حق و راہ و نہر بہ بنت پر چاکہ اگر مخلوق چہ اشانی دام و رستگار بہ بنت و حقیق دین و کشک بگرت تو اشانی آمدنی و راہ بند بیت اے حال مسلمانان اشکنا یئنگ بوت کہ ہوشیار بہ بنت کہ امتانی خرابی تہا ہی مسترس سبب سہ جماعتانی خراب و بدراہ بوگ انت ملا و عالم۔ مالدار و سردار چہ اشان دو و ذکر پیر گوشت۔ سیمعی جماعت رؤساء و بیان نوک کیت اے رد ابن المبارک عج گوشگ و هل افسد الدین الا ملوک و اخباء و سوء و دجبا نھا۔ و ہر کس زرمچ بکنت توری بر حلالیں رہ بندے مگر بخدا راہ و آرا خراج مکنت (مثلاً زکوٰۃ ادا مکنت و حاجی حقان و درمکنت) اشانی سزا ہیشت تو چہ جہا ہما اجار و رہبانانی انجام و اسر و معلوم بکن ات کہ آیان ختی جیر دیان یا بدل کنگان و ترش چ کزنگ۔ و سرداری قائم دارگ لالچ و مخلوق و چہ خدا و دور دارنت بہر جا و زر ہما خوب انت کہ ماں آخرت و وبال مہیت۔ و ہر گون مالداریں بخیل و ہدیہ کہ بخدا راہ و خراج کنگ و واسطہ گوشگ بیت تو آئی و پیشانی و سر اگر چک درایت زیات اگر بگوشتے تو دیم و تاب دیان

دگر نیلے دلکش کو کنت اگر آپ پیاسہم آزات نبوت تو پشت دیان و رها دگ بیت پیشکا سپہ و نقرہ و گرم کنان و ہے سہریں جاہان (جمن کش و پشت و سراد و دیگ بنت ناکر آئی مج کنگ و کل کنگ و نام و بچشت ۱۲)

ہم صفحہ و فوائد: و ماں پیشی رکوع و چہ مشرکان و پدگوں اہل کتاب (یہود و نصاری) و جہاد کنگ و حکم دات پدا اے رکوع و شروعات و پیش داشت کد اشان عقیدہ و راہ و رہ بند ہم چو مشرکان انت اشانی عزیر و مسیح و خدا و چک گوشک ہنجوش انت کہ چو شک مشرکان ملائکتان و خدا و جنگ گوشکت، بلکین ماں نصاری و ابیت عقیدہ چہ مشرکانی تقلید و کنگ۔ آیان بنان و خدا و در جہر دینت، اشان مسیح و روح القدس خدا جو کنت، کتاب و خدا بند بگ و با وجود اشانی اجبار و راہبان شریعت و حکمان و بدل کت۔ یعنی اجبار و رہبان و رشوت گران و حرام مال و ران و آسمانی حکمانی بدل و حلال و حرام و حلال پیش داشتکت۔ مشرکانی ہم رہ بند ہنجوش ات اشانی سراداران ہر چیز و کہ لوتکت حلال و حرام قرار دیان و خدا و نیمک و نسبت دانگش کہ آئی ذکر ماں «انعام» و مفصل بیان بوت و واد ہم آئی و یک مثالے بیان کنگ بیت، ماں عرب و چہ قدیم و دستورات کہ چہ سال و دوازدہ ماہاں چار ماہ «اشہر حرم» (بزاں ادب و احرام و ماہ) انت ذوالقعدہ ذوالحجہ۔

محرم و رجب۔ ماں اشان خونریزی جنگ و چوب (قتال) وغیرہ بلکل بند کنگ بونگت پہرچ و عمرہ و تجارتی کار و بار و گوں امن و ایمنی و آزادی و سفرش کنگت۔ ہج کسے ماں اے ماہاں گوں و قتی پت و قاتل و ہم کارنداشتکت بلکین لھتیں عالماں نوشتہ کنگ کہ ماں اصل ملت ابراہیمی و اے چار ماہ اشہر حرم قرار دیگ بونگت۔ چہ اسلام و پیش و ہدیہ ماں سرزمین و عرب و حشت و جہالت چہ حد و سرگوست۔ ووت ماں و قتی جنگ و قتال و اشان و قتی درنگ و سرگرم و جذبہ ہج آسمانی بازینی قانون و پابند انت، تو اشان «نسی» و رسم پدا کت۔ یعنی و ہدیے یک زور و آوری قبیلہ و ارادہ ماں محرم و ماہ و جنگ کنگے بوت تو یک سردارے و جارحت کہ امبری ما محرم و ماہ چہ اشہر حرم و در کنگ و ماں حلال و ماہ و شامل کنگ و صفر و ماہ حرام قرار داتگ پدا دیمی سال اعلان کت کہ چیمبر قدیمی دستور و رو و محرم و ماہ حرام و صفر و ماہ حلال انت اے دول و اشان چار ماہانے حساب و سرجم داشتکت لیکن ماں اشانی یقین و و قتی مرضی و در دو بدل اش کنگت۔ ابن کثیر و تحقیق و رو و «نسی» (ماہ و پدو پیش کنگ) و رسم تہنا ماں محرم و صفر و ماہاں بونگت و آئی جا و رہما ت کہ برزا بان بوت۔ امام مغازی محمد ابن اسحاق و نوشتہ کنگ کہ اولی شخص کہ آئی و اے رسم جاری کت «قلمس» کنانی ات پدا آئی و اولاد در اولادھے پجا بواں بوت گد سر و چہ ہمانی و نسل و ابو ثامر جنادہ بن خوف کنانی و ات کہ ہمک سال ماں حج و موسم و جاری پرینتکت کہ امبری محرم و «اشہر حرم» و داخل بیت یا کہ صفر۔ ہجے پجا چہ محرم و صفر و ماہاں ہر یک ماہے برے حرام بونگت ات برے حلال۔ و چہ آئی مردماں اے جار و قبول ہم کنگت چوش بگوش کہ ماں جاہلیت و عہد و کافرانی کفر و گمراہی و گیش کنوک یک چیزے ہجے ہم ہستنت کہ خدا و حلال یا حرام تنگیں ماہ و بدل کنگ و حتی کنانہ و یک سردارے و سپر و کنگ بونگت۔ بلکل ہجے دول و یہود و نصاری و جا و رات کہ آیان و تحلیل و ترجمہ و لکام لالچی ایں ووت غرضیں اجبار

واعلموا ۱۰ ۲۹۱ التوبة ۹

حُرْمٌ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ فَلَا تَزْلَمُوهُنَّ أَنْفُسَكُمْ

ادب و ہشت راستیں دین و گدا ظلم مکن ات ماں آیانی تھا پہ و قی سرا

وَقَاتِلُوا الْمُشْرِكِينَ كَافَّةً كَمَا يُقَاتِلُونَكُمْ كَافَّةً وَاعْلَمُوا

و جنگ بکن ات گوں مشرکان درستان، بخو کہ آجنگ کنت گوں شہادرستان۔ و بزان ات

أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ إِنَّمَا النَّسِيءُ زِيَادَةٌ فِي الْكُفْرِ

کہ اللہ گوں پر سہیزگار انت و اے پدو پیش کنگ (ماہانی حرمت و) زیادتی انت ماں کفر

يُضِلُّ بِهِ الَّذِينَ كَفَرُوا يُحْلُونَهُ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُ عَامًا

ماں گمراہی و گپنت چہ اشی و کافران حلال کنت اما ہر ایک سا و حرام گردینت آئی را دگہ سالے

لِيُؤْاطُوا عِدَّةَ مَا حَرَّمَ اللَّهُ فَيَحْلُوا مَا حَرَّمَ اللَّهُ زَيْنَ

تا کہ پورہ بکننت ہما ماہانی حسابا کہ اللہ پہ ادب و مقرر کنگت پدا حلال کنت ہما ماہا کہ اللہ حرام کنگ و دول در کنگ

لَهُمْ سَوْءٌ أَعْبَاهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝ يَأْتِيهَا

بونگت پریانی چمان آیانی بدیں عملان و اللہ پہ راہا نہ پرینت کافرین قوم و قی او

الَّذِينَ آمَنُوا مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمْ أَنْفِرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ

مسلمانان چے بوت شمارا وقتیکہ گوشک بیت شمارا کہ در کپت (پہ غزایا) ماں اللہ راہ و

إِنَّا قُلْنَا إِلَى الْأَرْضِ ارْضَيْتُمْ بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا مِنَ الْآخِرَةِ

گدا ابر جکت پہ زمین و نیمک و آیا پسند و کت دنیا و زندگانی چہ آخرت و

فَمَا تَعَالَى الْحَيَاةِ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ۝ إِلَّا تَتَفَرُّوا

نوناہستنت فائدہ و گرگ دنیا و زندگانی و ماں آخرت و مقابلہ مگر گتے و اگر در بکت (ماں اللہ راہ و)

يُعَذِّبُكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝ وَيَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَ

گدا عذاب دنت شمار ایک عذابے دردناکیں و شے بدلا کاریت دگہ یک غیر قومے و

لَا تَصْرُوهُ شَيْئًا وَاللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ إِلَّا تَصْرُوهُ

چہ ضرورات نمن ات شمارا ثیار۔ و اللہ پہ ہر چیزا قادر انت و اگر شمارت بدیت رسول

مَنْزِل ۲

و رہبان و دستان و انت ہر دو میں جماعتانی مشابہت و ظاہر کنگ و خاطر و «نسی» و رسم و ذکر ادبیاں کنگ بوت و انت عذہ الشہور عند اللہ الخ آئی رد و تمہید انت یعنی چہ مروچ و نہ بلکہ چہ ہما و ہدیہ کہ آسمان زمین پیدا بونگت خدا و گور و بازیں شرعی احکام جاری کنگ و واسطہ سال و دوازدہ ماہ ایر کنگ بونگت کہ چہ آیان چار ماہ «اشہر حرم» (ادب و ماہ) انت کہ ماں آیان و دنارا چہ گناہ و ظلم و رکینک و زیات اہتمام کنگ باید انت سے تجکیں دین ابراہیم علیہ السلام بیگنت۔ و قی حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ چہ اے آیت و معلوم بیت کہ گوں کافران جنگ مدام روا انت (چنانچہ غزوہ تبوک کہ آئی ذکر دیم پدا کت انت) ووت ماں ووت و ظلم کنگ مدام گناہ انت ماں اے ماہاں گیشتر اکثر عالمانی رائے ہمیش انت لیکن بہتر انت کہ اگر یک کافرے اے ماہانی ادب و بکننت تو ماہم گوں آئی جنگ بنگیج مکنیں۔ و قی یعنی بدیں کار و شہر زانت و ہدیہ کہ فہم چپ بتریت تونکی و راہ و چونکائی گندنت ماں اے آیت و «نسی» و رسم و ذکر و راہر چیکہ فرماہینت آئی گیش و گوار و پیشی آیت ذالک الدین القیم و گوست۔ و چہ ادا پہ غزوہ تبوک و مسلمانان و جوش دیگ بونگ چہ گوستگیں رکوع و ماہ پیشی رکوع و چہ قاتلوا الذین لا یؤمنون

..... بِاللّٰهِ وَلَا يَالْيَوْمَ الْآخِرُ الحمد لله اہل کتاب، مقابلہ، جہاد کنگ، عزیز، دیگ بوتنگت ماں میانجی، ہرچ ذیلی بنشتا نک
 احننت آیانی ربط بر وئی موقع، ظاہر کنگ بوتنگ، چوش بگوش کہ آکل اے حاضرین رکوع، تمہیدات و حاضرین رکوع غزوہ تنوک، بیان، تمہیدانت چہ فتح مکہ وغزوہ
 جنین، پیدائش، واجہ پیغمبر، معلوم ہوتا کہ شام، نصرانی بادشاہ (ملک غسان) گوں قیصر روم، مدد، ہمدینہ، سراجملہ کنوک انت واجہ، مناسب زانت کرمات
 شام، مدنی سر اقام کنگ، آئی، پیسہ، بدیں، پشکا واجہ، جار پیدت کہ پرے جہاد، ہر کس نیاری بکنت گرمی ہم زیات آت ملک، ڈکال ات خرماگ، فصل
 پختہ یوان آت اشانی ساہگ دل، کشتوک آت پیدائش دراجین سفر، راہ، بزرگ وروگ ویدانہ تہنا ملک غسان بلکین قیصر روم، فوج، کہ گوں ساز و سامان
 سپاہ دارنت مقابلہ کنگ یک لب وندارگے نہ ات چشین ہم، تہا مخلص مومنان چہ ابید کئی طاقت انت کہ وئی پادان، دو بکنت ودر بیت چنانچہ منافقان ودر وغینہ نیم
 تراشان، وئی جان، ہلاک کناہنت لہتیں مسلمان ہم چشین گرائیں ودر اجیں سفر، سراج بزرگ، روے ویدے اش کت کہ چہ اشان آخر کار باز ودر گیتنت بلے چنت مرم
 یشت وماننت کہ اشان سستی وندگ، چہ اے شرف
 زہر کت، بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم تقریباً سی ہزار
 لشکر، زرت ودر شام، حدانی نیمگ، رہادگ فتوک
 نامی جاگہ، ہنکین کت، آنکو واجہ، قیصر روم، نام
 یک برنامہ، نوشتہ کت کہ ماں آئی، آٹرا اسلام قبول
 کنگ، دعوتی دات واجہ راستبازی ماں آئی، دل، جاگہ
 کت مگر قوم، قبول نہ کت پشکا چہ اسلام قبول کنگ،
 زہر بوت، وھیکہ شام مردمان، واجہ پیغمبر ارادہ، حال
 سر بوت گوں قیصر روم، اظہار کت، آئی، ودر وندگ، اش
 اطاعت کت مگر اسلام قبول اش نہ کت، کیس مدت، رند
 واجہی، وفات کت وفاروق اعظم، خلافت، دور، نیم
 شام، ملک فتح بوت، واجہی چہ تنوک، غالب و منصور
 ودر بوت، وھیکہ پاک، مزین مزین، بادشاہانی سر اسلام
 رعب، ودر بیت توائے جاور، مدینہ منافقان سک
 رسول بوتنت وھم لہتیں راستیں مسلمان کہ چہ وئی سستی و
 نابودی، بناء، نہ شتگنت بے حد شومان انت، اے رکوع
 شروع، بگرداں بازیدر، ہے داستانانی بیان انت مگر زیات
 تر منافقانی حرکتان، بیان کنگ بوتنگ، جاگہ جاگہ، مسلمانان
 ہم گوشگ بوتنگ، وئیانی احوال، بیان کنگ بوتنگ ماں
 اے آیت، مسلمانان، گوں مزین کڈن، بہ جہاد، گوشگ
 بوتنگ، وانشان، پیش دارگ بوتنگ کہ ماں کیس عیش و
 آرام، گرفتار یوان، جہاد، یلہ دیگ ہچوش انت کہ زراں
 چہ بلندی، کسے بہ جہلگ، نیمگ، بکیت، راستیں مومن
 نزدیک، باختر، مقابلہ، اے دنیا، ہج قدر و قیمت، توک نہ لویت
 ماں حدیث، انت کہ اگر دنیا، قیمت، خدا، گور، کڈشگ، ہا نزل
 بہ بوتیں تو کافر، گور، ہم، شتگت، اے حدیث امام ترمذی ماں
 وئی جامع، بیان کنگ، یعنی خدا، کار، شیمگی، متل نہ انت شما
 اگر چہ سستی، کارگزار، تو آچہ وئی کامیں قدرت، وگر توے
 پر دین، خدمت، وشتار، یذیت و شہا چہ اے نیکیں
 کار، زہر بیت کہ اے پیمانان و دیم شہاوت ات
 مدت منکر خدمت سلطان، سہی کنی
 مدت از وشناس کہ بخیر مت گذاشت - ۱۲
 ہے صفحہ، فوائد، ط، یعنی بند خبر، اگر شما واجہ
 پیغمبر، مدد ورنہ ات، ممکن اتی، سوب و پیروزی حاصل
 کنگ، بہ شما متوقف نہ انت واجہ، سراج و پیش یک ہنچیں
 ساعتے گوشگ کہ ابید چہ یک کسے وگر چہ کس گوں واجہ

واعلموا ۱۰

التوبة ۹

فَقَدْ نَصَرَهُ اللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ الَّذِينَ كَفَرُوا ثَانِيَ اثْنَيْنِ إِذْ
 كُنَا فِي الْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا
 فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَ
 جَعَلَ لَكُمُ الْيَوْمَ الْآخِرَ كَالْأَوَّلِ وَاللَّهُ لَمَّا قَدَرْتُ أَنْ
 تَكْفُرَ أَغْرَقْتُ أَتَيْنَاكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ فَتَجَبَّنَا وَكَانَ
 تَوَكُّبُنَا رَأْيَ الْيَوْمِ وَالْآخِرِ وَأَنْزَلْنَاكَ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ
 لَعَلَّكَ تَتَذَكَّرُ ۝ ۱۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۲۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۳۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۴۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۵۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۶۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۷۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۸۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۰
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۱
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۲
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۳
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۴
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۵
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۶
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۷
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۸
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۹۹
 فَتَبَيَّنَ لَكَ الَّذِينَ كَفَرُوا وَاللَّهُ يُدَارِكُ السُّرُورَ ۝ ۱۰۰

مازل ۲

ماں غار، ہمراہ نہ ات، چنت مسلمانان چہ مکہ، مردمانی ظلم و زور کی، تنگ یوان، ہجرت اش کت آخر واجہ نبی، ہم ہجرت، حکم بوت، مشرکانی گڈی شور ہمیش ات کہ چہ
 ہز فیلبہ، یک یک ورنائے، نجین کنگ بہ بیت واکل ہور یوان، یکپارگی واجہ، سرگوں زہم، حمل بکنت ناکہ خون بہادیک بکیت وائر اماں کلیں قبیلہاں خون بہا تقسیم
 بہ بیت، وبنی ہاشم، چوشین ہتے مہیت کہ گوں کلیں عرب قبیلہاں جنگ بکنت ماں ہما شپ، کہ اے ناپاکیں کارگزاری کنگی ات واجہ نبی ماں وئی بستر، سراج حضرت علی
 واپسیت ناکہ اے واجہ مردمانی اما نشان، ہر کس گوں خیال لاری سر بکنت، وواجہ، حضرت علی تسلی دات کہ اشان تراراج، نادان دات کت نہ کنت، ویدوا واجہ وئی
 جندہ ظالمانی مچی، توک، شاہت الوجہ، گوشان، وئیانی چمان، خاک مان کنگان، صاف صاف چمایانی دیماد رخت وشت، حضرت ابو بکر صدیق، وئی ہمراہ
 زرت وچہ مکہ، چنت میل دور ماں غار نور، قیام کت، اے غار کوہ، بالادی، نیمگ، یک گرائیں حور کیں غارایت کہ ماں آئی، داخل بوگ، راہ ہم یک، بیت، ویدوا آنچوش
 تنگ انت کہ انسان اوشتکائی یا نندکائی ماں آئی، داخل بوت نکنت تہنا لیٹ وراں، داخل بوگ ممکن ات ساری، حضرت ابو بکر صدیق، توک شت و جاہی صاف و پکار کت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

کلی سوراخ ہزاراں ٹنگان و گوں پچان بند کرت کہ کرے یا لولک نقصان دات کت مکنت یک شے پشت کیت ماں آئی و وتی پادی اڑ پنت۔
سر جیس بست و بند و پد و اجہ نبی و پیر توک و ایک و تو ارجت۔ واجہ نبی حضرت ابو بکر صدیق و ران و سر آرام کنگایت کہ مار و واجہ ابو بکر و پاد و ٹنگ شکر و اجہ صدیق و پاد و را
حرکت نداد مبادا کہ واجہ و اب خراب مہیت و دے واجہ و چم و بچ بوت و نصہ معلوم بوت تو واجہ و وتی لہز ابو بکر صدیق و پاد و شست کہ چہ اشی و فوراً شفا حاصل بوت۔
آنکو کا فران گوں و قائف و زور ان و کہ ماں پاد و نشانانی جاہ یار و سک بلدات واجہ و شوہاز و دراحت آئی و وان غار ثور و پاد و نشانان و جاہ بارت
مگر خد و قدرت و بچار کہ غار و دروازگ و سرامو کو و کد ام بست و جنگلی کیور و ہیک دات انت اشان و گندان و درستان و قائف و دروغ بند کت و گوشتش
کہ مو کو و کد ام و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و پیر الش و چہ ہم پیسر یگین انت اگر کسے داخل بیوتین تو اے کد ام و اے ہیک چون سلامت پشت کینگنت، ابو بکر صدیق و
چہ نوک و کافرانی پادان و دیستنت آئی و فکر بوت کہ چہ وتی جان و زیات محبوب کہ پیر آئی خاطر و وتی ہر چیز قربان کنگت، دشمنان و نظر و معیت، ترسان و گوشتی یا رسول
اللہ اگر اشان گردن و جمل یکنت تو مارا گندنت، واجہ

واعلموا

۲۹۳

التوبة ۹

لَا يَسْتَاذِنُكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ أَنْ
رخصت نگرنت چہ تو ہما کسانیکہ ایمان کارنت پیر اللہ و دے قیامت و روح و چہ
يُجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ وَاللَّهُ عَالِمُ الْمُتَّقِينَ ﴿۳۶﴾

اے جبراکہ جنگ یکنت پیر وتی مالان و جانان و اللہ شہ زانت خدا ترسین مردمان۔

إِنَّمَا يَسْتَاذِنُكَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
بیشک رخصت لوئنت چہ تو ہما کسان کہ ایمان نیارنت پیر اللہ و دے آخرت و روح و

وَأَتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِي رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿۳۷﴾ وَلَوْ
و ماں شکا کنگنت دل آیانی نوں آماں وتی شک و تہا سرگردانت و اگر

أَرَادُوا الْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا لَهُ عُدَّةً وَلَكِنْ كَرِهَ اللَّهُ
آیانی ارادہ بوتیں در کیک و گڈ اضر و آئی و نیاری اش کنگت چہ چیزے سامان لیکن ناپسند بوت اللہ و

أَتَّبَعَتْهُمْ فَتَبَطَّهْمُ وَقِيلَ أَقْعُدُوا مَعَ الْقُعْدِيِّنَ ﴿۳۸﴾
آیانی چست لوگ نوں داشتنتی و حکم بوت کہ بندت گوں نند و کان و

لَوْ خَرَجُوا فِيكُمْ مَا زَادُوكُمْ إِلَّا خَبَالًا وَلَا أُضْعِفُوا خَلْقَكُمْ
اگر در کیتینت گوں شما گڈ اگیشش نکنگت پیر شما مگر فساد و ضرور اسپش تاجیتنت ماں شے تہا

يَبْغُونَ كُمُ الْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمْعُونُ لَهُمُ وَاللَّهُ عَالِمُ الظَّالِمِينَ ﴿۳۹﴾
فتنہ کنائیکے شوہاز و و ماں شے تہا لھتے جاسوسنت آیانی و اللہ شہ زانت ظالمان و

لَقَدْ ابْتَغُوا الْفِتْنَةَ مِنْ قَبْلُ وَقَلَّبُوا لَكَ الْأُمُورَ حَتَّى
آیان فتنہ اندازی و شوہاز و نکنگت چہ پیسر و سر و چش کنگت تہی کار و تاک

جَاءَ الْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ اللَّهِ وَهُمْ كَرِهُونَهُ ﴿۴۰﴾ وَمِنْهُمْ مَنْ
آئیگ رست حق و وعد و گیش بوت اللہ حکم و آیان و شہ زانت و دھتے چہ آیان

يَقُولُ أَئِذَنْ لِي وَلَا تَفْتِنِي أَلَا فِي الْفِتْنَةِ سَقَطُوا ط
گوشتنت کہ منا رخصت بد و ماں گمراہی دور و منا۔ بشکن آ و ماں گمراہی تہا کنگنت و

مائل ۲

نبی و پسر دات کہ ابو بکر تنی خیال جی انت ہما دو کسان
بابت و کہ آیانی سیمی کس اللہ انت یعنی و ہدیہ کہ خدا مے ہما
انت تو گڈ اچ مترس۔ ہے و ہدیہ حق تعالی و یک خاصین
قسم و راحت و سکون و جا و حضور نبی و مبارکین دل و سرا
و چہ آئی برکت و پیر ابو بکر و مبارکین دل و سر انازل فرمائنت
و گوں فرشتگان فوج و اشانی حفاظت کت، اے ہما نبی
مددات کہ مو کو و کد ام کہ آرا و اوھن البیوت، گوشتگ
بوتگ۔ مزین مزین محکمین فلانان و چہ زیات حفاظت و
جوڑ بوت اے پیر خدا و کافرانی خبر و جمل کت و آیانی تدبیر
و نامراد کت۔ واجہ سر و روچ ماں غار قیام کنان گوں خبر و
عافیت و مدینہ طیبہ و سر بوت بے شک گڈی کامرانی و خدا بند
خدائے پاک و انت۔ آہر چیز و سر غالب انت و آئی و چم
کار چہ حکمت و ہو رک زانت۔ (تنبیہ) بعضے عالمان
و آئیگ و مجنوں کہ تہا بد و جین و غیرہ کہ فرشتانی
نزول بیتگ مراد کنگت ظاہر پیشی ہما انت کہ مابیان
کنگت۔ و یعنی پیاد و مسوار فقیر و غنی و دنا و پیریں ہر چہ جاو و
بہنت بہ خدا و راہ و و یکنت۔ عمومی جاو و ہدیہ و چم ہمیں عذر
و ہما بیارنت۔ و یعنی چہ دنیاوی و اخروی ہر حیثیت و
و اے منافقان و فرمائنت کہ اگر سفر سبک بیوتیں و بے
محنت و غنیمت مال دست و ایک سبب بیوتین تو زوت ہما
بوتنگنت لیکن چشیں سکیں منزلانی برگ پیر اشان چون ممکن
بیت کنت۔ و یا چہ در ایک و پیش قسم و ران و قسما قسین
نیون دیماکارنت کہ شما آیان و ماں مدینہ و جگ و اجازت
عطا کنت و یا شے و تری و پیر و غین سو گند و ران و خزان و
دپ ماں و دینت تانک و تی منافق و سرارہ پیر شنت
حالانکہ چہ خدا و اشانی دروغ و نفاق چہ پوشیدہ بیت نکنت
اے نفاق و فریب کاری و دروغیں سو گند و ورگ گڈ سر و بہ
ہمیشانی حق و جان و دیال ثابت بیت۔ و منافقان
دروغیں عذر پیش کنان و دے مدینہ و جگ و اجازت طلبش
بکنتیں تو واجہ و پیر اشانی مکر و نفاق و چم و بند کنان و اے
فہمان و کہ اشانی ہما آئی ابید چہ فساد و دگر چہ بہتری نیست
اشان و اجازت دانت۔ اے و اللہ فرمائنت کہ اگر شما
اجازت مدائیں تو زیات بہتر ات پر چاکہ ہما و ہدیہ ظاہر نکنت
کہ اشان نہ روگ نہ تہنا پیر تہی اجازت و سر اہمتل نہ نکنت
روگ و توفیق و اشان و چم جاو و بیوتنگت البت اشانی

راست و دروغ تہی و ہما ظاہر بوتگت۔ بیشکا اجازت دیگ چہ گناہ نہ ات البت اجازت نہ دیگ انوکس مصلحتانی ردا زیات شر تر بوتگت اے اعلامیں و کامل ترین جاو و ترک و
سبب خطاب گوں عفا اللہ عنک، شروع فرمائنت عفو و لغظ لازم نہ انت کہ بگناہ و مقابد و کار مرز بہ بیت لھتیں محققان و عفا اللہ عنک، اے حمد و ماں کلام و اول سرا
محض یہ دعا و تعظیم و رو و کیتگ چہ شکہ ماں عربانی بنلائی تہا شنگ تالان ات مگر چہ سلف و ہما نقل انت کہ ماں پیسر ابیان کت و لغظ۔ لَوَافِي نَتِ لَهْمُ آئی موافقت کنت۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد :- و یعنی ماں ہر کس دل و ایمان و تقوی و نور موجود انت آیانی اے شان نہ انت کہ چہ جاو و یک کر بوگ خاطر و چہ تو اجازت و اذن طلب بکنت آیانی
حال و ہما انت کہ ماں اے جزوہ آخر و بیان بوت تَوَلَّوْا وَاغْبِیْہُمْ تَغْبِیْصَ مِنَ الدِّمِیِّ حَزَنًا اَلَا یَجِدُ وَاَمَّا یُفْقَوْنَ۔ یعنی چہ بے سروسامانی عذر و اگر چہ جہاد فی سبیل
اللہ و شرف و زہر بہ بنت تو چہ اے فضل و زہری آیانی چم چہ ارس و پیرنت بے حیائی و قبول کنان و چہ جہاد و یک کر می قبول کنگ ہمیشانی دستور انت کہ اشان بہ خدا و وعدیانی
سر الیقین دار وک نہ انت نہ آخرت و زندمانی و برحق زانوگ انت حق تعالی و اسلام و مسلمانی غلبہ و منصوری و و ہر چہ خبر و دانگ اشانی بابت و مدام ماں شک و شبہ و گرفتارنت

فل اشانی ارادہ چہ لوگ ء در ایک ء نہ انت و اگر اے رد اچیزے نیاری و ضرور کنگش جہاد ء حکم ء اشکان گوں دروغیں عذران چوش
در کش نہ زنگت۔ حقیقت چوش انت کہ خدائے اشانی ماں جہاد ء شریک ہوگ ناپسند انت اگر اشان بہشتین انت تو اشان اودا فساد ء آس ء روک کرنگت۔ ماں نہ روگ ء
جاوڑ ء اشان ء وت معلوم بیت کہ مومنان ء چہ خدائے فضل ء آیانی امداد ء ہج غرض نیست پمشکا خدائے اشان ء ماں مجاہدانی صفائی نوک ء شامل ہوگ ء دور داشت اے ہما
کہ دور جلگ ء وبال ہم ء ہمیشانی سر اہکیت چوش بگوش کہ اشان ء نکوینا چوش گوشک بوت کہ بروات مثل جنین آدم ء چک و لنگانی بیما لوگانی باھوٹ بہ بیت۔ فل یعنی اگر
اشان گوں شہاد بیا کینتنت تو قتی بزودی و نامروی ء بنا ء اید گراش ہم بزدل جوڑ کنگت۔ ووت ماں ونا ساز باز کنا ء مسلمانانی نوک ء تفریق دور دیگ ء جہش کرنگت و
دروغیں کیان ء بال دیان چہ دشمن ء مسلمانان ء ترسینتنگش خلاصہ ہمیشنت کہ چہ اشانی وجود ء خبر ء اُمت ہج نیست البت چہ اشان بدی و فتنہ انگیزی ء زور زیات بوتگت۔
ہمے سببانی رو ء خدائے اشان ء توفیق روگ ء نہ انت۔ فل یعنی ہنوں ہم اشانی جاسوس یا لہتیں ہنجیں ساگیں مردم ماں شے نوک ء موجود انت کہ آیانی خبراں اشکنت و پیدا اثر

زورنت (ابن کثیر) اگر چہ چوش فتنہ و فسادے بر پاکت نہ
کننت چوشکہ اے ناشرانی وجود ء بر پا تو نگ بوتگت۔ بلکین
یک حسابے ء اے ڈولیں جاسوسانی ہمارا ہوگ فائدہ مند
انت کہ اشان گوں قتی چماں مسلمانانی بہادری ء گندان ء
اے خیران ء دشمن ء دیمایان کننت و اے بیما مسلمانانی
رعب و ہیبت بہ اشانی دل ء سر قائم بیت۔ فل ہما و ہد ء
کہ واجہ پیغمبر مدینہ ء جاہ مند بوت بہ دو منافقان مدینہ ء
واجہ ء برخلاف قسم قسم ء ساز و باز کنگ بنا کش کت و
اسلام ء بود ناکی ء کشکان ء بند کنگ ء خاطر ء اشان باز مرو
چیری ء شوہار ء بوتنت بلے ماں بدر ء وہد کفر و شرک ء مزہ
مزنیں ڈیکی کیت و پرشتنت و عجب رنگے ء اسلام ء سرافضلی
پیدا بوت تو منافقانی سردار عبداللہ بن ابی وائی ہمارا ہانی
دیا چوت دراحت انت ہذا امر قد توجہ کہ اے
چیز گوں ہج کس جلگ نہ بیت چہا پنجہ باز کس چہ مسلمانانی ترس
سر زبانی کلمہ وانگ شروع اش کت مگر چونکہ ماں اشانی
دل ء کفر و شرک جیرات پمشکا ہر جنت اسلام و مسلمانان
ء غلبہ و سرافضلی حاصل بوتگت۔ اشان لاپ لیت وارتگت
و دل ء تہاجرتگ انت خلاصہ ہمیشنت کہ اشانی مکاری
و فتنہ پردازی یک نوکیں گپے نہ ات چہ بگیج ء اشانی دستور
ہمیش ات ماں احد ء جنگ ء اشان گوں قتی مردمان راہ
ء نیم ء مسلمانان ء بلہ دات واپس بوتنت بلے گڈ سرا
دستش کہ حق چون کائی غالب مانت و باطل چون کائی ذلیل
و رسوایت۔ ۱۲

ہمے صفحہ ء قوائد ء فل ایک مزنیں منافقہ جڈ
ابن قیس ء گوشت کہ واجہ منارا ہمد اہل ات روم ء جنین سک
خوبصورت انت من آیان ء گندان ء قتی دل ء قابو کنگ
نتوان نہ منارا اود ابران ء ممان گمراہی ء دور مدیت
فرمانت کہ چہ اے لفظ ء گوشک ء اے مرد ء قتی بزودی و
دروغیں پر ہیز گاری ء سرافقیں پردہ پوشان ء و تارا
ماں گمراہی ء ہوند ء چکل دات و دیم نر ء کفر و منافقی ء
وجہ ء ماں دوزخ ء ہوند ء چکل دیگ بیت لہتیں عالماں
آیت ء عام منافقانی حق ء کنگ و لا تفتنی ء مطلب اش
چوش گبتگ کہ مارا گوں ونا بران ء ماں وغیرہ ء ردا تادان
بار مکن ات آئی پسہ گوں الا فی الفتنۃ سقطوا ء دیگ
بوت۔ فل منافقانی ہیل و عادت ات و ہدیکہ مسلمانان ء
غلبہ و کامیابی حاصل بوتیں تو لاپ سوچ اش وارتگت و

التوبة

۲۹۲

واعلموا

إِنْ جَهِنَّمَ لَحِيطَةٌ بِالْكَافِرِينَ ۝۹۹ إِنْ تُصِيبْكَ حَسَنَةٌ

بیشک دوزخ چپ چاگردا گریٹ کافران فل اگر برسیت ترا خوشیے

تَسُوهُهُمْ وَإِنْ تُصِيبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا قَدْ أَخَذْنَا

گڈا بدلیگت آیانا۔ اگر برسیت ترا سختیے گڈا گوشت کہ ماوتی کار ء ادگیری

أَمْرًا مِنْ قَبْلُ وَيَتَوَلَّوْا وَهُمْ فَرِحُونَ ۝۱۰۰ قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا

گبتگ چہ پیسرا وشت ء مانیت روت واکل کنا انت فل بگوش ہجر نرسیت مارا

الْأَمَّا كِتَابُ اللَّهِ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَعَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ

مگر ہما چیزیکہ نبشتہ کنگ اللہ ء ہما ایں مے کار ساز۔ وہ اللہ ء بایرنت توکل بکننت

الْمُؤْمِنُونَ ۝۱۰۱ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا أَحَدَى الْحَسَنِينِ

مسلمانان بگوش کہ آیا انتظار کن ات شما پیگی مگر پیکے چہ دوشرب کارا

وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ

و ما انتظار کنیں پے شیمگی اے کہ برسینیت شما اللہ عذابے چہ قتی طرف ء

أَوْ بَأْئِدِنَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ ۝۱۰۲ قُلْ

یا چہ مے دستان۔ نونا انتظار کن ات شما ماہس گوں شما انتظار کنوکیں فل بگوش

أَنْفِقُوا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَنْ يُتَقَبَلَ مِنْكُمْ إِنْ كُمْ كُنْتُمْ

ماں خرچ بکن ات پے شمی یا پے نادلکشی ہجر قبول نہ بیت چہ شما بیشک شما

قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝۱۰۳ وَمَا مَنَعَهُمْ أَنْ تُقَبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَتُهُمْ

نافرمانیں قومیت فل و منع نکتگ آیانی خرچ ء قبول ہوگا

إِلَّا أَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَلَا يَأْتُونَ الصَّلَاةَ إِلَّا

مگر لے خبر کہ آیان منکر بوتنت چہ اللہ ء وجہ آئی ء رسول ء و نکتنت نمازا مگر

وَهُمْ كُسَالَى وَلَا يَفْقَهُونَ إِلَّا وَهُمْ كَرِهُونَ ۝۱۰۴ فَلَا تُعْجِبْكَ

پے کاہلی و خرچ نکتنت مگر پے نادلکشی فل نونا عجب مکن

مزل ۲

دل ء جشتگ انت و اگر کدی یک ناگیں جاوڑے سر اہکیتیں مثلاً چیزے مسلمان شہید یا پی بہتین انت تو گوں مزہ پیر ء گوشکنتش کہ ماساری ء دور
اندیشی کنان ء قتی رکھینگ ء بند و بست و ت کنگت مارا معلوم ات کہ ول ایگی انت پمشکا ما اشانی ہما ہی ء ہم نہشتیں۔ الغرض تر و شاپ کنان ء وجہ گل ء
بغلی جان ء چہ قتی مجلساں و قی لوکان ء و اثرش کنگت۔ فل یعنی سکی یا نرمی ہرچہ کہ مقدر ء نوشنتہ انت انگل بیت نہ کنت و نہ ماں دیناء کسے و تارا دوپدے
کنت مگر چونکہ مظاهر و باطن ہر دو میں جاوڑان خدائے قتی حقیقی مولا و مالک زانیں پمشکا مے گردن آئی ہر یک حکم ء دیماجہل بیوک انت ہج ڈولیں کی مارا چہ
آئی فرمان برداری ء دور داشت کت نکتنت و بہ ہمانی سر مارا بھروسہ انت کہ آہدار کی سکی ء ماں آخرت ء پکا و باز بر ء ماں دیناء ہم گوں راحت و شاد کامی ء
بدل کنت اے صورت ء شما مے بابت ء چہ دو خیران یکے ء اُمت ء داشت کت کن ات اگر ماہہ خدائے راہ ء کشک ببنایں نوشہادت و جنت و اگر واپس بیائیں تو
اجر یا غنیمت ء مال پکا دست ء کیت چوشکہ ماں حدیث ء حق تعالی ء مجاہد ء بابت ء اے چیزانی ضمانت رزنگ۔ اشی ء برخلاف بہ شے بابت ء ماراہ چاریں کہ چہ دو

خراپیاں ایک خرابی نے ضرورتاً رسلی انت یا اتفاق یا شرارت و وجہ بلا واسطہ قدرت و جانب و کتام عدلے شے چکے کبیت
یاچہ مئے دست و خدا شہاراسکیں سزائے دیائینیت کہ آرسو اکنان و شے منافق پرودہ و پاشک کنت بہر جا و رے شہا و ماد و دینان و یکدگرے و انجام و احوال و معلوم
کنگ و راہ چارگ لوطیت گذرے و موت معلوم بیت کہ چہ دویناں کئے دورانیش و انجام و چاروک ات و کجہ بن قیس و رومی زاکانی فتنہ و نیمون و کنان و جوش ہم
گوشنگ کہ منی جندوت رفت کنت لیکن من مالی امدادات کنان آئی و پستہ دیگ بوت کہ بے اعتقاد و مال ہم قبول نہ انت توری گوں و شنودی و خرچ بکنت یا بغیر
و شنودی یعنی گوں و شنودی و خدا راہ و خرچ کنگ توفیق آیان و چون بیت و لا ینفقون الا وھم کارھون ہدا ہم اگر گوں و شنودی خرچ ہم بکنت نہ خدا قبول نہ
کنت آئی و سبب ماں دینی آیت و بیان بیت و عدم قبول و اصلی سبب و اشانی کفر انت چوشک ما پیرا بازبر و اشارہ کنگ کہ کافر ہر یک عملے مردہ و بے جان انت باقی ماں
نماز و گوں بے تحلی و آئیگ یا گوں بدولی و خرچ کنگ لے

کل کفر و ظاہری نشانی انت ۱۲

ہم صفحہ و فوائد و ادا شہید بیت کنت
کہ وھدے اشان اینکر مردود انت تو اشان و مال اولاد
و غیرہ نعمت پر چا دیگ بوت کنت آئی جواب دات کہ اے نعمتان
براشانی حق و مزین عذاب انت چوشک یک لذت داریں شیں
غذائے تندرستیں مردم و صحت و قوت و گیش کنت و روتانی
مرض و گرفتاریں نادراہ و گوں موت و قریب ترکنت ہم
احوال اے دنیاوی نعمت مالانی ٹیگنت ہر یک کافرے و
حق اے چیزان و فی بد مزاجی و سبب ہلاک کنو کیں زہر انت
چونکہ کافران دنیا و دوستی و حرص و تہا غرق انت ہمشکا شروعتا
ہر آئی جمع کنگ مزین کوفت و جہال برداشت کنت پدا
لیکن نادان یا دگر رنجے اشان و رسیت تو ہر قدر محبت و
دستی اشان و گوں اے چیزان انت ہما قدر اشان غمناک
بنت و ہجہ برچہ اشانی فکر و غم و اشانی ذہن خانی یا ہورک نہ
بیت و پدا وھدیک موت چہ اے چیزان اشان و ہرجا کنت تو
آوھد و صدر و افسوس و واندازہ جنگ یا مشکل انت غرض
دینا و عاشق و حریص ہجہ بر سکون و دل جمعی حاصل نیستنت
چنانچہ یورپ امریکہ و غیرہ مزین منہیں سرمایہ دارانی اقوال ہر شے
و گواہ انت باقی مومنان کہ مال و دولت و اولاد و معبود و زدن
و اصل نصب العین نہ فہمت چونکہ ماں اشانی دل و دنیا و جب و
مرض نیستنت ہمشکا اے چیزان ہر اشانی حق و نعمت و دین و

اعانت و ذریعہ جوڑ بنت ایہہ چہ اشی و گیشتر کافر مال و اولاد و
زیادتی و سرامفور و ان ماں کفر و سرکشی و انکنت زیات سکت ترنت
پر ہمے سبب اشان داں آخری وھد و کافرانیت ہم مدینہ و
منافقان کہ ہر اشانی حق و اے آیتان تازل بوت کنت اشانی
احوال چوش آت کہ گوں نادل کشی جہاد و غیرہ و موقع و گوں ریا
و نفاق و مال خرچ کنگتش و ماں اشانی اولادان لھتیں کس
مخلصین مسلمان پوان و واجہ پیغمبر ہر ہر جہاد و شامل
بوت کنت اے ہر دوین چیزان و منافقان ہجہ پسند نہ کنگت
اے چا مال اولاد ہر اشان ماں دنیا و عذاب جوڑ بوت کنت
حضرت شاہ صاحب نوشہ کنت یعنی چوش حیران مبوک بے دین
و اللہ نعمت پر چادات بے دین و حق و مال و اولاد و بال انت
کہ اشانی رندادل پریشان مانت و چہ اشانی فکر و و ما آزاد نیست
داں مرگ بیت چہ اشانی فکر و ہما و ہد و سنگار بیت کہ تو بہ
بکنت بانیکی و اختیار بکنت و یعنی محض چہ اے ترس و کوئی

کفر و ظاہر بکنت تو لگا گوں آیان چوکا فران معاملہ کنگ بیت سوگند و رنت کہ ما گوں شے عمت (مسلمانان) و شاملیں حالانکہ لے بلکل رد گوشتت اگر مروچی اشان و پناہ جاگھے بر سبت یا بہ کنگام
غارے و وتی سر و جہرات کنت بکنت یا کم و چہ کم و تی سر و پترینگ و اسطہ جاگھے دست و بکپیت الغرض اشان اسلامی حکومت و ترس مبیت توکل و عویان و یکدکنان و سماگود و زکان بزورنت چونکہ
گوں اسلامی حکومت و مفابلہ و زورندارنت و نہ جاگھے و اشان پناہ جاگھے ہجہ و آیکانت ہمشکا سوگند و ران و دروغیں جبر سارنت و لھتیں منافق و لھتیں اعواب (بزان بدو) صدقات و
غیبت مالانی تقسیم وھد و دنیاوی حرص و خود غرضی پدا و واجہ پیغمبر بار و و لگا و طانی کنگتش کہ تقسیم وھد و گوں انصاف و کارگرگ بنونگ بے اے اعتراض داں ہما وھد و ات دانکہ ہر اشانی مرضی
رو و اشان ہر مرتبیں اگر اشان و ہر اشانی تب ر و یا حرص و پدا بہر تیں نوش بوت کنت و اعتراض ہم پشنت نہ کنگت چوش بکوش کہ ہمک باب مال و دولت و تی قبلہ جوڑ کنگت ویم تر و پیش داریت کہ
ایمان و عوی دارے لازم نہ انت کہ چوش حرص و لالچ بکنت و یعنی جوان ترین دستور پشنت کہ ہر چیکہ خدا پیغمبر دست و بدیا نیستنت مردم بہ ہمائی سر راضی و شکر گذار بہ بیت و تہنا بہ خدا و سر اتوکل
بکنت و ہمے برانت کہ اگر بلوطیت تو دیم ترچہ و تی فضل باز دات کنت الغرض دنیا و فانی متاع و و تی مقصد جوڑ مکنت تہنا خدا و رضا طلبگار بہ بیت و ہر چہ ظاہری و باطنی دولت بہ خدا و

التوبة ۹

۲۹۵

واعلموا ۱۰

أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ بِهَا فِي
چہ آیان مالان و چکان - ہجہ لے خبر و گھر نہ انت کہ اللہ لوطیت تاکر آیان عذاب بت پے ہجہ چیزانگی
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَتَرْهَقَ أَنْفُسُهُمْ وَهُمْ كَافِرُونَ ۵۵ وَيَحْلِفُونَ
ماں دنیا و زندگانی و دور بکپیت آیان ارواح و اماں کفر و حالت و بیت و اللہ و قسم و
بِاللَّهِ إِنَّهُمْ لَمِنْكُمْ وَمَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَكِنَّهُمْ قَوْمٌ
ورنت کہ آبیشک چہ شہانیت - حالانکہ آچہ شہانیت لیکن آید و لیں توے کہ
يَفْرُقُونَ ۵۶ لَوْ يَجِدُونَ مَلَكًا أَوْ مَغْرَبًا أَوْ مُدَّ خَلًّا
ترسنت اگر بکندنت پناہ جاگھے یا غارے یا سر و چیردیگ و جاگھے
لَوَلَوْ إِلَى اللَّهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ۵۷ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَلْعَنُكَ
گدا پشنت و مانترینت پخت ہمانیمکا بہ اشانی و لہتے چہ آیان ہما کس انت کہ شکان جنت ترا
فِي الصَّدَقَاتِ فَإِنْ أُعْطُوا مِنْهَا رَضُوا وَإِنْ لَمْ يُعْطُوا
ماں خیر تانی بہر کنگ و نونا اگر بر سبت چہ آیان گداوش بنت و اگر مر سبتش
مِنْهَا إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ۵۸ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا مَا آتَاهُمُ اللَّهُ
چہ آیان گدا پچا کہ آہر گرت و اگر اراضی بوتینت پے آچیزیا کہ دانکنت اللہ و
وَرَسُولُهُ وَقَالُوا حَسْبُنَا اللَّهُ سَيُؤْتِينَا اللَّهُ مِنْ
و آئی و رسول و بگوشتینش کہ بس انت ما اللہ زوت دنت مارا اللہ چہ
فَضْلِهِ وَرَسُولُهُ إِنَّا إِلَى اللَّهِ رَاغِبُونَ ۵۹ إِنَّمَا الصَّدَقَاتُ
و تی مہربانی و آئی و رسول ما و اللہ لوٹوکیں و زکوٰۃ ہستنت
لِلْفُقَرَاءِ وَالْمَسْكِينِ وَالْعَمِلِينَ عَلَيْهَا وَالْمُؤَلَّفَةِ
آوحت انت غریبان و مسکین و کارکنو کانی پیر زکوٰۃ سرا و ہما کہ لچوئی کنگی انت
قُلُوبُهُمْ وَفِي الرِّقَابِ وَالْغَرَمِينَ وَفِي سَبِيلِ اللَّهِ
و گردنانی آزات کنگا و وام دارانی و ماں اللہ راہ و

مآزل ۲

فل چونکہ ماں صدقات و بہر کنگ و رد او اجماع پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سر لوک جنگ بوتگ ات پیشکاتنبیہ فرماینت کہ صدقت و بہر کنگ و دستور خدا و مقرر کنگ ات آئی صدقا وغیرہ و خیر جان و دوت گیش و گوار کنگان و نہشت و واجہ نبی و دست و انگ و اجماع پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہائی و رو و تقسیم کنت۔ کسے و مرضی و ہر نگیری و آواجہ کت نہ کنت۔ و اجماع ماں حدیث و فرماینت کہ خدا صدقت (زکوٰۃ) و تقسیم بہ نبی یا غیر نبی کسے و مرضی و سر ابرہ کنگ بلکس آئی و قتی جرندہ آئی خیر جان و کیشینگت کہ آ ہشت انت فقرا یعنی ہاکس کہ آئی گور و چ نیست (۲) مساکین کہ آئی گور و بقدر حاجت چیز بیت (۳) عاملین (کہ اشانی اسلامی حکومت و طرف و صدقات وغیرہ کارانی سر اموال و انت) (۴) مؤلفہ القلوب (کہ اشانی اسلام یارگ و امیت بیت یا ماں اسلام و نزو و زنت وغیرہ ذالک۔ زیات عالمانی گوشگ ہمیشنت کہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم مرگ و پد اے پشت نہ کپت) (۵) رقاب (یعنی غلامان و بدل کتابت ادا کنگان آزاد کنگان یا خرید کنگان آزاد کنگان یا قیدیانی فدیہ دیان و چہ قید و رستگار کنگ بہ بنت۔ (۶) غارین (کہ آئیانی سر او ل کپت و وادار بوتنت یا کسے و مضات و رو و چہ ترنت) (۷) سبیل اللہ (جہاد وغیرہ و رو و کانی مالی اعانت کنگ بیت) (۸) ابن السبیل (مسافر کہ بہ سفر و حالت و نصاب و خدا بندہ انت اگر چہ بہ قتی لوگ و مالدار بہ بیت) حنفیہ و گور و تملیک ضروری انت و فقر شرط انت۔ تفصیل ماں فقہ و چارگ بیت و منافقان و تانندان و اسلام و اسلام و پیغمبر و بار و بد کلامی اش کنگت۔ و ہد کسے بگوشتن کہ مئے اے خیراں بہ پیغمبر علیہ السلام و سر بنت تو گوشگتیش چہ پرواہ انت آئی و دیما د و غین و اول کنگان و رستگار کنیں پر چہ کہ آج گوشنت ہر چیکہ شکنت فوراً قبول کنت آئی و ماں خبر و دش کنگ چہ مشکل نہ انت دراصل ایشنت کہ واجہ پیغمبر چہ قتی و دقار و کریم نفسی و رخ بندہ و رخ و زنگتی پد اجماع اگر ان عملامت نکنگتی۔ چہ قتی عظیم خلق و عادات و بنا و گوں چشم پوشی و کار کپتنگت۔ آ

احمقاں چہ خیال کنگت کہ واجہ چہ سر پد بوتگ۔ حق تعالیٰ و آئی پستہ ات کہ اگر آ گوشنت تو پستہ دوزخ و خاطر نبی و اے ہیل پستہ حق و بہتر انت اگر ناں اول سر و شاگرگ بیت و اے ہم ممکن انت کہ واجہ نبی و اے چشم پوشی و خلق عظیم و سر اکری شمارا حال بکرت و شمارا ہدایت نصیب بہ بیت شے دروغین خبرانی سرانی علیہ السلام و خاموشی بہ اے سبب نہ انت کہ آئی و واقعی شے گپ و سر یقین کنگ۔ آئی یقین بہ اللہ ذات و سر انت و بہ ایمان داری سر انت البت چہ ایمان دعویٰ دار انت بہ آئیانی حق و واجہ و خاموشی و چشم پوشی یک ہمیں رحمت انت کہ فی الحال دیم بہ دیم دروغ بند کنگان و اشان و رسوا کنگ نہ بیت۔ باقی منافقانی سلس قصہ و کار چہ خدا چہر نہ انت۔ رسول و بایشت ہرج بدگوئی گنت یا ہواذن گوشان و واجہ و ایذا دینت اے رد آیان و بایدا انت کہ سکیں سزائے و واسطہ راہ چار بہ بنت۔ فل حضرت شاہ صاحب فرماینت کہ و ہدیجہ واجہ پیغمبر اشانی و غابازی بگشتن تو مسلمانانی رو بر و سونگش و ارتکک کہ مئے دل و بدی نیستنت تا کہ اشان و راضی کنگان قتی طرفدار جو بکنت چوش نرائنت کہ اے فریب بازی گوں خدا و رسول و

تو

وَابْنِ السَّبِيلِ ط فَرِيضَةً مِّنَ اللَّهِ ط وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝۶۰
و مسافرانی مقرر بوتگ چہ اللہ طرف و اللہ را نو کنت حکم و واجہنت و
مِنَهُمُ الَّذِينَ يُؤْذُونَ النَّبِيَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أذُنٌ ط قُل
لہتہ چہ آیان ہاکنت کہ پیغمبر بدگوئی کنت و گوشنت کہ آہ ہمیں خبر گوشداریت بگوں کہ
أَذُنٌ خَيْرٌ لَّكُمْ يَوْمًا مِّنْ بِاللَّهِ وَيَوْمًا مِّنْ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ
ا گوشدار و کنت شریں خبراں شایقین کنت بہ اللہ و باور کنت مسلمانانی خبراں و رحمتت
لِّلَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ اللَّهِ لَهُمْ
پہ ہاکساں کہ ایمانش آرتگ چہ شما۔ و ہاکساں کہ بدگوئی کنت اللہ رسول و پر آیان
عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۶۱ يَخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ لِيَرْضَوْكُمْ وَاللَّهُ وَ
در دنا کیں عذاب انت فل اللہ قسم و ورنٹ شے دیما تا کہ شمارا دش بکنت و اللہ و
رَسُولُهُ أَحقُّ أَنْ يَرْضَوْهُ إِنْ كَانُوا مُؤْمِنِينَ ۝۶۲ أَلَمْ يَعْلَمُوا
آئی و رسول حق دار تر انت بہ و ش کنگ اگر آ ایمان دار انت فل آیان نرائنگت
أَنَّهُ مَن يُّحَادِدِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَأَنَّ لَهُ نَارَ جَهَنَّمَ خَالِدًا
کہ ہر کسے اللہ و آئی رسول و مخالفت و بکنت گدا پر آتیا دوزخ و آس انت دائم و ہا
فِيهَا ذَلِكَ الْخِزْيُ الْعَظِيمُ ۝۶۳ يَحْذَرُ الْمُنَافِقُونَ
آئی تہانت ہمیشنت مزین رسوائی و ترس انت منافقاں
أَنْ تَنْزَلَ عَلَيْهِمْ سُورَةٌ تُنَبِّئُهُمْ بِمَا فِي قُلُوبِهِمْ
چہ اے خبر کہ نازل بیت پر مسلمانانی سر سوتے کہ خبردار کنت آیان و چہ ہا چیزیکہ مسلمانانی دل انت
قُلْ اسْتَهْزِئُوا إِنَّا لِلَّهِ مُخْرِجٌ مَّا تَحْذَرُونَ ۝۶۴
بگوں کہ مسخرہ بکنت شما اللہ ضرور ظاہر کنت ہا چیزیکہ شمارا ترست و
لَيْن سَأَلْتَهُمْ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلْعَبُ قُلْ
اگر تو آیان و جنت بجنے گدا گوشنت کہ ما و گپ رپ و خوش طبعی کنگ و بگوں

بچ درد نہ وارت۔ اگر بہ ایمان و دعویٰ و قوقی راست انت تو اشان و لازم انت کہ اے دگران و یکنان و خدا و رسول و رضامندی و شوہاز و بہ بنت۔ وک یعنی چہ ہمار سوائی و بچگ و خاطر اے تعاق و راہش اختیار کنگ چرائی و ستریں رسوائی ہمیش انت۔ و منافقاں ماں قتی دیوانانی تہا اسلام و پیغمبر و باز و بد کلامی اش کنگت۔ راست بازی مومناں ہر و ش کنگ ات و پکلا گش زرتنگت۔ دین و کارانی سر مسخرہ کنگتیش۔ پدا و ہد خیالش بکتیں کہ چوش مبیت اے خبراں بہ واجہ پیغمبر و سر بہ بنت تو در ایشنتگش چہ پرواہ انت آ و تنہا گوش و خدا بند انت ما آئی دیما ہرج پیچے تاویل و مطلبہ در شان کنیں واجہ آرا اشکناں و قبول کنت مگر چونکہ باز و چہ و حی خدا و ندی و ذریعہ اشانی نفاق و بد نبی و راز پاشک لبوان بوتگ ہمیشکا اے ترسش ہم مدام بوتگ ات کہ کتام سورتے ماں قرآن و چشیں نازل مبیت کہ چرائی و ذریعہ مئے دل و راز و پوشیدہ این نیت و ارادہ پاشک کنگ بہ بنت اصل گپ ایشنت کہ منافقانی دل چہ بز دلی و نزوری و سبب و یک خبر و سر اقام نہ بوتگت۔ اشانی دل و مدام و سوسہ پیدا بوتگت۔ برے و برے واجہ پیغمبر و چشم پوشی و کریم نفسی

شان و گدازان و قی دل و راستی و انگشتش مگر قرانی گروک و توار و چہ پدا اشانی دل و لرزگی زرتکت پیشکا فرما بینتی شما کلاک مگر ات و لوک و مالی و مسخرہ کنگ و عمل را ہوار بکن ات و واجہ پیغمبر و بابت و "ہواذن" گو شان و قی دل و تالی بدے ات لکن ہا چیز و ضرور ظاہر کنت کہ چرائی و شما تر سوک ات کہ آستہ مکر و محکم و ریشگان و یک یک و گیشینیت - فل ماں تبوک و روگ و و ہد و لہتین منافقان مسخرہ کنان و گوشت اے واجہ (واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و بجات کہ شام و محلات و روم و ملکائی فتح کنگ و واب و کند گانت آئی و رویانی جنگ و چہ عربانی جنگ و سراقیاس گرتنگ - من یقین کنان کہ با نذا ماکل و رویانی دیما ماں ساداں بندگ و اوشتارینگ بسیں - اے منے قرار (صحابہ رضی اللہ عنہم) مزن لاپ، دروغ بند و بزدل چو نکائی روم و آرمودہ کاریں فوج و جت کنت و غیر ذالک و گہ لہتیں نا ہو دگیں گفتار کہ چہ ریشاں مسلمان چہ رویا مرعوب و ہیبت زدہ بہ بنت و دل پرورش بہ بنت - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و نقل کنگ

بوتنت واجہ و اشان و لوٹا بینت و جہت مہا و انت کت تو اشاں پستہ دات کہ واجہ ابارا ناحق و دل چشیں یقین داریں - ما یو کا یہ و ش گئی و روا اے کپ جنگنت تا ناکہ جبرانی سبب و سفر گوں آسانی برگ بہ بیت - (ہمے تاکدیم و فوائدا) فل یعنی آیا و ش گئی و و شنودی و موقع و جاگہ ہمیشنت کہ اللہ و رسول و گوں آئی و حکماں مسخرہ کنگ بہ بیت - خدا و رسول و کلاک گرگ و احکام خدا و ندی و جہل جنگ و ہما چیر انت کہ اگر تنہا گوں زبان و و ش گئی کنگ بہ بیت اہم متریں کفر انت، چہ جا بے کہ مثل منافقان بہ شرارت و کور دلی و چشیں کارے کنگ بہ بیت - فل یعنی نوں چہ دروغیں عذرانی ترانتگ و حیلہ و نیون کنگ و ہج سیت نیستنت ہر کس نفاق و کلاک گرگ و سزا رسی انت آئی و ضرور سزا رسیت - البت ہر کس ہنوں ہم گوں صدق دل و توبہ کنان و چہ و قی جبرماں دست و کشتن آیان و خدا معاف فرما بینیت یا ہر کس چہ پیش و کفر و نفاق و با وجود اے ہمیں ناشدنی و استہزار و و تاراد و و ش داشتنگ، آیان استہزار و کلاک و سزا ادا نہ رسیت فل یعنی چہ درستان متریں فرمان ہے کور دیں منافق انت کہ اشانی مروین و جنیں زبانی اقرار و قی اسلام و اظہار و باوجود شپ و رنج ماں ہے درک و دور و گلائی شانت کہ ہمک پیم و حیلہ و نیون کنان مردمان و چہ خوبیں کاراں بنوا و پستیں کاراں ہشتو بدینت، خرچ کنگ و حقیں و ہداں ہم و قی دست و پنجگان و بند کشتنت - غرض اشاں کلمہ و انان بوتنت و بسین نہ چریشانی زبان و کسے خیر حاصل بوت و نہ چریشانی مال و کسے و سیت رست - و ہدیہ اشاں خدائے بہ اے پیما یلہ دات تو خدائے ہم اشان و بہ اشانی حال و سزا یلہ دات - یلہ دیان و اشان و کجا چکل دات آئی و سیاں ماں دیی آیت و پیداکنت - فل یعنی اے سزا ہنکارانی و بس انت کہ چرائی و رند و گے سزائے و حاجت باقی نہ مانیت - و شاید اشانی و مطلب چوش بیت کہ ماں دنیا و ہم خدائے لعنت و اثر بر و برسان بیت یا اولی جملہ و تاکید انت - واللہ اعلم بالصواب -

فل یعنی دنیاوی لذتانی ہرچ بہر کہ اشاں مقدر ات چرائی و قی بہر اش گیت و گدی انجام و بار و ہج و کشر نہ کت - فل یعنی شما ہم بہ آیانی پیما گدی انجام و متصور و غافل ہو ان و چہ دنیا و فانی و متاع ہمے کمر مقدر انت بہر مگر گانت و کلیں رفتار شے بہ ہمایانی پیما انت - نوں شرہ زبان ات کہ ہرچ انجامے آیانی بوت ہما انجام شے ہم بیت کنت حالانکہ بہ آیانی گور و شے مقابلہ و زور و قوت زیات ات، مال و اولاد و چہ شما گیش انت - پدا ہم آیایاں چہ خدائی گرفت و تارار کینت کت نہ کت - نوں باریں شما پہ کئی بھروسہ و چہ خدائے سزائے اینکر بے فکری و بے غرضی ظاہر کنگانت -

واعلموا ۱۰

۲۹۷

التوبة ۹

اَبِاللّٰهِ وَاٰيَتِهِ وَرَسُوْلِهِ كُنْتُمْ تَسْتَهْزِءُوْنَ ۝ لَا تَعْتَذِرُوْا

کہ چہ گوں اللہ و آئی و حکماں و گوں آئی و رسول و شما گوش کند کنگ و عذر میرات

قَدْ كَفَرْتُمْ بَعْدَ اِيْمَانِكُمْ اِنْ تَعْفُ عَنْ طَآئِفَةٍ مِّنْكُمْ

شما و کافر بوتنت ایمان و ظاہر کنگ و چہ رند اگر معاف بجنیں چہ شما یک جماعت و

نُعَذِّبُ طَآئِفَةً بِاَنَّهُمْ كَانُوْا مُجْرِمِيْنَ ۝ اَلْبٰنِفِقُوْنَ

گدا ضرور عذاب ہن کنیں یک جماعت و پراے سبب کہ آگہکار انت و منافقین مرداں

وَالْبٰنِفِقُوْنَ بَعْضُهُمْ مِّنْ بَعْضٍ يَّامُرُوْنَ بِالْمُنْكَرِ وَيَنْهَوْنَ

و منافقین جنیناں آوت ماں و تاجیکنت پیش دانت بدیں کار و منع کنت

عَنِ الْمَعْرُوْفِ وَيَقْبِضُوْنَ اَيْدِيَهُمْ نَسُوْا اللّٰهَ فَنَسِيَهُمْ

چہ نیکیں کارا و و چیت کنت و قی و دتاں نا خیال بوتنت چہ اللہ پدا اللہ ہن چہ آیانی نا خیال بوت

اِنَّ الْمُنٰفِقِيْنَ هُمُ الْفٰسِقُوْنَ ۝ وَعَدَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ

یقینا منافقان ہما و ت نا فرمان انت و وعدہ کنگ اللہ گوں منافقین مرداں و

الْمُنٰفِقَاتِ وَالْكُفَّارِ نَارُ جَهَنَّمَ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا هِيَ حَسْبُهُمْ

منافقین جنیناں و گوں کافراں دوزخ و آس ہمیشہ مانند ماں آئی و تہا ہما و بس انت آیانی

وَلَعَنَهُمُ اللّٰهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ مُّقِيْمٌ ۝ كَالَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكُمْ

و دور داشتنت اللہ و قی و دتاں و پرا یاں دائمی عذاب انت و (و منافقان) ہچو کہ چہ شما پیشگین مردماں

كَانُوْا اَشَدَّ مِنْكُمْ قُوَّةً وَّاَكْثَرُ اَمْوَالًا وَّاَوْلَادًا فَاسْتَمْتَعُوْا

زوراک ترنت چہ شما و گیشتر مال اولادش ہست ات پدا فائدہ گیت آیایاں

بِخَلٰقِهِمْ فَاسْتَمْتَعْتُمْ بِخَلٰقِكُمْ كَمَا اسْتَمْتَعَ الَّذِيْنَ مِنْ

چہ و قی بہرا پدا فائدہ گیت شما چہ و قی بہرا ہچو کہ فائدہ چست کت چہ شما

قَبْلِكُمْ بِخَلٰقِهِمْ وَخُضْتُمْ كَالَّذِيْ خَاضُوْا اُولٰٓئِكَ

پیشگیناں چہ و قی بہرا و داخل بوت انت شما (ما بدگوئی)، ہچو کہ داخل بوتنت کت ہے مردماں

منزل ۲

فل یعنی آیان و حج دنیاوی و اخروی برکت و کرامت نصیب نہ ہوت۔ باقی دنیاوی لذتانی ہرچ بہر بظاہر در کپیبت آدر حقیقت و بہ اشانی رسوائی و عذاب ات چو شکہ دور کوع پیش فلا تَجِبُكَ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اُولَادُهُمْ اَلْجَزَاءُ فَوَازُهُمْ گوست۔ فل نوح علیہ السلام قوم چہ طوفان و عادی چہ گوات و نمود چہ ضیحہ (چیہال) و ہلاک ہوتنت۔ ابراہیم علیہ السلام حق تعالیٰ و عجب پیمائیل و عادتانی خلاف رہ بنداں مددکت کہ چریشاں آئی و قوم رسوا و نامراد ہوت آیان بادشاہ غرودگوں مزن رسوائی موتے و دوچار ہوت۔ مَدْرِن و نندوکان ضیحہ (چیہال) رجفہ (زین چنڈم) وغیرہ و تنباہ ہوتنت۔ لوط و قوم و میتگان چپ کنگ ہوتنت و چہ ہرزا سنگانی ہور و گورت۔ اسے کلیں قومانی قصہ (ابید چہ ابراہیم و قوم و) ماں سورہ اعراف گوست۔ فل یعنی خدا کسے و مفت و بے موقع سزا دنت۔ مردم و تھنچیں جہان و کشت کہ چرایاں پر خدا و عذاب آیک المی انت۔ فل رکوع و شرعات و منافقان و اوصاف بیان ہوتنت یعنی منافقان و ہدیہ مردمان و چہ نیکی و کاراں مہن کنان بری و ترغیب دینت مومنناں چہ بدی و سندان و مردمان و نیکیس کاراں تیار کشت منافقانی پنجگ بندانت مومنانی دست پیچ انت آیان چہ نیکی خرق کنگ و رہ بنداں نرانت اشاں چہ وئی بالان دستور و روع حقوق (زکوٰۃ وغیرہ ادا کشت۔ آیان چہ خدا و بالکل شمشو شکارنت۔ اشاں، اشاں پنجوقت خدا و یاد کشت و ماں سرچیں کاراں خدا و رسول و حکمانی رند گیری و کشت پیشکا آیان لعنت و مستحق ہوتنت و اشاں خاصیں رحمانی امید و اقرار دیک ہوتنت)

التوبة ۹

۲۹۸

واعلموا ۱۰

حِطَّتْ اَعْمَالُهُمْ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ۚ وَاُولَٰئِكَ هُمُ

بیکار ہوتنت آیان عملان ماں دنیا و آخرت و دھمایاں و

الْخٰسِرُونَ ﴿۲۹﴾ اَلَمْ يَأْتِهِمْ نَبَاُ الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ قَوْمُ نُوحٍ

تاواں بارنت و آیان و نرسنگ چہ خبر ہاک نیکہ چہ آیان پیسیر التگنت نوح و قوم و

وَعَادٍ وَثِيودَ ۚ وَقَوْمِ اِبْرٰهِيْمَ ۚ وَاَصْحٰبِ مَدْيَنَ ۚ وَالتَّوْفِيْكَاتِ

و عادی و نمود و ابراہیم و قوم و مدین و باشندگانی و سر و چہ کتگیں میتگان و

اَتَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنٰتِ ۚ فَمَا كَانَ اللّٰهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلٰكِنْ

آتکنت آیان گور آیان پیسیر گور روشن دیلاں۔ پدا اللہ و ظلم کنگی نیت بہ آیان سرا لیکن

كَانُوْا اَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُوْنَ ﴿۳۰﴾ وَالتَّوْمِيْنَ وَالتَّوْمِيْنَ

آیان بہ و تی سراوت ظلم کتگت و ایمانداریں مرداں و ایمانداریں جنیناں

بَعْضُهُمْ اَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَّامُرُوْنَ بِالْمَعْرُوْفِ وَيَنْهَوْنَ

گوں یکد گرا مددگارنت فرماینت بہ نیکیس کارا و مہن کشت

عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيْمُوْنَ الصَّلٰوةَ وَيُوْتُوْنَ الزَّكٰوةَ وَيَطِيعُوْنَ

چہ بدیں کاراں و قائم دارنت نماز و دینت زکوٰۃ و اللہ و آئی و

اللّٰهَ وَرُسُلَهٗ ۚ وَاُولَٰئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللّٰهُ ۚ اِنَّ اللّٰهَ عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ﴿۳۱﴾

رسول و حکم و منتت ہماینت کہ زوت رحم کنت اللہ پر آیان بیشک اللہ زوراکنت حکمت و واجب

وَعَدَ اللّٰهُ الْمُؤْمِنِيْنَ وَالتَّوْمِيْنَ جَنَّٰتٍ تَجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا

وعدہ کتگ اللہ گور ایمانداریں مرداں و گوں ایمانداریں جنیناں اید و لیں باغانی کہ رنبت چہ آیان چیرا

الْاَنْهٰرُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وَمَسٰكِنٌ طَيِّبَةٌ ۚ فِيْ جَنَّٰتٍ عَدْنٍ

جو ہمیشہ ماننت ماں آیان تہا و پاکیزیں مکان ماں مقیمی باغان

وَرِضْوَانٌ مِّنَ اللّٰهِ اَكْبَرُ ۚ ذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ﴿۳۲﴾ يَّٰٓاَيُّهَا

و رضامندی اللہ (چہ اے دربان) سترنت و ہیشتن مزین کامیابی

اور

توبہ

۱۵

منزل ۲

فل جہاد لفظی معنی انت یکا پسندیدگیں چیزے ۽ دور لنگ سک باز کوشت کنگ۔ اسے کوشت کدی گوں سلح ۽ بیت کدی گوں بان کدی گوں قلم کدی گوں کہ یک ہند ۽ منافق کہ آگوں زبان ۽ اسلام ظاہر کنت و گوں دل ۽ مسلمان مہنت، بہ اشانی مقابلہ جہاد بالسیف جہاد امت ۽ گور نہ انت نہ پیغمبر ۽ عہد ۽ جوشن ۽ اقمہ ۽ نبوت پیشکا جہاد ۽ لفظ مال اسے آیت ۽ عام کنگ بوتنگ یعنی گوں زہم ۽ گوں زبان ۽ گوں قلم ۽ ہر وہ کسے مقابلہ ۽ ہر میں مصلحتے گندرات جہاد بکن ات۔ لھتیں عالم جوشن کوشت اگر منافقانی نفاق بالکل ظاہر بیت تو گوں آیاں جہاد بالسیف کنگ بیت۔ بہر حال ۽ غزوہ تبوک چونکہ منافقانی نفاق بالکل دراننگت پیشکا اسے آیت آیانی بابت ۽ کہیں تندی سلوک کنگ ۽ سوچ دیگ بوتنگ۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فطرہ سک باز زم مزاجے ات فیما رحمۃ من اللہ لنت لھم ولو کنت فظا علیط القلب لا نفصوا من حولک (آل عمران رکوع ۱۷) پداج حق تعالیٰ ۽ جانب ۽ حکم ات و اخفص جناحک لمن اتبعک من المؤمنین (شعرار ۱۱) چونکہ منافقانی ہم سر ظاہر ۽ مومنانی ٹولی ۽ شامل حساب بوتنگت پیشکا واجہ پیغمبر گوں اشان درگور، چشم پوشی و نرمی ۽ معاملہ فرما بیتنگت۔ تبوک ۽ موقع ۽ وہدیکہ منافقانی سرچیں بے حیائی، عناد و دشمنی ۽ رہندان ۽ اختیارات تو حکم بوت کہ نوں بہ اشانی معاملہ ۽ سکیں دستور اختیار بکن ات۔ اسے ناشتریں مردم گوں خوش خلقی و نرمی ۽ ہجر منوک انت۔ فل منافقانی باپشت ۽ پیغمبر علیہ السلام و دین اسلام ۽ بدی ظاہر کنتگ جوشکے ماں سورہ منافقون ۽ کیت۔ وہدیکہ یک مسلمانی اشانی خبران ۽ بہ پیغمبر علیہ السلام ۽ سرچیں تو آرا دروغ بند کرنگت و سوگندشیں و ازنگت کہ فلاں خبر مانہ کرنگت۔ حق تعالیٰ ۽ مسلمان بیان کنوکانی خبرانی تصدیق فرما بیت کہ بے شک اشان اسے خبران ۽ چہ زبان ۽ در کنتگ اسلام ۽ دعویٰ ۽ بد اسلام و اسلام ۽ پیغمبر ۽ بابت ہا کلمات گوشتنگت کہ آیاں ۽ تنہا اسلام ۽ منکر چہ زبان کیت کت کنت۔ فل چہ غزوہ تبوک ۽ واپسی ۽ وہد ۽ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم چہ شکر سرندان ۽ یک کوہی کشے ۽ سار و گات تقریباً دوازدہ منافقانی وئی دیبان ۽ چیر دیان ۽ ماں شب ۽ تہار وکی ۽ لوٹ کہ واجہ ۽ سارا حملہ کیت و آرا چوکوہ ۽ جہگ ۽ دور بدیت حضرت حذیفہ و عمار واجہ ۽ ہمراہ انت۔ عمار ۽ اشان ۽ چپ و چاکر دکت و داشت مگر حذیفہ جان و ہکلان ۽ اشانی اشترانی دیم تریتنت۔ چونکہ اشان وئی دیم گیتنگت پیشکا حذیفہ و دگر کسے ۽ اشان ۽ جاہ نیارت۔ رندتر ۽ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ۽ حذیفہ و عمار رضی اللہ عنہما ۽ رانام بنام آہانی علامت و نشان سوچ و انت بلے مہن ای کت کہ کسے ۽ سارا اسے نامان ظاہر کنت۔ بہ سہ واقعہ ۽ نینگ ۽ وھتو ا بھا لھ یئالو ۽ اشان ۽ انت کہ ہرج ناپاکیں ادہے آیاں داشتگت اتمام نبوت لھتیں عالم جوشن کوشت کہ بہ یک موقع ۽ ماں اسلامی شکر ۽ خانہ جنگی ۽ بوتنگت منافقانی اغوانان ۽ ماں ہاجر و انصار ۽ ناپاتی پیدا کنگ ۽ کوشت کت مگر کام بوتنت واجہ ۽ صلح کنایت۔ چوشکہ ماں سورہ منافقون ۽ آئی ۽ بیان کیت فل یعنی چہ واجہ پیغمبر ۽ دعا ۽ خدا ۽ اشان ۽ مالدار کت چہ وامانی بار ۽ آرات بوتنت۔ گوں مسلمانان ہور تہور بوگ ۽

التوبة ۹

۲۹۹

واعلموا ۱۰

النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ وَاغْلُظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَاَبَدِيْنَ جَاكُہ ۽ اللہ قسم ۽ ورنہ کہ آیاں (بدیں) خبر کنگ حالانکہ جہنم و بئس البصير ۴۵) يَحْلِفُونَ بِاللّٰهِ مَا قَالُوا وَلَقَدْ دوزخ انت و آبدیں جاگہ ۽ اللہ قسم ۽ ورنہ کہ آیاں (بدیں) خبر کنگ حالانکہ قَالُوا كَلِمَةَ الْكُفْرِ وَكَفَرُوا بَعْدَ إِسْلَامِهِمْ وَهَبُوا بِمَا جُشْتُكُ أَيَاں کفر ۽ لفظ و کافر بوتنت رند چہ اسلام ۽ ظاہر کنگ ۽ ق و قصد کت بہ ہما لَمْ يَنَالُوا وَمَا نَقَمُوا إِلَّا أَنْ أَغْنَاهُمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ مِنْ جِزْيَةِ وَشْيِ زَبِيَّتْ و کینکشن داشت مگر بہ ہما خبر کہ ہستگار کنت اللہ و آئی ۽ رسول ۽ چہ فَضْلُهُ فَإِنْ يَتُوبُوا يَكُ خَيْرًا لَهُمْ وَإِنْ يَتَوَلَّوْا يَكْذِبْهُمْ وَتِي ہرمانی ۽۔ پد اگر توبہ کنت گد اشتر تر انت پر آیاں و اگر ممنت گد اعداب کنت آیاں ۽ اللّٰهُ عَذَابًا أَلِيمًا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَمَا لَهُمْ فِي الْأَرْضِ اللّٰهُ پد دردناکین عذابے ماں دنیا یا و آخرت ۽ و نیستیں پر آیاں ماں روی زمین ۽ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۴۶) وَمِنْهُمْ مَّنْ عٰهَدَ اللّٰهَ لَئِنْ اٰتٰنَا مِنْ فَضْلٍ لَّيَنْتَهِنَّ عَنْ طَعْنِ الْكُفْرِ وَلَٰكِنَّ كَثِيرًا مِّنْهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۴۷) و مددگار سے ق و لھتے چہ آیاں ہما کس انت کہ وعدی کنت گوں اللہ کہ اگر بدیت مارا مَنْ فَضْلِهِ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ الصّٰلِحِيْنَ ۴۸) فَلَمَّا آتٰتْهُمْ مِّنْ فَضْلِهِ بَخِلُوا بِهِ وَتَوَلَّوْا وَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۴۹) دانت اللہ چہ وئی گنجیں در اگد انجیلش کت بہ آیا و تجتت و آ (چہ پیرا) روگرداں مردمنت فَاَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِيْ قُلُوْبِهِمْ اِلٰى يَوْمٍ يَلْقَوْنَہٗ بِمَا اَخْلَفُوا پد پد آیانی سزایا ایری کت نفاق ماں آیانی دلاں داں ہما روچیکہ ویک ورنہ گولائی بہ سببا اللّٰهُ مَا وَعَدُوْهُ وَبِمَا كَانُوْا يَكْذِبُوْنَ ۵۰) اَلَمْ يَعْلَمُوْا اَنَّ كُفْرًا فَشَّ كَتَّ گوں اللہ ہما وعدہ ۽ گوں ٹیش کنگت و وہ سببا کہ دروش بتگت آیاں زاننگت چہ

منزل ۲

سبب چہ غنیت ۽ مال ۽ اشانی وئی وند ۽ رسان بوت چہ واجہ ۽ وجود ۽ برکت ۽ پیداوار ہم بخوبی بوت اسے احسانانی بدلہ اش چوش دات کہ گوں خدا و رسول ۽ دعا باری گلائیش بوتنت و بہ ہر ہما پیغمبر علیہ السلام و اید کہ مسلمانان ۽ دل سیاہ کنگ ۽ واسطہ وئی لائکش بستنت۔ ہنوں ہم اگر توبہ کنان ۽ چہ وئی ناشتریاں دست ۽ بختت توبہ اشانی حق ۽ جوان انت و اگر نہ ماں دنیا و آخرت ۽ اشان ۽ ہما سزا ۽ بدنت کہ چرائی ۽ کینوک بہ رستے زمین ۽ کس پیدانہ بیت چہ لھتیں روایتاں در ابیت کہ "جلس نامی یک مردے اسے آیتان ۽ اشکان گوں صدق دل ۽ توبہ کار بوت وہ آمندگ ۽ وئی زندہ را بہ سلام ۽ خدمت ۽ قربان کت۔ ویک مردے ثعلبہ بن حاطب انصاری ۽ گوں واجہ پیغمبر ۽ عرض کت کہ یہ منی حق ۽ مالدار بوگ ۽ دعا بکن ات واجہ ۽ در آیتت تعلیمیں چیز کہ برائی تو خدا ۽ شکر ادا کئے چہ ہما زیاد ہیں چیز ۽ شر ترنت کہ آیانی حقوق ۽ توا داکت مکے آباد و بارہ پداسے عرض ۽ کت واجہ ۽ پستہ دات کہ اسے ثعلبہ! آیا ترا اسے دوست نہ بیت کہ منی قدمانی بدانی سرا وئی قدمان ایر بکنے واجہ انکار ۽ سرا آیا زیات اصرار کت آئی ۽ وعدہ کت کہ اگر خدا من ۽ را مال ۽ رنت من اش ۽ حقوق ۽ سرجمی ادا کنان۔ آخر کار واجہ پیغمبر ۽

دعا فرمائیے ماں آئی و پس ہنکر بکت بوت کہ آلا چار بوت چہ مدینہ و در، ماں یک مینکے مقیم بہ بیت ویدا آئی اے مال ہمینکر زیات شنگ تالان لوگ و لگت کہ کم کم آئی جمعہ و جماعت نماز ان و ہم ترک دات۔ چنت روج و بعد چہ واجہ پیغمبر نیک زکوٰۃ وصول کنوک اہت توگوں آئی و گوشتی کہ زکوٰۃ و جزیرہ گہار معلوم بیت۔ یک دو براہ پخوردے ویدے کنان و لگت سراجہ زکوٰۃ و ادائیگی و انکاری کت واجہ پیغمبر سہرہ فرما مینت "وہج ثعلبہ" و اے آیتاں نازل بوتنت۔ و ہذا البشرا البشرا لہتیں سیاداں اے حال سکت نہ گوں ناوشیں دل و گوں زکوٰۃ و مالان حاضر بوت واجہ فرما مینت کہ خدایہ منار ابی زکوٰۃ و زورگ و مہن کنگ چیشی و اشنگ آئی و باز وادیا لکت۔ پرچاکہ واجہ زکوٰۃ و قبول نہ کنگ پکئی و مزن مشرعی خبرے ات۔ چہ بدنامی و خیال و دنی سراجہ لگت بے ماں دل و لفاقی داشتگت چہ واجہ پیغمبر و پدا بوجہ صدیقی خدمت و گوں زکوٰۃ و مالان حاضر بوت آئی و ہم چہ زکوٰۃ و قبولی انکار کت۔ پدا حضرت عمر، چیرائی و پدا حضرت عثمان و خدمت و زکوٰۃ پیش کئی ہر دو میناں انکار کت ہر یکے و بے گوشت کت ہر چہ پیغمبر و لگت آئی و قبول کت بخنیں آخر چہ لفاق و سراجہ حضرت عثمان و دور و آئی و خاتمہ بوت۔

التوبة ۹

۳۰۰

واعلموا

اللّٰهُ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ وَأَنَّ اللَّهَ عَلَّامُ الْغُيُوبِ ۝
 الَّذِينَ يَلْمِزُونَ الْمُطَّوِّعِينَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ فِي الصَّدَقَاتِ
 وَالَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ سَخِرَ
 اللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝
 لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ
 يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَاللَّهُ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝
 خَلَفَ رَسُولُ اللَّهِ وَكَرِهُوا أَنْ يَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ
 أَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَقَالُوا لَا تَنْفِرُوا فِي الْحَرِّ قُلْ
 نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ۝
 قَلِيلًا وَلْيَبْكَوْا كَثِيرًا ۝
 قُلْ مَنْ يَرْفَعُ حُجْرَتَهُ عَلَى الْمَسْكِينِ يَرْفَعُهَا عَلَى رَأْسِهِمْ قُلْ
 مَنْ يَرْفَعُ حُجْرَتَهُ عَلَى الْمَسْكِينِ يَرْفَعُهَا عَلَى رَأْسِهِمْ قُلْ
 مَنْ يَرْفَعُ حُجْرَتَهُ عَلَى الْمَسْكِينِ يَرْفَعُهَا عَلَى رَأْسِهِمْ قُلْ

مَنْ يَرْفَعُ حُجْرَتَهُ عَلَى الْمَسْكِينِ يَرْفَعُهَا عَلَى رَأْسِهِمْ قُلْ

یعنی گوں خدایہ صریح وعدہ خلائی کنگ و دروغ بند
 سزا آئی نخل و در گردانی و اثر اے بوت کہ بہ مدائی لفاق و
 ہنڈال ماں آییانی دل و محکم بوت کہ داں مرگ و در نہ کیت و
 سنتہ اللہ ہمیشہ انت کہ و ہر یک مہے شریں یادیں
 ہیل و عادت و ت اختیار کنت تو زیاتیں گروچیل و آ
 ہیل و عادت دانی جوڑ بیت سلسل ہیل و عادت و ہے
 دوام و استحکام و برے برے گوں ختم و طبع (مہر جنگ) و لفظ
 تعبیر کنت۔ ۱۲
 مہے صفحہ فوائد : م یعنی توری ہر ہمیں وعدے
 بکنت۔ خبراں دپ ماں دپ بدینت یا چہ لاچار و ماں
 پیش بکنت خدایہ پاک اشانی نیت و ارادہاں و شرانہ
 و گوں و تہم مجلساں و نندان و ہرج مشورے کنت آپاکیں
 ذات بہ سزجی و معلوم دارانت آزانت کہ لنت صلاقت
 و لکونن من الصلحین وعدہ ویدارن ان بان و
 زکوٰۃ و حاضر کنگ گوں چونکائی و چونین نیت و ات۔
 و لکیرے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان و
 صدقہ دیگ و ترغیب دات حضرت عبدالرحمن بن عوف
 و چار ہزار (دینار یا درہم) حاضر کنت عاصم بن عدی
 یک صد و سق خرماگ کہ آہانی قیمت چار ہزار درہم ات
 پیش کت منافقان و گوشت کہ اشاں بہ و تہ نام و نمود
 انکر زردا تگ۔ یک غریبیں صحابی ابو عقیل و جواب دات
 کہ آئی و محنت و دل سیاہی چیزے کما تینتگ چرائی و
 یک صاع تمر صدقہ کت تو اشاں کلاک گرگ شروع کت کہ اے
 مفت و بہ و تہ زور کی خون جنان و ماں شہیداں داخل
 بوگ لویت۔ چیشی و یک صاع تمر و چہ کار شریعت۔
 الغرض کم دیوک و زیات خرچ کنوک بچ کس چیشانی زبان
 لوک و طالی و سلامت پشت نہ کیتگت۔ حق تہ لے و فرما مینت
 سخر اللہ منہم (خدایہ گوں اشاں لوک مالی کت) یعنی
 اشانی شکان و یگان و کلاک و بدلہ دات۔ سراجہ
 اشاں بہ چنت روج و ول کنگ بوتنت کہ لوکالی بکنت بے
 در حقیقت و توک و تلال اشانی دلالی قرار چنڈ چنڈ بان
 انت کہ و تاراپہ دردناکیں عذاب و تیار شل کت۔
 و ل یعنی بہ منافقانی حق و توری شہا جگر براستغفار کنت
 بہ اشاں اے بالکل بے کار و بے فائدہ انت خدایہ اے
 بد بخت و کافرونا فرمانان و گدی ہم معانہ کنت۔ قصہ جوش بوت
 کہ مدینہ و رئیس المنا مین عبد اللہ بن ابی ہریران بوت واجہ پیغمبر و تہ پشک آراپہ کفن و دات و تہ مبارکیں لعاب ماں آئی و دپ و مان کت، خازہ و نماز و انت و مغفرت و
 دعائی بوٹ۔ حضرت عمر و اے بابت و لکنت و گوشتی یا رسول اللہ اے و ہا خیت انت کہ آئی و فلاں و ہد و ہد اے اے ہمیں نالائق حرکت کنت، بہ کفر و لفاق و ہد
 پیش پیش ات آیا البشرا بابت حق تعالی و فرمان نہ کنگ کہ استغفر لہم و لا تستغفر لہم ان تستغفر لہم سبعمین مرۃ فلن یغفر اللہ لہم۔ واجہ ارشاد
 فرما مینت اے عمر! منار چہ استغفار و مہن کنگ تو مکیں زاد وارگ بوگت استغفار بخاں یا لکناں اجدہ و فعل انت کہ اشان و معانہ کت یعنی بہ اشانی حق و منی استغفار دیوک مینت (اشانی
 حق و نفع بدت ممکن انت بہ و گرائی حق و منی اے عمل کار آمد ثابت بیت ایدہ مردم چہ درستان متسرس دشمن و حق و واجہ پیغمبر اے مزن تصدق و زیادہیں شفقت و گندان اسلام و پیغمبر اسلام
 شہدائی بہ بنت چنانچہ ہوش بوت) ماں صحیح بخاری و روایت و واجہ فرمان کت کہ اگر من برانٹیں کہ چہ ہفتاد و بر زیات استغفار کنگ چہ آئی و مغفرت بیت کنت تو من چہ ہفتاد و بر زیات
 استغفار کنت چوش کوش ماں آجلہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خبر اکت کہ چہ حضرت عمر واجہ و ہم ماں آئی و حق و استغفار بے فائدہ زانگت فرق بقدر انت کہ حضرت عمر و نظر ماں بغض فی اللہ

مَنْ يَرْفَعُ حُجْرَتَهُ عَلَى الْمَسْكِينِ يَرْفَعُهَا عَلَى رَأْسِهِمْ قُلْ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

جوش دھن بہ ہے نقطہ کار مرز کنگت و اجنبی کرم چہ میت و فائدہ سرزدان تمام پیغمبرانہ شفقت و انہار و زندگانی و فائدہ و خیال داشتگت لیکن آخر کار وحی الہی و لا تَصِلْ عَلٰی اَحَدٍ مِنْهُمْ مَاتَ اَبَدًا وَلَا تَقْعُدْ عَلٰی قَبْرِهِ و خاصاً منافعانی جنازہ و نماز و انگ یا آبیانی کفن و دفن و گردارانی وغیرہ نہا بہ زور ک بالکل ممانعت پر چاکہ خمرے رہ بند منافعان دل بڈی و مومنان و دلپوشی بوگ و احتمال ات چہ ہا و ہد بگر و اجنبی یک منافع و ہم جنازہ و نماز و دفن ۔ فلک اسے ہا منافعانی بابت و انت کہ آیاں ماں غزوہ تبوک و شامل نبوت یعنی منافقین موم و احوال ایشنت کہ بدی و عیب و کار کنگ چہ و شنود بیت چہ نیکی و بدل بوان دور تحیت ۔ و چونکہ پیش بیان بوت و گون ہوئے توارش حجت چش قوم گون نی و استغفار و پے فائدہ حاصل بیت چہ دانگہ کار و بد اعتقادی و میان فرق معلوم بیت چش کت م گناہ انت کہ چہ پیغمبر بخشائیک و بخشگت مہیت و لو انہم اذ ظلموا انفسہم جاءوك فاستغفروا اللہ و استغفر لہم الرسول لوجہ و اللہ توابا رحیم (النساء رکوع ۹) و لیکن بد اعتقاد و پیغمبر ہفتاد بر و استغفار فائدہ ندرت ۔ فلک منافعان و ت ماں و نایکد گرے و گونشگت ویا گون لہتیں مومنانش گونشگت تاکہ اشانی دل نزور بہ بیت ۔ فلک یعنی اگر

اشاں بزانتیں تو خیالش کنگت کہ چہ اد و گرمی و وقار دیاں ہا گرمی و نیمگ و سرگینگت آواز زیات سک ترنت اسے و اہما مثال بوت کہ چہ روتاب و تجان و آس و باہوٹ کسے بہ بیت ماں حدیث و انت کہ ہم و آس و نیاء آس و شصت و نہ درجہ گشت ترانت لغو و باللہ منہا ۔ فلک یعنی جنت رنج پر و تی کنگیں کاراں و شنود بہ بیت و بگندرات پدا بہ اسے کارانی سزا و مدامیگی و گریوگ انت ۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : فلک واجہ ماں تبوک ات و منافع ما بدینہ و ممکن ات کہ لہتیں منافع چہ نی و واری پیش مرگ و گورانا ز بکنت پیش کا الی طائفتہ منہم فرمان کت فلک یعنی اگر نول اسے موم کت مام دگہ غزوہ وے و روگ و اجاز و بلوٹ انت تو شیا اشاں و بجوش ات کہ بس ! شے شیریں و بہادری و راز ترکت ۔ و شے دلائی احوال اول سر و ظاہر بوت نہ شاموں کدی بہ مے ہمرائی و در کیت کت کن ات و نہ اسلام و دشمنانی مقابلہ و تی بہادری و جوہر ان پیش داشت کت کن ات ۔ لہذا نول شمار ایج تکلیف کنگ و عن ضرورتہ انت گون جنیل دماں ، زہگاں ، ننگاں و نزوریں مزا ماں لوگان و پتہراں بہ بیت و ہا چیرہ ک اول سر و بہ و تاپند کر تگت ۔ بہتر انت کہ بہ ہا جا و رے ہمرات تاکہ خدا عذاب و بہ شتری و سر پش ات ۔ فلک یعنی یہ دعاء و استغفار و یا پے دفن و بند و بست و فلک اسے آیت عبداللہ بن ابی و واقعہ و پید نازل بوت جوش ک پیش و مفصل بیان ہم بوت چہ آیت و بعد منافعان و جنازہ و نماز و وانگ بہک نموع بوت امیر المؤمنین حضرت عمر فاروق رضی اللہ عنہ بہ احتیاط و رد ہا سخصہ و جنازہ و نماز و انتگتی کہ ماں آتی نماز و حذفہ گون بوتگت ۔ پر چاکہ واجنبی اشی و را منافعانی ناماں و یک یک گونشگت ہے و اسے واجہ و لقب صاحب سر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قرار گیت ۔

فلک چار رکوع پیش ہے بیان ساری و گونشگت کی فائدہ ہمود ابوان ات ۔ فلک یعنی قرآن و کت م سورت و ہیکہ خبر دار کنگ بیت کہ بہ سزجی و گون خلوص و یقین و ایمان بیارات کہ آئی مسترس اثر ہے ظاہر بوتیں کہ پیغمبر اسلام و ہما ہی و بہ خدا راہ و جہاد بکنت ہے اسے منافعان جان جو دوزگ بنا کنت و چرٹاں شتنگ و چہ زور ہم دروغیں عذر تراشاں و اجازت طلب کنگ کا بیت کہ واجہ اگر مارا ہمد ماں مدینہ

رَجَعَكَ اللّٰهُ اِلٰى طَائِفَةٍ مِّنْهُمْ فَاسْتَاذِنُوكَ لِلخُرُوجِ واپس ببارت ترا اللہ یک جماعت و نیمگ چہ آیاں فلک پدا اجازت بوٹنت چہ تو بہ در کیک و فَلَ لَنْ تَخْرُجُوا مَعِيَ اَبَدًا وَلَنْ تُقَاتِلُوا مَعِيَ عَدُوًّا اِنَّكُمْ بَكُوشٌ يَّبْرُكُونَ گون من کدی و ہجر جنگ مکت منی ہما ہی و گون چ و شے و شام و رَضِيتُمْ بِالْقُعُودِ اَوَّلَ مَرَّةٍ فَاقْعُدُوا مَعَ الْخُلَفَاءِ راضی بوتنت پہ ندرگ و اولی برا نول بنیت گون پشت کپتگیں مردماں و لا تَصِلْ عَلٰی اَحَدٍ مِّنْهُمْ مَّاتَ اَبَدًا وَلَا تَقْعُدْ عَلٰی قَبْرِہِ و نماز موان پہ یکے و سراجہ اسے منافعان کہ ہمریت کدی ۔ و موش آتی و قبر و سرا و اِنَّهُمْ كَفَرُوا بِاللّٰهِ وَرَسُولِہِ وَمَاتُوا وَهُمْ فَسِقُونَ و او منکر بوتنت چہ اللہ و چہ آتی و رسول و آمرنت پہ نافرمانی و حالت و فلک و لَا تُحِبَّكَ اَمْوَالُہُمْ وَاَوْلَادُہُمْ اِنَّمَا يُرِیدُ اللّٰهُ اَنْ یَّعَذِّبَہُمْ ماں جیرانی و تہاد و ہمریت ترا آبیانی ماں و اولاد دگہ گھنخت بجز چہ اشیا کہ اللہ لوٹت کہ آیاں عذاب جنت پھا فی الدنیا و ترہق انفسہم و ہم کفرون ۱۰ و اذا انزلت پہ ہے چیز انگی ماں نیایا و در کپیت آبیانی نفس و اماں کفر و حالت و انت و وقتیکہ نازل بیت سُورَةُ اَنْ اٰمِنُوا بِاللّٰهِ وَجَاهِدُوا مَعَ رَسُولِہِ اسْتَاذِنُكَ سور (پہ مطلب) کہ ایمان بیت پہ اللہ و غزا بکنت گون آتی و رسول و ہما ہی و رخصت لوٹنت چہ تو اُولِی الطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوْا ذَرْنَا نَحْنُ مَعَ الْقَعْدِیْنَ ہنگاریں موم چہ آیاں و گونشگت کہ بل مارا کہ پشت بچیں گون پشت کپتگیں مردماں رَضُوْا بِاَنْ یَّکُوْنُوْا مَعَ الْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلٰی قُلُوْبِہُمْ فَهُمْ لَا یَفْقَهُوْنَ و ش بوتنت کہ بندنت ہوشت کپتگیں جنینانی و مہر جنگ بوٹگ پہ آبیانی دلاں نول آنفہمت و لٰکِنَ الرَّسُوْلُ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مَعَهٗ جُهْدٌ وَاٰمَالُہُمْ وَاَنْفُسُہُمْ لیکن رسول و ہما کس کہ ایمانش آرتگ گون آتی ، غزایش کت پہ و تی مالاں و جاناں

جنگ و اجازت بدے چوش بگوش کہ گون مزن بے غیرتی و بے شرمی و پریشی راضی انت کہ جنگ با ترس و نام و اشکان و خانہ ندر و کیں جنینانی پیما ماں لوگاں بندنت ۔ البت و ہدیکہ جنگ و غزوہ باقی نہ بیت و امن و ایمنی و زمانہ بہ بیت تو جہراں و گونگ و چو مفراض و زبان و کار بند و توک چہ در ستاں دیماتر انت فاذا جاء الخوف رایتہم یُطْرَوْنَ اِلَیْکَ تَدُوْرُ اَعِیْنُہُمْ کَالَّذِی یَغْشٰی عَلَیْہِ مِنَ الْمَوْتِ فاذا ذهب الخوف سَلَکُوْکُمْ بِالسِّنَةِ جَدَاد (الاحزاب رکوع ۲۴) و یعنی کذب و نفاق ، نکل عن الجہاد و تخلف عن الرسول و شامت و چہ اشانی دلائی سرا مہر جنگ بوٹگ کہ نول زندیں زندیں عیب ہم اشان و عیب نظر نیابت و گون مزن بے غیرتی و بزدلی و شرمندگی و بدل گل و ٹہل ظاہر کنت ۱۲۔

دل منافقانی مقابلہ عداا اخلاص دار و کس مؤمنانی بیان انت کہ بجا رات بخدا وفاداری بندہ ایش انت کہ بہ آئی راہ و قی جان و مال و خرچ کنگ یک بد نہ بنت - خطره و ہر ہمیں موقع بہ بیت بہ سلام و حمایت و پیغمبر اسلام و ہر اھی مدام تیار اوشتوک انت اگر بہ چشمنیاں کامیابی و کامرانی نہ بیت گدا یہ کئے بیت - دل یعنی چوشکہ ماں مدینہ و نندوکان منافق ہم ہست انت و مخلصین ہم ہم سے و طرہ و دھیات و بد و دانی تہا ہیک پیچے مردم ہست انت چرایاں ادا و قسمانی ذکر فرماشت - مخلصین دیکھائی مردمانی ذکر اسے رکوع و گدسہ ماں و من الا عراب من یؤمن باللہ والیومہ الآخر الخ و کیت ادا دیہات و نندوکانی دو جماعتی ذکر انت (معذرون) (۲) قاعدون) چرایاں اولی جماعت (معذرون) و مصداق و رد اپیشی مفت اختلاف دارنت کہ آیا پیشی و مراد دروغ بند و کس نیون کنو کس منافق انت یا راستی و عذر کنو کس مسلمان کہ آدر حقیقت و چہ جہاد و شرکت معذوران انت اگن اولی شق اختیار کنگ بہ بیت تو ماں آیت و منافقانی دو قسمانی بیان بیت "معذرون" و اہا کس تو نہنت کہ آیاں اتفاق و باوجود محض ظاہری رسم و تمام کنگ و رد

دروغیں جیلہ سازان و جدا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و اجازت ایش طلب کتکت و چہ "قاعدون" و ہما منافق مراد انت کہ آیاں اول سرے ماں اسلام یارگ و دعوی و دروغ ایش بست پدا خبر داری و غرض ایش ہم نہاشت جہاد و ناء و اشکنان و ماں و قی لوکان نشنت بلکل بے پرواہ و بیجا بوان و بہ عذر کنگ ہم درانہ بوتنت اسے جاوہر سرا سبیب الذین کفروا عنہم ہر دویش جماعتان و شامل بیت معنی چوش بیت کہ ہر کس چہ دویش جماعتان بہ کفر و سرادان آخر قائم کشت کینت بہ ہمایاں درناکس عذاب انت ہر کس توبہ و توفیق بیت آیاں ماں اسے و عید و چیر و داخل نہ بنت - و اگن چہ "معذرون" و مخلصین مو من مراد گرگ بہ بنت کہ آیاں بہ حق و دل معذوران انت تو گدا چہ "قاعدون" و مراد منافق نہنت و سبیب الذین کفروا عنہم عذاب الیم و عید و تھنا بہ ہمایاں حق و بیت اولی جماعت و ذکر چوش گوش عذر و قبول کنگ و رد ابیت - دل دروغیں عذر پیش کنوکان و رندار تہیں عذر دار و کانی بیان فرمائینت - حاصل چوش انت کہ عذر و اکسی شخصی بیت و قی ذات و لازم بیت مثلاً پیراں سری و کمزوری کہ عداہ کی ہم چہ انسان و جدا بیت نہ کنت و کدی عارضی (بدارکی) - پدا عارضی یا بدنی انت چوشکہ بیماری و غیرہ یا مالی چوشکہ تنگدستی و سفر و اسبابانی فقدان - چونکہ بیک و غزوہ و مزین دراجیں سفر و بزرگ و رسی ات ہمشکا اولاک و نبوک و عذر ہم مغیر و مقبول فہم بوت چوشکہ دیما پیدا کنت - دل یعنی ہما کہ دراصل و معذور و بیوس انت اگن اشانی دل ضا بہ بنت و گون خدا و رسول و راست و تحکیس معاملہ کینت - مثلاً اگن و ت شت کت نکنت تور و و کانی دلاں مپوش انت بلکس داں اشانی و س بر و اشان نیکی کنگ و قی اخلاص و ثبوت پیش کنگ تیار بہ بنت - ماں جہاد و شرکت نہ کنگ و رد اب اشانی سراچ ہمیں الزام نیست انت گون اسے و طرہ مخلصین مردمان اگن بشری تقاضا (لوٹ) و و چیرے تو تھما بہ بیت تو چوقی قعال و بخشش مہربانی و امیت انت کہ در گذر کنت و پہل کنت - و سبحان اللہ و اجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و برکت و صحابہ رضی اللہ عنہم و دلائی تہا خدا و عشق ہمسکہ جاکہ کنگ انت کہ آئی مثال و دنیا و چہ قوم و ملت و توارخ پیش کت نہ کنت - قدرت دار و کس

۱۱
۱۲

وَأُولَٰئِكَ لَهُمُ الْخَيْرَاتُ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿۸۸﴾ اَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ و بہ ہشتانت ہر ہمیں نیکیاں و ہشتانت رستگیں بہ مرادان تیار کنگ اللہ پر آیاں جنت تجری من تحتہا الا نهر خلدین فیہا ذلک الفوز باغ کہ نہنت چہ آیانی چیرا جو ہمیشہ مانند ماں آیانی تہا ہشتانت کامیابی العظیم ﴿۸۹﴾ و جاء المعذرون من الاعراب لیؤذن لهم و مزین دل و اکنت عذر دار و کس مردمان چہ حراشیناں تاکہ آیاں و رخصت برسیت و تعد الذین کذبوا اللہ و رسولہ سبیب الذین کفروا عنہم نشنت ہما کہ دروغش بستگ گون اللہ و گون آئی و رسول و زوت بیت ہائی و کافرنت چہ آیاں عذاب الیم ﴿۹۰﴾ لیس علی الضعفاء ولا علی المرضى ولا علی الذین لا یجدون ما ینفقون حرج اذ انصحو اللہ و رسولہ ط ما ہمایاں سدا کہ نیست آیانی گورا چیرے کہ خرج کینت گناہ و قتی کہ آیانی دل بیت بہ اللہ و کدی و رسول علی المحسنین من سبیل ط اللہ غفور رحیم ﴿۹۱﴾ ولا علی الذین اذما اتوک لتحملہم قلت لا اجد ما احملکم علیہ سر و قتی کہ گورا اکنت تاکہ تو آیاں و سوار یکے تو گوشت نہ نیست منی کرا اچ اولاک کہ من شارسوا کجاں غیہ سر تولوا و اعینہم تفیض من الدمع حزنا لا یجد و اما ینفقون ﴿۹۲﴾ گدا و بخترت و چہ آیانی چماں اسر نہنت چہ ہم غم نہ نیست آیانی کرا چیرے کہ خرج کینت و انما السبیل علی الذین یستأذنونک و هم اغنیاء و رضوا بان میارے کنگ و راہ خاص بہ ہما کسان سدا انت کہ رخصت لو نہنت چہ تو بہ نندگا و اما لدرنت راضی بوتنت یہا یگنوا مع الخوالف و طبع اللہ علی قلوبہم فہم لا یعلمون ﴿۹۳﴾ خبر کہ بندنت ہور پشت کتگیں جیناں و مہر جت اللہ پر آیانی دلاں نوں آنزانت و

مازل ۲

مالداریں صحابہ و بجا رات کہ جان و مال و گون ہمک چیز و بہ خدا راہ و قربان و تیار انت و گران ترین قربانی و وعدہ گون مزین جوش و واہگ و دیماکنزان انت و کسے و قدرت نیست انت کہ مرے غم و گریوان و قی مال و قی دل و جور انت کہ مارا اینکہ قدرت پر چانہ بوت کہ حقیقی محبوب و راہ و قربان بوگ و قی جان و پیش کت کینس - ماں حدیث صحیح و رد و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و مجاہدین و دیم گورکنان و فرمائینت کہ شما ماں مدینہ و یکہ نجیب جاعتے پشت و بلہ دانگ کہ اہر قدم و سرشے ثواب و شامل انت شما بہ خدا راہ و ہر چہ قدم جت کن ات یا جنگ راہ و عزت یا بہ یک جچے و سرار و ان بیت آجاعت برو بہ ہر موقع و گون شما ہمراہ انت اسے ہما مردم انت کہ اشان و واقعہ مجبوریاں پشت و داشت و گولی شما اہتش نہ کت - حسن و مرل روایت انت کہ اسے مضمون و بیان کنگ پدا واجہ اسے آیت و لا علی الذین اذما اتوک لتحملہم قلت لا اجد الخ تلاوت فرمائینت و یعنی قدرت و حیثیت دارگ و باوجود چہ جہاد و جان و دوز انت و گون مزین بے شرمی اسے شکان و قبول کینت کہ چو جیناں و ماں دست و سنگہ ماں کنان و ماں لوکان بندنت - چہ گناہ و مشق و انسان و دل ہنجوش و میاہ تربیت کہ آرائیکہ بد و درمیان و فرق کنگ و چہ تمیز باقی پشت نہ کینت و ہر بے غیرتی و قبول کنان یک شخصہ ایک گونک ظاہر کینت کہ پشومانی و بش و بش و رگ و بدل و

فل یعنی تہو کے روائی و ہدے منافقان و قسمیں نمون پیش کرت۔ وہدیکہ شامہ مدینہ و اترکن ات تو ہوا و ہدے اسے مردم دروغیں عذر پیش کنان شمارا و جمع کنگ لٹنت سوگند ورنٹ کہ واجہ مایکا ارادہ داشتگت کہ گون تو ہمراہ بنیں مگر فلاں فلاں کاراں دزگٹ بوگ و سبب و مابے وں پوتیں شماراں اشان و بجوش ات کہ دروغیں خبر جو کنگ چہ بچ فائدہ نیست۔ شے تمایں عذر مفتیں بیکار انت مارا حق تھا و شے کذب و نفاق و بار وء حالے دانگ۔ بگڑا چونکائی ماشہ بیکاریں خبران و باورکت کنیں نون گوشتگیں قصہ میل دینت دینتر شے عمل و رہ بند چارگ بیت کہ شام و تی دعوی و سرا بہ کتام حد وء قائم بیت شے راست و دروغ کل و ت ظاہر بیت بہر جا و رہ وء عالم الغیب الشہادہ وء وچ راز و عمل یا نیت چیریت نہ کنت بہ ہائی گورہ درستان و روگی انت و آبدلہ دیگ و ہدے شے ہر کیسائیں و مزین ظاہری و باطنی عمل و کچ کنان شے دیمایر کنت و بہ ہا حساب و شمارا بدلہ دیگ بیت۔ فل چہ تہو کے و اتری پد منافقان دروغیں سوگندوران و ہرچ عنسے پیش کنگ آئی و عرض ہمیش ات کہ پیغمبر علیہ السلام و مسلمانان و چہ و تی قسم و چرپ بانی و راضی و دلیع بکنت تاکہ چہ واجہ پیغمبر پہ آیاں چہ ہمیں عتاب ملائے یا گر و چیلے بیت مثل پیش معاملہ ہنچو مشکوک بہ بیت کہ مسلمان گون آباں ہچ جہل و برزے مکنت۔ حق تھا و

فرمانیت کہ ہنچر انت شماراں اشان جہل و برزکن ات لیکن اسے چشم پوشی و لا پرواہی راضی و دلیع بوگ و سرا نہ انت بلکیں آباں پلیدی و ناشری و سبب انت اسے مردم ہمہ گنگ انت کہ اشانی پاک صاف بوگ و بچ امیت پشت نہ کنت پشکا اسے غلاظت و نہا دور چکل دیگ و چرٹاں یک گوری اخت یا رنگ ہنچر انت خداوت گون اشان راہے روت و اشانی مزین کوشست ہمیش انت کہ گون مکر و فریب و دروغ و مسلمانان ووش نو دیکنت۔ بند جبرہ اگر گون چرپیں خبران مخلوق راضی بیت تو چون نفع رست کنت۔ و ہدیکہ خدا گون اشان راضی نہ بیت خدا و دیماچ و دول و دعا بازی و جالاکا کاروات نہ کنت۔ چوش بجوش کہ اشان و خبرا رنگ بو کہ گون ہرقوے و خدا راضی نہ بیت گڈا ثابت قدس مومن چونکائی راضی بیت کنت پشکا چہ دروغیں خبران پیغمبر و آئی ہماہاں و شنود کنگ و خط اشان و چہ و تی مغز و کنگ لوٹیت اگر گون اشان تغافل و چشم پوشی و معاملہ کنگ بوت تو انیش پریشی و دلیل نہ انت کہ مسلمان گون اشان و شنود و دلیع انت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ہر کس حال معلوم بہ بیت کہ منافق انت چہ آئی جانب و تغافل روا انت لیکن دوستی و محبت و نپاتی روانہ انت۔

فلک داں ادا مدینہ و منافق و اخلاص دار و کیں مومنانی احوال بیان بوت۔ نون چیزے حال ماں ڈیہاں نند و کیں بد و ذکر فرمانیت کہ ماں اشان و ہم باز ہمیں مردم انت کافر، منافق و مخلص مسلمان۔ چوشک ڈیہاں نند و کیں مردم قدرتی طور و عموماً ترند ہیل و سکین تب دار و ک بنت (چوشک ماں حدیث و ہست من سکین البادیہ جفا۔ چہ علم و حکمت و دیواناں دور جنگ و سبب و تہذیب و خوبیل اثر و علم و عرفان و روشنی و باز کم قبول کنت پشکا اشانی کفر و نفاق چہ شہر بازار و نند و کیں کافر و منافقان انگت سک تربیت۔ اشان و چوشیں موہ زسیت کہ علم و زانت دار و کیں مردمانی صحبت و نندان و دینداری و خویش رہ بندانی ہما قاعدہ و دستور معلوم بکنت کہ آباں و خدا تعالی و بہ پیغمبر علیہ السلام و سرا نازل کنت۔ علم و معرفت و اصل ہما چیز انت کہ آباں و دل و نرم کنت و جلوہ ناک جوڑ بکنت ہر کس اینقدر ماں جاہلی و غرق انت لازمی انت کہ

آباں دل ہم سک بہ بنت و اشان کفر و نفاق و ہر راہے و بگرت مثل دوت و ستران کور کائی دیماروان بنت۔ اعراب و سنگلی و احوال ماں بازی حدیثاں اہتگ۔ ماں یک حدیث ہست کہ یک اعرابی و گون واجہ نبلی اللہ علیہ وسلم و عرض کت کہ شام و تی چکاں بوسہ دینت خدا سوگند انت کہ من کدی و تی چکاں نہ چکنتگت۔ واجہ نبی و فرمانیت کہ من چے بکناں اکن خدا چہ تئی دل و تی رحمت در کنگ۔ و یعنی آئی و علم بنی آدم و ہر یک طبقے و چپ و چاگر و کونک انت گون ہر یک طبقے و بہ آئی قوت و قابلیت و دروغ معاملہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت ماں اعراب و طبیعت و بے مکی، خود غرضی و جاہلی سک زبات بیت پشکا اللہ حکمت و خدا بند انت۔ چرایاں آمشکلیں کار و گرگ ہم نہ لوٹیت و بلندیں درجہ اش ہم نہ دنت۔ فل یعنی ماں اعراب و منافقان ہما کس ہم شامل انت کہ اگر کدی اشان و خدا راہ و چہ خراج کنگ کسیت تو ہنچوش گون بدلی و خراج کنت گوشے یک ملائے یا ناوانے ادا کنت۔ آباں و دیگر بریشی راہ چارنت کہ مسلمان دنیا و کتام یک گرفتہ و گرفتار بہ بنت تو موافق و شنودی و ظاہر بکنیں آباں اسے خبر نیست کہ آباں و تی قیمت ماں گوش انت۔ اسلام و اغلب و سر بلند بیت و اسے منافق ذلیل و سوانبت خدا ہر یک و خبراں دعیان شکنت معلوم دارا انت کہ کئے عزت و کامرانی

التوبة ۹

۳۰۳

يعتذرون ۱۱

يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذْ رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْ قُلْ لَا تَعْتَذِرُونَ

عذر کا رنت شے گورہ و تیکہ شمارا پس کا بیت آباں نیک و، بگوش عذر میا رت

لَنْ تُؤْمِنُوا لَكُمْ قَدْ بَانَ اللَّهُ مِنْ أَنْبَارِكُمْ وَسِيرَى اللَّهِ عَمَلَكُمْ

ما کدی باور نہ کنیں شے خبر، مارا و خبر دانگ اللہ چہ شے حالان۔ نون گندیت اللہ شے کار و

وَرَسُولُهُ ثُمَّ تَرَدُّونَ إِلَى عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ

و آئی و رسول، پدا پچترینگ بت ہما کسے و نیک و کہ چیریں و ظاہر خبران زانت، پدا خبرا کنت شمارا

بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۱۳ سَيُخْلِفُونَ بِاللَّهِ لَكُمْ إِذَا انْقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ

پہ ہر کارے کہ شمارا کنت۔ فل نون اللہ قسم و رنت شے دیمایا و تیکہ پچترت دیم پہ آباں

لَتَعْرِضُوا عَنْهُمْ فَأَعْرِضُوا عَنْهُمْ إِنَّهُمْ رَجَسٌ وَمَا لَهُمْ

تاکہ سرگوزت شمارا چہ آباں، نون شمارا بگوزت چہ آباں۔ بیشک کہ آپلینت و آباں جا کہ

جَهَنَّمَ جَزَاءً بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۱۴ يَخْلِفُونَ لَكُمْ لَتَرْضُوا

دوزخ انت پہ بدلیا و تی کتگیں کارانی۔ فل سوگند و رنت شے دیمایا تاکہ راضی بیت شمارا

عَنْهُمْ فَإِنْ تَرْضَوْا عَنْهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ الْقَوْمِ

چہ آباں۔ نون اگر راضی بیت شمارا چہ آباں گڈا اللہ و راضی نہ بیت چہ نافرمانیں

الْفَاسِقِينَ ۱۵ الْأَعْرَابُ أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا

قوم و۔ فل صحرائشیاں کافر ترنت و منافق ترنت و لائق انت پہ اسے خبر و کہ

يَعْلَمُوا أَحَدُ مَا أُنْزِلَ عَلَىٰ رَسُولِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۱۶

مزاننت اللہ ہما (شریعتی) قانونان کہ دیمی دانگت پہ و تی رسول و فی و اللہ زانوک حکمت و واجہ انت و

وَمِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يَتَّخِذُ مَا يُبْفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُّ بِكُمْ

دلچہ صحرائشیاں ہما کس انت کہ خراج کنگ و تاوانے حساب کنت و انتظار کنت پہ شمارا

الدَّوَابِّ عَلَيْهِمْ ذَايِرَةٌ السَّوْءِ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۱۷

زمانہ و گردشاں۔ پہ آباں سرا بہ بیت بدیں گردش۔ و اللہ شنوک و زانوکنت۔ فل و

مَنْزِل ۲

آباں دل ہم سک بہ بنت و اشان کفر و نفاق و ہر راہے و بگرت مثل دوت و ستران کور کائی دیماروان بنت۔ اعراب و سنگلی و احوال ماں بازی حدیثاں اہتگ۔ ماں یک حدیث ہست کہ یک اعرابی و گون واجہ نبلی اللہ علیہ وسلم و عرض کت کہ شام و تی چکاں بوسہ دینت خدا سوگند انت کہ من کدی و تی چکاں نہ چکنتگت۔ واجہ نبی و فرمانیت کہ من چے بکناں اکن خدا چہ تئی دل و تی رحمت در کنگ۔ و یعنی آئی و علم بنی آدم و ہر یک طبقے و چپ و چاگر و کونک انت گون ہر یک طبقے و بہ آئی قوت و قابلیت و دروغ معاملہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت ماں اعراب و طبیعت و بے مکی، خود غرضی و جاہلی سک زبات بیت پشکا اللہ حکمت و خدا بند انت۔ چرایاں آمشکلیں کار و گرگ ہم نہ لوٹیت و بلندیں درجہ اش ہم نہ دنت۔ فل یعنی ماں اعراب و منافقان ہما کس ہم شامل انت کہ اگر کدی اشان و خدا راہ و چہ خراج کنگ کسیت تو ہنچوش گون بدلی و خراج کنت گوشے یک ملائے یا ناوانے ادا کنت۔ آباں و دیگر بریشی راہ چارنت کہ مسلمان دنیا و کتام یک گرفتہ و گرفتار بہ بنت تو موافق و شنودی و ظاہر بکنیں آباں اسے خبر نیست کہ آباں و تی قیمت ماں گوش انت۔ اسلام و اغلب و سر بلند بیت و اسے منافق ذلیل و سوانبت خدا ہر یک و خبراں دعیان شکنت معلوم دارا انت کہ کئے عزت و کامرانی

مل ادا قرآن کریم و معجزات اثنو نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تعلیم حیران کنوں جاوے پیش داشتگ کہ ماں ہے ترند مزاج، سنگدل، سہیل و عادتیں بدواں کہ اشان چہ وتی کفر و نفاق جاہلی و سرکشی و سبب و اسے قابل نہ انتت کہ خدا و سوچ و انگیز ادب و دستوران سر پر بوگ بتون انت، و اوجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و تعلیم و قرآن کریم و توار و ہنر عارف و اخلاص دار و کیں نضر جوڑ کنتت کہ آیاں بہ مبداء و معاد کل چیزانی سر ایمان دارنت و بہ خدا و راہ ہرچہ خرچ کنتت خالص خدا و قرب و حاصل کنگ و دواجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دعا و زورگ و رد و خرچ کنتت۔ حق تعالیٰ اشان و بشارت دات کہ بیشک اسے کساں ماں وتی امتیاں حق و سر انت یقیناً ہاچیز الم و آیاں دست کسیت کہ پرائی نیت اش کنگ (یعنی خدا و قرب) و خدا ضرور اشان و ماں وتی رحمتاں جاگہ دنت۔ پشت کسیت و اوجہ پیغمبر علیہ السلام و دعا و آراوا اشان گوں وتی گوشاں اشکنت و گوں چماں گزندت کہ وھدے کسے صدقہ و زوریت و کسیت حاضر بیت تو و اوجہ آرا و عدل و خیر دنت۔ و اوجہ و دعا و برورد ہم بہ رحمت و خدا و قرب انت کہ آئی و وعدہ ساری و

التوبة ۹

۳۰۴

يعتذرون ۱۱

مِنَ الْأَعْرَابِ مَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا

يُنْفِقُ قُرْبًا لِلَّهِ وَصَلَاتٍ الرَّسُولِ إِلَّا إِنَّمَا قُرْبَةٌ

لَهُمْ سَيِّدُ خَلْقِهِمْ فِي رَحْمَتِهِ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۱

وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارِ وَالَّذِينَ

اتَّبَعُوهُمْ بِإِحْسَانٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ

لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا

ذَٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۱۲ وَمَنْ حَوْلَكُمْ مِنَ الْأَعْرَابِ مُنْفِقُونَ

وَمِنْ أَهْلِ الْمَدِينَةِ مَرَدُوا عَلَى النَّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ نَحْنُ

وَأَخْرَوْا أَعْتَرَفُوا بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا عَمَلًا صَالِحًا وَآخِرًا

سَيِّئًا عَسَىٰ اللَّهُ أَنْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۳

بَدِيسِ كَارِءِ - امید انت کہ اللہ متا بکنت آیان و - بیشک اللہ بخشوک و مہربان انت - ۵

منزل ۲

کنگ بوتگ و صحرانشینان مومنان و چہ بہ مناسب لوم بوت کہ نامی اس و خاصیں مومنانی ہم چیزے ذکر و بیان بہ بیت ہما مہاجر ان کہ آیاں باں ہجرت و اول سر و پیش کنگ و شرف اش حاصل کنت و ہما انصار و کہ آیاں ماں نصرت و پیش پیش بوتنت، غرض ہما کساں و اشان ماں حق و قبول کنگ و سلام و خدمت کنگ و ہر قدر زیات و چہ زیات بہر گیت۔ پدا ہما کساں کہ اشان چہ وتی نکو کاری و نیکیں پنت و ہما پیش رو و کانی رند گیری اش کنت اسے کلان و درجہ بہ درجہ خدا و شنودی و حقیقی کامیابی حاصل بوت ہنجوش کہ اشان و گوں سر ہمیں و شدنی و دل و پراہی و حق تعالیٰ و شریعی احکام و کجی قضاء و دیما و تی گردن جہل کر منت ہے ہما خدا اشان و وتی رضا و شنودی و قبض و دیان و گوں بے شمار انعام و شرف و ارکرتنت۔ تنبیہ :- سلف و مفسرانی اقوال ماں السَّابِقُونَ الْأَوَّلُونَ یعنی و جدا جدا انت لھتیں و گوشنگ کہ چیشاں مہاجر و انصار مرادنت کہ اشان چہ ہجرت بہ پیش گوں اسلام و شرفدار بوتنت لھتیں و نزدیک و ہما گس مراد انت کہ اشان ہر دوئیں (کعبہ و بیت المقدس) قبلہانی نیمگ و نماز و اشگ۔ لھتیں گوشیت کہ داں جناب بہ و شامل بیو کیں مسلمان سابقین اولین انت۔ لھتیں داں حدیبیہ و اسلام یار و کان و اشی و مصداق قرار دینت و لھتیں مفسرانی فکر ایش انت کہ تمام مہاجر و انصار و پھناتانی مسلمان و رند و آیکوئیں سل و اعتبار و سابقین اولین انت۔ مے خیال و ماں اسے قولانی تھا چنان تعارض نیست انت۔ سبقت و اولیت اضافی چیز انت یک شخص یا جماعت کسے و اعتبار و سابق و دومی و اعتبار و لاحق بیت کنت چوش کہ ماں فائدہ و اشارہ ہم کنت ہر کس یا جماعت بہ ہر درجہ و سابق و اول بیت ہما قدر و رضا و الہی و حقیقی کامیابی و حاصل کنو کنت بیت پر چاکہ چہ سبقت و اولیت و رضا و کامیابی و ہم باز درجات بیت کنت۔ واللہ اعلم۔

و مل چہ ساری و دیھانی نند و کیں عربانی ذکر بوان و بیداکت ماں میجانی و چہ مومنین بد و وان و تذکرہ و مہاجر و انصار و نیمگ و کلام ترنگ بوت نوں مرے آیت و خاص مدینہ وائی و چیت و چاگرد و نند و کانی بیان انت۔ یعنی لھتیں چہ

مدینہ و مردماں و آئی ارد گرد نند و کان بہ نفاق و ہیل اش کنگ و ہمیشی و سر اھٹ اش ہم کنگ لکن اتفاق ہنکر جہل و تہار انت کہ اشانی جاگہانی نزکی و و اوجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و مزین فرست و ہوشیاری و باوجود و اوجہ و جہند چہ علامتاں گوں پکائی و بہ اشانی نفاق و سر اسرچ نہ وارت و سر پد نہ بوت۔ اشانی تیجک و رہتیں حساب تمھنا بہ خدائے علم و گور و انت۔ چوش کہ عام منافقانی علامت و نشان۔ چہ ہند و ساز و جبر و حال و مردم و اشان و زانتگ (وَلَوْ شِئْنَا لَآرَيْنَاكَ هُمُ فَلَغَرْنَا هُمْ وَلَفَعْنَا فِيهِمْ فَتَنًا فِي لَحْنِ الْقَوْلِ) اشانی نفاق ہنکر بہ جہلائی و سر بوتگ کہ اسے قسمیں ظاہری علامت اشانی پر دگ و پاشک کنت نکنت۔ و مل مسترس عذاب دوز خیکنت إِنَّ الْمُنَافِقِينَ فِي الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ (نساء رکوع ۲۱) چیشی و پیش کم چہ کم دوبر و ضرور ماں عذاب و گرفتار کنگ بنت قبر و عذاب دومی ہما عذاب انت کہ آماں ہے دنیاوی زندہ بہ آئی و سر ابیت مثلاً ابن عباس و یک روایتے و روء و اوجہ نبی و جمعہ و روج و منبر و سر او نشان و تقریباً سی و شش مردمان و نام بنام تواریت و فرما بئیت اُخْرِجْ فَإِنَّكَ مُنَافِقٌ یعنی تو منافق ہے چہ مسجد و درابرو۔ اسے رسوائی یک ہمیں

بگر چه آبیانی مالاں خیرات و لکھ پاک و صاف بکنے آیاں

پندایری در کسب یزید پندایری بیست و نه

والله اعلم بالصواب

[illegible][illegible]

١٢٣

Handwritten musical notation on a staff, featuring various notes and rests.

ایام و احوال - کتب و اسناد

١٣٠

[illegible]

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

[illegible]

ہمیش کہ عوامی جاریہ باوجود واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم دعوت و سرغزوہ تبوک و حاضر نہ بوت انت زند تر و پے اے غیر حاضری و سرچہ دل و پشوان افسوس درگ ظاہر و باطن تو بہ کنگ و درگ نیکیں عمل (نماز، روچک، زکوٰۃ، حج یا ماں درغزوات و شریک بوگ وغیرہ) سرجی و تمام کنگ و کل ماں آیانی نیکی و لڑ و شامل انت چشیں واجہان و حق تعالیٰ و پھل کنگ و امیت دیا ینتگ مفستران نبشتہ گرتگ کہ اے آیت حضرت ابو لبابہ و آئی و چنت ہما ہانی حق و نازل بوت کہ اشاں ایوک چہ وئی سستی و جان و دزی و رد اماں تبوک و شریک نہ بوت نت بلے و ہدیکہ اشاں معلوم بوت کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ تبوک و وائر بوتگ تو اشاں گون نیکیں پشوانی و وئی جہندان و گون مسجد و ستونان بست و سوگندش وارت کہ داں واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم اے گنا ہگا رو قیدیاں معاف کنان چہ وئی مبارکیں دست و اشان نہ بو حیت اشاں ہے وڑ و بستگیں جا وڑ و اشوگ بنت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و احوال و گندان و فرامینت و اللہ دانکہ خدا و اشانی بوچک و حکم مکت من نتوناں کہ اشان و بہو جان۔ آخر چہ آیت نازل بوت۔ گدا واجہ و اشان و بوتگ و توبہ و قبولی و مردہ دات۔ گوشت کہ اشاں بوچک و پید توبہ و سرجی و وادچیزے مال و زرش و واجہ و خدمت و پے صدقہ و پیش کت۔ اے ردادی آیت نازل بوت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد) و لہتیں واجہاں چہ صدقہ و زکوٰۃ مراد گشتگ۔ لیکن اگن اے لفظہ عمومی معنی و کار مرز کنگ بیت تو گدا اے لفظ زکوٰۃ و نفلی صدقہ و غیرہ درستان و شامل بیت کہ اے پیمائش تر و بہتر انت۔ اکثر روایتانی رد و اے آیت ہما واجہانی حق و نازل بوتگ کہ معافی و پید توبہ و سرجی و واد صدقہ و دوران و حاضر بوگتنت چو شکہ ہنوں ماں ہے گوشتگیں فائدہ و بیان بوت۔ و چہ توبہ کنگ و گناہ معاف بیت یعنی بہ آئی و سرائوں گرفت پشت نہ کبیت لیکن اے رد ایک پیمیں روحانی بش بش (کدورت) و تاریکی وغیرہ کہ گناہ و طبعی اثر انت ہے ممکن انت کہ پشت بکنت کہ اشاں خصوصاً صدقہ و نیکیں کارانی کنگ و چہ دور بنت ہے سبب و گوشت کنیں کہ صدقہ گناہانی اثر و پاک و صاف کنت و مالانی برکت و باز کنت (زکوٰۃ و لغوی معنی انت نما یعنی گیش بوگ) و یک ستری و صدقہ کنوکانی دل و دتگت و سکون و دل جمعی اش رشتگت و کس صدقہ باریت مسلمانانی امام نبی و وارث و حیثیت و پرائی صدقات و قبول کنگ تھنا ماں خدا و اختیار و انت پر چاک ہتین و سراعتاب بوتگ کہ پے مدیگی چہریاں زکوٰۃ گرگ و بوت بلکیں بہن کنگ بوت کہ اشانی جائزہ و نماز و ہم موان و مانی حق و (حیا و میتا) دعا بکنت۔ وک یعنی چہ توبہ وغیرہ و انت۔ ماں اے جہاد و کوتاہی بوت تو دیم تر و درگ جہادیم بنت

پیغ علیہ السلام یا خلیفہ ہانی رو برو مرثاں چٹکس بیت کہ چو بی محمل کن است پد خاں دیو گوید ہر یک محمل
پاؤردہ بدہر دست پر چاکا ہوا نہت نما میں ظاہری چہری چیزاں وظا ہری محمل و باطنی فیثان کو معلوم دار نہت گوئی ہر یک دانی راستی جاوید رو و معاملہ کر گشت۔ و شہر مدینہ و مرو و مازندران

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

三
二
一

لیڈنگ لوٹ اے اہم و چوش سر پہ نہ وارت کہ پیغمبرانہ کلمات دیمانوں آکوھنیں جا دو چون اوشٹا کنت۔ آخر انصار ؓ کہ ساری جنگ
 و دشمن اتنی عجمان خدا کی سر و مکت آیار رسول خدا ؐ مقابلہ و مارت الیک کنیں۔ انصار ؓ و خشک پیسہ و شکنگ و پید
 محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) آندگ ہرچ قوم و قبیلہ ؑ تئی مقابلہ و یاد کیت من بر و برائی و ہمرائی و کناں چنانچہ داں
 و گوں مسلماناں جنگی کت۔ ماں احد ؓ چہ ہمیشی و ناشری و اوجہ و دیم مبارک تپی بوت دوئیں صفائی میاںجی و آئی و چہ کائی
 مبارکین دستانانی شہید بوگ و واقعہ پیش اہت جنین ؓ وید ویدے کہ ابو عامر ؓ مارت کہ نوں عرب ؓ کتا یک
 و سر بوت و مدینہ و منافقان ؓ یک کا گے بن نہ کتی کہ من گوں روم ؓ معتبر ؓ و پکیان ؓ یک زبردستیں
 سرچہ جم و جنگ و آئی و تمایں منصوبیاں گوں خاک و آوار کنت و مسلمانان ؓ پھک و لگتال کنان ؓ نیست و نابود کنت (الویاد)

التوبة ٩

رہد بہت وند بہت۔ زمین وعدہ است پرانی (اللہ) سرمایہ کورات

منزل ۲

بکلیں ماں ہر ساری وغیرہ بالخصوص نادراہ و ناتوانی و درگ حاجت مندان و داں قبائے مسجد و روگ مشکل کسیت پیشکشائے مسجد
بندگ بوتگ تاکہ نمازیانی سہولت بیت و قبائے مسجد مردمان و جاگہ و تنگی و شکایت ہم بیت و اجریک برے قدم رنجہ کنان و اودا بیت و نماز بوانیت توپہ بارت و
سعادت و سبب بیت اے پیشکشاکہ و اجہ و اے طرز عمل و گندان و لھتیں صاف دلیں مسلمان حسن ظن و وجہ و ماں اشانی لوب و گرفتار بہ بنت۔ و اجہ کہ آدھدہ پہ
تبوک و روگ و پادی ماں رکاب و انت، فرماینت کہ اللہ اکبر و اھت تو و اتری و وھدہ و چویش بیت کنت۔ و ھدیکہ و اجہ چہ تبوک و و اتروان و بالکل بدینہ و نزدیک
رست گڈا جبریل و اے آیتان و رزت و اھت کہ مرثاں منافقانی ناپاکیں و اھگانی رد اھال دیان و مسیضرار و راز و پاشک کنگ بوت۔ و اجہ و مالک بن و خشم و معن بن
عدی و حکم دات کہ اے جاگہ و (کہ آئی و نام یہ فریب یک و مسجد ایرنگ بوتگ) پریشان و گول زمین و بر و بختنت، اشان ہما دیان و حکم و پیروی کت و اجاگاس دیان و گار و
گسارت۔ اے پیماناف و بکاریں ابو عامر و کل ارمان ماں دل و پشت کپت انت و ابو عامر و فی دعا و واجہ نبی و آہن و روء قنسرین (شام و ملک) و تنہا سکیں بے کسی و

مرگ و دھار کیت و بران بوت ففطع و ابر القوم
الَّذِينَ ظَلَمُوا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ -

ماں آیت و چہ من حارب اللہ و رسولہ و مراد
ہے فاسقیں ابو عامر انت۔ و لے یعنی ماں اے مسجد و کہ آئی و
بنیاد ایوک و ضد، کفر و نفاق، اسلام دشمنی و خدا و رسول و
حق لغت و رد ایرنگ بوتگ شاماں آئی و کدی یہ نماز
نیت و مہاوشے۔ شے نماز و لائق ہما مسجد انت کہ آئی و
بنیاد چہ اولی روح و بہ تقویٰ و پرہیزگاری و سراقام بوت
(توری مسجد نبوی بیت یا مسجد قبا) آئی و نمازی چہ گناہ و
ناشہری و ھمک پیمیں پلٹیاں و فی ظاہر و باطن پاک
وصاف دارگ و بند و بست کنت پیشکشائے خدا پاک
اشان و محبوب داریت۔ ماں حدیث و انت کہ واجہ پیغمبر
یک برے چہ قبائے مردمان جنت کیت کہ شاطہارت و
پاکیزگی و چوین بند و بست کن ات کہ حق تعالیٰ و شے
پاکیزگی و توصیف دانگ آیاں گوشت کہ پھوڑ و استعمال و
بعد ماں آپ و استنجائیں۔ یعنی ظاہری و باطنی طہارت
اسد اے مردم اے نیمگ و چہ دستور عادت و زیات
و گوشت گور کنت و ونا پاک صاف دارنت۔ چریشی و پدرا
بیت کہ ماں آیت و قبائے مسجد و ذکر انت و لیکن ماں
لھتیں روایتاں صرح انت کہ چہ لمسجد ایتس
علی التقویٰ و مراد مسجد نبوی انت۔ عالماں ماں آ
روا من سر و چہ کنگ۔ ماں ودا شرح صحیح مسلم و فی
ناقضیں رائے ظاہر کنگ و روایات تطبیق دانگنت کہ
یٹ و لوٹ کنوک ہمواد و لگوشت گور کبنت۔ و لے یعنی
ہرج کار و بنیاد تقویٰ، یقین و اخلاص و خدا و رضا
سرا بہ بیت آمزن محکم و پاندار بیت برخلاف اشی، ہرج
کارے و بنا شک و نفاق و مکر و فریب و سرا بہ بیت
آہ و فی ناپانڈاری، بے تاملی و بدیں انجام و حساب و
ھنجوش انت چو شک کہ یک جا گلے یک کھڑے و
کنارہ و بندگ بہ بیت کہ ہمیں زمین و چنڈات یا آپ و
گور گندے جت تمایں جاگاہ و ریت و جنگ و ماں
دورخ و روت و کپت۔ و لے یعنی بہ سر ظاہر و
یکت سکیں کارے ہم کبنت (چو شک مسجد و بندگ)
چہ ظلم و نا انصافی و نحوست و کار شہر نہ بنت۔

وہ "ربہ" و ترجمہ ادا گوں "شہ" و کنگ بوتگ
کہ چرائی مراد نفاق انت۔ یعنی اے بدین عمل و اثر
فی قولہم الی یومہ یلقونہ بیا اخلقوا اللہ ما وعدوہ و ہما کے انوائے کذبون۔ لھتیں ترجمہاں ربہ و معنی کنگ "دل و جنگ" یعنی ہرج
عمارے اشان یہ و فی ناپاکیں مطلب جوڑ کنگ ات و حق تعالیٰ و پیغمبر و سب پیکان و آیانی سر جہیں پلٹیں غصاں ختم کت۔ اشی و خیال مام ماں اشانی دل و مثل کنگ و لگان
بیت و الراجح ہوا قول کا حکم ابن کثیر

(ھے صفحہ فوائد) و چریشی و منسیر نفع و دیکیں تجارت و مڑاہ داریں کامیابی چہ بیت کنت کہ مئے ادنائیں جان و فنا بیوکیں مال و خداوند قدوس خریدار بہ بیت مئے جان و مال کہ
کہ آد حقیقت و ہماں و ملکیت و مخلوق انت محض گون مہولی اخلق مئے نیمگ و نسبت کنان و بیع و قارات کہ آماں عقد بیع و مقصود بالذات بیت و جنت و وڑیں اعلیٰ ترین مقام آئی و
نشن "پیشداشت کہ اے داں بیع و رسگ و وسیلہ انت۔ ماں حدیث و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و فرماینت کہ ماں جنت و ہما نعمت بنت کہ اشان و نہ چاں

التوبة ۹

۳۰۷

بعتل دون ۱۱

وَالْأَيْحِيل وَالْقُرْآنُ وَمَنْ أَوْفَى بِعَهْدِهِ مِنَ اللَّهِ

و انجیل و قرآن و کے انت وفا کنوک تر پہ و فی وعدہ یا چہ اللہ

فَأَسْتَبْشِرُوا بِبَيْعِكُمُ الَّذِي بَايَعْتُم بِهِ وَذَلِكَ هُوَ

نوش و دمانی بخت پہ و فی ہے سودایا کہ شما گوں آئی و کنگ و ہمیشہ انت

الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ التَّائِبُونَ الْعِبَادُونَ الْحَمِيدُونَ السَّائِمُونَ

مزین کامیابی و آتوبہ کنوک انت، بندگی کنوکاں شکر گزاراں روچک و روکاں و

الزَّكِيُّونَ السَّجِدُونَ الْآمِرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَالنَّاهُونَ

رکوع کنوکاں سجدہ کنوکاں حکم کنوکاں پہ نیکیں کاراں و منہ کنوکاں

عَنِ الْمُنْكَرِ وَالْحَافِظُونَ لِحُدُودِ اللَّهِ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ ۝

چہ بدیں کارا و نگہدار و کاں پہ اللہ و مقرر کنگیں حد و خوش خبری بدے تو مومناں و

مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ

لائق نہ انت پہ پیغمبر و پیکر مسلماناں کہ بخشگ و دعا یا بلوٹنت پہ مشرکاں

وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ

و اگر چہ آیانی نزدیکیں رشتہ دار بہ بنت رندچہ اے خبر کہ ظاہر بوت پہ آیاں کہ آ

أَصْحَابُ الْحَيْمِ ۝ وَمَا كَانَ اسْتِغْفَارُ إِبْرَاهِيمَ لِأَبِيهِ

دورخی انت۔ و نہ انت ابراہیم و بخشگ و دعا و لوٹگ پہ و فی پت و

إِلَّا عَنْ مَوْعِدَةٍ وَعَدَهَا إِيَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُ أَنَّهُ عَدُوٌّ

مگر چہ وعدہ ہے و سبب و کہ وعدہ فی کنگت گوں آئی و پدا و قتیکہ ظاہر بوت پہ ابراہیم و کہ آ اللہ

لِلَّهِ تَبَيَّرَ مِنْهُ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَأَوَّاهٌ حَلِيمٌ ۝ وَمَا كَانَ

دشمن انت گڈا چائی و بیزار بوت۔ بیشک ابراہیم مزین نرم دلے اوپا کنوکیت و اللہ اے پیمان

اللَّهُ لِيُضِلَّ قَوْمًا بَعْدَ إِذْ هَدَاهُمْ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا

نہ انت کہ گمراہ بکنت یک قومے و رندچہ و قتیکہ پہ راہ وے پرینتت تا و قتیکہ ظاہر مکت پر آیا ہما چہ

مآزل ۲

دیتنگ د نہ گوشاں اشکنگ د نہ کلام بشرے د دل د تہا اشانی خیال پیدا بوتگ۔ نوں خیال کن انت کہ جان و مال بہ نامیگی پیمانہ مذانت۔ اشان د جنت د ثمن جوڑ نہ کنت نہ چوش گوشت کہ حق تعالیٰ ”بائع“ و ما مشتری نیں۔ لطف و بخشش د حد بوت کہ اے ڈولیس ادنائیں چیز د (حالانکہ درحقیقت اے ہم ہائیگ انت) عوض جنت د ہمیں لا زوال و قیمتی چیز پیمانہ مخصوص کت چوشکہ ”بالجنت“ د جاگہ د بان کہمہم الجنت فرمان کنگ د چہ ظاہر بیت سہ نیم جان بستاند و صبحان دہر دہر آچہ در ہمت نیاید آن ہمد۔ پدا اے ہم چوش نہ انت کہ مع جان و مال خرید کنگ بوتنت تو فوراً اشان د چہ مے قبضہ د رنگ بہ بیت ایک د اینک مطلب انت کہ و ہمد موقع د پیش بیت جان و مال بہ خدائے راہ د دیگر د تیار بہ بیت بہ اشانی دیگر د بخلی مکین توری آبروریت یا مہ زوریت ہائی د گور د ایرجینس۔ پشکافر مانت یقاتلون فی سبیل اللہ فیقتلون و یقتلون۔ یعنی مقصود بہ خدائے راہ د جان و مال د حاضر کنگ رند د بجنس یا کہ جنگ بہ بیت ماں ہر دوتیں جاواراں عقیدے سرجم بوت و یقینی پیمانہ مستحق جوڑ بوتیں۔ ممکن انت کہ کسے د دل د وسوسہ د پیدا بوتیں کہ معاملہ و ابے شک بازیت دیونک و فائدہ بخشوک انت لیکن ثمن نقد نہ بیت، آئی پست دات وعدہ اعلیٰ حقائق التوریت و الہنجیل و القرآن۔ یعنی شے ثمن د زرانی تاوانی د خطرہ بچ برید نہ بیت کہ داہیں خدائے گوں مزین تاکید و کڈن د پکائیں قبلا نہ کنت کہ آئی د برخلاف ممکن نہ انت آیا چہ خدائے ہم کسے مسترین صدق القول راستباز و قول د پکا بوت کنت ہجبر بوت نہ کنت پشکا آئی د دام ہم چہ دگرانی نفت د ہزاراں درجہ پختہ و بھڑکت۔ پدا پہ مومنان و شہود بوگ موقی قسمت د سرائیل کنگ د چریشی د شترتر کت بوت کنت کہ و ت رب العزت اشانی خریدار بہ بیت و گوں چشیش شان د خریدار بہ بیت۔ عبداللہ بن رواحہ د راست گوشت کہ اے ہابیع انت کہ چرائی د بعد اقالہ د ہج موت باقی دارگ مانہ لوٹیں۔ حق تعالیٰ چہ و قی فضل د چومے ہمیں ناتواناں ہم بہ اے مومنان د زمرہ د مے حشر کنت، آمین۔ و لہتیں د چہ ”ساحون“ د روچک داروک مراد گپتنگ انت پرچاکہ روچک داروک چہ ورد و نوش و غیرہ لذتاں و دوش واریاں بے تعلق ہوان د روحانی مدارج و ملکوتی مقامانی سیل د کنت۔ لہتیں د کر د اے لفظ د مصداق مہاجر انت کہ اشان چہ و قی لوگ و جاگہاں بے تعلق ہوان د ماں دارالاسلام د جاہ مندر بوتگنت۔ لہتیں د مجاہدین مراد گپتنگ کہ مجاہد چہ و قی جان د بے تعلق ہوان د بہ خدائے راہ د قربان بوگ د درکیت لہتیں چہ لفظ د طالب علم مراد گپتنگ کہ اشان چہ وطن، کنبہ، خاندان، راحت و آرام درستان یلہ دیان د یہ علم د طلب د درکیت۔ حضرت شاہ صاحب د فرمائیت کہ شاید چہ بے تعلق بوگ د مراد ایشنت کہ ماں دنیا د دل د مشغول مکنت۔ و لہتیں پسر اوتار تپک کنت و گڈاپہ دگرانی تپکی د گلایش بنت۔ چوش بگوش کہ اشانی کار انت حق د عبادت و مخلوق د دوزواھی۔ و لہتیں نیکی و بدی د ہرچ حد حق تعالیٰ مقرر فرمائینگ چرائیاں سرگزیت۔ خلاصہ چوش بوت کہ شریعت د حکم د ابید بچ گامے چست مکنت۔ اے کل صفات ہما مومنانینگت کہ اشان و قی جان و مال خدائے دست د بہا کنت۔ و لہتیں مومنان و بدیکہ گوں جان و مال د بہ خدائے دست د بہا بوتگنت تو ضروری انت کہ اشان تہنا پہ ہائیگی و قی زندہ بگوازینت اعداء اللہ گوں کہ اشانی خدائے دشمن و جہنمی بوگ معلوم بوتگ۔ دوزواھی و مہربانی د واسطہ مدارت، پتی توری اے خدائے دشمن اشانی مات دپت، ناگو و خاص و ناہیں برات و کس و وارث پرچا مبت۔ ہرکسے کہ خدائے باغی و دشمن بہ بیت آچونکائی اشانی دوست بیت کنت۔ نوں ہرکسی بابت د معلوم بہ بیت کہ باقیین آدوزخی انت، توری خدائی و می د ذریعہ د چہ یا اے پچاکہ سرفاھر آہ کفر و شرک د سراپران بوتگ، بہ آئی د حق د استغفار کنگ د بخشش طلب کنگ مہن انت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ اے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم د والدہ بی بی آمنہ د بابت د نازل بوتگ لہتیں حدیثاں ذکر انت کہ واجہ د ناگو ابوطالب د بار و نازل بوتگ و لہتیں د نشتہ کنگ کہ مسلماناں لوٹ کہ پہ و قی شکرین پتاں کہ مرگنتنت استغفار کنت ماں اے آیت د اشان د مہن کنگ بوت۔ بہر جا و د نشان نزول ہرچے بہ بیت حکم ہمیش انت کہ کافر و مشرک د حق د کہ آیانی خاتمہ کفر و شرک د سر د بوگ معلوم بیت استغفار جائز نہ انت۔ (تنبیہ) واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم د والدین د بابت د عالمانی رائے مختلف انت۔ لہتیں د اشان د مومن و ناجی ثابت کنگ د واسطہ مستقل رسالہ نشتہ کنگ انت۔ و حدیث د شرح کنوکان محترمانہ و متکلمانہ بحث کرنگ۔ احتیاط و سلامت روی د راہ بند د بابت د ایش انت کہ مومن و قی زبان د اے ردابند بکنت دچشیں نازکین مسئلہ د تہا غور و غوض مکنت۔ رستیں احوال د اے بابت د خداوت زانت و آوت تمامیں مسئلہانی راست راست د فیصلہ کنوک انت۔

و لہتیں ماں سورہ مریم د ہست کہ و ہمدے حضرت ابراہیم علیہ السلام د پت د چہ حق د قبول کنگ د دیم تربیت و چہ ضد و عناد د سبب د حضرت ابراہیم د قتل کنگ د بیم تراپ دات تو واجہ د والدین د ادب د لحاظ داران د فرمائیت سلام علیک ساستغفر لک دینی ائہ کان بی حقیقہ۔ یعنی من پر تو چہ خدائے دعا و استغفار کنان اے وعدہ د روء واجہ (ابراہیم علیہ السلام) بروہر استغفار کنان ات۔ چنانچہ دگہ جاہے و اغفر لاکئی فرمائینگ گیش و گیار انت۔ اشی د مطلب چوش نہ ات کہ ابراہیم علیہ السلام یک مشرک د بہ مشرک د جاوہر قائم ہوان د پرائی مغفرت طلب کنگ، اتا۔ آئی د غرض ایش ات کہ ایشرا توفیق بدے کہ چہ مشرک د جاوہر د رکبان د اسلام د آغوش د بیت و سلام د قبول کنگ آئی د خطایانی معاف کنگ د سبب جوڑ بہ بیت۔ ان الاسلام یهدم ماکان قبلہ۔ ابراہیم علیہ السلام د استغفار د ماں قرآن د واناں د لہتیں صحابہانی دل د آہت کہ مایہ و قی مشرکین مات و پتانی حق د استغفار بجنس آئی د جواب حق تعالیٰ دات کہ ابراہیم د بہ و قی قول د پدا ایوک د داں آوہد د پہ و قی پت د استغفار کت کہ داں آوہد د اے خبر صاف نہ بوتگ کہ آرا بہ شرک و کفر د خدا دشمنی د سراہرگی انت پرچاکہ چہ مرگ د پیش ممکن ات کہ توبہ کنان د اسلام د قبول بکنت و پدا بخشگ بہ بیت۔ پدا و بدیکہ آئی د کفر و شرک د سراختہ یقینی بوت تو ابراہیم علیہ السلام د چرائی بالکل یک گوری و بیزاری ظاہر کت و دعا و استغفار ترک دات۔ ساری گوں نرم دلی و شفقت د دعا، طلب کنگ و بدیکہ توبہ و رجوع د احتمال ہلاس بوت انت تو واجہ د چہ آئی دوزواھی د و قی دست کشات و اے رنج د گوں پیغمبرانہ صبر و تحمل د برداشت کت۔ ماں حدیث د انت کہ ماں محشر د واجہ ابراہیم علیہ السلام عرض کنت خداوند اتی وعدہ انت کہ من د راسوانہ کنتے۔ مگر چریشی د مسترین رسوائی تھی بیت کنت کہ مردچی منی پت درستانی دیم د ماں دوزخ د چگل دیگر بیت۔ ہمدان د آئی د پت د صورت بدل ہوان ضیع (مہفاب) د شکل د تربیت و فرشتگ آرا اگر ان د ماں جہنم د دور دینت۔ شاید اے پیامت کنگ بیت کہ مخلوق آرا جاہ میاربت پرچاکہ رسوائی د دار و مدار پہ جاہ یارگ د سرا انت۔ و بدے جاہ یارگ نہ بیت کہ چہ چیز ماں دوزخ د چگل دیگر بوت گڈاچک د رسوائی د ہج مطلب نہ بوت۔ ۱۳

فل یعنی چه حجت و تمامی حق و ظاہری و پیش خدائے پاک کسے و گمراہ نہ کنت۔ گمراہی اشیاں انت کہ وہ خداوتی حکماں مضاف و گیشیان و بیان کت۔ رندا
اشانی رندگری کنگ مہبت۔ چوش بگوش کہ اشارہ کت کہ ہر کس چہ مہن کنگ و سر پہ مشرکوں استغفار کنگ آیانی سر حساب داد نیست۔ لیکن نول حال سر بوگ و رندا
چوش کنگ گمراہی انت۔ فل و ہرے حکومت بہائیک انت تو حکم ہم ہائی و بہریت۔ آتی بہرے سر ہمیں و کاملین قدرت و ہرچ حکمے بکنت بند بانی کار ہمیش انت
کہ پد و پیش و بغیر حکم و ہر عمل کبنت کسے و رورعایت و اے ردا دخل مہبت پرچہ کہ خدائے ابدی چ کس کار و نہ بہریت۔ فل چہ تنگی و ساعت و مراد غزوہ تبوک و
زمانگ انت کہ آوہد و باز تنگیں و مشکلیں کار یکبارگی جمع بوتنت۔ سکیں گری، دراجیں سفر، خرماگ و موسم ہار زمانگ و مزین شائیں حکومت و برخلاف و فوج کشی
پدا ظاہری و ہر سامانی و جا و چوش انت کہ یک یک خرماگ ہر رچ بہر و فوجی و سر ہر بوتنت۔ گد سر و جا و چوش بوت کہ باز مجاہدان سچے تکیں خرماگے و گد گد و

باری باری و چوش تگتکشی و آپش بکت و دامت۔ پدا
آپ و نہ بوگ و سبب و اشتراکی آلاش و پرچیان و
وئی تن اش پر دشتک۔ سواری و فط اس و طوائف
کہ وہ مردم رند بہرے یک اشتہر و سر اجاز
ہوان و دیار روان انت۔ اسے ہما قربانی و فدا کاری و
مزن بہائیں جذبہ ات کہ اش و اسے چند مردمانی جماعت و
تمامیں دنیا و قومانی سر غالب و سر فضل کت فدا الحمد
و المنة۔ فل خدائے مہربانی و اجہ پیغمبر و سرابے شمار انت
ویدا و اجہ و برکت و مہاجر و انصار و سر ہم حق تعالیٰ و
خاصیں و گوشی و مہربانی بوت کہ اشان و گون ایمان و
عرفان و شرفدار کت۔ نبی و رندگری و جہاد فی سبیل اللہ
و گرائیں کارانی سر انجام دیگ و ہمت و توفیق دات۔ گدا
مان ہنچیں سکیں و ہدیہ و ہدیہ لھتیں مومنانی قلوب سکی و
سوریانی هجوم و گندان و لرزگ و لگنت و کلے منتگ
ات کہ چہ داجہ و ہمراہی و وئی دستاں بکشت حق تعالیٰ و
دوبارہ مہربانی و دزگیری فرما بکنت کہ اشان و چوشیں
و سوساں و گردشاں محفوظ داشت و مومنانی ہمت و
مضبوط و ارادہاں و بلند بالاکت۔ فل اسے سبیں
شخص کعب بن مالک، ہلال بن امیہ و مرارہ بن الربیع
انت کہ اشان مخلصین مومن بوگ و با وجود محض سستی
و کمالی ردا و شرعی و بغیر چہ تبوک و شرکت و زجر بوتگنت
و ہدیہ و اجہ نبی و وائرکت تو اشان نہ چومناقتاں
در و غیں عذر و معذرت پیش کت و نہ چو ہنصیحاہاں
و ناراگون ستونان بست، ہرچ داستاے بوتگنت آتزا
صاف صاف و بیان کت و وئی کوتاہی و تقصیر و جاہر و ظاہر
کت۔ نتیجہ چوش بوت کہ چہ منافقانی نیگ و ظاہر و
چمان و بندکان و آیانی باطنی احوال و خدائے سپرد
کنگ بوت "اصحاب سواری" یعنی ہما کساں کہ گون
مسجد و ستونان و تاراش بستگ ات (توبہ قبول کنگ
بوت و اسے سبیں کانی فیصلہ سبق دیگ و خاطر
پہ کمیں و ہدیہ مہبت کنگ بوت۔ پنجاہ روح گوزگ و
پدا اشانی توبہ قبول بوت۔ پشت و دارگ و مطلب
ہمیش انت چوش کہ مان بخاری و ووت چہ کعب بن
مالک و روایت انت۔ فل چہ سبیں کساں حضرت
کعب بن مالک و وئی قصہ گون سچی و شرس و طے و
بیان کنگ۔ صحیح بخاری وغیرہ و جاہرگ باید انت۔ ادا

آتی و چہرے اجزاء و نفس کنگ بہت۔ کعب بن مالک فرما بکنت کہ تبوک و ہم چونکہ سگ و دشوارات، و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و دراہیں صحابہاں و حکم دات کہ
تیار بکنت ہر کس کہ وئی جوازت و توفیق و سفر و سامان و تیاری و گلایش ات ہر کس نے غم اتان منی خیال ات کہ ہما دمان و تیاری کناں و گون اشان ہمراہ بیاں و سر گراں۔
پرچہ کہ خدائے مہربانی و آوہد و ہر و ساز و سامان گوزن موجودات، یکے و بدل و منی گور و دوسواری انت من سچے پیما چہ سستی و کاہلی و کارگران و
آنگو و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و سسی ہزار مجاہدین سلام و پہ کوچ کنگ حکم دات۔ منی انگت خیال ات کہ و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم روانہ بوتگ توچی بیت دیمی منزل و
من ونا پہ و اجہ نبی و سر سبیاں۔ مروچی برواں، باندا برواں۔ مان سچے مرو باندات و وہد چہ دست و درشت۔ و اجہ نبی و تبوک و سر بوگ و وہد و فرما بکنت مافعل
کعب بن مالک (کعب بن مالک چی بوت) بنی سلمہ و یک و اجہ و گوشت یا رسول اللہ! آتی عیش پسندی، غرور و مزنی و آتزا در ایک نہ ہشت۔ معاذ
بن جہش و گوشت تو سبیں خبر کت۔ قسم بخدا من آتی و ابید چہ شری و دگر چہ نیست۔ و اجہ نبی اسے گفتگو اشکنگ و پدا خاموش

التوبة ۹

۳۰۵

یعتزون ۱۱

يَتَقُونَ إِنَّ اللَّهَ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۱۰ إِنَّ اللَّهَ لَهُ مُلْكُ
کہ و تار بہ تجنت۔ بیشک اللہ ہر چیز واقف انت۔ فل بے شک یہ اللہ انت بادشاہی
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يُحْيِي وَيُمِيتُ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ
آسمانان و زمین و۔ زندگ کنت و کشیت و نیستنت شمارا بجز چہ
اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝۱۱۱ لَقَدْ تَابَ اللَّهُ عَلَى النَّبِيِّ
اللہ و بیچ دوست و مددگار و فل بکا اللہ مہربان بوت پہ پیغمبر و سر و
وَالْمُهَاجِرِينَ وَالْأَنْصَارَ الَّذِينَ اتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ الْعُسْرَةِ
و مہاجرین و انصار و سر۔ ہما کہ ہمراہ داری اش کت پیغمبر و مان سختی و وقت و و
مِّنْ بَعْدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٍ مِّنْهُمْ ثُمَّ تَابَ
رند چہ اشیا کہ نزدیک ات کہ بہریت دل بہتہ مردمانی چہ آیاں۔ پدا مہربان بوت
عَلَيْهِمْ إِنَّهُ بِهُمْ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ۝۱۱۲ وَ عَلَى الثَّلَاثَةِ
پہ آیاں۔ بیشک آپر ایاں مہربان، رحم کنوک انت و یہ ہما سبیں
الَّذِينَ خَلَفُوا حَتَّىٰ إِذَا ضَاقتْ عَلَيْهِمُ الْأَرْضُ بِمَا رَحُبَتْ
کس کہ پشت گیکت و تن و تا ہما وقتیکہ تنگ آتک زمین پر ایاں باوجود و فداچی و
وَضَاقتْ عَلَيْهِمْ أَنْفُسُهُمْ وَظَنُّوا أَنَّهُ لَا مَلْجَأَ مِنَ اللَّهِ
و تنگ آتکنت پر ایاں آیانی جان و گرائیں کت کہ ہرچ جاہ پناہ نیست انت چہ اللہ و
إِلَّا إِلَيْهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيْهِمْ لِيَتُوبُوا إِنَّ اللَّهَ هُوَ التَّوَّابُ
گرفت و گمراہی و وئی طرف پدا مہربان بوت پر ایاں تاکہ آرجوع بکنت۔ بیشک اللہ و انت مہربان
الرَّحِيمُ ۝۱۱۳ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَكُونُوا مَعَ
رحم کنوک۔ فل اوایما انداراں! بہترس انت چہ اللہ و بہت گون
الصَّدِيقِينَ ۝۱۱۴ مَا كَانَ لِأَهْلِ الْمَدِينَةِ وَمَنْ حَوْلَهُمْ
راستاں۔ فل لائق نہ انت پہ مدینہ و باشندیاں و ہما کہ آیانی ارد گرد اینت

مزل ۲

بوت۔ کعب گوشتیت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم، تشریف برگ، پذیریات وحشت ناکس گپ ایش ات کہ ماں کلیں ہینہ پکائیں منافق یا معذوریں مسلماناں ابید من ایچ جاگہ مردیں آدم بہ نظر نہ کپت۔ بہر جا ورنوں ماں دل، تقسمائیں دروغیں نیونانی رو و آہنا بوت کہ ولجہ و آتریٰ فداں عذر پیش کناں و نارستگار کناں۔ مگر ہا وھدہ کہ معلوم بوت کہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم بخیر و عافیت و آتر بونگ چہ دل و تمامیں فریب و دروغ غائب بوتنت و دل و جرم بوتناں کہ ابید چہ راست و دگر چہ چیز ماں آئی بارگاہ و نجات دیوک نہ انت۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ماں مسیہ و نندوک ات اصحاب و مچی ات، منافق دروغیں نیون پیش کناں و چہ ظاہری گرفت و آزاد بوان انت کہ من واجہ و دیبا اھتوں، منی سلام کنگ و سرا واجہ و غضبناکیں بچکن گ و فرمائیت و غیر حاضری و سبب لوم کت۔ من عرض کت یا رسول اللہ! اگر اے وھدہ چہ دنیا داراں من دگر کسے و دیبا بوتیناں تو شما بدیستیں کہ چونکائی گوں چرپ زبانی و سر زوری و دروغیں حیلہ و نیون پیش کناں و ونا رارستگار بکتیں۔ مگر ادا واجہ معاملہ گوں یکھنیں مقدس ذلت و انت کہ اگر دروغ بندان و من آرا رضی ہم بکناں لیکن کیں دیر و پد خدا آرا رستیں خبر و احوال و دیان و چہ من ناراض کنت بر خلاف چرے خبر کہ ماں راست گوشگ و اگر چہ پکیں دیر و تنی ناراضگی برداشت کنگ کپیت لیکن امیت داراں کہ چہ خدا و جانب و آئی و انجام بہتر و آخر کار راست گوشگ من و راجہ خدا و رسول و غضب و نجات دیائیت۔ یا رسول اللہ! (صلی اللہ علیہ وسلم) قصہ چوشر انت کہ گور من یہ غیر حاضری و ہج عذر نیست انت۔ ہا وھدہ کہ من چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ہمر کابی و زہر بوتناں چہ آوھدہ زیات فراخی و قدرت من و راپیش و چو حال نہ ات، من گنہ گاراں واجہ اختیار داریت منی حق و ہرچ فیصلہ لے لوٹے کت کت۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ اے شخص انت کہ آئی و راست رستیں گپ جت شر برو و فدائی فیصلہ و راہ چار ہو۔ من چہ اودا پاد اھتوں۔ چہ تحقیق و معلوم بوت کہ (ہلال بن اُمیہ و مرارہ بن الربیع) اے دوئیں کس ہم چو منی ڈول انت پہ ماسبتیں کناں واجہ و حکم دات کہ کسے گوں ماگپ و رپ مجنت، کل چہ ماونا دور بدارت چنانچہ ہج مسلانے و گوں ماگپ و رپ نہ جت و نہ سلام و پستہ دات۔ آدوینان و ونا را واماں و قی لوگ و بندکت۔ شپ و رچ آیانی گریوگ و آہ و زاری ات من کیں ڈو و سک دل اتوں ماں سجدہ و نماز و شتگتوں واجہ و سلام دیان و ہجے شوہار و اتوں کباریں پہ پتہ و واجہ و لٹ سرائت یا نہ سرت۔ وھدہ کہ من بہ واجہ نبی و نیمگ و چارگ و لگتگتوں تو واجہ و قی دیم ترینگت خاص و ناسیں خویش و وارثاں ہم چو بیگانگان چارنگت۔ (مسل) ہے میانجی و یک روچے یک مردے و بادشاہ غسان و کاگد منادات کہ ماں آئی و بہ منی مصیبت و سارمہ ردی ظاہر کنگ و پد دعوت و انگتی کہ من بہائی و ملک و برواں و اودا منی مزین خاطر داری و عزت کنگ بیت من اے کاگد و واناں گوشت کہ اے ہم یک جدائیں چکاس ایت۔ آخر آکاگد و من ماں آس و چکل دات چہل رچ و پد چہ واجہ نبی و سرکار و حکم من رست کہ من چہ قی لوگ بانک و ہم علیحدگی اختیار بکناں۔ چنانچہ من گوں و قی لوگ بانک و گوشت کہ بہ قی مات و پت و لوگ و بروت و دانکہ منی فیصلہ چہ خدا و جانب و نہ بیت ہمو و اہلیت، چہ درستان ستریں فکر منار ایش ات کہ اگر ہے در میان و من مروتوں تو واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم منی جنازہ و نماز و ہم نہ وایت و بندے جبر و ماں ہے روچاں واجہ و وفات بوت تو مسلمان پہ داماگی گوں من ہے معاملہ و دارنت، منی میت و نزدیک ہم کسے نہ بیت۔ غرض پیہا روچ ماں ہے جاوہر گوشت کہ خدا و زمین بہ قی فراخی و باوجود تنگ ات بلکیں زند ہم چہ من شزار بوتگت، زند چہ مرگ و زیات سک ات کہ ناگت و چہ سلع و کوہ و اے تو اراھت یا کعب بن مالک ابشر۔ (اے کعب بن مالک و شنود جو) من ایش و اشکان و سجدہ و کپتوں۔ معلوم بوت کہ شپ و آخر و چہ حق تھا و طرف و واجہ پیغمبر علیہ السلام و خبر دیگ بوت کہ مئے توبہ مقبول انت۔ واجہ و فجر و نماز و قی صحابہ و حال دات۔ یک سوارے و بہ منی نیمگ و درک زرت کہ منارا مستناگ بدنت مگر دگسے و چہ کوہ و سرا کو کارکت آئی و توار چہ سوار و پیش سر بوت و من قی جان و گدان و کشت و توار جنوک و داننت پدا واجہ و خدمت و حاضر بوتوں مردم بڑ بڑ آیان بوتنت و منارا مبارک باد شس دات چہ مہاجر اں حضرت طلحہ پاد اھت و گوں من مصافحہ کت۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دیم چہ وشی و مثل نوک و ترپگانہ۔ واجہ و فرمائیت کہ خدا و تنی توبہ قبول فرمائیت، من عرض کت کہ اے توبہ و تتمہ و تکمیل ایش انت کہ من قی کل مال و جاگیر و بہ خدا و راہ و صدقہ کناں۔ واجہ و فرمائیت کہ کل مال و اتاں چیزے پہ ونا بجل چنانچہ من خیر و بھر گیشیت و اید کہ کل مال صدقہ کرت۔ چونکہ محض چہ رستی و برکت و منارا نجات حاصل بوت پمشکا من عہد کرت کہ بتی توری ہرچے بہ بیت من دیم تر و کدی دروغ نہ بنداں اے عہد و پد مرن مزین امتحان دیم و اھت انت مگر الحمد للہ من چہ راست کدی نہ شترتاں و نہ انشا اللہ تاں زندگی و شترتاں اے ہا و اقعہ انت کہ اے بابت و مرے آیتاں اثارہ کنگ بوتگ چوشر کہ اے سینانی سرا خدا و اولی مہربانی ہمیش ات کہ اشان و ایمان و اخلاص بخش و چہ نفاق و دور داشت نوں نوکیں مہربانی ایش بوت کہ توبہ و نصوح و توفیق دیان و پدا بہ قی نیمگ اشان کشت و اشان کو ناھیان و مٹا کت۔ وک یعنی گوں رستیں مردماں نند و نیا دکن ات و ہمایانی پیمیں کاراں و بکن ات۔ اے سبیں کس راستی و برکت و بخشگ بوتنت و مقبول قرار دیگ بوتنت منافقاں چہ دروغ و کار بست و خدا و ترس چہ قی دل و کشتش تو اسفلین درک و مستحق جوڑ بوتنت۔ ۱۲

مِّنَ الْأَعْرَابِ أَنْ يَتَخَلَّفُوا عَن رَّسُولِ اللَّهِ وَلَا يَرْغَبُوا

چہ دہاتی مردمان اے کہ پشت بہ کپنت چہ رسول اللہ ہر اسی دن کہ وہی جان دوست تر
بِأَنفُسِهِمْ عَنِ نَفْسِهِ ذَٰلِكُمْ بِأَنَّهُمْ لَا يُصِيبُهُمْ ظَمَأٌ وَلَا نَصَبٌ

بدرنت چہ رسول جان و فلا اے پہرے سبب و کہ نہ سیت غازیان و نہ رنجے
وَلَا مَخْصَصَةٌ فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلَا يَطَئُونَ مَوْطِئًا يَغِيظُ الْكُفَّارَ

و نہ شدے ماں اللہ راہ و نہ قدم و ایرکنت اے ہمیں جلے و نہ زہر بکرت کافران
وَلَا يَنَالُونَ مِنْ عَدُوٍّ نَّيْلًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ بِهِ عَمَلٌ صَالِحٌ إِنَّ

و ہچ گرت چہ دشمن و چیزے مگر کہ نشہ بیت پر آیاں پہ آئی بدل و نیکیں عملے - بے شک
اللَّهُ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْحَسَنِينَ ۝ وَلَا يَفْقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَ

اللہ نہیکو کارانی مزد و گار نہ کنت و وخرج نکنت ہرج ہمیں خرچے کسانیں و
لَا كِبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كَيْتَبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ اللَّهُ

مزین و نہ بکرت میدانے و مگر کہ نشہ بیت پر آیاں فلا تاکہ آیاں بدلہ یا بدرنت
أَحْسَنَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ وَمَا كَانَ الْبُؤْسُونَ لِيَنْفِرُوا كَأَفْ

اللہ بہرچہ آکارے و کہ کنگش و اے پمانیت مسلمان کہ کوچ بکنت تمام
فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَائِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا فِي الدِّينِ وَ

پرچے در نکیت چہ ہر یک قومے و یک جماعتے چہ آیاں تاکہ دانش حاصل بکنت ماں دین و
لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ۝ يَا أَيُّهَا

تاکہ خبردار بکنت و قومی و قعے کہ بکترنت آیاں طرف و تاکہ و تاراج بکنت و او
الَّذِينَ آمَنُوا قَاتِلُوا الَّذِينَ يَلُونَكُمْ مِنَ الْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا

مسلمانان جنگ بکن ات گوں ہما کافران کہ چہ شمارتیک ات و باید کہ بکنت
فِيكُمْ غُلَظَةٌ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ مَعَ الْمُتَّقِينَ ۝ وَإِذَا مَا أُنزِلَتْ

آماں شے تہا ترندی و دبران ات کہ اللہ پر ہیز گارانی ہمراہ انت و وقتیکہ نازل بیت

مَنْزِلٌ

فل یعنی خدا و رسول و سوریان و برداشت بکنت و مالوں آرام و بندیں، چویش باید نہ انت ماں حدیث و ہست کہ ابوخیثمہ ہم ماں غزوہ تبوک و پشت و پشت
کپنت و اجہ و کوانگی و ماں باغ و پشت اودا دل کشیں ساہگ موجودات و دیما خوبصورتیں لوگ بانگ ات، زمین و سر آب چندات و آراسک سارت گت
مگر د چیر گیتگ، نوکیں فرماگانی خوشگے دیما ایرکت و سر دس و شیر کنیں آپ حاضرکت۔ اے عیش و سامان و گندان و ناگت و ابوخیثمہ و دل و گوشتے گندے تچاں بوت
گوشتی حیف انت پرے زندہ کہ من ماں ساتیں ساہگ، ساتیں آب و باغ و بہار و دشیان چہ دل و کش کنان و خدائے محبوبیں پیغمبر چشیں ترندیں لوہا، گرمی و تن و
جاور و کوه و بیابان و رودک انت۔ بے خیال و آگ و سواری لوٹا نیت زہم و بہ و قی بغل و دور دات نیزہ و زرت و واجہ نبی و پدانی پشت و رہ کپت۔
فہری چو گوات و نیز روگات و آخرشت گوں لشکر و آوار بوت واجہ نبی چہ دور و گندان و فرما نیت کہ کسے ریکا نی چپانی سدا فہری و تاجیدان و سیداک انت
فرما نیت کن اباخیثمہ (ابوخیثمہ بیاتے) مکیں
دیر و پد درستان و سیت کہ آ ابوخیثمہ و جرنات رضی
اللہ عنہ و عن سائر الصحابة۔

فل یعنی باوجودیکہ چریشاں اکثر چیز (مثلاً شروٹن و

گرگ یار و رگ) اختیار کی کار سے نہ انت۔ پراہم

چہ جہاد و نیت و برکت و اے غیر اختیار کی چیزانی مقابلہ

نہیں کی عمل ماں آیانی و قرآن نبیگ بنت کہ بریشانی

سدا خدائے پاک نیکیں اجر عطا فرمائیت۔

فل خرج کنگ یا پٹ و میدان و بنگ و ت نیکیں کار و

اختیاری عمل ایت پمشکا ادا الا کتب لہم فرمائیت

گوشتیں آیت و پیما الا کتب بہ عمل صلح

ارشاد نہ بوت۔ اے ردا ابن کثیر و ات رہ کنگ۔

فل یعنی شریں عمل و شر جزا دت۔

و پیشی رکوعانی تہا ماں جہاد و در آگ و فضیلت

و نہ در آگ و سراملامت و بیان ات۔ ممکن ات کہ

کسے خوش سرید بہ بیت کہ مدام ماں ہمک جہاد و تمام

مسلمانانی سدا در آگ فرض عین انت مرے آیت و فرمان

کت کہ نہ ہمیشہ اے ضروری انت نہ مصلحت انت کہ

درتیں مسلمان یکدم بہ جہاد و در بکچ انت مناسب و

ہمیش انت کہ چہ ہر قبیلہ و قوم و یک جماعتے در حکمت

اید کہ مردم ماں و کہ کاراں گلائیش بہ بنت، نوں گرمی کریم

صلی اللہ علیہ وسلم و قی جہاد بہ جہاد و سرگروک انت توجہ

ہر یک قوم و ہرچ جماعتے کہ گوں واجہ و سرگروک واجہ و

صحبت و برکت و وچہ و کہ صد ہا قصہ و احوال سر

گوزان و دین و دینی حکمانی سرسوج و حال کنت و پدا و تر

کنان و قی اید کہ باقی مردمان و قی زیاد ہیں علم و

تجربہ و ردا چہ نیک و بد و آگاہ کنت و بندے خبر و

اگر واجہ نبی و جہاد ماں مدینہ و داروک بوت تو باقی منتگیں

مردم کہ آماں جہاد و در نہ کپنت چہ واجہ نبی و

خدمت و حاضری دیان چہ دین و خبراں و تا معلومدار

کنت و مجاہدانی غیر حاضری و وحی و معرفت و ہرچ

خبر کہ گوشدارنت و اتری و پد چہ خبراں مجاہدان

سید و معلوم دار کنت ماں آیت و لفظاں چہ عربی

ترکیب و اعتبار و دوس احتمال انت کما فی روح المعانی

وغیرہ۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ چہ ہر قوم و

باید انت کہ لھتیں ماں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و بیانیت

تاکہ دین و علم و در بہ برنت و رند بیکان و پیش بدرنت نوں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں اے دنیا و موجود نہ انت و لیکن دین و علم و عالم موجود انت، علم و طلب فرض

کفایہ انت و جہاد ہم فرض کفایہ انت۔ البت اگر کسی چہ امام و نیک و عام اعلان بیت تو گد جہاد فرض عین بیت۔ ماں تبوک و اے جہا و رات۔ پمشکاپشت و

پشکپوکان و جنت و باواست کنگ بوت۔ واللہ اعلم۔ ابو حیان و نیک اے آیت بہ جہاد نہ انت، طلب علم و بار و انت۔ جہاد و طلب علم و آیاتی تہا

مناسبت ایش انت کہ ماں ہر دو تیناں خروج فی سبیل اللہ انت و دو تیناں غرض دین و احیاء و سر بلندی انت ماں یکے و چہ نرم و ماں دومی و چہ زبان

وغیرہ و۔ فل جہاد فرض کفایہ انت کہ آطبعی ترتیب و ردا ساری و گوں ہما کافران و کنگ بہ بیت کہ اوں گوں مسلماناں قریب تر انت رند تر گوں ہما و ان و قریب و۔

بے ڈول و کم کم جہاد و حلقہ و دراج کش کنگ بیت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و خلفائے راشدین و جہاد بہ سچے ترتیب و بوتنت۔ ماں دفاعی جہاد و ہم فقہاء

بے ترتیب و ایر کنگ کہ ہرچ اسلامی ملک و سرکار فرجہ بکنت اود و مسلمانانی سدا دفاع واجب انت اگر کافی مبتی یا سستی بکنت تو گوں ہمایانی متفصل

سُورَةٌ فَمِنْهُمْ مَّن يَقُولُ اَيْسَرُ هَذِهِ اَيُّ اِيْمَانٍ فَاَمَّا

الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا فَاَزَادَتْهُمْ اِيْمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُوْنَ ۝۱۲۷

کسان کہ ایمان آ رہے تھے کہ اے سورت آئی ایمان و آسمان انت - لیکن ہمارے

فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا اِلٰی رِجْسِهِمْ وَكَاتُوْا وَهُمْ

کفرُوْنَ ۝۱۲۸ اُولٰٓئِیْنِ اَنَّهُمْ يَفْتَنُوْنَ فِيْ كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً اَوْ

مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُوْنَ وَلَا هُمْ يَذْكُرُوْنَ ۝۱۲۹

دو بار پھر توبہ نہ کرتے اور انہیں یاد نہ آتی کہ انہیں یاد آئے تھے

وَاِذَا مَا اُنْزِلَتْ

سُورَةٌ نَّظَرَ بَعْضُهُمْ اِلٰی بَعْضٍ هَلْ يَرٰكُمْ مِّنْ اَحَدٍ ثُمَّ اَنْصَرَفُوْا

صَرَفَ اللّٰهُ قُلُوْبَهُمْ بِاَنَّهُمْ قَوْمٌ لَاْ يَفْقَهُوْنَ ۝۱۳۰

اللہ نے ان کی دلوں کو الٹ دیا کہ انہیں سمجھ نہ آئے کہ انہیں یاد آئے تھے

جَاۤءَكُمْ رَسُوْلٌ مِّنْ اَنْفُسِكُمْ عَزِیْزٌ عَلَیْهِ مَا عَنِتُّمْ

حَرِيْصٌ عَلَیْكُمْ بِالْمُؤْمِنِيْنَ رَءُوْفٌ رَّحِيْمٌ ۝۱۳۱

فَقُلْ حَسْبِيَ اللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَهُوَ

رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيْمِ ۝۱۳۲

وَتَاۤءَنَتِ زُرٰرَتُهُمْ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۳

وَقَدْ اٰتٰی سُلٰیْمٰنَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۴

وَقَدْ اٰتٰی دَاوُدَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۵

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۶

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۷

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۸

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۳۹

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۰

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۱

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۲

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۳

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۴

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۵

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۶

وَقَدْ اٰتٰی نُوْحَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۷

وَقَدْ اٰتٰی اٰدَمَ الْحِكْمَ وَتَوَسَّعَ عَلَیْهِ الْمَلٰٓئِكَةُ اِلٰی عَرْشِ عَزِیْزٍ ۝۱۴۸

پہرے گزشتہ روز کی یاد دہانی - دیکھو کہ اللہ تعالیٰ نے ان کو کتنا یاد دہانی دی ہے۔

باران کہ در لطافت طبعش خلاف نیست
در باغ لاله روید و در شوره بوم و خس

واجہ شاہ صاحب نے آیت و تقریر دیکھ کر کہ پیچھے ہٹ کر گئے۔

کلام الہی گویا ہرچ مسلمان کے دل و تب و مطابق بیت
اگل ہوا کہ گوشتیت کہ سبحان اللہ اے آیت و منیٰ ہوا

و یقیناً و انگشت شکر کرتے - جیسے یہاں اگر ماں کہ ام آیت و
منافقان چہرے عیب ظاہر کنگ بنت تو آجہ شرمندگی و پیش

ہوا کہ گوشتیت بے شک اے کلام و منیٰ یقیناً ایمان
زیادہ کہ لیکن چونکہ اے گوشت گویا وشی و دل جمعی انت

محض پیشہ مندی و رخ کنگ گوشتیت پیشکش ہیشکا اشان اے
توفیق نہ ہو گئے کہ دم تر و توبہ کنگ گویا راستی دل و حق و

زندگی و بکنتت بلکہ چہ پیش زبانت و تی عیبانی حیر
دیگ و گلایش ہو گئے ہمیش انت گندگی و سرگندگی -

عیب دار و لازم انت نصیحت و گوشت داران و وتی
اصلاح و بکنتت نہ اے کہ چپکائی چہ نصیحت کنو کہ وتی

عیب و چہ بدنت - و یعنی ہر سال کہ چہ کم یک دوبرا
اے منافقان ماں فتنہ و چکاس و دور دیگ بنت مثلاً قوط

نادر اسی وغیرہ کلام زمینی یا آسمانی آفت و گرفتار بنت یا چہ
پیغمبر علیہ السلام و زبان و اشانی نفاق و ظاہر کنگان عا شا

رسوا کنگ بنت یا جنگ و جہاد و نوب اشانی بزدلی و کور
دلی پدر کنگ بیت مگر اشان ہنچیں بے جا و کور دل انت

کہ تازیانہ (چابک) و رگ و پد گوشتی اشانی گوشت و
مورے نہ وارت، نہ پیشی گنہاں توبہ کار بنت و نہ پے آئندہ و

نصیحت گرت - و ہر و ہدے نازل ہو تیں و منافقان
ماں مجلس و زندوک بہ بنت تو کلام الہی اشک کنگ پریاں

گران گوشتیگ انت خصوصاً ہا آیات کہ ماں آیات ہاشانی
عیبان و ظاہر کنگ ہو گئے ہا و ہدے گویا دگرے و

گوں چٹاں اشارہ اش بکرتیں و اینگر و آنکر چٹان و شاکل
دینت کہ باری کتام مسلمانے و چیم پر ماسک انت - پدا

نظر و ددے و پدے کنگان و چہ مجلس و در و رونت
و یعنی چہ پیغمبر مجلس چون برگردت خدا آیات دلال

برگ و دینت کہ آیات چہ وتی جاہلی و احمق و ایمان و یقین و
خبران و فہمگ و قبول کنگ نہ لوٹ انت -

و کہ آئی و حسب و نسب، اخلاق، ہیل و عادت، دیانت و امانت و شائبہ شتری و معلومدار انت - و چہ ہر چیز و شمار تکلیف یا سکی بریت آواجہ و سر امرن

گران انت - ہریم منتگ آواجہ ہے لوٹیت کہ امت و سر آسانی بہ بیت و چہ دنیاوی و اخروی عذاب و رستگار بہ بیت - پمشکا ہرچ دینے کہ واجہ و گویا و توتگ

آہم سبک نرم انت و افسران و واجہ و مدام چوش نصیحت فرمائیتگت یسروا و لا تقسروا (گوں آسانی و کار بکرات، سکی و ترندی و چہ و توت و دور بدارات) و یعنی پے شے و زوہی

و نفع رسائی و آئی و دل مدام تلوسیت - مردم بہ دوزخ و نیک و نجات واجہ اشانی سرین و گران و اشان و دور ہر مال کنت - واجہ و مسترس گوشتیت و دل و واجہ ہمیش انت

کہ خدا بندہ اہل خیر و حقین کامیابی حاصل بکنت جہاد و غیرہ و مقصد خوریزی نہ انت بلکہیں بہ لا چاری و جاور و گران پریشے و ذریعہ و بی نوع انسان و فاسدیں و سترگیل اعضاء و

بزان و ذراہیں جہاں تباہ کنگان و امت و رتب و مزاج و صحت و تندرستی و راہ و گنجگ انت - و ہدیہ و واجہ بہ سر جہیں جہان و اینقدر دوزواہ انت تو خاص

ایمانداری احوال و سر ظاہر انت کہ چنقد شفیق و مہربان بیت - و اگر مردم واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و عظیم اشان شفقت، دوزواہی و دل سوزی و قدر و نہ کنت

تَوَكَّلْتُ وَهُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۚ بَوَانِيَتْ خَدَائِي ۚ وَمَا يَسْخَرُ مِنْ غَمٍّ وَلَا نَكَبٍ ۚ وَكَانِي بَيْتَ - باقی عرش و عظمت و ردا اگر زیات گیش و گیوار لوٹے تو روح المعانی سے آیت و بیان و بوان - تنفس سورة التوبة بفضل الله وحسن توفيقه اللهم تقب علي واجعل لي براءة من النار انك انت الثواب الرحيم - ۱۲

(ہے تاکدیم و فوائد) آیتوں ایک ہنچیں محکم و مضبوطیں کتاب یگنت کہ آئی و ہر خبر حکم و پختہ انت۔ لفظ ہمیشہ کہ یہ ہدایگی چہ تحریف و تبدیل و محفوظ مانست علوم پیشہ کا تمام تر عقل و حکمت و موافق انت، احکام، پے سبب و کہ دیم ترد گیش نسخ کنوئیں کتاب آیوک نہ انت۔ احوال و قصہ بہ ہے و طرے راست راست احوالانی مطابق انت و چوش پرچا مہیت و ہیکہ علیم و حکیمیں خدا آراہ و فی کا ملیں علم و زور و برکت و ایر گیشنگ۔ و یعنی مریشی حیرانی و خبر جی انت کہ یہ انسانی سرسوج و اصلح و حق تھا

یک و گہ انسانی و مقرر بکنت و آئی و نینگ و ہا پیغام و دیم بدت کہ آئی و گران و بلا واسطہ خبر مہیت۔ آتما میں مردمان و خدا و نافرمانی کنگ و گندگیں و برباد کنوئیں گدسرو انجام و معلوم دار بکنت۔ و خدا و خبران و متوک مردمان و متناگ و مردہ سربکنت و رب العزت و گور و نیکیں عملانی برکت و آیانی چکر رتبہ و مزین درجہ و بلند انت و چوئیں نیک بختی و کلیانی چہ ازل و پرایاں نیسیگ بوتگ۔ و یعنی قرآنی و جی و چہ خدا گیش اثر دارگ و سبب و اشان آراہ جاد و قرار دینت و آئی و یاروک و جاد و گر گشت -

و یعنی ماں ہنکر و ہدے کہ آتشش روح و برورات۔ و ابن عباس و تفسیر و روے یک روچے یک ہزار سال و کچ و حساب کنگ بیت۔ چوش و گوش کہ ماں شش ہزار سال و زمین و آسمان تیار بوتنت۔ بے شک حق تعالیٰ بریشی و قادرات کہ ماں بچیں دمان و تمامیں مخلوقات و ودی بختیں و لیکن حکمت و لوٹ ہمیشہ ات کہ کم کم و درجہ و ارسید کنگ بہ بنت شاید و فی ہندیان و سبق دیگر مقصود بہ بیت کہ قدرت و باوجود ہم کار و فک کتان و گوں تاخیر و طرادی و بکنت ہم ماں تریجی پیدائش بہ نسبت یکبارگی پیدائش و اے خبر شتر ظاہر بیت کہ حق تعالیٰ ہما کار ساز انت کہ کار و ہدے و اضطراب و بی و سی آئی و کر و چہ ہم نہ جنت بلکہیں ہک جز و وجود کلیتہ گوں آئی و مشیت و اختیار و تعلق داریت۔ ہر و ہک بلوٹیت و ہر ہم بلوٹیت پیدائش کنت۔

و ماں سورة اعراف و ہفتی رکوع و شروع و ہے و طرے آیت گوسنگ آئی و فائدہ چارگ بہ بیت۔

و یعنی مخلوق و تمامیں کارانی تدبیر و بند و بست ماں ہائی دست و انت۔ و یعنی شریدار و حصہ دار و ماں آئی خدا فی چون بہ بیت یہ سفارش و ہم ابید چہ آئی اذن و کسے گشتان و سرینت کت نہ کنت۔

و یعنی خیال و گور بکن انت کہ ابید چہ چشیں رب و کہ آئی و صفات بالا بیان بوتنت و گہ کسے بیت کنت کہ آئی و بندگی و عبادت کنگ بہ بیت۔ گدا شمار چون کانی جرات بیت کہ آخالق و شہنشاہیں مالک علی الاطلاق و برحقین حکیم پیغام یار و کان و آیوک بہ و ہم و گمان و ردا و روغ بندش بکن انت۔

و یعنی چہ ہائی و برکت و شے کلانی ابتدا بوت

یونس ۱۰

۳۱۳

یعتذرون ۱۱

سُورَةُ يُونُسَ مَكِّيَّةٌ مِائَةٌ وَتِسْعٌ آيَاتٌ فِي أَحَدِ عَشَرَ رُكُوعًا
سورة یونس مکی ہے و اے یک صد و نو آیات و یازدہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

الرَّ تِلْكَ آيَاتُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ اَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا اَنْ اَوْحَيْنَا

اے آیات انت محکمیں کتاب و آیات بوت یہ مردمان تعجبے ایک مادھی دیم دات

اِلَى رَجُلٍ مِنْهُمْ اَنْ اَنْذِرَ النَّاسَ وَبَشِّرِ الَّذِينَ اٰمَنُوا اَنْ لَهُمْ

پہ یک مردے و سرچراہاں، ایک تو تبرئین مردمان و بشارت بدہ آکسان و کلامناش آتہ ایک سبت یہ آیات

قَدْ مَصَدَّقٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ قَالِ الْكَافِرُونَ اِنَّ هَذَا السَّحَرُ مَبِينٌ ۝

راستیں مرتبہ آیاتی رب و گور و و گوشت کافران کہ اے البت جاد و گرے ظاہریں و

اِنَّ رَبَّكُمْ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ

بیشک شے رب اللہ ہا ذات انت کہ پیداک کت آسمان و زمین و را ماں شش و روح و تو کا و

ثُمَّ اسْتَوٰی عَلَى الْعَرْشِ يُدَبِّرُ الْأُمُورَ مَنْ شَفِيعٌ اِلَيْهِ مِنْ بَعْدِ اِذْنِهِ

رندا قائم بوت عرش و سراف بند و بست کت کاراں و کسے سفارش کت نکنت ابید چہ آئی و اجازت و

ذٰلِكُمْ اَللّٰهُ رَبُّكُمْ فَاعْبُدُوْهُ ۚ اَفَلَا تَدْرُوْنَ ۝ اِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِیْعًا

آیت اللہ شے رب انت گدا ہما فی و عبادت بکن انت، آیات شافیت و گرا و ہما فی و ہنگاشے و ستانی و اتزی انت و

وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا اِنَّهُ یُبْدِیْهِ الْخَلْقَ ثُمَّ یُعِیْدُہٗ لَیَجْزِیَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

اللہ حقین وعدہ انت۔ بیشک ہا ذات اول بر پیداک کنت پدا و انت آئی و تاکہ بدہ بدت آکسان کلامناش آتہ

وَعَمَلُوْا الصَّٰلِحٰتِ بِالْقِسْطِ ۚ وَالَّذِیْنَ کَفَرُوْا لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِیْمٍ ۚ

و نیکیں کارش کت بہ انصاف و و آکسان کہ کفر کتہ یہ آیات لہڑ و انگیں نوشگی آپ ہست و

عَذَابٌ اَلِیْمٌ ۚ یٰۤاَکَاۡفِرُوْنَ ۚ ۝ هُوَ الَّذِیْ جَعَلَ الشَّمْسُ ضَیَآءً

و درد دیوکیں عذاب ہست بعوض و آئی کہ آیات انکار کت۔ آہا ذات انت کہ جوڑی کت و راج و رار و شنا

منزل ۳

و بہ ہائی و نینگ و انجام کار و رستان و روگی انت۔ گدا چہ آئی و حکماں و آئی و و سیلاں دیم ترینگ چوں روایت کنت۔

و یعنی چہ خورد و خورد تریں نیکی ہم بباد مہیت - ۱۲

وَلَهْتَيْنَانِي كَوْرَةً نُّورًا عَامًّا اَنْتَ - چہ "ضیاء" خاص ہمارے گوشت کے آریات تیز و چمکدار بہ بیت۔ لہتین گوشتہ کہ ہر چہ و روشنی ذاتی بہ بیت اضیاء
اَنْتَ و ہر روشنی کے چہ درگے حاصل کنگ بہ بیت آٹا "نور" گوشت۔ رُوح و روشنی ماں عالم اسباب و چہ دومی کردہ حاصل نہ بوت۔ مادہ و روشنی
البت چہ رُوح و استفاد اَنْت و لہتیں محققاں ماں ہر دو بیناں اے فرق بیان کتگ کہ "نور" مطلق روشنی و گوشت۔ ضیاء وضوء آئی و انتشار بزان شنگ
و تالانی و گوشت۔ رُوح و روشنی و تالانی چونکہ زیات اَنْت پیشا ایشرا ضیاء و نام دیگ بوت و اللہ اعلم۔ و یعنی ہر رُوح کم کم و گیش بوان بیت
و الْقَمَرُ قَدَرْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ (یس رکوع ۳) علم ہیئت و زانوگراں آئی و گردش و تقسیم کمان و ۲۸ منزل مقرر کتگت
کہ آیاں ماں دوازده بُرجان و بہر اَنْت۔ ماں قرآن خاص اثنی اصطلاح مقصودہ اَنْت مطلق تر و تاب و مسافت و درجہ مقصود اَنْت۔ و یعنی لانی شمار و
ماہمانی و روچانی گونڈیں و زینڈیں حساب درست گوں

و فی کلی شیء له آیه ۴ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ وَاحِدٌ
 ماں سورہ بقرہ ء جزء سيقول ء ربع ء قریب ء یک آیت گوئنگ
 کہ ماں آئی ء گوں زیاتیں گیش و گیوار ء قدرت ء اے
 نشانیاں بیان کنگ بوئنگت ۔ وک یعنی ماں دنیا ء سنجش
 گرفتار بوئنت کہ آخرت ء و خدا ء گور ء روگ ء اشان
 ہج خبر نہ بوت ۔ ہج چنت روحیں زند ء راوتی مقصود و
 مرادش جو طرکت و قدرت ء ہرچ نشانیاں کہ بالا بیان
 بوئنت ماں آیاں کدی فکر و چار و بچارش نہ کت کہ
 اے و ط ء مضبوط و حکیمانہ نظام ہینگو کانی مفت ٹاھینگ
 نہ بوئنگ ۔ الم ء اے سر جمیں کارخانہ یک مقصد داریت
 گڈا ہما ذات کہ آئی ء اولی براچو شیں عجیب و غریب مخلوقا
 ودی کنت پہ آئی اشان ء دوبارہ ودی کنگ چون
 مشکل کپیت ۔ وک یعنی گوئل و دماغ ء گوں دست و
 پاد ء ہر چیکہ اشان کٹ و کمائی کت آئی ء بدلہ دوئخ ء
 آس انت ۔ وک یعنی ایمان ء برکت ء و آئی ء روشنائی ء
 حق تعالیٰ مومنان ء و اں اصلی مقصد (جنت) ء سر کنت
 وک جنتی جنت ء نعمتاں و خدا ء فضل و احسان ء گندا
 سبحان اللہ ء توار ء گوشت و وہدیکہ چہ خدا ء جز ء ء
 لوٹک ء ولما نگ بنت مثلاً یک مرغی یا نیکی دینش و
 دل ء اشنائی نمگ ء رغبت کت تو سُبْحٰنَكَ اللَّهُمَّ

یونیس ۱۰

..بعتن رونا"

وَالْقَمَرُ نُورًا وَقَدَّرَهُ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا عَدَدَ السِّنِينَ وَالْحِسَابِ ط

مَا خَلَقَ اللَّهُ ذَلِكَ إِلَّا بِالْحَقِّ يُفَصِّلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥٠﴾

إِنَّ فِي اخْتِلَافِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ اللَّهُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

بیشک نا بدل بوگ و روچانی و ہر آخیز کہ پیداگ کنگ اللہ ماں آسمان و زمین و

البت نشانی هست اقوام و واسطاکہ بتبرسیٹ بیشک آگساں کہ امید دارندت منے دپ کیگ و وراضی بوتنت

بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَاطْمَأْنُونُوا بِالَّذِينَ هُمْ عَنْ آيَاتِنَا غِفْلُونَ ﴿٤﴾

أُولَٰئِكَ مَا لَهُمُ النَّارُ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

حاجت که آسانی باشد است به آسانی نکشید کارانی بدی ۵ بیشک آیات که ایمان آرد و کتب

الصَّلَاحُ يَهْدِي إِلَى سُبُلِ الْبِرِّ بِإِذْنِ اللَّهِ تَعَالَى
 نیکس کار راہ پیش دیتا ہے ایمان کی سبب رُحْنِ بَرِّ آبیانی (باغانی و ماٹریانی) حیرا جو ماں

جَنَّتِ النَّعِيمِ ۙ دَعَوْهُمْ فِيهَا لَسْبَحُكَ اللَّهُمَّ وَنَحْيَتُهُمْ فِيهَا سَلَامٌ

وَإِخْرُجْهُمْ أَنْ الْحَمْدُ لِلَّهِ الْعَلِيمِ ۝ وَلَوْ يَعْلَمُ الْيَهُودُ

ورندی دعا آیانی ایشنت کتمائیں توسیع و ثنا اللہ واسطہ ات کرا تمام جہان رو دینو کنت و اگر زوت برسیت خدا فرمان

الشِّرَاسْتِجَالَهُمْ بِالْخَيْرِ لِقِصَى إِلَيْهِمْ أَجْلَهُمْ فَذُرُوا الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
فِرَاقِي وَبِخَيْرٍ كَرِجَلِي لَوْ شِئْتُ أَخُوِي وَرَأَيْتُ خَيْرَ نَفْسٍ لَوْ تَلَّتْ أَيْمَانِي عَمْرِي

لِقَاءَنَا فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ ۝ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ الضُّرُّ دَعَانَا

مئے دپ کپکے، ماں وقی سرکشی عتہء سرگردان ولا وہدیکہ برسیت انسانء تکلیفے، توارجنت مارا

عزلا ۳

گوشت۔ اشیء کنگ و شرط و فرشتہ ہا چیز و ہادمان و حاضر کنت۔ چوش و جوش ہے یکیں لفظ تمام دعایانی قائم مقام بیت۔ مرے دنیا و ہم فرین مردمانی گور و دستور انت کہ مہان اگر تمام چیزے و پسند کنان و کے آرا توصیف بدنت تو غیرت منڈیں مہاں جل کوشست کنت کہ ہا چیز و یہ مہان و جریدہ بکنت۔ فلا جتنی ملاقات و ہد و یک دوی و سلام کنت چوشکہ ماں دنیا و مسلمانانی دستور انت ہم فرشتگان جنیان و سلام کنگ۔ بلکیں و ت چہ خداوند رب العالمین و طرف و سلام تحفہ و آیک ماں قرآن و نص موجود انت سلام و قول آمین ربّ ارحیم (یس رکوع ۴) و الملائکۃ یدخلون علیہم من کل باب سلام علیکم و ہما صبرتم (نور و) و جنت و سروان و و ہد دنیاوی تفکرات و جنجالانی خانہ بیت و محض بہ سبحانک اللہم و گوشت و سراہم چیز بہ دل و تب و رسیت تو اشاں و تی دعاء گد سر و الحمد للہ ربّ العلمین گوشان بنت و طبعاً باید انت کہ منچوش بہ بیت۔ و لا چہ دو آیت و پیش فرمائیت گت کہ ہر کس کہ غفلت و زند بسر کنت و گوں ماملاقات و اسیت نداشت آیبانی ٹھکانہ دوزخ انت۔ ادا اے پیشدارگ مقصود انت کہ خدا چشیں گنہ گاران و ماں دنیا و گرفت نہ کنت بلکیں اشاں و مہلت دنت حالاکہ مخلوق و احوال

چوش انت کدی بے شرم و بے جیا بوان ءوت بہ وئی جرنڈہ سرازوت عذاب ءدعوت دینت مثلاً گوشتن کہ اللہم ان کان
 هذا هو الحق من عندك فامطر علينا اجاراً من السماء (الانفال: ۳۲) کدی چہ دنیاوی جیالان تنگ بوان ءوتی یا بہ وئی اولاد وغیرہ ءحق ءبد دعا کنگ بناء کنت چوش
 تجربہ پیش دریت نوں اگر خدا تعالیٰ آیانی درخواست و دعا ءروء ہما دمان ءیک عذابے یا ویلے ہنکر زوت اشانی سرا دیم بدنت کہ ہر قدر زوت اشان خیر ءرسگ ءدواہش
 دارنت توجہ بدی ءوبال ءاشان یک ساعتے ہم فرصت مریت و اشانی زندہ رشتگ سدان ءہما دمان ءمرگ ءانبار بکنت مگر خدا ءگور ءنیکی و بدی مال ہر دو بینان
 مصلحت ءردانا خیر و تمہیل لحاظ دارگ بیت تانکہ نیکیں مردم تربیت حاصل بکنت و بدکار مان غفلت ءکیان ءوئی ناشری ءتوک ءزیات یک بورنت ۔
 ہمے تاکد یم ءفوائد : فل یعنی انسان اول سرا چہ وئی بے پرواہی ءعذاب ءطلب کنت و بدی ءدپ و ت لوٹیت مگر کزور و شل ہمنکرات کہ و ہدے

کتیں تکلیف ءگذیت بے وس بوان ءمارا توار چنت
 دانکہ تکلیف ہست آت کش کائی، نذکائی وادشت کائی
 بہر جاور ءخدا ءتوار کنان بوت ۔ و ہدیکہ تکلیف دور
 کنگ بوت درستیں کوکار و فریادان ءشموشیت
 گوشے کہ آرا کدی گون خداے پاک ءکار نہ کستگ ہما
 غرور و کاہلی، ہما سرکشی پشت کپت کہ پیش ءمال آئی ء
 گرفت رات ۔ مال حدیث ءہست کہ توحدا ءمال وئی
 عیش و آرام ءیاد کن خدا ترانی سکی و مصیبت ءوہد
 یاد کنت ۔ مؤمن ءشان ایش انت کہ کدی ہم چہ خدا ء
 شمشو کار مصیبت سکی ءوہد ءصبر و فدا فی ءوہد ءخدا
 شکر ءادا بکنت ۔ اسے ہا چیز انت کہ آئی توفیق چہ مؤمن ء
 امید دگس نبیت ۔ فل یعنی اگر آیانی گوشگ ءرد ء
 جلد عذاب نہ اہت یا تکلیف و جیال آیا آیان ٹکلت
 توانسان ءبے فکری بوگ نہ لوٹیت ۔ ظلم و ناشری و
 بے ایمانی ءسرازوت یا بدیرالم ءکیت ۔ چہ قدیم ءاللہ
 دستور ہمیش انت کہ و ہد مردم نبی و رسولانی ظاہر سے
 نشانیاں ءگندگ ءدپ ہم ظلم و نذیب ءسراسرین بند
 بوٹگنت و ہج پیما بہ ایمان و فرمانبرداری ءنیگ ءمیل اش
 نداشتگ تو گڈا آسمانی عذاب ءاشان ءہلاک کت ملام
 گناہ کاران ءبہ یک پیسے ءسرازوتگ ۔

فل یعنی پیشی مردمانی جا کہ ءنوں شمارا بہ زمین ءسرا آباد
 کنگ تانکہ پد بہ بیت کہ شاداں کتام حد ءخالق و مخلوق ء
 حقان ءجہا یار ات و گون خدا ءپیغمبراں چون پیش کایت
 نیک و بد ہرچ ہمیں عمل کن ات یہ ہما حساب ءگون شما
 رواداری کنگ بیت ۔ دیم ہما معاملہ ءذکر انت کہ آیان
 قرآن کریم یا پیغمبر علیہ السلام یا گون خداوند قدوس کت
 فل قرآن کریم ءچونائی بند و وعظ ءبار کس دوست
 داشتگت لیکن بت پرستی یا آیانی خاصیں رسماں و
 عقب رہان ءرد و مردود کنگ ءاشان بدترتگت و گون
 زہر کنگی گون رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ءگوشگتگش کہ
 گون وئی خدا ءبگوشش کہ اسے قرآن ءبدل ءدگر کرنے
 نازل بکنت کہ مال آئی ءاسے نشتانگ شامل مبنت و
 اگر قرآن ہمیش انت تو بت پرستی ءردا ہرچ بیانے
 ہست انت مریشاں تریمیم براں رد و بدل کن ۔ ہما
 بد نصیبان کہ آیان سنگ ءبتان ءخدائی اختیار بہر
 کتگنت چریشانی ذہن ءہج بعیدہ انت کہ ایک

پیغمبر ءاسے ہم ءسروچیر کنگ ءیا اختیار دارگ ءمالک و مستر بفہمنت یا اشان محض بہ الزام و کلاگ گرگ ءردا چوش درشان کنگ ۔ بہر جاور ءاشی ءجواب
 مال دمی آیت ءدیگ بوٹگ ۔ فل یعنی کتام فرشتہ یا پیغمبر ءاسے کار نہ انت کہ چہ وئی نیمگ ءمال خدا ءکلام ءترمیم کنان یک چنڈے ہم بدل کت بکنت ۔ پیغمبر
 فرض ایشنت کہ ہرچ وحی نے کہ چہ خدا ءجانب ءکیت کمی و بیشی ءبغیرہ آئی ءحکم ءکار بکنت آخدا ءوحی ءتابع بیت خدا آئی ءتابع نہ بیت کہ ہرچ وڑ ءکلام شما
 بلوط ات شے دیماباریت و پیش بکنت ۔ مال خدائی وحی ءادنی ءچہ ادنی تریں سر و چہری و قطع و برید (کپ کپ کنگ و بڑگ) سکین مزین گناہ ایت ۔ پد ہما معصومیں
 بندگاں کہ آچہ خدا ءزیات ترس داروک انت (انبیاء علیہم السلام) آچہ چشیں نافرمانی ءنیک ءچون رفت کنت ۔ مال ائی اخاف ان عصیت ربی عذاب یوقر
 عظیم ءچوش بگوش (گویا) کہ بہ ہما فضولیں فرمائش کنوکانی سرا ارا درگ بوت کہ چشیں سکین نافرمانی کنان ءشمارا چہ مزین رچ ءعذاب ءترسگ لازم انت
 فل یعنی ہرچیکہ خدا الوطیت ہمانی ءمن بہ شے دیم ءواناں و ہر قدر آلوٹیت چہ منی ذریعہ شمارا سریدی دنت ۔ اگر آئی ءاشی ءبرفلاف بواہتیں تو منی

بعتزلون ۱۱

۳۱۵

یونس ۱۰

لَجْنَةٍ أَوْقَاعًا أَوْ قَلْبًا كُفِّنَا عَنْهُ ذُرَّةَ مَرَّكَانٍ
 كَشَاكَايَا نَذْكَا يَٰۤأَيُّهَا الَّذِي كُنْتَ تَكْفِيءُ ۖ بَرَاهِ كَيْتُ كُوشِي
 لَمْ يَدْعُنَا إِلَىٰ ضُرْمَسَةٍ كَذَلِكَ زَيْنٌ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾
 آئی ءمارا توار نہ جنگ بچ مصیبت ءکہ آئی ءرشتگ ۔ ہمیدول ءبرہانک کنگ بوت زیادتی کنوکانی اعمال و
 وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا الْقُرُونُ مِن قَبْلِكَ لَٰتَأْخُذُوا ۖ وَأَجَاءَتْهُمْ رُسُلُهُمْ
 ویشک ماہلاک کنگ انت چنٹا پیسر نیکیں قومانا و ہدیہ آیان ظلم بوتنت و آتک انت آیانی گورہ آیانی رسول
 بِالْبَيِّنَاتِ وَ مَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا ۚ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾
 گون دسیلاں و نبوتت ایمان آروک ۔ سچے داب ءماجزا دین گنہگاریں قوم ءفل پدا
 جَعَلْنَاكُمْ خَلِيفَ فِي الْأَرْضِ مِنۢ بَعْدِهِمْ لِنَنْظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾
 کت ماشارا پشید مال سرزمین ءچہ آیان بعد تاکہ ماہجاریں کہ شتاچے کن ات و
 وَإِذْ أُنْتَلَىٰ عَلَيْهِمُ الْآيَاتُ لَيُبَيِّنَنَّ أَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أَتُنت
 و ہدیہ وانگ بنت آیانی سراستے روشنائیں آیات گوشتن آکسان کہ اُمیت نذرنت مئے ملاقات، بیار
 بِقُرْآنٍ غَيْرِ هَٰذَا أَوْ يَبْدَلُهُ ۖ قُلْ مَا يَكُونُ لِيۤ أَنۢ أَبَدِّلَهُۥ مِنۢ
 قرآنے ابید چہ اشی ءیا بدل کن اشی ءفل تو بگوش کہ منی کار نہ انت کہ من اشی ءرا بدل کنان چہ
 تَلْقَائِيۚ نَفْسِيۚ إِنۢ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ إِنِّي أَخَافُ إِنۢ عَصَيْتُ
 وئی نیمگ ء۔ من تابعداری کنان ہمانی ءکہ منی طرف ءحکم کنگ بیت ۔ من ترساں اگر من نافرمانی کت
 رَبِّيۚ عَذَابٌۭ يُّومٍ عَظِيمٍ ﴿٢٠﴾ قُلْ لَّوْ شَاءَ اللَّهُ مَا تَلَوْتُمْ عَلَیْكُمْ وَلَا أَدْرَاكُمْ
 وئی رب ءچہ عذاب ءمزین رچے ءفل بگوش کہ اگر اللہ ءبلوٹیں من اشی ءرانہ و ٹکلت شے دیماونہ شما داخبر
 بِهِ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّنۢ قَبْلِهِۦ ۖ فَلَا تُعْقِلُونَ ﴿٢١﴾ فَمَنۢ أَظْلَمُ
 دات اشی ءپرچہ کہ من بوتگان شے توکا مزین عمرے چریشی ءپیسر یا گڈا شما سر پرست فل گڈاچہ آکس مسترین ظلم کہ
 مِّنۢ أَفْطَرِيۚ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِآيَاتِهِۦ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾
 انت کہ آجوت بکنت اللہ ءپشت ءدروغ یا دروغ حساب بکنت آئی ءآیتاں ۔ بیشک گنہگار رشتکار نہ بنت و

مازل ۳

جی طاقت انت کہ چہ وقتی طرف ایک کلامے جو رکناں بہ آئی نام بہ منسوب کنناں۔ آخر منی عمر چہل سال بہ شے
 دیمگوست انت اینکہ دراجیں مدت شمارا بہ منی احوالاتی باروہ ہمکتیمیں تجربہ ہم بوتگ منی راستی دیکر امنی، امانت و دیانتداری وغیرہ جوانیں ہیل و عادات جو
 بتلے بہ زبانانی سر بوتگنت۔ منی عامی لوگ و کلام ظاہریں استادے و دیما بہ شگردی و رد اکونڈانی نہ جنگ یک سر ظاہریں خبرایت۔ پداواں چہل سال و نہ آئی
 قصیدہ نے نوشتہ کت و نہ شاعرانی دیوان و نہ مشاعرہ شامل بوت نہ کدی آئی و کتب و دپ کچ کت و نہ کدی قلم ماں دست و گپتگ نہ ماں کتام درگاہے
 کدی نشت ایکپارگی ہنچیں کلامے جو بکنت و بیاریت کہ آب و قی فصاحت و بلاغت و شوکت خوہیں طرزیان آسانی و روانی، حق و انس و راعا جز بکنت آئی علوم
 و حقائق و مقابله تمام دنیا و معارف و زانت جو کرک و تاک و زرد بہ بنت یک ہنچیں سزیمیں عالمگیریں قانون ہدایت پہ انسانانی دست و بکیت کہ آئی دیما
 گوستگیں تمایں قانون رد شمار بہ بنت مزین قوم

بعتن دون ۱۱

۳۱۶

یونس ۱۰

وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۚ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ

وہ عبادت کنت انیدر چہ اللہ و ہا چیز کہ نہ آیان نقصان دات کنت و نہ فائدہ و گوشت کہ اے

شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ اتَّبِعُونِ اللَّهَ بَمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَوَاتِ وَلَا فِي

مے واسطہ شفاعت کنت اللہ کو کہ تو بگوش آیان اللہ معلوم کن ات ہا چیز کہ کہ تراوت معلوم نہ انت انسانانی

الْأَرْضِ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۚ وَمَا كَانَ النَّاسُ إِلَّا أُمَّةً

وزمین و توکا۔ آذات پاک انت و برتر انت چہ آجیزان کو کولی شریک کنت و مردماں نہ انت مگر یک

وَاحِدَةً فَاخْتَلَفُوا ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِيَ بَيْنَهُمْ فِيمَا

مکے کلام یک بوتنت۔ و اگر پسر اموتیں گپتنی رب و اللہ فیصلہ بوت آیان درمیان و آجیزہ

فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۚ وَيَقُولُونَ لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْنَا آيَةٌ مِنْ رَبِّهِ فَقُلْ

کہ جبرہ کنت و گوشت پرچہ ایریجک بوت آئی و سرچہ آئی رب یک ثانی یہ۔ تو بگوش

إِنَّمَا الْغَيْبُ لِلَّهِ فَانْتَظِرُوا إِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۚ وَإِذَا

کہ چیریں گپان اللہ زانت کلام اشارہ چار بہت من ہم گوں شمارہ چاراں و وہر یک

أَذَقْنَا النَّاسَ رَحْمَةً مِنْ بَعْدِ ضَرَاءٍ مَسَّتْهُمْ إِذِ الْهُمُ تَكَرَّرُ فِي

بچا شینیں نامردمان و چہ رحمتان، رندہ چہ تلخیفی و کہ رسات آیان و ناگت و حیلہ کنت ماں

آيَاتِنَا قُلْ اللَّهُ أَسْرَعُ مَكَرًا إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ ۚ

مے قدرتیاں۔ بگوش کہ اللہ چہ درت تازوت ترجید اذک کنت۔ بیشک مے فرشتہ نویسنت شے حیلہ باذیاں و

هُوَ الَّذِي يُسَيِّرُكُمْ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ حَتَّى إِذَا كُنْتُمْ فِي الْفُلِكِ وَ

آہاذا انت کہ گردینت شمارماں جنگل و دریایا۔ تا آوقتیکہ شماں بوجگ و نشت ات و

جَرَيْنَ بِهَمْ بَرِّيْهِمْ طَيِّبَةً وَفَرَحُوا بِهَا جَاءَتْهُمْ تَهَارُفٌ عَاصِفٌ وَجَاءَهُمْ

وآشت گوں شما گوں و شیں گواتے و آچریشی ووش بوتنت آتک آیان گور و تریزین گولے و ایک آیان ہرا

الْمَوْجُ مِنْ كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُوا أَنَّهُمْ أَحِيطَ بِهِمْ دَعَا اللَّهُ مُخْلِصِينَ

موج چہ ہر جاگہ و آیان زانت کہ چپ چاگرد و گرگ بوتنت، توارش کت اللہ و خالص کتس

منازل ۳

و ملکانی ماں مرداریں قالب و تازہ این روح ماں گپیان و
 ابدی حیات و نوکیں زندہ از باباں جبریدہ بکنت اے خبر
 کتی ذہین و نشت کنت شمارا فکر جنگ لازم انت کہ
 ہما پاک تیں انسان و تاں چہل سال و کتام انسانے
 و سرادروے نہ بست آیا یکپارگی و آچیں دلیری کت
 کنت کہ معاذ اللہ خداوند قدوس و سرادروے بہ بندیت و
 بہتان بکنت۔ لا چاری و متک کیت کہ ہرچ خدائی
 کلام من شمارا اشکنا تیناں آئی و جو کنگ یا سرکنگ
 من و ما اصلاً اختیار نہ انت خدا پرچہ کہ لو طیت منی
 زبان و شمارا اشکنا تینیت یک نقطہ یے یا زیر زبردل
 کنگ و کتام مخلوقے و حق حاصل نہ انت۔

و یعنی گناہ کاراں و مجرمان و حقیقی کامیابی حاصل
 بیت نہ کنت نوں شادوت فیصلہ بکن ات کہ ظالم و مجرم
 کے انت اگر (بندہ خبر) من دروغ بندان و خدا و
 نیگ و خبر و تاب دیان توجہ من و مستریں ظالم کس
 بیت نہ کنت و لیکن ماں گوستگیں آیت و ہرچ دلیل
 بیان کنگ بوت چرائی و ثابت بوت کہ اے احتمال بلکل
 باطل انت نوں و ہرے منی رستی ثابت انت و شما چروٹی
 جہلی یا کنت و خدا و کلام و دروغ بندکن ات تو نوں
 برے روئے زمین و چہ شما مستریں ظالم کس بیت نہ کنت
 (ہے صفحہ و فولاد) و معاملہ گوں خدا و
 پیغمبر ات۔ نوں اشانی خدا پرستی و احوال و باشکرت کہ
 خدا و پلہ دیان و ہنچیں جزائی عبادت و کنت کہ ماں
 آیان قدرت و نفع و نقصان ہیج نیست و ہرے چریتاں
 اے بار و جست بیت تو گوشتنت کہ بے شک مزین خدا
 و ایک ایت کہ آئی و زمین و آسمان و دی کنگنت مگر اے
 بتاں وغیرہ و ووش کنگ پیشکا ضروری انت کہ ایشاں
 سفارش کنان و چہ مستریں خدا و ماں دنیا و مے گرانیں
 کاراں شرکنا نیست و موت و پداگر دوبارہ زندگ بوتیں
 گدا اودا ہم مے سفارشی بنت۔ باقی ایند کہ خوردیں کار کہ
 اشانی اختیار ہمیشانی دست و انت اے گوں ہمیشا
 تعلق دارنت پیشکا مارا لازم انت کہ اشانی عبادت و
 بکنیں۔ و یعنی بتانی سفارشی لوگ و سفارشی و عبادت
 و مستحق لوگ ہر دو تیں دعوی غلط و بے بنیاد انت و
 ظاہر انت کہ ماں خدا و علم و ہا چیز بیت کہ چہ بندر بیت

پیشکا خدا و علم و زانگ و برخلاف اے بے نہیں و دت گریں دستور ثابت کنگ چوش بگوش (گویا) خدا تگاہ ہنچیں چیزانی سرزد لوگ و احوال دیگر انت کہ ماں زمین و
 آسمان و ہیج جاگہ ہم آیان سرزد لوگ آرا معلوم نہ انت۔ یعنی ہیج جاگہ آیان و وجود نیست۔ اگر اشانی وجود بوتیں تو ضرور آرا معلوم بوتیں گدا چور کانی چا کارانی کنگ و
 مہن ای بکنیں۔ و ممکن ات مشرکاں بگوشنتیں کہ خدا و بلکیں ماں شے دین و مہن کنگ ماں مے دین و مہن نہ کنگ آئی و پستہ دات کہ اللہ دین چہ مدام و یکایت
 ماں برحقین اعتقاداں ہیج فرقے نیست۔ میا ہی و مدام مردم گراہ لوان و جدا جدا بوتنت خدا و بریشانی سرزد کنگ و حقین دین و سرایارگ و نبیان و دیم دات،
 ہیج زمانگ و ہیج مذہب و خدا و شرک و جائز قرار نہ دات۔ باقی مردمانی و ت ماں و قی اختلافان زبردستی پیشکا نیست و نا بود کنگ نہ بوت کہ چہ پیش و ماں خدا و علم و
 اے خبر و گیش و گوار بوتگ ات کہ اے دنیا دار العمل انت۔ اے پچا تیں و گدی فیصلہ و جاگہ نہ انت۔ ادا انسانان و پے کٹ و کمانی و ہر پچیں کارانی کنگ و واسطہ

ڈکال دیم دات و ہدیہ ہیکہ ہلاکت و قریب بوتنت تو ہوس
 ہوان و گون و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و پدعام و عرضش
 کت و وعدہ اش کت کہ اگر چہ اسے عذاب و رستگار
 بستیں تو ما ایمان کاریں۔ چہ واجہ و دعا و برکت و خدا
 خیرکت، ڈکال و بلا دور بوت تو گڈا اشان پد اہمانا شریان
 سنا رکت خدا و آیتان و دروغ بندکت و آئی و قدرت و
 رحمت و سرانظرش ایرنہ کت بلکیں خداوندی انعامان
 ظاہری اسباب و حیلہ و خشکیں بے بنیادیں خیال و
 دیم اش درشان کت۔ ہمیشہ اسے پتہ خدا و دات
 کہ شہر اشما بخوبی مکر و حیلہ سازی بکن ات مگر اشرا
 خوب یاد بدارات کہ شے حیلہ بازیایں یک یک نویسگ بیگا
 ات۔ آتما میں دفتر قیامت و رچ و شے دیم ایرکنگ
 بنت۔ گڈا و ہدیہ شے ہج حیلہ بازی چہ فرشتگان
 چیرنہ انت آچہ خدا و محیطیں علم و چونکائی در بیت کنت۔
 شما بہ وتی مکر و حیلہ بازی و سر اٹھل کنت حالانکہ خدا
 جو ابی مکر (تدبیر) چہ شے مکر و تدبیر و زیات تیز و سریع الاثر
 انت۔ ۲ مجرم و واگ و ہمنکر سست یلہ دنت کہ مجرم
 ماں غفلت و نشہ و مست ہوان و سنا و خیال ہم بہ آئی
 ذہن و نہ بیت۔ و ہدیہ کہ بد بختی و پچانہ سر رچ بیت
 تو آرا ایکپارگی گریٹ و ترندیں سزا دنت۔ لہذا عاقل
 باید انت کہ چہ خدا و نرمی و او پار و گندان و مغرور مبت
 معلوم نرمی و پد چونیں ترندی یے بیٹ چو شکہ دیم تر
 و دریائی سفر و جاو و بیان فرمائیت۔ شاہ صاحب
 فرمائیت کہ سکی و و ہدیہ انسان و نظر ظاہری
 و بندائی بدل و بہ خدا و سر اسگ بنت و ہدیہ سکی ہلاس
 و کار شہوت پد خدا و شمشان و پد رہ بند و سببان
 میگ لیٹیت و نہ ترسیت کہ مبادا خدا چشیں سکی یے
 سنا دیم بدنت۔ تمام رہ بند و از بابائی خداوند،
 راجہ خدا و انت۔ ہر چیز و ورگ بہ ہائی و دست و
 بنت چنانچہ ماں دریائی سفر و جاو و آئی یک مثلے و
 بیان کنت۔ ۱۲

(ہمے صفحہ ۷۰ فوائد) فلا یعنی اول سر و گوت
وش و ش و بموافق کش گانت مسافر گوں گل چل رو گانت
انت کہ انانت و یک طوفانی گواتے و سرگشت و چہ چار
نیم گان موبانی کوہ چست بوان و بوجیک و سر ایک و
لگنت و بدیک سرید بوتنت کہ چہ ہر نیمگ و مرگ و
کنان و یکیں خدائے تواری پر جنت کہ انسانی فطرت و
و قرارش گت کہ اگر چہ مصیبت و خدائے مابا نجات
ن و سلامتی حاصل بوت - یہ تیاب و سر پادش کیمنت
شتانت - تنبیہ : مرے آیت و یہ ہا اسلام و
لہ و یہ مدد و تواری پر جنت - مکہ و فتح و رند ابو جہل و یک

پہ آئی عبادتِ خدا، اگر تو مارِ نجات دات چہ اے مصیبتِ العبت ما شکر گزار ہیں

إِنَّمَا بَغْيَكُمْ عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ مَتَاعَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ

گدالما معلوم دارکنیں بے خبریے کہ شماعل کنگ و بیشک دنیا و زندگی و مثال مانند آپے کہ ایر گیت آرماسا

والانعام حی ادا احدث الارض رحرها وازینت وطن
ودلوت قتا که وهرے که زمین رونق داربوت دبرهانک بوت وگنکت

حَصِيدًا اَكُنْ لَمْ تَغْنِ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ

کہ غور و فکر کنت ۵ واللہ تو ارکنت سلامتی و لوگ و نیمگ و راہ پیش داریت ہر کسے بلوئیت

وَجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿٥٠﴾
آیانی دیم، سیاہی و نہ رسوائی۔ آیاں جستی أنت و آئی، تو کا دائم مانند

عَنْزِل ۲

وئی ترندیں چنگل میں سراسر کنگت تھک و سلامتی پر مانوں نیست انت گذانوں تمام نقلی معبودان و ویل کنان و یکیں خدائے توار پر جنت کہ انسانی فطرت و اصل لوط ہم ہمیشہ ات چہ ہر یک چیز دل و شہودان و خالص خدائے غلامی و راہش گیت و پکایتیں قول و قرارش کت کہ اگر چہ مصیبت و خدائے مایا نجات دات تو مامد ام ہائی و منت و شکر و گریہ حیرانی ناشکری نہ کنیں لیکن ہما ساعت و دیان و کہ اشا امن و سلامتی جاہل بوت - یہ تیاب و سراپادش کپنت گڈا دوبارہ ناشری و نامریدی و راہ بنداں پر اب وئی دست گپنت - یہ کیوں و ہد و ہم وئی قول و سرانہ اوشتانت - تنبیہ : مرے آیت و یہ ہما اسلام و دعوی داران من عزت موجو دانت کہ بوجیک و بہ شرتنگ و طوفان و دوچار کپک و جاوڑ و یکیں خدائے یلہ کنان غیر اللہ و یہ مدو و توار پر جنت - مکہ و فتح و زندا بوجہل و یک

عکرمہ مسلمان نہ ہوگت چہ مکہ و تپان و دریائی سفر و ربا دگ بوت کمیس دیر روگ و پد طوفانی گوتاں بوجیگ و اے دیم و آدم کت۔ ناخدا و گوں مسافراں گوشت کہ یکس خدا و توار پر کچن ات، ادا شے معبود پچ درد نہ ورنٹ عکرمہ و گوشت کہ اے و اہا خدا انت کہ آئی و نیمگ و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) مارا دعوت دت اگر ماں دریا و چہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و رب و بغیر نجات زسیت تو ماں حشا و گ و ہم چہ آئی و دستگیری و مدد و ابید نجات حاصل کنگت شکل انت۔

اے خدا! اگر تو مارا چہ اے مصیبت و کشت ات تو من و اتر کنان و اہر محمد صلی اللہ علیہ وسلم و دست و سراوتی دست و ایر کنان۔ من و امیت انت کہ آچہ و قی کریمانہ ہیل و عادت و منی گناہان و مہا کنت۔ چنانچہ عکرمہ و اہر نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر بوان و و تارا گوں سلام یارگ و شرفدار کت۔ رضی اللہ عنہ و یعنی شے ناشریانی و بال بہ شے چک و کیت۔ اگر چنت و ریح ناشری کنان و دنیا و چیزے کٹ و کماتی شہا حاصل کت بلہ پدا ہم گد سر و شے و اتری بہ خدا و گور و بیت، اودا شے کل کنگیں کا شے دیم و حاضر کنگ بنت۔ خدا و ندرب العزت سزا دیان و پیشداریت کہ شے چوئیں کردار ہوگت و لہتیں و اہا فاختلط بہ نبات الارضیٰ معنی زیات پیداوار کنگ پر چاک و ہدے زمین و پیداوار زیات قوی بیت تو بزی و سبب و یک جزے گوں دومی و ہو رنیت و مانپوشیت آڑ لہتیں و اہا ہاں بلہ و با و پے مصاحبت و زوران و چوش معنی بیان کونگ کہ زمین و سبزگ گوں آپ و ہو ر ہو ر بیت پر چاک نباتات آئی و جزان و بہ و قی تو ک جذب کنت و چوش کہ ورگ انسان و بدن و جز جو ر بیت ہے پیمایا۔ چوش و گوش کہ نباتات غذا جو ر بیت۔ ترجمہ کنوکیں و اجکار و لفظ پیشداریت کہ آئی چہ اختلاط اے مراد گرت کہ زمین و آپ و اختلاط و ہر ج سبز گے ر دیت ماں آئی جانور و مردمانی و راک مخلوط (ہو ر ہو ر) بیت مثلاً گندم و درخت و دانہ بیت کہ انسان و بیت انت و چرائی پنگ پیا بیت کہ آجا و رانی غذا بنت ہے پیمایا درختانی ثمرہ و تاک انت کہ چریشاں ہریکے و و راک جدا جدا انت۔ و یعنی ہمک رنگ و صورت و نباتات (سبز یاں) و زمین و ڈولدار و سپاہ دار کت و کشت و ہنچش تیار بوت کہ مالکان و کاملیں بھروسہ بوت کہ نوں چریشی سنجیں نفع حاصل کنگ و موسم اہتگ و رستگ و یعنی اناگت و چہ خدا و حکم و روج و یا شپ و کتام آفتے کیت (مثلاً طوفانی گواتے اہت یا ترونگل کپنت یا مدگانی شکرے کیت و علیٰ ہذا القیاس) آئی و تمایں کشت و ہنچ صاف کت گو شے ادا کدی کا ہے ہم نہ رستگ بالکل بہ ہے پیمایا دنیا و زند و مثال انت کہ توری بلی ہر قدر حسین و ڈولدار نظر بیت دانکہ احمقیں مردم بہ آئی حسن و در ربانی و سر اشیدائی بوان و اصل حقیقت و شمشو کار بنت لیکن اشی و سر سبزی و ترو تازگی و زیب و زینت محض بہ چنت و روحان انت کہ سک زوت و زوال و فنا و دستاں بیگواہ بیت۔ و اہر شاہ صاحب و اے مثال و مزین لطیفیں ڈولیں خاص بہ انسانی زند و پ دیا ٹینگ یعنی چو آپ و آئی روح چہ آسمان (عالم بالا) و اہت خاکی قالب و ہو ر بوان و آئی و قوت و توانائی حاصل کت۔ چہ ہر دو بینائی ہو ری انسان جو ر بوت۔ پدا انسانی و حیوانی ہر دوئیں پیمیں کا آئی و کنت و ہد بہ ہر پیمیں ہنر و بائل بوت و آئی متعلقین و را بہ آئی و سر اہر و سہ بوت اناگت و موت سر بوت کہ آئی و یکدم تمایں قصہ جم کت پدا ہنچوش بے نام و نشان بوت کہ گو شے آئی و کدی بہ سر زمین و پادیم ایر نہ کنگت۔

فائدہ :- لیلا و نفاذا (شپ و یار و ج و) شاید پیشکار نیت کہ شپ غفلت و و ہدانت و روج و عموما مردم بیدار بنت۔ مطلب چوش بوت کہ وہد خدا و حکم سر بیت گدا و پنگ یا آگاہ انت غافل یا بیدار انت، سچ کسے بہ سچ جاوڑ و آڑ داشت کت نہ کنت۔ و یعنی بہ دنیاوی زند و فریفتہ مہیبت کہ فانی انت بہ دار السلام (جنت) و نیمگ و بنا ات خدا شمار بہ سلامتی و لوگ و طرف و دعوت دت و داں اودا آئیگ و کشک و ہم سوچ دت۔ اے ہا لوگ انت کہ اود و زندوک چہ ہر پیمیں رنج و غم، پریشانی، تکلیف و نقصان، آفت و فنا و زوال و غیرہ و سلامت و محفوظ بنت، فرشتہ آیان و سلام کنت۔ و ت چہ رب العزت و نیمگ و اشان و سلام و تحفہ دیگ بیت۔ و ک شتریں کار کنوکان و اودا ہم شتریں جاگ ریت (یعنی جنت) و چریشی و ہم زیادہ ریت یعنی حق تعالیٰ و رضا و آئی و دیدار۔ زیادہ و تفسیر چہ دیدار مبارک و ماں بازیں حدیثاں بیان ہو تگ و چہ بازیں صحابہ و تابعین رضی اللہ عنہم و منقول انت و اہر صہیب رضی اللہ عنہ فرمائینت کہ و اہر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و اے آیت و وانت و پدا فرمائینت و ہدیکہ جنتی ماں جنت و دوزخی ماں دوزخ و داخل بیت تو یک جارجو کے جارجنت اے اہل جنت! یہ شہا خدا و یک وعدہ بے باقی پشت کپنگ کہ آڑ انوں تمام کنگ لوٹیت جنتی جنت گرت کہ آچی انت؟ آیا خدا و چہ و قی مہربانی و مے نیکیانی پلو و گران نہ کت آیا آئی و مے دیم (چہرہ) و اسپیت و نورانی جو ر نہ کت؟ آیا آئی و مارا چہ جہنم و آس و رکیان و جنت و ڈولیں جاگے نرات؟ (اے دراہ و ابوتنت نوں بازیں چہ چیریشت کپنگ) ہمنچک و حجاب چست کنگ بیت و جنتی بہ حق تعالیٰ و نیمگ و نظر و شاک دینت گدا و قسم بخدا چشیں، سچ نعتے کہ آیان و دیگ ہو تگ چہ دیدار و دولت و زیات محبوب بیت نہ چریشی و زیات ترکدام چیزے آئیانی چان و سارت کنوک بیت کنت رزقنا اللہ سبحانہ و تعالیٰ و فضلہ و یعنی مشر و حساب داد و مدت و ہنچوش کہ کافر و بدکارانی دیم و مزین فلت و تہاری ماں نشان بیت، جنتیانی دیمایشانی بر خلا برخلاف بیت، ذلت و تہاری و بدل و اودا ہر جاگ نور و سرانور و رونق و سرسرا رونق بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ بدی و زیات نہ بیت کم سزا بہت یا لھتیں بدیان و پہر کہ معاف بکنت اختیار داریت۔ فل یعنی آیانی چہرہ اسکر سیاہ و تہار بنت کہ گوشتے تہار بن شب و تلان و یہ آیانی سراسر کچینگ بوگنت
فل یعنی ہماکسان و کہ شامہ و قی من و خدا و در جہد اتگت و آثر اشریدار جوڑ
کشتگت یا ہماکسان و کہ شامہ آیان و خدا و پنج و جنگ گوشتگت مثلاً مسیح علیہ السلام کہ آہ نصاریٰ و گورہ "ابن اللہ" بلکین "عین اللہ" ات یا ملائکہ اللہ یا
اجار و رہبان کہ اتش بن یہ یک حسابے و خدائی منصب اش و اتگت یا اصنام و اوٹان کہ بہ اشان و مکہ و مشرکان خدائی اختیارات بہر و وند

کر تگنت درستان و پہ و قی و قی جاگہاں اوشتگت و
حکم بوت۔ فل یعنی آوہد و عجب نفسی نفسی و
پریشانی و عالم بیت۔ عابدان و معبودان و نیام و فرق
و جہدانی بیت و ماں دنیا و بہ و قی و ہم و گمان و روع
ہرچ رشتگت ماقائم و اتگت و گرغ بستگت آکل
سندگ و پروشگ بنت ماں آہوت کیں ساعت
و بدیکہ مشرکان و چہ و قی ساز تگن خدایاں باز امت
داشتگت آیان آیان اشان و صاف صاف جواب
دینت کہ شے گوں ماچونیں رشتگت ہست شامہ و روع بندت
کہ شامہ بندگی و پرستش کتگ (شامہ و قی عقیدہ و
روہ ہر چیزے و کہ بندگی کتگت پہ ہمایاں شامہ ہرچ
خدائی صفت تجویز کر تگنت کہ آد حقیقت ماں آیان
موجود نہ اتنت تو در حقیقت عبادت و بندگی
فی الواقع "مسیح" یا ملائکہ نہ بوت و نہ در حقیقت بے سادہ
داریں بتانی بندگی ات۔ محض چہ و قی خیال و وہم و
یا شیطان نعین و بندگی و فرشتہ یانی یا نیکیں
انسان یا کتام تصویر و غیرہ و نامزد کر تگتشن (خدا
گواہ انت کہ چہ مئے رضایا مئے اذن و شامہ حرکت
نہ کت مارا چہ خبرات کہ مرز الحقی و نادانی ظاہر کنان و
خدا و مقابلہ و مارا شامہ معبود جوڑ کن ات۔

تنبیہ: اے گفتگو اگر حضرت مسیح و غیرہ
ذوی العقول مخلوق و طرف و منگ بہ بیت توج
اشکال نیست انت و اصنام (بتانی) و جانب و
بہ بیت تو بہن بعید نہ انت کہ حق تعالیٰ مشرکانی
سک زیات نامرادی و بزرگی و ظاہر کتگت چہ و قی
کاملین قدرت و بتان و خبر کتگت و قوت عطا
کنت قالوا انطقنا اللہ الذی انطق کل
شیء (حمد السجدہ رکوع ۳)

فل یعنی دروغیں و بے بنیادیں و ہم درست کافور بنت
ہر شخص گوں و قی چماں گندمیت کہ ابید چہ آہر حقیں مالک
و نیمگ و رجوع کتگت و دگر چہ ٹھکانہ نیست انت
دہر انسان و قی نیک و بد تمام عملانی اندازہ معلوم
بیت کہ چینکر وزن داریت۔ فل چہ آسمان و طرف و
ہور و شمسی گرما شش و غیرہ سر بہت و زمینی مواد
گوں آئی و ہور بہت نول پہ انسان و روزی تیار
بیت۔ فل یعنی چشیں عجب حیران کنوکیں رہ بند و

کئے و گوش و چم پیدا کنتت پلا آیانی حفاظت و سامان و جہریدہ کت کئے انت ہماکس کہ اے تمہا میں انسانی قوی و حقیقی مالک انت کہ ہر وہد بلوٹیت
نہ فرہ نیست و ہر وہد کہ بو اہیت و چہ بگرت و مثلاً چہ نطفہ یا ہیک و جاندار و پلا چہ جاندار و نطفہ و ہیک کشیت یا روحانی و معنوی ہمایا ہر شخص
یا توے مردگ بوت چرائی و زندہ دلیں نگران و پیدا کنت و زندہ قومانی پشت پد (اخلاف) و سراسر چہ آیانی بد بختی و موت و رہوار کنت۔
فل یعنی دنیا و تمہا میں کارانی تدبیر و راہ بری و کئے انجام دنت۔ ۱۲

یونس ۱۰

۳۱۹

يعتذرون ۱۱

وَالَّذِينَ كَسَبُوا السَّيِّئَاتِ جَزَاءُ سَيِّئَةٍ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ
و ا کس کت بدیں کار پہ آپاں بدیں مزد ہست ہماں و برابر و پوشیت آیان و رسوائی
مَا لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ كَانُوا اغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ قِطْعًا مِّنَ
و نہ بیت پہ آیان چہ اللہ عذاب و رکنو کے۔ گوشے کہ پوشگ بوتہ آیانی دیم و تہار بن
الْبَلِّ مُظْلِمًا ۚ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ النَّارِ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۝۱۰ وَيَوْمَ
شب و تگرتے فل و آیان جہستی انت آئی و تہادائم ماننت و اردوچا
نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا مَكَانَكُمْ أَنْتُمْ وَشُرَكَاءُكُمْ
جمع کنیں آدرستان و زندا گوشیں ما پہ آیان کہ شرک کتگتشن کہ و قی جاگہاں و تار ابدار ات شامہ شے شرکان و
فَزَلَّلْنَا بِبَيْنِهِمْ وَقَالَ شُرَكَاءُ هُمْ تَاكُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ۝۱۱ فَكَفَى
پلا ما آیانی در میان دوستی و ختم کنیں و گوشتت آیانی شریک آیان و شامہ عبادت و نکتگ۔ گدا کافی
بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِنْ كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغْفِيلِينَ ۝۱۲
انت اللہ پشہدی و مئے و شے در میان و مارا چہ شے عبادت و خبر نہ ات کی
هَٰذَا لَكَ تَبْلُو أَكُلُ نَفْسٍ تَا أَسْلَفَتْ وَرُدُّوْا إِلَى اللَّهِ مَوْلَاهُمُ الْحَقُّ وَ
ہمودا چکا سیت ہر نفسے آعلیٰ کہ آئی و کتگ و واپس کتگ بنت اللہ و نیمگا کہ آیانی پتائیں و اہر انت و
ضَلَّ عَنْهُمْ مَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝۱۳ قُلْ مَنْ يُزِرُّكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
گا رہیت چہ آیان آ چیزے کہ ٹاھینتگتشن و تو بگوش کئے شمار روزی دنت چہ آسمان
وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَبْنِي السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ
و زمین و قی یا کئے مالک انت گوش و چتانی ک و کئے در کنت زندگ و چہ
الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ يُدْبِرُ الْأُمْرَ فَسَيَقُولُونَ
مُردگ و و در کنت مردگ و چہ زندگ و قی و کئے کارانی تدبیر و کنت و گدا گوشنت
اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ۝۱۴ فذِكْرُ اللَّهِ رَبِّكُمْ الْحَقُّ فَذَا
اللہ۔ گدا تو بگوش آیاشما نترس ات۔ گدا اے اللہ انت رب شے ہر حقیں۔ گدا پہ بیت

منزل ۳

والمشرك ايتى و قبول دار انتت كه اے سب مجھیں کاروبار و مزن شانیں کاران و ابید چہ اللہ و کہ کس کنت نہ کنت پمیش کافر مابینتی کہ وہ کہ اصل خالق و مالک و تمام عالم و کارس ازہانی و قبول کن انت پدا چرے خبر و نترس انت کہ چہ آئی و ابید و گران و معبود و جو بکن انت معبود و ہمانی و بوک لویت کہ اکل و خالق مالک الملک رب مطلق و وئی مرضی و ہر چیزیکہ بو اھیت کت بکنت۔ اے خبرانی اقرار و بد کی لگو چکانی و اتر کنگا کت، و ہدیہ آراست و برحق انت تو راست و پدا چہ دروغ و ابید و گہ ہج غمانیت راست و ویل کنان و دروغیں و ہمانی نیش و سرخنگ عاقل و کار نہ انت۔ و یعنی اللہ چہ شہ عات و اے سرکش و بدکارانی نصیب و ایمان نبشتہ نہ کتگ کہ آئی سو ب بہ خدائے پاک و علم و آیانی سرکش و نافرمانی انت۔ بہ اے دستور و خدائے پاک و نبشتہ کتگیں فسق و نافرمانی و سبب و راست بوت۔

و ک داں اے حد و منبر و بابت و بیان و گیش و گوار
آت نوں "معاد" و بیان انت۔ یعنی ویدے کہ اشان
قبول دار بوتنت کہ زمین و آسمان، سمع و بصر، موت و
حیات و راھینانی پدا کنوک و جتوک ہما ذات براں خدا
وت انت تو ظاہر انت کہ مخلوق و چہ مرگ و پدا و بارہ
پیدا لنگ و ہج ترینگ ہم ہمانی و فعل بیت کنت۔ پدا
انبیاء علیہم السلام و زبانی ویدے کہ آوت اے
ہج ترینگ و خبر و دنت تو ماں آئی و قبول کنگ چہ
عذر بیت کنت۔ مبد و اقرار کنان و چہ معاد و
دیم و تریمان و کجا لگو سرگردان بیت۔

و ک "مبد" و "معاد" و رند درمیانی و ساطط و
بیان و کنت یعنی چوٹ کہ اولی پدا کنوک و دوبارہ
زند و لوک ہما خداوت انت۔ بہ ہجے پما "معاد" و
نمک و صبیح و راستیں راہ سوچ دیوک ہم و گہ کس
نہ انت خداوت و تی بندگان و راستیں و حقین ہمانی
کت کنت ماں مخلوق و مزنیں یا کستریں در راہ
ہمانی رہ نمائی و روء درستان و روگ باید و لازم
انت مسکنیں "بت" ماں کتام شمار و انت کہ یہ
کے و سر و سوچ و سر اہم بہ روگ و توفیق ندرت
مزن مزنیں مقرب (نبی و فرشتگان) ہم بہرہ اے
اقرار کنان و ویداک انت کہ بغیر چہ خدا و دستگیری
و کنگ و مایک قدرے دیمچست کت نہ کنیں۔ اشانی
رہ نمائی ہم پیش کا بہ بندگانی حق و قابل قبول انت
کہ خدا بلا واسطہ اشانی رہ نمائی و کنت گدا اے
چنگر نا انصافی انت کہ انسان آبرحق ہادی و ملہ
کنان و باطل و نزوریں پناہ شوماز بخت یا مثلاً
اجار و رہبان، برہمن و ت گریں ملایانی رہ نمائی و
پدا و گورکانی قدم بخت۔

و ہدیہ زانگ بوت کہ "مبدی" و "معبد" و
"ہادی" ہما اللہ و انت تو آئی برخلاف شرک و
راہ و کتام محکمیں دلیل ایت کہ آئی سبب و "توحید" و
مضبوطیں قدیم و قائمیں رہ بند و ویل کنان و گمراہی و
جہل و نجس جات و دیم کنان و روگانت راست و
ہنیش انت کہ بہ اشانی گور و بغیر و ہم و گمان قیاس
جنگ و گہ ہج چیز نیست انت گدا اطلکل و قیاس و

بَعْدَ الْحَقِّ إِلَّا الضَّلَالُ فَأَنَّى تُصْرَفُونَ ﴿٣٦﴾ كَذَلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ

رند چہ حق و مگر گمراہی۔ گدا کجا شاگردینگ بت و ہے داب و ثابت بوت خبرتی رب و
عَلَى الَّذِينَ فَسَقُوا أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٧﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ

نافرمانانی سرا کہ آ۔ ایمان نیارنت و تو گوش کہ آیا چہ شے شہیداران
مَنْ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ قُلِ اللَّهُ يَبْدُوا الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ

کسے بہت کہ اول پدا لگ بکنت مخلوق و پدا و تر بکنت آئی و تو گوش اللہ اول و پدا لگ کنت مخلوق و پدا و تر بکنت
فَأَنَّى تُؤْفَكُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ هَلْ مِنْ شُرَكَائِكُمْ مَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ

آئی و پدا لگا واپس گردینگ بت تو گوش آیا چہ شے شہیداران کسے بہت کہ حق و راہ و پیش ہدایت
قُلِ اللَّهُ يَهْدِي لِلْحَقِّ أَفَمَنْ يَهْدِي إِلَى الْحَقِّ أَحَقُّ أَنْ يُتَّبَعَ أَمْ

تو گوش اللہ پیش ہدایت راہ و حق و۔ آیا پدا کسے کہ راہ پیش آری حق و زیادہ حقدارنت کہ آئی و تابواری
لَا يَهْدِي إِلَّا أَنْ يَهْدِي فَهَلْ كُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٩﴾ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ

کنگ بیت یا ہما کس و راہ و نکند بیت مگر کہ آئی و راہ سوچ دیوک بیت گدا چہ تو ظاہر و چوٹ کنت و رند گیش و گمراہی
الْأَظْهَارِ إِنَّ الظَّنَّ لَا يُغْنِي مِنَ الْحَقِّ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِمَا

مگر گمان و۔ بیشک گمان کارندنت حق و مقابلہ و ہج چیزے و بیشک اللہ معلوم دار انت بہ آچرے
يَفْعَلُونَ ﴿٤٠﴾ وَمَا كَانَ هَذَا الْقُرْآنُ أَنْ يُفْتَرَى مِنْ دُونِ اللَّهِ

کہ آکنت و نہ انت اے قرآن کہ جو کنگ بہ بیت بغیر چہ اللہ و
وَلَكِنْ تَصْدِيقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلُ الْكِتَابِ لَا رَيْبَ فِيهِ

ولیکن متوک انت چہ آئی پیسر و کتاباں و و بیان کنت آچرے کہ نویسگ بوت نیست آئی و تہا شک
مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿٤١﴾ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ فَأْتُوا بِسُورَةٍ مِثْلِهِ

کہ چہ پروردگار و نیگا آتنگ و آیا اے گوشت کہ آئی و موت اڈ کنگ قرآن۔ گوش گدا بیت یک سورے آئی و
وَادْعُوا مَنِ اسْتَطَعْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٤٢﴾ بَلْ

و توار بکن ات ہر کسے و کہ قدرت داریت ابید چہ خدائے اگر شما راست گوش ات و بلکن

درشتگیں تیر حق و صداقت و راہ چون داشت کت کنت۔ و ماں گوستگیں آیتاں فرمائنت کہ مشرکاں محض ظن و اطلکل و رند گمراہی کنت حالانکہ رند گمراہی
قابل ہمانی و خبر بیت کنت کہ آچگیں راہ و سوچ و بدنت چہ ہے مناسبت و ادا قرآن کرم و ذکر شروع کت کہ مروجی ماں دنیا و ہے یحیی کتاب یحیی راہ پیشدار و ک
وطن و اطلکانی مقابلہ و راستیں گفتاراں و پیشدار و ک انت، آئی و علوم و معارف، احکام و قوانین و معجزانہ فصاحت و بلاغت و سراچش انک جان و
گوشگ کیت کہ اے قرآن اکتاب نہ انت کہ خداوند قدوس و ابید و گہ یک کسے آراپیش کنگ و روا تمایں جن و انسان عاجز انت چوٹ کہ ماں دیجی آیت و
پیدا ک انت۔ و قرآن و کلام الہی بوک چرے خبر و ظاہر بیت کہ اتمام پیشی آسمانی کتابانی سرالصدقیق و مہر و جنت آیانی اصل نبشتانکائی حفاظت و آیانی پیشگوئی

صدائق ہم جبار جنت۔ یعنی خدائی احکام و ہا حقان و معارف و کماں پیشی کتاباں بہ گونڈیں صورتے و مذکور انت آسانی بیان و سرجمی و پیش کنت حق و
ہمیشہ کماں اے کتاب و عقل مندر شک و شبہ و پچ و پڑ و بلکل گنہائش در نہ کنت چو شیں کامل و سنجیں پر محنتیں و جہدایت و روشنائی پڑیں کلام رب العالمین
وئی بیت کنت۔ یعنی اگر من جوڑ بجاں تو شہا ہم منی ہمیں بشر ات درست هور بوان و مثل یک سور سے وئی پیش بکن ات کل مخلوق و دعوت بد سے ات
جن و انس و حج بکن ات کلیں جہان و زبان زانت و کواش و اندرہ و بے و اندرہ یک جا بوان و یک گونڈیں کلامے مثل قرآن و پیش بکن ات تو گرا فہمگ
بیت کہ قرآن ہم یک بشر سے و کلام انت کہ آئی و مثل و دگر کس ہم آورت کنت۔ مگر محال انت کہ داں ابد الایا دکن ہم یک مخلوقے چنیں ہیما تے بکنت

قرآن کریم ہما کتا ب انت کہ ماں آئی ہیل و عاداتاں
ڈولدری و تمدن، راجی زندہ، حکومت و سیاست
معرفت و روحانیت، نفوس و پاکیزگی دل و روشنائی
غرضیکہ بہ اللہ جانب و وصول و مخلوق و نسبت
و بند و دل جمعی و ردیے سنجیں رہ بند موجودات
کہ چرایاں عالم و پیدائش و غرض و مطلب سرحم
بیت کہ آئی و ترتیب و بلگیری و چہ یک عامی قوم
عامی فرد و کدی امیت دارگ بیت کنت پیدائے
تمام علوم و ہدایتی ظاہری و گوں اے کتاب و بلاغت
و فصاحت و انداز و ثرا ندریں بیان و ہمیں و دل و
ندر و کیں تران چو دریاء چست بیوکیں لہر و شیں بیانی
وردانی و بے در و آئی و لذت و شیرینی و شہنشاہ
جاہ و مرتبہ اے کل بچیں چیز انت کہ اشاں گوں مرنی
دغدغہ و زور و شور و سرجمیں جہان بہ مقابلہ و پاد تراب
داتگ چہ ہار و چہ کہ قرآن و وئی جمال و روشنائی
در اکت و آدم و اولاد و چہ وئی جرندہ و روشناس کت
آئی برو بردعوی ہے بوان پیداک انت کہ من خدائے
قدوس و کلام اوں و پچو شیں کہ چو خدائے زمین و
یک زمینے خدائے ہمیں یک روچ و خدائے آسمان و
ہمیں آسمانے پیداکنگ و دنیا عاجز و بے وس انت ہے
پیدا خدائے قرآن و ہمیں قرآنے جوڑ کنگ و ہن دنیا
عاجز مانیت۔ قرآن و گارم کنگ و واسطہ مردم
سازش کنت مگر جوڑ کنت اشی و مقابلہ و ردا
و تار کوشارینت و در و دوچ کنت بہ وئی کنگ و
دنیا و مزین و زبان و دعوت دینت و ہمیں
حیلہ، تدبیر، مکر و فریب و واپشت نہ گنجنت
و تار و انے دگر مردمان و ہماں جنجال و چکل و دینت
کلیں رنج و مصیبتی و تجلی بہ اشان ممکن بیت مگر
قرآن و یک گونڈیں سور سے و دوہیں چیزے پیش
کنگ ممکن نہ بیت قل لئن اجتمعت الائن
والجن علی ان یاسوا بمثل هذا القرآن
لایاتون بمثله ولو کان بعضهم
لبعض ظہیرا۔ (بنی اسرائیل رکوع ۱۰)
اے ردا ما اعجاز القرآن و نام ایک رسالہ
نوشتہ کمرنگ کہ اگر کسے و شوق ماں دل و ہست

انت تو آثر الوانیت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: یعنی قرآن و "مفتری" بہ ہوش و ماش و زدا اتا بلکیں محض جہالت و احمقی و بے زانگی و ردا مفتری گوشنت۔ اشانی ضد
و کنت اشان و اجازت نہ کت کہ گوں ساریں دل و قرآن و حقائق و غور و فکر گنجنت۔ بد فہمی یا ہوش و ماش و قویا بیانی راست کافی کار مر نہ کنگ و چہ
و ہر قرآن پاک و دلیل و بے دروری و بے شری و زانت کت تو گوشنتش کہ اے دروغیں کتاب ایت۔ و لہتیں مفسراں تاویل و معنی تفسیر کنگ
یعنی قرآنی مطلب ماں آسانی دماغ و نہ نشنت و لہتیں و قرآنی پیشینگوئی مراد گتگ یعنی تکذیب و یک سبب بہ سادہ لوحیں مردمان اے ہم ہست کہ قرآن و مستقبل و
بارہ و ہر خبرے کہ داتگ آسانی و وقوع و ہمدانگت نہ سنگ لہذا مستظر انت کہ آسانی ظہور کی بیت۔ مگر فک کنگ لوٹیت کہ اے چطور و جہ تکذیب بوت کنت،

یونس ۱۰

۳۲۱

یعتزلرون ۱۱

كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَلِئَايَاتِهِمْ تَأْوِيلُهُ كَذَلِكَ كَذَّبَ

کپیشنت کہ اشاں دروغ بندک ہما گپ و کہ آئی و علم ہمیشہ کت و تا اے وقت عینا ہا آسانی گور آئی حقیقت و بے داب و دروغ

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَانْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِينَ وَمِنْهُمْ مَن

کت ہما کساں کہ چہ آیاں ہمیں بوت کنت گدا بچار کہ چہ داب و بوت انجام ظالمی و لہتے چرایاں

يُؤْمِنُ بِهِ وَمِنْهُمْ مَن لَا يُؤْمِنُ بِهِ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِالْمُفْسِدِينَ

یقین کنت قرآن و لہتے چرایاں آیت کہ یقین کنت بہ قرآن و تہی رب شر زانت نا شران و ک

وَإِنْ كَذَّبُوكَ فَقُلْ إِنِّي عَلَىٰ وَلَكُم عِمْلُكُمْ أَنْتُمْ بَرِيءُونَ مِمَّا

و اگر دروغ بندش کت ترا گدا تو بگو ش کہ من انت منی عمل و پے شمانت شہ عمل شہا جو ابد از ات ہر چیک

أَعْمَلُ وَأَنَا بَرِيءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ وَمِنْهُمْ مَن يَسْتَمْعُونَ إِلَيْكَ

من کتاں و ہر چیک شہا گن ات من جو ابد از نیان و لہتے چہ آیاں گوش درایت تہی نیگ و

أَفَأَنْتَ تَسْمَعُ الصَّمَّةَ وَلَوْ كَانُوا لَا يَعْقِلُونَ وَمِنْهُمْ مَن يَنْظُرُ

ہیں! تو اشکنا بینے کران و اگر چہ آیاں و عقل مبیت و لہتے چہ آیاں چار بیت

إِلَيْكَ أَفَأَنْتَ تَهْدِي الْعُمْى وَلَوْ كَانُوا لَا يَبْصُرُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَظْلِمُ

تہی نیگما۔ ہں! تو راہ پیش دارے کوراں و اگر چہ آیاں چتاں روک مبیت و یقینا اللہ ظلم کنت

النَّاسَ شَيْئًا وَلَكِنَّ النَّاسَ أَنْفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ

پہ مردمانی سراچ لیکن مردم بہ وئی سرات ظلم کنت و لہتے چہ آیاں و ہمار و چیک گت آیاں

كَانُوا لَمْ يَلْبَثُوا إِلَّا سَاعَةً مِّنَ النَّهْرِ تَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ قَدْ خَسِرَ

گوشتہ نہ جنتگش مگر یک عتے چہ روح و پچاہ کارت یکد گر و بیشاں نفقا کنت

الَّذِينَ كَذَّبُوا بِإِِقَاءِ اللَّهِ وَكَانُوا مُهْتَدِينَ وَإِنَّا لَنَرِيكَ بَعْضَ

ہما کساں کہ دروغش حساب کت اللہ دیم و یک و نیا کنت بہ راہ و لہتے چہ آیاں و ہمار و چیک گت آیاں

الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْتَوْفِيكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ اللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا

چہ ہما و عیاں کہ کنت گوں آیاں یا تراوت بدیں نون منے نیگ آیاں پر ترگی انت پدا اللہ گواہ انت بہ آسانی کنگیں

مزل ۳

زیادہ چہ زیادہ توقف و وجہ اگر بہریت تو بت کنت۔ وکلی یعنی دیم ترے چریشاں لھتیں مردم امان کارنت و مسلمان بنت اشان و ول کنان و ایدگہ مردم بہ وتی
ناشتری و سراقہ بنت، خدا درستان و شترانت موقع و سراقہ اشان ووت سزادنت۔ وکلی یعنی اگر چوشیں دلیل و حجت اشکنگ و پدیم اشان شمارا ورف
بندوک بگوشت تو شتا اشان و بگوشتش ات کہ با وتی فرض و انجام دات، تو سیدی دیگ و باوجود سیدی نہ بیت تو لوں منی و شتے کشک جہاد انت شتا بہ وتی عمل و جواب
دیوک ات و من و تی عمل و ہرکس و آئی و کتگیں کارانی برومہ رسیت، حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ (معاذ اللہ) اگر اللہ حکم و غلط سر بکناں تو من گنہگاروں
دمن راست راست و بگوشتاں و شتا قبول در مبیت بہر جا و رے قبول کنگ و صورت و شمارا پچ تاوان زرسیت۔ وکلی لھتیں مردم سراقہ قرآن شریف و تی

يعتذرون ۱۱

۳۲۲

یونس ۱۰

يَفْعَلُونَ ﴿٣٩﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَسُولٌ فَإِذَا جَاءَ رَسُولُهُمْ قَضَىٰ بَيْنَهُمْ

کاراں و دہر فرقے و ہر رسول ہستنت پدا و قتی کہ رسالت آیانی گورے آیانی رسول فیصلہ بوت آیانی در میان
بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ

بہ انصاف و بہ آیانی سراقہ نہ بیت وکلی و گوشت کہ کدیگت اسے وعدہ، اگر شتا
صَادِقِينَ ﴿٤١﴾ قُلْ لَا أَمْلِكُ لِنَفْسِي ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَاءَ

راست گوش انت بگوشت من و بہ وتی نفس و ضرر و دور کنگ و فائدہ رسیدگ اختیار نیست انت مگر ہر چہ
اللَّهُ لِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً

بواہیت اللہ ہر فرقے و ہر مقرر قے ہستنت۔ و قتی کہ بیت آیانی ہا و قے گدا نہ پشت بہت کنت یک دمنے
وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٢﴾ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَتَاكُمْ عَذَابُهُ بَيَآتًا أَوْ

و نہ دیم نہ کنت کنت وکلی بگوشت جہر بہت اگر بیت شتے گورے آئی و عذاب شب یا
نَهَارًا مَّا ذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ الْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾ أَلَمْ إِذْ أَمَّا وَقَعِ امْنَهُمْ

ماں رچ و گدا چہ پیرو چہ ہما عذاب و اشتہابی لوشت گنہگارانش آیاد و قتی کہ عذاب بکیت گدا پانی یقین کن
بِهِ النَّارُ وَقَدْ كُنتُمْ بِهِ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ

نوکلی ضا امان آورت و شتا آپہ اشتہابی لوشت گت وکلی زندا گوشگ بیت
ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٤٥﴾

گنہگار ان و کہ بچش انت دائمی عذاب و۔ جزا دیگ نہ بت مگر بہر ہانی و کہ شتا کانی کنت بوتگ و
وَيَسْتَبِشُونَ أَحَقُّ هُوَ قُلْ إِي وَرَبِّي إِنَّهُ لَحَقٌّ وَمَا أَنْتُمْ

دچہ تو جت گرت کہ اسے خبر حق انت۔ بگوشت ہو قسم انت و قے پروردگار و کہ اسے حق انت و شتا عاجز کت
بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ فِي الْأَرْضِ لَافْتَدَتْ

نہ کن ات وکلی و اگر بیت گنہگارین شخصے و گورے ہر قدرال کرمان روز بدین ہستنت ضرورتی و قے ظلم
بِهِ وَالسُّرُّ وَالنَّدَامَةُ لِمِثَارٍ أَوَّلِ الْعَذَابِ وَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ

بدل وکلی و چیر دینت پشیمانی و قتی کہ گنہگت عذاب وکلی و فیصلہ بیت آیانی در میان

منزل ۳

گفتار ان و گوشت دار انت و شتے معجزات و کمالات و
چنان و ت گنہگت مگر گنگ و شکنگ بہانف دنت
کہ آئی و تعلق چہ دل و گوشتاں و دل و چاں ببیت
اسے خبر شتے اختیار نہ انت کہ شتا دل و کران و وتی خبر
باشکنا تین ات در ناچیکہ آسکیں کزی و سبب و ہجر
کسے و کلام و سیدی نہ بیت یا دل و کوران و حق و
راہ و پیش بدارت و بدیکہ آیای حج دیت نہ کنت
ماں موضح القرآن ہست یعنی گوشت دار انت یا نگاہ کنت
پہ ہے امیت و کہ شتا دل و بہترین ات چوش کہ
لھتیمانی دل ترنت۔ نوں اسے خبر بہ خدا و اختیار
انت لھتیں مفسراں چہ لَا يَفْعَلُونَ و مطلق عقل و
وچہ لَا يُبْصِرُونَ و بصیرت و نفی مراد گپتگ
مطلب چوشش انت کہ چشیں کور و کر کہ ابید چہ شکنگ
و نہ گنگ و چہ ہمک ہما فہم و زانگ و زہر انت آیای
شما چونکائی شکنا تین و و پیشداران و بہ وتی راہ و
آورت کن ات۔ وکلی یعنی بہرکس و دل و اثر بیت
اسے ہمایانی و قے گناد انت، چہ و قے غلط کار و بد راہ و
آیاں و قے قوت اورا کہ تباہ کنگ و اگر چہ اصل فطرت و
ہر یک انسانے و خدا و فہم قبول کنگ و صلاحیت
بخشگ۔ وکلی یعنی محشر و ہونا کیں ندرگان و وہد
کہ گنہگت تو گدا اشان و دنیا و عیش و آرام ہر یک حقیر
معلوم بیت کہ گوشتے ماں دنیا و یک ساعتے و زیات
اشان نہ جلتگ، و افسوس کنت کہ تمام عمر
چونکائی فضول و مفت و گوشت چوش کہ انسانے
کلا کے دو کلاک بچوشش ماں گپ و رپ و بیکار
وقت و برباد بکنت و ہم اود و ترندس اور و جلال
گنہگت و خیال کنت کہ گوشتے ماں دنیا و حج مدت
قیام نہ کت کہ گوں اسے و ہر و دمان و دو چار کنت
ساعتے دوشت اودا باری جگ بوت کہ ماں اسے
جہال و گرفتار بوتنت در بچاک اود و قیام و مدت
کمیں دراج کش بوتیں تو اسے روج چوش زوتکائی
مانہ دیستگت۔ لھتیں مفسراں گوشتگ کہ ماں
برزخ (قبر) و جگ و مدت و یک ساعتے شمار کنت
واللہ اعلم۔ وکلی مگر حج مدت دات نہ کنت نفسی
عالم بیت، نہ برات برات و کار و کیت و نہ چک پت و
نیمگ و دلوکش گور کنت فَلَا أَشَابَ بَيْنَهُمْ

وَلَا يَسَاءَلُونَ (المومنون رکوع ۶) یَوْمَ يَفْزَعُ السَّارِعُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (عبس رکوع ۱)

یَوْمَ يَفْزَعُ السَّارِعُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ (عبس رکوع ۱)
وہ باقی ہرکس و لقاء اللہ و تصدیق کت و باوری داشت و چکیں راہ و گام جان بوتنت آیای باکل بیت گروک انت - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : وکلی یعنی ما کافران و عذاب دیگ و اسلام و غلب و سرفصل کنگ و رد اہرچ وعدہ کنگ انت توری چرایاں لھتیں وعدہ ماں
تی زندہ تمام کنگ بہ بیت چوشش کہ ماں بدرو غیرہ و پیش داشت یا شتے وفات بہ بیت پمشکا چرایاں لھتیں وعدہ بہ شتے دیمنا ظاہر مبیت بہر جا و رے یقینی انت
کہ آکل تمام کنگ بنت۔ اگر کنم یک مصلحتے و روء کافران و ماں دنیا و سزا دیگ نہ بوت تو گدا اشان و ماں آخرت و سزا رسیت، چہ ما و تا را ردیان و

کجا نگرفت کنت درستان ء مئے نیمگ ء وائر کنگی انت آیانی تمام اعمال مئے دیما موجود انت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ اسلام ء غلبہ چیزے ہوا ہے
نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء روبرو بوت و باقی واجہ ء وفات ء پد چہ خلفاء ء دستاں بوت، چوشکہ ماں نَتَقَ فَيَتَلَكَّ اے نیمگ ء اشارہ انت۔ واللہ اعلم۔
فل ساری ء اے امت و آئی ء رسول اکرم صلی اللہ علیہ وسلم ء مبارکیں ذکر ات نوں عام قوم و امتانی بابت ء دستور شون دنت کہ ہمک راج و جماعت ء گور ء خدائے
حکمان ء سرکونک دیم دیگ بوتگنت کہ اشان ء ”رسول“ گوشت تانکہ خدائے حجت تمام بہ بیت۔ چہ حجت ء تمامی ء پیش ہج کس ء عذاب دیگ نہ بیت، مردم
چہ پیش عمل کنت مگراں دنیا ء آیان ء سزا رسول ء سربوگ و حجت تمام کنگ ء پد دیگ بیت۔ خدائے گور ء چشیں ظلم و نا انصافی نیست کہ چہ آگاہ کنگ ملزم
ثابت بوگ ء پیش مجربان ء فیصلہ اشکنا ینگ بہ بیت۔ ماں قیامت ء خدائے روبرو ء باقاعدہ پیشی بیت الزام یک یک ء ثابت کنگ بنت گواہ پیش بنت، گوں
ہمک آیانی پیغمبر موجود بنت آیانی بیانات وغیرہ ء زندگوں مزن انصاف ء فیصلہ دیگ بیت وَأَشْرَقَتِ الْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ الْكِتَابُ وَجِيءَ
بِالنَّبِيِّينَ وَالشُّهَدَاءِ وَقُضِيَ بَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ (الزمر رکوع ۷) مجاہد وغیر ذالک ء آیت بہ قیامت ء احوالانی شون دیوگ قرار دینگ۔
فل یعنی عذاب آیک ء ہرچ بیم تراپے دیت اے دروغ و بے بنیادیں گپ انت۔ اگن حق ات وپہ دل شمار است گوش ات تو آتیا پر چا نیاریت آخر
وعدہ کدی سرجم بیت۔ فل یعنی عذاب وغیرہ دیم دیگ خدائے کار انت بنی فیصلہ و اختیار ء نہ انت من و توتی نفع و نقصان ء ایوک ہما قدر ایک
و اختیار دار و کاں، ہر قدر کہ خدا بلو یت گداگرانی سدا شری یلگ گی سرکنگ ء پکاتیں اختیار مانا چونکائی حاصل بوت پہ ہر قوم ء یک مدتے و میعادے
خدائے علم ء مقرر انت و ہدے میعاد پورہ ہواں ء آئی ء وہد تمام بیت یک مانے آپشت ء نہ کنزیت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ پہ عذاب ء اشتاپ کاری کنگ
بیج سیت نذرت ماں خدائے علم ء ہرچ وقتے مقرر انت چرائی یک لحظہ اے دیم آدم ء کنز ینگ نہ بیت۔ ز محشری ء نزدیک ء لَا يَسْتَقْدِرُونَ وَلَا يَسْتَخْرُونَ
چہ خبر ء کنایہ انت کہ عذاب ء بہ توتی مقرر سیت وقت ء آیک پچا انت، کنایہ ء تہا حقیقت دیم وید، نفی و اثبات ء اعتبار نیستنت۔

فل یعنی بہ شپ ء داب ء توک ء یا بہ روج ء و ہدے شتابہ توتی کار و بار ء مشغول بنت اگر خدائے عذاب اناگت ء بکسیت تو مجرم اشتاپ اشتاپ ء
وتار چونکائی رکینت گت کنت و ہدے و تار رکینت گت نہ کنت تو گداقت ء جت کنگ ء چی فائدہ ؟ مفسراں اے آیت ء معنی گیشینگ کرماں
خدائے عذاب ء آیک ء کتا مچشیں و شنودی و لذتی گپ ایت کہ پرے سبب ء مجرم آرا زوت زوت ء لوٹوگ انت یا ایت کہ حیرانی خبرے ایت کہ مجرماں پہ
چونیں سکیں خوفناکیں چیزے ء اشتاپ کنگ انت حالانکہ یک مجرم ء حق ء اے بہتر ات کہ بلو کیں عذاب ء ترس ء آئی ء جان ء لرزگے بڑتیں ویدالہاک
بہوتیں فل یعنی بہ عذاب ء ہمیش کا چوش جلدی کنت کہ اشان ء عذاب ء آیک ء یقین نیست، اے وقت ء یقین بہوتیں تو اشان ء اے فائدہ بوتگت
کہ چرائی ء و تار کینگ ء جہدش کرتگت۔ عذاب آیک ء پدا اگر یقین بیٹ تو چریشی ء چے فائدہ حاصل بیت آوہد ء چہ خدائے نیمگ ء گوشگ بیت کہ شرنوں قبول دار
بوتگے و ساری ء دروغ بند کرتگو پر چاکہ تقاضا و لوٹ کنگ ء وہد ء اشانی بیت ہے بوتگ کہ اشاں پہ کلاک بزورنت و دروغ بند کنت آوہد ء چہ اقرار ء
ہج نفع نہ سیت فلما رَاَوْا سَنَاقَالُوا اٰمَنَّا بِاللّٰهِ وَحَدَّثْوا وَلَمْ يَنْفَعْهُمْ اٰمَنَّا بِمَا كُنَّا بِلَا مُشْرِكِيْنَ فَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ اِيْمَانُهُمْ بِمَا رَاَوْا سَنَاقَالُوا سُنَّةَ اللّٰهِ الَّتِي قَدْ
خَلَقَتْ فِيْ عِبَادِهِ وَنَخْبِرُ هُنَالِكَ الْكَافِرُوْنَ (المؤمن رکوع ۹) فل ہرچ کفرے و شرکے کہ شما کرتگت نوں پہ مدا میگی آئی ء تمام ء چشوک ببیت۔ اے
لفظاں ماں قیامت گوشگ بنت۔ فل یعنی ماں غفلت ء نشہ ء بدست ہواں چہ تعجب و حیرت ء جت کنت کہ آیا اے راست انت کہ ماچہ مرگ ء پد
دوبارہ زندگ کنگ بتیں و دائمی عذاب ء نام ء چشیں ؟ آیا واقعی ریزہ ریزہ ہواں و ماں خاک ء اوار ہواں ء پدا دوبارہ مارا موجود کنگ بیت ؟ شما گوش ات کہ
میشی ء تعجب ء خبر چرائی انت۔ اے خبر و یقینا پیش لگی انت شے بہ خاک ء اوار ہوگ و چنڈ چنڈ ہوگ خدائے چہ خبر ء عاجز کنت کہ چہ پیش شمار دوبارہ
زندگ بخت و شے ناشربانی سزا شمار بنت، ممکن نہ انت کہ چہ آئی ء قبضہ ء در ہواں ء نتیجہ ات۔ تنبیہ :- اے آیت ء مشابہ دو آیت ماں قرآن ء موجود
انت یکے ماں سورہ ”سبا“ ء وَقَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا لَا تَاْتِيْنَا السَّاعَةُ قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتَاْتِيَنَّكُمْ ء دومی ماں ”تخابن“ ء ”زَعَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
اَنْ لَّنْ يُّبْعَثُوْا قُلْ بَلٰى وَرَبِّيْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّوْنَ بِمَا عَمِلْتُمْ وَذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ يَسِيْرٌ“ قیامت و معاد ء بابت ء انت، بہ ہے مناسبت ء حافظ
ابن کثیر ء اے آیت ء راعاد ء بارہ ء گوشگت۔ فل یعنی بند خبر ء اگر روئے زمین ء تمام خزانہ ماں آئی ء قبضہ ء بہ بنت تو گوشش کنت کہ اے
درستان بلہ دیان ء توتی جان ء چہ خدائے عذاب ء آرات بکنت۔ ۱۲

فل ماں دل و چہ وئی کاراں پشومان بنت و لوٹنت کہ مردم چریشانی پشومانی و معلوم دار مبتدئ مگر تاکہ بہ کہیں دیر وئی پشومانی اثران و ظاہر لوگ نیلست آخریے اختیار و تاوت ظاہر بیت، آوہد و درایتت یحسرت علی ما حطرت فی جنب اللہ و یا ویکنا قد کتاف غفلة من هذا فل یعنی ماں کلیں جہان و بادشاہی ایوک و اللہ نیگنت گوں ہر کس و انصاف کنگ بیت ہیج مجرم نہ جاگئے تنگ کنت نہ رشوت دیان و وئی جہزہ ازات کنت کنت۔ فل یعنی چہ وئی نابزانتی، بد فہمی و غفلت و گشت مردم اے حقیقتان و زانت کنت نہ کنت ہمیشہ کا ہر چہ زبان و کیت و رشانی کنت و ہر چہ دل بحشیت ہما پیماکار کنت۔ فل زندہ کنگ و کنگ و ہدے ہائی و کارانت تو دوبارہ زندگ کنگ پرانی چون کافی مشعل انت۔

یونس ۱۰

۳۲۲

یعتذرون ۱۱

اول تا آخر پست نصیحت انت کہ مردمان و چہ نادان و برباد کنوکیں کاراں دورداریت، بہ دلالی نادراہییاں شفاء نسخہ انت، وصول الی اللہ و رضائے خداوندی و راہ و سوچ و دت و وئی متوکان و بہ دنیا و آخرت و پروردگار و رحمتانی حقدار جو کنت ہفتیں محققانی گوشت و پدے ماں اے آیت و انسان و کمال مرتبہ و درجہ بانی نیگ و اشارہ انت یعنی ہر کس قرآن کریم محکم بدایت اے تمہیں مرتبہ بیان و حاصل کنوکیں بیت۔ (۱) وئی ظاہر و چہ نالائقیں کاراں پاک کنگ۔ ماں لفظ موعظہ و بہ سبب طرف اشارہ انت، (۲) باطن و چہ فاسد عقیقہ یا وردیں کاراں ہو رک دارگ کہ آچہ شفاء و کما فی الصدور و زانگ بیت، (۳) نفس و گوں راستیں عقیقہ یاں و جوائیں ہیل و عادتوں زیدار کنگ، کہ پرانی لفظ ہدی زیات مناسب انت، و ظاہر و باطن و بہ راہ ایک و پد رحمت خداوندی و انوار و نفس و سرانورانی کنگ کہ رحمتہ و لفظ مدلول انت۔

فل (دش لوگ) جو ان انت و ہم بدانت بہ کام یک نعمت و سراسر اے زانگ و دش لوگ کہ چہ خدا و فضل و کرم و اے نعمت رستگ اے محمود نراں جو ان انت چوشت کہ ادا فرما کنت فذلک فلیفرحوا و دنیا و مال و دولت و سراسر دش لوگ و ہل کنگ و ہل ماں دل و اے خیال و آراں و کہ اے مال منارا چہ منی لیاقت و دست کپتگ اے سک مذموم یعنی بدانت قارون بہ وئی مال و دولت و دریا چوشت گشوک ات انما اوتیتہ علی علم من عندی ہمیشہ و را فرما کنتی لا تفرحوا ان اللہ لا یحب الفرحین و انتغ فیما ائتک اللہ الذار الاخرة ولا تنس نصیبک من الدنیا الخ و یعنی اصل چیز خدا و فضل و رحمت انت، انسان ہمیشہ تلاش کنگ تویت۔ مال و دولت، شان و شوکت و را بہ آئی مقابلہ و ہج ارتشہ ندرت۔

بِالْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۵۷ اَلَا اِنَّ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ

بہ انصاف و آیان سر ظلم نہ بیت دل و لگوں دار، اللہ و تیگنت ہر چہ کیاں آسمان انت

الْاَرْضِ اَلَا اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ وَلٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۵۸

و ماں زمین انت۔ و لگوں دار، بیشک اللہ و وعدہ حق انت طے بہے باز مردم نزانست و

هُوَ یُحْیِیْ وَیُمِیْتُ وَاِلَیْهِ تُرْجَعُونَ ۵۹ یٰۤاَیُّهَا النَّاسُ قَدْ

ہماوت زندگ کنت و کشتیت، و ہائی و نیگ و پرترت و او مردمان! بہ تحقیق

جاءَ شَکْمُ مَوْعِظَةٍ مِّنْ رَبِّکُمْ وَشِفَاءٌ لِّمَا فِی الصُّدُوْرِ ۶۰

آسنگ شے گور نصیحت چہ شے پروردگار و نیگ و تندرستی بہ دلالی بیمار یاں

وَهْدٰی وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِیْنَ ۶۱ قُلْ بِفَضْلِ اللّٰهِ وَبِرَحْمَتِهِ

و ہدایت و رحمت بہ مومناں و لگوں چہ اللہ احسان و چہ آئی و ہرمانی و

فِیْذٰلِکَ فَلَیْفَرَحُوْا هُوَ خَیْرٌ مِّمَّا یَجْمَعُونَ ۶۲ قُلْ اَرٰیْتُمْ مَّا

پہمیشہ و بایدانت کہ آوشدل بنت کی آشرانت چہ ہا چیزان کہ چنت چش کنت و لگوں شرس شامگنت و چہ

اَنْزَلَ اللّٰهُ لَکُمْ مِّنْ رِّزْقٍ فَجَعَلْتُمْ مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلٰلًا قُلْ

روانہ کنگ اللہ پر شہا رزق پدانوں شامچہ آئی و چہ حرام و چہ حلال کنت۔ لگوں

اَللّٰهُ اٰذِنَ لَکُمْ اَمْ عَلٰی اللّٰهِ تَفْتَرُونَ ۶۳ وَ مَا ظَنُّ الَّذِیْنَ یَفْکُرُوْنَ

ہیں، اللہ شمارا اجازت دانگ یا بنوت بہ اللہ سر (درغ) و چہ خیال انت بے کسان کہ درغ بنوت

عَلٰی اللّٰهِ الْکَذِبَ یَوْمَ الْقِیَمَةِ اِنَّ اللّٰهَ لَذُوْ فَضْلٍ عَلٰی النَّاسِ وَ

پہ اللہ سرا ماں قیامت و روج و بیشک اللہ احسان کنت بہ مردمانی سرا

لٰكِنْ اَكْثَرُهُمْ لَا یَشْکُرُوْنَ ۶۴ وَ مَا تَكُوْنُ فِیْ شَآءٍ وَ مَا تَسْلُوْا مِنْهُ

بے زیادہ تر کہ آشکر نگرنت و ونبے تو ماں ہیج حالتیہ تھا و نہ وائے تو چہ ہائی و

مِنْ قُرْاٰنٍ وَّلَا تَعْمَلُوْنَ مِنْ عَمَلٍ اِلَّا کُنَّا عَلَیْکُمْ شُوْدًا اِذْ تُفِیْضُوْنَ

چہ قرآن و تو نکنت شامچہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شے سرا وقتیکہ مشغول بت

چہ قرآن و تو نکنت شامچہ کارے مگر کہ ما حاضرین بہ شے سرا وقتیکہ مشغول بت

مَنْزِل ۲

و یعنی قرآن کہ نصیحت، شفاء، ہدایت و رحمت جو لبوان و اہنگ ہما بریشی و لائق انت کہ چرائی و مردم سنجرت و آرا محکم بدایت خداوندی حکمانی زانگ و حلال و حرام تفاوت ہم چرائی حاصل بیت۔ اے چو نہیں چو رتی است کہ خدا بہ شے سبت و واسطہ ہک و طر و روزی پیدا کنت پد اشما ہنا چہ وئی دل و اہگ و پدا چہ آئی ہفتیں و حلال و لہتین و حرام جو کنت، شریں! اے حلال کنگ و حرام کنگ و حق شمار کے و دات آ یا شامچوشت گوشتک و جہز کنت کن ات کہ خدا تعالیٰ و اے حکم دانگ یا پنجوش مفت ناحق و خدا نام و سراد و روج جو کنت ات ماں دیمی آیت و اے ردا صاف اشارہ کنت کہ اے کل افتر علی اللہ انت۔ تنبیہ:- چہ کہ حرام و حلال کنگ بوگ آئی و بیان ماں سورہ مائدہ و ساری گوشت۔ و یعنی اے مردم قیامت و روج و بار و چو نہیں خیال

دارت کہ گوں اِشاں معاملہ چون بیت اِشاں گوں تندی، گرگ بنت یاوش و سبک و رستگار بنت، عذاب کنگ بنت یا کہ نہ مان چوئیں خیالان گرفتار انت۔
 اِشاں و باید انت کہ یاد بکننت کہ یہ اِشاں دردناکیں عذاب انت کہ برائی و سچ لنگ نیست انت۔
 فل یعنی خدا چہ و تی مہربانی و مان دنیا و مزین بہلت و نت چہ بازیں خطایاں در گذر کنت و لیکن بازیں مردم نرمی و چشم پوشی و گندان و شکر گذاری و بدل و
 انگت بشر تردید و خوف بنت آخر اِشاں و سزا دیک نیست۔ سہ جملہ حق با تو مواں باکند۔ چون تو از حد بگذری رسوا کند۔
 ہمے تاکدیم و فوائد: بطحاری و قرآن کریم و صفقان و بیان کت کہ آسرا سر نور ہدایت قلوب و شفاء اعلا پس نعمت و مزین شائیں رحمت انت

یہ اِشاں رہ کت کہ ہدایت و بصیرت و صفات پوشی
 یلہ دیان و مردم و تی و ہم و خیالانی تہار و کی و سر سر
 جنت و خدا و سزا امترا مکنان و آئی و نعمتانی ناقدری
 کن انت مرے آیت و ہم تراب دات کہ مردم بہ
 چوئیں جاور و انت، و اجمہ پیغمبر علیہ السلام چکر
 مزین شائیں و اجمہ ایت، و اجمہ شپ و روج و تی
 حقیقی مالک و وفاداری و مخلوق و ہمدردی مزین
 شائیں علامت و جیدک ایت خصوصاً و اجمہ ہا جاور
 کہ فکری کریم و انیت یا و انیت مزین توسیع
 کرزیت۔ یعنی قرآن و ذریعہ و اجمہ ہرچ جہاد و
 کنگا انت آچہ خدا و چہ پوشیدہ نہ انت و مردم
 گوں و اجمہ ہرچ نیکیں یا گندگیں معاملہ کنت آ
 ہم خدائے پاک و معلوم انت ہر وہ کہ مخلوق یک
 کارے کنت و مان ہا کار و مشغول بیت توری آرا
 خدا و تصور مان دل و مہیت و لیکن خدائے پاک
 آرا برو برگذرت فان لم تکن تراہ فاتہ یراک
 مان زمین و آسمان و ہرچ جاگہ و یک ذرہ کے یا چرائی
 کسان و مزین چشیں ہرچ چیزے نیست کہ آچہ آئی و احاطہ
 کنوکیں علم و غائب بیت بلکیں چہ علم خداوندی و چہل
 ایرکیان و آتماں "ماکان و ما یکن" و حال مان کتابیین
 (لوح محفوظ) و ثبت انت کہ آرا مان "تدیر عالم" و
 ردا علم خداوندی و "صحیفہ گوشتک لویت" و ہر
 چہ حق تعالیٰ و ادنی چہ ادنی ترین چیزے ہم چہ پوشیدہ
 نہ انت تو اے دروغ بند کنوکیں و سرکشانی احوال
 چہ خدا و چون کائی چہ پوشیدہ بیت کنت پدار و جزاء
 حساب داد و ردا باز چوئیں خیال کنگا کنت۔ آہاں
 بادر انت کہ شر بفہمت کہ آیانی ہر یک گوندیں و
 مزین حرکت بہ خدا و دیم موجودات اوداج و طر و
 خیانت و دزدی کار دات نہ کنت و انجوش کہ درنا
 معاملات بہ آئی و دیم ایرنت آیانی بالمقابل دوستانی
 ذرہ ذرہ حال ہم بہ آئی و علم و انت۔ مان دیم آیت
 آیان و بشارت دیک بوگ۔

فل ابن کثیر حدیثی روایتی بنیاد و سرالیشی و مطلب
 چوئیں بیان کنگ کہ اولیاء اللہ (خدا و دوستان) و
 مان آخرت و عشرہ ہونہ کیانی ردا و اجمہ ترس نہ بیت و
 نہ چہ دنیا و روگ و بردا و گنیں بنت لہشیں مفسران و آیت

عام داشتگت یعنی بہ آیانی سزا ترسناکیں حوادث و وقوع نہ مان دنیا و بیت و نہ مان آخرت و۔ و نہ یک مطلوب و نفوت بوگ و ردا و غناک بنت۔ چوئیں تجوش چہ
 خوف و خوف حق یا چہ غم و غم آخرت و نفی مقصود نہ انت بلکیں مان دنیا و دنیاوی خوف و غم و نفی مراد انت کہ آئی احتمال چہ اعداء و غیرہ و مخالفت و بیت کنت
 آکاملیں مومنان نہ بیت ہر وقت و آیانی اعتماد بہ خدا و ذات و سر انت و ہمک ہما کیوں و اوقات و چہ حکمت و خالی نہ بوگ و سزا اعتماد و انت اے
 اعتماد و اعتماد بہ موجودگی و سبب و آیانی خوف و غم و پریشان کرت نکنت۔ بہتی نیزیک و لا خوف علیہم و مطلب اے گرگ بہ بیت کہ اولیاء اللہ
 سزا سچ ترسناکیں چیز مان دنیا و آخرت و کپوک نہ بیت اگر بند خبر مان دنیا و صورتہ چیزے نقصان ہم بہ بیت تو چونکہ نتیجہ آیانی حق و مزین نفع و

یونس ۱۰

۳۲۵

بعثت رسول ۱۱

فِيهِ وَمَا يَعْزُبُ عَنْ رَبِّكَ مِنْ مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي

ماں آئی و نہیا و چیر نیست چہ تی پر در و کار و قدر ذرہ کے ماں زمین و نہ مان

السَّمَاءِ وَلَا أَصْغَرَ مِنْ ذَلِكَ وَلَا أَكْبَرَ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۝۱۱

آسمان و نہ کتر چہ آئی و نہ ستر مگر کہ ماں روئیں کتابے تہا نہت نکنت و لگو شد

إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝۱۲ الَّذِينَ آمَنُوا

ہمکہ اللہ دوست انت نہ ترس بہت انت بہ آیانی سرا و نہ آنگیں بنت فل ہما کسان کہ ایمانش آورد

كَانُوا يَتَّقُونَ ۝۱۳ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ

و مان آیانی دل ترس بوت فل پر آیانی خوشخبری انت مان دنیا و زندگانی و و مان آخرت و فل

لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ۚ ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝۱۴ وَلَا يَحْزَنُكَ

بدل نیست اللہ و خبراں و۔ ہمیش انت مزین کامیابی و غمگین ہو

قَوْلُهُمْ إِنَّ الْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝۱۵ إِلَّا أَنْ

چہ آیانی خبراں۔ دراصل تمامیں زور و غلبہ اللہ نیگنت۔ ہماوت انت شکوک زانوک و لگو ش دار

لِلَّهِ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَتَّبِعُ الَّذِينَ

اللہ نیگنت ہر سیکہ مان آسمان انت و ہر سیکہ مان زمین انت۔ و چہ چیزے پیروی و کنت ہماک

يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ شُرَكَاءَ ۚ إِنَّ يَتَّبِعُونَ إِلَّا الظَّنَّ وَ

کہ اللہ چہ بغیر شریکیانی عبادت و کنت۔ و نیت اے مگر کہ گمان و زندا کنت و

إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ۝۱۶ هُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِتَسْكُنُوا

نیت اے مگر کہ اٹکل تا چینت و آہما ذات انت کہ شپی پیدا کت بہ شتا کہ ماں آئی و آرام

فِيهِ وَالنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ۝۱۷

بکن ات و رچی پیدا کت روئانی دیوکیں۔ بیشک مان اشی و تہا شائیں انت بہ ہما مردمان کہ کنت

قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ وَلَدًا ۚ سُبْحٰنَہٗ ۚ هُوَ الْغَنِيُّ ۚ لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَ

گوشت گنیک اللہ (پر و ت) چکے، پاکنت آذات۔ چہ حاجت انت۔ ہما نیگنت ہر چکیاں آسمان انت

مزل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ول مرتبی عیسائیانی شرک و زنا انت کہ اشان حضرت مسیح علیہ السلام ع خدا چک قرار دانگت۔ فہلگی گپ ایش انت کہ اگر اشان واقعہ مسیح ع خدا ع
دفعہ بالہ صلی چک زانت تو جہشی و مسترین گتانی جی بیت خداوند قدوس بداہتہ چہ جن و چکاں پاک انت و اگر چہ چک و نامزدی چک مراد انت
تو خدا ع کام کار برشتی ع گت بوت کہ یک مخلوق ع وونی چک نامزد و بخت آیا معاذا اللہ آتر اہ اولاد و حسرت و ارمان ات یا اسے فکرات کہ چرائی و رندانی پال و
دولت و وارث و آتی نام و روشن کنوک کئے بیت یا اسے کہ ماں پیری و بے وسی و جاوڑ چہ مکئے و در کمکی حاصل بکنت (العیاذ باللہ) آذات جہے درشاں
بے نیاز انت و اید کہ گل ہر و ہد آتی و مخرج انت آتر چک و نماسگ یا متنبی و غیرہ و محتاج چونکائی بیت کنت کل چیز آتی مملوک و مخلوق انت گڈ مالک و

مملوک، خالق و مخلوق و در میان و اسے نسبی رشتگانی
گنچائش چونکابیت کنت در حقیقت و اسے مزنیں
دیار انت کہ اشان وادنگ کہ محض چہ وونی جہالت و
خدا ع نسبت و چشیں دروغیں و بے بنیادیں گپ
جنگ بہ بیت۔ و یعنی خدا ع سدا دروغند و ک
توری ماں دنیا و ہر قدر زوراک و طاقتور بہ بنت و
ونی ساز و سامانی سراہل کنوک بہ بنت لیکن اشان
حقیقی کامیابی و نیکی حیر حاصل نہ بیت بہ کمیں و چاں
ماں دنیا ع عیش بکنت انجام کار آسانی معاملہ خدا ع نیک و
و اتر کنگ بیت کہ چہ او دا بہ وونی کمت گین ہو و گیں

کارانی سبب و سگس عذاب و مگر قدر بنت
و یعنی مکہ و جاہ مندان و نوح و آتی و قوم
احوال و سکرین نانکہ معلوم بہ بیت کہ تکذیب و

افترار کنوکان و حقیقی کامیابی حاصل بیت
نکنت آیانی تر و شاپ و گرد و گاپ محض بہ جنت روح
انت کہ آتی و گڈ سر ہلاکت و بربادی انت مکہ و مردمان
بلکس و اجہ نوح و قصہ شکنان و عبرت حاصل
بکنت کہ اگر اشان چہ و اجہ پیغمبر و دروغ بند
کنگ و دست نہ کشت تو گڈ اشانی انجام مثل
ہمایاں بہ تباہی و سرکشیت و ہم مرتبی و واجہ
پیغمبر و دلا سہ و تسل و دگی انت کہ تئیں نبی جرشانی
عداوت و ذر منی و دل تنگ مے ہر یک نبی گوں
اسے ہمیں جاو راں و دوچار کیتگ۔ گڈ آخر و
حق و صداقت و غلبہ و سدا فضلی حاصل بوتگ۔
و حق و صداقت و دشمن تباہ و برباد کنگ بوتگنت
و چونائی و عوام الناس و ہم چہے داستان
اے سبق ریت کہ نبی عربی صلی اللہ علیہ وسلم و عامی
بوگ و با وجود و یک کسے و دیم و پیک دمانے ہم
شاگرد نہ بوگ و با وجود و یک کسے و دیم و پیک دمانے
ہم شاگرد نہ بوگ و با وجود و یک کسے و دیم و پیک دمانے
راکتیں و بختہ اس احوالان و بیان فرمایند کہ
ظہر بر چہ علم و دراج کشیں محنت و ممکن نہ انت
ناچار سنگی بیت کہ واجہ نبی و معلم تمام انسانے زانت
بلکس درستی انسانانی بدراگ کنوک انت و اسے ہم
واجہ و بر جتی نبی بوگ و بک دلیے بیت۔

و یعنی شے وشی ونا وشی یا موافقت و مخالفت و

منار ہج پر واد نیست مثل اید کہ بنجران منی بھر و سہ تنہا بکیں خدا ع سرائت اگر شاہ منی نصیحت و بد بمرات توت دارات۔ من چہ وونی منصب فرض و ادائیگی و
ہج کوتاہی کنت نکناں، شما بدبران و گوں من توری و منی بجن ات و نقصان و تاوان دیگ بلوط ات تو اے چیزان منی ارادہ و داشت کنت نہ کنت ہر چہ شما
تون ات آتر اکن ات، وونی ہمبل و بیلاں بلکس وونی و ت گڈ معبودان و ہم جمع کنان و یک صافیں راہے بہ و نامقرر کن ات و پدارند ایک شور بان و گوں وونی وادیں
قوت و آتر اہ عمل و بیارات و منار ایک دمانے و مہلت ہم مدیت، گڈ اندازہ کن ات کہ پیغمبر نہ استقامت و توکل و کوہ تمام دنیا و طاقت و بدبران و
لگتال کنان و آیان و چونکائی چہ کنت و پیشس داریت۔ و یعنی بہ شے مقابلہ و نہ من چہ جانی و بدنی تکلیفاں پریشان باں و نہ مالی تاوانے و فکر و

یونس ۱۰

۳۲۷

بعتلرون ۱۱

مَا فِي الْأَرْضِ إِلَّا عِنْدَكُمْ مِنْ سُلْطٰنٍ بِهٰذَا اتَّقُوا لَنْ عَلَى

و ہر جیکہ ماں زمین انت۔ نیست انت شے گوڑ ہج و لیلہ پاشی و سدا۔ ہر چہ دروغ بند ات بہ

اللّٰهَ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ قُلْ اِنَّ الَّذِیْنَ یَفْتَرُوْنَ عَلَى اللّٰهِ الْکَذِبَ

اللہ سرا ہما خبریہ و کہ شمار معلوم نہ انت۔ بگوش ہاکں کہ بندت اللہ و سدا دروغ و

اَلْیَفْلَحُونَ ۝ مَتَاعٌ فِی الدُّنْیَا ثُمَّ اِلَیْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ نَذِیْقُهُم

آخر نکندت۔ کئے عیش کنگ انت ماں دنیا و رند مے نیک آیان بچترگی انت پدا چاشینیں ما آیان و

الْعَذَابِ الشَّدِیْدِ بِمَا کَانُوا یُکْفَرُوْنَ ۝ وَاَتْلُوْا عَلَیْهِمْ نَبَا نُوْحٍ

سگس عذاب و مزیا۔ بہ آیانی کفر کنگ و بد لیا و گوشدار آیان و نوح و قصہ و ق

اِذْ قَالَ لِقَوْمِہٖ یَقُوْمِرٰنِ کَانَ کِبْرٌ عَلَیْکُمْ مَّقَامِی وَاَتَذِکْرِی

و قتیکہ گوشتی ونی قوم و کہ او قوم اگر گران انت شے سرامنی او شنگ و نصیحت کنگ

بَاٰیٰتِ اللّٰهِ فَعَلٰی اللّٰهُ تَوَكَّلْتُ فَاَجْمَعُوْا اَمْرَکُمْ وَشُرَکَآءُکُمْ ثُمَّ

بہ اللہ آیان گڈ امن بہ اللہ سدا توکل کنگ نوح شاد دست مقرر کن ات ونی کار و وچ بکنت ونی شیر کار و

لَا یَکُنْ اَمْرُکُمْ عَلَیْکُمْ غُمَّةٌ ثُمَّ اَقْضُوْا اِلَیَّ وَلَا تَنْظُرُوْنَ ۝

شمار بہ ونی کار و سر اشہ پشت ملکیت پدا پورہ بکن ات (ونی کار و) پنی سرا و من و مہلت مدے و

فَاِنْ تَوَلَّیْتُمْ فَمَا سَآلْتُکُمْ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِیْ اِلَّا عَلٰی اللّٰهِ

پدا اگر پشت ما نہ ریت شما گڈ امن نہ بوتگ چہ شما مدے۔ منی مزد خاص بہ اللہ و سدا انت

وَاُمِرْتُ اَنْ اَکُوْنَ مِنَ الْمُسْلِمِیْنَ ۝ فَکَذَّبُوْهُ فَجَعَلْنٰہُ وَا

و من و حکم رستگ کہ من و میان برابر بباں و پدا ایش دروغ بندت نوح و شکاریں گڈ

مَنْ مَّعَہٗ فِی الْفُلْکِ وَجَعَلْنٰہُمْ خَلِیْفَ وَاَغْرَقْنَا الَّذِیْنَ

ہر یکہ آتی و ہمراہ ات ماں بو جیک و و آئیں جاشیں کنت و غرقیں کنت ہما کہ

کَذَّبُوْا بِآیٰتِنَا فَاَنْظُرْ کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الْمُنْذَرِیْنَ ۝ ثُمَّ

دروغ بندش کنگت مے آیات۔ نوح بچار کہ چہ پیا بوت آخر کار ہما کسانے کہ ترسینگ بوتگنت و پدا

مازل ۲

غرض اسے معلوم بیت کہ گوں وقتی مذہبی حیثیت و یک مزیں انقلابے یاران و مرے ملک و سرراوی حاکمی و سرکاری و قائم بدارات واد و قدیم سرداران (قبطیان) و یک کرتے چکل بدیت، پیش کا شریزاں کتنی اسے واہگ کردی سرجم نہ بیت، ماہجرتی خبران و قبول ارادہ بتیں و نہ نئی بزرگی و متیں۔
وکی اسے موسیٰ علیہ السلام و تقریر جواب ات۔ یعنی سحر و معجزہ و جیڑہ و فیصلہ و ماوت کتیں کہ اسے ملک و مزیں مزیں جادو و گرج کنگ بہ بنت گداشتا آیانی جادوانی مفتابہ و وقتی معجزہ یاں پیش بدارات، دنیا گندیت کہ شاپیغرات یا معاذ اللہ جادو گرات بریشی و فرعون و ہر جاگہ و نفر گوں فرمان و دیم دات، زانتکار و ہوشیار یں جادو گر ہر جاگہ بہ بنت آیانی و فوراً حاضر کنگ بہ بنت۔ ایسی و سرجمیں بیان ماں سورہ اعراف و گوسنگ۔

تھو دگہ جاہے بیان انت کہ ساحراں چہ موسیٰ (علیہ السلام) و جنت گیت کہ وقتی علم و ہنر و ساری و پیش دار ات یا ما پیش بجیں۔ بریشی و موسیٰ (علیہ السلام) و جواب دات کہ ہر جیکہ شارا پیش دارگی انت آرا پیش بدارات، پر جاگہ باطل و سنجیں زور و قوت و درشانی و بدحتی و ظاہر لوگ و باطل و دیم بہ چرکنان و آرا گار و گسار کنگ حتی و شتر گیش و گوار کنگ و سر فضل کنگ بیت۔ و جادو گراں وقتی دار و سادان و زمین سرادور دانت، نظر بند و چم بند و ہنجوش معلوم بوت گوتے تمامیں پٹ چہ زندگیاں ماران پر انت۔ موسیٰ علیہ السلام و فرما بیت کہ جادو و ہمیشہ جادو و آت کہ آرا فرعون و آتی و دیوار وارا جادو قرار دانت۔ ۱۲

بے تاکدیم و فوائد :- و یعنی بس شام وقتی زور چکا ست نوں ہوشیار بیت کہ خدائے پاک چہ وقتی قدرت و مہربانی و غنیمت و گرس لب و گوازیں چونکائی غراب کنت، کہ آیدابہ منی مقابلہ ایک و ہات و ہم کت نہ کنت پر جاگہ اسے خدائے حکمت و مصلحت و بر خفا انت کہ مصلح و مفسد و مقابلہ و ہدے و ہدیکہ چرائی مقصود خالص حجت و قائم دارگی انت مفسد و ناشان و سوب بدنت و جفیں کلمہ و پست و مخلوب بخت۔ و بنی اسرائیل چہ فرعون و مردمانی دست و سک بزرگ و ذلیل انت و کوہیں پیشگوئیان و رداراہ چار انت کہ چہ فرعون و ظلمان و ہلاسی و کد خدائے پیغمبر وارا ظاہر کنت۔ چنانچہ حضرت موسیٰ علیہ السلام بہ ہاشان و شوکت و تشریف یاروک بوت چہ شہ آیان انتظارات پیش کا تمامیں بنی اسرائیل حضرت موسیٰ علیہ السلام و تشریف آوری مزیں نعت زانت۔ آیانی گوں دل و جان و موسیٰ و برحق بنی زانتات و آتی و عزتش کتنگ مگر زیات تر مردم چہ فرعون و چہ آتی و مردمان و ہم دلاپ انت پیش کا اول سراپہ شتری ایمان نشینا ورت وراہ چار بوتنت کہ ہر دیں حق غالب بیت ما ایمان کاریں۔ چنانچہ بنی اسرائیل و لہنیں ورنایاں ہیما کتکنان و چہ

فرعون و ترس و باوجود وقتی ایمان یارگ و جار شس پریت۔ لہنیں حسابی چند نفر چہ قبطیاں کہ چہ فرعون و قوم و انت انتاں ہم ایمان آورد۔ گدہ سر و ہد کہ موسیٰ علیہ السلام و اثر و حق و شور و توار زیات بوت گدا سرجمیں قوم بنی اسرائیل و کہ تقریباً شش لکھ بالغیں مردنیانی سر شامل ات مسلمان بوت ادا بت رانی قصہ بیان بوت۔ و چہ سرداران مراد یاو فرعون و حاکم و عمال انت یا بنی اسرائیل و ہما سردار مراد انت کہ چہ فرعون و ترس یا عرض دلاچ بنا و وقتی قوم و مردمان و چہ فرعون و بر خلائی ترسنتگش۔ وراہ و رد و یک مطلب ایشنت کہ فرعون ایمان یارگ و حال و اش کنگ و پید سک سزادنت و چرائی ترسان و بلکیں لہنیں کمزور دیں مردم چہ حقیں راہ و لغزش بورت و ردیں راہ بکپنت۔ و یعنی آیانی ترس ہم مفت و نہ ات پر جاگہ

یونس ۱۰

۳۲۹

يعتذرون ۱۱

الْمُفْسِدِينَ ۝ وَيُحَقِّقُ اللَّهُ الْحَقَّ بِكَلِمَاتِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُجْرِمُونَ ۝

مفسدان و ثابت کنت اللہ حق و راہی و وعدیانی سبب و اگر چہ و ش میت گنہ گاراں

فَمَا آمَنَ لِمُوسَى إِلَّا ذُرِّيَّةٌ مِّنْ قَوْمِهِ عَلَى خَوْفٍ مِّنْ

پدا ایمان نیارت کسے پر موسیٰ و سرانگہ چنے بچکان چہ آتی و قوم و و پر ترس لرز چہ

فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ وَإِنْ فِرْعَوْنُ لَعَالٍ فِي

فرعون و چہ آیانی سرداران کہ آیان و تکلیف مدیت و و بیشک فرعون نوں سرانگہ ماں

الْأَرْضِ وَإِنَّهُ لَمِنَ السُّرَفِينَ ۝ وَقَالَ مُوسَى لِقَوْمِهِ

زمین و و آچہ حد و سرگوز و کان ات و گوشت موسیٰ و کہ او منی قوم

إِن كُنتُمْ آمَنْتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُّسْلِمِينَ ۝

اگر شما ایمان آرتنگ پر اللہ و گداہانی و سر توکل کن ات اگر شما فرمانبردار ات

فَقَالُوا عَلَى اللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

نوں آیانی گوشت کہ ماہ پر اللہ سر توکل کت۔ اسے مے پروردگار آناش مکن مے سرالے ظالمین قوم و زور و

وَيَجْنَأْ بِرَحْمَتِكَ مِنَ الْقَوْمِ الْكَافِرِينَ ۝ وَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ

و نجات بدہ ماراہ وقتی مہربانی و چہ کافریں قوم و و دما حکم دیم دات پر موسیٰ و

وَآخِيهِ أَن تَبْوَا الْقَوْمَ كَمَا بَصُرْتُمْ بِهِ لِقَوْمِ رَبِّكُمْ قَبْلَهُ ۚ وَ

و آتی و برات و نیک و (جلا) بدنت پر وقتی قوم و ماں مصر و تھا لوگ و واد مکن ات وقتی لوگاں قبلہ و و

أَقِمُوا الصَّلَاةَ وَابْسِرُوا الْبُيُوتَ ۝ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَا إِنَّكَ آتَيْتَ

نماز و پابندی کن ات و و بشارت بدہ ایمان داراں و گوشت موسیٰ و اسے مے پروردگار تو دانتگ

فِرْعَوْنَ وَمَلَئَهُ زِينَةً وَأَمْوَالًا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا عَنْ

فرعون و آئیے سرداران زینت و مال ماں دنیا و زندگی و ملا اسے مے پروردگار تاکہ اگرہا بکنت (مردمان) چہ

سَبِيلِكَ رَبَّنَا اطْمِسْ عَلَىٰ أَمْوَالِهِمْ وَاشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا يُؤْمِنُوا

تنی راہ و و اسے مے پروردگار نیست و نابود مکن آیانی مال و سک کن آیانی دلاں تاکہ ایمان مبارنت

منزل ۳

آوہدی فرعون ۽ مادی قوت و زور سک بازات وائی ۽ ظلم و سگ گیری و سرکشی چہ حد ۽ سرگوستگت و کمزوران ۽ سوکی کنگ ۽ واسطہ آئی ۽ دست مزین راجتنت
وہ یعنی ترس و لرز ۽ ضرورت نہ انت یک فرمانبرداریں مؤمنے ۽ کار ہمیشنت کہ آوئی ملک ۽ زور راگی ۽ سر بھر و بکنت کسے پہ خدے پاک ۽ لامحدود قدرت و رحمت ۽ یقین
بداربت آیقینا ہر یک معاملہ ۽ روا خدائے سدا اعتماد و بھروسہ کنت و اے اعتماد ۽ ظاہری ہما و ہد ۽ بیت کنت و ہدیہ بندہ و تارا بالکل خدائے حوالہ بکنت
بہ ہائی ۽ حکم ۽ سدا عمل بکنت و وقتی تمائیں جد و جہداں بہ ہائی ۽ ذات ۽ سر نگاہ ۽ بداربت۔ وک موسیٰ علیہ السلام ۽ سر و سون ۽ سر آباں وقتی اخلاص ظاہر کنت
کہ بے شک مئے بھروسہ خالص خدائے ذات ۽ سر انت چہ ہائی ۽ دعا لوٹیں کہ مارا چہ ظالمانی ظلم ۽ نشانگ جوڑ کمن کہ اشاں چہ وقتی زور راگی ۽ مئے سر اجور و جہا بکنت و ما اشاں
بچ گوشت کت مکھیں۔ اے جاوے مئے دین و ایمان ہم ماں خطرہ ۽ کپنت و پدا اے ظالمان ۽ یاد کہ ندرہ کنوکان ۽ چشیں بٹاک جنگ ۽ موہ رسیت کہ اگر
ماحن ۽ سر ابوتینیں کڈا چو نکائی مارا شے سرا غلبہ و سر اضلی حاصل بوت و شما اینکر وار و ذلیل پر چا بوت چشیں خیالانی آیک ۽ اے بے دین
زیات گمراہ بنت۔ چوش بگوش کہ یک حسابے ۽ مئے وجود پہ اشاں فتہ جوڑ بیت۔ وک یعنی مارا چریشانی غلامی و محکومی ۽ نجات بدے و چہ و آزادی ۽
دولت ۽ مارا و شنود بجن۔ وک واجہ شاہ صاحب نوشتہ کنت ”وہ فرعون ۽ ہلاکت ۽ وقت نزدیک بوت تو حکم بوت کہ وقتی قوم بنی اسرائیل ۽
گوں اشاں آوار کمن۔ وقتی میتگ ۽ جدا آباد بکن ات کہ دیم ترابہ اشانی سرا آفت و عذاب آگی انت۔ آوہد ۽ تئی قوم ظاہر ۽ چرے آفتاں و تارا دور
بداربت۔ مفسراں چہ ”تَبَوُّا لِقَوْمِكُمْ بِمِصْرَ بَيْتُوتَا“ ۽ مراد اے گپتنگ کہ ماں وقتی لوگاں بجلت و لھتیں ۽ چریشاں پہ عبادت ۽ مخصوص بجن ات۔
و فرعون ۽ مسجد و عبادت ۽ جاگھان ۽ غراب کر تگت، کسے دُن ۽ در آیان ۽ خدائے عبادتی کت نہ کت۔ بہ لا چاری ۽ جاوے حکم بوت کہ ماں وقتی لوگ ۽
یک جاگھے پہ نماز ۽ خاص بجن ات کہ آقبہ رخ بہ بیت، نماز ۽ ترک مدیت کہ چہ آئی ۽ برکت ۽ خدائے مدد کیت وَاَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ
چہ ہجرت ۽ پیش ماں مکہ ۽ مسلمانانی احوال ہے رنگ ۽ ات۔ وک ماں دنیا ۽ اشان ۽ مژدہ بات فتح و نصرت ۽ و ماں آخرت ۽ اشاں مژدہ بیات نجات
و خدائے رضا مندی۔ وک یعنی ہمک پیما رونق ۽ سامان و راحت ۽ چیز اشان ۽ دات مثلاً شرنکی، سواری و زینا کیس چُچ و پوشاک، لوگی ساز و سامان وغیرہ
مال و دولت ۽ خزانہ طلا و نقرہ ۽ معدن عطا فرمائیت۔ وک اگر ماں ”لِيُضِلُّوْا“ ۽ لام تعلیل گرگ بہ بیت تو مطلب چوش بیت کہ بہ تکوینی حساب ۽
اے سامان اے نابکاران ۽ پیش کا دیگ بوتگ کہ مغرور بان ۽ گمراہی ۽ کشک ۽ بچنت و دگراں ہم گمراہ بکنت گوں مزین آزادی ۽ زور جہان ۽ گد سُر
گندنت کہ آئی چچ درد ۽ نہ وارت و ہدیہ خیر و شر ۽ خالق خدا انت و ظاہرات کہ آئی ۽ چچ کارے چہ حکمت ۽ خالی بیت نہ کنت لامحالہ ماں ”خلق شر“ ۽ ہم
چہ کل عالم ۽ اعتبار ۽ یک حکمتہ الم ۽ بیت ہما حکمت ناشران ۽ اینکر ساز و سامان دیگ ۽ تہا پدرا بیت۔ کَلَّا نَسِيْدُهُمْ اَوْلَادًا مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ
(بنی اسرائیل رکوع ۲) اِنَّمَا اُنْمِیْ لَهُمْ لِيَزِدُّوْا اٰثِمًا (ال عمران رکوع ۱۸) لھتیں مفسراں ماں ”لِيُضِلُّوْا“ ۽ لام عاقبت رُزنگ، چوشکہ فَالْتَقَطَهُ
اَلْفِرْعَوْنُ لِيَكُوْنَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۽ تہا لام عاقبت انت۔ نوں ایشی ۽ مطلب چوش بیت کہ اے سامان ہمیشکا دیگ بوتگنت کہ اشان ۽
ماں نیکیں کاراں غریج بکنت و نعمتانی کار مرزی ۽ و ہد ۽ نعمتانی دیوک ۽ ہم جاہ بیارنت و آئی ۽ شکر و احسان ۽ بمئنت مگراشی ۽ برخلاف
اشاں چہ وقتی بد بختی ۽ خدائے داتگیں نعمت ان ۽ بہ مردمانی گمراہی و بد راہی ۽ سر ہنجوش بہ حساب خراج کُرت کہ گوشے اے نعمتاں اشان پہ ہے کار ۽ دیگ
بوتگنت۔ وک تفسیر ۽ سراچ اشکالے وارد نہ بیت۔ ۱۲

فل وہدے موسیٰ علیہ السلام داں دراجیں مدتے ہمیں ہدایت دات و سرسوج کت و مزین شائیں معجزات ہم پیشداشتنت مگر مخالفانی انکار و دشمنی روج بروج گیش بوان بوت حتی کہ چہ تجربہ و دراجیں مدتے عہد تہوری یا چہ خدائی وحی و بشری و ثابت بوت کہ اسے مردم کدی ہم ایمان یاروک نہ انت گڑا حضرت موسیٰ علیہ السلام و پہ اشانی ہلاکت و بد دعاکت تانکہ چہ اشانی گندگی و دنیا جلد پاک و صاف بہ بیت و پہ و گراں اشان درس عتبہ جوڑ بہ بت واجہ و خوش بد دعاکت : اے خداوند! اشانی مال و تباہ و نیست و نابود کن و اشانی دلاں بخشش تر نہ گریچ بہ بند کہ ماں اشان کدی ہم نور ایمان شت نکنت بس اشان و ہما و ہدے یقین حاصل بہت کہ وہک اشان در و ناکیں عذاب و گوں و تی چھاں بگندنت ۔ اے دعا و بہ اشانی بابت و پنچوش بزان چو شکہ البیس و بابت و "لعنة الله" یا کافرانی بابت و خذ لھما اللہ گوشگ بیت ۔ حالانکہ اشانی ملعونیت و خذلان و پکائیں فیصلہ چہ ساری و گنگ بونگ ۔

حضرت شاہ صاحب و آیت و تقریر و گوں دگہ ڈولے و گرتنگ فرمائیت کہ راستیں ایمان و چرایاں امیت نیست ات بگروہک قدرے آفت کیتکت تو گوں دروغیں زبانش گوشگت کہ نوں ماقبولدار بتیں ۔ مریشی و چہ عذاب و بند بگ و خیر فیصلہ نہ تو تکت ہمیشہ کا دعائی لوٹت کہ اشان دروغیں ایمان میارنت و درشس سک بہ بیت تانکہ عذاب بحیثیت و فیصلہ بہ بیت ۔

فل چہ روایتان معلوم بہت کہ حضرت موسیٰ دعا لوطان ات و حضرت ہارون علیہ السلام آمین گوشان ات بہ سبب و "دعوتکم" فرمائیت ۔ فل یعنی و تی کار و گوں ترندی و مگمی و انجام دیان بہیت اگر دعا قبولی و آثار و علامات چہ در و ظاہر بہت تو مثل ناداناں اشتاپ کاری ممکن و تی مقتریں و ہدے اسے و ت ظاہر بہت ، چہ پریشانی و راج سیت حاصل نہ بیت ۔

فل موسیٰ علیہ السلام لکھاں حساب و بنی اسرائیل ہما ہی و چہ مصر و در کیت ، فرعون و حال و گیت تو آتیا یک مزین شکرے زوران و حضرت موسیٰ و رند و کیت تاکہ آتی چہ فرعون و ظلم و زور کی و پنچگان آزاد بہیت ۔ بنی اسرائیل و ہدے بحر قلزم و تیاب سر بوت تو اشان سک حیران منتنت ، دیما دریا پشت و فرعون گوں و تی شکر و پیداکت ۔ موسیٰ علیہ السلام و تی راج تسلی دات و و تی عصا دریا و سرا جتی ، دریا و آب اے دیم و آدم بوت و در میان خدائے دوازده کشک خشکیں جو کتنت اشان چہ دریا و گوزان و ہما دیم و بوتنت چانگو فرعون گوں و تی شکر و دریا و کنارہ و رست ، خشکیں کشکان و گندان و آیاں ہم و تی اسیان و آیبانی ہما تاچیننت ، و ہدیہ نمایں فوج ماں دریا و میاچی سر بوت آپ و حکم بوت کہ ڈگ بوارت ۔ فوراً آب و طبقات و ت ماں و ت و ہور بوتنت کلین شکر و ساماناں دریا و موجاں چکا پتنت و غرق کتنت

و فرعون و دیست کہ نوں من غرق بیگاؤں آوہد و پریشان بوان و ایمان و اسلام و لفظ بہ زبان و سرایا و رتی کہ شید بنی اسرائیل و خدا ایمان لفظ و اشکان و چہ دریا و موجاں در بخت بریشی و چہ خدا و نیمگے ارشاد بوت کہ اذن و قد عصیت قبل الخ یعنی تمام عمر مخالفت کنان و مگر ہی تالان کت و ناشریں کا رت کت نوں عذاب و گندان و یقین ایمان کارے ! اے وقت و ایمان چونکائی معتبر بہت کنت فلکم یک یفعمھم ایمانہم لتاروا باسنا سعة الله التي قد دخلت فی عبادہ و خسرھنا لک الکفر وون (المومن رکوع ۹) ۔ شیخ عبدالوہاب شعرائی و کتاب البیواقی و الجواہر و تھا چہ فتوحات مکیہ عبارت نقل کتگ کہ آتی و تھا فرعون و ایمان و بارہ و اے صراحت ہست و دیبا چہ و تھا نبشتہ انت کہ فتوحات مکیہ و نسخیانی تھا

یونس ۱۰

۳۳۱

بعثرون ۱۱

حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝ قَالَ قَدْ أُجِيبْتُ دَعْوَتُكُمْ فَلَا تُسْقِمُوا وَلَا تَتَّبِعَنَّ سَبِيلَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَجُوزْنَا بِبَنِي إِسْرَائِيلَ دَمْرَاتِ هَمَّا كَانِي رَاه و کہ آنرا انت و گوازینتت مایعقوب و اولاد

الْبَحْرَ فَاتَّبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُ بَغْيًا وَعَدُوًّا ۝ حَتَّى إِذَا أَدْرَكَهُ الْغَرَقُ قَالَ آمَنْتُ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا الَّذِي آمَنْتُ بِهِ بَنُو إِسْرَائِيلَ بولگ لگت گوشتی کہ من یقین کت کہ حج معبود نیست انت مگر ہما کہ ایمان آرنگ آئی و سرانی اسرائیل و

وَأَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝ ۱۰ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا قَدْ عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِينَ ۝ ۱۱ ۝ فَالْيَوْمَ نُجَذِّبُكَ بِدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلَقَكَ چہ مفسدان و نوں مرد چیکیں روج و دن و کشین تی جون و تاکہ سبے تو پہ رندگیں مردماں چہ و ت

آيَةٌ وَإِنَّ كَثِيرًا مِنَ النَّاسِ عَنْ آيَاتِنَا لَغَفُلُونَ ۝ ۱۲ ۝ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِي إِسْرَائِيلَ مَبَازِئِدَ وَرَقَمَهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ فَمَا اخْتَلَفُوا بنی اسرائیل و را جو انیں جاگہ و رزمیں دانتت چہ پاکیزہ میں چیزاں نوں یکدگر اختلاف نکت

حَتَّى جَاءَهُمُ الْعِلْمُ ۝ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ چہ ہما چیزے کہ ماہر گیتنگ تھی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

تاھا و قتی کہ رسات آیانی گور و علم ۔ بیشک تہی پروردگار فیصلہ کنت آیانی در میان و ماں

الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ چہ ہما چیزے کہ ماہر گیتنگ تھی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

تاھا و قتی کہ رسات آیانی گور و علم ۔ بیشک تہی پروردگار فیصلہ کنت آیانی در میان و ماں

الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ چہ ہما چیزے کہ ماہر گیتنگ تھی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

تاھا و قتی کہ رسات آیانی گور و علم ۔ بیشک تہی پروردگار فیصلہ کنت آیانی در میان و ماں

الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ چہ ہما چیزے کہ ماہر گیتنگ تھی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

تاھا و قتی کہ رسات آیانی گور و علم ۔ بیشک تہی پروردگار فیصلہ کنت آیانی در میان و ماں

الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ۱۳ ۝ فَإِنْ كُنْتَ فِي شَكٍّ مِمَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ فَسْئَلِ الَّذِينَ يَقْرَأُونَ الْكِتَابَ مِنْ چہ ہما چیزے کہ ماہر گیتنگ تھی نیمگے گڑا اچہ جہت کن چہ ہما کہ و انت کت ب و چہ

منزل ۳

ملحدان و زندقاں بازیں عبارتے داخل کنگ - منی نزدیک ء ہما مستند و معتبر نسخہ کہ موجود انت آسانی تھا اے عبارتانی وجود نیستند۔
تنبیہ :- روح قبض ء عذاب ء گندگ ء وقت ء ایمان یارگ "ایمان غفرہ" یا "ایمان یاس" یا "یاس ء ایمان" گوشگ بیت
کہ اہل سنت والجماعت ء نزدیک ء نفع دیوک نہ انت -

خاتلہ :- ماں آخری وقت چہ فرعون ء دپ ء لفظ "أَمْنُتْ" درشان کنان ء حضرت موسیٰ ء دعا فَلَایُؤْمِنُوا حَتَّىٰ یُرَوُّا الْعَذَابَ
الْأَلِیْمَ ء قبولیت ء خداشون و نشان دیگا انت -

و موضح القرآن ء نوشتہ انت کہ چونکہ بے وقت ایمان یارگ بے سیت بیت بہ ہے ہما اللہ پاک ء چہ مرگ ء پدائی ء لاش دریا ء
ڈن کثان ء بیک ٹیپے ء سدا چگل دات کہ بنی اسرائیل چہ آئی ء گندگ ء خدا ء شکر ء بگریٹ ورنہ ء آیوکیں مردم چہ آئی ء اے ڈولیں حال
عسبر حاصل بکنت - وک یعنی فرعون ء راج و قوم ء ہلاک کنان ء اول ء مصر ء ملک دات پدا چیزے مدت ء پد چہ شام ء ملک ء
عمالہ قوم ء رادر کنان اشاں شام ء ملک دیگ بوت ہر دوتیں ملک سرسبز و شاداب انت کہ اودا پاک و صافیں چیزے شمار انت - خلاصہ
ہمیش انت کہ بنی اسرائیل گوں حلال و طیبیں چیزاں و شنود کنگ بونتت - وک یعنی مادی اکرام و انعام ء گوں ہور دینی و روحانی نعمت
ہن شرف دات کہ شمار تورات داتی کہ ماں آئی ء دین ء شروع و اصول بیان بوتگنت و ماں آئی ء پیشی ورنہ دی مردمانی بابت ء احوال ماں ات
چشیں صاف صاف حقیقتانی زانگ ء پد مناسب نہ ات کہ ماں گیش گوار کتگیں حکمانی تھا اختلاف پیدا کنان ء دت ماں و ت ء تفرقہ
پیدا کنان ات ، فرقہ بندی و ٹک ٹک ء حجال ء و نا اگر فتر کنان ات - مگر اشاں راستیں علم و حقیق احوال سر بوگ ء با وجود قسما قسمیں اختلافان
ماں وقتی نوک ء جاگہ دات ماں طہتیں حکماں گوں و تی جند ء پیغمبر موسیٰ علیہ السلام ء حجت اش بنا رکت چوشکہ ماں ذبح بقرہ ء قصہ ء بیان
گوست - رند ء آیوکیں پیغمبراں خصوصاً خاتم النبیین صلی اللہ علیہ وسلم ء طہتیں یہوداں تصدیق کت و گیشتران تکذیب کت حالانکہ آئی ء بابت
چہ بازیں پیشگوئیانی آیان معلوم دار ہم بوتگنتت بلکیں چہ بعثت محمدی ء پیش آیان نبی آخر الزمان ء راہ چار انتت و گوں مشرکاں گوشگلش
کہ ماگوں آخر الزمان ء نبی ء ہمراہی ء شمارا جستان گریں - نہ تنہا اشاں ماں ہے مسئلہ ء اختلاف کت بلکیں ماں وقتی جند ء مذہب ء تحریف و تبدیلی
کنان ء اصول و فروع اش بدل کرتت و کم ء کم ء ماں باز فرقہ و ٹولی پیدا بوتنت - چہ مسیح علیہ السلام ء سہ صد سال پد فلسطین اعظم کہ ایک فلسفی بادشاہ
ات بہ نفاق و فساد ء نیت ء ماں نصرانیت ء دین ء شامل بوت توپادری و ملایاں بہ ہائی ء خاطر طہتیں نوکیں قانون جوڑ کرتت و نوکیں
شریعتش اڈکت ، آئی ء پے ایشاں مزین عبادت جاہ و کلیسا بندائنت و آئی ء اے نوکیں مسیحی مذہب کہ کوہنیں مسیحی مذہب ء رد و بدل
کنان ء تیار کرتگت خوب شنگ و نالان بوت ابید چند تارک الدنیا راہباں کہ آچہ میتگ ء بازار ء دور ماں گیا باناں و کوہاں روگاٹنتت ہچ کس
اصلی مسیحی دین ء سرانام نہ ات صلیب ء عبادت مشرقی پہناد ء نماز وانگ ماں کلیسا یاں مسیح و مریم وغیرہ ء تصویرانی پرستش کنگ ، خنزیر
وغیرہ ء حلال کنگ و ہے پیمیں تحریف و رد و بدل ء حقیق مسیحی دین باطل مسخ کرتگت - و ہے مسخ بوتگیں مسیحیت ماں تمامیں دنیا شنگ و نالان بوت -
اے ہما دورات کہ ملک شام ، بیت المقدس ، جزیرہ و بلاد روم ء سرانصار الحی اکم انتت تا آنکہ ماں فاروق اعظم ء دور ء صحابہ رضی اللہ عنہم ء اے
ممالک چہ نصاریٰ ء دست ء ہچ گپنتت - و للہ الحمد والمآلہ - ۱۲

فل سبظا ہرے اے دیم گوری (خطاب) واجہ پیغمبر انت لیکن دھقیقت واجہ دیم گور کمان ایدگران اشکنا نینگ مقصود انت کہ آیاں چہ یک عامی ہرے زبان و چشم شاندریں خالق و واقعات اشکان و بہ منتگنت و چہ وتی جالی و ضرر داماں اشانی راستی و شک و تردش ظاہر کنگت و اگر نہ ظاہری گپ ایت کہ کئے وتی یا ورتگیں چیزانی بابت و شک و شبہ کرت کنت ویدایہ اشانی نینگ و تمامیں دنیا و دعوت بدنت و چہ کوہ و زیات مضبوط و محکمیں یقین ماں اشکوکانی دل و پیداجنت آئی و چہ وتی دپ و چونکائی دروغ بگوشت چند آیتان و پد صاف فرماینت قل یا ایہا الناس ان کنتم ف شک من دینی الخ اے آیت صاف صاف پیش داریت کہ شک کنوک دگر مردم انت کہ بہ آیانی مقابلہ و واجہ وتی بختہ اس و پکائیں

عقیدہ و جار و پرین گانت بہر جا و رے ماں اے آیتاں چہ پیغمبر زبان و قرآن و ہر کس و دیم تراب دات کہ کفر و تکذیب و مرض چہ شک و بگج بیت اگر شمار ماں قرآن و بیان کتگیں جبرانی تہاشک پیدا بہ بیت تو آئی فوراً علاج و بکن ات یعنی ہر کس پیشی کت بانی علم دارنت چہ آیایں حقیقت و معلوم بکن ات آخر ماں آیایں چہ مردم راست و انصاف پسند ہم بنت آوت شمار پیش دارنت کہ نبی اُمی و ہر چہ کہ بیان فرماینتگ داں کجا حد و راست انت بلاشبہ ہر چہ واجہ و آوتگ و آہید چہ راست و دگر ہج نہ انت، آپر و دگار و دیم داتگیں انت کہ مریشی و شک و شبہ و بچ گنجی اش نیست اگر نابکاریں شک و علاج کنگ مہیت تو ماں جنت روح و شک زیات بوان امتراء (جنگ و جدل) ویدامترا و گیش بوان و داں تکذیب و سر و کشیت کہ آئی و نتیجہ خسران و غرابی اید دگر ہج نہ انت تکذیب و رندیک دگر درجہ کیت کہ آودا سر بوان و دل و سرافہر لگیت، تکذیب و بروہر جاری دارگ و چہ انسان قبول حق و قابلیت و استعداد ہم بر باد بیت اے ہمیں مردم اگر دنیا و تمامیں نشانیاں و بگدیت پدا ہم ایمان نیاریت آتر اہما و ہدہ یقین کیت کہ در دنیا کیں عذاب و چم و ت بگدیت فائدہ : چہ کلیمہ ربک (رب و خبر) و مراد ہمانت کہ دگر جاگے فرماینت لا ملئکن جہنم من الجنۃ و الناس اجمعین یعنی دوزخ و چہ جن و انس و پیر کناں، ہما مردمانی سرا کہ بد بختی، سوء استعداد و شومی اعمال چہ علم الہی و ثبات انت ادا ہمایانی ذکر انت - فل یعنی ہمیں کد و پھ و میتگ نبیانی تکذیب و ناشریانی رد عذاب و خدار بوتگت چہ آیایں یکے ہم اے و رے ایمان نیادرت کہ آچہ عذاب و ر کیتگ بہ بنت تہنا یونس علیہ السلام و قوم و یک مثلے ہنجیں انت کہ آئی ایمان یاران و وتارا چہ آسمانی عذاب و محفوظ داشت کہ آبالکل بہ آیانی سرانی سرا ظاہر بوتگت - خدائے پاک و ایمان و برکت و ماں دنیاوی زند و چہ آیانی سرا آیو کیں عذاب و

یونس ۱۰

۳۳۳

یونس ۱۱

قَبْلَكَ لَقَدْ جَاءَكَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُمْتَرِينَ ۝ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الَّذِينَ كَذَبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ فَتَكُونُوا مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۝ وَلَوْ جَاءَتْهُمْ كُلُّ آيَةٍ حَتَّى يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۝ آیمان نیارنت اگر چہ بریت آیایں ہر دلیں نشانی تا وقتیکہ دردناکین عذاب نکدنت و فلو لا کانت قریۃ امنت فتنعہا ایہا نہا الا قوم یونس لسا گڑا پر چہ نبوت شہرے کہ ایمانی بیارتیں پدا کار و بیاتکیں آئی و راجائی و ایمانگرویس و قوم وقتیکہ امنوا کشفنا عنہم عذاب الخزی فی الحیوۃ الدنیا و متعنہم ایمانشر آرت و درکت ماچہ آیانی سرا سوائی و عذاب ماں دنیا و زندگانی و فائدہ رسینت ما آیایں و الی حین ۝ و لو شاء ربک لامن من فی الارض کلہم جمیعاً تا یک وقتے و اگر بواہتیں تی پر دگار و بیشک ایمان آرنگت ہر سیکہ ماروی زمین انت درساں تمام افانت تکرۃ الناس حتی یکنوا مؤمنین ۝ و ما کان لنفس چہ تو نوں زبردستی کنے پر مردمانی سرا تاکہ آسمان بہت و و چہ ہر کس و نبیت اے ان تو من الا یاذن اللہ و یجعل الرجس علی الذین کہ ایمان بیاریت مگر یہ اللہ حکم و و در دنت (کفر) پلیتیاں پد ہماک نی سرا لا یعقلون ۝ قل انظروا ماذا فی السموت و الارض و ما کہ بے عقلی کنت و بگویش بجا رت کہ چہ چہ چیز ہستنت ماں آسمان و ماں زمین و و بچ تغنی الایت و النذر عن قوم لا یؤمنون ۝ فہل ینتظرون کار و نبایت نشانیاں و زبینوکاں پد ہماک کہ نمثنت و نوں بچہ انتظار نکنت

مازل ۳

تخلیبت و داں ہمیں روح و آیایں و ماں دنیا و زندگانی ایت چہ ادر کار آمدیں چہاں نفع اش حاصل کت - مفسرانی بیان انت کہ حضرت یونس علیہ السلام ماں مہل و سر زمین و بہ "نینوی" و نندوکانی نینگ و دیم و یک بوتگت کہ اود و مردم بتانی عبادت کنوک انت - حضرت یونس علیہ السلام و ہفت سال بر و بر (متواتر) اشان و سر و سوچ کت، وعظ و بند و نصیحت دات مگر آیایں بچ غرض ہم ایرکت آیانی انکار و تکذیب روح پر روح گیش بوان بوان آخر کا حضرت یونس علیہ السلام شزار بوان و آیایں و ڈاہ دات کہ اگر شمار سر پد نبوتے تو خدائے پاک و عذاب سہ روح و توک و الم و آیوک انت و ہیکہ سومی شب بوت یونس علیہ السلام نیم شب و گوزگ و پد چہ میتگ و در کیت - صوب و عذاب و علامات پدرا بوتنت آسمان و سیاہیر

ترسنا کہیں جبرائیل نے چرائی ہے زیات دُوت دیا ایک بنا ہوا بوت وہ ہے دوت مردمانی لوگانی نیمگ و قریب ہوا بوت دانکہ اشانی
لوگانی بان بالکل تہار کی پوش انت انت اے علامت ان و گندان و دہیکہ آیان و قی ہلاکت یقینی بوت تو آیان حضرت یونس علیہ السلام و
شوہازکت آدست نکیت تو دستیں مردم گوں جن و چچاں بلکیں قی مال و دوتان و زوران و جنگل و شتنت و گوں راستیں دل و عہدہ
نیمگ و رجوع ایش گت چہ ترس و اشانی چہ ہال و گریوگ و شوہچست بوت و گوں مزن اخلاص و عاجزی و خدائے ثوار جنگا شتنت چاریں
گنڈاں زار و فریاد و آواز بالا بوگانت و گوشان انت کہ اَمْتًا بِمَا جَاءَ یُونُسُ ہرچیکہ یونس علیہ السلام و یا و رنگ ماہ آئی
ایمان کاریں۔ حق تعالیٰ و عہدہ آیان فریاد و زاری و سرا بوگ بوت و عذاب و علامتا کہ ظاہر ہو تگنت آیان و دورگت اے موقع و رد اپشتی
عالمانی دوقول انت اکثر عالم ہے گوشنت کہ آیان دیمال عذاب ظاہر ہو تگت فقط آثار و نشانی پدرا بو تگنت چشیں و ہدہ ایمان شرعاً معتبر
و نفع دیوک انت "ایمان یاس" کہ آمعبر و مقبول نہ انت چرائی و مراد ایشنت کہ عین عذاب و گندان و ماں آئی گرفتار ہوا و ایمان بیاریت
چوشکہ فرعون و ماں دریائی موجان و گرفتار ہوا و اقرار کر تگت۔ لھتیں عالم گوشنت کہ قوم یونس و ایمان ہم فرعون و ڈول و "ایمان یاس" ات
کہ چہ نائی و عام دستور و رو و نافع بوگ نہ لوٹیت و لیکن حق تعالیٰ محض چہ قی مہربانی و دستور و برخشا استثنائی صورت و لے قوم و ایمان و
معتبر قرار دات۔ فرعون و ایمان و یم و آیان ایمان رد نہ کت پدا اختلاف بوت کہ آیا آیان ایمان و معتبر بوگ تہناداں دنیاوی زندہ محدود
ات کہ ماں دنیا و عذاب ٹگت یا ماں آخرت و ہم نجات دیوک بیت کنت۔ ابن کثیر و دومی احتمال و ترجیح داتگ یعنی ماں دنیا و آخرت
دوئیں جاگہاں نفع دیوک بیت، واللہ اعلم۔ واجہ شاہ صاحب و مزن عجیب لطیف طرز و آیت و تفسیر کتگت یعنی ماں دنیا و عذاب و گندان
ایمان یارگ و کس نفع نہ دات مگر قوم یونس نہ ہے سبب کہ آیان و حکم عذاب و سر ہو تگت حضرت یونس و اشتاپ کاری و محض
عذاب و صورت پدرا بو تگت (تاکہ ماں آیان نظر حضرت یونس و خبر دروغ مبیت) آیان ایمان یا ورت و رستگار ہو تگت و عذاب و
صور چست کنگ بوت ہے یم و مگر و شرکاں کہ ماں فتح مکہ و اسلامی لشکر بہ آیان سر اکپت پہ قتل و غارت گری و لیکن آیان ایمان قبول کنگ
بوت و امانش رست۔ حضرت یونس و قصہ و باقی پشت کپتگیں بہر ماں سورہ صفت و غیرہ و پیدا کنت۔ و یعنی شمار اے قدرت نیست
کہ زبردستی ماں کسے و دل و ایمان و جاگہ بدے، خدا بلوٹیت تو بے شک درستیں مردمانی دلاں ایمان مان کت کنت مگر چوشکہ
پیسر ابا ز جاگہاں بیان بو تگ چوش کنگ آئی و حکمت و مصلحت و برخشا انت ہمیشکا چوشی نہ گت۔ و خدا و مشیت و توفیق و
حکم و ابید کسے ایمان یا ورت کت نہ کنت و اے حکم و توفیق ہمایانی حق و بیت کہ آخدا و نشانی نیانی تہا غور و فکر بکنت و چہ عقل و فہم و کار
بکنت ہر کس فکر و تدبیر کار نہ بندیت خداوند و تشا آیان ماں کفر و شرک و پلیدی و داران کنت۔ و یعنی فکر و تدبیر و چہ کار گر و کیں مردمانی
واسطہ ماں آسمان و زمین و خدا و قدرت و حکمت و توحید و رد ابا زین نشانی موجود انت بلکیں ذرہ ذرہ یک یک تاک بہ آئی و توحید و
شون دیوک انت لیکن کسے یک خبر و قبول دار مبیت پرایاں اے کلیں دلیل و نشانی بے کارنت و ترسینو کیں پیغمبرانی یم تراپ و ترسینگ کل
اے بے کار ثابت بنت - ۱۳

الْأَمْثِلَ أَيَّامَ الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِهِمْ قُلْ فَانْتَظِرُوا إِنِّي

مگر مثل ہماکانی روچاں کہ گوستگت چہ آیام ساری ء۔ بگوش نون شما انتظار کن ات، من ہم

مَعَكُمْ مِنَ الْمُنْتَظِرِينَ ۱۰ ثُمَّ نُنْجِي الَّذِينَ أَرْسَلْنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا

گوں شما انتظار کسان فل رنہ مارستگار کنیں دتی رسولان و ہماکسان کہ ایمانش آرتگ

كَذَلِكَ حَقَّقْنَا لِنَبِيِّ الْمُؤْمِنِينَ ۱۱ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ

ہے ڈول ء پے مئے ذمہ رستگار کنگ انت مومنان فل بگوش او مردماں ! اگر شما

فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

شک کن ات چہ منی دین ء گڈا من عبادت نکناں ہماکان کہ شما نش عبادت کن ات بغیر چہ اللہ ء

وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَكَّلُكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۱۲

لیکن من اللہ عبادت ء کناں ہماکہ قبض کن شے ء من ء حکم تو تگ کہ بباں چہ ایمانداراں

وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا ۱۳ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۱۴

و اے کہ راست کن دتی دیم ء پے دین ء پے خالصی - و مبو چہ شرک کنوکاں

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ

و توار پے مدے اللہ ء چہ بغیر اے پیمنیاں کہ نہ فائدہ دینت ترا و نہ نقصان - پدا اگر

فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۱۵ وَإِنْ يَسْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ

تو اے ڈول ء کت گڈا تو ہم آفتی چہ ظالماں کیسے فل و اگر بریںیت ترا اللہ چیزے تکلیف

فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۱۶ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ

گڈا ہیچ دور کنو کے نیستنت آتیا راگر ہادت - و اگر بواہیت پرتو نیکی یے گڈا ہیچ گردینو کے نیست انت

لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ

آئی ء مہربانی ء۔ ریںیت دتی مہربانیا ہر کسے ء را کہ بلوٹیت چہ دتی بندیاں - و ہانت بخشوک

الرَّحِيمُ ۱۷ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ

مہربان فل بگوش او مردماں ! آتگ رس ات شما را حق چہ شے پروردگار ء ننگ

مَنْ يَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ عَدُوًّا لَهُ عَدُوًّا لِلنَّبِيِّ ۱۸

من یدے من دوتی دیم ء پے دین ء پے خالصی - و مبو چہ شرک کنوکاں

وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ

و توار پے مدے اللہ ء چہ بغیر اے پیمنیاں کہ نہ فائدہ دینت ترا و نہ نقصان - پدا اگر

فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ ۱۵ وَإِنْ يَسْسَسْكَ اللَّهُ بِضُرٍّ

تو اے ڈول ء کت گڈا تو ہم آفتی چہ ظالماں کیسے فل و اگر بریںیت ترا اللہ چیزے تکلیف

فَلَا كَاشِفَ لَهُ إِلَّا هُوَ ۱۶ وَإِنْ يُرِدْكَ بِخَيْرٍ فَلَا رَادَّ

گڈا ہیچ دور کنو کے نیستنت آتیا راگر ہادت - و اگر بواہیت پرتو نیکی یے گڈا ہیچ گردینو کے نیست انت

لِفَضْلِهِ يُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَهُوَ الْغَفُورُ

آئی ء مہربانی ء۔ ریںیت دتی مہربانیا ہر کسے ء را کہ بلوٹیت چہ دتی بندیاں - و ہانت بخشوک

الرَّحِيمُ ۱۷ قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءَكُمْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكُمْ

فل پر چشیں ضدی و ناسریدیں قوم ء ہیچ پیمنیں دلیل و نشانی ء قبول نہ کننت پرائی ء و گہ ہیچ راہ نیست ابید چریشی ء کہ گوستگتیں تکذیب کنوکاں سر ہرچ دو لبی
آفات و بلاہ نازل بو تگنت ہتائیانی اے مردم ہن راہ چار بہ بنت نون بہتر ہمیش انت کہ شما وادوتیں ہما و ہدے چاری ء بکنیں تاکہ صادق و کاذب ء گڈی فیصلہ
دیبا درابہ بیت - فل یعنی ہنجوش گوں پیشی قوماں مئے عادت بو تگ کہ مامکڑین ء ہلاک و برباد کنان ء پیغمبر و مومنین ء رستگار کنگ ہے داب ء موجود
و آئندہ ء آلوکیں مومنانی بابت ء مئے وعدہ انت کہ

اشان ء نجات دتیں ماں آخرت ء چہ در دنیا کیں
عذاب ء و ماں دنیا ء چہ کافرائی ظلم و زوراں - البت
شرط ہمیشنت کہ مومنین در حقیقت مومنین بہ بنت
یعنی ہما صفات و عاداتانی خدا بند بہ بنت کہ ماں قرآن
و حدیث ء مومنین ء بابت ء بیان بو تگنت -

فل یعنی اگر منی دینی راہ و راہ بندہ شے فہم ء
نیابینت پرچاکہ شما ماں شک و شبہات ء گرفتار
ات تو من شما را دتی دین ء اصل اصول (کہ اخلاصیں
توحید انت) ء شمار پیش داراں - خلاصہ چوش انت
کہ من چہ شے اے وت گڑیں مجبوانی عبادت ء سک بری
و بزاراں کہ کدی ہم ماں دتی دل ء اے خبرے میارات
کہ من اشانی بندگی ء کناں - منی بندگی خالص بہ خداوند
قدوس ء انت کہ ماں آئی ء قبضہ ء شے درستانی سہ

انت کہ ہر قدر بلوٹیت ہے سہ ء ماں شے جان ء
بلیت و ہر و ہرے بلوٹیت یکدم اے سہ ء چہ شے
جان ء بکشتیت - چوش بگوش کہ موت و حیات ء رشتگ
ہر کسے اختیار ء انت بندگی ہمانی بہ بیت نہ تنہا چہ
دست و اعضا یاں آئی ء بندگی کنگ بہ بیت
بلکیں ضروری انت کہ ماں دل ء آئی ء توحید و

تفرید ء سراپورہ یقین و ایمان بہ بیت و ظاہر و باطن
ء ہما دین حنیف ء سہ کہ آبرہہ سم خلیل اللہ ء دین
انت گوں منن ہمت و دلگوشی ء و تا مستقیم داراں
چہ شرک خفی و جلی ء و تا را دور بدارت چہ شرک عبادت
تنہا ہمانی ء بجنیں ہے پیچ ء پے استعانت (مدد طلب
کنگ) ء ہمانی ء و توار پے بجنیں پرچاکہ ہم قسم ء نفع و
نقصان، خیر و بد تنہا ماں ہمانی ء اختیار ء انت -

مثل مشرکاں چشیں چیزان ء پے مددگی توار جنگ
کہ آہیچ نفع و نقصان ء مالک مہنت سکت ناہو دینیں
خبر بلکیں مسترین ظلم ء یک شاخے - اگر بند خبر چہ نبی ء
چشیں حرکتے ظاہر بہ بیت تو آئی ء عظیم اشان
شخصیت ء حساب ء ایش عظیمیں ظلمے بیت -

فل و ہدے چہ ہما چیزانی توار جنگ ء منن کت کہ ماں
آیانی اختیار ء شے نفع و نقصان نیست انت تو مناب
معلوم ہوت کہ اشی ء مقابل ء ہما مختار و مطلق مالک ء
ذکر کنگ بہ بیت کہ آئی ء تکلیف و راحت خبر و گندگ ء

سہرا کامل و سنجیں اختیار و قبضہ دار و ک انت کہ آئی ء دیم دانگیں تکلیف ء ماں دنیا ء کس دورکت نکنت و کسے ء سرفضل و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ء نہ ہر کت بکننت - ۱۲

سہرا کامل و سنجیں اختیار و قبضہ دار و ک انت کہ آئی ء دیم دانگیں تکلیف ء ماں دنیا ء کس دورکت نکنت و کسے ء سرفضل و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ء نہ ہر کت بکننت - ۱۲

سہرا کامل و سنجیں اختیار و قبضہ دار و ک انت کہ آئی ء دیم دانگیں تکلیف ء ماں دنیا ء کس دورکت نکنت و کسے ء سرفضل و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ء نہ ہر کت بکننت - ۱۲

سہرا کامل و سنجیں اختیار و قبضہ دار و ک انت کہ آئی ء دیم دانگیں تکلیف ء ماں دنیا ء کس دورکت نکنت و کسے ء سرفضل و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ء نہ ہر کت بکننت - ۱۲

سہرا کامل و سنجیں اختیار و قبضہ دار و ک انت کہ آئی ء دیم دانگیں تکلیف ء ماں دنیا ء کس دورکت نکنت و کسے ء سرفضل و رحمت کنگ بلوٹیت گڈا کسے ء
طاقت نہ انت کہ آئی ء نہ ہر کت بکننت - ۱۲

فل یعنی حق گوں صاف صافیں دلیل و ثبوت و شمار اس پرست کہ پہ آئی و قبول نہ کنگ و سچ کس و گور و سچ ہمیں عذر نیست خدا و آخری و گدائی
 حجت بندگانی تمام بوت نون ہر کس و نفع و نقصان و بار و اوت بچاریت۔ ہر کس خدا و پیش داشتگیں راہ و سراروت ماں دنیا و آخرت و
 کامیاب بیت و ہر کس کہ آراہ و دیان و اینگر و آنکر سر سر حجت و پریشان، واد و بزرگ بیت، نیک و بد و ہر کس بہ شری و فکر جان و وئی
 مستقبل و انتظام و بکنت و ہرچ رہے دوست کنت آئی و اختیار بخت، پیغمبر کسے و وکیل جوڑ کنگ و دیم و بگ نہ بوتگ انت کہ پہ شے کاراں
 جواب دار و ذمہ دار بہ بنت، آبیانی کارایوک و شمار اداہ دیگ و راہ و پیش دار کنت، بہ آئی و سرار و گ آروک و وئی کار انت۔

فل مریشی و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و
 دلاست و کئی دیگ بوتگ کہ اگر اے مرد ماں حق و
 قبول دار مبتت تو شتا و نارا پریشان و غم و ہلاک
 ممکن ات، شتا خدا و حکمانی زندگی و گلایش
 بہ بنت و تبلیغ و غیرہ و کار و تمام بجن ات و ہرچ
 تکلیف مے راہ و گندے بہ آئی و سر صبر بجن۔
 بد و الہی ایذا و تکلیفان برداشت بکن دانکہ خدا
 شے و آبیانی در میان و بہترین فیصلہ بکنت۔
 یعنی وئی و عہدہ و رو و شمار غالب و سر فضل بکنت
 یا جہاد و حکم و راہی بخت۔ تمت سورۃ یونس
 علیہ السلام بمتہ تعالیٰ و فضلہ فذلہ الحمد والمثنۃ
 فل یعنی اے قرآن پاک ہمارن شانیں و جلیل القدر
 کتاب انت کہ آئی و آیتان لفظی و معنوی ہمک
 حساب و زیات زور دار و ک و سک باز وزن
 دار و ک انت۔ نہ ماں ایشاں تناقض موجود انت
 نہ کتاب مضمون و بیانی حکمت یا واقع و برخلاف
 ہست انت و باعتبار فصاحت و بلاغت آئی و ہر یک
 حرف و سر ایراد گرگ و گنجائش در کپیت۔ ہرچ
 مضمون و ماں بچیں روانک و ادا کنگ کہ محال انت
 کہ چرائی و بہتر تعبیر بیت بکنت لفظاتی قبا
 معنایانی حساب و ہنجوش و دچک بوت کہ آہ تنگ
 انت و نہ مثل انت ہرچ اصول و فروع اخلاق و
 اعمال و گوہر قیمتی پنت و نصیحتانی سرا اے آیات
 شامل انت و یہ دعویٰ و ثابتی و ہرچ دلیل و
 حجت کار مرز کنگ بوتگنت آدرست ماں علم و حکمت
 شہیم و وزن کنگ بوتگنت، قرآنی حقائق و دلائل
 ہمندرجہ کم و مضبوط انت کہ زمانہ بلی توری ہوت
 سر و چیر بہ بیت آبیانی بدل بوگ یا رد بوگ و ہرچ امکان
 نیست عالم و تب و سرجمی و لحاظ داران و وواں
 قیامت و پیش آ یوکیں سدی و بدلی و ہمک ہما
 چکا سان و سنجیں سبک و ادبی روح و غذا چہ
 قرآن و ستور خوان و پیش کنگ بوتگ کہ پہ نوش جان
 کنو کاں ہر و ہر جا و در و مناسب و ملامت بہ بیت۔ اے
 تمام حکیمانہ خوبیانی با وجود چوش نہ انت کہ مختصر و گوند و ہرچ ہما
 بیانی و کتاب چاچا و چیتان و ہما پدرا بوتگ بلکیں
 معاش (زندگوارنگ و رہ بند) و معاد (دوبارہ زندگ

۱۱
ع
۱۶

۳۳۶

بعت ذردن ۱۱

فَمِنْ اهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَإِنَّمَا
 يَضِلُّ عَلَيْهَا وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِوَكِيلٍ ۝۱۰ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ
 وَاصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ اللَّهُ ۖ وَهُوَ خَيْرُ الْحَاكِمِينَ ۝۱۱

و صبر بجن متواتر کہ اللہ فیصلہ بکنت و آچہ در ستان شر تر فیصلہ بکنت و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سورہ ہود و ہرچ و شریع کنگ گون خدا نام و ہما کہ با اندازہ ہر باز بر ہم کنو کہ بیت و سرکات و دہر و کونت
 الر کتب احکمت ایتہ ثم فصلت من لدن حکیم خبیر ۱
 اے کتاب کہ حکم کنگ بوتگنت آئی و آیتان نذر اشیان کنگ تکت چہ ہما ذلے و نیک کار چہ کار و انت بہ آ
 تعب و الا لا اللہ انتی لکم منہ نذیر و بشیر ۲
 مطلب کہ اللہ چہ بغیر کہ کسے و عبادت بکن ایک و ہما چہ ہما و طوطی شے تر سینو کیشا دیو کون و دایک وئی گناہ بختانین ات
 ربکم ثم توبوا الیہ یمتبعکم متاعا حسنا الی اجل مستی و
 چہ وئی پڑ گار و زند جہ کون ہما و نیک سببیت شمارا شے فائدہ تاک و تے مقتریں و
 یوت کل ذی فضل فضلہ وان تولوا فانی اخاف علیکم
 دنت زیادہ عمل کنو کہ زیادہ تو اب و اگر و گردانی بکن ات شمارا گد امن تر ساں پہ شے سرا
 عذاب یوم کبیر ۳
 چہ مزین روح و عذاب و اللہ نیک و روگی انت شمارا و آچہ ہر چیز قادر انت
 الا انهم یثنون صدورہم لیستخفوا منہ الاحبین لیستغشون
 دلگوش، آتاب دینت وئی سینیاں تاکہ چیر بدینت چہ آئی و۔ دلگوش، وقتیکہ مانپوشنت
 ثیابہم یعلم ما یسرون و ما یعلنون انہ علیہم بذات الصدور ۴
 وئی پچاں زانتا خبر و کہ یہ چیرنی کنتا خبر و کہ یہ ظاہری کنتا پر چکیہ آسہی انت چہ دلالی رازا و

مازل ۳

بوگ و دستور) و تمامیں ہماں و بہ شری و گیش و گوار کنگ بوتگ۔ و جاگہ بہ جاگہ توحید و دلائل احکام۔ مواظ و قصہ ہمک چیز گون مزین و دلدار و بیان بوتگنت و گون خوبصورتی
 جدا حد است کنگ بوتگنت و تمام ضرورتانی بیان گون تفصیل و بوتگ۔ قرآن و نزول ہم یک پارگی نہ بوتگ بلکیں و قتا و قتا موقع و مصلحتان و لحاظ داران نازل کنگ بوتگنت
 ماں قرآن و اے تمام باریکیان و یکجا گندگ و چہ مردم حیران مانت مگر ماں ایشی و حیرانی و خبر ہرچ نیست اگر ماں حکیم مطلق و بختیں خبر و کلام و کلیں حجت و خوبیان جمع مبتت تو گد کج
 کلام و ایشانی امید دارگ بہ بیت۔ فل یعنی اے محکمیں و تفصیلی بیان کنو کیں کتاب و نازل کنگ و مسترین مقصد ہیش انت کہ دنیا و را ایوک و یکیں خدا و عبادت و نیک و
 دعوت دیگ بہ بیت وائی و رہ بند سوج دیگ بہ بنت۔ پہ ہر عظیم و جلیس مقصد و خاطر و پیش و انبیاء و دیم دیگ بوتگنت و ما آرسلنا من قبلک من ترسل الا

نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ (الانبیاء رکوع ۲) وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا
الطَّاغُوتَ (النحل رکوع ۵)

۵ یعنی ہر کسے کتاب ء قبولدار بہ بیت و شرک ء یلہ کنان ء خدائے واحد ء عبادت ء بکنت آئرا دارین ء فلاح ء مردہ سرکنگ بہ بیت
وہر کس کہ قبول دار نہ بیت و کفر و شرک ء اختیار بکنت آئرا چہ خدا ء عذاب ء ترسینیں۔

۶ ہر کس گوستگیں گناہان ء معاف بخائینیت وہ آئنگ ء گوں دل ء بہ خدا ء نیمگ ء رجوع بکنت توارے ایڈول ء دنیا ء زندہ خوبی گوزیت
پر چاکہ قانتیں مومن بہر جاور ء بہ بیت مگر خدا ء فضل و کرم ء مزین امتیان ء داروک بیت آپہ حق تعالیٰ ء رضا جوئی ء مستقبل ء عظیم الشان و شالی
خیال ء اینکر دلجم بیت کہ اد ء گران گران سکیان ء ہج ماں دل ء نیارت اوہدیم خیال کنت کہ من و قی زندہ ء رمضان ء بہ راستیں پیمانجام
دیگاؤں کہ آئی ء صلہ (بدلہ) منار ضرور یک روچے چہ عرش ء خدا بند ء رگی انت تو و قی کامیابی و حق تعالیٰ ء وعدہ ہانی سرابھروسہ کنان آئی ء دل
چہ گل ء سٹک جنت آئرا ماں دنیا ء مکس بون مال ء ہا قلبی سکون و باطنی راحت نصیب بیت کہ چوشیں وشی بادشاہان ء بے شمار ساز و سامان
ماں و خزانگان ء باوجود ہم حاصل بیت نہ کنت بلکین کدی کدی اد ء چنت روچی تکلیف و سکیانی تہا ہا لذت و لطف محسوس کنت کہ عنی و بادشاہ
ماں و قی عیش و نعمانی تہا چہ چوشیں لذت زبھرائت یک وطن دوشیں سیاسی قیدی ء اگر بند خبر ء یقین بہ بیت کہ چہ منی اسیری ء ملک چہ بیگانگی
غلامی ء آزاد بیت و منار چہ قید ء ہلاس بوان ء ملک ء جمہوریت ء صدر جوڑ کنگ بیت تو گڈازانا آئی ء ماں جیل خانہ ء بندیں و تاگ ء چہ بہا
بادشاہ ء زیات وشی و شاد کامی حاصل نہ بیت کہ پہ آئی ء ہک رنگ ء عیش و عشرت ء ساز و سامان موجودانت مگر ماں دل فی ترس سوار انت کہ آئرا ماں
یک ہفتے ء توک ء گوں رسوائی ء چہ بادشاہی تخت ء دور چگل دیگ بیت۔ بہ ہمے پیمان ماں دنیا ء قید خانہ ء یک قانتیں مومن ء زندہ قیاس
بکن ات۔ و ہر کس ہمیںچوک زیات عمل کنت ہما اندازہ ء چہ خدا ء فضل ء زیات بہر گروک بیت ماں آخرت ء اجر و ثواب و ماں دنیا ء
زیاتیں دلجمی حاصل کنوک بیت۔

۷ یعنی منی خبر ء قبول دار نہ بنیت توقیامت ء عذاب یقینی انت باقی چوش فرمان کنگ کہ ”من ترساں“ چریشی ء مقصود واجبہ نبی ء عام شفقت
و دوزواہی ء ظاہر کنگ انت۔

۸ پہ سزا دیگ ء لازم انت کہ مجرم حاضر بہ بیت۔ حاکم سزا دیگ ء سرجمیں قدرت و کاملیں اختیار داروک بہ بیت۔ مجرمانی کلیں قصہ و کار ان
سرید و معاو مدار بہ بیت۔ ماں ”اَلَيْسَ مَرَجِعُكُمْ“ ء پیش داریت کہ مجرم و غیر مجرم درستان ء خدا ء گور ء حاضری دیگی انت۔ ماں ”وَهُوَ
عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ“ ء قدرت و اختیار ء عموم ء بیان فرمائینیت۔ ”وَجَعَلْنَا لِكُلِّ اُمَّةٍ مِّنْهُم مَّوَدَّةً وَرَحْمَةً“ ء ”يَذَاتِ الصُّدُورِ“
آئی ء احاطہ کنوکیں علم ء پراہی ء ظاہرکت کہ خدا ہک ظاہر ہر و پوشیدہ میں چیزان ء یکسان (یکیں پیچ) زانت حتی کہ ماں دلانی توک تلان ء ہرچ
خیالات ارادہ و نیت پوشیدہ انت چہ آیان ء واقف معلوم دار انت گڈ ایک مجرمے و قی جرم ء چونکائی چہ آئی ء چیر دیان ء نجات حاصل کنت
تنبیہ : ماں اے آیتانی شان نزول ء مفسران اختلاف دارنت صحیح ترین روایت ابن عباس ء ماں بخاری ء انت کہ لہتیں مسلمانان سر ”حیا“ ء
اینکر چہ حد ء زیات غلبہ بوت کہ استغیا یا جماع و غیرہ انسانی ضرورتانی بدن ء کتام حصہ ء چہ برہنہ کنگ (لوشٹ کنگ) ء میارش کر تگت کہ آسمان ء واجہ ہا
گذرت ہرنگی ء و ہد ء قی سیگ اش دوتل کر تگت اے ہمیں آثار کدی کدی گوں اللہ ء زیاتیں ادب و چہ غلبہ جیاء پیدا بوت کنت و چشیں مردان
صوفیہ ”مغلوب ال گشت چو نکہ صحابہ رضی اللہ عنہم ء کتام یک مسئلہ ء تہا اے و ر غلو و تعمق دیم تر ء پامت ء تنگی پیدا کنگ ء سوب بیت کنت
پیش کا قرآن ء پہ ”اَلْاٰحِبِّیْنَ یَسْتَفْشِقُوْنَ نَبِیًّا مِنْهُمْ“ اشانی اصلاح فرمائینیت۔ یعنی اگر ضرورت ء وقت ء ماں بدن جان درانگ ء چہ خدا ء حیا و ارد بہ بیت
پیش کا و تارا جکیں ات تو غور و فکر بکن ات کہ پوشاک گور ء کنگ ء و ہد ء شے ظاہر و باطن زانا خدا ء دیانہ انت۔ و ہدیکہ انسان چہ آئی ء ہجہ پوشیدہ
بیت نہ کنت تو گڈا بشری ضرورتانی و ہد ء اینکر غلو ء چہ کار کرگ شرنہ انت۔ ۱۲

کارانی برورد دوز بچیت ہمیشہ کا باعث بعد الموت ذکر کنگ بوت۔ یعنی مکہ کا فرمان یقین نہ سیت کہ مرگ و پید دوبارہ چست کنگ بنت و دنی کنگیں جرمانی سنا زور و روک بنت و ہدیہ اشان ماں قرآن و یا چہ واجہ پیغمبر زبان و باعث بعد الموت و مرز انژدار و کیں بیان و اشکنت تو گوشت کہ تہی اے بیان چہ سحر کم تردد انت کہ ایشی و بازینانی سنا از کنگ بے واجہ یاد بکن کہ مئے سرائی ہیچ اثر نہ کنت (ابن کثیر) و ہدیہ کہ اشانی ناشریں کارانی رد و اشان و چہ خدای عذاب و ترسینگ بیت مکر خدای حکمت عذاب و پیک خاصیں مدتے و جلالت تو تکذیب و کلاگ و رد گوشت کہ ہا عذاب کجا انت و آخر چہ چانہ بیت و کد ام چیز و آڑا کپتنگ و داشتنگ۔ فرمائیت چو نی سخرہ کن ات، مقرریں و ہدیہ و

وقتیکہ عذاب کیت گڈا چہ کسے و ٹنگینگ نہ ٹنگیت و ہر نیگ و چپ و چاگردگان و تباہ و برباد کنت و یعنی نون و گوشت عذاب کجا انت پر جانہ بیت و لیکن انسان ہنکرنا سرید و بے زانت انت کہ اگر خدایہ چہ روج و چہ دنی مہربانی و عیش و آرام و زندہ تنگی و سکی و گرفتار بخت تو کنگیں مہربانیان و ہم فراموش کنت و نامیت بوان و پیر دیم و دنی مایوسی و ظاہر کنت گوشتیں نعمتی ردانا شکاری و چہ دیم و زندہ مایوسی ہمیش انت اے انسان و زندہ برورد و ہدیہ انت ۱۲۔

بے صفحہ و فوٹو : و یعنی چہ مصیبت و زندہ اگر خدای پاک راحت و آسائش نصیب بخت تو انجوش نہایت کہ گوشتے پرانی سکی و سوری پیر مایگی ہا اس بوتنگت، گوشتیں سکی و سوری و روج نون کدی و اتزہ بنت گڈا ہا و ہدیہ غافل و سرکش بوان و بٹاک جنت و تکبر کنان پھر بندیت جالانک و آڑا لازم ات کہ دنی پیشی حالت و یاد کنان خدای شکاری بکپتیں و آئی و احسان و دیما و دنی سوری بکپتیں۔

و یعنی ہر زعام انسانانی ہر چہ حالیہ بیان بوت چرائی و اللہ ہا بندہ مستثنی انت کہ آیات تکلیف و مصیبت و مقابلہ گون شکر گذاری و کنت و امن و ایمنی و وقت و گون شکر گذاری بہ نیکی کارن گلائیش انت۔ اے ہمیں صاحب عزم و فاداری جاعت تہنا غنیم الشان داد و بخشش و مستحق انت۔

و مکہ و مشرک چہ شرک و بت پرستی و تردید و سک غضبناک بوتنگت مشرکانہ بدکاریانی بردا ہر قدر آیان و احق و جاہل کنگ بوتنگت ہا قدر آیان زہر و کنگ و زیات جتگت برے برے ایشان کوشست کرنگت کہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم اے بابت و کمیں سستی بکنت و چہ درستان مستری و بنیادی مسئلہ و تبلیغ و بردا گون نرمی و سبک رفتاری و کار بگریٹ۔ و ہدیہ اے بار و اشان و کامیابی نہ بوت و نا امید بوتنت تو محض واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و تنگ کنگ و وسط عجیب و نا ہودگیں فرمائش اش شروع گت مثلاً کدی گوشتنگت کہ اگر تو بر حقیں پیغمبر بے تو گون تو چہ خدای طرف و مال و دولت و خزائنکے ایک لوٹیت

یا چہ آسمان و فرشتہ بے بیابیں کہ آپہ تہی تصدیق و ہر یک نیگے و بشتیں۔ نو لا انزل علیہ کڈا و جآء معہ ملک۔ (ہود۔ دکن ۲) چوش بگوش تہی ہر سبزی و برحق و نہ گون تو مادی طاقت ہست انت و نہ روحانی۔ گڈا اما چونکائی ترارا قبول بچیں۔ چنانچہ چرے نا ہودگیں و مفتیں فرمائش و اجہ سک دل تنگ بوتنگت، ممکن انت کدی حشیں خیالے ماں دل و پیدا بوتنگ کہ ماں اشانی معبودانی معاملہ و اگر چہ خدای جانب و اینکر تزدی کنگ و حکم موتیں بلکیں اے رد اچیزے نرمی و گون رواداری و کار گرگ بہ بیت تو شاید زیات اثر دار و ک وفادہ مند بہ بیت یا ہر چہ ڈولیں اشان فرمائش کنت تاکہ ہدیہ و اشانی فرمائش و بہ اشانی ضد و بردا پورہ کنگ بہ بیت، بلکیں اے مردم مسلمان بہ بنت۔ بہر جا و رے ایک چشیں نازر کیں و خطرناکیں و ہدیہ ات کہ ماں تمہیں

ہود ۱۱

۳۳۹

و ما من دابۃ الا

فَخَوْرُ ۱۱ اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ فَخْرٌ كُنُوْا اِنِّیْ مَكْرَهًا كَسَاۤءُ كَصٰرِشْ كَت وَنِيْكَیْ عَمَلِشْ كَت۔ ہمایت پر ہشتان مَغْفِرَةٌ ۱۲ وَاَجْرٌ كَبِيْرٌ ۱۳ فَلَعلَّكَ تَارِكٌ بِعُضٍّ مَّا يُوَسِّىْ اِلَيْكَ بَخْشِ انت و نیش ثواب انت و نون شاید تو انکار کیے چہ آیتا کہ دنی دیم بیت تہی نیگا و ضَٰلِقٌ بِہٖ صَدْرُكَ اَنْ یَّقُوْلُوْا لَوْلَا اَنْزَلَ عَلَیْہِ كُذُّوْا و تنگ بہ بیت چہ آئی تہی دل پر اے خبر کہ آگوشت کہ پرچے ایر نہ کپتنگ پر آئی و سرخزانہ یا جَآءَ مَعَهٗ مَلَكٌ ۱۴ اِنَّمَا اَنْتَ نَذِيْرٌ ۱۵ وَاَللّٰہُ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ وَكِيْلٌ ۱۶ پرچے نیتنگ گون آئی و فرشتہ نے۔ (تو در حق کا فرمان) فقط ترسینو کیے۔ و اللہ ہر چیز و ذمہ اروت انت وَاَمْرِیْقُوْلُوْنَ اَفْتَرٰہُ ۱۷ قُلْ فَاَتُوْا بِعَشْرِ سُوْرٍ مِّثْلِهٖ مُفْتَرِیْنَ ۱۸ ہیں! آگوشت کہ اے قرآن کی عود و کنگ گوش کہ اچہ شاہم بیارت دہ سورت ہے ہمیں اڈ کتگیں وَاَدْعُوْا مِّنْ اِسْتَطَعْتُمْ مِّنْ دُوْنِ اللّٰہِ اِنْ كُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۱۹ و بلوٹا میں ات ہر کسے کہ لوٹا نیت کن ات اللہ چہ بغیر اگر شمار است گوات۔

فَاَلَمْ یَسْتَجِیْبُوْا لَکُمْ فَاَعْلَمُوْا اِنَّمَا اَنْزَلَ بِعِلْمِ اللّٰہِ وَاَنْتَ ۲۰ پدا اگر آسمان جواب و مدیت گرا بزان ات کہ قرآن ایر کپتنگ چہ اللہ و وحی و دے کہ لَا اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ فَهَلْ اَنْتُمْ مُّسْلِمُوْنَ ۲۱ مَن كَانَ یُرِیْدُ ۲۲ ہیچ معبود حقین نیست بغیر چہائی پدا نون شامان بردار بہت ہی ہر یک بلوٹیت الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا وَزَیْنَتَہَا نُوْفِ اِلَیْہِمَا عَمَّا لَہُمَا فِیْہَا وَہُم ۲۳ دنیا و زندگانی و آئی و زینت و مایورہ دیں آیان عملانی جزایاں دنیا و آیان و فِیْہَا لَا یُبْخَسُوْنَ ۲۴ اُولٰٓئِكَ الَّذِیْنَ لَیْسَ لَہُمْ فِی الْاٰخِرَةِ اِلَّا ۲۵ ماں ادا ہیچ کی نہ بیت و آہیش انت کہ نیستنت پر آیان ماں آخرت و مگر النَّارُ وَحِیْطٌ مَّا صَنَعُوْا فِیْہَا وَبَطِلٌ مَّا کَانُوْا یَعْمَلُوْنَ ۲۶ آس و و برباد بوت آچیزے کہ آیان کنگت ماں ادا و نابود بوت آچیزے کہ آیان کٹ کتگت و

منزل ۲

دنیاء باطل پرستی شور و شغب سک زیات ات تنہا واجہ و یکس ذات ات کہ چہ آئی و گت عرق و توار دریاں باطل و قلاتاں لرزگ پیداکنگات واجہ و چارین نیمگ و درمناں چپ و چاگردگرتگت کسے و واجہ و دروغ بندگت کسے و واجہ و ٹوک ٹالی گتگت کسے و کلاگ گتگت۔ غرض آگتدگیں ماحول و شبین و بکن ات و پداہا مسلخ اعظم و قلبی قوت و مردانگی و کس و بوقی دل و بیارات کہ آئی تمامیں توکل و بھروسہ چہ ہری سبباں و تارا دورداران و بہ خدائے پاک و وعدیانی سرات۔ و ہدے شامنگ و پریشان بوتگتے تو ایوک و چہ و قی پروردگار و آواز و تلی گروک و دلجم بوتگت۔ و بہ دنیا و مقابلہ و نوکیں دم پرکان اوشتانگتے ہے ردائے آیات نازل بوتنت کہ آیانی خلاصہ چوش انت کہ آگتدگیں منی پیغمبر شہاچہ اے مردمانی ناہودگیں گپاں و فرمائشاں اینکہ فکر مند و دلپروش مہیئت و نہ ارشاد و چیزے رعایت دیگ و خیال و ماں و قی دل و بیارات مکی چوش بیت کنت کہ وحی الہی و ہرچ چیزے تر اسوج و انگنت و ہما پیہم و بے خوف و خطر ہیں تبلیغ و حکم داتگ آئی و چنت حصہ و راجنے مردمانی ناہودگیں خبراں تنگدل ہوان و یلمکن ات و ہدیکہ چوش بیت نہ کنت پرچا کہ پیغمبرانہ عصمت و اولوالعزمی اے کار و منع کنت تو چہ تنگدلی و چہ فائدہ و سیت حاصل بیت شے کار ایوک و چہ نیک و بد و آگاہ کنگ انت آیانی ہدایت و ذمہ داری پتہ سرانہ انت خدا تگ کہ آئی و ذمہ ہما چیت انت اشانی معاملہ و ہم بہ ہمانی و سپرد بکن۔ و گوں صبر و استقامت و تبلیغ دین و فرض و انجام دیان بہو۔

وگت یعنی فرمائشی معجزہ طلب کنت کہ اشانی دیگ مصلحت نہ انت و چہ درستان مستر پیغمبر (قرآن) اشانی دیا موجود انت امر قبول نہ کنت و گوشت اے و (معاذ اللہ) تہی و ت گڑین کتاب انت آئی پتہ ئی دات کہ شہا پیہم آخر عرب ات، فصاحت و بلاغت و دعوی داروک ات شاکل ہور ہوان و چشیں دہ سورت و ت گڑیں اڈ بکن ات و بیارات و پرے کار و چہ تمام مخلوق و بہ مدد و، بلکیں و قی معبودان و ہم توار بکن ات و بیارت کہ آیان و ماں حہ دانی شامشریک فہرت۔ اگر گت نہ کنت و ہجرت نہ کن ات تو زبان ات کہ چشیں کلام ایوک و خالق و قی بیت کنت کہ آئی و مثل و یارگ و چہ تمام مخلوق عاجز و بے وس انت تو گت ایقینا اے ہما کلام انت کہ خدائے بہ و قی کاملیں علم و ردابہ و قی پیغمبر و سر و نازل گتگ۔ بیشک ہر کس و کلام و مثل بیت نہ کنت ماں آئی و ذات و صفات و کئے شریک بیت کنت۔ چشیں بے مثالیں کلام ہما بے مثالیں خدائیکنت کہ آئی و کس شریک نہ انت۔ آیا چشیں صافیں و سیلان و پدہم مسلمان بوگ و خدائے حکم بردار بوگ و رد اکدام چیزے و انتظار و مہلت ات۔

تنبیہ: قرآن و اعجاز و چیزے تفصیل ماں سورہ یونس و گوشت۔ ابتداء تمامیں قرآن مقابلہ و بارہ و گوشت بوتگت پداہ سورتانی پدایک سورتنے ہنچوش کہ ماں بقرہ و یونس و گوشت گویا آیانی عاجزی آہستہ آہستہ نمایاں کنگ بوتگ۔ یعنی چشیں صافیں ثبوت پدہر کس بہ قرآن و سرالمانیاتی آئی و سوج داتگیں کنگ و سرانہ روت بلکیں دنیا و چند روزی زند و فنا بیوکیں شام و شوکت و مقصود داران و علما جہد و جہد کنت اگر بظاہر نیکیں کارے مثلاً خیرات و غیرہ کنت تو چرائی و ہم آخرت و بہتری خدائے رضاء و دیماناریت محض دنیا داری و خاطر و دنیا فائدہ یانی شوہار و انت چشیں مردمانی بابت و توری آہود و نصاری بہ بنت یا مشرک منافق یا دنیا و رند کپوکیں ریاکاریں مسلمان۔ ایدو لیں مردمانی حساب داد ماں دنیا کنگ بیت ہرچ عمل و کوششے آپہ نیار خاطر و آئی و منفعت و کنت آیانی آیانی مقدار و کیفیت و لحاظ داران و خدا و تہا چہ علم و حکمت و روء ہر قدر مناسب زانت و دیگ لہ طیت ارشاد و ہمہ دانت۔ چہ حدیثاں معلوم بیت کہ کافر ہرچ نیکیں کارے خیرات و غیرہ بکنت آئی اے فانی و صورتی حسنات کہ آچہ روح ایمان و یکسر خالی انت ماں دنیا و راتگاں نہ بنت بہ ارشانی بدل و خدا تگتدستی مال اولاد عزت و حکومت و غیرہ دیان و اشانی دتیں کھاتہ (حساب و دفتر) و بے باق کنت۔ چہ مرگ و پداں دومی زند و چہ جزا و اسیت دیوک بیت۔ بہ ہر یک کافر و ہر پیہم سزا تجویز بوتگ آچہ چرائی نہ ٹکلیت و نہ کم تریت۔ مَن کَانَ یُرِیدُ الْعَاجِلَةَ نَجَلْنَا لَهُ فِیْهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِیدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ یَصْلٰہَا مَذْمُوْمًا مَّذْحُوْرًا (بنی اسرائیل رکوع) ریا و دنیا پرستش کنوکیں عالم، متصدق و محبہ و حق و ہرچ و عیسراہتگ آئی و حاصل ہم ہمیشہ انت کہ گوں آیایں ماں عشر و گوشت بیت کہ بہ ہرچ غرض و تو علم و انیت یا صدقہ و جہاد و عمل کرتنت آماں دنیا و ترا حاصل بوتنت نوں پٹیکلی مئے گور و بیچ نیست فرشتیاں حکم دیگ بیت کہ اشانی و ماں ہمنہ

یہ سچکیں راہ و روگ و من کنت و ماں اے شوہاز و انت کہ چکیں راہ و چوٹ ثابت بکنت حُشیش ظالمانی سر خدا و خاصیت نعت انت ۔ وک یعنی اینقدر ماں دراصل زمین تھان و نہ جاگے و تا را چیر دات کت کنت و نہ حمایتی و مددگارے رست کت کنت کہ اشان و چہ خدا و عذاب و برکینیت ۔ وک پر چاک و ت گمراہ بو تنت و دیگر انش گمراہ کت ۔ ۹ یعنی ماں دنیا چوٹ کور و کور بو تنت کہ نہ حقین خبر و اشنگ و تیار انت نہ خدا و نشانانی چارگ و آباد انت کہ اشانی گندگ و بلکیں ہدایت و رامش بدستیں و اجہ شاہ صاحب و اشی و مطلب چوٹ گپنگ کہ اللہ و سرادر و غ بستش ، بے اصل و ناہودگیں گپ بہ آئی و نیگ منسوب کش ۔ اشان و چہ کجا و زنگتی ۔ چہ غیب اشنگان و نیاہنگ غیب و راگند وک نہ بو تگ ۔ گڈ اے گیان و چونکائی جنت ۔ اے گیائی بن زہ کجا نگور انت ۔

منزل ۲

ول جان و بیا دیگ و معنی ایشنت ہے کہ ماں ابدی عذاب و گرفتار بوتنت و درستی دروغی اودا سرلوان و گار و گسار بوتنت ۔
 وک ادا منکرانی بدب انجام و مقابلہ و مومنانی نیکیں انجام و بیان فرمائیت، اشانی عاجزی خدائے دوست بوت پیشکا و تی دای و شنودی و مقام داتی ۔
 وک یعنی منکران و کور و کرات چو شکہ دوسہ آیت ساری و فرمائیتنگ ما کا نو ایستطیعون السمع و ما کا نو ایصبرون و کدا اکس کر و ت ہج مگنیت نہ دومی و خبر و اشکنگ
 قابل انت آتی و آغاز و انجام چو نکاتی ہمار و شن ضمیر دار و کیں ایمان داری برابری و بیت کنت کہ آیاں گوں بصیرت و چٹان مان حق و باطل و دنیک و بد و فرق و تفاوت کنوک انت و
 و تی ہدایت دیوکانی خبران و گوں دل و گوش دارنت چارگی خبر
 ایت کہ ہر دو تینانی انجام چو نکاتی و برابر بیت کنت ۹ دیم و
 حضرت نوح علیہ السلام و قصہ بہ ہے مضمون و تائید و
 پیش کنت ۔ وک یعنی گوں مزین گیش و گوار و ہما چہ
 پیش داران کہ آچہ آتی و کنگ و شامان گرانیں عذاب و گرفتار
 بتیت ۔ یا شمارا ہمارہ بنان و سوج دیاں کہ شہاچہ عذاب
 رکینگ بتیت ۔ وک یعنی وڈ، سوار، یغوت، یعوق و نسر
 عبادت و مکن ات کہ آتی و ذکر ماں سورۃ نوح و پیدا کنت
 وک یعنی چہ غیر اللہ و بندگی و نادور نہ دارگ و جاوہر سکس
 عذاب و آیک و خطرہ انت ۔ چہ درناکس روح و ہما
 روح مراد انت کہ ماں آتی درناکس و رنج دیوکیں حوادث
 ظاہر بندت مثلاً قیامت و رنج یا ہمار و کماں آرج و
 نوح و قوم غرقاب کنگ بوت ۔ وک یعنی رسول و چہ ایدگ
 قومانی مقابلہ و چہرے گیشگیں خصوصیات بوگ لو طیت
 کہ انسانی گردن آتی و روبرو و بچکنت، پدا تو چشیں
 بشرے ہم نے کہ چہ ماں افضلیں و ڈوئیں مردے بیٹے مثلاً تو
 مزین مالدارے ہو تینے یا جاہ و حکومت و خدا بندہ ہو تینے
 ہر کس کہ تی زندگی کنوک انت آہم ماشاء اللہ درست غریب
 بزرگ و کم ذاتیں مردم انت کہ گوں آیاں نہ دنیا و دیوان
 کنگ بہ ماننگی و شرمی گیت ایت ۔ زاناں ماں تمانیں خدائی و
 تو منتگ کہ خدا و سفارتی کار بہ تی ذمہ و دیگ بوت ۔ آخر ما
 چہ تو حسب و نسب، مال و دولت، راج و قوم و زانا کتریں
 کہ پرے منصب و ماز و رگ نبوتیں ۔ کم و نا کام و تی زندگی
 کنوکیں مردم شریف و مزین ذات و ڈوگیں مردم
 بیوتینت تو گڈ اہم یک خبرے ات نون تو و ت بگوش کہ آ
 سر سائیوک (تجام) و گوش دو جانی ہما ہی و تو سپاہدارے
 یا تی و راج و شرف گیش بوتگ ۔ و اشانی ایمان یارگ
 چو نکاتی تی صداقت و دلیل بیت کنت ۔ چشیں واریں
 مردم کہ اشانی بزرگی و غریبی بالکل ظاہر انت اشانی چار و
 بچار و سوج و سر و بغیر و حاجی ایمان یارگ پر تو چشیں
 کما لے ظاہر کنت بلکیں ما و چوش گوشیں کہ تو و تی ہما
 درست دروغ بندت تو یک خبرے جو کنت و تی ہما ہاں
 تی خبرے گراں گوں تو ہمشور و ہم صلاح بوتنت تاکہ اے
 پیم و یک شورے چست کنت و شے نام و توار بجکنت
 ایشنت اے ہما ملعونانی تقریر و خلاصہ، نوح علیہ السلام
 اشان و پیسہ دات کہ آتی و بیان دیم و پیدا کنت ۔ ۱۲

۳۲۲
 ہما من دآبۃ ۱۲
 ۱۱ ہود

خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۱۱﴾ لَحَرَمٌ
 کہ نقصان ش دات و تارا و دگار بوتنت چہ آیاں ہما دروغے کہ بستگت ایشنت ہج شکنت
 اَنَّهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَسِرُونَ ﴿۱۲﴾ اِنَّ الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا
 کہ آیاں ان آخرت و ہمیش انت کہ چہ درستان زیادہ نقصان کنت البتہ ہما کساں کہ ایمان ش آرت و نیکیں عمل ش
 الصَّالِحَاتِ وَاخْتَبُوا إِلَىٰ رَبِّهِمْ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمْ فِيْهَا
 کت و عاجزی ایشنت تی پروردگار و دیم و ہمیش ان ہستی انت
 خَلَدُوْنَ ﴿۱۳﴾ مَثَلُ الْفَرِيقَيْنِ كَالْاَعْمٰی وَالْاَصْمٰی وَالْبَصِيْرِ وَ
 مام پشنت کنت و اے ہر دو کیں و قیاتی مثال ہنجو کہ یکے کور و کتر و دگرے گندیت و
 السَّمِيعِ هَلْ يَسْتَوِيْنَ مَثَلًا ۚ اَفَلَا تَذَكَّرُوْنَ ﴿۱۴﴾ وَلَقَدْ
 اشکنت ۔ ہیں ہر دوکانی مثال برابرت ۹ نون آیاں شہا صحت قبول نہ کن ات و پریقین
 اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰی قَوْمِهٖ اِنِّیْ لَكُمْ نَذِيْرٌ مُّبِيْنٌ ﴿۱۵﴾ اَنْ لَا تَعْبُدُوْا
 دیم دات نوح و را آتی و قوم و نیک و کمن پر شہا ظاہرین تر سینو کیوں و کرج کسے عبادت مکن ات
 اِلَّا اللّٰهَ اِنِّیْۤ اَخَافُ عَلَیْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ اَلِیْمٍ ﴿۱۶﴾ فَقَالَ الْمَلٰٓئِکَةُ
 اللہ چہ بغیر و من ترسوں پر شہا چہ درناکس روح و عذاب وک پدا گوشت سرداران
 الَّذِیْنَ کَفَرُوْا مِنْ قَوْمِهٖ مَا نَزَّلَکَ الْاِنْسَ اَمْثَلَنَا وَمَا نَزَّلَکَ
 ہما کہ کافرا انت چہ آتی و قوم و کمانہ گندیں ترا مگر یک مردے مئے ڈوئیں و مانہ گندیں کہ کسے
 اَتَّبَعْکَ اِلَّا الَّذِیْنَ هُمْ اٰرَ اٰذَلْنَا بِاَدٰی الرَّاٰی وَمَا نَزَّلَیْ
 تی پیروی و بکنت مگر ہما کہ چہ ماک ذاتیں مردم انت (وایے نابجاری ہم فقط) پر سرری فکر و سرا و مانگندیں
 لَكُمْ عَلَیْنَا مِنْ فَضْلِۢ بَلْ نَظُنُّکُمْ کٰذِبِیْنَ ﴿۱۷﴾ قَالَ یَقُوْمُ
 شمار ایک مزنی نے پر مئے سرا بلکیں مئے خیال و شہا درست دروغ بندت و گوشتی او قوم
 اَرءَیْتُمْ اِنْ کُنْتُ عَلٰی بَیِّنَةٍ مِّنْ رَبِّیْ وَ اٰتٰنِیْ رَحْمَةً مِّنْ
 بچار ات اگر من پر راستیں رہے و سرا یوں چہ و تی پروردگار و طرف و دیمی دنگ پر من رحمت چہ
 منزل ۲

وال یعنی اے خبر راست انت کہ پیغمبر چہ اینکہ مردمان سرفضل و ممتاز لوگ لویت بے آسرافضی مال و دولت، ملک و حکومت ماں دنیا و پیش نہ انت بلکیں اعلیٰ اخلاق، بہترین و رہ بند، تقویٰ، خدا ترسی، حق پرستی، گویا خدا مخلوق و پدید دی کنگے ہا آیات و نشانیاں پیش کنگ چہ سرفضل بہریت کہ حق تھا چہ اثنائی معرفت و انعام حجت و جاوید ظاہر کنگ لویت، آیات ماں خدائی وحی و ربانی و لیلیاں ثبوتانی و روشنائی و صافیاں آہ و گام جنو کانت و شپ و روح خدا و خاصیں رحمت آیانی سرمد ام گوارنت، نوح علیہ السلام و فرمائیت کہ اگر دشتیں چیز منی توک بظاہر موجود انت و یقیناً منی توک موجود انت لیکن چو شکہ کورہ ماں ریح و روشنائی و شپ نظر نیست شے چہاں ہن چہرے خدائی نور و گندگ عاجز بمانت تو آیاماز برستی کنان و آنور و رحمت و اقرار چہ شہا بگریں کہ چہرائی و شہا اینک نفرت کنان دور چک لویت کہ چہاں و کنگ آئی و چارگ ہن پہ و ت و شات نہ کن انت۔ خلاصہ چو ش بوت کہ منی بزرگی و سرفضل کہ شمار انظر نیست آئی و سبب ایشنت کہ شے دل و جم کور انت یا بند انت۔ و یعنی من پہ دین و تبلیغ و چہ شہا مزدوری و وظیفہ لوٹاں کہ شمارا شبہ بیت کہ اے مرد بہ مال و لاچ و تبلیغ کنت۔ من و تی پروردگار و نوکراں من و مزدوری چہ ہائی و دربار و رسیست۔ خدا و داد و برکت و نہ من و رشتے مال و طلب ہست نہ حاجت گراغبیاں یا کنان و مالدارانی نیگ و پر چاہلیاں۔ اگر شہا منی رند گیری و ایوک و اے غریباں سبب و حقیر و ذلیل زان انت تو شہر معلوم دار بیست کہ من آدمہ نہاں کہ ایمان و دولت داروکیں مال دارانی ظاہری واری و بزرگی و سبب و آیان و مثل جا وراں نیلا نک دیان و چہ و تاد ورجناں، یک روچے کیت کہ ایشاں گوں و تی رت و ملاقات کنت آیات منی شکایت و ماں آئی و دربار کنت کہ تی پیغمبر و متکبرین و نیا دارانی خاطر و ماغریبیں و فاداران و چہ و تاد وراشنگ و گلیتنگ۔ ماں ظاہری جاوید گند ان و چوں گوشت کنا کہ اثنائی ایمان محض ظاہری ورواجی انت۔ دلاں تل کنگ و چارگ منی کار نہ انت اشی و حقیقت بہ خدا و گور و معلوم بیت و ہدیہ ما آئی و دیما پیش ہتیں۔ و یعنی چہ تی جاہلی و احمق و بہ و تی انجام و سر و نظر نہ دارنت۔ ایوک و آیان ظاہری بزرگی و گندان و ایشاں و حقیر و بزرگ حساب کنت و ہنچشیں ناہودگیں و خواست کنت کہ ایشاں چہ و تاد و بدارنوں ماتئی کور و کائیں۔ آیا غریبی و حلالیں کسب و کار یک عیب ایت! بچہ چیز انت کہ ایشاں و حق و قبول کنگ ہج و جہاں پیش نیست۔ عموما دولت و جاہ و شہر انسان و چہ حق و قبول کنگ و محروم دارنت۔ بے سبب انت کہ ماں ہرقل و حدیث و انت کہ نبیانی رند گیری گنوک ضعیف و بزرگ بنت بہر جاوید شہانہ زان ات کہ درستان خدائے پاک و گور و جمع بوگی انت۔ او داسر بان و معلوم بیت کہ و تاد چہ آیات بہترین و ننگ شے جاہلانہ تکبر و مغروری ات۔ و یعنی من چہ شے جاہلی و تکبر و متاثر بان و و تاد چوں نقصان بدیاں، اگر شے رعایت و داران و من خدا و خلصیں بندگان و چہ و تاد و دربداران تو چہ آئی و سر و گرفت و من و راکے لباس کنت۔ و کافراں نوح علیہ السلام و راکوشتگت کہ تو منے ہمیں بشریے، راج، قوم، مال و دولت و ہم چہ ما گیش نئے۔ آئی نپتہ و گوں مرن مڑا ہاری و انصاف و

دما من دآبہ ۱۲ ۳۴۳ ۱۱ ہود

عِنْدِهِ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ أَنْزَلْنَا مَكُونَهَا وَانْتُمُ لَهَا كَرِهُونَ ﴿۳۸﴾

و تی نیگ و پدا آجیر انت چہ شے چہاں، یا گرا آئی و بہ زور بہ شہا بلجینیں و شہا آتش نیست و

وَيَقُومُوا لَكُمْ عَلَيْهِ مَا لَا إِنْ أَجْرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ

و اونی قوم! من سوال نہ کنوں چہ شہا بہ آئی و سدا چیزے مال۔ نیمنی مزدوری مگر بہ اللہ و سدا

وَمَا أَنَا بِطَارِدِ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّهُمْ مُلَقَّوْا بِرَبِّهِمْ وَلَكِنِّي أَرِكُمْ

و من بگلینوں (چہ و تی کر) مسلماناں۔ آیات ملاقات کنت گوں تی پروردگار و لیکن من گندوں کہ شہا

قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿۳۹﴾ وَيَقُومُ مَنْ يَنْصُرُنِي مِنَ اللَّهِ إِنْ طَرَدْتَهُمْ

توے ات کہ جاہلی کنت و اونی قوم اکے من چہاں نیست چہ اللہ و گرفت و اگر من بگلینوں آیات۔

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۴۰﴾ وَلَا أَقُولُ لَكُمْ عِنْدِي خَزَائِنُ اللَّهِ

شہا سر پند نہت چہ؟ و من بگوشوں گوں شہا کہ اللہ و خزانہ منی بحر ایت،

وَلَا أَعْلَمُ الْغَيْبُ وَلَا أَقُولُ إِنِّي مُلْكٌ وَلَا أَقُولُ لِلَّذِينَ

و نہ غیبی خبر ان زانوں و نہ گوشوں کہ من فرشتہ نیوں و نہ گوشوں ہا گساں کہ

تَزِدْنِي أَعْيُنُكُمْ لَنْ يُؤْتِيَهُمُ اللَّهُ خَيْرًا اللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِي

پہ شے چہاں حقیر نہت کہ ہجر اللہ آیان و خیر نہت۔ اللہ شہر زانت ہر چہ ماں

أَنْفُسِهِمْ إِنِّي إِذًا لَمِنَ الظَّالِمِينَ ﴿۴۱﴾ قَالُوا يٰنُوحُ قَدْ جَدَلْتَنَا

آیاتی دلاں بہتنت (اگر چہ بکریں) گرا اونی من چہ ظالماں بچوں گوشتش و نوح تو گوں با جگرا کتگ

فَاكْثَرْتَ جَدَلَنَا فَاتَّبِعْ مَا تَدِينَا إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿۴۲﴾

و با جگرا کتگ تو گوں ما۔ نوں بیار بہ منے سدا ہا عدلے و کہ تو ترسانینے مارا، اگر تو چہ راسد گویانے و

قَالَ إِنَّمَا يَأْتِيَكُمْ بِهِ اللَّهُ إِنْ شَاءَ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ ﴿۴۳﴾

گوشتی آئی و اللہ و ت کاریت اگر بلوٹیت و شہا عاجز کت کن ات و

وَلَا يَنْفَعُكُمْ نُصْحِي إِنْ أَرَدْتُ أَنْ أَنْصَحَ لَكُمْ إِنْ

و شے کار و نیست منی خیر خواہی اگر بلوٹوں کہ شے خیر خواہی و بکنوں اگر

مَنْزِل ۲

دنت کہ ہرچ ہمیں مرنی و فسرلی و شہا شوہاز انت چہ آجیراں یکے ہم من نہ داراں۔ بے شک من مثل شہا بشرے آن فرشتہ نے نہاں، نہ خدا و تمامیں خزانگان و بمعنی دست و دانگنت کہ ہرچ ہمیں بلوٹاں آیات و خرج و درج بچناں۔ نہ تمامیں غیب و خبرانی من احوال و داراں۔ و لیکن تمامیں خبران و متکبر و باوجود چو شہا من کدی چو ش گوٹاں کہ ہا مردمان کہ بہ شے نگاہ و آوار و بزرگ انت (یعنی من و منی بیل و منی بیل و ہمہ بلاں) آیات و خدا ہجر خیر (خوبی و شہری) نہ دنت۔ مثلاً چہ شہا کسے و بنوت و حکمت عطا بکنت و ابید گران و ایمان و عرفان و دولت و بخشیت۔ بہ شہری و سر بہر بیت کہ خداوند تعالیٰ چہ آیاتی دلائی صلاحیت و احوال خوب سر بہر و معلوم دار انت۔ بر کس و آئی و صلاحیت و حساب و آرا فیض سر کنت و باطنی احوالانی رو و سلوک کنت آئی و منی یا منی ہر ابانی سر ہرچ ہمیں مہربانی نے فرمائیتگ آچہ شے چہاں چیر اندرت

اگر من چو شجوشاں کہ ہا کساں کہ شہا
سرها ہر بد حال و بزرگ گندگائے خدا
تعالیٰ کہ آباطن و حال و زانو کہ انت
ایان و پچ شرف و عزت نہ بختگ تو من بے
اصولی و ناصافی کہتے بیت - ۱ حضرت نوح علیہ السلام
چہ طوفان و پیش نہ صد و پنجاہ سال ماں و تی
قوم کہ کرا جلت و تبلیغ کت پیش و روج
چیر کائی و علانیہ آیان و نصیحت کت ہر یک
شہبہ و دانی تبلیغ - ۲ سرسوج و بخت و تران
و کڑی دراج کش بوئنگ ماں ہے جیرہ صد بلہ
سال گو سنت کافران و آخر چہ حقانی بحث
و تراناں عاجز بلوان و گوشت کہ اے دراج کشیں
کڑی (زنجیر) و حمید ابدار بس اگاں تو راست
ہے تو ہا عذاب کہ مدام آئی و بیم تراپ و تو
دیان بوئنگ مہتلی منک آئی و نور ایاہ تاکہ
اے ہک روچی جیرہ ہلاک بہ بیت - ۳ یعنی اے
چیز منی اخت یار نہ انت - ۴ خدا ہر و ہر نہ
و تی حکمت و روء لو طیت عذاب نازل گنت
مئے فرض ایوک و ہمیش ات کہ ماشا را آگاہ
بجئیں - ۵ باقی عذاب تو آفرین ہولناک و
عظیم الشانیں کا رست کہ آئی و بارگ و دفع

۱۰
 ۱۱
 ۱۲
 ۱۳
 ۱۴
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰

اے فصہائی بیچ بنیادے نیست۔
 وں قرآن ء "مفتری" گوشگ ء تحقیقی جواب ماہے
 سورۃ ء یک رکوعے ساری ء گوشت۔ ادا آخری
 وگڈی پستہ دات۔ یعنی قرآن ء خداوندی کلام ہوگ

وما من دابة إلا

كَانَ اللَّهُ يُرِيدُ أَنْ يُغْوِيَكُمْ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ط

أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ إِنِ افْتَرَيْتُهُ فَعَلَىٰ إِجْرَامِي وَ

ایا کو سنت کردی اؤ تلک اے قرآن و جوتس کہ اکرمین اؤ کنگ آکر اپنی سرائت منی گناه و

من ذمہ دار نیوں ہر گناہیکہ شمای کن ات و حکم بوت پہ نوح و ینبگ کہ ہرگز ایمان نیاریت چہ

مِنْ قَوْمِكَ إِلَّا مَنْ قَدْ آمَنَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ ﴿٢٠﴾

وَاصْنَعِ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَاطِبُنِي فِي الدِّينِ

اُد بکن بوجیک ء مئے رد برء و پئے مئے حکم ء و گفت گو مکن گون من در حق

ظالماں بیشک آغرق بنت ۵ و آڈکنگایت بوجیگ ء و دہربرکہ گوست اودا

مَلَا مِّنْ قَوْمِهِ سَخِرُوا مِنْهُ ۖ قَالَ إِن تَسْخَرُوا مِنَّا فَإِنَّا

نَسْخَرُ مِنْكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝

سخو کنیں گوں شما ہنچو کہ شما سخو کن ات ۵ نوں زوت زان ات کہ پہ کئی سرا

ثَانِيَهُ عَذَابٌ يَحْرِيقُ وَيُجَلِّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٥٥﴾
 کیت عذاب کہ رسوا کنت آئی (ماں دنیا یا) و ایر کیت پہ آئی ء سر عذاب دائمی (ماں آخرت ء) و

حَتَّىٰ إِذَا جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُّورُ قُلْنَا احْمِلْ فِيهَا مِنْ

کُلُّ زَوْحٰنٍ اِثْنَيْنِ وَاَهْلَاکِ الْاَمَمِ سِتَّةَ اَیَّامٍ الْقَوْلُ

شتم و جنت دودانہ (یک نئے یک مادے کا) و (سوار کن) و قی لوگ مرد و مگر ہم کہ پیسہ بونگ (آئی غرق ہوئے حکم کا)

مزل ۳

اے ڈولیں روشنائیں چیزیں، تکیہ کنان، شہابہ و تاج ہرچ قسم، نگاہ بہ وتی سرازور گاہت آئی
 بچ کنان، و تارا اے مساکتگ۔ نوں ہرچ روکاری تے شہاکن ات بہ آئی، من جواب وارنہاں۔ الہ

نہ کہتے۔ وہی وہ قوم ہے جس نے حضرت نوحؑ کو کت و تکلیف دات تو نوح علیہ السلام
اربع دربار شکوہ کت " اِنِّیْ مَغْلُوْبٌ فَانْقِصُ " کہ میں مغلوب و نذر داراں شہا سحرشاں مدد لگات

ماں قبول کُت۔ آئندہ گئے چریشاں کسے ایمان یاروک نہ انت پیشکانوں چہ اِشانی دشمنی و تکزیب

و دل سو کی غمگیں مہو۔ عنقریب خدا چریشاں تہی انتقام (بیر) جستان کنوک انت۔ کہ چہ آئی تہا میں ناشرو بدکارانی خاتمہ بیت۔
 و حق تعالیٰ کو نوح علیہ السلام کو گوشت کہ یک بوجیگے مئے رو برو (یعنی مئے نگرانی) مئے حکم و تعلیم و الہام و روء اڈکین پر چاکہ ہے زوناں آپ و
 یک خوفناکین طوفانے آئیوک انت کہ ماں آئی و توک و یقینا اے ظالم و تکذیب کنوک کل غرق بنت نوں بہ اشانی حق اے فیصلہ الم و بہ عمل و کیت
 شما در حق و یک ظالمے ہم گوں من سفارش و غیرہ ممکن ات۔ آئیوکین عذاب الہی علیہ السلام و وہ کہ بہ لوط و قوم و حق و جبرہ بنا رکت اٹا
 ہم بہ داب و گوشت بوتگت یا بڑا ہیہم اعرض عن ہذا انتہ قد جاء امر ربک و انتہم ایتہم عذاب غیر مردود (ہود۔ رکوع)۔
 و بیان کنند کہ کشتی ماں چنت سال و پدید تیار بوت، بوجیگے نہ انت بلکین یک مزین جہازے ات کہ آئی درجہ ہم جدا جدا انت۔ مفسر ایشی و تفصیل و رد ا
 باز ما لہ امیر و عجیب و غریب بیان کرنگنت کہ گیشتر چریشاں اسرائیلی روایات انت۔

و کہ بچار اچہ پیغمبر نوں تو اُستنا کارے بوتے۔ کہی یک عجیب چیزے گندان و چہ نوح علیہ السلام و جہتیش گیت کہ اے چہ چنے اڈکنگائے و اچہ و
 پسہ و انگت کہ یک لوگے اڈکنگاؤں کہ آپ و سر و روت و چہ غرق بوتگ و رکینیت۔ چریشی و اشکنگ و آیاں پہ طنز و کلاگ زرتحت کہ ماں خشکیں زمین و سرا
 چہ عسرق بوگ و رد و اتی رکینگ و گلاشیش انت
 و حضرت شاہ صاحب لکیت: آکند گانتنت کہ خشکیں زمین و سرا چہ غرق بوگ و حفاظت و ساماں کنگا انت، اے کنگا گانت اے خبر و سر
 کہ موت سرا و شتاگ و اے کنگت۔ ہے تفسیر و مطابق و مترجم محقق و فنا تفسیر مہجکھ الم و ترجمہ گوں حال و صیغہ و کنگ۔ ابن کثیر
 و غیرہ تفسیر منکم و تہا استقبال و معنی مراد گرت، یعنی مروی شما مارا الحق گوشت و کنگت لیکن آ زمانگ نزدیک انت کہ آئی و جواب
 شے حماقت و بیوقوفی و سر مارا کنگ و موقع ریت و قتیکہ شما و تی جہرانی سبب و سرا یاب بت

و یعنی نوں ہج تاخیر نہ بیت، زوت ظاہر بیت کہ دنیا و رسوا کنوکیں و آخرت و دائمی عذاب بہ کئی سر لکیت۔
 و یعنی نوح علیہ السلام بوجیگے اڈکنان بوت دانکہ وعدہ و مطابق و طوفان و و ہدایت و سد بوت، حکم بوت جہران و کہ بگوارت و زمین
 کہ و تی توک و آپ و اڈکن و بچن و فرشتگان و کہ عذاب دیگ و رد و اتی و تی فرض و انجام بدینت۔ آخر چہ بڑا ہور و گوارت و چہ چہ زمین و
 و تی آپ مثل چنگانی آپ و جوش دیان و دراکشت، دانکہ چہ نان پچوکیں تن و راں آپ و ٹنگا ربت۔

(تنبیہ) ماں تنور و معنی و اختلاف انت لہتیں چہ تنور و مطلق نان پچوکیں تنور مراد گرت لہتیں گوشت کہ یک تنورے چہ بی بی حواء
 دست بدست بان و حضرت نوح علیہ السلام و دست و کپتگت، چہ ہے تنور و و ہدیہ آپ چست بہ بیت گڈ ازاں طوفان و و ہدیہ
 بوتگ و شما مردم ماں بوجیگے و سوار بیہیت۔ لہتیں گوشت تنور خاصیں چستہ و کہ ماں کو فہ انت یا ماں جبرہ و انت، لہتیں و دعوی کنگ
 کہ تنور صعب و سفیدی و روشنائی و گوشت یعنی صعب و روشنی شربت بیت۔ ابو حیان گوشت "فادالتنور" ممکن انت کہ ظاہری عذاب و ترس و
 گیشی و چہ کنا بہ انت۔ چہ ابن عباس و منقول انت کہ تنور و معنی و جہارض (زمین و بالائی حصہ) انت۔ بڑا ما تفسیر کہ کنگ ہے معنی مقدم کنگ و
 لہتیں و کہ معنایانی طرف و ہم اشارہ کنگ۔ حافظ ابن کثیر و ہے تفسیر و زندگوشتگ ہذا قول جھور السلف۔

و لہو یعنی ہرچ جناورے و ضرورت انت و آئی و نسل و باقی دارگی انت چہ لایاں یک یک جوڑی و (نرو مادہ) ہم ماں بوجیگے و سوار بجن ات
 و یعنی مقتدر بوتگ کہ آیاں ظالمانی پت و ہمراہی و سبب و غرق کنگ بہ بنت و لا تخاطبونی فی الذین ظلموا انتہم معرفون
 چریشی و مراد نوح و چک یا م انت کہ بہ کنگان و لقب و نامدار ات و کنگان و والدہ و واعلہ چہ لوگ و مرد ماں اشاں و تارا یک کر داشت و ماں
 طوفان و غرق بوتنت ۱۲

۱۔ یعنی ہشتاد مردم یا کم و گیش۔ فل نوح علیہ السلام ء کون وئی ہماں گوشت کہ خدائے نام گران ء ماں بوجیک ء سوار بیت چھ غم مکن ات۔ اشی
 رَوَک و جلگ درست چہ خدائے حکم و فرمان و چہ آئی ء نام ء برکت ء انت ء غرقابی ء چھ فکریست، منی پروردگار مومنانی سر امرن مہربان انت آچہ وئی فضل و
 کرم ء مارا صیح و سلامت ایر گجیت چہرے آیت ء معلوم بیت کہ کشتی وغیرہ ء سوار بوجک ء وہد ء بسم اللہ ء گوشت لوٹیت۔
 ۲۔ یعنی بوجیک کہ کوہ ء موحاں چہر ان ء بے ترس ء دیم ء روان انت۔ سوار بوجک ء پید نوح علیہ السلام ء وئی چک "یام" (کنعان) کہ آئی ء وئی پت، برات

وغیرہ کلیں عیال ء چہ جدا بوان ء وکافرانی ٹولی ء
 اوشتوک ات، تواری پر جت کہ اے بد بختیں کافرانی
 ہماں ہی ء بل گون ماں بوجیک ء سوار ہوتا نہ تو چہرے
 مزین مصیبت ء در دست (رستگار) بنے۔
 تنبیہ یا و نوح علیہ السلام آئی ء رامون زانگا
 پیش کا تواری پر جت تواری بندر ء بل آمو من ات
 یا آرا کافر زانگتگی مگر یہ اے اُمیت ء کہ ہونا کیں
 نشانان ء جم وت گندان ء بلکیں مسلمان
 بہ بیت یا "و اهلک" ء عمومی معنی ء گران ء چہ پدیری
 شفقت ء جوش ء چوٹی کت و الا مکن سبق علیہ
 القول ء مجمل بوجک ء سبب ء آئی ء سوار چہاں
 کنگ نہ فہمتی واللہ اعلم۔

فلک آئی ء چہ وئی جاہلی وکن ذہنی ء نون ہے خیال
 کنگاٹ کہ ہنجوش ماں اذنائیں سیلاب و طوفان ء
 مردم باز برا بڑیں کوہاں لک کپنت و وئی ساد ء رکینت
 من ہم بڑیں کوہے ء سوار لک کیاں ء وئی ساد ء در دست
 کناں۔ فل یعنی ماں کتام چرت ء کپنتے اے اذنائیں
 سیلاب نہ انت خداوندی عذاب ء طوفان انت، کوہ چہ
 چیزات مروچی چہ چیز چہ خدائے عذاب ء در دست کت نکنت
 البت خدا کے ء سوار مہربان بہ بیت آور دست بیت
 کنت، مگر چشیں ہنگامہ ء گر وچیل و انتقام ء موقع ء
 رحم ء سوال نہ بیت پت و چک ء اے گفت گو سرجم نہ
 بوتگت کہ آپ ء یک چولے ء در میان ء کیاں بہ مدامگی
 ہر دو بینان ء چہ یک دگر ء جدا کت۔

فلک داں یک مدتے ء ہنکر ہور ء گورت گوشے کہ آسمان ء
 کلید پتچ بوتگت وزمین ہر جاگہ ء پاٹ وارتگ ورتگت
 تمامیں کوہ ماں آپ ء غرق ترزتت ابید چہ بوجیک سواریں
 ایدکہ مردمان کہ دریا بت ء آبیانی نوح علیہ السلام ء دعا کرتگت
 رَبِّ لَا تَذَرْنِي عَلَى الْأَرْضِ مِنَ الْكَافِرِينَ دِيَارًا (نوح روئے)
 غرق بوتنت۔ آدمان ء خداوند قدوس ء زمین حکم دات کہ وئی
 آپ ایر بر سر جنبران ء فرمان کت کہ آپ ریچک بند کین ات گدا آئی
 محال ات کہ ہر دو بینان بہ آئی حکم ء رندگری ء یک مانے ناخیر
 بختیں۔ چنانچہ آپ خشک بوجک ء لگت کشتی (بوجیک) بہ کوہ چوہ
 ڈک ات کہ لہستانی گوشت پید آماں موصل ء ات و ہرج کار
 کہ خدائے دہشت (مجرمان ء سزا دیگ) آسرجم بوت۔ بہ ظالمانی
 حق ء گوشت بوت کہ چہ خدائے رحمتاں زہر بوان پہ مدامگی ماں

۱۲۔ مامن دآبتہ ۱۲

وما من دآبتہ ۱۲

۳۲۶

۱۱۔ ہود

وَمَنْ أَمِنَ ط وَمَا أَمِنَ مَعَهُ إِلَّا قَلِيلٌ ۝ وَقَالَ ارْكَبُوا

د (سوار کیں) ہماں کہ ایمانیش آرنگ ایمانیانگ گون آئی ء مگر کتے ء۔ فل وگوشتی کہ سوار بیت

فِيهَا بِسْمِ اللَّهِ جَعَرَهَا وَمُرْسَاهَا إِنَّ رَبِّي لَغَفُورٌ

ماں بوجیک پالندہ ء نام ء انت آئی ء روان بوجک وائی ء ننگر بوجک۔ بیشک منی پروردگار بخشوک

رَحِيمٌ ۝ وَهِيَ تَجْرِي بِهِمْ فِي مَوْجٍ كَالْجِبَالِ وَنَادَى

مہربان انت فل وائی زرنتت رباہہ گرگ ء لگت گون آیاں ماں اید ولیں چولانی تہا کہ کوہانی پیمانیت۔ و توار

نُوحٌ ابْنَهُ وَكَانَ فِي مَعْزِلٍ يُبْنِي أَرْكَبَ مَعْنَا وَلَا تَكُنْ

جت نوح ء وئی چک ء ایک گوشے یا ات کہ اومنی چک اسوار بوجک ماں و مسبو

مَعَ الْكَافِرِينَ ۝ قَالَ سَاوِي إِلَى جَبَلٍ يَعْصِمُنِي مِنَ الْمَاءِ ط

کا فانی ہمراہ فل گوشتی زوت پناہ گروں من یک کوہے ء سوار کہ بچینیت مٹا چہ آپ ء غرق بوجک

قَالَ لَا عَصِمَ الْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ إِلَّا مَنْ رَحِمَ وَحَالَ

گوشتی چہ بچینیک نیستت مروچگیں روح ء چہ اللہ ء حکم ء مگر یہ بمانی ء سوار کہ رحم بکنت و دیماں بوت

بَيْنَهُمَا الْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ الْبُغْرَقِينَ ۝ وَقِيلَ يَا أَرْضُ

آہر دوکانی در میان ء چول پدا بوت چہ عنرق بوتگیناں و حکم بوت کہ اوزمین

ابْلَعِي مَاءَكَ وَيَسْمَأُ أَقْلِعِي وَغِيضَ الْمَاءِ وَقْضِيَ الْأَمْرُ

ایر بہر وئی آپ ء واد آسمان بس کن (گوارگ ء) وحشک بوت آپ و تمام بوت کار

وَأَسْتَوَتْ عَلَى الْجُودِيِّ وَقِيلَ بُعْدَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝

بوجیک اوشتات پہ جودی ء کوہ ء سوار گوشتک بوت کہ دور بیت ظالمیں قوم

وَنَادَى نُوحٌ رَبَّهُ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ابْنِي مِنْ أَهْلِي وَإِنَّ

د توار جت نوح ء وئی پروردگار گوشتی ای منی رب منی چک چہ منی بوجک ء مردمان انت و تنی

وَعْدَكَ الْحَقُّ وَأَنْتَ أَحْكَمُ الْحَكَمِينَ ۝ قَالَ يَبْنَؤُا زُرَّكَ لَيْسَ

دعدہ بیشک راست انت و تو چہ درستان مسترب حاکمے۔ گوشتی اونچ آئیں چہ تنی

منزل ۳

ہلاکت و مصیبت ء غار بکپ ات۔ تنبیہ: ماں اشی ء اختلاف انت کہ طوفان نوح ماں تمامیں دنیا ء اہت یا ماں خاصیں ملکان۔ آئی ء فیصلہ ء اے موقع نہ انت مگر یاد ارگ
 لوٹیت کہ ماں "دائرة المعارف" نامی کتاب ء لھتیں یورپی محققانی ہنجیں اقوال و دلائل نقل کنگ بوتگت کہ طوفان ء عمومیت ء سوار انت۔ چرایاں اکثر خیال ہمیشنت کہ موجودہ
 دنیا ء کل انسان حضرت نوح علیہ السلام ء سٹیں چک "سام، حام، یافث" ء اولاد انت و جَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُ هُمْ الْبَاقِينَ چہ طوفان ء ہاچک و حیوانات کہ ہلاک بوتنت آبیانی
 ہلاکت بہ تقدیب ء روان ات بلکیں جوش کہ خدائے دگر طبعی سببانی ذریعہ بہ آبیانی سلاموت ء کاریت و آظلم حساب نہ بیت۔ ہے پیمانیشانی اے موت چہ ہے ذریعہ ء وار د بوت
 آخر ماں روئے زمین ء طوفان و سیلاب مدام کابینت و ماں اشان باز چک و دولت ہلاک بنت۔ ۱۲

مِنْ أَهْلِكَ إِنَّهُ عَمَلٌ غَيْرُ صَالِحٍ فَلَا تَسْأَلْنِ مَا لَيْسَ

لوگ و مردماں - آئی و عمل خراب انت - نون سوال مکن چہ من چہ کتہ

لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنِّي أَعْظُكَ أَنْ تَكُونِ مِنَ الْجَاهِلِينَ ۝

ترا معلوم نہ انت - من نصیحت کنوں ترا کہ مہ تو چہ ناداناں

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْأَلَكَ مَا لَيْسَ لِي بِهِ عِلْمٌ وَ

گوشتی اے رب من چہ تو پناہ لوٹوں چہ اے خبر کہ سوال بکنوں چہ آچہ من معلوم نہ انت و

إِلَّا تَغْفِرْ لِي وَتَرْحَمْنِي أَكُنْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۝ قِيلَ يٰهُدُ

اگر من و بخشے و پر من رحم مکنے گرامن بوں چہ بر باد دیناں و حکم بوت کہ اودوح

اهْبِطْ بِسَلَامٍ مِنَّا وَبَرَكَاتٍ عَلَيْكَ وَعَلَىٰ أُمَمٍ مِّمَّنْ مَعَكَ ۝

ایر بک (چہ بوجیک) پہ سلامتی چہ مے طرف و گوں برکتاں (کہ نازل بنت) پہ تہی سرو پہ ہاجا قی سر کہ تہی گوناہیت

وَأُمَمٌ سَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكَ قَدْ أَفْلَحَ الْيَوْمَ تِلْكَ

وگر جماعتت کہ فائدہ رسینیاں آیان و رندہ رسیت آیان و چہ مے طرف و در دنیا کی سزا کی اے

مِنْ أَنْبَاءِ الْغَيْبِ نُوحِيهَا إِلَيْكَ مَا كُنْتَ تَعْلَمُ مَا أَنْتَ

چہ غیبی خبراں انت کہ روانہ اش کنیں پہ تہی نیمگ و - نہ تو زانتگت اے خبراں

وَلَا قَوْلِكَ مِنْ قَبْلِ هَذَا فَاصْبِرْ إِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ۝

و نہ تہی قوم و چہ ایشی و پیش و نون صبر کن - بیشک شریں انجام پہ خدا ترسان انت و

وَالِیٰ عَادِ أَخَاهُمْ هُودًا قَالَ يَقَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ

و پہ عاد و نیمگ و روانتیں کت آیان یں رات ہود گوشتی اودوم اللہ و بندگی و بکن ات نیستیں شمارا ہج

إِلَٰهٍ غَيْرُهُ إِن أَنْتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ۝ يَقَوْمِ لَا أَسْأَلُكُمْ

معبودے بغیر چہ آئی و شہا درست دروغ بند ات و اے وم من نہ لوٹوں چہ شہا

عَلَيْهِ أَجْرًا إِن أَجْرِي إِلَّا عَلَىٰ الَّذِي فَطَرَنِي أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝

پہ اشی و سر مزد - منی مزدوری خاص پہ ہائی و سرا انت کہ منی پیداگ کنگ و نون شہا نفہت چہ و

فل نوح علیہ السلام و اے عرض کتام و بد و کت، چہ کنگا غرق بیگ پیش یا غرق بوگ پد - دوہی اخیال هستنت - ہم کنگان و منافقا شکل و صورت و رفتارانی بناء آرا مومن فہم گائت یا کافر فہماں ناں رب العزت و بارگاہ و اے عرض کت دوہی خبرانی امکان انت - اگر مومن فہماں چہ غرق بیگ و پیش عرض کنگی تو مقصود چہ پیشی و قی ذاتی اضطراب و الہارات و چہ خدا و فریاد کنگان و آئی و رکینگ و واسطہ انتظام کنگی ات و اگر غرقابی و پد اے گفتگو بوت تو محض معاملہ و اصل حقیقت معلوم کنگ و رد ادتی بقراری ظاہر کنگی ات - یعنی خدا یا! تو وعدہ کر کنگت کہ منی اہل کنگی و کنگان مومن بوگ و سبب و "إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ" و استثناء تہا بطاھر داخل نہ انت کہ آئی و غرقابی و راز جی انت و بے شک تہی وعدہ برحق انت کہ منی اہل کنگی نہ جنت کہ معاذ اللہ تو وعدہ خلافی کنگ - شہا حکم الحاکمین و شہنشاہ مطلق ات، فہم و بئیت یا مہیت کسے و حق نہ رسیت کہ تہی فیصلہ و دیم و ان بکنت یا شمارا و وعدہ خلافی و سر مجبور بکنت نہ کسے و چوش زبانت کہ تہی گوشتگیں حلم و ہمت و

یک و لے و کنگت چینی بکنت فقط پہ و قی دل و تلاء اے قصہ و راز و زانگ لوٹاں - جواب دیگ بوت اے چہ لوگی مردماں نہ ات کہ پرایاں رکینگ و وعدہ کنگ بو کنگت بلکیں اے کس ماں "إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ" و شامل انت ہر جا کہ آئی و عمل خراب انت ترا آئی و کفر و شرک و حقیقت ہج معلوم نہ انت چہ انگی گپ انت کہ پیغمبر نہ فرست و روشنی و باوجود آئی صریح کفر چہ تو مخفی انت و ترا اشتباہ بو کنگ - آکسے و کہ حقیقی احوال ترا معلوم نہ انت آئی و بابت و چہ ماحشیں نامنا سہیں نہا طلب مکن - مقربان و چوش نہ براہیت کہ بے زانگ فہمگ ادب ناشناسیں جاہلائی پیم و گپ بکنت - آیت و اے تقریر بہا جاور و انت کہ نوح علیہ السلام کنگا مومن نہ انت و اگر آرا کا فر زانتگتی تو شایدا سوال و درخواست و مطلب چوش بہ بیت کہ ماں "انجاء" و ذکر و "اہل" و لفظ و چونکہ عام مومناں جدا بیان کنگ بو کنگت چہ نوح علیہ السلام و ہے خیال کت کہ منی اہل و چرے دنیاوی عذاب و رکینگ ایما شرط نہ انت - و "إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ" مجمل ات، پیشکا نتوہیت کہ آئی و مصداق و متعین بکنت - بنا و علیہ ماں شفت پدیری و چوش آیان عرض کت کہ الا العالمین امنی حیک یقینا منی اہل و داخل انت کہ آئی رکینگ و شہا وعدہ کر کنگ و اگر اے چون کا فی غرق بوان انت یا غرق کنگ بوت - پستہ دیگ بوت

کہ تہی اولی مقدمہ (ان انبی من اہلی) رد انت - ہماہل و رکینگ و وعدہ ات، ماں آئی و اے داخل نہ انت ہر جا کہ آئی و کتوت سک خراب انت و ہم ترا "إِلَّا مَنْ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ" و مصداق و علم نیست کہ اکتام کس انت، گدا ہر چرے و کہ شہا علم نداشت ات آئی و بابت و ماں چشیں محاجہ و رنگ و سوال کنگ یا عرض و گویش کنگ ترا نہ براہیت - وک حضرت شاہ صاحب نویہیت کہ "مردم ہا چہرہ جہت کنت کہ زانتی لیکن مضی معلوم بیگ باید انت - اے کار جاہل نیگنت کہ مسترین و مضی و جہت و نیمگ و دنگوش گور مکت و پدا جہت بکنت کہ "مضی پرچہ نہ ات؟ اے گوشتگیں فائدہ و تہا بیان بو کنگ -

و حضرت نوح علیہ السلام و لرزے و رت توہی کتی، لیکن چوش نہ گوشتی کہ پدا چوش نکناں کہ مریشی و دعویٰ و معنی ظاہر بیت بندہ و را چہ مقدور ہست، باید انت کہ چہ ہائی پناہ بلوٹت کہ چہ من و دوبارہ اے خطا سرزد مہیت و ماں دل و کنگ

ارادہ و بداریت - حضرت آدم علیہ السلام و یونس علیہ السلام وغیرہ و توبہ و ہرج الفلظے ماں قرآن و نقل بو کنگت ماں ایشاں ہے ادب و خیال گور کنگ بو کنگ -

و کہ یعنی چہ بوجیک و بوجدی و چہ جودی و بزمین و سرا ایر بک ات، برکت و سلامتی آندگ و بے شہے سرا و بہا قومانی سرایت کہ چہ شہے ہماہاں پیداگ بنت - فی الحال اے زمین کہ چہ طوفان و پہک ویراں بو کنگ ایشرا خدا دوبارہ آباد کنت و ایشی و رونق و برکت پدا و ترکنت - چہ سلامت و لفظ و چوش کوش کہ حق تلاء و تسلط فرماینت کہ چہ بعد نون دان قیامت و انساناں سرا ایڈو لیس طوفان پدا نہیت مگر ایکہ تھیں فرقہ ہلاک بنت - و یعنی اے چہ نبوت و دلائل دلیلہ کہ چہ یک عامی و زبان و گوشتگیں اتانی مستند و مفصل احوال بیان کنگ بنت - و چوش کہ نوح و آئی و ہراہانی انجام خوب بوت تہی ہماہانی ہن مستقبل روشن و کامیاب انت - شہا کا فرانی نارواہیں کارانی سرا صبر

بکن ات - پریشانی و تنگدلی مبعوث چوتھ کہ حضرت نوح علیہ السلام نے صد و پنجاہ سال صبر کرت - ک کہ سنگ و پتھر ہم اختیار داروک حکم بلکہ معبودانت - ماں سورہ اعراف
 ہود قوم و داستان گوست - ک یعنی من و راتھے مال بکار انت منی پیدا کنوک و دنیاوی حاجت و اخروی ثواب و اجر دیوک انت - اے گپ ہر ایک پیغمبر و قوی
 راج و قوم و گوشت تاکہ بند نصیحت بے طمع و اثر داروک بہ بیت ، مخلوق آتی و محنت و پے دنیاوی للچ و پردا حساب بکننت - ک یعنی ہم کر شاکست گنٹ ذہن ات کہ چشمن نہیں
 گپتے ہم سر پد بوت نہ کن ات کہ یک کسے بے طمع و بے لاچ و تنہا چہ دوزوہی و درد مندی و خاطر شے دارین و فلاح و گپ و کنت شاکستی و قوی دشمن و بدخواہ زاناں گون
 آتی جنگ بناکن ات - ۱۲

(ہم صفحہ و فوائد)

ہود ۱۱

۳۲۸

و ما من دابة الا

وَيَقَوْمِ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ ثُمَّ تُوبُوا إِلَيْهِ يُرْسِلِ السَّمَاءَ

وَدَقَوْمِ اِگنا ہاں بخشائینت چہ قوی پروردگار و رند رجوع کن ات آتی نیک و ط روانہ کنت چہ آسمان و

عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَى قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا

پہ شے سرا بر دیو کیس ہور و گیش کنت شے زور و پے زور و چک و و دیم و مگردین ات

مُجْرِمِينَ ﴿٥٧﴾ قَالُوا يَهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِي

پہ گنہ گاری و گشتش او ہود نیارنگ تو سے گور و روشن دلیہ - و ما انکار نہ کنیں

الِهَتِنَا عَنْ قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٨﴾ اِنْ نَقُولُ

و قی خدایاں پہ تہی خبر و ما ترا را نہ متیں و ما ہمیش گشتش

اِلَّا اَعْتَرَاكَ بَعْضُ الْهَتِنَا بِسُوءٍ ط قَالَ اِنِّي اَشْهَدُ اللّٰهَ

کہ ضرر داتگ ترا ہتے و چہ مے خدایاں پہ بدی و گشتی من گواہ کنوں اللہ و

اَشْهَدُ وَاِنِّي بَرِيٌّ مِّمَّا تَشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ مِنْ دُونِهِ فَلَكَ اُتِي

و شما گواہ ہت کہ من بزاروں چہ ہمایاں کہ شائش شریک کن ات آتی و چہ بغیروں بدی کن ات شہادت

جَمِيعًا ثُمَّ لَا تُنْظَرُونَ ﴿٦٠﴾ اِنِّي تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ رَبِّي وَرَبِّكُمْ ط

در حق من رندامن و مہلت مدے ات من توکل کنگ پہ اللہ و سرا کہ منینگ و شے رب انت

مَا مِنْ دَابَّةٍ اِلَّا هُوَاْ خِدْبًا صَبِيحًا ط اِنِّي رَّبِّيْ عَلَى صِرَاطٍ

نیستیں و چہ سُرندہ مگر کہ اللہ دست و انت آتی و پیشانی بیشک منی رب پہ راستیں راہ و

مُسْتَقِيمٍ ﴿٦١﴾ فَاِنْ تَوَلَّوْا فَقَدْ ابْلَغْتُكُمْ مَا ارْسَلْتُ بِهِ اِلَيْكُمْ ط

سرا انت و ک پدا اگر دیم و بہترین ات گرا من رسینگ پہ شاہر چیکہ گون من گون کنگ بوتگ پہ شے نیگا

وَيَسْتَخْلِفُ رَبِّيْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوْهُ شَيْئًا ط اِنِّي رَّبِّيْ

(پہ شے جاگہ و منی پروردگار دگ تو سے و ماں زمین و آباد کنت و شما آتی و لاچ نقصان و ات نکت بیشک منی پروردگار

عَلَى كُلِّ شَيْءٍ حَفِيظٌ ﴿٦٢﴾ وَلَسَاجِدًا اَمْرًا نَّجْنَاهُ هُوْدًا وَالَّذِيْنَ

ہر چہ سہ و نگہبانی و کنت و و ہر وقت کہ رست مے حکم بچینت ماہود و و ہما ک ا کہ

مزل ۳

و ل ہے سورت و شروعات و اے جملہ و تفسیر بیان بوت
 و ل یعنی و ہد پ و ہد خوب ہور گوارینیت - آ قوم چونکہ کشتا
 باغات جنگ و واسطہ باز ہد و نا ک ات پیشکا ایمان یارگ
 ظاہری فوائد و برکات ہم بیان کنت کہ در باب آسانی حق و
 زیاد رغبت و شوق یاروک ثابت بہ بنت - نوشتہ کنت کہ
 چہ سہ سال و اشانی علاقہ و ہور و نہ گوارنگت و ملک شکسالی
 شکارا ت ہود علیہ السلام و وعدہ کت کہ ایمان یاران و
 بہ خدا و نیک و رجوع کن ات اے مصیبت دور بیت
 و ل یعنی شے مالی و بدنی قوت و گیش کنت ، ماں اولاد و
 برکت دنت ماں و شحالی و شتر بیت - گون مادی قوت و
 ہور شے روحانی و ایمانی قوت ہم زیات کنگ بیت بشرطیکہ
 خدا تعالیٰ و نیک و رجوع کنان و ماں آتی اطاعت و مثل
 مجراں دیمانترین ات -

و ک ایش آسانی سرطاس ہر ہٹ و مضدات کہ گشتگشت کر شہا
 بہ قوی پیغمبری و رد چشمن محکمیں شہوت و دلیہ ہم نیارنگ کہ
 ما شہاد پیغمبر زانیں خدا ہر کس و پیغمبری درجہ بدنت بایدارت
 کہ آتی و تقرری و کاگد و قبض ہم دیگ بہ بیت - چنانچہ ماں
 حدیث و انت کہ ہر چہ نبی نے مبعوث بوت گون آتی انھیں
 صافیں نشان دیم دیگ بوتنت کانی و سرا کسے ایمان
 یارگ بلوٹت تو ایمان آرت کنت پیشکا گون یقین و
 گوشتک بیت کنت کہ ہود علیہ السلام و ہن نشان پیش
 کنت مگر اشاں بہ قوی ہٹ و مضد سبب و ہمیش گشتش
 کہ شہا ظاہر نشانے نیارنگ (شاید اشانی مراد چش بیت
 کہ در ستانی گردناں گران و بہ ایمان یارگ و مجبور بکنت)
 بہر حال مافقط چہ تہی گوشتک و قوی معبود (بتان) و بیل دات
 کنت نہ کنیں و نہ کی تہی رسالت پیغمبری و قبول از رستیں -
 و ل یعنی ایش کہ تو بے سرو و ہنیں گپ جے و کلیناں بیوقوف
 کناں و قوی دشمن جوڑ بنے مے خیال چش انت کہ چہ مے معبود
 یے و تہی سرا آسیب یل و انگ کہ تو نون مجنون و گنوک بوتے
 (العیاذ باللہ) تو کہ چہ اشانی عبادت و مردمان و ہن کن ات
 و اشان و بد و رد گوشتے اشاں اے ادبی و سزا ترا داتگ
 کہ نون تو مثل گنوکاں و گپ و رپ جئے -

و ل یعنی آبر کار یں دوک و بتان من و راچے تا و ان دات
 کت کنت شاکل کہ مزین شہزور و طاقت و نظر کا بیت قوی
 معبودانی فوج و شامل ہوان و منی ہمیں یک و تنہا نہیں
 مردے و سرا گون و قوی تمایں قوت و انا گتی حملہ لے بجن ات

شہامنی یک مودے ہم سرینت نہ کن ات - گوش بدار ات من خدائے گواہ کنان و جار جہاں و شہاچ بر شہی و ہم گواہ ات کہ من چہ شے و ت گرویں خدایاں بالکل بری و بزاراں - شہا
 کل من و راہرچ تا و انے دات کت کن ات بدیت مریشی و نہ چ کوتاہی بکن ات و نہ من و را دمانے مہلت بدیت و شہر زان ات کہ منی بھروسہ پہ خدائے وحدہ لا شریک لہ و
 سرا انت کہ آ منی رب انت و آ ہم شے حاکم و مالک انت بے چہ قوی کوردلی و اے گپت و سر پد بیت کت نہ کن ات نہ تنہا من و شہا بلکیں ہر یک کسانیں و مزینیں چیز کہ زمین
 سرا تر و تاب کنت خالص بہ ہمانی و تصرف قبضہ انت - چوش بگوش کہ اشانی سر و مود ہم بہ آتی و دست و انت ہر نیک و بلوٹت کہ ایمان و بدست و یاران و بکشتیت اش
 کسے و مجال نہ انت کہ چہ آتی قبضہ و در بکشتیت یا بہ بچیت ، نہ ظالم چہ آتی و گرفت و در لگوشتیت و نہ راستیں مردم ماں آتی و پناہ و بزرگ و رسوا بیت - بے شک منی پروردگار

بہ عدل و انصاف و تجلی راہ و سرائت، نہ آئی گور و ظلم انت و نہ آئے موقع و انعام دت و تہندگان و نیکی و خیر و ہرچ راہے آئی و سورج و آتک بے شک بہار راہ و
سراگام جنگ و آذر کینیت و ہماراہ و سرار و وکان و آوت بریشانی حفاظت و مدام و ت اوداموجود انت - وک یعنی چشیں نفیس و صافیں خبرانی اشکنگ و پد
ہم اگن نہ من ات تو نوں پین ہج تاوان نہ انت من تبلیغ و فرض سرجم و اداکت شانوں و تہ فکر و بیئے ات، لازمی انت کہ بہ چشیں ہٹ و ضد کنگ و عذاب چہ آسمان و
بیت و شمارا ہلاک بخت - خدا و زمین چہ شے ویرانی و تباہ نہ بیت آدگ کسان و شے مال و میراث و دت - یاد کن انت کہ چہ شے ہلاکت و خدا یا پیغمبر و ہج تاوان
نہ رسیت، نہ آئی و ملک ویران تریت و ہدیکہ آوت ہر چیز و محافظ و نگہبان انت تو ہر یک حفاظت و قابل چیز و گورسی و آچہ و تہ کاملین قدرت و توت انجام دت - ۱۲

ہے صفحہ فوائد: دل یعنی ہفت شب ہشت

روح بر و بر طوفانی گواتے آہت چو شکر ماں سورہ اعراف
بیان بوت، لوگ کینت، بانانی سر گوات و بر توت
در چک چہ بون و لکون بوان و دور و دور و کینت، گوات
ہنجوش چہ زہر و پرات کہ چہ پوز و لاپ و داخل بوان و
چہ جہلا و در کینت ات و جسم و راتل تل گرتی چہ
ہون کین عذاب و ماہود علیہ السلام و آئی ہمارا ہستگار
کت کہ چار ہزار نفر انت و ایمان و نیکیں عمل و برکت آیان
چہ آخرت و گران عذاب و نجات دات
دل یعنی آبیانی ویرانی و گرتگیں جاگہان و گون عبرت و ہم و
بجارات کہ لے ہمارا و قوم ات کہ اشانی بوزگان و گون
مزن دغدر و تہ پروردگار و خبرانی مقابلت و آئی و
پیغمبرانی نافرمانی کت و کترینان مسترس شیطانانی
زندگیری کت آخر ہر دو تہ تباہ و برباد بوتنت -
(تنبیہ) رسولک شاید ہمیشہ کفرایت کہ یکے و
تکذیب درستی پیغمبرانی تکذیب انت پر چاکہ ماں توبہ
و غیرہ دین و اصولانی تہا متفق و یک دومی و تصدیق یعنی
باور کنو کن انت -

دل یعنی خدا و لغت (پٹ) ماں دنیا و اشانی و مہب و
جنگ بوت کہ ہر جہلہ برونت آتنت اشانی و مہب و
کیان بیت و دات قیامت و ہر و ہدے کہ اشانی و کونیت
آہم گون لغت بزاں گون ہٹ و پٹ و بیت بلکین بیت
زند ہم آچہ اشانی سر و نہ کینت لغت و طوق بہ بدائی
اشانی کٹ و درنگ بیت -

دل لہتیں مغت راں گونشت کہ بہ قیامت و روح و چوش
توار پر جنگ بیت الا ان عاد اکفروا (تنبیہ) گون
"عاد" و قوم ہود و لفظ
و ہمیشہ کیش کنگ بونگ کہ دو بینانی شبینگ (قصہ) بہ
اشکوکانی دماغ و یکبارگی بیت یعنی "ہود" و چہ حال
ات و اے ہمانی و قوم ات کہ آئی و انجام چوش بد بوت
و اے ہم ممکن انت کہ بریشی و ہزار کنگی انت کہ "عاد"
دوات اولی و آخری ہمیشہ یک جا گئے چوش فرمان کت
و انت اھلک عاد الاولی (النجم - رکوع ۳)
ادا عاد اولی "مراد انت کہ بہ آئی و نیمگ و ہود" دیم
دیگ بونگت - واللہ اعلم

و اشانی قصہ ماں سورہ اعراف و گوست -

ہود

۳۴۹

وما من دآبۃ ۱۲

امنوا معہ برحمۃ مینا و نجینہم من عذاب غلیظ ۵۸

ایمانش آرتگت گوانی و چہ و تہ ہرانی و - و ما بچینتت آیان چہ زندی عذاب و

وتلك عاد جحد و ابایت ربہم و عصوا رسلہ و اتبعوا

و ہمیشہ عاد کہ انکارش کت چہ و تہ پروردگار و آیتاں و منتش آئی و رسول و منتش

امر کل جبار عنید ۵۹ و اتبعوا فی ہذہ الدنیا لنعۃ و

حکم ہر ظالم ضدیئے و آیان بر دات بوت ماں اے دنیا یا لعنت و

یوم القیامۃ الا ان عاد اکفروا ربہم الا بعد العاد

ماں قیامت و رنج و ہم و گونشتارت عاد منکر بوت چہ و تہ پروردگار و گونشتارت لغت بچینتت بہ عاد و

قوم ہود ۶۰ و الی ثمود آخامہم صلحا قال یقوم اعبدا

ہود و قوم و ثمود و نیمگ روانہ تہ کت آیان برات صالح و گونشتی اوقوم اللہ و بندگی

اللہ مالکم من الہ غیرہ ۶۱ هو انشا کم من الارض

لکن ات نیستیں شمارا چہ معبودے بغیر چہ آئی و ہمانی و پیداک کت شمارا چہ زمین و

واستعمرکم فیہا فاستغفروہ ثم توبوا الیہ ۶۲ ان ربی

و آبادی کت شمارا ماں آئی و سرانوں و تہ گناہاں بخشتا تہ ات چہ آئی - زندار جمع کینت آئی نیگا پیشانی

قرب مجیب ۶۳ قالوا یصلحہ قد کنت فینا مرجوا قبل ہذا

رب نزدیکانت قبول کونیت و گونشتش اوصالح مارا چہ تو (باز) امید ہستت چہ پیش

اتھنا ان تعبد ما بعد ابائنا و اننا لفی شک مینا

تو مارا منہ کنے چہ اے خبر و کہ عبادت بکنیں ہمارا چہ عبادت کنگت شے پت پیر کاں ماشک و تہا کینگیں چہا

تدعوننا الیہ مریب ۶۴ قال یقوم اریتم ان کنت علی

چیزے کہ تو دعوت دے مارا آئی نیگا

بیت من ربی و اتنی منہ رحمۃ فمن یصرنی من

چہ و تہ پروردگار و طرف و منی و اتک چہ و تہ درگاہ و رحمت گرا کئے من و را بچینیت چہ

منزل ۳

دل یعنی اوں سر حضرت آدم چہ کل بہ پیداکت و پید چہ زمین و ہما و راک پیداکتت کہ چہ ایاں نطفہ و غیرہ جوڑ بیت کہ آمادہ انت انسان و پیدائش و
ک یعنی پیداکان و باقی و دشتی - بقاء سامان اذکت، زمین و آباد کنگ و رہ بند سورج داتنت، الہام و دستور فرمان کت و ہدیکہ آذات چشیں نعمانی دلوک و
احسانی کنو کن انت تو لازم انت کہ مردم بہ ہمانی نیمگ گون ایمان و اطاعت و رجوع بکنت و کفر و شرک و غیرہ ہرچ گناہے کونگی آیان معافی و بلو طیت - آچہ ما با نکل نزدیک
انت، ہر خبر و ت اشکت و ہرچ توبہ و استغفارے گون راستی دل و کنگ بہ بیت آئی و اشکان و قبول کنت -
و یعنی چہ تو ما ہے امیت داشت کہ تو دیمتر مزن شرفدار و کین نیکیں مردے بے کہ مردم ترا بزرگانی نشان زانان سرانی بان و ترا بندینت، چہ تہی جبین و رشد و

ہدایت و علامات پیداوار انت درستان چہ تو ہے امیت ات کہ چہ تراراج و مزین نفع و سیتے رست چہ وقتی شور و سرسوجان و وقتی براتانی پیشونگی و کنان آیایاں قوت بخشنے و آیانی مذہبی راہ و دستورانی تائید و حمایت و کئے۔ اے جبر راست انت کہ شروعات و توتوتا را چہ بتیال دور داشتگت و توجہ راج و قوم و مذہب و قوتار ایک کر کتگت پدایم مارا چہ تی نفہم و تران اے امیت ات کہ دیم تر و ہدیہ ترماں عقل و ہوش و پختگی حاصل بیت توگوں مایدا اہل و مل بے ویت پیر کی راہ بند کائے۔ بے افسوس کہ یکبارگی تو ہنچیں گپان و جان کت کہ ماچہ تو بچک و نامیت بوتیں۔ شامے پت پیر کی قدیمی دین و برخلاف علانیہ جہاد شروع کنان و مئے و اہگانی قلات گوں خاک و آوارکت، زانا تو چش لوطے کہ مایکیں خدائ قبول کنان و وقتی کلیں قندعی معبودان و بیلہ بچیں۔ مئے نزدیک و بزرگانی راہ بند و ول کنان و نوکیں رہ بند

اختیار رنگ سکیں شبہ و کارایت کہ مئے دل ایشرا ہجر

قبولدار نہ بیت - ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : ول یعنی بہ شے شک و شبہ و جہاں من یک صافین کشکے و چونکائی و لکنان خدائے پاک من و را نفہم دات و چہ رحمتانی برکت و من و را پیغمبری و منصب عطا کت تو اگر بندہ جبر و من آئی و نافرمانی و بکنائی و ہاکارانی سرکنگ و من و را حکم داتگی ایمان و سر مکان تو گدا من و را چہ آئی و سزا کئے رکیت کت کت ول یعنی بہ عوض و اشی و کت و رستیں دوزواہ و محس و شما قدر دانی بچیں من و را چہ دعوت و تبلیغ و کار و دست کشک و مشورہ دیان و من و را تاوان و نقصان دیگ و شوہار و ات - لہتیں سلف و لے جملہ و مطلب چش گپنگ کہ چہ شے گفتگو و من و را بچ زیادہیں چہ دست و کپیت ابید چہ یعنی گت و کت شام و تاوان بار کن ات مگر چہ سیاق و مناسبت و اولی معنی مناسبات و چہ حضرت صالح علیہ السلام و قوم و معجزہ طلب کتگت آ معجزہ آیان و پیش دارگ بوت۔ اے داستان و سر جہیں بیان و لفظانی گیش و گواراں شستی جز و آخر و ماں سورہ اعراف و گو سنگ اودا چارگ لوٹیت۔ ول یعنی و ہدے عذاب و حکم سر بوت تو ما صالح علیہ السلام و آئی و ہر اہان و رستگار کت و چونکائی رستگار کت، چہ آرمج و رسوائی و "وَمَنْ يُؤْمِنْهُ" "تَجِبْنَا" و شرح و گیش و گواراں انت۔

ول یعنی ہر کس و بلوٹیت ہلاک بکنت و ہر کس بلوٹیت رستگار بکنت۔ ول یعنی بے نام و نشان بوتنت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت "اشانی سرعذاب اہت بہ اے پیا کہ اشان شب و اب انت فرشتہ و چہ ہال جت درستانی جگر تر کتنت لہتیں آیات و رجفہ و لفظ بیان بوتگت یعنی زلزلہ یا چہ چنڈینگ و ہلاک بوتنت ماں سورہ اعراف و ما اے بابت و مطابقت و صورت و گیش و گواراں کنگ۔ ول یعنی ہر کس چہ وقتی پروردگار و آیات و محاکم منکر بیت آہ ہے داب و ملا متی بیت و ہنچش یعنی تربیت کہ چرائی و کشک و ہر کس عبرت حاصل بکنت۔ ول اے سورہ و قصہ ہانی ترتیب سورہ اعراف ترتیب و موافق انت۔ ایوک و چہ قوم لوط و قصہ و پیش اداء ابراہیم علیہ السلام و کتیں قصہ بیان

دما من دآلہ ۱۲

۳۵۰

ہود ۱۱

اللہ ان عَصَبْتُهُ فَمَا تَزِيدُ وَنَنِي غَيْرَ تَحْسِيرٍ ۱۳ وَيَقُومُ اللہ اگر آئی و نافرمانی و بکنوں ول نوں شما زیادہ ندرت بغیر چہ نقصان دیگ و ول و او قوم! هَذِهِ نَاقَةُ اللّٰهِ لَكُمْ آيَةٌ فَذُرُّوهَا تَأْكُلُ فِيْ اَرْضِ اللّٰهِ و اے اللہ و اچہ انت نشانی انت پر شما نوں بل ات آئی و کت تربیت چریت ماں زمین و اللہ و لَا تَسْوَاهَا بَسُوْءٍ فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ قَرِيْبٌ ۱۴ فَعَقَرُوْهَا فَقَالَ دست پر مکن ات آئی و پیر بدی گڑا گرت شمارا عذاب زوت۔ پیر آئی و پیر دوش گڑتنت نوں گوشتی تَمَتَّعُوْا فِيْ دَارِكُمْ ثَلَاثَةَ اَيَّامٍ ذٰلِكَ وَعْدٌ غَيْرُ مَكْذُوْبٍ ۱۵ کہ فائدہ چست بکن ات ماں وقتی لوگاں سے روج و۔ اے وعدہ کئے کہ دروغ نہ بیت و فَلَیْسَا بِاَمْرٍ نَّاجِيْنَ صٰلِحًا وَاَلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا مَعَهُ بِرَحْمَةٍ يَّهْدِيْهِمْ و اے اللہ و اچہ حکم نجاتیں دات صالح و ہاک کرا ایمان ش آرنگت گوں آئی و چہ وقتی ہر بائی و مِّنَّا وَمِنْ خَزْيٍ يَّوْمَئِذٍ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْقَوِيُّ الْعَزِيْزُ ۱۶ و چہ ہمار روج و رسوائی و ول بیشک نئی رب و ننت زبردست زوراک و اَخِذْ بِالَّذِيْنَ ظَلَمُوْا الصَّيْحَةَ فَاصْبِرْ وَاِنِّيْ دِيَارِهِمْ جَثْمِيْنَ ۱۷ بکیت انت اے ظالماں یک ترسنا کیں آوازے و پیر بوتنت ماں وقتی لوگاں دیمپہ چہ کپتگیں۔ کَانَ لَمْ يَخْنُ وَاَفِيْهَا الْاِلٰهَ تَمُوْدُ اَكْفَرُوْا اِنَّهُمْ طٰلَا بَعْدًا گوشتے کہ موجود نہ بوتگت اودا و بشکن، نمود منکر بوت چہ وقتی پروردگار و۔ بشکن لغت پشترن لَشْمُوْدٌ ۱۸ و لَقَدْ جَاءَتْ رُسُلُنَا اِبْرٰهِيْمَ بِالْبَشْرٰی قَالُوْا پیر نمود و ضرور رستنت قاصداں ابراہیم و گواراں بشارت و۔ آریاں (رسگ و وقت) سَلٰمًا قَالِ سَلٰمٌ فَبَالَيْتَ اَنْ جَاءَ بِعَجَلٍ حَیْنٍ ۱۹ سلام دات، ابراہیم و ہم سلام دات۔ پیرا دیری نگوست کہ رست گوں گوکے کباب کتگیں و فَلَیْمَا رَاْ اٰیٰدِيْهِمْ لَا تَصِلُ اِلَيْهِمْ نَكَرَهُمْ وَاَوْجَسَ مِنْهُمْ پیرا وقتے دیتی کہ آیانی دست تچک نبیت پیر درگ و آئی و دل و جت و آیانی ترسی ماں دل و

مذلل ۳

زما نینگ مگر تعبیر ہے دستور انت کہ چرائی و ظاہر بیت کہ صلی مقصود حضرت لوط علیہ السلام و قصہ بیان کنگی انت چون کہ ماں آئی و ماں حضرت ابراہیم علیہ السلام و قصہ و بازیں مناسبت و رشتہ موجود ات ہمیشہ کا تمہید و توطیہ و ردا حضرت ابراہیم و قصہ بیان بوت، لوط علیہ السلام حضرت ابراہیم علیہ السلام و تر و زاتکیں برات انت کہ آئی چہ عراق و ہجرت کنان و حضرت ابراہیم و ہمرائی و اہت۔ فرشتہ تانی یکیں جماعت ہر دو نیانی گور و دیم دیگ بوت۔ حضرت ابراہیم و قوم لوط و ہلاکت بابت و گوں فرشتہاں بحث کت کہ دیم آئی و بیان پیرا کنت۔ اے فرشتہ مزین حسین و جمیل ورنایانی شکل و لوط علیہ السلام و نینگ و سرگران و حضرت ابراہیم و گور و مستانگے یا رتیش کہ حق تہا لے آرا و وقتی خلیل کنگ و آرا ماں پیراں سالی و چہ حضرت سارہ و بطن و یک مردیں چکے عطا کنوک انت و ہم ایکہ چہ قوم لوط و

بد معاش و بد کردارانی وجود دنیا پاک و صاف کنگ بیت کہ ماں ایشی حضرت لوط و حضرت ابراہیمؑ و زندقہ کنوکان ء ہج ڈول ء تاوان نہ رست۔ فرشتگان حضرت ابراہیمؑ سلام کت واجہ ء پستہ دات مگر اول سراشان ء جاہ یارت نہ کتنی چو شک حضرت لوط ء ہم شروعات ء اشان ء جاہ نیارت (بلکیں ماں صحیحین ء حدیث ء ہست کہ کہ یک برس جبریل بہ انسانی شکل ء گوں واجہ پیغمبر ء سوال جواب کنگ بناکت و ہدیہ کشتی مان دات وشت گدا واجہ ء گوشتک بوت کہ اے جبریل ات چوش بگوش کہ پریشی ء تنبیہ کت کہ نبی ء ہم فرشتہ وغیرہ ء ضروری علم چہ خدا ء نیمگ ء دیگ بیت آکری پوشیدہ دارگ بلوئیت تو کسے ء قدرت نہ انت کہ معلوم کت بکت بہر حال حضرت ابراہیم علیہ السلام ء آیان ء انسان نہان ء پہ مہانداری پاد اہت و مزن پڑ وریں گو سکی تلتگیں گوشت آدرت مہمانانی دیم ء حاضر کت۔

(ہے صفحہ ء فوائد)

دل کہ آخر اے چہ کس انت، چہ مطلب ء مئے گور ء
اھنگت ۹ ماں اشانی دیم اورگ ایرکتگ اشان ورگاں
دست نہ جنت۔ آوہد ء دستور ء رو ء ہرج مہانے
چہ ورگ ء ورگ ء انکار بکت تو گدا از انگ بوتکت کہ اے
کس بہ جوانیں ارادہ ءے ء نیاھنگ۔ ابراہیم علیہ السلام
پریشان بوت کہ اگر اشان انسان انت تو چہ ورگ ء ورگ ء
انکار ضرور طلبے داریت و اگر فرشتہ انت تو باریں چہ غرض
راہی کنگ بوتکت، باریں چہ من ء رویں کارے بوتکت یا
بہ منی قوم ء بابت ء یک ناوشیں چیزے اشان گوں وت
آورگ ماں سچے شش و پنج ء تہات کہ چہ زبان ء دشتانی
کت "اَنَا مِنْكُمْ وَجِلُونَ" (سورہ حجر ۶۴) یعنی مارا
چہ شمار ترس انت۔ عموماً مفسران ء ابراہیم علیہ السلام ء ترس
ہے توجیہات کنگت مگر حضرت شاہ صاحب ء منی نزدیک
یک مزن لطیفیں تو جیہے کنگ "گوں فرشتیاں ہرج
عذاب الہی ات و شان غضب و بیرگ ء علامت ہوان ء
بہ لوط ء قوم ء نیمگ ء روگی انت آئی ء طبعی اثر اشلت
کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام ء قلب ء سرا یک ہمیں خون
وترس ء کیفیت درابوت کہ آئی ء اظہار آئی ء چوش کت
کہ "اَنَا مِنْكُمْ وَجِلُونَ" یعنی من ء چہ شمار ترس انت
واللہ اعلم۔ دل یعنی ترس ء خبر چہ نیست مافرشتگیں
کہ مایوط ء قوم ء ہلاک کنگ ء دیم دیگ بوتگیں شہاچ
خوف و خطرہ ماں دل ء میار ات۔ دل یعنی حضرت سارہ
کہ آپ مہمانانی خدمتگزاری یا بہ دگہ کارے ء اود ء دوستوک
ات چہ اے ترس ء دفع بوگ ء سرا کندگے حتی حق تھا ء
برے وشی ء سرا آرا یک دگہ وشی خبری ء دات کہ ترا ماں
اے عمر ء یک مردیں سچے بیت (اسحق علیہ السلام) وچہ
آئی نل ء یک نواسے یعقوب علیہ السلام عطا بیت
کہ چرائی ء یک مزن نامداریں قومے، بنی اسرائیل پیدا بیت
اے بشارت شاید بی بی سارہ ء ہمیشکا اشکانیک بوت
کہ حضرت ابراہیم ء یک چچے (اسماعیل علیہ السلام) چہ جابرہ
ء بطن ء ساری ء موجودات، سارہ ء دل ء دواک ات
کہ من ء راہم چکے بہ بیت مگر چہ پیراں سالی ء سبب ء
نامیت ات۔ آوہد ء اشرا بشارت دیگ بوت۔
بعض علماں حضرت سارہ ء کندگ ء دگہ توجیہات ہم کنگ
مگر ظاہر سہانت کہ ما بیان کنگ۔ علماں من ورا ء ہی یعقوب

ہود

۳۵۱

وما من دابة

خِيفَةً ۖ قَالُوا لَا تَخَفْ إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمِ لُوطٍ ۚ وَامْرَأَتُهُ
رِشَتْ ۖ وَكَوْشَتْ كَمَتَرَسٍ ۖ مَا رَأَىٰ كَنَكٌ بَوْتَكِيں بہ لوط ء قوم ء نیمگ ء دانی ء جن (بی بی سارہ)
قَائِمَةً فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ ۚ وَمِنْ وَرَآءِ إِسْحَاقَ
يَعْقُوبَ ۚ قَالَتْ يَوَيْلَ لِي ۖ وَالِدُ وَآنَا عَجُوزٌ ۚ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا
يَعْقُوبَ ء ۖ دل گوشتی زار من بات من چک روں چہ حالانکہ من پیرالوں ء اے منی مردیں کہ پیر انت کی
إِنَّ هَذَا الشَّيْءُ عَجِيبٌ ۚ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ
اے ء عجیب خبر ء دل گوشتی توجیران مہنچہ چہ اللہ ء حکم ء
رَحْمَتُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ إِنَّهُ حَمِيدٌ
اللہ ء رحمت و آئی ء برکتاں پشے سرایت او (ابراہیم ء) لوگ ء مرد ماں بیشک اللہ تعالیٰ ہمیں
مُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ۚ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ۚ
جگہ کنگ لگت گوں ماہ قوم لوط ء حق ء بیشک ابراہیم مزین بر دبارے نرم دلے رجوع کنو کے (اللہ طرف)
يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ وَأَنْصَرِفْ
او ابراہیم بل اے جگڑیا۔ اشت کہ رستگت تہی پروردگار ء حکم وپہ آیان سرا
أَتَيْتُمْ عَذَابَ غَيْرِ مَرْدُودٍ ۚ وَلَكِنْ جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا
پیدا گنت عذاب کہ پدا اگر دینگ نبیت کی و وقتیکہ رستگت مئے قاصداں لوط ء گور ء
سَيِّءٌ بِهُمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ۚ
غمگیں بوت پیریانی آیک ونگ دل بوت بہ آیانگی و گوشتی مردچی گرائیں روپے
وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ ۚ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ
ورستگت آئی ء گور ء آئی ء قوم تچان ء دیم پہ آئی ء وچہ ایشی ء ساری ء کت گشت

مزل ۳

چہ استدلالش کنگ کہ حضرت اسحق ذبیح نہ ات، اسماعیل علیہ السلام ات۔ (ابن کثیر ء مجاہد) فلک ادا یونیکتی ء منچوش انت چوش بہ مئے گا لوا راں یک زلکے بہ گوشتیت کہ
منی ہمیں "بے بخت" مرے پیراں سری ء چک کاریت۔ گوشتیت کہ اے وید ء بی بی سارہ ء عمر نو دہ (۹۹) سال ات و حضرت ابراہیم صد سالہ یا چہ صد سال ء
انگت برزات۔ دل یعنی چوش بیت تو بالکل یک عجیب و حیرانی کتے بیت۔ دل یعنی بہ ہما خاندان ء سرا خدائے پاک ء اینکر رحمت و برکت نازل ہوان انت و ہمایاں
مدام معجزات و دستور ء برخلاف احوال چان وت دیستگت آیا اے کپ پریشان تعجبی خبرایت پر چاکہ اشانی تعجب کنگ وت تعجب ء قابیں کپ ایت کہ بشارت ء اشکان ء
تعجب ء بدل ء خدا ء بزرگی و شان سنا بدینت کہ درست بزرگی و خوبیانی مرکز آئی ء و قی ذات انت۔ (متنبیہ) ہتیں محققانی گوشتک انت کہ ماں نمازاں ہسرح

درود شریفے وانگ بیت آئی و الفاظ چرے آیت و زورگ بوتگت۔ ک یعنی وہدیکہ چہ دتی بابت و لجم بوت تو فوراً بہ لوط و قوم و مسئلہ و بابت و گون فرشتیاں بجی شروع کت کہ آئی و خلاصہ ماں سورہ عنکبوت و بیان فرمائیت کہ فرشتیاں حضرت ابراہیم حال دات کہ ماہے میتگان و تباہ کنگ و آہنگیں۔ ابراہیم علیہ السلام و پستہ دات کہ ماں اود و لوط علیہ السلام و ت موجودات (گدا ایک پیغمبر و ماں آباں موجود ہوگ و جاوڑ و آچوں ہلاک کنگ بیت فرشتیاں جواب دات کہ اود و نند و کان گلان و مارا نیں۔ لوط و آئی و متعلقین و چہ اود و یک گورکنان و عذاب نازل کنگ بیت۔ ماں تفسیراں اے بحث و ہرج تفسیلے بیان بوتگ خدا عزانت داں کجا حد و صیح انت۔ بہر جاوڑ و ہے بحث و مبالغہ گون لفظ "تجارد لکنا" تفسیر فرمائیتگ کہ چریشی متا گیش کیوار بیت کہ ابراہیم علیہ السلام چہ دتی فطری شفقت و نرم دلی و

بہ اقوم و سرا بزرگ و ران و حق تعالیٰ و بارگاہ و چہرے سفارش کنگ لوتگت ہمائی و پستہ دیگ بوت کہ اے خیال و ویل کن اے ظالمانی قرح سر رچ بوتگ۔
 نون خداوند تعالیٰ و حکم و اثر نہ بیت، عذاب بہ اشانی سرا الم و آئی انت کہ اچہ سفارش یا دعاء نہ ٹگتیت و بہ فرشتگ سک حین و جیل بے ریش و برودت ورنایانی شکل و انت۔ شروعات و لوط و نہ نانت کہ اے فرشتہ انت ہنجو نائیں ہمائی زانت۔ چانگو آ قوم و بے جیانی و بدیں ہیل و معلوم دارات، سک حیران و فکر مند بوت کہ اے بدکار اے ہمانانی دیمب و کینت۔ ہمانان و یل دیگ ہم گران و چرے خبیثاں و تاراستہ گار کنگ ہم مشکل ات۔ چوش و جوش کہ سرجیں قوم و دشمنی و بہ بہار و رگ انت۔ ۱۲
 ہم صفحہ و فوائد : ک یعنی اقوم و کہ ناہوگی کار و فطرت و خلاف بدکاریانی ہرج عادتے ماں جان و ہست ات آباں چونکائی آرام نشت کت۔ آباں جنیں خوب روئیں ورنایانی حال و اشکگ و سرا بے اختیار و رگانت و رت و توارا بہ لوط علیہ السلام و جاگہ و رینت و گرش بست کہ ہمان آباںی حوالہ کنگ بہ بنت پرچاکہ ماتر اساری و ڈاہ دانگ کہ تو بچ ہمان و دتی جاگہ و مدار و آبان و ہر وہ کہ کاینیت بہ مے حوالہ اش کن ماہر چیکہ لوٹیں کنیں۔
 ک حضرت لوط و ہمانانی آبر و رکینک و واسطہ مزین جہد کت، گڈی خبر گون شہوت پرستان ایش گوشتی کہ ظالماں اے منی دختر و شہا حاضرات گون ایشاں نکاح و پد جلالیں رہ بند چریشاں متع کن ات چہ خدا و بہترس ات کہ چشیں جائز و جلالیں رہ بند و ول کنان و فطرت و خلاف ناپائیں کار و گلایش مے ات کم از کم منی لحاظ و کن ات کہ من اے خانوادہیں ہمانانی دیم و میاری و رسوا مہاں۔
 پرچاکہ ہمان و بے عزتی ہمان جل و بے عزتی حباب بیت زانا ماں شما چشیں یک کے ہم نیست انت کہ چکیں راہ و قبول دار بیت۔ گدا آباں ہنجش بے شرم و بے غیرت انت کہ حضرت لوط علیہ السلام و خبر و بچ ہم و اشکگ و تیار نہ بوتنت و بہ ہمانانی برگ و ہشت کت۔
 (تنبیہ) چہ ہوا لکنا بنکائی مراد عام طور آئی و قوم جنیں چک مراد انت کہ آباں و تجوزا جنیں چک گوشت بوت پرچاکہ پیغمبر امت و حتی و روحانی بیت و عام طور قوم و

السَّيِّئَاتِ ۖ قَالَ يَقَوْمِ هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزُونِ فِي ضَيْفِي أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ۝
 بدکاری و گوشتی اقوم اے منی جکان طاضرات اے پاک ترنت پرشما۔ نون برت بیت
 چہ اللہ و رسوا مکن ات من و در حق منی ہماناں ایایک مرد و چہ شمار استیں نیست انت و
 قالوا لقد علمت ما لنا فی بناتک من حق و انک لتعلم ما گوشتش تو و زانے نیست ماں گون نئی جنکاں بچ مطلب و تو زانے آچیزے کہ
 نريد ۝ قال لو ان لی بکم قوۃ او اوی الی رکن شدید ۝
 ما لوئیں و گوشتی در پختیں کہ بوتیں من و پر شے مقابلہ زورے یا جاگا ہوں گیتیاں یک مضطرب نہ و جاہے و
 قالوا یلوط انارسل ربک لن یصلوا الیک فاسر باہلک گوشتش اولوط ماتہی پروردگار و قاصدیں ہجر برت نکنت پہ تو و نون بزرگ و دتی لوگ و مردما
 یقطع من الیل ولا یلتفت منکم احد الا امراتک مان یک پاس و چہ شب و دچک و محنت چاربت یکے چہ شما مگر تنی لوگی
 انہ مصیبہما ما اصابہم ان موعدهم الصبح و الیس الصبح ضرور سیت آئی و آچیزے کہ آئی و رار سگی انت و بیشک آباںی دراہی و سر صبح و وقت انت۔ صبح
 یقریب ۝ فلما جاء امرنا جعلنا علیہا سافلہا و امطرنا نیک انتیچ و پدا و فیکہ رست مے حکم کتیں آئی و سر پر چسما و گوارینتیں
 علیہا حجارة من سجيل ۝ منضود ۝ مسومة عند ربک ۝
 بہ آشہر و سر و دوگ چہ گل و سنگ و پیمیں و پدماں پدا و نشاندار کت گیتیاں پروردگار و گور و
 وما ہی من الظالمین یبعید ۝ و الی مدین اخاہم شعیب ۝
 و نشیں آسیتگ چہ ظالماں دور و دپہ مدین و نیمگ دیم دات مایانی برات شعیب
 قال یقوم اعبدوا اللہ ما لکم من الہ غیرہ ۝ ولا تنقصوا گوشتی او منی قوم اللہ و بندگی و کن ات نیستیں شمارا بچ مہودے بغیر جہ آئی و و کم مکن ات

مزنیں پیر مرد در ستانی جنیں چکان و دتی چک گوشت و توارش کت کنت، و اگر خاص لوط علیہ السلام و جنیں چک مراد بیت تو شاید آباںی تہل لٹے شری مردمانی نکاح و واسطہ پیش کنتت۔ آدتی کافر و نکاح گون مسلمانیں جنیاں جائز ات۔ بعض مفسران گوشتگ کہ لوط علیہ السلام و مقصد چہ خبر و نکاح و غیرہ بچ نہ ات بلکیں چنایانی زیادتیاں عاجز لوان و ہمانانی آبر و تحفظ و خاطر گون انتہائی تواضع و اے لفظ و گوشت تاکہ آباںی تہا اگر غیرت و جانتے بیت و آدمیت و ذرہ و ہن اگر موجود ببیت تو چہ اے لفظ و اشکگ و نرمی اختیار کنت و چہ دتی حرکت و باز بیانت لیکن آچشیں جاوڑا رگجا انت آباںی گوشاں مورے ہم نہ وارت و چہ اول و زیادہ بے باکی و بے غیرتی کنگ و مظاہرہ اش کت۔ و گدا اینکر تکرار و جیڑہ پرچاکہ کنگاے تا نکہ مے لوط سرجم نہ بیت ماہہ ادا بچ

نہ لکھیں۔ وکھ لوط علیہ السلام نے زبان پریشانی اور جوارے اسے لفظ بے ساختہ درکیت انت کہ درپچتا منارا تہا گوں شہا مقابلہ و تابے طاقت بہ بوتیں یا کتام مضبوط و زوراکیں پناہ دیو کے بہ بوتیں۔ یعنی منی راج و قوم ادا بہ بوتینت۔ حدیث و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم نے فرمائینت یرحمہ اللہ لوطا لقد کان باوی الی رکن شدید۔ خدا واج لوط و سزارحم بکت بے شک آ مضبوط و محکمیں پناہ گاہے و شولہ زء ات یعنی خداوند قدوس و۔ مگر اوہد و من ترس و پریشانی و جوارے و ذہن کار نہ کت یکبارگی ظاہری جزائی نیگ نگاہی شت۔ چہ لوط علیہ السلام پد ہرج نبی یے دیم دیگ بوتنت آراج و قومانی خدا بند انتنت۔ وکھ ویدیک لوط و ترس و پریشانی چہ حد و در بوت گڈا ہمانا گوشت اجہا تو چون پکے و کپٹے، سچ پریشاں مبنے ماخدا و دیم دانگیں فرشتہ ای کہ ماراشانی ہلاک و تباہ کنگ و اہتگیں۔ اسے خبیث مارا و سچ تاوان دات کت نکنت و نہ تئی چیزے خراب

کت نکنت۔ ماں تفسیراں ہست کہ اسے ناشریں مردماں دروازگ و پروشان و یا چہ دیوار و دورکان و توک و داخل بوگ شس لوطنت، ہمیشکا جبریل و چہ خدا و اذن و لوط علیہ السلام یک کرانندارینت ووقی بانزلے اسے ملعونانی نیگ و شریعت کہ اسے کلیں شوم چہ چاں کور بوتنت و درانتیش کہ بچے کہ لوط و ہمان من مزن جادوگر معلوم بنت۔ وک یعنی صباح و عذاب آئیگی انت و ہدے کہ شپ کمیں شت بکیت شت ووقی تعلقداریں مردماں و زوران چہ ادا درجک ات و درگہ جابہ بر ورات ووقی مردماں و سسوج بکن کہ جلدی بکنت و پشت و چک مجنت و مجارت۔ البت تئی لوگ بانک کہ آاشانی ہمارہی و مروت یا پشت و چک جنت و چاربت گڈاماں ہما عذاب و بچ و کیت کہ درتیں قوم و ماں ووقی وچ و یاروک انت۔ گوشت کہ ہے جنیں و قوم و ہمانانی ایک و ہال دانگت وک یعنی دل و پے قرار بکن نوں اسے ظالم زوت ہلاک بوگی انت، صحب و سراجہ ریشاں یکے ہم پشت گیجگ نہ بیت۔ وک جبریل علیہ السلام و امتیگان چت کتاں و آسمان و نزدیک و برت جہل و چکل دات۔ اسے ہما کلیں میتگ سرو چہ بوتنت پدا پے اشانی زیاتیں رسوائی و، چہ برز و ڈوک و کت کر و ہور پریشانی سرا گوارینت چہ شہر و آبادی ویک کر اسے قوم و ہرج مردم جلوک انت ہمو داگوں ڈوکاں ہلاک کنگ بوتنت (العیاذ باللہ)

تنبیہ: ہرج سزائے اسے قوم و برز و جہل کنگ و رس ات آاشانی سلس حرکتاں گوں ظاہری مناسبت ہم داریت وک منضود و معنی لھتیں و اجہاں تل ماں تل کترنگ و لھتیں و اشانی لفظ و معنی و ”رند پے رند“ کترنگ۔ فل یعنی اسے ڈوکانی سرا خاصیں علامت ہست ات کہ چہ ایدگ ڈوکاں اشاں جتا کنت کہ اسے ڈوک خدا و عذاب ڈوک انت۔ لھتیں گوشت کہ اسے ڈوکانی سرا ہما مردماں نام نوشتہ انت کہ ہر کس اسے ڈوک لگی ات۔ واللہ اعلم وک یعنی بہ اعتبار زمانہ ہم قریب انت پرچاکہ عاد و نمود و قوم نوح و پد اسے واقعہ بوت و بہ اعتبار مکان ہم قریب انت کہ اسے میتگا شام و مدینہ و میا جی و انت گوزو کیں قافلہ اشانی شنگیں و درتگیں جاگہاں و دیستگش یا اسے جملہ و معنی چوش ہم بیت کنت کہ اسے ہمیں عذاب چہ چشیں ظالماں چ ہم دورنرات مدام چہ خدا و غضب و ترسگ لازم انت۔ ۱۲

ہود ۱۱

۳۵۳

وما من دابة الا

الْبَيْكَالِ وَالْمِيزَانِ اِنِّىْ اَرْسَلْتُكُمْ مِّنْ خَيْرٍ وَّ اِنِّىْ اَخَافُ عَلَيْكُمْ

کیل و قول و من گندوں شمارا آسودہ حال و ترسوں من پے شے سرا

عَذَابِ يَوْمٍ مَّحْضٍ ۝ وَّ يَقَوْمُ اَوْفُوا بِالْمِيزَانِ وَالْقِسْطِ

چہ گردا گردا کیں بچے و عذاباں وک و او منی قوم پورا کن ات کیل و قول و پے انصاف و

وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ اَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْتُوا فِي الْاَرْضِ

و کم مدیت مردماں و آیان چیزاں وک برپا مکن ات ماں زمین و

مُفْسِدِينَ ۝ بَقِيَّتُ اللّٰهِ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُّؤْمِنِينَ ۝ وَمَا

فساد و ہما کہ بچیت چہ اللہ و انگیناں آشرنت پرشما اگر شہا ایماندار ات و من پے

اِنَّا عَلَيْنَا مَحْفِظٌ ۝ قَالُوا اَشْعَبُ اَصْلُوتُكَ تَأْمُرُكَ اَنْ

سرا نگہبان نیوں و گوشتش او شیب آیت تئی نماز فرمائینت ترا کہ

تَتْرَكَ مَا يَعْبُدُ اَبَاؤُنَا اَوْ اَنْ تَفْعَلَ فِيْ اَمْوَالِنَا اَشْوَاطَ

انگا رہ کیں ہمایاں کہ عبادت کنگت مٹے پیت ویرکاں یا اسے کہ کیں ماں ووقی مالاں ہر پیم و کہ مابلوئیں

اِنَّكَ لَ اَنْتَ الْحَكِيْمُ الرَّشِيْدُ ۝ قَالَ يَقَوْمِ اَرَايْتُمْ اِنْ كُنْتُ

تو و او پار کشوئیں راستیں مرویے و گوشتی او قوم شہا بچ رات کہ اگر من

عَلٰى بَيْتَةٍ مِّنْ رَّبِّىْ وَرَزَقْنِىْ مِنْهُ رِزْقًا حَسَنًا وَمَا اُرِيْدُ

پہ حق و سرا یوں چہ ووقی پروردگار و نیگ و ہمانی و روزی دانگ من و شریں روزی وک و من نہ کوئوں

اَنْ اُخَالِفَكُمْ اِلٰى مَا اَنْهٰكُمْ عَنْهُ اِنْ اُرِيْدُ اِلَّا الْاَصْلَاحَ

کہ من وک بکنوں ہما کارے و کہ شمارا منہ کنوں چہ آئی وک منی مطلب اصلاح کنگ انت بس

مَا اسْتَطَعْتُ وَمَا تَوْفِيقِىْ اِلَّا بِاللّٰهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَ اِلَيْهِ

ہر چیز کہ من کت بکنوں و منی کامیابی پے اللہ مدت و سرا انت۔ پے ہمانی و سرا توکل کت من و ہمانی و نیگ و

اُنِيْبُ ۝ وَّ يَقَوْمِ لَا يَجْرِمَنَّكُمْ شِقَاقِىْ اَنْ يُصِيبَكُمْ مِّثْلُ مَا

من جوع کنگی انت و او منی قوم برا نگیتہ مکت شمارا منی دشمنی پے اسے خبر و سر و کہ برسیست شمارا مثل آخیر و

مزل ۳

ہمے صفحہ و فوائد: وک اسے قصہ ہم ماں سورہ اعراف و گوست۔ وک یعنی شمارا خدا آسودگی و مال فراوان دانگ توجہ آئی و مدام ترسان بے ات۔ چوش مہیت کہ پناہ فرمانی ووقی ماں و چہ شہا بچ بگرت و آسودگی ووش حالی و بباد بدے ات۔ گڈاماں دنیاوی یا اخروی عذاب و شمارا گرفتار مہیت۔ وک یعنی داں انوگ ظلم و ناحق و ہرج رہ بندے ہست ات آئی و اصلاح و بکن ات۔ وک یعنی تہنا ماں تو روک کنگ و نہ بکیں ماں بچ چیز و گوں مردماں حق تلفی مکن ات۔ وک یعنی گوں کفر و شرک و یکم تورگ و یاد و گہما مردمانی حق و جان و ظلم و ستم کتاں و ماں زمین و فساد مکن ات۔ گوشت کہ اشاں مردمانی مالاں مل و پانچ کنگت و ماں امانت و خیانت اش ہم کنگ ات۔ وک پیک ایماندار و مردے و چہ اللہ و دتگیں مال و کہ حق آئی و بہ راست راست و ادانگ بوتنگ آکیں پت نکیتگیں مال چہ ہما بازیں مال و باز بہتر انت کہ آچہ حرامیں رہ بندہ و حال کنگ بوتنگ وک یعنی من شمارا نیکیں سر و سچ کت، دیمترامن ذمہ داریاں کہ شمارا زبردستی بہ عمل و ہم سر بگیاں۔ وک اسے پے کلاگ گرگ و مسخرہ کنگا کنت کہ بس زیات بزرگ بوگ و

کوشش ممکن زمانہ میں قوم و نہائیکس تو من عقل مند، مڑا دار و نیکو کار پست کئے۔ باقی ماویئے بزرگ یہی گوشتک درست جاہل الحق تو گنت حضرت شعیب علیہ السلام پر
حد زنا نماز و انگشت اسے رد گوشتک بلکین انائی نماز ترا جوش فرمائیت کہ مارا چہ مے پیت ویر کی قدیمی دین و بسندائینے و مارا ماں مے مالان مالکانہ حقوے ہم حال مبیست بشر ترا
گوں وئی نمازاں کپتک شمارا بہ مے مذہبی دنیاوی کار و باراں و تور وکیل دست مان کنگ و ہج ضرورت نیست۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ جاہلانی دستور انت کہ نیکیاں کاراں و تکت مکت
پداگوں ہمایاں دست جنکائی و گلاش بنت۔ دراصل کفر و ہیل عادت بہ ہمیدول انت لھتیں مفتراں انت لانت الحلیم الرشدی و راہ کلاک گرگ و مے و زنگ بلکین بہ
واقیت و مے مراد گپتک۔ یعنی شمایک ہمیدہ۔ مڑا دار و نیکو کار یں مردے ایت گدا چشیں بے موقعیں گپ پر چاکنے جو شکہ صالح علیہ السلام و راگوشتک انت قد کنت

فینا مروجوا قبل هذا اتفقنا ان نعبد ما يعبد
اباءنا الخ۔ و یا و چریشی و ظاہری روزی مراد
انت یعنی ماں تور وکیل و ابید چہ کی ویشی و چہ حلالیں رہ بند
روزی مرحمت فرمائیت یا چریشی و باطنی روزی براں علم
و حکمت و نبوت عطا کت۔ خلاصہ ایشنت کہ اگر حق تعالیٰ
من و را فہم و بصیرت دیان و ہا چکیں اہ پیش داشت کہ آراہ
شمارا بہ نظر نیئت و من و را ہم مال و دولت بخش انت کہ
چرائی و شے نصیب و ہج نیست گدا زانا ایشی و رہ بند جوش
انت کہ من معاذ اللہ مثل شما چاں بند بجاں و چہ خدا و حکم
سر و تاب دیاں یا چہ شے کلاک و ٹولیاں و لگراں بیاں،
نصیحت کنگ و نیکیں راہ و سوج و چہ دست و بکشاں۔
جوش ہجربیت نہ کنت۔ و یعنی چہ ہا بدیں خبراں شمارا
مہن کناں۔ مے اے واہگ نہ انت کہ چہ شمایک کہ بوان
آکاران و موت انجام بدیاں، مثلاً شمارا تا تک الدنیا جور
بجاں و دت دنیا جمع کناں و وئی لوگ چہ زر و پرتختاں
جوش نہ انت بلکین ہرچ ہمیں نصیحت شمارا کناں ساری و
من و ت آئی و پابندی و کناں۔ شما من و را جوش میار بار
کت نک انت کہ مے نصیحت بہ خود غرضی و نفسانی و اہنگانی
سر انجول انت۔ و مے مے تہا میں جہد و کوشش بہ
غرض انت کہ شے دینی و دنیاوی جا و خوب بہ بنت چہ
ہنوگیں رو دیاں جا و در بیان و ایمان و عرفان و برتریں
در جہد سر با تل بیست۔ چہ اصلحی مقصد و ابید مے
دگہ چ مقصد نہ انت و دانکہ مے و س و بیت من چہ
کار و دست نہ کشاں۔ باقی پست کت اے خبر کہ
من بہ وئی مقصد کامیاب بیاں اے کل خداوند قدوس
قبضہ انت چہ ہائی و امداد و توفیق و درتیں کار انجام
گرت، مے بھروسہ ہم بہ بانی و ذات و سرا انت و ماں
ہر معاملہ و من بہ ہائی و نیگ و رجوع کناں۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد: و یعنی بہ مے ضد و کینگ و
جوش و چشیں کارے ممکن انت کہ شما مثل پیشی قوماں ماں
سکین عذاب و گرفتار بیست۔ نوح، ہود و صالح علیہم السلام
امتان سرانگذب عداوت و سبب و ہرج عذاب اہت
آچہ ہج کس و پوشیدہ نہ انت۔ و لوط علیہ السلام و قصہ
چریشاں و رنداں ہے زوتاں واقع ہوگ کہ بلکین آئی و یادما
شے سینگ انگت نوک انت۔ چہ اے و لیں داستان
فراموش مبیست۔ و چوین قدیمی و کٹر گناہگارے بیت

و ما من حابة ۱۲

۳۵۴

ہودا

اصاب قوم نوح او قوم هود او قوم صالح و ما قوم لوط

کہ رستگ نوح و قوم و یا ہود و قوم و یا صالح و قوم و لوط و قوم

منکم ببعید ۱۱ واستغفر وارکم ثم توبوا اليه ان ربي

چہ شما و دوزخ انت و معافی بلوٹ انت چہ وئی پور دگار و دوزخ جو کنت انت و نیگ ویشک مے

رحيم ودود ۱۲ قالوا لشعب ما نفقه كثير امثال قول وانا

ہرمان انت و وئی کولت و گوشتش او شعیب ماسہ پر نہیں بازیں خبرے چہ ہمایاں کہ تو اش گوشہ و ما

لذالك فينا ضعیفا ولولا رهطك لرجمك وما انت علينا

ترا ماں وئی تہا کمزور گند یں و اگر مہینت تہی و ازماں ما و ترا سنگار کنگت شے تو مے گور و

بعزیز ۱۳ قال يقوم ارهط اعز عليكم من الله واتخذ موه

عزت دار و گوشتی او قوم آیا مے و ازماں عزت دار تر شے گور و چہ اللہ و گتک دور و تگ

وراءكم ظهريا ان ربي بسا تعملون محيطة ۱۴ ويقوم اعلموا

ماں وئی پد پست و بیشک مے رت و قابوہ انت شے عملاں و اونی قوم شما کار بکنت

على مكانتكم اني عامل سوف تعلمون من ياتي عذاب

ماں وئی جاگہ و من ہم کار کنوں زوت شما لا معلوم بیت کہ بہ کئی سرا کیت عذاب

يخزيه ومن هو كاذب وار تقبوا اني معكم رقيب ۱۵ ولما

رسوا کنوگیں و کئے بہ دروغ و سرائت و شما انتظار بکناں من ہم انتظار کنوگوں ہور شما و دقتیکہ

جاء امرنا نجينا شعيبا والذين امنوا معه برحمة منا

رست مے حکم پچینتیں شعیب و ہا کسانیکہ ایمان ش آرتگت گوں آئی و بہ وئی مہربانی و

واخذت الذين ظلموا الصيحة فاصبحوا في ديارهم

و گپنت ہا کساں کہ ظلم ش کنگت ہینا کیں آواز گدا بوتنت صبح و سرا ماں وئی لوگا

جثيين ۱۶ كان لم يغنوا فيها الا بعد المدين كما بعدت

دیم بہ چیر کینگیں گوشتیکہ آباد ہو گنت ما اودا و بشکنت دوری انت بہ مدین و مردماں چو کہ دوری

منزل ۳

و بدیکہ بہ صدق دل آئی و بارگاہ و رجوع کناں و معافی بلوٹیت آذات چہ وئی مہربانی و آرا مغان کنت بلکین گوں آئی و دوستی ہم کنت۔ و لا زانگ و درستش زانگت لیکن بہ
عناد و چہ حق و روگردانی و سبب و جوش گوشتکش کہ مے خبراں و سر پد نہ بتیں، نہ معلوم جو گونا گوں چہ کنگاے (العیاذ باللہ) و اگر حقیقتہ آیاں چشیں چکیں خبراں و سر پد
نہ ہو گنت بہ سبب نادگوشی یا کند و ہنی و گدا اے کلام بہ وئی ظاہری مے سرا انجول بیت۔ و یعنی یک کمزور و بے وسیں مرد مفت و کلین جہاں و وئی دشمن جوڑ مکت۔
باید انت کہ وئی حال و سرا ہم بخت ناحق و تارا مرگ و دپ و مدنت۔ (تنبیہ) لھتیں سلف و مردماں چہ "ضعف" و "ظفر البصر" (ناہینا) و مے گپتک۔ شاید یک
خاصیں و ہک و عارضی طور و واجہ چانی بیسائی ہلاس ہوگ، چو شکہ ماں یوسف علیہ السلام و فراق و یعقوب علیہ السلام و حال تو گت۔

۵ یعنی تہی ٹک ورج مردم گوں ماگون انت ہمایانی لحاظ مارا داشتنگ
اگہ نہ تنیکہ ماتر اسنگسارہ کتیں۔ وک یعنی افسوس و حیرانی گپت ایت کہ منی خاندان سبب شامنی لحاظ دارات پرے سبب شامنی لحاظ نہ کھنکے کہ من خدا دیم و انگیں
پیغمبرے آن و صافین و گیش گوار کر تکیں نشان و دتی برحق و ردا شاپیش دار گایاں، زانا منی خاندان عزت و زور چہ خدا نیاں انت خدا عظمت و بزرگی و ہنچو شگل

شوشکار بوتے کہ کدی شمار آئی و شبنگ ہم نہ بیت۔ ہرج
قوتے کہ خداوند پاک و شوشان (معاذ اللہ) بد و نشتی نیمگ
دور بدنت آرا یا و کنگ لوطیت کہ آئی و تمامیں افعال و اعمال
و علم خدا قبضہ و انت۔ شام ہرج ہمیں کارے کن انت ماں
ہرج جاوے و بیٹے ات پر یک دمانے ہم شامہ آئی قابو
در نیٹے ات۔ وک یعنی شر، شامہ ہے دستور و دتی ہٹ
و ضد و سرا بوش ات، من چہ خدا و توفیق و بہ ہدایت
کشک و سرا و شتوکان، زوت شمار معلوم بیت کہ چہ ما
کئے را خدا عذاب رسوا و بزرگ کنت کئے دروغ بندوک
ثابت بیت۔ نوں ما و شامہ دو تیں آسمانی فیصلہ و راہ و
چاروک بنیں۔ وک ادا قوم شعیب و چہ فرشتہ و جیہاں
ہلاک بوگ بیان بوت و ماں اعراف و "رحفہ" و
لفظ اہتنگ یعنی چہ زمین چنڈ (زلزلہ) و ہلاک بوتنت
و ماں سورہ شعراء و عذاب یوم الظلہ اہتنگ کہ آئی
مطلب جوش انت کہ جبرانی عذاب و مثل خیر و آیان و
مانپوش کنت۔ ابن کثیر نوشتہ کنت کہ اے سہ اس عذاب
پرے قوم و حتی جمع کنگ بوتنت۔ پدا ماں ہریک
سورت و اود و سیاق و مناسبت و عذاب و ذکر
کنگ بوت۔ ماں اعراف و ات کہ آمر دماں گوں شعیب
علیہ السلام و گوشت کہ ماتر اوتی ہما راں چہ و تی زمین
در کنیں، اودا گوشگ بوت کہ چہ ہرج زمین و آیان کشک
لوط ات چہ ہماں زمین چنڈ و ہلاک بوتنت ادا آایانی
ترندس گپت و ربانی (مقالات) و ذکر ات پمشکا اشی و
بالمقابل آسمانی فیسم (جیہاں) و ذکر فرمائیت یعنی ماں
خدا عذاب و یک جیہاں و آیان درست بے ترک و
بے توار بوتنت۔ ماں سورہ شعراء آایانی قول جوش فقل
کنگ بوتنگ فاسفط علیک کسفا من السماء ان کنت
من الصديقين۔ یعنی اگر تو برحق پیغمبرے بے تو مے
سرا آسمان و یک ٹکرے چگل بدے۔ بہ آئی و مقابلہ و
عذاب یوم الظلہ و تذکرہ فرمائیت - ۱۲
ہمے صفحہ و فوائد: وک یعنی ہر دو تیں قوم
چہ صیغہ سبب و ہلاک بوتنت۔ وک چہ نشانیاں
غالباً معجزات و ہماں آیات مراد انت کہ آیان ذکر ماں و لکھ
اتینا موسی تسعہ آیت و بوتنگ۔ چہ آیان عصاء معجزہ
کہ آسک ظاہر و را کیں معجزہ و ات شاید اے اشارہ ہماں
نیمگ و انت یا چہ سلطان مبین و ہمار و نشین دلیل مراد

بنت کہ آیان و حضرت موسی علیہ السلام و فرعون و روبرو و خدا تعالی و وجود و توحید و غیرہ و ردا پیش کنت کہ آیان بیانی و گہے و گیت۔ و ہم بیت کنت کہ چہ
سلطان مبین و آئی و لغوی معنی مراد گرگ بوتنت یعنی ظاہرین غلبہ و افضلی۔ پرچہ کہ بہ فرعونیاں مقابلہ و حضرت موسی و ہیک برظاہرین غلبہ و فتح مبین حاصل ہواں
بوت۔ وک یعنی ظاہرین نشانیاں گندگ و باوجود فرعونیاں پیغمبر و خبر گیت ہما خدا دشمن و زندگیری ایش کنت۔ حالانکہ آئی و جبرال ہیچ بہ رہ بند و انت کہ انسان آیان
بمیت و کامیاب بہ بیت۔ وک چوش کہ ادا ماں کفر و تکذیب و آایانی امام و سروک ات قیامت و روج و ہم آایانی امام و سروک بیت۔ ہر کس ماں دنیا و کورکائی آئی و
دیم و کپتگنت اشان بہ ہماں رند و روان و دال آخری منزل (جہنم) و سر بنت۔ اے ہما جاگہ انت کہ ادا ساتیں آپ و بدل و پلو شوبیں کنوئیں اس رسیت۔

۸

ثَمُودٌ ۱۱ وَلَقَدْ ارسلنا موسى بالآيتنا وسلطان مبين ۱۲
پہ ثمود وک و تحقیق دیم دات موسی گوں نشانیاں و تی و غلبیا ظاہرین و
الی فرعون وملایہ فاتبعوا امر فرعون وما امر فرعون
فرعون و داتی و سرارانی نیمگ و پدا آفرعون و حکم و رندا شتنت و فرعون و کار روانی
برشید ۱۳ یقدم قومہ یوم القیمۃ فأوردہم النار و بئس
پہ راستی و نیش و دیم و بیت و تی قوم و ماں قیامت و روج و پدا و اخلس کنت ماں اس و بدیں
الورد المورود ۱۴ واتبعوا فی هذه لعنة و یوم القیمۃ
آپسہ ہما کہ داخل بوتنت ماں آئی تہا کہ و آایانی رندا کپتنگ ماں اے دنیا لعنت و قیامت و روج و
بئس الرفد الرفود ۱۵ ذلک من آباء القرى نقصہ علیک
بدیں اخاے کہ آیان رس ات و اے چہ میتگانی خبران نت کہ قصہ ایش کنیں گوں تو
منہا قائم و حصید ۱۶ وما ظلمنہم و لکن ظلموا انفسہم
چیزہ چہ آیان کت انت و چیزہ در لیتہ کپتنگ و ماہ آیان ظلم نہ کت بیکن آیان بہ و تی سر اظلم کت
فما اغنت عنہم الہتم الہی ۱۷ الہی یدعون من دون اللہ
پدا آایانی کار و نیا کنت آایانی معبوداں ہما کہ توارش جنت اللہ و چہ بغیر
من شیء لہا جاء امر ربک و ما زادوہم غیر تبیب ۱۸
پہ ہچا و قتیکہ آتک تہی پروردگار و حکم و گیشش نہ کت درحق و بغیر ہلاک کنگ و
و کذلک اخذ ربک اذا اخذ القرى و ہی ظالمة ان اخذہا
و چہ دولا انت گرفت تہی پروردگار و قتیکہ بگیست میتگان و آایانی باشندہ ظالم بیت بیشک تی و گزنت
الیم شدید ۱۹ ان فی ذلک لآیۃ لمن خاف عذاب
در دویوک انت سک انت وک بیشک ماں اشی و تہا نشانیاں انت پہ ہما کس و کہ بتسیت چہ سخت و
الآخرۃ ذلک یوم مجہود لہ الناس و ذلک یوم مشہود ۲۰
عذاب وک آہنچیں روج کہ در تیں مردماں ماں آئی و تہا کنگ کنگ بنت و ہنچو شیں روج کہ در حاکم کنگ بنت

ف یعنی دانکہ دنیا ہست انت مردم بہ فرعون و فرعونیاں سر لعنت دیم دیان بنت پدماں قیامت ملائکہ اللہ و اہل موقف و جانب و ایشانی سر لعنت کنان بیت غرض لعنت و اسے کڑی مسلسل ایشانی سر ارجان بیت براں اسے انعام انت کہ ایشانی کارانی بدل و ایشان و دیگ بیت ۔ ط یعنی پیشی قومان قصہ کہ شہلا اشکن میتگ بوتنت کہ چونکائی آیاں پیغمبرانی تکذیب و بے ادبی کت پدا چونکائی تباہ بوتنت چرایاں لھتیں کسان میتگ و جاگہ ہنوں ہم آباد انت چوشکہ مصر کہ آفرعون و جاگہ ات و لھتیں ویران بوتنت مگر آئیانی چیزے نشانی باقی انت چوشکہ لوط و قوم و میتگ و جاگہ و لھتیں جاگہانی نام و نشان ہم بھک و گزندگ نہ بنت ۔ وک یعنی خدائے ہیج کسے گناہ و سزا نہ دانگ و ہدیہ آیاں گناہانی تہ چہ حدہ سر کوسنت و اسے پیمابالکل سر ظاہر و تاراسر مستحق چوش کت گدا بریشاں خدائے

عذاب احت ۔ نوں چارگی خبر ایش انت کہ ہامصودان ایشاں پہ و تا مرن ڈی کی فہتگت و گوں ایشاں مرن مزنیں امیت کش بستگت آیاں بہ چشیں سکی و و ہدہ ایشانی مدد و نیاہنت ۔ ط باطلین معبود چ درد و نہ ورت بلکیں برکس ہلاکت و سبب جوڑ بنت حالانکہ آیاں ایشاں نفع و ضرر و واہنر زانت گوں ایشاں امیت ایش بست بریشانی نام و قربانی ایش کت و تعظیم ایش دانت پدا ہم ایشاں و اسے بدیں روچ نصیب و بوتنت ۔ نبیانی تکذیب وغیرہ و عذاب و سر اشک و تبت پرستی و عذاب انگت گیشتر بوت ۔ وک یعنی ظالماں داں یک حدے و ہمت دیگ بنت ، و ہدیہ ہیچ پیمادست نہ گشت نوگڑ ایشاں بہ گرفت و یاران و سزا دیگ بنت ۔ گناہ کار لو بیت کہ آئی سکی کم بہ بیت یا بھک چہ سکی و رستگار لو ان در بروت بلے ع این خیال است و محال است و جنون ” فل یعنی دنیا کہ دار العمل انت و ہدیہ ادا شرک و کفر و نبیانی تکذیب و سر اسرار سیت و پدا اینکر سکیں سزار سیت تو اسے چیزے شون و دنت کہ ماں آخرت و کہ آیکد برس دار الحرام انت اسے کارانی رد و چون سکیں سنا و حقدار بیت و چونکائی آودار سترگاری محال کنت ۔ یہ عقل مندیں مردم و کہ آوقی کارانی انجام و سر نگاہ داروک انت ماں اسے رد از نہیں عبرت و نصیحت انت ۔ ط یعنی تمایں دنیا و فیصلہ کیر ماں ہار و چ بیت و ہدیہ کل اولی و گڈی مردم جمع کنگ بنت ویک کسے ہم آروچ و غیر حاضر بیت نہ کنت چوش بگوش کہ خدائی عدالت چہ درستان مستریش پیشی و آرج بیت ۱۲ ہم صفحہ و فوائد : ط یعنی بہ اللہ و علم و ہرج میعادے مقرر انت اتمام بیت گڈا آروچ کیت چہ تاخیر و چوش مفہمت کہ خشکیں فرضی و وہی گپ انت ط یعنی ہیچ کسے یک نفع دیوکیں و شتریں خبرے بغیر چہ آئی اذن و کت نکنت و ماں محشر و لھتیں جاگہاں مطلقا یک حرفے ابید چہ اذن و دپ و در کنگ نہ بیت ۔ ط اسے آیتانی دوعنی بیت کنت ، یکے اسے کہ ہمکدیت و ماں دنیا و زمین و آسمان باقی ماننت ہمکدیت و اشتیاء ماں دوزخ و وسعدار ماں جنت و ماننت مگر و ہدیہ تہ رب زیات مدت و بلوٹیت تو اسے چہرہائی و وتی جرنہ معلوم انت پرچیا کہ و ہدے ماں طویل و چہ

وَمَا نُؤَخِّرُهُ إِلَّا لِأَجَلٍ مُّعَدٍّ وَّذِي يُؤْمِرَاتٍ لَا تَكْمُلُ نَفْسٌ إِلَّا

و ما کہ دیر نہ دایں آؤا مگر آپہ یک مقرر مدتے و سبب و ط ہارچ کہ کیت خبر کنت ہیچ کسے مگر

بِأَذْنِهِ فَمِنْهُمْ شَقِيٌّ وَسَعِيدٌ ۝ فَاَمَّا الَّذِينَ شَقُوا فَمِنْهُمْ الشَّارِ

پہ آئی و اجازت و نوں چیزے چہ آیاں بد بخت و لھتیک بخت پدا ہا کساں کہ بد بخت آماں اس و تہا بیت

لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ۝ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ

ایاں ماں اودا (خبر پیا) سترگ و درگ انت ہمیشہ پشت کپنت اودا تا وقتیکہ باقی ماننت آسمان

وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ۝ وَ

و زمین مگر ہر جیکہ بلوٹیت تہ پروردگار بیشک تہ پروردگار کنت ہر کارے و کہ بلوٹیت و

أَمَّا الَّذِينَ سَعَوْا فَمِنْهُمْ خَالِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ السَّمُوتُ

لیکن ہا کساں کہ نیک بخت انت آماں جنت و انت ہمیشہ پشت کپنت ماں اودا تا وقتیکہ باقی ماننت آسمان

وَالْأَرْضُ إِلَّا مَا شَاءَ رَبُّكَ عَطَاءٌ غَيْرُ مَجْدُوذٍ ۝ فَلَا تَكُ فِي

و زمین مگر ہر جیکہ بلوٹیت تہ پروردگار ۔ بخشے کہ نکلتیت و نوں تو مکپ ماں

مَرِيَةٍ مِّمَّا يَعْذِبُكَ اللَّهُ ۚ مَا يَعْذِبُكَ اللَّهُ إِلَّا كَمَا يَعْذِبُ آبَاءَهُمْ

شک و تہا چہ ہا چیزے و کہ عذاب کنت آئی و ایشاں عذاب نکنت آگر ہر جیکہ عبادت کنگ آئی پت پیر کاں

مِّن قَبْلُ وَإِنَّا لَمَوْفُونَ نَصِيبُهُمْ غَيْرُ مَنْقُوصٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا

چہ پیش و داپورہ دین آیاں و بہرہ آئیانی (چہ عذاب) بغیر چہ کئی وک و تحقیق دانگت ما

مُوسَى الْكِتَابَ فَاخْتَلَفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ

موسی و کتاب (تورات) پدا اختلاف پیدا کت ماں آئی و تہا اگر بیتیں لفظ کہ پیش گوشتگت تہ پروردگار

لَفَقَضَىٰ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِي شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ۝ وَإِن كَلَّلْنَا

گر او فیصلہ بوتگ آئیانی دریاں و و آچہ اشی و ماں سکیں شکے و تہا کپنتگت و درنیں کسا ہا و قی

لِيُؤْفِقَهُمُ رَبُّكَ أَعْمَالَهُمْ إِنَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ فَاسْتَقِمْ

پورہ دنت آیاں تہ پروردگار آئیانی عملانی جزایا ۔ بیشک آئی و خبرت ہر جیکہ اکبنت و نوں ہوسیدا

طویل زمانہ و شبینگ و کنیں توچہ مے و قی چاگرد و اعتبار و مستریش مدت بہ خیال و سہے کیت ، ہمیشہ کا مادامت السموات و الارض وغیرہ و لفظ ماں عرب و گفتاراں دوام و مفہوم و ظاہر کنگ و واسطہ کار مرز بنت ۔ باقی دوام و ابدیت اصلی کنت کہ آرا لا محدود زمانہ گوشگ باید انت آتہنا گوں حق تعالی و و قی غیر متناہی علم و مختص انت کہ آرا گوں ما شاء ربک ادا کت ۔ دومی معنی آیت و چوش ہم بیت کنت کہ لفظ مادامت السموات و الارض کناہے دوام و معنی و گرگ بہ بنت یا چہ آسمان و زمین و آخرت و زمین و آسمان مراد گرگ بہ بنت چوشکہ فرمائیت یَوْمَ تَبْدُلُ الْأَرْضَ غَيْرَ الْأَرْضِ وَالسَّمُوتُ (ابراہیم ۔ رکوع ۷) مطلب چوش بوت کہ اشتیاء و ماں دوزخ و وسعدار ماں جنت و ماں ہا و ہدہ ماننت دانکہ آخرت و زمین و آسمان باقی ماننت یعنی ہمیشہ ۔ مگر و ہدیہ تہ رب بلوٹیت تو موقوف

وہ موسیٰ علیہ السلام ءتورات دات و ماں دنیا ءدیم دات تواشاں وت ماں ذنا فرقه فرقہ بوتنت۔ لھتین ءقبول کت لھتین ءقبول نہ کت، چوشکہ موجی قرآن عظیم ءبابت ءہم ہے اختلاف بوگا منت۔ بے شک خدائے را قدرت ہست ات کہ اے اختلاف و فرقه بندی ءسرکشگ ءہشتینی یا سرکشگ ءید تمام تکذیب کنوکان ءفوراً دلگوچ کنار ءاے جرطہ ءفیصلہ بکتیں یگر آئی ءحکمت تکیونی ءایشرا نہ لوٹت۔ یک خبرے بہ آئی ءگورء چہ پیش ءفیصلہ بوتنگ کہ انسان ءراداں یک خاصیت حدے ءکسب واختیار ءآزادی دیان ءبجاکاسیت کہ آبہ سقام کشگ ءسرگزیت آیا خالق و مخلوق ءحق ءراست راست ءجاہ یاران ءخداء رحمت و کرامت ءوتار استحق جوڑ کنت باچپ و چونی وردیں کاراں چہ فطرت ءراستی سرسوج ءویل کنار ءونارا غضب و صہبت ءآماج جوڑ کنت۔ رَبِّيبْ لَوْكُمْ اَيْكُمُ احْسَنُ مَعْمَلًا ہے مقصد ءدیم ءداران ءان ءبنادٹ هنجوش ادکٹ کہ آبہ نیکی یاد بی ءاختیار رنگ ءہج بے وس ولاچار مبیت۔ ایشی ءلازمی نتیجہ اے بیت کہ ماں دنیا ءخیر و شر ونیک و بد ءوت ماں وت گر وچیل جاری بمایت رند تر ءرحمت کتگیں و غضب کتگیں چہ در ءجداجداکنگ بنت تانکہ الا مَنْ رَّحِمَ رَبُّكَ گوں لَا مُلْكُ لَنْ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ ورء گپ ہم سر حم بہ بیت۔ غالباً اے ہما کلمہ (لفظ) انت کہ اگر اے پیش ءگوشگ موتیں تو تمام اختلافانی سیر فیصلہ بوتنگ۔ چونائی ءمردم حشیں حکمان ءنہ نمہنت و ماں شک ءکتنگت کہ باریں دیم تر ءاے اختلافانی فیصلہ بیت یا نہ بیت

ولا یعنی دنیگہ وقت نہ اہتگ کہ ہر کس ءعملانی بدلہ دیگ بہ بیت بے وھدے کہ وقت کیت تو یقیناً ذرہ ذرہ حساب گیشینگ بیت چہ عذاب ءتاخیر ءچوش مفہمت کہ آیات شمس عملانی خبر نیست

فل یعنی شما ماں اے مشرکانی گرو جیلاں مکپ ات شمارا دہاکسان ء کہ آیاں چہ کفر وغیرہ توبہ کنان ء تنی ہمایاں اش قبول کت و حق تعالیٰ ء نینگ ء رجوع اش کت۔ خدائی حکمانی سدا و تارا محکم بداریت۔ عقیدہ اخلاق، عبادات، معاملات و تبلیغ وغیرہ ہر یک کارے ء تھا چہ افراط و تفریط ء پھر نیاں ء توکی راہ ء محکم گران ء تچک تچک بردات ماں کتام کارے ء افراط و تفریط ء نینگ ء میل داران چہ حدء سرگزات و دل ء یقین کنان ات کہ حق تعالیٰ ہر وہد ء شے علان ء گندیت۔

فل ساری ء ماں لا تَطْغَوْا ء چہ حدء سرگزات ء من کت نون پیش داریت کہ ہر کس ظالم انت آیانی نینگ ء کے ہم میل و رجوع کنگ ء و حق دل ء میار ات چہ آیانی دوستی، دیوان، ادب و احترام، توسیع و تعریف، ظاہری ہم شکلی، دزمکی و ایدگہ چہ حک کارے و تارا دور بداریت چوش مبیت کہ آس ء لمب شمارا بگریت گذرانہ ابید چہ خدا ء شمارا کسے مددگارے رسیت ونہ چہ

خدا ء طرف ء شمارا ملک رسیت۔

فل ظالمانی نینگ ء لیٹ مہ ورات بلکیں خدائے وحدہ لا شریک لہ ء نینگ ء بلیٹ ات یعنی صبح و بیگاہ و ماں شب ء تہاروکی ء گون خوشوع و خضوع ء نمازاں ادا کنان ات کہ ہمیش یک مزین ذریعہ ات خدا ء مدد حاصل کنگ ء۔ (تنبیہ) روج ء دوہیں طرف یعنی چہ طلوع و غروب ء پیش فجر و عصر ء نماز مراد انت یا یک نیمگہ فجر و دومی نیمگہ ء مغرب ء ایر کنگ بہریت کہ آسم بالکل غروب ء متصل بیت و طہتیں سلف ء گوشگ ء روج ماں ایشی ء فجر، ظہر و عصر سہ این نماز داخل انت۔ چوش نجوش روج ء دوہر کنان ء ماں اولی بہر ء فجر و ماں دومی بہر ء کہ آسم نصف النہار ء شروع ہوان ء بہ غروب ء ختم بیت دوہیں نماز (ظہر و عصر) ء راشما کت۔ روج ء زلفا من اللیل ء فقط عشر یا مغرب و عشر ہر دو مراد انت۔ ابن کثیر ء اے احتمال ہم بکتگ کہ چہ ”طرفی النہار“ ء فجر و عصر و چہ زلفا من اللیل ء تہجد مراد بہریت پرچاکہ ماں اسلام ء ابتدائی روجاں سہ سہ این نماز فرض ہو گنت۔ رندر ء تہجد ء فرضیت منسوخ ہوت و باقی گون دو ء سہ نماز زیات کنگ ہوت۔ واللہ اعلم

فل یعنی نمازاں ء قائم دارگ خدا ء یاد گاری انت چوش کہ ماں دگر جابے فرماں کنت اقم الصلوٰۃ لیذکری یا مطلب چوش انت کہ یہ ”ان الحسنات یذہبن السیئات“ ء ضابطہ یاد کاران ء اے چہر یاد دارگی انت کہ آرا فراموش کنگ باید نہ انت پرچا کہ چہ رہ بندہ مومن ء بہ نیکیانی نینگ ء خاص شوق پیدا بیت۔ حضرت شاہ صاحب ء شہ کنت کہ نیکیاں دور کنت بدیاں ء یہ سہ وڑے۔ ہر کسے نیکی بکنت آئی ء بدی معاف بنت و ہر کسے نیکیاں اختیار بکنت چرائی ء جان بدی ء خصلت در کبیت و ماں ہر چ ملک ء نیکیانی راج بہریت اوداد ہایت کیت و بدراہی ہلاس بیت۔ بلے بر سہ این جاگھاں وزن سہ افضل (غالب) بہریت ہمنکر گدائی لیکاری بیت ہمنکر صابون درکار بیت و ماں قرآن پاک ء غور کنگ و فکر کنگ ء چہ ظاہر بیت کہ حق تعالیٰ ء امداد و اعانت حاصل کنگ ء ردا

دو چیزان ء خاص دخل انت صلوٰۃ و صبر۔ (استغنیٰ اب الصبر و الصلوٰۃ) (بقہ) اد ء ہم چہ صلوٰۃ ء صبر ء حکم دات۔ مطلب ایش انت کہ مومن بہ خدا ء عبادت و فرمانبرداری ثابت و قدم بہریت و ہج در د ورج ء پرواہ ء مدار بیت گذار ء نصرت و مدد حاصل بیت بہر آئی ء در بار ء کتام نیکو کار ء نیکی بر باد نہ بیت بلکیں چہ ہم زیات دیوک انت۔ فل اے گوستگیں امتانی احوال ء اشکان ء واجہ محمد علیہ الصلوٰۃ و السلام ء امت ء سکین دیگ ہوت کہ ماں ایشاں امر بالمعروف و نہی منکر ء کارے سر انجام دیگ ء مردم زیات بہریت۔ پیشی قوم ماں ہمیشکاتباہ ہوتنت کہ عام طور مخلوق ماں عیش و عشرت ء کاراں مست ہواں گن۔ ہن تہا غرق اتنت و مزین راج واجہ و اثر دار و کیں مردماں کہ آیانی تہا خیریں کارے اثر ہم ہست ات اشان ء مہن کنگ و دل کت۔ اے ہما کفر و عصیان و ظلم و عنبر۔

ماثل ۳

کَمَا أُمِرْتُ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ۝ وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا فَمَا تَسْكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ أَوْلِيَاءَ ثُمَّ لَا تُنصِرُونَ ۝ وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفِي النَّهَارِ وَزُلْفَا مِنْ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّكْرَيْنِ ۝ وَأَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ الْقُرُونِ مِنْ قَبْلِكُمْ أُولُوا بَقِيَّةَ يَنْهَوْنَ عَنِ الْفَسَادِ فِي الْأَرْضِ إِلَّا قَلِيلًا مِمَّنْ أَنْجَيْنَا مِنْهُمْ وَاتَّبَعَ الَّذِينَ ظَلَمُوا مَا أُتْرِفُوا فِيهِ وَكَانُوا مُجْرِمِينَ ۝ وَمَا كَانَ رَبُّكَ لِيُهْلِكَ الْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ۝ وَلَوْ شَاءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ النَّاسَ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَا يَزَالُ الْأَوَّلُونَ مُخْتَلِفِينَ ۝ إِلَّا مَنْ رَحِمَ رَبُّكَ وَلِذَلِكَ رَاسٌ سَلَوٰهُمِيشَ مَاں اختلاف ء تہا بیتنت مگر ہما کیکہ رحم کت بہر آئی ء سرتی پروردگار ء وچہ سبب

ماثل ۳

دو چیزان ء خاص دخل انت صلوٰۃ و صبر۔ (استغنیٰ اب الصبر و الصلوٰۃ) (بقہ) اد ء ہم چہ صلوٰۃ ء صبر ء حکم دات۔ مطلب ایش انت کہ مومن بہ خدا ء عبادت و فرمانبرداری ثابت و قدم بہریت و ہج در د ورج ء پرواہ ء مدار بیت گذار ء نصرت و مدد حاصل بیت بہر آئی ء در بار ء کتام نیکو کار ء نیکی بر باد نہ بیت بلکیں چہ ہم زیات دیوک انت۔ فل اے گوستگیں امتانی احوال ء اشکان ء واجہ محمد علیہ الصلوٰۃ و السلام ء امت ء سکین دیگ ہوت کہ ماں ایشاں امر بالمعروف و نہی منکر ء کارے سر انجام دیگ ء مردم زیات بہریت۔ پیشی قوم ماں ہمیشکاتباہ ہوتنت کہ عام طور مخلوق ماں عیش و عشرت ء کاراں مست ہواں گن۔ ہن تہا غرق اتنت و مزین راج واجہ و اثر دار و کیں مردماں کہ آیانی تہا خیریں کارے اثر ہم ہست ات اشان ء مہن کنگ و دل کت۔ اے ہما کفر و عصیان و ظلم و عنبر۔

ماثل ۳

ماثل ۳

دور کہ ہر کس ماں گندگیں کاراں گلانیٹش ات ایشانی شری و لوٹوک یا جاو رانی اصلاح کنوک کس موجود نہ ات لہتیں کیں مردمان و امر بالمعروف و نواہی کئے اشکنوک ات۔ آخر نتیجہ ایش بوت کہ آہن کنوک چہ عذاب و رکینگ بوتنت باقی سرچیں قوم تباہ بوت۔ شاہ صاحب نوشتہ کنت "نیکیں مردم زیات بوینتنت تو قوم ہلاک نہونگت۔ اشاں وت کمین اتنت ہمیش کاوت سلامت ماننتت" ماں صبیح حدیث انت کہ وہیے ظالم و دست چہ ظلم و دارگ مہیت و مردم امر بالمعروف و نہی عن المنکر و یل بکنتت تو قریب انت کہ خدا تعالیٰ اہنجیں عام عذاب ویم بدنت کہ آکس و ہم نہ بخشیت (العیاذ باللہ) و یعنی ہامینگ و بازار و نند و کیں مردم و قی اعمال و درست و نیک و دلگوش گور کنتت، نیک و رواج بدیت، ظلم و فساد کی کاراں بند بکنتت تو خداوند قدوس و آ

شان نہ انت کہ مفت و ایشان و ماں ہلاکت و چگل بدنت عذاب ہما و بدت کیت کہ و تے مردم ماں کفر و عصیان و ظلم و طغیان و چہ حد و سر بگوزنت۔

و یعنی چوٹ کہ پیسر و باز و نبیسگ بوتگ خدا تعالیٰ و تکوینی حکمت ایشرا نہ لویت کہ سرچیں دنیا پہ یکس کشک و گام جنوک بیت ہمیشکا ماں حق و قبول کنگ و نہ تنگ و مدام اختلاف پیدا بوتگ و ہم بیت۔ مگر در حقیقت اختلاف و تفرق دور دیوک ہما مردم انت کہ آیاں متا و گیشگیں فطرت و خلاف حق و را دروغ بندکت اگر درست فطرت سلیم و رو و گام جنوک بہ بنت تو ہج اختلاف پیدا نہ بیت ہمیشکا الا من و حیحہ و تے و تنبیہ فرمائیت کہ ہر کس و سر خدا و آیانی حق پرستی و رواج کت آیاں چہ اختلاف دار و کان مستثنی انت۔ ۱۲

(ہے صفحہ و فوائد)

و یعنی چہ دنیا و پیدا ایش و غرض ہمیش انت کہ حق تعالیٰ و ہر ہمیں جالیہ و قہر یہ صفات ظاہر بہ بنت ہمیشکا مظاہر و مختلف بوگ ضروری انت تاکہ یک جماعت بہ و قی مالک و وفاداری و اطاعت و پیش داران و رحمت و کرم و وضوان و غفران و منظر قرار بگریت کہ الا من و حیحہ و تے و مصداق انت و دومی جماعت چہ و قی بغاوت و غداری و آئی صفت عدل و انتقام و منظر جوڑ بوان و دائمی سزا و حقدار جوڑ بہ بیت کہ بریشی و خدا و اے جبر سرجم بیت لا ملکن جہنم من الجنة و الناس اجمعین ۵۔ بہر جا وور عالم و پیدا ایش و تے یعنی مقصد عبادت و غلامی انت و ما خلقت الجن و الا نسا الا لیعبدونی (الزاریات ۳۷) و تکوینی غرض ایشنت کہ تشریحی مقصد و گوں دومی و اختیار و پورہ کنوک و نہ کنوکیں دو ٹولی چشیں موجود بہ بنت کہ آحق تعالیٰ و جلالیہ و جالیہ و صفات یا بہ دگر لفظاں لطف و قہر و مورد و منظر جوڑ بہ بنت

درکار خانہ عشق از کفر ناگزیر است
دورخ کرا بسوزد گر بولہب نباشد

پدالطف و کرم و مظاہر ہم بہ و قی درجہ و حساب و عمل و اعتبار مختلف بنت

گہلے رنگ رنگ ہے رتی چمن : اے ذوق اس جہا کو ہر زیبا خلقت

و ہرنا باز بنی و پیغمبرانی قصہ ذکر کنگ بوتنت نوں سورت و گد سیر قصہ ہانی ذکر و چنت فوائد بیان فرمائیت یعنی پیشی تو مانی و پیغمبرانی داستان و اشکان و واجہ بنی و دل زیات و چہ زیات سکن و دل جم بیت و پدا امت و ہم چیزے تحقیقی احوال معلوم بیت کہ مریشاں نصیحت و پست و مزین سا مان موجود انت۔ انسان و ہدیے اشکنت کہ منی جلس و مردماں و ہدیہ فلاں فلاں گناہی پاداش و ہلاک بوتگنت تو و تارا چرا گناہاں زد دیگ و کوششت کنت و و ہدیہ گدیت کہ چہ فلاں راہ و ختیا کنگ و پیشی مردماں رستگاری حاصل بوت تو انسانی فطرت و رو و ہمانیک و آوت ہم درکان و زوریت۔ در حقیقت ماں قرآن کریم و قصص و بھر ہمنکر ماں ل اثر کنوک و خدا و یاد و نیک و پرنوک انت کہ ہر کس کہ چہ آئی و انسانیت و بو پدرا بیت و خدا و ترس ماں دل و داریت چرے گپانی اشکنگ و آئی و دل الم و اثر قبول

یوسف ۱۲

۳۵۹

و ما من دآبۃ ۱۲

خَلَقَهُمْ وَ تَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَ

پیدا کی کتگنت و پورہ بوت تے پروردگار و خبر کہ ضرور من پر کنوں دوزخ و چہ جہاں و

النَّاسِ أَجْمَعِينَ ۱۱۹ وَ كَلَّا نَقْصُ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا

مردماں ہجگا و درستان قصہ کنیں گوں تو چہ پیغمبرانی حالاں کہ چہ

نُثِبْتُ بِهِ فُؤَادُكَ وَ جَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَ مَوْعِظَةٌ وَ ذِكْرٌ لِي

ہمانی و تے بدیت تے دل و آہنک تے گور و ماں اے سورت و حقین خبر و نصیحت و یادداشت

لِلْمُؤْمِنِينَ ۱۲۰ وَ قُلْ لِلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ اَعْمَلُوا عَلَى مَكَانَتِكُمْ

پہ مومنان و و بگوش پہ ہما کساں کہ ایمان نیارنت شما کار کن ات و قی جہاگہ و

إِنَّا عَمِلُونَ ۱۲۱ وَ أَنْتَظِرُوا إِنَّا مُنْتَظِرُونَ ۱۲۲ وَ لِلَّهِ غَيْبُ

ما ہم کار کنیں و شما انتظار کن ات ما ہم انتظار کنگ تیں و اللہ و گورایت پوشیدہ

السَّمَوَاتِ وَ الْأَرْضِ وَ إِلَيْهِ يُرْجَعُ الْأُمُورُ كُلُّهُ فَاعْبُدْهُ وَ

خبر آسمانی و زمین و دہمانی و نیک و و اتہ کنگ بنت درستیں کاراں نوں آئی و بندگی و کن

تَوَكَّلْ عَلَيْهِ وَ مَا رَبُّكَ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۱۲۳

آئی سر توکل کن و نیں تے پروردگار نا خیال چہ ہما کاریکہ شما کن ات و

سُورَةُ يُوسُفَ مَكِّيَّةٌ وَ هِيَ مَكِّيَّةٌ وَ أَحَدُ عَشْرَةَ آيَةً وَ ثَلَاثُ عَشَرَ كُتُوبًا

سورہ یوسف ماں مکیا ایرھنگ آئی و تہا یکصد و یازدہ آیات و دوازدہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع گوں گوں اللہ و نام و ہما کہ ز برین بخشوک بے اندازہ مہربان

الرَّتِّلِكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لَعَلَّكُمْ

اے آیات انت روشن کتاب و مایر گپنگ قرآن پہ عربی زبان و تاکہ شما

تَعْقِلُونَ ۲ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ أَحْسَنَ الْقَصَصِ بِمَا أَوْحَيْنَا

بفہمت و بابیان کنیں گوں تو شہ ترین بیان پہ ہے سبب کہ دیم داتگما

مازل ۳

کنت۔ باقی قصہ یاد کہ مضمونانی تکرار کہ ماں قرآن کریم و تنہا گندگ کا بیت اشانی سرما القاسم رسالہ و ابتدائی دورے ایک تقیل مضمون لکنگ آئی چارگ لوتیت
 و اے مضمون و آیات پیش ماں سہ سورت و گوستگ مطلب اشانت کہ اگر شامنی جبر قبولدار نہ بیٹت تو شر بہ دتی ضد و سر قائم بہ بیٹت من بہ دتی
 تجلیں راہ و سرا اوشو کیں ہم شماراہ چار بیٹت کہ زمانہ من و کدی تاوان بار کنت من ہم شے بدیل انجام و راہ چار۔ ماں چنت روج و حقیقت معلوم
 بیت کہ ظالمانی اشتراکی کش و مذیت۔ یترکتص حکم الدواشر علیہم دائرۃ الشوء۔
 فک یعنی شامچ اشانی کفر و شرک و دیگر مبہیت، شاگوں و تی کار و کاریدارات۔ اشانی فیصلہ و بخدا و حوالہ بکن ات چہ آئی و زمین و آسمان و ہج خبر پوشیدہ نہ انت
 کلیں معاملات اے دیم و ادیم ہوان و پہ ہمانی خدمت و

پیش بنت اود و اشان ووت حال معلوم بیت کہ
 آیات چنکر رد و ارتگ۔ شاگوں دل و جان و دتی رت
 بندگی و آئی و فرمانبرداری و گلا تیش ببیت و تنہا بہ
 ہمانی و اعانت و بھر و سہ کن ات آذات چہ شے مخلصانہ
 عملان بے خبر انت ہمیشانی مناسبت و گوں شما
 معاملہ کنت۔ ماں حدیث و انت کہ صحابہ رضی اللہ عنہم و
 چہ واجہ و سوال کت کہ یا رسول اللہ ترا پیری و گور جنگ
 واجہ و فرمان کت شیعہ ہود و اخواتہا۔ سورہ ہود
 و آئی و گہاراں منارا پیرکت لھتیں عالماں نشتہ کرتگ
 کہ سورہ ہود و ہرج آیت و واجہ و پیرکت آیشات
 فاستقم کما امرت و من تاب معک ولا
 تطغوا انی بما تعملون بصیر ۵

رزقنا اللہ سبحانہ و تعالیٰ الاستقامۃ علی دینہ و سنۃ
 نبیہ صلی اللہ علیہ وسلم
 سورہ ہود چہ آئی مہربانی و منت و سرجم بوت
 و آئی و من عند اللہ لوگ بالکل ظاہر انت و ہرج حکام
 و شرانے یا پنت و نصیحتاں شامل انت آسک باز
 روشن و صاف انت۔

و یعنی عربی زبان کہ چہ کلیں زبانان زیات فصیح و وسیع
 تا مار و شانداریں زبان ایت یہ قرآن و نزول و گچین
 کنگ بوت و ہدے و ت واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم
 عربی انت کہ ماں دنیا چہ درستان و پیش آول سرا
 عرب قوم و دیم گور (خطاب) کنت پرا چہ عربانی ذریعہ و
 اے روشنی بہ چار کنگ اں تالان بیت۔ بہ سہ نیمگ و
 ماں لککم تعقلون و اشارہ فرمائیت کہ ماں شے
 زبان و نازل کنگ و یک سبب ہمیش انت کہ شام پیغمبر و
 ہم تو میاں اول اول و آئی و علم و معرفتانی تمام و پیش انت
 چنانچہ سہ پیمابوت۔ ابن کثیر اے بابت و نشتہ کنت
 انزل اشرف الکتب باشرف اللغات علی اشرف الرسل
 بسفارة اشرف الملائکة و کان ذلک فی اشرف بقاع
 الارض و ابتداء انزالہ فی اشرف شہور السنہ و هو
 رمضان فکمل من کل الوجہ - ۱۲

(ہمے صفحہ و فواصد)
 و یعنی جہاد جی و ذریعہ و قرآن و صورت و بہ شے سرانازل
 بیت مایک باز خوبیں بیانے ماں جوانیں ڈولے و شمارا
 اشکان تینیں کہ چہ آئی و مثل و تی قوم و راج و شام دیکہ بے خبر انت۔ اگر چہ اے واقعہ تواریخی کتاب و ماں بائبل و پیش و مذکور ات مگر امحض یک داستانے شکل و
 موجودات۔ قرآن کریم و آئی ضروری و فائدہ مندیں بہر ان و بیک ہنجیں عجیب ترتیب و راہ بند و دلکشیں اندازے و بیان فرمائیت کہ چہ آئی و برکت و نہ تنہا مخلوق تذکرہ
 نبیہ کالی کوتاہیان و معلوم دار بوت بلکیں موقع بہ موقع مزین شانداریں نتیجہ یابی نیمگ و ہم رہشونی کت۔ و ماں قصہ و ہدا علوم و ہدایتانی ابواب (دروازگ) ہج کنگ
 بوتنت۔ اے خبر کہ خداوند قدوس و تقدیر و ہج چیز داشت نہ کنت و وہدے خدا کسے و سر اہربان بیت تو تمنا میں جہاں یک راہ ہوان ہم و تی امکانی تدریسی باجو
 آسرا محروم کت نہ کنت۔ صبر و جوا نمدی دنیاوی و اخروی کامیابی و کلیت انت۔ حسد و عداوت و گدسرا بید چہ رسوائی و تاوان و دگہج در انت۔ اشانی عقل یک مزین
 شرفداریں گوہر ایت کہ آئی و برکت و انسان بازی گرانہی کارانی سر اغاب کیت و دتی زندہ کامیاب و کامران کنت۔ جوانیں جیل و عداوت و پاکدامنی انسان و را ماں حاسدانی نظر و ہم آخر کار مڑا ہل

إِلَيْكَ هَذَا الْقُرْآنُ وَإِنْ كُنْتَ مِنْ قَبْلِهِ لَمَنِ الْغَفْلِينَ ۵

پہ تی نیمگ اے قرآن و اگر چہ بوتگ تو چہ اشیا پیش چہ بے خبراں و
 اذ قال یوسف لابیه یأبیت انی رأیت احد عشر کوباً و

الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ رَايَهُم لِي سَجْدِينَ ۶ قَالَ يَبْنٰی لَا تَقْصُصْ

و عیاک علی اخوتک فیکید الیک کیداً ان الشیطن للانسان
 عدو مبین ۷ و کذلک یحبیبک ربک و یعلمک من تاویل

الاحادیث و یتنم نعمتک علیک و علی ال یعقوب کما اتمتہا علی
 ابویک من قبل ابرہیم و اسحق ان ربک علیہ حکیم ۸

لقد کان فی یوسف و اخوتہ آیت للسالین ۹ اذ قالو لیسف
 و اخوه احب الی ابینا منا و نحن عصبۃ ان ابانا لفی ضلل

مبین ۱۰ اقولوا یوسف او اطرحوه ارضاً یخل لکم وجه ابیکم
 و تکنونوا من بعدہ قوماً صلیحین ۱۱ قال قایل منهم لا تقتلوا

و تکنونوا من بعدہ قوماً صلیحین ۱۱ قال قایل منهم لا تقتلوا

و تکنونوا من بعدہ قوماً صلیحین ۱۱ قال قایل منهم لا تقتلوا

و تکنونوا من بعدہ قوماً صلیحین ۱۱ قال قایل منهم لا تقتلوا

و تکنونوا من بعدہ قوماً صلیحین ۱۱ قال قایل منهم لا تقتلوا

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فلانے گشوک "یہودا" ات یعنی قتل کنگ سک مرنیں خبرایت و مئے مقصد جہانی ابید ہم حال بیت کنت اگر شیا یوسف چہ ادا ایک کنگ لوت تو انی آسانیت وراثت کراتی و چہ میتگ و باز دور یک گناہیں چاہتے و چکل بدیت۔ ابو حیان و چہ لھتیں لغت و زانو گران نقل کنگ کہ غلبت الجب ہما طاقہ وغیرہ و گوشت کماں چات و چہ آپ و مکین برز بنگ بیت۔ غرض اے بوت کرامفت ناحق و زانتکاری و ہلاک کنگ و گناہ پر چہ ہوتی سر و زوریں۔ ہاں چش چاہ چکل دیک پد بیت کنت کہ لھتیں مسافر چہ اودا بگورنت و حال و معلوم بہ بنت و آراگون و تابہرنت۔ اے جاوہر مئے مقصد ہم حال بیت و چہ ناخیں خون و ہم مارستگار نہیں۔ چوش گوش کہ مار ہم ہریت و لٹ ہم ہر شیت۔ فل چریشی و معلوم بیت کہ ساری ہم چہ پت و اے ہمیں درخواست تگتیش کو اجہر و دل برشی راضی نہ بوت کہ یوسف و گون براتان ہم بدیت۔ فل یعنی چشیں شرنگیں چک و دست پاد خشکیں ننگ و بیجا بہنت مناسب ہمیش انت کہ ایشرا مئے ہر اھی پسانی چارینگ ماں جکل و دیم بدے۔

اودا جکل و در چکانی بر و مریاں بہ شری و وارث و تر و تاب لب جہانی و رز نش ہم بخوبی و بیت۔ بیان کنت کہ اتانی لب چکل و در گانی زور گ تیر اندازی ات و چوانی ہم پچکان ان مناسب حدے و لب کنگ چوشک ابو حیان و گوشت کنگ و شنودی و پچ پچکاریت۔ الغرض ایشاں یوسف و گون و تابہرگ و زور داریں درخواست کت و گون مزین و لہجی و واجہش یقین دات کہ مابہر براتی و حفاظت کنیں۔ مفتران چوش ہم ہشتہ کنگ کہ یوسف و جہرہ جدا گانہ طوہم ایشاں بہ سر گرگ و مہراہ بوگ و واسطہ تر غیب ات کہ چہ پت و آ و ت ہم اجازت ہریت۔ فل یعنی یوسف و جدائی و گون شہا ہر اھی شینگ من و راغلیک کنت و اے رد اے ترس ہم ماں دل و پیدا بیت کہ یوسف چکل، چہ پتے پتے خبری و لا پڑاھی آرا کر کے وغیرہ رستہ موارت کہ ماں اجکل و گرگ بازہست ات حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ آیان و دیم تر گرگ و نیمون ماں دل و ہست ات۔ ہمیشکا ماں واجہر و دل و ہستہ خوف و جاہ جت۔ لھتیں مقفانی خیال ایشاں اٹاٹ ات یا کنگ الذب فرما بنگ حضرت یعقوب علیہ السلام و ڈولیں پیغمبر و درجہ توکل و تقویٰ و کپوین گتے ات۔ آئی و پستہ چوش رست کہ براں مچکاں چہ ہائی دپ و خبر گیت، ہرچ ترے آئی و ظاہر کت ہائی و را داستانی جوڑش کت و پت و را حالش دات۔ و یعنی اگر مئے ہمیں یک طاقتوریں جعبتے و موجودی خودیں برات و گرگ بوارت تو گڑا چوش بزبان کہ چہ ماد گنا بود تریں مردم بیت نہ کنت۔ چریشی و مستری تاوان و گہچے بیت کہ وہ یا زودہ زور مندیں براتانی چتانی دیمایک کمزوریں چکلے گرگے و دمار بہ بیت اگر چوش بوت تو ائم و ماتاوان و نقصان چست کنوک بوتیں۔

فل زانو گریں مفسران و باریں در میانی قصہاں مزین درد پیدا کنوکیں دل و لرزینوکیں اندازے و نقل کر تگت کہ چہ آیانے اشکب و سنگ و جگر ہم موم بہریت۔ خدا برات کہ آیانے کجا حد و راست ات۔ قرآن کریم چہ و قی خاصیں نصب العین و اعتبار و اے قسم و تفصیلان و زیات و لگوش گورنہ کنت و ز اشان و ذکر قابل قرار دنت چیا کہ چشیں گناہ جو انیں مقصد درانہ بیت۔ قرآن کریم ماں و قی اشکوکانی دل و ہمارت پیدا کنگ لوت کت کہ آئی و منشا و مقصد خاص ایمان و عرفان بہریت عمومی رقت کہ ماں ہر یک کافر و مومن بلکیں ان ماں حیوانان طبعاً مشترکات بہ آئی سراچہ عام و اعظا زیات زور پرندنت ادا ہم آئی و در میانی داستانان و ویل کنان و گڑی خبر و بیان کت کہ یوسف و براتان یوسف و یک جوانیں جیلے و سر اہرنت و قی پیشی قرار داد و را

بیت

وما من دآیتۃ ۳۶۲ یوسف ۱۲

يُوسُفَ وَالْقَوْهٖ فِي غَيْبَتِ الْجُبِّ يَلْتَقِطُهُ بَعْضُ السَّيَّارَةِ اِنْ

یوسف و دور دنت آئی و ماں جھلیں چاہے و کہ چنت بارت آئی و را لھتے چہ مسافراں اگر

كُنْتُمْ فَعَلَيْن ۱۱ قَالُوا يَا بَانَا مَا لَكَ لَا تَأْمُرُنَا عَلٰى يُوْسُفَ وَاِنَّا

شمارا کنگ انت فل گوشتش ادبت چوین ترا کہ باور نہ کنے مئے خبر و بہ یوسف و سرا و ما و

لَهُ لَنُصْحُوْنَ ۱۲ اَرْسِلْهُ مَعَنَا غَدًا اَيَّرْتَع وَيَلْعَبُ وَاِنَّا لَنَحْفُظُوْنَ

آئی و پچا ہیں خبر خواہیں دیم بدے آئی و را گون ما باندا چنت بوارت و گوازی بکنت ما و آئی و نگہبانیں فل

قَالَ اِنِّى لَيَحْزَنُنِىْ اَنْ تَذْهَبُوْا بِهِ وَاَخَافُ اَنْ يَّأْكُلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتُمْ

گوشتی غمگیں ہوں من کہ شما آئی و را بہریت و ترسوں کہ بوارت آئی و کر کے و شما

عَنْهُ غٰفِلُوْنَ ۱۳ قَالُوا لَيْنَ اَكَلَهُ الذِّئْبُ وَنَحْنُ عُصْبَةٌ اِنَّا اِذَا

چہ آئی و بے دگوش بیت فل گوشتش اگر آئی و را گرگ بوارت و ما پر زوریں جاعتیں گڑا اچہ ما پھک

لَخَسِرُوْنَ ۱۴ فَلَمَّا ذَهَبُوْا بِهِ وَاَجْمَعُوْا اَنْ يَّجْعَلُوْهُ فِيْ غَيْبَتِ

زیانکاریں و پدا و قتیہ کر ترش شنت و اتفاقش کت کہ دور بدیت آئی و ماں جھلیں

الْجُبِّ وَاَوْحَيْنَا اِلَيْهِ لَنُنَبِّئَنَّهُمْ بِاَمْرِ هٰذَا وَهُمْ لَا يَشْعُرُوْنَ

چاہے و دما فرمان دیم دات آئی نینگ کہ تو آیان و خبرا کنے و آیانے چہ کار و آیان و خبر نکیت و فل

وَجَاءُوْا اٰبَاهُمْ عِشَاءً يَّبْكُوْنَ ۱۵ قَالُوا يَا بَانَا اِنَّا ذَهَبْنَا لَسَبْقُ

و اتکنت و قی پت و گور و ماں شپ و گر یوانت فل گوشتش او مئے پت ماشتیں کہ تچکاں بکسین و

تَرْكُنَا يُوسُفَ عِنْدَ مَتَاعِنَا فَآكَلَهُ الذِّئْبُ وَاَنْتَ بِمَوْمِنٍ لَّنَا

اشتیں یوسف و را و قی سامانی کرا پدا وارت گرگ و و تو باور نکنے مئے خبر و

وَلَوْ كُنَّا صٰدِقِيْنَ ۱۶ وَجَاءُوْا عَلٰى قَبْرِ يٰسَٓءٍ بِدَمٍ كٰذِبٍ قَالَتْ

اگر چہ ماراست گوہیں و آرتش بہ آئی و پشک و سرا لکینت گتیش در و غیں خون و گوشتی ہر گز نہ

سَوَّلْتُ لَكُمْ اَنْفُسَكُمْ اَمْ رَاْتُمْ اَفْصَحَ وَاَمْ جَمِيْلٌ وَاَللّٰهُ الْمُسْتَعٰنُ عَلٰى

بلکیں سازنگ شما ماں و قی دلاں یک خبر و نون صبر شرانت و چہ اللہ مدت لوٹاں بہ ہا

منزل ۳

ماں چاہ چکل دیک فیصلہ اش کت و ہد و ما یوسف را اشارہ کت کہ اید گراں اشی و مطلقا خبر نبوت کہ پریشا موبیک و ہد ہنپیں کیت کہ اے درستی کار پدان و تو آیان یاد دیا رہنے و اوقت و توبہ یک مزین منصب و بلند درجے و سرا فارسیہ کہ اشاں ترا جاہ یارت کت نکنت یا دراج کشیں مدے و سبب ترا شناخت کنگ ننونت۔ اے خدائی اشارہ ماں و اب بوت یا مابرداری بطریق الہام بوت یا گون فرشتہ و ذریعہ۔ اے ردا قرآن چ تفصیل پیش ندرایت۔ البت لفظانی ظاہریں جاوہر پیش داریت کہ دمی و آگیک بہ چہل سال و عمر و سر مو قون نہ انت چیا کہ حضرت یوسف و ہدی سک کسان ات۔ واللہ اعلم۔ فل یاد لوگ و رسان رسان و تہاری و ما نشان یا بہ زانتکاری تہاری و ہد و اھنت کہ ماں روج و روشنی و پت و را دیم پیش دار گنیاں مشکل ات و شپ و تہا ہر چادر و بے حیائی۔ سنگدلی و دروغیں گریہ و زاری و داں یک حدے و پردہ داری کنگ تونت۔ اعمش و شر گوشتگ کہ یوسف و براتانی گریہ و زاری اشکب و پرمایچہ شخصے و تہنا چہ ارساںی ریحک و راست گوزانت نکسین۔ و یعنی ماں حفاظت و مایچہ ہمیں کوتاہی نہ کت مئے ساز و سامان گڑاے دگ

قابل حفاظت چیزانی گورے ما آئندار بیت ویک دومی ماں تچکے ما دیما گوزینگ و رد امارک ددر شروع کت۔ بزماں ما کیس چماں اندر بوتیں کہ گرک یوسف چک پر وشت کت، آموغے وچشیں کتیں احمالے ہم نیست ات کہ گرک چوش زوت کیت و یوسف و شکار کنت۔ و یعنی ماں یوسف و معاملہ توچہ پیش و منے نینگ و بدگمانی دارے اگر تئی کر اما بالکل راستگو ہم بٹیں پدایم ماے خاصیں معاملہ وچ پیمانے گپ و سرانتوئے یقین بکنے۔ و یک پسے یا اسکے ذبح کنان و آئی و خون یوسف و گدانی سرا درزش دالت، آدروغیں خونان و پیشس داران و یقین دیا نینگ بناشش کت کہ چہ گرک و طبعی کنگ و اے شک و سرخون رینگنت و لیتاریں بوتنگ۔

ہمے صفحہ و فوائد : و سیل یکن ہماکس کہ ماں شام و نندان و چہ مصر و یوسف و شک و و شہوئی و مارگات آپس و خونانی سرا یوسف و خون و

گمان و کدی داروک بیت کنت آئی و اشکنگ و شرط و گوشت کہ اے دروغ۔ و ہنجوش کہ ماں ہتھیں تفسیراں ہست گوشتی کہ اگرک مرز بربار و گراں مہذبے ات کہ آئی و یوسف و رابرٹ و خون لیتاریں شک و محج و سالم چہ جان و کشت و ہمودا ایرکت۔ راست انت کہ ”دروغ گورہ حافظہ نباشد“ خونانی درزش دات بلے شک و درگ و شمشکار بوتنت حضرت یعقوب علیہ السلام و صاف صاف و فرمان کت کہ اے درست سازش و شے دلائی تراشتگیں خبرانت۔

بہر جا و من صبر جمیل و اختیار کنان کہ ماں اے رہ بند و نہ غیر دیما شکوہ و گلہ بیت و نہ چہ شہا انتقام و بدلہ و کوششت بیت من ابوک و چہ خدا دعا و فریاد کنان کہ مرے صبر و منی مدد و بکنت و چہ و تی غیبی امداد و ہرج خبر کہ شہا گوشت آبی حقیقت و چوش ظاہر بکنت کہ گوں سلامتی و یوسف و دوبارہ دو چار بچیاں۔ معلوم بیت کہ یعقوب علیہ السلام و حال و یک بوتنت کہ ماں ہما امتحان و کہ اگر قمار کنگ بوتنگ و تمام بوتنت و یک مقررین مدے و پد چہ نصیبت و نجات حاصل بیت اے و ہد و چہ شوہاز کنگ و یا بیرو و بدلہ گرگ و بچ سیت حاصل نہ بیت۔ اے وقت و یوسف دست و نہ کسیت البت ایدگ تئی چک ماں کلیں جہان و بدنام بنت و ممکن انت کہ ماں ہتیں و آیاں یعقوب علیہ السلام و جرنہ و ایدادیک و جہد و بکنت کذا قال الامام الرازی فی الکبیر واللہ اعلم۔

و گوشت کہ یوسف علیہ السلام سر وچ و ماں چات و مات قدرت و چہ و تی مہربانی حفاظت کت یک براتے یہود و دل و اے خبر پیدائی کت و آہر و وچ بہ چات و شت و آرا و رگ دات خونانی و ہم کلیں براتانی و منکر ایش ات کہ آمہ مریت و گہ ملکہ و مسافر ایشل و زورنت و گوں و تاب سیرت تاکہ چہ منے توک و اے گنگ در کسیت و دگر جاسے سر بہ بیت۔ راست انت کہ

”گل ہست سدی و در چشم دشمنان خارا ست“

آخر چہ مدین و بہ مصر و روکیں یک قافلہ چہ اودا گوشت آیاں چاتے دیت و تی مردمش پہ آپ و یارگ و دیم دات آیاں و طول جبل و چگل دات۔

یوسف علیہ السلام خوردات ماں و دل و نشت سادی ماں دست و مہر داشت۔ کشوک و و ہدیکہ آئی و حسن و

جال دیست چہ گل و کو کار کئی کہ اے واخوہیں بچک ایت شرفیت یاریت۔ و یعنی آپ کشوک و اے واقعہ چہ اید کہ ہماں چیردیک لوٹ ات اگر دگران و حال بگیت تو شہریدار بنت شہید چوش ظاہر کت کہ اے غلام و واجہ و منار ادا کنگ تاکہ ماں مصر و بازار و ایشہا بہا بکناں۔ و یعنی براتان آرا چہ وطن و بے وطن کنگ لوٹ ات و قافلہ و مردمان دلمانگ انت کہ آرا بہا بکناں و قیمت وصول بکتن و خدا تعالیٰ آرا مصر و خزانگانی خدا بند و کنگ لوٹ ات۔ اگر آئی بلوٹیں تو اے تمایں کار و ایشان و ہما دمان و محفل بکتن و لیکن آئی مسلحت ماں تاخیرات ہمیشکا سہرچیں جا وراں زانان و ایشان و مہلت داتی۔ و براتان و حال سربوت کہ قافلہ و مردمان آرا کشت و برت و تارا تچک اشی و ہیل و عادت انت ہمیشکا نوں ما ایشرا دارگ نہ لوٹیں اگر شہا لوٹے ایشرا پہ بہارت کن ات مگر خیالی زیات بکن ات کہ پدایم تچیت۔ گوشت کہ آیاں یوسف و بہ ۱۸ دریم

یوسف ۱۲

۳۶۳

دما من دآبۃ ۱۲

مَا تَصِفُونَ ۝ وَجَاءَتْ سَيَّارَةٌ فَأَرْسَلُوا وَارِدَهُمْ فَأَدْلَى دَلْوَهُ ۝
 چیزے و سرکشیاں کن ای و اتک کاروائے پدایمیش دات و تی آپ پرکنزک آئی ایدرات و تی وول
 قَالَ يَبْشِرِي هَذَا غُلْمٌ وَأَسْرُوهُ بَضَاعَةً وَاللَّهُ عَالِمُ بِمَا
 گوشتک لگت مر دے خبرانت کہ آچک و دیرش دات تجارت و مالش حساب کت و اللہ شمر معلوم انت ہرچک
 يَعْمَلُونَ ۝ وَشَرَوْهُ بِثَمَنٍ بَخْسٍ دَرَاهِمَ مَعْدُودَةٍ وَكَانُوا فِيهِ
 آکنت و و ہما شکت پریتنے ناقصیں پہ چنتے پاوول حساب کتگیں و و بکنت چہ آئی
 مِنَ الزَّاهِدِينَ ۝ وَقَالَ الَّذِي اشْتَرَاهُ مِنْ مِّصْرَ لِأَهْرَآئِهِ اِغْرَمِي
 بیزار و گوشت ہماکس و کہ بہ بھائی گپنت چہ مصر و گوں و تی جن و بہ عزت و سرا
 مَثْوًى لَّكَ عَسَىٰ أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ وَلَدًا وَكَذَلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ
 جاگہ بدے آئی و شاید کہ مے کار و بیت یا بگرن آئی و را پہ چک و و ہمید و دل و جاگہ دات مایوسف و را
 فِي الْأَرْضِ وَلِنُعَلِّمَهُ مِنْ تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ ۝ وَاللَّهُ غَالِبٌ عَلَىٰ
 ماں ہما ملک و دتا کہ پیش بدریں آئی و را پہ و تی جاگہ و تاویل معنی خبرانی و اللہ زبردست انت بہ و تی
 أَمْرِهِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ آتَيْنَاهُ
 کار و لیکن گیشتر مردمان نرانت و و وقتیکہ رست چہ تی قوت و دات مائی و
 حُكْمًا وَعِلْمًا ۝ وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ وَرَاودَتْهُ الَّتِي هُوَ
 رادانائی و علم و و ہمید و دل و جزای دتیں نیکو کاران و درخواست کت چہ آئی و ہما جنین و
 فِي بَيْتِهَا عَنْ نَفْسِهِ وَغَلَّقَتِ الْأَبْوَابَ وَقَالَتْ هَيْت لَكَ ۝
 کہ آماں ہمائی و لوگ ات دل و یل کنگ چہ آئی و بندی کنت در وادہ و گوشتی کہ زوت بی
 قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ إِنَّهُ رَبِّي أَحْسَنَ مَثْوًى إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُونَ ۝
 گوشتی خدا پناہ بدنت بیشک منی واجہ انت شری یے سرا جاگہی و دانگ من و بیشک کیاب بنت ہما کہ بے انفا انت و
 وَلَقَدْ هَمَّتْ بِهٖ وَهَمَّ بِهَا لَوْلَا أَنَّ رَّا بَرَّهَانَ رَبِّهٖ ۝ كَذَلِكَ
 البتہ فکر کت جنین و آئی و و فکر کت آئی و جنین و کا اگر مدیتیں آئی و تی پروردگار قدرت و ہمید و دل و

مزل ۳

یا کم گیش بہاگت و نہ ایس کساں و ت ماں و ت و دو درمیش بہر بانگ کت نراں ہر کیے قدر ہشت آنہ بہر بوت البت یہوداء چرے کار و تارا دور داشت و تہی بہرئی دست نہ گیت۔ فل یعنی اینکہ بہر انراں بہاگت و چہ حیران بیٹ آیاں چرائی مہنکر شناری انت کہ بہر مفت دیگ و چہ ہم چک و پد بنوگتنت۔ ہرچ زرے دست کت آرا مفتی مال اش زانت لہتیں مفسرانی گوشگ انت ماں آیت و ہامیج و ذکر انت کہ قافلہ و مرد ماں مصر و رسک و ہدہ آرا انجام دات اگر چوش بہر بیت تو ہجے گوشگ بیت کہ اشان چتگیں چہرہ قدر زانت و اے ترش اش بوت کہ رنداگہ کسے مہیت و اش و ملکیت و دعویٰ و مکت و ہم اشان آتی (تجوکیں) و بار و اشکنت ہمیشہ کار زانت بہاگت و الظاہر ہوا لاول۔ واللہ اعلم۔ کت گوشگت کہ بہر مصر و رسک و ہدہ آرا نیلام اش کت۔ مصر و عزیز کہ اودا حاکم ات آئی واک و سرا معاملہ فیصلہ بوت آئی و گون و تی لوگ بانک (زلیخا یا راعیل) و گوشگت کہ سک شرنگیں دوستناکیں زہگے معلوم بیت ایشراگوں مزین عزت و آبر و گوری مکن چہ غلاماں گوناشی و سلوک مکن شاید مزین بہر بیت مٹے کار و بیٹ ماوتی کار و باران و بہر ہمیشی و حوالہ و بجنیں یا اگر اولاد نہ بوت تو آرا و تی چک و بدل کنیں۔

و یعنی ماچہ کاملین قدرت و جوانیں رہہ بنداں یوسف و چہ براتانی حاسد نہ سکیاں و چات و قید و بندان و ہلاکس کنان و مصر و عزیز و گور و سر و کت پدماں آئی دل و پے یوسف یگی دوز و اہی ماں کت اے پیا آرا ماں مصر و مایک عزت دار و کیں جاگہ دات و ماں مصر و مردمانی دل و آرا دوستناک و شرفدار کت تاکہ اے چیز دیم تر و آئی سر بلندی و راہاں کچ کنوک ثابت بہر بنت و بنی اسرائیل و ماں مصر و آبادکنگ و درمیر جوڑ بہر بیت اے ہم مارا منظورات کہ ماں مصر و جلال و آرا سردار معتبرانی جلس دیوان نصیب بہر بیت تانکہ سلطنت و رموز و کار و باران و نہنگ و زانگ و ہم آرا رہہ بند و دستور بہر شری و معلوم بہر بنت۔

(تنبیہ) تاویل الاحادیث و معنی و مطلب پیش و بیان بوت ہودا چارگ بہر بیت۔ فل یعنی براتان حضرت یوسف جہل دور دیگ لوٹت خداوند کریم و آرا آسمانی برزی و سر اسینت زیات تر مردم چہ و تی کوتاہ نظری و سبب و نہ گذشت کہ انسانی تدبیرانی مقابلہ و چونکائی خدائی بست و غالب بیت۔ فل یعنی و ہدیچہ یوسف و تمامیں قوی بہر حد کمال و سر بوتنت تو چہ خدا جانب و مزین شائیں علم و حکمت آرا دیگ بوت، مزین پیچیدگیں گرجان و چہ خدائی و آتگیں فہم و زانگ آئی و گیش و دیگوارنگ بناکت و گون مزین دانائی و مخلوق و جنگ و جہیزبان و بابت و فیصلہ دات دین و بار یکیاں و رد اسریدی حاصل کت ہر چہ چہ زبان و گشتی ہا و و عمل ہم کرتی چہ سلیں ہیل و عاداتاں بالکل پاک و صاف ات و چہ شریعت و علم و سرجی و معلوم دار ات و ربانی تعبیر و علم گوشے تنہا خدا پائی و بخشاگت۔ فل ہر کس فطرت و رہ شونی یا چہ صالحیں مردمانی تقلید ازلی توفیق و مصیبت و حوادث و سر اصر کنان و جوانیں اخلاق و نیکیں رہہ بند و اختیار کنند حق تعالی بہر اشانی سر لہجہ پیا انعام فرمائیت و داد و بخشش اش عنایت کنت۔ فل چانگو نبی الطاف حضرت یوسف گون عجیب رہہ بند و تربیت و رہ شونی کنگاگتنت انگوزیز و لوگی (زلیخا) و آئی دیمایک زندیں یاد شتر کی کارے در صورت و چکاسگ و اوشتار بیت یعنی حضرت یوسف و حسن و جمال و زلیخا و رانگوک و شیدائی جوڑ کت و دلکشی و مستی و ہمک پیمیں سامانان و جمع کنان و لوٹتی کہ یوسف و دل و چہ آئی قابو و در بکت یک نیمگے عیش و نشاط سامان، نفسانی و اہلگانی رد اہر قسم و آسانی، یوسف علیہ السلام و ہر و ہدہ و ماں لوگ موجود بوگ، آئی و گون مزین دوزاہی دوست دارگ و پد انتہائی و وقت و جہرند و نیمگ و یک و اگے و بے تابانہ ظاہر کنگ و پد ایک در آمدے و روگ و ایک و تمام دروازگ بند انت دومی نیمگ و زنائی و عمر و زور و قوت و زمانہ و مزاج و برجی۔ لندی و زند اے تمامیں کار و اسباب ہنجیں انت کہ گون چشیں جادوان و دوجار کنگ و وہر مسترین و چہ مسترین زاہد و پرہیزگاری و قلات جہل و کمبیت و کپیت مگر ہر کس و خدا محسن قرار دیان و آرا علم و حکمت و رنگ و رنگار کتگ پیغمبران پاکبازی و اعلائیں درجہ و بائل کر تگ پرائی چہ مجال کہ شیطان و قابو کارگ بہر بیت۔ آئی و یک لفظ گوشگت محاذ اللہ (خدا پناہ) و شیطانی دام و تمام لوپ چہ چہ بوتنت پرچاکہ آئی و ہما خدا پناہ گیت کہ آئی و دیم ہر کس بے وس و زور رانت۔ فل یعنی خدا پناہ بدت من چشیں سلیں کارے چور کت کنان۔ امید چریشی و عزیز منی مربی و محسن انت کہ آئی و مناراگوں عزت و آرام و جاگہ دانگ، من و تی محسن و ناموس و سردار جہی بجان چشیں محسن گوشگ و نا انصافی کنوک ہجر کامرانی و کامیابی و منزل و سر بیت نہ کنت۔ و ہم و ہدیچہ ظاہر حسن و مرتبی و خیال و ما اینکہ داریں تو زانگ بہر بیت کہ چہ تحقیقی پروردگار و مارا چنکر شرم و حیا کنگ لوٹیت کہ آئی و محض چہ و تی مہربانی مارا تربیت دات و رودینت و تہی بندگان و پے مٹے خدمت و آرام دیگ و اوشتار بیت۔

تنبیہ:۔ لہتیں مفسران اللہ ربی و ضمیر و ب اللہ طرف و راجع کنگ۔ فل یعنی زانک و آرا ماں لوپ و یارگ و فکر کت و آئی و فکر کت کہ جنین و حیلہ کار گمبیت اگر و تی رب و حجت و قدرت و مدیستیں تو برائی و ثابت و تدم لوگ و تارا رکنگ مشکل بوتگ۔ لہتیں مفسران و ہم ہما و راجہ و لفظ ہمت ہم و جدا کنان و گون کولہ ان رآی برہان ربہ و چپان کنگ۔ چوشکہ ان کادٹ کتبیدی ہم کولہ ان دبطنا علی قلبہا و ترکیب انت۔ اے وقت و ماں یوسف و حق و ہم و ثابت کنگ نہ انت بلکیں نفی مطلوب انت۔ ترجمہ چوش بیت کہ زانک و یوسف و ارادہ کت و یوسف و ہم زانک و ارادہ بختیں اگر و تی پروردگار و حجت و قدرت و مدیستیں، لہتیں و ماں و ہم ہما و ہم و لفظ میل و رغبت دارگ و معنی گیتگ یعنی ما یوسف و دل و چیز میل و رغبت بے اختیار و پیدابوت چوشکہ روزہ دار و ماں گرمی و بہر سریں آپ و نیمگ طبعاً رغبت پیدا بیت بے آنہ آپ و روگ و ارادہ کنت و نہ اے بے اختیار و میل و رغبت پر روچک و نقصان دیوک انت بلکیں طبعی میل دارگ و باوجود چرائی و تارا رکنگ دور دارگ زیاتیں اجر و ثواب و یار روک انت ہے پیا بلان ات کہ چہ چشیں مغنطیں اسبابانی موجودگی و بشری طبع و و بلا اختیار و ارادہ یوسف علیہ السلام و دل و کتام ڈول و میل و رغبت و ظاہر لوگ نہ عصمت و برغلا انت و نہ آئی و مرتبہ کم کنوک انت بلکیں ماں صمیم سلم و ابوہریرہ و حدیث انت کہ اگر بندہ و میل بہ کتام یک بدی یے طرف و بوت بے آئی سر اعل نہ کتی تو آئی حستان و دفتر و یک نیکی و بنسگ بیت خدا فرمائیت کہ آئی و (میل و رغبت و باوجود) چہ منی ترس و آبدی دست نہ جت ہر جا و و لفظی اشتراک و باوجود زلیخا و ہم و یوسف و ہم و میانجی و زمین و آسمان و فرق انت ہمیشہ کا قرآن کریم و ہر دو بینائی و ہم و ماں یکیں لفظ جمع نہ کت و نہ زلیخا و ہم و پیا بہر یوسف و ہم و سر ارام و قد و داخل کنگ بوت بلکیں ماں سیاق و لہجہ و باز لائل بہر یوسف علیہ السلام و طہارت و پاکدامنی و سراقاٹم کنت کہ آچہ فکر جنوکانی چم و چہرہ انت۔ زیاتیں گیش و دیوار ماں روح المعانی و تفسیر کبیر موجود انت۔ فل برہان دلیل و حجت و گوشگت یعنی اگر یوسف علیہ السلام و آوہد و تی رب و دلیل و مدیستیں تو و تی دل و میل و کار انجام دانگت دلیل جی ات و نہا و حجت و کندگی و ہمایین یقین کہ حق تعالی و آرا عطا فرمائیت یا ہما دلیل کہ آئی و تی جہرند و زلیخا و مقابلہ و انتہی احسن مثالی انہ لا یفلح الظالمون گوشان و پیش گت لہتیں گوشگت کہ چہ قوت خدا ہما ساعت حضرت

وَلْيَعْنِ اِے برہان پیشدارک چوںش پدا آ کر ثابت قدم دارک ہمیشکات کہ یوسف چہ مئے در چنگیں بندگان ات لہذا کتام حور دیں یا مژنبں گناہ توری ارادہ درجہ عہ بیت یا عمل عہ، داں اودہ مریت۔ فلک واجہ یوسف دیما ات کہ زوت و زوت دروازگ کچ بکنت و دربروت و پشت و زلیخا آئی دمب و تچان ات کہ آکر بگریٹ و بداریت اتفاقا یوسف و پشک و پشتی لب لہذا دست و کپت آئی و ہے پشک و لب گران و وئی نیمک و ہر جت، ہے گر و چیل و پشک و زت مگر یوسف و ہر نیم کہ بوت و تیارا چہ لوگ و درگت۔ اینگوئے دوین بد و دیم بد و دروازگ و سر و زت چانکو جنین و لوگ واجہ عزیز مصر ہم آہنک و زاک ہما دمان و خبر و سر و تاب دیگ بناکت۔ فلک زاک و یوسف و سر و تخت بست کہ ایشی و من گون بدیں نیت و چار و تک۔ چشیں کس و سزا ہمیشنت کہ اے مابندی خانہ و دیم دیگ بہریت یاد کہ سکیں سزائے دیگ بہریت۔ فلک نوں یوسف و قصہ پدا راکت کہ زاک و منی نفس بے قابو کنگ لوٹت من تچان و وئی جند رگینت اے جیو انگت فیصلہ نہ بوتگت کہ زاک و وئی جند و خاندان و یک گو اہے و عجیبیں ہمیں بہ یوسف و حتی و گواہی دیگ شروع کت چہ لہتیں روایتاں پدا رایت کہ آیک خیر واریں چکے ات کہ آ چہ قدرت خدا و پہ یوسف و بے گناہی و خدائی عظمت و ظاہر کنگت گپ جت و لہتیں عالمانی گوشگنت کہ چکے ذات بلکیں یک دانا نبی مردے ات کہ آئی و یک رتیں گئے جت۔ واللہ اعلم

و اگر گواه شیرازیں چلے آت چو شک لھتیں معتبریں روایتاں ہے
معلوم بیت تو گدڑا آئی گپ جنگ و چشیں گواہی دیگ کہ انیم
روئے بہ یوسف و حتی غافلہ مند بہ بیت و متقل دلیل ات
بہ یوسف و راستبازی۔ پشک و چہ دیمایا نشت و درگ
چہ شہادت و دریک گیشیں بنوت و علامت زانگ بہ بیت
و اگر گواہ یک لانا یں مردے ات تو سہ ظاہر و چوش معلوم بیت
کہ چہ خارجی رہ بند و بہ حقیقت حال و معلوم دار بو نکت مگر
آئی و گوں، مزن ہو شیار ی و دانائی و بہ یک ہنچیں راہ بند
گواہی دات کہ آدفعہ بسکے و جانب داری و نیمگ و شتون
دیوک نہ ات و آخر کار چرے رہ بند و یوسف و بے گناھے
و تاوت ظاہر بیت۔ قصہ و بہ یک ہنچیں رنگ و آئی و بیاض
کت کہ اغیر جانبداران و کرت و سک مناسب معقول ات چہ
کہ اگر زانک و دعوی و روئے یوسف و (معاذ اللہ) آئی و سرا
دست درازی کنگ تو آئی و دیم ہم ہائی (زلیخا) و نیمگ
بہوتیں، و اے گر و چیل و ظاہر ات کہ پشک چہ دیم نیمگ
بدرتیں۔ و اگر یوسف و گپ راست انت کہ زانک و من و را
بہ وئی نیمگ و لوٹنگ من پیش کا دروازگ و نیمگ و درگان
زرت و آئی بہ گرگ و نیت و منی و مب و کپت تو ظاہر یں
خبرے کہ پشک چہ پشت و بدریت چیا کہ اے جاو و یوسف
دیم بہ آئی طرف و نہ ات بلکہ پشت دیان و آچو ک ات بہر حال
و ہدیہ تپا سگ بوت کہ پشک چہ دیم و بدل و پشتی نیمگ
درنگ تو عزیز مصر معلوم کت کہ اے درست زانک و وئی مکر و
فریب انت، یوسف قصو وار نہ انت۔ چنانچہ آئی و صاف صاف
گوشت کہ زلیخا و پرمکریں کاروائی ہا متثال انت کہ چشیں
کاران و عموما جنین آدم کنوک انت آئی و بہ یوسف و گوشت
کہ ہر چیکہ بوگی انت آوا بوت بلے دیم تر و اے خبر و نام و مگر
کہ چریشی و منی مزن رسوائی و بدنامی بیت و گوں زانک و
گوشتی کہ چہ یوسف یا چہ خدا و وئی قصور و معافی و بلوط،
جزائمی جہند گناہ گار انت۔ و یعنی کم کم و اے خبر تالان
بوت و بازار و جنیں آدمان و ت ماں و ت و گوشت کہ عزیز
لوگ بانک و وئی غلام و سہر افیتہ انت، لوٹت کہ آئی و نفس
بے قابو بہ کنت، غلام و محبت ماں آئی و دل و توک ایر نشتگ
حالانکہ یہ چشیں مروے و لوگ مانگ و اے چیز سک شرمی

گیت ایت کہ آبہ غلام ءِ چک ءِ بہ کپیت۔ ماگوشیں کہ اے بابت ءِ آئی ءِ سک رد وار تنگ۔ فک جنینانی گفتگو ءِ مکر میثکا گوشتگ بوت کہ چو مکاراں چکر کا نیت ورتش جنگت وز لیجا ءِ سرطعن کنان ءِ بزاں وتی پارسانی ءِ پیراکنگ مقصودات حالانکہ یوسف ءِ حسن و جمال ءِ قصہ ہر کس ءِ بہ اشکتیں آئی ءِ دل یوسف ءِ گندنگ ءِ بقرار بوتگت بچہ بعید نہ ات کہ ز لیجا ءِ ٹوک وٹالی و نکتہ چینی کنو کا نیت دل ءِ اے غرض یوشیدہ بہ بیت کہ ز لیجا چر شگان ءِ زھر گران ءِ یک مھچیں کارے بکت کہ مارا یوسف ءِ دیدار نصیب بیت یاماں ز لیجا ءِ دل ءِ پے آئیگی نفست پیدا کنان ءِ آڑا بہ وتی نیمگ ءِ بہ کتیں وچوش ہم بوت کنت کہ ز لیجا ءِ اے بابت ءِ لھتیں جنینان ءِ وتی رازدار جوڑ کتگت و آیاں رازداری ءِ بدل ءِ اے خبرش تالان کنگت شروع کت۔ بہر حال آیانی گفتگو ءِ گوں مکر ءِ لفظ ءِ ادا بیان رنگ ءِ تہا اے کل احتمالات موجود انت۔ ۱۲

وما من دابة ۱۲

لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءَ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ ﴿٢٣﴾

وَأَسْتَبَقَا الْبَابَ وَقَدَّتْ قَدِيصَهُ مِنْ دُبُرٍ وَالْفَيَاسِ سِيْرَهَا

لَدَا الْبَابِ ط قَالَتْ مَا جَزَاءُ مَنْ أَرَادَ بِأَهْلِكَ سُوءًا إِلَّا أَنْ يُسْجَنَ

اَوْعَذَابُ الْيَوْمِ ۚ قَالَ هِيَ رَاوَدَتْنِي عَنْ نَفْسِي وَشَهِدَ شَاهِدٌ

مِنْ أَهْلِهَا إِنْ كَانَ قَبِيضُهُ قَدْ مِنْ قَبْلِ فَصَدَقَتْ وَ

هُوَ مِنَ الْكَذِبِينَ ﴿٣٦﴾ وَإِنْ كَانَ قَبِيضَةٌ قَدْ مِنْ دَبْرِ
وَأَدْرُوغ بِنَدِيتِ وَاگَرِشْک لَوْسَفِءِ دَرْتِگ حَه یُشْتِی نِیْمِگِ

فلديت وهو من الصديقين ^(١) فلبارا فيصنه قد من
 گرا جنين دروغ بنديت و آراست گوشيت پدا و قتيکه ديت غوزو يوسف در پشک درنگت چه

دبرِ قالِ اِنَّهُ مِنْ لَيْدِنَ اِنَّ لَيْدِنَ عَظِيمٌ ﴿٧٨﴾ يوسف اعرس
پشتی نیمگ و گوشتی بیشک اے شہم مکرانت بیشک شہم مکر مزن انت - یوسف تو سر بگوز

عن هذا واستعيرى لِدَبِّكَ إِنَّكَ لَشَدِيدُ الْحَطِّينِ ۝
 چہ اے خبرء۔ او جنین تو قوی گناہ و معافی و بلوٹ پرچہ کہ گنہگار تو وتے ۝

وگوشت و لگنت جیناں ماں ہماشہرہ کہ عزیز و جن خواہش کنت چہ وتی غلام و آتی و سرا

شید بوتنگ چہ آئی دوستیء ماؤ گندیں آئی عوامان ظاہریں گراہی عی پداوتیکہ اشکتی آیانہ طگلی ۵

منزل ۳

فل یعنی دعوت و ناء اجنبیان و برہوتی گورہ لوٹا یسنتی و درود نوش و یک مجلس جو رکت کہ چرایاں لہتیں چیران و گویا چاقو و تراشک و پدورگ و آت۔ چنانچہ ورگ و نیگ و غیرہ
آیانی دیم و ایرکنان و ہر یک و دست و یک یک چاقو ہم دیگر بوت تاکہ تراشگی چیران و آیایاں گویا آسانی و ہنر داشتند۔ اے گلبن سلمانان و راست راست و ایرکنگ و رندائی و
یوسف علیہ السلام تواریحت کہ ہمدان و یک و ماں یک کارے و گلاشش ات آئی در آیک و شرط و گوشہ گروک و شہم جہت تہا میں جنیں آدمیوسف و حسن و جمال و یکبارگی گند
چہ ہوش و ماش و زہر بوتنت ماں بیہوشی و عالم و نیب گانی بدل و دنی لنگش برتنت۔ چوش بگوش کہ قدرت و اے محکمیں دیل یوسف علیہ السلام و پاکدامنی و راستبازی و سر قاتم فرمائیت
کہ آئی بے درویر جال و گندان و زاکان فی ہوش و ماش و زہر بوتنت بحالیکہ یوسف علیہ السلام و چہ جہت ہم نہکت و آیانی حسن و جمال و رانہ چار رات۔ تو قینا قصہ ہم سچہ پیا بوت کہ زلیخا

آئی و حسن و جمال و گندگ چہ ہوش و ماش و زاکان و زہر بوت و امعقوس
فرشتہ و ہم و دنی پاکدامنی حفاظت کنان و صاف صاف و درشت
فل یعنی چہ ہوش و حسن و جمال و نورانی چہرہ و اعتبار و فرشتہ معلوم
بوت۔ یک گوشہ و گوش گشتک

قومہ اذا قبولوا کانا ملاما لکک

حسناً و ان قوتلو کانا عفاریتا

یا حیا و پاکدامنی کہ آچہ چہرہ و جمال و رفتار و ظاہرات آرا
گندان و درائیش کہ اے مردے نہ انت بلکیں یک معصومین
فرشتہ معلوم بیت۔ فل نوں زلیخا و سوب رس ات کہ
جنیں آدمی لوک ظالی دار و کیں تیراں پدایہ ہایانی نیگ و شاک
بدنت۔ چوش بگوش فذلک الذی کنت فیہ ط
گوشان و آریان حال چوش گوشان ات

این است کہ خون خورده و دل بردہ ہے را

بسم اللہ، اگر تاپ نظر بیت کہ را

فل مچی و شوقی و گندان و زلیخا و دنی دل و خبر و نشان گشت کہ
بے شک من ایشی و دل و لوطیت مگر خدا و بندہ و دنی دل و گوشہ و ط
نہر داشت کہ ہج ہیما نہ لیسیت۔ اے بیما اللہ بازار و جنیں
آدمی جمع و حضرت یوسف علیہ السلام و مزین پاکدامنی و اعلا
درجہ و معصومیت و راستبازی و اقبالی ثبوت پیش کنائیت
زلیخا و حال اے و ہدی چوش ات کہ اے رد و یکے و سکشر
گوشنگ

لا تخف ما صنعت بك الاشواق

واشرح هواك فکلتا عشاق

و زلیخا اے گفتگو و تہا جنیں آدمی سر و دنی معذوری و
نامرادی و در شان کنگ و انت و دومی نیگ و یوسف
علیہ السلام و ترسینگ و ات کہ آنوں آئی مطلب و حصول و
رد و حیل و حجت و مکت، حالانکہ

عفا شکار کس نہ شود، دام باز چین

کانجا ہمیشہ باد بدستت دام را

فل معلوم بیت کہ زلیخا و یوسف و زہر و مظلومی بیان و و ط
آئی و ہم جنسانی سر اثر و دور و یک بوت یا چہ پیش و اے رد و
چیز ساز و بہر بیت بہر حال اے بابت و نشہ انت کہ نوں
زالکان و یوسف و سرید کنگ بناکت کہ ترا و دنی خدا بند و محمد و
خبرنگ لوطیت آخر اے یوسف و سرا نیک و ظلم تو پر چاکنے۔
پدایہ شہر چار کہ نافرمانی و گد سر سہتی حق و سر سہت و مفت و
و تاراماں و جمال و دور مدے کہ ماں ایشی و لچ فائدہ نیست

ارسلت الیہن و اعدت لہن ممتکا و انت کل واحد

دیمی دات قاصد ہا جنینانی نیگ و تیار کت چرایاں یک مجلس و داتی ماں ہر یک و دست و

منہن سکننا و قالت اخرج علیہن فلما رایتہ اکبرنہ

چہ آیایاں کارچہ و گوشتی یوسف و رکپ آیانی دیم و پد و تیکہ دیتش چیران منتنت

و قطعن ایدیہن و قلن حاش للہ ما ہذا بشرط

و برتنش و دنی دست و و گوشتش پاک انت اللہ اشی انے نہیں

ان ہذا الاملاک کریمہ قالت فذلک الذی لمتنی

اے و فرشتہ بزرگبے و گوشت عزیز و جہاں ہمیشہ ہا کہے کہ ملاک شامان و

فیہ و لقد راودتہ عن نفسہ فاستعصم و کین لم

در حق آئی و من و دت لوٹنگ چہ آئی و سرا پدا آئی و تہا ہر داشت کی و اگر آمنت

یفعل ما امرہ لیسجنن و لیكونا من الصغیرین قال

ہا کاریکہ من آئی و را حکم کنوں گرا آقید کنگ بیت و بے عزت بیت و گوشت یوسف و

رب السجن احب الی مما یدعوننی الیہ و الا تصرف عنی

کہ یارب قید بند ترین من و چہ ہا کارے و کہ تواریحت من جنیناں پدا آئی و۔ و اگر تو دور مکنے چہ من

کیدہن اصب الیہن و اکن من الجہلین فاستجاب لہ

آیانی مکر و گرا من میل کنوں آیانی نیگ و و چہ جاہلاں بوں و پدا قبول کت آئی و دعا

ربہ فصرف عنہ کیدہن انہ هو السیمیع العلیم ثم

آئی و رب و گدا دوری کت چہ آئی و فریب جنینانی و بیشک آت انت شکون خبر دار و رندا

بد الہم من بعد ما راوا الایت لیسجننہ حتی حیث

ظاہر بوت پرایاں رند چہ نشانیانی گندگ و (اے خبر کہ قید بکننت یوسف و تہا یک مرتے و

ودخل معہ السجن فتین قال احدهما انی اری فی اعصر

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

و پترت گوں آئی و ماں قید خانہ و دو نو جوان گوشت یکے و چہ آیایاں کہ من گند گاؤں ماں و اب کہن پر چکاؤں

پریشان ہوا نہ بد وقتی حق و بدی لوٹیت۔ سرچی خیر بلوٹیت اگرچہ بیت ہما کہ ماں قسمت و نبشتہ انت۔ ماں ترمزی و انت کہ یک مردے و واجہ اے دعا لوٹان
اشکت اللہم انی اسئلك الصبر (اے اللہ من چہ تو صبر لوٹاں) واجہ و فرمائیت سائلک البلاء فاسئلك العافیة (تو چہ اللہ بلاء لوٹ پر چاکہ صبر چہ بلاء آگے و پد
بیت، نوں تو چہ آئی عافیت بلوٹ و یعنی با وجودیکہ حضرت یوسف و بے گناہی و پاکرامنی و بازیں نشانی اش دیستنت پداہم آیانی مصلحت سے بوت کہ یوسف و
پہ یک مدے و ماں قید خانہ و بند کنگ بہ بیت تاکہ اوس سے برانت کہ یوسف قصور وارات زانک بزکار مفت و بدنام بوت۔ چوش بگوش کہ زانک و بہ قید کنگ و ردا
ہرچ ہم ترپے داتگت آپورہ کنگ بوت آمد وانی غرض چریشی و ایش ات کہ چہ جنیں آدم و اے بدنامی دور بہ بیت۔ ہم تاکہ یک مدے یوسف چہ آئی و نظر و بنگیت، و

زانک و چریشی و مقصد اے بوت کنت کہ چہ قید و بند
سکیاں یوسف بلکیں نرم بہریت۔ اے ڈول و منی غرض
ہم تمام بیت۔

(ہم صفحہ و فوائد)

ول یعنی ماں ہما زانگ و دو قیدی ماں بندی خانہ و
یارگ بوتنت کہ چرایاں یکے بادشاہ مصر (ایان بن الولید)
و نان پچوک ات و دومی آئی سائی (شراب واریوک)
ات۔ اے ہردوئیں بادشاہ و زہر وارینگ و الزام و
گرفت رکنگ بوتگنت۔ ماں قید خانہ و یوسف و
جوا مردی، امانت، راستبازی، حسن اخلاق۔ عبادت و
زیادہ، ہمدردی و وابانی تعبیر و قصہ بہ ہر کس و زبان و
سرائتنت اے دوئیں قیدی ہم گوں واجہ یوسف علیہ السلام و
ہم مانوس و جاہ یار بوتنت و مزین دوز واپی و مظاہر اش
کت یک روچے اے ہردوئیں و قی و قی و ابان و حضرت
یوسف و دیما بیان کت۔ سائی و گوشت کہ من و اب گدا
کہ من بادشاہ و شراب وارینگیاں۔ نان پچوک و گوشت
کہ منی سر و بازیں کپت انت کہ چرایاں مرغ چب چان و
نان و رگانت یوسف علیہ السلام و بزرگ مٹان و چہ آئی
وابانی تعبیرش جست گیت۔

ول یوسف علیہ السلام و اول سر و آیان و تلادات
کہ بے شک چہ وابانی تعبیر و شمار ازوت معلومدار کناں۔
ہمک روچ شمارا ہر چیکہ بہ ورگ و دیگ بیت چہ آئی و
رنگ و پیش من شمارا و وابانی تعبیر و گوشاں۔ بلے چہ واپ
تعبیر و زیات ضروری و فائدہ مذہب چہ شمارا سرید
کنگ لوٹاں ایش کہ وابانی تعبیر و غیرہ و اے علم منارا
چونکائی حاصل بوت۔ نوں یاد دارات کہ نجومی یا کہنت
منی پیشہ نہ انت بلکہ منی علم و سرچنگ و وحی و الہام ربانی
انت کہ اشان و حق تعالیٰ و پرے کار و برکت و منارا
عطا فرمائیت کہ من مدام کافر و باطل پرستان و دین
و مذہب و چہ و تارا دور داشت و قی پاک بازیں پت و پیرکا
(حضرت ابراہیم، حضرت اسحق، حضرت یعقوب) و ہمیں
پیغمبرانی دین توحید و سرگام گچوک بوتان و آیانی
مبارکیں رہ ہذا اختیار و کت۔ مئے چہ درستاں
اولی مقصد ہمیشہ انت کہ دنیا و کلام ہم یک چہرے و
بہ یک ادنائیں درجہ وے و خدا و شریک جوڑ متکین نہ
ماں ذات و نماں صفات و نہ ماں افعال و نہ ماں

ربوبیت و معبودیت و۔ تنہا ماہ ہائی و دیا و قی سہر و سجدہ و بے سیر۔ قی محبت و گوں ہائی ظاہر کنیں، بہ ہائی ذات و سرما توکل و بھروسہ کنیں و قی زہد و مرگ کل و
ہائی و حوالہ کنیں بہر حال یوسف علیہ السلام و مناسب سوب گندان و ماں خوبیں و طے و آقیدان و ایمان و توحید و نیمگ و آگے و مبارکیں دعوت و ات
پیغمبرانی و اکار مدام ہمیشہ بیت کہ دعوت و تبلیغ و یک جوانیں سوبے اشان و بہ دست و بہ کپیت آرا مفت و بہاد مدینت۔ حضرت یوسف علیہ السلام و دیریت
کہ اے قیدیانی دل منی نیمگ و میل دارنت و چہ من و اشان شہید دار و رامگ بوتگنت قید و مصیبت و گرفتار ہواں و بلکیں اشانی دل و تہاکیں نرمی و عاجزی
پیدا بوتگت اچا بیماں چشیں جاوے و تبلیغ و فرض و ادا کناں و گوں اشان چہرے فائدہ فی کپ بجاں اول و اشان و دین و خبرانی سر و سوج و بکناں زندہ اشان

یوسف ۱۲

۲۶۷

و ما من دآبۃ ۱۲

خَيْرًا وَقَالَ الْآخَرُ إِنِّي أَرِنِي أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِي خُبْرًا تَأْكُلُ

شراب و گوشت آوگرہ کہ من گندگاؤں ماں واپ و کہ من چست کنگاؤں و قی سر و بان و گنگ و کورگانت

الطَّيْرُ مِنْهُ نَبْتٌ تَأْتِيهِ أَثَانُكَ مِنَ الْحُسَيْنِ ۝ قَالَ

چہ آئی و مرغ۔ خبر بے مارا چہ آئی و معنایا ماکندگیں ترا چہ نیک کرداران و گوشتی

لَا يَأْتِيَكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقُنِيهِ إِلَّا نَبَاتُكُمَا تَأْتِيهِ قَبْلُ أَنْ

نیت شے گور و ورگ ہما کہ روزانہ شمارا رسیبت مگر کہ خبر دیوں شمارا پہ آئی و معنایا پیش چہ آئی و

يَأْتِيَكُمَا ذَلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِي رَبِّي إِنِّي تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ

آگے و اے ہما علی کہ پیشداشتگت من و منی رب و۔ من ترک داتگت دین ہما قوے و

لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَهُمْ بِالْآخِرَةِ هُمْ كَافِرُونَ ۝ وَاتَّبَعْتُ مِلَّةَ

کہ ایمان نہانت بہ اللہ و آ چہ آخرت و ہم مستکانت و وگیت من دین

آبَائِي إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ مَا كَانَ لَنَا أَنْ نَشْرِكَ بِاللَّهِ

و قی پت پرکانی ابراہیم و واسحق و یعقوب و نیستیں مارا کہ شریک بکنیں گوں اللہ و

مِنْ شَيْءٍ ذَلِكُمْ مِنْ فَضْلِ اللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى النَّاسِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ

یک چیزے و اے اللہ مہربانی انت پہ مئے سرادپہ دستیں مردمانی سر و و سیک گیشتر

النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۝ يَصَاحِبِي السَّجْنَ أَرْيَاكَ مُتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ

مردمان شکر نہکنت و او ہما ہاں قید خانہ و شتریں باز خدا جدا جہاں بہتر انت

أَمِ اللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ مَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِهِ إِلَّا أَسْمَاءُ سَمِيَتْهُمُ

یاک بگائیں خدا زبردستیں و عبادت کنن اشان بغیر چہ آئی و مگر چنتے ناماں کہ بتگنت شما

أَنْتُمْ وَأَبَاؤُكُمْ مِمَّا أَنْزَلَ اللَّهُ بِهِمْ مِنْ سُلْطَانٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا

و شے پت پرکان۔ ایر نہ نگیتگ اللہ پہ آیایں ہج دلیے و حکومت ہج کسے و نیتن

لِلَّهِ أَمَرَ الْأَتْعَبُونَ إِلَّا أَيْهَا ذَلِكُ الدِّينِ الْقَيِّمُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ

چہ اللہ و فرمائیتگی کہ عبادت کنن اشان گہائی و قی ہمیشہ راہ تحپکیں سیک گیشتر

مَنْزِل ۳

دبابی تعبیر ہم معلوم دار بجان۔ چونائیء اشانء اول سراسر اتسلاتی دات کہ داں ورگانی آیکء پیش شمارا و ابانی تعبیر معلوم بیت تاکہ اشان چہ نصیحت ء شزار و سزار بیت تلبیہ : باز تفسیر کنو کاں لایا تیکم طعم کثرت فتنہ الخ ء معنی چوش زرتنگ انت کہ کدی بہ شے گورء ورگ نہ بیت مگر من چہ آتی ء سر لوگ ء پیش آتی ء حقیقت ء بار وء شمارا معلوم دار کنان یعنی مروچی کتام ورگ کیت ، چہ ہمیں ورگے بیت ۔ گڈا تعبیر ء بیان کنگ چون شکل و گران انت ۔ چوش بگوش کہ حضرت یوسف علیہ السلام ء وقی معجزہ ء نینگ ء آیان ء دگوش گور کنانیت دتی پیغمبری ء یقین آیان دیا نینگ لوٹی تانہ دیم تر ء آہرچ نصیحت کنگ بہ لوٹیت آستر تر اردار بیت و ماں دل ء جاگ کنوک بہ بیت ۔ پر اے حساب ء واجہ یوسف ء اے معجزہ ء مثال ہما بیت کہ چوش حضرت یح ء فرمائیتگ ات و انیکم بہا تا کلون

وَمَا تَذَكَّرُونَ فِي بُيُوتِكُمْ - مگر واجہ مترجم محقق ء اولی تفسیر ء رہ ہند ء اختیار کنگ ۔ واللہ اعلم حضرت شاہ عبدالقادر نیشہ کنت ۔ حق تعالی ء ماں قید ء اے حکمت ایرکت کہ آتی دل چہ کافرانی محبت ۔ (یعنی کافر کہ گوں آتی محبت و شریں سلوکش کت چراتی ء شزاری بوت تو آتی ء دل ء سرالشر ء علم روزنا بوت ، لوٹی کہ اول سر ء آیان دین ء سر و سوخ ء بکنت پدا و اب ء تعبیر ء بیان بکنت ہمیشہ کا اشان ء تسلاتی دات تاکہ پریشان مہبت و گوشتی کہ داں ورگ ء و ہد ء آرا ہم شمارا معلوم دار کنان ۔ ول یعنی مئے خالص توحید و ملت ابراہیمی ء سراقاں لوگ نہ تنہا اے مئے حق ء بکلیں بہ تمایں جہان ء حق ء رحمت و فضل انت پر چاکہ چہ ابراہیم ء خاندان ء چراغ ء کلیں مردم وقی دلاتی چراغ ء روز ناکت کنت و لیکن افسوس انت کہ باز مردم خدائے اے مزنیں نعمت ء قدر ء نہ کنت ۔ باید ہمیشہ ات کہ آتی احساں قبول کنان ء توحید ء کشکش بہ گپتیں بلے آیان چکانی عمل کنان ء ناشکری ء راہ ء گام جان انت و اے دڑ ء و تاراماں شرک و گناہ ء مگر فکار کنگ ء انت ۔ ول یعنی قسم قسم ء شکل و صورت خوردیں و مزنیں بتاں کہ آیان ء شمارا خدائی اختیارات بہر و بانگ کرتنگت گوں اشان دوستی دارگ شراحت یا کہ گوں ایکتا مں خدائے کہ آتی ء کلیں مخلوق ء سر اکامل اختیار و قبضہ حال انت کہ آتی دیمانہ کسی حکم کارگر بیت و نہ اختیار و نہ کسے چہ آتی قبضہ ء درشت کنت و نہ کسے گوں آتی مقابلہ ء کنگ ء توفیق دار بیت شتاوت فکر بکن ات کہ وقی بندگی ء سربا بہ کئی دیمانہ بجانیں ۔ ول یعنی ہنچوش کانی بے ثبوت ء لہتیں بتان نامش بستگت کہ آیان چہ حقیقتہ نذر انت ، ہمیشہ عباد ء گلاشش انت کہ بہ چشیں کاراں انسان شرم آیک لوٹ ایت ۔ ول یعنی چہ بن قدیم ء نبیانی زبان ء ہے حکم ء دیم دیاں کت کہ ماں خدائے عبادت ء کسے ء راشریک مکن ات و اسئل من ارسلنا قبلك من رسلنا اجعلنا لہم من دون الرحمن الہة یعبدون (الزخرف ۔ رکعی ۳)

الناس لا یعلمون ۳۱) یصاحبی السجین اما احدا کما فیسقی ربہ مردماں نرا انت ول او ہما ہاں قید خانہ ہریم منگ یکے چہ شمارا دو بیناں و نوشا بینیت وقی واجہ خمر ء و اما الآخر فیصلب فتاکل الطیر من راسہ قضی شراب و آدمی کہ ہستیں نوں آو دار کنگ بیت پد و رنت مرغاں چہ آتی ء سرا فیصلہ بوت الامر الذی فیہ تستفتین ۳۲) وقال للذی ظن انہ ناجہ ہاخرے ء کہ شمارا چہ آتی ء جست کت ول و گوشت یوسف ء گوں ہماں ء کہ گمانی تگت ارستگار بیت منہما اذکرنی عند ربک فانسیہ الشیطن ذکر ربہ فلیث چہ آدو بیناں کہ من ء یاد بکن وقی واجہ ء گود ء ول پدا آشمو شاینت شیطان ء یاد کنگ گوں وقی واجہ پدا بشت کبت فی السجین بضع سنین ۳۳) وقال الملک انی اری سبعہ بقرت ماں قید خانیا چنتے سال ء ول و گوشت بادشاہ ء کہ من گندوں ماں و اب ء ہفت گوگ سمان یا کلہن سبعہ عجاف و سبعہ سنبلیت خضر و اخر یست پزوریں کہ وارت آیان ء ہفت گوگ لاغریں و ہفت خوشہ سبزیں و ہفت دگر خشکیں یا کلہا الملک افوتونی فی رؤیای ان کنتم للرؤیاء تعبدون ۳۴) اے دربار ء مردماں معنایا کن ات منی و اب ء اگر شمارا و اب ء معنایا بیان کن ات ول قالوا اضغاث احلام و ما نحن بتأویل الاحلام بعلمین ۳۵) گوشتش کرے پر آگندہ تیں اب انت و ما اے ڈولیں و ابانی معنایا نرا نیرے ول وقال الذی نجما منہما و اذکر بعد امۃ انا انبئکم بتأویلہ و گوشت ہماں ء کہ چتنگت چہ ہما دو بیناں و یاد کبت زند چہ مدرے ء کہ من خبر دیوں شمارا پر آتی ء معنایا فارسلون ۳۶) یوسف ایہا الصدیق افتنا فی سبعہ بقرت نوں ء دیم بدشت و ہشت گوشتی او یوسف راستگوئی سوچ بدے مارا (اے و اب معنایا) کہ ہفت گوگ کنت سمان یا کلہن سبعہ عجاف و سبعہ سنبلیت خضر و اخر پزوریں کہ وارت آیان ء ہفت (گوگ دگر) لاغریں و ہفت خوشہ سبزیں و ہفت دگر خشکیں

ہم صفحہ ء فوائد :- ول یعنی ماں توحید ء صاف و تجکیں راہ ء ہے تقسیم ء چپ و چوٹی نیست ۔ اشی ہنچیں تجکیں راہ ایت کہ بریشی ء سر اگام جان ء مردم بہ ترس ء داں خدائے ربانی حاصل کنت بلے باز کس چہ وقی اجتماعی یا کنت ء رد اچشیں خبر ء ہم سرید نہ بنت ۔ ول فرض تبلیغ ء ادا کنگ پد یوسف علیہ السلام آبانی تعبیر ء بیان کت کہ ہر کس ماں و اب ء شراب دار نینگ ء دیت آتی تعبیر ہمیشہ انت کہ آیان بیداری (آگاھی) ء بادشاہ ء شراب دار بینیت و ہر کس ء و اب دیت کہ جانور چہ آتی ء سر ء ناناں ء ورگ انت آتی مطلب ہمیشہ انت کہ آپہ وار (پاہو) ء کشک بیت گڈا جانور بہ آتی سر ء چنچ جان ء و انت تقدیر ء فیصلہ ہے و طر ء انت کہ نوں چہ کسے ء دست ء ٹگلینگ نہ بیت ہر چہ کہ شمارا جت گیت من شمارا حال دات چوش بزبان ات کہ اے رد ا فیصلہ بوت و نوں آتی ء برخلانی ہجر

نہ بیت چنانچہ بوت ہم ہنجوش۔ ساقی چہ زہر وارینگ و الزام و آزاد بوت و نان پچوک و جرم ثابت بوگ و سبب و سزائے موت دیگ بوت۔ وک اے جاگہ و ظن یقین و معنی کونٹ چوشکہ ماں الذین یظنون انهم ملقوا ربهم و تهاہم ظن یقین و معنی و دنت یعنی یوسف علیہ السلام و چہ دو تیناں ہرکس و بابت و یقین ات کہ آزاد بیت و ہدیجہ آچہ قید خانہ و درکیت تو آرا گوشتی و قے بادشاہ و خدمت و معنی ذکر و بکن کہ یک چشیں مردے بے گناہ و ماں قید خانہ و چہ باز سالان بند انت۔ مبالغہ و حاجت نہ انت منی ہرچ حالتہ تو دیشتگ آرا کم و گیش کنگ و بغیر بیان بکن۔

وک یعنی شیطان و چہ بندی خانہ و ہلس بیوکیں قیدی و دل و تسامیں خیالات و وسوسہ بان و جاگہ دیان آرا ہم کراغل کت کہ آرا آ خبر بھک شمشیت کہ بادشاہ و دیم و قی و نام و بگریٹ۔ اشی و نتیجہ چوش بوت کہ یوسف علیہ السلام و ماں بندی خانہ و انگ چنت سال دگر ننگ کہبت۔ دراجیں مدنے و پد و ہدیجہ بادشاہ و یک و ابے دیست و آئی و تعبیر کت بیان کت نہ کت گدا اے مرد یوسف علیہ السلام و یاد و کیت، چوشکہ دیما پیداکنت "وَقَالَ الَّذِي نَجَّا مِنْهَا وَاذْكُرْ بَعْدَ أُمَّةٍ" الخ شمشیت و نسبت شیطان و نیمگ و ہمیشہ کنگ بوت کہ وسوسہ و غیرہ و دور دیگ ہائی و کارانت کہ آلیان و سبب بیت۔ حضرت موسیٰ و سفر و رفیق و ہم گوشتگت و مَا أَتَيْنِي إِلَّا الشَّيْطَانُ أَنْ أَذْكُرَهُ (کہف رکع) بے ہرک ناشری کارے و تہا حق تعالیٰ خیر و پہناتے ہم ایرکنت۔ ادا ہم اگرچہ اے لیان و نتیجہ بہ دراج کشیں قید و صورت و پد رابوت پدا ہم حضرت شاہ صاحب و نکتہ آفرینی و رو و مریشی و اے تنبیہ بوت کہ یک پیغمبر و دل و ظاہری ساز و سامان و جاگہ کنگ نہ لوٹیت بلکیں ابن جریہ و علامہ لغوی و غیرہ و چہ لہتیں سلف و نقل کت کہ آیاں فَاكُنْ لَهُ الشَّيْطَانُ ذِكْرًا رَبِّهِ وَ ضَمِيرُ يَوْسُفَ وَ طَرَفُ رَاجِحِ كُنْتُ۔ چوش بگوش کہ "أَذْكُرُ فِي عِنْدَ رَبِّكَ" گوشتگ یک ڈولیں غفلتے ات کہ یوسف علیہ السلام و دیما اہت آئی و قیدی و راگوشت کہ گوں و قی و واجہ و معنی ذکر و بکن! حالانکہ باید ایش ات کہ کل ظاہری اسبابان و ول کنان و آئی و گوں و قی رب و فریاد بکتیں۔ بیشک سکتی و و ہدیجہ چہ مخلوق و ظاہری استعانت و اسبابانی کارمرزی مطلقا حرام نہ انت لیکن ابراہ و حسانت مقرانی ستات بنت۔ ہرچ خبر عامۃ الناس بے ترس و کت کنت انبیاء علیہم السلام و مزین شائیں منصب و اعتبار ہما خبریک تفصیرے جوڑ بیت امتحان و چکاسگ و موقع و سر انبیانی مزین شانی و لوٹ ایش انت کہ بہ رخصت و سرانظر و مدارنت بلکیں انتہائی عزیمت و راہ و بگریٹ۔ چونکہ یوسف و اذکرتی عیند ربک گوشتگ عزیمت و برخلاف ات ہمیشہ کا عتاب آمیز ترس تنبیہ دیگ بوت کہ داں باز سال و ماں قید خانہ و بندی بوت ہمیشہ انسا و نسبت بہ شیطان و نیمگ و لیٹنگ بوت واللہ اعلم بالصواب۔ زیاتیں تفصیل ماں روح المعانی انت۔ و آخکیں ہوشگ سبزیں ہوشگانی چک و کپنت و آہم خشک ترنت اے و اب مصر و بادشاہ ریان بن الولید و دیست کہ آخر کار و اب حضرت یوسف علیہ السلام و چہ قید و آزادی و بلند اقبالی و سبب بوت ماں یوسف علیہ السلام و قصہ و جاگہ جاگہ و بریشی و تنبیہ فرمائینگ کہ خدا و ہدیجہ خبرے بلوٹیت انگت و بے یک ہنچیں رہ بندے و آئی اسبابان و ودی کنت کہ آئیانی نیمگ و انسانی ذہن ہم دیم مہ کنت۔

وک یعنی اگر و اب و علم و دار ات تو منی و اب و تعبیر و بکن ات۔ وک معلوم بیت کہ اشاں چرے علم و جاہل انت و قی جاہلی و ماں صاف لفظاں اقرار کنگ و چہ میاری بوتنت تو خبرش چوش دپ دات کہ اے ولے نہ انت بلکہ پریشانیں خیالات انت۔ باز بر و انساں ماں و اب و انسان چشیں خیالی چیزان و گندیت کہ دلگوش گور کنگ و قابل نہ انت و نہ ما اے پیس و ابانی تعبیر و زانیں۔ چاکہ چشیں و اب تعبیر و رو یا و علم و اصول و چہر و نیابت

وہ نول و اب گندگ و بردا ساقی و کہ چہ بندی خانہ و یلہ کنان و احتگ مدتے و پد حضرت یوسف و تران و کیت آئی و گوں بادشاہ و دربار و مردمان گوشت کہ اگر شامارا و گ و اجازت بدے تو من اے و اب و تعبیر و کت کناں۔ ماں قید خانہ و فرشتہ صورتیں مردے موجود انت کہ تعبیر و علم و سک بلد انت (سیت کنت کہ آئی و قی و اب و قصہ ہم بیان نکتگ) من پہ و اب و تعبیر و آئی خدمت و رواں۔ چنانچہ آرا اجازت دیگ بوت آئی و

یوسف علیہ السلام و خدمت و حاضر روان چیزیکہ عرض کت آئی دیما پیداکنت۔ وک چرے لفظ و گوشتگ غرض ایش ات کہ شتا برو برحق گوشتگ ات ہرچ خبرے کہ چہ تئی دپ و درکیت آراست و برحق ثابت بوت۔ امیت انت کہ اے و اب و ہرچ تعبیرے تو بیان بکنے آہم راست ثابت بیت۔ اے لفظ و ظاہر کنت کہ انبیاء علیہم السلام و صدق و دیانت و نقشہ چونکاتی عام و خاص ہرکے و قلوب و سرا و قی اثران و مندارینیت۔ ۱۲

و چونکہ حضرت یوسف ؑ وئی بے گناہی و سرزایات زور پر دات ممکن آت کہ تمام سبک سرب مردے چریشی و پھر بزرگ و پھل کنگ و غروری شبہ و بکنت پیشکا وئی پاکدامنی و حقیقت و ت دراکنت کہ من بٹاک نہ جانا و نہ وئی صفائی و پاکیزگی و بابت و وئی نفس و سر بھر و سہ کت کتاں اے محض خدائے رحمت و اعانت انت کہ ایک نفس و چہ بدیں کاراں رکبیت سے رحمت خاصیں عصمت انبیاء علیہم السلام و ضامن و کفیل انت ورنہ انسانی نفس عموماً بہ بدی و کار و ترغیب دنت خدا تعالیٰ و خصوصی توفیق و دستگیری مبنویں تو منی نفس ہم ایگرہ انسانی نفسانی بیجا بولتکت چہ " اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ " اے انتا رہ کنت کہ نفس امارہ و ہدیہ کہ تو بہ کتاں و " نفس لوا مہ " بیت تو خدا تعالیٰ آئی پیشی گناہان و معاف کنت بلکین کم کم و چہ وئی مہربانی و آرزو اداں نفس مطمئنہ و درجہ سرکنت۔

تنبیہ :- حافظ ابن تیمیہ و ابن کثیر وغیرہ و چہ " ذَا الَّذِیْ لَیَعْلَمُوْا اَنِّیْ لَوْ اَخَذْتُهُ " و دان " غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ " زینجا و گفتار قرار داتکت یعنی زینجا و انا داؤتہ عن نفسیہ " اقرار کتاں و گوشت کہ چہ اقرار و اعتراف و عزیز و گوشت و اے خیر جنگی آت کہ من آئی با پشت و چشیں مزینں خیلنتے ہم کرتگوں بے شک من یوسف و رد و دیک لو طیت مگر منی فریب اے رد و کار گر نہ بوت، اگن من خیانتے بزرزین تو آلم و آئی پردگ و پاشک بولتکت پرچاکہ خدا خائن و دعا باز و پیر مرد و سر نہ کنت البت من وئی نفس و بے میار نہ کتاں۔ کمیں باز غلطی چہ من بولتکت من آئی اقرار و کتاں جو اید کہ مردمان چہ نفس و ناشری و من و تارا پاک کت نہ کتاں۔ چریشی و یوسف علیہ السلام و ہمیں پاکبازیں انسانے محفوظ بیت کنت کہ آئی سر اخد و خاص رحمت و مہربانی انت ابو حیان و ہم البشر از لیجا و گفتار قرار داتکت۔ بے لیعلم و لو اَخَذْتُهُ ضمیر ان و عزیز و بدل و یوسف و نیگ و راجع کتکت۔ یعنی وئی خطا و صاف و اقرار پیشکا کتکایان کہ یوسف و معلوم بہ بیت کہ من بہ آئی غیر حاضری و کتام غلطیں خبر نہ کتگوں و نہ وئی جرم و بہ آئی نیگ و منسوب کرتگوں و اللہ اعلم۔ و یعنی منی خاصیں مشیر بیت۔ و چیزے چہ پیش و معتقد بولتکت و بر و خبر و ہدیہ بالکل آئی فدائی بوت و حکم دانی کہ چہ مروچی و تو منی کرتکت یک معتبر و امانت دار و حیثیت و جلیہ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ نول عزیز و رشتنگ سنگ بوت و آراء بادشاہ بہ وئی صحبت و داشت۔ و یعنی دولت و حفاظت و ہم کتاں وائی آمد و خرچ و رہ بندان و چہ حساب و کتاب و ہم شرم معلوم داران۔ یوسف و وت پیش کش کتاں و تارا مالیات و افسر جو کتاں بیت۔ کہ چہ رہ بند و عام مخلوق و نفع رسائیگ آئی مقصد و مراد آت خصوصاً ماں آلو کیں قحط و گون مزین خوبیں انتظام و مخلوق و حال ثونی و حکومت و مالی حالت و حکم دارگی لوٹ چریشی و اے خبر و گیش و گوار و ثیری بوت کہ انبیاء علیہم السلام ماں دنیاوی کار و باران و ہم کلب غفل دار و ک انت و اے ہم پیرا بوت کہ پہ اولس و ہمدردی و رد و مالیات و کار و انجام دیگ شان نبوت یا بزرگی و برخلاف قرار ندیت۔ و ہم اگن یک نیکیں مردے اے بزانہ کہ من فلان منصب قابل آں و چہ دیگر اں اے کار سرجمی و بیت نہ کنت تو مسلمانانی دوز و اسی و نفع رسائی و رد ابرے کار و وئی و اہش یا درخواست پیش کت کنت و اگن ضرورت و رد وائی چیزے نیکیں خصلتان و توسیعی و صفاتی تذکرہ و بکنت تو چشیں کارنا جائزین مدح سرائی و داخل نہ بیت چہ عبدالرحمن بنے سمر و یک حدیث و معلوم بیت کہ ہر کس وت امارت طلب بکنت تو آئی بار بہ ہائی کو پگانی سراد و دیگ بیت (غیبی اعانت اثر حاصل نہ بیت) اے بہا و ہدانت کہ و ہدیہ طلب کنگ محض نفس پروری و جاہ پسندی و غرض بہ بیت و اللہ اعلم۔ و ہر جا کہ بلوٹنی بشتیں و ہرج کارے بلوٹنی تو آئی بکتی چوش بگوش کہ ربیان بن الولید

یوسف ۱۲

۳۷۱

وما ابرئ ۱۳

یوسف ۱۲

۳۷۱

وَمَا اَبْرئُ نَفْسِيْ اِنَّ النَّفْسَ لَآمَارَةٌ بِالسُّوْءِ اِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّيْ ط

و من پاک بگوشاں وئی نفسا بیشک نفس امر کو کنت بہ بدیا مگر ہر کت منی رہا۔

اِنَّ رَبِّيْ غَفُوْرٌ رَّحِيْمٌ ۝۵۶ وَقَالَ الْمَلِكُ اَتُونِيْ بِهٖ اَسْتَخْلِصْهٗ

بیشک منی رت بخش کنت مہربانت و گوشت بادشاہا بیارت آئی ارمی گورا من خالص کتاں آئی ارا

لِنَفْسِيْ فَلَمَّا كَلَّمَتْهٗ قَالَ اِنَّكَ الْيَوْمَ لَدِيْنَا مَكِيْنٌ اٰمِيْنٌ ۝۵۷

پہ وئی کار وک پدا و قتیکہ گفتگوئی کتگوں آئی گشتی پہ راستی کہ تو چہ مروچی و چشیں رو چاہی گورا عزت دارے متبر

قَالَ اجْعَلْنِيْ عَلٰی خَزَايِنِ الْاَرْضِ اِنِّیْ حَفِيْظٌ عَلِيْمٌ ۝۵۸ وَكَذٰلِكَ

گوشت یوسف و کہ مقرر کن منا پہ ملکہ خزانی سرا۔ من نگہدار و کتاں زانو کاں و ڈھیل و لا

مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِی الْاَرْضِ يَتَّبِعُوْا مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ نَصِيْبٌ

جا کہ دات ما یوسف و را ماں ہما زمین و جا گاہی گیت چہ آئی اہر جا کہ لوتی و۔ رسینیں ما

بِرَحْمَتِنَا مِنْ نَّشَآءٍ وَلَا نُضِیْعُ اَجْرَ الْمُحْسِنِيْنَ ۝۵۹ وَلَا جُرْاٰلِ الْاٰخِرَةِ

وئی رحمتا ہر کسار کہ بلوٹیں۔ و گار نکبیں مزد و نیگو کارانی و آخرت و ثواب

خَيْرٌ لِّلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا وَكَانُوْا يَتَّقُوْنَ ۝۶۰ وَجَآءَ اِخْوَةُ يُوْسُفَ

شرزانت پہ ہما کساں کہ ایمان شرت و پرہیزکاریش کت و۔ و آتکت یوسف و براتان

فَدَخَلُوْا عَلَيْهِ فَعَرَفُوْهُمْ وَهُمْ لَهٗ مُنْكَرُوْنَ ۝۶۱ وَلَمَّا جَهَّزَهُمْ

پدا داخل بوتنت آئی و گورا گدا آجہ ارتت یوسف و آئی اں یوسف بجاہ نیارت و قتیکہ تیاری کت پر ایاں

بِجَہٰزِهِمْ قَالَ اَتُونِيْ بِاٰخِرِ لَكُمْ مِّنْ اٰیٰتِكُمْ اَلَا تَرَوْنَ اِنِّیْ

آیانی سامان گشتی بیارت منی گورا وئی جد مادریں برانا کہ چہ شیمت و نیگانت۔ شما نگندت کہ من

اَوْفٰی الْکَيْلِ وَاَنَا خَيْرُ الْمُنْزِلِيْنَ ۝۶۲ فَاِنْ لَّمْ تَاْتُوْنِيْ بِهٖ فَلَا کَيْلَ

پورا کیل کتاں دیاں و شری و سر اہما نداری کتاں و پدا اگر شما آئیانیارت منی گورا پدا شمارا کیل

لَكُمْ عِنْدِيْ وَلَا تَقْرُبُوْنَ ۝۶۳ قَالُوْا سَرُّوْهُ عَنْهُ اَبَاهُ وَاِنَّا

نیست منی کرتا و منی نزیکا میارت و گشتش درخواست کنیں چہ آئی و پت و و اے کار و

منزل ۳

بہ نامیگی بادشاہ آت خفیفۃ یوسف علیہ السلام بادشاہی کنکائت و عزیز نام و مردمان آثرانوار پر جنگت چو شک دیما پیر کنت، لھتیں علماں نبشتہ گزنگ کر بادشاہ بہ واجہ دست و مسلمان بوت ہم ماں ہمارو چاں عزیز مصر پیران بوت تو آئی لوگ بانک زلیخا گوں واجہ یوسف علیہ السلام نکاح کنت و اللہ اعلم، محدثین بریشی و سراسر اعتماد نہ کنت۔ و ہر کس خیر و نیکی راہ و اختیار بکنت۔ خدا آثران ماں دنیا ہم جوانیں برو قمرات عطا فرمائینت توری آثران دولت و حکومت بدنت یا میش و لذت پاکیں زند و غنائی قلبی بدنت باقی پشت کبت آخرت راہر تو گدا آپہ یک ایماندار و پیر ہیز گار و چہ دنیا راہر اجرو سک با زبانت انت، حضرت شاہ صاحب نویسبت اے پس بوت ہما کسان سوال و کہ جتیش کبت کہ حضرت ابراہیم و اولاد چہ شتم و چون بہ مصر رستنت و بیان بوت کہ براتان حضرت یوسف چہ لوگ و دور برت و چکل دات تانکہ بزرگ و ذیل بہ بیت، اللہ عزت دات و ملک و سر اختیار دات، مع واجہ پیغمبر احوال ہم پچوش بوت۔ و ماں موضع القرآن انت و ہر یک حضرت یوسف علیہ السلام مصر ملک سر خود مختار بوت و اب و روع و داں ہفت سال و شرآبادی و کشارش کنت و ملک و نعمتیش ماں انباران کنت کرنت پدا ماں فخط و ہفتیں سالان یک تو کی نرخی بست و نعمت اش بہا کرنتنت و قی اہل ملک اش نعمت دات و ہم پردیسی ملکائی نند و کا و نعمتیش دات بل پردیسی مردمان و چہ یک اشتہ و بار و زبانت نداشت مرے رہ بند و مخلوق چہ فخط و جہالاں رکت و پدا بادشاہ و خزانہ چہ مال و دولت و پیر بوت اے حال ماں چارین کنڈان نالان بوت کہ ماں مصر گندیم ارزان انت آئی برات ہم پر گندیم و گرگ و احتنت۔ آبا نی جال و رفتار بر و عاداتانی تہا مزہیں تبدیلی نہ احتنت۔ آنکو حضرت یوسف علیہ السلام برو برونی پت و براتانی بار و ماں دل سوگ کنان بوتگ و ہر یک اشان اودا سر و نشت اشانی نام و نشانانی اتم و جت و پرسی گزنگ چو شک گوں بادشاہ و حاکمان دوچار کنگ و و ہر حال و احوال گرگ بیت چنانچہ لھتیں تفسیر نوشتہ کنت کہ اشان گوں یوسف و قی نام و نسب دراہ بیان کرنتنت البت یوسف علیہ السلام جدائی و و ہر چو نکہ باز کسان آت و پدا براتانی چہ پیش و آئینک و خیال نہ شفت نہ بادشاہانی دیم و ہر کس و جرات بیت کنت کہ آئی نام و نسب و غیرہ و جت بکنت پمشکا آیان واجہ یوسف علیہ السلام و براہ نیارت۔ و حضرت یوسف علیہ السلام و قی براتان و شر شر قرار کنت و مہمانی کنت یک یک کس یک اشتہ بار دان دات اے خاصیں مہربانی و جوانیں اخلاق و گندان آیان عرض کنت کہ مے یک علاقائی براتے (بنیامین) و پیر برے غمز و ہیں بیت و بہ و قی دلمچی و تسلی و واسطہ و قی کراداشتگ پرچا کہ آئی و قی جند و برات (یوسف) کہ بیت و سک دوست آت باز مدت بیت کہ ماں جھکل و پیران بوت اگن بنیامین و بہرہ گندیم مارا بدے تو تسی مزین مہربانی بیت۔ یوسف علیہ السلام و پستہ دات کہ اے ڈول و غائبیں مردم و غلہ دیگ دستور و برخلاف انت و ہر یک شہاد گر برے بیائیت آئی و بہ و قی پاداں بیارت گدا شمار آئی بہرہ گندیم ہم رسیت۔ مہی اخلاق و مہمان داری و حال شہا گوں و قی چمان و قی دیشنگ اشئی پد ہم شمارا بہ و قی کستریں برات و یارگ و زانا تر دد بیت کنت۔ و یعنی اگر شہا و قی برات نیارت تو گدا اھے زانگ بیت کہ شہا

وما آبرئ ۱۳

۳۷۲

یوسف ۱۲

لَفَعِلُونَ ﴿۳۱﴾ وَقَالَ لِفَتْنِيهِ اجْعَلُوا بَضَاعَتَهُمْ فِي رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَا إِذَا انْقَلَبُوا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿۳۲﴾ فَلَمَّا رَجَعُوا

ماکین ح و گشتی گوں و قی کران کہ ایرکنت آبا نی سرانیا (بن مالان) ماں آبا نی اردان شاید یعرفونہا اذ انقلبوا الی اہلہم لعلہم یرجعون ﴿۳۱﴾ ﴿۳۲﴾ پدا و قبتیکہ پچرت شنتت

إِلَىٰ آبِيهِمْ قَالُوا يَا أَبَانَا مَنَعَنَا الْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَا آخَانَا

و قی پت و نیمگا گشتش ای مے پت مہن کنگ بوتگ چہ ماکیل کنگ نول دیم بدے گوں مے برات و نکل و انالہ لحفظون ﴿۳۱﴾ قال هل امنكم عليه الا كما امنكم

کہل کیں بیاریں و ما آیارانگہانی کیں قی گشتی چہ پیمان باور کنان چہ شما پائی و سرانگر چہ پیمان باور کنت چہ شما علی اخیه من قبل قاله خير حفظا و هو ارحم الراحمين ﴿۳۲﴾ و لکما

پہ آئی و برات و سرچہ پیش و نول اللہ شتر انت پنگہ پانیا و آچہ درتیں مہربانان مہربان ترانت و و قبتیکہ فتحو امثالهم وجدوا بضاعتهم ردت اليهم قالوا يا ابا

پچش کنت و قی ارد و قیتیش و قی بن مال کہ واپس کنگ و نکل آبا نی نیمگا گشتش ای مے پت ما نبغی هذه بضاعتنا ردت الينا و غير اهلنا و نحفظ اخانا

ما در گچہ لوٹیں لے مے بن مال انت کہ واپس کنگ و نکل پنے نیمگا و نول و دان کیں پتی مردمان و خبر گر یاکیں قی برات و نرداد کیل بعیر ذلک کیل یسیر ﴿۳۱﴾ قال کن ارسله معکم

زیادہ کاریں یک ہشتیہ بار و اے بارے ارگ آسان انت و گشتی من کردی دیم ندیاں آبا گوں شما حتی تؤتون موثقاً من الله لتأتيني به الا ان يحاط بکم

تا و قبتیکہ بدنت منایک عہدے چہ اللہ کہ ضرور برسینت آیارانی گورامگر اے کہ گرفتار بیت شما دست فلما اتوه موثقهم قال الله على ما نقول وکیل ﴿۳۲﴾ وقال یبني

پدا و قبتیکہ دات درستان عہد گشتی اللہ پے جبران سرانگہیان انت و گشتی اوجکان لا تدخلوا من باب واحد و ادخلوا من ابواب متفرقة و ما

مپرت (مگورت) چہ یک دروازگیا و بگورت چہ جدا جدا مین دروازگان و من

مازل ۳

دروغ و فریب دیان و یک زبانیں اشتہ بار دان برگ لوطی اشئی سراسر ایش بیت کہ شمار ہم شہ بہر دیگ بیت بلکیں شمارا لے ہم اجازت نہ بیت کہ ماں مہی ملک سز مین و قی قدم و ایرکنت ات ۱۲ ہے صفحہ و خواہد :- و یعنی اگر چہ بیت و آئی جدائی گرائیں کارایت پدا ہم ما کو ششت کیں کہ یک پیچے و آئی پت و راضی بکنیں ایت انت کہ ہر پیچہ مانگ ماں و قی مقصد کا مباب بشیں۔ و یعنی ہر چہ ماں آیان بہ غلہ خرید و داتگت حکمی دات کہ آثران و ماں ہیشتانی سامانانی تہا واپس ایرکنت ات تانکہ و ہر ماں لوگ و قی سامانان و پاج بکنت و بگندنت کہ گون غلہ و قیمت ہم واپس کنگ بوتگ تو گدا اشان و دوبارہ اینکو ایک و واسطہ زبانت شوق ماں دل و پدا بہر بیت کہ چشیں سخی اس بادشاہ کجا بیت کنت یا ممکن انت کہ قیمت و نہ بوگ و سوب و دوبارہ ایک و پچا لیش مہبت۔ پمشکا یوسف علیہ السلام و قیمت واپس کنگ حکم دات لھتیں گشتیت کہ یوسف علیہ السلام و چہ براتان

أَغْنِي عَنْكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِنَّ الْحُكْمَ إِلَّا لِلَّهِ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ

تریت کت نکناں چہ شے سراچہ الشرع تقدیرا چہ۔ نیست حکم مگر یہ اللہ ہے۔ آپ آئی سرانگوں کت۔

وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُتَوَكِّلُونَ ﴿۲۶﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا مِنْ حَيْثُ أَمَرَهُمْ

وہ آپ آئی سرابایدان کہ بروسر بکنت توکل کوکان فل وقتیکہ پرتت چہ ہما جاہے کہ گوشتنگ

أَبُوهُمْ مَا كَانَ يُغْنِي عَنْهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا حَاجَتِي فِي نَفْسِ

آیانی پت۔ ہچ چیزا تریت کت نکناں چہ آسانی سراچہ الشرع تقدیرا چہ۔ مگر یک واہگیت ماں یعقوب

يَعْقُوبَ قَضَاهُ وَإِنَّهُ لَذُو عِلْمٍ لِمَا عَلَّمْنَاهُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

دلا کہ پورئی کت۔ واد خبردارت ہرچیکہ ما آیاراسوج دانگت لیکن گیشترین مردماناں

لَا يَعْلَمُونَ ﴿۲۷﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا عَلَى يُوسُفَ أَوَىٰ إِلَيْهِ أَخَاهُ قَالَ إِنِّي

خبر نہ انت فل وقتیکہ تہاشتنت یوسف گورا وکی کشے ندینت وکی برات گوشتی نجبتن من

أَنَا أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۲۸﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُمْ بِجَهَّازِهِمْ

تئی براتوں نوں توغم مکن پہ ہما کارانی سرکریان کنگت فل پدا وفتیکہ تیاری کت برآیان آیانی سامان

جَعَلَ السَّقَالَةَ فِي رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذِنَ مُؤَدِّنُ أَيَّتْهَا الْعِيرُ

ایری کت آپ واری ماں وکی برات اردا رنداوار کت یک توار کوکیا کہ اوفاند مردماں

اَتَّكُمْ لَسَرْقُونَ ﴿۲۹﴾ قَالُوا أَتَقْبَلُوكَ أَغْنِيَهُمْ كَذًا تَفْقَدُونَ ﴿۳۰﴾

شما وڈرات فل گوشتنگ لگنت چکش تریت آیانی نیما کہ شما چہ کارنگت و

قَالُوا نَفْقَدُ صَوَاعَ الْبَيْتِ وَلَمِنْ جَاءَ بِهِ حُمْلٌ بَعِيرٌ وَأَنَابَهُ

گوشتی مانگندیں بادشاہ ہیران و ہر یکیکہ بیارت آیتا پر آیتا ہشتے بارے و من آئی

زَعِيمٌ ﴿۳۱﴾ قَالُوا تَاللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُمْ فَا جَعَلْنَا النِّفْسَ فِي الْأَرْضِ

ضامنوں فل گوشتش بخدا قسم (خدا قسم انت) شما واد معلوم انت کہ ما پہ شرارت کنگنا تگلکس ماں زمین

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وگاہے مادی ننگت و گوشتش کہ گداچہ سزانت آئی اگر شما دروغ بند بیت و

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وگاہے مادی ننگت و گوشتش کہ گداچہ سزانت آئی اگر شما دروغ بند بیت و

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

وَمَا كُنَّا سَرِقِينَ ﴿۳۲﴾ قَالُوا فَمَا جَزَاؤُهُ إِنْ كُنْتُمْ كَاذِبِينَ ﴿۳۳﴾

غلہ قیمت زورگ مناسب نہ زانت کہ انسانیت و مروت و برخلاف کارانت۔ فل یعنی جو یوسف اشی باروہ ماں دل شک میارنوں ماہوشیار بونگیں آئی بہ شری حفاظت نکین۔
فل یعنی ہے لفظان "وَأَنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ" یوسف و گوں و ت برگ و و ہر گوشتنگنت گداچہ شے وعدہ سراکے اعتبار بہ بیت۔ البت اے و ہر ضرورت زور
دارنت کہ چرائی عمر دم چہ بند کرت نکنت پیشکا ضروری انت کہ گوں شے ہمراہی و دیم دیگ بہ بیت نوں من آئی بہ خدا حفاظت و دیاں ہما ذات چہ و قی مہربانی و آئی حفاظت
کنت و مناچہ یوسف و جدائی و پد چہ در در بخان رکینیت۔ فل یعنی بنیامین و اشتر بہرہ ہم دست گریں۔ فل یعنی چشیں آسانیں غلہانی اشتر بارہ مفت و بیاد دیگ
نلویت۔ ہر پیہم مانگ بنیامین و منی ہمراہی دیم بد۔ لھتین و و ذلک کیل یسیر و اشارہ پیسر گیں غلہانی نیما کہ رنگ۔ و یسیر بمعنی و قلیل و گنگ۔ یعنی ہر یک
ماساری و آورتنگ آخرج و حاجت و روہ کم انت قوطہ زمانگ

دان چنکر لیس بیت کنت، پیشکا ضروری انت کہ ہرچ ڈول بیت

کہ مادوبارہ بروئیں درستانی بہرہ بگریں و بیاریں۔ فل یعنی

اگں چہ تقدیر الہی یک چیں خبرے دیا آحت کہ شما درست ماں

آئی و گرفتار بہ بیت و چرائی رستگاری و دگہ ہچ زبیت

نہ بیت تو گدا اے ردا من چہ گوشت کناں؟ البت داں

شے و س روت شما ماں بنیامین و حفاظت و چار و گندہ

ردا کوتاہی نہ کن انت اے سختہ اس قول و قرار و سوند دیاں

زیات کڈن و تاکیدہ رد اگوشتی کہ "وَاللَّهُ عَلَى مَا نَقُولُ

وَكَيْلٌ" یعنی ہرچ قول و قرار ما اے و ہر کنگائیں اکل بہ

خدا و حوالہ انت اگں کسے و خیانت و بد عہدی کت گدا سزا

دیو کہ ہما ذات و انت یا ایش کہ ماہ و قی متع قول قرار

پنگائیں کنگائیں لیکن اے خبرانی اصلی مقصد نہناچہ خدا

حفاظت و سرجم بیت۔ خدا اگں ملویت تو گدا اتما میں سب

و تدبیر لشت کنت و اچ نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب شہ

کنت "ظاہری سببانی ردا ہم پکائی کت و پدا ہر سہرہ

خدا ذات و سرا برکت۔ و ہر حکم انت ہر کس۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد؛ فل یوسف علیہ السلام

براناں اولی بر و و ہر یک مصر و شتنگنت جو عام مسافرائی

ردا بغیر چ خاصیں حسابے و ماں شہر و داخل بونگنت

لیکن یوسف علیہ السلام و خاصیں خیال داری و مہربانی

گندان و جز ما اود و مردمانی نظران پہ آیانی نیما چاروک

بونگنت نوں دوبارہ روگ گوں مطراہ داری و بلکیرے

چوش گوشتنگ لویت کہ چیری آیانی یوسف علیہ السلام و

دعوت و سرا شتنگنت۔ بنیامین کہ آئی حفاظت و

دوستداری و واجر یعقوب علیہ السلام بعد چہ یوسف

علیہ السلام زیات دگلوش گور کنگائت براتانی ہمراہ ات۔

یعقوب علیہ السلام و دل و خیال احن کہ یک پت و یازدہ

گبر و خوبصورتیں چکانی گوں خاصیں شان و یکپارگی ماں

شہر و داخل بوگ خصوصاً ہما سلوک و چہ پد کہ مصر و عزیز

جانب و مردماں پیش و جم و و ت دبستنگ یک ہچیں جزایت

کہ انیمہ ہر کس نگاہ الم و چست بنت "العین حق" نظر

لگ یک حقیقت ایت۔ یعقوب علیہ السلام و چکان و چہ

بدی نظر و حسد و غیرہ مکر و ہاز و رکینگ واسطہ اے ظاہری

تدبیر و تلقین کت کہ یک یوان و معمولی شہری مرد و چشیت

چہ شہر و مختلف دروازگان و داخل بہ بنت تاکہ و مفت و اولس

چہان بہ آیانی سرامکنت۔ گوں ایشی و ہور ایشرا ہم پدا کت کہ من یک تدبیرے کناں قضا و قدر و فیصلہ آن و دور کرت نہ کناں۔ ماں سرجمیک کثات و نہنا خدا حکم روک انت مے

کلب بند و بسنت پہ خدا حکم و مقابلہ بے کارانت البت تدبیر کنگت راہ ہم ہما ئے سوچ دانگے جائز قرار داتگ انسان و لازم انت کہ و قی رکینگ تدبیر بکنت بلے ہر سہرہ خدا

سرا بکنت چوش بگوش کہ چکان و گوشتی کتی کہ چومینگ شما گوں دل و خدا حفاظت و سرا ہر سہرہ کن انت و قی تدبیرانی سرا غورناک مے انت۔ فل یعنی چہ جدا جدا دروازگان یک یکے۔

فل یعنی ہرچ و طے و کہ بیت و گوشتنگ ہما حساب و داخل بوننت اگر چہ اشان و نظر بد و نہ بیت۔ بلے قضا و چہ دگہ نیچے و گپنت (بنیامین و را ماں سرقہ و ردا وارگ بون)

تقدیر و نہشتہ دفع نہ بیت نوں ہر کس کہ زانو ک انت آیانی و تقدیر و یقین اسبابانی لکل (بچاؤ) ہر دو میں حاصل بنت لیکن چہ علم و یک کارے بہ بیت تو دومی بیت نہ کنت بالکل اسبابانی

سرا برہوسہ کنان، تقدیر و الکوار کنت یا تقدیر، سرا یقین دارگ، معنی و پوش گریٹ کہ اسباب ہمت کنت البت عارف بالشر و انو گریں مردم تقدیر و تدبیر و یک جامع کنت کنت ہر یک ماں ہمائی درجہ و برقرار دارنت۔ فلک حضرت یوسف و گوں بنیامین خاصیں سلوک کنت و خلوتی کنت و گوشتی کنت منی حق ایس برات (یوسف) آن۔ ہرچ ظلمے کہ علانی برانان گوں من شر کرتنگ من و چہ پت و سندان و ماں جات و چنگل دات غلام کنان منا لا بہائش کنت و منی پت و برات و ماں فراق و صدمہ و گرفتارش کنت نون اد و ایک و وھد و گوں تو تیزی و اثر چہ جبران غمگین مہر نون ہما وھد احنگ کہ منے نما میں رنج و غم ہلا س بہنت و سکیان و پدر اللہ تعالیٰ آرام و راحت نصیب بکنت۔ حضرت شاہ صاحب رحمۃ اللہ علیہ بشتہ کنت، اے برات و کہ یوسف و گوں دل و واھنگ و توارجت و تی کر و نندارینت اید گران دل و حسد و بجاہ جت۔ ماں اے سفر و ہر وھد و آثر و ٹوک شکان جنان گوں نہراں ہم ماں بستگت۔ نون حضرت یوسف و تسلی دات۔ وھد چہ حضرت یوسف

وما آبرئ ۱۳ ۳۷۲ یوسف ۱۲

قَالُوا أَجِزْ أَوْ هَمِّمْ مَنْ وَجَدَ فِي رَحْلِهِ فَهُوَ جَزَاؤُهُ كَذَلِكَ نَجْزِي
 الْغَافِلِينَ ۝ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَّتِهِمْ قَبْلَ وَعَاءِ أَخِيهِ ثُمَّ اسْتَخْرَجَهَا
 مِنْ وَعَاءِ أَخِيهِ كَذَلِكَ كَذَّبَ الْيُوسُفُ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ
 فِي دِينِ الْمَلِكِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ نَرْفَعُ دَرَجَاتٍ مَنْ نَشَاءُ
 وَفَوْقَ كُلِّ ذِي عِلْمٍ عَلِيمٌ ۝ قَالُوا إِنْ يَشِرْ قَدْ سَرَ قَ أَخِي لَهُ
 مِنْ قَبْلُ فَاسْرَهَا يَوْسُفُ فِي نَفْسِهِ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ قَالَ
 أَنْتُمْ شَرُّ مَكَانًا وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ ۝ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ
 إِنَّ لَكَ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدًا مَكَانَهُ إِنْ أَنْزَلْنَاكَ مِنْ
 الْخُسْنَيْنِ ۝ قَالَ مَعَاذَ اللَّهِ أَنْ نَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا
 مِتًّا عِنْدَهُ أَوْ آثَرًا الظَّالِمُونَ ۝ فَلَمَّا اسْتِيسُوا مِنْهُ خَلُّوا
 نَجِيًّا قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوا أَنَّ أَبَاكُمُ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُمْ مَوْثِقًا

منزل ۲

عليه السلام و حکم و آبیانی غلبہ یوسف و نونت و سفر و سامان تیار
 نونت تو یک نفر ہی، آنخو رے و تی برات بنیامین و سامانانی نہا
 چیر کا ئی مان کنت۔ وھدیکہ قافلہ ربا دگ بوت۔ محافظان آنخو رے
 تلاش کنت آخر آبیانی شبہ بہ ہمتے قافلہ و سرا بوت۔ قافلہ کی دور
 شنگت کہ محافظان چہ یکے و توارجت بجلت شمایفینا و زمزم
 بیٹ۔ (تنبیہ) اگن اے لفظ چہ حضرت یوسف و حکم
 گوشتک بوتگت تو مطلبی چوش بیت کہ کسے مال دزی کنت شمای
 ہما کس ات کہ آبیان پت و دزی کنان و برات و بہا کنت۔
 و یعنی ماراقت و دزیر چا چوڑکن ات اگن شے کار بوتگت تو
 آئی نشان و بد۔ ماھد ایں بیات مے اسبابان و پٹ و
 لوٹ کن ات۔ و محافظان و دانت بادشاہ و آنخو رے یاغلہ
 تورنگ و کیلو غائب انت اگن کسے اید چہ جیل و جت و آثر
 حاضر بکنت تو آثر اشتہرے بارے غلام عام دیگ بیت۔
 و یعنی ماں مصر و مے ہیل و عادت ہر کس معلوم انت زانا
 کسے گوشت کنت کہ ادا ماکری ناشیں کار کنت۔ ادا مان بہ
 ناشی اگن نہ ماچہ دز و ٹیکانی خاندان و تعلق دار بہ۔
 و محافظان پس دات کہ شمایفولیں جت پرچا کن ات اگن
 دزنگیں مال چہ شے ارد و در کپت گڈاشما چون کن ات۔ ۱۲
 ہمتے صفحہ و فوائد؛ و اے ماں شریعت و ابراہیمی
 دز و سزات یعنی ہر کس و گور و دزی و مال در کپت آداں یک
 سالے غلام و پیا کار بکنت۔ یوسف و براتان و تی شرعی قانون
 رد و ہما دمان و سزاء ذکر و کنت چا کہ آبیان پورہ یقین ات کہ ما
 دزنگیں، و نہ دزی و مال چہ مادریک کنت اے پیا گوں و تی افوا
 و ت گرگ بونت۔ و یعنی چہ گفنگو و پد محافظان و اشنا
 عزیز مصر (یوسف علیہ السلام) و گور و بزننت۔ و تم میں
 قطعہ اش اشکناہین آئی و پٹ و لوٹ و حکم دات اول و
 اید کہ براتانی زنبیل و غیرہ و چار ننت آنخو رے در نہ کنت۔ آخر
 بنیامین و سامانانی تلاشی بوت۔ چناچہ آنخو رے چہ ہماں سامان
 در کپت۔ و اے و طر و تدبیر کنت ما یوسف و واسطہ۔ و یعنی
 براتانی دپ و و ت در کپت کہ چہ ہر کس ارداں مال در کپت آثر
 پے سالے و غلام کن ات پشکا پے جہر گرگ بونت و اگر نہ
 مصر حکومت و قانون چوش نہ ات اگن چوشیں دستور و ت
 شون مدانین اشان جلدگ بونت پرچا کہ ملکی چوشیں قانونی
 نیست ات کہ بنیامین جلدگ ہونیں۔ وھ یعنی ہر کس بلوٹیں
 حکمت و تدبیر پیش بداریں یا گوں و تی لطیفین تدبیر و آثر سرفراز
 بکنیں۔ سبیل کن ہما مرد ماں کہ آبیان پت و دزی و چہ یوسف
 شاید اے پیا آبیانی پیشی ردیانی کفارہ ادا بہ بیت۔ و یعنی ماں دنیا و چہ یک مردے و دومی مردم چہ دومی و سیمی مردم زیات زانوک انت کہ آثر عالم الغیب و
 الشہادۃ، گوشت (تنبیہ) سر بد بوگ بایرانت کہ ماں اے سرچیں داستان و چہ حضرت یوسف و زبان و واقعہ و برخلاف یک لفظ ہمہ راحت نہ کتام یک
 کارے شرع و برخلاف بوت زیات و چہ زیات آئی و تور یہ کنت تور یہ و مطلب انت بخشیں خبر و گوشتک با خبر کنگ کہ چرائی و گندوک یا اشکنوک و ذہن و یک
 ظاہری معنی و آئی مراد باز دور انت اگن اے تور یہ بہ یک نیکیں کارے یا مقصدے و کنگ بہ بیت تو آئی جائز بلکیں مجھو د بوگ و تہا چ شک نیست انت و اگن بہ کتام بد

مَنْ اللَّهُ وَمَنْ قَبْلُ مَا فَرَّطْتُمْ فِي يُوسُفَ فَلَنْ أَبْرَحَ الْأَرْضَ

اللہ! وہ چہ پیش ہر کوتاہی کہ شما کنگ ماں یوسف وحقاً۔ نون من ہجرت گلوں چہ اے زمین
حتی یاذن لی ابی اویحکم اللہ لی وھو خیر الحکیمین ۸۵ ارجعوا

تاہما وقتیکہ اجازت بدت منار امنی پت یا فیصلہ بکت اللہ منی حقاً وچہ درستان شریب فیصلہ کنوے پت بروت

إِلَىٰ آبَيْكُمْ فَقُولُوا يَا أَبَانَا إِنَّ ابْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَا إِلَّا بِمَا

وقتی پت و نیمکا و گوشت کرای پت نئی چکا دزی کت و ماگواہی نہا کت مگر پت ہما چیزیکہ

عَلَيْنَا وَمَا كُنَّا لَالْغِيبِ حَفِظِينَ ۸۶ وَسَعَلَ الْقَرْيَةَ الَّتِي كُنَّا

مارا خبر پتک و نبوتکس ما غیبے یاد کنوک و جسٹ بکن چہ ہما شہر یا کہ ما بوتکس

فِيهَا وَالْعِیدِ الَّتِي أَقْبَلْنَا فِيهَا وَإِنَّا لَصَادِقُونَ ۸۷ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ

اودا وچہ ہما کاروانیا کہ ماں ہما ئی نہا آنکس، و ما راست گوشتیں و گوشتی چوئیں اوتکس

لَكُمْ أَنْفُسُكُمْ أَمْ أَفْصَحَ جَمِيلٌ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَأْتِيَنِي بِهِمْ

شما ماں وئی دلان یک جبرے۔ نون صبر شریب زانت۔ شاید کہ اللہ بیاریت منی گورا آیاں

جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۸۸ وَتَوَلَّى عَنْهُمْ وَقَالَ يَا سَفِي عَلَىٰ

درستان۔ ہما و توت خبر دار حکمتانی واجہ وک۔ و پشتی ماں زریب چہ آیاں و گوشتی ہائے افسوس پت

يُوسُفَ وَأَبِصْرَتْ عَيْنُهُ مِنَ الْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ۸۹ قَالُوا تَاللَّهِ

یوسف وک و اسیت بونت آئی چہ غما نون وئی غصہ ابر پت وک گوشتا گنت قسم بچہ (خدا نسیب)

تَفْتَوُا تَذَكَّرْ يَوْسُفَ حَتَّىٰ تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ الْهَالِكِينَ ۹۰

توا گار نکے یوسف یادا تاکہ تو ابر برچے (دل پ بے) یا بمرے

قَالَ إِنَّمَا أَشْكُو بَثِّي وَحُزْنِي إِلَى اللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۹۱

گوشتی من ظاہر کناں وئی پریشانیاد نما اللہ و بجا و زاناں چہ اللہ طرفا چیزیکہ شما ئی نزان ات

يَبْنِي أَذْهَبُوا فَكَحَسَبُوا مِنْ يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَأْسُوا مِنْ رُوحِ

اومنی چکا بروت و جسٹ پُرسا بکن ات یوسف وائی برات و نا امید بت چہ اللہ

منزل ۳

وسلین غرضے کنگ بہ بیت تو ابر بہ نہ انت بلکس دھوکہ و فریب انت ادع حق تعالیٰ اے منظورات کہ یعقوب علیہ السلام و چکاس و تکمیل بہ بیت چہ یوسف و پدر
بنیامین ہم چہ آئی جد بہ بیت آنکو چہ مزین مدتنے و پدر و حق ایں براتان و سوب بر سبت کہ آوت ماں و ناد و چار بکینت و اجر یوسف و چہ چکاسگ و شیاں کشک و پدر اول
علاق براتان پدا حق ایں برات پدا بزرگوار پت و گون خاندان و اید کہ مرد ماں کم کم و دو چار بکینت، دومی نیمک و چہ یوسف و براتان ہر چہ روی گئے بوتکت چیزے رنج و غم گدان آیان
ہم عفو و رحم و دروازگ و سر بہ بنت و نہ معلوم چہ حکمت بنت کہ چرائی و یوسف علیہ وکس، توبہ کنگ و ہدایت بوت آئی و آنچورہ وئی برات و خرچین و مان کت پدا کسی و
سر دزی و الزام جتی و نہ چوش کوشنی کہ مافلائی و بہ دزی و سر گرفتار کنیں۔ خبراں و ت ہنجشیں راہ گینت کہ چنایان بنیامین و بہ وئی برات گور و جلگ و راحت و نندگ و

سبیل پانچ بوت مصلحتا آئی و لھتیں ہنجیں لفظ ہم کار مرز

کرتنت کہ آیان معنی مراد نہ انت یا بعض چیزانی سرا واجہ و

سکوت اختیار کت آگس چیزے بگوشتینی تو راز پاشک بوان و

اصل مقصد فوت بوتکت و اللہ اعلم بالصواب۔ ک لے اشارہ

یوسف علیہ السلام و نیمک ات۔ وئی پاکبازی و ظاہر کنگ و

نخص بہ کست و کینگی بنیامین و جرم اش پختہ کت و ابکر تہ و

رندیم بہ معصومیں یوسف و سر دز و غین نہمت بنگ و ردا

مباری نہ بوتنت۔ مفسران بہ اے موقع و بار پت قصہ بیان

کرتنت کہ بہ آیان نیمک یوسف و براتان ماں دزی و لفظ و

اشارہ کرتنت بے آیان ادا نقل کنگ و ضرورت نہ انت۔

و چشیں بدیں لفظ و اشکنگ و ہم و اجر یوسف علیہ السلام

بے قابو نہ بوت چیا کہ مصلحت خداوندی ہمیش ات کہ راز پاشک

مہ بیت حضرت یوسف علیہ السلام و اے خبر ماں دل داشت

پستہ دیان و آیان تہمت و حقیقت و راز پاشک۔ البت

ماں وئی دل و گوشتی، ائتو شریکما ناو اللہ اعلو بہا تصفون

یعنی چکا ئی دز حد بند و ہم تراب دنت۔ منار دز پدا کئے

حالا کتک شما پچیں دزی گئے کت کہ برات و چہ پت و دزان و

بہا کت باقی منی دزی و حال و اللہ پاک بہتر زانت۔ لھتیں

مفسران قال ائتو شریکما ناو الخ مطلب چوش گنت کہ

یوسف علیہ السلام و آیان و دیم گور کناں و گوشت کہ شما باز

سلین مردم بیت۔ ہنوں شما گوشتا کت و ما کنا ساریقین

ماچہ دزان نہیں و ہدیہ یک برانے و سامان مال و راحت تو

گوں آئی و دومی برات و ہم مان بیج ات چوش بگوشت کدزی

شے خاندانی پیشگ انت (العباد اللہ) خدا خوب زانت

کہ شما ماں وئی خبراں چکر راست گوشتا کت ات شما ابشے

غلطیں خبرانی سرا سزا دنت۔ و یعنی پیر پت سک پدا

بیت آئی چہ ما کناں اٹرا وائی برات یوسف و دوست

داروک ات یوسف و چہ پدا نون گون ہمیشی وئی دل تسلی

دنت شما اگن آئی بدل و چہ مار یکے و بجل ات تو شے مزین

مہربانی بیت شما مدام بہ مخلوق و سرا احسانات کنوک ات و

مئے سرا ہم نئی خاصیں مہربانی انت اتمیت انت کہ شما مارا

چہ وئی مہربانی و زہر نہ کن ات۔ و یعنی خدا پناہ بدت

کہ ما کسے و رابے سبب و دومی و بدل و گرفتار بکنیں ماتہنا

ہما مرد و جلین کہ مئے چیز بہ آئی کر و درانکگ (آ بنیامین

انت کہ حق ایں برات و سبب و مئے گور و داریت) لے

ردا ہم۔ اَلَا مَنْ وَجَدْنَا مَنَاعًا عِنْدَهُ و بدل و الا

مَنْ سَرَقَ، زگوشتی مختصرات چیا کہ حقیقت و برخلاف ات۔ و یعنی مجرم و بدل و بے گناہ و گرفتار بکنیں تو شے خیال و قانون و روء مابے انصاف قرار گرس۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد؛ و ہدیہ حضرت یوسف و پستہ و اشکناں و دل ایکیم بونت نون یک کر بوان و ووت ماں ووت و شور و مصلحتش کت۔ گیشتر و

مشورہ ہمیش ات کہ وئی وطن روگ لوٹیت۔ چہ ہمایان مسترین و (عمر مزین ات یا کہ عقل و) درائمت کہ پت و روبرو و ماگوں کجام و بیمار ویں۔ آئی و ہر چہ قول و قرارے چہ

ما گینت ما آئی چہ جواب دات کنیں یک تفصیرے ما پیش و بہ یوسف و معاملہ و وئی سرا زنگ کہ آئی اثر داں مروچہ و موجود انت نون بنیامین و ویل کناں و درستانی

روگ مکیں بزدلی و کارے بیت۔ نون شماتہ دارات من چہ ادا پادان دوز کناں۔ الا ایش کہ منی بزرگوار پت منار چہ اواروگ و حکم و بدنت یا لے مباحی و قدرت

طرف سے فیصلہ ہے بہ بیت مثلاً امر الہی من ہمید ابحراں باچہ خدا حکم بنیامین رستگار بہ بیت۔ (تنبیہ) اے گشتوگ غالباً ہمارا کہ آئی ہے یوسف علیہ السلام معاملہ ہم نہیں مشورہ دانگت یعنی لا تَقْتُلُوا یُوسُفَ۔ فل یعنی من ہمید ابل ات و شہادہ رست بروات و گول پت و عرض بکن ات کہ چشیں خبرے پیش آہت کہ آئی پیش آگے ہج اہیت نیست ات۔ حضرت شاہ صاحب ہنشنہ کنت یعنی شمارا قول دانگت بہ وتی زانگ و رد و کے خبرات کہ بنیامین دزی کنت و گرفتار بیت یاد تر و گر گہ و فتویٰ و دات بہ وتی دین و مطابق و۔ ماچوش نہ زانت کہ مے وتی برات دزانت۔ فل یعنی شمارا ایک معتبرے دیم بدے ات چہ ہما میتنگ و مردمان احوال و معلوم بکن ات کہ ماں اودا اے قصہ بوت و ہم چہ اے دگہ کاروانے مردمان جُست کنت کن ات کہ مے ہمراہ انتنت ویدا و تر بوت انتنت شمارا معلوم بیت کہ ماہرچی گوشگائیں آکل راست انت۔ فل اولی بے اعتباری و رد اچہ ہما یعقوب علیہ السلام و چکانی خبر و سرا اعتبار نہ کنت لیکن نبی کلام دروغ نہ انت چکانی دت گر طیں خبرات۔ حضرت یوسف ہم چک ات۔ کذا فی الموضع۔ چوش بگوش لکھ و دیم گوری جنس ابناء نیگ و بوت۔ واللہ اعلم۔ لہتیں مفسران و مطلب چوش گینگ کہ شمارا دے حفاظت و چو نہیں وعدہ و گول ہٹ کنان و بنیامین و رات اود و چہ شے دپ و چوش ہم در نہ آہت کہ چہ آب خورہ و در کپگ و دزی چون ثابت بوت بلکیں دگہ یکے و چیر دانگت۔ شمارا مدافعت و نہ کرت بلکیں چکانی آئی برات و را ہم دز قرار دات و جرم و پختہ کرت ماں شے دل و دغا مہوتیں گڈا شمارا چوش نہ کرت گت نول خبران و دپ ماں دپ دیگ و منی کرا احتگو۔ بہر جا و رمن و راچہ صبر و دگہ ہج علاج نیست۔ کنام شکایت و جہرے چہ دپ و در نہ کناں چہ خدا و قدرت و رحمت و ہج بعید نہ انت کہ یوسف بنیامین و ہما برات کہ بہ بنیامین و خاطر ہوا پشت کینگ درستان و بہ منی گور و جمع بکنت آچہ کلانی احوال و معلوم دارنت و گول ہر کس و وتی حکمت و رد و معاملہ کنت چہ اشی و اندازہ جنگ بیت کہ ہما چیمیں نا اہیتی دراکنویں جاوے و زمانگ و مرد و رند ہم بنیانی قلوب بابوس بیت نہ کنت آدم خدا و سبع رحمتانی سرا اعتماد کنت و آئی لطف و منتانی امیدوار سنت۔ و ہج چہ نوکیں ٹپ و درگ و کھنیں ٹپ پدا تازہ بوت بے اختیار چہ دپ و درشانی کنت۔ ”یا اَسْفٰی عَلٰی یُوسُفَ“ (ہائے افسوس یوسف)۔

فل یعنی بے رونق یا بے نور بوت انت کہ اے ردا و قول انت جدا جدا۔ وک ماں حدیث و انت نحن معاشرا الانبیاء اشد بلاء و شو الامثل فالامثل۔ یعنی بنیانی جماعت چہ حق تعالیٰ و طرف و ماں سکت نہیں چکا سان گرفتار کنگ بیت پدا چکاس و باز قسم انت ہر یک نبی و حق تعالیٰ بہ وتی حکمت و آئی قابلیت و رد و ہر چہ دابیں چکاس و بلوٹیت گرفتار کنت ماں یعقوب علیہ السلام و قلب و بہ یوسفی فوق العادت دوزواہی ماں گت پدا چشیں دوستنکیں و قابلیں چک و کرا ابراہیمی خاندان و چم و چراغ انت بہ اے پیما درد ناکیں جاوے و جدا کنگ بوت غم زدگیں و ٹپ و دزنگیں یعقوب و جگر و بے روح گشتوکیں صدمہ و وارنگت آئی ہج مخلوق و دیما نہ گل و گواہی کرت گت چہ کسے و پیر گرگ و شوہاز و ات و نہ وتی دلی زہر کدی درشان کرتنت۔ غم و خبر چہ دپ و در نیانگت البت و ہدیہ و وتی دل و دردی گرختنگ ات تو دل و دونان و چہ چتان بہ ارس و صورت و پٹ پٹ و کپنگنت داں بستانی سال گر یوگیں چماں و برنگیں سینگ و باوجود فرضانی ادائیگی یا ماں حقوقانی انجام دیگ و تنہا ہج پیہیں کوتاہی نہ کنگ ات آئی دل ہمنکر ماں یوسف و فراق و گریوان ات ہمنکر ماں خدا و حضور و زیات فریات و زاری کنوک ات چہ درد و غم و بازی و ارسائی گیشی و ہر قدر آئی بصارت و نزد کنان ات ہما قدر و آئی بصیرت و نور زیات بران ات بے تاب و بے قرار و ہر قدر تر نہیں طوفانے و بکشتیں دل و سر زور پر دیان و کلیجہ و درد و برداشت کنان و چہ زبان و اُقار گے ہم نہ کش انت۔ چہ بنیامین و جدائی و ہدیہ کھنیں ٹپ و نوکیں نشترے لگت ات تو گڈا بہ چشیں جاوے بے اختیار ”یا اَسْفٰی عَلٰی یُوسُفَ“۔ ہے لفظان درانتنت، بقول حضرت شاہ صاحب ”چشیں درد و بے اینکر درا جیں مدنے و ایر برگ و ابید چہ پیغمبر و دگہ کے کت کنت۔

۵۔ ماں موضع القرآن انت یعنی چہ شمارا صبر و سوج و دے ات بے صبر ہما انت کہ آ مخلوق و دیما خالق و دیم داتگیں درد و گل و بکنت من گول ہما و فریات کنان کہ آدر دے دیوک انت و اے ہم زانان کہ (یوسف زندگ انت الم و دوچار کپیت و آئی داب چہ خدا حکم و پورہ بیت) اے بہ منی سرا چکا سگ انت چاراں باریں داں کجا حد و سرکشتیت۔ ۱۲

دل یعنی چہ حق تعالیٰ و مہربانی وائی فیض و نامیت ہوگ کافران و سوز رانت کہ اشان وائی وسیع رحمت و کاملین قدرت و راستیں معرفت حاصل نہ بیت۔ یک مسلمان کا ریش انت کہ آگن کوہانی لادیاں و دریا و لہرائی کرد اشان نامیت کنوکیں احوال پیش بیابیت پداہم اخذاء رحمت و امیت واریت و دانکر آئی و س روت وئی یست ہمتی و ظاہر نہ کنت۔ بروات کوشتن کنان و یوسف و شوہار و بہ بیت وائی برات بنیامین و ہلاس کنگ و رہ بندان و ہم تلاش بکن انت ہی مشکل نہ انت کہ حق تعالیٰ مارا درستان پدا جمع بکنت۔ سیمی برات و ذکر شاید بچکانہ کرتی کہ چہ وئی مرضی و بہ بنیامین نیگی آئی و اوداوت جلت۔ بنیامین رستگار بیت گڈا آ ودا پرچا جل محل بکنت۔ فل پت و گوشگ و سرمصر و رھا دگ بوننت پرچا کہ اشان و یوسف و نام و نشان ہی معلوم نہ انت زاناماں دلش اھتگ کہ ہر کس و نشان مارا معلوم انت

ساری ہماں فکر و بکنیں یعنی بنیامین و وڈ کال و سوہ و غلہ ہم پکارنت۔ بریشی و گون عزیز و عرض گورے ہم بکنیں آگن آئی و بہ گرد و گڈ و ردا زیں سلوک کنت نوگڈا گون آئی بہ بنیامین و بار و ہم گپ جنیں۔ چنانچہ اولی جبرائیل گون یوسف علیہ السلام و ہمے کنت کہ آے عزیز مصر! مروجاں وڈ کال و شکستہ سستی و سوہ و مٹے لوگ مردم کل پریشانی و روحان و تھلانک دیگا انت، لوگ و درستی سامان بہا بولگنت۔ کمیں بن مال گون مابشت کپتگ آڑا ما پہ غلہ و خریداری و آورنگیں چہ نی بکنیں ہیل و عاداتاں و مہربانی و امیت کشیں کہ شمائے ادنائیں مالان و ماں دل و بیارے و مارا گون مٹے کمیں مالان و غلہ بہ گوشتیں حساب و دے۔ اے رعایت درحقیقت و یک خیراتے بیت کہ مارا شاد دینی۔ یاچیشی و ابید مارا چہ وئی جانب و چہ خبرات بدے۔ خدائی خیر قبول کنت۔ اے گپانی اشکنگ و سرمحضرت یوسف علیہ السلام گریوگی بوت، شفقت و رحمدلی و چک ماں دل و جوش و ران و چہ چمانی راہ و رنگ و لگت، اے وھد و خدائے حکم و پدا و تارا طاہر کنتی کہ من کیاں و شما گون من ہرچ معاملے کنگت چرائی و مدمن بہ کتام مرتبہ و سرمحتوں، ماں دینی آیت و ہمے چیز و پیش گال انت۔ (تنبیہ) لھتیں و قصد و معنی مطلق احسان زرتگ۔ چو شک ماں نصر صلوٰۃ و حدیث و صدقہ قصد و اللہ بہا علیکو۔ فل یعنی ہر دو بینان و جداکت و گون ہر دو بینان ڈر منی داشت۔ فل اللہ اکبر صبر و مڑاہ داری و اخلاق و حدیث کہ تمام زندہ برانانی شکایت و یک لفظ ہم چہ دپ و در نہ کت اے جست ہم پیشکاکت کہ اشان ماں وئی ذہن و بیستانی سال پیسیر و احوال و یک برے نوک بکنت تا کہ چہ ماضی حال و مقابلہ و خدائے ہما احسانانی حقیقت پدا رہ بیت کہ آچرے گرد و چیلان و پدا بہ یوسف و سرماحتنت کہ آیانی نیگ و دیمایوکیں آیت لَقَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا و ہما اشارہ انت پدا جست و انداز و خوش نرم اختیار کت کہ ماں آئی و چہ آیانی جرم و معذرت و معنی زیات پدا انت یعنی ہرچ خطائے چہ شے دست و آوھد و بوت آچہ نادانی و کم زانگی و بوت شمارا چہ معلوم آت کہ یوسف و اب سرجم بیت و نوک یک روچہ بدر کامل و شکلی و درا بیت۔ ک بیت کنت کہ چہ جست و اشان پریشان

یوسف ۱۲

۳۷۷

وما آبدی ۱۳

اللَّهُ إِنَّهُ لَا يَأْتِيَنَّكَ مِنَ رَوْحِ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْكَافِرُونَ ۝ فَلَمَّا دَخَلُوا عَلَيْهِ قَالُوا يَا أَيُّهَا الْعَزِيزُ مَسْنَا وَأَهْلَكَ الضَّرَّ وَجُنَّتْ بِيضَاعُهُ

داخل بوتت آئی و گور و گوشتش او عزیز رستگار و لوگ مردم سختی و آرتگیں سرمایہ

مَرْجُومَةٍ فَأَوْفٍ لَنَا الْكَيْلُ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَا إِنَّ اللَّهَ يَجْزِي

نافعیں نوں پورہ کیل بکن بکارا و خیرات بکن پرما، بیشک اللہ جزای خیر دنت

الْمُتَصَدِّقِينَ ۝ قَالَ هَلْ عَلِمْتُمْ مَا فَعَلْتُمْ بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ

پہ خیرات کنوکان و گوشتی کہ شمارا خبرات کہ چہ کنت شما گون یوسف و وائی برات و قات و قتیگ

أَنْتُمْ جَاهِلُونَ ۝ قَالُوا أَإِنَّكَ لَأَنْتَ يُوسُفُ قَالَ أَنَا يُوسُفُ وَهَذَا

شما ناژانت و گوشتش ہیں پر راستی توے یوسف و گوشتی مناں یوسف و اے منی

أَخِي قَدْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا إِنَّهُ مَنْ يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُضِيعُ

برانت و اللہ احسان کنگ پرماک البتہ ہر کسکے ترسیت (چہ خدا) و صبر بکنت گڈا اللہ برپاد بکنت

أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ ۝ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ لَكَ إِبْرَاهِيمَ وَلَدًا وَنَبِيًّا ۝

مڑا بنیکو کارانی و گوشتش اللہ قسیمیں گپیں کنگ ترا اللہ و بہ سرمو بیشک بانوگیں

لَخَطِئِينَ ۝ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ الْيَوْمَ يَغْفِرُ اللَّهُ لَكُمْ وَهُوَ

پہ غلطی و سرمو گوشتی ہی میار بہ شے سرازانت مروچی۔ بہ بخشیت اللہ شمارا فل و آچہ

أَرْحَمُ الرَّاحِمِينَ ۝ إِذْ هَبُوا بَقِيَّةَ مَالِهِمْ مِنْ هَذَا الْقَوَّةِ عَلَى وَجْهِ ابْنِ

درستیں جرم کنوکان ہم کنوکت بہر متی اے پشکا و دور بدیت آیایا منی پت و دیمای

يَاتِ بِصِدْقٍ وَأَتُوْنِي بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ۝ وَلَمَّا فَصَلَ الْعَيْدُ قَالَ

بنیامین بیت۔ و بیارت منی گور وائی لوگ و مردماں درستان و قتیگ و جدابوت قافلہ (چہ صبر) گوشت

أَبُوهُمْ إِنِّي لَأَجِدُ رُحْمَ يُوسُفَ لَوْ لَا أَنْ تَفْعِدُونِ ۝ قَالُوا اتَّخَذَ اللَّهُ

آیانی پت و لگیت منارا یوسف و لو و اگر گوشت منارا کہ پیر در طیت و گوشتش اللہ قسیمیں کہ تو

مازل ۳

بوتگنت کہ اینکرمز و پداے کتام مٹے لوگ و رازدار ظاہر بوت پدا مصر و عزیز و گون یوسف و قصہ و چہ غرض دار بیت۔ زیاتیں مہربانی و گون بنیامین خاصیں سلوک اشان گون وئی چماں پیش و گندگانت اے جست و اناگت و اشانی ذہن و انکر منتقل گت، بلکیں یوسف کہ ما آئی و گون مصری قافلہ و بہاکت ہمیش ممیت وھدیکو اینکر زیات و لگوش اش گور کت تو گون فکر و چارتش یا بیت کنت کہ یوسف و چیسر و تارا شر تر پدا راکت ملک و ملک گوشتی کہ من یوسف آں۔ الغرض آسک ہجک بان و جست اش گپت و اناگت یوسف راست راست و بگوش کہ توے یوسف!۔ فل یعنی چہ ہما کس منارا جدا کتو آمروچی منی کش و نشنگ۔ ک جدائی و گون ہوری و ذلت و گون عزت و رنج و گون راحت و تنگی و گون عیش و بدل کنت ہما کس کہ غلام جوہر کنان و بہ چنت و دھم و بہاکت مروچی آڑا خدائے ملک مصر و

حکومت بخشانگ و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کسے سرارنج بکپیت و آجہ شرع و درمیت مہم پریشان مہیت تو آخرچہ بلاء عطا زیات دنت . و ۹ یعنی نزارا بہ لہک و طرہ ضعیلت دانت و توہمے قابل اتے مے غلطی نادانی ات کہ تخی قدر و نزارتیں آخرتیں و اب راست بوت و مے حصد بے کار ثابت بوت . و ۱۰ یوسف علیہ السلام چہ برانانی دپ و اے سخنانی اشکنگ و ہم تیار نہ ات و فرماینتی اے ذکر و نون انگار بکن ات مروچی من شے سر اچ الزام نہ جنال من چہ شے دستیں ردیاں سرگوشنگوں ہرچ لفظ من گوشت آحض حق تعالیٰ و احسان و پدا صبر و تقویٰ و گدسہ ظاہر کنگ پدا گوشتوں چہ مروچی و پد شے تقصیر و بابت و پچ گپ رب نہ بیت من دعا کناں کہ شما خدا تعالیٰ و ہرچ خطے کزنک اہم شمارا معاف بکنت و لا مہربانی ہم ہرانی ہرانی ایک شہم ایت و لا یعنی من گون ہو گیں جاوران نونان کہ شام و سفر و سرگراں شماروات

مات و پت و ایدگ دستیں کس و ارشان و اد و بیار است چونکہ در بابت و وقتی پت و چہ وحی بارانانی دپ و معلوم دار بوتگت کہ آئی بینانی پشت نہ کپتگ یا مان نگاہ و فرق اہنگ پشکا و تی پشک (جاگ) و دیان و فرماینتی کہ ایشرا بہ آئی چمانی سرا بلگاش ات بینانی و نرکنت . حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت ہر مرض و اللہ و کرا دوا انت . چنان شنتت چہ شخص و فراق (جدائی) و چہ ہائے بدن و چیز و لگاشگ و ش بوتنت اے کرامت ات حضرت یوسف علیہ السلام و واکن کرامت مگویشیں پدا ہم مردجاں واقعات و مشاہدات پیش دارنت کہ کتام سکیں صدمہ یا زیاتیں وشی (خوشی) و سبب و انانگ و چمانی بینانی و نرک بوتگ و لا خدا و قدرت یوسف ماں مصر و موجودات کدی ہم نکوشتی کہ یوسف و بوبیداک انت پرچیا کہ خدا و چکاس سرجم کنگی ات نون کہ فیصلہ پدا بوبیداک بوت تو انگو قافلوں یوسف و لکاشگ چہ مصر و روانہ بوت و انگو یوسف و جاگ و شبوتی و آئی جان مسامان مارت نہ تنہا ہے یکس جبر بلکس اے نمایں اقعہ قدرت و عجائب یک داستان ابت یعقوب و پیمن نامداریں پیغمبراں شام و بہ بیت و یوسف و پیمن مزن شایں و اچہ ماں مصر و بادشاہت بکنت یوسف و برات بازبر و ماں مصر و ہاینت و یوسف و مہمان بہ بنت آئی باوجود خداوند قدوس و پوشیدہ حکمت و رضا و دست پت و راجیک داں بیست سال جدا بداریت و خون و اس و شکان و امتحان و کار و سرجم کنا عینت جلت قدرتہ و عجز سلطانہ و لا یعنی چہ اے جبر و گوشتگ و ہز کناں چہ شے ہم و اے جبر نہ عینت چوش مہیت کہ شما بگوش ات پیر مرد و سر و ہوش پرتگ - ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: و یعنی یوسف و محبت آئی زندہ بوبگ و دوبارہ دوچار کپگ و یقین ماں تخی دل و شتگ انت اے ہما کہنیں خیالات انت کہ یوسف و خوش بو و ماں تخی دماغان سرکنت و لا یعنی بینانی و و نرکنت دوبارہ چو پیش و گندگ و لگت و لا یعنی من نہ گوشتنگت یوسف و و شبوبیداک انت آخر راست بوت یا چکانی گوشتنگت کہ یوسف و شوہاز بکن ات چہ اللہ و رحمت و پچ بعید نہ انت کہ مارا دوبارہ پدا یک جاہ بکنت . بچارات کہ ہما ڈول و بوت و لا یعنی و لگوش گون بکن و دعا کناں چہ خدا و مے گناہان و معاف بکنائیں چہ مے

لَقِيَ ضَلَاكَ الْقَدِيمِ ۝ فَلَمَّا أَنْ جَاءَ الْبَشِيرُ الْقَبْرَ عَلَى وَجْهِهِ ۝ وَتَقَدَّمِي غُلِيظَةً سَرَّاءَ ۝ فَلَمَّا تَقَدَّمِي رَسْتًا خَوْشَجْرِي دِيوَك دُورِي دَاتِ هَمَافِيصِ بِأَلِيٍّ دِيوَا ۝ فَارْتَدَّ بِصِدْرٍ ۝ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ لَكُمْ إِنِّي أَعْلَمُ مِنَ اللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝ ۱۱ ۝ پدا دوبارہ بینا بوت و لا گوشتی من نکوشنگت شمارا کمن زانان چہ اللہ و طرفا آجہری کہ شما نزارات قالوا یا ایاکنا استغفر لنا ذنوبنا انا کنا خطین ۱۰ قال سوف گوشتش آئی مے پت بہ بخشائیں مے گناہان مار د کپتگیں و گوشتی زودت استغفر لکم ربی ۱۱ ۝ ۱۲ ۝ ۱۳ ۝ ۱۴ ۝ ۱۵ ۝ ۱۶ ۝ ۱۷ ۝ ۱۸ ۝ ۱۹ ۝ ۲۰ ۝ ۲۱ ۝ ۲۲ ۝ ۲۳ ۝ ۲۴ ۝ ۲۵ ۝ ۲۶ ۝ ۲۷ ۝ ۲۸ ۝ ۲۹ ۝ ۳۰ ۝ ۳۱ ۝ ۳۲ ۝ ۳۳ ۝ ۳۴ ۝ ۳۵ ۝ ۳۶ ۝ ۳۷ ۝ ۳۸ ۝ ۳۹ ۝ ۴۰ ۝ ۴۱ ۝ ۴۲ ۝ ۴۳ ۝ ۴۴ ۝ ۴۵ ۝ ۴۶ ۝ ۴۷ ۝ ۴۸ ۝ ۴۹ ۝ ۵۰ ۝ ۵۱ ۝ ۵۲ ۝ ۵۳ ۝ ۵۴ ۝ ۵۵ ۝ ۵۶ ۝ ۵۷ ۝ ۵۸ ۝ ۵۹ ۝ ۶۰ ۝ ۶۱ ۝ ۶۲ ۝ ۶۳ ۝ ۶۴ ۝ ۶۵ ۝ ۶۶ ۝ ۶۷ ۝ ۶۸ ۝ ۶۹ ۝ ۷۰ ۝ ۷۱ ۝ ۷۲ ۝ ۷۳ ۝ ۷۴ ۝ ۷۵ ۝ ۷۶ ۝ ۷۷ ۝ ۷۸ ۝ ۷۹ ۝ ۸۰ ۝ ۸۱ ۝ ۸۲ ۝ ۸۳ ۝ ۸۴ ۝ ۸۵ ۝ ۸۶ ۝ ۸۷ ۝ ۸۸ ۝ ۸۹ ۝ ۹۰ ۝ ۹۱ ۝ ۹۲ ۝ ۹۳ ۝ ۹۴ ۝ ۹۵ ۝ ۹۶ ۝ ۹۷ ۝ ۹۸ ۝ ۹۹ ۝ ۱۰۰ ۝ ۱۰۱ ۝ ۱۰۲ ۝ ۱۰۳ ۝ ۱۰۴ ۝ ۱۰۵ ۝ ۱۰۶ ۝ ۱۰۷ ۝ ۱۰۸ ۝ ۱۰۹ ۝ ۱۱۰ ۝ ۱۱۱ ۝ ۱۱۲ ۝ ۱۱۳ ۝ ۱۱۴ ۝ ۱۱۵ ۝ ۱۱۶ ۝ ۱۱۷ ۝ ۱۱۸ ۝ ۱۱۹ ۝ ۱۲۰ ۝ ۱۲۱ ۝ ۱۲۲ ۝ ۱۲۳ ۝ ۱۲۴ ۝ ۱۲۵ ۝ ۱۲۶ ۝ ۱۲۷ ۝ ۱۲۸ ۝ ۱۲۹ ۝ ۱۳۰ ۝ ۱۳۱ ۝ ۱۳۲ ۝ ۱۳۳ ۝ ۱۳۴ ۝ ۱۳۵ ۝ ۱۳۶ ۝ ۱۳۷ ۝ ۱۳۸ ۝ ۱۳۹ ۝ ۱۴۰ ۝ ۱۴۱ ۝ ۱۴۲ ۝ ۱۴۳ ۝ ۱۴۴ ۝ ۱۴۵ ۝ ۱۴۶ ۝ ۱۴۷ ۝ ۱۴۸ ۝ ۱۴۹ ۝ ۱۵۰ ۝ ۱۵۱ ۝ ۱۵۲ ۝ ۱۵۳ ۝ ۱۵۴ ۝ ۱۵۵ ۝ ۱۵۶ ۝ ۱۵۷ ۝ ۱۵۸ ۝ ۱۵۹ ۝ ۱۶۰ ۝ ۱۶۱ ۝ ۱۶۲ ۝ ۱۶۳ ۝ ۱۶۴ ۝ ۱۶۵ ۝ ۱۶۶ ۝ ۱۶۷ ۝ ۱۶۸ ۝ ۱۶۹ ۝ ۱۷۰ ۝ ۱۷۱ ۝ ۱۷۲ ۝ ۱۷۳ ۝ ۱۷۴ ۝ ۱۷۵ ۝ ۱۷۶ ۝ ۱۷۷ ۝ ۱۷۸ ۝ ۱۷۹ ۝ ۱۸۰ ۝ ۱۸۱ ۝ ۱۸۲ ۝ ۱۸۳ ۝ ۱۸۴ ۝ ۱۸۵ ۝ ۱۸۶ ۝ ۱۸۷ ۝ ۱۸۸ ۝ ۱۸۹ ۝ ۱۹۰ ۝ ۱۹۱ ۝ ۱۹۲ ۝ ۱۹۳ ۝ ۱۹۴ ۝ ۱۹۵ ۝ ۱۹۶ ۝ ۱۹۷ ۝ ۱۹۸ ۝ ۱۹۹ ۝ ۲۰۰ ۝ ۲۰۱ ۝ ۲۰۲ ۝ ۲۰۳ ۝ ۲۰۴ ۝ ۲۰۵ ۝ ۲۰۶ ۝ ۲۰۷ ۝ ۲۰۸ ۝ ۲۰۹ ۝ ۲۱۰ ۝ ۲۱۱ ۝ ۲۱۲ ۝ ۲۱۳ ۝ ۲۱۴ ۝ ۲۱۵ ۝ ۲۱۶ ۝ ۲۱۷ ۝ ۲۱۸ ۝ ۲۱۹ ۝ ۲۲۰ ۝ ۲۲۱ ۝ ۲۲۲ ۝ ۲۲۳ ۝ ۲۲۴ ۝ ۲۲۵ ۝ ۲۲۶ ۝ ۲۲۷ ۝ ۲۲۸ ۝ ۲۲۹ ۝ ۲۳۰ ۝ ۲۳۱ ۝ ۲۳۲ ۝ ۲۳۳ ۝ ۲۳۴ ۝ ۲۳۵ ۝ ۲۳۶ ۝ ۲۳۷ ۝ ۲۳۸ ۝ ۲۳۹ ۝ ۲۴۰ ۝ ۲۴۱ ۝ ۲۴۲ ۝ ۲۴۳ ۝ ۲۴۴ ۝ ۲۴۵ ۝ ۲۴۶ ۝ ۲۴۷ ۝ ۲۴۸ ۝ ۲۴۹ ۝ ۲۵۰ ۝ ۲۵۱ ۝ ۲۵۲ ۝ ۲۵۳ ۝ ۲۵۴ ۝ ۲۵۵ ۝ ۲۵۶ ۝ ۲۵۷ ۝ ۲۵۸ ۝ ۲۵۹ ۝ ۲۶۰ ۝ ۲۶۱ ۝ ۲۶۲ ۝ ۲۶۳ ۝ ۲۶۴ ۝ ۲۶۵ ۝ ۲۶۶ ۝ ۲۶۷ ۝ ۲۶۸ ۝ ۲۶۹ ۝ ۲۷۰ ۝ ۲۷۱ ۝ ۲۷۲ ۝ ۲۷۳ ۝ ۲۷۴ ۝ ۲۷۵ ۝ ۲۷۶ ۝ ۲۷۷ ۝ ۲۷۸ ۝ ۲۷۹ ۝ ۲۸۰ ۝ ۲۸۱ ۝ ۲۸۲ ۝ ۲۸۳ ۝ ۲۸۴ ۝ ۲۸۵ ۝ ۲۸۶ ۝ ۲۸۷ ۝ ۲۸۸ ۝ ۲۸۹ ۝ ۲۹۰ ۝ ۲۹۱ ۝ ۲۹۲ ۝ ۲۹۳ ۝ ۲۹۴ ۝ ۲۹۵ ۝ ۲۹۶ ۝ ۲۹۷ ۝ ۲۹۸ ۝ ۲۹۹ ۝ ۳۰۰ ۝ ۳۰۱ ۝ ۳۰۲ ۝ ۳۰۳ ۝ ۳۰۴ ۝ ۳۰۵ ۝ ۳۰۶ ۝ ۳۰۷ ۝ ۳۰۸ ۝ ۳۰۹ ۝ ۳۱۰ ۝ ۳۱۱ ۝ ۳۱۲ ۝ ۳۱۳ ۝ ۳۱۴ ۝ ۳۱۵ ۝ ۳۱۶ ۝ ۳۱۷ ۝ ۳۱۸ ۝ ۳۱۹ ۝ ۳۲۰ ۝ ۳۲۱ ۝ ۳۲۲ ۝ ۳۲۳ ۝ ۳۲۴ ۝ ۳۲۵ ۝ ۳۲۶ ۝ ۳۲۷ ۝ ۳۲۸ ۝ ۳۲۹ ۝ ۳۳۰ ۝ ۳۳۱ ۝ ۳۳۲ ۝ ۳۳۳ ۝ ۳۳۴ ۝ ۳۳۵ ۝ ۳۳۶ ۝ ۳۳۷ ۝ ۳۳۸ ۝ ۳۳۹ ۝ ۳۴۰ ۝ ۳۴۱ ۝ ۳۴۲ ۝ ۳۴۳ ۝ ۳۴۴ ۝ ۳۴۵ ۝ ۳۴۶ ۝ ۳۴۷ ۝ ۳۴۸ ۝ ۳۴۹ ۝ ۳۵۰ ۝ ۳۵۱ ۝ ۳۵۲ ۝ ۳۵۳ ۝ ۳۵۴ ۝ ۳۵۵ ۝ ۳۵۶ ۝ ۳۵۷ ۝ ۳۵۸ ۝ ۳۵۹ ۝ ۳۶۰ ۝ ۳۶۱ ۝ ۳۶۲ ۝ ۳۶۳ ۝ ۳۶۴ ۝ ۳۶۵ ۝ ۳۶۶ ۝ ۳۶۷ ۝ ۳۶۸ ۝ ۳۶۹ ۝ ۳۷۰ ۝ ۳۷۱ ۝ ۳۷۲ ۝ ۳۷۳ ۝ ۳۷۴ ۝ ۳۷۵ ۝ ۳۷۶ ۝ ۳۷۷ ۝ ۳۷۸ ۝ ۳۷۹ ۝ ۳۸۰ ۝ ۳۸۱ ۝ ۳۸۲ ۝ ۳۸۳ ۝ ۳۸۴ ۝ ۳۸۵ ۝ ۳۸۶ ۝ ۳۸۷ ۝ ۳۸۸ ۝ ۳۸۹ ۝ ۳۹۰ ۝ ۳۹۱ ۝ ۳۹۲ ۝ ۳۹۳ ۝ ۳۹۴ ۝ ۳۹۵ ۝ ۳۹۶ ۝ ۳۹۷ ۝ ۳۹۸ ۝ ۳۹۹ ۝ ۴۰۰ ۝ ۴۰۱ ۝ ۴۰۲ ۝ ۴۰۳ ۝ ۴۰۴ ۝ ۴۰۵ ۝ ۴۰۶ ۝ ۴۰۷ ۝ ۴۰۸ ۝ ۴۰۹ ۝ ۴۱۰ ۝ ۴۱۱ ۝ ۴۱۲ ۝ ۴۱۳ ۝ ۴۱۴ ۝ ۴۱۵ ۝ ۴۱۶ ۝ ۴۱۷ ۝ ۴۱۸ ۝ ۴۱۹ ۝ ۴۲۰ ۝ ۴۲۱ ۝ ۴۲۲ ۝ ۴۲۳ ۝ ۴۲۴ ۝ ۴۲۵ ۝ ۴۲۶ ۝ ۴۲۷ ۝ ۴۲۸ ۝ ۴۲۹ ۝ ۴۳۰ ۝ ۴۳۱ ۝ ۴۳۲ ۝ ۴۳۳ ۝ ۴۳۴ ۝ ۴۳۵ ۝ ۴۳۶ ۝ ۴۳۷ ۝ ۴۳۸ ۝ ۴۳۹ ۝ ۴۴۰ ۝ ۴۴۱ ۝ ۴۴۲ ۝ ۴۴۳ ۝ ۴۴۴ ۝ ۴۴۵ ۝ ۴۴۶ ۝ ۴۴۷ ۝ ۴۴۸ ۝ ۴۴۹ ۝ ۴۵۰ ۝ ۴۵۱ ۝ ۴۵۲ ۝ ۴۵۳ ۝ ۴۵۴ ۝ ۴۵۵ ۝ ۴۵۶ ۝ ۴۵۷ ۝ ۴۵۸ ۝ ۴۵۹ ۝ ۴۶۰ ۝ ۴۶۱ ۝ ۴۶۲ ۝ ۴۶۳ ۝ ۴۶۴ ۝ ۴۶۵ ۝ ۴۶۶ ۝ ۴۶۷ ۝ ۴۶۸ ۝ ۴۶۹ ۝ ۴۷۰ ۝ ۴۷۱ ۝ ۴۷۲ ۝ ۴۷۳ ۝ ۴۷۴ ۝ ۴۷۵ ۝ ۴۷۶ ۝ ۴۷۷ ۝ ۴۷۸ ۝ ۴۷۹ ۝ ۴۸۰ ۝ ۴۸۱ ۝ ۴۸۲ ۝ ۴۸۳ ۝ ۴۸۴ ۝ ۴۸۵ ۝ ۴۸۶ ۝ ۴۸۷ ۝ ۴۸۸ ۝ ۴۸۹ ۝ ۴۹۰ ۝ ۴۹۱ ۝ ۴۹۲ ۝ ۴۹۳ ۝ ۴۹۴ ۝ ۴۹۵ ۝ ۴۹۶ ۝ ۴۹۷ ۝ ۴۹۸ ۝ ۴۹۹ ۝ ۵۰۰ ۝ ۵۰۱ ۝ ۵۰۲ ۝ ۵۰۳ ۝ ۵۰۴ ۝ ۵۰۵ ۝ ۵۰۶ ۝ ۵۰۷ ۝ ۵۰۸ ۝ ۵۰۹ ۝ ۵۱۰ ۝ ۵۱۱ ۝ ۵۱۲ ۝ ۵۱۳ ۝ ۵۱۴ ۝ ۵۱۵ ۝ ۵۱۶ ۝ ۵۱۷ ۝ ۵۱۸ ۝ ۵۱۹ ۝ ۵۲۰ ۝ ۵۲۱ ۝ ۵۲۲ ۝ ۵۲۳ ۝ ۵۲۴ ۝ ۵۲۵ ۝ ۵۲۶ ۝ ۵۲۷ ۝ ۵۲۸ ۝ ۵۲۹ ۝ ۵۳۰ ۝ ۵۳۱ ۝ ۵۳۲ ۝ ۵۳۳ ۝ ۵۳۴ ۝ ۵۳۵ ۝ ۵۳۶ ۝ ۵۳۷ ۝ ۵۳۸ ۝ ۵۳۹ ۝ ۵۴۰ ۝ ۵۴۱ ۝ ۵۴۲ ۝ ۵۴۳ ۝ ۵۴۴ ۝ ۵۴۵ ۝ ۵۴۶ ۝ ۵۴۷ ۝ ۵۴۸ ۝ ۵۴۹ ۝ ۵۵۰ ۝ ۵۵۱ ۝ ۵۵۲ ۝ ۵۵۳ ۝ ۵۵۴ ۝ ۵۵۵ ۝ ۵۵۶ ۝ ۵۵۷ ۝ ۵۵۸ ۝ ۵۵۹ ۝ ۵۶۰ ۝ ۵۶۱ ۝ ۵۶۲ ۝ ۵۶۳ ۝ ۵۶۴ ۝ ۵۶۵ ۝ ۵۶۶ ۝ ۵۶۷ ۝ ۵۶۸ ۝ ۵۶۹ ۝ ۵۷۰ ۝ ۵۷۱ ۝ ۵۷۲ ۝ ۵۷۳ ۝ ۵۷۴ ۝ ۵۷۵ ۝ ۵۷۶ ۝ ۵۷۷ ۝ ۵۷۸ ۝ ۵۷۹ ۝ ۵۸۰ ۝ ۵۸۱ ۝ ۵۸۲ ۝ ۵۸۳ ۝ ۵۸۴ ۝ ۵۸۵ ۝ ۵۸۶ ۝ ۵۸۷ ۝ ۵۸۸ ۝ ۵۸۹ ۝ ۵۹۰ ۝ ۵۹۱ ۝ ۵۹۲ ۝ ۵۹۳ ۝ ۵۹۴ ۝ ۵۹۵ ۝ ۵۹۶ ۝ ۵۹۷ ۝ ۵۹۸ ۝ ۵۹۹ ۝ ۶۰۰ ۝ ۶۰۱ ۝ ۶۰۲ ۝ ۶۰۳ ۝ ۶۰۴ ۝ ۶۰۵ ۝ ۶۰۶ ۝ ۶۰۷ ۝ ۶۰۸ ۝ ۶۰۹ ۝ ۶۱۰ ۝ ۶۱۱ ۝ ۶۱۲ ۝ ۶۱۳ ۝ ۶۱۴ ۝ ۶۱۵ ۝ ۶۱۶ ۝ ۶۱۷ ۝ ۶۱۸ ۝ ۶۱۹ ۝ ۶۲۰ ۝ ۶۲۱ ۝ ۶۲۲ ۝ ۶۲۳ ۝ ۶۲۴ ۝ ۶۲۵ ۝ ۶۲۶ ۝ ۶۲۷ ۝ ۶۲۸ ۝ ۶۲۹ ۝ ۶۳۰ ۝ ۶۳۱ ۝ ۶۳۲ ۝ ۶۳۳ ۝ ۶۳۴ ۝ ۶۳۵ ۝ ۶۳۶ ۝ ۶۳۷ ۝ ۶۳۸ ۝ ۶۳۹ ۝ ۶۴۰ ۝ ۶۴۱ ۝ ۶۴۲ ۝ ۶۴۳ ۝ ۶۴۴ ۝ ۶۴۵ ۝ ۶۴۶ ۝ ۶۴۷ ۝ ۶۴۸ ۝ ۶۴۹ ۝ ۶۵۰ ۝ ۶۵۱ ۝ ۶۵۲ ۝ ۶۵۳ ۝ ۶۵۴ ۝ ۶۵۵ ۝ ۶۵۶ ۝ ۶۵۷ ۝ ۶۵۸ ۝ ۶۵۹ ۝ ۶۶۰ ۝ ۶۶۱ ۝ ۶۶۲ ۝ ۶۶۳ ۝ ۶۶۴ ۝ ۶۶۵ ۝ ۶۶۶ ۝ ۶۶۷ ۝ ۶۶۸ ۝ ۶۶۹ ۝ ۶۷۰ ۝ ۶۷۱ ۝ ۶۷۲ ۝ ۶۷۳ ۝ ۶۷۴ ۝ ۶۷۵ ۝ ۶۷۶ ۝ ۶۷۷ ۝ ۶۷۸ ۝ ۶۷۹ ۝ ۶۸۰ ۝ ۶۸۱ ۝ ۶۸۲ ۝ ۶۸۳ ۝ ۶۸۴ ۝ ۶۸۵ ۝ ۶۸۶ ۝ ۶۸۷ ۝ ۶۸۸ ۝ ۶۸۹ ۝ ۶۹۰ ۝ ۶۹۱ ۝ ۶۹۲ ۝ ۶۹۳ ۝ ۶۹۴ ۝ ۶۹۵ ۝ ۶۹۶ ۝ ۶۹۷ ۝ ۶۹۸ ۝ ۶۹۹ ۝ ۷۰۰ ۝ ۷۰۱ ۝ ۷۰۲ ۝ ۷۰۳ ۝ ۷۰۴ ۝ ۷۰۵ ۝ ۷۰۶ ۝ ۷۰۷ ۝ ۷۰۸ ۝ ۷۰۹ ۝ ۷۱۰ ۝ ۷۱۱ ۝ ۷۱۲ ۝ ۷۱۳ ۝ ۷۱۴ ۝ ۷۱۵ ۝ ۷۱۶ ۝ ۷۱۷ ۝ ۷۱۸ ۝ ۷۱۹ ۝ ۷۲۰ ۝ ۷۲۱ ۝ ۷۲۲ ۝ ۷۲۳ ۝ ۷۲۴ ۝ ۷۲۵ ۝ ۷۲۶ ۝ ۷۲۷ ۝ ۷۲۸ ۝ ۷۲۹ ۝ ۷۳۰ ۝ ۷۳۱ ۝ ۷۳۲ ۝ ۷۳۳ ۝ ۷۳۴ ۝ ۷۳۵ ۝ ۷۳۶ ۝ ۷۳۷ ۝ ۷۳۸ ۝ ۷۳۹ ۝ ۷۴۰ ۝ ۷۴۱ ۝ ۷۴۲ ۝ ۷۴۳ ۝ ۷۴۴ ۝ ۷۴۵ ۝ ۷۴۶ ۝ ۷۴۷ ۝ ۷۴۸ ۝ ۷۴۹ ۝ ۷۵۰ ۝ ۷۵۱ ۝ ۷۵۲ ۝ ۷۵۳ ۝ ۷۵۴ ۝ ۷۵۵ ۝ ۷۵۶ ۝ ۷۵۷ ۝ ۷۵۸ ۝ ۷۵۹ ۝ ۷۶۰ ۝ ۷۶۱ ۝ ۷۶۲ ۝ ۷۶۳ ۝ ۷۶۴ ۝ ۷۶۵ ۝ ۷۶۶ ۝ ۷۶۷ ۝ ۷۶۸ ۝ ۷۶۹ ۝ ۷۷۰ ۝ ۷۷۱ ۝ ۷۷۲ ۝ ۷۷۳ ۝ ۷۷۴ ۝ ۷۷۵ ۝ ۷۷۶ ۝ ۷۷۷ ۝ ۷۷۸ ۝ ۷۷۹ ۝ ۷۸۰ ۝ ۷۸۱ ۝ ۷۸۲ ۝ ۷۸۳ ۝ ۷۸۴ ۝ ۷۸۵ ۝ ۷۸۶ ۝ ۷۸۷ ۝ ۷۸۸ ۝ ۷۸۹ ۝ ۷۹۰ ۝ ۷۹۱ ۝ ۷۹۲ ۝ ۷۹۳ ۝ ۷۹۴ ۝ ۷۹۵ ۝ ۷۹۶ ۝ ۷۹۷ ۝ ۷۹۸ ۝ ۷۹۹ ۝ ۸۰۰ ۝ ۸۰۱ ۝ ۸۰۲ ۝ ۸۰۳ ۝ ۸۰۴ ۝ ۸۰۵ ۝ ۸۰۶ ۝ ۸۰۷ ۝ ۸۰۸ ۝ ۸۰۹ ۝ ۸۱۰ ۝ ۸۱۱ ۝ ۸۱۲ ۝ ۸۱۳ ۝ ۸۱۴ ۝ ۸۱۵ ۝ ۸۱۶ ۝ ۸۱۷ ۝ ۸۱۸ ۝ ۸۱۹ ۝ ۸۲۰ ۝ ۸۲۱ ۝ ۸۲۲ ۝ ۸۲۳ ۝ ۸۲۴ ۝ ۸۲۵ ۝ ۸۲۶ ۝ ۸۲۷ ۝ ۸۲۸ ۝ ۸۲۹ ۝ ۸۳۰ ۝ ۸۳۱ ۝ ۸۳۲ ۝ ۸۳۳ ۝ ۸۳۴ ۝ ۸۳۵ ۝ ۸۳۶ ۝ ۸۳۷ ۝ ۸۳۸ ۝ ۸۳۹ ۝ ۸۴۰ ۝ ۸۴۱ ۝ ۸۴۲ ۝ ۸۴۳ ۝ ۸۴۴ ۝ ۸۴۵ ۝ ۸۴۶ ۝ ۸۴۷ ۝ ۸۴۸ ۝ ۸۴۹ ۝ ۸۵۰ ۝ ۸۵۱ ۝ ۸۵۲ ۝ ۸۵۳ ۝ ۸۵۴ ۝ ۸۵۵ ۝ ۸۵۶ ۝ ۸۵۷ ۝ ۸۵۸ ۝ ۸۵۹ ۝ ۸۶۰ ۝ ۸۶۱ ۝ ۸۶۲ ۝ ۸۶۳ ۝ ۸۶۴ ۝ ۸۶۵ ۝ ۸۶۶ ۝ ۸۶۷ ۝ ۸۶۸ ۝ ۸۶۹ ۝ ۸۷۰ ۝ ۸۷۱ ۝ ۸۷۲ ۝ ۸۷۳ ۝ ۸۷۴ ۝ ۸۷۵ ۝ ۸۷۶ ۝ ۸۷۷ ۝ ۸۷۸ ۝ ۸۷۹ ۝ ۸۸۰ ۝ ۸۸۱ ۝ ۸۸۲ ۝ ۸۸۳ ۝ ۸۸۴ ۝ ۸۸۵ ۝ ۸۸۶ ۝ ۸۸۷ ۝ ۸۸۸ ۝ ۸۸۹ ۝ ۸۹۰ ۝ ۸۹۱ ۝ ۸۹۲ ۝ ۸۹۳ ۝ ۸۹۴ ۝ ۸۹۵ ۝ ۸۹۶ ۝ ۸۹۷ ۝ ۸۹۸ ۝ ۸۹۹ ۝ ۹۰۰ ۝ ۹۰۱ ۝ ۹۰۲ ۝ ۹۰۳ ۝ ۹۰۴ ۝ ۹۰۵ ۝ ۹۰۶ ۝ ۹۰۷ ۝ ۹۰۸ ۝ ۹۰۹ ۝ ۹۱۰ ۝ ۹۱۱ ۝ ۹۱۲ ۝ ۹۱۳ ۝ ۹۱۴ ۝ ۹۱۵ ۝ ۹۱۶ ۝ ۹۱۷ ۝ ۹۱۸ ۝ ۹۱۹ ۝ ۹۲۰ ۝ ۹۲۱ ۝ ۹۲۲ ۝ ۹۲۳ ۝ ۹۲۴ ۝ ۹۲۵ ۝ ۹۲۶ ۝ ۹۲۷ ۝ ۹۲۸ ۝ ۹۲۹ ۝ ۹۳۰ ۝ ۹۳۱ ۝ ۹۳۲ ۝ ۹۳۳ ۝ ۹۳۴ ۝ ۹۳۵ ۝ ۹۳۶ ۝ ۹۳۷ ۝ ۹۳۸ ۝ ۹۳۹ ۝ ۹۴۰ ۝ ۹۴۱ ۝ ۹۴۲ ۝ ۹۴۳ ۝ ۹۴۴ ۝ ۹۴۵ ۝ ۹۴۶ ۝ ۹۴۷ ۝ ۹۴۸ ۝ ۹۴۹ ۝ ۹۵۰ ۝ ۹۵۱ ۝ ۹۵۲ ۝ ۹۵۳ ۝ ۹۵۴ ۝ ۹۵۵ ۝ ۹۵۶ ۝ ۹۵۷ ۝ ۹۵۸ ۝ ۹۵۹ ۝ ۹۶۰ ۝ ۹۶۱ ۝ ۹۶۲ ۝ ۹۶۳ ۝ ۹۶۴ ۝ ۹۶۵ ۝ ۹۶۶ ۝ ۹۶۷ ۝ ۹۶۸ ۝ ۹۶۹ ۝ ۹۷۰ ۝ ۹۷۱ ۝ ۹۷۲ ۝ ۹۷۳ ۝ ۹۷۴ ۝ ۹۷۵ ۝ ۹۷۶ ۝ ۹۷۷ ۝ ۹۷۸ ۝ ۹۷۹ ۝ ۹۸۰ ۝ ۹۸۱ ۝ ۹۸۲ ۝ ۹۸۳ ۝ ۹۸۴ ۝ ۹۸۵ ۝ ۹۸۶ ۝ ۹۸۷ ۝ ۹۸۸ ۝ ۹۸۹ ۝ ۹۹۰ ۝ ۹۹۱ ۝ ۹۹۲ ۝ ۹۹۳ ۝ ۹۹۴ ۝ ۹۹۵ ۝ ۹۹۶ ۝ ۹۹۷ ۝ ۹۹۸ ۝ ۹۹۹ ۝ ۱۰۰۰ ۝

منزل ۳

دست و زدن خطائے بوت مطلب الیش ات کہ ساری و نو مارا پہل بکن پدا دل و صاف کناں و چہ بارگاہ و رب العزت و مارا معاف کنائیں پرچیا کہ آوت و هدے نہ بخشیت آجہ خدا و چون بخشائینیت و لا یعنی قبولیت و ساعت بتی کہ کیت آوہر و وتی مہربانی . خدا و دیما پشیمگی سستان و بالا دکاناں . گوشت جمع و شب یا بعد نماز و راہ چار ات و لا چہ شہر و در بہ پیشوئی و در کیت مات و پت و وتی کر و جاگ دات (مریشی و مفسرانی اختلاف انت . لہتین و قول انت کہ حضرت یوسف و والدہ پیش و بیران بوتگ ات چوش کہ پیش ماں فوادم و گوشت . اد و ترو و ذکر انت و لہتین گوشت کہ ماتی زندگ ات و گوں حضرت یعقوب علیہ السلام و مصر و تشریف آورنگتی) . درستانی گوشت کہ ماں شہرستان و بیارات . و کال و غیرہ و بابت و پچ ترس ماں دل و مبارات النساء اللہ و شما گوں و لہجی راحت و آرام و جاہ منند بیت

پوش بگوش کرچہ "الحقنی بالصالحین" اے عرض ات کہ منی مرتبہ گوں اسحاق و ابراہیم مرتبہ اوارکین داں حضرت یعقوب زندمانی ملک بستی و بندہ مشغول بوت اتی مرگ پرگوں وقی مرضی چہ حکومتی کاران دست بردار بوت مفسران نبشتہ کنند کہ حضرت یعقوب وصیت فرمایند گت کہ منی لاش ماں شام و دفن کن ات چنانچہ آئی جنازہ اش ہمدوا برت حضرت یوسف فرمایند گت کہ یک دورے کیت کہ بنی اسرائیل چہ مصر درکیت گڈا ہما و ہدے منی لاش ہم گوں و تابسرت چنانچہ حضرت موسیٰ علیہ السلام و ہدیہ گوں بنی اسرائیل ہما ہی چہ مصر درکیت تو حضرت یوسف و تابوت و ہم گوں و تابوت۔ واللہ اعلم قل یعنی یوسف و براتان و ہدے آئی چہ پت و سنگ و مال پات و دور دیگ و شور و مصلحت کنگا گت نتیں واجبی بہ آیانی کر و اوشنوک نہ اتے کہ آیانی جبران و باشکتیں احوالان و چنان و ت بدستیں۔ پدچشیں صحیح واقعات ابید چہ وحی الہی و شمار کئے و سوج دات شما

رسم و انگ و نیسگ چہ ہم نابلدات چہ گام ظاہری استاذے و استفادہ و نوبت ہم نہ بوت گڈا اے حقیقتان کہ اشانی گیش و گوارماں بائیل (انجیل) و ہم نیست شمارا ابید چہ خدائے و گے پیش داشت گت۔ قل یعنی باوجودیکہ ہر شے صداقت و رد اچشیں صافیت دبلان موجود انت پدہم زیات تر مردم ہما کس انت کہ آیان هیچ بیما ایمان یاروک نہ انت۔ و یعنی اگن اشان قبول دار نہ بنت بلتی نہ بنت ترا هیچ ناوان نہ بیت تبلیغ و رد اشا جرایان چیزے موجب و ظیفہ طلبگار نہ انت کہ آیال وقی موجب و نوبت گت نصیحت و سرزنش ات المشر و اشما انجام دات و دیگائے۔ و یعنی پخوشکہ چہ تنزیلی آیتانی اشکنگ ہر شے سرا ایمان نیارنت ہمے دول و گوبنی آیتان و گندان و خدائے و توجید و سبق و حاصل نہ گت اصل خبر ایش انت کہ اشانی اشکنگ چارگ محض سربر و چارگ انت ماں اللہ آیتان و چیزے و نور و نکش بکرتیں تو بکس اشان و چیزے فائدہ ہوتیں۔ و ہدیہ دگوش گور نہ گت ایمان چہ کج کیت و یعنی چہ زبان و درست گوشت کہ خالق و مالک اللہ تعالیٰ انت مگر اشی و باوجودیکہ بتان و خدائی و توک حصہ دار بوت گت چنانچہ عرب و مشرکان ماں "تلبیہ" اے لفظا نش گوشت گت۔ لَبَّيْكَ اللَّهُمَّ لَبَّيْكَ لَا شَرِيكَ لَكَ لَا شَرِيكَ هُوَ لَكَ تَمْلِكُهُ وَمَا مَلَكَ كَسَ پَرائی بچک جنکان تجو ز گت کسے اثر و روح و مادہ و محتاج پیش داریت کسے اجبار و رہبان و خدائی اختیار دات گت باز کس تعزیر پستی، قبر پستی، پستی کاہ و لڑان چہ توجید و صافیں چگے بوت گت کنگا گت چہ ریا و ہوا پرستی و باریں چکر و وحدانت کہ پاک صاف بنت عرض ایمان و زبانی دعویٰ کنان باز کم انت کہ آیان ماں عقیدہ یا ماں عمل و درجہ و شرک جلی یا شرک خفی و کاران و انجام دیک نہ انت (اعاذنا اللہ من سائر انواع الشرک) و یعنی چشیں بے فکر و بے خوف پر جا بوت گت زانا اشان چہ عذاب الہی یا چہ قیامت و ہولناکیں گرد و چیلان و نا محفوظ دارگ و چیزے بست بند کر نکش و یعنی منی کشک ہمیش خالص توجید و کشک انت من تمام دنیا و دعوت دیاں کہ درست خیالات و ادھام و دبل کنان و یکس خدائے نیگ بیارات آئی توجید آئی صفات و کمالات و آئی حکمان و غیرہ و صحیح معرفت چہ چکیں کشک حاصل کن ات من و منی ہمراہ اے چکیں کشک سرا

۱۲
ج

كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَكِنَّ الْأَخْرَجَ خَيْرٌ لِلَّذِينَ

بوت گ انجام کار ہما مردانی کہ چہ پیش و گت۔ و آخرتے لوگ شر تر انت

اتَّقُوا أَفْلا تَعْقِلُونَ ۝۱۰ حَتَّىٰ إِذَا اسْتَيْسَرَ الرُّسُلُ وَظَنُّوا أَنَّهُمْ

پرہیز گاران۔ شما سر پد نیت چہ و تا ہما وقتیکہ دل عیسیٰ بوتنت پیغمبران و خیال کنگا گت کہ گوں آیان

قَدْ كُنْ بَوَاجِءَ هُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّيْهِمْ مِنْ تَشَاءُ وَلَا يَرُدُّ بِاسْتِغْنَاءِ

در و غ بندگ بوتنت رست آیانی گورائے مدت۔ پد رستگار کنگ بوتنت ہما کسبک مالوت و گرد و بنگ نبیت مے عذاب چہ

الْقَوْمِ الْبَازِغِينَ ۝۱۱ لَقَدْ كَانَ فِي قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِأُولِي الْأَلْبَابِ

گنہ گارین قوم و مل البتہ ماں آیانی قصصیان عبرتے سبق انت پد غفلندان قل

مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَكِنْ تَصْدِيقُ الَّذِي بَيْنَ يَدَيْهِ وَ

نہ انت اذ گتیں خبرے لیکن موافق انت گوں ہما کلامیا کہ چہ آیتا پیسر انت و

تَفْصِيلَ كُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۱۲

بیان انت ہر چیزے و ہدایت انت و رحمت انت پد ہما مردماں کہ ایمان کارنت و

سُورَةُ الرَّعْدِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَبُيِّنَتْ فِيهَا

سورہ رعد ماں مکیا نازل بوت گ و آئی و چل و سہ آیات و شش رکوع انت۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَالَّذِي أُنْزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقُّ

اے آیاتنت کتاب و ہر جیکہ ایر گیک بوت گ پتئی نیمکا چنئی پروردگار نیگک آخنت

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۝۱۱ اللَّهُ الَّذِي رَفَعَ السَّمَوَاتِ

لیکن گیشتر مردماں نمشت و اللہ ہما ذات انت کہ بڑی چست گتنت آسمان

بَغَيْرِ عَمَدٍ تَرْوَاهَا ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ وَسَخَّرَ الشَّمْسُ وَالْقَمَرُ

بے پا پیلا کہ گندش و رندا قائم بوت پد عرش و سرف و پکارے لگینتنت روح و ماہ

منزل ۳

بہ جنت و برہان بصیرت و وجدان و روشنائی گام کیجکیں۔ خدائے منار یک نورے دات کہ چرائی و برکت و دستیں ہما رہائی دماغ و روشنائی بوتنت ادعے کسے و گورائے تقلید نہ انت خالصیہ توجید راہ رووک ہر قدم و سرمان فی باطن معرفت و بصیرت و خاصیت و روشنی و عبودیت و محضہ و خاصیت لذت و فرحت محسوس کنان و ذوات کو کار گت "سبحان اللہ و ما انا من المشرکین" ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد۔ و یعنی پیش و ہم ما آسمان و فرشتگان نبی جوڑ گت و دیم ندات۔ پیشی تمام نبیان ہمے شہر و بازارانی نند و کیں مردانت گڈا گندات آیان و در و غ بند کنو کانی ماں دنیا و انجام چون بد بوت حالانکہ ماں دنیا و کافران و ہم باز بر و عیش نصیب بیت و آخرت و بہتری و خالص پد ہما کسان انت کہ آیان چہ کفر و شرک پر یز گت اے سرزنش پد مکر و کافران انت کہ چہ پیشی مردمانی احوالان عبرت حاصل بگتنت (تنبیہ) چہ آیت و معلوم بیت کہ صحیح جنیں آدمے نبی جوڑ

کنگ نہ بوت حضرت مریمؑ، ہم قرآنؑ صدیقہؑ درجہ دانگؑ و ہم چہ آیتؑ پدرا بیت کہ چہ اہل بوادی (جنگلی بدوان) ء کتا م نبیؑ مبعوث نہ بوت۔
 ول یعنی چہ عذابؑ تاخیرؑ زدہ و رات پیشی قومانؑ دراجیں دراجیں مہلت دیگ بوتگ و ماں عذابؑ آیکؑ ہمکر دیبر بوت کہ منکران بالکل بے فکر
 بوانؑ زیاتؑ چہ زیات ناشری کنگؑ لگنت اے جاورانؑ گندانؑ پیغمبرانؑ بہ اشانی ایمان آرگؑ ہج امیت نہ داشت آنکو چہ خداؑ جانبؑ اشانؑ
 ہمکر زیات مہلت رست کہ داں دراجیں مدنےؑ عذابؑ ہج نشانی ہم نظرؑ نہ اہتگنت غرض ہر دوئیں نیگانی احوال و علامات پر پیغمبرانؑ نا امید کنوک انت
 اے ندرگؑ گندانؑ کافرانؑ دلچم بوتنت کہ گوں انبیاءؑ ہرج وعدہؑ پے آسانی نصرت و مئے ہلاکتؑ کنگؑ بوتگنت آدر و غیں خبر انت عذابؑ وغیرہؑ ٹھکی ایوکؑ
 پتر سینگؑ آت ہج بعید نہ آت کہ ماں چشیں نا امیت و لاچار کنوکیں جاوےؑ بہ بیانی قلوبؑ تھا ہم اے پیچیں خیالات جاگہ بگنت کہ عذابؑ وعدہؑ بہ
 ہرج رینگؑ ماسر پد بوتگتیں اصبح نہ آت یا دوسواسؑ رد ماں دلش اے و ہم آورگت کہ مئے نصرت و کافران ہلاکتؑ ہرج وعدہؑ کنگؑ بوتگت زانا آیان
 تمام کنگؑ نہ بت چوتشکہ ماں دگر جاھے ارشاد انت و زلزلوا حتی یقول الرسولؑ والذین آمنوا معہ متی نصر اللہ (بقدرہ رکوع ۲۲)
 و ہدیہ مجرمانی بے خوفی و بیانی تشویش بہ اے حدؑ رست آوہدؑ انا گتؑ چہ آسمانؑ مدد سر بوت گڈا ہر کسؑ خداؑ واہت (یعنی فرمانبردارین مومنانؑ)
 سلامت داشت و مجرمانی ہندالؑ و لگوج گرت۔ (تنبیہ) چہ اللہ تعالیٰؑ غیر محدود و رحمت و مہربانیؑ نا امیتی کفر انت بلے چہ ظاہری احوال و سببانی اعتبارؑ
 نا امیتی کفر نہ انت یعنی چوش گوشگ بیت کنت کہ چہ فلاں چیزؑ طرفؑ داں حد کہ ظاہری سببانی تعلق انت مایوسی انت و لیکن چہ حق تعالیٰؑ کاملیں
 رحمتؑ مایوسی نیست ماں آیت حتی اذ استبأس الرسولؑ ءھے مایوسی مراد انت کہ آئی گوں ظاہری احوال و آثارؑ تعلق داروک بہ بیت و آگن نہ پیغمبر چہ خداؑ
 رحمتؑ کدی مایوس بیت کنت۔ (تنبیہ) کفرؑ و سوسہ کفر نہ انت نہ بہ کتا م درجہؑ ایمان با عصمتؑ برخلاف انت ماں حدیثؑ احتک کہ صحابہ رضی
 اللہ عنہمؑ عرض کت یا رسول اللہؑ ماں و فی دلاںؑ چشیں چیزانؑ (بے اختیار) ماریں کہ آسانی بہ زبانؑ سر آیکؑ بدلؑ بہتر انت کہ ماسچانؑ
 سیاہیں اشکر بنیں۔ واجہؑ جسٹ گیت آیا ہنجوش مارتؑ عرض کت "ہو" فرمائی نتی ذالک صریح الایمان سرچیں ایمان ہمیش انت۔
 ول یعنی ایش آزمانگ یا قصہ نہ انت تواریخی حقیقت انت کہ چہ اشانؑ عقلمندانؑ سبق حاصل کنگؑ لوٹیت۔ ول یعنی قرآن کریمؑ کہ ماں آئی اے
 قصص (قصہاں) بیان بوتگت کتا م و نگڑیں خبر نہ انت بلکیں تمام پیشی حقیق خبرانی تصدیق کنوک و ہر یک ضروری ایں چہرؑ تل بیج کنانؑ بیان کنوک
 انت چونکہ ایمان دار چہ اشیؑ نفع حاصل کنت بہ اے لحاظؑ مآیانی حقؑ خصوصاً ہدایت و رحمتؑ ذریعہ انت۔ نفعا اللہ بحلومہ و رزقنا
 تلاوتہ اناء اللیل واناء النهار وجعلہ حجة لنا ولا علینا آمین۔ ستر سورہ یوسف علیہ السلام ربعون اللہ تعالیٰ۔
 ول یعنی ماں اے سورتؑ چیزیکہ دانگ بیت آمرن شانیں کتابؑ آیات انت اے کتاب کہ تئی سراچتئی پرور دگارؑ نیمگؑ نازل بوتگ یقیناً
 برحق و راستیؑ انت ہجکتی خیرایت کہ چہ چشیں صاف و گیشیتگیں حقیقتؑ متگؑ ہم باز مردم انکار کنت۔ ول
 ول یعنی اے دنیاؑ چشیں عظیم الشانؑ بلند و مضبوطیں بانے خداؑ جوڑ گت کہ آثر اشماوت گندگائے ویدا عجیبیں گپ ایش انت کہ ہج پیل پاء یا
 منکؑ وغیرہ بہ چمؑ گندؑ نیت کہ بہ آئی سراچیں مزیں بوجھ (بار) اوشتارینگ بوتگ بجز اشیؑ دگر چی گوشگ بیت کہ محض قدرتؑ غیر مری پیل پاء
 ہٹیک (تک) دیگؑ آئی قائم انت و یفسک السماء ان تقع علی الارض الا بذینہ (حج رکوع ۹) کشش اجسامؑ نظریہ اگن صحیح انت توائی بلے
 آیتؑ منافی نہ انت پرچا کہ کششؑ عرفا عمدہ گوشت و آگن آثر عمد گوشگ ہم بہ بیت توائی مری نہ انت۔ دوی عن ابن عباسؑ ومجاہد والحسن
 وقتادہ وغیرہ واحد انہم قالوا لها عمد ولکن لا نری (ابن کثیر) یعنی اے بزرگان گوشگ ہمیش انت کہ آسمان پیل پارہ دارنت بلے مالش نہ گندیں واللہ اعلم
 ول استواء علی العرشؑ بیان ماں سورہ اعرافؑ گوست ہمودا چارگ بہ بیت - ۱۲

اول یعنی روحِ وقتی دورہ ماں سال ۶ و ماہ یک ماہ ۶ تمام کنت یا ۶ لاجلِ مُسْتَعٰی، ۶ معنی داں مقررہ وقت ۶ زورگ بہ بیت تواسے مطلب بیت کہ ماہ و روح ھے پیا گردش کنان بنت داں قیامت ۶ ۶ یعنی ہما ذات ۶ چشیں عظیم الشان مخلوقات ۶ پیدا کرنگ پہ آئی شے دوبارہ پیدا کنگ چون مشکل بیت ھے ہم یک سر پدی، تدبیر کنگ و مدرا بیگی واقف کار و طاقتوریں حکومت وقتی ملک ۶ باغی و سرکشان ۶ ہنجوش آزاد و بیل نہ کنت و نہ چہ وفادار و امن پسندیں رعیت ۶ راحت و آرام ۶ چمان ۶ بند کرت کنت۔ گدا چون ممکن انت کہ خداوند قدوس کہ آ زمین و آسمان ۶ سخت ۶ تہنا و ت خدا بند و چہ وقتی تدبیر و حکمت ۶ تمامیں مخلوقات ۶ علوی و سفلی ۶ انتظام بخوبیں رہ بند ۶ قائم دار و کیں واجہ انت مطیع و عاصی ۶ را ہنجوش مفت ۶ بلکہ بکنت الہی انت کہ یک روچہ وفاداران ۶ وفاداری ۶ صلہ بر سبت و عاصی و گنہ گار ۶ آئی جرم ۶ سزا بر سبت گدا

الرعد ١٣

۸ چو ش بخوش بگوش کہ اے مردماں بہ بحث بعد الموت ، انکار کنان ، چہ خداوند قدوس ، شہنشاہ منکرانت تو چشیں باغبانی انجام ھے بوگ لوطیت کہ ماں گٹے ، طوق و ماں دست و پادان ہتکڑی و زمزمیل مان کنان ابدی بندی خانہ ، چنگل دیگ بہ بنت کہ آدر حقیقت ، پہ ہنجیں گناہ گاران جوڑ کنگ بوننگ ۔

۹ یعنی حق ، قبول زکنت کہ حیرائی ، برکت ، دنیا و آخرت ، شری دست بکسیت و گوشت کہ عذاب ، بہار ۔ ۱۲

منزل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فلا ساری بندھانی حفاظت و ذکر آت پدا چرید عملی آو کیں مصیبتانی بیان بوت۔ معلوم بوت کہ خدا ذات انعام و انتقام ہر دو عینانی جامع انت ہے مناسبت و ادا قدرت و لھنیں بچیں نشانی شون دیگ بوت کہ جرایان بہ یکیں امید و خوف و دو متضاد جاور پیدائنگ و صلاحیت موجود انت یعنی و ہدیہ گروک شہم جنت تو ایت بیت کہ ہور کیت و پدائرس ہم ماں دل و پیدائرس کہ مبادا شئی مے ہلاکت و سامان گون بیت سیادہ بزیں جنہر چہ آپ و پربوان و و ہدیہ کایت توانا رحت محسوس کنت کہ باران رحت و نزول بیت گون اشی و ہور و فکر و انگیر بیت کہ آپ و طوفان مہیت بالکل بہ ہے پیا انسان و باید انت کہ رحت الہی و امیدوار بیت مگر چہ اللہ پیکر ایمن و بے فکر ہم بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ و خوائد: ول یعنی توارکشوکیں جنہر (اسنون) یا فرشتہ چہ زبان حال و یا قال و حق تعالیٰ تسبیح و تحمید و کنت وان من شئی الا یسبح بحمدہ و لکن لا تفقہون تسبیحہم (بجی اسرائیل۔ دکو ۵) و نمایں فرشتہ گون نرس و لرز و ماں آئی حمد و ثنا و تسبیح و تحمید و مشغول بنت (تنبیہ) رعد و برق و غیرہ و بابت و ہر چہ گیس دور و تحقیق ایش انت کہ جنہرانی تھا "قوت کہربائی موجبہ" موجود انت و ماں زمین و "قوت کہربائی سالبہ" ہر چہ جنہر زمین و زیات تر یک بیت ماں آئی و کدی کدی زمین "سالب کہربائیہ" شامل بیت پدا ہما جنہر و سربر و باز بر و ہما جنہر گوزنت کہ ماں آئی "کہربائیہ موجبہ" موجود انت و اے قاعدہ چہ تجربہ و معلوم بوتگ کہ جدا جدا قسم و کہربائیہ دار و کیں و جسم و ہدیہ یک دیم بدیم بنت تو ہر یکے ماں کوئی توگ دومی و کہربائیہ و جذب کنت تا کہ ہر دو عینانی قوت کہربائیہ متحدہ بنت۔ چہ ہے قاعدہ و برزی و جبری جنہر و ہدیہ یک دگرے و کہربائیہ قوت و ہر دوئی نیگ و چکنت تو چہ دو عینانی یک جا ہی و تر ندیس حرارت (گرمی) پیدائیت و چہ تر ندیس حرارت و حجم و مناسبت یک آتشی شے ظ ہر بیت کہ آرا و صاعقہ و گوشت سے صاعقہ و چمک و روژنائی و نام "برق" انت و ماں گوات و چہ آئی سرایت کنگ (شامل لوگ) ہر چہ توارے در کیت "رعد" انت کہربار و ہے آتشی شرارہ برے جنہر ان و گواتان و دران و چہل و کیت کہ آئی و مزین عجیب افعال و آثار گندگ بوتگنت ابید چہ شئی آوگان ڈربیت کوہان و دو کیت کنت و جناورانی ہلاکت و سبب جوڑ بیت۔ باز برا گندگ بوتگ کہ آئی و گون مزین خیال داری و یک مردے و جان و گدان و کشان یک در چکے و ٹال و سرا بر کنت مگر گور کنوک و جسم و چہ خراشے ہم نہ رسات (دائرة المعارف فرید و جدی)۔ چہ شئی گندگ و ہے خیال پیدائیت کہ برق و مرے آتشی شعلہ (شہم) و کتام ذی شعور و ذی اختیار قوت غیر مرئی رہ بند و کار کنت مار ضرورت نہ انت کہ بالا بیان بوتگیں نظریہ و انکار و کنبیں۔ و لیکن اے بیان کنوک و توار کنت کہ مثل "روح" و "قوت کہربائیہ" و اصل حقیقت دیکھ پردہ و چہرگ و انت۔ انبیاء علیہم السلام و شہود

۳۸۴ دما آبرئی ۱۳ الرعد ۱۳

مَنْ خِفَتْهُ وَيُرْسِلُ الصَّوَاعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَنْ يَشَاءُ وَ
چہ آئی و ترسا و دیم دنت پیراں پدا و برش دنت پیراں سراسر کہر بیت و
هُم مُجَادِلُونَ فِي اللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ الْمِحَالِ ۱۴ لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَ
آجگرہ کنت ماں اللہ بارہ و آئی و گرفت سکت انت و آئی و توار پر دیگ حق انت و
الَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ شَيْءٌ إِلَّا
ہما کساں کہ توار پر دینت بغیر چہ آتیا آبیانی کارا آتیا بیت پیراں ہما
كَاسِطٍ كَفَّيْهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِالْعَالِیِّ وَمَا دَعَا
مثال کسبکہ دراج بکت و قی دستاں پیراں و نیمگا تاکہ بیت بر بیت ماں آئی و دیا و جنہر بیت پیراں و نہنت توار چہ
الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۱۵ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ
کافران مگر باطل و گمراہ و اللہ سجدہ کنت ہر کسبکہ ہست انت ماں آسمانان و ماں زمین
طُوعًا وَكَرْهًا وَظُلْمًا هُمْ بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۱۶ قُلْ مَنْ رَبُّ
پہوشی و پناہ دلکشی و آبیانی ساہگان صباح و بیگاہ و بگوش کہ کئے انت رب
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ قُلْ اللَّهُ قُلْ أَفَاتُخَذْتُمْ مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ
آسمانانیک و زمین و بگوش کہ اللہ انت۔ بگوش آیا وں شما گنتک بغیر چہ آتیا آید و ہیں مددگار
لَا يَمْلِكُونَ أَنْفُسَهُمْ نَفْعًا وَلَا ضَرًّا قُلْ هَلْ يَسْتَوِي الْأَعْمَى
کہ دنی نفع و نقصان و مالک نہینت و بگوش ہیں برابر بیت کور
وَالْبَصِيرُ أَمْ هَلْ تَسْتَوِي الظُّلُمَاتُ وَالنُّورُ أَمْ جَعَلُوا لِلَّهِ
و بیسنا۔ یا کدی برابر بیت تہاری و روشنائی و ایامقرش کنگ پیراں اللہ
شُرَكَاءَ خَلَقُوا كَخَلْقِهِ فَتَشَابَهَ الْخَلْقُ عَلَيْهِمْ قُلْ اللَّهُ خَالِقُ
شریک کہ پیداک کنگ آیاں مخلوق چہ کہ اللہ پیداک کنگ پدا شے بوتگ پیدائش پیراں نظر بگوش اللہ انت ہر چہ
كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۱۷ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَسَالَتْ أَوْدِيَةٌ
پیداک کنوک و ہماوت انت یگانہ زبردست و ایری گبت چہ آسمان آپ پدا چکا لگنت کور

مزل ۳

دار و کیوں اجمالی بیان انت کہ ماں عالم و تمام و ظاہری اسبابان و ابید باطنی اسبابانی یک عظیم الشانیں زنجیر کار کنوک انت۔ ہر چہ کہ ماں دا گندس آوے یک صورت ایت بلے مرے صورت و ہر چہ غیر مرئی حقیقت پو شیدہ انت عام مردم آرا و ادراک کنت نہ کنت تہنا باطنی چہانی خدا بند آرا و لیست کنت آخر شما ہر چہ نظریہ نے بیان کن انت (مثلاً ہے قوت کہربائیہ و قوت سالبہ لوگ و غیرہ) آئی علم ہم ابید چہ لھتیں طبعیات و زانوگران بلا واسطہ دگہ لھج کس و حاصل نہ انت کم از کم ہندو یقین نبیانی مشاہدات و تجربات و سر کنگ بہ بیت تو بازیں اختلافات و تاوت ہلاکس بنت چہ احادیث و معلوم بیت کہ ابید کہ تو امیس و پیراں جنہر و ہورانی بست و بند و سرا ہم فرشتگان جماعت مقرر انت کہ جنہر ان و مناسب جاگہ و سر کنگ و جرایان ضرورت و مصلحت و روا کار کرگ و تدبیر کنت آگن چہ شے

بیان ہے روئے جنہر وزین وغیرہ، ”کہربائیہ“ مدبر کتام غیر مرئی فرشتہ ہے بہ بیت تو ماں اشیء انکار ہے ہیچ وجہ نیست کہ آئراشما ”شرارہ کہربائیہ“ نام دئیت چونکہ آچہ فرشتہ تصرف و ظاہر بیت لہذا آئرا ماں ”وحی“ زبان و مخاریق من نار (فرشتگان آتشین چاہک) گوشگ بوتنگ کہ چوش منگ و قیامت واقع نہ بیت چہ آئی شدت و سکتیں شہم جنگ و ہرج گروک و توارے پیدا بیت اگن حقیقت و لحاظ داران و آئرا فرشتہ ”بیم و تراپ“ گوں تعبیر کنگ بوت توارے و اخویں تعبیر انت۔ بہر حال ساکنس و ہر چیز و محض صورت و زانت وحی و آئی روح و حقیقت و بار و سر پدی ظاہر کت نوں چہ ضرورت انت کہ یکے و دومی و حریف مقابلہ کنوک قرار دیگ بہ بیت۔ علامہ محمود آلوسی و ماں سورہ بقرہ و شروع و اے رد معقولیں بحثے کنگ ہمو داجارگ بایدر انت۔

و اے بیڑہ کنوکانی سرباق و عذاب و دور مدے۔ ماں حدیث و انت کہ واجہ پیغمبر و عرب و یک غور ناکیں رئیس و گور و یک مردے دیم دات کہ آئی و منی گور و ہمرہ کن و بیار قاصد و آئرا گوشت کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ترا لوٹیت۔ درائینی کہ رسول اللہ کئے انت؟ و اللہ چہ چیز بیت؟ سہر بیگنت یا نقرہ و یارود و (العیاذ باللہ) سہ براہے گفتگوئی کت سیمی بر و و ہدیہ آہے گستاخانہ لفظان و در شان کنگائت یک جنہرے چست بوت ہما دمان گروک کت و آئی کاسگ (گھوڑی) و چہ سر و جد اکت۔ ماں لہتیں روایتان انت کہ عامر بن طفیل و اربدین ربیعہ و واجہ خدمت و حاضر بان و گوشنش کہ ما سلام و قبول کنیں بے شرط ہمیش انت کہ چہ تراپد خلافت مارا بر سیت واجہ انکار کت ہر دو نمناں چوش گوشان و یاد اکتنت کہ ماں مدینہ و وادی (شہر) و بے نئی مقابلہ و چہ پیادہ و سواران و پُر کنیں واجہ پستہ دات کہ اللہ آراد ورجلیت و مدینہ و انصار آئرا جلنت آہر دو نمناں و اتر بوتنت، ماں راہ و اربد و سرا گروک کت و عامر چہ طاعون و مرض و ہلاک بوت۔

(فائدہ) استون و توار و اشکان و چوش گوشگ لوٹیت ”سُبْحَانَ مَنْ يُسَبِّحُ الشَّعْدُ بِحَمْدِهِ وَالْمَلَأَ يَكَّةَ مِنْ خِفَّتِهِ اللَّهُمَّ لَا تَقْتُلْنَا بَغْضَاكَ وَلَا تَهْلِكْنَا بَعْدَ ابْنِكَ وَعَافِنَا قَبْلَ ذَالِكَ۔“

و اے ہما آئی توار جنگ لوٹیت کہ ہمک قسم و نفع و ضرر و مالک انت۔ عاجز و توار پر جنگ و ہیچ حاصل نہ بیت ابید چہ اللہ و گئے انت کہ ماں آئی قبضہ و مٹے یا دگرانی نفع و ضرر انت؟ غیر اللہ و بہ وئی مدد و توار جنگ چوش انت چوشک تئی چات و کندے و اوشتان و چات و نیمگ و دستا بشہار بیت و خوش آمد بکنت کہ آپ منی دپ و جیا۔ ظاہر انت کہ داں قیامت و آپ بہ آئی فریاد و نہ بیت بلکیں اگن آپ ماں آئی پیچک و بہ بیت پداہم و ت سرگران و بہ آئی دپ و سر نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نوشہ کنت کہ کافر ہر کس و توار پر جنت لہتے خشکیں و ہم و خیالات انت لہتے جن و شباطین انت و لہتیں چیز انت کہ ماں آیان چیزے خاصیت ہست۔ لیکن وئی خاصیت و مالک نہ انت گدا چہ اشانی توار پر جنگ و چہ حاصل؟ چوشکہ آسے یا آپ و شاید استار ہم ماں ہے قسم و شامل انت۔

و اے حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، ہر کس و اللہ و سرا ایمان آورت گوں و شنودی و سر و بہ آئی حکم و ردایر کنت و ہر کس و ایمان نیار ورت آخر بہ آئی سرا ہم بے اختیار ہما آئی حکم جاری بیت، و صعب و بیگاہ و ساہگان زمین و سرا پیچ روان بنت ہمیش انت آیان سجدہ۔ مطلب ایش انت کہ جواہر بہ بنت یا اعراض ہیچ چیز چہ اللہ و تگونی حکم و در بیت نہ کنت۔ آئی اقتدار و قدرت و دیما درست فرماں بردار و سر بسجود انت۔ ساہگ و کم ترگ و گیش بوگ راست و چپ و لیٹ و رگ کل چہ ہما آئی ارادہ و مرضی و انت صعب و بیگاہ و ذکر شاید پمشکا کنت کہ ماں اے و قتان زمین و سرا پیچ روگ شر تر ظاہر بیت۔ و اے یعنی و ہرے ربو بیت و آقرار و ایوک پہ خدائے کن گدا پہ مددی اید کہ حمایتی چونکائی تجویز کتو۔ حالانکہ آیان ذرہ بر و بری و نفع و نقصان مستقل اختیار نہ دارنت۔ و اے یعنی موجود و مشرک و فرق و چوش براں چوش کہ مینا و نابینا و توک و فرق انت۔ توجید و مشرک و مقابلہ و چوش بفہم چوشکہ نور و گوں ظلمت و۔ نوں آیا یک کو رب مشرک کہ ماں تہار و کیاں سر سر جنت۔ آہ ہما مقام و سر بیت کنت کہ او دے و یک موحدے و سر بوگی انت کہ آماں فہم و بصیرت و ایمان و عرفان و روشنی و انسانی فطرت و پیچکیں راہ و گام گجوک انت؟ ہجر ہر دو نمناں بہ یکیں نتیجہ و سر نہ بنت۔ و اے یعنی ہچیں مخلوقات کہ خدائے پیدا کر تگنت آیا شے و نگڑیں مہبودان و چشیں چیزے پیدا کر تگ کہ چہ آئی گندگ و بہ اشانی سرا خدائی و شبہ بہ بیت آدایک ملکے و بانزل و یک پیشک و پادے ہم اڈ کنگ نتون انت بلکیں مثل اید کہ تمام چیزان و ت ہم ہما زبردستیں خدائے مخلوق انت، گدا چشیں عاجز و بے وسیں چیزان و خدائی و تخت و سرا اندارینگ چکر گستاخی و گہرتی بیت۔ ۱۲

دل چہ آسمان و ہورے گوارت کہ چرائی برکت و کور و جو رنگ لگنت ماں ہر یک جوہ آئی پراہی (فرانی) و گنجائش و روء خدا و ہر قدر آپ لوٹ آپ رنیت ماں حور دیناں کم تر آپ و ماں مسترینان و زیات آپ و ہر دے ماں زمین و سر رنگ و لگنت تو چہ حاک و لکش و پیش و آواری کیں حراب بون پیدامیل و گنج گوان گران و سر برے اہت چو شک ماں تر ندیں آس و نفہ و رود و آسن و اید کہ معدنیات و آب کنت نانکہ چہ اشاں سہت، ہیران (رزان) و سراج و غیر و تیا بکنت، ماں اشی و ہر و گچ چست بیت مگر کیں دیر و رند گچ خشک یا تالان بوان گچ کار بیت و ہر چیکہ اصلی چیزات (یعنی آپ یا آپ بو تکیں معرہ) ہوائی ماں زمین و یار زمین و نند و کانی دست و سر باقی مانیت کہ چہ آیاں مردم قسما قسما نفع گرت ہر مثال و ہر حق و باطل و رد و بزاں و ہر یکہ آسمانی و حی

حقیق دین و زوران و نازل بیت تو بنی آدم و قلوب و فی گنجائش و پراہی و روء فیض حاصل کنت پداخت و باطل و ت ماں و تا گلائیٹ بنت تو چریشی و میل (بوہٹک) سرکشیت سر ظاہر و باطل چو گچ و حق و چیر تریت، لیکن اشی و چو ش عارضی و بے بنیاد انت کیں دیر و ہر گچ و تاوت گار بیت اہلی چیز کہ گچانی چیر و گار ات (یعنی حق و راستی) بس ہما مانیت۔ بچا رات خدا و بیان کر تکیں مثال و چو شکانی و عجیب ڈولے و ہر کس و ذہن و خبر و نندار بیت کہ مدام حق و باطل و ت ماں و تا مقابل بیت و سر ظاہر و باطل بالا و گندگ و سر گرتنگ لیکن گد سر و باطل نیست و تا بود حق اعلی و بالا بیت، یک مومنے و باید نہ انت کہ آچہ باطل و عارضی شان و شوکت و فریب موارت ہر و رے ماں یک انسانے و دل و و ہر یکہ حق جاگہ کنت تو وہم و وسوسہ آراچ و جاگرد کنت تو چریشی و آرا بیدانت کہ پریشان مہیت کیں دیر و چو شیش و خوش و خوش و تاوت گار بیت و خاص حق ثابت و قائم بیت ماں گوسنگیں آیتاں چو نہ توحید و شرک و مقابلہ کنگ بو تکت ماں اے مثال و حق و باطل و مقابلہ و کیفیت و بیان کت دیم پدا اشیانی انجام و شر تر گیش و گوار کنگ بیت۔ و یعنی ایمان و اورت و نیکیں کارش کت پرایان دنیا و آخرت و خوبی انت حقیقی و شندوی و دل و قرارا بید چاشان و گد کس و حاصل نہ بیت۔ و یعنی ادا و غیر ہر پیم بگوزیت بے ماں آخرت و آہنگ پریشان بنت کہ آگس تمامیں دنیا و خزانہ بے آسانی گور و ببیت بلکیں ہمکر و گد ہم بہ بیت تو واہگ کنت کہ اے درستان و ماں فدیہ و دیان و و تو جند و چہ عذاب و آزات بکنت بے چو ش نہ بیت۔ و یعنی ماں حساب و ہر پیمیں رور عایت نہ بیت یک یک خبر و حساب و کتاب دیگر کپیت۔ و ہر مومن و کافر و ہر دینانی انجام و ہر اجد بیان کنگ و رند بیم تر آپ دنت کہ چو ش بوگ عقل و حکمت عین مطابق انت چھ عقل مند چو ش گوشت نہ کنت کہ یک ہلکس گورے کہ چھ ننگدین ہر چو ش سر و ت ماں تہار و گے و سر سر جنت ہما مرد و ہر و بری و کنت کہ آئی چٹاں روژ نا انت و گوں سر جیں بصیرت و چہ حق و

بِقَدْرِهَا فَحَسَبِ السَّيْلِ زَبَدًا رَابِيًا وَمِمَّا يُوقِدُونَ عَلَيْهِ
 فِى النَّارِ ابْتِغَاءَ حِلْيَةٍ اَوْ مَتَاعٍ زَبَدٌ مِّثْلُهٗ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ
 الْحَقَّ وَالْبَاطِلَ فَاَمَّا الرِّبْدُ فَيَذٰهُبُ جَفَاءً وَاَمَّا مَا يَنْفَعُ
 النَّاسَ فَيَمْكُثُ فِى الْاَرْضِ كَذٰلِكَ يَضْرِبُ اللّٰهُ الْاَمْثَالَ
 لِلَّذِينَ اسْتَجَابُوا لِرَبِّهِمْ الْخَيْرِ وَالَّذِينَ لَمْ يَسْتَجِيبُوا
 لَهُ لَوْ اَنَّ لَهُمْ مَّا فِى الْاَرْضِ جَمِيعًا مِّثْلَهٗ مَعَهُ لَافْتَدَوْا
 بِهٖ اُولٰٓئِكَ لَهُمْ سُوٓءُ الْحِسَابِ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمُ وَاَنْتُمْ
 بِهٖ مُّشْشٰوْنَ
 اَفَمَنْ يَعْلَمُ اَنْزَالَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقَّ
 كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى اَنْ يَّاتِيَنَّكَ زَكٰوٌ اَوْ لَوْ اَلَّا كِبَابٌ
 اَفَمَنْ يَعْلَمُ اَنْزَالَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقَّ
 كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى اَنْ يَّاتِيَنَّكَ زَكٰوٌ اَوْ لَوْ اَلَّا كِبَابٌ
 اَفَمَنْ يَعْلَمُ اَنْزَالَ اِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ الْحَقَّ
 كَمَنْ هُوَ اَعْمٰى اَنْ يَّاتِيَنَّكَ زَكٰوٌ اَوْ لَوْ اَلَّا كِبَابٌ

منزل ۳

روژنائی و استفادہ کنوک انت۔ و یعنی گوں اللہ و ہر ج عہدے ماں ازل و بونگ (السن و عہد) کہ پریشی و سر انسان فطرت و ت گواہ انت و نبیانی بابت و کر تکیں زبانی قول و قراران و درستان و پورہ کنت۔ چریشان یکے و راہم نہ پروشت و ہم و ت اشان ماں کتام معاملے و گوں خدا و یا گوں مخلوق و ہر ج قول و قرارے کنت (بشرطیکہ معصیت مہیت) آئی برخلاف و عمل بکنت۔ و یعنی صلہ رحمی کنت یا کہ ایمان و گوں عمل و یا حقوق العباد و گوں حقوق اللہ و اوار کنت یا اسلامی رشتنگ و قائم دارنت یا ماں انبیاء علیہم السلام و ہر فرق و تفاوت نہ کنت کہ یکے و را قبول دار بہ بنت و دومی و انکار و بکنت و یعنی حق تعالی و عظمت و جلال و ماں دل و تصور داران و ترسنت و فکر جنت کہ گندیں باریں اود و و ہرے ذرہ ذرہ و حساب بیت پتا چو نہیں صورتے پیش کیت۔ ۱۲

کارء الانجام دینت وکے یعنی ماں آیاں مدام نندوک بنت
وہ آباء و لفظ تغلیباً کارمرز بونگ کہ ماں آئی و اتہات
(ماتاں) ہم آوارانت اے گوں جنت و بشارت زیبا نین
وشیں مستانگ اینت کہ اے پیمن خوبی داروکاں (کاملان)
کہ آیانی خصلت برزایمان بوتنت آیان و ماں جنت و یک
نعمت ایش حاصل بیت کہ آیان و آیانی مات و بیت اولاد
لوگ بانکان کہ وئی نیکیانی برکت و جنت و داخل لوگ
حقدار بنت اشان کلان یک جامقیم بنت دانکہ جرے
تعلق داران اگن کسے ماں رتبہ و کم تر یہ بیت توخی نتھا
چہ وئی مہربانی و آئی درجہ و مزن کنان اثر اہ اکاملیں
مرد و نزدیک و جاگہ دنت و الذبت اھنوا و تبعثھم
دریتھم بایمان الحقنا بھم دریتھم (طرح)
چریشی و معلوم بوت کہ ابید چہ ایمان و صالحین عمل و
تہنا کاملیں مردمانی سیادی کارندنت البت ایمان و
عمل صالح موجود بہ بیت تو جرے سیادی و کمیں درجا
و بلندی ممکن انت و اللہ اعلم۔ و ماں صحیح حدیث و
جنت و ہشت دروازگ بیان بوتنت مطلب خوش
انت کہ یہ ہما کاملیں مردمانی تکریم و تعظیم و خدا و پاکیں
فرشتہ چہ ہر نیگ و تحفہ و سوغات کارنت ماں حدیثان
ماں انت کہ چہ خلق اللہ ساری و ہما فقیریں مہاجران ماں
جنت و داخل بنت کہ سکیانی و جنگانی و ہد و وئی
یا مردی اش ظاہر کنت۔ ہر و ہدے اشان ہر پیمن
حکمے رستنت یہ آئی تعمیل و مدام حاضر بوتنت۔ دنیا و
حاجت و وئی دل و ارمان و ماں دل و داران و چہ
دینا و رخصت بوتنت، قیامت و روح و حتی تعالیٰ
فرمان کنت کہ منی ہما بندہ کجا انت (حاضر بہ بنت) کہ آیاں
یہ منی راہ و جنگ اش کُت پہ منی خاطر و زحمت اش
کشت و جہاد اش کُت بروات ماں جنت و بے ترس و
خوف و داخل بہ بیت۔ پدا فرشتگان و حکم بیت کہ منی
اے بندگانی گور و حاضر بان و اشان و سلام بکن انت۔
آیاں عرض کنت خدا و ندا! مانتی شتر زیر مخلوق اس۔
آیاں بارگاہ و نزدیک و جلوکان و شما فرمان کن انت کہ لے
زمینی باشندگانی گور و حاضر بان اشان و سلام بکنیں
ارشاد بیت ہو! اے منی ہما بندہ انت کہ اشان توحید و
سرا وئی جان و قربان کُت۔ دنیا و کل ارمان و ماں وئی
سنگ و داران و جہ و دنیا و کذات اش۔ منی راہ و

۱۵۷ حدیث سک ضعیفات

وما ابرئ ۱۳

مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً وَيَدْرءُونَ بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةَ أُولَٰئِكَ
 چه هماره رزق کرده است که دانستند به چری و ظاهری و کسنت بدیء مقابلیا نیکی و بهمانیت که
 لَهُمْ عُقَبَى الدَّارِ ۚ جَنَّتٌ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا وَمَنْ صَلَحَ مِنْ
 بر آیان هست انت آخرت و لوگ - باغنت نندگے و کوزنت ماں آمانی تها و دها کسک نیک نونت چه

اَبَائِهِمْ وَاَنْرُ وَاَجِهَهُمْ وَذُرِّيَّتِهِمْ وَالْمَلٰئِكَةُ يَدْخُلُوْنَ عَلَيْهِمْ
 آيانی پت پیرکان و آیانی جنان و چکان ه و فرشته داخل بنت آیانی گورا
 مِّنْ كُلِّ بَابٍ ۖ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ ۝۲۳ ط
 گوشت سلامت بی با ن پش می سرا پ ه خبر که شما صبر کت نوں جوان انت آخرت کس

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ
وہم ایساں کہ پروشنت اللہ عہدا رندہ آئی مضبوط کنگا ورنہ

مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ
 هُمَا خَيْرٌ مِنْكَ إِنَّ اللَّهَ أَعْلَمُ بِمَا تَكْنُفُونَ ۝ فساد چیست کنت ماں ملکا ایڈولیس کسان
 لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۝ (۲۵) اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ
 بَرَاءِیَان لَعْنَتِ انت ویران هست انت خرابی لوگ اللہ کشاوه کنت روزیاہ برکسا کہ بلوشت

وَيَقْدِرُ وَفَرَحُوا بِالْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا فِي الْآخِرَةِ

الْأَمْتَاعُ ۚ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا الْوَلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ آيَةٌ مِّن رَّبِّهِ قُلْ إِنَّ اللَّهَ يُخِصِّلُ مَن يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَن أَرَادَ ۚ

نہ رتبہ طرفہ بلوس اکثر گمراہ کنت ہر کسا کہ بلوٹیت و راہا پیش دار بیت پہ و فی نیم گاہر کہے کہ بگردیت ف

منزل ۳

اشان جہاد کت و ہر یک در دے و سچ ء گوں و شنودی ء بہ ونی سرش ز رُرت اے شکنان ء فرشتہ چہ ہر نیمگ ء ماں آیانی خدمت ء حاضر بنت ء گوشت "سَلَامٌ عَلَیْکُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ" مان حدیث ء انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ہمک سال ء شروعت ء شہیدانی قبرانی سراشتگت و فرمانی کنکت سَلَامٌ عَلَیْکُمْ بِمَا صَبَرْتُمْ فَنِعْمَ عُقْبَى الدَّارِ" ہے رہ بند واجہ ابو بکر واجہ عمر ء عثمان بیگنت رضی اللہ عنہم لہ وک سعداء ء مقابلہ اداا شقیاء ء کردار و عادت وانجام ء بیان کنٹ۔ اشانی کار انت کہ گوں حتی تعالیٰ ء بدعہدی بکننت ہما کارانی وصل و ہو رنگ ء حکم ات آیان ء اجنا ویک یک کننت ماں ملک ء فتنہ و فساد ء آس ء روک بکننت دنی جان ء سراوہم دگرانی سراچہ ظلم کنگ ء پتل نہ بنت اے ہما مردم انت کہ چہ خدا ء رحمت ء دور دارگ لونگنت و بدترس جاگہ ء سر ہوک انت ۔ و لعی دنیا

ہمنگر ہم حقیقت نیست انت پمشکا عقل مند باد بادت
 کہ فانی و سرباقی و دیما تر بیاریت راستیں گپ
 ایش انت کہ دنیا آخرت و کشار جاہ انت آئی جز نقصود
 نہ انت چہ داد و چیزان ہمی پیماکار بگرانت کہ ایشان آخرت
 کامیابی و ذریعہ جوڑ بہ بنت چوشکہ واجر پیغمبر و اصحابان
 کت و پیش داشت۔ فل صدہانی نشان و چاروک
 انت مگر اشی و باوجود گردش بستگ انت کہ ہرچ نشانی
 مالوٹیں ہمانی و مارا پیش بدار مثلاً مکہ و کوهان و کمیں
 کنیزین و پیکشت و کشار و زمین و پراح بکن یا کوہ و
 پروشان آب و چمگ یا جو بکش یا مئے قدیمی بزرگان و
 دوبارہ زندگ بکن تا نکہ مالوں آیان و گپ ور پے بکنیں
 غرضیکہ ہنچیں نشانی و مارا پیش بدار کہ مابے وکس بان و
 ایمان بیارین۔ اشی و پستہ دات کہ بے شک خدا چوین
 نشانیانی پیش دارگ و قدرت داریت لیکن آئی و
 حکمت و عادت چوش نہ لوٹیت کہ شمس فرما نشان و پورہ
 بکنت۔ پی پیغمبرانی تصدیق و ہر قدر نشانی و ضرورت انت
 چہ آیان زیات نشانی پیش داشتگ و ہم پیشدار گانت
 اید کہ صدہا معجزہ ان و چہ چمان و تاب دیان تہنا
 قرآن و دینی جرنہ چوین عظیم الشان نشانی انت
 پی پیغمبر و برحق و و ہدیکہ شما اے نشانیاں و گندان و
 ہم بہ راہ راست و نیانکے و حق و نیمگ و رجوع نہ ہوتے
 تو معلوم ہوت کہ قریمیں فلان و روء خدا و منشا
 ہمیش انت کہ شمار بہ شمس پسند کرنگیں گمراہی و تہا
 وبل بکنت مال اشی و ہج شک نیست اگن شما اینگر
 مرن شانیں نشان و گندان و بہ آئی نیمگ و رجوع
 بکر تیں تو آئی و بہ دینی دستور و روء شمارا دیما ہم
 رہ شونی کرنگ انت و حقیقی کامیابی و راہان و پر شما
 آسان کرنگ انت و ہدیکہ شماوت پریشی و لولوک
 نہ ہوتے تو آئی حکمت ہم ہمیشی و لوٹیت کہ شمارا مجبور
 ممکنت گذر فرائشی نشان پیشدارگ و حاجت چون
 پیشت کپت۔ بلکیں مال پیش نہ دارگ و شمس جرنہ و
 فائدہ انت پرچا کہ سننہ اللہ ایش انت کہ فرما نشی
 نشان ہما و ہد و پیش دارگ بنت و ہدے یک
 قوے و راتباہ کنگ مقصود بیت۔ مال حدیث و
 انت کہ حق تعالی و فرمائیت۔ اے محمد! اگن تو لوٹے
 تو ما شان و فرمائشی نشان و پیش دارس اگن نہ اشی و

چہ تو پیش پدا من مہلت دانگنت منکر رندا گیتنتوں۔ نول چہ ہما بیت

مذیل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

در اکت تو دومی نیمگ، بے شمار رحمت و مغفرت، قلبی ذکر سکون و راحت، سببان، حریرہ کنت مطلب ایش انت کہ اشانی دل چہ ہر نیمگ، سندان، خدا، طرف، رجوع کنت و ذکر اللہ، نور چہ اشانی دلاں ہمک ہمیں دنیاوی ترس و لرز، دور کنت۔
 ک یعنی مال و زر حکومت و منصب۔ جاہ و جاگیر یا فرماشی نشانان، گندگ، ہیچ چیز انسان، حقیقی دل جمی دات نہ کنت ایوک، چہ اللہ، یاد، ہر ہیچ تعلقی کول اللہ، قائم بیت چہ اشی، دلانی پریشانی و وحشت دور بیت۔

ک ادا طوبی، لغوی معنی زورگ بوتگ، مال ہمیشی، جنت، ہمارا دیک ہم احت کہ آرا مال حدیث، طوبی، نام دیگر بوتگ۔
 ک یعنی ہنچوش کہ مادی نیمگ، رجوع کنوکان، کامیابی، راہ، شون دینیں ہمے پیمایہ اے اُمت، رہ شون، ماترارا دیم داتنگ تا نکہ ہرج کتابے ماچہ وقتی کامیں رحمت، بہ نئی سرار ہی گرت شما آ کتاب، اشان، واناں، باش کنائیں۔ ترارا پیغمبر کنگ و دیم دیگر یک نوکیس گپے نہ انت پیشی اُمتانی نیمگ، ہم بازیں پیغمبرے دیم دیگر بوتگ۔ گدا اشان، دروغ بند کنوکانی ہر ہیچ انجائے بوت بایدانت کہ ہما خبر، اے مردم بہ وقتی نگاہانی دیمادارنت۔

و یعنی رحمان، چہ وقتی مہربانی، قرآن ایر گیتنگ، «الترحمٰن علّٰی القرآن»، و شمار، «رحمۃ للعالمین»، کت و دیم دات مگر آیان سک ناشکری و نعمتانی ناسپاسی، سرالانکش بست چہ رحمن، حق، قبول کنگ، منکر بوتنت بلکیں چہ اے نام، وقتی وحشت و بیزاری اش محسوس کت ہمشکا ماں «حدیبیہ»، صلحنامہ، بسم اللہ الرحمن الرحیم، بنشہ کنگ، سر جبرہ اش کت و اذ اقل لہم اسجدوا للرحمن قالوا وما للرحمن (فرقان رکوع ۵)

ک یعنی ہمارا رحمان، کہ شما منکرات ہمائی مہربانی رب انت و ہمائی اللہ انت کہ آئی شریک ہیچ کس نہ انت قل ادعوا اللہ او ادعوا
 الترحمٰن آیات دعو اخلہ الا سماء الحسنى (بنی اسرائیل۔ رکوع ۱۲) منی آغاز و انجام درست بہ ہمائی، دست، انت منی بھروسہ بہ ہمائی ذات، سر انت نہ چہ شے انکار و تکذیب، منارا ضرر رست نہ چہ آئی امداد و دز مکی، نا اُمت ان۔
 ک ادا چہ قرآن، مراد عام کتاب انت چو شکہ ماں یک صحیح حدیث، نہ نور، سراللفظ قرآن گوشگ بوتگ یعنی اگن یک کتابے چشیں دیم دیگر بوتیں کہ چہ آئی، شے اے فرماشی نشان سرجم بہ بیت تو آ اید چہ اے قرآن دگہ چے بوتگت۔ اے ہما قرآن انت کہ آئی، روحانی طور، مثل کوہان بلکیں مردمان، چہ آیانی جاگہان کنرینیت انانی قلوب، زمین، دران، چہ آیان خدا فی معرفت، چمگ ربیننت وصول الی اللہ، راہان، سالانی بدل، کمیں ساعتان جت و گواریننت ماں مردگیں و دلاں، ابدی زندمان گیتنگ و ہدے چہ چشیں قرآن، ترارا شفا و ہدایت نصیب نہ بوت تو بند خبر، شے طلب، روء، اگن اے قرآن مادی و حسی طور، ہم آ درست چیزان، پیش ہدایت کہ آیانی شما فرماشی، کن انت پداہم کے، اُمت بدانتیں کہ شما ایمان کارات و نوکیں حجت و چپ و چوٹیں بحث و تکرار ان کلائیں نہ بیت شما ہنچوشیں کنتی و سرکش، واجرات کہ کتام نشان، گندان، کدی ہم ایمان یاروک نہ انت اصل چوش انت کہ درستیں کار (ہدایت و ضلالت) ماں اللہ، دست، انت ہر کس، آلوٹیت دال قیامت، آرا ہدایت حاصل نہ بیت بے آھا کس، لوٹیت کہ آچہ وقتی جانب، حق، قبول کنگ، واہگ، داروک انت۔

و شاید بہتیں مسلمانان، ماں دل، خیال گوشگ کہ یک برے اے کافرانی فرماشی سرجم کنگ بہ بیت بلکیں ایمان بیارنت خداے پاک اشان، سرپدی دنت کہ وقتی خاطر، جمع بکن ات اگن خدا بلوٹیت تو اید چہ یک نشانے، پیش دارگ، درستان، بہ تجکیں راہ، بیاربت بے آئی، عادت و حکمت، برخلاف انت آئی، انسان، داں یک حدے، وقتی کسب و کارانی واسطہ اختیار و آزادی دیان، ہدایت، بازیں سامان جمع کرنگت بلوٹیت چہ آیان سوت حاصل کت کنت چے ضرورت انت کہ آیانی فرماشی سرجم کنگ بہ بیت ہدایت، سامانانی زیادتی، باوجود اگن سرکشیں مردم ایمان بیارنت و وقتی ایمان یارگ، بہ ناہودگیں فرماشی سرادرجت تو مئے ارادہ ہم چوش نہ انت کہ ماتمیں دنیا، قبول دار بکنائیں کہ آلم، ایمان بیارنت لَاحِلَتْ جَهَنَّمَ مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ أَجْمَعِينَ، گوشتیں خبر، ہم واپورہ کنگی انت۔

ک یعنی مکہ، کافرانی گو فرماشی نشان ایمان بیارنت البت اے پیمایان کارنت کہ بروبریک آنتے یا مصبتے اشانی وقتی جرنہ، سرا یا اشانی کردگورانی نندوکانی سرا کیاں بہ بیت کہ چہ آئی، گندگ، اشان، عبرت حاصل بہ بیت مثلاً ماں ہما، چیزے نفرچہ مسلمانانی دست، کشگ بہ بنت چیزے قید کنگ بہ بیت چیزے ماں یک دگہ جنجالے، گرفتار بہ بنت اے سسلہ یک دڑے، بہ بیت دانکہ خدایہ وعدہ سرجم بہ بیت یعنی مکہ فتح بہ بیت و جزیرۃ العرب چہ شرک، گندگی، صاف و پلگاد بہ بیت بے شک خدایہ وعدہ پکا انت وقتی وعدہ، سرانجام بیت۔ لہتیں مفسران، ماں «أَوْ تَحِلَّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ»، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم، نیمگ، خطاب کنگ، متنگ یعنی شما آیانی مینگ، نزدیک، ایرکپ انت چو شکہ ماں حدیبیہ، بوت۔ اے ڈول، گدا چہ «قارعة»، مراد ہما سرا یا بنت کہ ماں آیان، پیغمبر، جرنہ گون نہ بوتگ۔ چہ لہتیں سلف، منقول انت کہ اے آیت در بابت تمام کافرانی انت ماں اشی، مکہ، نندوکان، خصوصیت حاصل نہ انت۔ والشر علم ۱۲

فلا یعنی ماں سزا سگ و تاخیر بہ بیت تو چوش گمان مبررات کہ رستگاری حاصل بوت پیشی گنہ گاران و ہم مہلت دیگ بوت بلے و ہدیہ گرگ بوتنت تو آسانی انجام و شہادت
 داں مروچی و اشانی تباہی و بربادی و داستان زبانی سرائت ۔ فلا یعنی ہما خدا کہ آہر کس ہر یک عملے و ہر و ہدے و چو کسی و کنت یک دمانے و چہ کسے و غافل نہ انت
 کہیں کسے ناشری بے بکنت ہما ساعت و آثر اٹنہ گنہ گنہ کنت و سزادات کنت ۔ آیا مجرم چہ آئی دست و تچان و دگر جائے و شت کنت یا چو خدا و کانی ہما بت بیت کنت
 کہ آن گزشت نہ اشکنت نہ بہ و تی یادگرے و نفع و ضرر و اختیار داروک انت مزین جبرانی کپ ایت کہ چشیں خدا و موجودگی انسان انحر یک عاجز وادنائیں چیز و دیا
 سر و جمل بکنت و آثر خدائی اختیاران و حوالہ بکنت در حقیقت اے مسترب ظلم ایت کہ کل چیزانی علم داروک و تمام وصف داروکیں خدا و شریک ہما
 کس بہ بنت کہ آیان و و تی جہرند و وجود ہم خبر نیست
 اے خبر و شران ات کہ ہر چہ ما چیر کانی یا سطر طاہر و
 کہیں درست خدا و چمانی دیا حاضر انت مردمانی چہ
 چشیں گہز نبیاں آذات بے خبر نہ انت زوت یا بدیر سزا
 الم و دنت ۔ فلا یعنی کہیں دیا کمنران و ہما خدائی خدا
 شریکاتی نام و بکرات و آسانی دس و نشان و ظاہر
 بکن ات آیا خدا و ندقدوس و اے وصفان و اشکنتان
 کہ بر زبان بوتنت یک جیا داریں مردے اے دواکاتی
 نام و گیت کنت و چہ بے شرمی و رلات و و غزنی
 و نام و بکرات تو آیا یک عقلمندے آنکو دگلوش گورہم
 کنت ۔ فلا یعنی خدا و تمام روئے زمین و سرائتی
 خدائی و چہ شریکے معلوم نہ انت (پرچہ کہ نیست گدا
 معلوم بہ بیت آیا شما آثر ہما چیز و پیش دارات
 کہ ہما آثر زانت (العیاذ باللہ)
 (تنبیہ) زمین و قید مشکا جنگ بوت کہ بت
 پرستان نزدیک و شرکار بتانی و دارگ و جاگہ ہما
 زمین ات ۔ ابو حیان و "لا یعلم" و ضمیر "ہ" ما و
 نیمگ و وانز کنگ ۔ یعنی زانا خدا و پیش داریت کہ
 شے خدائی و شری دار ہما بت انت کہ ادنائیں علم ہم
 نہ انت ۔ و ساری و فرمائینگی کہ باری ہما
 شری دارانی نام و بکرات پدا تنبیہ دیان و فرمائینتی
 کہ ہما چیز و حقیقت ہج مہیت آئی نام چونکائی گرگ
 بیت کنت نوں فرمان کنت کہ یک چیز و خدا و
 شریک قرار دیگ حور کیں لفظ و مفتیں صوت انت کہ
 ہج حقیقت نہ انت چہ حش کیں گمان ، اکل و طلیس
 و ہما چنت بے معنائیں لفظ معنی داروک بیت
 نہ کنت شاید کہ "بظاہر من القول" و اے اشارہ
 ہم بہ بیت کہ ہرچ مشرکانہ خبر اشاں کنت اگن چہ
 کورانہ تقلید و تعصب و حورک بوان و بہ و تی ضمیر و
 نیمگ و رجوع بکنت تو اشانی ضمیر و ہم چہ چشیں
 ناہودگیں گپاں انکار کنت پمشکا گوشگ لوٹیت کہ اے
 درست سر بری کپ و تران انت کہ اشان و آسانی
 ضمیر و انسانی فطرت ہر دو بیناں مردود قرار دانتگت
 فلا یعنی ہج حقیقت نہ انت ۔ ماں شرک و حمایت و
 اشانی ابیکر تزدی و ماں تو جید و مقابلہ و ابیکر دست
 و پاد جنگ حش کیں نفس و ردورگ و شیطان و

وما ابرئ ۱۳

۳۹۰

الرعد ۱۲

كَانَ عِقَابٌ ۚ اَفَمِنْ هُوَ قَائِمٌ عَلَىٰ كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ ۚ وَ

منی سزا ۔ فلا شرانت نوں ہما ذاتیکہ و شتاتگ بہ یک کسے ہما ہر چہ کانی کنگ (بتا گوں آیا برابر بت؟)

جَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ ۖ قُلْ سَكُّوْهُمْ اَمْ تُنَبِّئُوْنَهُ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي

و مقررش کنگ بہ اللہ شریک ۔ بگوش آسانی ناما بکرات فلا باللہ خبر دار کنت بہ ہما چیز یا کہ آنزانت ماں

الْاَرْضِ اَمْ يَرْبِطُاهِمْنَ مِنَ الْقَوْلِ ۚ بَلْ زَيْنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ

زمین و فلا یا کنت اس سر سری خبر و چوش نہ انت بلکیں دواکاتگ بونگ بہ کافران چا آسانی

وَصَدُّوا عَنْ السَّبِيلِ ۚ وَمَنْ يُضِلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۚ

و بند کنگ بونگت چہ راہ و ۔ و ہر کسکہ اللہ بیا را گراہ بکنت گدا نیستنت آسانا ہج ہدایت دیوے

لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ اَشَقُّ ۚ وَمَا

آسانا سزای ریت ماں دنیا و زندگانیات و آخرت و سزاگران ترانت ۔ و نیستنت

لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَّاقٍ ۚ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ ۚ

آسانا چہ اللہ ہج بچینو کے و صفت ہما ہشتینہ کہ وعدہ دیگ بوتگت پر ہیزگار

تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ ۚ كُلُّهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ

(جنت کہ) تجت چہ آئی و چیرا جو ۔ آئی و میرہ یک کشا نیستنت و ساہگ ہم و اے

عُقْبَى الَّذِيْنَ اتَّقَوْا ۚ وَعُقْبَى الْكَافِرِيْنَ النَّارُ ۚ وَالَّذِيْنَ

جہزانت ہما کسانیکہ (اللہ) ترانت و جزا منکرانی دوزخ انت و ہما کس کہ

اتَّخَذُوا الْاَنْدَادَ يَفْرَحُوْنَ بِمَا اُنْزِلَ اِلَيْكَ وَمِنْ الْاَحْزَابِ

و انگنیں کتاب و شہنت بہ ہما چیز کہ نازل کنگ پتنی نیمگ و لہتے فرقہ

مَنْ يُنْكِرْ بَعْضَهُ قُلْ اِنَّمَا اُمِرْتُ اَنْ اَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَا اُشْرِكَ

نمیت آئی و چیز خبر و ۔ بگوش مناعلم بونگ کہ اللہ بندگی بکنوں و شریک مکنوں کسپا گوں

بِهٖ ۚ اِلَيْهِ اَدْعُوا ۚ اِلَيْهِ مَابِ ۚ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنٰهُ حُكْمًا

آسانا و ہما طرفا توار کون و ہما نیمگ منی گردگ انت ۔ و ہمید و لا دیمداتگ اے قرآن یک فرمانے

مزل ۳

فریب انت ہما جہر اشان و چہ راستیں راہ و دور داشتگ ۔ فلا یعنی ہر کس و کہ خدا ہدایت و توفیق مدنت آثر اپہ راستیں راہ و کئے آورت کنت و
 ہما کس و توفیق دنت کہ چہ و تی اختیار و بہ و ت ہدایت و دروازگان بند مکت ۔ فلا یعنی چہ مجا ہدائی دست و یا بلا واسطہ چہ قدرت و نیمگ و سزا
 دیگ بت و یعنی سزا دیگ و بغیر اشان بلہ نہ بت پدا و و سزا چہ جست و درانت فلا کہ آئی و جنس کدی خلاص نہ بت و مدام ہما چیز دست
 کپیت کہ آئی و جنتی لوٹنت لَمْ يَطْمَئِنِّ وَ لَا هُمْ يَخْلُصُونَ (واقعة رکوع ۱) ۔ فلا یعنی ساہگ ہم مدامیگی راحت و آرام دیوے بیت ۔ نہ کدی روناب و گرمی بیت و نہ
 سارتی و تکلیف لا یرون فیہا شمساً و لا ظہیراً (دھور رکوع ۱) فلا یعنی خدا و ترسان و شرک و کفرش بدات ۔ فلا اہل سلام و اہل باطل و انجام بہ یک

عَرَبِيًّا وَلَئِنْ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَ مَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ

پہر عربی زبان سے۔ اگر تو بروئے آبیان و اہستائی رندا رندچہ ہما علمیا کہ ترا رستگ۔

مَالِكٍ مِنَ اللَّهِ مِنْ قَبْلِي وَلَا وَاكِ ۖ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا

گذا نیستند ترا پہ اللہ سے پہلے بھیج مددگارے و بچینو کے۔ و دیدماتگ ما بازیں رسولے

مِنْ قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ آزْوَاجًا وَذُرِّيَّةً ۖ وَمَا كَانَ لِلرَّسُولِ

چند تو پیش و دانگ ما آبیان جن و بچت۔ و نبوتگ ہج رسولیہ دستا

أَنْ يَأْتِيَ بِآيَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللَّهِ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ۝ يَمْحُوا اللَّهُ

کہ بیاریت یک نشانیہ مگر پہ اللہ اجازت سے۔ پہر یک وقتیا حکمے نوشتار انت۔ تا بود کنت اللہ

مَا يَشَاءُ وَيُثَبِّتُ وَيُزِيلُ ۖ وَعِنْدَهُ أُمُّ الْكِتَابِ ۝ وَإِنْ مَا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ

ہر جیکہ بلوٹیت و باقی پشت گجیت و ہما ئی کہ ترا انت اصل کتاب۔ و اگر پیش بداریں ترا لھتے چہ ہما و عدیاں

الَّذِي نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفِّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلَاءُ وَعَلَيْنَا

کہ ماگوں آبیان کنگ یا (ساری) چست بکنیں ترا گداغی سرا و رسیدگ انت وے سرا

الْحِسَابُ ۝ أَوْ لَمْ يَرَوْا أَنَّا نَأْتِي الْأَرْضَ نَنْقُصُهَا مِنْ

حساب کرگ انت و آنکنت چے ؟ کہ ما کائیں ماں زمین سے کہ کم کنیں آبیان چہ آئے

أَطْرَافِهَا ۖ وَاللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِ ۖ وَهُوَ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

گورا۔ و اللہ حکم کنت ہج کے نیستند کہ پیشا دور بت آئی و حکم و ازوت گریب حساب سے و

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْبُكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا

وہ تحقیق کرکے ہما کسان کہ چہ آبیان پیش بوتگنت۔ و اللہ دستانت تمامیں مکر و زانت ہر چیزیکہ

تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۖ وَسَيَعْلَمُ الْكُفْرُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ ۝ وَ

بکنت ہر کسے۔ و ازوت زانت کافران کہ پرکے انت آخرت و لوگ واک۔ و

يَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا السَّتْ مُرْسَلًا قُلْ كَفَى بِاللَّهِ شَهِيدًا

گوشت کافران کہ تو دیم دیگ بنونگے۔ بگوش اللہ کافی انت پہ گواہیا

مازل ۲

و دومی و مقابلہ بیان فرمائیت۔ واک ہر کسے و نون قرآن دیگ بوتگ۔ (یعنی مسلمان) و ہر کسے و ساری و تورات و انجیل و غیرہ دیگ بوت (یعنی یہود و نصاری) آچیزہ
اشکنان و وشنو و دبت کہ آپہ نئی سرانازل کنگ بوتگ مسلمانانی و وشنو و بوتگ تو ظاہر انت کہ آہاں ہے کتاب و داریں و کامیابی و کلید زانتگت۔ باقی ماں یہود و
نصاری و ہر کسے اہل علم انصاف و طلبکار و حق و لوگ انتت پہ ہما بیان ہم پہ حساب و شاد کامی و جاگہ آت پرچاکہ آبیان گندوک انتت کہ قرآن کریم چونکائی گوں مزین دلی
آبیانی اصلی کتاب و تصدیق و آبیانی نبیانی تعظیم و تکریم و تر زمان انت بلکیں راستیں اجبار و رہبانانی وجود و ہم بتوسیسی رنگ و بیان کنت ذالک بات
مِنْهُمْ قَسِيصَتَيْنِ وَرُحْبَانًا۔ چنانچہ ہے ہما انصاف پسند و حق پرستیں یہودیان و اسلام و را قبول کنت و شاد کام بوتنت۔ و ہا یعنی ماں یہود و نصاری یا ماں

عرب و جاہلاں ہما جماعت ہم ہست انت کہ آبیان چہ
قرآن و ہمیشکا وشنو انت کہ آبیان چہ آئی لھتیں چیزان
انکار کنوک انت و اے ہما چیزان انت کہ آبیانی تحریف و
تبدیل یارائے و داہگانی برخلاف قرآن و بیان کرکنت۔
ولا یعنی کسے و وشنو بہ بیت یا بیت من و ہما خدائے
وحدہ لاشریک لہ و بندگی و غلامی و کناں کرائی و تمام
نبیان و مذہبان و حق خدا متوک بوتگ و پیدا ک انت
بہ ہما ئی احکام و مریضیات و نیمگ و تمامیں دنیا و
دعوت دیاں و خوب زاناں کہ منی انجام بہ ہما ئی دست و
انت من بہ ہما ئی نیمگ و رجوع کناں ہما و امنی ٹھکانہ
انت ہما ئی آخر کار منارا غالب و سرافضل و مخالفان و
زیر دست و رسوا کنت ہمیشکا کسی و برخلافی و انکار و غرض و
من ہج نداران ۱۲۔

ہے صفحہ و فوائد، و یعنی خوشکہ ساری و
دگر کتابان ہم نازل بوتگنت، اے و ہدی اے قرآن و
نازل کنت کہ آمزن شانیں معارف و حکمتان و شامل
و حق و باطل و میانجی و فیصلہ کنوک انت پدا چوشکہ
ہر یک پیغمبر و ماں ہما ئی زبان و کتاب دیگ بوتگ کہ
آئی ہما ئی زبان آت ہما پیما و اجر محمد عربی صلی اللہ علیہ
وسلم و عربی قرآن دیگ بوت بے شک قرآن و ہمیں بے درویش
و زیار و کیں کتاب ماں یک ہنجیں زبانے و باید انت
نازل بہ بیت کہ آمزن بلیغ و پراح زیار و ک، محکم، صاف
پر مغز و رشوک بوتگ و سبب و امر الا لسنة و مملکت
اللغات قرار دیگ و حقدار انت۔ وک یعنی کسی و انکار
یا ناوشی و ہج غرض و مدار و حق تعالی و ہرچ مزین شانیں
علم ترا داتگ ہما ئی زندگی و بکن اگن بندہ جبر و شما
اے مردمانی و داہگانی نیمگ و لیٹ و ارت توجہ اشی و
وبال و شمارا کئے رکھینیت، اے دیم گوری پہ ہر ہما کس و
انت کہ آحق و طلبکار انت۔ و اگن و اجر پیغمبر مخاطب انت
تو اوجہ و دیماداران و دگران و اشکنا ئینگ مقصود انت
چوشکہ اے ہمیں بازی مثال پیش گوشتگت۔ وک یعنی
پیغمبر عربی صلی اللہ علیہ وسلم و نوکیں کتاب نوکیں احکام دیم
دیگ چونکائی یک عجیب خبرے بوت کہ مردم اینکر حجت
در کنگانت آخر چہ اے و اجر و پیش ہم ماہرچ پیغمبر
روانہ کرکنت آبیان آسمان و فرشتہ نہ انتت ہے دنیا و
ند و کیں مردم انتت کہ و رگش و ارتگت و حق حاجتان و گوں

دستان اش تمام کرکنت و جن و بچت اش ہم است انت چہ آبیان کسے و پیشیں قدر تے نیست آت کہ مردمان ہرچ ہمیں نشانی تے بلوٹیں آئی و آتم و پیش داشتگت۔ بلکیں ہونگیں
پیغمبر و پیما ماں ہما چیز و خدا و اذن و راہ چار و ک بوتگنت اشان ہما نشان پیش بدشتیں و ہما حکمان اش باشکنا ئینتیں کہ آئی و اذن چہ خدا و طرف و بتوئیں، خدائی اذن و
احوال ایش انت کہ بآئی گور و ہما زمانہ و ہر دور و مناسب و جدا گانہ حکم نبشتگنت و یک عہدہ و قرار انت کہ آثرانہ کتنام نبی بدل کنت نہ فرشتہ پدا و ہدی ہر یک پیغمبر
و حق دور و مناسب و حکمان و بیاریت و ماں و حق صداقت و نشانا پیش دارگ و مردمانی و داہگانی پابند نہ مانت و نہ و تارا چہ انسانی حاجتان جدا و برتر ظاہر کنگت تو ہے
چیزانی ماں و اجر محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و موجود بوتگ چونکائی نبوت و انکار و دلیل بیت کنت۔ وک یعنی بہر حق حکمت و روء ہرچ حکمے و بلوٹیت منسوخ بکنت
و ہرچ بلوٹیت باقی بداریت ہرچ توے و باہیت آثرانہ بکنت ہر کسے و باہیت بآئی جاگہ و قائم بکنت ہرچ نبیانی تاثیر و بلوٹیت بدل بکنت و ہرچے و باہیت بدل اش

مکنت ہرچ وعدہ بلوٹیت ماں شرطانی موجودگی و ہدے بلوٹیت شرطانی موجودگی صورت و بکنت الغرض ہمک ڈول و تبدیلی و تغیر حکمانی محو اثبات و نسخ کنگ ماں
ہمائی اختیار و انت قضا و قدر و تمام دپترہائی و قبضہ انت و تمام گیش و گیرار دپترانی بیج و بن کہ آرا ام الکتاب گوشگ لوٹیت بہ ہمائی کر و انت یعنی ازل جپ و چاگرد و
زانو کیں علم کہ ہر یک ہمیں تغیر و تبدل و بہک صاف و چر عیب و آزاد و لوح محفوظ و ماخذ (چمک) انت۔ حضرت شاہ صاحب نوشہ کنت کہ ماں دنیا و ہمک کار چہ
سببانی رد ماں وجود و کابنت لھتیں اسباب ظاہر انت و لھتیں چیر و پوشیدہ انت سببانی تاثیر و یک طبعی اندازے است انت ہر و ہدے خدا بلوٹیت آئی تاثیر و چہ اندازہ و
کم یا زیات بکنت ہر و ہدے بلوٹیت ہما مقدار و ہدایت انسان کدی چہ یک سنگ ریزہ و مریت و کدی چہ یک تیرے و لگک و ہم سلامت مانیت و یک مقدارے ماں خدا و حکم و
است انت کہ آہجہ بدل نہ بیت ہما اندازہ و تقدیر گوشت اے دو تقدیر و نشت یکے بدل بیت و دومی بدل نہ بیت ہما تقدیر بدل بیت آ معلق انت واکہ بدل نہ بیت آرا
مہرم گوشت، ماں ہما حدیث و آثاراں کہ چنایاں بعض
فا ضلان و قضاء مہرم و بد لگ و شبہ بیتگ آبیانی منتقل و
تفصیل و موقح دانت آبیانی بارہ و ان شاء اللہ مستقبل
تفسیرے و تہا لگک بت اگر خدا با توفیق دات و هو الموفق
و المستعان۔ فی یعنی ہرچ قول و قرارے گوں اثاں
کنگ بونگ مارا اختیار انت کہ چہ آباں لھتے شے روبرو و پورہ
بکنیں یا شے وفات و پد ظاہر بکنیں تو شمارا بہ آبیانی ظاہر
بونگ و فکر کنگ لوٹیت و نہ تاخیر و مہلت و گندان و
اے مردمان و فکر دامنگیر بہ بیت ماں خدا و علم و بہ
ہر یک چیز و مناسب و ہدے مقرر انت کہ بہ وقی و ہدے
سرا ضروری پد رانی و کنت شما و فی تبلیغ و فرض و انجام
بدے ات تکذیب کونکانی حساب و گیش و گیرار و ماوت کنبیں۔
و یعنی مکہ و سرزمین و کر و گور و اسلام و اثر نالان
بوان بیت و کفر و زور کم تران بیت مزین مزین قبیلہاں
و مردمانی دلائی سرا اسلام و رعب جاگ کنان انت اوس
و خرچ و دل حق و صداقت و دیمانم تران انت اے
پیم و ما کم کم و کفر و حکومت و زور کنان اس۔ باریں اے
روژ تاہیں نشانی دروغ بندان و بریشی و شون نہ دینت
کہ خدا فیصلہ اشانی مستقبل و بارہ و چہ بونگ یک عظمت
زانت کنت کہ اسلام مروچی گوں ہرچ رفتار و دیمانم
جنان انت آرا چ طاق جلت کنت نہ کنت لہذا عاقبت
خیر ماں ہمیشی و انت کہ آو کیں چیز و راست بفہمیں۔
و یعنی آئی نکوینی حکم و فیصلہ و فی جاگ محکم انت و ہدے
آئی و سنگیں و ہد کنت تو کس و ر طاق نیست کہ آرا
بہ لکینیت۔ فی یعنی و ہدے کہ حساب و ساعت کنت
سر بیت گڈا دیر نہ بیت یا ہر چیز کہ لگا آئی انت آرا خوش
بزان ات کہ زوت سر بیت۔ فی یعنی آملوٹیت تو شے
فریب بے کار بت یا ایش کہ خدا اشانی فریب و پروشان
کنت مکر۔ دراصل خفیہ تدبیر و گوشت اگن بہ بدی و
کنگ بہ بیت تو بدانت و اگن بدی و دور کنگ و واسطہ
کنگ بہ بیت گڈا اثر انت یعنی آباں و چہ کائی ناپاکیں تدبیرش
کنت لیکن خدا تدبیر و رستانی سرا غالب بوت آئی و ہے
تدبیران و آباں سرا چٹکائی چکل دات و لا یجبت المکر
النسیء الا باہلہ (فاطر رکوع ۵)۔ فی یعنی چہ ہر کس و
ہج ہمیں حرکت و سکون و سرچیں و چیریں کار پوشیدہ نہ انت
آئی دیمانمے و مکر چو نکائی کامیاب بیت کنت آراے مکاران و

آبیانی مکر و مزہ و شرچا شینیت۔ و فی یعنی ہجش پیشی مردمان و وقی مکر و انجام چش ات۔ ہنوکس کافران و ہم زوت عانیت و قدر معلوم بودگی انت۔ ۱۲
ہے صفحہ فوائد۔ و فی یعنی چہ شے دروغ بند کنگ و ہج نہ بیت، و ہدیکہ خدا و نذوق منی صداقت و ٹوہ ٹوہیں نشان پیش داربت قرآن کہ آئی کلام انت
ہجش آوتی خدائی کلام و یوگ و شہادت و دنت ہے پیم آ منی پیغمبر برحق بونگ و گواہی و ہم دنت اگن چمان و بیج کنان و بیجارت تو ما سکیں ناموافقیں جاوران راست
گوں اے شان و سنگ و نالان بونگ ماں ذر منانی دلائی جاگ کنگ و دروغ و مغلوب زبردست بوان و نز آئیگ چہ خدا و جانب و منی حقانیت و سرچیں گواہی انت۔
و فی یعنی ہر کس و قرآن و علم و آئی حقیقتانی احوال معلوم انت آہم گوں دل و گواہ انت کہ من ہج دروغ و ٹنگ۔ ہم ہما کساں کہ آباں و پیشی آسمانی کتابان و آیانی
پیشین گوئیانی اطلاع است انت آبیانی دل گواہی دینت کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بروبر ہما پیشین گوئیانی رو و ظاہر بونگ کہ اشانی احوال و واجہ موسیٰ و عیسیٰ مسیح و صرہا

بِئَنِّي وَيُنَكِّمُ وَمَنْ عِنْدَكَ عِلْمُ الْكِتَابِ ۝

مینگ و شے در میاناف و ہما کیکہ آبیانی علم ہستنت کتاب و

سورة ابراهيم مکیہ و فی انت لک و خمسون آیت و کس و کس و کس
سورة ابراهيم ماں مکتا ایرہنگ و آئی و پنجاہ و دو آیات و ہنت رکعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنو کنت

الْاَنْتَ كَتَبْتَ اَنْزَلْنَاهُ اِلَيْكَ لِتُخْرِجَ النَّاسَ مِنَ الظُّلُمَاتِ اِلَى

اے یک کتاب کہ ما دیم و لگ پنی ننگ تاکہ تو در بکنے مردمان چہ تہا ریان پر روشناں

التُّورِ بِاِذْنِ رَبِّهِمْ اِلَى صِرَاطٍ الْعَزِيزِ الْحَمِيدِ ۝ اللّٰهُ الَّذِي لَهُ

ننگ و پنیانی رب و حکما و پ راہا ہما زبردستے تعریف کنگین و۔ ہما اللہ کہ ہما نیگنت

مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَا فِی الْاَرْضِ و وِیْلٌ لِّلْکٰفِرِیْنَ مِنْ عَذَابٍ

ہر چیکہ موجودنت ماں آسمانان ماں زمین و فلک و ہلا کنت بہ کافراں چہ سختیں

شَدِیْدٍ ۝ الَّذِیْنَ یَسْتَحِبُّوْنَ الْحَیٰوةَ الدُّنْیَا عَلٰی الْاٰخِرَةِ و

عذاب و ہما کہ دوستدارنت دنیا و زندگانیا پر آخرت و سرا و

یَصُدُّوْنَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ وَ یَبْغُوْنَهَا عِوَجًا وَّلَیْکَ فِی

بند کنت چہ اللہ راہا و شوہاز کنت آئی و چوٹیا۔ ہما بیت ماں

ضَلٰلٍ بَعِیْدٍ ۝ و مَا اَرْسَلْنَا مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا بِلِسَانٍ قَوْمِهِ

دوری گواہی و تہا فل و دیم نداتگ ما ہج پیغمبرے مگر بہ آئی و قومی زبان و

لِیَبِیْنَ لَهُمْ فِیْضُ اللّٰهِ مِنْ یَّشَاءُ وَ یَهْدِیْ مَنْ یَّشَاءُ و

تاکہ بیان بکنت پریان و پدا چہ راہار دکنت اللہ ہر کسک کہ بلوٹیت و بہ راہا پرینیت ہر کسک کہ بلوٹیت۔ و

هُوَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝ و لَقَدْ اَرْسَلْنَا مُوْسٰی بِآیٰتِنَا اَنْ اُخْرِجْ

ہما و نشت زبردست حکمتانی واجہی و یہ تحقیق ما دیم دات موسیٰ گوں و فی نشانیان کہ در بکنت

سال ساریء داتنگ علیہما وعلی نبینا الصلوٰۃ والسلام۔ اے خدا! تو گواہ ہو کہ ہر چیز گواہی تو تھی کتابانی خدا بندگان دات، اے مسکینیں بندہ ہم
گوں صدق آئی گواہیء دنت۔ تمت سورۃ الترحد بعون اللہ وحسن توفیقہ۔

۱۷ یعنی کتاب، شان عمرنی، اندازہ چلے خبر، جنگ بیت کہ مائی ابرگچوکیں وشمے پیمیں مزین شانیں واجہ آئی چست کنوک انت و مقصد ہم ہمنکر اعلیٰ و
وبالا انت کہ چرائی اعلائیں مقصد ہم بیت نہ کنت آپوش کہ گول خدا، حکم و توفیق، تمام دنیا، مردم توری عرب بہ بنت یا عجم سیاہ بہ بنت یا گورگ مزور بہ بنت
یا زردار شاہ بہ بنت یا رعایا درستان، چہ جہالت، سیاہیں تہار وکیان، کثان، معرفت و بصیرت و ایمان و یقین، روزنی، اوشتا رینگ، کوشست
کنگ بہ بنت۔

۱۸ یعنی ماں راستیں روزنی، بہ ہماکشک، سرگہنت کہ آزر بدست و سرافضل خوبیں تو سیپانی خدا بند خود مختاریں شہنشاہ و مالک الکل خدا،
پیش داشتگیں و آئی رضا، سرکنوک بہ بیت۔ وہ یعنی ہر کس چشیں کتاب نازل ہوگ، پدچہ کفر و شرک و جہالت و گمراہی، تہار وکی، درہ کپت انت
آیان، سکیں عذاب و برباد کنوکیں مصیبت، چک، کپت، ماں آخرت، وہم ماں دنیا۔

۱۹ اے کافرانی احوال بیان فرمائیں کہ آیانی چیزیں پر دیوکھے دنیا انت آخرت، مقابلہ، ہمیشی، پسند کنت و بہتر لیکھنت شپ و روح ماں
ہمیشی، دوستی، غرق انت و چوش ہم لوٹنت کہ اے دگران، ہم بہ ہما، دوستی، گرفتار کنان، چہ خداوند تعالیٰ، دشمنودی، زہر بکننت پمشکا، شہ
شورہا، انت کہ ماں خدا، دین، عیب بگندنت و چکیں راہ، چوٹ ثابت بکننت و حقیقت چشیں مردم چہ چکیں راہ، لغزش و ران، دور درشتگ انت
کراستانی و اتیری، امت دارگ، بیت خدا، ترندیں دستش بہ لگنت گڈا بلکیں ہوش بکننت۔

۲۰ یعنی چوش کہ ماں راہ مردمانی ہدایت، اے مزین شانیں کتاب عطا کنت۔ پیش، ہم ماہمے و طرہ ہدایت، سامان جریدہ کرتگیں، چونکہ و تی تب،
ترتیب، رد اہر یک پیغمبر، اول مخاطب ہما، و تی قوم انت کہ چہ اریان ہما پیغمبر یا دکنگ بیت پمشکا ماں ہمایانی قومی زبان، وحی دیم دیگ بوتنگ تا مکہ خداوندی
حکمانی سر پد ہوگ، تہا جوان آسانی بہ بیت، ماں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، امت دعوت، اگن چہ تمام جن و انس شامل انت بدہم چہ ہما قوم، کہ واجہ
پادکنگ، بوت آیانی زبان عربی ات و تب، ترتیب، رد اہدایت، نالائی، ہمے جاوہ مقدرات، کہ واجہ نبی، اولی مخاطب و پیشی شاگردوں ہنجیں آسانی و
جوانی، قرآنی تعلیمات و اسرار، سر پد بہ بنت و یادش بگرنٹ کہ چہ آیانی برکت، تمامیں دنیا، قوم و آیوکیں نسل درجہ بدرجہ ماں قرآن، رنگ، رنگ
بگرنٹ چنانچہ ہنجوش بوت عرباں ماں و تی نبی، صحبت، نندان ماں و تی قومی زبان، کراشان پے آئی، سک ہدوناک انت قرآنی علمانی سرامزن
قدرت، اش حاصل کنت بد ایشاں ماں مشرق و مغرب، شنگ بوتنت و روم و فارس، سر قبضہ اش کُرت ہما و ہدے، قدرت، ماں عجی قوماں
ہنجشیں زبردستیں جوش کلام الہی، معرفت و عربی زبان، مہارت حاصل کنگ، پیدا فرمائیں کہ کیں مدت، پد آیایں ماں قرآنی علوم، شرح و گیش و
گیوار، چہ و تی ہم عصر عرباں ہم باج بُرت۔ بلکیں عموماً دینی و ادبی علوم، مدار داں ثریا، بال کنگ، شرف ہم عجیان رسیت۔ اے دول خدا، حجت
بہ بندہانی سراسر جم بو ان بوت و وقتاً فوقتاً گوں قرآنی ہدایتان فائدہ گرگ، از باب جریدہ بو ان بوتنت فالحمہ لشر علی ذالک۔ بہر جاوہ، خاتم الانبیار
صلی اللہ علیہ وسلم، خاص ماں عرب قوم، پادکنگ، اگن لھنیں از باب موجودانت و یقیناً موجودانت تو ہما ازبانی نتیجہ، رد اے سوال، پسہ ہم و نکیت
کہ قرآن، ماں عربی زبان، ابرگیان، خداوند عالم، عربانی رعایت پر چاکرنت۔

۲۱ یعنی گیش و گیوار، سامانانی جریدہ کُرت انت گڈا ہر کس چہ اے سامان کٹ حاصل کنگ لوٹ انت آئی مدد کنان، اثر ارہ، شون دات
وہر کس، دیم، تاب دات آٹرا ماں گمراہی، ویل کُت آذات زبردست و غالب انت بلوطیت تو زبردستی کنان درستان، ہدایت نصیب
کنت، لیکن آئی حکمت، لوٹ ہمیش بوت کہ انسان، بہ و تی کٹ و کما، رد اختیار داں یک حدے، دیگ بیت آزادی دیان، رحمت و غضب، کشکان،
ماں دنیا، باقی پشت بگیجیت۔ ۱۲

آدم پیدا کرتا یا پیغمبر خبر ان اشکنان و کدش و کدسی کدگ و چیر پر دوش کنگ و وئی دستش پر دپ و برت، و اے ہم ممکن انت کہ آید ہو و ضمیر کفار و نیمگ و و احوال ہو و ضمیر رسل و طرف و راجع بہ بیت یعنی ملعونان و وئی دستان و ماں پیغمبرانی دپ و سیک دانتت کہ بالکل چھ مگوشت یا سرد ویں ضمیر رسل و طرف بہرست یعنی سبکستان کنان و بنیانی دستان و ماں ہمایانی دپ و سیک دانت انت لھتیں و اجر گوشت ادا و چہرہ ابدی و مراد نعمت انت یعنی ہرچ مزین شائیں نعمت نبیان و پیش کرتنت مثلاً شرائع الہیہ و غیرہ آبان و بہ نا قدری و ہمایانی نیمگ و تربیتنت چھ و را قبول اش نہ کت چو شکہ ماں میہ بتلان و گوشتنت کہ من فلانی و داتگیں چیز و ہما و دیم و جت۔ بھر حال ہرچ معانی گرگ درستانی خلاصہ ایش انت کہ اشان خدا و نعمتانی نا قدری کرت و انبیاء علیہم السلام و دعوت اش قبول نہ کت گوں آبان مزین گستاخی و پیش اہنتت ۱۲۰

ہمے صفحہ و فوائد: دل یعنی خدا و ہستی و وحدانیت تو چشیں چیزے نہ انت کہ ماں آئی شک و شبہ و گنجی نش بہرست انسانی فطرت و خدا و سر اگوا دانت علویات و سفلیات و عجیب و غریبیں نظام شہادت دنت کہ اے ماشیں و پر زہان و ماں وجود و قالب یاروک پیدا آبان اذکنان مزین محکمیں رہ بند و کار کوگ مزین زبردستیں طاقت ایت کہ آئی و مزین سر جہیں حکمت و عالم و ماشیں و بہ وئی قابو وداشتگ پمشکا متزین مشرک و ہم یک نہ یک پیما ماں خبر و منگ و دگ علاج نیست کہ مسترین خدا کہ آئی و زمین و آسمان و غیرہ پیدا کر نکنت ہمابیت کنت کہ آچہ حور وں خدا بان برز ترو بالا و جاہ منند بہرست۔ نبیانی تعلیم ایش انت کہ وھد انسانی فطرت و یک را نوگر حکیم و قادر و زور اکیں منبع الکمالات خدا و را جاہ یارت پیدا ماں اوھام و گمانانی پچگل و مان دیان و اے سادھیں فطری عقیدہ و را چیستان یا لیوک پر چا جو ٹکنگ بیت و جدان و تگواھی دنت کہ ماں یک قادر مطلق و عالم الکل خدا و موجودگی و یک ڈوک یا درجک یا انسانی تصویر یا آسمانی سیارہ یا دگ کتام مخلوق و ماں الوہیت و شریک کنگ و پچگیں و راستیں فطرت و آواز و لگتال یا بد ڈول کنگ و ہم معنی انت۔ آبا ماں خدا و زور و قورس و ذات و صفات و معاذ اللہ چیزے کمی مارگ بوت کہ آئی و مخلوق چو خدایانی جمعیت و تلا فی کنگ لوٹیت۔ و یعنی ماتوار رنہ جنیں دراصل چہرے برکت و آشمارا وئی طرف و تواریجنگا کنت کہ توحید و ایمان و راہ و کام گجان و آئی مقام و قرب و سر بہرست۔ اگن شما چہ وئی حرکتان دست و کشان و ایمان و ایقان و راہ بند و اختیار بکن انت توجہ ایمان یارگ و پیشتر دستیں گناھان (بحر حقوق و زواجری) و معافی کنت پیدا ایمان یارگ و پدہر ہمیں عمل کن انت گوں شما ہمیں معاملہ کنت۔ و یعنی بہ کفر و شرارت و سرا جلگ و صورت و ہرچ تاوانے شمارا رگی ات چہ آئی و شما امان دیگ بیت و ہمنکر مدت ماں دنیا و ماں انت سکون و دلچسپی و زندہ گوازیں انت۔ یتخکو متاعا حسنا و فلتحییتہ حیوۃ طیبۃ و غیرہ فصوص و موافق و۔ و یعنی خوب خدا و بحث خبر و ویل بکن۔ شما در بابت و وئی و بگوشت انت آبا شما آسمان و

ابراہیم ۱۳

۳۹۵

وما ابرئ ۱۳

بیت

تَدْعُونَا إِلَيْهِ مُرِيبٌ ۝ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أِنِّي إِلَهُ شَكٌّ فَأِطِرْ
شما مارا تواریج انت پائی و نیمگ ماں و وئی دل گزشتن گوشت آبان پیغمبران کہ اللہ بارہ و شک انت چہ ہا کہ پیدارگ
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوبِكُمْ
کنوکت آسمانیک و زمین و دل آ تواریجنت شما را تا کہ بہ بخشیت بہر شما چیزے چشے گناھان و
وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى قَالُوا إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا
وہمت بہرست شما را تاں یک مدتے مقرر تگیں و گوشتش شما و ہینو شیں مردم انت مے ہمیں۔
تَرِيدُونَ أَن تَصَدُّونَا عَمَّا كَانِ يَعْبُدُ آبَاؤُنَا فَآتُونَا
لوٹیت کہ بند بکن انت مارا چہ ہما چیزان کہ عبادت کنگت مے پت پیر کان نوں بیارت
بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ۝ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن تَنْحَوِ الْإِبْرَ
دیسے روشنیں و۔ گوشت آبان رسولان گوں آبان ما و ہینو شیں مردیں
مِثْلَكُمْ وَلَٰكِنَّ إِلَٰهَ يَسُنُّ عَلَىٰ مَنْ يَّشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَمَا كَانَ
شے ہمیں لیکن اللہ احسان کنت بہ ہر کسیہ سر کہ بلوٹیت چہ وئی بندیان و وے کار نہ انت
لَنَا أَن نَّاتِيَكُمْ بِسُلْطٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ وَعَلَىٰ اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
کہ بیاریں شے گوا سندے مگر بہ اللہ حکما۔ و بہ اللہ سرا بیدانت کہ توکل بکننت
الْمُؤْمِنُونَ ۝ وَمَا لَنَا أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَىٰ اللّٰهِ وَقَدْ هَدَانَا
ایمانداران و و چون انت مارا کہ توکل مکنیں بہ اللہ سرا حالانکہ سوچی دانتنت مارا
سُبُلَنَا وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَا أَذَيْتُمُونَا وَعَلَىٰ اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
درستیں راہ و و صبر کنیں بہ ہما تکلیفان کہ شما نش دیت مارا۔ و بہ اللہ سرا بیدانت کہ توکل بکننت
الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُمْ
توکل کنو کاں و و گوشت کافران گوں وئی رسولان کہ مادر گنیں شما را
مِّنْ أَرْضِنَا أَوْ لَنَعُودَنَّ فِيْ مِلَّتِنَا فَأَوْحَىٰ إِلَيْهِمْ رَبُّهُمْ
چہ وئی زمین و یا پچرتت ماں مے دین و و گڈ احکم رہدات آبان گوا آبان رب و

مزل ۲

فرشتہ ایت یا چہ انسانی جنس و ابید گہ جنسے ات وھدے کہ شما دگ چھ نہ انت مے دابیں انسانے و تو آخر ماچو شکائی بہ تیخی خبرانی سرا یقین بکنیں نئی و اھگ چوش بیت کہ مارا چہ قریبی مذہب و سندان و وئی تابع بکنے۔ تو دلچم ہو کہ ہجر چوش نہ بیت اگن شما وئی سرافضلی و ثابت کنگ و ماں وئی مقصد و کامیاب بوگ لوٹرات تو یک ہینجیں سرظا ہرین نشان یا خدائی قبالہ و پیش بدار کہ آئی و دیم لوٹگ نہ لوٹگ ہر یک و گردن حمل بہرست و اے ہما وھدے بیت کنت وھدیکہ بہر مے فرمائش و رد و شما معجزہ پیش بدارے۔ و یعنی شے اے کپ راست انت کہ مانہ فرشتہ اس نہ دگ مخلوقے بلکیں ما بشریت و مثل شما اس۔ لیکن ماں انسانی فردانی جنس و احوال و درجہانی اعتبار و آبا زمین و آسمان و کد و فرق و تفاوت نہ انت آخر اینک و اشاوت مشاھدہ کن انت کہ حق تعالیٰ و چہ جسمانی دماغی اخلاقی و معاشی جادوانی اعتبار و طہتیں انسانان و لھتیں انسانانی سراجنکر فضیلت داتگ پیدا اگن چوش گوشت بہرست کہ خدا و وئی لھتیں بندھان و آبان فطری قابلیت و اعلیٰ ملکات و برکت و روحانی

کمال و باطنی قرب و ہما اعلیٰ مقام و سرگزنگ کر آئرا "مقام نبوت" یا "منصب رسالت" گوشت تو ماں اشیء مشکلیں گپ چی انت؟ بہر جا و رء چہ دعویٰ نبوت؟ اے لازم نہ بیت کہ ماچہ وئی بشری نسبت و ابید ماگوں دگہ جسے و دوک و دعویٰ و کنیں۔ البتہ اینکرت ثابت بیت کہ حق تعالیٰ چہ وئی بندہ امان لھنیں و سرا یک خاصیں اجسانے فرمائیت کہ آہ دگرانی سرانہ بیت۔ وای یعنی نوں پشت کیت سند و ثبوت پیش کنگ و قصہ۔ گڈاچہ خدا و حکم و ماساری و وئی ثبوت و سند و نشانیاں و ثبوت و انگیں کما قال جاء تھو رسلھو بالبیات، ہر انسانے منگ بلوٹیت پہ آئی و لچی گڈا بس انت باقی شے فرمائشان و تمام کنگ تو اے جبرہ مئے قدرت و انت نہ مئے نصرتی عقلاً بہ آئی سرامو وئی انت خدا تعالیٰ وئی حکمت و روء بہر ج سند و نشانے بلوٹیت شمارا پیش داریت۔ چہ فرمائشی نشانیاں پیش دارگ و ایمان حاصل نہ بیت البتہ چہ خدا و بخشگ و آ حاصل بیت لہذا یک ایماندارے و بہ آئی ذات و بہر و سہ کنگ لوٹیت اگن شمارا قبول دار نہ بیت و بہ مئے عداوت و نادان دیگ و لاک

بسنگو تو مئے بہر و سہ ہما خدا و ہر بانی و امداد و سراقاٹ مانوک انت وک یعنی حق تعالیٰ و مارا توحید و عرفان و شربت و نوشائینان و حقیقی کامیابی و کشک ترینگ گڈا چون ممکن انت کہ ماہ آئی ذات و توکل ممکن۔ وای یعنی شمارا توری ہر قدر زنا و ان و تکلیف بدبیت چہ خدا و فضل و مئے توکل و تہا فرق پیدا نہ بیت متوکلائی کار البتہ نہ انت کہ سکی سوریان و گندان و چہ توکل و استقامت و کشک و پشت و بکنز انت۔ وای یعنی وئی توکل و غیرہ و گپ و بجن زیاتیں بزرگی ظاہر ممکن بس نوں چہ و دوبرہ یکے قبول دار بہ بیت۔ یا شاہ (چہ بعثت و پیش و پیا) گوں ما ہو رہور بہ بیت و ہر کس شمارا براہ کرنگت ایمان پدا مئے گوہنیں دین و و اتر بکننت و اگن نہ شمارا رستان و چہ ملک و جلا وطن کنگ بیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد۔ وای یعنی اشان شمارا چون درکننت ماوت اے ظالمان و تباہ و برباد کنان و ہمدانگی چہ ادا و خوش درکنیں کہ پدا کدی و اترکت نہ کننت و آیانی بدل و شمارا و شے مخلصیں و قاداران و ماں سرزمین و آباد کنیں۔ بگند مکہ و کافران و بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان و چہ مکہ و پدا مئی درکنگ لوٹیت ہما درایگ و آخر انجام اے بوت کہ اودا اسلام و مسلمانانی دائمی قبضہ بوت و کافران نام و نشان ہم اودا باقی نہ مانت۔ وای یعنی بڑا بیان بونگیں کامیابی پہ ہما مردمان انت کہ آچہ خدا و ترسنت چوش خیال کنان و کر اے تمام کاران و ہر و رکنیت و یک روچے پہ حساب دیگ و آئی روبرو و اوشتگ کیت کہ اوداچہ آئی زبردستی عذاب و کسے پناہ دیوگ ہم نہ بیت۔ وای یعنی پیغمبران چہ خدا و مدد طلب گت و فیصلہ اش لوٹیت چنا بخروج علیہ السلام و چوش گوشتگت فافتح بینی و بئھو فذخا و تحئی الخ لوط علیہ السلام و فرمائیت رب تحئی و اھلی ما یعملون۔ شعیب علیہ السلام و عرض کت ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق موسیٰ علیہ السلام و چوش دعا کت ربنا انک اثبت فرعون و ملائک الخ و کافران ہم و ہدیہ دبت کہ چہ ایک دراجیں مدتے و مارا عذاب و بیم و دیان انت بلے آئی اثار و نشانیاں چہ ظاہر و چہ گندگ نہ بیت تو پہ کلاگ و مسخ و گوشتگ و لگنت ربنا تحل لنا قطناً قبل یوم الحساب (ص رکوع ۲) و اللھو ان کان هذا هو الحق من عندک فامطر علینا

لنھلکن الظالمین ۱۳ و لنسکنکم الارض من بعدھم کہ ما غارت کنیں اے ظالمان و آباد کنیں شمارا ماں ہما زمین و رند چہ آیان و ذلک لمن خاف مقامی و خاف و عید ۱۴ و استفتحوا و خاب اے رسیت ہما کسا کہ ترسیت چینی دیم و اوشتگ و ترسیت چینی عذاب و پیا۔ و کما پیش لوٹیت پیغمبران و شمارا بوت کل جبار عنید ۱۵ من و رایہ جھنم و یسقی من ماء ہر یک سرکے ضد سے و آئی و دیماد و رخن انت و دارینگ بیت آبیارا صدید ۱۶ یجزعہ و لا یکاد یسبعہ و یاتیہ الموت ریم و آپ گت گت ایر بارت آئی و چہ گئی ایر برت نکنت و کیت آبیارا موت من کل مکان و ما ہو بمیت و من و رایہ عذاب غلیظ ۱۷ چہ ہر طرف و و امریت و آئی و دیمانت سختیں عذاب و مثل الذین کفروا برھم اعمالھم کما دین اشتدت بہ الریح حال ہما ک نیک منکر بوتنت چہ وئی رب و آیانی عملان ہما پدا پچمانیت کہ سکت کشت ات پہ آئی و سراقاٹ و فی یوم عاصف لا یقدر و ن مما کسبوا علی شئ ذلک ہو ماں ترندیں گوتیے روج و پہ سچ و سراقاٹش نیست چہ وئی کٹ کٹیناں۔ ہمیش انت الصل البعید ۱۸ الم تر ان الله خلق السموت و الارض ر دوک چہ راہ دور کنگ و تو گندے چہ کہ اللہ و پدا ک کنگت آسمان و زمین بالحق ان یشا یدھبکم و یات بخلق جدید ۱۹ و ما ذلک پہ حق۔ اگر بلوٹیت بارت شمارا و کاریت دگہ مخلوقے نوکیں و علی اللہ بعزیز ۲۰ و برزوا للہ جمیعاً فقال الضعفاء للذین پہ اللہ و سرامشکل نہ انت و اللہ و دیماد کینت اوشتگت دست پدا گوشت کمزوران گوں ہما کساکر استکبروا و اناکم لکم تبعافھل انتم معنوں عنا من مزناش حساب کنگ و نارا ماو شے نا بعدار بونگیں آیا شمارا بچیت کن ات مارا چہ

ججادة من السماء او اتنا بعدا اب الیہو (انفال رکوع ۴) اے وافریش و گفارا انت نوح و قوم و چوش گوشتگت فافتح بینی و بئھو فذخا و تحئی الخ لوط علیہ السلام و فرمائیت رب تحئی و اھلی ما یعملون۔ شعیب علیہ السلام و عرض کت ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق موسیٰ علیہ السلام و چوش دعا کت ربنا انک اثبت فرعون و ملائک الخ و کافران ہم و ہدیہ دبت کہ چہ ایک دراجیں مدتے و مارا عذاب و بیم و دیان انت بلے آئی اثار و نشانیاں چہ ظاہر و چہ گندگ نہ بیت تو پہ کلاگ و مسخ و گوشتگ و لگنت ربنا تحل لنا قطناً قبل یوم الحساب (ص رکوع ۲) و اللھو ان کان هذا هو الحق من عندک فامطر علینا ججادة من السماء او اتنا بعدا اب الیہو (انفال رکوع ۴) اے وافریش و گفارا انت نوح و قوم و چوش گوشتگت فافتح بینی و بئھو فذخا و تحئی الخ لوط علیہ السلام و فرمائیت رب تحئی و اھلی ما یعملون۔ شعیب علیہ السلام و عرض کت ربنا افتح بیننا و بین قومنا بالحق موسیٰ علیہ السلام و چوش دعا کت ربنا انک اثبت فرعون و ملائک الخ و کافران ہم و ہدیہ دبت کہ چہ ایک دراجیں مدتے و مارا عذاب و بیم و دیان انت بلے آئی اثار و نشانیاں چہ ظاہر و چہ گندگ نہ بیت تو پہ کلاگ و مسخ و گوشتگ و لگنت ربنا تحل لنا قطناً قبل یوم الحساب (ص رکوع ۲) و اللھو ان کان هذا هو الحق من عندک فامطر علینا

جنت و دوزخ و بابت و برحقین وعدہ فرمائینگت، کہ آیانی راستی ماں دنیا و گوں دلیل و ثبوت و موجودات و مردچی گوں چم ظاہر و ہم گندگ بیت۔ من بہ آئی مقابل و لھتیں دروغ بست و دروغیں وعدہ کرتوں کہ آیانی دروغ بہ کہیں فکر و رنداد و ہم دت ظاہر و ثبوت و اد و چمانی دیما موجود انت منی گور و نہ دلیل ہست نہ ثبوت و نہ مناجشیں قوتے ہست آت کہ زبردستی شمارا بہ یک دروغیں خبرے و قبول داری و لاچار بکتیں البت من بدی و یک تحریکے کت و شمارا بہ وئی مقصد و تواریج توں شہادت بہ وشی و درکان و زرت و آہستے من شمارا ہرچ کارے فرمائینت شمارا آکار و دستاں و انجام دات۔ اگن من شمارا اغواء بکرتیں گڈا شمارا چاچان و بند کرت و بغیر دلیل و ثبوت و منی دہب و سچان بوت ات، انصاف ہمیش انت کہ منی بدل و وئی نقصان و ملامت کہنے منی جرم اغواء و بدل کہنے لیکن منارا جرم حساب کنان و شمارا چونکائی دت بری الذمہ بیت کن ات مردچی شمارا مدد دیگ درکنار۔ چہ شے جرم و مدد گرگ ہم ممکن انت من دشمار دست دتی جرم و رو و گرفتار کنگ بوتگیں کسے یک دگرے و فریاد و ہچ کرت نہ کنت شہادت چہ وئی اتھمی و منارا خدائی و شریک جوڑ کر نکت (یعنی لھتیں و براہ راست شیطان و عبادت و بندگی کت و بازین و آئی جہان و ہنجوش قبول کت کہ ہنجوش مردم خدا و حکمان و قبول دار بنت) بہر جا و رہ و چہ وئی جاہلی و نادانی و شمارا ہرچ شرکے کر نکت اے و ہدی من چہ آئی انکار و وئی بیزاری و ظاہر کتاں یا "بعا شرک کتوئی" و تنہا یا سببیت مراد انت گڈا مطلبی چوش بیت کہ شمارا خدائی رتبہ دات ہمیشکا من ہم کافر بوتوں۔ اگر منی خبرانی ینمگ و کسے و دل گوش گور متگیں تو من چونکائی و ماں کفر و طغیان و اے درجہ و سربونگتوں نوں ہر یک ظالم و مشرک و وئی کتگیں کارانی دردناکیں عذاب چشمک لوٹیت و اوپلا کنگ و الزام جنگ و نوں ہچ سببیت حاصل نہ بیت ماں گوستگیں آیت و ضعیفاء و مستکبرین (اولس و سرداران) و گفتگو نقل کنگ بوتنت ہما مناسبت و اد و دوزخیانی مسترب سردار (ابلیس لعین) و گشتا نک نقل فرمائینت چونکہ اولس و الزام و آیانی فریاد ہر دو میں جاگہاں یکتیں پیما ات شاید ہمیشکا شیطان و گفتگو و وہد و آئی ذکر الہی زانگ نہ بوت و اللہ اعلم اے گپ و ترانانی بیان کنگ مقصود ایش انت کہ مردم ہمار وچ و نفسا نفسی و نقشہ و شبین و دیما داران و چہ جن و انس شیطانانی رند گیری و دتا را دور بدانت۔

و اے بطور مقابلہ کافرانی سزاء و پدمونانی انجام و بیان انت۔ و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ماں دنیا و "سلام" دعاء انت سلامتی لوٹک و اد و "سلام" گوشتگ مبارکبادی انت، سلامتی حاصل کنگ و سرا۔ و یعنی پجارات و فکر و بجن ات چو نیں با موقع و معنی در شان کنوکیں مثال ایت عقل مند ماں آئی و ہر قدر فکر جنت صدہانی حساب و ماں آئی و باریکیاں سرو شاح کشت۔

و ماں خوبیں گپ و کلمہ توجید و معرفت الہی و گپ مراد انت ماں اشی و ایمان و ایمانیات قرآن حمد و ثنا تسبیح و تہلیل راست گوشتگ کل داخل انت۔ و ماں گیشتر آثار و روایتان اد و چہ "خوبیں درچک" و مصداق "مچ" و قرار دیگ بوتنگ اگن چہ دگہ خوبیں درچک ہم ماں اشی و تحت و آتک کنت۔

و یعنی آئی ہندال ماں زمین جہلا نیکیان نالان بہ بنت کہ زور و طوفانیں گوات ہم آرا چہ بون و لگوچ کت مکنت و مل آئی و آسمان و سک بہ بیت یعنی آئی شاخ سک برزو بالاد چہ زمینی ایلنگیاں دور بہ بنت۔ و یعنی ہچ فصلے چہ بڑ دیگ و خالی مروت یا بندہ خبر و دوازده ماہ صبح و بیگاہ آئی سراتا زگیں نیوگ بہ لگنت - ۱۲

فل کلمہ کفر دروغیں خبر و ہر یک کلامے کہ آ خدا تعالیٰ مرضی و برخلاف بیت ماں کلمہ خبیثہ داخل انت۔ فل اکثر مفسران چہ اشئی و حنظل مراد گینگ چنانی و غلط و عمومیت و روء ماں اشئی و ہر یک خرابیں در چک شتا مل بیت کنت۔ فل یعنی ہندال ہج بیت گوں اشارہ و چہ بن و ولگوچ یہ بیت چوش بگوش کہ آئی بے دلی و نایابنداری و ظاہر فرما بمنت ہر دو میں مثالانی حاصل ایش بوت کہ مسلمانانی توحید و ایمان و دعویٰ بیکا و راست انت کہ آئی دلائل صاف و روشن و مضبوط انت چونکہ آ انسان فطرت و موافق انت ہمشکا آئی ہندال ماں دل و جہلا نکیان اثر کنت و خو بی عملانی شحاں گوں مطرا داری آسمان و نیگ و سر کشتنت۔ لایہ بصعد الکلم الطیب و العمل الصالح یرفعه (فاطر رکوع ۲) چہ آئی و لطیف و شیرین بران موحیدین و دپ و نمک مدام لذت گرد و کنت۔ لغرض حق و صداقت، توحید و معرفت و ابدی سرسبز در چک روج و روج روم و ران و گوں مزین پائنداری و بالا روان بیت آئی برخلاف دروغیں خبر و کفر و شرک و

باطلیس دعویٰ و ہندال و بنیاد ہج در دوارت یہ کیس ہر جنگ و در سببیت ماں ناحقیں خبر ثابت کنگ و توری ہر قدر زور چکا سگ یہ بیت لیکن انسان فطرت و ضمیر و برخلاف بولگ و سبب و آئی ہندال ماں دل و جہلا نکیان اثر کنگ نہ بنت۔ یہ کیس دلوگوش گور کنگ و رد و غلط معلوم بنت ہمشکا مشہور انت کہ دروغ و بیاد نہ بیت یعنی راست و بیما گوں و قی پادان رفت نہ کنت نہ چہ آئی و ماں دل و نور پیدا بیت، امام فخر الدین رازی و صوفیانی بیما لے مثالانی بیان باز دراج کش کنگ ادا آئیانی نقل و گنجی نش نیست۔ فل یعنی حق تعالیٰ چہ توحید و ایمان و خبران مومنان و ماں دنیا و آخرت و مضبوط و ثابت قدم کنت پشت کیت قرع منزل کہ آ ماں دنیا و آخرت و میا بجی و بر رخ انت آرا بنگو یا ہما گوں ہر نیگ و بلوٹیس شمار بکنیں چنانچہ چہ سلف ہر دو میں قسم و اقوال نقل کنگ بوت کنت خلاصہ ایش انت کہ مومنان چہ دنیا و زندہ و بگردان محشر و ہج کلمہ طیبہ و برکت و مضبوط و ثابت قدم ما ننت ماں دنیا و ہر چچیمیں حوادث و آفات دیمایا بیت توری زیات سکیں جہلا بیت ماں قرع منکر نکیرانی جست و با و است بہ بیت محشر و ہونا کیں ندرارگ مرق و ہوش و ماش ہر قدر بال دیوک بہ بیت، بہ ہر و ہد و اے توحید و کلمہ آئیانی جو انمردی و استقامت و ذریعہ ثابت بیت۔ و چہ بے انصافاں اداء مراد کفار و مشرکین انت آیان ماں دنیا و ہم بدر راہ بوتنت و داں آخر بدر راہ و بزرگ بنت کردی حقیقی کامیابی و کشک و نہ گزندت۔ فل یعنی بہ دتی حکمت و روء ہر پیچس معاملہ گوں ہر کس کنگ مناسب بزانت ہما پیما کنت۔ فل چہ اشئی و کافر و مشرکانی سردار مراد انت خصوصاً قریش و رؤساء کہ ہمیشانی دست و عربانی عبارت ات یعنی حق تعالیٰ و اشانی سراچو نیں احسان کر ننت یہ اشانی ہدایت و پیغمبر علیہ السلام و دیم دات قرآن و نازل کت دتی حرم و لوگ و اشان و مجاور کت، عرب و سرداری دات اشان اے نعمان و احسانانی بدلہ چوش دات کہ خدایہ ناشکری و سرا و قی لائکش ترند بست آئی جبرانی تکذیب اش کت گوں آئی پیغمبر و جنگ اش کت آخر گوں و قی قوم و ماں تنہا ہی و کورچات و شت و کپتنت۔ فل یعنی چہ خدایہ احسانان و اثر گران و حقیقی منعم و شکر گذاری و اطاعت شعاری اش بکتیں چوش نہ کت اش بلکیں چیکا نی لغاوت و سر آمادہ بوتنت

خدایہ مقابل و دگر جزان اش یک کت و خدایہ اختیاران و یہ آیان بہر و و نڈش کت انت عبادت کہ تنہا ہما نی و حق انت مختلف سر حالانی سرا یہ ہمایا نش ثابت کنگ و کلا بیش بوتنت تا نکہ اے پیما دگران ہم چہ راہ و رد بدینت۔ و ماں و قی سرداری و لوپ و اشان و گرفتار بکنت و یعنی خوب انت ہو قوفان و ماں لوپ و گرفتار کنان و چنت روج و قی دل و و شت و بکن ات۔ و عیش کن ات آخر مدام ماں دوزخ و آس و شمار جلگی انت پرچاکہ اے عیش و گد سر ہج و پرتوز بہر بیت چوش بگوش اے جملہ پائی چوش بوت ہنجوش کہ یک طیبیہ بہ دتی مریض و بد پر نری و زھر گران و بگو شیت و کل ما ترید فاق مصیر ک الی الموت ہر چہ دل کشیت نوش جان بکن پرچاکہ اے مرض روج نہ روچے تنی سر و یہ مرگ و کشیت۔ فل کافرانی احوال و ذکر و پد مخلصین مومنان و بیم تراب فرما نینیت کہ آس جہی و آگاہ بہ بنت ماں ظائف و عبادت و کیں ہم سستی مکن ات گوں دل و جان و خالق و بندگی و مخلوق و خدمت و انجام بدیت کہ آ ہم شتر نیں عبادت ایت نمازان و بہ گوں آئیانی حقوق و حدود و رعایت و

ابراہیم

۳۹۹

وما ابرئ

لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ

بہ مرد ماں تاکہ (آ فکر کنت و) پنت بزورت۔ و گندگیں خبر و مثال و گندگیں

خَبِيثَةٍ اجْتُثَّتْ مِنْ فَوْقِ الْأَرْضِ مَا لَهَا مِنْ قَرَارٍ ۝ يَتَّبِعُ

در چک و بیما انت کہ گوجک بولگ چہ زمین و سرا و نیستنت آئیانی قرار و مضبوط کنت

اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي

اللہ مسلمانان و پیچکیمیں خبر ماں دنیا و زندگانی و ماں

الْآخِرَةِ ۝ وَيُضِلُّ اللَّهُ الظَّالِمِينَ ۝ وَيَفْعَلُ اللَّهُ مَا يَشَاءُ ۝

آخرت و فل و گمراہ کنت اش ظالمان و و کنت اللہ ہر چیکہ بلوٹیت و

الَّذِينَ يَدْعُونَ إِلَى الْكُفْرِ يَكْفُرُوا أَتَمَّتْ لِقَاهُمْ أَمْ يَتَّبِعُونَ

توندیتنت چہ ہما کسان کہ بدیش کنت اللہ لغت یہ ناشکری و ایرش کپتنت و قی قوم

دَارَ الْبُورِ ۝ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا وَيُخْسِ الْقَرَارُ ۝ وَجَعَلُوا لِلَّهِ

ماں تنہا ہی لوگ و (یعنی) ماں دوزخ و پترت مل آئی و تنہا و آدیں جا گئے۔ و مقررش کت یہ اللہ

أَنذَادًا لِّيُضِلُّوا عَنْ سَبِيلِهِ ۝ قُلْ تَتَّبِعُوا فَإِنْ مَصِيرَكُمْ إِلَى

شریک تاکہ بدر راہ بکنت چہ آئی و راہا و بگوش کہ مزہ بکن ات بدر گردگی انت شمارا پآس و

النَّارِ ۝ قُلْ لِعِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا يُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيَنْفِقُوا

نیگ و کت بگوش منی بندہ آن ہما کہ ایمان نش آرتک کہ قائم بدانت نمازا و خرچ بکنت

مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمَ لَا بَيْعَ

چہے و اتگیں روز یا بہ چیری و ظاہری و پیر چہ اشئی و کہ بکت ہمار و چہ نہ سودا ہستنت

فِيهِ وَلَا خِلَافٍ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ أَنزَلَ

ماں آئی و تنہا و دوتی و اللہ ہما ننت کہ پیدائی کتنت آسمان و زمین و آیری گینگ

مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَآخَرُ بِهِ مِنَ الشَّجَرِ لَرِيقًا لَّكُمْ وَنَحْرُكُمْ ۝

چہ آسمان و آپ و پدائش انتی چہ آئی و ثمرہ روزی بہ شتا و دپہ شے فرمانے کنگ

مذلل

داران و گون خشوع و خضوع و بوان انت خدا ہرچ مالک و انگ چہ آئی و یک بہرے بہ بزرگ و مستحقان خرچ بکن انت۔ الغرض کافر کہ آہ شرک و نعمتانی ناشکری کنندت
آیانی مقابل و مومنان و لازم انت کہ گون جان و مال و بہ نرنندی و حق تعالیٰ عبادت و بندگی و کلا نیش بہ بنت حال یعنی نماز و انفاق فی سبیل اللہ وغیرہ نیکیاں آ
روح و نفع دینت بیج و شرع یا تہنا چہ دوستی و رشتگان سیت حاصل نہ بیت یعنی اود و چہ کتام جاگھے و نہ نیکیں عمل بہ بھار و رگ بنت نہ چشیں دوز و اھے اود و
نشنگ کہ آہید چہ ایمان و نیکیں عملان محض دوستی و رشتنگ و بنا و نجات و ذمہ داری و بہ دتی سر و ہزوریت (رابطہ) ساری و کافرانی ناشکری و ذکرات پدا
مومنان و اطاعت و رہ بندان و سرجم کنگ و حکم و دیان و شکر گذاری و سوچ دات و دیم نر و چند خداوندی مزن شانیں نعمتانی ذکر و فرامینت کہ آپ مومن و کافر و حتی
عام انت تا نکر اشان و اشکنان و مومنان و شکر گذاری و

وما آبرئ ۱۳ و ما ابرئ ۱۳ ۲۰۰ ابراہیم ۱۳

الْفُلْكَ لَتَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِأَمْرٍ وَسَخَّرْ لَكُمُ الْإِنْهَارَ وَسَخَّرْ
لَكُمُ اللَّيْلَ وَالْقَمَرَ وَالْقَمَرَ دَائِبِينَ وَسَخَّرْ لَكُمُ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ
لَكِنَّتُمْ رُوحَ دُومَهِ كَرَدْتُمْ هِمَّ شَمْعِ كَارِي لَكِنَّتُمْ شَبَّ وَرُوحَ فُلْ
أَتَكُم مِّنْ كُلِّ مَاسٍ لَّتُبْهُوَ وَإِنْ تَعْلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا
وَإِنْ تَعْلُوا نِعْمَتَ اللَّهِ لَا تُحْصُوهَا
إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّا كَفَّارٌ ۝ وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ
هَذَا الْبَلَدَ آمِنًا وَاجْنُبْنِي وَبَنِيَّ أَنْ نَعْبُدَ الْأَصْنَامَ ۝
رَبِّ انْتَهِنْ أَضْلِكُنْ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ فَمَنْ تَبِعْنِي فَإِنَّهُ
مِنِّي وَمَنْ عَصَانِي فَإِنَّكَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ رَبَّنَا إِنِّي أَسْكَنْتُ
مِنْ دَرِيئَتِي بُوَادٍ غَيْرِ ذِي زَرْعٍ عِندَ بَيْتِكَ الْمُحَرَّمِ رَبَّنَا
لِيُقِيمُوا الصَّلَاةَ فَاجْعَلْ أَفْئِدَةً مِّنَ النَّاسِ تَهْوِي إِلَيْهِمْ
وَارْزُقْهُمْ مِّنَ الشَّرِّ لَعَلَّهُمْ يَشْكُرُونَ ۝ رَبَّنَا إِنَّكَ تَعْلَمُ
بِرَّحْمَتِكَ مَا نَحْنُ وَمَا نَحْنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَ
بِرَّحْمَتِكَ مَا نَحْنُ وَمَا نَحْنُ عَلَى اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ فِي الْأَرْضِ وَ

زیاتیں شوق پیدا بہ بیت و کافران ہم فکر بکن انت تو ماں و قی
دل و میاری بہ بنت کہ آگوں چونیں مزن نعمت و بوک و
محسنیں شہنشاہ و بغاوت کنگانت ماں ہے میا نخی خدا و
عظمت و وحدانیت و دلیلان ہم بیان بوننت۔ ممکن انت کہ
چہ اشانی اشنگ و یک انصاف پسندیں عقل مندے چہ
شرک و کاران و تاراد و برداربت یا عظمت و جبروت و
نشانی تہا جارگ و فکر جان و چہ آئی گرفت و عذاب و
بترسیت۔ قال یعنی چہ آسمان و نیمگ و آپ و دیم دنت
یا مطلب چوش انت کہ ہور و و ہد و بخارات وغیرہ ابید چہ
ظاہر سببان غیر مرئی آسمانی سببان و ہم تعلق بہ بیت
بگدر کہ روح و شہان مثل تمامیں چیزان اشیں شیشنگ
سرا ہم کینت لیکن آئی بہ قی خاص تا سیں صورت
و استعداد و برکت و چہ ہم شہان غیر مرئی شکل
چہ اے درجہ حرارت و استفادہ کنند کہ اید کہ چیزاں چوش
کت نہ کنند ماہ چہ دریا (سوریں دریا) و چکر دور انت
مگر چہ آئی کم و گیش بؤگ و ماں دریا و آپ و مد و جزر پیدا
بیت ہے پیا اگن جہر ہم چہ کتام آسمانی خزانگان غیر
محسوس رہ بند و استفادہ کنند تو ماں اشی و انکار و
چہ گنی کش نیست انت۔ قال یعنی حق تعالیٰ و چہ قوت قدرت
و حکمت و ماں آپ و یک قوتے ماں کنگ کہ چہ آئی و درجہ
و کشاری تہا دوم و قوت پیدایت و چہ ہم رہ بند و
مارا بہ درگ و درجہ کانی بردنیوگ دست کینت۔ ۱۲
ہے صفحہ و فوائد: قال یعنی ماں دریا و
خونفا کیں موجاں بہ گونڈیں بوجیک و سر سوار بؤان و
چہ یک جاگھے و بہ دگہ جاگھے سر بیت۔ و چکر تجاری یا
غیر تجاری نپ و سیت حاصل کن انت اے ہم چہ خدا و
قدرت و حکمت و انت کہ دریا و چولانی تہا یک کسانیں
بکدارے و ماں ہر نیمگ و بلوٹیں برس و بیاریں۔
قال یعنی کورانی تہا آپ و رنگے چہ یک جاگھے و بہ دگہ
جاگھے و سر بؤگ اگن چہ مثل بوجیک و بہ شے گوشگ سرا
راہ چاروک نہ انت پدا ہم آہ شے کار و کلا نیش انت ہے
پہا ماہ، روح کہ آیک خاصیں نظامے و رو و برو و
سرگران انت ہجہ مردم نہ برنت و نہ ماں اشانی رفتار و
فرق و تفاوتے پیدا بیت یا شب و روح بہ مقررین حساب
رو و مدام و آیان انت اے تمامیں چیزان اگن چہ

بہ یک حسابے و ماں شے قبضہ و اختیار و نہ انت کہ شہا ہر و ہد و بلوٹ انت و ہر نیمگ و بواہت اشانی سٹکان و بہترین انت پدا ہم شہا باز سر و چہ زندر بکنان و چہ اشانی
اثرات ایں بے شمار فائدہ حاصل کنگانت و چہ انسانی تصرف و تدبیر و نظر و لگان و ہم بہ قدرتی طور (پہا) و آیان یک نہ یک پیے و شے خدمت و انجام دیگا کنت شہا و سیت
آیاں شے کار و کنت شہا گون و لہجی ندرات آیاں بہ شبمگی سرگردان انت و یعنی ہر چیزیکہ شہا زبان حال یا قال طلب کرت چہ آیان ہر یک چیزیکہ ہرچ بہرے بہ شے نصیب
انت شے مصلحت و رو و شہا در سنان و دیک بوت۔ قال یعنی خدا و نعمتان اینک بے شمار بلکیں بے اندازہ انت کہ اگن شہا درست ہو و بؤان و آیان حساب و بکن انت تو شہا
دم بران و قی جاگھے ندرات اے موقع و واجہ امام رازی و خدا و نعمتانی بے شمار بؤگ و علامہ ابو السعود و آیان بے اندازہ بؤگ و رذایات گیش و گوار کرتگ و حب روح المعانی و
بہ اشانی بیاناتی سر فائدہ مندیں احوال نوشتہ کنگانت کہ ادا چشیں دراج کشیں بیاناتی جاگھے نہ انت و ہے یعنی ماں انسان و جنس و بار کس نا انصاف و بے شکریں بندہ انت کہ اینک

مازل ۳

بے شمار نعمتوں کے گندگ و باوجود وہی حقیقی منعم و خیر و جاہ و نیرت و قربت و ریش و ریس سرداران کی آسانی ناشکری، شرک و کفر و بیان ہر زمانہ "اَلْاَوَّلٰی الَّذِیْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ الْاٰیۃ" آت آیان حضرت ابراہیم علیہ السلام و یادگیری و ایران و سرزنش کنت کہ شما ہما شخص و اولاد بزرگ و سبب و کعبۃ اللہ و حرم شریف و مجاورت و ننگ آئی و اے کعبہ و بنیاد و خالص بہ توجید و سرالبرکت گنت ہما و دعا بانی برکت و خدا تعالیٰ اے شہر (مکہ) و آبادت و ماں سنگانی ریگستان و ظاہری و باطنی نعمتانی انبار گنت آئی و جبہ دنیا و رخصت بزرگ و و ہد و ہم و دعا کنت کہ آئی اولاد شرک و کشک رہ بندان و قبول دارمبیت نوں بایدا ننت کہ شما و ت بچاریات و فکر بچرات و پروتی گنتیں کاران مبارک بزرگ لوٹیت کہ شما داں چکر و خدا تعالیٰ و احسانانی شکر گزار بوتے وک یعنی مکہ و حرم آمن و جوڑ بکن (چنانچہ خدا و جوڑ گنت) و ہم منارا و منی اولادان و چہ بت پرستی و دور بردار غالب ادا و چہ اولاد و صلبی اولاد مراد انت پشکا ماں نئی صلبی اولاد و اے مرض نیاہت و ان عام ذریت مراد انت تو گشتک بیت کہ دعا و ماں لھتیں مردمانی و حق و قبول نہ بوتے و باوجودیکہ حضرت ابراہیم معصوم پیغمبر آت مگر اے دعا و

ادب انت کہ چہ اے دگر مردمان و پیش مردم بہ و حق و دعا بلوٹیت اے ہمیں دعا کہ چہ بنیان منقول بہ بت ماں آیان اے اشارہ بیت کہ پیغمبرانی عصمت ہن آیان پیداکر گنتیں نہ انت بلکیں گوں حق تعالیٰ و حفاظت و صیانت و تعلق دارین پشکا آیان مدام بہ ہما نیگ و عرض و فریاد کنت کہ آ ذات ہما بانی عصمت و ضامن و کفیل بزرگ و

(تنبیہ) حافظ عماد الدین ابن کثیر و گور و اے دعایان مکہ و آبادی و بزرگ و چہ پدکرت گنت ماں سورہ بقرہ و اولی جز و گور و سر و سرچ دعا و ذکر انت آت البت کعبہ و بنا و و ہد و گوں واجد اسماعیل و ہما و گور گنت بے اے دعایان باز و پدماں پیرانہ سالی و دوران و گور گنتی وک یعنی اے سنگ و بتان باز و مردمانی گور ہی و سبب جوڑ بوتنت وک یعنی کس و خالص توجید و کشک اختیار کنت و منی خبر را گیتی آئی ماں منی جماعت و بزاں شامل بوت و ہر کس و خبر و را نہ گیت و چہ مے راہ و لکل وارتی تو شما چہ و حق بخشش و مہربانی و آت را توبہ و توفیق دات گنت کنتے شے مہربانی بہ بت تو ایمان باران و تارا خصوصی رحمت و ابدی نجات و مستحق جوڑ گنت کنت با مطلبی جوش بیت کنت ترا قدرت حاصل انت آت ارا ہم بہ ہستیں حالت و بہ بخش اگن چہ شے حکمت آئی و وقوع مہبت (تنبیہ) سورہ مائدہ و گور و ما حضرت خلیل و اے قول و مسیح علیہ السلام و مقولہ و مہربانی فرق و گیش و گور گنت گور و چارگ بہ بت وک یعنی اسماعیل علیہ السلام و پرچہ کہ دوی اولاد حضرت اسحاق و غیرہ ماں شام و انت چہ خدا و حکم و واجد حضرت اسماعیل شیرمک و حالت و و آئی والدہ محترہ حضرت ہاجرہ و را ادا خشکا و گیں میدان و یلہ کنان و دیم تربیت و شت چہ آئی و رند قبیلہ حرم و جنت مردم اودا سر بوتنت پرچہ کہ اللہ تعالیٰ و حضرت اسماعیل و شت و ہاجرہ و بے قراری و گندان و فرشتہ و معرفت ماں اودہ و زمزم و چہ و آپ کشات و جاری کنت حرم قبیلہ و ہولان و و ہدیکہ اودا آپ اش و بست ہودا ایرکینت و چہ بی بی ہاجرہ و اجازت و ہودا مقیم بوتنت و اسماعیل علیہ السلام و ہدیکہ مزین بوت تو ماں ہم قبیلہ و آئی و سورگت و ہم پچہ کہ مروچاں اودہ و مکہ انت یک میٹے آباد بوت حضرت ابراہیم برے برے چہ شام و ادا اہلگت و پیر اے شہر و شہر و مردمانی و حق و دعا و لوٹیت گنت کہ خدا وندا! من و حق یک اولاد دے مال ویران و خشکا و گیں آبادی چہ تہی حکم و تہی عزت و شرفداریں لوگ (بیت اللہ) و گور و

آزنگ و آباد کر گوں و آئی نسل نئی و حق لوگ و حق و ادا کونک بہ بت توجہ و حق مہربانی و لھتیں مردمانی دل و اینگو ملیٹیں کہ آیان ادا و بیایت کہ چہ آئی و تہی عبادت بہ بت و شہرستان و روتق و دوداری زیات بہ بت و ہم پر آیان روزی و لھجی و غیب و ہنجیں بسن و بندے و کار سازی و بکن کہ غلہ و آپ کہ زندمانی و ضرورت انت پر آیان گزارہ و پیداکن جو انیں نیوگ و برداریں دچکان و ادا زیات پیداکن تا کہ اے مردمان گوں و لھجی و تہی عبادت و کنان تہی نعمتانی شکر و گور و بخت و اجہ خدا و اے کلین دعایان و قبول فرمائیت داں روچ مروچہ و ہر سال بھانی حساب و مردم چہ شکر و مغرب و اودا چہ بت اعلا بیں قسم و نیگ و ماں مکہ و ہمنکر افراط انت کہ شاید ماں دنیا و ہج جاگہ و اے پچہ جوش نہ بت حالانکہ و ماں مکہ و جند و یک ہمدردی و کیں در چہ موجود نہ بت چہ لھتیں سلف و منقول انت کہ ماں دعا و اخذہ من الناس (لھتیں مردمانی دل) و گشتک و ان نہ تمامیں دنیا و خلقت ہودا و جنت گنت ۱۲

ہمے صفحہ و خواہد وک یعنی زمین و آسمان و ہج چیزے چہ تہی ذات و چہ نہ انت گڈ اے ظاہر و باطن و چونکائی پوشیدہ بوت کنت و اے ہمیں فرمان و ہر چہ کہ ماکنیں چہ کائی و بہ چہ ماکنیں مہر ظاہر و ماں اشی و مفسرانی باز و اذوال انت لیکن تخصیص و ہج سبے نیست انت لفظان عام انت آکل جبر و سطر ہر چہ چیزان و اوار انت حضرت

وما آبرئ ۱۳
۲۰۱
ابوہیم ۱۴

لَا فِي السَّمَاءِ ۳۸ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي وَهَبَ لِي عَلَى الْكِبَرِ إِسْمَاعِيلَ وَ

اسحاق و آسمان وک شکر انت اللہ و ہما کہ بخششی کنت پرمں بہ پیراں سری اسماعیل و

إِسْحَاقَ إِنَّ رَبِّي لَسَمِيعُ الدُّعَاءِ ۳۹ رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ

اسحاق بیشک منی رب دعایا اشکنت وک اے رب بکن منا قائم داروک نمازے

وَمِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ ۴۰ رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ

وچہ منی اولاد و ہم اے رب مے و قبول بکن منی دعایا اے رب مے بخش منا و منی مات ویت و

وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ ۴۱ وَلَا تَحْسِبَنَّ اللَّهُ عَافِيًا

وڈرستیں مومنان ہماروچہ کہ قائم بیت حساب وک و ہجر خیال بکن کہ اللہ بے خبر انت

عَمَّا يَعْمَلُ الظَّالِمُونَ ۴۲ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمْ لِيَوْمٍ تَشْخَصُ فِيهِ

چہ ہما کاران کہ ظالمیں کنت وک بلکہ مہلت دنت آیان و پچہ ہماروچہ کہ ماں آئی و تہا

الْأَبْصَارُ ۴۳ مَهْطَعِينَ مُقَرَّنِينَ ۴۴ وَسِعَهُمْ لَازِئَتْهُمْ رَبَّنَا أَهْلَ الْجَنَّةِ

چہ درکانت و تچانا ہزاروش چست کنت و حق سر پد انگردنت آیان نیگ و

طَرَفَهُمْ ۴۵ وَإِذَا تَنَادَوْا ۴۶ وَأَنْذِرِ النَّاسَ يَوْمَ يَأْتِيهِمْ

آیان چہ و آیان دل بہ بال انت وک و ترسین مردمان چہ ہماروچہ کہ کنت بہ آیان سرا

الْعَذَابُ فَيَقُولُ الَّذِينَ ظَلَمُوا رَبَّنَا أَخْرِنا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ ۴۷

عذاب وک پدا گور شنت ظالمان کہ اے رب مہلت بدے مارا تا تریکیں مدتی

يُحِبُّ دَعْوَتَكَ وَتَتَّبِعُ الرُّسُلَ ۴۸ أُولَئِكَ تَكُونُوا آقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ

قبول کنیں تہی تو را و پیغمبرانی رند گیری و کنیں ظاہر شما قسم نواز گنت چہ پیش وک نیستیں

لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ ۴۹ وَسَكَنْتُمْ فِي مَسْكِنِ الَّذِينَ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ ۵۰

شمارا چہ دنیا یا سنگلاک وک نیست بوتے انت شما ماں ہما کانی جاگہاں کہ ظلمش گنت بہ و حق سرا

وَيَكُنْ لَكُمْ كَيْفَ فَعَلْنَا بِهِمْ وَضَرَبْنَا لَكُمُ الْآمِثَالَ ۵۱ وَقَدْ

و ظاہر بوتے پر شما کہ چہ طور کنت ماگوں آیان و بیان گشتک ماگوں شما درتیں قصہ وک و

مذلل ۳

شاہ صاحب فرمایت کہ ظاہر یہ کہیں اولاد الی دعا لوٹیت ماں دل دعا منظور ات واجب پھر آخر الزمان ء۔ فل یعنی ماں پیرانہ سالی ء اسماعیل چہ باجرہ و بطن ء۔
 اناکت ء عنایت فرمایت چو شکہ در بابت ء اولاد یعنی دعا رب هب لي من الصالحين ء اشکت اے دعایان ء حق قبول کن۔ فل یعنی ماں منی ذریت ء چشمیں مردم آیان
 بہ بنت کہ آیان نمازان ء قائم داروک بہ بنت۔ فل یعنی منی درستیں دعایان ء قبولیت ء شرف عطا کن۔ فل اے دعا غالباً و قی پت ء کفر ء جاوڑ ء چہ مرگ ء حال ایک ء پیش
 کنی تو مطلب اشی چو ش بوت کہ اثر اسلام ء ہدایت کنان ء قیامت ء روح ء مغفرت ء مستحق بگنت و اگن مرگ ء احوال سر بونگ ء پد لے دعائی لوٹیت تو شاید داں آوہد ء
 خدا تعالیٰ واجب ء معلوم دارنہ کرتگت کہ کافر ء مغفرت نہ بہت عطا کافر ء مغفرت محال نہ انت سمع انت نون آئی علم سمع ء سراموقوف بیت وچہ سمع ء پیش عقلی امکان معتبر بہت۔
 لہتین شیعہ ء چو ش نوشتہ کرتگ۔ کہ ماں قرآن کریم ء ابراہیم علیہ السلام ء پت کہ کافر گوشگ بوتگ آئی حضرت ابراہیم ء اصلی پت نہ ات بلکیں ناکو وغیرہ خاندان ء دگر مسترس کما تے ات
 والہ اعلم۔ فل یک رکوعے پیش بازیں شانداریں نعمانی
 ذکر ء کنان ء فرمایتنگنی ء ان الانسان لظالم و ناشکر گذار انت چائی ء
 کفار ء۔ (الانسان مزن ظالم و ناشکر گذار انت چائی ء
 پد حضرت ابراہیم علیہ السلام ء قصہ ء اشکنان ء مکہ ء
 تافران ء لہتیں خاصیں نعمتان ء یاد دیا بہت و آسانی
 ظلم و شرک ء ینمگ ء اشارہ گت ماں اے رکوع ء ہم تراپ
 دنت کہ اگن ظالمان ء سزا دیگ ء مکیں دیر بوت تو چو ش
 گمان ممکن ات کہ خدا چہ آسانی کاران بے خبر انت یاد کن ات
 آسانی کتام حوریں و مفرین کار چہ خدا ء پوشیدہ نہ انت البت
 آئی عادت نہ انت کہ مجرم ء ہمدان ء گرفتار کنان تباہ بگنت
 آسترس چہ مسترس ظالم ء راہمت دنت کہ یا چہ و قی جرمان دست
 بکشیت یا ماں جرم ء کار ء توک ء بہ ہما حد ء سر بہت کہ چہ قانونی
 حیثیت ء ماں آئی سزا ء مستحق بوگ ء چہ بیمار از پوشیدہ بہت۔
 (تنبیہ) ء لا تحسبت ء خطاب (دیم گوری) بر ہما شخص
 انت کہ اثر چو شیں جرمے ماں ذہن ء بہت و اگن خطاب بہ
 حضور ء انت تو واجب ء را دیم گور کنان ء دکران اشکنانینگ
 مقصد بہت کہ وہد حضور ء فرمایت کہ چو ش خیال کن ات
 خالاک چو شیں خیال واجب ء کدی ہم نیاتنگ در بابت ء دگرانی
 حق ء لے ہمیں خیال چکر واجب الاحراز بوگ لوٹیت۔
 فل یعنی ماں قیامت ء روح ء چو شیں ہولناکی چم سنگر انت و
 چر و نت فل یعنی ماں محشر ء چہ سکیں ترس جبرانی ء سراسر از
 گنان چمان سنگران پریشانی ء جاوڑ در کان زورنت ہر چہ
 نگاہ چست بوت گد اچہ اودانہ سنگیت۔ ہیبہ بان یک نیمگے چارت
 مکیں چمانی کوس اش ہم حرکت نہ کنت۔ اشانی دلانی حال چو ش
 بہت کہ چہ عقل دیم و گتری ء امید بالکل چورک چہ زبانی ترس و
 خوف ء تچان بہت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ آروچ بہ ظالماں سک
 ہولناک بہت۔ عبادت گذار مومنانی بابت ء دگر جاہی ہا بوگ۔
 لا یخترنہم الفرع الا کبر و تنلقا ہم
 الملائکۃ (الانبیاء رکوع ۷) فل یا و اچہ اے عذاب ء
 قیامت ء روح و آخروی عذاب مراد انت یا موت ء وقت وائی
 سکرات روح ء قبض شدت باچہ دنیاوی عذاب ء ہلاک بوگ ء
 روح ء ارادہ گرگ بہ بہت۔ فل اگن لے گوشگ ماں دنیا ء عذاب
 پر موت شدت ء گندگ روع انت گد اشی مطلب ظاہر انت کہ نون
 مارا چنت روح دگر بہت بے ما و وعدہ کنیں کہ دیم ترے ماوئی کار و و
 رہ بندہ جو ان کنیں یعنی حق ء دعوت ء قبول کنان نبیانی رنگیری ء
 کنیں کما قال تکلا حتی اذ احاء احدہم الموت قال رب ارجعون

لعلی اعمل صالحا (المومنون رکوع ۲) و اگن اشانی اے گفتار بہ قیامت ء روح ء بہت گد اہمت لوگ مطلب چو ش بہت کہ ماراد و باراہ کیں روح ء ماں دنیا ء دیم بک پداوت گند کہ ماچو شیں وفاداری
 پیش داریں کما قال تکلا ء لو تری اذ اخرجکون ناکسوار ء سہم عند ربنا انصرونا و سمعنا فانحنا نعمل صالحا (البقرہ رکوع ۲) فل یعنی شہاد ہما مردم انت کہ چہ آیان لہتیں مغرور و ناسر پداں گوں
 زبان فال ء و اکثر گوں زبان حال سو گند و ازنگت کہ مے شان شوکت ء کچ زوال نہ بہت نہ کدی ماہر کی کہ خدا ء گور سر نہیں و افسوس با اللہ جہد ایمان ہم لا بیعت اللہ من موت (نحل رکوع ۵) اے ہمایانی
 جواب کہ خدا ء جانب گوشگ بہت فل یعنی شے پیشی مرد ماں ہے مینگان یا اشانی کرو گور راں آباد نہت کہ اودا پیشی ظالم نہت کہ انت ہمایانی ہیل عادتان اش زرت حالاکہ چہ توارخی احوالان
 و متواتر ظاہر ہو کیں جبران آیان ء معلوم بوگت کہ پیشی ظالمان ء ماچو شیں سزا دانت مابیشی امتانی اے قضبان ماں آسمانی کتابان بیان کنان چہ نبیانی زبان ء آیان ء آگاہ ہم کرتگت مگر
 آیان ء لشکے ہم عبرت نہ بوت ہما سر کشی بعض دژمنی ء سراھٹ اش کرت۔ حکمتہ بنا لعدہ فما لنعنی التذر (القصہ رکوع ۱) ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : فل یعنی پیشی و گدی درستیں ظالماں و قی فریب کاریان ء در شان کنت۔ بہ نبیانی مقابلہ ء حتی ء راگار رنگ و نابود رنگ ء و ردا اشان مزن تدبیر

لعلی اعمل صالحا (المومنون رکوع ۲) و اگن اشانی اے گفتار بہ قیامت ء روح ء بہت گد اہمت لوگ مطلب چو ش بہت کہ ماراد و باراہ کیں روح ء ماں دنیا ء دیم بک پداوت گند کہ ماچو شیں وفاداری
 پیش داریں کما قال تکلا ء لو تری اذ اخرجکون ناکسوار ء سہم عند ربنا انصرونا و سمعنا فانحنا نعمل صالحا (البقرہ رکوع ۲) فل یعنی شہاد ہما مردم انت کہ چہ آیان لہتیں مغرور و ناسر پداں گوں
 زبان فال ء و اکثر گوں زبان حال سو گند و ازنگت کہ مے شان شوکت ء کچ زوال نہ بہت نہ کدی ماہر کی کہ خدا ء گور سر نہیں و افسوس با اللہ جہد ایمان ہم لا بیعت اللہ من موت (نحل رکوع ۵) اے ہمایانی
 جواب کہ خدا ء جانب گوشگ بہت فل یعنی شے پیشی مرد ماں ہے مینگان یا اشانی کرو گور راں آباد نہت کہ اودا پیشی ظالم نہت کہ انت ہمایانی ہیل عادتان اش زرت حالاکہ چہ توارخی احوالان
 و متواتر ظاہر ہو کیں جبران آیان ء معلوم بوگت کہ پیشی ظالمان ء ماچو شیں سزا دانت مابیشی امتانی اے قضبان ماں آسمانی کتابان بیان کنان چہ نبیانی زبان ء آیان ء آگاہ ہم کرتگت مگر
 آیان ء لشکے ہم عبرت نہ بوت ہما سر کشی بعض دژمنی ء سراھٹ اش کرت۔ حکمتہ بنا لعدہ فما لنعنی التذر (القصہ رکوع ۱) ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : فل یعنی پیشی و گدی درستیں ظالماں و قی فریب کاریان ء در شان کنت۔ بہ نبیانی مقابلہ ء حتی ء راگار رنگ و نابود رنگ ء و ردا اشان مزن تدبیر

الحجرہ ۱۵
۲۰۲
وما آبدی ۱۳

مَكَرُوا مَكْرَهُمْ وَعِنْدَ اللَّهِ مَكْرُهُمْ وَإِنْ كَانَ مَكْرُهُمْ
 اڈ کنگ آیان و قی مکر و اللہ دیمایت آیان مکر و نیستیں آیان مکر
لَتَرْوُلَ مِنْهُ الْجِبَالُ ۝ فَلَا تَحْسِبَنَّ اللَّهَ مُخْلِفَ وَعْدِهِ رُسُلَهُ
 کہ چہ و قی جاگہ بگنت یہ آئی ء سیا کونہ۔ نون تو ہجر گمان کن کہ اللہ خلاف کنت وعدہ یگوں و قی پیغمبران قی
إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ ۝ يَوْمَ تُبَدَّلُ الْأَرْضُ غَيْرَ الْأَرْضِ
 بیشک اللہ زبردستیں ہر گروے و قی ہماروچی کہ بدل کنگ بہت اے زمین پہ دگر زمینے
وَالسَّمَوَاتُ وَبَرُّنُ وَاللَّهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ ۝ وَتَرَى الْمُجْرِمِينَ
 و بدل کنگ بہت آسمان و ظاہر بہت مردمان یگانیں زوراکیں اللہ دیمایت و گندے گہگاران ء
يَوْمَئِذٍ مُّقَرَّنِينَ فِي الْأَصْفَادِ ۝ سَرَّابِلُهُمْ مِنْ قَطْرَانٍ وَ
 آروچی کہ گوں یکدگر استگنت ماں زنجیراں فل آیان پوشاک چہ گو کرتا بہت و قی
تَغْشَى وَوُجُوهُهُمُ النَّارُ ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ مَا كَسَبَتْ ۝ إِنَّ
 مان پوشیت آیان دیم آس و قی تاکہ جزا بہت اللہ ہر کسبیا ہر چہ کہ آیا کنگ بیشک
اللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝ هَذَا بَلَدُ النَّاسِ وَلَيْذٌ رُؤِوبٌ وَلِيَعْلَمُوا
 اللہ زوت گریہ حساب ء فل اے خبر سینگلی انت پہ مردمان و تاکہ بیم دیگ بہت پہ اشیا و تاکہ برانت
أَنَّهُمْ هَاهُنَا ۝ وَاحِدٌ وَلَيْذٌ رُؤِوبٌ ۝ وَلِيَعْلَمُوا
 کہ معبود ہمایک و تینت و تاکہ نصیحت بگرت عظمندان فل
سُورَةُ الْحَجَرِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ تَسْعُ وَتَسْعُونَ آيَةً وَفِيهَا سِتُّ وَخَمْسُونَ آيَةً
 سورہ حجر ماں مکیا ایرہنگ وائی ء نودونہ آیات و شش رکوع انت
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 شروع کنان گوں اللہ نام ء ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت
الذِّكْرُ ۝ أَلَمْ تَرَ أَنَّا جَعَلْنَا نَارَ هَاطِطَةً ۝ وَتَرَى الْمَاءَ جَارِئًا
 اے آیات انت کتاب ء فل و روشن قرآن ء۔

مذلل ۳

لعلی اعمل صالحا (المومنون رکوع ۲) و اگن اشانی اے گفتار بہ قیامت ء روح ء بہت گد اہمت لوگ مطلب چو ش بہت کہ ماراد و باراہ کیں روح ء ماں دنیا ء دیم بک پداوت گند کہ ماچو شیں وفاداری
 پیش داریں کما قال تکلا ء لو تری اذ اخرجکون ناکسوار ء سہم عند ربنا انصرونا و سمعنا فانحنا نعمل صالحا (البقرہ رکوع ۲) فل یعنی شہاد ہما مردم انت کہ چہ آیان لہتیں مغرور و ناسر پداں گوں
 زبان فال ء و اکثر گوں زبان حال سو گند و ازنگت کہ مے شان شوکت ء کچ زوال نہ بہت نہ کدی ماہر کی کہ خدا ء گور سر نہیں و افسوس با اللہ جہد ایمان ہم لا بیعت اللہ من موت (نحل رکوع ۵) اے ہمایانی
 جواب کہ خدا ء جانب گوشگ بہت فل یعنی شے پیشی مرد ماں ہے مینگان یا اشانی کرو گور راں آباد نہت کہ اودا پیشی ظالم نہت کہ انت ہمایانی ہیل عادتان اش زرت حالاکہ چہ توارخی احوالان
 و متواتر ظاہر ہو کیں جبران آیان ء معلوم بوگت کہ پیشی ظالمان ء ماچو شیں سزا دانت مابیشی امتانی اے قضبان ماں آسمانی کتابان بیان کنان چہ نبیانی زبان ء آیان ء آگاہ ہم کرتگت مگر
 آیان ء لشکے ہم عبرت نہ بوت ہما سر کشی بعض دژمنی ء سراھٹ اش کرت۔ حکمتہ بنا لعدہ فما لنعنی التذر (القصہ رکوع ۱) ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : فل یعنی پیشی و گدی درستیں ظالماں و قی فریب کاریان ء در شان کنت۔ بہ نبیانی مقابلہ ء حتی ء راگار رنگ و نابود رنگ ء و ردا اشان مزن تدبیر

وسازش ایش کت آیانی تمام تدبیر و فریب کاریاں خدائے پاک ۽ دیما موجود انت ویک بہ یک محفوظ انت ہماوت آیانی چشیں فریب کاریاں بدلت دنت۔
 وک یعنی آیان بازیں فریب کاریاں کت و آیانی انجام ایش ہم دیست انت مگر خدائے پاک ۽ حفاظت ۽ دیما اے تمام نامراد بوت انت آیا چو بیت کنت کہ
 آیانی ٹھکیاں کوہان ۽ چہ آیانی جاگہ ۽ بکنزین انت یعنی انبیاء علیہم السلام و حقین شریعتان کہ اشان چہ کوہاں زیت مضبوط و مستقیم انت چہ اشانی
 ٹھکیاں چہ وتی جاگہ ۽ حرکت بکننت و اے دیم و پرادیم بہ بنت حاشا و کلا (چوش ہجر بیت نہ کنت) بہ اے تفسیر ۽ روء ماں "وَاِنْ كَانَ مَكْرَهُمْ" الخ ۽
 "ما، نافیہ بیت و آیت ۽ مضمون" وَلَا تَمْنِشْ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّكَ لَنْ تَخْرِقَ الْأَرْضَ وَلَنْ تَبْلُغَ الْجِبَالَ طُولًا" (بنی اسرائیل رکوع ۴) ۽
 مشابہ بیت لھنیں مفسران ۽ "ان، شرطیہ و واو وصلیہ شمار کنان ۽ آیت ۽ مطلب ایش چوش گپنگ کہ آیان مزین مزین ٹھکیاں ۽ کت کہ آخدائے پاک ۽
 حفاظت ۽ دیما بے کار ثابت بوتنت اگن چہ آیانی داؤ (ٹھکی) ماں وتی حد ۽ ہنجوش زبردست انت کہ یک برے کوہان ۽ ہم چہ وتی جاگہاں بسرین انت۔

وک یعنی ہما وعدہ کہ ماں "إِنَّا لَنَنْصُرُ رُسُلَنَا" و "كَتَبَ اللَّهُ لَا غِلْبَتَ لَنَا وَرُسُلِي" وغیرہ آیتانی نوک ۽ کنگ بوتنت۔ وک نہ مجرم چہ آئی دست ۽
 لکشان تنگ (جھٹ) کنت نہ آوت اے پیس مجرمان ۽ سزا دیگ ۽ بغیر لی دنت۔ وک قیامت ۽ اے زمین و آسمان بہ وتی ہنوگیں شکل ۽ پشت نہ کپنت
 یا و اشان بہ وتی ذات ۽ بدل کنگ بنت یا ابوک ۽ ماں وتی صفقان تبدیل کنگ بنت وچہ لھتیں روایتان معلوم بیت کہ شاید باز رند تبدیلی و تغیر و نوبت بیت
 و اللہ علم دیم ۽ اوشنگ ۽ مطلب و برزوا لله جَمِيعًا فَقَالَ الصَّعْقَاءُ الخ ۽ تھاگو سنگ۔

وک یعنی یک یک قسم ۽ بازین مجرم ہو رکائی ماں زنجیراں بندگ بنت کما قال تعالیٰ "أَحْشَرُوا الَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَوَازَاجَهُمْ" (صافات رکوع ۲) و قال تعالیٰ
 وَإِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ (تکویر رکوع ۱)۔ وک ماں آئی ۽ آس باز جلد و گون نیز می ۽ اثر کنت و سلیں بو (بدبو) کنت پدا ہنجوش کہ جہنم ۽ آس ہما حساب ۽
 اود ۽ گو کرت ۽ حساب بکن۔ وک چہرہ (دیم) چونکہ حواس و مشاعر ۽ جاگہ و ماں انسانی اعضا یاں ۽ چہ درستان زیات شرفدار انت پمشکا آٹرا گون خصوصیت ۽
 ذکر کت چوشکہ بہ دگ جاہ ماں "تَطْلُعُ عَلَى الْأُفُودَةِ ۽ قلب ۽ ذکر کرتنگ۔

وک یعنی خبر ۽ پیش آیک الی انت آٹرا دور حساب مکن کما قال تعالیٰ "إِثْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ" (الانبیاء رکوع ۱)
 یا مطلب چوش انت کہ ہر و ہر یک حساب بیت گڈا بہ آئی ۽ دیر نہ بیت تمام ادبین و آخرین جن و انس ۽ ذرہ ذرہ عملانی حساب باز زوت گرگ بیت چیا کہ چہ
 خدائے ہیچ چیز چیر نہ بیت نہ آٹرا ایک شانے چہ دگ شان ۽ مشغول کنت۔ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا يَعْثُبُكُمْ إِلَّا كَنْفُسٌ وَاحِدَةٌ (لقمن رکوع ۳)
 وک یعنی چہ غفلت ۽ داب ۽ آگاہ بہ بنت وچہ خدائے ترسان ۽ ماں آئی آیتان ۽ فکر بجن انت کہ چرائی ۽ آئی وحدانیت ۽ یقین ماں دل ۽ پیدا بہ بیت
 وچہ عقل و فکر ۽ کارگران ۽ پنت و نصیحتانی سرا کار بند بہ بنت۔

تمت سورة ابراهيم عليه السلام ولله الحمد والملة -

وک - یعنی ایش ہما جامع و مزین شانیں کتاب ۽ آیتان انت کہ بہ آئی مقابلہ ۽ کتام دومی کتاب "کتاب" گو شائینگ ۽ مستحق نہ انت -
 وک و ہما قرآن ۽ آیتان انت کہ آئی اصول زیات صافی دلائل روشن احکام جوان، گیش و گیوار دل ۽ نندوک و حکم ۽ فیصلہ کنوک انت پمشکا
 دیما ہر چیکہ بیان بیت مخاطب ۽ لازم انت کہ گون دلجی ۽ آئی نیمگ ۽ دگوش ۽ گور بکننت۔ ۱۲

وایعنی مروی کافران و قرآن و اسلام و ہمیں مرنے شائیں نعمت خداوندی و قدر نہ کنت لیکن یک و ہدیہ کیت و ہدیہ اشان بہ وقتی زہری و پیرس و ارنت و افسوس و ران و وقتی دستانی مشکوت بنت دیر سچا مسلمان بنوینین آوقت کدی کیت ہ مریشی و اختلاف کنگ بوتنگ . ماں ابن الانباری و گفت و پدا ایشرا عام و این یعنی مال دنیا و آخرت و ہرچ موھے کافران نامراد و مسلمانانی کامیابی و دیمآبان بنت بہ ہر موقع و سرا کافر بش و بش و ران چہ اسلام و نعمت و زہری و سرا افسوس و دراکنت ماں اے ردا اولی موقع و ہرچ و ہدیہ کیت کہ اودا مکہ و کافران و مسلمانانی ظاہرین غلبہ و غلبی امداد و گندران و ماں و وقتی دلاں مارت کہ ہما اسلام و ہما جبرین فقیراں و اوس و خزر و کشار کنگ کان و ہرچ و پوزن فریشی سردارانی سرا غلبہ دات افسوس انت کہ ماچہ آدولت و بے نصیبین چہ ہما ہمیں اسلامی

فتوحات و کامیابیانی ہر یک منزلی و سرا کافران و وقتی بدبختی و محرومی و سرا بشومانی و چہ دل و اریمانی ارسان و ریجک و موہ رستگ . مرن حسرت و افسوس و جاگہ ہما و ہدیہ بیت و ہدیہ فرشتہ بہ ساہ و کشک و دیمآ و شتوک بیت و غیب و جہان و حقیقتان و بہ وقتی جہان و گندیت و ہدیہ وقتی دست و گسیت و واہگ کنت کہ دیر سچا ما اسلام و را قبول بکنیں کہ مروی چہ عذاب بعد الموت و ما رستگار بوتگیں چہ ریشی ستریں ناامیدی و ندرارگ ہما بیت کہ اماں طہرانی و حدیث و انت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرماینت کہ منی انت و باز کس چہ وقتی گناہانی سبب و ماں جہنم و رونت و داکہ خدا و اہیت اودا ماننت رند زمرگان آیان و شکان جندت کہ شے ایمان و توجید و شمار چہ فائدہ دات و شمار چہ میسداں روح مروی و ماں دوزخ و ات بریشی و سرا حق تعالی یک موحده و ماں جہنم و زہلیت . چوش فرمان کنان و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اے آیت و انت ربما یوڈ الذین کفروا لو کانوا مسلمین . چوش بگوش کہ اے گڈی موقع بیت و ہدیہ کافرونی مسلمان بوتگ و واہگ و کنت . وایعنی و ہدیہ ہرچ نصیحت کارگر نہ انت تو شمار پریشان و غمناک مبتت . بلکیں جنت روح اشان و مثل دولت و ورگ و نوشک و بل . اشان بہ شری و دنیا و عیش و عشرت و بگندنت و بہ وقتی مستقبل زندہ بازیں امتیان و جاگہ بدینت زوت ہما و ہدیہ کانت و ہدیہ حقیقت بہ اشانی دیمآ بیت و پیشی و زندی کل وارتگیان و درکنت چہ ناچہ چیزے ماں دنیا و چہ مجاہدانی دسناں حقیقت بدرا بیت و تکمیل ماں آخرت و بیت . وایعنی ہنکر مینگ و قوماں ساری و ہلاک کنگ بوتنگنت ماں خدا و علم و ہر یک و ہلاکت و ہدیہ مقرر و معلوم ات کہ نہ ماں آئی و ردی و کجی اش ہست ات نہ غفلت و نہ خدا و وعدہ بگینگ بیت کنت و ہدیہ یک قوے و میعاد پورہ بوت و تفریب و مدت رست ہما و ماں و آغارت کنگ بوت موجودین کافران ہم مہلت رسگ و عذاب و ناخیر و سرا مغرور بہنت و ہدیہ اشانی وقت کیت اشان چہ خدائی عذاب و رکھینگ نہ بنت ہرچ ناخیر کنگ بیت ماں آئی و خدا و باز حکمت و راز پوشیدہ انت مثلاً چہ ریشان لہتینانی یا لہتین و اولاد و ایمان یارگ مقدرات ماں فوری عذاب و جاوہر آئی و قوے و ہرچ صورت نہ مانیت .

ربما یوڈ الذین کفروا لو کانوا مسلمین ۵ ذرہم یا کلو و ایتمتعوا و یلہمہم الامل فسوف یعلمون ۶ و رنت و فائدہ گنت و مشغول بکنت آیانا امیدواری نوز زوتنا آیانا معلوم بیت و ما اہلکنا من قریۃ الا ولہا کتاب معلوم ۷ ما تسبق تباه نہکت ما ہج مینک مگر کہ آئیہ وقت نہشتک مقرر بوتگت و پیش تکبیت من امة اجلہا و ما یستأخرون ۸ و قالوا یا ایہا الذی نزل علیہ الذکر انک لمجنون ۹ لو ما تاتینا بالملکۃ ان کنت پرتی سرا قرآن بیشک تو گنو کے و ہرچ نگرے نیارے کر ملائکتان اگر تو من الصدقین ۱۰ ما نزل الملکۃ الا بالحق و ما کانوا چہ راست گو شوکان و وایر لگیں ما ملائکتان مگر کہ کارے تمام کنگ و آ وقتی اذ انظرین ۱۱ انما نحن نزلنا الذکر و انما لہ لحفظون ۱۲ و یک بیت آیانا مہلت ک مروت نازل کنگ اے قرآن و مروت آئی و نگہبانیں و لقد ارسلنا من قبلك فی شیع الاولین ۱۳ و ما یاتیہم من مادیم دانگ رسول پیش چہ تو ماں پیشگیں فرقیانے تھا . و نیاتنگ آیانی گوراچ رسول الا کانوا بہ یستہزءون ۱۴ کذلک نسلک فی قلوب پیغمبرے مگر کہ کنگش گون آئی مسخرہ و ہیڈ و لاندینتگیں آماں دل و البحرین ۱۵ لا یؤمنون بہ و قد خلت ستر الاولین ۱۶ گنہگارانی و یقین نہکنت بہ آسیا و چہ قدیم بوتگ و کیت رسم پیشگینانی و لو فتحنا علیہم بابا من السماء فظلو اوفیہ یعرجون ۱۷ و اگر تہج بکنیں ما پر آیان دروازگے چہ آسمان و و دراہیں روح سرکپنت برونت ما آسما

منزل ۳

وایعنی اے ردا ہلاک ہوکیں امتانی تخصیص نہ انت بلکیں ہر یک قوم و عروج و زوال یا موت و حیات و ہرچ میعاد و مقررانت آیک و مانے بد و پیش نہ بیت . و ہما مکہ و مشرکان اے لفظان و نہنا کلاگ گرگ و مسخرہ کنگ و رہ بند و کار مرزش کت یعنی شہاچہ درستان باج بران و چہ خدا و قرآن اورت و ایدگران و احمق و جاہل قرار و بیت بلکیں نما میں دنیا و بیم تراب دات و پدا چوش ہم دعویٰ کنے کہ گڈ سر کامیابی بہ منی جزدہ انت و یک روچے کیت کہ منکران بش و ران و کوشنت کہ دیر سچا مسلمان بنوین اے چوین عقل و ہوشی گپ انت اے سر ظاہرین گنوکی انت و ہرچے و انان و مارا اشکنا یعنی آہم تھی گنوکی ظاہر کنت (العیاذ باللہ) . و اگن خدا و بارگاہ و ترار ہمنکر شرف حاصل انت و چہ نمایں قوم و پیغمبری منصب تو گچیں کنگ بوتگے . تو فرشتگان خدائی فوج پرچا بہ تھی ہمراہی نیاتنگ کہ آئی سر ظاہر تھی صداقت و گواہی و بدایتیں مارا حکم اش

برائے کلمہ واجبہ و خبر قبول دار بیت۔ اگر ماقبول داری مکتیں تو مارا سزا برستیں۔ وک یعنی یہ توکان ہتھوں ہم بازی نشان موجود انت باقی ہر کس و پہ منگ و ارادہ مہیت آیان فرشتیانی آیک و پدہم نہ منت۔ گڈ آیان ایر گنجگ و فائدہ چی انت۔ حق تعالیٰ فرشتیان بہ زمین و سرا بہ وئی حکمت و روء بہ کتام یک راستیں غرض و دیم دنت۔ ہنجوش کائی مفت و بہ تماشا و ندرگ و دیم اش ندنت عموماً عادت الشرحے پیم انت کہ و ہدے یک فوسے و سرکشی چہ حد و سرگوزیت و ہدایت و سر پد کنگ و نما میں رہبند ہلاس بنت تو فرشتیانی فوج بہ اشانی ہلاکت و دیم دیگ بیت گڈ آٹرا ہجیر مہلت دیگ نہ بیت اگر شے واہگ و پدا فرشتیان دیم دیگ بہ بنت تو چرائی و ابوک و ہمے مراد بیت کہ شمار فوراً ہلاک کنگ بہ بیت کہ اے فی الحال حکمت الہی و موافق نہ انت چیا کہ دینگ آئی و ہد سر نہ بوتگ و پدا اے گڈی صورت انت کہ نما میں رہ بند ہلاس و کارانی آخر و ظاہر بیت۔ وک یعنی شے کلاگ گرگ و لوک ثالی و قرآن یاروک و نیمگ و جنونی نسبت کنگ۔ قرآن و قرآن و صاحب و سرا بالکل ہیج اثر نہ کنت، یاد بکن ات اے قرآن و دیم دیوک ماوتیں و مے جرنده و آئی حفاظت و ذمہ زرتنگ۔ بہ ہماشان و صورت و آ ایر کپنگ یک شوشہ یا زبر و زبر و تبدیلی و ابید ماں عالم و چاریں کڈاں سر بیت و داں قیامت و آچہ ہر قسم و لفظی و معنوی تحریف و محفوظ و مامون دارگ بیت مگر آئی اصول و احکامانی تہا ہیج ادلی بدلی نہ بیت زبان و فصاحت و بلاغت و علم و حکمت ہر قدر زیات بودنا کہ بہ بیت لیکن قرآن و صورتی و معنوی نقشہ و تہا ہیج پیمیں ضعف و کمزوری اصلاً محسوس نہ بیت، قوم و حکومتان قرآن و آواز و نزور و کم کنگ و واسطہ دست و پا دجن انت لیکن آنتون انت کہ اے قرآن و یک لفظ و ہم کم بکنت قرآن و حفاظت و ردا اے مزین شانیں خدا و وعدہ بہ یک ہنجوشیں حیران کنوکیں دستورے و سرجم بوان انت کہ آئی و گندان و مزین مزین کینگ داروک و مغزوریں بد و اہانی سر جہل و بوگنت۔ ”میور“ چوش گوشتیت، دانکہ مارا چیزے معلوم انت ماں کلیں عالم و ہن چشیں کتب نیست کہ آ مثل قرآن و داں دوازده قرناں چہ ہر قسم و تحریف و پاک بہ بیت۔ و یورہیں محقق نوشتہ کنت، کہ ماگوں یقین و قرآن و بعینہ محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) وپ و در آنکلیں لفظ زانیں چوش کہ مسلمان آرا خدا و کلام زانت، واقعات پیش دارنت کہ ماں ہر دور و زمانگ و کہ عالمانی یک مزین جماعتی کہ آئی تعداد و اللہ و بزانت ہنجوشیں بوتگ کہ آئی و قرآن و علوم و مطالب و حفاظت کت کتابان و آئی کتابت و کار سرجم کت قاریان آئی و بہ وئی طرز و ادا کت، حافظان و آئی لفظ و عبارتان و ہما ہیجا حفاظت کت کہ چہ نزول و عہد و بگرداں مروچی و یک زبر و زبر و تبدیلی ہم درانہ بوت کسے و قرآن و رکوعان و شمار کت کسے و آیتان و شمار کت کسے و حرفانی تعداد و پیش داشت حتی کہ لہتین و یک ایک اعراب و یک یک نقطہ شمار کت چہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکیں دورباری و بگرداں روچ مروچی و چشیں یک ساء و دمانے کسے پیش داشت کت نہ کنت کہ ماں آئی و ہزارانی لکھانی حساب و قرآن پاک و حافظ موجود نہ بوتگنت کیں خیال و بکن و ون بچار کہ ہشت و دہ سالی یک گونڈوکیں زھگے کہ یہ آئی و ماں وئی زبان و دوسرہ جزیانی رسالہ یاد کنگ سک گران انت ایک اجنبی زبان و یک اینکر زندیں کتاب و کہ چہ متشابہات و ہم پرائت چونکائی مثل بلسل و زبانی و انان بیت پدا ماں کتام یک دیوانے و چہ یک مزین نامداریں عالم و حافظے و یک حرفے پشت بکیت یا اعراب و غلطی و فروگزاشت بکنت تو یک چکے آٹرا ہما دمان و ٹوک دنت چہ چاریں کڈاں سوچ دیوک یک پارگی توار و کشتن ممکن نہ انت کہ والوک بہ وئی ردی و سراٹھ بکنت قرآن و حفظ و ردا ہیے ڈول انجام و بست و بند ماں دور و نبوت و ہر کس و چمان و ت دیستگت، بہ ہما ییمگ و ”وَاِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ“ فرمان کنان ہما دور و منکران و د لگوش گور کنا عینت۔

و واجبہ و تہا دیگ بوت کہ چہ اشانی استہزاء و تکذیب و ماں دل تنگ مہو اے یک نوکیں گپے نہ انت مدام منکرانی ہیل و عادت بوتگ کہ ہر وقتیکہ یک پیغمبر آہنگ آٹرا بہ کلاگ اش زرت کدی آٹرا مجنون اش گوشت کدی ابوک و پد شدت کنگ و ردا لغو و فضولیں سوال اش کت، فرعون و حضرت موسیٰ علیہ السلام و بابت و گوشتنگ آت ”ان رسولکم الذی ارسل الیکم لمجنون (الشعراء رکوع ۲) و ہما فرشتیانی فوج یارگ و سوال اش کت کہ مروچی قریش گون تو کنگا کنت لَوْلَا الَّذِیْ عَلَیْہِ اَسْوَرَةُ مِنْ ذَہَبٍ اَوْ جَاءَ مَعَهُ الْمَلٰٓئِکَةُ مُقْتَرِبٰتٍ“ (زخوف رکوع ۵)

دل یعنی ہر کسے چہ گناہانی کنگ دست و نہ کشیت ماں بہ آیانی دل و ہمے پیماستہزاء و تکذیب و ہیل و عادت و جاگہ دہیں و ہدیہ ماں آیانی دل و چہ گوشتانی راہ و اللہ پاک و وحی سر بیت تو اشی و ہمراہی و تکذیب ہم رہا دگ بیت۔ وال یعنی مدام بہ ہمے پیمادروغ بند کنان و کلاگ گران بوتگنت و اے ردا اللہ پاک و سنت ہمیش بوتگ کہ سرکش و باغی ہلاک و رسوا کنگ بنت و گڈ سر و حق و بیرک اعلیٰ و بالا مانت۔ ۱۲

وہاں باغیانہ از باب و وسیلہ ہائی سرادسترس و یک چیزے نہ چیزے حکمت اے ہم بزبان ات (تنبیہ) شیاطین مدام چہ شہابی
ذریعہ ہلاکت بنت مگر ہما پیما قطب جنوبی و ہمالیہ برز ترس کل تحقیق کنوک مرگ اے انبار کشت و ایدگر مردم اشانی چشیں بدیں انجام اے گندان اے ہم چہ اے ہم
دست نہ کشت ہمیشی سر شیاطین اے مسلسل جد و جہد اے قیاس بکن ات اے خبر سر سپد بیٹیت کہ قرآن و حدیث اے چوش بیان نہ کنگ کہ شہابی وجود
تہنا پی شیاطین اے ہم بیت ممکن انت کہ چہ آئیانی وجود اے دگر بازیں کار و مصلحت و البتہ بہ بنت و بہ ضرورت اے و ہد اے چہ اشان کارگرگ بہ بیت ۔ واللہ اعلم ۔ و یعنی نوکر و جاگر
جہولت ۔ و غیرہ کہ چہ آیان ماکار و خدمت کریں بلے آئیانی روزی خدا و ذرہ انت ۔ و یعنی ہر چیز ہر ہر مقدار اے بلوٹیت پیدا کنت نہ دم بارت و نہ زندیت چانگوار و جی
کنت انکو آچیز موجود بوت چوش چوش تمام چیزانی خزانہ آئی
لا محدودیں قدرت بوت کہ چہ آئی اے ہر یک چیز بہ حکمت اے
روہ یک مقررین نظام اے ماتحت قرار گیتگیں اندازہ اے
سرا بہ وجود کابنت ۔ و یعنی ہور گوار و کین گوانان
گران گرانیں جبران اے چہ آپ اے کنت و یارنت
چہ آیان آپ رجیت کہ آماں کور و چک و چاتان جمع ہوان
بہ شے کار اے کیت خدا اے بلوٹیں تو آورگ اے قابل نہ بوتگت
لیکن آئی اے محض چوتی مہربانی اے چنکر شیر کین لطفیں
آپ شے دوازده ماہانی تو شگ اے خاطر اے ماں زمین اے
رگ و ریشگانیں تہا جمع کت ۔ و یعنی نہ بالا ہور اے خزانہ اے
سرا شے قبضہ انت نہ جلا چک و چاتان بہ شے اختیار اے
انت خدا ہر و ہرے بلوٹیت ہور اے بگوارین بیت نہ شہا
آتر اداشت کت کن انت نہ وتی دل و تب اے آتر آورت
کن انت و اکن چات و چمکانی آپ اے حشک بکنت یازبات
آپ اے راہل بارت کہ چہ شے دسترس اے در بہ بیت تو چمکانی
آپ بہ شے گیر اے کیت ۔ و یعنی دنیا فنا بیت یکیں خدا گول
وتی سر جمیں صفتاں باقی مانیت ، حضرت شاہ صاحب
نشتہ کنت ۔ ہر کس ہرگی انت و آئی کنگیں مال خدا دست
مانیت ۔ و یعنی پیشی گدی ہج کس یا آئی اے اعمال چہ مئے
قدرت اے گیر اے در نہ انت بہ ہما تی روہ چہزان ماں دنیا اے
ظاہر بہ بیت و بہ ہما تی روہ مال آخرت اے تھون نماییں مخلوق
انصاف کنگ بیت ۔ (تنبیہ) دیمار و گ یا پشت اے
پیش کپک بہ عمومی معناء کار مرز بیت ماں ولادت اے بہ بیت
یا ماں مرگ اے یا ماں اسلام اے یا ماں نیکیں کار اے ماں
نماز اے صفان اے دیمار و گ ہم ماں نیکیں کار اے
ذیل اے کیت ۔ و یعنی یک یک ذرہ ماں آئی علم اے
انت و ہدے آئی حکمت مقتضی بیت کہ درستان اے بہ انصاف
خاطر اے یکیں ہدے چ کنگ بہ بیت تو اے کار بہ آئی اے ہج
مشکل نہ بیت ۔ ماں قبر خاک ، جانورانی لاپ اے ماں دیر اے
ہن اے ماں فضا گرات اے یا ہر جگہ اے کت م چیزے اے
جز بہ بیت آئی بہ وتی چپ و چاگر دیں علم و کمالیں قدرت
جمع اش کنت ۱۲

ہم صفحہ فوائد ۔ و آقا قیہ آیتان اے
چہ پد لھتیں انفسہ آیتان اے بیان فرما ٹینیت کہ اے ردا
شاید اے اشارہ مقصود انت کہ ہما ذات منبع الکمالان
شمار اول سر اے گول یک ہنیں عجیں رہ بندے اے پید کت

گدا پرانی شمار و بارہ ماں یک میدانے جمع چون مشکل بیت ۔ (تنبیہ) بہ انسان اے پیدائش اے ادا و لفظ بیان بوتنت ۔ صلصال ۔ تو اے کونکین ٹلینگو کیں کلنڈی
کہ ماں آس اے پھتہ بوگ اے بہ اے جاوہر بر سبت ہم چیزے را دگر جافہ ۔ کالفخار ۔ فرما ٹینت و حما مسنون ۔ (پوچکل سترنگیں کہ بوجہ بنت) ماں خیال اے چوش
کیت کہ اول سر اے چہ سترنگیں پوچکل اے آدم اے تیار کنگ بوت پدا و ہرے حشک ہوان اے مثل ٹلنگوک اے تواری کت ۔ گدا اقسما قسمیں جاوران اے پد بہ اے درجہ
سر بوت کہ ماں آئی اے انسانی روح ماں گیکج بہ بیت ماں روح المعانی اے لھتیں عالمانی قول نقل کنگ کہ آئی لفظان چوش انت کاٹہ سُبْحَانَهُ اَفْرَغ
الحماء فصور من خالک تمثال انسان اجوف فیس حتی اذا تقرصوت شمر غیرہ طورگ بعد طور حتی نفخ فیہ من روحہ فتبارک

حَمَامَسْنُونٍ ۲۶ وَالْجَانَّ خَلَقْنَاهُ مِنْ قَبْلُ مِنْ نَارِ السَّمُومِ ۲۷
پوچکل سترنگیں ک و جنان اے پید اگیں کنگ آپیر ترا چہ لوارے آساٹ
وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ إِنِّي خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ صَلْصَالٍ مِّنْ
ذَوَاتِکَ کُوْشَتِیْ پُروردگار گول ملائکتاں کہ من پیداک کنان یک مردے چہ ٹلینگ کونکیں خاکا چہ
حَمَامَسْنُونٍ ۲۸ فَادْأَسْوِیْتُهُ وَلَنفَخْتُ فِيْهِ مِنْ رُّوْحِیْ فَقَعُوْا
پوچکل سترنگیں پدا و قتیکہ برابر کنان آئی اے و ہوت کنان ماں آئی اے تہا چہ وتی روحا گدا بکیت
لَهُۥ سٰجِدٰٓیْنَ ۲۹ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ اٰجْمَعُوْنَ ۳۰ اِلَّا الْاِبْلِیْسَ
آئی دیمار سجد یا ق پدا سجدہ کت ملائکتان درستان یکپ رگی مگر ابلیسا
اَبٰی اَنْ یَّکُوْنَ مَعَ السَّٰجِدِیْنَ ۳۱ قَالَ یٰۤاِبْلِیْسُ مَا لَکَ اَلَّا تَکُوْنَ
انکاری کت چہ اے خبر کہ ہور بہ بیت گول سجدہ کنگا ۔ فرما ٹینتی ادا ابلیس چوں بوت ترا کہ ہور نہ بوتے
مَعَ السَّٰجِدِیْنَ ۳۲ قَالَ لَمَّا کُنْ لَّا سَجْدَ لِیْشْرِ خَلَقْتُهُ مِنْ
گول سجدہ کنگاں گوشتی من آیان کہ سجدہ کنان یک انسانا کہ اوت کنگ آ چہ
صَلْصَالٍ مِّنْ حَمَامَسْنُونٍ ۳۳ قَالَ فَاخْرِجْ مِنْهَا فَاِنَّکَ رَٰجِمٌ ۳۴
ٹلینگ کونکیں خاکا چہ پوچکل سترنگیں ۔ فرما ٹینتی کہ اچہ درکپ چہ ادا آئی نوں بیشک تو گیتگیں و
وَإِنَّ عَلَیْکَ اللَّعْنَةَ اِلٰی یَوْمِ الدِّیْنِ ۳۵ قَالَ رَبِّ فَانْظُرْنِیْ اِلٰی
وہ تہی سر العنت انت تا قیامت و روحا گوشتی آئی رب گدا منامہلت ہدے تا
یَوْمَ یَبْعَثُوْنَ ۳۶ قَالَ فَاِنَّکَ مِنَ الْمُنْظَرِیْنَ ۳۷ اِلٰی یَوْمِ الْوَقْتِ
ہماروچ کہ مردہ زندگ کنگ بنت ۔ فرما ٹینتی کہ نوں تو مہلت داتنگے تا ہما مقررین وقت اے
الْمَعْلُوْمِ ۳۸ قَالَ رَبِّ بِمَا اَعُوْیْتُ لَازِبٰٓیْنَ لَّهْمُ فِی الْاَرْضِ
روچاٹ ، گوشتی آئی رب ہجو کہ تو منا چہ راہار و کت من ہم سبز باغ پیش داراں آدرستاں زمین
وَلَا اَعُوْیْہُمْ اَجْمَعِیْنَ ۳۹ اِلَّا عِبَادَکَ الْمُخْلِصِیْنَ ۴۰
وہ راہار دکنان آدرستان ۔ مگر ہما کہ تہی در چنگیں بندہ انت چہ آئیانی تہا و

اللہ احسن الخالقین حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت خاک و گول آپ و ترکت و خیر جوڑ کنت کہ جوڑ کنت گول تواریکنت ہما انسان و بدن جوڑ بوت چہ آئی خاصینان سکی و گرائی (بار) ما آئی پشت کپتنت ہے ڈول و گریں ہوا (گوات) و خاصیت (حدت و خفت) ماں جن و پیدائش پشت کپت۔ راغب اصفہانی و ماں یک دراجیں ہشتانک و ردائیبہ کنگ کہ "حَمَامَسْنُون" و "طین لاذب" وغیرہ لفظان ظاہر کنت کہ خاک و آپ و اداریکنان و گول گوات و خشک کنت و "فخار" و لفظ شون دنت کہ ماں یک درجہ و گول آس و آئی قالب پختہ کنگ بوتنگ۔ ہے ناری جزہ انسان و منشاء ولوث انت بہ ہے مناسبت و یک جا ہے فرمان انت "خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ" راغب و اے مضمون باز دراج و دل چسب انت۔ افسوس انت کہ ما آئی و خلاصہ و ہم ادا درج کت نکلیں۔

وَلْیَعْنِ لَطِيفُ آس و گوات اداریں۔ لَمَّا قَالَ خَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ (الرحمن رکوع ۱) یا چوشش بگوش نبینیں گوات کہ آمل آس سوچک بہریت کہ آرا ماں بلوچی و "لوار" گوشت بہر جا و ر و انسانی پت گول چیں مادہ و پیداکنگ بوت کہ ماں آئی تزاری عنصر غالب (گیش) آت و جنائی پت چہ ہما مادہ و پیدابوت کہ ماں آئی ناری عنصر زیات آت ابلیس ہم چہ ہمیشانی جنس و آت۔

وَلْیَعْنِ الْإِنْسَانِ قَالِبٌ و جواں کنان و اے حد و جوڑ کنان کہ ماں آئی و انسانی روح بان گجگ بہریت پدا ماں آئی و ساہ مان بگیان کہ چہ آئی و یک جمادیں انسانے تیار بیت او ہد و شمار احکم دیگ بیت کہ درست ماں سجدہ و بکپ ات (تنبیہ) روح و اضافت بہ وقتی نیمگ و کت اے محض بہ تشریف و تکرم و روح انسانی و شان و ظاہر کنگ انت یعنی ہما خالص "ساہ" کہ ماں آئی و نمونہ انت منی صفات (علم و تدبیر وغیرہ) کہ چہ وقتی اصلی فطرت و منیاد کنوک و بہ سبب خصوصی لطافت و گول مناسبتا قریبی تعلق داروک انت۔ امام غزالی رحمہ اللہ و گول دگر عنوانے اے اضافت و بابت و گیش و گیوار کنگ و چوشش فرمان کنت۔ اگن آفتاب و گویائی و طاقت بر سبیت و آبگوشت کہ من وقتی نور و فیض و بہ زمین و سرکت توچوں اے لفظ (وقتی نور) رد بیت و ہدیہ اے گوشتگ راست انت حالانکہ نہ آفتاب ماں زمین و حلول کنت نہ آئی نور چہ آئی و جدابیت بلکیں چہ زمین و لکھانی میل دور بوان و ہم روشنی و لکام ماں ہمائی دست و انت زمین و ہج اختیار و اے بابت و راہوار نہ بیت بحر چہ اشی و کہ چہ آئی و وقتی استعداد و ر و نفع حاصل بکنت تو ر و الوری خدا و اے فرمان کہ من ماں آدم و وقتی روح و نفع کت، حلول و اتحاد و دلیل چو نکائی بیت کنت روح و بابت و انشاء اللہ یم تر و "وَلْيَسْأَلُواكَ عَنْ السُّرُوحِ فَاِنَّ السُّرُوحَ مِنْ أَمْرِ رَبِّكَ" بیان کنگ بیت۔

وَلْیَعْنِ چہ جنت یا چہ آسمان و یا چہ ہما مزن شاہیں جاگہ و در بکپ کہ اود و داں لھون و توجاہ منند آتے۔

وَلْیَعْنِ مردود و مطرود و یا چہ جسم و اشارہ بہ ہما نیمگ و بہریت کہ ساری و گوست کہ چہ شہب و شیا طین و رحم کنگ بیت چوش بگوش ماں اے لفظ و آئی شہب و پستہ دیگ بوت کہ تہی چہ سجدہ و انکار کنگ عنصری شرف و روانہ انت فضل و شرف دراصل بہ ہمائی انت کہ ہر کس و خدا فضل و شرف عطا بکنت البت تہی ابار و استکبار و منشا و مقصد ہما شقاوت و بدبختی انت کہ آچہ تہی بدیں فطرت و سبب و تہی مقدر بوتنگ۔

وَلْیَعْنِ داں قیامت و روح خدا و پڑ و چہ بندہانی جانب و لعنت کیان بیت اے ڈول و زوت زوت و چہ خیر تو دور تر بوان یے۔ و ہدے داں قیامت و خیر و توفیق نہ بیت توچرائی و پدا و اچھ موہ نرسیت پرچاکہ ماں آخرت و ہر کس ہما چیز و رون موش و کنت کہ آئی و ماں اے دنیا و کشتک یا چوشش بگوش کہ داں قیامت و روح و لعنت کیان بیت چہ آئی و بعد ہر چہ قسم و بے حساب عذاب بیت آچہ لعنت و ہنگت زیات تر انت یا "الْحَيُّ يَوْمَ الدِّينِ" و لفظ و چہ دوام و معنی مراد بہریت۔

وَلْیَعْنِ داں ہما و ہد و تراہلت دیگ بیت دل و ارمانان و شر در شان بکن۔ اے واقعہ و گیش و گیوار ماں بقرہ و اعراف و گوشتگ بایدانہ کہ ہمو اچارگ بہریت دوبار زنگار و حاجت نیست انت۔

وَلْیَعْنِ دنیا و رنگ برنگی و شیان و پیش داران و انسان و بہ واہگانی دام و گرفتار کنان وقتی خاص و ناسی و گچینی بندگان و ابید درستان و چہ راہ و رد دیان۔ اے کلمات ملعون و بہ انتقام و جوش و در شان گرتنت مطلب چوش آت کہ منی دست گول تو و نرسیت لیکن بہ ہمائی سبب و کہ من چوشش دور چکل دیگ بوتنگوں وقتی قدرت و توفیق و ر و و چہ آئی نسل و وقتی بدلہ و شر گراں۔ سورہ اعراف و اے بابت و چہ نہشتہ کنگ بوتنگ آرا ہم چارگ بہریت ۱۲

وَلَا يَعْزُبُ عَنْكَ الْفِتْنَةُ ۖ إِنَّهَا مُتَبَدِّلُهَا ۚ وَمَنْ يَشَأْ فَلْيَعْمَلْ سَعَاتِهِ ۚ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۖ

دروازگان، بند بکنت تو گدا آئی سزا ہم بخش سکتا انت کہ بآئی جنگ هیچ تدبیر کار نہ کنت، سعدیؒ عجب گوشتنگ سے بہتہ دیدگر برکشید تیغ حکم بہماند کہ وہ بیان صم بکم بہ وگرد در دہد یک صلای کرم بہ عزازیل گوید نصیبی بزم بہ دیم ترا یک واقفے بیان فرماینت کہ ماں آئی، فرشتگان ایں کپک، ذکر انت ہما فرشتہ یک جاھے مستانگ دینت و دگر جاھے ڈوکاں ہور گوارینت تا نکہ بہ بیت کہ خدا ہر دوئیں صفات (رحمت و غضب) سرجم انت، بند بان، لازم انت کہ نہ دلیر بہ بنت و نہ نا اہمیت بہ بنت۔ والہ مہمان، ہمشکا گوشت کہ ابراہیمؑ اول سرء آیان، ہمان فہمت رند، ظاہر بوت کہ فرشتہ انت۔ والہ دومی جاگہ کیت و اوجس ہنہم خیفۃ یعنی خوف، ماں دل، داشت، تو چوش گوشتگ بیت کہ ابتداء، ماں دل، چیر دیگ، کوشستی کنت آخر ضبط کنتی نہ کنت چہ زبان

ظاہر کنتی یا مطلب چوش بہ بیت کہ چیر دیگ، باوجود ترس، نشان ماں چہرہ وغیرہ، ہمنکر ظاہر انتت بزان گوشتگ، انت کہ ماچہ شمار سگائیں اے ترس چوینے ات۔ آئی تفصیل ماں سورہ ہود، گوشت اودا جاگہ بہ بیت۔ والہ یعنی ترسگ، ضرورت نہ انت بلکین شادکائی، موقع انت ماں پیراں سری، ما شمار اولاد، مستانگ، دہیں اولاد ہم چوینے، چیک مرز ہوشیار فیزین عالم کہ آرا پیغمبران علوم دیان، بتوت، منصب دیگ بیت و بشتر ناہ باسحق نبیائے الصلحین (صافات ۲۷) والہ چونکہ اناکت، مرز عجیب رہ بندے، مستانگ اشکت تو دتی پیرانہ سالی، گندان ۱۷، خبر کیں عجیب محسوس بوت انسانی طبیعت، اے خاصیت انت کہ و ہرے یک انسانے یک دین حلالے اہمیت برخلاف یک عجیب رہ بندے، اناکت، باسکت تو یقین آیک، باوجود آئی، ہر شری، لشکران، جست کنت و جیرائی و تعجب، لہجہ اختیار کنت تا نکہ خبر دیگ ہم بہ خوبی دتی دل، خبر، دراکنت کہ ماں آئی، ردی، بیت بکنت یا شک، گنجی نشے باقی ہمانیت، اے روا بن کثیر، الفاظ چوش انت قال متعجباً من کبرہ و کبر زوجتہ و متحققاً للوعدہ فاجابوہ مؤکدین لما بشروہ بہ تحقیقاً و بشارۃ بعد بشارۃ۔ چونکہ کلام مرظاہر ناامیدی، وہم ممکن انت کہ مسترین (اکابر) خصوصاً اولوالعزم پیغمبرانی شان، خلاف انت ہمشا فرشتیان فلا تکن من القائلین گوشت، تنبیہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت، معلوم بوت کہ کالیس مردم ہم (ماں کتام درجے) ظاہری از بابانی سرا خیال دارنت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

وال یعنی چہ خدائے رحمتان نا اہمیت و عام مسلمان ہم بیت نہ کنت چہ جانیکہ انبیاء علیہم السلام، معاشہ چشن نوبت بیت محض چہ ہیل و عادت ازیاب و دتی ہستیں جاور، اعتبار، یک خبر، عجیب معلوم بوت بہ آئی سرا من و تی تعجب ظاہر کنت کہ خدا، قدرت، عجزا کہ نول پیراں سری، منارا اولاد بیت۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت چہ عذاب نہ ترسگ و چہ افضل، نا اہمیت بواگ ہر دوئیں کفر انت یعنی دیم، احوال

الحجرہ

۴۱۰

ربیعہ

يَقْنَطُ مِنْ رَحْمَةِ رَبِّهِ إِلَّا الضَّالُّونَ ۚ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا

ناامید بیت چو دتی پروردگار، رحمت، مگر ہما کہ گراہنت ظاہر گوشتی جی انت شے کار ای

الْمُرْسَلُونَ ۚ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ۚ إِلَّا آلَ لُوطٍ

اللہ، قاصدان و گوشتش ما دیم دیگ بوتلیں بہ یک گنہگارین قومے نیگ، مگر لوط، لوگ، مردمان

إِنَّا لَنَجُوهُمْ أَجْمَعِينَ ۚ إِلَّا امْرَأَتَهُ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ ۚ

کہ مارستگار کتیں آدرستان، مگر آئی، جن، نافصلہ کنگ کہ آچہ پشکپتگیان انت

فَلَمَّا جَاءَ آلَ لُوطٍ الْمُرْسَلُونَ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ مُّنْكَرُونَ ۚ

پرا دتیکہ آتکنت لوط، لوگا ہما دیمدا تکیں نفران، گوشتی شما بیگا نہ مردیت وک

قَالُوا بَلْ جِئْنَاكَ بَاءً نَّكَارًا فَيُؤْمِنُ بِآيَاتِنَا أَنتَ الْيَقِينُ ۚ

گوشتش نہ بلکین مازنگ آتنگ تھی گوارا ہما چیز کہ جیرہ آتنگ بوتگ ما آئی، بابتا، وزنگ آتگیں تھی گوارا ستیں خبر

وَأِنَّا لَاصِدُّوْنَ ۚ فَاسْرِ يَا هَٰؤُلَاءِ بِقِطْعٍ مِّنَ اللَّيْلِ وَاتَّبِعْ أَدْبَارَهُمْ

و ماراست گوشتیں و نول بزور در کپے تی مردماں، ماں یک پاسے چہ شپا و نورو آیان رندا

وَلَا يَلْتَفِتْ مِنْكُمْ أَحَدٌ وَامْضُوا حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ۚ وَقَضَيْنَا إِلَيْهِمْ

وچکا مترتیت چہ شما یکے و بروت ہما جاہیکہ شمارا حکم بیت و فیصلہ کنت کون آکیا

ذَٰلِكَ الْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰؤُلَاءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ۚ وَجَاءَ أَهْلُ

اے خبر، کہ بیخ اشانی کشک بیت ہجو کہ صباح بیت و آتکنت شہر

الْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ ۚ قَالَ إِنَّ هَٰؤُلَاءِ ضَيْفِي فَلَا تَفْضَحُونِ ۚ

مردمان گل کنانا ظاہر گوشتی بیشک اے مردم منی ہمان انت نول منار سوا ممکن ات وک

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تَخْزَوْا ۚ قَالُوا أَوَلَمْ نُنْهَكَ عَنِ الْعَالَمِينَ ۚ قَالَ

و ترست چہ اللہ و منا بے آبرو ممکن ات گوشتش آیام ترا مہن نلتگ چہ جہان، مدد گاریا ظاہر گوشتی

هَٰؤُلَاءِ بَنِيَّ إِن كُنْتُمْ فَعَالِينَ ۚ لَعْنَةُ اللَّهِ عَلَىٰ كُفَرَاءِ هَٰؤُلَاءِ ۚ

اش انت حاضرنت منی جنکان اگر شمارا کنگی انت قسم انت تھی سرء کہ آماں و تی ہستی، مدہوش انت

مزلہ

خدا زانت یک خبر، سرا دعوی کنگ یقین کنان کہ چوش بیت نہ کنت ہمیش کفر انت باقی محض دل، خیال و شبینگ، سرا گرفت نہ بیت و ہدیہ چہ دپ، بگوشت گداگانہ زانگ بیت۔ والہ یعنی ہمناشا ہمے مستانگ، دیگ، اہنتے یاد کہ ہم ہمہ شمار ارادہ دارت کہ پیر آئی، شہادیم دیگ بوتگے۔ غالباً چہ قرینہ، واجہ ابراہیمؑ، خیمتنگ کہ اصل مقصد بہ تشریف آوری، دگر چیز ایت، ممکن انت کہ ہر ج ترسے چہ آسانی گندگ، پیدا بوتگت چہ ہمانی، ماں دل، خیال بوتگ کہ خالص مستانگ دیوکان، گندان، خوف چون بیت ضرور دگر خوف کیں چیز ہم اشان، گون بیت و اللہ اعلم۔ والہ یعنی آگوں اید کہ کافران ماں عذاب، گرفتار بیت۔ (تنبیہ) مرظاہر، چوش انت کہ قَدَّرْنَا إِنَّهَا لَمِنَ الْغَابِرِينَ۔ گفار ملائکتانی ٹیکنت کہ اشان گون عذاب اہنگنت چونکہ اے و ہدا آیان تضاد

قدر و فیصلہ نافذ کنگ و خاطر بہ سرکاری کار و اہنگنت پیشکا تقدیر (قرار گرگ) و نسبت نیابتا بہ وقتی نیمگ و کت۔ و ممکن انت قد و نا الہ حق تعالیٰ و کلام بہ بیت گڈا ہج اشکال پشت نہ کپیت۔

وگ یا و مطلب چوش ات کہ شامنا را خاص ناسیں مردم معلوم بیٹ کہ بہ شے گندگ و ماں دل و ترس پیدا بیت شاید ہما پیس ترسے ات ہنجوش کہ ماں حضرت ابراہیم و دل و جاہ جنگتی یا غرض چوش بہ بیت کہ شاماں اے شہرستان و اجنبی معلوم بیٹ شمارا اد و مردمانی بدیں ہیل و بارہ و ہج معلوم نہ انت۔ بچا رات کہ اشان گوں شما چوہیں رہ بند و پیش کایت یا چوش ہما و ہد و گوشتی و ہدیہ مردمان فرشتگان و خوبصورتیں بچک زانان حضرت لوط علیہ السلام و لوگ و سر احمہ اش گت لوط علیہ السلام و آیان و مہمان زانان و بہ اشانی حفاظت و کد و قی و س و گوشت گت حتی کہ ماں آخر و گوشتی تو ات لی بکھ قوۃ او ای الی ذکین شدید۔ ہما و ہد و دل تنگ و ان و گوں ہمایاں گوشتی کہ شما عجیب مردم معلوم بیٹ من شے ابر و رکینگ واسطہ اینکروست و پاد جنگایاں لیکن شما بہ منی ذر لکی و مکیں ہم دستان و نہ سرین ات (کار نہ بند ات)۔

وہ یعنی ماں دل و پریشان مبیٹ ما مردم نہیں ماچہ آسمان و ہما چیز و پریشان و آدرنگیں کہ ماں آئی اشان مدام گوں تو جیڑہ کر تگش یعنی ہلاک کنوکیں عذاب و کہ چہ آئی و شاماں ات و ترسینگ ات و اشان انکار کنوک اتنت۔

وگ یعنی نوں شما بالکل دل جم بہ بیٹ۔ اے یکدم پکا و محکبیں گپ بیت کہ ماں اشی و دروغ و ہج احتمال نیست انت۔

وگ یعنی و ہدیہ شپ کیں سرکیت و قی لوگ و مردمان و زیران و چہ میتگ و در بکپ و شمار دستان پشت پشت و گوں بہ بیٹ ناکہ شما دلم بہ بیت کہ کسے پشت نہ کپتگ یا چہ راہ و وتری نہ کتگ اے جاوہر تہی دل بہ قرار بیت و گوں دل جمی و ماں خدا و ذکر و شکر و گلاٹیش بو ان و قی ہما راہانی سر احم خیال گورکن ات دومی نیمگ و شے پشت بوگ و سبب و دیما رو کیں مردمانی سر اشمے رعب کپیت و آیان پشت و چک و ترینان و پچارنت و لے ڈول و ولایت و متکو احد و سر اسرجی و عمل ہم بیت و آیان چہ خطرہ و جاگہ و در سر بیت و شمارا و قی ظاہری پشتیان ہم خیال کنت۔

وگ یعنی ماں شام و ملک و و تمام دگر امن دایمی و جاگہ کہ خدا و پر آیان مقرر کتگ۔ وگ یعنی لوط علیہ السلام و ملاکتانی ذریعہ و ماو قی پکاٹیں فیصلہ اشکناٹ کہ عذاب زیات دور نہ انت ہتوں ہے صبح و اے قوم و نام و نشان پہک کار و گم کنگ بیت شاید چوش ہم مطلب بہ بیت کہ صبح و شروع بوگ و شرط و عذاب شروع بیت و داں اشراق و تمام معاملہ بلاس کنگ بیت پر جا کہ دگر جاہ مصیحین و بدل و مشرقین و لفظ اہنگ۔ وگ و ہدے اشان اشکت کہ لوط علیہ السلام و گور و مزین حسین و جمیل و رنا مہمان انت تو و قی بدیں ہیل و عادت و سبب و سک گل انت و در کان زوران و بہ آئی لوگ و سر بوتنت و چہ لوط و لوط اتش کہ اشان و مے حوالہ و بکن (تنبیہ) ماں و جآ اهل المدينۃ و واپہ مطلق جمع و انت اداء قصہ و ترتیب واریان کنگ مقصود نہ انت۔ ماں سورہ ہود و اعرف و اے قصہ بیان گوشتگ ہمودا چارگ بہ بیت واد و فائدہ و انگ بہ بنت۔

وگ پر جا کہ مہمان و قضیت (رسوائی) مہمان جل و ہذامی انت۔ وگ یعنی چہ خدا و ترسان اے بے حیائی و کار و ویل بکن ات و اجنبی مہمانان و تنگ مکن ات آخر بچا رات کہ من ہم شے نوک و نند و کاں۔ منی آبر و شمارا کیں باز خیال داری کنگ لوط بیت من مہمانانی نگاہ و چکر حقیر و بزرگ باں و ہدیہ کاٹان و معلوم بیت کہ ماں میتگ و یک مردم ہم اے و اچہ و عزت کنوک نہ انت و نہ کسے اشی و خبر و گرت۔

وگ یعنی ماں آبر و زرد کنیں تو و تاوت بے آبر و کنے۔ و ہدیہ ماہین کر تگ کہ شما ہج اجنبی و قی گور و جاگہ مدیت نہ قی مہمانان ارا جو بکن ات مارا اختیار انت گوں در آویکیں مردمان ہرچ پیما بوٹیں گوں آیاں پلش بیائیں۔ گڈا ترا چوہیں ضرورت دیا کیت کہ مفت ناحق و اے درنا بیان و قی گور و جاگہ دیاں و رسوائی قبول کرتے۔ چہ اشی و ظاہر بیت کہ اے مردمان مدام اجنبی مسافران مدام بہ قی سلیں کاران کار مرزش کنگنت و حضرت لوط علیہ السلام و بہ قی وس و غریب مسافرانے حمایت و آبدختان و چہ اے بدیں کاراں دور دارگ و جہد کر تگت۔

وگ یعنی لے شامنا را چہ اجنبی مردمانی حمایت کنگ و مہن کنگت لیکن من چہ شما جست کناں آخر اے مہن کنگ و مقصد چہ انت ہمیش ناکہ من شے فطرت و برخلاف شہوت رانی و راہ و منع کنیں تو شما و چیزے فکر مکن ات آیا شہوت و پورہ کنگ و واسطہ حلالیں صورت شے دیما موجود نہ انت کہ اے پیما ناہود گیں حرامکاری دست مان کن ات اے شے لوگ بانگاں (کرمی جنگانی پیما انت) ماں شے لوگاں موجود انت اگن شما بہ منی گفت و رد و عمل بکن ات و شہوت و پورہ کنگ و شروع رہبند و اختیار بکن ات تو بہ شے حاجت و پورہ کنگ و آ رہبندس انت اے چوہیں آفت بیت کہ حلالیں و صافیں چیزے یل دیان و ماں حرام و گندگی و دور کن ات۔

وگ سر ظاہر و اے خطاب (دیم گوری) چہ حق تعالیٰ شانہ و جانب و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و انت یعنی سو گند بہ قی جان و لوط و قوم ماں غفلت و مستی و نشہ و بالکل کور بوان ات آیاں گوں مزین دلیری و حضرت لوط و پنت بلکہ منت و سماجت و ہتر مال کنگا ٹنت آیاں بہ قی قوت و نشہ و مست اتنت شہوت پرستی و آیاںی دل و دماغ بے کار کر تگ انت آگں مزین دل جمی و گوں خدا و نبی و جیڑہ کنگا ٹنت اشان چوش معلوم نہ ات کہ داں صبح و اشانی انجام و عاقبت چوں بیت تباہی و بربادی و سعت آیاںی سراسا ہیل کناں ات آیان لوط علیہ السلام و خبرانی سرا کنگا ٹنت۔ و موت اشان گندان و خندہ جنوک ات۔

(تنبیہ) ابن عباس و فرامینت کہ خدا تعالیٰ و ماں دینا و ہج جانے چہ و اچہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و جان و زیادہ اکرم و اشرف پیدا نہ گت من چہ خدا و نہ اشکت کہ آئی و و اچہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و جان و اید کسے دگرے و جان و سو گند و زنگ ماں قرآن و ہرچ پیس سو گندانی بیان انت آیاںی بابیت و انشاء اللہ دگر جاہ تفصیلی کلام بیت ۱۲۰

فل اے بابت، ماہے نزدیک، ماں کی ابرو ہولاء، مقطوع، مصبحین، فائدہ، گیش دیوار کرنگیں ابن جنت، قول انت کہ ہر عذاب کہ چہ آئی، ایک قوم ہلاک کنگ بہ بیت، صبحہ، و، صاعقہ، گوشک بیت، فل اشی، تفصیل ماں سورہ ہود وغیرہ، گوشت، فل، متوتم، دراصل، ہما مرد، گوشت کر اٹھیں ظاہری علامت و قرآن، گندان، محض چہ وقتی فراست و ترانگ، یک پوشیدہ نہیں خبر، معلوم بکنت ماں حدیث، انت اتقوا فراست المومن فانتہ ینظر بنور اللہ و ماں روایتان و بتوفیق اللہ، زیادتی انت یعنی چہ مؤمن فراست، بتسرات آچہ اللہ تعالیٰ، توفیق، نور، گندیت شاید ماں کشف و فراست بقول، امیر عبدالرحمن مرحوم، ہمنکر فرق انت کہ ہمنکر فرق ماں ٹیلیفون و ٹیلیگراف انت بہر جا و آیت، مطلب چوش انت کہ بہ فکر کنوک چار و کان، ماں لوط، قوم، قصہ، عجز، باز نشان موجود انت انسان زانت کت کنت کہ بدی و سرکشی، انجام چون بیت خدا، عظیم قدرت، مقابل، تمام طاقت، ہج ارزشتہ نذر انت ماں آئی عصا، آواز نہ بیت چہ آئی مہلت، انسان مغرور بیت نہ گول پیغمبران ضد و کنت ایر بکنت و اگن نہ آئیانی حشر ہس ہس پیما بیت، کل چہ مکہ، دیم، یہ شام، روگ، دوران، ہما چچی کنگیں میتگ، نشان گندگ، کابنت و انتکم لست مرون علیہم مصبحین و باللیل اخلد لتغفلون (صافق)، یعنی ہما پرشتکیں جاہان (کھنڈر)، گندان، باخصوص مؤمنان، عجزت بیت پرچاکہ ہمایان سر پد بیت کہ ماں آ قوم، بدکاری و سرکشی، سزا، اے میتگاں چپ کنگ بوتنت چہ مؤمنان، ابیدارید کہ مردم بلیکس ممکن انت کہ اشان، گندان، محض سخت و اتفاق یا طبعی سببانی اشان نتیجہ قرار بد بیت، کل جنگلی، ہندو کیں قوم یعنی واجہ حضرت شعیب، قوم ماں مدین، شہر، ہندوک انت کہ اشانی نزدیک، در چکانی جنگل آت چہ مردم شاید ہمود، ہندوک بہ بنت، لٹھیں گوشت، اصحاب ایک، و، اصحاب مدین، دو جدا گانہ قوم انت حضرت شعیب ہر دو ٹینانی ہنگ، مبعوث بوت اشانی گناہ شرک و بت پرستی، دزد و ڈنگی و ماں کیل وزن، فریب دور دیگر آت پیسر، ماں سورہ ہود و اعراف، اشانی قصہ گول تفصیل، بیان بوتگ، ہمود اچارگ بہ بیت، کل یعنی حجاز و شام، ہرج راہ، سر قوم لوط، میتگا انت ہمود اکیں چہل نزد، حضرت شعیب، قوم جاہلذات ہر دو ٹینانی علامات و آثار راہ روکان، نظر، کابنت، کل حجر، واجہ فرمائیت واجہ، نمود، آئیانی ملک، نام حجرات کہ آچہ مدینہ، شمال، انت اشانی طرف، واجہ صالح علیہ السلام دیم دیگر بوت، یک نبی، دور و غبند کنگ، معنی تمایس بنیانی دروغ بند کنگ، دول، انت کل یعنی ڈاچی گے کہ چہ ڈوک، در کتی و چہ اشی، ابید دگہ معجزات، کل یعنی دنیاوی زندہ، سر مغرور بان، یہ تکبر، ظاہر کنگ، کوہاں ترا نشان، مزن شاندارس لوگ و جاگش اڈ کنت گوشے اشان، چہ ادا کردی و گئی نہ آت و ماں وئی دل، چوشیں ترا نش ہم یا زنگت کہ ماں چوشیں محکم و مضبوطیں عمارتاں چونکائی آت سر بیت کنت کل یعنی مال و دولت، مضبوطیں جاگہاں، جسمانی قوت و چہ ایدگ و سیلہاں ورہ بنداں چوشیں توفیق اشان بوت

کہ خدا، عذاب، چہ و تا ٹکلیمنت، اشانی قصہ، ہم پیش، گوشک، ماں حدیث انت کہ واجہ نبی کریم بہ تنوک، روان، چہ حجر، شعیب، گوشت واجہ، وقتی سر ماں پوشت، سواری، رفتار، تیز کنت و گول صحابہاں گوشتی کہ عذاب کنگیں قومانی میتگان، ملگوزات مگر چہ خدا، خوف، گر یوان، اگن گر یوگ نہ بیت تو گر یو کیں صورتے جوڑ بکن انت خدا مکنت ہما چیز یہ شمس بہ بیت کہ آیان، سر بوتنت واجہ، مسلمانان، یہ ادب، دیگر، واسطہ چوش گوشت کہ مردم بہ چوشیں جاگہاں سر یوان، عجزت حاصل بکنت، ولا حضرت شاہ صاحب نوشنت کنت، پیشی احوال، بیان کنان، فرمائیت کہ اے جہان ہیخوش مفت، خالی نہ کنتگ، سر برد، یک مدبر و کار سازے ہست انت ہر یک چیز تدارک کنوک، سر جیں و گڈی تدارک، نام قیامت انت و چہ کافران یک کنارہ بوگ، فرمان کت و ہدیجہ خدا، حکم، سرکنت

فَاخَذَ تَهُمُ الصَّبْحَةَ مُشْرِقِينَ ۝ فَجَعَلْنَا عَلَيْهِمْ سَافِلَهَا وَاَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حَبًّا مِّنْ سَجِيلٍ ۝ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنَّهَا لَلسَّبِيْلُ مُّقِيْمٌ ۝ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّلْمُؤْمِنِيْنَ ۝ وَاِنْ كَانَ اَصْحَبُ الْاَيْكَةِ لَظٰلِمِيْنَ ۝ فَانْتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَاِنَّهُمْ لِبٰمٍ اَمْرٍ مُّبِيْنٍ ۝ وَلَقَدْ كَذَّبَ اَصْحٰبُ الْحِجْرِ الْمُرْسَلِيْنَ ۝ وَاِنَّهُمْ لَكٰذِبٌ مَّكِيْرٌ ۝ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا اِلَيْهِمُ الْمُنٰدِيْنَ ۝ فَخَذُوْهُمُ الصَّبْحَةَ مُضْجِيْنَ ۝ فَمَا اَعْنٰی عَنْهُمْ مَّا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝ وَمَا خَلَقْنَا السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا اِلَّا بِالْحَقِّ ۝ وَاِنَّ السَّاعَةَ لَآتِيَةٌ فَاَصْفَحْ ۝ الصُّنْعُ الْحَمِيْلُ ۝ اِنَّ رَبَّكَ هُوَ الْخَلْقُ الْعَلِيْمُ ۝ وَلَقَدْ اَتَيْنَكَ بِسَبْعٍ مِّنَ الْبُشٰنِ وَالْقُرْآنَ الْعَظِيْمَ ۝ لَا تَبْدَنَّ عَيْنَكَ اِلٰی

مازل ۳

ہفت آیات کہ ماں نماز بار بار و انگ بنت (سورہ فاتحہ) و قرآن مزن در جہیں کل و سنگ ممکن وقتی چمان یہ ہما

تبلیغ فرض تمام کت و پدا ہم کافران بہ دنی ضدہ سراط بکننت کد احکم بوت کر زیادہیں جنجال ہج فاندگ نیست نون وعدہ راہ بہو واثانی درد ورنجانی سرا صبر کن لگ وگوای و مکن ات دانکہ خدائے پاک فیصلہ سربیت۔ فلا آئی و تہی صبر وایانی ایداء کل احوال معلوم انت ہر یک و آئی عمل بدل و دنت ماں اے آیت و جوش بگوش کہ "معاد" بابت و بیان کت، یعنی ہما ذات و یک برے پیداکت برای دوبارہ پیداکنگ چون مشکل بیت و سر چیز و اجزا رشتنگ و تالان بیت آراہر چیز علم هست انت ہر جا ہیکہ بہ بیت درستان یک جا کنت۔ دگر جاھے فرمان کت۔ "أَوَلَيْسَ الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بِقَادِرٍ عَلَىٰ أَنْ يَخْلُقَ مِثْلَهُمْ بَلَىٰ هُوَ الْخَلَّاقُ الْعَلِيمُ" (لین رکوع ۵) فلا حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی اے ایگر مزین نعمت و بجا کر ترا دیک بوت وچ کافران ہٹ و د لکیر مہو۔ (تنبیہ) ماں سبع مثانی و "مصدق" و اختلاف، انت راست و راج ہمیش انت کہ چاشنی و مراد سورہ فاتحہ و ہفتیں آیت انت کہ اشان و ماں ہر یک نماز و ہر یک رکعت و نکرار کنگ بیت اشان چو وظیفہ ہر یک بر و دانگ بیت۔ ماں حدیث و انت کہ حق تعالیٰ و تورات، انجیل، زبور، قرآن ماں تمام کتاب و اشی و مثل نازل نہ فرمائنت۔ ماں صحیح حدیثان تصریح انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم سورہ فاتحہ بابت فرمائنت کہ ہمیش انت سبع مثانی و قرآن عظیم کہ منارا دیک بوتگ۔ اے خوردیں سورت و قرآن عظیم (مزین قرآن) گوشگ بہ اعتبار و درجہ بیگنت۔ اے سورت و بہ حساب و اُم القرآن ہم گوشگت کہ جوش بگوش لے یک خلاصہ دقتن انت کہ آئی گیش و گپو ارسر جس قرآن فہمک بہ بیت قرآن و عالم علوم و مطہان اجمالی نقشہ تہنا ماں ہے سورت و موجود انت چو نامی و "مثانی" و لفظ لہتیں حیثیت و تمامیں قرآن و سراط ہم گوشگ بیت۔ اللہ تبارک و تعالیٰ احسن الحدیث کتاباً منشأ بہا مثانی (۱۲) (زمر رکوع ۳) بیت کنت کہ اید کہ سوزنان و چہ جدا جدا سبانی بنا و "مثانی" گوشگ بوتگ مگر اے جاگر و سبع مثانی و قرآن عظیم و مصداق ہے سورہ فاتحہ انت ۱۲ ہے صفحہ و فواہل: مثانی یعنی بہ مشرک بہود و نصاری و اید کہ خدا رسول و دشمنان و دنیا و جنت روحی زندہ ہرچ مال و سامانے دانگ بہ آئی بنگ و نگاہ مکن کہ اے ملعونان اے مال و سامان پرچا دیک بوت کہ چہ آئی و اشانی شقاوت و ناشری زیات گیش بیت اے مال دولت مسلمانان و بہ رستیں تو بہ نیکیں راھے و خرچ بوتیں۔ اشان و بہکیں و ہد و مزہ زورگ و بل شمارا خدا و ہما قرآن و دولت دانگ کہ آئی و ہما تمام دولت مثل دھنزد گرد و انت۔ ماں روایتن انت کہ ہر کس خدا تعالیٰ و قرآن دات پراکے و دگر نعتے و گندان و پرا آئی ہوس بکننت تو بران آئی و قرآن و قدر و نہ زانت۔ فلا غم موز کہ اشان پرچا مسلمان نہ بنت شمارا تبلیغ و فرض و سراط انجام بدے ات ناشانی و مب و و تارازیات ماں نکر و غم و گرفتار مکن ات۔ شے دوزواکی و ہمدردی و حقدار مومنان انت گوی آیان ملاطفت،

النحل ۱۶

۲۱۳

ربیع الثانی ۱۳

لَا تَمْتَعْنَاهُ آذًا وَلَا جَائِمَةً لَهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَخَفَضْ جَنَاحَكَ

چیزانی سرا کہ ما دانگت آپ فاندہ پیہرگا پتہ تقسیم موزاکی و غم موز بہ آیان سرا و پیچ بشان دنی با نرلا

لِلْمُؤْمِنِينَ ۝ وَقُلْ إِنِّي أَنَا النَّذِيرُ الْمُبِينُ ۝ كَمَا أَنزَلْنَا عَلَىٰ

پہ مسلمانان و و بگوش من و ناں بیم کنوک پہ ظاہر ظاہر و پچو کہ ما دیم دانگ بہ

الْمُقْتَسِمِينَ ۝ الَّذِينَ جَعَلُوا الْقُرْآنَ عِضِينَ ۝ فَوَرَّكَ

بہر کنوکانی سرا کہ کتیش قرآن و را مکر مکر و نون قسم انت تہی پروردگار

لَنَسْأَلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ عَمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ فَاصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ

کہ ما اے جستان کنیں چہ درستان چہ چیزیکہ آیان کتہ بوتگ و نون شرط ہرچ ہما چیزیکہ ترا حکم بوتگ

وَأَعْرِضْ عَنِ الْمُشْرِكِينَ ۝ إِنَّا كَفَيْنَاكَ الْمُسْتَهْزِئِينَ ۝

و پرواہا مکن مشرکانے و ماوت بس انت چہ تہی طرفا بہ کلاگ گروکان و

الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ۝ وَلَقَدْ

ہما کہ ما ہیمنت گوی اللہ و گرانی بندگانبا نون آزون معلوم کنت و ماشر

نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ۝ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ

زائیں کہ تہی دل تنگ بیت چہ آیان خبران نون ہما کی یاد کن اللہ صفنا

وَكُنْ مِنَ السَّاجِدِينَ ۝ وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ۝

و ہو چہ سجدہ کنوکان و و دنی پروردگار و عبادت بہ کن تاکہ بیئت بہ تہی سراموت و

سُوءَ الْخَلْقِ لَكَ وَهُوَ يَوْمَئِذٍ عَشْرُونَ ۝ وَإِنَّ السَّاعَةَ لَكُنْزٌ

سورہ نحل ماں مکتبا نازل بوتگ و آئی و یکصد و بیست ہشت آیات و شانزدہ رکعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوی اللہ ناما ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوک

إِنِّي أَمْرُ اللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلْهُ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝

آتک رست حکم اللہ نون اشتاپ مکن ات پہ آیان پاک انت اولند ترانت چہ چیزیکہ پرا تہا شرک بہر کنت

مزل ۳

شفقت و نرم دلی و سلوک و بکن ات۔ فلا یعنی کسے مثبت یا نہ مثبت من خدا و پیغام و صاف و صاف و سرکنان و ناشری و دروغ بند کنگ و انجام و خوب گیشینان و شمارا خبردار کنکایاں، حضرت شاہ صفا نوشتہ کنت۔ تہی کار دل و ترینگ نہ انت اے کار خدا بیگنت اگن کہے ایمان نیار بیت پرا تہا غمگین مہو۔ فلا اے آیت و معنی قسم قسم و بیان کنگ بوتگ لہتیں و گوشگ کہ چہ مقتسمین (وند کنوکان) و مراد واجہ و دور و نصاری و بہود و غیرہ انت کہ اشان و قرآن و تقسیم و تحلیل کرنگت یعنی ہرچ قرآنی نبشتانے بہ آیان تحریف یا داہلکانی موافق بہ بیت آرا من اتش و ہرچیکہ برخلاف بہ بیت آرا نہ من اتش۔ مطلب چوش بیت کہما نزارا "سبع مثانی" و "قرآن عظیم" دیان و دیم دات چوشکہ بہ آیان سراط ہم پسر کتاب نازل کرنگتیں۔ تہی سراط کتاب ایریجک یا دوحی دیم دیک یک نوکیں

گئے نہ انت کہے انکار بکنت۔ لھتین، پھر مقتسمین، پھر و نصاریٰ مراد گران، قرآن، پیشی کتابان، مراد گپنگ یعنی اشان، تحریف کنان، وقتی کتابان، چند چنڈ کرت لھتین، مشرک مراد گپنگ انت کہ اشان بہ مسخرہ و کلاگ قرآن، تقسیم اش کرتنگ، و ہدیہ اشان سوزناتی نام بہ اشکتیں تو کنران، و ت ماں و ت و بگشتیں بقرو یا ماندہ، من زوران عنکبوت تئی و نڈ انت اشان، بیک دگر دستورے ہم قرآن، بابت، خیالان اش تقسیم کرتنگ۔ لھتین، آرا شاعری گوشنگت۔ لھتین رمل و قال لھتین، جادو و سحر کے، آرا اساطیرا لڈولین، نام پرستنگت۔ اشان، آگاہ کنگ بوت کہ من درستان، پھر عذاب، ترسائینو کاں۔ کہ آ عذاب یقیناً نازل ہووے انت بہ اے کلاگ گردکانی سرا۔ ابن کثیر، مقتسمین، معنی قسم و روکانی زرتنگ یعنی ہما گوشنگیں قوماں کہ اشان بہ بنیانی تکذیب و مخالفت کنگ، سوگند و ارتنگ و دروغیں خبرانی سر تقسیم اش و ارتنگ و آیان، آسمانی کتابان، چند چنڈ کرتنگ ہر ڈولیں عذاب، مآیانی سرادیم دانتگت چہ ہما قسم، عذاب اے، نذیر مبین، شمار از سببیت، مقتسمین، اے معنی، نائید، ابن کثیر جہل، آیتان، پیش کنت، "تَقَاسَمُوا بِاللّٰهِ لَنُبَيِّتَنَّهُ وَاَهْلَهُ (نمل رکوع ۴) وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مِنْ تَحْتِهَا اَحَدًا مِّنْ تِمْثَالٍ (نحل رکوع ۵) اَوْ لَعْنَتُكُمْ تَكُونُ اَوْ اَقْسَمْتُمْ مِنْ قَبْلِ مَا لَكُمْ مِنْ زَوَالٍ (ابراہیم رکوع ۷) اَهْلُوْا الَّذِيْنَ اَقْسَمْتُمْ لَا يَنْتَظِرُوْا اللّٰهُ بِرَحْمَةٍ (اعراف رکوع ۶)۔

وہ یعنی کئی عبادت کنگت شما۔ گوں پیغمبران چونکائی پیش اھنت لا الہ الا اللہ، سرا پرچا ایمان نیارتنت اے کلمہ، حتی، پھر چا ادا نہ کنت۔ و ہمے ڈول، معلوم چنکر سوالات کنگ بنت۔

۱۔ یعنی ماں گوشنگ، ہچ کوتاہی مکن۔ دل، پراہ داران، خدائی حکمان، بہ مردمان سرکین۔ اے مشرکان ترارا ہچ تاوان دات کنت نہ کنت۔ دے یعنی ماں دنیا و آخرت، ماگلیں کلاگ گردکان، و ت جست و باواست کنیں۔ شما بے ترس، تبلیغ، کار، انجام دیاں بیئت۔ اشان تئی یک مودے ٹالے، ہم نترن انت کہ دست بچنت۔

۲۔ یعنی گوں رسول، استہزاء کنگ و پھر خدا، شریک جوڑ کنگ دوئیں خبرانی انجام، اشان و ت گندنت۔ ۳۔ یعنی اگن پیر اشان ضد، شمول، بیئت تو شما چہ اشان و تارا نادلگوش کنان بہ خدا، تسبیح و تحمید، گلایش بیئت خدا، ذکر و نماز، سجدہ عبادت ہما چہ عزانت کہ چہ اشان برکت، دل ساکن و قرار گریٹ و فکر و غم و در بخت پشکا و اجر بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم، مبارکیں عادت ات و ہدیہ یک ہمے واجہ، پیش بیاتکیں تو کڈاہ نماز، مشغول بارتنگ۔

۴۔ یعنی موت۔ یقین، لفظ، بردگ جاھے بہ ہمے معنی، کار مرز کرتنگ۔ و کُنَّا نَكْذِبُ بِیَوْمِ الدِّیْنِ حَتّٰی اَتَانَا الْیَقِیْنُ (نذر رکوع ۲) ماں حدیث، یک میتے، رد و اجہ، فرماینت، "اَقَاهُوْا فَقَدْ جَاءَهُ الْیَقِیْنُ وَاِنِّیْ لَا اِجْوَالَهُ الْخَیْرُ" جمہور سلف، ماں اے آیت، "یقین"، موت، معنی، گپنگ۔ یعنی داں مرگ، ساعت، خدا، عبادت، گلایش، بڑو، اندریں راہ میتراش و مجرلاش، تادے آخر دے فارغ مباحش۔ لھتین عارفان، اے جاگہ، "یقین"، ماں قلبی جادو رانی معنی، زرتنگ، آئی تو جیہ ماں روح المعانی، مذکور انت ہمو اچارگ بہ بیت۔ تمت سورة الحجر و الله الحمد والمنة وهو المسئول ان يتوفانا على اكمل الاحوال واحسنها خانه جواد کریم۔

۵۔ یعنی خدا، اے حکم کہ پیغمبر علیہ السلام، جماعت غالب سر افضل بیت و حق، مخالف مغلوب و ذلیل بنت کہ اشان، ماں دنیا، مسلمان مجاہدان دست، و ماں آخرت، براہ راست چہ احکم الحاکمین، و برابر، شرک و کفر، سزا رسیت۔ اے حکم، وقوع، و ہدیہ نزدیک رستگ و قیامت، و ہدیہ ہم دور نہ انت ہر چہ سکر، ایک یقینی بہ بیت آرا ہینوش بزانت کہ آسر بونگ گڈا اشتاپ کنگ، ضرورت چہ انت؟ کافران بسبب تکذیب و استہزاء، ہمے گوشنگت کہ ہرج عذاب یا قیامت، ایک، شما گپ، جن ات آروت پرچا نہ بیئت۔ ماں اے آیت، "ہم تراپ دیگ بوت کہ شمع چو شیں گفتاران آہجر نہ ٹگلیت بلکیں جسزما آہ و تی و ہدیہ زوت کنت۔ ہر قدر ماں اشی، تاخیر بیگانت آہم بہ یک حسبے ماں شمع حتی، فائدہ دیوک انت۔ بیت کنت کہ اے ڈول، لھتین، اصلاح و توبہ، توفیق بہ بیت۔ و یَسْتَعْجِلُوْا نَذْرًا لِّعَذَابٍ وَّلَوْلَا اَجَلٌ مُّسَمًّی لَجَاءَهُمُ الْعَذَابُ (عنکبوت رکوع ۶) یَسْتَعْجِلُ بِهَا الَّذِیْنَ لَا یُؤْمِنُوْنَ بِهَا وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مُسْتَفْضُوْنَ مِنْهَا وَیَعْلَمُوْنَ اَنَّهَا الْحَقُّ (شوری رکوع ۲)

۶۔ یعنی و ہدیہ حق، سرا افضل بوگ و کفر و شرک، سراسر ارگ یقینی انت تو توحید، راہ، اختیار کن انت و چہ مشرکان نہ رہندان و تارا دور بدارت۔ ہمایان، کہ شما خدائی، شرک قرار دے ات چہ آیان کہ خدا، حکم، ٹگلیت نہ کنت و نہ خدائی عذاب، دور داشت کنت۔ ۱۲

و یعنی چہ فرشتگان جنس و لہتین و چوشکہ و اجر جبریل علیہ السلام یا حفظہ الوحی کہ پرایانی طرف ماں فاتہ یسئلک من کبیر یدیک و من خلصہ
 دصد (۱۱ جن رکوع ۲) و اشارہ کنگ - فل اد اچہ روح و مراد وحی الہی انت کہ اچہ خدا طرف و بہ پیغمبرانی نیمگ و غیر مرئی رھبند و یک رازے و ڈول و کیت چوشکہ
 و کہ جابے فرمائیت یلحق الروح من امرہ علی من یشاء من عبادہ (المومن رکوع ۲) یک جابے قرآن و بابت و فرمائیت و کذا لک او حینا الیک
 روحا من امورنا (شوری رکوع ۵) قرآن یا وحی الہی و چہ روح و تعبیر فرمائینگ و اشارہ ایش انت کہ چوشکہ مادی جسم و چہ روح و نفع و ظاہری حیات حاصل بیت
 ہے پیماہر ج قلوبے چہ جہالت و گمراہی و بیمار یان مردہ بولگشتت آیاں چہ وحی الہی و روح و برکت و زندہ جنت - فل چہ آ بندھاں مراد انبیاء علیہم الصلوٰۃ والسلام

انت کہ اشان و خداوند تعالیٰ چہ کلیں مخلوق و وقی حکمت و
 روع و بروقی کا میں اختیار و درجنت اللہ یعلم و حیث
 یجعل رسالتہ (انعام رکوع ۱۵) اللہ بصطفی من
 الملک و کتہ رسالہ و من الناس (الحج رکوع ۱) -
 و یعنی توحید و تعلیم و شرک و رد و تقویٰ و نیمگ و دعوت
 اس چہ بندہ و نمایاں نبیانی (علیہم الصلوٰۃ والسلام) و
 هورس و دنیا کیس نصب العین (کار) یونگ چوش چوش
 توحید و ثابتی و اے نقلی دلیل بوت و دیماعظی دلیلان
 بیان کنگ بنت - و یعنی زمین آسمان و نظام و ہنجوش
 تہجہ و راست اڈ کنگ کہ آئی و گندان و لامحالہ یقین کنگ
 کپیت کتہم کائنات و حساب کتاب ماں کیس مالک و مختار
 دست و بوگ لوٹنت اکن اے نظام ماں بازین خداہانی
 دست و ہونیں تو اے محکم و مضبوطیں بند و بست داں ایگر
 ویر و پشت نہ کپنت ضرور اشان و ت ماں تا اڑتگشتت
 بلکیں چہ بازین خداہانی و ت ماں و وقی گروچیل و اے عالم و
 نظام کار و گساری و نیمگ و تہلاک دیک ہونیں لوکان
 فیہما الہة الا اللہ نفسدا تا (انبیاء رکوع ۲)
 اذ اذهب کل الہ بما خلق و لعل بعضہم
 علی بعض (المومن رکوع ۵) و یعنی علویات و
 سفلیات و نظام و شرکک و پد ترا پیداکت تو و ت
 کیس ماں و وقی خلقت و فکر بمن توحی تعالیٰ و عجیب و غریب
 صفت و قدرت و سبق دست کپیت - تہی اصل چہ چیزات و
 یک ترمیہ آپ بے جانیں کہ ماں آئی و کہ جس حرکت ہست ات
 نہ شعور و ارادہ، نہ آئی جبر کنگ و قابل ات و نہ آئی و اتی
 بودمان ات کہ ماں کتہم معاملہ و، جبرہ کنان و وقی
 حق تی پیچ بگتیں یا دگرانی سرا غلبہ حاصل بگتیں - نوں
 ادا فکر کن کہ حق تعالیٰ و ہمانا پاکیں بے ندریں قطرہ و چون
 مژد ادرکت - جو نیں شرع صورتے آزادانی - و چونیں
 اعلا کیس قوت و کمالات و خدا بند جوڑی کت کہ کتہر و
 آئی و ایگر ہم ننون ات کہ یک حرفے چہ زبان و بگشت
 آئی و چون و عظ شروع کت کہ بندر و ماں آئی و اذناں
 حس حرکتے ہم مان نہ ات نوں نران بکن کہ و اجکار
 چونیں جبرہ و جحنتان در کنت دانکہ کدی کدی چہ مخلوق و
 دیم و تاب دیان و وقی خالق و مقابلہ پادان و لک
 کنان و اوشتات پدا چوش ہم نرانی نہ کت کہ منی
 اصل چہ چیزات و اے زور و قوت مناچہ کجا دست و کپیت

النحل ۱۶

۲۱۵

ربہما ۱۸

يُنْزِلُ الْمَلَكُ بِالرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَى مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ
 ایرگیمت فرشتیان و کول و حیاط چہ وقی حکما یہ ہر کس و سرا کہ بلوٹیت چہ وقی بندیان و
 أَنْ أَنْذِرُوا أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاتَّقُونِ ۝ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
 ایکہ برترین ات کہ ہج معبود برحق نیستت بغیر من نوں برترین چہ من کی اڈی کنت آسمان و
 الْأَرْضَ بِالْحَقِّ تَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ ۝ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ
 زمین یہ حق بلند ترنت اچہ ہا چیز با کول آیتاں شری کنت - پیدائی کت انسان چہ
 نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۝ وَالْإِنْعَامُ خَلْقًا لَكُمْ فِيهَا
 یک پچھنی پیدایم اچہ کہ کنگ انت ظاہر اظاہر و چار پرایان پیدائی کنگت پر شما آیتاں تہا
 دِفٌّ وَمُنَافِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ
 گریں پوشاک انت و دگر یازانہ و ہبتا چہ آیاں ورت و پر شما چہ آیاں عزت انت و فنیکہ کا ریش چہ
 تُرْجُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ۝ وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا
 چہ راگاہ و ماہیگاہ و وقتیکہ سرش دنت یم بہ راگاہ و و ہا جنت برنت شے باران داں ہما شہاں کہ شمارت
 بَلِيغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ الْأَنْفُسِ ۝ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَؤُوفٌ رَحِيمٌ ۝
 کت نران اودا مگر بہ جانی تکلیف - شے بر دگر البت شفقت کنگ انت مہربان انت و
 وَالْخَيْلِ وَالْبِغَالِ وَالْجُمُوحِ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةٍ ۝ وَيَخْلُقُ مَا
 و پیدائی کنت اسپان و کتان و خران تاکہ سوارش بیت و پیر زینت و پیدائی کنت ہما چیز کہ
 لَا تَعْلَمُونَ ۝ وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَائِرٌ وَلَوْ شَاءَ
 شہاں نہ زان ات لی او بہ اللہ رسیدت راستیں راہ و لھتے و راہ چوٹنت و اگر بلوٹیت
 لَهْدَكُمْ أَمْعِينَ ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ
 بہ راستیں راہ و پرینیت شہاں رستا کا ہما تی و ت ایرگیت چہ آسمان و آپ پر شما
 مِنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ۝ يُنْزِلُ لَكُمْ بِهِ
 چہ آئی و چہ نوشات و چہ آئی و درچک رونت کہ آئی و دوتاں چارین ات و رودینیت پر شما چہ ہما آپ و

مزل ۳

أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۝ وَضَرَبْنَا ثُلَاسًا وَثْنًا خَلَقَهُ قَالَ مَنْ تَحِي الْعِظَامُ وَهِيَ رَمِيمٌ ۝ قُلْ يُحْيِيهَا
 الذی انشاء ہا اول مرقہ و ہو بکل خلق علیہ (یس رکوع ۵) - ک یعنی اشتر، گوک، میش، و پس پر شما پیداکرتنت چہ ایشان لھتینانی مودیاں ہم
 چہ کبل، چادر، گدان، تنو، و چہ سردی و رکینگ و واسطہ قسما قسمنیں پوشاک و لبیس تیار کنتت، چہ ریشی و ابید لھتے و شیر و رگ بیت، لھتے ماں ننگار و
 بندگ بیت - روغن و مکھن و غیرہ و بازی چہ ہجے جانورانی ذریعہ انت - چہ ہیشانی پوست و چونیں چونیں مزین قیمتی از باب جوڑ کنگ بنت ہما
 جانورانی گوشت کہ آیتاں تہا کتہم بدنی یا اخلاقی نقصان مان نیست آیتاں گوشتان کار مرز کنگ بیت چنگر غریبانی لاپ چنانی سیر بیت و ابید کہ غذا و خوراکان و کہ

ماکارم زکین پہ آسانی تیار کنگ، ہم سے جانور دست ملک بنت و ہدیہ دولت و جانور ماں لوگ، بندگ بہ بنت یا کہ ماں جنگل و ویل بہ بنت تو ماں آوہرہ، انعام الہی و خوشیں صافیں رونقے ظاہر بہ بنت البت دھڑے اشان چہ لوگ، پہ کاه و کیم، شوہاز و در کبت یا ماں بیگاہ و چہ جنگل و سیر لاپ بوان و کیم یہ لوگ، و اتر کنت اے و ہواں عجیب رونقے کنگ، کیت۔ خدا بند چہ اے ندرک، کنگ و و ت ہم و شہود بیت و اید کہ مخلوق ہم گوشت کہ خدا، فلان زمیندار، چنگر مال و دولت بخشگ۔ و یعنی جاہیکہ شہا ابید چہ سامان و از بابان گوں مرن شدت و سر بونگتے۔ اے جانور شمارا، شے گرانیں مال و از بابان، کشان و سر کنت اے خدا، چنگر مرن دوز و اسی و جہرانی انت کہ اے گنگد امان، ماں شے خدمت و مقرر کنگ و چہ آبان کار کنگ، اجازت داتی و مرن سکین

و گرانیں مہمان و اے گنگد امانی سبب و بر شہا آسان کت۔ اَوَلَوْ تَرَوْا اَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ مِمَّا عَمِلْتُمْ اَبْدَانًا اَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالٌ لَّكُونَهُ وَذَلَّلْنَاهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ (یس رکوع ۵) و یعنی اشانی سراسواری کن انت و شے عزت و شان درایت (تنبیہ) ماں عربستان و خر و سوار میعوب نہ انت اود و خر مرن قیمتی، خوبصورت رہوار و تیز گام جنوک انت لہتین خرائی مقابل اسب چ خرید ندرایت۔ یک زندہ دیں ہندی و سک شر گوشتنگ۔ کہ ماں حجاز و خر ناں بلکین جا بیت۔ و یعنی ہر چہ حیوانا ذکر بالابت چہ اشان ابید حق تعالیٰ پہ شے نفع و خاطر و ہما چیزان و ودی کنان انت و ہم ودی کنت کہ آسانی بابت و شمارا ہج معلوم نہ انت، ماں اشی و آکلے سواریان ہم اوار بوننت کہ داں قیامت و تیار بوان بنت وک پلسر بیان کت کہ شہا گنگد امانی پشت و سوار بیت و آبان شمارا گوں شے ساز و سامان مرن سکین و گرانیں منز لانی راہ و بران و داں شے مقصدی جا گمان سر کنت۔ اے بدنی و حسی سیر و سفر احوال بوت بہ ہتے مناسبت و نول روحانی و معنوی سیر و سیاحت و نیگ و کلام منتقل بوت یعنی چو شکہ زمین راہان و بران و داں منزل مقصود و سر بیت ہمے ڈول و داں خدا رسک و بچکس راہ ہم چ انت ہر کس راستیں فہم و خدا بند بیت آماں بر زبان بیان بوتکین دبیلائی سر غور و فکر جنان و حق تعالیٰ و قدرت و آئی عظمت و سرا ایمان کاریت و توجید و تقویٰ و کشک و گران و ابید چیزیں و داں خدا و سر بیت لیکن ہر کس بچکس عقل و فہم و خدا بند نہ انت آرا بہ بچکس راہ و سرار و گ و توفیق چو نکائی بیت کنت آدم ماں و دنی و اہک و وہمانی چپ و چوٹیں رنگ راہان سرگردان بیت و انت ہذا صراطی مستقیم فانتبعوہ ولا تتبعوا السبل فتفرق بکم عن سبیلہ (انعام رکوع ۱۹) و یعنی خدا و چہ اے خبر و عاجز نہ انت کہ تمہایں دنیا بہ یک راہے کام گج بکنت لیکن آئی حکمت و چو ش نہ لوٹ انت کہ درستان و بہ ڈول و اختیار کنگ و مجبور بکنت چو شکہ باز رہا اے بابت و گیش و گوار کنگ بوت۔ و یعنی آپ و ورگ قابل جو کت چہ ہماں و در چک و کاه و غیرہ نباتات

الرُّعَى وَالرَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۚ وَ مِنْ رُحَىٰ وَ زیتون و مچ و ہنگر و ہر قسمیں میوہ ان فی ذلک لآیۃ لِّقَوْمٍ یَّتَفَكَّرُونَ ۝۱۱ و سخر لکم الیل و النہار و الشمس و القمر و النجوم مسخرت بامرہ ان فی روج و روج و ماہ و استاران ہم ماں کارا لگتنت پہ آئی حکمت ماں اشی ذلک لآیۃ لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُونَ ۝۱۲ و ما ذرا لکم فی الارض مختلفا ضرورتی انت پہ ہما کسان کہ عقلش ہستنت و ہما چیز کہ پیدا کی کنت پر شہا ماں زمین و رنگ الوانہ ان فی ذلک لآیۃ لِّقَوْمٍ یَّدَّکُرُونَ ۝۱۳ و هو الذی پہ رنگیں وک۔ ماں اشی و ضرورتی انت پہ ہما کسان کہ یاد گیری کنت۔ و ہماں و دست سخر البحر لنا کلوا منه لحمًا طریاً و تستخرجوا منه حلیۃً پہ شے فرمان و کت دریا تاکہ بوت چہ آئی و گوشت نازیں و درکن انت چہ آئی و زیور تلعبونہا و تری الفلک مواخر فیہ و لتبتغوا من فضلہ کہ پرشتش و گندے تو بوجیگان کہ درنت رونت آپ و مادیا وک۔ و تاکہ بلوٹ چہ آئی و جتنا و لعلکم تشکرون ۝۱۴ و القی فی الارض و اسی ان تمید بکم و تاکہ شہا شکر بکرت و دایری کنت ماں زمین و کوہ کہ قضاں بلیت و شہا ہم و انہرا و سبلا لعلکم تہتدون ۝۱۵ و علمت و بالبحر ہم وادی کنت جو دراہ و تاکہ شہا راہ و در برت و و دیگر نشانیاں و و استاران آراہ و یہتدون ۝۱۶ ان من یخلق کمین لا یخلق افلاکا تذکرون ۝۱۷ در برنت وک شہرت ہما یکسک پیدا کنت برابرت گوں ہما کس کہ پیدا کت نہ کنت۔ آیا شہا فکر کن انت و ان تعدوا نعمۃ اللہ لا تحصوها ان اللہ لغفور رحیم ۝۱۸ و اگر حساب بکن انت اللہ نعمتان پورہ کت دکن انت آسانی حساب وک۔ بیشک اللہ بخشک انت مہربان انت وک

منزل ۳

رو دینتنت کہ چہ آبان شے جانوران و کاه و کیم حاصل بیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و خواہد۔ و یعنی چہ بکین آپ و قسم قسم و شہر و نیوگ پیدا کنت کہ آسانی رنگ و صورت تمام و مزہ و تاثیر چہ یکدگرے و جدا جدا انت ماں اشی و بہ فکر کنوکان خدا و کالیں قدرت و عجیب حرفت و مزہیں نشان انت کہ بکین روج بکین گوات و چہ بکین آپ و چو نہیں رنگ برنگیں پل و بر پیدایان انت۔ وک شب و روج بر و یکدگرے و دُوب و پیدا کنت انت تاکہ دنیا و کار و بار جاری بہ بنت و مردمان و راحت و دلچسپی حاصل بہ بیت۔ ہمے ڈول و ماہ و روج یک مقررین نظام و چیرہ و در کنت و پیدا غائب بنت شب و روحانی و و اگوں روج و ماہ و در آیک و ابیر و وک انسانانی بے حساب فائدہ و اہنت انت بلکین گوں فکر و چارگ بہ بیت تو چہ اشان و بغیر

انسانی زندگی مشکل انت خداوند تعالیٰ، گوں وقی سرچیں افتداز، ماه روج وکلیں استناران، ادنائیں مزدورانی دُول، بہ مئے کارانی سرامقرر کرنگنت۔ بحال نہ انت
کہ کیستی بکننت یا سرعہ تاب بدینت لیکن چونکہ گوں شپ روج و ماه و روج، بالکل صاف، مئے بابت کاروبار، وابستہ انت و گوں دگہ استناران مئے فوائد
و کارانی وابستگی اینگز زیات نہ گیشنگ، مشکا شاید آیان جدا کنان گوں دگہ عزان (سرحال)، بیان فرماینت۔

وکل یعنی ہما بلند و بالائیں ہستی، آسمانی چیزان، بہ شے کار، مقرر کرنگنت ہما، بہ شے فائدہ، زمین، توک، مختلف قسم، مخلوقات و دی کرنگنت کہ آماں وقی ماہیت
شکل و صورت، رنگ و بو و منافع و خواص، چہ یک دگرے، بالکل جدا جدا انت ماں اشی، کلیں حیوانات، نباتات، جمادات، بساط و مرکبات و اربوتنت۔

وکل یعنی چشیں چولان، چست کنوکیں خوفناکیں دریا، ہم کہ آئی مقابل، انسان ضعیف البنیان، ہج قدرتے ندرایت بہ شے کار، رھوار کرنگنت کہ آئی توک، چہ جنال،
ماہیگ، شکار، کنان، نہایت لذت داریں دزد تازگیں گوشت حاصل کنان، و ماں آئی لھتیں بھراں مرورد و زمرد کشات کہ چہ آیان مزین قیمتی اس سہت و زیور جوڑ
کنگ بنت، شربچا، دریا، چولان، کہ آچولانی مقابل، مزین مزین آپی چہازان (میلان) یک حور دیں ڈلی، بروری، حقیقت ندرانت لیکن یک کسانیں بوجیکے
چونکائی آچولان، دران، دیم، روان بیت اے خدا تعالیٰ، قدرت، یک ادنائیں نمونہ آئی، انسان، عقل دات و اے ڈولیں چیزانی جوڑ کنگ، ترکیب
پیش داشت کہ اشانی ذریعہ، چوش بگوش دریا، ماں وقی گیر، آورش۔

وکل یعنی جہاز و بوجیکانی سراجاتی مال و اسبابان لڈان، چہ یک ملکہ دومی ملک، و چہ یک بر اعظم، ماں دومی بر اعظم، سرکین ات و چہ خدا، مہربانی، مزین
فراوائیں روزی حاصل کنان، پدا خدا، احسان، نشان، آئی نعمتانی شکر، ادابکن ات۔

وکل یعنی خدا تعالیٰ، زمین، سرگرائیں کوہان، ایرکت تانکہ زمین چہ وقی اضطرابی جاورد، گوں ترا ایرمندیت۔ چہ روایات و آثار، معلوم بیت کہ زمین ماں پیدائش
اول سرعہ مضطر با قسم، سرنگت و لرزنگت۔ خداوند تعالیٰ، آئی، سرکوہ پیداکنت کہ چہ مے کوہانی سبب، زمین، سرگ و لرزگ بند بوت۔ مروچگیں نوکیں سائیں
ہس اقرار کنگ (من گنگ) کہ چہ کوہانی سبب، زلزلہ و تاراد و جلیت بہر جاورد زمین، حرکت و سکون، و دماں حکیم و دانایاں ہرچ اختلاف نے ہست انت چہ آئی، آیت
نفی یا اثباتا ہج تعلقے نیست انت پرچاکہ چہ اے کوہانی ذریعہ، ہرچ حرکتے، بند کرنگ آئی اے دائمی حرکت نہ انت کہ ماں آئی، اختلاف انت۔

وکل یعنی کور و جوائی سرچشمہ جاھے ماں کوہاں بیت لیکن آمیدان دکوہان، بران، صدھاد ہزار ہا میل، راہ، چہ خدا، حکم، داں ہما میتگاں سر بنت کہ آیائے
روزی خدا، گوں مے آپ، وابستہ کرنگ۔

وکل یعنی چہ یک ملکہ، بہ دومی ملک، رفت کت کنان ات۔

وکل یعنی کوہ، چگ، درچک، ریکانی چمپ غرض تسمائیں علامتانی قائم کرنگنت کہ چہ آیان مسافرانی قافلہ تجکیں راہ، چیدگ، زانت کت بکننت۔ علامہ
گوشت کہ من و ت لھتیں بدووان دلیت کہ خاک اش بوچت و راہ، نشان اش معلوم کت۔

وکل یعنی شپ، و دھڑ، ماں دریا و خشکی، سفر، چہ لھتیں استناران ذریعہ، راہ، نشان معلوم کت بیت چہ، قطب نما، ہرچ رہنمائی مے بیت آہیں
بالواسطہ گوں استار، تعلق داریت۔

وکل یعنی فکر جنگ لوہیت کہ اے چنکر احمقی انت کہ ہما کسان یک مکسکے، بانزلے و سنٹی (پشہ) یک لنگے بلکیں یک دان جو، یا ریک، یک ذرے پیداکنگ،
سراقا درنہ انت ہمایان، معبود و مستغان قرار دیان، خداوند قدوس، بردبر کنگ بہ بیت کہ آذات برزایان بوتگیں عجیب و غریب مخلوقانی پیداکنوگ و آیائی محکیں
نظام، داروک انت اے گتاخی، بچاریات و خدا، الغامانی خیال، دلگوش گور کنان در حقیقت، انسان مزین ناشکیں ساہ دارے۔

وکل یعنی ہرچ نعمتے کہ برزایان بوتنت آ، مٹنے نمونہ از خردارے، آنتت باقی نعمتان ہمنکر باز زیات انت کہ آیان، شما ہج حساب کت کنان ات۔

وکل یعنی آبیے شمار نعمتانی شکر گوں سرچیں، چون ادابیت کنت، مشکا ماں شکر، ادائیگی، ہرچ کوتاہی مے مانت خداوند کریم چہ آئی، سرگزیت و چہ کیے
شکر گذاری، مزین اجرے عطا کنت۔ یا ابیش کہ چہ کفران، نعمت، پد ہر کس تو بہ کنان، شکر گذاری بکننت حق تعالیٰ آئی، پیشی خطایان بخشیت و پے اندرگ رحمت
معاملہ کنت بلکیں ماں ناشکری، جاورد، ہس چہ وقی کثا دھیں رحمت، آکر بالکل محروم نہ کنت۔ ہزارانی قسم، نعمت آرا ماں دنیا، دنت۔ ۱۲

نبیاء علیہم السلام و مقابلہ اے ڈولیں تدبیران کا مرکز کزنگت نشان مکر و فریب مزین و برزیں قلات لک کر تکت پدا و ہر یک خدا حکم سر بوت تو آئی ہمیشانی بنیاد و چندیبت آخر خدائی عذاب و یک چند گے و آبیانی جوڑ کر تکیں قلات بہ ہمایانی چک و دور دات کہ آبیانی بانانی چیر و چیر تکت، مطلب ایش انت کہ آبیانی و تی تدبیران چپکائی بہ ہمایانی جکت و کینت و ہرج از بابے پدی حفاظت و غلبہ و جوڑش کزنگت آفتاب و ملاکت و سبب جوڑ بوت بلکیں لھتیں تو مان مینگان بہ حسی ڈول و ہن زیر و زبر کنگ بو تکت - ۱۲

ہمے صفحہ و خواند: و یعنی ہماشریکانی کہ یہ آبیانی حمایت و طر فدرائی شما گوں میں پیغیران مدام جبرہ کزنگت مروچی ہمایان کجیبت؟ آبیان پر چاشمے مدد و نیابت۔

هَلْ يَنْصُرُونَكُمَوْاَوْ يَنْصُرُونَ(شعراء دعوہ ۵) فَمَا لَهُمْ مَوْجُوهٌ وَلَا فَاَصْرٌ(طارق دعوہ ۱) چش گوشتک یہ آبیانی رسوائی و بس انت یا چر رسوائی و مراد ماں ہمہ و دخل

کنگ آبیانی چیریں مکار بانی پردگ و پاشک کنگ انت

اِنَّكَ مَعَ تَخْلُفِ الشَّارِ فَقَدْ اَخَّرْتَهُ (ال عمران غ)

و یعنی آبیان چے پستہ دات کت۔ البت انبیاء علیہم السلام

و اید کہ سریدی اس مردم آوہد و اے مکار و دغا بازان

اشکنا لینان و گوشتک کہ بچارت چیزیکہ ماگوشتک، مروچیں

روح و نما میں رسوائی و بڑی تہنا یہ حق و منکران انت و

و یعنی شرک و کفر اختیار کنان شمایہ و تی حق و بدی کرت

آخر ماں بے جا و ر و موت و فرشتک یہ سادہ و کشک و حاضر

بنت، خلاصہ ہمیش کہ گڈی سادہ یہ کفر و شرک و جا و ر و

دراحت و یعنی آساعت و تمام تر ندی و گہرئی ہلاس

بیت ہرج ناشری و سرکشی ماں دینا و کزنگت و رستانی

انکار و کنان و اطاعت و فرمانبرداری و اظہار و کنت کہ

ما، بھر و کاری نہ کزنگ مدام شرین کار کزنگ۔ بومر

يَبْعَثُهُمُ اللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا يَحْلِفُونَ

لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ إِلَّا أَنَّهُمْ هُمْ

الْكَاذِبُونَ (مجادلہ دعوہ ۳) و یعنی چونیں دروغ

بنان و خدا و فریب دیگ لوٹات؟ آذات شے نماییں

حرکتان و زرا نوک انت مروچی شے ہچ مکر و دروغ چر

خدائی عذاب و شمارا کینت کت نہ کنت، نوں ہما سامت

سر بوتک کہ و تی کنگیں کارانی تمام و بہ چش ات۔

و اے تجر و مزنی کزکانی مقابل و ادا پر ہیز گارانی احوال

بیان فرماینت کہ و ہدے چہ آیان در بات و قرآن و

جست کنگ بیت کہ شے رت و چچی چیز ایر کنگتک تو مزنی

عقیدت و ادب و گوشتک کہ نیکیں خبر کہ سراسر خیر و برکت

انت، اے ہمیں مردمان و زانگ لوٹیت کہ ہر کس ماں

دینا و شری کت کہ آئی و آئی و شری و بدلہ ضرور رسیت

خدا و گور و کسے و محنت و کد ذرے و نیکی بر باد نہ بیت

و یعنی آخرت و شریانی و لغتانی جست و ممکن دنیا

و ما نیجا و نعمتان اود و ادنائیں چیزانی مقابلہ و ہچ

ارزشے نہ انت۔ و یعنی جتنی ہرج پیہیں جسمانی راحت

و روحانی و شوری بلونت اودا حاصل بیت و فیہا ما

تَشْتَهُهُ الْاَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْاَعْيُنُ وَاَنْتُمْ فِيْهَا

خَالِدُونَ و یعنی ہما تمائیں مردمان و کہ آبیان

چہ کفر و شرک فسق و عصیان و پرہیز کنت چشیں

جوانیں بدلہ رسیت۔ و یعنی آبیانی جانان داں موت و

و ہدے چہ کفر و شرک و پلیدی و پاک و چہ فسق و فجور و

بیکاری صاف مانگتنت و چہ حق تعالیٰ و صحیح معرفت و محبت و سبب و گوں نرن و شرلی و دلجمی بلکیں گوں ذوق و شوق و تی سادہ و سادہ خدا بند و حوالہ و

کت۔ و چہ یک حسابے روحانی ڈول و انسان چہ مرگ و پدا ماں جنت یاد دوزخ و داخل بیت البت جسمانی حیثیت و سرچی دخول حشر و رند بیت۔

نمکن انت ماں اے بشارت و ہر دو ہیں قسم دخول و نیمگ و اشارہ بر بیت۔ و لا شمارا شے عمل ماں جنت و داخل کزک انت باقی اید کہ تمام چیزان شمارا

چہ خداوند کریم و رحمت و برکت و حاصل بنت چوشکہ ماں حدیث و اہنگ "اَلَا اَنْ يَتَعَمَّدَ فِي اللّٰهِ بِرَحْمَتِهِ" ۱۲

ربیع الثانی ۱۴۳۸ھ

۴۱۹

النحل ۱۶

اِنَّ شُرَكَاءِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقِقُونَ فِيْهِمْ قَالَ الَّذِينَ

كَمْ بَاقِيَ مِنْ شُرِكَاكَ هَمْ كَمْ شَمَا خَلَفَتْ كَتَكْ يَهْ آيَانِي حَقًا و گوشتک ہما کسان

اَوْتُوا الْعِلْمَ اِنَّ الْخِزْيَ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ۱۶

کہ آخبر دیگ بو تکت بشک مروچیں رسوائی و بدے پہ کافران سر انت و

الَّذِينَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِيْ اَنْفُسِهِمْ فَالْقُوا السَّلَامَ

ہما کہ آبیانی سایا گرنت ملائکت و آبدی کنگایت یہ و تی سراق نوں ظاہر کنت صلحا

مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِنْ سُوْءٍ بَلَى اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۱۷

کہ ما مجبور دی نہ کنگ و بے اللہ شرزانت ہر چیکہ شما کتہ بو تگ و

فَاَدْخُلُوا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِيْنَ فِيْهَا فَلَيْسَ مَشْوٰى

نوں پتیرت ماں دروازگان دوزخ و بندت ہمیشہ ماں اودا۔ نوں چونیں بدیں جا گے

الْمُتَكَبِّرِيْنَ ۱۸ وَقِيلَ لِلَّذِيْنَ اتَّقَوْا مَاذَا اَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا

تکبر کنوکانی و گوشتک بوت گوں پرہیز گاران کہ چہ چیز دیم دانگ شے رتا۔ گوشتک

خَيْرًا لِلَّذِيْنَ احْسَنُوْا فِيْ هٰذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَلَكُمْ اُ

شرین خبر ہر کس کہ نیکی کت ماں اے دنیا یا پر آئی و شری انت و آخرت و لوگ

الْاٰخِرَةِ خَيْرٌ وَلَنِعْمَ دَارُ الْمُتَّقِيْنَ ۱۹ جَنَّتْ عَدْنٌ يَدْخُلُوْنَهَا

ضرور شر ترانت و عجب شرانت پرہیز گاران لوگ و باغنت مقبلی نندگے کہ گزرت ماں آبیانی ہتا

تَجْرِيْ مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ لَهُمْ فِيْهَا مَا يَشَآءُوْنَ كَذٰلِكَ يَجْزِي

جنت ماں آبیانی جیرا جو پر آیاں ہستنت ماں اودا ہر چیکہ آبیانی دل بلونت و ہمید و لا جزا ر دنت

اللّٰهُ الْمُتَّقِيْنَ ۲۰ الَّذِيْنَ تَتَوَفَّيْهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِيْنَ يَقُولُوْنَ

اللہ تعالیٰ پرہیز گاران و ہما کہ آبیانی اروا حاکرت فرشتہ و اخو شمال انت و گوشتک فرشتہ کہ

سَلَامٌ عَلَيْكُمْ اَدْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۲۱ هَلْ

شما سلامت بانت بگوزت ماں ہشتا و پوتی کردارانی سببا و آیا

مَنْزِل ۳

و اجتناب و آئی شرف و شان و بیان فرمایند و پدہما غافلان و سرزنش بیگانہ کہ آیان الیوک و بہ دنیاوی از بابان مست یوان چہ آخرت و آشوب کارانت و بہ وقتی عاقبت و شرمی و ہج شوہاز و نہ انت یعنی زانا اے مردمان ہے چیز و راہ چاروک انت کہ ہر وقتیکہ فرشتہ ساہ و کابنت یا خدایہ حکم و سر قیامت قائم بیت یا گنہ کاران و سزا دیک و حکم سر بیت و کوش بہ سر و لگنت گدا اشان ایمان آران و وقتی جاوہ و راست کنت حالانکہ آوہد و ایمان یا توبہ و رجوع ہج درد و دارت۔ ضرورت اش انت کہ جہ مرگ و پیش بعد الموت و تیاری کنگ بہ بیت و جہ عذاب و آیک و پیش و تی جان و رکنیک و تدری و گلا کیش بہ بیت۔ کل یعنی پیشی سرکشان ہم ہے ہم و ماں و عرو و غفلت و بے ہوش انت ماں باطلین کاران و تی سرش دور کشت۔ توبہ و ساعت و توبہ اش نہ کنت دال گدی ساعت و بہ بنیانی نکذب و محالفت و لا نکش بنگت و آیان و یہ کلاک اش زرتنگت آخر آیان کتلیں کاران

ربہما ۱۴

۲۲۰

الخل ۱۶

يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَيْكُ كَذَلِكَ

منتظرنت کا فرمان پہ البتہ کہ بیانت آیان سر فرشتہ یا بیت تی پروردگار و حکم و ہیڈ و کل

فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَمَا ظَلَمَهُمُ اللَّهُ وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ

کتگ آیان کہ چہ اشان پیشا کوسگنت و اللہ و یہ آیان سر انا حق کنگ لیکن آیان و تی و تی سر

يُظْلِمُونَ ۝ فَاصْبِرْ لَهُمْ سَيِّئَاتٍ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا

ظلم کتہ بونگ۔ پدا کنتت یہ آیان سر آیان بدین عمل و لیبتت یہ ہمایانی و تی سر اہر کلا کیک

بِهِ يَسْتَمِرُّونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا

آیان کنتگ۔ کل و گوشت شرک کتکان کہ اگر بولتیں اللہ ما بندگی کنتگ

مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا حَرَمْنَا مِنْ دُونِهِ

چہ آئی و بغیر دگہ چیزے ماؤ نہ ے پتاں و نہ ما حرام گردینتگ بغیر چہ آئی و حکما

مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ

ہج چیزے کل ہیڈ و لا کنگ ہما کساں کہ چہ اشان پیشا بونگنت۔ نیستنت پر رسولانی سر

إِلَّا الْبَلَاءُ الْمُبِينُ ۝ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ

مگر سینگ صاف صاف کی و ما دیم دانگ ماں ہر یک امتیایک رسولے ہے کہ

عَبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ

بند گیا لیکن ات اللہ و دور بدارت و تارا چہ بتان کل پدا ہینیا چہ آیان ہدایت دات اللہ

وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ

وہ بہ ہیتے سر ثابت بوت گمراھے۔ نون بگردت ماں ملکان

فَانْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكَذِّبِينَ ۝ إِنَّ تَحْرِيصَ عَلَى

پدا بچارت کہ چہ بیجا بوتک آخر کار و دوع بند و کافی اگر تو حاضی کئے یہ آیان

هُدَاهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نَاصِرِينَ ۝

ہدایت و سر اگدا و اللہ ہا پیر بیت ہر کیا کہ آئی و چہ راہار بکت و نیستنت پر آیان ہج مدد گائے

ہدایت و سر اگدا و اللہ ہا پیر بیت ہر کیا کہ آئی و چہ راہار بکت و نیستنت پر آیان ہج مدد گائے

ہدایت و سر اگدا و اللہ ہا پیر بیت ہر کیا کہ آئی و چہ راہار بکت و نیستنت پر آیان ہج مدد گائے

ہدایت و سر اگدا و اللہ ہا پیر بیت ہر کیا کہ آئی و چہ راہار بکت و نیستنت پر آیان ہج مدد گائے

مزل ۳

۴۹

آیان دیم اھنت و عذاب و الہی و غیرہ و ہرچ خبران و یہ کلاک اش زرتنگت آیان و چان و ت دسنتت آیان استہزار و کلاک چپکائی ہمایانی جند و سرا کیننت ہج جاہے تچک و موہش نہ رست و تی گدگیں کارانی بار ہمیشانی چک و کیننت۔ ہرچے کشتگتیش ہماں اش رون کت۔ خدایہ چہ آیان ہر گدی نہ ات نہ چہ آئی جانب و ظلم و تعدی و امکان انت اے مردمان و وقتی پادانی سروت تیرجت۔ دگرے و چہ تاوان اش دات و تارا نقصان باراش کت۔ کل چہ ادا ہما ناھو دگیں عذر و بے کار ہے دیکلانی رد و شروع کنت کہ اشان و مشرکان بہ وقتی شرک و شرکی علما تی جواز و استحسان ثابت کنگ و را پیش کزنگنت کہ آئی خلاصہ جوش انت کہ اگر غیر اللہ پرستش یا لھتیں جانوران (مثلاً بحیرہ سائبہ وغیرہ) و خرام فرار دیک بدوے سندیں کارانت کہ خدایہ ناپسند انتت تو پر چا مارا ہشتنی کہ وھدے اے کاران و ما کرت ضروری ات وھدیکہ مایک کارے بہ آئی مرضی و خلاف کزنگت آئی مارا منع بکنیں۔ منع کنگ و ویداگن ماہما کار بکرتیں تو مارا سزائی بدلتیں اگر جوش نہ بوت تو اے دلیل انت کہ خدایہ آکار ناپسند انت۔ ہشتی جز و دومی ربع و آیت سقیفہ الذین اشروکو اللہ و اللہ ہرچ گشتناے ماکرتگیں ماں آئی و مشرکان اے شبہ آئی تفصیلی جواب بیان کنگ بونگ ہمو و چارگ بہ بیت۔ کل یعنی مشرکان جوش گوشت غلط انت کہ چہ خدایہ بنگ و منع کنگ نہ بونگنت چہ ابتدائے آفرینش و بکر دال روچ مروجی و حسب ضرورت و مصالحت حق تعالی و نبیان و دیم دیان کنگ کہ آیان کارایوک و ہمیش ات کہ مردمان چہ شرک و شرک و کاران دور بدارت و صاف صاف و اعلان بکنت کہ خدا تعالی و کتام کار پسند و کتام ناپسند انت۔ و پدا چہ اشان ہر یک و انجام و گد سر چون بیت باقی ایش کہ مردمان نمکوبی طور پر چا بچور کنگ نہ بونگ کہ آیان بدی و راہ اختیار کت مکتیں تو اے خبرائی حکمت و برخلاف ات جوشک ماہی سرا باز نہد و نبشتہ کتگیں باقی پشت کیت اے چیز کہ ہرکس بنیانی خبر و مگرت آیان و فوراً سزا برستیں تو باز قومان و ماں دنیا و عبرتنا کیں سزا ہم دیک بونگنت چوشک ماں دیم و آیت مذکور انت۔ البت عقلاً و نقلاً اے خبر ضروری نہ انت کہ گول

جرم و از نکاب و ہما دمان و سزا دیک بہ بیت و مجرم و بیک دمانے بہلت ہم مر سبت و نہ پرائی توبہ و اصلاح و خاطر و موقع دیک بہ بیت۔ حضرت شاہ صبا نبشتہ کنت کہ اے نادانانی کپ انت کہ اگر اللہ اے کار بد اھنت تو پر چا ہشتنتی یہ کنگ و آخر ہر یک فرقی و نزیک و لھتیں کار خراب انت گدا آپر چا موہش دنت کہ اشان و بکنتت دزانا بہ اشنانی ہمن کنگ و خدا عاجز ات ہے۔ ادا جواب مجمل فرماینت کہ رسولان مدام ہمن کنان بونگنت ہر کسی قسمت و ہدایت ہست ات آئی و حاصل کت ہر کس خراب بوگی ات آخرا بوت اللہ ہجوش منظور انت کہ انساں و رانی الحمد کسب و اختیار و قوت دیان و آرات بکنت خشت یا مثل ڈوک و مجبور یا چو جوانات و آئی عمل و دائرہ و محدود کنت بلکیں ہر بنگ و روم و دیروی و موہش بدنت۔ کل یعنی و تی و وھدے۔ پدا گد سر و پیغمبر علی سلی اللہ علیہ وسلم و رسول الثقلین کنان و دیم دات (تنبیہ) چہ اے

آیت ۷ لازم نکیت کہ مال ہر قوم و مینک ۷ رسول بلا واسطہ دیم دیگ بونگ۔ چوش بیت کنت کہ یک نبی ۷ ماں یک قوم ۷ دیم دیگ بہ بیت وائی تا ب کہ آیان ۷ ۷ ہادی ۷ ۷ نذیر ۷ گوشک بیت کنت ماں اید کہ قوم وراج ۷ دیم دیگ بہ بیت آیان بہ اے دول ۷ دیم دیگ چوش گوش بالواسطہ ہما پیغمبر دیم دیگ انت و الشرا علم۔ فل حضرت شاہ صاحب ۷ نشہ کنت کہ طاقت ہماوت ساچیں کس انت کہ ناحق ۷ سرداری ۷ دعویٰ ۷ بکنت و ہج ثبوت و سندے بریشی ۷ پیش کت مکنت۔ بت۔ شیطان و زوراکیں ظالم درست ماں اشی ۷ داخل انت۔ و یعنی ہر کس ۷ گناہ و بدیں کاراں اختیار کنگ ۷ بناء ۷ سرا خدا گمراہ بکنت آرا کسے ہدایت ۷ راہ ۷ آدرت کت نہ کنت و نہ کسے آرا چہ خدا ۷ سزا ۷ رکیت کت کنت شے بہ آیان ہدایت ۷ سراج ص درگ ہج فائدہ مند بوت نہ کنت کذا شما ماں اشتانی عم ۷ ابکر ۷ پرچا فکر مندرات ۱۲

ہم صفحہ ۷ فوائد

فل یعنی چہ مرگ ۷ پیددومی زندگی ہج نیست گدا چہ عذاب ۷ ترسگ چہ معنی داریت خشکیں گپ مال انت۔ فل یعنی چہ شے انکار و قیاسی سوگندانی ورگ ۷ خدا ۷ پکائیں قول و وعدہ ۷ ہجر نہ ٹکلت آئی الم ۷ کیت البت تو جہیں ثابتیں حقیقت ۷ انکار کناں ۷ ولی جالی ۷ ثبوت ۷ پیش کئے۔ ہر کسے خدا ۷ محکمیں علم و قدرت و حکمت ۷ جاوران۔ نکون ۷ اسراران وچہ آئی غرض و غایت ۷ آگاہ بیت آکدی ہم بعث بعد الموت ۷ انکار ۷ کت نہ کنت۔ راست انت الناس اعداء لما جہلوا۔ فل یعنی معاد (قیامت وغیرہ ۷ آیک) عین حکمت انت اگن چہ مرگ ۷ پیددگی زندگی مہیت تو ماں دنیا ۷ ہرچ قسم تقسیمیں اعمال و احوال گندگ بنت آیان صافیں و سرچیں انجم چون معلوم بہ بیت اد ۷ جہڑھانی راستیں گیش و گوار و ۷ فہم و ادبیت گدا ہما و ہد ۷ منکران زانت کہ سوگندوران ۷ آیان ہرچ خبرانی انکار کنت۔ آبرخی انتت و سوگند و روک دروغ بند انتت حضرت شاہ صاحب ۷ نشہ کنت ۷ یعنی ماں لے جہان ۷ بازیں خبرانی سر اشبات و کسے ۷ اللہ تعالیٰ من ات و کسے ۷ انکار کت تو دومی جہان ۷ لوگ لازم انت کہ جہڑھانی فیصلہ بہ بیت راست و دروغ جدا بہ بیت۔ مطیع و منکر و قسے۔ کنگیں کاراں بدل ۷ بکنت۔ فل گدا ۷ دکان دوبارہ زندگی کنگ چون شکل انت (تنبیہ) کن فیکون ۷ بحث ماں جز الم رکوع و قالت الیہود الم ۷ چارگ بہ بیت۔ چاشی ۷ غرض ابوک ۷ ہمکرا انت کہ اللہ تعالیٰ ارادہ ۷ مراد حاصل کنگ ۷ یک دمانے ہم جہتل نہ بیت ارادہ ۷ بعد مراد ۷ گوں من آسانی و تیزی ۷ فوراً واقع ہوگ و ہج مہن کنوک و جلوک آرا جلت کت نہ کنت۔ اے جملہ ۷ خلاصہ ہمیش انت۔ و یعنی مجازات ۷ ردا (فرمانبرداری و سزا ۷ سرچیں نتیجہ ظاہر کنگ ۷) بعث بعد الموت ضروری انت۔ خدا ۷ بازیں نامداریں بندھاں سکی و سوری ۷ برداشت کناں ۷ چہ دنیا ۷ خصت بنت۔ آیا آیان قرآنیان بباد دیگ بنت! نہ ہجر نہ۔ ہما کسان پر حق ۷ حمایت و خدا ۷ رضا ۷ خاطر ۷ ظالمانی ظلم و زوران چو یکس جور ۷ ایر برننت و رنگ برنگیں قسما قسمیں در و درخ اش برداشت کت دانکہ بے وس ہو ان ۷ ولی لوگ و جاگہ سیاد و وارث، عزت و راحت درستیں چیزان ۷ ما خدا ۷ راہ ۷ قربانش کرنت آیان نمحت و وفاداری ۷ بدلہ جز ما اشارت اسیت اقل چہ آیان ہر کس کہ

النحل ۱۶

۴۲۱

زبیا ۱۳

وَأَقْسُوا بِاللَّهِ جَمْدًا إِيْمَانِهِمْ لَا يَبْعَثُ اللَّهُ مَن يَمُوتُ بَلَى وَعْدًا و قسمش وارت اللہ سختیں قسم کہ زندگ نکنت اللہ ہر کسی کہ بمیریت و بے بیشک زندگ نکنت عَلَيَّ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۱۳ لَيْسَ لَهُمُ الَّذِي وَعَدَهُ بُونگ بہ آئی ۷ سرا پکائیں لیکن بیشتر مردم نرا انتت فل زندگ کنت تا کہ ظاہر بکنت پر آیان ہما خبریا یَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَذِبِينَ ۱۴ کہ ماں آئی ۷ تہا جہڑھ اش کنگ و تا کہ معلوم بکنت کافران کہ آ دو و غ بند بونگنت فل إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَيْءٍ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَقُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ۱۵ و الذین بیشک ۷ گوشک یک چیز یارا و قتیکہ ما آئی ۷ کنگا بلوئیں اش انت کہ گوشیں آئی ۷ را کہ ہوگوا ہما بیت۔ و ہما کہ هَاجِرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا النَّبِيَّةَ هُمْ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةٌ جلا وطن بوننت ماں اللہ را ہارند چہ لے خبرا کہ بہ آیان سر اظلم بوت ضرور ما جاگاہ دیں آیان ماں دنیا شریں جا وَلَا جَزَاءُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۱۶ الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ وَأَخْرَجَ ثَوَابَ مَسْرَاتِنَ۔ اگر آیان بزانئیں ۷ ہما کوئی پادش داشتنت و بہ ولی رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۱۷ وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِي إِلَيْهِمْ فَسَلُّوا أَهْلَ الذِّكْرِ إِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۱۸ بِالْبَيِّنَاتِ بہ آیان نیمگ نوں جہت بکن انت چہ باخبران اگر شما سزان انت ۷ ہمیں دانگنت گوں مجزیا وَالرُّبُّ وَانزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَ كتابان ۷ و روا نہ بیں کنگ بہ نبی ۷ ہمگ اے کتاب تا کہ شریان بکنے مردمانی دیا ہما جہڑھ ایر بنگ ۷ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۱۹ أَفَأَمِنَ الَّذِينَ مَكَرُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ تا کہ فکر بکنتت فل ایانوں بخوف بوننت ہما کس کہ بدیں مکی پیش کنگ چہ لے خبرا کہ ایر سبارت اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۲۰ آیان اللہ ماں زمین ۷ یا بیت بہ آیان سرا عذاب چہ ہما نیمگیا کہ آیان نا خبر میکیت فل

۵۱

۵۲

۵۳

مزل ۳

زندہ و سلامت پشت کپنتت ماں دنیا ۷ ولی قرآنیان کیں بروردہ چشتت یعنی لوگ و جاگہ یلد و لوکان ۷ شتر تریں ہنگیں دیگ بیت۔ چہ لوگ ۷ بہترین لوگ چہ وطنی برانان شتر تریں دردمندیں برات، چہ روزی ۷ جوان تریں روزی چہ عزت ۷ زیائیں عزت اش رسیت بلکیں چہ وطن ۷ درکنوکانی سرا، سرفاضل دنیا ۷ حاکم و پرہیزگاراں امام جو طر بنت پداچہ اے درستان ۷ زندہ ہرچ بلندیں مقامات و منز شنائیں درجات ماں آخرت ۷ اشتان دیگ بنت آیان کسے اندازہ ۷ ہم جت کت نہ کنت اگن او دہ اجر و ثواب ۷ پورہ یقین بہ بیت تو اید کہ مردم ہم کہ آیان چہ ہجرت ۷ سعادت ۷ زہر انت تنابیں لوگ و جاگہ ان ۷ ویل کناں ۷ ماں خدا ۷ راہ ۷ در کپنت۔ (تنبیہ) آیت ۷ عمومی لفظانی سرا نظر داران ۷ اے تقریر نیسیگ بونگ۔ (وہو مبقول فی روح المعانی عن بعض المفسرین) عام مفسران ۷ ایشرا ہما ہشتادیں صحابہ رضی اللہ عنہم ۷ حق ۷

بیان کرتے ہیں کہ آیاں چہ مکہ، کافران شہزاد و بیزاری بوان ابتدائے حبشہ، ہجرت ایش کنگت پرچاکہ اکثرانی کرے آیت لکی آیت کہ چہ ہجرت الی المدینہ پیش نازل ہوتے۔ ہجرت کنوکان، آخر کار خدا تعالیٰ، ماں مدینہ، خوہیں ہنگین دانت، رضی اللہ عنہم وضو اعنہ۔

۵ یعنی چہ ہمیں ظلم و زور پریشان نہ ہوتے آنت دوستناکس وطن، سیاد و وارثانی جدائی، پروا ہش ہج نہ داشت، چہ خدائی رضا، کشک، ایشانی قدمائے نگل نہ دارت۔ چہ ہرکش و بہتاتان و نارا سندان ہننا خدائے پاک ایش دست جت، خالص بہ ہمانی امداد و پکائیں وعدہانی سرابھر و ساراش کت دانکہ چاہاوت دیتش کہ ہر کس خدائے زوریت تو خدائی، ہر سیم ملک و مدد کنت۔

۶ یعنی پیغمبر، مظلوم ہمارا، و ہدیہ آیان صبر و توکل، راہ ثابت قدم اتنت ماں داریں، غالب و منصور کنگ مئے کتام نوکس عادتے نہ انت پیسرا ہم ماچہ انسانان رسولان، دیم دانگ کہ آیانی کار ایش آت کہ خدائے حکمان و چہ نیکی بدی، انجام و مخلوق، آگاہ یککنت نوں اگر شما معلوم دارن انت توچہ زانوگراں کہ آیانی پیشی امتنان و آیانی پیغمبرانی تاریخی داستانانی علم، داروک آنت تحقیق بکن کہ فی الواقع پیسرا چیزے مردم یہ پیغمبری منصب، سرا بیتات و زبر (معجزہ و کتاب) دیان، دیم دیگ بوتنت یا کہ نہ و ایش کہ آیانی منوکانی و نہ منوکانی انجام چون بوت۔ اہل حق صبر و توکل، برکت، چونکائی کامیاب و منصور بوتنت و ظالم سرکشان اتمام حجت، پد چونکائی تباہ کنگ بوتنت و تمنت کلمۃ ربک الحسنى علی بنی اسرائیل بہما صبر و و مَرَفَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فَرَعَوْنُ وَقَوْمُهُ وَمَا كَانُوا لَيَعْرِشُونَ (اعراف دکو ۱۶)۔ اداچہ اہل الذکر، خاص اہل کتاب مراد زورگ نہ بوتگ بلکین لفظ، عمومیت، سرانگاہ دارگ بوتگ کہ ماں آئی، اہل کتاب ہں شامل انت، ماں روح المعانی، انت، قال الرومانی والزجاج والاذہری المراد باہل الذکر علماء اجداد الامم السالفة کاٹنا منکان فالذکر بمعنی الحفظ، اہل بہر حال چہ لفظ عمومیت، اے مسئلہ درکیت کہ غیر اہل علم، چہ اہل الذکر، مسئلہ جست کنان، عمل کنگ لازم انت، بازیں عالم ہمیشی، بہ تعلید، ائمہ، ثبوت، پیش کنتت والشر تعالیٰ العلم۔

۷ یعنی معجزات و ہما معلوم کہ ماں تاکاں نبشتہ انت۔
۸ چہ، یادداشت، مراد قرآن کریم انت کہ آپیشی امتانی ضروری احوال و شریعتانی محافظ پیشی نبیانی علمان، نزاروک و پیدایگی خدائی حکمان و داریں، فلاح و دستکاری، رہنڈان، یاد دیا نبیت دان، چہ غفلت، واب، ٹوہینیت و آگاہ کنت۔ مطلب چوش بوت کہ چوش کہ پیسرا رسول دیم دیگ بوتنت کتاب ہم چہ آسمان، نازل کنگ بوتنت مروچی شمارا (اے محمد صلی اللہ علیہ وسلم) مایک ہنجیں کتابے دیان، دیم دات کہ آپیشی تمایں کتابانی خلاصہ و پیشی نبیانی علمانی سرجمیں و کالمیں یادداشت انت نوں شے کار ایش انت کہ یہ تمایں دنیا، مردماں اے کتاب، ہنشتانگان، شری، واضح کنان، بیان بکن و آئی مشکلیں خبرانی گیش و گیوار و مجملات، تفصیل، بکن، چریشی، معلوم بوت کہ قرآن، مطلب و بیان ہما معتبر انت کہ آواجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم، احادیث، موافقت، بہ بیت۔

۹ یعنی واجہ، کار قرآنی مضامین، واضح کنگ، بیان کنگ و مردمانی کارماں آئی غور و فکر کنگ انت۔
۱۰ یعنی پیشی نبیان و آیانی راج و قومانی احوال اشکنگ و قرآن، ہمیں سرجمیں یادداشت سرلوگ، پد ہم زانا مکہ، کافران بہ حق، مقابلہ، چہ وقتی مکاریان و رد دیگی کاران دست نہ کشت گڈازانا چوش بیت نہ کنت کہ خدا آیان، مثل فارون، ماں زہین، ایربگینیت (ایر ببارت) یا چہ ہنجیں نیگے، آیانی سرا آنتے راہی بکنت کہ چہ آنیگ، آنت، آئیگ، آیان، وہم و گمان ہم مبیت چنانچہ ماں بدر، چہ مسلمان مجاہدانی دست، اشان، ہنجیں سزائے داتی کہ اشان، دتی قوت و جمعیت و مسلمانانی کمزوری و کمیں نفران، گندان، ماں آیانی ذہن، کدی نہ اہتنگت کہ مسلمانانی دست، چش شکستے و رنت۔ ۱۲

کم بکنت دجہل جنان بکنت ۔ فی یعنی خدا ہرچے کے بلوٹیت
کنگ تو نیت مگر پرچا نہ کنت کہ آئی نرمی و مہربانی مانع انت
کہ گنہ گارانی سرفوراً عذاب و راہی بکنت آئی رانت و
رحمت و تقاضا ایش انت کہ گنہ گاران ہلنت و اصلاح و
مودہ دیگ بہ بیت یا اے جملہ صرف گوں ۔ یاخذھم
علی تخوف و متعلق انت بحالیکہ تخوف بہ "تقص" و
معنی و زورگ بہ بیت تو مطلب چوش بیت کہ آہستہ آہستہ
کم کنگ و یکپارگی ہلاک نہ کنگ بہ آئی رحمت و شفقت و
سبب و انت و اگن نہ ماں یک دمانے و نیست و
نابو و بکتیں ۔ فی یعنی و ہدے نکوینی رہ بند و ہر چیز
خدا و دیما عاجز و مطیع و فرماں بردار انت دانکہ ساہگ
داریں چیزانی ساہگ ہں بہ ہمانی حکم و قانون قدرت و
رو و نگم و گیش و اینگر یا آنکر لیٹ وارت گذ اچشیں قدرت
دار و کیس خدا و چہ عذاب دیم دیگ و کتام چیز داشت
کنت کنت انسان و لازم رانت کہ بہ و فی اختیار و بہ آئی
تشرعی حکمانی دیما و فی گردن و بجلیکنت ۔ حضرت شاہ
صاحب نبشتہ کنت "ہر چیز نیم روح و اوشتوک انت
آئی ساہگ ہں اوشتوک انت دھدے روح و لیٹ
وارت ساہگ ہں لیٹ ات پدالیٹ ورن و لیٹ
ورن و داں بیگاہ و زمین و سر تالان بیت چوشکہ
ماں نماز و جاورد و چہ اوشتنگ و رکوع و چہ رکوع و
سجدہ و ہے ہما ہر چیز و ناوت اوشتوک انت گونی
ساہگ و نماز ادا کنت ماں یک ملکہ و ماں یک موسے و
راستیں نیمگ و لیٹ وارت جاھے چیں نیمگ و تالان
بیت ۔ و پیر و اوشتو کیس چیزانی کہ ساہگ دار و انت
سجدہ بیان نوکنت ادا عام جانداران بالخصوص فرشتگان
سجدہ و بیان کنان سرزنش کت کہ چشیں مقرب و عظمت
دار و کیس ہستیاں ہں بہ آئی دیما سر سجدہ دانت حج و اوس
شیخی یا مفرنی آیانی تھا نیست انت کہ چہ و فی مالک و دیما
سر و جہل جنگ و آیان بجلیت ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ
کنت "مخوڑیں مرد ماں سر و بہ سجدہ و برگ مشکل کپیت
اشان چوش نہ زانت کہ بندہ و شان و مفرنی ماں ہمیشہ
توک و پوشیدہ انت "من تواضع لله رفعه الله ۔
و یعنی فرشتہ اینکر قرب و جاحث و باوجود چہ و فی
رب و جلال و بزرگی و ترس و لرز و انت و ہرچ حکمے
دیگ بنت فوراً آئی سرا عمل کنت ۔ ماں موضح القرآن و

منزل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

آیان ہر مردیں چکان احتیاج بیت۔ بہ مبارک دفع کنگ یا چہ شد و غیرہ ترس جنیں چکان ہلاک کنگ اشانی دستور انت کڈ سر و ظلم و شرک و غیرہ ہر چ بدیں انجلمے بوگ لوٹیت چہ آئی و آیال و ناسلامت داشت کت نہ کنت۔ الغرض ہر ڈولیں سلیس مثال، نقص عیب و نسبت بہ ہمایانی نیگ و بوگ لوٹیت، حق تعالیٰ و نیگ و ہما صفاتی نسبت کنگ کہ مخلوق خاصہ (خاصیں کار) انت و (معاذ اللہ) بہ آئی مردیں و جنیں چکان و تجویز کنان و بے سلیس و ادنائیں مثالان و دیگ آئی مزین بلندی شان و برخلان انت بہ آئی ذات و ہما مثال و صفت ثابت کنگ بنت کہ آچہ اعلیٰ و اعلیٰ تر و چہ بلندی چیز و بلند تر بہ بنت و ال یعنی زبردست و ہمنکر انت کہ شے گستاخیانی سزا و ہما دمان و دات کت کنت بل فوراً سزا دیگ آئی حکمت و مناسب نہ انت ہمشکا و اک و شل کنت کہ بلکیں ہنوں چہ دتی ناسریان دست و بکشت و دتی رفتار و خوب بکنت۔ و ال یعنی اگل

خدا تعالیٰ بہ مردمانی ناشری و نانا انصافی و رومان دنیا و فوراً گرگ و سزا دیگ و شروع بکنت تو اسے زمین و آبادی بہ چنت کلاک و ہم باقی زمانیت پر چاکہ ماں دنیا و مسترین بہر ظالم و بدکارانیکنت۔ چہ خطا و گناہ و بچے یک کسے خالی (ہورک) بہ بیت (کلکو خطا و ن) و ہدیہ خاطر بکاران فوراً ہلاک کنگ بہ بیت تو ایوک و معصومین نبیانی بہ سرزمین و دیم دیگ و حاجت ہم زمانیت بلکیں آیانی گول معصومین ملائکتان نند و نیا و زیات موزون انت و ہدیہ نیک و بد انسان ہر دو ہیں ماں سرزمین و باقی نہ ماننت تو اسے جاورہ ایدگہ حیوانانی دارگ ہس بے فائدہ بیت پر چاکہ اسے درستان بہ بنی آدم و پیداکنگ بوٹکنت و ہم بہ بندے خبر و خدائے انسانانی ظلم و ناشریانی ردا ہر و باران بندکت تو گلازا ناگوں انسانان ایدگہ دولت نہ مرنت بہر جاور خدا اگل خبر خبر و سرا ماں دنیا و گرگ شروع بکنت و فوراً سزا بدنت تو اسے دنیا و تمامیں قصہ ماں بلکیں دمان و ہلاس بیت مگر آچہ دتی حکمت و چوش نہ کنت بلکیں مجرم و گناہ گاران و توبہ و اصلاح و موہ دنت و دان قرار گشتیں و ہدیہ آیان و مہلت دیاں بیت و ہدیہ ہما مقررین و ہدیہ کیت تو گڈ ایک دمانے اینگر یا آخگر بیت نہ کنت۔

(تنبیہ) لھتیں مفسران و چہ در مانتک علیہا من و آیتہ و خاص دابہ ظالمہ مراد زرنگ اگل اسے صحیح انت تو مطلب ظاہر انت ہیج اشکالے نہایت۔ و اللہ اعلم۔ و ال یعنی ہر چیز یکہ بد زمانان و پروت و شات نہ کن انت مثلاً جنیں چکان یا ماں و تی مال و ملکیت و یک در آمدے و شرعی یا کلاک و مسخر و سبکی و معاملہ ہمیشہ و پیدہ خلد و نہ ثابت کنت۔ و ال یعنی باوجود چشیں ناشریان و پیر بان و سراے دروغیں دعوئی انت کہ ما و ماں دنیا و خوبیں چیزانی لائق اس۔ و اگل آخرت و غیرہ قصہ راست بوتنت تو مال اود و ہم ما عیش کنیں۔ و لکن اذ قناہ رحمۃ متا من بعد صرا و مسننہ لبقولن ہذا الی و ما اظت الساعۃ فاسئۃ و لکن رجعت الی ربی انت الی عندہ للحسنی۔ (خدا سجده رکوع ۶) ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد و ال یعنی گول اسے ہمیں زبان درازیاں چشیں مفتیں و اھگانی دارگ و ت اسے جبر و دلیل انت کہ پراشان خوبی و شری چے بہ بیت و البت پراشان دوزخ

تیار انت کہ بہ آئی نیگ و اشان گام جنگا کنت و اودا سرہوان انت چوش بگوش کہ یکہ شمشک بنت یعنی داں ابدال آباد و کدی ہم مہربانی و نظر بہ آیانی سر نہایت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اسے فرمان بہ ہمایان انت کہ بے کاریں چیزان پر خدائے نام و دینت و پیدایقین دارنت کہ مارا بہشت رسیت حالانکہ آیان روح پر روح دورخ و طرف و روان انت۔ و ملکہ و کافرانی ناشریان و مفت و ناھو گیں دعوایانی ذکر و کنان و پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و تسلا دنت کہ شما اشانی سر پراں و لکیر و نجیدہ مبیت ماچہ تو پیشتر ہم بازیں امتانی نیگ و پیغمبر دیم و انگنت لیکن مدام ہیچوش بوٹک کہ شیطان لہیں و تکذیب کنوکانی عمل گول ڈولداری پیش داشتنگنت و آیان بر و بر ماں ناشری و دیم و رودک بوٹکنت۔ مروچی آدرست خدائی عذاب و چیرہ انت و شیطان کہ آیانی رفیق انت آیانی در و دھچ نہ وارت

وَأَنَّهُمْ مُّفْرَطُونَ ﴿۱۶﴾ تَاللّٰهِ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّنْ قَبْلِكَ

و (دماں دوزخا) پیشتر ہم دیم بیت و قسم بخدا ما پیغمبر دیم و انگنت ہما امتانی نیگ و کہ چہ تو ساری بوٹکنت

فَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ اَعْبَا لَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ

پیدا و لدارکت پراستانی چان شیطانا آیانی کردار نوں ہما آیانی دوست انت مروچی و پراستانی عذاب

الْیَمِّ ﴿۱۷﴾ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَيْكَ الْكِتٰبَ إِلَّا تَبَيِّنَ لَهُمُ الَّذِي

در دنیا کی و مارہ نہاتگ بہ تہی سر کتاب مگر تاکہ تو شریان بکنے آیانی دیم ہما چیز یا کہ

اٰخْتَلَفُوْا فِيْهِ وَاَهْدٰى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُوْنَ ﴿۱۸﴾ وَاللّٰهُ اَنْزَلَ

جگہ اشکت ماں آئی و تہا کی پراہ و سوجدیگا و پیر مہربانی کنگا بہ ہما مردمان کہ باور کنت و اللہ ابرہ کنت

مِنَ السَّمٰوٰتِ مَآءً فَآخْبَا بِهٖ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ

چہ آسمان و آب پیدا زندگی کنت چہ آئی و زمین رند چہ آئی و مرگاہ ماں اشی و تہا

لَاٰیَةً لِّقَوْمٍ يُّسَبِّحُوْنَ ﴿۱۹﴾ وَاِنَّ لَكُمْ فِی الْاَنْعَامِ لَعِبْرَةً

نشانی انت بہ ہما مردمان کہ گوشدار انت و پرشما ماں دوتانی باریا عبرت گرگ و جاکر انت

نُسْقِیْكُمْ مِّمَّا فِیْ بُطُوْنِهٖ مِنْ بَيْنِ فَرْثٍ وَدَمٍ لِّبَنَّا خَالِصًا

نوشا ہمیں شمارا چہ آئی و لاپ و تہی چیزان چہ لڈیک و خون و درمیان و شیر خالصین و

سَآبِغًا لِلشَّارِبِیْنَ ﴿۲۰﴾ وَمِنْ ثَمَرِ النَّخْلِ وَالتَّخْلِ وَالْاَعْنَابِ تَتَّخِذُوْنَ

مزه داریں بہ نوشوکان و چہ شریان میچیک و انگور و اڈکن انت

مِنْهُ سَکَرًا وَّرِزْقًا حَسَنًا اِنَّ فِیْ ذٰلِكَ لَآیَةً لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ ﴿۲۱﴾

چہ آئی و نشہ کنوک و روزی جو انیں و ماں اشی نشانی انت بہ ہما مردمان کہ عقلش بہت و

وَاَوْحٰی رَبُّكَ اِلَی النَّحْلِ اَنِ اتَّخِذِ مِنَ الْجِبَالِ بُیُوتًا وَمِنْ

و حکم دات تہی پروردگار بہ بیہ مکسکا کہ اڈکن چہ کوھان لوگ و چہ

الشَّجَرِ وَمِمَّا یَعْرِشُوْنَ ﴿۲۲﴾ ثُمَّ کُلِّ مِنْ کُلِّ الثَّمَرِیْنَ فَاَسْلُکِی

درچکان و ہما جاھا کہ کا پار بندنت و رندابور چہ ہر قسمیں شریان و رندابور

نہ آسانی فریاد، گوش داشت کت کنت تنی نکذیب کز کانی آسرھے پیم، بیت۔ لھتین، "فَهُوَ وَلَيْسَ هُوَ الْيَوْمَ"، مطلب چوش زرتنگ کہ شیطان کہ آئی پیشی مردمان، بدراہ کنگت همائی مروچی اے مکہ، کافرائی یار و بیل انت پمشکا ہرچ ابحائے آسانی بوت اشانی هن بہ ہما بیت۔

فل یعنی قرآن تہنا بہ اے مطلب، دیم دیگر بوتنگ کہ ماں ہمارا ستنیں اصولانی ہما مردم اختلاف دارنت و جیرہ پیداک کنت (مثلاً توجہ و معاد و احکام حلال و حرام وغیرہ) آدرستان، گون گیش و گوار، بیان بکنت ہج اشکالے و کمزوری، باقی پشت مکیبت، چوش بگوش کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم بہ قرآن، معرفت، تمام جیرہائی فیصلہ، بدنت و بندگانی سرا خدا، حجت، تمام بکنت قبول کنگ یا نہ کنگ اے و اشکونانی کارانت ہر کس، توفیق بیت قبول کنت شمارا پریشان لوگ، ہج حاجت نیست۔

فل یعنی فیصلہ و بیان بہ درستان انت بلے چائی ہدایت نفع گرگ و رحمت خداوندی، آغوش، پناہ روزگ ہمایانی نصیب، انت کہ آیان اے فیصلہ، گون صدق و دل قبول کنت و بہ و تی شوق و رغبت، ایمان کارنت۔

فل یعنی خشکیں زمین، چہ آسمانی ہو و باران، سرسبز کت چوش بزان کہ خشک لوگ بہ زمین، مرگ حساب انت و سرسبز و شاداب لوگ حیات انت فل یعنی بہ ہے ڈول، قرآن، برکت، جاہلان، عالم و مردگیں دلاں، زندگ کنت اگن دل گوش گور کنت و گون انصاف اشکنت۔

فل یعنی اشتر، مادگ، گامیش و غیرہ جانور کہ کاہ و کدیم و رنت۔ آماں لاپ، روان، سہ چیزانی طرف، تحلیل بیت، قدرت، اے حیوانانی جسم، ٹوکے نیگ، پچیس مشین جنگ کہ آغذا، یک بہرے، تحلیل کنان، فضلہ (گوہ)، شکل، ڈن، چگل دنت و لھتیں بہران خون جو ٹو کنان، ماں عروق (رگان) روان کنت کہ انسانی زند و بقا، دار و مدار بہ ہمیشی، سرائانت و ماں ہما مادگ، کہ چہ آئی، یک بہرے گوہ و دومی بہر خون، صورت جوڑ بوتنگ اے و گندگیں چیزانی میابخی، یک سیمی چیز (شیر) تیار کنت کہ آمزن پاک و لذت دار انت۔

فل پیسرا چہ کتاب نازل کنگ، مناسبت، آپ ابرارگ، ذکر فرماینت کت ماں اے آیتان چہ آپ، مناسبت، مشروبات، ایدگہ تہرانی تذکرہ بوتنگ، یعنی شیر، شراب، نبید، و بینگ (شہد)۔ یک دگہ چاہے کہ ماں اود، جنت، جوانی (نہرانی) ذکراہتگ، مشروبات، ہے چاریں تہرانی ذکر بوتنگ۔ فیہا اَنْهَرُ مِنْ مَّاءٍ غَيْرِ اسْنٍ وَاَنْهَرُ مِنْ لَبَنٍ لَمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ وَاَنْهَرُ مِنْ خَمْرٍ لَذَّةٍ لِلشَّارِبِ وَاَنْهَرُ مِنْ عَسَلٍ مُصَفًّى (محمد رکوع ۶) ادا، چہ اے چیزانی ذکر، مقصود ایش انت کہ ماں مردمانی خیال، ہرچ مرن مزنیں نعمت کہ هست انت آدرستان، خدا، پیدا کر کنت پدا جیرانی کپایت کہ مردم چونکائی حقیقی خدا بند، احسانان، شہوشان، دگرانی غلام جوڑ بیت۔ چوش بگوش کہ شرک، رد، طرف، اشارہ بوت داسے ہم کہ ہنوش بہ شے جسمانی زندگی، خدا، پاک، تہر تہریں بند و بست و مناسبتیں از باب ساز کنت۔ ضروری انت کہ آئی، روحانی زندگی و باطنی دیمروی، وسیلہان ورہ بندان، بہ جوانیں مقدارے پیدا کر کنت۔

فل یعنی چہ اے نیوگان نشہ یار و کیں شراب کشید کن ات و درگ و نوشگ، دگہ خویش چیز مثلاً شربت، نبید، سرکہ و ہارگ یا کشمش وغیرہ چہ آیان حاصل کن ات (تنبیہ) اے آیت مکی، شراب ماں مکہ، حرام نہ بوتنگ ات۔ وروکان آرا اداں آوہد، شر و شکتگ۔ چہ ہجرت، پد حرام بوت گڈ ایک مسلمانے، ہم آرا دست نہ جت۔ پدا ہم ماں اے مکی آیت، "سکر"، "پد"، "رزقا حسنا"، فرمان کنان پیم تراپ دات کہ چیزیکہ دیم تر، حرام بیوک انت بہ آئی سراسر رزق حسن، گوشگ موزون نہ انت۔

فل ادا، "يعقلون"، لفظ کہ چہ عقل، مشتق انت۔ آرا گون، "سکر"، تذکرہ، خاص مناسبت دار بیت چونکہ نشہ عقل، زائل کت پمشکا اشارہ فرماینت کہ آیات، سر پد لوگ عقلمندان کار انت۔ نشہ کونانی کار نہ انت۔

فل یعنی انکور، دل، سرکینگ، رد اہر کاپرے جوڑ کنت یا ہرچ عمارتے مردم تیار کنت بینگ، مکسک، حکم دیگر، مطلب ایش انت کہ آئی فطرت بہ ہے پیما جوڑ کت کہ باوجودیک ادنائیں حیوان بوگ، گون مرن کار یگری و بارگیں ہنرمندی، و تی ہنکین (کڈ)، کوہانی۔ درچکانی و لوگانی تہا جوڑ کنت تمامیں مکسک یک مسترب مکسک، زیر دستی، گون فرمانبرداری، کار کنت آسانی سردار، "یصوب"، گوشگ کہ آئی ہما ہی، مکسکانی جلوس رہادگ بیت و ہدے یک چاہے و تی ہنکین، بندیت تو تمام خاہنان، "مسدس مساوی الاضلاع"، شکل، تیار کنگ بنت۔ ابید چہ مسطور و پرکار وغیرہ از بابانی اینکر صحیحیں و نیکیں یکیں شکل، تما خاہنانی قائم دارگ انسان، ماں جبرت، دور دنت۔ حکما گوشنت کہ چہ مسدس (شش سری)، ابید اگن دگہ شکلی اختیار کنگ بہ بوتیں تو لامحالہ میابخی، چہرے جاگہ بے کار خالی بوتنگ۔ چناچہ فطرت، بہ یک ہنچیں شکلی، طرف، رہہ بری کرت کہ ماں آئی ہج جاگہ بے کار نہ بوت۔ فل "گلی"، و "فاسلگی"، درست ادا مرنکوبی انت یعنی فطرۃ آرا ہدایت کت کہ و تی واہگ و مزاج، قابلیت، مناسبت، چہ ہر قسم پلان و نیوگان و تی غذا، حاصل بکنت چناچہ مکسکان چہ و تی ہنکین، درکیان، رنگ برنگیں بر و پلان، چوست کہ چہ اشان بینگ (شہد) و موم حاصل بیت ۱۲

فل یعنی غذا حاصل کنندگان و ران و نشان به هیکل و اتاری و راهان صاف و بج بنت هج گرد چیلے نیست چنانچه گندگ بوتگ که مکسکان به غذا و شوباز و باز بر سر دور کشتن پدایے تکلیف و ماں و قی هیکل و و اتربت ذرے و تی راه و نه شمشوشت لھتین و فاسلگی سبک دیک ذللا و معنی چوش گینگ که قدرت و تی کار و تصرف و هرچ فطری راه در هبند مقرر کرنگت به آیانی سراگوں بزگی و فرماں برداری و ظاهرا کمان تر و تاب بکن مثلا برو پلان و چوسان چروقی فطری قوی و تصرف و شهید (بینگ) تیار بکن فل یعنی جدا جدا رنگ و بیگ جو طر بیت اسیت سهری زردی بیان کنند که رنگانی اختلاف چه موسم غذا و مکسک و غیره و رو پیدا بیت و الله اعلم فل یعنی ماں بازس بیماریاں ایوک و خالصین بینگ یا ماں دگر دوائے و شامل کمان و دیگر بیت که چه خدا حکم و مرصانی شفا حاصل کنند و ذریعہ جو طر بیت ماں صحیح حدیث و انت که یک مرد و دست آیک و انت آتی برات و اجبه و غیر خدمت و حاضر بوت و اجبه و بینگ وارینگے سوخ دات بینگ وارینگ و پدا سہال زیات بوتنت آتی و پدا حاضر بوان و عرض کت که دست زیات آیک لگنت و اجبه و فرما منت صدق الله و کذب بطلن اخیلک و الله راست گوشتیت و تی برات و لاپ و دروغ بندوک انت و پدا بوارینی چه دوباره وارینگ و هما جا و ریدر بوت و اجبه و پدا وارینگ و فرمان کت آخر کار سیمی بر و وارینگ و چه دست بند بوتنت و طبیعت صاف و سبک بوت و طیبیان و بر و قی اصول و دروغ گوشتگ که باز و ماں لاپ و فاسدین کیموس بیت که ماں لاپ و آیوکیں ہر یک غذا در مان و فاسد کنند پمشکا دست آیک و لگنت آتی علاج ہمیش انت کہ مسہلات دیگر بہ بنت تاکہ ہما فاسدین کیموس خارج بہ بیت ماں شہد و مسہل لوگ و کس و کلام و گبی کش نیست چوش بکوش و اجبه و سوخ و سر بہ ہے طبی رہ بند و روات ماں مامون رشید و در و تمامہ عیسی و و ہدے ہے ہمیں مرض و گنت تو ہما ز ماہ و شاہی طبیب یزید بن یوحنا و چه مسہل و آتی علاج کت و ہے سبب بی بیان کت لے دور و طبیب شہد و کار مرزی و ماں لاپ ریچک و علاج و بیحد مفید پیش دارنت و فل حضرت شاہ صاحب فرما بینت کہ حق تعالی و ماں بر و آیتان چہ گندگی و غیر کشک و واسطہ سہ چیز پیش داشتگنت جانور و لاپ و چرخون دگوہ و مادہ و شیر چہ نشہ مادہ (انگور ناء و غیره) و پاکیس روزی و چہ مکسک و لاپ و بینگ و ماں ہر سئیناں اشارہ بوت کہ الله تعالی اے قرآن و برکت و چہ جاہلانی اولاد و عالم پیدا کنند و اجبه و دور و ہنجوش بوت کہ کافرانی اولاد کا ملیں عارف بوتنت و قدرت و بازس خارجی نشانان و بیان کمان و انسان و ہم تراپ دنت کہ تو ماں و قی اندرونی جاور و غور بکن اول سر و آج نہ ات خدا و وجود بخش پدا موت دیمی دات و داتگیں زندگی پدا سچ گیتی و آشی و کت نہ گت و لھتین و چہ موت و پسر ماں پیرا ز سالی و ہنجوش جاور و سرگت کہ آتی ہوش و حواس بر جانہ انت و نہ ماں دست و پا دان طاقت داشتی بالکل بے کار بوت

سُبُلِ رَبِّكَ ذُلًّا مَخْرُجٍ مِنْ بَطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ
ماں و قی پروردگار راہان راہگ نگین و رکت چہ آتی و لاپ و ہتا نوشکی چیز (بینگ) کہ آتی و قسما قسبیں گندگی
فِيهِ شِفَاءٌ لِلنَّاسِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ
چہ آتی و بیماری دراہ بنت مردمانی و بیشک ماں آشی و نشانی انت بہ ہما مردمان کہ فکر کنند و
اللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يَتَوَفَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَنْ يُرَدُّ إِلَى أَرْدَلِ الْعُمُرِ
الله پیداک کنند شمارا رندا شمارا موت دنت و ہتہ چہ شمارا سبت بہ ستریں عمر
لِكُلِّ لَا يَعْلَمُ بَعْدَ عِلْمٍ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ وَاللَّهُ فَضَّلَ
تا کہ زانگا چہ رند نون ہج مزانت و الله خبر دارنت و قادرنت و الله و گیشی دانگ
بَعْضَكُمْ عَلَى بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِينَ فُضِّلُوا بِرَادِّي
شمارا یکیا بہ دگر و سرا ماں روزی و نون ہما کساں کہ گیشی دیگر بوتگنت اندینت
رِزْقِهِمْ عَلَى مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَهُمْ فِيهِ سَوَاءٌ أَفَبِنِعْمَةِ
و قی روزی و بہ ہمایان کہ آیانی دست و چہرہ نوکرت تاکہ آماں آشی و برابر بیت و آیانوں آجہ الله
اللَّهُ بِمُحَدِّثُونَ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا
نعمت و انکار کنند و الله پیداک کنند پر شمارا چہ شے جنس و جنین و
جَعَلَ لَكُمْ مِنْ أَنْزَلُوا أَجْمُرَ بَيْنَ وَحَفْدَةٍ وَرِزْقَكُمْ
داتی شمارا چہ شے جان چک و نما سہ و و پر و رگبی دات شمارا
مِّنَ الطَّيِّبَاتِ أَفَبِالْبَاطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَتِ اللَّهِ هُمْ
سکین چیزان و آیانوں دروغیں خبران منت و الله نعمت و
يَكْفُرُونَ وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَبْلُغُ لَهُمْ
نمشت و بندگی و کنند الله و چہ غیر ہمایانی کہ اختیارش نیست آیتانی
رِزْقًا مِّنَ السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ شَيْئًا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ
رزق و چہ آسمانان و زمین و ہج و نہ قدرتش هستنت و لا

النحل ۱۶

۲۲۷

ربما ۱۴

۹
۱۵

مزل ۳

نہ خبر سر پد بیت و سر پد بولگیں خبر یا دگت کنت چہ آشی و ثابت بوت کہ علم و قدرت ماں ہما خالق و مالک و خزانگ و انت ہر و ہدہ ہر قدر بلوطیت بدن و ہر و ہدے بلوطیت پدا سچ بگوت حضرت شاہ صاحب و نزدیک و ماں آیت و بہ اے نیگ و اشارہ انت کہ ماں اے است و کامل بوان و پدا ناقص پیدا بوگ و لگنت و الله اعلم و قی یعنی خدا و انگین روزی و بخشش بہ درستان بر و بر (سر پد سر) نہ انت و استعداد و احوال و تفاوت و لحاظ و داران و آتی و چہ دنی بالغ و کاملین حکمت و لھتین و بہ لھتین و سرافضیلت دانگ کہسے و مالدار و با اقتدار کت کہ آتی دست و چہرہ باز نوکر و غلام انت کہ آیان و بہ ہما قی سبب و روزی سبت یکے ہما غلام انت کہ آیانی و قی جرندیک پیسہ یا دمان اختیار و خدا بندہ انت ہر و ہدہ و قی و اجہ و اشارہ آیانی راہ چاروک انت گدا نون آیماں دنیا و یک و اجہ چوش قبول دار بیت کہ غلام یا نوکر چاکر کہ بہ ہر جاور و مثل ہما و

انسان انت بدستور ماں غلامی، جاوڑ ماں آئی دولت، عزت و لوگ بانگ وغیرہ برابر برابر شریدار بہ بنت۔ غلام، حکم از روسے شریعت ایش انت کہ بہ غلامی، جاوڑ و آرا
 یک چیز بہ خدا بند جوڑیجے۔ پداسم آماںک بوت نہ کنت آئی واجہ آئی چیز، مالک قرار گریٹ و بندے جہ مالک چہ غلامی، آزاد کنان آرا ماں وتی مال و دولت، برابر حصہ
 جوڑیجے تو مساوات بے شک قائم بیت و لیکن اے و ہدے غلام و دراصل، غلام پشت نہ کیت۔ بہ ہر کیف غلام و مساوات یک جامع بوت نہ کنت۔ و ہدے دوہم جنس و
 یک بیس انساناں توک، ماں مالک و مملوک، شریجی و مساوات بوت نہ کنت گڈا اے قہری خیریت کہ خالق و مخلوق، ماں معبودیت و غیرہ، برابر کنگ بہ بیت و ہما چیزان، کہ
 آیان، مملوک فہمک، اقرار و مشترکان ہم کرنگت (الاشریکا ہو لک تہیکہ و مامکک) آیان، حقیقی مالک و شریدار و حصہ دار قرار دیگ بہ بیت۔ زانا حقیقی واجہ،
 نعمتانی شکر گرگ، ہمے دستور انت کہ بہ ہما جہر نیگی شہادت
 وتی دیم، تریش و تہار کن ات چہ آئی زیات گذہ ترین سہل
 تریش صورت بہ ہما (خدا) و تجوڑ کن ات و ہم چو شک ماں
 روزی، حق تعالیٰ، لہتین، بہ لہتین، سہر افضلیت و انگ
 درستان، بہ یکیں درجہ، نہ داشتگنی، آگن ماں علم و عرفان
 و کمالات، بہ بنوت، یک کسے، بہ دگرانی سہر افضلی داتی
 تو خدا، چہ اے نعمت، انکار، سبب ابید چہ کنگ و
 ضد کنگ، دگرچی بیت کنت ہ۔ و لہی چہ انسان جنس،
 شے جوڑیجے پیداکت تا کہ الفت و یکدگرے، غم واری، جذبہ فک
 بہانیت و تخلیق، غرض و مطلب ہم سرجم بہ بیت و مرہ
 آیاتہ ان خلق لکم من انفسکم ازواجاً لتسکنوا
 الیہا وجعل بینکم مودۃ و رحمۃ (الرودہ ۳۰)
 و کہ چہ اشان شے نسل باقی پشت کیت۔ و کہ اشی،
 برکت، شے وجود باقی بائیت۔ و لہی بتانی احسان و منت
 کہ چہ مرض، و شے کت یا نہیں چکے دات یا روزی دات و اے
 کل دروغ، و ہما ذات کہ راست، دیوک انت آئی شکر،
 نہ گرت۔ کذافی الموضع۔ و شاید بہ اے فہمک، بہ ایں اشارہ
 بہ بیت کہ کوڑ و مہ و فانی زندگانی، بقاء، جنسی و شخصی از باقی
 قبول دار بیت و خدا، چہ درستان مسترین نعمت (پیغمبر
 علیہ السلام، ہدایات) کہ آ ابدی بقاء و دائمی زندگانی
 و اعد ذریعہ انت قبول دار نہ بیت الا کل شے ما خلا اللہ
 باطل۔ و لہی یعنی نہ چہ آسمان، بہ ہو گوارنگ، خدائی
 اختیار دارنت نہ چہ زمین، غلہ پیدا کنگ، گڈا فاد مطلق،
 شریک ماں عبادت، جوں بیت کنت۔ و لہی یعنی نہ اے
 و ہدے اختیار دارنت و نہ دیم ترے، حاصل کنگ،
 قدرت دارنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ، فوائد

و لہی مشترکان گوشنگت کہ مالک خداوت انت۔ اشان
 ماں آئی دربار، مختار انت۔ مارا گوں ہمیشاں کار کیت
 و ال مسترین واجہ و تجکا تچک ماشت کت نہ کنیں چشیں
 مثال بیان کنگ رد انت کہ گوں واجہ خدا چسپنگ بوت
 نہ کنت۔ اللہ پاک ہمک کار، و ت کنت توری بہ واسطہ
 یابے واسطہ، آئی، چہ کار کسے، بہ اے ڈول، حوالہ
 نہ کرے تگ ہنجی شکہ دینائی بادشاہ وتی زیر دستیں حاکم و
 افسران، اختیارات دینت کہ اے اختیاران، گوں
 وتی ارادہ و مرضی، دینت لیکن اختیارانی دیگ،

فَلَا تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۴۱﴾
 نون شما چسپان مکن ات پر اللہ، مثال و پر چیکہ اللہ زانت و شماچی نزان ات و
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَمْلُوكًا لَا يَقْدِرُ عَلَى شَيْءٍ وَمَنْ
 اللہ، بیان کت یک مثالے یک غلام، دگرانی ملک انت قدرتی نیستنت بہ کچ چیز، سرا و دگر ہا کیک
 زَرَقْنَاهُ مُتَّارًا فَاحْسَنَّا فُتُوهُ يُنْفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا
 ماروزی دات آیارا چہ وتی طرفا و شیں نون آخر چ کنت چہ آیارا چہیری و بہ ظاہری۔
 هَلْ يَسْتَوُونَ الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۲﴾
 کدی آبر بہ بنت؟ درستی تعریف اللہ نیگنت، بے گیشتر دم نزانن و
 ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا رَجُلَيْنِ أَحَدُهُمَا أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَى
 بیان کت اللہ، دگر مثالے دومرنت یکے چہ آیان گنگے و جواز نی نیستنت بہ
 شَيْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَى مَوْلَاهُ أَيْنَمَا يُوَجِّههُ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ
 ہچا شے و آ بارنت بہ وتی واجہ سرا ہرنیک، کہ دیگی بدنت نیست گوں خیرا و
 هَلْ يَسْتَوِي هُوَ وَمَنْ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَهُوَ عَلَى صِرَاطٍ
 کدی برابر بیت اے و ہا کیک حکمی کنت بہ انصاف و آپہ تجکیں راہ
 مُسْتَقِيمٍ ﴿۴۳﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ
 سرانت و اللہ گورایت آسمانیک و زمین، راز و نہ انت
 السَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ الْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ
 قَدِيرٌ ﴿۴۴﴾ وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ
 قاذر انت و اللہ در کت شمارا چہ شے ماتانی لا پا
 شَيْئًا وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
 شما و داتی شمارا گوش و چشم و دل تاکہ شما

پد زیر دستیں حاکم و افسر بہ اے اختیارانی کار مرزی، آزاد انت۔ یک جے (قاضی) یک معاملہ فیصلہ دیگ، و ہدے بادشاہ یا پارلیمنٹ و آئی فیصلہ
 بابت، ہچ معلوم نہ انت نہ اوہدے قد ذرے بادشاہ، منشأ و ارادہ، ماں فیصلہ دیگ، چیزے ہست انت۔ اے جاور حق تعالیٰ، گورے نیست بلکیں بہر یک
 خوردیں یا مزین یا ادنی، جہ ادنی ترین جزئی کار توری بہ واسطہ یابے واسطہ چہ ہائی چپ و چاگرد کنویں علم، ارادہ و مرضی، بہ وجود کیت پیشکا لازم انت کہ
 انسان ہر کلکی و جزئی کار، کنوک و حقیقی اثر پیدا کنوک، رد اعتقاد داران، خدا، معبود و مستعان بزانت (تنبیہ) جہا بن عباس وغیرہ سلف، «فَلَا
 تَضْرِبُوا لِلَّهِ الْأَمْثَالَ» اے مطلب منقول انت کہ خدا، ہم مثل کس، قرار مدیت۔ و لہی شمارانت کت نہ کن ات کہ خدا، بابت، چوں نہیں مثال بیان

کنگ لوٹیت کہ اصل حقیقت و راستی مطلب ہے زانگ و رد آمد و دیوک بہ بیت و آئی عظمت و شان و بر خلاف شبہ پیدا کنوک مہبت اگن صبح مثال
پکارا نت تو دیمادو مثالان، بیان فرمائینیت۔ آبان، بہ خور و فکر و دلگوش گور کن ات و تمثیل و مطلب، ہم سر کچ لور ات۔
فل یکے ہما مرد انت کہ آزاد نہ انت و گرے، زر خریدیں غلام انت و پدا اے ہیچ پیس اختیار و قدرت ہم نہایت پہ ہرچ کارے، وئی خدا بند
اجازت و محتاج انت بے آئی اجازت، ہرچ کارے بکنت آدرست رد و باطل انت۔ دومی مرد آزاد و اختیار داروک انت کہ آتر خدا چہ وئی مہربانی
مال زر و توفیق ہم بخشانگ کہ چہ آمال، وئی دل و تب، چیر کائی و سر ظاہر و خریج کنت کسے آئی دست و داشت کنت نہ کنت آبا اے دوئیں مرد برابر (سر پر سر)
بیت کنت ہ بہ ہے داب و بزانت کہ حق تعالیٰ ہمک چیز و حقیقی مالک انت کل تو صیف و خوبان ماں ہائی خزانہ انت ہر کس و ہر قدر بلوٹیت بہ بخشیت
کسے آئی دست و جتوک نیست۔ ذرہ ذرہ و سرا کلی اختیار و کالیں قبضہ داروک انت۔ اے چکر ظلمی گپت ایت کہ یک ڈوکے، بہت و بہ ہائی برابر
کنگ بہ بیت کہ اپدا ہیچ چیز و مالک یا خدا بند نہ انت بلکیں و ت دگرے، مال و ملکیت انت اگن مجازی مالک و مجازی غلام برابر بوت نہ کنت تو یک
ایوکیں غلامے حقیقی مالک، چو نکائی شریک بیت کنت۔ چا ادا اے چیز و ہس بزانت کہ یکیں خدا پرستار کہ آتر مالک، علم و ایمان، دولت بخشانگ
و ماں مردمان شپ و روحانی غذا بہر کنگ، ذریعہ جوڑ کنگ آیا یک پلینیں مشرکے، کہ بت و ملکیت، واہگانی و وہمانی غلام و چہ نیکیں عمل و پورک
انت گوں ہما توجید پرستیں مومن و بدویری و اوشتارینگ بیت کنت۔ کلا و اللہ (قسم بخدا ہیچ بر، برابر بیت نہ کنت)۔

فل کنگ انت تو ائم، کتر ہم بیت، پویش و گوش نہ و تیک و گوشت بکنت و نہ دگرے تیک و اشک بکنت۔

وہ پرچاکہ نہ مارت کت کنت و نہ عقل داریت و پداں لنگ انت کہ رو و آہں کت نہ کنت۔

فل یعنی وئی خدا بند و ہیچ درد و نہ دارت ہر جا ہیکہ آزادیم دیگ کہ بلوٹیت یا دلگوش گور کنائینیت چہ آئی، ہیچ خیر و کار بیت نہ کنت۔

فل یعنی و ت ہم تجکیں راہ و سرا قائم بوان و ایدگران، ہس بہ اعتدال و انصاف و کشک و پرینگ و گلایش انت و ہدیگہ اے دوئیں
کس برابر بوت نہ کنت تو یک و ت تراشتگیں ڈوک، بیت و (العباد باشر) خدائی و درجہ چو نکائی دیگ بیت کنت یا یک کوریں گریں مشرک
کہ خدا و پیدا کتگیں روزی و وارت۔ ہما قانتیں مومن و ہمسری و چون کت کنت کہ آوت بہ تجکیں راہ و روت و دگران و گوں و ناہور بہ بارت، حضرت
شاہ صاحب فرمائینیت یعنی "خدا و مخلوق یکے بت بے کاریں کہ نہ سرات کنت نہ شت کنت چو شکہ گنگیں غلام دومی رسول کہ آشر راہ و پیش ہدایت
ہزاران و ووت ہس ہنگی و سرا قائم انت اشی و تابعداری شرترا انت یا آئی و۔"

فل یعنی تمام مخلوق یک پیمانہ بوت یک مردے و احوال چہ دومی مردم و باز زیات خدا بوت درستی چیزان و بہ یک کیل و برابر برابر لک کنگ
نہ بوت کنت آئی اسرار و ہر یکے، چیریں قابلیت و پوشیدہ اس جاور و علم خدا وئی گور و انت چنا چہ آوتی چپ و چاگر دیں علم و برکت و قیامت
روح و گوں ہر کس و جدا گانہ معاملہ کنت و مختلف جاورانی رد و مختلف اسرات ترتیب دنت۔

فل یعنی قیامت و آیک و دور مزانت۔ خدا و گور و ہیچ کار مشکل نہ انت تمامیں مردمان و و ہدیگہ آدو بارہ پیدا کنگ لوٹیت تو ہنکر دیریت
کہ کسے وئی چم و بند بکنت۔ چانگو ارادہ بوت آنگو تمامیں دنیا دوبارہ موجود بیت (تنبیہ) کلمج البصر اوھو اقرب و مطلب چو شانت
کہ عام مردمانی مارگ و خاطر و آئی و تینزی و گوں چم و بند کنگ و تعبیر کت کنیں لیکن ماں وجود و آیک و چداشتی و ہم کم تر وقت و قیامت
قائم بیت۔ چیا کہ "لمح بصر" بہر جاور و زمانی چیزایت و ارادہ خدا وندی و رد و مقصد و مراد حاصل بیت۔

فل یعنی آذات کہ آئی محیط علم و احوال البش انت کہ آسمان و زمین و تمامیں راز آئی دیماسرچ انت۔ وائی کالیں قدرت ذرہ ذرہ و
بہ وئی گیر و داروک انت گڈ آئی ہمسر کتے بیت کنت وائی سر جس مثال چہ کجا یارگ بیت کنت ۱۲

فل یعنی پیدائش و پرورش و شہادت و زانگت و نہ سر پہ بوتگنت۔ خدا تعالیٰ زانگ (علم) و وسیلہاں و سر پہ بوتگنت دل شمارادات کہ ماں وٹی جرنند و مزین نعمت انت و پیدائش لکھا نعمتانی فائز کہ چہ ہمیشانی برکت و حاصل کنگ بنت اگس جم، گوش و غیرہ مبتت تو تمام بودنای (ترقیاتی) و دروازگ بندبت۔ ہرچیت انسان و زہگ مزین بوان بیت آئی علمی و عملی قوتان کم کم و گیش بوان بنت آئی شکر گذاری و حق ایش انت کہ اے قوتان و وٹی خدا بند و فرمان برداری و توک و خرچ بکتیں و حق و جاہ یارگ و رد اگوش عقل و ہوش و کار بکتیں نہ چوش کہ احسان منگ و بدل و چپکائی بغاوت و سرالانگ و بر بندس و حقیقی واجہ و بدلہ کنان و حشمت و سنگانی پرستش و کلا تیش بر پئیں۔ فل یعنی چوش کہ انسان و بہ آئی مناسبت و دست و پاداد انت ماں مرغان و بہ ہمایانی احوال و روء و مناسب فطری قوتان و پیداکت۔ ہر یک بانی مرغی ماں وٹی بال و

قدرت و قانون و تابع و گوں خداوند تعالیٰ و تکوینی حکمان پابند انت آئرا ماں یک درس جالہ و بال کنگ و سرو سوچ دیگ نہ بوت۔ قدرت و آئی باسک و بانزل و دب ساخت پنجوش جوڑ کنگ کہ گوں مزین آسانی و ماں فضاء بال کنت۔ چوش نہ بیت کہ آئی تقیلین (وزن داریں) جسم لطیفین گوات و دران و بے اختیار و جہگ و یازمین و زوراکس کشش آئرا بہ وٹی نیگ و بکشیت و چربال کنگ و مہن بکتی آئی ابید چہ خدا و دگر پچیں دست ہست انت کہ آ نشان و وٹش و وٹش و ماں آسانی فضاء جلتگ۔ فل حضرت شاہ صاحب نشنہ کنت یعنی ماں ایمان آرگ لھنیں مردم اگر مگر مکتنت چہ روزگار و فکر و پشکا فرماینتی کہ چہ مات و لاپ و ہج کس ہج نیاربت کماں و از بابان جم، گوش دل و غیرہ انت نشان و اثر دنت و جانور ماں دنیا و آخر بہ ہمالی اعتماد و ترد گرد کنت۔ فل یعنی خشت، سنگ و دار و لوگ و ہ یعنی خشت، سنگ و لوگان ہج جاگہ و برگ بوتگنت پشکا، پوست و شیم و غیرہ و گردان جوڑ کنگ و رہبند نشان و سوچ دیگ بوتنت کہ بہ آسانی و ہر جاگہ برگ ہم بنت۔ ماں سفر و حضر ہر جاہیکہ بلوٹے نشان یک کنگ بنت و ہر و ہدے بلوٹے پتایان و ایرش کنات لھتین و "یومر ظعنکم و یومر اقامتکم" مطاب اے وٹول و گپنگ کہ سرگرم و و ہدے ماں زورگہ جاگھے منزل کنگ و و ہدے لک کنگ و سبک انت۔ فل یعنی چہ اشتہار و شیم و و یعنی چہ اے چیزان چنکر از باب ہج مندی و آسانس و تیار کنگ بنت کہ نشان تان یک مقررین و ہدے و یا یک دراجیں مدتے و کار آمدانت اگن خدا تعالیٰ جم، گوش و بودنای و کشک و پرینوکیں دل و دماغ مدائیں گڈا اے از بابان جوڑ کائی حاصل بوتگنت۔

فل مثلاً جبر، درجک، لوگ و کوہ و غیرہ و ساگ قدرت و قانون و روء زمین و سر اکتیت کہ ماں آئی و مخلوق راحت و آرام رسیت۔ فل کہ اود و سر و چیر دیان و چہ ہر و باران چہ روزناب و چہ دشمن و غیرہ و وٹی حفاظت کنت کنات۔ فل حضرت شاہ صاحب نشنہ کنت کہ ماں اے جامگان چہ گوی مردم سلامت مابنت و ہم ماں زمستان و ماں نشان انسان سلامت انت بلے ماں آملک و گرمی گیشتر انت پشکا ابوک و ہمالی ذکر کنتی و یعنی آہنی لباس کہ چہ آئیانی ذریعہ مردم

تَشْكُرُونَ ۝ اَلَمْ يَرْوِاْ اِلَى الطَّيْرِ مَسْجِرَاتٍ فِىْ جَوِّ السَّمَاءِ مَا

شکرا بگرت فل آنکذنت چہ ؟ بال مرغانی نیگ و حکم و پابندت ماں آسمان و ہوا یا

يُمْسِكُهُنَّ ۝ اِلَّا اللّٰهُ ۝ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَاٰيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝

نہ جلیت آیان مگر اللہ فل ضرور ماں اشی و نشانی انت بہ ہماکان کہ یقین کنت فل

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ

واللہ اڈ کت دانت شمارا شے لوگ بہ نندگاڈ و اڈی کت دانتی شمارا چہ جانورانی

الْاَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اِقَامَتِكُمْ ۝

پوستان لوگ کہ سبک انت پرشما شے لڈگ و روجا و شے دارگ و روجا و

وَمِنْ اَصْوَافِهَا وَاَوْبَارِهَا وَاَشْعَارِهَا اَثَاثًا وَمَتَاعًا ۝ اِلَىٰ

چہ اسپے پسائی پڑماں و چہ ہشتائی پڑماں کی و چہ سپر پسائی موداں چہ قدر سامان و کار در برگی چیز تاپہ

حِينَ ۝ وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ مَّا خَلَقَ ظِلًّا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ

مقررین و قنات و اللہ اڈ کنت پر شعا و قی پیداک کتلیں چیزانی ساگ و اڈی کنت پرشما

الْجِبَالِ اَكْنَانًا وَجَعَلَ لَكُم سَرَابًا يَّغِيْكُمْ الْحَرَّ وَسَرَابًا

گوہان تلتب و اڈی کت پرشما پوشاک کہ نگاہاربت شمارا چہ گرمیانی و پوشاک

تَقِيْكُمْ بِاسْكُمُ ۝ كَذٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهٗ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ

کہ نگاہاربت شمارا چہ جنگائی ہیڈولا تمام کنت و قی نعمتا بہ شے سرا تاکہ شما

تَسْلِمُونَ ۝ اِنْ تَوَلَّوْاْ فَاِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْعُ الْمُبِيْنُ ۝

فرمان برداری کنان فل پیداکر و گردانی کنت گڈا پتہ و ذمیا بیغام و رسیدگ انت صافی صافی فل

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللّٰهِ ثُمَّ يُنْكِرُوْنَهَا وَاَكْثَرُهُمُ الْكَافِرُونَ ۝

پتہ کارنت اللہ نعمتا پیداکر بنت چہ آئی و گیشتر آئیانی ناشکرت فل

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ اُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِيْنَ كَفَرُوْا

و ہماروچی کہ چست کنیں چہ ہر امتیایک گواہ پیداکازت نرسیت بہ کافران

ماں جنگ و زدگ نہ بیت۔ فل یعنی بجات! چو نکائی شے ہمک پیس ضرورتانی چہ و قی مہربانی و بست بند کرتگ و چو نیں علمی و عملی قوت بخشتا تگنت کہ چہ آیان کار گرانے و انسان فسیما قسمیں کاران و انجام دنت گڈا آئیما مکن انت کہ ہما ذات کہ آئی و ماں مادی و جسمانی دنیا و اینکر احسان کرتگنت۔ بہ روحانی تربیت و ردوم و ردائے سرا و قی احسان و تمام مکت۔ بیشک آئی و سرچم کت "اَلْيَوْمَ اَكْمَلْتُ لَكُمْ دِيْنَكُمْ وَاَتَمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِيْ وَرَضِيْتُ لَكُمُ الْاِسْلَامَ دِيْنًا" (مائدہ رکوع ۱) ضروری انت کہ نمایں انسان آئی و احسان و دیما و قی گردنان و بہ جگجگنت و حقیقی مالک و مسترین محسن و تابدار و فرمان بردار بوان و زندہ و بگوازیننت۔ فل یعنی اگن اینکر احسانانی بیان و اشکنک و پدہم خدا و روبرو گردن و جگجگنت نو شما اے بابت و نمکیں مبتت شما و قی فرض سرا انجام ذات صافی و تمام

جران بیان کنگ بوتنت۔ ویم تره اشانی معاملہ خدا و حوالہ و مکن انت۔ وای یعنی بے شک لھتیں بندہ خدا شکر گزار ہم هست انت «وَقَلْبِي لَمِنْ عِبَادِي الشُّكُورِ» (سبار کوخ ۲) بے زیات مردمانی احوال ایش انت کہ اللہ تعالیٰ نعمتان و گندنت وائی احسانان و سر پید بیت مگر و ہرے شکر گذاری و فرماں برداری و و ہر کیت تو کلان و شمشوشت چون بران چہ دل و سر پید بیت بے عمل و و ہرے انکار کنت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فواصل۔ دل چہ ادا کفر و ناشکری و آسریان فرما بیت یعنی یاد دارگ لوطیت کہ آروچ ہم آیوک انت و ہدیہ پیشی و رندی تمام امتان واجہ خدا و آخری عدالت و اوشتنت و ہر امت و بنی بر گواہ و حساب و اوشتارینگ بیت تا کمر بروئی امت و نیک بد و تابعداری و سرکشی و بابت و شہادت بدنت کہ کئے و چونیں معاملہ

گوں حق و کلمو و پیغام و کنگ آو ہرے و مکران اسے

اجازت نہ بیت کہ چہ وئی لنتاں کار بکرت۔ یا نوں چہ و ہرے رند تو بہ کنان چہ سزا و رستگار بہ بنت و لنتان ہم چونکائی بسر بیت۔ در انجا لیکہ آیان و وئی مجرم بوگ وچ چیمیں عذر گوش نہ دارگ و احوال معلوم بیت آیان چوش ہم فہمت کہ اسے «دار الجوار» انت «دار العمل»

نہ انت کہ نوں توبہ کنان و وئی خطایان و معاف بکنا تبیین۔ وای یعنی نہ عذاب و سکی توک و کمی بیت و نہ در میان و وقوعہ بیت بزاں عذاب یک دمانے

مہتل ہم نہ بیت۔ لھتیں و چہ «وَلَا يُنْظَرُ» و «وَلَا يُنْظَرُ» و چوش مراد گیتنگ کہ جہنم و گندگ و پدید دمانے و مہتلی نہ رسیت جہنم و آس فوراً گنہ گاران و ہر چوش چلا نبیت چوشکہ مرغ یکدم دان و ایربارت بزاں

زوت داخل بوگ و طرف و اشارہ بوت۔ وای یعنی لے عذاب بہ اشانی سبب و مے سرا پکت شاید مطلب چوش بہ بیت کہ مروت و بے گناہیں۔ یا ایش کہ اشان و دوسر

عذاب دیگر بہ بیت۔ وای یعنی شہاد و روغ بندت کہ شہاد مارا خدا و شریک کت ماکدی گوشنگ کہ شہادے عبادت و بکن ات در حقیقت و شہاد محض وئی و ہم و خیالات پرستش کنوک اتے کہ آئی لشت و چھ حقیقت نیست ات یا جن

و شیطانانی پرستش کنوک انت مگر او د شیطان چوش گوشان و یک کرا بیت و ما کان لی علیکم من سلطان الا ان دعوتکم فاستجبتمو لی خلا تلو موئی و موئی و انفسکم۔ (ابراہیم کوخ ۲) غرض ہما چیزان و

مشرکان وئی معبود جوڑ کرنگت درست وئی یک کری و بیزاری و ظاہر کنت۔ لھتیں بہ راست لھتیں بہ دروغ سنگ و بتان و وچ معلوم نہ انت۔ ملائکہ و لھتیں بنیان و نکوکاران مدام چہ شرک و سکیں نفرت و بیزاری وئی خالص

بندگی و ظاہر کنان بوتنگت باقی ماننت شیاطین اگر چہ آیانی نفرت و اظہار دروغ و سر مبنی بیت پلام چہ اشی و مشرکان و کلیتہ نا امینی بیت کہ مروچگیں روچ

مستور چہ مستریں بیل و ہمیل ہم کار و آیوک نہ انت۔ و یعنی تمنایں ڈیل و ڈول و ہمتان سازی آساعت و غائب بنت درست عاجز و بزرگ بو ان و بہ خدا و روبرو و

وئی اطاعت و تابعداری و ظاہر کنت «اسمع۔ بھم و ابصر۔ یومریا تو ننا» (مہیم کوخ ۲) وای یعنی یک

عذابے اشان دگر مردمان چہ حق و قبولیت و دور داشت یا یک عذابے اشان و بہ گناہ و کنگ و سرابیت دومی گناہ ایش بیت کہ آیان و تار اگناہ کنگ و ہیل و عادت دات۔ بہر جا و دے چہ آیت و معلوم بوت کہ چوشکہ مان جنت جنت مردمان و جاگ و درجہانی تھا تفاوت بیت۔ جہنمیانی عذاب و نہا کما و کیفا و نوغا

تفاوت بیت۔ وای یعنی آیم ناکیں روچ یاد دارگ و قابل انت و ہدیہ ہر یک پیغمبر وئی امت و معاملہانی بابت و بار گاہ خدا وندی و بیان دنت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم اسے امت و احوال و پیش کنت بلکیں لھتیں مفسرانی قول و روغ و واجہ بہ ہما تمام شہدا و حق و شہادت کہ بے شک اشان فرض منصبی و بخوبی و سر انجام دات۔ ماں حدیث و کیت کہ امت و احوال ہر روچ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و روبرو و پیش کنگ بیت واجہ نیکیں عملان و

ونکی کنگا و رشتہ دارانی دیگا و مہن کنت چہ بے حیائی و

عذابے اشان دگر مردمان چہ حق و قبولیت و دور داشت یا یک عذابے اشان و بہ گناہ و کنگ و سرابیت دومی گناہ ایش بیت کہ آیان و تار اگناہ کنگ و ہیل و عادت دات۔ بہر جا و دے چہ آیت و معلوم بوت کہ چوشکہ مان جنت جنت مردمان و جاگ و درجہانی تھا تفاوت بیت۔ جہنمیانی عذاب و نہا کما و کیفا و نوغا

تفاوت بیت۔ وای یعنی آیم ناکیں روچ یاد دارگ و قابل انت و ہدیہ ہر یک پیغمبر وئی امت و معاملہانی بابت و بار گاہ خدا وندی و بیان دنت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم اسے امت و احوال و پیش کنت بلکیں لھتیں مفسرانی قول و روغ و واجہ بہ ہما تمام شہدا و حق و شہادت کہ بے شک اشان فرض منصبی و بخوبی و سر انجام دات۔ ماں حدیث و کیت کہ امت و احوال ہر روچ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و روبرو و پیش کنگ بیت واجہ نیکیں عملان و

عذابے اشان دگر مردمان چہ حق و قبولیت و دور داشت یا یک عذابے اشان و بہ گناہ و کنگ و سرابیت دومی گناہ ایش بیت کہ آیان و تار اگناہ کنگ و ہیل و عادت دات۔ بہر جا و دے چہ آیت و معلوم بوت کہ چوشکہ مان جنت جنت مردمان و جاگ و درجہانی تھا تفاوت بیت۔ جہنمیانی عذاب و نہا کما و کیفا و نوغا

تفاوت بیت۔ وای یعنی آیم ناکیں روچ یاد دارگ و قابل انت و ہدیہ ہر یک پیغمبر وئی امت و معاملہانی بابت و بار گاہ خدا وندی و بیان دنت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم اسے امت و احوال و پیش کنت بلکیں لھتیں مفسرانی قول و روغ و واجہ بہ ہما تمام شہدا و حق و شہادت کہ بے شک اشان فرض منصبی و بخوبی و سر انجام دات۔ ماں حدیث و کیت کہ امت و احوال ہر روچ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و روبرو و پیش کنگ بیت واجہ نیکیں عملان و

النحل ۱۶

۲۳۱

ربما ۱۳

وَلَا هُمْ يَسْتَعْتَبُونَ ﴿۸۳﴾ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يَخَفُوا

و نہ آیانی عذر گوشدارگ بیت و وقتیکہ گندنت ظالم عذابارا پیداسک کنگ نبیت

عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۸۴﴾ وَإِذَا رَأَوْا الَّذِينَ أَشْرَكُوا شَرَّكَاهُمْ

چہ آیان و نہ آیانا مہلت رسیت و وقتیکہ گندنت مشرکان وئی شریکان

قَالُوا رَبَّنَا هَؤُلَاءِ شُرَكَائُنَا الَّذِينَ كُنَّا نَدْعُو مِنْ دُونِكَ

گوشتنت آئی رب ہمشنت و شریکان ہما کہ ما تو ایدر داتگنت بغیر چہ تو و

فَالْقُوا إِلَهُمُ الْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَاذِبُونَ ﴿۸۵﴾ وَالْقُوا إِلَى اللَّهِ

پیداے شریکان بہ مشرکانی سرادور دینت خبر کہ شہاد دروغ بندت و کیت اللہ دیا

يَوْمَ يَذِلُّ السَّيِّئُ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَفْتَرُونَ ﴿۸۶﴾ الَّذِينَ

ہماروچی پزیر مہنتی و کار بنت چہ آیان آیانی و ت گڑ کتگیاں و ہما کہ

كَفَرُوا وَضَلَّ عَنْهُمْ سَبِيلُ اللَّهِ زِدْنَهُمْ عَذَابًا فَوْقَ

مکر بوتنت و بندش کنگت لے دگر مردمان چہ اللہ راہا گیش کنیں ما آیانی عذاب و بہ

الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿۸۷﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ

عذاب و چکا بہ آیانی شرارت کنگ و سیبا و ہماروچی کہ مپاد کنیں چہ ہر یک

أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَجِئْنَاكَ شَهِيدًا أَعْلَىٰ

امتیا یک گواہی بہ آیانی سرا چہ آیانی وئی جنس و کاریں ترا گواہ بہ آیانی

هَؤُلَاءِ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ تِبْيَانًا لِكُلِّ شَيْءٍ وَهُدًى

سرا و وایریں پکت پتئی سرا کتاب شریان کنگت بہ ہر چیزات و ہدایت انت

وَرَحْمَةً وَبُشْرَىٰ لِلْمُسْلِمِينَ ﴿۸۸﴾ إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ

ورحمت انت و خوشخبری انت بہ مسلمانان و اللہ حکم کنت بہ انصاف کنگا

وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَايَ ذِي الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ

ونکی کنگا و رشتہ دارانی دیگا و مہن کنت چہ بے حیائی و

مزل ۳

بگن دان خدا و شکر و گریہ و بدین عملانی سرا سر پد بوان و بہ چشیں نالاکھا استغفار لوٹیت۔

۷ یعنی ماں قسراں کریم و تمام ہدایت و دین و اصول و فلاح داریں بابت و ضروری گپ و رہائی گوں خوبی و شری و بیان انت ماں آئی و قیامت و اے داستان ہن اھنت کہ آسانی ذکر بالا بوتنت۔ بہ چشیں جاو و ہما پیغمبر کہ بر آئی سرا اے پیہیں سر جیں کتاب نازل کنگ بوتنگ آئی ذمہ داری و جست و باواست ہم گران بیت۔ چوش بگوش شہید اعلیٰ ہولاء و پد و نزلنا علیک الکتاب تبیاننا لک کل شیء فرمان کنان و حضور علیہ السلام و مزین مرتبہ و ہما مرتبہ و مناسبت و جست و باواست و طرف و لطیف اشارہ فرمائیت۔ ”فلنسلک الذین ارسل الیہم ولنسئلک المرسلین“ (اعراف رکوع ۱) ابن کثیر و اے رد و زیات گیش و گوار کنگ۔

۹ یعنی اے کتاب پہ کل عالم و اول نا آخر و ہدایت و رحمتی آروک انت۔ فرمان بردارین بندگان و ش اندارین مستقبل و مستناگ و اشکنا بینیت۔

۸ قرآن و ”تبیاننا لک کل شیء“ فرمائیت کنگ۔ اے آیت آئی یک نمونگ ایت ابن مسعود فرمائیت کہ خدا تعالیٰ ہر یک خیر و شر و بیان و ماں اے آیت و جمع کزنگ چوش بگوش (گویا) کتام عقیدہ خلق، بیت، عمل، معاملہ شری یا بدیں چشیں نیست انت کہ امر و نہیا ماں اشی و چیر و داخل نہ بوتنگ۔ لھتیں زانو گران نشہ کزنگ کہ اگں ماں قسراں و کتام دومی آیت مہوئیں تو تہنا ہے آیت پہ ”تبیاننا لک کل شیء“ و ثبوت و کافی (بس) ات شاید پیش کا خلیفہ راشد حضرت عمر بن عبدالعزیز و جمعہ و خطبہ و آخر و ایشرا شامل کنان و بہ اکت و اسوہ حسنہ قائم کت اے آیت و سر جیت و سر پد کنگ و واسطہ یک جدا گانہ نصیف پکارا انت پدا ہم کیں اندازہ چوش جنگ بیت کنت کہ ماں آیت و سم چیزانی بابت و حکم دیگ بوتنگ (۱) عدل (۲) احسان (۳) ایتا و ذی القربی۔ عدل و مطلب ایش انت کہ مردم و تمام عقائد و اعمال، اخلاق، معاملات، جذبات، اعتدال و انصاف و شایم و توک و تورگ بہ بنت چہ افراط و تفریط و شایم و ہجج باسک جمل یا برز مہیت گوں و تی مزین سکتیں دشمن و ہم معاملہ بکنت تو انصاف و دامن چہ دست و مکیت۔ آئی ظاہر و باطن یک پیما بہ بیت ہرج خبر و پروت و شات و شات و کنت ہما خبر و پروت برات و ہم شات مکنت ”احسان“ یعنی چش انت کہ انسان و دوقی جرنند نیکی و خیر و پیکر جوڑ بوان و اید گرانے دوزو اہی و بکنت چہ عدل و انصاف و مقام و کیں بالا بوان و فضل و عفو و لطف و نرم و ہیل و عادت و اختیار بکنت فرض ادا کنگ و پد تطوع و پرہیز کاری و نیگ و گاماں چست بکنت گوں انصاف و مروت و ہم حج بکنت و یقین بدایت کہ ہرج کار خیر کنت خداوند پاک آرا گند گانت چہ آگونیکی و جواب ضرور گوں نیکی و رستہ الحسان ان تعبد اللہ کانت شراہ فان کم تکن تراءہ فاتہ براءک (صحیح بخاری) ہیل جزاء الا الحسان (رحمن رکوع ۳) اے دوئیں خصلتان (یعنی عدل و احسان) یا بہ دومی لفظان (انصاف و مروت) تو گوں و تی جرنند و ہر یک خویش و بیگانہ و دوست و دشمن و تعلق دار و ک اتنت لیکن سیاد و ارثانی حق چہ اجا بنان کیں زیات انت سیاد و وارثی و و ت ماں و تی ہرج رشتگی، قدرت و ایر کزنگ آرا چہ نظر اندیم کنگ نہ لوٹیت بلکیں و تی سیادانی ہمدردی و گوں آیباں مروت و احسان چہ اجا بنان چیکز گیش بوگ لوٹیت صلہ رحمی یک جدا گانہ نیکی ایت کہ آپ سیاد و وارثان و درجہ بدرجہ کار مرز بوگ لوٹیت۔ بزان چہ ”احسان“ بعد ذی القربی و ذکر و خصوصاً کنان بہ اشی و ہم تراپ فرمائیت کہ عدل و انصاف پہ درستان کیں پیما انت، لیکن مروت و احسان و ہد و لھتیں موقع چہ اید کہ بران زیات رعایت و چار گزار و قابل انت درجہانی فرق و تفاوت و فراموش کنگ یک حسابے و قدرت و جوڑ کزنگیوں رہبندانی شمش کاری انت نوں اے سہ این لفظانی سر جی و نظر و دیماداران و زانو گمر دم فیصلہ کت کنت کہ آکتام فطری خوبی، خیر و نیکی ماں دینا و چشیں پشت کپنگ کہ آچہ اے سہ این فطری رہبندانی دسترس و در بہ بیت۔ فذلہ الحمد والمندۃ۔ ۱۲

فل من ہم چہ سہ چیزانی کت (۱) فحشار (۲) منکر (۳) ولبغی ویرچا کہ ماں انسان و سہ قوت انت کہ چہ آیانی بے موقع و ناہودگیں کارمرزی و تمام خرابیان و بدکاریاں سرکشنت (۲) قوت بہیمیہ شہوانیہ (۲) قوت و ہیمیہ شیطانیہ (۳) قوت غضبیہ سببیہ غالباً چہ فحشار و ہما بے جباتی و جبر مراد انت کہ آیانی مقصد شہوت و بہیمیت و افراط بہ بیت منکر معروف و ضد انت یعنی ناہودگیں کار کہ پے آئی فطرت سلیم و نجس عقل انکار کنت چوش بگوش چہ قوت و ہیمیہ شیطانیہ و زور و قوت عقلیہ ملکبہ زور بہ بیت سببی چیز و لبغی انت یعنی سرکشی کنان و چہ خد و سرگزگ و ظلم و گیشی و سرالانک و بندان و مثل رسترو پیر و رگ و درگ و جہد کنگ و درگرا نی جان و مال و آبرو و گرگ و واسط ناحق و دست دراجی کنگ۔ اے ہمیں تمام کاراں چہ قوت سببیہ غضبیہ و ناہودگیں کارمرزی و پیدا بنیت الحاصل ماں آیت و اے ہم تراب دیگر بوت کہ دانکہ ان اے سہاں قوتان و وفی قابو و مکت۔ براہنک و پاک بوت نہ کنت۔ فل اکثم بن صفی و اے آیت و اشکنگ پد گول و وفی قوم و فرمائینت و من گندان کہ اے واجہ پیغمبر تمام خوبیں و علائیں اخلاق و حکم و دنت و وجہ بدیں اخلاق و عملان ہمن کنت تو شمایہ اے مرد و تنگ و جلدی بکن ات و فکو لوافی ہذا الامر رؤسا ولا تکتونوا فیہ اذ نابا (یعنی شما ماں اے کار و فنانا سر جوڑ بکن ات نہ کہ دُعب) حضرت عثمان بن مظعون فرمائینت کہ چہ ہے آیت و اشکنگ معنی دل و ایمان بخند بوت و واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و محبت و جاگ کنت۔ فل ماں برز و آیتان ہرچ چیزانی کنگ یا ز کنگ و حکم ات آیانی رد اہلن مردمانی بابت و خصوصاً بیان فرمائینت یعنی بہ ایفائے عہد و کٹون و چہ غدرو بد عہدی و تادور دارگ، اے چیزان ابید چریشی کہ اشان دت مزن شان انت او ہد بہ ہما دور و مردمانی احوالانی زنا مناسب انت کہ چہ آئی و مسلمان قوم و عروج و بودانی و آندگ و کامیابی و سراسگ مزن اثر دور دیوک انت ہمشکا حکم دنت کہ و ہدے خدا و نام و گران و سوگندوران معاہدہ کن ات تو خدا و نام و عزت و ادب و قائم بدایت گول کتام قوم یا شخصے معاہدہ ہے بہ بیت (بشرطیکہ شرع و برخلاف مہیت) مسلمانانی سرفرض انت کہ آزارنام بکننت بلی توری ماں آئی و شمارا ط و وجہال دیما بیانت قول مردان جان دارد، خصوصاً و ہدیکہ خدا و نام و گران و سوگندوران و یک معاہدہ ہے کنگت تو زانگ لو طبت کہ سوگند و رگ و معنی چوش انت بزنا شما خدا و نام و معاملہ گواد یا ضامن جوڑ کنگایت و آزارنت و ہدیکہ شما آزار گواد جوڑ کنگایت و البشرا ہم زانت کہ داں کجی ہمد و شما اے گواہی و لحاظ و دارات اکن شما کردی خیانت و بد عہدی کت آونی سرچیں علم و رو و پورہ سزا دنت چیا کہ شے کتام سوگندے و سر ظاہر یا پوشیدہ این دغا بازی چہ آئی و مخفی بہت نہ کنت۔ فل جمع انت نکت و کر آئی معنی انت چند چند و ٹکڑ ٹکڑ کنگ یعنی عہد کنگ و پدا آئی پر و شک یک ہنجیں احمقی انت چو شک یک جنیں آدمے تمہایں روچ بندیک و بر بسیت پدا بر بستیں بندیک و بیگاہ و ہدے سندان و چند چند بکننت۔ چنانچہ ماں مکہ و یک گنویں

زاکے داب و کرنگت۔ مطلب چوش انت کہ معاہدات و قول و قراران و ایوک و مثل کچا بیں بندیک و فہنگ کہ ہر و ہدے دل و کش ات رست و ہر و ہدے دل و کش ات گول لنگکانی زور و آزار است و ٹکڑ ٹکڑ و چکل دات کہ اے ہمیں کار مزن نا عافیت اندیشی و گزوی انت۔ انسان و اعتبار پست ملکیت تو دنیا و نظام خراب تراب بیت چہ قول و قرار و پابندی و عدل و شایم نیچک قائم بہت کنت۔ ہما قوم و راجان چہ عدل و انصاف و دستور و پشت و کفران و محض و غرض و مطلب و تمام کنت۔ گول آیایا معاہدات تہنا بہ پر و شک باقی ماننت۔ جاہیکہ معاہدہ قوم و کسے و کمزور دیست تمہایں معاہدات ماں ردی و چلی و چکل دیگ بنت۔ فل یعنی معاہدان و سوگندان و فریب و دغا، مکاری و ٹھگی و آلہ جوڑ کن ات۔ چو شک جاہلیت و دور و مردمانی ہیل و عادت ات کہ یک جماعتے و چہ دتا

النحل ۲۳۳

۲۳۳

ربما ۱۳

وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝۹۱ وَأَوْفُوا بِعَهْدِ
و بدکاری و سرکشی و فل نصیحت کنت شمارا تاکہ یاد بکن ات فل و پورہ بکن ات اللہ
اللہ اِذَا عَهِدْتُمْ وَلَا تَنْقُضُوا الْأَيْمَانَ بَعْدَ تَوْكِيدِهَا
عہد و قید گول یکدگر عہد کن ات و میروش ات سوگندان رند چہ آیانی محکم کنگ
وَقَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۝۹۲
و کنگ شما اللہ را وفی ضامن۔ اللہ شرزانت چیزیکہ شما کن ات فل
وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ أَنْكَا شَاطِ
و مہت ہما جنین و پیا کہ بچی ز نکنت و فی رستگین رستگ رند چہ حکم گو پگا چند چند فل
تَتَّخِذُونَ أَيْمَانَكُمْ دَخَلًا بَيْنَكُمْ أَنْ تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ
سازت و فی قسماں پتے و پینگی گول یکدگر پے سببا کہ یک فرقے ہست کہ آ
أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ ۚ إِنَّمَا يَبْلُوكُمُ اللَّهُ بِهِ ۚ وَلَكَيْنَ لَكُمْ
گیش انت چہ دگر فرقیاں خبر ہمیش انت کہ اللہ شے پدرا بکننت چہ اشئی و شر گیشینیت پر شما
يَوْمَ الْقِيَمَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝۹۳ وَلَوْ شَاءَ اللَّهُ لَجَعَلَكُمْ
ماں قیامت و روحا ہما خبریا کہ شما ماں آئی و تہا جڑہ کتہ بوتگ و اگر اللہ بولستیں گدا شما درستی
أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ ۚ
یک آنتے کنگت لیکن رد کنت چہ را ہا ہر کسیا کہ بلوٹیت و را ہا پیش دایت ہر کسیا کہ بلوٹیت
وَلَسْتُمْ عَنْهَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝۹۴ وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ
و ضرور چہ شما جست کنگ بیت ہر کسیا کہ شما کتہ بوتگ و مسازت و فی قسماں
دَخَلًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا السُّوءَ
یک فریبے گول یکدگر بجا رے کہ شتر بیت پاد رند چہ آئی و سک بوکا و شما جشت سزا یا
بِمَا صَدَدْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝۹۵
پہ اے خبر و سرا کہ شما منع کت چہ اللہ را ہا و پر شما مزین عذاب ہستنت فل

منزل ۲

زورمند گندان، گول آئی معاہدہ کت پداوہدیکہ دگر یک جماعتی چہائی زیات عزت مند و طاقتور دہما آہت۔ اولی معاہدہ، پروشان، گول نوکیں جماعت، عہد و پیمان کت پدا چہ چنت روح، رند و حلیفان، کمزور کنگ، دوتارا سرافضل کنا ینگ، مودہ ذر کیت۔ نو فوراً معاہدات، پروشت و نمایاں سو گند و قسم، یک کرتے، چکل دانت۔ بالکل ہے حساب، مروچی مغربی ملکائی احوال انت۔ کل یعنی ماں قوت و کمزوری، قومائی اختلاف۔ چہ آیاں کسے، توصیف دیگ و بالارگ کسے، چہلک، دیگ، خدا تعالیٰ، پر شے آزمائش خاطر، ایر کنگ و وعدہ، وفاء کنگ، حکم، تہا ہم شے چکا سگ مقصد و مراد انت۔ چار بیت کہ بارین کسے بروتی قول، سہر اثبات قدم بیت کہ ماں و تی عہد، سرجم کنگ، حلیفائی قوت و کمزوری، سچ نہ چار بیت باقی بخناوری یا بد نصیبی چہ کسے، بدل کنگ، بدل نہ بیت بد نصیبی، جاگہ، سختی و ضعف، جاگہ، قوت دیوک خداوت انت البت بد عہدی، خیال، ماں دل، آرگ، آسہر ہمیش انت بد نصیبی پیداک انت۔

و یعنی اد، امتحان انت۔ امتحان، انجام ماں تیا ظاہر بیت و ہدیہ ضعف و قوت، درستیں جیر ہانی گیش و گوار بیت۔ یعنی آئی، قدرت ہست ات کہ اختلاف، پشت مکیچینیں مگر حکمت برشی، لوگ نہ ات چو شک باز جاگہاں اے رد گیش و گوار پیش، کنگ بوتگ۔ حضرت شاہ صاحب نبشہ کنت چہ اشئی، معلوم بوت کہ گول کافر، ہم غدر و بد عہدی مکنت چہ اے کار، کفر بلاس نہ بیت البت اے کار و وبال و تی جند، کیت فی یعنی قول و قرار، پروشان و تی سو گندان غرض، نہ داوان، بد عہدی، راہ، در کیج ات و مسلمان قوم و راج، بد نام مکن ات کہ شے بدیں و کینگیں ہیل و عادات، گندان، یقین دار و کان ماں شک، مکپ انت و غیر مسلمان قوم ماں اسلام آرگ، و تارا دور بدانت و پشے سرا اے گناہ بکیت کہ شمار دماں، چہ ایمان آرگ، جل ات کہ آئی ستر مزین تر ند بیت۔ ۱۲

ہمہ صفحہ فواید

کل پسر ایمان بوت کہ و ت ماں و تی قول و قرار، پروشان، بابت، نو گول اللہ، کنگیں قول و قرار، بابت، ذکر انت یعنی چہ مال، لایع، شرع، بر خلاف حکم مکن ات کہ چشیں مالائی انجام جہال ات ہرچ ماہیکہ بہ دستور، شرع شے دست، بکیت سما پر شہا ہتر انت (موضح القرآن) یا بہ قول و قرار، پورہ کنگ، ہرچ اجرے کہ خداوت کہ چہ اے کیس مول (جہ کیس قیتا) باز ہتر انت، مول، کم پیشکا گوشت کہ اگس نمایاں دنیا ہم بہ دست، بکیت پدا ہم آہ آخرت، مقابلہ، قیل و جفر انت۔ کل گڈ ابائی و دایم، و بل کنان، زوال ہو کیس چیز، دمب، کنگ کتام عقل مندی انت۔ کل یعنی ہما کس، خدا، کنگیں قول و قرار، سرا اوشنت و تمام اطو و جہال و پریشانی، گول صبر و تحمل، برداشت کنت آباںی اجر ضائع ہو کہ نہ انت چشیں خوہیں عمل بد بدلہ، الم، چہ مٹے نیمگ، رست۔ کل ماں برز، آیت، صابر و عہدائی سرجم کنگ کا فی ذکر

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۸﴾ مَا عِنْدَ كُمْ يَنْفَدُ وَ شَرَّ نَرَانٍ شَرًّا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۹﴾ مَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنْ يُخْزِينَ الَّذِينَ صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِحَسَنٍ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۰۰﴾ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ هُمَا شَرِّ تَرَانٍ سَبَا کہ کتگنتش کل ہر کیا کہ کت نیکیں کار مردینے بیت او انشی و هو مو من فلنحييه حياة طيبة و لنجزينهم باحسنة و آپہ ایمان، سرا بیت کڈ اما آتیا از زندگی دیں یک شہرین زندگی، و دیں آباںی اجرهم باحسن ما کانو اعملون ﴿۱۰۱﴾ فاذا قرأت القرآن فاستعذ بالله من الشیطان الرجیم ﴿۱۰۲﴾ إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ كُفْرًا تُوَلِّدَ بِلُوْطُ چہ مرد و دیں شیطان، آئی، زور سُلْطٰنٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿۱۰۳﴾ إِنَّمَا نَهَلْتِمْ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَكَّلُونَ وَالَّذِينَ هُمْ بِمُشْرِكُونَ ﴿۱۰۴﴾ وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَّكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنْزِلُ قَالُوا وَوَقْتِكَ مَأْدُوْنَ كَبِیْ ایتے جاہاد گرا ایتے و اللہ شہزانت ہر چیکہ ایر کاریت گڈ گوشت إِنَّمَا أَنْتَ مُفْتَرٍ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۱۰۵﴾ قُلْ نَزَّلَهُ كَتَوَاتٍ کہ و ت گڈ کئے۔ اے خبر نہ انت بے گیشتر آباںی نہ انت، بگویش کہ آیر گنگ

مذلل

انت۔ اد، تمام صالحہ عملائی بار و عام دستور، بیان فرمائیت۔ آئی خلاصہ چش انت کہ ہرچ مردین یا جینیے نیکیں کارائی ہیل و عادات بدانت۔ بشرطیکہ آکار بہ صورت، نہ بلکیں بہ حقیقت، نیک بہ بنت یعنی ایمان و معرفت، راستیں روح ماں و تی تو کہ، دارنت تو ماں شان، الم، پاک و صاف و تا مداریں زند بخشیں مثلاً ماں دنیا، حلالیں روزی قلبی غنا و وقناعت۔ سکون و دل جی، ذکر اللہ لذت حب، الہی، مزہ، عبودیت فرض، ادا بیگی، تہا و شنودی، کامیابی، مستقبل، درویش، تعلق مع اللہ، شیرینی، کہ تمام، چشان، یک عارفے گوشتنگ۔ چوں چتر سجری رخ، بختم سیاہ باد، در دل اگر دہوس ملک سجرم، زانگہ کہ یا نتم خبر از ملک نیم شب، من ملک نیم روز بیک جو نمی خرم۔ راست انت، اهل الذلیل فی تبدلہم الذل

من اهل اللہوف لہو ہم، بمشکا یک بزرگ، فرمائینگ کہ اگس بادشاہان، خبر بہ بیت کہ شپ بیداران، ماں شپ، پاد آیک، چوئیں لذت و دولت حاصل بیت تو پے آئی چلا ننگ، ہما پیماش کر کشی بکننت چونکہ بہ ملک گیری، دھدہ، حملہ کنت، بہر جا و رہ، عبادت گذاریں مومن، پاکیں مژدہ داریں زند چہ ہما شروع بیت۔ ماں تہر، سر لوان، آئی رنگ شر تر تہر بیت۔ آخر آئی آسہر بہ ہما پاکیزہ ایں زندہ ڈول، بیت کہ آئی بارہ، کسے، گوشتنگ حیا، بلا موت و غنی بلا فقر و صحت بلا سقم و مملک بلا ہلک و سعادت بلا شقاوت و رزقنا اللہ تعالیٰ بفضله و منہ ایاہا۔

(تنبیہ) اے آیت، پیش داشت کہ ماں قرآن نظر، جنین و مردین، نیکی و کامیابی، یکیں دستور انت یعنی جنین و مردین، فرق و تفاوت، ابد و قوتی و قوتی احوال، رو، نیکی کنان پاکیں زند حاصل کت کنت۔

و ماں حدیث، انت، خیر کم من تعلم القرآن و علمہ (چہ شہا بہتر ہما کس انت کہ آقرآن، بوا بیت و درگران بوا بین ایت) معلوم بوت کہ بہ مومن، قرآن، وانگ بہترین کارایت و ماں گوسنگیں آیتاں دورند، جوانیں کارانی سرا اجر رسک، ذکرآت پمشکا ادا قرآن وانگ، ہتھیں آداب، تعلیم فرمائینیت تا نکہ انسان چہ بے پروا ہی، اے خوبیں کار، اجر، بباد مدنت، شیطان، مدام کوششت ہمیش انت کہ مردمان چہ شریں کار، دور بدایت خصوصاً قرآن، وانگ، ڈولیں کار، کہ تمام نیکیاں سرچمگ انت کدی گوس سزین دل، برداشت کت کنت۔ اتم، آئی کوششت کنت کہ مومن، چہ آئی، دور بدایت وانگ، آماں اشمے، کامیاب مہیت تو ماں ہنچیں آفتاں چکل دنت کہ چہ آئی، قرآن، وانگ، حقیقی فائدہ حاصل مہنت اے تمام سرکشیں تدبیراں و پیش آلوکیں خرابیاں چہ حفاظت، رہند، چوش بیت کنت کہ وھدے مومن قرآن، وانگ، ارادہ، بکننت، پیش، گوس صدق دل حق تعالیٰ، سرا بھروسہ بکننت و چہ مرد و دیں شیطان، بچجگ، درکیان، ماں خداوند قدوس، پناہ، بیت اصلی استعاذہ (ماں پناہ، آیک) گوس دل، انت مگر، زبان و دل، یک راہ کنگ، رہند ایش انت کہ ماں وانگ، اول سر، گوس زبان، ہم اخذ باللہ من الشیطان الرجیم، بوا بیت۔

و یعنی ہر کس، خدا، سرا بھروسہ کت و ہما پناہ، شوہاز، بوت، آئی سرا زو جت کت نہ کنت۔ اگن چشیں شخصے کدی بہ یکیں دھدہ، انسانی فطرت، رو، بہ شیطان، فریب، ہم بکسیت پدہم شیطان بہ آئی سرا و قی قبضہ، داشت کت کنت بازوت آئی چم بیج بیت ذناد بر، ماں غفلت، نہ مہنت۔ اِنَّ الَّذِیْنَ اَتَقُوا اِذَا مَسَّهُمْ طَائِفٌ مِّنَ الشَّيْطَانِ تَذَكَّرُوا اِذَا هُمْ مُبْصِرُونَ وَاِخْوَانُهُمْ يَمُدُّوْنَ لَهُمُ النُّجَىٰ شَرَّ لَا يُقْصِرُوْنَ۔ (اعراف رکوع ۲۲) و یعنی ہر کس و تاوت شیطان، و قی بیل و ہیل جو بکننت و یکیں خدا، سرا بھروسہ کنگ، بدل، بہ آئی سرا بھروسہ بکننت چوش بگوش آئی، ماں خدائی، شریک قرار بدینت۔ یا چہ اغواء، اید کہ چیزاں، خدا، شریک بسازنت گداہما یاں سرا شیطان، پورہ پورہ قبضہ انت کہ ہر بیجا لو طبت آبان، ناج فرمائینیت۔ و پسر حکمی دانگت کہ قرآن وانگ، وھدہ، چہ شیطان رجیم، مکر (کید)، پناہ بلوٹ انت چو مہیت کہ آماں اے خوبیں کار، اڑ و جبال یا خرابی پیدا بکننت۔ ادا آئی، ہتھیں اڑ و جبالاں ذکر، کنت کہ قرآن، بابت، آئی، پیداکر تگت۔ قصہ چش انت کہ سرچیں قرآن تو یکپارگی و نازل نہ بوتگ۔ موقع بہ موقع آیتاں نازل بوتگ انت۔ چہ آیاں ہتھیں آیتاں و قی ہم نازل بوتگ انت۔ پدادومی وھدہ، بہ احوالانی تبدیلی، سرا دومی حکم اھنگت مثلاً اول سر، چہ قتال، مماننت و دست، دارگ، حکم ات۔ یک زمانے، بعد قتال، اجازت دیگ بوت یا ماں اول سر، حکم ات قَبْلِ اللَّيْلِ اِلَّا قَلِيلًا نَّصُفُّهُ اِلَمْ۔ کہیں مدت، رند، ماں مکہ، آیتاں نازل بوتنت۔ عَلِمَ اَنْ لَّنْ نَّخْصُوْهُ فَنَابَّ عَلَیْکُمْ فَاَقْرُؤْ مَا تَنَسَّرَ مِنَ الْقُرْآنِ اِلَمْ۔ کافراں بہ چشیں گتانی اشکنگ، ایرادش گپتگت کہ اے چونکائی خدا، کلام بیت کنت، چہ خدا تعالیٰ، (ماذا اللہ اول، چہ بے خبری، یک خبرے، حکم دانگت، رندا کہ خبری بوت تو دومی حکمی راہ دات۔ معلوم بیت کہ اے کلام، تووت اڈکنے و کارے۔ وگر نہ خدا، احکام اے داہیں نہ بنت کہ یک روچے یک چیزے دومی روچ، دگہ چیز پیش کنت۔ اے ہمیں شبہات و دوسو سہ ممکن ات کہ شیطان ماں ہتھیں مسلمانانی دل، دور بدنت ادا ہما یاں جواب، دنت کہ شے اے ایراد محض جہالت انت شما اگن، نسخ، حقیقت، بزا نیتس تو کدی ہم چہ زبان، چشیں لفظ در نہ کت۔ نسخ، مطلب ایوگ، اینکرا انت کہ یک میعاد دومی حکم، پورہ لوگ، دومی حکم دیم دیگ بیت۔ آیا طبیب منضج، سنہ، دہ بیست روچ، وارینان، اگن مسہل تجویز بکننت تو اے گپ، طبیب، کم علمی یا بے خبری قرار دیگ بیت، یا ہر کس چوش بگوشیت آوت جہاں و بے خبر قرار دیگ بیت۔ حق تعالیٰ خوب زانت کہ ہر وھدہ، ہر چ حکم دیم دیگ بوت یعنی ہر چ روحانی غذا یا دوا تجویز کنگ بوت آداں کجا خد، مریشانی مزاج و احوالان مطابقت یا مناسبت داریت۔ ۱۲

فل یعنی قرآن منی باد کہ انسانے، کلام نہ انت اے ہما کلام انت کہ آرا بلاشبہ، منی رب، روح القدس (پاکیں فرشتہ جبریل امین) معرفت، عین حکمت و مصلحت، روء، منی سرانازل فرمائیت چو ش یگوش (گویا)، "ہن ربتک" گوشتان، چو ش ہم تراپ دات کراشی، نازل کنوک ہما ہستی انت کہ آئی، موت محمد صلی اللہ علیہ وسلم، ابیکر گول جبران کنوکیں رہبندے، چشبن اعلانیں اخلاق، تعلیم و تربیت فرمائیت کہ آشیے دیم موجودانت و روح القدس، واسطہ بیان کنان، اے نیمگ، اشارہ کنگ انت کہ ہرج کلام، آروک روح القدس جو کنگ بوت آرو حانیت پاکیزگی و ملکوتی خصلتانی پیکر بوگ لوطیت چنانچہ سیل بکن انت کہ مال اے نوسپیان اے شان، زانادگہ کلاے آسمان، چیر، بہ نظر، کیت۔ فل اے موقع بہ موقع و کم کم، احکام و آیتانی نزول، گندان، ایمان دارانی دل قوی و یقین پختہ بیت کہ مے رب چہ مے جاورد

زندمانی، ہر دور، سرجی، معلوم دارانت و گول مزین حکمت، مارا سروسوج کنت ہر ہمیں احوال و ہما پیش کانت بہ ہمایانی روء، ہدایت و رہنمائی کنت و بہ ہک کار، بہ ہمایانی مناسبت، مردہ و خوشخبری اشکنا تینیت۔ فل یعنی قرآن شریف نہ خدا، کلام انت، ورنہ مال اشی، نسخ نہ بونگت و نہ اے واجہ پیغمبر، کلام بوت کنت جیا کہ واجہ، آئی بوگ درستان، یگا معلوم ات یک آئی کہ کدی آئی، کتاب، مال دست، نہ کنت و نہ قلم، دستی جت بلکیں یک اعلیٰ درجہ و قربشی بوگ، باوجود داں چہل سال، یک شعرے ہم چہ زبان، نہ گوشتی، کہ مال آئی، داں عرب، جنگان فطری سلیقہ و دسترس داشتگت۔ چونکائی گمان کنگ بہ بیت کہ پیغمبر و انگ و دربرگ، کیاگی ہجیں کتابے جو کنت کہ آئی، عجب عجیب علوم، حکمت۔ اگر گنورہ شونی پیش داروک و مال ذہن، انقلاب یاروکیں احکام و قانونانی سرانازل بہ بیت لامحالہ گوشگ کیت کہ یک وگہ مردے واجہ، چشبن تعلیم دنت و اے پیچیں کلام جو کنت و دنت آمد کئے ات کہ چہ آئی، مزین قابلیت، قرآن، پیچیں کتابے تیار بوت۔ مال آئی، نام، سراسر اختلاف ات۔ جبر، یسار، عاشق، بعیش نایں باز عجبی غلامانی نام اے بابت، وگہ بونگت کہ چہ آیان کسے یہودی، ات کسے نصرانی ات بلکیں در بابت لھتین، گوشگ بوتگ کہ آیان نصرانیت، ترک دیان، مذہب اسلام، قبول کرنگت، گوشت کہ واجہ پیغمبر کدی کدی رفتگت و برے برے چہ اشان گول یچے مجلس کرنگت۔ پاکدی چہ آیان یچے مال پیغمبر، دیوان، اھتگت۔ مگر تعجب الیش انت کہ ابیکر مزین قابلیت داروکیں مردمانی نام، تواریخ، گول یقین، یادداشت کرت نہ کنت و وہر کسے کہ چہ آیان محض نقلی کرنگت دنیا آئی، قدمانی سراکیت۔ حتی کہ ہر کس، واجہ نبی نہ من انت آیان ہم واجہ، دنیا، مستریں اصلاح کنوک وکاملیں انسان تسلیم کت۔ بہر حال مشرکانی چہ اے اجماع، ایراد، اے ضرورت ثابت بوت کہ چہ بعثت، دعویٰ، پیش واجہ آئی بوگ گول آیان یک ہجیں پکائیں گپے ات کہ قرآنی علوم و معارف، واجہ، اُمتیت، سراجیان اش کنت نہ کنت پیشکا گوشگ کینگت کہ دگہ یک کسے واجہ پیغمبر، اے خبرانی سروسوج کنت بلاشبہ واجہ، چشبن

رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَ

پاکیں فرشتیا چہ تنی پروردگار، نیمگ، راستی، تاکہ ثابت قدم بکنت مومنان و

هُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ۝۱۲۰ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ

بہ ہدایت کنگا و بہ مردہ دیگا پر مسلمانان فل و ماشرزانیں کہ آگوشت

إِنَّمَا يَعْلَمُهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجَبِي

کہ سبق دنت آیان ایک مردے فل۔ ہما کسکے آئی، نامزدی کنت آئی، زبان عجبی انت

وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ۝۱۲۱ إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ

و اے قرآن بہ عربی زبانائیت صاف فل ہماکان کہ یقین نکنت

بِآيَاتِ اللَّهِ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۲۲ إِنَّمَا

بہ اللہ، خبران ہدایت دنت آیان اللہ و پر آیان عذاب انت درد دیوکیں یگا دروغا

يَقْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ وَأُولَٰئِكَ

و ہماکان گورائیت کہ یقین نکنت بہ اللہ، خبران، و ہمشنت

هُمُ الْكَافِرُونَ ۝۱۲۳ مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إيمَانِهِ إِلَّا مَنْ

دروغ بندیں مردمان فل ہر کسکے انکار بکنت اللہ، رندچہ یقین، آرگا، مگر ہماکسکے

أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ

پہ آئی، سرازور کنگ بوت و آئی، دل برقرار ت پر ایمان، سراج لیکن ہماکسکے فراخے کنت سینہ

صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝۱۲۴

پہ کفر، نوں بہ ہمایانی سراسر غضبنت چہ اللہ طرفا، و پر آیان زندیں عذاب انت

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ اسْتَحَبُّوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ وَإِنَّ اللَّهَ

اے پر ہمے سببا کہ آیان پسندت دنیا، زندگی، بہ آخرت، سرا، واللہ

لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ۝۱۲۵ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى

پہ راہا پرتینیت منکریں مردمان فل اے ہماکس انت کہ مہر لگینگ اللہ، بہ آیان

خبرانی سروسوج کنوک ہست ات لیکن سروسوج کنوک بشرے ذات آ قدرت داروکیں رت و ات کہ آئی، موت مال قرآن، بیان کرتگ۔ اَلرَّحْمٰنُ عَلٰمُ الْقُرْآن۔ فل یعنی اگر قرآنی علوم و آئی ایدگہ عاجز کنوکیں راہ و رہندان، شے گنیں دماغ سر پد بیت نہ کنت تو آئی زبان، معجزانہ فصاحت و بلاغت، سر پد بوت کن انت کہ اے رد باز، چیلنج دیگ بوتگ و اعلان کنگ بوتگ کہ تمام جن و انس ہور بوان و ہم مثل آئی کلام پیش کنت نہ کنت، گلا، آ چیزیکہ بہ آئی مثل یارگ و تمام فصاحت و بلاغت، خدا بند تمام سرجی، عاجز دے وس انت چہ یک گنا میں عجبی بازاری غلام، چون اُمتیت دارگ بیت کہ چشبن عاجز کنوکیں کلام پیش کنت بکنت۔ اگ مال تمام عرب، کتام یک شخصے بندے خبر، (بالقرض) چشبن کلام پیش کنت بکنت تو اوت واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ہوتیں۔ مگر چہ

قرآن اُپید واجہ، ایدر گفستارانی ذخیرہ قرآن و بیان کتبیں بن گئیانی (موضوعات) و سراموجودانت کہ اے کلام و فی فصاحت و باوجود کسان و چہ کسان ترین قرآنی
سورت و ہمسری و کنت نہ کنت۔ وہ واضحیں دلیلانی باوجود ہر کسے مال دل و ہوش سوڑک بکنت کہ یقین نہ کنان خدا تعالیٰ ہم آراہ مقصد و رسک و درارہ شون
نہ کنت ہر قدر آئی و بفہمائیں آہ فہمیت۔ بداعتقادیں مردم چہ ہدایت و زہر یوان و آخر کار سکیں سزا مستحق قرار گرت۔ ط یعنی شمارا چوش گوشنت «انما انت مفتر»
حالانکہ نئی امانت داری و چہ پیش و ہر کس منوک و چہ نئی رفتار و داب و معلوم دارانت زاناد و روغ بندو کانی چہرہ و راہ و رہند بہ ہے ڈول و بیت۔ دروغ بندک
تو ہما شقیار و رہند انت کہ آیان خدا و خبران و اشکنان و وائی نشان و گندان و ہم یقین نہ کنت چہ اشی و مسترب دروغ چے بوت کنت کہ مردم خدا و خبران و
دروغیں بگوشتیت۔ و یکے و آیان مجرم انت کہ صدائی

حساب و دلیل و آیتان و اشکنان و ہم یقین نہ کنت
مگر چہ اشان مسترب گنہ گار ہما کس انت کہ یقین دارک
و قبول و پدچہ شیطانی شبہات و وسوسان اثر گران و
چہ حق و منکر بہ بنت چوشکہ عبداللہ ابن ابی سرح و
کرتک انت کہ ایمان یارک و بعد مرتد بوت (العیاذ باللہ)
اے ڈولین مردمانی سزا و دیما بیان فرما ینگ مال میخی و
چہ «الامن کفرہ» یک ضروری استثنائے کنگ
بوت یعنی اگں یک مسلمانے گول صدق دل برابرہ ایمان و
سراقام انت پہ یک دمانے ہم ایمانی روشنی قلبی سکون
چہ آئی قلب گستا نہ بوت ایوک و ماں یک خاصیں جاوہر
مزن بے وس یوان و سکیں ترس و لرز و وھد و بہرہ و فی
جرند و ہلاسی و چہ زبان و منکر بہ بیت یعنی یک گئے چہ
دپ و در بکنت بشرطیکہ ماں آئی دل و دگر ہج پیہیں
تردد و شک بہیت بلکیں چہ زبانی لفظ سک کراہیت
و نفرتے بہ بیت چشیں مردم مرتد قرار دیگ نہ بیت بلکیں
مسلمان فہمک بیت۔ البت چہ اشی و علائیں درجہ
ہمیش انت کہ مرگ و قبول بکنت مگر چہ دپ و ہم چشیں
لفظان و مکشیت چوشکہ حضرت بلال، حضرت باسہ حضرت
سبہ حضرت خبیث بن زید انصاری و حضرت عبداللہ بن
حذافہ رضی اللہ عنہم وغیرہ و واقعات ماں توارنجی کتابان
موجود انت۔ چونکہ ماجرہ و دراج کش کنگ نہ لوہیں ہمشکا
اشانی تفصیل نمشتہ کنگ نہ بوتک اگں کسے و دل بکشتیت
تو آراہا بدانت کہ تفسیر ابن کثیر و بجا ریت۔ و یعنی
چشیں منکران کہ دنیاے زند آئیانی مقصود بہ بیت۔
چشیں کساں کامیابی و راہ چون دست کسیت حضرت
شاہ صاحب نمشتہ کنت «ہر کسے چہ ایمان و برگشتہ
بوتک تو پہ دنیاے غرض و چہ جان و ترس و یارادری و
خاطر و بابہ زر و لالچ و ہر کس و دنیا زرت تو گڑا یہ آئی
آخرت کمی مانیت ہ اگں پہ ساہ و ترس و یک لفظ
چہ دپ و ظاہر بکنت تو آراہ لازم انت کہ چہ ترس و
ردگ و پدلو بہ و استغفار کنان و تا پہ دین و ثابت
قدم بکنت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

و یعنی دنیا طلبی و ہوا پرستی و نشہ و توک و
ہمکے مست و بے ہوش انت کہ آئیانی بہ ہوش و آہیک و
چہ چماں حق و نشانانی گندگ و ماں دل و حقیق خبر و فکر
و تران و توفیق سلب (بیچ گرگ) بوت۔ چہ کنگ و مطلب و معنی و پیش و ماں سورہ بقرہ و بیان بوتک۔ و یعنی ہما کس کہ چہ و فی بدکار بانی سوب خدا و
دائیں فوتان نہاہ بکنت و خاص دنیا و فی قتلہ و مقصود و چوڑ بکنت۔ چہ آیاں گندہ ترس انجام کئی بیت کنت۔ و مکہ و لھتیں مردم چہ کافرائی ظلم و زوران
بدراہ بوتنت یا ایوک و سر زبانی کفر و لفظ چہ دپ و کشتکش چہ آئی و وھدیکہ ہجرت اش کت، جہادش کت و گول مزن یا مردی و اسلام و سراقام
مانعت۔ ایکراہ بیان و کاتش کت کہ اقصیر اشانی پہل کنگ بوت و خدا و مہربانی براشانی سزا دلگوش گورکوک بوت۔ یک بزرگے «عمار» نامیے انت۔ آئی و

الغزل ۱۶

۲۳۷

ربما ۱۳

قُلُوبِهِمْ وَ سَمِعِهِمْ وَ أَبْصَارِهِمْ وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْغٰفِلُونَ ﴿۱۵﴾

دلان و پے آئیانی گوشان و پے آئیانی چمان و ہمشتت بے ہوشان ط

لَا جَرَمَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ﴿۱۶﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ

بے مبتنا ماں آخرت و ہمشانی حالت خراب انت ط رند بے شکتی پروردگار

لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا فُتِنُوا ثُمَّ جَاهَدُوا وَ صَبَرُوا

پہ ہما کسان کہ وئی ملکش زمینتند رند چہ لے خبر کہ ما فتنیا گرفتار بوتنت رند جہادش کت و قائم بوتنت

إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴿۱۷﴾ يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ

بے شکتی رب رند چہ اے خبران بخشوک مہربان انت ط ہما و چیکہ کیت ہر

نَفْسٌ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَ تُوَفَّى كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَ هُمْ

نفس سوال و جواب کنت چہ وئی نیمک و یک دپورہ رست ہر کس یا ہر چیکہ کنگی و پے آیان

لَا يُظْلَمُونَ ﴿۱۸﴾ وَ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً كَانَتْ أَمِنَةً

ظلم نہ بیت و بیان کت اللہ و یک مثالے یک شہرے ات پے آمنیں

مُطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ

آراہیں و یک کشا آنک اودا روزی پے کشادگی چہ ہر جا کس و پدنا شکر بی کت

بِأَنعُمِ اللَّهِ فَاذْقَهَا اللَّهُ لِبَاسَ الْجُوعِ وَ الْخَوْفِ بِمَا كَانُوا

چہ اللہ نعمتان پد چا شینتی مزہ اللہ کہ آئیانی گور و بیچ بوتنت شد و ترس پے آئیانی کتبیں

يَصْنَعُونَ ﴿۱۹﴾ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ

کارانی بدلا و آئیانی گور آنک رست رسول چہ ہمایانی و فی جنس پد دروغ بندش کت

فَاَخَذَهُمُ الْعَذَابُ وَ هُمْ ظٰلِمُونَ ﴿۲۰﴾ فَكُلُوا مِنْ ثَمَرِ مَا كُنْتُمْ

پد اگتنت عذاب و آگنہ کارنت و نون بوت ہما روزی کہ شمار اللہ و دانگ

حُلَاكِبًا وَ اشْكُرُوا نِعْمَتَ اللَّهِ إِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿۲۱﴾

حلا ریں پاکیں و اللہ نعمت و شکر ابگرت اگر شما ہمایا رعبادت کن انت و

مازل ۳

ہج اہمیت نیست۔ خدا و دائیں فوتان و آیاں بے کار بوتنت آخر کار چہ گوشان حق و توار و اشکنگ۔ چہ چماں حق و نشانانی گندگ و ماں دل و حقیق خبر و فکر
و تران و توفیق سلب (بیچ گرگ) بوت۔ چہ کنگ و مطلب و معنی و پیش و ماں سورہ بقرہ و بیان بوتک۔ و یعنی ہما کس کہ چہ و فی بدکار بانی سوب خدا و
دائیں فوتان نہاہ بکنت و خاص دنیا و فی قتلہ و مقصود و چوڑ بکنت۔ چہ آیاں گندہ ترس انجام کئی بیت کنت۔ و مکہ و لھتیں مردم چہ کافرائی ظلم و زوران
بدراہ بوتنت یا ایوک و سر زبانی کفر و لفظ چہ دپ و کشتکش چہ آئی و وھدیکہ ہجرت اش کت، جہادش کت و گول مزن یا مردی و اسلام و سراقام
مانعت۔ ایکراہ بیان و کاتش کت کہ اقصیر اشانی پہل کنگ بوت و خدا و مہربانی براشانی سزا دلگوش گورکوک بوت۔ یک بزرگے «عمار» نامیے انت۔ آئی و

پت "یا سر" ات و مات "سُمیہ" ات۔ دو یمینان ظلم و زوران، برداشت کنان، مُرتنت۔ مگر کفر، لفظ اش چرپ، در نہ کنت مات اش شہید کنگ بوت و اے
اوتی خون، پیٹ ات کہ ماں خدا، راہ، ریجک بوت۔ چک "عمار"، چہ جان، ترس، یک لفظ چہ زبان، درکت پدا گریوان، واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم،
کر، اہت گڈا اے آیتان نازل بوتنت رضی اللہ عنہم اجمعین۔

و یعنی چہ یک، طرف دومی خبر کنت نکنت۔ مات، پت۔ گوہار، برات، لوگ بانگ، اولاد، دوست و وارث کسے کار دات نہ کنت۔ ہر کس، و قی فکریت
کہ چونکائی چہ خدا، عذاب، و تار اہلاس بکنت۔ قسما قسبیں دروغ و راستیں عذر بہ و قی ہلاسی، خاطر، گریبت و سوال و جواب کنان، و لوٹیت کہ رستگار
بہ بیت۔

و یعنی نیکی، ثواب کم کنگ نہ بنت و بدی، سزا چہ گناہ، زیات دیگ نہ بیت۔
و یعنی چہ ڈن، دشمن، ترس نہ چہ توک، ہج پیس فکر و خطرے ہست ات۔ خوب گول امن و ایمنی، زند گوز گاتنت۔
و یعنی بہ ورد و وراک، غلہ و نیوگ پداک انتت ہمک چیز بہ افراط و دستیاب ات۔ بزاں ماں لوگ، نندان، دنیا، نعمت حاصل انتت
و ہما بیتنگ، مردمان، خدا، دانگیں نعمتانی قدر دانی نہ کنت۔ ماں دنیا، عیش، کپان، ہنجوش غافل و بد مست بوتنت کہ قی حق ایں واجہ اش ہم
جاہ نیارت بلکس بہ آئی مقابلہ، سرکشی و بغاوت، تیار بوتنت۔ آخر خدا تعالیٰ، آیانی ناشکری و نعمتانی ناقدری کنگ، مزہ چشیت یعنی امن و راحت،
بدل، خوف و ترس، و دل جمیں روزی، جاگہ، شد و ڈکال، اشان، بگریا ورت ہنجوش کہ گڈ پوشوک، بدن، ماں پوشیت بہ یک دمانے ہم شد و ترس
چہ اشان دور نہ بوتنت۔

و ابید چہ ظاہری نعمتان کہ بالا بیان بوتنت۔ یک مزین گرا نیں باطنی نعمتے ہم اشان، دیگ بوتنت۔ یعنی چہ آیانی قوم و راج ہڈ و نسب، یک رسول
دیم دیگ بوت کہ آئی زندگی کنان، آیان خدا، و شہودی و مزین اعلا نیں مقامات حاصل کنگ تو نتنگ۔ آیان زندگی و تصدیق، بدل، آئی تکذیب و
مخالفت، سرائانک، نہ نہ بست۔ و اے بیجا ماں جہلائی، کپان، دیم اش، پہلک، ذات آخر قیدی سنت اللہ، روء، ظالم و گناہ گاران، عذاب
پتانت گڈا ہج کسے ہج تدبیر کار گڈ نہ بوت۔ لھتیں مفسران گوشت کہ ماں اے آیتان کنام مقربین مینگے، تذکرہ نیست محض بہ مثال دیگ، خاطر، کتام
یک تباہ بوتگیں مینگے، لا علی التبعین حوالہ دیان، یا یک مینگے، وجود، بند جبر، گران، مکہ، کافران، ہزار (ہوشیار) کنگ بوتنگ، کہ شما چوش کرت تو
گڈا گول شما ہم چشیں معاملہ بوت کنت چہ نعمتانی ناشکری و رسول، تکذیب و عداوت، سزا، بے فکر بیت۔ لھتیں عالمانی نزدیک، چہ اے مثال،
چہ مینگے، مراد مکہ معظمہ انت کہ اودا ہمک ڈولیں امن و ایمنی ات و وادی، غیر ذی ذرع، لوگ، باوجود قسم قسم، شمرہ و نیوگ، چہ ہر گڈا، ادا نر و بان اشد
اَوَلَوْ نُمَكِّنْ لَهُمْ حَرَمًا هَذَا يُجْبِيْ اِلَيْهِ ثَمَرَاتُ كُلِّ شَيْءٍ (القصص رکوع ۶) مکہ، مردمان، خدا، اے دانگیں نعمتانی قدر نہ
کت اشان ماں شرک و عصیان بے حیائی و بے شرمی، کاران گلایش بوتنت پدا خدا تعالیٰ، چہ درستان مسترب نعمت ماں واجہ محمد رسول اللہ صورت،
اشانی گور، دیم دات بہ آئی انکار و تکذیب، رد اہم اشان ہج کونا ہی نہ کنت۔ اَلْوَتَرٰ اِلَى الَّذِيْنَ بَدَّلُوْا نِعْمَتَ اللّٰهِ كُفْرًا وَّ اَحَلُّوْا قَوْمًا
حٰرًا لِّلْبَرِّ اَر (ابراہیم رکوع ۵) آخر خدا تعالیٰ، امن و اطمینان، بدل، مسلمان مجاہدان ترس و بزیں روزی، بدل، ہفت سال، ڈکال آیانی سرا
چکل دات کہ ماں آئی، لاچار بوان، داں کچک (سگ) و مردار ہم آیان وارث۔ پدا ماں بدر، جنگ، اسلام، غازیانی دست، خدا، عذاب
بہ آیانی چک، کپت۔ اینگو و چش بوت تو دومی نیمک، ہما مردم کہ چہ اے ظالمانی ظلم و زور آیان پہ پوز، رستگ انتت و قی لوگ جاگہ اش یل داتنگ،
درشتگ انتت خدا تعالیٰ، آیان، بہترین و شریں ہنکین (لوگ جاگہ) دات۔ چہ دژ متانی ترس، دل جم و بے فکر بوتنت روزی، درواژگ پہ اشان
پچ کنگ بوت زور اکیں ذر منانی سرائان فسخ حاصل کنت بلکس خدا، اشان، ملکانی بادشاہ و متقیانی امام جوڑ کنت۔ شاید پہ ہے خاطر،
ماں اے آیتان مکہ، مردمانی احوال، بیان کنان، ماں دیمی آیت فَكُلُوْهُمَّ اَرْزَقْكُمْ (اللہ) الح مسلمانان، دیم گور (خطاب) فرمائینگ کہ
شما چہ اے پیس کاران بہ ہر یزات کہ چہ آیانی گرائی، مکہ، مردمانی سرا و بل کپت۔

و یعنی ہر کس خدا، بندگی، دعویٰ، کنت بہ آئی سزا و ارانت کہ چہ خدا، داتنگ حلال و پاکیں روزی، نفع حاصل بکنت و آئی احسان،
قبول دار بوان، شکر گرد کیں بندھے بہ بیت۔ حلال، حرام مزانت و چہ نعمتان نفع گران، و قی حقیقی واجہ، فراموش بیت بلکس بہ آئی سرا
و آئی دیم داتنگ پیغمبرانی سرائیمان بیاریت و ہائی احکام و دستورانی پابندی، بکنت۔ ۱۲

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخُزْيُرِ وَمَا أَهَلَ

پکا شدہ، حرام کنگت پر شے سر مردار و خون و خونے گوشت و ہما کہ پر آئی، سر نوار

لَا يَحِلُّ لَكُمُ الْفَيْسُ مِنَ الْمَيْتَةِ وَلَا ذُلٌّ وَلَا عَادٍ فَإِنَّ اللَّهَ

پر دیک بونگ شدہ پر بھرو گئے غلام، نول ہر کسی کہ ناچار بہ بیت نہ زور کی بکنت نہ زیادتی گڈا اللہ

غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ وَلَا تَقُولُوا لِلْبَاطِلِ صِفُ السِّنْتِكُمْ وَالْكَذِبُ

بخشک مہربان انت و مکوشنت پر وقی زبانانی دروغ ٹاھینکا

هَذَا حَلَالٌ وَهَذَا حَرَامٌ لِيَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ

کہ اے حلال انت و اے حرام انت کہ یہ اللہ سر بہتان بندت و

إِنَّ الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ۝ مَتَاعٌ

بیشک ہما کہ بہتان بندت اللہ سر آخر ننگنت، کتے غاندہ

قَلِيلٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا

جست کنت و پر آیان عذاب انت در د پوکیں و ہما کہ یہود بیت حرامیں کنگ پر آیان سر

مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا

ہما چیز بک بیانیں کنگ گون توجہ پیشا (سورۃ النعام) و ما یہ آیان سر اظلم کنت بے آیان

أَنفُسُهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا السُّوءَ

پر وقی سراوت ظلم کنگ کی رند بے شک تی پروردگار یہ ہما کسان سر کہ بدیں کارش کنت

بِجَهَالَةٍ ثُمَّ تَابُوا مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ

پر نادانی و رند تو بہش کنت چہ آسیا چہ بد و نیکیں کارش کنت نول تی پروردگار

مِنْ بَعْدِهَا الْغَفُورُ رَحِيمٌ ۝ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا

رند چہ اے خیران بخشک مہربان انت و اصل خبر اش انت کہ ابراہیم تہنا یک امتیت

لِلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝ شَاكِرًا لِّأَنْعَامِهِ

اللہ فرمان بردار تہ درستان یک طرفہ و نہ بیت چہ شرک کنوکان و شکر گوکت پر آئی و نعمتان و

۱۵ ۱۶

ط اے آیت و تفسیر ماں سورہ "بقرة" و "انعام" وغیرہ بیان بوتگ باید است کہ ہمواد چارگ بہ بیت۔ اد و غرض البش انت کہ جو شک ماں اولی آیت و اشارہ ات کہ حلال و بروتی سر حرام کن انت ماں اے آیت و ہم تراب دیگ بوتگ کہ حرامیں چیزان و حلال قرار مدنت خلاصہ جوش بوت کہ کتام چیز و حلال یا حرام قرار دیگ ہماں حتی انت کہ آئی و اے چیزان و پیدا کر ننگت۔ چنانچہ ماں آئیو کیں آیتان اے بابت و گیش و گوار جوانی و کنگ بوتگ۔ وک یعنی بغیر چہ مستند شرعی حکم و یک چیزے و بارہ و دپ و بر زبران و جوش گوشت کہ اے حلال انت یا حرام مزین دیری، دروغ ووت سازنگیں گپ انت حلال و حرام و ہما بیت کنت کہ اگر خدا تعالیٰ و حلال یا حرام کر تگ۔ اگس یک کسے محض چہ وقی دل و یک چیزے و حلال یا حرام قرار دنت و خدا و ہنگ و آئی و نسبت و کنت جوش کہ مکہ و مشرکان کر ننگت کہ آئی ذکر ماں سورہ النعام و گوشت آیات

در حقیقت و خدا سر بہتان بندانت۔ مسلمانان در ہدایت کنگ بوت کہ کدی چشیں کاران دست مان ممکن انت چیزے و را کہ خدا و حلال کت آرا حلال و چیزے و را کہ خدا و حرام کت آرا حرام بزانت اسد چہ شرعی ماخذ و حلت و حرمت و حکم و مجنات۔ وک یعنی مکہ مشرکان کہ آیان معاذ اللہ و اجہ پیغمبر "مفتر" گوشتک انت اشان یاد بکنت کہ اشان ووت مفتری (ووت گڑیں خبر کنوک) انت چہ ووتے دروغ و اقترار ہر چیزے بلو ننگت حلال یا حرام کنان و خدا و طرف و منسوب کنت آیان و زوت معلوم بیت کہ اے رہبند و اختیار کنان و ہج خیر نہ کنت۔ مکیں روچ ہنگت ماں دنیا و عیش بکنت گڈا دائمی دوزخ و بندی خاند و بندنت۔ وک سورہ النعام ماں آیت وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَرَّمْنَا كُلَّ ذِي ظُفُرٍ وَمِنَ الْبَقَرِ وَالْغَنَمِ حَرَّمْنَا عَلَيْهِمْ شُحُومَهُمَا الْأَخْبَرُ فَوَافُوا أَشْيَءَ بِيَانِ بونگت۔ ہمواد چارگ بہ بیت ادا مقصد جش انت کہ ہر چیزے و خدا تعالیٰ و بہ درستان یا بہ خاصیں قوے و داں مقریں وقت و حرام کر تگ۔ ماں آئی و عین حکمت انت کتام بشر و اے حتی حاصل نہ انت کہ ماں آئی تصرف کنان و حرام و حلال یا حلال و حرام جو ط کنت گون نادانی و ہمشکا فرما بیت کہ خدا و ہر کس نافرمانی کنت یا گناہ و کارے کنت تو رہی بزانت کاری و بکنتی اور حقیقت و نادان و بے عقل بو ان جوش کنت اگس عقل و کتے کار بہ بندیت و گناہ و بدیں انجام و طرف و نگاہ بکنت تہ ہجر اے ہمیں گناہ و کاران و نہ کنت۔ اے رد سورہ لسان و آیت "إِنَّمَا التَّوْبَةُ عَلَى اللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ السُّوءَ بِجَهَالَةٍ" و چیرے چیز بک نیسگ بوتگ آئی و دوبارہ چارگ بہ بیت وک یعنی چہ کفریات و توبہ کنان و مسلمان بوگ و یہ آندگ و وقی جاو و راست کنگ و سر حق تعالیٰ گوشتکیں نمایں گناہان و پھل کنت توری ہر قدر گرانیں پر چامبنت و

بازا و باز ہر آنچہ کردی باز آ
گر کافر و گروبت پرستی باز آ

این درگہ مادرگہ نومیدی نیست۔ صدار اگر توبہ شکستی باز آ۔ وک عرب و مشرکانی شرکی کاران و رد کنان و امام الموحدین ابو الانبیاء حضرت ابراہیم خلیل اللہ علی نبینا وعلیہ الصلوٰۃ والسلام و رہبند و یاد دیا رینیت چیا کہ عرب و مرد ماں چہ ہماں نسل و انت و پدا اشان ابراہیمی دین و سرابوگ و دعوی دار انت۔ حالانکہ حقیقت جوش ات کہ اشان بہ ملت ابراہیمی و چہ دور و ہم نسبتے نواشت چنانچہ اشان و پیش دارگ بوت کہ ابراہیم علیہ السلام موجدانی سروک ات نیکی و مسلم نمایں دنیا و مشرکانی مقابلہ و تہنا یک عظیم امت و برابر ات کہ ماں آئی ذات و حق تعالیٰ و اقوام خوبیان و کمالان و جمع کر ننگت کہ اکتام ماں مزین و متفرق گندگ بنت۔ وک لیس علی اللہ بمستنکر۔ ان یجمع العالم فی واحد۔ ابراہیم علیہ السلام خدا و کامل مطیع و فرمان بردار

بندھے ات کہ آئی و تارا چہ ہیکہ و ہندوان و بہ خدا و حوالہ و کرتنگت ممکن ذات کہ آئی چہ و فی طرف و ابید چہ خدا و حکم و یک چیزے و حلال یا حرام قرار بدنت
آئی و ت و معاذ اللہ شرک و کار و چون بکرتیں۔ ماں مشرکانی جماعت و میتنگ و جلگ و راہم قبول نہ کرت۔ گڈا ہما کسان کہ و تارا "حنیف" گوشت و و تارا ابراہیمی
دین و روک پیش و انت آیان و شرم آیک لوٹیت کہ خدا و سرافتر ابرہندان و حلال و را حرام یا حرام و حلال گوشت و ماں شرک و طرفداری و گوں پیغمبر و
جنگ کنگ آیا یک "حنیف" و ابراہیمی مشان بیت کنت۔ یاد کن ات حلال و حرام و بیان و ماں دین و اصول و اصل ملت ابراہیمی انت۔ محمد رسول اللہ صلی اللہ
علیہ وسلم و بہ ہما ملت و قاضی و تالانی و گیش و گوار و تشریف آؤدنگ۔ اگں شما اصلی دین ابراہیمی و سرار و گ و دل مانگ ات تو و ابراہیمی و رھبندان و اختیار
بکن ات۔ و یعنی ابراہیم خدا و شرک و گوں بندھے
ات۔ شما من ناشکری کنوک ات چو شکہ ماں "ضرب
اللہ مثلاً قریۃ کانت امنۃ الخ" و فائدہ ہیسگ
بوگ گڈا چونکائی شما بہ آئی کشک و سرار و وک بونت۔ ۱۲

ہمہ صفحہ و فواید

و یعنی کالمیں توحید و تسلیم و رضا و پچیں کشک و
پرینیت۔ و یعنی بونت، پراہیں روزی، اولاد و شرف،
و مقبولیت ہچیں کہ تمام دین دار وک بالافتاق آئی و
تعظیم و کنت و ہر یک جماعتے لوٹیت کہ و فی نسب گوں
ہما آئی و اوار بکنت۔ و یعنی آئی و در بابت و و فی حق و
ہر ج دعائے لوٹیت کہ "و الحقیقی بالصالحین"
قبول بوت۔ بیشک آئی ماں آخرت و صالحیں مردمانی
اعلا میں طبقہ و شامل بیت کہ انبیائی (علیہم السلام)
طبقہ انت۔ وک اشی و بیان ماں سورہ "انعام" آیت
"و نبیاً قیماً ملة ابراهيم حنیفاً و ما کان من
المشْرِکِیْنَ" و چیرہ گوشت، ہمودا چارگ بہ بیت۔
مفصد چو شانت کہ حلال و حرام و ماں دین و خبرانی اصل
ملت ابراہیم انت۔ ماں میا بچی و ہر و نصاری و آیان
جا و رانی مناسبت و لھتیں خاصیں احکام دیگ بونت
گڈا سر و ابراہیم و خاتم الانبیاء جو ٹوٹ و دیم دات تانکہ
اصل ملت ابراہیمی و کہ آغلت، و تحریف و رد و بدلانی
تاہو دیگں دستان برباد بوٹنگ نوک سر و زندگ روشن
کنگ بہ بیت و شرک و نما میں رگ و ریشک بزرگ بہ بنت
یا چو بن و گوگ بہ بنت ماں حدیث انت "بعثت
بالسحرة الحنفیۃ البیضاء" اشی و تمام شرح
و گیش و گوار حضرت شاہ ولی اللہ و ماں حجتہ اللہ البالغہ و
کرتنگ کہ و انگ و لائق انت۔ و یعنی ماں اصلی
ابراہیمی ملت و شنبہ و روح و حکم نیست ات۔ یہ اے
امت و سر اہم نہ انت البت ماں میا بچی و "یہود و
گوں و فی پیغمبر موسیٰ علیہ السلام و فرمان و اختلاف کنان و
و ہدیہ اے روح و پروت و پچیں کت تو حکم بوت کہ شر
اے روح و تعظیم و بکن ات و ماں اے روح و ماہیگ و
شکار و بکن ات اے حکم و لھتیں و من ات و لھتیں و
نہ من ات۔ آیان کہ نہ من ات آیان ماں دنیا و ہوک و
شادی جو کنگ بونت۔ و ماں آخرت و ہر ج فیصلہ
بیت آجدا و فی جاگہ ابراہیم۔ ایوک و ہمہ بکین فیصلہ

النحل ۱۶

۲۴۰

ربیع الثانی ۱۴

اجتنبہ و ہدہ الی صراط مستقیم ۱۲۱ و اتینہ فی الدنیا حسنة

پچیں کت اللہ و دوری دات بہ راستیں راہ و سرا ط و دات ما آتیا ماں دنیا یا شری وک

وانہ فی الآخرة لمن الصالحین ۱۲۲ ثم اوحینا الیک ان اتبع

و آماں آخرت و چہ جوانیں مردمان انت وک رندا لھیں دیم دات بہ تنی نیگ و کہ زندگیاں بکن

ملة ابراهيم حنیفاً و ما کان من المشْرِکِیْنَ ۱۲۳ انما جعل

ابراہیم و دین و کہ آجہ دستان یک گواریت و نہیت چہ شرک کنوکاں وک ہفتہ و روح کہ مقرر

السبت علی الذین اختلفوا فیہ و ان ربک لبحکم بینہم

کنگ بوت بہ ہما کسان سرا کہ اختلافش کنگ ماں آئی و تھا۔ و تنی رب حکم کنت آیان درمیان

یوم القیامۃ فیما کانوا فیہ یختلفون ۱۲۴ ادع الی سبیل

ماں قیامت و روحاں ہما خبرانی بابتا کہ اختلافش کنگ بلوٹ بہ و فی پروردگار راہ و

ربک بالحکمة و الموعظة الحسنة و جادلہم بالتی ہی

نیگ و بہ دانا بیا و سر پکنگ و بہ جوانیا نصیحت کنگ و کنگوں بکن گوں آیان بہ ہما طریقہ نیکی

احسن ان ربک ہو اعلم من ضل عن سبیلہ و هو اعلم

کہ شر ترانت و تنی رت و شر ترانت ہما کسا کہ رد بوت چہ آئی و راہا و آوت شر ترانت

بالمہتدین ۱۲۵ و ان عاقبتہم فعاقبوا بسبیل ما عوقبتہم بہ و

ہما کسان کہ بہ راہے سرانت و اگر ہر گرت گڈا ہر گرت ہے قدر اندازہ کہ شما تکلیف دیگ بوٹنگ و

لین صبرتم لہو خیر للصدیقین ۱۲۶ و اصبر و ما صبرک الا

اگر صبر کن ات گڈا آخر ترانت بہ صبر کنوکاں وک و صبر کن و تو صبر کت کئے بہ

باللہ و لا تحزن علیہم و لا تک فی ضیق مما یمکرون ۱۲۷

اللہ و فی مدتا و غم موڑ بہ آیان سرا و تنگ مبو بہ آیان مکر وک

ان اللہ مع الذین اتقوا و الذین ہم محسنون ۱۲۸

اللہ گوں ہما کسان انت کہ بہ ہر گاری کنت و ہما کہ نیکی کنت وک

۱۶

۲۲

منزل ۳

نہ بلکیں او دات تمام اختلافانی و جیڑھانی فیصلہ بیت مثلاً حضرت ابراہیم و بابت و کہے آئرا یہودی گوشتنگت کہے آئرا نصرانی پیش داشتنگت حالانکہ
حق تعالیٰ و آگاہ کرت کہ "حنیف مسلم" ات بہر حال و ماں آخرت و کلبیں اختلافانی فیصلہ بیت و ہر کس چمان و ت گندیت کہ کئے رد ات و کئے حق و سر ات
وک ماں آیتان مخاطبان در و برو نند و کان و آگاہ کنگ ات کہ و ابراہیمی اصل ابراہیمی ملت و زوران و اھنگ۔ اگں کامیابی لوٹ ات و بہ و تنی "حنیف" بوگ و
دعویٰ و برحق ات تو اے کشک و بکرات چہ "ادع الی سبیل ربک" اللہ و پیغمبر علیہ السلام و جرنہ و تعلیم دیگ بیگ انت کہ مردمان و بہ چونکائی کشک و
سرا آرگ بہ بیت بہ آئی مثلاً رھبند سوچ دات حکمت، موعظت، حسنہ۔ جدال بالقی ہی احسن۔ چہ حکمت و مراد ایش انت کہ گوں خوہیں و جوانیں

گشتانک و تراناں و گوں مضبوطیں دیسلان حکیمانہ انداز و پیش کننگ بہ بنت کہ چہ آیانی است کننگ و فہم و ادراک و علمی شوق دار و کیں طبقہ گردن و جلیکت کت بکنت دنیا و ہو کیں فلسفہ آیانی دیم و شلیمگ بہ بنت و ہج پیمیں علمی و دماغی بلند خیالی و حی الہی و بیان کر حقیقتانی یک شوش (تشی) تبدیل کت ممکنت چہ موعظت حسہ و مؤثر و دل و نند و کیں نصیحت مراد انت کہ ماں آیایاں جوانیں ہبیل و عادت و دل و گرمائیں کیں روح ماں بہ بیت گوں اخلاص ہم دردی و گوں جوانیں رہبند و بہ خوبصورتی و دل و کتو کیں ہرچ نصیحت کننگ بیت، باز بر و چہ اشی و سنگ (ڈوک) و دل ہر موم تریت، ماں مرد کیں دل و ساہ ماں کپیت یک گیم رنگیں و پڑمرد کیں قومے دل و زور پر دیان و پاد کیت۔ مردم سیکین و خدا ترسی و گمان و گوشداران و منزل مقصود و نیگ و درکان و زورنت و بالخصوص ہما مردم کہ زیاد فہمیدہ ذہین و مزن دماغ نہ انت مگر حق و طلب و اس ماں آیانی سینگ و روک انت ماں آیایاں چہ خوبیں و عظ و نصیحتان عمل و یک ہنجیں اسٹیم تے (انجنے کہ گوں دوت و حرکت کنت) ماں گیمگ بیت کہ چشیں کار مزنیں عالمہ تحقیق و رہبند و ہم ممکن نہ انت۔ البت ماں دنیا و چہ مدام و یک ہنجیں جماعتے موجود ہوان و سپیداک انت کہ آیانی کسب و کار ماں ہر یک کار و پاد ماں کننگ و خبر خبر و سراسر اتکار و حجت کننگ و چپ و چوٹیں گپ و جنگ انت۔ اسے پیمیں مردمان نہ حکمت و خبران و قبول کنت نہ و عظ و نصیحت و گوشدارگ و تیار بنت، بلکیں لوٹنت کہ ماں ہمک مسئلہ و بحث و مناظرہ و گرم بازاری بہ بیت باز بر و فہمیدہ و حق طالبان و ہر شبہات و چپ و چاگرد کنت و ابید چہ بحث و آیانی و تلاء نہ بیت۔ پیشکا و "وَجَادِ لَّهُمْ بِالْحَقِّ هِيَ أَحْسَنُ" فرمائینت کہ اگں چشیں موقع پیش بیئت تو گوں خوبیں رہبند و جوانیں دستور و حق شناسی و گوں انصاف و کارکنان بحث بکن ات و تی دیم و حریف و الزام دے تو بہ خوبیں دستور و بدنت ناہو دگیں دلا زاریں گپ و درپان و ممکن ات کہ چہ آئی و جیڑہ زیات بہ بیت یا کہ دراج کش بہ بیت شمس مقصود و سوج کننگ و حق و اثبات کننگ بہ بیت۔ تندی، بداخلاقی، لفاظی یا چہ گر و بندگ و ہج حاصل نہ بیت۔

۸ یعنی دعوت و تبلیغ و راہ و اگں شمار رنج و تکلیف دیگ بہ بیت تو قدرت حاصل ہوگ و ہد و برابر و بدلہ گیت کن ات بہ اشی و اجازت انت لیکن صبر و درجہ چہ اشی و بالا تر انت۔ اگں صبر کن ات تو آئی انجام بہ شمس حق و و گند و کانی بلکیں زیادتی و تی حق و بہتر انت۔

۹ یعنی ظلم و زور اکیانی سراسر صبر کننگ ارزاںیں کارے نہ انت خداوت مدد بکنت تو بوت کنت کہ مردم ظلم و برداشت بکنت و چہ دپ و اُن ہم ممکنت۔

۱۰ یعنی انسان ہر قدر چہ خدا ترسان و تقویٰ و پرہیزگاری و نیکی اختیار کنت ہما حساب و خدا و امداد و اعانت گوں آئی و بیت۔ نوں چشیں مردمان و باید نہ انت کہ چہ کافرانی مکر و فریب و دل و تنگ یا غمگین بہ بنت حق تعالیٰ اے عاجز و ضعیف بندہ و ہم گوں منفیق و محسن و محض چہ و تی فضل و رحمت و محشور بفرمائینت تمت سورة النحل بعونه و توفقه و لله الحمد۔ ۱۲

ول یعنی آئی و ذات چہ ہمک ہمیں نقص و قصور و کمزوری و عاجزی و پاک انت، ہرچ خبریکہ یہ منہ خیال و سک عجیب معلوم بہ بیت و منہ کوتاہیں عقل آرا
مزن و گران بھیمیت، یہ خدا قدرت و مشیت و مقابل و آج ہن شکل نہ انت، ول یعنی ایو کا ماں شپ و محد دیں بہر و ول خاصیں بندہ محمد رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وسلم و چہ خرم مکہ و داں بیت المقدس و سترکت اے سفر و غرض حی ات؟ دیما ماں لڑیہ من ایتنا و پیا نیک و اشارہ
فرمانیتگ حاصل ایش انت کہ و ت ماں اے سفر و یاچہ بیت المقدس و ہما دیم و گر جاہے سرکنان و ول قدرت و عظیم الشان نشان و حکیمانہ بست و
بنرانی عجب عجب نمونگ پیش دارگ مقصودات ماں سورہ نجم و اے آیاتانی چیزے ذکر کر تگ کہ چرائی و ظاہر بیت کہ واجہ پیغمبر دار "سدرۃ المنتہی" و
شت و مزن شانیں آیاتان "نشانیان" چمان و ت دیستنت "ولقد راہ نزلة اخرى" عند سدرۃ المنتہی عند حاجۃ الماوی راڈ

يَعْنِي آتَى ذَاتَ بَحْمِكْ بِمِثْلِ نَقْصٍ وَقُصُورٍ وَكُمُورٍ وَعَاجِزٍ وَبَاكٍ اَنْتَ، هَرْجُ خَبْرِيْكَ يَهْ مِنْ خِيَالٍ سَكَّ عَجِيبٌ مَعْلُومٌ بِبَيْتٍ وَمِنْهُ كُوتَاهِيْنَ عَقْلٍ اَرَا
مَزْنٌ وَغَرَانٌ بَهِيْمِيَّتٍ، يَهْ خُدَا قُدْرَتٌ وَمَشِيَّتٌ وَمُقَابِلٌ وَاَجْ هَنْ شَكْلٌ نَهْ اَنْتَ، وَلَ يَعْنِي اَيُّو كَا مَا شَيْبٌ وَمُحَدِّدِيْنَ بِهَرٍّ وَوَلِيَّ خَاصِيْنَ بَنْدَه مُحَمَّدٍ رَسُوْلَ اللّٰهِ
صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَبِهَرِّ خَرَمٍ مَكَّةَ وَدَا بَيْتَ الْمَقْدِسِ وَسَتْرَكْتِ اَيْ سَفَرٌ وَغُرْضٌ حَيَّ اَتَ؟ دِيْمَا مَا لَزِيْهَ مِنْ اَيْتِنَا وَبِيَا نِيْكٌ وَاَسْاَرَهَ
فَرْمَانِيْتِگْ حَاصِلٌ اَيْشِ اَنْتَ كَهْ وَتَ مَا اَيْ سَفَرٌ وَبَاچَه بَيْتِ الْمَقْدِسِ وَهَمَا دِيْمٌ وَگَرِ جَاهَ سَرَكْنَانِ وَوَلِيَّ قُدْرَتٍ وَعَظِيْمُ الشَّانِ نَشَانٌ وَحَكِيْمَانَهْ بَسْتٌ وَ
بَنْرَانِيَّ عَجَبٌ عَجَبٌ نُمُوْنِگْ پِيَشِ دَارِگْ مَقْصُوْدَاتِ مَا سُوْرَهٗ نَجْمٌ وَاَيْ اَيَاتَانِيَّ حِيْزَهٗ ذِكْرُ كَرْتِگْ كَهْ چَرَايِيَّ وَظَاهِرِ بَيْتِ كَهْ وَاجِهْ پِيْغَمْبَرِ دَارِ "سَدْرَةُ الْمُنْتَهٰی" وَ
شَتُّ وَمَزْنِ شَانِيْنَ اَيَاتَانِ "نَشَانِيَانِ" چَمَانِ وَتَ دِيْسْتَنْتِ "وَلَقَدْ رَاٰ نَزْلَةً اُخْرٰی" عِنْدَ سَدْرَةِ الْمُنْتَهٰی عِنْدَ حَاجَةِ الْمَاوِيَّ رَاڈ

يَعْنِي آتَى ذَاتَ بَحْمِكْ بِمِثْلِ نَقْصٍ وَقُصُورٍ وَكُمُورٍ وَعَاجِزٍ وَبَاكٍ اَنْتَ، هَرْجُ خَبْرِيْكَ يَهْ مِنْ خِيَالٍ سَكَّ عَجِيبٌ مَعْلُومٌ بِبَيْتٍ وَمِنْهُ كُوتَاهِيْنَ عَقْلٍ اَرَا
وَمَا طَغٰی. لَقَدْ رَاٰی مِنْ اٰیٰتِ رَبِّهِ الْكُبْرٰی
النجم رکوع ۱، عالمانی اصطلاح و چہ مکہ و داں
بیت المقدس و سفر و اسری و چہ اودا بزرگ و داں
سدرۃ المنتہی و سیاحت و "معراج" گوشت، و
باز بڑے ہر دو میں سفرانی مجموعہ گوں یکیں لفظ
اسراء یا معراج و نام و یاد کنند معراج و احادیث
باندازہ چہ سی (۳۰) اصحابان منقول انت کہ اسری و
معراج و قصہ بہ منام و اب و جاوہر و عجیب و دویا
منوک انت، چنانچہ ماں سورہ و دیم تر و ہرچ لفظ
"وَمَا جَعَلْنَا لِرَبِّیَّ اَلْحَقِّ اَرْ لٰیْنٰکَ" الخ و کیت
چہ ہما و اے واجہ استدلال کنند ماں سلف و
چہ کسے و اے قول نہ انت کہ معراج ماں بیداری و جاوہر
محض روحانی بونگ چوش کہ ہتیں حکماء و صوفیہ و ذوق
پد و تجویز کنگ بیت ماں روح المعانی و نبشتہ انت کہ
"لیس معنی الاسری بالروح الذہاب
کالا نسلخ الذی ذہب الیہ الصوفیہ و
الحکماء فانہ وان کان خارقاً للعادۃ و
محلاً للتعجب ایضاً الا انہ امر لا تعرفہ
العرب ولم یذہب الیہ احدٌ من
السلف" اھ۔ بے شک ابن قیم و ماں زاد المعاد و
عائشہ صدیقہ، معاویہ و حسن بصری رضی اللہ عنہم و مسلک
گیش و گیوار سے پیمائش لیکن اے ردا و چ نقلی
و روایت و پیش نہ کر گشت محض چہ ظن و گمان و کارش گیتگ
ابن اسحاق و غیرہ و اے بزرگانی ہرچ لفظ کہ نقل
کر تگ ماں آبان و چہ جاگہ بیداری و جاوہر و صراحت
ماں نیست انت، بہر حال قرآن کریم و ہمنچو گوں استقام
درخشانی عنوان و سر حال و اسری و فقہ بیان کر تگ
و ہمنچو مخالفان گوں مزن ترندی آئی مخالفت کنان و
میدان و دراحتنت دانکہ ہتیں موافقان قدما ہم
لغزش و رگ بنا و کت اے برے خبر و دلالت کنند
کہ قصہ و نوعیت تہنا یک عجیب و اب یا روحانی تروبا
ڈول و نہ ات، روحانی تروتاب و انکشافانی غیبی
چیزانی گندگ و ردا واجہ بعثت و بگر ہرچ ہمیں
دعوائے کنان نبوت اسری و دعویٰ بہ کافران جرایان
زیات عجیب گئے نہ ات کہ اشان خصوصاً اے واقعہ و

سبحن الذی

۲۴۲

سبحن الذی

بنی اسرائیل

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
سورہ بنی اسرائیل ماں مکیا ایراہنگ و آئیے یکصد و یازدہ آیات و دوازده رکوع انت

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
شروع کنوں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
پاک انت ہما ذات کہ سید کنائنت و ت بندہ شپا شپ چہ مسجد حرام و

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
دیم یہ مسجد اقصی ہما کہ چہ چاگردا برکت داریں کنگ آتا کہ پیشی بداریں چیزے چہ و ت تروبا

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
هو السميع البصير و اتینا موسی الکتاب وجعلنا ہدی
بیشک کہ اوت انت اشکنوک گندوک و داتیں موسایا کتاب و کتیں ایک ہدایت

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
لَبْنٰی اِسْرَآئِیْلَ اَلَا تَتَّخِذُوْا مِنْ دُوْنِیْ وَکِیْلًا ذُرِّیَّۃً مَنْ
یہ بنی اسرائیل و کہ میگرت بغیر چہ من دگر کارسازے ہما کہ اولادیت ہما

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
حَمَلْنَا مَعَهُ نُوحًا اِنَّہٗ كَانَ عَبْدًا شَکُوْرًا وَقَضٰیۡنَا اِلٰی
کسانیکہ سواریں کنگت گوں نوحا بیشک آ بندہ ایت شکر گذاریں و حکمیں دیم دات

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
بَنٰی اِسْرَآئِیْلَ فِی الْکِتٰبِ لَتُفْسِدُنَّ فِی الْاَرْضِ مَرَّتَیْنِ وَ
بنی اسرائیل و نیمگا ماں کتا با کہ شما کار خرابی کنات ماں ملکا دوہرا و

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
لَتَعْلَنَ عَلٰۤی اَکْبَرًا فَاِذَا جَآءَ وَعْدُ اُولٰٓئِہِمَا بَعَثْنَا عَلَیْکُمْ
سرکشی کنات مزنیں سرکشی و پدا وقتیکہ آتک پیسرگیں وعدہ دیمیں دات یہ شے سرا

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
عِبَادًا لَّنَا اُولٰٓئِیْ بَآسٍ شَدِیْدٍ فَاَسُوْا خِلَالَ الدِّیَارِ وَکَانَ
و ت بندیاں سکیں جنگجوئیں پدا شنگ بوتنت ماں شہرانی تہا و اے

سُبْحٰنَ الَّذِیْ اَسْرٰی نَبِیَّکَ وَوَلَّیْکَ اَحَدَ عَشَرَ اَیَّامًا اَعْرَضَ عَنْکَ
وَعَدًا مَّفْعُوْلًا ثُمَّ رَدَدْنَا لَکُمُ الْکُرْسِیَّ عَلَیْہُمْ وَاَنْذَرْنٰکُمْ
وعدہ بونگی ات رندا داتیں شمارا غلبہ یہ آیاتی سرا و تیں دات شمارا

منزل ۴

تکذیب و تردید بکتیں یا مسخرہ و کلاگ اش ظاہر بکتیں و مردمان اش دعوت بداتیں کہ بیات نبوت و دعویٰ دار و مروجی یک نوکیں و عجیب گئے گوش بدارت و
نہ واجہ و پرے واقعہ و ظاہری چیزے خاصیں فکر و پریشانی ضرورت ات کہ آماں ہتیں روایتان بیان بونگ ماں ہتیں حدیثان صافین لفظ انت "تھو
اصبحت بمکہ" یا "تھو اتیت مکہ" پدا صبح و سرا من ماں مکہ و سر بونوں "اگن معراج محض یک روحانی کیفیت و نام ات تو واجہ چہ مکہ و چونکائی غائب
بوت و شاد بہ اوس و روایت و روایت صحابیانی ہاے جست کنگ چہ معنی داریت کہ شپ و واجہ منند جاہ و شواہد شکت باریں واجہ کجا گوشتگ
منہ نزدیک "اسری بعیدہ" و معنی و چوش بیان کنگ کہ خدا و ت بندہ و ماں و اب و یا محض روحانی پیم و چہ مکہ بیت المقدس و سترکت اے ہما و
مشاہر انت کہ یک کسے "فاسی بعیدہ" و معنی و چوش بکنت کہ اے موسی منی بندگان و "بنی اسرائیل" ماں و اب و یا محض روحانی صورت و

زوران ء چہ مصر ء در یک یا ماں سورہ کف ء حضرت موسیٰ علیہ السلام ء پہ واجہ خضر علیہ السلام ء ملاقات ء روگ ء بہ ہمراہی ء سفر کنگ کہ اے رد ا باز جاگہ ء خا نطقا ء لفظ گوشتگ بوتگ آتی مطلب چوش گرگ بہ بیت کہ درست محض ماں واب ء یاروحانی تروتاب ء داستان آت باقی لفظ ء رو یا ء کہ آماں قرآن ء آہنگ آتی بابت ء ابن عباس رضی اللہ عنہ ء چوش گیش وگیوار کتنگ کہ ء رو یا عین اریہا رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ء مفسران ء چہ عرب ء کلام ء پہ ایثی شواہد (مثال) پیش کر تگنت کہ ء رو یا ء لفظ کدی کدی مطلق بہ ء رویت ء معنی ء کار مرز بیت لہذا اگن چریشی ء مراد ہے ء اسراء ء واقعہ انت تو مطلق ندرگ ء معنی گرگ بہ بیت کہ آگول ظاہری چماں بہ بیت تانکہ لصوص ظاہری معنی ء جمہور امت ء عقیدہ ء برخلاف مہبت ء البت ماں شریک ء روایت ء بہتے لفظ ہنجیں ضرور اہتگنت کہ چہ آیاں اسراء ء بہ واب ء جاوہر ء واقعہ بوگ معلوم بیت مگر محدثانی بریشی ء اتفاق انت کہ شریک ء حافظہ خراب آت پیشکا من مزین حدیث ء حافظانی مقابل ء آتی ء روایت سند گرگ ء قابل بیت نہ کنت ء حافظ ابن حجر ء کہ ماں فتح الباری ء آخر ء شریک ء حدیث ء راویان ء شمار کنا ٹینگ انت ویدا اے ہم گوشتگ کہ آتی روایت ء مطلب ء چوش گرگ بیت کنت کہ عام حدیثانی مخالف مہبت اے ہمیں گیش وگیوارانی اداء جاگہ نہ انت ماں شرح صحیح مسلم ء اے مباحث گول زیاتیں تشریح ء بیان بوتگنت اداء تہنا اے پیش دارگی انت کہ مذہب لاج ہمیش انت کہ معراج ء اسراء ء واقعہ ماں بیداری ء جاوہر ء بحمدہ الشریف ء بوتگ البت اگن چریشی ء پیش یارند ء ماں واب ء ہمے ہمیں واقعات پیش دارگ بوتگنت توانکار کنگ ء ضرورت نہ انت ء چوش گوشتگ بیت کہ ماں یک شے ء اینکر دراجیں فاصلہ زمین و آسمان ء چونکائی بڑگ ء طے کنگ ء بوتگ یا ماں کرہ نار ء زمہریر ء چونکائی واجہ گوشتگ یا اہل یورپ ء خیال ء رو ء و ہر کیہ آسمانی جہند ء وجود نیست انت تو چہ یک آسمانے ء ماں دومی ء و چہ دومی ء ماں سیمی آسمان ء واجہ ء گول مزین شان ء رسگ ہنجو شکہ ماں روایتان مذکور انت چونکائی کسے تسلیم کرت کنت لیکن اے رد اچ چوشیں دلیہ پیش کنگ نہ بوتگ کہ آسمان بہ حقیقت ء موجود نہ انت اگن اے مردمانی اے دعویٰ ہن قبول کنگ بہ بیت اے نیل گونگیں چیز مارا نظر ء کیت در حقیقت ء آسمان نہ انت پیدا ہم ایثی ء چہ ثبوت انت کہ اے نیل گونگیں رنگ ء سریر ء آسمانی وجود بہت نہ کنت باقی پشت کیت ماں شے ء اینکر دراجیں سفر بڑگ (طے کنگ) تو تمام حکیم و دانایانی اے متفقہ فیصلہ انت کہ چہ حرکت ء تیزی ء ہج حد مقرر نہ انت چہ مروچی ء صد سال پیسے ء اے باور نہ بوتگنت کہ سہ صد میل یک کلا کے رو وکیں موثر تیار بیت یادہ ہزار فٹ بلندی ء سراگول بالی گراب ء ذریعہ ء بال کت کنیں اسٹیم و کربانی قوت ء جبران کنوکیں جاوران ء کتے ء دستگ کرہ نار ء مروچی یک بے معنائیں لفظ انت البت بالاروان ء گوات ء سکین سردی وغیرہ ء مقابلہ کنوکیں اوزار ماں بالی گراب ء نصب کنگ بوتگنت کہ بال کنوکانی چہ زمہریر ء حفاظت ء کنت اے و مخلوق ء سازتگیں مشینانی احوال آت خالق ء بلا واسطہ پیدا کر تگیں مشینان ء مانگیں تو عقل جبران بیت زمین یار و چ ماں ۲۴ کلا کاں چنکہ فاصلہ تربت روشنی ء شہم ماں یک دقیقہ ء چہ کجاواں کجا سر بت جہرہ و گول ماں مشرق ء شہم جنت و مغرب ء روت ء کیت و اے تیزیں سیر و سفر ء کوہ اگن دیبا بیت تو آتی کہ کاہے ء ہم حقیقت ندریت ہما خدائے کہ اے چیز پیدا کت انت آقا در مطلق ماں وتی حبیب صلی اللہ علیہ وسلم ء براق ء چوشیں برق رفتاری ء مشین و حفاظت و آسائش ء از باباں ء ایرکت نہ کنت کہ چہ ایثی ذریعہ ء واجہ پیغمبر گول مزین عزت و راحت ء ماں یک دمانے ء چہ یک جاگے ء سر بہ بیت شاید پیشکا اسراء ء واقعہ ء بیان گول لفظ ء سبجھاں اگدی ء شروع فرمائیت تاکہ ہما کس چہ وتی تنگ خیالی و کوتاہ نظری ء حق تعالیٰ ء لا محدود قدرت ء وتی وہم و اشکل ء چار دیواری ء بند کنگ لوٹنت چیزے وتی گستاخی و ناہودگیں خبرانی شہرت بہ بنت ہے نہ ہر جائے مرکب توان تاختن ء کہ جاہا سپر یا بدانداختن

۳ یعنی ماں ہرچ ملکہ ء مسجد اقصیٰ (بیت المقدس) کپیت اودا حق تعالیٰ ء بازیں ظاہریں و باطنیں برکات ہن ایرگر تگنت چہ مادی حیثیت ء چمگ ء کور نیوگ و برانی (فہرہانی) کثرت و روحانی اعتبار ء گندگ بہ بیت تو چنکر نبیانی و پیغمبرانی مندرجہ و مدفن و آیانی انوار و برکتانی سرچمگ بوتگ شاید نبی کریم ء ماں اود ء بڑگ ء اے ہن اشارہ رسیت کہ ہرچ کمال و بزرگی ء بنی اسرائیل وغیرہ ء بنیانی سر تقسیم کنگ بوتگنت ماں شے با برکتیں ذات ادرست یحاج جمع کنگ بوتگنت ہرچ نعمتے کہ بنی اسرائیل ء دیگر بوتگنت آیانی سرائون قبضہ بنی اسماعیل ء دیگر بیت و بیت المقدس ہر دو نبیانی انوار و برکتانی حامل ہے بیکیں امت بوگی انت ماں معراج ء حدیثان گیش وگیوار انت کہ ماں بیت المقدس ء تمام نبیاں واجہ ء گیش ء اقتداء کت و نماز و انت چوش بگوش واجہ پیغمبر ء نبیانی ہرچ سرداری و امامت ء منصب دیگر بوتگنت آتی عملی غونگ واجہ جہند ء و بارگاہ ء مقرب حاضر و نوکان ء پیش دارگ بوت وک یعنی اصلی اشکنوک و گندوک خداوت انت کہ آہر کس ء وتی قدرت ء نشانان پیش دارگ لوٹیت آترا پیش اش داریت آتی ء وتی حبیب محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء مناجات اشکت و احوال رفیعہ دیست آخر ماں معراج شریف ء گول ء پی بیجھی ء دار وکیں چہ ء ہما من نشانان ء پیش داشت کہ واجہ ء شان ء قابل انت ء و ہن نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء فضل و شرف ء بیان کناں گفتگو ء دیم حضرت موسیٰ علیہ السلام ء ذکرہ نیمگ ء ترینگ بوت چونکہ اسراء ء ذیل ء مسجد اقصیٰ ء داں بیت المقدس ء روگ ء بیان ات دیم ترے مسجد اقصیٰ آتی ء کوہنیں متوکیانی لہذا اسرائیل) سر ہرچ مختلف دور و باری گوشتنت بہ مسلمانان عبرت و بنی اسرائیل ء جہند ء نصیحت ء بیان کنگ بنت اے بیت ہماں ء مہد انت ماں اسراء ء قصہ ء اشارہ آت کہ مجازی پیغمبر ء امت دیم ترے اے خداوندی امانت ء جوڑ بیوگ انت کہ آماں ء مبارکیں سر زمین ء ودیعت کنگ بوتگنت ماں اے آیتان بنی اسرائیل ء یم تراپ دیگی انت کہ اگر خیریت لوٹنت تو نون عربی صلی اللہ علیہ وسلم ء رند گیری بکن ات حق تعالیٰ آتی جاوہر ء سر امہرانی فرمائیت و اگن نہ چویشی ڈول ء ناشری ء سر سزارسیت و چہ مسجد اقصیٰ ء تولیت ء زہر کنگ بیت ء اٹک یعنی ماں تورات اے ہدایت کنگ بوتگنت کہ خالص توحید ء سراقائم بہ بیت و ابید چہ خدائے کسے ء ہن کار میزان ات مدام ہماں ء سر ابھر و سہ و توکل بکن ات وک یعنی شما ہما مردمانی اولاد ات کہ آنوح ء بوجیگ ء سوار بوان ء چہ خداوندی عذاب ء سلامت ماتنت ہرچ احسانے گول شے بزرگانی سر کنگ بوتگ آ احسان فراموش مکن ات ء بجات نوح علیہ السلام ء کہ شما چہ ہماں ء اولاد ات چوینں شکہ گذاریں بندے ات ء شمارا ہم ہماں ء رہ بندے روگ لوٹیت ء لورات یادگہ آسمانی کتابیے تھا اے پیش گولی کنگ بوتگ ات کہ اے قوم (یعنی بنی اسرائیل) دو برے ملک ء تنہا سکین خرابی شنگ کنت و ظلم و بکبر ء رہ بندے اختیار کنت و مزین غرور و سرکشی چرائی ظاہر بیت چنانچہ ہنجو بوت و ہر دو میں براں آیان ء دردناکیں عذاب رس ات کہ اشی ء حال دیبا کیت وک یعنی ہما کہ ماہ سزار دیگ ء واسطہ شے سر امقر کنگ انت وک یعنی ماں شہر ء لوکانی تھا شت و بازگشت و خوش کت وکل باخیش ہم کت سہ یم ء اللہ تعالیٰ ء ہنجو کہ سزار دیگ ء وعدہ کنگ ات آپورہ بوت وک یعنی وہدے شما تے نیمکار جو عکت و نوبہ و برگشت ء رہ بندے رازرت گدماہم یک برے پدا شمارا دشمنانی سر اسرافضل کت ۱۲

وَكُلَّ شَيْءٍ فَصَّلْنَاهُ تَفْصِيلًا ۝ وَكُلَّ إِنْسَانٍ أَلْزَمْنَاهُ طَبْعَهُ

و ہر چیز مابیان کت پر شری و سرف و ہر چہ انسان لگتگیں آئی و بد قسمتی
فِي عُنُقِهِ وَنُخْرِجُ لَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ كِتَابًا يَلْقَاهُ مِنْشُورًا ۝

ماں آئی و گٹا و کشیں پیش داریں آئیہاں قیامت و روح پاک کتابہ کہ گنیت آئیہاں آئیہاں بوان

كِتَابُكَ كَفَىٰ بِنَفْسِكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ۝ مَنْ اهْتَدَىٰ فَأَمَّا

وئی کتابا تووت بستی مروچیں روحا یہ وئی حساب و گڑ گاف ہر کسیکہ ہدایت و راہی گیت

يَهْتَدِي لِنَفْسِهِ وَمَنْ ضَلَّ فَأَمَّا يُضِلُّ عَلَيْهَا وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ

تو پروتی فاندیا و ہر کسیکہ رد بوت چہ راہا گڑا رد بوت وئی نقصان و کسے بد انجنت

وِزْرًا أُخْرَىٰ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ۝ وَإِذَا

و گریہ بار وک و ما عذاب دیم ندیں تا وقتیکہ روانہ نکلیں یکسے غیر و و وقتیکہ

أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ

ما ارادہ گٹ کہ تباہ بکنیں یک شہر یا حکمیں دیم دات آئی و عیش کنوکانی سر اگڑا نا فرمائش کت ما اودا گڑا

عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَرْنَاهَا تَدْمِيرًا ۝ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ الْقُرُونِ

ثابت بوت یہ آئیہاں سر اخر بد و گلوچ کت دوریں دانت چہ تباہ و چہ قدر قوم ماتباہ کنگ

مَنْ بَعْدَ نُوحٍ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبٍ عِبَادَةٍ خَيْرًا بَصِيرًا ۝

رند چہ نوح و و بس انت تنی پر و روگا یہ وئی بندیاں گناہانی زانگا گندگا و

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُ فِيهَا مَا نَشَاءُ لِمَنْ نُرِيدُ

ہر کسیکہ لوٹیت و نیایا زوت ویں آئیہاں اودا ہر چکے بلوٹیں ہر کسیکہ بلوٹیں

ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُ جَهَنَّمَ يَصْلَاهَا مِنْ مَّوَادِّ حُورٍ ۝ وَمَنْ أَرَادَ

رند انفرکت مابہر آئیہاں دوزخ داخل بیت ماں اودا مدت نکلیں تہلاند انگلیں و ہر کسیکہ بلوٹیت

الْآخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُولَٰئِكَ كَانَ سَعْيُهُمْ

آخرت و کوشش بکنت یہ آئیہاں ہما کہ آئی و کوشش انت و آموں انت نون ہمے کس انت کہ آئیہاں کوشش

منزل ۴

فل شہر بزان کہ اشتاپ و کوکار کنگ و شج حاصل نہ بیت خدائے گور و ہر چیز خیر بہ بیت یابد یک وقت و اندازہ مقرر انت چو شکہ شب و روج چہ کسے و جلد بازی و اشتاپ
کاری و شب کم نہ بیت یار و ج مستر نہ بیت بہ وئی وقت و سر اوت صوب و بیگاہ بیت بد و بد خیر یا کہ خیر بد بد و آئیہاں مثال ہم ہے ڈول بزان چو شکہ شب و رند و روج
و روج و رند و شب برابر و آئیہاں گلائش انت دنیا و تمام خیر و شر و سلسلہ یک مقررین رہبند و نظام و چیر انت کسے و مجال نہ انت کہ اسے نظام و اسے دیم یا پر اودیم
بکنت اسے دنیا و تنگ و تر پیشیں زندہ و چو تہا ریں شب و پیما بزان کہ ماں آئی و تہا روکیان مردم و خیر و شر و آسر بالکل صاف نظر و نہ یانت بے شک حق تعالیٰ و انبیاء
و رسولان و دیم دات کہ ماں شب و تہا ریں و مخلوق و تنجکس راہ و شون بدینت و آئیہاں چمانی و دیم اوتی وئی درجہ و روج و رزن بیارت کہ چرائی و برکت و مردمان و
خیر و شر و حقیقت و آئیہاں آسر معلوم نہ بیت و لیکن چو شیں صاف و ظاہرین انکشاف کہ ماں آئی و چچ یک بشرے و انکار یا شبہ و گنجائش باقی پشت میکسیت، ہما وقت

بیت و ہدیکہ مئے دنیاوی زندہ شب ہلاس بوان فردے
محشر و روج و برکسیت انسان و ہما اعمال کہ ماں دنیا
کو راسکس زندہ ہر وقت آئی گٹ و ہا روج و بوتگنت آئیہاں
ماں غفلت و جہالت و غیرہ و تہا روکی و صافی گندگ
نیا گنتنت قیامت و صوب و در یک و یک سرچیں
کتابے صورت و دیم کائنت کہ ماں روشنیں روج و
روشنائی و آٹرا ہر کس چہ رنج و تکلیف و ابید و نت کنت
فَلْكَشَفْنَا عَنْكَ غِطَاءَكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ
(ق رکع ۲) و بد و وئی تمام خورد و مزین عملان و ماں اصلی
رنگ و گندان و چوش گوشتنت و مابہذا الکتاب
لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّا أَحْصَاهَا
(کف رکع ۶) و یعنی قسمت و شومی و بد اعمالی آئیہاں
گٹ و ہا رانت گول قسمت و بدیں عمل انت کہ جدا بیت
نہ کنت ماں قیامت و ہما نظر و کائنت و یعنی نامہ
اعمال ماں دست و دیگ بیت کہ دت و انان و فیصلہ
بکنت ہر چہ کارے کہ ماں وئی تہا میں عمر و کر گنتنتی چہ ایمان
چیزے پشت نہ کپنگ یا گیش بنسگ بنوٹگ ہر کس آوید
یقین کنت کہ ذرہ ذرہ عمل و گیشی و بغیر ماں و موجود
انت ماں دنیا و ہر چہ کتابے دیم دات (قرآن کریم) و چہ ماہ
و روج و غیرہ و ہر چہ حسابے تعلق داریت ساری ہمانی و
ذکرات ماں اسے آیتان قیامت و حساب و کتاب و سرا
بہ آسر و پیما جو بیت و یعنی تنجکس راہ خدائے درستان
سوج دات نون کسے آئی سر اگام بخت یا مہجنت وئی نیک
و بد و ت بچاریت ہر چہ کہ وئی رہبند و عمل نفع یا نقصان
ہمانی و سر بیت یکے و گناہانی بار دومی و سرا ایر کنگ
نہ بیت و یعنی بے شک بدیں عمل انسان و مابے
جنجال و چکل دینت بلے حق تعالیٰ بغیر ہر سوج و گرفتار
نہ کنت پیشکار رسول دیم دنت کہ مردم غافل و بے خبر
مہجنت چہ نیکی و بدی و سرچی آگاہ کنگ بہ بنت ہما
خبران کہ مردم آیان و محض چہ عقل و فطرت و رشتونی و
سر بیت کنت (مثلاً باری تعالیٰ و وجود یا توحید) آئیہاں
زبانی تشریح و گیش گوارہ پیغمبرانی زبان و بیان کنگ
بہ بیت و ہر چیز یکماں آئی و فہمک و محض عقل کافی
نہ بیت آیان بہ الہام یا وحی و معرفت و پیش کنگ بہ بیت
ہمے سوب انت کہ چہ پیدائش و ابتداء و حق تعالیٰ و وحی
و رسالت و سلسلہ جاری داشت تا آنکہ نبیانی (علیہم

السلام) انوار و فیوض و ماں دنیا و پیچیں گواتے تالان کت کہ تمام عذاب و انگیں قوم ماں دنیا یا آخرت و جہل و بے خبری و عذر و پیش کنان و چہ خدائے عذاب
رستگار بیت نہ کنت و یعنی و ہر یکہ بد کاریاں سو ب و یک میتنگ تباہ کنگ بہ بیت تو ہنجوش اناگت و چک پر ووش کنان و ہلاک اش نہ کنیں بلکیں جت و تہائی
بد سزا دیگ بیت اول سر پیغمبر یا چہ آئی نائباں زبانی خدائی احکام آیان و سر کنگ بنت خصوصاً اود و مالداران و رسوخ دار و کیں مردمان و کہ آئیہاں متنگ نہ متنگ و
اثر عوام و سر اکسیت آگاہ کنگ بیت و بدے کہ اسے مزین پونز سرچ و ران و خدائی پیغام و رد کنت و سر ظاہرین نافرمانی کنان و تمام میتنگ و گوات و خراب و چہ
زہر و پر کنت آوہد و ہما میتنگ و تار و سر ظاہر و مجرم ثابت کنان و خداوندی عذاب و مستحق بیت (نعوذ باللہ من شیء من انفسنا) (تنبیہ) و قال
بعض السلف ان الامر فی قوله تعالیٰ "امرن انما فیہا" امر تکوینی قدری بالفسق و قوله تعالیٰ "ان الله لا یامر بالفسق" معناه نفی الامر التشریعی فلا منافاة فافهم لغت: تد مین۔ دمردید مین معنی ہلاک بوگ و آدم و نوح و درمیانی زمانگ و کل

انسان ہر سراقا تم انت پدا شرک وبت پرستی شروع بوت نوح علیہ السلام پہ ہر مردمانی اصلاح دیم دیگ بوت صد بانی سال مردمان ہر پدکت بے اشان قبول دارہ بوتنت آخر ہلاک کنگ بوتنت چراتی بعد بازی قوم (عاد و ثمود وغیرہ) تباہ بوتنت۔ خلاصہ ایشنت کہ قومانی ہلاک کنگ ہر سلسلہ چہ نوح علیہ السلام ہر بعثت ہر کنگ بوت۔ وک یعنی کتے بے گناہ ہر گرفتار نہ کنت نہ غیر مناسبیں سزاوتت بلکیں ہر یکے گناہان ہر چاران ہر و آتی ہر جاوڑو ڈول پیہم ہر شری ہر زانان ہر ہما اندازہ ہر مناسبیں سلوک کنت۔ وک یعنی لازمی نہ انت کہ ہرک دنیاوی عاشق فوراً ہلاک کنگ ہر بیت اتا۔ ما یوک ہر مردمان ہر کہ پہ دنیا مال و متاع ہر گردان انت ہر کس ہر بلوٹیں ہر قدر بلوٹیں ہر وقی حکمت و مصلحت ہر روع دنیاوی ساز و سامانش دین تانکہ آیانی جد و جہد و فانیٹیں نیکیانی فانیٹیں برورد آیان ہر برسیت و اگن گڈی سعادت آیانی نصیب ہر نہت تو شقاوت ہر کیلو شری ہر دپادپ

بوان ہر گون مزین ذلت و رسوائی ہر ماں دوزخ ہر ابدی بندی خانہ ہر تہلانک دیگ بنت۔ لغت۔ دحرید جس مکتوراً بمعنی تہلانک دیگ و دور کنگ۔ ہر صفحہ ہر فوائد وک یعنی ماں ہر کس ہر دل ہر ایمان و یقین موجود ہر بیت و گون نیت ہر خدا ہر شنودی و اخروی ثواب ہر خاطر ہر پیغمبر شون دانگیں راہ ہر عملاً جہد و کوششت بکنت آتی کوششت ہر جہر بر باد نہ بیت یقینا ماں خدائے واحد ہر بارگاہ ہر قبول بوان ہر گون کامیابی ہر دوچار بیت۔ وک یعنی حق تعالیٰ وقی حکمت و مصلحت ہر روع ہر تہیں دنیا ہر طالبان ہر آخرت عطا فرمائینیت ماں آتی عطاء کتے ہر کنگ بیت نہ کنت یا مطلب چوش انت کہ دنیا ہر طلب کار ہر بیت یا آخرت ہر چہ دنیاوی امداد ہر ہر دو بینان ہر مصلحت ہر روع ہر نسبت تہنا کفر و عصیان ہر سوئب ہر دنیاوی بخشش ہر دروازگ بند کنگ نہ بیت وک یعنی ماں دنیاوی زندگی ہر مال و دولت عزت، حکومت، اولاد وغیرہ اعتبار کتے ہر دومی ہر سراقا کیں فضیلت حاصل انت۔ ہمیشی ہر سراقا کیں بکن آماں آخرت ہر اعمال و احوال ہر روع ہر مرتبہ و درجہانی توک ہر چکر تفاوت بیت چنانچہ ہر نصوص ہر ثابت انت کہ جنت ہر درجات و جہنم ہر درجات ہر تفاوت دارنت ماں حدیث ہر انت کہ جنت ہر دو درجہانی درمیان زمین و آسمان ہر تفاوت بیت جھلی مردم ہر برزی مردمان ہر ہر دول ہر گندنت چوشکہ مازین ہر سراقا اوشتان ہر ماں آنق ہر یک استارے ہر بگندیں ساری ہر کوشگ بوتگ کہ جنت ہر اے درجات ہر ہما کسان ہر ریت کت کنت کہ آہ آخرت ہر ہمانی قدر ہر دیک و دور بکنت۔ ماں آیوکیں آیتناں تاں دور ہر پہ آخرت ہر جہد کنگ ہر ہر ہر سوچ دیگ بوتگ انت کہ آیانی سراقا عمل کنگ ہر چہ انسان ہر اے بلند مقامات حاصل بنت۔ واجہ ابن عباس ہر قول انت کہ حق تعالیٰ ہر "تورات" ہر کلیں (اخلاقی) تعلیم ماں سورۃ بنی اسرائیل ہر پانزدہ آیتانی توک ہر بند کنگ انت آپانزدہیں آیت چہ دیمی رکوع ہر شروع بنت۔

مَشْهُكُورًا ۱۵ كَلَّا تَمِيدُ هَؤُلَاءِ هَؤُلَاءِ مِنْ عَطَاءِ رَبِّكَ ۖ مَقْبُولٌ بَيْتٌ ۚ هَرِكِيَارَا امداد دین اشان و آیان چہ تہی پروردگار ہر بخششا و ما کان عطاء ربك محظورا ۱۶ انظر كيف فضلنا بعضهم ۖ و تہی پروردگار ہر بخشش بند کنگ نہ بیت وک بچار کہ چہ ہما سراقا فضل کت لہتیا علی بعض و لا اخرة اکبر درجیت و اکبر تفضیلاً ۱۷ لا تجعل ۖ ہر دگر پیہ سرا۔ و ماں آخرتا انکہ ستریں درجہ انت و ستریں مرتبہ وک مشاہین مع الله الهما اخر فتقعد مذموماً تحذولاً ۱۸ وقضى ربك ۖ گون اللہ ہر دگر معبود پدانندے میار بوتگیں انکار کتگیں وک و حکم کت تہی پروردگار ہر لا تعبدوا الا اياه و بالوالدين احساناً ۱۹ اما يبلغن ۖ عبادت مکن ات بغیر چہ ہما تیا و گون مات و پتانیک بکن ات وک اگر برسیت تہی گور ہر عندك الکبر احدھما او کلھما فلا تقل لھما اف ولا تھرھما ۲۰ ہر پیریا ہر چہ ہما دینیا یا ہر دو گرا مگوش آیانا اف و ہر ککش مدے و قل لھما قولاً کریماً ۲۱ و اخفض لھما جناح الذل من ۖ و بکن گون آیان شری خبر وک و جہل بکن آیانی دیما عاجزے باسکا ہر الرحمة و قل رب ارحمھما کما ربتنی صغیراً ۲۲ ربکم اعلم ۖ نرم دل و بگوش آی رب رحم بکن پیر آیان ہر چہ کہ رودینتش منا ماں کسانیک شمع رب شرزانت ہر ہرانی نفوسکم ان تگوتوا صلیحین فاتھ کان لالا و این ۲۳ ہر چیکہ ماں شمع دلاں ہست انت اگر شما شر بوتیت گرا بیشک آتوبہ کنوکان ہر غفورا ۲۴ و ات ذا القربی حقہ و المسکین و ابن السبیل ۲۵ بخشوک انت و بدے رشتہ دارہ آتی ہر حق و غریب و مسافر و لا تبذر تبذیراً ۲۶ ان المبذرين کانوا اخوان ۲۷ و فضول خرچی مکن بجا وک بیشک فضول خرچ کنوکان براتنت

وک یعنی شرک سراقا ہر ہر بظاہر ہر بطنیں باطلیں چیزایت کہ آتی ہر اختیار کنگ ہر اللہ تعالیٰ و آتی ہر فرشتہ بلکیں دنیا ہر عقل مند ہر نزدیک ہر تو گنہ گار و میار بار پیہ چنانچہ مروجی ماگون وقی چٹاں گندگاہیں کہ ماں ہر چ مذہب ہر صافیں شرک ہر تعلیم موجود ات آیان ہر ہم کو آسانی سوسائٹی (جماعت) ہر شرف حاصل کنگ ہر خاطر ہر وقی رد و بدل و اصلاح کنان ہر کم کم ہر توحید ہر نیمگ ہر کام جنان انت ہر یک عاقلے اے مارگ (محسوس) ہر انت کہ ہر اشرف المخلوقات انسان ہر اے خبر مزین ذلت و رسوا کنوک انت کہ چہ و تا کتر و یا کجام عاجزیں مخلوق ہر دیما وقی سر ہر سجدہ ہر عبارت خصوصاً ہر ہما چیزانی دیما سوال ہر دست ہر دراج بکنت کہ آتی ہر و ت اشان ہر ترا شنگ انت ہر چ ہر مردے خدائے یل کنان ہر غیر اللہ دیما سر ہر ابر بکنت خدائے بے نیاز حقیقی نصرت و برکت ہر دروازگ ہر پیرانی بند کنان ہر کمزوری و بے کسی ہر جاوڑو آٹرا و یل کنت چنانچہ سکیں محتاجی ہر و ہر

وہدیکہ آثر اعانت واداء مزین احتیاج بیت آثر ایج یار و مددگارے نہ رسیت۔ ضَعْف الطَّالِبِ وَالْمَطْلُوبِ۔ وک در حقیقت خداوند کریم جگت وجود بخشیت والدین آئی وجود و ظاہری ذریعہ انت پیشکامان باز آیتان گوں خدا تعالیٰ حقوق والدین (مات و پیت) حقوق ذکر کنگ بوتنت۔ حدیث انت کہ آئی مات و پیت دیستنت و آیانی خدمت کنان و جنت حاصل نہ کنت۔ مان یک حدیث انت کہ جنت مات و قدمانی چیر انت گوں مات و پیتاں دوزواہی ایش انت کہ آیانی زندہ گوں جان و مال و آیانی خدمت و گوں دل و آیانی ادب و احترام بکنت و دوستش بداریت چرموت و پید آیانی جنازہ و بدایت پیرایاں دعا و استغفار بکنت آیانی نکلیں عہد و قراراں داں و قی و س تمام بکنت گوں آیانی دوستاں تعظیم و شتریں سلوک و پیش بیث و گوں آیانی سیاد و ارثاں صلہ رحمی

بکنت و غیر ذالک وک مان پیراں سری خدمت احتیاج زیات کسیت کہ چرائی و باز براہل و عیال ہن دل تنگ بنت زیاتیں پیرانہ سانی و ہوش و ہواس ہن برجہ نہ بنت۔ مزین نیک بختیں اولاد و سکار انت کہ آوہد و پیرس مات و پیت و خدمت گذاری و فرمان برداری و دل و تنگ مہیت قرآن ہم و تراپ دات کہ ہیکل یاجم سہر دیگ و کجا آیانی مقابلہ و چہ زبان و ہوں ہن در شان ممکن ات بلکین گت و پ و ہد و سرجی و ادب و احترام خیال و بدارات۔ ابن مسیب و فرامینت گوں آیانی ہمے پیا خبر و حال بکن ات چوشکیک خطا و اریں غلامے گوں و قی شتریں و اوجہ و خدا بندہ خبر کنت۔ وک یعنی وہدیکہ من بالکل کمزور و ناتوان آتاں اشان منی رودینگ و قی خون و ہمدیک کرت انت و قی خیال و روء و پینگی ہر یک راحت و خولی و فکرش گت چہ سزار ہا آنت و بلا ہاں منی رکنگ و کوشست اش گرت باز براہ پینگی و قی جانس مان در دو قولہاں گرفتار گت مروجی آیانی ضعیف و ہد ہستگ ہر چیکہ منی قدرت و انت آیانی خدمت و احترام و کناں لیکن سرجیں حق و ادالت نہ کناں پیشکام چہ تو در بندگی کناں کہ مان اے پیراں سری چہ مرگ و پید اشانی سرا و قی رحمت و نازل بکن۔ وک یعنی والدین ادب و احترام و آیانی دیا عاجزی و تواضع و گوں دل و جلا نکی و ظاہر بکنت خدا تعالیٰ زانت کہ کئے انجام دل و مات و پیت و خدمت و کنت اگن بن مال (فی الواقع) و شاگوں اخلاص و راستی و آیانی خدمت و کنت تو آ شے کوتاہی و خطایاں در گذر کنت۔ بندہ خبر و اگن کجام و ہد و نیک نیتی و باوجود چہ تنگ دلی و یا چہ بد مزاجی و چہ چیزے کوتاہی بوت پدا توبہ و رجوع گت تو خدا تے پاک بخشوک انت۔ (تنبیہ) والدین و فرمان برداری مان کجام چیزان انت و مان کجامی و نرانت آئی بیان مان فقہی کتاباں چارگ لوٹیت مان روح المعانی و ہن ایشی و سرفا ندہ مندیں دراجیں بخشے کہ تنگ فلیراجع۔ وک رشتہ دارانی (سیاد و ارثانی)

مالی و اخلاقی ہمک ہمیں حقوق و ادابکن ات محتاج و مسافر و خبر گیری و ہم بدارات و خدائے داتگیں مال و گوں فضولیں کاراں بباد مدے ات فضول خرچی ایشنت کہ زماں گناہ و ناہودگیں کار و خرچ کنگ بہ بیت یا ماں مباحات و بغیر فکر و ستاء ہمنکر خرچ بکنت کہ دم تر و پیرے رہ بندہ حق فوت بہ بنت و حرام و از نکاب و سوب جوڑ بہ بیت۔ ہے صفحہ و فواتد۔ وک یعنی مال خدا و یک مزین نعمت انت کہ چرائی و برکت و مان عبادت و دجعی بیت چرائی و باز اسلامی خدمات و نیکیاں کمائی و موہ رسیت آئی و ناہودگ و خرچ کنگ ناشکری انت کہ آچہ شیطان و سکین و ردیک و سر و شاخ کنت و انسان ناشکری کنان و شیطان و مشابہ بیت ہنچو کہ شیطان و خدا و بخشا تگیں قوتان و مان عصیان و گمراہی و خرچ کنت آئی و ہم خداوند کریم و داتگیں نعمتان و مان نا فرمانی و بباد دات۔ وک یعنی کتے مدام سخاوت

بنی اسرائیل

۴۴۷

سبحن الذی ہا

الشَّيْطَانُ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا ۝ وَإِذَا تَعْرَضْنَا
شیطانی و شیطان و قی پروردگار و ناشکر انت و اگر کردی و بجا ترینی
عَنْهُمْ ابْتِغَاءَ رَحْمَةٍ مِّنْ رَبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُلْ لَهُمْ قَوْلًا
چہ آیانی بہ انتظار از قیہ چہ قوی ربہ کر آئیے امیتا کتے گڑا بگش گوں آیانی
يَسُورًا ۝ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا
نہیں خبر و ممکن و قی دستا بند گوں و قی گردنا و بچی ہم ممکن
كُلَّ الْبَسِطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ۝ إِن رَّبُّكَ يُبْسُطُ
بہ یکدم بچ کنگ گڑا اندرے میار گیا بزن گیا وک بیشک توی رب کشادہ کنت
الرِّزْقَ لِمَن يَشَاءُ وَيَقْدِرُ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۝
روزیا بہ ہر کساکہ بلوٹیت و تنگ ہم کنت و ہما و تیت بہ و قی بندیان دانا و بینا و
وَلَا تَقْتُلُوا أَوْلَادَكُمْ خَشْيَةً إِمْلَاقٍ نَّحْنُ نَرِزُقُهُمْ
و مکشت و قی چکان بہ تنگ ستیے ترس و مات روزی و قی آیانا و
إِنَّا كُنتُمْ إِن قَتَلْتُمْهُمْ كَانَ خَطَاً كَبِيرًا ۝ وَلَا تَقْرَبُوا الرِّزْقَ
شمار وک بیشک آیانی کنگ مزین گناہے و زنا و نزیکا مروت و
إِنَّهُ كَانَ فَاحِشَةً وَسَاءَ سَبِيلًا ۝ وَلَا تَقْتُلُوا النَّفْسَ
پرچیکہ آے حیاتی و بدیں راہے و مکشت ہما کسان
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا فَقَدْ جَعَلْنَا
کہ منع کنگ اللہ مگر بہ حق و ہر کیکہ کنگ بوت بہ ناحق گڑا ما دانگ
لَوْلِيهِ سُلْطَانًا فَلَا يَسْرِفُ فِي الْقَتْلِ إِنَّهُ كَانَ مَنْصُورًا ۝
آئیے و ارثاں زور پدا آچہ خدا مگوزیت بہ کنگا وک بیشک آیانا مدت رسیت وک
وَلَا تَقْرَبُوا مَالَ الْيَتِيمِ إِلَّا بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ
وچورہ و مال و نزیک و مروت مگر بہ پیچے کہ آشر تر انت تاہما و تیکہ برسیت آ

منزل ۴

کنت وکدی چوش بہ بیت کہ آئی گورہ مال مبیعت تو اللہ گورہ امیت وارہ محرومی دوستناک نہ انت چہ ہما محتاج و وجہ اللہ سخیاں و براہ دنت
 ہمیشکا اگن کدی تو دات مکنے تو گوں نرمی و جوانیں رہندہ گوں آئی عذر و معذرت بکن مثلاً چوش گوشگ بہ بیت کہ وہدے خدا مارا دنت
 انشاء اللہ ماشے خدمت و کنیں گوں ترندی و بد اخلاقی و جواب دیگ و ہمتے ترس انت کہ چو مبیعت کہ پیشی خیرات ہم بر باد مہنت۔ وک یعنی دست
 الزام بجن انت کہ بخوسیں مردے یا ایش کہ اینکر پر جادائی کہ وک محتاج بوقت غرض ماں ہر یک معاملہ اعتدال و تو کی راہ گرگ لوٹیت نہ دست
 اینکر دراج بکنت کہ گوں گردن و ڈک بوارت و نہ چہ طاقت و گیش ہمندر خراج بکنت کہ پداوت پنڈک و بہ لگیت۔ ابن کثیر نبشتہ کنت: فتعطی فوق
 طاقتک و تخرج اکثر من دخلک۔ یعنی طاقت و زیات خراج کنگ ہن و لا تبسطھا کل البسط و تہاد اخل انت۔ ماں حدیث انت:
 ما عال من اقتصد ہر کس و میانہ روی اختیار کت آ محتاج بہ بوقت۔ وک یعنی تئی دست و دارگ و تو غنی و دودی فقیر نہ بیت و نہ چہ تئی سخاوت و تو فقیر
 و آغنی جوڑ بیت کنت فقیر و غنی جوڑ کنگ و روزی و کم و گیش کنگ محض ماں خدا و قبضہ و انت و پریشان بوگ و ضرورت نہ انت کہ افسوس مئے گورہ
 مروچی چ نیست انت اے فقیر کہ گوں مزین امیت و آہتگت ماں دل و پچی گوشتیت و فقر و غنی و جدا جدا احوال دیم دیگ ماں ہما مالک علی الاطلاق
 قبضہ و انت نئی کار گوں میانہ روی و حکم و رند گیری کنگ انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: یعنی محتاج و گندان و بالکل بے تاب مہو آئیے
 گٹ و کشاد کنگ تئی ذمہ و نہ انت بلکیں اللہ ذمہ و انت و لیکن اے خبرانی دیم گورہ واجہ پیغمبر علیہ السلام انت کہ آمزن سخی این واجہ ات باقی
 ہر کس و دل مال و کشگ و نہ منیت آٹرا پابند گرتگی بہ دیگ و وطیب ہن گرمی داروک و سردی در مان دنت و سردی داروک و گرمی در مان
 دنت۔ وک یعنی چہ ہر یک بندھے و ظاہری و باطنی احوال و خبر داروک انت بہ ہما تئی روء معاملہ کنت ماں حدیث قدسی و فرمائیت کہ منی ہتیں بندہ
 ہما انت کہ آیانی جاوہ و خوبی ماں فقیری و انت اگن من آٹرا غنی بکرتیں تو آئی دین تباہ بوٹگت۔ اشی و برعکس ہتیں بندہ ہما انت کہ آیانی غنی جوڑ کرتوں
 اگن من آیانا فقیر جوڑ بکرتیں تو آیانی دین و سرا قائم بوگ نہ تو نکلتش۔ چریشی و ابید لھتیں بے بختیں مردمانی حق و ظاہری غنی محض مہلت دیگ و ڈول
 یا فقر و تنگدستی بہ ہے سو ب و انت آیانی و سزا دیگ مقصود و مراد انت۔ عیاذ باللہ من هذا و هذا۔
 وک ہتیں کافراں و تئی چمت کشگ انت کہ ایشانی خراج و چہ بجایاں۔ ماں سورہ انعام و ہے مضمون و آیت گوشتگ۔ زیاتیں گیش و گیوار ہمودا
 چارگ بہ بیت۔ وک پر چاکہ اے بے رحمی و کار انسانی نسل و بزرگ و موجب انت و چوش ظاہر بیت کہ اے ہمیں مرد و حق تعالیٰ و رزائی و بھروسہ
 نیست انت۔ وک یعنی زنا کنگ مزین خبرے آئی نزدیک و ہن مروت و چوش گوش ماں لا تقربوا و چہ زنا و مبادی و رکھینگ و ہدایت
 کنگ بوقت مثلاً اجنبی جنین آدم و نیمک و بغیر چہ شرعی عذر و چارگ یا بوس و کنار و غیرہ۔ وک پر چاکہ چہ زنا و ماں نسب و گڑ بڑ پیدا بیت و
 باز قسم و جنگ و چوپ و حیرہ پاد کایت و بہ ہر کس و بدیں راہ پیچ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی اگن راہ پیچ بوقت کہ یک مردے دومی
 جنین و چار بیت گڑا دگہ مردے اشی و جنین و چار بیت۔ ماں مسند امام احمد و انت کہ یک مردے و گوں رسول اللہ عرض کت منارا زنا و اجاز
 بدے۔ نند و کیں مردمان و آٹرا ہنگل دات کہ (پیغمبر خدا و دیما چوشیں بے ادبی خبر دار چپ بکن!) واجہ نبی و آٹرا گوشت کہ مکتیں نزدیک ہو۔ آٹرا نیک
 نشت تو واجہ و فرمائیت کہ آیا تو اے کار و بہ و تئی مات۔ جنگ۔ گہار۔ ترو و یکے و پسند کئے آئی و پستہ دات یا رسول اللہ! خدا منارا پر تو قربان
 بکنت من ہجر چوش پسند نہ کناں تو واجہ و فرمائیت اید کہ مردم ہن بہ و تئی ماتاں جنگاں۔ گہاراں۔ نزوان اے کار و پسند نہ کنت۔ پدا واجہ و
 دعا فرمائیت کہ الہی! اشی و گناہ و معاف بکن و آئی دل و پاک و شرمگاہ و محفوظ بکن۔ ابوامامہ فرمائیت کہ چہے دعا و پدا مرد و حالت
 چوش بوت کہ آئی و دوبارہ جنیں آدم و طرف و نگاہ چست کناں و نہ چار تگت اللہ صلی علی سیدنا و ہارک و سلمو۔
 وک ماں صحیحین و انت کہ تمام مسلمان و خون حلال نہ انت مگر بہ سہ صورت و (۱) جان و بدل جان (۲) زانی محسن (۳) یا ہما کس دین و یل کناں
 چہ جماعت و جدا بہ بیت۔ والے یعنی مقتول و والیان و اختیار انت کہ گوں حکومت و عرض کناں و خون و بدل و بگرت لیکن بدلہ گرگ و و ہدے
 چہ حد و سر مگو زنت عدلا قاتل و جاگہ و غیر قاتل و سزا دینت یا گوں قاتل و دگہ بے گناہان و ہن شامل بکنت یا قاتل و سزا دینت یا گوں قاتل
 دگہ بے گناہان و ہن شامل بکنت یا قاتل و پونز و گوش و غیرہ و بزان و مثلاً بکنت وک یعنی خدا و آئی مدد کت کہ بدلہ گرگ و حقی دات و حاکمان و
 امری کت کہ حق و دیانینگ و تھا کونا ہی مکننت بلکیں بہ ہر کس و لازم انت کہ خون و بدلہ دیا یینگ و مدد بکنت نہ اے چما کہ چپکائی قاتل و مدد و
 بکنت و وارث و ہم باید انت کہ یکے بدلہ و دومی مکشیت یا قاتل و دست نہ دات تو آئی چک یا برات و مکشیت چوشکہ ماں جاہلیت و دور و
 رواج ات۔

اَشَدُّ ۱۰ وَ اَوْفُوا بِالْعَهْدِ اِنَّ الْعَهْدَ كَانَ مَسْئُولًا ۱۱ وَ اَوْفُوا
وَقِي وَ زَنَايَا وَ پورہ کن اے عہدائے عہد و جست بیت و پورہ کن اے
الْكَيْلَ اِذَا كَلْتُمْ وَ زِنُوا بِالْقِسْطِ اِسَ الْمُسْتَقِيمِ ۱۲ ذَلِكُمْ خَيْرٌ
کیدا وقتیکہ کیل کن اے و یکشت یہ برابریں شاہیا یعنی مکہ مجنات و اے بہرانت
وَ احْسَنُ تَاْوِيلًا ۱۳ وَ لَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ اِنَّ السَّمْعَ
و آئی و انجام شر تر انت وک و زندا ملک ہما چیز یہ کہ آئی و خبر تر انت بیشک گوش
و الْبَصَرَ وَ الْفُؤَادَ كُلُّ اُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ۱۴ وَ لَا تَمْسَسْ
و چشم و دل اے در ستانی جست چہ آئی و بیت وک و مرو
فِي الْاَرْضِ مَرَحًا اِنَّكَ لَن تَخْرِقَ الْاَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ الْجِبَالَ
ماں زمین و سراپہ تکبر تو کردی ندرے زمین و و جبر نرسے گوں کوہاں
طُولًا ۱۵ كُلُّ ذَلِكُمْ كَانَ سَيِّئًا عِنْدَ رَبِّكَ مَكْرًا ۱۶ وَ هَا ذَلِكُمْ
پہ در جیات اے در ستیں خبر کہ گوشگ بونت آبیانی بدی تہی رب و گور و ناپسندت اے
مِمَّا اَوْحٰى اِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ الْحِكْمَةِ ۱۷ وَ لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا
چہ ہما خبر انت کہ وحی دیم و انگنت تہی پروردگار اے تہی ہنگامہ دہشی و و مٹا ہین گوں اللہ و گمر یہ
اٰخَرَفْتَلَقٰى فِى جَهَنَّمَ مَلَكُومًا مَّدْحُورًا ۱۸ اَفَاَصْفٰكُمْ رَبُّكُمْ
بند گیا گور دور دیگ بے ماں دوزخ و میار یک کنگیں تہا لک و آگیا در چنگ داتگ شمارا
بِالْبَيِّنٰتِ وَ اتَّخَذَ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ اِنَاثًا اِنَّكُمْ لَتَقُولُوْنَ قَوْلًا
شعہ ربامروں چک و گشتگی پروت چہ ملائکتان جنیں چک بے شک شمارندیں خبر
عَظِيْمًا ۱۹ وَ لَقَدْ صَرَّفْنَا فِى هٰذَا الْقُرْاٰنِ لِيَذَّكَّرُوْا وَ مَا يَذِّدُهُمْ
کن ات وک و مارنگ پہ رنگا بیان کنگ ماں اے قرآن و تاکہ گوش بگرت و آیان زیادہ نکنت
اَلَا نَفُوْرًا ۲۰ قُلْ لَوْ كَانَ مَعَهُ اِلٰهٌ كَمَا يَقُولُوْنَ اِذَا اِلْتَفَعُوْا
مگر یہ نفرت وک بگوش اگر بوتیں گوں آتیا دگر معبود ہنچ کہ آئے گوشنت وک گور اچہ شوہاوش

مزل ۴

وَلِیَعْنِ یَسِیم و مال و دست مجنات البت ان آئی مال و حفاظت و نگہداشت و دوز و اہی مقصود بہر بیت تو ماں ایشی و ہچ باکے نیست انت و ہدیہ
یہ و تی و زنائی و سر بوت و و نت نفع و نقصان زانگ و لگ ات آئی مال و ہمائی حوالہ و بکن ات وک ماں ایشی و کلیں عہد داخل انت تو زری گوں اللہ
کنگ بہرنت یا گوں بندھاں شرطیکہ شرع و پورہ در مبت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ کسے و راقول و صلح و قرار دیان و بد عہدی کنگ و چہ آئی و بالے
انسان و سرا الم و کیت وک یعنی مکہ مجنات مان مای و تور و کمی کنگ و چہ نظام در ہم بہر بیت واجہ شعیب و قوم و ہلاکت و قصہ پیسرا باز جاگہ بیان
بوتگ آئی مستزین عمل گناہ ہے بیان کنگ بوتگ مان روایتان انت کہ ہر کسے بہر یک حرامے و سرا قدرت حاصل کنان و محض خدا و ترس و و تار بارایت
تو خدا تعالیٰ ماں ہے دنیا و چہ آخرت و پیش آثر انعم البدل عطا فرمائینت وک یعنی دغا بازی و سوب پس اول سر انت پدا مردمان و معلوم دار یوان و گوں
آئی شمار و بار نہ کن انت و سر جہیں حتی و دیوک در ستان
دوست بیت اللہ آئی تجارت و شر برکت عطا کنت وک یعنی بے تحقیق و خبر و پورہ و در مکن و آئی و
گور کائی زندگیری و بکن مردم و لازم انت کہ گوش جم
دل و دماغ و کارگران و بقدر کفایت پٹ و پول
کنان و سخن و پورہ و در کنت یا عمل بکنت
اشکتگیں خبرانی سرا گوں بے تراگی و یک ناہودگیں
فیصلہ مدنت یا عمل در آمد بناء مکنت ماں ایشی و
دروغیں گواہی و یک غلطیں تہمت جنگ بے تحقیق
چیزان و اشکنان و یکے و راستی کنگ یا ماں دل و
بغض و عداوت قائم کنگ ماں پت و پیر کی راہبندی
تقلید و یارم و رواجانی پابندی و شرع و برخلاف و
ناحقیں خبرانی بابت و درائینگ نہ دینتگیں یا
ناشتگیں چیزان و دینتگیں یا اشکتگیں گوشگ
و غیر معلومیں چیزانی نسبت و دعوی کنگ کہ من زانانش
اے تمامیں صورت ماے آیت و چہ کایت یاد
دارگ بہر بیت کہ ماں قیامت روج و تمامیں اعضا یانی
سوال بیت کہ تو اشان و کجام جاگہ کار مرز کنگنت
ناہودگ و تو اشان استعمال نہ کنگنت وک یعنی
متکبرانی رفتار و روگ انسان و زیب نہ دنت پادان
جنان و نہ آزمین و ترکینت کنت نہ چہ گردن یک
کنگ و سینگ و ترنداران و ہمنکر بالاشت نہ
کنے کہ گوں کوہاں ہمسی یکے گور اچش کمروری
و بے و سی و جاور و تارا اینکر بالا کشگ و چہ ترا
چہ ست رست کنت وک یعنی ہما خبران کہ بالا
مہن کنگ بوتنت بہ چوشیں کارانی کنگ و تہی رب
و تی بیزاری و اظہار و کنت ہے ڈول و ہر چہ کارے و
کنگ و حکم و داتگ پہ آبیانی نہ کنگ و و تی بیزاری
اظہار و کنت وک یعنی ہر ز ہر چہ مزین قیمتی ہیں
نصیحت بیان کنگ بوتنت اے ہما علم و حکمت و
ہیل عادتانی برہناکی و گپ انت کہ اشان عقل
سلیم قبول کنت کہ اشان بہ وحی و برکت و نبی اتمی و
طرف و بلا واسطہ و امت امتیہ و نیک و بواسطہ واجہ
پیغمبر دیم دیگ بوتنت وک ہر زابیان بوتگیں
نصیحتانی بیان چہ توجید و بگنج کنگ بوتنت
لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ اٰخَرًا ۲۱ اَفَاَصْفٰكُمْ رَبُّكُمْ
مَزْل ۴

مَزْل ۴۔ آخر و ہم توجید و نیک و دگوش گور کنگ بوت نہانکہ و انوک سر یہ بہر بیت کہ تمام نیکیں کارانی آغاز و انجام خالص توجید و نوگ لوطیت وک یعنی
یکے اے خبر کہ یہ خدا و اولاد توجیز کنگ و پدا اولاد ہین جنیں چک کہ اشان و شمار و تاہم شات نہ کن ات اے یک مزین گرانیں گستاخی ایت وک یعنی قرآن
کریم گوں شر شرین سر حالان و گوں رنگ برنگیں دلیلاں اے مشرکان و ہم تراپ دنت بے نصیحت حاصل کنگ و بدل و اے بد بخت زیات سست و
کینت و مثل وحشی و سر و نت چخت وک یعنی اصنام بہر (بہر) و غیرہ کہ اشان و خدائی شریک و الوہیت و حصہ دار و ک قرار دینت۔

وَلِیَعْنِ غَیْرُ عَلَامِیٍّ پَرچا پر و ت و شات بکننت دُرست یک راه یوان و خدا تعالیٰ و بادشاہی و تخت و راجہی اش بکرتیں۔ اگن گوشگ بہ بیت کہ عرش و خدا بند و مقابلہ و اشانی زور نہ روت تو یک عاجز و بے وسس مخلوق و عبادت کنگ مسترس احمقی انت یا اگن ہما معبود و عرش و خدا بند و شت و کنگ لوٹنت یا قرب و حاصل کنگ و دمانگ انت تو بہ آیانی پرستش کنوکان ہنگت زیات ضروری بوت کہ خدا تے اکر و رضا مندی و لوٹوگ بہ بنت و لیکن خدا تے بزرگ و تمام بنیانی زبانی و انسانی فطرت و معرفت و چہ شرک و وقتی کاملین بیزاری ظاہر فرمائینگت بداحیرانی گیت ایت کہ اے احمق کور کالی کجام راہ و گام جنان و پروگائنت۔ وک ہر یک مخلوقے کون زبان یا حال و آئی یا کی و خوبیان و بیان کنت یے شما اثر اسرید نہ بلیت توری اشی سوٹ بے فکری و بے زانگی بہ بیت یا ہما قوت و ہور کی بہ بیت کہ چہ آئی ذریعہ و بہتیں مخلوقات و عالی تسبیح اشکنگ و فہمگ بنت و اگن کتے سر پد

سبحن الذی ۱۵ ۲۵۰ بنی اسر ایل ۱۴

إِلَىٰ ذِي الْعَرْشِ سَبِيلًا ۚ سُبْحَنَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا

کنگ ات عرش و واجہ و نیمگایک رہے واپاک انت و بالاتر انت چہ آیانی خبران بے اندازہ

كِبَرًا ۚ تَسْبِيحٌ لَهُ السَّمَوَاتُ السَّبْعُ وَالْأَرْضُ وَمَنْ فِيهِنَّ ۚ

بلند۔ آئی و پائی و بیان کن انت ہفتیں آسمان و زمین و ہر کسیکہ ماں آیانی تہا بہ بیت

وَإِنْ مِنْ شَيْءٍ إِلَّا يَسْبِيحُ بِحَمْدِهِ ۚ وَلَكِنْ لَا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۚ

و ہج چیزے نیست انت مگر اے آئی و ہفتا گوشیت لیکن شما نفہت آیانی و انگاف

إِنَّهُ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ۚ وَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ

بیشک ہما و تہت او بارکشوک بخشوک و وقتیکہ تو قرآن دانے کنیں مادر میان تو

وَبَيْنَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ جِبَابًا مَّسْتُورًا ۚ وَجَعَلْنَا

و در میان ہما کسان کہ نمشت ماں آخرت ایک دیمپانی پوشیدیں وک و ایرکنیں

عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِذَا كُنْتَ

پہ آیانی دلائی سرا پردہ تاکہ آئینا مفہمت و ماں آیانی گوشاں گرانی و وقتیکہ یادنے

رَبِّكَ فِي الْقُرْآنِ وَحْدَةً وَلَوْ عَلٰى أَدْبَارِهِمْ نُفُورًا ۚ نَحْنُ

وہی پروردگار ماں قرآن و تہا پشتا ماترینت تچنت بہ ترشتی وک ما شر

أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ بِهِ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰ

زانیں بہ ہما مطلبیا کہ آگوشا وک و وقتیکہ گوشاں دارت بہ تہی نیمگا و وقتیکہ مشورہ کنت

إِذْ يَقُولُ الظَّالِمُونَ إِنَّا تَبْعُونَ إِلَّا أَرْجُلًا مَّسْحُورًا ۚ أَنْظِرْ

ہما و وقتیکہ گوشنت اے ظالمان شما پر ویا نکنت مگر یک جادو کنگیں مردیے وک بچار کہ

كَيْفَ ضَرَبُوا لَكَ الْأَمْثَالَ فَضَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ۚ

چہ ہما بیان کنت بہر تو مثالان و آگار بوتنت نوں آدر گہت نکنت راہا وک

وَقَالُوا إِذْ أَكْثَرُ عِظًا مَا وَرَفَاتًا ۚ إِنَّا لَبُعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ۚ

و گوشنت کہ چہ وقتیکہ ماہڈ بئیں و ریزیں پدا مانو کیں مخلوقے بئیں دوبارہ چست بئیں وک

مزل ۴

بُؤْگ و باوجود قبول دارمبیت یا بہ آئی لوٹ و روت و عمل مکنت تو اے سر پدی ہم ناسرید بؤگ و حکم و داخل انت۔ وک یعنی تمام مخلوقات ہما ذات و پائی و بیان بکننت و شما پرانی و شریک و اولاد و جنین چکت بہ نامین ات۔ اے ہنجیں گستاخی و ات کہ شما ہما دمان و ہلاک کنگ بتوئیں ات و لیکن آذات بہ سوٹ و وقتی حلم (بردباری) و چو اشتاب و نہ گہ بیت و اگن کتے تو بہ کار بہ بیت اثر امعاف کنت۔ وک ہر کس کہ آخرت و نہ مثبت و وقتی نیک و بدیں انجام (آسر) و فکر و مداریت آپر چاہہ نصیحت و نیمگ و دگوش گور بکننت و ہدیکہ اثر اوتی نجات و فکر مہبت نہ نجات یار و کیں پیغمبر و احوال و قولانی تہا فکر کنگ و داں رسول و دربار و سر بؤگ و ضرورت و چون ماریت بس ہے آخرت و سر و ایمان نہ یارگ و چہ انجام و بے فکری ہما معنوی پردگ انت کہ بہ ہے شخص و نبی و در میان وک کنگ بیت۔ وک ساری و داں پیغمبر و صداقت و سر نہ بؤگ و ذکر و بیان ات اد و داں قرآن فہی رسائی حاصل نہ کنگ و بار و بیان انت۔ یعنی ماں اے قرآن و مزن قوت دار و کیں اثر مہبت انت بلے بہ کافرائی سر و آئی و اثر ہیچ نہ بیت اشی سوٹ ہمیش انت کہ ماں در میان و پردگ لک انت چہ آفتاب و کل جہان روشن بیت و لیکن اگر یک شخصے ماں تہ خانہ تمام دروازگ و نا کان و بند کنان و بندیت بلکیں وئی چمان و ہم بند بکننت تو بہ آئی حساب و آفتاب و روشنی چ جاگہ تالان نہ انت۔ وک یعنی و ہدیکہ بہ نفع و سیت گرگ و نیت و اشکنگ نہ لوٹنت تو تو ہنجیں بزبان کہ نہ اشکنت۔ (تنبیہ) خدا تعالیٰ و ہر چ حجاب یا پردگ و غیرہ اشانی نصیب و گرتنگت اے ہما انت کہ اشانی وجود و آیانی گون مزن و شنودی و ہر بندگ و پروناشات گرتنگت و قالوا فلوینا فی اکثہ ممّا ندعو نآ الیہ و فی اذ اننا و فو و من یبئینا و بینک ججائے فاعمل انشا عالمون (حمر السجدہ رکوع ۱) آخرت و سرا ایمان نہ یارگ و چہ وئی آسر و بے فکر بؤگ یکیں خدا و ذکر و بڑنی بؤگ۔ گون پیغمبران مسخرہ کنگ اے

ہما چیز انت کہ اشان حجاب کنان و وقر و صورت اختیار کنت و چونکہ ہر چیز و خالق خدا و ت انت پیشکا اشانی خلق و نسبت ہن بہ آئی نیمگ و کنگ بیت وک یعنی چہ یکیں خدا و ذکر و بڑنی بؤگ و سٹ کنت و جو و حشی جانور و پشت دیان و چنت البت آیانی معبودانی تذکرہ بلیت تو سٹ گل بنت و اذ اکبر اللہ و حدہ اشانت قلوب الذین لا یؤمنون بالآخرۃ و اذ اکبر الذین من دؤینہ اذ اھم یستبشرون (نہر رکوع ۵) وک یعنی چہ گوشدارگ و نفع گرگ مقصود نہ انت محض ٹٹولی کنگ اشانی مراد انت کہ آئی ذکر دیا پیدا کنت۔ وک یعنی قرآن و پیغمبر و خبران و واتر بوتنت پداوت ماں و تا شور و صلاح اش کت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و بار و چہ گوشگ لوٹنت آخر گوشنتش کہ اے مرد و سراجاد و اشکنگ یعنی چہ جاد و و اثر و مرد مجنون انت۔ دماغی بروبر کار نہ کنت (العباد باللہ العظیم) لھنیں و ادا مسخر بہ ساحر و معنی و ترنگ

قُلْ كُونُوا حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ۝ اَوْ خَلْقًا مَّا يَكْبُرُ فِي صُدُورِكُمْ ۝
 بگوش کہ شما بہت ڈوک یا آسن یاد کہ مخلوقے بگوئیں کہ آیتاں مزن حساب کنت
 فَسَيَقُولُونَ مَنْ يُعِيدُنَا قُلِ الَّذِي فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۝
 ماں وئی دلا۔ پدانوں آگوشنت کہ کے دوبارہ پیدا کنت مارا بگوش کہ پیدا کی گئی شمارا اولی براہ
 فَسَيَنْغَضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَى هُوَ قُلْ ۝
 پدانوں آگوشنت یہ تی تم کا وئی سران و گوشنت کہ اے کدیک بیت و بگوش
 عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ قَرِيبًا ۝ يُومِرُ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ ۝
 شاید کہ آنزیک بہ بیت وک روچیک تو ارجنت شمارا پدا تجان بت کایت
 بِحَمْدِهِ وَتَظُنُّونَ أَنْ لَّبِئْسَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ وَقُلْ لِّعِبَادِي ۝
 آئی تعریف کننا نہ دگمان کنت کہ دیر ننگ شمارا مگر کتے و بگوش مئی بندیان کہ
 يَقُولُوا الَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ الشَّيْطَانَ يَنْزِعُ بَيْنَهُمْ ۝
 ہما خبرا بکنت کہ آشر تر انت۔ شیطان جنگ پیدا گ کنت آیانی در میانا۔ بیشک
 الشَّيْطَانُ كَانَ لِلْإِنْسَانِ عَدُوًّا مُّبِينًا ۝ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۝
 شیطان انسان ظاہر اظہر ہں دشمنے وک شے رب شزانت شمارا۔ اگر
 يُشَاقِقْكُمْ أَوْ إِنِّي شَاقِقُكُمْ وَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ۝
 بلوئیت پر شمارا کنت و اگر بلوئیت شمارا عذاب دنت و مادیم ننگ تراپہ آیانی سرا ذمہ دار و
 وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۝ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ۝
 وئی رب شزانت ہما کسان کہ ماں آسمانانت و ماں زمینانت۔ و ماں سرا فضل کنگ ہمتے
 النَّبِيِّنَ عَلَىٰ بَعْضٍ وَاتَيْنَاكَ أَوْذَانًا ۝ قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ ۝
 پیغمبران پہ دگہ ہمتے سرا و مادات داؤد و راز بورف بگوش تو ارج بہ بیت ہمایان کہ
 زَعَمْتُمْ مَنْ دُونَهُ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ الضُّرِّ عَنْكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ۝
 شما گمان کنت بغیر چہ اللہ لوں آیانا اختیار نیست کہ دور بکنت تکلیف چہ شما و نہ کہ بدلی بکنت وک

منزل ۳

بزاں آئی خبران و جادو و اثرمان انت (تنبیہ) چہ لفظ مسحور و ہرچ مطلبہ آوا جہاں گینگ ات چرائی و نفی اے لازم نیکیت کہ نبی و سر کسے و
 مسحور و کتام درجہ و عارضی طور و ہن اثر بہت نہ کنت اے آیت مکی انت۔ ماں مدینہ و واجہ و سر اہود و جادو و کنا نینگ و قصہ ماں صحاح و
 مذکور انت کہ آئی اثر داں لھتے روج و ایوک ہم نگر بگوش کہ ماں لہتیں دنیاوی کاران و کدی کدی واجہ پیغمبر و ذہول بوتکت یعنی شمشو شنگ۔
 وک یعنی برے شاعرش گوشنگ برے جادوگر برے جادوگر برے نجومی برے مسحور یا مجنون و غرضیکہ چپ و چوئیں خبر کنوک انت یہ خبرے و سرا
 نہ اوشتا تگنت ہر و ہدے ہرچے دپ و دراحت در شانش کت حقیقت ایشنت کہ جد و جد و باوجود لوگ و ثانی و چشیں یک راستہ بہ آیانی دست
 نہ کیت کہ آئی سرا گام جنان و آماں و فی شیطانی مقصد و کامیاب بہوتینت وک واجہ پیغمبر و سرا مسحور و مجنون یا شاعر و غیرہ و مثالان مشک و حیران
 کنوکیں گئے ات بے چریشی و زیات حیرانگی و قابل
 ہما دلیل انت کہ (معاذ اللہ) واجہ و مسحور و مجنون و
 ثابت کنگ و اشان پیش کنت کہ آئی خلاصہ چوش
 ات کہ چہ مرگ و بعد باگندیں کہ انسان و بدن سڑا بیت
 و اسپیشیں ہڈ پشت کنت، لھتے روج و پدا ہم
 ریزہ ریزہ بنت و گوں خاک و اوار بنت، آیایک
 ہوشمندیں مردے چوش تجویر کنت کہ اے بڈانی
 چورہ و خاک و ریزہ پدا دوبارہ زندگ بیت کنت و
 انسانی حیات ماں رشنک و تالانیں ذربان پدا و اتر کنت
 اگن پیغمبر چوشیں نہ بوتکیں خبرے و بکنت تو غرور چریشی
 ثابت بیت کہ (العیاذ باللہ) آئی دماغی صحت برور
 نہ انت۔ ہمتے صفحہ و فوائد وک یعنی اے
 ریزہ و جورا و ابھر جا و رے یک انسانی لاش ٹیکنت کہ
 ماں آئی و پیش و زندگی ماں بوتک و ماں خاک و جوندہ
 ذرہاں ہن حیات و اثر و پیدا گ بوگ چنداں
 مشکل نہ انت من چریشی و ہم زیات شمارا اجازت
 دیاں کہ ہڈانی چورہ اقالے اگن ممکن بیت تو شما
 ڈوک یا آھن و نارا جوڑ بکن ات کہ اشان حیات
 اثران و قبول کنگ و چہ بلکل زیر نظر و کایت
 بلکیں کجام یک چھپیں سکیں چیزے جوڑ بان و تجربہ
 بکن ات کہ آئی زندہ بوگ چہ آسن و ڈوک و ہم
 زیات مشکل معلوم بہ بیت حتی کہ جسماموت بڈان و
 بچارت کہ آقا در مطلق و شمارا زندہ کنگ چوش
 آسان انت۔ وک ہما ذات و شمارا اول سر و چہ
 خاک و یا چہ نطفہ و پیدا گت و بے عقلیں چیزے سرا
 انسانی روح و پدا کنت آیانوں ماں آئی قدرت
 نہ منت کہ خاک و ذرات و مرتگیں لاش و ریزگیں
 و نڈان و جمع کنان و دوبارہ زندگ عطا بکنت۔
 وک یعنی گوں کلاگ و ٹٹولی و سر و چند بینان و
 گوشنت کہ بلے واجہ بند بداریں ہڈانی تہا ساہ
 کدی ماں بیت۔ وک قیامت و راستیں وقت
 حق تعالی و نہ گوشنگ البت آیوکیں و ہد و
 نزکیں روحان آئی آیک و امید دارگ بیت کنت
 چوش بگوش کہ دنیا و باقی عمر حیران کم تر انت کہ ہنکر
 گوشنگ۔ وک یعنی وہیکہ چہ خدا و یک و توار پر جنگ
 بہ بیت ماں یکیں ہنگل و تمامیں مردگ چہ زہرے و

در کبان و ماں حشر و میدان و عجیبیت کسے و راستنابی و طاقت نہ بیت ہریک انسانے آوہد و فی فرمانبرداری و ظاہر کنان و خدا و حمد و تعریف کنان و حاضر
 بیت اگرچہ کافر و آوہد و اضطرابی حمد و ثناء چہ ہج سوت حاصل نہ بیت ماہتیں روایتان انت کہ بہ مؤمنانی زبان و اے الفاظ بنت الحمد لله اذهب عنا
 الحزن۔ وک یعنی ہمنوں پرانی اشتناپ کنگانت آوہد و اندازہ کن ات کہ ماں دنیا و زیات دیر و ماں ہونگیں پنجاہ صد سال آہزارانی سال و دیما چہ حقیقت
 دارنت (موضع القرآن) لہتیں و گوشنگ کہ ترس و خوف و زیادتی و وجہ و دنیا و زندگین معلوم بیت یا نفخ اول و نفخ ثانی و مباحی و چونکہ عذاب نہ بیت اے
 درمیانی مدت و کمین خیال کنان و گوشنت من بعثنا من مرقدا (یسین رکوع ۴) وک مشرکانی جہالت و لوگ ٹالیاں و اشکنان و ممکن ات کہ کجام مسلمانی
 نصیحت و ہم و تراپی و دہر و کیں دل تنگ بہ بیت و ترندی و بکنت ہمیشکا مسلمانان نصیحت کنگ بگوش کہ گپ و رپ و وہد و کجام ترندی و دل آزاریں رہیں

اختیار ممکن است پرچا کہ چریشی و فائدہ بادل و نقصان بیت، شیطان دومی و سکین دیان و جنگ و فتنہ یاد کنند پدماں گوشداروک و دل و یک ہنجیں ضد و کنت قائم بیت کہ سر پد بگ و باوجود آن سر پدی و در شان کنت. و یعنی ہم بکنت ایمان و توفیق دیان و یا عذاب بدنت و در حالت و کفر و مرگ دیان۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت ماں مذکرہ و حق پرست پریشی و تلوسیت کہ دومی مخالف ٹک حق و پنجیں راہ و قبول دار نہ بیت ہمشکا فرمان کنت کہ شاہ آئی ہدایت و جواب دار نہات اللہ بہتر زانت ہر کس و بلوٹیت راہ و شون و دنتی۔ و یعنی ماہ و دتی احاطہ کنوکیں علم و روء و گوں ہر کس و معاملہ کنیں ہر کس و مناسب زانتیں چہ مردماں آئیں پیغمبر جو گرتیں۔ پد ہر پیغمبر و مالوٹرات آئیں اید کہ پیغمبرانی سراجزوی یا کئی فضیلت دات۔ وادہ شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی بہتیں نبی انت کہ (امت و زیادہ ہیں ناشریانی سرا آخر کار) دل تنگ بویت۔ شے حوصلہ چرایاں زیات کنگ بویت و ترادرستانی سرا فضیلت حاصل انت ہمشکا شے و ش اخلاقی بہ دتی علایں مرتبہ و حساب و بگ لوٹیت و پداخصو صا داؤد علیہ السلام و ذکر فرمائیت چیا کہ آئی دویں داروک ات جہاد ہم و زبور ہم بہ سر پد کنگ و (و فی الحدیث کان لا یفتر اذا لاقی) ہم سر دویں جہاد ہم موجود انت، قرآن و جہاد، بہتیں و گوتشنگ کہ ادا و زبور، و ذکر و کنان و واجہ نبی و کئی فضیلت و امت محمدیہ و شرف و فضیلت و طرف و اشارہ داتگ ہر چاک وادہ و خاتم الانبیاء و اے امت و اشرف الامم بگ و زبور شریف و نبشتا ک شامل انت و لفظ کنتنا فی الزبور من بعد الذکر انت الا نفع ین شہا عبادی الصالحون (انبیاء و کوع) یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم و ائمۃ المرحومہ و لایعنی خدا و ہما ذات انت کہ ہر کس و بلوٹیت عذاب بدنت کہ ہر کس و بلوٹیت آئی سرا مہربانی بکنت ہر کس ہر قدر بلوٹیت اید گرائی سرا فضیلت بدنت آئی قدرت کامل و علم چپ و چاک و دے جاوران و بہ دتی گیر و یاروک انت۔ نوں باریں مشرک ہمایان و توار پر بکنت کہ آیان و بہ دتی زانگ و خدائش جو گرتکنت آبا چرایاں یکے ہم چشیں پکائیں اختیار داریت کہ شے یکے و تکلیف و دور بکنت یا سبکی بکنت یا چشے سرا چے دور بکنت و دگرے سرا بدنتی گڈا چشیں عاجز و بے وسبب مخلوق و معبود قرار دیک چون روایت کنت۔ ہے صفحہ و فوائد و مال بخاری شریف و روایت انت کہ لہنیں مردمان مانے جاہلیت و دور و جتانی عبادت گرتکنت آجین مسلمان بویت و اے عبادت کنوک بہ دتی جہالت و سرا قائم ماندت بہ ہمایانی حق و اے آیت نازل بوت لہنیں گوتشنت کہ جن ملائکہ مسیح و عذیر و غیرہ و پرستش کنوک درست مریشی و شامل انت مطلب ایش انت کہ ہما کسان و شما معبود و مردگار زانانے و آیان و توار پر جن ات آوت و دتی رب و زیات و چہ زیات قرب حاصل کنگ و شوباز و انت آیان ہر دیوک و بہ ہے مطلب و انت کہ خدا و نتریکے حاصل کنگ و نہا کئے بازی و بارت، چرایاں ہر کس زیادہ مقرب انت ہما زیات قرب الہی و طلب کار انت و پدا فکر جنت کہ چہ درستاناں زیات کجام مقرب بندھے و دعاء و غیرہ و حصول قرب وسیلہ جو بکینیں گڈا و ہدے شے جو گرتکین معبودات و بہ خدا کے پاک و گورے اے حال انت تو نوں شما فیصلہ بکن انت کہ خدا تعالیٰ و شنود دارگ داں کجام حد و ضروری و لازمی انت چہ غیر اللہ بندگی و نہ خدا راضی بیت نہ ہما کس کہ شما آیان و شنود کنگ لوٹ ات (تنبیہ) ماں و توسل و و تعبد فرق ظاہر انت پدا توسل ہم داں ہما حد و مشروع انت داں جدے و کہ شریعت و آئی و اجازت داتگ۔ و یعنی غایت قرب و باوجود آیان اُمیتاں گوں حق تعالیٰ و مہربانی وابستہ انت و چہ ہما عذاب و مدام بہ ترس و لرز و انت آشر زانت کہ ہمک قسم و نفع دیک یا ضرر و دور دارگ بکین خدا و اختیار۔ و اے آیت و مطلب باز و دل رگرگ بیت کنت۔ (الف) دنیا ہر یک میتکے عظیم الشان گناہانی پاداش و چہ قیامت و پیر عذاب دیم دیان و بلکل تباہ و برباد کنگ بیت یا الگ گناہ مزین درجہ و نہ بنت ماں دومی درجہ و جرمانی سزا و چہ عام ہلاکت و کم یک تر ندیں عذاب و آمیتک و نازل کنگ بیت۔ نوں گڈا چشیں میتک کجا پشت

سبحن الذی ۱۵

۲۵۲

بنی اسرائیل ۱۴

أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ الْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُ وَيَخَافُونَ عَذَابَ رَبِّكَ
ہما کسان کہ اے آیان توار پر دینت آوت شوباز کنت بہ دتی رب و دربار و رسگا ذریعے کہ کجام بندہ اقرب و یرجون رحمۃ و یخافون عذاب ربک دیماتر انت و اُمیت کشت آئی و مہربانی و ترسنت چہ آئی عذابا۔ ہمشک تی پروردگار عذاب کان محذورا ۵۸ و ان من قریۃ الا نحن مہلکوها قبل یوم ترسگی چیزے وک و ہج شہرے نیستیں کہ ما آئیاں تباہ نکینیں پیر چہ القیۃ او معد بوہا عذابا شدیدا ۵۹ کان ذلک فی الکتب قیامت و روحایا آنت دور دویں بہ آئی و چکا سختیں آنت اے ماں کتاب و مسطورا ۶۰ و ما منعنا ان نرسل بالایت الا ان کذب نبشہ بویت وک و ما بہ ہے سبب موقوف کنت نشانیاں دیم دیک کہ پیشگیں مردماں بہا الاولون و اتینا شہود الثاقۃ مبصرۃ فظہروا بها و ما آدروغ بند کنت و داتیں نمود و تومارا ڈاچی تاکہ نشانے بیت پداظمش کت بہ آئی و سرا و نرسل بالایت الا تخوفنا ۶۱ و اذ قلنا لک ان ربک احاط نشانیاں کہ مادیم دین خاص پترسینگ و مطلب۔ و وقتیکہ گوتشیں ترا کہ بیشک چپ جاگرد کنت تی پروردگار بالناس و ما جعلنا السریا التي اربک الا فتنة للناس و مردماں و ہما پیش دارگ کہ پیشیں داشت ترا ایک آزمائشے بہ مردمان و الشجرة الملعونة فی القرآن و تخوفهم فبايزید هم الا ہما درجہ کہ آئیاں ایت لنگ ماں قرآن وک و ما آیانانیم دین گیش بوان بیت آیان طغیانا کبیرا ۶۲ و اذ قلنا للملکۃ السجود و الادم فسجد و گہرتی بہ مزینا وک و وقتیکہ گوتشیں گوں فرشتاں کہ سجدہ کن ات آدم و گڈا امان سجدا الا ابلیس قال اسجد لی من خلقت طینا ۶۳ قال ارعیتک شنت مگر ابلیس گوتشی چہ من سجدہ کناں ہما کسیا کہ تواد کنگ چہ چڈا وک گوتشاک لک شریں تو بچار

منزل ۴

گڈا و ہدے شے جو گرتکین معبودات و بہ خدا کے پاک و گورے اے حال انت تو نوں شما فیصلہ بکن انت کہ خدا تعالیٰ و شنود دارگ داں کجام حد و ضروری و لازمی انت چہ غیر اللہ بندگی و نہ خدا راضی بیت نہ ہما کس کہ شما آیان و شنود کنگ لوٹ ات (تنبیہ) ماں و توسل و و تعبد فرق ظاہر انت پدا توسل ہم داں ہما حد و مشروع انت داں جدے و کہ شریعت و آئی و اجازت داتگ۔ و یعنی غایت قرب و باوجود آیان اُمیتاں گوں حق تعالیٰ و مہربانی وابستہ انت و چہ ہما عذاب و مدام بہ ترس و لرز و انت آشر زانت کہ ہمک قسم و نفع دیک یا ضرر و دور دارگ بکین خدا و اختیار۔ و اے آیت و مطلب باز و دل رگرگ بیت کنت۔ (الف) دنیا ہر یک میتکے عظیم الشان گناہانی پاداش و چہ قیامت و پیر عذاب دیم دیان و بلکل تباہ و برباد کنگ بیت یا الگ گناہ مزین درجہ و نہ بنت ماں دومی درجہ و جرمانی سزا و چہ عام ہلاکت و کم یک تر ندیں عذاب و آمیتک و نازل کنگ بیت۔ نوں گڈا چشیں میتک کجا پشت

کینگ کہ آچہ ازل تا ابد گناہ مکنت نہ یک آفتے اگر قرار بوتگ (ب) چہ قیامت پیش تر ضروری انت کہ یک میتگے طبعی موت دیم دیان و بر باد کنگ بہ بیت یا کجام سکین آفت و بلاھے و اگر قرار بہ بیت طبعی موت و رد اک آچہ تعذیب و رنگ و ہورک (خالی) بہ بیت۔ لفظ (ہلاک) و اطلاق چہ قرآن و حدیث و ثابت انت۔ حتیٰ اذ اهلك قلت لئن تبعث الله من بعدہ رسولاً (المومن رکوع ۴) و فی الحدیث کلمہ اهلك نبي جاء نبي آخر (ج) کافران ہر یک میتگے یا چہ قیامت پیش و فی مزین جرمانی بدل و نابود و تباہ کنگ بیت یا کجام نہ کجام وقت و (یعنی چہ قیامت و پیش یارند) سکین عذاب و نام و چشیت ہر جا و ہر ج معنائے گرگ بہ بیت مقصود چہ آیت و تعذیب انت چوش بگوشت ہر چیکہ پیسرا فرمائینگ

”ان عذاب ربک کان یحذو ذرا“ ادا آتی و وقوع و حال دیگ بوت۔ وک یعنی اے فیصلہ بلکل پکا و یقینی انت کہ چیزیکہ ماں خداوند کریم و زانگ (علم) و گیش و گوار بوتگ و ماں لوح محفوظ و نبیگ بوتگ، چہ طاقتے آرا جالت گت نہ کنت۔ واجہ شاہ صاحب و نبشتہ کنگ ”ہنگ شہر و بازار و مردم یک بزرگے و پرستش و کنت کہ ما آتی رعیت ایں و ماں ہما نی پناہ و ایں۔ بلے وقت و سر اکس پناہ نہ دنت“ و لا عاصم الیق من امر الله الا من رحم و ماں حدیث و انت کہ مکہ و مردمان چہ واجہ نبی و لھتے نشانیاں و طلب کنت مثلاً اے کہ کوہ صفاء طلاہ جوڑ بکن یا چہ مئے چپ و چاگرد و کوہان و دور کنز بنیان و زمین و کشار و قابل ہموار کنگ و غیر ذالک۔ اے کاران و کتے گڑا ماتئی سرا ایمان یاریں۔ ہمیشی سرا اے آیت نازل بوت یعنی چشیں فرمائشی نشانیاں پیش دارگ پہ خدا و ہج گردان نہ انت و لیکن پیشی مردمان و بہ ہمایانی فرمائش و روء نشان پیش دارگ بوتنت پدا ہم قبول دار نہ بوتنت بلکین ماں سرکشی و ہنگت دیما شنتت آخر خدا و سنت و روء و آتی انجام چوش بوت کہ بالکل نیست و نابود کنگ بوتنت نوں اگن شے تمام فرمائشاں تمام کنگ بہ بنت و خدا زانت بلکین شے کرداران ظاہر انت کہ پدا ہم متوکی نہ انت تو خدا و سنت و روء و آتی انجام ہلاکت و بربادی بوگ لوٹیت کہ آہ اے اُمت و حق و مصلحت و حکمت و برخلاف انت۔ خدا تعالیٰ و ارادہ اے آخری اُمت و بابت و چوش نہ انت کہ گوشتگی راج و قومانی ڈول و عذاب و دیم دیان و بلکل تباہ و نیست و نابود کنگ بہ بنت پیشی اُمتان و نشانی و پیش دارگ ہمیشکا جائزہ قرار دیگ بوتگ کہ آیانی بالکلیہ تباہی بہ خدا و گور و چندان ارزشے نہ داشت و پدا رند و آ یو کین اُمت و راجزے نمونگ پیش دارگ ات کہ فرمائشی نشان لوٹو کانی حشر چوش بیت چنا پچماں اے آیت و ہما تاریخی مثالی طرف و اجمالی اشارہ فرمائنت کہ اگن فرمائشی نشان و گندگ و پند تکذیب کنت و یقیناً کنت تو ہر ج انجائے پیشی مردمانی بوتگت ہما شے ہم بیت لیکن خداوند و حکمت و اثر از لوٹیت کہ شہابہ اے ہما تباہ کنگ ببیت لہذا فرمائشی نشانیاں دیم دیگ موقوف کنگ بوتگ۔ وک قوم نمود و چہ حضرت صالح و درخواست کنگ ات کہ چہ فلاں کوہ و ٹامہ و یک مادگیں اشتراکے در بکن! واجہ خدا و درگت مگر اشی و گندگ و باوجود آیایں و فی جہم بند کنتت و قلبی بصیرت حاصل کنگ و بدل و پے ظلم و ستم و لاکش بست چنا پچماں اشتراک گشت و حضرت صالح و کشاکش و رند و بوتنت آخر ایشی انجام درستان و معلوم انت نبیگ و ضرورت نہ انت ادا و ”ان کذب بہا الا و لئون“ و یک نمونگے پیش دارگ بوت وک یعنی ہدایت دار و مدار پہ نشانیاں گندگ و سرانہ انت۔ غیر معمولی نشانیاں دیم دیگ و مقصود ایش انت کہ زبردستیں قدرت و گندان و مردم چہ خدا و ترس انت و ترسان و بہ ہما دیم و سر و بہ سجدہ و بہرنت اگن اے مقصود حاصل بوت و فی الحال اے قوم و راتباہ کنگ ہن مصلحت نہ انت تو محض چہ فرمائشی پورہ کنگ و چہی حاصل انت باقی چہ تحویف و انذار و ردا ہر ج آیت و نشانی و دیم دیگ مصلحت انت آیایں برابر دیم دیان بنت وک شاید واجہ نبی و ماں دل و خیال بیت کہ چہ فرمائشی نشانیاں پیش دارگ و کافران ٹوک و ٹالی کنتت و مسخرہ کنتت کہ اگن اے واجہ برحقین پیغمبرے بوتین توبہ مئے مطلب و روء نشانان و پیش داشتگ ات۔ ہمیشکا ماں اے آیت و واجہ تسلاد دیگ بوت کہ کل مردم تہی رت و علم و قدرت و گیر و ٹوک و انت نہ کتے چہ آتی علم و زانگ و در انت نہ چہ آتی قدرت و درشت کنت درست ہما قبضہ و انت شہا آیانی ٹوک و ٹالیانی طرف و ہج و لگوشت گور ممکن ات آترا ہج تاوان دات نہ کنتت شہا و قی کار و شہا و بدیت و آیانی فیصلہ و گپ و بلکل مئے سرا لیکہ کن ات مازانیں کہ فرمائشی نشان و گندگ و بدین اشان ایمان یار وک نہ انت و جراتی و زندہ مئے مزاء و ہلاک بوآن و دگہ جاہے چھت ہن نہ کنتت و ما اے ہم زانیں کہ چہ مردمان کجام کساں تباہ و برباد کنگ و قابل انت و کجام کسانی باقی دارگ مئی مصلحت انت ہمیشکا شہا ماں اے گور و چیل و مکپ ات اے درست بہ مئے گیر و ٹوک و انت آخر اے مسلمان بنت وک چہ پیش دارگ و مراد شپ معراج و ندرگ انت کہ چرائی بیان و مردم چکا سگ بوتنت راستیں مردمان چہ اشنک و پدا آترا راست زانت و کمزورین یقین دار وکان آترا دروغ زانت وک یعنی زقوم و درجک (درخت) کہ آتی بابت و ماں قرآن و گوشگ بوت کہ دوزخی آترا ورت۔ ایمان دار وکان یقین کنت و نابا وکان گوشگ کہ ماں آس و دوزخ و چونکائی سہریں درخت بیت کنت؟ اے ہم چکا سگ ات چہرے دوتیں مثالان اندازہ بکن ات کہ ماں خوارق و باور کنگ و ردا اثنائی بتانی حال جی ات وک یعنی ہما کسان کہ آیانی دل چہ خدا و ترس و ہورک (خالی) انت چہ ترسینگ و مترس انت بلکین ہنگت زیات ناشری بکننت چرائیاں فرمائشی نشان و گندگ و ردا حق و متگ و اُمت کشگ مفتیں خبرایت وک اے قصہ باز جاگہاں گوشگ ادا اے ہم تراپ دانگ کہ اللہ تعالیٰ و بے قیل و قال و متگ فرشتگانی و ماں آتی و شہانی ظاہر کنگ شیطان و کار انت۔ اے کافر ہن ہما و رند گیری کنگا کنت کہ اے ماں ہر خبرے و چوٹیں و ردیں بحث بنا و کنت مگر یاد کنگی تران ایت کہ اشان آسر ہما بوگی انت کہ اشان پیشوا ابلیس لعین و بیت۔

وَلْیَعْنِ مَکْتَبِی مَرْدَمَانَ ءَیْهَلِّ بَاقِی اَیْدِیْ رَاسْتَنَ ءَیْ مَن مَسْخَرِ کُنَاں ہِنُچُ شَکَہ مَآں اَپَسِ ءَ دِپِ ءَ لَکَامِ دِیَاں ءَ آسْرَا قَابِو کَنگِ بَیْتِ گُڈَا ہِمَا کَسَ کَہ آ مَنی دِیَا اَیْکَرِ

بَنی اِسْرَآئِیْلَ

۲۵۴

سَبْحَنَ الذِّی ۱۵

هَذَا الَّذِي كَرَّمْتَ عَلَيَّ لَيْنَ أَخْرَجْتَنِي إِلَى يَوْمِ الْقِيَمَةِ لَا خَافُكَ

ہمے کس کہ نو عزت دار کنگ پمے سرائے اگر تو منہ مہلت بدیہ دان قیامت و روچا گڑا من آئی

ذُرِّيَّتِي إِلَّا قَلِيلًا ۖ قَالَ أَذْهَبُ فَمَنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ

اولاد کشتاں مگر کیکے و فرما سیتی برو پدا ہر کیکے تھی زندگیت چہ آیاں گڑا دوزخ شے

جَزَاءُكُمْ جَزَاءً مَّوْفُورًا ۖ وَاسْتَفْزِرُ مِمَّنْ اسْتَطَعْتُ مِنْهُمْ

درستانی سزانت پے سرائے پوریں و دبر پین چہ آیان ہر کیا کہ ریسیت کئے

بَصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ عَلَيْهِمْ بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِي

پہ وئی آواز وک و در بر تیج پے آیان سرائے سواران و پیادگان و آیان شریدار بے

الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ وَعِدْهُمْ وَمَا يَعِدُهُمُ الشَّيْطَانُ إِلَّا غُرُورًا ۖ

ماں مال و اولاد و وعدہ بدے آیان و تیج وعدہ نذرت آیان شیطاں مگر ردیگی و

إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ وَكَفَى بِرَبِّكَ

ہما کہ منی بندیت نہ انت پے آیان سرائے حکومت و تھی رب کافی انت پے کار و

وَكَيْلًا ۖ رَبُّكُمُ الَّذِي يُزْجِي لَكُمُ الْفُلْكَ فِي الْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا مِنْ

شر کنگا و شے رب ہما انت کہ تاجینیت پر شما بوجیگ و ماں دریا یا ک تاکہ شوباز بکنت

فَضْلِهِ إِنَّهُ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ۖ وَإِذَا امْسَكُومُ الظُّرْفِ فِي الْبَحْرِ

آئی و نعمتات بیشک ہماوت پر شما مہربان انت و وقتیکہ بریت شمارا سختیے ماں دریا یا

ضَلَّ مَنْ تَدْعُونَ إِلَّا إِيَّاهُ فَلْيَسْأَلْكُمْ إِلَى الْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ

گڑا اگر بخت ہما کہ شما نش توار ہر دیت اللہ چہ بغیر پدا وقتیکہ بچینیت دری کت شمارا دیم پے خشکیا بر گرد

وَكَانَ الْإِنْسَانُ كَفُورًا ۖ أَفَأَمِنْتُمْ أَنْ يُخْصِفَ بِكُمْ جَانِبَ

و انسان مزن ناشکر انت و پے نوز شما بے غم بوت چہ اشیا کہ فرد ببارت شمارا ماں خشکی

الْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا لَكُمْ وَكَيْلًا ۖ

کنار یا ف یا را ہی بکنت پے شے سرائے گواتے دوک گواں پدا انگذرت پرت یک نگہبانے

مَنْزِلَ ۲

کمزور انت آسرا بہ منی سرافضیت دیگ چونکافے

جائز بیت وک یعنی بروز (شکل)، ہمکنہ زور جت

کنے وئی زور و بجن ادا ہن پرتو و پرتی ہما ہان

بندی خانہ تیار انت وک یعنی ہما آواز کہ آہ خدا

نا فرماں و طرف و لوٹا ٹنیت کہ چرائی و مراد مارے

دل و وسوسہ پیدا کنگ انت و مزامیر (باجا وغیرہ)

ہن ماشی و داخل انت وک یعنی وئی تمامیرے

زور و بچکاس و گوں سر جیں قوت و لشکر کشی بکن!

ماں معصیت و جنگ کنگ درست شیطان و

سوار و پیادگ انت، چن بہ بنت توری انسان

وک یعنی ماں دل و ارمانی مہو آیان و ہمک ہما

سکین بدے کہ ماں مال و اولاد و تھی وند و ایر

بکنت یعنی اے چیزان نا جائز رہندہ حاصل

بکنت و ماں نا جائزیں کارا نش خرچ بکنت

وک یعنی شیطان ہرچ سبز باغ پیش داریت چہ

آئی و رد و رگ احمقیں مرد و کارنت آئی تمامیرے

وعدہ دغا بازی و فریب انت چنانچہ اے بار و آ

ونت اقرار کنت و وعدہ تکرر و کھلفہ کھو

(ابراہیم رکع ۴) وک یعنی کیکہ خدا سرائے وکل و

بھروسہ کنت آئی چشیں کس و کار و شرکنت و آسرا

چہ شیطان و دام و درکنت وک اے خدا

کار سازی و یک نمونگے پیش کرتگ کہ ایشی و یک

مشرکے ہن اقرار کنت کہ ابید چہ آئی و دگہ بچ کس

کار ساز نہ انت وک چہ فضل و مراد روزی انت

قرآن و روزی اکثر گوں و فضل و لفظ و گونگ

چونانی و فضل و معنی گیش نیگنت ہمیشکا مسلمان

بندگی پے آخرت و انت دنیا ہنچو شکافی دست و

کیبت وک یعنی چہ مصیبت و درکیان و حقیقی

محسن و شمشو کار بیت لھتیں دقیقہ پیش ماں

دریا و جولان و خدا و یاد کنگا کنت تیاب و سرا

گام و ایر کنگ و شرط و ہنچوش بے فکر بوت کہ

ہمک و شمشو کار بوت چرنشی و مستری ناشکری

چے بیت وک یعنی دریا و تیاب و کیر و خشکی و

ماں زمین و ایر بدنت مثلاً زمین بچند بیت و

زمین ترکان و جوقارون و ماں آئی و ایر پے بکنت

خلاصہ چوش بوت کہ ہلاک کنگ ایو کا پے دریا و

جولانی سرائے موقوف نہ انت

اَمْرًا مِّنْكُمْ اَنْ يُعِيدَ كُمْ فِيْهِ تَارَةً اُخْرٰى فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ
 يابے غم بوتیت چہ اشیا کہ ببارت شماراں ماں دریا یا دومی برا گڈا دیم بدنت پر شے سرا نرندیں
 قَاصِفًا مِّنَ الرِّیِّمْ فَيُغْرِقْكُمْ بِمَا كَفَرْتُمْ ثُمَّ لَا تَجِدُ الْکُمْ
 شریجے گوا تے پدا غرق بکنت شمارا پر شے ناشکرے عوصا پدا نلندت پروت کسکے پر
 عَلَيْنَا بِهٖ تَبِیْعًا ۖ وَلَقَدْ کَرَّمْنَا بَنِيَّ اٰدَمَ وَحَمَلَهُمْ فِي الْبَرِّ
 مے سرا اشے جُسٹ پُرسا بکنت۔ وپہ تحقیق ماعت دانت آدم ءاولاد و سواریں کنت ماں خشیا
 وَالْبَحْرِ وَرَزَقْنَهُم مِّنَ الطَّيِّبَاتِ وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلٰی کَثِیْرٍ مِّنْ
 ودریا یا و رزقین دانت چہ سکتیں (پاکیں) چیزان و سرا فضلیں کنت پر بازی نیے سرا چہا یا
 خَلَقْنَا تَفْصِيْلًا ۝۴۰ یَوْمَ نَدْعُوْا کُلَّ اُنَاسٍ بِاِمَامِهِمْ فَمَنْ
 کہ ما پیدا گ کت پر مزین مرتبہ ہمار دچی کہ ماتوار جنیں ہر یک ٹولے گوں آیانی سرداران نوں ہما کہ
 اَوْتٰی کِتٰبَهٗ بِیَمِیْنِهٖ ۖ فَاُولٰٓئِکَ یَقْرَءُوْنَ کِتٰبَهُمْ وَلَا یُظْلَمُوْنَ
 دیگ بیت آئے اعمال نامہ ماں راستی دسا گڈا آ و انت وتی اعمال نامہا و پہ آیانی سرا ظلم
 فَتِیْلًا ۝۴۱ وَمَنْ کَانَ فِیْ هٰذِهِ اَعْمٰی فَهُوَ فِی الْاٰخِرَةِ اَعْمٰی وَ
 نیت قدر شکت و ہر کسکے ماں اے جہان ءکور بوت گڈا آ ماں ہما جہان ءہم کور انت و
 اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝۴۲ وَاِنْ کَاذُوْا لَیَفْتِنُوْنَکَ عَنِ الَّذِیْ اَوْحٰنَا
 بدتر گار انت چہ را ہا و ءضر و آیان لو پٹت کہ رد بدنت ترا چہ ہما چیزیا کہ مادی دیم دا نگ
 اِلَیْکَ لِتَفْتَرِیَ عَلٰی غَیْرِہٖ ۖ وَاِذَا لَاتَّخَذُ وَّلًا خَلِيْلًا ۝۴۳ وَلَوْ لَا
 یہ تہی نیم گاتا کہ تو دروغ بندے پر مے سرا بغیر چہ و حیا و گڈا ہما وتی گرت ترا وتی دوست و اگر ما
 اَنْ تُبٰتِلَکَ لَقَدْ کَدٰتْ تَرْکُنَ اِلَیْہُمْ شَیْءًا قَلِيْلًا ۝۴۴ اِذَا
 تہی پادشگ مکتیند گڈا و کے پشت کپتگ کہ تو جگے آیانی نیم گام چیزے و اپہ گڈا ضرور
 لَا ذِقْنٰکَ ضَعْفَ الْحَیٰوَةِ وَضَعْفَ الْمَسٰتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَکَ
 ما چا شینگ ات ترا دو چہ عذاب ماں دنیا ءزند گنا و دو برابر زندہ مگر زندا تو نلندے پروت

منزل ۴۲

وانت وایدگران ء گوشتنت « هَاوُمُ افَرَمُو اِكْتَابِیَهٗ » (الحاقهٔ رکوع ۱) کہ بیات منی کتاب ء یوان ات، باقی اید کہ مردمان یعنی اصحاب شمال آیانی چیزے احوال ماں دیخی آیت ء بیان فرمائینگ لهتین ء چہ لفظ « اصامر » ء دت اعمالنا مہ مُرا د گیتنگ پر چاکہ اودا مردم آئی دُمب ء رُووک بنت وہی یعنی نا ء گڈگ ء میا نجی ء کہ یک بار گیں پوٹھے (نرم) بیت ہمکنہ ظلم مہن اودا نہ بیت ہریکے ء محنت ء پورہ بلکیں چہ پورہ ء مہن گیش برور در سیت وک یعنی ادا ماں ہدایت ء راہ ء کور بُوت ہے پیمایاں آخرت ء چہ بہشت ء راہ ء کور انت و باز دور شتنگ و کیتنگ (موضع القرآن) اے اصحاب « یمین » ء مقابل ء « اصحاب شمال » ء ذکر بُوت و لهتین ء « وَ اَصْلُ سَبِيلًا » ء مطلب چوش گیتنگ کہ ماں دنیا ء تلافی مانات ء امکان ہست ات ماں آخرت ء چہ آئی ء دور شت کیت چیا کہ نوں تدارک و تلافی ء مودہ باقی نمات۔ وک یعنی لہتیں کور پنجیں ناشر انت کہ وت راہش چون بگیتیں بلکیں مزن مزنیں کو اس و

بزرگان و پیراں و دیگ و دل مانگ انت چنانچہ مکہ کا فرانی بے حیائی و دلیری و بچاریات کہ ترارامانش بستگ کہ خدائے ہرچ حکمے داتگ و وحی و روان کنگ
آئی یک پھرے یہ ہمایانی خاطر شہا «معاذ اللہ» یل بدے ات یابدل بکن ات کدی حکومت مال و زر و خوبصورتیں جنینانی لالچ و پیش کنت کدی گوشتنت ما
ہم تہی تابعدار نہیں چہ قرآن و تہنا ہما ہر (حقتہ) و در بکن کہ آشکر و بت پرستی و رد کنگ و بار و انت اکن واجد «العیاذ باللہ» یہ بند خبر و چوش بکرتیں
تو بیشک آیان واجد و فی دلی دوست جوڑ کر تگت بے واجد و جواب چوش ات کہ قسم بخدا! اکن ماہ و ایرگیان و ماں مہی یک پیچکے و وروج و ہمایرگیان و ماں
دومی پیچکے و ایر بکن ات پداہم محمد صلی اللہ علیہ وسلم آچیز و ول کنگ نہ انت کہ یہ ہمایانی خاطر و واجد خدائے آقا قائم کر تگت و دانکہ آئی و فی کار و سرجم بکنت
سہ دست از طلب ندارم تا کام من برآید : یا جان رسد بہ جان یا جان زن برآید ۔ فک تر کن چہ رکون و انت کہ آادنائیں قلبی میلان انت گوں اشی «شیئاً

قلیداً» زیات کنگ بوت تو گد اجد ادنا و ادنا تریں
مراد بیت پدا «لَقَدْ كَذَبَ» و فرمان کنان و آئی
و قوع و انگت کم تر کت یعنی اگر اے خبر مہوتیں کہ
واجد پیغمبر معصوم انت کہ آئی عصمت و حفاظت
حق تعالیٰ و چہ و فی مہربانی و بہ و فی سر از رنگ تو
اے چالاکیں ناشانی فریب کاریان و چہ رد و ران
کمیں ہما گومیل بکرتیں مگر نبیانی عصمت و
کفالت و آیان پروردگار و بہ و فی ذمہ داری و
زرتگ ۔ ہمیشکا آنکو کمیں ہن مائل نہ بوت چریشی و
ظاہر بیت کہ مان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تقویٰ و
فطری قوت چنگر مضبوط و محکم ات ۔

ہم صفحہ فوائد : فل چریشی و ہن
واجد فضل و شرف و مزین لطیف پیا اظہار
مقصود انت یہ مقربان ہنجوش کہ انعامات سک
اعلایین انت «نزدیکان را بیش بود جیرانی» و دستور
روء آیان گوئد و چہ گوئد ترین غلطی یا کوتاہی و
سر و عتاب ہن باز زیات بیت چوشکہ بہ ازواج مطہرات
دیم گور کنان و فرما بکنت : «يَا نِسَاءَ النَّبِيِّ
مَنْ يَأْتِ مِنْكُنَّ بِمَا حَشَىٰ مُبَيَّنَةٌ يُّضَعَفُ
لَهَا الْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ» (الاحزاب رکوع ۴) تو پیش
داشتی کہ شے مرتبہ معمولی نہ انت اکن بند خبر و آدی و
چہ آدی ترین غلطی بے بیت تو ماں دنیا و بر نہ رخ
و آخرت و دوا پیچہ مزہ چشک کپیت ، مؤمن و باید
انت کہ اے آیتانی تلاوت و و ہد و دوزا و نوزان و
گون مزین ترس و لرز و حق تعالیٰ و شان جلال و جبر و
غور و فکر بکنت و ہما لفظان و بگوشتنت کہ آیان و
واجد و گوشتنت : «اللَّهُمَّ لَا تَكِلْنِي إِلَىٰ نَفْسِي
طَرَفَةَ عَيْنٍ» (خدا و ندا ! بہ قدر و چم بند کنگ و
ہن منارامنی نفس و حوالہ و مکن) یعنی مدام منارا
ماں و فی حفاظت و کفالت و بدار و فل یعنی واہگ
دارنت کہ ترا و لسیاہ کنان و پریشان چہ مکہ و بکنت
بے آیان یا دکنگ لو بیت کہ چوش اش کت تو آیان
بہ زیات روج و و ت و انت کت نہ کنت چنانچہ
ہمے پیا بوت چہ آیان ظلم و زوراک و واجد و ہجرت
کت و ہدیکہ واجد چہ مکہ و در کپت تقریباً سال و
نیم و مدت و پدمکہ و مزین و نامدارین سردار

بنی اسرائیل

۴۵۶

سبعون الذی ۱۵

عَلَيْنَا نَصِيرًا ۝ وَإِنْ كَادُوا لَيَسْتَفِزُّوكَ مِنَ الْأَرْضِ

یک مدت دیو کہ پے سرا و آیان و لوٹ کہ ترا پاگوہت بکنت چہ زمین و

لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا وَإِذْ لَا إِلَهَ إِلَّا يَكْبُثُونَ خَلَقَكَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ سَنَّةً

تا کہ ترا بکنت چہ اودا و آہ و آوتی آہم پشت نکپت گد چہ تو مگر کہ وقتا و قانون

مَنْ قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنْ رُسُلِنَا وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ۝

گوشتگ بیت ہما رسولانی کہ پیش چہ تو بن دیم و انگت چہ و فی پیغمبران و تو مگر کہ یہ مے قانون و کنگ و

أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِكَ الشَّمْسُ إِلَى غَسَقِ اللَّيْلِ وَقُرْآنَ الْفَجْرِ

قائم بدار نماز و ک و چہ روج و کنگ و وقتا دال کہ شب و تہاری و و و قرآن بان ماں خبر و

إِنَّ قُرْآنَ الْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ۝ وَمِنَ اللَّيْلِ فَتَهَجَّدْ بِهِ

بیشک یہ قرآن و انگماں خبر فرشتہ حاضریت و ک کہ چہ شب بیداری بکن گوں قرآن و

نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰ أَنْ يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ۝ وَ

اے گیشہ پر توں نزدیک کہ چست بکنت ترا تہی پروردگار ماں پسند نکپن جاگے و

قُلْ رَبِّ ادْخُلْنِيْ مُدْخَلَ صِدْقٍ وَّاَخْرِجْنِيْ مُخْرَجَ

بگوش ای رب بگوا زین منا بہ جوانی سرا و در بکن منا بہ جوانی

صِدْقٍ وَّاَجْعَلْ لِّيْ مِنْ لَّدُنْكَ سُلْطٰنًا نَّصِيْرًا ۝ وَقُلْ

سراف و بدے منارا چہ و فی درگا ہا قوتے مدت کنوکیں و و بگوش

جَاءَ الْحَقُّ وَزَهَقَ الْبَاطِلُ إِنَّ الْبَاطِلَ كَانَ زَهُوقًا ۝ وَ

اتک رست حق و رست باطل بیشک باطل جھوک روک انت و

نُزِّلَ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلَا يَزِيدُ

ایرگیجیں ماچہ قرآن و ہما کہ دوا انت و رحمتیں پر ایمانداران و گیش نکنت

الظَّالِمِينَ الْآخِسَارًا ۝ وَإِذَا أُنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَ

گنہگار ان و مگر تاوان بار یا کلا و وقتیکہ ما احسان کنیں بہ انسان و گرا و ایدما گردنیت و

منزل ۴

چہ و فی لوگ و جاگہان در بیان و ماں بدر میدان و گوں مزین واری و سوائی و ہلاک بوتنت و چرائی ۵ و ۶ سال و زند مکہ و سر اسلام و قبضہ بوت کا فرانی
حکومت و شوکت ہلاس بوت و آخر کار باز کم مدت و گورگ و پدا ماں مکہ و بلکین تمام جزیرۃ العرب و پیغمبر علیہ السلام و یک مخالفی ہم پشت نہ کیت ۔
فل یعنی رہند ہمیشہ بوان و پیداک انت و ہدے ماں یک میٹک و مردمان خدائے پیغمبر و زندگ و نہ ہشتنش تو آمیتگ و مردم و تباہ و برباد بوتنت ۔
فل یعنی اشانی ساز باز یانی چندان فکر و مکن شہا بہ و فی واجد و مالک و نیمگ و دلگوش و گور کن ات و نمازان و راست راست قائم بدارات ۔ تعلق
مع اللہ ہما چیز انت کہ انسان و تمام درد و رنج و چہ پریشانیاں آزاد کنت «وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ (بقرہ رکوع ۵) و ماں ایشی و چار
نماز اہنت ۔ ظہر ، عصر ، مغرب و عشاء گوں جمع بین الصلوٰتین و ایشی و ہج تعلق نیست انت و اکن جمع و اشارہ در کنگ بہ بیت تو دو نہ بلکین چار نمازانی

جمع کنگ، مشروریت چریشی، در کنگ بیت البت بہ شرط صحیح ذوق، اے استنباط کنگ بیت کہ ماں ظہر نماز، تعجیل و ماں عشاء تاخیر مستحب انت مگر بہ کجام عارضی۔ ۱۷ یعنی ماں فجر نماز، شاید چہ "قرآن الفجر" تعبیر کنگ، اے اشارہ مطلوب انت کہ فجر نماز، قراءت کتب کتب دراج کش بکن انت۔ ۱۸ ماں حدیث انت کہ فجر وعصر وقت، روج و شب، فرشتگان بدلی بیت پیشکامرے دوئیں وقتاں لیل و نہار، فرشتگان اجتماع بیت تو متے قرائت و نماز بہ آیانی روبرو بیت کہ آریات برکت و دل جمعی، سوب انت وقت، برز و رؤ کیں فرشتہ خدائے گور، شہادت دینت کہ وھدے ماشتیں تو تہی بندہ ماں نماز، گلائیش انت و وھدے ما واپس پوتیں تو پداھن نماز و انگائنتیت۔ چریشی، اہید صاحب، سراچونائی، ہن ان، دل حاضر و جمع بیت۔ ۱۹ واجہ شاہ صاحب نوشتہ کنت یعنی چہ و اب، یاد آیان، اماں ہیجہ، قرآن، و انان ہو، اے حکم چہ درستان زیات نئی سراپشکا کنگ کہ تراچہ درستان زیات مرتبہ دیگی انت۔ ۲۰ "مقام محمود، شفاعت عظمیٰ، مقام انت وھدے چہ پیغمبر تنوینت کہ خبر بکنت تو گڑا آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم چہ اللہ تعالیٰ، عرض کنان مخلوق، چہ تکلیف، ہلاس کنائینیت۔ ہما وھدے ہر شخص، زبان، واجہ، حمد (توسیع) بیت و حق تعالیٰ ہن واجہ، توسیع، کنت چوش بگوش اے وھدے شان محمد، ظہور گوں سرجمی، و تارا کنت۔ (تنبیہ) مقام محمود، تفسیر یاں صحیح حدیثاں موجود انت و بخاری و مسلم و حدیث، اے دگر کتابانی تہا شفاعت کبریٰ، بیان گوں تفصیل، کنگ بونگ شرح کنوکان پہ واجہ پیغمبر، قسم، شفاعت ثابت کنگ انت اے بار و، فتح الباری چارگ لوٹیت۔ ۲۱ یعنی ہما جاگہ، کہ منارا سرکنگی انت (مثلاً ماں مدینہ)، و منارا گوں عزت و آبرو، سر بکن تا کہ حق اعلیٰ و بالا بہ بیت و چہ ہما جاگہ، کہ منارا درکنگی انت (مثلاً چہ مکہ)، تو آہن گوں عزت و آبرو، بہ بیت کہ دشمن ذلیل و وار و دوست و شنود و گل بہ بیت و ہر جاوے راستی، فتح و دروغ، سر بہ جنگ بہ بات۔ ۲۲ یعنی غلبہ و ہر افضلی عنایت بکن کہ گوں آئی، تہی مدد و دزلمکی شامل بہ بیت تاکہ حق اعلیٰ و بالا بہ بیت و دشمن ذلیل و رسوا بہ بنت ماں دنیا، ہر چہ قانونے بہ بیت آسمانی بہ بیت یاز مینی بہ آئی نفاذ، یک حساب، ضروری انت کہ حکومت، ہمد گوں بہ بیت، ہما مردمان کہ دلیل و ثبوتانی اشکناک، رند ہم چہ وقی ضد و ہٹ کنگ، دست، نہ کش انت آیانی ضرر یا ناشری، حکومت داشت کنت ہشکا ماں سورہ حدید، فرمائیت "لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ إِلَىٰ آخِرٍ" (حدید رکوع ۳) ۲۳ یعنی اے عظیم الشان پیش گوئی بہ مکہ، کنگ بونگ کہ اودا ظاہر، حق، غلبہ، چہ از باب نیست ات۔ یعنی بگوش قرآن کریم مومنان بشارت دیان و باطل، چیر پادان شرچینان، سر بونگ بس بگوش بزانت کہ حقین دین غالب بونگ و کفر چہ میدان، تنگ، نہ تہنا چہ مکہ، بلکیں چہ تہا میں عرب۔ ۲۴ ماں حدیث، انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہدیکہ ماں مکہ، فاختانہ داخل بونگ آ وقت، کعبہ، چپ و چاگرد، سہ صد و شصت بیت ایرانت واجہ، گوں یک لے، درستان ضرب جت و فرمائیت جاء الحق و زهق الباطل انت الباطل کان زهوقاً جاء الحق و ما يبدئ الساطل و ما يعيد و ہر یک چریشان دیم پہ چیر کنگ اے ہما قرآن، یک پیشنگوئی، سرجم بونگ و دمی، جبار پرتنگ بونگ کہ ہر چہ کفر، کہ چہ کعبہ، در کنگ نوں آئندگ کدی و اتر نہ کنت و الحمد للہ علی ذالک ۲۵ یعنی چوشکہ حق، آگ، باطل جھیت چہ قرآن، آیتاں کہ کم، نازل بنت نادراہیان دورکنوک انت چہ دلان باطلین عقیدہ ردی این ہیل و عادت و شک و شکوک، مرض ہلاس بوان، باطنی جاندر اہی حاصل بیت بلکیں باز بر، چریشی، مبارکیں تاثیر، بدنی صحت ہم حاصل بیت چوشکہ ماں "روح المعانی" و "زاد المعاد"، اشی، فلسفہ و تجربہ بیان کنگ بونگ۔ بہر جاوے ہر کنایکہ ایمان بیارنت یعنی اے شفاء نسخہ، کارمز بکننت چہ تمام قلبی و روحانی رمضان نجات حاصل کنان، چہ خدا تعالیٰ، خاصیں رحمت و ظاہری و باطنی نعمتان شرفدار بنت البت ہر مرلیضہ و قی جان، دشمن و چہ طبیب و علاج، دشمنی دارگ، فیصلہ بکنت تو ظاہر انت کہ آہر قدر چہ علاج و دار و دور تچان، نفرت ظاہر کنت ہما قدر و تارا تاوان دنت پرچہ کہ مرض دراج کش بوان، مہلک بیت کہ آخر سر، پر مرگ، کشتیت تو اے تاوانی چہ قرآن، نیاہت و ت چہ ظالمیں مرلیض، ننگ، اہت کما قال تعالیٰ و اما الذین فی قلوبہم مرض فزاد رجساً الی رجسہم و ماتوا وھم کافرون۔ (توبہ رکوع ۱۶)

کنت و ماں ہمانی ء و شذوہ انت بلے یاد کنگ لو طیت
کہ چہ خدا ء احاطہ کنو کیں علم ء کجام شخصے ء عمل در بیت
کہ کنت آہر یک عمل ء دستور ء ور ہمدان ء برابر
گندیت و بخوبی زانت کہ کئے بہ ما دیں کشک ء گام
جنت و کئے چپ و چوٹیں راہ ء اختیار کنت ء گوں
ہر کس ء ہما داب ء پیش کیت . فلک یعنی انسانی روح
چے چیزایت ؟ آئی ماہیت و حقیقت چہ انت اے
سؤال صحیحین ء روایت ء روء مدینہ ء یہودیات
پیغمبر ء زما نگ ء کنگ ات و سیرت ء روایتان چہ
معلوم بیت کہ ماں مکہ ء گوں یہود ء مشورہ ء قریش ء
اے سوال کت ہمیشکا آیت ء مکی و مدنی بوگ ء سرا
اختلاف انت ممکن انت کہ اشی ء سوال دوبر ء بوگ
واللہ اعلم . ادا اے سوال ء یارگ ء غالباً مقصود
چوش بیت کہ ہما چیزائی کہ اشان ء سرید بوگ ء
ضرورت انت تو جرایان دیم ء تاب دینت و ماں غیر
ضروری مسئلہاں ء چہ ولی ضد و کنت ء بھٹہ کنت .
ضرورت اے جبرئیت کہ چہ قرآنی وحی ء روح ء باطنی
زندگی اش حاصل بکرتیں وجہ نسخہ ء شفاء فائدہ اش
بگیتیں . « وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ
أَمْرِ نَا ۚ لَقَدْ أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الرُّوحَ
مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ » (نحل رکوع ۱)
مگرہ آیان چہ مقیتس و ناہودگیں بحثاں فرصت نیست
روح جی ایت ؟ جوہر ایت یا عرض . مادی ایت یا مجرود
بسیط یا مرکب ؟ اے ہمیں دوران کار و بے ضروری ایں
مسئلہاںی سرانہ نجات ء دار و مدار انت و نہ اے
چیزاں نبیانی تبلیغی کار ء واسطہ دارنت مزین مزین
دانایان و فلسفہ زانو کاں داں روح مروچی ء وت
« مادہ » ء حقیقت ء چہ معلوم دارنہ ہوتت « روح » کہ آ
بہر جاوہر چہ مادہ ء زیات لطیف و خفی انت داں آئی
اصل ماہیت و کئے رسگ ء توفیق کئے ء بیت کنت .
مکہ ء مشرکانی جہالت دمدینہ ء یہودیانی اسرائیلیات
وانوکان معلوم دارنت کہ ہما قوم کہ زڈ زڈیں خبراں
وصاف و گیشٹگیں حقیقتان ء سرید بیت نہ کنت آ چہ
کجا روح ء حقیقت ء سرادسترس حاصل کنگ ء
صلاحیت ء داریت . ہ تو کار زمین را بکو ساختی
کہ با آسمان نیز یرداحتی

٥٧٥

٢٥١

بنی اسرائیل،

منزل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

(عنوانات) بیان کنگ بیت ولیکن اکثر احمقان و اشیء قدر نیست انت احسان و ممتک و بدل و زورش بہ ناشکری و داتگ و یعنی چہ مکہ و سرزمین و قرآن و اعجاز و تنگ دل بوان و چوشیں بے کاریں فرمائشان کلاٹیش بونگ انت غرض ہمیش آت کہ آیان و استفادہ و نفع حاصل کنگ نہ لوٹنگت تہنا چرے رہندہ و آیان و فی دل و بغض و گنت درشان کنگی آت ۔

ول یعنی اے ہماینگ، اشارہ انت چو شکہ ماں دگہ جاھے ارشاد فرمائینگ: «إِنْ نَشَأْ خَسِفَ بِهِمُ الْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطُ عَلَيْهِمْ كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ (سباہ رکوع)
 و یعنی معاذ اللہ خداوت مئے دیا آیان ء بگوشتیت و فرشتہ سرظاہر ء شہادت بدینت کہ تو راست گوشتے. و یعنی سہرے مہر بیت بلے سہرے آپ داتلینے
 بہر بیت. و یعنی چو شکہ تو معراج ء قصہ ء کارے مئے دیا آسمان ء سرکپ پدراچہ اود ایک کتابے نبشتگیں زوران بیا کہ آثر امارت و نت بکنیں و سر پد
 بیت بکنیں. و یعنی چو شکہ ساری ء پیغمبر اھنت و انسان آنت ہج پیغمبرے ء خدائی اختیارات حاصل نہ آنت و نہ آیان زیب و نت کہ گوں و فی رب ء چوشیں
 چوشیں مفتیں فرمائشان بکنت آیانی کارایوک ء الیش

انت کہ ہر چیکہ آنگو بر سیت آثر اسرجمی ء مخلوق ء
سر بکنت وونی ہر یک کارے ء یکس خدا ء حوالہ بکنت
نوں من وئی پیغمبری ء فرض ء ادا کنگایاں . ماں اشیا
نشان پیشدارگ یا پیش نہ دارگ بہ آئی کاملین حکمت ء
تعلق دارنت . دساری ء ماں ہمے سورت ء فرماشی
نشانان ء پیش نہ دارگ ء لھتس حکمت بیان بوتگنت .
۱ یعنی ہدایت ء نور ء سر بُوگ ء پد اشانی چم پچ
نہ بوتنت . چوش اش مدام گوشتگت کہ بشر بُوان ء آ
پیغمبر چون بیت کنت اگن خدا ء پیغمبر دیم دیگی آت گڑا
چہ آسمان ء یک فرشتہ ء دیمی بدایتیں . وک یعنی اگن
اے زمین مردمانی بدل ء فرشتگان میبگ و بازار
بہوتیں توبے شک موزون ہمیش آت کہ یک فرشتہ ء
پیغمبر چوڑ کنان ء دیم بدایتیں . مردمانی نیمگ ء اگن
فرشتہ ء بہ آئی اصلی صورت ء دیم دیگ بہ بیت تو
انسان ء چم و دل آئی تحمل ہن مکنت فائدہ ء زورگ
و تویق . و اگن انسانی شکل ء بتیت تو اشان ماں
شبہ ء بہ کپ انت . اشی ء تقریر ماں سورہ انعام ء اول
رکوع ء گوشگ . وک یعنی آیاں اے گپ گرتگ آت :
اَوْ تَاْتِيْ بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِكَةِ قَبِيْلًا ء یعنی خدا دیا
بتیت ء تصدیق بکنت گڑا ماقبول دارمیں . تو اے
ردافرمانیت کہ خدا منوں ہم بالفعل منی تصدیق ء
کنگانت آخر آمانہ الگندیت کہ من نبوت ء دعوی ء
کنگایاں و گوں منی ظاہری و باطنی احوالان سرجم ء
معلوم دار انت پداہم چہ منی زبان ء برابر آ علمی و
نشانان ء ظاہر کنگانت کہ خارق عادت چہ آئی عام
قانون ء باز بالا و بر تر انت . منی مقصدی کاران روج
پہ روج کامیاب و اثران ء گیش کنان انت و نکذیب
کنوکان ء قدم قدم ء سراہیم و تراپ دیگانت کہ چرے
رفنار ء شما کامیاب بیت نہ کن ات سچے اے خدا ء
نیمگ ء سر ظاہرین شہادتے نہ انت کہ من بہ و فی
دعوی ء راستگوں ؟ آیا گوں یک مفتری (افرا
کنوک . و ت گڑیں خبر کنوک) ء خدا ء چشیں معاملہ
بیت کنت ؟ وک یعنی تہنا گوں خدا ء توفیق و
دزمکی ء مردم بہ حقین راہ ء گام جنان ء بہ وئی
منزل مقصود ء سر بیت کنت ہر کسی بد سخت و ضبط

بنی اسرائیل،

२५९

سَبِّحْهُنَ الذِّى ١٥

تُسْقِطُ السَّمَاءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسْفًا أَوْ تَأْتِي بَالِدًا وَلِلَّهِ
دور بدیے آسمان پے سرا ہجو کہ تو گمان کھلت ٹکڑ ٹکڑ یا بیارے اللہ و فرشتہ ان
قَبِيلًا ۱۶۲) أَوْ يَكُونُ لَكَ بَيْتٌ مِّنْ زُخْرٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِي السَّمَاءِ
رو بروٹ یا بیت ترا یک لوگے آپ تلا ہیں و یا سر بچے ماں آسمان -
وَلَكِنْ تَوَّعَّنَا لِرُقْيَاكَ حَتَّىٰ نُنْزِلَ عَلَيْنَا كِتَابًا تُفَرِّقُ بِهِ الْقُلُوبَ
و کدی باور کنیں مانتی سر کیگا تاکہ ایر ملجے پہ مے سرانہشتے کہ ما آینا البوائین و بگوش سبحان
رَبِّي هَلْ كُنْتُ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَ رَسُولٍ ۱۶۳) وَمَا مَنَعَ النَّاسَ أَنْ يُؤْمِنُوا
اللہ نیستان من مگر انسانے دیرا تلک و کسانداشت گنت مردم پہ ایمان آ رگا
إِذْ جَاءَهُمُ الْهُدَىٰ إِلَّا أَنْ قَالُوا أَبَعَثَ اللَّهُ بَشَرًا رَسُولًا ۱۶۴)
وقتیکہ رست آ یا نا ہدایت مگر اے خبر کہ گوشگا لگنت آیا اللہ انسانے پیغمبر دیم دات و
قُلْ لَوْ كَانَ فِي الْأَرْضِ مَلَائِكَةٌ يَّمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا
بگوش اگر جو بوتیں کہ ماں زمین و فرشتیاں تر گرد بود با شش رکتیں گڑا ما دیم دانگت
عَلَيْهِمْ مِّنَ السَّمَاءِ مَلَكًَا رَسُولًا ۱۶۵) قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ شَهِيدًا بَيْنِي
پہ آ یا نی سرا چہ آسمان فرشتیں پیغمبر و بگوش اللہ بس انت پہ حق ثابت کنگا منی
وَيَسِّرْ لَكُمْ إِنَّهُ كَانَ بِعِبَادِهِ خَبِيرًا بَصِيرًا ۱۶۶) وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَوْ
و شے در میان ایشک ہدایت پہ و نی بندیان دانا و بینا و ہر کسی کہ راہ پیش بردارت اللہ
الْبَهْتَدِ وَمَنْ يُضِلُّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُمْ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِهِ
ہما پہ راہ و سر انت و ہر کسی کہ رو بگنت گڑا تو لگندے پر آ یاں یک دوستے بغیر چہ اللہ و
نَحْشُرُهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمِيَائًا وَكِبًا وَسَوَاءٌ مَا لَهُمْ
جستش کنیں ماں قیامت و رو چار روانہ بنت پر شکون دیم کور ہا و گنگہا و کربا و جاگا ہش
جَهَنَّمَ كُلًّا خَبَتْ زُدْنَهُمْ سَعِيرًا ۱۶۷) ذَلِكَ جَزَاءُ هُمُ بَانْتَهُمْ كَفَرُوا
ماں دوزخ انت ہر ہر کہ ایر مرگا لگیت جمورہ کنیں یہ آ یاں سرا آسا و اے آ یاں سر انت پہ اے سببا کہ منکر

منزل ۴

کنگ، سوئب، خدا تعالیٰ دستگیری ممکن نہ کڈا کئے، انت کہ آٹرا تچکلیں راہ، سر اباریت فل اے نقشہ ماں قیامت، بہتیں جاگہاں، بیت کہ کافر دیم پہ چیر، کور، کڑ، وہکلینگ بنت۔ ماں حدیث، انت صحابہاں، عرض کت یا رسول اللہ دیم پہ چیر چونکاں رونت فرمائینتی کہ ہما ذات، کہ انسان، گون پاد روگ، ٹی سوچ دات آقا دارانت کہ سر ملک آٹرا ابارت باقی فرشتگان جہنمیان، دیم پہ چیر گڈر ان کنگ، آماں دوزخ، داخل کنگ، پد بیت۔ یَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ (النور رکوع ۳) فل عذاب چہ مقررین اندازہ، کم نہ بیت اگن بدن سُچاں، ماں تکلیف، چیزے کمی بیت تو گڑا نوکیں پوست بدن، پوشگ بیت کُلَّمَا نَضَجَتْ جُلُودُهَا دُھُو بَدَلْنَا لَهَا جُلُودًا غَیْرَهَا (نساء رکوع ۸)

مطالبات روگردانی و دروغ بند کنگ و آسانی انجام
ذکر کنان و ادایدها اولی مضمون و طرف و واتری
اختیار کنگ بونگ یعنی یک بندھے و چشیں مزین
شانیں رحمت و گوں بے میس دولت و کامیابی دیگر
بہا حقیقی جوار و قادر مطلق و شان بیت کنت کہ آتی و
گور و رحمت و هلاس نہ ہو کیس خزانگ انت و کتام
مستحقے و چه زیات دیگر و نہ آثر اوتی دست خالی بونگ
تیس بیت نہ اشی و فکر کہ دومی چه منازوران کدی
پہ منی مقابل معیت و مراوشتی یادیم تر و وتی گوم و
راست کنان و مارا زیر مکنت خدا و ندتعالی نیتکیس
انسان و پیمار (العباد باللہ) تنگ دل نہ انت کہ آثر ا
بالفرض اکن خزانگ و مالک و ستر جوڑ کنگ بہ بیت پدا
ہن چه وتی تب و بخل و تنگ دلی و ول مکنت و بہ کتام
یک مستحقے و دیگر و چه پیشکا بترسیت کہ جو مبیت کہ تمام
خرج خلاص بیت یا مروچی من یہ ہمائی وتی دولت و خرج
کنگیاں باند آتی گوں من ہسری مکنت بہر جا و اکن
خدائی رحمت و خزانگان بہ شے قبضہ و بہو تیندت نوکڑا
شما کے و دات گت و کجی شے دل و کشک ات کہ مکہ و
طائف و مزین مالداران و ول کنان و وحی و نبوت و
مزین قیمتی دولت بنو ہاشم و یک گوہر قیمتی و برستیں
اے حق تعالی و وتی فیض انت کہ ماں ہر کس و ہر ج
ہمیں لیاقت و قابلیت دیتی یہ ہمائی مناسب و
کمالات و انعامات و خزانگان و آتی سراپچیت
چہ شے گنت و حسد و خدا و فضل نہ اوشتیت چہ
محمد صلی اللہ علیہ وسلم و زندگی و ہر ج خزانگ و اجہ و
زندگیری کنوکان و رسی انت آلتا شماریم رسیت و اجہ
پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام و آتی پیروکار گوں دریا
دلی و آمال و دولت و بنی نوع انسان و سرا
خرج کنت مثل شما آتنگ دلی نہ کنتت ۔
و یعنی چوشکہ شمارا چه وتی مہربانی و قرآن عظیم
دات و دگہ ہن بازین مہربانی پرستی سرا فرمائیندت
ماموسی (علیہ السلام) و راستی و برحقی و نہ (۹۱)
طاہرین نشانیاں و (معجزات) پہ آتی حالت و
مناسب و داتگیں و ہدیکہ آ ”بنی اسرائیل“ و گور و
چہ فرعون و ظلم و زوران نجات دیگر و واسطہ
نشریف یار و ک بونگت ۔ اے ردا اکن لوٹات

१५०.

بنی اسرائیل

پودت چرے آیتان وکوشتش چے وقتیکہ ماہڈبئیں وریزیں آیا ماچست کنگ بیئیں پہ نوکیں
جَدِيدًا ۹۸ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
 پیدا بو گئے و چے آیاں ندیتک کہ ہما اللہ ؑ کہ پیدا کی کنگت آسمان و زمین

ایپداگ کت کنت آ پیمینان و مقررۃ کتگ پر آیان موت که شکی مان نیست و

فَأَبَى الظَّالِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾ قُلْ لَوْ أَنَّكُمْ تَعْلَمُونَ خَزَائِنَ رَحْمَةِ

لوں پیمنبت ظالمان بغیر جہاںسکری کنگا کی بجوش اگر تھے دستا بوتیننت منی رب ۛ رحمت ۛ

رَبِّي إِذَا أُمْسَلْتُمْ خَشْيَةَ الْإِنْفَاقِ وَكَانَ الْإِنْسَانُ قَتُورًا ۝١٠٠

هر ایاں ترا ضرور سماع بند شکست چم چیت بوی و بریاء و انسان مان طبیعیا جیل انت ک و

لَعَدَ الْيَنَامُوسَى سَمْعَ آيَةٍ بَيِّنَةٍ فَنَسَلَ بَنَى إِسْرَءِيلَ إِذْ جَاءَهُمْ
بَادَاتُ مُوسَى بِأَنَّ

فَوَقَّاعُ الْفُجَعِ الْكُتَّابُ الْيَوْمَ يَوْمَ يَوْمِ الْيَوْمِ

گداگوشت گوں آٹیا فرعوناکہ یہ منی خیالا تو آدموسی سحر کنگ بوتگے ف گوشتی تو شر

عَلِمْتُ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ الْآرَاتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَاحِبِهَا وَإِنِّي

زائے کہ اے حیران کسبیا دیم نداشتگنت مگر آسمان وزمین و اجہا پہ پیش دارگا۔ وہ منی

لَا ظَنِّكَ يَفِرْعَوْنَ مَثْبُورًا ﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَنْ يَسْتَفِزَّهُمْ مِنَ الْأَرْضِ

حیلا کہ لو اور فرعون تباہ بنے فک پر الوستی کہ یہ آراء نندگامیلت بنی اسرائیل ماں آئین

فَاعْرَقْنَاهُ وَمَنْ مَّعَهُ جَمِيعًا ﴿١٣﴾ وَقُلْنَا مِنْ بَعْدِهِ لِبَنِي إِسْرَءِيلَ

وَكُنُوزُ الْكَافِرِينَ ۝ كَذَٰلِكَ يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّيسَاقَ أَجْمَعِينَ ۝

الناسموا الا ترحلوا فاذا جاء وعد الاحقره جنتا بلم ليفيا (۱۰۳) و
 بندت شما مان زمينا يد وقتك نيت آخرت و عود شما رستار است و سرنگند كار

پیشانی و چہرہ پر ہنس پھیلنے لگا۔

منزل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

اسے کلام اشکنان، دیم پر ذوقان سجدہ، پکنت کہ سبحان اللہ جو نہیں عجیب دے دروین کلام ایت بے شک خداوند تعالیٰ وعدہ پورا ہوگی ات کہ موسیٰ علیہ السلام و زبانی ماں تورات و کتاب استثناء کنگ بوتگ ات کہ آی بنی اسرائیل من چہ شے براتان (بنی اسماعیل) ایک بنی مے پادکنان کہ ماں دپ و وقی کلام ماں کنان بلاشبہ آ کلام ہمیش انت کہ آرا ماں واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم دھن مبارک ماں گجگ بوتگ و ہدیکہ اہل علم قرآن و تصدیق و دگر راہ نہ سخت گرا انکار کنگ جاہل و کانت و یعنی چہ قرآن اشکنگ دل نرم بنت سجدہ کنت توہنگت اشانی عاجزی زیات بیت چہ اذقان (ذوق) لفظ شاید برے طرف اشارہ بہ بیت کہ ماں سجدہ و زیادت کنت جوش بکوش کہ ذوقان بہ زمین و سہرا ایر کنت ماچرشی و مراد سجدہ مراد بہ بیت واللہ اعلم و چہ سجدہ و خشوع وغیرہ و مناسبت و اداد عا و (خدا توار پر جگ) و چہ دعا و مناسبت و ماں دیمی آیت و صلوة و ذکر کنگ بوت واقعہ جوش انت کہ چہ حق تعالیٰ و ناماں عرب مشرکانی گور و اسم اللہ و کارمرزی زیات ترات اشان چہ اسم "رحمان" و چندان سریدہ انت البت یہود و گور و اسم "رحمان" باز زیات کارمرز بوتگت ماں عبرانی و ہن اے نام ہنجوش ات چوشکہ ماں عربی و ات دومی طرف و مسلمہ کذاب و وقی لقب "رحمان الیماہ" ایر کنتگ

عرض مشرکان حق تعالیٰ و نام "رحمان" و سراسٹ اش و ارتگ۔ چنانچہ و برے چہ واجہ و زبان و "رحمان" و نام اش اشکت تو کوشگ و لگنت کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم مارا چہ دو خدا یا بنی توار کنگ و مہن کنت و وت چہ اللہ و ابید دومی خدا (رحمان) و توار بر جنت، یہود و بد شکایت کنت کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم گور و رحمان اینگر پر چا زیات کارمرز نہ بیت چوشکہ مے گور و کارمرز بوتگت انت اے ہر دو عینان و جواب ماں اے آیت و دیگ بوت کہ "اللہ" و "رحمان" یکس ذات (محالات و جگ) و دونام انت چہ صفات و اسماء بازی و ذات و باز بوتگ لازم ٹیک کہ اے چیز توحید و برخلاف زانگ بہ بیت پشت کنت اے خبر کہ کجام یک نامے و ذکر گوں کثرت و پرچا نہ بیت تو زبان کہ اللہ و طینچو اسمائے محسنی ہست انت چہ ایاں ہر چ نامے گرا توار پر بجن مقصود یک انت چہ عنوان و سر حالانی رنگ برنگی فرق نہ کسبت البت اے ضرورت کہ ہر سخن و حق و ہر کلمہ کا دارد۔ ع عبارتاً شتی و حسنک و احد

وکل الى ذالک الجمال کیشی و یعنی ماں چہری نماز (وہی ہماں دعا و غیرہ) زیات توار و مکش و باکل نریں آواز و بلکین درمیانی رفتار بہ ترت (موضع القرآن) ماں حدیثان انت کہ ماں مکہ و ہدیکہ قرأت گوں زور و وانگ بوتگت تو مشرکان البشر اشکنان قرآن و آتی دیم دیوک و یاروک و شان و بد زبانی اش کنگت ہمشکا واجہ بنی و باز نرم نرم و وانگ شروع گت بریشی و سرائے آیت نازل بوت یعنی نہ اینگر گوں زور و توان ات کہ مشرکان ماں مجلسان با شکنت (تبلیغ و ہدستنی انت ہر جا کہ اودا مقصود اشکنانیک انت) و نہ اینگر آہستہ آہستہ کہ شے و ہر چہ بریشی و اشکنگ فائدہ کنت مکنت افراط و تفریط و ول کنان و درمیانی راہ و اختیار کنان کہ چریشی و دل متاثر بہت و پریشانی نہ بہت و چہ نماز و بیان و خالص توحید و ذکر و کنان سوت و ہلا سکت یعنی نمایں خوبان و تعریفان پے خدا و زیب دینت کہ ماں وقی ہر صفت و کمال یکتا انت و چہ ہمک قسم و عجیب نقص و قصور و بکلی پاک انت ماں آتی ذات و چہ ہمیں کمزوری یا کوتاہی نیست کہ بہ آتی تلافی و دگرے و حاجت بہ کسبت چہ دگرے مدد و ورگ و رسالہ احتمال بیت کنت چہ و تا خوردین و

مدد گرگ بہ بیت چوشکہ پے اولاد و مدد و زوریت یا چہ ہمسرے مدد گرگ بہ بیت چوشکہ یک شریکے چہ دومی شریکے مدد حاصل بیت یا چہ و نامسترین و مدد گرگ بہ بیت چوشکہ کمزورین مردم و ذلت و مصیبت و ہد و چہ و نامسترین مردم و مدد گرگت مرے آیت و اے ہر سہیں طریقانی نفی کنگ بوت جوش بکوش ماں "لَو یُخِذُ وَلَدًا" اولی احتمال و ماں "لَو یُکُنْ لَّہُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ" و دومی احتمال و ماں "لَو یُکُنْ لَّہُ وَلِیٌّ مِّنَ الدِّیْنِ" و سہمی احتمال نفی کنگ و پد ماں کتیرہ کتیرا۔ اے بہ آتی عظمت و کبریائی و نیگ و دلگوش گور کنائیک بوت یعنی انسان و باید انت کہ حق تعالیٰ بزرگی و نوی زبان و دل و اقرار بکنت و چہ ہمک ہمیں کمزوری اثر پاک و بالابزانت و لطف و کت ایش انت کہ ماں "لَو یُخِذُ وَلَدًا" نصاریٰ و مان "لَو یُکُنْ لَّہُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ" و مشرکین و مان "لَو یُکُنْ لَّہُ وَلِیٌّ مِّنَ الدِّیْنِ" و ہما یہودیائی رد بوت کہ آیانی گور و خدا تعالیٰ و ماں کنگ گرگ و ہد و گون یعقوب علیہ السلام و مقابلہ کنگ طاق نہ داشت (العیاذ باللہ) حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت و مدد گار نیست و ہد یعنی آتی سر کردی ذلت نیست کہ مدد گار و نوبت بنیت۔ تم سورة الاسراء بعون اللہ تعالیٰ و حسن توفیق فللہ الحمد و المنزلة و الصلاة والسلام علی صاحبہا و آلہ و سلم و علی اہل وصحہ۔ ہر صفحہ و فوائد و اعلیٰ یعنی چہ اعلیٰ و اعلیٰ تیں تعریف و شکر مستحق ہما خداوت بیت کنت کہ آتی و وقی خاصین و مقرب ترین بندہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

عَوَجًا ۱ قِیْلَ لِّیْنِذِرْ بِأَسَاسِدِیْدًا مِّنْ لَّدُنْہِ وِیْثَرُ الْمُؤْمِنِیْنَ تَابَ ۲ تَجَاجَلْجَلِیْسٍ تَنَایِمٍ دَوْرَ بَدْنَتٍ چہ سختیں عذابیا چہ اللہ و عرفا و گل بدنت ایمانداران الذِیْنَ یَعْمَلُوْنَ الصَّالِحَاتِ اِنَّ لَّہُمْ اَجْرًا حَسَنًا ۳ مَا کِشِیْنَ ہما کہ شتریں عمل کنت بر آیاں شتریں جزا انت نہ دنت فِیْہِ اَبَدًا ۴ وِیْنِذِرُ الذِّیْنَ قَالُوا اتَّخَذَ اللّٰهُ وَلَدًا ۵ مَا لَہُمْ ہمودا ہمیشہ و ویمہ ایر بکنت بہ ہمایاں کہ گوشت اللہ و رنگ ہست انت و کیستیں آیانا بہ من علم و لا لایاہم کبرت کلمۃ تخرجہم مِّنْ اَفْوَہِہِمْ یہ اے خبر اعلیٰ و نہ آیانی بت پیرکان و مزین خبرے اے کہ در کیت چہ آیانی دپان۔ اِنْ یَقُولُوْنَ اِلَّا کَذِبًا ۶ فَلَکَ لکْ بَاخِعٌ نَّفْسُکَ عَلٰی اَثَرِہِمْ اے تمام دروغنت کہ گوشتش و نوں شاید تو تودا دل پٹ کنت بہ آیانی رندا اِنْ لَّمْ یُؤْمِنُوْا بِہِذَا الْحَدِیْثِ اَسْفَا ۷ اِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلٰی اَکمر ایمان میارنت یہ اے کلاما بہ ارمانی بوتگ تحقیق ماہر چیکہ بہ زمین و الارض زینۃ لِّہَا لِنَبْلُوْہُمْ اَیُّہُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا ۸ وَاِنَّا سرائنت زمینیں کنگ بر آئی تاکہ ما پدیری کہیں مردماں کہ چہ آیانی شتریں کار کنت و ومارا لَجَعَلُوْنَ مَا عَلَیْہَا صَعِیْدًا جُرُزًا ۹ اَمْ حَسِبْتَ اَنْ اَصْب کنگی انت ہر چیکہ بہ آتی ہر ہست انت یک پے سیرگی و چہ تو خیال کنگ کہ غار و الْکَہْفِ وَالرَّقِیْمِ کَانُوْا مِّنْ اٰیٰتِنَا عَجَبًا ۱۰ اِذْ اَوٰی الْفِتٰیۃ و تلب و واجہ کاراں چہ مے قدر تانی نمونیاں عجب ترینت و وقتیکہ جاگش گیت ہما دزبان اِلَی الْکَہْفِ فَقَالُوْا رَبَّنَا اٰتِنَا مِنْ لَّدُنْکَ رَحْمَةً وَہِیْ غار و تہا گد گوشتش آئی مے رب ہدے مارا چہ وقی نیمکا بخشے و تیار بکن لَنَا مِنْ اَمْرِنَا رِشْدًا ۱۱ فَضَرْبْنَا عَلٰی اِذْ اَنھَمْ فِی الْکَہْفِ سِنِیْنَ ہر ما مے کار و درستی پدما پتنت آیانی گوش ماں غار چختہ سال

منزل ۴

مدد گرگ بہ بیت چوشکہ پے اولاد و مدد و زوریت یا چہ ہمسرے مدد گرگ بہ بیت چوشکہ یک شریکے چہ دومی شریکے مدد حاصل بیت یا چہ و نامسترین و مدد گرگ بہ بیت چوشکہ کمزورین مردم و ذلت و مصیبت و ہد و چہ و نامسترین مردم و مدد گرگت مرے آیت و اے ہر سہیں طریقانی نفی کنگ بوت جوش بکوش ماں "لَو یُخِذُ وَلَدًا" اولی احتمال و ماں "لَو یُکُنْ لَّہُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ" و دومی احتمال و ماں "لَو یُکُنْ لَّہُ وَلِیٌّ مِّنَ الدِّیْنِ" و سہمی احتمال نفی کنگ و پد ماں کتیرہ کتیرا۔ اے بہ آتی عظمت و کبریائی و نیگ و دلگوش گور کنائیک بوت یعنی انسان و باید انت کہ حق تعالیٰ بزرگی و نوی زبان و دل و اقرار بکنت و چہ ہمک ہمیں کمزوری اثر پاک و بالابزانت و لطف و کت ایش انت کہ ماں "لَو یُخِذُ وَلَدًا" نصاریٰ و مان "لَو یُکُنْ لَّہُ شَرِیکٌ فِی الْمُلْکِ" و مشرکین و مان "لَو یُکُنْ لَّہُ وَلِیٌّ مِّنَ الدِّیْنِ" و ہما یہودیائی رد بوت کہ آیانی گور و خدا تعالیٰ و ماں کنگ گرگ و ہد و گون یعقوب علیہ السلام و مقابلہ کنگ طاق نہ داشت (العیاذ باللہ) حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت و مدد گار نیست و ہد یعنی آتی سر کردی ذلت نیست کہ مدد گار و نوبت بنیت۔ تم سورة الاسراء بعون اللہ تعالیٰ و حسن توفیق فللہ الحمد و المنزلة و الصلاة والسلام علی صاحبہا و آلہ و سلم و علی اہل وصحہ۔ ہر صفحہ و فوائد و اعلیٰ یعنی چہ اعلیٰ و اعلیٰ تیں تعریف و شکر مستحق ہما خداوت بیت کنت کہ آتی و وقی خاصین و مقرب ترین بندہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم

عَدَا ۱۱ ثُمَّ بَعَثْنَاهُمْ لِنَعْلَمَ أَيُّ الْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوا

بہ حساب و رندا پادیں کنت تاکہ مابز این کہ چہ اے دوین ٹوئیاں یکام کیے شریا دانت

أَمَدًا ۱۲ نَحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأَهُم بِالْحَقِّ إِنَّهُمْ فِتْنَةٌ أَمَّا

ہمادے کہ جلتکشت و ماقصہ کنیں گوں تو آیانے حال یہ راستی کہ آجئے جوان انت ایمانش

بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَاهُمْ هُدًى ۱۳ وَرَبُّنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَذِقُوا

آرت ہوتی تباؤا مکیشیں ہدایت دانت و آیان دلیں و ڈ کنت و قتیکہ اوشانت

فَقَالُوا رَبُّنَا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَنُدْعُوهُنَّ دُونَهُ ۱۴

پدا گوشتش مے رب آسمانانیک وزین و رب انت تو رنجیں آئیا بغیر چہ دگر یار معبود

لَقَدْ قُلْنَا أَذِ شَطَطًا ۱۵ هَؤُلَاءِ قَوْمُنَا اتَّخَذُوا مِن دُونِهِ آلِهَةً

گڑا چہ برا مانا ہودیں خبر گوشتش اے مے قوم انت ٹاھینتش اللہ چہ بغیر دگر معبود

لَوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطٰنٍ بَيِّنٍ فَمِنْ أَظْلَم مِمَّنِ افْتَرَىٰ

پر چہ نیارنت پرایاں ظاہریں سندے پدا کیں زند تریں گنہگار چہ ہمایا کہستی

عَلَىٰ اللَّهِ كَذِبًا ۱۶ وَإِذْ اعْتَزَلْتُمُوهُمْ وَمَا يُعْبُدُونَ إِلَّا اللَّهَ فَاوَا

پہ اللہ سراد و غ و قتیکہ شمایک کنارہ بوت چہ آیان معبودان بغیر چہ اللہ گڑاؤن

إِلَى الْكَهْفِ يَنْشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحْمَتِهِ وَيُهَيِّئْ لَكُمْ مِّنْ أَمْرِكُمْ

بروت بندرت ماں آغا لاشنگ کنت پر شمشے راب چہ قوتی رحمتا دتیار کنت پر شمشے کارا

مَرْفَقًا ۱۷ وَتَرَى السُّنَّاسَ إِذْ أَطْلَعَتْ تَرَوْعْنَ كَهْفَهُمْ ذَاتَ

پہ آرام و دگندے روچا و قتیکہ ٹک کنت میل کنت چہ آیان غارا راستی

الْيَسِينِ وَإِذْ أَخْرَبْتَ تُقْرِضُهُمْ ذَاتَ الشِّمَالِ وَهُمْ فِي فَجْوَةٍ

نیمگا و قتیکہ ایرروت رد دنت و نارا چہ آیان چپی نیمگا و آماں کشادھیں جاگادنت

مِّنْهُ ذٰلِكَ مِنْ آيَاتِ اللَّهِ مَن يَهْدِ اللَّهُ فَبِهِدْهُدٍ وَمَن

اودا اے چہ اللہ قدر تان انت ہر کسیا کہ راہ بدنت اللہ گڑا ہما پراہایت و ہر کسیا کہ

مازل ۴

سراجہ درستان اعلیٰ و کامل ترین کتاب نازل کنت و اے پیما زمین و نند و کیں مخلوق و چہ درستان مسترب نعت و شرفدار فرمائیت بے شک ماں
اے کتاب و چپ و چوہیں خبرمان نیست آئی عبارت زیات آسان و فصیح و بیان و رہبر دل و اثر کنوک و براہ دارنت آئی تعلیم زیات درمیانی راہ و
شون دیوک و معتدل انت کہ ہر زمانگ و ہر تب و مناسب و عقل سلیم و مطابقت داروک انت ہج افراط و تفریط و مریشی و گنجائش نیست انت وک یعنی
تکذیب کنوکانی سر ہر سکیں آفتے ماں دنیا و آخرت و چہ خداوند قہار و جانب و آئیوک انت چرائی اے کتاب ہر کس و آگاہ کنت (تنبیہ) "فتیہ" و
لھتین و معنی و "مستقیم" و زوران و محض پیشی مضمون و واسطہ تا کیدہ قرار داتگ یعنی ہر قدر مریشی و غور و فکر کن انت قدیک مودے و چوٹی نہ کنیدات مگر
واجہ فراء و اے لفظ و معنی چوش کنگ "قیما علی سائر الکتاب السماویہ" یعنی تمام آسمانی کتابانی صحت و تصدیق و سر ہر جنوک و آیان اصولی تعلیمات و
ماں دنیا و قائم داروک ابو مسلم و گوشت "قیما بمصالح العباد" بندہانی تمام مصالحانی ضامن و آیان معاش و معاد درستان و دودار کنوک بہر جا و رے ہر چ
معنئے زورگ بہ بیت بہ آئی صداقت راستی و ہج شے

نیست وک بظاہر و چریشی و مراد آخرت و بدلہ یعنی

جنت انت کہ اودامؤمنین قانتین و دائمی و شئی ابدی

راحت حاصل بیت وک یہ خدا و اولاد تجویز کنگ و

مشہور و دیم و تفریط و نصاری انت و چوشکہ آج حدیثان

ظاہر بیت گوں ہمیشہ قرآن و حاملان (زور و کان)

داں قیامت و زیات واسطہ کسیت تاہم ماں لفظانی

عموم و رے و لھتین فرقہ یہود کہ عزیر علیہ السلام و خدا و

جگ یا لھتیں مشرکاں کہ ملائکتان و خدا و جنین

جگ قرار داتگش آہم داخل بوتنت چوش بگوش

اے جاگہ و اولاد تجویز کنوکین کافران و بالخصوص

و نصاری و اخص خصوص و ہما ہم تراپ دیگ

بوت وک یعنی کجام تحقیقی و عملی اصول بہ اشانی

دست و نیست و نہ اشانی بیت و پیر کافی دست

ہست است کہ ما آیان کورانی و قول و زندگیری و

چشیں مزین دیار و رنت چوش بگوش خداوند

تعالی و شان قدوسیت و سبوحیت و اے مردمان

ہج خبر نیست کہ ماں آئی بارگاہ و چشیں گستاخی

کنان و کمیں میاری ہن نہ بیت دلیل و ثبوتانی

بدل و ماں اشانی پتینک و ہمے یکیں خبر نیست

کپتک کہ چہ زبان و یک دروغیں و ناہودگیں

خبرے دریشان کنان بہ بنت و وھدیکہ چہ اشان و

ثبوت لوٹک بہ بیت تو پسہ دینت کہ ایش مذہب

یک اسرار و راز انت کہ انسانی عقل بریشی

ادراک و عاجز انت وک یعنی اگن اے کافر

قرآن و جبران و مہ من انت تو شما (واجہ نبی)

ماں پریشانی و غم و نارا غمباد مکن انت شما

تبلیغ و دعوت حق و سر انجام ذات و ہم سر انجام

دیگہ کتے کتے مہ منیت تو شما اینکے دل گران و دل و

تنگ مہ بیت نہ پشومان بہ بیت کہ ما چشیں

کو شستہ پر چاکتیں کہ ماں آئی و کامیابی نصیب

نہ بوت شما بہر جا و رے کامیاب انت دعوت و

تبلیغ و مخلوق و شفقت و ہمدردی کنگ و کار و

کہ شما گلایش انت اے شے درجہ و مزین و بالا کنت

بے سختان اگن قبول نہ کنت تو تان و ہمایانی

و قی جزدہ انت وک یعنی آئی دودلاری و نیک و

درکان و زوریت یا آئی و بل کنان و آخرت و حاصل کنت ماں لہتیں روایتان انت کہ ابن عمر و سوال کت یارسول اللہ احسن عملاً، کجام مردم

انت و فرمائیت "أَحْسَنُكُمْ عَمَلًا وَأَوْعَكَوْهُنَّ عَمَّا رَمِ اللَّهُ وَأَسْرَعَكَوْهُنَّ فِي طَاعَتِهِ سُبْحَانَهُ" (ہر کس و فہم شربہ بیت چہ حرام و زیات پیریز

بکنت و خدا و فرمان برداری و نیک و زیات درکان بزوریت) وک یعنی یک روچے کاہ و لکش پیش درخت و غیرہ و چہ بن و ولگوچ کنان و زمین و

خشکیں میدانے جو کنگ بیت ہما کسان کہ بریشی دودلاری و براہ داری و کنوک انت آیان بخوبی لڑنگ لوٹیت کہ چرے چمک و دیک و آروکین چیزان

ہج باقی نمائیت دنیا و زمینی اسباب و توری ہر قدر زربارت و چہ مادی بودناکی "ترقی" و زمین و گل و گلزار کن انت داں وھدیکہ چہ آسمانی ہدایت و روحانی

دولت و شے دستاں ہورک بنت حقیقی و شنودی و دلمعی و چہ ابدی نجات و شما کردی شربیت نہ کن انت گڑی و دائمی کامیابی تہنا بہ ہما کسان انت کہ

آیان بہ حقیقی واجہ و شنودی و دنیا ہر یک کار بیوکین وفائی و شے و قریان کت بکنت و بہ حقیق کشک و سہ اگام جنان چہ

ہمک ہمیں درد و تکلیف پریشان نہ بنت و نہ چہ دنیا و طاقتور و زوراکیں ظالما فی تریس و بیم، اشانی قدم لرزنت۔ ہمے روادیم ترے اصحاب کہف و قصہ بیان فرمائیت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تسلا بن دات کہ شما و تارا بہ اسے بد بختانی غم و غما و ممکن ات پرچ دنیا و زندگی و عیش و عشرت و سر اٹھل کنان اشان حق و راہتر مال گننت آدرستان و چنڈ چنڈ کنان و پنجوش برابر کنگ بیت کہ نام و نشان ہن باقی پشت نہ کبیت و آخر کار درستان و خدا طرف و واتر بوان و روتگی انت و ہما وقت و درستی جڑھانی فیصلہ کنگ بیت و یعنی چہ حق تعالیٰ و عظیم قدرت و حساب و کہف و واجہانی قصہ کہ دیما پیداک انت بک چہستانے انت کہ ایشرا چہ حد و زیات عجب زانگ بہ بیت آسمان ماہ۔ روج و غیرہ و پیداک کنگ آیانی محکمیں نظام و قائم دارگ انسان و ڈولیں کمزور بنیاد و درستانی سرافضیلت دیگ ماں انسانان بنیان روان کنگ۔ اشانی گوئدین و ہورک دستیں جماعتان و مزین مزین متکبر و غرورناکین مردمانی مقابلہ و کامیاب کنگ خاتم الانبیاء و غار و رفیق واجہ چہ دشمنانی گرفت و آزارت کنان و سہ روج ماں غار نور و جلگ۔ کافران داں غار و دپ و ونا رار سینگ وید احشکین دستاں پیچ ترینگ، آخر لوگ و جاگہان و یل دیو کیں چند بے سروسامانیں نفران و تمام جزیرہ العرب بلکیں ماں مشرق و مغرب و ماں اینکر کمیں مدت و غالب و کامیاب کنگ آیا اسے و اسے ہمیں دگ بے شمار چیزان چہ اصحاب کہف و قصہ و عجیب انت۔ مبنی گپ ایش انت کہ یہود و قریش و مشورہ دانگ ات کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و پہ آزمائش و چکاسگ و رداستہ سوال بکن ات، روج چہ چیزایت؟ اصحاب کہف و قصہ چہ ات؟ ذوالقرنین و سرگزشت چہ ات؟ اصحاب کہف و قصہ و عجیب بوگ و ردا زیارت اہمیت دانگت ہمیشکا ماں اسے آیت و اشان بیان کنگ بوٹ کہ آقصہ اینکر عجیب نہ انت چوش کہ شما فہم ات چریشی و باز مزین قدرت و عجیب و غریب نشانی موجود انت دیم و اصحاب کہف و داستان اول سر و مجملہ پیدامفصل بیان فرمائینگ۔ گوشتنگ کہ اسے ہتے و رتا روم و یک ظالم و جبار بادشاہ دور و انت کہ آبادشاہ و نام لھتین و دقیاوس، گوشتنگ۔ بادشاہ مزین بت پرستے ات و گوں جبر و زوراک و بت پرستی و تالان کنوک ات۔ عام مردم سکی و ترس و خوف و و جبر و زورہ دنیاوی نفع و ردا و قی مذہب و ویل کنان و بت پرستی و اختیار کنگ و لگنت۔ ہد و ہدے ماں لھتے ورنایانی دل و کہ آیانی تعلق گوں سلطنت و گروکان ات اشان و خیال اہت کہ یک مخلوق و ہ خاطر و قی خالق و ناظر کنگ شرن انت اشانی دل چہ خدا ترس و چہ خدائی نور و پراشت۔ حق تعالیٰ و اشان و گوں صبر و جوانمردی و توکل و دولت و سر رت کنگت بادشاہ و روبر و پیش بوان و ہم اشان و لکن نڈھو امین دوقینہ الہا لکند قلنا اذ اشططنا و نعرہ مستانہ بلندکت و ایمانی جرات و دلیری و ظاہر کنان باز کسان و ہبکہ و حیران کت۔ بادشاہ و اشانی ورنائی و سر ارحم اہت و چیزے مصلحت و کار و باران آرمود نہ دات کہ اشان و فوراً قتل بکنت ہمیشکا اشان و چیزے روج و مہلت دیگ بوٹ کہ اتی معاملہ و سر اید فکر بکن انت۔ اشان و ت ماں و شورکت کہ چشیں فتنہ و ہدے و ہدیکہ قدم چہ ظلم و زور و عاجز بوان آیانی لرزگ و خطرہ سر و سوارات سرو تا مناسبت ہمیش رانتش کہ شہر و قریب ماں یک کو ہے و توک تل و چہ بہ بنت و آوہدے و قی گوم و شربارنت و اتری و اختیار بکنت و دعاش لوٹ ات کہ خداوند!! تو گوں و قی رحمتاں مے مشکل و پرمایان بکن و رہ شونی و ہدایت و رداستہ راہ و انتظام و سرجم بکن۔ آخر چہ شہرستان و دریایان و ماں یک کو ہے و پناہش گیت و چہ و تائیچے و رامامورش کت کہ پوشاک و بدل کنان و و ہدے و شہر و برت تاکہ فروری چیزان و خرید بکنت و بیاریت و پدا چہ شہر و اخبار و احوال و ہم مارا سر بکنت۔ ہما کس کہ پہ اسے کاران مامورات یک روچے آتی و جال آورت کہ مروجی ماں شہر و سرکاری حساب و مارا شوہاز کنگ بوٹنگ۔ و مے سیاد و ارشان و مجبور کنگ بوٹ گانت کہ مے نام و نشان و پیش بدانت۔ اسے گپ و رب (مذکرہ) بوان انت کہ حق تعالیٰ اسے درستانی سرائیکیارگی و اب و گرائی دور دات۔ گوشتنگ بیت کہ سرکاری مردمان و اشان باز شوہاز کت بے اشان و چہ معلوم نہ بوٹ دم بران و آخر اشان نشنت و بادشاہ و سوج و سرائیک رود و تختی و سرائے ورنایانی نام و مناسبتیں احوال بنیسان ماں خزانگ جاہ و ایر کنگ بوٹنت تاکہ آیوکیں نسل چرے احوال و معلوم دار بیت کہ یک جماعت بہ حیران کنوکیں رہبندے و بے گواہ بوٹ۔ ممکن انت کہ دیم تریلیکین اشانی و نام و را بہ بیت و لہتیں عجیبیں داستان سہرا بہ بیت۔ اسے ورنایانی مذہب کجام ات، ماں اشی و اختلاف انت لہتیں و گوشتنگ کہ اسے نصرانی یعنی مسیحی دین و پروکار انت لیکن ابن کثیر و چہ قرائن ایشرا ترجیح دانگ کہ اصحاب کہف و داستان چہ مسیح علیہ السلام و پیش یگنت و اللہ اعلم (تنبیہ) و رقیم کوہ و توک و تل و گوشتنگ و مرقوم و معنی و ہم دنت یعنی نبشتہ کرتگیں چیز ماں مسند عبد بن حمید و یک روایت و کہ آرا حافظ و علی شرط البخاری گوشتنگ چہ ابن عباس و رقیم و دومی معنی منقول انت یعنی اصحاب کہف و اصحاب رقیم یکیں جماعت و دولقب انت۔ ماں غار و جلگ و سوٹ و اصحاب کہف نام گیت بوٹنت و چونکہ اشانی نام و صفت و غیرہ یک تختی عیہ سرائیسگ و ایر کنگ بوٹنگ انت ہمیشکا اشان و اصحاب رقیم ہن گوشتنگ مگر واجہ ترجمہ کنوک و ادا اتی معنی زرتنگ و ہر جا و ر و اصحاب کہف و اصحاب رقیم یک قرار و یگنت۔ لہتیں عالمانی رائے جوش انت کہ اصحاب رقیم و قصہ ماں قرآن و مذکور نہ بوٹنگ۔ محض عجیب بوگ و سوٹ و ماں اصحاب کہف و تذکرہ و آتی و حوالہ دیگ بوٹ و در حقیقت و اصحاب رقیم (کوہ و تل توک والا) ہماستہ کس انت کہ چہ ہور و باران و تچان و ماں یک غارے و پناہ اش گیت چہ بزرے یک تلارے آہست و کیت کہ آتی و غار و دپ بندگت۔ آوہدے چہ رایان ہر یک شخصے و قی زندہ مقبول ترین عمل و حوالہ دیان و گوں حق تعالیٰ و فریاد کت و کم و کم و غار و دپ پیچ بوان بوٹ۔ امام بخاری و اصحاب کہف و ترجمہ کنگ و بد حدیث الغار و مستقل عنوان قائم کت و ماں آتی و اسے سہ اسے مردانی قصہ و گوں گیش و گوارہ و درج کنان و شاید بہ ہر طرف اشارہ کنگ کہ اصحاب رقیم ہے مردم انت۔ طبرانی و بزار و گوں اسناد حسن چہ نعمان بن بشیر و مرفوعا روایت کنگ کہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و رقیم و ذکر فرمائینگ ات و پدا اسے سہ اسے مردانی قصہ فی بیان کنگ ات۔ واللہ اعلم۔

صفحہ ۴۶۳ ء فوائد وای یعنی ہنچیں ٹیکے دات کہ سالانی سال ماں غار ء و اب کینت اینکر آنکر ہج خبرے پہ اشانی گوشان نہ کینتگت۔
 وک سالانی سال ء و پد حق تعالیٰ ء اشان ء آگاہ کت تاکہ ظاہر بہ بیت کہ چہ اختلاف کنوکان کیا آیانی نوم (واب) ء مدت ء زیات صحیح اندازہ جت اے
 ظاہری گپ ایت کہ چشیں دراج کشیں واب ء رند و ہر یکہ آگاہ بوتنت تو قدرتی طور ء و اب کیوکان و ماں دگہ گند و کان ء من اختلاف و چہ میگوئی بیت
 کسے کم مدت کنت کسے زیات کسے اے قصہ ء اقرار کنت و کسے اشیا بنو تکیں قصہ گوشان ء انکار کنت تو اشان ء آگاہ کنان ء اے گندگ مقصود اے
 کہ کجام جماعت پہ راستیں حقیقت ء سر بیت و اے حقیقت ء سر بوان ء بعث بعد الموت ء گر بچ ء کوچ کنت کہ ماں اشی ء آوہد ء مردم چھپو
 کنگا کنت وای یعنی چہ ایمان ء زیات درجہ دات اولیاء ء وای یعنی مضبوط و ثابت قدم داشت کہ خبرش صاف گوشت وای یعنی و ہدیکہ رب

ہمانت تو معبود دگہ کسی ء اقرار دیگہ اجمعی انت
 ”ربوبیت“ والوہیت ہر دوہیں پہ ہمانی مخصوص انت
 وای چو شکہ موجدان بہ توجید ء ردا صاف صاف
 دیلان ء پیش کنت اگن مشرکان پہ وئی دعویٰ ء
 راست گشوگ انت تو اے ردا صافیں دبیل
 پرچاپیش نہ کنت دلیل چہ کجایارنت۔ دروغ یاد
 نہایت چریشی ء مستری دروغ دگہ چہ بیت کہ خدا
 شریک قرار بدینت وای یعنی و ہدیکہ چہ مشرکان
 دین ء ماوتار اسست و جد اکت تو ظاہری بیماہن
 جرایان جد ابوک المی انت و و ہدیکہ جرایانی باطلیں
 معبودان کنارہ کشی اختیار کت تو باید انت کہ
 چہ ہر نیگ ء و تار اسندان ء تہنایہ وئی معبود ء
 نیمگ ء جھلگ و چہ ہمانی ء رحمت و لطف ء ایت
 دارگ بہ بیت دت ماں و تاشور کنان ء شت انت
 ماں کوہ ء توک ء جاگمش گت وای یعنی خدا تعالیٰ
 چہ وئی کاملین قدرت ء آیانی رہشونی بہ ہنچیں جاگے ء
 کت کہ اوداگوں دلجمعی ء آرام بکنت نہ جاگے ء
 تنگی انت کہ ساہ بہ منجیت نہ کجام و ہدیکہ روتاب
 پریشان بکنت۔ غار جتوگ ء کشادہ و مواد ارت
 و چو شکہ ابن کثیر ء بنشتہ گرتک کہ بہ گوریجان دیم بوگ
 سوب ء بہ یک ہنچیں وصفے و شکلے ء آت کہ ماں
 آئی ء روتاب قد ضرورت ء سر بونگت و ایذا
 دیگ ء ابید چہ اودا درشتگ آت۔

ہے صفحہ ء فوائد وای یعنی ظاہری و باطنی
 رہشونی کل ماں ہمانی اختیار ء انت بچار کہ و ہدیکہ
 دنیا گمراہ آت چونکائی کہف ء و اہمان ء بہ ہدایت ء
 سراقام داشت و سر ظاہر ء ہن بہ چوہیں عجبین
 غار ء نیمگ ء راہ سوچ دات وای گوشتنت کہ
 ماں واب ء جاوہر ء آیانی چماں بچ انت و اینکر
 دراجیں واب ء اشر جرایانی بدن ء ظاہر نہ بوتک
 اے پیماکسے آیان ء بچاریت تو اے سمے فہمیت کہ
 اشان آگاہ انت و حق تعالیٰ ء ماں آیان ترس
 و ہیبت ء شان پیداکت و آجاگہ ء دہشتناک
 کت تاکہ مردم تماشا جوڑ مکنت کہ اے آرام
 بہ بنت آیانی ہماہی ء یک کچہ ہم ہست آت
 اشانی صحبت ء بہ آئی ء سراقام شرکت و صدیانی

وای یعنی چہ ایمان ء زیات درجہ دات اولیاء ء وای یعنی مضبوط و ثابت قدم داشت کہ خبرش صاف گوشت وای یعنی و ہدیکہ رب

يُضِلُّ فَلَئِنْ تَجَدَّلْتُمْ إِلَيْنَا مَرَّةً أُخْرَىٰ ۖ وَتَحْسَبُهُمْ إِيْقَاطًا وَهُمْ
 آرد بکنت گڑا گندے تو پہ آگاہ دوستے کہ رہی بیاریت و تو گمان کنے کہ آگاہ انت و آ
 سرقود و نقلبہم ذات الیمین وذات الشمال وکلبہم
 دانت و لیمیں ماآیان پہ راستی کشا و چپی کشا۔ و آیانی کچکا
 باسط ذراعیه بالوصید واطلعت علیہم لولیت منهم
 چہ گشتگت وئی دوہیں دست ماں غار دپا۔ اگر تو سرک بکنے آیان بگندے گڑا تو پشمان ترسینے
 فرار ا و لولیت منهم رعبا ۱۸ وکذلک بعثہم لیساء لو
 بچہ چہ آیان و پیرے تو چہ آیانی ترساف و ہنچو مباد کنت تاکہ جست بکنت گوں
 بینہم قال قایل منہم کم لبتہم قالو البتہ انما اوبعض
 بکد گرا۔ بیکتا گوشت چہ آیان چہ قدر مذمتا جلتگ شما گوشتش ماجلتگ یک روچہ یا کتر چہ
 یوم قالو اربکم اعلم بہا لبتہم فابعثوا احدکم بورقکم
 روچہ یا گوشتش شے رب شزانت کہ چہ قدر مذمتا شما جلتگ نوں دیم بدیت بیکتا چہ دت گوں اے
 ہذہ الی المدیۃ فلینظر ایہا ازکی طعاما فلیاتکم برزق
 کدارا شہر ء نیمگا پدا بچاریت کہ کجام و رگ ملہ ترانت نوں بیاریت شے گوراوراکہ
 منہ و لیتکلف و لا یشرعن بکم احد ۱۹ انہم ان یظہروا
 چہ آیان و بہ نرمیا برت و شے حالیکے ء راندنت پرچہ کہ اگر معلوم بہ بنت چرشتہ
 علیکم یرجوکم او یعیدوکم فی ملیتہم وکن تفلحوا اذا
 حال لا شمارا دوک چین کنت یا ترینت شمارا ماں وئی دینا و آپہ شما کدی بہ مقصدا
 ابدا ۲۰ وکذلک اعزنا علیہم لیعلموا ان وعد اللہ حق و
 نہست وای و ہمد و لامر دین معلوم کنت پہ آیانی حالات تاکہ آزاننت کہ اللہ وعدہ راست انت و
 ان الساعۃ لا ریب فیہا اذیتنا زعون بینہم افرہم فقالوا
 ماں قیامت ء آگاہ بچ شکے نیست انت و فیکہ جگہ کنگا کنت و تمو تا بہ وئی خبر سرک پر گوشتش

سال زندگ منت اگر چہ یک ء دارگ بدانت و لیکن بدانی توک ء یک نیگہ ہم بیت و اللہ ذرا السعدی الشیرازی سہ پسر نوح بایداں بنشتست
 خاندان بنو نوح گم شد۔ سگ اصحاب کہف روزی چند پئے نیکاں گرفت مردم شد۔ و چو شکہ وئی قدرت ء اینکر دراجیں مدتے اشان ء
 و اپینتگ آت ہے پیمابر وقت اشان ء آگاہ کت، پاد اہنت تووت ماں و تاکب و تران ء لگنت کہ ماچنکر دیر ء و پنگیں لہتین ء گوشت یک
 نیم روچے ء یعنی باز کم، ابید گران ء گوشت کہ چہ مفقین بحث ء چہ فائدہ؟ اے بابت ء خدا شتر تر زانت کہ ماچنکر و پنگیں۔ نوں شما وئی کار بکنت
 یک کسے ء اے کداراں دیان ء بازار ء روان کن ات کہ ایک دکانے ء حلال و شریں و رگ ء چاران ء خرید بکنت و بیاریت اے خبر المی انت کہ
 آئی ء گوں مزین ہو شیری ء روگ و ایک و پداگوں نرمی ء معاملہ کنگی انت کہ چہ بازار ء مردمان کسے مے بابت ء زانت مکنت و اگن نہ اشی ء
 انجام پیا سگ خرابی ظاہر کنت اگن ظالمیں بادشاہ ء مے حال ء گپت تو مارا یا و سنگسار کنت یا گوں زور انسری مارا چہ دین ء بدر راہ کنت العیاذ

بالشجوش بوت تو ہر جہاں علانیہ کامیابی کے مالوٹیں آکر ہی ہم حاصل بوت نہ کنت چیا کہ حقیق دین و برترنگ اگر چہ گوں جبر و اکراہ بہ بیت الوالہرم
مؤمنانی کا بیت نہ کنت (تنبیہ) منی خیال و "یَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ" محض چہ تقلیل مدت و کنایہ انت چہ و اب و جاہ بران و اینکر دراجین
مدت و ہن آیان قلیل مارت راست انت مہرنگیں و ویتگیں یک پیمانت، "یَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ" گوں آو و حرف و کار مرزی ہنجوش
بزان جوشک ماں سورہ مؤمنون و انت "کَوْنَتْهُمْ فِي الْأَرْضِ عِدَّةَ سِنِينَ قَالُوا الْبَيْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَاسْئَلِ الْعَادِينَ" (مؤمنون رکوع ۶)
وکی چریشاں یکے و کلداران زوران و بازار و شت اودا رستیں چیزان و بالا بالا تجارت اے مدت و باز قرن بدل بوتلنت بازار و مردمان و اے کلداریسکہ و
گندان و حیران بوتنت کہ کجام بادشاہ و نام انت و کجام عہد یگنت ایشاں ہنجوش فہمت کہ اے شخص و کوہنیں کلین خزانگے دست کینگ۔ کم کم حال بادشاہ و
سر بوت آئی و ہما کوہنیں تختی طلب کت کہ یہ آئیے سر اچند نام و نشان درج انت کہ اے مردم اناگت و نامعلومیں رہبندے و فلان سن و کار بوتنت تحقیق و
معلوم بوت کہ اے ہما بے گو اہیں جماعت انت۔ ہما

دور و ماں شہر و بازار و "بعث بعد الموت" و بار و
مزن چہڑھے پاد اھتگت۔ کسے و گوشتگت کہ چہ مرگ و
پد زندگی نیست کسے و گوشتگت ات کہ محض روحانی
بعث انت جسمانی نہ بیت کسے معاد روحانی و جسمانی
ہر دوکانی متوک ات آوہد و بادشاہ حق پرست و
انصاف دوست ات لوٹگتگی کہ چہ یک نیگے و ہنجیں
مثالے دست و بکیت کہ چرائی و ماں سر پد کنگ و
آسانی بہ بیت و نا فہمی و رہبند کم بہ بیت اللہ تعالیٰ
اے نظیر دیم دات آخر کار آخرت و منکران اے حیران
کنوئیں قصہ و گندگ و اشکگ و زند آخرت و سرا
ایمانش آرت، اے ندرگ و خصوصاً اشانی بتانی سرا
آخر دور دات۔ زانتش کہ حق تعالیٰ و مار ایم تریاب
داتگ کہ اے قصہ ہم چہ دومی زند و زندگ بوٹگ و
کم نہ انت (تنبیہ) اھتین و "اِذْ يَتَنَازَعُونَ
بَيْنَهُمْ أَهْوَاهُو" و مطلب جوش گنگ کہ حق تعالیٰ
چہ اصحاب کہف و احوال و مردمان و ہما و ہدے
معلوم دارگت و ہدیکہ بہ اصحاب کہف و بابت و
مردمانی درمیان و چہ چا و چہڑھے بناء بوتگت کہ ہما
لھتے ورنما کہ چہ دراجین مرنے و بہ آیان بار و اشکناں
ویدر اکیں کہ آیکر غائب بوتنت پدا حال ہج درناھت
کہ تجی نگوشنت کجا نگواشانی نسل تالان بوت نوں
چونکائی زندگ یشت کینگت درست مہرنگ گوں
خاک و آوار بوتگت ما اے مسئلہ و یکے و یک
پیے و گپ جگت دومی کس دگر رنگے و وئی خیال
ظاہر کرگت کہ اناگت و حق تعالیٰ و چہ حقیقت و
پردگ دورگت و تمام اختلافات ہلاس کرنت۔
تھے صفحہ و فوائد و اے خبر نیست کہ
چریشی و بعد اصحاب کہف زندگ ماننت یا بیران
بوتنت۔ بیران بوتنت تو کدی بوتنت و زندگ
ماننت تو داں کدی و زندگ منتت یا داں کدی
ماں انت بہر جا و در و شہر و مردمان چرایاں عجیب
و غریبیں احوال و معلوم دار بوان و وئی عقیدت
عقدی و درانگ و واسط و اہتش کہ بہ ہما غار و
نزیک و یک جلگے بطور یادگار بہ بندنت کہ چریشی
زیارت کنوکان و سہولت حاصل بہ بیت ماں آئی

ابنوا علیہم بنیاناً ربہم اعلّم بہم قال الذین غلبوا
بہ بندت آیان سرا یک جاگے۔ آیان رب شرانت آیان حال و گوشت ہما کسان کہ کیش بوتنت
علی امرہم لنتخذن علیہم مسجداً ۲۱ سيقولون ثلثہ
پہ وئی کاراں مابندیں۔ پہ آیان سرا یک مسیت و نوں لھتے گوشت آسکے کسنت
رابعہم کلہم و يقولون خمسہ سادسہم کلہم رجبا
چارمی آیان کچک انت و لھتے گوشت آسکے انت ششمی آیان کچک انت ریم جگن
بالغیب و يقولون سبعة و ثامنہم کلہم قل ربی اعلّم
پہ نادیدہ و۔ و لھتے گوشت کہ آہفت انت و ہشتمی آیان کچک انت تو جوش کہ منی رب شر
بعدتہم ما یعلمہم الا قلیل ۲۲ فلا تمار فیہم الامراء
زانت آیان حسابا زانت آیان مگر کینے۔ نوں تو جگدہ مکن ماں آیان خبر انگر سرری
ظاہراً ولا تستغف فیہم منہم احداً ۲۳ ولا تقولن لشیء
جگدہ و جست مکن آیان حال و چہ آیان یکتا و۔ و ہجہر مگوش پہ کار یا کہ
انی فاعل ذلك غداً ۲۴ الا ان یشاء اللہ واذکر ربک اذا
من اے کارا باندات کناں۔ مگر اے کہ اللہ بلوٹیت و یاد کن وئی پروردگار و ویشک
نسیت و قل عسی ان یتھدین ربی لا قرب من هذا ارشداً ۲۵
بہ شمشے و بگوش امیدی کہ منی رب سوچ بدنت منا چہ اشیاء نزیک تریں راہے نیکیے و
وکتوا فی کہفہم ثلث مائۃ سنین واذادوا تسعاً ۲۶ قل
و جلتش ماں وئی غار و سید سال و۔ و گیشیں دگر نہ سال و بگوش
اللہ اعلّم بہا البتوا لہ غیب السموات والارض ابصر بہ
اللہ شرانت بہ ہما گت کہ کیاں جگت۔ ہما یہ کتر انت جبریں خبر آسمانانیک زمین و۔ و جوں عجب غزیت
واسمے ما الہم من دونه من ولی ولا یشرک فی حکمہ احداً ۲۷
و اشکنت و نیست انت بہ بندیاں ہجہ ہما یا ہجہ دوستے۔ و شریدار نہ کنت ماں وئی حکما ہجہ کس

اختلاف پیدا بوت کہ چوئیں جلگے جوڑ کنگ بہ بیت و اختلاف و تفصیلان و خدا باندات و اے ہن ہما و معلوم انت کہ اے تجویر آیان مرگ و پد بوت یا چرائی و
پیش دوبارہ و اب کنگ و جاوہ۔ مردمان و دان غار و سر بوان آیان ملاقاتش نصیب بوت یا نہ بوت پدا ہن اثر داریں و بار سوخیں مردمانی رائے جوش بوت
کہ غار و نزیک و یک عبادت جاہ جوڑ کنگ بہ بیت اصحاب کہف و بابت و ہجہر اشیء کہ یکا میں موحد و متقی انتت یقینی پیمان جوش گوشتگت بیت نہ کنت
کہ کجام ہی و شریعت و پیروکار انتت و لیکن ہما مردمان کہ معتقد بوان و اودا جاکش بست انصاری انتت ابو حیان و "بحر محیط" و اصحاب کہف
مرتبه و شان و متعین کنگ و واسطہ بازیں اقوال نقل کرگنت۔ من شاء فلیراجع۔ (سرس لوٹیت آئی یا باریت) و یعنی سامعین و اصحاب کہف و
داستان و اشکناں و چوشکہ مردمانی ہیل و عادت انت اشکل و تیران و شانک دینت کسے گوشتگت کہ آسہ انتت چہارمی آیان کچک ات، کسے آیان و
ہجہ کناں و ششمی کچک و شمار کنت و لیکن اے درست قول ہنجوش انت کہ کسے نشانہ و گندگ ابید تیران و بخت ممکن انتت قسم قسم و گیانی کنگ و چہ

جاہلی و ابید رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم امتحان کرکے مقصود بہ بیت کہ بچاریں باریں کہ ماں اے معاملہ و واجہ چہ گوشتیت پر چیکہ احتمال انت کہ یہود و آیان و صبیح تعداد ہفت پیش و اشتک کہ اے بابت و دیم و ماں قرآن و اشارہ انت و فل یعنی ماں اے ہما بے اعتباریں خبرانی توک و بھیرہ کنگ بے فائدہ انت چہ عدد و معلوم بوک و کجام اھیں مقصدے تعلق نہ داریت ہر قدر خبر خدا و پیش داشت چہ آئی زیات تحقیق و رند و کیک یا ہر قدر تر و دیدرت پاک و کترنگ چہ آئی زیات بھیرہ کنگ و ترید کنگ مفتیں کیک ایت و واجہ ابن عباس و فرمائیت من چہ ہما کیں مرد ماں گوناں کہ آیان چہ قرآنی سیاق و معلوم کنت کہ اصحاب کھف ہفت انت پر چیکہ حق تعالی و دو قولان و درجما بالغیب و فرمائیت گوں سیمی قول و نہ فرمائیت چریشی و ابید بیان و رھند من بدل بولگین انت اولی و جملہانی تہا و اذ عطف نیست ات سیمی و ثمانہم قدیم و اذ عطف و گویا رگ چوش گوش پریشی و در پردگی انت کہ اے قول و گوشتوک گوں سر جیں بصیرت و وثوق و چہ واقعہ تفصیل معلوم دارنت لھتین و بہ اشی تائید و چوش ہن گوشتک کہ ساری و چہ

بوک و قالوا لیتنا یق ما الیہ و چہ آئی ابید سہ قائلین و یدادومی چہ قالوا ان تکلمو اعلو و ابید چریشاں سہ و کہ قائلین و ثبوت رسیت اے ہما کم از کم ہفت بوک لوٹنت و کچک چریشاں ابیدات و فل اصحاب کھف و قصہ ماں تاریخی کتاباں ماں نادرات و نبیسگ بوک ات ہر کس و کجی زانتک ات مشرکان و چہ یہود و سکین و چہ واجہ بنی و جست کت کہ چریشی و مقصود واجہ و چکا سگ ات و واجہ وعدہ کت کہ باندہ شمار خبر دیاں برے اُمیت و کہ جبریل کیت انت چہ آئی جست گراں۔ جبریل داں یا زردہ روج و نیاتک واجہ غلگین بوک مشرکان و مسخر شروع کت۔ آخرھے قصہ تی زرت و ارت و یدانصحت کت کہ آئندہ و گپ و بابت و بغیر چہ انشا اللہ وعدہ کنگ نہ لوٹنت اگن کدی بشوشتیت تو یدایاد کنان و بگوشتیت و فرمائیت کہ اُمیت بکش کتنی درجہ اللہ ہنگت چریشی و زیاد بکت یعنی کدی نہ شمشے (موضع القرآن) یا چہ اصحاب کھف و قصہ و زیاد عجیب ڈولے و نئی حفاظت و بکت و کامیاب بکت چوشکماں غار نور و قصہ و بوک۔ یا کھف و قصہ و زیات عجیب داستان و شواہد چہ تی زبان و بیان بکنا عینیت و یعنی شمسی حساب پورہ میں سہ صد سال ماں غار و اب بوٹنگت و ماہ و حساب و چھ سال کیش بیت دماہانی و روجانی حساب انگت کنگ بوٹنگ) یا سہ صد سال و بعد ممکن انت کہ کمیں چہ و اب و جاہ سرائگ انت و یداد اب بکتنگت و داں چھ سال و و بکتنگت۔ لہتی زانوگرانی راتے چوش انت کہ اے سہ صد و چھ سال فرمائیت یعنی گوں مرد ماں دو چار کیاں و یداد بکت کہ آئی داں واجہ و زمانگ و اینکے مدت گوشت و اللہ علم (لطیفہ) ماں سے زمانگ و ماں صوبہ یا (استان) زیشوان و یک مردے و عمر ۲۵۲ سال انت آئی و بیست و چارمی عاروسھے زوتاں کرنگ۔

و فل ہنگر مدت و پسان و آگاہ بوٹنت تاریخی کتاب آٹرا قسما قسم بیان کنت چہ درستان راستیں کپ ہما انت کہ اللہ آٹرا بگوشتیت زمین و آسمان و تمام سر بندیں راز ماں ہما تی علم انت

چہ چیز چہ آئی چہ و اندیم نہ انت و یعنی چوشک آئی علم محیط انت آئی قدرت و اختیار ہن درستانی سراحوی انت چوشک ماں غیوب السموات و الارض و علم و کس آئی شریک نہ انت۔ اختیارات و قدرت و ہم کس آئی و شریک و سہیم بیت نہ کنت۔ ہمے صفحہ و فوائد و ساری و ماں اصحاب کھف و قصہ و فرمائیتک و فلا تمار فیہم الامراء ظاہرا ولا کشفتم فیہم منہم احدا و مطلب چوش انت کہ ماں مفتیں و ناہود کیں کاران اڑک و کلانش بوک و ضرورت نہ انت شما ماں و فی منصبی فرض و ادائیگی و دکوش و گور کن ات یعنی ہر چہ سر جیں و کاملین کافی و شافی کتاب تہی رب و ترا بخشتاک آئی دانائی و مخلوق و باشکنا ہن۔ خدا و ماں آئی و ہر چہ خبرے اشکنا بینتکنت و ہر چہ وعدہ کنگ ہر چہ پیش طاقتے نیست انت کہ اشان و بدل بکت یا چہ سرے بگو ازینیت یا غلط ثابت کت بکت اگن کتے اے خبرانی بدل کنگ و شوہاز و بہت یا اے کتاب و حقوقانی ادائیگی و تہا کوتاہی بکت آٹرا بخوبی زانگ لوٹنت کہ خدا و مجرم و ہر چہ جاگہ و پناہ نہ سیت۔ البت بہ وفاداران آئی و رحمت سک وسیع (پراح)

وَ اَنْزَلْ مَا اَوْحٰی اِلَیْكَ مِنْ کِتَابٍ رَبِّکَ لَا مُبَدِّلَ لَکَلِمٰتِہٖ وَ تَدْوٰی اَنْزَلْ ہر چیکہ دیم و یک بوت پتہی ہنگا چہ تہی پروردگار کتابا۔ کسے بدل کت کنت آتے کلمہ یان و لَنْ تَجِدَ مِنْ دُوْنِہٖ مُلْتَحِدًا ۱۵ وَاَصْبِرْ نَفْسَکَ مَعَ الَّذِیْنَ ہجیر نکرند و تو بغیر چہ ہمایے گویا رگ بوک و جاگہ و و بدار و تارا ہور ہما کسان کہ یَدْعُوْنَ رَبَّهُمْ بِالْغَدُوَّةِ الْعِشِیِّ یُرِیْدُوْنَ وَجْہَہٗ وَلَا تَعْدُوْا جَنَّت و تی پروردگار ماں صباحا و بیگاھا لوٹنت آتے رضامندیات و متکلمین عِیْنُکَ عَنْہُمْ تَرِیْدُ زِیْنَةَ الْحَیْوةِ الدُّنْیَا وَلَا تُطْعَمُ مِنْ اَغْفَلِنَا و تی نظر و چہ آیان یہ شوہاز و دنیا و زندگانی زینت و و لگر خبر ہما کس و کہ ما آئی و دل قَلْبُہٗ عَنْ ذِکْرِ نَا وَاَتَّبِعْ هُوَہُ وَ کَانَ اَمْرُہٗ فُرْطًا ۱۶ وَقُلْ الْحَقُّ مِنْ رَبِّکُمْ فَمَنْ شَاءَ فَلِیْوُ مِنْ وَّمَنْ شَاءَ فَلِیْکُفْرُ اِنَّا راسیت ہر چہ تی پروردگار و طرافانوں ہر سیکہ لوٹنت بمثیت و ہر سیکہ لوٹنت ممثیت و ما اَعْتَدْنَا لِلظَّالِمِیْنَ نَارًا اَلَا اَحَاطَ بِہُمْ سُرَادِقُہَا وَاِنْ یَسْتَغِیْثُوْا تیار کنگ یہ گنہگار اں آس کہ چپ جاگہ و دانش تریتکنت آئی و پر دیا و و اگن فریات بکت (چہ تہا) یَغَاثُوْا بِمَآءٍ کَالْمُهْلِ یَشْوِی الْوُجُوْہَ بِئْسَ الشَّرَابُ وَ سَآءَتْ آیاتی فریاد ہی کنگ بیت یہ آتے کہ بچیت ویمان۔ چونیں سلیں آپے و چونیں بدیں مُرْتَفَقًا ۱۷ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ اِنَّا لَا نُضِیْعُ آرام جاگہ و بیشک ہما کسان کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش کت ما گار نکسین اَجْرُ مَنْ اَحْسَنَ عَمَلًا ۱۸ اُولٰٓئِکَ لَہُمْ جَنَّتْ عَدْنٌ تَجْرٰی حقا ہما کسے کہ نیکیں کاری کت و یہ اے پیہیں مرد ماں باغنت نذر گے کہ چجنت مِنْ تَحْتِہُمْ اَلْاَنْہٰرُ یُحَلُّوْنَ فِیْہَا مِنْ اَسَاوِرٍ مِنْ ذَہَبٍ وَ مَا اٰیٰتِ جِبْرٰجُۡۢنَ یُوشٰحُۢنَکَ بَنْتُ اودا تلاہیں سنگ و

رَبِّي وَلَا أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا^{۳۸} وَلَوْلَا إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتُ
مَنْ رَبُّنَا مِنْ شَرِكِ لَوْلَا كُنَّا كَوْنًا وَفِي رَبِّهِمْ كَسَاوَةٌ وَفِي رَبِّهِمْ كَسَاوَةٌ
مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ إِنْ تَرَىٰ أَنَا أَقْلًا مِنْكَ مَا لَؤُ
كَرْهُكَ اللَّهُ لَوْ تَبَيَّنَ (بہایت) وینیں طاقے ایدہ اللہ اگر تو گندے مناکہ من کتراں چہ تو پہ مال و
وَلَدًا^{۳۹} فَعَسَىٰ رَبِّي أَن يُؤْتِيَنِي خَيْرًا مِّنْ جَنَّتِكَ وَيُرْسِلْ
اولاد۔ نوں امیدانت کہ منی رب بدنت منا چہ تنی باغہ شترتیں و دیم بدنت
عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ السَّمَاءِ فَتُصْبِحُ صَبِغًا زَلْفًا^{۴۰} أَوْ يُصْبِحَ
پہ آئیے سرا لوارے چہ آسمان و پداماں صباح ویک میدے نبیت لکشائیں یا ماں صباح و
مَاءُهَا غَوْرًا فَلَنْ تَسْتَطِيعَ لَهُ طَلَبًا^{۴۱} وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِ فَأُصْبِحَ
سرا آئیے آپ بہشیت پدا تو درکت نکلے آئیاریہ کوشش و دغارت کنگ بوت آئیے درتیرہ پداماں صباح
يُقَلِّبُ كَفْيَهُ عَلَىٰ مَا انْفَقَ فِيهَا وَهِيَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا
سراوت پہ دست مشکا لگت و پداماں بلی کہ پہ آئیے سراخری تگت و آکپوک ات پہ کشتانی سرا و
وَيَقُولُ يَلِيَّتَنِي لِمَ أُشْرِكُ بِرَبِّي أَحَدًا^{۴۲} وَلَمْ تَكُنْ لَهُ فِئَةٌ
وگوشکا لگت کہ درختیں کہ شریکوں مکنتیں گوں و فی پروردگار ہج کے و نہوت آئیاریہ اجماعتے کہ
يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا^{۴۳} هُنَالِكَ الْوَلَايَةُ
مدتی بکنت بجز چہ اللہ و نہوت آکہ و تیرا بگریت و ادا درتیں اختیار
لِلَّهِ الْحَقُّ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ عُقْبًا^{۴۴} وَاضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا
لَّذِينَ كَفَرُوا هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهُمْ شَرُّ أُمَّةٍ هُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَهُمْ شَرُّ أُمَّةٍ
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا كَمَا أَنْزَلْنَاهُ مِنَ السَّمَاءِ فَاخْتَلَطَ بِهِ نَبَاتُ
دنیا و زندگانی و پیچہ کہ آپے دیمیں دات چہ آسمان و پدا ہور تو ربوت درانک چہ آئی و
الْأَرْضِ فَأُصْبِحَ هَشِيمًا تَذْرُوهُ الرِّيحُ وَكَانَ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
سبازمین و کشار پدا بوت کش کش بال دیان ات آئیاریہ کوات و اللہ پہ ہر چیز سرا

16

بدلے، "مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ"، بگوشی تینی۔ یعنی خدا ہر جگہ بلوٹیت عطاء فرمائی نیت ماں مئے توک، ہر چ زور و قوت تے ہست انت ہما فی امداد و اعانت انت ابلوٹیت تو ماں یک دمانے، سلب اش بکنت ماں روایتا نہ انت کہ وھرے مردم، ماں وتی لوگ بجا کہاں آسودگی نظر، بنیت توھے لفظان، بگوشیت؛ مَا شَاءَ اللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ، "کے یعنی ماں دنیا، یا ماں آخرت کے یعنی یک گہر میں طوفانے چست بہ بیت یاد گہ آسمانی آفتے نازل بہ بیت کہ تئی تکبر و سرکش، سزاورد باغ و ویران و گتھال کنان، چومیدان (پٹ) و صاف بکنت یا جوئے آپ، خشک بکنت پدا ہر چنت کوشش بکنے آپ ترار امر سیت وہی یعنی دستان، مُشان، افسوس کُت کے حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت آخر آئی باغ ہما بیما بولت ہنجوش کہ چنیکس مرد، زبان، در کیتگت شب، آسمانی آفتے ماں آس، صورت، باغ، سر اکیت درست سُنک و پُربوت مرد، مال خرچ کنگت کہ وتی بن مال، زیارت بکنت چہ آئی، اصل ہم شنت کے مگر نوں چہ افسوس ورگ، جے حاصل بیت وھدیکہ مرغاں دراہی کشار وارت وھلاس کُت و اے افسوس و پشیمانی چہ خدا ترس، نہ ات محض دنیاوی تاوان، دیما داران، ظاہر کُت وے یعنی نہ برادری کار، اتک

وہ اولاد و نہ ونگڑیں معبود کہ آیان و خدائی و شریک قرار داتگت و نہ ماں و قی جند و اینکر طاقت مان آت کہ خدای عذاب و بختیں یا بدلہ گیت بکترے۔
 و یعنی عمل و بدلہ کتے و رادنت ہمارا راست انت ادا واد دھرجا کہ اختیار و مالک ہماوت انت کتے و مجال نیست انت کہ بر آئی فیصلہ
 دخل دات بکنت و یعنی دنیا و ہمار کی بہار و فانی و زوت زوال بیوکیں تر و تازگی و مثال و چوش بزبان کہ خشکا و گ و مر و گیں زمین و سر و ہور و آب
 کیت یگیں دمان و آ زندگ بوت چہ بزین درخت و چہ جدا جدا اجزا آیان ہور و آوارین سبزگ و سرکش ات۔ سر سبزین کشار چمان و ہن شرم معلوم بوت مگر ماں گمیں
 روج و پند زرد تران و خشک بوت آخریک و ہدے ہنچین ہم آتک کہ آثر ابران و چنڈان و گون زمین و برابر کت پدا آئی ریزگان و گوات و بال دات و
 حال انت دنیا و دلکشیں و فریب دیوکیں برہنکی و پچنت روج و بلکی سر سبز نظر و کیت گڑا ریزہ ریزہ ہوان و ماں گوات و بال کنت و بر و سندر ہوان و تمامیں

میدان بیت چوشکہ دیم تر و ماں و یوم نسیر الجبال و تری الارض بارزہ و اشارہ کت۔
 ہم صفحہ و فوائد فل یعنی ہر و ہدے بلوٹیت آثرا پدا زندگ بہ بخشیت (موضع القرآن) یا ایکہ سبزگانی پدا کنگ و پدا چورہ کنگ و بال دیگ درست ماں ہماں و قدرت و دست و انت و یعنی مرگ و بدلہ مال و اولاد و غیرہ دردن و زینت ایوک و ہمانیکی دزگیر بنت کہ آیان آثرا ثواب آئندہ باقی پشت کیوک انت۔ ماں حدیث و سبحان اللہ و الحمد للہ و لا الہ الا اللہ و اللہ اکبر و لا حول و لا قوۃ الا باللہ اے کلمہ یان و باقیات صالحات گوشتک اے تہنا بہ مثال و خاطر و انت و اگر نہ تمامیں اعمال حسنہ ماں اشی و داخل انت ماں موضع القرآن و انت و باقی پشت کیوکیں نیکیان الیش انت علم پیش ہدایت کہ آجاری بہ بیت یا کجام نیکیں رسم جاری بکنت یا مسیت یا چات۔ مسافر خانہ۔ باغ۔ کشار وقف بکنت یا اولاد و تربیت دیان و صالح عمل و سر اگام گنج بکنت اے ہنچیں قسم و کارنت کہ خدای گور و اشانی بہترین بدلہ رست کت کنت و انسانی خوبے امتیان و داشت کت کنت دنیا و فانی و زوال و بیوکیں و ش حالی و رد ادراجیں امتیاتی دارگ عقل مندی یہ نہ انت و یعنی و ہدے قیامت کیت کوہانی ہمیں سختیں مخلوق میں چہ و قی جاہا کتیرنگ بنت بلکیں آئی و گران گرانیں ڈوک و ڈول مثل سختیں پشیم و ماں گوات و بال دیگ بنت غرض زمین و تمامیں بلندی نیست و نابود ہوان و زمین و سطح ہموار و سرچ بیت وک یعنی ہچ کس چہ خدائی عدالت و غیر حاضر بیت نہ کنت و بعث و منکران و پیریم و تراپ دیگ و خاطر و چوش گوشتک بیت کہ شما و قیامت ایوک و یک ناہو دگیں گیت قرار داتگ ات مروچی تمام برادری و از باباں و ویل کنان و جان در انجا نگو در اہتک۔ و چوش کہ جوڑ کر تگت ترارا اول سرا، مریشی و اے ہن داخل انت کہ ماں بدن و ہچ ٹپ یا نقصان و غیرہ ماں نہ بیت ماں حدیث و انت کہ ماں محشر و کل یک صد و بیست صف بنت کہ چرایاں ہشتاد و صف امت محمدی کنت۔ و یعنی اعمال نامہ ہر یکے و دست و دیگ بیت ماں

شیء مقتدرًا ۴۵ البال و البنون زینۃ الحیوة الدنیا و قدرت ہست انت و مال و بچان زینت انت دنیا و زندگانی و۔ و البقیت الصلحت خیر عند ربک ثوابا و خیر املًا ۴۶ و پشت کیوکیں نیکیانی جزا شتر تر انت تہی پروردگار و گور و امیدش بہتر انت و یوم نسیر الجبال و تری الارض بارزہ و حشر نہم فلم ہمار و چہ کہ رہادہ کنیں کوہاں و گندے تو زمین و ظاہرین پیٹ و وچ کیں سرش دین غادر نہم احدًا ۴۷ و عرضوا علی ربک صفا لقد جئتمونا پشت نیکیں چہ آیان یکیا و پیش کنگ بنت تہی پروردگار و دیا بہ قطار۔ آتک رست شام گور کما خلقکم اول مرۃ بل زعمتم انکم نجعل لکم موعدا ۴۸ ہنچو کہ پیدا گیں گنگت شمارا اولی برا بے شما گوشتک کہ مامقر کنیں پر شما وعدہ جاہ و وضع الکتاب فتری المجرمین مشفقین ممافیہ و یقولون و ایر کنگ بیت حسابے پرچہ گور و گندے گنہ گاران کہ یہ تیس لرزنت چہ ہما چیز یا کہ ماں آئی تہا پشتک و گوشت یو یلکنا مال ہذا الکتاب لا یغادر صغیرۃ و لا کبیرۃ الا زار باباں اے چوین کاغذے پشتی نگہتک ہچ خبرے ہر دیں و نہ مزینے مگر کہ احصہا و وجد و اما عملوا خیرا و لا یظلم ربک احدًا ۴۹ اور سی ماں بتا تگت۔ و گندنت ہر چیکہ کنگش ماں دیا وک و تہی پروردگار ظلم کنت پر کسے و سرائ و اذ قلنا للملکۃ اسجدوا لادم فسجدوا الا ابلیس ط کان و وقتیکہ گوشتیں فرشتیاں سجدہ کنن ات آدم و گور اسجدہ اش کت مگر ابلیس۔ ہست انت من الجن ففسق عن امر ربہ ط افتخذ و نہ و ذریۃ اولیاء یک قسم چہ جتان نوں آدرانک چہ پروردگار حکم، چہ نوں گرت شما آتیا و آئی اولادان و قی دوست من دونی و ہم لکم عدو بئس للظالمین بدلا ۵۰ ما مناہر بغیر و آشمے دشمن انت گندگیں سزا مقررین پر ظالماں و حافروں

مزل ۴

آئی و گناہ کار و قی گناہانی فہرست و گندان و ترسنت کہ چاریں بارین مروچی مارا چوین سزا رسیست وک یعنی ذرہ عمل و چمان و ت گندنت و ہر یک گونڈیں مزین بدی یا نیکی ماں اعمال نامہ و نبیسگ بیت و حق تعالی و بارگاہ و ظلم و برائے معنی و وچ امکان نیست انت کہ آماں غیر و مال و ملکیت و دست اندازی بکنت پرچہ کہ تمام مخلوق آئی و قی مال و ملکیت انت لیکن سر ظاہر و ہر چہ ظلمے ماں نظر و کیت و بے موہین کارزانگ بہ بیت آپیا ہم نہ کنت نہ کسے بے گناہ و گرفتار کنت نہ کسے و ادنائیں نیکی و بر باد بوگ و کلیت بلکیں چہ و قی کاملین حکمت و نیکی و بدی و ہر یک درختے و سر ہما ثمر و ظاہر کنت کہ آئی تب ہے قسم و لوٹوک بہ بیت و از مکانات عمل غافل مشو و گندم از گندم بر وید جو زجو۔ ماں کفر و ایمان و ماں اطاعت و معصیت و خالق الکل و ہما پیا جدا جدا خواص و تاثیرات مان گنتگت چوشکہ مان نہ ہر و تریاق و۔ ماں آخرت و روج و خیر و شر و اے تمامیں خواص و آثار سر ظاہر و گندگ بنت وک راجع ہمیش انت کہ

اَشْهَدُ تَهُمُ خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْاَرْضِ وَلَا خَلَقَ اَنْفُسَهُمْ
نکنت آسمانانیک و زمین و پیداک کنگ و وقتا و نہ آیانی جذر پیداک کنگ و وقتا
وَمَا كُنْتُ مُتَّخِذَ الْبَاطِلِينَ عَصْدًا ۵۱ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا
دنیاں من کہ گمراہاں و قی مددگار بکناں و ہماروئی کہ فرمائیت کہ توار
شُرَكَاءِی الَّذِیْنَ زَعَمْتُمْ فِدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِیْبُوا لَهُمْ
بجنت منی شریکاں و ہمارے شامتگنت پداتوارش نکنت نوں آیانی جوابا ندینت
وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمْ مَوْبِقًا ۵۲ وَرَاَ الْبُجْرُمُونَ النَّارَ فَظَنُّوا اَنَّهُمْ
وکنیں ما آیانی درمیان و مرگے جاگے و گندنت گنہگار آس و نوں فہمت کہ آیانی
مُؤَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا عَنْهَا مَصْرِفًا ۵۳ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِیْ هَٰذَا
کپی انت ماں آئی و ہا نگندنت چہ آئی اگر دگ و جاگے و بیشک رنگ پیرنگ بیان کت ماں
الْقُرْآنِ لِلنَّاسِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَكَانَ الْاِنْسَانُ اَكْثَرُ شُكْرًا
اے قرآن و ہر مردماں ہر ہمیں مثال و ہست انت انسان چہ ہر چیز زیادہ
جَدَلًا ۵۴ وَمَا مَنَعَ النَّاسَ اَنْ يُؤْمِنُوْا اِذْ جَاءَهُمُ الْهُدٰی وَ
انکوک و منہی نکنت مردم چہ اے خبر کہ ایمان بیارنت و تیکہ رست آیانی و ہدایت و
یَسْتَغْفِرُوْا رِبَّهُمْ اِلَّا اَنْ تَاْتِيَهُمْ سُنَّةٌ اَوَّلٰیْنِ اَوْ یَاْتِيَهُمْ
معافی بلوٹنت چہ و قی پروردگار مگر ہے انتظار کہ برسیت آیانی و پیشگینانی رسم یا بیت بوشتیت
الْعَذَابُ قَبْلًا ۵۵ وَمَا نُرْسِلُ الْمُرْسَلِیْنَ اِلَّا بُشْرٰیْنِ وَمُنْذِرِیْنِ
آیانی سرا عذاب دیم پدیا و ما دیم ندیں بغیران مگر چہ خوشخبری دیگا و ترسینگان
وَيُجَادِلُ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوْا بِهِ الْحَقَّ وَ
و جنگ نکنت کافران پیر ناحقی کہ چیر کا بریننت بہ ہائیگی حق و
اَتَّخِذُوا اٰیَتِیْ وَمَا اَنْذَرُوْا هُزُوًا ۵۶ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذُکِّرَ بِآیٰتِ
گنتگنتش منی آیات و ہر چیکہ آیانا ترسینگ بونگ یک سخرہ و و کنیں ظالم تر چہ آئی کہ فہینگ بوت

منزل ۴

ابلیس چہ جن و نوع و آت۔ ماں عبادت و جہد کنان ملائکانی گروہ و شامل بوت پمشکا فرشتگان و ہر چہ حکمے سجود و بوت آراہن بوت آوہدہ آئی و اصلی تب و
کار کنت۔ تیکہ کنان و قی چہ خداوند تعالی و فرمانبرداری و درکنت۔ واجہ آدم و دیما سجود کنگ و پیر و تابی عزتی زانسی۔ عجیب گپ ایت کہ مروچی آدم و اولاد و قی رب و
جاگہ ہما ازلی دشمن و آئی و اولاد و آئی و رند گیری کنگ و وقی ہبل و دوزواہ و مددگار جوڑ کنگ و طنت چریشی مستری ظلم و نا انصافی چہ بیت کنت۔ اے قصہ ساری باز
جاگہ و گوسنگ۔ ادا ایشرا بہیم و تراب دیگ و خاطر و یارگ بوتگ کہ فانی دنیا و نش و فتن سر مغرور بوآن و چہ آخرت و غافل بوتگ شیطان و کار سازی و سکین انت۔
لوٹیت کہ ما و قی اصلی بیت پیری وطن (جنت) و واپس مرویں آئی چوش لوٹیت کہ دوزواہ بوآن و ہر مارا دشمنی و پیر بگریٹ۔ انسان و لازم انت کہ چہ چشیں چالاکیں و دشمن و
ہوشیار بہ بیت ہر کس و قی دنیاوی ساز و سامانانی و ہر و مغرور بوآن کمزوران و حقیر زاننت و تارازن لکھنت آپہ تیکہ و غر بنگ و روا شیطان و راہ و روگانت (تبدیلہ) ابن
کثیر لھنتیں روایتان و بیان کنان و کہ آیانی ابلیس و
بندری نوع چہ ملائکاں پیش دارگ بوتگ و نمشتہ
کرتگی کہ اے روایتانی زیاتیں بھر چہ اسرائیلیات و
انت کہ اشان و مزین احتیاط و غور و فکر و قبول
کنگ لوٹیت و چہ آیانی لھنتیں گپ یقینا دروغ انت
چہ کہ قرآن صاف صاف و آیانی تکذیب و کنت
دیم تر و ابن کثیر و ماں باز وزن دار لفظان اسرائیلیات
بابت و چیزے کلام کرتگ کہ آئنگ یاد دارگ و
قابل انت دران کشی و ترس و ادبیاں کنگ نہ بیت۔
ہے صفحہ و فواید و یعنی زمین و آسمان پیداک
کنگ و و ہدہ ما اے شیطانان و دعوت نہ دانگت
کہ بیانت چمان و شاک بدیت کہ اشان برابر جوڑ
بوتگت یا کہ مریشان کمی و گیشی بوتگ لوٹیت الغرض
نہ چریشان ماں نکون عالم و ایجاد کنگ و روا شور و
مصلحت گرگ بوت نہ چریشان مدد حاصل کنگ بوت
بلکین زمین و آسمان و پیدائش و و ہدہ اشانی جرنہ
نست ات اشانی و قی پیدائش و و ہدہ چریشان
جست کنگ نہ بوت کہ شے پیدائش کجام دولاب بیت
یاشے دگ ہم جنساں کجام پیما پیداکناں کتیں
بیات منی مدد و بکن ات و بالفرض محال چریشان
مدد ہم بزر تینوں و اشان و قی قوت و بازو ہم
جوڑ بکتینوں تو آیا اے بد بختیں شو مان و کہ منش
زاناں کہ اشان مردمان چہ منی راہ و رد دینت
اشان و خدائی در چہ چونکائی دانگ و قی رب و
ویل کنان و اشان و پیر چا و قی ہبل و مددگار
جوڑ کنگ و لکنت۔ سُبْحٰنَہٗ وَتَعَالٰی عَمَّا
یَقُولُ الظَّالِمُوْنَ عَلُوًّا کَبِیْرًا ۵۷ یعنی ہا
کسان کہ شما آیانی و منی شریک جوڑ کرتگت
توارش پرچن ات اتانکہ اے مصیبت و و ہدہ شے
دزمکی و بکنت۔ و آوہدہ ہمراہی و دوستی و
تمام راز ظاہر بیت یک دومی و نزدیک و چہ ہر
نہ جنت درد و ورگ و قی جاگہ انت ماہر دوینانی
میانجی و مزین و پراہیں خندق و آس اوشتارینگ
بیت اعاذن اللہ منها وک یعنی شروعات و
چیزے معافی و اُمیت و دارنت ملے گوں جہنم و گندگ
یقین اش بیت کہ نوں مارا مریشی و کپیگی انت و چگ

تماں راہ بند انت و یعنی قرآن چونیں رنگ برنگیں عنوانان و قسم قسمیں دلیلان و مثالان راستیں جبرانی سوچ و دنت مگر انسان کے چنیں ججالی
واقع بوتگ کہ صاف و چکیں جبرانی تہا جحت و اڑ و چی کنت و ہدیکہ دلیلانی جواب و دات کت نہ کنت تو گرا فضولیں و نا ہو دیں فرمائش کنت۔
و یعنی اشانی ضد و دشمنی و گندان و چوش گوسنگ بیت کنت کہ قرآن و ہمیں عظیم الشان ہدایت سر بوتگ و و پد ایمان نیارگ و توبہ نہ کنگ و کجام
مناسبیں عذر بہ آیانی گور و مانگ آخر نوں چق و قبول کنگ و اشان پر چاہمتل انت۔ معلوم ہوش بیت کہ اے دل مانگ انت کہ خداوند تعالی
مثل پیشی قومان اشان و تباہ و برباد بکنت اگن تباہ و برباد مہنت تو کم از کم مختلف صورتان عذاب و پیر و قی چمان بکندنت ہکذا ایفہو من تفسیر
ابن کثیر وغیرہ۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی اشان دگہ ہر چیز و راہ چارہ انت مگر ایشک مثل پیشی قومان ہلاک بہ بنت یا قیامت و عذاب
چم و بکندنت۔ و آیانی چشیں اختیار نیست کہ و ہدے شما بلوٹے یا و ہدیکہ آبلوٹنت عذاب آیانی دیما حاضر بہ بیت و یعنی دروغیں

جھڑے یاد کنان وھٹ کنان وھٹ کنان انت کہ حق آواز جھل بکننت ووقی دروغ و زور و حق و نزور بکننت چوش کدی نہ بیت۔ و یعنی کلام اللہ و گون کلاگان زورنت وچہ ہرچ عذاب و ترسینگ بنت آثر پے مسخرہ گرننت ہے صفحہ و فوائد و یعنی کدی شمشان و چوش خیال نہ کت کہ اے کلاگ و مسخرہ مارا قیامت و روج و گران کینت و یعنی بہ آسانی جدال بالباطل و استہزایہ بالحق و رد اما آسانی دلائی سر پرزہ پوشت و گوشانی توک و بوج مان کت نوں نہ حق اشکننت و نہ فہمنت بالکل مسخ بونگنت گڈا حق و نیمگ و و لگوش چونکائی دانت بکننت ووقی انجام و خیال و چونکائی کت بکننت چشیں بد بختان و کدی ہدایت نصیب نہ بیت و یعنی کار و کردار و آسانی ہینین انت کہ عذاب و ایک و ایک ساعیت ہن تاخیر بیت مگر حق تعالیٰ و علم و کرم و فوراً تباہ کنگ و مہن (منع) کنوک انت چہ ووقی عمومی برکت و داں خاصیں حد و درگزر کنت و سلکین و چہ سلکین

گناہ گار و موہ دنت کہ بلوٹیت نہ ہنتوں ہن تو بہ کنان و گونستگین خطایاں بہ بخشائین ایت و ایمان یاران و عظیم نعمت و تارا حقدار ثابت بکننت۔ و یعنی اے عذاب و تاخیر داں یک مقرریں وقت و انت اے ممکن نہ انت کہ کجام مجرمے چہ سزا و وعدہ و پیش اینگو آنکو جاگھے ٹھکل بوارت وھٹ وقت کیت دست بندی بوان و حاضر بنت مجال نہ انت کہ کسے رو پوش بہ بیت وھٹ یعنی عاد و نمود و حلق و مینگان کہ اشانی داستان مشہور و معلوم انت بگندرات وھٹیکہ اشان ظلم کت چونکائی بہ ووقی مقرریں وقت و تباہ سرباد کنگ بوننت ہے ڈول قہمارا ترسگ باید انت کہ وھٹ ایک و سراج خدائی عذاب وھٹ جاگہ و پناہ نہ رسیت و بوننا ذکر بونگنت کہ مغروریں کافر مفلسیں مسلمانان و حقیر زانان و گون واجہ پیغمبرش گونشتگ آت کہ اشان و بہ ووقی گور و مندر آہن تو گراما تھی گور و نندیں بہ ہمیشی و سراج دومر دانی داستان و بیان فرمائیت پدا دنیا و مثال و ابلیس و گون کبر و غرور و خراب بوگ بیان کت۔ نوں موسیٰ و خضر علیہ السلام قصہ و ذکر کنت کہ خدا دوست اگن چہ درستان افضل و بہتر ہم بہ بنت تو دتارا بہتر حساب نہ کنت و کدی چہ شمشوکاری اے ہم و ہم گونشت تو حق تعالیٰ و جانب و آیان سرزنش کنگ بیت۔ ماں حدیث و انت کہ یک برے حضرت موسیٰ علیہ السلام ووقی قوم و مزین اثر دار و کیں و مزین بہائیں نصیحت کنگایت کہ یک مردے و جنت کت۔ اسی موسیٰ! آیا شما بہ روئے زمین و چہ و تا مسترین عالم کسے و گندرات و واجہ و پستہ دات اتنا۔ اے جواب بہ ووقی جاگہ و صحیح آت پرچہ کہ موسیٰ علیہ السلام چہ الوالعزم پیغمبران و انت ظاہرین کب ایت کہ ماں آئی دور و شرعی اسرارانی علم چہ آئی زیات دگر کتے و بیت کنگ آت بلے حق تعالیٰ و آئی اے لفظ دوست نہ بوننت بلی توری آئی مراد صحیح آت تاہم چہ جواب و سرحال و عمومی و ظاہر بونگنت کہ روئے سراج من کل الوجوہ و تارا زیات عالم خیال کنت خدا و مرضی ایش آت کہ

رَبِّهِ فَاَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِيَ مَا قَدَّمَتْ يَدُهُ اِنَّا جَعَلْنَا عَلٰى قُلُوبِهِمْ اَكِنَّةً اَنْ يَفْقَهُوْهُ وَفِيْ اُذُنِهِمْ وَقْرًا وَاِنْ تَدْعُهُمْ اِلَى الْهُدٰى فَلَنْ يَّهْتَدُوْا اِذَا اَبَدًا ۝۵۱ وَرَبُّكَ الْغَفُوْرُ ذُو الرِّحْمَةِ ۝۵۲

چہ پروردگار و کلام پاداری گردینت چہ آئینا و شمشوکاری ہا کار کہ پیشادید انگنت آئی و دستان و مادور و تاک بہ آسانی دلاں پرزہ کہ آئینا و فہمنت و ماں آسانی گوشان گران۔ و اگر تو آیان بلوٹے بہ الہدیٰ فلن یھتدوا و اذا ابدًا ۵۱ و ربک الغفور ذو الرحمة ۵۲

ہدایت و نیمگا گراما ہجر نیابت بہ راہ و سر کدی ووقی رب مزین بخشوک رحم کنوک۔ اگن یواخذہم بما کسبوا العجل لھم العذاب بل لھم موعدا ۵۳

آیان بگیت بہ آسانی کلکین گران سر گراما زوت کاریت بہ آسانی سر عذاب و بلے بہ آیان و وعدہ انت کہ یجد و امن دونه مویلا ۵۴ و تلک القرٰی اھلکناھم لھا ظلموا ۵۵

نگدنت پیش چہ آئینا پناہ و جاگہ وکے و اے درست مینگ کہ غارنیں کنگنت و قتیکہ آیان ظلم کت و جعلنا لھم لھلکھم موعدا ۵۶ و اذ قال موسیٰ لفتھ لا ابرھ و ماقرر کنگت بہ آسانی ہلاکیا یک وعدے و قتیکہ گوشت موسایا گون ووقی درنایا من انکار کنان حتی ابلغ جمیع البحرین او امضی حقیبا ۵۷

تا کہ ہر ساں دوین دریا یانی اوار بوگ و جاگہ و یابرواں سالانی سال و پدا و قتیکہ رستنت ووقی دریا بینھما نسیا حوتھما فاتخذ سبیله فی البحر سربا ۵۸

ڈیک و رگ و جاگہ شمشوشت ووقی ماہیگا پدا ووقی راہی گیت شت ماں دریا سربا و گنا و قتیکہ پدا و قتیکہ جا و ز ا قال لفتھ اتنا غدا ونا لقد لقینا من سفرنا هذا

دیما شنت گوشتی گون ووقی دریا یابراہ بہ ماہی سربا، مارا رستگ ماں ووقی اے سفرنا نصبا ۵۹ قال ارعیت اذ اوینا الی الصخرۃ فانی نسیت الحوت

تکلیف و گوشتی تو دیت ہما و قتیکہ جاگا ہیں گیت ہما لار و گور و گراما شمشوشت ماہیگ، و ما انسیہ الا الشیطان ان اذکرک واتخذ سبیله فی البحر ۶۰

و منا و شیطانا شمشوشت انت کہ آئی و یاد کنان و و آئینا گیت ووقی راہ ماں دریا یا

جواب و بہ ہمانی محیط علم و سراجو الہ بکتیں۔ مثلاً چوش بگوشتین کہ اللہ و مقرب و مقبولین بندہ باز ہست انت درستانی احوال و ہما و ت زانت بریشی و سراجو نازل بوت کہ ہما جاگہ و کہ دودر یا یک جاہ بنت ہمانی گور و متے دوستا کیں بندہ ہست۔ کہ آچہ تو زیات علم و داروک انت چہ دوین دریا و کجا دریا مراد انت لہتین و گوشت کہ چریشان مراد انت بحر فارس و بحر روم۔ بلے اے دوین و ت ماں و ت یکجا نہ بنت شاید چہ یکجا ہی مراد قرب بہ بیت یعنی ہما جاگہ کہ اودا ہر دو بینانی فاصلہ کم ہمانیت لہتیں افریقہ و دودر یا مراد گرننت لہتیں عالمانی نزدیک و مجمع البحرین ہما مقام انت کہ اودا سربوان و دریائے دجلہ و فرات ماں خلیج فارس و کینت و اللہ اعلم۔ بہر حال موسیٰ علیہ السلام و عرض کت کہ منارا آئی سرجیں علامت و نشانی سوچ دیگ بہ بیت تا کہ من اودا سربوان چہ آئی و چیزے علم استفادہ کنان۔ حکم بوت کہ آئی شوہار و در بکب تو یک پلکیں ماہیگے گون و ت بزور ہما جاگہ ماہیگ بہ تکلیف، پنچوش بزراں کہ اے بندہ ہمودا موجود انت موسیٰ علیہ السلام

ہم سرسوجانی پداوتی خاصیں خادم حضرت یوشعؑ، ہمراہ زوران سفر شروع کت۔ وگوں یوشعؑ گوشتی کہ ماہیگ و خیال داری و بکن من برابر سفر روان بیان دانکہ منزل مقصود و سر بیان اکن بند خبر سال و قرن ہن بگو زنت بغیر چہ و تی مقصد حاصل کنگ و کشت و نہ کنز (تنبیہ) چہ ورناء مراد حضرت یوشعؑ انت کہ اول سر حضرت موسیٰ علیہ السلام و خادم خاص ات پداہانی روبرو پیغمبر و جرائی و بعد خلیفہ بوت وک اود و سر بوان و یک مزین سنگے و نریک و کہ آفا چیر و آب حیات و چشمہ روان ات حضرت موسیٰ علیہ السلام و بیت یوشعؑ علیہ السلام و دیست کہ پلگس ماہیگ گوں اللہ و اذی و زندگ بوان و چہ پیدک و در کیت و عجیب رہندے و ماں وریا و سرنگ جو کنگان و کشت اودا ماں آپ و چہ خدا قدرت و کدیک طاقچہ آپ یوشعؑ بوت یوشعؑ اے ندرگ و گندان و حیران بوت۔ لوشتی کہ موسیٰ چہ و اب و پاد بنیت توگوں آئی و گپ بچناں آئی آگاہ بوت تو ہر دو میں پدا سر گیتنت یوشعؑ بارے چو نکال بکپ جنگ و شمشوت۔ ماں روایتان انت کہ موسیٰ علیہ السلام و وہرے آرا پ ماہیگ و خبر گیری و گوشتک ات توچہ آئی زبان و در اہت کہ اے

چشمیں مزین کارے نہ انت پمشکا تنبیہ کنگ بوت کہ ماں خوردین و خوردترین کار و محض انسان و و تی نفس و سرا بھر و سہ کنگ نہ لوشتی وک موسیٰ علیہ السلام ساری واد و نہ برت و ہدیہ کہ مطلب و حاصل بوگ و دیر گوشت تو او ہدیہ روگ و واجب و زندی محسوس کت وک یعنی مقصد و خبر شمشوت و عین موقع و سرا پادداشت غافل بوگ چہ شیطان و وسوسہ و بوت۔ ہمے صفحہ و فوائد وک غالباً اودا کشت نیست ات پمشکا و تی پادانی نشانان و چار ان و و اترو تنیت وک یعنی آبدہ و اجہ خضر علیہ السلام ات کہ آرا حق تعالیٰ گوں و تی خاصیں رحمتاں شرفدار کت و چہ تکوینی رازانی علم و آرا مزین بہرے عطا فرما ئینت گتی مرشی اختلاف انت کہ واجہ خضر رسول متک بہ بیت یا بنی آرا محض ولی و درجہ و حساب کنگ بہ بیت چشمیں بحثانی فیصلہ ادا بیت نہ کنت تا ہم احقر و رجحان بہ اے طرف و انت کہ آرا بنی تسلیم کنگ بہ بیت و چو شک لہتیں محققانی خیال انت کہ ہا بنیاں کہ نوکیں شریعت گوں و ت نیارنت آیا ہن ہمینکر تصرف و اختیار عطاء بیت کہ خاصیں مصلحتانی روء مستقل شریعت و کجام عام و تخصیص یا مطلق و تقید (قید کنگ) یا چہ عام رہندے و انتیں جزئیات و مستثنیٰ قرار بدینت ہمے پیا جرتی تصرف واجہ خضر ہن حاصل انت و اللہ اعلم بہر جا و رء موسیٰ علیہ السلام گوں واجہ خضر و دو چار کیت علیک سلیک و رند واجہ خضر و ایک و سبب جست کت واجہ موسیٰ و ایک و سبب گوشت۔ واجہ خضر گوشت ائی موسیٰ بلاشبہ اللہ پاک و تہی تربیت فرمائینت بل کپ چو ش انت کہ چہ اللہ و جانب و یک علمے (جزئیات کوئیہ) منار راستگ کہ مقدار و ترار نہ رستگ و یک علمے شریعت و اسرارانی ترار رستگ کہ اینکر زیات منار ویک نہ بوتگ جرائی و پدیک جنگ پیشداشتی کہ چہ وریا آپ و رگائت گوشتی کہ منی و تی بلکس کل مخلوقات و سرچیں علم چہ اللہ پاک و علم و ہمینکر انت کہ اینکر چہ وریا آپ ہا قطرہ انت کہ جنگ و وارت (اے ہن محض براتے تفہیم ات و اکن نہ متناہی و گوں غیر متناہی و قطرہ و گوں

دریا و چہ نسبت بیت نہ کنت وک یعنی اجازت بہ بیت توچنت روچ گوں شہا ہا خاصیں علم و چیزے بہر حاصل کنگان وک واجہ خضر موسیٰ علیہ السلام و مزاج و غیرہ و اندازہ و جنان و فہمت کہ گوں من آئی ہر ای مشکل انت پرجاکہ آما مور ات کہ واقعات کوئیہ و جزئی علم و حاصل کنگان و بہ ہائی روء و عمل بکنت موسیٰ علیہ السلام ہا علمانی داروک ات آیانی تعلق تشریعی قوانین و کلیات و ات بہ ہمے ردا ماں ہا جزئیات و چہ عوارض و خاصیں خصوصیات و سر ظاہر و عمومی ضابطہ و سرا عمل نہ بیت حضرت موسیٰ علیہ السلام و و تی معلومات و روء ضرورت وک و طالی کنت و خاموشی رہندے و ان دیر قائم داشت کت نہ کنت کہ آئی گوی نتیجہ چو ش بیت کہ و ت ماں و تاجدا بہ بنت وک اے وعدہ کنگ و و ہدیہ غالباً موسیٰ علیہ السلام و چشمیں شبینگ ہن نہ کنت کہ چہ چشمیں مقرب و مقبول و اے پیمیں حرکت بہ گندگ آہت گنت بلکہ آسر ظاہر و آئی شریعت بلکس عام شریعتاں و اخلاق و برخلاف بہ بیت غنیمت بوت کہ چہ آئی و دپ و انشاء اللہ ظاہر بوت و گرنہ یک محکمیں وعدہ و خلاف و رزی کنگ مزین شانیں پیغمبر و زیب نہ دنت۔ وک یعنی کجام خبرے سر ظاہر و اکن ناحق نظر و بیت توچہ منافر اجست ویا و است ممکن دانکہ من و ت چیزے بیان مکناں وک و ہدیہ کہ آئی بوجیک سوار بوگ بنائش کت بوجیک و خدا بندان و واجہ خضر و جاہ یاران مفت سوارش کت آ احسان و بدلہ و اے

عَجَبًا ۱۷ قَالَ ذَلِكَ مَا كُنَّا نَبْغُ فَارْتَدَّ عَلَىٰ آثَارِهِمَا قَصَصًا ۱۸

پہ عجیب ہمایا۔ گوشتی ماوہے لوٹنگ پدا پچرتنت پہ و تی رندقد ماں پچہ یاران وک

فَوَجَدَا عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَا اتَيْنَاهُ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَعَلَّمْنَاهُ مِمَّا

پدا پیش یک بندے چہ بندیاں کردا کت ما آیتا رحمت چہ و تی نیمکا و پیشیں داشتک یک علمے

لَدُنَّا عَلِيمًا ۱۹ قَالَ لَهُ مُوسَىٰ هَلْ أَتَبِعَكَ عَلَىٰ أَنْ تَعْلَمَ مِنِّي

چہ و تی طرفا وک گوشت گوں آیتا موسایا چہ من تی ہمراہ باں پہ اے خبر و سر اک سوچ برے منا چہ

عَلِمْتَ رُشْدًا ۲۰ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۲۱ وَكَيْفَ تَصْبِرُ

چہ ہمایا کہ تو سوچ گیت چہ نیکیں ہا وک گوشتی تو صبر کت نکنے گوں من۔ و چہ ہمایا تو صبر کنے

عَلَىٰ مَا لَمْ يَحْطُ بِهِ خُبْرًا ۲۲ قَالَ سَتَجِدُنِي إِن شَاءَ اللَّهُ صَابِرًا وَ

پہر ما جبر یہ سر اکہ تی قابو نہ انت آئی و فہم وک گوشتی تو گندے منا اگر خدا رضایت صبر کنو کے و

لَا أَعْصِي لَكَ أَمْرًا ۲۳ قَالَ فَإِنِ اتَّبَعْتَنِي فَلَا تَسْأَلْنِي عَنْ شَيْءٍ حَتَّىٰ

نا فرمایا مکناں تی چہ حکمے وک گوشتی اگر تو منی ہمراہ بے گڑا جست ممکن چہ ہیچ چیز و تا وقتیکہ

أُحَدِّثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ۲۴ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا رَكِبَا فِي السَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۲۵

من شروع مکناں تی دیمآئی و بیانا وک پدا ہر دو شنت تا ہا و قتیکہ سوار بوتت ماں بوجیک و رتی آ

قَالَ أَخَرَقْتُهَا لِتَغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا أَمْرًا ۲۶ قَالَ الْمَاقِلُ

گوشت موسایا کہ تو درت آتا کہ غرق کینے آئی و مردماں یران تو مزین گرانہ کارے کنگ وک گوشتی من ترا

إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِيَ صَبْرًا ۲۷ قَالَ لَا تَأْخُذْ بِمَانِسِيتٍ وَ

نگوشتک کہ توگوں من صبر کت نکنے گوشتی منامگر پہ منی شمشک و سرا و

لَا تُرْهِقْنِي مِنْ أَمْرِي عُسْرًا ۲۸ فَانْطَلَقَا حَتَّىٰ إِذَا لَقِيَا غُلَامًا فَقَتَلَهُ ۲۹

دور مدے پہ منی سرا منی کا و مشکل وک پدا ہر دو شنت وک وکیش وارت گوں بچیک پدا کشت وری ات و

قَالَ أَقْتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةً بِغَيْرِ نَفْسٍ لَقَدْ جِئْتَ شَيْئًا ثَكْرًا ۳۰

گوشت موسایا چہ تو کشت یک جانے پاکیزہ و بغیر چہ عوض وک جانے بیشک تو کت یک چیزے نارہندیں وک

پیش گوشتگ۔ حافظ ابن حجرؒ مان فتح الباریؒ چہ بازیں دلیلاں ورہندہاں ہے دومی قول ترجیح داتگ۔ چہ روایتی مجموعہ ظاہر بیت کہ ذوالقرنین حضرت ابراہیم علیہ السلام ہم عصرت وگوں ہائی دعا برکت حق تعالیٰ و خارق عادت سامان و سیلہاں اشرافدار کنگت کہ چریشانی ذریعہ آثر مشرق و مغرب و سفر و حیران کنوکیں فتوحاں و سر قدرت حاصل بوت۔ واجہ خضرائی و وزیرات شاید ہمیشہ کا قرآن واجہ خضر و قصہ گون ہوائی و قصہ بیلاکت۔ قدیمی عرب شاعران ہم مان قتی شعر و گفتارانی تہا ذوالقرنین و نام گون عظمت ذکر کنگت و برستی فخرش کنگت کہ عربی ات۔ چریشی چویش معلوم بیت کہ ذوالقرنین چہ تاریخی عہدہ پیش و یک جلیل القدریں بادشاہے۔ شاید اسکندر و ہن گون ہوائی و یک دولیں مشابہت دارگ و سوبہ ذوالقرنین و نام بنگ بوتگ۔ بے زوتاں یورپ و آثار قدیمہ و ماہراں قدیم سامی عربانی بازیں عظیم الشان سلطنتانی احوال معلوم کنگت کہ آیانی مان تاریخی کتاباں حج تذکرہ نیست بلکیں ہستین نامدار و شہوریں نام ہستنت کہ مان تاریخی کتاباں نہ گواہنت مثلاً بادشاہ ہورابی و کربابا حضرت ابراہیمؑ و دورہ بوتگ، آئی و بابہ گشت کہ آدینا و اولی قانون دان ات آئی و قانوناں بابل و منارہ و سر نقش کش انگلیں و زکینت کہ آیانی ترجمہاں انگریزی تالان کنگ بوتگنت۔ چہ قدیمی کتبات و راشی و عجیبیں عظمت ثابت بیت۔ بہر حال ذوالقرنین ہے بادشاہاں یکے بوتگ۔ و یعنی یک

سفرے و تیاری و گلائیش بوت۔ فلک یعنی ہجو نظر اہت چو شکہ مان دریاء سفر کنگ معلوم بیت کہ رفح چہ آپ در کسبت و پدا مان آپ غروب بیت حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ ذوالقرنین و مان دل و شوق چست بوت کہ بچاریت باریں دنیا داں کجا حدہ آبادات نوں مغرب و نیمگ داں ہا حدہ سر بوت کہ چہ زمین ات کہ اودا مردم شت کنت نہ بوجیک۔ اللہ ملک و حدہ در گیک آئی و نتون ات و یعنی ذوالقرنین و آمدمانی سرا ماہر دویش طاقت دانتت ہجو شکہ ہر بادشاہ و ہر حاکم و نیک بدہ قدرت حاصل بیت توری مخلوق و سوکی کتا بدنام بہ بیت، توری عدل و انصاف و نیکی کنان پروتاخیرہ ذکرہ جاری بداریت۔ یا مطلب چویش انت کہ آدمردم کافر انتت، ما ذوالقرنین اختیار دات کہ توری آیان قتل بکنت یا ساری اسلام و دعوتش بدنت ذوالقرنین دومی راہ بند اختیار کت۔ و یعنی مان آخرت و شری گندت و مان نیاء ما آیانی سر اسکی نہ کنیں بلکیں ہر وہدہ چہ قی کارنگی گون آیان گپ جنس گون آیان نرمی و آسانی و رہندہ اختیار کنیں۔ در حقیقت ہر بادشاہ عادل بہ بیت آئی و کشک ہمیدہ دل بیت، بدیں مردمان سر ایدنت و گون نیکیں مردمان نرمی بکنت۔ ذوالقرنین و ہے رفتار اختیار کت و یعنی مغربی سفر و فارغ ہوان مشرق و سفر تیاری و گلائیش بوت مان قرآن حدیث و چویش تفصیل نیست کہ ذوالقرنین و راے کلین سفر بہ فتوحات و ملک گیری و انتت ممکن انت کہ محض سیر و ترمز و تاب خاطرہ بہ بنت مان سفر و دوران آبہ ہا قومانی سر ہن گوشت کہ ساری و مان ہائی و حکومت اوار انتت و لہتیں قومان یک طاقتوریں بادشاہ فہمت و ظالمانی مقابلہ گون آئی فریاد کت کہ ذوالقرنین و قتی زبردستیں قوت و سبب اشانی کاران شرکت تاکظم و فساد کار ہوان و مان ملک امن و امنی و دورہ بہ بیت چو شکہ دیمتر مان یا جوج و ماجوج و قصہ پید انت و اللہ اعلم و یعنی مشرق و ہا گڈی کنارہ و یک ہنجیں قومے گنگ بوت کہ آفتاب و شہم بغیر کاوٹ آیان لگنت۔ اسے مردم وحشی و جنگل و سندوق بنت۔ لوگ بنگ آیانی سر گرگ دستور اشانی گورہ زانا بوتگ چو شکہ مروج ہم بازیں خاندوش قومانی تہا و اج نیست انت و یعنی ذوالقرنین و مشرق و مغرب و ہرج کیفیت کہ بیان کنگ بوت حقیقت و ہجویش انت کہ ہر وسائل گون آئی و موجود انتت ہرج دولیں احوال اودا پیش اہنتت، آگلیانی سراسے علم احاطہ کنوک انت۔ تاریخ و خدا بند راے جاگہ و بابت و شاید درگے بکنت و در حقیقت و ہنکرات کہ گوشتگ بوت لہتہ مفتراں کز لک و مطلب چویش کنگت کہ ذوالقرنین و مغربی قومان ہرج رہندہ اختیار کنگت ہا ہمیں بہ مشرقی قومان اختیار کت و اللہ اعلم (ہے صفحہ و فوائد) و یعنی ذوالقرنین و آئی و ہر امانی زبان آیان سر پد بوتگنت دیمتر و ہرج گفتگوے نقل کنگ بوتگ غالباً یک ترجمانے و ذریعہ کنگ بوتگ و ترجمان چہ یک توکی قومے و معلوم بیت کہ ہر دو بینانی زبان و قدرے پوہ بیت (تنبیہ) یا جوج ماجوج و راے قوم و ملک و راے دولیں کوہ توک انتت کہ اشانی سر اورش کنگ نہ ات البت دولیں کوہانی توک و یک درگے (درہے) وچ ات چمانی و یا جوج ماجوج و روو اک و راے مردمان و پل و پانچ اش کنگت و شتگنت۔ و ذوالقرنین و مزین شائیں از باب و وسائل و قوت و دبہ و گندان و آیان و دل و خیال بوت کہ مئے تکلیف و حجابانی گرو دار (سد باب) و ہے واجہ کت کنت ہشکا چہ آئی و دز بندی اش کت کہ یا جوج و ماجوج و مان ملک و آس روک کنگ ادا آیان قتل و غارت و پل و پانچ کنتت، شاماگن مئے و آیانی در میان و یک حکمیں پسے

بَيْنَ السَّكِينِ وَجَدَ مِنْ دُونِهَا قَوْمًا لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ۝۱۷

دویش کومانی در میان و دیتی آیانی ہے دیمیک قومے کز نیک نہ انتت کہ سر پد بدنت خبرے و

قَالُوا يَا ذَا الْقُرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ وَمَاجُوجَ مُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ

گوشتش او ذوالقرنین یقیناً یا جوج و ماجوج باز کار خرابی کنتت مان زمین و

فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰ أَنْ تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُم سَدًّا ۝۱۸

چہ تو نوں گوشتے کہ مقرر بچیں ہر تو یک محصور لے شطا کہ بندے میگ و آیانی در میان بندے و گوشتی

مَا مَكْنِي فِيهِ رَبِّي خَيْرٌ فَأَعِينُونِي بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم رَدْمًا ۝۱۹

آچیزے کہ قدرت داتگ منامنی پروردگار آہتر انتت نوں شمارت بریت مناپہ زور دیتی من لکناں شے و آیانی در میان و

أَتُونِي زُبَرَ الْحَدِيدِ حَتَّىٰ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ الصَّدَفَيْنِ قَالَ انْفُخُوا

دیولے بیا رے بدیت منا آسنی تختہ تاہا حدے کہ برابری کت کوہ و ہر دویش سندان گوشتی بہ و دیت

حَتَّىٰ إِذَا جَعَلَهُ نَارًا قَالَ أَتُونِي أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ۝۲۰

داں ہا حدے کہ نہری کت چو آسا گوشتی بیا رے بدیت منا کہ بر پچو لے سر پچ کنگیں و دوی پد سر کیش نکت

أَنْ يَظْهَرُوهُ وَمَا اسْتَطَاعُوا لَهُ نَقْبًا ۝۲۱

پیدا ہوجاں آئیے سرا و کنگ کش نہ کت و گوشتی اے یک ہرانی ایت چہ منی رب و طرفا

فَإِذَا جَاءَ وَعْدُ رَبِّي جَعَلَهُ دَكَّاءَ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّي حَقًّا ۝۲۲

پدا و قے کہ بدیت منی رت و وعدہ گرو ادور دنت آئی راہ ہوار کنگ دہستیں منی رب و وعدہ راست و دیکنیں

بَعْضُهُمْ يُؤْمِنُ وَيُؤْمِرُ فِي بَعْضٍ وَنُفِخَ فِي الصُّورِ فَجَمَعْنَاهُمْ جَمْعًا ۝۲۳

مردمان روچی کہ ہور تور بنت گون یکد گرا و صور دیمیت پدا چ کنگیں کاریں آدرستاں

وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِلْكَافِرِينَ عَرْضًا ۝۲۴

دیش کنگیں دوزخا ہمارو چا کافران دیماک ہما کہ آیانی چستاں

فِي غَطَاءٍ عَنْ ذِكْرِي وَكَانُوا لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ۝۲۵

پردہ بستگنت چہ منی یادا و اش کت نہ کت و نوں چہ خیال کنتت

حقیقت و ہنکرات کہ گوشتگ بوت لہتہ مفتراں کز لک و مطلب چویش کنگت کہ ذوالقرنین و مغربی قومان ہرج رہندہ اختیار کنگت ہا ہمیں بہ مشرقی قومان اختیار کت و اللہ اعلم (ہے صفحہ و فوائد) و یعنی ذوالقرنین و آئی و ہر امانی زبان آیان سر پد بوتگنت دیمتر و ہرج گفتگوے نقل کنگ بوتگ غالباً یک ترجمانے و ذریعہ کنگ بوتگ و ترجمان چہ یک توکی قومے و معلوم بیت کہ ہر دو بینانی زبان و قدرے پوہ بیت (تنبیہ) یا جوج ماجوج و راے قوم و ملک و راے دولیں کوہ توک انتت کہ اشانی سر اورش کنگ نہ ات البت دولیں کوہانی توک و یک درگے (درہے) وچ ات چمانی و یا جوج ماجوج و روو اک و راے مردمان و پل و پانچ اش کنگت و شتگنت۔ و ذوالقرنین و مزین شائیں از باب و وسائل و قوت و دبہ و گندان و آیان و دل و خیال بوت کہ مئے تکلیف و حجابانی گرو دار (سد باب) و ہے واجہ کت کنت ہشکا چہ آئی و دز بندی اش کت کہ یا جوج و ماجوج و مان ملک و آس روک کنگ ادا آیان قتل و غارت و پل و پانچ کنتت، شاماگن مئے و آیانی در میان و یک حکمیں پسے

بہ بند ات کہ چرائی سبب ء مٹے حفاظت بہ بیت تو ایشی ء سر اهرچ خرچے کہ بیت مادیک ء تیاریں توری شما محصول ء نام ء آئی ء چہ ما وصول کن ات ۔
 تنبیہ : یا جوج ماجوج کئے انت ؟ ماں کجام ملک نندوک انت ۔ ذوالقرنین ء جور کنگیں پسیل (آہنی دیوال) کجا انت ؟ اے ہا سوالات انت کہ
 اشانی بابت ء مفسرین و مؤرخانی اقوال و تا مختلف انت ۔ منی خیال ایش انت (واللہ اعلم) کہ یا جوج و ماجوج ء قوم عام انسانانی و جنانی درمیان ء یک
 برزخی مخلوق ایت و چو شکہ کعب بن احبار ء فرما نیتگ و علامہ نووی ء چوں فتاویٰ چہ جہو علماء ء نقل کنگ کہ آیانی سلسلہ نسب چہ پت ء جانب روت حضرت
 آدم ء سیر بیت مگر چہ مات ء نینگ ء داں بی بی حواء ء روت و سربیت ۔ چوش گپوش کہ آعام مردمانی پت شریکیں براس بوتنت چہ عجب انت کہ مزین دجال
 کہ آثر اتیم داری ء ماں جزیرہ ٹے ء ماں زنجراں قید ء جاوے دیستگت چہ ہے قوم ء بہ بیت ۔ و ہدے حضرت مسیح علیہ السلام کہ آمحض یک آدم ذاتیں خاتون
 (مریم صدیقہ) ء بطن ء چہ ملکی نغمہ (ہٹ کنگ) ء پیدا بوت چہ نزول من السماء ء بد دجال ء ہلاک کنت ہا وقت ء اے قوم یا جوج ماجوج دنیا ء سراورس
 کنت و آخر کار چہ مسیح علیہ السلام ء دعا ء برکت ء موت ء انبار کنت ۔ اے و ہدی اے قوم کجا انت ؟ ذوالقرنین ء آہنی دیوال کتام جاگہ ء انت ؟
 نوں ہر شخص اے تمایں و صفاں دتی نگاہ ء داریت کہ آئی ء ثبوت اے قوم و آہنی دیوار ء بابت ء قرآن کریم و صحیحین حدیثاں و ذکیت آثر اچوش گوشگ
 کپیت کہ ہا قوم ملکاں و دیوالانی مردماں چہ دتی رائے ء نام و نشان داشتگت اے تمام اوصاف ماں یکے ء ہن گندگ نہ بنت لہذا آخیالاں راست معلوم نیت
 صحیح حدیثانی انکار یا نصوص ء نا ہو دیکیں تا دیلات دین ء برخلاف انت ۔ پشت کپت مخالفانی اے شبہ کہ ماتمام زمین پٹ و لوٹ کت مگر ہچ جاگہ ء آئی
 نام و نشان دست نہ کپت و ہے شبہ ء جواب ء مٹے نویسندگاں نام و نشان پیش دارگ ء جہد کنگ ء ایشی ء راستیں جواب ہا انت کہ علامہ لوسی
 بغدادی ء دانگ کہ مارا آیانی جاہ منذ معلوم نہ انت و مکن انت کہ مٹے و آیانی میاجی ء مزین مزین دریا توک ء کانت و اے دعویٰ کنگ کہ ماتمام خشکی و تری
 سرا احاطہ کنگ و اجبت تسلیم نہ انت عقلاً البتہ جائز انت کہ چوشکہ چہ مروچی ء پنجصد سال ساری مارا چارمی برا عظم امریکہ ء احوال معلوم نہ انت ہم بیت
 کنت کہ یک دگہ برا عظم موجود بہ بیت کہ دینگہ ما اودار سائی حاصل نہ کرتگ و ماں کمیں مڑتے ء بعد ما داں آیانی حد ء یا آیایں داں مٹے حد ء سر بہ بنت
 سمندر (دریا) ء دیوار اعظم کہ آسٹریلیا ء شمال مشرقی تیاب ء سرا واقع انت مروچاں برطانوی سائنس دان دکتور سی ایم نینگ ء ہدایات ء روئے تحقیق
 جاری انت ۔ اے دیوال چہ ہزار میل ء درج تر و باز جاگہاں داں دوازہ میل ء اشی ء پراہی و نہار فٹ برزی انت کہ ایشی ء سربراہان و ملوے
 آباد انت ۔ ہرچ مٹے پے اے کار ء رھا دگ بوتگت ہے زوتاں آئی ء دتی یک لہ تحقیقات ختم کرتگ کہ چریشی ء سبب ء دریا ء عجیب ء غریبیں اسرار ظاہر
 بنت و انساناں حیرت و استعجاب ء یک نوکیں دنیاے معلوم ہو گانت گداچوں دعویٰ کنگ بیت کہ مارا ہشکی ء تری ء بابت ء مخلوقات ء سربستگیں احوال
 حاصل بوتگت بہر جاوے و مخبر صادق کہ آئی ء صدق گوں مضبوطیں دلایلاں ثابت انت و ہدیجہ آدیوار ء گوں آئی و صفائی مارا خبرات تو مٹے سرا واجب
 انت کہ مانصدیق کنیں و ہا احوال و واقعات ء راہچار بنیں کہ مشککین و منکرین ء چائی دیمایش کانت سَسْتَبْدِيْ لَكَ الْاَيَّامُ مَا كُنْتَ
 جَاهِلًا ۚ وَيَا تَبٰرَكَ بِالْاَخْبَارِ مَا لَمْ تَزِدْ ۔ ۛ یعنی مال و ازباب منی گور ء باز انت مگر گوں دست و پا داں شما ہن گوں من مدد کن ات ۔
 وک اول سرا آسانی مزین مزین تحت گمانی جہل و برز ء تل بہ تل ایر کرتنت و ہدے اشانی بلندی داں ہر دوئیں کولانی ٹل ء سربوت مردمان ء حکم دات کہ آس ء
 شر جنبلکس کن ات و ہدیجہ آسن مثل آس ء شہر تران ء گرم بوتنت تو آوہ ء آب کرتگیں گریں رود آئی ء سرار یجگ بوتنت کہ آماں آسانی ثانی توک ء
 جاگہ کنان ء بست انت و اے درست یک جان و یک قالب ہوان ء مثل کوہ ء اوشتانت ۔ اے درتیں کارماں آژمانگ ء چو خرق عادت ء انجام گپنت
 کہ ایشرا ذوالقرنین ء کرامت گوشگ لوٹیت یا مکن انت کہ ہا دور و باری ہنچیں قسم ء ازباب و آلات موجود بہ بنت کہ مروچی ما آیانی بابت ہچ علم نہ داریں
 وک یعنی حق تعالیٰ یا جوج ماجوج ء رانی الحال اے قدرت نہ دانگ کہ دیوال ء سرگوزان ء یا پر و شان ء انگوبیا نیت ۔ وک یعنی محض چہ خدا ء مہربانی ء اے
 برزیں بند قائم بوت و داں دتی مقررین میعاد ء انشاء اللہ قائم بیت ۔ چہ صحیحین ء حدیثاں معلوم بوت کہ حضرت مسیح علیہ السلام ء نزول و قتل دجال ء بعد
 قیامت ء نزیک ء یا جوج ماجوج ء درکینگ و وعہ انت آوقت ء اے بند دور کنگ بیت دیوار ء پر و شان ء انچیں بازیں تعداد ء درکپنت کہ آیانی حساب
 بغیر چہ اللہ ء کسے ء معلوم نہ انت ۔ دنیا چہ آیانی مقابلہ ء بے وس بیت حضرت مسیح ء حکم بیت کہ منی خاصیں بندگان ء زوران ء کوہ طور ء سر ء بروات ۔ آخر
 حضرت مسیح علیہ السلام دستاں دراج کنت چرائی ء پد یا جوج ماجوج ء سر ایک غیبی ویاے کپیت درست یکبارگی مرنت ۔ گیشتریں تفصیل ماں حدیث ء
 کتاباں باب امارات الساعة ء چارگ لوٹیت وک یعنی ماجوج ماجوج مثل دریا ء جولان ماں بیشمار تعداد ء چست ہوان ء درکپنت یا مطلب چوش انت
 کہ چہ مزین ترس ء بیم ء تمام مخلوق ہووے اوار بیت ۔ جن ء انس ماں یک دگرے ء داخل بنت ، پدا قیامت ء صور دنگ بیت چرائی ء بعد درست
 خدا ء رو بروء حشر ء میدان ء یک جا کنگ بنت و دوزخ کافرائی چتانی دیم ء بیت ۔ شاید کافرائی تخصیص پشکا انت کہ دراصل ء دوزخ یہ ہمایاں جوڑ
 کنگ بوتگ و آیانی چتانی سر ء ماں دنیا ء پردہ پوشتگ ات نوں پردہ پشت نہ کپت ۔ وک یعنی دت اشانی عقل ء جم برابر نہ ات کہ قدرت ء
 نشانیاں ء گندان ء یقین ایش بکتیں و خدا شس یاد بکتیں و چہ ہٹ کنگ ء سبب ء کسے ء خبر اش نہ اشکت کہ دگرانی سر پد کنا نینگ سر پد
 بو تیننت ۔

فل یعنی آیات و آیات چوت کماں کنت کہ منی خاصیں بندہاں (مسح، عزیز، روح القدس و فرشتگان) و پرستش کنان و پہوتی حمایت و اوستا رینت "کَلَّا سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا" ہجراتاں آوت چہ شے کاراں ہزاری ظاہر کنت و شے مقابل و مدعی ہوان و اوستا توک بنت . فل یعنی اے ہمیں فریب مہ ورات اودا کس شمارا جنت نہ کنت کہ کلام باغ و بھاگ ات۔ البت ماشے مہمانی کنیں چہ دوزخ و آس و چہ ایدگہ قسم قسم و عذاباں (اعاذنا اللہ منہا) فل یعنی یہ قیامت و رنج و چہ درستاں زیات تاوان بارہا کس بنت کہ آیانی تماہیں جہد یہ دنیا نیگی ات، آخرت و خیال اش کدی ہن نہ کنت محض دنیاوی دیم روی (ترقی) و مادی کامیابی و مزین معراج اش فہمگت۔ (کذا یفہم من الموضع) یا مطلب چوش داریت کہ ماں دنیا و زندہ ہرچ کارے اشاں پہوتی خیال و شر زانان و کشتکش توری بندہ و شرانت یا شر نہ انت آدرست کفر و نحوست و سبب و اودا بیکار ثابت بوتنت و تمام محنت برباد بوت۔ فل یعنی اشان

الکھف ۱۸

۴۷۸

قال المذہب

الَّذِينَ كَفَرُوا أَنْ يَتَّخِذُوا عِبَادِي مِنْ دُونِي أَوْلِيَاءَ إِنَّكَ عِندَنَا

بہا کہ کفرش کنت کرطا ہینت منی بندیاں بغیر چہ من وتی مددگار فل مانتا رنگ

جَهَنَّمَ لِلْكَافِرِينَ نُزُلًا ۱۰ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُمْ بِالْأَخْسَرِينَ أَعْمَالًا ۱۱

پہ کافراں دوزخ پہ مہانیا و بگوش آیا خبر بدیں شمارا کہ کئی کست گیس زیادہ بیکار بوتنت

الَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ مُجْتَسِمُونَ

ہما کہ گار بوتنت آیانی کرشش ماں دنیا و زندگانی و آیان گمان کنگا لگنت کہ آشریں کار

وَصَنَعُوا أَوْلِيَاءَ الَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا وَلِقَاءِ رَبِّهِمْ فَنَبِّئُكَ أَنَّكَ

کنت و مانتا ہینت کہ منکر بوتنت چہ وتی رت و نشانیای و چہ آئی و دیدار انوں برباد بوتنت آیانی کنگیں

فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَزْنًا ۱۲ ذَٰلِكَ جَزَاءُ وَّهْمُ جَهَنَّمَ بِمَا كَفَرُوا وَ

پدما چست نکین پر آیان ماں قیامت و رنج و شاہی اے آیانی جزا انت دوزخ پہ ہے خبرا کہ منکر بوتنت و

اتَّخَذُوا آيَتِي وَرُسُلِي هُزُوًا ۱۳ إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

کنتش گون منی آیاتاں و پیغمبراں مسکرائی و بے شک ہما کسان کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش کت

كَانَتْ لَهُمْ جَنَّاتُ الْفِرْدَوْسِ نُزُلًا ۱۴ خَالِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ

ہستنت پرایاں بہشت و باغاں پہ مہانیا - ہمیشہ ماننت ماں اودا نہ لوٹنت

عَنْهَا حَوْلًا ۱۵ قُلْ لَوْ كَانَ الْبَحْرُ مِدَادًا لَّكَلَّمْتُ رَبِّي لَنَفَذَ الْبَحْرُ

چہ اودا جاہ و بدل کنگاٹ بگوش کہ اگر دریا سیاہی بہت پہ منی رت و خبرانی بنیسگا بیشک دریا کثیت

قَبْلَ أَنْ تَنْفَدَ كُلُّ مِائَةِ رُبِّي وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِ مَدَدًا ۱۶ قُلْ إِنَّمَا أَنَا

پیش چہ منی پروردگار و خبرانی خلاص ہوگ و اگر چہ دومی ہنشینے بیاریں پہ مددقاں بگوش من

بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحِي إِلَيْنَا الْهُكْمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا

انسانوں شے ہمیں حکم دیم دیکہ بیت منی نیما کہ معبود شے یک معبودے نوں زندہ ہر کسے کہ امت کثیت

لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا ۱۷

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

پہوتی پروردگار و دیدار اگر اکنت آنکیں کار و شریک مکتنت ماں وتی پروردگار و بند گیا کیا

اللہ تعالیٰ و نشانیاں قبول دار بوتنت و نہ اشاں کدی چشیں خیالے اہت کہ باندا خدا و دیا حاضر ہوگی انت و کافر و حنات مردگ حساب انت ماں آبدی زندہ وچ درد و رانت نوں پہ اشاں محض کفریات و ستیات پشت کپنت نوں شاہیم و یک کپے چوں وزن کنت وزن و ہر دوہیں کپانی وزن و تفاوت و پیش داریت پدا ادا سیات و مقابلہ و حنات و چچ وجود نیست انت گدا وزن کنگ و چچ سوت حاصل بیت۔ فل ہرچ کلا گے شاہگتگ ات مروچی نوں آئی و تمام و بچش ات ک یعنی چہ مدام و جلگ و شرار و ہزار نہ بیت ہر دم تازہ بہ تازہ نعمت دیکہ بنت کدی چشیں و اہلگے نہ کنت کہ مارا چہ ادا بہ دگہ جا گپے برگ بہ بیت و قریش و یہود و یہکین و سہ و روح، اصحاب کہف و ذوالقرنین و بابت و سوال کر تگت اے سورہ و اول سرا اصحاب کہف و آخر ذوالقرنین و قصہ داں حدیکہ قرآن و تعلق ات بیان فرمائنت و روح و بابت و بیان ماں سورہ بنی اسرائیل و بوت و آس و دو فرمائنت و مآ و تبت من العلم الا قلیلا نوں سورہ و آخر پیش داریت کہ اللہ تعالیٰ علم و حکمت و گیاں بہ شمار انت۔ ہرچ گپے شے طرف و قابلیت و ضرورت و رد اکنگ بوتگنت چہ حق تعالیٰ و معلومات و رد اکنگ کرہن نہ انت کہ ماں دریاء آب و یک تر مپے و۔ بندہ و بالقرض تمامیں دریا و آب سیاہی بہ بنت کہ چرائی و خدا و گیاں بنیسگ شروع کنگ نہ بیت چرائی و تا دومی و سومی دریا ہوائی کدی ماں آئی و شامل کن ات تو اے دریا ہلاس بنت لیکن اللہ تعالیٰ گپے حلاس نہ بنت۔ چہ خدا و بغیر ات کہ قرآن و ایدگہ آسمانی کتابانی ذریعہ و توری ہر قدر ستریں علم زیات و چہ زیات مقدار کتے و دیکہ بہ بیت علم الہی و مقابلہ و آہن قلیل انت اگر چہ فی ذاتہ آثر اکثر گوشگ بہ بیت و یعنی من ہن شل شما یک بشرے آن من خدا نہاں کہ و تاوت ذاتی ہم و تمام علوم و کمالات من و حاصل بہ بنت البت اللہ تعالیٰ حقیق علوم و معارف قدس منی نیما و وحی کنت کہ ماں آیات اصل اصول توحید و علم انت ہوائی و نیما من کلاں دعوت دیاں ہر کس و تگہ و اللہ تعالیٰ و دوچار کنگ و شوق یا آئی دیا حاضر ہوگ و خوف بہ بیت آثر لازم انت کہ خبرے نیکیں کار شریعت و مطابق و بکت و ماں اللہ تعالیٰ و بندگی و ظاہر او باطن کسے و بہ کلام درجہ و شریک نہ کنت یعنی شرک جلی و دول و ریا و غیرہ شرک خفی و چہ ہن بہ ہر زیت پرچاکہ ماں ہرچ عبادتے و غیر اللہ و شرک بہ بیت آعبادت کنوک و دیم و جنگ بیت اللہم اعذنا من شر ذلک الفتناء مرے آیت و اے ارشاد ہن بوت کہ نبی و علم متناہی و عطائی انت چو مثل علم خداوندی و ذاتی و غیر متناہی نہ انت

تَمَّتْ سُورَةُ الْكَافِرِينَ بِفَضْلِ اللَّهِ تَعَالَى وَنَمَتَهُ وَنَمَتَهُ اللَّهُ الْحَمْدُ أَوَّلًا وَآخِرًا

مَنْزِل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وَوَكَّلْتُ مُرِيْمَ مَكِّيَّةَ وَهِيَ ثَمَانٌ وَتِسْعُونَ آيَةً وَبَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ
سورة مریم مال ملک نازل بوت و آئیے نود و ہشت آیات و شش رکوع

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنال اللہ نام و ہمارے اندازہ ہر باب ز بریں رحم کنوے

كَهَيْعَصَ ۝ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُ زَكَرِيَّا ۝ اِذْ نَادَىٰ

اے بیان انت تھی پروردگار و مہربانی و گوں و بنده زکریا یا دل و قیصر توری جت

رَبِّهِ نِدَاءً خَفِيًّا ۝ قَالَ رَبِّ اِنِّیْ وَهَنَ الْعَظْمُ مِنِّیْ وَاسْتَعَلَ

و تی رب و پے آہستہ توارے و گوشتی اے منی رب سست بوتنت منی ہڈاں و تریگا لگت

الرَّاسُ شَيْبًا وَّلَمْ اَكُنْ بِدُعَايِكَ رَبِّ شَقِيًّا ۝ وَ اِنِّیْ خِفْتُ

سرچہ پیریافت و پے لوٹگا چہ تو کدی بے اہمیت نبوتگوں و من ترسون

الْمَوَالِی مِنْ وَّرَآئِیْ وَكَانَتْ اٰمُرَاتِیْ عَاقِرًا فَهَبْ لِّیْ مِنْ

چہ و تی سیاداں رند چہ و تی و منی جن سننے، نوں بدے منا چہ

لَدُنْكَ وَلِيًّا ۝ یٰرَبُّنِّیْ وَیْرِثْ مِنْ اٰلِ یَعْقُوْبَ ۝ وَاجْعَلْ لِّیْ رِبًّا

و تی درگا ہایک پشت پدے کہ آ منی جاہا دیعوب و اولادانی جاہا بندیت و آئیا راد پسندے

رَضِیًّا ۝ یٰزَکَرِیَّا اِنَّا نُبَشِّرُکَ بِغُلَامٍ اِسْمُهُ یَحٰیی ۝ لَمْ نَجْعَلْ لَّہٗ

بکن و او زکریا یا ما خوشخبری دین ترا بیک بچے کہ آئی و نام یحیی انت ما ننگ پیرش

مِنْ قَبْلُ سَمِیًّا ۝ قَالَ رَبِّ اِنِّیْ یٰکُوْنُ لِّیْ غُلَامٌ وَكَانَتْ اٰمُرَاتِیْ

چہ آئیا آئیے ہزام کسے و گوشتی اے رب چون بیت منارا بچے و منی جن

عَاقِرًا وَّقَدْ بَلَغْتُ مِنَ الْکِبَرِ عِتٰیًّا ۝ قَالَ کَذٰلِکَ قَالَ رَبُّکَ

سننے و من رستگوں چہ پیری یا کہتو کیے درجیا و گوشتی ہے ہماییت، فرمائیتک تہی رب

هُوَ عَلٰی ہٰٓئِیْنٍ وَّ قَدْ خَلَقْتُکَ مِنْ قَبْلُ وَّلَمْ تَکُ شَیْئًا ۝

کہ اے کارے بہ منی سرا آسان و پیداگوں کت ترا پیرا و تو چہ نہ آتے و

منزل ۴

وَلِیَعْنٰی زَکَرِیَّا عَلَیہِ السَّلَامُ چہ بنی اسرائیل و مزین شائیں بنیاں یک ایت۔ ماں بخاری و ہست کہ بخاری (دار تراشی) و اجہ و پیشہ ات و گوئی و دستان کارکنان لاپے ارتگتی آئی و قصہ پیرا
لا ال عمران و گوشت ہودا چارگ بہیت و گوشت ماشہ تہار وکی و غلوٹ آہستہ آہستہ دعائے کت بخاری و دعا و طہارت و ادوار و کیم و تضرع و خفیہ اعراف و کوعہ ہاے ہمیں عاچہ ریاء دور و چہ اعلیٰ درجہ و اخلاص و پرہیز
شاید لے ہم خیال بہ بیت کہ پیراں سری و چک لوٹگا ات اگس چک بہیت توٹ کنوٹ کلاگ گریٹ و چوٹانی و ہن پیراں سری و ویدہ انسان و آواز سست بیت۔ وک یعنی ہر ظاہر و مرگ و وعدہ
نزدیک انت، سر و موداں اسپیتی ظاہرات و ہڈاں ہم نزاہنگت وک یعنی شامے خاصیں مہربانی منی سر و کنگ نوں بہ اے آخری وقت و صنعت و پیراں مالی و چون گمان بکناں کہ منی دعاء
روکنان چہ و تی مہربانی و نماز بہر کنے۔ لہتیں مفسراں و لہر اکن و کد عا لک رب شقیہا و معنی اے ہمایکتگ کہ اے پروردگار! بہ شے دعوت و سلامن کدی تھی ثابت نہ بوتگاں
یعنی ہر و ہڈہ شامہ توار پر جت برابر حکم و فرمانبرداری و رند گیری و سعادت مناسا حاصل بوتگا۔ وک یعنی آئی و کس وارث و سیادنا اہل مبتد۔ ترس اے پیدا بوت کہ اے مرداں جرائی و بعد و تی
بد عملی و غلط کاری و تجلیں راہ و خراب مکننت و ہرچ دینی و روحانی مزین یعقوب علیہ السلام و سر بوتگت آرا چہ و تی ناشریاں بر باد مکننت وک یعنی من پیر بوتگاں، لوگ بانگ سنٹ
انت سر ظاہر و اولاد حاصل بوتگا و ہج نشانی نیست انت لیکن

و تی بشمار قدرت و رحمتانی برکت و اولاد عطا کن کہ ادنی کاران و
بہ تی دست و بگیت و تی مقدس انت و بار و برداشت بکنت
من ماں اے پیراں سری و چہ کت کنا دل بے کشیت کہ یک چک
ہنکر لائق بہ بیت کہ آ و تی پت و پیری منصب دست بگیت آئیانی
علم و حکمت و خزان گانی مالک نبوت و بلند بانی وارث بہ بیت
تنبیہ: صحیح حدیثاں ثابت انت کہ ماں بنیانی مال وراثت
جاری نہ بیت آئیانی وراثت ماں علم و دولت بخاری بیت و
شیعیانی معتبریں کتاب چہ "کافی کلینی" و ماں "روح المعانی"
اے مضمون و آیات نقل کرتگ انت لہذا متعین انت کہ
ماں یونینی و یرث من اہل یعقوب و مالی وراثت مراد نہ انت
کہ آئی و تائید و تہا چہ آل یعقوب و لفظہ لوگا انت پرچا
کہ ظاہر انت تمام آل یعقوب و مال و مالک و وارث
تہنا حضرت زکریا و چک چطور بوت کنت بلکیں وراثت و
جرند و ذکر اے موقع و ظاہر کنت کہ مالی وراثت مراد نہ
انت پرچا کہ ایشی و تمام دنیا متوک انت کہ چک پت و مال
وارث بیت گراماں دعاء ایشی و ذکر محض بیجا رات۔
چوش خیال کنگ کہ حضرت زکریا و تی ماں و دولت و فکر سوار
انت کہ چوش بہیت کہ اے ماں و دولت چہ منی لوگ و در کپان
ناکو و چکاں و اید گہ سیاد و وارثانی لوگ سر بہیت اے
سک کپتگیں و سبکیں خبرایت۔ انبیاء علیہم السلام و شان
چوش نہ بیت کہ چہ دنیا و رخصت بوان و دنیا و حقیر متاع و
فکر و بکسیت کہ ہائے اربان اے مال کجا روت و سر بیت
و لطف ایشی انت کہ حضرت زکریا و لہتمندیں و اجہ ہن نہ
ات، دار تراشی و کارکنان و تی گذارہ کرتگی۔ بارس آئی و
ماں پیراں سری و چون کانی غم بے وار کرتگ کہ چار پیسہ سادانی
دست و مکننت الہیاذ باللہ وک، بخشش چکے عنایت بہن
کہ آ و تی جوانیں اخلاق و اعمال و ردا منی و تی نیکیں مردمانی
دل پسند بہیت وک یعنی دعا قبول بوت و چک پیدا بوتگا
بشارت سر بوت کہ آئی و نام "یحیی" چہ پیدا ایشی و سر
حق تعالیٰ و تجویز فرمائیت، نام ہن بخشش عجیب کہ ساری و
کسی نام بنگ نہ بوتگت۔ لہتیں سلف ادا "سمی" و
معنی "شبیہ" زرتنگ یعنی اے شان و صفت و کتام شخصہ
چہ آئی و پیش پیدا نہ بوتگا ات۔ شاید مطلب چوش
بہ بیت کہ چہ پیریں مرد و سنٹیں جنیں آدم و کتام چکے داں
آویدہ پیدا نہ بوتگت یا ماں لہتے خاصیں احوال و صفات

(مثلاً رقت قلب، غلبہ بکار وغیرہ) و آئی و مثال پیش و نہ گوشتگ۔ واللہ اعلم و انسان و دستورات کہ وہے انانگت و یک و شیں حالے بہ اشکنت تو بہ زیاتیں دل جی و
شاد کامی و ساعت و دمان و جنت و پٹ و پول کنت چہ تحقیق و تازہ میں لذت و وشتی حال بیت و پدا خبر ہن بالکل پکا بیت ہے مرادات حضرت زکریا و سوال و۔
حضرت شاہ صاحب نہشت کنت: "عجیب چیز و سوال و سر تعجب نہ کتی و ہڈے اشکتی کہ اولاد بیت نوں و تی حیرانگی و تعجب ظاہر کت۔ وک حیرانگی و چک پت نہ انت ماں ہے
جاواں ترا اولاد بیت و خدا مرضی ہم پورا بیت وک یعنی ٹٹے گورا ظاہری از باب و رد ایک چیز مشکل بوت کنت بلے خدا و گورا ج مشکل نہ انت۔ آئی و مزین
قدرت و دیما ہر چیز آسان انت۔ انسان و تی جرند و ہستی و سچاریت یک زمانگے انجیں بہت ات کہ اے و ت، ج چیزے نہ ات آئی و نام و نشان کس و نزاہنگت
حق تعالیٰ و چہ نیستی و پردہ و بہ وجود و آورد پدا من شائیں قدرت و خدا بند لائشی محض و یک شئیے جوڑ کنت گرا نا آچہ پیریں مرد و سنٹیں جنیں و چک
پیدا کرت نہ کنت۔

کون سختی و تعلیم دیگا لگت۔ یعنی بہت ضعیفات و
دست ورنات وک یعنی بچکی و غم و آزار حق تعالیٰ فہم و زانگ
علم و حکمت، فراست و ہدایت، احکام کتاب و عبودیت و آداب
و خدمت و معرفت بخشتانگ۔ چکان یکبرے آثر الیب و
گوارے و دعوت دات۔ جوابی دات کہ ما پرے کارے پیدا
کنگ نہ بوتگیں۔ بعضے عالمانی نزدیک اللہ تعالیٰ عام دستور
بر خلاف اشارہ امان بچکی و نبوت بہن عطا فرمائیت۔ واللہ اعلم
وہ یعنی اللہ تعالیٰ آثر اذوق و شوق، رحمت و شفقت،
رقت و نرم دلی، محبت و محبوبیت عنایت فرمائیت و صاف
و پلکاریں رو، پاکیزہ نیں ہیل و عادت، مبارک و سعید، متقی
و پرہیزگار جوڑکت۔ ماں حدیث و ہست کہ کجی علیہ السلام
نہ کدی گناہ کت و نہ گناہ و ارادہ کت۔ چہ خدا و خوف و ترس
ہمنکر گرتی کہ واجہ و مبارکیں و خسارانی سرارسانی نالی
وڑے جوڑے توگت۔ علیہ و علی بنینا الصلوٰۃ والسلام۔
وہ یعنی متکبر سرکش دوت سر نہ ات۔ حضرت شاہ صاحب
نوشہ کنند کہ واہگ دار و کیں چک اکثر بچیں تب (طبع)
دارت بلے آئی چو شہ نہ ات کہ اللہ بہ ہر بندے سے
سر اسلام دیم بدنت آٹھن بہ شرف و عزت و یک خاطر
انت کہ آئی و مطلب چو شہ انت کہ آئی و سر امح گرفت نیست
یوم و ولد و یوم یموت و یوم یبعث حیًا و عرض
احوال اوقات و تعلیم انت یعنی ولادت و بگرتا موت و چہ
موت و بگرتا قیامت و پہ آئی و خوردہ گیری (خود میں حساب)
نیست چہ خدا گرفت و امین و محفوظ انت۔

二

قال الحماد

گوشتی اے رب مقرر کن پر من یک نشانی ہے۔ گوشتی تھی نشانی ایشنت کہ خبر نیکے گوں مرد ماں داں سے

شیا (وسے روچا) پینے سے حالتی پیدا اور کیت مئی مردمانی نیما کا چہ محراب ۛ نون اشارہ فی کت گون آیان

یاد ابکیت صبح و بیگاہ و ادیحی بگر کتابا مضبوط و دات مائتیا

دانی ماں خور دیاؤں و داتیں نرم دلی چہ وتی نیمگا و پاکیزگی۔ و بہست آپر ہیزگارے و

نیکی کنوکت پہ وقی مات و پتء و نیت آسر کشے، نافرمانے فق و سلامتی انت پہ آئی ء سر امار وچی

کہ پیدا ہوتے ہیں اور وہ جیکہ بحیرت و روحیہ پادکیت زندک بیت و یاد بکن مریم و ماں کتاب

فمنے کہ جدا بوت چہ وی مردماں پہ یک جا ہے روحِ نیک و نیم گناہ پداستی

پہ آئی کوئی ایک پردہ ہے۔ پڑا مادہ ہم دات ایسے نیم گدا دی مرستے پڑا انسانے عصور تا ظاہر

وہ کہتا ہے کہ میں نے اپنے لیے ایک چھوٹی سی سیڑھی بنائی ہے جس سے وہاں جا سکتا ہے۔

وَلَا تَكُن مِّنَ الْكَافِرِينَ

پہلے ہی کہہ چکے ہیں کہ اس کے لیے وہ بھولوں میں بدکار و گوی

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

گوشتی : یَلْبَسْنِي مِثْلَ قَبْلِ هَذَا وَكُنْتُ نَسِيًا مَنْسِيًا
(در بختا من چه اے وقت و آگے پیش بمرتینوں و
دنیا و منی نام و نشان ہن مہوئیں و کسے و پہ فراموشی
ہن منایا د مکتیں) چہ کشیں رنج و بقراری و آسرا
گوشہ گیس چہ فرشتہ و اشک تگس بشارت ہن یاد نہ
اھنت۔ فلہا مقام کہ اودا حضرت مریم چہ چہ
جہلک ات قدرے بجزات چہ آئی و چہ پدا ہا فرشتہ
آواز بہ گوش و کپت کہ غم و رنج مہ و رت چہ قدرت و ہک
ہمیں ظاہری باطنی اطمینان حاصل کنان و چہاں جھل و شاک
بدے اللہ تعالیٰ و چون چنگ یا آب و جوئے جاری کرنگ
آپ بہ تہی نوشک بوت، پہ درگ و خاطر بچہ و کٹ و
بہ سرین بختہ اس تازہ میں رطب (درو پاچ) بیدان و تہی
وہا کپت۔ تنبیہ : لہتیں سلف و ”سوی“ و معنی
عظیم الشان سردار کنگ یعنی خدا تعالیٰ چہ تو یک مزن شائیں
سردازے پید کنوک انت۔ ہا کس کہ ”سوی“ و معنی
چنگ یا جو کپتک ظاہر ہمیش انت کہ چگ بطور خرق عادت
در کنگ بوتک و در ماہن خشکیں درخت و سرا بہ موسم و
لگنت اے خلاف عادت کارائی گندگی بی بی مریم و تسکین
و دل جی و سبب جوڑ بوتنت و چو شکہ مفسر انشتہ کرنگ
آجا و و اے چیزان پہ بی بی مریم و سود مند انت و ہن آسرا
پکار انت و معنی نازکین یا ان و بود و چہ چنگ آب نوش
و پاکیزہ میں چک و گندان و تی چہاں سارت کن ویم تر و غم و
مکن خدا تعالیٰ تائیں گرائیں کاران و دور کنوک انت۔
و یعنی اگل کتام انسانے چہ تو سوال بکنت تو گوں اشارہ آسرا
بگوش کہ من مڑچی روچک داشتک زیاتیں گپ جت نکنا
آیانی دین و چشیں نیت روا ات کہ خبر کنگ و روچک
بدارنت لیکن مٹہ شریعت و چشیں نیت روانہ انت و
”بگوش من منک“ و معنی ایش انت کہ روچک داران و
چوش بگوش۔ ”انسیا“ و قید شاید بے خاطر جنگ بوت کہ گوں
فرشتہ و خبر کنگ منع نہ ات۔ فلہا یعنی و ہدیہ چک و
و تی کٹ و زور ان و تی راج و دیا ظاہر بوت تو مردان اے
حالت و گندان و حیران منتنت، و ”ائنتیش“ مریم ! تو
مزنیں ظلمے کنگ اے و تگر یں چیز چہ کجات آؤرتہ چریشی
مسترس دروغ چہ بوت کنت کہ یک جنیں بچک دعویٰ بکنت کہ
مناراز ہک بوتک۔ فلہا یعنی بد گمان بو ان گوشش کہ تہی
مات و پت و کلین خاندان و مردم نیکیں بوتگنت مان ترا
اے بدیں خصلت چہ کجا اھت ! نیکیں مردمان و اولاد و بد
لوگ مخلوق و مان حیرانی و دور دنت۔ تنبیہ : بی بی

قال المصنف

منزل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل چه قوم و جانب و اس گفتگو بگاشت کہ دت مسیح علیہ السلام و حق تعالیٰ و گوشگ و توفیق دات و اجراء آوہد و ہرچے فرمائینت ماں آیتا تام فاسد و غلطیں خیالانی ردات کہ دیم تر آئی و بابت و قائم بیوک اُرتت «من اللہ» بندے اُن» یعنی دت اللہ یا اللہ و چُک نہاں۔ چوشکہ مروچی نصاریٰ و عقیدہ انت۔ چنانچہ پہرے عقیدہ و تردید کنگ و پیسہ و حضرت مسیح و ولادت و غیرہ و تفصیلی احوال بیان فرمائینت و «منار اخفاء نبی جو رکت» یعنی ونگارین دروغ بندے نہاں چوشکہ یہود گمان کنند۔ (تنبیہا) ماں سورۃ آل عمران و ماندہ و حضرت مسیح و تکلم فی المہد و بابت و کلام کنگ بونگ ہمو دا چارگ بہ بیت۔ ماں بخاری و حدیث و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہما تے چُکائی گمان گوانزگ و کلام کنگ و ذکر بیان فرمائینت چرایاں یکے مسیح بن مریم انت۔ مروچی ہر کس قرآن و حدیث و برخلاف حضرت مسیح و تکلم فی المہد و انکار و کنت آئی و دست و ابید چہ نصاریٰ و کورانہ تقلید و دگہ چھی نیست انت۔ فل یعنی داں ہما و ہد و کہ من زندگ بیان ہر و ہد و ہر جاگہ و مناسب ہر عین صلوة

حج کنان بہ بیت۔ حضرت مسیحؑ بابت ماہین
 مَا دُمْتُ حَيًّا مطلب ہم ہے ڈولاز انگ بہ بیت۔
 اے گپ یاد کنگ، قابل انت کہ صلوة، لفظ ایوک
 یہ وقتی اصطلاحی معنی، مخصوص نہ انت۔ قرآن، چہ
 ملائکہ و بشر، گوزان، تمام جہان، نیمکا صلوة،
 نسبت کنگ، اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يَسْجُدُ لَهٗ مَا فِي السَّمٰوٰتِ
 وَالْاَرْضِ وَالْطَّيْرِ صٰفٰتٍ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلٰوٰتَهٗ
 وَتَسْبِيْحَهٗ (نور۔ ۶۷) وچوش ہن پیش داشت کہ ہمک
 چنر، تسبیح و صلوات، احوال، اللہ و زانت کہ کئی
 صلوات و تسبیح کجام رنگ انت ہے ڈول، زکوٰۃ، معنی
 دراصل، طہارت، نما، برکت و مدح، نیگنت کہ چراہاں
 ہر یک معناء استعمال ماں قرآن و حدیث، ووقی جاگہ و
 موقع، و بوتگ۔ ماں ہے رکوع، حضرت مسیحؑ بابت
 غَلَامًا رَکِیًّا، لفظ گوشت کہ آہر زکوٰۃ، مشتق
 انت و یحییٰ علیہ السلام، و در افرامینت و حنانا مرن
 لَدُنَّا و نَزَّ کُوۡةً۔ ماں سورۃ کہف، انت خیر اٰمِنَہٗ
 نَزَّ کُوۡةً وَّ اَقْرَبَ رَحْمًا۔ ہے پیما عام معنی اداہن زکوٰۃ،
 مذکورک بیت کنت و ممکن انت کہ چہ اَوْصَانِی بِالصَّلٰوۃِ
 وَّ اَلزَّکٰوۃِ، و اَوْصَانِیْ بِاَنَّ اُمُرَ بِالصَّلٰوۃِ وَّ اَلزَّکٰوۃِ
 مراد بہ بیت۔ چوشکہ اسماعیل علیہ السلام، بابت
 اَفْرَ اٰیٰتِ وَّ کَانَ یَاۡمُرُ بِالصَّلٰوۃِ وَّ اَلزَّکٰوۃِ۔ پدا
 و اَوْصَانِیْ، لفظ گون لغوی مدلول، اعتبار، برہشی،

۱۹. مریم

قال المدا

الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا ۖ وَجَعَلَنِي مُبْرَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَمَا

کتاب وکت کی مناسبت کے لیے وکت کی مناسبت دارے ہر جاگہ کہ بہوں و
اَوْصِيهِ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَآتَاكُمْ مِنْهُ رَحْمَةً

کدنی کنگ منہ نمازا وزکاتادانکمن زندگوں مل ونیسی کنوک گوں وتی مات ءفل و

لَمْ يَجْعَلِيْ جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٦٧﴾ وَالسَّلَامُ عَلٰى يَوْمٍ وَّكَلْتٍ وَيَوْمٍ
نٰكِلَتِيْ مَنَاسِرَ كَشَفَتْ بِدَنَجَتِيْ وَسَلَامَتِيْ اِنْ يٰمَنِيْ سِرَابِهَارُ وچے کہ پیدا اک بوتوں وسہار وچے کہ

اموت و يوم ابعث حيا (۴۳) ذلك عيسى ابن مريم قول الحق

الَّذِي فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٢٧﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَنْ يَتَّخِذَ مِنْ وَلَدٍ سُبْحٰنَهُ ط

کہ ماں آئیے بار یا مردم جبرہ کنت لائق نہیں ہے اللہ کے اولاد دبارت، آپاگیں ذاتے
اذا قضیٰ امرًا فاقبلوا رقبۃ او ایاہا کد فکد کو (۳۵) اس سال اس سال

وقتیکہ فیصلہ بکنت یک کارئیے گنا گرا ہے گوشت آئیا را کہ ہو گرا آوت بیت و بیشک اللہ منیگ و شے

ربکم فاعبدوه هذ احراط مستقیم (۳۶) فاختلف الأحزاب
 رب انت نول آئی بند گیا کیمنت ہمیش انت راه راستیں۔
 یدر مختلف فرقا اور اختلاف سد اگرکت

مِنْ بَيْنِهِمْ قَوْلٌ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ مَّشْهَدٍ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٢﴾

سَمِعُ بِهِمْ وَأَبْصُرُ يَوْمَ يَأْتُونَنَا لَكِنَ الظَّالِمُونَ الْكَافِرُونَ

توں شر آشکنفت و شر گزندت ہمار و چیکہ کابنت مے گورا بلے ظالماں مرو چگیں رو چاماں ظاہریں مگر ایی

نہایت مہربان تو آیاں چہ ہا بر تنگ بوگ روچا و تنیک کار فیصلہ غلام بیت و آیاں یک غفلت بخت

وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّا لَنَحْنُ نُزِّلُ الْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا

یہ سب ہر پیمہ چکر میں سر راست وہ سے یمنکا

منزل ۴

مقتضی نہانت کہ ایصاء وقت چہ آئی و سر اعلیٰ در آمد شروع بہ بیت و بہن چو ش ممکن انت کہ چہ مَادُمْتُ حَيًّا ہے زمینی حیاہ مراد بہ بیت چو شکہ ماں ترمذی و حدیث ہست کہ جا بہ بیت و شہادت و پید زندگ کنان و اللہ فرما ینت کہ چہ من چیزے بلوٹ آئی و لپٹہ دات کہ منارا دوبارہ زندگ بہن کہ دوبارہ بہ تی راہ و قتل کنگ بہاں۔ چہ زندگی و یقینا زمینی زندگی مراد انت و اگن نہ پیشہ ہیدا آن نفس حیات ماں قرآن و دوت ماں ہے حدیث و گیش و گوار موجود انت ہچہ پیا ماں لوکان موسیٰ و عیسیٰ حیتین و حیات و مطلب و بفہم ات۔ اگر بالفرض ایشی و حدیث بوگ ثابت بہ بیت "بالفرض" ما پیشکا گوشت کہ ماں حدیث و کتاباں ہچہ جگہ ایشی و اسناد و نام و نشان نیست واللہ اعلم۔ فل چونکہ پت نیست ات پیشکامات و نامی گیت۔ فل اے تمامیں جملہ کہ بہ صیغہ ماضی یارگ بوتگنت بیشک ایشانی معنی ہن ماضی و گرگ بنت بلے اے پیم کہ گو یا استقبیل متیقن الوقوع و راما ضی فرض کنگ بوتگ چو شکہ ماں آئی اَمَّا اللہ فَلَکَ تَسْتَعِجِلُوْهُ۔ اے پیا مسیح علیہ السلام و ماں کسان و ماضی و صیغہاں و کار مرز کنان و تنبیہ ئی گت کہ اے تمامیں چیزانی آئندگ و موجود بوگ سچو ش یقینی انت ہچہ فہم کہ بیت کہ گویا ایشاں موجود انت۔ چہ اے خرق عادت گفتگو و چہ ہا اوصاف و خصلتاں کہ بیان بوتنت گوں مزین بلاغت و ہانا پاکیں تہمت و رد بوت کہ

آئی و بزرگیں مادر سر جگ بوتگت۔ اول و یک زھگے و کپ جنگ و چشیں سر جیں و اثر دار و کیں کلام و دشمن را خاموش کنو ات و پدا ماں آہستی کے آئی نہ و چشیں پاکیزہ میں حضرت موجود بہ بنت ظاہر انت کہ آلعیا ذبالہ ولد الزنا چون بوت کنت چو شک و ت ماں آیانی اقرار "ما کان ابوک امرأ سوء و ما کانک املک نجیاً" و ظاہر بیت کہ آیال فرغ بہ اصول و موافق گندگ لوٹ و اے جملہ ہم معنی ساری و ماں حضرت یحییٰ و ذکر و گوشت۔ فرق ہمنکر انت کہ اوداوت ہم حق تعالیٰ و نیک کلام ات ادھن تعالیٰ و چہ شیخ و زبان و ظاہر فرمائیت۔ سلام و السلام و فرق ہن قابل لحاظ انت۔ ول یعنی حضرت شیخ و شان و صفت ہمیش انت کہ مرزا بیان بوت کماں یک راست و واضح خبرے و مردماں مفت ناحق جبرہ پیدا کرت و قسمائیں اختلافات پیدا کرت، کسے آئی خدا جوڑ کرت، کسے خدا و چک و کسے کذاب و مفری گوشت کسے و نسب و غیرہ و برداشگان جت۔ راستیں خبر ہما انت کہ ظاہر کنگ بوت کہ آخدا انت خدا و مقربیں بندہ انت و دروغ بند و مفری نے نہ انت، ر حقیقیں پیغمبرے آئی حسب و نسب پاک و صاف انت خدا و ت آرا کلمۃ اللہ فرمائیت و ممکن انت کہ قول الحق و معنی ہن ادا کلمۃ اللہ بہ بیت وک آذاتے کرا آئی و کئی گوشگاہ ہر چیز موجود بہ بیت آئی و چک و نساگانی چہ حاجت انت (العیاذ باللہ) اولاد ماں ضعیفی و ویدہ مدد دت یا ماں مشکلیں و حدے و در کنگ بیت و یا آئی و بعد آئی و نام و پشت کیجیت و قال المدا ۲۸۳

مریم ۱۹

وَوَجْعُونَ ۝ وَاذْكُرْ فِي الْكِتَابِ اِبْرَاهِيْمَ ۚ اِنَّهٗ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ۝
گردینک بنت و یاد دین ابراہیم و ماں کتاب و ول بیشک آراست گوئیں پیغمبرے ات و
اِذْ قَالَ لِاَبِيْهِ يَا بُتُّ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَّلَا يَبْصُرُ وَلَا يُغْنِي
وقتیکہ گوشتی گون و تی پتا او منی پت اہر چہ تو عبادت کنے ہا چیز یا کہ نہ اشکنت نہ گندیت و تہی کار و
عَنْكَ شَيْئًا ۝ يٰ اَبَتِ اِنِّیْ قَدْ جِئْتُ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ
بہج نیست وک او منی پت! من آتنگ خبر ہا چیزینے کہ ترانینگ
فَاتَّبِعْنِيْ اِهْدِكَ صِرَاطًا سَوِيًّا ۝ يٰ اَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطٰنَ ط
نوں رندا بیامنی کہ پیش داراں تر راستیں راہ و او منی پت! عبادت مکن شیطان و
اِنَّ الشَّيْطٰنَ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ عَصِيًّا ۝ يٰ اَبَتِ اِنِّیْۤ اَخَافُ اَنْ
بیشک شیطان رحمان و نافرمان انت و او منی پت! من ترسوں کہ
يَسْسُكَ عَذَابٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ فَتَكُوْنُ لِلشَّيْطٰنِ وَلِيًّا ۝ قَالَ
برسیت ترا یک آفتے چہ رحمن و نیک گڑا بنے تو شیطان و دوست وک گوشتی
اَرَاغِبُ اَنْتَ عَنْ اِلٰهِيْۤ اِبْرٰهِيْمَ لَیْن لَّمْ تَنْتَهِ لَا رَجْمَ لَكَ
آیار و گردانی کنگ چہ منی معبوداں اے ابراہیم و اگر تو دوست نکشتے گڑا تر دوک چین کنوں
وَاَهْجُرْنِيْ وَلِيًّا ۝ قَالَ سَاوُ عَلٰیكَ سَاَسْتَغْفِرُكَ رَبِّیْ ۚ اِنَّهٗ
وہر چہ منی دیما تا یک مدت و گوشتی سلامت باتے من تہی گناہاں بخشائیں چو تی رہا، بیشک آ
كَانَ رَبِّیْ حَفِيًّا ۝ وَاَعْتَزُّ لَكُمْ وَمَا تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ
پہ منی سہرا ہر بان انت و من انگار کنوں شمارا و شے معبوداں بغیر چہ اللہ و
اَدْعُوْا رَبِّیْ عَسٰی اَلَّا اَكُوْنَ بِدُعَاۤءِ رَبِّیْ شَقِيًّا ۝ فَلَمَّا
من بندگی کنوں و تی رب و امید انت کہ نبوں پہ و تی رب و بندگی کنگا بے نصیب فل پدا وقتیکہ
اَعْتَزَّلَهُمْ وَاَعْبَدُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَهَبْنَالَهُ السَّخٰی و
انگاری کنت آو آیانی معبود بغیر چہ اللہ و داتیں آتیار اسحق و

مذلل

۲۵
اگر شبہ پیدا بہ بیت کہ عموماں مردم چہ مات و پت و پیدایت
گڑا حضرت شیخ و پت کئے را بگوئیں آئی جواب ہن
ماں ہجہ کنگ فیکون و اہت یعنی بہ چشیں قادر یا
چہ مشکل انت کہ یک زھگے و پت و پیدایت
اگر عیسائی خدا و را پت و مریم و مات گوشتت تو آیا معاذ اللہ
اید کہ تعلقات زن و شوقی و ہن اقرار کنت و پت متک و
سورت و ہن بہر حال تخلیق و رہبند آو نہ بیت کہ عموماں
ماں والدین و بیت گڑا بغیر چہ پت و پیدایت و گڑا
اشکال انت و اے کئے و گوشت و لطف و نریک
اے حضرت شیخ علیہ السلام و مقولہ انت۔ گویا ساری حضرت
مسح و ہر چہ گفتگوئے چہ قال اِنِّیْ عَبْدُ اللّٰهِ الْخَدُّوْا
کنگ بوتگت ایش آئی و آخر انت۔ در میان بہ مخاطباتی ہم
تراپ چہ ذلک عیسیٰ ابن مریم و حق تعالیٰ و کلام انت
منی خیال و بہتر ایش انت کہ ایشرا گون و اذکری فی الکتاب
مریم الخدو او ارا کنگ بہ بیت یعنی لے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم)
ماں کتاب مریم مسیح و احوال و اشکال کہ بیان بوت
بگوشت کہ منی و شے در ستانی رب اللہ انت تہنا ہما و بندگی
بکن ات چک و نساگ جوڑ مکن ات چکیں راہ خالص
توحید رنگت کہ ماں آئی و ہج و تاب نیست تمام انبیاء و
ہما و نیکار ہما کنگ لیکن مخلوق و بازین فرقت جوڑ کرت
انت و جدا جدا رہش پر تاد رنگتک نوں ہر کس کہ چہ توحید
انکاری انت آیال چہ مزین خطرناکین و (روز قیامت) و
تباہی و آگاہ لوگ لویت کہ آفتیایک رو چہ کیت
و یعنی مرو جیگیں روح و کہ اشکند و گندگ فائدہ و لوکات
بالکل کرو و بوتگت قیامت و روح و وہدیکہ اشکند و گندگ
ہج فائدہ نہ دت چہ و گوشت بہ شری و ہج بنت اوقت و ہما خیر
اشکنت کہ چرا و جگر تر کنت و ہما ندرگاں گندت کہ چرا و
دیم سیاء ترنت نعوذ باللہ منہ و کافران و ہشومان
بیگ و بازین مواقع دیما کایت آخری موقع ہا بیت کہ وہدیکہ
موت و را گورا ندے و صورت و بہشت و دوزخ و
در میان و درستان و پیشداران و ذبح کنگ بیت و
توارجنگ بیت کہ بہشتی ماں بہشت دوزخی ماں دوزخ و
مدام ماننت چرا و کس و موت نیست۔ ہما وہدیکہ کافر
نا امید ہوں و و تی درستان کت پاجنت بلے گڈی ہشومان
ہج درد نہ دارت۔ ول یعنی اے وہدیکہ آیال یقین نہ دارت
کہ حقیقتا چشیں روچے آیکو انت آیال ماں غفلت و
نشہ و ہوش انت و ماں مزین شمشوکاری و کفر انت

در چہ تا اشان مروچی و تی چماں ہج کنت و و تی نفع و نقصان و جاہ بیارت ماں آروچ و ابید چہ حسرت و افسوس و رگد کہ ہج حال نہ بیت۔ الآن قد ذممت و ما یفیع الذم
(ہج صفحہ و فوائد) ول یعنی کسے و ملک یا ملک باقی نہ مانیت ہر یک چہ برہ راہ راست مالک حقیقی و نیک و پختہ ریت ہاوت حاکم و متصرف علی الاطلاق بیت
ماں ہر چیز ہر دول بواہیت و و تی حکمت و روء و تصرف کنت، دنیا و ہرازابے و کہ شمارا ماں غفلت و دور داتنگ در ستانی یکیں وارث خدا و ذات پشت کسیت
ملک و ملک و مزین دعویدار راہ ہلاک و فنا بنت۔ ول ماں گوشتیں کوخ و حضرت مسیح و مریم و قصہ بیان کنان و نصاریٰ و زردنگ بوتگت کہ آیال یک
مردے و خدا جوڑ کنگا کنت مرے کوخ و مکہ و مشرکاں شہرت (شہر مذہ) کنگ و واسطہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و قصہ اشکند رنگ بوتگت کہ آئی و دال و تی پت
را چونکائی چہ شرک و بت پرستی و دور دارگ و چہ کت آخر کار و وطن، کس و وارثان بل کنان بہ خدا شکی خیر اختیار کرت۔ مکہ و مشرکانی دعوی ات کہ آبراہیم و اولاد و
ہما و دین و سہرا انت۔ آیال پیشدارگ بوت کہ بت پرستی و برداشے پت ابراہیم و سلوک چہ پیما ات اگن و تی پت ہر کانی زندگیری کنگ لوٹ تو ایدول پت و زندگیری
بکن ات، چہ مشرکین پت و ہر کال ہزاراں اظہار بکن ات چو شک کہ ابراہیم بوتگت۔ ول صدیق و معنی انت مزین راست گوشو کہ و تی خبر و چہ عمل و راست کنت
و پیش بدارت۔ یا ہمارا ست باز پاک عادت کہ ماں آئی و قلب راستی و قبول کنگ و مزین اعلیٰ و کاملین جو ہر موجود بہ بیت کہ ہر خبر چہ خدا و نیکابہ آئی و سر بہ بیت بغیر

ہمشان بنی اسرائیل و سلسلہ جاری بوت کہ ماں آیایں صدانی حساب و نبی پیدابوت انت۔ فل یعنی وتی خاصیں رجحان آیایں و منیں بھرے عطا
فرمائیت و ماں دیناء آیانی نام و توار جکیت و بہ مدامیگی آیانی ذکر قائم داشت چنانچہ تمام میل و مذاہب آیانی تعظیم و توصیف و کثرت و واجب محمد صلی اللہ
علیہ وسلم امت دایما ماں وتی نمازاں و انت اللہم صل علی محمد و علی آل محمد کما صلیت علی ابراہیم و علی آل ابراہیم
انتک حیمہ مجیدہ در حقیقت اے حضرت ابراہیم و دعا واجعل لی لسان صدق فی الاخرین و مقبولیت و ثمرہ انت۔ فل یعنی ماں
قرآن کریم و ہرچ احوال حضرت موسیٰ علیہ السلام و بیان بوگا انت مردمانی دیا ذکر کن برچاکہ آج اسحاق و یعقوب و نسل و اسرائیلی سلسلہ و مزین نامیں پیغمبر
و مسترین شریعت و واجب بوت کہ و جوشکہ ماں حضرت یحییٰ و عیسیٰ و تذکرہ و گون خصوصیت و عیسائیانی اصلاح و ماں ابراہیم و ذکر و مکہ و مشرکان بہم و
تراپ دیگ مقصودات چہ حضرت موسیٰ و ہارون علیہما السلام و تذکرہ و شاید یہود و پیشدادیگی انت کہ قرآن چقدر گون فراخدی و آیانی مزین شائیں
پیشوا و راستیں کمالات و خوبیان و بیان کنت یہود و لازم انت کہ آہن وتی اے جلیل القدریں پیغمبر و صافیں پیشین گوئی و روء اسماعیلی نبی
(محمد صلی اللہ علیہ وسلم) و رسالت و نبوت و گون پچیں دل و اعتراف بکنت۔ شاید سبب انت چہ حضرت موسیٰ و بعد خبر دیم بہ حضرت اسماعیل علیہ السلام و
نیمگ و تاب دیگ بوت۔ فل ہر کس و کہ چہ اللہ تعالیٰ و نیمگ و جی بیت اترانی گوشت۔ چہ بنیاں ہر کس و کہ امتیازی خصوصیات حاصل بہ بیت یعنی
پہ مکذہبن و مقابلہ و جدا گانہ امت و نیمگ و مبعوث بہ بنت یا نوکیں کتاب شریعت و واجب بہ بنت آرسول گوشگ بنت۔ ماں
شرعیات و جزئی تصرف مثلاً کتام عام و تخصیص یا مطلق و تقیید و غیرہ گون رسول و مخصوص نہ انت عام انبیاء ہن کت کنت۔ باقی غیر نبی و سرار رسول
یا مرسل و اطلاق جوشکہ ماں قرآن و بعض جاہاں گندگ بیت آے مصطلحین معنی و اعتبار نہ انت اودا دگہ حیثیات معتبر انت۔ واللہ اعلم۔
و حضرت موسیٰ علیہ السلام و دیگر آس و شیم و مادران و کورہ طور و مبارکیں جانب سربوت کہ آئی و راستی دست و مغربی پہنات واقع ات تو اللہ تعالیٰ و آرا توار پر جت
و ہیکلامی و شرف بخش۔ زیادہیں گیش و گوار ماں سورہ طہ و پیداکنت۔ گوشت کہ موسیٰ علیہ السلام آوہد و چہ ہر جانب و چہ ہر مود و بن و خدا و کلام و
اشککانت کہ بغیر فرشتہ و وسیلہ و سرانجام گر گانت و روحانی دول و سبہ قدر قرب و بزرگی حاصل ات کہ غیبی قلمانی توار ماں گوشاں کپکانت کہ گون
آیایں تورات نقل بوگا انت۔ و جی و را خلوت ہمیشہ کافرمانیت کہ آوہد و ہر شے ماں اشککانت ہور نہ ات اگر چہ زندا ایدگران و ہن خبر دیکت۔ واللہ اعلم
فل یعنی ہارون علیہ السلام ماں حضرت موسیٰ علیہ السلام و کار و مددگار جوت جوشکہ آئی و عت عرض پیش بوتگ ات و اخجی ہارون ہوا فصح معنی لسانا
فأمر سئلہ معی بردا یصدق فی (الفصل دہم) واجعل لی و زبیرا من اہلی ہارون اخجی (طہ رکوع ۲) حق تعالیٰ و عرض قبول
کت و ہارون و نبی جوت کسان و بہ مدد و اعانت دات۔ جوانانی ماں عمر و حضرت ہارون مسترات، گوشت ماں دیناء کسے و بہ وتی برات و چریشی
مستریں سفارش نہ کت کہ جوشکہ موسیٰ علیہ السلام و بہ وتی برات حضرت ہارون و کرنگ و چریشی و حضرت اسماعیل و فضیلت بہ حضرت اسحاق و
سرا پدربیت چیا کہ آرا الیوکانی گوشت و حضرت اسماعیل و رسول نبی فرمائیت۔ صحیح مسلم و حدیث انت ان اللہ اصطفیٰ من ولد ابراہیم اسماعیل
(چہ ابراہیم و اولاد و واجب خدا و حضرت اسماعیل در جت) حضرت اسماعیل عرب حجاز و بنیادی مورث اعلیٰ و چہ مئے پیغمبر علیہ السلام و پیرکان انت
کہ آرا ابراہیمی شریعت دیان و بنی جبریم و نیمگا مبعوث کنگ بوت، آئی صادق الوعد لوگ سک مشہورات۔ گون یک مردے و وعدہ ٹی کنگت کہ دانکہ توبیلے
من سبہ جا کہ اوستا گون گوشت آدایں یک سالی و نہ آہت اے واجب و ہمودا داشت۔ چہ واجب نبی صلی اللہ علیہ وسلم و لے ہن منقول انت کہ قبل از
بعثت گون واجب عبد اللہ بن الحسار و گوشت کہ شمارا بجلت من ہنوں کایاں واجب و داں سے روح و اودا بجلت و ہدیکہ آئی و و ترکت تو واجب و فرمائیت
کہ تو ما را تکلیف دات من بہ وتی قول و سراسر استے روح انت کہ ہمدان۔ حضرت اسماعیل و وعدہ و راستی ہما و ہذا ظاہر بوت و ہدے گون وتی بت ابراہیم و
گوشتی یابت افعل ما تؤمر ستجد فی ان شاء اللہ من الصبرین (صفحت رکوع ۳) و ہما پیماکت و پیشی داشت و پرچاکہ لوگ و مردم
نزیک بوگ و سبب ہدایت و اول مستحق انت چرایاں دیم تر و کار راہ کسیت پیشکا دگہ جاہے فرمائیت و امر اہلک بالصلوة و الصلوة علیہا۔
(طہ رکوع ۸) و آیاتہا الذین امنوا قوا انفسکم و اہلکم ناراً (تحریم۔ رکوع ۱) وت نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و جندہ ہن سبہ ارشاد
بوتگ و اندر عشرتک الاقربین (سجاء۔ ۱۱) لبتے گوشت کہ ادا چہ "اہل" و مراد آئی و تمامین قوم انت۔ چنانچہ عبد اللہ بن مسعود و مصحف
اہلہ و بدل قومہ و لفظات۔ واللہ اعلم و یعنی دگران و سرو سوچ کنگ و وت ماں وتی قول و فعل و دوستناک، مستقیم الحال و جوانیں
ہیل و عاداتانی خدائنت فل راجع ہمیشہ انت کہ ادریں علیہ السلام ماں حضرت آدم و نوح علیہ السلام و درمیانی زمانگے بوتگ چوش گوشگ
بیت کہ مرے دیناء نجوم و حساب و علم و گون قلم و نبیسگ، گد و دوچک، کیل وزن و از باب و سلاحانی اڈ کنگ اول و چہ سبہ واجب و رہ گپتگت و اللہ
اعلم۔ ماں معراج و شب و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گون اے واجب و ماں چارمی و آسمان و ملاقات بوت۔ فل یعنی قرب و عرفان و بالائیں جا کہ و
سرکت۔ بہتیں گوشت کہ حضرت مسیح علیہ السلام و پیا آہم زندہ ماں آسمان و برگ بوتگ و داں ہنوں زندگ انت لہتیں و خیال انت کہ بہ آسمان و
سرکنان و آئی روح قبض کنگ بوت ایشی و بابت و مفسران بازیں اسرائیلیات نقل کنگ، ابن کثیر و ایشانی سرائفہ کنگ۔ واللہ اعلم۔
و یعنی ہما انبیاء کہ چہ ابتداء سورت و داں ادا ذکر بوت۔ سبہ قسم و مردمانی سراسر حق تعالیٰ و وتی انعامات چہ ہور و ریتلگ انت، اے کل آدم و
اولاد انت۔ و ابید چہ ادریں و باقی کل ہمایانی ہم اولاد انت کہ آیایں گون نوح علیہ السلام و ماں بوچیک و سوار کنگت و لہتیں چہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و
ذریات انت مثلاً اسحاق، یعقوب و اسماعیل علیہم السلام۔ و لہتیں چہ اسرائیل (یعقوب) علیہ السلام و نسل و انت۔ مثلاً موسیٰ، ہارون، زکریا،
و یحییٰ علیہم السلام فل یعنی حق و رہبند و نیمگا ہدایت دات و بہ نبوت و منصب در جت و یعنی اینکہ برزیں مقام و کمال درجہ حاصل کنگ و
باوجود ماں وتی عبودیت و بندگی و کامل انت اللہ و کلام و آئی و مضامین و اشکک و و چہ آیایں متاثر ہواں و گون مزین عاجزی و انکساری و ماں سجدہ و کینت
و آرا یادکنان و گریونت ہمیشہ کالمانی اجاع انت کہ مرے آیت و سر سجدہ کنگ و بیت تاکہ ہما مقربانی طرز عمل و یادکنان و یک گونہ مشابہتہ حاصل بہ بیت
ماں روایتاں ہست کہ حضرت عمر رضی اللہ عنہ و سورہ مریم و وانگ و رند سجدہ کت و فرمائیت هذا السجود فاین البکی (اے و سجدہ بوت، دیم اگر لوگ
کجا انت) لہتیں مفسران ادا چہ آیت الرحمن و خاص آیات سجود و چہ سجدہ و تلاوت و سجود مراد گپتگ۔ مگر سزا پھر و مراد ہا انت کہ پیش و بیان بوت۔
ماں حدیث و ہست کہ قرآن و تلاوت کن انت و بگر لوت و اگس گر لوگ نثیت تو کم از کم گر لوگ و صورت و اختیاری کن انت۔

فل او پیشی مردمانی احوال ات اے زندگی مردمانی احوال انت کہ ماں دنیا لذت و نفسانی خواہشاتاں کیاں ہے چہ خدا تعالیٰ عبادت و غافل بوتنت۔ نماز کہ اہم العبادات انت آڑا بیا دانتش لہتیں مردم فرض نمازانی مستکر بوتنت لہتیں نماز فرض زانت مگر ادائیگی تو کا کو تا ہی ایش کت۔ لہتیں نماز و دوت بے جماعت و وقت وغیرہ بشرائط واید کہ حقوقانی پڑا ہش نکت۔ چریشاں ہریکے درجہ بدرجہ وئی گمراہی و گندیت کہ چطور خسارہ و نقصان و سبب جوڑ بیت و چطوریں سببیں عذاب و گرفتار کنت حتی کہ چوایشاں لہتے ماں جہنم و ہما بدترین وادی (کور) و تیلانک دیگ بیت کہ آئی و نام "غی" انت فل یعنی توبہ و دروازگ پہ چشیں مجرماں ہم بندہ انت کہ آگہگار گون صدق دل توبہ کنان و ایمان و عمل و راہ و اختیار بخت و دوتی کرداران جوان بخت بہشت و دروازگ پہ آئی و بیخ انت توبہ و بد ہرچ نیکیں علی کنت پیشی گنہاں سبب ماں آئی اجر و پچ کی گنہ نہ بیت و نہ کتا قسم و حق ضائع بیت۔ ماں حدیث و ہست التائب من الذنب کمن لا ذنب لہ (چہ گنہ و توبہ کنوک ہنجوش انت گویا آئی و گنہ نہ کنگ۔

اللَّهُمَّ ثَبِّ عَلَيْنَا إِنَّكَ أَنْتَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ ۝
فل ویدے اے بندگان نہ دیتگیں چیزانی سرابہ زمان
ایمان آورت بغیر گندگ و خدا و عبادتش کت تو اللہ گون
نہ دیتگیں نعمتانی وعدہ فرمائیت کہ ضرور بالضرور
پورہ بیت پرچاکہ خدا وعدہ پکا و محکم بنت۔
فل یعنی ماں جنت و لغو و بیکاریں گپ و ناہودگیں
شور و جگہ نہ بیت۔ البت چہ فرشتگان نیما "سلام"
علیک "تو ارشاد کنگ بیت و چہ صاحب و بیگاہ و
جنت و صاحب و بیگاہ مرادنت اودا چو دنیا و دُول و
طلوع و غروب نہ بیت کہ چرائی و شب و روج و صاحب
بیگاہ مقرر کنگ بہ بنت بلکین خاص قسم و انوارانی
تو ارد بیت کہ چرائی و صاحب و بیگاہ و حد بندی بیت
عادت و معمول و مطابق و صاحب و بیگاہ جنت
روزی سر بیت بہ یک لمحے و ہن شد و تکلیف
پریشان کنت۔ آروزی چہ بیت و آئی و کیفیت و خدا
بزانت۔ ماں حدیث و ہست "يَسْتَحُونَ اللَّهَ تَكْرًا"
وَعَشِيًّا (جنتی صاحب و بیگاہ و حق تعالیٰ و تسبیح و کنت
جوش بگوش کہ گون روحانی غذا و جسمانی غذا ہن رست
فل یعنی واجہ آدم و میراث کہ اول سرا آڑا بہشت
رستگ و شاید میراث لفظ پیشکا اختیار فرمائیت
کہ ماں مال و ملکیت و قسماں اے چہ درستان گیشتر رحم
و محکم تریں قسے کہ ماں الیشی و نہ نسخ و احتمال ہست و
نہ واپسی و نہ البطل و اقالہ و یک یک برے جبریل
داں باز روچاں نیاہت واجہ دل و تنگ بوت کافراں
گوشتگ شروع کت کہ محمد و رب چہ محمد و ناراض انت و
آئی یلہ دانگ چہے ٹوک و واجہ انگت گیشتر و لکیر
بوت، آخر جبریل و تشریف آورت واجہ و اینکر روج
نیایک و سبب معلوم کت، ماں یک حدیث و ہست
کہ واجہ و فرمائیت مَا مَنَعَكَ أَنْ تَزُودَنَا أَكْثَرَ
مِمَّا تَزُودُنَا (ہر قدر کہ تو کاٹے چرائی و زیات پرچا
نہ یائے) اللہ تعالیٰ و جبریل و سر و سوج کت کہ ماں
پستہ و جوش بگوش و مَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ الخ
اے کلام بوت اللہ و چہ جبریل و طرف و۔ ہنجوش کہ
ماں اِيَّاكَ نَعْبُدُ وَاِيَّاكَ نَسْتَعِيْنُ مارا تعلیم وئی دانگ
حاصل جواب چوش بوت کہ ماخالص اللہ و ماموریں
بندھیں ابیدہ چہ خدا و حکم و ماوتی یک باز لے ہم سریت
نہ کنیں مے سرکیگ و مے ایرکیگ تمام آئی و حکم و تابع انت آہر ویدہ چہ وئی کاملین حکمت مناسب بزانت مارا جہل و آئیگ و حکم دنت پرچاکہ ہر زمانہ (ماضی، حال
مستقبل) و ہر مکان (زمین، آسمان و آیانی میانجی) و علم و خدا بند آوت انت، آوت ہر چیز مالک و قابض انت آوت زانت کہ فرشتہ و پیغمبر و گور و کدی روان کنگی
انت یقرب تریں و معظ تریں پیغمبر ہن اے اختیار نیست کہ ہر ویدہ و بلوٹیت جاے شت کنت یا کسے و وئی گور و بلوٹائی، خدا ہر کار بر محل و بروقت
انت۔ ردی یا شمشو شکاری و غفلت و آئی و بارگاہ و رسانی نیست۔ مطلب ایش انت کہ واجہ جبریل و زوت یا بدیر آگ ہن ہما وئی و حکمت مصلحت و تابع انت
(تنبیہ اول) "مے دیما و پشتا" گوشتی آسمان و زمین و۔ ایرکیگ و ویدہ و زمین دیما زمان پشتا، سرکیگ و ویدہ آدیما اے پشتا بیت۔ و اگر دیم و
پشتا چہ مراد تقدم و تاخر زمانی مراد انت تو زمانہ مستقبل آوکیں زمانہ ماضی زمانہ پشتا گوشتگ و زمانہ حال ہر دو کانی میانجی و واقع انت
(تنبیہ دوم) ساری و فرمائیتگ کہ جنت و وارث اتقوا (چہ خدا تر سوکیں پرہیزگار) انت ماں اے آیت و پیش داشت کہ ترسگ و لائق ہا ذات

خَلْفُ أَصَاغُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهْوَةَ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غِيًّا ۝
ناخلف انگار شش کت نماز ورنہ اکتنت خواہشانی فون زوتا ویک ورنہ گمراہیا۔ فل
الْأَمِنْ تَابَ وَأَمِنَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَ
مگر ہما کہ توبہی کت و ایمانی آرت و نیکیں کاری کت گمراہ آ داخل بنت ماں بہشت و
لَا يُظْلَمُونَ شَيْئًا ۝ جَنَّتِ عَذْرَاءُ الَّتِي وَعَدَ الرَّحْمَنُ عِبَادَهُ
آیانی سر اظلم کنگ بیت چچ فل ماں باغاں ہمیشہ ننگ و ہما کہ وعدہ کنگ رحمن و گون وئی بندیاں
بِالْغَيْبِ إِنَّهُ كَانَ وَعْدُهُ مَأْتِيًّا ۝ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا إِلَّا
پہ نادیدہ۔ بیشک آئی و وعدہ رسی انت فل نیشکنت ماں آباغاں بیہودہ میں خبرے بغیر
سَلَامًا وَلَهُمْ فِيهَا زَوْجٌ بَٰكِرَةٌ وَعَشِيًّا ۝ تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي
چہ سلام و فل پرایاں ہست انت آیانی روزی ماں اودا صبح و بیگاہ و اے ہما بہشت انت کہ
نُورٌ مِّنْ عِبَادِنَا مَن كَانَ تَقِيًّا ۝ وَمَا نَنْزِلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ
وارث کنیں چہ وئی بندیاں ہما کسا کہ پرہیزگار بیت فل ماں ایر نکپیں مگر بہ تمی پروردگار و حکما
لَهُ مَابَيْنَ أَيْدِيَنَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَلِكَ وَمَا كَانَ رَبُّكَ نَسِيًّا ۝
ہما وئی نیگنت ہرچہ کہ ماں مے دیما انت و ہرچہ مے پشتا انت ہرچہ کہ ماں نیما انت و مے پروردگار ششوکہ ذرا
رَبُّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَاعْبُدْهُ وَاصْطَبِرْ لِعِبَادَتِهِ
رب سمانیگ و زمین و چیزے کہ ماں آیانی نیما انت نورانی بند گیا کن و قائم توبہ آئی عبادت و
هَلْ تَعْلَمُ لَهُ سَمِيًّا ۝ وَيَقُولُ الْإِنْسَانُ إِذَا مَا مِثْلُ لَسَوْفَ
آیا تو زانے آئی و ہم نامے و و گوشتیت انسان چہ وقتیکہ من مروں گدا
أَخْرَجَ حَيًّا ۝ أَوْلَا يَذْكُرُ الْإِنْسَانُ أَنَّا خَلَقْنَاهُ مِن قَبْلُ
دنگ بون زنگ فل آیا یاد نکنت انسان کہ ماسید ال کت آسماں اجد و پسر و
لَمَّا يَكُنْ شَيْئًا ۝ فَوَرَّكَ لَنَحْشُرَنَّكَ وَالشَّيْطٰنِ ثُمَّ لَنَنْخَضِرَنَّاهُمْ
آج چیزے نیت و فون تی پروردگار قسم انت کہ آدرستان چہ کنیں گون شیطانا رندا مافرو و آہا حاضر کنیں

حال
مستقبل) و ہر مکان (زمین، آسمان و آیانی میانجی) و علم و خدا بند آوت انت، آوت ہر چیز مالک و قابض انت آوت زانت کہ فرشتہ و پیغمبر و گور و کدی روان کنگی
انت یقرب تریں و معظ تریں پیغمبر ہن اے اختیار نیست کہ ہر ویدہ و بلوٹیت جاے شت کنت یا کسے و وئی گور و بلوٹائی، خدا ہر کار بر محل و بروقت
انت۔ ردی یا شمشو شکاری و غفلت و آئی و بارگاہ و رسانی نیست۔ مطلب ایش انت کہ واجہ جبریل و زوت یا بدیر آگ ہن ہما وئی و حکمت مصلحت و تابع انت
(تنبیہ اول) "مے دیما و پشتا" گوشتی آسمان و زمین و۔ ایرکیگ و ویدہ و زمین دیما زمان پشتا، سرکیگ و ویدہ آدیما اے پشتا بیت۔ و اگر دیم و
پشتا چہ مراد تقدم و تاخر زمانی مراد انت تو زمانہ مستقبل آوکیں زمانہ ماضی زمانہ پشتا گوشتگ و زمانہ حال ہر دو کانی میانجی و واقع انت
(تنبیہ دوم) ساری و فرمائیتگ کہ جنت و وارث اتقوا (چہ خدا تر سوکیں پرہیزگار) انت ماں اے آیت و پیش داشت کہ ترسگ و لائق ہا ذات

بیت کنت کہ ماں آئی بے قبضہ تمام زمان و مکان انت کہ بغیر چہ آئی حکم و اجازت و مزین و چہ مزین ترین فرشتہ ہن بانزل و سریت نہ کنت۔ انسان لازم انت
اگر آجنت و میراث و زورگ لوٹیت کہ مثل فرشتگان حکم خداوندی و تالیع و رند گیری کنوک بہ بیت۔ و چو شس ہن اشارہ بوت کہ ہما خاک ادا واتی مخلصین بندگان
نہ شمشیت الم و ایشان و ماں جنت و سرکنت البت ہر چیز و یک وقت مقرر انت ماں جنت و ہن ہر یک و نزول و بونی وقت و بیت و جوش کہ ادا فرشتہ
پیشہ و گور و مقرریں وقت و کانت ماں جنت و جنتیانی و دراک جمانی و روحانی صحب و بیگاہ و یہ مقرریں و ہد و سریت۔ و یعنی کسے و ہن خبرانی عرض و مدار
و فی دل و خدا و بندگی و سر اقام و مدار کہ ہمانی تمام جہان و رب انت و چہ درستان بے در ورس صفاتی داروک انت و اللہ و نام آئی و صفات انت
یعنی کسے ہست چشیں کہ مثل آئی و صفاتی داروک بہ بیت و و ہدے کہ چشیں چ کہ نیست انت تو گڑا بندگی و لائق و گڑے بیت کنت و و ماں پیشہ و کوع
نیک و بدانی انجام بیان فرما سیت کنت کہ آمرگ و پد
بیت۔ ہما مردم کہ مرگ زندہ محال کوشنت ادا آیانی
ہے شبہ و جواب دیگ بیت یعنی مردم چہ انکار و
تعجب و راہ و کپ جنت و گوشت کہ و ہدے مے
ہڈاں سڑاں و ریزہ ریزہ بوتنت و ماں خاک ادا
ہوان و خاک ترنت چوں باریں چرائی و پد ہم ماچہ قربان
زندہ ہوان و درنگ بنیں و چہ اندوخی و پردگ و درکبان
منقہ وجود و سر اجلوہ افزوز بنیں و و یعنی مردم
ہوگ و باوجود اینکہ زندہ بنیں خبرے و سر پد بیت نہ کنت
کہ جنت روح ساری و آچہ چیزے نہ ات حق تگاہ
آر اچہ نیست و ہست کت، ہما ذات کہ چہ لاشی و
شی و چہ عدم محض و بہ وجود و بیاریت و بریشی و
قادر نہ انت کہ یک چیزے و فنا کنان و دوبارہ پیدا
کت بکنت و مردم و فی اولی ہستی و کیفیت یاد
نہ بیت کہ آتی دومی ہستی و سر مذاق کنت
و ہوا الذی یبداء الخلق ثم یعیدہ و ہوا ہون
علیہ (الروم-۳۴)

ہم صفحہ و فوائد

و یعنی چہ ترس و دہشت و یادانی سر اوشتات
و کنت و ننگ و و ہدے قرار ہم گپت کت نہ کنت
ہمیشنت کوٹدانی سر اکبگ و معنی و مراد۔
و یعنی منکرانی ہر فرقہ و تو کا ہر کس زیات بد معاش
سرکش و گہرت ات آیایں چہ اے دگہ عام مجرمایں جدانگ
بنت پدا ماں ایشاں ہن ہر کس کہ زیات سزا لائق و دوزخ و
حقار بیت آرا خداوند کریم شری و زانت آرا چہ ایدگہ
مجرماں سپرماں جہنم و چگل دیگ بیت۔ و یعنی یہ ہر
نیک و بد مجرم و بے جرم، مومن و کافر و حق تعالی و
سوگند و ارتگ کہ ضرور بالضرور دوزخ و سر آرا گوز
انت پرچاکہ جنت و روگ و راہ ہن بہ دوزخ و سر
انت کہ آرا عام محاورہ و پل صراط کوشنت، لاجہ ہر
کس آئی و سر اگوزیت چہ خدا و ترسوسیں مومنانی
و فی درجہ و حساب و چہ اود اصحیح و سلامت و گوزنت
و گنہگار سر جہان و ماں دوزخ و کپنت۔ العیاذ باللہ
پدا جنت مدت و پد و فی عملانی روء و ہن چہ نبیاں
ملاک و صالحانی شفاعت و آخر اچہ رحم الراحمین و
مہربانی و ہما کلس گنہگاران کہ آیایں گوں راستیں عقیدہ

حَوْلَ جَهَنَّمَ جَنَّتًا ۱۸ ثُمَّ لَنَزَعَنَّ مِنْ كُلِّ شَيْعَةٍ اِيْهُمْ اَشَدُّ

چپ چاگرد دوزخ و پکونڈاں ایرجنگیں زندہ و کفیں چہ ہر یک فرقہ و پکونڈاں کہ زیادہ تر

عَلَى الرَّحْمَنِ عِتِيًّا ۱۹ ثُمَّ لَنَحْنُ اَعْلَمُ بِالَّذِيْنَ هُمْ اَوَّلِيْ بِهَا صِلِيًّا ۲۰

سرکش انت پر رحمن و رندا ماشرزائیں ہما کساں کہ آحقار ترنت بہ دوزخ و پترگاں

وَ اِنْ مِنْكُمْ اِلَّا وَاْرُدُّهَا كَانَ عَلَى رَّبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ۲۱ ثُمَّ

و چہ شما یکے تنیں کہ پکونڈاں سرملگوزیت، یہ لشیہ سراتی رب و وعدہ انت ضروری فیصلہ بوتگیں۔ رندا

نَجِيٍّ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا وَ نَذَرُ الظَّالِمِيْنَ فِيْهَا جَنَّتًا ۲۲ وَاِذَا اتَّخَذْتُمْ

غلام کنیں ہمایاں ترشش بوتگ و الین ماں آئی و تہا غلاماں پکونڈاں ایرجنگیں و وقتیکہ و انگ بنت پآیانی دیا

اٰتِنَا بَيِّنَاتٍ قَالَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِلٰى الْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ

مے آیات روشنیں، کوشنت کافراں گوں مسلماناں کہ چہ اے دو تیں فرقیائیں جب کہ شر تر

مَقَامًا وَّ اَحْسَنُ نَدِيًّا ۲۳ وَ كَمْ اَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْنٍ هُمْ اَحْسَنُ

انت و کئی مجلس و ش ترانت و و چہ قدر فرقہ مہلاک کنگت پیش چہ آیایں کہ ابتر بوتگت

اِنَّا نَاوَرِيَّا ۲۴ قُلْ مَنْ كَانَ فِي الصَّلٰةِ فَلْيُمِدْ لَهُ الرَّحْمٰنُ مَدَدًا ۲۵

پساز و سامان و پیام نموداں بگوش ہر کسیاں گراہی و تہا انت نوں ملت دیان کنت آیتاں رحمن پر راہیں ملتے

حَتّٰى اِذَا رَاوْا مَا يُوعَدُوْنَ اِنَّا الْعَذَابُ اِنَّا السَّاعَةُ فَسَيَعْلَمُوْنَ

چہ ہما وقتیکہ گزندت ہما چیزیا کہ وعدہ دیگ بوتگت یا آفا و یا قیامت۔ گڑا نوں معلوم کنت

مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَّ اَضْعَفُ جَنَدًا ۲۶ وَيَزِيْدُ اللّٰهُ الَّذِيْنَ اهْتَدَوْا

کہ کئی جاگہ خراب ترانت و کئی فوج کمزور ترانت و زیادہ کنان کنت اللہ ہدایت حاصل کنگینانی

هُدًى وَّ الْبَقِيَّتِ الصَّلٰةِ خَيْرٌ عِنْدَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَّ خَيْرٌ مَّرَدًّا ۲۷

ہدایتاں و پشت کپتگیں نیکیانی ثواب شر ترنت تہی پروردگار و کرا و انجامش بہتر انت

اَفَرَأَيْتَ الَّذِيْ كَفَرَ بِاٰتِنَا وَقَالَ لَا تُتِيْنِ مَا لَا وُلْدًا ۲۸

چہ تو نوں دیت ہما کسے کہ منکر بوت چمے آیایں و گوشتی منار اسیت (ما آخرتا) ماں و اولاد و

منزل ۴

کلمہ و ننگ چہ دوزخ و درنگ بنت ایو کا کافرماں دوزخ و باقی ماننت و پدا دوزخ و دپ بند کنگ بیت۔ چہ بعض روایتاں معلوم بیت کہ ماں دوزخ و
آس و ہر یک شخصہ و داخل کنگ بیت مگر صالحین مردمانی واسطہ آس برد و سلام (سارت بے ضرر) جوڑ بیت آسے ترس و ماں آئی و گوزنت و رونت۔
واللہ اعلم۔ امام فخر الدین رازی و ماں و فی تغیر اے دخول و بازین حکمت بیان کنگ، فلیراجع و یعنی کافر قرآن و آیاتاں ہشکنان و کہ ماں آیایں آیانی
بدیں انجام بیان کنگ بوتگ، ہندنت و بہ کلاگ و مسخرہ گوں غریبیں مسلماناں کوشنت کشتہ خیال و روء ماں آخرت و ہر چیزیکہ پیش کیت آدوئیں فرقہ و ہمتیں
حالت و دنیاوی جاوہر و سرادپ نہ وارت آیام و چپگیں روح مے لوگ جاگہ، ساز و سامان چہ شمیگان بہتر نہ انت و مے مجلس و دیوان شے مجلس دیواناں چہ
شر تر نہ انت یقینا ماکہ بہ شے خیال و باطل و سر این چہ شما اہل حق و و شحال تر و راج دار تریں، ہما مردماں کہ آچہ مے ترس و ماں کوہ صفاء پشت و نظر بند
بہ بنت آیا چو شیں گمان کنگ بیت کہ باندا آدور کنان و ماں جنت و سریت و ماماں دوزخ و کپیں و مچیں و ایش آیانی خبر و پستہ انت کہ چہ و پیش باز

قوم کو سنگت کہ آیاں بہ دنیا ساز و سامان و شاندار و چہ شتاب زیاں دیا ترا نت لیکن و بدے آیاں نبیانی مقابلہ سرکشی کت و پھل و کبرش و تی رہبند جو کت خداوند تعالیٰ آبیانی ہفتہ ال و گلوچ کت و ماں دنیا نقشہ آبیانی نشان ہن باقی نہ منت۔ گڑ امر دم و لازم انت کہ دنیا فناء ہو کیں شان و شوکت و بہار و فریب و وارث عموما کتبہ کنو کیں زردار حق و لگتال کنن و ہلاک و برباد بنت مال اولاد یا دنیاوی و شمالی مقبولیت و خوبیں انجام و دلیل بوت نہ کنت و یعنی ہر کسے کہ ماں گمراہی و کبت آثر اہل ات کہ ماں گمراہی و بروت پر چاکہ دنیا چاکسگ و جاگہ انت ادا ہر یکے و عمل و تو کا کلی آزادی دیگ بوتگ۔ خدا تعالیٰ عادت و حکمت و تقاضا چو کش انت کہ ہر کس بہ و تی کسب ارادہ و یک را ہے اختیار کنت آثر چہ نیک و بد و خبردار کنگا بعد بہ ہارہ و روگ و واسطہ داں یک حدے و آزادی کت بدنت ہمیشہ ہر کس بہ بدی و راہ و رھا دگ بوت بہ آئی و حق و دنیا و سودگی و درازی عمر و غیرہ تباہی نشان زانگ بہ بیت، لہذا نیک و بد بہرہ ور انت ماں آخرت و

گوں سرجمی و جد انت اصلی نیکی و بدی ہمواد و کپیت۔ و یعنی کا فر مسلمانان و ذلیل و کمزور و دوتا را عزت مند و زور آور و زانت و تی شاندار محلات و مزین مزین فوج راج و سرافخر بندنت ہر جا کہ خدا و دیگر اشانی ہمار شل یلہ داتگ و بدیکہ اشانی گوت پر نیگ بیت توری دنیاوی عذاب و شکل و یا قیامت و بعد گڑ معلوم دار بنت کہ کئی ٹھکانہ بدانت و کئی راج زور انت آمونع و ششم سامان و از باب ششم و در دوزخ انت و یعنی چوٹ کہ گمراہان و ماں گمراہی و بہ دراجین ملتے و یل دیگ بیت آبیانی مقابل و ہر وسوج کنو کاں بدانت راہ و بگرت تو گڑ خداوند کریم چشیں سر وسوج کنو کاں فہم و بصیرت و شریک کنت کہ چرائی و برکت و آیاں حق تعالیٰ و شنودی و راہانی سر اگوں تیزی و رہوار بنت و یعنی دنیا و رونی و دودلاری و قیمت خدا و گور و چ نہ انت نیکی پشت کپو کنت بلہ دنیا نہ مانیت ماں آخرت و ہر نیکی و خوبیں بدلہ و جو انیں انجام دیگ بیت و یعنی کفر و باوجود تو دیست کہ یک کافر یا مالدارے و یک مسلمانیں آہنگر و راگوشت کہ تو مسلمانیں و یلہ بکن گڑ اتی مردوری و دیاں آئی و گوشت اگں تو برے و پدا زندگ بیٹے پدا ہن من منکر نہی یعنی چہ مسلمانیں و انکار نہ کناں آئی و پست دات اگں من مرگ و پدا زندگ بیاں تو مال و اولاد و داہن بیت ترار مزد ہموادیاں، ایشی و سراے آیت نازل بوت۔ یعنی اودا دولت حاصل بیت چہ ایمان و برکت و کافر لوٹیت کہ ادا دولت اودا برسیست یا کفر باوجود اخروی عیش و عشرت و مرہ و بچشیت چو کش ہجیر بوت نہ کنت۔

(ہمہ صفحہ و فوائد)

و یعنی چوٹ یقینی والی دعویٰ کنگا انت زانا چہ جاگہ غیب و احوالے دستی کپنگ و یا چہ خدا چہ وعدہ و کپنگ و ظاہر انت کہ چہ ہر دو بیناں یک خبر ہن نہ انت یک گندھیں کافرے و چہ بساط کہ آے ہمیں غیبی گپان و رسانی حاصل بخت باقی پشت کبت خدا و وعدہ، تو آگوں ہماکساں بیت کنت کہ آیاں و تی عہد و سرجم کنان و لا الہ الا اللہ و صالحیں عمل و امانت بہ خدا و گور و ایر کر سنگت۔ و یعنی اے قول

اَظْلَعُ الْغَيْبِ اَمْ اَتَّخِذُ عِنْدَ الرَّحْمَنِ عَهْدًا ۝۱۸۰ کَلَّا سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُ مِنَ الْعَذَابِ مَدًّا ۝۱۸۱ وَنَزَّلْنَاهُ مَا يَقُولُ وَيَأْتِنَا اُكُوشِيَتٌ وَّيَدُ كُنَا كُنِيں آئیے عذابا بہ دراجات و ماوارث نبیل چیز یا کہ آگوشگ انت و کیت می گورا فَرَدًّا ۝۱۸۲ وَاتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ إِلَهًا لَّيْكَونُوا لَهُمْ عِزًّا ۝۱۸۳ کَلَّا يَكْتُفُونَ مَا هِيَ مِنْ دُونِ اللَّهِ بِغَيْرِ حُسْبٍ و گد کہ معبود تاکہ بیت پرایاں مدتے کہ چو کدیکہ بیت سَيَكْفُرُونَ بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ۝۱۸۴ اَلَمْ تَرَ اَنَّا اَرْسَلْنَا الشَّيْطٰنَ عَلٰى الْكٰفِرِيْنَ تَوَزَّهُمْ اَزًّا ۝۱۸۵ فَلَا تَعْلٰجَ عَلَيْهِمْ اِيْمًا نَعْدُ لَهُمْ عَذَابًا ۝۱۸۶ يَوْمَ نَحْشُرُ الْمُتَّقِيْنَ اِلَى الرَّحْمٰنِ وَفَدًّا ۝۱۸۷ مَا پورہ کنیں آبیانی حسابا و روچیکہ کنیں کاریں پر ہیز گاراں رحمن و گورا لوٹگیں مہمان وَنَسُوْقُ الْمُجْرِمِيْنَ اِلَى جَهَنَّمَ وَرَدًّا ۝۱۸۸ لَا يَمْلِكُوْنَ الشَّفَاعَةَ اِلَّا وَهَكْلِيں و بریں گنہ گاراں دیم بہ دوزخا تئیکہا و اختیار ندرت مردماں سفارش و مگر مَن اَتَّخِذَ عِنْدَ الرَّحْمٰنِ عَهْدًا ۝۱۸۹ وَقَالُوا اتَّخِذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا ۝۱۹۰ ہما کیہ گپتگی چہ رحمن و وعدہ و گوشت مردماں، سازتگ پر و رحمن و اولاد و لَقَدْ جِئْتُمْ شَيْئًا اِذَا ۝۱۹۱ تَكَادُ السَّمٰوٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنْشَقُّ بيشک شمایارت چیزے گرائیں۔ نزدیک انت کہ آسماناں بہ پٹنت چہ اے خبرا و تبرکیت الْاَرْضُ وَتَخِرُّ الْجِبَالُ هَدًّا ۝۱۹۲ اَن دَعَا لِلرَّحْمٰنِ وَلَدًا ۝۱۹۳ وَمَا زَمِيْنٌ و بکپنت کوہاں بہ ٹگر ٹگر بوگ پر اے خبر کہ نا کبت کنت بہ رحمن چہ و نہ يَنْبَغِيْ لِلرَّحْمٰنِ اَنْ يَّتَّخِذَ وَلَدًا ۝۱۹۴ اِنْ كُلُّ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ براہیت رحمن و کہ بسا زیت پر و اولاد و کسے نیست انت ماں آسماناں

منزل ۴

ہن ماں مسل شامل کنگ بیت و مال و اولاد و جاگہ و آئی سرگیش کنگ بیت و چیزیکہ پیش واریت یعنی مال اولاد چنانچہ آکافرے ہر دو میں چکان مسلمان بوتنت کہ فی الموضع۔ یا مطلبی چو کش انت کہ اے چیزاں چرائی و جد اکنگ بنت قیامت و روح و تہنا حاضر بیت نہ مال آئی و در دوزخ وارت نہ اولاد آئی و کار کیت۔ و یعنی چہ مال و اولاد و زیاں ترو تی و ت گڑیں معبودانی مدت و امانت و انت کہ آیاں ہے معبوداں بہ خدا و گور و مزین درجہاں و دیا شینت حالانکہ ہجر چو کش بیت نہ کنت اے مفیت خیالے کہ ایشرا ماں و تی دماغاں گرا دگانت و یعنی آم معبود مدت چہ کنت و ت چرائی و بدگی و ہزار بنت و اشانی مقابلہ اوشستان و عزت زیاں کنگ و بدل و ہنگت گیشیں رسوائی و سبب جوڑ بنت چوٹ کہ ساری و گوشت و اذ احشیا الناس کا نوا تھمرا عدا و و کا نوا بعباد تھم کھوینہ (الاحقاف رکوع ۱) و یعنی شیطان ہے بد محتان و گمراہی و تو کا سکیں دیان و ناچ دیا بیت کہ اشاں و ت کفر و انکار و رہبند اختیار کت اگں اے ڈولیں بے بخت چہ شیطان و اغوار و ماں گمراہی و دراج کش بہ بنت تو بلی رونت شما اشان و سزا دیگ تو کا غم کن ات اللہ تعالیٰ و اشانی ہمار ووت سست

(مختصر)

[illegible][illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
الذي كنا لنهتدي لہ
والصلاة والسلام على من لا نبي بعده
وبعد فقد حضر في هذا المجلس
العلماء والفاضلین

١٠٠
 ١٠١
 ١٠٢
 ١٠٣
 ١٠٤
 ١٠٥
 ١٠٦
 ١٠٧
 ١٠٨
 ١٠٩
 ١١٠
 ١١١
 ١١٢
 ١١٣
 ١١٤
 ١١٥
 ١١٦
 ١١٧
 ١١٨
 ١١٩
 ١٢٠
 ١٢١
 ١٢٢
 ١٢٣
 ١٢٤
 ١٢٥
 ١٢٦
 ١٢٧
 ١٢٨
 ١٢٩
 ١٣٠
 ١٣١
 ١٣٢
 ١٣٣
 ١٣٤
 ١٣٥
 ١٣٦
 ١٣٧
 ١٣٨
 ١٣٩
 ١٤٠
 ١٤١
 ١٤٢
 ١٤٣
 ١٤٤
 ١٤٥
 ١٤٦
 ١٤٧
 ١٤٨
 ١٤٩
 ١٥٠
 ١٥١
 ١٥٢
 ١٥٣
 ١٥٤
 ١٥٥
 ١٥٦
 ١٥٧
 ١٥٨
 ١٥٩
 ١٦٠
 ١٦١
 ١٦٢
 ١٦٣
 ١٦٤
 ١٦٥
 ١٦٦
 ١٦٧
 ١٦٨
 ١٦٩
 ١٧٠
 ١٧١
 ١٧٢
 ١٧٣
 ١٧٤
 ١٧٥
 ١٧٦
 ١٧٧
 ١٧٨
 ١٧٩
 ١٨٠
 ١٨١
 ١٨٢
 ١٨٣
 ١٨٤
 ١٨٥
 ١٨٦
 ١٨٧
 ١٨٨
 ١٨٩
 ١٩٠
 ١٩١
 ١٩٢
 ١٩٣
 ١٩٤
 ١٩٥
 ١٩٦
 ١٩٧
 ١٩٨
 ١٩٩
 ٢٠٠
 ٢٠١
 ٢٠٢
 ٢٠٣
 ٢٠٤
 ٢٠٥
 ٢٠٦
 ٢٠٧
 ٢٠٨
 ٢٠٩
 ٢١٠
 ٢١١
 ٢١٢
 ٢١٣
 ٢١٤
 ٢١٥
 ٢١٦
 ٢١٧
 ٢١٨
 ٢١٩
 ٢٢٠
 ٢٢١
 ٢٢٢
 ٢٢٣
 ٢٢٤
 ٢٢٥
 ٢٢٦
 ٢٢٧
 ٢٢٨
 ٢٢٩
 ٢٣٠
 ٢٣١
 ٢٣٢
 ٢٣٣
 ٢٣٤
 ٢٣٥
 ٢٣٦
 ٢٣٧
 ٢٣٨
 ٢٣٩
 ٢٤٠
 ٢٤١
 ٢٤٢
 ٢٤٣
 ٢٤٤
 ٢٤٥
 ٢٤٦
 ٢٤٧
 ٢٤٨
 ٢٤٩
 ٢٥٠
 ٢٥١
 ٢٥٢
 ٢٥٣
 ٢٥٤
 ٢٥٥
 ٢٥٦
 ٢٥٧
 ٢٥٨
 ٢٥٩
 ٢٦٠
 ٢٦١
 ٢٦٢
 ٢٦٣
 ٢٦٤
 ٢٦٥
 ٢٦٦
 ٢٦٧
 ٢٦٨
 ٢٦٩
 ٢٧٠
 ٢٧١
 ٢٧٢
 ٢٧٣
 ٢٧٤
 ٢٧٥
 ٢٧٦
 ٢٧٧
 ٢٧٨
 ٢٧٩
 ٢٨٠
 ٢٨١
 ٢٨٢
 ٢٨٣
 ٢٨٤
 ٢٨٥
 ٢٨٦
 ٢٨٧
 ٢٨٨
 ٢٨٩
 ٢٩٠
 ٢٩١
 ٢٩٢
 ٢٩٣
 ٢٩٤
 ٢٩٥
 ٢٩٦
 ٢٩٧
 ٢٩٨
 ٢٩٩
 ٣٠٠
 ٣٠١
 ٣٠٢
 ٣٠٣
 ٣٠٤
 ٣٠٥
 ٣٠٦
 ٣٠٧
 ٣٠٨
 ٣٠٩
 ٣١٠
 ٣١١
 ٣١٢
 ٣١٣
 ٣١٤
 ٣١٥
 ٣١٦
 ٣١٧
 ٣١٨
 ٣١٩
 ٣٢٠
 ٣٢١
 ٣٢٢
 ٣٢٣
 ٣٢٤
 ٣٢٥
 ٣٢٦
 ٣٢٧
 ٣٢٨
 ٣٢٩
 ٣٣٠
 ٣٣١
 ٣٣٢
 ٣٣٣
 ٣٣٤
 ٣٣٥
 ٣٣٦
 ٣٣٧
 ٣٣٨
 ٣٣٩
 ٣٤٠
 ٣٤١
 ٣٤٢
 ٣٤٣
 ٣٤٤
 ٣٤٥
 ٣٤٦
 ٣٤٧
 ٣٤٨
 ٣٤٩
 ٣٥٠
 ٣٥١
 ٣٥٢
 ٣٥٣
 ٣٥٤
 ٣٥٥
 ٣٥٦
 ٣٥٧
 ٣٥٨
 ٣٥٩
 ٣٦٠
 ٣٦١
 ٣٦٢
 ٣٦٣
 ٣٦٤
 ٣٦٥
 ٣٦٦
 ٣٦٧
 ٣٦٨
 ٣٦٩
 ٣٧٠
 ٣٧١
 ٣٧٢
 ٣٧٣
 ٣٧٤
 ٣٧٥
 ٣٧٦
 ٣٧٧
 ٣٧٨
 ٣٧٩
 ٣٨٠
 ٣٨١
 ٣٨٢
 ٣٨٣
 ٣٨٤
 ٣٨٥
 ٣٨٦
 ٣٨٧
 ٣٨٨
 ٣٨٩
 ٣٩٠
 ٣٩١
 ٣٩٢
 ٣٩٣
 ٣٩٤
 ٣٩٥
 ٣٩٦
 ٣٩٧
 ٣٩٨
 ٣٩٩
 ٤٠٠
 ٤٠١
 ٤٠٢
 ٤٠٣
 ٤٠٤
 ٤٠٥
 ٤٠٦
 ٤٠٧
 ٤٠٨
 ٤٠٩
 ٤١٠
 ٤١١
 ٤١٢
 ٤١٣
 ٤١٤
 ٤١٥
 ٤١٦
 ٤١٧
 ٤١٨
 ٤١٩
 ٤٢٠
 ٤٢١
 ٤٢٢
 ٤٢٣
 ٤٢٤
 ٤٢٥
 ٤٢٦
 ٤٢٧
 ٤٢٨
 ٤٢٩
 ٤٣٠
 ٤٣١
 ٤٣٢
 ٤٣٣
 ٤٣٤
 ٤٣٥
 ٤٣٦
 ٤٣٧
 ٤٣٨
 ٤٣٩
 ٤٤٠
 ٤٤١
 ٤٤٢
 ٤٤٣
 ٤٤٤
 ٤٤٥
 ٤٤٦
 ٤٤٧
 ٤٤٨
 ٤٤٩
 ٤٥٠
 ٤٥١
 ٤٥٢
 ٤٥٣
 ٤٥٤
 ٤٥٥
 ٤٥٦
 ٤٥٧
 ٤٥٨
 ٤٥٩
 ٤٦٠
 ٤٦١
 ٤٦٢
 ٤٦٣
 ٤٦٤
 ٤٦٥
 ٤٦٦
 ٤٦٧
 ٤٦٨
 ٤٦٩
 ٤٧٠
 ٤٧١

[illegible]

نہ کہتے، مروی آسانی پادانی برش یا آسانی بٹا کافی کمیتیں زمین گوشتان نہ کہتے۔ نوں ہما کساں کہ اے وھدی گون نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مقابل ہوان دیمادر کپان ء خدا ء آسانی انکار و استہزاء کنت آئے غم مبت ممکن انت آیان ء ہن کتاں یکھیں عذابے چک ء بکیت کہ ماں دملے ء آیان ء زیر و زبر کپان ء بے گواہ بکنت۔ بکنت سورۃ مکریم بحسنی توفیقہ۔ فل یعنی قرآن کریم پیش کا دیم دیک بوتگ کہ ہما کساں کہ دلش نرم بکنت وچہ خدا ء ترسوک بکنت آیان جرائی ء بیان ء نصیحت حاصل بکنت وچہ دھانی فیوض و برکتاں زہر مبت اے غرض نہ انت کہ قرآن کریم ء نازل کپان ء مفت و نافع ترادل سیاہ و گرائیں جبالے ء گرفتار کنگ بہ بیت نہ آہنجوشیں چیزایت کہ آئی ء حامل و عامل کدی ناکام و نامراد بہ بیت۔ شما دروغ بند کپان خبران ء اشکناں ء ملور و دل تنگ مبت۔ نہ آسانی دممب ء کپان ء زیات و تاجال بکن ات۔ گد سرء حق ء ہرق ء چست کنگ کامیابی ء منزل ء سر بیت۔ شما بہ میاںجی نہیں رہند ء عبادت بکن ات۔ ماں لہتے روایتاں ہست کہ ابتداء نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم شپ ماں نماز ء اوشان ء ذرات قرآن و تنگت کا فراں شے محبت و ریاضت ء گذران ء درائتنگش کہ اے قرآن چے نازل بوت بڑگیں محمد صلی اللہ علیہ وسلم تکلیف و جبال ء کپت۔ اشی ء جواب ماں ہے آیتاں دیک بوت کہ درحقیقت قرآن محنت و جبالے نہ انت رحمت و نور ہے ہر کس ء ہمنکر کہ آسان بہ بیت گون نشا و خوشی ء ہوانیت فاقو ء واما تکتیر منہ۔ و ہمیشہ ضروری انت کہ مخلوق گون و شنودی آرا سر و چمانی سدا بدارت و مشاہدہ حکمانی برخلاف عمل ممکن۔ فل استوار علی العرش ء مفضل بیان ما سورۃ اعراف ء فوائد ء چارگ بہ بیت۔ عرش ء بابت ء ماں لصوص ء انیکر ثابت انت کہ آرا پاؤگ ہست انت و خاصیں فرشتہ آئی ء چست کنگ انت و آسمانی سر قبت ء پیمانت۔ صاحب روح المعانی ء عرش، و استوار علی العرش ء ردابہ آیت ء چرامزل مبطوین گت و مال کنگ۔ من شاء فلہیاج۔ و یعنی ہما تکیں خدا بلا شرکت غیرے چہ آسمان بگرداں زمین ء وچہ زمین ء بگرداں تحت الشری ء تمامیں کائنات ء خالق و مالک انت چہ ہما تی تدبیر و انتظام ء تکیں کار و بار انجام گرنٹ۔

تنبیہ: چہ آسمان و زمین ء درمیانی مخلوق ء یاوہا کائنات مراد انت کہ آدما ماں ہر دو دنیاں میاںجی ء جلوک انت مثلاً ہوا، جنبر و غیرہ یاوہا چہراں ہن شامل انت کہ اکثر ماں ہوا ء بال کنت چوش کہ بالی مرغان۔ وچہ "شرعی" (ترس زمین) ء زمین ء چہلی طبقہ مراد انت کہ آب ء قرب و نزکی ء سبب ء مدام ترمانیت۔ فل ساری ء عموم قدرت و تصرف ء بیان ات ماں آیت خداوندی علم ء کشادگی ء تذکرہ انت یعنی ہرچ خبرے کہ برزیں آواز ء گوشگ بیت آچہ غلام الغیوب چونکائی پوشیدہ بوت کنت کہ آرا ہر یک ظاہر و پوشیدہ بلکہ چہ پوشیدہ ء پوشیدہ تریں جرائی احوال معلوم انت ہرچ خبرے کہ ماں تہناتی ء آہستہ گوشگ بہ بیت و ہرچ ماں دل ء جاہ بکنت کہ دینگ زبان ء نرسنگ دہا خبرے کہ ماں دل ء جاہی نہ جنگ دیمتر جاہ بکنت حق تعالی ء علم اے گلان ء محیط انت ہمیشہ کابے ضرورت ء گون زور ء ترندیں آواز ء ذکر کنگ ء ہن شریعت ء عالماں

۴۹۰

قال الم

۴۹۰

طہ ۲۰

الْأَهْوَا لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنَى ۝ وَهَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ مُوسَى ۝ إِذْ رَأَىٰ نَارًا فَقَالَ لِأَهْلِهِ امْكُثُوا إِنِّي آنَسْتُ نَارًا أَلَعَلِّي آتِيكُمْ مِنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ بَوَاقٍ لِّمَنْ يَخْلُقُ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ۚ فَلَمَّا أَتَاهَا نُودِيَ يٰمُوسَىٰ إِنِّي اصْطَفَيْتُكَ فَاتَّبِعْنِي أَتِيكَ بِالْكَلِمِ الْمَقْدُوسِ ۚ طَوًى ۚ وَأَنَا تَوَّابٌ ۚ نُونُ يَكُشُ وَتِي كُوشًا ۚ تَوَمَا يَكُ يَكِيں مِيدَانِيْلَہُ کہ آئی نام طوائف و من اخترتك فاستمع لِمَا يُوْحَىٰ ۚ إِنِّي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا ۚ تَرَاجَمِينَ کنگ نوں تو گوش بدر ہر چیک حکم بیت و من کہ ہستون اللہوں کسے ء بنہ گی نہیں بغیر چہ منی فاعبدنی و اقم الصلوة لذکری ۚ إِنَّ السَّاعَةَ آتِيَةٌ أَكَادُ يُوقِنُ ۚ بِنَدْبِہَا بکن و قائم ہزار ہا پہ منی یاد کنگا قیامت بیشک آئی انت، من اخفيها التجزى كل نفس بما تسعى ۚ فَلَا يَصْطَلِكُ عَنْهَا مَنْ آتَا رَافِئِدَةً دَارِ لُؤْلُؤٍ ۚ تَاكَاہُ جَزَائِگ بیکت ہر کسے پکاریکہ کنت نوں بجارے کہ ترانہ کنت چہ آتیا ہا کیکہ لَا يُؤْمِنُ بِهَا وَاتَّبِعْهُ وَهُوَ فَرْدٌ ۚ وَمَا تِلْكَ بِمِثْلِكَ يٰمُوسَىٰ ۚ یقین نہ کنت پتیا و زندگیتگ تی خواہشانی، گد التولک بٹے۔ و اے چیتے تی راستیں ستا او موسیٰ فل قال ہی عصای اتوکوا علیہا و اھش بہا علی غفمی ولی فیہا گوشتی اے منی عصا انت تیکہ دیوں پہ آئیے سرا و تاک شاہینوں پہ و تی پساں و منماں اشیا مَا رَبُّ أُخْرٰی ۚ قَالَ أَلْقَهَا یٰمُوسَىٰ ۚ فَالْقَهَا فَذَا هِيَ حَيَّةٌ مُّجْنَنَةٌ دَکَا رِہست انت لی گوشتی دوری دے او موسیٰ، نوں دوری دات پدا ہما دمان ء مارے بوت تَسْعٰی ۚ قَالَ خُذْهَا وَلَا تَخَفْ ۚ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا الْأُولٰٓءِ ۚ تچا ناواک فرمائیتی بگری و ترس ما آتیا را ترسینیں پہ اولی حالت ء ظا

منزل ۴

مہن کنگ البت لہتے جاہاں ذکر بہ برزیں آواز ء منقول انت یا لہتے معتبریں مصلحتاں رد اتجرہ کارانی گورانا فغ زانگ بوتگ آیان چریشی ء مستثنیٰ بکنت۔ ہم صفحہ ء فوائد: فل ماں برزیں آیتاں حق تعالیٰ ہرچ صفاتے کہ بیان بوتنت (یعنی آئی ء خالق الکل، مالک علی الاطلاق، قادر مطلق و صاحب علم محیط بوگ) اشانی تقاضا ہشت کہ الوہیت ہن تہنہما ہائی ء خاصہ بہ بیت بجز چہ آئی ء دگہ کسے ء دیماسر بہ عبودیت ء جہل بڑگ مبیت پرچا کہ نہ ایو کابیان بوتگیں صفات و جوانیں نام پہ ہائی ذات منبع الکالات ء مخصوص انت دگہ کتاں ہستی ء چشیں شان و صفاتی موجود نہ انت کہ معبود قرار دیک بہ بیت نہ اے صفاتی و نامانی زیادتی ء آئی ذات ء زیادتی کیت ہنجوش کہ لہتیں جاہلیں عربانی خیال ات کہ گون مختلفیں ناماں خدا ء توار پر جنگ دعوائے توحید ء خلاف انت۔ فل چہ ادا حضرت موسیٰ علیہ السلام ء قصہ گون مزین گیش و کیواز ء بیان فرمائینگ تاکہ اشکنوک سر پہ بہ بکنت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء طرف ء قرآن کریم ء وحی دیم دیک نیک نوکیں گے دانت

چونکہ ساری عہد حضرت موسیٰ علیہ السلام و وحی سر بوتگ ہاڈول و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و وحی سر بوتگ، پہنچوش کہ موسیٰ علیہ السلام و وحی توحید وغیرہ تعلیم و سر اشامل ات واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و وحی و وحی ہن بہے اصولانی سر ازور پر دیگ بوتگ۔ حضرت موسیٰ و بہ دین و تبلیغ و ہرچ سکی و سوری برداشت کت واجہ نبی ہن آیان و برداشت کنت و چونکہ آٹرا آخر کامیابی و غلبہ نصیب بوت و دشمن مقہور بزرگ بوتنت واجہ نبی ہن یقیناً غالب و کامران بیت و واجہ نبی و دشمن ذلیل و رسوا کنگ بنت چونکہ سورت و آغاز گون قرآن نازل کنگ و ذکر و کنگ بوتنت بہ ہمائی مناسبت و نبوت موسیٰ و آغاز و قصہ بیان فرمائینگ۔

وہل اے قصہ و جداجدا اجزاجہ سورہ قصص، سورہ طہ، سورہ اعراف و جمع کنگ بوت کنت۔ اداچہ مدین و دیم بہ مصر و اتری و قصہ مذکور رانت۔ ماں مدین گون حضرت شعیب علیہ السلام و دختر حضرت موسیٰ علیہ السلام و نکاح بوتگ ات چنت سال اودا مقیم بوگ و پد حضرت موسیٰ علیہ السلام و مصر و روگ و ارادہ کت لاپ پریس لوگ بانگی ہمراہ ات شپ تہار ات، زمستان ترند ات، پسانی رنگ ہن گون و تاز رنگ ات ماں ہے جا و را راھی شموشت، پس یک یک بوتنت و لوگ بانگ ناوشی (درد زہ) و درواں گیت ماں تہار و کی و سک پریشان ات ماں ساری و دستی تاپگ و واسطہ آس ہن موجود نہ ات۔ چقان و راجتی بے آس نہ گیت ہے مصیبتانی تہار راھی و انانگت و چہ دورے یک آسے نظر کیت آدر حقیقت و دنیائی آسے نہ ات اللہ پاک و جلال و نور ات یاناری جاب ات (کہ آئی و ذکر مسلم و حدیث و ہست) حضرت موسیٰ علیہ السلام و آٹرا اظاہری آسے فہمت و گون و وحی لوگ بانگ گوشتی کہ شما ہمداجل ات من رواں بلکس اے اس و اشکرے پر شمایا راں یا اودا کسے مارا راہ و کشکانی سر و سوچ و بکنت گوشتنت کہ آپاکیں میدان و سر بوان و آئی و عجب ندرگ دیست کہ ماں یک درخت و ترندیں آسے روک انت و آس ہر قدر کہ ترند تر بیت و شہم جنت آدرخت شتر تر ستریت و ہر قدر درخت و سر سبزی و شادابی زیات بیت ہمیکہ آس گیشتر برانز جنگ بنا کنت۔ موسیٰ علیہ السلام و آس و نزدیک روگ و قصد کت کہ درخت و ٹالے بسجیت بکیت تو ہمائی و چیت بکنت لیکن ہر قدر آئی آس و نزدیک شت آس ہمیکہ رشت و کنز ان بوت۔ و ہر یکہ چہ ترس و ووت پشت و کنز گونگت تو آس آئی و دیمب و کینگت ہے حیرانگی و ترس و جا و ر و آوازے رست اخوت انار بک الخ۔ گویا کہ آدرخت بلاشبہ آویہ غیبی ٹیلیفون و کار دیگات۔ امام احمد و چہ وہب و نقل کرتگ کہ موسیٰ علیہ السلام و وہبے کہ یا موسیٰ اشکت تو چنت بر و لبیک گوشت و عرضی کت کہ من تہی آواز و اشکن گناؤں آئی و برمش منی گو شاں کہ گانت مگر چوش نراناں کہ تو بجائے۔ آواز آہت کہ من تہی سر براؤں گون تہ اوں، تہی دیمائوں، تہی پستاؤں و چہ تہی جان و زیات گون تو نزیکوں۔ گوشتنت کہ موسیٰ علیہ السلام و چہ ہر نیمگا و چہ وحی ہر یک مودے و اللہ و کلام اشکت و طوی ہما میدان و نام انت، شاید آمیدان چہ پیش و متبرک ات یا ہتوں متبرک بوت۔ موسیٰ علیہ السلام و گوشت ناپاک انت ہمیشکا اشانی کشک و حکم دیگ بوت۔ باقی موزہ یا کوش پاک ببنت تہ گون آیان نماز و انگ روا انت، سرچس مسئلہ ماں فقہ و کتاباں چارگ باید انت۔ و ”پند کرتگ“ یعنی تمام جہان و بہ نبوت و رسالت و بہ گفتگو و درچنگ۔ ہمیشکا دیمتر و ہر حکم کہ دیگ بیت آیان گون تو چہ بشکن۔ و ماں اشی و توحید و ہر ڈولیں بدنی و مالی عبادت و حکم دات۔ نماز چو کہ اہم تریں عبادت ات آئی و ذکر گون خصوصیت و کنگ بوت و ہن چوش ہم تر اپ دیگ بوت کہ چہ نماز و ستریں مقصود خدا تعالیٰ و یاد انت۔ بزاں چہ نماز و غافل بوگ و معنی چہ خدا و غافل بوگ انت و ذکر اللہ و بابت و دگہ جا ہے فرمائینیت و اذکر ربک اذ انسیبت یعنی کدی رد کیاں و شموشتے تو وہدے یاد کیے آٹرا یاد بکن۔ نماز و ہن حکم پنچوش انت کہ وقت و سر اعفلت و نیان بہ بیت تو یاد کیگ و سر اقصاء بوان فلیصلہا اذ ذکرہا۔ وک یعنی آئی آگ و وہدے چہ ہر کس و مخفی دارگ اگر چہ وہم مخفی دارگ ممکن ہو تہی تو من آٹرا چہ و تہا ہن مخفی داشتگت بے چوش ممکن نہ انت۔ و فیہ من المبالغہ، کافی الحدیث: ”لا تعلم شمالہ ما یفوق کیمینہ“ و کما قال الشاعر: غیرت از چشم برم روی تو دیدن نہ دیم بہ گوشت رانیر حدیث توشنیدن نہ دیم بہ۔

و اگر بازیں مصلحت اظہار و سبب مہوتینت تو ہر قدر اجمالی اظہار کنگ بوتگ اے ہم ظاہر کنگ نہ بوت وک یعنی قیامت و آگ ہمیشکا ضروری انت کہ ہر شخص و آئی و نیک و بد و بدلہ بر سیت فرمانبردار و نا فرمانیں شخص و تو کا چہ اشتباہے باقی پشت مکیت ایش توحید و عبادت و رند عقیدہ معاد و تعلیم بوت وک مجتہد چہ آٹرا۔ یعنی بہ قیامت و سر اقصاء دارگ و چہ یا چہ نماز و اللہ و موسیٰ علیہ السلام چہ بدیں سجت و ہن کت تو اے دگہ ماں کجا حساب و انت (کذافی الموضح) مقصد ایشنت کہ دنیا داریں کافر و خوشامد یا زایتیں نرمی یا چشم پوشی اختیار کنگ مہیت و اگر نہ اندیشہ انت کہ انسان چہ انسان چہ بلندیں مقام و جہل و دور دیگ ببیت (العیاذ باللہ) وک چہ ادا منصب رسالت و تمہید و بنگ بیت چونکہ آٹرا معجزات دیان و بہ فرعون و نیمگا دیم دیگ ات ہمیشکا عصاء ذکر فرمائینیت اے سوال کہ ماں تہی دست و چہ چیزے بہے مطلب و ات کہ موسیٰ علیہ السلام و وحی لطف و حقیقت و آئی کاران و ماں و وحی دل و نزہت و بیاربت تاکہ ہرچ خلاف عادت چیزے کہ پیش آلوک ات آیان معجزہ بوگ سرجمی و واضح، صاف و مستحکم بہ بیت یعنی ہنوں ایشی و بہ شتری سچا و کچ و کبیل کنان و گوشت ماں شہے دست و چہ چیزے؟ سبادا مار بوگ و حالت و شامال دل و شکے بیاربت کہ من اے عصلے نہ دگہ چیزے دست و زرتگ، اللہ اکبر و اللہ الحمد۔ وک یعنی ماں ایشی و چہ شک انت، اے ہما لطف انت کہ مدام من ایش و وحی دست و کنان و بریشی و تک دیاں و بہ وحی پسایاں تاکہ چنٹاں، دشمن و مودی نہیں جانوراں گون آئی ہکل دیاں و دگہ بازیں کارے چہ ریشہ آراں وک یعنی لطف و زمین و سر الیک و شرط و آئی اژدھائے جوڑ بوت کہ مثل بارگیں مار و گون تیزی و میدانی کت۔ موسیٰ علیہ السلام انانگت و اے انقلاب و گندان و تقاضا بشریت و روع و خوفزدہ بوت وک یعنی دست و آگ و رند پدالے طبیعت۔ گوشتنت کہ اول سر موسیٰ علیہ السلام آٹرا گرگ و چمانہ بوگات آخر دست گدے پوشان و گرگ لگت فرشتہ و گوشت: موسیٰ اگر خدا ترا بچائینگ ملوٹیت تو اے گدے و طحتر ترا بچائینگ کنت؟ موسیٰ و پستہ دات انا بے من کمزوریں مخلوقیاں و چہ ضعف و پیداکنگ بوتگان۔ پد حضرت موسیٰ علیہ السلام و چہ دست و گدے و رکت و اژدھاء و پادات، دست و ماں کنگ ات کہ ہما لطفی ماں دست و دیست۔

إِلَى أَمِكَ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ ۚ وَكَتَلْتَ نَفْسًا فَجِئْتُكَ مِنَ
 الْغَمِّ وَكَتَلْتَ قَتْلَكَ فُتُونًا فَلَبِثْتَ سِنِينَ فِي أَهْلِ مَدْيَنَ ثُمَّ جِئْتُ
 عَمَّاكَ وَأَزْمَانُتُ تَرَاهُ بِأَزْمَانُتَيْهِ قَدْ أَتَوْكَ لِتَجِدَنَّ يَوْمَكَ مِنَ
 الْعَمَلِ عَلَى قَدَرٍ يَوْمَئِذٍ ۖ وَأَصْطَنَعْتُكَ لِنَفْسِي ۚ اذْهَبْ أَنْتَ وَأَخُوكَ بِأَلْفَتِي
 وَلَا تَبْيَا فِي ذِكْرِي ۚ اذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ۚ فَقُولَا لَهُ
 قَوْلًا لَّيْسَ لَكَ يَتَذَكَّرُ أَوْ يَخْشَى ۚ قَالَ رَبَّنَا إِنَّا نَخَافُ أَنْ يُفْرِطَ
 عَلَيْنَا أَوْ أَنْ يَطْغَى ۚ قَالَ لَا تَخَافَا إِنِّي مَعَكُمَا أَسْمِعُ وَأُنْزِلُ
 فَاتِيَهُ فَقُولَا إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرْسِلْ مَعَنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ ۚ وَ
 لَا تَعْدُ بِهِمْ قَدْ جُئْنَاكَ بِآيَةٍ مِّنْ رَبِّكَ وَالسَّلَامُ عَلَيَّ مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى ۚ
 إِنَّا قَدْ أُوحِيَ إِلَيْنَا أَنَّ الْعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّى ۚ قَالَ
 فَمَنْ رَبُّكُمَا يُوسُفُ ۚ قَالَ رَبُّنَا الَّذِي أَعْطَىٰ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقًا
 ثُمَّ هَدَىٰ ۚ قَالَ فَمَا بَالُ الْقُرُونِ الْأُولَىٰ ۚ قَالَ عِلْمُهَا عِنْدَ رَبِّي
 لِيُخَرِّجَنَّ الَّذِينَ أَتَوْا بِبُحْتٍ بَيْنَ يَدَيْهِمْ ۖ فَجَزَاهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۚ

منزل ۴

وگوں شاہانہ عزت و شرف و موسیٰ و تربیت و کار و
گلایشش بوت۔ و اے سرجمیں قصہ ماں سورہ قصص
کیت۔ خلاصہ چوشش انت کہ درنا بوگ و زندہ موسیٰ
علیہ السلام و دست و یک قطبی و گنگ بوتگ
موسیٰ علیہ السلام تربیت کہ ماں دنیا و گرگ باں و
ماں آخرت و ہن ما خودباں۔ چہ ہر دوہیں قسم و
پریشانیں خدائے نجات دات۔ چہ آخروی پریشانی و
اے پیمہا ہلاس بوت کہ خدائے توبہ و توفیق دات کہ آ
قبول گنگ بوت و چہ دنیاوی و اے ڈول کہ موسیٰ علیہ
السلام و چہ مصر و کشان و بہ مدین و سرکنا مینت
کہ اوداگوں حضرت شعیب و دختر آئی و نکاح کت
تما میں قصہ دگر جاگے بیان بیت۔ و یعنی پروردگار
ترار بازیں پیمہا چکاست کہ ماں آیاں تو صافیں کامیابی
حاصل کت۔ تنبیہ : رہے موقع و مفسر ان
گوں حدیث الفتویٰ و رجال و یک مزن در احسن وایت
ابن عباس و نقل کرتگ آئی و بابت و ابن کثیر
الفاظ چوشش انت : « و هو موقوف من کلام
ابن عباس و لیس فیہ مرفوع الاقلیل منه و
کانتہ تلقاہ ابن عباس رضی اللہ عنہ متا البیج
لفتلہ من الاسرائیلیات من کعب الاحبار
وغیرہ۔ واللہ اعلم۔ و سمعت شیخنا الحافظ ابا
الحجاج المزیٰ یقول ذلک ایضاً۔
و یک یعنی چہ ہنوں مدین و در بیان و راہ رات شمس
و قسمت و ترا ادا آدرت کہ ادا و ایک ماں تئی ویم و گمان
ہن ذات۔ راست انت، بقول اردو شاعرے و
خدا کی دین کا موسیٰ سے پوچھے احوال
کہ آگ لینے کو جا میں پیغمبری مل جائے
و یعنی پہ وئی و وحی و رسالت و تیار کرنا و ماں وئی
خاصیں مقرباں داخل کت و ہر ڈول لوت اتوں تئی پرورش
بند و بست کن سینتوں۔ و یعنی پہ ہر ج کارے و کہ
بنائینگ بوتگ، نول آوہدا ہنگ کہ وئی برات بارون
ہمراہ زوران و ہما کار و سرانجام بدے و ہر ہمیں دلیل
و معجزہ ترار ادیک بوتگنت ضرورت و وہد و ا نشان
ظاہر کن چونکہ موسیٰ علیہ السلام و ساری و دعاء و وہد
چوشش گوش تگت : «حی و شجک کثیر اود ذکرک
سرین و سک محکم بہ بند، ماں تمام احوال و وہدال عموماً
و در ضمن و مقابلہ و خوب تریں سلاح ہمیش انت۔ ماں
ما مقام و شون دات کہ کتام جاگ و بہ کئی گور و ترار اردگی
آسان، دل و اثر کنوکیں و بلندیں خبریکن اگر چہ آئی
کہ کہ ممکن انت آخیرے فکر جان و نصیحت حاصل بکنت
اریت۔ گپ و رہے گوں نرمی بجن چریشی و یہ دعوت و
ت اذع المسبیل تر بک بال حکمہ و الموعظہ

بدوئی ملک سرسبیت کن ات ۳ یعنی چہ آپ ۴ برکت ۵ قسما تسمیں سبزی، غلہ، پل و ثمر پیدا کت ۶ یعنی جوانیں غذایاں شما کارمرز کن ات ، ہرچیکہ شما کارمرز کت نہ کن ات آیایاں وتی دوتان ۷ واریں ات کہ چہ ہمایاںی محنت ۸ اے تمام حاصلات شمار اذ کپتت ۹ ۱۰ پے بے دینانی چپانی ۱۱ کنگا اے فرما سیتی ۔ یعنی آئی ۱۲ تدبیر و قدرتاں بچارت اگر عقل داریت تو فہمت کت کن ات کہ چوش محکیں و مضبوطیں انتظام ماں ہنجونائی ۱۳ قائم بوت نہ کنت ۔ چوش بگوش کہ مرے آیتاں وجود باری تعالیٰ و توحید ۱۴ ۱۵ نیگا دلگوش گور کنا ۱۶ ۱۷ بونگ دیمترامعاد ۱۸ ذکر انت ۱۹ ۲۰ ۲۱ ۲۲ ۲۳ ۲۴ ۲۵ ۲۶ ۲۷ ۲۸ ۲۹ ۳۰ ۳۱ ۳۲ ۳۳ ۳۴ ۳۵ ۳۶ ۳۷ ۳۸ ۳۹ ۴۰ ۴۱ ۴۲ ۴۳ ۴۴ ۴۵ ۴۶ ۴۷ ۴۸ ۴۹ ۵۰ ۵۱ ۵۲ ۵۳ ۵۴ ۵۵ ۵۶ ۵۷ ۵۸ ۵۹ ۶۰ ۶۱ ۶۲ ۶۳ ۶۴ ۶۵ ۶۶ ۶۷ ۶۸ ۶۹ ۷۰ ۷۱ ۷۲ ۷۳ ۷۴ ۷۵ ۷۶ ۷۷ ۷۸ ۷۹ ۸۰ ۸۱ ۸۲ ۸۳ ۸۴ ۸۵ ۸۶ ۸۷ ۸۸ ۸۹ ۹۰ ۹۱ ۹۲ ۹۳ ۹۴ ۹۵ ۹۶ ۹۷ ۹۸ ۹۹ ۱۰۰

فل یعنی شے پیشی دین و رہبندان و گارکنان و قی دین و رہبندان و جاری کنگ لوٹنت و جادو و ہنرہن کہ چرائی ماں ملک شے عزت و آمدن انت دوتیں برات لوٹنت کہ چہ شہاچ گران و دوت ایشانی سراقضہ بکنت۔ فل یعنی موقع و باریکی و بزان ات و چوش موہ چہ دست و بباد مدے ات گوں مزین و جواغردی درست ہوو لبوان و اشان و شکست دیگ و تدبیر بکن ات و یکبارگی ایشانی سراقضہ حملہ لے بکن ات کہ اولی زد و ایشانی قدم بلر زنت کہ مروچگیں مقابلہ فیصلہ اڑوکیں مقابلہ ایت مروچگیں کامیابی دائمی کامیابی و چیدگ انت، ہرکس مروچی میدان جت آئی پہ مدامیگی باج بُرت فل موسی علیہ السلام و گوں مزین بے غرضی و لیتہ دات کہ اتنا۔ شہا پیش بکپ ات دوتی ہنراں ظاہر بکن ات تاکہ باطل و زور آزمائی و پدختی و کاملیں فتح حاصل بہ بیت۔ اے قصہ ماں سورہ اعراف و ساری و گوستگ باید انت کہ ہمود و فوائد ہم چارگ بکنت فل یعنی چہ سحرانی نظر بندی و موسی علیہ السلام و ہنچوش محسوس بوت کہ گوستے سحرانی چکل داتگیں

ساد و داراں مثل ماراں تیگ انت و حقیقت و خوش نہ ات۔ فل جادو گرانی اے دغل بازی و گندان و بے وقوف و احمقین مردم رد مہ بکنت و سحر و معجزہ و توک و فرق کت مکنت بہ چوشیں جادو و حق و سر بلندی بیت۔ فل یعنی ترس و چہ دل و در بکن اے ڈول و سوسہ ماں دل و میار۔ اللہ تعالیٰ حق و سرفضل و بالا داروک انت۔ فل یعنی دتی عصا و بہ زمین و سراجگل دے کہ اشانی و تگڑیں مکران یکدم ایربارت۔ فل یعنی جادو گر و مکران توری ہر جاگہ بہ بیت و دال ہر چ حدے و سر بہ بیت بہ حق و مقابلہ و کامیاب بوت نہ کنت و نہ جادو گر نجات حاصل کنوک بیت ہمیشہ کاماں حدیث و سحر و قتل و حکم دیگ بوتگ۔ فل سحران دتی فن و زانوگر انت چہ دتی فن و اعتبار و فوراً سرکچ اش وارت کہ اے سحر بوت نہ کنت لیتنا چہ سحر بالادگہ یک حقیقت ایت، ماں دل و ایمان و نور و جاہ جت و ماں سجدہ و کبکنت۔ اے قصہ ماں سورہ اعراف و گوستگ فل یعنی چہ منی جُست و بغیر شہا ایمان یارت منی فیصلہ و ہن شماراہ جار نہ بوتے معلوم بوت کہ اے شے و ماں موسی و میاچی و یک زش ایت جنگ زرگری و رہبند شہا مخلوق و رد دیگ لوٹ ات ہنچوش کہ ماں سورہ اعراف و بیان بوت۔ فل یعنی راستیں دست و چپیں پاد یا چپیں دست راستیں پاد۔ فل تاکہ شے احوال و گندان و دراہیں مخلوق عبرت حاصل بکنت۔ فل یعنی شہا ایمان یاران و دل و سہے کار رات کہ نوں مارستگار بیوکیں و ایدگہ مردم (یعنی فرعون و آئی و یار و وسیل) درست ماں ابدی عذاب و گرفتار بیت نوں سہے دمان و شمارا معلوم بیت کہ کئی عذاب زیادہ ترند و تادیر ایشنت کہو کنت۔

قال الم

۴۹۶

طہ ۲۰

۱۳) اَنْ يُخْرِجَكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسِحْرِهَا وَيَذْهَبَ بِطَرِيقِكُمُ الْمَثَلِ
در بکنت شمارا چہ شے ملکاپہ دتی سحر و زور اوگا ر بکنت شے شتریں طریقات
۱۴) فَاجْمَعُوا كَيْدَكُمْ ثُمَّ اتُّوا صَفًّا وَقَدْ اَفْلَحَ الْيَوْمَ مَنْ اسْتَعْلٰ
نوں جمع بکنت دتی درتیں مکران رند ایشانت (مقابلہ و میدان و کنت مروچگیں و چاہا کیگہ کیش بوت و
۱۵) قَالُوا يَمُوسٰى اِنَّا اَنْ تُلْقٰى وَاِنَّا اَنْ نَّكُوْنَ اَوَّلَ مَنْ اَلْقٰى ۝۱۵
گوشش موسی یا تودور بدہ و یا مای ہیں اولیگیں دور دیوک گوشش نہ!
۱۶) الْقَوَافِ اِذَا جِئَالَهُمْ وَعَصِيَهُمْ يُخَيَّلُ اِلَيْهِمْ مِنْ سِحْرِهُمْ اَنَّهَُا تَسْعٰى
شمار دور بدیت۔ نوں دمانا آیانی سادان لقان پائیے خیال ایت آیان جادوگری و سبب کہ آچاننت و
۱۷) فَاَوْجَسَ فِيْ نَفْسِهِ خِيفَةً مُّوسٰى ۝۱۷ قُلْنَا لَا تَخَفْ اِنَّكَ اَنْتَ الْاَعْلٰى ۝۱۸
پد محسوس کت موسی و دتی ترس و ماگوشش کہ ترس بیشک توے کہ کیش بے و
۱۹) اَلْقِ كَافِيْ يَمِيْنِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوا اِنَّمَا صَنَعُوا كَيْدٌ سِحْرٌ وَلَا يُفْلِحُ
دور بدے ہائی کہ تہی راستی دستانت لہا کنت آیانی اڈ لکینا و آیانی اڈ لکین جادوگری کرنت۔ و جادوگر
۲۰) السَّاحِرُ حَيْثُ اَتٰى ۝۲۰ وَالْقٰى السَّحْرَةَ سُبْحٰنَ اَقَالُوْا امَّا بَرَبُّ هٰرُوْنَ
راستکار نہ بیت ہر جاہ کہ بُرت پد ایشنت سحران ماں سجدیا گوشش ماں ایمان آرت پرت و ہارون
۲۱) وَمُوسٰى ۝۲۱ قَالَ اٰمَنْتُمْ لِهٰٓ قَبْلَ اَنْ اٰذِنَ لَكُمْ اِنَّهٗ لَكَبِيْرُكُمْ
و موسی و گوشش فرعون کہ شہا ایمان آرت پرتا پسر چہ منی اجازہ دیگا بیشک ہائی شے مسترنت
۲۲) الَّذِى عَلَّمَكُمْ السَّحْرَ فَلَا تُقْطِعْ اَيْدِيَكُمْ وَاَرْجُلَكُمْ مِّنْ خَلْفِ
ہما کہ پیشی ایشنت شمارا سحر نوں من برائینوں شے دستاں و چہ دومی طرفا شے پاداں و
۲۳) وَلَا وَصَلٰٓبِكُمْ فِىْ جُذُوْعِ النَّخْلِ وَتَعْلَمْنَ اِنَّا اَشَدُّ عَذَابًا وَّ
ودار اکشوں شمارا ماں و کنتاں و و زان ات کہ چہ ماکئی عذاب سخت تر انت و
۲۴) اَبْقٰى ۝۲۴ قَالُوْا لَنْ نُّوْثِرَكَ عَلٰى مَا جَآءَنَا مِنَ الْبَيِّنٰتِ الَّذِى فُطِرْنَا
پاند اترانت گوشش کہ تادیر ایشنت ہما چیز یا کہ رستنت مارا چہ ہما کہ پیدا کی گت مارا

مذلل ۴

فل یعنی ما چوشیں صافیں دلیلاں پہنکیگی یہ دات نہ کنیں۔ وئی خالق ووش کنگ و مقابلہ و تھی ہج پر واد نہ کنیں نوں ہر چ کت کنے مکن۔

فل یعنی ہرچ اکرام و انعامے کہ تو مارا بداتیں چرائی و باز بہتر و پاداریں اجر مومنان و چہ خدا و جانب و رستیں۔
فل یعنی انسان و لازم انت کہ پیرا آخرت و فکر و بکنت۔ مردمانی فرمانبرداری و تارا خداوند کریم و مجرم جوڑ مکنت پر چاکر آئی مجرم و جاگہ سگ انت کہ چرائی و رستگاری ہج بوت نہ کنت۔ دنیا و تکلیف ہر قدر زیات بہ بیت موت آدرستان و ہلاس کنت بلے کافر و ماں دوزخ و سین موت نہ بیت کہ چرائی و تکلیف ہلاس بہ بنت و زندہ ہوں جو زندہ پیمانہ بیت، زندگی بہ ہجے زندہ گودیت کہ جزا زندہ موت و ہزار برہ ترجیح دست (العیاذ باللہ) فل مجرمان و بالمقابل اے مطیع و فرمانبردارانی احوال بیان کنت۔ فل یعنی پاک بوت چہ گندگی خیالات و فاسدیں عقیدہاں۔ ردی اس ہیل و عاداتاں و چہ گندگیں عملاں۔ فل و بدیکہ فرعونیاں

مقابلہ و میدان و شکست وارت و ساحراں گولیمان و دولت و شرفدار بوتنت بنی اسرائیل و مسئلہ دوزخ دار بوت۔ موسیٰ علیہ السلام و سالہا سال اللہ تعالیٰ کا ظاہر و نشانیاں پیش داراں ہمک و دوس تہج سرجم کت پریشی و سراہن فرعون بہ حق و قبول کنگ و بنی اسرائیل آزادی دیگ تیار نہ بوت کہ احق تعالیٰ و حکم دات کہ تمام بنی اسرائیل و ہمراہ زوران شنب و ویدہ و چہ مصر و ہجرت بکنت تاکہ اے پیمانہ بنی اسرائیل و مظلومیت و غلامی ہلاس بیت ماں راہ و دریا (بحر قمر) ویماکت لیکن شنب ہمیں مڑاہ داریں پیغمبر و راہ و دریا و چول باید نہ انت کہ اڑوک بہ بنت چہ ہجے چولانی تہا پہ و تاراہ چال بکن ات کائی تو کا گوزان و نہ اے ترس بہ بیت کہ ما غرق نہیں و نہ اے ترس بیت کہ دشمن چہ پشستا تعاقب کتاں مارا گر قمار کنت۔ چنانچہ موسیٰ علیہ السلام و ہجے سر و سوچ و رو و ماں دریا و وئی عصا جت کہ چرائی و آب و بہر بوت راہاں ظاہر بوتنت خدا و گوات و را حکم دات کہ زمین و ہما دماں و خشک بکنت چنانچہ ہما و ویدہ و ما دریا و میانی و خشکیں کشک تیار بوت کہ آئی و دوہیں طرف و آبانی کوہ ملک انتت فافلق فکان کالطور العظیم بنی اسرائیل کشک ووش ووش و گوستنت چہ کشت و فرعون گون وئی لشکر و دمب و کپان پیداکت خشکیں راہ و گندان ماں آئی و دوریش کت و بدیکہ بنی اسرائیل چہ دریا و سرگوستنت و فرعونی لشکر ماں دریا و میانی و رستنت خداوند تعالیٰ دریا حکم دات کہ اے درستان و ما وئی بغل و جاگہ بدے گدا جبت و ہج مکن کہ دریا و چولان بہ مدامیگی اشان و مانپوشٹ وک یعنی گون زبان و سک باز دعویٰ ٹی کنگت و ما اھدیکم الاسکیل الس شاد۔ لیکن آئی و قوم و ہما چوہیں جوانیں راہے پیش داشت! ہما مثال ہی راست کت کہ "ما ووت و غرق بوتگیں شمارا ہم گون و تا غرق کنیں" اشانی ہرچ احوالے ماں دنیا و بوت ہما حال اشانی بہ آخرت و بیت ادا گون درستان ماں دریا و غرق بوت اودا گون درستان ماں جہنم و داخل بیت۔ یَعْدُ مَرُومَهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فَأُودِدَهُمُ النَّارُ۔

طہ ۲۰

۲۹۷

قال الم ۱۶

فَاقْضِ مَا أَنْتَ قَاضٍ إِنَّمَا تَقْضِي هَذِهِ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۚ إِنَّمَا مَتَاعٌ
نُؤْتِيكُمْ فِيهَا بَنٍ حَيَاتِكُمْ فِي الْأَنْفُسِ ۚ إِنَّتُمْ فِيهَا تُكْذِبُونَ
بِرَبِّكُمُ الْيَغْفِرُ لَنَا خَطِيئَاتِنَا وَمَا أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ السِّحْرِ وَاللَّهُ خَبِيرٌ
بِهِ وَتِي رَبِّ سِرَاتِكُمْ بِنَحْيَتِ الْأَنْفُسِ الْكَاذِبَةِ ۚ وَتِي رَبِّ سِرَاتِكُمْ بِنَحْيَتِ
وَأَبْقَى ۚ إِنَّ مِنْ بَنَاتِ رَبِّكَ مُجْرِبَاتٍ لَهٗ جَهَنَّمَ لَا يَمُوتُ فِيهَا
إِنَّتُمْ بِأَنْتُمْ تَرْتُونَ ۚ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوتِيهِمُ اللَّهُ رَحْمَةً مِنْ رَبِّهِمْ
وَلَا يَحْيِي ۚ وَمِنْ بَنَاتِهِ مُؤْمِنَاتٌ قَدْ عَمِلَ الصَّالِحَاتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمْ
الدَّرَجَاتُ الْعُلَى ۚ جَنَّاتُ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ ۚ خَالِدِينَ
فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَاءُ مَنْ تَزَكَّى ۚ وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنِ
أَسْرِ بِعِبَادِي ۚ فَخَرِبْ لَهُمْ مَطَرِيْقًا فِي الْبَحْرِ يَبَسًا لَا تَخَفْ دَرَكًا
وَلَا تَخْشَى ۚ فَاتَّبِعْهُمْ فَرْعَوْنَ بِجُنُودِهِ فَغَشِيَهُمْ مِنَ الْيَمِّ مَاءٌ
غَشِيَهُمْ ۚ وَأَخْلَصَ فَرْعَوْنَ قُوَّةً وَوَاهَدَىٰ ۚ يُبْنِي السَّرَّاءِيلَ
قَدْ أَفْجَيْنَاكُمْ مِّنْ عَدُوِّكُمْ ۚ وَعَدْنَاكُمْ جَانِبَ الطُّورِ الْأَيْمَنِ
وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ الْمَنَّ وَالسَّلْوَىٰ ۚ كُلُوا مِنْ طَيِّبَاتِ مَا رَزَقْنَاكُمْ
وَدَعُوا أَمْوَالَكُمْ فِي أَهْلِكُمْ ۚ وَسَبِّحُوا بِحَمْدِ رَبِّكُمْ وَاسْتَمِيعُوا صَوْرَةَ رَبِّكُمْ يَوْمَ تَمُوتُونَ ۚ وَطُوبَىٰ لِّمَنْ أَسْرَعَ حَسْبًا ۚ

منزل ۴

مصلحت گت و اے بار چوتی سرد اور دانش همشان سامری مان آس و گرم کنان و آپ گت و گوسک و صورت و جوڑ کنان آٹرا لک کت۔ اے قصہ ماں سورہ اعراف و ہن گوسنگ اور فوائد چارگ بہ بنت۔ تنبیہ: فرعون و قوم و سہرت و زیور و چونکا بنی اسرائیلیان دست و کپنگنت آیا پرایان اش مستعار لوٹنگنت یا مال غنیمت و حساب دست و کپنگنت یاد کہ صورتے پیش اہتگت مریشی و مفہم اختلاط دارنت ہرچ صورتے بہ بیت بنی اسرائیل آیانی استعمال و جائز فہم لیکن غضب ایشنت کہ آئی بت جوڑ کنان و پرستش اش جائز زانت و یعنی چہ موسی و ردی بوت کہ گوں خدا و ہمکلام بوگ و واسطہ کوہ طور و شت خدا و ایش انت ادا موجود انت یعنی اے گوسک (العیاذ باللہ) شاید اے قول چرایاں سک غلو کنوکانی بیت۔ (ہمہ صفحہ و فوائد) و یعنی کوراں اینکر ہن سر کچ نہ وارت کہ ہما بتے کہ گوں کسے و جبرگت مکنت نہ کسے و را ادنائیں نفع و نقصان سرکنگ و

اختیار بیت، آمعہود یا خدا چونکا بوت کنت۔ و یعنی حضرت ہارون و گوں نرمی و ایشان ہم تراب دانگت کہ آگوسکے و سرالکشا چو لفظ ات آ خدا بوت نہ کنت شمع پروردگار تھنا رجن انت شہادت فکر بکن ات کہ تاں ہنوں آئی و چکر شمع سرار حمانی ہور گوارینگ آئی و ول دیان و کجا نگور و گات من حضرت موسی و خلیفہ یان ویدامن و تھن نبی یے یاں اگن و تی خیر و لوٹ ات تو پرشمالا زم انت کہ منی راہ و سراب و ات و منی خبر و بگرات سامری و رد دیگ و سراد و مورات۔ و یعنی داں حضرت موسی و آگ و ما ایشرایل دات نہ کنیں آئی آگ و بدگد اما چاریں کہ چے بکنیں ہرچے مناسب بیت ہما ڈول کنیں۔ و یعنی من ترا و تی خلیفہ جوڑ کنان و ایشانی مستری دات و شتتاں کہ منی شت و تو ایشانی راہ بری و بکن و فساد دی مردمانی خبر و مگر گد اتو چونیں رہبری گت۔ پرچا تو گوں و تی ہمالا گوسک و پرستارانی مقابلہ نہ کت اگن تو چوش کنگ نتون ات تو گد اچریشاں سر سیدان و پرچاہ منی گور و نیا ہتے۔ الخرض چوشیں صافیں گمراہی و گندان و تو پرچامنی رہبند و سرا عمل نہ کت۔

و حضرت موسی علیہ السلام و زیادہیں جوش و جذبہ کنان و و تی برات و ریش و سر و مودان و گپنگت اشی و زیادہیں تفصیل ماں سورہ اعراف و گوسنگ۔ و یعنی بہ منی فہم و بخوش اہت کہ ماں راج و قوم و فرقہ و ٹولی پیدا کنگ و بدل و تی راہ و بچاراں پرچاکہ مظاہری گپ ایت اگن مقابلہ یا سر سیدگ بہ بوتیں تو چرے مردم ہمراہ بوٹنگنت و چرے مخالف بوٹنگنت مناماں دل و ترس بوت کہ تو آگے پد منارا چوش میار بار میکنے کہ تو پرچا منی انتظار نکت و ماراج و چوشیں پارٹی بازی پرچا کرتے حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ سرگرم و و ہد و حضرت موسی و ہارون نصیحت کت کہ درستان و کجا بکن ہمیشہ کا آئی و گوسک و پرستارانی مقابلہ نہ کت البت گوں زبان و آسریدی کنت بلے آسرید نہ بوتنت، بلکین بہ آئی کشک لا نمش بست۔ و کا دو ایقتلو بنی و کہ چہ آنگو فایغ لبوان و موسی علیہ السلام و سامری گوہکلاں ماں بست و فرما شینی کہ شتر! نوں تو و تی

حقیقت و بیان بکن کہ اے حرکت تو پرچاکت و چونیں اسباب پیش یاہت کہ بنی اسرائیل تی نیگا دگوش گور کت۔ و سامری و لہت دات کہ منایک سچیں چرے نظر و کیت کہ اید گراں آٹرا نہ دیگت یعنی خدا و دیم و اتگیں فرشتہ حضرت جبریل اسب و سر سوار دیستوں۔ شاید اے ہما و ہد و گپے و ہد کہ بنی اسرائیل ماں دریاء داخل بوتنت و دیمب و فرعون و لشکر ہن داخل بوت آجا و و حضرت جبریل ہر دو تیں جماعتانی میانجی و اوشتات تاکہ یکے دومی و او اور بیت بہر حال سامری و چہ یک محسوس دلیہ و یا چہ و تی و ہدان و ذریعہ یا پیشی تعارف و بناء فہمی کہ اے واجہ جبریل انت چہ ہماں و پاد و چر و یا چہ اسب و پاد و چر ایک مشتہ خاک فی زرت و آماں شہر و گوسک و چگل دانستی پرچاکہ آئی دل و گوسنگت کہ ماں روح القدس و پاد و خاک و ضرور یک تاثیر بیت۔ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ طلا چہ کافرائی مال و گوں فریب و دزگیر کنگ بوتنگت ماں آئی و برکت داریں خاک او اور بوت۔ حق و باطل او اور بان و یک عجیبیں چرے جوڑ بوت کہ

طہ

۴۹۹

قال الم

ع ۱۳

لَا يَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا ۚ وَلَقَدْ قَالَ لَهُمْ هَارُونُ مِنْ قَبْلُ
يَقَوْمِ إِنَّمَا فُتِنْتُمْ بِهِ وَإِنَّ رَبَّكُمُ الرَّحْمَنُ فَاتَّبِعُونِي وَأَطِيعُوا أَمْرِيَ ۚ
أَوْ قَوْمِ خُذُوا نَارَ الْبُتَّةِ ۚ إِنَّ هِيَ تَأْكُلُ سِرَاجَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَتَأْكُلُ مِمَّا سَلَفُوهَا ۚ إِنَّهَا كَالنَّارِ الْبُتَّةِ ۚ
قَالُوا لَنْ نَبْرَحَ عَلَيْكَ عِقْفِينَ ۖ حَتَّىٰ يَرْجِعَ إِلَيْنَا مُوسَىٰ ۚ قَالَ
لَهُمْ هَارُونُ ۖ مَا مَنَعَكَ إِذْ رَأَيْتَهُمْ ضَلُّوا ۖ أَذَلَّتْ بَصِيرَتُكَ ۚ أَلَمْ تَتَّبِعَنِ ۖ أَفَعَصَيْتَ أَمْرِي ۚ
قَالَ يَبْنَؤُمْ وَأَنَا أَتُخَدِّ بِلَحْيَتِي وَلَا بَرَأْسِي ۖ إِنِّي خَشِيتُ أَنْ تَقُولَ
فَرَّقْتُ بَيْنَ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَمْ تَرْقُبْ قَوْلِي ۚ قَالَ فَاخْطُبُكَ
يَا سَامِرِيُّ ۚ قَالَ بَصُرْتُ بِمَا لَمْ يَبْصُرُوا بِهِ فَقَبَضْتُ قَبْضَةً مِّنْ
أَثَرِ الرَّسُولِ فَنَبَذْتُهَا وَكَذَلِكَ سَوَّلَتْ لِي نَفْسِي ۚ قَالَ
فَاذْهَبْ فَإِنَّ لَكَ فِي الْحَيَوةِ أَنْ تَقُولَ لَا مِسَاسَ وَإِنَّ لَكَ
مَوْعِدًا لَّنْ تَخْلَفَنَّهُ ۚ وَانْظُرْ إِلَى إِلٰهِكَ الَّذِي ظَلْتَ عَلَيْهِ عَاكِفًا
وَعَدَهُ جَابِئُ السَّعَاتِ ۖ فَاسْتَمِعْ ۚ إِنَّ رَدِّكُنِي مِن سَجْدٍ هِيَ إِلٰهُكَ ۚ إِنَّكَ مُجِئٌ بِبُرْهَانٍ
لِّنُحَرِّقَنَّهُ ثُمَّ لَنَنْسِفَنَّهُ فِي الْيَمِّ نَسْفًا ۚ ۚ إِنَّا إِلٰهُكُمْ إِلٰهُ الَّذِي
مَأْتَىٰ رُءُوسِهِمْ ۖ نَادِرُ نَزْرِي دِينِ ۚ مَا لَ دَرِيَا بِأَلِ دِيَانِ ۚ وَفِ شَيْءِ مَعْبُودِهِمَا الشَّرَآءُ ۚ هَآلَكَ هَآلَكَ

مذلل

مثل جاندار روح و آوازاں آئی و کپت۔ چہ چو شیش چیزاں پر ہر کنگ آئی انت کہ چریشی و بت پرستی و راہ ہیج بیت۔ تنبیہ: آیت و ہر ج تفسیرے ہر زبان
بوت چہ صحابہ و تابعین و چہ تفسیر عالماں بہ ہے ہما منقول انت۔ لہے کور باطن اے ردا ہرچ طعنے کنگ و آیت و دور از صواب ہرچ تاویلے کنگ آیانی سر جیں
جواب صاحب روح المعانی و داتنگ۔ ادا کیشتر گیش و گیار و موہ نہ انت، من شاء فلیراجع ہناک، و یعنی منار دست مجنات چہ منا و تارا دور بدارت چونکہ
آئی و گوسک و روت گڑس داستان جوڑ کر تگت پہ حبت جاہ و ستراری حامل کنگ واسطہ، آئی و مناسب سزا رست کہ کسے آئی و گور و ہن مروت اگس کسے نزدیک روگ
بلوئیت تو آوت ہدایت کنت کہ چہ منا و تارا دور بدارت و ماں دنیا بالکل ذلیل نا پاکس و وحشی جانور و دول و زندگی بگوازینیت۔ و حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ
ماں دنیا دنیا و آراے سزا دیگ بوت کہ چہ بنی اسرائیل و شکر و تا دور داشت اگس آئی کون کسے و دچارہ کپتس یا کسے پہ آئی کنگ بیاہتس تو دوئیناں تپ و
گپتگ ہمیشہ کا آئی و مردم دور داشتگنت و اے
چیزے کہ فرما شینی کہ اے وعدہ کہ ہجر اشی خلاف
نبیت شاید چرائی مراد آخرت و عذاب انت و شاید
چرائی مراد دجال و درکگ انت آہن ماں یہود و سامری
فساد و سرجم کنت چوٹ کہ منے و اچہ پیغمبر مال بہرنگات
یک شخصے و ذرا نیت کون الصاف بہرکین و اچہ و فرمان
کنت اشی و جنس و مردم در کپنت، اچہ راجی بوتنت
در کپنت کہ وئی میثوا و سر و کانی سراشاں ایراد گپت
ہر کسے کہ دین و پیشوایانی سراطن کپنت آئی انجام ہمیدول
بیت و یعنی تی عاقبت چوٹ بوت نون تی دروغس
معبود و من زوت یک را ہے رواں۔ ہما گوسک کہ تو آرا
خدا جوڑ کت و تمام روح و اودا دل و داران نشکتے، ہے
دماں و تی چائی دیمائش نش کناں و سوچاں پری کناں و
پدا اے پراں و ماں دریا و تالان کناں تاکہ آئی و بر ساراں
شری و معلوم بیت کہ آے و گران چے نفع و نقصا
دات کنت آئی و ونوئیت کہ وئی جوند و حفاظت کنت
ہمے صفحہ و فوائد: و باطل و گسار کنگ و
گون ہر ہر حضرت موسی علیہ السلام و تی قوم و حق و
نیمگا دعوت دیان انت۔ یعنی گوسک چہ چیزیت یک
مستریں و پے مستریں چیزے ہن معبود بیت نہ کنت
بر حقس معبود و ہما یکس انت کہ ابید چہ آئی کسے و
بندگی عقل و فطرت و فطرہ روانہ انت و ہما وی و لا محدود
علم ذرہ ذرہ و وئی گیر و یاروک انت و یعنی چو پوئی
و فرعون و اے دگہ بازس گوسکس قومانی داستاناں ما
ترا و چہ تی ذریعہ تمام دنیا و اشکنا تینکاتس کہ مرشی
بازس فائدہ لے پوشیدہ انت مثلاً علم و بازی، معجزات
گیشی و سلماانی تسلط و عقلمندان عبرت و نصیحت
و بہ بد و امانی حق و بیم تراپ و ترسگ و از باب ہدایت کنت
و یعنی قرآن کریم کہ عبرت و شون دیوکس قسط و بن گپانی
سہ اشامل انت۔ و یعنی چہ اعراض و تکذیب و سببا
ہرچ گمانی بارے قیامت و روچا آیانی سرا لگ بیت
کدی ہوں سبک نہ بیت مدام ہما و چہ انت پدا آبار
چست کنگ اونا تیں گپے نہ انت و ہر یکہ آرا چست
کنت گدا و تی حال و روت کنت کہ چو بنس سکتس
و گران کارے منے گردن و ایرنت و یعنی ماں مشر
یارگ و و ہد کور بنت یا شاید ہجو کانی چٹان سبز

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ وَسِعَ كُلَّ شَيْءٍ عِلْمًا ۚ كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ

بغیر چہ آئی و دگہ کسے بندگی و لائق نیستیں۔ ہر چیز و جاگہ ہستنت ماں آئی و علم و کمال ہمیدول و قصہ کنایتی سرا

أَنْبَاءٍ مَّا قَدْ سَبَقَ وَقَدْ آتَيْنَاكَ مِنْ لَدُنَّا ذِكْرًا ۚ مَنْ أَعْرَضَ

آیانی حالان کہ پیش گوشتگنت و دما دنگ ترا چہ تی طرف و یک نصیحت نامرے و ہر کسے کہ دیمابر دینیت

عَنْهُ فَإِنَّهُ يَحْمِلُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وِزْرًا ۚ خَلِدِينَ فِيهِ وَسَاءَ لَهُمْ

چہ آئی و گرا آچست کنت ماں قیامت و روج و یک بارے۔ ہمیشہ ماں آئی و حیرت و گران انت آبار پرا

يَوْمَ الْقِيَمَةِ حِمْلًا ۚ يَوْمَ يُنْفَخُ فِي الصُّورِ وَنَحْشُرُ الْمُجْرِمِينَ

ماں قیامت و روج و پچست کنگ و ہمار وچی کہ دنگ بیت صورت و چ کسیں کاریں گنہگار راں

يَوْمَ يُمِيزُ زُرْقًا ۚ يَتَخَفَتُونَ بَيْنَهُمْ إِنْ لَبِثْتُمْ إِلَّا عَشْرًا ۚ

آروچی شونز چہا و حیر کانی خبر کنت و تان و تا کہ شما بختگ مگر

نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذْ يَقُولُ أَمْثَلُهُمْ طَرِيقَةً إِنْ لَبِثْتُمْ

ماشر زانیں چیزیکہ آی گوشت و وقتیکہ گوشتیت آیانی شر تریں پہ راہ رہبند و زانگ کہ شما بختگ

إِلَّا يَوْمًا ۚ وَيسألونك عَنِ الْجِبَالِ فَقُلْ يَنْسِفُهَا رَبِّي نَسْفًا

مگر یک روج و و حبت کنت ترا چہ کوہانی حال و نون تو بگوش کہ دزدنت آیان و منی رب بال دیگ

فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ۚ لَا تَرَى فِيهَا عِوَجًا وَلَا أَمْتًا ۚ

پدا بشت گبیت زمین و یک پے سیرگیں نہ گندے ماں آئی و چوئی و نہ چپے و

يَوْمَ يُمِيزُ يَتَّبِعُونَ الدَّاعِيَ لَا عِوَجَ لَهُ وَخَشَعَتِ الْأَصْوَاتُ

ہمار وچی کہ رند و کپنت تو ارجوک و نیست انت چوئی آئی و خبر و کپنت بنت آواز

لِلرَّحْمَنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَبْسًا ۚ يَوْمَ يُمِيزُ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ

چہ رحمن و ترس پدا تو نیشکنے مگر بر مشے و ہمار وچی کار و نبیت سفارش مگر ہا کس و کہ

أُذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا ۚ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ

اجازت آر حمن و پسندی کت آئی و خبر و ہما زانت ہر چیکہ ہستنت ماں آیانی دیم و

بنت پہ بد غمانی و خاطر اہر جا و اراولی معنی مرادنت تو اے یک خاص و ہدے و ذکر انت۔ رند اچاناش بچ کنگ بنت تانکہ دوزخ و غیرہ و روت بچندنت و رانی
المَجْرِمُونَ النَّارُ (الایہ) الکھن رکوع، اَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ يَأْتُ تَوْنًا (مریم رکوع ۲) و یعنی آخرت و دراجی و اود و ہولنا کس احوال و شدت و
گندہ ان و ماں قبر و یا ماں دنیا و جلگ اشان ابتر کم نظریت چوٹس بگوش کہ چہ سفنگے یا چہ دہ روج و گیشتر نہ جلگش دنیا زوت ہلاس بوت اد و عیش و دراج
کشیں و اہگان و شمشونت نا ہودگیں کارانی تو کا عمر و سباد دیگ و ردا سبار بار بنت یا شاید عذر بیان کنگ و ردا چوٹس گوشتنت یعنی دنیا و بار کم روج ہستل
بوتیں مارا چو شیش موہے نہ رس انت کہ پہ آخرت و چیزے تیاری بکرتیں ہجوٹ کہ دگہ جاسے ہم فرمان کنت: وَ يَوْمَ يَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا
غَيْرَ سَاعَةٍ (الاحقہ) (دوم رکوع ۶) و یعنی گون چیر کانی و گوٹگ چہ ما چیر بوت نہ کنت آیان و تانہ ہرچ شکسے کنت آمارا پہ شری معلوم انت
و یعنی ہر کس کہ چرایاں زیات عقلند زانور و ہوشیار بیت ہما و ذرا نیت کہ و اچہ! دہ روج ہن کجا؟ چوٹس بگوش تہنا یک روج۔ ایشر زبات عقلند و جوانس رہبندانی

خداوند ہمیشہ کافر مائیت کہ دنیا و زوال و فنا و آخرت و بقا و دائمی زندگی و شدت و آئی چہ ایگران شتر سر بد بوت و یعنی قیامت و بیان و وہد اعشرہ منکران لوک و ٹالی کنان و گوشت کہ چوشیں لکین و برز و بالامین حشر باریں چوں بیت آیا اشان ہم پرشت پروش بنت ؟ آئی پست دات کہ حق تعالیٰ و لا محمد و دیں قدرت و دیما اے کوہاں چہ حقیقت دارنت اے درستان ماں کتیں و ہدے و درشان و ریزہ ریزہ کنان و شنگینیں لشم و ڈولا ماں گوات و بالیش دتیں و زمین بالکل صاف و سرسبز (ہموار) کنگ بیت کہ ماں آئی و چچ چپی و چوٹی یا جہلگ موہر زنگ باقی نہ مائیت کو بائی اڑ و جہال ماں یک دمانے صاف کنگ بنت ۔
و یعنی ہمانیکا کہ فرشتہ توار جنت یا ہر نیگے کہ لوٹا نیگ بنت چچک و چوتیرہ ہمانیکا تچان بنت نہ توار پر جنوک و جبر چوٹ بیت و نہ تچو کافی تو کا چیزے چپی و چوٹی بیت کاش اشان ماں دنیا و اللہ و داعی و آواز و سر البیک بگوشت ادا اشانی کارایا ہنگت ۔ ادا (دنیا) ہمیشہ چہ و تی کجروی و بد بختی و چپ و چوٹ شتنت ۔

وال یعنی عشرہ نیگا روگ و برمش اید آدھدہ چہ
رحمن و خوف و ترس و چچ کس و توار اش کنگ نہ بیت
اگں کسے خبرے و کپے جنت تو ہمکرم نرم و جبر کنت کہ
بزاں سگ سکی کنگا سنت ۔ واک یعنی ہما کس و سفار
گوشت دارگ بیت کہ آرا چہ اللہ تبارک طرفا سفارش
اجازت بہ بیت آئی گپ خدا و دوست بہ بنت و گپان
ہن بہ راہدار و بکنت و پچیں کسے و سفارش و بکنت
کہ آئی گپ (لا الہ الا اللہ) خدا و دوست بوتگ ۔ دربابہ
کافر و ہج کو شست یا سفارش کارندارت ۔
ہم صفحہ و فوائد : واک یعنی خدا و علم بہ کل محیط
انت لیکن بندہانی علم آریا آئی و معلومات محیط انت
کہ کئے و راہ کسکی شفاعت و موہ دیگ لو شت ۔
و یعنی آریچ و مزین مزین سر کشیں تکبرانی سرھن سر ظاہر
ہماچی و قیوم و دیما بڑگیں قیدیانی ڈول و جہل بنت کہ
اشان کدی ہم خدا و دیما و تی سر و جہل نہ کت ، آدھدہ
گوں مزین عاجزی و گردن و جہل کنان و کائنت
واک یعنی ظالم و احوال و جنت و ممکن کہ چون بد بیت
ماں ظلم و لفظ و شرک و اید گناہ ہم شامل انت چوش
کہ فرمان کت : اِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ (لھان غ)
وَالَّذِينَ فَعَلُوا فاحِشَةً اَوْ ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ اِلَّا
(آل عمران رکوع ۱۴) ہر یک ظالم و خرابی آئی ظلم و درجہ و رو
بیت ۔ واک بے انصافی ایشنت کہ نیکی بے ضائع
کنگ بہ بیت یا اے کہ نہ کتگیں گناہے و رد اگر گن بیت
و نقصان رسگ و معنی ایشنت کہ چہ استحقاق و کمتر
بدل دیگ بیت واک یعنی چوش کہ ادا محشر و احوال
ونیک و بد و انجام صاف صاف و اشکنا مائیت ہمے پیا
سر جس قرآن ماں صافیں عربی زبان و نازل کت تاکہ
ہما کس کہ آقرآن و اولگیں مخاطب انت آئی و واناں
چہ خدا بر منت و تقویٰ و راہ و کام بکنت اگں اینک ہم
مبیت تو کم از کم ماں آیانی دلاوتی انجام و بابیت و چیزے
فکر پیدا بیت ممکن انت بے غور و فکر دیم ترا زیات
ہوان و مردم و یہ ہدایت و رشک و سر بکنت و پیا
اشان اید گراں ہدایت حاصل بہ بیت ۔ واک یعنی ہما
کہ آشا چوشیں مزین شانیں قرآن نازل کت و وئی رعیت
اے ڈولیں راستیں و تقدیں گپاں بہ ہمایانی فائدگ
اشکنا مائیت ۔ واک یعنی ویدیکہ قرآن چوشیں فائدہ

ظہ ۲۰
۵۰۱
قال الم ۱۶
ع ۱۵

وَاٰخِلْفَهُمْ وَلَا يَجِيطُونَ بِهِ عِلْمًا ۝ وَعَدْتُ الْوُجُوهُ لِلْحَيِّ الْقَيُّومِ
و ماں آیانی پشت و رست نکنت مردم گوں آئی و علم و جہل بنت دیمان ہما زندگ پشت کوک و دیما
وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ۝ وَمَنْ يَعْمَلْ مِنَ الصَّالِحَاتِ هُوَ مُؤْمِنٌ
و بے مراد بوت ہما کسے کہ بدی لیٹنت ظلم و ہما کسے بکنت چیزے پرنیکیاں و آمونے بیت
فَلَا يَخْفُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ۝ وَكَذَلِكَ اَنْزَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا وَ
گرا آئی و ترس نیستیں بے انصافی و نہ نقصان رسگ و وک و ہما ایر گہ ہما قرآن پہ عربی زبان و
كَرَفْنَا فِيهِ مِنَ الْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ اَوْ يُحَدِّثُ لَهُمْ ذِكْرًا ۝
زنگ رنگ بیانیں کنت ماں آئی و تہا ترسینگ خبر تاکہ آپہ ہیز بکنت یا پیدا ک بکنت پرایاں فکرے و
فَتَعَلَى الْمُلُوكِ الْحَقُّ وَلَا تَجْعَلْ بِالْقُرْآنِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يُقْضَى
نوں بلندنت اللہ ہما حقین بادشاہ واک و اشناپ محن تو پہ قرآن و تا دقتیکہ پورہ مہیت بہ
اِلَيْكَ وَحْيٌ وَقُلْ رَبِّ زِدْنِي عِلْمًا ۝ وَلَقَدْ عَهِدْنَا اِلَى اٰدَمَ مِنْ
تئی سر آئی ایر کپگ و بگوش کہ یار بگیش کبن مہی علم واک و ما اقتدار کنگ گوں آدم و چہ
قَبْلِ فَنَسِيَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُ عَزْمًا ۝ وَادْقُلْنَا لِلْمَلٰٓئِكَةِ السُّجُودَ وَا
پیش و پدا آے خیال بوت و ندیت مابرائی و قصہ و دو قتیگہ ماگوشت گوں ملائکتاں کہ سجود کت
لَا اَدْرُكُ سَبْحًا وَاِلَّا اِبْلِيسُ اَبٰی ۝ فَقُلْنَا يَا اٰدَمُ اَنْ هٰذَا عَدُوُّكَ
آدم و پدا کپنت پیدیا مگر ابلیس کہ آئی و نہ مہیت ۔ پدا ماگوشت کہ آدم اے تئی دشمن انت
وَلَزَوْجَكَ فَلَا يُخْرِجُكُمَا مِنَ الْجَنَّةِ فَتَشْقٰی ۝ اِنَّ لَكَ اَلَّا تَجُوعَ
و تئی جن و پدا بچار کہ در مکت شمارا چہ بہشت و گڈا آپہ تکلیف بے واک پر تو اے فائدہ انت کہ نہ شہد گپ
فِيْهَا وَلَا تَعْرٰی ۝ وَاَنْتَ لَا تَظْمَا فِيْهَا وَلَا تَضْحٰی ۝ فَوَسَّوَسَ الْئَ
ماں بہشت و نہ جاندر بے و ایک نہ تو تنیک بے اودا و نہ روح و گرمی و گندے فدا پدا مال آئی دل پند دات
الشَّيْطٰنُ قَالَ يَا اٰدَمُ هَلْ اَدْرٰكَ عَلٰی شَجَرَةِ الْخُلْدِ وَمُلْكٌ لَّابِلٰی ۝
شیطان و گوشتی آدم من پیش بداروں ترادر چک ہمیشہ زندگ بوگ و و بادشاہی بے کہن نبیت

مزل ۴

دیو کس و عجیب چیزے تو چوش کہ ما آشیار اکم و نازل کنیں شما ہن آرا چہ جبریل و زورگ و ویدہ اشناپ کاری مکن ات ہما ویدہ کہ فرشتہ وحی و واناں و با شکنا مائیت
تو شما جلدی کنان و گوں آئی و واک و ملکت مادمہ زنگ کہ قرآن چہ شے سینکا در نکپیت گڈا اشنا و تارا ماں چوشیں فکرے و چیا چکل دیت کہ من شموشاں اے فکر و بدل
چوش دے بلوٹ کہ اللہ تعالیٰ قرآن و ہنگت زیات و چہ زیات علم و معرفت عطا کنت ۔ بچار و اج آدم و ماں یک چیزے و اشناپ کاری کت آئی و انجام چون بوت
حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت کہ جبریل و ویدیکہ قرآن آورنگ ات و اجہ و گوں آئی و واک و ہور و واک بنا کنت کہ مہ شموشاں اش و ساری و منع فرمائینگت ۔ ماں ہور قیامت
لَا تُحَرِّکْ بِہِ لِسَانَکَ لِتَعْبُدَ بِہِ اِنَّ عَلٰیکَ جَعْلًا و فَرَادًا و تسلط دانگت کہ آئی و یاد کنا نیگ و داں مرد ماں سر کنا نیگ مے ذمہ انت لیکن بندہ بشرایت بلکس
شموشتک ہمیشہ کا پدا چہ اے آیت و تقید کت ، و شموشتک و سرادیا حضرت آدم و مثال بیان فرمائینگت ۔ واک ہما واک کہ وارنگتی ۔ شموشتی ، یعنی وئی قول و سر قائم

نبوت دیمائے قصہ و چیز کے زیات گیش و گوارنت و ظاہر گپ ایت کہ بہشت و راحت و آرام دے کما نصیب بیت کنت آخر ورگ و نوشگ زندگ و جنگ و
بریکنت فل انسان و مزین ضرورت ہمیش انت ورگ و نوشگ و پند گالوگے کہ آج روح و ہور و پھر ہریت۔ ماں جنت و اے ہمیں ہج ہمیں تکلیف بیت ہر
ابن راحی انت سہ بہشت آنجا کہ آزارے نباشد : کسے را بلکے کارے نباشد۔ ادا آرام و ہج ذکر نیست تہنا تکلیفانی لغی کنت۔ شاید یہ ہم تراب دیکے کہ
ہدے چہ ادا در کیتے تو اے چیزانی تکلیفان گندے۔ فل یعنی ترا را ہنجیں یک درختے و سوچ و بدیاں کہ چہ آئی ورگ و موت کدی نیست ولا زوالیں باو شاہی و تاپیت
ہمے صفحہ و فوائد : فل اے درتیں قصہ ماں سورہ اعراف وغیرہ و گول گیش و گوار و گوستگ ماں اود و فوائد و مالیشی و گلیں ہرانی سراب شری و
بحث و تران کنگ فل یعنی و ہدیہ خدائی حکم و ملک و تہا کوتاہی و سستی ظاہر نبوت تو وقتی شان و موافق عزم و استقامت و راہ و سر ثابت قدم نہ منت ہے
نبری گول غوایت و عصیان و تغلیظا تعبیر فرمائیت بقا

حسنات الابرار سیئات المقتربین الیشی و بحث
ساری و گوستگ۔ یعنی شیطان تسلط و موہ نہ دات
بلکین نور اتوبہ و توفیق بخشائی و پدا توبہ و قبول ہم کتی۔
گول زیادہیں مہربانی و آئی و نیمکا و گولش گورکت و وقتی
و شنودی و راہ و سر قائم داشتی۔ فل اگ اے
خطاب تنہا پے آدم و حواء انت تو مراد چوش بیت کہ اشائی
اولاد و تاد و تادہ منی کنت چوش کہ رفاقت کنان و
گناہش کنگت آرفاقت و بدلہ چوش بدر ابوت کہ اولاد
وت ماں و تاد دشمن بوتنت و اگ خطاب بہ آدم و ابلیس و
انت تو مطلب چوش بیت کہ ماں ہر دو نینائی ذریات و
اے دشمنی برابر قائم مانیت۔ شیاطین مدام بنی آدم و ضرر
دیگ و کوشش و کنت و یعنی چہ نینائی و کتابانی ذریعہ و
فل یعنی نہ چہ جنت و راہ و روارت نہ چہ آئی و نہ پھر
بوان و ماں جہنم و کیت۔ چہ ہما اصلی وطن و
در کنگت بے ترس و پدا ہودا سر بیت۔

فل یعنی ہر کس چہ خدا و یاد و غافل ہوان و محض
دنیا و کوروس زندہ و وقتی قبلہ مقصود برزانت آئی گذران
خدا تگ کنت بتی توری سر ظاہر و بہ آئی گور و باز مال
دولت و عیش و عشرت و از باب نظر بیانیت مگر آئی
دل چہ قناعت و توکل و ہو رک بوگ و سبب ہر و ہد و
دنیا و زیاتیں لالچ و حرص و فکر و مدام بے آرام بیت،
مدام نوزدہ و بیست و چکر و گرفتار بیت۔ مرگ و یقین
وزرانی زوال بوگ و ترس پرانی رفح و سومان و کار کنت
یورپ و گیشتر مالداران و بچار کسے و راشپ و روج و
دو کلاک و اب نصیب نہ انت اگ کسے سے حال کلاک
و اب بکیت تو ہنجوش بران کہ آمرن بختا و ریت۔ مزین
مزین کروڑانی خدا بند چہ دنیا و گر و چیلان شزار و ہزار ہوان
موت و زندگی و سر اترج و دینت۔ اے ہمیں و کشی
ہم باز مثال گندگ و اشکنگ و کایت نصوص و تحریہ
بریشی و گواہ انت کہ مرے دنیا و قلبی سکون و حقیقی
دل جمعی کسے و را ابید چہ خدا و یاد و کدی ہم حاصل نہ بیت
الابذکر اللہ لطمین القلبوب۔ و لیکن "ذوق این بادہ
ندانی بخدا چشی" لیتے مفتر این معیشہ ضنگ و معنی
چوش گیتگ کہ ہما زندمانی کہ ماں آئی و خیر داخل بیت نہ
کنت۔ چوش بگوش کہ یہ خیر و زورگ و زندمانی تنگ نبوت۔

ظاہر ہر گیتے کہ یک کافر کے آماں دنیا و نشہ و بدست انت آئی و تمام مال و زر و عشرت و از باب پرانی حق و وبال جوڑ بیت ہما دوش حالی کہ آئی انجام دائمی تباہی و بربادی
بے بیت آئی و شعلی گوشک چون براہیت لیتے مفسران چہ معیشہ ضنگ و قبر و برزخی زندمراد گیتگ یعنی چہ قیامت و پیش برائی سر سگس تنگی و دورے کیت و ہدیہ
قبر و زمین ہوں پرانی و تنگ کنگ بیت۔ معیشہ ضنگ و تفسیر لھتیں صحابہاں چہ عذاب قبر کنگ بلکین واجہ ترار و گول جیدی سند و چہ ابو ہریرہ و مرفوعا روایت
کنگ۔ چہ اے تمامیں صورتان داخل بیت کنت و اللہ اعلم۔ فل چہ جہاں کور کنان و ہجشر و نیمکا برگ بیت و دلی ہم کور بیت کہ کام
حجے و نیمکا راہ نہ گندیت۔ اے حشر و بگیشی و ذکر نت پدا چاتی تیج کنگ بنت تاکہ دوزخ و غیرہ محشر و ہولن کیان و گول وقتی جہاں بگندیت و یعنی کافر کے آماں دنیا و
ظاہری چپانی دار وک ات گول تعجب سوال کنت کہ آخر منی گناہ چہ انت کہ منی چہ من پلگ بوتنت۔ فل یعنی ماں دنیا و مئے آیتان و گندان و اشکنان و ترا و ست

فَاكَلَا مِنْهَا فَبَدَتَ لَهَا سَوَاتِرُهَا وَطَفِقَا يَخْصِفْنَ عَلَيْهِمَا مِنْ ذَرْبِ
پدا ہر دوکان ارت چہ آئی و گڈ آیان شرمگاہ و لچینگ لگنت یہ وقتی جان و چہ بہشت و تاماں و
الجنة و عصی ادم رب فغوی ۱۳۱ ثم اجتباه ربه فتاب عليه و
و نا فانی کت آدم و وقتی رب و گڈا چہ راہ و رد بوت۔ رندا برگزیدہ کتی و رب پدا نظری نیک کت یہ
هدی ۱۳۲ قال اهبطا منها جميعا بعضكم لبعض عدو فانا
آئی سرا و پراہ وئی پرنیت و فرمائیت کہ ایر کپ ات چہ ادا کجا، یکے دگرے و دشمن و پدا اگر
يَا تَيْبَتُكُمْ مِّنِّي هُدًى فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ۱۳۳
برسیت شمارا چہ منی نیمکا ہدایت گڈا ہر کسک شست پنی نشان انگلیں اہ و گڈا آراہ و در نیست و نہ زحمت گڈیت
وَمَنْ أَعْرَضَ عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ
وہر کسے و کدی گڈیت چہ منی یاد و گڈا آئی و زندگانی تنگ بیت و وچست کنیں آئی و
يَوْمَ الْقِيَمَةِ أَعْمَى ۱۳۴ قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِي أَعْمَى وَقَدْ كُنْتُ بَصِيرًا ۱۳۵
ماں قیامت و روج و کور ہاٹ گوشیت یارب پر چہ توچت کت من را کور ہا و من چہ بچے بوتگول و
قَالَ كَذَلِكَ أَتَتْكَ آيَاتُنَا فَنَسِيتَهَا وَكَذَلِكَ الْيَوْمَ تُنْسَى ۱۳۶
گوشیت ہنجوش رستنت ترے آیات پدا تو آشموشتنت۔ و ہجے بیمار و چہ تو شموشگ بے و
كَذَلِكَ نُجَزِّي مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنْ بِآيَاتِ رَبِّهِ وَلَعَذَابُ
ہجے ڈول و جزا دیں ہاکس کہ چہ حد و گوست ایمانی نیار پدی رب و خبرا و ضرور آخرت و عذاب
الْآخِرَةُ أَشَدُّ وَأَبْقَى ۱۳۷ أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمَا أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمُ
سک ترنت و زیادہشت کیوک ترنت و آیتا اے خبر و نفھنت کہ چہ قدر تو من غارت کنت چہ آیان
مِّنَ الْقُرُونِ يَمْشُونَ فِي مَسْجِدِهِمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّأُولِي
پیسر اشان تر گرد کنت یہ آیان جاگہاں و اشک ماں اشی و ظاہر ہر نشان انت یہ
النهي ۱۳۸ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَكَانَ لِزِمَامِ
عقل منڈاں۔ و اگر مہوتیں خبرے کہ پیشا دراتک چہ تمی پروردگار و نیمکا گڈا عذاب بوگ و بگت

منزل ۴

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

شما چہ اشانی تکذیب اعراض و بے قرار میسے ات وراثاتی مال و زر و ساز و ابابانی طرف و چٹاں شانک بدے ات۔ وٹ یعنی بہ وتی متعلقین ورنہ ورنہ روکان و ہم
 یہ نماز و کثرت بکن ات۔ ماں حدیث و واجہ و فرماں ات کہ وھدے چک ہفت سال و بیت تو (پھیل دیگے) آخر نماز بوانین ات و ویدیکہ دہ سال و بیت تو لٹ و کٹ
 کناں آخر نماز بوانین ات وٹ ماں دنیلہ و اجہاں غلامان و کار بندت تانکہ چریشانی برکت و روزی حاصل بکننت بلے اللہ پاک و مالک بندگی لوٹیت و غلامان روزی
 وٹ سرکنت (کذا فی الموضع) خلاصہ ہمیش ات کہ چہ مٹے نماز و آئی و صبح فائدہ نیست البت مٹے وتی جرنہ و فائدہ ات کہ چہ نماز و برکت و بے گتیں روزی
 رست و مَن تَشَقُّ اللہُ یَجْعَلُ لَہُ مَخْرَجًا وَیَرْزُقُہُ مِنْ حَیثُ لَا یَحْتَسِبُ (طلاق رکوع ۱) ہمیشہ اگلے ماں فرض نماز و کسب معاش تو ارض
 بیت تو اللہ تعالیٰ اجازت ندت کہ روزی و مقابلہ و نماز و ترک بکن ات نماز بہر جا ورواگی ات روزی سرکنک ہما خداوت ات کہ پرائیگی ما نماز و انیس۔
 خلاصہ ہمیش بوت کہ کسب معاش و ہمار سبب ات اجازت و خدا ندت کہ آرہبند بہ فرض و ادائیگی و رد اٹ ثابت بنت۔ انسان و باید ات کہ پرہیزگاری و
 راہ و اخت یا بکننت پداوت گندیت کہ خدا چونکائی آئی و مدت و کنت۔ وٹ یعنی پنجپس سرچسپس و اضمیں نشانی یے پرچا پیش ندرے کہ چرائی و پد مارا
 انکار و گنجائش پشت ملکیت و اگلے نہ چرے ہمک و جی ہم تراپ و ترسینگ پے فائدہ حاصل بیت۔ وٹ حضرت شاہ صاحب نوشتہ کنت یعنی ماں
 پیشی کتا باں نبی آخر الزمان و احوال ہست۔ یا اے معنی ات کہ پیشی پیغمبرانی نشانی بس ات۔ اے و اجہیں پیغمبر ہم اصولا ہما خبرانی و ہشتونی کنت، کتام
 عجیب گپے نیارت یا اے نشانی کہ پیشی کتا باں موافق و داستان بیان کنت و خوب ترس تفسیر منی نرے ہما ات کہ آٹرا ابن کثیر وغیرہ و اختیار کنت۔
 یعنی اے مردم گوں کنت و گوشت کہ کتام نشانی یے پرچانیارتی۔ آیا چہ صدہا نشانی اید چہ درستاں سترس نشانی اے قرآن آیانی گور و موجودہ
 ات کہ آپیشی کتا باں ضروری مضامیناں محافظ و آیانی صداقت و حجت و گواہ و ہمار ات و آئی و اعجاز چہ آفتاب روشن ترانت۔ وَ قَالُوا لَوْلَا
 اُنْزِلَ عَلَیْہِ اٰیۃٌ مِنْ رَبِّہِمْ قُلْ اِنَّمَا الْاٰیٰتُ عِنْدَ اللہِ وَ اِنَّمَا اَنَا نَذِیْرٌ مُّبِیْنٌ۔ اَوَلَمْ یَكْفِہُمْ اَنَّا اَنْزَلْنَا عَلَیْكَ الْکِتٰبَ
 یُسْلٰی عَلَیْہِمْ اِنْ فِیْ ذٰلِكَ لَرَحْمَةٌ وَ ذِکْرٰی لِقَوْمٍ یُّؤْمِنُوْنَ (عنکبوت، رکوع ۵)

وٹ یعنی چوشیں عظیم الشانیں نشان گندگ و پد گوشت کہ کتام یک نشانی یے اے واجہ پرچانیارت و بند خبر اشان و ما پدش مدشتیں یعنی ما تران
 نازل مکتیں بس چہ انزال کتب و ارسال رسل و پیش اشان و کفر و شرک و سزا و بدل و گرفتار بکتیں اشان و ادویا کرنگت کہ صاحب اچہ سزا دیگے بیشتر
 مٹے گوراکتا بے ویک سر پدکنو کے و دیم بداتین ات کہ مارا چہ ذلت و رسوائی و پیش آگاہ بکتیں گڈ اشادیتگت کہ ماتئی حکمانی سرا چون عمل کرنگت
 عرض و تران میاتکیں تو اشان اے ڈولا گپ جتگت۔ نوں کہ قرآن اہتگ تو آٹرا ویل کنن و تقسمیں اید کہ ناہودگیں و دوت گڑیں نشانیانی لوٹگش بناکت
 اشانی مقصود چرے گپاں ہدایت حاصل کنگ نہ انت۔ ناہودگیں نیمونان و دیما کارنت۔ نوں خشیہ ماگوں اشان بگوشش ات کہ ما و شمار و دینیان راہچار
 (منظر) مبٹیں کہ ہے زوتاں چہ غیب و پردہ و باریں چوین فصلے بیت، آ وھدے کلئیں حقیقت و پدرا بیت کہ کتام جماعت و راہ تچکنت و کٹے بہ آراہ و سرا
 راستکانی کام جنو کنت۔

نَسْتَسُوْرَ طَہْ بِتَوْفِیْقِہِ وَ عَوْنِہِ فَالْحَمْدُ لِلّٰہِ اَوَّلًا وَ اٰخِرًا وَ عَلٰی نَبِیِّہِ الصَّلٰوۃُ وَ السَّلَامُ وَ اٰفِرًا مُتَّکِثِرًا

ول یعنی حساب و کتاب و جزاء و سزا ساعت آنک و سر و بان و اوشتا نگ بے اے مردماں (مشرک وغیرہ) سگیں جہالت و غفلت و گرفتارنت مچ تیاری و بہ قیامت و حساب و دادانی و ردا کنگا نیت و وہدیکہ اللہ پاک و آیتاں و انیان و اے مردماں اشکنا نینگ بنت تانکہ اشاں چہ کاہلی و بے پڑائی و اب و جاہ بسترنت تو نصیحت اشکناں و جبر و پشت گوش کنت گوشے اشان و کدی ہم اللہ پاک و دربار و پیش بوگ و حساب دیگی نہ انت و ک یعنی فتنان پاک و مزین قیمتی اس پنتان و ابوکا پر لیب و تماشا و حساب و گرفتارنت کہ اگن اشانی سر اگوں اخلاق و فکر بکتیں تو درشتیں اشانی دین و دنیا جوان بوتکت لیکن و ہدیہ اشانی دل بہ اسے طرف و غافل انت و ماں لیب و لباء و گرفتارنت تو فکرت و نوبت چہ کیا گو کیت و ک و ہدیہ اشال و عطا و پنتان و اشکناں و دل سیاہ بوتنت تو چنت نا انصافاں یک مچی تے چیرکافی کنان و واجہ پیغمبر و قرآن و بابت و چوش گوشگ بناکت کہ اے پیغمبر مثل مٹے پیا یک مردے نہ فرشتہ ایت و نہ چہ مازیات ظاہری فرق کنوکیں چنے و خدا بند انت البتہ اے واجہ و

جادو کیت ہرچ کلامے و انیت و اشکنا نیت الم جادو و کلام ایت گڑا شمارا چو نیں ویلے و گپنگ کہ چنان و ت گندان و ماں آئی و جادو و مین لوان ات پر شمارا زم کہ بہ آئی نریک و مرو ات قرآن و جادو و شاہد آئی و مزین اثر کنو کس قوت و حیرانی و چکل دیو کس طاقت و گندان گوشگشت و چیرکافی دیوان و مچی اش مشکاکت کہ دیمتر و حق و برخلاف ہرچے سازنتے اشان کنگی ات اے آئی و بکنج ات و ظاہرین مچت ایت کہ ہوشیارین دشمن و تی دشمنی و کاراں چہ و ہدیہ پیش ظاہر کنگا بند نہ کنت توک و تلال و ت ماں و ت و زہر کنو کس گپنگ کنت و ک واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرماینت کہ شمارا قدر چیرکافی صلاح و مصلحت بکن ات اللہ پاک و درشتیں احوال معلوم انت آوزمین و آسمان و ہر یک خبر و معلومدار انت گڑا شے راز و سازش چہ خدا و چونکافی چیر بوت کنت و ک چہ قرآن پاک و اشکنا گے و تی ضد و کنت و سببا اے مردماں ہمت کنگیگ بوتکت کہ کتام یک جبرے و سر اوشتا توک نہ بوتنت کدی آٹرا جادو گوشگشتاںش، کدی دعوی اش کنگت کہ واجہ چیرتی دل و ہمتیں دروغیں گپ سازنت کہ آسانی نام آئی و قرآن ایر کنگ نہ ابوکا اے بلکیں آخوہیں شاعرے ہم و چوشاعران چہ و تی بلند و ازی و ہمتیں مضمون اثر کنو کس ماں نامداریں عبارت و پیش کنت اگر در حقیقت چوش نہ انت تو باید انت کہ شایک ہنچ ظاہرین معجزہ شے ظاہر بکن ات کہ آڈولیس معجزات پیشی پیغمبران پیش داشت کنت چوش گوشگ ہم تہنا چہ کنت و تنگ سیدل کنگ مقصودات پرچاکہ اول و مکہ و اے ناسریدی مشرک پیشی پیغمبران و بازیں سرطاہرین نشانیاں اشاں و ت دیگنت کہ آیاں چہ پیشی پیغمبرانی معجزات مچ بابت و کمر نہ انت کہ چہ آدرستاں مسترین معجزہ و ت اے قرآن و معجزہ انت آیاں ماں و تی دل و آلم زانتکت کہ نہ اے جادو و مفتیں عبارت انت و نہ ناہودگیں و اب و خیالات انت و نہ شاعری انت، پیشکا و ہدیہ اشانی یک خبرے راست مہوتیں تو آٹرا ایل کنان ماں دومی خبر و کلامیش بوتکتنت - اَنْظُرْ كَيْفَ صَرَبُوا لَكَ الْاَمْثَالَ فَصَلُّوا فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيْلًا (فرقان رکوع ۱)

اقترب للناس

۵۰۵

الانبياء

وَقُلْ هَؤُلَاءِ اَنْبِيَاءُ مِثْلُكُمْ ذُكِرُوا مِنْ قَبْلِي وَاِنْ تَكْفُرُوْنَ

سورة انبياء ماں مکہ و ایرتنگ و آئی و یک صد و دوازده آیات و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو ک

اَقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

نریک راست پہ مردماں آیاتی حساب و وقت و آماں بے خبری و تہا پشت گوش کنو کنت و

مَا يَأْتِيهِمْ مِنْ ذِكْرٍ مِنْ رَبِّهِمْ مُحْدَثٍ اِلَّا اسْتَمَعُوْهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ

نرسیت آیان و بیج نصیحت چہ آسانی رب و طرف و نوکیں مگر اشکنت آئی و راد چاگو لیب کنگا نیت

لَا هِيَ قُلُوبُهُمْ وَاَسْرُوْا التَّجْوِی الَّذِیْنَ ظَلَمُوْا هَلْ هَذَا

و دلش ماں لیبا نیت و ک و چیرکافی اش مشورہ کت اے ظالمماں نہ انت اے

اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ اَفَتَاتُونَ السَّحَر وَاَنْتُمْ تَبْصُرُونَ قُلْ رَبِّیْ

مگر مردے شے پیہیں گڑا انوں انگت کا نیت شما پہ سحر و و پچا نیت گنگا کت گوشگ پیو

يَعْلَمُ الْقَوْلَ فِي السَّمَاءِ وَاَلْاَرْضِ وَاَهُوَ السَّمِیْعُ الْعَلِیْمُ بَلْ

منی رب زانت ہر خبرے کہ ماں آسمان بیت یا ماں زمین و آ اشکنو ک زانو کت و ک بلکیں

قَالُوْا اضْغَاثُ اَحْلَامٍ بَلْ اَفْتَرٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَاْتِنَا

گوشنت کہ پریشانیں و امنت بلکیں دروغی بستکت بلکیں آشاعر ایت - اچہ گڑا عبارت مے گور

بَاٰیَةٍ كَمَا اُرْسِلَ الْاَوَّلُونَ مَا اَمَنْتُ قَبْلَهُمْ مِنْ قَرْیَةٍ

یک نشانی بے پیشگیں پیغمبرانی پیا و ایمان نیارت پیش چہ آیاں چہ شہرے و مردماں

اهْلَكْنٰهَا اَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ وَاَمَّا اُرْسَلْنَا قَبْلَكَ الْاِرْجَالَا

کہا تباہ کنت گڑا چہ ایمان کارنت و ک و ما رسول دیم نہ دانگ پیش چہ تو مگر کہہ مردین

تُوْحٰی اِلَيْهِمْ فَسَلُّوْا اَهْلَ الذِّکْرِ اِنْ كُنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ وَاِنْ

بوتکت و حیر دیم دانگ آیاں - نوں جنت بکن ات اہل علماں اگر شمارا نرات و ک و

مازل

ول یعنی راج و قوماں فرامشی نشان پیش دارگ بوتنت آیاں اشاں گندان ہم قبولدار نہ بوتنت آخر کار سنتہ اللہ و مطابق ملاک کنگ بوتنت - اگں اے مکہ و مشرک کافی فرامشتاں پلو کنگ بہ بنت تو ظاہرنت اے متوک و نہ انت لامحالہ حق تعالی عام دستور و ردا ہلاک و تباہ کنگ بنت حالانکہ آسانی بالکلیہ تباہی مقصود نہ انت بلکیں قدرت لوٹیت کہ اے باقی بمانت و اے آسانی قول "هَلْ هَذَا اِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ" و جواب بوت یعنی ساری و ہم ہرچ پیغمبر اہمت کہ ہمایانی پیا نشانیاں و ظاہر کنگ و مطالبہ چہ واجہ و اشاں کنگا نیت آیاں واجہ و ڈول و بشر انت فرشتہ نہ انت اگں اسنکر مشہورین خبرے و ہم چہ و تی ناسریدی و شمارا نرات ات تو چہ زانو گراں محبت بکن ات آخر مجھ دو نصاری و گوں شے نند و نیاد ہست اینکر زہرین خبر و جنت و چہ آیاں بکن ات کہ پیشی دور و باری و ہرچ پیغمبر و نبی تے اہت کنت آیاں بشر انت یا آسمان و فرشتہ انت .

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی بشری خاصیت ماں آیان موجودات نہ چو فرشتگان آیان بدن ات کہ کدی و گرش مواریس و نہ اخذ انت کہ کدی اشان موت و فنا میست ہمیشہ زندگ بمانت۔
فل آیان فرق و امتیاز چاید که مردماں به اے واب ات کہ آیان چه خدا تعالیٰ به جانب به مخلوق به هدایت و سر و سوج و خاطر دیم دیگ تو گنتت خدا اشانی سرا و می دیم
دانگت و با وجود به سر و سامانی به جاورد به مخالفانی مقابلہ اشان مدد دیگ و وعدہ کنگت چنانچه خداوند تعالیٰ و قی وعدہ اشان راست گت و پیش داشت آیان و
گون و قی ہماہان سلامت داشت و مزین مزین مستکبرس و شہان ہر وقتیکہ گون اشان مقابلہ گت تباہ و برباد کنگت بو تنت۔ بیشک اجمہ صلی اللہ علیہ وسلم ہن یک بشرے
بلے چه ہما قسم بشرہ انت کہ آئی اعانت و نصرت بہ تہامیں دنیا و مقابلہ کنگ بیت آئی و مخالفان و لازم انت کہ قی آسر (انجام) و بابت و فکر بخت و چه پیش راج
و قومانی مثالان عبتہ بگرت چو بیت کہ چہ آخرت و حساب و پیسماں دنیا و حساب کنگ بہ بیت۔

اقرب للناس ۵۰۶ الاشیاء ۲۱

مَا جَعَلْنَاهُمْ جَسَدًا إِلَّا يَكُلُونَ الطَّعَامَ وَمَا كَانُوا خَالِدِينَ ۝
ما اڈ کنگ پرایاں اے ہمیں بدن کہ آ ورگ مروت و آدمام پشت کپوک نہ انت۔ فل
ثُمَّ صَدَقْنَاهُمُ الْوَعْدَ فَأَنْجَيْنَاهُمْ وَمَنْ نَّشَاءُ وَاهْلَكْنَا
رندا مارا تیں گت گون آیان وعدہ پدا خلاصین کنتت آ و دگ ہر کسہ کہ مالوت و تباہیں کنتت
السَّارِفِينَ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ كِتَابًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۝
ہا کہ چہ حد و گوسگنتت ما دیم دانگ بہ شے نیمکا کہ کماں آئی و تہا شے بیان انت۔ آیشما ہوش نہ کن ات فل
وَكَمْ قَصَمْنَا مِنْ قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنْشَأْنَا بَعْدَهَا قَوْمًا
وچنگر شہر ما پر و شنگت ہا کہ آ ظالم بو تگنت و پیدا گیں کنگ رند چہ آیان دگ
آخِرِينَ ۝ فَلَمَّا أَحْسَبُوا أَنَّ بَأْسَنَا إِذَا هُمْ مِنْهَا يَرْكُضُونَ ۝
مردم قی پدا وقتے دیت آیان شے عذاب آیک انا کہ بچارے کہ آچکا بیت۔
لَا تَرْكُضُوا وَارْجِعُوا إِلَى مَا أُتْرِفْتُمْ فِيهِ وَمَسْكِنُكُمْ عَلَيْكُمْ
نہ تجات و تچ ترات پہ ہا جاہیکہ شامعیش کنگاں اودا و دیم بہ قی لوگاں تاکہ شما
تَسْأَلُونَ ۝ قَالُوا يَوْمَئِذٍ إِنَّا لَكَاظِمِينَ ۝ فَمَا زِلْتُ تِلْكَ
جست کنگ بت و گوسگنتت زار پہ مابات بیشک ما ظالم بو تگیں پدا بے بوت یک پیا
دَعْوَاهُمْ حَتَّى جَعَلْنَاهُمْ حَصِيدًا خَبِثِينَ ۝ وَمَا خَلَقْنَا
آیان فریات داں ہا حدیکہ گنتتیں ڈ لنگ رینگیں کشارے ایرتیکہ آس و بیاف و پیدا گیں کنگت
السَّمَاءَ وَالْأَرْضَ وَمَابَيْنَهُمَا الْعِینَ ۝ لَوْ أَرَدْنَا أَنْ نَتَّخِذَ
آسمان و زمین و چیزیکہ آیان نیام انت لب کمان و اگر مابلوتیں کہ اڈ بکنیں
لَهُوَ إِلَّا نَحْنُ بِهِ مِنْ لَدُنَّا إِنَّ كُتَابَ فَعِلِينَ ۝ بَلْ نَقْذِفُ
یک لیبوے گڑاما اڈ کنگت آچہ قی نیمکا، اگر مارا کنگی بو تیں۔ بلکیں ما چکل دہیں
بِالْحَقِّ عَلَى الْبَاطِلِ فَيَذِمُّهُ فَاذَا هُوَ زَاهِقٌ وَلَكُمْ الْوَيْلُ
حق و بطل و چکا پدا آئی و مغزال کشیت گڑا بچارے کہ آفنا بیت۔ و زار پہ شہابات

مذلل ۳

فل یعنی چه قرآن و ذریعہ شمارا ہیک ہمیں نصیحت و
فہماش کنگ بوت و درتیں نیک و بد بشر فہماشنگ
بو تنت اگں کلمہ عقل و خدا بند بشت تو چه خدائی عذابا
و تارا کھینگ و سرچی و جہد و کوششت کن ات و قرآن و
قدر و قیمت و زمان ات کہ آ در حقیقت و پے شے بزرگی و
شرف و یک مزین دستاویزی شوتے پر چاکاں شے
زبان و وہ شے قوم و یک کالیں فزے و سر انازل بوت
وماں دنیا و دائمی شہرت و عزت شمارا بختیت اگں شما
قی اے ڈولیں دوزواہ و نہ من ات تو گڑا شماں
دنیا بزرگ و ذلیل بیت و آخرت و عذاب و جدا
گندت۔ دیمتر ہا قومانی دنیاوی آسر (انجام) و بیان
فرما شیت کہ آیان گون نبیاں دشمنی کمان و پے قی حق
ظلم کنگت۔ فل یعنی چوش نہ انت کہ چرایانی
نیست و نا بود کنگ اللہ پاک و سر زمین برباد و ویرا
بوت آشتنت تو آیان بدل و اید کہ مردم آباد کنگ
بو تنت۔ و یعنی و ہیکہ خداوندی عذاب دیا پدا
بوت تو لو تیش کہ زور و پاد و پینر و سرا دباں بہ بخت
و تجان و قی جان و برگینت آودہ و نکونی طور و
گوشگ بیت کہ بخت کجا نگو؟ بخت و دیا ہا نگو
بکن ات کہ اودا شما عیش کنگت و عیش و عشرت
بازیں اسباب نر آو تگت شاید اودا چہ شما کسے
جست بکنت کہ واج آماں و دولت و زر و زور و قوت
نشہ کجا در سہرت ہا از باباں و چون بوت و ہرج
نعمتے ترارا خدا دانگت آیان شکر داں کجا خدا دا
کرتگت و یا ایش کہ تو مزین شانیں مردے اتے ہر کس
تھی جست و پدا پے تھی سلام و اہنگت نون ہم دیا
ہما نگو بکن پر چا تچکاے، تاکہ اودا مردم بہ قی کثانی
گشا دنگت و چہ تو شور گیت کت بکنتت و تھی شور و
وتارا و اقوب بکنت (اے تہامیں جبران تحکا گوشگ
بو تگنت)۔

فل یعنی و ہیکہ عذاب گون قی چاں گندت نون
قی گناہان و قبولدار بیت و برابر چوش جاک جان
بنت کہ بیشک ما ظالم و گنہگاریں بلے اے و ہد و
پشومانی درد و دارت اے و ہد توبہ و قبولیت و
نہ انت، پشومانی و گناہانی اقرار آودہ و کل بیکار ثابت
بنت۔ آسر و ہوش ختم کنگ بو تنت چوش کہ کشار
رنگ و نر آرگ بیت یا دارے کہ ماں آس و سچک رند پر بیت العیاذ باللہ و
بایدنت کہ عالم و پیدائش و غرض و مطلب و بزانست و دنیا و تہنا لیب و تماشازانان و چہ قی انجام و بے خبر بیت بلکیں شری سر پد بیت کہ دنیا پے آخرت و
جوڑ کنگ بوتگ ہر نیک و بدیں کار و جزا رسی انت و ذرہ ذرہ و حساب ہم دیگ انت۔

ول یعنی اگر چو شیں لہو و لعب (لعب لبائی کار) بالفرض مئے شان و لائق ہو تیں ما ارادہ ہم بکتیں کہ ہنجو کائی یہ شغل خاطر ایک لمبی تماشائے ماقائم بکتیں تو اے چیز ما چہ وئی قدرت و کثرت گوں شے سر و سوچ و گرد چلاں آڑا چ تعلقے ہو تکت بلے راستیں خبر ایشنت کہ دنیا تہنا لیب تماشائے نہ انت بلکین کارزار میدان انت کہ اداحت و باطل و مناجی و جنگ بیت، حق اورش کنان و باطل و سر اشیر چنیت۔ ہمیشکا شما وئی مشرکان و احمقانہ خبرانی انجام و شر بران انت کہ حق و راستی و ایمیم محبوب و دہر یک گوں ترندی و شے چک و کپیت آوہا چو نی خرابی و بربادی پر شامیت و کتام طاقے پہ شے مدد و کثیت؟ (تنبیہ) "لَوَارِثُ نَا اَنْ نَّتَّخِذَ لِهَوَا" الخ و تقریر باریس پیے و کنگ بوت مئے نز و سیاق و لحاق و اعتبار ہرچ معنائے زیات قریب و صاف انت ماہما اختیار کنت و "مِن لَدُنَّا" و "اِنْ كُنَّا فَاَعْلٰی" و قیود و فوائد و طرف و لطیفین اشارہ کت۔ واللہ اعلم و گدا آتہا کنگ بلوئیت تو کئے رستگار کنت و کجا پناہ رست کنت۔ ول یعنی فرشتگان خداوند کریم و دربار و مقرب بوگ و باوجود مزی نکتنت وئی پروردگار و بندگی و غلامی و پروتا شان زانت و پرائی و پیر بندت ماں و ظائف عبودیت و ہیج ہمیں سستی و کمالی نہ کنت، شپ و روح آئی و تسبیح و یاد و گلاشیں انت

نہ دم برنت نہ سزار و بزار بنت بلکین تسبیح و ذکر آیانی غذا انت چو شک ماہر دمان و ساہ کشیں و ایدر کاراں ہم گلاشیں ہئیں۔ ہیے کیفیت آیانی تسبیح و ذکر ٹیگ بران انت۔ آیایں بہ کتام کارے و مامور بہ بنت یا کتام خدمتے و انجام دیگ و بہ بنت یک دمانے چہ وئی کارے غافل نہ بنت و دہر یک معصوم و مقربیں فرشتگان آئے احوال انت تو خطا کاریں انسان و لازم انت کہ آ زیات و زیات تروئی رت و نیگا بجکت و آئی بندگی و عبادت و کارے گوں دل و میل و انجام بدنت۔ وک یعنی آسمان و جلوکیں فرشتگان چہ آئی و بندگی سیر اتاب نہ دینت بلکین مدام بہ آئی ذکر و بندگی و گلاشیں انت گدا آیایں سر زمین ہنجیں ہستی یے موجود انت کہ خدا و مقابل و آ معبود بیت کت بکت و دہر یک خداوند کریم آیانی پرستش کنوکان و چہ وئی عذاب بکثیت توہا معبوداں اشان پدا زندہ کت کنت یا آیایں چہ ہلاکت و رستگار کت کنت اشان بجر چو ش کت نکتنت۔ وک معبودانی گیشی باطل کنگ و ردائے یک مضبوط و محکمیں دلیلے کہ ایشرا قرآن کریم و ماں وئی خاصیں انداز و پیش کرتیگ ایشرا چو ش بقیعت کہ عبادت کاملیں عاجزی و گوشنت و کاملیں و سر جیں عاجزی ایو کا ہما ذات و دیا اخت یا ر کنگ بیت کہ آماں وئی ذات و صفات و ہر ہما کامل بہ بیت ہمائی و ما اللہ یا خدا گوشیں ضروری انت کہ خدا و ذات چہ ہر ہمیں عیب و نقصان و پاک بہ بیت نہ آچہ کتام حسابے و ناقص نہ بیت نہ بیکار و نہ عاجز بہ بیت نہ مغلوب و نہ دگرے و مقابل و زیر دست بہ بیت نہ کسے ماں آئی و کاراں اڑ و جعالے ماں کت بکت یوں اگں بالفرض ماں آسمان و زمین و دو خدا بدنت تو دو ہیں ہیے شان و بنت یوں چارگی گپ ایشنت کہ عالم و ودی کنگ علویات و سفلیات و بند و بوج چہ ہر دو بینانی کلی اتفاق و انجام گرنت یا کدی کدی و ت ماں و تا اختلاف ہم پیدا بیت، اتفاق و صورت و دو خبرانی احتمال انت یا و تہنا چہ یچے و کاراں انجام گپ نہ کنت ہمیشکا ہر دو بیناں اتفاق کتاں و انتظام کت تو معلوم بوت کہ چہ دو بیناں یکے

ہم کاملیں قدرت و خداوند انت و اگں یکے کلیں عالم و کاراں مکمل طور و تو نیست انجام بدنت نہ دومی خدا بے کار قرار گرت حالانکہ خدا و وجود ہیسے سبب مانگ بو تکت کہ چہ آئی و منگ و ابید دگر راہے نیست و اگں اختلاف و صورت و قبول دار ہئیں تو لا محالہ ماں مقابلے یا یکے مغلوب ہوان و چہ وئی ارادہ و تجویز و دستبردار بیت تو آخدا پشت نہ کپیت۔ یا ہر دو بیناں بالکل بر وبری و طاقت و کارگران و یک دومی و برخلاف وئی ارادہ و تجویز و ماں عملی صورت و یارگ لوئیت اول و (معاذ اللہ) خدا بانی ماں لے گرد و چیل و پیکر چہ چیز نون ایت کہ بہ وجود ہئیت و موجودیں چیزانی سدا اگں گرد و چیل کنگ بہ بیت نہ مرے کش مکش و تمام چیزاں تش تش ہوان و نیست و نا بود بنت ہمیشکا چہ ایشی و اے نتیجہ ظاہر بوت کہ اگں ماں زمین و آسمان و دو خدا ہوتیں انت تو زمین و آسمان و اے نظام دیر انت کہ پارہ پارہ ہو تکت و اگں نہ یک خدا وے و بیکار یا ناقص و عاجز بوگ لازم کیت کہ آفرضی خبر و خلاف انت۔ ول کہ آعرش (بادشاہی تخت) و

الانبیاء ۲۱

۵۰۷

اقترب للناس

مِمَّا تَصِفُونَ ۱۵ وَلَهُ مَنْ فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَنْ عِنْدَهُ

چہ ہیے خبراں کہ شما ایش گوشاں و ہوائی و تہنگت ہر جکیاں آسمان انت و ماں میان انت و ہکا آئی و

لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ۱۶ يَسْبَحُونَ

نہر یکا بیت آتکتر کنت چہ آئی و بندگی و نہ آ سستی کنت شپ و روح آئی و

الَّيْلِ وَالنَّهَارِ لَا يَفْتُرُونَ ۱۷ اِمَّا تَخَذُ الْاِلٰهَ مِنَ الْاَرْضِ

یاد اکنت، دم برنت و چہ آیایں ٹاھینتگ دگر معبود چہ زمین و

هُمْ يَنْشُرُونَ ۱۸ لَوْ كَانَ فِيْهِمَا اِلٰهٌ اِلَّا اللّٰهُ لَفَسَدَتَا فَسُبْحٰنَ

کہ آدو بارہ زندگ کنت آیایں اگر ہوتیں ماں زمین و آسمان و دگر معبود بغیر اللہ و گدا آہر و (زیر آسمان) خراب بنت

اللّٰهِ رَبِّ الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ۱۹ لَا يَسْئَلُ عِبَادًا فِعْلًا وَّ

نوں پاکنت اللہ عرش و واجہ، چہ ہا خبراں کہ ایش گوشاں و آجست کنگ بیت چہ ہر جکیہ آئی کنت و

هُمْ يُسْئَلُونَ ۲۰ اِمَّا تَخَذُوا مِنْ دُوْنِ الْاِلٰهِ قُلْ هَاتُوا

اے دگر جنت کنگ بنت و چہ ٹاھینتگش بغیر اللہ و دگر معبودے؟ تو بگو ش بیارت

بِرُّهَانِكُمْ هٰذَا اِذْ كُرُمٌ مَّعِيَ وَذِكْرٌ مِّنْ قَبْلِيْ ۚ بَلْ اَكْثَرُهُمْ

وئی سند وک ہیے خبرنت ہما کسانیک گوں ہر اھنت و ہیے خبرنت چہ من پیشگانی۔ بلکین گیشتر آیایں

لَا يَعْلَمُونَ الْحَقَّ فَهُمْ مُّعْرِضُونَ ۲۱ وَمَا اَرْسَلْنَا مِنْ

نقہ بنت حق و نوں آیایں دیم و گرد دینت و ما دیم نہ داتگ

قَبْلِكَ مِنْ رَّسُوْلٍ اِلَّا نُوْحِيْ اِلَيْهِ اَنْهٖ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنَا

پیش چہ تو ہیج رسولے مگر پہ آئی ہیے حکمیں دیم دات کہ خبر ایشنت کہ مچ کسے بندگی و لائق نہ انت

فَاعْبُدُوْهُ ۲۲ وَقَالُوا اتَّخَذَ الرَّحْمٰنُ وَلَدًا سُبْحٰنَ ۚ بَلْ عِبَادٌ

بغیر چہ من ہیں منی بندگی و بکن ات فل و گوشنت کہ رحمن و ٹاھینتگ چک، پاکنت آذات فل لیکن آبدینت

مُكْرَمُونَ ۲۳ لَا يَسْبِقُوْنَہٗ بِالْقَوْلِ وَهُمْ بِاَمْرِہٖ يَعْمَلُونَ ۲۴

شرف داتگیں۔ پیش نہ کپنت چہ آئی و پہ خبر و آیایں پہ آئی و فرمان و عمل کنت و لا

مآزل ۳

ہم کاملیں قدرت و خداوند انت و اگں یکے کلیں عالم و کاراں مکمل طور و تو نیست انجام بدنت نہ دومی خدا بے کار قرار گرت حالانکہ خدا و وجود ہیسے سبب مانگ بو تکت کہ چہ آئی و منگ و ابید دگر راہے نیست و اگں اختلاف و صورت و قبول دار ہئیں تو لا محالہ ماں مقابلے یا یکے مغلوب ہوان و چہ وئی ارادہ و تجویز و دستبردار بیت تو آخدا پشت نہ کپیت۔ یا ہر دو بیناں بالکل بر وبری و طاقت و کارگران و یک دومی و برخلاف وئی ارادہ و تجویز و ماں عملی صورت و یارگ لوئیت اول و (معاذ اللہ) خدا بانی ماں لے گرد و چیل و پیکر چہ چیز نون ایت کہ بہ وجود ہئیت و موجودیں چیزانی سدا اگں گرد و چیل کنگ بہ بیت نہ مرے کش مکش و تمام چیزاں تش تش ہوان و نیست و نا بود بنت ہمیشکا چہ ایشی و اے نتیجہ ظاہر بوت کہ اگں ماں زمین و آسمان و دو خدا ہوتیں انت تو زمین و آسمان و اے نظام دیر انت کہ پارہ پارہ ہو تکت و اگں نہ یک خدا وے و بیکار یا ناقص و عاجز بوگ لازم کیت کہ آفرضی خبر و خلاف انت۔ ول کہ آعرش (بادشاہی تخت) و

تہنا مالک انت ماں آئی و ملک شرکت و گنجائش نیست و خود مختار و دوت سرری بادشاہ و بدیکہ ماں یک اقلیم و قرار گیت نکنت کہ خود مختاری ہس ایوکا مجازی (ہداری) انت تو دو کامیں مختار و دوت سرری خدا ماں یک سلطنت و چونکائی شرک بوت نکنت وک یعنی خدا و ہا ہستی و نام انت کہ آوت سر و سر جمیں احتیاد دار وک بمیت آئی قدرت و مرضی و دارگ و کجا کسے جنت و با و است ہم کت دکت کہ شما فلاں کار جوش پر جاکت۔ البت آحق داریت کہ آچہ ہر کس و جنت و با و است و مواخذہ بکت و ساری و توحید و بابت و عقلی دلیل قائم کنگ بوتگت نون گون مشرکاں آیانی دعویٰ و بردا صحیحیں دلیل و مطالبہ انت یعنی ابیدہ خدا ہر جہ معبودے شما تجویز کنگت آیانی ثابتی چہ کتام عقلی یا نقلی دلیل و بوت۔ اگر موجود انت تو ہمیش بکن انت، ظاہری گپے کہ آیانی گورا ابیدہ و ہم و حمان و یا پت و سپر کانی کورانہ زندگی و دگر ہے سنگ انت۔ شرک و تائید نہ کتام عقلی دلیلے کار دات کنت نہ نقلی کہ آثار ایشان پیش کت بختیں۔

الانبیاء ۲۱

۵۰۸

اقترب للناس

يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنْ

آزانت ہر چہ کہ آیانی دیمانت و ہر چہ کہ آیانی بدانت و سفارش نکنت مگر بہ ہا کس

ارْتَضَىٰ وَهُمْ مِنْ خَشْيَتِهِ مُشْفِقُونَ ﴿٥٨﴾ وَمَنْ يَقُلْ مِنْهُمْ

کہ اللہ راضی بیت و آیال چہ آئی و ہم و پے ترس لرزت و ہر کس کہ بگوشت چہ آیال

إِنِّي إِلَهٌ مِنْ دُونِهِ فَذَلِكَ نَجْزِيهِمْ كَذَلِكَ نَجْزِي

کہ منوں معبود بغیر چہ اللہ و گڑا آئی و را ما جزای دیں جہنم و ہے پیمای جزای دیں ما

الظَّالِمِينَ ﴿٥٩﴾ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ

ظالمان و آیانیت اسے مسکراں کہ آ آسمان و زمین

كَانَتْ آرْتَقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ

بند انتت پراپچیں کنت و وید اگیں کت چہ آپ و ہر زندگیں چید و

أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٦٠﴾ وَجَعَلْنَا فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِهِمْ

گڑا ایمان نہارنت چہ و وید اگیں کنت ماں زمین و کوہ کہ بلیثیت زمین گون آیال و

وَجَعَلْنَا فِيهَا فِجَاجًا سَبِيلًا لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٦١﴾ وَجَعَلْنَا

وکتیں ماں آیال کت دیمں راہ تاکہ آراہ و در برنت و وکتیں

السَّمَاءَ سَاقِفًا لِّتَحْفُظَنَّهُمْ ۖ وَهُمْ عَنْ آيَاتِنَا مُعْرِضُونَ ﴿٦٢﴾ وَ

آسمان یک قبة کے محکمیں و و آجہ آسمان و نشانیان اعراض کنوکی انت و

هُوَ الَّذِي خَلَقَ اللَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلٌّ فِي

آہا ذات انت کہ پیدا کی کنت شب و روج و واه و آدرست ماں

فَلَكَ يُسَبِّحُونَ ﴿٦٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا الْبَشَرَ مِنْ قَبْلِكَ الْخُلْدَ

یک فلکیا ہر شاگ کنت و وکتیں پے چہ انے و پیش چہ تو مدام پشت کپک

أَفَاِنْ مِتَّ فَهُمُ الْخُلْدُونَ ﴿٦٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ

گڑا اگر تو مرے گڑا چہ آہیشہ پشت کپت۔ ہر ساہ دارے و چٹگی انت مرگ و

مذلل ۲

حضرت شاہ صاحب نبشہ کنت کہ ساری ہا خدا یانی بابت و گوشتی کہ آیال و خدا ہر کسے قرار بدنت کہ اے دول و اگس حاکم بوتیں انتت تو دنیا و نظام خراب بوتگت۔ نون ہا یانی ذکر فرمائینت کہ آیال و چہ خدا تعالیٰ و جہل تر گوڈیں گوڈیں خدا بطورائیں وزیر دستیں مالکائی ماتحت قرار دینت۔ نون آیال مالک و سند لوٹ انت ابیدہ چہ سندہ آنا ب چون بیت کنت اگر شے گورا سندہ است انت تو ہمیش بکن ات و یعنی منی امت و پیشی خدا پرستیں امتانی گپ ہے یحییٰ بوتگ کہ آرب العرش و بغیر دگر ہر کس خدا انت کہ آئی و عقلی دلیل ساری و بیان بوت شما اگاس آسمانی ملکتانی اے اجماعی عقیدہ و برخلاف کتام دلیلے دار ات تو آثار پیش بکن ات منی دعویٰ ایشنت کہ اے امت و پیشی امتاں اے امت و کتاب (قرآن کریم) و پیشی امتانی آسمانی کت باں (تورات، انجیل وغیرہ) درست اے دعویٰ و توحید و رد امتقن بوتگت چنانچہ مردی ہم بازیں تحریفانی با وجود، پیشی کتابانی تاکاں بلیثیں ات تو توحید و اعلان و شرک و رد اوصاف صاف و گندت مگر اے جاہلاں اے خبر چوںکائی سر بہ بنت اگس اشا زانگ بوتیں توحق و خبر و اشکگ و بدگر دلش تاب نہ دامت وک یعنی تمام انبیاء و مرسلین و اجماع توحید و عقیدہ و سرا بوتگ کتام یک پیغمبر و کدی یک حرفے آئی و خلاف گوشت نکت مدام ہے تلقین کنان بوتگت کہ ابیدہ چہ یحییٰ خدا کسے و بندگی کنگی نہ انت تو ہر مایا چہ عقلی و فطری دلیلان توحید و ثبوت رسیت و شرک رد بیت ہے پیمایا چہ نقلی حیثیت انبیاء علیہم السلام و اجماع توحید و دعویٰ و حقانیت سر محکمیں دلیل انت وک عرب و لہتیں قبیلہاں ملائکتاں خدا جنیں چک گوشتگت نون ہمشکا پست دات کہ خدا و برز بالا تیں شان و اے لائق نہ انت کہ پروتا چک و جنگ جوڑ بکت ماں ہمیشی نصرانی ہم رد بوت کہ اشاں حضرت مسیح علیہ السلام و ابن اللہ گوشتگت و ہم یہود و ہما ٹولی کہ آیال حضرت عزیر خدا و چک قرار دامت۔ وک یعنی ہما

گچینی ہستیان و شما خدا اولاد پیش دار ات آیال اولاد نہ انت البت اشاں آئی و شرفداریں بندہ انت و با وجود انتہائی عزت و شرف مند بوگ و آیانی ادب و فرمانبرداری و حال ایشنت کہ دانکہ اللہ و مرضی و اجازت و مکندت آئی و دیمایا پیش کیاں و قنستان سرینت نہ کنت و نہ یک کارے ابیدہ آئی و حکما اشاں انجام دات کنت جوش بگوش کہ عبودیت و بندگی و کمال آیانی ہیل و عاداتانی گیش و گوار کنو کنت ہم صفحہ و فوائد : وک حق تعالیٰ و علم آیانی تمام ظاہری و چہرہ احوالان و چہ و جاگرد کنو کنت آیانی صحت حرکت، قصہ و کار چرائی و پوشیدہ منت نہ کنت ہمیشکا اے دولیں قربت حاصل کنو کیں بندگاں اے حقیقت و سر بہ بوان و ہر وہدوتی جاوڑانی مراقبہ و کنت کہ صحت جاوڑے آئی و برخلاف بمیت۔ وک یعنی آئی و مرضی معلوم کنگ و ابیدہ کسے و سفارش و ہم نہ کنت چو کہ چہ موحدیں مومنان اللہ تعالیٰ راضی بیت ہمیشکا پے آیانی حق و ماں دنیا

وآخرت جو استغفار رنگ آیان فی وظیفہ انت۔ وکذا آیان و چونکائی خدا قرار دیک بیت۔ ویدیکہ خدا انت تو اشان خدا مردی چک و جنس چک ہن جو بوت
نہ کنت چیا کہ اولاد چہ مات و پت و جنس و باید بیت۔ وکذا یعنی ہما کسان کہ شتا آیان و خدا یا خدا اولاد قرار دیت اگر بفرض محال چریشاں کسے و قی بابت
(معاذ اللہ) چو شیش گپے ظاہر بکنت تو ہما دوزخ و سزا کہ چہ خدا سرگوزد کین ظالمان و رعیت ما چو شیش سزا اشان و ہم دہیں آچہ سنے لامحدود دین اقتدار و
زور کی و نتوانت کہ در بکنت نون اشان چوں خدا قرار گیت کنت وکذا رتق و اصل معنی ہور بوگ و ماں یک دومی و داخل بوگ ابتداء زمین و آسمان ماں
اندیمی و تہاروی و چہ یکدگرے و جدا و گت تانہ انت پداہ و قی وجود و شر و عاقی دور و ہم ہر دویں کوں یک دگرے ہور تہور انت زہد تر قدرت و دست و اسے
دو تیناں چہ یکدگرے و جدا بکنت اسے گیش و گوار و پد ہریکے و طبقات جدا جدا جو بوتنت۔ پداہم اشانی دپ بند انت نہ چہ آسمان و ہور و گورنگت و نہ چہ
زمین چہ رستگت آخر کار خداوند تعالیٰ و پداہم اشانی
جنس و فاندگ اے ہر دو بینانی دہان و چہ کنت شہ
برزآپ و دپ بیک (پچ بوت) چہ چہل زمین و رگ
دریشک پچ بوتنت چہ چہ زمین و حق تعالیٰ و جو و
وڑ وڑیں معدن و سبز اوگ در کنت، آسمان کوں
بے شماریں استاراں براہنک گت کہ چریشاں ہریکے و
لوگ جدا و رفتار ہم بہ و قی حساب و جدا ایرکنگ بوتنگ۔
و یعنی ہوتا ہر چہ جانداریں چہ رے کہ شمارا نظر و
کشت بالواسطہ و بلا واسطہ کوں آپ و سازگ
بوتنگت آپ و چند آیان مادہ انت کہ چرائی و دوم
گرت البت ہنچیں مخلوق کہ آئی و بابت و ثابت
بیت کہ پریشی و سداش آپ و واسطہ نیست
انت آہے شک مستثنی انت یعنی چہ حکم و در
حساب بیت پداہم چہ لاکر حکم الکلی و اعتبار و اے
کلیہ و قی جاگہ و صادق مانیت۔ وک یعنی قدرت و
چو شیش سر و پچیں نشان و محکمیں بند و پتاں گندان و
ہن آیا مخلوق خدا و وجود وائی و وحدانیت و سر افعین نہ بیت و
و ایشی و تقریر ماں سورہ غل و گوست۔ وک یعنی یک ملکہ و
مردم کوں کہ ملکہ و مرد ماں دوا چار کت بکنت اگر کوہ پچیں و
ہو تین انت کہ رو و راہاں بند ہو تین انت تو گدا اے مقصد
چون محمل بوتنگت (کذا فی الموضع) چہ ہم پراہ و گشا و گشا راہانی
گند گاناں تو نیت کہ حق تعالیٰ قدرت و حکمت و توحید و نیمکا
راہ بکیت۔ وک یعنی نہ کیت و نہ پرشیت و نہ بدل بیت و
شیطانانی گوشانی دارگ و جاور ہم محفوظ انت۔ و آسمان و بان
پشکا گوشت کہ گند گا چو بان و نظر کیت وک کہ چو ہن مضبوط و
محکم پراہ و برزیں بان اسید چہ وکی و منک اوشتاگ کہ آئی و
تھے رنگ روغن و پلاستہ ہم نہ لبیت نہ کیت وک اے ہما
آسمانی نشانیانی چہ رے گیش و گوار بیا بوت وک یعنی روح
ماہ بلکیں ہر یک اتارے بہ و قی مدار و ارد گردا چکرت۔ چہ یسوع و
لفظ ہے ظاہر بیت کہ استاراں چہ خدا و حکما و تاوت روکنت
وک یعنی چو شکہ برز بیا تو کیں مخلوقات و وجود چہ حق تعالیٰ و
ایجاد و ماں وجود و اہانت تمام انسانانی زندانی ہم ہمانی و
بخش تلکین انت ہر وہ و بلوٹیت پچ کیتی کنت موت بہ ہریکے و
سرا ایشروت ثابت کنت کہ تمی زندانی بہ تمی اختیار نہ
انت حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ کافراں واجب بغیر
صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم و گپاں اشکان چو شگت کہ اے تمام

الانبیاء ۲۱

۵۰۹

اقرب للناس ۱۴

وَنَبَلُوكُم بِالْأَشْرَارِ الْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ وَاللَّيْنُ أَتَرْجِعُونَ ۝۵۰۹

وہا آزمائش کنیں شمارا پدی و نیکی پہ پدیری کنگت۔ و منے نیگا کر دینگ شمایت وک و ہر وقت کہ

رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا ۖ هَٰذَا الَّذِي

ترا گندنت کا فر گدا و کہ کارش نیستیں کوں تو مگر کلاگ کرگ (گوشت) ہیں ہم مردانت کہ

يَذْكُرُ إِلَهُتَكُمْ ۖ وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ ۝۵۱۰

نام و گرت شے مبدوانی۔ و آوت چہ رحمن و نام و مسکر انت وک

خُلِقَ الْإِنْسَانُ مِنْ عَجَلٍ ۖ سَأُرِيكُمْ آيَاتِي فَلَا تَسْتَعْجِلُون ۝۵۱۱

پیداگ ہوگ انسان پہ اشتاپ کاری۔ زو تا پیش داروں شمارا قی نشانیاں، نون اشتاپ کن انت

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۵۱۲

وگوشت کہ کدیک بیت اے وعدہ اگر شما ہست راستگو اگر برانت

الَّذِينَ كَفَرُوا حِينَ لَا يَكْفُونُ عَنْ وُجُوهِهِمُ النَّارَ وَلَا عَنْ

کافراں ہما وقت و کہ دور گت نہ کنت چہ و قی دیم و آس و نہ چہ

ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يَنْصَرُونَ ۝۵۱۳

پشتاں و نہ آمدت کنگ بنت بلکیں آکیت پہ آیان سر و ناگہا پہ آیان سر و ہوش

فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدِّهَا وَلَا هُمْ يُنْظَرُونَ ۝۵۱۴

بارت۔ پداہ آئی و گردینت کنت و نہ آمدت دیک بنت وک۔ و بے شک کلاگ کرگ بوتنگت

بُرْسِلَ مِنْ قَبْلِكَ فَخَاقَ بِالَّذِينَ سَخِرُوا مِنْهُمْ مَا كَانُوا

پیغبران پیش چہ تو پدا کیت اتنگ پہ کلاگ کرگ و کانی سدا چہ آیان ہما چہ سزے کہ

بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۝۵۱۵

کلاگش کپتگ انت وک تو بگوش کہ شے نگہانی و کنت ماں شب و وروج و چہ

الرَّحْمَنِ ۖ بَلْ هُمْ عَنْ ذِكْرِ رَبِّهِمْ مُعْرِضُونَ ۝۵۱۶

رحمن وک بلکیں آچہ و قی رب و یاد کنگ دیم و گردینت وک یا آیان و

مزل ۳

و خداوندان ہما و ہدے ماں ایت کہ اے و اجہ زندگ انت اے کہ چہ دنیا و رخصت بوت گدا ہج نہ مانیت چریشی و آگ آیان غرض ایشنت کہ موت و آگ ایک نبوت و برخلاف انت تو
آئی و پتہ دیک بوت و ما جعلنا لیسنہ من قبلك الخلد یعنی چہ نبیاں و مرسلان ہما کس انت کہ برائی موت و اردن بوت و ہمیشہ زندگ مانیت۔ و آگ اشان ایو کا چہ تہی موت و
تصور و قی دل و سر کنگ لوٹت تو آئی و پتہ ماں آفان میت فہم الخلد و ن یعنی خوشی پہ چہ خبرا آیا و اجہ چہ دنیا و بلدیت و ہر و نا نا شاہر چہ دنیا و نہ لڈت نروت و قی
تگرہ و نیچک دما نگ ات و ویدیکہ بہ شے سرا پد و پیش و موت آئی انت تو پیغبر مرگ و سرا بغلکی پر چا جن ات اے ہما کنت کہ اشی و سرا ہر کس و روگی انت کئے انت ہما کس کہ
آکر اکر ی موت نیست چو ش بگوش کہ توحید و دلائل قدرت و بیان و زند ماں اے آیتا سکہ نبوت و نیمکا جبر ترنگ بوت۔
ہم صفحہ و فوائد: وک یعنی ماں دنیا و سکی و زمی، جان و دہی نا دہی دست پچی و دست تنگی، رنج و عیش و غیرہ تہر تہری جاوارن و دیم دیان و شمارا چکا سگ بیت
ناکہ ملی و نقل جدا جدا بہ بنت سطر اہر کس بڑانت کہ کئے سکی و سوری و و ہدا صبر کنت و دلائل نعمانی شکر و گرت۔ و چکر مردم انت کہ آیان نا امید یا شکوہ و گلہ و نا شکری و

ناہودگیں مرض و گرفتار انت۔ فل کہ اوداشے صبر و شکر و ہر یک نیک بدی عمل و ثمرہ دیک بیت۔ فل یعنی چہ وقی انجام بالکل بے غم ہو ان لے مردم واجہ پیغمبر علیہ السلام کلاگ کرت وگوں آئی مسخرہ کنند چوش کہ ہر مسخرہ کلاگ کران و گوشت اھذا الذی یذکر الھتکم آیات ہما واجہ انت کہ شے معبودانی نام وگوں بدی و گرفت حق تعالی اشان پستہ دیان و زبان کنت کہ اشان و شرم نیست کہ اشان و ت چہ حقیقی معبود و ذکر و چہ رحمن و نام و کنت بنت آئی و بر حقیقی کتاب و منکرنت و دروغ معبودانی بدی و اشکنان و پیشانی و سر اگر نچاں پتر اکنت اے جاوہر کلاگ و قابل آوت ات یاد و می ٹولی انت؛ فلک شاید کافرانی کلاگ و مسخرہ و اشکنان لھتے مردمانی دل و اھنگ کہ چوشیں ناہودگیں گپانی سر عذاب فوراً بیت تو خوب انت و دوت کافراں ہم ٹولی کنان و عذاب جلدی لوٹو کنت کہ اگر در حقیقت و ما بہ شے گور و عذاب و مستحقین تو آعدا باہر اشانی پر جانیا رت حق تعالی اے ہر دو تینان و چوش پستہ دنت کہ اشان سکین شاپ کارے۔ چوش بکوش کہ ماں آئی و خمیر و جلد بازی مان انت آٹرا بایدنت کہ میں صبر بکت، من زوت و فی ہر

الانبياء ۲۱

۵۱۰

اقترب للناس

الْهٰۤاءُ تَمْنَعُهُمْ مِّنْ دُونِنَا لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ اَنْفُسِهِمْ
وگہ معبود ہست کہ بچینیت آیان بغیر ہما۔ آ و فی جنہ و مدت و ہم گت نہ کنت
وَلَا هُمْ مِّنَّا يَصْعَبُونَ ۚ بَلْ مَتَّعْنَاهُمْ اُولٰٓئِكَ وَاَبَاۤءَهُمْ
ونہ رست چہ مے نیکا آیان پناہ و بلکین ما آسودہ حال کنت آ و آیان پت پیراں
حَتّٰى طَالَ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ اَفَلَا يَرَوْنَ اَنَّا نَأْتِي الْاَرْضَ
داں ہا حدے کہ دران گوست پے آیان سر عمر نو آنکندنت چہ کہ مادیم و انہیں ماں زمین و
نَنْقُصُهَا مِنْ اَظْرافِهَا اَفْهُمْ الْغٰلِبُونَ ۚ قُلْ اِنَّمَا اُنْذِرُكُمْ
کم کناہیں آئی و را چہ کنا ریاں۔ نوں ہما گیش بہت چہ ق تو بکوش چیزیکہ من شمار تر سینوں
بِالْوَحٰی وَلَا يَسْمَعُ الصُّمُّ الدُّعٰۤاءَ اِذَا مَا يُنْذِرُونَ ۚ وَلٰكِنْ
آپہ وحی و موافق انت۔ دیش کنت کر توار و وقتیکہ آترسیگ بہت۔ و اگر
مَسِيَّتُهُمْ نَفْخَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ لَيَقُولُنَّ يَوْمَلْنَا اِنَّا
بلکیت آیان و یک با پے چہ حق رب و عذاب و گرا گشت ہائے افسوس پر ما بیشک ما
كُتٰۤا ظٰلِمِيْنَ ۚ وَنَضَعُ الْمَوَازِيْنَ الْقِسْطَ لِيَوْمِ الْقِيٰمَةِ
ظالم اتیں و وایر کنیں شہیم و انصاف و قیامت و روح و
فَلَا تَظْلُمُوْۤا نَفْسٌ شَيْۤا ۚ وَاِنْ كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ
پد و ظلم نہ بیت کہے و سر و ہج۔ و اگر بیت قدر اسپستان و دانگ
خَرَدَلٍ اَتَيْنٰ بِهَا وَاَوْكَفٰۤى بِنَا حَسِبٰۤى ۚ وَلَقَدْ اَتَيْنَا مُوسٰى
زورین کاریں آئی و رات و موات بتیں پر حساب و برگ و و پیقین داتیں موسیٰ و
وَهَرُونَ الْفُرْقَانَ وَضِيّٰءٌ وَذَكَرَ الْمُتَّقِيْنَ ۚ الَّذِيْنَ
دھارون و فیصلہ کنوکیں کتاب و روشنی و نصیحت پر ہیز گاراں و ہما کہ
يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَهُمْ مِّنَ السَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ۚ
ترست چہ وقی پروردگار و نادیدہ و آ چہ قیامت و خون کنت و

مزل ۴

کہ مردم ذات کت محنت اصلی گپ ایشنت کہ چہ پستانی پشت اے مردمان بے فکری و زندمانی گوازینتگ، خداوندی عذاب و یک گور گندے ہم اشان نہ لگتگ ہشتا غفلت و نشہ و مست ہو ان و چہ حق تعالی و پیغام و پیغمبرانی پستانی قبول کنتا دیمش دات۔ فل یعنی ماں عرب و سرزمین اسلام شنگ و تالاں بوگ و لگت و کفر و شرک و ت نزہوان بوت کم کم و اود و زمین پر کافرانی سراتنگ ہو ان ات آیان حاکمی و سرداری پرست پر و دیل و گیت آیا نوں اے ہمیں واضحین علامات و نشانیان و گندان و ہم وقی بدی انجام نظر نیست و آیات و نوین مشاہدات و باوجود ہما امید دارند کہ پیغمبر علیہ السلام و مسلمانانی سرما غلبہ حاصل کنیں اگر اشان عبرت و ہم بہت تو بایدنت کہ چہ عقل و کار بگرت و وقی احوال و جاوہر و سرانظر داران و وقی مستقبل و اندازہ و دوت بجننت۔ آیا اشان نزہانت کہ اشانی چاگرد و بازار و میسگان نبیانی تکذیب عداوت و سزا و تباہ کنگ بو تگنت و ہمیشہ آخر کار خدا و وفاداران بہ وقی مقصد و مراد کامیاب بو تگنت گدا ماں سید المرسلین و کاملین مومنانی مقابلہ اشان چونکائی غلبہ حاصل کنگ و امت داشت کنت وَلَقَدْ اَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِّنَ الْقُرٰى وَصَرَفْنَا الْاٰیٰتِ

و انتقام و نشانیان شمار پیش داران و یعنی شامام چوش در آیین ات کہ قیامت کیت و تمام کافراں مدام ماں دوزخ و سخت آخرے و عہدہ کدی سرجم بیت اگر شما راست گوش ات گدا قیامت و جہنم و ہنوں پر جا پیش ندرت۔ فل اگر بریشاں حقیقت ظاہر بیت و آہینا کنیں ساعت و برد و پے شتری و سر کچ بورت تو بچہ چوش در خواست نکنت آوہدیکہ آساعت دیماکیت کہ دیم پشٹا و چاریں گڈاں آس مردم و بہ گئے کاریت تو نہ چہ یک طرفے آٹرا کہے دور کت کنت و نہ چہ یک نیمچے آٹرا مدد سر بیت و نہ مہلت دیک بیت و نہ چہ ساری و آئی و انان و سر جہیں اندازہ بیت۔ یک انا کہ آئی و آگے ہوش باختہ بنت گڈا آوقتی زانت کہ ہما چیزے و کہ آیان پے کلاگ زرتگت ایک حقیقت ثابتہ ایت۔ و یعنی ہما چیز کہ آیان آٹرا پے کلاگ زرتگت ہمائی و سزا و آیان و چپ و چاگردکت و آیان کلاگ و و بال آیان جند و سر اکبت۔ فل یعنی چہ رحمن و قہر و غضب و شے حفاظت کنوک دہ کتام کس انت اے ابو کا آئی رحمانی برکت انت کہ فوراً عذاب و دیم نہ دنت بلے چشیں حمت دارو کنیں حلیم و بردبارے و غصہ و چہ ترسگ لو بیت

نحوذ بالله من غضب الحليم۔ فل یعنی رحمن و حفاظت و آیان احساس و زانگ نیست انت، عیش و عشرت و دلچسپی و زندمانی و چہ حقیقی پروردگار و یاد آیان و غافل کنگ پیشکا دھدے کہ چہ آئی و جانب و پست و نصیحت کنگ بیت تو دیم تاب دینت کہ اے چوین گشت کہ شروع کنگ بو تنت۔ فل صفحہ و فوائد: فل یعنی آیا اشان وقی فریضی معبودانی بابت و خیال دارند کہ آاشانی حفاظت و کنت و موہ رسگ و وہدہ اشان چہ خدا و غضب و کیننت و تو آبیچارگ اشانی مدد و حفاظت و قی جاگہ انت آیان وقی جند و حفاظت و کت نہ کنت اگر کسی اشان پرست پر و شس بکت یا چریشاں چرے پچ بگرت اینکر ہن جوازت ندرت کہ وقی جند و حفاظت و خاطر ا دست و پا دے بجننت یا وقی جند و رکننگ و خاطر امداد و رفاقت طلب بکننت فل یعنی رحمن و چا و گند و حفاظت و بتانی عاجزی و بزرگی چوشیں چیزے نہ انت

لَعَلَّكُمْ يَرْجِعُونَ ۝ (الاحقاف رکوع ۴) (تنبیہ) اے مضمون و آیت ہاں سورہ رعد و آخر گوشت اودا چارگ بہ بیت۔ وک یعنی مئے کار خداوندی و حی و درود نصیحت کنگی انت و ہر انجم و خبردار کنگلنت دل و کتر اگس اے توار نہ اشکنت تو پشی و ما قصود ار نہ تیں، و قی کرتی و انجام و موت گزندت۔ وک یعنی اے مردماں کہ اشان و تا کتر کنگ اشانی اے کتری صرف داں ہا و ہر انت کہ اشان پر نچک نبو کنگت اگن عذاب خداوندی و یک بر مشی اشانی گوشاں بکسیت یا خدا و قہر و غضب و یک دنا تیں گر مائشے ہم اشان و بکلیت تو چم و گوش درست و بخت آوہد وید جواس ہوان و کوکار کنگت کہ بیشک ماسک مزنیں گنہگار تیں کہ اے ہمیں کبجنتی یے مئے چکا کنگت۔ وک یعنی کچت و دانگ و کد و کسے و عمل ببیت آہم ماں شہیم و کشک بیت اینگر آنگر ضائع و بر باد نہ بیت و نہ کسے و سرافلم و زور کنگ بیت ذرہ ذرہ حساب بروبر کنگت بیت تنبیہ: موازیں جمع انت میزان و شاید شہیم باز بت یلیک بیت مگر جدا جدا عملان و کارستری اعتبار و باز قرار دیگ بوتنت۔ وک اعلیٰ علم عملانی میزان (شہیم) و بابت پیسر ماں سورہ اعراف و گت و تران بوک بایر انت کہ ہمودا چارگ بہیت وک یعنی مئے حساب گڈی و فیصلہ کنوکیں حساب بیت کہ چرائی وید کہ دومی حساب نہ بیت و نہ مارا بہ تمام مخلوق و حساب گر کنگام مددگارے بکار انت دیمتر پیش داشت کہ ایدار و ترسینگ و سلسلہ چہ پیسرا ہوان و پیدا کنت موشی چہ ہا خبر ان کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ترسینیت پیشی نبیاں ہم چہ ہا خبراں ترسینان و پیدا کنت وک یعنی تورات شریف کہ آتی و باطل، ہدایت و کراہی حلال و حرام و جبرہاں گیش و کیوار کنگان جاہلی و کاہلی و تہار و کیا نی تہار و شنائی سر کنگ و چہ خدا و ترسواں پند دیوکیں کتابے انت۔ وک قیامت و ترس پیشکا دارنت کہ ماں آیانی دل و خدا و ترس انت، مدام ماں دل و ترس و لرزنت کہ بچار بارس اودا گون ماچنیں صورتے پیش کیت چو مبیت العیاذ باللہ حق تعالیٰ و ناراضگی و عذاب و سزاوار بتیں۔ ظاہرین گت بیت کہ ہنجوشیں مردم چہ پنت و نصیحتاں نفع و سیت حاصل کنوک بنت۔

ہے صفحہ و فوائد: وک یعنی یک نصیحتی کتاب اے قرآن پاک شے دیما موجود انت کہ آتی جلیل القدر مزین نفع و سیت دیوک و کثیر الخیر لوک چہ تورات و ہم زیات روشنی داروک انت آیا اے ڈولیں صافیں و روشنیں کتابے و شماسکر بیت کہ اودا حج انکار و ہم گنجائش نیست انت وک یعنی چہ واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و چہ حضرت موسیٰ و ہارون علیہما الصلوٰۃ والسلام و پیسرا واجہ ابراہیم و آتی برز بالا تیں قابلیت و شان و مناسب و نیکراہی و ہدایت دانگت بلکین چہ ورنائی و پیش ماں خوردی و بہ ہا نیکیں کشک و سر پر نینگ کہ آے پیما مزین شانیں نبیانی شان و روء بیت۔ وک یعنی ما آتی و قابلیت و لیاقت و علمی و عملی کمالات و سرجی و خبردار و کیں پیشکا ہرچ ہرچ رشد و ہدایتے کہ آتی و جاوہر و مناسب ات آزمادات وک یعنی مکیں اشانی اصلیت و حقیقت و ظاہر بکن انت آخر سنگ و وت تراشگیں بت چونکائی خدا جوڑ بوتنت! وک یعنی عقل و وزن دارس نقل و کتام شہادتے مئے گت و تاثیر نیست انت تو بیت و لیکن ستریں و وزن داریں دلیل در بابت و بت پرستی و برحق بوک و الیشت کہ چہ بندرے مئے پت پیرکاں ہیشانی

پرستش کنان پیدا کنت گڈا ما و قی ستر نیانی دستور چوں کائی یلہ بد تیں۔ وک یعنی چہ دلیل و شے حقانیت و عقلمندی ثابت نبوت البت اے جبرائی انت کہ شے پت و پیرکاں چو شے پیما گراہ و نا واقف انت کہ آیانی کور کائی زند گیری و شتا و تارا ہلاکت و بریادی و کورچات و چکل دیگالات وک تمام قوم و عقیدہ و برخلاف ابراہیم و اے ڈولیں ترندیں گفت گو و اشکنان و ماں آیانی دل و بے قراری و جاہ جت و ترسینیتش آیا راست کائی تہی عقیدہ و خیال ہمیشنت یا صرف مسخرہ و ووش گچی کنگائے۔ وک یعنی منی عقیدہ ہمیشنت و گون کا ملیں یقین و بہ دل اے خبر و گواہی و دیاں کہ منی و شے درستانی رب ہما کیں خدا انت کہ آتی و زمین و آسمان پیدا کنت و آیانی چار و گذار کنت کتام دگہ کسے آتی و خدائی و شریک بوت کنت وک اے خبری کسے نرم نرم و گوشت کہ لہتے کسے اشک و لہتے کسے نہ اشک ہر کسے کہ اشک اے خبر آتی و بچ پرواہ نہ کت پر چاکہ آیانی خیال ہمیشنت کہ تہنا یک ورنائے تمام قوم و معبودان و چہ تاوان دات کنت وک و ہدیکہ اے مردماں چہ شہر دور ماں یک میلے و شنت گڈا ابراہیم ماں بتخانہ و شت و تہایں بت ٹکر ٹکر کنت ایوک یک بتے باقی دلی دات کہ بہ

۵۱۱
الانبیاء ۲۱
وَهَذَا ذِكْرُ مُبَرِّكٍ أَنْزَلْنَاهُ أَفَأَنْتُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا
إِبْرَاهِيمَ رُشْدَهُ مِنْ قَبْلُ وَكُنَّا بِهِ عَلِيمِينَ ۝ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ
وَقَوْمِهِ مَا هَذِهِ التَّمَاثِيلُ الَّتِي أَنْتُمْ لَهَا عِقْفُونَ ۝ قَالُوا
وَقَدْ نَا أَبَاءَنَا نَالهَا عِيدِينَ ۝ قَالَ لَقَدْ كُنْتُمْ أَنْتُمْ وَآبَاؤُكُمْ
فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ قَالُوا أَجِئْتَنَا بِالْحَقِّ أَمْ أَنْتَ مِنَ اللَّاعِينَ ۝
قَالَ بَلْ رَبُّكُمْ رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الَّذِي فَطَرَهُنَّ وَ
أَنَا عَلَىٰ ذَلِكُمْ مِنَ الشَّاهِدِينَ ۝ وَتَاللَّهِ لَأَكِيدَنَّ أَصْنَامَكُمْ
بَعْدَ أَنْ تُولَؤُمْ مَدِيرِينَ ۝ فَجَعَلَهُمْ جُودًا إِلَّا كِبْرًا لَهُمْ لَعَلَّهُمْ
إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ۝ قَالُوا مَنْ فَعَلَ هَذَا بِآلِهَتِنَا إِنَّهُ لَمِنَ
الظَّالِمِينَ ۝ قَالُوا سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُ إِبْرَاهِيمُ ۝
قَالُوا فَاتَّبَاهُ عَلَىٰ أَعْيُنِ النَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ۝ قَالُوا
مَنْ هَذَا ۝ قَالُوا هَذَا الَّذِي كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۝

مذلل ۴

وئی جون و حساب یا عزت و شرف و ردا آسانی گورا سترات۔ وگول تپے و کہ اے ہی پرشت و پرورش کنگنت آراہیہ مسترس جسے وگٹ و لوخان کرت تاکہ
مردماں و ہدیہ و اثر کن و اے جاور و بگندنت تو قدرتی طور آسانی خیال و مسترس بت و نیمکا بیت یا الزام آئی و طرف رجوع کن نینگ بیت و لای یعنی چویش
گسائی و بے ادبی حرکت گون معبوداں کئے و کرتک یقینا ہر کس و چویش کارے کرتک آمن ظالم و ناشرین مردے (استغفر اللہ) اے گت شاید ہماکساں جنگ
کہ آسانی گوشاں فائدہ لاکھیدکھ احنامکم و توار کیتکت۔ و لا چویش گوشو ہماکس انت کہ آیاں حضرت ابراہیم و کیاں اشکتکت یعنی ہماکس شخص انت
کہ آئے معبودانی پہ بدی و نام گرت یقینا اے ہماکی کار بنت و لا یعنی آئی و لوٹا نینان و مخلوق و دیمار سنگ بیت تاکہ معاملہ و درستی مردم بگندنت
و آئی و خبران و اشکنان و معلوم دار بنت و گو اھی بدیت کہ باند قوم ہرچ سزائے آرا دنت تو گرا واقعی آچویش سزائے حقدارات۔ اے و آسانی عرض
و مراد آیت و حضرت ابراہیم و مقصود ہمیش بیت کنت
کہ ماں مچی و آئی و مومہ بریت کہ مشرکاں عاجز و
ہوس بخت و ماں مچی و تو کا حق و غلبہ بدر بیت
ہے صفحہ و فوائد : و لای یعنی چویش و بخت مگر
بلکس بند جبرگی کہ اے کار اے مزین کاش و سترنگ
انت کہ دیکھ و ت صحیح و سالم اوشتو کنت و پر و شوکیں
سلاح ہم آئی و گور و موجود انت الم و اے ہمیش و
کار بوت کنت البت بخت و تحقیق و ردا بطور الزام
من چویش گوشاں کہ اے مسترس بت و اے تہاں کسائیں
بت پر وشت کنت نوں شے گور و ہیل چویش انت کہ چویش و
بوتک آیاں دنیا و چویش نہ بیت کہ مزین مار کسائیں ماراں
مزین ماہیک گوٹیں ماہیکان و بلیکیت و مزین بادشاہ
خوردیں حکومتان و زیر زکنت ہمیش کامے و شے میانی
بہتر و ستر تر فیصلہ ایشنت کہ شاد و چریشاں بخت بخت
کہ اے قصہ چونکا پیشت اہت اگر ایشاں و خبر کنگ و
توینق ہست تو بایر انت کہ یہ چویش مزین معاملہ و
گیش و گوار و منی راست و دروغ و ردا ایشاں و پگ
بخت (تنبیہ) چہ مئے تقریر و ظاہر بوت کہ چہ
و لای فعل کیروہم ہذا و واقعہ و خلاف
بیان کنگ مراد نہ ات کہ کسے آرا دروغ گوشت کنت
بکنت بلکس آسانی کم عقل و ناہودگی و بیان کنگ و ردا
یک فرضی احتمال و بصورت دعا و پراکنگ آیان و لای
جواب دیگ مقصود ات چویش کہ عموماں بخت مناظرہ
گندگ بیت ایشاں کہے دروغ گوشت نہ کنت البت
سرظاہر اے دروغ معلوم بیت ہمیش کاماں لیتے حدیثاں
ایشی و سرالفظ کذب و اطلاق صورتا کنگ بوتک۔
مفسر ایشی و توجیہ و ردا و گراز توجیہ بیان کنگ۔
مگر مئے گور اے تقریر زیات صاف و روایتانی قریب انت کہ
برزایان بوت۔ و اللہ اعلم۔ و لای یعنی نوں سرچ ایش
دارت کہ چہ بیکار و ڈوکانی بندگی و چہ حال بیت یا چویش
مطلب بیت کہ شاد و سدا و ظلم کت کہ باوجود ابراہیم و
ہم تراب و اشکتک ہنوش کانی بت خانہ و دپ پچیلہ
دات وشت انت شاد و آسانی حفاظت و واسطہ چہ
بست و بند نہ کرت، کذا قال ابن کثیر۔
و لای یعنی چہ شہرتی و چہ ایشاں برزائے کنت۔ و لای
پہ نرا انت کاری چہ ما چویش نوں بلیکس خبر و تقاضا برجا

اقترب للناس

۵۱۲

الانبیاء

أَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَيْتَانِ يَا اِبْرَاهِيمَ ۖ قَالَ بَلْ فَعَلَهُ كَبِيرُهُمْ

اے کار تو کنگ چہ گون مئے معبوداں او ابراہیم ؟ گوشتی بلکس کنگ آسانی اے مسترس

هَذَا فَسْأَلُهُمْ إِنْ كَانُوا يَنْطِقُونَ ۖ فَرَجَعُوا إِلَى أَنْفُسِهِمْ

نوں شاپہ آیاں بخت کنت ات اگر آخبر کنت و پد و فکرتش بخت ماں و تی دلاں

فَقَالُوا إِنَّكُمْ أَنْتُمُ الظَّالِمُونَ ۖ ثُمَّ نَكِسُوا عَلَى رُءُوسِهِمْ لَقَدْ

رند و گوشتش (وت ماں و تا) کہ اے مرداں شاپہ انصارات و رندا جہل بوت آسانی سرچ شرمندگی و کا یہ تحقیق

عَلِمْتُ مَا هَؤُلَاءِ يَنْطِقُونَ ۖ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

تو دزانے کہ اے بت خبر کنت و گوشتی چہ نوں شاپہ عبادت کن ات بغیر چہ اللہ

مَا لَا يَنْفَعُكُمْ شَيْئًا وَلَا يَضُرُّكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۖ أَفَلَا تَعْبُدُونَ مِنْ

ہما چیزیکہ نہ فائدہ و نہت شمارا چیزے و نہ نقصان۔ کنگ انت شمارا و ہمایاں کشتا ایش عبادت کنت

دُونِ اللَّهِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ۖ قَالُوا أَخِزُّوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ

بغیر چہ اللہ انگت شمارا نفہرت چہ و گوشتش (وت ماں و تا) بسوچیتی و مدت بدیت و تی معبوداں

إِنْ كُنْتُمْ فَعِلِينَ ۖ قُلْنَا إِنَّا لَمُؤْمِنُونَ ۖ قُلْنَا إِنَّا لَمُؤْمِنُونَ ۖ قُلْنَا إِنَّا لَمُؤْمِنُونَ

اگر شمارا کنگی انت و ماگوشت کہ او آس بسو سارت و سلامتی پہ ابراہیم و

وَأَرَادُوا بِهِ كَيْدًا فَجَعَلْنَاهُمُ الْآخِسِينَ ۖ وَنَجَّيْنَاهُ وَلُوطًا

و لوٹش آئی و بدی پدا ما ہما و ت تاوان بار کنت و در خلاص کنت و اولوط

إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيهَا لِلْعَالَمِينَ ۖ وَهَبْنَا لَهُ إِسْحَاقَ

پہ ہنچش زمینے و نیمکا کہ خیر و برکتیں ایر کنگ ماں آئی و تہا پہ جہاں و مردماں و وختیں پرائی و اسحق

وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكَلَّا جَعَلْنَا صَالِحِينَ ۖ وَجَعَلْنَاهُمْ آيَةً

و یعقوب زوایاتی و و آدرستیں نیک بخت کنت و وکتیں آ پیشوا کہ

يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِمْ فِعْلَ الْخَيْرَاتِ وَإِقَامَ الصَّلَاةِ

راہش سو جرات پہ مئے حکم و و دیمیں ایش حکم پلا یا نی نیمکائیں کارانی کنگ و قائم دارگ نماز و

مذلل

کن ات ڈوک ہم گپ جت کنت و لای یعنی گدا شمارا بڈگ لوٹیت کہ حابت کہ یک لفظ گوشت کنت کتا مشکلی و بد و دردموارت کتے نفع و نقصان آئی و اختیار
مبیت شاپہ آرا خدائی درجہ دانگت آیا چویش زندیں گتے ہم شے مغز نہ ندیت۔ و لای یعنی ماں بخت مناظرہ و چریشی و گیش بیت نہ کن ات نوں ایو کا یک صورتے
نکشت کیتک کہ ہرچ معبودے مئے بلکس و تی جرنہ و مدت و کنت ما آسانی اندل و بکس و آسانی دژمن و سک ترس سزائے بدیں اگس ما اے پیا ممکن گدا براں
پہ ایشاں چہ نکت۔ چنانچہ شہر و روء حضرت ابراہیم و ماں آس سوچک و تجویر بوت چویش گوش کہ ہنوش کہ حضرت ابراہیم و بتان پر وشت و آسانی دلاں و
سوگی کت ایشاں آرا ماں آس سوچت آخر ظالماں جمع ہواں گون مزین بست و بندے و گون بے رحمی و حضرت ابراہیم مزین جنبلایں آس و چکل دات
و لای یعنی نکوینا آس حکم بوت کہ اے آس ابراہیم و سراسر دبو لیکن اینکر سرد مہو کہ چہ سارتی و حضرت ابراہیم و تکلیف بہ بیت یک ہنچش معتدیں سارتی لے

بہ بیت کہ آجسم و جان و دوش معلوم بیت (تنبیہ) آس و حضرت ابراہیم و سراسر دلوگ آئی و معجزہ ات۔ معجزہ و حقیقت ہمیشہ انت کہ حق تعالیٰ دنیٰ عمومی عبادت و خلاف سبب عادی و چہ سبب یا سبب و چہ سبب و جدا بکنت۔ ادا احرار و سبب (آس) موجودات مگر سبب آتی سراسر متب نبوت۔ معجزہ و غیرہ سلسلہ و گیشتر گیش و گیارہ ماستقل یک مضمونے و کرنگ کہ آماں رسالہ "المجود" و چنت قسطاں چھاپ بوتگ کسے و دل لو بیت ہمو دا بجا ریت و یعنی اشان پہ واجہ ابراہیم و بدی و شولہ از و انت بل اشان و فی ناکامی و نامرادی و گون دچار کپنت حق و صداقت صاف ظاہر بوت و اللہ پاک و کلہ سربلند بوت قال فی البحر المحیط قد اکثر الناس فی حکایتہ ماجری لایراہیم علیہ السلام و الذی صح ہو ما ذکرہ اللہ تعالیٰ من انہ علیہ السلام لقی فی النار فجعلا اللہ علیہ بردا و سلاما و فی یعنی حضرت ابراہیم فی گون واجہ لوط و ہما ہی و صحیح و سلامت ماں شام و سرزمین و سرکت کہ اودا بازیں ظاہری و باطنی برکات و ودیعت کنگ بوتگنت۔ و فی یعنی ماں پیراں سری و مردی چکی بوتگنت ما اثر الواسطے ہم دات یعنی یعقوب علیہ السلام و فی یعنی ابراہیم، لوط، اسحاق، یعقوب اے تمام چہ اعلا تیں درجہ و نیکیں بندگان انت پر جا کہ اے کل نبی بوتنت و چہ نبیاں گیشتر نیکی ماں گنت ام کس و بیت کنت۔ و فی یعنی پچیس کاملیں واجہ انت کہ دگران و تکلیف و راہاں سوچ دات کنت۔

ہمہ صفحہ و فوائد : و فی یعنی آیان و سرا و می دات کہ ماں آئی و پہ اے کارانی کنگ و سرا کڈن کنگ بوتگنت۔ اے خبر آیان علی کمال و پدرا کنت و فی یعنی شب و روح مے بندگی و گلا تیش انت کتا و دگرے و نیگا چنانش جنت کنگ و نچار تگنتش بیشک ہمیشہ نبیانی شان انت کہ آیان ہر یک کارے و توک و خدا و بندگی ظاہر بیت۔ چوش بگوش کہ اے نبیانی عمل و کمال بوت و فی یعنی حکمت و حکومت و علم و فہم کہ نبیانی شان و قابل بیت و کچہ میگ و مراد سدوم و آئی کش و پہنات و جا کہ مراد انت اود و مردماں فطرت و خلاف کارانی کنوک و دگر باز بدی کارانی تہا گرفتار انت۔ اشانی قصہ ساری و باز براگوستگ و فی یعنی و ہر یک قوم لوط و سرا عذاب دیم دات تو لوط و آئی و ہما راہاں ماہ و فی مہربانی و رحمت و چادر و مانوشت تاکہ نیکاں و بدانی انجام دیرا دیرا ظاہر بیت و فی یعنی چہ ابراہیم و لوط و پسر و حضرت علیہ السلام داں و صد و پنجاہ سالان و فی قوم و سر پدکنان بوت اینکر دراجین مدت سکین زہرگ آب کنوکیں جنجالان و برداشت کت آخر کڈ سرا دعائی لویت رت ائی مغلوب و فائز و (قمر دکنج ۱) رت لانتد رعلی الارضین من الکافرین کتار ۱ (نچ دکنج ۲) حق تعالیٰ و واجہ نوح و دعا و قبول کت کافران و ماں طوفان و غرق کرت و نوح و گون ہما راہاں چہ طوفان و سکیاں و چہ کافران و ایذا دگر رستگار کت ایشی و تفصیل قصہ پسر اباں بوتگ۔ و حضرت داود اللہ و پیغمبر ات حضرت سلیمان علیہ السلام آئی و فرزندات ووت ہم نبی ات ہر دو یتیمان و حق تعالیٰ و حکومت، فیصلہ و

الانبیاء ۲۱

۵۱۳

اقترب للناس

وَاتَّبِعُوا الرُّكُوعَ وَكَانُوا لَنَا عِبْدِينَ ۝ وَلَوْ طَأَّتْ بَنُو حُكْمًا وَ
و دیگر زکات و دل و آپ مے بندگی و مشغول انت و لوط و رادائیں حکم و
عِلْمًا وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْقَرْيَةِ الَّتِي كَانَتْ تَعْمَلُ الْخَبِيثَ ۝
علم و رستگاری کت و چہ ہما مے تگے و کنگ گیس کارش کت
إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَسَقِينَ ۝ وَأَدْخَلْنَاهُ فِي رَحْمَتِنَا إِنَّهُ
بیشک آ گندہ پیمیں بد کار تنت و داخلین کت آماں و فی رحمت و بیشک آ
مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَنُوحًا إِذْ نَادَى مِنْ قَبْلُ فَاسْتَجَبْنَا لَهُ
چہ نیک نچان انت و نوح و را و تکی تواری جت چہ پیش و گراما قبول کت آئی و دعا
فَنَجَّيْنَاهُ وَأَهْلَهُ مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنَاهُ مِنَ الْقَوْمِ
پدا خلاصین کنت آ و آئی و مردماں چہ مزین غم و مدتیں دات پہ ہما مردمانی
الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَاهُمْ
سے کہ نمق اش مے آیات۔ آبدیں مردم انت پدا غرقین کنت
اجْمَعِينَ ۝ وَدَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ إِذْ يَحْكُمُونَ فِي الْحَرْثِ إِذْ نَفِثَتْ
آ درست و داور و سلیمان و تکی فیصلہ کنگا کنت کشار و تکی پاشت آ کشار
فِيهِ غَنَمُ الْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَاهِدِينَ ۝ فَفَهَّمْنَاهَا سُلَيْمَانَ
ماں شے یک قوم و پساں۔ و مے دیمایت آیان فیصلہ پدا فہمیت ہما فیصلہ سلیمان و را
وَكَانَ آتِنَا حُكْمًا وَعِلْمًا وَنَحْنُ نَعْلَمُ مَا عَدَا الْجَبَالَ يُسَبِّحُنَ
وہر یک و را ماد انگت حکم و علم و فرمانبرداریں کنت گون داود و گولان و تسبیح اش گوشت
وَالطَّيْرُ وَكُنَّا فَاعِلِينَ ۝ وَعَلَّمْنَاهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَكُمْ
و بالی مرغ و مہا پے پیا کت و پیشیں داشت آئی و را و کنگ یک پوشاک و پشا یعنی زہرہ
لِتُحْصِنَكُمْ مِنْ بَأْسِكُمْ فَهَلْ أَنْتُمْ شَاكِرُونَ ۝ وَلِسُلَيْمَانَ
تاکہ بچین ات و ما را ماں و فی جگہاں و نون چہ شاکر گروک ات و را و فرمانبرداریں کت سلیمان

منزل ۴

قوت، علم و حکمت نچشا تگت۔ حضرت سلیمان و چہ حور دئی اینکر خوب مقلندی و خبر کرنگت کہ اشکنوکان بہ منتگنت۔ حضرت داود علیہ السلام و دیمایک مقدمے پیش بوت کہ ماں یک شخصے و کشار و شب و و ہر دگر مردمانی پس و رنگ داخل بوتگ کشار و نقصان ریت حضرت داود و چوش ماران و کہ پساں قیمت ہما مالیت و پرو برت کشار و خدا بندہ نقصان بوتگت، چوش فیصلہ دات کہ پساں کشار و واجہ و دگر بہنت، حضرت سلیمان و گوشت مٹی خیال و کشار و واجہ پساں و فی گوار ابراریت و اشانی شیران و بوارت و پساں خدا بند کشار و آب بدینت و گور رسی بکنت و ہدیہ کشار و فی اولی حساب اہت و اوشتات تو پساں واپس کنگ بہ بہنت و کشار و خدا بند کشار و دز بکرت ماں ایشی و حج کس تا و ان نہ بیت حضرت داود و اے فیصلہ اشکنان و حضرت سلیمان و شاہا نشی دات و چہ و فی اجتہاد و رجوع کتی چوش و چوش کہ اصول فقہ و اصطلاح و سلیمان علیہ السلام و استحسان و فی قیاس و مقابلہ و قبول کت۔ پت و چک و ہر ج

فیصلہ نے مقدمہ و شریکائی حق و دات آحق تعالیٰ و دیما ساری ات و ہر دو مینان و حق تعالیٰ چہ وقتی طرفا فیصلہ کنگ و قوت و زانگ ہم بخشگ ات لیکن اصل نکتہ و خبر آئی و حضرت سلیمان و سوچ دات آئی بہما انجام و سر بوت کہ اللہ و گور و زیات شروزیات راست ات و آخر کار حضرت داؤد علیہ السلام و ہم اے فیصلہ قبول فرماینت۔ چہ داستان و پیرا بوت کہ انبیاء علیہم السلام بادشاہ لوگ و باوجود مخلوق و خودی خودی کارانی نیگا سما اندازہ و دلگوش گور کنگ ہمینکوہ مزنیں کارانی نیگا توجہ دانگ و حضرت داؤد علیہ السلام بے حدوش آوازے ات پدا اشی و سرا پیغمبرانہ تاثیر کہ چرائی برکت و ویدے گویں جوش و جزگ و زبور و انبی یا خدا و تسبیح و تحمید و تلاوتش بوتگ توکوہ و بالی مرغال ہم گویں آئی آواز تسبیح دانگ و لگتگنت و لگتگنت یعنی مریشی و حیراں مہوکہ و کوک جانور چونکائی خبر کشت و تسبیح و اننت اے درستی کارانی کنوک ماوتیں۔ باریں مئے بے حساب و بے حدی قدرت و روء اے خبر چونکائی مشکل زانگ بنت۔

وَلَقَدْ حَقَّ تَعَالَىٰ عَنْهُ بِهٖ حَضْرَتِ دَاوُدَ وَدَسْتِ اَسْمٰوٰتِ
کرتگت آئی و تاب و دیان و باز سکیں حکمیں نوکیں قسم و
آہنی لباس تیار کرتگت کہ ماں جنگ و کارش دات
و یعنی بہ شے کارمرزی ماچہ داؤد و ذریعہ و جوشیں عجیب چیز
پیدا کت نوں شافکر کن ات کہ آیشا چشیں قسم و نعمانی شکر و
ہم گرات

ہم صفحہ و فوائد حضرت سلیمان و دعا و لگت
رَبِّ اغْفِرْ لِيْ وَهَبْ لِيْ مُلْكًا لَا يَنْبَغِيْ لِاِحْدٍ مِّنْ عِبَادِ
بَعْدِي (ص رکوع ۳) اللہ تعالیٰ و گوات و جن آئی تابعدار
خوڑ کرتگت حضرت سلیمان و یک تختے اوک ٹینگت کہ آئی
سر اگوں حکومت و خاص و ناسیں مردمان نشنگت ضروری
ازباب و سامان ہم ما آئی و ایر کرتگت بد اگوں و نشنگت
گوں تیزی و آئی و چہ زمین و چست کرتگت کہ ابر زاجا
سر ازین گوات کشان بوتگت چوٹ کہ ماں دومی جاگہ و
فرمان کنت «رُخَاءَ حَيْثُ اَصَابَ» (ص رکوع ۳)

چہ یمن و بہ شام و چہ شام و بہ یمن یک ماہ و راہ و
کہ نیمروز و برنگتی۔ حیرانی گپ ایشنت کہ مرد چیکیں جوانیں
و حیران کنوکیں بالی گرابانی دور و ہم باز یں کند ذہنیں مردم
اے پیس گپانی انکار کنت آیا یورپ ہرچ کارے
کہ گویں رسم (بھاپ) و برق و زور و کت کنت خدا تعالیٰ
یک پیس و خاطر اکت نکنت! و کہ کتام چیز بہ
کتام پیس و گیش و گوار کنگ مناسب انت و چہ گوات و
اے دگہ عنصران چونکائی کار گرگ بہ بیت۔

و کہ چہ شاپین مراد مکرشیں جن انت چرایاں حضرت سلیمان
ماں دریاء و گب و رگ و کار گپنگت تاکہ ماں دریاء مراد و
و جواہر چہ آئی و در بکنت و ماں جاگہانی تعمیر و بندگ و
چرایاں گراں کار گپنگت و کہ حوض و رود و حیران و مزنیں
دگ و لوہیگ انجیں مزنیں جوڑ کرتگت کہ اشان چہ وقتی
جاگہ و کسے و سرینت کت نہ کتگت و پدا چہ جتانی
دستان اشان و چست کنا ٹینگت و دگہ باز یں سکس
گراں کار چریشاں گپنگت معلوم بیت کہ ہرچ رنگ
حیراں کنوکیں کار ماں اے دور و اللہ تعالیٰ چہ مادی قوتا
گر کاشت ماں آدور و باری و سہے رنگ و کار چہ مخفی و
روحی قوتاں کنا ٹینگ بوتگتگت و گویں وقتی سر جہیں
طاقت و ہا شیا طین و سلیمان و قید و بند بہ اے
ڈول و داشتگت کہ چرایاں بیگاری گپنگت و آیایں

الرَّيْحَ عَاصِفَةً تَجْرِيْ بِأَمْرِ إِلَى الْأَرْضِ الَّتِي بَرَكْنَا فِيْهَا
یک ترندیں گوات کشت پہ آئی و حکم و دیم پہ ہا ملک و کہ برکتیں مان کت ماں آئی و (یعنی ملک شام)
و کُنَّا بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمِينَ ۝۸۱ وَمِنَ الشَّيْطَانِ مَنِ يَّغْوِيْ
و مارا پہ ہر چیز و خبرانت و فرمانبردار یں کت چہ دیہاں کہ فیکش وارت (ماں بیاء) پراٹیا
و يَعْمَلُوْنَ عَمَلًا دُونَ ذٰلِكَ ۝۸۲ وَكُنَّا لَهُمْ حَفِيْظِيْنَ ۝۸۳
و دگہ باز کارش شکر تہرکت بغیر چہ کار و ما آیایں حفاظت کنوکیں و ایوب و را
اِذْ نَادٰى رَبَّهُ اِنِّیْ مُسْنِيَ الضُّرِّ وَاَنْتَ اَرْحَمُ الرَّحِيْمِيْنَ ۝۸۴
و قتی کہ توار جت وقتی رب کہ گپنگت من و سکی و تو چہ درستیاں رحم کنوک ترے
فَاَسْتَجَبْنَا لَهٗ فَكَشَفْنَا مَا بَهٗ مِنْ ضُرٍّ وَاَتَيْنَهٗ اَهْلَهٗ وَ
گر اما اشک آئی و فریات پدا دور یں کت ہر تکلیف کہ آئی و پرات و داتیں آئی و وائی و لوگی و
مِثْلَهُمْ مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِنْدِنَا وَذِكْرٰى لِلْعٰبِدِيْنَ ۝۸۵
دگہ ہمینک ہور ہایاں و مہربانی چہ وقتی نیگا و نصیحت پہ عبادت کنوکاں و
اِسْمٰعِيْلَ وَاِدْرِیْسَ وَذَا الْكِفْلِ ۝۸۶ كُلٌّ مِّنَ الصّٰبِرِيْنَ ۝۸۷
اسماعیل و ادریس و ذوالکفل و اے درستیاں صبر کنوکت و
اَدْخَلْنٰهُمْ فِیْ رَحْمَتِنَا اِنَّهُمْ مِّنَ الصّٰلِحِيْنَ ۝۸۸ وَذَا النُّونِ
داخلیں کنت ماں وقتی رحمت و آدرست چہ نیک بختان انت۔ و ماہیگ و واہ (یعنی یونس) و
اِذْ ذَهَبَ مُغَاضِبًا فَظَنَّ اَنْ لَّنْ نَّقْدِرَ عَلَیْهِ فَنَادٰى فِیْ
و قتی کہ در کپت شت پہ غصہ و پدا خیالے کت کہ گپت گت نکس ما آئی و را پدا توری جت ماں
الطُّلُبِ اَنْ لَا اِلٰهَ اِلَّا اَنْتَ سُبْحٰنَكَ اِنِّیْ كُنْتُ مِنَ
ہما تہاریانی تہاف کہ ہج معبودیں نیستیں بغیر چہ تو، تو بے عیب و
الطُّلُبِ ۝۸۹ فَاَسْتَجَبْنَا لَهٗ وَنَجَّيْنَاهُ مِنَ الْغَمِّ وَكَذٰلِكَ نُنْجِیْ
گنہگار توں و پدا آئی و فریات اشک و خلاصیں کت چہ غم و و ہمہ پیا خلاص کنیں

واجب سلیمان و ہج تاواے ہم دات نہ کرتگت و اگن نہ انسان و چہ طاقت انت کہ چو شیں زور مندیں مخلوقے و وقتی قبضہ و داشت کت بکنت و ماں زنجیرانی
تو کابندیش بکنت و اَخْرَجْنٰ مَقَرَّ مِّنْ اِلَاصْفَادٍ (ص رکوع ۳) حضرت ایوب و حق تعالیٰ و ماں دنیا و ہک رنگ آسودہ حال گتگت۔ کشار،
دلت، ٹینگ و غلام، نیکیں اولاد و لوگ بانک و لکشیں بخشاگت۔ حضرت ایوب مزین شکر گرد و کیں بندہ اے رب العالمین آڑا ماں چکاس و گرفتار کت۔
کشاری شک، دلتی مرتنت و اولادی تمام یکجا چیرتت و مرنتت، بیل و ہمبلان دیم ترینت ماں بدن و ترا مبل کپت و کرم گپنت۔ یکیں لوگ بانکی ہمراہ
پشت کپت گڈ سرا ہم شزار بوت مگر حضرت ایوب ہنجو کہ ناز و نعمانی و پدا شاکر ات ہے پیا ماں ابتلا و چکاس و و ہدا صابر ات۔ و ہدیہ رنج و درد و
دژمنانی شگان چہ حد از زیات بوتنت بلکین وقتی دوستان ہن در امنت کہ یقینا حضرت ایوب و ہنجشیں گنہ گرتگ کہ آئی و سزا اے ہم سک بوت کنت نوں

نوں واجہ و عالوت ات رب انی مثنی الصبر وانت ارحم الراحمین۔ اللہ تعالیٰ مڑتگیں اولادانی بدلے دوسرا اولاد دات، چہ زمیں چنگے درکت کہ جرائی آپ و ران جان شودان جان دراہ بوت بدن و تمایں مرض ہلکس بوتنت و چوشکہ ماں حدیث انت سہر (طلا) و مذگ دیم دیگ بوتنت۔ غرضیکہ ہمک رنگ آئی و جا و رشر کنگ بوت۔ ۷۱ یعنی ایوب علیہ السلام و سرائے مہربانی بوت و تمام بندگی کنوکان یک سو جے و یادگارے قائم بوت کہ ہر وقتیکہ بہ یک نیکیں بندہ لے و سرائیک بدیں وقتے بنیت تہ جو ایوب و صبر و پختگی پیش دارگ و ایوک گونئی رب فرماید کنگ لوتیت۔ حق تعالیٰ آئی و سرائہ بان بوت و تہنا چوشیں چٹاس (استحسان) و گندان و کتام شخصے و بار و اسے گمان کنگ نہ لوتیت کہ آئی و سرائے تلے ناراض انت۔ ۷۲ یعنی اسے تمایں نیکیں بندہ ان یاد بکن انت۔ اسمیل و ادیس و بیان پسر اماں سورۃ مریم و گوشت، ذوالکفل و بابت و اختلاف انت کہ اسے واجہ نبی لے ات پرچاکہ آرا ماں بنیانی ردایان کنگ بوتگ یا ایوک و یک نیکیں مردے ات گوشت کر اسے واجہ یک مردے و ضامن بوت و پیداباز سالان قید خانہ و بند بوت و پہ خدائیگی اسے جہالی بدوقی سرور زرت

قتدیہ : مسند امام احمد و جامع ترمذی و یک مردے و قصہ بیان بیت کہ آول سرامزن فاسق و بدکارے ات رند ترے توبہ کار بوت اللہ تعالیٰ آئی و مغفرت و بشارت ماں ہمے دنیا و مخلوق و اشکنا نیت آئی و نام ماں حدیث و کفل انت، سرائہ ہر اسے ہما کفل نہ انت کہ ماں قرآن آرا ذوالکفل، گوشتک بوتگ۔ واللہ اعلم۔ لھتیں مصنف گوشتک کہ ذوالکفل ہما انت کہ آرا حزقیل ہم گوشتک۔ واللہ اعلم بالصواب۔

۷۳ ماہیگ و واجہ : حضرت یونس علیہ السلام ٹی گوشت۔ اسے واجہ و مختصر قصہ جوش انت کہ اللہ تعالیٰ و آرا شہر نینوا و طرف و کہ آموصل و نزدیک انت پیغمبر جو کت و دیم و انگت واجہ یونس علیہ السلام و آیان چہ بت پرستی و مہن کت و حق و نیگ آیک و دعوتی دات آیاں کجا متو کشت ! بلکیں روج یہ روج آیاں سکرشی و دژ منی زیات بوان بوت، آخر بد دعائی کت و زہر و پربوان و چہ شہر و درکیت خداوندی حکم و انتظاری نہ کت و وعدہ ٹی کت کہ ستے روج و پد بہ شے سرائے عذاب کیت۔ آئی درکیت و قوم و یقین بوت کہ نبی و بد دعا خالی نہ روت، چیزے علامات ہم بلکیں عذاب و دیستش چریشی و ماں آیاں دل و خوف پیدا بوت درساں گوں و تی زہگ و چک و جانوراں دیمش بہ جنگل و دات و ماتان و چہ چکارش جدا کشت،

میدان و سربوان و درساں گریوگ و فریاد بناکت زہگاں، ماتان و جانوراں درست ہمیشہ کہ فریاد کنگا کشت گوشتے گوش ترکنت۔ میتگ و کل مردماں بہ حق و دل توبہ کار بوتنت و تی بتانش ہم پر دشتنت خدا تعالیٰ و فرمانبرداری و قولش کرت و حضرت یونس و شوہار و درکیت کہ اگس آدوچار بہ کیت تو آئی و گفت و سرائے بند بہ بنت، حق تعالیٰ و آیاں سرائے آیکس عذاب دور کت «فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ اٰمَنَتْ فَنفَعَهَا اِيْمَانُهَا اِلَّا قَوْمٌ يٰنُوسَ كَمَا اٰمَنُوا كَشَفْنَا عَنْهُمْ عَذَابَ الْخِزْيِ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَ مَعْتَنَهُمْ اِلٰی حَيٰیٍ ۝ (یونس، رکوع ۱۰)

چانگو یونس علیہ السلام چہ و تی میتگ درکپان و بہ یک جماعتے و ہما ہی و ماں بوجیگ سوار بوت آ بوجیگ غرق بوگ و لگت بوجیگ و مردماں بارے سبک کنگ و خاطر ارادہ کت کہ یک نفرے و ماں دریاء چکل بدینت یا بہ و تی فرضی دستور و رو و چوش فہمتش کہ یک تگلیں غلام

شہ و تی واجہ و تچان و ماں بوجیگ و سوارنت۔ بہر جا و ر ہما مردم و درگیج و فالش جت آہ و واجہ یونس علیہ السلام و نام و درکیت، دو ستے برافالش جت بہر برا واجہ یونس علیہ السلام نام درکیت۔ اسے نقش و گندان واجہ یونس علیہ السلام و ماں دریاء دور کت فور ایک ماہیگ آہت و آرا ایری برت اللہ تعالیٰ و ماہیگ و احکم دات کہ واجہ یونس و ماں و تی لاپ جاگہ بدے بے سچا آرا چ رنجے مرسیت، اسے تی روزی نہ انت بلکیں تی لاپ ما پرائی یک قید خانہ و جور کت، آرا بہ و تی توک گوں حفاظت و بجل۔ ہما دمان و واجہ یونس علیہ السلام و تی رب جو توار پر جت لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین۔ و تی گناہ و قبول دار بوت کہ بے شک من اشتاپ کت کہ تی حکم و رہجاری و ابید شہر مردمان و یل کنان چہ اودا درکپتاں اگر چہ واجہ یونس علیہ السلام و اسے ردکاری اجتہادی ات کہ بہ امت و حق و معاف انت مگر بنیانی تربیت

و سرسوج چہ اید کہ ساں گستاہت بہ ہرچ معاملہ و و جی آیک و امیت بہ بیت ابید چہ چاری و قوم و یل کنان و روگ یک پیغمبرے و شان و برخلاف ات بہ ہے نامناسبیں صبر و سرائے و چیل شروع بوت آخر چہ توبہ و پد رستگار بوت۔ ماہیگ و تیاب و سرائے آیان و آرا چہ و تی لاپ و درکت و بہ ہما شہر و نیگ و صحیح و سالم واپس کنگ بوت۔ ۷۴ یعنی چوش خیالی کت کہ ما بہ اسے حرکت و سرائے گرد و دار نہ کنیں یا ہنجوشکافی درلگشت چوش کہ کسی ایش بزانہ کہ نوں ما آرا اگر فکار کنان و ترکنت نہ کنیں بزاں چہ شہر و درلگشاں چہ مٹے دست و درشت اسے مطلب

نہ انت کہ معاذ اللہ یونس علیہ السلام در حقیقت و ہنجوش تران کنگاٹ اسے ڈولیں تران و ایک ادنائیں قسم و مومنے ہم کت نہ کنت بلکیں غرض ایشنت کہ صورت حال ہے رنگ ات کہ جرائی و ہنجوش فہمک بوتگ۔ حق تعالیٰ و عادت انت کہ آکا ملان و یک ادنی تریں ردی و سرائے باز ترندیں اندازے و بیان کنت چوش کہ ما باز برانشتہ کر تگ و چریشی و کاملیں مردمانی سبکی ظاہر نہ بیت بلکیں واجہ خدا و شان و بزرگی و عظمت ظاہر بیت کہ اینکر مزین مرتبہ و روکیں شخص و چہ یک خوردیں کوتاہی لے چون ظاہر بوت۔ ۷۵ یعنی دریاء و جہلی، ماہیگ و لاپ و شپ و تہار و کیانی توکا۔ وال یعنی منی خطا بہ بخش بے شک من روکپتگاں۔

فل یعنی جزاء و سزا و وعدہ و ہدیکہ نزدیک و کیت ہما و ہدے منکرانی چھاں چہ قیامت و ترس و بیم و بالا و نوت و دوتی غفلت و سرالیش بش و رنت کہ ہلے افسوس مرو چکیں روج و بار و اما چکر ناسرید بوتگیں کہ اے پیماشومی و مارا کیتگ در پیتا ما بہ دنیا چرے آفت و رگینگ و کتس فکر بکرتیں فل یعنی ناسریدی و چون ظاہر بکنیں آخر نبیان و مارا بہ شری و سرالسریدی و انگلت بلے بہ دوتی جانانی سراماوت ظلم کرت کہ ما آسانی خبر نگیت و دوتی دل و تب و کتنا بانی سرماھٹ کرت فل اے دیم گوری (خطاب) بہ مکہ و مشرکان انت کہ آیاں بتانی پرستش کر تگت یعنی شاموشے معبوداں کل جہنم و دار و اشکر و پیماسجان بیث و قودھا الناس و الحجارة (فقہ رکع ۳) استی معنی جوش نہ انت کہ اصنام (بتاں) عذاب بیت بلکیں غرض ایشنت کہ بت پرستانی سر محبت زیات لازم بہ بیت چو شک دیم ترا بیان فرمائینت لوکان ہولاء الہة ما ورد و ہا و آیانی حیرت

زیات بوان بہ بیت کہ چہ آکس و خیر و امت کشتگت آیاں مروچی و تارا رگینت کت نہ کت گدا مارا چہ پیا رگینگ تو نشت۔

تنبیہ : چہ "ما تعبدون من دون الله" مراد ادا الوک اصنام (بت) انت چہ کہ دیم گوری (خطاب) بہ ہمایانی پرستاران انت بلے اگں "ما" را عام دارگ بہ بیت تو بشرط عدم المانع و قید معتبر شمار بیت یعنی ماں ہماوت ساچیں معبوداں چیزے چہ نار و دخول و مانع مبیت آیاں گوں دوتی عابدین و دوزخ و دار و اشکر جوڑ کنگ بنت مثلاً شیاطین و اصنام۔ باقی حضرت مسیح و عزیر و ملائکہ اللہ کہ اشان باز کساں معبود قرار داتگ لے واجہان و مقبولیت و وجاہت مانع انت کہ (معاذ اللہ) مرے عموم و شامل دارگ بہ بنت ہمیشہ گادیم ترا گیش و گیوار (وضاحت) کت انت الذین سبقنا الحسنی اولئک عنہا متعبدون و یعنی کل عابد و معبود مدام ماں دوزخ و مان انت و یعنی چہ ترس و شدت و عذاب و سکی و وچہ دوتی جاک و فریا دے مچ اشکگ نہ بیت۔ و چہ ابن مسعود و منقول انت کہ یک و ہدے کیت و ہدیکہ ہر یک دوزخی و ماں یک آسن و پیٹی و ہذکنان و چہ بالا تیخ جنگ بنت و جہنم و توک و ویل کنگ بنت۔ شاید مچ نہ اشکگ ہے حال و بیان کنوک انت

فل یعنی یک برے چہ پہل مرط و گوزان و پدا مدام و دورماننت و بہ آئی سرا گوزان و ہم چہ دوزخ و تکلیف و رنجاں دورماننت و ک جتیاں چہ دوزخ و ہمنکر دوربنت کہ داں آئی برمش نہ مانت و گوں مزین عیش و آرام ہمیشہ جنت و لذتان و چٹوک بنت و یعنی آروچ و و ہدیکہ مخلوق بہ ترس و لرز و بنت اللہ تعالی اشان و چہ رنج و غم و محفوظ داربت و یعنی چہ قبران پادا یک یا ماں جنت و داخل بوگ و ہدے فرشتہ آیانی دیمادش آہت و کایت و گوشتت کہ ہما دایمی شاد کامی و راحت و کہ گوں شاموعدہ کنگ بو تگت مروچی آئی و تمام کنگ و وقت آتنگ۔ فل یعنی وقتیکہ قیامت کیت آسمان و

الانبیاء ۲۱

۵۱۷

اقرب للناس ۱۴

الذین کفروا یویلنا قد کنا فی غفلۃ من ہذا ابل کنا کافران (گوشتت) ادہ باتیں کہ ما بے خیال بوتیں چہ اشیاء بلکیں ماوت ظلمین ۱۰ انکم و ما تعبدون من دون الله حصب حکمکم ظالمین و (گوشت بنت کہ) بیشک شما دشمنے خدا یان بغیر چہ اللہ و اشکرت دوزخ و انتم لہا و ردون ۱۱ لوکان ہولاء الہة ما و ردوھا ط شما درست ماں آئی و تہا گوزات و اگر بوتینت اے بتاں خدا اگر داخل بوتہا ماں اودے۔ و کل فیہا خلدون ۱۲ لہم فیہا زفیر و ہم فیہا و درست ماں آئی و تہا ہمیشہ مانند و یہ آیاں ماں اودے چہاں انت و آماں اودے لا یسعون ۱۳ ان الذین سبقنا الحسنی اولئک ہج نیشکنت و ہا کساں کہ پیش و مقرر بوتگ پرایاں چہ مٹے نیمگانگی گرا آ و عنہا مبعدون ۱۴ لا یسعون حسیبہا و ہم فی ما چہ دوزخ و دوربنت و نیشکنت آئی و برمش و و آ ماں و اشتہت انفسہم خلدون ۱۵ لا یحزنہم الفرع الا کبر و دلائی و ہشتانی تہا ہمیشہ مانند و غمگین نہ کنت آیاں و زندہ ترس و و تکلثہم الملکۃ ۱۶ ہذا یومکم الذی کنتم توعدون و و آیانی دیم و کایت ملائکہ ہمیشہ شے روج ہما کہ وعدہ دیگ بوتگ انت و یوم نطوی السماء کطی السجل للکتاب کما بدنا اول ہما روچیکہ پیچیں آسمان و ہنچو کہ پیچنت قبض و کاگر و فل ہنچو کہ از سر نو پیداگیں خلق نعیدہ و وعدا علینا انا کنا فعلین ۱۷ و لقد کتلت اولی بر و دوبار گئے پیرا گنیں، مارا وعدہ انت، مارا پورہ کنگ انت و۔ و یہ تحقیق کتبتا فی التور من بعد الذکر ان الارض یرثہا نبشتگیں ماں زبور و رند چہ نصیحت و کہ یہ زمین و سر و مالک بنت

منزل ۴

مرف پیچک بنت ہنچو شک ہشتگیں قبض و قبالہ پیچک و ایر کنگ بنت و السموات مطویات کیمینہ۔ ماں لہتے روایتاں کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ایک کاتب و نام "سجل" پیش دارگ بوتگ آرا حدیث و حافظانی یک جامعے و ضعیف بلکیں موضوع (و متکثرین) قرار داتگ کما صرح بہ ابن کثیر و فلا یعتبر بتخریج الی داود و النسانی فی سندہما۔ فل یعنی ہنچو شک گوں آرام و دنیاں اول سرا پیدا کر تگ بہ ہما پیماد دوبارہ پیدا کنگ بیت اے چھتویں قول انت کہ آیقینا تمام کنگ بیت۔

دل قیامت میں زمین چٹ دو آنت کے خاص قیامت و ظاہری وقت و یاد دہی صورت و دنگ پد دوی چہ قیامت و ظہور کتیں پیشتر کہ آسم چہ قیامت و علامت ان انت اگن ادا دوی زمین چٹ مراد بہ بیت تو اے جاوے آیت و تی ظاہری معنی و پشت کپیت و اگن اولی زمین چٹ مراد انت توھر دویں احتمال بیت کنت حقیقتا زمین چٹ گ بیت و شیر مچینو کیں ز الگ یا لاپ پڑیں جنیں آدم و تی ہے جاوے چست کنگ بنت۔ یا چہ زمین چٹ مراد اود و ہولنا کیں واقعات و سکیاں مراد انت، "یَوْمَ تَرَوْنها تَذَهَّلُ كُلُّ مَوْضِعَةٍ" الی تمثیل و سر اصل کنگ بہ بیت یعنی ہنکر ترس و لرز گ و آوہد بیت کہ اگن مچینو کیں ز الگ اودا موجود بہ بنت تو ترس و بیم و لرز گ و سوب و تی چٹاں شہوشنت و لاپ پڑیں جنیں آدم چہ قیامت و ہولنا کی و تی چٹاں ناوشس ہوان و چٹکل بدینت۔ آ وہد مخلوق ہنکر بے سار بہت کہ گند و ک گوشتنت کہ اشاں شہاب و نشہ و توکا غرق انت حالانکہ آتشہ و جاگہ انت خدا و عذاب و شہینگ (تقویر) شدائد و ہولنا کیانی سکی و ترندی ہوش و ماش گار کنت

دل یعنی اللہ ہر چ خبرانی بابت و احوال دنت ماں آیا اشاں جیرہ کنت نہ ہو دگیں بحث و تران کنت و چہ و تی جاہلی و ناسریدی و عجیب احتمال نہ شہات تالان کنت۔ چنانچہ قیامت، بعث بعد الموت و جزا و سزا و ردا اشانی مستری ایراد ایشنت کہ و ہدے مردم ہر ان سٹیت و حق کہ آئی ہڈاں ہم ریزہ ریزہ بیت تو اے خبر چون بہ فہم بیت کہ آید از دنگ ہوان و تی اصلی رنگ و اتر کنت۔ دل یعنی چہ جن یا انسان ہر شیطانے آراہی تی نیگا دعوت دنت اے ہما ساعت و آئی و دُوب و روان بیت چوش بگوش کہ گمراہ لوگ و ہنچیں کا ملیں استدوے داریت کہ ہر شیطانے آرا چہ نیگے و توار بخت آہانیکا تچان بیت و تی یعنی در بابت شیطان مرید و اے کشتگیں گپے کہ ہر کس آئی و ہر اہی و پروی و بکنت آئی و گون و تا غرق کنت و دوزخ و سر کنت۔

و تی یعنی اگن دل شمارا چوش و دینت کہ ریزہ ریزہ ہوان ما چو نکائی دوبارہ زندگ بھی تو شمار لازم انت کہ تی پیدا اش و سرا کیں فکر بجن انت کہ شاچوں ددی بوت و تی یعنی اول سر اشے پت آدم چہ خاک و پدا شمارا چہ یک پے آپ و جوڑ کت یا مطلبی چوشنت کہ چہ خاک و ما غذا در کت کہ چرائی و بازی گر و چپلاں رند لفظہ جوڑ بوت و شمارا پیدا کت۔ و تی یعنی چہ لفظہ و بستگیں خون و چہ خون و گوشت و چچرا اتیار بیت کہ آئی سرا یک و قفے کیت کہ مردم و سر جہیں نقشہ (دست، پاد، چم و پونز وغیرہ) اڈ کنگ بنت و یک و ہدے کیت کہ آئی نقشہ دنگ تیار کنگ نہ بیت۔ یا مطلب چوش انت کہ لہتیں و شکل و صورت سر جہ کنگ بیت و لہتیں ہنچوش کائی نا توام ہوان در لگشت یا چوش بگوش کہ لہتیں بے عیب بنت و لہتیں عیب دار بنت و تی کہ تی و تی اصل چہ یے ات و چچو روچ و پد مردے جوڑ بوت، ہے گپ و سریدی ہوان و بازیں حقیقتی بار و شمارا سریدی حاصل کت کن ات و بیم چریشی و بعث بعد الموت و مکہ مغزہ لشت کت کنت و تی یعنی ہنکر مدت ہر کس و ماں مات و چکدان و جلاگ لوٹیں ما آرا ہبودا جلیئیں، کم از کم ۶ ماہ و زیات

چہ زیات دوسال یا چار سال علی اختلاف الاقوال و تی یعنی ہنچوش کہ ماں مات و چکدان و جلاں و بازیں منزل سر بو کنت چہ مات و لاپ و در کپان ہم مردم باز منزلان ہوان کنت یے چکی و زمانگ انت، اے ہما و ہر انت کہ مردم سگ، نر و نا توام انت و آئی و تھامیں قوت پوشیدہ انت، پد ایک دورے کیت کہ پوشیدہ ہیں قوتان سرو شاخ کشت، جسمانی حیثیت و ہر چیز و نا ئی و کمال و سر بیت پدا لہتے ماں و نا ئی و ہر ان بنت و لہتے بہ ہما عمر و سر بنت کہ آوہد و انسان و تمام اعضاء و قوتی جواب دینت و نا کارہ بنت، آسردی و بعد نا سرید و کار آمد لوگ و بعد بے کار بیت، یا د گپتگیں چیزان و شہوشکار بیت و جاہ یا رنگیں چیزان و ہم جاہ نیاریت ہوان ہر ہوان و پدا دوبارہ چک و پیما بیت۔

ذَاتِ حَمَلٍ حَمَلُهَا وَتَرَى النَّاسَ سُكَرَىٰ وَهُمْ لَا يُسْكَرُوا
لاپ پڑیں جنیں و تی لاپ و چک و گندے مردماں کہ مستنت و آست نہ انت
وَلَكِنَّ عَذَابَ اللَّهِ شَدِيدٌ ۝ وَمِنَ النَّاسِ مَن يُجَادِلُ فِي
ولیکن اللہ عذاب سکت انت و لہتے مردم ہمانیت کہ جیرہ کنت ماں
اللَّهُ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ شَيْطَانٍ مَّرِيدٍ ۝ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُ
اللہ بار یا پے بے علم و رند و کپنت ہر گہر تیں شیطان و تی ماں آئی و حقانیت نبیگ ہونگا لیک
مَنْ تَوَلَّاهُ فَإِنَّهُ يَضِلُّ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ السَّعِيرِ ۝
ہر کیکہ آئی و دوستی و بکنت گمراہ کنت آئی و بار تی دیم بہ دوزخ و عذاب و تی
يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنتُمْ فِي رَيْبٍ مِّنَ الْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَاكُمْ
او مردماں اگر شک و تہات چہ دوی زندگی (ماں آخرت) بیشک گمراہ ما شمارا پیدا کنگ
مِّن تَرَابٍ ثُمَّ مِّن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِّنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ مِّنْ مُّضْغَةٍ
چہ خاک و رند و چہ آب و تر مپ، رندا چہ بستگیں خون و، رند و چہ گوشت و ہر گہے و
مُخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنَبِّينَ لَكُمْ وَنَقَرُ فِي الْأَنْحَامِ
صورت و انگلیں و غیر صورت و انگلیں و تاکہ شربیان بکین پر شمار و داریں آئی و را ماں چکدان و
مَا نَشَاءُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَدَّدٍ ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا
ہر چہ کہ ما بلوئیں تاکہ گندے مقرر ہیں و رند و شمارا طفلی کیں و تی و کشیں، رند و تاکہ بہت
أَشَدَّكُمْ وَمِنْكُمْ مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنْكُمْ مَّن يُرَدُّ إِلَىٰ أَرْدَلِ
پہ و تی و نا ئی و زور و۔ و لہتے چہ شمارا کنت کہ پیش چہ و نا ئی و مرنت و لہتے ہما کنت کہ رسینگ بنت بدتریں
الْعُمُرُ لِكَيْ لَا يَعْلَمَ مِن بَعْدِ عِلْمٍ شَيْئًا وَتَرَى الْأَرْضَ
عمر و تارند چہ زانگ و تی مزانت و گندے تو زمین و
هَامِدَةً فَإِذَا أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنْبَتَتْ
ہشکنت کپتگ پدا ہر تیکہ دیم و تی بہ آئی سر و آپ گڑا چست بیت و چچر کیت و رو دینت

فل یعنی زمین مردگ و پیمائت رحمت و آب آئی سرکلیک و شرط و زندگ بوت و تر و تازہ بوان و سرسبز تریت، تہر و دوش ندرگس دل سارت کنوکیں نہالان و قدرت و چرے آب و پیدا کنت۔ فل چہ انسان و پیدائش و کثرت و مثالان کہ برزایان بوتنت چند خبر ثابت بیعت : (۱) ایک یقیناً و بالتحقیق خدا موجود انت و اگلے ڈولین منظم، محکم و حکیمانہ نیں کاریگری چونکائی ظاہر بوتگنت (۲) ایک خداوند تعالیٰ مردگ و بے جانیں چیران زندگ و جاندار جو رکنت چنانچہ چہ مٹی خاک و یا چہ آب و پچے انسان و دی گنگ و ماں ویرانیں زمین و ردوم و روح و ہب کنگ بریشی شہادت، پدا دوبارہ پیدا کنگ پرانی حج مشکل نہ انت (۳) ایک آہ ہر چیز و سراقدرت داروک انت، اگل ہر یک چیزے سرا آئی قدرت مہوتیں تو آئی و ایڈولس کار مجہرت نہ کت (۴) ایک قیامت و ضرور ایک لوٹیت و چرے زندگ و پد کتام دومی زندگ و ضرور لوگ لوٹیت چاکہ انکر مزین شانین بندوبست ہنجوش مفت و ناہودگ لوگ لوٹیت ہماوت شریحیم و ہریمیں قدرت داروکس ذات و چہ وتی بالین حکمت و کاملین قدرت و

انسان ٹی گون چوشیں جوانیں بے مٹیں صفت سازات آیا چوش خیال کنگ بیت کہ آذات و انسان ہنجوش مفت و جور کنگ چوش مجہرت نہ کنت یقیناً انسان مختصر و گوندیں زندگانی کہ ماں آئی و سعادت و شقاوت نیکی، بدی، رنج و راحت و تان و تہا ہوتہرانت و اے چکا سگ و پیر گورگ و جاوڑاں چہ یک دومی سرچہ گستا و جنابیت نہ کنت اے خبر و لوگ انت کہ یک دگر زندگانی بے بیت کہ اودا سعید و شقی، مجرم و وفادار صافین طور و جداجد ابہ بنت و ہر یک بے ہما حاکم و سر کنگ بے بیت کہ بہ اود و سر لوگ آرا و دی کنگ بوتگ و آئی و جوہر و وتی تو کا آخوس کنت ماریت چہ مادی حساب و مٹی و ہر چہ جزے و تہا لطفہ جور لوگ و جوہر ہست ات چرائی و لطفہ جور بوت ہے دول و لطفہ و چرس توتان ماں علقہ (لستگس خون) و علقہ ماں مضغہ (گوشت و ٹکر) و عرق مضغہ و ماں طفل و اہنت و ورنانی و دھند آیاں ظاہر بوتنت یا زمین و چرس توتان چہ ہور و ترب جنگا ظاہر بوتنت ہے ڈولا ضروری انت کہ ماں انسان سعادت و شقاوت و روحانی قوت کہ ایر کنگ بوتگنت یا نیکی و بدی و تھا ردوم و زبردستیں استعداد ایر کنگ آہ شری و ظاہر بیت و چریشی و کامل و سرچیں شکل و صورت ظاہر بہ بنت، ہمیشی و نام بعث بعد الموت انت کہ آدنیا و موجودیں دور و چہ پد ظاہر بیت۔ فل یعنی چوشیں صافین و سیلانی اشک کنگ پد ہم لہتے کور دید و گنتی مردم ماں اللہ و خبراں ناہودگ و بے ثبوت و جبرہ کنت نہ آیاں گورا علم ضروری نہ عقلی دلیل نہ سمعی دلیل، ایوکا و ہم و گمانانی و مبش گپنگ داشتگ۔ فل یعنی گون اعراض (دور گردانی) و کبر و ک یعنی ہر کس ابید چہ دلیل و حجت ایوکا کنت داران و ماں خلاء جبران جبرہ کنت و غرضی ایش بہ بیت کہ ایڈگہ مردمان و چہ ایمان و یقین و راہ و دور بدادیت خداوند کریم آرا ماں دنیا و رسوا کنت و آخرت و عذاب ہنگت رسوا تر بیت فل یعنی و ہدیکہ ہنرادنت تو گوشگ بیت کہ چہ خدا و طرف و پے کسی سرا ظلم و زور نہ انت اے تھی وتی دستانی کنتگس انت کہ آئی تام و مروجی

مِنْ كُلِّ زَوْجٍ بَهِيمٍ ۝ ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنَّهُ يُخَيِّ

ہر قسمیں مردگی چیز ڈولداریں فل اے تام پے سبب کہ اللہوت برحقنت و ہماوت زندگ کنت

الْبَوتی وَاَنَّهُ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝ وَاَنَّ السَّاعَةَ اَتِیَتْ

مردگاں و بے شک ہماوت ہر چیز و سراقدرت داروک انت۔ و اے کہ قیامت پیدا ک انت

لَا رَیْبَ فِیْہَا وَاَنَّ اللّٰهَ یَبْعَثُ مَنْ فِی الْقُبُورِ ۝ وَمِنْ

نیستیں ہج شک ماں آئی و۔ و اے کہ اللہ زندگ کنت ہمایاں کہ ماں قبر انت و لہتے چہ

النَّاسِ مَنْ یُّجَادِلُ فِی اللّٰهِ بِغَیْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدٰی وَلَا کِتٰبٍ

مردماں ہما کس انت کہ جگڑہ کنت ماں اللہ و بابت و بے علم و بے دلیل و بے روشنی

مُنِیْرٌ ۝ ثٰنِیْ عَظِیْمٌ لِّیُضِلَّ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰهِ لَہٗ فِی الدُّنْیَا

کتا بے و قش و تاب دیان و تاکہ رد بیت چہ اللہ و راہ و۔ پے آئی و ماں دنیا یا

خٰزِیٌّ وَّنٰذِیْقٌ یُّوْمَ الْقِیَمَةِ عَذَابُ الْحَرِیْقِ ۝ ذٰلِكَ بِمَا

رسوائیں انت و چاشنیں آئی و را ماں قیامت و روح و سوچوکیں عذاب و اے پے ہکارا را نی

قَدَّمْتَ یَدَکَ وَاَنَّ اللّٰهَ لَیْسَ بِظَلٰمٍ لِّلْعَبِیْدِ ۝ وَمِنْ

عوض و کہ پیش و دیم داننت تھی ہر دوکیں تان و اے کہ اللہ ظلم نہ کنت پے بندیاں و چیزے چہ

النَّاسِ مَنْ یَّعْبُدُ اللّٰهَ عَلٰی حَرْفٍ فَاِنْ اَصَابَہٗ خَیْرٌ اَطٰہَانَ

مردماں ہما کس انت کہ اللہ و بندگی و کنت پے کنارہ و۔ پدا اگر ریت آئی و رافاندہ و گرا دل و پرت

بِہٖ وَاِنْ اَصَابَتْہٗ فِتْنَةٌ اَنْقَلَبَ عَلٰی وَجْہِہٖ خَسِرَ الدُّنْیَا

پے ہما عبادت و و اگر رست آتیا و مصیبتے گرا چہر دنت و تی دیم و۔ بہ بادے دات دنیا

وَالْآخِرَةُ ۝ ذٰلِكَ هُوَ الْخُسْرٰنُ الْمُبِیْنُ ۝ یَدْعُوْا مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ

و آخرت۔ ہمیش انت ظاہری نقصان و۔ تو ارجنت بغیر چہ اللہ و

مَا لَا یُضِرُّہٗ وَمَا لَا یَنْفَعُہٗ ۝ ذٰلِكَ هُوَ الضَّلٰلُ الْبَعِیْدُ ۝

ہما چیز و کہ نہ آئی و را ضرر دنت و نہ آئی و رافاندہ دنت۔ ہمیش انت ماں دوریں گمراہی و

چٹکات و یعنی لہتے مردم ایوکا پے دنیا داری و دین و سرا گام جنوک بیت و آئی دل مذبذب بیت، اگل ماں دین و داخل بوان و دنیا و خیر و بگندیت تو سر ظاہر خدا و بندگی و قائم مانیت و اگر تکلیف بگندیت تو بندگی و ویل کنت، چانگو دنیا چہ دست و شت اینگو دین ہم شت یک کتر ا اوشتانگ یعنی دلی نہ اینگرت و نہ آنگرت چوش کہ کسے لوگے و کنارہ یا اوشتانگ ہر و ہد و بلوٹیت درز بریت۔ و یعنی خدا و بندگی ویل کت کہ دنیا بہ دست و نیا تاک نوں تو ارجنت ہما چیزاں کہ نہ آیاں اختیاری و شے خیر ہست د نہ بدی۔ آیا چیزیکہ ترا خدا نہ دنت آئی و تو چہ سنگ و ڈوک و حاصل کنگ لوٹے چریشی و مستری بے وقوفی چہ بیت کنت؟

ول یعنی چہ بتاں سوت حاصل کنگ و امیت و ہم و سدا مبنی انت (بیت پرستانی گمان و ردا) بلے اشانی پرستش و تاوان یقینی گت ایت پیشکا فائدہ و سوال رندی جبر و تاوان و اتوں ہمدان و سر و کپت وک و ہدے قیامت و بت پرستی و انجام دیم ظاہر بیت توت پرست ہم گوشت لبش المولی و لبش العشیر یعنی چہ ہر کس مازن مزین امیت داشت گت آسک بدیں ہمراہ و دوزدان ثابت بوتنت کہ چریشاں نفع و وتی جاگہ و برعکس چریشاں مارا نقصان رسات وک منکر، جبرہ کنوک و مذہب بنیال بد مخلص مومنانی انجام و بیان انت وک ہر کس و مناسب زانت آثر اسزوانت و ہر کس بواہیت آثر انعام دنت کسے آئی دست و داروک نیست وک لن ینصرہ اللہ و ضمیر مفعول و واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و طرف و راجع انت کہ آئی شبینگ قرآن و انوک و ذہن و مدام موجود بیت پرچاکہ قرآن و اولی مخاطب واجہ و جند انت یعنی مومنانی انجام و بیان کنگ و پدائے آیانی پیغمبر مستقبل

(آلوکس دور) و بیان بوت حامل ایش انت کہ حق تعالیٰ و کون و تی رسول و دنیاوی و اخروی متخ و نصرت و ہرج و مرج و عدھے کرگت آلم و تمام بنت بلی توری کفار و حاسداں ہر قدر و تی غیظ و غیظ و بنوشت ربانی نصرت و دور دارگ ہر ہمیں تدبیر بکنت بلے واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و نصرت و کامیابی و پییم جنگ بیت نہ کنت یقیناً آپ و تی و ہر و موسم و کیت اکن اے کافر و حاسداں بریشی و زیات بدکیت و جوش فہمنت کہ مابہر و کوششت کنان خدا و مشیت و دور داشت کت کنیں تواشاں و تی زور و قوت و بچکا سنت و سچارنت دانکہ یک سادے برزماں بان درخان و تی گت و مان بکنت و اے ہما و تار الوپ دیان چہ غیظ (زہر) موت و آغوش و بروت یا اکن گول اشاں بیت کنت تو آسمان و سادے ساک دیان و بالاد بہ آسمان و بروت و چہ اودا آسمانی امداد و بند بکنا شینت گدا بچارنت باری کہ چرے رہبنداں ہما چیزے آیک بند بیت کہ برائی سرا آیاں اسین کر زہر کیت و ہج تاب و رنت و اکثر مفسر ان آیت و تفسیر یہ ہے داب کنگ لیکن حضرت شاہ صاحب و آیت و کون و من الناس من یعبد الله على خوف و مضمون و مربوط کنان یک لطیفین تقریرے کنگ آئی و نرے و من کان یظن ان لن ینصرہ اللہ و ضمیر مفعول و من و ینگ و ترتیت مطلب جوش انت کہ بہ دنیا و تکلیف و ہر کس چہ خدا و نا امیت توان و آئی بندگی و ویل بکنت و و تکرر و چیزانی بندگی و بنا بکنت آہ و تی دل و و ش کنگ جوش خیال بکنت چر شک یک مردے یک برزیں سادے و سدا و تالو بجان بکنت اگس آبرز الکت بوت نکنت امیت داریت کہ سادے برز اکشگ بہ بیت تو آ سر بکیت و ہدے سادی بست نوں چہ توقع بشت کیت، آیا چہ خدا و رحمتاں نا امید توان و کامیابی حاصل کت کنت و گویا اللہ پاک و امیت فی ساد گوشت، آئی منگ و برگ و چہ مرادنا امید بوت و چہ آسمان و مراد بندگی انت و اللہ اعلم وک یعنی چونیں صاف صافیں مثال و سر بچیں گت انت مگر سرید ہما کس بیت کہ خدا آثر اسرید کنگ بلوٹیت وک مجوسی آتش پرست انت و دو خالق و متوکنت

الحجۃ ۲۲

۵۲۱

اقترب للناس

يَدْعُوا الْمَنْ خَرَّةً اقْرَبُ مِنْ نَفْعِهِ لِبَشِّ الْمَوْلَى وَلِبَشِّ الْعَشِيرِ ۝۱۵ اِنَّ اللَّهَ يُدْخِلُ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ يَارِے وک بیشک اللہ گوازیئت ہما کس ایمانش آرت و نیکیں عملش کت جنت تجری من تحتها الا نھر ان الله يفعل ما يريد ۝۱۶ ماں باغاں کت جنت چہ آیانی چہر و جو وک یقیناً اللہ کنت ہر چیکہ بلوٹیت وک من کان یظن ان لن ینصرہ اللہ فی الدنیا و الاخرة ہر کس و اے خیال انت کہ عجم اللہ پیغمبر و مدت و نہ کنت ماں دنی و آخرت و فلیمد و بسبب الی السماء ثم لیقطر فلینظر هل یدھبن گڑا بیدنت کہ دلاج بکشتیک ریزے داں آسمان، نون پدا بچارنت باری اے حیلہ کبدہ ما یغیظ ۝۱۷ وکذلک انزلناه ایت بینت و ان الله آئی و زہر و برت کنت وک و ہمدول و دیمس دات قرآن ظاہر آیت انت و اے خبر انت کہ اللہ ینھدی من یرید ۝۱۸ اِنَّ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَالَّذِينَ هَادُوا وَ پراہ و پرنیت ہر کس و بلوٹیت وک ہما کہ مسلمان انت و ہما کہ یہودی انت و الصبیین و النصری و المجوس و الذین اشركوا اِنَّ اللَّهَ ستارہ پرستاں و نصاری و آتش پرستاں و وبت پرستاں بیشک اللہ یفصل بینھم یوم القیمۃ اِنَّ اللَّهَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَہِید فیصلہ کنت درمیان آیاں ماں قیامت و رچ و بیشک اللہ دیم و انت ہر چیز وک اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللَّهَ یَسْجُدُ لَہٗ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَ مَنْ فِی توندیت کہ اللہ و اسجدہ کنت ہما کہ ماں آسمانان انت و ہما کہ ماں الارض و الشمس و القمر و النجوم و الجبال و الشجر و زمین و آنت و روح و ماہ و استار و کوہ و ذرچک و

منزل ۲

یجہ خیر خالق انت کہ آئی و نام و یزدان انت و دومی شر (بدی) و کہ آثر اہرمن و گوشت و یک پیغمبر و نام و ہم گنت معلوم نہ انت کہ اے رندا بیدراہ بوتگنت یا چہ بنیاد و غلط کار انت و شہرستانی و ماں و مل و نخل و اشانی مذہب و بار و ہرچے گوشتگ آثر اچارگ لازمی انت و صابثین و ذکر ساری و گوشتگ وک یعنی تمام مذاہب و ثولیاں جبرہانی عملی و پچائیں فیصلہ چہ حق تعالیٰ و بارگاہ و ماں قیامت و روح و بیت درستاں یک یک کنگ بینت و چہ و تی جاگہاں سر کنگ بینت، اللہ و شر تر زانت کہ کئے کجام جاگہ و یا کتام سزا و مستحق انت و

فل یک سجده ہما انت کمال آئی و آسمان وزین ہر یک مخلوق شامل انت آری ہما کمال اللہ پاک قدرت و دیا کونیا کل عالم مطیع و فرمانبردار ہے و سنت و دل بکثرت یادش مواہیت کمال آئی و دیا گردن جہل کنگ و سر بہ سجہ و بزرگی انت۔ دومی سجہ ہر یک چہرے و جدا جدا انت آجوش انت کہ ہر چہرے پر ہر کلمہ کارے کہ او کرمگ آب ہما کار و کلامیں بہ بیت ایشرا باز مردم کثرت و باز مردم نہ کثرت مگر انسان یل دیا ان ایدہ کل مخلوق سجہ کثرت ہے بنیاد و سرماں ان اللہ یسجد کہ الخ و ہر چہرے بہ و قی شان و روضہ سجہ مراہبت یا من فی الارض و بعد دومی "یسجد" مقدر و کنگ کہیت (قنبیہ) اشی و کون اولی آیت ربط ایشنت کہ جدا جدا سبانی مردم دت ماں و تا اختلاف دارنت حالانکہ ایدہ کل مخلوق خدا و مطیع و تابعدار انت انسان کہ چہ ایدہ کل مخلوق و کثرت عقل مندانہ انت لازم ات کہ آئی کل افراد چہ ایدہ گرافی مقابل و زیات متفق بہتین انت و یعنی چہ سجہ انکار کنگ و سر عذاب و حقار بوننت فل یعنی خدا تعالی ہر کس بہ آئی عملانی شوی ذیل کنگ بلوٹیت آرا چہ ذلت و چات و کنگان کئے بعزت و جاگہ و سرکنت کنت فل یعنی سیرماں ان الذین آمنوا و الذین ہادوا و الصابین الخ ہر چہ فرقیانی ذکر بوننت آکلان و حق و باطل و سر لوگ و رواد و فریق گوشت کنیں یکے مومنانی ٹولی کہ آوقی رب و کل خبراں من و عن قبول دارنت و آئی حکمانی دیا سربہ سجہ و بارت، دومی

کافراںی ٹولی کہ ماں آئی و یہود، نصاری، مجوس، مشرکین و منافقین و غیر ہم کل شامل انت کہ اشانی ربانی ہدایت قبول نہ کثنت و بہ آئی فرمانبردارئی سر اسبیہ و نبرنت اے دوتیں ٹولیاں بہ و قی و دعویائی رد ماں بحث و مناظرہ و جنگ و قتال و دودہ ٹولیک گریے و مقابلہ ہم کثنت چہ شکہ ماں جنگ بدر و حضرت علی، حضرت حمزہ و عبیدہ بن الحارث رضی اللہ عنہم سہ کافراں عتبہ بن ربیعہ، شیبہ بن ربیعہ و ولید بن عتبہ و مقابلہ و در کنگ انت دیا ہر دوتیں ٹولیاںی انجام و بیاد فرما شینت و یعنی چہ شکہ لباس انسان و بدن و مانوسیت جہنم و آس ہے ڈولا ایشان احاطہ کنت یا کتہم، سچو شین چیزے و گداشاں پوشا ننگ بوننت کہ اشال چہ آس و گدا شنی و باز زیات مارگ بیت۔ فل دوزخیانی سرگوں کنگ جان و لہر و اتکیں آپ چہ ہر زار بجک بیت کہ اے آپ چہ دماغ و راہ و ماں لاپ و سر بیت کہ حرشی و تمانیں روت و سگنداں مجتہد جندہ بوان و در کثنت بدن و سر برمی بھر و بہ آپ لگیت تو اے موقع و بدن و پوست گلاں در کثنت و کثیت بد اشال بہ و قی اصلی جاور و وائر کنگ بوننت ہر سر ہے عمل بہ وجود و آیان بیت گلمنا نضحت جلودھم کد لھم جلودا غیرھا لید و قوا العذاب (نساء) اللھم اعذنا من غضبک و عذابک۔ و یعنی ماں دوزخ و گت توس و وھد کشاں لوٹنت کہ چہ راد و قی جزئہ کثنت آس و برا نر اشان چست کثنت بد چہ اودا فرشتہ اشال آہنی گرز جان و جہلا ہتر مال کثنت و اشان گوشگ بیت کہ دائمی عذاب و لذت و بخش ات کہ حرشی و شمارا و خلاصی نصیب بیت العیاذ باللہ و یعنی کون آرا شش و دوزخاری قسا قسہیں نعمتانی ظاہری بیت و پلسر ماں قطعت لھم ثیاب من نادر دوزخیانی پوشاک و بیان بوت آئی بالمقابل ادا جنتیانی لباس بیان فرما شینت کہ اشانی پوشاک چہ ششم بیت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت اے ڈولن فرما ننگ کہ اودا سہت زیور و پوشاک معلوم بوت کہ لے (ہر دوتیں چیز بہ مردیں آدمان) ادا نہ انت و سہت و زیوراں سنگ پیش کا پوشا ننگ بیت کہ غلام و خدمت و چاکری و بدیکہ واجہ و دوست بہ بیت تو ماں آئی دست و کڑ و ماں گچک بیت۔ (قنبیہ) ماں حدیث و سہت کہ ہر چہ مردیں

الدَّوَابُّ وَكَثِيرٌ مِنَ النَّاسِ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ الْعَذَابُ جانوراں و بازینے چہ مردماں و و دگر باز کس انت کثات بوننگ آیان عذاب و من یھن اللہ فمالہ من ٹکر مر ان اللہ یفعل ما یشاء و ہر یکہ اللہ آئی و رابعت بکنت گرا نیستیل آئی و راعت دیو کے بیشک اللہ کنت ہر چہ کلوٹیت و ہذین حصین اختصموا فی ربھم فالذین کفروا قُطِعَتْ اے دود و دعوی کثنت اڑت کنت ماں و قی رب و بارہ و قی نول ہما کمنکر بوننت و ہر ک بیت لھم ثیاب من نادر یصب من فوق رؤوسھما الحمد یضہر پر آیان گد آس و قی ہر ریخت بہ آیان سر و لہر و اتکیں آپ لڑنت بہ ما فی بطونھما و الجلود و لھم مقامع من حدید ریخت چہ آئی و ہر چہ کما آیان لاپ انت و پوست ہم و بہ آیان سر کوبی و گرز انت آسین و ککبا ارا و ان یتخرجوا منھا من غیم اعید و اقیما و ذوقوا ہر برا بلوٹنت کہ در بکثنت چہ دوزخ و بہ دلاپ لوگ چہ غم و بد و دیگ بیت ماں آئی و تھا و گوشگ بوننت کہ بکثنت عذاب الحریق ان اللہ یدخل الذین آمنوا و عملوا سوچکیں عذاب و قی بیشک اللہ داخل کنت ہما کساں کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش الصلحت جنت تجری من تحتھا الانھار یحکون فیھا کنت، ماں باغاں کہ رشتنت چہ آیان چہ زیور پوشا شینت آیان ماں اودا من اساور من ذهب و لؤلؤا و لبا سھم فیھا حریر و مرورا و آیان پوشاک اودا آبر شیم انت و وھدوا الی الطیب من القول وھدوا الی صراط الحمید و ہدایت دیگ بوننت چہ جوانیں خبر و فل و پرینگ بوننت پرتیف لگنیں خدا و راہ و فل ان الذین کفروا ویصدون عن سبیل اللہ و السجد بیشک ہما کہ منکر بوننت و بون کثنت چہ اللہ راہ و وچہ مسجد

مازل

آدے ادا ریشم و لباس پوشیت آئی ماں آخرت ریشم و گور کنت نہ کنت اگں پوشاک کافرے تو گدا ظاہر انت کہ آماں جنت و داخل نہ بیت کہ جنتیانی پوشاک گور بکنت البت اگں مومنے بہ بیت تو شاید تاں یک مدتے چہ ریشم و زبھر کنگ بیت بدادان ابد الابد گور کناں بیت و لا متناہی مدت و مقابل اے گونڈن زمانہ غیر معتبر ناگ بیت فل ماں دینا ہم کہ لا الہ الا اللہ گوشت قرآن و نعت خدا و تسبیح و تحمید کرت امر بالمعروف و نہی عن المنکر عمل کرت ماں آخرت ہم کہ فرشتہ چہ ہر ننگ سلام سلام و توارے کثنت و جنتی و ماں و تاگوں یک دومی صاف و بدگاریں تراناں کنگ بوننت یک یک جاک و صلوات بہ ناسیکی ہم نہ بیت و جنت و نعمتانی سر خداوند کریم و شکر و احسان کنگ بوننت مثلاً چوش گوشت لھم اللہ الذی صدقنا و وعدہ و اودنا الارض۔ ماں سورہ فاطر و سہت یحکون فیھا من اساور من ذهب و لؤلؤا و لبا سھم فیھا حریر۔ و قالوا الحمد للہ الذی اذهب الحزن (الایہ) چرشی و اے آیت و تفسیر ہم بیت نبی علیہ الرروح و یعنی اللہ راہ دست جت کہ آئی نام اسلام انت اے راہ و ہم حمید انت و راہ و خدا بند ہم حمید انت یا راہ دست جت ہما جاگہ کہ اودا سر بوان مردم و خدا نعمتانی شکر گرگ گپیت۔

جست کنگ مطلوب و منظور بہ بیت و لا یعنی حرایں جزائے گران سبحان و دل کنگ یا اللہ پاک ہر چیز سے احترام و قابل قرار دانگ آیان ادب و تعظیم قائم دارگ مزن خوبی و نیکی و گپ ایت کہ آئی اسرارہ جوان بہیت۔ ماں محترمیں چیزان قربانی و جانور، بیت اللہ، صفا و مروه، منی، عرفات، مساجد، قرآن کریم بلکین تمام الہی احکام و اوارانت۔ گون خصوصیت ادا مساجد الحرام و ہدی جانور و تعظیم و سزا و سزا پر دیگی انت کہ خدائے واحد و یاد کنوکان بہ اودے منع ممکنست و نہ بہ قربانی و اہست گین جانور ان واپس ہم دیگ و سراجوبہ بکینست بلکین مزن بھائیں و پرز و بر جانورانی قربانی کنگ بہ بیت و لا یعنی اشانی ذبح کنگ و حکم تعظیم حرمات اللہ و برخلاف نہ انت بہرچاہہا و اھندے کہ یک چیز سے بہرمت بیان کنگت بہ ہمائی اجازت و وہ ہمائی و نام و سزا آفران کنگ بہیت و لا یعنی ہما جانورانی حرام بوگ کہ وقتاً فوقتاً شمارا آاشکنا ٹینگ بوگت چوتھہ آیان و گیش و گوار ماں سورہ انعام و گوشت آیان بر شہا حلال نہ انت۔

ہمے صفحہ و فوائد: و لا یعنی جانور اللہ مخلوق و ہمائی مال انت چہ ہمائی اجازت و بہ ہمائی نام و ذبح کنگ بہیت و ہمائی و کعبہ نیاز بہیت کنگت

ہر جانور سے کتا یک بے نام و ذبح کنگ بہیت آ مردار بوتا اسے ہمیں شرکی کاراں و چسکیں کارا بہ ہر کنگ آئی انت وک دروغیں خبر چہ زبان و کتک، دروغیں گواہی دیگ اللہ پاک و سپید انگین جانور و غیر اللہ نامزدکنان ذبح کنگ یک چیز سے بغیر چہ شرعی دلیل و حلال و حرام کنگ درست مان "قول الزور" و شامل انت۔ "قول الزور" و بدی و اندازہ چریشی و جنگ بہیت کنگت کہ حق تعالیٰ و آرا داگوں بشک و ہماہی و ذکر کرتک و دگر جابہ ارشاد بوتا و ان لشکر کو اللہ ما لم یزل بہ سلطاناً و ان تقولوا علی اللہ مالا تعلمون (الاعراف، ۳۶) ماں حدیثاں واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم گون مزن ترندی ایشرا منع کر تیک و لا یعنی چہ ہر بھنات و کنتران و بہ اللہ و نیگا رجوع بکن ات شے تمام افعال و نیات بالکلیہ بلا شرکت غیرے خالص بہ خدائے ذات و بوگ لوٹنت۔ وک اسے شرک و یک مثلے بیان بوتا کہ آئی و خلاصہ چوتھہ انت کہ توحید یک مزن اعلیٰ و بالا نیں مقام ایت آئی و یل دیان و وہرے انسان یک مخلوق و دیاسر بہ سجد و بارت تو دتی جند و ذیل کنگت و آسمان توحید و پستی و نیگا و تارا چکل دنت ظاہر انت کہ چہ اینکے برزی و کپکا اسلامت پشت نہ کسیت نون یا و واہگانی وردی نیں کار و مردار خویش جانور چہ چاریں طرفاں آئی بوٹیاں سندان و رنت یا لعینیں شیطان یک تیز گواتے و طوفان و ہما آئی و بال دنت ویداں یک ہنجیں کھدے و تہا چکل دنت کہ اودا آئی ہڈا کس و سیت ممکنست یا چوش بگوش کہ ماں مثال و دو قسم و مشرکانی احوال بیان بو تیک ہرچ مشرکے کہ ماں وتی شرک و پھتہ نہ انت مذہب مذہب انت کدی یک نیگے لیٹ وارت کدی دومی نیگا لیٹت آ "فخطفہ الطیر" و، و آ مشرکے کہ آماں وتی شرک و پختہ و حکم انت آ "تھوی بہ الریح فی مکان سحیق" و مصداق انت۔ یا چہ "فخطفہ الطیر" و چہ مردمانی دست و ہلاک بوگ انت و چہ تھوی بہ الریح فی مکان سحیق" و مراد وتی طبعی موت و مرگ انت۔ اکثر مفسراں چہ چرے و چہ تشبیہ و ردائے ڈولیں احتمالان و بیان کر تیک۔ بلے واجہ شاہ صاحب نبشتہ

۵۲۳

اقترب للناس

الحج ۲۲

مِنَ الْأَوْثَانِ وَاجْتَنِبُوا قَوْلَ الثُّرُورِ ۝ حُنْفَاءُ لِلَّهِ غَيْرُ

بستان و و پر ہیز بکن ات چہ دروغیں خبر وک خالص بکن ات بہ اللہ نہ کہ

مُشْرِكِينَ بِهِ ۝ وَمَنْ يَشْرِكْ بِاللَّهِ فَكَانَ آخِرُ مِنَ السَّمَاءِ

شریک بکن ات گون آئی و دہر کسے کہ شریک بکنست گون اللہ نون، پنچو شنت کہ بہست کپت پر آسمان

فَتَخَطَفَهُ الطَّيْرُ أَوْ تَهْوَىٰ بِهِ الرِّيحُ فِي مَكَانٍ سَحِيقٍ ۝

پیدا چلا پست آئی و (مردار واریں) ہم غا یا جرت و وودات گوات و ماں یک دوریں جابہ وک

ذَٰلِكَ ۝ وَمَنْ يُعْظِمِ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ ۝

خبر بہشت، و ہر کسیک تعظیم بکنست اللہ دین و یاد گار آئی گڑا آچہ دلائی پر ہیز گاری انت و

لَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ يَحْمِلُهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ ۝

پر شہا ماں چار پادال بازیر فائدہ بہست تا یک وقت مقرریں، رندا آئی و حلا کر کنگ و جاگہ خانہ کعبہ و نزدیک انت و

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنْسَكًا لَّذِكُرُوا اللَّهَ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُمْ

و بہ ہر امت و ما مقرر کنگ و شرابی تاکہ بگرت اللہ و نام و بہ ہر حلا کر کنگ سر کنگت گد میں چار پادال

مِّنْ بِهِيمَةٍ الْإِنْعَامِ فَالْهَكَمُ إِلَهُ وَاحِدٌ فَلَهُ أَسْلِمُوا وَ

ہماکہ ما آیان و دانگت۔ نون شے خدا یکس خدا انت، نون ہمائی و حکم و بہشت۔ وک و

بَشِّرِ الْمُخْبِتِينَ ۝ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَ

خوشخبری بدے عاجزی کنوکان و ہماکہ و قی اللہ و نام کرگ بہت گڑا ترس ماں آیان دلائی بندیت، و

الطَّيْرِينَ عَلَىٰ مَا أَصَابَهُمُ وَالْمُقِيمِي الصَّلَاةِ وَمِمَّا

صبر کنوکان بہ ہر سکی کہ آیان و سیت و وقائم دار وکاں نماز و

رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ ۝ وَالْبَدَن جَعَلْنَا لَكُمْ مِنْ شَعَائِرِ اللَّهِ

مٹے و انگین چیزان خرچ کنگت۔ و کعبہ و نیاز و ہشت کنگتیں پر شہا چہ اللہ و دین و یاد گار

لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ فَادْكُرُوا اللَّهَ عَلَيْهَا صَوَافٍ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ

ماں آئی و تہا شے فائدہ انت۔ نون بگرت آیان سر اللہ و نام و بہ ہر قطارش بو شاریں ات۔ پدانوں قے کر کپنت

منزل ۴

کنت کہ ہر کس و نیت یکیں اللہ و سرائنت آقام مانیت جابیکہ نیت ٹگل گل بوتا آدرست آئی و (پریشان کنان و) راہ و نیم و چلا پست۔ و یعنی شعائر اللہ و تعظیم ماں شرک و داخل نہ انت ماں ہر کس و دل و پر ہیز گاری و معنون و خدائے واحد و ترس بہ بیت آخدا و نام و نیگ و

منسوبیں چیزانی ادب ضرور کنت اسے ڈولیں ادب شرک نہ انت بلکین چہ خاصین توحید و علامتان انت کہ خدائے عاشق ہر ہما چیز و قدر و کنت کہ آ بالخصوص بہ ہمائی نیگا منسوب بہ بیت وک قدیمی لوگ بیت اللہ شریف انت و اداشاید توسعا۔ تمامیں حرم مراد انت یعنی چہ اشتر، گوگ، پس وغیرہ و شہا باز سوت حامل کت کن ات مثلاً سواری بکن ات، اشانی شیراں بنوش ات، نسل و قائم بدادرات، ہشتم وغیرہ و بہ وتی کاراں کار پرز بکن ات مگر اشان و شہا دال ہما و بد و کت کن ات کہ اشان و ہدی جوڑ مکن ات، ہدی جوڑ کنگ و رند چریشاں انتفاع (ابیدہ سکیں و زگی و)

کت نہ کن ات۔ نوں وایشی عظیم الشانیں اُخروی فائدہ ہمیش انت کہ کعبہ و گورا اشان و بران و خدا تعالیٰ و نام و سر اقر بانس بکنت و کن یعنی اللہ و نیاز و خاطر دلوتان و قربان کنک ہمک آسانی دین و تو کا عبادت قرار دیگ بوتگ اگی اے عبادت و غیر اللہ و نیاز و خاطر کن ات تو اے گوشگ بیت کہ جیشی و پر ہنسک ضروری انت۔ موقد و کار ایش انت کہ قربانی و تہنا بہ ہما خدا و نام و بکنت کہ بہ آئی و نام و قربانی کنگ و ماں تمام شریعتاں حکم دیگ بوتگ جرائی حکم و در سبیت۔ و یعنی ہما مردمان و خداوندی رضا و بشارت باشکنا تہن کہ ایو کا ہما یکیں خدا و متو کنت، ہما ئی و دیم و سر و سجدہ و برنت یہ ہما ذات و سر اشان دل و قرار حاصل بیت و چہ ہما ئی جلال و جبروت و اشان مدام ترسنت و یعنی سکی و سوریانی و ہد و گون صبر و جو افر دی و برداشت بکنت کتام سکی یہ گندان و قدم چہ حق و راہ و لکل مورنت و داں بیت اللہ و سر لوگ و خاطر راہ و مزین ار و جنجال دیم کا بیت، سفر و دوران و اکثر غازی قضا لوگ و فکر دل و سوار بیت مال ہم باز خرچ کنگ کسیت شاید ہجے مناسبت و اے اوصاف و احوال ادا بیان فرما بیت۔

ہم صفحہ و فوائد :
و پیش و مطلق شعائر اللہ و تعظیم کنگ و بیان ات نوں صاف صاف و بیان کت کہ اشتروغہ قربانی و جانور اں ہم ماں شعائر اللہ و داخل انت کہ اشان و گون ادب و قربان کنگ و تو کا یہ شہا باز دنیاوی و اخروی خیر انت تو عام دستور و روہ باید انت کہ اللہ و نام و گران و اشان و ذبح بکن ات بالخصوص اشتروغہ خوب ترس ذبح و نمونہ شہر انت کہ آثار قبلہ رخ ادرت اربان و ویک دستے راستیں یا چیں گون ساد و غیرہ و بندان سنگ و ٹپی بکنیں و ہد یکہ تہایں خون در رچنت و آکسیت گڈ ایشرا مجتہد کنگان کار و بجنیں و اگن اشتروزیات انت تو آیان و قطار و سرا اوشترینگ لوٹیت و اے محتاج و دو قسم و بیان بوتنت یکے ہما انت کہ گون صبر و شنگ سوال نہ کنت کمیں بر سیتی تو قناعت کنت دومی ہما انت کہ بے قرار ہوان و سول کنت چیزے دست و بکپتیں تو ہم یہ قرار و نہ نندیت و یعنی اشان ہمیں کر مزین جانور انت کہ چہ شہا ماں جون و قوت و سگ زیات انت بلے اشان و بہ شے قبضہ دات کہ شہا چہ اشان قسم قسم و خدمات گپت کن ات و پدا بہ اردانی اشان و ذبح ہم کت کن ات اے خدا و مزین احسانے کہ آئی و شکر کرگ لوٹیت نہ اے کہ شرک کنان و ناشکری بکن ات۔ وک مریشی و قربانی و اہل فلسفہ بیان فرما ٹینت یعنی جانور ذبح کنان و ایو ک و گوشگ و ورگ یا وارینگ یا آئی خون ریچک و چہ شہا را اللہ و رضا گدی حاصل بیت نہ کنت و نہ اے گوشگ خون چست ہوان بہ آئی و بارگاہ و سر بیت بلکیں آئی و گورا شے دل و تقویٰ و ادب و سبیت کہ چہ ہمیں و شردلی و جوش و محبت و گون و یک قیمتی و پاکیزہ ترس چیزے چہ ہما ئی و اذن بہ ہما ئی و نام و سر آئی و بیت و نرنگ بران

قربان کن ات جوش و گوش کہ چہے قربانی و شہا ظاہر کت کہ ماوت ہم ہے ڈول و تی راہ و قربان لوگ و تیاریں۔ پس ہے ہما تقویٰ انت کہ آئی و ذکر ماں و من یعظم شعائر اللہ فَاَتَاهَا مِنْ تَقْوَى الْقُلُوبِ و کنگ بوتگ ات چہ آئی و برکت و خدا و عاشق و حق حقیقی محبوب و ورنودی حاصل کت کنت۔ و یعنی بسم اللہ اللہ اکبر اللہم منك و لك گوشان و ذبح بکن ات و خدا و شکر ادا بکن ات کہ آئی و حق محبت و عبودیت و ظاہر کنگ و بردا چہ نہیں راہے سوچ دات و یک جانورے و قربانی و نرآن شے و حق جند و جان و قربانی و قائم مقام جوڑ کت۔ و ماں ات الذین کفروا یصعدون عن سبیل اللہ و المسجد الحرام الخ و ہما کافرانی ذکرات کہ آیان مسلمانان و چہ حرم شریف و زیارت و حج و عمرہ و مہن کر تلک میاخی و مسجد الحرام و گون آئی تعلق داریں جا گہانی تعظیم و ادب و حکمان و بیان فرما ٹینت نوں پدایشی مضمون و

و جُوبُهَا فَكُلُوا مِنْهَا وَأَطِيعُوا الْقَائِمَ وَالْبَعَثُ كَذَلِكَ

یہ کتس و گڑا بورات چہ آیان و بوارین ات سوال نکون کیں فقیراں و پند و کان و ہے ڈول و سخر نہا لکم لعلکم تشکرون ۳۵ لَنْ يَنَالَ اللَّهُ لُحُومُهَا وَ

شے حکم و چیرا ٹیں کنت آجانور تاکہ شہا شکر بکرت و نرسیت اللہ و آیان گوشت و لا دِمَاؤها وَلَكِنْ يَنَالُهُ التَّقْوَى مِنْكُمْ كَذَلِكَ سَخَّرَهَا

نہ خون لیکن رسیت آئی و راشے دلائی اخلاص وک ہے ڈول و شے حکم و چیرا ٹیں لکم لیتکبر و اللہ علی ما هدکم و بکشر المحسنین ۳۶ اِنْ

کنت تاکہ اللہ بہ بزرگی یاد بکن ات بہ اے خبر و کہ ہدایتی دات شہا و وژدہ بدہ نیکان و بے شک اللہ یدفع عن الذین امنوا ان الله لا یحب کل خوان

اللہ کلینیت دشمنان چہ مسلمانان وک اللہ دوست ندریت ہر یک دغا بازی کفور ۳۷ اِذْ لِلَّذِينَ يَقْتُلُونَ بِاَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَاِنْ

ناشکری وک حکم دیگت (غزوات) یہاں کال کہ کافروں آیان جنگ کنت چہ آیان سراطم لوگ و اللہ علی نصرهم لقدیر ۳۸ الذین اخرجوا من ديارهم بغير حق

یہ آیان مدت دیگ و قادر انت وک ہما کہ در کنگ بوتنت چہ و حق لوگاں ہیج گت ہے نیستیں اِلَّا اَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْلَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ

بغیر چہ اے کہ گوشگت کہ میسر رب اللہ انت وک و اگر دور مکتیں اللہ و مردمانی زور ہتے و یہ دگ ببعض لهدمت صوامع و بیک و صلوات و مسجد و مذکر و

نہتے دست و گڑا اپر و شگ بوتنت در ویشانی چہ غانہ و نصار الیانی عبادت و بہو الی عباد غانہ و سلمانی مسیت فیہا اسم اللہ کثیرا و لکنصرک اللہ من ینصرہ ۳۹ اِنْ

کہ ماں آیان تہا اللہ و نام و گرگ بیت باز و ضرور اللہ مدد کنت ہما کسے و کہ اللہ و مدت و کنت۔ بیشک اللہ لقوی عزیز ۴۰ الذین ان مکنتھم فی الارض اقاموا الصلوة

نہ بردست انت زور اکنت وک ہما کسا کہ اگر حکومت بدٹیں آیان و ماں زمین و گڑا قائم دارنت نماز و

نیمگہ دیم گور کنگ بوتگ۔ یعنی مسلمانان دلمج بہ بنت اللہمے زوتاں چہ آیانی راہ و دشمنان و گارو گسار کنت، دان مسجد الحرام و سر لوگ و آئی بابت و حکمانی تحیل و ردایچ مخالفانہ بندش باقی نہ مانیت انشاء اللہ بے خوف و خطر و حج و عمرہ ادا کنت چوش بگوش کہ ماں و بَشَرِ الْمُؤْمِنِينَ و ہرج بشارت و دیگر حکم ات چرایاں یک بشارتے ہے بوت۔ و یعنی دغا باز و ناشکران و اگر داں یک خاصین مدتے مہلت دیگ بہ بیت تو چوش گمان مہرات کہ اللہ تعالیٰ آیان و دوست داریت، اے مہلت چنت مصلحت و حکمانی بنا و ردایت گدی انجام ہمیش انت کہ اہل حق غالب بہت، و باطل و سر و ہٹ کنوکان و چہ راہ و صاف کنگ بہ بت و دانکہ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں مکہ و موجودات حکم ہمیش ات کہ کافرانی سگیاں سرا مسلمان صبر کنت و دتی دست و بدارت۔ چنانچہ آیایں داں سیزدہ سال سگ تو رینو کیں ظلم و ستانی مقابلہ و ردایچ مٹیں صبر و تحمل پیش داشت۔ و ہر یکہ مدینہ "دارالاسلام" جوڑ بوت و مسلمانانی گوندیں جماعت یک پچائیں بنبلاہ و سرا جمع بوت تو مظلومیں مسلمانان کہ کافراں مدام گول ایشان جنگ کرتگ، اجازت رست بلکین حکش بوت کہ اے ظالمانی سرازحم و کار مرز بکنت و دتی راج و مذہب و حفاظت بکنت۔ ہمے ڈوہیں باز آیات ہما دور و نازل بوتنت۔ و یعنی بہ دتی نفرانی کمی و بے سروسامانی و چہ پریشان مہبت، اللہ تعالیٰ چہ دتی قدرت و اے کتیں شجایاں مردمان و دنیا و فوج و حکومتانی سرا غالب کنگ تو نیت۔ و حقیقت و اے یک شہنشاہ طرزے و مسلمانانی نصرت و امداد و وعدہ ات چوشکہ ماں دنیا و بادشاہ ہستی دارو کیں مردم بہ وعدہ و موقع و دتی شان و مژاداری و ظاہر کنگ و واسطہ ظاہر کنت کہ البت تہی فلاں کار و من کنت کناں۔ شاید اے سر حال (عنوان) پیشکا اختیار کنگ بیت کہ دیم و مردم بزانت کہ بہ چوش کنگ ماچہ دگہ کسے و مجبور نہ ایں ماہر چیکہ کنگ بلوٹیں آڑا ماچہ دتی اختیار و مرضی و انجام دتیں و یعنی مسلمانیں مہاجر اں کہ ایشان چہ دتی لوگ و جاگہاں در کنگ بوتنت ایشان چہ گناہے نہ کرتگت و نہ ایشان سرا کسے و دعویٰ ہست ات ابید چہرے گپ و کہ ایشان تہنا کیں خدا و دتی رب پر چاگوشت، خشت و ڈوکانی عبادت و پرچانہ کنت۔ چوش بگوش کہ ایشان سرا شدہ در ستاں مستریں الزام ہمیش انت کہ ایشان و تاراچہ اے دگراں بستگ و یچیں خدا اش قبول کرتگت و یعنی ماں کناں و ہد و کتام جاورد ہم یک جماعت و گوں دومی جماعت و جنگ کنگ و اجازت مہبت تو اے اللہ تعالیٰ و فطرت و قانون مزین خلاف ورزی بیت۔ آئی و اے دنیا و نظام ہے ہما بر جاہ داشتگ کہ ہر یک چیز یا ہر شخص یا ہر جاعتے و مقابلہ و بہ دتی ہستی و بر جاہ دارگ و واسطہ جنگ و چوپ و بنا بکنت اگر چوش مہبتیں و نیکی و اللہ تعالیٰ بہ دتی جماعت و زوران و بدی و مقابلہ و لک مکتیں تو روئے زمین و نیکی و نام و نشان پشت نہ کپتگ ات بے دین و ناشریں مردماں کہ ہر دور و انسانی تعداد زیات بوتگ تمام مقدس جاگہاں و یادگار اں و چہ روئے زمین و گارو گسار کرتگت یک عبادت گاہ مثل خانقاہ مسجد یا مدرّہ محفوظ نہ مانگت پیشکا ضروری بوت کہ بدی و طاقتاں توری ہر قدر و تارا کیجا جمع بکنت چہ قدرت و جانبیک و ہدیے ہیت و ہدیہ چہ نیکی و پاکیں دست و بدی و آرش و مقابلہ کنا یتنگ بہ بیت و حق تعالیٰ و دتی دین و مدد کنوکان و موت مدت دیان و آیان و حق و صداقت و دشمنانی سر و غالب بکنت بے شک آذات مہبت کروی و زبردست انت کہ چہ آئی و امداد و اعانت و ہد، کمزور و چہ کمزور تر یں چیز مزین مزین طاقت دارو کیں ہستیان و شکست دات گت کنت۔ بہر جاورد و ہدیہ مسلمانان و یہ ظالمیں کافرانی مفت بلہ و جہاد و قتال و اجازت دیگ قدرت و ہے قانون و روئے ات و اے ہما عام قانون انت کہ کتام عقل مندے نتونیت کہ آئی و انکار و بکنت۔ اگر مدافعت و حفاظت و اے قانون مہبتیں تو ماں دتی دور و نہ عیسائی راہبان و عبادت جاہ پشت کپتگتنت و نہ نصاریانی کلیسا و نہ یہودیانی معبد و نہ مسلمانانی مسیتاں سلامت مانگتنت کہ ماں اودا خدا و عبادت و بندگی گوں کثرت و انجام گریت اے بد دینیں مردماں اے تمام عبادتجاہان و پروشان و کروجاں و گوں زمین و ہر و ہر کرتگت پیشکا اے عام قانون و روئے مناسب ہمیش ات کہ مسلمانان و گوں کافراں جنگ و اجازت دیگ بہ بیت۔

و اے ہمارے مسلمانانِ بیان! انت کہ بہ آسانی سرِ اظلم بوت و آیاں چہ دتی لوگاں بے لوگ کنگ بوتنت یعنی خدا ایشانی مدد ۽ برہم نہ کنت کہ اے یک ہنچیں قوم ایت کہ اگر ایشا زمین ۽ بادشاہت بدتیں بد ۽ ہم ایشاں چہ خداوند کریم ۽ غافل نہ بنت کہ ایشاں دتی جذبہ بدنی و مالی نیکیاتی تو کا مشغول دارنت واید نگران ۽ ہم بہ ہے راہ ۽ گام گنجگ ۽ واسطہ جہد و کوشش کنت چنانچہ حق تعالیٰ ۽ ایشاں ۽ زمین ۽ حکومت بخشش و ہرج پشیشگونی نے کنگ بوتنت آحرف بحرف راست بوت فلت الحمد علی ذلک۔ و یعنی چو نائی مروچی مسلمان کمزور و کا فر غالب و قوی گندگا کانت بلے اللہ ۽ قبضہ ۽ اے اختیار ہست انت گد سر ۽ ایشاں سوب مند و غالب بخت یا مطلبی جوش انت کہ اے امت خدا ۽ دین ۽ قائم دارنت داں یک مدتے ۽ پدا وادجہ خدا بخت کہ ہے بیت وک کہ بہ ایشانی نیمکا حضرت شعیب علیہ السلام پیغمبر دیم دیک بوتنت وک یعنی سر ۽ قبلی قوم ۽ وک یعنی گوں مسلماناں سوب مندی و نصرت ۽ ہرج وعدہ کنگ بوگا شنت کا فراں دتی موجودہ قوت و کثرت ۽ سر اٹھل کنان ۽ آیاں ۽ دروغ بند کنت ہرجا کہ ۽ خدا ۽ مہلت دیک انت پشیشی قومان ۽ ہم خدا ۽ چند روج ۽ مہلت ۽ سر آردوران ۽ دتی پیغمبر ایشاں دروغ بند کنت انت گد سر او بدیکہ گرفتار کنگ بوتنت تو چنان ۽ شانک بدے ات کہ آیاں حشر چونکائی بد بوت و خدا ۽ چہ دتی عذاب ۽ ترس پیش داران ۽ آیاں ناشریں کارانی سر اہرج انکارے ظاہر مائنت آچونکائی ایشانی دیا اہت۔

ماں دیمی ۽ آیت ۽ قدرے تفصیلی بیان انت۔ وک یعنی بنیاد ۽ سرگاہ پسر یانان ایشاں کنت پدا دیوار ورنڈا در اہیں لوگ جاگہ ۽ گڑان ۽ بان ۽ چکا سر یہ سر بوتنت مرثی ۽ آیاں سر و چہریگ ۽ نقشہ کشگ بوت وک یعنی چاتاں کہ برتشیان سرا مزین مخلوقے پہ آپ کشگ ۽ جمع بوتنت مروچی اوداکسے دتی وک ڈول ۽ ماں جات ۽ لونجان کنوسے موجودہ انت و مزین مزین پختہ نہیں بلند بالائیں، چون کتگیں محلات ویرانیں ڈمب ۽ ڈول ۽ باقی مانگنت کہ مرثیاں کسے نندوک نہ انت۔ وک یعنی ہما تباہ بوتگیں جاگہانی ڈمب ۽ گندان ۽ کدی غور و فکر نہ کنت و ان نہ راستیں گب ماں ایشانی دل ۽ شنگت و ہم گوشان ایشاں بچ بوتنت وک یعنی چہ چاں گندان اگس گول دل ۽ غور و فکر نہ کنت تو جوش بزبان کہ آیاں بچ ندست ملی توری آیاں ظاہری چم بچ بہ بنت لیکن دل ۽ چٹانیش کورنت و در حقیقت ۽ زیات خطرناک کوری ہمار انت کہ دل کور بہ بنت (العیاذ باللہ) وک یعنی عذاب یقیناً بہ دتی و ہد ۽ کیت کلاگ گرگ و چہ استہزار و دروغ بندی ۽ شک ۽ اشتاپ کاری فضولیں گت ایت۔

و ک یعنی شے ہزار سال بہ آئی ۽ گورایک روچے ۽ برابر انت پنجوش کہ گندگار مروچی ماں آئی ۽ قبضہ ۽ انت ہزار سال گورگ ۽ بد ہم ہما ہم ماں آئی ۽ قبضہ و اقتدار ۽ چہ ۽ انت، تونیت کہ جاگہ ۽ تجت و بروت یا مطلبی جوش انت کہ ہزار سال ۽ کار ۽ آماں یک روچے ۽ کنت مکرکنت ہما ڈول کہ آئی حکمت مصلحت ۽ لغاضا

بہ بیت کسے ۽ اشتاپ کاری بہ آئی گورایک اثر ندرت یا جوش گوشگ بہ بیت کہ قیامت ۽ عذاب ۽ وعدہ الم ۽ سر جم بیت و ہر کس پورا پورا سزا دیک بیت۔ دیم ترے قیامت ۽ روج ۽ بیان انت کہ آچہ دتی ترندی ۽ لحاظ ۽ ہزار سال ۽ انت گد اچوشیں مصیبت ۽ لوگ ۽ پرچے اشتاپ کن ات!

وَاتُوا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ ۚ وَاللَّهُ

و در کنت زکات ۽ حکم کنت یہ یکیں کار ۽ و قمن کنت بدیں کار ۽ و اللہ واسطہ

عَاقِبَةُ الْأُمُورِ ۚ ۱۳۱ ۚ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ

درستیں کارانی انجام وک و اگر ترا دروغ بند کنت گڑا یہ تحقیق دروغ بندش کنگ چہ آیاں پسر ۽ نوح ۽

نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودٌ ۚ ۱۳۲ ۚ وَقَوْمُ إِبْرَاهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ ۚ ۱۳۳ ۚ وَأَصْحَابُ

قوم ۽ و عاد و ثمود ۽ و ابراہیم ۽ قوم ۽ و لوط ۽ قوم ۽ و مدین ۽

مَدْيَنَ ۚ وَكَذَّبَ مُوسَىٰ فَأَمَلَيْتُ لِلْكَافِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتَهُمْ

مردماں وک و دروغ بند کنگ بوتگ موسی وک پدا مہلتوں و انگنت کا فرند ۽ گرفتاروں کنگنت

فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۚ ۱۳۴ ۚ فَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَاهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ

گڑا چہ ہما بوتگ مئے عذاب وک چینچوشہر تباہیں کنگنت و آظالم انت کہ آ

فَهِیَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْسَ مَعْطَلَةٌ ۚ وَقَصْرٌ مَشِيدٌ ۚ ۱۳۵ ۚ

لمبنت پہ وکے چٹانی سر ۽ وک و چند جات بیکار کنگنت چہ دماڑی گج بنگلی

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونُ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ

آیاتر گرد نکنگ آیاں ماں ملکاں چہ تاکہ آیاں ۽ دل ببیت ہنچیں کہ ہوش بکنت

بِهَا أَوْ اِذْ أَنْ يُسْمِعُونَ بَهَا فَيَنْهَازُهَا تَعْْمَىٰ الْأَبْصَارُ وَلَكِنْ

گوں آئی ۽ یا آیاں گوش بہ بیت ہنچیں کہ گوش ہارنت گوں آئی اصل خبر ایشانت کہ ہم کور نہ بنت و بلیں

تَعْمَىٰ الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ ۚ ۱۳۶ ۚ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ

کورنت (آیانی) دلاں ہما کہ ماں سینیاں انت وک و زوت لوٹنت چہ تو عذاب ۽

وَلَكِنْ يُخَلِّفُ اللَّهُ وَعْدَهُ ۚ وَإِنَّ يَوْمًا عِنْدَ رَبِّكَ كَأَلْفِ

و خلاف نکنت اللہ وک وعدہ ۽ وک و یک روچے تہ پروردگار ۽ نزدیک ۽ ہزار

سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ۚ ۱۳۷ ۚ وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَ

سال ۽ برابر انت ہما سالان کہ شمایش حساب کن ات وک و چنت شہر کہ مہلتوں دانت آئی و

فل یعنی زاناچہ مہلت دیگ آیاں وئی سرکش ات ودرنگے شت انت، آخر درستان مئے نیگا وائرنگ کسیت ویدہ ما آیان کسیت و تباہ کت فل یعنی منی کار آگاہ و ہزار کنگ انت، عذاب و آگ منی اختیار نہ انت آخرا قبضہ انت کہ گل عامی و طبع و فیصلہ کنٹ ہر کیے و ہائی و احوال و ردھائی جاگے سرکنت فل یعنی ماں جنت نیوگ، جوانی جوانی و تہر تہر نعمت و حق تعالیٰ و دیدار نصیب بیت وک ماں اے آیت و تفسیر اختلاف انت۔ حضرت شیخ الہند وئی پیشرو حضرت شاہ عبدالقادر رحمۃ اللہ علیہ و رہند اختیار فرما نیگ کہ آئی نیگا حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ و ہم ماں حجتہ اللہ البالغہ و آخر اشارہ کنگ حضرت شاہ صاحب ماں وضع القرآن و نبشتہ کنت کہ نبی یک حق (یا خبرے) چہ اللہ پاک طرف کیت ماں آئی و مہر تھے ہم تفاوت بیت نہ کنت۔ یکے وئی دل و خیال (درائے واجتہاد) انت اکدی راست بیت و کدی نہ بیت چوشت مئے واجہیں نبی و ماں و اب دیت (وہی و اب چوہی و انت) کہ و اجہ چہ مکہ و بہ مدینہ و سرہوت و عمرہ کت، خیال و اہت کہ بلکس اے سال چوشت بیت (جانی و اجہ عمرہ و نیت سفر فرم کت بلے میاچی و احرام و حج کنگ کیت ویم و سال و اب و تعبیر تمام بوت یا وعدہ بوت کہ کافرائی سر غلبہ بیت۔ خیال اہت کہ ماں ہونگی جنگ، بلے ماں آئی و نہ بوت نہ بوت، بید اللہ تعالیٰ و پیش داریت کہ ہر قدر کم یا وعدہ ات ماں آئی و کد مود و تالے و تفاوت نیست، البت ماں نبی و ذاتی خیال و اجتہاد و تفاوت بیت کنت اگر چہ نبی گون اصل پیشینگوئی او ارکان و وئی ذاتی خیال و تالائی و نہ کنت بلکس ہر دو میناں جدا داریت۔

الحج ۲۲

۵۲۸

اقتوب للناس ۱۴

ج ۱۳

هِيَ ظَالِمَةٌ تَمَّ اخْذُهَا وَالِى الْمَصِيرُ ۝ قُلْ يَأْتِيهَا

آظالم انتت برند گپتوں آ و منی نیگا (آیاں) پچترنگ و جاگات فل تو بگو شش او

النَّاسُ إِنَّمَا أَنَا لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ فَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا

مرد ماں من شمارا چہ خدا و عذاب و ترسینوں ظاہر و فل نوں ہا کساں کہ یقینش کت و نیکیں

الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ وَالَّذِينَ سَعَوْا

کارش کت آیاں گن ہاں بخشیں و پرایاں ہست روزی با عزتیں و ہا کساں کہ کوشش کت ہا مئے

فِي آيَاتِنَا مُجْزِينَ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ ۝ وَمَا أَرْسَلْنَا

آیتاں پہ عاجز کنگ و آ ہمیشہ دوزخی و دیس نہ داہنگ

مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَّسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَنَّى أَلْقَى

پیش چہ تو حج رسول و پیغمبر مگر وقتیکہ و ن آئی و (چیزے چہ اللہ احکامان) گڑا دور دات

الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسُخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ

شیطان و ماں آئی و ونگس و تہا شہد ماں کافرائی دل و، پدانیست نابود کنت اللہ شیطان و دور و آگس شہدیاں

يُحْكِمُ اللَّهُ آيَتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي

رند مضبوط کنت اللہ وئی آیتاں۔ واللہ دانائت حکمتاںی صاحب انت تاکہ بکنت ہا چہرہ شیطان و دور

الشَّيْطَانُ فَتَنَةً لِلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ وَالْقَاسِيَةِ

دات یک آزمائشے پہ ہا کساں کہ ماں آیاںی دلاں بیماری انت و ہا کساں دلس

قُلُوبِهِمْ وَإِنَّ الظَّالِمِينَ لَفِي شِقَاقٍ بَعِيدٍ ۝ وَلِيَعْلَمَ

کنت و بیشک ظالماں ماں مخالفت و تہا دور کس کنت۔ و باید کہ بزانت

الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ أَنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ فَيُؤْمِنُوا بِهِ

ہا کساں کہ آیاں علم دیگ کو تک کہ اے حق انت چہی رب و نیگا پدا آئی و سدا ایمان بیارت

فَتُخْبِتَ لَهُ قُلُوبُهُمْ وَإِنَّ اللَّهَ لَهَادِ الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى

وزم بیت آئی و واسطہ آیاںی دل۔ و بیشک اللہ ہدایت دیو کنت ہایاں کہ ایمانش یارتگ ویم

منزل ۴

ہرچ اغولے کنت آیات محکمت آئی و ہندال و چہ جہنم و برنت و چل دینت کہ چریشانی ہشنگ تمامیں شکوک و شبہات کیم مار و گسار بنت۔ اے دو قسم آیات پرچہ ویم دیگ بنت، شیطانی و اینک و سوسہ چل دیگ و سرچہری و موہ پرچہ دیگ بیت، آیات و احکام کہ رند و دیگ بنت آیاں اول و پرچہ دیگ نہ بنت؟ اے تمامیں امور چہ اللہ تعالیٰ و لا محدود علم و حکمت و ناشی (پیدا) بوکنت اللہ تعالیٰ و اے دنیا علما و عملا چکاس (انتجان) و لوگ جوڑ کر تک چنانچہ چہ اے قسم و کاررو آیاں بندہ و چکاس مقصود انت کہ کجام شخص وئی دل و بیماری یاسک لی و سوب و شکوک و شبہ و چہاں بیت و کتام ہوش مندیں مردم چہ وئی علم و زانگ و قوت و برکت ایمان و یقین و برز و بالا میں مقام و دست جنت۔ راستیں گپشیں انت کہ مردم گون نیک نیتی و ایمان داری و فہمگ لو طریت تو گڑا اللہ تعالیٰ دستگیری کسان و آڑا بہ تجکس راہ و سراقا تم فرما نیست۔ بہشت کپنت منکران و شک یار و کساں آیاں و داں قیامت و دل جمعی حامل بیت نہ کنت۔ ہرچہ گیر و علت علت شود۔ چہ مئے اے تقریر و آیتاںی مطلب ملاویدان بوت زانو گریں مردم آئی و جز و بہرانی سرا بہ آسانی و دپ دات کنت۔ اے آیتاں چو شک

ماساریء سورۃ آل عمران ء اول سرء بیان کتکت چہ "هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ عَلَيْكَ الْكِتَابَ" ء بارش ماہت دارنت چانچہ ماں "إِلَّا إِذَا نَسِيَ الْفُلُ الشَّيْطَانُ فِي أَمْنِيَّتِهِ" ء متشابہات ء ماں "نَسِيتُمْ مِلَّةَ اللَّهِ إِلَيْهِ" ء محکمات ء ذکر بوت و ماں "لِيَجْعَلَ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ فِتْنَةً" ء زائغین (چوٹ رووکائی) ء دو قسم بیان بوتنت کہ ماں آیات "الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ" ء کارتاویل ء شولہزی "وَالْقَاسِيَةُ قُلُوبُهُمْ" ء غرض و مقصد فتنہ ء شوہانی انت۔ دیم ترء "لِيَقْلَمَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ" ء آیت "وَالرَّاسِخُونَ فِي الْعِلْمِ" ء جاگہ ء بفرمات ء اودا ہرج دعلے کہ چہ "رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا" ء بگج بوتگت ادا آئی ء اجابت ء ذکر ماں "إِنَّ اللَّهَ لَهُادِي الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ" ء کنگ بوت و ربنا انتک جامع الناس لیوم لا ریب فیہ ء مناسب ء لا یزال الذین کفروا فی مریۃ منہ حتی تأتیہم الساعۃ الی قولہ یحاکم بینہم ء بوت۔ (تنبیہ) موجودیں آیت ء رد اے موقع نہ

انت شاید ماں سورہ نجم ء اے بابت ء خبرے نبیتگ بہ بیت۔ بہر جا وء آیت ء مطلب سلف ء تفسیر ء روء بالکل صاف انت۔ چوش بکوش کہ اے گیش و گویار ہما آیت ء بوت کہ برزماں "وَالَّذِينَ سَعَوْا فِي آيَاتِنَا مُعْجِزِينَ" ء ابطال آیات اللہ ء کوشش ء ذکر ہست ات۔

ہمے صفحہ ء فوائد : ولہ ماں موضع القرآن ہست یعنی مرثی ء گمراہ چہ راہ ء رد بوت کہ آیانی کار انت رد و رگ و ایماندار چہ و زیات ماں ایمان ء مضبوط بنت کہ ماں اے کلام ء بندہ ہی دخل نداشت اگر بوتیں گدا اے ہم مثل بندہ ء خیال نیگ کدی راست و کدی غلط در کتکت و ہر کسی نیت اعتقاد ء سراب ہست۔ اللہ اے گپ ء آئی ء ذہن ء نذرانیت : حضرت شاہ صاحب ء اے فائدہ بہ وقی ذوق ء روء نبشتہ کمرنگ اے رد ادا و قی خیال ء وضاحت گوسنگیں فائدہ ء کمرنگ و اللہ صل علیہ و آلہ و سلم و علیٰ ہمہ الصالحین ء یعنی قیامت ء جند ء خطر ناکیں عذاب دیمنا ظاہر بہ بیت و ممکن انت کہ چہ یوم عقیم ء عذاب دنیاء ء عذاب مراد بہ بیت یعنی ماں دنیاء بہ عذاب مگر فائدہ بہ بیت کہ چرائی ء حج پیمنا خلاصی حاصل نہ بیت و علیٰ قیامت ء روج ء تہنا خدائے بادشاہی بیت کسے ء ظاہری یا مجازی حکومت پہ نام ء ہم باقی غنائیت ہما و بدہ کلین دنیاء بہ بیکس وقت ء عملی فیصلہ بیت کہ آئی ء گیش و گویار دیمنا پید کنت فک سومنان ء انجام پیش ء بیان کر تکت ادا چہ آیات یک خاصیں جماعتے ء خصوصاً ذکر فرمائینگ یعنی ہما کسان کہ خدائے راہ ء وقی لوگ و جاگہاں و یل کنان ء در کتکت توری آیات ماں جنگ شہید بہ بنت یا وقی موت ء وفات بکنت ماں ہر دوئیں جا وراں اللہ ء گورا آیانی خاصیں مہمانی بیت و رگ، نوشک، جنگ و دارگ کل بہ ہمایانی مرضی ء روء بیت اللہ ء شر معلوم انت کہ آیات بہ کتام چیز ء و شود بنت و اثر اے ہم معلومت کہ کتام کسان خالص بہ تہائی ء دوستی ء آئی ء راہ ء سرگران ء وقی لوگ و جاگہاں ء ترک و ات۔ اے ہمیں مہاجران و مجاہدان کوتاہیانی سراح حق تعالیٰ تحت کنت و چہ دنی عفو ء شان ء کار گریٹ یا علیم و حلیم ء صفات

الحجۃ ۲۲

۵۲۹

اقترب للناس

صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۵۷ وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي مَرِيَّةٍ مِّنْهُ رَاسِتِينَ رَاسِتِينَ ۵۸

تاکہ بیست پہ آیانی سراقیامت یک اناگہ ء یا تاکہ بیست پہ آیانی سراقعذاب ماں یک

عَقِيمٍ ۵۹ أَلَمْ يَكُنْ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَهُمُ فَالَّذِينَ

بدیں روچے و ہماروچ ء بادشاہی اللہ شکت فیصلہ کنت ماں آیانی تہا و نوں ہما کسان کہ

آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فِي حُدُوتِ النَّعِيمِ ۶۰ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

ایمانش آرت و نیکیں کارش کنت آماں نعمتانی باغان انت و ہما کسان کہ منکر بوتنت

وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۶۱ وَالَّذِينَ

و دروغ بندش کنت مے آیات گدا پراپاں ہست انت عذاب بے عزت کونگیں و ہما کسان کہ

هَاجَرُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ ثُمَّ قَتَلُوا أَوْ مَاتُوا لِيُرْزَقْنَهُمُ اللَّهُ

مملکش انگار کنت در کتکت ماں اللہ راہ ء رندا کتکت بوتنت یا مرنت البتہ دنت آیات ء اللہ

رِزْقًا حَسَنًا ۶۲ وَإِنَّ اللَّهَ لَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۶۳ لِيُدْخِلَهُمْ

شرے روزی۔ و بیشک اللہ چہ درستان شرتری روزی رسائے ضرور داخلش کنت

مُدْخِلًا لِّيَرْضَوْهُ ۶۴ وَإِنَّ اللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٌ ۶۵ ذَلِكَ وَمَنْ

ماں یک جاسے کہ پسندی کنت و بیشک اللہ زانو کنت اوار کتکت انت و اے حکم ہمیش انت و کسے

عَاقِبَ بِمِثْلِ مَا عُوقِبَ بِهِ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيْهِ لِيَنْصَرِنَهُ اللَّهُ

کہ وقی ہر گیت ہے پیمنا ایزادیک بوتگت رندا زبانی کنگ بوت پہ آئی ء سر اگر اللہ ضرور آئی ء مدد کنت

إِنَّ اللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ۶۶ ذَلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ يُولِجُ اللَّيْلَ فِي

بیشک اللہ مٹا کتکت بخشوک انت و اے مدت پہ ہے سبب کہ اللہ ماں پرینیت شب ء ماں

النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي اللَّيْلِ وَأَنَّ اللَّهَ سَمِيعٌ بَصِيرٌ ۶۷

روچ ء تہا و روج ء ماں شب ء تہا و بیشک اللہ اشکنت گندیت و

منزل ۴

چہ مطلب ذکر کنت کہ اللہ پاک کلان زانت، ہمایان ہم زانت کہ آیات چوش نیکیں بندہ ان زحمت دیان ء آیات ء وقی لوگ و جاگہ و یل کنگ ء سرا تجور کت بے چہ وقی بردباری ء سبب اشان ء فوراً سزا دنت و یعنی مظلوم اگر، چہ ظالم ء واجبی سر (بدلہ) بگریٹ، پدا از سر نو ظالم آئی ء سر از ادنی کنت تو آید مظلوم قرار گیت گدا حق تعالیٰ پدا مدد کنت چنوش کہ آئی ء عادت انت کہ مظلوم ء آخر حمایت ء کنت۔ اتقی دعوة المظلوم فانه لیس بینہ و بین اللہ حجاب ہے بترس از آہ مظلومان کہ ہنگام دعا کردن : اجابت از در حق بہر استقبال می آید و یعنی بہ بندہاں ہم لازم انت کہ وقی ذاتی و معاشرتی معاملہاں تو کا عفو و درگزر کنگ ء ہیل ء در برنت، مہر و ہمدء بیڑ گرگ ء شوہاز ء منت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی واجبی بدلہ گروک ء را خدا عذاب نہ دنت۔ اگر چہ بدلہ نہ گرگ شر تر ات۔ ماں بدر ء جنگ مسلماناں بگریٹ بہ کافرانی ایزاء سرا، پدا کافراں اعد و احزاب ء جنگ زیادتی کت گدا پدا خداوند ذوالجلال ء مسلماناں ء سر جبی ء مدت و ات و کہ آخدا ہنگر زبردستیں قدرت ء واہند انت کہ شپ و

روح و عوض کنگ، اشان و کم گنیش کنگ بہ ہمائی و اختیار انت بہ ہما سر و چر کنگ کدی روح مزین و کدی شپ مزین بنت گدا آیا آذات برشی قدرت ندرت کہ یک مظلوم قوم یا شخصے امداد دیان و آرا چہ ظالمانی پنجک آذات بکنت بلکین بہ آیانی سرا غالب و سرافضل بکنت۔ پیسر اسلمان ہما جرائی ذکر آت، ماں اے آیت و اشارہ کت کہ عنقریب حالات شپ و روح و دول و بدل بنت ہنجو کہ اللہ تعالیٰ شپ و ماں روح و نوریت ہے دول و کفر و سرزمین و اسلام و تہا داخل کنت و معنی مظلوم و فریاد و اش کنت و ظالم و کر تو تاں گندیت۔
ہمے صفحہ و فوائد و معنی چہ اللہ و امید لے قسمیں مزین شائیں انقلاب دگہ کئے کت کنت۔ در حقیقت و برحقیں و راستیں خدا و ہما یکس ذات انت باقی آرا و دل کنان و خدائی و ایدگہ و تکرر پس بتاں کہ تالان کنگ بو تگنت آکل دروغ، غلط و باطل انت۔ ہما ذات و خدا کو شک و معبود جو کنگ کنگ زیب دنت کہ آچہ کلاں اعلیٰ و بالا انت

ذٰلِكَ بِاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْحَقُّ وَاَنْ مَا يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِهِ هُوَ الْبَاطِلُ

اے یہ ہے سبب و کہ اللہ و برحق انت و ہما کہ تو آرش پر دینت بغیر چہ آئی و ہما باطل انت

وَاَنَّ اللّٰهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ اَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ

واللہ و انت چہ در ستاں بتر مسترف توذیت چہ کہ اللہ و ایر گیت چہ آسمان و

مَاءً فَتُصْبِحُ الْاَرْضُ مُخْضَرَّةً ۚ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝

آپ پدا زمین سرسبزیت و بیشک اللہ باریک بین دانانت و

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ ۚ وَاِنَّ اللّٰهَ لَهُوَ الْغَنِيُّ

ہما ٹگنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ماں زمین انت۔ و بیشک اللہ و تفت بے حاجت

الْحَمْدُ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ سَخَّرَ لَكُمْ مَّا فِي الْاَرْضِ

صفت گت گیس و توذیت چہ کہ اللہ شے دست و چیر ٹگنت ہر چیکہ ماں زمین و انت

وَالْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِاَمْرِهِ ۚ وَيُنْزِلُ السَّمَاءَ مَآءً ۚ تَنْقَعُ

و بوجیک کہ تچنت ماں نر و پہ ہمائی و حکم و داشتگی آسمان چہ لے خبر و بکسیت

عَلَى الْاَرْضِ ۚ اِلَّا بِاِذْنِهِ ۚ اِنَّ اللّٰهَ بِالنَّاسِ لَكَرُّوْفٌ

پہ زمین و سر و مگر پہ ہمائی و حکم و بے شک اللہ پہ مردماں نرمی کنوکیں

رَحِيْمٌ ۝ وَهُوَ الَّذِيْ اَحْيَاكُمْ ثُمَّ يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ

مہربانی و و ہمائی و زندگ گت شمار زندگ گتیت، پدا زندگ کنت شمار و

اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ ۝ لِكُلِّ اُمَّةٍ جَعَلْنَا مُنْشِكَا هُمْ

یقینا انسان ناشکر انت و پہ ہر یک امتے و مامقر کنگ یک راہے عبادت و کہ آ

نَاسِكُوْهُ فَلَا يُنَاظِعُكَ فِي الْاَمْرِ وَاذْعُرْ اِلَىٰ رَبِّكَ ۚ اِنَّكَ

پہ ہما پیمای عبادت کنت، نوں بایذنت کہ گون تو خیر و مکت ماں اے کار و تو تو ارجن و قی رب و نیگا پہ راستی و بیشک تو

لَعَلَّٰی هُدًى مُّسْتَقِيْمٌ ۝ وَاِنْ جَدُّ لَوْكَ فَقُلِ اللّٰهُ اَعْلَمُ

پہ راستیں راہ و سراہے و اگر جڑہ بکنت گون تو گڑا بگوش کہ اللہ شر تر زانت

و اے شان بالا اتفاق یکس خدا ٹگنت۔
و ک ہے پیا کفر و خشکا و گیس و ویرانی زمین گون
اسلام و ہور و باران و سرسبز و آباد کنت۔
و ہما و زانت کہ چونکا ئی چہ ہور و آب سبزہ
در کیت، قدرت ماں توک و تل و تل و سنجیں تدبیر
و رہبند جو کنت کہ خشکیں زمین آپ و غیرہ
و اجزایاں و قی تو کا چوستان و سرسبز و شاداب
بیت ہے دول و آچہ و قی مہربانی، لطیف تدبیر و
تر بیت و مزین زانت کاری و بنی آدم و قلوب و
اسلام و فیضانی ہور و گواران و سرسبز و آباد کنت
و ک یعنی زمین و آسمان و تمامیں چیز آئی و مال و ملکیت
و پیدا ٹگنت انت کل چیزاں ہمائی و محتاج انت و
ذات پہ چہ چیز و احتیاج نہ داریت پیشکا و آوجہ
اختیار انت کہ ماں ایشان سر پیم سر و چیر یا ادلی بدلی
بکنت کسے آئی و دست و گیت ٹگنت۔ البت
سر جیس بے غرضی و کاملین اقتدار و باوجود کنت
ہما کار و کہ بہک و حکمت و مصلحت و روء انت
آئی تمام کاراں ستا و توصیف کر زنت و آئی و
برکت داریں ذات تمام خوبیاں و جوانیں صفاتی
خدا بند انت۔

و یعنی آئی و شے یادگہ کسے و پے غرض ہست
ات ایو کا آئی و مہربانی و شفقت و بچار کہ چونکا ئی
خشکی و تری و چیزاں بہ شے اختیار و داننت
پدا ہمائی و چہ و قی قدرت و آسمان، ماہ، روح و
استاران ماں فضا و ہوائی و بغیر چہ منگ و ٹکی
جگت گنت کہ آچہ و قی جاہ و کیں ہم جہل تر نہ کنزنت
و نہ آلطان و مکروران و شے زمین و قش و شش
کنت دانکہ آوجہ و حکم نہ بیت اے کزات
(گرد و گولیں چیزاں) و قی جاگہ و قائم ماننت مجال
نہ انت کہ کدی ایچے اے دیم آدم بہ بنت
الا باذنیہ و استثناء ایو کا قدرت و
زور کی و روا پہ تاکید و بیان انت یا چوش بیت
کنت کہ بہ قیامت و واقعہ و نیگا اشارہ بہ بیت
واللہ اعلم۔ و ک ہے دول و چہ کفر و جاہلی و ہرج
قوم و روحانی موت و مرگ انت آرا گون ایمان و
معرفت و روح و زندگ کنت و یعنی اینکرا احسانات و انعامات گندگ و باوجود ہم آئی حق و نہ منیت حقیقی خدا بند و یل دیان و دگرانی دیم و سر و
بہ سجدہ و بارت۔

وَلْتَمَازْ نَبِيَّانَ مَالِ دِينَ وَاصُولَانِ رَدِّ اسْتَفْقَ وَبُتْكَتْ . اَللّٰهُ تَعَالٰی بِہٖ ہر اُمتِ عِبَادَت و بندگانِ صورت مالا ہر زمانِ مَکْتُف مقرر کر تکت کہ ہما دستورانی روء ہما امتاں خدا عبادت و کار سر انجام داتکت یہ اے واجہ محبت صلی اللہ علیہ وسلم اُمتِ ہم کی خاصیت شریعتیہ دیم دیگ بوت بلے اصل دیں مدام یکے بوتگ ابید چہ اللہ کدی کجام دگر چیزے عبادت مقرر کنگ بوتگ ہمیشہ کاماں توحید وغیرہ و متفق علیہ کاراں و جبرہ کنگ ہج کس ہج پیچ زیب نہ دنت ۔ و ہیکہ ماں چوشیں ظاہریں چیزان و ہم کسے حجت ظاہر بکنت ۔ تو شما (اے محمد صلی اللہ علیہ وآلہ وسلم) ہج پرواہ مدارات ، شما بہ ہرج تحکیں راستہ و سراقم اُت مخلوق و بہ ہمائی نیگا دعوت دیان ہو و مفت ناہودگیں جبرہ کنوکا فی معاملہ خداے واحد و سراسر ایرکین آوت چریشانی حرکتاں بہ شتری و معلومدار انت ، قیامت و روج و اشانی تمام اختلافات و جبریا فی عملاً فیصلہ کنت شما دعوت و تبلیغ و فرض و سر انجام دیان و اشانی بابت و زیات سر دردی مکن اُت اے ڈول ہٹ کنوکس دشمنانی علاج خدا و گورہ انت ۔

تنبیہ : فَلَا تَنَازِعَتَكَ فِي الْأَمْرِ بِمَطْلَبِ چوش تم بیت کنت کہ و ہدے بہ ہر یک اُمت و خداوند کریم دستور العمل جداگانہ مقرر کرتگ ۔ پدا و ہیکہ یہ اے پیغمبر نوکیں شریعتیہ اُمت تو مریشی جبرہ کنگ و خبر جہ مقصد داربت لھتیں مفتراں "منسک" و معنی ذبح و قربانی کنگ مگر ترجمہ و بیان کرتگیں رہبند بہ عقل و قیاس قریب ترانت ۔ واللہ اعلم و لکن یعنی الوکا اشانی عملانی سراسر اصل نہ انت اللہ تعالیٰ و علم زمین و آسمان و تمام چیزان و جاگرد کنوک انت و لہتیں مصلحتاں و حکما فی رد اہما علم و روء تمام واقعات ماں "لوح محفوظ" و و ہج آدم و تمام عملاں و اعمال نامہ ہم ہمیشہ بوتکت ہے حساب و روء قیامت و اشانی فیصلہ کنگ بیت و اینکر بہ شمار جزائی راست راستکانی زانگ و نیسک و بہ حساب و روء ہر یک کسے فیصلہ کنگ چریشاں یک خبر ہم یہ خداوند ذوالجلال و مشکل نہ انت کہ ماں آئی و شکلیں یا نہ حمت کنگ بہ بیت ۔ و ل الوکا بہ پت و پیرکانی کورکانی زندگی و ردا چوش کنت ، اشان کت م نقلی یا عقلی دلیل ہم نہارنت ۔

و ل چہ درستان مسترین ظلم و نا انصافی ایش انت کہ گوں خدا کسے و شریک جوڑ کنگ بہ بیت ہمیشہ چوشیں ظالم و نا انصافیں مردم بہ شری و یاد بکننت کہ آیانی جوڑ کرتگیں شریکاں اشانی در دے ہج نہ ورت و نہ دگ کسے آوہد بہ اشانی مدد و تیار بیت ۔

و ل یعنی قرآن و آیاتان و ل کہ آ توحید وغیرہ و صافیں بیانی سراسر شامل انت (اشکانان و کافراں و مشرکاناں چہرہ و رنگ بدل بیت و چہ زہر و پیشانی اش چہ کرچک و پربت ۔ حتی کہ چہ گیشیں غیظ و غضب ناک و سبب چو کنوک ترنت کہ لوہنت آیانی والوکا سرا اورش بکننت چنانچہ باز برا کنگش ہم ۔

و ل یعنی چہ شے غیظ و غضب ناک و مسترین چیز (کہ چہ آیانی وانگ و ردا پیدا بوتگ) دگر یک سہل ترین چیز ہے کہ بہ آئی و شما کدی صبر کنت نہ کن اُت و آدوزخ و

آس انت کہ آئی و وعدہ گوں کافراں کنگ بوتگ ، ہر دوئیانی مقابلہ کنان و ت فیصلہ کن اُت کہ کت م تہلیں و جوڑیں گٹ و آپ و نوشگ بر شما آسان تر بیت و ل اے توحید و مقابلہ بہ شرک و سہل تری و گندگی و ظاہر کنگ و مثال بیان فرمائنت کہ باید انت آڑا مردم گوشاں لک کنان و بکننت و پدا آئی سراسر غور و فکر بکننت تاکہ چہ چوشیں ناہودگیں و سبکیں حرکت و تارا و دور داشت کت بکننت ۔

بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ اَللّٰهُ يَخْكُمْ بَيْنَكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كُنْتُمْ

بہر چیکہ شما کن اُت اللہ فیصلہ کنت شے نیام و ماں قیامت و روج و ہما چیزا کہ شما

فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝ اَلَمْ تَعْلَمُوْا اَنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ

اختلاف کنگ و ل تو نزانے چہ کہ اللہ زانت بہر چیکہ ماں آسماناں

وَالْاَرْضِ اِنَّ ذٰلِكَ فِيْ كِتٰبٍ ۝ اِنَّ اللّٰهَ يَسِيْرٌ

و ماں زمیناں ۔ اے درست نیسک بوتگ ماں کتاب و اے بہ اللہ آسان انت و ل

وَيَعْبُدُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ مَا لَمْ يَنْزِلْ بِهِ سُلْطٰنًا وَمَا

و عبادت کنت بغیر چہ اللہ ہما چیزا کہ ایری بکننت بہ آئیاں سندے (در کسے) و

لَيْسَ لَهُمْ بِهِ عِلْمٌ وَمَا لِلظّٰلِمِيْنَ مِنْ تَصْوِيْرٍ ۝ وَاِذَا

علمش ہم نیستیں بہ آئیاں و بہ ظالمان ہج مددگارے نیستیں و ل وقتیکہ

تُثَلٰى عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا بَيِّنٰتٍ تَعْرِفُ فِيْ وُجُوْهِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

وانگ بنت آیانی دیمائے آیات ظاہریں گڈا تو بجاہ کارے کافراں ہر یان کہ گشت کنت

الْمُنْكَرُ يَكَادُوْنَ يَسْطُوْنَ بِالَّذِيْنَ يَتْلُوْنَ عَلَيْهِمْ اٰيٰتُنَا

ہم منتگ کہ برا نگیز بکننت بہ ہمایانی سرا کہ و انت آیانی دیمائے آیتان و ل

قُلْ اَفَاُنَبِّئُكُمْ بِشَرٍّ مِّنْ ذٰلِكُمُ النَّارُ وَعَدَهَا اللّٰهُ الَّذِيْنَ

تو بگوں کہ من شما را نشان بدیوں یک چیزے کہ چہ اشیام گندہ ترانت دوزخ کہ آئیے وعدہ کنگ اللہ

كَفَرُوْا وَاَوْفٰى الْمَصِيْرُ ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ

گوں کافراں و آدیں جاگے و ل او مرد ماں یک مثالے گوشگ بوتگ

فَاَسْمِعُوْا لَهُ اِنَّ الَّذِيْنَ تَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ لَنْ يَخْلُقُوْا

نوں آئیاں شرک و شریک (آشما کہ) ہما کہ شما آیانی بند گیا کن اُت بغیر چہ اللہ ایک مکتے ہم

ذُبَابًا وَّلَوْ اٰجْتَمَعُوْا لَهُ وَاِنْ يَّسْلُبْهُمُ الذُّبَابُ شَيْئًا

پیداگ کت بکننت اگر آدیت ہج غنت بہ اے کار و اگر بچلا ہیت مکتک چہ آیانی دیم چیزے

بے تکی گواہی و شکر و شرف من تجی پیغمبر بکرت انت کہ آتھے تزیید و کار و انجام دنت ۔ وکال یعنی خداوندی انعامانی قدر بلن ات وقتی نام و لقب و فضل و شرف و مبارک
بجمل ات و خوش بزان کہ شاہد یک من شانیں کارے و اوشتا رنگ بوتگ ات پیشکا اول سہ شمارا واتی جذبہ عمل نمونگ جوڑ کنگی انت ۔ ماں نماز ، زکوٰۃ (ماں دومی لفظاً
بدنی و مالی عبادتاں) ، کوتاہی من ات بہر یک کارے و اللہ سادہ و محکم بدارات قدرہ نے شے قدم چہ حق و راہ و اینگر یا آنکر مبت بہ آئی و فضل و رحمت و سہرا
بھروسہ بدارات تمام نزوریں پشتاں و دل کن ات تہنا ہائی و وقتی مولی و مالک بزان ات چرائی و شر ترس مالک و مددگار کئے بیت کنت ؟ ریت اجعلنا مقیمی الصلاة
و موقی الزکوٰۃ و المعتمین بک و المتوکلین علیک فانت مولانا و ناصرنا فیغم المولی و نعمہ النصیر ۔ ہمے صفحہ و فوائد و خشوع و معنی انت
کسے و دیما گوں ترس و لرزہ ساکن و بزرگ اوشنگ ، چنانچہ و اہر عباسی و خشعون و تفسیر گوں « خائفون ساکون » کرمیک و آیت « وَتَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا
أَنزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ » من دلالت
کنت کہ مان « خشوع » و یک گونہ و تذللے معتبر
انت ماں قرآن کریم و « خشوع » و « راء » و « وجہ » ،
« البصار » ، « اصوات » و غیرہ و صفت قرار دانگ و
یک جملے آیت « الْوَيَّانَ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ » و قلب و صفت
پیش داشتگ ۔ معلوم بیت کہ اصل خشوع
قلب ٹیگنت و بدن و اعضا یا نی خشوع ہائی و
تابع انت و حدیے ماں نماز و قلب شاع ، خائف
ساکن و بزرگ بیت تو خیالات اینگو آنکو شنگ و
تالان نہ بنت بہ یکیں مقصود و سراج جمع بنت بد اخوف
و لرزگ و سکون و خضوع و نشانیان بدن و سہرا
ظاہر بنت ، مثلاً باسک و سر و جہل بوگ ، نگاہ و
جہل بوگ ، گوں ادب و دست و بندگ و اوشنگ
اینکو آنکو نہ چارگ ، گوں گد یا گوں ریش و غیرہ و
لیب کنگ ، تنکائی نہ ترہکنگ و سچے قسم و
بازیں کار و احوال چہ خشوع و لوازمات انت ۔
ماں حدیث و چہ حضرت عبداللہ بن زبیر و حضرت
ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہما و منقول انت کہ اشان
ماں نماز و پنجوش ساکن بوتگنت چو شکہ یک بے
ساہیں دارے ۔ و گوشگ بوتگ کہ اے نماز و خشوع
انت ۔ فقہاء مرے خبر و اختلاف دارنت کہ آیا نماز
خشوع و بغیر قبول بیت یا نہ ؟ روح المعانی و واجہ
نہنت کہ کنت کہ خشوع بہ اجزائے صلوٰۃ و شرط
نہ انت البتہ بہ نماز و قبولت شرط انت و اللہ اعلم
اداکیش و گوار و جاگہ نہ انت ۔ ماں احیاء العلوم
و آئی و شرح و تفصیل چارگ بہ بیت ۔ بہر جاورد
شاہداریں صلاح ، مزین کامیابی ہا مومنان و
حاصل بیت کہ آیاں گوں خشوع و خضوع و نماز
اداکنت و گوں ہما و صفاں شرف دارنت کہ آیاں
دیما پید کنت ۔ وکال یعنی ماں ناہودگیں و مفتیں
کاراں وقت و برباد نہ کنت کسے لغو و بے کاریں
گتے بکنت تو گڑا اشان وقتی دیم و تربیت ۔ اشان
چہ بندگی و کاراں اینکر فرصت نہ رست کہ ماں
چوشیں بے فائدہ ہیں جبرٹھاں و تار اگر تار بکنت
چہ خوش گفت بہلول فرخندہ خوہ چو بگدشت بر عارف جنگو

کنت کہ مان « خشوع » و یک گونہ و تذللے معتبر
انت ماں قرآن کریم و « خشوع » و « راء » و « وجہ » ،
« البصار » ، « اصوات » و غیرہ و صفت قرار دانگ و
یک جملے آیت « الْوَيَّانَ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْ
تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ » و قلب و صفت
پیش داشتگ ۔ معلوم بیت کہ اصل خشوع
قلب ٹیگنت و بدن و اعضا یا نی خشوع ہائی و
تابع انت و حدیے ماں نماز و قلب شاع ، خائف
ساکن و بزرگ بیت تو خیالات اینگو آنکو شنگ و
تالان نہ بنت بہ یکیں مقصود و سراج جمع بنت بد اخوف
و لرزگ و سکون و خضوع و نشانیان بدن و سہرا
ظاہر بنت ، مثلاً باسک و سر و جہل بوگ ، نگاہ و
جہل بوگ ، گوں ادب و دست و بندگ و اوشنگ
اینکو آنکو نہ چارگ ، گوں گد یا گوں ریش و غیرہ و
لیب کنگ ، تنکائی نہ ترہکنگ و سچے قسم و
بازیں کار و احوال چہ خشوع و لوازمات انت ۔
ماں حدیث و چہ حضرت عبداللہ بن زبیر و حضرت
ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہما و منقول انت کہ اشان
ماں نماز و پنجوش ساکن بوتگنت چو شکہ یک بے
ساہیں دارے ۔ و گوشگ بوتگ کہ اے نماز و خشوع
انت ۔ فقہاء مرے خبر و اختلاف دارنت کہ آیا نماز
خشوع و بغیر قبول بیت یا نہ ؟ روح المعانی و واجہ
نہنت کہ کنت کہ خشوع بہ اجزائے صلوٰۃ و شرط
نہ انت البتہ بہ نماز و قبولت شرط انت و اللہ اعلم
اداکیش و گوار و جاگہ نہ انت ۔ ماں احیاء العلوم
و آئی و شرح و تفصیل چارگ بہ بیت ۔ بہر جاورد
شاہداریں صلاح ، مزین کامیابی ہا مومنان و
حاصل بیت کہ آیاں گوں خشوع و خضوع و نماز
اداکنت و گوں ہما و صفاں شرف دارنت کہ آیاں
دیما پید کنت ۔ وکال یعنی ماں ناہودگیں و مفتیں
کاراں وقت و برباد نہ کنت کسے لغو و بے کاریں
گتے بکنت تو گڑا اشان وقتی دیم و تربیت ۔ اشان
چہ بندگی و کاراں اینکر فرصت نہ رست کہ ماں
چوشیں بے فائدہ ہیں جبرٹھاں و تار اگر تار بکنت
چہ خوش گفت بہلول فرخندہ خوہ چو بگدشت بر عارف جنگو

قد افلح المؤمنون ۱۸

۵۳۳

المؤمنون ۲۳

وَذَكَرُوا الْيَوْمَ مَنَاسِكَتًا وَهُمْ عَلَىٰ شِرَّةٍ وَإِيتُوا سُبُحًا

سورہ مؤمنون مکیا نازل بوتگ و آئی و یکصد و ہترہ آیات و شش رکعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں زہریں رحم کنو کہ

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ۱ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ

کامیاب بوتنت مسلمان ہما کہ ماں وقتی نماز و

خَاشِعُونَ ۲ وَالَّذِينَ هُمْ عَنِ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ۳ وَالَّذِينَ

عاجزی کنو کنت و ہما کہ بے ہودئیں خیراں دیما گرت و ہما کہ

هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ۴ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ۵

یک پیمائزکات در کنت و ہما کہ وقتی شر مگاہاں نگاہ دارنت

إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۶

مگر چہ وقتی جنساں یا مولداں کہ وقتی ملکنتش گڑا آمیاں کنگ نہ بنت

فَمَنْ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۷ وَالَّذِينَ

نوں ہر کسے کہ بلوئیت بغیر چہ ایشا گڑا آچہ حد و در کپو کنت و ہما کہ

هُمْ لَا مُنْتَهُمُ وَعَهْدُهُمْ رُحُونَ ۸ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ

وقتی گور و امانتانی و وقتی قولانی خیال و دارنت و ہما کہ وقتی نمازانی نگہبانی و

يُحَافِظُونَ ۹ أُولَٰئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ ۱۰ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ

کنت و ہما کہ بہشت کہ میراث برنت ہما کہ بہشت و وارث بنت و

هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ۱۱ وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ

آیاں ماں اودا ہمیشہ نندنت و پریقین پیدائیں کنگ انسان چہ چہین کنگیں

طِينٍ ۱۲ ثُمَّ جَعَلْنَاهُ نَظْفًا ۱۳ فِي قَرَارٍ مَّكِينٍ ۱۴ ثُمَّ خَلَقْنَا

خاک و ہما کہ رندا آپ و تر مپے ایریں کت ماں یک ٹہریں جاہ و رندا اڈیں کت

منزل ۲

گر این مدعی دوست بشناختی : بہ پیکار دشمن نہ پرداختی وکال یعنی آیانی عادت انت کہ مدام زکوٰۃ و ادا کنو ک انت چوش نہ انت کہ برے زکوٰۃ
دات و برے نہ دات ۔ غالباً ہمیشکا « یُؤَدُّونَ الزَّكَاةَ » و بدل و « لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ » و ترکیب کار مرز کنت ۔ چوش بجوش کہ پیشی داشت کہ زکوٰۃ ادا کنگ
آیانی دائمی کار انت ۔ واجہیں مترجم قدس اللہ روحہ و « دیو ک انت » گوشان و بریشی و اشارہ کت ۔ بہتیں مستراں ادا زکوٰۃ و « طہارت »
(پاکیزگی) و معنی و زرتنگ چوش بگوش کہ اے موجودیں آیت « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و « قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ » و مشابہ قرار دانگ اگر ہمیشہ مراد بہ بیت
تو آئی مفہوم و عام قرار دیگ بہ بیت کہ ماں آئی و بدل ، دل و مال و پاک صاف دارگ داخل بہ بنت ۔ زکوٰۃ و صدقات من یک قسم و مال و طہارت انت
خُذْ مِنْ أَمْوَالِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِمْ بِهَا (توبہ دکوہ ۳) اے گوشگ کہ اے آیت مکی نے و مکہ و زکوٰۃ فرض نہ بوتگ ابن کثیر و ایشی و جواب
دانگ کہ اہل زکوٰۃ و مشر و عیت ماں مکہ و بوتگ البت وزن و توریہ انداز و غیرہ حساب و ادا ماں مدینہ و رسگ و پد بوتگ و اللہ اعلم وکال یعنی وقتی لوگی یا ٹینگ و ابید

دگر کام را ہے وہی شہوت و پورہ کنگ شہواز بکنت آچہ حلال و حرام سرگزوک انت۔ ماں ایشی و زنا، لواطت وغیرہ تمام صورت شامل انت بلکہ لہتیں مفسران متعہ و حرام بوگ و ردع چہ آیت و استدلال کنگ ایشی و تہا دراجیں گفت گوہستنت باید انت کہ اسے بارہ و روح المعانی چارگ بہ بیت و یعنی امانت و قول قرارانی حفاظت و کنت، خیانت و بدعہدی نہ کنت نہ اللہ معاملہ و تو کا و نہ بندہائی معاملہ و ول نماز ان بہ وتی و ہدہ و سرگوں آداب و حقوق و رعایت و داران و ادکنت، ماں بندہائی کاراں دست مان کنان و چہ خداوند کریم و ذکر غافل نہ بنت۔ داں ادا فلاح حامل کنوکیں مومنانی شش حضرت بیان بوتنت (۱) گوں ادب و خضوع و نماز و انگ یعنی گوں بدن و دل بہ اللہ طرف و جگگ (۲) چہ باطل و ناہودگیں کاراں و ارادہ درارگ (۳) زکوٰۃ یعنی مالی حقوق ادا کنگ یا وتی بدن، نفس مال و راپاک دارگ (۴) نفسانی شہوت و قابوہ دارگ (۵) امانت و عہد و حفاظت کنگ یعنی معاملات و راست کنگ (۶) و گدہ سر پد نمازاں بر شتری و سر حفاظت کنگ کہ وتی و ہدہ و سر گوں آداب و شرطانی رعایت و داران و آداب بہ بنت۔ چریشی و ظاہر بیت کہ نماز حق تھا و گورہ چنگ درجہ داریت و چنگ مزین شانیں چیزایت کہ چہ حائی و شرف کت و بہائی ختم کت۔ وک جنت و میراث بوگ و بر داساری و نبیگ بوگ و پرچاکہ کلائی پت و ابہ آدم علیہ السلام چہ در چنگیں خاک و پیدا بوت و چو نائی و ہم تمام بنی آدم چہ نطفہ پیدا بنت و نطفہ ہم چہ خاک و تیار بوگیں خوراکانی خلاصہ انت۔ وک یعنی ماں مات و رحم دانی و کہ چہ اودا سرت کت مکت۔

ہے صفحہ و فوائد یعنی گوشت و چیزے حصہ ترند کنان و چرائی و ماہد جوڑ حرمت و پداہانی سرگوشت و پوست و قالب پرکت۔ ماں سورہ ج و نہ ہمے دول و انان و تخلیق و بیان گوشت۔ وک یعنی روح مان گیجان و یک سادہ داریں انسان جوڑ کت کہ دیم تر و دوم گران آئی و سر اجدا جہاں دور گوزنت چو کہ طفلی، ورنائی، کہوت و پیری۔ وک ہما ذات کہ آئی و گوں مزین غور بصورتیں دولے و تمام اعضاء و قوی بہ خوبیں قالبے و تیار کت و آئی و صورت خاص حکمت و روء باز براہنک و بہ حساب و اد کت۔ وک یعنی شے وجود شے وتی جندہ نہ انت، مستعار و دگرے و داتگیں انت چنانچہ مرک واقع ہوان تمام نقشہ بدل کنت تو آوہد و چرائی و زبردیں پنجگ و تارا ازات کت نہ کنے، یقیناً دگر زور کلیل طاقے تی سر انت کہ آئی و تہی وجود و لگام بہ وتی دست و داشتگ ہر و ہدہ بلوٹیت آئی و سست داریت و ہر و ہدہ بلوٹیت آئی و وتی نیگا بچکیت۔

وہ آذات و شمار اول سر اپید کنگت ہما ذات شمار دوبارہ و دی کنت تاکہ پیشی وجود و چیریں قوتاں و عملانی نتیجاں بہ وتی کاملترین جاورہ ظاہر ہوان و ثابت بکنت کہ اسے اینکر مزین کار جاہ ہنجوشکائی مفت و ناہودگیں راہ بندہ اڈ کنگ نبوگ۔ وک طرائق و معنی لہتیں مفسران و لغت و واجہاں طبقات کنگ یعنی آسمان و ہفت طبق انت

فہذا لما قال: کيف خلق الله سبع سموات طباقا (نوح رکوع ۱) ولہتیں طرائق بمعنی راہاں گیتگ یعنی ہفت آسمان جوڑ کنت کہ فرشتگان روگ و ایک و راہ انت۔ لہتیں سمعصر مصنفان چہ سبع طرائق و ہفت ستارہ آئی جگگ و جاگہاں مراد گیتگ۔ واللہ علم وک ہر چیز گوں سرچیں انتظام و خبر گیری و جوڑ کنگ و آئی حفاظت و خبر گیری و رہبند انہم ما معلوم داریں، سادی اجرام بہ بنت یا مخلوقات سفلیہ بہ بنت چو شیں چیزے نیست انت کہ آچہ مئے علم و دسترس و در بہ بیت و اگر نہ تہا ویر باد بوگت یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها و ما یزل من السماء و ما یخرج فیہا الخ (حدید رکوع ۱) وک نہ اینکر زیات کہ دنیا چہ آب و تباہ و برباد بہ بیت و نہ اینکر کم کہ ضرورتاں ہم چرائی و پورہ بہنت۔

وک یعنی ہور و آب و زمین و تی تو کا چوشیت کہ پدا ماچات جنان و ہے آپ و چہ زمین و کشیں وک یعنی اگر ماچے آپ و دیم دیگ ملوٹیں تو ما آرا دیم نہ دیم و دیم دیگ پد شمار چہ آئی و نفع دیگ ملوٹیں تو شمار چہ زمین و کنگ نون ات یا ہما آپ و خشک کنان و ماں گوات و بال بدیں یا آپ سورچک و تہل جوڑ بچیں تو اسے

ہفت آسمان جوڑ کنت کہ فرشتگان روگ و ایک و راہ انت۔ لہتیں سمعصر مصنفان چہ سبع طرائق و ہفت ستارہ آئی جگگ و جاگہاں مراد گیتگ۔ واللہ علم وک ہر چیز گوں سرچیں انتظام و خبر گیری و جوڑ کنگ و آئی حفاظت و خبر گیری و رہبند انہم ما معلوم داریں، سادی اجرام بہ بنت یا مخلوقات سفلیہ بہ بنت چو شیں چیزے نیست انت کہ آچہ مئے علم و دسترس و در بہ بیت و اگر نہ تہا ویر باد بوگت یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها و ما یزل من السماء و ما یخرج فیہا الخ (حدید رکوع ۱) وک نہ اینکر زیات کہ دنیا چہ آب و تباہ و برباد بہ بیت و نہ اینکر کم کہ ضرورتاں ہم چرائی و پورہ بہنت۔

وک یعنی ہور و آب و زمین و تی تو کا چوشیت کہ پدا ماچات جنان و ہے آپ و چہ زمین و کشیں وک یعنی اگر ماچے آپ و دیم دیگ ملوٹیں تو ما آرا دیم نہ دیم و دیم دیگ پد شمار چہ آئی و نفع دیگ ملوٹیں تو شمار چہ زمین و کنگ نون ات یا ہما آپ و خشک کنان و ماں گوات و بال بدیں یا آپ سورچک و تہل جوڑ بچیں تو اسے

ہفت آسمان جوڑ کنت کہ فرشتگان روگ و ایک و راہ انت۔ لہتیں سمعصر مصنفان چہ سبع طرائق و ہفت ستارہ آئی جگگ و جاگہاں مراد گیتگ۔ واللہ علم وک ہر چیز گوں سرچیں انتظام و خبر گیری و جوڑ کنگ و آئی حفاظت و خبر گیری و رہبند انہم ما معلوم داریں، سادی اجرام بہ بنت یا مخلوقات سفلیہ بہ بنت چو شیں چیزے نیست انت کہ آچہ مئے علم و دسترس و در بہ بیت و اگر نہ تہا ویر باد بوگت یعلم ما یلج فی الارض و ما یخرج منها و ما یزل من السماء و ما یخرج فیہا الخ (حدید رکوع ۱) وک نہ اینکر زیات کہ دنیا چہ آب و تباہ و برباد بہ بیت و نہ اینکر کم کہ ضرورتاں ہم چرائی و پورہ بہنت۔

النُّطْفَةُ عَلَقَةٌ فَخَلَقْنَا الْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا الْمُضْغَةَ

چہ ہمارے بستیگن خون پدا آئیں کت چہ ہا بستیگن خون گوشت و دگرے پدا آئیں کت چہ گوشت و دگرے

عَظْمًا فَكَسَوْنَا الْعِظْمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنْشَأْنَاهُ خَلْقًا آخَرَ فَتَبَرَّكَ

پدا باز پدا مانیں پوست بہ آہدانی سر گوشت وک زندہ (روحیں مان کت) پدا لگت پدا گوشت وک صورت وک نون اللہ بکنت

اللَّهُ أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ ۝ ثُمَّ إِنَّكُمْ بَعْدَ ذَلِكَ لَلْیَئُوسُونَ ۝ ثُمَّ إِنَّكُمْ

والا لیں کہ چہ در شتر ترا دکنو کنت وک پدا شمارند چہ اشی و ضرور مریت وک زندہ شمار

يَوْمَ الْقِيَمَةِ تَبْعُونَ ۝ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَائِقَ ۝ وَمَا كُنَّا

قیامت و روء و دوبارہ زندگ کنگ بہت وک و پدا لگت کنگ شے ہر زاہفت آسمان وک و ما

عَنِ الْخَلْقِ غَافِلِينَ ۝ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَ

مخلوق و بے خیال نشیں و ایریں گیتگ چہ آسمان آپ بہ اندازہ وک پدا جاہیں دات آ

فِي الْأَرْضِ وَإِنَّا عَلَى ذَهَابٍ بِهِ لَقَادِرُونَ ۝ فَأَنْشَأْنَا لَكُمْ

ماں زمین وک و ما بہ آئی و برگ و ہم قادیں وک پدا رو دینتیں بہ شمار

بِهِ جَنَّاتٍ مِّنْ تَحْتِهَا أَنْهَارٌ ۖ لَّكُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ ثَمَرٍ ۖ وَمِنْهَا

چہ ہما آب باغ چہ نیجاں و انگوراں۔ پر شماراں ہمایانی تہا میوہ انت باز و چہ آیان

تَاْكُلُونَ ۝ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِنْ طُورِ سَيْنَاءَ تَنْبُتُ بِالذَّهْنِ

درات وک (ورودینتیں) وک چہ کہ در کسیت چہ سینا وک کوہاں (یعنی بیتون وک) وک دیت گوں وک

وَصَبْنِ لِلْأَكْلَنِ ۝ وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً ۖ لِّتُسْقِيَهُمْ

و نہارشت بہ وروکاں۔ و پر شماراں چار پاداں عسبت و جاگہ انت۔ نوش کنائیں شمارا

مِمَّا فِي بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وَ

چہ آیان لایانی چیزاں و پر شماراں آیان تہا باز فائدہ بہستنت و لہتے و چہ آیان ورت وک و

عَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۝ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ

آیانی سرا و بوجیگانی سرا سوار بہت تریت وک و دیمیں دات نوح بہ آئی و قوم و نیگا

درستیں چیزیں مانگتے تھیں وہ یعنی آیانی بہار، گندان، خوشنود، بیہیت، ولہتین، نیوگ، حساب، ولہتین، غذا، حساب، کار، مرزکن، ات۔ وال یعنی زیتون، درخت، کہ چرائی، روغن، درکیت، کہ آمالش، واید، کہ کاران، کار، مرزبیت، وبار، ملکائی، مردم، آرا، نارشت، جاہ، کار، مرزکننت۔ اے درخت، ذکر، گون، خصوصیت، و فرمائیت، چیا، کہ ایشی، و فوائد، باز، انت، و خاصیت، شرف، و فضل، داریت۔ ہمیشہ، کا، ماں، سور، التین، ایشی، و سوگند، ورگ، بوت، جیل، طور، و نیگا، ایشی، و نسبت، کنگ، ہم، ایشی، و فضیلت، و برکت، و ظاہر، کنگ، و خاطر، انت، اودا، ایشی، و مزین، پیدا، و برکت، و لا، چہ، نباتات، و درخت، حیوانات، و ذکر، بوت، یعنی، جانورانی، شیر، ما، شاہراہ، و قی، قدرت، و وارین، و دگر، باز، فائدہ، شاہراہ، ایاں، گیت، کن، ات، دانکہ، پرشما، لہتین، جانورانی، گوشت، ہم، حلال، کت۔ و لا، یعنی، برشتکی، و جانورانی، بد، و سر، و و ماں، دریاء، آبی، گراب، و بوجی، گائی، سر، سوار، و بان، و چہ، یک، جلسہ، بہ، دگر، جاہ، سفر، کن، ات، و مزین، مزین، و زنی، از، باب، آیانی، سر، بار، کن، ات۔ بوجی، و مناسب، و

دیم، و حضرت، نوح، علیہ، السلام، و قصہ، و ذکر، بیان، فرمائیت، کہ، چون، کافی، اللہ، تعالیٰ، و چہ، آئی، و بوجی، جو، کنا، نیت، کہ، عظیم، طوفان، و وھد، و مومنانی، نجات، و ذریعہ، بوت۔ و پدا، نوح، علیہ، السلام، و مناسب، و لھتے، دگر، بنیانی، قصہ، ہم، ذکر، کت۔ شاید، ادا، اے، قصہ، ہائی، بیان، و ہم، اے، اشارہ، بیت، کہ، ہنجوش، ماں، برز، و آیتان، و شے، جہانی، ضروریات، و نسبت، و بند، مذکور، ات، ہما، پیا، رحمان، خدا، و پے، شے، روحانی، حاجت، و ضرورتان، و پورہ، کنگ، چہ، دنیا، و ابتداء، و وحی، و رسالت، و سلسلہ، ہم، قائم، کت۔ یا، چوش، بگوش، کہ، برز، قدرت، و نشان، بیان، فرمائیتان، و توحید، و نیگا، و دگوش، گور، کنا، نیت، ات، پے، آئی، و سر، جی، و چہ، ادا، نبوت، و رد، بیان، شروع، کت، کہ، ہما، و ضمن، و انبیاء، و آیانی، زند، گیری، کنو، کافی، و ش، انجائی، ہم، ذھن، و نندار، نیت۔

ہم، صفحہ، و فوائد، و لا، یعنی، ماں، شے، و آئی، و تو، کا، فرق، و تفاوت، چہ، انت، و کہ، رسول، بیت، و شامیت، مکن، ات۔ و لا، یعنی، مزنی، لو، نیت، ہمیشہ، کا، اے، درختیں، و تکرار، خبر، کننت، و اگر، نہ، خدا، کسے، و رسول، کننت، و دیم، بدنت، تو، بس، پرے، کار، و واسطہ، ہے، مرد، چہ، بونگ، زانا، خدا، و فرشتہ، دیم، دات، کت، و کت، و لا، یعنی، ما، چوش، عجیب، گپ، کدی، نہ، اش، کنگ، کہ، یک، مئے، و دولیں، ادنائیں، مردے، خدا، و رسول، بہ، بیت، و تمام، معبودان، و دور، کنان، و تھنا، یکیں، خدا، و حکومت، و قبول، کنگ، بہ، بیت، و لا، معلوم، بیت، کہ، اے، واجہ، و دماغ، خراب، انت۔ شر، اے، تمام، قوم، و قوتی، پت، و پیر، کافی، برخلاف، یک، ہنجوش، خبر، کنگ، کہ، آرا، کس، باور، کت، کننت، صافین، کنو، کئے، نہ، انت، تو، دگر، چہ، ایت، و شر، ہمیشہ، انت، کہ، چیزے، روح، ہنگت، صبر، کن، ات، و راہ، چار، بہ، ات، شاید، پشت، برے، مرد، ہوش، و بیہیت، و چہ، کنو، کت، مرد، سار، بہ، بیت، یا، و تا، و ت، موت، و دپ، و برو، و دفعہ، ہلاک، بہ، بیت، (الحیاذ، باللہ)

و لا، یعنی، وہ، دے، واجہ، نوح، و تمام، کوششاں، بے، کار، ثابت، بوت، انت، نہ، صد، و پنجاہ، سال، سگیاں، برداشت، کنان، و ہم، آیانی، بہ، راستیں، راہ، و یارگ، و تو، کا، کامیاب، نہ، بوت، تو، گون، خدا، و فریادی، کت، کہ، نوں، اے، بد، سختی، مقابلہ، منی، امداد، و کن، چیا، کہ، سر، ظاہری، و اے، مردمان، چہ، منی

۵۳۵
قد اخذ ۱۸

المؤمنون ۲۳

فَقَالَ يَقُومُوا عِبُدُ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنَ الْغِيَةِ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۲۳﴾

گرا، گوشتی، او، قوم، بزدگی، و کن، ات، اللہ، و نیست، شمار، چہ، محبوب، و بغیر، چہ، آئی، و نوں، شمار، ترست، چہ، ؟

فَقَالَ الْمَلِكُ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ قَوْمِهِ مَا هَذَا إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُكُمْ

نوں، گوشت، سر، مردمان، کہ، کفر، نت، چہ، آئی، و قوم، و نہ، انت، اے، مگر، یک، مرد، مے، شے، ہمیں، و

وَيُرِيدُ أَنْ يَمْلِكَ عَلَيْكُمْ وَنُوحًا اللَّهُ لَا نَزْلَ لَكَ فَكُلُوا

لو، نیت، کہ، متری، کننت، شے، سر، و اگر، بلو، نیت، اللہ، و گرا، فرشتہ، دیم، دات، و لا، ما، اے

سَمِعْنَا هَذَا فِي آبَائِنَا الْأَوَّلِينَ ﴿۲۴﴾ إِنَّ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ بِهِ جَنَّةٌ

نیش، کنگ، ماں، و قی، پیشگیں، پت، و پیر، کافی، زمانہ، و لا، نہ، انت، اے، مگر، یک، مرد، مے، کنگو، کیاں، گیت، ک

فَكَرَّصُوا بِهِ حَتَّى حِينٍ ﴿۲۵﴾ قَالَ رَبِّ انصُرْنِي بِمَا كَذَّبُونِ

نوں، شمار، آئی، و راہ، و تجارت، تا، یک، مدد، کئے، و گوشتی، اے، رب، منی، متا، کن، کہ، منش، دفع، بند، کت، و

فَأَوْحَيْنَا إِلَيْهِ أَنْ اصْنَعْ الْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحَيْنَا فَإِذَا

پدا، حکم، دیم، دات، ما، پے، آئی، نیگا، کہ، اڈ، کن، بوجی، کا، بہ، مئے، نگرانی، و وپ، مئے، حکم، و وقتیکہ

جَاءَ أَمْرُنَا وَفَارَ التَّنُورُ فَاسْلُكْ فِيهَا مِنْ كُلِّ زَوْجَيْنِ

رسیت، مئے، حکم، و جوش، و ارت، تندور، گرا، ماں، کن، ماں، بوجی، کئے، چہ، ہر، یک، جھٹے، و

اثنَيْنِ وَاهْلِكِ الْأَمْنَ سَبَقَ عَلَيْهِ الْقَوْلُ مِنْهُمْ فَاخْطَبُفْنِي

دو، دانہ، (یک، نرے، یک، مادگے) و لا، و ماں، کن، قی، لوگ، مردمان، مگر، کسے، کہ، پیش، ماں، آئی، و قسمت، خبر، فیصلہ، بونگ، و گون، و

فِي الَّذِينَ ظَلَمُوا إِنَّهُمْ مُغْرَقُونَ ﴿۲۶﴾ فَإِذَا اسْتَوَيْتَ أَنْتَ

گفتگیں، اے، ظالمانی، بارہ، و لا، پر، چیکہ، آمان، و غرق، بونگ، انت، تو

وَمَنْ مَعَكَ عَلَى الْفُلْكَ فَقُلِ الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي نَجَّيْنَا مِنْ

وہما، کہ، گون، تو، گوننت، ماں، بوجی، و گرا، بگوش، کہ، شکر، انت، اللہ، و کہ، چشتی، مارا، چہ

الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ﴿۲۷﴾ وَقُلْ رَبِّ انزِلْنِي مُنزَلًا مُبْرَكًا وَأَنْتَ

ظالمیں، قوم، و لا، و بگوش، اے، رب، ایر، گج، من، و ماں، یک، برکت، داریں، جاگے، و تو

مَنْزِل ۲

تکذیب، دست، و نہ، کشت، و دگران، ہم، خراب، کننت، و لا، اے، قصہ، ساری، و ماں، سورہ، ہود، و غیرہ، و گوشتی، اودا، اے، لفظانی، تفسیر، چارگ، بہ، بیت۔ و لا، یعنی، کا، فرمان، و، قوری، چہ، تہی، خاندان، و بہ، بنت، سوارش، مکن، و لا، یعنی، پر، اشاں، عذاب، و پچائیں، حکم، بونگ، اے، فیصلہ، آخری، انت، الم، و اے، کار، بیت، نوں، پے، ظالمان، گون، ما، چہ، کسے، و سفارش، و کوششت، و مکن، و لا، مارا، چہ، آیانی، جد، کنان، و چہ، عذاب، و ایمن، کت۔

فل یعنی ماں آپ ۽ جہازہ خوبیں آرام دیوکیں جاگہ بدٹے وچہ جہازہ ۽ ہر جاہے کہ ایریجک بے بیس اودا ہج درد ورنج مامگنیں ہر پیمادہر جاگہ ۽ کہ تہی رحمت و برکت بہ مٹے جاورہ شامل بہ بیت ۔ فل کہ کئے اے نشانانی اشکنگ ۽ نصیحت و عبرت حاصل کنت و کنت عبرت و نصیحت نہ گریٹ کما قال تعالیٰ : وَلَقَدْ تَرَكْنَاهَا آيَةً فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (قر، رکوع ۱) فل اے بیان "عاد" ٹیگنت یا نمود ۽ ۔
فل یعنی حضرت ہود یا حضرت صالح علیہما السلام ۔
وہ یعنی اشان چوشیں اعتقادے نہ داشت کہ چہ مرگ ۽ زندہ مایک روچے گوں خداوند کریم ۽ دوچار کہیں بس دنیا ۽ زندہ و آئی ۽ عیش و آرام آئیانی زندہ مقصد و مرادات فل یعنی سرظاہر ۽ پچ خبرے ماں آئی ۽ پچشا گیش نیست فل یعنی چریشی ۽ مستری خرابی و بزرگی چہ بیت کنت کہ وئی ہمیں یک ادناہیں مردے ۽ مفت ناحق ۽ وئی واجد حاکم جوڑ کنگ بہ بیت ۔
فل یعنی چوہیں گپ جنت کہ آیان ۽ عقل ہم قبول دار نہ بیت کہ ہڈان ۽ ریزگان گوں خاک ۽ ذرات ۽ ہوہر بوگاردند پداچہ قراں مردم جاہ برترت ، چوشیں نابکار یں گپ ۽ منگ کئے تیار بیت ؟
فل یعنی چوہیں آخرت و چوہیں حساب و کتاب اے ماوا ہمہ کر زانہیں ہمہ پکین دنیا ۽ کڑی ۽ ویکیں ہمہ مرگ و زندہ بوگہ کہ مٹے کلائی چجانی دیمہ ہے قصہ و کار بوگا انت نیچے پیدا بوت ویکے چہ دنیا ۽ فنا بوت بس دیترا ہج نیست ۔ فل کہ من آئی ۽ پیغمبراں و آمردگان ۽ دوبارہ زندہ کنان ۽ عذاب و ثواب دنت ۔ اے ہر دوکیں دعویاں ہمیں انت کہ ما اشیانی منگ ۽ ہجر تیار نہ ہیں ، مفت ناحق ۽ شدت کنگ و بے در دیں سرا درد دیگ چہ فائدہ رسیت ۔
فل یعنی آخر پیغمبر ۽ چہ کفار ۽ نا امید ہوان ۽ دعا کنت ۔

۲۰۲

خَيْرُ الْمُنْزِلِينَ ۱۸ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ الْبَشَرِ لَكَا۟فِرٌ ۱۹ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قُرُونًا آخَرِينَ ۲۰ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ ۲۱ فَنسُوا۟ آيَاتِهِ ۲۲ فَكَذَّبُوهُ ۲۳ فَاصْلٰحُ مَكِّي
پیدا گیں کت زندہ چہ آیان دگر قومے (عاد یا نمود) فل پدا دیس دات ماں یں سورجایا (ہود یا صالح) مکی
اَنۡ اَعْبُدُوْا اللّٰهَ مَا لَكُم مِّنۡ اِلٰهٍ غَيْرُهُ ۚ اَفَلَا تَتَّقُوْنَ ۳۲ وَقَالَ
اے کہ اللہ بندگی ۽ بکن ات نیستیں شمارا دگر معبودے بغیر چہ آئی ۽ نون شمارتست چہ ۽ گوشت
الْبٰلٰغُ مِنَ الْقَوْمِ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا ۚ وَكَذَّبُوْا بِلِقَاءِ الْاٰخِرَةِ
ستریں مردماں چہ آئی ۽ قوم ۽ ہاکہ کافر ستنت و دروغ بندش کنگ قیامت ۽ دیمہ آئیگ
وَاَتَرَفْنٰهُمْ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَا هٰذَا الْاَبَشْرُ مِمَّا كَلُمْنَا ۚ يٰۤاٰكُلُ مِمَّا
وآسودہ حالیں کنگنت ماں دنیا ۽ زندگی ۽ کہ نہیں اے مگر یک مردے شے ہمیں وارت چہ ہا چیزاں
تَاْكُلُوْنَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ ۚ مِمَّا تَشْرَبُوْنَ ۳۳ وَلٰكِنْ اَطَعْتُمْ بَشَرًا
کہ شماراں ورت و نوشیت چہ ہا چیزاں کہ شماراں ورت فل و اگر شماراں ورت خبر یک انسانے ۽
مِّمَّا كَلَّمْتُمْ اِذْ اَخْسَرُوْنَ ۳۴ اِيعَدُكُمْ اَنْتُمْ اِذْ اَمِيتُمْ وَكُنْتُمْ
شے ہمیں گڑا بیشک شماراں بار بیت و شماراں وعدہ دنت چہ کہ وقتیکہ شماراں ورت و خاک
تُرَابًا وَّعِظَامًا ۚ اَنْتُمْ تَخْرَجُوْنَ ۳۵ هٰۤيَ اَتَٰتِ هٰۤيَ اَتَٰتِ مَا تَوَعَّدُوْنَ ۳۶
بیت و ہڈ بیت گڑا دوبارہ شماراں زندہ کنگ و رکنگ بیت ۽ کدی بوت کنت کدی بوت کنت آچہ شماراں وعدہ دنگ بیت
اِنَّ هِيَ اِلَّا حَيٰۤاتُنَا الدُّنْيَا نَمُوْتُ وَنَحْيٰۤا وَما نَحْنُ بِمَبْعُوْثِيْنَ ۳۷
نہ انت مگر مٹے دنیا ۽ زندگی کہ ما مریں و زندہ ہیں واد دوبارہ پاد کنگ نہ ہیں و
اِنَّ هُوَ اِلَّا رَجُلٌ اَفْتَرٰی عَلٰی اللّٰهِ كَذِبًا وَّما نَحْنُ لَهٗ
اے نہیں مگر یک مردے کہ پدا بندیت اللہ ۽ سرا فل و ما آئی ۽ را
بِءُومِنِيْنَ ۳۸ قَالَ رَبِّ اَنْصُرْنِيْ بِمَا كَذَبُوْنَ ۳۹ قَالَ عَمَّا قَلِيْلٍ
نہشتیں گوشتی اے رب منی مدتا بکن کہ منیش دروغ بندگت فل فرما شیشی کئے روچ ۽ زندہ

فل یعنی ماں درستی پیغمبرانی دین ہے یکیں حکم بوتگ کہ حلال بودرات چہ حلالیں رهنبدء کسپ کنان و نیکی کار کنان ات۔ نیکی کاران تمام خلقت زانت انت چنانچہ تمام پیغمبران گون مزین مضبوطی و حکمی و اکل حلال، صدق مقال (راستگویی) و سزا مواظبت و دق امتان و برپیشی و تاکید کنان بوتنت۔ ماں قرآن کریم و دگر جاسے ہے ہمیں حکم کہ رادار سولان دیگ بوت، تمام مومنان ہم دیگ بوت۔ مرثی و نصاری و رهبانیت و ہم رد بوت کہ اسے بہ حضرت عیسی علیہ السلام و ذکر و خاصین مناسبتے داریت۔ چہ حدیثان معلوم بیت کہ ہر کس و ورگ و نوشنگ چہ حرام و کمائی و بہ بیت اثر اوتی دعاء قبول بوگ و امیت دارگ نہ لویت۔ و ماں لہتے حدیثان ہست کہ آگوشے کہ چہ حرام و کمائی و رگوت دوزخ و آس پرانی و زیات حقدار انت (العیاذ باللہ) فل یعنی حلالیں رزق و روکان و نیکی کار کنوکان و اسے خیال گورکنگ لویت کہ اللہ چہ آسانی تمام سرظاہریں و چیری احوال و کاران معلوم دارنت۔ بہ ہمیشی و روء گون ہر یکے و معاملہ کنت۔ اسے دیم گوری (خطاب) رسولان و کنان امتان و

اشکنا ٹینگ بوت۔ فل یعنی اصول و اعتبار و تمام بنیانی دین و مذہب یک، و درستی خدام یک انت کہ مردم مدام جرائی و نافرمانی و ترسوک بہ بیت، بلے مردماں تفرقہ پیدا کنان و دین چند چند کت و جدا جدا ہیں راہان کام جان بوتنت اسے ڈول و قی چند و واہگانی زندگی کنان و صدائی حساب و تفرقہ و مذاہب جوڑ بوتنت اسے فرقہ بندی و سوچ نبیان ندات، آسانی گورا چہ ازمنہ و امکانہ و اختلاف ایوکار و فرعی اختلاف ہست انت، ماں دین و بنیادی گتیاں درست بالکلیہ متفق ہر ان یکراہ انت۔ عموماً مفتراں آیت و تفسیر ہے ہماکنگ۔ لیکن حضرت شاہ صاحب نے نشتہ کنت کہ "چہ ہر یک پیغمبرے و دست و اللہ تعالیٰ و آوقت و ہر چہ فسادے ہست انت آئی و اصلاح کت، زندگی مردماں ہمت کہ آسانی حکم جدا جدا انت آخرے مئے واجہیں پیغمبر و معرفت و درستی فسادانی اصلاح و علاج یکبارگی پیش داشت فون تمام ادیان آوارہ بان و یک دینے بوت و تمام توہا یک برکے و چیرا جمع کنگ بوتنت۔ فل یعنی ہنجوش فہمت کہ ماہر حقین و مئے راہ تحکیم راہ ایت۔ و یعنی ہماکساں کہ بنیانی متفقہ ہدایتانی تو کا خلل پیدا کنان جدا جدا فرقہ و ملت قائم کرت ہر فرقہ و قی عقیدہ صافی سراجم لبوان و نشتگ چہ پیما جرایاں دست نہ کشیت توری تو ہر قدر نصیحت و سرسوج بجن فون تیں واجہ بہ اشاں و تارا زیات غناک ممکن بلکس اشان و کتیں ہنگت مہلت بدے کہ اشان بہ و قی جہالت و غفلت و تو کا گیشتر عرق بہ بنت دانکہ ہماست بنیت و برسیت کہ آسانی چماں بٹ گرت یعنی اشان و موت بنیت یا خداوندی مذاب اشانی چک و بکیت۔ فل اشانی خیال ہمیشہ ات چنانچہ اشان گوشنگ نجن اکثر املا و اولاد و مان جن جمعہ بنین (سبا، رکوع) یعنی اگن ما خدا و گور و مردود و مغضوب بوتینیں تو اینجو مال و دولت وغیرہ مئے گور اچطور بوتگ۔ و یعنی سرید نہ بنت کہ مال و دولت و اسے زیادتی آسانی فضیلت و کرامت و ظاہر نکنت اسے بہ مئے سوب و انت کہ اشان مہلت و رخصت دیگ بوتگ ہمنکر اشان مہلت رسیست ہما قدر اشانی بد بختی و کیلو

وَأَعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ۝ وَإِنَّ هَذِهِ أُمَّتُكُمْ
وَعَمَلُكُمْ نَبِيكُنَّ وَلَ - ہر چہ شما کنت من زاناں فل و اسے شے دین و مردمنت
أُمَّةً وَاحِدَةً وَأَنَا رَبُّكُمْ فَاتَّقُونِ ۝ فَتَقَطَّعُوا أَمْرَهُمْ بَيْنَهُمْ زُبُرًا
درست بہ یک دینے و من شے راہان فون چمن برسرست۔ پد برپیش کت قی کار گون یکدگر و پیکر ٹکر و فل
كُلُّ حِزْبٍ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ۝ فَذَرَهُمْ فِي غَمَرَتِهِمْ حَتَّى حِينٍ ۝
ہر فرقے بہ ہما چرے کہ آسانی گورا ہست خوشنیک۔ فون بلش تو کہ و قی غافلی و تہا غفلت تاکہ و قی و ک
أَيَحْسَبُونَ أَنَّنَا نُمِدُّهُمْ بِهِ مِنْ مَّالٍ وَبَنِينَ ۝ نَسَارِعُ لَهُمْ
چہ آگمان کنت کہ آچیزیکہ چہ مال و اولادان ما آیان و دیانیں۔ گڑ اما کو شش کنگائیں بہ آسانی
فِي الْخَيْرِ بَلْ لَا يَشْعُرُونَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ هُمْ مِنْ خَشْيَةِ رَبِّهِمْ
خیر سینگا چہ نہ انت بلکہ آنفہست و بیشک ہما کہ چہ و قی پر وردگار و بیم و بہ ترس
مُشْفِقُونَ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ بِآيَاتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ۝ وَالَّذِينَ
لر زنت و ہما کہ آپ و قی رب و آیتانی سر یقین کنت و ہما کہ
هُمْ بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ۝ وَالَّذِينَ يُؤْتُونَ مَا آتَوْا وَقُلُوبُهُمْ
گون و قی رب و ہج کسے و شریک نکنت فل و ہما کہ دینت (پہ اللہ راہ و) ہر چہ دینت و دلش
وَجَلَّةٌ أَنَّهُمْ إِلَى رَبِّهِمْ رَاجِعُونَ ۝ أُولَٰئِكَ يُسْرِعُونَ فِي
پہ ترس انت کہ آیان و قی رب و نیمکا گر دگر روگی انت فل ہمیشاں تچانت بہ نیکیانی
الْخَيْرِ وَهُمْ لَهَا سَابِقُونَ ۝ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا
حاصل کنگا و آپیش کہنت بہ آسکیانی کنگ و فل و ما بار ایر نکینں چہ کس و سرانگ آئی و جوازا
وَلَدَيْنَا كِتَابٌ يَنْطِقُ بِالْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ۝ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِي
و مئے گورا کتابے کہ خبر کنت بہ راستی و بہ آسانی سدا ظلم نہ بیت فل بلکس دلس ماں
غَمَرَةٍ مِّنْ هَذَا وَلَهُمْ أَعْمَالٌ مِّنْ دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا عَامِلُونَ ۝
غفلت انت چہ اشی و آیان و دگر کار ہم ہستنت اشی و چہ بغیر کہ ہما کاران کنت فل

سر ریح بیت سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِّنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ وَأُمْلَىٰ لَهُمُ الْآتِ ۝ (اعراف رکوع ۸) فل یعنی ایمان و احسان و باوجود اشان مش کار و مغروران چہ مکر اللہ و دلم نہ انت ہمیشہ چہ خوف خدا ترس و لرز انت کہ نہ معلوم بہ ما اسے دنیا و العامات جو استدرج و نہ انت۔ حسن بصری و قول انت اِنَّ الْمُؤْمِنِينَ جَمْعٌ اِحْسَانًا وَشَفَقَةً وَاِنَّ الْمُنَافِقِينَ جَمْعٌ اِسَاقَةٌ وَاَمَّا (مومن نیکی کنت و ترسیت و منافق بدی کنت دے علم نندیت فل یعنی بہ آیات شرعی و کونیہ و دنیانی سرالیقین دارنت کہ ہر جی چہ آنگو بہ مئے دیا کثیت آبالکل عین محنت و ہر چہ خبرے دیگ بہ بیت آبالکل برحق انت و ہر چہ حکے سر بہ بیت آ لاست و معقول انت فل یعنی خالص توحید و ایمان و سر اقام انت ہر یک عملے و گون صدق و اخلاص و ادا کنت کردی ہم چریشاں خفی یا جلی شرک ظاہر نہ بنت فل یعنی کئے بزانت کہ اودا قبول بنت یا نہ بنت دیم ترا کار بدینت یا کہ عدینت، خدا راہ و زراں و خرچ کنان مدام ترسنت کہ بارں خیرات و صدقات قبول بیت یا نہ بیت ہجرو قی عمل و سر غرورناک نہ بنت نیکی و باوجود ماں دل و خدا ترس و داروک انت۔ فل ماں دنیا و ہم و ماں آخرت و ہم کما قال تعا

فَأَشْمَعُ اللَّهُ تَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ تَوَابِ الْآخِرَةِ (آل عمران رکوع ۱۵) تو در حقیقت اصلی خیر مان صالحین عملان، خوبیں ہیل وعادتاں و شرف دیوکیں کارا پوشیدہ انت نہ کہ ماں مال و اولاد و ہنجوشکہ کافران گان داشتگ انت فلا یعنی برزائہ ہرج اعمال خصال بیکنگ بوتنت چو شیں گرانیں کار نہ انت کہ آیانی زورگ چہ انان و طاقت و درہ بیت مئے اے ڈول عادت نہ انت کہ انسان چہ آئی و طاقت و زیات مان حجال و چکل بدیمیں اے کلیں خبر ہا انت کہ اگر اشانی سرادنگوش گور بکنت تو اے کاراں بخوبی کت کنت و ہر کسے کاملیں پیش دستی کنوکانی درجہ و حاصل کنگ تنو نیت آئی و ہم باید انت کہ وقتی ہمت و روع و سرجیں کوشست بکنت کہ پریشی و کنگ و ردا آسکلف قرار دیگ بوتگ۔ مئے گوراماں عملانی کتاب و درجہ بدرجہ ہر یک و عمل بنشگیں موجود انت کہ آیانی قیامت و روج و ہر کس و دیما پیش کنگ بنت و بہ ہمیشانی روع آیانی و جزا (برہ) دیگ بیت کہ ماں آئی و قد ڈرھے ظلم نہ بیت نہ کسے و نیکی بر باد بنت نہ اجر کنگ بیت و نہ بے سبب دے گناہ و دومی ہمارا آئی و چک چکل دیگ بیت۔ فلا یعنی بہ آخرت و حساب کتاب اشان غافل انت و ماں دنیا و اے دگر کار و باران گلاشیش انت کہ جریشاں در کنگ و فرصت اشان و نیست تاکہ بہ آخرت و نیگا چیز کے دنگوش گور بکنت یا مطلبی چو ش

انت کہ آیانی دلاں ماں شک و شبہ و غفلت و جہالت و موجان غرق انت مستری گناہ ہے بوت باقی جریشاں اے و میترہنگت دگر بازیں گناہ انت کہ آیانی بہ و تا نزاران انت یکپارگی چرایاں و تار است نہ کنت و چونکائی و تار است نہ کنت کہ ہرج بدیں کارے آیانی گندگی تب و ذریعہ پرایاں مقدر بوتگ ہریم منتگ آہما کارا کنت، لامحالہ آئی و سزا ہم گندنت۔

ھے صفحہ و فوائد : فل یعنی و ہدے اے دنیوی یا اخروی عذاب و گرفتار کنگ بنت تو چیمہال جنت و فریاد کنت کہ مارا چرے جہال و رستگار بکن انت۔ شتر! اودا کئے انت رستگار کنوک؟ آثرا حکم دیگ بیت کہ چیمہال مکن اے درستیں شور و فریاد بے کار انت مروچی پرچی مدد کس نہ در اثینیت و نہ چہ مئے عذاب و کسے ہلاکس کت کنت۔ چانچہ اے ڈولیں عذاب و یک نمونگے مکہ و کافران ماں بدر و جنگ و پیش دارگ بوت کہ اودا اشانی مزین نہیں سر دارگشگ بوتنت یا قید کنگ بوتنت جنیں آدمیاں داں باز ماں ماں بہ اشانی مرگ و گر یوان بوتنت سر و موداں تراشان و پرسیش داشت، گریٹ و و تارا روستینش شور و او بلاش کت بے هیچ حال نہ بوت یک برے و اجہیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم و دل سیاہ یوان و بد دعا فرمائنت سال و قحط بوت مراد و ہدائی و رگ و پوست و ورگ و خون و تنگ و نوبت بہ ہر شس کپت آخر کار گون رحمتہ للعالمین صلی اللہ علیہ وسلم و آلہ وسلم و رحم و واسطہ دیان و بہ دعائش عرض کت گدا اللہ تعالیٰ ہما قحط و عذاب جہت کرت، چو شیں و ہدے نہ لات و منات کار و اہت نہ ہبل و وائلہ

فل نوں پرچے شور و فریاد کن انت ہما و ہدایاں بکن پت و ہدیکہ خدا و پیغمبر آیتان و واناں و شمارا اشکناٹنگ انت تو شامش کائی جھنت شامکلام اللہ و اشکنگ ہم بروت گوارا کت و شے مزنی و کبر و شمارا نشنت کہ حق و قبول بکن انت و پیغمبران و گناہی سرادنگوش گور بکن انت۔ فل یعنی چہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و یوان و اشان ہنجوش جہنگنت انجوش بکوش کہ یک نامو دگیں قصہ ویش کت و رفتنت یا کہ سامرا تھجروں و مطلب

ایش انت کہ شپ و و ہدے ماں حرم و نندان و پیغمبر علیہ السلام و قرآن کریم و بابت و خبر انش بندہ بند و انت و قسم قسمیں قصہ اش جور کر تگت کسے و آئی گپاں جادو گوشنت کسے شاعری کسے بخوبی و دگر دگر ہے پیس نامو دگیں گپ و مفیس ٹوکالی اش کر تگت نوں مروچی وقتی دپ و نام و بخش انت چہ شور و فریاد و ہیج حاصل نہ بیت۔

فل یعنی ماں قرآن و خوبیاں و شکر نہ کن انت و اگر نہ برشا حقیقت پیرا بوتگت کہ بے شک اے خداے پاک و کلام انت کہ ماں آئی و اشانی نادراہیانی علاج ہم شون دیگ بوتگ۔

فل یعنی نصیحت کنوک بلام نصیحت کنگ پیغمبر بوتگنت یا پیغمبر و رندگری کنوک۔ ہے پیماسانی کتاب ہم بلام نازل بوتگنت برے یک جا ہے و برے دگر جا ہے۔ نوں اے یک میسین گتے نہ انت کہ آئی و نمونگ پیش و نہ بوتگ۔ البت ہرج کامل و اشرف تریں کتے نوں اہنگنت اے شان و درجہ و کتاب چہ و پیش نہ بیتگ تو اشانی و تقاضا ہمیش انت کہ جد و زیات ماں اے نعمت و قدرانی بکنیں و آئی و آواز و سرالتیک بکنیں چو شک صحابہاں کت (تنبیہ) شاید ادا چہ آباء اولین و آباء البدرین مراد بہ بنت و ماں سورہ یسین و چو ش گوشگ "لَتَمَذَّذَرَقَوْمًا مَّا اَسْذَرَابَانَهُمْ" اودا آباء اقرتین و ارادہ کنگ بوتگ۔ واللہ اعلم فل یعنی سودائی و دیوانہ و خبراں کدی چو ش نقد و راست بیت کنت! حقیقت ایش انت کہ اے مردمانی

حَتَّىٰ إِذَا أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِمْ بِالْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْعَرُونَ ﴿١٧﴾
 داں ہا وقتے کہ گریس آیانی ہستی مندراں پہ عذاب گرا آفریاد کنتنت۔
 لَا تَجْعَرُوا الْيَوْمَ إِنَّكُمْ مِمَّنَّ لَا تَتَصَرُّونَ ﴿١٨﴾ قَدْ كَانَتْ آيَتِي تُتْلَىٰ
 فریاد مکن انت مروچی۔ شامچہ مئے عذاب و چٹینگ نہ بیت فل پر تحقیق مئی آیتاں و انگ بوتنت
 عَلَيْكُمْ فَكُنْتُمْ عَلَىٰ آعْقَابِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿١٩﴾ مُسْتَكْبِرِينَ ﴿٢٠﴾ بِهِ
 پہ شے سر و شامچہ وقتی پادانی پوزان پشت کانی شکتہ فل تکبر کن ان و چہ آئی و
 سَمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٢١﴾ أَفَلَمْ يَكِدْ بِرُؤَالِقَوْلٍ أَمْرًا جَاءَهُمْ فَالْمَ يَا
 قحہ کوئے خیال کنگ و انگار و کنگ فل آیا آیانی و کتہ کت ماں ہاکلام و کتہ کت آیانی گور انجیں چہ کتہ کتہ کنگ
 أَبَاءَهُمُ الْأَوَّلِينَ ﴿٢٢﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُ مُنْكَرُونَ ﴿٢٣﴾
 آیانی اولین پت و پیر کانی گور و یا پچاہش نیارت وقتی رسول کہ نوں آئی و را نمشتنت فل
 أَمْ يَقُولُونَ بِهِ جِنَّةٌ بَلْ جَاءَهُمُ بِالْحَقِّ وَكَثُرَهُمُ لِلْحَقِّ
 یا گوشتنت کہ آئی و را کنوکیں گیتگ۔ چونہ انت بلکیں آوری آئی گور حق و گیشتر آیانی حق و را
 كِرْهُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ لَفَسَدَتِ السَّمُوتُ وَالْأَرْضُ
 دوست نہ دارنت و اگر حقین خدا آیانی خواہشاں فی زندا گریٹ گدا فساد بیت ماں آسمان و زمین و
 وَمَنْ فِيهِنَّ بَلْ أَتَيْنَهُمْ بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَنْ ذِكْرِهِمْ مُعْرِضُونَ ﴿٢٥﴾
 و ہر یک اشانی تہا انت و بلکیں انت ما آیانی نصیحت نوں چہ وقتی نصیحت و روگرداننت و
 أَمْ تَسْأَلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَجَ لَكَ خَيْرٌ مِّمَّا تُخِيرُ وَالْخَيْرُ السَّرِيقِينَ ﴿٢٦﴾ وَ
 یا تو چہ آیانی محصول لوٹے گرا تہی رت و محصول شتر انت۔ و اشتر تریں روزی رسائے و
 إِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ إِلَىٰ صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿٢٧﴾ وَإِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
 تو آیانی و توار جتنے بہ راستیں راہ و نیگا و ہما کہ نہ مستنت
 بِالْآخِرَةِ عَنِ الصِّرَاطِ لَنُكَيِّبُنَّ ﴿٢٨﴾ وَلَوْ رَحِمْنَاهُمْ وَكَشَفْنَا
 آخرت و آچہ راہ و ردا بوتگنت و لا و اگر ما آیانی سرور رحم بکنیں و دور بکنیں

المؤمنون ٢٣

ΔΡ.

قد افلح ۱۸

بِالْعَذَابِ فَمَا اسْتَكَانُوا لِلرَّبِّهِمْ وَ مَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٩﴾ حَتَّىٰ إِذَا فَتَحْنَا

پہ عذاب کرا نہ رہیں۔ اِس مَیْنَتِ وَتِی رُبِّ دِیَا وَنَہ عَاجِزِی اِشْکِ دَاں ہَاو قَتِیکَ ہِیچ بَلْکِیں
عَلَيْهِمْ يَا اِذَا عَذَابٌ شَدِیدٌ اِذَا هُمْ فِیْ مِلْسَمٍ ۝۶۶ وَهُوَ الَّذِیْ

آیانی سرا یک سختی غلبه دروازگی گز اهما و متی اماں اشی دل ایکیم نیت دھانی

پیداگ کنت شے گوش و چم و دل شما بالکل کئے شکر گرات و

هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٤٩﴾ وَهُوَ الَّذِي
هَمَانِي عَشَنكَ كُنْتُكَ شَمَارَامَا زَمِينِ ۚ وَهَمَانِي عَشَنكَ كُنْتُكَ شَمَارَامَا زَمِينِ ۚ وَهَمَانِي عَشَنكَ كُنْتُكَ شَمَارَامَا زَمِينِ ۚ

يُحْيِي وَيُمِيتُ وَلَهُ اخْتِلَافُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥٥﴾

قَالُوا مِثْلَ مَا قَالَ الْأَوَّلُونَ ۖ قَالُوا إِذَا امْتَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا

گوشت ہچو کہ شنگ پستیکیں مردماں گوشت کہ چے و قتیکہ ما مڑتیں و خاک و ہڈ بوتیں

عَاۤلِ السَّعٰوٰتِ ۙ ﴿۸۲﴾ اَقْلَامُ وَاَنْۢبِیَآءٍ وَّاٰرَآءِ اَھْلِۤ اِلۡہٰدٍ ۙ قُلُوۡرُ

گڑاچے دوبارہ پادکنگ ہیں۔ وعدہ دیگ بوتگیں ماومٹے پیر کاں ہے، چراشی پیش

ان هذا الا ساجد الاولين - قل لمن الارض ومن
 نه انت اے مگر قصہ پیشیگیں مردمانی و
 بگوش کشیگنت زمین و ہر کسی

فِيهَا إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٣﴾ سَيَقُولُونَ لِلّٰهِ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٤﴾

ماں آئی و تہا انت اگر شمای زانت - زوت گوشت کہ اللہ شیکنت بڑا ابگو ش کہ شمانوں فکر نہ کرت ہے و

قُلْ مَنْ رَبُّ السَّمَوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ﴿٨٧﴾ سَيَقُولُونَ

بنوں سے رست و اجابہ ہیں استقامتی و واجبہ سر میں عرس و روت کو سنت لہ

منزل ۴

اشان ء دعوت و تبلیغ یا نصیحت و سرسوج کناں چریشا
چیزے مزدیم نہ لوٹ خدا تعالیٰ ء دوئیں جہانانی دولے
کہ تر امر حمت کنگ و دانگ آچرے مزدے باز بہتر انت
وال یعنی شے صدق و امانت ء احوال ء درست زانت
ہرچ کلائے کہ تو اورنگ آئی ء خوبیاں چورچ ء روژ نا
انت معاذ اللہ شے دماغ خراب نہ انت و نہ شاعریشاں
چیزے مزد ء طلبگارا ت، راہیکہ پرانی تو اشان ء دعوت
دیگھائے آصاف و تجکیں راہے کا ایشہ ہر یک عقلمندے گوں
شتری ء سر پد بیت کنت مریشی ء حج جیتی یا چوٹی مان
نہ انت البت اشی ء سراوگ ہمایا تی وئی کار انت کہ چہ مرگ
بعد دومی زند ء منت و چہ بدیں انجام ء ترسنت
کسے ء انجام ترس و عاقبت ء فکر نبیت آکدی بہ تجکیں
راہ ء گام جنت ؟ آیقینا چوٹ بیت و تجکیں راہ ء ہم
چہ وئی چوٹیں ذہن ء چوٹ کنت
ہمے صفحا ء فوائد : ول یعنی رنج ء دور کناں ء
آرام بدنت پد اہم احسان قبول نہ کنت و ناشیں و
سلیں کاران ء دست ء نہ کنت چہ واجہر دعا ء
یکبرے مکہ ء مردماں گوں قحط ء دوچار کینت پد اچہ واجہر
دعا ء برکت ء قحط ہلاکس بوت، شاید اے بہ بے نیگما
اشارہ انت یا مطلب چوٹ انت کہ ان ماچہ وئی نہربانی ء
آیانی نقصان ء دور بکین یعنی آیان قرآن ء فہم بدیں پد اہم
اشاں چہ وئی ابدی خسران و بدیں ذہن ء سوب ء
اطاعت و تابعداری اختیار نہ کنت کما قال تعالیٰ :
وَلَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَأَسْمَعَهُمْ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ
لَتَوَكَّلُوا وَهُمْ شُعْرٌ (النفال رکوع ۳)
ول مثلاً قحط وغیرہ آفتاں اشان ء چکر وٹ کت پد اہم
عاجز بوان ء خدا ء حکم نہ گت۔ ول چریشی یا و
آخرت ء عذاب مراد انت یا شاید جنگانی دروازہ بچ بوت
کہ بزرگ بوان عاجز ماننت۔ ول چہ گوشاں آئی تنزیلیہ
آیتان ء باشکرات و گوں چاں تکوینیہ آیتان ء۔ اے
نعمانی شکر ایش انت کہ اللہ ء دانگیں قوتان ء ماں
ہمائی ء کاراں کار مرز بکین بے چوٹ نہ بیت۔ گیشتر
مردماں زیادہ وقت ء اے قوتان ماں ناہودگیں کاراں
خرج کرتگ و اودا ہریکے ء شکر گزاری و ناشکری ء
بدلہ رسیٹ آوہد ء حج شخصے یا حج علی غیر حاضر بیت نہ
کنت بہر کس اشان ء تالان کت پرانی ء نزیارگ
ہج مشکل نہ انت۔ ول چہ زندگ ء مردگ یا چہ تہاری ء
رادوارہ زندگ بکنت و چہ چانی دیا ظلمت و جاہلیت ء پر
فَبَصُرُكَ الْيَوْمَ عَلَيْكَ حَبِيبٌ وک یعنی عقل
کنت کہ پیشی مردماں کنگنت یعنی ماں خاک ء اوار بوان
بنت پیش ء کہ گوں مٹے پت و پیر کاں ہم کنگ بوت کنت
درست قصہ و تو بگڑیں گت انت کہ پیشی مردماں ظاہر
بہ بیت گڈ انا شے مست خاک چہ آئی ء قبضہ قدرت

5

لِلّٰهِ قُلْ اَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۰﴾ قُلْ مَنْ يَّبْدِئُ الْكَلْبُوتُ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ

کے اے (درست) اللہ نیکی گڑا بگوش کہ نون شانرسیت چے ط بگوش کہ کنی دست انت ہر چیز حکومت و آ
یَجِئُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ اِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۱۱﴾ سَيَقُولُونَ لَوْلَا قُلْ
میار جلالت و آئی ہر خلاف کسے میار جنگ نہ بیت اگر شماران ات۔ زوت گوشنت کہ دستین صف اللہ نیکی گڑا
فَاَنۢي تَسْعَوْنَ ﴿۱۲﴾ بَلْ اَتَيْنَهُمُ بِالْحَقِّ وَانۡهُمْ لَكَذِبُونَ ﴿۱۳﴾ نَاَتَّخِذُ
گڑا بگوش نون شے سر ہوش گجاشنگ و بلکین یا آئی گور رستنگ حق و آدروغ بندت وک نسا زتنگ

اللّٰهُ مِنْ وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُ مِنْ اِلٰهٍ اِذَا الذَّهَبُ كُلُّهُ لِلّٰهِ

اللہ پر ورت بچ چکے وند گون آئی وند گڑا خدائے ہست، چو بتوئیں گڑا زرت شت ہر یک خدائے و
بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَّا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ سُبْحٰنَ اللّٰهِ عَمَّا يُصِفُونَ ﴿۱۴﴾

وقتی مخلوق و اورش برت یکے و پے دگرے و سرے۔ پاکنت اللہ چے آچیزے وکے اے گوشنت و
عِلۡمِ الْغَيْۢبِ وَالشَّهَادَةِ فَتَعَلٰی عَمَّا يُشْرِكُوۡنَ ﴿۱۵﴾ قُلْ رَبِّ اِنۡمَّا

زائونکت پوشیدہ میں و ظاہرینا۔ نون سک بلندت چے آچیزے وکے آشریک کننت بگوش اے رب اگر تو
تَرِيۡنِیۡ مَا يُوۡعَدُوۡنَ ﴿۱۶﴾ رَبِّ فَلَا تَجْعَلۡنِیۡ فِی الْقَوْمِ الظَّٰلِمِیۡنَ ﴿۱۷﴾

پیش بدارے منارا آچیزے کہ اے وعدہ دیگ بوتنگت۔ گڑا اے رب ہو رکن مناگون آظالمیں تو ماں و
وَ اِنَّا عَلٰی اَنَّ تُرۡیَکَ نَانَعِدُہُمۡ لَقَدَرُوۡنَ ﴿۱۸﴾ اِدۡفَعۡ بِاَلۡتِیۡ هِیَ

و ما قدرت سستنت پے اے خبرے کہ پیش بدارے ترا آچیزے گون آیین و وعدہ کنگ۔ بدیہ خبر جواب بچوئیں چے بد کہ
اَحۡسَنُ السَّیِّئَةِ نَحۡنُ اَعۡلَمُ بِمَا یَصِفُوۡنَ ﴿۱۹﴾ وَقُلْ رَبِّ اَعُوۡذُ بِکَ

چاشر ترانت
مِنْ هَرۡبِ الشَّیۡطٰنِ ﴿۲۰﴾ وَاَعُوۡذُ بِکَ رَبِّ اَنْ یَّحۡضُرُوۡنَ ﴿۲۱﴾ حَتّٰی

چے شیطان و وسوسیاں وک و تہی پناہ و لوٹاں چے اے خبرے کہ منی گور بیانت وک داں و تہی
اِذَا جَآءَ اَحَدُہُمُ الْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ارۡجِعُوۡنِیۡ ﴿۲۲﴾ لَعَلّٰی اَعۡمَلُ

بیت برسیت یکے و را چے شاموت گڑا گوشنت اے ربنا پد ایم دے (ماں نیما) تاکہ من نیکی عمل

منزل ۴

وَلْکَ اَیۡنِکَ مَزَیۡنِ شَہِنشَا شَہِ اے ڈولیں گستاخیاں و ناشریں کارانی سر شمار ماں عذاب و گرفت رکنت، آیا اے ستریں گستاخی نے نہ انت کہ آشنہ شاہ
مطلق و چے یک بے مقداریں ذرہ نے عا جز قرار بدے ات وک یعنی بہ ہر چیز سر آذات اختیار داریت ہر کس و بواہیت آثر اپناہ دات کت کنت لیکن
دگہ کسے آئی و مجرم و پناہ دات کت نہ کنت۔ وک کہ چے سحر و بے ہوش ہوان و شے ہوش ہم در سترنگ کہ زندیں گتے و سر پد نہ بے و ہدیہ کل زمین و آسمان
خدا بند ہماوت بوت و ہر یک چیزے و سر آئی و تصرف و اختیار بوت تو آخر کار شے بدن و ہڈاں و سترنگیں ریزہ چے آئی و قبضہ و اختیار و در کبان و کجا نگور و نت
کہ بہ آسانی سر آقا در مطلقین خدا و قی مرضی و نافذ کت نہ کنت۔ وک یعنی چے دیسلان و ثبوتان ظاہر بوت کہ ہر چیز یکے گون آیین گوشگ بوگا سنت ایک یک و راست
و صحیح انت و آمر دماں الیو کا درویش خیالانی و مب و تچکانت وک یعنی زمین و آسمان و ذرہ ذرہ و تہنا خدا بند و مالک ہماوت انت نہ آثر اچک بکارنت و نہ مددگار
نہ کسے بہ آئی حکومت و فرمان و تو کا شریکت کہ آکد

ذرتے و اختیار دار و کیں حاکم و قی رعیت و دست
گران و یک گور بوتنگت و قی راج و شکر و جمع کن

بہ دومی و سر حملہ اش کرنگت و کل عالم و اے مضبوط
و مہرں نظام بہ جنت روج و قائم نہ منتگت۔ سورہ

انبیاء و آیت لَوْ کَانَ فِیۡہِمَا اِلٰہٌ مَّا کَانَ لَفَسَدَتَا ﴿۱﴾ فَوَ اِنَّہٗ اِشٰی تَقْرِیۡبًا لِّکُنۡکَ بُوۡتَکَ ہُوۡا

چارگ بہ بیت وک آیا خدا و شان ہمیش انت کہ دیا
کسے ساہ بکشیت یا یک ذرتے چے آئی و حکم و در بہ بیت

وک یعنی ہر کس و عامر و سر جہیں قدرت و احوال پیش و
بیان بوتگ و چاگرد کنو کیں علم ہنکرت کہ چے ظاہرین

چیریں و اندیم و حاضرین چرائی و پوشت یہ بیت نہ کنت
ماں آئی و بادشاہی و آیا چے چیزاں شریک بنت کہ آیین

قدرت و علم وغیرہ صفات محدود نہت یا دگران بندگی
انت و استغفر اللہ وک یعنی چے حق تعالیٰ و بارگاہ و

چو شیں بے ادبی کہنگانت تو جہرنا یک ترندی آفتے
آیک لوٹیت پمشکا بہ ہر یک مومن و گوشگ بوت

کہ چے اللہ پاک و عذاب و ترسان و چوش دعا
بلوٹیت کہ و ہدے بہ ظالمانی سر و عذاب بیت تو یا

الہی منارا گون آشیانی حساب شل مکن ہنچو کہ ماں حدیث و
اھتگ و اذاردت و فتنہ فی قوم فاقضینی غیر

مفتون مطلب چوش بوت کہ خداوند! مارا ایمان و
احسان و راہ و سر محکم بدار چے ما چوش کو تا ہی بے

ظاہر بیت کہ العیاذ باللہ ماتے عذاب و پیچک بنیں چوشک
دگر جاسے ارشاد بوت «وَاتَّقُوا فِتۡنَةً لَا تُصِیۡبُ

الَّذِیۡنَ ظَلَمُوۡا مِنْکُمۡ خَاصَّةً» (الفال رکوع ۳)
ادوا و جہ نبی سلی اللہ علیہ وسلم و دیم گور (خطاب) کنان و اے

دگران اشکناینگ انت و اے قرآن کریم و عام عادت
انت۔ وک یعنی مارا قدرت نیست کہ شے چتانی دیماں

دنیا و آیان و سزا بدیں و لیکن شے بالائیں درجہ و علائیں
اخلاقانی تقاضا ایش انت کہ آیین بدی و جواب و گون

نیکی و بدے ات داں حدیکہ اے ہما خبر بنگلت۔
و چے آیین نا ہو دگیں گتاں زہر مگر ات (اشان) ما بخوبی زانیں

و ہدے سر سر جہیں سزا دیگ بنت تہی چشم ہوشی و زمیں
سلوک و اثر چوش ظاہر بیت کہ بازیں مردم اثر زوران

تہی نیمکالیٹ انت و چرے رہبند و دعوت و اصلاح و
مقصود چال بیت فل ساری و گون انسانیں شیطاناں، سلوک و رہبند سوج و انگت، لیکن جتنیں شیطاناں چار رہبند اثر گیت نہ کنت و نہ کتام تدبیر یا زری آیان

راگ کت نہ کنت آئی و علاج الیو کا استعاذہ انت یعنی اللہ پناہ و روگ انت تاکہ آقا در مطلق چر آیین ناشری و بدی و محفوظ بداریت۔ واجہ شاہ صاحب

نہشتہ کنت کہ شیطان و سبکیں ہمیش انت کہ دین و رد سوال و جواب و و ہدا مفت و ختم بگریت و جنگ بر پا بہ بیت ہمیشی و سر افر مائینیت کہ بدی و

جواب و گون نیکی و بدے وک یعنی بہ بچ جاوے شیطان و چوشیں موہ مرسیت کہ منی گور و بیت و حملہ کنت۔

وَلْیَعْنِ شِمَالُ کَافِرَانِ بِدِیَانِ گُونِ شَتَرِیْنِ رَهْبَنْدِیْنِ دَفْعِ بَکْنِ اِتِ وَهَرِجِ خَبَرِیْ کَرِ اِشَانِ سَازَنْتِ اَیَاں مَعِ حَوَالِ بَکْنِ دَاکِہِ چَرِشَاں لَہْتِیْنِ مَوْتِ دُورِ وَہِدِ بَیْتِ
وَمَاں نَزَعِ دُورِ عَذَابِ دُورِ رَکِیْ دُورِ گُذَرِ اِنِ بَیْتِ، اَوَہِدِ اَوَہِکِ کُنْتِ کَہِ اے پَرِوَرِ دُکَا رَاقِبِ نِیْمَا بَرِکِ دُورِ مَآرِ اِدَا دِیْنِ نِیْمَا وَاتَرِ بَکْنِ
تَا کَہِ مَاں گُونِ سَتِکِیْنِ زَیْنِ دُورِ مَآرِ کُوتَا مَہِیْ یَہِ بُوْتِکِ نُوں گُونِ نِیْکِیْنِ عَمَلَاں اَکُوتَا ہِیَاں مِٹِ کُنْتِ بَکْنِ اَسَندِہِ مَہِجِ مَہِجِ چَہِ مَآرِ چَہِشِ خَطَا نَہِ بَیْتِ کَمَا قَالِ تَعَالٰی
وَالْفُقُوْا مَسَاوِرَ ذَکُورِکُمْ مِّنْ قَبْلِ اَنْ یَّآئِیَ اَحَدُکُمْ الْمَوْتُ فِیْقُوْلَ رَبِّ لَوْلَا اَخْرَجْتَنِیْ اِلٰی اَجَلٍ قَرِیْبٍ فَاَصْدَقْ وَاَنْتَ مِنَ الصّٰلِحِیْنَ
(الْمُنَافِقُوْنَ دُکُوْعِ ۲) وَلْیَعْنِ چَہِ مَرِکِ پَرِے کَارِیْ مَہِجِ وَاتَرِ کُنْگِ نَہِ بَیْتِ۔ بِالْفَرَضِ اِکُورِ وَاتَرِ کُنْگِ نَہِ بَیْتِ۔ اے مَحْضِ ہَمَاں کُپْتِ اُنْتِ کَہِ چَہِ زَبَانِ دُورِ خَبَرِ بَکْنِ دُورِ زَیْدِ دُورِ اَفْزَوسِ دِیْشَوَاں
وَلَوْلَا اَلْمَا نَہُوْا عَنْہُ لَقَادُوْا وَاَتَمَّہُمْ لَکَذِبُوْنَ (اِنْعَامِ دُکُوْعِ ۳) اے مَحْضِ ہَمَاں کُپْتِ اُنْتِ کَہِ چَہِ زَبَانِ دُورِ خَبَرِ بَکْنِ دُورِ زَیْدِ دُورِ اَفْزَوسِ دِیْشَوَاں

المؤمنون ۲۳

۵۲۲

قد افلح ۱۸

صَالِحًا فَمَا تَرَكْتُ كَلَّا اِنَّهَا كَلْبَةٌ هَوَّاءٌ لَهَا وَمِنْ وَّرَائِہُمْ

بِرْزَخٍ اِلٰی یَوْمِ یَبْعَثُوْنَ ۱۰ فَاِذَا نَفَخَ فِی الصُّوْرِ فَلَا اَنْسَابَ

بَیْنَہُمْ یَوْمَئِذٍ وَلَا یَتَسَاءَلُوْنَ ۱۱ فَمَنْ ثَقُلَتْ مَوَازِیْنُہُ فَاُولٰٓئِکَ

ہُمُ الْمُفْلِحُوْنَ ۱۲ وَمَنْ خَفَّتْ مَوَازِیْنُہُ فَاُولٰٓئِکَ الَّذِیْنَ

خَسِرُوْا اَنْفُسَہُمْ فِیْ حُكْمِ خِلْدُوْنَ ۱۳ تَلَفَہُمْ وَجُوْہُہُمْ النَّارُ

وَهُمْ فِیْہَا کٰلِحُوْنَ ۱۴ اَلَمْ تَكُنْ اِیَّتِیْ تُتْلٰی عَلَیْکُمْ فَکُنْتُمْ بِہَا

تَکْذِبُوْنَ ۱۵ قَالُوْا رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَیْنَا شِقُوْتُنَا وَکُنَّا قَوْمًا

ضٰلِّیْنَ ۱۶ رَبَّنَا اَخْرِجْنَا مِنْہَا فَاِنْ عُدْنَا فَاِنَّا ظٰلِمُوْنَ ۱۷ قَالَ

اٰخِسُوْا فِیْہَا وَلَا تَکَلِّمُوْنَ ۱۸ اِنَّہٗ كَانَ فَرِیْقٌ مِّنْ عِبَادِیْ

یَقُوْلُوْنَ رَبَّنَا اَمَّا فَاغْفِرْ لَنَا وَارْحَمْنَا وَاَنْتَ خَیْرُ الرَّحِیْمِ ۱۹

فَاَتَّخِذْ تَمْوِیْلَہُمْ سَحَرًا حَتّٰی اَنْسُوْکُمْ ذِکْرَیْ وَکُنْتُمْ مِّنْہُمْ

مَنْزِلٌ ۲۰

مَنْزِلٌ ۲۱

مَنْزِلٌ ۲۲

مَنْزِلٌ ۲۳

مَنْزِلٌ ۲۴

مَنْزِلٌ ۲۵

مَنْزِلٌ ۲۶

مَنْزِلٌ ۲۷

مَنْزِلٌ ۲۸

مَنْزِلٌ ۲۹

مَنْزِلٌ ۳۰

سَبَبِ خَامُوشِ بَیْتِ نَہِ کُنْتِ ہَمَاں چَہِ وَتِ جَانِبِ
چَہِشِ گُوشَاں بَیْتِ بَلِیْ گُوشِیْتِ مَآئِیْ دُورِ خَبَرِ غُرُضِ
نَدَارِیْ: وَلْیَعْنِ دُنِیْگِہِ تُو چَہِ دِیْسَتِگِ، چَہِ مَرِکِ، اِنِکِ
تَرِسِ وِلَرِزِ گَاٹِ دِیْمِ تَرِا چَرِشِیْ دُورِ بَکْنِ دُورِ کَیْتِ کَہِ
نَا مِیْ بَرِزِخِ اُنْتِ کَہِ اَوَدِ دُورِ رَسِکِ تُو چَہِ دِیْنِا مَرِوَاں
پَرِوَرِکِ سَیْ دُورِ اَخَرِتِ دُورِ چَہِ مَہِجِ نَہِ کَیْتِ، اَلْبَیْتِ اَخَرِتِ
عَذَابِ دُورِ مَہِجِ نَہِ دِیْمَا کَیْتِ کَہِ اَنیْ دُورِ اَمِ اَمِ قِیَامَتِ
چِشَاں بَیْتِ وَلْیَعْنِ چَہِ بَرِزِخِ دُورِ بَکْنِ دُورِ قِیَامَتِ دُورِ وَہِدِ
سَاعَتِ کَیْتِ دُورِ رَندِہِ صُورِ دِیْمِکِ دُورِ رَندِہِ مَحْلُوقِ
مَاں یَکِ مَہِ دَیْنِ دُورِ کُنْگِ بَکْنِ اَسَاعَتِ دُورِ ہَرِشَخِصِ
وَ تِیْ فِکَرِ دُورِ بَیْتِ اَوَلَا دِچَہِ مَاتِ وِیْتِ بَرَاتِ چَہِ بَرَاتِ
دُورِ دُورِ اَجَگُورِ دُورِ بَاکِ دُورِ غُرُضِ نَہِ دَارِیْتِ چَہِ یَکِ دُورِ اَشْرَارِ
وِیْتِ اَرِزِ بَکْنِ کَہِ بَہِ دُورِ کَہِ دُورِ جَہِشِ وَاوَا اَسْتِ نَہِ بَیْتِ
یَوْمَ یَفْجُرُ الْمَرْءُ مِنْ اَخِیْہِ وَآمَہِ وَآبِیْہِ وَصَلَحِبِہِ
وَبَنِیْہِ لَکُلِّ اَمْرِیْ قَتْلُہُمْ یَوْمَئِذٍ شَآءُ یُعْذِبِہِ۔
(عَبَسَ دُکُوْعِ ۱) (تَنْبِیْہِ) مَاں لَہْتِیْنِ حَدِیثَاں وَاجِہِیْنِ
نَبِیْ دُورِ فَرَاہِیْتِگِ کَہِ مَاں قِیَامَتِ دُورِ رُوحِ دُورِ مَآرِ نَسَبِ
زَامَاں دُورِ رَکِیْ دُورِ وَاَرَاتِ اَلْاَنْسَابِ وَہِیْہِیْ (بَیْزِ مَنَیْ)
نَسَبِ وَ سَا لَہْتِیْنِ (مَعْلُومِ بَکْنِ دُورِ وَاجِہِیْنِ نَبِیْ صَلِیِّ اللہِ
عَلِیْہِ وَآلِہِ وَسَلَّمَ دُورِ رَکِیْ دُورِ مَہِجِ مَہِجِ اُنْتِ۔ اے حَدِیثِ
اَشْکَاں دُورِ حَضَرَتِ عُمَرُ رَضِیَ اللہُ عَنْہُ دُورِ اُمِ کَلْثُومِ بَکْنِ عَلِیْ
بَنِ ابِی طَالِبِ نِکَاحِ کُنْتِ وَچَہِ ہزارِ دِیْمِ حَقِ مَہِجِ نَسَبِ
وَاجِہِ شَاہِ صَاہِبِ نَسَبِ تَکُنْتِ اَوَدَا پَیْتِ وَچَہِ یَکِ دُورِ
شَاہِ نَہِ اُنْتِ ہَرِکِ دُورِ حَسَابِ دَا دُورِ اَبِیْتِ۔
وَلْیَعْنِ سَیْحَانِ سَیْحَانِ دُورِ اَشْکَاں گُوشِ گُوشِ جَہِیْ لُوسِ
لُوجَانِ لُوجَانِ دَاں نَاپَکِ دُورِ سَرِیْتِ دُورِ زَیْ دُورِ لُوسِ گُوشِ اُنْتِ
دَاں سَرِ دُورِ سَرِیْتِ وَزَبَانِ دُورِ اَیَاں دُورِ زَیْنِ دُورِ دُورِ
بَیْتِ کَہِ اَنُورِ دُورِ گُوشِ دُورِ پَا دَاں لَکِ کُنْتِ اللہُ
اَحْفَظْنَا مَنَہِ وَ مَنِ سَا اَلْوَاغِ الْعَذَابِ۔
وَلْیَعْنِ اَسَاعَتِ دُورِ گُوشِ اَیَاں چَہِشِ گُوشِ گُوشِ گُوشِ
خَبَرِ دُورِ اِشَانِ مَاں دِیْنِا دُورِ دُورِ بَکْنِ دُورِ نُوں گُونِ
چَہِشِ بَکْنِ دُورِ کَہِ اے گُوشِ رَاسْتِ اُنْتِ یَا دُورِ
وَلْیَعْنِ قَبُولِ اَرِزِ بَکْنِ کَہِ بَکْنِ مَہِجِ دُورِ مَآرِ
تَہْلَاکِ دَاں کَہِ مَآرِ چَہِشِ رَاہِ دُورِ سَرِیْٹِ وَرَانِ دُورِ
اے دَا مِیْ بَرَادِیْ دُورِ چَاتِ دُورِ کَہِشِ، نُوں ہَرِکِ چَہِ مَآرِ
گُونِ وَ تِیْ چَہِشِ دِیْتِ مَہِجِ سَرِا کَرِ مَکَانِ دُورِ یَکِ مَہِجِ مَآرِ
چَہِ اِدَا دُورِ بَکْنِ پَرَا کَہِیْ چَہِشِ کَہِ اَبَرِا بَرِا مَآگَہِ گَا رِیْ، ہَرِجِ سَرِا بَکْنِ دُورِ اے اے شَاہِ کُوشِ اَنیْ دُورِ اے بَکْنِ اِتِ۔
چَہِ اَمَّا مَہِجِ مَہِجِ بَیْتِ کَہِ چَہِ جَوَابِ دُورِ پَرِوَرِ دُورِ مَنَظَعِ بَیْتِ۔ اَبِیْدِ چَہِ زَیْنِ وَ شَہِیْقِ دُورِ دُورِ کَہِ کَلَامِ کُنْگِ نَہِ تُوں اُنْتِ (اَلْعَبَادِیْنِ)

مَنْزِلٌ ۲۰

فل یعنی ماں دنیا و دہے مسلمان و تی رب و دیما دعا و استغفار و گلائیش بوتنت تو شما کدنت و ہمنجو کلا گو گبتنت و آیانی نیکیں خسلانی سدا ہمنکر مسخرہ کت کہ اشانی دُوب و کیان و منار اہم شاکدی یاد نہ گت چوش نگوش کہ بہ شے خیال و شے سر کس حکم ہم نیست کہ کدی بہ شے حرکتاں بچارت و چوشیں ناہودگیں ناشرانی رد اسرا بدنت و بڑگیں مسلمانان شے زبانی ٹوک ٹالیاں و دستی سکیان و گوں صبر برداشت کتگت مروچی چھاں بچ کن ات و بچارت کہ آیان و شے مقابل صبر بردور دھل بوت آیان بہ ہما جاگہ و سرکنگ بوت کہ اود آیان ہمک دول سوب مند و گوں ہر ہمیں لذتاں ووشیاں گلائیش ات۔ فل یعنی چر فرشتگان کہ آیان ہر نیکی و بدی و حساب داشتگ اشی حساب اش ہم داشتگ "ماں زمین زندگ" یعنی ماں قبر و جلگ یا دنیا و عمر و اے ہم اودا کم نظر کیت اے جت کنگ پیشکا انت کہ ماں دنیا و اشاں پہ عذاب اشتاپ کتگت نوں مانت کہ اے عذاب روت اہت۔ کذانی موضع القرآن وک یعنی یہ راستی (واقعی) دنیا و عمر کم ات بلے اگس اے خبر پیغبرانی گوشگ و پیداماں دنیا و سر کچ لواریں تو کدی ہم اے فانی متاع و سر اسر و ربوان چر و تی انجام و بے خبر نہ بوتگت و شاک ستاخیاں و بے ادبیاں و نہ کتگت کہ دنیاے فانی تو کا گرفتار بوان و بے رد کاریاں کنوک بوت۔ فل یعنی ماں دنیا و نیکی و بدی و سر جہیں انجام نہ رسیت اگر چرے زندگی و بدی و دومی زندگی مسیت تو گڑا چوش نگوش کہ اے تمام کارخانہ محض لیب و تماشا و بے نتیجہ ات پیشکا بزاں کہ حق تعالیٰ و ذات چرے خبر و سک بالا انت کہ آئی و بابت چوشیں سکیں خیالے کنگ بہ بیت وک و دہے آبالا و اعلا تیں شہنشاہ و مالک علی الاطلاق انت تو اے خبر ہجر بیت نہ کت کہ و خاداراں و گنہ گاران و ہمنجو شکانی ماں کس مہر سی جاوے و بل بکت وک یعنی اودا حساب داد بوان و جرم و روع سزا دیگ بیت وک یعنی چہ مئے کوتاہیاں در گذر کن و چہ مہربانی و رحمت و ماں دنیا و آخرت و سرفرازی و سوب مندی عطا کن۔ تی بے حسابیں رحمتانی مقابل و بچ چر مشکل نہ انت چہ اخیستہ داں سورہ و ہتلاسی و اے تمام آیتاں مزں فضیلت داروک و تاثیر داروک انت کہ اشی و ثبوت چہ لہتیں حدیثاں بوتگ و مشائخ و تجربہ ہم کتگ۔ باید انت کہ انسان اے آیتانی ورد و جاری بدایت۔ آخر ہما دعا بہ برکت و نقل کنان کہ واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و حضرت ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ تلقین کت چیا کہ آیانی الفاظ اے آیتانی مناسب انت اللہم ارحم الراحمین ظلمت نفسی ظلمت کثیرا و انت لا یخفی الذنوب الا انت فاعف عنی مغفرة من عندک وارحمنی انتک انت الغفور الرحیم

النور ۲۳

۵۴۳

قد افلح ۱۸

تَضَعُكُمْ ۱۱۱ اِنِّیْ جَزِیْتُمْ ۱۱۲ الْیَوْمَ بِمَا صَبَرْتُمْ ۱۱۳ اَلَا تَهْتَفُونَ ۱۱۴

کند تو فل من آیان جزادات مروچی بہ آیانی صبر و عوض و کہ ہشت ہما کہ مراد و رسنت و

قُلْ كَمْ لَبِثْتُمْ فِي الْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ۱۱۵ قَالُوا لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ ۱۱۶

فرمانیت کہ چند مدت و مہل بوتگت ماں زمین و پہلانی حساب گوشگت کہ مہل بوتگت کیر و چیا

يَوْمَ فَسَّلَ الْعَادِينَ ۱۱۷ قُلْ اِنْ لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۱۱۸ لَوْ اَنَّكُمْ كُنْتُمْ ۱۱۹

چیزے کم چر و چہ و فل نوں جت کن چہ حساب کنوکاں فرمانیت کہ مہل بوتگت گر کہ شرت کشا دہا و تی

تَعْلَمُونَ ۱۲۰ اَفَحَسِبْتُمْ اَنَّا خَلَقْكُمْ عَبَثًا ۱۲۱ وَ اَنَّكُمْ اِلَيْنَا ۱۲۲

برانتیں و چہ گمانو کتگ کہ پیدا گیں کنگ شمارا بے فائدہ و شاپ مئے نیکا دوبارہ

لَا تُرْجَعُونَ ۱۲۳ فَتَعَالَى الْمَلِكُ الْحَقُّ ۱۲۴ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ۱۲۵

گر دیک نہ بیت و فل نوں بلندت اللہ و شان ہما حق باو شاپ نیستیں چہ معبودے بغیر چہا نیا و اہیں

الْعَرْشِ الْكَرِيمِ ۱۲۶ وَمَنْ يَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا بُرْهَانَ ۱۲۷

عزت داریں تخت و فل و ہر کہ یکہ توار بخت گوں اللہ و دگر معبودے و کہ آئی و ثبوتے نیستیں

لَهُ بِهِ ۱۲۸ فَاتِّبِا حِسَابَهُ ۱۲۹ عِنْدَ رَبِّهِ ۱۳۰ إِنَّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۱۳۱

پرائی گڑا آئی و حساب آئی و رب و گور و انت وک پیشک کامیاب نہ بنت کافر

وَقُلْ رَبِّ اغْفِرْ وَارْحَمْ وَأَنْتَ خَيْرُ الرَّحِيمِينَ ۱۳۲

و بگوش آے رب بخش و رحم کن و تو چہ درستان شر تریں رحم کنو سیتے و

سُورَةُ التَّوْحِيدِ ۱۳۳ وَ هِيَ رُبْعٌ وَ سِتُونَ آيَةً وَ تَسْعُ رُكُوعًا ۱۳۴

سورہ نورماں مدینہ و نازل بوتگ و آئی و تھا شصت و چار آیات و نہ رکوعت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱۳۵

شروع کنان گوں اللہ و نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

سُورَةُ أَنْزَلْنَاهَا وَفَرَضْنَاهَا وَأَنْزَلْنَا فِيهَا آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ لَّعَلَّكُمْ ۱۳۶

اے سورتے کہ ایریں گہنگ و فرضیں کنگ و ایریں گہنگ ماں آئی و تھا احکام انت روشنیں تاکہ شتا

منزل ۴

فل اے سورت ہتھیں مزین ضروری احکام و حدود، مثالان نصیحتاں، راستی استاناں، توحید و گدازیں ہمیں ہم تراپاں (تنبیہات) و اصلاحات سر شامل انت۔ ایشی چہ درسا گشتیں و عبرت یوکیں بھرہا انت کہ آئی و تعلق گون افک، قصہ انت۔ ام المؤمنین حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا سر منافقان ہرج دروغیں تہمتے جنگ ماں آئی و لھتے سادہ و مخلصین مسلمانان محکمیں یاد ہم قدرے لگشتنت کہ آئی خطرناکیں انترہ ایوکا عاتہ صدیقہ عزت و سر اکتیگت بلکیں چہ یک حسابے دوت و اجہیں نبی علیہ الصلوٰۃ والسلام و بزرگی و عزت و سر ہم انترہ لگت ہمیشہ ضروری بوت کہ قرآن پاک بہ خاصیت طریقہ و گون ترندی چو شیش غم فانیں روکاری یا غلط فہمی و اصلاح و بکنت کہ دیم تراکدی ہم دشمنانی خبران انترہ گران و چو شیش سر یاد موزنت، واجہ پیغمبر علیہ السلام و مزین شان یا ائمہ المؤمنین و پاک و قابل احترام حیثیت چو ش نہ انت کہ ماں آئی زانگ و فہمگ کہام یک میلنے کردی ہم کت کیں ساہل و رواہداریت شاید چہ سوب انت کہ سورت و ابتداء گون اے لفظاں فرمائیت سورۃ انزلنا و فرضنا الخ تاکہ مخاطب ہر کج بوت کہ اشی و نہشتانک (مضامین) یک خاصیت اجمعی و دارو کت انت مبارزات دل محفوظ دارگ یاد کنگ مستحق انت و ہرج صاف صاف نصیحت نقدیں گتے ماں اسورت بیان کنگ بو گنت اشان لائق انت کہ ہر ملنے اشان سنگ یاد داریت بہ یک ملنے ہم اے باروا کوتاھی مکت و اگر نہ دین و دنیا و بربادی انت۔

تَذَكَّرُونَ ۱ الزَّانِيَةُ وَالزَّانِي فَاجْلِدُوا كُلَّ وَاحِدٍ مِّنْهُمَا

گوش بگرات فل سبہ کاریں جنیں وسبہ کاریں مردیں نوں بجن ات ہر یکے و راجہ آد و تیناں

وَإِذَا تَاَخَذْتُم مِّنْهُمَا رَافَةً فِي دِينِ اللَّهِ إِنَّ كُنْتُمْ

صد تازیانہ وک و بایدیں کہ میت شمارا پے آئیانی سر رحم ماں اللہ حکم و جاری کنگا۔ اگر شما

تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَلَيْشِدْ عَذَابُهُمَا طَائِفَةٌ مِّنَ

یقین کنت پیر اللہ و سر و دپ قیامت و رنج وک و بایدیں کہ حاضر بہ بنت پے آئیانی سر ادیک و قتالک جتے

الْمُؤْمِنِينَ ۲ الزَّانِي لَا يَنْكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَالزَّانِيَةُ

چہ مسلماناں وک بدکاریں مرد نکاح نکنت مگر بدکاریں جنیں و یا مشرکین جنیں و بدکاریں جنیں و

لَا يَنْكِحُهَا إِلَّا زَانٍ أَوْ مُشْرِكٌ وَحُرِّمَ ذَلِكَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ ۳

نکاح نکنت مگر گون بدکاریں مرد یا مشرکین مرد و حرام بوتگ اے پیر مسلماناں وک

وَالَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ ثُمَّ لَا يَأْتُوا بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ

وہا کہ تھمت بندت پاکدامنیں جنینانی سرا رندا نیار تیش چار مردیں شاہد وک

فَاجْلِدُوهُمْ ثَمَانِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا لَهُمْ شَهَادَةً أَبَدًا

گڑا بجن ات آیان و ہشتاد تانہ یانہ و قبول مکن ات آیانی گواہی و ہجرت وک

وَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ۴ إِلَّا الَّذِينَ تَابُوا مِن بَعْدِ ذَلِكَ

ہیشنت فاسقاں وک مگر ہایاں کہ توبہ اش کت رند چہ اے خبر وک

وَأَصْلَحُوا فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۵ وَالَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَاجَهُمْ

وکی اصلاح کت گڑا اللہ بخشوک مہربان انت فل و ہا کہ تھمت بندت وکی جنانی سر وک

وَلَمْ يَكُنْ لَهُمْ شُهَدَاءُ إِلَّا أَنْفُسُهُمْ فَشَهَادَةُ أَحَدِهِمْ أَرْبَعُ شَهَدَاتٍ

و نیستنت آیان و گواہ مگر وکی جنہ گڑا اے ہمیں کسی گواہی ویک و صورت ایشنت کہ چار وک

بِاللَّهِ إِنَّهُ لَمِنَ الصَّادِقِينَ ۶ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ اللَّهِ عَلَيْهِ

گواہی بدت اللہ قسم بوارت کہ بیشک من راست گوشاں و پنجی برہ چو بگوشیت کہ اللہ لعنت انت نبی سرا

فل اے سزا ہما زانی (زنا کنویں مردیں آدم) و زانیہ (زنا کنویں جنیں آدم) سنگنت کہ آزاد، عاقل و بالغ بہ بیت و نکاحی نہ لگت یا زنا کانی کرنگ بلکہ ہمبستری و موہے نہ رنگ و اکس کہ آزاد میت آجہ شلاک جنگ بیت آئی و حکم پنجی جز و اولی رکوع و آخر مذکور انت و ہر کسے عاقل و بالغ میت آد و مکلف انت۔ و ماں ہر ملنے و تمامیں صفات موجودت (حریت، بلوغ، عقل، نکاح و چہ ہمبستری فراغت) چو شیش شخص راہ محصن، گوشتنت آئی و سر رحم (سنگار کنگ) انت چو شکہ ما سورہ مائدہ و بہ تورات و حوالہ و فرمان کت و کف یحکمونک و عندہم التوراة فیما حکم اللہ و آ حکم اللہ رحم ات چو شکہ ماں اود و فوائد بیان کنگ بوت چنانچہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ہما فی مطابق فیصلہ کت اللہ صلی اللہ علیہ وسلم اول من احیا امرک اذا امانتہ و خدا یمن اولی کساں کہ آئی و تہی حکم زندگ کت و ہدیہ اشان آرا بے نشان و بیگواہ کرنگت) گڈانہ ایوک و ہما یھود بلکیں ہر واقعات ایڈولیس پیش بوتنت ماں آ کلین ہرچ بوتگیں کاراں واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و محصنین زانی و رجم و سزا دات و چہ واجہ و بعد محابہ رضی اللہ عنہم و دستور برابر چہ رجم و قانون و سر رجم ات بلکیں ماں اہل سنت و الجماعت و کتام یک شخصے گون اشی و اختلاف کنگ و جرات نہ کت چو شیش گوش کہ متواترین سنت و اہل حق و اجماع و پیش داشت کرماں اے مسئلہ و ماں شریعت محمدیہ تورات و حکم پشت کبتگ چو شکہ قتل عمد و سزا قتل کنگ و قرآن کریم تورات و حوالہ بیان فرمائینگ ات۔ و کتبنا علیہم فیما ان النفس بالنفس الخ و مرتدانی قتل کنگ و نبی اسرائیل حکم دیک بوت ماں سورہ بقرہ و بیان کنگ بوت فتوبوا الی ربکم فاقتلوا انفسکم پدایہ حکمان پیر واجہیں نبی و امت و حق و قائم دارگ بوتنت۔ شاید محصن و رجم و قصاص و مسئلہ بیان کنگ بعد گون مزین ترندی و ترک پنا انزل اللہ و خرابی بیان فرمائیت و آخر ارشاد بوت و انزلنا الیک الکتاب بالحق مصدقا لما بین یدینہ من الکتاب و مہمنا علیہ فاحکم بینہم بما انزل اللہ الخ چریشی و غرض اے بہ بیت کہ تورات و اے حکماں نوں گون قرآن و حفاظت

موجودت کہ بہ اشانی قائم دارگ واجہیں پیغمبر (صلی اللہ علیہ وسلم) کسے و دل و واہگانی پرواہ مکت۔ چنانچہ نہ واجہ خدائے اے رد کسے و غرض داشت و نہ واجہ و خلیفیاں حتی کہ حضرت عمر رضی اللہ تعالیٰ عنہ و وہیکہ محصن و رجم و رد اے فکر سوار بوت بلکیں بہ آئی و سر اکشف بوت کہ دیمتر لھتے زائغیں و کور باطنیں مردم ایشی و انکار کنت (چنانچہ خوارج و سنے دور و مسخ بوتگیں یک فرقے وک) تو واجہ منبر و سر اسرکبان صحابہ و تابعین و مہجی و توکا اے خداوندی حکم گون ترندی اعلان فرمائیت و ماں آئی قرآن پاک و یک آیت و حوالہ فی دات کہ ماں آئی و رجم محصنہ و صریح حکم ات و آئی و تلاوت اگر چہ رند ترند منسوخ بوت مگر برابر آئی و حکم باقی مانت فل یعنی اگر اللہ و سر یقین دارات تو آئی و حکماں و حدوداں جاری دارگ و رد کوتاھی مکن ات، چو میت کہ مجرم و سر اسر و ران و سزا بالکل بند مکن ات یا ماں آئی و چیزے کمی مکن ات یا سزا دیک و پنجیں مسکین و مفتیں رہبندے اختیار مکن ات کہ سزا سزا پشت مکیت۔ شر زبان ات کہ اللہ تعالیٰ حکیم مطلق و چہ شازیات تہ بہ وکی بندہانی سرا

مہربان انت آئی کت نام حکے ترند بہ بیت یا نرم بہ کلین عالم و حق و چ حکمت و رحمت و خالی بیت نہ کنت اکن شما ماں آئی و حکماں و حدودانی جاری کنگا کوتاھی کن ات تو آخرت و روج و شمار اجست و باواست بیت وک یعنی سزا ماں تھنائی و دیگر بہیت بلکین مسلمانانی مچی و دیگر بہیت چیا کہ ماں آرموائی و سزا کاملین رنگ بیت و پداگند و کان و ہم عبت حاصل بیت و شاید اے غرض ہم بہیت کہ گند و کین مسلمان بہ آئی و جاوڑ و رحم و ران و پرائی عفو و مغفرت و دعا بلوشت، واللہ اعلم و چ زنا و سزا و ذکر کنگ و بعد اے فصل و مزین خرابی و بیان فرمائینیت یعنی ہر مرد یا جنین آدمی ماں اے گندی عادت و گرفتار بہ بیت آنوں اے لائق نہ انت کہ گوں کت نام پاکدامنیں مسلمانے و آئی و قی جنی و مردی و ہستی و تعلق قائم دار وک بہ بیت بہ آیانی پلیدی تب و دل کشی و رد و مناسب ہمیش انت کہ ہے ہمیں کت نام بدکاریں و رسوا احوالیں مرد و جنین آدمی یا چرایاں ہم گندگ تریں کت نام مشرکین مرد و مشرکین جنین و گوں آیانی تعلق بہ بیت کما قال تعالیٰ: الْحَبِیْثُ لِلْحَبِیْثِیْنِ وَالْحَبِیْثُوْنَ لِلْحَبِیْثِیْنِ وَ الطَّیِّبُ لِلطَّیِّبِیْنِ وَالطَّیِّبُوْنَ لِلطَّیِّبِیْنِ (سورہ نور) کند ہم جنس با ہم جنس پر واز و کبوتر با کبوتر، باز با باز۔ آیانی چوشیں گندگیں کار و تقاضا و ہے رنگ و بوگ بوٹگت، نوں اے جدائیں گئے کہ حق تعالیٰ و اید کہ مصلحتاں و اسرارانی بناء کت نام نام گپتیں مسلمان و گوں مشرکین مرد و مشرکین جنین و نکاح جائز قرار نہ دات یا مثلاً بدکاریں مرد و گوں پاکبازیں جنین و نکاح بہ بیت تو اثر بالکل باطل قرار نہ دات۔

تنبیہ: آیت و ہرچ تقریرے مابیان کت آبا لکل سہل و صاف انت مریشی و "لَا یَنْکِحُ" و معنی ہما زورگ بوٹگت کہ آماں "السلطان لا ینکذب" و غیرہ گفتاران و زورگ بنت یعنی لیاقت فصل و نفی و نفی فعل و حیثیت دیگر بوٹگت فافہم۔

وک یعنی زنا بہ مومنناں حرام انت یک مؤمن بہ و قی مؤمنی و حیثیت و چوشیں کاراں چون کت کنت۔ حدیث و ہست "لا یزنی الزانی حین یزنی و هو مؤمن" مطلب چوش بیت کہ گوں زانیہ و نکاح کنگ ہما پاکبازیں مردیں آدمانی سراحرام کنگ بوٹگت کہ آماں صحیح و حقیقی معنی و مومن گوشگ و مستحق انت یعنی کوئی ڈول آیانی پاکیں نفوس بہ چوشیں گندگیں جاگ و نیگا میل دارگ چہ منع کنگ بوٹگت اے وقت "حرم" و معنی ہما انت کہ ماں "حَرَمْنَا عَلَیْہِ الْمَرَاضِیْعَ" و یا ماں "حَرَامٌ عَلَی قُرْبَیْہِ اَہْلُکُنْہَا" و زورگ بوٹگت واللہ اعلم

وک یعنی ہنچیں پاک دامنین جنینان و زنا و تھمت بجننت کہ آیانی بدکار بوگ کت نام دلیل یا چہ شرعی تہرینہ و ثابت نہ انت آئی و سزا بیان فرمائینیت۔ و ہے حکم پاکبازیں مردینانی سراحتمت جنگ ٹیگت۔ چونکہ اے آیات یک جنین ذلت و قصہ و بردانازل بوٹگت پشکا ہماں ذکر کنگ بوت۔ اگر چار گواہ پیش کتنی و آیانی شہادت بہ شریعت و دستور و سراپورہ بوتنت تو مقذوف یا مقذوفہ و سرازنا و حد جاری کنگ بیت۔ و اے سزا قاذف (تہمت جنوک) و بوت، مقذوف و لوٹ (مطالبہ) و پدھشتاد چابک جنگ بہ بیت و پد آسنگ ہمیشگی ماں محالہ آئی و شہادت مرد و دقرار دیگر بہ بیت خفیہ و نزدیک چہ توبہ رند آئی شہادت ماں معاملات و قبول کنگ نہ بیت و اگر در حقیقت و پد زانتکاری دروغیں تھمت جت گئی گدا آئی فاسق و نافرمان بوگ ظاہر انت و اکن در حقیقت راست بیان کت گتی بلے چوش اش زانتگت کہ گوں پیاریں گواہاں ما و قی دعویٰ و ثابت کنگ نتوئیں تو چہ چوشیں گپ و ظاہر کنگا بید چریشی کہ یک مسلمانے و آبروریزی و پردہ و پاشک کنگ دگہ چہ مقصود بوت کہ ہم بہ و قی جاگہ و یک مزین گناہ ایت و عالماں آڑا ماں کبیرہ گناہاں شمار کنگ۔ وک یعنی توبہ و احوال و راستی و چہ رند ماں اللہ پاک و نافرمانیں بندھا آڑا شمار کنگ نہ بیت اگر چہ گوستگیں قذف و سزا برد امر و دالشہادہ پد اہم پشت کپیت، ہمے مذہب انت چہ سلف و قاضی شریح، ابراہیم نخعی، سعید بن جبیر، مکحول، عبد الرحمن بن زید بن جابر، حسن بصری، محمد بن سیرین و سعید بن السیب رحمہم اللہ و اچہانی (کما فی الدر المنثور و ابن کثیر) وک یعنی زنا و تہمت بجننت یا بہ و قی چک و بابت و بگوشت کہ اے چک چہ منی نطفہ نہ انت۔

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِغْصَرَةٌ مِنْ أَثَرِ النَّوَافِلِ ۚ إِنَّهُ يُبْصِرُ السِّرَّ وَالنُّجْوَىٰ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُ مِغْصَرَةٌ مِنْ أَثَرِ النَّوَافِلِ ۚ إِنَّهُ يُبْصِرُ السِّرَّ وَالنُّجْوَىٰ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝

إِنْ كَانَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۝ وَيَذَرُ أَهْلَ الْعَذَابِ أَنْ تَشْهَدَ

اگر من دروغ بندگان - و دور بیت چه آجین و سر عذاب یہ اے ہما کہ گواہی بدنت

أَرْبَعٌ شَهِدَتْ بِاللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ لَكِنَّ الْكَاذِبِينَ ۝ وَالْخَامِسَةُ أَنَّ

چار برے اللہ و قسم بوارت کہ بیشک آمد دروغ بندیت و پنجمی برے جو بگوشتیت کہ

غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ اللَّهِ

اللہ غضبت بتیت یہ آجین و سر اگن آمد و راست گوشتیت و اگر مہربانی اللہ و مہربانی

عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ ۚ إِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ جَاءُوا

پہ شے سر و آئی و رحمت و اے کہ اللہ معاف کنوں و حکمتی صاحبان و بیشک ہما کساں کہ بکشت

بِالْآفَافِ عَصَبَةٌ مِّنْكُمْ لَا تَحْسَبُوهُ شَرًّا لَّكُم بَلْ هُوَ

اے بہتان و ایک جامعے چہ شرافت گمان ممکن ات آئی و رابد در حوت - بلیس آ

خَيْرٌ لَّكُمْ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ مَا اكْتَسَبَ مِنَ الْإِثْمِ ۚ وَالَّذِي

شر ترانت یہ شرافت یہ ہر یک مردے و چہ آیاں ہما چیزان کہ کشتے چہ گناہ و - دھا کسے کہ

تَوَلَّىٰ كِبْرَهُ مِنْهُمْ لَهُ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ لَوْلَا إِذْ سَمِعْتُمُوهُ ظَنَّ

چستی گت اے خیر و مزین بار چہ ہمایاں پرانی و زندہ عذابت و وقتیکہ شہاے خبراشت گرا پر چہ

الْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَأْنْفُسِهِمْ خَيْرٌ أَوْ قَالُوا هَذَا أَفْكٌ

مردین و جنین مسلمانان یہ و تی مردمانی سر و نیکیں گمان نکشت و پر چہ نکشتش کراے دروغ و

مُبِينٌ ۝ لَوْلَا جَاءُوا عَلَيْهِمْ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَاءَ ۚ فَإِذْ لَمْ يَأْتُوا

نظا ہرین و پر چہ نیارتش یہ خبر و سر چار شاہد پرا ہوں و وقتیکہ نیارتش

بِالشُّهَدَاءِ فَأُولَٰئِكَ عِنْدَ اللَّهِ هُمُ الْكَاذِبُونَ ۝ وَلَوْلَا فَضْلُ

شاہد ہما مردمان اللہ نزدیک و ہمیش آنت دروغ بند و اگر مہربانی اللہ

اللَّهُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ لَسُتُمْ فِي مَا أَقَضْتُمُ

احسان پہ شے سر و آئی و ہر مہربانی ماں دنیا و آخرت و گرا اکت شے سر و یہ ہے خبر یکی کہ شہا

لَفْظَانِ بَكُوشِيَّتِ كَ «اللَّهُ يَأْكُ» عَضْبُ بَيْتِ هَاجِنِ

سر اگن اے مرد بہ و تی دعوی و راست انت

تا و ہیکہ جنین آدم اے لفظان و نہ گوشتیت آرا ماں

قید خانہ و بند کشت و مجبور کشت کہ یا و صاف صاف

مرد و دعوی و تصدیق و کشت گدا زنا و حد بہ آئی و

سر جاری بیت و یا گوں بالا بیان بوتگیں لفظان آرا

دروغ بند کشت اگر آئی و چہ مرد و اے لفظان گوشتیت

و چہ «لعان» و فارغ بخت تو گوں آجین آدم و

صحبت و صحبت و اے دگر رہبند کل حرام بوتنت

پدا اگر مرد و آئی طلاق دات فیہا و اگن نہ قاضی آیاں

سون برات کنائیت بلی توری ہر دو بریشی و رضا مند

مبنت یعنی چہ زبان و بگوشتیت کہ من ماں ایشانی تو کا

فرق جدائی کت اے فرق و جدائی طلاق بائن و حکم و

بیت - قنبدیہ : گوں زوجین اے دولیں لفظان

نظا ہر کنائیک و ماں شریعت و «لعان» گوشتیت

و لعان تہنا گوں قذف ازواج و مخصوص انت عام

محضات و قذف و ہما حکم انت کہ آماں سری

آیتاں بیان بوت

و ل یعنی اگن اے لعان مشرع مہربانی تو قذف و

عام دستور و روع زوج و سر قذف و حکم لاگو

بوتکت و یا قماں عمر ماں غم و در داں مہربانی پر چاکر بیت

کشت کہ آپ راست نہ بیت، برخلاف شوہر کہ آماں

نظا ہر کنگ مضطر (مجبور) نہ انت ہمیش کا ماں آئی و

قاوود و اے خبرانی رعایت ضروری نہ انت دومی نیمکا

اگر محض بہ لوگ و اچہ و سوگند و رگ و سر زنا ثابت

بہربانی تو جنین آدم سکت ججالی بوتکت حالانکہ ممکن انت

کہ آراست گوشتیت بیت ہے دول اگر جنین آدم بہ

سوگند و رگ و سر ایقینا بری (بے گناہ) زانگ بہربانی تو

گدا امروک و سر قذف واجب بوتکت باوجودیکہ

آئی و صادق بوگ و ہم مساوی احتمال موجود انت

نوں بہ پوشش حالت لعان مشرع کنگ کہ درستانی

رعایت دارگ بہ بیت اے اثر انت حق تعالی و فضل

و رحمت و آئی و حکمت و، چیا کہ چہ دوئیں کساں ہر کس

بہ راست بہ بیت آچہ مفتیں سزا و محفوظ بوت و

دروغ بند و ماں دنیا پردہ پوشی کناں آرا اھلت

دیگ بوت کہ شاید تو بہ کشت، پدا آئی و توبہ قبول

کنگ بہ توابیت و صفت و اثر بوت و

و چہ ادا ہما طوفان و ذکر انت کہ آپ حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و سر الجینگ بوتکت و واقعہ چوش انت کہ

نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم سار بان و کجاوہ گوں ہشتہر بستگت یک منزلی و قافلہ داشتگت چہ روانگی و پیش حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا

جنگل و کار و رگ کپت ہمیش کا چہ قافلہ و یک گور بوان و دیم بہ جنگل و رھاگ بوت اودا چہ قضا و خداوندی و آئی و ہار سست و کپت آئی و شواہد کنگ و سوب و

زیات دیر بوت - چانگود و می نیمکا قافلہ روانہ بوت ہشتہر سار بان و تی دستور و روع ہشتہر و کجاوہ بندگ و اھنت و پردہ چونکہ ساری و بستگت آیاں

ہے گمان کت کہ بی بی ماں کجاوہ و نند و کنت، چست کنگ و وید و کس شبہ ہم نہ بوت چیا کہ آئی عمر و خورد و جان و سبک انت - غرض سار باناں کجاوہ بندان و

ہشترہ ہاگ کت حضرت عائشہؓ و ہدیہ و ترک تو اودا ہیج کس موجود نہ ات آئی و گوں دلسیری و اے فیصلہ گت کہ نوں چہ ادا روگ مصلحت نہ انت ، و ہدیہ دیمتر آیاں منار از گذشت تو گڈاپہ منی شوباز و پدا احمد را کابینت ، آخر آئی ہمود ادر اج بوت و ویت ۔ حضرت صفوان بن محطل رضی اللہ عنہ راہ و کپتگیں چیزانی خبر گیری و ردا چہ قافلہ و کتیں دور پشت و مدام و تاراد اشتگتی آئی بہ ہے جاگہ و سر بوت دستی کہ کسے ویتگ و و اب انت ، و ہدیہ نریک و اہت زانتی کہ حضرت عائشہؓ انت (چیا کہ پردہ و حکم و ایک و پیش آئی و بی بی و راد استگت) ابشر الگدان و آپریشان بوت و انا یتھ و انا الیہ راجعون و انتی بریشی و سر آئی و چیم ہیج بوتنت فوراً دمی گوں قی چادر و پوش دات ۔ حضرت صفوان و ہشتر آئی نریک و نندارینت اے آئی و سر پردہ و چادر و سوار بوت آئی و ہشتر و مہار داران نیم روج و و ہدیہ و تارابہ قافلہ و سرگت ۔ عبد اللہ بن ابی مرز خبیث ، کور باطن و و اچہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و دشمن ات ، آثر ایک خبر دست و کپت و آبد سحت و ناہودگیں گپانی جنگ شرف و کت و لہتے سادگیں سلمان ہم (مثلاً چہ مردیں آدماں حضرت حسان حضرت مسطح و چہ جنیں آدماں حضرت حمزہ بنت جحش) چہ منافقانی ناہودگیں گپاں اثر گران و اید و لیں ذکر و احوال و مشغول بوتنت ۔ عموماً مسلمانان و و ت و اچہ رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ اے ڈولیں ناہودگیں گپ و رپاں سک پدرد اتنت ، داں یک ماہ ہے ہر جاگہ تالان اتنت ۔ و اچہ اے گپ اشکنت بے بغیر تحقیق و چہ زگوشتگتی البت ماں دل و پدرد بوتنت ۔ یک ماہ ہے و پدی بی عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و اے بدنامی و حال سر بوت ، چہ بازی غم و رنجان بے ورگ بوت و کپت نادراہ بوت ۔ شب و رچ آئی و گریوگ بنا و کت ، یک دماں ہم آئی و ارس نہ اوشتا گتنت ۔ ہے دوران و دگہ بازی و واقعات پیش اہنت و گفتگو بوتنت کہ ایشاں ماں صبح بخاری وغیرہ و کتاباں موجود انت و و انگ و قابل انت حضرت صدیقہ و پاک امی و ردا و حق تعالی و ماں قرآن کریم و سورہ نور و اے آیتاں چہ « اِنَّ الَّذِیْنَ جَاءُوْا بِالْاِفْلَکِ » الخ و تاں دور و نازل فرمائینت کہ بریشی و سر حضرت عائشہ صدیقہ و فخر گتنت و بے شک ہر قدر فخر بکنت آہنگت کم انت وک یعنی اے طوفان و چیت کنوک ہما مردم انت کہ یہ دروغ یا راست اسلام و نام و گروک انت و تاراسلمان ظاہر کنت چریشاں لہتے مردماں و ت و ماں و تہم شور و بان و اے سازش ایش کرنگ و لہتے مردم چہ نابزانتی آییانی چالبازیانی شکار بوتنت پدا ہم خداوند کریم و مرز احسان انت کہ جہور مسلمان آییانی دام و شکار نہ بوتنت و یعنی اے دیم گوری (حطاب) یہ ہما مسلمانانی تسلا انت کہ آیاں برے داستان و پدرد اتنت ، بالخصوص حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ تعالیٰ عنہا و آئی و خاندان کہ ظاہرین گپ ایت کہ آسک غمزہ و پریشان انت یعنی اگر چہ سر ظاہر اے سر پر باز مکر وہ و ناپسندیدہ ات لیکن درحقیقت و پرشماشی و تو کامرمن خیر و راز پوشیدہ ات ۔ آخر داں اینکر مدت و پوشین جگہ بریں گپانی سر صبر و برداشت کنگ زانا مفت و برباد بیت کنت ، زانا اے کتگیں شرف ایت کہ و ت حق تعالی و ماں و تہ پاکیں کلام و شے پاکد امی و بے گناہی بیان فرمائینت و شے دشمنان رسواکت و داں قیامت و شے خیر و ذکر قرآن و انوکافی زبان و سر جاری کت و مسلمانان و پیغمبر علیہ السلام و لوگ بانکاں و ایدگہ لوگ و مردمانی حق و جاہ یارگ و ردا ہنچیں سبق دات کہ آکری شمشک بیت نہ کنت ۔ فللہ الحمد علی ذالک ۔ و یعنی ہر کس و ماں اے فتنہ و ہر قدر بہر گپت آئی و ہما قدر و پروتا گناہ جمع کت و سزا ہستی جوڑ بوت ۔ مثلاً لہتے و شکی کناں و لذت گران و اے ناہودگیں گپاں تالان کنگ و گلاشش انت ، لہتے و تہ پدردی درشان کنگ و ڈول و ، لہتے یہ سکیں دیگ و خاطر اماں دیواناں ہے گپ و را بناتش کرنگت و وداوت خاموش بوان نڈارگ (نظارہ) ایش کرنگت ، لہتے چہ گپانی اشکنت و شک و شبہ و آماج بوتگنت ، باز کس خاموش منتگت و باز کس و اے گپاں و دروغ قرار داتگت ۔ خدا تعالی ہے رندی مردمان و پسند فرمائینت و باقی کلان و درجہ بدرجہ کم و گیش الزام جت و زیادہیں بار چیت کنوک منافقانی سردار عبد اللہ بن ابی ات چوشکہ ماں بازیں روایتاں صراحت موجود انت ہے خبیث و مردمان و مچ کرنگت و پدا آیان و سکیں داتگت و گوں مرز چالاک و و تہ دامن و رد دیان و چہ دگرانی دمت و اے گپاں و تالان کرنگتی پرانی و ماں آخرت و مستریں عذاب الی انت ۔ ماں دنیا و ہم ملعون سکت رسوا و ذلیل بوت ، داں قیامت و گوں ہے ذلت و سوائی و اشی و نام اگر گ بیت ۔ وک مسلمان و باید انت کہ گوں و تہ برات و گہاراں نیکیں گمان بداریت و و ہدیہ بہ اشکنت کہ مردم یک نیکیں شخصے و سر اہنجوش ناہودگی و بدیں تھمت جنگاگت تو ماں و تہ دل و چوشیں خیالاتاں جاگہ مدنت بلکیں اے گپاں و دروغ بکنت ۔ و اچہ پیغمبر علیہ السلام و فرمائینت ہر کسے باپشت و و تہ یک مسلمانیں براتے و مدت و بکنت اللہ باپشت و آئی و مدت و کنت بے تحقیق و تھمت تراشگ چہ ایمان و دور کنت ، باید انت کہ مردم بہ و تہ آبر و و سر دگرانی آبر و و قیاس بکنت چوشکہ حضرت ابوب انصاری رضی اللہ عنہ وغیرہ و ماں « افک » و قصہ کت و پیش داشت ، یک روچے آئی و لوگ بانک و گوشت کہ مردم عائشہ صدیقہ و بابت و چوش گپ جنگاگت آئی و پست دات کہ دروغ بندت ، آیا تو چوشیں کارکت کئے ؟ جوابی دات ہجبر من چوشیں کارکت کنا فرمائینت تو گڈا (و اچہ صدیق و جنگ و نبی و لوگ بانک) عائشہ صدیقہ چہ ترابازیات پاک و صاف و طاہر و مطہر انت آئی و بابت و مفت ناحق و چوشیں گمان پرچانگ بہ بیت ۔ و یعنی اللہ و حکم و آئی و شریعت و روء و مردم دروغ بند قرار دیگ بوتگنت کہ آکسے و سر اہمت جان و چار گواہ ہم پیش کت مکنت و ابیدہ چہ جوانیں شوتے و چوشیں گراں خبرے چہ زبان و درشان بکنت ۔

فل یعنی اللہ تعالیٰ اے امت واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم دعا (برکت) اے چہ دنیا عذاب رکینتگ، اگں نہ اے خبر عذاب قابل ات (موضح القرآن) وہم چہ شہا مخلصین مردمان توفیق دیان خطا مکنت۔ واکں نہ چو منافقان آیام قیامت ورج ومان ستر عذاب کر قرار ہو تیر انت (العیاذ باللہ) فل یعنی عذاب عظیم مستحق پر جہانت و ہر یکہ شکایت بے تحقیق و سر اسر باطلین خبرے ایک دگرے و نیچا چکل بگاٹے و ہر زبان ہما ناہود گیس خبراں کنگاٹے کہ آیانی مندر باب و شایع واقفیت ہم نہ داشتگت ید اعجبیں گپ ایشنت کہ چو شیں ترندی خبر را۔ (یعنی کتام محضہ) خصوصاً واجبہ پیغمبر علیہ الصلاۃ والسلام و پاکبازیں لوگ بانک و مومنانی روحانی والدہ و تہمت جنگ) کہ آہ اللہ پاک و نور ایک سنگینیں جرمے کہ آٹرا محض یکس بکس معمولی گپے قرار دیگ اے چہ ملی جرم و ہم ستریں جرمے ات فل یعنی اول تونیکیں گمان و تقاضا ایش ات کہ ماں دل و ہم چو شیں ناہود گیس خیال جاگہ مکنت چوٹ کہ بالا ارشاد بوت لیکن اگر چہ شیطانی اغواء فرض بکن ماں کسے و دل و کتام یک بدیں و سوسرے جاگہ بکنت تو گڈا اے روانہ انت کہ چو شیں ناہو گیس گپے چہ زبان و بکثیت باید انت کہ چو شیں و ہر مومن و فی حیثیت و دیانت و سرانگاہ بکنت و صاف و بگو شیت کہ چو شیں ناہود گیس گپے و اظہار منار ازب نہ دنت، اے اللہ تو پاکٹے چو نکاتی مردم چو شیں ناہو گیس گپے چہ دپ و کنگاٹے۔ ہما پاکبازیں بانک و را کہ تو بہ سید الانبیاء و راس المتقین و زوجیت و عجبیں کریمگ آیام عباد اللہ و تے آبر و بان و اجہیں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و آبر و و اغدار کنت (حاشا ثم حاشا) الم و دشمنان و یک بے گناہے و سر بہتاں بستگ و بس و فی یعنی مومنان و لازم انت کہ اے بابت و شری و ہوشیاری بکنت، کور و دس منافقانی ریکانی تو کا کدی ہم و تارا گرفتار مکنت باید انت کہ آیام مدام و اجہیں پیغمبر علیہ السلام و آئی اہل بیت و بزرگی و خیال بدانت و فی یعنی احوال اے گپے کہ اے طوفان چست کئے و کت معلوم بوت کہ اے کار منافقانیک انت کہ اشاں مدام چیریں دشمن بوتگت۔ دیم و آیت و آئی احوال بیان فرما بکنت (کہ فی الموضح) عموماً مفتراں چہ آیات نصائح، حدود و قبول توبہ و غیرہ مضامین مراد گتگ۔ اے و ہدی چہ علم و حکمت و صفت و ذکر و غرض اے بیت کہ اللہ تعالیٰ چہ شہا مخلصین مردمانی دل و ہوشیاری و احوال و خوب زانت پیشکشکاشے توبہ بی قبول کت و چونکہ احکم مطلق انت پیشکشکاشے گون مزن حکمت و دانائی و شے رہ شونی کنگ بوتگ۔ فل یعنی بدکاری تالان بہ بیت یا بدکاری و خبراں شنگ بہ بنت چو ش لوٹو گیس مردم منافق انت بل چہ آیانی تذکرہ و مومنانی سراب دیگ بوت کہ بند خبر ماں کسے و دل و یک سلس خیر چست بوت و گون بے پروائی یک لفظ چہ آئی دپ ہم در کپت تو لوں آٹرا لازم انت کہ چو شیں ناہود گیس گپے و ہر جاگہ شنگ و تان مکنت اگں مفت ناحق و آ یک مومنے و آبر و ریزی کنت تو آ شری و زانت کہ گڈا آئی و آبر و ہم محفوظ یا سلامت نہ مانیت۔ حق تعالیٰ آٹرا ذیل و رسو اکنان و ہلیت۔ کما فی حدیث احمد رحمہ اللہ وک ماں دنیا قذ و ہر رسوائی و تہرہ و سزا و ما آخرت و دوزخ و سزا و فل یعنی چو شیں فتنہ و رک کنوکان و خدا شتر زانت اگر چہ شہا مزن انت و آئی

۵۲۸ قبل اقلح ۱۸

فیہ عذاب عظیم ۱۵ اذ تلکونہ بالسنیکم و تقولون ماں آئی و تہا چست ایر کنگت یک زندیں قہرے و وقتیکہ گرا گتگت ہم خبر ماں و تی زبان و گوشتا گتگت بافواہکم ما لیس لکم بہ علم و تحسبونہ ہینا و هو پوتی دیاں ہما چیزے کہ شمار آئی و خبر نیست و ہما کہ شمار آئی و آسان خیال کت انت و اے

عند اللہ عظیم ۱۶ ولولا اذ سمعتموہ قلتم ما یكون لنا اللہ و نزدیک و زندیں خبرے و وقتیکہ شمارے خرا شکت گرا شہا پر چہ خوششو کہ منے باید نہ انت ان تشکم بہذا سبحک هذا بہتان عظیم ۱۷ یعظم کہ بہ زبان و بیاریں اے خبر۔ اللہ تو پاکٹے اے زندیں بھٹانے و نصیحت دنت شمار اللہ ان تعود و المثلہ ابد ان کنتم مومنین ۱۸ و یبین اللہ کہ دوبارہ نکنت انت چو شیں کار ہرگز اگر شہا ایمان دار انت و بیان کنت اللہ لکم الایات و اللہ علیم حکیم ۱۹ ان الذین یحبون اللہ بہ شادقی آیات۔ و اللہ دانانت حکمت و صاحب انت و ہما کساں کہ دوست دارنت ان تشیع الفاحشۃ فی الذین امنوا لہم عذاب الیم فی الدنیا اے خبر کہ پاشک بیت بدکاری و خبراں ایماندارانی تہا و گرا پرایاں عذاب انت دردناکیں ماں دنیا و الآخرۃ و اللہ یعلم و انتم لا تعلمون ۲۰ ولولا فضل و آخرت وک و اللہ زانت و شہا مزن انت و اگر مومنین اللہ احسان اللہ علیکم و رحمۃ و ان اللہ رؤوف رحیم ۲۱ یا ایہ الذین امنوا لا تتبعوا خطوت الشیطن و من یتبع خطوت الشیطن فانہ یامر بالفحشاء و المنکر و لولا فضل اللہ قدامی سر و گڈا امر کنت بہ بے حیائی و بدیں کار و فل و اگر مومنین اللہ مہربانی

بکنت تو گڈا اے روانہ انت کہ چو شیں ناہو گیس گپے چہ زبان و بکثیت باید انت کہ چو شیں و ہر مومن و فی حیثیت و دیانت و سرانگاہ بکنت و صاف و بگو شیت کہ چو شیں ناہود گیس گپے و اظہار منار ازب نہ دنت، اے اللہ تو پاکٹے چو نکاتی مردم چو شیں ناہو گیس گپے چہ دپ و کنگاٹے۔ ہما پاکبازیں بانک و را کہ تو بہ سید الانبیاء و راس المتقین و زوجیت و عجبیں کریمگ آیام عباد اللہ و تے آبر و بان و اجہیں پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و آبر و و اغدار کنت (حاشا ثم حاشا) الم و دشمنان و یک بے گناہے و سر بہتاں بستگ و بس و فی یعنی مومنان و لازم انت کہ اے بابت و شری و ہوشیاری بکنت، کور و دس منافقانی ریکانی تو کا کدی ہم و تارا گرفتار مکنت باید انت کہ آیام مدام و اجہیں پیغمبر علیہ السلام و آئی اہل بیت و بزرگی و خیال بدانت و فی یعنی احوال اے گپے کہ اے طوفان چست کئے و کت معلوم بوت کہ اے کار منافقانیک انت کہ اشاں مدام چیریں دشمن بوتگت۔ دیم و آیت و آئی احوال بیان فرما بکنت (کہ فی الموضح) عموماً مفتراں چہ آیات نصائح، حدود و قبول توبہ و غیرہ مضامین مراد گتگ۔ اے و ہدی چہ علم و حکمت و صفت و ذکر و غرض اے بیت کہ اللہ تعالیٰ چہ شہا مخلصین مردمانی دل و ہوشیاری و احوال و خوب زانت پیشکشکاشے توبہ بی قبول کت و چونکہ احکم مطلق انت پیشکشکاشے گون مزن حکمت و دانائی و شے رہ شونی کنگ بوتگ۔ فل یعنی بدکاری تالان بہ بیت یا بدکاری و خبراں شنگ بہ بنت چو ش لوٹو گیس مردم منافق انت بل چہ آیانی تذکرہ و مومنانی سراب دیگ بوت کہ بند خبر ماں کسے و دل و یک سلس خیر چست بوت و گون بے پروائی یک لفظ چہ آئی دپ ہم در کپت تو لوں آٹرا لازم انت کہ چو شیں ناہود گیس گپے و ہر جاگہ شنگ و تان مکنت اگں مفت ناحق و آ یک مومنے و آبر و ریزی کنت تو آ شری و زانت کہ گڈا آئی و آبر و ہم محفوظ یا سلامت نہ مانیت۔ حق تعالیٰ آٹرا ذیل و رسو اکنان و ہلیت۔ کما فی حدیث احمد رحمہ اللہ وک ماں دنیا قذ و ہر رسوائی و تہرہ و سزا و ما آخرت و دوزخ و سزا و فل یعنی چو شیں فتنہ و رک کنوکان و خدا شتر زانت اگر چہ شہا مزن انت و آئی

ایشرا ہم زانت کہ کئی جرم چکر انت و کئے اے گپے بہ چہ مطلب کنت؟ (تنبیہ) بے حیائی و کارانی تالانی و واہگ دارگ مثل حسد و کینگ و غیرہ قبی عمل و چہ تعلق دارنت اشانی تعلق چہ مراتب قصد نہ انت پیشکشکاشے و سرما خود بوگ و بردا اختلاف بوگ نہ لوٹیت۔ اے بابت شری و سر اسر گچ بور و فی یعنی اے طوفان و ہنجوش سرو شاخ کنگت کہ نہ معلوم چکر مردم اشی و وڈالی ہوتیں انت لیکن اللہ تعالیٰ محض چہ و فی فضل و رحمت و مہربانی و شفقت و چہ شہا توبہ کنوکانی توبہ بی قبول کت و بہتینانی سر اسر عی حد جاری کنان و پاک کت و چرایاں ہر کس زیاد خبیث انت آیام و یک حسالے و مہلت دیگ بوت۔ فل یعنی چہ شیطان و ریکان ہوشیاری بہ انت مسلمانان و چو ش باید نہ انت کہ آشیا طین الانس و الجن و قدم بہ قدم زندگیری بکنت۔ چو شیں ملعونانی مقصد و مراد ہمیش انت کہ مردمان بے شری و بے حیائی و کاراں مشغول بکنت شہا بہ زانت کاری پر چا آیانی رعب و یاسیت، بچار انت کہ شیطان و گون کتیں شربازی و چکر مزنیں طوفانے مک کت و چکر ساد گیس مسلمان چو نکاتی آئی و دپ و شہنت۔

منزل ۳

ول یعنی شیطان و درست گمراہ کنگ است و یکے ہم پر راستی راہ و سرانہ اشتگت۔ اے و خدا فضل و آئی مہربانی انت کہ آوتی مخلصین بندگانی دستگیری کنان ہدایت
کنگ و توفیق دیان و راہ و پرینیت اے خبر ہما یکیں خدا و اختیار انت و ہما چہ وتی چاگرد کنو کیں علم و کاملیں حجت زانت کہ کجی بندہ اصلاح و قابل انت
و کئی توبہ قبول کنگی انت آگلائی توبہ و غیرہ و اشتگت و چہ آسانی وتی راز و بخوبی معلوم دار انت و حضرت عائشہ و سر اطوفان آمد کانی تو کالیتے مسلمان ہم گوں
نادانی و شامل انت جرایاں یکے حضرت مسیح ات کہ ابید چہ مخلصین مہاجرے لوگا حضرت ابو بکر رضی اللہ عنہ و گہار زانتک یا ترو زانتک ات کہ چہ افک و قصہ و
پیسر حضرت صدیق اکبر و اشی و امداد و مالی تعاون کر تگت۔ و ہدے قصہ ہلا س بوت و حضرت عائشہ صدیقہ و پاک امنی چہ آسمان و نازل بوت تو حضرت ابو بکر
صدقہ و سوگند و اوت کہ حد و بعد و مسطح و امداد نہ کنت۔ شاید لھتے دگ صحابیان ہم چوشیں سوگند و امداد کنگ بر شئی و روا اے آیت نازل بوت۔ یعنی شما ہر کس اللہ تعالیٰ و
دین و بزرگی و دنیا و کناش و اتمک آیاں چوش لائق نہ انت کہ اے و لوئیں سوگند و بورت، آسانی ظرف باز مرزن و آسانی اخلاق باز بالا بوگ لویت متسرین جوان مردی و

ایشس انت کہ بدی و بد لہ گون سیک و دیگ بہ بیت،
چہ محتاجیں وارثاں بہ خدا نیگی وطن و ول دیوک و مدد و
دست و چند گ بزرگیں و بہادریں مردمانی کار نہ انت
اگر سوگند و ارتگو تو چوشیں سوگند و پورہ مکن ات آئی و
کفارہ و ادا مکن ات۔ شے شان اے بوگ لویت
کہ چہ خطا کارانی خطا و چٹاں بند مکن ات و در گذر مکن ات
چوش کن ات تو گد اخلاص چہ شے کوتاہیاں در گذر کنت
زانا شما چہ حق تعالیٰ و در گذر و عفو و امید و واہگ
ندار ات، اگں دار ات تو شمار لازم انت کہ آئی و
بندگانی معاملہ و تو کا ہم بے رہ بند و اختیار مکن ات
چوش بگویش کہ مریشی و تخلق با خلاق اللہ و تعلیم بوت
ماں حدیثاں ہست کہ حضرت ابو بکر صدیق و و حدیث
اشتک الا تحببون ان یغفر اللہ لکم (زانا شما
نہ لویت کہ اللہ شمار معاف بکنت) تو ہا دمان و گوشتی
بلی یا ربنا نخت (بیشک منے پروردگار! ما ضرور
واہگ داریں) چوش گوشاں و حضرت مسطح و امدادی
چو پیش نیگ و جاری داشت۔ بلکیں چہ ہیئت روایتاں
معلوم بیت کہ آئی امدادی دوسرکت، رضی اللہ عنہ۔
و ماں صحیحین و حدیث و ہست "اجتنبوا السبع
الموبقات الشک باللہ و قتل النفس التي حرم
اللہ الا بالحق و اکل الربا و اکل مال الیتیم
والتولی يوم الزحف و قذف المحصنات الغافلات"
چریشی ظاہر بیت کہ محصنات قذف مطلقاً چہ مہلکات شمار
بیت، پدا جرایاں ہم ازواج مطہرات بالخصوص ام المؤمنین
حضرت عائشہ صدیقہ و سر قذف جنگ جنکر درجہ و
مسترس گناہ ایت۔ عالماں گیش و گیار کر تگ کہ چہ
آیاتی نزولی و پد ہر کس عائشہ صدیقہ یا چہ ازواج مطہرات
کے و سر اہمیت بخت آکافر، تمکذب قرآن و چہ
اسلام و دائرہ و خارج انت۔ و ماں طہرانی و حدیث
ہست "قذف المحصنة تقذف مائة سنة"
(محصنہ و سر اہمیت جنگ صد سالانی عمل و برباد کنت
العیاذ باللہ وک یعنی مجرم چہ دپ خبر در شان کنگ لویت
مگروت زبان، دست و پاد خبر کنت و جرایاں ہر یک
عضوے ہما عمل و ظاہر کنت کہ آمل جرایاں ذریعہ و
کنگ بوتگ (لطیفہ) قاذف و چہ زبان تہمت
جنگ و چرائی و لوٹ (مطالبہ) ات کہ چار گوان پیش

یعنی یا زنی میں دردم چا آجراں اللہ کی قسم کہ انت بڑی انت

عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُ مَا زَكِيَ مِنْكُمْ مِّنْ أَحَدٍ أَبَدًا وَلَكِنَّ اللَّهَ
يُزَكِّي مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝ وَلَا يَأْتِلُ أُولُو الْفَضْلِ
بِأَن كُنْتَ هَرَكَةً بَلْ طَوَّيْتُ۔ واللہ ہر چیز انت گنت زانت سوگند و بورت متسرین مرتبہ و مردماں

مِنْكُمْ وَالسَّعَةِ أَنْ يُؤْتُوا أُولَى الْقُرْبَى وَالْمُسْكِينِ وَالْمُهَاجِرِينَ
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلْيَعْفُوا وَلْيَصْفَحُوا أَلَا تُحِبُّونَ أَنْ
مَآں اللہ راہ و۔ و باید نت معاف بکنت و سر بگو زنت۔ شما دوست نداشت چہ اے خبر و

يَغْفِرَ اللَّهُ لَكُمْ وَاللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝ إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ
كہ اللہ معاف بکنت شمار۔ و اللہ بخوش کنت مہربانت و بیشک ہما کساں کہ اُنپ جنت

الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْيَوْمَ مَنَعَ لَعْنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَ
ہما جنیناں کہ پاک دامن انت، چہ اے کاراں بخت، ایما نداشت گرا آسانی سر و لعنت انت ماں دنیا و آخرت

لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنُهُمْ وَآيَاتُهُمْ
و پرایاں مزین عذابت و ہما روچی کہ گواہی دینت بہ آسانی سر و آسانی زبان و دست

وَأَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝ يَوْمَ يَدْفَعُ اللَّهُ
و پاداں بہ ہما چہ یکہ آیاں کنگ و ہما روچی پورہ دنت آیاں اللہ

دِينَهُمُ الْحَقَّ وَيَعْلَمُونَ أَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ الْمُبِينُ ۝ الْخَبِيثَاتُ
آسانی حقین جزایا و زانت کہ اللہ ہما دنت حقین بیان کنوک و کنگ ہیں جنان

لِلْخَبِيثَاتِ وَالْخَبِيثُونَ لِلْخَبِيثَاتِ وَالطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ وَ
بہ کنگ ہیں مردانت و گندہیں مژاں بہ گندہیں جنانت و پاکیں جنان بہ پاکیں مردانت و

الطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَاتِ أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ لَهُمْ
پاکیں مرداں بہ پاکیں جنان انت و آیاں پاکنت چہ ہما خبراں کہ ایش گوشنتش و پرایاں

بکن کہ آئی و پورہ کنت نکت آئی و بالمقابل و ادا چہ چیزانی ذکر بوت کہ آقذ و آله انت و چاری دست و پاد کہ بہ آئی و ناسری و گواہی دینت۔ و آذرہ درہ عمل و سر تیج
کنان و دیمایر کنت و آئی و حساب بالکل صاف انت بہ آئی و گور و سج دول ظلم و تعدی نیست انت۔ اے مضمون قیامت و روح و درستانی دیمایر و موجودیت۔
و یعنی بدکار و گندگیں جنیں آدمان گندگیں و بدکاریں مردانی لائق انت، ہے دول و بدکار و گندگیں مرداں قابل انت کہ آسانی تعلق وتی ہمیں گندگیں و بدکاریں
جنیں آدمان و بہ بیت، پاک و صافیں مردمان و گوں ناپاک و بدکاراں چہ مطلب؟ حضرت ابن عباس و فرمائیت کہ پیغمبر و لوگی بدکار (زانیہ) نہ بیت۔
یعنی اللہ تعالیٰ آئی و ناموس و حفاظت و کنت۔ نظری موضع القرآن۔ (تنبیہ) آیت و اے مطلب ترجمہ و رو و بوت مگر چہ نہتیں سلف و مفسران مقول انت
کہ چہ "الخبیثات" و "الطبیبات" و ادا جنیں آدم مراد نہ انت بلکیں اقوال و کلمات مراد انت یعنی گندگیں خبراں بہ گندگیں مردمان زب دینت و صافیں گپاں صاف
و پاکیں مردمان و زب دینت، پاکباز و صافیں مردم و جنیں آدم چہ چوشیں تہمت و بڑی بیت چوش کہ دیم تراچہ "أُولَٰئِكَ مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَ" و ظاہرنت
یا چوش گوشگ بہ بیت کہ گندیں خبراں چہ گندگیں مردمانی زبان و در کنت۔ تو ہر کس و کلام یک پاکبازے و بابت و یک گندگیں خبرے گوشت گد ابران ات کہ آوت گت گت انت

فل یعنی یہ خراب گوشگا آخرب نہ بنت، بلکہ دھڑے آشی و سر اسبر کشت تو اسے چیز آسانی خطایا لغزشانی کفارہ جو ربت وادامفسدین مردم آیان ہر قدر ذیل کنگ لوست اودا آتی بدل و ہما قدر آیان عزت و روزی رستیت فل یعنی خاص بہ وقتی جزد و زندگ و لوگ ابید و کسے لوگ ہنوش پہ بے خبری داخل مہیت کسے بزات باری لوگ مردم ہاں چونیں حالے آنت و آوہد کسے آیکے دوست داریت یا نہ داریت ہمشکا چہ داخل ہوگا پیش آواز دیان و اجازت حاصل بکنت و چہ درستان شرتیر آواز سلام نیگنت مان حدیث ہست کہ سنے رند اسلام بکنت وہ داخل ہوگے اجازت بگریٹ اگے سے بر اسلام کنگا پد ہم اجازت نہ رست تو و اتر بکنت در حقیقت اسے یک نہیں حکما سر و سوج ایت کہ اگن بریشی و پابندی کنگ بہ بیت تو لوگ و واج و دو چار کوک ہر دو بینانی حق و بہتر انت مگر افسوس گپ ایت کہ مروچی مسلمان اسے جو انیں ہدایتان و یل دیگا انت کہ اشان و دگر قوماں چہ ہے مسلماناں در ربت و دیم بہ بود ناکی و گام جنت (ربط) چہ سوز و شروع و زنا قذو و غیرہ احکام بیان بو تگنت چونکہ باز برا اجازت و بغیر کسے لوگ روگ انسان سرا پہ ہے خبرانی نیمکا کشیت پیشکا ماں اسے آیتاں استنذان و مسائل بیان فرمائیت فل اگر خوش معلوم بوت کہ لوگ کسے

مَغْفِرَةً وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لَا تَدْخُلُوْا
بُيُوْتًا غَيْرَ بُيُوْتِكُمْ حَتّٰى تَسْتَأْذِنُوْا وَتَسَلِّمُوْا عَلٰى اَهْلِهَا
ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ ۝ ۱۸ ۝ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فِيْهَا اَحَدًا
فَلَا تَدْخُلُوْهَا حَتّٰى يُؤْذَنَ لَكُمْ ۚ وَاِنْ قِيلَ لَكُمْ اَرْجِعُوْا
فَارْجِعُوْا هُوَ اَزْكٰى لَكُمْ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ عَلِيْمٌ ۝ ۱۹ ۝ لَيْسَ
عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ اَنْ تَدْخُلُوْا بُيُوْتًا غَيْرَ مَسْكُوْنَةٍ فِيْهَا مَتَاعٌ
لَّكُمْ وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُوْنَ وَمَا تَكْتُمُوْنَ ۝ ۲۰ ۝ قُلْ لِلْمُؤْمِنِيْنَ
يَغْضُوْا مِنْ اَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوْا اَفْوَاجَهُمْ ذٰلِكَ اَزْكٰى لَهُمْ
اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ بِمَا يَصْنَعُوْنَ ۝ ۲۱ ۝ وَقُلْ لِلْمُؤْمِنٰتِ يَغْضُضْنَ
اَلْاَمْطٰهَر مِنْهَا وَلِيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلٰى جُيُوْبِهِنَّ وَلَا يُبَيِّنْنَ
مَكْرَهًا كَمَا ظَهَرَتْ جَرَاثِمًا وَمَا تَبَيَّنَتْ وَتِي سَرِيْكَاں پہ وقتی جیگاں فل وظاہر مکننت

موجود نہ انت پدا ہم ماں دگرے و لوگ لوگ و خدا بندہ اجازت و بغیر روگ نہ لوٹیت چیا کہ ماں غیر و ملک ابید چہ اجازت و تصرف و حق کس و نیست نہ معلوم چہ بے اجازت و روگ و چونیں جڑھے سر و شاخ بکشیت البتہ صراحتہ یا دلالتہ اجازت بہ بیت تو گڑا ماں روگ و چھ باکے نیست۔ فل یعنی یہ خوش گپ و بد مہرات باز برا انسان و تب کسے و دو چار کیگا نواہیت یا آبد بارت یا آوہد انہیں گپے کنگا انت کہ آنہ لوٹیت دگر کسے اسے گپے معلوم دار بہ بیت تو ترا چہ ضرورت انت کہ محنت ناحق و دگرے و سرا بار بلڈے یہ خوشیں بار لڈے کاتولقات صاف نہ بنت و آچہ شے تمام عملاں قلبی یا قلمی و معلوم دار انت ہر سیمکن ات و بہ ہرچ نیت و کن ات حق تگا ہمائی مناسب و جزا دنت و آئی و چہ وقتی چاگرد کنوکیں علم و ذریعہ تمام امرانی رعایت و داران اسے احکام و انتگنت فل یعنی ہما جاگہاں کہ ماں آیان خاصیں کسے مقیم نہ انت و نہ اود و روگ و توکا دگر اڑے و جٹاے ہست مثلاً مسیت، مدر، خانقاہ، مسافر خانہ وغیرہ اگر اودا شے چیزے ہست یا چنت روح و تو ہما جاگہ و کارہ کنگ و حاجت دارے تو بیشک اودا توشت کئے پرائی استنذان و حاجت نہ انت۔ زیاتیں گیش و گیورماں فقہ و کتاباں چارگ لوٹیت۔ فل یعنی آئی و شے تمام چیرس و سر پچیں احوالانی رعایت و داران اسے احکام شروع کتگنت کہ چہ ریشاں مقصود فتنہ و فساد ٹنگان و بند کنگ انت مومن و رالازم انت کہ ماں وقتی دل و ہے غرض و دیماداران عمل بکنت و بد نظری و زنا و اولی پدانک انت چریشی بے حیائی و مزین مزین دروازگ و دب بچ بیت، قرآن کریم و پدکاری و بے حیائی و گرد و دار کنگ اول و ٹنگ بند کنگ لوٹ ات۔ یعنی مسلمان مرد و جنین حکم دات کہ چہ بد نظری و تارا دور بدارت و وقتی شہوت و بہ وقتی عنان و بکنت، اگن یکبرے و تاوت مردین و کتام اجنبی جنینے و سرا یا جنینے کتام اجنبی مرد و سرانظر بکیت تو دوی براگوں ارادہ آیمکا نظر و شاک مانت چیا کہ اسے دوی رند و چارگ گوں آئی و اختیار و بیت کہ مریشی و معذور زانگ نہ بیت اگن انسان نگاہ و جہل دارگ و عادت و پیدا

کنگ بوٹیت وگوں اختیار و ارادہ و ناجائز کاردانی نیمکا نظر بالا مکننت و مجاریت تو باز زوت آئی و نفس و ترکیہ و صفائی بیت کنت چونکہ اولی برا و تاوت دفعہ (اناک) نظر کیت آپہ شہوت و فضا نیت و راہ و نہ بیت ہمشکا ماں حدیث و آرا محاف قرار دیگ بوٹگ۔ شاید اداہم ماں "من ابصارہم" و "من" و تبہین معنی و گران بہ ہے نیمکا اشارہ بہ بیت و یعنی چہ حرام کاری و تارا دور بدارت و سر و دگرے و دیمکاچ مکننت الا عند من اباحہ الشارع من الازواج و ما ملک ایمانہم فل یعنی چہ و دوی و دلانی راز و نیانی احوال کلان و آراست لہذا اسے بردا خیال داران و چہ بدنگاہی و چہ ہر قسم و بدکاری و بہ ہر زیارت و اگن نہ آوقی زانت و روء شمار اسزادنت۔ یَعْلَمُ خَائِنَةَ الْاَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُوْر (مومن رکوع ۲) حضرت شاہ صاحب و چہ "مَا يَصْنَعُونَ" و مراد غالباً جاہلیت و ناراہیں کار گیتگنت یعنی ہرچ ناراہیں کاران و چہ پیش و کنان پیداگ ات اللہ کل معلوم انت ہمشکا نوں آئی و چہ وقتی ہنبر و دست و

سے حکمان پر پرتنگت تاکہ شے دل پاک و صاف بہت وال سینگار یا سمبھینگ ماں عرف و خارجی و کتام آرائش و برائیاں کو شنت کہ آشتی چہ لباس یا بہت حاصل بیت۔ ادا زینت، ترجمہ "سینگار" چاہے "زیبا نش" کنگ بوتیں تو کیشتر جامع و مناسب بوتگت چیا کہ "زیبا نش" لفظ ہر ہمیں خلقی و کسی زینت و شامل انت خواہ اسے جسم و ساخت و صورت و بہ بیت یا چہ پوشاک وغیرہ ظاہری نش و پیش و بہ بیت۔ خلاصہ مطلب چوش انت کہ جنس آدم و کجام قسم و خلقی و کسی زیبا نش و اظہار بجز محرم و کہ آسانی بیان دیا پید اکت کے ہر دیا جائز نہ انت البت ہمیں گز زیبا نش و ظہور الہی انت و آئی و ظہور بہ سبب و سی و جنگ بیت نہ کنت آئی و در حالت مجبوری و بے وسی سرچ دارگ و ہا کے نیست انت (بشرطیکہ فتنہ و خوف منیت) چہ حدیث و آثار ثابت انت کہ چہرہ و کفین (دو تہ دست دلاں) ماں "الما ظہر منہا" و داخل انت چیا کہ دینی و دنیاوی بازیں ضرورتاں انسان و بہ اشانی سرچ و مجبور کنت اگ اشانی پوشگ و مطلقا حکم دیگ بہ بیت تو بہ جنس آدم ماں کار و بار و سک تنگی و جہال پیش کیت

دیم ترا فقہاء و "قدماں" و ہم بہ سبب اعضا و سرا قیاس کنگ و ہر یک اے اعضا مستثنی بوتنت تو اشانی متعلقات مثلاً مندریک، چھلو یا حتی، کاجل وغیرہ و را ہم ماں استثناء و داخل متگ کبیت ہے واضح لوگ لوٹیت کہ چہ "الما ظہر منہا" و ایو کا جنس آدم ماں و ضرورت و خاطر سرچ دارگ و اجازت بوت نامحرمیں مردس آدم ماں و را اجازت دیگ نہ بوت کہ چہ گون چہ سک بکنت و اے اعضا یا نی سہل و تماشا بکنت۔ شاید چہ اجازت و پیش حق تعالی و غرض بصر و حکم مومنان و ذات۔ معلوم بوت کہ یک طرفہ و کتام عضوے و سرچ و اجازت برے خبر لازم نہ بیت کہ چہ دومی طرف و آئی چارگ جائز بہ بیت۔ آخر مرد کہ یہ آیاں پردہ و حکم نیست ماں ہے برزی آیت و جنس آدم ماں و آسانی نیگا چارگ و چہ منع کنگ بوتگ و ہم اسے یاد کنگی خبرایت کہ مرے آیتاں محض ستر و مہر بیان بوتگ یعنی چہ خبر دور داران و کہ ما و تی لوگ و تہا یا دتی و جنس آدم و کتام بدن و حصہ کئی دیا ماں چو نیں جا و راں سرچ دارگ جائز انت۔ باقی مسئلہ حجاب یعنی شریعت و آئمہ امان چو نیں جا و راں چہ لوگ و رکب و سیل تر و تاب کنگ و اجازت دانگ، اسے ادا مذکور نہ انت۔ آئی چہ تفصیل انشاء اللہ ماں سورۃ احزاب و کیت۔ فلک ماں بدن و پید نشی براہنکی و چہ در ستاں زیات ظاہریں چیزیں گ و چست بگ انت آئی و چہ دیگر و خاص طور و کڈن فرمانیت و جاہلیت و رسم و کار و گسار کنگ و رہنہ ہم پیش داشت۔ ماں جاہلیت و دور و جنس آدم ماں گشان سر و سرچکل دیان و آئی و ہر دو نیں سران پُشت و نیمگا لو بخان کر تگت اسے ڈول و سینگ و مستی صاف طور و ظاہر بوتگت چوش بگوش کہ اے و تی حسن و اظہار و نمونے انت قرآن کریم و سوج دات کہ گشان سر و ایرکناں و آئی ہر دو نیں سران و پ و تی سینگ و سر لو بخان کنگ بہ بنت

ہمے صفحہ و فوائد : فل نا کو پت، مات و برات ہم حکم ہمیش انت و اے محرمانی تو کا درجہانی فرق و تفاوت

النور ۲۲

۵۵۱

قد افلح ۱۸

زَيْنَتُهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ

زینت و چاہ و مگر و تی مردانی دیم و یا و تی مردانی پتانی و یا

أَبْنَاءَهُنَّ أَوْ أَبْنَاءَ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانَهُنَّ أَوْ بَنِي إِخْوَانِهِنَّ

و تی بچکانی یا و تی مردانی چکانی یا و تی براتانی یا و تی برازہستانی

أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَاءَهُنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ

یا گوہار زہستانی یا و تی جنینانی و یا و تی مولدانی دیم و

أَوِ التَّبَعِينَ غَيْرَ أُولِي الْأَرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ

یا اے و گہ خدمت گزارانی کہ حاجتش نیست (پہ جنیناں) و گہ یاہا بچکانی کہ (دینگا)

لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ

واقف نہ کنت جنینانی راز و و مجنت و تی پا دال پر زین و

لِيَعْلَمَ مَا يَخْفَيْنَ مِنْ زَيْنَتِهِنَّ وَتُؤْبَوْنَ إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا

تاکہ زانگ بیت ہما چیزیک پوشیدی دارنت چہ و تی سہتاں و تو بہ کنت اللہ و در بار و شاد و تان

أَيُّهُ الْبُؤْمُنُونَ لَعَلَّكُمْ تَفْلَحُونَ ۝ وَأَنْكِحُوا الْأَيَامَىٰ مِنْكُمْ

او مسلمان تاکہ شما کامیاب بیت و نکاح بدیت نہ تنگناں چہ شے تہا

وَالصَّالِحِينَ مِنْ عِبَادِكُمْ وَإِمَائِكُمْ إِنْ يَكُونُوا فُقَرَاءَ

و نیکیان چہ غلام و مولدان و تی و اگر آ محتاج انت

يُغْنِهِمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ وَاللَّهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ۝ وَلْيَسْتَعْفِفِ

گرا غنی کنت آیان و اللہ چہ و تی گیش نعمت و اللہ و گشا و خبر دار و و و تی نفس بدانت

الَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا حَتَّى يُغْنِيَهُمُ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ

ہما کہ نکاح و جواز نش نیست تاکہ غنی کنت آیان و اللہ چہ و تی گیش نعمت و و

وَالَّذِينَ يَبْتَغُونَ الْكِتَابَ مِمَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ فَكَاتِبُوهُمْ

و ہما کہ لوٹنت (آزادی و) نبشتا چہ ہما تی کہ شے دست و مالنت گرا نبشتہ بکن ات و بدیش

منزل ۴

چارگی انت مثلاً ہر چ زینتہ لوگ و اہ و دیا ظاہر کنگی انت دومی محرمانی دیا ظاہر کنگ نہ بنت۔ زینت ظاہر کنگ و در جات انت کہ اشانی بیان تفاسیر و فقرہ کتابانی تہا چارگ بہ بنت۔ ادا ایو کا اے پیش دارگی انت کہ ہر قدر ستر و اہتمام اجنبیانی واسطہ انت آقدر محرمانی واسطہ نہ انت اشانی و مطلب چوش ہم نہ انت کہ ہر یک عضو و چریشاں ہر یک و دیا سرچ کت کنت۔ فل یعنی ہما جنس آدم ماں کہ گون آئی نہ و نیا کنت بشرطیکہ نکلیں کہ دارانی خدا بند بہ بنت بدر اہیں جنس آدمانی دیا و تی زینت ظاہر کنت۔ و چہ بازیں سلف و روایت انت کہ چریشاں مسلمانیں جنس آدم مراد انت کافر س زانک اجنبی مردیں و حکم انت۔ فل یعنی و تی ٹینگان و بہتیں سلف و قول و رو و مملو کیں غلام ہم بہ سہ حکم و ادارت و ہر ظاہر و قرآن ہم ایشی و تائید کنت بلہ جمہور ائمہ و سلف و مذہب اے پیمانہ انت و یعنی ہنیں کار و بار کو نکلیں خدا گشا کہ آیاں محض گون و تی کار و کار بدانت و ورگ و نوشگ گلا میش بہ بنت یشونی دار و ک مہنت یا فائز العقل گز کہ آیاں و تی جذب ہوش نیست ایو کا پ و ورگ و چرگ لوگ و رونت و کانت۔ و یا ہما بچکان کہ دینگہ آیاں چہ جنس آدمانی رازاں نا واقف انت و نہ نفسانی واہگ دارک انت و یعنی رفتار ش اسے ڈول مہنت کہ چہ زیور وغیرہ و توار و اجنبی مرد و خیال

آنگو بہ نگلیت باز بر آسے پیا تو ارچہ صورت ہر گندگا زیات انسان و نفسانی و اہل گناہ ستر نیست ۔ وک یعنی چہ پیشی کاراں تو بہ کن بات و بہ آنگد
مرد و جنس آدم و چہ خدا ترسان ماں و تی تمام سر میراں و وفاء تقوی و امانت الی اللہ و راہ اختیار بکنت ماں ہمیشی و دارین و کامیابی انت ۔
وک برزا استیذان ، غرض بصر و تشر و غیرہ و احکام بیان بوئگ انتت تاکہ بے حیائی و بدکاری چہ بچ و بچ و ہلاکس بہ بیت ۔ مرے آیت و اسے
حکم دات کہ ہر کس و نکاح نہ بوئگ یا بوگ چہ بد آجوزام و سرورام بوئگنت تو مناسب و ہدے آیان نی نکاح و بجنائین ات ۔ ماں حدیث و نبی کریم صلی اللہ
علیہ وسلم و فرمائینگ اے علی ماں سے کاراں دیر ممکن : ۱۔ فرضیں نماز و ہدیکہ وقت داخل بہ بیت ۲۔ جنازہ و ہدیکہ موجود بہ بیت ۳۔ جنوزام
و ہدیکہ آئی و کفو بہ بیت ۔ ہما تو ماں کہ چوزامانی نکاح و بد برنت آیاں زانگ لوٹیت کہ آیان ایمان سلا مت نہ انت ۔ وک یعنی بٹینگ و غلام و تو کا اگر اسے

لا لقی و گندرات کہ زوجیت و حقوق ادا کنگ تو ننت
و نکاح و بد مغرور و روان دست و چہ تی خدمت و
نہ کشت تو گڑا اشانی نکاح و ہم بکن ات ۔
وک لہتیں مردم ماں نکاح و پیش کا حجت کنت کہ
نکاح و بد بچ و چکانی بار باریں چون حجت کنگ بیت
مرے آیت و آیان و سر بد کنگ بوئگ کہ چوشیں ہم
بید اکنوکس گناں و ماں دل و میار ات روزی تی جن
و چکانی اللہ پاک و دست و انت کئے بزانت کہ اگر خدا
بلوٹیت تو چہ ہمایانی قسمت و ذریعہ ماں شے رزق و
زیادہ ہی بیاریت نہ مجر دوگ غنا و مال داری کاریت و
و نہ نکاح کنگ فقیری و تنگی و گون و لازم داریت
اے خبرانی تعلق گون حق تعالی و مشیت و انت ۔
چوش کہ دگہ جاگہ فرما سیتی و لان خفتہ عیلة
فَسَوْفَ يُغْنِيكُمْ اللَّهُ مِنْ فَضْلِهِ إِنَّ شَاءَ (توبہ)
و چہ ظاہری سببانی روئے ہم اے چہ معقول انت کہ
چہ نکاح کنگ و یا چہ نکاح کنگ و ارادہ و انسان و
سر و زور بہ بیت و آچہ پیش گیشتر بہ کائی و نیگا
دست یاد حجت چانگو لوگ بائگ و اولاد بہ بیت
تو آیاں و ت بلکس باز و قتال لوگ و خاندان و مردما
ہم بہ روزگار و آئی و مدد و کنت ۔ بہر حال روزی و
تنگی یا کشادگی بہ نکاح یا لکڑی و سرانموقوف نہ انت
گد اچوشیں خیال چہ نکاح و پر چاکسے و منج کنوک بہ بیت
وک ہر کس و حق و مناسب زانت روزی و زیات کنت
وک یعنی کسے و فی الحال اینک ہم قدرت نیست
کہ یک زانکے بہ و تی نکاح و آورت بکنت تو دانکہ خداوند
تعالی اکر قدرت بدنت باید انت کہ آہ و تی نفس و سر
قابو بکنت و تی پاکدامنی و نفس و دارگ و چہ بکنت
چہ مشکل نہ انت کہ چہ ہے پاکدامنی و نفس و دارگ و
ذریعہ و حق تھا آیان و غنی بکنت و نکاح و بہتری
مواقع پیدا بکنت ۔

ہمے صفحہ و فوائد : وک یعنی کسے و
غلام یا بٹینگ بگوشت یا بہ گیشیں تاکید و خاطر و
نبیسا بٹینگ لوٹیت کہ من ماں اینک مدت و اینک مال
کما تینان و ترادیاں تو منارا آز او بکن تو مالک را باید
انت کہ قبول دار بہ بیت و نبشہ بکنت (اے معاملہ و
و مکاتبہ) گوشت و اے غلامانی آزاد کنا بٹینگ و

۵۵۲
قداقل ۱۸
النور ۲۳

إِنْ عَلِمْتُمْ فِيهِمْ خَيْرًا ۖ وَأَتَوْهُمْ مِنْ مَّالِ اللَّهِ الَّذِي
اگر شما ماں آیان تہا خیر گندرات و بدستیں چہ اللہ مال و ہما کہ
اتکم ۖ وَلَا تَكْرَهُوا قَتْلَتِكُمْ عَلَى الْبَغَاءِ ۖ إِنْ أَرَدَنْ تَحْصِنًا
دانگی شمارا و دوزور مفرمائین ات و تی مولداں پہ بدکاریاں اگر آپا کد امنی لوٹنت
لَتَبْتَغُوا عَرَضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ۖ وَمَنْ يُكْرِهْهُمْ ۖ فَإِنَّ اللَّهَ
تا کہ شما کائی لوٹ ات سامان دنیا و زندگانی و قوت و ہر کسیک بہ زورش بفرمائیت کوطا اللہ
مَنْ بَعْدَ إِكْرَاهِهِمْ ۖ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۖ وَلَقَدْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ
رند چہ آیان لاچار بوگ و بختو کنت مہربانت وک و دیمیں دانت بہ شے نیگا
آيَاتٍ مُبَيِّنَاتٍ وَمَثَلًا لِّلَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلِكُمْ ۖ
نظاہرین آیات و چینیہ حال چہ ہما کں کہ گوستگ شتگنت چہ شہا پیر و
مَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ۖ اللَّهُ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ۖ مَثَلُ
نصیحت بہ خدا ترسان و اللہ نور ات آسمانی و زمین و ک آئی و
نُورِهِ ۖ كَيْسُكُوۡةٍ فِيهَا مِصْبَاحٌ ۖ الْمِصْبَاحُ فِي زُجَاجَةٍ
نور و مثال ہنجو کہ یک دریچے ماں آئی و تہا یک چراغے ، ہما چراغ ماں یک شیشے و تہا بکنت
الزُّجَاجَةِ ۖ كَانَهَا كُؤُكٌ ۖ دُرِّيُّ يُوقِدُ مِنْ شَجَرَةٍ مُّبَارَكَةٍ
ہما شیشگ گوشے یک استارے تر بوکس روکنت ہما چراغ چہ یک مبارکس درختے و تیل و
زَيْتُونَةٍ ۖ لَا شَرْقِيَّةٍ وَلَا غَرْبِيَّةٍ ۖ يَكَادُ زَيْتُهَا يُضَيُّ ۖ وَ
کہ آرتون انت ، نہ روج ٹیک و نیگا انت نہ روج ایرشت و نہ بکنت کہ آئی و تیل و تاوت روک بیت
لَوْلَمْ تَسْسِئْهُ نَارٌ ۖ نُورٌ عَلَى نُورٍ ۖ يَهْدِي اللَّهُ لِنُورِهِ مَنْ
اگر چہ کہ مہ نگلیت آئی و رائے (دقیقہ آسے بکلیت) گڑا روشنی بہ روشنائی چکا کنت ۔ اللہ پیش داریت و نور
يَشَاءُ ۖ وَيَضْرِبُ اللَّهُ الْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ ۖ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ
ہر کس و لوٹیت ۔ و بیان کنت اللہ اے مثالاں پہ مردماں ۔ و اللہ ہر چیز و شر

مزل ۳

یک خاصیں صورت انت) بلے مالک اے خبر ہما و بد قبول کنگ لوٹیت کہ آچوش بھیت کہ حقیقہ غلام یا بٹینگ و حق و آزادی بہتر انت چہ غلامی و
قبہ ۔ آزاد و ان و دڑی یا بدکاری یا دگہ و ونیں بد معاشی و تو کا گرفتار نہ بیت اگر چوشیں دل جمعی و گندیت تو بٹینگ آیان و آزادی و موقع دیگ بہ بیت تاکہ
آزاد و ان و تی فلاح و میدان و شر تر بودناک بہ بیت و جاہ کہ نکاح کنگ بہ لوٹیت تو و تی جرند و اختیار و نکاح بکنت غلامی و سبب پرانی و میدان
نگ بیت ۔ وک اے اشارہ زرداریں و اچہانی نیگا انت کہ چوشیں غلام و بٹینگ و مالی امداد بکن ات توری چہ زکات و مال و یا چہ عام صدقات
و خیرات و غیرہ و تاکہ آزوت آزادی حاصل کت کنت و ان آئی و واجب بدل کتابت و یک و نڈے معاف بکنت اے مزین امدادایت ۔
قتلیہ : مال زکوٰۃ و مصرفاں چیزیکہ و فی الرقاب و یک مددے ایر کنگ بوئگ آہے غلامانی آزاد کنا بٹینگ و فند انت ۔ ماں خلفاء راشدین و

عَلَيْهِمْ ۝ فِي بُيُوتِ أَذْنِ اللَّهِ أَنْ تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا اسْمُهُ ۝

زانت و ماں ہا لوگاں (یعنی مسیتان) کہ اللہ حکم دے گا کہ ان کی عزت کنگ بیت و یاد کنگ بیت الایاتی تہا آئی

يُسَبِّحُ لَهُ فِيهَا بِالْغُدُوِّ وَالْآصَالِ ۝ رِجَالٌ لَا تُلْهِيهِمْ

آئی و پے پاکی یاد کنگ صبح و بیگاہ و فلک ایڈولیں مرد کہ بے خیال نکلت آیان و

تِجَارَةً وَلَا بَيْعٌ عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَإِقَامِ الصَّلَاةِ وَإِيتَاءِ الزَّكَاةِ ۝

سوداگری و بہا چہ اللہ یاد و نماز و قائم کنگ و زکات و دیگا و

يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ الْقُلُوبُ وَالْأَبْصَارُ ۝ لِيَجْزِيَهم

ترسنت چہ ہماروچ و کہ ٹگل و رنت ماں آئی و تہا دلاں و چھاں و تاکہ جزا بدنت آیان

اللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا وَيَزِيدُهُمْ مِنْ فَضْلِهِ ۝ وَاللَّهُ يَرْزُقُ

اللہ آیان شہ ترس کارانی و گیشیش بدنت چہ و تی ہر بانی وک و اللہ رزق دنت

مَنْ يَشَاءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا أََعْبَا لَهُمْ كِسَابٌ

ہر کسے و را کہ بلوطیت بے حساب و و سما کہ کافرت آیان عمل پنچش کہ ترپو کیں ریکا بیت

بَقِيَعَةٍ يَحْسَبُهُ الظَّالِمُ مَاءً حَسْبًا إِذَا جَاءَهُ لَمْ يَجِدْهُ شَيْئًا

ماں یکٹیں زمینے و کہ گمان کنت آئی و تنگیں مردم آپے۔ تاکہ یکہ و دے ریت آئی و کہ از دیتی چیزے

وَوَجَدَ اللَّهُ عِنْدَهُ فَوْقَهُ حِسَابَهُ ۝ وَاللَّهُ سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝

و دیتی اللہ و تی گورا پدا پور تی کنت آئی و حساب و اللہ زوت گریٹ حساب و

أَوْ كُذِّبَتْ فِي بَحْرٍ لَجِّي يَغْشَاهُ مَوْجٌ مِنْ فَوْقِهِ مَوْجٌ مِنْ

یا پنچوش کہ تہا ماں چھلیں دریاے و کہ ما پنوشیت آئی و لاچول پے آئی و چک و دگر چول پے آئی و

فَوْقِهِ سَحَابٌ ظَلَمَتْ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَا أَخْرَجَ يَدَهُ

چک و جہرنت یکے پے دگر و چک و۔ تہا ری انت یکے پے دگر و چک و فنا و قتیہ در کنت تی دست

لَمْ يَكُنْ يَرَاهَا وَمَنْ لَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لَهُ نُورًا فَبَالَهُ مِنَ نُورٍ ۝

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

نزیک نہ انت کہ گندیت آئی و را و ہر کسیہ نہ انت اللہ و روشنی گرا چہ پنچ نیکا نیستیں پے آئی و روشنی و

دور چہ بیت المال و پے خوشی غلاماں امداد رستگات فل ماں جاہلیت و ز مانگ لہتیں مردماں چہ و تی ٹینگاں بدکاری و ذریعہ و زیکا ٹینگ ات۔
عبداللہ بن ابی ریس المنافقین و گورہ بازس ٹینگ انت کہ آیان و بدکاری فرما ٹنگی و زری کتا ٹینگت چرایاں لہتیں مسلمان بوتنت و آیان خوشی بد فعل و
کنگ و انکار کت ہمیشہ کا آملعون و آستان و جہنگت، اے آیت ہم پے چہ قصہ و نازل بوت و گوں پے شان نزول و رعایت و زیات گندگی ظاہر کنگ و
ردا "إِنْ أَرَدَنْ تَحْصِنًا وَكَتَبْنَا غَوَا عَرْضَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" و بندش گیش کرتنت و مانگہ چہ ٹینگاں بدکاری کتا ٹینگ بہر جاوہر و حرام انت و اے
ڈول ہرچ کما تی عے بیت آکل ناپاکنت توری ٹینگ اے کار و گوں رضا و دل کشتی و بکنت یا بہ زبردستی و نادل کشتی۔ البت اگر ٹینگ ملوٹنت و آستان
محض پے دنیا و ادنائیں فائدگ زبردستی بکنا ٹینگت تو سہنگت اے زیات و بال و وزن بے شرمی و دسیل انت۔ خدا چہ بدکاری و بے شرمی و ہر کس بے گنیت

فل یعنی زنا پنچوش بد انت کہ جبر و اکراہ و بعد ہم بد

مانیت بے حق تعالی محض چہ و تی رحمتاں "مکرہم" و

بے دسی و بڑگی و گندان و درگزر فرما ٹینگت۔ مرے

جاوہر و زبردستی کنگ سکس عذاب دیگ بیت

و زبردستی کنگیں و سر رحم کنگ بیت۔

و یعنی ماں قرآن نصیحت، احکام و پیشی قومانی

عبرت نکس داستان بیان کنگ بوٹنگت تاکہ چہ خدایا

ترسو کیں مردم آستان اشکان و عبرت حاصل کت

بکنت و و تی انجام و بابت و فکر بخت یا چہ مثلاً

مِنَ الَّذِينَ خَلَقُوا" و مراد چوش بہ بیت کہ پیشی

امتنانی سر ہم چہ ڈول و حدود و احکام جاری

کنگ بوٹنگت کہ آیان پے رنگ و مذکور بوتنت و

لہتے قصہ ہم چہ "افک" و قصہ و ڈول و پیش

اھنتت کہ امرے سورت و بیان کنگ بوٹنگ

گرا چو شکہ اللہ تعالی و حضرت مریم صدیقہ و حضرت

یوسف صدیق و دشمنانی بھتان و برات ظاہر

فرما ٹینگت عاٹشہ صدیقہ بنت الصدیق و برات

و زری ہم داں قیامت و قائمی و صادقان و قلوب

تو کا نقش فی الحجر فرما ٹینگت و دشمنان سیاہ و کت۔

فل یعنی چہ اللہ ذات و زمین و آسمان و رزق

و آبادی انت آئی و مدد بیت تو کمل ویران بت (نوح)

درست مخلوق و نور چہ ہمائی و جود و رستگ ماں

ماہ روج استاراں، فرشتگاں، نبیاں و ولیاں برج

سرظا ہری یا باطنی روشنی بہت انت آستان چہ

ہما نور و منبع و استفادہ کر تگ، ہدایت و معرفت و

ہرچ روشنی یکے و سر بیت چہ ہما بالائیں بارگاہ و

سر بیت تمام علویات و سفلیات چہ ہمائی آیات

تکوینیہ و تنزیلیہ و منور انت۔ حسن و جمال یا خوبی و

کمال و چیزے جلوہ جاسے اگر بہ نظر کیت آہائی

نورانی دیم و مبارکیں ذات و جمال و کمال و شہامت

ماں سیرت ابن اسحق و نبیہ انت کہ ماں طائف و

و ہدیکہ مردماں و اجہیں نبی سو کی کت تو داجہ و

زبان و سر اے دعائے "أَعُوذُ بِنُورٍ وَجْهِكَ

الَّذِي أَشْرَقَتْ لَهُ الظُّلُمَاتُ وَصَلَحَ عَلَيْهِ أَمْرُ

الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ أَنْ يَجْعَلَ لِي عِزُّكَ أَوْ يَنْزِلَ بِي

سَخَطُكَ لَكَ الْعُقْبَى حَتَّى تَرْضَى وَلَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ"

الآباد اللہ۔ ماں تہا ریں شپاں و اجہ و تی رب "أَنْتَ نُورُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ" گوشان و توار پر جگ ات و و تی گوش چم و دل ہر عضو بلکیں ماں مود

مود و چرا تی ذات و نور طلب فرما ٹینگ۔ و آخر بطور خلاصہ فرما ٹینگ "وَأَجْعَلْ لِي نُورًا" یا "وَأَعْظِمْ لِي نُورًا" یعنی منی نور و زیات بکن بلکیں منارا

نور در نور جوڑ بکن۔ و ماں یک حدیث و ہست "إِنَّ اللَّهَ خَلَقَ خَلْقَهُ فِي ظِلْمَةٍ ثُمَّ أَلْقَى عَلَيْهِمْ مِنْ نُورِهِ فَهَسَنَ أَصَابَهُ مِنْ نُورِهِ يَوْمَئِذٍ أَهْتَدَى

وَمِنْ أَخْطَاهُ ضَلَّ" (فتح الباری منہج) یعنی ہر کس آوہد چہ اللہ نور (توفیق) و بہرے رست آئی و ہدایت رست و ہر کس رد کیت اگر اہ بوت

معلوم بہ بیت کہ چو شکہ اللہ تعالی و دگر صفات مثلاً سمع، بصر وغیرہ و چیزے کیفیت و کس بیان کت نہ کنت ہے ہما آئی و نور و صفت انت، ممکنات و نور و

سراقیاس کنگ مہبت۔ پے زیاتیں گیش و گیار و امام غزالی و رسالہ "مشکوۃ الانوار" چارگ و وانگ بہ بیت۔

ہے صفحہ و فوائد : فل یعنی چونا تی و چہ اللہ پاک و نور و تمام موجودات و جود قائم انت بے ہما مومناں کہ ہدایت و کنگ و سر انت

آیاں چہ خداوندی نور ہدایت و عرفان و ہرچ خاص و نادر رسیست آئی مثال اے ڈول و بغیرت چو شک کہ یک مومن قانت و ہم چو یک طافے و
 بیما انت کہ آئی تو کا یک استارے ترپوکیں ماں قذیل (شیشک) و ایرانت، اے شیشک آئی و قلب (دل) بوت کہ آئی و تعلق گوں عالم بالا
 انت ماں آقذیل (شیشک) و معرفت و ہدایت و چراغ روشن انت، اے روشنی چہ ہنچیں صاف و صفائیں و لطیفیں تیل و حاصل بوگائنت کہ آچہ
 مزین مبارکین درخت (زیتون) و درکیان انت۔ زیتون ہم ہما کہ چہ کتام حجابے و نہ مشرق و انت نہ مغرب یعنی ہج طرف و روتا پ و رکاوٹ نیست
 ماں سرچیں میدانے و اوشتوک انت کہ آئی و سر صاحب و بیگاہ ہر دونیں و ہداں روچ و شہم کپنت۔ چہ تجربہ و معلوم بوتگ کہ اے ڈولیں تیز و
 تیل ہنگت زیات لطیف و سنا بیت۔ الغرض آئی و تیل اینکہ صاف و ترپوک انت کہ چاس و پیش دارگ و پنچوش معلوم بیت کہ و تاوت روشن بیت۔
 اے تیل منی خیال ہما حسن استعداد و توفیق و نور انت کہ آچہ مبارکین نور و القاء و چہ بد و فطرت مومن و دست کپت چو شک کہ برز و ماں فائدہ و گوست
 و چو شک شجرہ مبارکہ را "لَا شَرَّ قِیَۃٍ وَلَا غَرْبَیَہ" فرمائینگ ات۔ آریانی نور ہم چہ جہت قید و آزاد انت۔ خلاصہ چو شش بوت کہ مومن و دل شیشک
 باز صاف بیت و چہ خدا و توفیق و ماں آئی و حق و قبولیت و یک ہنچیں قابلیت پدرا بیت کہ باکس و ڈیل و پیش دارگ و ابیدہ روک بوگ و تیار بیت یوں
 جاہیک کہیں اس ظاہر بیت یعنی وحی و قرآن و تیز و روشنی و آئرا مسکت ہما دماں و آئی و فطری روشنی شہم گریٹ ہمیشی و را نور علی نور
 فرمائینگ۔ باقی اے کل اللہ تعالیٰ قبضہ انت ہر کس و بواہیت و تی روشنی و بدنت و آوت شرنانت کہ کیا اے روشنی سروک لوٹیت
 کیا سروک نہ لوٹیت۔ اے عجیب و غریب مثالانی بیان کنگ و مقصد ہم ہمیش انت کہ قابلیت داروکیں مردمان و بصیرت و یک روشنی و
 دست بکپیت حق تعالیٰ و تمشیل و مناسب موقع و محل و بخوبی زانت و گہ کتام کسے و چو شش قدرت حاصل بیت کنت کہ اے ہمیں موزون و جاہیں
 مثال پیش کت کپنت و میترافرائینیت کہ آروشنی دست کپیت چریشی کہ ماں ہما مسیتاں کاملین مردم صاحب بیگاہ عبادت و بندگی کنت اودا
 و لگو شش گور کپنت۔ (تنبیہ) مفسراں اے تشبیہ و تقریر باز پیا گرتگ۔ حضرت شاہ صاحب و ماں موضح القرآن مزین عمیق و لطیف تقریر
 کنگ مگر بندہ و خیال ہرچ توجیہ اہت آئنتہ کنگ بوت و للناس فیما یعشون مذاہب۔ واضح بہ بیت کہ ماں "یوقد" و "وَلَوْلَا تَمَسُّسُہُ
 نَارُ" و ہرچ تشبیہ و طرف اشارہ انت من ماں مشبہ و آئی و جاگہ و وحی و قرآن گرتگ۔ آئی و ماخذ ہما فائدہ انت کہ آئرا و اجہ شاہ صاحب
 ماں مَثَلُہُمْ کَمَثَلِ الَّذِی اسْتَوْقَدَ نَارًا "و کرتگ و آئی و تائید چہ صحیحین و یک حدیث بیت کہ آئی و الفاظ واجہ و چو شش فرمان کنت انتما
 مَثَلِی وَمَثَلِ النَّاسِ کَمَثَلِ الَّذِی اسْتَوْقَدَ نَارًا فَلَمَّا اَضَاءَتْ مَا حَوْلَہُ جَعَلَ الْفَرَاشُ وَهَذِهِ الدُّوَابُّ الَّتِی یَقَعْنَ فِیہَا الْخ
 و ل آئیانی تعظیم و تطہیر و حکمی بیان کت یعنی آئیانی حال شونی کنگ لوٹیت و چہ ہر قسم و گندگی و چہ ناہودگیں کارباراں و دور دارگ لوٹیت ماں مسیتانی تعظیم
 اے ہم داخل انت کہ اودا سرواں و دور کعت تحیۃ المسجد بواہیت و تسبیح و تہلیل، تلاوت قرآن و غیرہ کلیں ذکر مریشی شامل انت و ل یعنی ماں تمام
 مناسب و ہداں خدا یاد کنت۔ بہتیں مفسراں گوشتگ کہ چہ "عندو" و صاحب و نماز مراد انت و چہ "اصال" و باقی چادیں و ہداں نماز مراد انت چیکہ
 اصیل و لفظ چہ روچ و زوال بگر دانکہ دومی صاحب و گوشتگ بیت و یعنی روزگار و گروچیل آئیانی چہ خدا و ذکر و غافل کت نہ کنت و نہ آیاں و احکام
 خداوندی و سر عمل کنگ جان و دزنت۔ مزین چہ مزین سوداگری یا ادنائیں خرید و فروخت چہ چیز آیاں چہ خدا و ذکر و دور داشت کت نہ کنت۔ حضرات صحابہ و نشان
 ہمیش ات و ل یعنی آریج و دل ہما خبر انت کہ چہ پیش آیاں نہ زانتگ۔ چہ ہم ہما بینا کیں چیزاں گندنت کہ اشانی سرچہم ہجر نہ کپنت، ماں قلوب بے نجات و توقع
 پیدا بیت و برے ہلاکت و خوف پیدا بیت، چہ برے راستیں نیگا و برے چتیں نیگا چارنت کہ باری چو نکائی ماراد نہ کپنت یا چہ کجام نیگا اعمال نامہ دست و دیگ بیت۔
 و ل یعنی نیکی کرائی واسطہ ہرچ دادے مقرر انت آرسیت و چہ حق تعالیٰ و فضل و ہنگت زیات دیگ بیت کہ آئی و گیش و گوار و حد بندی ہنوں بیت نہ کنت و ل یعنی آئی
 گواراں کی نیست انت اگر جنتیان بے حد و حساب عنایت کنت چہ مشکل نہ انت و ل کافر و دو قسمیگنت یکے ہایاں کہ و تی عقیدہ و خیال و رو و آیاں جو انہی کار
 کنت و پنچوش فہمت کہ چہ مرگ پیداے آئیانی کار و کانت حالانکہ سر ظاہر و یک کارے خوبیں ہم بہ بیت بلے چہ کفر و شومی و سبب اللہ و گور و مقبول و معتبر نہ بیت
 اے رو کپتگیں کافرانی مثال اے ڈول انت کہ نیر و ماں یک پے و چہ دور و یک تنگیں مردے و آپ و ادیست کہ در حقیقت و آہا پے ترپوکیں ریکے ات تنگیں
 مرد و چہن و ہلا ہوشی و تاراپ آپ رسیست تو گندنت کہ اودا آپ چہ نیست البت نوں پرانی و ہلاکت و ساعت سرونگت و اللہ تعالیٰ تمام عمر و حساب
 و داد و واسطہ آئی و دیا موجودات چنانچہ چہ حشر و ارمانی و ہدا اللہ پاک آئی و تمام زندہ و حساب ماں دماں و گیش و گوار کت چیکہ آئی و گور
 حساب و داد ویر نہ بیت۔ ہما دماں و تہا میں عمر و غفلت و ناشرانی حساب و آئی چک جنگ بوت۔ دومی قسم ہما انت کہ آچہ سر بگر دان پاد و پینزک و
 دنیا و لذتانی تو کا غرق و جہل و کفر و ظلم و نا فرامی و تہا و کیانی تہا لگ و رکائنت آئیانی مثال و دیم تر و بیان فرمائینگ۔ آئیانی گور و روشنی و اینکہ ہم شہم نیست ہمینکہ کہ سراب
 سر و درو و نظر آتکنت۔ اے مردم خالص تہا روکیانی و تن ماں تیل لچانی تو کا بند انت چہ ہج جانب و روشنی و شہم داں اشاں سر نہ بیت۔
 و ل یعنی زر و توکا، رت و دریا و تہا ری پرانی سر طوفانی موجاں کر یکے آدگر و سر سرکیان بنت۔ پدا اے درستانی سر و سیاہیں جہر و شپ و و ہد فرض کنگ
 بہ بیت گڑماں اے تہا ریاں اصناف بیت و ل یعنی و تی دست و چست کناں و تی چٹائی و دیا بدایت تو تہا روکی و سبب آوتی جہندہ دست و دیست کت نہ کنت۔
 و ل جہز ماں مومنانی ذکر کہ "یَهْدِی اللہُ لِنُورٍ مِّنْ نِّشَاءُ" فرمائینگ اے جملہ ہما ہی مقابلہ و بوت یعنی ہر کس خدا تعالیٰ توفیق نور نہ دنت آئرا کہ کتام کس
 روشنی سرکت کنت۔ اشانی استعداد بدات توفیق اس نہ بوت و ماں زر و گناں کپان و اشاں روشنی و تہا میں دروازگان و دپ پر و تابندہ کتنت نوں روشنی و
 نور بیت توجہ کماست۔

و شاید باری مرغانی ذکر جدا همیشه فرمائیت کہ اے ماں ہا و ہدے ماں زمین و آسمان و میانجی و مخلوق بنت و ارشانی اے داب ماں گوات و بال کنگ قدرت و یک مزین نشانی آیت و یعنی حق تعالیٰ و ہر یک چیزے و آئی و جاوے و مناسب ہر ج دستورے انابت و بندگی و تسبیح خوانی و الہام فرمائیت آئرا سریدہ لوان آیایا و تی وظیفہ و ورد کنوک آنت بے افسوس و ارمانی کپ ایش انت کہ بازی انسانے غرور و غفلت و ظلمت و تہار و کیاں عرق لوان و حقیقی مالک و یاد و غلامی و وظیفہ و ادا کنگا زہر انت۔ (تنبیہ) مخلوقات و تسبیح و ردا ماں پانزدہی جزو ربع و قریب و چیزے مضمون گوستگ باید انت کہ ہمودا چارگ بہ بیت۔

ماں یک حدیثے و ہست کہ حضرت نوح علیہ السلام و تی چکان و تسبیح و انگ و بارو و وصیت کت و فرمائیت « و انھا الصلوٰۃ الخلق » ہمیش انت اے دگہ مخلوق و نماز و یعنی آیانی بندگی و تسبیح و توری شما سریدہ بیت۔ لیکن حق تعالیٰ و درست معلوم انت کہ کئے جے کنت و یعنی بخوش کہ آئی و علم ہر چیزے احاطہ کنوک آئی و حکومت ہم تمام علویات و سفلیات و سرا حاوی انت و کلان و آخر کار بہ ہائی گورا و اتزی کنگی انت۔ دیم ترا و تی حاکمانہ و قادرانہ کار گزاریاں بیان کنت۔ و یعنی اول سرا جبرانی کسانیں کسانیں ٹکر چست بنت پدا اشان یکجا لوان و مزین جبر بنت۔ پدا جبرانی تل و سرا تل یک جاہ کنت۔

و یعنی جوش کہ ماں سر زمین و سنگ و ڈوکانی کوہ انت تہتیں سلف و قول انت کہ بے ڈول و ماں آسمان و تر و نگلاں کوہ انت و اجہیں مترجم و بے بے روء ترجمہ کنگ لیکن زیات راج و قوی قول ایش انت کہ چہ «سما» و جہر مرادات۔ مطلب جوش لبوت کہ چہ جہراں کہ آجو کوہاں کشف و گران انت تر و نگلاں گوارینیت کہ چہ ایاں باز کس و جانی و مالی تاوان بیت و باز کس سلامت دارگ بنت۔ و یعنی گروک و روشنی اینکر تیز بیت کہ چم خیرہ بنت قریب انت کہ چانی روک ہلاک بہ بیت۔ و یعنی روح و پدش و شیع پدروچ بہ ہائی قدرت و کیت ہائی و تی جند کدی شیع کدی روح و کم یاگیش کنان بیت و آیانی گرمی و چہ چہ در و سار تی و چہ گرمی و بدل کنت۔

و یعنی باید انت کہ قدرت و چوشیں مزین شانیں نشانیاں و گندان انسان بصیرت و عبرت حاصل بکنت و بہ ہماشہنشاہ حقیقی و نیمگا گوارستیں دل و رجوع بکنت کہ ماں ہائی و قبضہ اے تمام تصرفات و سر و چہرین کارانی مہار انت۔ و اے ردا سفد ہمی چیز و سیومی رکوش و آیت و جعلنا من الماء کل شیء حتی و فاندگ چارگ بہ بیت۔ و چوشکہ مار و ماہیگ۔

و چوشکہ انسان و باری مرغ و چو کہ گوک و گامیش و یعنی کتام جانورے و چہ چار و زیات پاد بدنت توہج بعید نہ انت آئی و لا محدود قدرت و مشیت و کس محصور کت نہ کنت۔

۵۵۵ قد افلح ۱۸ النور ۲۳

الَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالطَّيْرِ
تو ندیت چہ کہ پے پاکی اللہ یاد کنت ہر چیکہ ماں آسمان و زمین و بندیت و باری مرغ
صَفَّيْتُ كُلَّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُ وَتَسْبِيحَهُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ بِمَا
کہ بارش پشانتگنت و ہر یکہ عزانت و تی عبادت و اللہ شرزانت ہر چیکہ
يَفْعَلُونَ ۝ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۝
آکنت و اللہ بادشاہی انت ماں آسمان و زمین و اللہ نیمگا بچستری انت
الَمْ تَرَ أَنَّ اللَّهَ يُزْجِي سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُ ثُمَّ يَجْعَلُهُ رُكَّامًا
تو ندیت چہ کہ اللہ ہکلیت جنر پدا آیایا و ہور بندیت پدا کنت آیایا چک پے چک
فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ وَيُنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ مِنْ جِبَالٍ
گرا تو گندے ہور کہ در کپیت چہ آئی و تہا و ویردنت چہ بڑا چہ کوہاں
فِيهَا مِنْ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِ مَنْ يَشَاءُ وَيَصْرِفُهُ عَنْ مَنْ
کہ ماں آئی و تہا بیت چہ تر و نگلاں پدا دوری دنت بہ ہر کسہ سرا کہ بلوٹیت و و۔ بچینیت چہ ہر کسہ و
يَشَاءُ يُكَادُ سَنَا بَرْقِهِ يَذْهَبُ بِالْأَبْصَارِ ۝ يُلْقِي اللَّهُ الْبَلْ
کہ بلوٹیت کہ منتگ کہ آئی و گروک و شہم ببارت چانی بنیانی و ک بدل کنت اللہ شپ و
وَالنَّهَارِ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَعِبْرَةً لِّأُولِي الْأَبْصَارِ ۝ وَاللَّهُ خَلَقَ كُلَّ
و روح و ماں اشی و تہا گوش گرگ و جاگ انت پے چم پچاں و اللہ پیداکنگ ہر
دَابَّةٍ مِّنْ تَحْتَ بَنَآئِهِمْ مِّنْ يَّمْشِي عَلَى بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَّنْ
سندہ و چہ آپ و فل لہتہ چہ آیایا ہماشت کہ پے لاپ روت و ولہتہ چہ آیایا
يَمْشِي عَلَى رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّمْشِي عَلَى أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللَّهُ مَا
پے دوپاد روت و ولہتہ چہ آیایا پے چار پاد روت و پیداکنت اللہ ہر چیکہ
يَشَاءُ إِنَّ اللَّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ لَقَدْ أَنْزَلْنَا آيَاتٍ مُّبِينَاتٍ
بلوٹیت۔ بیشک اللہ پے ہر چیزے قادرنت و ک پے تحقیق دیمیں دانگنت آیات روشنیں۔

مزل ۲

دل تکوینی و تنزیلی نشانیاں اسکر صیاف و ظاہر انت کہ آیات گندان و اشکناہ و بایر انت کہ حج کس رد مکیست لیکن تجکیں راہ و ہا کس قدم جنت کہ آتزا خدا تعالیٰ و ہدایت و توفیق دانتک لکھانی حساب مردم اسے سرچیں نشانیاں گندیت بے انجام و اعتبار آیانی گندگ نہ گندگ برابر انت۔ فل اسے منافقانی ذکر انت کہ آیانی گون زبان و ایمان و اطاعت و دعویٰ ظاہر کنوک انت و وہدیکہ عمل و وقت آتکنت تو بد انکارش کتکت حقیقت الش انت کہ ماں آیانی دل و چہ شروع و ایمان و انقیاد موجود انت سر زبانی چہر یکہ دعویٰ اش کتکت آئی و حقیقت ہما و ہدہ معلوم بوتکت کہ آیانی چکاس و امتحان گرگ ہوتیں فل یعنی اگر آیانی جیرہ گون کسے و بوت و چوش فہنت کہ مانا حقین، ہا و ہد اگس دوی فرق بگوشت کہ بیا برویں و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و اسے معاملہ و فیصلہ و کنس تو اسے منافق بریشی رضا مند نہ بنت چیا کہ اشان زانت کہ و اچہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم رو رعایت و بغیر حقین فیصلہ کنت کہ مرشی و آیانی تاوان بیت حالانکہ چہ پیش دعویٰ گنو کتکت کہ ماں اللہ و رسول و سر ایمان آرگ و آئی و حکم و منگ و تیاریں۔ نوں آد دعویٰ کجاشت۔ البت بند جبر و اگن کتام یک معاملہ و حق اشانی جانب و بہر بیت تو آوقت و گون اشتانی گردن جہل کنان و اچہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و بارگاہ و حاضرینت و فیصلہ و دار و مدار و اچہ ذات و سر ابر کتکت چیا کہ آلم و زانت کہ چہ عدالت فیصلہ بہ منے حق و بوگی انت گدا اسے چوین ایمان و سلائے بوت اسے و محض ہو اچہ سستی و یک رنگے بوت۔ فل مرض ایشنت کہ خدا و رسول و راست اش منیت لیکن حرص اش نفیست کہ حکم و رو و عمل بکنت چوش کہ نادراہ لویت کہ پاد بخت بے پاد چست نہ بنت۔

فل یعنی خدا و رسول و بابت اشان رد و ارتگ و و اچہ نبی و صداقت یا اللہ و وعدہ و وعید و تو کا اشان و شک و شبہ انت یا چوش گان و انت کہ اللہ و آئی و رسول آیانی محاللات و انصاف و برخلاف فیصلہ کتکت ہمیشکا ماں آئی و عدالت و جیرہ و برگ و تیار نہ بنت۔ نوں بایر انت کہ اشان یا د بدارنت اودا و ظلم و بے انصافی و احتمال چچ نیست البت اشان بوت ظلم کنگ و سرالانک بستگ دل مانگ انت کہ و تی حق و سرجمی و وصول بکنت و دگران و یک پیسہ ہم مدینت ہمیشکا چوشیں معاملہ بان و ماں خدائی عدالت و برگ و چہ ترس و لرزنت کہ ماں اسے رد آیانی الم زانت کہ رسول و فیصلہ مے برخلاف بیت۔ اسے احوال منافقان و بار و آت دیم تر و اشانی مقابلہ و مخلصین مردمانی اطاعت و فرمانبرداری بیان فرمانیت۔ فل یعنی راستیں مسلمان و کار چوش انت و بایر انت کہ ہمچوش بہر بیت کہ ہر وقت کہ بہ کتام کارے و برد آیانی خدا و رسول و طرف و

توارجنگ بہر بیت توری سر ظاہر مریشی و آیانی نفع برسیست یا نقصان یک دمانے ہم دیر نہ کنت ہما ساعت و سمعا و طاعة و گوشان خبر و منگ بنت ماں حیشی و آیانی صلی خیر و حقیقی نجات و راز پوشیدہ انت و یعنی ہر کسے اسے ساعت و فرمانبردار بہر بیت گوستگیں رد کار یانی سر ایشومان ہوان و وچہ خدا و ترسان و توبہ بکنت و آئندہ چہ بدیں راہ و یک گور ہوان و کام بخت پہ ہما و دنیا و آخرت سوب مندی انت۔

وَاللّٰهُ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ وَيَقُولُونَ

وَاللّٰهُ هَدَيْت دنت ہر کسے و کہ بویت پہ تجکیں راہ و فل و گوشت کہ

امَّا بِاللّٰهِ وَبِالرَّسُولِ ۝ و اطمعنا ثم يتولى فریق منہم من بعد

ما ایمان آرت پہ اللہ و پہ رسول و حکمیں من ات رند ایشنت ماندت روت یک جاعتے چہ آیانی رند چہ

ذٰلِكَ وَمَا أُولٰٓئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ ۝ وَاِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى اللّٰهِ وَرَسُولِهِ

خبر و و اشان مؤمن فہنت و و وقتیکہ توارجنگ بنت پہ اللہ و رسول و نیگما

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اِذَا فَرَیْقٌ مِّنْهُمْ مَّعْرُضُونَ ۝ وَاِنْ يَكُنْ لَّهُمْ

تا کہ آیانی در میان و فیصلہ بکنت ناگہاں بچارے یک جاعتے چہ آیانی سر دوی کنت و و گان آیانی و چیزے

الْحَقُّ يَأْتُوا إِلَيْهِمْ مُذْعِنِينَ ۝ اِنِّیْ قُلُوْبُهُمْ مَّرْضٌ اِمَّا يَنْتَابُوْا

حق برسیست گرا کانت آئی و نیگما گردن جہل کنان۔ ماں آیانی دلاں بیماری انت کی چہ یا ماں شک و کتکت

اَمْ يَخَافُوْنَ اَنْ يُخَيِّفَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولَهُ ۝ بَلْ اُولٰٓئِكَ هُمُ

یا ترسنت چہ اسے خبر و کہ نا انصافی کنت پہ آیانی سر و اللہ و آئی و رسول بلکہ ہما و تنت

الظَّالِمُونَ ۝ اِنَّمَا كَانَ قَوْلَ الْمُؤْمِنِيْنَ اِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى اللّٰهِ وَ

نا انصاف و بیشک مؤمنانی خبر ہمشت و وقتیکہ توارجنگ بوتنت پہ اللہ و

رَسُولِهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ اَنْ يَقُولُوْا سَمِعْنَا وَاَطَعْنَا ۝ وَاُولٰٓئِكَ هُمُ

و رسول و نیگما تا فیصلہ بکنت ماں آیانی در میان ہمیشش گوشت کہ ایشنت و حکمیں منیت و ہمشت

الْمُفْلِحُونَ ۝ وَاَمِنْ يُّطِيعُ اللّٰهَ وَرَسُولَهُ ۝ وَيَخْشَى اللّٰهَ وَيَتَّقُهُ ۝ اُولٰٓئِكَ

کامیابنت و ہر کسے حکم و بختیت اللہ و آئی و رسول و تبرسیست چہ اللہ و ورد بدنت و تار اچہ آئی و نافرمانی و گرا

هُمُ الْفَائِزُونَ ۝ وَاَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهْدَ اَيْْمَانِهِمْ لَنْ اَمُرْتَهُمْ

ہمشت پہ مراد و رسنت و اللہ و قسم و ورنٹ پہ محکمیں سوگند و کہ اگر تو آیانی و حکم بکنے

لِيَخْرُجْنَ قُلْ لَا تَقْسِمُوا طَاعَةً مَّعْرُوفَةً ۝ اِنَّ اللّٰهَ خَبِيْرٌ

یکدم در کینت (چہ قتی جاگہ) بگوشت قسم مورت۔ فرمانبرداری کتکت ہنچو کہ دستور۔ بیشک اللہ خبر دانت ہر

اول یعنی منافقان گیس ترندیس سوگند و ران ترا تعین یا ینیک کو شئت که مارا شما حکم یکن ات تو کلتیس لوگ و جاگهان یل کنان ما خدا راه و در کیک بالکل تیار یس کس و اجه
اشاره بکنت تو کلتیس مال و زراں اللہ و راه و خج کنان یک گور بیس اے ردا پستہ دیکتوت که اینچکس ندیس پار و ران مفتیس قسم و رگ و رچ حاجت نیست شے فرمانبرداری و حقیقت
معلوم بوت که سر زبانی دعوی کن ات و عمل و وقت و هدے بیثیت تو نرم نرم و کزنرگ بناء کنت باید انت که شمارا ستیں مسلمانانی داب حکم برداری کنان پیش بدارات زبانی سوگند
بچ در و زورنت بند خبر و که شما سوگند و ران اید که بندیاں تی خبر و بابت و یقین بد یا مین ات لیکن اللہ پاک و گور اے و چالاک و فریب کاری در و زور ات و تمام ظاہری و چہری
خبرانی احوال و زانت دیم تر شے لے مکاری و منافقی و پردگ پاشک کنت و ک یعنی پیغمبر و ذمہ و تبلیغ و بار لڈگ بوتگ نول آئی گوں سرجمی و تی حق ادا کت و شے
ذمہ و ہرج بارے لڈگ بوتگت آتصدیق و حق و قبولیت و بار انت و ایدہ آئی و فرمان و ردا گام بجن ات اگر شما و تی ذمہ داری ماران و آئی و حکمانی رند گیری کنت
تو دارین و سوب مندی کشک حاصل کن ات و ماں دنیا و آخرت و شونود بیثیت و اگن نہ پیغمبر بچ تاوان شریعت شے ناشری و سرکشی و تاوان یہ شے چک و کسیت پیغمبر
و تی فرض ادا کنان و عند اللہ چہ تی ذمہ داری و آزارت بوت

دیم ترا رسول و فرمانبرداری و خیزے غم و فوائد و بیان
 فرمانیت کہ آیانی سلسلہ چہ دنیا و بیگ بیت
 اے دیم گوری (خطاب) و اجہیں نبی صلی اللہ علیہ
 وسلم و وقت و مردمان و فرمانیت۔ یعنی جہاں ہر کس
 اعلائیں درجہ و نیک و رسول صلی اللہ علیہ وسلم و کاملین
 زندگیری کنوک انت چہ رسول و زنداں زمین و
 حکومت دنت و ہرچ دین اسلام خدائے دوست بیت چہ
 ہمایانی دست ماں دنیا و آثر اقامت کنت۔ چویش بگوش کہ
 ہنجوش ماں اختلاف و لفظ اشارہ انت کہ آمدان
 محض دنیاوی بادشاہی دُول و نہ بنت بلکین و اجہیں
 محمد صلی اللہ علیہ وسلم و جانشین ہوان و آسمانی بادشاہت
 اعلان کنت و برحقین دین و بنیادال مضبوط و محکم کنت
 و خشکی و تری و ہمائی و دہشت و برجم دارانت
 آوقت و مسلمانان کافرانی خوف مرعوب کت نہ کنت
 آگوسر جہیں دلجمعی و امن و ایمنی بہ و بی پروردگار و
 عبادت و گلایش بنت و ماں دنیا و امن و ایمنی و
 دور دورہ بیت۔ شرف مند و مقبولین بندہ یانی
 ممتازین شان اے بیت کہ آخالص یکتائین خدائے
 بندگی کنت کہ ماں آئی قد ذرہ مے ہم شرک آوار
 نہ بیت، شرک جلی و دل شرک خفی و گوات ہم آیانی
 گور و نہ گوزیت۔ ایوک یکیں خدائے غلام بنت، چہ
 ہمائی و ترست، چہ ہمائی و ذات و امید کش انت
 بہ ہمائی و سر بھر و کنت، آیانی زند و مرگ بہ ہمائی
 رضا انت کتام دگہ ہستی و خوف و ترس آیانی گور و
 چہ ہم نہ جنت و نہ کتام دگہ کسے و وشی و ناوشی و
 غم و دارنت۔ الحمد للہ کہ پاکیں رب و اے وعدہ
 چاریں خلفاء رضی اللہ عنہم و دست و سرجم بوت
 و دنیا و اے عظیم الشانین پیشین گوئی و یک یک حرف و
 مصداق چنان وت دلست۔ چہ چاریں خلفاء و بدہم
 چند اسلامی بادشاہان و قتا فوقتا اے ہمیں ماں دنیا و
 آیان بوتنت و ہدیکہ اللہ پاک بلوٹیت دیمتر اسم آیایں بنت
 چہ احادیث و معلوم بوت کہ آخری خلیفہ امام مہدی
 بیت کہ در بابت و آئی عجب بشارات بیان کنگ بوتگنت
 آخدا و سرزمین و گون عدل و انصاف و برکت و خارق
 عادت جہادنی سبیل اللہ و رھندہ اسلام و کلمہ بالا

تَعْمَلُونَ ﴿٥٦﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا
 كُفْرُكُمْ إِتِلَافٌ بَيْنَكُمْ وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٥٧﴾ وَآتَى رَسُولُهُ مِنْ عِنْدِ رَبِّهِ
 عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مِمَّا حُمِّلْتُمْ وَإِنْ تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا وَطُ
 آئی و چکا ہا باریت کہ پر کنگ بونگ و شمع چکا ہا باریت کہ شمار پر کنگ بونگ اگر آئی و خبر و گرت گڑا راہ گنیت - و
 مَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٨﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا
 نہ انت پیغمبر و سرانگہ رسینگ صاف صاف و وعدہ کنگ اللہ و گون ہا کساں کہ ایمانش آرت
 مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ
 چہ شما و نیکیس کارش کت کہ فرود جانشین کنت آیان و مازین و ہنجو کہ جانشینی کنگنت
 الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ
 ہما کہ چہ آیاں پیش بونگنت و پہ حکمی و جاگہ دنت پرایاں آیاںی ہما دین و کہ پرایاں پسند کنگ
 وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ
 و آیاںی خوف و بدل و آیان و امان دنت - منی بندگی و کنت ، شریک کنگنت
 بِي شَيْءٍ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْفَاسِقُونَ ﴿٥٩﴾ وَ
 گون من چچ کسے و ہر کیکہ ناشکری بکنت رند چہ اشی و گڑا ہشت نافران و
 أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٠﴾
 قائم ہدایت نماز و بدیث زکات و پہ رسول و حکم و سرابروت تاکہ ہر شمار کنگ بیث
 لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَمَا لَهُمْ مِنَ النَّارِ
 تو گمان کن کہ اے کافراں و مبراٹینت مارا پہ تجگ ماں زمین و آیاںی جاگہ دوزخ و آس انت -
 وَلَيْسَ الْبَصِيرُ ﴿٦١﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَآذِنَكُمْ الَّذِينَ مَلَكَتْ
 و آبدس جاگہ و مسلماناں بایدنت کہ اجازت بگرنٹ چہ شما ہما کہ شمع غلام و
 أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ مِنْ قَبْلِ
 مولدت و وہا کہ پہ بلوغت نہ سنگنت چہ شما سے وقت و - پیش چہ

منزل ۴

کنت اللهم احسننا في زمرته والرفقنا شهادة في سبيلك انك واسع المغفرة وذو الفضل العظيم - (تنبیه) حرب استخلاف و آیت و خلفاء اربعہ و
 بمن شانداري فضيلت و منصب ظاہر بیت - ابن كثير و اے ردا چہ نبوت و دور و باری و بکر و ال کہ عثمانی عہد و باری و فتوحات و درجہ بدرجہ بیان کنگ و آخر و اے
 الفاظ نبشتہ کرتگ و ”و جبی الخراج من المشارق و المغرب المحضر امیر المؤمنین عثمان بن عفان و ذلك ببركة تلاوته و دراستہ و جمعہ الامۃ
 علی حفظ القرآن و لهذا ثبت فی الصحیح ان رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم قال: ان اللہ زوی الارض فرأيت مشارقها و مغاربها و سیبلغ ملک امتی
 ما زوی لی منها فیا و عدا نا اللہ و رسولہ و صدق اللہ و رسولہ ففسأل الایمان بہ و رسولہ و القیامہ بشکرہ علی الوجه الذی یرضیہ عنا «
 وک یعنی چو شیش مزن شائین انعامی ناشکری ظاہر کنگ سکین مزن نیا فرمان و کارانت حضرت شاہ صاحب فرماینت کہ سر کسے خلفاء اربعہ و خلفان و چہ آیلان فضل و شرف و منکر نبوت - چہ
 لفظان آئی و احوال فہمگ نبوت رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ و یعنی چہ خدا و رحمت و

وہ گرگ لوٹ ات۔ تو شام ہم سے دوستیا کی بندیا کی راہ اختیار کریں ات و آراہ ہمیشہ انت نماز قائم کنگ، زکوٰۃ و ادا کنگ و ماں زندگی و تمام راہبندان اجنبی و حکمانی سرگام جنگ اللہم اردقنا متابعت رسولک صلی اللہ علیہ وسلم و توقنا علیہ و الحقنا بالصالحین آمین و اے نیکیں بنیانی بالمقابل مغضوب و رد کارس مردمانی انجام و آخرانت۔ یعنی و ہدیہ نیکان ملک حکومت و زمین و خلافت عطا کنگ بیت کا فرود کارانی تمام مکرو و تدبیر برشت و بروش بنت اللہ ارادہ و کس نگینت کنت نکنت۔ اگر ماں تمام خدائی و اینگر و آنکر تجائی سرگردان بہ بنت پدایم آو تارا چہ خدائے منراء رکھینت کنت نکنت یقیناً اگر ماں جہنم و بندہ خاندہ و رگی بیت و ک یعنی مولد و غلام۔ چار رکوع ساری و استیذان و مسئلہ و ذکر ات، اے ہمائی و آخرانت ماں میانجی و خاص خاصیں جاوری رداد کہ دگر مضمون بیان ہو تنت۔

ہے صفحہ و فوائد: و یعنی ہاں لے شیں و ہداں عموماً زاندریں گد کنگ بنت یا دپسگ و آگاہی و لباس تبدیل کنگ بنت و گون لوگ بانک و مخالطت ہم گیشتر ہے و ہداں بیت، کدی چہ فجر پیش یا نیم روج و ہدے مردم غسل کنگ و ارادہ کنت و لوٹیت کہ کسے بریشی معلوم دارم بیت ہمشکا حکم دیگ بوت کہ ماں اے سٹیں و ہداں نابالغیں بجک مولد و غلام ہم اجازت گرگ و آیک لوٹیت۔ اے دگر و قتال آیاں مثل اجنبیاں اجازت گرگ و حاجت نیست البت اے دگر گت ایت کہ کد ام شخصے و قی مصلحت و روء اید کہ و ہداں ہم اجازت حاصل کنگ و چارہ بخت و یعنی برز ابیان ہو تگین و قتال چہ بنیر اید کہ باقی و ہداں عادی مردم یکدگر و گور و روء آ کنت چرایاں نابالغیں بجک یا ٹینگ غلام و ہر و ہدے اجازت گرگ و حاجت نیست انت چیکہ اے پیا پابندی جنگ باز تگی و کار و بار باز مہتل بیت کنت کہ چوشیں گپ حق تعالیٰ و مصلحت و بر خلاف انت۔

و یعنی بجک دانکہ نابالغ انت اے سٹیں و قتال چہ ابید باقی و قتال اجازت و بغیر و واکت کنت ہر وقتیکہ بلوغت و سٹ سر بوت گد آئی و حکم بالغیں مردمانی پیا انت کہ آئی حکم ماں ساری و آیت و چوش اہتگ یایہا الذین آمنوا لا تذکروا انبوتاً غیر بیوتکم حتی تستانسوا و تسکتوا علی اہلہا۔

و یعنی حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی پزلاں ماں لوگ و تو کا مٹیں گد پوشنت تو روا انت و پورا پردہ داری بکنت تو بہتر انت و چہ لوگ و آیک و ہدے ہم زیاتیں گداں مثلاً برقع وغیرہ و بکشت تو ہج بلکہ نیست بشرطیکہ ہمازینت ظاہر کنگ مہبت کہ آئی سر پوشی و حکم ماں آیت "و لا یبدین زینتھن" و دیک بوتگ۔ چریشی و اندازہ جنگ بیت کہ ورنائیں جنینانی پردہ داری و خیال و اسلام چکر دار گانت۔

و یعنی اے وفتہ و گرو دار و ظاہری بست و بند انت باقی پردہ توک و تلاں ہرچ گتے جنگ بیت و ہرچ وولیں فتنہ بر پاکنگ بنت یا ددارگ لوٹیت کہ خدا تعالیٰ آدرستان شر آشکنت و زانت ہائی روء گون ہر کس حساب داد کنت و یعنی ہر کارے کہ زحمت ٹینگت آیاں معاف انت (پہل انت) مثلاً جہاد، حج، جمعہ و جماعت و دگر ہے وولیں چیزاں (کذا فی الموضع)

یا مطلب ایش کہ اے معذور و محتاجیں مردمانی گون سلامتیں مردماں ہور ورگ و چہ و تاراد و ردا شنگ ات ایشاں ہے ماں دل و آو تگت کہ بلکیں چہ مٹے ہور ورگ مردماں بد بٹیت و چہ مٹے لہتیں حرکت (سر رپاں) و شکل و صورت و ایشاں و ایذا بہ بیت و اے راست ات کہ لیتے کس و وحشت و نفرت بوتگت اے گپ ہم مہبت کہ لہتیں مومنین مردمان و چہ و قوی داری و سبب دل اے خیال پیدا بوت کہ چوشیں معذور و مرض دار و کیں مردماں گون ورگ و رگ شاید عدل و مساوات و اصول قائم دارگ مہبت، کور تمام و رگاں و لیست نکنت، لنگیں مردم بلکیں دیر و سر بیت و شتریں جاگے دست گرگ ننویت، نادراہیں مردم و حال چا و بدتر انت ہمشکا ایشاں و ہور وارینگ و تو کا احتیاط ایش کر تگت تاکہ ایشانی حق جنگ مہبت۔ دگر ہم یک جا ورے پیش اہتگت کہ اے معذور و بیوس یک مردے و گولاشنگنت آ مرد و ایشاں و ورگ وارینگ و توفیق نہ داشت چہ بے تکلفی و رھبندہ ایشاں بہ و قی بیت، برات، گوہار، ناگو وغیرہ کد ام یک سیادے و لوگ و برتنی بریشی و اے معذور و بے وسان و خیال کنگت کہ ماہتیں اے مرد و گور و بے ایشی و مارا بہ و گزانی گور و رت چو مہبت کہ آٹے ورگ وارینگ دل و گران و ناوشش انت۔ اے تمام احوالانی اصلاح مرے آیت و بیان بوتنت کہ چوشیں مفتیں خیالانی تو کا و تار گزفناں منکن ات اللہ تعالیٰ ماں اے معاملہ و آسانی کنگ گد ایشاں پروتا پرچا تگی کن ات۔

صَلَاةُ الْفَجْرِ وَ حِينَ تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ

صباح و نماز و وقتیکہ کش ات ایر کن ات و قیچان و ماں نیم روج و ورنہ چہ

صَلَاةُ الْعِشَاءِ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ

عشاء و نماز۔ اے سٹیں وقت جاندریشیگنت و ہج گد نیستیں بہ شے سراوندہ پیا یانی سرا

بَعْدَهُنَّ طُوفُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَى بَعْضٍ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ

رند چہ اے و قتال شتر پتر کنت شے گور اگون یکدگر و و ہمید و ل و شربیان کنت اللہ

لَكُمْ الْآيَاتُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝۵۸ و اذ ابلاغ الاطفال منكم الحلم

و قی آیتاں ماں شے دیم و اللہ شتر زانت بختہ کار انت۔ و وقتیکہ برسنت نابالغاں چہ شاپہ بلوغت و

فَلَيْسَتْ اِذْنُ اَكْبَا اسْتَاذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ

گر آیتاں اجازت گرگ لوٹیت ہنجو کہ اجازت گتیاں کہ چہ آیاں پیش بوتگت و ہمید و ل و شربیان کنت اللہ

لَكُمْ اٰيَاتُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝۵۹ والقواعد من النساء التي لا يرجون

گوشت و قی آیتاں واللہ شتر زانت بختہ کار انت۔ و ہا جنیناں کہ لوگ و نشکنت ہمایاں کہ نکاح و امید شش

نِكَاحًا فَلَيْسَ عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ اَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ

نیستیں گد اپہ آیتاں سر گناہ نہ انت بہ اے خبر کہ بکشت ایر بکنت و قی گیشیں چچاں، چو مہبت کہ و قی و گون

زَيْنَةٍ وَاَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَّهُنَّ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ۝۶۰ لَيْسَ

زینت و ظاہر مہبت و چہ اے خبر ہم بہ ہر بکنت گد اپہ آیاں شتر زانت و اللہ اشکونک الزکنت نہ انت

عَلَى الْأَعْمَى حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرْجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرْجٌ

پہ کور و سر و تنگی و نہ پہ لنگ و سر و تنگی و نہ پہ نادراہ و سر و تنگی

وَلَا عَلَى أَنْفُسِكُمْ اَنْ تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ اَوْ

و نہ پہ شے جندانی سر تنگی بہ اے خبر کہ بوت چہ و قی لوگاں یا چہ و قی پتانی لوگ و یا

بُيُوتِ امَّهَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اِخْوَانِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَخَوَاتِكُمْ اَوْ بُيُوتِ اَعْمَامِكُمْ

چہ و قی ماتانی لوگاں یا براتانی لوگاں یا و قی گوہارانی لوگاں یا چہ و قی پت و براتانی لوگاں

چہ و قی ماتانی لوگاں یا براتانی لوگاں یا و قی گوہارانی لوگاں یا چہ و قی پت و براتانی لوگاں

چہ و قی ماتانی لوگاں یا براتانی لوگاں یا و قی گوہارانی لوگاں یا چہ و قی پت و براتانی لوگاں

چہ و قی ماتانی لوگاں یا براتانی لوگاں یا و قی گوہارانی لوگاں یا چہ و قی پت و براتانی لوگاں

و حشت و نفرت بوتگت اے گپ ہم مہبت کہ لہتیں مومنین مردمان و چہ و قوی داری و سبب دل اے خیال پیدا بوت کہ چوشیں معذور و مرض دار و کیں مردماں گون ورگ و رگ شاید عدل و مساوات و اصول قائم دارگ مہبت، کور تمام و رگاں و لیست نکنت، لنگیں مردم بلکیں دیر و سر بیت و شتریں جاگے دست گرگ ننویت، نادراہیں مردم و حال چا و بدتر انت ہمشکا ایشاں و ہور وارینگ و تو کا احتیاط ایش کر تگت تاکہ ایشانی حق جنگ مہبت۔ دگر ہم یک جا ورے پیش اہتگت کہ اے معذور و بیوس یک مردے و گولاشنگنت آ مرد و ایشاں و ورگ وارینگ و توفیق نہ داشت چہ بے تکلفی و رھبندہ ایشاں بہ و قی بیت، برات، گوہار، ناگو وغیرہ کد ام یک سیادے و لوگ و برتنی بریشی و اے معذور و بے وسان و خیال کنگت کہ ماہتیں اے مرد و گور و بے ایشی و مارا بہ و گزانی گور و رت چو مہبت کہ آٹے ورگ وارینگ دل و گران و ناوشش انت۔ اے تمام احوالانی اصلاح مرے آیت و بیان بوتنت کہ چوشیں مفتیں خیالانی تو کا و تار گزفناں منکن ات اللہ تعالیٰ ماں اے معاملہ و آسانی کنگ گد ایشاں پروتا پرچا تگی کن ات۔

و یعنی شے زیر تصرف و دیگر بوتگ مثلاً کسے و قی چیز وکیل یا نگران جو رکعت و بعد از معروف ترا چہ آتی و رک و اجازت دات .
و یعنی چہ قی مردمانی جا کہاں پہ و رک و چیزان ہر وہد و جت کنگ و حاجت نیست نہ و رک شرم و حجاب بکنت و نہ لوگ و وہند درین بکنت . البت اگر لوگ جنیں آدم و مرد نیکنت گڑا آتی و رضا حاصل کنگ الی انت ، ہور بو ان و رک بورات یا جہاد البوان و . اگر یک شخصے و مرضی مہیت تو گڑا چوشین شخصے و و رک ہرگز روانہ انت . و وہدیکہ دو چار بکپ ات تو دومی و سلام بکوشش ات چیا کہ چریشی و شہر ترین دعانیت کسے کہ اے لفظیل دیان و دگہ لفظ و تکرارین ظاہر کنت چہ اللہ و رہبند و آتی و رہبند بہتر بوت نہ کنت .
تنبیہ : چہ آیت و تہنا و رک و جواز ہم پدرا بوت ، لہتیں و اجہانی بابت نبشتہ کنگ بوتگ کہ داں مہانے بہ آیانی گور و میاتکیں و رکش نہ وارنگ معلوم بوت کہ اے غلوایت . البت اگر و رک بازنت و یکجا بورنت تو اے حالت برکت آروک انت ، کما ورد فی الحدیث .

و ماں برز و آیتاں آیک و وہد استیذان و ذکر ات ، ادا روگ و وہد استیذان و ضرورت بیان کت ، یعنی پورہ میں ایمان ادا رکھاس انت کہ آیات رسول صلی اللہ علیہ وسلم و لوٹا نینگ حاضر بنت و وہدیکہ یک اجتماعی کارے و شریک بنت مثلاً جمعہ ، عیدین ، جہاد و شور و مصلحت و دیوانہ وغیرہ تو بے اجازت و آیات نہ رونت ہے مردم انت کہ کامل و راستیں ہما اللہ و رسول و متو کنت وک یعنی غور و فکر و بعد ہر کس مناسب زانے اجازت بدے . چونکہ اے اجازت و سر عمل کنگ و تہا چہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و زہری و تقدیم دنیا علی الدین و شائبہ موجود انت ہمیشہ کامتیں نبی (صلی اللہ علیہ وسلم) چوشین مخلص بندیاں حق و استغفار طلب کن تاکہ چہ تہی استغفار و برکت و اے کمزوری و تلا فی بہ بیت و حساب برابر بہ بیت . و یعنی واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و توارہ سر حاضر لوگ فرض بیت ، واجہ و توارہ مثل اے دگہ مردمان و ڈول و نہانت کہ بلوٹ ات بیتیکن ات یا مکن ات . اگر واجہ نبی و توارہ سرا کسے حاضر مہیت تو باید انت کہ چہ آتی بد دعائی و ترسگ بہ بیت چیا کہ واجہ و رب و عظمت و سرجمی خیال دارگ بہ بیت چو عام مردمان "یا محمد" وغیرہ کنگ مہیت بلکیں یا نبی اللہ و یا رسول اللہ و تعظیمی لقبان توارہ جنگ بہ بیت .

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ واجہ و توارہ جنگ و سر حاضر نوگ فرض بوتگت توری بہ ہرج کلرے و . پدا اے خبر ہم الی ات کہ چہ اودا بے اجازت و کسے پاد مہیت و مروت . نوں ہم تمام مسلماناں باید انت کہ گوں قی مستر و برادران ہے داب و بکنت .

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

و اے منافقانی احوال انت کہ اشان و واجہ نبی و دیوان و ننگ و وعظ و نصیحت و گوشہ دارگ بازگران محسوس کرنگت آیات زیات تر مہ ہے و رنگ

أَوْ يُؤْتِ عَمَلَكُمْ أَوْ يُؤْتِ أَخْوَالَكُمْ أَوْ يُؤْتِ خَلِيقَكُمْ أَوْ يَأْتِي بِتَرْكِيهِمْ أَوْ يُؤْتِ بِتَرْكِيهِمْ أَوْ يُؤْتِ بِتَرْكِيهِمْ
مَفَاتِحُ أَوْ صِدْقِكُمْ لَيْسَ عَلَيْكُمْ حُجَاةٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا
وَأَهْلُهَا مَا يَأْتِي دُونَ مَا يَأْتِي لَكُمْ . نیتیں پہ شے سرانگہا پہ اے خبر کہ بورت یکجا ہور یا
أَشْتَاتًا فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا عَلَى أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةٌ مِمَّنْ عِنْدَ
جہاد ادا وقتیکہ گوزنت ماں لوگاں گڑا اسلام بدیت پہ و قی مردمان شہرین دعائے حبہ اللہ
اللَّهُ مُبَارَكٌ طَيِّبٌ كَذَلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ لَعَلَّكُمْ
طرف و برکت داریں و شیں . ہمیدول و بیان کنت اللہ پر شما و قی آیتاں تاکہ شما
تَعْقِلُونَ ﴿١١﴾ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَإِذَا
سر پر بہت و بیشک مومن ہما نیت کہ ایمانش آرتگ پہ اللہ و آتی و رسول و وقتیکہ
كَانُوا مَعَهُ عَلَى أَمْرٍ جَامِعٍ لَمْ يَذْهَبُوا حَتَّى يَسْتَأْذِنُوهُ إِنْ
گوں قی و گون بہت پہ یکا رے و گڑا قی جمع کنگ بوتگت گڑا آنونت و وقتیکہ چایاں اجازت نگرنت . بیشک
الَّذِينَ يَسْتَأْذِنُونَكَ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ فَإِذَا
ہما کساں کہ اجازت گرنٹ چہ تو گڑا آہمشت کہ مشنت اللہ و آتی و رسول و وقتیکہ
أَسْتَأْذِنُوكَ لِبَعْضِ شَأْنِهِمْ فَأَذَنْ لِمَنْ شِئْتَ مِنْهُمْ وَاسْتَغْفِرْ
اجازت گرنٹ چہ تو پہ و قی کارے و گڑا اجازت بدے چہ آیات ہر کسے و گڑا تو بلوٹ و معافی بلوٹ
لَهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١٢﴾ لَا تَجْعَلُوا دُعَاءَ الرَّسُولِ بَيْنَكُمْ
پرایا چہ اللہ . بیشک اللہ بخشو کنت مہربان انت قی مکن ات رسول و توارہ جنگ و ماں و قی در میان
كَدُّ عَاءٍ بَعْضُكُمْ بَعْضًا قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنْكُمْ
ہنجو توارہ جنگ و تیگ و گون یکدگر و بیشک اللہ زانت ہما کساں کہ در کشت و تاراجہ شما
لَوْ أَذَّا فْلْيَحْذَرِ الَّذِينَ يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِ أَنْ تُصِيبَهُمْ
پہ چم دو چم کنگ و نوں بایدت کہ شہرنت ہما کساں کہ قی حکم و نافرمانی و کنت پر اجہر کہ بکسیت پرایانی سر

و چم دو چم کنان و بے اجازت و چہ دیوان و در سپرنگست مثلاً یک سلمانے جت گران پاد اہت اشی ہم بہ ہے مردے و پناہ گران و در شنگت ہے ردا
فرمائیت کہ شما چہ پیغمبر و چہ حیر دیت اللہ تعالیٰ و شے کل احوال معلوم انت .

وَلِیَعْنِی اللہ ورسول و نافرمانی کنو کاں ترسگ لوٹیت جو بیت کماں اشانی دل و کفر و نفاق وغیرہ و فتنہ ہمیشہ و واسطہ جو ہندال محکم بہ بیت و اے
 دُول و ماں دنیا و یک سکتیں مصیبت و تا قیامت و دردناکیں عذاب و گرفتار بہنت العیاذ باللہ۔ وک یعنی چویش بیت کنت کہ چہ مردماں چم دوچم کناں
 شما کارے کن رات لیکن چہ حق قائل و شے حج حلے چیربوت نہ کنت و نہ چہ آئی و زمین و آسمان و در کبت کن رات۔ آہنجوش کہ شے ہنجوش احوال و سرید
 انت ہیہ ہما آ ہماروچ و حساب داد و احوال و سرچی و معلوم دار انت و بدیکہ تمام دنیا بہ حساب داد و آئی طرف و اتر کنا ٹینگ بیت و ہریج و دیما
 آئی ذرہ ذرہ حساب داد سرچ کناں و پیش کنگ بیت۔ اے ہمیں علیم کل و مالک کل و سزا و چہ گنہگار چو نکائی و تارار دے پدے کت کنت۔
 وک «فرقان» (فیصلہ کنو کیں کتاب) اے اشارہ بہ قرآن کریم و طرف و انت کہ آحق و باطل و فیصلہ کنو کیں آخری کتاب انت و ہم حلال و حرام و صفا
 صاف و یکے چہ دومی و جد کنت ہیہ کتاب انت
 کہ آئی و وقتی نازل کنوک و شان و عظمت عالی
 صفقان و اعلا تیں درجہ و حکمت و رافت و مزین
 جوانیں شکلے و پیش کرتنگ و تمام جہان و ہدایت
 و اصلاح و ذمہ و آیان و خیر کشیر و نہ سد و کیں برکت
 عطا کنگ و سامان و دلچیت کرتنگ۔
 وک یعنی وقتی ہما کامل و اکملیں بندہ (محمد رسول اللہ
 صلی اللہ علیہ وسلم) و سر آہ آئی و ممتازیں لقب چہ
 کمال عبودیت و برکت و «عبداللہ» بولت۔
 صلوات اللہ و سلامہ علیہ۔
 وک یعنی قرآن کریم کہ تمام جہان چہ کفر و عصیان
 بدس انجام و آگاہ کنوک انت چونکہ مرے سورت و
 مکذہ بن و معاندین و ذکر زیات بوتنگ شاید ہشکا
 ادا «نذیر» و صفت بیان کت «بشیر» و ذکر نہ کت
 و چہ للعالمین و لفظ و پیش داشت کہ اے قرآن
 تہنا پہ عرب و امتیاں نہ انت بلکیں یہ تمامیں حق
 و انس و ہدایت و بردا ہتنگ۔
 وک یعنی ہر چیزئی بہ یک خاصیں حساب و داشت
 کہ چرائی و ہا خواص و افعال ظاہر بہنت کہ پرایاں
 و دلچیت کنگ بوتنگ چہ وقتی دائرہ و دن قدم ایرکت
 نہ کنت و نہ چہ حدود و عمل و کار کنگ عاجز مانیت
 غرض ہر چیز بہ ہما کیلو و ماپ و اڈکت چہ آئی و
 فطری موزونیت و لحاظ و مکے ہم کی ہشی بالنگ
 ایرکت و گنجائش ہم نہ مننت و آخر کار آہے گوشنت
 صُنِعَ اللّٰهُ الَّذِیْ اَنْشَأَ کُلَّ شَیْءٍ و «فَتَبَرَّکَ اللّٰهُ
 اَحْسَنُ الْخَالِقِیْنَ»
 وک یعنی چہ کظم و تعجب و گپ ایت کہ چویش
 قادر مطلق مالک الملک حکیم علی الاطلاق و زبردستیں
 ہستی و کافی نہ زانان و دگر معبود و حاکما کی شواہد
 انت کہ آیاں گویا ماں خدا و حکومت شریک انت
 حالانکہ آبر کارائی وقتی وجود ہم وقتی لوگ و نہ انت
 نہ آیاں یک ذرہ ہے و پیداکنگ و توفیق دار انت نہ
 مرگ و نہ حیاتی بہ آیانی دست و انت و نہ چہ وقتی
 خود سری و کسے و را ادنائیں نفع و نقصانے
 دات کت کنت بلکیں وقتی جند و ہم قدر ہے
 فائدہ حاصل کنگ یا چہ نقصانے و محفوظ دادگ و
 قدرت نہ دار انت۔ اے ڈولیں عاجز و بڑگیں ہستیان و خدا و شریک قرار دیگ چنکر احمقی و بے حیائی ایت۔
 ربط : اے قرآن نازل کنوک و صفات و احوال و ذکرات و آئی و بابت و مشرکاں ہرچ بے تمیزی کنگا انت آئی رد کنگ بولت۔ دیما
 و قرآن و حامل قرآن و بابت و احمقا نہ ایراد الی جواب انت

قد افلح ۱۸
۵۶۰
الفرقان ۲۵

فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝۱۸ **الْأَن لَّيْلَهُ مَا فِي السَّمُوتِ**

یک مصیبت یا برکت آیان یک عذاب دردناکیں و دلگوش کن رات بیشک اللہ و تیکنت ہر جگہ ماں آسمان انت
 وَالْأَرْضِ ۝۱۹ **قَدْ يَعْلَمُ مَا أَنْتُمْ عَلَيْهِ ۝۲۰ وَيَوْمَ يَرْجِعُونَ إِلَيْهِ**

و ماں زمین و انت۔ پیقین آئیاں معلوم انت یہہر حالے کہ شہ آئی و سراہست۔ و آرجی شاکر دنگ بیت ہماں زمینکا
فَإِنِّي بُعِثْتُ لَكُمْ رَسُولًا ۝۲۱ **وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۲۲**

گروا خبر و ارش کنت پہہر کاریکہ کنگش۔ و اللہ پہہر چیز و زانتیں وک
سُورَةُ الْفُرْقَانِ ۝۲۳ **وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۲۴**

سورہ فرقان ماں مکہ و ایرہتنگ و آئی و ہفتاد و ہفت آیات و شش رکوع انت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبردیں رحم کنوک
تَبٰرَکَ الَّذِیْ نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلٰی عَبْدٍ لِّیْکُوْنَ لِلْعٰلَمِیْنَ نَذِیْرًا ۝۱

مزن برکت انت ہما ذلکہ ایری گیت قرآن فکرو وقتی بند و سرور تاکہ آپہ تہایں جہان و مردماں یک ترسینوکے بیت وک
الَّذِیْ لَہٗ مُلْکُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَلَمْ یَتَّخِذْ وَلَدًا وَّلَمْ یَکُنْ لَّہٗ

ہما کہ آسمانیک و زمین و بادشاہی ہما ٹینگنت و نامزدی کنگ پروت مجھے و مجھ کسے آئی و
شَرِیْکٌ فِی الْمُلْکِ وَخَلَقَ کُلَّ شَیْءٍ فَعَدْرَہٗ تَقْدِیْرًا ۝۲ **وَاتَّخِذُوا**

شریکہ انت ماں بادشاہی و پیدا گے کت ہر چیز پدا بربری کت بہ اندازہ وک طاہینگ مردماں
مِنْ دُوْنِہٖ اِلٰہَۃٌ لَا یَخْلُقُوْنَ شَیْئًا وَّہُمْ یُخْلَقُوْنَ وَّلَا یَمْلَکُوْنَ

پروت بغیر چہ آئی و دگر معبود ایڈولیں کہ پیدا گننت ہیچ چیز و را و آوت پیدا گنگ ٹینگنت و قدرش
لَا نَفْسِہُمْ ضَرًّا وَّلَا نَفْعًا وَّلَا یَمْلَکُوْنَ مَوْتًا وَّلَا حَیْوَۃً وَّلَا نَشُورًا ۝۳

نستیں پروت نقصان و نہ فائدہ و قدرتش نیستیں پہ مرگ و زندہ بوگ و پہ دوبارہ چیت بوگا
وَقَالَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا اِنْ هٰذَا اِلَّا اَفْکٌ اَفْتَرٰہُ وَاَعَاذَ عَلَیْہِ قَوْمٌ

وگو شگ ٹینگنت کافراں کہ نہ انت اے مگروت گڑی یے کہ اڈی کنگ و مدت تک آئی و اڈنگ دگر
 منزل ۳

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

اٰخِرُونَ فَقَدْ جَاءُوا ظُلُمًا وَزُورًا ۝ وَقَالُوا اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِينَ
 یک قومے وٹ لگنت پہنا انصافی کنگ و دروغ و بزدل و گونگ لگنت کہ پیشگی دمانی قلمت
 اکتبہا فہی تملی علیہ بکرۃ و اٰصیلا ۝ قُلْ اَنْزَلَهُ الَّذِیْ یَعْلَمُ السِّرَّ
 کہ نبشتہ ای لگنت نوں ہایت کہ اناک نبشتہ ای دیم صبح و بیکہ تو گونگ ایرگتگ اگھا ذات کہ زانت پوشیدین
 فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ اِنَّہٗ كَانَ غَفُوْرًا رَّحِیْمًا ۝ وَقَالُوا مَالِ ہٰذَا
 رازہ ماں آسمان و زمین و بیشک کہ آنجوشنت مہربانت و گونگ لگنت کہ چوہیں
 الرَّسُوْلِ یَا کُلُّ الطَّعَامِ وَیَمْشِیْ فِی الْاَسْوَاقِ ۝ لَوْلَا اَنْزَلَ اِلَیْہِ
 پیغمبرے کہ ورگ وارت و بازاراں ترتیت وٹ پرچیا ایرگتگ نہ توگ پہ آئی و نینگ و
 مَلٰکٌ فِیْکُمْ مَّعَہٗ نَذِیْرًا ۝ اَوْ یُلْقٰی اِلَیْہِ کِذْبًا وَاَوْتُوْنَ لَہٗ جَنَّةً
 یک فرشتہ تے تاکہ گون آئی و گون بوتیں پہ ترسینگ یا دور دیک بوتیں آئی و دیم خزانے یا آئی و یک باغے بوتیں
 یَا کُلُّ مِنْہَا وَاَقَالَ الظَّالِمُوْنَ اِنْ تَتَّبِعُوْنَ اِلَّا رَجُلًا مَّضْحُوْرًا ۝
 کہ بوتیں چہ ہائی وٹ و گونٹ لکماں کہ شہا (مسلمانا) پیروی وٹ نکس ات مگر یک جا دور گریں مردے وٹ
 اَنْظُرْ کَیْفَ ضَرَبُوْا لَکَ الْاَمْثَالَ فَضَلُّوْا فَلَا یَسْتَطِیْعُوْنَ سَبِیْلًا ۝
 بجا کہ چہ پیغمبر و مثال جنت پہ تہی سرا نوں آگا بوتنت پدا راہ و در گت نہ کنت وٹ
 تَبٰرَکَ الَّذِیْ اِنْ شَاءَ جَعَلَ لَکَ خَیْرًا مِّنْ ذٰلِکَ جَدَّتْ بَحْرٰی مِّنْ
 مزین برکت دار پہ ہاذا تیکہ اگر بلوٹیت و گنت پہ توجہ اشیا شتر ترن چشیں باغے کہ نہ کنت چہ
 تَحْتِہَا الْاَنْهَارُ وَیَجْعَلُ لَکَ قُصُوْرًا ۝ بَلْ کَذَّبُوْا بِالسَّاعَةِ وَاعْتَدْنَا
 آیانی چیرا جو و اڈ کنت پہ تو محمد وٹ بلکس اقیامت و نہ منت و ماتیا رنگ
 لِمَنْ کَذَّبَ بِالسَّاعَةِ سَعِیْرًا ۝ اِذَا رَاْتَهُمْ مِّنْ مَّکَانَ بَعِیْدٍ سَمِعُوْا
 پہ ہا کس و نہ قیامت و نہ منت جہنم وٹ وقتیکہ گندیش چہ دوریں جاگاھے وٹ اش کنت
 لَهَا تَغِیْظًا وَزَفِیْرًا ۝ وَاِذَا الْقَوْمُ مِنْہَا مَّکَانَ ضَعِیْقًا مُّقْرَنَیْنِ دَعَوْا
 آئی و زہر گرگ و جوش و رگ وٹ و وقتیکہ دور گنت ماں آئی و تہا تنکین جاگے دست پاوش بگنت تو از جنت

منزل ۴

ف یعنی اے درست مفتیس خبر انت کہ قرآن اللہ و کتاب انت، معاذ اللہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم، چہ ہویانی مدد یک کلام تیار کرتگ و اگر اہ دروغ الزام جان خدا و
 کلام گوشتیت، پدا آئی و ہمراہ بر آئی و تالانی و گلا نیش انت و بس جد آدمیچ نیست وٹ یعنی چریشی، مسترس ظلم و دروغ چہ بیت کنت کہ چوشیں بے مٹیں کلام و حکمت
 دار و کس کتاب گدا آئی و عظمت صداقت چہ روج و زبانت روشن انت دروغ و ونگریں گوشگ بیت۔ آیا چہ چند ہودی غلابانی مدد و اے ہمیں کلام اڈ کنگ بیت کہ بہ آئی
 مقابلہ کنگ تمام دنیا و فصیح و بلیغ، عالم حکیم بلکس حق و انس پہ مداسکی عاجز مہانت و آئی و علوم و معارف و ادانیں شہے مزین مزین مانع دار و کس عقل مند و دانایانی
 چٹان و روک و بارت۔ وٹ یعنی محمد صلی اللہ علیہ وسلم، چہ اہل کتاب چہ چیزے قصہ و داستان اشکنان و نبشتہ کت کنت یا چہ دگہ کسے و نبشتہ
 کنا شگنت ہمشان و شپ و روج آیانی دیم و وایت و رطیت، نوکس رہبند و اشان و جہل برز کنت دگہ چہ ہم نیست۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
 کہ اول سر و نماز و دو وقت مقرر انت صبح بیکہ مسلمان و اجہ و گور وچ بوتنت و ہرج نوکس قرآن کہ ایراھت آٹش نبشتہ پہ یاد کنگ و۔ کافران ہچہ گپ
 بہ وتی رنگ ظاہر کنت۔ وٹ یعنی کتاب و بوت پلش

داریت کہ کت یک انسان یا کت انجے و جود کرکھیں نہ
 انت بلکس ہما خدا و نازل کرکھیں انت کہ چہ آئی و علم و
 چا گردی و زمین و آسمان و یک ادانیں چیزے در
 بیت نہ کنت۔ اے کلام و معجزانہ فصاحت و
 بلاغت، علوم و معارف، اخبار غیبیہ، احکام و قانونی
 ہما سر بستگیں رازاں کہ بہ آیانی بن و بغیر چہ خدا و توفیق
 و کسے و عقول و افہام رست نہ کنت، صاف صاف
 ظاہر کنت کہ اے یک محدود علم دار و کس شخص یا
 سازشی جاعتے و کار نہ انت۔ وٹ یعنی چہ وتی
 بخشش و مہر و اے قرآنی ایرگتگ (موضع القرآن)
 گڈا ہما کس بہ چوشیں حقیقت و انکار کنت، باوجود
 آمانی گناہان و تفصیلی علم دارگ و آیان فوراً سزا
 نہ دنت اے ہم آئی و بخشش و مہر یک جلوہ آیت
 وٹ یعنی و ہدے چو مٹے دول و ورگ وارت و چو
 مٹے ہم و پست و سودائی باراں ترو تاب کنت تو
 مٹے و آئی و در میان و دگہ چوہیں فرق و تفاوتے بوت
 اگس حقیقتاً آرسولے ات تو بایدات کہ چو فرشتگان
 پیما چہ ورد و نوش و چہ زندگی و ایدگہ اڑ و جلالاں
 آزاد بوتیں۔ وٹ یعنی اگس واجہ و گور و فرشتگان
 فوجے نیست انت تو کم از کم خدا و یک فرشتہ تے گون
 بہوتیں تاکہ آٹرا راست ثابت بکنت و چیزے رعب
 داب بہ بیت کہ چہ آئی و گندگا ناکام و مردماں
 آنگود و گونش گور کرتگ۔ اے چوہیں بزگیں جاوے و
 تہنا دعوت دیان و ترو تاب کنت۔ یا اگس فرشتہ تے
 ہم ہمراہ مہیت تو کم از کم چہ آسمان و سہر و نقرہ و
 یک غیبی خزانہ تے واجہ و دست و بکیتیں کہ مردماں
 زر دیان و وتی نیمگا لیٹ بداتیں و خیر اگر چوش نیست
 تو کم از کم ادانیں زمیندارانی وٹولا آٹرا انگور و چٹانی باغے
 بہوتیں کہ حرائی و دگران و وٹ و وتی جندی سیراب بوتگت
 و ہدیچہ اے خبر ہم نیست تو کسے جون یقین بکنت کہ اللہ تعالیٰ
 رسالت و مزین شائیں درجہ و سر (معاذ اللہ) چوشیں
 ادانیں مردے و رامقر کرتگ وٹ یعنی واجہ و اے
 جاوے پدا اینکر مزین دعویٰ ابید چریشی و دگہ چہ گوشگ
 بیت کنت کہ واجہ و سر و ہوش شگ یا چہ کسے سحر و
 زور و واجہ و دماغ خراب بوتگ کہ چوشیں سر ابراہیں

گیاں کنت (الوفا باللہ) وٹ یعنی کدی گوشنت کہ اشی و کل خیراں و نگریں انت، کدی دعویٰ کنت کہ اے واجہ و اے گیاں چہ دگران در بر کنت بدماں و تنی سنجک
 ساز تگنتی کدی گوشنت کہ واجہ و سر اسحر و اثرات ہمیشکا عجیب عجیب گیاں بیان کنت، کدی واجہ و ساحر، کدی نجومی، کدی شاعر، کدی مجنون گوشنت۔ اے ہمیں
 پریشانی و ظاہر کنت کہ چریشاں یک خبرے ہم پہ واجہ و چہان نہ بیت ہمیشکا اشان بہ یک خبرے و سرانہ اوشتنت و الزام جنگ و راہ اشان و دست
 نہ دنت۔ ہر کس نبیانی بارگاہ و اے وٹولیں گستاخی وے ادنی کنان بدراہ و گراہ بنت آیایا ہجر بہ راستیں راہ و گلا گیکو نہ بنت۔ وٹ یعنی ماں اللہ و خزانگہ چہ کمی انت
 اگر بلوٹیت تو یک باغیچے ایت بازیں باغ چریشی شتر ترن دات کنت کہ آئی و اشان لوٹکا کینت۔ بلکس اثر قدرت حاصل انت کہ ماں آخرت ہرج باغ، جو انیں حور و قصور واجہ
 رسو کنت آکلاں واجہ و ہونیاں دنیا بدنت لیکن خداوندی حکمت فی الحال اے چیزے نہ لوٹیت معاندین و اگر تمام تقاضا و مطالبہاں ہونوں سرچم کنگ بہ بنت پدا ہم اشان حق
 و صداقت و موٹ انت واجہ پیغمبر علیہ السلام و صداقت و ثابت کنگ و واسطہ ہرج دلیل و معجزے بطور ثبوت پیش کنگ بگنت آیایاں پہ عقلندان بس انت بلکس باز زیا انت وٹ یعنی آ

وَقَالَ الَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَاءَنَا أُنْزِلْ عَلَيْنَا

وگوشت ہمایاں کے ملے ملاقاتیہ اُمیتا نکشت کہ پرچے ایرگیج نہ بوتے سرا

الْمَلٰئِكَةُ اَوْ نَرٰ رَبَّنَا لَقَدْ اسْتَكْبَرُوْا فِىْ اَنْفُسِهِمْ وَعَتَوْا

فرشتہ یا بدیتین باوقی پروردگار بازمزن زاننت وتاراماں وقی دلان و سرکشی کنت پر زندیں

كِبْرًا ۙ يَوْمَ يَرْوٰنَ الْمَلٰئِكَةُ لَا يَشْرٰى يَوْمَئِذٍ لِلْجَرِمِیْنَ وَ

سرکشی ہماروچی کہ گدنت فرشتیان حج و شدلی نبیت آروچی پر گنہگار ان و

يَقُوْلُوْنَ جَحْرًا مُّجْجُورًا ۚ وَقَدْ مَنَّ اِلٰی مَا عَمِلُوْا مِنْ عَمَلٍ فَعَلٰنَهٗ

گوشت کجاچے یک بندے دیماں بیت و ما آنک رتیں پر آیانی کتگیں کارانی سرا پدا کتنیں آ

هَبَاءً مُّثْثُوْرًا ۚ اَصْحٰبُ الْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا وَّاَحْسَنُ

دزشتنگ کتگیں وک بہشتیان آروچی جاگاہش و شر ترانت و آراگاہش

مَقِيْلًا ۚ وَيَوْمَ تَشْقٰی السَّمٰوٰتُ بِالْغَمَامِ وَنُزِّلَ الْمَلٰئِكَةُ تَنْزِيْلًا

شر ترانت و ہماروچی کہ ترکیت آسمان چہ جنبرا ایرگیج بنت ملائکہ قطار و قطار و

اَلْمَلٰٓئِكَةُ يَوْمَئِذٍ الْحَقُّ لِلرَّحْمٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا عَلٰی الْكٰفِرِیْنَ عَسِيْرًا ۚ

حقیقی بادشاہی آروچی رحمان یکنگت و پر کافران سرا اگر انیں روچے بیت وک

وَيَوْمَ يَعْصُ الطَّاغُوْتُ عَلٰی يَدِیْہِمْ يَقُوْلُ لَیْسَ لَیَّیْتَنِیْ اَتَّخَذْتُ مَعَ الرَّسُوْلِ

و آروچی گٹ پاچیت ظالم وقی دستان گوشت در یچتیں بگپتینوں گوں پیغمبرا

سَبِيْلًا ۚ یٰوٰیلتَی لَیْسَ لَیَّیْتَنِیْ لَمَّا اَتَّخَذْتُ فُلٰنًا خَلِيْلًا ۚ لَقَدْ اَضَلٰنِیْ

راہ و اوہ من بات در یچتیں کوقی دوستوں مگتیں فلانی و آئیما منگراہ گت

عَنِ الذِّکْرِ بَعْدَ اِذْ جَآءَنِیْ ۚ وَكَانَ الشَّیْطٰنُ لِلْاِنْسَانِ خَدُوْلًا ۚ

چہ نصیحتا رند چہ اے خبر کہ مناست و شیطان گوں انسان و غاکنوک انت وک

وَقَالَ الرَّسُوْلُ یٰرَبِّ اِنَّ قَوْمِیْ اَتَّخَذُوْا هٰذَا الْقُرْاٰنَ مَهْجُوْرًا ۚ

و گوشت رسول و کرای منی رب منی قوم و اے قرآن انگار گت وک

منزل ۴

و یعنی ہر کس و اے اُمیت نیست کہ یک روچے منے رو برو و حاضر و آن و حساب کتاب دیکھ انت آیان چہ سزا خوف و بالکل بے نعم و آن و معاندانہ و استاخا نہ جبران و
چہ دپ و ظاہر کنت مثلاً گوشت کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و قول و منے سرا فرشتہ و وحی و زوران و پرچا ایر نہ کسیت یا خدا تعالیٰ منے دیا آیان و پرچا گوں ماہکلام نہ بوت
کام ناکام و فرشتے بیاتگیں بہ تنی تصدیق و یا خداوند کریم و جندہ مایہستیں کہ آئے دیشمے دعوئی و تائید و تصدیق و کنگاشت کما فی موضع آخر و قَالُوا لَیْسَ لَیَّیْتَنِیْ
نُوْتٰی مِثْلَ مَا اُوْتِیَ رَسُوْلُ اللّٰهِ (انعام رکوع ۱۵) و فی سورۃ الاسرۃ اَوْتٰنٰی بِاللّٰهِ وَالْمَلٰٓئِکَۃِ قَبِيْلًا (اسرۃ رکوع ۱۸) و یعنی آیان و تاراماں دل و مزنیں شمار
کنگ کہ وحی و فرشتگان آیک و واہگ دارنت اشانی ناشری و سرکشی چہ حد و گوستگ کہ باوجود اے ہمیں سیاہ کاریانی باوجود گوں اے چماں خداوند قدوس و گندگ و ہیکلامی و
تقاضا کنت وک یعنی پریشان بیت آروچہ پیداک انت و ہیکہ شے چماں پر فرشتگان سر کسیت بے خرا یانی گندگ و شے ہمیں گندگاران و حج راحت حاصل نہ بیت بلکیں گوں
سکیں ہولناکیں مصیبتان دوچار کپ ات کہ ہمار دم مروچی فرشتگان نزول و تقاضا کنگاشت آوہد و رجحان محجور و گوشان و پناہ لوئنت و دل مانگ بنت کہ آیانی و
فرشتگان در میان و یک پردگے قائم بہ بیت کہ آیانی دست
گوں اشان مرسیت لیکن خدای فیصلہ و گوں کدی جنگ
بیت کنت فرشتہ ہم حجرا محجور و گوشان و اشان و پیش
دارنت کہ مروچی و شاد کما ہی بہ مدامیگی چہ دور دارگ
بوت (تنبیہ) ممکن انت کہ اے تذکرہ احتضار (برگ) و
وہد بہ بیت کما قال تعالیٰ و کُوْتِرٰی اِذْ یَتَوَقَّی الذِّیْنَ
کَفَرُوْا الْمَلٰٓئِکَۃُ یَضْرِبُوْنَ وُجُوْھَهُمْ وَاَذْبَارَهُمْ
(انفال رکوع ۷) و قال تعالیٰ و کُوْتِرٰی اِذْ الظَّالِمُوْنَ
فِیْ عَمْرٰتِ الْمَوْتِ وَالْمَلٰٓئِکَۃُ بَاسِطُوْا اَیْدِیْھِمْ
اَخْرِجُوْا اَنْفُسَکُمْ الْیَوْمَ تُجْزَوْنَ عَذَابَ الْهُوْنِ
(انعام رکوع ۱۱) چوش بخوش اے کیفیت آئی بالمقابل بیت
کہ دگہ جابے بہ مؤمنانی حق و بیان بوت اِنَّ الذِّیْنَ قَالُوْا
رَبَّنَا اللّٰهُ تَعَالٰی اسْتَقَامُوْا تَنْزِلَ عَلَیْھِمْ الْمَلٰٓئِکَۃُ
اَنْ لَا تَخَافُوْا وَلَا تَحْزَنُوْا وَاَبَشِرُوْا بِالْحَسَنَۃِ
الَّتِیْ کُنْتُمْ تَعْدُوْنَ (احمدیہ رکوع) و چوش ہم
بیت کنت کہ ادا قیامت و ذکر مراد بہ بیت و اللہ سبحانہ
و تعالیٰ اعلم وک یعنی آیان مارا توار پر جنگ ات توہام ہم
مروچی سر بوتگیں بے آیانی عزت و گیش کنگ و واسطہ
اتما بلکیں پیشکار آیان بہ وقی ردیں گمان و بردا ہرج
فیکیں کارے کر تگت کہ بریشانی سرا آیان مزین فرستگت ما
اشانی اے عملان و ہیکل سرو چیر یکنیں و اے بیما اشان
بے حقیقت ظاہر کنان ہنجوش بال بدیں چوشکہ خاک و
ذرات ماں گوات و بال کنان بنت چیا کہ اے عملان چہ
اخلاص و ایمان و روح و یکسر ہورک و غالی انت یا برحقین
رہبندہ بلک متضاد انت قال تعالیٰ مِثْلَ الذِّیْنَ کَفَرُوْا
بِیْزِھِمْ اَعْمٰٓئُھُمْ کَرَمَادٍ اِشْتَدَّتْ بِہِ الرِّیْحُ فِیْ
یَوْمٍ عَاصِفٍ (ابراہیم رکوع ۳۷) و غیر ذلک من الایات
وک یعنی اے مردمان و آروچ و ماں اے مصیبت و
گرفتار بنت و ہما کسان و اشان پر کلاگ زرتگت آیان
ماں جنت و شرعیش و آرام کنت و قیامت و روح و
آسمانی تر گگ و پد چہ برزا چو جنہر یک چیزے ایر کبان
بہ نظر و کیت کہ ماں آئی و حق تعالیٰ و یک خاصیں تجلی یے
بیت کہ بندہ خبر ما آئی و بادشاہی چتر و نام دات گت کنیں
شاید اے ہما چیز بہ بیت کہ آرا ماں ابو زین و حدیث و
چہ عماء و ماں نسائی و یک حدیثے و کہ آگوں معراج و
تعلق داریت چہ غیاہ و تعبیر کر تگ و اللہ اعلم

گوں آئی بے شمار فرشتگان ہجوم بیت و آسمانی فرشتگان آروچ و رند پر رند بہ مقام محشر و نزول فرما یئنت۔ دوی جز و نصف و قریب ماں آیت و ہلکے نظر و الا ان
یٰٰتِیْھُمْ اللّٰهُ فِیْ ظُلُمٍ مِّنَ الْغَمَامِ وَالْمَلٰٓئِکَةُ اٰیہ ہوں ہمیں مضمونے گوستگ وک یعنی ظاہر او باطناً صورت و معنی بہ ہر داب و تہنار رحمان و بادشاہت
وایوک و ہمائی حکم جاری بیت لَمِنَ الْمَلٰٓئِکَۃِ الْیَوْمَ اللّٰهُ الْوَاحِدُ الْقَهَّارُ (مؤمن رکوع ۲) گراو ہیکہ رحمان و حکومت بوت توہر کسے کہ رحمت مستحق بنت پر آیان
رحمت و چہر کئی اشان گوں بے حساب رحمتان و شہود کنگ بنت مگر اینکہ لا محذور و رحمتانی باوجود پر کافران آروچ سک مشکل و گرانیں روچے بیت سہ کہ باز ارجحان کہ
آگندہ تر بہ ہی دست رادل پر آگندہ تر۔ وک یعنی چہ زیادہیں پشومانی و سوب و وقی دست و جاہلیت و افسوس وارت کہ من پرچا ماں دنیا و خدا و رسول و رہبند اختیار
ذگت و چیا کہ من جن و انسان و شیطانانی راہ و گران و زد وارتوں کہ مروچی چوشیں بدیں روچے وک یعنی چہ ہر کس و دوستی و اغواء و گمراہی و گتگتاں یا
ماں گمراہی و دیما شگلتان آوہد و پشومان بیت کہ افسوس چوشیں مردمان و من پرچا و وقی دوزواہ ہمننت در یچتا منی و آیانی میاخی و کدی دوقی و ہما ہی میتوں۔

..... (تنبیہ) مفسران و ادا عقبہ بن ابی معیط و ابی بن خلف و ہرچ داستانے بیان کرتے ہیں کہ چندان لازم نہ آیت و مدلول و ہر آئی قصر کنگ بہ بیت البت ہرچ تقریرے ما کنگ ماں آئی و آہم شامل و داخل انت و یعنی و اجہ پیغمبر و نصیحت منار سر بونگ آت کہ آہ ہدایت و بس آت و ممکن آت کہ آنصیحت منی دل و سرا اثر بکنت مگر اسے بد نصیب و دوستی و منار ابر باد کت و دل و نہشتی کہ آنکور دل گوش گور بکنت بے شک شیطان مزین دغا باز انت مردم و عین وقت و فرب دنت و مزین رسوا کنت۔ دل یعنی کنت دار و کیں دشمنان و وہدے ہیچ ڈول بہ نصیحت اشکنگ و دل گوش گور نہ کت گڑا و اجہاں پیغمبر و ماں بارگاد و خداوندی و شکایت کت کہ خدا دندا ! منی قوم نہ اشکنت آیان و قرآن و ہمیں عظیم الشانیں کتاب (العیاذ باللہ) ناہو دگیں گپ قرار دات و ہر یکہ قرآن و اننگ بیت تو ملک و پیر سرز و رنت بک بک و دپ ڈری کنت تاکہ کہے ہم اشکت مکنت و سر پر مہیت اسے ڈول اسے بے نصیبان و قرآن و ہمیں قدر و لائق کتاب و بالکل ترک و اننگ و چہ و ناسرستگ (تنبیہ) ماں آیت و اکن چہ نہ کور تہنا کافر انت پرا ہم قرآن و تصدیق نہ کنگ ماں آئی و تدر نہ کنگ آئی تلاوت نہ کنگ آئی قرأت و تصحیح و نیگ و دل گوش گور نہ کنگ چہ آئی دیماتاب دیان و ایرگ ناہو دگیں کاران یا ادنا میں چیزانی نیگ و دل گوش گور کنگ

ہم صفحہء فوائد فل ہر کسے ماں نبی ء خبر گر گز
اڑ و جنجال پیدا بکننت و مردمان ء پہ حق ء قبول کنگ ء
منع کنت فل یعنی کافر بلی مردمان ء بد راہ بکننت
ہر کس ء اللہ و اہیت بہر چکیں راہ ء سرانگام گنجی کنت یا
مطلبی چوش انت کہ اللہ ہر کس ء بلوطیت آترا ہدایت
دنت و ہر کس ء ہدایت نصیب نہ بیت آ کلائی مقابلہ ء
تتی مدد ء کنان ء ترابہ تی منزل ء سر کنت و حج اڑ و
ججلاے دیما نہ ٹیت فل یعنی نبی ء دشمن پہ مردمان
گمراہی ء چوشیں ایرادان ء دیما کارنت کہ واجبہ چواید کہ
کتابان تمام قرآن پیکارگی پر چانازل کنگ نہ بوت
ماں چنت سالان کم کم ء نازل بوت زانا و اجمہ خدائے
چیزے فکر کنگ کپتنگ ات چرشی ء ہمے شبہ بیت کہ
وت و اجمہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم فکر جنان ء اے گیان ء
نظارہ کنت پیدا و ہدء مطابق ء موہ ء گندان ء نمے کتے
مخلوق ء اشکنا ئینیت فل یعنی زانا اے المی انت
کم کم ء قرآن ء نازل کنگ ء سوب ہما بیت کہ شما
فہمتگ۔ اگن شما کتیں فکر کن ات تو ماں اے ڈول ء
نازل کنگ ء مزن فاندگ ہست انت کہ بہ پیکارگی
نازل کنگ ء جاوہر ء سرجمی ء اے حاصل نہ بوت کنت
مثلا ماں اے حالت ء قرآن ء حفظ کنگ سک آسان بوت
ماں فہمگ ء سہل بوت، کلام سرجمی ء بنیسگ

بوان بُوت و به هر چه مصلحت و حکمتی را رعایت مان
 آئی و در ارگ بُوت گت مردمان و هد به و هد اشانی سر جمیں
 احوالان و معلوم دار و سرید بوان بُوتنت و هر یک
 آیت و جدا جدا این شان نزول و زمانان و آئی را ستیں
 مطلب و بیان کنگ و کار مزین آسان بُوت و همک
 ضرورت و هد و هر یک خبر و بروقت جواب سر بُوک و
 چه پیغمبر و اید که مسلمانان قلوب و تسلای رسان بوت و
 هر یک آیت و نزول و سر اچوش گکش قرآن و اعجاز

دعویٰ و تجرید و تواتر بڑا ان بُوت۔ اے ردا و اجماع
پوشیدہ آنت کہ چرایا آتے بڑا بیان بُوت و یعنی کا
اے بابت و قرآن پاک آئی پستہ و راست راست و
گیش و گیموار کنگ بیت البت ہر کس و عقل چپ ترنگ
آیت و نظا ہر کنگ بُوتنگ و اے ہمار دم آنت کہ
ہر ج احوالے بُوت پہ عبرت و خاطر آتہ ادیمایا فرمایا
کہ آیانی کتے باز ڈاٹھ شورجہ پیش و موجودات اشان در

وقال الذين ١٩

572

الفرقان ۲۵

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِيٍّ عَدُوًّا وَمِنَ الْمُجْرِمِينَ ۖ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا

وَهُمْ ذُلٌّ لَّا يَمْلِكُونَ
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ الْقُرْآنُ جُمْلَةً
وَحِيدَةً ۖ لَئِنْ كُنَّا إِلَّا فِي ضَلَالٍ مُّبِينٍ

وَاحِدَةً ۚ كَذَلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِ فُؤَادَكَ وَرَتَّلْنَاهُ تَرْتِيلاً ۖ وَ

لَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَاكَ بِالْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٦﴾ الَّذِينَ

يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۚ أُولَٰئِكَ شَرُّ مَكَانٍ ۖ أَضَلُّ

مُج کنگ برگ بنت دیم پہ چیرا۔ یہ جہنم نیم گھا۔ آہمشت کہ جاگا ہش خراب ترانت وراہش

سَبِيلًا ۖ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ وَجَعَلْنَا مَعَهُ أَخَاهُ هَارُونَ
كَارِئًا لَهُ ۖ وَوَدَّاهُمَا مُوسَىٰ ۖ

وزیراً ﴿۳۵﴾ فَقُلْنَا اذْهَبْ اِلَى الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بآيَاتِنَا فَذَرْنَهُمْ

تَذْمِيراً ۱۱۱) وَقَوْمُ نُوحٍ لَّكََا كَذَّبُوا الرُّسُلَ أَغْرَقْنَهُمْ وَجَعَلْنَاهُمْ
یہ تباہ کنگ۔ ونوح قوم وقتیکہ دروغ بندش گفت پیغمبر غرق گشت و کشتن

لِّلنَّاسِ آيَةٌ ۖ وَاعْتَدْنَا لِلظَّالِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ وَعَادٌ وَثمودُ

پہرہ دمان یک نشانے۔ و تیاریں کنگ بہ نظاماں دردناکیں عذاب

وَأَصْحَابُ السَّرَسِ وَقُرُونَا بَيْنَ ذَلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٦﴾ وَكُلًّا خَرَبْنَا لَهُ
دَجَاتٍ مَرْدَمَانِ وَفِي دُوْدُغِهِ بَارِزٌ قَوْمٌ أَعْرِمِيَانِ ؕ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَدْعُونَ
بِأَنفُسِهِمْ أَصْغَارًا ۚ إِنَّهُمْ فِي سَعْيٍ مُّشْتَرِكٍ

الْأَمْثَالُ وَكُلًّا تَبَرْنَا تَبِيرًا ۝ وَلَقَدْ أَتَوْا عَلَى الْقَرْيَةِ الَّتِي
قصہ دو درختیں چٹ گئیں پہ غارت کنگرہ و اے مردمان شگفتہ ہما میتگیے گھوڑا

منزل ۴

ہر ایک آیت و سورتوں کے سرچشموں کو اس لئے اُجلا دیا کہ وہ اپنے رب سے ملنے کی راہ میں ہرگز ہٹیں نہ سکیں۔
دعویٰ و تجدید و تادیت بڑا ان بُوت، اے ردا و اجر جبرئیلؑ و ہمک دمان و ساعت و رو و آبوت کہ آدمی جاگئے، مرن برکت دار و کس عملے ات و دو گہ بازیں فوائد مریشیؑ
پوشیدہ انت کہ چرایا لہجے بزر ابیان بُوت و معنی کا فروہد یکہ یک ایرادے بہ قرآن و بابت و ظاہر کننت یا یک مثالے بہ تی ذات و سرا چسیان کنگ لوشتت تو
اے بابت و قرآن پاک آئی پست و راست راست و ت دیان کننت کہ ماں آئی و صبح ڈولیں سرو چیرم نہ بیت بلکین صافیں گیشتنگیں و تو کی راہ و بے جہل و بُرز اخبر و
گیش و گیوار کنگ بیت البت ہر کس و عقل چپ ترنگ آتجکیں و صافیں خبر و ہم جوٹ قرار دینت، اے جدائیں گپ ایت، چوشیں مردمانی انجام و احوال ماں دیمی
آیت و ظاہر کنگ بُوت تک و اے ہماروم انت کہ اشانی عقل چپ ترنگ و علویات و یل دیان و سفلی و اہلگانی سرا کینگ انت اے ہمیں لہتیں قومانی
ہرج احوالے بُوت پر عبرت و خاطر و آردایما بیان فرمائیندت و یعنی تکوینی آیاتان و کہ اللہ پاک و توحید و سرادلالت کنوک انت و پیشی نبیانی متفقین بیانات
کہ آیانی کئے باز ڈا شوریہ پیش و موجودات اشان دروغ بندکنان و خدائی داعوی اش کرنگ ات و یک پیغمبرے و دروغ بندکنگ درستیں پیغبران.....

..... دروغ بند کنگ انت چیا کہ ماں دینی بنیادیں گیاں درستیں بنی متفق و یک راہ انت و اصحاب الرس چات و خدا بند کئے انت مریشی و سکین اختلاف بیت ماں روح المعانی و باری قولان و نقل کنان و نبشتہ کرتک و ملخص الاقوال انھم اھلکھم اللہ بتکذیب من ارسل الیھم (یعنی خلاصہ جوش بیت کہ ایک قوی آت کہ آہ و تی پیغمبر و تکذیب و پاداش و ہلاک ہو، حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یک آتے و قوی رسول ماں چات و بندک بتا اثنی سرا عذاب آہت گڑ آرسول ازات بوت و فی یعنی ساری و درستان و بہ تری و سرانہ پدی دات و ہدیہ کھج قبول دارنہ بوتنت تو اسے قوم ہلاکت و غار و تھلاک دیگ بوت ۱۲ ہمہ صفحہ و فوائد و فی یعنی لوط و قوم و میتک و بازاران کہ آیانی دہبانی سرانکہ و مردم شام و سفر و دوران و گوستک انت و فی یعنی آیان اے دہبان و بہ عبرت و چمان نہ چارارت و فی یعنی عبرت اش چہ کجا بوتیں و ہدیہ کہ اثنی سرا عذاب انت و خدا و روبرو و حاضر یوگی انت، عبرت ہما کس حاصل کنت کہ ماں آتی دل و کمیں باز ترس بہ بیت و چہ و قی عاقبت و بالکل بے فکر مہیت و فی یعنی عبرت حاصل کنگ و بدل و آیانی کار ایش آت کہ پیغمبر و کلاک بگرنہ چنانچہ تراگردان و گوشتک آتش زانارے ہما و اجہ انت کہ ایشرا اللہ رسول جوڑ کنان و دیم داتک، مرد و

اسے حیثیت کجا و پیغمبری و منصب کجا، زانا ماں تمام خدائی و برسولی و واسطہ ہما و اجہ پشت کیتک آت، الم ادا خبرے ہست انت کہ آتی گفتارانی تو کجا دود و اثر مان انت چہ و قی فصاحت و قوت و تمام داریں گیتی برکت و اے واجہ و یک پیچیں فضائے قائم کرتک آت کہ مزین ہوشیاریں مردمانی قدماں لغزش بوارتیں قریب آت کہ چرشی و گپان ماچہ و قی معبوداں برگشتہ بیوتینیں بلے ماہم پختہ اس مردم آتیں کہ و قی دین و سرا پادان و محکم داشتیں و چہ آتی گپان ماچہ اثر قبول نہ کرتیں و ان نہ اے واجہ و دیر انت کہ مارا گمراہ بکرتیں (العیاذ باللہ) و فی یعنی خدائی عذاب و گوں و قی چمان گذشت گڑ ازان انت کہ در حقیقت و کئے گمراہی و سرارت و فی یعنی شہا جوشیں ہوادار و کان و چونکائی باریں بہ ہدایت و کشک و سرایارک و ذمہ زورات کہ آیانی معبود ایوک و واہگ بہ بیت کہ ہرچ طرف و واہگ و اشان کشات بہا طرف و لیٹ و ارتش ہرچ گپے بہ اشانی واہگ و ذک وارت آتہ قبول اش کرت و ہرچ مخالف بوت آتہ از دگرتش، مروچی سنگے اشان و دوست بوت بہ ہمانی بندگی و گلانیش بوتنت باندا دگہ خوبصورتینے دست و کپتیش بہ ہمانی عبادت و لگنت۔ و فی یعنی ہر ہمیں نصیحت تو اشان بکن اے مثل چار پادیاں دلوت و انت بلکیں چرایان ہم بدتر انت اشان و گوں اشکنگ یا گوں زانگ و چہ تعلق و چار پادان و ہر جاد و قی رودنیو کیں خدا بندہ دیما و قی گردن و جہل و برنت و قی محسن و جاہ کارنت نفع دیوک یا نقصان دیوک و بابت و سر پدی ہم دارنت ہنجوش کہ اے دلو تان و ویل بکن ات تو و قی کدیم و بجاہ و آب و ورگ و جاگہ و تار اسر کنت بلے اے بے بختانی احوال ایش انت کہ نہ و قی خالق و رازق و حق اش جاہ یارت و نہ آتی احسانات و سر بد بوتنت نہ یک و بد و فرق اش زانت نہ ماں دوست و دشمن و فرق اش جاہ یارت و نہ روحانی غذا و ہدایت و چنگ و نیمگ و اشانی پادان چست بوتنت بلکیں چرائی و باز دور و تار داشت اش

و اشان و ہرچ قوتے خداوند کریم و دانگ چرایان کارش نہ گیت بلکیں اشان و ہنجوش بیاد دات، انک اشان کمیں گوں عقل و کار بگپیں تو ماں قدرت و کارخانہ بے شمار نشانیاں موجود انت کہ آیان و صافیں رہندہ اللہ تعالیٰ و توحید و تنزیہ و دین و اصولانی صداقت و حقانیت و طرف و راہ در بری کنوک انت کہ چرایان لہتینانی ذکر ماں دیم و آیتاں کنگ بوتنت و چہ صعب و بگردان روج و طلوع بوگ و ہر جاگہ و ساہگ ساہیل کنان بیت انک حق تعالیٰ روج و طلوع بوگ و مثلیت تو ہمہ ساہگ قائم ہوتیں مگر آذات و چہ و قی قدرت و روج درگت کہ چرائی و روتا پ تالان بوگ و گت ات و ساہگ کم کم و یک طرفہ و نر آیان بوت انک روتا پ میا کمیں تو ساہگ ما زانت ہم کت نہ گت چیا کہ چیک ضدے و وجود و دوی ضد زانگ بیت۔ قُلْ اَرَأَيْتُمْ جَعَلَ اللّٰهُ عَلَيْكُمُ اللَّيْلَ سَوْمًا وَاَلْيَوْمَ الْقِيَامَةَ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِ اللّٰهِ يَاتِيْكُمُ بَیْضًا وَاَلَا تَقْصُرُونَ عَنْهُ (قصص رکوع ۷) حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اول سر و ہم چہ ساہگ درج بیت گڑا ہر نیگہ و روج روان بیت آتی مقابل ساہگ نہ بوان بیت داکہ و قی ہنڈالان و برسیت و قی نیمگ کشیت و مطلب ایش انت کہ و قی اصل و.....

اَمْطَرْتُ مَطَرًا سَوِيًّا اَفَلَمْ يَكُونُوا يَرَوْنَهَا بَلْ كَانُوا لَا يَتَدَبَّرُونَ نَشُورًا ۝ وَاِذَا سُرُّوْكَ اِنْ يَتَّخِذُوْكَ اِلَّا هُزُوًا هٰذَا الَّذِي اُمِيتَ تَكْنُشَتْ ۝ وَوَقْتِكَ تَرٰ كُنْتَ دُوْكَ كَارِشٍ نَّيْسَتْ كُوْنُ تُوْمَرُ كَلَاكُ كَرُكُ ۝ اَيَا جِي مَرْدَانَتْ كَرُكُ بَعَثَ اللّٰهُ رُسُوْلًا ۝ اِنْ كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ اِلٰهِنَا لَوْلَا اَنْ صَبَرْنَا اللّٰهُ رُسُوْلُ كَرُكُ دِيْمَ دَاتُكُ كَرُكُ نَمَنُكُ كَرُكُ مَارَا بَرُكُشْت بَكُنْت چہ و قی خدایان اگر و قی پادیاں سک مکتینت علیہا و سُوْفَ يَعْلَمُوْنَ حِيْنَ يَرُوْنَ الْعَذَابَ مَنْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝ یہ آیانی سرف و زورتا زانت و قتیہ گذشت عذاب و کہ گتر زوانت چہ راہ و قی اَرِيتَ مَنْ اَتَّخَذَ اِلٰهًا هُوًّا اَفَاَنْتَ تَكُوْنُ عَلَيْهِ وَكِيلًا ۝ ام شتریں تو بچار ہمایا کہ و قی نفس و پرستشی اختیار کنگ۔ نوں چہ تو آتی و سرف و زورتا کئے و قی تَحْسَبُ اَنْ اَكْثَرُهُمْ يَسْمَعُوْنَ اَوْ يَعْقِلُوْنَ اِنْ هُمْ اِلَّا كَالْاَنْعَامِ گمان کئے کہ گیشتر آتانی اشکنت یا سر پدی بت۔ نھنت آ مگر جانورانی ڈولا بَلْ هُمْ اَضَلُّ سَبِيْلًا ۝ اَلَمْ تَرٰ اِلٰی رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ الْظُلَّ وَ لَوْ شَاءَ بَلْ كُنْتَ تَرٰ دَنْت چہ راہات۔ آتیا تو ندیت و قی پروردگار و نیمگ کہ چہ پیا دراجی شرات ساہگ و اگر بوتینی لَجَعَلَهُ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا الشَّمْسُ عَلَيْهِ دَلِيْلًا ۝ ثُمَّ قَبَضْنَاهُ گڑا پے ہما حال و اشگتی۔ رندا کتیں روج پے آتے سر ایک نشانے۔ رندا زرتیں چت اَلْبَنٰ قَبْضًا سَيِّدًا ۝ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ اللَّيْلَ لِبَاسًا وَاَلنَّوْمَ پے و قی نیمگ کہ کتیں نہ چکے و قی چات انت کہ کتی پر شہا شپار ایک پوشاکے و دوا بارا سَبَانًا وَجَعَلَ النَّهَارَ نَشُورًا ۝ وَهُوَ الَّذِي اَرْسَلَ الرِّيْحَ بُشْرًا یَا اَرَاے و روجا پاد آتے و قی و قی ہماوت انت دیمی و انت گوات پے خوشخبری دیا بَيْنَ يَدَيَّ رَحْمَةٍ وَاَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً طَهُورًا ۝ لَنُحْيِيَ بِهٖ و قی رحمت و پیش پیش و قی و قی ایریں گیت چہ آسمان و آب پاک کنویں۔ تاکہ زندگ بلکیں چہ آتیا

وقال الذين ١٩

More Books Visit : iqbalk.com

۱۱۱

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

نکتہ کہ ہر دو تیس زور جنان پر مینا بنی و آئی و چونکہ گار و گسار بکننت پدماں ہر دو عینان ہر یکے ہر جہز مژگے ہست انت آپہ ہمانی لازم انت جوش نہ انت کہ و شین دریا سور و سوریں دریاوش بہ بیت جوش بگوشت کہ بر وقی وصف اعتبار ہر یکے چہ دومی بالکل و تاجدار گارگ لوٹیت و قیل غیر ذلک والراجح عندی ہوا اول واللہ اعلم و بکنند! چونکہ جوش و سر جوش قدرت ایک آپہ و ترنپ و عاقل و کامل انسان جوڑ گت پدا دیم تر اچرائی انسانی نسل و تالان کت و زامانی و ناگو و و شوگ و رشک قائم داشت یک ادنائیں ترنپ و چہ کجا کجا برت و سرکٹ بلے اسے و ابھرا انسان و بیا و بچار کہ ماں کتیں دیر و وقی و شمشو شکار کت و قدرت دار و کیں ریل کنان و عاجزین مخلوق و خدا گوشتش و وقی پروردگار و حق آیان چون بزائیں چرائی و دیم و تاب دیان و و پشت و ترنپان و ماں شیطان و فوج و شت و شامل کتوتنت تا کہ بہ اغواء و گمراہی و آئی راستیں دست ثابت بہ بنت نعوذ باللہ من شرور أنفسنا و من سبائنا و من غمائننا و من شر ما حولنا یعنی شے کار خدا تعالیٰ و وفاداری و سرامزہ و دستاگ اشکنا نینگ و غداران و چہ حراب و بدین انجام و آگاہ کنگ انت دیم تر و کسے ہمیت یا مہنیت شمارا ہج تاوان نہ انت شما چریشان چیزے فیس یا مزد و زانا طلب کنگایت کہ اشانی نہ منگ و

شمارا اسے زرنہ رسنت شما چریشان ایوک و این کر طلبگارت کہ ہر کسے کہ چریشان بلوٹیت خدا و توفیق و حاصل کنان و وقی رب و کشک و گام بخت نون شما تب و ارات ہمیشی و فیس بگوشت یا مژد و ف یعنی شما بہ خدا ذات و سر بھر و سہ کنان و وقی فرض (تبلیغ دعوت و غیرہ) و ادا کنوک بے ارات کسے و مخالفت یا موافقت و پرواہ و مدارت فانی چیزان ہج در و نہ و نہ کار و ہما ذات کیت کہ آدمی زندگ بہمانیت کدی مہریت و یعنی ہما ذات و سر تو کل بکن ارات و ہمانی عبادت و حمد و ثنا کنان بے ارات۔ اسے گناہ گاران و آوت جنت کنت ہمے صفحہ و فوائد و اشی و بیان ماں سورہ اعراف و گوشت و یعنی اللہ تعالیٰ و شان و رحمتانی بابت و چہ کجام زانو گرے و بپرس۔ اسے جاہلیں مشرک آئی بابت و چہ زانت کنت۔ و ما قند و اللہ حق قدوہ و وقی شان و کمالات و بابت و سرجم و علم و داروک خداوت انت کما ثبت علی نفسک لیکن ماس مخلوق و چہ در ستاں زیات زانو گر و ابھ محمد صلی اللہ علیہ و کم انت کہ اللہ رسول انت و ماں ہمانی مزین شائیں ذات و حق تعالیٰ و اولین و آخرین و تمام علوم جمع کنگ انت خدا تعالیٰ و شانانی بابت و کسے چہ ہمانی و جنت بکننت و ف یعنی اسے جاہلیں مشرک رحمان و بزرگین شان و بارہ و چہ زانت کنت کہ آیان و یہ اسے نام و کنت انت و ہدیکہ اسے نام و اشکنت تو مزین جاہلی و بے غیرتی و ضد و چہ و تانا سرید کنان و پریس انت کہ رحمان کتے انت کہ مارا برائی سجدہ کنگ و سوچ و یک بیت زانا ایوک و یہ تھی گوشتک و ما تھی گپ و سر اعل کنیں ہ بس تو یک نامے گپت و ماہر آئی سجدہ و سر و جہل برت غرض ہما قدر اشانی و لگوشت و رحمان و اطاعت و فرمانبرداری و نیک و کنگ بہ بیت آہما قدر ست کنان و در و نہ و ف یعنی مزین مزین استراں یا آسمانی قلات کہ ماں آیان فرشتہ جو کیداری یا پاسبانی جنت یا ممکن انت کہ روح و دوازہ منزل مراد بہ بنت کہ علم ہیئت و زانو گران بیاض کنگنت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ آسمان و دوازہ بہر انت ہر یکے و ہر ج گوشت ہر یکے و سر

الفرقان ۲۵

۵۶۷

قال الذین ۱۹

وَابَيْنِهِمَا فِي سِتَّةِ اَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسُئِلَ
و ہر چیکہ ماں آیان در میان انت شش روج و تہا پدا قائم بوت بہ (بادشاہی) تحت و سر اول آمرین ہر بانے نون
بہ خیراً ۵۹ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اسْجُدْ لِلرَّحْمٰنِ قَالُوا وَمَا الرَّحْمٰنُ
تو آئی شان و چہ یک عالم و جنت بکن و و وقتیکہ گوشتک بنت کہ سجدہ بکن ارات بہ رجن و گوشتک کہ کتے انت رحمن
اَسْجُدْ لَهَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۶۰ تَبٰرَكَ الَّذِي جَعَلَ فِي السَّمَاءِ
چہ ماسجدہ بکنیں ہر چیکہ تو فرمائیں مارا و گیش بیت آیان ترشی و مزین برکت دارے ہما کہ آئی کنت ماں آسمان
رُوحًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا ۶۱ وَهُوَ الَّذِي جَعَلَ
برج و ف و ایری کت ماں آئی و تہا چراغ و ماہ روشنائیں و آہما ننت کہ کنتنی
الَّيْلِ وَالنَّهَارِ خَلْفَةً لِّمَنۢ ارَادَ اَنْ يَّذْكُرَ اَوْ اَسْرٰدَ شُكُورًا ۶۲ وَ
شب و روج باری باری و یہ ہما کہ لوٹیت خیال کنگ یا لوٹیت شکر گرگ و ف و
عِبَادُ الرَّحْمٰنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْاَرْضِ هَوْنًا ۶۳ وَاِذَا خَاطَبَهُمُ
رحمان و بندہ ہمانیت کہ رونت زمین و سر اپہ نرمی و و وقتیکہ خبر کنت گویاں
الْجَاهِلُونَ قَالُوا سُبْحٰنَ الَّذِي يَسْتَوِيۢنَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا ۶۴ اَوْ قِيَامًا ۶۵
جاہل گڑا گوشت کہ مارا سلام انت و ہما کہ شپا گوازیمنت و وقی پروردگار و سجدہ کنگ و قیام کنگ و ف
وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ جَهَنَّمَ ۶۶ اِنَّ عَذَابَهَا
و ہما کہ گوشت آئی رب برین چہ ما دوزخ و عذاب و بیشک آئی عذاب
كَانَ غَرَامًا ۶۷ اِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا ۶۸ اَوْ مُقَامًا ۶۹ وَالَّذِينَ اِذَا
یک چٹے آبدیں جاگے بہ آرام کنگ و نہنگا و ف و ہما کہ وقتیکہ
اَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَلِكَ قَوَامًا ۷۰
خرج کنت نہ فضول خرج کنت و نہ تنگی کنت و ہستیں بے در میان و یک سادیں گزرنے و ف و
الَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلٰهًا اٰخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي
ہما کہ تو انجنت گوے اللہ و گہ یک معبود یا و نکشت ہما نفسیا کہ

مذلل ۴

استارانی نام و نشان انت اسے حدائی گیش و گوار کنگ بوٹک بہ حساب واد و غرض و ف یعنی روج، شاید و حرارت و جمع بوٹک و سوچک و صفت دارگ و سوب و آترا چراغ فرمائیت و وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِمْ نُوْرًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا و ف کم و گیش بوٹک و یا ایک و روگ و بدل وادل فرمائیت یا مطلب جوش انت کہ یکے و را دومی و بدل جوڑ گرت مثلاً روج و چہزے کار پشت کیت آرا ماں شب و تمام کت جوشک ماں حدیث و وار دبوٹک و ف یعنی ماں روج و غیرہ و سر و چیری و شب و روج و بدلی اڈل ہمشکا انت کہ مریشی و خیال گوڑ کنان و مردم قدرت دار و کیں خداوند و معرفت و شو باز بہ بنت کہ اسے کلیں عظمت دار و کیں سر و چیری و بدلی اڈل ہمانی دست قدرت و قصہ و کار انت و شب و روج و فاندک و انعامان و گندان و بہ آئی شکر و گرگ و نینگ و دنگوش گوار بکننت چنا پھر رحمان و مخلصین ہنگاں کہ آیان ذکر نوکی کیت بے ڈول کنت و یعنی جو مشرکان رحمان و نام و اشکنا و دیم و تریش و تہا نہ کنت بلکیں چہ وقی ہر یک قول و فعل و بندگی و غلامی ظاہر کنت چہ آیان چال و رفتار و تواضع و سنگینی و خاکساری و بے شانی ظاہر بیت مثل متکبران بہ زمین و سر گوں گھڑی و تر و تاب نہ کنت اسے مطلب نہ انت کہ چہ ریا و بناوٹ و چونا دریاں و

..... گمان و گنجنت۔ چیا کہ وادہ ہر رفتارے ماں احادیث و منقول انت اشیء تائید نہ کنت و یعنی کم عقل و بے ادبیں مردمانی جبر جواب و گون عفو و بخشش و دینت ہر وہدہ کے جہالت و گفتگو و لگیت تو و شیں گپ و وادہ سلامت ہاتے اے ہمیں لفظان گوشان و یک گوری اختیار کنت گون جوشیں کساں و پ دڑی نہ کنت نہ گون آیاں او اربنت نہ گون آیاں جنگ و بیڑہ بنا کنت آیاں دستوراً و دل نہ انت کہ ماں جاہلیت و دورہ کسے و گوشنگ ات ہ الا لا یجھلن احد علینا فنجھل فوق جھل الجاھلینا۔ اے احوال و رحمان و مخلصین بندگانی روج و بابت و ات، دیم تر و آسانی شپ و حالت و بابت و فرامینیت و یعنی شپ و وہدیکہ غافلین بندہ و اب و آرام و لذت و گزرت اشانے خدا و دینا اوشتان و و ماں سجدہ و کپان بنت و گوازیں انت۔ رکوع چونکہ قیام و سجود و درمیان و کیت شاید ہمیشہ کا آتر اجد بیان نہ کت جوش و جوش کہ آمرے ہر دو دینیانی تو کہ آتک و ال یعنی اینکر بندگی و غلامی و باوجود اینکر زیات ترس ہم ماں دل و دارنت جوش نہ انت کہ تہجد و ہشت رکعت و انان و خدا و عذاب و قہر و بے علم بنت و ال یعنی موقع و شری چاران و گون میانہ روی و خرچ و ریح کنت نہ مال و محبت و ظاہر کنت و نہ آتی برادی و گلاش انت۔ کما قال تعالیٰ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْ مَاهُكُلَ الْبَسُطِ (بنی اسرائیل رکوع ۳)۔

وقال الذین ۱۹ ۵۶۸ الفراتان ۲۵

حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ۖ
 حرام کنگ اللہ مگر یہ حق و بدکاری کنت۔ و ہر کسکچو کنت گڑا و یک دانت گون یک نذیب گناہیا
 يَضَعُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَيَخَذُ فِيهِ مَهْنًا ۖ إِلَّا مَنْ تَابَ ۚ
 دو چنڈ بیت آتیا عذاب قیامت و روج و پشت کیت ہمیشہ ماں آتی و تہا خوار و گڑا ہر کسکچو کنت
 وَأَمِنْ وَعَمَلٍ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ وَ
 و یقینی کت و نیکیں کاری کت گڑا ہمیشہ کت بدل کنت اللہ آتیا بدیان پہ نیکی۔ و
 كَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ وَمَنْ تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ
 اللہ غفور رحیم انت و ہر کسکچو کنت و نیکیں کاری کنت گڑا رجوع کنت
 إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۖ وَالَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ الشُّرُورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ
 پہ اللہ ینگا پچوائیں رجوع و ہما گون بنت پہ دروغیہ کارانے و وقتیکہ گزرت پہ ہود و گڑا لانی گڑا
 مَرُّوا كَرَامًا ۖ وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوْا عَلَيْهَا
 گڑا گزرت پہ عزت و ہما کہ وقتیکہ نصیحت کنگ بنت پہ وئی پروردگار و حکمان گڑا نہ کنت آتیاں سرا
 صُمًّا وَعُمْيَانًا ۖ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا
 کر و کور و و ہما کہ گوشنت اے رب بدے مارا چہ منے وئی جنانی ینگا
 وَذُرِّيَّتًا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۖ أُولَٰئِكَ
 و ذہرات و ینگا جتانی ساری و و بکن مارا برہیز گارانی پیشونک و آتیاں
 يُجْزَوْنَ الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَامًا ۖ
 جزا آیان و بادگیر ریت سبے سبب کہ صبر کت آتیاں پیش وازی کنگ بیت ماں او واپہ دعا و سلام و
 خَلِيلِينَ فِيهَا حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۖ قُلْ مَا يَعْبُؤُابَكُمْ
 ہمیشہ ماننت ماں او ودا۔ شریں جلگے پہ آرام کنگا و پہ بند گاد و جوش کہ شے پرواہی نیستیں
 رَبِّي لَوْلَادِعَاؤُكُمْ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۖ
 منی رب اگر آتیا تو ابر مردمت و لوز شام و دروغ بند کت نون عنقریب شے گٹ و کوپ بیت و

ھے صفحہ و فوائد و مثل قتل عمد و بدل و قتل کنگ، یا ماں بدکاری و سزا و زانی محسن و سنگسار کنگ، یا ہر کسے کہ دین و یل دیان و چہ جماعت و راج و گستا بہیت آتر اگشک، اے کل صورتان ماں «إِلَّا بِالْحَقِّ» شامل انت۔ کما و روفی الحدیث و یعنی سکین مزین گناہی کت کہ آتی سزا الہ و یک بہ بیت چہ ہتیں روایتان معلوم بیت کہ آخام جہنم و یک شیبہ و نام انت کہ آتی و مزین ہینا کیں عذاب بیان کنگ بو تک انت آغا و نا اللہ منہا و یعنی چہ دگہ گناہانی مقابلہ و اے مستریں گناہ انت اشانی و عذاب ہم سکین بیت و ساعت بہ ساعت زیات بوان بیت۔ وک یعنی گناہانی بدل و نیکیانی توفیق دنت و کفر و گناہان و معافی کنت۔ یا ایکہ بدیان و دور کتان و توبہ و نیکیں عمل و برکت و چہ ہما یا شمار و مناسب و نیکی و ننت کما یظہر من بعض الاحادیث و ساری و کافر و گناہانی بیان ات کہ زندہ آ مسلمان بوت۔ اے بیان ماں اسلام و گناہ کنگ و و اہم و ہدیکہ توبہ کنت یعنی چہ بدیں کاران و تارا دور بداریت تو اللہ و گور و جا کہ حاصل کت کنت معلوم بوت کہ ماں سورۃ نساء و چیزیکہ فرمایت «وَمَنْ يَفْعَلْ مُؤْمِنًا مَّتَعَدًّا فَجَزَاءُ هُ جَهَنَّمَ خَالِدًا فِيهَا وَ غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَأَعَدَّ لَهُ عَذَابًا عَظِيمًا (نساء رکوع ۱۳) اے آیت بہ ہما کس و حق و انت کہ آتوہ کار نہ انت واللہ اعلم و یعنی نہ دروغ بندنت و نہ دروغیں گواہی دینت و نہ ماں باطلین کاران و گناہانی مجلسان حاضر بنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی ماں گناہ و شامل نہ انت و لب و لب و ینگا و لکوش گور نہ کنت نہ ماں آیاں شامل بنت و نہ جیڑہ کنت و بلکیں گون مزین تدبیر و خیال داری و گوش دارنت و پدا اشکنان و آخر ہم قبول کنت مثل مشرکان سنگ و بت جوڑ نہ بنت و یعنی جن و چک و ہنچیں عنایت بکن چرایانی گندگ و چنان سارت و دل و شنود بہ بیت و ظاہر انت کا طیں مؤمن و دل ہما و ہدہ سارت بیت و ہدیکہ آوقی اہل و عیال و خداوندی فرمان برواری و کشک و گام جنوک و نفع دیو کیں علم و حاصل کنگ و ردا گلا نیش بہ گندایت۔ دنیا و تمام و شنودیان و تمام نعمتان چہ اشان رند انت و یعنی اشان ہنچوش بکن کہ مردمان منے رند گیری کنان و متقی جوڑ بہ بنت حاصل ایش انت کہ مادت نہ ایوک و ہدایت و کشک و گام بچین بلکیں بہ اید گران ہادی یعنی ہدایت و سوج دیوک بیتیں و منے خاندان ماں تقوی و لہارت و بابت و منے رند گیری کنوک بہ بیت و ال یعنی ماں جنت و اشان و بالا خانہ دیگ بیت و فرشتہ دعا و سلام گوشان و اشانی استقبال کنت و دت ماں و قی و دو چار کپک و و ہدہ و کلمات سلام و دعا بریشانی تکرم و عزت و ظاہر کنگ و ردا کار مرز کنگ بنت و ال یعنی بہ چوشیں جا کہ و کسے کتیں ویر بحلیت تو ہم غنیمت زانگ بہ بیت اشانی و آلوگ بنت و ال یعنی شے نفع و نقصان و خبران و شمارا پیش بداریت۔ بندہ و لازم انت کہ مغرور و لا غرض مہبت خدا و پرائی چہ غرض نیست، البتہ آتی و زبندی و سرار جم وارت، نہ در بندگی کن ات و و تا مزین حساب کن ات تو گون آتی بہ مقابلہ و تار تیار بکن ات کہ زوت ہمار و ج آیوک انت۔ و ال یعنی کافران کہ آیان حق و را قبول دار نہ بوتنت۔ اے تکذیب زوت اشانی گٹ و ہار جوڑ بیت، چریشی سزا و اشان ہجرت کار نہ بنت۔ آخری و ابدی ہلاکت پہ اشان و مہمت انت ماں دنیا و ہم زوت گون اشان و یک دیگ بیت۔ یعنی جہاد و جنگ۔ چنانچہ ماں غزوہ « بدر » و اے و یک و انجام اشان و دیت۔ تمت سورۃ الفرقان و لله الحمد والمنة

منزل ۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وَلْیَعْنِی اے کتاب و معجزہ بالکل ظاہر انت اشی و احکام صافی انت کہ اشان و چہ باطل و جدا کنوک انت و یعنی بہ اے بد بختان تیں و ابراہیم و یونس و عیسیٰ و تود تارا زانا پہ اشان ہلاک کئے۔ دوزواری و شفقت و آخر کار یک حدے ہست و یعنی اے دنیا چکاس و جاگہ انت کہ اودا بندگانی فرمان برداری و تسلیم و سرکشی چکاسگ بیت ہمشکا خداوندی حکمت ایشرا نہ لوٹیت کہ اشانی

اختیار بالکل سلب کنگ بہ بیت و اگن نہ خدا و بلوٹیتس تو یک ہیچیں آسمانی نشانے پیشی بداشتیں کہ آتی دیما زبردستی درستانی گردن جہل بوتگنتت مزین مزیں سرداران و ہم انکار یا گردن تاب دیگ قدرت نہ بوتگنت اللہ تعالیٰ و چوش و نہ کت بلے البت ہما نشان دانت کہ چرایا فی گندگ و مردم حق و جاہ یارگ بلوٹیت تو گڑا گون آسانی و سر پد بہ بیت و کدی مغلوب ہوان و چہ گردن و جہلی و دگہ و ابے پروتا مہ گندیت و یعنی شہا بہ ہر کس و غمناک ات آیانی احوال ایش انت کہ رحمان و ہدے چہ و قی مہربانی و شفقت و پرایا بنیت و نصیحتے دیم دنت اشان بہ آجانبہ و لگوٹس گور نہ کنت بلکس دیم و تاب دیان و در رونت گوشیکاں یک سکس بدیں چیزے آیانی دیم آہنگ۔ و یعنی ایوک و دیم و تاب نہ دینت بلکس نکذیب و استہزاء ہم کنت نوں زوت ماں دنیا و آخرت و قی کر تگیں کارانی سزا و چشت گڑا ہما چیز و حقیقت و سر پد بنت کہ آتی و ہنوں پہ کلاگ و زور گانت۔ و یعنی اگن اشاں بہ یک خشکا و گیں زمین و احوال و فکر کبہ تیں تو پہ مبد و معاد و معرفت و حاصل کنگ و بس بوتگنت۔ زانا اشان نہ گندنت کہ چہ ہمے تل تلیں وادنائیں خاک و چونیں عجب عجیب رنگ برنگیں پل و نیلگ و قسم و قسم و غلہ و میوہ یک مضبوطیں تکوینی نظام و چیرے پیداک بنت زانا ایش اے خبر و دلیل نہ انت کہ لا محدود قدرت دار و کیں و حکمت دار و کیں کارگیر و اے رونق داریں چمن سرسبز و آباد کر تگ کہ بہ آتی قبضہ و اے ہستی و لگام انت و ہما و ہدیکہ بلوٹیت آتر اویران کت کنت و چہ ویرانی و پد و بارہ آتر آباد و سر سبز کت کنت گڑا اے تکوینی نشانانی سر پدی و رندہ ایر گہٹگیں نشانانی تصدیق و بابت و لگام اشکال باقی مانیت البت اگن چہ بن و مٹگ و نامنظور انت تو گڑا اے دگہ گپ ایت و یعنی زبردست و ہمنکر انت کہ نہ مٹگ و ردا عذاب فی فور دیم دات کر تگ ات مگر رحم و ران و تاخیر کنت کہ ممکن انت نوں اشان ایمان بیارنت و خیر و بہ من انت۔ دیم تر پد بہ عبرت و خاطر و مکذبان لہتیں قصہ بان بیان فرمائینیت کہ چرایاں

ظاہر بیت کہ خدا آیان و چکر مہلت داتگ و ہدیکہ ہچ رنگ و قبول دار نہ بوتگنت تو گڑا اشان چونکائی تباہ کنگ بوتگنت چرایاں اولی قصہ و فرعون قوم نیگنت کہ آساری و ماں سورہ اعراف و سورہ رطلہ و بالتفصیل گوٹنگ اود و فوائد چارگ بہ بنت و یعنی شہا بروا و آیانی و چہ خدا غیظ و غضب و بر سین ات۔

الشعر آء ۲۶

۵۶۹

وقال الذین ۱۹

سُورَةُ الشُّعَرَاءِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَتَمُتُ بِأَوَّلِ آيَةٍ وَاحِدَةٍ عَشْرًا كَوْنًا
سورة الشعراء ماں مکیا ایر آہنگ و آئیے دوصد و بیست ہفت آیات و یازدہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون اللہ و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوکے

طسّم ۱ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْبَيِّنِ ۚ لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا

طسم اے آیت انت روشن کتاب و شاید کہ تود لاپ بکے و تارا پہ اے خبرا

يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۚ إِنَّ تِلْكَ آيَةُ الْكَرِيمِ ۚ إِنَّ تِلْكَ آيَةُ الْكَرِيمِ ۚ

کہ آ ایمان نیارنت و اگر ما بلوٹیں ایر گہجیں پہ آیانی سرا چہ آسمان و یک نشانے گڑا آیانی

أَعْنَاهُمْ لَهَا خِضَعِينَ ۚ وَمَا يَأْتِيهِمْ مِّنْ ذِكْرٍ مِّنَ الرَّحْمَنِ

گردن ہما تے دیم جہل بنت و و نیت آیانی گور و چہ نصیحتے چہ رحمان و نیمگ و

فُحْدٍ إِلَّا كَانُوا عَنْهُ مُعْرِضِينَ ۚ فَقَدْ كَذَّبُوا فَسَاءَ لِمَن يَكْفُرُ

نوکس مگر کہ چہ آتیا دیم اگر دیننت و نوں دروغ بندش کت نوں زوتار سیت آیانا

مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ۚ أَوَلَمْ يَرَوْا إِلَى الْأَرْضِ كَمَا أَنْبَتْنَا فِيهَا

ہما خبرانی حقیقت کہ پہ آتی و سرا کلا گش زرت و گندنت چہ زمین و نیمگ و کہ رو دینتگیں ماں آتی و سرا

مِنْ كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ۚ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ

چنکر چہ ہر قسم شتر شتریں چیز۔ بیشک ماں اشیائ نشانانی ہستیں۔ و گیشتر چہ آیانی

مُؤْمِنِينَ ۚ وَإِنْ رَبُّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۚ وَادْنَادِي رَبُّكَ

ایمان نیارنت و و تہی رب ہما و انت رحم کنوک و و وقتیکہ تو ارجت تہی ربا

مُوسَىٰ إِنَّ أَتَى الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۚ قَوْمٌ فَرَعُونَ ۚ لَا يَتَّقُونَ ۚ

موسیٰ کہ برو ہما گنہگاریں قوم و نیمگا۔ فرعون و قوم و گور و آتر سنت چہ و

قَالَ رَبِّ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُكَذِّبُونِ ۚ وَيَضْحِكُ صَدْرِي وَ

گوشتی ای رب من ترساں کہ مناد روغ بند کنتت و منی دل تنگ بیت و

منزل ۵

دل یعنی چہرہ جس میں خبر اشک و گریہ پیش دروغ بند کثرت و ماں دیوانہ کے تائید کنوک ہم نہ بیت ممکن انت چو شیں و ہدء دل گران و غمناک بوان تب و بے وس و بے واک بہ بیت، دل و ہیما تہ بیت و بہ زبان و لکنت چہ پیش و موجود انت تنگدل بوان و ماں گپ و رپ و بے تائی پیدا مہیت ہشکا منی دل بڈی و تائید و اگن ہارون و کہ آچہ من زبان فصاحت دار و کین زبان و خدا بند انت منی شریک بہ بیت تو مزن مہربانی بیت و یک قبلی نے خون و دعویٰ کہ آئی گیش و گیار ماں سورۃ قصص و بیداک انت وک یعنی چہ دعوت و تبلیغ و پیش منارا ملکشت کہ اے ہما شخص انت کہ چہ مے مردم و کشک و بد و رشک ات، بہ چو شیں جاوے و تبلیغ و فرض چون ادابت کنت وک یعنی چہ مجال انت کہ کسے ترا دست بخت بر و وکی دست بندی و رو و وکی برات ہارون و ہم گوں و تہمراہ بکن و گوں مے و انگیں نشانان و معجز ہاں ہمو داسر بیت۔ اے نشانان کہ گوں تو ہستنت تو ہج مٹرس و نشان چہ انت منی ذات و تہر و ہد و ہر جا کہ گوں تو ہمراہ انت ہر و تیں فریقانی گفتگو و گوش دار وک انت وک یعنی بنی اسرائیل و وطن چہ حضرت ابراہیم و زماںک و ملک شام ات چہ حضرت یوسف علیہ السلام سو ب و اشانی سر مصر و کیت او د ارشان دان مدے جل ات نوں حق تعالیٰ و ارشان و شام و ملک دیگ لویت۔

لَا يَنْطَلِقُ لِسَانِي فَأَرْسِلْ إِلَى هَرُونَ ۝ وَلَهُمْ عَلَى ذَنْبٍ فَأَخَافُ
منی زبان روان نہ انت اچہ وحی دیم بدے ہارون و نیگا ہم و آیان پنی سر ایک جرمیہ و دعویٰ ہستیں نوں من
أَنْ يَقْتُلُونِ ۝ قَالَ كَلَّا فَاذْهَبَا بِآيَاتِنَا إِنَّا مَعَكُمْ مُسْتَمْعُونَ ۝
ترساں مناکشتنت و گوشتی ترا کشت نکنت نوں زوت برو ت شہا ہر دو گوں مے نشانیاں ماہم گوں شہا گوشاریں
فَاتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا
نوں برو ت فرعون و گورا و گوشت کہ مارب العلمین و قاصدین اے کہ دیم بدے گوں ما
بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝ قَالَ أَلَمْ تُرَبِّكُنَا وَلِيدًا وَكُنْتُمْ فِيْنَا مِنْ
بنی اسرائیل وک گوشتی چہ نر و دینگیں ترا ماں وکی تہا ماں بجکیا وک وکشت وک تہا چہ وکی
عَمْرٍ كَسِينِينَ ۝ وَفَعَلْتَ فَعَلْتِكَ الَّتِي فَعَلْتَ وَأَنْتَ مِنْ
عمر چنے سال وک وکشت وکی ہما کار کہ کشت وک وک تو
الْكَافِرِينَ ۝ قَالَ فَعَلْتُهَا إِذْ وَأَنَا مِنَ الضَّالِّينَ ۝ فَفَرَرْتُ مِنْكُمْ
ناشکر یے وک گوشتی من ہما کار کہ کت آوقی من بے علم جاہل اتوں وک پدا جھتاں چہ شہا
لَهَا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِي رَبِّي حُكْمًا وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ وَتِلْكَ
وقتیکہ ترستوں چہ شہا پدا بخشش پرین منی رب حکم دیک رسولے کتی من وک وک اے یک
نِعْمَةً لَّنَا عَلَى أَنْ عَبَّدْتَ بَنِي إِسْرَءِيلَ ۝ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا
احسانے ایرکنے پرین سرا کہ بنی اسرائیل وکی غلام کنگ وک گوشت فرعون وک کہ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ قَالَ رَبُّ السَّمَوَاتِ الْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ
رب العلمین چہ وک گوشتی پروردگار آسمانانک و زمین و آچہ یک ماں اشانی در میان انت اگن شہا
مُوقِنِينَ ۝ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُ أَلَا تَسْتَمْعُونَ ۝ قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ
باور کن ات وک گوشتی گوں وکی کر و کش و مردمان کہ شہا نیشکنت چہ وک گوشتی کہ شہا پروردگار و شہا پیشگیں
أَبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۝ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمْ الَّذِي أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمُجْنُونٌ ۝
پت و پیر کا بنی پروردگار انت وک گوشتی شہا ہے رسول کہ پر شہا نیمگا دیم ویک بو تک ہما گوں کہ انت وک

فرعون اشان یل دیوک نہ ات چہا کہ چہ ایاں مثل غلام
بیگار وک وک وک کاری گیتک ات حضرت موسیٰ علیہ السلام
آیاں آزادی و مطالبہ پیش کت وک یعنی تو ہما کس نے
کہ آرا ما گوں مزن ناز و شان رو دینت و پرورش
کنان اینکر مزن بالا وکٹ نوں تہی دماغ و خوش برزشتک
کہ چہ ما مطالبات کنان و وکی بزرگی و ظاہر کنگ لوٹے
وک اینکر سال گوشتنت تو چو شیں دعویٰ نے نہ کت نوں
چہ ادا وریک و شرط و رسول جوڑ بوتے وک یعنی ہر چ
کارے کنان وک تو در شنگے (قبیلے و خون) آرا ما نہ شہا کنگ
وک یعنی مے درستیں نیکیاں و شہا شان و پیغمبر
دعویٰ کنگاے آو وک تو ہم (العیاذ باللہ) چہ ہما کسان
یکے آتے کہ نوں تو آیاں وک کا فر قرار دے وک یعنی قبیلے
خون من زانت کاری و نہ کر تگتوں چہ منی دست وک بس
خطائے بوت منارا چہ معلوم ات کہ بیک مشے وک جنگ
مرد و ساہ در کیت و آمریت و اے مشے ہم بہ ادب و
خاطر و آرا جتوں وک وک موسیٰ فقضی عذیبہ
(قصص رکوع ۲) وک یعنی بے شک من چہ ترس و چہ ادا
در شتال بل اللہ تعالیٰ و منظور بوت کہ منارا نبوت و
حکمت عطا وکنت آئی و چہ وکی فضل و کرم وک منارا
چو شیں عزتے بخش ات و رسول جوڑ کنان و تہی گور و دیم
دانی اے گپ بہ وکی جا کہ وک منی صداقت و یک دلیل ایت
کہ ہر کس چہ تو ترساں وک بحیث پدا اے وک بے خوف و
خطر تہا تہی دیا بلیت و بوشتیت وک یعنی بہ خوردی و
منی رو دینک و شکان جنگ ترا زب نہ ذنت آیا چہ
یک اسرائیلی زبک و تربیت و آئی جواب ہمیش بیت کنت
کہ تو تمام بنی اسرائیل و قوم و وکی غلام جوڑ کینے خصوصاً
و ہدیکہ چک و تربیت ہم چہ تہی ناہو دین ظلم و زورانی
ذریعہ و واقع بو تک نہ تو بنی اسرائیل و زہنگان نہ وک
بکرتیں نہ چہ ترس و سو ب و منی مات و ماں تابوت و
بند کنان و منارا ماں دریا و چکل بدایت و وک من تاقلا
سر بو تگتاں، اے جاو رانی یاد وک پیاں و ترا چو شیں شکان
جنگ و وک شرم باید انت، بیباکیں و صافیں خبر
ایش انت کہ ہما پروردگار و تہی ہمیں دیم وک وک
منی پرورش کر تک ہما وک مروچی پتہ تہی دوز واپی و منارا
رسول کت دیم دات وک یعنی موسیٰ علیہ السلام
فَقُولَا إِنَّا رَسُولُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ وَرَدَّاهُ إِلَىٰ
و تارا رب العلمین و پیغمبر ظاہر کت بر شہی و فرعون و چہ جود و ہٹ و کنت و رو گوشت (العیاذ باللہ) رب العلمین چہ چیز ایت ہمنی موجودگی و کجام وک رب و نام
گرگ چہ معنی داریت چہا کہ آرا لی شقی و دعویٰ بہ وکی قوم و رو برو و ایش ات ما علمت لکم من اللہ غیری (من ابید چہ و تہا شہادہ کہ معبود کس و نزا ناں) و آنا
رَبُّكُمْ الْأَعْلَىٰ (شہا مسترین پروردگار من و تان) چہا چہ آئی قوم و لہتیں مردمان چہ جاہلی و کنت ذہنی و دہتیں و چہ ترس یا طبع و بندگی کر تگت اگن چہ ماں دل و آملعون و ہم
خداوند کریم و ہستی و یقین ات چہ شکہ ماں لَقَدْ عَلِمْتُمْ مَا أَنْزَلَ هَؤُلَاءِ إِلَّا رَبُّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِصَافِرٍ ۝ (بنی اسرائیل رکوع ۱۲) وک ظاہر بیت وک یعنی آسمان
و زمین وک کل چیزان ہر کس و تربیت و چہ انت ہما رب العلمین انت اگن ماں شہا قلوب و کجام چیز و سرا یقین کنگ و قابلیت موجود بہ بیت تو انسان فطرت چہ درستان
پیش اے چیز و یقین دیا یقینک وک بس انت وک فرعون وک پزانت خبر ٹالینگ لوٹنگ ات وکی چہ و چاگر وک مردمان و سکین دیک و موسیٰ علیہ السلام وکپ وک سبک کنگ
و گوشت وک ات، اشکنا گات موسیٰ چو من ناہو دین گپان و جنگا انت آیا چہ شہا کسے باور کنت کہ ابید چہ منارا آسمان و زمین وک یک ربے ہست انت وک۔۔۔۔۔

..... فل یعنی اواحق من ہر ج رب العالمین و ذکر کنگا و اہما ذات انت کہ آئی و تراوتی پت و پیرکان و ہدیکہ تی تخم ہم تیار نہ بوتگت ہما و ہدہ زمین و آسمان و تدبیر و تربیت و کنکات فل یعنی (العیاذ باللہ) چونیں گنو کے رسول فی جور کترنگ و دیم و انگ کہ آئے و پت و پیرکانی بابت و گپ جنت و متے شان و شوکت و گندان و کمیں ہنپہ (خف) نہ بیت چوش زانگ بیت کہ مرد و دماغ چہ عقل و بالکل ہورک انت۔

ہے صفحہ و فو اشد فل حضرت موسیٰ یا پرا یک خبرے گوشت ہما پیماکہ حضرت ابراہیم و خرو و دیسا گوشتک ات یعنی رب العالمین ہما ذات انت کہ آ مشرق و مغرب و خدا بند و تمام سیارات (تو تاب کنوکی استاران) طلوع و غروب و تدبیر و یک محکمیں نظام و روع و انجام دیوک انت، انک شامکیں ہم عقل داروک ات تو شما گوشت کت کن ات کہ اسے عظیم نظام و قائم داروک ابید و خدا دگر کئے بیت کنت آیا کسے و قدرت ہست کہ آئی قائم کرگیں نظام و پیک دمانے و پرمشیت تبدیل کنت، اسے گڈی خبر و اشنگ و چہ فرعون ہیکہ بوت و چہ بحث و تکرار و سرگوزان و ہم تراپ شروع کتی چوشکہ دیم تر و پیداک انت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ حضرت موسیٰ گوشتان و روان ات اللہ و قدرتانی ظاہر کنگ و فرعون درمیان و وقی سرداران و سکین دیگا ات کہ آسے مرد و گپانی سرایقین مکنت۔

فل چیرا فرعون و وقی مطلب صاف بیان کت کہ ادا مان "مصر" و دگر ہج خدا نیست ان چہ من و ابید دگر کجام ہم معبودے و حکومت و قبول واربے تو گڑا یاد بکن کہ پرتو بندی خانہ تیار انت فل یعنی اشتنا چے و فیصلہ مکن اسے و تہی خیرانی پستوات نوں بلے کمیں ہما سرچیں نشانیاں و ہم بکنہ کہ چرایان اللہ تعالیٰ و قدرت و منی صداقت ہر دو کیں و تادوت ظاہر ہینت انک من تر اے و ولین نشانانی شون و بدیان تو گڑا باریں تہی فیصلہ ہنگت ہے بیت فل یا و فرعون خدائی و دعویٰ دار ات یا چوزوت بدحواس تریت کہ وقی غلام و پرستاری حکمانی سرا عمل کنگ و واسطہ آمادہ بوت و فل یعنی عید و روح و چاشت و ہد و فل یعنی درستان و جمع بوگ لوٹیت پکا ائیت انت کہ مئے جادوگر غلبہ حاصل کنت او ہد و ما موسیٰ و شکست و ناتوانی و پیش دارگ و خاطر و وقی ساحرائی راہ و گام گجیں۔ چوش بکوش کہ چوش ظاہر کنگ مقصود ات کہ مریشی و ما پوتا ہج غرض و مطلبے نداریں۔ و ہدیکہ بمقابلہ و ما سرافضل بیں تو انصافا کسے و را چہ مئے رہبند و دیم ترینگ و گنجائش ہم پشت نہ کپیت و فل یعنی نہ ہنا شامالی انعام و اکرام رسیت بلکیں شامچہ منی خاص و ناسیں درباری ہم جے ات اسے آیتانی زیات گیش و گیار ماں "اعراف" و "طہ" و گوشتک۔

الشعر ۲۶

۵۷۱

وقال الذین ۱۹

قَالَ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِنَّ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ۝۱۸
گوشتی مشرق و مغرب و پروردگار و آنچه یک ماں ایشانی و درمیان و انت اگر شما سر پیت و گوشتی
لَئِنْ أَخَذْتُمُ الْهَآغِرَى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ الْمَسْجُونِينَ ۝۱۹
کہ اگر تو ناہینت یک و گہ خدائے بغیر چہن گڑا ضرور بند کتاں ترا ماں یک چیلے و تہا و گوشتی اگر چہ

لَوْ جِئْتُكَ بِشَيْءٍ مُّبِينٍ ۝۲۰ قَالَ فَأْتِ بِهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِينَ ۝۲۱
پیش بکناں ترا چیزے ظاہری و فل گوشتی پیشی بکن اگر تو راست گوشتی
فَأَلْقَى عَصَاهُ فَإِذَا هِيَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ۝۲۲ وَنَزَعْنَاهُ فَاذَاهِي بَيْضًا
پدا دوری دات وقی عصا نوں ہما دمان و یک از دیا بوت ظاہری و گوشتی (پھل چیرا) وقی دست نوں یک ناگہ اسیت
لِلنّٰظِرِينَ ۝۲۳ قَالَ لِلْهٰكِلِ احْوَلُهُ اِنَّ هٰذَا السَّحَرَةُ عَلِيمٌ ۝۲۴ يٰرَبِّدُّ اَنْ
بوت پچا و کافی نظر گوشتی گون وقی کر و مردمان اسے و یک جادوگرے و اندنیں لوٹیت کہ

يُخْرِجُكُمْ مِنْ اَرْضِكُمْ بِسَحْرِهِ فَاِذَا تَأْمُرُونَ ۝۲۵ قَالُوا اَرْجِهْ وَ
بگینیت شمارا چہ شے ملکا چہ وقی سحر و زور نوں شما چہ حکم و بیت و گوشتش بدار آئی و آئی
اَخَاهُ وَاَبْعَثْ فِي الْمَدَآئِنِ حٰشِرِينَ ۝۲۶ يٰتُوكَ بِكُلِّ سِحْرٍ عَلِيمٍ ۝۲۷
برات و دیم بدے ماں شہران قاصداں کہ کانت حافر کنت تی و دیا ہر یک برستیں ملوہا و اندنیں

فَجَمَعَ السَّحَرَةُ لِبَيْقَاتٍ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۝۲۸ وَقِيلَ لِلنّٰسِ هَلْ اَنْتُمْ
پدا چ کنگ بوتنت ساجر ماں یک مقریں وقی و گوشتک بوت مردمان کہ شما ہم
مُجْتَمِعُونَ ۝۲۹ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ السَّحَرَةَ اِنْ كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝۳۰ فَلَمَّا
تج بیت تاکہ پچہ جادوگرانی راہ و برویں اگر ہما گیش ہینت و پدا ہر تیک

جَاءَ السَّحَرَةُ قَالُوا لِفِرْعَوْنَ اَيْنَ لَنَا لَآجِرٌ اِنْ كُنَّا نَحْنُ الْغَالِبِينَ ۝۳۱
آسکنت جادوگر گوشتش گون فرعون و کشر انت مارا مزدوری رسیت اگر ما گیش ببیں

قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝۳۲ قَالَ لَهُمُ مُوسَى الْقَوْمَا
گوشتی ہو (مزدوری رسیت) و شما آوقتی چہ دیا ترین مردمان بت و گوشت گون آیاں موسیٰ یا کہ دو پر دیت ہر چیک

منزل ۵

ول یعنی وہدیکہ ساحر ان گون موسیٰ ؑ گوشت کہ شماساری ؑ و قی لٹ چکل دے ات یا ما چکل بدیں، آئی ؑ پستہ دات کہ شمایسرا و قی زور ؑ بچکاس ات فل ہتین ؑ

بعزۃ فرعون ؑ بہ قسم ؑ معنی ؑ زرتنگ یعنی فرعون ؑ سر ؑ
قسم انت کہ ماسرا فضل بیس فل شیخ اکبر ؑ نبشتہ
کنگ کہ اشان تہنا ساد و لٹافی دار دک انت کہ اشان
وقے جاد و ؑ زور ؑ آیان ؑ جو مارا کنگنت
حضرت موسیٰ ؑ عصاء آورست ایر برنت۔

دک یعنی موسیٰ شیخ مستری استاذ انت شہادت ماں
دتا ساز باز کرتنگ وایتنگے کہ تو جوش بکن و ما جوش
کشیں و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کشے مستری
رب ؑ گوشت یعنی موسیٰ و شمایسرا استاذ ؑ ات و لٹا علم
فل یعنی ہر جادو ؑ مرگ ؑ پید مارا خدا ؑ گو ؑ روگی انت
چہ اے ڈولیں مرگ ؑ مارا شہادت ؑ درجہ نصیب بیت
اے درست مضامین سورۃ اعراف و غیرہ ؑ گو سنگنت
ہمودا چارگ بہ بنت ول یعنی موسیٰ علیہ السلام ؑ دعوت
و تبلیغ ؑ پید ماں برتیں مچی ؑ ظالم فرعون ؑ و روبرو ؑ چہ
درستان پیش ماحق ؑ قبول کنگ ؑ جار جتیں چریشی ؑ
ما امتیت داریں کہ حق تعالیٰ مے پیشی خطایان ؑ معاف
کنت ول یعنی دان یک دراجیں مدتے ؑ سر پدی
دیگہ نشانیانی پیش دارگ ؑ باوجود ہم فرعون ؑ حق ؑ را
قبول نہ کت و بنی اسرائیل ؑ سر جوشیں ظلم و زور کنان ؑ
اشان ؑ سو کی کت تو گڑا ماموسیٰ ؑ حکم دات کہ و قی قوم ؑ
زوران ؑ شب ؑ چہ اے ملک ؑ ہجرت بکن و روبرو بکند
کہ اے فرعون قی راج و مردم شیخ پشت ؑ ارش کنت بلے
ہج متیں ات ول تا نکہ تمام قبطیان ؑ مچ کنان ؑ بنی
اسرائیل ؑ دمب ؑ بکیت فل یعنی اے ملکیں مردمان ؑ
شمارا جوش و سیاہ کرتنگ حالانکہ اشانی ہشتی ہج
نہ انت کہ بہ شیخ مقابلہ ؑ پاوان ؑ داشت کت بکنت
اے خبران ؑ ہمشکا جت تا نکہ اقوم ؑ جوش بیت و آ
غیرت بکنت فل یا مے زہر جت کنگ لوٹنت
معلوم بیت کہ اشانی کم بختی ؑ اشان ؑ مانوشتنگ
ول تو اے روچی خطرہ ؑ چہ بزنج ؑ گو جگ
مناسب انت۔ ہتین مفسران ؑ اشی ؑ ترجمہ جوش
کرتنگ کہ مے جمیت مستر انت کہ آہو شیار یا سلاح بند
انت تو اے لفظان ؑ آئی ؑ پیر و قی مخلوق ؑ دل بڑی ؑ
واسط کار مرز کنگنت ول یعنی مے ڈول ؑ قبطیان
لوگ جاگہ، مال و دولت، باغ و کشاران ؑ دل کنان ؑ
بنی اسرائیل ؑ دمب ؑ یکبارگی رمبش کت کہ اشان ؑ
دوبارہ و اتری ہم نصیب نہ ہو ت بزراں چرے تدبیر ؑ اللہ تعالیٰ ؑ آ در ؑ چکل دانت۔

وقال الذین

۵۷۲

الشعر آء ۲۶

انتم تلقون ۵۷۱ قالوا جبالہم وعصیہم وقالوا بعزۃ فرعون اننا

شمارا دو دیکھی انت فل پید اور دانت آیان و قی سادان و لٹاف و گوشتش کہ بہ فرعون ؑ شرف و آبرو ؑ قسم نہ

لنخن الغلبون ۵۷۲ قالقی موسیٰ عصاہ فاذا ہی تلقف یا فکون ۵۷۳ قالقی

ضرورہا گیش بیس فل پید اور دات موسیٰ یا قی عصا پد ایک انا کہ ایر برگا لٹ ہر گیت کہ آیان ؑ لٹکٹ پید ہم چہ

السحرۃ سجدین ۵۷۴ قالوا امنا بر رب العلمین ۵۷۵ رب موسیٰ و ہرون ۵۷۶

کپنتت ساحر ماں سجدا گوشتش کہ ایمانیں آرت بہ جہان رب ؑ سراہا کہ موسیٰ ؑ و ہارون ؑ رب انت

قال امتم لہ قبل ان اذن لکم انہ لیکیرکم الذی علیکم السحر

گوشتی کہ شمایمان آرت برائیا پیش چہ اے خبر کہ من شمارا اجازت بدیان آجہ بزراں آشتے مستر انت ہما کہ پیشی داشتنگ شمارا جادو

فلسوف تعلمون ۵۷۷ لا قطعن ایدیکم وارجلکم من خلاف و

نوں زوت زانت شمار۔ ضرور گڈاں شیخہ دستان و دومی نیمگ ؑ پاوان

لا و صلیبکم اجمعین ۵۷۸ قالوا الاضیر لنا الی ربنا منقلبون ۵۷۹

پہ دار کشاں شمارا دستان۔ گوشتش ہج پرواہ نیست مارا ہم یہ و قی پروردگار ؑ نیمگار و قی انت

انا نطمع ان یغفر لنا ربنا خطینا ان کنا اول الیومین ۵۸۰ و

ما امتیت کشیں کہ بہ بخشش مارا مے پروردگار ؑ گناہان بہ ہے سببا کہ مارا درستان پیشا مسلمان ہویں و

او حینا الی موسیٰ ان اسرعبادی انکم متبعون ۵۸۱ فارسل

حکیم دیدات بہ موسیٰ ؑ نیمگا کہ ماں شپاشپ زور پر مونی بندیان البتہ مے زندانینت فل پید ہم دانت

فرعون فی المدائن حشرین ۵۸۲ ان ہولاء لشر ذمہ قلیلون ۵۸۳

فرعون ؑ ماں شہران قاصد فل کہ اے مردمان یک ملکیں ٹولی ؑ بیت و

وانہم لنا الغایطون ۵۸۴ وانا لجمع حذر و ۵۸۵ فاخرجہم من

و آیان مارا باز زہر برائیتنگ فل و ما درست خطرہ کنیں ول پد اکتت ما و دریں کنت آجہ

جنت و عیون ۵۸۶ وکنوز و مقام کریم ۵۸۷ کذلک واورثنا

باغان و چنگان و خزانیان و شرین جاگہاں ول ہمیدولا۔ و اے چیزانی وارثین کنت

منزل

بَنِي إِسْرَءِيلَ ۖ فَاتَّبَعُوهُمْ مُشْرِقِينَ ۖ فَلَمَّا تَرَاءَ الْجَمْعُ قَالَ

بنی اسرائیل و رُنبینش ماں آبیانی رندا ماں روچہ پکا پدا وقتیکہ مقابل بوتنت ہر دو کیں فوج گوشکا

أَصْحَابُ مُوسَىٰ إِنَّا لَمُدُّكُمْ ۖ قَالَ كَلَّا إِن مَعِيَ رَبِّي سَيَهْدِينِ ۖ

لگنت موسیٰ مردم کہ ما و گرگ بوتیں و گوشکی ہرگز نہ گوں منن منی رب آمانار ہنوگ راہ پیش داریت

فَأَوْحَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ أَنْ أَخْرِبْ بِعَصَاكَ الْبَحْرَ فَانْفَلَقَ فَكَانَ

پدا حکمیں و میدات موسیٰ ہنیکا کہ بجن پہ وئی لٹ دریا یار پدا تل بوت دریا پدا بوت

كُلٌّ فِرْقٍ كَالطُّودِ الْعَظِيمِ ۖ وَآزَلْنَا ثَمَّ الْآخِرِينَ ۖ وَأَنْجَيْنَا مُوسَىٰ

ہر یک تلے مثال زندیں کو ہے وک و نریکا رسینتتیں ہما جا با آدگران و رستکاریں کنت موسیٰ

وَمَنْ مَّعَهُ أَجْمَعِينَ ۖ ثُمَّ أَخْرَقْنَا الْآخِرِينَ ۖ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَ

وہر کسیکہ گوں آئی گوں ات درستان رندا غرقیں کنت آدگر (فرعون ہر) بیشک نا اشی ہتا نشانی انت و

مَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِينَ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۖ

نھنت گیشتر آبیانی باور کنوک و بیشک منی رب ہماوت ات زوراک مہربان و

وَأَنزَلْنَا عَلَيْهِمُ نَارَ الْبَرِّهِيمِ ۖ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِ مَا تَعْبُدُونَ ۖ

وہوان آبیانی دیا ابراہیم و نصیا وقتیکہ گوشکی گوں وئی پت و گوں آئی و قوماکہ شلہ جو نییہ بندگی کن ات

قَالُوا نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَنْظُرُ لَهَا غَافِلِينَ ۖ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ

گوشش کہ ماتبانی بندگی کنیں پدا رستیں روچا آبیانی سرا جبریں نزدیں و گوشکی شتر انت چیزے اشکنت

إِذْ تَدْعُونَ ۖ أَوْ يَنْفَعُونَكُمْ أَوْ يُضَرُّونَ ۖ قَالُوا بَلْ وَجَدْنَا آبَاءَنَا

وقتیکہ شتا آما تاوار جن ات یا فادہ یا نقصان دینت شمارا و گوشش ناں بلے ما و یگنت و ولایت و پیر

كَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ۖ قَالَ أَفَرَأَيْتُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْبُدُونَ ۖ أَنْتُمْ وَ

کہ ہنجوشش کنگ و گوشکی شترن آچہ شتا گندت ہما چیز یا کہ عبادت کنگا بوگنت شتا و

آبَاؤُكُمْ الْأَقْدَمُونَ ۖ فَاتَّخَذُوا مِن دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّهُمْ ۖ

شے پت و پیرکان پیشگیں و آچہ آ منی دشمن انت مگر پروردگار عالم ہما کہ

منزل

وَلِیَاوَجَ رَیثَی ۖ پد اے چیزان بنی اسرائیل و دست و کیتنت و یا یک مدتے پدا ماں سلیمان علیہ السلام و عہد و و ہدیکہ ملک مصر ہم بہائی حکومت و شامل بوت
واللہ اعلم، پیش و اے رد اختلاف و بیان گوشک و یعنی بحر قلزم و کنارہ و سر ہوان و بنی اسرائیل دوی کنارہ و روگ و فکر کنگا کنتت کہ چہ پشت و فرعون و
لشکر و سراجم کیتنت پریشان ہوان و گوں موسیٰ و درائنت ایش کہ نوں چریشانی دست و ماچونکائی رستگاریں دیمادریا راہ ندنت و چہ پشت و دشمن سر کپان
انت وک یعنی مترس ات بہ اللہ و وعدہانی سرا دل جم ہے ات آئی مدد و نصرت گوں من انت آلم و ہما راہے در کجیت کدی بیت کنتت کہ دشمن مارا دزگیر بکنت
وکی آپ سکت بھل ات چہ دوا زودہ جا کہ و ترکیت و خوشکیں راہ جوڑ بوتنت، دوا زودہ ملک و قبیلہ بنی اسرائیل و جدا جدا چہ ہما راہان گوشکنت و میا بجی و آپ و
کودہ اوشتا تگ انتت (کذا فی الموضع القرآن)

وکی یعنی فرعون و لشکر ہم نزدیک و اہت و ماں دریا و
تیاریں راہان و گندان و فکر و تدبیر و بغیر بنی اسرائیل و
رند و کیت و ہدیکہ تمام لشکر بہ دریا و گیر و اہت فوراً
چہ خدا و حکم و آپ و کودہ گوں یکدگر و آوار بوتنت و
اے قصہ ساری و ہم گوشک وک یعنی و ہدیکہ اکثر
مردم حق و قبول دارنہ بوتنت تو آخر قدرت و اے
نشان پیش داشت کہ جرائی صادق و مکذب و انجام و
ماں اے دنیا و جدا جدا کت و پیش داشت وک اے
اشکنا نیت منے و اجہیں پیغمبر و مکہ و فرعون ہم
بہ مسلمانا قی دُوب و رُوب بندنت پہ جنگ و گرا چہ
وئی وطن و دور تباہ بنت ماں بدر و روح و ہنجوشک
فرعون تباہ بوت (موضع القرآن) وک یعنی اے چیز چی
ایت کہ شتا اشی و بندگی و کن ات وک یعنی شتا منے
معبودان و نزان ات کہ گوں چوشیں حقارت و جہت
کنکائے ما اے مبتانی پرستش و کنیں و اینکر قدرت و
عقیدت ہراشانی بابت و منے دل و انت کہ تمامیں
روح و ہاشانی گور و امیت و داران و بندیں و
وکی یعنی اینکر توار پر جنگ و سرا کدی شے خسرو
اشکنتت و اگن نہ اشکنتت (چوشک کہ اشانی جاد بوگ
ظاہر انت تو توار پر جنگ فضول انت وک یعنی آیا
بندگی و ہدے چیزے نفع و بندگی نہ کنگ و سرا چیزے
نقصان دات کنتت و ظاہر انت و ہدیکہ اشان
چہ وئی دست و مکسکے مال دات نہ کنتت آدگران
چے نفع یا نقصان دات کت کنتت و پدا چوشیں عاجز
وے عقلیں چیزے معبود جوڑ کنگ کنگے عقل مندی پت
وکی یعنی چوشیں منطقی بحث و نا ہودگیں گپان و ما
نزانیں نہ منے عقیدت و پرستش و دار و مدار اے
گپانی سرا انت بس صد جرائی یک جبرے ایش انت کہ
منے بزرگان ہے داب و کنان و پیدا ک انت آیا نوں
آدستان و ما احمق حساب کنیں وک یعنی اشانی
پرستش یک کوہنیں احمق ایت و اگن نہ ہر کس و
اختیار و قبضہ قدرتے نفع و نقصان مہیت آتے
عبادت چے معنی داریت وک یعنی دلگوش گور کن ات
کہ من بے خوف و خطر و اعلان کنان کہ منی گوں شے
اے معبودان جنگ انت من آلم و پدا شاں راہے

روان۔ «وَتَأْتِيهِمْ لَآئِكُنَّ أَصْنَامُهُمْ بَعْدَ أَنْ تُولُوا مُدْبِرِينَ» (انبیاء رکوع ۵) اگر اشان طاقت دارنت تو بلی منارا تاوان بار بکنتت باریں! کما
قَالَ تَعَالَىٰ فِي مَوْضِعٍ آخَرَ: «وَلَا أَخَافُ مَا تُشْرِكُونَ بِهِ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ رَبِّي شَيْئًا» (انعام رکوع ۹) وقال نوح عليه السلام «فَأَجْمَعُوا
أَمْوَالَكُمْ وَأَسْرَكُمْ كَمَا كُنْتُمْ» (يونس رکوع ۸) وقال هود عليه السلام «فَلْيَكِيدُوا فِي جَمْعِهِمْ أَتَقُولُ لَا تَحْمِلُ وُنَّ» (هود رکوع ۵) ولہیں مفسران گوشک کہ
اے جو انیں اثر دار و کیں بہ بندہ بہ مشرکانی سرا اید انت یعنی ہر کس و شتا بندگی و کن ات من آیان و وئی دشمن قرار دیاں اگن نفوذ باللہ من اشانی پرستش
کنان تو سرا سر تاوان انت چریشی و بزان ات کہ شتا ہم اشانی عبادت کنان و تاوان بار بوگات وک کہ ہما منی معبود، دوست و مددکنوک انت۔

وہ یعنی دارین و فلاح و کشک و پیش دارنت و اعلیٰ و بالائیں درجہ و فائدگان و سیت و نیمگ و راہشونی کنت و یعنی دارینگ پوشائینگ کشک زندہ دارگ وچہ نادراہی و وراہ کنگ کل بہ ہمانی قدرت و قبضہ و انت و یعنی ماں کجام معاملہ و ردکاری و شمشکاری یا قدرتی درجہ و کوتاہی و غلطی نے بہ بیت توچہ آئی مہربانی و معافی و اُمیت و کسے داشت کنت کنت کجام دگہ کسے معاف کنت نہ کنت۔ دیم ترہ حق تعالیٰ و کمالات و مہربانیان ذکر کنان و حضرت ابراہیم و چہ زیادہیں شوق و روادعا شروع کنت کہ آچہ عبدیت و کمال و نشانیاں انت وک یعنی زیات علم و حکمت و قرب قبولیت و درجہ بہ بخش و ماں اعلیٰ درجہ و نیکیں مردمان یعنی ماں نبیانی کنت و شامل بدار کما قالَ نَبِیُّنَا صَلَّی اللہُ عَلَیْہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّمُ اَللّٰهُمَّ فِی الرَّفِیقِ الْاَعْلٰی

وَقَالَ الَّذِیْنَ ۱۹

۵۷۴

الشعر ۲۶

خَلَقْنِیْ فَهُوَ یَهْدِیْ ۱۰ وَالَّذِیْ هُوَ یُطْعِمُنِیْ وَیَسْقِیْنِ ۱۱ وَاِذَا
پیداگی کنگ مناوون ہماوت راہ پیش ایت منائی و ہماک مناواریبیت و ہمانا آپ دنت و وقتیکہ
مَرَضْتُ فَهُوَ یَشْفِیْنِ ۱۲ وَالَّذِیْ یُمِیْتُنِیْ ثُمَّ یُحْیِیْنِ ۱۳ وَالَّذِیْ
نادرہا ہاں گڑا ہماوت مناشفادنت و ہماکہ منا کشیت رندازنگ کنت و ہماکہ
اَطْعَمَ اَنْ یَّغْفِرَ لِیْ خَطِیْئَتِیْ یَوْمَ الدِّیْنِ ۱۴ رَبِّ هَبْ لِیْ حُكْمًا وَالْحَقِّیْ
من اُمیت کشاں کہ می گناہان بخشیت قیامت روچا وک۔ او منی رب بدے مناجکت و شامل ہما
بِالصَّالِحِیْنَ ۱۵ وَاجْعَلْ لِّیْ لِسَانَ صِدْقٍ فِی الْاٰخِرِیْنَ ۱۶ وَاجْعَلْنِیْ
گوں نیکیاں وک و بکن پرین نیکیاں می ماں گڈیگینا فی تہا وک و بکن منا
مِنْ وَّرَثَةِ جَنَّةِ النَّعِیْمِ ۱۷ وَاعْفِرْ لِاٰیِّ اِنَّہٗ کَانَ مِنَ الصَّالِحِیْنَ ۱۸
چہ و ارشاد بہشت و نعمت وک و بخش منی بیت کہ آچہ گمراہاں یکے وک
وَلَا تُخْزِنِیْ یَوْمَ یُعْثَوْنَ ۱۹ یَوْمَ لَا یَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُوْنَ ۲۰ اِلَّا مَنْ
وہ سو اکن منا ہماروچہ کہ دوبارہ زندگ کنگ بنت مخلوق ہماروچہ کہ کار نیانیت مال و اولاد مگر ہما کہ
اَتٰی اللّٰہَ بِقَلْبٍ سَلِیْمٍ ۲۱ وَارْزُقْنِیْ الْجَنَّةَ اَلْمُتَّقِیْنَ ۲۲ وَبِزُیْرَتِ
زرت آرتی اللہ و گور و یک دے پاکیزگی و نزدیک کنگ بیت بہشت پر پرہیز گاران و ظاہر کنگ بیت
الْحٰجِمِیْنَ لِلْغَوِیِّیْنَ ۲۳ وَقِیْلَ لَہُمْ اَیْمًا کُنْتُمْ تَعْبُدُوْنَ ۲۴ مِنْ دُوْنِ
دورخ پر گمراہاں وک و گونگ بیت آیان و کہ کجایت ہماکہ شمایانی عبادت کنگ بغیر چہ
اللّٰہِ هَلْ یَنْصُرُوْکُمْ اَوْ یَنْتَعِزُّوْنَ ۲۵ فَکُنْکُمْ اَوْفِیْہُمْ وَالْغَاوِیْنَ ۲۶
اللہ شے مدت و کنت یا بیراگت کنت چہ ف۔ ہماکہ چہ دردیگ بنت ماں جہنم و آدیتیں گمراہ
وَجُنُودِ اِبْلِیْسَ اٰجْمَعُوْنَ ۲۷ قَالُوْا وَہُمْ فِیْہَا یَخْتَصِمُوْنَ ۲۸ تَاللّٰہِ
وہ شیطان و شکہ درست یبتر۔ گوشت در آنجا لیکہ ماں آئی تہا جیرہ کنگا کنت کہ قسم بخدا
اِنْ کُنَّا لَفِیْ ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۲۹ اِذْ نُسَوِّیْکُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۳۰ وَمَا اَضَلَّنَا
ما ماں ظاہر و ظاہر ہما کہ ہی تہا بولیں، وقتیکہ ما شمارا گوں پروردگار عالم برابر کنگ، گمراہ کنگ مارا

مازل ۵

چہ دعا و وقی کامل احتیاج و حق تعالیٰ و غنار و
اظہار مقصود انت۔ یعنی نبی نے بہ بیت یا ولی نے حق
تعالیٰ کسے معاملہ و لاچار و بے وس نہ انت، مدام و
ہر دمان و چہ آئی فضل و رحمت و تمام کار بہ انجام و
سر بہ بنت وک یعنی ہچیں جوانیں علمان و نیکیں کارانی
توفیق منادے کہ رندی نسل و مردم مدام منی ذکر و
گوں شری و بکنت و منی کشک و سرار وک و داہک
بدارنت۔ و اشی و معنی چوش ہم بیت کنت کہ گڈی
زمانگ و چہ منی خاندان و نبی بہ بیت و امت بہ بیت،
و اشان منی دین و نوک بکنت چنانچہ بوت ہم ہچوش
کہ حق تعالیٰ و ابراہیم ماں دنیا و عام قبولیت و شرف
دات و چہ آئی نسل و خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم
راہی کنت کہ آئی ابراہیمی ملت و نوکیں زندمانے
بخش ات و فرمائیت کہ من ابراہیم و دعا وں مروچ
ہم ابراہیم و ذکر خیر مذہبی مردمانی زبان و سر جاری
انت و اُمیت محمدیہ ماں ہر نماز وک کما صلیت
علیٰ ابراہیم وک و کما بار کنت علیٰ ابراہیم وک
و انیت وک یعنی جنت و کہ آدم و میراث انت۔
وک چہ ترجمہ و ظاہر بیت کہ اے دعا ویت و مرگ
بدگت۔ مگر دگہ جاھے گیش و گوار بوت کہ و دے
آئی و خدا دشمنی ظاہر بوت تو جرائی برأت بزار می
ظاہر کنتی کما قالَ تَعَالٰی وَمَا کَانَ اسْتِغْفَارُ
اِبْرٰہِیْمَ لَا یَنْفَعُہٗ اِلَّا عَنْ مَّوْعِدَةٍ وَّعَدَہَا
اِیَّاهُ فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَہٗ اَنَّهُ عَدُوٌّ لِلّٰہِ تَبَرَّءَ
مِنْہٗ (توبہ رکوع ۱۴) و اکن ماں اِنَّہٗ کَانَ
مِّنَ الصَّالِحِیْنَ وک کان ترجمہ ات بدل وچہ
درہست وک کنگ بہ بیت تو اے جاوڑ و ہچ اشکالے
نیست، چیا کہ ماں زندگی و ایمان آرگ و امکان
ہست ات و تو دعا حاصل اے بوت کہ یا الہی
اشی و گوں ایمان و شرف دیان و کفر و دور و
خطایان و بہ بخش۔ اشی و چہ نے زیادہیں تفصیل
پیش و گوشت ہمودا بیدارنت کہ چارگ بہ بیت
وک یعنی خویش و سلامتیں دل کہ آچہ کفر و نفاق
و گندگیں عقیدہاں پاک و صاف بہ بیت ہما اودہ

کار دات کنت۔ خشکیں مال و اولاد و حج کار و نیانیت اکن کافر بویت کہ ماں قیامت و مال و اولاد و فدیہ دیان و وقی جندہ رستگار بکنت تو ممکن نہ انت۔
ادے صدقات و خیرات و چہ نیکیں اولاد و چیزے نفع و اُمیت ہما و ہدے بیت کنت و ہدیہ و وقی دل چہ کفر و پلید (پلیتی) و پاک بہ بیت وک یعنی ماں محشر
جنت گوں وقی جوانیں آرائش و دولداری و متقی مردمان نزدیک نظر کیت آئی و گندان و داخل بوگ و پیسر و شہود بیت ہے دول و دورخ و گندگاران
گور و کاریں ناکہ چہ آئی و داخل بوگ و پیسر شہر ترسان و لرزگ و بلکنت وک یعنی ہما نقلی معبود کجاشنت کہ نہ شے مدد کنان و چہ عذاب و نجات دات
کنت و نہ بدلہ کیت کنت بلیک و وقی جندہ مدد و ہم کنت نہ کنت۔

فل یعنی بت دبت پرست و ابلیس و تمایں لشکر درست ماں دوزخ و دیم پہ چیر چکل دیگ بنت اودا سر بوان و وت ماں و تاجیڑہ کننت یکے دوئی الزام دنت و آخر کار

و تی گمراہی و اعتراف و کننت کہ چہ ما مزیں ردکاری
بوتنگ کہ شمارا (یعنی بتان و یا ایدگہ چیزان و کہ آیان ما
خدائی حقوق و اختیارات و انگنت) گوں رب العلمین
ہمسرکت۔ چونکائی بگوشیں کہ اسے ردکاری مارا اسے مزیں
شیطانان فرمائینگ، نوب مامرے مصیبت و

گر قاری نہ بت درد و رنت و نہ شیطان پر ما چیزے
کت کننت۔ آیان و تی جاگہ دوزخ انت کسے ہم نیست
کہ بہ خدائے گور و کتیں سفارش کننت یا کم و بہ کم مرے
جخال و وید و کجام یک ہیلے غم واری و ہمدردی
ظاہر کننت راست انت آلا خدائے یومین بغض و
لبعض عدو الا المتقین (زخرف رکوع ۶)

فل یعنی اگن یک برسے پدا مارا ماں دنیا و نیگ و واری و
موہ دیگ بہ بیت تو نون چہ اودا پکائیں ایمان دار جوڑ
بوان و وائر بیٹیں، بے جوش گوشگ ہم دروغ انت
و کورڈ فالعادی و لیمائے مواعنہ و انصاف
لکا دیون (انعام رکوع ۳) فل یعنی ابراہیم و

ماں اتے قصہ و توحید و غیرہ و دلیلان و مشرکان
عبرتناکیں انجام پیش دارگ بوتنگ مگر مردم قبول دار
نہ بنت فل یعنی گوں مزن راستی و امانت و دول و
حق تعالیٰ و پیغام و چہ کمی و بیشی و ابید شمارا سرکنان۔

پشکا المی انت کہ خدا وندی پیغام و اشکنان و چہ آئی
برسرات۔ و مئی زندگی و بکن ات وے یعنی یک
بے طمعیں مردے و خبر اشکنگ بہ بیت فل یعنی لھتے
(کتے) کمینہ و کم ذاتیں مردم بہ و تی پیش دارگ و گوں تو
ہمراہ بوتنگ گوں اشان جوانیں کار چونکا فٹے

بوت کننت و مارا مئے شرف و عزت چونکائی اجازت
دنت کہ گوں کمینہ و کم ذاتیں مردماں کش پکش بنڈیں
پیسرا تو اشان و چہ و تادور بکن گڑا گوں ماگپ و تران
بکن فل یعنی منارا اشانی صدق و ایمان قبول
انت آیان پیشہ و کسب و کار یا نیت و دل و کاران چہ

منا ہج مطلب نیست۔ اشی فیصلہ و حساب داد و
پروردگار و گور و باقی پہ شے خاطر و من اے غریب
ایمانداران چہ و تادورکت نہ کنان وے یعنی منے
فرض ہمیش ات کہ شمارا آگاہ بکنان نون من و تی
فرض پورہ کت شے ناہودگیں فرمائشان و سرچ کنگ
منی کار نہ انت وے یعنی نون چہ ہمید ابدار مارا

زیات نصیحت مکن اگن چہے کار و دست نہ کتے تو سنگسار کنگ بے فل یعنی منی و اشانی میا بخی و عملاً فیصلہ بکن۔ نون اشان ہجر راستیں راہ و قبول نہ کننت۔

الشعر ۲۶

۵۷۵

وقال الذین ۱۹

إِلَّا الْمُجْرِمُونَ ﴿۹۹﴾ فَمَا لَنَا مِنْ شَافِعِينَ ﴿۱۰۰﴾ وَلَا صِدْقٍ حَمِيمٍ ﴿۱۰۱﴾

مگر بے گنہگاروں نون نیستیں مارا یک سفارش کنوے و نہ دوستے غم واریں و

فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةٌ فَنَكُونُ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۰۲﴾ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا

نون در بختیں کہ مارا دوبارہ گردے بوتیں دیم بہ دنیا یا اگر مارا پوچھناں بوتیں فل ماں اسے خوب صورت نشانی ہستیں و گیش

كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿۱۰۳﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ﴿۱۰۴﴾

آیانے نمشت فل و بیشک تہی رب ہماوت انت زور آور مہربان

كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ الرُّسُلِينَ ﴿۱۰۵﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿۱۰۶﴾

دروغ بند کننت نوح قوم و پیغمبران و قنیکہ گوشت آیان براتانوح و کہ شمارا تیں نیستیں چہ

إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿۱۰۷﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿۱۰۸﴾ وَمَا أَسْأَلُكُمْ

من پر شمارا یک پیغمبروں امانت داریں نون برسرات چہ اللہ و مئی خبر بکرات و من نہ لوٹاں چہ شمارا

عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۱۰۹﴾ فَاتَّقُوا اللَّهَ

پہ اے خبر و سرآمدے۔ نہ انت منی مزد مگر عالمائی پروردگار و سرا نون برسرات چہ اللہ

وَأَطِيعُوا أَمْرًا ﴿۱۱۰﴾ قَالُوا أَنْتَ مِنْ لَدُنْكَ الْاِزْدَلُوعِ ﴿۱۱۱﴾ قَالَ وَمَا

و منی خبر بکرات و گشتیں چہ ما پر تو ایمان بیاریں و تی زندا کننت کذا تیں مردم و گشتی من چہ

عَلَيْكُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۱۱۲﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَى رَبِّي لَوَ

زاناں ہما کارے کہ کننگا کننت آیان حساب واد بخت مگر منی رب و گور و اگر

تَشْعُرُونَ ﴿۱۱۳﴾ وَمَا أَنْابَ طَرْدُ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۱۱۴﴾ إِنْ أَنْابَ الْأَنْذِيرُ مِيمِينَ ﴿۱۱۵﴾

شمارا بدبت و من گیشوگ نہاے مومنانے و نہا من مگر ترسیو کے ظاہر اظہار

قَالُوا لَيْنَ لَمْ تَنْتَهِ يَنُوحٌ لَتَكُونَنَّ مِنَ الْبَرِّ جُومِينَ ﴿۱۱۶﴾ قَالَ رَبِّ

گوشتش کہ اگر تو بس نکتے او نوح گڑا تو ضرور سنگسار کنگ بے و گشتی ای رب

إِنَّ قَوْمِي كَذِبُونَ ﴿۱۱۷﴾ فَافْتَحْ بَيْنِي وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِي وَمَنْ

منی قوما و منادروغ بندگت نون تو فیصلہ بکن منیگ و آیان در میا ناہیک فیصلے و دستکار بکن منا و

منزل ۵

مَعِيَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ ۝ فَانجِنِي وَمَنْ مَعِيَ فِي الْفَلَاحِ ۝
 ہر کسی کو جن کو ان سے چھوڑنا نہ ہو پھر ان کے ساتھ ہو اور ہر کسی کو ان کے ساتھ ہو جو جگہ سے ہٹا
 ثُمَّ اغْرَقْنَا بَعْدَ الْبَقِيَّةِ ۝ اِنْ فِي ذَلِكَ لَآيَةٌ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ
 پراغریں گئے تھے پھر ان کے ساتھ ہوا پھر ان کے ساتھ ہوا پھر ان کے ساتھ ہوا پھر ان کے ساتھ ہوا
 مُؤْمِنِينَ ۝ وَاِنْ رَبُّكَ لَهُو الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ كَذَبَتْ عَادٌ
 ایمان دار نہ تھے وہ لوگ تھے جو کفار تھے ان کے ساتھ ہوا پھر ان کے ساتھ ہوا پھر ان کے ساتھ ہوا
 الْمُرْسَلِينَ ۝ اِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ اَلَا تَتَّقُونَ ۝ اِنِّي لَكُمْ
 پیغمبر ہوں۔ وقتیکہ گوشت گویا آبیان برات ہو وہ کہہ رہے تھے کہ تم اللہ سے ڈرتے ہو یا نہیں؟ میں پریشان
 رَسُولٌ اٰمِيْنٌ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْا ۝ وَمَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ
 پیغمبر یا امانت دار ہیں۔ نوں ترس ات چہ اللہ و منی خبرا بگرات۔ من نلوٹاں چہ شما پہ اے جبرہ سرا
 اَجْرًا اِنْ اَجْرِيْ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ اَتَنْتَوْنَ بِكُلِّ رِیْعٍ اٰیَةً
 مزدیہ نہیں منی مزدیہ ہرگز پروردگار جہاں ہرگز سرا۔ شما اذکن ات چہ ماں ہر یک بزرگے سرا یک
 تَعْبَثُوْنَ ۝ وَتَتَّخِذُوْنَ مَصٰنِعَ لَّعَلَّكُمْ تَخْلُدُوْنَ ۝ وَاِذَا بَطَشْتُمْ
 نشانیں بگوازی نکلا۔ اذکن ات کاری گریئے مکان گوشے شما ہمیشہ پشت کپ ات فتا و وقتیکہ دست جنت
 بَطَشْتُمْ جَبَارِیْنَ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْا ۝ وَاتَّقُوا الَّذِیْ اَمَدَّكُمْ
 دست جنت چہ بے رحمی۔ نوں ترس ات چہ اللہ و منی خبرا بگرات۔ نوں ترس ات چہ ہا فاتیما کہ مدتی دات شما
 بِمَا تَعْمَلُوْنَ ۝ اَمَدَّكُمْ بِاَنْعَامٍ وَبَنِيْنَ ۝ وَجَدْتُمْ وُعیُوْنَ ۝ اِنِّيْ
 پہما چہ کہ شما معلوم ات مدتی دات شما پہ دولت و اولاد و باغ و چشمہ
 اَخَافُ عَلَیْكُمْ عَذَابَ یَوْمٍ عَظِیْمٍ ۝ قَالُوْا سَوَآءٌ عَلَیْنَا اَوْ عَظُمَتْ
 ترساں پہ شے ہر چہ یک زندیہ روچہ عذاب و فتا گوشے برابر ات پہ مے سرا کہ تو نصیحت بکنے
 اَمْ لَمْ تَكُنْ مِنَ الْوَعٰظِیْنَ ۝ اِنْ هٰذَا اِلَّا خُلُقُ الْاَوَّلٰیْنَ ۝ وَمَا
 یا بے تو چہ نصیحت کنوگاں۔ نہ ات اے (و عظ و نصیحت) مگر پیشگیں مردمانی عادت و نما

دل یعنی منارا و منی ہر اہان و جدا کنان و اشان و ماں
 زر و غرق بکن فت اے قصہ و گیش و گوار پیرا بازیر
 گوشتک فت اشان و مزین شوق اہت کہ ہر زو
 منسوب طیس منارہ اذکنگ و کہ چرائی حج کار شرنہ بیت
 البت نام دتوارش جکسینت و مے داب و اشان و قی
 نندگ و لوگ و جا کہان و کون مزین پہلے و بستگ ات
 پہ مال و برباد کننگ و قی ہنرمندی و کاریگری و تمام
 زور و قوتش ہمیشانی توک و ظاہر اشان
 ہیچوش فہمتک ات کہ مارا پہ مدامیکی ماں مے
 جا کہان نندگی انت۔ اے یاد گاراں و ما طریاں ہجر
 برباد نہ بنت لیکن مروچی بگندرات تو آبیانی ڈمبانی
 نام و نشان ہم باقی نہ منتگ و کہ یعنی چہ قی علم و
 زور اکی و شمار بزرگ و زورانی زند برباد کر تگ چوش
 بگوش کہ شما انصاف و رحمدلی و سبق ہم کہے
 نہ و نتگ گویا خدا و ضعیف و کمزوریں مخلوق و
 مدام ترندی و گہرقی پیش کا ئت باید کہ شما چہ اللہ
 ترس ات چہ ظلم و غرور ناکیں کاران دست و بکشت ات
 و منی رند گیری و بکن ات فت یعنی اینکہ فکر بکن ات
 کہ آخر اے ساز و سامان شمارا کے و دانگنت آیا
 حقیقی و اہر و شے ذمہ و حج حق نیست۔ اگن شما چہ
 قی ناشریں کاران دست نہ کش ات تو منارا ترس
 انت کہ جو پیشی قومان شما ہم ماں مزین آفے و گرفتار
 مبیت بگندرات من شمارا پنت و نصیحت کت
 نوں شمارا لازم انت کہ قی انجام و بابت و قی
 فکر بکن ات۔

دل یعنی تہ نصیحت بیکار انت تہ جادوئے سراکار نہ کنت چہ بن قدیم ءھے دستور پیداک انت کہ ہستیں مردم نہی جوڑ لوان ء مخلوق ء چہ عذاب ء
تر سیننت مرگ و زند ء اے سلسلہ چہ بند ء جاری
انت تو چہ نشی ء مارا چونیں ترس ماں دل ء نذیت
پشت کبت مئے رہبند ءھے رہبند مئے گوستگیں پت
و پیر کافی بوتگ۔ چرے رہبند ء ماہجر دست ء
نہ کشیں و نہ ما عذاب ء ترس ء ماں دل ء دات
کت کنیں و یعنی تر ندیں گواتے دیم دیان ء
اشانی قصہ ہم ساری ء ماں اعراف و غیرہ ء مفصل
گوستگ وک یعنی آ یا شے مئے خیال انت کہ مدام
ماں عیش و عشرت ء کپان چہ دنیا ء لذتاں بہرے
گرات و کوہان تراشان ء ہرج ڈول داریں
جاگے تیار کن ات چرائی ء نرانا ہجر در نہ کپ ات
یا اے مضبوط و مہربان شمارا چہ خدا ء عذاب ء
رستگار کنندت اے حامگیں خیال ء چہ دل ء
در بکن ات و چہ خداوند کریم ء ترسان ء منی خبر ء
گوش بداری ات من پہ شے دوزوا ہی ء اے
گپان ء جنان وک اے دیم گوری یہ ہر کس ء انت
کہ شماراے ناشریں لعینیں شیطاناں دعب ء کپان
وتا بر باد ممکن ات اے اشانی کار انت ماں زمین ء
فساد شنگ و تالان کنگ ء اصلاح کنوک بانیکیں
سروسوچ کنوک اے نھنت وک یعنی مئے مقابل ء
ترا چوشیں چونیں خوبی مئے ہست کہ و تارا نہی کئے
معلوم بیت کہ ترا سکے ء جادو و کنگ کہ چوشیں
ناہودگیں گپان ء جنے (العیاذ باللہ) وک یعنی اگن تو
راستکان نہی ءے و چہ ماتئی درجہ مزین انت تو
چہ اللہ ء دز بندی کنان مارا یک ہنجیں نشانے پیش
دار کہ ماہم آقا قبول دار بیٹیں پدا فرمائش کش
کہ شرجے سنگ ء یک مادگیں ہشتہرے در بکن کہ
آئی رنگ و روغن و قد و صورت چوش چوش پریت۔
حضرت صالح علیہ السلام ء دعا فرمائینت حق
تعالی ء چہ دنی سر جیں قدرت ء اے نشانی
پدا فرمائینت وک حضرت شاہ صاحب ہشتہرے کنت
ر مادگیں ہشتہرے پدا بوت چہ سنگ ء گوں اللہ
قدرت ء حضرت صالح ء دعا ء برکت ء آئی ماں
ہرج جینگے ء تر و گرد کنت یا ہرج گولم (تالاب) ء
سراپہ آپ ء ورگ ء شنگ ات و رستیں دلوتان
ورگ زوران چہ آئی یک گور بوتنت ہشکا فیصلہ

۲۶۷ الشعراء ۱۹ وقال الذین

نَحْنُ بِعَذَابٍ ۖ فَاَهْلِكْنَاهُمْ اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً وَمَا
كُنَّا اَكْثَرَهُمْ مُّؤْمِنِيْنَ ۝۱۹ وَاِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيْزُ الرَّحِيْمُ ۝۲۰ كَذَبَتْ
اَيُّهَا بَارِكْس اِيْمَان دَار ہشتہرے و بیشک تہ پروردگار سہاوت انت زوراک مہربان۔ دروغ بند کنت
تَسُوْدُ الْمُرْسَلِيْنَ ۝۲۱ اِذْ قَالَ لَهُمْ اٰخُوهُمْ صٰلِحٌ اَلَا تَتَّقُوْنَ ۝۲۲ اِنِّیْ
تَمُوْدُ ء قوم ء پیغمبران و قتیکہ گوشت گوں آ یاں آ یاں برات ء صالح ء کہ شمارا ترس آچے۔ من
لَكُمْ رَسُوْلٌ اٰمِيْنَ ۝۲۳ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوْنَ ۝۲۴ وَمَا اَسْأَلُكُمْ
پر شمارا یک رسولیاں امانت داریں۔ نوں ترس ات چہ اللہ ء منی خبر اگرت و من نلوٹاں چہ شمارا
عَلَيْهِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِيْ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِيْنَ ۝۲۵ اَتَذْكُرُوْنَ فِیْ
یہ اے خبر ء سرآمزدے نشیں منی مزد مگر پروردگار جہان ء سرا شمارا کنگ بت چہ ماں
مَا هُمْنَا اٰمِنِيْنَ ۝۲۶ فِیْ جَنَّتٍ وَّعٰیوْنٍ ۝۲۷ وَزُرُوْعٍ وَّ نَخْلٍ طَلْعُهَا
ہمدے چیزانی تہا بے فکر یا۔ ماں باغان ء چشمان ء کشاران و تچان کہ خوشگش
هَضِيْمٌ ۝۲۸ وَتَنْحِتُوْنَ مِنَ الْجِبَالِ بُیُوْتًا فَرٰهِيْنَ ۝۲۹ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَ
نازرک انت۔ و تراش ات اڈکن ات چہ کوہان لوگ یہ آسودہ حالی نوں ترست چہ اللہ ء
اَطِيعُوْنَ ۝۳۰ وَلَا تَطِيعُوْا اَمْرَ السَّرْفِيْنَ ۝۳۱ الَّذِيْنَ يَفْسِدُوْنَ
منی خبر انزوات وک ء نافرمانانی حکم ء نمینت ہما کہ کار خرابی کنت
فِی الْاَرْضِ وَلَا یُصْلِحُوْنَ ۝۳۲ قَالُوْا اِنَّمَا اَنْتَ مِنَ الْمُسَحَّرِيْنَ ۝۳۳
ماں ملک ء کار شرنکنت وک گوشتش کہ تو ء جادو و کنگ بوستے
مَا اَنْتَ اِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا ۚ فَاتَّبِعْ بَايَةَ اِنْ كُنْتَ مِنَ الصّٰدِقِيْنَ ۝۳۴
تو تیک مرد مئے بے ہمیں وک نوں بزور بیا ریک نشانے اگر تو چہ راست گو شوکانے وک
قَالَ هٰذِهِ نٰقَةٌ لِّهَا شَرْبٌ وَّلَكُمْ شَرْبٌ یُّوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ۝۳۵ وَ
گوشتی اے یک ڈاچی ءے پراٹیا آپ ورگ یک بار ءے و پر شمارا بارے یک مقررین روچے وک

منزل ۵

چوش بوت کہ یک روچے ہشتہرے آپ بوارت ویک روچے اے دگہ دلوت آپ بوزنت۔

وَلْیَعْنِیْ کُوْنُ ہِشْتَرُوْ بِدِیْ مَکْنِ اِتْ وَاکْنِ نہ مَکْنِ
سَکْنِ مَصِیْبَتِیْ ۽ گُرفار بے اِتْ وَلْ یَکْ بِدِیْ کَاری
زَالِکِ ۽ گُوْو ۽ دِلُوْتْ بَازِ اِتْنِتْ کَاہِ وُقْدِیْمِ ۽ تَکْلِیْفِ ۽
سُوْبِ ۽ ہَمّے زَالِکِ ۽ وُقْیْ یَکْ اَیْشَنَآ ۽ سَکْنِ
وَاتْ پِشْکَا آتِیْ ۽ ہِشْتَرُوْ ۽ پَادِ گُذَرَاتْ اَنْتْ (بُزْرَاتْ
اَنْتْ) چَرِیْشِیْ ۽ سِرْ رُوْجِ ۽ پَدِ عَذَابِ اَہْمِتْ (مَوْضِعِ
الْقُرْآنِ) اے ہَمّ سَارِیْ ۽ مَفْطَلِ گُوْشْکِ وَلْ یَعْنِیْ
مَکْنِ کَلِیْں جِہَانِ ۽ اِیُوْکِ ۽ مَرْدِیْنِ پِشْشِیْ شَہْوَتِ ۽ تَمَامِ
کَنْگِ ۽ مَکْنِ اَنْتْ یَاکِ چَرِیْشِیْ جِہَانِ ۽ شَمَا مَکْنِ
پَرِ اے سِیْلِیْں کَارِ ۽ کَنْگِ ۽ وَلْ یَعْنِیْ فِطْرَتِ ۽
خِلَافِ چَرِیْ کَارِ ۽ کَنْگِ ۽ شَمَا چَرِیْ مَرْدِیْ گَرِیْ ۽ حَذَّ ۽
سِرْ گُوْشْکِ اِتْ وَلْ یَعْنِیْ اے پَنْتِ وَنْصِیْحَتَانِ ۽
گُوْنِ وِتْ بَدَارِ۔ اَکْنِ دِیْمِ تِرَا تُوْمَا اَشْزَارِ وِیْزَارِ کَنْیْ
گُذَرَاتِ تِرَا چَرِیْ مِیْکِ ۽ ہَمّ دَرِ کَنْیِں وَلْ پِشْکَا مَن
اَلْمِ ۽ آتِیْ سِرَا وُقْیْ نَفْرَتِ ۽ ظَاہِرِ کَنْتَانِ وِیْچَرِ نَصِیْحَتِ ۽
دَسْتِ ۽ نَزْکَشَاں وَلْ یَعْنِیْ مَارِ اِچَرِیْشِیْ شُوْمِ ۽
دِیَالِ ۽ نَجَاتِ بَدِیْ وَاَشَانِ ۽ تَبَاہِ وِیْزَارِ بَکْنِ۔
وَلْ اے زَالِکِ آتِیْ لُوْگِ بَاکْ اِتْ کَہِ گُوْشِ آ
بَدِ دَرِ وَاَرَانِ ہَمّ شُوْرَاتِ وِیْچَرِیْکِ عَذَابِ اَہْمِتْ تُوْرِ
ہَمّ ہَلَاکِ بُوْتِ۔

لَا تَمْسُوْهَا بِسُوْءٍ فَيَاْخُذْكُمْ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۝ فَعَقَرُوْهَا
دستی پَرِ مَکْنِ اِتْ پَرِ بَدِیْ گُذَرَاتِ شَمَا عَذَابِ یَکْ مَزِیْنِ رُوْجِیْ وَلْ پَدِ اَکْشَرِ ہَمّ اِچِ
فَاَصْبَحُوْا نِدْمِیْنِ ۝ فَاْخُذْهُمْ الْعَذَابُ اِنْ فِیْ ذٰلِکِ لَا یَکُوْمُ
گُذَرَاتِ صَبَاحِ ۽ سِرَا بُوْتِ پِشْکَا پَدِ اَرْسَتْ پَرِ اَیَا تِیْ سِرَا عَذَابِ اَلْبِتِّ مَکْنِ اے خَبَرِ اَنْشَا اِتْنِتْ، و
کَانَ اَکْثَرُهُمْ مُّؤْمِنِیْنِ ۝ وَاِنْ رَبِّکَ لَہُوَ الْعَزِیْزُ الرَّحِیْمُ ۝
بَازِیْ کَہِ ۽ چَرِ اَیَاں اِیْمَانِ نِیَا وُرْتِ۔ وِیْشْکِ تِیْ پَرِ رُوْگَرِ ہَمّ اَوْتِ اِتْ زُوْرَاکِ مَہْرَبَانِ
کَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ الْمُرْسَلِیْنَ ۝ اِذْ قَالَ لَہُمْ اٰخُوْهُمُ لُوطُ اَلَا
دِرُوْغِ بَنْدِ کَنْتِ لُوطِ ۽ قَوْمِ ۽ پِیْغَمْبَرَانِ وُقْبِیْکِ گُوْشِ گُوْنِ اَیَاں اَیَا تِیْ رَاتِ ۽ لُوطِ ۽ کَہِ شَمَا
تَتَّقُوْنَ ۝ اِنِّیْ لَکُمْ رَسُوْلٌ اٰمِیْنٌ ۝ فَاتَّقُوا اللّٰهَ وَاَطِیْعُوْا
نَیْزِیْسَتْ چَرِ ۽ مَنِ پَرِ شَمَا یَکِ پِیْغَمْبَرِ اَیَاں اَمَانَتِ دَارِیْں نُوْنِ بَرِیْسَتْ چَرِ اَللّٰہِ ۽ مَنِیْ خَبَرِ بَزُوْرَاتِ
وَمَا اَسْأَلُکُمْ عَلَیْہِ مِنْ اَجْرٍ اِنْ اَجْرِیْ اِلَّا عَلٰی رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝
وَمَنْ لُّمُوْا اِنْ چَرِ شَمَا پَرِ اے خَبَرِ سِرَا مَزُوْیْ نِیْیْ مَنِیْ مَزُوْیْ مَکْنِ پَرِ رُوْگَرِ جِہَانِ ۽ سِرَا
اَتَا تُوْنِ الذِّکْرَانِ مِنَ الْعٰلَمِیْنَ ۝ وَتَذَرُوْنَ مَا خَلَقَ لَکُمْ
ہَمّ شَمَا کَایْتِ مَرْدِیْ اَنِیْ گُوْشِ (پَرِ بَعْلِیْ کَنْگِ) چَرِ دَرِیْں جِہَانِ ۽ مَرْدَانِ۔ وَاَنْکَارِ کَنْتِ اِتْ ہَمّ اَیَاں کَہِ پَرِ اَکْ کَنْتِ شَمِیْ
رَبُّکُمْ مِّنْ اَنْرٍ وَاِجْمَلٍ بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ عٰدُوْنَ ۝ قَالُوا لَیْنِ لَّمْ
پَرِ رُوْگَرِ پَرِ شَمَا چَرِ شَمِیْ جَنِیْنَانِ۔ بَلْکِیْں شَمَا پِیْغَمْبَرِیْں تُوْمَا اِتْ کَہِ چَرِ مَرْدِیْ گُوْشِکِ گُوْشِکِ اَکْشَرِ کَہِ اَکْشَرِ تُوْبِیْسْ
تَنْتَرِ یَلُوْطُ لَتَکُوْنَنَّ مِنَ الْمَخْرَجِیْنَ ۝ قَالَ اِنِّیْ لَعٰمِلُکُمْ مِّنْ
کَنْیْ اُوْلُوْطُ گُذَرَاتِ تُوْمَا مَرْدِیْ کَنْیْ بے وَلْ گُوْشِکِ کَہِ چَرِ شَمِیْ کَارِ اَلْبِتِّ مَن
الْقَالِیْنَ ۝ رَبِّ نَجِّنِیْ وَاَهْلِیْ مِمَّا یَعْمَلُوْنَ ۝ فَنَجَّیْنٰہُ وَاَهْلَہُ
بِیْزَارِ اِنْ وَلْ اِیْ پَرِ رُوْگَرِ سَکَا بَکْنِ مَکْنِیْ لُوْگِ ۽ مَرْدَانِ چَرِ شَمِیْ کَارِ کَہِ کَنْتِ شَمِیْ پَدِ اَرْسَتْ گُوْشِکِ اَوْتِیْ
اَجْمَعِیْنَ ۝ اِلَّا عَجُوْزًا فِی الْغَدِیْرِیْنَ ۝ ثُمَّ دَمَرْنَا الْاٰخِرِیْنَ ۝ وَ
لُوْگِ ۽ مَرْدِیْ دَرِیْ۔ مَکْنِ یَکِ پَرِ زَالِیْ کَہِ مَرْدِیْ مَکْنِ پِشْکَا کَہِ تَمَافِ رَنْدَا تَبَاہِیْں کَنْتِ اَدِکَرَانِ و

أَمْ طَرْنَا عَلَيْهِمْ مَطَرًا فَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذِرِينَ ۝ إِن فِي ذَلِكَ
 لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُمْ مُؤْمِنِينَ ۝ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ
 النَّشَاطُ ۝ وَبَارِئُ كَسِّ ۝ وَجَمِيعِ أَيْامِ الْإِيمَانِ نِيَاذِرُ ۝ وَبِشَيْءٍ تَحِيٍّ بِرُؤُوسِ رُؤُوسِ ۝ وَبِشَيْءٍ تَحِيٍّ بِرُؤُوسِ رُؤُوسِ ۝ وَبِشَيْءٍ تَحِيٍّ بِرُؤُوسِ رُؤُوسِ ۝
 الرَّحِيمِ ۝ كَذَّبَ أَصْحَابُ لَيْكَةِ الْمُرْسَلِينَ ۝ إِذْ قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ
 مَّهْرَبَانِ ۝ دَرُوعَ بِنْدُكُنْتُمْ أَكِي ۝ مَرُومًا ۝ بِيغْيَبُوكَ ۝ وَتَكُنْ كُوشَتُ شُعَيْبًا ۝
 الْآتِقُونَ ۝ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۝ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا
 شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 وَمَا أَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجْرِيَ إِلَّا عَلَى رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝ أَذُوقُوا
 وَمَنْ نَلُوكُوا ۝ مِنْ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 الْكَيْلَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُخْسِرِينَ ۝ وَزِنُوا بِالْقِسْطِ أَسْ ۝ الْمُسْتَقِيمِ ۝
 كَيْلَ كُنْ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝
 وَكَمْ مَكْنٍ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 وَاتَّقُوا الَّذِي خَلَقَكُمْ وَالْجِبِلَّةَ الْأُولِينَ ۝ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مِنَ
 وَتَبْرُسُ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 الْمُسْحَرِينَ ۝ وَمَا أَنْتَ إِلَّا بَشَرٌ مِثْلُنَا وَإِنْ نَظُنُّكَ لَمِنَ الْكَذِبِينَ ۝
 جَادُوكَ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 فَاسْقِطْ عَلَيْنَا كِسْفًا مِّنَ السَّمَاءِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الصَّادِقِينَ ۝
 نُونِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝
 قَالَ رَبِّي أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ عَذَابُ يَوْمِهِمْ
 كُوشَتِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝ مِنْ بَرِ شَمَاتِ سِتِّ جَعِ ۝

مذله

۹
۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

دل مثل ساہیل، چہ چست بخت و چرائی اس گورت چہ چرگ، زمین چند بخت و یک سکن ترندیں چہ ہالے اہمیت اسے دول و تمام قوم تباہ بخت، اشانی قصہ ہن ساری گوستگ یک نگاہ اور فوائد و شش نگ دیک بہ بیت فلک ماں سورت و ابتداء قرآن کریم و ذکر آت و بر آتی تکذیب و رواہم تراب ہم دیک بختگ ات ماں میاں جی و حتیٰ مکذباتی داستان بیان بختت چہ ادا پدایشی سر حال و نیک و اتری بختگ یعنی قرآن کریم ہمارکت و روکس و مزین شانی کتاب انت کہ آتارت العالمین و ایر گہنگ جبریل امین آتی آروک انت و تہی پاک و صافین قلب و سر آ ایر گہنگ بخت چہ کہ اسے ہما قلب آت کہ بہ اللہ علم و روئے آ اسے گرائیں امانت و چست کنگ و حفاظت کنگ و قابل آت چنانچہ وحی قرآنی آہست و تہکا تہک ماں تہی دل و ایر کپان بخت توہم ایثار گوں و تی دل و اشکت و فہمت و پدا محفوظ داشت شاید بہ علی قلبک و لفظ اسے ہن اشارہ بہ بیت کہ وحی و نزول بہ ہر جہ دو جاورانی بیان ماں صحیح حدیثان آہنگ (یعنی کدی جو "صلصلہ الجرس" و دول و آیک و کدی فرشتہ و چو مردم و شکل و دیم و آیک و گپ جنگ، چریشان قرآن و وحی اغلباً گوں اولی جار و آہنگت چہ کہ ماں ہر دو تہیں جاوران بہ محققان نزدیک و فرق اینکرات کہ ماں پیشی جاور و چہ بشریت و در کپان و ملکیت و روگ کپنت چوش بگوش اسے ساعت و جسدی جان و بہک مہتل داران و ایوک و گوں روحی قوتان و قلبی احساس کارے

دقال الذین ۱۹

۵۸۰

الشعر ۲۶۷

الظِّلَّةُ إِنَّهُ كَانَ عَذَابٌ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۱۹ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا

عذابا۔ بیشک آعذاب آت مزین رو چہی فلک البتہ ماں اسے خراشتانی آت و بازیں کان اکثرہم مؤمنین ۲۰ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۲۱ وَ

کسے چہ آیان ایمان نیاربت و بیشک تہی رب ہماوت انت زبردست مہربان و

إِنَّهُ لَتَنْزِيلُ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۲۲ نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ ۲۳ عَلَى قَلْبِكَ

اسے قرآن ویدائیں انت پروردگار عالمانی زرتنگ ایر کپنگ امانتداریں فرشتیا۔ ماں تہی دل و

لَتَكُونَنَّ مِنَ الْمُنذِرِينَ ۲۴ بِلِسَانٍ عَرَبِيٍّ مُبِينٍ ۲۵ وَإِنَّهُ لَفِي زُبُرِ

تا کہ توبہ چہ ترسینو کان و یہ صافیں عربی زبان و فلک و اشیہ بیان ماں بیشک کتابا

الْأُولَئِينَ ۲۶ أَوْ لَمْ يَكُنْ لَهُمْ آيَةٌ أَنْ يُعَلِّمَهُهُ عِلْمًا بِنِيبِ إِسْرَائِيلَ ۲۷

تہا ہستیں فلک ایانستیں بر آیان یک نشانے اسے خبر کہ زانت آتیا راجی اسرائیل و عالم و

وَلَوْ نَزَّلْنَاهُ عَلَىٰ بَعْضِ الْأَعْجَمِينَ ۲۸ فَقَرَأَهُ عَلَيْهِمْ مَا كَانُوا بِهٖ

و اگر ما دیم و اتیں اسے کتاب پر یک عجی (غیر عربی) سرا۔ پدا بوانستیں پر آیان دیا تاہم ایمانش

مُؤْمِنِينَ ۲۹ كَذَلِكَ سَلَكْنَاهُ فِي قُلُوبِ الْبَاجِرِينَ ۳۰ لَا يُؤْمِنُونَ بِهٖ

نیارت پر آیات ہمید و گوازیں تہیں ہمہ ننگ ماں نافرمانی و فلک و ایمان نیارت پر اشیا

حَتَّىٰ يَرَوْا الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ۳۱ فَيَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۳۲

تا کہ نگدنت و در دناکین عذاب و فلک پدا کیت پر آیان سرا انانگ و آیان ناخبر ہم نکیت

فَيَقُولُوا هَلْ نَحْنُ مُنْظَرُونَ ۳۳ أَفَبَعْدَ ابْنِائِصَتَجَلُونَ ۳۴ أَفَرَأَيْتَ

پدا گشت کہ مارا چیزے مہلت دیک بیت و فلک اسے عذابا زوت لوشت چہ؟ شرانت تو چار کہ

إِنْ مَتَّعْنَاهُمْ سِنِينَ ۳۵ ثُمَّ جَاءَهُمْ مَا كَانُوا يُوعَدُونَ ۳۶ مَا أَغْنَىٰ

اگر ما آیانہ عیش کنگا وقت بدیں تہجد سال و زندانیت کیت پر آیان سرا عذابا کو عودہ دیک بخت گرا چہ کار کیت

عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَمْتَنِعُونَ ۳۷ وَمَا أَهْلَكْنَا مِنْ قَرَبَةٍ إِلَّا لَهَا

آیان ہما عیشہ کہ دیک بختگ و فلک و ما غارت ننگت، چہ شہرے مگر کہ پر آتیا

مَنْزِل

۱۰
۱۱
۱۲

دراں و ایوک و گوں روحی قوتان و قلبی احساس کارے گپنت، چہ دل و گوشان وحی و توار اشکتگی و چہ دل و چنان فرشتہ و دیکتگی و چہ دل و خداوندی بخشا گتیں قوتان ہما علوم نقش کنان و محفوظ داشتگتی بخلاف دومی جاور کہ ماں آتی فرشتہ چہ ملکیت و ایر کپان و بشریت و نیک و آتنگت آساعت و پیغمبر چہ ہما ظاہری چہ تہاں فرشتہ دیکتگی و چہ ہما ظاہری گوشانی توار اشکتگی ہما سو ب انت کہ وحی و اولی قسم و ماں حدیثان چوش ظاہر کت کہ "ہو آشد علی" (آمنی سرا مزین گران بختگ) چہ کہ بہ آجاور و واجہ و چہ بشریت و در کپان ملکیت و نیک و ایک بوگ کپنت و اللہ تعالیٰ علم فلک یعنی نازل کت ما من فصیح، صافیں و تاملداریں عربی زبان و چہ ادا معلوم بخت کہ چہ "علی قلبک" و مراد اسے نہ انت کہ ایوک و قرآن و مضمونان بہ شے دل و سرانازل کتنت پدا اشان و شہابہ و تی لفظان ادا کتنت بلکین لفظان و مضمونان تمام چہ وحی ربانی مبارکیں قلب و سرا القاء کنگ بخت و یعنی قرآن و و آتی آروک و احوال ماں پیشی آسمانی کتابان موجود انت پیشی تمام نبیان اشی و پیشین گوئی و کنان بختگت چنانچہ بازیں تحریف و تبدیلی و باوجود و ان ہنوگ، ہم یک انبار اسے و دولیں پیشین گوئی و صحت کیت و اسے ہم مطلب بیت کنت کہ اسے قرآن و زیات تر مضامین اجمالاً یا تفصیلاً ماں پیشی کتابا دست کپنت خصوصاً قصص توحید و رسالت معاد و غیرہ مضمونان کہ بر آیان سرا تمام آسمانی کتاب و انبیاء و مرسلین اتفاق دارت و یعنی بنی اسرائیل و علماء شرزانت کہ اسے ہما کتاب و پیغمبر انت کہ آتی خبر ماں پیشی آسمانی کتابان موجود ات چنانچہ چہ آیان لہتین و علانیہ و لہتین و ماں خاصیں دیوانان حقیق کت و اقرار کنگ و لہتین انصاف پسندیں مردم ہما علم و برکت و مسلمان بختت مثلاً عبد اللہ بن سلام و غیرہ غرض یہ یک فہمیدہ ایں انصاف و دوستی کہ آتی دل حق و طلب و اروک و چہ خدا و ترسوگ انت و ماں اشیا مزین نشانی انت کہ دومی مذہب و عالمان ہم ماں و تی دلاں قرآن و حقانیت و شری و سر پدینت اگر چہ بہ کجام سو بے و باز بہ اعلان و اقرار و جرات کت نہ کنت و فلک یعنی تہیں واجہ چہ ربانی فصیحان یکے ات ممکن انت کہ مکہ و مشرک چوش بگوشنت کہ قرآن و تودت تصنیف کر تگ (حالانکہ قرآن بہ و تی معجزہ و ردا ہما حد و سر بختگ کہ آتی مثل و تمام جن و انس ہم جو کت نہ کنت پدا ہم بہ گوشگ و ردا اسے احتمال پیدا بیت کنت لیکن اشانی ضد، شقاوت و بے نصیبی و احوال ایشانت کہ اگن اسے قرآن بہ بند و خبر ما بہ کجام محمی انسان و سرانازل بکرتیں کہ آ عربی زبان و یک حرفے و گوشگ و سرا ہم قادیوتیں بلکین بفرض محال کجام حیوان لا یعقل و سرانازل بیوتیں پدا ہم اشان منوک نہ انت آو ہر چیزے دگہ احتمال و شبہ اش کتنگ ات۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کا فران گوشگت کہ قرآن نازل بخت ماں عربی زبان و اسے نبی و زبان ہم عربی انت شاید و تہی و جو کت کنت اگن غیر زبان زانو کے و سرا عربی قرآن نازل بیوتیں گرا اما یقین کنگ ات، فرمائیت کہ فریبی و دل و قرار کدی حاصل نہ بیت گرا واد کہ شبہ اش در کیتگت کہ دگہ کیسے اسے واجہ و شون دنت (موضع القرآن) و یعنی ہر مردے و تاراجرم و گناہانی عادت دنت و تی دست و پادان، بہ ناشریں و نا جائزیں کاران کار مرز کنت تو اللہ تعالیٰ ہن بہ و تی عادت و روئے آتی واک و شل کنت و بہ آتی دل و انکار و تکذیب و اثران جاگہ دنت۔ اسے تقریر ترجمہ و ردا بخت لیکن باز مفسران و "سلکناہ" و ضمیر قرآن و طرف و راجع کنگ یعنی قرآن و ما بہ اسے رنگ گنہ کارانی دل و خل کنگ کہ آماں و تی دل و شرزانت کہ اسے بشری کلام بیت نہ کنت پدا ہم چہ و تی ضد و کنت و ایمان آرت نہ کنت۔

..... فکذب و سرافش کنگ تا نکه ماں دنیا یا آخرت و درونائیں عذاب و چنان و ت بگندنت آوید و قبول داربنت کہ بلے پیغمبر راستی و سرائت و ہرچ کتابے آورنگتی آہم برحق ات مگر آوید و عذاب و ہرے یکدم سر بان و سر بیت آوید و گوشتن آیا مارا مکتیں مہلت دیگ بیت کہ نون تو بہ کنان و وقی رفتار و جوان بکنیں و پیغمبرانی رفدگیری کنان و پیش بداریں ماں دنیا و عذاب و آیک و اشتباہی انت نون مہلت لوٹ انت و فی یعنی سالانی سال و مہلت کہ دیگ بوتگ ات آوید و ہرچ درون و وارث آوید و اے چندہا سالانی مہلت ہنچوش معلوم بیت کہ بز ان ہج مہلت دیگ نہ بوتگ و ہنچوش معلوم داربنت کہ زوت گرگ بوتیں کا تھو یوم یز و تھالو یلکثوا الا عشیة او صحاها (نازعات رکوع ۲۷)۔

ہمے صفحہ و فوائد و فی یعنی کجام قوسے و تختہ ہنچوشکانی یک دم چتی کنگ نہ بوتگ و ہرچ عذاب و سر بوتگ و پیش باز مہلت دیگ بوتگ و آگاہ کنوکیں پیغمبر روان دیگ بوتگنت تا نکه مردم بے خبربنت و ہر یکہ ہج و ول و سر بد نہ بوتنت آخر اشان تباہ کنگ بوتنت (العیاذ باللہ) و مکنذانی احوال و بیان کنان و ہر اہل

مضمون و انتہ کت نزل رت العلیمین نزل

یہ الروح الامین و تکمیل و آخر و بیان فرمائینت۔

یعنی اسے کتاب چہ خدا تعالیٰ و جانب و جبریل امین و

آورنگ شیطانی سوچ دانگیں چیز قرآن نہ انت بار بیت چہ

شیطانان چون ممکن انت کہ چوشیں کتابے جوڑکت بکننت

آیا بی تب و خاصیت تو گمراہی فساد و تہار و نکی ماں شانگ

انت و اسے کتاب چہ اول بکرہ داں آخر و ہر رشد و صلاح و

ہدایت و نور و پیر انت کہ چہ آئی تعلیم و برکت و ہما جماعت

تیار بوت کہ چرائی زیات بہ آسمان و چہرہ بیان چہ ابید و گ

پاک باز صادق خدا ترس و خدا پرست جماعت نیست تو

اسے کتاب و علومان و شیطانی تب و ہج مناسب

نیست نہ اشان بریشی و لائق انت کہ اسے عظیم الشانیں

امانت و بار و چست کت بکننت لقا ازلنا هذا القرآن

علی جیل لکرایتہ حاشیہ متصد غامض و خشیتہ

اللہ (حشر رکوع ۳) ماں روایتان انت کہ بہتیں مشرکانی

خیال ات کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گورہ و کجام یک جتنیت

و اسے قرآن و آرا تعلیم دنت ماں بخاری و انت کہ یک

برے و وحی و آیک و دیر بوت تو یک زلزلے و گوں و اجہ

نبی و گوشت کہ تسی شیطان و ترارایل دانگ (نوربانش)

ماں اسے آیتان ہے خیالاتی تردید انت کہ چوشیں خیال

ہامگیں و باطل انت و فی یعنی قرآن و نزول و دوران و ہر

آئی حفاظت و ہنچوش نبی جو کیدار نندینگ بوتگنت کہ

شیطان اودا ہج رفت نہ کنت و نہ یک حرفے چلانیت کت

کنت کما قال تعالیٰ و انا کنا نفعد منہما مقاعد

للسمع فمن یسمع الا ان یجد لہ شیہا یا رصدا

(جن رکوع ۱) و قال تعالیٰ فانتہ یسلک من بین

یدیه و من خلفہ رصدا (جن رکوع ۲) و قال تعالیٰ

لا یاتینہ الباطل من بین یدیه و لا من خلفہ

فنزیل من حکیم حمید (حم السعدہ رکوع ۵۷)

(تنبیہ) شیطانی و غیبی خبرانی اشکنگ و کوشستان

ردا و ناکام بوتگ و بابت و ماں سورہ حجر و ابتداء تفصیل

واریان گوشتگ اودا مطالعہ کنگ لازمی انت۔

و اسے فرمائینت رسول و بلے اشکنائینت دگران و یعنی

و ہرے اسے کتاب بلا شک و شبہ خدا و دیم دانگیں انت

شیاطین و مریشی و قدیک نشے ہم دخل نیست انت تو لازم

انت کہ اشی و تعلیم و سر اعمل بہ بیت کہ ماں آئی و اصل

توحید انت شرک و کفر و تکذیب و شیطانی راہندان و اختیار مکن ات و ان نہ چہ خداوندی عذاب و ہر رسنگار بوت نہ کن ات و فی یعنی چہ دگران و پیروقی سیاد و ارشاد و

سرزنش کن ات کہ دوز و اسی و روا آیی حق گیشتر انت و چونائی و ہم مردم و صداقت (راستی) و حقایق چہ سیاد و ارشاد معادلہ و چکا سگ بنت حضرت شاہ صاحب

نہشتہ کنت کہ و ہرے اسے آیت نازل بوت و اجہ بی و تمام قریش و اعلان کنان و اشکنائینت و داں و خرو و ناکوہ اشکنائینت کہ اللہ و گورہ و وقی فکر و کن ات

بہ خدا و گورہ و شے بابت و من ہج کت نہ کنان و فی یعنی دوز و اسی کن در حق و مومنانی و فی بہ بنت یا کہ در آمد و فی یعنی خدا و حکم و ہر خلاف کسے عمل بکننت چرائی و تو

وقی بیزاری و شتراری و ظاہر کن و فی بہ بیت یا کہ در آمدے بہ بیت (موضع) و فی یعنی نافرمانی کنو کہ ہر کس بہ بنت و ہر قدر بہ بنت ترا ہج تا و ان دات کت نہ کنت،

چہ کلان بیزاری بو ان و بکنیں خدا و سر بھر و سہ بکن آئی مقابلہ و کسی زور نہ روت ہمے ہم و آہر بانی کنو کہ انت ہم، چنانچہ آہر و وقی مہربانی و مدام تی حال و سر اعنائیت و

نظر و داران انت و فی یعنی تو و ہرے پہ تہجد و پاد کائے و متوسلین و حال شونی و کئے کہ اشان خدا و یاد و گلاشیں انت یا کہ غافل انت (موضع) یا و ہرے تو بہ نماز و

م

مَنْذِرُونَ ۱۹ ذُكِّرْتُمْ ۲۰ وَ مَا كُنَّا ظَالِمِينَ ۲۱ وَ مَا تَزَكَّيْتُمْ بِهَ الشَّيْطَانِ ۲۲

ترسیونک (دیم و یک) بوتگ پہ نصیحت کنگا و مے کار ظلم کنگ تیر و اے قرآن زنگ ایرنگہنگ شیطانات

وَ مَا يَنْبَغِي لَهُمْ وَ مَا يَسْتَطِيعُونَ ۲۳ اِنَّهُمْ عَنِ السَّمْعِ لَمَعَزُونَ ۲۴

و اے خبر و لائق نہ بیت و آیا ناطقت ہم نیست و آہر اشکنگ و جاہا و درنگ بوتگنت و

فَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَتَكُونَ مِنَ الْبُعْدَيْنِ ۲۵ وَ أَنْذِرْ

نوں تو تو ار مکن گوں اللہ و گمعبودیا گڑا تو ماں عذاب و کپے و و ہر سین

عَشِيرَتِكَ الْأَقْرَبِينَ ۲۶ وَ اخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ

وقی نزکیں سیادان و و جہل بکن و وقی با نزل و ہما کسیا تہی پیر و یکانت چہ

الْمُؤْمِنِينَ ۲۷ إِنْ عَصَوْكَ فَقُلْ إِنْ بَرِئْتُ مِنْهُمْ فَمَا تَعْمَلُونَ ۲۸ وَ تَوَكَّلْ

مومنان و پدا اگر آئی نافرمانیا بکننت گڑا بگوش کہ من بیزاراں چہ شے کاراں و توکل بکن

عَلَى الْعَزِيزِ الرَّحِيمِ ۲۹ الَّذِي يَرِيكَ حِينَ تَقُومُ ۳۰ وَ تَقْلُبُكَ فِي

پہ ہما زبردستیں رحمتگوتک و سراف ہما کہ گندیت ترا و قتیکہ تو او شے و قتی چست ایرا ماں

السَّجْدِينَ ۳۱ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۳۲ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَنْ

سجدہ کنوکانی تہا و بیشک ہما و ات انت اشکنو کہ زانوک من خبر بیاں شمارا کہ بہ کتی سرا

تَنْزِيلُ الشَّيْطَانِ ۳۳ تَنْزِيلٌ عَلَىٰ كُلِّ آفَاكٍ أَثِيمٌ ۳۴ يُلْقُونَ السَّمْعَ

ایرکینت شیطان ایرکینت بہ ہر یک دروغ و ہنچوش گنہگار و سراف کا زت و درونیت اشکنیں

وَ أَكْثَرُهُمْ كَذِبُونَ ۳۵ وَالشُّعْرَاءُ يَتَّبِعُهُمُ الْغَاوُونَ ۳۶ أَلَمْ تَرَ

خبرا و گیشتر آییانی دروغ بندت و و ہر شاعرانی خبرانی سرار و نت ہما کہ گمراہ انت و ت و گندے چہ

أَنَّهُمْ فِي كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ۳۷ وَ أَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ۳۸ إِلَّا

کہ آماں ہر میدا نیا سر جنت و اے کہ گوشت ہما کار یا کہ نکنت و مگر

الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ ذُكِّرُوا بِاللَّهِ كَثِيرًا وَ انْتَصَرُوا مِنْ

ہما کہ ایمانش آرت و نیکیں کارش کت و اللہ اشد یادک باز و ہر شکت زندہ چہ

.....اوشے و ماں جماعت و نماز و نقل و حرکت (رکوع و سجود وغیرہ) کئے و مقتدرانی سرانگاہ دارے۔ و لہتین و گوشنگ کہ چہ ساجدین و واجہ نبی و پیت و پیرک مراد انت یعنی واجہ و نور و چہ یک نبی و پشت و داں دومی نبی و پشت و منتقل بوگ و آخر واجہ و نبی بوگ آیک بلکین لہتین مفسران چہ لفظ واجہ نبی و والدین و ایمان و سر استلال کنگ و اللہ اعلم فل اد اہد اقرآن و صدق و بزرگیں شان و رد اتبہ فرمائیت یعنی چوشین ساجدین و تہجد گزارانی امام و کہ آماں اللہ پاک و معاملہ و وقی و در آمدے و ہج پر و امداریت و چہ کلین جہان و سدان و یکین خدا و سراب و سد بدایت آچوش گوشنگ بوت کنت کہ (معاذ اللہ) شیطان و آئی و وحی آورنگت ہ بیارات من شمارا پیش داران کہ شیطانی و حی چونیں کسانی سراکیت، اکیت دروغ بندانی سرابد معاشان و بدکاری سراچیا کہ شیطان و ت چہ راستیں مردمان بزارانت کہ اشان آترابہ حساب کنت چہ دروغ بند و دغا بازان رضامندانت کہ اشان بہمائی تب و زندگی گوازیمنت۔ خوب! چہ کلین راستان زیات راست باز و چہ تمام نیکان گیشتر نیکیں انسان و گون شیطانی و وحی و چہ نسبت ہست؟ واجہ و صدق و امانت، تقویٰ پاکبازی خدا ترسی و ہما وصف انت کہ آیان چہ حوردی و بگردانے نبوت و دعویٰ و واجہ و کلین قوم و تسلیم کنگنت و انکہ الصادق الامین و لقب و واجہ نامدار ہم بوتگت و ل یعنی شیطانان کجام یک کپی چنڈی گپے غیبی خبرانی بابت و ہرچیکہ اشکنت ماں آئی و دگہ صد دروغیں گپت اوارکنان و وقی و قی کاہنیں دوستان و سرکنت آیان و وحی حقیقت ہمیش انت۔ برخلاف اشی و کہ نبیانی و وحی و یک حرفے و یک نقطے ہم دروغ بیت نہ کنت۔ لہتین یلقون السمع و معنی چوش کرنگ کہ شیطان ملائے اعلیٰ و نیمگ و گوشان و دارنت کہ کجام غیبی توارے بہ اشانی گوشان بکپیت یا دروغ بندیں گنہ گار شیطانی طرف و گوشان و سکت کنت کہ یک چیزے چہ آنکو دست و دست و بکپیت کہ آترادیم تر و رھاوگ بکنت و ل کا فران برے واجہ نبی و کاہن گوشنگت برے شاعر پشکا فرمائیت کہ شاعری گپت خشکیں خیالات بنت گون حقیقت و آہج تعلق ندارنت پشکا چہ شاعر و گپان بجز محفل و گرمی یا وقتی جوش و واہ و واہ و کس و را پکائیں ہدایت نہ بیت حالانکہ اے یک حقیقت ایت کہ ماں اے پیغمبر و مجلس و چہ قرآن و اشکنگ و ہزاران مردمان بہ نیکی و پرہیزگاری و راہ و کپنگت و ل یعنی ہرچ مضمونے کہ دست جنت آترادیم اشان و بارت کسے و توسیپ و بناء کنت آتراد توسیپ دیان و بہ آسمان و سرکنت یا کسے و مذمت و خرابی و بیان کنت تو کلین جہان و عیبان ماں آئی ذات و جمع کنت ہست و نیست و نیست و ہست ثابت کنگ پرایان و ہج مشکل نہ انت غرض دروغ مبالغہ و خیالات و ہرچ جنگلے و درکپنت پداچک جنان و نہ چارنت پشکا شعر و نسبت و مشہور انت کہ «اکذب او احسن او» و ل یعنی شعر و بوان تو معلوم بیت کہ چہ رستم و زیات بہادر و وجہ شیر و گیشتر دلیرانت و وہدیکہ آتراد و چار بکے تو مزن درجہ و ترسوک و نامردانت کدی بچارش تو چو گاؤ میش و چند انت و شعران و بوان و تو خیال بیت کہ نبضان ساہ ماں نہ انت روح و قبض بوگ و انتظار (راہ چاری) انت واجہ حالی و ماں و قی مسدس نامی کتاب و اشانی نقشہ و خوب گیش و گیوار کرنگ الغرض یک خدا و پیغمبر و آہم خاتم الانبیاء و را گون اے جماعت و چہ رشتگ پشکا فرمان کت و ما علمت اہ الشعر و ما یتبعی لہ، واجہ و ہرچ خبرے ہست ات راست پختہ۔ تور کنگیں (کش انگیں) تحقیق و شاہیم و وزن کنگیں و ڈول ات پداہرچ گپے چہ واجہ و زبان و مردمان اشکنتگت ہما گپ ماں عمل و مردمان گون و قی چمان دیستگت نوں باریں شاعر ہنچوش بنت ہ و ہمیشی و نام شاعری انت حاشا ثم حاشا۔

ف مگر کسے ماں شعراء اللہ پاک ؑ حمد ؑ بیان بکنت یا نیکی ؑ نیگ ؑ ترغیب بدنت یا کفر ؑ مذمت یا گناہ ؑ بدی ؑ ظاہر بکنت یا کافر اسلام ؑ نام ؑ یہ سبکی بگہریت
نے آئی ؑ پستہ بدنت یا کسے ؑ آئرا ایذاء دات آئی جواب بہ میانہ روی ؑ دات اے ہمیں شعر عیب نہ انت چنانچہ حضرت حستان بن ثابت رضی اللہ
عنہ وغیرہ ؑ ہنچی شعر پر بستگ پمشکا واجہ نبی ؑ فرمائینت کہ اے کافر ان ؑ جواب بدے روح القدس گوں تو ہمارا انت فل اے گوں "مِنْ بَعْدِ
مَا ظَلَمُوا" ؑ مناسبت ؑ فرمائینت کہ ظالمان ؑ زوت وئی کتگیں کارانی انجام معلوم بیت کہ ہنتر کجام کش ؑ نندیت۔ چہ درستان مستریں ظلم ایش انت
کے اللہ ؑ کتابان و پیغیران ؑ کاہن و شاعر گوشان ؑ دروغ بند بکنت فل یعنی ہر کس ؑ وئی عاقبت ؑ ہچ فکرے و مستقبل ؑ مہیت آہمے فانی دنیا ؑ
فہر ؑ کار و گسار مانت آیان تمام کہ شستانی بن جاہ ہے چنت روچی زندمانی انت ہر چ کتابے یا پیغیرے چریشی ؑ دل ؑ نگلینان ؑ عاقبت ؑ نیگ ؑ

اول یعنی اے ساعت و گون تو کلام کنوک من دتاں اے کُل والا گون گیش گیو ایاں سورہ "طہ" و گون سنگ وک شاید اول سر بارگ بوتگ یا بہ حرکت بہ ترندی و تشبیہ دیگ بوتگ جون و
 خوردی مراد نہ انت وک اے طبعی ترس ات کہ نبوت و منافی (برضلاف) نہ انت وک یعنی چوشیں جاگہ و سر بوان و چھ چوشیں چیز ان ترسگ سچی مطلب داریت رسولان و لائق نہ انت
 کہ منے قرب و بارگاہ و سر بوان و چھ عصا یا چہ مار یا چہ دگہ مخلوقے و بترسنت باید انت کہ اول و اول و مزین سکون و قرار حاصل بہ بیت وک اے استثناء منقطع انت یعنی خدایہ دیار
 سر بوان و خوف و ترس ایوک و ہمائی و بہ بیت کہ آئی و زیادتی و خطائے و گناہے زُر تک و آہنگ آئی و بابت و ہم منے گور و اے دستور انت کہ بدی و چہ بعد ائیں کہ گون دل و توبہ بکنت
 ووقی راہ و راست بکنت و نیکی کنان بدی و نشانان گار بکنت تو گزرتی تعالیٰ چہ وقی رحمت و معاف کنوک انت حضرت شاہ صاحب نقشہ کنت "موسیٰ علیہ السلام و رد و ران یک
 کافرے گشت آئی و ترس ات موسیٰ و دل و اللہ تعالیٰ و آ معاف کت وک نہ نشانیاں بیان سورہ بنی اسرائیل آیت "وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ آيَاتٍ بَيِّنَاتٍ فَاسْتَكْبَرَ" یعنی
 اِسْرَآئِیْلَ اِذْ جَاءَهُ هُوَ اِلٰهٌ و چیرگ و بجات آئے نشانیاں ایش انت (۱) ید بیضا (۲) عصار (۳) قحط (۴) نقص ثمرات (۵) طوفان (۶) جراد (۷) قتل (۸) صفادع (۹) دم۔

دے یعنی وہدیکہ برے برے پہ اشانی چٹانی پچگئے آنتشان
 پیش دارگہ بوننت تودر آیننتش کہ اے گل جادو آنت حالانکہ
 آماں دل ءصدق آنتت کہ موسیٰ علیہ السلام برحقین پیغمبر
 و ہر نشانے کہ پیش دارگہ آنت یقیناً خدا فی نشان آنت جادو
 ٹھکی وچم بندی نہ آنت مگر تہنا گوں بے انصافی و غرور و
 تکبر ء پوزانت کاری ء وقتی ضمیر ء برخلاف حق ء تکذیب راستی
 نکارش کر گت رند اچی بُوت چنت روح ء پد معلوم بُوت کہ چوٹی
 کنتی مفسدانی انجام چون بیت درستان ء بحر قزم ء موجان
 دتی دپار گت کسے ء گور و کفن ہم نصیب نہ بُوت ک حضرت
 سلیمان حضرت داؤد علیہ السلام ء صابنازادہ انت چہیت و
 چک ء ہر یکے ء راقدا فی شان ء اللہ تعالیٰ ء علم ء خاصیں ہر
 بخشانگ ات شرانغ و احکام و سیاست اصول و حکمانی وغیرہ
 علوم گل اے لفظ ء چرک ء داخل بُونت و حق تعالیٰ ء ہر
 علمے داؤد و سلیمان علیہما السلام ء دانگت آئی اشمہ ہمیش ات کہ
 حق تعالیٰ ء نعمتانی شکرش گتنگت کجام نعمت خداوندی ء سراسر شکر
 اداکنگ چہ اصل نعمت ء مسترین نعمت ایت فاکثر ء لفظ ہمیشکا
 گوشت کہ خدایا باز پس بندگان ء اشانی سرافضیت دیک بُوتنگ
 باقی تمام مخلوق ء سراسر گلی فضیلت مان گلیں بہان ء یکیں بندہ ء
 حاصل بُوتنگ کہ آئی مبارکین نام انت محمد رسول اللہ صلی اللہ
 علیہ وسلم وال یعنی چہ داؤد ء چکان آئی ء اصل جانشین حضرت
 سلیمان علیہ السلام بُوت کہ مان آئی ذات ء اللہ تعالیٰ ء نبوت و
 بادشاہت ہر دو جمع کنتت و ہما ملک بخش ات کہ چہ آئی پیش یارند
 کس ء نہ رس ات جن گوآت و بالی مرغان ء پیرانی مسخرکت چوشک
 مان سباء کیت فاکثر چہ خبر انکار سرفاہرین خبر ء انکارکنگ
 انت کہ مرغ ہرچ بولی ء گوشت مان آیان داں یک خاصیں
 ہدے ء افہام و فہیم ء شان پدرا بیت یک مرغ ہر و بدیکہ و تی
 جُٹ (جوڑی) ء تو ارکنت یا پہ دان ورگ ء و تی چکان ء آواز
 دنت یا چہ کجام چیزے ء ترسان ء اشان ء خبر دارکنت مان
 اے تمام جاوران آئی بولی و لب و لہجہ یک پیمانہ بیت چنانچہ
 آئی مخاطب اے فرق ء تری ء مارت چریشی ء مازانت کت
 کنیں کہ اید کہ جاوران و حاجتانی و ہدے ہم ما اشانی صوتان
 (اگن چہ اشان بہ منے خیال ء منشا بہ وچر یک دوی ء قریب
 قریب آنت) ہنچیں لطیف و سبکس تفاوت درایت کہ آتر
 اشان و ت مان و ت ء سر پد بیت کنتت تو کدی یک پستی
 و فتر ء برد و تار ء مشابہت کٹ کٹ ء توار ء چہ دیران
 باشکن برتی گوڑ ء ایوک ء لہتیں بے معنی و بے مقصد

۱۰۱
 یسوی راتہ انا اللہ العزیز الحکیم ۹ والقی عصاک فلما رآها
 او موسیٰ اے (کہ خبر کنگی انت) منال اللہ زبردست حکمتانی واجول و دور بر وقی لقا۔ پداوقتیکی دینی آ
 تھتہز کانتہا جان و لی مدبرا و لم یعقب موسیٰ لا تخف انی
 سرت گوشے کہ آمارے و پشتی دات تچا ناؤ بکلی پدا نگر دینت و او موسیٰ مترس۔ من کہ ہستیاں
 لا یخاف لدی المرسلون ۱۰ الا من ظلم ثم بدل حسنا بعدا
 چہ منی گور و نتر سنت پیغمبراں و مگر ہما سیکہ ظلمی کت پدا آتی و بدل و نیکی کی کت رند چہ
 سوء فانی غفور رحیم ۱۱ و اذ خل یدک فی جیبک تخرج بیضاء
 بدی و گرا من بخشو کوں مہربانان و و بگوا زین و قی دستا ماں و قی جیما در کپیت اسپیتا
 من غیر سوء فی تسع ایت الی فرعون و قومہ انہم کانوا قوما
 بغیر چہ عیبیا۔ اے دو بیتانی ہو ریا نہ نشانی انت زورش بر دفر عزیگ و آق قوم نیما۔ بیشک آنا فرمانیں
 فسقین ۱۲ فلما جاء تهم ایتنا مبصرة قالوا هذا سحر مبين ۱۳ و
 مردم انت و پداوقتیکی رشتت آیان گور اے آیات روشنائیں گوشتش اے ظاہریں سحرے۔ و
 جحد و ابها و استیقتہا انفسہم ظلمًا و علواً فانظر کیف کان
 منتنتش آچہ ظالمی و و گہر قی و حالانکہ یقینش زانتت آماں و قی دلاں۔ نوں بچا کہ چہ ہما بوت
 عاقبة المفسدين ۱۴ ولقد اتینا داود وسليمن علما و قال الحمد
 انجم مفسدانے و دات ما داود و سلیمان علم و و گوشتش نگر
 لله الذي فضلنا على كثير من عباده المؤمنين ۱۵ و و سر
 اللہ ہما کہ بزرگی و لگ مارا و قی بازیں ایمانداریں بندیاں سراف و جانشین بوت
 سليمان داود و قال يا ايها الناس علمنا منطق الطير و اوتينا
 سلیمان داود و و گوشتی او مردماں پیش دارگ بوتگ مارا مگر غانی زبان و و و دیگ بوتگس
 من كل شيء ان هذا هو الفضل المبين ۱۶ و حشر سليمان جنود
 چہ ہر چیز یا و بیشک ہمشنت ظاہر یس بزرگی و و گنگ بوتت سلیمان بکر آئی لشکر

حرکات و تواران چیزیات و گھم و زلزلہ آنت لیکن تلغراف و استاد ہمدان و گوشت کنت کہ چو فلان جاگہ و فلان مردم اے گپ و جنگا کنت یا فلان استاد تقریر چہ ہے تلغراف و کٹ کٹا ہٹ و مصافی صاف اشکنگ بیت چیا کہ آے تلغرافی فہرات و جوڑ کنگیں رہنڈان بخوبی معلوم دار انت علی ہذا القیاس چہ بعید بیت کنت کہ حقیقی جوڑ کنوئیں کار یکہ و مرغانی صوتان و ہم بہ جدا جدا معنی و مطلبانی ظاہر کنگ و جوڑ کنگت۔ و چو شکہ انسانی چیکے چہ روتی مات و پت و زبان و آہستہ آہستہ واقف بو ان بیت، بالی مرغانی چک ہم چہ روتی فطری استعداد و روتی بنی نوع و بولی ان فہمت کنت کن انت و بہ مونگ یک پیغمبری معجزہ و حق تعالیٰ کجام روتی نبی و اشانی علم و عطا کنت۔ یہ حیوانان جزئی ادراک و حصول چہ ساری ہر کس متنگ ات لیکن یورپ و نوئیں تحقیقات نوں حیوانانی عقل مندی و چہ انسانی سرحد و قریب کنگ و گلائیش انت و انکہ حیوانانی لفظ و بولیانی «ابجد» تیار بوگا کنت۔ قرآن کریم و خبر دات کنت کہ «ہر چیز روتی پروردگار تسبیح و تحمید کنت کہ شہا ارا فہمت نہ کنات و ہر یک مرغ چہ روتی صلوة و تسبیح و رہنڈان واقف انت» ماں صحیح حدیثان حیوانانی خبر و حال بلکین جمادات و جبر و حال کنگ و تسبیح و انگ ثابت انت۔ چہ ریشی و ظاہر ثبوت کہ روتی خالق و اجمالی مگر استیں معرفت ماں ہمک چیز و فطرت و نندارینگ بوئنگ نوں آییانی تسبیح و ۔

..... تحمید یا لہجے محاورات و خطابات و رواہتیں خدایہ بندگانی بطور عادت و برخلاف سرمدی حاصل کنگ عقلاً محال نہ انت۔ البت عام عادت و برخلاف ضرور ہست انت چونائیء عجاز و کرامت اکن عام عادت و معمول و موافق و ظاہر بہ بیت تو آعجاز و کرامت چونکائی بیت کنت (خوارق عادت و رداعلام عثمانی و یک مستقل رسالہ نیشہ کنگ آراچارگ و وانگ لازم انت) بہر جا و رماں اے رکوع و بازیں مجزہ اے قسم و بیان بو تنگت کہ ماں آیان چو تب تیں مردمان عجب رنگ و یک و ناہودگیں تحریفات بنا کر تہنگ چیا کہ لہتیں مرغابی ماں وئی بولی و مردمانی لہتیں علوم و ادانگ یا مورانی و ت ماں و نایک و دومی و مخاطب کنگ و پیغمبر سلیمان و آیان و سر پد بوگ اے گلیں خبر آییانی نر یک و ہنجیں لغو و احقنا نہ انت کہ اشائی سرا یک جکے ہم یقین کت نہ کنت لیکن من گوشان کہ لکھاں محققان و سلف و خلف عالمانی نسبت و اے خیال کنگ کہ آچوشیں حامگیں لغو و بدیہی البطلان خبران و کہ آیان و یک زہکے و یک جنگلی بدوہے ہم قبول دار نہ بو تنگت بلاتر دید و کنزب بیان اش کت و اے و ہماں و رد و کنان آیتانی مضمون و صحیح حقیقت کہ مرد وچی بہ شے سرا ظاہر بو تنگ کس بیان نہ کت اے خیال چرا گیان ہم زبانت لغو و احقنا نہ انت کہ آییانی لغویت و شمسلم کنا ینگ و گلایش ات چہ عالمان ماں ہر زمان و غلط نہی یا خطا و کوتاہی بیت کنت

الفصل ٢٤

مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ وَالْطَّيْرِ فَمَنْ يُوزَعُونَ ۝^{١٤} حَتَّىٰ إِذَا اتَّوَعَلَىٰ وَادٍ
 چہ جتناں ڈمرغان و مرغان پد آیان جماعت بندی کنگ بُوت تباہا وقتیکہ رستنت بہ مورانی
 التَّمَلُّ قَالَ تَمَلُّوْا يَآ أَيُّهَا النَّملُ ادْخُلُوا مَسْكِنَكُمْ لَا يَحْطِبُكُمْ
 جنگل وک گوشت یک مورے او موران بگوزت ماں وتی ہونڈاں تاکہ مشیر حسینیہ شمارا
 سَلِيْمًا وَجَنُودَهُ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝^{١٥} فَتَبَسَّ ضَاحِكًا مِّنْ قَوْلِهَا
 سلیمان و آئی و لشکر و آیانہ خبر ہم مبیت وک نوں بچکندی کت بہ کندگ چہ آئی و خبرا وک
 وَقَالَ رَبِّ اؤْزِعْنِيْ اَنْ اَشْكُرَ نِعْمَتَكَ الَّتِيْ اَنْعَمْتَ عَلَيَّ وَعَلَى الدِّيْنِ
 و گوشتی ای رب منارا توفیق بد کہ تمی نعمت و شکر ادا بکنان ہما کہ تو احسان لک پی پی سرا و پی پی مانیک و پیت و سرا
 وَاَنْ اَعْبُدَ صَالِحًا تَرْضَاهُ وَاَدْخُلْنِيْ بِرَحْمَتِكَ فِيْ عِبَادِكَ
 و اے کہ بکنان نیکیں کار ہما کہ ترا پسند بہیت و منارا داخل بکن چہ و تی رحمت و ماں وتی نیکیں بندیاں
 الصَّالِحِيْنَ ۝^{١٦} وَتَفَقَّدَ الطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِيَ لَا اَرَى الْهُدْهُدَ اَمْ
 جماعت وک ڈمرغانی حال گیری کت گڑا گوشتی کہ چہ خبرے کہ نگنداں من ہدھدے یا
 كَانَ مِنَ الْغَائِبِيْنَ ۝^{١٧} لَا عَذِيبَ لَّهٗ عَذَابًا شَدِيْدًا اَوْ لَا اَذْبَحَتْهُ
 آ غیر حاضرانت وک آشیان منرا دیاں سختیں سزا وک یا حلا ری بکنان
 اُولَئِكَ اَتَدْرِىْ رِسَالَتِيْ مُبِيْنٍ ۝^{١٨} فَكَتَّ غَيْرَ بَعِيْدٍ فَقَالَ اَحَطْتُ بِهَا
 یا پیش بکنت منی و دیماسندے ظاہریں وک نوں باز دینر گوشت کہ رست گوشتی کہ من معلوم کنگ آنگان
 لَمْ تَحْطُ بِهِ وَجِئْتُكَ مِنْ سَبَإٍ بِنَبَإٍ يَقِيْنٍ ۝^{١٩} اِنِّىْ وَجَدْتُ امْرَاَةً
 ہنجوشیں خبرے کہ ترا آئی و خبر نہ تو گڑا گڑا پی گورے چہ سبایا خبرے یقینی وک من ریت یک جنیہ
 تَمْلِكُهُمْ وَاَوْتَيْتُ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيْمٌ ۝^{٢٠} وَجَدْتُهَا
 کہ آیان سرا با و شاہی کنت و آدیگ بوتگ چہ ہر چیز یافت و آشیان ایک نختے مزین ہستیں وک دیتوں کہ آ
 وَقَوْمُهَا يَسْجُدُوْنَ لِلشَّمْسِ مِنْ دُوْنِ اللّٰهِ وَرَبِّنَ لَهُمُ الشَّيْطٰنُ
 و آئیہ قوم سجده کنت روج وک بغیر چہ اللہ وک وک وک لک کنگ پد آیان نظر شیطان وک

دَاهُو عَدُو قُرْبِيَةِ النَّبْلِ اخْتَفَتِ الْعَمَلَةُ وَخَرَجَتِ الْجُنُودُ لِلْقِتَالِ وَالنِّصَالِ فَيَخْرُجُ اَوَّلًا وَاحِدٌ مِنْهَا لِاِسْتِطْلَاعِ شُعَبِ عُدُوٍّ مُخْبِرًا بِمَا رَأَى وَبَعْدَ هُنَيْئَةٍ تَخْرُجُ ثَلَاثَةٌ اَوْ اَرْبَعَةٌ يَتَّبِعُهَا عَدَدٌ كَثِيفٌ مِنَ الْجَيُوشِ بِاَدِيَةِ عَلَيْهِمْ عَلَانِيَةُ الْحَقِّ فَيُلْدَغُ كُلُّ مَا صَادَقَتْهُ وَلَا تَقْلُتُ مَنْ تُلْدَغُهُ وَلَوْ قُطِعَتْ اَزْبا رُبَا فَاِذَا انْتَهَى الْقِتَالُ رَجَعَ الْفَعْلَةُ فَاَعَادُوا بِنَاءَ مَا تَهْدَمُ بِخَلْقِهَا عَدَدٌ مِنَ الْجُنُودِ لِلْجَراسَةِ لَا لِلْعَمَلِ - مَرِيشِي ءِيش دَارِگ بونگ کہ خطرہ ءِ نشان ءِ بر مش ءِ معلوم کنان ءِ یک مورے چہ ہونڈ ءِ در کپیت ویدا و اتر کنان ءِ وقی قوم ءِ وقی معلومات ءِ در دار پورٹ پیش کنت باقی سلیمان علامت و نشان ءِ زانگ و سلیمان ءِ بے آیانی گپ ءِ سر پد بونگ اے تو حرق عادت رہبند ءِ ات وکلی امور ءِ گپ ءِ سر پد بونان ءِ بمنت و چہ زیاتیں و شنودی و شاد کامی ءِ شکر گرگ ءِ جہذبہ ءِ جوش چست بونت و ہا یعنی حیراناں تہی مزین شائیں نعمتانی شکر ءِ چوکائی ادا کنان پیشکا گون تہی ذات ءِ در بندی کنان کہ مناراپورہ میں شاکرین بندہ جوڑ بکن زبان ءِ وجہ عمل ءِ ہن و ماں وقی اعلایں درجہ ءِ نیکیں بندگان (کہ انبیاء و مرسلین انت) منا محشور بفرما وکلی بہ کجام یک مطلب ءِ واجہ سلیمان علیہ السلام ءِ بال کنوکیں فوج ءِ سراچہ شانکے دات آیانی توگ ءِ ہد ہر موجود نہ ات فرمائینت کہ چوینں۔۔۔۔۔

جبرائیل کہ من ہد ہد (میں سلیمان) نہ گندگیاں، آیا مرغانی مچی تو کہ منی ہم پرانی نہ کسیت یاد حقیقت، آغیر حاضرانت ہ (تنبیہ) چہ مرغان حضرت سلیمان، باز رنگ، کار کینکت
مثلاً ماں ہوائی سفر، آیان و بی بازلان، ہر ساہک، خاطر، کج کر کتک یا ہر وقت حاجت آپ، شو باز، اشان دیم دیک بو کتک یا نامہ بری کنگ، کہ کا گدے بہرنت و سر کتک و غیرہ۔ ممکن
انت کہ آساعت و پد ہد ہر خاصین کار سے پیش آہنگی۔ مشہور انت کہ ہر جا ہیکہ ماں زمین، آپ ہد ہد محسوس بیت و اسے چوشیں مزین کتے نہ انت کہ حق تعالیٰ کجام یک جانور سے، کجام
یک قوت حاسہ چہ انسان و دگر جانوران تیز تر عطا بفرمائینیت۔ ہم ہد ہد بار و مزین معتبرین مردمانی بیان انت کہ ماں زمین، ہر جگہ، کچھ ایک کرے نام انت) بہر بیت آرا
محسوس کنان، فوراً در کتک دانکہ برے برے یک دو بچیل زمین، پشکو نڈیت کڑا آرا در کتک و مثلاً آئی پٹ و بازلان، دور کنان و یعنی و تی غیر حاضری و ردا صافین عذر سے پیش
کنت و حضرت سلیمان، آملک و زیاتین احوال سر نہ بوتکت۔ نوں آرا حال، کت سبایک قوت، نام انت آیان و وطن ماں عرب، ات «یمن» طرف، (موضع القرآن) جوش بگوش
چہ ہد ہد ذریعہ حق تعالیٰ متنبہ کت کہ مقرر چہ سترین انسان، ہم محیط علم حاصل بیت نہ کنت و نہ آرا علم غیب حاصل بیت کنت بجا آئی بابت، موت فرمان کنت و لَقَدْ آتَيْنَا
دَاوُدَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا آئی، یک خبر، احوال ہد ہد
دات فل ماں ہر چیز، حال از باب فوج جنگی ساز و
سامان حسن و جمال کل مریشی، شامل انت و یعنی ملکہ
ندگ، تخت، پنچوش مکلف مرصع و بیش قیمت ات کہ آوہد
کجام باد شاہی، گور، چوشیں تخت نیست ات مفسران
ملکہ نام بلقیس نشہ کتک ات و اللہ اعلم۔
ہمہ صفحہ، فوائد و یعنی اقوم مشرک و افتاب
پرست انت شیطان، آیان، چہ راہ، رد و انگ و مشرکانہ
راہ و رہبندان و سمان، بہ آیان نگاہ، دولدار پیش
داشتکتک بمشکا آدایت راہ، نہ گندخت ہد ہد اسے
ڈولیں خبر کنان، جوش بگوش کہ سلیمان، سکینی دات تاکہ
گوں اسے قوم، جہاد کنت و غالباً اسے ہد ہد کڑی
خبر ات معلوم بیت کہ جانور و قی خالق، راستین معرفت
از روئے فطرت و انت یا باخرق عادت، ہمایہ ہد ہد اسے
رنگ، تفصیلی معرفت عطاء کنگ بو کتک خداوند و ذوالجلال بلوٹ
تو چوشیں معرفت ماں یک خشکی دارے، ہم پیدا کنت باقی
ماں جانوران، فطرۃ اسے قسم، عقل و معرفت، موجود
بوگ کہ آرا صد شیرازی ماں «اسفار ربو»، چہ «علم حضوری»
یا «شعور بسیط»، تعبیر کتک الشرا مستلزم نہ انت کہ بہ آیان
نیمگ، انبیاء مبعوث بہرنت چہا کہ اسے فطری کسی نہ انت جبلی
انت و نبیانی بعث، تعلق گوں کسب ات انت و ہم اسے صحیح
ذانت کہ ماں ہر چیز، کجام درجہ، عقل و شعور بہر بیت مکلف
ہم بہر بیت مثلاً شریعت، صبی، رامکلف قرار نہ دانگ حالانکہ
چہ بلوغ، پیش ماں آئی، جو انیس درجے، عقل موجود انت
چہ ہمیشی، حیوانانی عقل مندی، اندازہ، بجن ات۔
(تنبیہ) حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ ہد ہد روزی انت
کہ چہ ریکان کرم و کشک و ورگ، ندان و انت و نہ نیبکے
آرا چہ اللہ پاک، ہمہ قدرت، کار انت، شاید پشکا بخدج
الخب، خاص رنگ، ذکر کت و اللہ اعلم و یعنی آئی
عرش عظیم، گوں بلقیس، تخت، چہ نسبت بہرست و یعنی
راست و دروغ، امتحان، ہنوں من کنان و یعنی سلیمان
یک کا گدے نشہ کت و ہد ہد راد ات کہ الشراہ ملکہ سباء، سر
سر کنت و جواب، بیار بیت و بجا و ہدے کہ کا گدے دے تو
پد یک کرے ہو۔ چہا کہ قاصد، ہودا سر، بان، او تنگ شاہانہ
آداب، برخلاف انت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت
یعنی و تارا چہ ہدے، اود، احوال، سر نگاہ ہدار

۵۸۶
وقال الذین ۱۹
التمل ۲۴

أَعْمَالَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ السَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ۱۴
آیانی عمل نوں بندہ کتکت چہ راہا نوں آرا ہا کتکت و پرچہ سجدہ کتکت
لِلَّهِ الَّذِي يُخْرِجُ الْخَبْءَ فِي السَّمُوتِ وَالْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُخْفُونَ ۱۵
پہ اللہ ہما کہ در کنت پوشیدیں چیزاں آسمانان و ماں زمین، و زانت ہما چہ پاکہ چیری دیت
وَمَا تَعْلَمُونَ ۱۶
اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْعَظِيمِ ۱۷
و ظاہری کت شہاد اللہ (ہما ذات انت کہ) نیست چہ معبود بغیر چہا پاکہ عظیم مرش و واجہت و گوشت سلیمان
أَصْدَقْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْكَاذِبِينَ ۱۸
اذهب بکتبی هذا فالقہ
ہنوں ما چارین باری کہ تو راست گوشت یا تو دروغ بندے و بزور بر منی اسے خط، و دوری ہدے
إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَانْظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ۱۹
آیانی نیمگا رندا تو کر کن چہ آیان پد بجا کہ آرا چہ جواب دینت و گوشت بلقیس، کہ اود بار بار مردمان
إِنِّي أُلْقِيَ الْكِتَابَ كَرِيمٍ ۲۰
اِنَّ مِنْ سُلَيْمِنَ وَإِنَّهُ بِسْمِ اللَّهِ
دور دیک بو کتک منی نیمگا یک عزت دایں خط۔ اسے خط چہ سلیمان، طرف انت و آراش ات کہ بسم اللہ
الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۲۱
الَّا تَعْلُوا عَلَيَّ وَأَتُونِي مُسْلِمِينَ ۲۲
الْحَمْنُ الرَّحِيمِ (دگر اسے کہ) کرشیں مکن ات منی مقابلہ و بیات منی گور پد بار بار حاکم، گوشتی اود بار بار
الْمَلُوكِ افْتُونِي فِي أَمْرِي مَا كُنْتُ قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّى تَشْهَدُونِ ۲۳
مردمان مشورہ ہدے ات منا پر منی کار۔ ہماں من فیصلہ کنوک چہ کار۔ تاکہ شما حاضر بیت و
قَالُوا نَحْنُ أَوْلَىٰ قُوَّةً وَأُولُو أَبَاسٍ شَدِيدٌ ۲۴
وَالْأَمْرُ إِلَيْكِ فَانْظُرِي
گوشت ہما درباریان کہ ماز و آوری و سکتیں جنگجوئیں مرد میں و کار اختیار تیکت نوں تو بجا
مَاذَا تَأْمُرِينَ ۲۵
قَالَتْ إِنَّ الْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَ
ہرچہ کہ حکم تو دے و گوشتی کہ بیشک بادشاہ و قتیکہ داخل بیت ماں یک ہرے خواب کنت آیا و
جَعَلُوا أَعِزَّةً أَهْلًا أَذِلَّةً وَكَذَلِكَ يَفْعَلُونَ ۲۶
وَإِنِّي مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِمْ
اودے عزت دایں مردمان بہ عزت کنت۔ و اشان ہم ہیڈ و لا کنت و من دیم دیوں آیان نیمگا

منزل ۵

ہد ہد کا گدے بہرنت بلقیس کہ ہودا ایوک و پتکت چہ درجہ روزن، شت و کا گدے بہرنت و قی بلقیس کا گدے و قی مشیر و درباریان، جمع کت و گوشتی
کہ منی گور، اسے خط عجیب رہند، سر بو کتک کہ چہ یک مزین عزت مندین و شرفدارین بادشاہ (سلیمان) و نیمگے آہنگ۔ غالباً آئی، حضرت سلیمان، نام و آئی، میں حکومت و
نام آوری و داستان پیش، اشکتکت و چوشیں گونڈیں سرچیں و عظمت دار و کیں خط شاہد ماں دینا، کسے، نشہ کتک مطلب جوش ات کہ گوں مقابلہ، بہر زور آزمائی، ترہا چہ حاصل
نہریت، خیریت ہمیشہ انت پر تو کہ اسلام، قبول دار ہو و حکم دار ہو ان مثل مردمان تچک، چک کہ منی دربار، حاضر ہو۔ تنی شان و شوکت و تکر منی مقابلہ، پر تو سودمند نہریت
و نوں بگوش ات کہ شے شور و مصلحت جی انت و چہ کار وائی کنگ بہر بیت شامتری، زان ات کہ من ابیدہ شے صلاح و مشورہ، چہ کارگوں و قی مرضی نہ کنان و یعنی بہرنت گور
زور و طاقت و جنگی سامان، چہ کی نیست نہ کجام بادشاہ، دیا عاجزی، ضرورت انت تو حکم کن ماگوں سلیمان، جنگ کنگ تیارین دیا تنی مرضی و فکر جنان، حکم کن منے گردن
تنی حکم دیا جہل بیت معلوم پنچوش بیت کہ درباریان بہر جنگ کنگ، آرا اصلاح دات مگر ملکہ، اسے ردا اشتاپ نہ کت و یک تو کی راہ اختیار کتی کہ آئی ذکر دیا پیدا کت انت۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

بِهَدِيَّةٍ فَنَظَرُوا بِمَرَجِّهِ الرُّسُلُونَ ﴿٥٨﴾ فَلَمَّا جَاءَ سُلَيْمَنُ قَالَ
 جیزے تحفہ پداچاراں کہ جے جواب زورنت کارنت قاصدان ول پدا وقتیکہ اٹک (قاصد) سلیمان و گورہ گوشت
 اَمْدُودُنِ بِمَالٍ فَمَا اتَيْنَ اللَّهُ خَيْرَ مِمَّا اَتَاكُمْ بَلْ اَنْتُمْ يَهْدِيْتَكُمْ
 سلیمان و کہ شہانہ مال امداد دیت جے ہوں ہمارا من اللہ و اٹک شہزاد جہا جہا کیشمار و اٹک بلکیں شہا پہ وقی تحفہ
 تَفْرَحُونَ ﴿٥٩﴾ اَرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَهُمْ بِمِثْلِهِمْ لَقَبْلَ لَهْمُ بِهَا وَ
 گل کنزات ول پچتر برو آیانی نیمگانوں مازوریں کاریں پہ آیانی سر اید پچتر لشکرے کہ آئیے مقابلہ کت کنکت
 لَنُخْرِجَهُمْ مِنْهَا اَذَلَّةً وَهُمْ صَغُرُونَ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَا أَيُّهَا الْمَلَأُ الْأَيْكُمُ
 ودرش کنیں چاودا پہ بے عزتی و آوارہ بنت ول گوشتی اودر بارہ مردماں چہ شہا کے
 يَا تَبْنِي بَعْرُ شَهْمًا قَبْلَ أَنْ يَأْتُوْنِي مُسْلِمِينَ ﴿٦١﴾ قَالَ عَفْرَيْتُ مَنْ
 کاریت منی گورہ بلقیس و تحت و پیش چہ اے جہا کہ مسلمان بنت بیانت ہاٹک منی گوشت یک دیہے و چہ
 الْحِنْ اَنَا اِلَيْكَ بِه قَبْلَ أَنْ تَقُومَ مِنْ مَّقَامِكَ وَاِنِّي عَلَيْكَ لَقَوِيٌّ
 جتاں کہ منی زور اں کاراں پیش چہ اشیا کہ تو یا داتے چہ وئی جا ہاٹک و منی پہ آبیازور منداں
 اَمِيْنُ ﴿٦٢﴾ قَالَ الَّذِي عِنْدَهُ عِلْمٌ مِنَ الْكِتَابِ اَنَا اِلَيْكَ بِه قَبْلَ أَنْ
 امانت داراں گوشت ہما کسیا کہ آبیاز علم ہست چہ کتاب و کہ منی زور اں کاراں پیسیر چہ اے جہا
 يَرْتَدَّ اِلَيْكَ طَرْفُكَ فَلَمَّا رَاَهُ مُسْتَقِرًّا عِنْدَهُ قَالَ هَذَا مِنْ فَضْلِ
 (نظرے شاٹک دیکھا چہ زندہ چماچ کنے پدا وقتیکہ دیتی کہ تحت آئیے دیمایا ایرانت گوشتی اے جہا منی ربت مہربانیا
 رَبِّي لَيَبْلُوْنِي ؕ اَشْكُرُوْا اَمْ اَكْفُرُوْا وَمَنْ شَكَرْ فَاَنْبَا شُكْرُهُ لِنَفْسِهٖ
 انت و تار منی آزمائشا کنکت کہ من شکر گراں یا نا شکر گراں و ہر کسیا کہ شکر کرت آپہ وئی ذات و شکر گریت
 وَمَنْ كَفَرَ فَاَنْ رَبِّيْ غَنِيٌّ كَرِيْمٌ ﴿٦٣﴾ قَالَ نَكُرُوْا لَهَا عَرْشَهَا نَنْظُرْ
 و ہر کسیا کہ شکر گراں منی ربت بے حاجت انت بزرگ انت و گوشتی کہ شکر گراں دینت پیش بدانت آئیے تحت بگدریں باریں
 اَتَهْتَدِيْ اَمْ تَكُوْنُ مِنَ الَّذِيْنَ لَا يَهْتَدُوْنَ ﴿٦٤﴾ فَلَمَّا جَاءَتْ قِيلَ
 پچادہ کاریت یا چہ ہما کں بیت کہ پچاہہ نیاریت ول پدا وقتیکہ اٹک رست یکتا گوشت

منزل ۵

والمعلوم بیت کہ کادہ مضمون و غفلت و شوکت و چہ درگ علامت ان بلقیس یقین ہوگت کہ ما اے بادشاہ و سر اعلیٰ حاصل کت نہ کنیں و کم از کم اے خبر و احتمال تو ضرور ہست ات۔ آئی و
 در آئیت کہ گوں اے ہمیں شان و شوکت دار و کیں بادشاہان جنگ کنگ بیت نہ کنکت اگن آب جنگ باج ببارت (چوشک قوی امکان انت) تو ملوک سلطانی عام دستور و شہر و بازار
 زیر و زبرکت و ایک پنجیں انقلابے بیت کہ ماں آئی و مزن عزت دار و کیں سرداران و رسوا و ذلیل بوگ کپیت ہمشکا منی نر و بہتر و شتر و ہیش انت کہ ماہ جنگ اشتاپ کنیں۔ بلکیں آیانی طاقت
 طبعی و اھگ، بادشاہی داب و اے خبر و شوہار و بہنیں کہ آئی ہم تر پانی پشت و کجام طاقت کار کنگ انت و اے ہم کہ واقعہ آچہ ماچے چیز لوٹیت اگن چیزے سوغات و تحفہ دیان و مایو کیں مصیبت و
 چہ وئی سر و دور بداریں تو چریشی شتر تریں و گے سودا چہ نہ انت و اگن ہر ہمیں رہندے پدرا بیت ہما فی مناسب کار وائی کنیں۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنکت بلقیس لوٹت کہ بادشاہ و شوق و معلوم
 یکنکت کہ گوں کجام چیز و انت۔ مال خوبصورتیں مردم یا بے مٹیں از باب ہمک و ولس چیز ماں سوغات و دیوی دانگت و فی یعنی اے تحفہ و سوغات ترا مبارک بباتان زانا تو منا محض یک دنیاوی
 بادشاہ حساب کنگ کہ منارا مال و متاع و لاچ و دے ترا معلوم بوگ لوٹیت کہ حق تعالیٰ و منابر ہر روحانی و مادی مال و دولت دانگ آچہ ہی ملک و دولت باز زیات تر انت پرے از باباں

ما چہ غرض نداریں ول یعنی قیدی بنت جلا وطن بنت و گوں و گوں و گوں و
 خواری چہ دولت و بادشاہت و دست بردارنت۔ حضرت شاہ
 صاحب نبشتہ کنکت "کجام پیغمبر و اے و ولس کپ زکت و اچہ
 سلیمان و حق تعالیٰ و زور و قوت گوں ات ہمشکا رے داب و گپی
 جت" و کقاصد و از کنگان و جنگ پیغام سرگت بلقیس و
 یقین بوت کہ اے یک ادنائیں بادشاہے نہ انت آتر اخذاتی قوت
 گوں انت چہ جلال و قتال و چہ سیت نہ سیت نہ کجام حید یازور
 بہ آئی و دیمایا نفع و ات کت کنکت آخبر فرماں برداری و پدرا ہی و خط
 گوں مزن ساز و سامان و چہ وئی ملک حضرت سلیمان و طرف و
 رھا دگ بوت، و ہر یک ملک شام و نزدیک رست ات، حضرت سلیمان
 گوں وئی درباریاں گوشت کسے ہست کہ بلقیس و شہا ہی تخت
 چہ آئی و رست چہ پیسیر منی دیمایا حاضر کنکت۔ چہ اشی ہن حضرت
 سلیمان و بلقیس و سرا وئی خدا داد عظمت و قوت و پیشدارک
 (ظاہر کنگ) مقصودات۔ تاکہ آبرانت کہ اے تہنا یک بادشاہ
 نہ انت بلکیں و گے یک فوق العادت و باطنی قوتے ہم گوں و
 داریت (تنبیہ) "قَبْلَ أَنْ يَأْتُوْنِي مُسْلِمِينَ" و چہ معلوم
 بوت کہ اسلام و انقیاد و چہ پیسیر حربی و مال مباح انت۔
 و حضرت سلیمان و دربار ہماک روج و اں یک مقررین و ہر
 و ہرے و ہر جم بوگت مطلب چوش انت کہ چریشی پیش کہ توجہ
 اے دربار و پادیاے بروے من تحت و حاضر کت کنان۔ مگر
 اشی و کتیں دت پکار ات و حضرت سلیمان و لوٹ ات کہ اے
 کارہنگت زوت تر بہ بیت ول "زور آور"، آن یعنی چہ وئی
 باز و قوت و باز زوت آتر زور و حرکت کنان اللہ و منا
 قدرت دانگ و معتبران و ہم یعنی مریشی و خیانت نہ کنان۔ گوشت
 کہ تحت باز مزن قیمتی ات طلا و لفرہ و لعل و جواہر ماں آئی و
 جوڑینگ بوگتنت وک راج ہیش انت کہ اے شخص حضرت
 سلیمان و صحابی و وزیر آصف بن برخیا انت کہ اے آسمانی کتابانی
 علما ات و چہ اللہ اسماء و آئی کلام و تاثیر و واقف ات آئی و
 و آئیت کہ ہمچو کہ نبی جم بخت من تحت و حاضر کت کنان تیں
 و اچہ یک نیمک چہ و شاٹک بدے پیش چریشی کہ تو وئی نگاہ و
 چہ آئیمک بترے تحت تہی دیمایا ربت ول یعنی چہ ظاہر
 از باباں اے نہا ہنگ، اللہ و فضل انت کہ منی ہبل برے
 و رجہ و سر بوگت کہ چرائی و چوشیں کہ امانت ظاہر بہ بیت۔ و چونکہ
 ولی و خصوصاً صحابی و کرامت آئی نبی و معجزہ و آئی رند گری و
 بر و ربت ہمشکا حضرت سلیمان و سر اہم آئی شکر گذاری لازم
 کپیت (تنبیہ) معلوم بوت کہ معجزہ و کرامت و حقیقت و

خداوند قدیر و فعل انت کہ چہ ولی یا نبی و دست و معمول و برخلاف ظاہر کنگ بیت نوں چہ ہر کس قدرت و روج یازمین و گے ماں یک دمانے ہزارانی میل و فاصلہ و بڑیت برآئی چہ
 مشکل انت کہ بلقیس و تحت چٹانی بند و پچ کنگ و سرا چہ و مارب و چہ "شام" و سر کنکت حالانکہ بلقیس و تحت چہ روج وزمین و ذرہ و کوہ و نسبت انت ول حضرت سلیمان و ہر ہر
 قدم و سرا حق تعالیٰ و نعمتان و جاہ یار کنکت و مدام پہ شکر گذاری و تیار بوگت چوش گوش "اَتْلُوْا اِلَآ دَاوُدَ شُكْرًا" و حکم و تعمیل ات فلا یعنی شکر گذاری و نفع شاگر و جندہ رستیت
 کہ ماں دنیا و آخرت و زیات انعامات و یک بنت ناشکری کنکت تو خدا چہ نقصان دنت آچہ منے شکر ان پہک بے نیاز انت و ابذات خود کامل الصفات و منبع الکمالات
 انت۔ چہ منے کفران نعمت و ماں آن کما لہ صفتان ہچ کی نسبت اے ہم ہماں کرم انت کہ ناشکران و فوراً سزا نہ دنت چوشیں کریم و ناشکری کنوک مزن درجہ و احمق
 و بے شرم انت ول یعنی تحت و رنگ و شکل و تبدیل کنک انت کہ چہ آئی گندگ و بلقیس باسانی زانت کتئی مکنکت۔ چریشی و بلقیس و عقل و فہم و چکا سگ مقصود
 ات کہ ماں آئی و ہدایت حاصل کنگ و قابلیت چنکر ہست انت۔

فلپوش نہ گوشتی کہ ہوائ انت و نہ باطل نفی کتی چیزیکہ حقیقت و ات ہوائی و را راست بیان کنی کہ تخت ہوائت مگر آئی وصفانی تو کہ چیزے فرق مارگ بیت و فرق چونکہ زیارت انت پیشکا گوشت کنیں کہ بزانت انت فل یعنی اسے مجوزہ حاجت نہ ات مارا چہ پیشا و یقین بوتگت کہ سلیمان یوک و بادشاہ نہ انت اللہ مقرب بندہ ہم ہست انت و پیشکا فرمانبرداری و تسلیم و راہ اختیار کتیں و یعنی حق تعالیٰ و یا سلیمان علیہ السلام و حق تعالیٰ و حکم و ملکہ بلقیس و آفتاب و غیرہ پرستش مہن کرت کہ ماں آئی و گویا قومی قوم و گرفتار ات۔ یا اسے مطلب انت دان سلیمان علیہ السلام و خدمت و حاضر بوگ آئی سرظاہر و اسلام و اعلان نہ گت آئی سوب ایش ات کہ دروغین معبودانی خیال و کافرین قوم و تقلید و ہمراہی و چہ اسلام و تارادور داشتگ ات۔ ماں پیغمبر و صحبت و سرپوان و آدوری نوں پشت نہ کیت و اگن سلیمان علیہ السلام و صداقت و اجمالی علم از ساری و سر بوتگت و یعنی ماں آپ و مان دیگ و واسط شلوارئی لا پخت چونکہ عام دستور انت کہ آپ و جہلی بہتری و خوبی معلوم مہیت گڑا ماں آپ و مان دیو کہ

پیسرا شلوار لا پخت و حضرت سلیمان علیہ السلام ماں دیوان جاہ و نندوک ات ماں آئی و ڈوکانی بدلے و شیشگ و فرش ات صافین شیشگ چہ دور و ہنجوش تربیت کہ گوشتے آپ چول جنگ انت و ممکن انت کہ شیشگانی چیرہ حقیقت آپ بہ بیت، یعنی حوض و دپ گویا شیشگ جوڑینگ بوتگ آئی ماں آپ و مان دیگ و واسط کوڈان و دراکت و اجماع سلیمان و توار پردات کہ اسے شیشگ و فرش انت ادا آپ نیست چریشی و آرا و قی عقل و تصور و آئی عقل و کمال و اندازہ معلوم بوت نوں زانتی کہ ماں دین و ہرچیکہ اسے سر پد بوتگ ہما صحیح بیت۔ و اشی ہم زانت کہ بہ ہرچیزے و آئی قوم و راج و ناز کرتگ ات ادا چرایاں زیات ساز و سامان موجود انت۔ چوش گوش کہ و اجماع سلیمان علیہ السلام و آرا ہوشیار گت کہ آفتاب و استارانی چمک و دیوانہ بوان و آیان و خدا قرار دیگ ہنجوش و ردکاری ایت ہنجوش کہ انسان شیشہ و چمک و گندان و آپ و گمان و کنت و یعنی اسے پروردگار! من تہی حکم بردار بوان سلیمان و راہبند و اختیار کنان دانکہ ہونگ و من و قی نفس و سرا باز ظلم کنگ کہ و تاراماں شرک و کفر و گرفتار کنگتوں نوں چرائی و توبہ کنان و تہی بارگاہ و رجوع کنان و تارادوری رب قبول کنان و یعنی یکے ایمان داروک و یکے دین و منکر، چونکہ مکہ و مردم کہ پیغمبر ایک و سراوت ماں و تاجیرہ کنگ و لگنت۔ "ثمود" و قوم و جیڑہ و قدرے تفصیل ماں سورۃ اعراف و مرے آیتان گوشت قال الملائکۃ الذین استکبروا من قومہ للذین استضعفوا لمن امن منهم و الخ (اعراف رکوع ۱۰) و حضرت صالح علیہ السلام و آواز سر پد کنت و آخر عذاب و ہم تراب و ات۔ بریشی و آیان درائنت۔ یا صالح اثبت بما تعدنا ان کنت من المرسلین (اعراف رکوع ۱۰) یعنی تو راست و گڑا خداوندی عذاب و مے سرا بیار و پرچیا مہتل و۔ حضرت صالح و پستہ و ات کہ بے بختان ایمان و توبہ و نیکی و راہ قبول دارینے کہ آشمارا ماں دنیا و آخرت و کار و نت چیکائی و قی بدی و شو باز و اشتاپ کنگاٹت بدیں ساعت کیت گڑا شے تمام مزنی بال کنت نوں ہنگت شماراموہ ہست انت کہ چہ گناہان توبہ کنان و تاراج عذاب و سلامت مدارات شما توبہ و استغفار پرچان کن ات کہ حق تعالیٰ عذاب و بدل و قی رحمان و پریشان نازل بکنت و یعنی دان روچہ کہ تہی شوین قدم ادا کیتگنت و اسے گناہان شروع بوتگنت مے سرا ڈکال وغیرہ و جنجال روچہ پر و چ گیش بوان انت و مان ہر یک لوگ و جنگ و جیڑہ شروع بوتگنت و یعنی اسے سکیان یا خرابیان چہ منی سوب و نہ انت۔ چہ شے بد بختی و انت کہ اشان و اللہ تعالیٰ و چہ شے ناشیں کاران و بدیں عملانی سوب و شے مقدّر و کنگت و یعنی چہ کفر و گرائی و شے سرا سکیان کیتگنت کہ باریں شما سر پدے ات یا نہ بہ گناہان و نافرمانیانی سراہٹ کن ات وک اسے نہ شخص شاید نہ جماعتانی سردار انت کہ اشان کارا بد چریشی و دگہ ہچ نیست ات کہ ماں ملک و فساد و جنگ و جیڑہ و آس روک ببیت اصلاح و تہری و طرف و اشان قدم کدی ہم چست نہ بوتگنت ماں مکہ و کافران ہم نہ سردار انت کہ اسے ہم مدام اسلام و شمنی و پیغمبر و دلسیہ کنگ و گلائیش انت اہتیں مفتران و اشان نام ہم نہشتہ کرتگنت۔

اھکذا عرشک قالت کائنہ هو و اوتینا العلم من قبلہا و کنا کہ تہی تخت ہمید لا انت؟ جوابی دات کہ گوشتے اسے ہوائت و ماں معلوم بوتگ (تہی پیغمبر) پیش چہ اسے مجوزا و ماں مسلمین و صدہا ماں کانت تعبد من دون اللہ اٹھا کانت مسلمان بوتگن و بندگی کت بلقیس چہ ہما چیزیکہ عبادتی کنگت بغیر چہ اللہ و ہرچیکہ آچہ من قوم کفرین و قیل لھا ادخلی الصرح فلما راتہ حسبت کافرین قوم و بوتگت کہ گوشت بوت بلقیس کہ گویا بنگلیا پدا و قنیکر دیتی خیالی کت آ لجنہ و کشف عن ساقیہا قال انہ صرح مہر و من قواریرہ جہلیں آپ و لا پختی چہ و قی ہر دو کین مانگان و گوشت سیمان و اسے بنگلے شیشہ بندیں و قالت رب انی ظلمت نفسی و اسلمت مع سلیمین للرب گوشت بلقیس آئی رب من ظلم کنگت و قی نفسا و فرمان بردار بوتماں گویا سلیمان و یہ اللہ تمایں العلمین و لقد ارسلنا الی ثمود اخاهم صالحا ان اعبدوا اللہ جہان و رب انت و دیمیں و اٹگت ثمود و نیکار آیان (قومی) برات صالح کہ اللہ بند گیا بکن ات فاذا هم فريقین یخصمون و قال یقوم لم تستعجلون بالسئیۃ پدا و فرقت بوتت جیڑہ کنگا لگنت و گوشتی او قوم پرچہ اشتاپ کن ات یہ بدی و لوطکا قبل الحسنۃ لولا تستغفرون اللہ لعلکم ترحمون قالوا طیرنا پیش چہ نیکیا پرچہ توبہ کن ات اللہ و گویا تاکہ یہ شے سراہم کنگ بیت و گوشتش ماشوم بک و بمن معک قال طیرکم عند اللہ بل انتم قوم تفتنون تارانیس و ہمایاں کہ گون انت گون توبہ گوشتی شے شوم قال اللہ و گویا انت و بلکیں شما مردم بہ عذاب گرفتاریت وک ان فی المدينۃ تسعة رهط یفسدون فی الارض و ہست ماں آشہر و تہا نہ کس کہ خرابی اشکت ماں ملک و لا یصلحون قالوا اتقا سموا باللہ لنبیتہ و اھلہ ثم لنقولن شری اش (ہج) کنگت و گوشتش گویا یکدگر کہ شنجون کنیں آتیا و آئی و لوگ و مردمانی سرا و البتہ فرور گویاں

پرچان کن ات کہ حق تعالیٰ عذاب و بدل و قی رحمان و پریشان نازل بکنت و یعنی دان روچہ کہ تہی شوین قدم ادا کیتگنت و اسے گناہان شروع بوتگنت مے سرا ڈکال وغیرہ و جنجال روچہ پر و چ گیش بوان انت و مان ہر یک لوگ و جنگ و جیڑہ شروع بوتگنت و یعنی اسے سکیان یا خرابیان چہ منی سوب و نہ انت۔ چہ شے بد بختی و انت کہ اشان و اللہ تعالیٰ و چہ شے ناشیں کاران و بدیں عملانی سوب و شے مقدّر و کنگت و یعنی چہ کفر و گرائی و شے سرا سکیان کیتگنت کہ باریں شما سر پدے ات یا نہ بہ گناہان و نافرمانیانی سراہٹ کن ات وک اسے نہ شخص شاید نہ جماعتانی سردار انت کہ اشان کارا بد چریشی و دگہ ہچ نیست ات کہ ماں ملک و فساد و جنگ و جیڑہ و آس روک ببیت اصلاح و تہری و طرف و اشان قدم کدی ہم چست نہ بوتگنت ماں مکہ و کافران ہم نہ سردار انت کہ اسے ہم مدام اسلام و شمنی و پیغمبر و دلسیہ کنگ و گلائیش انت اہتیں مفتران و اشان نام ہم نہشتہ کرتگنت۔

ول یعنی دت مان دتا قول وقرار و سونگند واری اش کت کہ دست ہور ہوان و شب و حضرت صالح و لوگ و سر آرش بکنیں و کس سلامت پشت میگیں گہا ہر وقت اشانی خون و دعوی دارے در یکیت تو گوشتک بہ بیت کہ ماہج نرائیں و ماراست راست و بیان کنیں کہ آئی لوگ و تباہی و مابہ و فی جمان نہ دیستگیں چوش بگوش مادت چوشین ناشریں کارکنوین و پدا آساعت و ما موجود ہم نہ آتیں چہ اے ڈول متفقہ سازش و دروغ و چہ ماکے ملزم قرار دیگ نہ بیت کہ چرا یان خون بہا و صول کنگ بہ بیت و آئیانی مکر و ہماروین سازش ات و خدار مکر ات کہ اشانی واک و سست بدایت تانکہ اشان زیات ناشریں کار بکننت و سکیں عذاب و گرفتار کنگ و ردا بریشان ہج عذرے یا جتے پشت یکیت آیان ہج خیال داشتگت کہما حضرت صالح و نام و نشان و چہ دنیا و کار کنگائیں آیان و اے خبر نہ ات کہ قدرت توک و دل و اشانی ہندال و بزرگ و بند و بست کنگانت و ہمیشانی جندہ نام و نشان چہ دنیا و ہلاس بوگا کانت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ اشانی ہلاکت و تمام از باب سرجم بوگنت ناشریں کار واکہ چہ حد و سر مگوزنت عذاب نہ بیت وک ہمانہ کسان یک شور ہوان و اول سر و ہما ہنترش کشت۔ حضرت صالح و فرماینت کہ نوں چہ سہ روح و زیات مہلت و یک نہ بیت عذاب الہ و کیت۔ و ت مان و ناشرش

کت کہ ماخیر چہ سہ روح و پدا ہلاک کنگ بساں رشی و کار و چہ سہ روح و پیش تمام بکنیں چنانچہ شب و حضرت صالح و لوگ و سر آرش کنگ و آئی و گون جن و چکان کشک و ارادہ اش کت اے نہ ایں مردم قتل کنگ و ارادہ و تیار ہوان و دیکنت باقی کافر اشانی رند گیری کنوک یا لنگ کار انت حق تعالی و حضرت صالح و حفاظت کت اودا و شنگان بہرہ جت آخر ہما تھیں مردم چہ عذاب و عذاب و ہلاک بوتنت و گون و تی قوم و راہم ہلاک و بر باو کت وک مکر و مردم شام و سفر و ہر دھیکہ شنگنت توراہ و سرا مان وادی القری و نمود و میٹکانی ڈیب اش و بستگ انت مان و قتلک مینو کھو خاویہ و انہ و ہر طرف و اشارہ انت و یعنی زانوگران و باید انت کہ چہ ہلاک کنوکنیں داستان عبرت حاصل بکننت و یعنی حضرت صالح و ہما رہا ہان کہ آیان ایمان یارت و چہ کفر و عصیان و سلامت بوتنت و آیان و چہ عذاب و جملہ رستگار کت خدار قدرت و سیل بکن مؤمن و کافر ہورمان یکیں بازار و نندوک انت مکر و ہدے عذاب کیت تو آ کافران و بچین کنان و یک یک و موت و دپا سر کنت مؤمن و دست نہ جنت وک یعنی گندرات کہ چوینیں سہل و بدیں کار انت و یعنی شمانز ان ات کہ چوشیں بے حیائی سر و کجاکشیت، زندیں احمق و جاہل معلوم بے ات وک یعنی و تارایاک و صاف و مزین لیکھت گروائے ٹولیں ناپاکیں مردمانی توک و آیان چہ غرض دارنت وک یعنی آیان تباہ و بر باد کنان اشان مارستگار کتیں وک یعنی حضرت لوط علیہ السلام و لوگ بانک کہ آبد معاشانی مدد گارات آہم گون ایدر گران ہلاک بوت وک یعنی چہ آسمان و سنگانی ہور و گورت و شہر و تختہ چپ کنگ بوت۔ حضرت شاہ صاحب اے ستیں قصہ ہانی سر تبصرہ کنان بنشتہ کنت کہ مان حضرت سلیمان و قصہ و فرماینت کہ مالشکرے کاری کہ آئی مقابلہ کت نہ کن انت، ہما خبر بوت مان رسول و مکہ و مردمانی میانجی و و حضرت صالح سرائے کس ہم شور بوتنت کہ شجون بجننت اللہ و آجات دات و اشان و ہلاک کت۔ مکہ و مردمان ہم ہے لوث ات لیکن آیان دست و ہج نہ بوت ہما شپ و کہ وادہ و ہجرت فرماینت جنکہ کافران و اہرنی و لوگ دورہ کتک کہ صحت تہار وکی در یکیت تو درست اور ہوان و وادہ و کشیں (کسے و راخون بہا دیگ نہ یکیت)

الخل ۲۰

لَوْلِيَه مَاشْهَدُ نَامَهْلَكَ اَهْلِه وَاِنَّا لَصِدْقُونَ وَاَنْتُمْ اَمْكُرًا
گوں آئی و ارشاد کہما حاضر بنوگنیں آئی و لوگ و تباہی و وقتا مابیشک راست گوشتیں و آیان اڈک یکیک
وَمَكْرُنَا مَكْرًا وَاَوْهَمُوا لَيْشْعُرُونَ ۵۸ فانظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ مُكْرِهِمْ
و مادہم اڈک یک مکرے و آیان و خبیکت وک نوں بچار کہ چہیمابوت آیان مکر و انجام
اَنَّا دَمَرْنَاهُمْ وَقَوْمَهُمْ اَجْمَعِينَ ۵۹ فَبَاكَ بِمَوْلَاهُمْ خَاوِيَةً بِمَا
کہ تباہیں کنت آ و آیان قوم درست وک نوں اے لوگنت کہ کیتہ پر شنگنت پدا آیان
ظَلَمُوا اِنَّ فِيْ ذٰلِكَ لَاٰيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ۶۰ وَاَنْجَيْنَا الَّذِيْنَ اٰتَيْنَا
ظلم سبب وک بیشک مان اشانی انت پدا ہمار مان کہ زانت و رستگاریں کنت ہما کہ ایمانز آرتگت
وَكَانُوا يَتَّقُونَ ۶۱ وَلَوْ طَا اِذْ قَالَ لِقَوْمِهٖ اَتَاْتُونَ الْفَاحِشَةَ وَاَنْتُمْ
وہر ہیز گاریں کنگت وک و لوط و قتیکہ گوشتی گون و تی قوم کہ چہ شہا بد کاری کن ات حالانکہ شہا
تَبْصُرُونَ ۶۲ اَيْتَكُمْ لَتَاْتُونَ الرِّجَالَ شَهْوَةً مِّنْ دُونِ النِّسَاءِ
گندگانت وک چہ شہا پر در کت مردینانی سر پر شہوت رانی بغیر چہ جنینان۔
بَلْ اَنْتُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ۶۳ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهٖ اِلَّا اَنْ قَالُوا
بلکیں شہا جاہلین مردم ات وک پدا کہ جواب نیست ات آئی قوم و مکر ہے کہ گوشتش
اَخْرِجُوْهُ اِلْ لُّوطٍ مِّنْ قَرْيَتِكُمْ اِنَّهُمْ اِنَّاسٌ يَّتَطَهَّرُونَ ۶۴ فَاَنْجَيْنَاهُ
در کن ات لوط و لوگ و مردمان چہ و تی شہر کہ اے بچیں مردم انت کہ پارسائی لوگنت پدا رستگاریں کنت
وَاَهْلُهٗ اِلَّا امْرَاَتَهٗ قَدْ رَزَقْنَاهَا مِنَ الْغَيْبِ ۶۵ وَاَمْطَرْنَا
و آئی لوگ و مردم و مکر آئی جن و قرین کت آیان چہ پشت بکنگینان وک و گواریں تیں
عَلَيْهِمْ مَّطَرًا فَاَسَاءَ مَطَرُ الْمُنْذَرِيْنَ ۶۶ قُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ وَ
پدا آیان سرائیک گوارگے۔ پدا چوینیں بدیں گوارگے ات اے رستگینانی وک بگوش ثنا صفت اللہ و
سَلِّمْ عَلٰی عِبَادِهٖ الَّذِيْنَ اصْطَفٰی اللّٰهُ خَيْرًا مَّا يَشْرِكُوْنَ ۶۷
و سلامتی پدا آئی ہما بندیان سرائیک گچینی کنگنت وک۔ شرہ اللہ شتر انت یا ہما کہ آشریک کنت

مَنْزِل

و اہر صاف در کیت و شت و آیان و خبر ہم نہ بوت و لوط و قوم و لوث ات کہ پیچہر چہ شہر و در بکنیں مکہ و مردمان ہم ہے لوثگت اللہ اشان و پیش داشت کہ در یکیک چوش انت چہ و تی اختیار چہ شہر و در یک و ہر و ہے ڈول کار بوت وک چہ قصہ ہانی یارگ پدا و ہم تر چہ اللہ خیر انا یشرکون و توحید بیان و فرماینت اے لفظان و بطور خطبہ تعلیم دات کہ چہ بیان و شروع کنگ و پیش الہ و لوگ لوطیت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ اللہ توسیع و پیچہر سر اسلام راہ دیان و دیم و یک و سر و سوچ ج مردممان وک (موضع) و ہتین مفسر گوشتک کہ اللہ تعالی و ہر زما ہر کمالات و احسانات قصہ ہانی ردا بیان بوتنت بہ آیان سر پیچہر حکم بوت کہ اللہ حمد و ثنا بکننت و شکر و منت و بکرت و آئی مقبول بند گانی سرائیک کہ ہتیں کسان نام ہر زما اگر گ بوتنت سلام دیم بہ ات وک چہ ادا توحید و عطا بیان شروع انت یعنی ہر زما بیان بوگنیں قصہ ہان و اشکنان و مان تکوینیہ و تنزیلیہ و لیلان غور و فکر کنان و شہا و ت بگوش ات کہ یکیں خدار و وحدہ لاشریک و ہر منگ بہر و نافع انت یا مان اے خدای و آئی عاجز تریں مخلوق و آئی شریک قرار دیگ و اے مسئلہ نوں چندان مشکل نہ مانگ کہ بہ آئی فیصلہ کنگ چہرے مدت پکار بہ بیت۔ پدا ہم زما تیں و عطا و منت و ہم تراپ و ردا و ہما اللہ تعالی و ہر جنت صفات و احوال بیان بنت کہ آہ آئی

فل چہ اصل و درختانی رو دینگ لاشتمی اختیاری نہ انت چہ جاہیکہ آبرو ثمرہ بدینت و یعنی تمام دنیا زانت ووت اے مشرک ہم اقرار کنت کہ زمین و آسمان و پیدا کنگ ہور
گوارینگ در چکانی رو دینگ ابید چہ اللہ دگہ کسی کار نہ انت چنانچہ ماں قرآن و دگہ جاہی آیانی اقرار و اعتراف مذکور انت کڑا داں ادا سر بٹوان و چیا چہ راہ ووقی سر
تاب دینت و ہدیہ چہ اللہ بغیر دگہ چوئیں ہستی نے نیست کہ آخلق و تدبیر کت بکنت یا کجام چیزے مستقل اختیار بداریت تو ماں آئی الوہیت و معبودیت و آجون شرک بہتہ
عبادت مزین ذلت و بڑگی و ظاہر کنت پیشکا اے ہماں و کنگ بہ بیت کہ آہ انتہائی درجہ و کامل و با اختیار بہ بیت کجام یک ناقص یا عاجزین مخلوق و را ماں معبودیت و خالق
ہمسر کنگ سک ظلم و ہٹ کنگ انت وک یعنی انسان و جانورانی قیام جاہ انت گوں آرام و آئی سر ازند و گوازیمنت و چہ آئی حاصلاتان نفع زورنت وک یعنی کوہ ایر کنت
تا کہ قرار بکیت و محبتیت وک اے رد و تحقیق ماں سورہ فرقان و گوست آیت و ہوا گدی مخرج البحرین ہذا اھذب فرات و ہذا ملح اجاج و جعل
بینہما بئر زخا و حجرا حجورا و فائدہ چارگ بہ بیت وک یعنی دگہ چوئیں اختیار دار و کیں ہستی کہ آئی اے کاران و کت بکنت و ہرے رد و آئی معبود جوڑ بوگ و

قابل بہ بیت و ہدیہ چوئیں کس نیست انت تو معلوم بیت
اے مشرک محض چہ جہالت و نادانی شرک و مخلوق پرستی
بہمیں غار و تاراج کل دیان انت وک یعنی اللہ
و ہدیہ بواہیت و ہم مناسب بزانت تو بے وس و بے
قرار و فریاد و اشکان و سکتی و دور کنت چو شکہ دگہ چہ
فرمانینگ فیکشف ما کدعون الیہ ان شاء
(الانعام رکوع ۴) چوئیں گوش ہماں و دعا راہم چہ
سببان یک سبب جوڑ کنگ کہ چریشی و مستب و ترش
خداوندی مشیت و روء شرطانی جمع آوری و رکاوٹانی
(بندانی) دوری و بعد بیت و علامہ طبی و غیرہ و کنگ
کہ مرے آیت و مشرکان و تنبیہ کنگ بو تگ کہ سکتی
مصیبتاں و جلالانی و ہد و شام بے وس بوان و
ہماں و توار پر جن ات و اید کہ معبودان و شمشو ات
گرا فطرت و ضمیر اے شہادت و امن و ایمنی و ہد و
پر جایا دن کن ات وک یعنی قوم و نسل و چست
کنت و آئی جاگہ و دومی و آباد کنت کہ آماں زمین و
مالکانہ و بادشاہانہ تصرف (سرچیری) کنت وک یعنی
شرعی و سر و غور و فکرش بکرتیں تو دور چارگ و
حاجت نہ ہو تکت ہے وکی حاجت و دز گئیان و قوم
و راجانی مٹ بدل و گندان و سر کج اش و ارتکک کہ
ہما کس کہ بر آئی دست و اشانی و اگ انت تہنا ہماں و
عبادت کنگ لوٹیت وک یعنی ماں خشکی و دریاء و تہا روکیان
استانی ذریعہ شمارا ہشونی کنت توری بلا واسطہ یا
بواسطہ قطب نما و غیرہ از بابانی وک یعنی چہ باران
رحمت و پیش گوئیات و دیم دنت کہ آہور و آیک و
مستاک دنت وک یعنی کجا قدرت دار و کیں و اہند
و برحقین کار ساز و کجا عاجز و زوریں مخلوق کہ آترا
خدا و شرک جوڑ کنت وک ابتدا و پیدا کنگ و
دست قبول دارنت کہ اللہ و کارنت چہ موت و بعد
پیدا کنگ ہم چہ ہماں و بزانت ات بعث بعد الموت و
منکران ہم اینکر زانشک کہ اکن بند خبر و دوبارہ
پیدا کنگ بہ بیت تو گڑا اے کار و ایوک و ہما
کنت کنت کہ آئی و اول سر و پیدا کنگ وک یعنی
کے انت کہ آسمانی و زمینی از بابانی ذریعہ و ہر وقی
حکمت و روء شمارا دوزی سر کنت وک یعنی اگن
اینکر صافین نشانان و سرچیں دلیلانی اشکک و

اَمِنْ خَلْقِ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ

شرین کیا پیدا کنت آسمانان و زمین و دبی دات پر شما چہ آسمان و
ماء فابنتنا بہ حدائق ذات بھجہ ما کان لکم ان تبتوا اشجھا ط
آپ پدار و دینتیں چہ آیل باغ رونق داریں گئے طاقت نہت کہ برودینت آیانی درختان

عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ يَعِدُوْنَ ۝ اَمِنْ جَعَلَ الْاَرْضَ

نوں دگہ معبود ہستیں گوں اللہ (دگہ کس نیست) اے مردمان چہ راہ و روائت شرین کیا کت زمین

قَرَارًا وَّجَعَلَ خَلْفَهَا اَنْهَارًا وَّجَعَلَ لَهَا رَوَاسِیَ وَّجَعَلَ بَيْنَ

قرار چہ وک وادی کنت ماں آئی تہا کور وکی کنت یہ آئی و سر اکوہ وک و ایری کت ماں

الْبَحْرِیْنَ حَاجِزًا ۝ اَلَمْ مَعَ اللّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا یَعْلَمُوْنَ ۝ اَمِنْ

دو دریاء در میان و پرده وک نوں دگہ معبود ہستیں گوں اللہ (دگہ کس نیست) بل گیشنت آیانی کہ آتہ انت شرین

یَجِیْبُ الْمُضْطَرَّ اِذَا دَعَاہُ وِیَكْشِفُ السُّوْءَ وِیَجْعَلُکُمْ خُلَفَآءَ

کے گوش داریت عاجز و فریاد و قتیکہ آتیارا تو اکت و دور کنت سختیاف و کنت شمارا پیشگینانی جانشین

الْاَرْضِ ۝ اَلَمْ مَعَ اللّٰهِ قَلِیْلًا قَاتِلْکُمْ وَاَنْزَلَ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ

ماں زمین وک نوں دگہ معبود ہستیں گوں اللہ و شما با کل کم خیال کن ات وک شرین کے شمارا راہ سوچ دنت ماں

ظُلُمٰتٍ الْبَرِّ وَالْبَحْرِ ۝ مِّنْ یُّرْسِلُ الرِّیْحَ بُشْرًا بَیْنَ یَدَیْ رَحْمَتِہٖ

تہا ریان خشکی و دریاء وک کے دیم دنت گواتان خوشخبری دیوکیں آئی و رحمت و دیم وک

عَالِهَ مَعَ اللّٰهِ تَعَالٰی اَلَمْ مَعَ اللّٰهِ اَلَمْ یَبْدُ الْخَلْقَ ثُمَّ

نوں دگہ معبود ہستیں گوں اللہ و اللہ باز بلند انت چہ چیز یا کہ اشک کنت شرین کے اولی برپیدا کت مخلوق پدا

یَعِیْدُہٗ ۝ وَاَمِنْ یُّرْسِلُکُمْ مِّنَ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ ۝ اَلَمْ مَعَ اللّٰهِ

کے دوبارہ پیدا کنت آتیارا وک کے رزق دنت شمارا چہ آسمانان و زمین وک نوں دگہ معبود ہستیں گوں اللہ و

قُلْ هَاتُوا بُرْہَانَکُمْ اِنْ کُنْتُمْ صٰدِقِیْنَ ۝ قُلْ لَا یَعْلَمُ مَنْ فِی

تو بگوش کہ بیارت وکی ثبوت و اگر شمارا راست گوش ات وک بگوش کہ نہ انت ہر سیکہ ماں

منزل د

پدھن شما خدا تعالی و وحدانیت و شرک و خرابی و قبول دار نہ بت گڑا شما ہرج و میلہ و وقی باطلین دعوی و ثبوت و دارات آترا بیاریت و پیش کن
ات ہمنوں شے دروغ راست ظاہر بیت مگر بہ اشانی گور و دلیل و برہان چہ کجائیت اشان ایوک کور کانی سر جانان انت و مَن یَدْعُ
مَعَ اللّٰهِ اِلٰہًا اٰخَرَ لَا بُرْہَانَ لَّہٗ بِہٖ فَاِنَّمَا حِسَابُہٗ عِنْدَ رَبِّہٖ (مؤمنون رکوع ۲)

فل مرے آیت و پیش گوشتگیں مضمون و سرجی و ایوکیں مضمون و تمہید انت پر جز و شروع و بگرداں ادا حق تعالیٰ کا ملیں قدرت عمومی رحمت و سرجیں ربوبیت و بیان آت یعنی وہدیکہ آماں اے صفیان و احوال ان ایوکی انت تو لازم کہ آماں الوہیت و معبودیت و ایوکی بہ بیت ماں اے آیت و آتی الوہیت و رواجہ دگر حشہ و استدلال بواکانت یعنی معبود ہما ذات بیت کہ آگول کا ملیں قدرت و سرجیں و احاطہ کنوکیں علم و وادہ بہ بیت و اے ہما صفت انت کہ ماں زمین و آسمان کجام مخلوق و حاصل نہ انت گول ہمارت العزت و خاص انت ہمشکا چہ اے اعتبار و ہم معبود نوگ و ہقدار تہنا ہما ذات بوت (تنبیہ) کل غائبین چیزانی علم بجز خدا و دگر کس و حاصل نہ انت نہ کجام یک غیبی چیزے و علم کجام شخصے و بالذات ابید چہ خدا فی عطاء بیت کنت و نہ غیب و کلیتاں (مفتاح) کہ آیانی ذکر ماں سورۃ انعام و گوشتک اللہ پاک و کجام یک مخلوق و راد انکنت۔ البت ہمتیں چیزانی علم بہ وقی اختیار و عطا کنت کہ چرائی سو ب و چوش گوشتک بیت کنت کہ فلان کس و حق تعالیٰ و غیب و خبر داتک یا غیب و احوال و چہ آثر معلوم دار کنگ بلے بچوش کپ و سو ب و قرآن و سنت و بہ کجام جاھے بہ چوش کس و

«عالم الغیب» یا «فلان یعلم الغیب» و اطلاق نہ کر تگ بلکین حدیثانی نوک و اے رواجہ انکار کنگ نوک چیا کہ سطر ظاہر و اے لفظ مردم و ماں و ہم و چکل دینت کہ علم غیب و اختصاص گول باری تعالیٰ و ذات و نہ انت ہمشکا محققین عالم اجازت نہ دینت کہ اے ہمیں لفظ بہ یک بندھے و بابت و کنگ بہ بیت اکن چہ باعتبار لغت صحیح بہ بیت چوشکے کہ بگوشت کہ «ان الله لا یعلم الغیب» (اللہ و علم غیب نیست) بلے توری آتی مراد چوش بہ بیت کہ چہ اللہ تعالیٰ و اعتبار و چہ چیزے غیب نہ انت اے ہمیں لفظانی اظہار نار و او مزین بے ادبی انت یا کسے و چہ حق و چہ موت و فتنہ و چہ اولاد و رحمت و ہور (باران) مراد گران چوش گوشتک «انی اکرہ الحق و احب الفتنۃ و اخر من الرجمۃ» (من حق و بدزاناں و فتنہ و دوست داران و چہ رحمت و دور تجان) سکت مکروہ و قبیح انت حالانکہ بہ بیت و اعتبار و قبیح نہ ات ہے دول و فلان یعلم الغیب و غیرہ لفظان و بفہم ات و سر پد بیے ات کہ چہ غیب علم و مے مراد ایوکی ظنون و تخمینات مراد نہ انت و نہ آعلم کہ قرآن و دلیلان حاصل کنگ بہ بیت بلکین ہما کہ پرانی دلیل و قرینہ موجود بیت ہما مراد بہ بیت ماں سورۃ اعراف و انعام و اے رواجہ نبشتہ کنگ بو تگنت اودا چارگ بہ بیت و یعنی قیامت کدی بیت کہ چرائی و بعد مرگ دوبارہ زندگ کنگ بہ بیت اے خبر کس نہ انت چہ پیش و مبد و ذکر ات چہ ادا معاد و بیان شروع بوت و یعنی عقل و طو و تاچینان و نہ د و پند بوتنت آخرت و رازش نہ انت برے شک یارنت برے انکار کنت (موضع) و ہمتیں مفسران چوش تقریر کنگ کہ داں آخرت و ادراک و آیانی علم و نتون ات کہ رسائی حاصل بکنت و علم نہ بوگ و سو ب و ایوکی و اشان خالی الذہن بوتنت بلکین اے بابت و اشان شک و تردد و نوک و کینت نہ تہنا شک و تردد بلکین چہ ہما دلیلان ہم چانش نہز آورنت کہ ماں آیانی اکن اشان چیزے غور و فکر بچوش بلکین اشانی شک چہ دل و در کینت ات و یعنی ساری و گول مے مسترس مردمان ہے وعدہ کنگ

بوتگت ہرج دانکے پیشی مردمان در شان کنگت اے پیغمبر ہم ہمایی نقل کنگانت و لیکن چنکر قرن و زمانگ گوشتک کہ ماں روح مردچی و نہ دیستگیں و نہ اشکگیں کہ کجام مردگے گول خاک و اوار بوگ و پد دوبارہ زندگ بوتگ و آثر اسرار سنگ و ہی یعنی چنکر مردمان و ماں دنیا و عبرت ناکیں سزار سنگت و پیغمبرانی کپ پورہ بوت بہ ہمیشی و قیاس بکن ات کہ بعث بعد الموت و اخروی عذاب و رواجہ احوالے نبیان بیان کنگان ایکانت یقینا سرج بہ بیت اے کار جاہ و بچوش مفقین نہ انت کہ خدا بندے مداریت اخرا بند و تی رعیتان و ہیچوشکائی ویل نہ کنت ویدے ادا کل مجربان سرجیں سزار نہ رسیت نو جز ما دگر یک زندمانی بیت کہ اودا ہر کس و لی کنگ کارانی مزد و گندیت اکن شے مکذیب ہے دول ظاہر بوت تو گرا ماں دنیا و ہرج بدیں انجامے مکذابی بوت شے انجام ہم جو ہمایی پیما بیت و یعنی آیانی سوچ و سرکنان و ویدکاری و انجام و بار و ہم تراب دیان و یک گور بہ بیت اکن اے مردم تہی سرو سوچ و نگرنت تو شاپریشی و سرائیات رچ و غم مکن ات و نہ چہ اشانی مکر و فریب و چہ اشانی حق و بر خلاف ساز شان سنگدل و دل قہر بے ات شما و تی فرض سراجام دات اللہ تعالیٰ گول چوشیں

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ الْغَيْبِ إِلَّا اللَّهُ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿١٥﴾ بَلْ أَذْرَكَ عَلَيْهِمْ فِي الْآخِرَةِ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِنْهَا بَلْ هُمْ عَنْهَا غافلون ﴿١٦﴾ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا إِذَا انْشَرَبْنَا بِهِ آبًا فَقَدْ احْتَبَسْنَا وَهُوَ الَّذِي كَانَ الْآسَاطِيرُ الْأُولَىٰ ﴿١٧﴾ قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُنْ فِي ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِن كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٠﴾ قُلْ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ رَدِفَ لَكُمْ بَعْضُ الَّذِي تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ بِهِ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ وَمَا مِنْ غَائِبَةٍ فِي السَّمَاءِ

..... ہٹ کنو کیس گناہ کاران ء و ت حساب داد کنت و پنچوش کہ ساری ء مجرمان سزا دیگ بونگ اشان ء ہم دنت وک یعنی آخر قیامت کدی کیت ہ بہ ہرچ عذابے ء کہ
بیم تراب دیگ بیت آکدی نازل بیت ہ وک یعنی پریشان میے ات وعدہ الم ء سرچ بیت و پنچو حساب بکن کہ وعدہ ء چیز کے بہر نہ یک ء تمام بیت (چنانچہ زیا
نہ گوشتنت کہ مان "ریدر" ء میدان ء سزا ء یک قسطے سر بوت باقی پشت کیت قیامت کبری آئی ہم بہتیں آثار و علامتان ظاہر بوگ شروع بوتگنت۔
و یعنی حق تعالیٰ اگن چہ دئی مہربانی ء عذاب ء چیزے روح مہمتل بکنت تو ایشرا غنیمت رائگہ بیت و آئی اے مہربانی ء شکریہ ادا کنان ء ایمان
ونیکس کاران گلائیش بہوین آنت لیکن اشان دستور ء برخلاف ناشکری ء گلائیش بنت و دیانے و ت عذاب ء لوشتنت۔
ہے صفحہ ء فوائد: وای یعنی شے ظاہریں و چیریں عملان، دلائی راز، نیت و ارادہ و ہم زمین و آسمان ء سرستگن اسرار کل مان خدا ء علم ء حاضر و ماں
آئی و فتر ء بنشتہ آنت ہر یک خبر بہمانی روء و تی و تی و ہد ء ظاہر بنت اشتاپ کنگ یا چہ دیر بوگ ء ہج حاصل نہ بیت و ہر چیزیکہ ماں خدا ء پاک ء علم ء فیصلہ بونگ
زوت یا دیر ء و ہد ء سراطا ہر بیت و ہر کس ء آئی عمل

النمل ٢٤

592

وَالْأَرْضِ إِلَّا فِي كِتَابٍ مُبِينٍ ۚ إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ يَقْصُّ عَلَى

وزمین ۛ کہ آماں لوح محفوظہ تہا مبیت و بے شک اے قرآن بیان کنیت

بنی اسرائیل زیادہ، ہما خبر ان کہ ماں آیانے اختلاف کینت

وَاللَّهُ يَخْتَارُ ۚ وَلِلَّهِ الْآخِرَةُ وَالْأُولَىٰ ۚ وَلَهُ يُجِزِي الشُّرَكَاءَ ۚ إِنَّكَ مَعَ رُسُلِهِ لَنَاصِرٌ ۚ

وَرَحْمَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ إِنَّ رَبَّكَ يُسَوِّرُ لَهُمُ الْأَمْرَ كَيْفَ يَشَاءُ ۚ وَمَا يُغْنِي عَنْكَ كَثْرَتُ ثَمَرِكَ ۖ إِنَّكَ أَنْتَ الْغَنِيُّ ۚ

اور رحمت انت ہے ایمانداران کف جسے سدا ہی رب ماں آیان فیصلہ نیت پہوں کسم، و ہجارت

الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ﴿٤٨﴾ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّكَ عَلَى الْحَقِّ الْمُبِينِ ﴿٤٩﴾

زیر دست ہمک چیز را نوک و گدا تو الله را بھوسه کن بیشک تو را راستی سرچیں کشک و سراف

①

إِنَّكَ لَا تَسْمِعُ الْمَوْتَىٰ وَلَا تَسْمِعُ الْقَبْرَ ۚ وَإِذَا وَلَوْ مَدَّ يَدَاكَ

ابت ثومر دگان، اشکنا ئینت نکے و نہ تو کر ان، اشکنا ئینت کنے و تو توار و و ہدیکہ آ پست مان دینت

وَأَنْتَ يَا عُمُّ عَدُوٌّ ضَلَّتَهُ الْإِسْلَامُ تَسْمَعُ الْأَمْرَ تَنْهَوْنَ

وَمَا لَنَا بِهَذَا شَيْءٌ | إِنَّا نَحْنُ الْمَدِينَةُ | إِنَّا نَحْنُ الْمَدِينَةُ | إِنَّا نَحْنُ الْمَدِينَةُ |

وہ کہ جو ہیں داستانتے کوران و وہ بدید اچراہ و سر سید بہت کو تہائی و استانیہ کہ ایس و اری

بِآيَاتِنَا فَهُمْ مُسْلِمُونَ ﴿٢١﴾ وَإِذَا وَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ

میں نے خبرانی سرگڑا اچھا آنت فرمان برداروں کو وہدیکہ بہ کیفیت خبر آسانی سرا . مادرکنیں آسانی دیا

١٣٤

دَابَّةً تَبْنِي الْأَرْضَ لِعِبَادِهِمْ إِنَّ النَّاسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا لَا يُوقِنُونَ

ایک جناورے چر زمین اُکوں آیان جبرگنت پمشکا کہ مردم مئے لسانیانی سرایقین دایوک نہاشت و

وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ ثَمَرٍ مَّا شَاءُوا ۚ وَفِيهَا جَنَّاتٌ مِنْ أَلْحَنَ الْمَوْسِمِ الْيَاسْمِينِ ۚ

دُشمار و چو دگر ما می کنند، چهره یک آینه (ٹولی)، دگر یک دگر چهره را بان کرد و غنبدش گشت و نشست نماند

وَدْعُوهُ مَدْحًا ۚ لَمَّا خَلَّوْا كَانُوا مِنْ أَهْلِ الْيَمِينِ ۚ

يُوزَعُونَ^(٨٢) حَتَّىٰ إِذَا جَاءَهُ وَقَالَ لَدَيْكُمْ يَا بَنِيَّ وَلَمْ يُحِيطُوا

آمان ٹولیاں بہر کنگ بنت ، تا وہدیکہ حاضر بنت
فرمانیت پر چار و غ بدکت شہامتی خبران ، و سر کچ نہ وار

١٢٣

بِهَا عَلَيْهِمَا مَا دَلَّمْ لَعْمُونَ - وَوَقَعَ الْقَوْلُ عَلَيْهِمْ بِمَا طَبَعُوا

شعہ مہمۃ یا جگوشات کہ شہاچے کرتکت و ایا نی چکا کپنتت جبر پر چکا کہ ایا نی کشی کشنت

منزلہ

منزل ۵

نزدیک انت و راستیں ایمانداران و چیریں منکرانی نشان و دیان و جداگنت، (موضح) چہ روایتاں پدر بیت کہ واقعہ بلکل ماں آخری زمانگ و طلوع الشمس من المغرب و روح و بیت، قیامت و ہجے چیز و نام انت کہ عالم و تمامی موجودیں نظام درہم برہم کنگ بہ بیت لہذا اے ڈوین خوارق و ردام دم تعجب مکنت کہ قیامت و تریکی علامتاں و چہ آئی و سرہوکیں نشانیاں پیمایا ظاہر کنگ بنت شاید چہ دابة الارض و ذریعہ اے پیش دارگ مقصود بہ بیت کہ ہاگیت کہ شما بہ پیغمبرانی گوشگ و قبول نہکت مروچی ہاگپ چہ یک جانورے و زبانی و قبول کنگ کہت مگر آوہد و قبول کنگ نافع نہ انت چہ لیشی و ایوک و مکذبان جاہلی و احمقی مقصود انت قبول داری و وقت پیش و گوشت و شت (تنبیہ) دابة الارض و بابت و باریں خشک و تراقوال و روایت ماں تفسیر و کتابان نبشتہ انت مگر چہ معتبر روایتاں ایوک و ہمکنہ ثابت انت کہ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کرتگ و اللہ اعلم و ہر گناہ گارانی ٹوٹی و جماعت جدا جدا بخت (تنبیہ) عموماً مفسران و فہو کوز عئون، و معنی دور دارگ و زرتگ یعنی ہر یک امتی و مکذبان و ہمشہ و نیمکا برنت و آہمکنہ زیات بنت کہ پشت روکان دیاروک و ہمتل کنت و دور دانت چوشک ماں ابنود کثیر و انتظام قائم دارگ کنگ بیت۔۔۔۔۔

وہ یعنی سرجی، فہم وچپ و راست، نظر دور دیک، جہدیم نہ کت پیسہ دروغ بند کنگ شروع کرت یا بگوش ات گپ چوش ذات گزاشما چے کرنگت یعنی ابید چریشی، شے کاردگر چے ات۔ وکنت انت مطلب چوش نہ بیت کہ بے ترانگ و بے فکر، شمایغیران دروغ بند کرنگت یا بگوش ات اشی، ابید دگر ہم گناہ پرو تا کنگت ات۔
 ۵۹۲
 ۲۰ من خلق ۲۰

کنگ، بابت، ہرچیکہ مذکور انت شاید چریشی، پیش بہ بیت و یعنی چوین صاف و سرچسپ نشان اللہ تعالیٰ، ماں دنیا، پیش داشت پریشی، سرانٹے غور فکر ہم اشان نہ کت یک شب و روح، ہمک روح ادل بدل، دروغ و فکرش بکرتیں تو اللہ توحید، پیغیرانی ضرورت و بعث بعد الموت ہر یک چیز، راہ شری سر پد بو کنگت آخر ہما کجام ہستی انت کہ آجوشیں مضبوط و محکمیں انتظام، برابر روح، پد شپ و شپ، پد روح و آئی، پد شپ ظاہری گندگ، شپ، تہاری، بعد روح و روشانی جوڑ کت آیا آئی، پد شپ باطنی بصیرت (گندگ)، اوہام و اہواء، تہاروکیان معرفت و ہدایت، روشنی دیم مداتیں۔ پد شپ چہ چیزایت، واب و وہد کہ آئرا ماموت، ایک نمونے قرار دات کت کنیں چرائی، پد روح در کیت پد اجمان، کج کنان انگو آنکو آنکو توتاب شروع کت ہے دول، اگن حق تعالیٰ، پد شپ سر ماموت، بیاریت و پرموت، پد دوبارہ زندگ کنان پد اچست بکنت تو مریشی چے استمالہ انت الغرض پد یقین داروکان ماں ہے یکیں نشان، تمام ضروری چیزانی حل (گیش و گیوار) موجودت و صورت موکس فرشتہ اسرافیل انت کہ آہ خدا، حکم، راہ جاری، صورت زوران، اوشتا کت و ماں لہتیں روایتان انت کہ الامشاء اللہ، چہ مراد جبریل، میکائیل اسرافیل و ملک الموت انت و لہتیں، شہیدان، اشی، مصداق قرار داتگ واللہ اعلم و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت، ایک برے صورت دیت کہ چرائی، مخلوق مریت دومی، دیت تو زندگ بنت چرائی، پد دیت تو پریشان ترنت پد ادیتی گڑا بے ہوش بنت دگر برے دیتی تو ہوشیار بنت، صورت دگ چنت برے، انت، (موضح) و باز عالم دو صورت دگ بیان کنت یعنی کل دورہ صورت دیت و کل احوال، ماں ہے دو کیناں اوکنت و اللہ اعلم و یعنی ہرچ مزین مزین کو بان، شمایے و ہدے گندان، خیال کن ات کہ پد مدامیکی پد زمین، سر ایر انت کدی ہم چہ وئی جاگہ، اے سرات نہ کنت قیامت روح، اشان چو کر پاس، پٹاں ماں گوات (فضا) بال کنان بنت و جوتیر رفتار، تیز بنت و کست الجمال کتہا، کانت ہبائے منکبتا (واقعہ کوک) و تکتون الجبال کا لھن المنفوش (القارعة کوک) فکل ینسفھا رقی نقسا (طہ کوک ۲) (تنبیہ) اے آیت، گوں زمین، حرکت و سکون، چھ علاقہ نیست چو شکہ لہتیں زانکاران فہمک و یعنی ہا ذات، کہ آئی ہمک چیز، گوں وئی حکمت، جوڑ کرنگ ہما، مروچی اے کو بان، اینقدر گران و مضبوط اڈ کرنگ و ہما یک روچے آیان، ریزہ ریزہ کنان، بال دنت آبال دیک الوک، بہ تباہ کنگ، غرض، نہ بیت بلکیں عالم، چنڈ چنڈ کنان، ہما حد، سرکنگی انت کہ بہ اود، سرکنگ، آئرا پیدا کرنگ، اے ہما حقیقی کاریگر، کاریگری بو ت کہ آئی، ہر یک سر و پیرے چہ حکمت، خالی نہ انت و پُرشت و پرورش و عظیم القلاء بعد بندگانی حساب کتاب شروع بیت و چونکہ حق

الخل ۲۰

۵۹۲

۲۰ من خلق ۲۰

فَهُمْ لَا يَنْطِقُونَ ۝ الْمَيِّتُ وَآلَا جَعَلْنَا اللَّيْلَ لَيْسَكُنْوَافِيَهُ وَ نُوں آخبر کت نہ کنت و چون آہ گندنت کہ بے شک ماڈک شپ، کہ ماں آئی، آرام بکنت و التَّهَارُ مَبْصَرًا ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝ و یوم ینفخ روح اڈک پد چارگ، بے شک ماں اشی، البت نشان انت پد ہما کسان کہ یقین داروکان انت و ہماروچ، فی الصُّورِ فَفَزِعَ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَمَنْ فِي الْأَرْضِ إِلَّا مَنْ شَاءَ کہ صورت دگ بنت و تو گڑا ہم زندہ بنت ہر کسے کہ ماں آسمانان انت و ہر کسے کہ ماں زمین، انت مگر ہر کسے کہ اللہ و کل اتوہ دخرین ۝ و تری الجبال تحسبہا جامدۃ خدا بکنت و کل کانت آئی، گور، گور، عجزی، و تو گندے کوہان، پد بیخیال، آوشو کت انت و ہی تہم مزالسحاب صُنِعَ اللّٰهُ الَّذِي اتَّقَنَ كُلَّ شَيْءٍ ۝ إِنَّهُ و آرونت چو جبر، وگ، و کاریگری اللہ بکنت کہ آئی، ہمک چیز پد رھند شرکنگ و بے شک آ خیر بما تفعلون ۝ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِّنْهَا ۝ و خبر داروکان انت شے کارانی و ہر کس آتک گون نیکی، تو آئرا سیت چرائی، شر تر و، و هُمْ مِّنْ فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ آمِنُونَ ۝ وَمَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ آچہ بیسناکی، آروچ، سلامت بنت و ہر کس آتک گوں بدی، تو دیم پد چیر و و جوہم فی النار هل تجزون الا ما كنتم تعملون ۝ انما مان کنگ بنت ماں آس، ہما جزا دیک بنت ہرچے شمایا کرنگت و منا امیرت ان اعبد رب هذه البلدة الذی حرّمها وله کلّ و اے حکم انت کہ بندگی، کنان اے شہر، مالک، کہ آئی، حرمت دات آئرا و ہما کت شے و امیرت ان اکون من المسلمین ۝ و ان اتلوا القرآن ہر چیز و منا احکم دیک بو ت کہ بیان من چہ فرمان برداران و ایکہ بوانان قرآن و فمن اهتدى فانما يهتدى لنفسه ۝ و من ضل فقل پد ہر کس پد راہ، آتک، تو گڑا پد راہ، کیت پد وئی جند، خیر، و ہر کس گراہ بو ت تو بگوش

منزل ۵

تعالیٰ چہ بندگانی ذرہ ذرہ عمل، معلوم دار انت تو ہر کسے، راست راست، آئی گتلیں عملانی جزا و سزا دیک بیت نہ گوں اشان ظلم بیت و نہ اشانی حق جنگ بیت۔ دیم ترے ہے گپ، چیزے زیات تفصیل انت و یعنی یک نیکی، بدلہ کم از کم بہ ذہنیکانی حساب، دیک بیت کہ اشان کدی ہم ہلاک نہ بنت و یعنی چہ مزین پریشانی، کما قال تعالیٰ، لَا يَحْزَنُهُمُ الْفَرَقُ ۝ الْأَكْبَرُ (انبیاء کوک ۷) اگن کم درجہ پد پریشانی بیت تو اے آیت، برخلاف نہ انت و یعنی چہ اللہ تعالیٰ، جانب، چھیمیں ناحقی نہ بیت ہرچے کن ات شمار پیش آجی انت خود کردہ راجہ علاج و چہ شہر، مراد مکہ معظمہ انت کہ آئرا اللہ تعالیٰ، معظم و محترم جوڑ کت ہے تخصیص و شرف، ردارت، اضافت، ہائی طرف، کنگ بو تگ و چو نائی، آہمک چیز، رب و مالک انت و یعنی من گوں ہما کسان نند و نیاد بکنان کہ آحق تعالیٰ، کامل فرمانبرداری کنوک و ہر بابت، و تارا، آئی سپارت کنوک انت و یعنی بذات و اللہ، بندگی و فرمان برداری کنوک بیان و اید گران، قرآن اشکنا نینان، اللہ، راہ، پیش داروکان بیان۔

وَلَا يَعْزِي مَنْ نَصَحْتَ كَنَانٌ ۚ وَجَدْتِي كَارَةً سَبَكَدْشِ بَوْتَانِ شَمْسِ بِدَنْتِ تَوَاتَرَاتِ اَتَاوَانِ بَارَكْنِ اِتْ وَكَلَّ يَعْزِي اَللّٰهُ هَزَارَ هَزَارَ شُكْرٍ وَنَمْتِ كَرَّ اَيَّ ۚ مَنَارَا هَادِي وَهَمْدِي جَوْرُكْتِ
در حقیقت ۛ تعریف و توصیف ۛ لائقِ ہمائی ذاتِ انت، ہر کس ۛ خوبی یا کمال حاصل ہوے چہ ہمائی ذات ۛ حاصل ہوے کَلَّ یعنی دیم تر ۛ حق تعالیٰ شے توک ۛ یا چہ شہاد و روق
قدرت ۛ ہما نمونگ و منی صداقت ۛ ہنچیں نشان ظاہر کنت کہ چہ آئیائی گندگ ۛ شہادت زان اِت کہ بے شک اے اللہ ۛ ہما انت کہ آئیائی خبر پیغمبر ۛ دالکت باقی آوہد ۛ
زانگ شمار نفع بدنت یا مہمت اے جدائیں گپ ایت قیامت ۛ علامات وغیرہ درست ماں اشی ۛ شامل انت و کَلَّ یعنی ہر ج عمل و معاملتے شہادت اِت کَلَّ بے آئی نظر دیا
انت ہمائی مطابق ۛ آخر کار بدلتہ رسیت اگن سزا وغیرہ ۛ چیزے تاخیر بیت تو چوش مزان اِت کہ اللہ تعالیٰ چہ مئے کار پدان معلوم دار نہ انت۔ تم سورۃ النمل و الحمد و المند
و کَلَّ یعنی مسلمانیں مردم و قیاس بکننت بنظالمیں مردمانی مقابلہ ۛ (موضح) ہنچوش چہ حضرت موسیٰ علیہ السلام ۛ ذریعہ اللہ تعالیٰ ۛ بنی اسرائیل ۛ کمزوری ۛ
باوجود فروغیائی طاقت ۛ مقابلہ ۛ سودمند و کامیاب کت، ہنچیم ۛ مسلمان کہ اِشان اے وقت ۛ ماں مکہ ۛ بہ حساب ۛ کم و پداضعیف و ناتوان نظر ۛ کایت و قی باز یوے
زیر دستیں دشمنانی مقابلہ ۛ کامیاب و سودمند بیت۔

وَلَا يَعْزِي مَاں مَصْرَ قِبْلِي ۛ اَبَادِ اَنْتِ کہ اِشان چہ فرعون ۛ
قدیم ۛ انت و سبطی ہم کہ ہمیشہ اے ۛ بنی اسرائیل ۛ ہم
گوشتگشت لیکن فرعون ۛ چہ و قی ظلم و زور اے ۛ رھبندان
نہ ہشتگت کہ بنی اسرائیل بودناک و زورمند ہوتیں
انت چہ جوش بگوش کہ قبطی دابہ و سردار انت و پیغمبرانی
اولاد بنی اسرائیل ۛ را و قی غلام جوڑ کر گت چریشان
سلیں کار بیگار ش گبتگت و بچ ڈول اِشان ۛ چوشیں
موہ اِش نہ اکت کہ اِشان سر بکشتت یا زور و قوت
حاصل کت بکننت و گوشتگت کہ فرعون ۛ و ابے
دستگت کہ آئی تعبیر زوگران چوش کت کہ چہ یک
اسرائیلی ۛ دست ۛ تہی بادشاہت ۛ تاوان رسیت۔
ہمشکا پیش بندی ۛ رد اے احمقانہ و ظالمانہ تدبیر کت
کہ بنی اسرائیل مدام کمزور و ناتوان بمانت آیان ۛ
چوشیں ہمتے مہیت کہ آ حکومت ۛ مقابلہ ۛ بکننت و
دیمر آئیائی ہر ج مردین اولادے پیدا بہ بیت آیان ۛ
ذبح کنگ بہ بیت کہ چہ رھبند ۛ آ یوکیں مہیت و تا
وت کار گسار بیت، البت چہ جنیں چکان چونکہ بچ ترس
نیست آیان زندگ بہ بیت تا کہ مزن بوان ۛ چرایان
ٹینگانی ڈول ۛ کار گرگ بہ بیت، و ابن کثیر نشہ کنت
کہ بنی اسرائیل ۛ و تا حضرت ابراہیم خلیل ۛ
یک پیشین گوئی ۛ تذکرہ اِش کہ گت کہ ماں آئی ۛ چوش
خبر دیگ بوتگت کہ یک اسرائیلی ورنائے دست ۛ
مصر ۛ سلطنت تباہ و برباد بیت کم ۛ تالان بوان ۛ
اے تذکرہ ماں فرعون ۛ گوش ۛ کیت آ احمق ۛ قدرت ۛ
قضا و قدر ۛ دارگ ۛ خاطر ۛ ظلم و ستم اے رھبند ۛ
اختیار کت و کَلَّ یعنی آئی کار اِت ماں زمین ۛ فشق و فساد
تالان کنگ ہمشکا چوشیں ناروائیں کار ۛ کنگ ۛ چہ
آزاکے ۛ داشت نہ کت بس ہر جی آئی دل ۛ گوشگت اِت
بہ و قی غور و ناکی ۛ رد ابغیر چہ غور و فکر ۛ آکار ۛ را کت۔
و کَلَّ یعنی آملعون ۛ بند و بست آوڑ ۛ انت و مئے
اِش اِت کہ نزد ران ۛ قوی و کبتگینان ۛ بالاکنگ
بہ بیت ہما قوم ۛ کہ فرعون و آئی راج ۛ غلام ۛ پیچ ذیل
کہ گت کہ ہمایانی سر ۛ سرادین ۛ امامت و دنیا ۛ سرداری ۛ
تاج ۛ ایر بکنیں چہ ظالم و متکبران جاگہ ۛ خالی کنان ۛ
چہ ہما مظلوم و مہیت زدہ قوم ۛ اے سرزمین ۛ آباد

ع
۳

۲۰ من خلق

۵۹۴

القصص ۲۸

اِنَّا اَنَا مِنَ الْمُنْذِرِينَ ۙ وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّٰهِ سَيُرِيكُمْ اٰيٰتِهٖ

من و ہمیشہ ان ترسیونک و ۛ بگوش توصیف کل پہاشر انت و کَلَّ زوت پیشداریت شمارا و قی

فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رُبُّكَ بَغَافِلٌ عَمَّا تَعْمَلُونَ ۙ

نشانیاں ۛ گزاشما آیان ۛ جاہ کارت و ۛ شے رب غافل نہ انت چہ ہما کاران کہ شہادت کنت اِت و کَلَّ

سُورَةُ الْقَصَصِ ۙ وَهُوَ ثَمَانٍ وَاثْنُونَ اٰيَةً وَتِسْعٌ مِّائَةً

سورہ قصص ماں مکہ نازل ہوت و آئی ۛ ہشتاد و ہشت آیات انت و نہ رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گون اللہ نام ۛ ہما کہ بے اندازہ مہربان باز رحم کنوک انت

طَسَمَ ۙ تِلْكَ اٰیَةُ الْكِتٰبِ الْمُبِیْنِ ۙ نَتْلُوْا عَلَیْكَ مِنْ نَّبَاٍ مُّوسٰی

اے آیات انت ظاہرین کتاب ۛ ۛ اِشکنا نہیں تراراکت احوال موسیٰ

وَفِرْعَوْنَ بِالْحَقِّ لِقَوْمٍ یُّؤْمِنُونَ ۙ اِنَّ فِرْعَوْنَ عَلٰی فِی الْاَرْضِ

و فرعون ۛ راست راست پہ ہما قوم ۛ کفین دارو کنت و بے شک فرعون برزرو گانت ماں ملک ۛ

وَجَعَلَ اَهْلَهَا شِیْعًا یَّسْتَضِعُّ طَافِئَةً مِنْهُمْ یُذِیْبُ بِہُمْ اَبْنَاءَہُمْ

و کنتی اود ۛ مردمان ۛ ٹولی ٹولی ۛ کمزور کنتی چرایان یک ٹولی ۛ کت گشتگت آئیائی چکان ۛ

و یَسْتَحِیْ نِسَاءَہُمْ اِنَّہُمْ اِنَّکَانَ مِنَ الْمُفْسِدِیْنَ ۙ وَنُرِیْدُ اَنْ تَمُنَّ

و زندگ پشت کت گت آئیائی جنینان ۛ بے شک آہستہ چہ فساد کنوکاں و ۛ ما ٹوئیں کہ احسان بکنیں

عَلِی الْذِیْنَ اسْتَضِعُّوْا فِی الْاَرْضِ وَنَجْعَلْہُمْ اٰیَةً وَنَجْعَلْہُمْ

کمزوریں مردمانے سراسر ماں ملک ۛ ۛ بکنیں آیان ۛ امام (سردار) ۛ بکنیں آیان ۛ

الْوٰرِثِیْنَ ۙ وَنَمُنَّ لَہُمْ فِی الْاَرْضِ وَنُرِیْ فِرْعَوْنَ وَہَا مِنْ

وارث و محکم بداریں آیان ۛ ماں ملک ۛ و ۛ پیش بداریں فرعون و ہما مان ۛ و کَلَّ

وَجَنُوْدَہُمْ اَمِنْہُمْ مَا کَانُوْا یَحْذَرُوْنَ ۙ وَاَوْحِیْنَا اِلٰی اِمْرَ مُّوسٰی

و آوینائی لشکران ۛ چمایائی دست ۛ ہما چیز کہ چرائی ۛ آیان ۛ خطرہ اِت و ۛ محکم دیم دات پہ موسیٰ ۛ مات ۛ

منزل ۵

بکنیں و دینی سروکی ۛ ہما ہی ۛ اِشانی دنیاوی حکومت ۛ ہم بہ اے مظلوم و بزرگیں قوم ۛ بدتیں و ہما مان فرعون ۛ وزیر ۛ نام اِت کہ بہ ناحقیں ظلم و
زوران گون آئی شریک و ہمنوا اِت و کَلَّ یعنی چہ خطرہ ۛ رد کہ آئی ۛ بنی اسرائیل ۛ ہزاران چکان ۛ ذبح کر گت مالوٹ اِت کہ ہما خطرہ بہ آئیائی دیا بیت
فرعون ۛ و قی زور ۛ سر جی ۛ خرچ کت و مزن گوشگت کت کہ ہر ج پیچ مانگ ۛ بنی اسرائیل ۛ چہ جے ٹک ۛ ایمن بہ بیت کہ بہ آئی دست ۛ فرعون ۛ تباہی مقدر
اِت لیکن خداوندی تقدیر چونکائی شکایت خداوند قدر ۛ ہما چک ۛ را ماں ہما کت ۛ بہ ہما نپادائی سرا ہما قلات و ماڑی ۛ توک ۛ چوپاد شاہی دابہ
رو دینت و پیش داشت کہ خدا ہر ج انتظاے کنگ لوٹیت چہ طاقت ۛ آئی دارگ ۛ مجال نیست۔

أَنْ أَرْضِعِيَهُ فَإِذَا اخْفِيتُ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِي الْيَمِّ وَلَا تَخَافِي

کہ آئی شیر میچین پدا ویدیکہ ترا بہ آئی ترس پیدابوت تو گڈا آڑا مان دریا دور بہ کٹ ڈ مٹرس

وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ وَجَاعِلُوهُ مِنَ الْمُرْسَلِينَ ④

ڈ غم نور ، ما آڑا پدا ترا واکرکین تہی ننگ و جوڑ کنیں آڑا چہ پیغمبران و

فَالْتَقِطْهُ الْفِرْعَوْنُ لِيَكُونَ لَهْمَ عَدُوٍّ وَأَوْحِظْنَا إِنْ فِرْعَوْنُ

پدا چست کت آڑا فرعون لوگ و مردمان تاکہ بہت بہ آیان دژمن و غم آروک بے شک فرعون

وَهَامِنْ وَجُنُودِهِمَا كَانُوا خُطِيبِينَ ⑤ وَقَالَتْ امْرَأَتُ فِرْعَوْنَ

ڈھامان و آدوینانی لشکر خطا کارانت و گوشت فرعون و لوگ و

قُرْتُ عَيْنِي لِي وَلَكَ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَى أَنْ يَنْفَعَنَا أَوْ نَتَّخِذَهُ

اے منی چانی سارت گڈو کانت و تہی ہن بی، ایشرا مکشات، بلکین منے کار بہت یا ما آڑا کنیں

وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑥ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَى فَرَاغًا إِنْ

چک و آیان و شعور نیست ات و صبح و سراموسی و مات و دل بے قرار بوت، نزدیک

كَادَتْ لَتُبْدِي بِهِ لَوْلَا أَنْ رَبَّنَا عَلَى قُلُوبِهَا لَتَكُونَ مِنْ

ات کہ آوق بے قرار بی ظاہر بکنت اگر گر بچ مکتیں ما آئی و دل و سرا تاکہ آ بہ بیت چہ

الْمُؤْمِنِينَ ⑦ وَقَالَتْ لِاخْتِهِ قُصِيصُهُ فَبَصُرَتْ بِهِ عَنْ جُنُبٍ

یقین داروکان و گوشتی بہ آئی گوہار و کہ آئی و زنگیری کن گڈا آئی و چاران کت اجنبی ہوان و

وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ⑧ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ الْمَرَاضِعَ مِنْ قَبْلُ فَقَالَتْ

ڈ آیان و خبر ہن نہ بوت و حرام کت ما بہ آئی شیر میچینوکان و چہ پسیرا پدا گوشتی

هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰ أَهْلِ بَيْتٍ يَكْفُلُونَهُ لَكُمْ وَهُمْ لَهُ نَصُوبٌ ⑨

من پیش بداراں شمار ایک لوگ مردے کہ آڑا برو دینیت یہ شما و انت بہ آئی دوزواہ و

فَرَدَدْنَاهُ إِلَىٰ أُمِّهِ كَيْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَنَّ أَنَّ

پدا ما سرکت آڑا آئی و مات و گور تاکہ آئی چہ سارت بہت و غم مکت و تاکہ بزانت کہ

منزل ۵

وَلِآيَاتِ الْهَامِ بُولِ يَابِ دِستِ يَابِ دِستِ رَہبندے آیتا معلوم دارکنگ بوت کہ دانکہ چک و قتل و ترس نیست برابر چک و شیر میچین و ہدیکہ ترس مارتے تو
چک و ماں پیٹی و ماں کنان و آیتا ماں نیل و دریا و یل و کن ماں سورہ طہ، اے قصہ گوشتک و مات اے ڈول و تہلا دیک بوت کہ چہ مٹرس دل و
پُر کنان و زہگ و ماں دریا و ویل کن چک و ہجر برادہ بیت و چہ زہگ و جڈا تیا غم ہم مکن مازوت اشیاء تہی ماتی شفقت و آغوش و سرکنیں چہ زہگ و خدا
مزن کارگرگ لوٹیت آڑا پیغمبری و منصب و سرفا تر کنگ بیت چہ طاقست بہ خدا وند کریم و ارادہ و اڑ و جخال مان کنگ و ہیما ت ندریت تمام اڑ و جخالان و
دور کنان و ہما مقصد و سرجم کنگی انت کہ آئی گوں اے عزت مندیں چک و تعلق داریت و آخر مات و چک ماں دارے پیٹی و ماں کنان و دریا و یل کت
پیٹی آپ و برت بہ ہما جا کہ و سرکت کہ چہ اودا آئی بہ فرعون و لوک بانک حضرت آسیہ و دست و کیت آڑا اے دوستنا کیں چک و دوستنا کیں صورت سکت خوب معلوم
بوت چہ آئی صورت و شرافت و بزرگی و آثار پیداد انتت بہ رودینگ و اُمیت و چک و اڑ و زرقی مگر اے زورگ و انجام چوش در کپگی ات کہ اے چک مزن ہوان و

بہ فرعون و آئی ران و دشمن ثابت بہ بیت و آیتی حق و روح و
سوهان جوڑ بہ بیت پشکا اللہ تعالیٰ و آڑا زورگ و مہوہ
دات فرعون لعین و چہ خیرات کہ بہ ہما دشمن و ترس و
من ہزارانی حساب و چک کشتکنت آچک ہمیش انت
کہ آڑا گوں مزن دوزواہی و خیر خواہی و چہ منے دست
رودینگ و بند و بست بوگانت در حقیقت و فرعون و آئی
وزیر و شیران چہ و فی ناپا کیں مقصد و اعتبار و رد اسک
رود کیننت کہ بے شمار اسرائیلی چکان و بہ یک شبہ و سرا
قتل کنگ و باوجود موسیٰ و رازنگ یل و دالتش لیکن
رود مورت تو دگر چہ کت کنت زانا اشان خدا و تقدیر و
بدل کنت یا مشیت ایزدی و چک گوں اشان بوتگت
اشانی مٹرس و کاری ایش ات کہ قضا و قدر و فیصلیہ و
بہ خوش فہمتش کہ بز ان اشان گوں انسانی تدبیر بدل
بیت کنت و فی یعنی دوستنا کیں چک ایت مارا چک
نیست انت بیا گوں ہمیشی و و فی دلتا دین و و فی
چمان و سارت کنیں ماں اہتیں روایتاں ہست انت کہ
فرعون و درایتت و لک لا لی، یعنی تہی چمان سارت
کنوک بیت بہ من نہ بیت ازلی تقدیر اے لفظان و
چہ ہما ملعون و زبان و درکنکایت آخر بوت ہم خوش
و فی یعنی کم از کم مزن ہوان و منے کار و کیت یا مناسب
بوت و فی نام گپتیں چک فی جوڑ کنیں و فی یعنی اشان و
چوش خبرات کہ مزن ہوان و جوہیں کار سازی کنت
فہمتش کہ چہ بنی اسرائیل و یکے و چہ ترس و ماں دریا و
چک داتگ یکے کشک نہ بوت تو چہ بوت آیا فروری ات
کہ اے ہما چک بہ بیت کہ چرائی مارا ترس انت پدا و ہدیکہ
ما آڑا پرورش کنیں آوت چہ ماشرم و جیا کنت چون ممکن
انت کہ گوں ماد دشمنی بنا و بکنت و آیان و چہ معلوم
ات کہ اے ہما و دوست بیت کہ آتہمین جہان و
پرورش کنوک انت و تو چو کہ آئی دشمن نے پشکا مجبور
بیت کہ چہ حقیقی پروردگار و حکم و تہی مخالفت و بکنت
تو بہ و فی ظاہری تربیت و رد و جوشیں جو این اُمیت دارے
بے تراشرم نہت کہ حقیقی رب و مقابلہ و انا انکمر
الا علی، تو ارکنے و موسیٰ علیہ السلام و مہربانیرے
مات و چک ماں دریا و ویل کت و لوگ و اہت مگر
مات و ماتی دوزواہی و آیتا بے قرار کت ساحت بہ
دماں موسیٰ و تما نگ و کینت چہ دل و قرار و بال

کت موسیٰ و یاد و بغیر دگر چہ چیز بہ آئی خیال و نہ بہتگت قریب ات کہ صبر و ضبط و رشتک چہ دست و بہ لکشت و جار و بخت کہ من و فی چک ماں دریا و چک
داتگوں کسے و معلوم بیت گڈا منی چک و بیارت لیکن خدائی الہام و انا رادوہ الیک و جاعلوه من المرسلین، و یاد کنان و دل و راتسلدا انگتی
اے خدا و فی کارات کہ آئی دل فی جو مہر کت کہ خدائی راز چہ و ہدے پیش ظاہر بیت و کمیں دیر و پدموسی و مات و عین یقین حاصل بہ بیت کہ اللہ و وعدہ الہ و
سرجم بیت و یعنی و ہدیکہ ماں فرعون و محلات و پیٹی چچ بوت و چک چہ آئی و در کیت تو ماں شہر و ہے خبر تالان بوت، موسیٰ و مات و و فی چک (موسیٰ و گہار)
حکم دات کہ چک و حال و احوال و معلوم کنگ و واسط ماں محلات و برو ویک گور و اوشان و بچار کہ چک و چون کنت، چک چالا کے ات ہمودا کہ مردم چک و
چپ و جاگر دے چچ انتت چہ اودا و تار بے تعلق پیش داران جو اجنبی و تماشا چاران بوت کس و چون زانت کہ اے چک و گہار انت و فی یعنی فرعون و لوگ بانک
آ ملعون ہم بہ چک و پرورش کنگ و رداراضی کت تو آڑا شیر میچینوک و فکر بوت و شیر میچینوک دانی طلب کنگ بوتنت مگر قدرت و چہ پیش و بندستگ ات کہ

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

Δ94

امن خلق ۲۰

وَعَدَ اللَّهُ حَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُ وَ
 الشَّعْرُ وَبَدَرَهُ رَاسَتَانِ فَكَرَّ لِجَيْشٍ مَرْدَمٍ نَزَّانَتِ وَ وَهْدِيكَ رَسَتْ وَفِي جَوَانِي وَ
 اسْتَوَى اتَيْنَهُ حُكْمًا وَعِلْمًا وَكَذَلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَ
 دوم، تمام بوت دات ما آرا حکمت و فہم و ہمیڈ و لا ما عوض دین نیکو کاران دات و
 دَخَلَ الْمَدِينَةَ عَلَى حِينٍ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ
 آ داخل بوت مان شہر و پنجیں و ہدے کہ بے خبرانت اودے مردم ف گڈا دسی ماں آئی و دومرد
 يَقْتُلَانِ هَذَا مِنْ شِيعَتِهِ وَهَذَا مِنْ عَدُوِّهِ فَاسْتَغَاثَهُ الَّذِي
 جنگ کتان و، اے یک چہ آئی ٹک دات و اے دوم چہ آئی دژمن و گڈا مدت لوٹت چرائی ہماکس و
 مِنْ شِيعَتِهِ عَلَى الَّذِي مِنْ عَدُوِّهِ فَوَكَزَهُ مُوسَى فَقَضَى عَلَيْهِ
 کہ چہ آئی ٹک دات ہماںی سرا کہ چہ آئی و دژمن دات گڈا مشتت آرا موسی و آئی کاری تمام کت
 قَالَ هَذَا مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ
 گوشت موسی و اے شیطانی کارے، بے شک آ دژمن انت گمراہ کنوک ظاہر یں۔ آئی و گوشت
 رَبِّ إِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِي فَاغْفِرْ لِي فَغَفَرَ لَهُ إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ
 ای منی رب من بدکت گوی و فی جان و منار اب بخش، گڈا آئی و بخش آ، بے شک آبخشوک و
 الرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَا أَنْعَمْتَ عَلَيَّ فَلَنْ أَكُونَ ظَهِيرًا
 مزین رحم کنوک و گوشت موسی و ای منی رب چوش کہ توفضل کرت منی سرا، گڈا من ہجر نہ بان بدد کار
 لِلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَاصْبِرْ فِي الْمَدِينَةِ خَائِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا الَّذِي
 یہ گناہ گاران و پدا صاحب پدا اتک مان شہر و نرسان و راہ چاران و ف گڈا ناگہانی ہماکس کہ
 اسْتَنْصَرَهُ بِالْأَمْسِ يَسْتَصْرِحُهُ قَالَ لَهُ مُوسَى إِنَّكَ لَغَوِيٌّ
 آئی مدت ای لوٹت زی گون آئی و پدا فریادی کت چہ آئی و گوشت موسی و بے شک توئے بے راہ
 مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّا آتَاكَ أَنِ ارَّادَ أَنْ يَبْطِشَ بِالَّذِي هُوَ عَدُوٌّ لِّهَآلَا
 سر ظاہر یں و گڈا و ہدیکہ ارادہ کتی کہ دست بجننت ہماکس و کہ دژمن ات آد و مینانی،

منزل ۵

بے شک قطبی کافر حربی ات ظالم ات موسیٰ علیہ السلام بہ نیت محض ادب دیک ات کشک نہ ات مگر ظاہر انت اے ساعت جہاد جنگ ہم نہ ات موسیٰ علیہ السلام ء قطبی راج و قوم ء ہم و تراپ ہم نہ اتلگ ات بلکیں باں مهر ء واجہ موسیٰ ء نند و نیا دچہ شروع ءھے ہم ء ات کہ مخلوق چہ آئی ذات ء امین و دل جم اتنت کہ اے واجہ مفت ء کس تاوان و نقصان دیوے نہ انت پدا ممکن انت ماں غیظ و غضب ء جوش ء ساعت ء معاملہ ء تحقیق سرسری بوتگ و مٹشت جنگ ء و ہد ء پورہ اندازہ نہ بوتگ کہ چنکر ضرب پہ تا دیب ء بس بت کنت آنگو چہ بلار دہ قتل ء ترس ات کہ فرقہ واری اشتعال پیدا بو ان ء دگر اوج جلالانی واسطہ راہے بیچ مہیت پیشکا واجہ موسیٰ علیہ السلام یشومان بوت و زانتی کہ مریشی ء داں یک درجہ شیطاں ء دخل انت نبیانی فطرت ہنکر پاک و صاف و آیانی قابلیت ہنکر اعلیٰ بیت کہ چہ نبوت ء سرا و قی ذرہ ذرہ عمل ء حساب داد ء کنت ویرا داناں روی یا اجتہادی خطا ء را ہم چہ حق تعالیٰ ء کہ یوان ء معافی لوٹنت چنانچہ موسیٰ علیہ السلام ء پیر اللہ تعالیٰ ء وقی کو تاہی یا نی اعتراف کنان معافی طلب کت کہ ادیک بوت و غالب گمان ہمیش انت کہ اے معافی ء علم آتر اندر یع الہام و غیرہ بوتگ آخر پیغمبرانی ذات چہ نبوت ء پیش جو ولی ء بنت ولی یعنی تہی ذات

.....چونکہ جب وہ قیامت کے روز منار اعزّت، راحت، قوت عطا کنندہ کو تائبانہ و درگزرگت آتی شکرانہ ہمیشہ انت کہ من دیم ترے، ہجر مجرمانی مددگار نہ بیان۔ شاید اسے فریادی (اسرائیلی) چیزے تقصیر بلکس معلوم ہوگئے، چہ مجرم و مراد ہمارے بیت۔ یا چہ مجرم و کافر و ظالم مراد بہ بنت۔ یعنی تھی د انگس قوت و طاقت و دیم ترے کدی ہم آبیانی حمایت و اعانت و خرچ نہ کنان۔ یا چہ مجرم و شیاطین مراد بہ بنت یعنی بہ شیطان کارانی رو آبیانی مدد نہ کنان آیان و سوسرماں دل و چکل دیان و چہ منا ہنجس کار۔ بلکناہینت کہ رندار منار ایشومانی حاصل بہ بیت۔ یا اسرائیلی و مجرم پیشکا گوشت کہ آجرم و سوب جوڑ بوت و اللہ تعالیٰ اعلم و یعنی راہ چار ات کہ مقتول و وارثان و فرعون و گور و قی فریاد بزرگ بچاریں باریں جرم بہ کئی سرانامت بہ بیت و اشان گومن چونیں سلوک روادارنت و یعنی ہمار اسرائیلی مروچی گوں و گہ کسے و جنگ گلا نیش ات۔ و یعنی ہر روح گوں ظالمان سر و چیرے و منار اگوں مردماں جنگ دیتے۔

ہے صفحہ و فوائد و دستی چست کرتنت و آظالم و مظلوم و فریاد گت زانتی کہ چہ زبان و منی سرانہ ہر گپنگ داستان و ہم کار بندیت آتی نہ کیس خون و احوال و

چیر و یگات کہ کئے کہ تک مروچی چہ آتی زبان و مشہور
بوت (موضع) و یعنی گوں زور نہ بر دستنی و قتل کنند
زائے جوش گت نہ کئے کہ دوئیں ٹولیان سر و سوج کنان و
صلح کنانینے و یعنی لشک (خون) و احوال فرعون و سر
بوت، اودا مشورہ بوت کہ غیر قوم و مردے و جوش
جرأت گت کہ شاہی قوم و مردمان و سرکاری نوکران و
قتل بکنت۔ سپاہی تاجپنگ بوتنت کہ موسیٰ و بکرت
و بیارنت۔ اگن دستش بکنتیں بلکس گتگتس ہما جی و
توک و چہ یک نیکیں مردے و دل و اللہ تعالیٰ و حضرت
موسیٰ و دوزوہی و جذبہ پیدائت آتی و اشتاپ اشتاپ
و تارا موسیٰ و گور و رسیدت و حضرت موسیٰ و تمام قفقہ و
حالی دات و آرا و سوجی گت کہ چہ شہر و زوت
در بکیت و بروت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ
اے اشکناہینت مع و اجہیں پیغمبر کہ مردم آتی و ساہ و
رنداکنت و آہم چہ وطن و در بکیت، چنانچہ درستیں
کافر یکجا بو گتنت کہ اے در اہیں ہو رہ بہ بنت و واجہ
سرا حملہ بکنت و بکشتت۔ چنانچہ ہما شپ و واجہ و
ہجرت گت و چہ مکہ و در بکیت و مدینہ و شت۔
و حضرت موسیٰ چہ مصر و در بکیت راہ رہبندی زانت
چہ اللہ و زبندی گت کہ منار اچکیں راہ و سر اہدایت
بکن آتی و بہ "مدین" و بکس راہ و سر اہدائی گت
کہ اودا سر کنان و آرا گوں امن و ایمنی و عیال دار
جوڑ کنگی ات۔ ایوک اے نہ بلکس داں باز دور دور و
آرا بہ بکس راہ و راہ و سر اہدائی کنگی ات۔
و "مدین" چہ مصر و ہشت و دہ روج و راہ رانت
اودا سر بوت بہ شد و تن و جاو و۔ دیتی کہ مردمان
و قی و قی دوتان و چہ چات و آپ و اربنگا کنت
و آدوئیاں و قی پسان و زوران و گوں شرم و
حیا و یک گور و ادشتاگ انتت اینکر قوتش نیست
ات کہ بچی و دور کنان و قی پسان و آپش بدایتیں۔
بیت کنت کہ اید گرائی سر آتگیں آپ و قی پسان
و اربنگتس و یعنی مے پت و رنا و زور مند
بہ بوتیں تو مارا ایک نہ کتگت آتی و بوت گوں اے
مخلوق و قی حساب داد کہ گت و پیغمبرانہ
فطری جذبہ و ملکوتی صفت ہنجوش انت۔ رند و
پند و گوں شد و تن ات مگر غرت تی بوت کہ منی

القصص

۵۹۷

امن خلق ۲۰

قَالَ يٰمُوسٰى اَتُرِيْدُ اَنْ تَقْتُلْنِيْ كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًا بِالْاَمْسِ ۚ اِنْ
گوشتی آے موسیٰ! آیا تو لوٹے کہ منار ایشے ہنجوش کہ تو گت یک جانے زی و
تُرِيْدُ اِلَّا اَنْ تَكُوْنَ جَبَّارًا فِى الْاَرْضِ وَمَا تُرِيْدُ اَنْ تَكُوْنَ مِنْ
دل کش ہمیشہ کہ تو زور اکی بکنے ماں ملک و وڈ لوٹے تو کہ بہ تو چہ
الْمُصْلِحِيْنَ ۙ وَجَاءَ رَجُلٌ مِّنْ اَقْصَا الْمَدِيْنَةِ يَسْعٰى قَالَ يٰمُوسٰى
صلح کنوکان و و آتک یک مردے چہ یک کسے و شہر و میدان کنان و گوشتی آے موسیٰ
اِنَّ الْمَلٰٓئِكَةَ يٰتُرُوْنَ بِكَ لِيُقْتَلُوْكَ فَاُخْرِجْ اِنِّىْ لَكُم مِّنَ
در بار و مردم شور و تران انت تے بابت و تاکہ ترار بکشتت گدا و را
النَّاصِيْنَ ۙ فَخَرَجَ مِنْهَا خَافِيًا تَرْتَقِبُ ۗ قَالَ رَبِّ نَجِّنِيْ مِنَ الْقَوْمِ
خیر لوٹوکان و پدا و آتک چہ اودا گوں ترس و لرز و راہ و چارن و گوشت (موسیٰ) آے منی رب رستگار بکن
الظٰلِمِيْنَ ۙ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تَلَقَّاهُ مَدْيَنُ قَالَ عَسٰى رَبِّىْ اَنْ يَّهْدِيْنِىْ
منا چہ قوم و نا انصافیں۔ و ویدیکہ دیجی کت بہ مدین و کشک طرف و گوشتی ایت انت کہ منی رب ببارت منارا
سَوَاءَ السَّبِيْلِ ۙ وَلَمَّا وُرِدَ مَاءُ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ اُمَّةٌ مِّنَ النَّاسِ
بہ بکس کشک و سراف۔ و ویدیکہ سر بوت مدین و آپ و دیتی اودا یک جماعت چہ مردمان
يَسْقُوْنَ ۙ وَوَجَدَ مِنْ دُونِهِمُ امْرَءَتَيْنِ تَذُوْدٰنِ ۚ قَالَ مَا خَطْبُكُمَا
آپ دیان و و دیتی چہ آیان و وجین آومان و کوئی پسانش نز او گتنت، گوشتی شے حال چی انت
قَالَتَا لَا نَسْقٰى حَتّٰى يَصْدُرَ الرَّعَاۤءُ وَابْنُ امِّيَنٍ كَبِيْرٌ ۙ فَسَقٰى
آیان گوشت کہ ماں آپ نہ وارنیں و انکہ یک کہ ممت شاک و و ممت بہ مردانت مز و و گدا آتیا آپ
لَهُمَا ثُمَّ تَوَلٰۤى اِلَى الظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ اِنِّىْ لَمَّا اَنْزَلْتَ اِلَىٰ مِنْ
و اینت آبیانی جوادان و و رند اگت بوت ساہ و یک و گوشتی آے رب تو ہر چیز کہ دیم بدے بہ پین جوانیں
خَيْرٍ فَقِيْرٌ ۙ فَجَاءَتْهُ اِحْدٰى مَهْمَا تَمْشٰى اَعْلٰى اسْتَحْيَاۤءٍ ۚ قَالَتَا اِنْ
من آتی و محتاجان و گدا آتک آتی و گور و چہ آدوئیاں یکے کہ راہ و شت گوں شرم و و گوشتی منی

مآزل ۵

موجودگی و اے نازکیں انسانی جنس چہ منی ہمدردی و زہر بہ بنت، چست بوت و چچی و دور کنان و یا چہ ایانی روگ و پد چہ چات و تازگیں آپ کشان و
جنگانی دوتان و وارنت و یعنی آے اللہ کجام عمل و مزد و چہ مخلوق و نہ لوٹان البت اگن چہ تے نیمک و نیکیے سر بہ بیت من ہر دم ہما قی محتاج آئے۔
حضرت شاہ صاحب نشہ کنت جنکان فہمت کہ ساہگ و جلوک یک مسافر ایت چہ دور و آہنگ الم و شدیک و تنیک بیت۔ شت انت و قی پت اش حال
دات (حضرت شعیب علیہ السلام ات بہ مشہور قی قول و رو و) آتی و در کار ات کہ یک مردے آتی دست و بکیت نیک بختیں کہ پسان و چار و گند بکنت و
جنگ و ہم گوں آتی و آروس بکنت (موضع) و چونکہ شریف و پاکبازیں جنین آدمانی و دستور انت گوشتت کہ چہ حیا و سوب و قی دیجی چیر دیان و گپت جت۔

فل حضرت موسیٰ علیہ السلام تعالیٰ خیر طلب کنگایت آئی ہے
 نبشتہ کنت کہ سرگرمک و وهدء ہدایت کنت کہ من دیا
 روان بیان تو پشت آیان ہو مبادا در آمدین جنین ہر
 یہ زانت چم بکیت۔ چنانچہ آپشت و پشت و راہ و
 شون دیان آترابہ و قی لوگ و سرگت و موسیٰ و
 حضرت شعیب و قی تمایں سرگذشت اشکنا نیت
 آئی و ت لادات و فرمائیتی کہ نوں تو چرے ظالم
 قوم و پنجگ و در شنگے انشاء اللہ ترانوں ہچ تاوانے
 دات نہ کنت، مدین چہ فرعون و سلطنت و
 درآت و یعنی ماں موسیٰ و ہر دو میں خبر موجود انت
 زور و قوت ہما و ہدی و بستش کہ بچی و یک کہ کنان
 چہ چات و آپی کشات و امانت دار زائیش چہ آئی
 بے طعی و پاکرامنی و کی شاید ہے خدمت جنک و
 حق مہرات۔ مئے حنفیانی گور و ہنوں ہم اگن بالغہ
 راضی بہ بیت تو اے دول و سیاد و ارثانی خدمت
 حق مہربوت کنت (کذا نقلہ الشیخ الانوری) الوک و
 ادا نکاح و ابتدائی گفتگو بیان بوتگ۔ ظاہرین گب
 ایت حضرت شعیب و نکاح دیگ و و ہدی یک جنکے
 گچین کرنگ و ہم آئی رضا مندی گپشتی و یعنی
 کم چہ کم ہشت سال ترا منی خدمت و جگ ضروری
 انت اگن دو سال زیات بدارے گڑ ابراں تو گوں
 من نیکی کت و یعنی من چہ ترا تر ندیں کار نہ گران
 تو منی گور و داران انشاء اللہ و تجر بہ کنے کہ من
 بدیں تب و مردے نہاں بلکیں چہ خدا و فضل و
 کریم و نیبک بختیں مرد میان بہ منی صحبت و تو دل تنگ
 بنے بلکیں جوانیں تب و برکت و دوز و اہی گندے۔
 یعنی منارا اختیار بیت کہ ہشت سال بنداں یادہ
 سال بہر جا و ہرچ قول و قرارے بوتگ خدا و سرا
 منارا منظور انت اللہ و گواہ جوڑ کنان خبر چہ ہمیدا
 کینان۔ ماں حدیثاں انت کہ حضرت موسیٰ و زیاتیں
 مدت بزبان دہ سال سرچم کرنت حضرت شاہ صاحب
 نبشتہ کنت نہ مئے دتریں پیغمبر ہم چہ ملک و در کیت پدا
 ہشت سال و پدا یان و مکہ فتح کت اگن بلوٹتی ہما
 و ہدی چہ شہر و کافران و در کنگتی لیکن چہ و قی مرضی و
 دہ سال و پدا ملک تی چہ کافران پاک و صاف کت
 و اسے ہما درخت ات کہ آئی سرا اس چست
 لوان و دیستی۔

۲۰. امن خلق

القصص ٢٨

ابی ید عوک لیجزیک اجر ما سقیت لنا فلما جاءه وقص علیہ
 پست ترار الوثیت کہ عوض ہا بدنت حق ہما ہی کہ آپ وایت تو مے جانوران ہا گدلوہد رست آئی ہا
 القصص قال لا تخف نجوت من القوم الظالمین (۱۵) قالت احذہما
 و بیان کنی گوں آئی احوال گوشتی مترس رستگار بوتے تو چہ نا انصافی قوم ہا گوشت چہ اودویناں ہا
 یابست استاجرہ ان خیر من استاجرت القوی الامین (۱۶) قال انی
 اے اباہم زوری ہر ایشرا البت شترس کس کہ تو آئرا نو کہ ہدارے ہما انت کہ زورمند و امانت دار ہیت کا گوشتی کہ
 ارید ان انکحک احدی ابنتی ہتین علی ان تا جرنی ثمنی حجب
 لوٹاں کہ نکاح بدیاں ترا گوں ہا چہ اے دوہیں وقی جنکان ہا اے شرطہ کہ تو منی من زوری بکن ہشت سال
 فان اتممت عشر فمین عندک وما ارید ان اثنی علیک ستجدونی
 گڈا کن تو تمام کرتے وہ سال تو آچہ تی جانب انت و من نہ لوٹاں کہ تر اول سیاہ بکناں تو زوت منا گڈے
 ان شاء اللہ من الصالحین (۱۷) قال ذلک بینی و بینک ایسا
 اکن خدا لوٹت چہ نی کو کاراں و گوشت موسیٰ ہا ہمیش انت عہد میاخی ہا منی دئی ہا ہر چہ پیچہ
 الاجلین قضیت فلا عدوان علی و اللہ علی مانقول وکیل (۱۸)
 دوہیں مدتان من تمام بکناں گڈا زیادتی نہ بیت ہنی سرا و اللہ سرا بھر و سہ آچہ ہا کہ ماگوشتی و
 فلما قضی موسی الاجل و سار باہلہ انس من جانب الطور
 و گڈا و ہر یک تمام کت موسیٰ آمدت دروان بوت گوں وقی لوگی ہا دیتی چہ کوہ طور و نینگ ہا
 ناراً قال لاہلہ انکثوا انی انت نار العلی اتیکم فہما بخبر
 آسے گوشت موسیٰ ہا گوں وقی لوگی ہا بجلت ہر شک من دیتوں آسے بلکیں من چہ اودا پہ شہا حالے بیاران
 اوجذوۃ من النار لعلکم تصطلون (۱۹) فلما اتہا نویدی من
 یا اشکرے چہ آسے ہا تاکہ شہا و تاربتا پست گڈا و ہر یک آسہ بوت آسے تو اے رست چہ
 شاطی الواد الامین فی البقعة المبارکۃ من الشجرة ان یومسی
 میدان و راستی گورہ ماں برکت داریں جاگہ ہا چہ یک درختہ ہا اے موسیٰ!

منزل ۵

إِنِّي أَنَا اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۝ وَأَن أَلْقَ عَصَاكَ فَلْيَรَآهَا أَتَهْتَرُ ۝

کانت کہ گوشتے آمارے دیہی تربیت پشت دیان و پیاچکی نرخت آے موسیٰ بیا دیا و مترس۔

إِنَّكَ مِنَ الْآمِنِينَ ۝ أَسْلُكُ يَدَكَ فِي جَيْبِكَ تَخْرُجُ بَيْضًا ۝

بے شک ترا ہیچ ترس نیست مان بکن وقتی دست مان وقتی جیب آدر بیت اسپت بوان و

مِنْ غَيْرِ سُوءٍ ۝ وَاضْمُمْ إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ الرَّهْبِ ۝ فَذَنبَكَ ۝

بغیر چہ خرابی و تو ہو رکن وقتی نیک و باسک و چہ ترس و کڈا اے دوشی

بِرَهَانٍ مِنْ رَبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَئِهِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝

نشانی انت چہی پروردگار پہ فرعون و آئی و جماعت و کڈا بے شک بولگنت اقوم بدکارین

قَالَ رَبِّ إِنِّي قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ۝

گوشت موسیٰ آے منی پروردگار من چہ آیاں یک شخصے کشک گڈا من ترساں کہ آمن و بکشتنت و

أَخِي هَارُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّي لِسَانًا فَأَرْسَلْهُ مَعِيَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِي ۝

منی برات ہارون کہ آئی زبان زیات فصیح تر انت چمن گڈا آرا ایم بدے گون پہ مردہ کہ منی تصدیق و بکنت

إِنِّي أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ۝ قَالَ سَنُنْشِدُ عُصْدَكَ بِأَخِيكَ ۝

منترسنت کہ آماند و غ بکنت و گوشت خدا و حکم کنیں ماتی باسک و گون منی برات و

وَنَجْعَلُ لَكَ سُلْطٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا ۖ بِآيَاتِنَا أَنْتُمْ هٰذَا ۝

و ما کنیں شمارا ستر افضل گڈا انتون انت کہ برسنت اہر ارادہ ایزا ہر شے نیک سبب و نشانیاں منے ہما و

مَنْ أَتَّبَعْكُمَا الْغٰلِبُونَ ۝ فَلَمَّا جَاءَهُمُ مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا بَيِّنٰتٍ ۝

شمے زندگیری کنوک ستر افضل بیت و کڈا و پریدہ آنک آیاں گورہ موسیٰ گون منے ظاہرین نشانیاں

قَالُوا مَا هٰذَا إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي آبَائِنَا ۝

گوشتش اسے ہیچ نہ انت مگر جادو ووت گڑھیں و نہ اشکک ما ایشرا مان وقتی اولگین پت و

و لچہ رکوع و شروع و بگردان ادا و گیش و گوار ماس
سورہ "طہ" و غیرہ بیان بولگنت ہمودا چارگ بہ بنت
و یعنی وقتی باسک و گون وقتی بہنات و ہو رکن مار
و غیرہ و ترس چہ دل و در کبیت شاید یہ دیگر تر اہم خوف
دور کنگ و ردا اے رہبند سوچ و یک بولگنت و یعنی
معجزہ "عصا" و "ید بیضا" بطور سند بت و ردا
و یک بولگنت تا نکہ فرعون و آئی راج و سرائی و حجت و
قائم کت بکنت و یعنی گون منی سر بولگ و و ہد و
منابگ ریت و بکیش ایت گڈا من تی و دعوت و چوش
سرکت کنان و یعنی کسے بہ تصدیق و پلہ داری و منی
ہمراہ بہ بیت تو فطرہ دل قوی و مظلوم مانت و آیاں
دروغ بند کنگ و ساعت و اگن بحث و مناظرہ و
نوبت بکبیت تو منی زبان و ملل ممکن انت گت رب
و ہد و کار دات کت ممکن گڈا چوشین و ہد و ہارون
ہمراہی فائدہ مند بیت چیا کہ آئی زبان زیات صاف
و تیز انت و یعنی تی ہر دو منی درخواست منظور
انت ہارون تی قوت و باسک انت و فرعونیاں و
ہیمات نبیت کہ دست و پرتی نیک و دراج بکنت
چہ منے نشانیاں برکت و تو و تی ہمراہ غالب و منصور
بیت و یعنی معجزہ ہاں و گڈان و گوشتی کہ اے
جادو گر ایت و ہرچ خبرے کہ آیاں و بہ خدا و طرف و
منسوب کنان و گوشیت آہم جادوی گپ و رب انت
کہ آئی و ردا و بند و اگنت و آرتگنت و دعویٰ کنت کہ
خدا و بہ منی سرائی کہ تک در حقیقت و وحی و غیرہ
ادا ہیچ نیست فقط ساحرانہ خیالات و ووت گڑھیں
گپ انت۔

و

فل یعنی ہرچ گئے اسے در شان کنت (مثلاً یکتی خدا) اسے کل دنیا پیدا کت ویک وھدے درستان و فنا کنان و دوبارہ زندگ کنت پدا حساب کتاب بیت و منارا آئی و پیغمبر جوڑ کنگ و دیم و اتنگ و غیرہ و غیرہ) چہ وئی پیشی بزرگان چوشیں گپ ماچ برنہ اشکنگ فل یعنی خدا شزانت کہ من ماں وئی وئی وئی وئی

امن خلق ۲۰۰ القصص ۲۸

الاولین ۵۰ وَقَالَ مُوسَى رَبِّيْ اَعْلَمُ بِمَنْ جَاءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِ رَبِّكَ وَلَئِنْ لَّمْ يَكُنْ لَّكَ دَلِيْلٌ فَكُنْ لِّمَنْ جَاءَ بِالْهُدٰى مِنْ عِنْدِ رَبِّكَ وَكَفٰلَتُكَ عَلَيْهِمْ يُبَيِّنُ لَكَ اٰیٰتُكَ اِنْ كُنْتَ مُرْسِلًا ۝۵۱
پیر کاں فل و گوشت موسیٰ و منی رب شزانت ہر کس کہ آوری ہدایت چہ آئی و گوشت
وَمَنْ تَكُوْنُ لَّهِ عَاقِبَةُ الدَّارِ اِنَّهٗ لَا يُفْلِحُ الظَّالِمُوْنَ ۝۵۲
وہر کس کہ پہ آئی انت آخرت و لوگ بے شک رستگار نہ بنت نا انصاف فل و گوشت
فِرْعَوْنُ يٰ اَيُّهَا الْمَلٰٓئِكَةُ اَعْلَمْتُ لَكُمْ مِنْ اِلٰهٍ غَيْرِىْ فَاَوْقِدْ لِيْ
فرعون و آے دربار مردان! من سر پہ نہاں یہ شما معبودے ابید چہ و تا، گڈ آس روک کئی یہ منی
يٰ هَامُ عَلَى الطِّينِ فَاجْعَلْ لِّيْ صَرْحًا لَّعَلِّيْ اَطَّلِعُ اِلَى اِلٰهِ مُوسٰى
اے ہامان خشت اڈ بکن پدا بندین یک قلاتے تاکہ من سرک بکناں و بچاراں موسیٰ و خدا
وَرٰىىْ لَاطِنَهُ مِنَ الْكَذِبٰىنَ ۝۵۳ وَاسْتَكَبَرَهُ وَجُنُوْدُهُ فِى
دمن گمان کنان کہ آدروغ بندے فل، تکبر کت آئی و آئی و لشکرے ماں
الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَظَنُوْا اَنَّهُمُ الْبٰنُوْنَ لَا يَرْجِعُوْنَ ۝۵۴ فَاَخَذْنٰهُ
روئے زمین و ناحق و گمانش کت کہ آستے نیک و گردیگ نہ بنت گڈ اکت ما آرا
وَجُنُوْدُهُ فَبَذَلْنٰهُمْ فِى الْيَمِّ فَاَنْظُرْ كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الظَّالِمِيْنَ ۝۵۵
و آئی لشکرے را پدا و روات مایان و ماں دریاء، نوں بچار چوں بوت انجام نظامانی فل
وَجَعَلْنٰهُمْ اٰیَةً يُّدْعَوْنَ اِلَى النَّارِ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ لَا يَنْصُرُوْنَ ۝۵۶
و اڈ کت مایان و پیشوا کہ دعوت دینت مخلوق و آس و نیک و وقیامت و روج و آمد دیگ نہ بنت
وَاتَّبَعْنٰهُمْ فِىْ هٰذِهِ الدُّنْيَا لَعْنَةً وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ هُمْ مِنَ
ورنداکت مایانی سرماں اے دنیا لعنت، و قیامت و روج و آچہ وار و
الْمَقْبُوْحِيْنَ ۝۵۷ وَلَقَدْ اَتَيْنَا مُوسٰى الْكِتٰبَ مِنْ بَعْدِ مَا هَلَكْنَا
بزرگان نہنت فل و تحقیق مادات موسیٰ و را کت تاب رند چریشی و کر ما و لگیں
الْقُرُوْنَ الْاُولٰٓئِ بِصٰبِرٍ لِّلنَّاسِ وَهٰدٰى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ
جماعتان و را ہلاک کت و پہ مردمانی فہما نش و راہ سوچ دیوک و رحمت تاکہ آ

منزل ۵

راستان و چہ ہمانی و ہدایت آوریگوں پشکا آس
منی ایت انت کہ خوب بیت ہما مردمان کہ اللہ تعالیٰ
سرچیں نشانان گندان و صداقت و دیلان
اشکنان و گوں نا انصافی و حق و دروغ کنت آ
سوب مندی نہ کنت آخر و آیان ناکام و نامراد بنت
فل یعنی گوں وئی وزیر ہامان و گوشتی کہ شز
خشتان و آتش کدہ و مان بکن تاکہ ہتگیں خشتانی
یک بزرگ بانیہ بادگیرے بندان و آسمان و نزدیک
بوان و من موسیٰ و خدا و سرک کنان بگندان کہ باری
بجانت و چون انت چیا کہ بہ سر زمین و من چہ وئی
جند و بغیر و کہ خدا نہ گندان بہ منی خیال آسمان و ہم
خداے نہ بیت پدا ہم اے ڈول و موسیٰ پست رست اے
خبر ملوے و پہ کلاگ و مسخرہ کت و ممکن انت کہ اینک
بدو اس و بدو ماغ بوئنگ کہ چوشیں نا ہو گیس گیاں
چہ وئی وپ و در کنگ بنا رکتی فل یعنی چہ وئی
عاقبت و بے خبر بوان و تکبر کئی چوش گمان نہ کرفی
کہ آئی گردن و پر و شوک و سر و پر و شوک ہم موجود انت
آخر خداوند قہار و آرا گوں وئی لشکر و سازمان و
ماں و خرقزم و غرق کت تاکہ یادگار پشت بکیت کہ
بد بختی نظامانی عاقبت چوش بد و خراب بیت غرق
و غیرہ و بیان جد و پیش بوئنگ و یعنی اے ادا
ماں گر لہی و سر کشی و پیش پیش آت و مردمان و دوزخ و
نیمگا دعوت دا کتی اودا ہم آرا دوزخیانی سر وک
جوڑ کنگ بیت کہ چہ درستان و میا بہ بیت و یقنم
قَوْمَهُ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ فَاَوْرَدْنٰهُمُ النَّارَ وَنَبِّئِ
الْمُؤْمِنِيْنَ اَنَّهُمْ لَمْ يَكُنْ لَكُمْ اِلٰهٌ غَيْرُىْ فَاَوْقِدْ لِيْ
فل یعنی ادا و فوج و لشکر اود و درون و رنت نہ
کجام یک نیمکے و مددے کیت گوں وئی لشکر و
ساز و سامان ماں جہنم و چکل دیگ بنت اودا
کسے پہ اشان در نبیت و یعنی آخرت و
گندگی و بدا بخامی وئی جاگہ و انت ماں دنیا و انک
دنیا ہست بیت بریشان ہر کس لعنت دیم دیوک
بیت و تورات و نزول و پدا ماں دنیا و اے
ڈول برباد کنوکیں عذاب کم استنت سماوی ہلاکت
بدل و شریعت و جہاد و ستوروات چیا کہ ہتیں
مردمان شریعت و حکمانی سراد تارا قائم داشت
و عملش کت

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی تورات کہ موسیٰ علیہ السلام دیک بونگت مزین فہم و بصیرت عطاء کنوک مردمان ہدایت کشک و سر ابرہینوک و رحمت و مستحق جوڑ کوئیں کتابے ات تاکہ آتی ہوانت و اللہ یاد بکننت احکام خداوندی و در برنت و نصیحت حاصل کنوک بہ بنت راستیں گپ ہمیش انت کہ چقرآن کریم ہدایت و روات تورات و درجہ انت و مروی و ہر یکہ آتی زندگیری کنوک ان و آراضات کمرنگ ایوک و قرآن آتی ضروری علوم و ہدایتی حفاظت کنوک انت فل یعنی کوہ طور و روح ایرشتی جانب و کر او دا وادہ موسیٰ نبوت و تورات دیک بونگت و انت یعنی تو اودہ داستان و کون ہنچیں کیش و گپوارے راست راست بیان کنکائے گوشیکا تو دت کوہ طور و کشک اوشعائنگ و گندگائے حالانکہ ظاہرین گپ ایت کہ تو موجود نہ آتے و جو و ہر کس زانت کہ تو آتی نے کجام یک عالمے و صحبت ہم ترا را نصیب نہ بو تک نہ چوشیں داستانانی راست راست و زانوئیں جیدہ علمے ماں مکہ و موجودات پداخورنگ و گپ ایش انت کہ اے علم چہ کجا بہت حقیقت ایش انت کہ دنیا و قومانی سرا مدت و قرن گوستگ شنگت و چہ دراجیں وقت و گوزگ و ہما علم ہم کم کم اول بدل بوگا کنتت و ہما ہدایتان ہم بے گواہ ہوان انتت ہمشکا علیم و خبر خدا و ارادہ بونت کہ چہ یک آتی نے زبان و شمشک تکیں

سبق یاد دیا بنگ بہ بنت و ہما ہر تناکیں سر و سونج دیوکیں بنت و نصیحتانی یک ہنچیں راستیں علمے بہ دنیا و دیما پیش کنگ بہ بیت کہ آتی سرانظر دور دیانے و بے اختیار مٹک بہ کیت کہ اشی و پیش کنوک آدمان و ہر وقت موجودات گون و قی چمان ہر یک چیز و چہ اول ماں آخر گندوک ات بے سطر ظاہرین گپ ایت کہ تو اودا موجود نہ آتے ابید چریشی و دگر چہ گوشک بیت کہ ہما خدا نے کہ چہ تہی زبان و گپ جنکانت و ہما ذات کہ آتی دیما تمام غائب ہم حاضر انت اے ہما خدا و بیان گوشک بیت۔
فل یعنی موسیٰ علیہ السلام و مدین و روگ و حالت ہر چ نقشے دیما آنک آیان گون چوشیں خوبی و راست بیانی بیان کنت کہ گوشیکاں آساعت و شا گون پیجری نشان و شوکت و ہمدانندوک اتے و چوشک مروی ماں و قی ماتیں وطن مکہ و اللہ آیتان و وانان و مخلوق و اشکنا تینے آوہد مدین و مندوکان و اشکنا تینگ و گلا تیش بونگے حالانکہ اے چیز صاف صاف و حقیقت و نفی کنت خبر ایوک ہمشک انت کہ مامدم پیغیران و دم دیان بونگیں کہ آیان دنیا و مردمان و چہ داب و آگاہ کرنگ و گوشکین عبرتناکیں نقشہاں و مخلوق و یاد دیا بنگت ہر عام و ستورہ رد اما ترا ہم رسول کت و ویم ذات کہ مخلوق و پیشی قصہاں یاد و پیرین و چہ غفلت و داب و مردمان و ہوشیار کن ہمشکافوری بونت کہ راست راستیں قصہاں صحیح علم ترا را دیک بیت و اشان و چہ تہی دیا بیان کنکائینگ بہ بیت و یعنی موسیٰ علیہ السلام و روات پر جت "ای انک اللہ رب العلمین" تو اودا اوشناسے و ز اشکنا گتے اے حق تعالیٰ و انعام انت کہ ترا برس احوال و جاوران معلوم دار کت و گون شما ہا ہمیں سلوک رواداشت ہما کہ گون موسیٰ علیہ السلام و کنگ بونگ ات چوش بزبان "جبل نور" (کہ اودا غار حرا انت) و ماں "مکہ و مدینہ" و جبل طور و "مدین" و تاریخ و پداکرار کنگ بونت فل یعنی عرب و مردمان و اے چزان و پیش داران آیان و چہ ترسناکیں انجام و آگاہ کن ممکن انت کہ اشان اشکناں و یادش بکننت و نصیحت بگنت (تنبیہ) چہ "ما انذر ابا و ہو" و مراد شاید آباے اقربین مراد بہ بیت و اللہ اعلم و یعنی پیغیران و اشانی ننگ و ویم

القصص ۲۸

۶۰۱

امن خلق ۲۰

يَتَذَكَّرُونَ ﴿۶۰﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الْغَرْبِيِّ إِذْ قَضَيْنَا إِلَىٰ مُوسَىٰ
نُصِيحَتَهُ حَاصِل بکننت و تونہ آتے روح ایرشتی بہنت و ہدیکہ مادیم ذات حکم
الْأَمْرَ وَمَا كُنْتَ مِنَ الشَّاهِدِينَ ﴿۶۱﴾ وَلَكِنَّا أَنشَأْنَا قُرُونًا
بہ موسیٰ و فل و نہ آتے توجہ گندوکان و لیکن ما پیداکت بازیں جماعت
فَتَطَاوَلُ عَلَيْهِمُ الْعُمُرُ وَمَا كُنْتَ ثَاوِيًا فِي أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُو
گذاردراج کش بوت آیان سرانندت و توندوک نہ آتے ماں مدین و مردمان کہ تو بوننتیں
عَلَيْهِمْ آيَاتِنَا وَلَكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿۶۲﴾ وَمَا كُنْتَ بِجَانِبِ الطُّورِ
آیان سرانندت آیتان و بے ما و قی رسولان و ویم دیان کت و نہ آتے تو کوہ طور و کرے
إِذْ نَادَيْنَا وَلَكِنْ رَحِمَهُمُ رَبُّكَ لَتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَتْهُمْ مِّنْ
وہدیکہ مآوار پر جات لیکن اے انعام انت تہی رب و فل تاکہ تو ترسینے ہما مخلوق و کر آیان گورہ نہ یاتک
نَذِيرٍ مِّنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿۶۳﴾ وَلَوْلَا أَن تَصِيبَهُمُ
ترسینوک چہ و پیش تاکہ آپنت حاصل بکننت و اگر اے مہوتیں کہ برستیں آیان و
مُصِيبَةٌ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا رَبَّنَا لَوْلَا أَرْسَلْتَ
آفنے بہ سبب ہما چیز و کہ دیما ویم ذات آیان داستان گوا بگوشنت ای مئے رب پر چا تو ویم نہ داتہ
إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ آيَاتِكَ وَنَكُونُ مِنَ الْبُؤْسِيِّينَ ﴿۶۴﴾ فَلَمَّا
پیغیرے مئے ننگ و تاکہ مارندگیری بکنیں تہی آیتانی و ہوتینیں ما چہ مومنان و گدا و ہدیکہ
جَاءَهُمُ الْحَقُّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا لَوْلَا أُوتِيَ مِثْلَ مَا أُوتِيَ مُوسَىٰ
سر بوت آیان حقیں خبر چہ مئے گورہ گوشنتش پر چا دیک نہ بو تک اے پیغیر و چوشک دیک بونگات موسیٰ
أَوَلَمْ يَكْفُرُوا بِمَا أُوتِيَ مُوسَىٰ مِنْ قَبْلُ قَالُوا سِحْرَانِ تَظَاهَرَا إِنَّ
آیا انکارش نہ کنگ چیز یکہ دیک بوت موسیٰ و چہ و پیش و گوشنتش و دین سحرانت و ماں و تاکہ و دین
وَقَالُوا إِنَّا بِكُلِّ كَفْرٍ وَن ﴿۶۵﴾ قُلْ فَاتُوا بِكُتُبٍ مِّنْ عِنْدِ اللَّهِ هُوَ
و گوشنتش ماہر و دینان و نہ متیں و گوشنتش تو نون شما بیارات کتابے چہ اللہ گورہ کہ آ

مازل ۵

دیک نیک بختی ایت اکن پیغیر ویم دیک و بغیر اللہ تعالیٰ آیان ظاہرین کم عقلیان و بے ایمانیان سراسر اذیک و ہلکتیں پدا ہم ظلمے نہ بونگت لیکن آتی و احسان کت و کجام قسم و معقولیں عذر داری رہنڈان و ترک نہ ذات ممکن انت سراسر اذیک و و ہدیکہ گوشنتیں اش کہ و ابرا مئے گورہ پیغیرے دیم دیک نہ بوت کہ آتی و ہر مئے ریں کارانی سراسر ابرا ہم تراپہ بدایتیں یکبارگی مارا گیت و جہنم و چکل داتہ اکن یک پیغیرے بیایکیں تو گورہ اودت دیستک کہ ماچو نہیں نیکیں کرنگت و یعنی رسول اکن دیم بدایتیں تو گورہ گوشنتش کہ رسول پر چا ویم دیک نہ بوت نون و ہدیکہ رسول آہنگ کہ ماں شان و مرتبہ و چہ گلیں رسولان اعلیٰ و افضل تر انت تو گوشنت و ابرا ہما و ہدیکہ قبول دار بونگتیں و ہدیکہ ما بدستیں کہ چرائی و چہ موسیٰ علیہ السلام و پیما عصا و ویدید بھفار و معجزات پدا رہ بہنت و بہ آتی گورہ تورات و دول و یکدم یک کتابے نازل ہوتیں اے چہ کہ دو دو چار چار آیتان پیش کنت و یعنی موسیٰ و معجزات و کتاب کجا درست قبول دار بونگتیں شبہ کنوکان ہم آرا و ہر مفسری و نام و انتگ چوشک ہنوں یک دور کو ع ساری و گوشنت۔ بس ہر کس و قبول داری منظوری نہ بیت آتی ماں ہر یک خبر و چیز عیب کشیت و پشت و چپکے ہدایت و حضرت صاحب ہشتہ کنت و مکہ و کافران حضرت موسیٰ و۔۔۔

..... معجزہ ان اشکات و پدگوشت بنادکت کہ اسے ہمیں مجروحہ اگن اسے نبی و بیوتین تو ماہم قبول دار بوتگتیں، و ہرے چہرہ ہودہ جنت بیت و تورات و گت برے۔
 نبی و موافق و وقی مرضی و برخلاف اشکنت مثلاً ایک بت پرستی کفرانت آخرت و زندگی برحق انت و ہرچ جانورے بہ خدا نام و ذبح بیت تو امر دار انت (ماں
 عرب و سرزمین و یک نبی آخر الزمان نے کیت و آئی نشانی ایش بنت و غیرہ وغیرہ) گڑا ہر دو مینان و جواب دیک بنائش گت کہ تورات و قرآن ہر دو میں جاد و انت و وقی
 و محمد (علیہما الصلوٰۃ والسلام) دو میں جاد و گرت انت (العیاذ باللہ) کہ اشان یکدگرے و تصدیق و کنت۔
 ہمے صفحہ و فوائد و یعنی چہ آسمانی کتابان نامداریں و مزین کتاب ہمے دو میں انت کہ اشانی ہمیں و ہرچ کتابے گت نہ کنت اگن اسے ہر دو میں کتاب جاد و انت گڑا
 شہا یک خداوندی کتابے پیش ہدایت کہ آپریشان بہتر و چریشان زیات ہدایت دیوک بہریت، بندہ خبر و اگن چوشیں کتابے آورش تو من آئی و پیروی کنگ و بناہ کنان و
 لیکن شہادان قیامت و اسے ڈولیں کتاب آورش گت نہ کن ات، چریشی و زیات بدبختی چہ بیت کنت کہ شہادت چہ ربانی ہدایت و جزا زہرارت و ہدایت و ہرچ کتابے

کیت آتیا جاد و گوشتان و رد و قرار دے ات و ہدیکہ اسے
 یک انسانے و جور گرتگیں جاد وایت تو شمار لازم ات
 کہ شہا کل جہان و جاد و گرتان جمع بکرتیں و چریشی و یک
 مسترس جاد وے بیارتیں آخر جاد و چوشیں چیزے نہ
 انت کہ آئی مقابلہ کنگ مبیت و یعنی و ہدیکہ اشان
 ہدایت و قبول کنت و نہ بہ آئی مقابلہ و کجام یک چیز
 پیش گت نہ کن انت تو ہے اسے خبر و دلیل انت کہ
 اشان و بہ ہدایت و راہ و سرار و گنی نہ انت اشان
 ایوک و وقی جندہ و اہنگانی دُوب و کیوک انت دل
 ہر چیزے لوٹ ات آتیا قبول کت و ہر چیز و وقی مرضی
 و واہگ و برخلاف دیست آتیا و گت گڑا اسے
 ڈولیں واہگ و دُوب و کیوک ان، چونکائی ہدایت
 حاصل بیت کنت، اللہ عادت ہما قوم و راہ ہدایت و
 نعمت و دنت کہ آ ارادہ بہ ہدایت و ہدایت و تہنا ہوا
 و ہوس و حق و معیار کنت و یعنی منے و حی و سلسلہ
 چہ پیش و جاری انت بہر یک و حی و تصدیق و پلہ داری
 دومی و حی و برابر دیم دیان بوتگیں و قرآن و ہم ما کم کم
 نازل کرتگیں یک آیتے و زنداد و حی آیت ایوک بوتگ
 چہ رہندہ مقصد اسے بوتگ کہ بہ غور و فکر و زانگ
 و تراک و واسطہ شری و موہ برسیست و بہ یاد کنگ و ہم
 آسانی بہریت و یعنی جاہل مشرکانی احوال ایش انت
 کہ نہ پیشی کتابان من انت و نہ زندگینان و اشانی مقابلہ
 انصاف دار و کیں کتابانی و اہندان و سچا رات کہ آیان
 ہر دو مینان و تسلیم کنوک و متوک انت، ساری تورات
 و انجیل و سرائقین ایش و اشکنت و ہدیکہ قرآن آہنگ تو
 و آئینتش کہ بے شک اسے کتاب برحق انت منے رت و
 دیم و انگیں کتاب انت ما بریشی و سرائقین و اعتقاد و
 جارچیں ما و پیش و ہم اللہ کلامانی متوک بوتگیں مروچی
 ہم آئی کلام و قبول کنیں و حقیقت و ما چہ مروچی و
 مسلمان نہیں بلکیں ما باز ساری و مسلمانیں چیا کہ پیشی
 کتابانی سرمنے ایمان ہست ات کہ ماں آیان پیغمبر آخر
 الزمان و قرآن کریم و بابت و صاف صاف و بشارت و
 مستگی موجود انت ہمشکا آپیشین گوئیانی سراسر اہم ما
 چہ پیش و اجمال ایمان داشت کہ مروچی آئی تفصیل و گون
 وقی چٹان گندگائیں و یعنی مغرور و بے غرض ہوان و چہ
 حق و قبولی و ماستراب نہاتیں بلکہ ہر دیں ہر ہمیں حق و

أَهْدِي مِنْهُمْ مَا اتَّبَعُوا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ﴿٢٩﴾ فَإِنْ لَمْ يَسْتَجِيبُوا لَكَ
 زیات ہدایت دیوک انت چہرے دو مینان کہ من آئی و زندگیری کنان اگن شمار استگوات و گڑا اگن تہی چہرہ من انت
 فَأَعْلَمُ أَنَّمَا يُتَّبَعُونَ أَهْوَاءَهُمْ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ اتَّبَعَ هَوَاهُ
 گڑا تو بز ان کہ آ زندگیری کنت وقی و اہنگانی۔ و کتے انت زیات گمراہ تر چہ آئی و کہ زندگیری گنی وقی و اہگ
 بِغَيْرِ هُدًى مِنَ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ﴿٣٠﴾ وَ
 ابید چہ ہدایت و اللہ۔ بے شک اللہ راہ پیش ہدایت نا انصافیں قوم و و
 لَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ الْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٣١﴾ الَّذِينَ اتَّبَعْنَاهُمْ
 تحقیق ما زندہ زندیم دیان کت وقی کلام بہ آیان تاکہ آیت حاصل کنت و ہما کسان کہ ما آیان و واک
 الْكِتَابِ مِنْ قَبْلِهِ هُمْ بِهِ يُؤْفَكُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذْ أَيْتَلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوا
 کتاب پیسر چہ قرآن و آہن پریشی و متوک انت۔ و و ہدیکہ قرآن و انگ بیت آیان ہر گونشت
 أَمْثَلُ إِلَيْهِ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾
 ما ایمان آرت بہ آئی و بے شک آحقین کتاب انت چہ منے رت و ما چہ قرآن و نزول و پیش من فرمان بردار آیت و
 أُولَٰئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرُهُمْ مَرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُوا وَإِذْ رَعَوْنَ
 آیان وقی ثواب دیک بیت دوسر بہ سبب آیان صبر و و دفع کنت
 بِالْحَسَنَةِ السَّيِّئَةِ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٤﴾ وَإِذْ أَسْمَعُوا
 بدی و گون نیکی و و و چہ منے و انگلیں روزی و خرچ کنوک انت و و ہدیکہ اشکنت
 اللَّغْوَ أَعْرَضُوا عَنْهُ وَقَالُوا لَنَا أَعْمَالُنَا وَلَكُمْ أَعْمَالُكُمْ سَلَامٌ
 ناشرین گپان و چہ آیان دیا ترینت و گونشت پمانت منے کردار و پشمانت شمع کردار سلامت
 عَلَيْكُمْ لَا تَبْتَغِ الْجَاهِلِينَ ﴿٣٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِي مَنْ أَحْبَبْتَ
 باتے، ما را در کار نہ انت ناشر پد و توراہ و سرائقین نہ کنے ہر کس و کہ بلوٹے
 وَلَكِنَّ اللَّهَ يَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ﴿٣٦﴾
 و لیکن اللہ راہ و سرائقین ہر کس بلوٹیت و و آشر تر زانت راہ و سرائقین و کان و و

گت سر بوت چہ تامل کنگ و بغیر ما آتیا قبول دار بوتیں (تنبیہ) شیخ اکبر و مفتوحات و نبشتہ کرتگ کہ اسے اہل کتاب و ایمان بہ وقی پیغمبر و دوبر و بوت اولی برے
 بالاستقلال ایمانش آورت و دومی برے بہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و سرائیمان آرگ و روا چیا کہ و اہمیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم تمام پیشی نبیانی تصدیق کنوک انت و آیان
 سرائیمان آرگ و ضروری قرار دیوک انت و و اہمیں نبی و سرائشان ایمان دوبر و بوت یکے ہنوں بالذات و بالاستقلال و دومی بہ وقی پیغمبر و سرائیمان آرگ و روا
 چیا کہ ہر یک پیغمبر و و اہمیں نبی و بشارت داہنگ و پیشگی تصدیق ہم کرتگ ات ہمشکا اشان و ہم اجرو ثواب دو رندہ رسیت باقی ماں حدیث شریف و ہر چہ کہ و تلات
 يُؤْتُونَ أَجْرَهُمْ مَرَّتَيْنِ، اہنگ آئی گیش و گیوار و اسے موقع نہ انت ماں صحیح مسلم و شریعہ و بخت کرتگ تمام اشکالات و رفع کنگ و جہد کرتگ
 فَلَئِنْ لَمْ يَنْتَهِ عَنِ الْفِتْنَةِ لَسَوْفَ نُكَثِّرْكَ أَيْدِيَ الْمُنَافِقِينَ
 و یعنی کجام و کہ کسے گون آتیا ہدی بخت تو اسے کس بہ آئی جواب و مروت و شرافت و کار بندان و نیکی و احسان کنت یا مطلب ایش انت کہ کدی چریشان.....

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

..... کجام بدیں کارے بہ بیت تو آتی تدارک گون نیکیں کارے کنت تاکہ حسنات و بارچہ سنیات و گران تر بہ بیت و یعنی اللہ تعالیٰ ہر ج مالے دانگ چرائی زکوٰۃ ادا کنت صدقہ خیرات و نیت و سیاد و ارثانی ہم خیال داری و کنت غرضیکہ حقوق العباد و بباد ندینت و یعنی اگن جاہلیں مردے ناہو و گیس گپے در شان بکنت تو آئی کارے کارندارنت بس چوش گوشنت کہ واجہ تئی گپان و ماچہ دور و سلام کنیں اسے جاہلی و بیلاک تئی نصیب بیات چہ مئے سرا بکپ ماوقی کار و وت بشر تر زانیں تئی کہ نگیں کار تئی دیما و مئے کہ نگیں کار مئے دیما کایت ماچہ غرض نداریں کہ گون تئی ہمیں نادان و کار بداریں۔ محمد بن اسحاق و ماں سیرت و نبشتہ کہ تک کہ مکہ و قیام و دوران و تقریباً بیست نفر چہ حبشہ و واجہیں نبی و احوال و اشکان و مکہ و اہتنت تاکہ پٹ و پول بکنت کہ واجہ چونیں کس ایت، گون واجہ و گپ و تران اش کنت، واجہ و اشان و قرآن پاک اشکناہینت چرایانی چمان ارس رُمبگ و لگنت و گون زور و قوت واجہ اش پیغمبر زانت و ہدیکہ اشان مسلمان و و اتر بوتنت تو ابو جہل و غیر ذالک و مشرکان آیان و پہ کلاگ زرت و شور ش کت کہ چوشیں احمقانی قافلہ ماچہ جاگہ و ندیستگ کہ اشان یک مردے و پٹ و پول و واسطہ اہتنت و آئی غلام جوڑ بوان و ووقی دین و یل دیان پدا و اتر کنگا کنت آیان پستہ دات «سَلَامٌ عَلَيْكُمْ لَا بُحَاهِكُمْ لَنَا مَا نَحْنُ عَلَيْكُمْ وَكَلَّوْا اَنْتُمْ عَلَيْهِ لَمْ نَأَلُ اَنْفُسَنَا خَيْرًا» (بس ماشمار اسلام کنیں پہل بکن ات! ماشمے جہالت و پستہ و گون جہالت و دیگ نہ لوئیں ماوشما ہر کس بہ ہر جاور و سرا انت آئی نصیب ہما انت ماچہ ووقی جند و شری و رد و اچہ کوناہی نہ کت) ہسے بابت و اے آیتان نازل بوتنت و اللہ تعالیٰ اعلم۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ ہما جاہل کہ سر پد کنگ و رد و اچرائی و اچہ خیر نہ گندے چرائی کنارہ کشی بہتر انت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ واجہیں پیغمبر ووقی نا کو (ابوطالب) و مزن کوشست کت کہ مرگ و ساعت کلمہ بوانیت آئی و قبول نہ کت برے رد و اے آیت نازل بوت (موضح) یعنی گون ہر کس و تئی محبت بہ دل و تب و بہ بیت یا کہ تئی دل بکشیت کہ فلاس کس و ہدایت بہ بیت لازم نہ انت کہ ہنچوش بہ بیت شمسے کارایوک و راہ سوچ دیگ انت دیم تر و کئے راہ و سرا کیاں بہ ووقی منزل مقصود و سر بہ بیت و کئے سر نہ بیت اے گپ چہ تئی اختیار و خارج انت اللہ پاک اختیار داریت کہ ہر کس و بواہیت آیتا حق و قبول کنگ و و اصول الی المطلوب و توفیق بدنت (تنبیہ) چیزیکہ حضرت شاہ صاحب و فرمان کنگ آماں صحیح حدیثان موجود انت چریشی و زیات ماں اے مسئلہ و کلام کنگ و ابوطالب و ایمان و کفر و خاص بنگپ (موضوع) پہ بحث و جوڑ کنگ غیر ضروری انت۔ بہتر ہمیش انت کہ اے ہمیں غیر ضروری و چہ خطرہ و پیریں بحثانی رد و ازبان بند کنگ بہ بنت و دل یعنی کسے و را بہ کجام شخصے و راہ و سرا یارگ و اختیار چہ بیت کنت آیتا را اے رد و اعلم ہم نیست کہ کجام کس بہ ہدایت و راہ و سرا آیوک انت یا آیک و قابلیت و لیاقت داروک انت بہر حال مرے آیت و واجہیں نبی و تسللا دیگ بوت کہ شما جاہلانی ناہو و گیس گیاں و دشمنانی شور و شارانی یا ووقی خاص و ناسیں سیاد و ارثانی ایمان نہ یارگ و رد و اغمناک مبررات ہر قدر شمسے سرا فرض انت اتر سرا انجام بدے ات مردمانی استعداد و قابلیت ہر یکے بہ ووقی حساب و رد و انت اے گپ بہ اللہ و اختیار و زانگ و انت کہ چہ اشان کجام کس و ہدایت و راہ نصیب بہ بیت۔

ول ان بان چہ ہدایت و دور دار و کیں چیز باز آنت مثلاً نقصان جان و مال و خوف، چنانچہ مکہ بہتیں مشرکان و گوں و اجر پیغمبر، گوشت کربیشک ماسر بد بئیں کہ شمایہ حق و سرائے لیکن اگن ماسلام و دین و قبول کنان و تہی ہمارہ بئیں تو کل عرب سے دشمن بیت چپ و چاگرد و تمام ملک و راج سے سر اڑش کشت و آوار بوان و مارا و قی دیار جوڑ کشت نہ سے جان سلامت مانیت و نہ سے مال۔ اشی و جواب و دیا پیداک انت و حضرت شاہ صاحب بشتہ کنت کہ مکہ و مردمان درایت کنت کہ اگن ماسلمان و قبول بکنیں تو کل عرب بہ سے دشمنی و لاکب بندنت، اللہ و پستہ دات ہنوں چرایاں دشمنی و بہ کئی و پناہ و نندوک ات۔ ہمے حرم و ادب مانع (داروک) انت کہ دت مان و قی سکین دشمنی و باوجود درآمد بہ سے سر حملہ نہ کنت و شمار چہ مکہ و در نہ کنت ہما اللہ کہ آتی و اب جاگہ حرمت داروک جوڑ کرنگ پداہم شمار پناہ دیوک انت (موضع) آیا شرک و کفر و سر شمار پناہ داتی گور ایمان و تقوی اختیار کنگ و سر شمار پناہ نندت۔ البت بہ ایمان و تقوی چکا سگ و رواہ جنت روح امتحان و طور و کجام خبرے پیش بنیت تو پریشان بوگ نہ لویت۔ **فَإِنَّ الْعَاقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ** و یعنی چہ عرب و دشمنی و پیر چار س ات، شمار باید انت کہ چہ اللہ عذاب و بئیں ات شمار گندرات چکر قوم گور سنگت کہ اشان بہ دتی عیش و عشرت و و شنود و مغرور اتنت و ہدے اشان تکبر و سرکشی و راہ اختیار کنت اللہ تعالیٰ و اشان چونکائی تباہ و بربارت و پیش داشت کہ مرد جی بہ روستے زمین و اشانی نام و نشان ہم بشت نہ کنت بلے اے ڈمب آیانی میتگانی کنت انت کہ اشانی توک و کس نندوک ہم نیست اسید چہ اشی و کہ یک مسافرے و سر ادا بکیت و یک دور و جہداریت یا خدا و قدرتان و بہ عبرت و خاطر و ندرگ کنگ و روا ادا بجلت و یعنی کل مرتنت و بے گواہ بوتنت، ہمے دول و کسے و پشید اوارتے نہ مانیت بس اللہ نام باقی مانوک انت و یعنی اللہ تعالیٰ دان ہما و ہدے میتگان و گار گسار نہ کنت و انکہ اودے مستریں جاگہ (صدر مقام) و یک آگاہ کنوکیں پیغمبرے روان نہ کنت (صدر مقام) و نام پیشکار گرگ بوت کہ اودے اثر دان دور و روت و سر بیت و پدا شہرستان و مرد اید گرائی نسبت و زیات فہمیدہ و خبر و گوشداروک انت تمام روستے زمین و آبادیانی صدر مقام مکہ معظمہ ات لستذرا اقر القرای و من حوکلہا (شوری رکوع ۱) ہمے سوب انت کہ اودا جہ درستان مستریں پیغمبر و گدی بنی دیم دیگ بوت و یعنی ہوشیار کنگ و سر ہم مردم دست نہ کشت برابر مان ظلم و سرکشی و ہنگت زیات ناشری کنوک بنت گرا اللہ پاک اشان و بگر آران و ہلاک کنت۔ یعنی بہ انسان و لازم انت کہ چہ دتی عقل و کار گران و اینکہ بزانت کہ آرا مان دنیا و جنت روح زندگوار بنگی انت واد و راحت و آرام یا بہارانی لذت چشنگی انت فرض بکن کہ مان دنیا و عذاب ہم منیت پداہم موت و دراجیں دست چہ تراے تمام ساز و سامان و جدا کنت پدا ترا خدا و روبر و حاضر بوگی انت ذرہ ذرہ عمل و حساب داد گیشینگی انت اگن ترا اود و عیش و آرام دست کیت تو اود و عیش بہ آتی مقابلہ و ہج ارزشتے یا قیمتے ندرایت کجام عقل مند چو شینے بیت کنت کہ یک تنگ تریشیں زندہ

عرب و دشمنی و پیر چار س ات، شمار باید انت کہ چہ اللہ عذاب و بئیں ات شمار گندرات چکر قوم گور سنگت کہ اشان بہ دتی عیش و عشرت و و شنود و مغرور اتنت و ہدے اشان تکبر و سرکشی و راہ اختیار کنت اللہ تعالیٰ و اشان چونکائی تباہ و بربارت و پیش داشت کہ مرد جی بہ روستے زمین و اشانی نام و نشان ہم بشت نہ کنت بلے اے ڈمب آیانی میتگانی کنت انت کہ اشانی توک و کس نندوک ہم نیست اسید چہ اشی و کہ یک مسافرے و سر ادا بکیت و یک دور و جہداریت یا خدا و قدرتان و بہ عبرت و خاطر و ندرگ کنگ و روا ادا بجلت و یعنی کل مرتنت و بے گواہ بوتنت، ہمے دول و کسے و پشید اوارتے نہ مانیت بس اللہ نام باقی مانوک انت و یعنی اللہ تعالیٰ دان ہما و ہدے میتگان و گار گسار نہ کنت و انکہ اودے مستریں جاگہ (صدر مقام) و یک آگاہ کنوکیں پیغمبرے روان نہ کنت (صدر مقام) و نام پیشکار گرگ بوت کہ اودے اثر دان دور و روت و سر بیت و پدا شہرستان و مرد اید گرائی نسبت و زیات فہمیدہ و خبر و گوشداروک انت تمام روستے زمین و آبادیانی صدر مقام مکہ معظمہ ات لستذرا اقر القرای و من حوکلہا (شوری رکوع ۱) ہمے سوب انت کہ اودا جہ درستان مستریں پیغمبر و گدی بنی دیم دیگ بوت و یعنی ہوشیار کنگ و سر ہم مردم دست نہ کشت برابر مان ظلم و سرکشی و ہنگت زیات ناشری کنوک بنت گرا اللہ پاک اشان و بگر آران و ہلاک کنت۔ یعنی بہ انسان و لازم انت کہ چہ دتی عقل و کار گران و اینکہ بزانت کہ آرا مان دنیا و جنت روح زندگوار بنگی انت واد و راحت و آرام یا بہارانی لذت چشنگی انت فرض بکن کہ مان دنیا و عذاب ہم منیت پداہم موت و دراجیں دست چہ تراے تمام ساز و سامان و جدا کنت پدا ترا خدا و روبر و حاضر بوگی انت ذرہ ذرہ عمل و حساب داد گیشینگی انت اگن ترا اود و عیش و آرام دست کیت تو اود و عیش بہ آتی مقابلہ و ہج ارزشتے یا قیمتے ندرایت کجام عقل مند چو شینے بیت کنت کہ یک تنگ تریشیں زندہ

وَقَالُوا إِن تَتَّبِعِ الْهُدَىٰ مَعَكَ تَخْطِفُ مِنْ أَصْنَابِ

گوشت آیان اگن ماہدایت و زندگی و بکنیں گوں تو ماہنگ بئیں چہ دتی زمین و ول

أَوَلَمْ نُمْكِنْ لَهُمْ حَرَمًا آمِنًا يُجْبَىٰ إِلَيْهِ ثَمَرُ كُلِّ شَيْءٍ رِّزْقًا

آیا جاگہ ندرات ماہیان و مان حرم و گوں امن و کشتان و کاغت آتی و ہنگ بنگ ہما چیز و روزی

مِّنْ لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۵۱﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن

چہ ہمے ہنگ لیکن چرایاں گیشتر ندرانت و و چنکیاں میتگ مابر باد کشت کہ

قَرْيَةٍ بَطَرَتْ مَعِيشَتَهَا فِتْلِكَ مَسْكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَنْ مِّنْ

حد اگوشنگت مان و قی گزران و، نون الیشت آیان لوگ و جاگہ کہ آباد نبوتنت چہ آیان

بَعْدَهُمْ إِلَّا قَلِيلًا وَكُنَّا نَحْنُ الْوَارِثِينَ ﴿۵۲﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ

پدا مگر بکن و ماہوتیں بدت و آروک آیان میراث و مک و تہی رت ندرانت

مُهْلِكَ الْقُرَىٰ حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِي أُمِّهَارِ سُولًا يَتْلُو عَلَيْهِمْ

میتگان برباد کنوک تاکہ دیم مدنت آ مستریں میتگ و طرف و پیغامبرے بوانیت آیان سرا

اٰتِنَا وَمَا كُنَّا مُهْلِكِي الْقُرَىٰ اِلَّا وَاَهْلُهَا ظَالِمُونَ ﴿۵۳﴾ وَمَا

مے آیتان و و ماہیں برباد کنوک میتگان و مگر ہا و ہدے کہ اود و مخلوق گدگار بہنت و چیز کہ

اَوْتَيْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ فَمَتَّاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَزِينَتُهَا وَمَا عِنْدَ

شمار اویگ بوتگ مگر افا ندرہ زورگی انت مان دنیا و زندہ و آتی و زینت انت و ہرچہ خدا و

اللَّهِ خَيْرٌ وَّاَبْقٰى فَلَا تَعْقِلُوْنَ ﴿۵۴﴾ اَفَمِنْ وَعْدِنَا وَعْدًا

گور و انت آختر و پدا ترانت۔ آیا شمار پد بہنت و آیا گد کسے کہ قول دات ما قولے

حَسَنًا فَهُوَ لَا قِيَّةَ كَسَنٌ مَّتَّعْنَاهُ مَتَّاعُ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ثُمَّ

شریں گدا آگد وک انت آرا، آمل ہما کس انت کہ آرا ما فائدہ دات دنیا و زندہ، رند

هُوَ يَوْمَ الْقِيٰمَةِ مِنَ الْمُحْضَرِّينَ ﴿۵۵﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ

آمان قیامت و روح و حاضر کنگ بہنت و و روچیکہ توار جنگ بہنت آ، گدا فرمان

مازلہ

بہ یک صافی و لستیں زندہ و سر اود ناقص و فانی لذتان و کامل و باقی پشت کپوکیں نعمانی سر ترجیح دنت۔ و یعنی مؤمن و کافر بہ دتی انجام و رواج چونکائی و برا بر بیت کنت۔ بہ یکے و دائمی عیش و راحت و وعدہ کہ آیقینا سر جم بیت و بہ دومی و جنت روح و عیش و پدا گرفتاری و پروان و دائمی بندری خانہ (جیل خانہ، زندان) العیاذ باللہ! یک مردے و اب و بگندیت کہ منی سر بادشاہی تاج ایر انت خدام و چاکر قطار و اوشتا سنگت و ہمک رنگ و نعمت (ورد و ورک) و ستر خوان (سفرہ) و سراپہ دولے و ایر انت کہ چہ اشان من و درگاؤں و شری و لذت حاصل کنگاؤں، چنانچہ بچ بوتنت تو دیستی پولیس افسر گوں گرفتاری و پروانہ و وزیر ملان اوشو ک انت بس آیان آتیا کیت گوں و تاجر تش و فوراً پیش بوان و عمر قید و سزا و شت نون و دت بگوش ات کہ آرا پادشاہی و داب و بریانی و گوشتانی لذت چونکائی یا دبیت۔

نہشتانک، حاصل چوش انت کہ شیاطین و ہدے نیکانی
نام، گرنت تو گوں مشرکان گوشگ بیت کہ ہمانیکان،
توار پر جن ات آیان، چچ پستہ نہ دینت چیا کہ آیان و
چرے مشرکانہ کاران رضامند نہ انت یا خبرش نہ داشتگ۔
فک یعنی آودہ عذاب، گندان، و الگ کنت کہ
در پچتا ماں دنیا، تجکیں راہ، سرا گام گچوگ بہوتینیں تو
مصیبت، گرہ فارہ نہ بوتگتیں و ساری، سوالان
توحید، بابت، انت اسے سوال رسالت، رد ابوت
یعنی چوقی عقل، شما گن حق، زانت کت نہ کت تو کم
از کم چہ پیغمبرانی پیش دارگ، شما سر پد بہوتین ات
بگوش ات بلریں شما گوں پیغمبران چوین سلوک کت آ
ساعت، کس جواب دات نہ کنت و گپ ورپ،
تمام راہان بند بنت و، یعنی او، کامیابی و سوب
مندى ایوک، گوں ایمان و عمل صالح، تعلق داریت
ہنوں ہم ہر کسے، چہ کفر و شرک، توبہ کنان، ایمان آورد
ونیکو، راہ، اختیار گت حق تعالی آئی پیشی خطایان،
معاف کنان آرا سوب مندى عطاء کنت (تنبیہ) عسی
اَنْ يَكُوْنَتْ مِنَ الْمُفْلِحِيْنَ، شہنشاہانہ رہبند، وعدہ
انت۔ یعنی سوب مندى، اُمت آئی، دارگ لوٹیت
اگر چہ مئے سرا کسے، ظلم و زور نیست، انت کہ گوں
لا چاری، چوش بکنیں، محض چہ فضل و کرم،
چو شیں وعدہ بوگ، انت فک یعنی چیز، پیدا کنگ
ہم بہ ہمانی مشیت و اختیار، انت و کجام چیزے، پسند
کنگ یا در چنان، گچین کنگ، حق ہم ہمانی، حاصل
انت ہر چہ آئی مرضی بہ بیت ہمارا رہبند، حکمان، دیم
بذنت ہر شخص، مناسب بزانت آرا خاصیں منصب
و عہدہ، سرا فائز بکنت، ماں ہر کس، استعداد و ہائی
بگندیت آیتا ہدایت، کشک، رہنمائی کنان، سوب
مند بکنت و چہ مخلوقات، ہمک جنس، ہر نوع،
یا چہ ہما نوع، ہر فردے، بلوٹیت بہوقی حکمت، و رو،
چہ ایدرگ انواع و فردان اعلیٰ و بالا بکنت ابید چرائی
و کہ ہج کس، چو شیں اختیارات حاصل نہ انت۔ حافظ
ابن القیم، ماں زاد المعاد، ادائل، اسے بابت، نشر
گیش و گنوار کر تگ۔ فلیراجع و، یعنی ماں تخلیق و تشریع
و بیان بوتگیں اختیار، رد احق تعالیٰ، کس شریک نہ
انت مردمان، چہ و فی دستور و گچین کاری، ہر چہ شریک

۲۰. امن خلق

منزل ۵

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

(موضح) آئینش دارند کہ مردمان و گون آسمانی شریعت و خداوندی حکمان چونیں سلوک روا داشت و یعنی خدا تعالیٰ و شریک بہ کجام سند و دلیل و قرارداد ات و حلال و حرام و غیرہ و حکمان چہ کجار استیں مأخذ و زرت ات شما و پیغبران و قبول دارند بوت ات گڈا شمارا کئے و سر حال گت کہ اے خدا و حکمانت و اے نہ انت و یعنی ہما و ہد و شمارا یہ نظر و کیت کہ حقیں خبر اللہ ٹیکنگت و معبودیت ابوک و ہمائی و حق انت ہج کس آئی شریک نہ انت ماں دنیا و پیغبران ہر چہ گوشنگت ہمارا است انت مشرکان و ہر چہ عقیدہ و ت گرتنگ انت و ہر چہ خبرے چہ وقی دل و جو طرش گرتنگت آروچ و درست کا فور بنت و ماں پیشی رکوع و آغاز دنیا و بے ثباتی و بہ آخرت و مقابل و بیان کنگ بوتگ ات چرائی و بعد چہ آخرت و ذکر و مناسبت و چیزے احوال عالم آخرت و بیان بوت انت ماں اے رکوع و دوبارہ اصل مضمون و طرف و دیم ترینگ بوت و بہ ہمائی دعویٰ و ثبوت و قارون و قصہ اشکنا ٹینگ بیت گوشنگت کہ قارون حضرت موسیٰ علیہ السلام و ناکوزات ات و مدام فرعون و دوبارہ و نذوک ات چوشک ظالمیں حکومتانی دستور انت کہ بہ کجام راج و قوم و خون و چوشک و چہ ہمایان لہتیں نفر و وقی کارندہ جوڑ کنت فرعون و چہ بنی اسرائیل و ہمے ملعون گرتنگ ات، قارون و آ و ہد و یک پلے زانان و گون دوین دستاں مال جمع کنگ شروع گت و دنیا دار بوت و ہدے بنی اسرائیل و سر و کی حضرت موسیٰ و دست و اہست و فرعون ماں دریا و غرق بوت تو آئی مالی دیروی و راہان بند بوتنت و سرداری ہم چہ دست و شت پہ جسد و کینگ و سوب و پہ حضرت موسیٰ ٹیگی آئی دل صاف نہ ات پدا ہم سر ظاہر و تارا چو مؤمن و پیش داشتگتی تو رات و باز زیات داشتگتی و علم حاصل کنگ و زیات گلائیش ات مگر دل و دغا ات حضرت موسیٰ و ہارون و خدا داتگی عزت و منصب و گندان و زہری آہنگت و گوشنگتی کہ آخر من ہم اشانی ناکو و زہگاں اے چونیں گپ ایت کہ اے ہر دوین کس بنی و مذہبی سردار جوڑ بہ بنت و منارا ہج بگر منیت برے برے بٹاک جنگتی کہ اگن

القصر ٢٨١

منزل ۵

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

بے بختان! اے زوال بیوکیں چمکے دنگ کجام دروے ورنٹ کہ شے دپ آپ دینت نیکو کاریں مؤمنان ء بہ اللہ ء گور ء ہرچ دولتے رسوک انت بہ آئی مقابلہ ء اے مزن شانی و براہداری وچ آرزو شے ندرایت اینکہ ہم نسبت ندرایت کہ یک ذرہ ء گون روج (آفتاب) ء ہست انت فل یعنی دنیا ء مقابل ء آخرت ء ہما کس بہتر نانت کہ اشان محنت ء برداشت کنوک آنت۔ وبے خبریں مردم چہ لالچ ء زور ء دنیا ء جک کپنت۔ نادانیں مردم دنیا ء آسووگی ء گندان ء فہمت کہ اسی مزن قسمت ء خدا بند انت آئی شب و روج ء فکر و پریشانی در دوسری آخرت ء رسوائی و بزرگی و صد جاگہانی چاہلوسی ء دیست نہ کنت و پدا چو بخاریت کہ ماں دنیا ء چیز کے آرام ہست انت تو آیلوک ء ذہ و بیست سال ء آرام انت و چہ مرگ ء پد عذاب کشگی انت ہزارانی ہزار سال (موضع بتعیریں)۔

منزل ۵

وَلَا يَعْنِي نِكَاحُكُمْ كَيْسَ بَرِّ آتِي مَدْرَدُ أَهْمَتِ وَنَهْ كَيْسَ تَوَارِ بِجَتِ كَيْسَ نَهْ وَتِي جَنْدَرِ قُوتِ آيَا زَكِرِ بُوتِ نَهْ اِيْدَ كِرَانِي وَكِي يَعْنِي هَمَا كَسَانِ كَرِ زَكِي رُوحِ قَارُونِ عِظْمَتِ وَمَالِ وَدَوْلَتِ كِنْدَرَانِ مَالِ دَلِ آرزو داشتگشتش که در پيچتا مارا هم چو آتی به نرنگی حاصل جوئیں مردی آتی چو شیں بدیں انجام و گندان و وقی گوش اش گپنتت نوں آیان زانست که چو شیں زرد مال در حقیقت و یک خوبصورتی مارایت که آتی و هلاک کنوئیں زهرمان انت یک شخصه و دنیاوی مزی و بزرگی و گندان مارا بجز چو شیں فیصله کنگ باید نه انت که به الله پاک و گور و آجیزه عزت و شرف داروک انت و ای چیزیک بندھے و مقبول یامرود و بؤگ و ذریعہ بیت نه کنت الله پاک و حکمت انت که به هرکس و سر بلوئیت روزی و دروازگان و بیج بکنت و هرکس و سر بلوئیت تنگ بکنت مال و زر و بازی مقبولیت و دلیل نه انت بلکه باز بر آتی نتیجہ تباهی و بربادی صورت و پدرا بیت راست گوشتگ کس و کوه عاقیل عاقیل اعیث مذاهبة و کوه جاهد جاهد تلقاه مزر و وقا هَذَا الَّذِي تَرَكَ الْاَوْهَامَ حَائِثَةً وَصَيَّرَ الْعَالِمَ الْخَرِيدَ زَمْدِيْقًا

وَلَا يَعْنِي خُدَا تَعَالٰی مَزَنِ احسان انت که آتی و مارا چو قارون و جود نه کنت و اگن نه ماچو بهائی و بریلو بگوئیں چو وقی جانب و ما به لالچ نیکی و بیالیت لَنَا مِثْلُ مَا اُوْتِیْتِ قَارُونُ و داهگ کر تگیں خدای خیر کنت که منته و ابھی سرچم نه کنت و نه منته حرص و سر اسزادات بلکه قارون و انجام و مارا گون وقی چمان پیش داران و هوشیار کنت نوں بهتری و سر بد بوئیں که ایوب و مال و زر و بازی و حقیقی سوب مندی حاصل بیت نه کنت و ایکه به ناشکر گذارین منکران چو خدای عذاب و ستکاری نیست و یعنی قارون و مال زردان و گندان و مردمان و درائیت که اشی مزنی قسمت و واجر انت. مزن قسمت اشیانه گوشتت آخرت و دست کپک مزن قسمتی انت پیشکای به هایان انت که آیان مال الله و سر زمین و ناشری کنگ و فساد تالان کنگ نه لوئنت و اے شوباز و نه انت که وقی جند و چه درستان مستر و بالا بکنت بلکه اشان تواضع عاجزی و پر هیز گاری و راه اختیار کنت وقی جند و برز و بالا کنگ و بدل و اشیانی جهد و کوشش همیشه بیت که وقی دین و اعلی و بالا جوڑ بکنت حق و راست بلندی حاصل به بیت و وقی مسلمان قوم و راستیک و دیگ و آترا بلندی و معراج و سرکنگ و رداوقی تمامین زور و کار بندت آیان به دنیا و حرص نداشت بلکه آخرت و عاشق و لوئوک انت دنیاوت به آییانی قدما نی سرا کپیت. نوں و ت فکر کن انت که آیا دنیا و مطلوب چه دنیا و طالب و شرتر نه انت و صحابه رضی الله تعالی عنهم و بچارات که آچه درستان گیشتر تارک الدنیا انت مگر متروک الدنیا نه انت بهر جا و ره مؤمن و اصلی مطلوب آخرت انت دنیا و بهر چه بهرے اے مقصد و ذریعہ جوڑ به بیت بس هما مبارک انت و اگن نه هیچ انت و یعنی بهر چه نیکیں کار به ادا کنت چرائی باز زیات نیکی اودا کنگ بیت. یک نیکی و بدل و کم از کم چرائی ذه سر ثواب دیگ بیت و حضرت شاه صاحب نبشته کنت نیکی و سرانیکی و وعده دیگ بُوت آیقینا رسیگی انت و بدی و سر ابدی و وعده نه فرمائیت که الم و رسیت چیا بیت کنت که پهل کنگ به بیت. البت چو ش فرمائیت که چه وقی کنگین و زیات سزا دیگ نه بیت و ک ساری و فرمائینگ و

ع ۱۱

مَنْ فَعَلَتْ يَنْصُرُونَهُ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ الْجَمْعَةِ نَيْسَتِ انت که آتی و مردگار بوئیں ابید چه خدای و نه تون انت آتیا که بهر وقت الْمُنْتَصِرِينَ ۱۱ وَأَصْبَحَ الَّذِينَ تَمَتَّوْا مَكَانَهُ بِالْأَمْسِ مدت بیاریت و و صبح کنت هما کسان که به آتی و دولین و انگش داشت زری يَقُولُونَ وَيُكَانُّ اللَّهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ مِنْ جُوشِ گُوشَانِ اے عجب که خدا کشاده کنت روزی به هرکس و بلوئیت چه وقی عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَوْلَا أَنْ مَنَّ اللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَاطِ بندگان و تنگ کنت و اگن خدای منته سرا احسان مکتیں تو مارا من ایری بکینت انت وَيُكَانُّهُ لَا يُفْلِحُ الْكَافِرُونَ ۱۲ تِلْكَ الدَّارُ الْآخِرَةُ اے عجب که کافر ستگار نه بنت و آ آخرت و لوگ و نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِي الْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ما به هایان اؤکنیں که آماں زمین و نه لوئنت مزی و نه فساد وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ۱۳ مَنْ جَاءَ بِالْحَسَنَةِ فَلَهُ خَيْرٌ مِمَّا يَكْتَسِبُ دعاقت و خوبی بهر هیز گاران انت و هرکس بیاریت نیکی و گدا به هائی انت شرتر چه آتیا و مَنْ جَاءَ بِالسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى الَّذِينَ عَمِلُوا السَّيِّئَاتِ و هرکس بیاریت بدی گدا جزا دیگ نه بنت هماں که بدیں عمل کرینگشتش إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۱۴ إِنَّ الَّذِي فَرَضَ عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لَرَأْدُكَ إِلَى مَعَادٍ قُلْ رَبِّي أَعْلَمُ مَنْ جَاءَ بِالْهُدَى البت که دینوگ انت تر آخرت و نیگ و بگوش تو منی پروردگار شرتر زانست هما کس که آتی و ایت وَمَنْ هُوَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۱۵ وَمَا كُنْتَ تَرْجُو أَنْ يُلْقَى و هما کس که ماں ظاهریں گمراهی و انت و. و تو ایت نه داشتگ انت که ایرارگ به بیت

منزل ۵

الْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ که عاقبت بهر هیز گاران شر بیت یعنی ماں آخرت و جوش که بر ما معلوم بُوت نوں فرمان کنت که ماں دنیا و گدا و فتن و سوب مندی همایانی بیت که بچارات مردی چه کافران ظلم و زور اکی و تنگ بوان شما مکمل کنگ مگر به خدای که ترار جوڑی کنت و قرآن و دولین کتابے دات آیقینا گون فتن و سوب مندی ترار پدا هما جاگه و بارت و سر کنت. حضرت شاه صاحب نبشته کنت اے آیت نازل بُوت بهر هیز و وید و واجه بنی و راستلا دیگ بُوت که تو دوباره ماں مکمل و کاسے پیشکاد و اجبه شعری و واپس بُوت سرافضل و غالب بوان و بهتین مفسران و چه معاد و مراد موت زرتگ. بهتین و آخرت بهتین و جنت بهتین و شام و ملک و سر زمین که اودا پسر و واجه و معراج و شب و برنگی. حافظ عماد الدین ابن کثیر و ماں اے قولانی رد ابا زو این جلیں و بارگین تطبیق دانگ یعنی بهر معاد و مراد اے جاگه و مکمل انت (کافی البخاری) مگر مکمل فتن علامت ات مرگ و نرنگی و چوشکه ابن عباس و عمر رضی الله عنهما اذْجَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحُ و تفسیر کنان و فرمائیت. دیم تر مرگ و بعد حشر و حشر و بعد آخرت و گدا و منزل جنت انت. مطلب چو ش بُوت که انت تالان گون مزن شان و شوکت و تراد دوباره مکمل و کاسیت و

چرائی و بعد اہل کیت پداشام و سرزمین و طرف و حشر بیت (چوشکہ ماں حدیثان ثابت انت) پدا ماں آخرت و گوں مزین شان و شرف و تشریف آوری کنت و آخری و ماں جنت و چدرستان اعلیٰ و بالا تیں مقام و سر بیت و یعنی حق تعالیٰ منی ہدایت و دروغ بندو کافی و بدو ہائی گمراہی و خوب زانت یقیناً آگوں ہریکے و بہ آیانی احوال و دروغ معاملہ کنت چوش بیت نہ کنت کہ منی محنت و کوشستان و بر باد بکنت یا گمراہان و رسوا و ذلیل مکنت ۔

ہمے صفحہ و فوائد و یعنی پیغمبری و راہ چارہ آتے ، ایوک و رحمت و خداوندی و داد بخشش انت کہ حق تعالیٰ و گوں پیغمبری و وحی و ترا شرفدار کنت ۔ ہماوت ترا چہ وئی مہربانی و رحمت و ماں دنیا و آخرت و سوب مندی دنت لہذا مدلم ہمائی و امداد و سرابھروسہ بدارت و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت یعنی وئی قوم و وئی مزان کہ آئی و گوں تو اسے بدی کنت (کہ ترا لاچارش کنت کہ تو وئی وطن و ویل بکنے) نون ہر کس تھی ہماہی و بکنت ہمائی و وئی قوم و راج بزانت و یعنی ماں دین و کاران وئی قوم و خاطر داری و لحاظ داری و ممکن ات و نہ و تارا گوں

ہمایان حساب بکن ات بلی توری وئی نزدیکس مردم بہت

البت آیان و وئی رب و نیک و دعوت ضرور بدے ات

دوت خدا و حکمانی سر اثبات قدم بے ات وک اسے

واجہ بنی و دیم گور کنان و اید گران و اشکنا نینگ بوت

ماں برز و آیتانی بار و ہم لختین مفسران و ہمے توجیہ

کنگ و یعنی ہمک چیز چہ وئی ذات و معدوم انت

تقریباً تمام چیزان فنا ہوئی انت توری ہر دیں بہ بیت ۔

مگر آئی ویم یعنی آئی وئی جند نہ کدی معدوم ات نہ کدی

فنا بیت کنت راست انت و الا کل شیء و ما خلا

اللہ باطل ۔ قال تعالیٰ کل من علیہا فان

و یبقی وجہ و تک و الجلال و الا کرام

و ہتیں سلف و اشیٰ معنی چوش گینگ کہ کلین کار و بار

تمام بیوک و فنا بیوک انت بجز ہما کار کہ آخا لصدہ

لوجہ اللہ کنگ بہ بیت و اللہ تعالیٰ اعلم و یعنی

ادرستان و بہ ہما فی عدالت و حاضر ہوئی انت کہ اودا

تہنا ہما فی حکم جاری بیت صورت و ظاہر اھن کسے و

حکم و اقتدار باقی نہ مانیت ۔ آئی اللہ و ہدے اسے

گناہ گاریں بندہ و سرارحم بفرمائیں و چہ وئی قہر و

غضب و پناہ بدے ۔ قصت سورة القصص

و لله الحمد والمنة ۔

و یعنی گوں زبان و ایمان و دعویٰ کنگ چوار زان نہ

انت ہر کسے دعویٰ کنت آپہ امتحان و چکار گ و تیار

بہ بیت اسے ہما کسوئی (سنگ) انت کہ گوں اشیٰ و

اصلی و نقلی جاہ یارگ (معلوم دار) بنت ۔ ماں

حدیث و انت کہ چہ درستان سکیں امتحان نبیانی

بیت چرایاں بعد صالحین و پدا درجہ بدرجہ ہما

مردمانی کہ گوں آیان مشابہت دار وک انت و ہم

مردم و امتحان آئی وینی حیثیت و دروغ بیت ہر قدر

مردم مان دین و مضبوط و چختہ بیت ہما قدر ماں

امتحان و ترندی کنگ بیت و یعنی نبیانی

زندگیری کنوک ماں مزین مزین چکاساں (امتحانان)

چگل دیگ بوتگنت ۔ ماں بخاری و انت کہ صحابہ و

یک رندے واجہ بنی و خدمت و فریاد کنت کہ واجہ!

بہ متیکی چہ اللہ مدد و بطوٹ و دعا بکن ۔ اسے ہما

زما نگ ات کہ مکہ و مشرکان و مسلمانانی سرا ترندی

و ظلم و زور کی چہ حد زبانت کنگ ات ۔ واجہ و پستہ وات کہ چہ شماساری و یک (زندگیں) مردے مان زمین و کل کنان اوشتکانی بار و یک بوتگنت پدا آئی سر و

گوں ہر گ و بزانت دو جاگہ گنگلتش ماں ہتین و بدن آسن و شکان و اخل کنان پوست و گوشتش جدا کر تگت پدا ہم اسے ہمیں سکینانی باوجود آچہ

وئی دین و نہ کنتزنت و یعنی اللہ تعالیٰ علانیہ ظاہر کنت و چاریت کہ بہ ایمان و دعویٰ و کئے ثابت قدم بیت و کئے دروغ بند بیت ۔ ہما حساب و ہریکے و

جنا دیگ بیت ۔ (تنبیہ) چہ فلیعلمن اللہ الخ ۔ ہاری تعالیٰ و علم و رواہر جحد و شہ بیت آئی مزین محققانہ جواب مترجم علامہ مقدس سرہ و

داتگ اسے روا چارگ بہ بیت دومی جز و اولی رکوع و الا لنخلو من یتبع الرسول من قبل علی عقبیہ ۔ و چیرہ ۔ ما اسے جاگہ و توجیہات و

إِلَيْكَ الْكِتَابُ الْآرْحَمَةُ مِّنْ رَبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا

کتاب تھی سرا مگر چہ تھی پروردگار و ہربانی و کلا تو ہجیر کا فرانی پشت

لِّلْكَافِرِينَ ۝ وَلَا يَصُدُّكَ عَنْ آيَاتِ اللَّهِ بَعْدَ إِذْ أَنْزَلَتْ

مبوت و دور مدارنت ترا چہ اللہ تبلیغ و رند چریشی کہ پستی سرا

إِلَيْكَ وَادْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝

نازل بوتنت و دعوت بدے (مخلوق و وئی رب و نیک و مجبور مبوت چہ مشرکان و

وَلَا تَدْعُ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ قَدْ كَلَّ شَيْءٌ

و تو ار پر بجن گوں اللہ و کہ معبود یا کہ نیستنت ہج معبود برحقین کہ بندگی بکوزیت ابیدہ آئی ہر چیز

هَٰلِكَ إِلَّا وَجْهَهُ لَكُمُ الْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ

ہلاک بیوک انت ابیدہ آئی ذات و خاص بہ ہما فی انت حکم و ہما فی و نیک و گروینگ بیت و

سُورَةُ الْعَنْكَبُوتِ بِكَيْتٍ وَهِيَ تِسْعٌ وَتِسْتَوِيَانِ تَرْسِعُ رُكُوعًا

سورة عنکبوت ماں مکہ و نازل بوت و آشست و نہ آیت و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوکے

الَّذِينَ أَحْسَبَ النَّاسُ أَنْ يُتْرَكُوا أَنْ يَقُولُوا أَمْثَلُ

آیا گمان کننت مردمان کہ یلہ کنگ بنت پر چو گوشتگ و کہ ما ایمان آرت و

هُمْ لَا يُفْتَنُونَ ۝ وَلَقَدْ فَتَنَّا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

آیان چکا گنگ نہ بنت و ما چکا گنگ ہمایان و کہ چہ آیان پیش بوتگنت و

فَلْيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ صَدَقُوا وَلْيَعْلَمَنَّ الْكَذِبِينَ ۝

پدا البت اللہ معلوم کنت راست گوشتوکان و البت معلوم کنت دروغ بندان و

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ أَنْ يَسْبِقُونَهُ

آیا گمان کننت ہمایان کہ خطا کار انت ایکہ پیش کینت مے سرا

و حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت کہ پیشی دو آیتان ماں ہما مسلمانان بابت ء انت کہ کافران آہانی سر ظلم کنگ ات و اے آیت ہما کافران بارہ ء انت کہ اسے کلیمان دیوک انت (موضع) یعنی مؤمنان امتحانات ء گندان ء جوش مزانت کہ ماگوں مڑاہ داری ء ظلم کنان بیس ووت چہ سکیاں دور مانیں۔ آچہ متے گئے در لکشان ء گچا پناہ زرت کنت چہ تر ندیں سزا کہ آیان رسگی انت آئی مقابل ء مسلمانان امتحان ء سکیٰ حج حقیقتے نہادیت۔ آگن چہ ہنؤ گیں ہدار کی مہمت ء آیان چیزے فکر جنگ کہ ما ہرام گوں امن ء جاہ منند بیس و سزا و ہد ء بہ خدا ء گیر ء نیائیں تو در حقیقت ء اشان مزن بدیں فیصلہ کر تگ۔ چوشیں احمقانہ فیصلہ آئیو کیں مصیبت ء چہ اشان دور گت نہ کنت ء یعنی ہر شخصے بر اے اُمیت ء سکیاں برداشت کنت کہ یک روچے منارابہ اللہ ء دیمہ حاضر ہوگی انت کہ او دا خبر خبر ء سرا گرفت بیت ناکامیاب بوتان توچہ اے سکیاں باز گرانیں سکیاں برداشت کنگی بنت و سوب مند بوتان تو تمام درد و رنج شودگ بنت۔ اللہ ء دشنودی و آئی ء دیدار نصیب بیت۔ اللہ ء وعدہ آیک ء انت حج طائفے آتر تریبت نہ کنت آئی جوانیں و اہگن سرچم کنگ بنت و آئی چچان پکا ساری حاصل بیت اللہ کلائی خبران ء اشکنت معلوم دار انت حج کسے ء محنت ء بباد نہ دنت ء یعنی اللہ تعالیٰ کسے ء اطاعت ء پرے نفع و چہ کسے ء مصیبت ء چہ نقصان آتو ہر رنگ ء لیے نیات انت البت بندہ بہ وئی پروردگار ء طاعت ء ہر قدر محنت کنت آئی پرورد آیتاں دنیا و آخرت ء ریت پیشکا مجاہدہ کنوک کدی چوشیں خیال ماں دل ء میارنت کہ ما خدا ء راہ ء اینکر محنت کنان ء بہ آئی سرا احسان لڑ گاتیں (العیاذ باللہ) بلکیں اے ہمانی احسان انت کہ آئی ء یہ تہی جند ء فائدہ ء طاعت و ریاضت ء توفیق بدنت ء

من نکر دم خلق تا سودی کنم: بلکہ تا بر بندگان خودی کنم۔
و یعنی چہ جہان ء بے نیاز و لاغرض ہوگ ء باوجود چہ وئی رحمت و شفقت ء شے محنت ء ہر جادارت حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت ”یعنی چہ ایمان ء برکت ء نیکیان دست کنت و ہریان معاف بنت (موضع القرآن) ء یعنی ماں تمام کائنات ء ہنچیں حج چیزے ء وجود نیست انت کہ آ خدا ء شریک بوت بکنت گوا چوشیں حال کسے ء چہ کجا سر بوتیں۔ ہر کس گوں خدا ء شریک سازنت اشان من محض جاہلانہ اوہام و بے بنیادیں خیالات ء رند گیری ء کنگا کنت حقیقت ء خبر اشان حج نہ دارنت ء مانے دنیا ء چہ مات دپت ء کسے ء حق زیات نہ انت۔ مگر اللہ حق چہ اشان من زیات تر انت۔ پر ایانی خاطر داری ء وئی دین ء یل مکنت (موضع) ماں حدیث ء انت کہ حضرت سعد بن ابی وقاص ء مات ء کہ آ مشرکے اتے آت جگ ء اسلام آگ احوال ء اشکنان ء قول کت کہ ورد ورگ حج نہ چشان نہ بان ء چیر ء آرام کنان داں و ہدیکہ سعد (معاذ اللہ) چہ اسلام ء و اتر مکنت چناچہ آئی ء ورد وراک یل دانت و بالکل کمزور بوت مردمان پر زور آئی دپ حج کنگت ء نان آب دا کنگت۔ بریشی ء اے آیتان نازل بوتنت۔ جوش بگوش کہ پیش داشت کہ والدین ء اے ڈول ء حق ء برخلاف مجبور کنگ اے ہن یک چکاس و امتحان ایت بایدانت کہ اے ردا مؤمن پاد لغزش مورنت ء یعنی درستان ء معنی عدالت ء حاضر ہوگی انت ہما و ہد ء پیش دارگ بیت کہ چہ اولاد و مات دپت ء کئے ناحق ات و کئے حق ء سرات ء یعنی ہر کس اے ہمیں زبردست اڑو جہالان باوجود ہن بہ ایمان و نیکی ء کشک ء سراقا تم بمانیت حق تعالیٰ آئی حشر ء ماں وئی خاصیں نیکیں بندگان کنت۔ ابن کثیرؒ بنشتہ کنت یعنی اولاد ء آگن ماں ناحقیں خبر ء مات پت ء خبر نہ گبت والدین بہ ناحق ء سراقا تم بمانت تو اولاد ء حشر ماں صالحین ء زمرہ ء بیت۔ ماں ہما مات وبت ء زمرہ ء نہ بیت آگن چہ طبعی و نسبی رشتگانی ردا آچہ آیان باز زیات نزدیک ات۔ معلوم بوت کہ ماں ”الْمَرْءُ بِمَعَ مَنْ أَحَبَّ“ ء حب دینی مراد انت ء اے ہما مردمانی ذکر انت کہ گوں دپ ء و تاراموں درشان اش کنگت۔ ماں اشانی ولانی توک ء پکائیں ایمان موجود نہ ات۔ آیان ء ماں اللہ ء راہ ء کجام دردے رسات یادین ء خاطر ء اشان دل سیاہ کنگ بوتنت تو چوشیں امتحان ء اشان خدا ء عذاب قرار دات۔ چوشکہ انسان چہ خداوندی عذاب ء ترس و وئی جان ء رکھینگ لوٹیت و چہ وئی پیشی دعوایان ء دست برداری درشان کنت و گوں لاچاری ء قبول کنت کہ من بہر دین راہ ء اتان ء ہے احوال ہما کمزور دیس مردمان نیگ انت کہ ہر وقتیکہ اشان ء دین ء راہ ء کیس سکی پیش اہت بس پریشان ہوان چہ ایمان ء دست کشک ء بناء کنت و گوں زبان یا عمل ء ہزاں اقرار کنگ ء لگنت کہ ما بہ چوشیں دعویٰ ء غلطی کر تگ یا ما چوشیں دعویٰ ہجر نہ کر تگیں۔

سَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ۝ مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ
بَدَّلَتْ آيَاتُ اللَّهِ فَفِئْتُهُ كُنْتُ ۝ هَرَّ كَسْ أُمِّيَّتْ دَارُوكْ بِبَيْتِ اللَّهِ مَلَقَاتِ ۝ كَدَّ اللَّهُ
أَجَلَ اللَّهِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۝ وَمَنْ جَاهَدَ
وَعَدَ الْبَيْتَ آيُوكْ انت۔ و ہمانت اشکنوک زانوگرفت و ہر کسے جہاد کنت
فَاتِمَا يُجَاهِدُ لِنَفْسِهِ ۝ إِنَّ اللَّهَ لَغَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ ۝
گداہ وئی جند ء بیت ء جہاد کنت۔ بے شک خدا پر عالم کا بے نیاز انت و
وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
وَأَنصُرُهُمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝
آیان بدیان ء و البت ما جزا ر دین آیان ء شتریں پر آیان کاران و
وَوَصَّيْنَا الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حُسْنًا ۝ وَإِنْ جَاهَدَاكَ
وَأَهْلُكَ أَنْ تَمُوتَ وَمَنْ مَاتَ وَبِتْ شَرِي كُنْتُ ۝ وَآگن آتہی سرازور بدینت
لَتُشْرَكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۝ إِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ
کہ تو گوں من شریک کنے ہما چیز ء کہ تو آٹرا نہ زانے ء گدا آیان خبر اگر و شے و اتری منی نیک انت
فَأَنْبِئْكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا
گدا من خبر دیان شمار ء شے کنگیں کارانی و ہما کسان کہ ایمان شارت و خوبین
الصَّالِحَاتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِي الصَّالِحِينَ ۝ وَمِنَ النَّاسِ
کارش کنت البت فردر ما داخل کنیں آیان ء ماں نیکیں بندگان و ہمنے چہ مردمان
مَنْ يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً
گوشت کہ ما اللہ ء سر ایمان آرت گدا و ہدیکہ آٹرا ماں اللہ ء راہ ء ایذا ء بیت جوڑ کنت مخلوق ء
النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ وَلَئِنْ جَاءَ نَصْرٌ مِّنْ رَبِّكَ
رنج ء مثل خدا ء عذاب ء و آگن بیت مدت چہ تہی رب ء

کنت۔ ابن کثیرؒ بنشتہ کنت یعنی اولاد ء آگن ماں ناحقیں خبر ء مات پت ء خبر نہ گبت والدین بہ ناحق ء سراقا تم بمانت تو اولاد ء حشر ماں صالحین ء زمرہ ء بیت۔ ماں ہما مات وبت ء زمرہ ء نہ بیت آگن چہ طبعی و نسبی رشتگانی ردا آچہ آیان باز زیات نزدیک ات۔ معلوم بوت کہ ماں ”الْمَرْءُ بِمَعَ مَنْ أَحَبَّ“ ء حب دینی مراد انت ء اے ہما مردمانی ذکر انت کہ گوں دپ ء و تاراموں درشان اش کنگت۔ ماں اشانی ولانی توک ء پکائیں ایمان موجود نہ ات۔ آیان ء ماں اللہ ء راہ ء کجام دردے رسات یادین ء خاطر ء اشان دل سیاہ کنگ بوتنت تو چوشیں امتحان ء اشان خدا ء عذاب قرار دات۔ چوشکہ انسان چہ خداوندی عذاب ء ترس و وئی جان ء رکھینگ لوٹیت و چہ وئی پیشی دعوایان ء دست برداری درشان کنت و گوں لاچاری ء قبول کنت کہ من بہر دین راہ ء اتان ء ہے احوال ہما کمزور دیس مردمان نیگ انت کہ ہر وقتیکہ اشان ء دین ء راہ ء کیس سکی پیش اہت بس پریشان ہوان چہ ایمان ء دست کشک ء بناء کنت و گوں زبان یا عمل ء ہزاں اقرار کنگ ء لگنت کہ ما بہ چوشیں دعویٰ ء غلطی کر تگ یا ما چوشیں دعویٰ ہجر نہ کر تگیں۔

ول یعنی اگر بکندنت کہ مسلمانان و سوب و کامیابی دست کپت تو گداجران و بند دینت کہ ماہم گوں شہا بونگیں و ہنوں شہے مسلمانیں برات این خصوصاً اگن مسلمانان و ماں جنگ و فتح حاصل بہ بیت و بندے خبر و سہ مردمان کافران و مردکنان و مسلمانان دست و بندی بہ بنت گدا اثنی منافعی و چا پوسی چہ حد و در بیت۔
ول یعنی گوں ہر دلبے و اثنان گوں مسلمانان گوں انت، اللہ و کل احوال معلوم انت زان زبانی دعویٰ کنان و اثنان چہ اللہ و قی دل و حال و چیر دات کت کذنت۔
ول یعنی آتیہ پیش و ہر چیز معلوم انت بے نون شہے اعمال و افعال و ہم چاربت باری کتے و تارا راستیں مؤمن ثابت کت کنت و کتے دروغ بند دغا بازیرے منافق انت (تنبیہ) ماں اے ہمیں جاگہاں "لَعَلَّكُمْ اللَّهُ" یعنی "لَعَلَّكُمْ اللَّهُ" گرگ چہ ابن عباس و منقول انت کما فی تفسیر ابن کثیر۔
ول یعنی مسلمان و بادی انت کہ بہ و قی ایمان و سہ مضبوط بہ بیت نہ کجام درد و رنجے آتر چہ استقامت و رہبرندان دور بداریت و نہ چہ کافران دل بدیالے اثر بکرت مثلاً کافروں مسلمانان چوش بگوشنت کہ شہا اسلام و یل کنان و پدا بہ و قی در برادری و بیارات و بہ شے کشک و رزوک بے ات شہا چہ کلیں درد و دوران و ہریشانیان رستگار بے ات مفت و پر چا و تارا اینکہ جنالی کرنگو۔ و اگن شہا اے ڈول کنگ و گناہ زان ات و چہ باند انگیں گرد و دار و ترس ات تو خدا و گور و مے نام و بکرت کہ اثنان مارا چوشیں سوج و سرکنگ اگن اے ہمیں صورتے پیش اہبت تو کل جواب داری و زورگ و ما و شتا تگیں و شہے گناہانی بار و بہ و قی گردے و زور و کیں کما قال الشاعر۔

وچ تو مشق ناز کر خون دو عالم میری گردن پر
وہ یعنی اے دروغ بند انت شہے بار و اے ذرے
ہم سب کت نہ کنت البت و قی بار و گراں کنگ لونت
کے آتی و قی جذبہ گناہانی بار ات نون اید گراں اغوار
و گراہ کنگ و بار و آتر اگراں تر کت۔ حضرت شاہ
صاحب ہشتہ کنت کہ کجام کسے بلوطیت کہ سہراہ بوان و
کسے و گناہان و بہ و قی سر و بندریت چوش نہ بیت۔
مگر ہر کس و گراہی کت و چہ آتی گراہی و چرائی دست و
گناہے بوت تو گناہ گار اے ہم بوت (کذا فی الموضع)
چوشکے ماں حدیث و انت کہ ماں دنیا و کسے یکے و
(بہ ناحق) قتل بکنت آتی گناہ و یک بہرے آدم و
اولیٰ مچک قابیل و سہ بیت کہ درستان پیش ہمان و
اے بدیں کار بنگیج کت و یعنی دروغیں خبر جوڑ
کنت کہ ماشے بار و چست کنیں اے خبروت مستقل
گناہ ایت کہ بریشی و آجواب دار بنت۔ دیم تر و
لہتیں قصہانی ردایم تراب دیگ برحقین
مردمانی مقابلہ و چہ مدامیگی دروغ بند و کیں مردم
اغوا و ناشری کنان و پیداک انت و راستیں مردمان
دان دراجیں مدے و چہ چکاس و امتحان و دور و
گوستگنت مگر آخر انجام ہمایانی حق و بہتر بونگ
منکر و ناشریں مردم مدام ناکام و نامراد بونگنت راستیں
مردم بہ سوب مندی و کامرانی و رستنت بد بختانی تمام
مکر و فریب چو موکو و کد ام (تار) و بے گواہ بوتنت۔
ول چہ ابن عباس و منقول انت کہ حضرت نوح چہل
سال و عمر و بنی جوڑ بوت نہ صد و پنجاہ سال و دعوت،
تبلیغ و اصلاح احوال و کار و گلا نیش بوت پدا طوفان
اھت۔ طوفان و رند و گشت صحت سال زندگ مانت۔
اے ہم و آتی عمر یکہزار پنجاہ سال بوت و یعنی و ہر

چہ گناہان و ناشریں کاران و قی دستش نہ کشات تو کلان و طوفان و بہ و قی گیر و آورت بجز چند نفران اید کہ کل ہلاک بوتنت و یعنی ہرچ مردے یا جانورے بوجیک (جہاز) و
سوار انت ما آیان و گوں نوح علیہ السلام ہمراہی و رستگار کت ماں سورہ ہود و اے قصہ گوں زیاتیں گیش و گوار و گوستگ و گوشنت حضرت نوح و بوجیک (جہاز) داں دراجیں مدے و جودی و سہرا و شتوک ات تا نکہ گند و کان و عبرت حاصل بہ بیت و مرد و چہ ہرچ جہاز و بوجیکے موجود انت اے ہم یک نشانی انت
کہ آتر اگدان و واجہ نوح و یاد نوک بیت و قدرت خداوندی و بونگ چٹان و بہ نظر و کیت یا شاید مراد بہ بیت کہ بوجیک و اے داستان و ماہ مردم مدامیگی
عبرت و نشان جوڑ کت، حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت ہر و ہدیکہ اے سورہ نازل بوت و واجہ پیغمبر و بازیں اصحاب چہ کافران دل سیاہی و تنگ بوان و بوجیک و
سوار بوان ملک حبشہ و نیمگ و ربادگ بوتنت و ہدیکہ واجہ پیغمبر ہجرت کنان و مدینہ و سر بوت گدا ہما بوجیک و صحابہان ہم گوں سلامتی و واجہ و آوار
بوتنت (موضع بتغیر لیر) چوش بگوش نوح و بوجیک و تاریخ اے رنگ و مکر اے کنگ بوت۔

لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ أَوْ لَيْسَ اللَّهُ بِأَعْلَمَ بِمَا فِي صُدُورِ
الْعَالَمِينَ ۝ وَلَيَعْلَمَنَّ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَلَيَعْلَمَنَّ الْمُنَافِقِينَ ۝
وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلَّذِينَ آمَنُوا اتَّبِعُوا سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ
خَطِيئَتَكُمْ وَمَاهُمْ بِمَحْمِلِينَ ۝ مِنْ خَطِيئَتِهِمْ مَنْ شَيْءٌ إِنَّهُمْ
لَكَذِبُونَ ۝ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَعَ أَثْقَالِهِمْ ۝
وَلَيَسْئَلُنَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ عَمَّا كَانُوا يَفْتَرُونَ ۝ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ
إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ الطُّوفَانُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ۝
فَأَنْجَيْنَاهُ وَأَصْحَابَ السَّفِينَةِ وَجَعَلْنَاهَا آيَةً لِلْعَالَمِينَ ۝
وَإِبْرَاهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاتَّقُوهُ ذَلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

پہ شہا شہر انت اگن زان ات شہا و ابندگی و کن ات ابید چہ خدا و

منزل ۵

فل یعنی دروغیں خیال و وہمانی زندگی و کن ات چنانچہ گویا دستاں اے بتان اڈکنان و ادشتارین ات کہ آیان و دروغ مروغیں خدازان ات

العنکبوت ۲۹

۶۱۲

امن خلق ۲۰

أَوْثَانًا وَتَخْلُقُونَ أَفْكَارًا ۖ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ
 بَتَانِ و تبنات دروغ و بیشک ہماکسان و کہ شمائش بندگی و کن ات ابید چہ
 اللَّهُ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَابْتَغُوا عِنْدَ اللَّهِ الرِّزْقَ
 خدائے آماک نہ یئت شے روزی و گڈا شمائشونہا زبکن ات اللہ و گور و وقی روزی
 وَاعْبُدُوهُ ۚ وَاشْكُرُوا لَهُ ۖ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝۱۶ وَإِنْ تَكْذِبُوا
 ہمانی و غلامی و بکن ات و آئی و منت و بگرات شمائشونہا زبکن ات اللہ و گور و وقی روزی
 فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّنْ قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ
 گڈا دروغ بندکت بازین جماعتان و چہ شمائشونہا زبکن ات اللہ و گور و وقی روزی
 إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ۝۱۷ أَوَلَمْ يَرَوْا كَيْفَ يُبْدِئُ اللَّهُ
 مگر پیغام رسنگ ظاہری و آیانندیش چہ ہما شروع کنت اللہ پیدائش و
 الْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُ ۚ إِنَّ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ۝۱۸ قُلْ
 پدا تکرار کنت آئی و بیشک اے پدا خدائے ارزان ات و تو بگویش
 سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ
 تروتاب بکن ات ماں ملک و گڈا بچارات چہ ہما شروع کنتی پیدائش پدا
 اللَّهُ يُنْشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ ۚ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ
 خدا پیداکنت گڈی پیدائش و بے شک خدا ہر چیز سرادرت داروک
 قَدِيرٌ ۝۱۹ يُعَذِّبُ مَن يَشَاءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَاءُ ۚ وَإِلَيْهِ
 انت عذاب دنت ہر کسا بلوئیت و رحم کنت ہر کس و کہ بلوئیت و ہمانی نیک و
 تُقْلَبُونَ ۝۲۰ وَمَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي
 پدا گردینگ بلوئیت و شمعاجزکنوک نرات ماں زمین و و نہ ماں
 السَّمَاءِ ۚ وَمَا لَكُم مِّنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝۲۱
 آسمان و نیست شمارا بغیر خدائے ہج دوست و نہ مددگار و

منزل ۵

فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت اکثر مخلوق ہر روزی
 پشت و ایمان و بباد دنت نور یاد بکن ات کہ چہ اللہ
 ابید کہ کس روزی دنت ہماوت دنت بہ وقی مرضی و
 سراپیشکا ہمانی شکر و بگرات و ہمانی بندگی و بکن ات
 شمارا دوبارہ ہمانی دیم حاضر لوگی انت آوہد و چہ ہما
 وقی دیم و پیش داشت کنت کن ات فل یعنی چہ
 دروغ بندکنگ و منارا ہج تاوان نہ رسیت منے
 صاف صاف و تبلیغ و نصیحت کنان و وقی فرض
 سرانجام دات نیک و بد شمارا پیش داشت اکنے
 قبول نہ کن ات گڈا تاوان و دیم گویا شمائشونہا زبکن ات
 چوشکہ قوم عاد و ثمود چہ شمائشونہا زبکن ات بار بونتت
 فل یعنی بہ وقی ذات و سرا فکری بکن ات ساری و شمائشونہا
 ہج نہ ات اللہ پاک و شمارا پیداکنت ہج ہما چہ مرگ و
 پدا شمارا دوبارہ پیداکنت حضرت شاہ صاحب نبشتہ
 کنت شروعات و وقی بگندت بگرات و ہج ہما چہ داب
 بزانت و یعنی اللہ و گور و ہج چیز متکل
 نہ انت البت شے فہمگ و ترانگ و گپ انت کہ ہر کس
 اول سر و نمونگ و چہ بغیریک چیز پیداکنت نمونگ
 قائم ہوگ و پدا جوڑکنگ و ہنگلت آسان ہوگ لوئیت
 فل یعنی وقی ذات و یل کنان و ماں ایدگہ چیزان
 پیدائش و ہن غور و فکر بکن ات و تروتاب
 کنان و و ت بگندت کہ چون چوئیس مخلوق
 خداوند کریم و پیداکنت ہج داب و دوحی
 زند و بار و قیاس بکن ات آئی قدرت نور
 چیزے محدود نہ ہوگ و یعنی دوبارہ پیداکنت
 ہر کس و بہ وقی حکمت و روء لوئیت سزادنت و
 ہر کس و لوئیت چہ وقی فضل و کرم و آئی و سرا
 مہربانی کنت و یعنی ہر کس و اللہ تعالیٰ سزا
 دیگہ ہواہیت آنہ ماں زمین و ہونڈان و داخل
 ہوان و چہ سزا و سلامت بیت کنت نہ ماں
 آسمان و بال کنان و کجام بلندی و سچی خدا و
 بحر و پناہ کنت نہ کنت نہ کجام طاقتے برائی حمایت
 و مدد و درائینیت

۲۰
۱۳

وَلَا يَعْزُبُ عَنْكَ الْخَيْرُ مِمَّا كَسَبْتَ وَكَانَ اللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا (جہاں کہ آیت بعد الموت و متوک نہ انت) آیان و چونکائی خدائی رحمت و اُمیت بیت کنت پیشکا آماں آخرت و تہن نہ بہر و نا اہمیت ماننت چوش بگوش اے «مَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ اللَّهِ فَإِنْ أَجَلَ اللَّهُ لَكَ مُدًا مِّنْهُمَا لَوْ أَنَّكَ لَمَّا كُنْتَ تَعْلَمُ مَا تَكُنْ تَعْمَلُ» و عکس بُوت و یعنی ابراہیم و تمام خبران و دلیلان و اشکنان و ویدیکہ آئی ہم قوم و راج چہ جواب دیگ و عاجز ماننت تو گڑا اشان چہ و قوت و کارگرگ و واسطہ لائیک بست و دوت ماں و تاشور و مصلحتش گت یا و ایشراقتل کنان یکپارگی اشی و قصہ و چہ تہن و ہلاس بکن ات یا ایشرا ماں آس و چگل دیان سوچ ات۔ شاید چیزے تکلیف و ماژان و چہ و قوت جبران دست و بکشتیت گڑا اشی و چہ آس و درکنیں و اگن نہ دوت ماں آس و سچان و پُرانی جچے جوڑ بیت و یعنی آیان مشورہ کنان و حضرت ابراہیم ماں آس و چگل دات مگر حق تعالی و چہ و قوت مہربانی و آس گلزار جوڑ کت چوشکہ ماں سورۃ انبیاء و گون تفصیل و بیان گوست وک یعنی چہ رے داستان و سر پد کنا نیت کہ اللہ تعالی و قوت راستیں بندگان و چونکائی سلامت و آحق و مخالفان و چونکائی ناکام و نامراد جوڑ کنت و ہم اے معلوم بوت کہ ہر چیز و تاثیر گون آئی حکم و تعلق داریت۔ و ویدیکہ و اہم خدا و حکم نہ بوت تو آس و ہمیں چیز و ہم سوچ نہ کت وک یعنی چہ آس و درکیان و پدا و عطر و نصیحت و کار شروع کتی وک یعنی بُت پرستی و بکام عقل مند جائز قرار دات کنت و تہن بت پرستان ماں دل و شرزاننت کہ اے یک ناہودگیں کارایت مگر و قوت قومی جمعیت و شیرازہ و نزارگ و رد ایک مذہبے جوڑش کنگ کہ بہ آئی نام و تمام قوم متفق و متحد ہمانیت و گون یک دگرے و دوز و اہی ظاہر بکنت، چوشکہ مروچی مایور پی عیسائی قومانی رہہند و گند گائیں۔ یا اے مطلب انت کہ بت پرستی و رواج پیشکاراہ نہ کیت کہ ایک جو انیں (معقول) چیزایت بلکیں کورانہ تقلید و قومی لحاظ داری و دوت ماں و قوت رشتہ داری و زوران سری اشی و مستریج سوچ انت۔ یا غرض چوش بہ بیت کہ بت پرستی و ہندال دوت ماں و قوت دوستی و خیر خواہی ات ماں قومے و چنت نیکیں مردم کہ مخلوق و اشان و دوست داشتگ اشان ہران بوتنت مردمان و چہ زیاتیں دوستی و آیان تصویران و بہ یادگار و صورت و جوڑ کنان و ایرکت پدا تصویران (عکسان) و مردمان و تعظیم دات ہما تعظیم کم و زیات ہوان و سر بہ بت پرستی و کشرات اے کلیں احتمالات و مفسران بیان کہ گنت و ممکن انت چہ «مَوَدَّةَ بَيْنِكُمْ» و بت پرستانی گون و قوت بتاں ہرج و دولیں محبت ہست ہما مراد بہ بیت چوشکہ ماں دگہ جاھے و «أَنذَاكَ يَجْمَعُونَ خُوفًا» فرمائینگ و اللہ اعلم وک یعنی اے کلیں دوستی چنت روج نیگنت ماں قیامت و روج وک دگرے و دشمن جوڑ بیت ات و ہتین ہتینے و لعنت و ملامت کن ات۔ حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت «یعنی ہما شیطان کہ پرایانی نام و بت انت اللہ و رور و منکر ہنت کہ ما شمارا نگوشنگ کہ معن عبادت و بکن ات گڑا اے عبادت کنوک آیان ہرا لعنت کنت کہ معن نذر و نیازان و زوران و سکی و ہدے دیم و تاب دے ات (موضح) وک کہ آچہ دوزخ و آس و شمارا برکیننت چوشکہ منی پروردگار و چہ شے آس و منارا رکیننت وک حضرت لوط حضرت

ابراہیم و ہرازہت ات۔ ابراہیم اقوم و یک مردے و ہم نہ من ات البت لوط و ہما دمان و توقف نہ کنان و تصدیق کت۔ ہر دوینیان وطن ماں عراق و شہر بابل ات۔ خدا و توکل و سراچہ وطن و درکبت اللہ پاک و ماں شام و سرزمین و سرکنان و آباد گت (تنبیہ) «وَقَالَ إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ مَدْيَنَ» احتمال ہست انت قائل ابراہیم بہ بیت یا لوط علیہما السلام وک یعنی اسحاق چک و یعقوب ناسگ دات کہ آئی نسل و نام بنی اسرائیل کیت وک یعنی حضرت ابراہیم و پد ابید چہ آئی اولادان دگہ چک و آسمانی کتاب و پیغمبری و منصب نہ رس ات چنانچہ ہرج نبی جہاں بعد ماں دنیا و اہم گنت آکل چہ ہمانی اولادان بو گنت پیشکا حضرت ابراہیم و «ابو الانبیاء» و لقب ہم دیگ بوتگ۔

العنکبوت ۲۹

۶۱۳

امن خلق ۲۰

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَلِقَائِهِ أُولَٰئِكَ يَكْسُوا
وہما کسان کہ کافرو بتت بہ خدا و آیتان و پدا و چہا کہ ہمانا اہمیت بوتنت
مِن رَّحْمَتِي وَأُولَٰئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۶۱﴾ فَمَا كَانَ
چہ منی رحمت وک و پد ہمایان انت در دنا کیں عذاب گڑا ات ابراہیم و
جَوَابَ قَوْمِهِ إِلَّا أَنْ قَالُوا اقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَاهُ
قوم و جواب مگر ایک گوشتش کہ آٹرا بکشت ات یا آٹرا بسوج ات وک گڑا آٹرا
اللَّهُ مِنَ النَّارِ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۶۲﴾
خدا و چہ آس و نجات دات وک۔ بیشک ماں اشی و مزین نشانی انت بہ ہما مردمان کہ ایمان کارنت وک
وَقَالَ إِنَّمَا اتَّخَذْتُم مِّن دُونِ اللَّهِ أَوْثَانًا مَّوَدَّةَ
وگوشت ابراہیم و شہادتان و بہر و بت گنت ابید چہ خدا بہ دوستی و خاطر و
بَيْنِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَكْفُرُ
شے میانجی و ماں دنیا و زندگانی و رندا قیامت و روج منکر بیت
بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَاكُمُ
اہتیں چہ شہا گون ہتین و لعنت کنت یکے دومی وک و شے جاگاہ
النَّارُ وَمَا لَكُم مِّن تَصَرُّفٍ ﴿۶۳﴾ فَأَمَّن لَّهُ لُوطٌ وَقَالَ
دوزخ انت وکس نہ بیت شے مددگار وک گڑا اہمیت لوط و ابراہیم ورا و گوشتی
إِنِّي مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۶۴﴾ وَهَبْنَا
کہ من ملک و پد دیوک آن بہ قوت رب و ہمگاہ بے شک آذربدست و حکمت و خدا بندانت وک و دات
لَهُ إِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِي ذُرِّيَّتِهِ النُّبُوَّةَ وَ
ما آٹرا اسحق و یعقوب وک و ایرکت ما آئی اولادانی ہما پیغمبری وک
الْكِتَابَ وَآتَيْنَاهُ أَجْرَهُ فِي الدُّنْيَا وَإِنَّهُ فِي الْآخِرَةِ
کتاب وک و دات ما آٹرا آئی ثواب ماں دنیا و آماں آخرت و انت

مزلہ

اٰخِرُ جَوْهَرٍ مِّنْ قَدِيْتِكُمْ اِنَّهُمْ اَنَاسٌ
يَتَطَهَّرُوْنَ ۝ (اعراف رکوع ۱۰) یعنی آئی قوم ءجواب
ہمیش آت کہ لوط ءاہل خانہ ءچہ وئی میتگ ءدر کن ات
اے وتار امن پاک باز ظاہر کنگ لوتنت شاید چہ قوم ء
اہتین ءاے جواب و اہتین ءاے جواب بلکین دانگ یا
یک وقتے یک خبرے و دومی برے دومی جرش کزنگ مثلاً
سناری ءعذاب ءترسینگ ءروا مسخرہ اش گت پرا لڈی
فیصلہ چوش کزنگ کہ اشان ءچہ وئی میتگ و باز اے
بکشتنت بہر جاوے ثابت بوٹ کہ اقوم نہ ایوک ء
اے بدیں کار ءکنوک و سروک ات بلکین پہ آئی جاری
دارگ ءرد اہم اینکہ مرگ اش من اتگ ات کہ نصیحت
کنوکیں پیغبر ءچہ وئی میتگ ءدر کنگ ءواسطہ تیار
انت آئیانی فطرت و طبیعت ہمنکہ مسخ بوٹگ انتت
کہ خدا ءترس ءیک ذرھے ماں اشانی دلان پشت
نہ کپتنگ ات، عذاب ءیم تر اپ ءسرا مسخرہ کمر تلکشت
و پیغبر ءمقابلہ ءسرا تیار انتت۔ جرم ءتہنہاے نوعیت
پہ اشانی ہلاکت ءکافی بزاں بس ات و چہ
قوم ءنا اُمیت بو ان چوش گوششی۔ شاید فہمٹگی کہ
اشانی آیوکیں نسل ہم ہدایت ءراہ ءنہ نیت آہم
ہمیشانی پیما اے بدیں فعل ءجاری دارنت چوشکہ
نوح علیہ السلام ءفرمائینگ "اِنَّکَ اَنْتَ
تَذَرُھُمْ یُضِلُّوْا عِبَادَکَ وَلَا یَلِدُوْا اِلَّا
فَاجِرًا کَفَّارًا (نوح رکوع ۲) کذا قال النیشابوری
فی تفسیرہ وک و اجمہ لوط علیہ السلام ءدعا ءردا
فرشتگان ءہما میتگ ءتباہ کنگ ءحکم بوت، فرشتہ
اول سر ءحضرت ابراہیم ءگور ءشتنت آترا پیران
سری ءچک ءپیدائش ءبشارت دات و حال اش
دات کہ پہ اے میتگ (سردوم) ءتباہ کنگ ءروگائیں۔
چیا کہ او ءمردم ہیچ ڈول ءچہ وئی گندگیں کار ان دست
نہ کشنت۔ اے داستان ءزیاتیں گیش و گیوار سورۃ اعراف
ہود، و حجر وغیرہ ءگوسگنت (تنبیہ) شاید گوں ہلاکت
چک ءپیدائش ءخردیگ ءمطلب چوش بہ بیت کہ چہ
یک قومے ءاگن خدا ءزین خالی کنگ بوگی انت تو
دومی طرف ءحق تعالیٰ یک عظیم الشان قوم "بنی اسرائیل"
ءبنیاد ءایر کنوک انت۔ نبۃ علیہ النیشابوری فی تفسیرہ
۵ یعنی آیا لوط ءموجودگی ءمیتگ تباہ کنگ

۲۰ امن خلق

A / i

بیت : یا آئی ، چہ او دواجدا کننا ، تعذیب ، کاروائی برجم کنگ بیت : غالباً حضرت ابراہیم ؑ بہ شفقت نیکی خیال آہت کہ اگن حضرت لوط ؑ چٹائی دیما ، عذاب نازل ہوئے تو عجب نہ انت کہ چہ عذاب ، ہوں لٹاکیں ندر گانی گندگ ، بہ آئی سراوحشت و پریشانی جاری بہ بیت ، فرشتگان ؑ ماں وتی جواب ؑ چھ استثناء نہ کمرنگت چہ اشی ؑ ماں آئی دل ؑ ہمے خبرچست ہوئے کہ لوط ؑ موجودگی ، اے کاروائی ، سراعمل بیت ، واللہ اعلم و یعنی فرشتگان ؑ واجہ تسلّا دات کہ ماود ؑ نندوکان درستان زاین و ماں آیاں ہر کس خدا ، مجرم انت تہنا لوط نہ بلکیں آئی لوگ ، مردمان ہم چھ تاوان نہ رسیت کلاں ؑ عذاب ساعت ؑ یک گور ؑ کنگ بیت ایوک ؑ آئی یک جنیں آدمے ہمود باقی مانیت چیا کہ بہ آئی سرا ہم عذاب آئیگی انت ۔

ذُرْعًا وَقَالُوا لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنْجُوكَ وَ
 بُوت و گوشت آیان مژس و نه غم بکن ماتر استگار کنوکیں
 أَهْلَكَ إِلَّا أَمْرًا تَكُ كَانَتْ مِنَ الْغَيْرِينَ ۝ إِنَّا مُنْزِلُونَ
 تخی عیال مگر تخی لوگی کہ بیت چہ پشت کیوکان بیشک ما ایر آروکیں
 عَلَى أَهْلِ هَذِهِ الْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ السَّمَاءِ بِمَا كَانُوا
 اے میتگ و مردمانی سرا آفتے چہ آسمان و بر اے سبب کہ آیایں
 يَفْسُقُونَ ۝ وَلَقَدْ تَرَكْنَا مِنْهَا آيَةً بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ
 بدکارانت و ڈپشت گیتک ماچہ آمیتگ و نشانی سرفظاہریں بہ قوم و
 يَعْقِلُونَ ۝ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ يٰقَوْمِ
 عاقلین وک و دیم دات مامدین و نیمگ و آیانی برات شعیب و گڈا گوشتی آئے منی قوم
 اعْبُدُوا اللَّهَ وَارْجُوا الْيَوْمَ الْآخِرَ وَلَا تَعْبَثُوا فِي
 خدائے عبادت و بکنرت و اُمتیت و بدارات گڈی روج وک و تر و گرد مکنرت ماں
 الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ۝ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
 ملک و فساد کنان وک گڈا آیایں شعیب و روج بندکت و گڈا گنت آیایں و زمین چنڈے و
 فَاصْبَحُوا فِي دَارِهِمْ جَثَمِينَ ۝ وَعَادًا وَثَمُودًا
 گڈا اصحبش گنت ماں و قی لوکان دیم بہ جیر و ہلاک کت عاد و ثمود و
 قَدْ تَبَيَّنَ لَكُم مِّنْ مَّسْكِنِهِمْ وَزَيْنَ لَهُمُ الشَّيْطَانُ
 تحقیق بہ تو اشانی حال ظاہر بوتگ چہ آیانی لوکان و ڈو و لدر کنگ بہ آیایں شیطان و
 اَعْمَاءُ لَهُمْ فَصَدَّ هُمُ عَنِ السَّبِيلِ وَكَانُوا مُسْتَبْصِرِينَ ۝
 آیانی کاران و گڈا دور داشتی آیایں و چہ راہ و آیایں بینا انت وک
 وَقَارُونَ وَفِرْعَوْنُ وَهَامَانَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مُّوسَىٰ
 و ہلاک کت ماقارون و فرعون و ہامان و و تحقیق آورت موسیٰ و ظاہریر

منزل ۵

وہ فرشتہ سکت حسین و جمیل ماں نوک درنایانی
 صورت و اودا امر بوتنت حضرت لوط و اول سر و
 اے جاہ نیارتنت زیات تنگدل و ناراحت بوت کہ
 نوں اے مہمانانی عزت و چہ قوم و دست و چونکائی
 من سلامت داشت کت کنان۔ اگن اشان و بروی
 جاگہ و مداران گڈا اے اخلاق و مڑاہ داری و
 مہمان داری و برخلاف انت و اگن دارانش تو
 چرے بدکاریں قوم و آبر و چونکائی سلامت مانیت
 وک یعنی چہ و قی قوم و ناشری و مترس اشانی دست و
 حج بیت نہ کنت و بہ منگی حج غم ہم مکن مامردم
 نہیں مافرشتگیں ما اہتگیں کہ ترا تخی اہل خانہ و قی
 ایڈر کہ پروکاران و سلامت داران و باقی منتگیں
 قوم و کار و گسار بکنیں۔ اے قصہ جد و پیش باز
 جاگہاں بیان بوتگ وک یعنی چپت کہ تگیں آیانی
 میتگانی نشانان مکہ و مردم ملک شام و سفر و
 دیست کنت وک یعنی چہ آخرت و نیمگ و غافل
 مہبت۔ تہنا یکیں خدائے عبادت و بکنرت۔
 وک چہ فساد کنگ و شاید مراد انت ماں گرد و
 دغا بازی کنگ، سودورگ چوشکہ آیانی ہیل و
 عادت ات و بیت کنت رہرنی ہم اشانی پیشگ
 بہ بیت و قیل غیب ذلک وک یعنی آیانی
 میتگانی ڈمب شماگوں و قی چماں دیستگنت۔
 جرایان عبرت حاصل بکنرت وک یعنی ماں
 دنیا داری و چالاک آنت و بروی خیال و
 عقل مندانت بلے چہ شیطان و زود و یک و تارا
 رکینت اش نہ کت۔

فل یعنی سرظاہرین نشانیاں گندگ و باوجود حق و مقابل و ایردستی قبول اس نکت و یعنی چرایان ہریکے و بہ آیانی جرم و رد و سزا دیگ بوت و ابے لوط و قوم انت و لہتین و عادی و ہم مریشی و داخل کنگ و اے نمود انت و اهل مدین ہم و یعنی قارون و چوشکہ ماں سورہ قصص و بیان بوت و اے فرعون و ہامان بوت و لہتین و نوح و قوم ہم مریشی و داخل کنگ و یعنی اللہ تعالیٰ و شان چوش نہ انت کہ کجام نا انصافی یا کارے و بے و ہدے بکنت آتی بارگاہ چہ نقص و عیب و بکلی پاک و منترہ انت او داظم و شینگ ہم روانہ انت البت بندہ بہ وقی جانانی سراوت ظلم کنت یعنی ہنچیں کاران گلائیش بنت کہ آیانی نتیجہ پہ اشانی حق و لا محالہ خراب بیت و

العنکبوت ۲۹

۲۱۶

امن خلق ۲۰

بِالْبَيِّنَاتِ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْأَرْضِ وَمَا كَانُوا سَابِقِينَ ۝
نشانیاں گندگ مزنی کرش ماں روئے زمین و نہ بوتنت پیش دست کنوکان و
فَكَلَّا أَخَذْنَا بِذُنُوبِهِ فَمِنْهُمْ مَنْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِ حَاصِبًا ۝
گندگ ہریکے و رگرفارکتیں مابسیب آیانی گندگ و چرایان لہتین و سرادیم دات ماڈوکانی گوات و
وَمِنْهُمْ مَنْ أَخَذَتْهُ الصَّيْحَةُ وَمِنْهُمْ مَنْ خَسَفْنَا بِهِ ۝
و لہتین و گیت جیہال و و لہتین و ما ایر بکنت ماں
الْأَرْضِ وَمِنْهُمْ مَنْ أَغْرَقْنَا وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُظْلِمَهُمْ ۝
زمین و و لہتین و ما غرق کت و و ہجر خدایا آیانی سراظم نہ کت
وَلَكِنْ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝
ولیکن آیانی و وقی جانانی سراظم کت و مثال ہما کسانیکہ گیت اش
دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءُ كَمَثَلِ الْعُنْكَبُوتِ اتَّخَذَتْ بِئْتًا وَإِنَّ ۝
ابیدہ اللہ دوست چوشکہ موکوہ مثال انت کہ آتی و او کت یک لوگے و بیشک
أَوْ هُنَّ الْبُيُوتُ لَبَيْتِ الْعُنْكَبُوتِ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝
چہ نزور ترین لوگان موکوہ لوگ انت اگر آیانی بزاہتیں و
إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ ط وَهُوَ ۝
بیشک خدا زانت ہر کس کہ آتوار پر جنت ابیدہ آتی و ہرچی بہ بیت و و آ
الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝
زبردست حکمتانی خداوندانت و و اے مثالان و ما بیان کنیں پنے مردمان
وَمَا يَعْقِلُهَا إِلَّا الْعَالِمُونَ ۝
و نہ فہمت اشان مگردانا و خدا پیدا کت آسمانان و
وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِلْمُؤْمِنِينَ ۝
و زمین و گوں حقین رہ بندہ و بیشک ماں اشی و نشان انت پہ مومنان و

منزل ۵

یا کارے و بے و ہدے بکنت آتی بارگاہ چہ نقص و عیب و بکلی پاک و منترہ انت او داظم و شینگ ہم روانہ انت البت بندہ بہ وقی جانانی سراوت ظلم کنت یعنی ہنچیں کاران گلائیش بنت کہ آیانی نتیجہ پہ اشانی حق و لا محالہ خراب بیت و
و یعنی لوگ ہمشکا انت کہ چرائی و ہجر جانے و مال و حفاظت بہ بیت نہ کہ موکوہ لوگ کہ چہ دامن و چند گ و پیرشیت ہما مثال ہما کس یگنت کہ اللہ تعالیٰ و ابید کسے و وقی رستگار کنوک یا محافظ قرار بدنت چہ خداوندی مشیت و بغیر ہج کس رستگار بوت نہ کنت و یعنی ممکن ات کہ اشکنوک تعجب بکنت کہ درستان و یکتیں رو اپوست جنگ بوت کسے و راستی نہ کت لہتیں مردم بت و بندگی و کنت لہتیں آس و آپ و لہتیں و لیانی لہتیں نبیانی یا فرشتگانے ہمشکا اللہ پاک و فرمان کت کہ اللہ و کل معلوم انت اگن چریشان یکے و ہم مستقل قدرت و اختیار بداشتیں تو اللہ تعالیٰ و بہ یک جنبش قلم درستانی نفی نہ کنگ ات و یعنی اللہ تعالیٰ کسی ہمرہی و حاجت نہ داریت آوت زبردست و زوراک انت و نہ ہم آرا مشورہ پکار انت چیا کہ آوت مطلقا حکمت و خدا بند انت و لکے و مشرکان گوشگ انت کہ اللہ تعالیٰ و موکوہ و بیشک و غیرہ ادنایں چیزانی مثالان پر جا بیان کنت کہ اشان آتی عظمت و برخلاف انت آتی پستہ دات کہ مثالان بہ وقی جاگہ و حساب و مزن زیات موزون انت و بہ مثال دانگین و حق و چہاں بنت مگر زانوگمہ ایوک و چہ چوشیں مثالان راستگانی سر پر بیت کنت جاہلیں بے وقوف چہ زانت کنت مثال و چہاں و گوں مثال دیوک و حیثیت و چارگ مہیت بلیں ہر چیز و مثال دیگ بوتگ ہما ہیثیت و چارگ بہ بیت اگن آ حقیر و کمزور انت تو تمیل ہم ہنچیں حقیر و کمزوریں چیزانی دیگ بیت گوں مثال دیوک و عظمت و اے خبر چہ تعلق داریت و یعنی گوں مزن حکمت و

جوڑ کت مفت و پیدانہ کت و یعنی آسمان و زمین و ہدے آتی و تہنا پیدا کرنت تو ماں حور دیں کارانی جوڑ کنگ و رد آتیا شریک یا مددگارے و حاجت چونگانی بیت کنت اگن آتیا حاجت بہوتیں تو ماں مزنیں کارانی و ہدے بہوتیں ۔

ف یعنی قرآن پاک و تلاوت و نثار و لگویش بکن تا نکلہ دل مضبوط و محکم بہ بیت و تلاوت و اجر و ثواب جدا حاصل بہ بیت آئی معرفت و حقیقتانی بدرائی زیات
یہ زیات معلوم بہ بیت اید کہ مردمان ہم اشکنان و جراتی و عظم و برکتان و علم و سیت گروک بہ بنت و ہر کسے کہ نہ منیت بر آئی سرا خدا و حجت تمام
بہ بیت و دعوت و تبلیغ و فرض گوں جوانی و وقتی آخرت بر سیت و نماز و چہ بدیاں دور جنگ و معنی دو بیت کنت یکے چہ تسبب بزاں سبب بوگ و
رہبند و یعنی اللہ تعالیٰ و ماں نماز و اے تاثیر و خاصیت ایر کنگ کہ آنمازی و چہ گناہان و بدیں کاران مہن بکنت چو شکہ کجام یک در مانے و کار مرزی
تپ و غیرہ مرض ہلاک بیت۔ مرے صورت و یاد دارگ لوٹیت کہ یہ در مان اے ضروری نہ انت کہ چہ آئی یکیں خوراک و مرض ہلاک بہ بیت لھتیں در مان
ماں خاصیں مقدار و داں مدتے و گوں التزام و

ورگ بہ بیت کڈ آئیانی اثر ظاہر بیت بلے شرط
ہمیش انت کہ مریض چو شیں چیزے کار مرز مکنت
کہ آئی در مان و خاصیت و بے کار بکنت پیشکا
نماز ہن بلا شبہ مزن اثر دارو کیں در مانے و
مثال و انت کہ آرو حافی رمضان و دور دارگ و
ردا اکیر و حکم داریت البت اے خبر ضروری
انت کہ ماں راستیں مقدار و گوں احتیاط و
خیال داری و بہ روحانی طبیبانی سر و سوچ و روء
ادا کنگ بہ بیت و داں یک خاصیں مدتے و اے
رہبند و محکم بدایت جراتی و بعد مریض و ست
ماریت کہ نماز چو نکائی آئی کوہیں نادراہیاں و
دران کشیں علت و دور کنت دومی معنی اے ہم
بیت کنت کہ نماز و چہ بدیاں دور دارگ بہ اقتضای
رہبند و بہ بیت یعنی نماز و ہر یک کارے و آئی
ہر یک ذکرے و انگ و ظاہر کنوک بہ بیت کہ ہر ج
انسانے ہنوں ہنوں ماں خدا و بارگاہ و وقے
بندگی فرمانبرداری، بڑگی و عاجزی و حق تعالیٰ و
ربو الوہیت و حکومت و شہنشاہی و اقرار و
کنان اہتگ چہ مسجد و در بان ہن بد عہدی و
ناشری مکنت و چہ آشنہ شاہ مطلق و حکمان
دیم و تاب مدنت چو ش بگویش کہ نماز و ہر یک
ادائے نمازی و بیچ وقت و حکم دنت کہ او
بندگی و غلامی و دعویٰ و کنوک حقیقتہ تو چو
غلام و نوکران زندہ و بگو ازین دگوں زبان و
حال تقاضا کنت کہ چہ بے حیائی، شرارت و ناشری و
کاران دست و بکش! نوں گے دست بکشیت
یا مکشیت مگر نماز بلا شبہ اثر مہن کنت و چہ
سلیں کاران اثر دور داریت چو شکہ اللہ تعالیٰ
وت مہن کنت و دور داریت کما قال تعالیٰ
” اِنَّ اللّٰهَ يَامُرُ بِالْعَدْلِ وَالْاِحْسَانِ وَ
اِيتَاءِ ذِي الْقُرْبٰی وَيَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَآءِ
وَالْمُنْكَرِ “ (نحلہ رکوع ۱۳) گڈا ہر ج بد بختے چہ
اللہ پاک و مہن کنگ و دور دارگ و باوجود چہ
بدی و دست نہ کشیت نماز و دور دارگ و سرا
آئی دست و نہ کشگ حیران کنوکیں گئے نہ انت

العنکبوت ۲۹

۶۱۷

اتل ما اوحی ۲۱

اَتْلُ مَا اُوْحِيَ اِلَيْكَ مِنَ الْكِتٰبِ وَاَقِمِ الصَّلٰوةَ ط اِنَّ

بوان (اے محمد) چیریکہ وحی کنگ بوت تھی کنگ چہ کتاب و قائم ہر نماز و بیشک

الصَّلٰوةَ تَنْهٰی عَنِ الْفَحْشَآءِ وَالْمُنْكَرِ ط وَلٰذِكُرُ اللّٰهَ اَكْبَرُ

نماز منع کنت چہ بے حیائی و بدیں کاران و البت اللہ یا وجہ درستان مستر انت

وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ۝۲۹ وَلَا تَجَادِلُوْا اَهْلَ الْكِتٰبِ اِلَّا بِالَّتِي

و خدا زانت ہر چہ شما کن ات وک و جیرہ ممکن ات گوں کتابیاں مگر یہ دستورے

هِيَ اَحْسَنُ اِلَّا الَّذِيْنَ ظَلَمُوْا مِنْهُمْ وَقُولُوْا اٰمَنَّا بِالَّذِيْ

کہ شر تر انت ابید چہ ہما کسان کہ شے سرا بے انصاف انت و چو ش بگویش ات کہ ماٹیں چیریکہ

اُنْزِلَ اِلَيْنَا وَاُنْزِلَ اِلَيْكُمْ وَالْهُنَا وَالْهَكُمْ وَاَحَدٌ وَّ نَحْنُ لَهٗ

مے سرانازل کنگ بوت و چیریکہ شے سرانازل کنگ بوت و شے معبود یکین انت و ماہمانی حکمان

مُسْلِمُوْنَ ۝۳۰ وَكَذٰلِكَ اَنْزَلْنَا اِلَيْكَ الْكِتٰبَ ط فَالَّذِيْنَ اٰتٰیهِمْ

قبول داریں و ڈھمے ڈول ماکتاب تھی سرادیم دات و گڈا ہر کس و ماکتاب دات

اَلْكِتٰبَ يُؤْمِنُوْنَ بِهٖ وَمِنْ هٰؤُلَاءِ مَنْ يُؤْمِنُ بِهٖ وَمِنْهُمْ

آئی و را متوک انت و چہ مگر مردمان بہتیں ایشر متوک انت و انکار نہ کنت

بٰیئِنَا اِلَّا الْكٰفِرُوْنَ ۝۳۱ وَمَا كُنْتَ تَتْلُوْا مِنْ قَبْلِهٖ مِنْ كِتٰبٍ

مے آیتان مگر نافرمان وک و نہ ونگ تو پیش چہ قرآن و نزول و ہج کتابے

وَلَا تَخْطُءُ بِمِیْنِكَ اِذَا اَلَرْتَابَ الْمُبْطِلُوْنَ ۝۳۲ بَلْ هُوَ اٰیٰتُ

و نہ نشہ کنت آڑا بہ وقتی راستیں دست و آوہی البت شک بوت انت اے دروغ بند بلکین اے قرآن و آیات

بَیِّنٰتٍ فِیْ صُدُوْرِ الَّذِيْنَ اُوْتُوْا الْعِلْمَ ط وَمَا يَجْحَدُ بِآیٰتِنَا اِلَّا

انت صافیں ماں ہما کسانی سینگان کہ آیان علم دیک بوتگ وک و نہ کنت انکار بہ مے آیتان مگر

الظٰلِمُوْنَ ۝۳۳ وَقَالُوْا لَوْلَا اُنْزِلَ عَلَیْهِ اٰیٰتٌ مِّنْ رَّبِّهٖ ط قُلْ اِنَّمَا

لانا صاف وک و گوشتیں پر چانازل نہ بوت بہ آئی و سرا چیرے نشانی چائی و پروردگار کنگ و تو بگویش

مزل ۵

البت اے زانگ بہ بیت کہ ہر یک نماز و دور دارگ و مہن کنگ داں ہما درجہ و اثر داروک بیت داں حدیکہ ماں آئی ادا کنگ و خدا و یاد و عظمت و
سستی مہیت چیا کہ نماز تہنا چند بر و پاد آیک و بندگ و نام نہ انت چہ درستان مسترین چیزان نماز و خدا و یاد انت نمازی صلوة و گرنان و ادا
کنگ و وہد و قرآن و قرأت یا ماں دعا و تسبیح و وانگ و جاوہر ہر قدر حق تعالیٰ و عظمت و مزنی و دیا کاریت و زبان و دل و یک قرار و
داریت ہما قدر و آئی دل نماز و مہن کنگ و نور و اشکنت و ہما قدر و آئی نماز چہ گندگیں کاران رستگار کنگ و رد اثر کنوک ثابت بیت و
اگن نہ ہر ج نمازے کہ گوں غافلین دل و وانگ بہ بیت آنماز منافق و نماز و بیما بیت کہ آئی بابت و ماں حدیث و اہتگ ” لَا یَذْكُرُ اللّٰهُ فِیْهَا
اِلَّا قَلْبًا “ ” ہے نماز و بار و “ ” لَمْ یَزِدْ بِهَا مِنْ اللّٰهِ اِلَّا بَعْدًا “ و وعید اہتگ و یعنی نماز چہ سلیں کاران پرچا مہن مکنت و ہر یکہ

..... اللہ تعالیٰ یاد کنگ و شری ترین صورت ایت کما قال تعالیٰ اَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (طہ رکوع ۱) واللہ یاد سک مزین چیز ایت اے ہما چیز ایت کہ آیتا نماز و جہاد وغیرہ تمام عبادتانی روح گوشگ بیت، اے مہیت تو عبادت یک جسدے کہ روحی مان نیست ویک لفظے کہ سچ معنائے ندر ایت حضرت ابوودار و غیرہ و حدیثانی وانگ و پد عالمان ہے فیصلہ دانگ کہ چہ ذکر اللہ مسترین عبادت سچ نیست انت، اصلی فضیلت ہمیشہ حاصل انت۔ چونانی و ہدار کی و وقتی طور و کجام یک عملے چہ ذکر اللہ پیش دستی (سبقت) حاصل بکنت آد کہ خبر ایت لیکن فکر جنگ بہ بیت تو متنگ کپیت کہ مرے عمل و ہم فضیلت ہے ذکر اللہ برکت و اہتگ بہر جا و رے ذکر اللہ چہ تمام میں غلمان افضل انت و وہدیکہ آماں نماز و ضمن و بہر بیت تو ہنگت افضل تر شمار بیت، ہمشکا بہ بندہ لازم انت کہ کجام ہم وقت و چہ خدا و ذکر و غافل مہیت خصوصاً ہما و ہدے کہ کجام سلیں کار و طرف و میل ہد ایت ہما دمان و خدا تعالیٰ و عظمت و جلال و یاد کنگان و چرائی و دست و بکشیت مان قرآن و حدیث و انت کہ بندہ و ہدے اللہ تعالیٰ و یاد کنت اللہ تعالیٰ آرا یاد کنت۔ لہتیں چہ سلف و آیت و مطلب ہے گیتگ اش کہ مان نماز و بندہ اینگو خدا و یاد کنت ہمشکا نماز مزین چیرے حساب بوت لیکن مان اشی و جواب و چہ آنگو اللہ تعالیٰ و قی بندہ و یاد کنت اے چہ درستان مسترین چیز ایت کہ اشی و قدر سک زیات کنگ لوٹیت و اے شرف و کرامت و ماران و ہنگت زیات تر بہ ذکر اللہ و ینگ و ہد و ناک بوگ لوٹیت۔ یک شخصے و گوں و اہم پیغمبر و عرض کت کہ اسلام و احکام چونانی و باز انت منار تو یک چیزے کہ کلاں جمع کنوک بہر بیت سوچ بدے۔ و اہم و فرمائیت "لَا يَذَّالُ لِسَانَكَ رَطْبًا مِنْ ذِكْرِ اللَّهِ" (تہ زبان مدام گوں اللہ و ذکر و تر بمانیت)۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہر قدر مان نماز و دیر کنت ہما قدر آفا الم و چہ گناہان رستگار بیت امیت انت کہ دیم تر و ہم بہر بیت و اللہ و یاد و بریش و زیات اثر انت یعنی چہ گناہان بہر بہریت و اعلائیں درجہانی سرا سر بہر بیت (موضح) اے "لَذِكْرُ اللَّهِ أَكْبَرُ" و یک و دگہ خوبیں تفسیرے بوت وکی یعنی ہر انسانے ہر قدر خدا و ند کریم و یاد کنت یا یاد نہ کنت خدا تعالیٰ کل معلوم دارنت ہمشکا چہ ذکر و غافل گوں ہر یکے و آتی معاملہ یا حساب و اد جہا گناہ بیت و یعنی مشرکانی دین بنیاد و روانت و اہل کتاب و دین و اصل و برحق ات تو گوں اشان آیانی پیما چیرہ کن کہ اشانی خبر و چہ ہندال و گوبجے بلکیں گوں نرمی، دوز و اہی و صبر و تحمل و و اجمی گپت سر پد کن البت چہر ایاں ہر کسے صافیں نا انصافی کنت و ضد و ظاہر بکنت گوں آتی مناسبتیں ترندی و گوں کار گرگ بہر بیت و دیم تر بہ و ہد و سر و چوشیں مردمان و سزا دیک بہر بیت (تنبیہ) پیسر قرآن و تلاوت و حکم ات زیات گمان ہمیشہ انت کہ چرائی اشکنگ و منکرانی بخت جاہ بخت، تو سوچ دات کہ بحث و وقت و دوی فرقی و علمی و دینی حیثیت و خیال و ہم ہد ارات مان مناظرہ و دوران و چہ جوش و سوب و چہ جہد و سرگوزات ہر جا گاہے راستیں گپے کنگ بہر بیت آیتا قبول دار ہے ارات و یعنی متے ایمان ہچوش بہ قرآن و سر انت ما اے ہم ایمان داریں کہ اللہ بہر شے ہدایت و حضرت موسیٰ و مسیح علیہما الصلوٰۃ والسلام و ایدر گہ بنیانی سرا ہر چ کتابے کہ نازل کر تگ ات بیشک آبر حق انت آیانی یک حرفے رونہ ات (اگر چہ آسمانی کتاب مان و قی اصلی صورت و جاوے باقی پشت نہ کپتگنت) وکی یعنی اصلی معبود منیگ و شمیگ یک ایت۔ فرق ہنکر انت کہ ماہنا بہ ہما فی حکم و سرار و کیں، شما چہر اہبند و کنزان و ایدر گران، ہن خدائی حقوق و اختیار دانگنت مثلاً حضرت مسیح یا حضرت عزیر علیہما السلام و یا اجار ورجان و و ہم ما آتی کلیں حکمان و قبول دار بوتیں، درستیں پیغمبرانی تصدیقیں کت، درستیں کتاب برحقین زانت انت آتی گڈی حکم و دیم و قی سریں جہل کت۔ شما لہتے من ات و لہتے من ات و چہ آخری پیغمبر و صداقت و متنگ و پیک و منکر بوت۔ و یعنی مان اے کتاب و آخر چہ شے کتابان کجام خبر کم تر انت کہ بہر آتی قبول کنگ و شے دل جنت چوشک پیشی بنیانی سرا کتاب و صحیفہ یکے و دوی رندا ایرکیان بوگنت گڈی بنی و سرا اے بے درویریں کتاب نازل بوت بہر آتی متنگ و آخر شما پر جا انکار کنگ ارات و یعنی چہ اہل کتابان ہما کسان و کہ و قی کتاب برحقیش زانت آ اے کتاب و ہن منت و انصافاً آیان و متنگ لوٹیت چہ ناچہ چہر ایاں ہر کسے انصاف پسند انت آیان اشی صداقت و گوں دل و قبول دار انت و نہ ایوک و اہل کتاب بلکیں لہتیں عرب ہن کہ آیان پیشی کتابانی بابت و سچ زانت برے قرآن و سرا و قی ایمان و ظاہر کنگان انت۔ و حقیقت و قرآن کریم صداقت و دیلان ہنکر صاف و روشن انت کہ ابید چہ مزین حق و پیر دیوکیں نا فرمان و دگہ سچ کس چہ آتی قبول کنگ انکار کت نہ کنت و چہ قرآن و نزول پیش چہل سال و اہم و زندمان و گوں ہے مکہ و مردمان گوشت اشان شرزانت کہ مان اے مدت و نہ و اہم کجام یک استاذے و گور و نشت و نہ یک کتابے و درس گیت و نہ کدی و اہم و قلم مان دست و کت چوش ہوتیں تو گڈا اے باطل و دمب و کپوکان و شہ کنگ و موہ رستگت کہ شاید و اہم و پیشی کتابانی وانگ و چہ اے گپان و قلم بند کہ گنت ہمایان و نون کم کم و مان و قی لفظان ترینان و مارا اشکنائیں ایت اگر چہ آساعت و چوش گوشگ ہم رد بوگنت چہا کہ کجام یک و اندھیں انسان بلکیں دنیا و کل و اندھیں مردم ہمشور ہوان و کل مخلوقات و طاقت و گوں و شامل کنگان و ہن چوشیں بے مقییں کتاب تیار کنگ نتونتش پدا ہم دروغ بندان و خبر ریس دیگ و یک موہے دست و کپتگ لیکن و ہدے و اہم و آتی بوگ و ہر کس قبول دارنت تو چوشیں ادنائیں شہ و ہندال ہم و لگوچ بوت و چونانی و ہٹ کنوکیں مردمان چوش ہم گوشگ ات "اَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ اَلْكَتَبُهَا فَهِيَ تَمْثَلُ عَلَيْهِمْ بَكْرَةً وَ اَصِيلًا" (فرقان رکوع ۱) وک یعنی و اہم پیغمبر و چہ سچ کس و درس نہ گیت بلکیں اے و حی کہ برائی سرا نازل بوت بہ مردانگی و ابید چہ نبیگ و سینہ بہ سینہ جاری بیت گوں اللہ فضل و کرم و علماء و حفاظ و قاریانی سینگ اشی و لفظان و معنایانی حفاظت کنوک بیت ایدر گہ آسمانی کتاب سر زبان یاد کنگ نہوگنت اے کتاب چہ حفظ و برکت و باقی انت۔ نبیگ اے رواجیاتیں کاروائی انت (موضح گوں کیں گیشی) وک یعنی نا انصافی و علاج چہ بوت کنت یک مردے مان دل و ہے فیصلہ بکنت کہ من کدی ہم راستیں گپ قبول دار نہ بان گڑا آروشن و چہ روشن ترین چیز و ہم انکار کنت۔

وَلَا يَعْزُبُ عَنْهُمْ نَحْنُ وَمَا آتَاكَ بِشَيْءٍ مِّنَ الْأَنْبِيَاءِ إِلَّا يُؤْتِيهِمْ حُكْمًا وَيُعَذِّبُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْفُرُونَ ۝۵۰
 اَلَيْسَ اِنَّتَ كَہ چہ گندگیں کارائی انجام ء شمارا آگاہ بکنان باقی حق تعالی اختیار داروک انت کہ یہ منی تصدیق ء ہر نشانے بلوٹیت پیش اسے خبر ء اختیار داروک انت اَلْیٰسَ اِنْتِ یعنی آیا اسے نشانے بس نہ انت ہرچ کتابے کہ شب و روج و انان ء آیان ء اشکنا ٹینگ بیت چرائی ء مستری نشان دگہ چے بیت کنت مکیں وت بچار کہ اسے کتاب ء متوکان چونکائی فہم وزانگ ء خدا بند بوان انت وجہ اللہ ء رحمتان وتی نصیب ء حاصل کنکا انت -
 وَلَیْسَ اِنْتِ خُدا ء زمین ء سرا وائی آسمان ء چیر ء من سرظاہر ء پیغمبری ء دعویٰ کنکایان کہ ایشرا آشکنت و گندیت پداروج پہ روج منار و منی ہر اہان

بہ خاصیں داب ء گیش کنان انت اسے چیز برابر منی دعویٰ ء فعلاً تصدیق کنت بہ منی زبان ء سرا وچہ منی درستان قدرت ء ہان نشان ظاہر کنگ بوان انت کہ چہ آئی مثال ء پیش کنگ ء تمام جن وانس عاجز انت زانا بہ منی صداقت ء اللہ اسے گواہی بس نہ انت وک انسان ء مستری بدبختی و تادان ایش انت کہ دروغیں خبر ء توری سرظاہر ء ہر قدر رد بہ بیت آئی فوراً قبول بکنت وچہ راستیں خبر ء اگن چہ من روشن بہ بیت انکار بکنت وک یعنی اگن مابہ حق ء سرانیں تو گڈا مان دینا ء پرچائے سرا عذاب نہ بیت وک یعنی ہر چیز بہ وتی مقررین و ہدء کیت وظاہر بیت، سرسرخجن انت آعذاب ہم الم ء کیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اسے امت ء عذاب ہمیشہ انت کہ چہ مسلمانانی دست ء کشک بہ بنت یا اگر فکار کنگ بہ بنت ہشکا مکہ ء فتح ء و ہدء مکہ ء مردم بے خبر انت کہ واجبہ ہی ء لشکر سرء بان ء اہیت واوشتات۔
 وک ادا چہ عذاب ء شاید آخرت ء عذاب مراد بہ بیت چوشکہ جواب وت ظاہر کنت وک یعنی اشان آخرت ء عذاب ء نزول ء لوٹنت مان آ عذاب ء آگر فتنار انت اسے کفر و بدیں کار و دوزخ نہ انت تو گڈا چے انت کہ چہ ہر نیگ ء اشان ء پتا کش چہ موت ء رند حقیقت وت دیماکیت کہ دوزخ چون سوچیت و ہدیکہ ہے اعمال جہنم ء آس مار و زوم جوڑ بوان ء اشان ء بہ وتی گیر ء کارنت وک اسے گفتار اللہ تعالیٰ ء و تیکنت یا ہما عذاب وت گوشت چوشکہ زکوٰۃ زدلوک ء بار و ء مان حدیث ء کیت کہ آئی مال سیاہ مار بوان ء مان انسان ء گٹ ء لوپ بیت جاک جنان ء کشیت کہ من تنی وتی مالون تنی خزانیوں وک یعنی اسے مکہ ء کافر ترادل سیاہ کنت تو خدا ء زمین تنگ نہ انت دگہ جاہے سرگردان ء خدا ء عبادت ء کلایش بے انت وک حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہدے کافران مکہ ء زیات زور اکی کنت تو گڈا مسلمانان ء ہجرت ء حکم بوت چنانچہ قد ہشتاد لوگ ء مرد مان حبشہ ء ہجرت کنت۔ ہائی

الْآیَةُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۵۰ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ

نشانیان و خدا اختیار انت، و من ایوک ء ترسیونکان ظاہرین و آیا بس نہ انت آیان ء

أَنَّا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً

چیز کہ مانازل کنگ تنی سرا کتاب کہ آیان سرا و انگ بیت، بیشک مان آئی ء البت رحمت انت

وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ۝۵۱ قُلْ كَفَىٰ بِاللَّهِ بَيِّنًا وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا

وہنت انت پہ ہما کسان کہ متوک انت وک تو بگوش کہ بس انت اللہ منے و شے درمیان ء گواہ

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِالْبَاطِلِ وَكَفَرُوا

آزانت چیزیکہ مان آسمانان و مان زمین ء انت وک و کسانیکہ متوک انت دروغ ء، و منکر بوتنت

بِاللَّهِ اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۝۵۲ وَكَسَبُوا بِتُكْبُرِهِمْ عَذَابًا لَّهِمْ

خدا ء ہمایت تاوان بار وک و زوت طلب کنوک انت چہ تو عذاب ء وک و اگن مہوتیں تہے

مُسْتَسْتَجِبًا لَهُمُ الْعَذَابُ وَلِيَأْتِيَنَّهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ۝۵۳

مقررین البت بیانکیں عذاب پہ آیان و البت کیت پہ آیان آگتی ء و آیان خبر نہ بیت وک

يَسْتَعْجِلُونَكَ بِالْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَهِيبَةٌ ۝۵۴ بِالْكَافِرِينَ ۝۵۵

زوت طلب کنت چہ تو عذاب ء وک و بے شک جہنم چپ و جاگر و کنوک انت کافران ء وک ہمار وچ ء

يَغْشَاهُمْ الْعَذَابُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَمِنْ تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ

کہ آیان ء مان پوشیت عذاب چہ بُرزا وچہ آیان پادانی چیرا و گوشت خدا

ذُوقُوا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝۵۵ يُعَذِّبُ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي

پیش انت جزاء وتی کنگیں کارائی وک اسے بندگان منی مسلمانیں، بیشک منی زمین

وَأَسْعٰهُ فَاِذَا يَئٰى فَاَعْبُدُوْنَ ۝۵۶ كُلُّ نَفْسٍ ذَٰئِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ

پراہ انت گڈا مخصوصا منی عبادت و بکن انت فلا ہر جاندار مرگ ء چشوک انت پرا

إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ۝۵۷ وَالَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحٰتِ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ

منے نیگ ء گردینگ بیت شہاد و ہما کسان کہ ایمان آرت و خوبیں کارش کنت، البت مان آیان ء جاگر و

فرمان کت کہ چند روج ء زندمانی انت ہر جاگہ ء موہ گندارت ہمو ازند ء بگوا زین انت پرا منے گورا شہا کل جمع کنگ بہ انت مریشی ء مہاجران ء تسلا دیگ بوت تانکہ وطن ء یل دیگ وچہ واجہ نبی ء خدا بؤگ مان اشانی دل ء اگر ان محسوس مہیت چوش بگوش اشان پیش دارگ بوتنت کہ وطن سیاد و وارث ہمراہ و خورد و مزین مروچی نہ تو باندا و یل کنگ کہنت بند خبر اسے وقت ء شہا چہ مکہ ء ہجرت نہ کنت تو یک روچے کیت کہ شہا الم ء چہ دنیا ء ہجرت کن انت مگر آہ شے اختیار ء نہ بیت بندگی ہے چیز ء نام انت کہ چہ وتی ضا و شے ء ہما جزان ء ویل بدنت کہ آیان بہ حقیقی پروردگار ء بندگی ء اڑ و جخال ثابت بنت۔

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

.... عہد فارس و روم و یک تباہ کنوکیں و زوراکیں شکست دات شام، مصر، ایشیائے کوچک و غیرہ کل علاقہاں چہ رومیانی دست و در کپنتت بہر قل روم و قیصر و ایرانی لشکر و ہمنکر لاچار گت کہ آئی و ماں قسطنطنیہ و پناہ گیت و رومیانی دارالسلطنت ہن ماں خطرہ و کپت مزین مزین پادری (عیسائیانی ملاً و عالم) قتل یا قید کنگ بونبت۔ چہ بیت المقدس و عیسائیانی چہ کلاں مستری صلیب ہن ایرانی فاتحین و گون و تابرت۔ قیصر روم و زور پھک پیرشت و پرورش بونبت سز ظاہر و ہچ چو شیں صورتے پشت نہ کپت کہ روم پداچست بہر بیت و چہ فارس و تسلط و آزات بہر بیت اے جاداران و گندان مکہ و مشرکان و مزین بغلک جت و مسلمانان و دسیاہ کنگ بنار گت مزین مزین بٹاک و امیتانی قلات و بندگ و گلایہش بونبت و انکہ ہتیں مشرکان و گون ابوبکر رضی اللہ عنہ و گوشت کہ مروچی مئے ایرانی براتان و شمنے رومی براتان و نیست و نابود گت۔ امیت انت باند اشماہم چہ مئی دست و ہچیم نیست و نابود بیت ہما وقت و قرآن و ظاہری سببانی برخلاف عام جار جت کہ بے شک اے ساعت و رومی چہ فارس و بالکل مغلوب بونبت گت لیکن نہ سالانی مدت و توک و آیان و دوبارہ غالب و منصور بنت ہچ پیشنگونی و سراحضرت ابوبکر صدیق و گون ہتیں مشرکان شرط ہن بست (آوہ و دو طرفہ شرط جنگ حرام نہ بونبت) کہ اگن داں اینکر سال و رومی غالب نہ بونبت تو من ترا یک صد اشتریان و اگن نہ ہمنکر اشترو منادے۔ ماں شروعات و حضرت ابوبکر و چہ وقی خیال و "بضع سنین" و میعاد چیز کے کم ایر گت گت۔ زندر و ہنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان و روم و بضع لغوی معنی یعنی نہ سال و مدت و سرامعاہرہ بونبت چانگو ہر قل قیصر روم و وقی رنگیں اقتدار و دوبارہ حاصل کنگ و فیصلہ گت و قولئی گت کہ اگن اللہ تعالیٰ و منافارس و سرافت نصیب گت تو حصہ و پادان سرگران و ایلیا بیت المقدس و سرباں۔ امر الہی قرآن و پیشنگونی و روم و برابر نہ سال و مدت و تہا یعنی چہ ہجرت و یک سالے بعد) خاص بدر و جنگ و روم و و ہیکہ مسلمانان چہ اللہ و فضل و کرم و مشرکانی سرافت حاصل کنگ و ردا شادھی ظاہر کنگ و اتنت چہ اے حال و اشکنگ و زیات و شنود بونبت کہ رومی اہل کتاب و را خدا تعالیٰ و ایران و مجوسیان سرافت دات و اے ردا مکہ و مشرکان و زیات خجالت و شرمندگی رسات۔ قرآن و اے عظیم الشان و عقل حیران کنوکیں پیشنگونی و صداقت و گندان و باز مردماں اسلام قبول گت و حضرت ابوبکر و چہ مکہ و مشرکان یک صد اشترو وصول گت کہ اشانی بابت و واجہ پیغمبر و صدقہ کنگ و حکم دات۔ فَلِلّٰهِ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ عَلَىٰ نِعْمَائِهِ الظَّاهِرَةِ وَالْاُخْرٰی الْبَاطِنَةِ " یعنی ساری و فارس و غلبہ دیگ، روم و مغلوب کنگ و زندر و احوالان و چچکا کنگ کل بہ اللہ و قبضہ انت ابوک و بہ چو شیں خبر و کجام یک قوے و مقبول و مردود بوگ و فیصلہ بیت نہ کنت و "وَتِلْكَ الْاَيَّامُ مِمَّا دُؤِلُوا فِيهَا يَبْتِغِوْنَ الْمُنَافَاةَ" یعنی یکے تو آرد و و قی فح و شاد کامی و بآئی سرافت و شنودی اے حاصل بونبت کہ رومی اہل کتاب (کہ اشان نسبت گون مسلمانان زیات نزدیک اتنت) و فارس و مجوسیان سرافت حاصل گت قرآن و پیشنگونی و راستی و رادمان دیست و اے ڈول و مکہ و کافران و ذلت و رسوائی نصیب بونبت۔

مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ وَعَدَ اللَّهُ لَا يَخْلِفُ اللَّهُ
ہر کس کہ بگوئیت و ہمانت زبردست مہربان و اے خدا و وعدہ انت، خدا خلاق نہ کنت
وَعْدَهُ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَعْلَمُونَ ظَاهِرًا
وقتی وعدہ، بے زیات تر مردم نہ زانت و زان انت سر ظاہری
مِّنَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ الْآخِرَةِ هُمْ غَفِلُونَ ۝
دنیا و زندہ را و آنچه آخرت و بے خبر انت و
أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا فِي أَنفُسِهِمْ ۚ مَا خَلَقَ اللَّهُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ
آیا آنکہ فکر نہ کنت ماں و دلان، پیدا نہ کنت خدا آسمان و زمین و
وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ النَّاسِ
و چیزیکہ اشانی در میان انت مگر راستی و پند و مقرر و بیشک گیشتر مردم
بِلِقَائِ رَبِّهِمْ لَكُفْرُونَ ۝ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا
بر و قی رب و ملاقات و البتہ منوک نہ انت و آیا تر و گردش نہ کنت آیاں ماں زمین گڑا بگندنت
كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ
چہ بیم بوت عاقبت پیشی مردمانی آذر و مندا انت چہ آیاں
قُوَّةً وَآثَارُوا الْأَرْضَ وَعَمَرُوهَا أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَ
پہ طاقت و سنگارش کنت زمین و آبادش کنت اثر زیات تر چہ آیانی آباد کنتیں زمین و
جَاءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِالْبَيِّنَاتِ ۚ فَمَا كَانَ اللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَكِن
آنکنت آیانی گورہ آیانی رسول گون مجرہ یان و گڑا نہ انت خدا کہ بے آ یا ظلم کنت ولیکن
كَانُوا أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ۝ ثُمَّ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ اسَاءُوا
آیاں گون و قی جنداں ظلم کنت و پدا بوت عاقبت بدی کنو کافے
السُّوْاۤیَ اَنْ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَكَانُوا بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ ۝
بدی بہ سبب ایکہ دروغ بندش کنت خدا آیتان و آیانی و گڑا کیش گیت و

منزل ۵

و یعنی خدا ہر کس و مغلوب کنگ بلوئیت تو کسے زبردستی کنان آ یا مہن کنت نہ کنت و ہر کس و سر مہربانی کنگ بلوئیت آ یا ہما دمان و غالب کنت و یعنی باز
مردم سر پید نہ بنت کہ ماں غالب یا مغلوب کنگ و اللہ تعالیٰ و چہ حکمت پوشیدہ انت و ایکہ ہر وقتیکہ قدرت یک کارے کنگ بواہیت تو کل ظاہری بندان و تاوت
پیشان بنت پیشکا زیات تر ظاہر و چار و کیں مردم ظاہری سو بان و ابید خدا و ذات و سر ابر و سہ نہ کنت و کسے و ہدار کی (عارضی) غلبہ و گندان بے فہمت کہ ہے
اللہ و گورہ مقبول بیت و یعنی اے مردماں دنیاوی زندمانی و ظاہری کشک و راز انت اد و آرام و راحت و رگ و نوشک پوشک و پر دیگ۔ کشک و رنگ

ز جمع کنگ۔ عیش و عشرت و گلائیش بوگ۔ بس
ہمے آیانی علم و تحقیق و گڑی جہلی انت۔ اے خبر
زانت کہ مرے زندہ تل و تو کاں یک دگر زندمانی و
راز پوشیدہ انت کہ گون او و سر بوگ و اے دنیاوی
زندہ نیک و بد و نتیجہ جو آدینک و ہر کسے دیماموجود
بیت۔ الہی نہ انت کہ ہر کس ادا و شحال گذرگ بیت
ادام و شحال بہ بیت۔ آخرت و معاملہ و دوران
ہمدا بکندرات کہ یک شخصے یا یک قومے کدی ماں
دنیا و عروج حاصل کنت لیکن آنی گڑی انجام ابید
چہ ذلت و رسوائی دگر و چہ نہ بیت و ک یعنی عالم و
اینکہ زبردستی نظام اللہ تعالیٰ و بیکار پیدا نہ کنگ
الہ و چریشی و چیزے مقصد حاصل کنگی انت و آ
ماں آخرت و ظاہر بیت البتہ اگن اے رفتار بہ
مرا میگی روان و ودوان بہ بوتیں تو گڑا دگر گئے ات
لیکن ایشی و جا و رانی تبدیلی و سر و چیر و رد و خور و
فکر کنگ و اے خبر الہی انت کہ اشی و تمام یک حد
و گڑی روح ضرور مقرر انت۔ پیشکایک مقرر ہے
و وعدہ و روع اے عالم فنا بیت و دومی عالمے اشی و
بدل و بہ وجود کیت و آ پنخوش خیال دانت
کدی خدا و دیار و کی نہ انت کہ ادا کسے چہ شما
حساب داہے بکنت و یعنی مزین مزین طاقتوریں
قومان (مثلاً عاد و ثمود) کہ آیاں و زمین کشار کنان و
گل و گلزار کنت آنی سینک و دران چمک و معدن
اش در کنت چرے منکر ان اشان زیات تمدن و
بودنا کی کنت، دراج کشیں زندش گوازینت و زمین و
چریشان زیات تر آبادش کنت مروچی آیاں کجا انت
و ہدے اللہ و پیغمبر و سر ظاہری نشان و احکام
آورنت و آیاں و دروغ بندش کنت تو گڑا اشانی
بدی انجام و احوال و اشان معلوم دار نہ انت کہ
چونکائی تباہ و برباد کنگ بوتنت اشانی ویرانیں
ڈمب مروچی ہم بہ تروتاب کنگ و گذرگ بنت زانا
مرے جبران بہ اے فکر ان چہ عبرت و گنجائش
نیست و اللہ تعالیٰ و بارگاہ و ظلم و امکان
نیست انت البتہ اشان درستان و دت و قی
منڈال و تیر جنگا منت و ہما کاران گلائیش انت
کہ آیانی بربادی انت تو چوش بگوش کہ اشان و قی

جانانی سراوت ظلم کنت و ان نہ اللہ تعالیٰ و عدل و رحم و جاور اے ڈول انت کہ رسول دیم دیگ و بغیر ہوشیار کنگ و بغیر کس و ماں عذاب و گرفتار نہ کنت
و آ نتیجہ و ماں دنیا و ظاہر بوتنت پدا ماں آخرت و تکذیب و کلاگ گرگ و ہر ج سزائے ہست انت آجا ایر انت۔ موجودیں قومان و باید انت
کہ گوستگین قومان احوال و عبرت حاصل بکنت چیکہ یک قومے و ہر ج کارے و سزار سیت درستان و ہما سزار الم و رسیت کلائی فنا و ہم چو یکہ
فنا و زانگ بہ بیت و ہمے پیدارستانی سزار ہم چہ پیچہ سزارانگ بہ بیت۔

رحمت یا قدرت و بزرگی و آثار و علامات باز شرط ہر
بنت۔ روج ماں جسم دار و کیں عالم، چہ درستان منزلت
روشنیں کمرہ انت کہ چہ آئی بلا واسطہ یا بالواسطہ فیض
و تاثیر و ماں اسبابانی دنیا، شاید کجام یک مادی
مخلوق مستثنی بہ بیت (چو شکہ ارض البخوم، مصنف،
گوں جو انیں گیش و گیوار، اے چیز ثابت کنگ) ہمے
بنار، سر استارہ پرستان آئی، و فی متریں معبود
قرار داتگت کہ بہ آئی بنمگ، ماں حضرت ابراہیم
علیہ السلام، قول، ”هَذَا رَبِّي هَذَا الْكَبَرُ“،
اشارہ موجود انت۔ آئی بے وسی و بزرگی و آفتاب
پرستانی چہ آئی فیض و زہری (مخومی)، سر بچیں
نزارگ هن ماں ہمے وقتاں درایت صبح و دانکہ
روج طلوع نہ بوتگ و نیم روج و پد و ہدیکہ ماں آئی
عروج و کمی ایک شروع بیت و عصر و وقت و ہدیکہ
ماں آئی حرارت و روشنی، صافیں نزدی پدرا بیت
و چہ غروب و رند و ہدیکہ چہ آئی نورانی شہمانی سر بوتگ
آئی پرستار زہرمانتنت پدا و ہدیکہ عشاء و وقت
آسمان و سہری هن اندیم بوت و روشنی و ادنی ترین
علامات ماں آسمان، هن پشت نہ کیت۔ ماں ہمے
وقت و موحدان، حکم بوت کہ خدائے اکبر و بزرگ
بکننت و ماں نماز و شروعات، ”اللہ اکبر“ گوشان
ہما متریں موحد (ابراہیم خلیل اللہ) و رند گیری
کنان بے ات کہ آئی، ”هَذَا رَبِّي هَذَا الْكَبَرُ“
”اَیْدِ فِرَاعِیْنِیْکَ“ ”اِنِّیْ وَجْهَتُ
وَجْهَیْ لِلَّذِیْ فَطَرَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ
حَیْثَا مَا اَنَا مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ“ (انعام رکوع ۹)
شاید ماں اے آیت، ”وَلِلّٰهِ الْحَمْدُ فِي
السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ“ فرمان کنان، ہمے یاد
دیا ینگ بوتگ کہ تسبیح و تنزیہ و یاد و لائق تہنا
ہما بیت کنت کہ آئی تو سیب و آسمان و زمین و کل
کائنات بہ زبان حال و قال بیان کنکائنات کجام
عاجز و بے وسیں مخلوق اے استحقاق نداریت توری
گندگ و آسک مزین نظر و بنیت دیمترا ہما خدائے
اکبر و اہتیں مزین شانیں جاوران و کاملین و صفائی
بیان انت تانکہ معبودیت و استحقاق ہنگت زیات

السرورم ۳۰

اتل ما اوحی ۲۱

۶۲۴

السرورم ۳۰

خدا نوک پیدا کنت مخلوق و پدلا ترا کنت اکرنت پدا اهما نی و نیگ و شما گردنگ بیئت۔ دُر و چیکہ

بر بابت قیامت دل پر روش بہت گنہ گار و نہ بیت پہ آیاں چہ آبیانی شریکان

سفارش کنوک و نون بنت گون و قی شریکاں انکار کنوک مل۔ و ہمارو چو کہ قیامت بیت

آرد چہ مخلوق بنت لولی لولی فدا کړا ہما کسان کہ ایمانش آرت و کش خوہیں کار

آمان باع و ساهت کنگ بنت و و همالسان که منکر بوتنت و درو و بندس کت

[illegible]

وَالْأَنْبِيَاءُ كَانُوا مِنْ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ يَكْفُرُونَ ١٨

مَدَامُ

وَمَا يَكْفُرُ الْإِنْسَانُ بِمَا كُنَّ آيَاتِهِ

ثُمَّ إِذَا أَنْتُمْ لَمْ تَنْتَشِرُوا ۖ وَمِنْ آيَاتِهِ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ

منزل ۵

۱۵۶

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

ول یعنی اول سرچہ خاک و آدم و پیداکت پداجہ ہائی آئی جفت درکت تا نگر جہائی انس و سکون حاصل بکنت و پیدائشی رہبند و روء بہ ہر دو میں صنفان (مردین و جنین) و میانی و خاصین قسم و محبت و مہر ابرکت تاکہ از دواجی مقصود ہر جم بہ بیت چنانچہ ہر دو میںانی جفتی و انسانی نسل ماں دنیا تالان بوت تھما قال تعالیٰ رَیَّا تَہَا النَّاسُ انْقَوَارَ بَکْمُ الَّذِیْ خَلَقَکُمْ مِّنْ نَّفْسٍ وَ اَحَدٍ فِیْ وَحْدَةٍ مِّنْہَا رَیُّوْہَا وَ بَیِّنَہُمَا رَجَالًا کَاشِفَا وَ نِیْسَاہُ (نساء رکوع ۱) ول کل انسان چہ یک مات و پت و جوڑ کنت اور تواریوان و آباد کنت پدا کل روء زمین و آئی تالان کنت۔ درستانی بولیان و ہن جدا جدا کت یک یک و مردم ماں دومی ملک و روان و چہ زبان و اعتبار بہک اجنبی حساب بوت پدا سید بکن کہ چہ دنیا و شروعات و بگردان مرد و چہ چہ شکر بے شمار مردم پیداکت لکڑ چو شیش دو کس تو پیش داشت کت نہ کنت کہ آیان لب و لہجہ لفظانی ادائیگی یا گفتگو و رہبند یک دول بیت ہنجوش ہر مرد و شکل و صورت و رنگ و غیرہ چہ دومی و جدا انت تواریوان و جہن بہک گستا انت۔ ترا دو کس اے قسمیں نظر نیت کہ ماں آیان آواز رنگ و صورت و چہ نہ چیزے

اختلاف موجود مہبت چہ عالم و اول سر و بگردان روح مرد و چہ برابر نوکیں صورت و گپ و رب و نوکیں نمونہ و میا ظاہر بوزان انت۔ ماں اے خزائن ہر نقصان نیا تھک در حقیقت و اے چہ مزن شانداریں نشان انت حق تعالیٰ و مہرہ داریں قدرت ول حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ انسان و دو جا و رمق سٹ بنت، و اب کیت تو آچو دوک و بے خبریت و روزی و شوہاز و درکت تو آئی کس و ہوشیار نہ کند۔ اصل و شب انت بہ و اب و روح انت نان و شوہاز و پدا ہر دو میں و قتان ہر دو میں کار بنت و ل یعنی خزان و اشکنان و آیان ماں دل و جا کہ دینت۔ کافی تفسیر ابن کثیر حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ و قی و اب و احوال کنگ نہ بیت البت البت ایشرا چہ مردمانی زبان و اشکنت (موضع) و کدوک و شہم و کندان و مردم ترسنت کہ کسے و سر و مکیت یا مور و باران زیات مہبت کہ جرائی جان و مال و تاوان بہ بیت و اتمیت ہن دارنت کہ ہور بگواریت تو دنیا و کار و بار و مہر و منت، مسافر ترے ترے ماں تہار و کی و آئی شہم و پلے غنیمت ازانت کہ داں کے دور و گندیت و ترے ترے ترسان و پریشان بیت ول یعنی چہ ہمیشہ و سر کج بوارت کہ مرگ و پدا شہم پیداکت چون مشکل انت و کساری آسمان و زمین و پیداکت و احوال بیان بوت ادا آیان بقاء و قائم وارگ و بیان کت کہ اے ہن چہ ہائی حکم و قائم انت مجال نیست کہ یکے چہ و قی نقل و مرکز و نگل بوارت یا یکے بہ دومی و چت و کیاں و کائنات و نظام و تباہ و برباد بکنت۔ ول یعنی زمین و آسمان و انکہ ہائی حکم بیت قائم ماننت گدا و ہدیکہ دنیا و مدت ہلاس بیت چہ اللہ تعالیٰ و یکس تواریوان و شہا و رست چہ قبران جہ سیران و بہ مجشر میدان و نیمگ و رھا دگ بنیت و یعنی آسمان و زمین و نندوک کل ہائی مملوک بند و انت و ہائی رعیت انت کئی طاقت انت کہ چہ آئی حکم و سر و تاب بدنت ول یعنی خداوندی قدرت و دیما کل برابر انت لیکن شہ ترانگ و مارگ

حساب چہ اولی بر پیداکت و دومی بر پیداکت آسان تر بہ بیت لے اے مزن حیران کنوکیں گپ ایت کہ اولی پیدائش و ردا آقا در زبان ات و دومی بر پیداکت مشکل بزان ات ول یعنی اعلیٰ و بالا و چہ بالا تر آئی شان انت آسمان و زمین و کجام چہ ماں و قی حسن و خوبی و آئی شان و صفت و دپ ماں دپ بیت نہ کنت مساوی بوگ تو کجا آ و جرائی ہم بالا و اعلیٰ تر انت داں حدیکہ مخلوق آئی جلال و جمال و تعہد کت کنت بلکیں ہرج خوبی تے بہ ہر جا کہ موجود انت آسمانی کمالات و ادنی ترین عکس ایت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ آسمان و فرشتہ نہ درنت و نہ نوشت نہ انسانی حاجت دارنت۔ ابید چہ بندگی و آیان دگ چہ کار دارنت و زمین و مردم ماں کلکس جہان گرفتار انت لیکن اللہ تعالیٰ و صفت نہ گوں آیان دگ و ارت و نہ گوں اشاں۔ آئی ذات پاک انت (موضع) و اے برتر از خیال و قیاس و گمان و ہم و و ہر چہ گفتہ ایم شنیدیم و خواندہ ایم بہ منزل تمام گشت و سپا پاں رسید عمر و ماہم چنان در اول و صف تو مانده ایم۔ و دگر و اچھے و سگ خوب گوشتک و اے ہر دوں از وہم و قال و قیل من و خاک بفرق من و تمثیل من۔

انْفِیْکُمْ اَزْ وَاٰجَا التَّسْکُنُوْا اِلَیْہَا وَ جَعَلَ بَیْنَکُمْ مَّوَدَّةً وَ رَحْمَةً
شہ جندان جفتہ کر قرار حاصل بکن انت شہائی و گور و ایرکتی شہ در میان و دوستی و مہر بانی
اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّتَفَكَّرُوْنَ ۝۲۱ وَمِنْ اٰیٰتِہٖ خَلْقُ السَّمٰوٰتِ
بیشک ماں اشی و نشانی انت بہ ہما کساں کرد لکوش گور کنت و و چہ ہائی نشانیاں انت پیداکت کنگ آسمانی
وَ الْاَرْضِ وَ اَخْتِلَافُ السِّنِّیَّتِکُمْ وَ الْوَاٰنِکُمْ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ
و زمین و و قسما قسمیں شہ زبانی و رنگانی بیشک ماں اشی و باری نشانیاں انت
لِّلْعٰلِیِّیْنَ ۝۲۲ وَمِنْ اٰیٰتِہٖ مِّنَ اَمْکُمْ بِاللَّیْلِ وَ النَّہَارِ وَ اَبْتَغَاؤُکُمْ مِّنْ
بہ زانو گران ول و چہ ہائی نشانیاں انت شہ و بیشک ماں شب و روج و و شوہاز کنگ روزی و چہ
فَضْلِہٖ اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّسْمَعُوْنَ ۝۲۳ وَمِنْ اٰیٰتِہٖ یُرِیْکُمْ
آئی و فضل و ول بیشک ماں اشی البت نشانیاں انت بہ ہما کساں کہ اشکنت و و چہ ہائی نشانیاں انت کہ پیش نایت
الْبَرْقِ خَوْفًا وَ طَمَعًا وَ یُنْزِلُ مِنَ السَّمَآءِ مَآءً فِیْحِیْ بِہِ الْاَرْضَ
شہا و گور و و ترسینگ و پامیت و ایر ریحیت چہ آسمان و آب و پدا زندگ کنت جرائی زمین و
بَعْدَ مَوْتِہَا اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّقَوْمٍ یَّعْقِلُوْنَ ۝۲۴ وَمِنْ اٰیٰتِہٖ اَنْ
زند چہ آئی مرگ و، بہ شک ماں اشی البت نشانیاں انت بہ قومیکہ فہم دارنت و و چہ ہائی نشانیاں انت
تَقُوْمُ السَّمَآءُ وَ الْاَرْضُ بِاَمْرِہٖ ثُمَّ اِذَا دَعَاکُمْ دَعْوَۃٌ مِّنَ الْاَرْضِ
ایکد و شتاگ آسمان و زمین گوں آئی و حکم و، پدا و ہدیکہ تواریوان کنت شہا ایک برے چہ زمین و
اِذَا اَنْتُمْ تَخْرُجُوْنَ ۝۲۵ وَلَہٗ مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ کُلِّ لَہٗ
شہا ہما و ہدی و رکایت و و ہما ٹکنت چیزیکہ ماں آسمانان و زمین و انت کل آئی و
قِنْتُوْنَ ۝۲۶ وَ هُوَ الَّذِیْ یَبْدُو الْخَلْقَ ثُمَّ یُعِیْدُہٗ وَ هُوَ اٰھُوْنَ عَلَیْہِ
فرمان بردارت و، و آہما انت کہ اول سر و پیداکت مخلوق و پدا دوبارہ اوی کنت فلا و از ان ترانت و آئی
وَلَہٗ الْمَثَلُ الْاَعْلٰی فِی السَّمٰوٰتِ وَ الْاَرْضِ وَ هُوَ الْعَزِیْزُ الْحَکِیْمُ ۝۲۷
و ہائی و شان چہ درستان بالا انت ماں آسمانان و زمین و و ہما انت زبردست دانا ول

فل یعنی شرک و خرابی و ناشی و سرید کنگ و روا اللہ تعالیٰ و ت چہ وقی احوال ان یک مثالے پیش داران و بیان فرمائیت آپوش کہ شمس مال (یعنی ٹینگ و غلام) کہ آیانی شمار ظاہری و مجازی خدا بنات آیاشماں و تی روزی و مال و متاع کہ آہن اللہ تعالیٰ و دانگنت شما آیان برابر و شرک قبول کت کن ات چوشک ماں ہوریں اموال و جاندار و ت برات و کس حصہ دار بنات و ہر وقت ہمتے ترس بیت کہ ماں ہوریں چیز و دست اندازی کنگ و رد از ہر بگرنیت یا مال و بہر و بانگ بکننت یا کم از کم اے جسٹ و بگرنیت کہ منے جسٹ و مرضی و ابید فلان کار پر چاکت۔ چون ہمتے ہمیں ترس یک خدا بندے و چہ وقی نو کر یا غلام و طرف و بیت۔ اگن نہ تو زانگ لوٹیت کہ و ہدے یک دروغیں مالکے و احوال چوش انت آہر حقیق مالک و وقی غلام و چوشکافی پرواہ بیت کنت کہ آتہ شما گوں وقی اجمعی و آتی و شریدار شمار کن ات۔ یک غلامے ماں و اجہ و ملک و شرک بیت نہ کنت حالانکہ دوویں خدا و مخلوق انت و ہمانی دانگیں روزی و رنت مگر یک مخلوق بلکیں مخلوق در مخلوق ماں خالق و خدائی و شریدار بہ بیت چوشیں ناہودگیں کپ ہج عقل مند قبول کت نہ کنت فل یعنی اے نا انصافیں

مردم چوشیں صافیں و چکیں خبران و چوشکافی نہ انت انت آدر اصل و زانگ نہ لوٹنت بلکیں چہ جاہلی و ہوا پرستی و محض و اہشانی رند گیری و گلا نیش انت و یعنی ہر کس و اللہ تعالیٰ و آتی بے انصافی جاہلی و ہوا پرستی و رد احقیق راہ و سرار و گ یا سرید بوگ و توفیق نہ دات نوں ہما کجام طاقت انت کہ آتہ سرید کنان و حق و کنگ و سرگام کج بکننت یا آتی و مدد کنان و چہ گمراہی و و تباہی و برکینیت پر چوشیں کسان غم کنگ و افسوس و رگ و ہج ضرورت نہ انت۔ چریشان دیم و تاب و یان و تو گوں دلجمعی و ہر وقی پروردگار نیمگ و دلگوش و گور بکن و فطرت و دین و سرا و تار قائم بدار و کی یعنی ہر کس چہ گمراہی و ہج ہم و در کپ نہ لوٹیت آتی و یل بکن کہ ماں شرک و چندان مین بہ بیت و تو ہر نیمگ و دیم و ترینان و دلے و بہ یکتیں خدا ذات و بہ بند و آتی بر حقیق دین و گوں مزن و دلگوشی و محکم بدار و اللہ تعالیٰ و چہ شروعات انسان و تراش و فطرت و ہمتے رنگ و جوڑ کنگ کہ اگن آحق و فہمگ و قبول کنگ بلوٹیت تو آتیا کت بکننت ابتداء چہ فطرت و وقی اجمالی معرفت و یک شمسے ماں آتی دل و بہ ہدایت و تخم و ڈول و ماں کنگ کہ اگن گرد و پیش و احوال و چہ چپ و چاگرد و خرابیں کاران اثر مگر بیت و وقی اصلی تب و ردایل کنگ بہ بیت تو آ یقیناً حقیق دین و اختیار کنت دگ و ہج نیمگ و دلگوش نذرت ماں عہد الست و قصہ و ہمتے طرف اشارہ انت ماں صحیحین حدیثان بیان انت کہ ہر یک جگہ فطرۃ (اسلام) و سرا پید ابیت رند تر و مات پت آتہ اہودی نصرانی و مجوسی جوڑ کنت۔ ماں یک قدسی حدیث و انت کہ "من وقی بندہ ان و حنفاء پیداکت پدا شیطان و آیان و بدراہ کت، بہر جا و دین حنیفیں و دین چکیں ہما انت کہ اگن انسان و آتی فطرت و ردا خالی الذین یل دیگ بہ بیت پدا وقی تب و ہما نیمگ و لیثیت تمام انسانی فطرت و اللہ تعالیٰ و ہمتے داب و سازنگ کہ ماں آتی ہج فرق و تفاوتے نیست انت بہ بند خیر و اگن ماں فرعون یا ابوجہل و اصلی فطرت و اے صلاحیت مہوتیں تو آیان و حق و قبول داری و مکلف

ضَرَبَ لَكُمْ مَثَلًا مِّنْ أَنْفُسِكُمْ هَلْ لَكُمْ مِّنْ مَّا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ

بیان کتی بہ شما یک مثالے چہ شمسے جند ان بچار چیز یکہ شمسے دستانی مال انت ماں آیان

مِّنْ شُرَكَاءٍ فِيْ مَا رَزَقْنَكُمْ فَأَنْتُمْ فِيْهِ سَوَاءٌ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ

ہست انت کتے شرک شمسے ماں مے دانگیں روزی کہ شما کل ماں آتی و برابر بیت ترس ات شما چہ آیان چوشک ترس

أَنْفُسِكُمْ كَذَلِكَ نَفْصِلُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝۸ بَلِ اتَّبَعَ الَّذِينَ

شمسے چہ و تکیاں، ہمتے ہما مانگیں و گوار کنیں نشانیاں بہ قومیکہ عقل دارنت و بلکیں رند گیری کنت

ظَلَمُوا أَهْوَاءَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ فَمِنْ يُّهْدَىٰ مِنْ أَصْلَ اللَّهِ وَمَا لَهُمْ

اے بے انصافی و ت و اہگانی ابید چہ زانگ و کڈا کتے انت سوچ دیو کہ ہما کتے آتہ اہد و گمراہ کنگ و کتے نذرت

مِّنْ تَصْرِيْنٍ ۝۹ فَأَقْرُبْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَتَ اللَّهِ الَّتِي

آیانی مردگار و ت، نوں تو چک بدار و ت دیم و بہ دین و سرایک کر بوان و ت ہما انت تراش خدا

فَطَرِ النَّاسِ عَلَيْهَا لَا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقِيمُ

کہ آتی و سر تراشی مخلوق و ت بدگ نیست چہ خدا سازنگین و ت، ہمیش انت دین چکیں

وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝۱۰ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ وَاتَّقُوهُ وَأَقِيمُوا

لیکن زیات تر مردم سرید نہ بنت و کل رجوع کنوک انت بہ ہمانی نیمگ و ہمانی و ترس ات و قائم ہدایت

الصَّلَاةَ وَلَا تَكُونُوا مِنَ الْمُشْرِكِينَ ۝۱۱ مِنَ الَّذِينَ فَرَّقُوا دِينَهُمْ

نماز و مبیت چہ مشرکان ہما کسان کہ تش تش کت و ت دین

وَكَانُوا شُعَبًا كُلٌّ حِزْبٍ ۝۱۲ بِمَالِ اللَّهِ يُهْمُ فَرِحُونَ ۝۱۳ وَإِذَا مَسَّ النَّاسَ

و ہوتنت فرق فرق ہم فرقہ چیز یکہ آتی و گور و انت بہ آتی و نازان انت و و ہد کہ برسیت مرد ماں و

خَرَدَعُوا رَبَّهُمْ مُنِيبِينَ إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا أَذَقَهُمْ مِنْهُ رَحْمَةً إِذَا

فر تو راجنت و ت رب و رجوع کنان و بہ آتی نیمگ، پدا و بدیکہ جاشنیت آیان و چہ وقی نیمگ کیں مہربانی، ہما

فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَرْجُوا بِرِجْهِمْ لِشُرْكُوهُمْ ۝۱۴ لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَهُمْ فَتَمْتَعُوا

و ہدی چہ آیان یک جماعتے گوں و ت رب شرک بنا کنت۔ تاکہ ناشکری بکننت مے دانگیں چیزانی نوں عیش کن ات

جوڑ کنگ صحیح نہ ہو تگ ات چوشک خشت و وک و جانوران و شریعتانی مکلف سازگ بنو تگ، انسانی فطرت و ہمتے یکسانیت و اثر انت کہ دین و بازی مزیں اصولا کجام نہ کجام رنگ و تقریباً کل انسان تسلیم کنت آجہدائیں کپ ایت کہ آتی و سرا بہ راستی قائم نہ بنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی اللہ کلانی مالک حاکم، چہ کلان بے درور، ہج کس آتی مٹ نہ انت کتے و زور بہ آتی سرانہ انت، اے گپان و کل ز انت۔ بریشانی سرا عمل بوگ لوٹیت سے داب و کسے و جان و مال و دست جنگ ناموس و عیب دار کنگ، ہر کس خراب ز انت۔ ہمتے داب و اللہ و یاد کنگ، عزیز و سرا ہم و رگ، ہر کس و حق و پورہ دیگ، دغانہ کنگ و ہر کس شرگو شیت۔ ہمتے کشک و سرا عمل کنگ و نام دین انت بر حقیق (اے کار فطری انت مگر) اشانی بند و بست چہ پیغمبرانی زبان و اللہ تعالیٰ و سوچ دانت و یعنی چہ اصل پیدائش و اعتبار و ہج فرق و تبدیلی نیست ہر یک انسانے و فطرت بہ حق و قبول کنگ و تیار و جریدہ کنگ بو تگ یا مطلب چوش کہ اللہ و بہ ہر ج فطرت و سرا پیداکت آتہ شما بہ وقی مرضی و بدل

۲۰۳۷

[illegible]

۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱

[illegible]

[illegible][illegible]

۱۱
 ۲۸۶
 ۱۲

[illegible]

اَجْرُمُوْا ۝ وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ الْمُؤْمِنِيْنَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِي

آگند گارانتت ؤ حق انت پے سہ سرمد ایدمانداری فل خدا ہما انت کہ

يُرْسِلُ الرِّيْضَ فَتُثِرُّ سَحَابًا فَيُبْسِطُهُ فِي السَّمَاءِ كَيْفَ يَشَاءُ ۝

روان کنت گواتاں پدا آجست کنت جبران ؤ پدا تالان کنت آرا ماں آسمان ؤ ہریم کہ بلوٹیت

وَيَجْعَلُهُ كَسَفًا فَتَرَى الْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَالِهِ ۝ اِذَا صَابَ بِهِ

ؤ اؤ کنت آرا تل ماں تل پدا تو گندے ہورہ کہ درکیت چہ آتی ؤ درمیان ؤ گڈا ویدیکر کنت آتیارا

مَنْ يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ اِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ۝ ۱۰ ۝ وَانْ كَانُوا

ہر کس کہ بلوٹیت چہ وقی بندیان گڈا آوہدی آوشیان درشان کنت فل ؤ حالانکہ آیایں چہ

مِنْ قَبْلِ اَنْ يُّنْزَلَ عَلَيْهِمْ مِّنْ قُبُلٍ ۝ لَّبِئْسَ لَكُمُ الْاَنْظَرُ اِلَى

آشے ایر گیمگ ؤ پیش البتہ نا امید انت فل نوں ندرارگ کنت

اَنْزَلَ رَحْمَتُ اللّٰهِ كَيْفَ يُحْيِي الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۝ اِنَّ ذٰلِكَ

خدا ؤ رحمت ؤ نشانیاں چون زندگ کنت زیرے ؤ زند چہ آتی مرگ ؤ بیشک ہما انت

لِكُمُ الْبُيُوتِ ۝ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝ ۱۱ ۝ وَلَئِنْ اَرْسَلْنَا رِيْحًا

البتہ زندگ کنوک مردگان ؤ تو ہمک چیز سراقدرت داروک انت فل ؤ اگن مادیم بدھیرے گواتے

فَرَاوَهُ مُصْفَرًّا ۝ اَلْظُلُوْا مِنْ بَعْدِهِ يَكْفُرُوْنَ ۝ ۱۲ ۝ فَاِنَّكَ

پدا بگندنت آشہ کر زرد بونگ البتہ آبت چہ آتی زندنا شکری کنوک و بیشک تو

لَا تَسْمَعُ الْمَوْتٰى وَلَا تَسْمَعُ الصُّمَّ الدُّعَاۤءَ اِذَا وَلَوْ اَدْبُرَیْنَ

اشکناٹیت مئے مردگان ؤ اشکناٹیت نکے کران ؤ توار ویدیکر آبرت پشت دیان ؤ

وَمَا اَنْتَ بِهٰدٍ الْعُمٰى عَنْ ضَلٰلَتِهِمْ اِنْ تَسْمَعُ اِلَّا مَنَ يُّؤْمِنُ

وہ توراہ سوچ دات کئے کوران ؤ چہ آیانی گمراہی ؤ تو اشکناٹیت ہما کس ؤ ایمان کاریت

بَاٰتِنَا فِهْمٌ مُّسْلِمُوْنَ ۝ ۱۳ ۝ اَللّٰهُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِّنْ ضَعْفٍ ثُمَّ

مئے آیتانی سراپشکا ہما انت مسلمان و خدا ہما انت کہ پیدا کتی شمارا چہ کمزوری ؤ پدا

منزل ۵

فل ساری ؤ فرمائینگ کہ مقبول و مردود جدا کنگ بنت منکرانی چک ؤ آیانی انکار ؤ وبال کیت اللہ آیان ؤ دوست نہ داریت نوں پیش داریت کہ
اشی ؤ ظاہری ماں دنیا ؤ کنگ بیت چیا کہ اللہ ؤ دستور و وعدہ انت کہ چہ جبران و مکذبان انتقام بگریت و کاملین مؤمنان ؤ چہ وقی امداد و اعانت ؤ
دشمنانی سرا غالب بکنت میاخی ؤ گوات ؤ ذکر پیشکا آہت کہ چوش کہ چہ رحمت ؤ ہوران پیش گوات کشتت ہے پیدائین ؤ سرفاضلی و غلبہ ؤ نشانی روشن
ہوان بنت فل یعنی ساری ؤ چہ یک نیمگے و پدا چہ دگ نیمگے ؤ ہے داب ؤ دین ؤ ہن شنگ کنت چنا چہ شنگ ہم بوت فل ہے پیا ہر کس چہ ایمانی و روحانی
ہوران نفع و سیت گندنت آوشنودی ظاہر کنت فل یعنی چہ ہور ؤ پیش مردم نا امیت بوگا کنت دانکہ چہ ہور ؤ گوارگ ؤ کتیں ساری ؤ ہن آمیتش نہ داشت
کہ ہور گواران ؤ دنیا ؤ شاد کام کنت انسان ؤ احوال ہم عجیب انت ماں کیں دیر ؤ نا امیت بیت ؤ نندیت پدا ساعے نہ گوزیت کہ چہ گل ؤ بال کنگ ؤ لکیت
فل یعنی چنت ساعت پیر ؤ ہر نیمگ ؤ خاک و دتر چست بوگا کنت وزمین خشک بے رونق و مردگ ؤ دول ؤ ات ناگت ؤ چہ اللہ مہربانی ؤ زندہ ہوان ؤ

سر سبز بوت ہور ؤ آتی پوشیدہ این قوتان ؤ چنکر
زوت تچ دات و در ؤ درکیت ہے جاوہر روحانی
ہور ٹینگت چرائی برکت ؤ مرگیں دلائی توک ؤ ساہ
ماں بیت و خدا ؤ سر زمین ظہر الفساد فی البین
و البحر ؤ دابیں مرگ ؤ بعد دوبارہ زندگ بیت
چارین نیمگ ؤ خداوندی رحمت ؤ نشان و دیرے
علامات نظر ؤ کانت ہرچ ردوی قابلیت چہ دراجین
مدتے ؤ ماں خاک ؤ ہور تہور انتت رجمتی ہورانی یک
تر پے ؤ تچ دیان ؤ آت کر کنت چنا چہ حق تعالی ؤ
بعثت محمدی ؤ برکت ؤ اے جلوہ ؤ دنیا ؤ را پیش
داشت و دین فی تالان کت فل یعنی ادا مرگیں دلائی
روحانی زند عطا کنت و قیامت ؤ روح ؤ ماں مرگیں
لاشان دوبارہ ساہ ماں گچیت آتی کاملین قدرت ؤ
دیما چہ کار مشکل نہ انت وک یعنی ساری ؤ نا امیت
انتت ہور ؤ گورت زمین ؤ زندگی حاصل بوت
وشنودی ؤ کت نوں اگن مایک گواتے دیم بدھیں کہ
چرائی ؤ کشا خشک ہوان ؤ زرد برنت تو اے مردمان
ہما ساعت ؤ پدا بد دل بہ بنت و اللہ تمام احسانا
فراموش کنان ؤ ناشکری بکنت الغرض اشانی شکرو
ناشکری کل دنیاوی مطلب ؤ واسطہ انت و ادا
ہے ردا فرمائین ایت کہ چہ اللہ پاک ؤ مہربانی ؤ وقی
مراد ؤ سر ہوان بندہ کرشی مکت آتی قدرت ہمک
رنگ ؤ زوراک انت معلوم نہ انت کہ دائجیں نعمت ؤ
باریں کدی ہج بگریت و شاید اے ہم اشارہ بہ بیت کہ
دین ؤ کشار ماں دنیا ؤ سر سبز بوگ ؤ پدا مخالف
گوات ؤ کشگ ؤ سوب ؤ دوبارہ گیمران ؤ زرد
ترتیت آساعت ؤ نا امیت ہوان ؤ انسان دلپروش
میت فل یعنی اللہ کامل قدرت داروک انت
مردگ زندہ بکنت شمارا اے قدرت نیست کہ چہ
مردگان وقی جبر ؤ بناٹینے یا کران ؤ باشکناٹینے
یا کوران ؤ پیش بدارتے خصوصاً ہما وید کہ آیایں بہ
اشکنگ و گندگ ؤ تیار ہن مبتت نوں ترا بایر نہ
انت کہ چہ پیشانی کفر و ناشکر گزاری ؤ غمناک و
ملور بیے حتی کار تہنا دعوت و تبلیغ انت یک بد بخت
اگن نہ منیت ترا چے تاوان انت تی گپان ؤ ہما کس
گوش دارنت کہ آیایں مئے گپانی سرا یقین دارانے ؤ

فرمان برداری و قبول داری ؤ رہبند ؤ اختیار کنت (تنبیہ) ہے قسم ؤ آیتے ماں سورہ نمل ؤ آخر ؤ گوستگ باید انت کہ آتی سرا چشانکے دیگ بہ بیت
مفسران ؤ بر اے موقع ؤ ردا ؤ سماع موتی ؤ بحث ؤ سر ٹینگ ماں اے مسئلہ ؤ چہ صحابہانی عہد ؤ اختلافی ہوان و پیداک انت و چہ ہر دوئیں جانبان نصوص
قرآن و حدیث پیش کنگ بوٹ کنت ادا یک خبرے زانگ بوٹیت کہ چوناٹی ؤ ماں دنیا ؤ ہج کارے چہ اللہ ؤ مرضی و ارادہ ؤ بغیریت کنت مگر انسان ہرچ
کارے ماں عادیہ ؤ سوبانی دائرہ ؤ و تارا داران ؤ گوں وقی مرضی ؤ اختیار بکنت ہما کار بہ ہمانی نیمگ ؤ منسوب بیت و ہرچ کارے عام ؤ برخلاف
بہ خاصیں رہبندے ؤ قرار بگریت آتیا براہ راست حق تعالی ؤ طرف ؤ نسبت دینت مثلاً کسے ؤ تیر جنان ؤ یک مردے ؤ راکشت اے ہما قاتل ؤ
فعل شمار بیت و فرض بکن یک نمٹے ڈل (سشن) چکل دانت کہ چرائی ؤ لشکر تباہ بوت آتیا گوشنت کہ اللہ پاک ؤ چہ قدرت ؤ تباہ کنت باوجودیکہ
چہ تیر ہلاک کنگ ہن ہمانی قدرت ؤ کار انت و اگن نہ چہ آتی مرضی ؤ بغیر تیر یا گولہ ہج آثر ہن نہ کنت ماں قرآن کریم ؤ دگ جاہے فرمائینیت : فَکَلُوا

تَقْتُلُوهُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ قَتَلَهُمْ وَمَا رَمَيْتُ إِذْ رَمَيْتُ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَفَعَهُ (انفال رکوع ۲۷) ادا عادت جاریہ بر خلاف بولگ، سبب، چہ پیغمبر و مسلمانان قتل و رمی و نفی کنان، براہ راست اللہ تعالیٰ طرف، نسبت دیگ بولگ بلکل ہے داب، اناک لا تشفع المونی، مطلب، سرکچہ بورات یعنی شما ایشراکت نہ کن ایت کہ چیزے سخن بکشت ایت و تو فی توار، مُردگ باشکنا این ایت چیا کہ اے چیز ظاہری و عادی سوبانی برخلاف انت۔ البتہ چہ حق تعالیٰ قدرت، ظاہری سوبانی برخلاف شے یک خبرے مردہ بشکنت آئی انکار، یک مؤمنیں مردے گت نہ کنت نون چہ نصوص، ہرچ خبرے خبرے خاصیں رھندہ اشکنگ ثابت بیت دان ہماحدہ مارا سماع مونی قاتل بولگ انت محص قیاس کنان، ایدگہ کپان، ماں سماع، چیر، یارت نہ کنیں۔ بہر جادہ، ماں آیت، اسماع، نفی، مطلقا سماع، نفی نہ بیت۔ واللہ اعلم۔

ہمے صفحہ، فوائد: ول یعنی چک ابتداء پیدائش، وقت، سک کمزور و ناتوان بیت پدا کم کم، قوت گران بیت دانکم و توانی، وقت، آئی زور و

قوت بہ عروج، سر بیت و تمام قوتان و تاراجوان مارت پدا عمر ٹٹلگ شروع کنت زور و قوت، پدا کمزوری و ناتوانی، آثار و علامات سرکشان بنت کہ آئی آخری حد پیری انت آوہد، تمام انسانی اعضا، سست و نر و تریت و قوی بمشکل، وق کار، انجام دات کنت کنت قوت و کمزوری، سرو چیر تمام اللہ دست، انت آہریم بلوٹیت یک چیزے، جوڑ کنت و قوت و ضعف، مختلف دورانی تھا آئی بگو ازینیت ہمانی، قوت حاصل انت، آوت زانت کہ کجام چیزے، دان کجام و ہد، ماں چوین جاوران دارگ مناسب، بشکا، ہماحدہ، آئی پیغمبرانی کپان، مارا گوشتارگ لوٹیت شاید مریشی، ہن اشارہ بوت کہ پیچوش شمار کمزوری، پدا قوت دات مسلمانان، ہن کمزوری، پدا قوت عطار کنت و ہمدین کہ مروچی سرظاہر، اے و ہد کمزور گندگ، کیت لھتے روچان زند زور گریٹ و تو فی شباب و عروج، ریت پدا بیت کنت کہ یک زمانے مسلمانانی کمزوری، بنیت، نون یاد دارگ لوٹیت کہ قادر و توانائیں خدا ہر دم ضعف، چہ قوت، بدل کنت کنت البت یہ چوین جاوران خاصیں صورت، سوبانی بولگ المی انت۔ واللہ اعلم ول یعنی ماں قبر، یا ماں دنیا، دارگ آبان کم معلوم بیت پدا و ہدے مصیبت، وقی سر، گندنت تو درائینت کہ ہائے افسوس بانہ زوت دنیا و برزخ، زندگی ہلاس بوت چیزے ہم مہلت مارا دیگ نہ بوت کہ یہ کیس و ہد، چہ درونائیں عذاب، ما آرات بوتگتیں یا ماں دنیا، چیزے زیات مدت دارگ نصیب بوتیں تو پرے روح، ماچیرے تیاری بکرتیں اے و یکبارگی رنج و غم، ساعت دیم، ادشتات کت یعنی چوشکہ آوہد، گوشگ دروغ و رد بیت ہے داب، بزان کہ ماں دنیا، ہن اے مردمان غلط وردی این خیال داروک انت و دمام جبران چپکائی در شانش کتگت کت یعنی مومنان و فرشتگان آساعت، آئیانی تردید، کنت کہ شما دروغ بندرات یاز و کتگت ایت کہ ماں قبر، یا ماں دنیا، چہ یک دمانے، گیش سے دارگ نہ بوتگت شما بلکل راست، راست (ترجیح) بہ اللہ علم و آئی حکم و لوح محفوظ، بنشتہ، رو، دان قیامت، روح، داشتگ یک دقیقہ ہے ہم کم نہ بوتگت مروچیں خاصیں وعدہ، رو، ہماروچ سر بوت نون بجات آانت ہما چیز کہ آئے شمار انگلت و نہ اقرار کتگت اگر چہ ساری، شما اے روح، بابت، یقین برداشتیں و تیاری کنان بیاتکین ایت وادے و شیان، گندران، بگوشیں کہ اے روح، ماں آیک، باز دیر بوتگت مزین راہ جاری وواہگانی پدا اے روح، آبتگ چوشکہ ہے رنگ، مومن خیال دارنت و یعنی نہ چوین زور اکیں عذرے پیش کنت کنت کہ درد بوارت و نہ آیان، چوش گوشگ بیت کہ شرانوں چہ تو بہ و فرمانبرداری، وقی رت، راضی بکن ایت چیا کہ آئی وقت گوست نون دگہج راہ بند نیست ایند چہ سزا، برداشت کنگ، ول یعنی آساعت، پشومان بنت و مروچی و ہدیکہ خدا، و دشنودی حاصل کنگ، موقع انت قرآن کریم چوین عجیب مثال و دیلان بیان کنان، ہمک ڈول گیش و گوار کنت بلے اشان ہج سرکچہ نہ ورنٹ ہریمیں آیتان و انان، اشان، سرید کنگ بہ بیت یا صاف صاف معجزہ اشان، پیش دارگ بہ بیت اشان، اشکنان، آیان ہے گوشنت کہ شما (پیغمبر و مسلمانان) کل ہور ہوان، دروغ ٹاھینگ و آورنگ ایت

اتل ما ادھی ۲۱

۲۳۰

السرور ۳

جَعَلَ مِنْ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ جَعَلَ مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا

کتی زندچہ کمزوری، زور پدا دنت، ندچہ زور، کمزوری

وَلَشَبَابٌ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْقَدِيرُ ۵۵ وَيَوْمَ

و موداسپیتیں پدا کنت چیزے کہ بلوٹیت و ہمانت زانوگر و قدرتانی داروک ول و ہماروچ،

تَقُومُ السَّاعَةُ يُقْسِمُ الْمُجْرِمُونَ لَا مَالَهُمْ وَلَا خَلْقٌ سَاعَةٍ

قائم بیت قیامت سوگند ورنٹ گتہ گار کہ آپشت نہ کیت انت زیات چہ یک دمانے ول

كَذَلِكَ كَانُوا يُؤْفَكُونَ ۵۶ وَقَالَ الَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ

ہے ہم آیان دروغ بست کت، و گوشنت ہما کس کہ آیان، دیگ بوتگت فہم و

الْإِيمَانَ لَقَدْ لَبِثْتُمْ فِي كِتَابِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْبَعْثِ فَهَذَا

ایمان پر تحقیق شما دارگ بوتگتے ماں اللہ کتاب، دان زندگ بولگ، روح، نون ہمیش ایت

يَوْمَ الْبَعْثِ وَلَكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ۵۷ فَيَوْمَئِذٍ لَا يُنْفَعُ

زندگ بولگ، روح، لیکن شما نرا کت ول نون آروچ، کار آمد نہ بیت

الَّذِينَ ظَلَمُوا مَعَذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ۵۸ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا

ظلمان، آیان عذر پیش کتگت و نہ کسے آیان کلاینگ بلوٹیت و ڈپر تحقیق مابیان کت

لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَكِنْ جِئْتُم بِآيَةٍ

پہر مردمان ماں اے قرآن، ہمک ڈولیں مثال و اکن تو بیارے آیان گوڑیک آیتے

لَيَقُولَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ۵۹ كَذَلِكَ يُضِلُّ

تو ضرور گوشنت منکر شما درست دروغ گڑھت کت ہے ہم مہر جنت

اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۶۰ فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ

خدا ہما کسافی دلا کہ فہم نہ دارنت کت گڈا تو دتا ہم ہر بار بیشک خدا وعدہ

حَقٌّ وَلَا يَسْتَخِفُّكَ الَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ۶۱

برحق انت و نہ لکشائیں انت ترارا ہما کس کہ یقین نہ دارنت کت

منازل ۵

و لوح محفوظ، بنشتہ، رو، دان قیامت، روح، داشتگ یک دقیقہ ہے ہم کم نہ بوتگت مروچیں خاصیں وعدہ، رو، ہماروچ سر بوت نون بجات آانت ہما چیز کہ آئے شمار انگلت و نہ اقرار کتگت اگر چہ ساری، شما اے روح، بابت، یقین برداشتیں و تیاری کنان بیاتکین ایت وادے و شیان، گندران، بگوشیں کہ اے روح، ماں آیک، باز دیر بوتگت مزین راہ جاری وواہگانی پدا اے روح، آبتگ چوشکہ ہے رنگ، مومن خیال دارنت و یعنی نہ چوین زور اکیں عذرے پیش کنت کنت کہ درد بوارت و نہ آیان، چوش گوشگ بیت کہ شرانوں چہ تو بہ و فرمانبرداری، وقی رت، راضی بکن ایت چیا کہ آئی وقت گوست نون دگہج راہ بند نیست ایند چہ سزا، برداشت کنگ، ول یعنی آساعت، پشومان بنت و مروچی و ہدیکہ خدا، و دشنودی حاصل کنگ، موقع انت قرآن کریم چوین عجیب مثال و دیلان بیان کنان، ہمک ڈول گیش و گوار کنت بلے اشان ہج سرکچہ نہ ورنٹ ہریمیں آیتان و انان، اشان، سرید کنگ بہ بیت یا صاف صاف معجزہ اشان، پیش دارگ بہ بیت اشان، اشکنان، آیان ہے گوشنت کہ شما (پیغمبر و مسلمانان) کل ہور ہوان، دروغ ٹاھینگ و آورنگ ایت

..... یکے چنت آیت اذ کنت و دومی آئی تصدیق کت یکے جادوئے پیش داشت اید گران آئی سر ایمان آرگ تیار بوتنت وایے دول ساز باز کنان کنان وئی منیب و تالان کنگ لوئنت وک یعنی هر کس نه سرید به بیت و نه سرید بوگ و کوشت بخت و گون ضد و گنت و هر یک خبرے و انکار بخت بهی داب و کم کم آئی دل و سر اهر لگیت و آخر کار چه ضد و گنت و دل همکسک بیت که حتی و قبول کت نه کنت العیاذ باللہ یعنی ویدیکه ایے بے نصیبانی ضد و گنت بر ایے درجه و سر بوت گذشتیں و اهر پیغمبر به اشانی ناشریانی رد اول و ملور نموبلیس گون پیغمبرانه صبر و تحمل و به وئی دعوت و کار و گلائش بیو، اللہ و گون تو چیزیکه فتح و نصرت و وعده کنگ آیقینا سر جم بیت ماں آئی و یک ذرے هم فرق و تفاوت بیت نه کنت وئی کارانی سراپادان و محکم بدار بد عقیده و بے ایمانی مردم شمار و وئی مقام و هیچ ستریت نه کن انت. فقت سورة الروم و الله الحمد و المنة.

همه صفحه و فوائد فل ایے کتاب خاص به نیکی اختیار کنو کاں سرمایه رحمت و هدایت انت چیا که همیشه ماں ایشی و سیت گردک انت و اگن نه نفس نصیحت و فمائش و رد ایے کتاب به تمام جن و انس و حتی و

هدایت حجت و جور بوتنگ و آهنگ و ماں سورة بقره و ابتداء همے قسم و آیات گوشتگنت اود و فوائد چارگ لوئنت و فل فلاح و نجات حاصل کنو کین نیک بختانی مقابله ایے هابد بختانی احوال و ذکر انت که آیان چه وئی جهالت و ناعاقبت اندیشی و ردا قرآن کریم و یل دیان و ناچ و دو گانه لیب و لبار یا اید که نامو دگیں کاران گلائش انت که اید گران و هن همے کاران مشغول کنان و چه اللہ دین آئی یاد و برگشته بکنت و دین و خبرانی سر اشری و کلاگ و مسخره بکنت حضرت حسن «لهو الحديث» و بابت و فرمائینیت «کل ما شغلک عن عبادۃ الله و ذکره من السم و الاضاحیک و الخرافات و الغناء و نحوها» (روح المعانی) یعنی «لهو الحديث» هر هما چیز انت که آچه اللہ عبادت و ذکر و انسان و نادنگوش کنوک انت. مثلاً فضولیس قصه کنگ، کنگ و مسخره و ڈولیس گپ و پ نامو دگیں کار شعرو شاعری و ساز و زیملائی تها سر و پیر بوگ و غیره ماں روایتان انت که نظریں حارث که چه کافران سر و کت ات به تجارت و فارس و تنگ ات توج و اودا عجم و بادشاها فی قصص و تواریخ به بهار و ران و گون و ت اورنگ ات و گون قریش و گوشتنگ ات که محمد صلی اللہ علیہ وسلم شمار اعداد و شمود و قصه سانه اشکنا ئین ایات بیارات من شمار استم و اسفندیار و ایران و شاهانی قصه بان و اشکنا ئیناں، لبتیں مردم آیان و بحسب زانان و آنگو دگوش بوتنگت و هن آئی و صوت جنو کیں یک مولدے به بهار رنگ ات که هر کس دیتنگی که دلی نرم ترنگ و به اسلام و ینگ میل داروک انت هائی و مولد ماں آئی و لوگ و برنگ و گوشتنگی که ایشرانان بوارین و صوت باشکن پدا گون اشخص گوشتنگی بچار ایے چرائی بهتر انت که آنکو محمد صلی اللہ علیہ وسلم دعوت دنت که نماز بوان ات زوچک بدارات و قتل ممکن ات بریشی و ایے آیت نازل بوت (تنبیه) شان نزول توری خاص به بیت مگر لفظانی عمومیت و سوب و حکم عام بیت بهر ج شغلے چر دین اسلام و برینیت یا تربینگ و سبب

به بیت حرام بلیکین کفر انت و هر ج کارے چه شریعت و ضروری حکمان مردم و دور بداریت یا معصیت و سوب جور به بیت یا معصیت انت البت هر ج کارے کجام و اجهیں علیے فوت کنگ و سوب جور نه بیت و کجام شرعی غرض و مصلحت هن ماں آئی تها مبیت آمباح انت لایعنی بوگ و سوب و خلاف اولی انت اسپ تاجی یا تر اندازی و نشان بازی و جن و مرد و ملاعبت (که ماں شریعت و حد و بنت) چو شکذیات تر شرعی غرض و مصلحتانی داروک انت پمشکا اشان و چه لهو باطل و مستثنی قرار دیک بوتنگ باقی پشت کپت صوت و سماع و مسئله آئی گیش و گیوار ماں نقه و کتاباں چارگ به بیت. مزایر (ساز و سرود) و ملاهی و حرمت و ردا ماں صحیح بخاری و حدیث موجود انت البت صوت و جند و تایک حدے و مباح بنشہ کنت آئی بابت و ماں کتاباں چارگ به بیت. روح المعانی و اهر و غناء و سماع و تحقیق و بابت و مزن گیش و گیوارے کنگ باید انت که همدار جوع کنگ به بیت وک یعنی چه غرور و کبر و سوب و می آیتان و اشکنگ نه لوئیت پیک و تاراکر کنت و یعنی کجام طاقتی آنرا به وئی وعده و وفا کنگ و دور داشت کت نه کنت و نه گون کسے و بے موقع وعده کنت.

لقن ۳۱

۶۳۱

اتل ما آدجی ۲۱

سورة لقمن یکت و هوی اربع و ثلاثون آیت و اربع و کون و سورة لقمان ماں مک نازل بوت و اشی و سی و چهار آیات انت و چار رکوعات

بسم الله الرحمن الرحيم

شروع کنان گون نام و اللہ و هما که بے اندازه مهربان زبریں رحم کنو کسے

الَمْ تِلْكَ آيَةُ الْكِتَابِ الْحَكِيمِ ۝ هُدًى وَرَحْمَةً لِلْحَسَنِينَ ۝

ایے خبر انت کتاب و بر حکمت دین و سر و سوج انت و مهربانی انت به نکو کاران و

الَّذِينَ يقيمُونَ الصلوة و يؤتُونَ الزكوة و هم بالآخرة

هم که قائم دارنت نماز و دینت زکوة و آنت به آخرت و

هم يؤقنون ۝ أولئك على هدى من ربهم و أولئك هم

یقین داروک، آیان سر و سوج گینگ چه وئی رب و و هایت به وئی

المفلحون ۝ و من الناس من يشتري لهو الحديث ليضل

مراد و رسوک و و لبتیں هما مردم انت که خریدار انت لیب و گیتی تا که گره بکنت

عن سبيل الله بغير علم و يتخذها هزوا و أولئك لهم عذاب

چه خدا و راه و چه نازانتی و بگنت آرا گون مسخره به همایان انت عذاب

مهيمن ۝ و اذا تلى عليه آيتا ولى مستكبرا كان لم يسمعها

رسو اکنو کیں و ویدیکه اشکنا ئینگ بیت آیتان پشنت و ترینیت گون غرور و گوشتکد آرا نه اشکتی

كان في اذنيه و قرأ فبشره بعذاب أليم ۝ ان الذين

گوشتے که آئی به هر دین گوشان و انت گرا مزود به آرا درو ناکس عذاب و وقت بیشک هما کسان که

امنوا و عملوا الصالحات لهم جنات النعيم ۝ خلدین فيها

ایمان آرت و نیکیں عملش کت به همایان انت باغ نعمتانی به پدا میگی مانت ماں همای و

وعد الله حقا و هو العزيز الحكيم ۝ خلق السموات بغير

اللہ قول انت برحق و هما انت زبردست حکمتانی خدا بند و پیداکت انت آسمانان ابید چه

منزل ۵

و اے لفظ لغیر ماں "رعدہ ابتداء گوشت و یعنی چہ سوریں و دریا و موجان و ترندیں گوانا تانی چند گ و یا اید کہ طبعی سوا باقی رد الرزان و جہل مروت آئی و بند و بست گون مزین کو بان و یک کنگ و سرجم کنگ بوت ماں سورہ "خل" و شروعات و اے مضمون گوشت گ باقی کو ہانی پیدا کنگ و حکمت تہناہ یکس خبر بیت نہ کنت و گہ بازی حکمت ماں اشانی پیدا کنگ و بہست انت کہ آ اللہ پاک و معلوم انت وک یعنی ہمک قسم و رونق و ش زیدیں جوانیں و کار آدریں درخت چہ زمین و رودینت سورہ شعراء شروعات و ہے ڈولیں آیتہ گوشت گ و ہدے شہا پیش داشت نہ کن ات تو حوں شمار دپ گہیت کہ آیان و خدائی و شریک و معبودیت و مستحق قرار دے انت معبود و ہما بیت کنت کہ ماں آئی دست و پیدا کنگ رزق سر کنگ و قدرت ہن ہدیت ادا و اشان یک و زہے پیدا کنگ و اختیار نہ داشت و یعنی اے ظالمان چو شیں توفیق نہ داشت کہ چیزے فکر بخت و عقل و ہوش و کار بگریخت ماں تہا ہو کی و مفت و سر سر چنان انت۔ دیم تر و شرک و عصیان و خرابی و ظاہر کنگ و روا حضرت لقمان و نصیحتان نقل فرمائیت کہ آئی و چہ اللہ پاک و طرف و روشنائی حاصل کنان و دوقی چک و را گوشت و اکثر عالم ہے گوشت کہ حضرت لقمان پیغمبر نہ بدنگ

لقمن ۳۱

۶۳۲

اتل ما آو حی ۲۱

عَمَدٌ تَرَوْنَهَا وَالْأُتَى فِي الْأَرْضِ رَوَاسِيَ أَنْ تَمِيدَ بِكُمْ وَبَثَّ

چہ پاپیل (رنگ) کہ شہادت آرائی و ایر کنتی زمین و سر کو ہان و تانہ مہ حکمت گون شہادت و تالان کتی

فِيهَا مِنْ كُلِّ دَابَّةٍ وَأَنْزَلْنَا مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَنْبَتْنَا فِيهَا

ماں آئی و ہمک ڈولیں جانور۔ و نازل کت ماچہ آسمان و آپ ہلار دینت ماں ماں زمین و

مِنْ كُلِّ نَوْجٍ كَرِيمٍ ۝ هَذَا خَلْقُ اللَّهِ فَأَرُونِي مَاذَا خَلَقَ الَّذِينَ

ہر ڈولیں جفت جوانیں و۔ اے کل خدایہ پیدا کنگین انت کون پیش ہدایہ منار چہ پیدا کنگ اید گران کرا

مِنْ دُونِهِ بَلِ الظَّالِمُونَ فِي ضَلَالٍ مُبِينٍ ۝ وَلَقَدْ آتَيْنَا لُقْمَانَ

اید چہ آئی انت و بلے نا انصاف ماں گراہی و انت ظاہرین و البتہ مادات لقمان و

الْحِكْمَةَ أَنْ اشْكُرْ لِلَّهِ وَمَنْ يَشْكُرْ فَإِنَّا نُضْفِرْ لَهُ لَنَفْسِهِ وَمَنْ

دانائی و شکر بگر اللہ و کہے کہ شکر گروک بیت گڈ آئی و شکر بیت بہ ہائی انت و کہے و

كَفَرَ فَإِنَّ اللَّهَ غَنِيٌّ حَمِيدٌ ۝ وَإِذْ قَالَ لُقْمَانُ لِابْنِهِ وَهُوَ يُعْطِيهِ

ناشکری کت تو گڈ اللہ ہے پرواہ انت کیں تہسپانی خدایہ ک و ہدیکہ گوشت لقمان و گون و قی چک و وایا سر و سوج کرت

يَدْنِي لَا تَشْرِكْ بِاللَّهِ إِنَّ الشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ۝ وَصَّيْنَا

اے منی چک گون خدایہ کہے و شریک مکن و بیشک شرک مسترین نا انصافی و و ما کڈن کت

الْإِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ حِمْلَتْهُ أُمُّهُ وَهْنًا عَلَى وَهْنٍ وَفِصْلُ

انسان و پے آئی مات و پتان و۔ ماں لاپ چست کرت آئی مات و دم برگ و سہرادران و و گورائی سنگ انت

فِي عَامٍ أَنْ اشْكُرْ لِي وَلِوَالِدَيْكَ إِلَى الْبَصِيرَةِ ۝ وَإِنْ

ماں دوسالان، کہ حق و بہن منی و وائی مات و پتان و۔ آخرت و اتہی منی نیک انت و و اکن آگون تو

جَاهِدَكَ عَلَى أَنْ تَشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا

و بکننت کہ تو شرک بکنے گون من ہما چیزیکہ ترا معلوم نہ انت گڈ آئیانی زندگی ممکن و

وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۝ وَاتَّبِعْ سَبِيلَ مَنْ أَنْابَ إِلَى

و ہراہی بکن آئیانی ماں دنیا و دستور و روء و و زندگی بکن راہ و کاس کہ آئی رجوع کت منی نیک و و

مَنْزِل ۵

البتہ یک با کبازی تقوی داریں مردے ات کہ آت را حق و کاف و اعلی و درجہ و عقل و ہوش و فہم و تراک و ودانائی و خفا کنت آئی و چہ عقل و کارگران ہما خبران و بیان کت کہ اشان گون پیغمبرانی ہدایات و حکمان دپ و ارتک آئی عقل مندانہ نصیحتان و ودانائی و گیان مخلوق و دپ و تالانہ بوگ و لگنت پروردگار عالم و ماں قرآن و یک ہر آئی و گفتار و نقل کنان و آئی مرتبہ و سنگت بالاتر کت شاید چریشی و مقصود اے بہ بیت کہ شرک و غیرہ و بد بوگ ہنچو شکہ انسانی فطرت و شہادت و چہ نبیانی و حی و ثابت انت دنیا و چینی عقل مندیں مردم چہ و قی عقل و آئی تائید و تصدیق کنوک انت۔ نون توحید و ترک دیان و شرک و اختیار کنگ صافیں گراہی و نہ انت تو گڈ اے و گہ جے بیت کنت (تنبیہ) و اجہ لقمان و بابت و چو ش زانگ نہ بیت کہ آنجا علاقہ و نندوک بوگ با ماں کجام زانگ و پیداگ بوگ اکثر و قول ایش انت کہ حبشی ہے ات و ماں حضرت داؤد علیہ السلام و دورہ بوگ آئی باز قفہ و قولان ماں تفسیر ان نقل کنگ بوگ انت فاللہ اعلم بصحتھا و یعنی اے زندگی احسان و اید کہ بازی احسانانی و احقیقی نعمتانی و اجہ و شکر گری و حق و منگ ضروری انت و لیکن معلوم بہ بیت کہ چہ حق شناسی و شکر گزاری و خدایہ فائدہ نہ ریت ہرچ فائدہ ریت آ شکر گروک و چند ریت کہ ماں دنیا و زیاتیں انعام و ماں آخرت و اجر و ثواب و مستحق قرار گہیت اگون ناشکری کنت تو تارا نقصان دنت اللہ تعالی آئی شکر و گریگ و پرواہ چونکائی واریت آئی حمد و توسیپ و تو کلیں مخلوق چہ و قی زبان و گریگ انت بفرض محال کجام توسیپ دیو کے مہیت پدا ہم جامع الصفات و شرف و کمال و سرچنگ بوگ و روا آہ و قی ذات و دت محمود (توسیپ کنگین) انت چہ کہے و حمد و شکر گریگ و یا نہ گریگ و ماں آئی شرف و کمال و نشے ہن کمی بیشی نہ بیت و معلوم بیت نہ کنت کہ آئی چک مشرک ات و آیتا سر پدکنان بہ راستیں راہ و آرگ و قی یا موحدے ات کہ آیتا توحید و درس دیان و ہے لوٹت کہ آ توحید و سراوقی پادان و علم و مضبوط بداریت ہمشکاس و صیت کتی و چریشی و

و قی اللہ علیہ السلام و قی اللہ تعالی آئی شکر و گریگ و پرواہ چونکائی واریت آئی حمد و توسیپ و تو کلیں مخلوق چہ و قی زبان و گریگ انت بفرض محال کجام توسیپ دیو کے مہیت پدا ہم جامع الصفات و شرف و کمال و سرچنگ بوگ و روا آہ و قی ذات و دت محمود (توسیپ کنگین) انت چہ کہے و حمد و شکر گریگ و یا نہ گریگ و ماں آئی شرف و کمال و نشے ہن کمی بیشی نہ بیت و معلوم بیت نہ کنت کہ آئی چک مشرک ات و آیتا سر پدکنان بہ راستیں راہ و آرگ و قی یا موحدے ات کہ آیتا توحید و درس دیان و ہے لوٹت کہ آ توحید و سراوقی پادان و علم و مضبوط بداریت ہمشکاس و صیت کتی و چریشی و

مستری نا انصافی چہ بیت کنت کہ عاجزیں مخلوق و اختیار دار و کیں خالق و ہمسر کنگ بہ بیت و چریشی و زیات احمق و قی جال و سرا ظلم و گہ جے بیت کنت کہ اشرف المخلوقات بوگ و با وجود خسیس ترین چیزانی دیا و قی سر و بے سجدہ و ببارت لا حول و لا قوۃ الا باللہ و یعنی مات و قی چہ بیت و ہن زیات انت آئی دان چنت ماہان آئی بوج و قی لاپ و داران و ترو تاب کنت پدا چک مات بوگ و رندوان دوسال و چک و شیر میچینیت اے دوران و باریں چکر تکلیف و ججالان و برداشت کنان و آیتا رودینیت و قی آرام و و دینت داب و پے آئی آرام و قربان کنت ہمشکاف و قی انت کہ اول سر و انسان خدا تعالی و ہدایات و بیت و خصوصیات و حق و جاہ بیاریت یعنی اللہ تعالی و عبادت و بکنت و مات بیت و خدمت و اطاعت و بہ و قی توفیق و قد و کلا تیش بہ بیت ہجر چرائی و اللہ پاک و نافرمانی مہیت چاکہ آئی حق چک و دیما تر انت و ہما دیا کلائی و حاضر بوگی انت انسان ماں و قی دل و دت بجا ریت کہ گون کجام دپ و و اللہ و ہبارہ حاضر بیت (تنبیہ) شیر چک کنگ و مدت کہ ادا دوسال بیان بوقت بہ اعتبار زیات اکثر عادت میگنت امام ابو حنیفہ و کہ اکثر مدت دوسال و نیم

..... پیش داریت بر آئی گور، دگہ دلیل بیت کنت، جمہور گور، شیر چنگ کنگ، مدت ہے دو سال انت واللہ اعلم واللہ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ
 "شریک مہ من کہ آتر معلوم نہ انت یعنی ماں شہبہ، ہم مکب و یقین، سرا عمل کن و یقین، جادو جبر پر شرک، قبول دارم و لا یعنی دین، برخلاف مات پت
 خبر، ہم مگر البت ماں دنیاوی کار و باران گوں آیان نیکی و جوانی سلوک رو ابدار ہم مضمون، آیت ماں سورۃ عنکبوت، گوستگ اود، فائدہ چارگ بہ بیت
 ولا دین، برخلاف مات پت، زندگیری یا فرمانبرداری، ممکن۔

ہم صفحہ فوائد دل یعنی خدا گور، سر بان، اولاد و مات پتان درستان معلوم داربنت کہ کئے، ناحق یا کوتاہی کنگت (تنبیہ) و وصیتنا الانسان
 دان ادا حق تعالیٰ کلام انت ساری، نعمان، وصیت بہ وقتی چنگ، ات ویم تر، ہن چہ یا مبنی انتھان، تک، الخ، بہ ہا وصیت، ہم مگر، انت ماں میا نی،
 اللہ تعالیٰ، یک فردی سرزنشے فرمائیت یعنی شرک اینکہ بدیں چیز است کہ مات پت، جمہور کنگ، ہن اختیار کنگ نہ بیت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، نعمان
 چنگ، رایت، حق پیش ندا شنگت کہ چرائی، وقتی مطلع
 در ابوت کنگ اللہ تعالیٰ، چہ توحید، نصیحت، بعد
 و چہ اید کہ نصیحتان، پیش مات پت، حق، رابعا
 فرمائیت کہ بعد چہ اللہ تعالیٰ، حق، مات پت،
 حق، انت، بیت، اللہ، حق پیش داشت اللہ
 بیت حق، باقی پیغمبر یا مرشد یا ہادی، حق، ہن
 حق اللہ، ذیل، ہن ان ات کہ اشان ہمانی، ناہ
 بیت (موضع بتغیر یسر) و یعنی کجام چیزے یا کجا
 خصلتے شری یا بدیں آگن قد کنجتے، دانگ، شوا
 بہ بیت و فرض کن کہ سنگ، کجام سکیں گوسے
 توک، یا ماں آسمانی بلندی، سرا یا ماں زمین،
 تہا ریں جہلا کیانی توک، ایر بہ بیت، آہم چہ اللہ
 چہر بیت نہ کنت و ہدیہ آئی و ہدایت چہ ہمود
 کاران، حاضر کنتی، مشکا انسان، لازم انت کہ
 عمل، و ہدے، اے خیال، بداریت کہ ماں ہزاران
 پردگانی توک، چہر کائی ہرچ کارے کنت، آکارہ
 اللہ معلوم داربنت چنانچہ نیکی یا بدی ہنچو ہن چہر کائی
 کنگ بہ بیت آئی اثر الم، ظاہر، گنگ بیت کہ آرا
 اہل نظر بخوبی محسوس کنت و یعنی دت، اللہ
 توحید و بندگی، سرا قائم بدار دے دگران، ہن
 نصیحت کن کہ نیکیں خبر در برنت و چہ بدیں خبران
 و تاراد در بدارت وک یعنی ماں دنیا، ہرچ سکی
 دینا بیت کہ آیان زیات تر چہ امر بالمعروف و نفی
 عن المنکر، کارانی رد اپیش کانت آیان گوں تحمل
 و گوں محکمیں ارادہاں برداشت کن چہ سکیاں پریشان
 بان، دل، و دور دیک بہادری کار نہ انت و یعنی
 گوں غرور ناکی، ہمار و مردمان، حقیر حساب کنان
 جو غرور ناکیں مردمان خبر کن بلکیں گومردمان و فی
 رد، پیچ کن وک یعنی چہ خبر کنگ و بٹاک جنگ،
 مردم، عزت زیات نہ بیت بلکیں ذلیل و رسوا بیت
 دینا بلکیں مردم ہیج مگوشنت بے با پشت، خرابی
 گوشنت وک یعنی تواضع، جوان مردی در میانہ
 رفتار، ہو، بے ضرورت، گپ و تران ممکن، خبر حال
 و ہدے گوں ترندی، آواز، مکش آگن چہ ترندی
 آواز کشگ، کجام شرف بداشتیں تو خیال، خبر
 آواز، نیگ، ہر آگن مزن ترندی، آواز، کشت

لقمن ۳۱

۶۳۳

اتل ما اوحی ۲۱

ثُمَّ اِلَىٰ مَرْجِعِكُمْ فَاُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ يٰبَنِي اِنْهٰكُنْ

پدا مئی ننگ انت شہ گردینگ گدا من حال دیاں شمار شے نگیں کاراں دل اے چک مئی آگن کجام

تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُنْ فِيْ صَخْرَةٍ اَوْ فِي السَّمٰوٰتِ

چیزے بہ بیت برابر کنجتے دانگ، گدا بیت ماں یک دوکے، یا ماں آسمان

اَوْ فِي الْاَرْضِ يٰاَيُّهَا اللّٰهُ اِنَّ اللّٰهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ۝ يٰبَنِي اَقِمِ

یا ماں زمین، حاضر کنت آرا خدا، بے شک اللہ چہر چیزان نا توک خبر دار انت وک اے مئی چنگ قائم بدار

الصَّلٰوةَ وَاْمُرْ بِالْمَعْرُوفِ وَاَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَاَصْبِرْ عَلٰى مَا

نماز، و حکم کن بہ کاراں خوبیں و مہن کن چہ کاران بدیں وک و صبر کن ہر چیکہ تی سرا

اَصَابَكَ ۝ اِنَّ ذٰلِكَ مِنْ عَزْمِ الْاُمُورِ ۝ وَلَا تُصْعِرْ خَدَّكَ

برکیت، بے شک ہمیش انت ہیما ت و کار وک و تاب مدے وقتی رو، چہ مردمانی

لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْاَرْضِ مَرَحًا ۝ اِنَّ اللّٰهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ

نیگ، وک و مرو ماں زمین، ملان، بے شک اللہ دوست نہاریت ہر یک نازک توک

فَخُورٍ ۝ وَاَقْصِدْ فِي مَشْيِكَ وَاغْضُضْ مِنْ صَوْتِكَ ۝ اِنْ

دپہر بندو، وک و در میانی چال، بگرماں وقتی رفتار، و جہل بکسے وقتی دپ و توار، بے شک

اَنْتُمْ اَصْوَاتٌ لِّصَوْتِ الْحَمِيْرِ ۝ اَلَمْ تَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ يَسْخَرُ لَكُمْ فَاِی

بدترینے آواز افے البت آواز انت خیر وک آیا شام گندت کہ اللہ، بہ شما کار مرز کنگت ہر چیکہ

السَّمٰوٰتِ وَمَا فِی الْاَرْضِ وَاَسْبَغَ عَلَيْكُمْ نِعْمَهُ ظَاهِرَةً وَبَاطِنَةً

آسمانان انت و آجیز کیاں زمین، انت وک و تمام کنتی بہ شے سرا و فی نعمان ظاہری و چہری

وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يُجَادِلُ فِی اللّٰهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَّلَا هُدٰی وَّلَا کِتٰبٍ

و بہتیں چہ مردمان، ہیجین انت کہ جیڑہ کنت خدا، بارو، بے زانگ، ابید چہ دانش، و ابید چہ کتاب

مُنِیْرٌ ۝ وَاِذَا قِيلَ لَهُمْ اَتَّبِعُوا مَا اَنْزَلَ اللّٰهُ قَالُوْا بَلْ نَتَّبِعُ مَا وَجَدْنَا

روشنیں وک، و وہیکہ گوشگ بیت آیان، زندگیری بکن ات چیزیکہ نازل کت خدا، گوشت، اتا بلکیں باز گیری نہیں

مزل ۵

مگر آچنکر دل خراب و ترندی بیت، گوں سک و خبر کنگ و چہ باز برے انسان، آواز ہن ہنجوش بے تام و بے سرتیت۔ (ربط) و اجمہ نعمان، کلام دان ادا اہلاس
 بوت دیم ترا پدا اصل مضمون، نیگ، و اتر کنگ بوتگ یعنی حق تعالیٰ، عظمت و جلال و احسان و داد و دہش، یاد دیا، نینان، توحید و غیرہ، نیگ
 و لگوش گور کنا نیگ بوتگ وک یعنی آسمان و زمین، سرچیں مخلوق بہ تی کار مشغول کنگت گدا اتو پر چاہہ آئی کار، گلا تیش نیجے وک سرچیں نعمت ہما انت کہ
 آچہ حواس، محسوس بنت یا بغیر محنت، فہمگ بنت، پوشیدہ ہما انت کہ چہ عقل و فکر، ذریعہ، زانگ بہ بنت یا چہ سرچیں، مادی و معاشی و چہ باطنی، روحانی
 معادی نعمتان مراد و مقصود بہ بنت ہی توری پیغمبر دیک کتاب نازل کنگ نیکی، توفیق دیک کل باطنی نعمت حساب بنت واللہ اعلم بالصواب وک یعنی چویش
 سرچیں انعام و احسان، باوجود بہتیں مردم چنان، نہ زیاران، ماں اللہ یک، و وحدانیت، یا ماں آئی شتون و صفات، یا ماں آئی حکم و شریعتان، چیزہ کنت
 و باکل بے ثبوت، جیڑہ بنا کنت نہ کجام علمی و عقلی اصول، یا یانی گور، ہست انت نہ کجام برحقیں ہادی و شوکارے، ہدایت و نہ کجام معتبر و روشن کتاب

..... حوالہ دارنت محض وقتی بہت و پیر کافی کوراسکی و زندگی و کثرت و بس کہ آئی ذکر ماں دہی آیت و پیداک انت (تنبیہ) پر ترجمہ و چوش معلوم بہت چہ علم و عقل و فہمک مراد گرگ بوتگ و چہ ہدی و لفظ و یک و ویس بصیرت و مراد گرگ بوتگ کہ اشان چہ ذوق و سلامتی و چہ عقل و فکر و وجدان و پیدابینت مطلب چوش و راست کہ اسے مردمان نہ اذنائیں فہم دارنت و دانشان و جدانی بصیرت و خدا بندانت نہ روشنیں کتاب و یعنی نہ نقلی دلیل بہ اشانی گور و ہست۔

ہمے صفحہ و فوائد و یعنی اگن شیطان شے بہت و پیرکان و دوزخ و نیگ و بگریت بیاریت۔ پدایم شہا آئی و مب و داران بنیت و جاہے کہ آکینت شہا ہن بہ ہوداکپ ات و یعنی ہرکس و گوں راستی و نیکی و کشک گیت و دوتا را خدا و حوالہ فی کت گراہن ان کہ آئی و یک ٹھکس کنڈی شے دست جت داں و ہدیکہ اسے کنڈی داران بیت کپک یا پپی بوگ و ہج ترسی نبیت و یعنی ہرکس و اسے کنڈی حکم داشت آخر بہ ہمیشی و مدد و آخداوند کریم و سر بیت و خدا آئی عاقبت و شتر کنت و یعنی تودوق دشتک و گوں خدا قائم بدار، کجام کسے و انکار یا کنڈیب و پرواہ و مدار و منکران و ہن آخر کار بہ مے گور و آئی انت اساعت و تمام کر تگیں کار و دیا موجود بیت۔ کجام

یک جرمے و چہ خدا و زندکریم و چہ روات نہ کنت۔ آدلافی رازان ہم زانت۔ ذرہ ذرہ و گیش و گوار کنت و یعنی کمتیں رو چانی عیش و آرام انت مہلت ہلاس بوگ و پد سک ترسین سزا دیک بنت کہ چرائی و تارارستگار کنت نہ کن انت و یعنی الحمد للہ چہ زبان و اینکر قبول دارت کہ زمین و آسمان و پیداکنوک بغیر چہ خدا و دگر کس نہ انت پدانوں کجام توسیپ پشت کیت کہ آماں خدا ذات و موجود نہ انت آماں چیزانی پیداکنگ و یک خاصیں نظائے جاری کنگ بغیر چہ اعلیٰ درجہ علم و حکمت و زور و قوت و ممکن انت ہ لا محالہ ماں «خالق السموات و الارض» و تمام شرف و کمالات متک کنت و اسے ہم آئی قدرت و یک نمونے کہ شے ہمیں منکران چہ وقتی عظمت و قدرت و اقرار و کنائیں ایت کہ چرائی و پدشما ملزم و گناہ گار قرار گرات کہ و ہدیے بہ شے گور و خالق تہنا آوت انت تو اید کہ چطور معبود جوڑ بوتنت و خبر و صاف انت و لیکن باز کس سر بہ نہ بنت واد و سر بوان و انت و ک یعنی چوشک آسمان و زمین و پیداکنوک اللہ انت ہے داب و ہر چیکہ ماں آسمان و زمین و موجود انت کل بغیر چہ دومی و شراکت و ہمان مخلوق و مملوک و ہمانی احتیاج دار و ک انت آتر کسے و احتیاج نیست۔ وجود و وجود توابع یعنی شرافت و جملہ صفاتی خزن و چنگ ہما و انت آئی کجام کمال و شرافت چہ دگر کسے و حاصل کنگ بوتگ انت۔ آ بالذات تمام عزت و خوبیانی خدا بندانت گڈ آئی و کسے و چہ پرواہ بوتیں و یعنی اگن تمام دنیا و درختان و تراشان و قلم جوڑ کنگ بہ بنت و ہنو گیش سوریں دریا و مس (سیاہی) تیار کنگ بہ بیت پدا گڈ تر و ہفت دریا دگر بہ ملک و بیانیت و ہدیہ خبر و تمام مخلوق وقتی وقتی طاقت و رور و نیسیگ شروع بکنت پدایم تمام خبران و نوشت کت نہ کنت کہ آحق تعالیٰ و شرافت و عظمت و جلال بیان کنوک انت نیسیگ کافی عمر تمام بینت۔ قلم چوکان و پرشت و پروش بینت مس کنت بلے اللہ و توسیپ و آئی خوبیاں کدی ہم تمام بیت نہ کنت۔ کدی چہ محدود و متناہی قوتان لا محدود و لا متناہی ذات و کار سر انجام گیت کنت۔ اللہم لا اخصی ثناء علیک انت کما اثنت علی

عَلَيْهِ اَبَاءُ نَاوَلُوْكَ اَلشَّيْطٰنُ يَدْعُوْهُمْ اِلٰى عَذَابِ السَّعِيْرِ ۝

ہمارہ بنانی کہ آئی سرائے بہت و پیرک ہو گنت آیا زندگی کنت اگر چہ شیطان دعوت و انت آیان دوزخ و عذاب و نیگ و

وَمَنْ يُّسَلِّمْ وَجْهَهُ اِلٰى اللّٰهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَقَدْ اسْتَمْسَكَ بِالْعُرْوَةِ

وہرکس بہ سبایت و تی دیم خدا و نیگ و و آبیت بہ نیکیا، گڈایشک و تی جنگ گوں مضبوطیں

الْوُثْقٰى ۝ وَاِلٰى اللّٰهِ عَاقِبَةُ الْاُمُوْر ۝ وَمَنْ كَفَرَ فَلَا يَحْزُنُكَ كُفْرُهُ ۝

کڑی و ک و خدا و نیگ انت کارانی عاقبت و کسے و انکار کت تو تراغ نامک مکت آئی و انکار۔

اَلَّذِيْ اَرْجِعُهُمْ فَنُنَبِّئُهُمْ بِمَا عَمِلُوْا اِنَّ اللّٰهَ عَلِيْمٌ بِذٰلِكَ الصُّدُوْرِ ۝

مے نیگ و انت آئی و اتزی گڈ آما آیان و حال دتیں چہ کیا یان کل کنگ، بے شک خدا زانوک انت دلافی خبر و ک

نُنَبِّئُهُمْ قَلِيْلًا ۝ ثُمَّ نَضْطَرُّهُمْ اِلٰى عَذَابِ غَلِيْظٍ ۝ وَلٰكِنْ سَاَلْتَهُمْ

بہرگز و ہوش دتیں بہ کمتیں و ہدیے پدا گوں بڑگی بریں آیان و ترند و بڑی عذاب و نیگ و گڈ و اگن تو جست بکنے آیان و

مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لِيَقُوْلُنَّ لِلّٰهِ قُلُّ الْحَمْدُ لِلّٰهِ ۝ بَلْ

کے انت کہ پیدائی کنت آسمان و زمین و البتہ ضرور گوشت اللہ تو جو کل توصیف بہ خدا انت، بلے

اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ۝ لِلّٰهِ مَا فِى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ ۝ اِنَّ اللّٰهَ هُوَ

گیشتر چہ آیان نہ انت و خدا نیگت ہر چیکہ ماں آسمان و زمین و انت۔ بیشک خدا ہما انت

الْغَنِىُّ الْحَمِيْدُ ۝ وَلَوْ اَنَّ مَا فِى الْاَرْضِ مِنْ شَجَرَةٍ اَقْلَامًا وَّ

بے نیاز کل خوبیانی دار و ک، و اگر ہر چیکہ ماں زمین و انت چہ درختان بہ بنت قلم و

الْبَحْرِ يَمْدًا مِنْ بَعْدِهِ سَبْعَةُ اُمْحَرٍ تَانَفَذْتَ كُلُّتُ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ

دریا بہت بہ آئی مس (سیاہی) چہ آئی و زند بہت ہفت دریا نوں ہلاس نہ بنت خدا و خبر، بیشک خدا انت

عَزِيْزٌ حَكِيْمٌ ۝ مَا خَلَقَكُمْ وَلَا بَعَثَكُمْ اِلَّا كُنُفُسًا وَّاحِدَةً ۝ اِنَّ اللّٰهَ

زبردست حکمانی خدا بندت نہ انت شے پیدائش و شے مرگ و پدزنگ بوگ مگر پیدائش و مرگ پدزنگ بوگ یک جان و فایہ بیشک

سَمِيْعٌ بَصِيْرٌ ۝ اَلَمْ تَرَ اَنَّ اللّٰهَ يُوَلِّجُ الْبَلَّ فِى النَّهَارِ وَيُوَلِّجُ النَّهَارَ

ہر چہ اشکونک و گڈ و کنت و آیا تو ندیت کہ بیشک اللہ داخل کنت شب و ماں روج و داخل کنت روج و

نفسک و یعنی تمام جہان و پیداکنگ و یک مردے و پیداکنگ خدا و گور و ہر دویں برابر انت نہ مریشی و چیزے وقت بلکیت و نہ ماں آئی و چیزے محنت چہ یک لفظ «کن» و ہر چہ بلوٹیت کت کنت و لفظ کن و سر ہم دار و مدار نہ انت اسے مارا سر پد کنگ و یک رہبندایت پس چانگو ارادہ بوت ادا آچیز موجود۔

فلا یعنی چوشکہ یک توارے و اشکنگ و بہ یکیں وقت و تمام توارانی اشکنگ یا یک چیزے و گڈرگ و بہ یکیں وقت و جہان و تمام چیزانی گڈرگ پدائی و برابر انت۔

ہے داب و یک مردے و مرگ دیک یا زندہ دارگ و تمام جہان و موت دیک یا زندگی دیک بہ آئی قدرت و دیا یکسان انت پدا دوبارہ زندگی دیک و پد بہ یکیں وقت و تمام اڈل و گڈی مردمانی پیشی یا رندی عملانی ذرہ ذرہ حساب و ادگر گے آتر اچ مشکل دیا نہ بیت چیا کہ آستے تمام گفاران و اشکنت و تمام کاران و گڈریت کجام سرچیں یا چیریں خبر چہ آئی پوشیدہ بیت نہ کنت۔

اول یہ نام گیتگیں وقت و مراد قیامت و روح انت یا چہ ماہ و روح ہر یکے دورہ و گردش مراد انت چیا کہ یک دورہ و سرچم بوگ و پدچوش بنان اشان از سر نہ
دقی رفتار و شروع کنند وک یعنی ہرچ طاعتے شب و روح و روح و شپ جوڑ کنند و ماہ و روح و دویں مزنیں کرات و پودانائیں مزدور و کارگرت بہ آتی
شمار چہ مرگ و پدزندہ کنگ چونکائی گران بیت و و ہدے چہ ہر یک خوردیں و مزنیں عمل و سرچی خبردارک انت تو گڈا پرائی حساب داد چون مشکل بیت وک یعنی
حق تعالیٰ و اسے شانداریں کار و زورائیں صفات پمشکا ذکر کنگ بوتنت کہ اشکنوک بنان انت کہ یکیں خدائے منگ و ایوک و ہمائی عبادت کنگ تجکیں راہ انت آتی
بر خلاف ہرچیکہ گوشتک بر بیت یا کنگ بر بیت باطل و دروغ انت یا مطلب چوش بیت کہ اللہ تعالیٰ و بالذات موجودگی و واجب الوجود بوگ کہ آپوہ بان اللہ ہو
الحق و مان فہم کیت اید گرائی باطل ہالک الذات بوگ آتر مستلزم انت تہنا پخدا و شتون و صفات ثابت بر بنت گڈا پد ہر کس و اسے شتون صفات بنت ہمائی
معبود بوگ و مستحق بیت وک پمشکا بندہ و مسترین بزرگی و ذلیل بوگ (کہ آتی نام عبادت انت) پد ہمائی بوگ لوٹیت وک یعنی جہاز (میل) گران گرائیں سامانان و زوران
چہ خدا و رحمتان چونکائی دریا و موجان و دران و روت۔

وک یعنی مرے دریائی سفر و احوال و جاواران غور و فکر
جنگ انسان و صبر و شکر و راہ و پرینیت و ہدے
طوفانی گوات چست بوان انت و جہاز ماں آب و چولانی
گیر و بہیت آساعت و مزن صبر و تحمل پکار انت و و ہدے
اللہ موت و زندہ چرے گر و چیل و گون سلامتی و درکت تو
الہی انت کہ آتی احسان و قبول دار بہ بیت وک بزرگوں
دلیل و ثبوت و سریدی دانگت کریکیں اللہ و منگ
برحق انت اشی و بر خلاف تمام گپ دروغ انت ادا
پیش داشت کہ ماں طوفانی موجان کپان و سک و چہ
سک ترین مشرکے ہن گویں مزن عقیدت مندی و اخلاص
اللہ و توار پر جنگ و لکیت معلوم بوت کہ انسان
ضمیر و فطرت و اصلی توار ہمیش انت باقی کل ٹھکی و
وت گرہیں دروغیں داستان انت وک یعنی و ہدے
خدا تعالیٰ و چہ طوفان و درکنان و بر خشکی و سرکت تو چوش
مردم باز کم انت کہ آدمیانی و توکی راہ و بگرت و اگن نہ
اکثر مردم بچین انت کہ چہ دریا و پادان و بر خشکی و سراپیر
کنان و ناشریں کاران و کلا نیش بنت پمشکا و فہم
مقتصد و ترجمہ چوش کنگ بوتگ و تو کسے بیت انت
ماں آیان توکی راہ و سرا حضرت شاہ صاحب ہشتہ
کنت یعنی ترس و جاوڑ و ہرچ حالتے ہست ات آ
و اماں کسے و باقی نہ ماننت و مگر بہک شمشک باید انت
چو مردم ہم کم انت اگن نہ اکثر قدرت و متوک نہ انت وکی
رستگاری وکی تدبیر و زیر ممت کنت یا کجام ارواح
و غیرہ و امید و اربنت وک یعنی ہنوں مکیں دیر ساری و
ماں طوفان و کپان و ہرچ قول و قرارے گوں اللہ پاک
کرکتش ماں آتی وکل دروغ بند بوتنت و چنت روحان
ہم بہ آتی احسان و انعام و حق و قبول دار نہ بوتنت و اینکو
زوت و چہ قدرت و نشانیاں منکر بوتنت و طوفان
جاوڑ و ماں آپی جہاز و مسافران سک گنوک ترنت ہر
یکے وکی ساہ و رکننگ و فکر و بیت پدایم مات پت چہ
اولاد و اولاد چہ مات پت و پیک غافل بہ بیت یک
دگرے و رکننگ و تدبیر کنت بلکیں باز بر والدین و
دوز و اہی و اگ کنت کہ چک و مصیبت و ہر وکی سر و
زوران و آتر ابر کینیت لیکن قیامت و خطر ناکیں و ہوش
ماش و کارکنوکیں روح آبوک انت و ہدے چساریں

کند ان نفسی نفسی و توار چست بیت اودا چہ اولاد و والدین و چہ گس یک دگرے و مصیبت و زورگ و واسط تیار نہ بیت و تیار ہن بہ بیت تو اسے خبر گوش دارگ نہ بیت
باید انت کہ انسان چہ جاوڑ و ترسان و چہ خداوندی غضب و رستگار بوگ و روا بند و بست بکنت مروچی اگن چہ دریا و موجاں رکننگ بوت ات تو باندا چونکائی
و تار رستگار کنت کن ات وک یعنی آروچ الم کیت اسے اللہ پاک و وعدہ انت آتر اگلاک نیست پمشکا دنیا و چنت روچی عیش و بہار و گندان و رد مکب ات کہ اسے مدام بہ
ہمے داب و مانیت و ادا گوں آرام و نند و نیا و کن ات اودا ہم آرام و گندرات و ہم چہ اداغابازیں شیطان و اغواء و ہوشیار بہ بیت کہ اللہ نام و گران و فریب دنت آ
گوشتیت کہ و اجاکار اللہ غفور رحیم ایت شرکناہی کاران بکن عیش بکن و ہرے پیر ترے تو آساعت و کپارگی تو بہ بکن اللہ درستان و معاف کنت ماں تقدیر و اگن
جنت ہست انت تو بے توری گناہ باز نہ بیت تو ضرور بہ اودا سرے و اگن دوزخ بتی نصیب و ہشتہ انت تو گڈا پد تو چہ پیار رستگاری بیت نہ کنت گڈا چونکائی
دنیا و عیش و یلہ سنے۔

لقن ۳۱

۶۳۵

اتل مآو حی ۲۱

فِي الْيَلِّ وَ سَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ كُلًّا يَجْرِئُ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى
ماں شپ و کار و مزن کنگی روح و ماہ و راہ ہر یکے روان انت تاں مدت نام گیتگیں وک
وَ أَنَّ اللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ۝ ذٰلِكَ بِأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْحَقُّ وَأَنَّ مَا
و بے شک خدا خبردار انت بر شے کنگیں کاران وک اسے پمشکا انت کہ خداوت انت برحق و ہر کس
يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ الْبَاطِلُ وَأَنَّ اللَّهَ هُوَ الْعَلِيُّ الْكَبِيرُ ۝
کہ تو ارجنت چہ آتی و امید آے اصل انت وک و بے شک اللہوت بلند مرتبہ و مزن قدر انت وک
أَلَمْ تَرَ أَنَّ الْفُلْكَ تَجْرِي فِي الْبَحْرِ بِنِعْمَتِ اللَّهِ لِيُرِيَكُمْ مِنْ آيَاتِهِ
آیا تو ندیت بے شک بوجیک روان بیت ماں دریا و گوں خدائے مہربانی و تاکہ پیش بداریت شمارا چہ وکی نشانیاں
إِنَّ فِي ذٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَ إِذَا غَشِيَهمْ مَوْجٌ
بے شک ماں اشی البت نشانیاں انت پد ہر کس صبر کنوک شکر گوک وک و و ہر یکہ پوشیت آیانی سرا موج
كَالظُّلِّ دَعَا اللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ ۚ فَلَمَّا نَجَّاهُمْ إِلَى الْبَرِّ
مثل جبر و توار کنت خدائے خالص کنان و پد آتی عبادت وک گڈا و ہر یکہ نجات و اتی آیان پخش
فَمِنْهُمْ مُّقْتَصِدٌ وَمَا يَجْحَدُ بِآيَاتِنَا إِلَّا كُلُّ خَتَّارٍ كَفُورٍ ۝
ہتیں چہ آیان بنت درمیانی رفتار وک و انکارہ کنت مے آیان و مگر ہما کہ وکی قول و روشوک و نا شکر انت وک
يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ وَ اخْشَوْا يَوْمًا لَا يَجْزِي وَالِدُ عَنْ
ای مردمان! بر ترس ات چہ وکی رب و بر ترس ات چہ جاوڑ و کہ کار نہ دنت سنے پد وکی
وَلَدِهِ وَ لَا مَوْلُودٌ هُوَ جَارِعٌ عَنْ وَا لِدِهِ شَيْءًا إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ
چک و بدل و و نہ یک چکے کہ کار نہ دنت وکی پت و بدل و ہر یکے کف بیشک اللہ و وعدہ
حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمْ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا ۖ وَ لَا يَغُرَّكُمْ بِاللَّهِ الْغُرُورُ ۝
برحق انت گڈا و وعدنت شمار ازندمانی دنیا و و غریب مدنت شمارا گوں خدائے نام و دعا باز وک
إِنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۖ وَ يُنْزِلُ الْغَيْثَ ۖ وَ يَعْلَمُ مَا فِي
بے شک خدائے گور و انت علم قیامت و و نازل کنت ہور و و زانت ہرچیکہ ہست انت ماں

منزل ۵

حال یعنی قیامت کیت بلے کدی کیت آئی علم خدا و گورہ انت نہ معلوم کدی اے دنیا کا رخا نہ تیش کنان و یک پیکارنگ بہ بیت۔ انسان دنیا باغ و بہار و وقتی عیش و سرگنوک تربیت آیا آنہ زانت کہ ابید چہ فنا ہوگے اے دمان و ہن اے چیز و آئی اسباب کل خدا قبضہ انت زمین و تمام رونق و مادی برکت (کہ برائی و تہی و شہودی و دار و مدار انت) آسمانی ہورہ سر موقوف انت۔ سال و دو سال و ہورہ مگواریت تو چاریں کنڈان دنز چست ہوان بیت۔ نہ معیشت و چیزان بمانت نہ راحت و سامان و زکینت، پدا تعجب انت کہ انسان دنیا و زینت و سرسبزی و سرافریب و ران و ہما ہستی و شمشوکار بیت کہ آئی و چہ رحمت و ہوران اکرا سرسبز و رونق دار کرنگ ابید چریشی و گمردے و چہ معلوم انت کہ ماں دنیا و عیش و عشرت و آئی بہر چنگر ہست انت۔ باز کس دست و باد جنان و کوششت کنان و مرگ و انبار ککنت لیکن زندہ اشان و جمعی و سکون حاصل نہ بیت باز کس ہنجیں ہست انت کہ آیان و بے محنت و دولت دست کپیت، اشی و گندان و ہن یک مردے کہ آماں دین و معاملہ خداوندی تقدیر و سراب و سرکنوک انت ماں دنیاوی جد و جہد و ردالتقدیر و سرافراحت کنان و ہج ہرہ سستی نہ کنت آچوش فہیت کہ انسان و تدبیر کنگ باید انت چیا کہ خوبیں تقدیر عموماً ماں کامیا ہیں تدبیر و حاصل بیت

السجدة ۳۲

۶۳۶

اتل ما اوحی ۲۱

الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي

مات و لاپ و، و نہ معلوم دارنت یک نفسہ کہ باندا چہ کنت و نہ زانت

نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ ۝

نفس کہے کہ ماں کجا م یک سر زمین و مریت۔ بے شک خدا دانا و خبردار انت و

سُورَةُ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ ثَلَاثُونَ آيَةً وَتِلْكَ رُكُوعَاتُهَا

سورہ سجده ماں مکہ و نازل بوت اشی و سی آیت انت و سہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنو کے

الَّذِي تَنْزِيلُ الْكِتَابِ لَارِيبَ فِيهِ مِنْ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝

نازل کنگ کتاب و ماں اشی و چہ شبہ نیست چہ کل عالم و پروردگار و ہنگ انت و آیا

يَقُولُونَ افْتَرَاهُ بَلْ هُوَ الْحَقُّ مِنْ رَبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّا أَتَاهُمْ

گوشت کہ اے و ت گڑھنگ آئی و انا، بلکیں آبرحق انت چہ تہی پروردگار طرف و تاکہ تو ترسینے ہما قوم و نہ نیا ہنگ

مَنْ نَذِيرٌ مَنْ قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ

آیانی کوڑیک ترسینو کے چہ تو پیش و تاکہ آبرکش و سرابیانیت و خدا ہما انت کہ پیداگی کنت

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَابْدَأَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى

آسمانان و زمین و چیزیکہ ماں بر دوینانی میانجی انت ماں شش روج و پداق ائم بوت و

الْعَرْشِ ط مَا لَكُمْ مِنْ دُونِهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا شَفِيعٍ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ۝

عرش و سراف و چہ کس نہ انت یہ شما ابید چہ آئی و دوست و نہ سفارشی و کیا شہانت حاصل زکنت و

يَذْكُرُ الْأُمَمُ مِنَ السَّمَاءِ إِلَى الْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِي يَوْمٍ كَانَ

گوں تدبیر ایرکارت کار و چہ آسمان و پر زمین و ہنگ و پدا کپیت آکار آئی ہنگ و ماں یک روچہ کہ

مِقْدَارُهُ أَلْفَ سَنَةٍ ثُمَّ نَعْدُونَ ۝ ذَلِكَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ

آئی و مقدار انت ہزار سال چہ ہما حساب و کر شامکار کن انت و ایشنت صفت زانوگر و چیر و سرظا ہر و

مازل ۵

۲۱

اے علم خدا و ہست انت کہ در حقیقت عمنے تقدیر چونیں بیت و راستیں تدبیر کارگر بیت یا کہ نہ بیت ہنے خیر و اگن ماں دین و معاملہ و بغہیں تو شیطان و فریب و ماکدی آیت نہ کنیں بے شک جنت و دوزخ ہر چہ رسکی انت آماں تقدیر و نبشتہ انت کہ آئی علم ایوک و خدا و ہست انت مگر عموماً خوبیں یا بدیں تقدیر و چہرہ ماں خوبیں یا بدیں تدبیر و آدینک و نظر و کیت ہمشکا تقدیر و حوالہ دیان و ماتدبیر و ترک دات کت نہ کنیں چیا کہ اے حال کس معلوم نہ انت کہ ماں اللہ پاک و علم و آسعدانت یا شقی جنتی انت یا دوزخی، مفلس انت یا غنی ہمشکا ظاہری عمل و تدبیر ہما چیز بوت کہ چرائی و عاڈہ مارا تقدیر و نوعیت و رد چیزے احوال معلوم بیت و اگن اے علم ایوک و حق تعالی و حاصل انت ماں جنین و چک لاپ و بچک ایت یا جنگ ایت و پیدا ہوگے و بد آئی و عمر چنگر بیت روزی چنگر وارت سعید بیت یا شقی ہمیشہ و نیک و ماں و یعلو ما فی الارحام و اشارہ کنگ پشت کیت شیطان و اے فریب کہ فی الحال تو ماں دنیا و عیش بکن پدا تو بہ کنان و نیک ہو آئی پتہ ماں و ما تدری نفس مآذ اتکسب غدا و دیگر بوتگ یعنی ہج کس معلوم دار نہ انت کہ باندا آچہ کنت و چیزے کنگ و واسطہ زندہ ہم مانیت و کدی موت کیت و کجا کیت و پدا اے یقین چون بیت کنت کہ مر و چگیں بدی و ردا باندا ضرور نیکیں کار انجام دیگ بیت و توبہ و توفیق آرا ائم و حاصل بیت و اے چیزانی خبر تمنا ہما علیم و خیر و انت و

(تنبیہ) زانگ لوٹیت کہ مغیبات چہ احکام جنس یا اکوان و جنس و پدا اکوان غیبیہ زمانی انت یا مکانی انت و زمانی و باعتبار ماضی، حال، مستقبل و سہ قسم کنگ بوتگنت ماں چریشان احکام غیبیہ و کلی علم و لا جہ پیغمبر علیہ السلام و عطا کنگ بوتگ فلا یظہر علی غیبہ احد الا من ارضی من رسول الی اخر الایہ (جن رکوع ۲۴) آئی جزئیات گیش و گوار و ابواب بندی و کار و اہمت و ذکی الذہن و اروکس و اہجان و انجام دات و اکوان غیبیہ و کلیات و اصول و علم و حق تعالی و خاص گوں و ت و

داشت البتہ شنگ و تالانیں جزئیات و چہ باز کسان و حسب استعداد معلوم دار کت و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و چریشی و ہن اینکہ زیات و عظیم الشانیں بہر زکیت کہ کسے آئی و اندازہ و جت کت نہ کنت۔ پدا ائم اکوان غیبیہ و کلی علم و ت گوں رب العزت و خاص انت مرے آیات و ہر چہ چیزانی بیان انت ماں حدیثان و آیان مفاتیح الغیب فرمائینگ کہ آیانی کلی علم بجز جہ اللہ و کس نیست انت۔ در حقیقت مرے پنج چیزان و کل اکوان غیبیہ و قسمانی طرف و اشارہ بوت ماں یا آئی ارض تموت و غیوب مکانیہ ماں و ما ذ اتکسب غدا و زمانیہ مستقبلہ ماں و ما فی الارحام و زمانیہ حالیہ و ماں و یکنزل الغیب و غالباً زمانہ ماضیہ و سرتنبیہ انت یعنی ہور آیان و معلوم بیت لیکن کسے و اے معلوم نہ انت کہ چہ پیسر و آیا چوشیں اسباب ظاہر ہوگا کنت کہ راستگانی ہجے دمان و و سہ جاگہ و ہجے مقدار و ہور بوت۔ مات چک و ماں و تی لاپ و زوران و ترو تاب کنت لیکن آزانیت کت نہ کنت کہ ماں لاپ و چک ایت یا جنگ ایت۔ انسان لوٹیت کہ گوں آیوکیں جاوران و تارا معلوم دار بکنت مگر اے۔

..... نزالت کہ باند امن و تہ چہ کارکنان منی موت کجام جاگہ، کیت اسے جاہلی و بزدگی، باوجود تعجب انت کہ بہ دنیاوی زندہ سرانگوگ ہوان، حقیقی خالق و ہماروچ، شمشکار بہ بیت و ہدیکہ پروردگار و دربارہ، کشان کشان، حاضرکنگ بیت، بہر جاوہر، چہرے پنچیں چیزانی ذکر، تمام اکوان غیبیہ، کئی علم، طرف اشارہ کنگ مقصود و مراد انت حصرکنگ مقصود نہ انت و غالباً ماں ذکر اسے پنچیں چیزانی تخصیص بہ ہرے روا انت کہ یک سوالیہ، ہرے پنچیں چیزانی بابت، سوال گرتگت کہ بہ آئی جواب، اسے آیت نازل بوت کما و رد فی الحدیث چہ رو پیش ماں سورہ انعام و سورہ نمل، ہم در بابت، علم غیب چیزے بنیسگ بوتگت بایہ انت کہ اوداد و بارہ نظرشانگ دیگ بہ بیت۔ تَعْتَسُ سُبْحًا تَعْتَسُ لَيْلًا بِمَنْزِلِهِمْ وَكُلُّهُمْ فِي سَبِيلٍ۔

وَلَا يَلْبَسُهُ اے مقدسین کتاب رب العالمین، نازل گنگ نہ ماں ایشی، چیزے فریب ہست انت و نہ ماں ایشی، شک و شبہ، چیزے گپ و رپ ماں انت و یعنی ہرچ کتاب، بے مٹی و چہ خدا، بوتگت اینکر ظاہر انت کہ شک و شبہ، ہجر گنجائش نیست آیا ہمانی، بابت، کفار گوشنت کہ پیغمبر، چہ و ت سازتگ و اوترتگ و معاذ اللہ اسے دروغ بہ خدا، طرف، نسبت دینت۔ واقعہ اشان چہ حد، سرگوزدک انت کہ و ہدے چوشیں روشنیں چیزے، ہم شہادت کنت اشان کمیں غور و فکر بکتیں تو معلوم اش بوتگت کہ اسے کتاب راست راست، چہ پروردگار، نینگ، انتگ تا نکہ شہاچریشی، برکت، اسے قوم، بوہین ات و تچکین راہ، سر یارگ، جہد، بکنات کہ چہ قرانی قرن اشانی ہج ٹوہینوکیں پیغمبر نیاہتگ۔ چارگی گپ ایش انت کہ انسان چہ و قی جانب، ہما چیزے جوڑ کنت و کاریت کہ آئی کجام نظیرے یا نور اکیں واہگے برائی چپ و چاگرد (ماحول)، موجود بہ بیت ماں کجام ملکہ، یکپارگی چہ دپ، پنچیں خبرے، کشگ کہ آئیانی صدہا سالانی پولگیں تب و ذہنیت، بالکل برخلاف بہ بیت و سر ظاہر، آئی قبول کنگ، ادنائیں استعداد یا صلاحیتے ہم گندگ مہیت چوشیں کار، ہج عقل مند کنت نہ کنت البت اللہ پاک، نور اکیں قدرت کسے، را بہ اسے کار، مقرر بکنت آدگہ گپ ایت ہشکا بنی آدمی صلی اللہ علیہ وسلم کہ آئی عزیات عقل مند بوگ، آکافران ہم تسلیم کنگ کہ شمار اشان (معاذ اللہ) افتراء کنوک قرار دینت اکن و اجہ، چہ و قی جانب، یک خبرے و ت گرتھیں بکرتیں تو یقیناً واجہ، پنچیں خبرے جوڑ پلنتیں و بیارتیں کہ آخرب، ہما فضاء سازگار مناسب بیوتیں کہ آئی نمونگ ہم بہ آئیانی چپ و چاگرد، گندگ، بیاتکیں۔ ہرے یکیں خبریک انصاف دوستے یقین دات کنت کہ آوت بہ و قی ذاتی واہگ، ردابرے کار، نہ اوشتانگ و نہ ہرچ پیغامے واجہ پیغمبر، آوزگ آپیغام ہمانی و قی تصنیف کہ تگین ات۔ شک اشی، بیان ماں سورہ اعراف، ہشتمی پارہ، آخر، گوشنگ ہمودا چارگ بہ بیت و یعنی فکر نہ کنت کہ آئی پیغام و پیغامبری، دروغ کنان، کجارات تمام زمین چہ عرش، بکمر دانکہ فرش، اللہ حکومت انت اکن گرفتار کنگ بوت ات تو آئی اجازت و رضاء، بغیر شمار کہے حمایتی و سفارشی ہم دست نہ کپیت و مزین کار و اہمیت داروکیں انتظامات، بابت چہ عرش عظیم، مقرر ہوان، جہل، حکم نازل بیت کل اسباب حسی و معنوی و ظاہری و باطنی چہ آسمان و زمین، جمع ہوان، ماں بست بند، گلا یتمش بنت آخر ہما کار و انتظام چہ اللہ مشیت و حکمت، مدتانی مدت جاری بیت پدار جیں زمانگ، بعد ہلاس ترتیت آوت چہ اللہ طرف، وگہ ڈولیں حکم نازل بیت، چوشکہ مزین مزین پیغمبر کہ آئیانی اثر قرانی قرن پشت کپیت یا ماں مزین قومے، سرداری کہ آداں باز نسل، جاری بوت آہزار سال اللہ گور، یک روچ انت (موضع بہ مکوکیں تبدیلی)، مجاہد فرمائینیت کہ اللہ تعالیٰ ہزار سال، انتظامات و دستوران، بہ فرشتگان القار فرمائینیت اسے سلسلہ دال قیامت، جاری بیت ہمتیں مفسر آیت، مطلب، چوش گرت کہ اللہ حکم چہ آسمانی بڑی، داں زمین، سر بیت پدار ہرچ کارگزار ہی اسے ردابہ سر زمین، بیت آماں عملانی و فر، بنیسگ، خاطر، بالا سر کپیت کہ دنیاوی آسمان، محدب، سرا واقع انت و چہ زمین، بکمر دانکہ ہمود، فاصلہ انسان، درمیانی رفتار، حساب، یک ہزار سال نیگنت کہ آخدا، گور، یک روچ قرار دیگ بوتگ۔ فاصلہ و ہنکر انت بے اسے جدائیں گپ ایت کہ فرشتہ یک کلا کے یا چریشی، ہم کمر و ہد، اسے فاصلہ، برتریت۔ ہمتیں مفسر چوش معنی کنت کہ یک کارے اللہ تعالیٰ، کنگی انت تو آئی مبادی و اسبابانی سلسلہ (رد)، چہ ہزار سال، ساری شروع کنت پدار آکاملین حکمت، رد، ماں مختلف دوراں گوزان، و مختلف صورتان اختیار کنان، کم کم، و قی کمال، آخر، سر بیت آوت، ہرچ نتیجہ و علامات آئی، سرکشوک بیت ماں خداوند کریم، بارگاہ، پیش بوگ، ردابالارونت۔ ہمتیں، نزدیک، چہ یوم، مراد یوم القیامت انت یعنی اللہ تعالیٰ چہ آسمان دان زمین، تمام دنیا، بند و بست، کنت پدایک و قی کیت و ہدیکہ اسے تمام قصہ ہلاس ہوان، اللہ طرف و تری کنت و آخری فیصلہ، پیش بیت ہمانی، را قیامت گوشنت قیامت، روچ ہزار سال، برابر انت بہر جاوہر، "فِي يَوْمٍ"، ہمتیں، یکدتر، ہمتیں، یغورج، متعلق قرار دانگ و اللہ اعلم بالصواب۔

یچون بوت (موضح بہ کموکیں تبدیلیء) ۱۰ اے
نعمتانی شکرانہ ایش آت کہ گوں چماں آئی تکوینی
آیتان بہ جہلیں نگلھے بجا تیں گوں گوشاں تنزیلی
آیتان ء بہ شوق و دل گور کنگ ء باشکتیں و
بہ دل ء یقین ء اے ہر دو مینان ء راست راست
فہمگ ء کوششت بکرتیں۔ پلاسریڈ یوان ء بہ آئی
سرا عمل بکتیں مگر شمشکگر و گ باز کم ات۔
۱۱ یعنی بریشی ء غور و فکر نہ کت کہ اللہ ء اول سر
آیان ء چرخاک ء پیدا کنگ چپکائی شبہ ظاہر
کنگ ء لگنت کہ ماں خاک ء اوار بوبگ ء پید ما
چونکائی دوبارہ جوڑ کنگ بییں اشاں ایوک ء شبہ
نہ کت بلکیں چہ بعث بعد الموت ء پہک منکر بوتنت۔
۱۲ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی شام و تارا
ایوک بدن و جون چون زاننت کہ ماں خاک ء ہو رہور
یوان برابر بوت ات چوش نہ انت شام در حقیقت ء
جان (ساہ) ات کہ آفرشتہ گوں و ت ء بارت پہک
فنا نہ ات (موضح) ۱۳ یعنی چہ ذلت و پشومانی ء
سو ب ء ماں محشر ء ر و ج ء ۱۴ یعنی مروچی مے
گوش و چیم بچ بوتنت پیغمبر ء ہر چے گوشتگت نوں مارا
یقین بوت بلکیں ما بہ و تی چمان ء حقیقت دیستیں
ایمان و نیکیں عمل بہ خد ء گور ء کار دینت یک برے
پدا مارا بہ دنیا ء دیم بدے بجا کہ چون نیکیں کارانے
کنیں ۱۵ دگر جاھے فرمائینت ”وَلَوْ اَرَدُوا
لَعَادُوا لِمَا نُهَوُّ عَنْهُ“ (انعام رکوع ۳) یعنی
یعنی دروغ بندنت اکن اشان بہ دنیا ء طرف ء دیم
دیگ بہ بنت پدا ہم ہمانا شرین کاران کلا نیش بنت
آیانی تب ء تہاھے نزوری ہست انت کہ شیطان ء
اغواء قبول بکننت و چہ اللہ ء رحمت ء و تادور
بدارنت بے شک مارا قدرت ہست ات مابلو تیں
تو چہ یک طرف ء تمام مردمان ء زبردستی بہ ہادایت ء
سرا قائم بداشتیں کہ بہ آئی نیمگ ء انسان ء دل
فطرۃ راہ شونی کنت لیکن اے ڈولا درستان ء
پہ یکیں رہند ء دستور اختیار کنگ ء بے وس کنگ
حکمت خداوندی ء برخلاف ات کہ آئی بیان باز
جاگہ ء ساری (پیسر ء) ء گوستگ ہندا ہما گپ سرچم
بوگی ات کہ آبلیس ء دعویٰ لاُعَوْنَهُمْ اَجْمَعِينَ

انل ما اوحى ۲۱

الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ الَّذِي أَحْسَنَ كُلَّ شَيْءٍ خَلْقَهُ وَبَدَأَ خَلْقَ
 الْإِنْسَانِ مِنْ طِينٍ ۝ ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُ مِنْ سُلَالَةٍ مِّنْ تَأَمُّهِينَ ۝
 ثُمَّ سَوَّاهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِنْ رُّوحِهِ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ
 وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ وَقَالُوا إِذَا ضَلَلْنَا فِي الْأَرْضِ أَإِنَّا
 لَفِي خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ بَلْ هُمْ يَلْقَآئِ رَبِّهِمْ كَفِرُونَ ۝ قُلْ يَتُوقَكُمُ
 الْمَوْتُ الَّذِي أُوعِدَ لَكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ
 إِذِ الْمُرْسَلُونَ نَاكِسُو أَعْيُنِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَا أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا
 فَارْجِعْنَا نَعْمَلْ صَالِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ۝ وَلَوْ شِئْنَا لَآتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ
 هُدًى وَلَٰكِنْ حَقَّ الْقَوْلُ مِنِّي لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ
 أَجْمَعِينَ ۝ فَذُوقُوا بَأْسَ يَسْتُمُّ لِقَاءِ يَوْمِكُمْ هَٰذَا إِنَّا نَسِينَاكُمْ وَ
 ذُوقُوا عَذَابَ الْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنبِأُوا مَن يَأْتِيَنَّ الَّذِينَ

منزل ۵

الْأَعْبَادَ لَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِينَ (ص رکوع ۵) جواب، فرمائیں گے کہ اَلْحَقُّ وَالْحَقُّ اَقُولُ لَا مُلْتَئِجَ جَهَنَّمُ مِنْكَ وَمَقَرُّ نَبْعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِينَ (ص رکوع ۵) معلوم ہوتا ہے کہ ادا ہے جن وانس، مراد ہما شیاطین و آیینی زندگی کی کنوک مراد انت و ماہم شمارا شمشو شکار بوتیں یعنی ہجر گوں گوں رحمت، یاد کنگ نہ ثبت، ویم ترہ مجرمانی مقابلہ، مومنانی احوال و انجام، بیان فرمائیں گے۔

فل یعنی چہ خوف و خشیت و خضوع و ماں سجدہ و کینت گوں زبان اللہ تسبیح و تحمید و کینت ماں دل و کبر و مزنی و گیت و جاگہ نہ دینت کہ آیات اللہ و دیما سجدہ کنگ و ہمیں کنوک بہ بیت فل یعنی و شی و اب و نریں گندلان و یل کنان و بہ اللہ و رب و اوشتنت مراد تہجد و نماز و ادا کینت چو شکہ ماں حدیث و انت و لہتین و فجر و یا عشا و نماز یا مغرب و عشا و درمیان و نفل مراد گیتگ انت اگر چہ ماں لفظان اشی و گنجائش بہست رانت لیکن رانج بہا پیشی تفسیر انت واللہ اعلم فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت چہ اللہ و طمع و خوف بدنہ انت دنیا و بہ بیت یا آخرت و بہ ہیے حساب و بندگی بکنت تو قبول انت البتہ اگن چہ دگر گئے و نریں و اُمیت و بندگی بکنت تو ریا حساب بیت اے بندگی قبول نہ بیت فل ہنجوش ماں تہا ریں شپاں چہ مخلوق و چماں و تا اندیم کنان و آیان بے ریا عبادت کت بہ آئی عوض و اللہ پاک و ہرچ نعمتہ پوشیدہ ایر کتگنت آیانی کیفیت و کس نہ انت ہر وہدیکہ اشان و گندنت چماںش سرد

بنت ماں حدیث و انت کہ من یہ و تی نیکیں بندگان ماں جنت و ہما چیز چیر و اکتنت کہ نہ چماں و ویستگنت و نہ گوشان اشکگنت و نہ کجام بشر و دل و آیانی خیال اکتنت (تنبیہ) سرسید و غیرہ و چہ اے حدیث و جنت گران و جنت و نعمتانی جسمانی وجود و منکر بوتگنت منی (یعنی مولا ناشیر احمد عثمانی) و یک مضمونہ "ہدیہ سنیہ" و نام و چھاپ بوتگنت باید انت کہ آرا و انگ بہ بیت چہ آئی و جواب و سرپردی حاصل کنگ بہ بیت و اگن یک ایماندار و بے ایمانے و انجام برابر بہ بیت چون نران کہ بہ خدا و بلکل کوراسکی انت (العیاذ باللہ) فل یعنی چہ اللہ تعالیٰ و فضل و کرم و آیانی عمل جنت و مہمانی و سبب جوڑ بنت و کدی کدی آس و شمالہ (شعلہ) جہنمیان و دروازہ و نیمگ و چگل دینت آوقت و شاید اشان بہ در کنگ و دل مانگ بنت فرشتہ اشان و ہما نکو تہلا نک دینت کہ کجا نگور و گ لوط ات چیزیکہ شمار و غ زاننگ ات آئی تام و شری و بخش ات (اللہم اعذنی من النار و اجننی من غضبک) و یعنی چہ آخرت و مزنی عذاب و پیش ماں دنیا و مکیں کم درجہ و عذاب دیم و تیں تاکہ ہر کس و رجوع کنگ و توفیق بہ بیت تریان بہ خدا و طرف و رجوع کنوک بہ بیت کم درجہ و عذاب مراد ہے دنیا و جلالان بیماری و ڈکال و قتل و قید ماں و اولاد و غیرہ و تہابی و بریادی مراد انت اعرض عنہا و سرپردی و گ و رند دیم و تاب و دنت

فل و ہدے چہ تمام گناہ گاران و ظالمیں مجرمان بدلہ گرگی انت تو اے مسترین ظالم چونکائی رستگار بوت کینت و دیم تر و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و تسلا دنت کہ شما چریشانی ظلم و اعراض و دلے و تنگ مہیبت و پیر و ماموسی و کتاب و انگ ات کہ چرائی و برکت و بنی اسرائیل و ہدایت نصیب بوت و ماں آئی زندگی کنوکاں مزن مزنی دینی پیشوا و امام گوستگ انت شمار ہم چہ اللہ و فضل و کرم و بلا شنبہ مزن شانیں کتاب رستگ کہ چرائی و برکت و بازیں مخلوق و ہدایت نصیب بیت و چہ بنی اسرائیل و گیشتر ماں شے اُمیت و امام و سردار

جاہ یارگ بنت باقی مانتنت منکران آیانی فیصلہ و حق تعالیٰ و ت کنت فل اے ماں میانجی و جملہ معترضہ انت یعنی بے شک و شبہ و ابہ موسیٰ و کتاب دیگ بوت و شمارا ہن ہے داب کتاب دست کپت ماں اشی و جج ٹکی یا فریب کاری نیست انت یا موسیٰ و ذکر و رد افرمائینت کہ شما گوں موسیٰ و ماں معراج و شب و پ کپت ات آراستیں حقیقت ایت اے کجام فریب یا نظر بندی ہے نہ انت

اِذَا ذُكِرُوا بِهَا خَرُّوا سُجَّدًا وَسَبَّحُوا بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۝۱۵

وہدیکہ بنت دیگ بہ آئی و کینت سجدہ کنان و و بہ پاکی یا کینت توسیع و تی رب و و آنکبہ نہ کینت فل

تُجَافَىٰ جُنُوبَهُمْ عَنِ الْمَضَاجِعِ يَدْعُونَكُم خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا دَوَّرْتُمَا يَأْتِيَانِي كُنُوزٌ مِّنْ دُونِهَا لَا يَأْتِيانِي مِثْلُهَا سَائِرًا ۝۱۶

دور مانت آیانی کس و مہمانت چہ و اب جا ہاں فل تو اکتنت و تی رب و ترسان و و امید دار و و چہ منے

رَبِّهِمْ يَنْفَقُونَ ۝۱۷ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ وَرِجْوَانٍ مَّا يَخْفَىٰ عَلَىٰ عَیْنَيْكَ يَكُنِ الْغَيْبُ لَكَ آيَاتٍ ۝۱۸

دائیں مال و خرچ کینت پدا نہ زانت کس چیزیکہ پوشیدہ ایر کنگ بوتگنت پدا چماں ساری

جَزَاءً مِّمَّا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۹ اَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا لَّا يَسْتَوُونَ ۝۲۰ اَمَّا الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَلَهُمْ جَنَّاتُ الْمَأْوٰی

بدلہ آیانی کسگیں کارانی و آ یا کس کہ بہ بیت مؤمن مثل ہما کس و بیت کہ نافرمان ہت

نُزُلًا لِّمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۲۱ وَاَقَامَ الَّذِينَ فَسَقُوا فَاُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ النَّارِ ۝۲۲

مہمان انت چیزیکہ آیانی عمل کنگت و ہما کسان کہ نافرمان انت گدا آیانی ہما گد و درخت انت ہر وہدیکہ

اَرَادُوا اَنْ يُّخْرِجُوْا مِنْهَا اَعِيْدُ وَاٰفِيْهَا وَقِيْلَ لَهُمْ ذُقُوْا عَذَابَ النَّارِ ۝۲۳

چہ آئی در آئیگ لوشنت پدا تریگ بنت ماں آئی و آیانی گوشتگ بیت کہ بخش ات دوزخ و عذاب

الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝۲۴ وَلَنْذِيْقَنَّهُمْ مِّنَ الْعَذَابِ الْاَدْنٰى

کہ آرا شہاد و دوزخ بند کنت و البتہ ماضور و چاشنیں آیانی و نریں عذاب ماں دنیا و

دُوْنَ الْعَذَابِ الْاَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝۲۵ وَمَنْ اَظْلَمُ مِمَّنْ ذَكَرَ

ابیر چہ مسترین عذاب و تاکہ پدا و اتر کینت و و کئے انت زیان نا انصافہ آتیا کینت و دیکہ

بِآيٰتِ رَبِّهِ ثُمَّ اَعْرَضَ عَنْهَا اِنَّ مِنَ الْمَجْرِمِيْنَ مُتَقَبِّلُوْنَ ۝۲۶ وَلَقَدْ

بہ و تی رب و آیتان پدا و تاب بنت چہ آیتا و بے شک ماجر گندہ گاران بدلہ گروکیں و و البتہ

اَتَيْنَا مُوسٰى الْكِتٰبَ فَلَا تَكُنْ فِيْ مِرْيَةٍ مِّنْ لِّقَآءِ رَبِّكَ وَجَعَلْنٰهُ هُدًى

و انگ ماموسی و کتاب گدا مہماں شکیا چہ آئی و دوچار کپک و فلا و اڈک ماموسی و راہ خون دیو

منزل

كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ وَاتَّبِعْ مَا يُوحَىٰ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ

ہست دان حکمت و خدا بند، ورنہ گیری بکن چیز کہ وحی دیم دیگ بوگنئی نمک چھت و بے شک اللہ

يَمَّا تَعْمَلُونَ خَيْرًا ۝ وَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَىٰ بِاللَّهِ مَا

کئے کارانی خیر داروک انت و توکل بکن یہ خدا سرا۔ و بس انت اللہ یہ کار سازی اول اللہ

جَعَلَ اللَّهُ لِرَجُلٍ مِنْ قَلْبَيْنِ فِي جُوفِهِ وَمَا جَعَلَ أَزْوَاجَكُمُ الْإِن

نہ کنگ یہ ہچ مردے دو دل ماں آئی لاپ و نہ کنگی شے ہالوگ بانکاتے

تُظْهِرُونَ مِنْهُمْ أُمَّهَاتِكُمْ وَمَا جَعَلَ أَدْعِيَاءَكُمْ أَبْنَاءَكُمْ ذَٰلِكُمْ

کہ شما آیات و مات قرار دیت حق مات و نہ کنگی شے نام گپنکی بچکان شے چکت۔ اے

قَوْلَكُمْ بِأَفْوَاهِكُمْ وَاللَّهُ يَقُولُ الْحَقَّ وَهُوَ يَهْدِي السَّبِيلَ ۝

شے و ت گڑھیں قولیں پشے دپانے۔ و اللہ گوشت حقین و ہما پیش داریت راہ و

أَدْعُوهُمْ لِأَبَائِهِمْ هُوَ أَقْسَطُ عِنْدَ اللَّهِ فَإِنْ لَمْ تَعْلَمُوا آبَاءَهُمْ

توارجن ات و قی نام گپنکی بچکان آیاتی پتانی نسبت ہمیش پت پوین انصاف خدا گور و گڈا انک شمانان ات آیاتی پتان

فَاخْوَائَكُمْ فِي الدِّينِ وَمَوَالِيكُمْ وَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ فِيمَا أَخْطَأْتُمْ

گڈا ایش انت شے ہرات ماں دین و وہیل انت شے آزاد گپنکی و نہ انت شے سرانگاہ ماں ہما لفظ کہ چہ شما خطاے

بِهِ وَلَكِنْ مَّا تَعَمَّدَتْ قُلُوبُكُمْ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝

بوگن۔ لیکن آگناہ انت کہ پزانت گت شے دلان۔ و ہست انت خدا بخشوک و مہربانے و

أُولَىٰ بِالْمُؤْمِنِينَ مِنْ أَنْفُسِهِمْ وَأَزْوَاجُهُمْ وَأُولُوا الْأَرْحَامِ

زیات حق دار انت ہرق مسلمانی کارانی چہ آیاتی جند و ق و آئی لوگ بانک آیاتی حسانت و قرابت داروک

بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِي كِتَابِ اللَّهِ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُهَاجِرِينَ ۝

ہین چہ آیانی نزدیک تر انت چہ ہین ماں خدا حکم و زیات ترجہ درستی مومنان و ہجرت نکوان گڈا

أَنْ تَفْعَلُوا إِلَىٰ أَوْلِيَائِكُمْ مَعْرُوفًا كَانَ ذَٰلِكَ فِي الْكِتَابِ مَسْطُورًا ۝

شما کنگ لوئے بہ و قی رفیقان احسان و۔ اے ہست انت ماں لوح و محفوظ و نوشتہ بوگن و

مذلل ۵

فل یعنی چو پیش داب و آندہ ہم چہ یکیں اللہ و پترس ات و کافرائی و منافقانی جبران و ہجر گوش مدارات اے کل یک جا بوان توری ہر قدر مسترین چھی بکننت سازش بکننت دروغیں مطالبات و پزور منینگ بلوئنت مشورہ پزربک و ہنر و بہ دینت، لوئنت کہ مردمان بہ آیانی نیمگ و میل بدانت شما اصلاً غرض ایرمکن ات و چہ خدا و ابید کہ چہ کس و مترس ات ہما یکیں پرور و کار و خبر و ہجر ات ہما دیما سر و بہ سجدہ و ہرات توری کل مخلوق جاہ جناب بہ مقابلہ و بنیت آئی برخلاف ہجر کس و گت و گوش مدارات اللہ تعالیٰ کل احوالاتی زانوگرائنت آہر و ہدہ ہرچ پیمیں حکم دنت گون مزین دانائی و خبر داری و دنت ماں ہما پز شما بہتری بیت و ہدے بہ ہما حکم و سرار و وک بیت و بہ ہما سرار و سہ کن ات گڈا آپہ و قی قدرت و شے کل کارانے و سرانجام دنت تہنا ہما ذات برور سہ کنگ و لاتی انت ہر کسے گون حق و دل ہما بہ بیت گڈا آئی دل و گرنیمگ و شکل نہ وارت دومی دل اگن کسے و

بہ بیت تو دومی نیمگ و آمیل بداریت لیکن کسے و سینگ و دو دل نہ بنت، حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کافران لوئنگت بہ و قی نیمگ و نرم کنگ و منافقان و اہگ داشتگت و قی رفتار و سرا ماتل کنگ و وادہ پیغمبر ابوک و خدا ذات و سرا برور سہ کنت چرائی و زیات تر دانائے بیت و قی ہنچو شکہ ماں یک کسے و سینگ و دو دل نہ بنت ہے داب و یک شخصے و حقیقہ و دومات یا یک پچھے و دو بیت نہ بنت، ماں جاہلیت و دورہ کسے و قی لوگی و مات بگوشتیں تو پیمیں عمر و چہ آئی جدا بوگت چوش بگوشت کہ چرے لفظ و گوشت و آ حقیقی مات جوڑ بوگت و کسے و بہ دپ درشان کنگیں چکت جوڑ بکنیں تو راستکائی آپچک فہم بوگت و کل احکام بہ آئی سرانجام و جاری بوگت قرآن کریم و اے لفظی و دت گون شنگ و چہ حقیقی و قدرتی رشتگ و جدا کنگ و خاطر و اے رسماں و دت سازنگیں جبرانی مزین تر دید فرمائینت آئی و پیش داشت کہ لوگی و مات گوشت و اگن واقعہ مات جوڑ بوگت تو زانا آپہ دو ماتانی شکم و پیدا بوگت یکے ہما کہ چہ آئی اول سرا پیدا بوگت و دومی ایک ہما کس و مات گوشان و تواریہ جنت ہے و دل و کسے و زید و و قی چکت جوڑ کت، پتے چہ ساری و آتراہست ات کہ چہ ہما نطفہ و آپیدا بوگت زانا و واقعہ نوں اے متگی گت ایت کہ اے چہ دو جدا ہیں پتان پیدا بوگت و ہدیہ چوش نہ انت تو حقیقی مات پت و اولاد و حکم ایشانی سر جاری بیت نہ کنت چنانچہ لوگی و مات گوشت و حکم سورہ مجادلہ و کیت و دت رو دینگیں چکت و حکم و دیا پیدا ک انت۔ گون اے دو گیاں ہور سیمی گت (بطور تمہید و تشریح) اے ہم اشکناہینت کہ چوشیں خبر کہ چہ زبان و در کنگ بنت بازین انت کہ آیانی حقیقت دراصل و آ نہ انت کہ آ ماں لفظاں ادا کنگ بیت چوشکہ کجام یک شخصے کہ از روئے مزاج غیر مستحکم بہ بیت یا دوتل دو پوئیں مردے و یا کجام قوی الحفظ و قوی القلب و یا ایک ہنچیں مردے و کہ بہ یکیں و ہدہ دو جدا ہیں چیزانی

طرف و دگوش گور بکنت گڑا چوشیں کسے و بابت و گوشتگ بہ بیت کہ آئی و دو دل انت حالانکہ اگن سینگ و چاک جنان و کسے بچاریت تو او دا دل یکین انت و بس۔ ہے داب و مات و چہ ابید کسے و مات یا پت کسے و چہ ابید کسے و چکت گوشتگ و چہ دراصل و آ نسبت ثابت نہ بیت کہ چہ زبان و درشانی و غیر قدرت و قائم کریمک پیشکات سازنگیں (مصنوعی) و حقیقی تعلقانی توک و خلط ملط (ہور ہوری) نباید کنگ بہ بیت قی یعنی بہ راستکائی انصاف و گت ایش انت کہ ہر شخص و نسبت گون آئی حقیقی پت و کنگ و بہ بیت کسے و را رو دینت و چکت جوڑ کت تو گڈا آ اصلی پت جوڑ بوگت نہ کنت چونکائی کسے گون شفقت و محبت و کسے و را مجازی پت یا پت گوشان بکنت تو ادگر کہ بیت مطلب ایش انت کہ مانسی رشتگ و آئی حکمانی توک و ہچ و و لیں اشتباہ و التباس واقع مہیت ماں اسلام و شروعات و واجہ نبی کریم صلی اللہ

..... علیہ وسلمؐ زید بن حارثہؓ آزاد کنان و قی متبنیٰ (نام گپتگیں زہگ) جوڑ کر تگ آت چنانچہ دستورہ روئے مردمان آئی زید بن محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) نام و توار کنگ شروع کرت دھڑے اسے آیت نازل ہوئی درستان آئی زید بن حارثہ کوشگ و لگنت فک یعنی اگن پت معلوم نہ انت تو بہر جا و آیان شمع دینی برات و بیل و ہمبل انت گوں ہے لقبہ اشان و توار پر بجن ات چنانچہ واجہیں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلمؐ زید بن حارثہؓ را گوشت "انت اخونا و مہولا نا" وک یعنی شموشان و یا پہ زانت کاری اگن غلط گوشتان و فلاں چک فلاں کس و چک انت آ معاف انت شموشکاری و روا چ گناہ پر نہ بیت البت بہ ارادہ و زانتکاری و گوشتگ و رواصن اگن اللہ پاک بواہیت تو بخشیت و مؤمن و ایمان اگن گوں فکر و ہوش و چارگ بہ بیت تو ایک شہم ایت ہما نور اعظمؑ کہ چہ نبوت و روح و شنگ و تالان بیت نبوت و روح پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام بوت پشکا مؤمن (من حیث ہو مؤمن) اگن بہ و قی حقیقت و جاہ یارگ و واسطہ فکری حرکت و کار بہ بندیت تو قی ایمان و چہ پیشتر آئی واجبہ پیغمبر علیہ السلام معرفت حاصل کنگ کپیت بہ اے اعتبار و چوش گوشتگ بیت کنت کہ نبی و سعیدیں وجود چہ مئے و قی جرنند و ہستی و ہم چہ مازیات نزدیک انت و اگن اے روحانی رشتگ و روا چوش گوشتگ کہ نبی مومنانی روحانی پت انت بلکیں بہر تہہ و حساب و چہ پت و ہم دیما تر انت تو اے کپ بالکل برحق انت چنانچہ ماں سنن ابو داؤد و "انما انا لکم بمنزلۃ الوالد" الہ و ابی بن کعب وغیرہ قرأت و روئے "ہذا النبیؐ اُولٰٓئِیۡ بِالْمُؤْمِنِیۡنَ" و گوں و ہوا اب لہو و جملہ ہے حقیقت و ظاہر کنت ماں پت چک و رشتگ و روا اگن چہ فکر و ہوش و کار گرگ بہ بیت تو معلوم ہے بیت کہ چک و جسمی و در کپنگ و پت و تربیت و طبعی شفقت بہ دیگرانی مقابلہ و زیات تر انت لیکن نبی و امتی و رشتگ زانا چہ اشی و کم تر انت و یقینا امتی و ایمانی و روحانی وجود نبی و روحانیت کبریٰ و یک شہم و ساہگ حساب انت و ہر ج شفقت و تربیت چہ نبی و طرف و ظاہر بیت مات پت و و بل ماں تمامیں مخلوق و آئی مثال دست نہ کپیت چہ پت و ذریعہ اللہ و مارا دنیا و عارضی زند عطا فرمائیت

..... نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلمؐ مئے ہما اندازہ و ہمدردی و دوزواہی دار و کس شفقت و تربیت کنت کہ آ اندازہ و مئے و قی جرنند ہم پر و تا کنت نہ کنت پشکا و اب پیغمبرہ ماں مئے جان و مال و تصرف کنگ و ہما حق حاصل انت کہ آماں دنیا کس و را حاصل نہ انت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ "نبی اللہ پاک و نائب انت ماں و قی جان و مال و قی تصرف اینکر کار کنت نہ کنت ہمکر کہ نبی و تصرف کار کنت و قی جان و ماں جنبلاسیں آس و چکل دیگ روانہ انت و اگن نبی حکم بکنت تو فرض بیت ہے حقیقتان و دیما داران و ماں حدیث و فرمائیت کہ چہ شما چ کس مؤمن بیت نہ کنت دانکہ من بہ آئی گور و چہ پت و چک و کلین فرمان بلکیں چہ آئی جان و زیات محبوب مہاں۔

وک یعنی دینی مات انت ماں تعظیم و احترام و ماں ہمتیں حکمان کہ پرایاں چہ شریعت و ثابت بہ بنت نہ کہ ماں کلین حکماں و گوں واجبہ و ہر کس و قی لوگ و جاگہاں و یل دات و تارا چہ سیاد و ارثان رست و اجہ نبی و چہ ہما جرو انصار و دوس و دت ماں و تا برات جوڑ کنگ ات۔ زند تر و ہما جرائی اے دگر سیاد و ارث مسلمان بوتنت نوں واجہ و فرمان کت کہ قدر قی رشتگ چہ براتی و دیما تر انت میراث و بہر و بانگ رشتگ و حساب و تقسیم بیت البت خوبی و احسان گوں اے بیل و ہمبلاں کنگ امتی انت و یعنی ماں قرآن و اے حکم بہ مدامی بوت یا ماں تورات و ہم بہ بیت یا چہ کتاب و مراد "لوح محفوظہ بہر بیت و"

فل یعنی اسے قول و قرار کہ یک دویء تائید و تصدیق و کنت و بدین و قائم دارگ و حق تعالیٰ و پیغام و سرکنگ و ردا حج پیمیں کوتاہی نہ کنت
ماں ال عمران و اسے میثاق و بیان گوشتگ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و برز اماں پیغمبر و حق و فرمائینتگ کہ بہ مؤمنانی سراچہ آیات
زیات تصرف داریت ادا اشارہ کت کہ اسے شرف نبیان و پیشکا حاصل بوت کہ برآیانی سرا محنت (و ذمہ داری ہم) چہ کلاں گیشتر انت
تہنا گوں تمام مخلوق و مقابل بوگ و چہ ہج کس و اُمیت نہ دارگ اہد چہ پیغمبران دگہ کئے کت کنت، اسے پیچ پیغمبران کہ آیانی نام ادا
گوں خصوصیت و گرگ بوتگنت مزین اولوالعزم پیغمبر گوشتگ بنت آیانی ہدایت و اثر تاں ہزاران سال مانمت و دانکہ دنیا ہست انت و
مانیت چہ آیانی ساری و مئے پیغمبر و نام گرگ بوت حالانکہ ماں شہادت و عالم و واجہ و ظاہری چہ درستان و پد بوتگ مگہ ماں شرف و
واجہ چہ درستان پیسر ترانت و واجہ و وجود
ہم ماں عالم غیب و چہ کلاں مقدم ترانت کما
ثبت فی الحدیث و یعنی قول و قرار و روء
چہ پیما پیغمبرانی زبان و چہ پیما و قی بہ مخلوق و
سرکنت و حجت و تمام بکنت پداچہ ہر یک و
جست کنت تاںکہ راستیں مردمانی راستی و
قائم دارگ ظاہر بہ بیت و منکران و چہ راستی و
دیم تاب دیگ و سراسر ابرسیت۔ دیم
احزاب و جنگ و واقعہ و یاد دیا یثیان و
برحق پیغمبر و مؤمنان و آیانی مقابل و دروغ
بندیں منافقان و منکرانی چیزے احوال و آیانی
ظاہری شمرہ و انجام و ذکر انت و یعنی فرشتگان
شکر کہ بہ کافرانی دل و رعب و بیم مان کنگا کنت
و ہجرت و چارمی پیچی سال و بنی نصیر یہودی کہ
چہ مدینہ و درکنگ بوتگنت (اشی و بیان
ماں سورہ حشر انشاء اللہ کنت) ماں ہرج
قوم و شنت و اشان و مزین سکین و حشو
دیان و مکہ و قریش بنی فزارہ و عطفان و غیرہ
عرب قبیلہا فی متحدہ طاقت و یارگ
و مدینہ و سرارش کنگ و ردا سوب مند بوتنت
تقریباً دوازده ہزار و تترارین لشکر گوں و قی
ساز و سامان ماں و قی طاقت و نشہ و مدد و
غرق آت، یہود و بنی قریظ کہ آیانی یک مضبوطیں
قلاتے مدینہ و رور اہت نیمگ و آت اشان
چہ پیسر و گوں مسلمانان عہد و پیمان آت بنی
نصیر یہودیانی ترغیب و ہشودیک و آخر کار
اشان ہم تمام عہد و پیمان و پشت و چکل دیان و
ارش کنوکانی مدت و یک بوتنت۔ مسلمانانی
کل جمعیت ۳ ہزارات کہ ماں آیانی مزین تعداد
منافق ہم ہور انت کہ سکی و و ہد و دروغیں
نیون کنان و چہ جنگ و میدان و کفرنگ
لگنت و اجہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گوں صحابہ و
مشورہ فرمائینت آخر چہ حضرت سلمان فارسی و
مشورہ و شہر و ہما حصہ و کہ چہ او و دشمن و
حملہ کنگ و ترس ہست آت خندق جنگ بوت
زور اکس سردی و ہم موسم آت غلہ ہم سک گران آت

الاحزاب ۲۳

۶۲۳

اتل ما آدھی ۲۱

وَإِذْ أَخَذْنَا مِنَ النَّبِيِّينَ مِيثَاقَهُمْ وَمِنْكَ وَمِنْ نُوحٍ وَإِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰ ابْنِ مَرْيَمَ وَأَخَذْنَا مِنْهُمْ مِّيثَاقًا
وہدیکہ ماگیت چہ نبیان و عہد آیانی و چہ نوح و
ابراہیم و موسیٰ و عیسیٰ مچک مریم و وگیت ماچہ آیانی عہد
غَلِيظًا ۱ لَيْسَ لَكَ الصُّدُوقِينَ عَنْ صِدْقِهِمْ وَأَعَدَّ لِلْكَافِرِينَ
محکم و تاکہ جست بکنت اللہ چہ راستان آیانی راستی و وکنگ تیار بہ کافران
عَذَابًا أَلِيمًا ۲ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا نِعْمَةَ اللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ
تورہ بنو کین عذاب و اسے ایمانداران یاد کن ات احسان و خدا بہ و قی سرا و ہدیکہ
جَاءَكُمْ جُنُودُهُ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ رِيحًا وَجُنُودًا لَّا تَرَوُهَا وَكَانَ
آہک انت شے سرا بازین فوج گدا مادیم دات بہ آیانی سرا گواتے و بنی فوجان و کرشاندستت آیانی و ہست انت
اللَّهُ بِأَعْمَالِكُمْ بَصِيرًا ۳ إِذْ جَاءَكُمْ مِنْ فَوْقِكُمْ وَمِنْ أَسْفَلَ
خدا بہ شے کنگیں کاران رگندوک و و ہدیکہ اورش کت چہ برزی نیمگ شے و چہ جہلی نیمگ
مِنْكُمْ وَإِذْ زَاغَتِ الْأَبْصَارُ وَبَلَغَتِ الْقُلُوبُ الْحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ
شے و و ہدیکہ کنگنت جہم و ورسنت دل ہیکگ و و گمان بست شما
بِاللَّهِ الظُّنُونَا ۴ هُنَالِكَ ابْتُلِيَ الْمُؤْمِنُونَ وَشُرُكُؤُا زَلُّوا لَآ
خدا بہ بات و قسمیں گمان و اودا چکا سک بوتنت ایمانداران و جنبینگ بوتنت آیانی سکین
شَدِيدًا ۵ وَإِذْ يَقُولُ الْمُنَافِقُونَ وَالَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ
جنبینگ و و ہدیکہ گوشت منافقان و ہما گسان کہ ماں آیانی دل مرض انت
مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ إِلَّا غُرُورًا ۶ وَإِذْ قَالَت طَّائِفَةٌ
ہرج تو لیکہ کنگت گوں ماں اللہ و آئی رسول و کل فریب آت و و ہدیکہ گوشت جماعتے
مِنْهُمْ يَا أَهْلَ يَثْرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمْ فَارْجِعُوا ۷ وَيَسْتَأْذِنُ فَرِيقٌ
چہ آیانی و اسے یثرب و نندوکان و نیست ہنگین بہ شما گدا پدا و اثر کن ات و اجازت گرت یک کتے

منزل ۵

چہ شد و سوب و صحابہ رضی اللہ عنہم ووت سردار و دو عالم صلی اللہ علیہ وسلم و لاپ و وک بندوک انتت مگر خدا وندی عشق و توک و مستیں سپاہی
و آیانی سالار اعظم آ زمین و کل جنگ و گوں مزین بہادری و ہیما و کلا نیش انتت مجاہدینگ دار و کیں زمین و زمین و سرا و قی و شکم و
جنگا کنت و گوشتگا کنت یحییٰ الذین یابیعوا الفحشاء علی الجہاد ما بقینا ابدا۔ چانگوچہ واجہ محمد و دبار و پستہ چوشا ہتگت
اللہ لا عیش الا عیش الاخیرۃ ۸ فَاغْفِرِ الْأَنْصَارَ وَالْمُهَاجِرَۃ۔ خندق تیار بوت اسلامی لشکر بہ دشمن و مقابلہ و قی
سنگران سر بوتنت ہاندارہ بیست یا بیست و پنج روج و ہر دوین فوج دیم بہ دیم بوتنت مباہجی و خندق آت و بس۔ زیات تعداد و باوجود
کافران و چوشین توفیق نہ بوت کہ شہر و سراسر شے بکنت البت چہ دور و تیر ازی بوتگ آت و برے برے چہ دوین طرفان خاص خاصیں۔۔۔

..... بہادران و تادود بد و جنگش کرتگت۔ مشرکان و یہودی قریظہ درمیان مسلمانانی جمعیت محصورات پداشان و کلبی زالبولان و خور دین چکان و شہر و مضبوطیں و محفوظیں جاگہاں سرکنان و تگوں جو انمردی و بہادری و دشمن و مقابلہ و میدان و اوشتاقت۔ آخر کار نعیم ابن المسعود الاصحی و یک عقل مندانہ تدبیرے و چہ مشرکان و یہودی قریظہ و میابجی و نا اتفاقی و سرکش ات چانگو ماں کافرانی دلاں خدا و اندیم بوتگیں لشکر و ہم جاگہ کنگاقت ہے دوران و یک شے یک مزین طوفانیں گواتے خدا و دیم دات کہ چہ گوات و ترندی و ریک و سنگریزہ کافرانی دیسا لگنت آیانی آس جاہ سرد بوتنت و رگانی دیک زمین و سرکپنت و رگ گرا دگ و ہج صورتے پشت نہ کپت چہ ترندی گوات و سبب و تنبو (گوان) دیم پر چیر کپنت اسبانی ساد بست انت و اسب سروت تچک و لگنت کہ چہ جاوران لشکر پریشان بوت، سردی و تہاری و ناقابل برداشت حد و اشان و مانوش ات آخر ابوسفیان و کہ ماں تھائی دست و مستری ات کوچ و طبل فی جت ہے پیما بے وس بوآن و ناکام و نامراد بوآن و اشان و تربوت انت و کفخی اللہ المؤمنین القتال و کات اللہ قویا عزیزا ہے جنگ و نام جنگ احزاب انت و ایشر اخندق و جنگ ہم گوشنت۔ سکین سردی و موسم و شد لاپی و حالت و خندق و کوچک و اینکہ بازیں دشمنانی توک و بند بوآن و جنگ کنگ اے ہما احوال انت کہ ماں چوشیں و ہد و منافقان و فی دل و جہر چہ دپ و کشتنت و مؤمنان و فی یادان محکم داشت ماں ہے جنگ و واجہ و جار جت کہ نوں چود و میر و ما کافرانی سرار ایش کین اشان نتوننت کہ مئے سرا یلغار بکنت چنا نچہ ہے پیما ہم بوت و ہا یعنی چہ مدینہ و دور اتکی جانب و کہ آبر زانت و و ایرشت و جانب و کہ آجہلک انت و یعنی چہ وحشت و ترس و پچانش بچ ترنت و مردمانی پیشانی کر چک بوتنت (یعنی مجتنت) دوستی ظاہر کنوکان ہم و فی دیم تاب دات و فی یعنی چہ ہم و ترس و دلاں و درہگ و لبر زگے پرات ہنجوش بزان کہ چہ و فی جاگہ و ٹنگل و ران بہ گت و رستگ انت و یعنی مردمان قسما قسمیں گت جت لہتیں مردمان یک رنگے و فہمائنت لہتیں دگر رنگے و اٹکلان جنگاقتنت۔ مسلمانان ماں و فی دل و ہے زانت کہ چیرا مئے چکامس سک ترند ات بگندیں باریں اشی و انجام چون بیت کمزور ایمان داران ہے خیال گت کہ چیرا ما سلامت پشت نہ کپیں، منافقان حال و اسکت بد ات چنا نچہ ہیشانی بیان پیداگ انت و حضرت حذیفہ و ابہ پیغمبر و دیم دات کہ برو دشمن و خبر و بیار کہ باریں چون انت۔ آی تفصیلی داستان ماں حدیث انت تا نکہ اے رنگ و لا چاری و بے وسی و کیفیت و چیزے اندازہ جنگ بہ بیت و لہتیں منافق گوشگ و لگنت کہ پیغمبر صاحب و گوشگ کہ مہی دین مشرق و مغرب و تالان بیت و فارس، روم و صنعا و قلات و بان و باد گیر منادیک بوتگنت ادا و مسلمان لانگ بو ج و ہن رفت گت نہ کنت ہما وعدہ چون بوتنت۔ حضرت شاہ صاحب فرمائینت مسلمان و لازم انت ہنوں ہم نا امید و جاوہ بے ایمانی و گت و چہ زبان و مکش انت و لا یثرب مدینہ طیبہ و کہنیں نام ات چہ و اجہ نبی و تشریف آوری و اے شہر مدینہ البنی گوشگ بوت۔

ول یعنی اگن تمام عرب سے دشمن بوتنت تو مارا حج جاگہ ہنکین نصیب نہ بیت چہ درستیں لشکر، جہاں بوان، لوگ، وائر کنگ بہ بیت۔ وواہ
بنی لشکر ہما ہی، ڈن، اوشتانگ ات، ماں شہر، محکمیں لوگانی تھا جنیں آدم جاگہ دیگ بوتنت۔ ایشان نمون، لگنت کہ مئے لوگ
سرجہ آنت دڑے میت و مئے کلبیں اردان، مبارت وائے محض دروغیں گپے اشان جوڑیننگ ات غرض ایشان کہ نمون کنان، چہ میدان،
تجنت چنانچہ ہر کسے اجازت۔ لوگ، آہت واجرہ نبی، آٹرا اجازت دات دشمن، لشکر، زیادتی، چہ پرواہ نہ کتی۔ چہ ہتیں روایتاں معلوم بیت
کہ آخر، ایوک، سکہ صد جان نثار گوں واجرہ باقی ماندت وک یعنی دروغیں نمون جوڑ کنگانت۔ اگن بندہ خبر، اشان ماں شہر، بہ بیت وکجام
دشمنے ماں شہر، چہ اینگو یا چہ آنگو داخل بہ بیت پدرا چیشان تقاضا بکنت کہ دین اسلام، یل بدے ات۔ کہ سر ظاہر، اشان بہ ہمے دین، سرانت،
یا بگوشت کہ گوں مسلماناں جنگ بکن ات وفتہ
وفسادن کاران گلائیش بے ات۔ آوہد، آیانی
دروغ صاف ظاہر بیت۔ ہما دمان، ہمے جہانی
تا نیک کنان، چہ لوگان در کپنت نہ لوگانی سرجی،
عذر، بیارنت نہ ذری، نمون، پیش کنت بس
ہمیںجو دیر بیت کہ لوگ، مردمان، حال بدینت و
وسلاخان، زوران، چہ لوگ، در کپنت۔ اسے
ڈول، اشان چہ اسلام، ظاہری دعوی، ہم
دست، چندان، ماں فتنہ وفساد، آس، دور کنگ
تیار بیت وک حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ
”اُحدہ جنگ، چہ پدرا اشان اقرار کنگ ات کہ دیم
تیر، ماچوشیں ناہودگیں حرکت نہ کنیں، نور
اللہ جیشان، جُست کنت کہ شے آقول وقرار
کجا شنت وک یعنی بہر کس، قسمت، موت
ہست انت آتجان، و تارا حج جاگہ، چیر دات
نہ کنت قضائے الہی ہر جاگہ و تار سنیت و اگن ہنوں
موت، و ہد نہ انت تو چہ میدان جنگ، چگ
بے سیت انت۔ کہ ماں جنگ، میدان، زانان
درست (تمایں) کنگ بنت و بالفرض اگن تجگ،
چہ تہی جان رکنگ بوت تو دگہ جنت روج تو زنگ
مانے آخر موت کدی نہ کدی کیت و پدرا چہ معلوم
نہ انت کہ موت چونکائی بیت گوں سکی،
بیت یا گوں ذلت و سوائی، بیت وک یعنی
اللہ پاک، ارادہ، حج طاقتے داشت کنت نہ
کنت و نہ کجام حیلہ یا نیمونے آئی مقابلہ، کار دات
کنت۔ انسان، باید انت کہ خدائے سرا
توکل بکنت و بہر جا و رے آئی، مرضی،
طلب کار بہ بیت۔ و اگن نہ دنیا، خبر و بدیاسکی
و نرمی و الم کیت و سر بیت۔ گڈا، آئی راہ بزدلی
پیش دارگ چہ معنی داریت و کار، ساعت،
جان، پر پے بُدزیت کہ عاقبت خراب بہ بیت
و دنیا، درد و رنج و تی جاگہ، آنت وک یعنی
چہ عرب، مخالفت، ترس ات اگن اللہ حکم
بکنت تو مسلمان نوں شمارا قتل بکنت
وک یعنی ظاہری ڈول داری، قائم داران، و
پیش دارگ، ظاہر، شرما شرمی، بہ جنگ،

مفع

مِنْهُمْ النَّبِيُّ يَقُولُونَ إِنَّ بُيُوتَنَا عَوْرَةٌ وَمَا هِيَ بِعَوْرَةٍ إِنَّ
چہ آیانی نبی، گوشت کہ بے شک مئے لوگ جاگہ سرجہ آنت۔ و انت آس سرجہ آیانی
يُرِيدُونَ الْإِفْرَارَ ۚ وَلَوْ دُخِلَتْ عَلَيْهِمْ مِنْ أَقْطَارِهَا ثُمَّ
چہ عرض نیست ابید جگ، و اگن مان بہ بیت آیانی سرا چہ آئی، کزان پدرا
سُئِلُوا الْفِتْنَةَ لَرَأَوْهَا وَمَا تَلْبَثُوا فِيهَا إِلَّا سِيرًا ۚ وَلَقَدْ
طلب کنگ بیت چہ آیانی خانہ جنگی تو البت قبول دارنت و دیر کنت مگر کتیں وک و البت
كَانُوا عَاهِدُوا بِاللَّهِ مِنْ قَبْلِ أَنْ يُؤَلِّقُوا الْأَذْبَارَ ۚ وَكَانَ عَهْدُ اللَّهِ
قول اش کنگ گوں اللہ، چہ و پیش کہ نہ ترینت پشت، و اللہ وعدہ بار و
مَسْئُولًا ۚ قُلْ لَنْ يَنْفَعَكُمْ الْفِرَارُ إِنْ فَرَرْتُمْ مِنَ الْمَوْتِ أَوِ الْقَتْلِ
جُست بیت وک، تو گوش چہ فائدگ نہ دنت شمارا جگ اگن جہت شمارا موت، یا چہ کُشک،
وَإِذْ الْأُمَمُ تُحَنُّونَ إِلَّا قَلِيلًا ۚ قُلْ مَنْ ذَا الَّذِي يَعْصِيكُمْ مِنَ اللَّهِ إِنْ
و پدرا ہن آوہد، تہ نہ کنت مگر پجنت روج وک تو گوش کئے انت کہ رکنیت شمارا چہ خدائے اگن
أَرَادَ بِكُمْ سُوءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۖ وَلَا يَجِدُونَ لَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ
آلہوتیت بہ شمارا، یا بلہوتیت بہ شمارا، وک و نہ کنت بہ و تہا بغیر چہ خدائے
وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ اللَّهُ الْمُعَوِّقِينَ مِنْكُمْ وَالْقَائِلِينَ
دوست و نہ مرد و گار وک بے شک خدازانت مہن کنوکان چہ شمارا و گوشوکان
لِإِخْوَانِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا وَلَا يَأْتُونَ الْبَاسَ إِلَّا قَلِيلًا ۚ إِنَّ اللَّهَ
بہ و تی براتان، کہ بیانت بہ مئے نینگ، و حاضر نہت جنگ، مگر کتیں وک، بخل کنان،
عَلَيْكُمْ فَإِذَا جَاءَ الْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ
در بابت شے پدا و ہدے بیت ترس تو کندے آیانی، نگاہان، سک کنت تہی نینگ، گردش کنت چہ آیانی
كَالَّذِي يُغْشَى عَلَيْهِ مِنَ الْمَوْتِ فَإِذَا ذَهَبَ الْخَوْفُ سَلَقُوكُمْ
چو شک کہسے، سرا بے ہوشی بیت موت، گڈا و ہدے بروت ترس زبان درازی کنت بہ شمارا

میدان، کابنت وادشتت و اگن نہ عموماں لوگان ندان، و تی عیش و آرام، مست آنت و تی و تی برادری، مردمان، ہم کہ راستیں
مسلمان آنت ماں جہاد، شامل بوگ، مہن اش کنت وک یعنی مسلمانانی ہما ہی، و تارا دور دارنت و بہ ہر قسم، ہمدردی و دوزوا ہی،
روا گوں بخیلی، کار گزرت البت مال غنیمت، تقسیم کنگ، و ہدے اشان ہنکر حرص دارنت کہ چہ کس، دانگے ہم مر سیت و تمامیں
مال غنیمت ہمیشانی دست، سر بہ بیت وک اُمیت، سرا برے برے ماں جنگ، شرکت ہن کنت۔

ول یعنی سکی و بد و ہمراہ نہ بنت چہ ترس و اشانی ساہ در کپیت و جنگ و فتح و چہ بعد آیان و لاف زنی کنت و بناک جنت و مردانگی و جوہر زیات ظاہر کنوک و تارا فہمت و جہ و فی حریسی و سو ب و غنیمت و مال و سر اکنت یا مطلب جوش انت کہ اسلام و مسلمانانی بابت و ٹوک و ٹالی کمان زیان درازی کنت و یعنی و بد و اشان بہ اللہ و رسول و سر ایمان نہارنت تو گدا اشانی ہج عمل مقبول بیت نہ کنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "جاہیکہ عملانی حبط و ذکر انت تو فرمائیت کہ اسے کار بہ اللہ پاک و آسان انت یعنی سر ظاہر و اللہ تعالیٰ و عدل و حکمت و گندان تعجب بیت و اسے خبر گران معلوم بیت کہ آکسے و محنت و برباد بکنت لیکن پیشکا گران زانگ نہ بیت کہ عمل و وقی جند و تہا یک ہنچیں خرابی بے پوشیدہ انت کہ چرائی و آئی عمل راست بیت نہ کنت چوشکہ بے ایمان و عمل کہ ایمان شرط و روح انت ہر یک عمل و۔ اید چہ ایمان و عمل مردہ حساب

بِالسِّنَةِ حَدَادِ الشَّحَّةِ عَلَى الْخَيْرِ أُولَئِكَ لَمْ يُؤْمِنُوا فَأَحْبَطَ اللَّهُ
گوں زبانان تیز چک و کپان و مال و سر اول آیان ایمان تیارنگ پیشکا نابودکت خدای
أَعْبَاهُمْ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝ يَحْسَبُونَ الْأَحْزَابَ
آیانی عملان و ہست انت اسے بہ خدای سر آسان و گمان کنت کہ کافرانی فوج
لَمْ يَذْهَبُوا وَإِنْ يَأْتِ الْأَحْزَابُ يَوَدُّوْنَ أَنْ يُهْمَرُوا بِأَدْوَانٍ فِي
نہ رفتگت و اگن بیانت آفوجہ تو و اہگ و ارنت در بختا بہ بنت ندوک مان
الْأَعْرَابِ يَسْأَلُونَ عَنْ أَنْبَاءِكُمْ وَلَوْ كَانُوا فِيكُمْ يَتَأْتَلُوا أَلَا تَفْقَهُونَ ۝
جنگلان سوال کنت شہ خرابی بار و و اگن بہ بنت شہ در میان جنگ کنت مگر کیں و گ
لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا
بے شک ہست انت بہ شما بہ خدای پیغمبر و رند گیری نیکیں بہ ہما کس کہ امت و ارنت
اللَّهُ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَذَكَرَ اللَّهُ كَثِيرًا ۝ وَلَبَّأَ الْمُؤْمِنُونَ
خدای قیامت و روح و یاد گتی خدای سکت باز و و ہدیکہ دیت مسلمانان
الْأَحْزَابَ ۚ قَالُوا هَذَا مَا وَعَدَنَا اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَصَدَقَ اللَّهُ
فوجان و گوشتش اسے ہما انت کہ قول و انگ ات ما انداء و آئی و رسول و راست گوشت خدای
وَرَسُولُهُ وَمَا زَادَهُمْ إِلَّا إِيمَانًا وَتَسْلِيمًا ۝ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ
و آئی و رسول و زیادتی نہ کنت اسے خبر بآیانی حق و مگر یقین کنگ اطاعت کنگ چہ مومنان
رِجَالٌ صَدَقُوا مَا عَاهَدُوا اللَّهَ عَلَيْهِ فَمِنْهُمْ مَّنْ قَضَىٰ نَحْبَهُ
باز مرد و ہنچیں انت کہ راست کنت و پیش و شتہ چیزیکہ آیان گوں خدای قول کنگ ات کنگ اچہ آیان باز ہایت کہ تماش کنت قول
وَمِنْهُمْ مَّنْ يَنْتَظِرُ وَمَا بَدَّلُوا بَدِيلًا ۝ لِيَجْزِيَ اللَّهُ الصَّادِقِينَ
و چہ آیان ہما کس انت کہ انتظار کنت و بدیش نہ کنت ہج بدل کنگ و تاکہ بدلہ بدنت خدای راست گو شوکان
بِصَدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ الْمُنَافِقِينَ إِنِ شَاءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ
آیانی راستی و تاکہ عذاب بدنت دعا بازان و اگن بلویت یا توبہ مان بچیت بآیانی دل

انت گدا قبول چون بیت کافر ہمنکر بہ نیکیں کار و محنت بکنت درست بے کار بنت و یعنی کافرانی فوج ناکام بوان و واپس بوتنت لیکن اسے بزدلیں منافقان و یقین نہ بیت کہ کافرانی لشکر جدا در کیتگ و شگنت و بالفرض اگن کافرانی لشکر و اتر کنان و حملہ بکنت تو اشان اسے و اہگ کنت کہ نوں اشان مان شہر و ہم بجانت و انکہ جنگ جاری بیت اشان چہ شہرستان و دور یک کسانیں میتگ و جاہ مند بہ بنت و ہمودا و درندان و روک و آیوکان و چہ معلوم بکنت کہ مسلمانانی احوال چون انت و جنگ و نقشہ چہ پیا انت و یعنی مان خبر و حال و گوں تو دوز و اہی ظاہر کنت و مان جنگ و ساعت و ہج درد مہ و رنت ایوک و بے وس بوان مان جنگ و شریک بنت و یعنی و اچہ پیغمبر و بگندرات بہ سکی و سوری و و ہد و چون استقلال ظاہر کنت حالانکہ چہ درستان زیات فکر و غم و بوجہ بہ ہما تی سرا انت مگر بحال انت کہ چیز کے نزوری چہ آئی عمل و ظاہر بہ بیت کسانیکہ گوں اللہ پاک و دوچار کپک و آخرت و ثواب و طلبکار انت و گوں کثرت و اللہ پاک و ذکر و گلایش انت پرایان رسول اللہ ذات برکاتی جنگ بہترین نمونہ انت باید انت کہ مان ہمک معاملہ ہر یک کار و بارے و تروقاب و ننگ و یاد آیک و و اچہ و نقش قدم سرگام گنج ببیں و مان ہمت و جوان مردی و رد آئی رفتار و کردار و معلوم دار ببیں و یعنی بختہ میں مسلمانان و و ہدیکہ دیت کہ کافرانی لشکر یک جا بوان چہ چاریں کنگاں یلغار کنگ انت تو مذہب و پریشان بوک و بدل و آیان اطاعت شعاری و جذبہ و آیان یقین اللہ و رسول و وعدہانی سرا زیادہ محکم بوت آیان جوش ظاہر کنت کہ اسے و ہما منظر انت کہ آئی خبر اللہ و رسول و چہ ساری دانگت و بے آئی بابت و آیان وعدہ سرجم بوتگ ات چوشکہ مان سورہ بقرہ و فرمائیت آمہ حَسْبُنَا اللَّهُ وَنُصْرُ اللَّهِ كَثِيرٌ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنَ الْبَنَةِ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ الَّذِينَ خَلَوْا مِنَ الْبَنَةِ مَسَّتَهُمْ

الْبَنَاءُ وَالضَّرَاءُ وَرُلُّوا حَتَّى يَقُولَ الرَّسُولُ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ مَتَى نَصُرُ اللَّهَ أَلَا إِنَّ نَصْرَ اللَّهِ قَرِيبٌ (بقرہ رکوع ۳۲) و مان سورہ "ص" و انت کہ آئی انت فرمائیتگ "جُذُومًا هَٰئِلًا مِّمَّنْ هَٰؤُلَاءِ مِنْ الْأَحْزَابِ (صد رکوع ۱) و یعنی منافقان ہر چہ ہمدے کنتگ آمان پیشی رکوع و گوشت و لَقَدْ كَانُوا عَاهَدُوا اللَّهَ مِنْ قَبْلُ لَا يُوَلُّوْنَ الْأَدْبَارَ" آتہا پر و شان و گوں بے شرمی و چہ جنگ و میدان و و اتر بوتنت اشانی بر عکس چنکہ بختہ اس مسلمان انت کہ آیان بونی عہد و سراقام بوتنت مزین سکیانی و ہد و بہ دین و مدد و چہ پیغمبر و ہمراہی و یک قدمے پشت و نہ کنت انت اشان اللہ و رسول و ہر چہ قولے دانگت چوکوہ و بے آئی سرا و شتانت چہ آیان ہمتیں ہما کسان انت کہ وقی قولش موک ات و بہ اللہ و راہ و جنگ کنان و شہادت و جام اش نوش ات چوشکہ بدر و اہد و شہیدان کہ چہ آیان نصر بن عبد اللہ و قصہ سکت مشہور انت و باز مسلمان ہماینت کہ آیان گوں مزین شوق و موت فی سبیل اللہ و راہ چار انت کہ کوری جنگ نے بہ بیت کہ مان آئی و مارا ہم شہادت و شرف و ...

.... ماں شہرؔ موجود بہ بنت کُلی پہ تنگی غنیمتؔ مال قرار دیگ بنتؔ اے فیصلہؔ روؔ صدہانی حسابؔ یہودی ورنہ قتل انگ بوتنت و صدہانی حسابؔ جنیں آدم و زہگ قیدی جوڑ کنگ بوتنت و آیانی مال و ملک تانی سر مسلمان قبضہ کُت اے زمین کہ چہ مدینہؔ یک انت مسلمانانؔ دست کپت و اجہ بنیؔ اے زمین مہاجرانی سراہر و بانگ کُت کہ چرے دستورؔ آیانؔ گزرانؔ موہ دست کپت و انصارؔ سرا آیانی خرچؔ بارہم سبک بُوت و دومی زمینؔ مراد خیرؔ زمین انت کہ چہ دو سالؔ پد مسلمانانی دستؔ کپت چرائیؔ و اجہ بنیؔ کل اصحاب آسودہ حال بُوتنتؔ ہتیں گوشت اے دومی زمین مکہ ٹیگ انت ہتیںؔ فارس و رومؔ زمینانانؔ مراد گینگ کہ چہ و اجہ بنیؔ پد چہ آئی خلیفہانی دستؔ فتح بُوتنت و ہتیں گوشت کہ داں قیامتؔ ہرز مینے کہ فتح کنگ بہ بیت اگلؔ ماں اشیؔ شامل انت و اللہ اعلمؔ و اجہ بنیؔ لوگ بانکانؔ مارت کہ مردم آسودہ حال بوتنگت اشان ہم لوٹ ات کہ ماں مئے لوگان ہم آسودگی ووشنودی بیت چہ اشان ہتیں لوگ بانکان گوں و اجہ پیغمبرؔ گفتگو کُت کہ مارا ہم قدرے زیات نان و نفقہ دیگ بہ بیت تاکہ ماہم قدرے وش حال بہ تیں۔ و اجہ پیغمبرؔ چرے جبرؔ گہانی محسوس کُت۔ سو گند وارق کہ داں یک ماہے ماں لوگؔ نہ روان۔ مسیت ؔ نثریکؔ ماں یک بالا خانہ تےؔ جاہ منند بُوتؔ و اجہ اصحاب پریشان بُوتنت۔ ابو بکرؔ و عمرؔ فکر دامنگیر بُوت کہ ہر پیماننگ اے مشکلیں اڑے فیصلہ بہ بیت اشانؔ گیشتر فکر وقی چُکّا تے۔ (عائشہ و حفصہ) ٹیگت کہ و اجہ پیغمبرؔ دل قہر کنانؔ وقی عاقبتؔ خراب مکنت ہر دو تینان آہر دو تینانؔ ہم تریپ و سرپی و ات پیدا و اجہ بنیؔ خدمتؔ حاضر بوانؔ چیزے وش گپیانؔ درشاش کُنت کہ چہ گپیان و اجہؔ دیم کمیں روشن تر بُوت چہ یک ماہےؔ پد اے اختیار دیوکیں آیت نازل بُوت یعنی وقی لوگ بانکانؔ صاف صافؔ بگوش کہ آچہ دوراہؔ یک راہے پروتا گچین بکننت اگن دنیاؔ عیش و بہار و امیرانہ زندہؔ لوٹت تو شما اشان بگوش ات کہ منی گوں شما گزران بیت نہ کنت بیارات من شمارا چیزے سامان (یعنی پوشاکی جوڑی تے کہ مطلقہؔ دیگ بیت) حوالہ کنانؔ شمارا گوں شریؔ رخصت بکنان (یعنی بشرعی دستورؔ طلاق بدیان) و اگن شمارا اللہ و رسولؔ ووشنودی و آخرتؔ مزن شانیں شرفانی طلب ہست انت تو پیغمبرؔ گورے و تارا بدارت۔ ہر کس و اجہؔ خدمتؔ گوں شریؔ بجلیت گڈا بہ اللہؔ گورے پد آئیؔ مزینان اجہ تیار انت چہ زیات تر دگہ چہ لوٹنت کہ ماں جنتؔ اعلا تیں جاہانی لوگؔ و اجہ پیغمبرؔ جاہ مننت بہ بنتؔ چہ آیتؔ نزولؔ پد و اجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ماں وقی لوگؔ شت اولؔ عائشہؔ اللہ حکم فی ش اشکنا ٹینت آئیؔ اللہ و رسولؔ مرضیؔ راپند کُت پد اے وگہ لوگ بانکانؔ ہم ہمے دستور پند کُتؔ اشان دنیاؔ عیش و عشرتؔ شبینگؔ چہ وقی وئی دلان در کُتؔ و اجہ بنیؔ لوگؔ چہ و بعد اختیار فی فقر و فاقہؔ زند شروع بُوت ہر چیکہ رنگت آرا اشتاپ اشتاپؔ خرچ و دجش کنگت پد قرض زورانؔ وقی زندش گوازینگت بہ ہمے زندہانیؔ سرا و اجہؔ ازواج مطہرات راضی انت و اے گوشتگ کہ ہر کس بہ نیکیؔ سرؔ زندہؔ بگوازی نیت پد اے ثواب انت۔ و اجہؔ ازواج کل نیک انت۔ الطیبات للطیبین۔ مگر حق تعالیٰ ماں قرآنؔ صافیں بشارت کسؔ راندت تاکہ چہ ترسؔ بے بیعتؔ دان گوئی ساعتؔ خداؔ ترس ماں دلؔ پشت بکپیتؔ اے داب بہر و شر تر انت۔ دیم ترے گوں ہما جنین آدمؔ دگوش گور کنگ بُوتگ کہ آنہیؔ ہما ہیؔ لوٹو کہ انت کہ آیانی درجہ چہ اے نسبتؔ حسابؔ باز بلند و بالا انت باید انت کہ آیانی اخلاقی و روحانی زندگیؔ معیار بہ ہما حدؔ بہ بیت کہ اے ہمیں اعلا تیں جاگےؔ مناسب انت چیا کہ چہ آیانی ذاتی بزرگیؔ اید آ ائمہات المؤمنین ہم ہست انتؔ ماتان داں یک حدےؔ وقی اولاد ہن ذمہ وار قرار دیگ بنت۔ پمشکا لازم انت کہ آیانی اعمال و جوانیں ہیل و عادت پہ اُمتؔ اسوہ حسنہ جوڑ بہ بنت وک مزینےؔ ردکاری ہم مزین شمار کنگ بیت اگن بندہ چہ شاکسےؔ دستؔ یک ردکاری یا بد اخلاقی تے کاری سرزد بہ بیت تو ہرچ سزائے ایدگران پہ اے کارے برستین تو گڈا آئیاد و سر سزا دیگ بیت واللہؔ واسطہ اے کار آسان انتؔ یعنی وجاہت و گوں و اجہ بنیؔ زوجیتؔ نسبتؔ شما و تارا چہ اللہؔ سزا و رکنت کُت نہ کن ات۔

..... حاصل بہ بیت بہر جا و ہر قسم مسلمانان کہ (اشان بہ اللہ راہ شہید بوتنت یا بہ شہادت و شوق راہ چاروک انت) اشان وتی قول و قرار و سرجمی و حفاظت کت و چہ وتی جبر و یک تھے ہم بدل نہ بوتنت (فائدہ) ماں حدیث و وابہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و گوں حضرت طلحہ و فرمان کت ہذا جتن قضا نجیہ (اے چہ ہاکسان انت کہ آئی و وتی ذمہ و سرجم کت) چوش و گوش کہ آت را ماں ہے زندہ شہید قرار دات۔ اے وابہ ہما بزرگ انت کہ آئی و ماں اُحدہ جنگ و پیر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و حفاظت و ردا وتی دست فی تیرانی و پیمان کت و انکہ آئی دست شل و بیکار بوت (رضی اللہ تعالیٰ عنہ وارضاه)۔

ہے صفحہ و فوائد و ول یعنی ہما کہ وتی عہد و سر او قول و قرار و سر اسر استکان قائم ماننت آیان و راست و سر ابرحم بوگ و ردا بدلہ بر سیت و بد عہد و غا باز منافعان و توری سزا بدنت و توری توبہ و توفیق دیان و معافش بکنت چہ آئی و مہربانی و حج بعید نہ انت و ل یعنی کافرانی لشکر گوں ذلت و رسوائی و بیچ و تاب و ران و چہ زہر کنگی و دتنا نان در شان و میدان و یل دیان و واتر بوت نہ سوب مند بوتنت نہ چیزے سامان بہ اشانی دست و کیت البت عمرو بن عبدود و ہمیں نامداریں سوار کہ مردمان آت را ایک ہزار سوارانی برابر حساب کرت کت ماں اے جنگ و چہ حضرت علی رضی اللہ تعالیٰ عنہ و دست و کشک بوت مشرکان عرض کت کہ ذہ ہزار و بدل و آئی لاش مالا دیگ بہ بیت و ابہ نبی و پستہ دات کہ لاش و بزورات مام و گانی زہر بہا و وروک نصیں و ل یعنی مسلمانان و عام جنگ و جہل و نوبت سر و نہ کیت۔ اللہ تعالیٰ و چہ وتی قدرت و طوانیں گوانے و فرشتگان لشکرے دیم و یان و ہما اثر پیدا کت کہ کافر و تاوت بد حال و پریشان ہوان چہ میدان و درشتنت اللہ پاک و زبردست قوت و دیمائے اوشانت کنت و ل اے یہود و بنی قریظہ اے کہ مدینہ و مشرقے جانب و اشانی محکمیں قلات آت و چہ پیر و گوں مسلمانان اشان صلح و معاہدہ کنگت احزاب و جنگ و موقع و چہ جی بنی ابن اخطب و اغواء و تمام معاہدات پست و کنان و اشان مشرکان و مدد دات۔ چریشان بہتین و مسلمانیں زالیہ و لانی سر ابر و لانہ حملہ کنگ ہم لوٹ ات کہ آئی جواب و حضرت صفیہ رضی اللہ عنہا و گوں مزین بہادری و دات و ہرے کافران قریش و غیرہ بے وس ہوان و درشتنت تو و بنو قریظہ و ماں محکمیں قلات و داخل بوتنت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم چہ احزاب و جنگ و دست و چہ ہوان و غسل و غیرہ و مشغول ات کہ حضرت جبریل اہت کہ آئی چہرہ و دنزہ اتر ہست گونشی یار رسول اللہ شمارا نا سلا حان و بوگنت حالانکہ فرشتگان ہنگت گوں سلا حان اوشانت کنت اللہ پاک و حکم دات کہ بنو قریظہ و سر حملہ کنگ بہ بیت۔ ہما دمان و جنگ و جار جنگ بوت کہ بنو قریظہ و بد عہد و یہودیانی سر حملہ کنگی گوں مزین اشانی و اسلامی فوج و آیان قلاتانی محاصرہ کت بیست و چار و بیست و بیچ روج و حساب و محاصرہ جاری

إِنَّ اللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ وَرَدَّ اللَّهُ الَّذِينَ كَفَرُوا بِغِيظِهِمْ

بیشک خدا ہست انت بخشوک مہربان و ورد کت اللہ کافران و پیر آیانے زہر پیری و

لَمْ يَبَالُوا خَيْرًا ۝ وَكَفَى اللَّهُ الْمُؤْمِنِينَ الْقِتَالَ ۝ وَكَانَ اللَّهُ

نہ رستش حج خیر و وتی سر ازرت اللہ مسلمانان جنگ و و ہست انت اللہ

قَوِيًّا عَزِيزًا ۝ وَأَنْزَلَ الَّذِينَ ظَاهَرُوا مِنْهُمْ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ

زور مند زبردست و ل و ر گت انت ہاکسان کہ آیان پست پناہ انت چہ اہل کتاب و

مِنْ صِبْيَانٍ صِبْيَهُمْ وَقَدْ فِي قُلُوبِهِمُ الرُّعْبُ ۝ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ

چہ آیان قلاتان و دور دات ماں آیان دلان ترس یک ٹولی شہادت

وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ۝ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَارَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ

و دگ جماعت و شہادت کت دات شمار آیان سر زمین و آیان لوگ جاگ و آیان مال

وَأَرْضًا لَمْ تَطُوهَا ۝ وَكَانَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرًا ۝ يَا أَيُّهَا

و یک ہمیں زمینہ کت کہ کنگ تھے قدر انرا و ہست انت خدا بہ ہر چیز قدرت دار و ل اے

النَّبِيُّ قُلْ لِّأَزْوَاجِكَ إِن كُنْتُنَّ تُرِدْنَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا وَزِينَتَهَا

نبی تو بگوش وتی لوگ بانکان اگن شہادت کت دنیا و زینت و آئی زینت و

فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأَسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ۝ وَإِن كُنْتُنَّ

گڈ ایمانیت چیزے فائدہ بدیان شمارا و رخصت کنان شمارا رخصت خوبیں و اگن شہا

تُرِدْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَالْآخِرَةَ فَإِنَّ اللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَاتِ

لوگ انت اللہ و آئی رسول و آخرت و لوگ جاگ و گڈا بہ شک خدا تیار کت کہ نیکو کاریں جنینا

مِنْكُمْ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ يٰنِسَاءَ النَّبِيِّ مَن يَأْتِ مِنْكُنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ

چہ شما مزین ثواب و ل اے نبی و لوگ بانکان ہر کس کارے کت چہ شما بد کاری ظاہر و

يُضَعِفْ لَهَا الْعَذَابَ ضِعْفَيْنِ ۝ وَكَانَ ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرًا ۝

دو چنت کنگ بیت بہ آئی و عذاب دوسری و ہست انت اے بہ خدا سر آسان و

بوت آخر کار محاصرہ کنگیں مردم بے وس بوتنت و اہمیں نبی و خدمت و قاصد دیم دیگ شروع کت۔ گڈ سر و چہ آیان ننگ و اے خبر و سر فیصلہ بوت کہ ماچہ قلاتاں در کہیں و قبیلہ اوس و سر دار حضرت سعد بنی معاذ و حکم قرار دتیں (چیا کہ اشانی حلیف ات) ہر چ فیصلہ بے حق و حضرت سعد کنت مارا منظور انت و اہمیں نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ہم قبول کت قصہ مختصر حضرت سعد تشریف آورت و بہ حیثیت و یک حکم و فیصلہ کت کہ نبی قریظہ و تمام و رناقتل کنگ بہ بیت و جنین بچکان و بہ قید غلامی آرگ بہ بیت و آیان جاندار و مالانی خدا بند مہاجر بہ بیت خدا و آئی رسول و مرضی و آیان بد عہد و سزا ہمیش ات و اے فیصلہ بالکل آیان من اٹگیں آسمانی کتاب و تورات و روع ات چنا نچہ تورات ماں کتاب اصلاح بیست آیت ذہ انت و و ہرے کجام شہر و سر حملہ کنگ و ارادہ و توبہ و توبہ و پیغام و بدہ اگن آیان صلح و تسلیم بکنت و بہ نیکی و رازگ و چہ بکنت تو ہر قدر مردم بہ بیت درستان و قتل بکن ات باقی زہگ و جنین آدمیان و جانور و ہر قدر چیز

فل یعنی نیکی و اطاعت و دایم قدر جزا ایدگران و رعیت چربی و دوسراجر مستحق جو طریقت و چریشی زیات آرا ایک خاص و ناسین روزی عزت و عطا بیت۔
حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت اے مزین درجہ و لار نہ انت کہ نیکی و ثواب دوسر ویدی و عذاب دوسر۔ و ت بیغیر علیہ السلام گوشک بوت اذالاذقناک
ضعف الحیوة و ضعف السمات (اسراء دکی ۸) فل یعنی شے شرف و درجہ جو ہمک کس نہ انت آخر اللہ تعالیٰ شمار اسید المرسلین و لوگ بانک و حساب و
کچین فرمائینگ اقبات المؤمنین جو کنگ پمشکا اگر تقویٰ و طہارت و بہترین نمونہ پیش کن ات چو شک کہ چہ شامی امیت دارگی انت، آئی و وزن اللہ و گور زیات
بیت و بند خبر اگر بدی کارے چہ شے دست و سرزد بیت تو بے نسبت و ہم زیات گراں و بد حساب کنگ بیت۔ خلاصہ چویش بوت کہ نیکی و جانب بہ بیت
یابدی و چہ عام مومناناں شے حیثیت جدا گانہ انت فل یعنی اگر شما ماں دل و تقویٰ و غدا ترس دارات تو گراں غیراں گپ و رب و وعدہ کہ اقبات المؤمنین مخصوصا
اشی و ضرورت پیش اہتگت و شش و چہ پیش تواری
خبر ممکن ات۔ بے شک ماں جنیں آدم و شان و چویش
لوگ کویت کہ حتی المقدور گراں غیر مرداں خبر کنگ و
ساعت و بہ تکلف تواری و چویش در مکت کہ آئی و
تو کا ترندی و بے غرضی ظاہر بہ بیت و کتام کور باطن و
دل و میل و قی جان و مکشیت۔ اقبات المؤمنین
اے رد او قی برز و بالا شیں منصب و ہنگت زیات تر
خیال داری کنگ باید انت تا نہ کتام بیمار یں دل و غدا نہ
بالکل و قی عاقبت و برباد مکت۔ حضرت شاہ صاحب
نہشتہ کنت کہ اے کنگ ادب و درس انت کہ
کتام مرد یں آدم و کپ کنگ و ساعت خبر و چویش
ظاہر کن کہ مات گراں و قی چک و کپ بخت و خبر
ہم خویش و معقولیں بہ بنت۔ فل یعنی چہ اسلام و
پیش ماں جہالت و دور و زالبولال بے پروگ و ترو
تاب کنگت و قی بدن و پوشاک و دلکشی و نظاہر
نذارش پیش داشتگت و چویش بد اخلاقی و بے
جانی و رہبند چو کنگی اسلام و برداشت بختیں
آئی و جنیں آدماں و حکم دات کہ ماں و قی لوگاں جاہ
منند بہت و چہ جاہلیت و دور و جنیں آدماں و قی
حسن و جمال و ہر کس پیش مدارات اقبات المؤمنین و
فرض اے بابت و ہن چہ ایدگران زیات تربیت
چو شک کہ ماں «لستین کاحد من النساء» و
ذیل و ساری و گوست۔ باقی کتام شرعی یا طبعی ضرورت
بر دایب زینت و ظاہر کنگ بغیر ستر قائم داراں و
برے برے در و در کنگ بشطیکہ ماحول و اعتبار و
فتنہ و گمان بیت بلاشبہ اشی و اجازت چہ قرآنی نص و
ظاہر بیت و خاص ازواج مطہرات و بابت و اشی و
مانعت ثابت نہ بیت بلکہیں چہ بازین قصہاں اے
ڈول در کنگ و ثبوت در کسیت لیکن چہ شریعت و
یاروک و گیاں سر ظاہر و بے معلوم بیت کہ آرا ہے
کپ دوست انت کہ یک لمانیں جنیں آدمی ہر داب
مننگ و قی لوگ و زیب و زینت جو بہ بیت و در
کیاں شیطان و چارگ و سرک کنگ و موہنت
اے بار و زیات تفصیل ماں رسالہ «حجاب شرعی» و
وانگ بہ بیت۔ باقی ستر بابت و زیات کش و
گیوار ماں سورہ نور و گوستگ۔

وَمَنْ يَقْنُتْ مِنْكُمْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِ وَتَعْمَلْ صَالِحًا

وہر کس فرمانبرداری کنت چہ شما جنیناں اللہ و آئی و رسول و عمل کنت خویش

تَوْتَهَا أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا ۝۳۱

آرا اما دیں آئی ثواب و دو بر و تیار کنگ ماہ آئی روزی خویش فل اے نبی و لوگ بانکا

النَّبِيِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِنَ النِّسَاءِ ۚ إِنِ اتَّقَيْتُنَّ فَلَا تَخْضَعْنَ

نہ انت شما مثل یکے چہ ایدگر جنیناں فل اگر شما پرہیزگاری دارات گدا ماں و از و نرمی شان کن ات

بِالْقَوْلِ فَيَطْمَعَ الَّذِي فِي قَلْبِهِ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَعْرُوفًا ۝۳۲

بہ خبر کنگ و پدا طمع کنت ہما کس کہ آئی و دل و ہما مرض انت و بگویش ات شما خبر نیکیں و

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَىٰ

و بجلت شما ماں لوگاں و پیش مدارات چو شک کہ پیش دارگ و دستورات پیش جہالت و وہر و

وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ ۝۳۳

و قائم مدارات نماز و بدیت زکوۃ و فرمانبرداری کن انت اللہ و آئی و رسول و

إِنَّمَا يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنْكُمُ الرِّجْسَ أَهْلَ الْبَيْتِ وَ

ابید چہ اشی ہج نیست کہ خدا الویت تا نہ دور بخت چہ شما پیتی و اے نبی و لوگ و مرد ماں و

يُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ۝۳۴ وَأَذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِي بُيُوتِكُنَّ مِنْ آيَاتِ

تا نہ پاک بخت شمار پاک کنگے و یاد مدارات چیزیکہ وانگ بیت ماں شے لوگاں چہ خدا آیتاں

اللَّهِ وَالْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ لَطِيفًا خَبِيرًا ۝۳۵ إِنَّ الْمُسْلِمِينَ

و حکمتاں و بیشک خدا ہست انت لطف کنوک خبر دار و بے شک مردین مسلمان

وَالْمُسْلِمَاتِ وَالْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْقَنِينَ وَالْقَنَاتِ

و جنین مسلمان و مردین مؤمن و جنین مؤمن و مردین فرمانبرداری کنوکاں و جنین فرمانبرداری کنوکاں

وَالصَّادِقِينَ وَالصَّادِقَاتِ وَالصَّابِرِينَ وَالصَّابِرَاتِ وَالْخَاشِعِينَ

و مردین راست گو شوکیں و جنین راست گو شوکیں و مردین صبر کنوکیں و جنین صبر کنوکیں و مردین عاجزی کنوکیں

منزل د

تنبیہ : ہر حکم کہ مرے آیتاں بیان بو تگنت ایشاں پہ تمام جنیں آدماں انت، ازواج مطہرات و حق و چونکہ تاکید و اہتمام گیشتر مقصودات پمشکا
ماں لفظاں گراں خصوصیت و آیان و دیم گور (خطاب) کنگ بوتگ۔ منی خیال و چہ «لینساء النبی من ثبات منکون ہا حشہ مبینة» و بگرداں
«لستین کاحد من النساء» اے حکماں تمہدات ماں تمہید و دو خبر بیان کنگ بوتگ یکے بے حیاتی و خبر کنگ و آئی و گردار۔ چہ فلا تخضعن
بالقول و بگرداں «تبرج الجاہلیۃ الاولیٰ» کنگ بوت۔ دومی کپ اللہ و رسول و اطاعت و عملی صالح دیم ترا چہ «و اقمن الصلوة» و
بگرداں «اجرا عظیمًا» و اشی رد ابوتگ۔ خلاصہ چویش بوت کہ چہ سبکس موقعاں پرہیزگ و بے نیکی و کاراں پیش کنگ پہ کلام ضروری انت مگر
پہ ازواج مطہرات و اے و گدا لانی مقابل و زیات ضروری انت آیانی ہر یک نیکی یا بدی ماں وزن و دوسر قرار دیگ بوتگ۔ اے نقشہ پر و روء

”فَاحْشِيَّةٌ مُّبَيَّنَةٌ“ ء تفسیر ہم شری ء فہمک بیت ۔ وک یعنی چہ دگرانی مقابل ء اے چیزانی سر ازیات دلگوش گور کنن ات بر چیا کہ چہ نبی زیات وہ امت ء نمونہ ات ۔ وک یعنی اللہ ء ارادہ ہمیش انت کہ نبی ء لوگ ء مردمان ء پہ اے حکمانی ساعمل کنان خوب پاک و صاف بکنت و آیانی درجہ ء موافق ء ہنچیں تلبی صفائی و اخلاقی پاکیزگی عطا بکنت کہ چہ دگراں زیات ممتاز و بالا بہ بیت (کہ بہ آئی ء طرف ء چہ لُطْفُہُکُمْ ء بعد ”تَطْهِیرًا“ زیات کنان ء اشارہ کت) اے پاکیزگی و پلیدی ء دور کنگ ہمارنگ ء نہ انت کہ آماں وَلَکِنِّ یُرِیدُ لِیُطْہِرَکُمْ وَلِیُتِمَّ نِعْمَتَہُ عَلَیکُمْ (مانہ ء) ء چہ یا بدر ء قصہ لُطْفُہُکُمْ بِہِمْ وَیُذْہِبُ عَنْکُمْ رِجْزَ الشَّیْطٰنِ (انعام رکوع ۱) ء مراد انت ، بلکیں ادا چہ تطہیر مراد نفس ء تہذیب ، تصفیہ قلب و باطن ء پاکیزگی ء ہما علائیں درجہ انت کہ آکا ملیں اولیاء اللہ ء حاصل ء بیت و چہ آئی ء حصول ء بعد آچونب تمان معصوم بیت نہ کنت البت محفوظ گوشگ بنت ۔ چنانچہ چہ یُرِیدُ اللہ الخ ء لفظ ء اہل بیت ء پاکیزگی و باطنی طہارت مراد انت ، معصوم بوگ چہ انبیاء علیہم السلام ء ابیدہ دگہ چہ کس ثابت نہ انت ۔ (تنبیہ) ماں قرآن ء نظم و ترتیب پہ فکر و تدبیر کنوں ء یک مانے ء مریشی ء شک و شبہ بیت نہ کنت کہ ادا ماں اہل بیت ء مدلول ء ازواج مطہرات یقیناً داخل انت چیا کہ چہ آیت ء پیش و رد ترا ماں تمام رکوع ء تمام تردیم گوری (خطاب) گوں ہمایاں بوتگ انت و ”بیوت“ ء نسبت پسران ماں ”وَقَرْنَ فِیْ بُیُوتِکُنَّ“ ء و دیم ترا ماں ”وَاذْكُرْنَ مَا یُتْلٰی فِیْ بُیُوتِکُنَّ“ ء بہ ہمایانی طرف ء کنگ بوتگ ۔ چریشی ء ابیدہ ماں قرآن ء اے لفظ عموماً ماں ہے سیاق ء کار مرز بوتگ ۔ حضرت ابراہیم ء لوگی سارہ ء دیم گور (خطاب) کنان ملائکہ فرمائیں اَلْعَجَبِیْنَ مِنْ اَمْرِ اللہِ رَحِمَتْ اللہُ وَبَرَکَاتُہُ عَلَیْکُمْ اَہْلَ الْبَیْتِ (ہود۔ رکوع ۲) مطلقہ ہیں جنس آدم ، باوجودیکہ نکاح ء در کپنگ مگر چہ عدت ء ہلاسی ء پیش بیوت ء نسبت بہ ہماں ء طرف ء کنگ بوتگ ، چنانچہ فرمائیں وَلَا تُخْرِجُوھُنَّ مِنْ بُیُوتِھُنَّ (طلاق رکوع ۱) ماں حضرت یوسف علیہ السلام ء قصہ ”بیت“ ء را بہ زلیخا ء نیمکا منسوب کت ۔ ”وَاَوْدَتْہُ الَّتِیْ هُوَ فِیْ بَیْتِہَا“ (یوسف رکوع ۳) بہر جا ور ء ماں اہل بیت ء اے جاگہ ء اہل بیت ء داخل بوگ لیتینی انت بلکیں آیت ء دیم گوری اولاً بہ ہمایان انت ۔ لیکن چونکہ اولاد و زامات ہم وتی جاہ ء ماں اہل بیت ء شامل انت بلکیں چہ لیتہ حیثیت ء آاے لفظ ء زیادہ مستحق انت چوشکہ چہ مسند امام احمد ء یک روایت ء چہ احنی ء لفظ ء ظاہر بیت پیشکا واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم ء حضرت فاطمہ ، علی حسن و حسین رضی اللہ تعالیٰ عنہما ء ماں یک چادرے ء زوران ء اللہم ہؤلاء اہل بیتی وغیرہ ء فرمائیں گ یا حضرت فاطمہ ء لوگ ء نزدیک ء گوزاں چہ ”الصَّلٰوۃُ اَہْلَ الْبَیْتِ یُرِیدُ اللہ لِیُذْہِبَ عَنْکُمُ الرِّجْسَ الخ“ ء خطاب کنگ اے حقیقت ء اظہار ات کہ اگر چہ آیت ء نزول ، سر ظاہر بہ ازواج ء حتی ء ات و دیم گوری گوں ہمایاں بوگا شنت مگر اے حضرات ہم شر تر اے لقب ء مستحق و فضیلت تطہیر ء اہل انت ۔ باقی ازواج مطہرات چونکہ قرآنی خطاب (دیم گوری) ء رد اولی دیم گور کتگین انت پیشکانی بہ آیانی نسبت ء اے قسم ء اظہار و تصریح ء ضرورت زانگ نہ بوت ۔ واللہ اعلم بالصواب وک یعنی ماں قرآن و سنت ء اللہ ء ہرچ احکام و دانائی ء کپ و تران انت آیایاں در برات یا دیش بکرت دگران ء ہم پیش بدارت و اللہ ء عظیمیں احسان ء شکر ء بکرات کہ شمار ماں یک ہنچیں لوگے ء جاگہ دات کہ آکنت ء خزانہ و ہدایت ء سرچنگ انت ۔

۵ ماں آئی ء آیات مزں بارگیں اسرار و معلوماتی کپ انت و ہماوت زانت کہ کتام کس اے امانت ء بار ء چست کنگ ء توفیق داریت آئی ء محض چہ وتی مہربانی ء محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء پہ وحی نیگی و شمارا پہ آئی زوجیت ء گچین کرتیک چیا کہ آذات ہر کس ء احوال و آئی ء استعداد زانت آ بیج کارے ء بے ربط و بے مقصد ء نہ کنت ۔ وک یعنی تکلیفان ء برداشت کنان و سکیان ء بہ گٹ ء لوپ کنان ء شریعت ء حکمانی سرا و تاق نام دار وک

فل یعنی تواضع و خاکساری اختیار کنو کنو نماز و گون خشوع و خضوع و ادا کنو کنو

فل یعنی واجہ و اہتے لوگ بانکاں گوشت گت کرماں قرآن و اکثر و گیشتر مردنیانی ذکر انت مٹے جنیں آدمانی ذکر نیست انت و اہتے نجاوریں جنینان و دل و خیال پیدا بوت کرماں پیشی آیتاں ازواج نبی و ذکر بوت و لیکن عام جنینانی بار و ہج بیانی نہ بوت اے بار و ہجے آیت نازل بوت تاکراشا تلا حاصل بہ بیت کہ جنینے بہ بیت توری مردینے ہج کس و محنت و اللہ تعالیٰ بہر باد نہ کنت و ہجوش کہ مردینان روحانی و اخلاقی بودناکی و وسائل و انت بہ جنیں آدمان ہم اے میدان پراہ انت ایشراپہ زالبولانی طبقہ و دجعی و گیش گوارکت ورنہ ہما حکامے کہ مردینان قرآن پاک احکام بیان کنت ہما احکام بہ جنین آدمان ہم بنت جداگانہ نام کرگ و حاجت نہ انت البت خصوصی احکام جبرائیشینگ بوگنت فل حضرت زینب رضی اللہ تعالیٰ عنہا امیمہ

بنت عبدالمطلب و دختر واجہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و تروڑا تکیں گوہار و جہ قریش و اعلانیں خاندانے و انت واجہ و لوٹت کہ آئی نکاح و گون زید بن حارثہ و بکنت اے زید دراصل و جہ عرب و شریفین مردمان انت لیکن ایشراظالمیں مردے و ماں حور دی و وتی قابو و آورت و غلام جوڑ کنان و آئراہ مکہ و بار بار و بہاکت حضرت خدیجہ آئی بہ بہاکت و جہرے مدت پد آئی آپہ واجہ بنی صلی اللہ علیہ وسلم و بہرے تکت و وھدے کہ اے قدرے ہوشت یاربوت تو یک تجارتی سفرے و دوران آئی جہ وطن و کر و گور و گوست و اودا آئی و عزیزان اشی و حال سربوت آئی و پت نا کو و برات واجہ بنی صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و سر بوتنت کہ واجہ زنی بدل و زوران و زید و حوالہ بکنت واجہ و فرمائیت زنی بدل و میل دیت اگر زید گون شما آئیگ لوٹیت تو ابید جہ معا و ہند شما آئراہرت کن ات جہ منی طرف و اجازت انت آیاں جہ زید جہت گیت حضرت زید و پت دات کہ من واجہ و میل دات نہ کناں منی واجہ من و راجہ اولاد و گیشتر دوست داریت و جہ مات و پت زنیات محبت درشان کنت واجہ زید آزادکت و وتی نام کہتیں چک جوڑکت چنانچہ مخلوق و آزمانہ و رواج و روء آئی زید بن محمد و نام و توار پر جگت تاکہ آیت «ادعوہم لابائہم ہوا قسط عند اللہ» نازل بوت جہ آوھدہ زید بن محمد و بدل و آئی مردمان گون زید بن حارثہ و نام و توار پر دیگ بناکت چونکہ قرآن و حکم و روء جہ آئی و نام و اے مزین نسبت و شرف جداکنگ بوگنت شاید بہ ہمیشی و تلافی و رد اماں تمایں صحابیانی مچی و ایوک ہے واجہ و اے شرف حاصل بوت کہ آئی و نام ماں قرآن و تصریحا کرگ بوت جوشکہ دیمآیت پیداگنت فلکنا قضی زید و منھا و طرا بہر جا و ر و چونکہ حضرت زینب خاندانی درجہ چونکہ باز بلندات و زید بن حارثہ و سر ظاہر غلامی و داغ پرات آزاد بوگنت پمشکا آئی و ہم آئی و برات و مرضی نہ انت کہ حضرت زینب و نکاح گون زید و بیت لیکن اللہ و رسول و مرضی ہمیش ات کہ و و ر و موہو میں فرق و تفاوت بہ نکاح و راہ و اڑ و

الاحزاب ۲۳

۶۵۱

دمن یقنت ۲۲

وَالْخَشَعَتِ وَالْمُتَصَدِّقِينَ وَالْمُتَصَدِّقَاتِ وَالصَّابِرِينَ
و جنین عاجزی کنو کنو و مردیں صدقہ دیو کنیں و جنیں صدقہ دیو کنیں و مردیں روچک دارو کنیں
وَالصَّابِرِينَ وَالْحَفِظِينَ فِرْجَهُمُ وَالْحَفِظَاتِ وَالذَّكِرِينَ
و جنیں روچک دارو کنیں و مردیں حفاظت کنو کنیں و جنین آدم حفاظت کنو کنیں و مردیں یاد کنو کنیں
اللَّهُ كَثِيرًا وَالدُّكْرُ أَهْلُ اللَّهِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرًا عَظِيمًا
خدا و سکت باز و جنیں یاد کنو کنیں تیارکنگ اللہ بہ آیاں بخشگ و ثواب مزین و
وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا لِمُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى اللَّهُ وَرَسُولُهُ أَمْرًا أَنْ
وکار نہ انت کتا ایمانداریں مردیں نہ ایمانداریں جنیں و ویدیکہ فیصلہ بکنت اللہ و آئی و رسول یکا لے ایک
يَكُونُ لَهُمُ الْخَيْرُ مِنْ أَمْرِهِمْ وَمَنْ يَعْصِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ
بہ بیت آیاں اختیار ماں و تی کار و و برکے نافرمانی کنت اللہ و آئی رسول و گد و تحقیق
ضَلَّ ضَلَالًا مُبِينًا ۱۰ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِي أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ
اگر اہ بوت گمراہی ظاہری و و یاد بگر و ویدیکہ تو گوشت ہما شغف کہ انعام کنگ اللہ و آئی و سراوانا
عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَاتَّقِ اللَّهَ وَتُخْفِي فِي نَفْسِكَ
تو پد آئی سر بدار و تی گور و تی لوگ بانک و و برتس جہ خدا و ویدیکہ داتے تو ماں و تی دل و
مَا اللَّهُ مُبْدِيهِ وَتُخْشَى النَّاسَ وَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَاهُ فَلَمَّا
ہما چیز کہ اللہ آٹرا ظاہر کنگ لوٹیت و تو ترے جہ مردمان و اللہ زنیات حق دار انت ایک تو ترے چائی گد و ویدیکہ
قَضَى زَيْدٌ مِّنْهُمَا وَطَرَّازٌ وَجَنَکَهَا لِي لَا يَكُونُ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ
تمام کت زید و جہ آجین (زینب) و و تی حاجت و ماٹرا ماں تہ نکاح و دات تاکہ بیت مومنانی سرا
حَرْجٍ فِيْ أَزْوَاجٍ أَدْعِيَاءُ لَهُمْ إِذَا قَضُوا مِنْهُمْ وَطَرَّازٌ وَكَانَ أَفْرُ
ہج تنگی ماں نکاح کنگ جنینانی و تی نام کہتیں چکانی و ویدیکہ تمام بکنت جہ آیاں تی حاجت و و ہستنت حکم
اللَّهُ مَفْعُولًا ۱۱ مَا كَانَ عَلَى النَّبِيِّ مِنْ حَرْجٍ فِيمَا فَرَضَ اللَّهُ لَهُ
خدا و بوگنت نیست انت بہ نبی و سراہج تنگی ماں ہما چیز کہ مقررکنگ اللہ بہ آئی و

منزل ۵

جنجال ثابت بہنت پمشکا واجہ بنی صلی اللہ علیہ وسلم و آئی و برات و سر از و پد دات کہ آیاں اے نکاح و قبول دار بہ بنت ہما دماں و اے آیت ایر کپت و آیاں اللہ و رسول و مرضی و مقابل و و تی مرضی قربان کت و زینب و نکاح گون زید بن حارثہ و بوت و فل یعنی زید و طلاق دات و وعدت ہم گوشت گون زینب و دگ غرض و مطلب باقی نہ منت و فل حضرت زینب زید و نکاح و اہت تو زینب و آ گون حقات و چار تگت مزاج و ہمزگی نہ بوت و وھدے و ماں و تاکدی جنگ کنت تو زید و گون واجہ بنی صلی اللہ علیہ وسلم و شکایت کر تگت و گوشت تگتی کہ من اے زال و میل دیاں واجہ و منع کنت کہ منی خاطر و وجہ اللہ و رسول و حکم و آئی و و تی مرضی و برخلاف ترا قبول کت نوں دیگ آ واید کہ وارث ایشراپہ و و دومی رسوائی زانت پمشکا جہ خدا و برتس و و دانیں خبرانی سراہر مگر و ہر قدر تو بوتے روحان و

تہلانیک دیگ ۽ جہد ۽ بکن۔ وھدے معاملہ ہیج رنگ ۽ شرنہ بوت وھک روح ۽ تکرار و جبرہ سرکشان بوت انت تو ممکن انت کہ واجہ ۽ ماں وتی دل ۽ سوڑگ کُرت کہ اگس لاچار بوان ۽ زید زینب ۽ طلاق بدنت تو اے ردا زینب ۽ خاطر داری دلجوئی ہجبر بیت نہ گنت دانکہ من وت گوں آئی نکاح مکنان لیکن واجہ چہ جاہل و منافقانی بدگوئی ۽ ترستگت کہ مبادا بگوشنت کہ واجہ نبی ۽ وتی نثار ماں لوگ ۽ داشتگ۔ حالانکہ چہ پیش ۽ معلوم بوتگ کہ اللہ پاک ۽ گورۂ نام گپتگیں چک ۽ حکم چو وتی صلی جگ ۽ حکم ۽ ڈول ۽ نہ انت۔ چانگو اللہ ہم ہے منظورات کہ اے جاہلانہ خیال ۽ چہ وتی پیغمبر ۽ ذریعہ ۽ عملاً پرشت و پرورش بکنت تاکہ دیمتر مسلمانان اے ردا چہ پیس و حشت وتر سے ماں دل ۽ پیدا میت۔ اللہ ۽ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم معلوم دارگت کہ من زینب ۽ تنی نکاح دیگاؤں، پرچا ۹۔ ایشی وت قرآن ۽ الفاظ «لَکَیْلًا یَّکُوْنُ عَلَی الْمُؤْمِنِیْنَ حَرَجٌ فِیْ اَنْزَاجِ اَدْعِیَآہِمُ» صان صاف گیش و گیار کنت یعنی آرمات تی نکاح ۽ یارگ ۽ غرض و مطلب ہمیش ات کہ چہ دلاں دور جاہلیت ۽ ہما باطلین خیال ۽ چہ ہنڈال ۽ گوچگ و چکل دیگی انت کہ دیمتر ہیج رنگ ۽ تنگی داڑ و چنجالے اے ردا باقی پشت مکیت و شاید ہیجے بوتگ کہ اول سر زینب ۽ نکاح گوں زید ۽ کنگ ۽ سر زور پر دیگ بوت چیا کہ اللہ معلوم ات کہ اے نکاح داں باز روچاں پشت کیوک نہ انت۔ چند ضروری مصلحتانی ردا اے عقد کنگ بوت۔ خلاصہ چوش بوت کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم وت گوں وتی ذاتی خیال و چرے آسمانی پیش گوئی ۽ عام مخلوق ۽ ٹوک ٹالیاں خیال ۽ آران ۽ میاری کُرت و زید ۽ طلاق دیگ ۽ سوچ دیگ ۽ ردا ہم حیا دامن گیر بوتگت لیکن خدا خبر راست بوگی ات و ضروری ات کہ آئی ۽ تکیونی و تشریحی حکم نافذ العمل یا کار مرز بہ بیت آخر کار واجہ زید ۽ طلاق دات و عدت ۽ سرجمی پد اللہ پاک ۽ زینب ۽ نکاح ۽ پیشین گوئی و ہے و اگت کہ رند ترا اللہ پاک ایشرا ظاہر فرمائیت چوش کہ چہ نَزَّوَجْنٰکَہَا ۽ لفظ معلوم بیت۔ و اے ردا ترس ایشنت کہ لھتے مردم پرے جبر ۽ سرابہ گمانی یا بدگوئی کنان ۽ وتی عاقبت ۽ برباد مکننت، یا ماں گمراہی ۽ زیات مکینت چونکہ شریعت ۽ مہتیں مصلحتانی مقابلہ ۽ اے ہمیں سرو چیری ہم واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ۽ مزین شانی ۽ ردا مناسب نہ ات پمشکا بہ دستور حسنات الابرار سیئات الملقہ بین آئیماں عتاب آمیزیں رنگ ۽ گوں گرائی ۽ ظاہر فرمائینگ بوتگ چوش کہ عموماً انبیاء علیہم السلام ۽ لغزشانی ذکر واقع بوتگ۔ (تنبیہ) اے بارو ۽ ماجیزے نبشتہ کرتگ کہ اللہ تعالیٰ ۽ واجہ ۽ نکاح ۽ احوال چہ پیش ۽ دانگت آئی روایات ماں فتح الباری سورۃ احزاب ۽ تفسیر موجود انت۔ باقی ہرج ناہودگیں و نابکاریں داستان کہ اے ردا لہتے مفتراں مورخاں درج کرتگت آیانی بابت ۽ حافظ ابن حجر نبشتہ کنت: لا ینبغی التشاغل بہا۔ ابن کثیر نبشتہ کنت احببنا ان نضرب عنہا صفحاً لعدم صحتها فلا نوردها۔

فل الله پاک و حکم محکم انت ہر حکم فیصلہ بکنت آجبر الم و بیت۔ گدا پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و یہ چو شیں کار و انجام دیگر و مضائقہ (تاوان) جی انت کہ آماں شریعت و روا انت۔ نبیاں و پیغمبران اللہ پاک و پیغام و کلمہ سرکنگ ابدی و ہمائی و دگر چہ ہج کس و نہ تر سنگنت چنانچہ متھے و اجہ نبی و ہم ماں کلوانی سرکنگ و داں مروچی ہج چیز و غرض نہ داشت نہ چہ کسی بدگوشتک و استکنگ و خیال و کدی بہ دل و جاگہ دات گڑا برے نکاح و معاملہ و ارد و جبال پر چاہہ بیت۔ حضرت داؤد علیہ السلام و لوگ بانکا لیک خدا انت ہے داب و سلیمان علیہ السلام و بار و مشہور انت کہ آئی و لوگ بانگ باز زیات انت احمقیں مردم ہرچ الزامے کہ واجہ دات کننت ماں پیشی نبیانی زندہ و جیشی و مسترس نظیر (مثال) موجود انت۔ لہذا ابے رنگ و جاہلانہ و احمقانہ ایرادانی سرادنگوش نباید کننگ بہ بیت۔ دیمتر اپیش داریت کہ زید بن حارثہ و اجہ و نام گیت گیس و جک جوڑ کر تنگت آواہ و حقین و جک نہ ات کہ گوں آئی و مطلقہ و واجہ و نکاح روانہ ات۔

دگر یک زیدے و خبر اینکہ نہ انت۔ واجہ چہ مردیں آدمیاں کسے و بیت نہ انت پر چاہہ واجہ و اولادان یا و جک پیدا بوتنت بلے ماں حور دی و سراں بوتنت و لہتے اے آیت و نزول و و ہدایہ و نہ بوتنت یا و اولاد واجہ و جنیں و جک انت کہ چرایاں حضرت فاطمہ الزہراء رضی اللہ تعالیٰ عنہا و اولاد ماں دنیا و تالان بوت۔

فل یعنی کسے و آئی و جک حساب ممکن ات، البت اللہ و رسول انت، اے حساب کل آئی و روحانی جک انت چو شکہ ماں "النبی اولى بالمؤمنین من انفسہم" و حاشیہ و نبشتہ کر تنگیں۔

فل یعنی چہ واجہ و تشریف آوری و نبیانی رد و سرانہر جنگ بوت، نوں کس و نبوت و منصب نہ رست ہر کس و رسی ات آتیا رس ات پیشکا و اجہ و نبوت و دورے چہ تمام نبیان و پد ایرکت کہ آداں قیامت و جاری بیت حضرت مسیح علیہ السلام ہم اخیر زمانہ و نبی و امتی و حساب و کیت و ت آئی و نبوت و رسالت و عمل آو ہدایہ جاری نہ بیت چو شکہ مروچی تمام نبیاں و توتی جاگہاں موجود انت مگر ماں شش جہت و عمل ابوکا نبوت محمدیہ و جاری انت۔

ماں حدیث و ہست کہ اگس مروچی حضرت موسیٰ علیہ السلام (زمین و سر) زندگ ہو تیں تو آتیا دگر چہ راہ نیست ات بجز اے خبر و کہ آئی و منی پیروی بجز تیں۔

بلکین لہتے محققانی نزدیک و پیشی نبیاں ماں و توتی دورے ہم چہ خاتم الانبیا و مزین شائیں روحانیت و مستفید بوتنگت چو شکہ شب و ماہ و اشارہ چہ روح و نور و مستفید بینت حالانکہ روح آوقت گزندگ نہ بیت ہنجوت کہ روشنی و تمام درجہ ماں عالم اسباب و بہ آفتاب و سر اہلاس بنت ہے داب و نبوت و رسالت و تمام درجات و کمالات و رد ہم یہ روح محمدی صلی اللہ علیہ وسلم و سر کائیت و ہلاس بنت کہ واجہ رتبی و زمانی

الاحزاب

۶۵۳

ومن یقنت ۲۲

سُنَّةَ اللَّهِ فِي الَّذِينَ خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَكَانَ أَمْرُ اللَّهِ قَدَرًا

مثل دستور و خدایہ ماں ہما کس کہ گوسنگنت چہ و پیش۔ و ہست انت خدایہ امر اندازہ مقرر بوتنگیں

مَقْدُورًا ۱۸۰ الَّذِينَ يَبْلُغُونَ رَسُولَ اللَّهِ وَمَخْشُونَ وَلَا يَخْشُونَ

(چہ وجود و پیش) ہما کس کہ سرکننت خدایہ پیغام و وچہ آئی و ترسنت و ترسنت

أَحَدًا إِلَّا اللَّهَ ۖ وَكَفَى بِاللَّهِ حَسِيبًا ۱۸۱ مَا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَا أَحَدٍ مِّنْ

چہ ہج کس سید چہ اللہ و بس انت خدا حساب کنوت واجہ محمد (صلی علیہ وسلم) نہ انت پت کسے و چہ

رِجَالِكُمْ وَلَكِن رَسُولَ اللَّهِ ۚ وَخَاتَمُ النَّبِيِّينَ وَكَانَ اللَّهُ بِكُلِّ

شمار دنیاں لیکن اللہ و رسول انت و تہر انت کلیں نبیانی سران و ہستنت خدا بہ ہر

شَيْءٍ عَلِيمًا ۱۸۲ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ۱۸۳

چیز و دانائے ایمانداران یاد بجز ات خدایہ باز یاد کننگ و

سَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۱۸۴ هُوَ الَّذِي يُصَلِّيْ عَلَيْكُمْ وَلَتَكُنَّ

پاکی یاد کن ات آئی و صبح و بیگاہ و آھا ذات انت کہ رحمت دیم دنت شے سرا و آئی و فرشتہ

لِيُخْرِجَكُم مِّنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ ۚ وَكَانَ بِالْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ۱۸۵

تاکنہ در بکنت شمارا چہ تہاری و بہ نور و نیگ و ہست انت گوں مومناں بہر بان و

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَ سَلَامًا ۱۸۶ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ۱۸۷ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ

دعا آئیانی ہمار وچ و کہ گوں آئی و دوچار کینت، سلام انت و تیار کننگ آیان ثواب عزت و ت اے نبی

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَهِيدًا وَبَشِيرًا وَنَذِيرًا ۱۸۸ وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ

ما بیشک دیم دات ترا گواہی دیوک و و مرزہ دیوک و ترسینوک و دعوت دیوک اللہ و نیگا چہ آئی حکم و

وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ۱۸۹ وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَن لَهُمْ مِّنَ اللَّهِ فَضْلًا

وچراغ روشن و مرزہ بدے مومناں و ایک بہ آیان انت چہ خدا و نیگا بخشش

كَبِيرًا ۱۹۰ وَلَا تَطِعِ الْكَافِرِينَ وَالْمُنَافِقِينَ وَدَعِ أَذْهُمُ وَ

مزین و درند گیری مکن کافران و منافقان و و انکار کن آیان دل سیاہیان و

منزل ۵

ہما حساب و خاتم النبیین انت و ہر کس نبوت حاصل بوتگ واجہ و مہر بہ آئی سرالگان و حاصل بوتگ۔ واللہ اعلم بالصواب۔ (تنبیہ) ختم نبوت و رد اچہ قرآن و حدیث و اجتماع و غیرہ و صد ہا دلیلان جمع کنان و لہتے موجودہ دور و عالماں مستقل کتاب نبشتہ کننگ اشانی مطا پد تھے ہم تردباتی نمائیت کہ اے عقیدہ و عین کہ قطعاً کافر و چہ لایم و ملت و خارج انت۔ و یعنی ہماوت زانت کہ رسالت یا ختم نبوت و بہ تمام محل ایرکنگ بہ بیت۔ و یعنی حق تعالیٰ و اینکہ مزین احسان فرمائیت کہ چو شیں مزین شائیں پیغمبر و پیغمبرانی سردار محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم بہ شے ہدایت و دیم دات پریشی و آئی منت و ارجیہ ات و برحقین نعمتانی دیوک و ہم شمشو شکار میبے ات زندگ و پاد آگ ترقاب کننگ و و ہدے شب و روح، صبح و بیگاہ و ہما ساعت و آئی و یاد کن انت و یعنی اللہ زیات یاد کننگ و نتیجہ چو شیں بیت کہ اللہ و توتی رحمت و توتی سرا

نازل کنت کہ فرشتگان ذریعہ ترار اسریت اے ہمارا رحمت و برکت انت کہ تہی دست و محکم داران چہ جہالت و ضلالت و تہار و کیان علم و تقویٰ و روشنی ترار اسر کنت ۔ اگر اللہ تعالیٰ و خاصیت رحمت و مہربانی مؤمنانی سر امیت تو دولت ایمان مومنان چطور ریت و چطور محفوظ بنت چہ ہائی و مہربانی و مومنان رشد و ہدایت ، ایمان و احسان و راہاں دیمروی (ترقی) کنت ۔ اے شرف و عزت و احوال دنیا و حساب و بخت ، آخرت و شرف و عزت و احوال ہم لوگ بیان ہوگا انت یعنی اللہ تعالیٰ اشانی سر اسلام دیم دنت و فرشتہ سلام کنان آیان گورا کائیت و مومنانی و تمانی و تمانی دعا بیت چو شکہ ماں دنیا انت ۔ و یعنی اللہ و توحید و پیش داران آئی و راہ و سوج و دینت ، ہرچہ گوشت چہ دل و گوشت و چہ عمل و آئی و سدا گواہ انت و محشر ہم امت و نسبت و گواہی دینت کہ خدا پیغام کئے و چکر قبول کنگ ۔ و یعنی نافرمانان تر سینت و فرمانبرداران ستاگی دینت ۔ فل پیسر چیزیکہ گوشتک بوتگت کہ اللہ پاک و رحمت مومنان چہ تہار و کیا درکنان و ماں روشنائی و کاریت ادا پیش داشت کہ آروشنائی چرے روشنائیں چراغ و تالان بوتگ ۔ شاید چراغ و لفظ اے جاگہ و بہ ہما معنی و بہ بیت کہ ماں سورہ نوح و فرمائیت و جَعَلَ الْقَمَرَ فِيْهِمْ نُوْرًا و جَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا (اللہ و ماہ و را نور و روج و چراغ جوڑکت) یعنی واجہ نبوت و ہدایت و آفتاب انت کہ چہ آئی و طلوع بیگ و پد کتام دگر روشنائی و حاجت پشت نہ کپت تمام روشنائیاں ماں ہا مستری نور و شامل ہوان و یک جا بوتنت و ل یعنی ماں دنیا و آخرت و اللہ تعالیٰ اے امت و را واجہ نبی و برکت و بہ کل امتانی سر ابرگی و برتری دات و ل یعنی و ہدے اللہ و شمارا چو شیش کمالات و اے ہمیں درجیں جماعتے کنگ تو شمارا بایدا انت کہ چو پیشی ڈول و فریضہ دعوت و اصلاح و گوں دلچھے سر انجام دیاں بے بات و اللہ ہرچہ حکے بدنت آئی و سر انجام دیگ و رد اکتام کافر و منافق و ناہودگیں خبرانی پرواہ و مدارات ۔

تَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ وَكَفَى بِاللَّهِ وَكِيلًا ﴿٦٥٥﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا

بروسہ کہیں یہ خدائے سراپا جس انت خدا پر کارسازئی اے ایمانداران وہ ہر یک

نَكَحْتُمُ الْمُؤْمِنَاتِ ثُمَّ طَلَقْتُمُوهُنَّ مِنْ قَبْلِ أَنْ تَمْسُوهُنَّ فَمَا لَكُمْ

ماں نکاح و بیارات شما مسلمان جنیں آدمیان و پدا آیاں طلاق بدیت پیش چہ دست جنگ آیاں پدا

عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُونَهَا فَيُتَعَوَّهِنَّ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَنْ تَنْكِحُوهُنَّ

آجینانی سراچ عتے نیست کشا آئی و حساب بدارت، گداچرے بدیت آیاں و رخصت کہیں ات آیاں رخصت کئے خوین

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَاجَكَ الَّتِي أَتَيْتَ أَجُورَهُنَّ وَ

اے نبی بے شک ماحلال کنگ یہ توتی ہا لوگ بانکان و کہ تو ادا کنگ آیاں مہر، و

مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِكَ وَبَنَاتِ

ہا خادماں کہ مالک بوتگ آیاں و تئی راستی دست کہ آٹرا خدا تئی دست و دانگ و جنگاں تئی نا کو و جنگاں

عَمِّكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَلِيلِكَ الَّتِي هَاجَرْنَ مَعَكَ

تئی تروانی و جنگاں تئی نا کو و جنگاں تئی تروانی ہمایاں کہ ہجرتش کت تئی ہراہی و

وَأَمْرًا مَوْمِنَةً إِنْ وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِيِّ إِنْ أَرَادَ النَّبِيُّ أَنْ

و حلالنت یہ تو جینے مسلمانیں اگر بہ بخشیت و تی خدہ را پہ نبی و اگر نبی بلوٹیت کہ

يَسْتَنْكِحَهَا فَخَالِصَةً لَكَ مِنْ دُونِ الْمُؤْمِنِينَ قَدْ عَلِمْنَا مَا

آٹرا نکاح کہنت خاص پہ تنگی اسید چہ مسلماناں مارا معلومت چہیزیک

فَرَضْنَا عَلَيْكُمْ فِي أَزْوَاجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ

ما مقرر کنگ آیاں سرا ماں آیاں لوگ بانکانی حق و ہمال کران آیاں دست انت تا کہ مہیت پہ تئی سرا

حَرْجٍ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ﴿٦٥٦﴾ تَرْجِي مَنْ تَشَاءُ مِنْهُنَّ وَتُؤَيِّ

تنگی و ہست انت اللہ بخشوک مہربان و پشت و تیلانک بدے تو ہر کس بلوٹے چہ آیاں جا کہ بدے تو

الَّذِي مِنْ تَشَاءُ وَمَنْ أَبْغَيْتَ مِمَّنْ عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ

و تی کرا ہر کس بلوٹے و ہر کس و کہ تئی دل کشت چرائی و تو یک کر ابوتے تو گدا نہ انت گناہ پہ تئی سرا

منزل ۵

فل یعنی اگر اے بے نصیب گوں زبان و عمل و تراد دل سیاہ کہنت تو اثنای خیال و چہ دل و کشان و تو خدا ذات و سرا بھر و سکین، آجہ و تی قدرت و رحمت و کل کاراں شرکان منکران و ہدایت دیگ یا سزا دیگ کل بہ ہائی و احتیاد انت تو بریشی و نہ غم کہن و نہ پریشاں بہو آیاں نقطہ مطلب دارنت کہ چہ باز نیٹوک و طالیایاں پریشان ہوان و تی کار و یل بدے ات بند خبر و شام جوش کہن ات توجوش بگوش کہ شامایاں مطلب و پورہ کن ات و ہایاں خبر و گرات (العیاذ باللہ) فل ہر مردینے بغیر چہ صحبت و تی لوگی و طلاق بدنت اگر آئی و مہری بستگ تو آٹیا نصف مہر دیگ کہیت و اگر چیزے فائدہ سرکان و (یعنی عرف و تی حیثیت و روء یک جوڑی گدا پوشاک دیان و گوں شہری و رخصت کہنت و جنین ہا وقت و بلوٹیت نکاح کت کنت مرے صورت و عدت واجب نہ انت (حنفیہ و نزدیک و صحیحین خلوت ہم ماں صحبت و داخل انت گیش و گوار ماں فقر و کتاباں چارگ بہ بیت) اے مسئلہ ادا بیان فرمائیت واجب و ازدواج و ذکر و تو کا کہ آئی و

سلسلہ چہ دور و جاری ات ماں میاںچی و چہ آیات ضمنی مناسبت و بیان بوتنت چہ ادا پدا پیشی مضمون و طرف و وائر کنگ بوتنگ۔ ماں روایتاں ہست کہ واجب و گوں یک جنیں آدمے و نکاح کت و ہر واجب آئی و گور و شت آئی و درائیت اللہ چہ تراپناہ بدنت واجب و استودات کہ توسک مزینے و پناہ گیت بریشی و چہ حکم سر لوت و دیم گور (خطاب) ایمان داران و کت تاکہ معلوم بہ بیت کہ اے حکم خاص بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و نہ انت بہ کلیں مسلماناں چہ حکم انت چہ حکم و روء واجب و آٹیا جوڑی و پوشاک دات و رخصت کت۔ پدا آٹیا بہ و تی زہری (مخرومی) و سر تمام عمر و افسوس وارت۔ و

فل یعنی غلام و کنیز کاں کہ آماں غنیمت و حساب و درجہ کنت۔ و تی شیخ لوگ بانکان کہ آیاں مہر تو ادا کنگ یعنی آیاں کہ ہنوں ماں تئی نکاح و ینت چہ قریش و بنت، مہاجر بنت یا مہنت کل حلال انت، چہ اشاں یکے ہم و یل کنگ ضروری نہ انت۔ نا کو، ترو، مات و برات، مات و گوہار و جنگاں یعنی چہ قریش و کہ آیاں چہ پت یا مات و طرف و سیاد وارت بہ بنت بشر طہجرت حلال انت، گوں آیاں نکاح کت کن ات۔ و ہر زالے کہ و تی جان و بہ نبی و بہ بخشیت یعنی بے مہر بہ نکاح آگ لوتیت آہم حلال انت بشرطیکہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم رنک بہ نکاح و یارگ و دوست بدارت۔ اے اجازت خاص بہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و انت، بے واجب پیغمبر کدی ہم اشی و سرا عمل نہ کت۔ (کما فی الفتح) شاید چہ ان اراد الستی و شرط و اباحت مرجوحہ فہمگ بوتنگ۔ بہر جا و رء بہ اے دگ مسلماناں ہا حکم انت کہ معلوم بوت ان تبتغوا یا موالکم (نساء دکنج ۴) یعنی بغیر مہر نکاح نہ بیت توری عقد و و ہدے ذکر کنگ بہ بیت یا زند ترا مقرر کنگ بہ بیت۔ یا مقرر کنگ نہ بوت تو اے صورتاں ہر مثل (ہر چہ آئی و قوم و مہر بہ بیت) واجب بیت۔ چہ واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرا اللہ تعالیٰ و اے مہر و قید چست کنگ، مومنانی

بر خلاف کہ آیاں نہ جا و زیات نکاح کت کنت و نہ مہر ابید آیاں نکاح صحیح بیت کنت (تنبیہ) واجب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم بیست و پنج سال و عمر و کہ آورناتی و اومانانی اصلی روج بنت ایو کا گوازینتنت پدا سیادانی زور پر دیگ و دومی جانب و درخواست و سرا حضرت خدیجہ رضی اللہ عنہا و گوں (کہ آئی عمر نیم ذات بوتنگ و دورند اجوزام بوتنگ) نکاح کت داں پنجاہ و سہ سال و عمر و گوں دجی و گوں اے پاکد امنیں لوگی و تی زند گوازینت۔ اے ہما زمانہ ات کہ واجب چہ کلیں دنیا و تا سندان و ماں غار و کوہاں روان خدا و واحد و عبادت و غلامیش بوتنگ و اے اللہ و نیکیں انساناں بہ واجب و توشہ تیار کنگ و ماں خداوندی عبادت و قہل سگون و حصول و ردا و واجب اعانت و امداد کنگ زندمانی و اے دراج کشیں مدت و کہ آ پہ دگ مردماں عموما نفسانی جذبات و زور داریں سرو چیراں چست ہوان و سارت لوگ و زمانہ بیت کد ام مسترس دشمن، نا ہودگ و چہ نا ہودگ تریں متعصب

بدخواہ ہم یک حرفے، یک نقطہ ٹے، یک شوشہ ٹے واجبہ پیغمبرانہ عصمت و خرق عادت پاکبازی و خلاف نقل کنگ تنوینیت۔ دشر معلومدار
 ہے ات کہ اے ہما کامل ترس بشر و ہیل و عادت و ذکر انت کہ آوت و تی بابت و گوشت کہ منار ہرچ جسمانی قوت دیگر بوتگ آچہ جنت و مرداں
 چہل مردینانی برابریت کہ چرایاں یک مردے و قوت صدکس و برابریت۔ چوش بگوش کہ چہ اے حساب و دنیا و چار ہزار مردانی برابر قوت سے
 واجبہ و عطا کنگ بوتگت و بے شک دنیا و کامل ترس بشر و تمام روحانی و جسمانی قوتیں ہے داب و اعلیٰ و اکمل انداز و بوگ لوٹنت۔
 چہ حساب اگر بند خبر و چار ہزار لوگ بانکاں ماں واجبہ و نکاح و بتوینتنت تو واجبہ و قوت و اعتبار و ہے ہم ات کہ یک مردینے و گوں یک جینے و
 سا کنگ یکتیں لیکن اللہ اکبر! اے ترندیں ریاضت و نفس و سراقا بودارگ و اندازہ و کے بخت کہ پناہ و سے سال و عمر و یہ اے تجرد و زہد و جاد و
 گوازینت پدا حضرت خدیجہ و وفات و بعدگوں و قیامت و دوزواہ و وفاداری و ریشی و دختر حضرت عائشہ صدیقہ رضی اللہ عنہا و سا کنگ کت۔ چہ ایشی و
 ابید و گشت جنوزام واجبہ و نکاح و اہتنت، چہ وفات و پد چریشاں نہ کس موجود انت کہ آیانی نام چوش انت: (۱) حضرت عائشہ رضی اللہ عنہا
 (۲) حضرت حفصہ رضی اللہ عنہا (۳) حضرت سودہ رضی اللہ عنہا (۴) حضرت ام سلمہ رضی اللہ عنہا (۵) حضرت زینب رضی اللہ عنہا (۶) حضرت ام حبیبہ
 رضی اللہ عنہا (۷) حضرت جویریہ رضی اللہ عنہا (۸) حضرت صفیہ رضی اللہ عنہا (۹) حضرت میمونہ رضی اللہ عنہا (چریشاں آخری سہ کس قریشی نہ انت) دنیا و
 چہ درستاں اعلیٰ و بے مثالیں انسان کہ آوتی فطری قوتانی حساب و کم از کم چار ہزار لوگ بانکاں و دارگ و حقدار بہ بیت آیانی و عدد و گندان و
 کتام انصاف پسند آتی سرکثرت ازدواج و الزام و جت کنت! پدا وقتے ما یک طرفے چادیں کہ واجبہ و عمر چہ ۵۳ سال و گوشتگ ات۔ با وجود
 عظیم الشان فتوحات و یک روچے ہم لاپ و سیری و ورگی نہ وارت ہرچیکہ اہتگت خدا و راہ و دانتگی، گوں اختیاری فقر و فاقہ و لاپ و سراسنگی
 بستگت، مامانی ماہ گوستگنت بلے واجبہ و لوگ بانکانی لوگاں چہ آس و دوت درانہ بوت۔ واجبہ و زیات تر آپ و خرماگ و سر اگز ارہ کہ تگت، روچک و
 سرار و چک و اشتگتی و پدار و چانی روچ گوستگنت کہ واجبہ و افطار نہ کنگ ات، شب اللہ و عبادت و خاطر و ہمنکر اوشتا تگت کہ پادانی گوات
 گیتگ و گزشتگنت کہ و ہدے مردمان و چم بریشاں کپتگت تو آیانی دل و رحم و ارتگت عیش و عشرت و سامان کجا، واجبہ گوں تمام لوگیاں صاف صاف
 گوشتگت کہ ہر کس و آخرت و زند بکار انت آگوں من جامند بیت ہر کس دنیا و عیش لوٹت آرخصت بیت۔ اے جاوڑانی باوجود دومی طرف و
 اگر دلوگوش گور کنگ بیت کہ تمام لوگ بانکانی حقوق بہ ہنچیں خوبیں پیچے و ادا کنگت کہ چوشیں تحتل ہچ اعلا و بالاہیں مردے ہم نہ بوتگ و چک و میدان و
 دشمن و لشکر و مقابلہ و وید و ویدیکہ مزین مزین جوان مرد و بہادر ہم دل پر و شس بوتگنت واجبہ و چو کوہ و اوشتوک بوتگ گوستگنتی «الحمد
 عباد اللہ! انا رسول اللہ» «انا السبئی لا کذب» انا ابن عبد المطلب «لوگ بانکانی تعلق و ماں عبودیت و رسالت و فرائض
 پورا کنگا یک ذرہ ٹے و برابر ہم فرق دور نہ داتگ، نہ ماں کتام گران و چہ گراں ترس کار و یہ یک ساعت و ہم سستی و رندی لاحق بوتگ۔ آیانی ڈولیں
 خارق العادتی عادت و احوال اہل بصیرت و نزدیک چہ معجزہ و کم تر انت۔ در حقیقت و ہنچوش کہ واجبہ و جوانی یک معجزہ ٹے ات پلیری ہم یک معجزہ ٹے
 حقیق خبر و ایشنت کہ حق تعالیٰ اے واجبہ و پاکیں زندگی و ہر دورے و تہا پاکبازی متقیانی واسطہ چینے نمونگ پشت گیتگ انت کہ آیانی ماں
 انسانی زند و ہر شعبہ آیانی رہبری و عملگت بکنت۔ ازواج مطہرات و آنام نہادیں کثرت و سر مخالفان ایراد گزنت ہماوت پہ امت مرحومہ و
 آئی درلیع جوڑ بوت کہ واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و رند گیری کنوگاں مردیں توری جنیں آدمیاں چہ ہما حکماں و نمونیاں بہ آسانی واقع و معلوم دار
 بہ بنت کہ آیانی خصوصاً بہ باطنی احوال و خانگی زند و تعلق دارت چوش بگوش کہ ماں کثرت ازدواج و یک مصلحتے ایش بوت کہ خانگی معاشرت و
 نسوانی مسئلہانی ردا و واجبہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و احکام و اسوہ حسنہ و شنگ و تالانی بخوبیں حدے و بہ شری و انجام بکرت و ہم مختلف قبائل
 و طبقات و جنیں آدمانی واجبہ و خدمت و جنگ و سبب آقبائل و جماعتاں واجبہ و زماناتی و شرف حاصل بوت وے ڈولا آیا چہ اسلام و
 نفرت و بیزاری ہم کم بوت و پدا اشانی رغبت زیات بوت، شیطانی شکوک و دھم و بدگمانی دور بوت و اے حساب و خدا و عاشقاں واجبہ و
 فداکاراں و دنیا و امامانی ہما عظیم الشان جماعت تیار بوت کہ چریشاں زیادہ پر ہنچکار و پاکباز کتام یک جامعے (چہ انبیاء و بغیر) آسمان و
 چہ ہر گندگ نہ بوت کہ چیشیں جماعتے یک بد کرداریں شخصے و تربیت و تیار بوگ محال ات۔

دل یعنی واہبہ النفس بابت اختیار انت کہ قبول کیے یا مکئے وچ لوگ بانکاں ہر کس بولہ ہر بارے یا طلاق بدے، و ہم ہرچ لوگ بانکے گوں تو و تادارگ لوٹیت تیج سرالازم انت کہ اشانی باری حساب و مدارے ہر کس و اجہ بلوٹیت ماں باری و پشت دیم کت کنت دہر کس کہ یکہ کتنگ آتیا دوبارہ زورگ و واجہ اختیار داریت۔ اے تمام حقوق و اختیار واجہ و دیگ بونگنت مگر واجہ پیغمبر و تمام زندہ و چہ اشان کار نہ گیت۔ واجہ معاملات و رد اہمٹ کر عدل و مساوات و رعایت داشتگت کہ مستر و چہ مسترین احتیاط دار و کس مردے چوش کنگ نونیت پریشی و سر اہم اگر کسے و نیکہ قلبی میل و چاہ جنگت تو واجہ و فرمائیتگت اللہم هذا قسمی فیما املك فلا تلمنی فیما تملك ولا املك (اے اللہ اے منی تقسیم انت ماں ہما چیزاں کہ منی اختیار و انت ہر چیزیکہ ایو کا تی قبضہ انت بہ منی اختیار و نہ انت برائی سرانما ملامت مکن شاید ماں و اللہ یعلم ما فی قلوبکم و کان اللہ علیہ

حکیمًا و بہ ہے نیمکا اشارہ بہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نہشت کنت یک مردے و لوگ بانکاں باز بنیت تو آئی و سر و اجہ انت کہ ہر یکے و گورا باری باری و بروت مالبیت اے جہرہ واجہ نبی و واجہ نہ ات بہ ہمیشی و کہ جنیں آدمیاں ایشرا و تی حق مزانتت ہر چیزیکہ بدنت پرانی رضامندی ظاہر بکنتت (و اگر نہ ہتگ روچ گروچیل پاد اہتگت کہ چریشی و ماں دین و کاراں خلل پیدا بونگت و لوگ بانکاں فی نظر چہ دنیا و بالکل یک کر بان و اصلی مقصد و نیمکا پشت نہ کنتت۔ ماں ہے فکر و غم و مبتلا بونگت) بلے واجہ و چہ دنی طرف و فرق و تفاوت نہ کت، درستانی باری برابر برابر مقرر کت یحییٰ حضرت سوڈہ و ویدیکہ آئی و عمر زیات بوت و تی باری حضرت عائشہ و یحشت۔ و یعنی ہر قدر قسم کہ ماں ایشا اخللنا لک ازواجک اللاتی الخ و فرمائیت، چرائی و زیات حلال نہ انت و ہرچیکہ ہنوں موجودیت آیان و بدل کنگ حلال نہ انت یعنی چوش کہ چریشاں یکے بہ ہے واسطہ یل دیگ بہ بیت کہ آئی و چاہ و من دگرے کاراں۔ چہ حضرت عائشہ و ام سلمہ و روایت انت کہ اے ممانعت آخر و پشت نہ کت مگر حقیقت حال ایش انت کہ واجہ نبی و نہ چریشی پدسا ننگے کت و نہ کسے و را بدل کت واجہ و وفات و وقت و تمام لوگ بانکاں برابر موجود اتنت و یعنی غلام و کنیز۔ حضرت و دو حرم مشہور بت یکے ماریہ قبطیہ کہ چرائی و شکم صاحبزادہ ابراہیم پیدا بونگت ماں خودی و آئی بران بوت، دومی ریحانہ انت رضی اللہ تعالیٰ عنہا و یعنی ماں اللہ و نگاہ و انت کہ کئے آئی و حدود و احکام و پابندی و کنت یا کنتت ہے خیال داران و کار کنگ بہ بیت و یعنی چہ اجازت و حکم و بغیر ماں دعوت و شامل مے ات و دانکہ توار پر محنتت پسیر اپیش کپان و منندت کہ اود اندان و انتظار کنگ بکسیت و لوگ و مردمانی کار و بار و تہا نقصان ببیت و یعنی چہ ورگ فارغ بوان و دنی و تی لوگانی راہ گرگ ببیت اودا دیوان چاہ جو کنگ چہ ہما نذر (میزبان) و اید کہ لوگ و مردمان تکلیف بیت۔ اے خبران اگر چہ واجہ نبی و لوگانی بابت و فرمائیتگت بونگنت چیا کہ شان نزول و تعلق گوں ہما تی و ات مگرے دعوت

ذٰلِكَ اَدْنٰی اَنْ تَقْرَءَ عِندَهُمْ وَلَا يَخُزْنَ وَيَرْضَيْنَ بِمَا اٰتَيْتَهُمْ كُلَّهُمْ ط وَاللّٰهُ يَعْلَمُ مَا فِیْ قُلُوْبِكُمْ وَكَانَ اللّٰهُ کَرِیْمًا تَوَّابًا و خدا زانت ہرچیکہ ماں شے دلاں ہستیں۔ و ہست انت اللہ علیہما حلیمًا ۵ لَا یَحِلُّ لَکَ النِّسَاءُ مِنْ بَعْدُ وَلَا اَنْ تَبَدَّلَ نِزَاجُکَ بِرِزَاجِکَ حلال نہ انت بہ توجہ نبین چہ و بعد و نہ حلال انت ایکہ تو بدل بکنے بہن من انروا و اج و لو اعجبک حسنہن الا ما ملکک یمینک آیان و گوں دگر جنیاں، اگر چہ شر بلگت ترا آیان حسن و مگر ہا کہ ملک بیت دست آئی و و کان اللہ علی کل شے و رقیبًا ۵ یٰ اَیُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا و ہست انت خدا ہر چیز و سرانگہاں و اے ایمان داران لَا تَدْخُلُوا بُیُوتَ النَّبِیِّ اِلَّا اَنْ یُّؤْذَنَ لَکُمْ اِلٰی طَعَامٍ غَیْرِ مَرْوُتٍ مَّا یُغْفِرُ لَکُمْ اَسْبَغَ جَرِیشِ و کہ شمارا اذن دیگ بہ بیت بہ ورگ و ورگ و نہ نظرین اِنَّہٗ وَلٰکِنْ اِذَا دُعِیْتُمْ فَاَدْخُلُوْا اِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوْا راہ چار و ک آئی ایراناں و لیکن ویدیکہ شمارا لوانینگ بہ بیت نہ گدا بروات و پدا ویدیکہ شمارا ورت یکہ و لَا مُسْتَأْنِسِیْنَ لِحَدِیْثٍ اِنْ ذٰلِکُمْ کَانَ یُؤْذِی النَّبِیَّ بروت و نہ آرام گران بنیت پگ و ورگ و بیشک و تکلیف دنت نبی و را فِیْسَتْحٰی مِنْکُمْ وَاللّٰهُ لَا یَسْتَحِیْ مِنَ الْحَقِّ ط وَاِذَا سَأَلْتُمُوْهُنَّ پدا چیا گیر بیت چہ شمارا و خدا چیا گیر نہ بیت چہ حق و گوشتگ و ویدیکہ شمارا بلوٹ ات چہ بیسیان مَتَاعًا فَمَسْکُوْهُنَّ مِنْ وَّرَآءِ حِجَابٍ ذٰلِکُمْ اَظْهَرُ لِقُلُوْبِكُمْ و سامانے گدا بلوٹ چہ آیان چہ پردہ و پشت و، اے ہیل زیات پاک انت بہ شے دلاں و قُلُوْبِهِنَّ ط و مَا کَانَ لَکُمْ اَنْ تُؤْذُوا رَسُوْلَ اللّٰهِ وَلَا اَنْ تَنْکِحُوْا بہ آیان دلاں و واید نہ انت بہ شمارا کہ برنجین ات خدا رسول و و نہ ایکہ نکاح بکن ات

کتیم کسے و گور و بہ ورگ و نیت و روگ و زندگ یا طفیلی جو بوان ماں ورگ شامل بوگ یا چہ ورگ پیش مفت و دیوان بریا کنگ یا چہ ورگ فارغ بوان گشت جنگ روانہ انت۔ وک یعنی واجہ نبی حیاء سبب و تی نفس و سر تکلیف برداشت کنت لحاظ و سبب کس و گوشت نہ کنت کہ چر دا پاد بیارات و بروات کہ منارا تکلیف بیت۔ اے واجہ اخلاق و مروت و جہر بوتنت مگر اللہ تعالیٰ و شے تادیب و اصلاح منظورات پیش کا آئی و حقیق خبران و بیان فرمائیت و چہ واجہ پیغمبر زبان و تی احکام اشکنا ثینت وک حضرت شاہ صاحب نہشت کنت اے اللہ تعالیٰ مسلمانان و ادب سوچ دات۔ کہ ی بہ مبارک ماں واجہ و لوگ و جمع بونگنت تو ماں گپ و شب و کلایش بونگنت۔ واجہ و آرام کنگ و لوگ ہما تی ات چہ شرم و نہ گوشتگت کہ یاد ات۔ پرایاں اللہ و حکم دات و مرے آیت و پردہ و حکم آہت کہ مردیں آدم واجہ و لوگانی دیم و مکنت اگر آیان چیزے لوٹکی بہ بیت تو چہ پردہ و پشت و طلب بکنتت مرے رہبند و ہر دو جانب دل صاف و پاک بنت و شیطانی خیالات و لگوچ بنت۔

ومن يقنت ۲۲

25/2

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

رنگ بیت ہے رنگ ادا بفہم۔ اللہ ہم پر نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء صلوٰۃ دیم دنت یعنی گوں رحمت و شفقت واجبہ و ثنا۔ واعزاز و اکرام ء کنت۔ و فرشتہ ہم صلوٰۃ دیم دینت مگر ہر یک ء صلوٰۃ و رحمت و تکریم و قی شان و درجہ ء موافق ء بیت۔ دیمتر امومنان ء حکم انت کہ شما ہم صلوٰۃ و رحمت دیم بدے ات آئی ء حیثیت چہرہ دویناں جدا ہوگ لوٹیت۔ عالمانی گوشگ انت کہ اللہ ء صلوٰۃ ء معنی رحمت دیم دیگ انت و فرشتگان صلوٰۃ استغفار کنگ انت و مومنانی صلوٰۃ دعا کنگ انت۔ ماں حدیث ء ہست کہ و ہدے اے آیت نازل بوت صحابہ رضی اللہ عنہم ء عرض کت یا رسول اللہ! سلام ء طریقہ و رہبند مارا معلوم

بوتگ (یعنی نماز ء تشہد ء چہرہ و انگ بیت السلاط علیک ایھا النبی ورحمۃ اللہ وبرکاتہ۔ صلوٰۃ ء رہبند ء ہم مارا سوچ بدے کہ آیا ماں نمازاں بوائیں، واجبہ ء اے ہم ء درود تلقین کت: اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا صَلَّيْتَ عَلٰی اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰی اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ اَللّٰهُمَّ بَارِكْ عَلٰی مُحَمَّدٍ وَعَلٰی اٰلِ مُحَمَّدٍ کَمَا بَارَكْتَ عَلٰی اِبْرٰهِيْمَ وَعَلٰی اٰلِ اِبْرٰهِيْمَ اِنَّكَ حَمِيْدٌ مُّجِيْدٌ۔ غرض ایشنت کہ اللہ تعالیٰ ء مومنان ء حکم دات کہ شما نبی ء سرا صلوٰۃ (رحمت) دیم بدے ات اے نبی ء سوچ دات کہ شے درود دیم دیگ ء مطالب چوش انت کہ چہ اللہ ء در بندہ یکن ات کہ زیات ء زیات و قی رحمتاں داں ابد الابد نبی ء سرا دیم دیان بہ بیت چیا کہ آئی ء رحمتانی حد و حساب نیست انت، اے ہن اللہ ء رحمت انت کہ بہ اے در بندہ یں ء سرا ہر گچہ گش رحمت دیم بدنت آچو مٹے پیمیں عاجز و نا بودیں بندگانی طرف ء منسوب کنگ بہ بیت۔ چوش بگوش کہ آیا ن ما دیم دانت حالانکہ ہر جا و رہے رحمتانی دیم دیوک آذات ایوکا و انت۔ یک بندہ ٹے چہ طاقت داریت کہ ماں سید الانبیاء ء بارگاہ ء آئی ء شان ء قابل تحفہ پیش کت بکنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ فرمائینت کہ چہ اللہ ء رحمت طلب کنگ بہ واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و آئی ء خاندان ء واسطہ من قبولیت داریت آئی ء سرا آئی ء شان ء قابل رحمت نازل بیت ویک برے لوٹگ ء دہ رحمت نازل بنت لوٹوک ء سرا، نوں ہر کسے ء ہر قدر دل بواہیت ہما قدر حاصل بکنت۔

تنبیہ: صلوٰۃ علی انسبی ء بابت ء گیش گیش و گیار ماں اے مختصریں فوائد جاگہ کت نہ کنت حدیث ء شرعانی توکا باید انت کہ مطالعہ کنگ بہ بیت۔ و اے ردا شیخ شمس الدین سخاوی ء رسالہ ”القول البدیع فی الصلوٰۃ علی الحبیب الشفیع“ و انگ ء قابل انت۔ اے بابت ء شرح صحیح مسلم ء چیندے گیش گیار گرتگ، علم دوستان لازم انت کہ آئی ء ہم بجا رنت فالحممد للہ علی کلّ حین و آن۔

و بجز احکامات بہ مسلمانان کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء ایذا دیگ ء سبب جوڑ مبتنت بلکیں آئی ء مزین تحریم و ادب بکنت کہ آئی ء یک صورتے صلوٰۃ و سلام ء دیم دیگ انت نوں پیش داشت کہ اللہ و رسول ء ایذا دیوک ماں دنیا و آخرت ء ملعون و ماں سک ترندیں عذاب ء گرفتار بنت یا ماں آئی ء بارگاہ ء نالافتیں گیان ظاہر بکنت۔

و اے منافق انت کہ با پشت ء واجبہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ء بدرد گوشتش یا واجبہ ازواج مطہرات ء بابت دروغ طوفان اش تالان کر تگت چوشکہ ماں سورہ نور ء بیان بوت۔ دیمتر لھتیں ایذا یاں گرو دار ء در دابست و بند کنگ بوتگ کہ مسلمانیں جنیں آدماں چہ اشانی طرف ء پیش اھنگت۔ ماں روایتاں ہست کہ مسلمانیں جنیں آدم و ہدے بہ یک حاجتے ء در داماں پٹے ء شگفتنت بد معاشیں منافق اشانی چاروک بوتگنت و گوں اشان دست دلی ”کوشش اش کنگت پدا و ہدے گرگ بوت انت گڑا گوشتش کہ مانزانتگ، ماگوشتہ زاناں مولد انت۔“

فل یعنی گوں بدن مانوشگ چیر کے بہر چہ سر، جہل چہرہ و سر ہم لونجان بکن ات۔ ماں روایتاں بہت کہ اے آیت و نزول و پیدائش میں جنیں آدمی بدن دیم چیر دیان و ہنجوش چہ لوگ در کسپ گنت کہ ایوک یک چہ پہ چارگ پیچ منگت چریشی و ثابت بوت کہ فتنہ و زمانگ آزا تیں جنیں آدمی باید انت کہ وئی دیم و چیر بدنت مولد سکین ضرورت و سوبہ اشی و مکلف کنگ نہ بوتگ کہ ماں کار و بار و مزین نقصان واقع بیت۔ فل حضرت شاہ صاحب نشہ گنت یعنی جاہ یارگ بہ بنت کہ مولد نہ انت بی بی انت و عزت مندے بد کردارے نہ انت بختاور و نیک سخت انت تو بدیں نیت داروکیں مردم گوں آئی کارمدارنت اے بہتری و حکم انت دیمتر فرمان کت کہ اللہ بہت انت بخشوک مہربان، یعنی اہتمام و باوجود اگر چیزے کوتاہی بہ بیت تو چہ اللہ و مہربانین انت مغفرت و امید دارگ بہ بیت (تکلیل) اے و آزا تیں جنیں آدمی متعلق و انتظام ات کہ آیان جاہ یاران ہر کس دست درازی و بہت مہبت و دروغیں نیون و عذر پشت مہکت دست دراجی و ردایم تراب دیگ بوتگ کہ توری آزا دیں جنیں آدمی دست درازی بہ بیت یا گوں مولد و

يُذْنِبْنَ عَلَيْهِنَ مِنْ جَلَالِ يَدَيْهِنَ ذَلِكَ اَدْنَىٰ اَنْ يُعْرَفْنَ
 لونجان بکنت وئی سراچہ وئی چہ دران فل آ نزیک ترانت ایک آجاہ یارگ بہ بنت
 فَلَا يُؤْذِنَنَّ طُوْكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝۵۹ لِّیْنِ لَّمْ یَنْتَهِ السُّفْقُوْنَ
 گد ایدایک نہ بنت، و بہت اللہ بخشوک مہربان فل البت اگن باز نہ اہنت متفق
 وَالَّذِيْنَ فِيْ قُلُوْبِهِمْ مَّرَضٌ وَالْمُرْجَفُوْنَ فِي الْهَدْيَةِ لَنُغْرِبَنَّكَ
 و ہاکاں کہ ماں آیان دلاں مرض انت فل و بدیں خرابی کوکاں ماں مدینہ وئی تو ماضو تر اسلط کنیں
 بِهِمْ ثُمَّ لَا يُجَاوِرُوْنَكَ فِيْهَا اِلَّا قَلِيْلًا ۝۶۰ مَلْعُوْنِيْنَ اَیْمًا
 پہ آیان سرا پداہ کنت گوں تو ہسایک ماں مدینہ و مگر کیں زمانگ، لعنت کر تگینت، ہر جاگے و کہ
 ثَقِفُوْا اُخْذُوْا وَقْتِلُوْا ثَقِيْلًا ۝۶۱ سُنَّةَ اللّٰهِ فِي الْذِيْنَ
 دست بکنت گرفتار کنگ بنت و کنگ بنت مزین کنگ و مثل سنت و خدا و ماں ہاکاں کہ
 خَلَوْا مِنْ قَبْلُ وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّةِ اللّٰهِ تَبْدِيْلًا ۝۶۲ يَسْأَلُكَ
 گوشت گنت چہ و پیش و۔ و ہجر نہ گندے پہ خدا و سنت تبدیلی فل سوال کنت چہ تو
 النَّاسُ عَنِ السَّاعَةِ طَقُلُ اَتَّبَاعُهُمْ عِنْدَ اللّٰهِ وَمَا يُدْرِيْكَ
 مردم چہ قیامت و، تو بگوش کر آئی علم انت خدا و گور و۔ و تو چہ زانے
 لَعَلَّ السَّاعَةَ تَكُوْنُ قَرِيْبًا ۝۶۳ اِنَّ اللّٰهَ لَعَنَ الْكٰفِرِيْنَ وَ
 شاید قیامت بہت انت قریب و بیشک خدا لعنت کر تگ کافران و
 اَعَدَّ لَهُمْ سَعِيْرًا ۝۶۴ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا لَا يَجْدُوْنَ وِلٰیًا
 جو طکت گہ آیان دپ جو کیں اس ملائک بنت ماں آئی و مدام، نہ گندنت دوستے
 وَلَا نَصِيْرًا ۝۶۵ یَوْمَ تَقْلُبُ وُجُوْهُهُمْ فِي النَّارِ يَقُوْلُوْنَ
 و نہ مددگارے روچیکہ گردینگ بنت آیان دیم ماں آس و فل و گوشت گنت
 یٰلَیْتَنَا اطْعَمْنَا اللّٰهَ وَاَطْعَمْنَا الرَّسُوْلَ ۝۶۶ وَقَالُوْا رَبَّنَا اِنَّا
 اے در پچتا کہ افرا ندراری بکنتی خدا و فرما ندراری بکنتی رسول و فل و گوشت گنت اے مے رب بیشک

منزل ۵

فل یعنی آکسے و کہ بد نظری و شہوت پرستی و مرض گنتگ
 فل اے غالباً یہود انت کہ اکثر دروغیں خبرن تالان کنان
 اسلام و بدنامی و شوہار و انت و ممکن انت کہ منافق مراد
 بہ بنت و فل یعنی اگر اشاں چہ وئی اے بدیں کاراں ست
 نہ کش ات تو ماترا اشاں سر اسلط کنیں تاکہ ماں چنت
 روج و اشاں چہ مدینہ و در کنگ بہ بنت و ہمکر روج
 پشت بکنت ماں ترس و لرز و بہ بنت چنانچہ یہود چہ مدینہ
 کنگ بوتنت و منافقان چہ ہم تراب و اشک گنا شایقی
 رہندش بدل کنگت پیش کا چہ سزا و رستگار بوتنت
 حضرت شاہ صاحب نشہ گنت ہما مرد ماں کہ بد نیت انت
 ماں مدینہ و زالبولان و دست اندازی کنگت شگال پگان
 کنگت و دروغیں خبرن شنگش کر کنگت کہ مخالفان
 زور مندنت و مسلمان کمزورنت اے ہمایانی بابت انت
 فل یعنی عادت اللہ ہمیشہ ہوان پیدا کنت کہ ماں پیغمبرانی
 مقابلہ ہاکاں کہ ناشی کت و فتنہ و فساد تالانش
 کرت ہے طول و وار و ذلیل یا ہلاک کنگ بوتنت، یا
 مطلب چوش انت کہ مفسدان و چہ وئی میانجی و بخش
 ات و دور چکش بدنت چوش کہ حضرت شاہ صاحب
 چہ تورات و نقل کنت و اگر چہ قیامت و و ہد و
 متعین کنان اللہ پاک و کس و لا حال نہ کنگت مگر ادا
 اشارہ کنگ بوتگ کہ آقرب انت۔ حدیث و ہست
 کہ واجہ نبی ملی اللہ علیہ وسلم وئی شہادت و توکی ننگ و
 برز کنان و فرمائینت انا و الساعۃ کھاتین (من و
 قیامت اے دوئیں ننگ کانی پیمائیں یعنی توکی ننگ ہر
 قدر دیم انت من چہ قیامت و بس ہمکر پیسر تر بہتگ
 قیامت باز نزیک ہوان و پیدا کنت حضرت شاہ صاحب
 نشہ گنت شاید اے ہم منافقان یک سر و سازے
 جو طکت گت کہ ہما چیز و ماں دنیا و کسے و گور جواب
 مہبت ہما سوال ہم کہ کنگ بہ بیت بریشی رد ادا
 و کرکت و ممکن انت ساری چیزے کہ فرمائینتگ
 ”لَعَنَهُمُ اللّٰهُ فِي الدُّنْيَا وَالْآٰخِرَةِ وَاَعَدَّ لَهُمْ
 عَذَابًا مُّهِیْنًا“ بریشی و سراستہ و و تکذیب و
 و طرادش نش کنگت کہ آقامت و آخرت کدی کیت
 کہ آئی و ترس مارا پیشدار گات و آخر آئی و وقت و
 بار و چیز کے ماہم بزائیں۔ فل اے ہم لعنت و
 اثر انت کہ ناہودگیں سوالاں کنگات وئی عاقبت و بار و سچ فکر نہ کنت فل یعنی دیم پہ چیر چکل دیان و آیان چہ ماں آس اے دیم آدم کنگ بیت۔
 فل آساعت و حسرت کنت کہ در پچتا ماں دنیا و رسول و خبر بکنتیں تو مروچی اے بدیں روح مانہ دیستگت۔

فل اے لفظان و زیاد ہیں زہر گوشت کہ منہ اے دنیاوی سرداران و مذہبی سرکاران فریب دیان و دوروغ کافی رد دیان مارا ماں چویش گچل و دور دات۔ ہمشانی اغوا و رد اما چہ حقین راہ و سسنگیں اگر مارا سزا دیگ بیت تو اشان و دوسر سزا دے و ہرج لعنتے و توکا مارا فٹا ریں مسترین لعنت بر شان چگل دیگ بہ بیت۔ چویش بگوش آیان و دوسر سزا دیا مینان و دنی دل و سدر کنگ لوٹت۔ ہے مضمون و یک آیت سورہ اعراف و ماں چار قمی رکوع و گوشتک ہودا اشان فریاد و پستہ ہم دیگ بوتگ ہودا چارگ بہ بیت۔ فل یعنی شام چویش کام کارے یا خبرے مکن ات کہ چریشی و شے نبی و ایذا برسیت، نبی و حج تاوان بیت چیا کہ اللہ و گورائی و من آبر و انت آکل نقصان دیوکیں خبران رد کنت البت شے عاقبت بر باد بیت بچارت حضرت موسی علیہ السلام و بابت و مردماں چوین ایذا دیوکیں خبرکت مگر اللہ تعالیٰ و آتی و جاہت و مقبولیت و سبب درستی گپان و باطل قرار دات و موسی و بے خطا و بے داغی ثابت کت و پیش داشت

ماں روایتاں ہست کہ لیتے مفسدیں مردماں حضرت موسیٰ سر اٹھت جت کہ حضرت ہارون جنگل و برنگ دگشتگی اللہ تعالیٰ و یک دستوری رہبند و خلاف آتی تردید کت۔ و ماں صحیحین ہست کہ حضرت موسیٰ و چہ جیہ سبب دستور و برخلاف چیر کاکی غسل کنگت مردماں گوشت کہ واجہ موسیٰ و بدن و علیہ ماں انت برص و دلغ انت یا خصیہ گوات انت یک روچے حضرت موسیٰ ایو کا غسل کنگ لگت گدان و زرت بہ یک سنے و سدا ایر کنت، آسنگ گدان و زرت و حج لگت حضرت موسیٰ عصا زرت آتی و دمب کپت کہ اودا درستی مردماں ندرارگ چارگا کنت سنگ اوشتات کلاں آسرا برہنگ و دیست و معلومدار بوتنت کہ واجہ بدن بے عیب انت۔ شاعر و باز خوب گوشتک

پوشاند لباس ہر کہ را عیب دید
بے عیان را لباس عریانی داد
لہتے مفسدان نبشتہ کنگ کہ قارون و یک فاحشہ میں
زالے و چہ زر دیان و ماں مچی و چرائی گوشائینی
کہ موسی علیہ السلام و (نحوذ باللہ) گوں من مبتلا
انت حق تعالیٰ و آخر کار قارون و ماں زمین و ایر
برت و چہ ہا زال و اے تہمت و تردید کنا ثبنت
چو شک ماں سورہ قصص گوشت
تنبیہ: موسی علیہ السلام و سنگ و برہنہ تجگ
چہ مجبوری و سبب و ات و شاید اے خیال فی
ہم نہ ات کہ سنگ جمع و توکاروت و اوشتیت۔
بشت کپت سنگ و اے حرکت و بطور خرق عادت
ات خرق عادات و سرعالمات مستقل مضمون نبشتہ
کرنگ کہ آتی و وانگ پد باید نہ انت کہ مردماں ماں
چویش جزئی خبرانی توکا مبتلا مبتنت۔ بہر جاورد و چہ
قصہ معلوم بیت کہ اللہ تعالیٰ و گورہ انبیاء علیہم السلام و
جسمانی و روحانی عیبانی پاک کنگ و چنکر اہتمام ہست
تا کہ مردمانی دل و آیان بابت و نفرت و سبکی و جذبات
جاہ جان ماں حق و قبولداری و اڑ و خیال ثابت مبت
فل یعنی چہ اللہ و ترسان راستیں و نجکیں خبر گوشتک
خوبیں و مقبولیں عملانی توفیق بیت و تقصیر کوتاہیانش
در گذر کنگ بنت دراصل ماں اللہ و رسول و اطاعت

من یقنت ۲۲

الحزاب ۶۶

اَطْعَنَّا سَادَتَنَا وَكَبَرَاءَنَا فَاَصْلَحْنَا السَّبِيلَ ۝ رَبَّنَا
اَتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ الْعَذَابِ وَالْعَنُومُ لَعْنًا كَبِيرًا ۝ يَا أَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ اِذْ وَا مُوسٰى فَبَرَّاهُ اللّٰهُ مِمَّا
اٰمَنُوْا اِنَّ شَأْمَ بَيْتٍ چوہا کساں کہ آیان و نجینت موسیٰ و گدا بے عیب کت اللہ و
قَالُوا وَكَانَ عِنْدَ اللّٰهِ وَجِيْهًا ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِيْنَ آمَنُوا اتَّقُوا
اللّٰهَ وَقُولُوْا قَوْلًا سَدِيْدًا ۝ يُصْلِحْ لَكُمْ اَعْمَالَكُمْ وَ
يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوْبَكُمْ ۝ وَمَنْ يُطِيعِ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا
عَظِيْمًا ۝ اِنَّا عَرَضْنَا الْاٰمَانَ عَلٰى السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَ
الْجِبَالِ فَاَبَيْنَ اَنْ يَّحْمِلْنَهَا وَاَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْاِنْسَانُ
اِنَّهٗ كَانَ ظَلُوْمًا جَهُوْلًا ۝ لِيُعَذِّبَ اللّٰهُ الْمُنٰفِقِيْنَ وَ
الْمُنٰفِقَتِ وَالْمُشْرِكِيْنَ وَالْمُشْرِكَاتِ وَيَتُوبَ اللّٰهُ عَلَى الْمُؤْمِنِيْنَ
وَالْمُؤْمِنٰتِ وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝

آدمان و ایمانداروکیں جنس آدمان۔ و ہستنت خدا بخشوک مہربان و

حقیقی کامیابی و راز پوشیدہ انت ہر کس اے راہ گیت و فی منزل مراد و سرلوت۔ فل یعنی ظلم بہ کنت۔ آبارے کہ گوں آسمان زمین و کولہاں چست کنگ نہ
بوت اے نادان و وئی کوپگانی سرازرت سے آسمان بار امانت نتوانست کشید۔ قرعہ فال بہ نام من دیوانہ زدند۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
یعنی بہ وئی جان و سرازرت کی نہ بوت۔ امانت چہ چیزایت دگرے و چیزے اے داب و نگہدارگ و خیال کنگ کہ وئی واہگ یک گور بہ بیت ماں آسمان و
زمین وغیرہ و وئی واہگ حج نیست انت یا ہست انت تو بس ہمنکر انت کہ آیان بہ وئی جاہ و قائم انت۔ ماں انسان و واہگ و جذبات ہست انت و آتی و
برخلاف ہم کت کنت۔ آدگر و چیز (یعنی حکم) و وئی مرضی و برخلاف دارگ من زور نویٹ۔ نول آتی و عاقبت چویش انت کہ منکران و گناہ و سر اگرگ بہ بیت و
و متوکانی قصور محاف کنگ بہ بیت، ہوں ہم ہم حکم انت کہ کسے و امانت کسے بہ زانت ضائع کنت تو بدلہ (ہمان) دیگ کپیت و بے اختیار و ضائع بہ بیت تو

بدلہ دیگر نہ لوٹیت (موضح) اصل گپ چوش انت کہ حق تعالیٰ وئی یک خاصیت امانتے، ماں مخلوق ہر ایک نوعی ایر کنگ و ارادہ کت کہ آہے امانتے اگر بلوٹیت تو چہ وئی کوششت و محنت و وئی با سکانی قوت و محفوظ داشت کنت بلکین آیتا زیات دیما برگ ہم تو نیت تاکہ ماں اے ردا اللہ پاک و ہمک ڈولیں شئون و صفات ظاہر بہ بنت مثلاً ہے قسم و مردماں کہ اے امانت و شتری و محفوظ بدارنت و دیما بیرنت آیان و انعام و اکرام کنگ بہ بیت و ہما مردماں کہ اے بابت و چہ غفلت یا چہ شرارت و آیتا ضائع بکنت آیان سزا دیگ بہ بیت و ہما مردماں کہ اے بابت و قدرے سستی و کوتاہی بکنت گوں آیان عفو و درگزر کنگ بہ بیت۔ منی خیال و اے امانت ایمان و ہدایت و یک تحہ کہ ماں بنی آدم و قلوب و سنگ و تالان کنگ بوتگ کہ آرا «ما بہ التکلیف» ہم گوشت کنیں «لا ایمان لمن لا امانة له» چہ ہمیشی نگہداشت و گردار و ایمان و درخت ردیت گویا کہ بنی آدم و قلوب چہ اللہ و زمینان انت تخم ہائی و تمان کنگ بہ ہور و گوارگا رحمت و جبرائیل ہم و ت دیم دنت کہ چہ ایانی سینگ خدادندی و می و ہور گوارگا انسان و فرض ایشنت کہ ایمان و اے تخم و کہ اللہ و امانت انت ضائع و برباد کنت بلکین گوں مزین جہد و کوششت، گردار و خیال داری و آئی و پرورش بکنت مبادا چہ غلطی یا چہ غفلت درخت ردوم و بدل و تخم ہم بسجیت برباد بہ بیت بہ ہے طرف و اشارہ انت ماں حذقیہ و حدیث و ان الا مائتہ نزلت من السماء فی جذر قلب الرجال ثم عملوا من القرآن (الحديث) اے امانت ہما ہدایت و تخم انت کہ آچہ اللہ و طرف و ماں مردمانی دلاں جاگہ دیگ بوتگ پدا قرآن و حدیث و علوم و ہور و باران بوت کہ اگر چہ پائی و بہ شتری نفع زورگ بہ بیت تو ایمان و درخت ردیت و مزین بیت زور آور و ورق آور و انسان و چرائی و شیر کنیں ثمرہ و لذت گرگ و موہ دست کپیت و اگر چہ نفع گرگ و کوتاہی بکنت تو ہما اندازہ و ماں درخت و ردوم و مزین بوگ و نقصان پیدا بیت یا بالکل چہ غفلت و کار گرگ بہ بیت تو گرگ انت تخم ہم برباد و بیگواہ بیت اے امانتے ات کہ آرا اللہ تعالیٰ زمین، آسمان و کولمان و پیش کت مگر کئے و چوشیں استعداد و قابلیت ہست ات کہ اے امانت عظیم و چست کنگ ہر یک و بہ لسان مال یا زبان قال چہ ناقابل برداشت ذمہ داریاں ترسان انکار کت کہ گوں ما اے بار زورگ نہ بیت، ہر کس باید انت کہ و ت بچاریت کہ بجز انسان و کہ کتام مخلوق انت کہ آچہ وئی کسب و محنت و ایمان و تخم و حفاظت و پرورش کنان و ایمان و درخت و چہ ثمرہ حاصل کت بکنت۔ در حقیقت اے مزین شانیں امانت و حق و ادا کنگ ہے علوم و جہول انسان و کار بیت کنت کہ آئی و گور و ملکین و کار موجود دنت، محنت و غم زوران و کتام چیزے و دیما برگ و قدرت خداوند تعالیٰ و آرا عطا فرمائینگ «ظلم و» «جہول» ظالم و جاہل و اسم مبالغہ انت۔ ظالم و جاہل ہما کس انت کہ آبا لفعل چہ عدل و علم و صورک (خال) نہ بیت مگر اے صفاتی حاصل کنگ و صلاحیت داریت۔ گڈا ہر چ مخلوق چہ وئی فطرت و اول سر و گوں علم و عدل و صفات متصف انت و یک دمانے ہم صفات چہ آئی و جہانہ بنت، مثلاً ملائکہ اللہ یا ہر چ مخلوق اے چیزانی حصول و صلاحیت و ذاریت مثلاً زمین، آسمان، کوہ و غیر ذلک۔ ظاہر ہر گپے کہ اے ہر دوئیں امانت خداوندی و بار و چست کنگ و تنوزن۔ بیشک انسان و چہ ابید «جن» یک نوع و مخلوق کہ ماں آئی و فی الجملہ اشی و تحمل و استعداد ہست پیشکا ماں و ما خلقت الجن و الانس الا لیعبدون و ہر دوئیں ان یک جامع کنگ بوتگ لیکن انصاف ایشنت کہ امانت و ادا کنگ و حق ماں اے مخلوق و ہمذکر ضعیف و نزورات کہ امانت و بار و چست کنگ و ہد و زیات قابل ذکر نہایت چوش بگوش کہ اے باب و جن، ان و تابع قرار دیگ بوت کہ جہا گانہ حیثیت و اشانی نام و گرگ و حاجت پشنت نہ کیت۔ واللہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔

و منی خیال و اے جاگہ و یتوب اللہ علی المؤمنین الخ و معنی معاف کنگ و زورگ مناسب انت بلکین بہ آیانی جاور و سراد لگوش گور کنگ و مہربانی کنگ و کنیں تو بہتر انت چوش کہ ماں لَعَدَّ ثَابَ اللہُ عَلَی السَّجَّیِّ وَالْمُهْجَرِیِّیْن و گورگ بوتگت۔ اے و کاملین مومنانی بیان بوت و ماں «كَانَ اللہُ غَفُورًا رَحِيمًا» و قاصرین و مقصرین و جاور و طرف و اشارہ فرمائیت، واللہ تعالیٰ اعلم سأل اللہ تعالیٰ أَنْ يَسْتَوْبَ عَلَيْنَا وَيَغْفِرَ لَنَا وَيُثَبِّتَنَا بِالْفَوْزِ الْعَظِيمِ إِنَّهُ حَلَّ جَلَالِهِ وَعَزَّ نَوَالَهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ شَمَّتْ سُورَةُ الْأَحْزَابِ وَاللَّهُ الْمَلِكُ الْمَلِكُ

فل یعنی تمام تعریف و توصیف پہ ہمارا خدا انت کہ آہنا بغیر گوں کسے و شریاری تمام آسمانی و زمینی چیزانی خدا بند و خالق انت، آگوں مرن حکمت و خبر داری پہ آسانی تدبیر و ملاحظہ انت آئی اے سلسلہ مفت و پیدائش کنگ اے و طری حکیم و داناء بابت و جوشیں گمان ہم بیت نہ کنت۔ لازم انت کہ اے تمہیں نظام گذر سرے بہ جو انہیں نتیجہ ہے منتہی بیت ہائی و آخرت گشت و چو شکماں دنیا و آذات تنہا تاکہ توصیف و تعریفان کرزیت ماں آخرت و ہم ایو کاہائی و تعریف بیت کنت بلکین ادا و سر ظاہر و دکہ کسے ہم تعریف چہ زبان و کنگ بیت چاکہ مخلوق و فعل خالق و فعل و عکس و آئی و کمال آئی حقیقی کمال و عکس انت و لیکن اودا تمام پوش و پردہ چست کنگ سنت ہر چیکہ بیت آئی و کل بہ شری و گندنت کہ تمام کار و بار بہ ہائی و جانبہ انجام گر گانت ہمیشکا صورت و حقیقت چہ ہر حساب و تھنا ہائے حساب خوبائی دار و کیں ذات پہ توصیف و کشت کسیت۔ فل یعنی آسمان و زمین و یک ادناتریں چیزے ہم چرائی علم و در نہ انت ہر چیزے کہ ماں زمین و تو کا

روت مثلاً جانور، کرم، لوگ، نباتات و تخم، ہور و باران و آب، مڑدگ و لاش و ہر چیزیکہ چہ آئی و تو کا در کسیت مثلاً کشار، بہتریں کاہ، معدنیات وغیرہ و ہر چیزے کہ چہ آسمان و طرف و نازل بیت مثلاً باران، وحی، تقدیر، فرشتہ وغیرہ و ہر چیزیکہ بالاسر کسیت مثلاً روح، دعا، عمل و ملائکہ وغیرہ اے تمام انواع و جزئیات و سر اللہ علم چاکر دگنوک انت۔

فل یعنی اے تمام میتگ و رونق داری چہ ہائی رحمت و داد دہشانی برکت و انت و اگر نہ چہ بندگانی ناشکری و حق ناشناسی و بردا اگر ہادمان و لوپ ماں گرت و دور دیگ بہ بیت تو تمام رونق ہادمان و بیگواہ بیت و کو یواخذ اللہ الناس بماکسبو اما ترک علی ظہر ہامین دآبۃ (فاطر: ۵۷)

فل یعنی قیامت پر جانہ بیت آئی متشدد بیان بولگانت اذ امرتکم کل ممزق انکم لکن خلقی جدید۔ یعنی ہما معصوم و مقدسین انسان کہ آئی و صدق و امانت و اقرار در ستاں چہ ساری کرنگت و ہنوں گوں محکمیں ثبوتان آئی و صداقت سر جی و روشن بوتگ بہ کون سو گندوران و چہ اسد و جانبہ خبر دنت کہ قیامت ضرور کسیت پدات لیم نہ کنگ و سبب چہ انت البت اگر کتام محال یا حکمت و برخلاف گئی بجس توالے صورت و انکار و گنجائش بوتگت لیکن نہ اے محال انت و نہ حکمت و برخلاف انت گدا انکار کنگت معنی ہٹ کنگ انت۔ فل یعنی ہما عالم الغیب و قسم کہ چہ آئی و محیط علم و زمین و آسمان و حج ذرہ ہے یا چہ ذرہ و گستر یا کتام مستریں چہ ہم غائب بیت نہ کنت شاید جوش ہمیش کا فرامینت کہ قیامت و وقت تعین ما کنگ نتوئیں، آئی ہما انت کہ چہ آئی و علم و حج چیز در نہ انت مارا ہر قدر خبر دیگ بوت ما آئی و کمی و کیشی بغیر سرکت و الیشی و جواب ہم بوت کہ آیا جوش گوستگت اذ اصللنا فی الارض الخ یعنی و ہرے مے بدن و ذرات شنگ شانگ بوان و ماں خاک و آوار بوتنت گدا چون کائی دوبارہ پیدا کنگ بیں تو پیشین داشت کہ حج ذرہ ہے چہ آئی علم و غائب نہ انت و ساری و پیش دارگ بوتگ کہ آسمان و زمین و ہمک چیز و سراقضہ ہائی و

سبھا

۶۶۳

و من یقنت ۶۲

سورة سبھا کسیت و ہی اربع و خمسون آیت و سبت و کون و سورہ سبھا ماں مکہ و نازل بوت و اے پنجاہ و چار آیت انت و شش رکوع۔

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کتاں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں زہریں ہم کونکہ

الحمد لله الذي له ما في السموات وما في الارض وله

توصیف پہ خدا انت کہ ہما ٹیگنت ہر چیکہ ہست ماں آسمانان و زمین و ہما ٹیگنت

الحمد في الآخرة وهو الحكيم الخبير ۱ يعلم ما يلج في

توصیف ماں آخرت و دہانت حکمت و خدا بند ہر چیز و زانوک ذات ہر چیکہ داخل بیت ماں

الارض وما يخرج منها وما ينزل من السماء وما يعرج

زمین و ہر چیکہ در کسیت چہ آئی و ہر چیکہ ایر کسیت چہ آسمان و ہر چیکہ سر کسیت

فيها وهو الرحيم الغفور ۲ وقال الذين كفروا

ماں آئی وک و ہما انت رحم کونک بخشوک وک و گوشت کا نراں

لا تأتينا الساعة قل بلى وربي لتأتيناكم علم الغيب

نہ بیت مے سراقیامت کی تو بگوش بے سو گندانت منی رب و البت کیت شے سرا (ہمار کہ) زانوکنت

لا يعزب عنه مثقال ذرة في السموات ولا في الارض

غیب و غائب نہ بیت چہ آئی و ہم وزن ذرہ ہے ما آسمانان و نہ ماں زمین و

ولا اصغر من ذلك ولا اكبر الا في كتب مبين ۳

و نہ کستریں چہ آئی و نہ مستریں مگر درج انت ماں کتاب و ظاہریں وک

ليجزى الذين امنوا وعملوا الصالحات اولئك لهم

تا کہ بدل بدنت ہما کسان و کہ ایمانش آرت و خوبیں عملش گت پہ ہمشان انت

مغفرة و رزق كريم ۴ والذين سعوا في آياتنا معجزين

بخشش و روزی عزت داریں، و ہما کسان کہ کوششت گت مے آیتانی تہا عاجزی و لوٹان

مزل ۵

و تیگنت لہذا آئی و چون شکل بیت کہ شے شگ و تالانیں ذرات و ماں یک دماے جمع بکنت (تنبیہ) چہ سچیں کتاب مراد لوح محفوظ انت کہ ماں آئی و ہمک چیز اللہ علم و مطابق و ثبت ہست۔

وَلِیَعْنِ قِیَامَتٌ ۚ آئِکِ مَشْکَاضُورِی اَنْتَ کَہِ مَرْدَانِ ۚ آئِیَانِی نِیْکِ وِیْدِی ۚ بِرُورْدِ دِیْکِ بِسِیْتِ وَحَقِّ تَوَلَّی ۚ جَمْلَ صِفَاتِی اَظْهَارِ بِہِ سِیْتِ (تَنْبِیْہِ) ہَامِرْدَا
کَہِ دِرْکَشِ رُتَنْتِ بِہِ مِیْ آئِیَاتِی شِکْسْتِ دِیْکِ عِیْنِی مِیْ آئِیَاتِی اِبْطَالِ مَرْدَانِ ۚ قَوْلًا وَعَمَلًا چَرَايَاں دُورْدَارِگَا گِلَانِیْشِ اَنْتِ وَہَنْجُوشِ فِہْمَنْتِ کَہِ مَا آئِی ۚ دَسْتِ ۚ
نَہِ کِیْسِ۔ وَلِیَعْنِ مِشْ کَا قِیَامَتِ آئِیْ اَنْتَ کَہِ ہَرْ کِیْسِ ۚ کَہِ یَقِیْنِ اَنْتَ آئِی ۚ عِیْنِ یَقِیْنِ حَاسِلِ بِسِیْتِ وَچِمَانِ وَتِ بَکَنْدَنْتِ کَہِ قُرْآنِ کَرِیْمِ ۚ خَبْرَاں بِالْکُلِّ مَصِیْحِ وَبِرَحَقِّ
اَنْتِ وَبِیْشِکِ قُرْآنِ ہَا کِتَابِ اَنْتَ کَہِ آہَا زِ بَرْدَسْتِ خُوبِیَانِی دَارِوِیْسِ خُدَا ۚ سَرِوِیْگِ ۚ رَاسْتِیْنِ رَاہِ ۚ سُوجِ ۚ دَنْتِ۔ لَہْتِ مَفْسَرَاں «وَلِیْزِی الذِّیْنِ» اَلْخِ ۚ
مَطْلَبِ خُوشِ گِہْتِیْ کَہِ «وَالَّذِیْنَ سَعَوْا فِیْ اٰیٰتِنَا مُعْجِزٰتٍ» ۚ بِرِخْلَافِ ہِمَا کَسَاں کَہِ اَہْلِ عِلْمِ اَنْتِ (تُورِی مَسْلَمَانِ یَا اَہْلِ کِتَابِ) آ زَا نَنْتِ وَدَنْتِ
گَنْدَنْتِ کَہِ قِیَامَتِ وَغِیْرَہِ ۚ بَابِ ۚ قُرْآنِ کَرِیْمِ ۚ بِیَانِ بِالْکُلِّ مَصِیْحِ اَنْتِ وَآمِرْدَمِ ۚ رَا وَصُولِ اِلِی اللّٰہِ ۚ تَیْجِیْسِ رَاہِ ۚ سَرَا گَا مِیْجِ کَنْتِ

ومن يقنت ٢٢ ٦٦٢ سيا ٣٢

فل یطی حضرت داؤد علیہ السلام حق و ما آسن جو موم و نرم کت کہ بغیر چہ آسن و کارگیری و ساز و سامان آسن ئی ہر دول بلوٹین گوں دست و تاب و بیچ دانگل و چہ آئی (آسن) و آہنی پوشاک تیار کن بہائی کت تاکہ چہ وقتی باسکانی قوت و وقتی روزی و حاصل بکنت۔ گوشتنت کہ کڑیانی زرہ چہ درستان پیش چہ ہائی و دست و جور و بوت کہ کشادہ بہ بنت، حق تعالیٰ و آئیا ہدایت داتگت کہ پراہیں و کشادہیں زرہ تیار بکنت و آئیانی حلقہ و کڑیاں بے شتریں اندازے و دپ ماں دپ بدے کہ آزن و کسان و زندی و بارگی و ردا متناسب (براہ دار) بہ بنت و فل یعنی ماں اے صنعت و هنراں کیاں و چہ وقتی حقیقی نعمتانی دیوکیں و اجہ و شمشکار مسو، ہمیشہ نیکیں کاران گلائیش ببور اے خبر و یاد بگر کہ خدا درستی کاران گزندیت۔ فل حضرت سلیمان و تخت ماں آسمان و بال کنگت، ہنجوش کہ مروچاں بالی گراب ماں فضا و بال کنت۔ گوات و آئی چہ شام و بے بین و چہ بین و پدا بہ شام و سر کنگت، اللہ تعالیٰ و چہ وقتی قدرت و گوات و آئی گوات و

پرائی مسخر کنگت، یک ماہی و مسافت آئی و گوات و ذریعہ و ماں نیم روح و سر کنگت۔ ماں سورہ انبیاء و سورہ نحل و اے بابت و چہ بے بیان گوشتگ و چہ بے ماں سورہ ص و بید کنت۔ و آپ بوٹگیں رود و جنگ گوشتنت کہ اللہ تعالیٰ و بے پھناں و کنگت آٹرا ماں سانچواں جاگہ دیاں جٹاں مزن و لوہیں مہراں و دیگر تیار کنگت کہ آئیانی تو کایک لشکرے و وگ گرا دگ بوٹگت کہ مخلوق و وار کنگت و فل یعنی چہ جٹاں بازینے۔ کہ آیاں دگہ جاہے گوں شیا طین تعبیر کنگ بوٹگت جو ادانی ٹکی و خدمت گاراں آئی و کاراں مشغول بوٹگت اشان اللہ حکم ات کہ حضرت سلیمان و فرمانبرداری بکنت، کیں سر کنگی بکنت تو آیان و ماں آسن و چکل دیگر بیت و فل یعنی مزن مزین محلات، دیگر قلات جٹاں بکنت و جسم دار و کیں تصویرش تیار کنگت کہ اشان چہ وقتی جاگہ و سر کنگ ہم نہ بوٹگت بلکیں بچیں جاگہ و ایر بوٹگت و فل یعنی اے ڈولیں مزن شانیں انعامات و احسانات و شکرو منت و بکرات ایو کا گوں زبان نہ بلکیں عملاً ہا کا راں بکن ات کہ جرایاں حق نقلے و شکر گزاری معلوم بہ بیت خبر دراصل و جوش انت کہ احسان و خدا کم و گیش بہ درستانی سرا کنت لیکن سر جی شکر گزاری بندہ باز کم انت و ہد کیم انت تو قدر زیات بیت لہذا کا ملیں شکر گزار جوڑ بوان و وقتی قدر و شرف و زیاد بکن۔ اے دیم گوری (خطا) یہ حضرت داؤد و خاندان و ملک و انت چیا کہ ابید چہ مستقلین احسان داؤد علیہ السلام و سرا احسان من و چہ بہ درستانی سرا احسان انت۔ گوشتنت کہ داؤد علیہ السلام و تمام لوگ و مردمان و سرا اوقات تقسیم کنگ ات ماں روح و شب و بیست و چار ساعتان چو شیں و قے اے داب و نہ ات کہ واجہ و لوگ کتام شحفے ماں عبادت و مشغول بیت و حضرت سلیمان چہ جٹانی دست و مسجد بیت المقدس و نوک بند گانت و ہد معلوم بوئی کہ منی مرگ ساعت اہتگ تو جٹان و نقشہ پیش داراں دت ماں یک شیشگ و لوگے و دروازگ و بند کنان ماں عبادت خداوندی و مشغول بوت چو شکہ آئی و عادت ات کہ ماہی ماہ ماں خلوت و نندان و عباد

قَدَّرَ فِي السَّرْدِ وَاعْمَلُوا صَالِحًا إِنِّي بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ⑩
پہ اندازہ بجن و بکن ات خوبیں کار، بے شک من بہا کہ شما عمل کن ات کندوگان و
وَلَسْلَيْمَنِ السَّرِيحِ غَدُ وَهَاشْهُرُ وَرَوَّاحُهَا شَهْرٌ وَأَسْلَنَالَهُ
و مسخرکت ماہ سلیمان و گوات و آئی و صاحب و منزل یک ماہ راہ گنت آئی بگاہ و منزل یک ماہ راہ گنت
عَيْنَ الْقَطْرِ وَمِنْ الْجَنِّ مَنْ يَعْمَلُ بَيْنَ يَدَيْهِ بِإِذْنِ رَبِّهِ
و رنبتت ماہ آئی و چگ آپ بوٹگیں رود و مسخرکت ماہ جٹاں بازینے کہ کارش کت آئی و دیم گوری حکم آئی رب
وَمَنْ يَزِغْ مِنْهُمْ عَنْ أَمْرِنَا نُذِقْهُ مِنْ عَذَابِ السَّعِيرِ ⑪
و ہر کسے سرتابی بکنت چہ آیاں چہ منے حکم و بجا شینیں ما آٹرا آسن و عذاب و فل
يَعْمَلُونَ لَهُ مَا يَشَاءُ مِنْ مَّحَارِبٍ وَتَكَاثِيلٍ وَجَفَانٍ كَالْجَوَابِ
تیار کنت پہ آئی ہر چہ بلوٹیت چہ قلاتاں و عکساں و کاسگاں چو تالاب و ہیم و
وَقَدْ وَرَّسَيْتُ أَعْمَلُوا آلَ دَاوُدَ شُكْرًا وَقَلِيلٌ مِّنْ
و دیزاں کہ حکم انت آسمانی سراٹ کار بکن ات اے داؤد و لوگ و مردمان شکر گراں و کم انت چہ
عِبَادِيَ الشَّاكِرِينَ ⑫ فَلَمَّا قَضَيْنَا عَلَيْهِ الْبُوتَ مَا دَلَّهُمْ عَلَى
منی بندیاں شکر گر وک وک گڈ اوہیکہ مقررکت ماہ آئی سراموت و، نہ راہ بری کت آیان پہ آئی و
مَوْتِهِ إِلَّا دَابَّةُ الْأَرْضِ تَأْكُلُ مِنْسَأَتِهِ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتْ
موت و سرامگر زمین و کرم و کہ واری سلیمان و عصا و را، گڈ اوہیکہ آکبت تو معلوم بوئت
الْجِنُّ أَنْ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ الْغَيْبَ مَا لَبِثُوا فِي الْعَذَابِ
و یہاں کہ اگس آیاں بزانستیں غیب و را نہ جلت اشش و ت و را ماں عذاب و
الْمُهَيْنِ ⑬ لَقَدْ كَانَ لِسَبَإٍ فِي مَسْكِنِهِمْ آيَةٌ جِئَتْ مِنْ
رسو انگوکیں و بیشک ہستت پہ سباء قوم و ماں آئیاتی میگ و نشانی ہست انتت دو بارغ یکے
يَمِينٍ وَشِمَالٍ ⑭ كُلُوا مِن رِّزْقِ رَبِّكُمْ وَاشْكُرُوا لَهُ بَلَدَةٌ
راستی نیگ و دومی چپی نیگ۔ بورات روزی و وقتی رب و و آئی شکر و بکرات۔ شہرے

کتگتی ماں ہجے جاو و فرشتہ و روح قبض کت و آئی و نعش مبارک دار و ذریعہ و اوشتوک ات کسے احساس نہ بوت کہ واجہ سلیمان علیہ السلام بمران بوٹگ۔ آئی و وفات و پد جٹاں داں مزین متے و ماں کار و گلائیش انتت و ہدیکہ تعبیر و کار ہلا س بوت کہ عصا و ذریعہ و واجہ و تیکہ دانگت چہ و روٹیں کرم و وگ و عصا کت واجہ و لاش ہم کیت، گڈا درستان و معلوم بوت کہ واجہ سلیمان و وفات کنگت چو شیشی و جٹان و وقتی غیب دانی معلوم بوت و آئیانی معتقد انسان ہم خبر کیت کہ اگر اشان غیب و خبر معلوم ببوتیں تو گڈا اشان ماں رسو انگوکیں تکلیف و گڈا نہ بوٹگت حضرت سلیمان و وفات محسوس کنان و دستش چہ کار و کنگت۔ چو شیشی و اے ہم ظاہر بوت کہ شیا طین غیرہ و تسخیر حضرت سلیمان و کسی کمال نہ ات اے ایو کا خداوند کریم و فضل و کرم ات کہ و ہدے اللہ بواہیت تو موت و پد ماں یک لاشے و حق و ہم قائم دارگ تو نیت و ہم سلیمان علیہ السلام و سرا ماں آئی و زندمانی و ہرچ انعامات بوٹگت اے انعمانی تکمیل و سر جی بوت کہ چہ موت و بعد ہم داں یک ضروری میں حدے و آیان و جاری

دارگ بولت و پیش داشت کہ پیغمبرانی بنابر کر تکیں کاران و اللہ تعالیٰ گوں چوئیں تدبیرے و سرجم و تمام کنت۔ (ربط) داں ادا لھتے نیکیں و شکر گرویں بندھانی ذکر ات دیمایک شکر و شکر نہ گرویں قوے (سبا) و ذکر کنگ بیت کہ آمزین عیش و عشرت، و شحالی و دلجی و پیدماں کز و ناشکری و پاداش و تباہ کنگ بولت اے قوم مین و مزین دولت مند و منصب داریں قوے ات کہ داں صدائی سال گوں مزین و غنہ ملک و سزا حکومت کنان بولت چہ ہمیشاں یکے ہما ملکہ (بلقیس) ات کہ آئی و حضرت سلیمان و دربار و حاضر لوگ و داستان ماں سورہ نمل و گوشتک شاید ادا سلیمان پید "سبا" و ذکر یہ ہے مناسبت ہم بولتک۔ و یعنی باغانی دو دراجیں قطار راستیں و چپیں پینات و داں باز میلان شدت اگر سریدیں مردم ہوتینت تو خدا رحمت و قدرت ہے نشانی یہ ایمان آرگ و شکر گز جوڑ لوگ و بس ات و چویش بگوش آتشی گوں زبان حال و گوشگانتنت کہ چہ وئی رب

دا انگیں نعمتاں وئی بھر و بکرات و آحققی نعمتاں واجب و شکر گراں بے رات، کفر و عصیان اختیار کنان و ناشکر مہبت یا چویش کہ لپتے سلف و قول انت۔ نیانی زبانی اللہ تعالیٰ اے ہدایت ایشان و سر کنگ گوشتک کہ سیزدہ نبی برے قوم و نیمگادیم دیگ بولتکنت اگر اے صبیح انت تو بلکیں چہ حضرت و پیش زانا دیم دیگ بولتکنت و آیانی و ارثاں رند ترے ہم داں اے قوم و بربادی و ایشان و سر پدکنان بولتکنت۔ واللہ اعلم

ہے صفحہ و فوائد: و ارض القرآن مصنف "سبا" و عمارتان (لوگ و جاگہاں) و ذکر کنان و نبشتہ کنت کہ ماں ہما عمارات و قطار و یک چیزے بند آب انت کہ آتیا حجاز و عرب "سد"، مین و عرب "عرم" گوشتک۔ ماں عرب و ملک دائمی دریانیت، آپ چہ کولہاں رجان ماں ریگستان و خشک و بے گواہ بیت اے آپ یہ کشار و چچ درد و وارت "سبا" و جدا گانہ مناسبت موقعاں ماں کولہاں و شیبانی میانجی و مزین مزین بند بستگت کہ آپ دارگ بہ بیت و بقدر ضرورت کشاراں کار و زر بہ بیت۔ ماں "سبا" و حکومت اے دو لیس صدائی حساب موجود اتنت چریشاں زیات نامداریں بند "بند مارب" انت کہ ماں آیانی دار الحکومت "مارب" و واقع ات۔ شہر مارب و جنوب، راست و چپ دو کوہ انت کہ آیانی نام کوہ ابلق انت۔ سماء ماں اے دو لیس کوہانی میانجی و تقریباً ۱۰۰ ق۔ م و سد مارب و تعمیر (بندگ) بناؤکت اے بند تقریباً صد و پنجاہ فٹ درج و پنجاہ فٹ بھضات یک دیوار ایت اشی و زیادہیں بھرہنوں کسنگ و پرشتک پداہم یک سہ یک دیوار ہنگت ہم باقی انت۔ "ارناڈ" یک یورپین سیاح (جہاں گولے و) اشی و ہونگیں موجود ہیں احوالاتی بابت و یک نبشتانکے ماں فرج ایشیا یک سوسائٹی و عہدہ نبشتہ کنگ آئی و موجود ہیں نقشہ گوں مزین جوانی تیار کنگ۔ اے دیوار و سراجاگہ جاگہ کتبات ہست آیان ہم وانگ بولتکنت ماں سد و بزر و جہلا باز در پچہ انت کہ ضرورت و ویدا ایشاں بیج یا بند بولتکنت۔ سد و راست و چپ ماں مشرق و مغرب دو مزین دروازگ بولتکنت کہ چرایان آپ تقسیم ہواں چپ و راست و اے زمیناں سیراب کنگ چرے آپ رسائی نظام و چپ راست ہر دو میں جانبے اے ریگستانی و شوریں ملک و تو کا سہ مدبرج میل و داں صدائی کوس بہشت ڈولیں سرسبزی جوڑ بولتکنت کہ ماں ایشاں رنگ برنگ میوہ و و شہوداں درخت اوارتنت۔ قرآن کریم بحثی عن یسین و شمال فرمان کنان و بہ ہے باغانی طرف و اشارہ کنت۔ یونانی مؤرخ "اکا تھر شیدس" کہ ماں شالہ ق م و "سبا" و جمعرات آئی بیان کنت: سبا ماں عرب و سرسبز و آبادیں حصہ و سندوک انت کہ اودا باز خوبیں و بیشمار میوہ جاہل بینت ماں دریاء کناہ و ہرچ زمینے ہست انت ماں آئی و باز ڈولداریں درخت انت ماں ملک و تو کا دار چینی، بخورات و بارگ و باز بزرگ درخت بزرگ جنگل انت و چرے درختاں مزین شیرکین و شہوتالان بیت درختانی قسانی کثرت و قسا قسین لوگ و سبا چہ بہک قسم و نام و وصف مشکل انت ہرچ و شہوتے کہ چریشاں در آیان بیت آچہ

طِبَّةٌ وَرَبُّ غَفُورٌ ۱۵ فَأَعْرِضُوا فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ سَيْلَ الْعِرمِ وَبَدَّلْنَاهُمْ بِجَنَّتَيْهِمْ جَنَّتَيْنِ ذَوَاتِیْ أُكُلٍ خَمْطٍ وَ طوفان و عوض دات ما آیان و بہ آیانی دوں باغاں کہ آیانی نیبگ بے تاہیں و اش و شئی و مِّنْ سِدْرٍ قَلِيلٍ ۱۶ ذَلِكْ جَزَاءُ مَنْ كَفَرُوا وَ لہتیں گز و درج و چہ کنتراں کتے و اے سزادات ما آیان و بہ سوب ناشکری و و ہلْ نُجْزِیْ إِلَّا الْکُفُورَ ۱۷ وَ جَعَلْنَا بَيْنَهُمْ وَ بَيْنَ الْقَرْیَ و بدیں سزاما ندیں مگر ناشکران و و دایرین کت ما میانجی و آیانی و میانجی و ہما میتگانی الَّتِیْ بُرُکْنَا فِیْہَا قَرْیَ ظَاہِرَةٌ وَ قَدْ رَزَّافِیْہَا الشَّہْرُ سِیْرُوا کہ ما اودا برکت کنگ، ہنپیں میتگ کہ راہ و سراطا ہر اتنت، و منزلیں مقررکت ماں یان تہو تاب و تہو دکن فِیْہَا لِبَکَالِیْ وَ آیَا مَآ اَمِیْنِیْنَ ۱۸ فَقَالُوا رَبَّنَا بَعْدَ بَیْنِ اسْفَارِنَا ایت ماں آیان شہاں و روحاں و گوں امینی و پدا گوشتک اے مے رب وری بکن میانجی و مے سفرانی و و ظَلَمُوا اَنْفُسَهُمْ فَجَعَلْنَاهُمْ اَحَادِیْثَ وَ مَرَقَہُمْ کُلَّ مَرْقٍ و ظلمشکت بہ وئی جانانی سداگدا جوڑکت ما آیان و دانسان و چنڈ چنڈ کت ما آیان و سرچیں چنڈ کنگ و اِنَّ فِیْ ذٰلِکَ لَاٰیٰتٍ لِّکُلِّ صَبَّارٍ شَکُورٍ ۱۹ وَ لَقَدْ صَدَقَ بیشک مریشی و البت نشانی انت بہ ہر یک مبرکنوئیں شکر گرو و و و بیشک استکت و پیش داشت عَلَیْہُمْ اِبْلِیْسُ ظَنَّهُ فَاتَّبَعُوْهُ اِلَّا فَرِیْقًا مِّنَ الْمُؤْمِنِیْنَ ۲۰ آیانی سر شیطاں و وئی اٹکل و گدا رند گز کتشی آئی و مگر یک جاعتے چہ مسلماناں و و مَا کَانَ لَہٗ عَلَیْہُمْ مِّنْ سُلْطٰنٍ اِلَّا لِنَعْلَمَ مَنْ یُّؤْمِنُ وَ نہ ات شیطاں و را آیانی سرچے متری ہے مگر تاکہ ما معلوم بکنیں ہما کس کہ ایمان کارت بِالْاٰخِرَةِ مِمَّنْ هُوَ مِنْہَا فِیْ شَکٍّ وَ رَبُّکَ عَلٰی کُلِّ شَیْءٍ بہ آخرت و چہ ہما کس و کہ آماں شبہ و انت۔ و تہی رب بہ ہر چیز و سرا

مغرب دو مزین دروازگ بولتکنت کہ چرایان آپ تقسیم ہواں چپ و راست و اے زمیناں سیراب کنگ چرے آپ رسائی نظام و چپ راست ہر دو میں جانبے اے ریگستانی و شوریں ملک و تو کا سہ مدبرج میل و داں صدائی کوس بہشت ڈولیں سرسبزی جوڑ بولتکنت کہ ماں ایشاں رنگ برنگ میوہ و و شہوداں درخت اوارتنت۔ قرآن کریم بحثی عن یسین و شمال فرمان کنان و بہ ہے باغانی طرف و اشارہ کنت۔ یونانی مؤرخ "اکا تھر شیدس" کہ ماں شالہ ق م و "سبا" و جمعرات آئی بیان کنت: سبا ماں عرب و سرسبز و آبادیں حصہ و سندوک انت کہ اودا باز خوبیں و بیشمار میوہ جاہل بینت ماں دریاء کناہ و ہرچ زمینے ہست انت ماں آئی و باز ڈولداریں درخت انت ماں ملک و تو کا دار چینی، بخورات و بارگ و باز بزرگ درخت بزرگ جنگل انت و چرے درختاں مزین شیرکین و شہوتالان بیت درختانی قسانی کثرت و قسا قسین لوگ و سبا چہ بہک قسم و نام و وصف مشکل انت ہرچ و شہوتے کہ چریشاں در آیان بیت آچہ

بیت و دیوار مہربانی انت کمانی و تعریف و توصیف ماں لفظاں ادا کنگ نہ بیت و ہر کسے چہ زمین و دور چہ تیار و گوزنت آہم و ہدے چہ تیار و دپے گوات
تو چہ و سب و لذت گزرت آیاں چوش بگوش کہ آب حیات و لذت و گزرت و اے تشبیہ ہم آئی و قوت و لطافت و مقابل و ناقص انت۔ آری میڈوس کہ
کہ سب و عہد و آخر موجودات نبشتہ کنت کہ سب و بادشاہ و آئی و قلات ماں مآرب انت کہ چہ درختاں پُر یک کو ہے و سر عیش و نوش و شادی (جنتی شادمانی)
و واقع انت خلاصہ ہمیش انت کہ سرسبزی، و شرجالی، عیش و شادمانی و آب ہوا و ردا "مآرب" و قی منط و ات بِلْدَة طَیْبَة و دَرَجَة عَفْوَر۔ چہ
رَبِّ غَفُور" و اے نیگا اشارہ کت کہ چہ قی جانب شکر گروک جوڑے ات اگر بشری تقاضا و روء چیز کے کو تا می پشت بکیت تو اللہ تعالیٰ بہ

حور دیں جبرانی سر اسک گرفت نہ کنت چہ قی مہربانی و پیل کنت آئی نعمتانی شکر و کما حقہ کے ادا کت کنت۔
و یعنی اشان نصیحتان و پشت گوشاں کت و یہ حقیقی نعمتانی و اجمہ و دیم ایش تاب دیان کت، گڈ اما اشانی سر آپ و عذاب دیم دات ہما بند پرشت، تمام باغان
وزمیناں ماں آپ و غرق بوتنت و ہما اعلیٰ درجہ و جوانیں نیبگانی بروردانی بدل و بے کاریں درخت گز و پیش باقی منتنت، چاہیکہ اودا ہارگ و قسم قسم و
نعت پیدا بوتنت لوں اودا بے کاریں کت و ترشیش شردگ و گڈ گ و طریں بے تائیں بر یار و کیں درختاں ابید گہ حج نیست ات۔ آیاں بہتریں چیز لبتے بتیائیں
گزرت انت۔ اے قصہ حضرت مسیح و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و درمیان و دور نیگنت۔ آثار قدیمہ و محققان و ابرہہ الاثرم و زمانگ و یک مزیں کتے
سدر عرم باقی منتگیں دیواراں چہ دست کتنگ ماں آئی ہم اے بند و پرشتک و احوال ماننت مگر اے غالباً چہ ہوا واقعہ و رند بوتنگ کہ آئی و بیان ماں قرآن پاک
موجود انت، واللہ اعلم۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہدے اللہ پاک و اہت کہ عذاب ہم بدنت تو ہما آپ و بندہ کا ہے منجیں پیدا ائی کت کہ چرائی
آئی ہنٹال کرو جگ بوتنت یکبارگی آپ و زور بست بندی پروشت آ آپ عذاب نیگنت۔ ہر جا ہے کہ ہے آپ شت آ زمین بیکار بوت۔ گوشنت کہ بندہ
پرشتک و پیش کوئی یک نجومی ہے و ہم کتنگ کر چریشی و اشکنگا باز کسان و قی وطن یل دیان و دگہ جاہاں شتنت ہر کس پشت کتنت آیاں باغانی بدل و اے
بے کاریں زہریں و زہریں تریشک دست کتنت۔ واللہ اعلم۔

و اے ڈولیں ترندیں عذاب ناشکران و دیگ بیت۔ چہ کفر و مسترین ناشکری دگہ چہ بیت کنت۔ ماں سورہ نمل، گوشت و جَدُّ نَہَا و قَوْمَہَا یَجْعَدُونَ
لِلشَّمْسِ الخ (نمل ۲۷) سر ظاہر و اے رنگ و شرک مرے قوم و چہ بقیس و پدیم بلکیں باقی منتگت۔

و بکرت دار و کیں میتگ شام و ملک نیگنت یعنی چہ آبا دیانی ملک بگ و دانک شام و ملک و راہ و امن و امینی ات، راہانی کر و گوراں ڈیہ و میتگانی قطار و ہنچیں داپے
بستگنت کہ مسافران ہک منزل و ورگ، آپ و آرام کنگ و موہ دست کتنت چہ آبادیانی قریب بوگا و زوتا زوت اشانی سر اچم کپکا مسافر و ماں دل و پچ
ترس پیدا بوتنگ و نہ دزو و ڈنگانی خوف و ماں دل و جاہ جگت۔ ہنچوش بزاں کہ کسے پسیل و تر و تاب و در کتنگت۔ ارض القرآن و مصنف نبشتہ کنت؛
سب و دولت و وزرائی بازی و بنیاد تیو کا سوداگری ات۔ مین یک نیگے و ہندوستان و تیار و بالمقابل واقع انت و دومی طرف و افریقہ و تیار و پ و طلا و قیمتی
سنگ، مسالہ و شہوایاں و پیل و دشان و غیرہ چیزاں چہ حبش و ہندوستان و چچکا تچک بہ مین و سر بوتنت، چہ اودا سب و مرد ماں اشان کہ اشتراں بار کنان
بحر احمر و کنارہ کنارہ و چہ خشکی و راہ و حجاز و سر گوز کنان شام و مصر و سر کتنگت۔ قرآن مجید ہے راہ "امام مبین" (پچیں راہ) و ہے سفر نامہ رَحْلَةُ الشَّامِ
و الضَّيْفِ بستگ کہ قریش و اے راہ جاری کتنگ اے تجارتی کار و انانی رو و آء سبب چہ مین و داں شام و آبادیانی یک قطارے گندگا اہنگت کہ اودا ہر کس و بے
ترس و خطر و سفر کتنگت۔ یونانی مورخ اراؤستہنس ۱۹۲ ق م بیان کنت کہ چہ حضروت و داں سب و ملک چیل روج و راہ انت و چہ مہین و سوداگریاں ہفتاد
روچ و ایلہ عقبہ و سر بیت و بلکیں گوں زبان حال و گوشنگش و ممکن انت گوں زبان قال و در شانش کتنگت کہ اے اللہ! اے سفر و لطف نیست،
بایدنت کہ منزلاں دور دور و بیت کر و گوراں مخلوقانی ہم مبت تن و شہدے و س بکنت گڈ اسفرتا مدار بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت آرام و گندان و شوخ
دل و جاگرت پمشکا تکلیف و لوٹگ لگنت کہ ہنچوش ماڈرگ ملکانی خبراں اشکنیں کہ اشان و آپ دست نہ کپیت، یہ آبادی و چم نہ کپیت ہے داب و
گوں ماہم بیت۔ اے مزن ناشکری یے اشان کت چوش کہ نبی اسرائیل و چہ من و سلوی نیزار بوان و چہ خد و پیما ز و سیرک و سوال کت۔

و یعنی آبا دیانی شیرازہ و ما منتشرک و آبا دیانی وجود چہ چہ کت گیش تر خاندان اینکرو و انکرویک یک بوتنت، یچہ و دیم بہ یک نیگے و دومی و دیم بہ دگہ دیے
دات، آبادیانی نام و نشان چہ دور و دور ہم نظر نہ کپت البت لوں آبا دیانی داستان پشت کتنگت تاکہ مخلوق بشکنت و عبرت حامل بکنت آبا دیانی ہما مزناں
تمدن (شہری زندمانی) شان و شوکت پہک بے گواہ بوت۔ ارض القرآن و خدا بند آبا دیانی زوال و بربادی و توجیل و چوش بیان کنت کہ یونانی و رومیان مصر و
شام و سر قبضہ کنان و ہندوستان و افریقہ و تجارت و چہ خشکی و راہ و بدل و دریائی راہ بدل کت و تمام مال چہ بوجیگانی ذریعہ و بحر احمر و راہ و مصر و
شام و تیاراں ایرکیگ بنا و کت۔ اے سفر و رہبند و چہ مین و داں شام و تجارت و بدل و دنز و لوڑ و بال کت، سب و نو آبادیاں تباہ و برباد بوتنت۔ اے
کتا ب و واجہ اے توجیہ چہ مولر نامیں مردے و نبشتا نک و زرنگ۔ ممکن انت تباہی و بربادی و ظاہری یک سبب ہمیش بیت مگر بریشی و سر احصر کنگ صحیح
نہ انت۔ و یعنی اے احوال اشکنان و باید انت کہ عقلمند عبرت حاصل بکنت۔ و ہدے اللہ فراوانی و عیش بدنت تو شہری و سر آئی و شکر و منت گز
لوٹیت و تکلیف و مصیبت و جاوہر و صبر و تحمل پشداران و چہ اللہ پاک مدد حاصل کنگ بیت و اولی روج و ابلیس اندازہ جان و گوشنگت
لَا حَتَّيْكَ ذَرْيَتَهُ إِلَّا قَلِيلًا (اسراء ۷) ثُمَّ لَا يَبْقَاهُمْ مِنْ نَّبِيِّنَ اَيُّدِ يَهُمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ اَيْمَانِهِمْ وَعَنْ شَمَائِلِهِمْ وَلَا يَجِدُ
اَكْثَرَهُمْ شَاكِرِينَ (اعراف ۲۷) اشان ہے داب و قی پدرائی کت۔

وَلِیَعْنِ شَیْطَانٌ اے قدرت حاصل نہ ات کہ لٹ دست کنان و زور کائی آیان و چہ حق و دور بداریت البت آیان رد دات کت کنت و انیکر قدرت بہ ہے حساب دیگ بوتگ کہ خدا تعالیٰ و قی بندہانی امتحان گرگ لوطیت و چارگ لوطیت کہ کئے آخرت و سرالیقین داران و خدا یاد کنت و کئے بہ دنیا و گرفتار لوان و چہ وقی انجام و غافل و احمق لوان ماں شک یا فریب و تاراج کل دنت اللہ و حکمت و تقاضا ہمیش ات کہ ماں دنیا و بہ انسان و ہر دو میں طرفانی راہاں پچ کنگ بہ بنت چوش کہ پیر باز جاگہ اے بردانسیگ بوتگ چوش نہ انت کہ (معاذ اللہ) خدا را خبر نہ بیت ماں بے خبری و جاوہر و شیطان کتام یک بندہ و را بچلا نیت، شہر بزان ات کہ یک چیز اللہ نگاہ انت و تمام احوال و جاوہری چار و گندہ ہاوت ہر وقت و ہر دمان و کنت ہر کس و ہر قدر آزادی داتگی آچہ بے وسی و زوری سبب نہ انت بلکہ حکمت و مصلحت و ردا انت۔ و چہ ادامکہ و مردماں دیم گور (خطاب) کنگ بوتگنت بہ ہایانی سرزنش و "سبا" و داستان اشکنا نیت

حَفِیْظٌ ۳۱ قُلْ اَدْعُوا الَّذِیْنَ زَعَمْتُمْ مِّنْ دُونِ اللّٰهِ لَا یَمْلِكُوْنَ

تنگہبان و تو بگوش توار پر کن ات ہا کسان و کنگان کن ات ابیدہ خدا و خدا بندہ انت

مِنْ ثَقَالِ ذَرَّةٍ فِی السَّمٰوٰتِ وَلَا فِی الْاَرْضِ وَمَا لَھُمْ فِیْھَا

ہموزن یک ذرہ و ماں آسمان و نہ ماں زمین و نیست آیان و را ماں آسمان و زمین و

مِنْ شَرِّکٍ وَمَا لَھِ مِنْھُمْ مِّنْ ظَھِیْرٍ ۳۲ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ

ہج شرکی و نہ انت چہ آیان کسے خدا و مددگار و نہ فائدگ دنت سفارش

عِنْدَکَ اِلَّا بِاِذْنِکَ ۚ حَتّٰی اِذَا فُزِعَ عَنْ قُلُوْبِھِمْ قَالُوْا

آئی و گور و مگر یہ ہا کس و حکم کنت آرا و دانکہ و بدیکہ دور کنگ بہ بیت تلوسگ چہ آیان دلاں گوشت

مَا ذَا قَالَ رَبُّکُمْ قَالُوْا الْحَقُّ وَھُوَ الْعَلِیُّ الْکَبِیْرُ ۳۳ قُلْ

چہ فرمان کت شے رب و آگوشت حقین و و ہا انت چہ درستان بزر مستوی تو بگوش

مَنْ یَّرْتَفِقُکُمْ مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ قُلْ اللّٰهُ وَاِنَّا

کئے روزی دنت شمار چہ آسمان و چہ زمین و تو بگوش پدا کہ اللہ و بیشک ما

اَوْ اِنَّا کُمْ لَعَلٰی ھٰدِیْ اَوْ فِی ضَلٰلٍ مُّبِیْنٍ ۳۴ قُلْ لَا تَسْئَلُوْنَ

یا کہ شما البت بہ ہدایت و سرارات یا ماں گراہی و ظاہر و سر و تو بگوش چہ شما جت نبیت

عَمَّا اَجْرَمْنَا وَلَا تَسْئَلُ عَمَّا تَعْمَلُوْنَ ۳۵ قُلْ یَجْمَعُ بَیْنَنَا

چہ مئے گناہاں و نہ ماں اجست کنگ بہت چیزیکہ شما کن ات تو بگوش جمع کنت ما درستان و

رَبُّنَا ثُمَّ یَفْتَحُ بَیْنَنَا بِالْحَقِّ وَھُوَ الْفَتْحُ الْعَلِیْمُ ۳۶ قُلْ اَرُونِیْ

مئے رب پدا فیصلہ کنت مئے میانجی و بہ انصاف و و ہا انت فیصلہ کنک زانو گرت بگوش منار پیش بدات

الَّذِیْنَ الْحَقُّ مَبِیْنٌ ۳۷ شُرَکَآءُ کَلَّا ۚ بَلْ ھُوَ اللّٰهُ الْعَزِیْزُ

ہا کسان و کہ اور انش کن ات شرک قرار دیان و ہجرنا بلکہ ہا انت خدا زبردست

الْحَکِیْمُ ۳۸ وَمَا اَرْسَلْنَاکَ اِلَّا کَافَّةً لِّلنَّاسِ بِشَیْءٍ اَوْ

حکمانی خدا بندہ و دیم نہ دات ماترارا مگر ہر کل مردمان و مزودہ دیوک و

۳۸

یعنی چہ اللہ ابیدہ چیزانی سرکہ شمار خدائی و گمان انت کردی جہال و مصیبت و ساعت و آیان تو ار پر بکن ات و بچار ات کہ آیان شے کتام در دوزنت و وک یعنی اے بزرگار چہ در دوزنت کہ اشان ماں زمین و آسمان و یک ذرہ مستقل اختیار حاصل نہ انت (بلکہ بتان و غیر مستقل ہم نیست) نہ ماں زمین نہ ماں آسمان آیان بہرے گون انت نہ خدا اشانی و پکار انت کہ اشان آئی و معین و مددگار لوان چیزے حقوق ظاہر شہر تیں آئی و بارگاہ و ہا انت کہ اودا مزین مزین مقربان ہم اے طاقت نیست کہ چہ اذن و رضاء ابیدہ کسے و بابت و یک حرفے سفارش و چہ زبان درکت بکنت انبیاء و اولیاء و ملائکہ اللہ شفاعت ہم تیوگا بہ ہا کسان حق و نفع دیوک بیت کہ بریاں چہ ہا جانب سفارش و اذن حامل بہ بیت وک اے فرشتانی حالت بیان بوت کہ ہمہ وقت بہ ہائی و دربارہ حاضری دیوکنت و ہدے چہ بالا اللہ حکم کیت یک سنج توارے کیت چوش کہ صافیں شہیں سنگے و سر از تجرے کشک بہ بیت شاید اتصال و بساطت فہم و نزیارگ و بردا اے تشبیہ کنگ بوت فرشتہ چہ ترس و بیم و رعب و لرزگ لگنت و تسبیح و انان و سر و بہ سجده و برنت و ہدے اے حالت دور لوان بیت، دل و تسکین بیت و کلام نازل بوت نوں چہ یک دگر جت گرت کہ چہ حکم بوت بالا و فرشتہ جہل و فرشتگان درجہ بدرجہ شون دینت کہ ہر چیکہ اللہ حکمت و موافق انت و چہ پیرا دستور معلوم انت ہا حکم بوت ظاہر س گت ایت کہ چہ آئی و بارگاہ و معقول و واجبی گت و ابیدہ دگر چہ بیت کنت نوں آذاتے و مزین شانی و زورگی کیفیت اے دول بہ بیت کہ و ہدے آ حکم بکنت تو مقربانی چہ ترس و جلال و اے جاوہر بیت، اودائی ہمت انت کہ چہ وت پسعی و سفارش و پاد بیت تنبیہ: آیت و تفسیر و کہ ہم کنگ بوتگ کہ آیان نسبت و حافظ ابن حجر و نبشہ کنت و جمیع ذلک مخالف لہذا الحدیث الصحیح الذی فی البخاری والاحادیث کثیرہ توییدہ (فتح الباری ص ۲۸۱)

و یعنی چہ آسمان و زمین و روزی و از بابانی سرکنگ تیوگا اللہ پاک و دست و انت پریشی و شرکاں ہم

متو کنت لہذا شما اشان بگوشت کہ ایشا شام متو کت پدا ماں الوہیت و لے دگر چونکائی شرک بوتنت و یعنی ہر دو میں فریق راست نہ گشت (اور نہ ضیق اجتماع لازم کیت) یقیناً چہ دو میںاں یکے راست انت و دومی دروغ انت تو لازم انت کہ شما اے بابت و فکر بکن ات و راستی و اختیار بکن ات مرشی ہایانی جواب انت کہ چہ ریشاں ہتے گوشت کہ و اجکار! اے ہر دو میں فرقہ چہ بندہ ہستنت، زانا جبرہ کنگ الی انت پمشکا صاف صاف و بیان کت کہ چہ اے دو میںاں یکے یقیناً خطا کار و گمراہ انت باقی ادا ماں تعین نہ کنگ حکیمانہ حسن خطاب انت یعنی بگندہ کہ اے بردما چہ وقی جانب و بیج نہ گوشتیں بہر جاوہر یکے و الم و غلطی و سرابیت نوں بزر و دلیلان و اشکناں شہاوت فیصلہ بکن ات کہ کئے ردکار انت چوش بزان کہ مخالف و گون زمیہ جبر کنان و آرا ماں وقی دل و غور و فکر کنگ و موہ دیگ بہ بیت وک یعنی ہر یکے و وقی انجام و فکر دارگ لوطیت پچ کس بہ دومی و گناہ و ردکاری و جواب دار نہ بیت اگر انیکر صافیں خبرانی اشکنا پدھن شما بہ وقی

حالت فکر جنگ و تیار نہ بت تو گڈایا بدارت ماحجت سرچم کت و کلمہ حق شمار اسرت لوں شہاوتی عملانی جواب ۽ دیوک مت ات، منے سرانوں پچ ڈولیں ذمہ داری بشت نہ کہیت، نہ بہ چو شیش جاوے منے و شے میا سچی ۽ واسطہ باقی مانیت۔ خدایہ دربار ۽ حاضری دیگ ۽ ہر کس و تی فکر و ت بکنت، آذات و ت درستان ۽ مچ کنان ۽ برحق فیصلہ و ت کنت و آٹرا کتیں پیش بدارت کہ اکتم ہستی انت کہ ماں آئی ۽ خدائی شریکی ۽ دلمانگ انت ماہم آئی ۽ چٹان و ت بگنڈیں کہ آئی چنکر اختیار داروک انت۔ زانا اے سنگ ۽ بے جانیں و ت تراش تگیں بتان ۽ پیش کن ات! و یعنی پچہرتون ات کہ اے ہمیں ہستی ۽ پیش ہمیں ات آوتہنا یکیں خدا انت کہ از بردست زور اک اعلانیں درجہ ۽ حکمت و دانائی ۽ واجہ انت، کل آئی ۽ دیا مغلوب و بے وس انت۔

ھے صفحہ ۽ فوائد : و ادالوں توحید ۽ رسالت ۽ ذکر بول یعنی شے فرض و شے بعثت ۽ غرض ہمیش انت کہ نہ تو گاہ عرب بلکیں دنیا ۽ مردماں چرایانی

نیک و بد ۽ آگاہ بکن ات نوں شہاوتی کارکت، ہر کس سرید نہ بیت و ت و تیک و ت بزانہ پتراریں مردم و تی نفع و نقصان ۽ سرید پوان تی خبر ۽ ضرور گریٹ البت ماں دنیا ۽ گیش تر مردم جاہل و ناسرید انت، ماں آیانی دماغاں اینکر گنجائش کجا انت کہ کارمدی خبرانی قدر ۽ بکنت

و یعنی چہ ہما ساعت ۽ کہ مارا تر سینے آکدی کیت اگر راست گوشے تو مہتل موزوت بیار و پیشی بدار و یعنی پریشان مے ات کہ آروچ الم ۽ کیت بہ آئی آگ ۽ وعدہ کنگ بو تگ و ہدے کیت تو یک دماغ ۽ مہلت کس نہ رسیت اشتاپ کنگ ۽ بدل ۽ ضرورت اے خبر بکنت کہ چہ آئی ۽ آگیا پیش چیزے

تیار ی بکنت۔ وک یعنی مانہ قرآن قبول کنیں نہ پیشی کتابان ۽ کہ آیای تو آسمانی کتاب قرار دے مثلاً تورات انجیل وغیرہ اے کلانی حساب کتاب یک ڈول انت ہر جاگے بچار ہے حساب داد و نیامت ۽ مضمون انت پشکا اے چیزان ۽ ہجر قبول نہ کنیں و یعنی چو شکہ ناکامیابی ۽ و ہدے بیت کہ ہر یکے دومی ۽ رانا کامیابی ۽ سبب ظاہر کنت، ماں محشر ۽ سن کافراں یک دگر ۽ رامیار بار کنت کہ آئی ۽ گیش و گیوار دیا پیدا کنت۔ وک ماں دنیا ۽ ہر کس کہ

نرور و جہل ۽ طبقہ شمار بو تگت و آیای دگرانی دُ مے ۽ رووک بو تگت آیای و تی مزنیں سرداران میار بار کنت کہ شہا مارا مروچی ماں اے مصیبت ۽ چکل دا تگ اگ شے مہن کنگ مہوتیں تو مالہ ۽ نبی ۽ خبران ۽ گیش و اے بدیں روح ماندیستگت وک گڈا مزنیں مردم گوشہ کنت کہ زانا مارا بردستی شہا

راچہ ایمان و یقین ۽ دور داشتگت! یعنی و ہدے شہا را حقین خبر سر بوت و پدا شہا آٹرا سرید پھن بو تگت پر چاقول نہ کت۔ باید ہمیش ات کہ پچ کسے ۽ غرض نہ داران ۽ حتی ۽ راقبول بکتیں۔ نوں و تی گناہ ۽ دگرانی سر ۽ پر چالڈرات۔

و یعنی بیشک شہا مارا پ زبردستی مجبور نہ کنگت مگر شپ و روح چہ مکر و فریب و مغویا نہ تدبران مارا ردودات و ہر و ہدے کون شہا ویک وارتگت شہا مارا ہے سر و سوچ کت کہ ما پغیرانی گوشگ ۽ روع

۳۴۴

۶۶۹

ومن یقنت ۲۲

نَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَيَقُولُونَ

ترسینوک لیکن زیات تر مردم سرید نہ بت وک و گوشت

مَتَىٰ هَٰذَا الْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَادِقِينَ ﴿٣٩﴾ قُلْ لَّكُمْ مِيعَادُ

کدی انت اے وعدہ اگ شمار راست گوشگ ات وک تو گوشہ پ شہا انت وعدہ

يَوْمٍ لَّا تَسْتَأْخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٠﴾ وَ

یک روچے ۽ تاخیر کن ات چہ آئی ۽ یک دماغ ۽ و نہ پیش کپ ات و

قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنُؤْمِنَ بِهَٰذَا الْقُرْآنِ وَلَا بِالَّذِي بَيْنَ

گوشت کافراں مجہر ایمان نیاریں بہ اے قرآن ۽ و نہ بہ آ کتاب ۽ کہ پیش

يَدَيْهِ وَلَوْ تَرَىٰ إِذِ الظَّالِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ

چہ آئی ۽ ات وک و اگ تو بگندے و ہر یک گنہگار اوشتار بنگ ببت و تی رت ۽ گور ۽

يَرْجِعُهُمْ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ الْقَوْلُ يَقُولُ الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا

گرمنیت لہتیں چہ آیای دگرانی سرا خبر ۽ و گوشت ہما کس کہ ناتوان دانگ بوتنت

لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لَوْلَا أَنْتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ

بہ ہما کساں و سرکشی کنوک انت اگ مہوتیں ات شہا البت ما ایمان دار بو تگتیں و گوشت

الَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا أَنَحْنُ صَدَدُكُمْ

سرکشاں گون ہما ہاں کہ کمزور شہا زانتنت زانا ما دور داشت شمارا

عَنِ الْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَاءَكُمْ بَلْ كُنتُمْ جَحْرِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَقَالَ

چہ ہدایت ۽ رند ۽ و ہدیک آتگ شے گور ۽ بلکیں شہا انت گناہ گار وک و گوشت

الَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا لِلَّذِينَ اسْتَكْبَرُوا بَلْ مَكْرُ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ

ناتواناں گون سرکشاں انا بلکیں دور داشت مارا فریب شپ و رچ ۽

إِذْ تَأْمُرُونَنَا أَنْ نَكْفُرَ بِاللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُ أَنْدَادًا وَأَسْرُوا

و ہر یک شہا مارا حکم کنگت ایکہ ماکفر کنیں بہ خدا و سازیں بہ آئی شہا رت و بدل دارت آیای

منزل ۵

خدایک مہ متیں بلکیں مخلوق ۽ آئی ۽ درور و برابر ۽ شریک بزانیں، آخر شے شپ و روح ۽ کڈن و سکیناں دال چنچک اثر مکر تیں۔

فل یعنی ہر وہ دیکھ ہولناکیں عذاب دیا کیت، تابعین (زندگیری کنواں) و متبوعین (زندگیری کنگیناں) ہر دو دنیاں ماں وٹی دل و پشومان بنت ہریکے ماریت کہ واقعہ من مجرم و گناہ گاراں و سیکن چہ شرمندگی و بہ یک دگرے و سرطاہر کنگنت۔ و زیادہیں ترس و بیم و سبب شاید گوشگ و قدرت ہم بیت فل ماں اشانی گردناں طوق و ماں دست و پا داں زنجیر ماں بیت فل یعنی ہر چہ عملے کنگش مروجی آیاں اے سزا و شکل و ظاہر لوگا کنگنت۔ ہر چہ کیشے ہمانی رون موش و کئے فل اے دلبدی ات یہ و احب پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و کہ شما چہ مکہ و امیر و سردارانی کرکشی و کجروی و غم مکن ات۔ ماں ہر دور و پیغمبرانی مقابلہ گوں اے رنگیں بے بختیں سرداراں بوتگ۔ زر و مال و نشہ و دوت و اچھی و جذبہ انسان و کور کنگنت۔ آکسے و دیم گردن و جہل کنگ و ادنائیں مردمانی کنگش و نند کا قبول دار نہ بیت پمش کا بنیانی اول سر و زندگیری کنوکیں مردم عموماً ضعیف و مسکینیں مردم بوتگنت کما و در فی حدیث ہر قل و فل یعنی معلوم بوت کہ خدا چہ ماوش و راضی انت مارا ہج ترس و خطرہ نیست انت شما مفت و مارا عذاب و بیم تراب دثیت۔ فل یعنی روزی و فلولانی یاتنگی اللہ و یا نہ و ش لوگ و دلیل نہ انت۔ زانا نہ گندے کہ ماں دنیا و چکر بد معاش، ناشرو و علی (بے دین) عیش و عشرت و زندگی گوازیں گانت حالانکہ اشان و کتام ہم مذہب شرمہ گوشت و باز چہ خدا و دوستان، پرہیزگار و نیکیں بندھاں نظر اہر فاقہ (شد) و زند گوازیں گانت تو معلوم بوت کہ زر و دولت و افلاس (بے زری) یاتنگی و فلولانی عند اللہ مقبول لوگ و دلیل نہ انت اے معاملات دراصل و دگر مصلحت و حکمتانی سر امینی انت کہ اشان اللہ پاک و ت شر و بہتر زانت مگر باز مردم اے نکتہ و سر پد نہ بنت

و من الدلیل علی القضاء و حکمہ بوس اللیب و طیب عیش الاحق و فل یعنی ماں و زر و کیشی نہ خداوندی قرب و علامت انت چو شک ماں بر زر و آیت و بیان بوت و نہ قرب حال کنگ و ذریعہ انت بلکیں اشی و برعکس کافر و حق و زیات بر بادی و سبب جوڑ بیت البت ثمن اگر مال و زر و ماں شریس کاراں کار مرز بکنت و اولاد و جوانیں تسلیم و تربیت دیان و نیک و جوان اڈ بکنت لڈ اچوشیں مال و اولاد بہ یک حسابے و خداوندی قرب و سبب جوڑ بیت بہ جاوہر اودا مال و اولاد و جست و با و است نہ بیت تیو کا ایمان و صالحیں عمل و جست بیت۔ و فل یعنی کار و رد اہر قدر اجر و حقدار بیت چرائی و کیش بد نہ رسیت کم از کم دہ سر و زیات بیت تو مفتقد سر بلکیں اللہ پاک بواہیت تو جہرشی و ہم زیات کہ آئی و تیج حد نیست انت۔ واللہ یضعف لمن یشاء (بقرہ رکوع ۳۶)

اد اچہ ضعیف و مطلقاً زیادتی مراد انت۔ و فل یعنی آبد بختے کہ اللہ و آیتان زد کنگنت و برایاں ٹوک ٹالی کنان مردمان چرایاں و دور دارنت چوشیں بگوش کہ اشان و تی دل و اللہ و رسول و عاجز و بے وس کنگ لوٹنت آکل بہ عذاب و گرفتار ہوان و دربار و حاضر کنگ بنت چرایاں یک کسے ہم و تی جند کثان جھگ نتوینت۔

النِّدَامَةُ لِمَا رَأَوْا الْعَذَابَ وَجَعَلْنَا الْأَغْلَلَ فِي آعْنَاقِ

پشومانی و وہدیکہ کنگنت عذاب و فل و دور دار کنگنت ماطوقاں ماں گردناں

الَّذِينَ كَفَرُوا أَهْلُ يُجُزُونَ إِلَّا مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ وَمَا

کافرانی و نہ سزا دیک بنت مگر بہ موافق و و تی عملانی و و دیم نجات

أَرْسَلْنَا فِي قَرْيَةٍ مِّنْ نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَا إِنَّا بِمَا

ماں یک مینگے و یک ترسینو کے مگر گوشہ اود و آسودہ حالیں مردمان بیشک چیزیکہ

أُرْسِلْتُمْ بِهِ كَافِرُونَ ۝ وَقَالُوا إِنَّا أَكْثَرُ أَمْوَالًا وَأَوْلَادًا

پہ شے دستاں دیم دیک بوت ما آئے انہ متیں و گوشش مازیات ترس بہ ماں و اولاداں

وَمَا نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ۝ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَن

و مارا عذاب دیک نہ بیت و تو بگوش بے شک منی رب پراہ کنت روزی و بہ ہر کسے و کہ

يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَمَا أَمْوَالُكُمْ

بلوٹیت و تنگ کنت و لیکن زیات تر مردم سر پد نہ بنت و نہ شے ماں

وَلَا أَوْلَادُكُمْ بِالَّتِي تُقَرِّبُكُمْ عِندَ زُلْفَى إِلَّا مَنِ امْنٌ

و نہ شے اولاد ہما چیزت کہ نزدیک بکنت مے گور و شے درجہ و مگر ہا کس کہ یقین آرت

وَعَمِلَ صَالِحًا فَاُولَٰئِكَ لَهُمْ جَزَاءُ الضَّعْفِ بِمَا عَمِلُوا وَ

و خوبیں کاری کنت و گرا آہمائیت کہ بہ آیاں جزا و دور دارنت بہ عوض آیاں و عملانی و

هُمْ فِي الْغُرُفَاتِ آمِنُونَ ۝ وَالَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِي آيَاتِنَا مُجْرِبِينَ

آماں بریزیں ماڑیاں دل جمع بنت۔ و ہا کس کہ کنگنت گوشش مے آیتانی زد کنگ و ہما مقابلہ کنان و

أُولَٰئِكَ فِي الْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ۝ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَبْسُطُ الرِّزْقَ

ہا انت ماں عذاب و حاضر کنگ بنت و تو بگوش بے شک منی رب پراہ کنت روزی و

لِمَن يَشَاءُ مِنْ عِبَادِهِ وَيَقْدِرُ لَهُ ۝ وَمَا أَنْفَقْتُمْ مِّنْ شَيْءٍ

پہ ہر کس کہ بلوٹیت چہ و تی بندیاں و تنگ کنت بہ ہر کس کہ بلوٹیت۔ و ہر چہ خرچ کنت شما چہ ہر چہ

و یعنی اے خبر مسلمانانی گوش جنگ بوت کہ تہا پر خیر کاراں خرچ کنگ و وھد دل تنگ مے ات کہ چہ خرچ کنگارزق کم نہ ترقیت ہر جگہ تھی نصیب ہست
آلم و دست کسیت، اللہ پاک چہ وقی حکمت و ہر قدر دیگ بواہیت ماں آئی و چہ خرچ کنگ یا نہ کنگ فرقی پیداگ نہ بیت بلکین ماں خیر کاراں خرچ
کنگ و برکت حاصل بیت و حق تعالیٰ آئی بدل و ہم دنت توری ماں مال و شکل یا ماں قناعت و غنا قلبی و شکل و وید اماں آخرت و بدل رسک و
یقینی انت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ ماں آئی خزانگاں حج قسم و کمی نیست مسلمان و لازم انت کہ گوں اللہ پاک و نیکیں گمان بہ بندیت و آئی و مرضی و
مقابلہ و فقر و فاقہ و ترس و ماں دل و جاگہ مدنت و لا تخش من ذی العرش و الاذلہ۔ تنبیہ: ماں آیت و جوش بگوش کہ اے طرف و
ہم اشارہ فرمائیت کہ ہنجوش ماں دنیا و تنگی و فراوانی و اعتبار و مردمانی احوال و توک و فرق و تفاوت ہست ماں آخرت و ہم بہ ثواب و اعتبار و ثواب
و عذاب و برداہم فرق و تفاوت بیت۔

و ماں باز مشرکاں فرشتگان و خدا و جنس چک
قرار دانت باکس و آبیانی ہیکل (شکل و صورت)
ادکان و زندگی کر تگش بلکین ہست زانوگراں گوشگ
انت کہ اصنام پرستی و بیگبی چہ ملائکہ پرستی و بوتگ
عمر و نچی و اے بدیں رسم چہ شام و ماں حجاز و اورت
بہر جا و قیامت و روح و کافرانی گوشاں جنگ و روا
چہ فرشتگان سوال کنگ بیت کہ آیا اشان شے پرستش
کنگ و شاید جریشی و مطلب جوش بہ بیت کہ شما
و اشان و جوش نہ فرمائیتگ یا شما چریشانی اے
عمل و راضی و نہ اے جوش کہ چہ حضرت عیسیٰ و ہم
سوال کنگ بیت انت و انت قلت للناس اتخذونی
و ایمی الہین من دون اللہ (ماندہ رکوع ۶)
و ماں سورۃ فرقان انت و انت صلتہ
عبادتی ہولاء (فرقان رکوع ۲)
و یعنی تھی ذات چہ خبر پاک انت کہ کسے بہ کام
درجہ و آئی و شریک بہ بیت (العیاذ باللہ) ما
چونکائی گوں اشان اے خبر بگوش یا بہ جوشیں
ناہودگیں حرکت و راضی بہوتین اتیں مے رضاء تھی رضا
تابع و غلام انت پیدا اے بے بختان در حقیقت و مے
سم پرستش نہ کنگت دراصل و اشانی عقیدہ بندی
گوں ہمشاں و انت شیطاناں اشان و بہ ہرج
طرفے و تیلانک دیگ لوٹت آیاں و قی و دم و ہاگو
ترتیب توری فرشتگان نام و گران و یاکتہ مہی و
ولی و، بلکین ہست و سر ظاہر و شیطان و جند و
عبادت و کنگت، جوش ساری و غالباً ماں سورۃ
الغام و مفضل نبیسگ بوتگ۔

و یعنی مردی عابد و معبود ہر دو مینانی بڑگی صامعلوم
بوت کہ ہج کسے دوی و قدرے و تاوان دات نہ کنت
ہما معبوداں کہ اشان آیان و پروتایک ڈیکی نے زانتگ
آیان و اے رنگ و اے وھد و قی بیزاری ظاہر کت
و اے رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بابت و و
ماں و تاگو سنگش کہ اے شخص رسول نبی ہج نہ انت
بس اے واجہ و مطلب ہمیش انت کہ مارا چہ مے و قی
بت و پیرکانی رہبند و سندان (کہ الشرا ما چہ بن
قدیم و حق زانان و بہ اے رہبند و سرا عمل کنگ)

بہ و قی راہ و بیاریت و و ت حاکم و سر و ار جوڑ بہ بیت جوش بگوش کہ اے واجہ و حکومت و سرداری پکار انت (العیاذ باللہ) و یعنی قرآن چہ ایت
(العیاذ باللہ) چنت دروغیں خبرنت کہ اشانی نسبت خدا و طرف و کنگ بوتگ انت۔ و یعنی اے نبوت و دعویٰ کہ گوں آئی چند معجزات و خلاف عادت
ہیل و عادتاںی ظاہری انت یا اسلام و مذهب کہ آئی و سرکشان و لوگ واجہ چہ لوگ بانگ و ویت چہ چک و حداکت یا قرآن کہ آئی اثر بہ مردمانی دلالی سرا
غیر معمولی بیت اے کل صاف صافین جاد و گری انت و بس (العیاذ باللہ) و یعنی بعضی اتی انت نہ آسمانی کتابے آبیانی دست و ہست ات و نہ چہ
اینچیں دراجیں مدتے و آبیانی گورا کتام نبی اے آتگت، اللہ تعالیٰ و جوشیں عظیم الشانیں پیغمبرے و جوشیں شانداریں کتابے دات باید انت کہ اشان غنیمت
حساب بکننت و خداوندی نعمت و قدر و بزاننت خصوصاً و ہدیہ چہ و پیسر اشان و ت ہجے گوشگت کہ اگر مے میانچی و یکت پیغمبرے یا انجیں یا کتام کتابے مے سرا
نار بوتیں تو گدا چہ اے دگران ماگیشتر فرمانبرداری کر تگت نون وھدے کہ ہما چیز سر بوت تو گتگت انکار و تکبر کرنگا۔ یا اے مطلب انت کہ ما اشانی گور و جوشیں
بے بے بے اے دولیں دیم ندات کہ آئی شے تعلیم و برخلاف کسے و تعلیم بدنت گدا کتام عقلی یا نقلی دلیل و بناء و اشان تھی مخالفت و کنگت۔

سبھا

۶۷۱

ومن یقتل ۲۲

فَهُوَ خَلْفُهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۝ وَيَوْمَ يُحْشَرُهُمْ جَمِيعًا

کہ اندھو من و دنت آئی و، وھما انت شر ترین روزی رسان و وروچہ کہ کچ کنت آیاں درستان و

ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَائِكَةِ أَهَؤُلَاءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ وَالْوَالِدَا

پداگوشت فرشتیان آیا اشان شے عبادت کنگ و۔ آگوشت

سُبْحَانَكَ أَنْتَ وَلِيِّنَا مَنْ دُونَهُمْ بَلْ كَانُوا يَعْبُدُونَ الْجِنَّ

تھی ذات پاک انت توئے مے کار ساز ابیدہ آیاں، بلکین آیاں عبادت کنگ چتانی

اَكْثَرُهُمْ بِهِمْ مُؤْمِنُونَ ۝ فَالْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

زیات تر آیاں بہ چتان اعتقاد داروک انت و نون مروچی شما ماکت نہ ات نفع و نہ زیان و

نَفْعًا وَلَا ضَرًّا ۚ وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُوقُوا عَذَابَ النَّارِ الَّتِي

بہ یک و گرا و و و ماگوشتیں ہما ہاں کہ ظلمش کت بچش ات عذاب ہما آس و کہ

كُنْتُمْ بِهَا تُكَذِّبُونَ ۝ وَإِذْ اتَّخَذْتُمْ آلِهَتَكُمْ أَنْبِيَاءَ قَالُوا

آر اشان دروغ دانستگ۔ و وھدیکہ و انگ بکنت آبیانی سر مے آیات سر ظاہر ہست گوشنت

مَا هَذَا إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَنْ يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ آبَاؤُكُمْ

نہ انت اے پیغا مہر مگر مردے کہ لوٹیت ایکہ دور بکنت شمارا چہ ہا یاں کہ آبیانی عبادت کنگت شے بت پیرکان

وَقَالُوا مَا هَذَا إِلَّا آفَكٌ مُّفْتَرٍ ۖ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا

و گوشنت اے چہ زانت مگر یک دروغ و۔ و گوشنت کانہ

لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ ۚ إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَمَا آتَيْنَهُمْ

حقین کت و را و ہدیہ سر بیت بہ آیاں، کہ نہ انت اے مگر جاد و سر ظاہر ہست و و دات ماعرب و مشرکاں

مِّنْ كِتَابٍ يَدْرُسُونَهَا وَمَا أَرْسَلْنَا إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِنْ نَّذِيرٍ ۝

چہ کتاب کہ و انت آئی و را و نہ دیم دات ما آبیانی نیک و چہ تو پیش ہج سر سینو کے و

وَكَذَّبَ الَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ وَمَا بَلَّغُوا مَعْشَارَ مَا آتَيْنَهُمْ

و دروغ بند کنگت ہما کساں کہ چہ آیاں پیش انت و نہ اے مشرکاں سر بوت بہ دیک آخیر کیا دانت پشی مردمان

مازل

ول چو شیں دراجیں عمر، جسمانی قوت، مال و زر ووشالی کہ آیان دیک بوت شمار آئی، دہی وند ہم دیک نہ بوت لیکن وھدے اشان پیغمبران دروغ بند
کنان اشانی مخالفت کت بچار ات کہ اشانی انجام چطور بد بوت۔ تمام ساز و سامان اشانی ہمد پشت کپشتت یک دمانے ہم اشان خداوندی عذاب دور
داشت کت نہ کت کہ اپر چا این کمرزین پھل کن ات۔ اے پیہیں زوری و پدا چو شیں مرنی، اے چو نیں احمق ایت وک یعنی مند و گنت وکیل کنان و گون
انصاف و اخلاص و اللہ پاک و نام و سراپا دیات و باز کس یک جانندان و گپ و ٹال و شور و ملاح بکن ات و جدا جدا ماں تہنائی و خیال کنان و فکر بکن ات
کہ شے اے بیل (محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم) کہ چہ چیل سال و زیات بہ شے چانی دیا بوتگ کہ چہ آئی و خوردی و بگرداں پیراں سالی و ذرہ ذرہ و احوالان و سما
وت دیستگنت کہ آئی و امانت و دیانت، راستی پاکد امنی و زانت و فہم و شامل متوکت کدی ہم شمار آئی سر اکام یک معاملہ شے و تو کا نفس پرستی یا خود غرضی
الزام نہ جت آیا شمار چو شیں لگان داشت کت کت کہ
کہ العیاذ باللہ آئی و نندان و سر بہ گنوی و کشت کہ
مفت ناحق و کل راجی و تی دشمن جوڑ کت یا کدی گنوک
چو شیں حکمت و دانائی و گپ و جت کت کت یا
کت مکنو کے و تی قوم و انیکر دوز و اھی و آیانی اخروی
سوب بندی و دنیاوی دیمروی و ردا چو شیں زبردستی
دستور تون دات کت آشمارا سکیں ہلاک کنوکیں
جا وراں و برباد بیوکیں مستقبل و آگاہ کنگا کت
شمارا پیشی راج و قومانی تاریخ و اشکنا ٹینیت گون
دلیلان و مثالان شمارا شے نیک و بد و سر پد کت
اے کار گنوکانی نہ انت، ہا اولوالعزم پیغمبرانی بنت
کہ آیان و احمق و ناشیرین کسا مدام دیوانہ کتنگ
وکل یعنی من چہ شمارا تی محنت و مزد و نہ توٹاں اگر شے
خیال و چیزے مزد طلب کر گون آکل و شمارا و بارت
منارا پکار نہ انت منی مزد منی خدا و گور و انت چہ شمارا
چیزے کہ من طلب کنان یعنی ایمان و اسلام آدرست
پہ شے جذبہ نفع و خاطر و چریشی و آدمی منی غرض
چہ نہ انت وکل یعنی منی راستی و نیت خدا و دیا
ظاہر انت وک یعنی چہ برز اوچی ایر کپکا انت و دین و
ہور و باران بوگا انت چو شیں موہ و چہ دست و مدات
چرائی و فائدہ بگرات۔ گون ہا زور و ترندی و کہ اللہ کتا
حق و را باطل و سر و چکل دیان و جنگا انت چرائی
اندازہ بکن ات کہ باطل پا داں کجا داشت کت۔ الہی
انت کہ آفنا و کار گم بیت و ماں عالم و دین و غلبہ
بہ بیت آعلام الغیوب شر چار گند کنان خاص موقع و
سرا حق و را باطل و سر و گاری و آدمی داتگ۔
بل نفذ بالحق علی الباطل فیذ مغہ فاذا
ھو زھو۔

وکل یعنی حقیق دین سر بوتگ نوں آئی زور دارگ
نہ بیت بہ کلانی سرا غالب یوان و باطل و زیر
کنان و قرار گریٹ دروغ و کدی پاد پرستیت کہ حق و
مقابلہ و بوشنتیت چو شیں بگوش کہ نوں حق و میدان گپ
و مکہ و فتح و رنج و اے آیت واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ
وسلم و زبان و سر ارات۔ وک یعنی اگر اے ہنرمین
وت پاد کنگ تو اے داں چپچو روج و قائم بانیت،
مریشی و آخر مناد و ناقصان انت دنیا و دشمنی بہ بہا
زورگ، واری چست کنگ آخرت و رسوائی و قبول کنگ (العیاذ باللہ) لیکن اگر بہ تجکیں راہ و سراپاں چوشکہ واقعی ہستیاں تو زبان ات کہ اے کل چہ اللہ
مدد و خدائی وحی و برکت و ہدایت انت کہ ہجر منارا و ول دیوک نہ انت منی خدا ہک چیز اشکنت و بالکل نزیکت آدمی منی درگیری و کت و تی پیغام و ماں دنیا
روشن کنت شمارا رجبہ ات یا مے ات وک یعنی اے کافراں ادا پاک جنت مگر ہما ساعت عجب ندرارگ و قابل بیت و ہیکہ اے مردماں محشر و ہیناکیں احوالان
گندان پریشان بنت و ہج نیمکا اشان تجگ و موہ نہ ریت، آدقت و پیر گفاری و آہان و چہ دور درگیر کنگ و حاجت نبیت بلکیں گون مزن آسانی و ہادمان و گرفتار کنگ بنت
وکل یعنی آساعت و گشت کہ مار پیغمبر و جبرانی سرا یقین انت نوما ایمان یاریں، حالانکہ نوں ایمان یارگ کتام دروغ وارت آموق بباد دیک بوت و ہیکہ ایمان قبول کنان و تارا چہ
عذاب و رستگار کنگ تون ات۔ نوں آیانی دست اینکر دور کجا رست کنت کہ چہ اودا ایمان و چست کنان بیارنت مطلب چو شیں بوت کہ ایمان مقبول ہا انت کہ اگر چہ
موت و پیش مرے دنیا و حال کنگ بہ بیت و ماں آخرت و ہر چیز گون چمان و ت گندان ہر کس یقین بیت کنت، اے کمال و گپ نہ انت وک یعنی پیسرو ہیکہ ایمان آرگ و
و قنات انکار و سرا و کنتش و مفت و کل و تان کل دیان کت ماں دنیا و حال کتام و ہر چیز گون کت انت و حقیق گان قبول نہ کت نوں ہشومانی درد نہ وارت۔

فَكَذَّبُوا رَسُولِي فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ۝ قُلْ إِنَّمَا أَعِظُكُمْ

گدا آیان دروغ بند کت منی پیغامبران و اگرچہ چون بوت منی انکار تو بگوش من شمارا نصیحت و

بِوَاحِدَةٍ أَنْ تَقُومُوا لِلَّهِ مِثْلِي وَفَرَادَى ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا ۝ مَا

یک گپ کنان آ ایک شمارا دیا بے بو شے بہ خدا نیکی دو دو ویک یک پدا شمارا فکر بکن ات کہ نیست انت

بصَاحِبِكُمْ مِنْ جَنَّةٍ ۚ إِنَّ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَكُمْ بَيْنَ يَدَيْ عَذَابِ

شمارا اے ہر اہ و جنون۔ نہ انت آ مگر ترسیون کہ بہ شمارا پیش چہ آیک ترندس عذاب و

شَدِيدٍ ۝ قُلْ مَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۚ إِنَّ أَجْرِي إِلَّا

وکل تو بگوش ہر جیکہ من لوٹنگ چہ شمارا مزد گدا آشنگنت۔ نہ انت منی مزد مگر

عَلَى اللَّهِ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۝ قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِرُ

بہ خدا و سراف و ہر چیز بہ ہما دیانت وک تو بگوش بیشک منی پرورد دور دنت

بِالْحَقِّ عَلَٰمُ الْغُيُوبِ ۝ قُلْ جَاءَ الْحَقُّ وَمَا يُبْدِي الْبَاطِلُ

تجکیں دین و، زانو گر غیبانی وک تو بگوش آنگ دین راستیں و بیدار نہ کنت باطل چیز یارا

وَمَا يُعِيدُ ۝ قُلْ إِنْ ضَلَّكُمُ الْفِتْنُ الْأَضَلُّ عَلَى نَفْسِي ۚ وَإِنْ

وفاں و بارہ پیرا کت کنت وک تو بگوش اگس گمراہ بوتوں توں مگر ہاں بہ و تی چند و تاوان و واکن

أَهْتَدَيْتُ فَمَا يُوجِي إِلَىٰ رَبِّي إِنَّهُ سَمِيعٌ قَرِيبٌ ۝ وَلَوْ تَرَىٰ

من بہ کیشک و سرا بوتان گدا بہا سبب کہ وحی دیم دنت بہ منی رب، بیشک اشکون کت نزیک، و تو بگندے

إِذْ فَرَعُوا فَلَا قُوَّةَ وَأَخَذُوا مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝ وَقَالُوا

وہیکہ اے تلوسنت گدا رستگار نہ بنت تچان و گرفتار کنگ بنت چہ نزیکیں جاگ وک و گوشتش

أَمْثَلَهُ ۚ وَأَنَّىٰ لَهُمُ التَّنَٰوُشُ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَقَدْ كَفَرُوا

ایمان آورد مابہ قرآن و نوں چہ بیم بیت بہ آیان دست آرگ ایمان و چہ دوریں جاگ وک و حالانکہ کفر کنو کنت انت

بِهِ مِنْ قَبْلُ وَيَقْذِرُونَ بِالْغَيْبِ مِنْ مَّكَانٍ بَعِيدٍ ۝ وَجِيلٌ

بہ قرآن و چہ و پیش۔ و دور دیانتش کت اسید چہ گندگ و چہ دوریں جاگ وک و جدائی پیرا کنگ بوت

زورگ، واری چست کنگ آخرت و رسوائی و قبول کنگ (العیاذ باللہ) لیکن اگر بہ تجکیں راہ و سراپاں چوشکہ واقعی ہستیاں تو زبان ات کہ اے کل چہ اللہ
مدد و خدائی وحی و برکت و ہدایت انت کہ ہجر منارا و ول دیوک نہ انت منی خدا ہک چیز اشکنت و بالکل نزیکت آدمی منی درگیری و کت و تی پیغام و ماں دنیا
روشن کنت شمارا رجبہ ات یا مے ات وک یعنی اے کافراں ادا پاک جنت مگر ہما ساعت عجب ندرارگ و قابل بیت و ہیکہ اے مردماں محشر و ہیناکیں احوالان
گندان پریشان بنت و ہج نیمکا اشان تجگ و موہ نہ ریت، آدقت و پیر گفاری و آہان و چہ دور درگیر کنگ و حاجت نبیت بلکیں گون مزن آسانی و ہادمان و گرفتار کنگ بنت
وکل یعنی آساعت و گشت کہ مار پیغمبر و جبرانی سرا یقین انت نوما ایمان یاریں، حالانکہ نوں ایمان یارگ کتام دروغ وارت آموق بباد دیک بوت و ہیکہ ایمان قبول کنان و تارا چہ
عذاب و رستگار کنگ تون ات۔ نوں آیانی دست اینکر دور کجا رست کنت کہ چہ اودا ایمان و چست کنان بیارنت مطلب چو شیں بوت کہ ایمان مقبول ہا انت کہ اگر چہ
موت و پیش مرے دنیا و حال کنگ بہ بیت و ماں آخرت و ہر چیز گون چمان و ت گندان ہر کس یقین بیت کنت، اے کمال و گپ نہ انت وک یعنی پیسرو ہیکہ ایمان آرگ و
و قنات انکار و سرا و کنتش و مفت و کل و تان کل دیان کت ماں دنیا و حال کتام و ہر چیز گون کت انت و حقیق گان قبول نہ کت نوں ہشومانی درد نہ وارت۔

فل یعنی ہرچیکہ واہگ دارنت مثلاً مقبولیں ایمان یا نجات یا بہ دنیا طرف واپس روگ یا دنیاوی عیش ولذتیں اے چیزانی وکافرانی میانجی و فوہ بنجیں رکاوٹ قائم کنگ بوتگ کدی بہ آباں رست کت نکنت۔ فل یعنی پیسنہ ہے ہمیں مردم ہر قدر گوسنگ انت ہرج ہمیں معاملہ گوں آباں کنگ بوتگت گوں اٹاں ہم بوت چیا کہ مردم ہم ماں بنجیں ناہودگیں شبہات و بے کاریں شکو کاں گرفتار انتنت کہ حج داب و اٹاں و بہ قرار گرگ و نہ ہشتگتیش کمت سورة السبا بحمد الله وعونه

فل یعنی آسمان وزمین بندہ وچہ عدم و درکنان باوجود آورت اے ردا چہ پیسر اکتام یک نمونہ و تخلیق (سیدالش) و قانونے ہم موجودہ انت۔

فل یعنی لہتے فرشتہ نبیانی گورہ الشریعہ سیغام و سر کنت ولہتے ایدگہ جسمانی روحانی نظام و تدبیر جوڑنگ سرامقررت فالمدت بوت امرا۔

فل یعنی لہتے فرشتگان دو بانزل انت لہتیں و سہ لہتیں و چار چار انت۔ اے بانزلانی کیفیت اللہ پاک و شہ ترزانت یا پداہرکس اٹاں و دیستگ آچیزے گوشت بکنت۔ فل یعنی اللہ تعالیٰ ماں ہرج مخلوق ہرج عضو و صفیہ کہ بلوطیت بہ وتی حکمت و روء گیش کت کنت چنانچہ ماں حدیث و ہست کہ حضرت جبریل و شش صدا بنزل یا بازو انت وچہ بجاعل الملککة رسولاً وچہ مفہیت کہ اللہ تعالیٰ اے وسیلہانی احتیاج داریت ہرگز چوش نہ انت، آئی و ذات و ت بہ ہر چیز و سر اقا دارنت محض حکمت و روء از باب و وسیلہانی سلسلہ قائم داشتگ۔

فل رحمت جسمانی بہ بیت چوہر و باران، روزی وغیرہ یا روحانی چوش کہ کتابانی نزول یا رسولانی ارسال۔ خلاصہ ہمیش انت و ہرے اللہ ہرمانی سرا و تی رحمتانی دروازگ پنج بکنت گڈا کئے اثر ا بند کنگ تو نیت۔

فل یعنی و تی کاملین حکمت و روء ہرچیکہ بلوطیت ہما دماں و آتیا بکنت، ہے اندازہ و آزر واک و زبردست انت کہ آئی و کسے مہن کت نہ کنت۔

فل یعنی چوش قبول کن انت کہ سیدالنگ و روزی و ازباہان و سرکنگ زندہ دارگ کل بہ اللہ و قبضہ و اختیاریہ انت گڈا معبودیت و حقدار دگر کسے چونکائی بوت کنت۔ ہا ذات کہ حقیقی خالق و رازق انت باید انت کہ معبود ہمانی بیت۔

فاطر ۳۵

۶۷۳

ومن یقنت ۲۲

بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِمْ مِّنْ قَبْلُ
میانجی و آباں و میانجی و اھگانی فل بنجوش کہ کنگ بوت بہ آباں پیسیں مردمانی گوں و چوہر پیش

إِنَّهُمْ كَانُوا فِي شَكٍّ مَُّرِيبٍ

بیشک آ انت ماں شک و مبتلا و

سُورَةُ فَاطِرٍ مَّكِتٌ وَهُوَ خَمْسٌ أَرْبَعُونَ آيَةً وَخَمْسُونَ كُتِبَتْ
سورہ فاطر ماں مکہ و نازل بوت و آئی و چل و پنج آیت و پنج رکوعت۔

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنوے

الْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ جَاعِلِ الْمَلِكَةِ رُسُلًا
تائیں توصیف بہ خدا انت کہ پیدا کنوے آسمانی وزمین و فل جوڑ کنوے فرشتیانی بہ قاصر و فل

أُولَىٰ أَجْنَحَةٍ مَّقْشَىٰ وَثَلَّثَ وَرَبَّعَ يَزِيدُ فِي الْخَلْقِ مَا يَشَاءُ
کہ آباں خدا بند انت بانزلانی دودو، سہ سہ و چار چار و فل زیاد کنت ماں پیدا کنگ و ہرچیکہ بلوطیت

إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ مَا يَفْتَحِ اللَّهُ لِلنَّاسِ مِنْ
بیشک خدا ہک چیز و سر قدرت دار و کنت فل ہرچیکہ کچ بکنت خدا بہ مردماں چہ

رَحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا وَمَا يُمْسِكُ فَلَا مُرْسِلَ لَهُ مِنْ
رحمت و گڈا کس نہ انت آئی و دار و ک فل و ہرچیکہ بدایت گڈا نہ انت آئی و دیم دیو ک

بَعْدِهِ ۝ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۝ يَأْتِيهَا النَّاسُ أَذْكَرُوا نِعْمَتَ
ابید چہ آئی و، دھما انت غالب حکمتانی خدا بند و او مردماں یا بکنت نعمت ا

اللَّهُ عَلَيْكُمْ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللَّهِ يَرْمِقُكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ
نداء و تی بندہ سرا۔ آیا ہست پیدا کنوے ابید چہ خدا روزی دنت شما چہ آسمان و

وَالْأَرْضِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَىٰ تُؤَفَّكُونَ ۝ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ
وچہ زمین و۔ نیست ہیج معبودے ابید چہ آئی، گڈا کجا شہ سرگردان ہیت و واکں تراد و رغ بند بکنت

مزل ۵

و یعنی اینک سر بد کنگ و حجت و سرجم کنگ بد هم اے مردم ترار دروغ بند بکننت تو شام مکن ات گون پیشی نبیاں ہم ہے داب مردمان پیش اہنگنت اے یک نوکس گپے نہ انت، تعصبی و ضدی مردم کدی ہم چہ وقی ہٹ کنگ دست نہ کشت اے ہمیں مردمانی معاملہ خدا و حوالہ و بکن، ہمود اسر بلوان کل خبرانی کیش و گوار بیت و یعنی قیامت آگے انت و یقیناً درستان اللہ تعالیٰ و مستری عدالت حاضر ہوگی انت اے دنیا و زیب و زینت و فنا ہوکیں عیش و بہارانی و جسہ و نامی میں دغا باز شیطان و فریب و ملک ات آشنے ازلی دشمن انت کدی ہم شمارا نیکیں سر و سوج نہ دنت آئی و کوشست ہمیش انت کہ گون و نامور شمارا ہم بہ دوزخ و سر بکننت، تہر تہر خبر جوڑیان و چہ خدا و آخرت و نیگا غافل کنان بیت، بایدنت کہ شام و قی دشمن و قی دشمن حساب بکن آ و آئی و خبر مگر آئی سرانامت بکن ات کہ تہیں شیطان مارا چہ وقی مکاری و لوپ و چکل دات کت نہ کتنے، ما خوب زانیں کہ تو ماں دوستی و جاگت ہم دشمنی کتنے و یعنی شیطان ماں ہر کس و نکاہ و بدیں کار و

فاطرہ ۳

۶۷۴

ومن یقتل ۲۲

شتریں کار کت و پیش داشت آیا آ شخص ہما کس و برابر بیت کنت کہ آچہ خدا و فضل و کرم و نیک و بد و میا نخی و فرق و تفاوت و زانت آ نیکی رانیک و بدی و رابد زانت و ہدے ہر دو برابر بیت نہ کنت تولے ہر دو بینانی انجام جو نکاتی یکساں بیت کنت و جو خیال مکن ات کہ کتام مردے گون گند و کس چماں بدی و رانیک کی چونکاتی فہمیت اللہ ہر کس کہ آئی و بدیں استعداد و سوء اختیار و سبب و بدراہ کنگ بلوٹیت آئی و عقل ہے ہما چپ بیت و ہر کس نیکیں استعداد و نیکیں اختیار و سبب و ہدایت و سرا گامیج بکننت گداہج شیطان و طاقت نیست انت کہ آئی و بدیں کشتا ببارت، یا چپیں خبر آٹیا سوج بدنت بہر جا و ہر شخصے چہ اغواء و شیطانی و نیکی و رابدی و بدی و رانیک و زہر و تریاق و فہمیت آئی و راستیں راہ و سرا آگے و امید ہست و بدے کہ نیست و ہدایت و ضلالت و سلسلہ تمام اللہ پاک و مشیت و حکمت و تابع انت گداہتیں نبی اشانی غم و تار پر چار پریشان کتنے، ماں اے افسوس و کہ اے بد بخت و قی فائدہ و گپے پر چا قبولدار نہ بنت زانا تو پہ اشان و قی جان و قربان کنگ لوٹے۔ تو اشانی داستان و یک کرا اریکین اللہ اے درستانی کار بدان و شتر زانت آوت اشانی فیصلہ کنت و گوازینیت شمارا دلگیر و ملور مبہت و کہ چہ اللہ پاک و حکم و گوات جنبراں چیت کنان کارنت و آملے و علاقہ کہ خشکا وگ ات یعنی اودا کشار و سبزی نیست ات چاریں گنداں دوزبال کنگاست چہ ہور و آب و ماں آئی و زندگی کیت ہے ہما فہمیت کہ اللہ تعالیٰ شمارا ہم چہ مرگ و بد زندگ کنت۔ ماں روایتاں ہست کہ و ہدے اللہ پاک مردگان زندگ کنگ لوٹیت چہ عرش و چہ کنگ خاصیں قسم و ہورے بیت کہ چہ آ آپ و ریچک و مردگ زندگ بنت چہ شکلا ہر س ہور و باران و برکت و چہ زمین و دانگ و دوم زیر بیت زیاتیں تفصیل ماں حدیثاں چارگ بیت۔

ع ۱۳

فَقَدْ كَذَبْتَ رَسُولًا مِّنْ قَبْلِكَ ۖ وَاللّٰهُ يُرْجِعُ الْأُمُورَ ۖ يٰۤاَيُّهَا

گدا تحقیق دروغ بند کنگ بو کنت پیغامبر چہ تو پیش و بہ خدا و نیک و گردیگ بنت تمامیں کار اے

النَّاسُ اِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّكُمْ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَ

مردمان! بیشک خدا و وعدہ برحق انت گدا فریب بدنت شمارا زندمانی دنیا و

لَا يَغُرُّكُمْ بِاللّٰهِ الْغُرُورُ ۚ اِنَّ الشَّيْطٰنَ لَكُمْ عَدُوٌّ

دغا بدنت شمارا بہ خدا و نام و دغا باز۔ تحقیق شیطان انت بہ شمارا دشمن

فَاتَّخِذُوْهُ عَدُوًّا ۚ اِنَّهَا يَدْعُوْا حِزْبًا لِّیْکُوْنُوْا مِنْ اَصْحٰبِ

گدا بقبعت آرا دشمن۔ آ و تو ار پر جنت و قی جماعت و تانکہ بدنت چہ دوزخیاں

السَّعِیْرِ ۚ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِیْدٌ ۚ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

و ہما کساں کہ کافر بو ترنت بہ آیان انت عذاب سگتیں۔ و ہمایاں کہ یقین اش آرت

وَعِبِلُوْا الصَّٰلِحِیْنَ لَهُمْ مَّغْفِرَةٌ ۚ وَّ اَجْرٌ کَبِیْرٌ ۚ اَفَمَنْ زُیِّنَ

دخوین کارش کت بہ آیان انت بخشش و مزین مزرد آیا اے کہ دولدار کنگ بو کنگ

لَهُ سُوْءٌ عَمَلٍ ۚ فَرٰهُ حَسَنًا ۚ فَاِنَّ اللّٰهَ یُضِلُّ مَنْ یَّشَآءُ ۚ وَّ

پرانی و آئی و بدیں عمل پراگندیت آرا جوان، گدا بیشک خدا گمراہ کنت ہر کس و کلوٹیت و

یَهْدِیْ مَنْ یَّشَآءُ ۚ فَلَا تَذْهَبُ نَفْسُکَ عَلَیْهِمْ حَسْرَتٍ ۚ

راہ سوج دنت ہر کس و کلوٹیت۔ گدا باید انت کہ ہلاک بیت تہی جان بہ آیانی سرا افسوس و ران

اِنَّ اللّٰهَ عَلِیْمٌ بِمَا یَصْنَعُوْنَ ۚ وَاللّٰهُ الَّذِیْ اَرْسَلَ الرِّیْحَ

بیشک خدا زانو گرت ہر چیزیکہ آکنت و خدا ہما انت و ہی دات گوا تان و

فَتَثْرِیْرٌ سَحَابًا فَمِیَّتٍ اِلٰی بَلَدٍ مِّمَّیْنٍ ۚ فَاَحْیٰیْنَابِهٖ الْاَرْضَ

گدا آچست کنت جمبر گدا آرا عجلت و برت ما بہ نیک و مرتکین شہر و گدا زندگ کت ماہ آئی زمین و

بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ کَذٰلِکَ النُّشُوْرُ ۚ مَنْ کَانَ یُرِیْدُ الْعِزَّةَ فِی اللّٰهِ

پد چہ آئی مرگ و، ہے دول ما مردگان چست کینیک ہر کس کہ واہگ اریت شرف و گدا یہ خدا و واسطہ ہست

منزل ۵

و کافران و کعبہ پرست کائنات کے لئے اللہ پاک نے گورا اٹھانے کی عزت و ادب سے نوازا۔ (مریم) باز کس مسلمان کی کائنات
کوں کافران دوستی کتنی کٹکتی ہے چنانچہ آیات عزت سرچشمہ بیت الذین یخفون الکفرین اولیاء من دون المؤمنین ایبتغون عندہم العزۃ فان العزۃ
للہ جمیعاً (نساء ۲۰۴) ایڈولس مردان سرسوج کرت کہ ہر کسے دنیا و آخرت و عزت و طلب گارنت باید انت کہ آیشراچہ اللہ پاک طلب بکنت کہ عزت مطلق ہا
وت انت چہ ہائی فرمانبرداری و یادگاری و اہلی عزت حاصل بیت تمام عزتانی مالک تھا آوت انت عزت رست یا نہ رست چہ ہائی و نیمگا، دگر کس و نہ رست
و کافران کلام، اللہ پاک نے ذکر، تلاوت قرآن علم و فصاحت و گپ انت اے کل چیزان خداوند کریم و بارگاہ و نیکیا سرکینت و قبول و دلگوش و عزت حاصل کنت
و پاک و صاف کلام (ذکر اللہ وغیرہ) ذاتی تقاضا ہمیش انت ہرگز سرکینت، دوی گوں آتیا صالحین عملانی تو شگ گوں کینت تو آئی و چست کنان زیات ہرزا و

بالا بران بنت - جوانیں کلام و ابید چہ جوانیں کاران سرچشمہ
بلندی و شان حاصل بیت نہ کنت - لہتیں مفسران و العمل
الصالح برفعہ و ضمیرانی مرجع و بدل کنان اے معنی
گپت کنت کہ پاکیزہ ہیں کلام خوبیں کار و بلند و بالا کنت
ہم راست انت و دگر لہتیں و برفع و ضمیر اللہ پاک و
طرف و تاب و اتک یعنی اللہ پاک عمل صالح و بالا
کنت و قبولیت و معراج و سرکنت - بہر جا و رہ
خلاصہ ہمیش انت کہ جوانیں کار و خوبیں کلام ہر دوش
بلندی و رفعت و لوگو کنت لہذا ہر شخصہ کہ چہ اللہ پاک
عزت لو طیت آتیا باید انت کہ اے چیزانی ذریعہ و
حاصل بکنت - حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت
و یعنی عزت اللہ و دست و انت، تخی ذکر و خوبیں کار
بالا روان بنت و بدے و قی حد و سرسنت گرا ابدی و
سرا اٹھان (سرچشمہ) غلبہ (حاصل) کنت، کفر
ٹگلیت اسلام و عزت بیت تکارانی کل مکر و فریب
بے کار و بے سوت ثابت بنت - وک یعنی ہما کسان
پہ بدیں تدبیر و کاران گلایش بوان حق و برخلاف فریب
کاری کنت آخر ناماد بوان تادان بار بیت - بگندہ
قریش مان "دار الندوہ" و مجلس کنان و واجہ پیغمبر
قید کنگ یا قتل کنگ یا چہ وطن و کنگ و شور کنت
نتیجہ اے بوت کہ جنگ بدر و و ہد و اٹھان چہ وطن
در کینت و بے مسلمانانی دست و کنگ و قید کنگ
بوتنت و یعنی واجہ آدم و چہ خاک پدا آئی و اولاد
چہ آب و ترمی پیداکت پدا آمدیں و جنین و جفت
سازت کہ چرائی و انسانی نسل شگ و تالان بوت مر
میاجی و چہ حمل و قرار گرگ بگر دانکہ جگ و پیدائش و
ہر پمیں دور و جاوے گوست آکل و خبر خدا و ہست
انت مات بیت ہم نہ انت کہ توک و تل و چوین صورت
پیش اہنت - وک یعنی ہر کس و ہر قدر کہ عزت مان
لوح محفوظ و نوشتہ انت و ہرچ از بابہ عمر و کمی باگشتی ٹگنت
یا کہ کئے بطبع عمر و سر بیت کئے سر نہ بیت کل مان اللہ پاک و
علم و ہستنت و پدا اللہ پاک اے جزئیات و ردا چہ جاگرد
(احاطہ) کنگ چہ ہر جا ہاں چہ مشکل نہ انت آئی و تمام
ماکان و مایکون جزئی، کلی، غیب حاضر علم چہ ازل و حال
انت آذات و بے قی سراقیاس مکن انت - حضرت شاہ صاحب
نوشتہ کنت ہر کارے کم کم بہ وجود کیت چوین کہ مر و

فاطر ۲۵

۶۷۵

ومن یقنت ۲۲

العزۃ جمیعاً الیہ یصعد الکلم الطیب و العمل الصالح
خاص شرف تمامیں و ہما کسان کہ مکر کنت پہ بدیں کاران پہ آیان انت عذاب تر ندیں - وٹھگی

یرفعہ و الذین ینکرون السیات لہم عذاب شدید و مکر
آٹھ بالا بارت وک و ہما کسان کہ مکر کنت پہ بدیں کاران پہ آیان انت عذاب تر ندیں - وٹھگی

اولیک ہو یور و اللہ خلقکم من تراب ثم من نطفۃ
آیان ہما نا بود بیت وک و اللہ پیداکت شمارا چہ خاک و پدا چہ آب و پٹھ

ثم جعلکم ازواجاً و ما تحیل من انثی و لا تضع الا
پدا چو کت شمارا جفت (مرد و جن) و ما شکم و نہ زوریت مچ ماد گینے و نہ زائیت مکر

بعلیہ و ما یعمر من معمر و لا ینقص من عمرہ الا فی
بہ خدا و علم وک و عمر دیگ نہ بیت مچ مزن عمر و نہ کم بیت چہ آئی و عمر و مگر نوشتہ

کتب ان ذلک علی اللہ یسیر و ما یتوی البحران هذا
انت مان کتاب و بیشک اے بہ خدا و سر از ان انت وک و برابر انت دو دریا - اے کج

عذب فراک سائر شرابہ و هذا ملح اجاج و من کل
شیر کن انت، شہن پر و شوک انت، دل کش انت آئی آپ و اے سورا نت تہل انت - وچہ ہر دوکان

تاکلون لحباً طریاً و تستخرجون حلیۃ تلبسونہا و تری
در ات گشت تاز گیں و در کن ات شہت و زبور کہ پوش ات آٹھ وک و تو گندے

الفلک فیہ مواخر لتبتغوا من فضلہ و لعلکم تشکرون
بوجیگان و مان آئی وک آپ و در ان و تاکند روزی شوہاز کین ات چہ آئی ہرانی و تاکند شہت گبر ات

یورج الیل فی النہار و یولج النہار فی الیل و سخر الشمس
مان کنت شپ و مان روج و و داخل کنت روج و مان شپ و ورام کت روج و

والقمر کل یجری لاجل مسمی ذلکم اللہ ربکم لہ
وماہ و ہر یکے روان بیت پہ مدت و نام گپتیں وک اے اللہ انت شہ پروردگار پہ ہائی انت

منزلہ

جوڑ لوگ و قی مقدر کت گیں عمر و سر لوگ ہمے دات ہرزاں کہ اسلام ہم کم کم و بودناک بیت و آخر کار کفر و مغلوب وزیر کنان ہلیت وک چہ ہرزا توحید و دلائل و قدرت و
کارانی بیان پیداکت ہے بابت و توک و تل و اسلام و سرفضلی و ردا الطیف اشارہ ہم بوان انت - حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی کفر و اسلام ہر دو
ہمسر نہ انت خدا کفر و مغلوب (زیر) کنت اگر چہ ترا چہ ہر دو بیناں فائدہ رست، چہ مسلمانان دین و قوت حاصل بیت و چہ کافران جزیرہ و خراج، و گوشت چہ و شہن دریا
و چہ سوریں دریا و دست کپیت یعنی ماہیک و شہت و زبور یعنی مر و ارد گو ہر قیمتی اکثر چہ سوریں آپ و دست کپیت وک اکثر مزین تجارت گوں آئی جہازان انجام
گرت چہ ازیاں ہرچ نفعے حال بہ بیت آٹھان چہ اللہ پاک و ہر بانی و انت - اے تمام انسانی سر انسان لازم انت کہ قی و اہند و شکر ادا بکنت
و اے بیان پیرا باز جاگرد و گوشتک - حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی چو شپ و روج و پیماکدی کفر غالب انت کدی اسلام و روج و ماہ و پیماک
ہر چیز مدت مقرر انت، دیر و زوت و گپ نہ انت - بہر حال حق نظر و سوب مند بیت -

فل یعنی آذاتے و صفات و احوال کہ بر زبان بونت در حقیقت و ہمیشہ انت شے برحق پروردگار و کل زمین و آسمان و بادشاہ، باقی شما ہما کس خدا قرار دیان و توار پرچن ات آسکین بادشاہ چہ ہم بیت، خرماء گدگ و سراتنگیں پوشے ہست آئی و مالک ہم نہ انت فل یعنی ہما مہبودانی کہ شما چہ آیاں مدت لوٹ ات آیاں شے توار نہ اشکنت و دلگوش گورکت ہم نکنت توج در دوارت کت نکنت بلکین قیامت و روج و چہ شے مشرکانہ حرکتان صاف ہزاری و اظہار نکنت و مددگار جوڑ لوگ و بدل و دشمن ثابت ہست۔ فل یعنی چہ اللہ پاک و گیشتر احوال کئے زانت۔ ہائی و فرمان انت کہ اے شریک رد انت، حج کار و اہت کت نہ کنت چو شیں راستیں و المیں خبران دگئے پیش داریت فل یعنی کل مردم ہما اللہ پاک و محتاج انت کہ آپہ کس احتیاج نداریت چیا کہ تمام کمالات و خوبیاں ماں ہما ذات و جمع انت بس ہائی و عبادت و استعانت و مستحق بوت۔

فل یعنی شما قبولدار نہ ہست توار ذات برشی و قادر انت کہ شمارا دورکنان و دگہ خلقے آباد بکنت کہ آہ ہک داب آئی و فرمانبردار و اطاعت گزار بہ بیت چو شے فرشتہ ماں آسمان چو شے کنگ یہ اللہ پاک و مشکل نہ انت لیکن آئی و حکمت و تقاضا ہمیشہ انت کہ زمین و سرائے تمام کار و بار جاری ہست آخر ہرچے و تی عمل و بد و بد و بد بگندیت تاکہ اسے رنگ آئی تمامی صفاتی اظہار بہ بیت

فل یعنی نہ کسے و تاوت کسے و بار و تی سرائے کنت کہ آئی گناہان بہ و تی سرائے بزدیت و نہ یہ دگہ و توار چہ چیز کے مدت کت کنت بلی توری آکے و وارث ہم بہ بیت ہر کس نفسی و توار کنت تیو کا چہ اللہ پاک و ہر بانی و مشکل آسان بیت۔

فل یعنی چہ تھی ترسینگا ہما کس راستیں راہ و زوران سیت حاصل کنت کہ خدا و گندگا ابید چہ خدا ترسیت و ترسان بہ آئی و بندگی و گلاشیش بیت۔ ماں ہر کس و دل و خدا خوف بیت آچہ ہم تراپاں چہ اثر گریٹ و فل یعنی چہ تھی نصیحت و کسے بہ راہ و بکیت و و تی احوال و راست بکنت تو تھی سرائے و خدا و سراج احسان نہ کنت بلکین برے و ہندہ آئی و و تی فائدہ انت و اے فائدہ سرچی و ہما و ہدے ظاہر بیت و ہدے درست بہ اللہ و گورا و اپس جمع بہ بیت۔

فل یعنی مومن کہ اللہ پاک و دل و جم و دانگنت بہ حق و روشنائی و خداوندی و حی و برکت و بے ترس رہ و تران ماں جنت و باغاں و خداوندی و رحمتانی ساہگ سر بیت آیانی برابری و آکافر کت کنت کہ کور دل، ماں و اہگ و دھماں تہا روکیاں سرگردان ہواں ہم و آس آئی و سوچو کیں برانزانی طرف و درگان و روت با ہجر بیت نہ کنت۔ در حقیقت ماں مومن و کافر چو شے ہم زیات فرق و تفاوت ہست انت ہنجو شے ماں یک زندگی سلامتیہ مردے مرتگی لاش و میاچی و انت۔ اصلی و دائمی زندمانی چہ ایمان و روح و حال بیت ابید چو شے انسان و راچہ ہزار مرتکبان بدرمردہ زانگ لوٹیت

الْمَلِكُ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ مِنْ
بَادِشاهی۔ و ہما کسان و شما توار پرچن ات ابید چہ آئی و مالک نہ انت بہ مقدار نا و گدگ
قَطِيرٌ ۱۳ اِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا
سرے پوش و کل اگن شما آیاں توار پرچن ات آشے توار نہ اشکنت و اگن آباشکنت قبولدار نہ ہست شے
لَكُمْ وَيَوْمَ الْقِيَمَةِ يَكْفُرُونَ بَشْرِكُمْ وَلَا يُنَبِّئُكُمْ مِثْلُ
دعایانی۔ و قیامت و روج و منکر بیت بہ شے مشرک کنگ و کل و خبر نہ دنت ترا چو شے
خَبِيرٌ ۱۴ يَا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ إِلَى اللَّهِ وَاللَّهُ هُوَ
خبر دنت خبردار و کل او مردماں! شما محتاج بہ نیک اللہ و۔ واللہ ہما انت
الْغَنَى الْحَمِيدُ ۱۵ اِنْ يَشَاءُ يُدْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ۱۶
غنی کل توصیفانی خداوند انت و کل اگن بلوٹیت بارت شمارا و کاریت نو کیں خلقے۔ و ذانت
ذَلِكَ عَلَى اللَّهِ يَعْزِزُ ۱۷ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۱۸
اے کار بہ خدا و گران و و بد نہ کنت بار بکونک دگر و بار و۔ و اگن
تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ جَاهِلٍ لَا يَخْلُ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰ ۱۹
توار پرچن گران بارک و راہ و تی بار و نیکاپہ مدد دگدا چست کنگ نہ بیت چرائے و ہج چیز اگر چہ بہ بیت سیادوارث
تَنْذِرُ الَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِالْغَيْبِ وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ ۲۰ وَمَنْ
تو ترسینے ہما کسان و کہ آترسنت چہ و تی رب و ابید گندگ و ققام دارنت نماز و، و ہر کس
تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِ ۲۱ وَإِلَى اللَّهِ الْمَصِيرُ ۲۲ وَمَا يَسْتَوِي
کہ پاک بوت گد آ پاک بیت بہ و تی جند و فاندگ و وہ اللہ و نیک انت کلانی و تری و ذانت برابر
الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۲۳ وَلَا الظُّلُمَاتُ وَلَا النُّورُ ۲۴ وَلَا الظُّلُمَاتُ
کور و چمچ و و نہ تہاری و روزنائی و و ساہگ و
لَا الْحُرُورُ ۲۵ وَمَا يَسْتَوِي الْأَحْيَاءُ وَلَا الْأَمْوَاتُ ۲۶ إِنَّ اللَّهَ يُسْمِعُ
نہ لوار و نہ برابر انت زندگ و نہ مردگ و بیشک خدا اشکنا بیت

ول یعنی اللہ پاک اگر بلویت تو مردگان ہم بہ اشکنا ثنیت، چوئیں قدرت دگران نذارت ہے داب بزان ات کہ پیغمبر کلام خیر سرکنگ وچہ بدونیک ہوشیار کنگ انت کتام یک مردہ دلیں کافرے آئی و خبر ماہ اشکنت تو لے خبر چہ آئی و وس دوانت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت، یعنی کل مخلوق برابر نہ انت ہر کس نصیب ایمان بیت آئی و الم ایمان رست۔ تو اگر زیادہیں آرزو کئے تو چے بیت کنت۔ و ایکہ فرما ثنیتی « نہ تہاری نہ روشنائی » یعنی نہ تہار وکی برابر انت روشنائی و نہ روشنائی برابر انت تہار وکی و (اے « لا » و تکرار و فائدہ بوت) پدا فرما ثنیت « تو ماں قبر کبتگینان و اشکنا ثنیت کت نہ کئے » ماں حدیث و اہتک کہ گوں مردگان سلام علیک بکن انت و باز جالکھان مردگان و دیم گور کنگ بوتگ، آئی و حقیقت اے داب و انت کہ مردگ و روح اشکنت و ماں قبر جون کپتگ کہ آنہ اشکنت اے بحث پیسر ماں سورہ نمل و آخر و گوستگ، باید انت کہ اودا چارگ بہ بیت۔ وک تر سینوک دت نبی بہ بیت یا نبی و قائم مقام کہ بہ آئی و راہ و طرف و دعوت بدنت

فل یعنی بازی گناہان و معاف کنت و کمیت طاعت و قدر و کنت و دستور و روع ہرچ ثوابے رگی انت بطور بخشش چرائی و زیاد تر دنت ۔
فل یعنی بندہانی احوال و شرفانت ، خوبیں موقعے و اسے کتاب نازل کت ۔ فل یعنی چہ پیغمبر و پد اسے کتاب و وارث ہما امت و راجہ کت کہ مجموعی حساب

چہ تمام امتاں بہتر و شرفتر انت البت امت و تمام
افرادیکان نہ انت ماں اشاں ہما کس ہم گون انت
کہ صبیح ایمان و باوجود ماں گناہاں گرفتار بنت (اشاں
ظالم لنفسہ بوتنت) و ہما ہن ادارنت کہ توکی راہ
گرفت نہ ماں گناہاں سر و جہنت نہ مزین بزرگ ولی
(اشاں و مقتصد فرمائیت و لیتے ہما کاملیں بندہ
انت کہ آیاں چہ اللہ پاک و فضل و کرم و دیم قدم خبا
نیکیاں حاصل کنگ و کمال و درجہ و سر بونگ و واسطہ
چہ مقتصدین و دیم در کنت و سختیں چیزان ہم مل نہ
کنت و چہ گناہ و ترس و مکروہ تنزیہی بلکیں داں
انچیک کہ چہ مباحاں ہم پھینکنت ۔ اعلی و بالا درجہ و
فضیلت و اشاں حاصل انت چوناںی و ماں در چٹکیں
بندہاں یہ یک حسابے در ستانی شاکت چاکہ درجہ
بدرجہ کل ہشتی انت ، گناہاں ہم اگر مومن انت تو بہر
جاور و کتام نہ کتام و بد و ضرور ماں جنت و داخل بیت
ماں حدیث و فرمان کت کہ مے گناہ گار معاف انت یعنی
آخر کار معافی حاصل بیت و میانجی و واجہاں سلامت
انت و کسے روت گذارچہ در ستاں دیم و بروت ،
اللہ پاک کریم انت ۔ آئی و گوارا بخیلی نیست ۔

و فل طیار و ریشم بہ مسلمانیں مردیاں اودا (ماں
جنت و) ہست ۔ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و فرمان کت
ہرچ مردیں آدمے ریشمی گد پوشیت ماں دنیا و
نپوشیت ماں آخرت و ۔

و یعنی دنیا و محشر و غم دور کت و گناہان بخش
وازدوے قدر دانی طاعتی قبول کت ۔

و حضرت شاہ صاحب نشتر کنت مندر جاہ
چرائی پیش ہیج نیست ات ہر جاگہ کار و دیم دیگی ات ۔
وروزی و فکر و دشمنانی ترس و رنج و درد اودا
رسک و شرط و کل گار بوتنت

و نہ کافران و ماں جہنم و موت کیت کہ چرائی و
تکلیف و ہلاکس بہ بنت و نہ عذاب و تکلیف کدی ہم
کم بیت ۔ اسے قسمیں ناشکرانی سزا مے گوارا ہمیش انت

فَضْلُهُ إِنَّهُ غَفُورٌ شَكُورٌ ۝ وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ مِنَ الْكِتَابِ

و فی مہربانی و ۔ تحقیق ہما انت بخشوک قدرت دان و و چیزیکہ ماوحی کت بہ تنی نیک کتاب

هُوَ الْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ إِنَّ اللَّهَ بِعِبَادِهِ لَخَبِيرٌ ۝

ا برحق انت تصدیق کنوک انت عما چیزیکہ پیش چرائی و انت ۔ بیشک خدا و فی بندیاں خبردار انت

بَصِيرٌ ۝ ثُمَّ أَوْرَثْنَا الْكِتَابَ الَّذِينَ اصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا فَمِنْهُمْ

گندوک انت و ۔ پدما کتاب و وارث کنت ہما کسان کہ آیاں و درجت ماچہ و فی بندیاں پدالہ چرایاں

ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ وَمِنْهُمْ مُقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌ بِالْخَيْرَاتِ

بدکونکنت و فی جانان و ۔ ولہتے چرایاں میاں در رفتار انت ۔ ولہتے چرایاں پیش کپونکنت گون نیکیاں

بِإِذْنِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝ جَدَّتْ عَدْنٌ يَدُّ خُلُوعَهَا

یہ حکم و خدا و ۔ ہمیش انت ستریں شرف و ۔ باغ انت مدایگی کہ داخل بنت ماں آئی و

يُحَلِّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِنْ ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا

سہت و زیور پوش تینگ بنت آیاں آئی و چہ سنگیاں طلا و دمر وارد و ۔ و لباس آیاں اودا

حَرِيرٍ ۝ وَقَالُوا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَذْهَبَ عَنَّا الْحَزْنَ إِنَّ

آبریشم انت و ۔ و گوشت شکر انت خدا و کہ آئی و دور کت چہ مانعہ ۔ بے شک

رَبَّنَا الْغَفُورُ شَكُورٌ ۝ الَّذِي أَحَلَّنَا دَارَ الْبَقَامَةِ مِنْ فَضْلِهِ ۝

مے رب البت بخشوکنت قدرت دان و کہ آئی و سرکنا نینگ مارا جھنکین و اتھی جنگ و چہ و فی فضل و

لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا الْغُوبُ ۝ وَالَّذِينَ كَفَرُوا

نہ رسیت مارا اودا ہیج رنج و نہ رسیت مارا اودا اثر ندی و ۔ ہما کساں کہ کافر بوتنت

لَهُمْ نَارٌ جَحِيمَةٌ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فِيهَا مَوْتٌ وَلَا يَمُوتُونَ فِيهَا ۝

یہ آیاں انت آس دوزخ و ۔ آہانی سراموت و فیصلہ کنگ نہ بیت کہ بہنت و نہ سبک کنگ بیت یہ آیاں

مِنْ عَذَابِهَا كَذَٰلِكَ نُجْزِي كُلَّ كَفُورٍ ۝ وَهُمْ يَصْطَرِّخُونَ

دوزخ و عذاب ، ہیجے ڈول و ماسزا دہیں ہر یک ناشکرے و را و و آفریاد کنت

۱۔ یعنی شمع گورا عقلی یا نقلی دلیل بھی نیست
قصہ تیو کا ہم کرانت کہ اشانی مستر مردماں و تی
کستر بادان و ویشی مردماں گڈی مردماں و شیطاں
اغوار و اے وعدہ کنان و پیدا کنٹ کہ ہٹو لاء
شفعا و ناعند اللہ (اے بت وغیرہ اللہ پاک و
گورا مئے سفارشی انت) و مارا آئی و قرب عطا کنو کن انت
حالانکہ اے یہرک فریب و ردکاری ایت، اشان چوڑے

سفارش کت کنند مرن و چهره ستری مقرب هم اودا نتوانست که به کافران سفارش و عوتی زبان بسرینت .

وہ یعنی اسے ہوائی قدرت و دستِ انت کہ آئینہ مزین ٹوہین گرات ہے چہ وقتی مرکز کینرگ و چہ جاگہ و انگر و آنکر سرگ نیلیت، و اگر بند خبر اے جزاں چہ وقتی جاگہ و نہ ٹگلت تو گد ابخیر چہ خدا و دگہ کی طاقت انت کہ اشان و ماں قابو و بداریت چنانچہ ماں قیامت و و ہدے کہ اللہ تعالیٰ اے تمامین نظام و سرچر کنت تو چچ طاقتے آڑا داشت کت نہ کنت - و یعنی مخلوق و کفر و عصیان و لوط ہمیش انت کہ اے تمام نظام ماں یک دمانے و سرچر کنگ بہ بیت لیکن بہ آئی تحمل و بردباری و برکت و اے نظام پشت کپنگ آئی و ہر بانی مہیت تو تمام دنیا و ایران بیت -

و کہ عرب و مخلوق و و ہدے اشکتگت کہ یھود و غیرہ اید کہ قومان و وقتی بنیانی اے داب و نافرمانی کنگ تو اشان گشتگت کہ کدی مے میانشی یک نبی بیت تو ماچہ آقواں شر تر نبی و اطاعت و ہر اہی و کنیں،

و ہدے اللہ پاک نبی دیم دات کہ آچہ کلیں نییاں ماں عظمت و شان و زیات ترانت تو اشان چہ حق و راہ و گشتہ دور بوتنت - اشانی غرور و تکبر و اشان و چونکائی اجازت بداتیں کہ نبی و دیم وقتی گردن و چہل بختنت - اطاعت و ہر اہی و بدل و اشان بہ دشمنی و سرالانگ بست و قسا قسین سلیں تدبیر و ردکاری و فریب دیگ لگنت مگر یاد کنگ بہ بیت کہ بدیں تدبیر چپکائی بدیں تدبیر کنوکائی چک و کسیت بے توری چنت روج ہداری ماں وقتی دل و وقتی مکر و فریب و سرا و شہود بہ بنت کہ ماتدبیر کنان و اے رنگ و مسلمانان و نقصان دات لیکن انجام کا اشان معلوم بیت کہ حقیقتہ مسترین تاوان کجام کسان و چست کنگ کسیت - بالفرض اگر اے تاوان ماں دنیا و ہم ٹگل ات تو ماں آخرت یقینا اے تاوان و چچان و ت گندنت - وک یعنی اشان بہ سچہ خبر و راہیارت کہ ہر چیکہ گوں گوستگیں گناہ گاراں معاملہ (حساب دادے) بوت گوں ہمیشاں ہم بہ بیت نول اگل اشان چہ وقتی ناشرین کاراں دست نہ کشت تو گوں اشان ہم چو ہایاں حساب داد بیت - اللہ و دستور مجرمانی سزا دیگ و بابت و ہر داب و لبوان و پیداکنت آنہ بدل بوگی انت کہ سزا و بدل و پرچوشین گناہ گاراں انعام و اگر اے بہ بیت و نہ ٹگلگت انت کہ چہ مجرم و سزا ٹگلینان غیر مجرم و سزا دیگ بہ بیت وک یعنی مزین مزین زوراکیں مدعیان چہ اللہ پاک و گرفت و تارار سترگار کت نہ کت مثلاً عاد و ثمود و غیرہ - اے بزرگ چہ چیز انت، شرفہم ات کہ آسمان و زمین و چچ طاقت اللہ پاک و عاجز کت نہ کنت آئی و علم جاگرد کنوک و قدرت آئی و کامل انت گد ما عاذ اللہ عاجز بہ بیت تو چہ کجام بہنات و وک یعنی مردم ہر چ گناہے پردتا کسیت اگر چہیشاں ہر ہر جزئی و سزا گرگ شروع بکنت تو بچ سادہ دار روئے زمین و سزا باقی نہ مانیت نافرمان چہ وقتی نافرمانی و رد اتباہ کنگ بنیت و کاملین فرمان بردار کہ عاڈہ باز کم مردم بنت بہ سبب قلت و چست کنگ بہ بنت چپاکہ عالم و نظام بہ ہنچیں دابے قائم کنگ بوئگ کہ تیو کا حسابی چنت انسانی ادا آباد بوگ خداوندی حکمت و برخلاف انت پداو ہدیکہ انسان آباد مہنت تو گد احوانات بہ کسیگی دارگ بہ بنت آسانی وجود بلکیں تمام عالم و وجود پہ سچہ واجکاریں انسان و قائم انت -

ومن یقنت ۲۲

۶۸۰

فاطرہ

مِنْ أَحَدٍ مِّنْ بَعْدِهِ إِنَّهُ كَانَ جَلِيلًا غَفُورًا ۝۱۱۱

کسے ابید چہ آئی وک ہما انت تحمل و خدا بند نجشوک وک و سوگند

بِاللَّهِ جَهْدًا أَيْمَانُهُمْ لِيَنْ جَاءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَى

بہ خدا بش وارت و وقتی ترندیں سوگند کہ اگن بیت آسانی گور و ترسینوک البت ضرورت شر تر راہ کیوک

مِنْ أَحَدٍ الْأُمَمِ فَلْيَأْجَأْهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا

چہ ہر یک امتے و - گداو ہدیکہ آتم آسانی گور و ترسینوک زیات نکنت آیاں مگر

نُفُورًا ۝۱۱۲ اسْتِكْبَارًا فِي الْأَرْضِ وَمَكْرُ السَّيِّئِ وَلَا يَحِيقُ

بیزاری، بہ سبب و سرکششی ماں زمین وک و زیات نکنت مگر ٹھگی بہ بدیں کار و نہ کسیت و بال

الْمَكْرُ السَّيِّئِ إِلَّا بِأَهْلِهِ فَهَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ الْأَوَّلِينَ

مکر و بدیں کار و مگر آسانی جند و سزا وک گدا نیست انت رہ چاروک مگر رہ بند و پیشی مردانی

فَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ تَبْدِيلًا وَلَنْ تَجِدَ لِسُنَّتِ اللَّهِ

گدا ہجیر تو نگندے بہ رہ بند و اللہ و تبدیلی، و تو ہجیر نہ گندے بہ رہ بند و خدا و

تَحْوِيلًا ۝۱۱۳ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ

ٹگل وک آیت و تواب اش نہ کت آیاں ماں زمین و سزا تا کہ چچان و ت بگندنت کہ چون انجام بوت

الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَكَانُوا أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَمَا كَانَ اللَّهُ

ہما کسان کہ آچہ آیاں پیش انت و ہست انت زیات تر چہ آیاں زورمند - و نہ انت خدا کہ

لِيُعْجِزَهُ مِنْ شَيْءٍ فِي السَّمُوتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ إِنَّهُ كَانَ

عاجز بکنت آڑا یک چیزے ماں آسمان و نہ ماں زمین وک - ہما ہست انت

عَلِيمًا قَدِيرًا ۝۱۱۴ وَلَوْ يُوَأْخِذُ اللَّهُ النَّاسَ بِمَا كَسَبُوا مَا تَرَكَ

زانوگر، قدر تانی داروک وک و اگر گرفتار بکنت خدا مردمان و بہ سزا و آسانی کتگیں کارانی یل نہ کت

عَلَى ظَهْرِهِمْ مِنْ دَابَّةٍ وَلَكِنْ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى

ماں زمین و پشت و سچہ سہندھے وک و لیکن مہلت دنت آیان و بہ مقررین مدتے وک

مازلہ

کنگ بوئگ کہ تیو کا حسابی چنت انسانی ادا آباد بوگ خداوندی حکمت و برخلاف انت پداو ہدیکہ انسان آباد مہنت تو گد احوانات بہ کسیگی دارگ بہ بنت آسانی وجود بلکیں تمام عالم و وجود پہ سچہ واجکاریں انسان و قائم انت -

فل یعنی داں یک مقررین مدتی و گشتیگیں حدیثی اللہ مست داشتگ، کہ ہر یک گناہی و رد اہامان نہ گریٹ و ہرے کہ وعدہ کتگیں وقت کیت تو یاد بدارت کل بندہ بہ آنگاہ و چیرہ انت کتام کسے و یک ذریعہ نیکیں یا بدی عمل چہ آئی و علم و در نہ انت بس ہر یک کسے و بہ و تی احاطہ کنوکیں علم و ر و و راست فیصلہ فرما یکنیت نہ گناہ گار جاہے و تا چہ روات کت کنت و نہ فرمانبردار و حق جنگ بیت - اَللّٰهُمَّ اجْعَلْنَا مِمَّنْ يُّطِيعُكَ وَاغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا اِنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ . تمت سورۃ الفاطر بفضل اللہ و رحمۃ .

فل یعنی قرآن کریم و تی معجزانہ شان، پر حکمتیں تعلیم و بختہ اس مضمونانی حساب زبردست گواہ برے خبر انت کہ آئی و نبی امی و آورتگ یقیناً اللہ پاک و دیم داتگیں و بے شک و شبہ ہر چکیں راہ و سر انت آئی و رند گیری کنوکان چہ ترے نہ بیت کہ آرد و ران و چہ و تی منزل و مقصد و دور بیت -

فل یعنی اے دین و تحکیں راہ یا قرآن حکیم ہما خدایہ نازل کتگیں انت کہ آرد دست ہم ہست انت کہ منکرہ بغیر چہ سزاوہل ندنت و رحم کنوک ہم ہست انت کہ ایمان آروکان و چہ داد و بخشش و مال مال کنت ہمیشکا ماں قرآنی آیتاں ہست آیتاں لطف و شان و ولہتہ غضب و قہر و شان و ظاہر کنوک انت -

فل یعنی مزین گرائیں کارے تہی حوالہ کنگ بوجگ کہ آ قوم (عرب) و تہیں واجہ قرآن و معرفت و ہر شیار و آگاہ یکنیت کہ آئی گورہ چہ صدہا سالان کس ٹوہینو کے دیم نہ داتگ انت آجاہل و غافلین قوم کہ آذ خدایہ بار و زانت و نہ آخرت و نہ چہ ماضی و عبرت حامل کنوکنت و نہ مستقبل و فکر و داریت نہ و تی مجبور و سرانظر داریت و نہ انجام و بار و فکر جنوکنت، نہ نیک و بد و مباحی فرق و تفاوت و زانت و نہ شرو کنگ و برداشور داریت آیتاں اینکر دراج کشیں جہالت و غفلت و تہار وکیاں درکنان رُشد و ہدایت و تحکیں راہ و سر آرگ و اوشتا رینگ ارزانیں کارے نہ انت، بلاشبہ شاگول سرجمیں قوت و طاقت و آیتاں چہ ترستاکیں انجاماں و بیناکیں مستقبل خوف دیان و فلح و سوب مندی و بالائیں درجاتاں سرکنگ و رداجہد و کوششت کن آت تاکہ اے قوم چہ و تی اعلائیں کامیابی و یہ کلیں جہان کامیابی و دروازگ و بچ بکنت لیکن باز کس تراہا ڈولیں دوچار کینت کہ آیتاں بچ رنگ و نصیحت و سرادگوش گور کنت پیشکا آیتاں سرانشیطان پورہ پورہ و تی قبضہ محکم کنگ کہ آشتانی ناہودگیں و ناشرین کاران و دولدار کنت و اشنانی دیما ایرکنت و پیشی و رندی احوال و توری ہر قدر رسل بہ بنت آیتانی دیما خوبصورت کنت و پیش داریت، نتیجہ چوش بیت کہ مردماں چہ آکوکیں زندگی و بھک منکر لوہان و و تی فانی و اسگاں و تی قبلہ مقصود قرار دینت آساعت و یک نیمکے شیطان و قول لاَعُوْذُ بِكُمْ اَجْمَعِيْنَ اِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمْ الْمُخْلِصِيْنَ (ابید چہ مخلصین مردماں من درستاں بدر راہ کناں) راست بیت و دومی نیماحق تعالیٰ و قول لاَمَلِكُ جَهَنَّمَ مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ مِنْهُمْ اَجْمَعِيْنَ (چہ ترا و چہ تہی رند گیری کنوکان دوزخ و پُر کناں) ثابت بیت - باقی ماں خلدون کا علم و چہ ازل و ثابت انت کہ فلاں قوم و فلاں فلاں مردم

ومن یقنت ۲۲

۶۸۱

۳۶

۵

۱۴

فَاِذَا جَاءَ اَجَلُهُمْ فَلَنْ اِلٰهَ كَانَ بِعِبَادِهِ بَصِيْرًا ۝۱۵

گدا و ہدیہ کیت ہما وقت و مدت گدا بیشک خدا ہست انت و تی بندیاں کنوک و

لَا يَسْخَرُ مِنْكُمْ فِىْ سَبْتِكُمْ يَوْمِ فَتٰكِكُمْ ۝۱۶

سورہ یونس ماں مکہ و نازل بوت و آئی و ہشتاد و سہ آیت و پنج رکوع انت -

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

شروع کناں گول نام و اللہ ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبردیں رحم کنوکے

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اَتْلُوْا الْقُرْاٰنَ الْحَكِيْمَ ۝۱۷ اِنَّكَ لَمِنَ الْمُرْسَلِيْنَ ۝۱۸

سوگند بہ قرآن انت حکمت داروکیں - بیشک توئے چہ پیغامبریں -

صٰرِطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ۝۱۹ تَنْزِيْلَ الْعَزِيْزِ الرَّحِيْمِ ۝۲۰ لَتَنْذِرُ قَوْمًا

تحکیں راہ و سر اے ایہ گیت لگین انت زبردست رحم کنوک و فل تاکہ تو ہر سینے یک قوم و

مَّا اُنْذِرَ اٰبَاؤُهُمْ فَهُمْ غٰفِلُوْنَ ۝۲۱ لَقَدْ حَقَّ الْقَوْلُ عَلٰی

کہ ترسینگ نہ بوکنت آیتانی بت و ہر کال گدا آیتاں سریدہ انت تحقیق ثابت بوت یہ آیتاں وعدہ عذاب

اَكْثَرِهِمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝۲۲ اِنَّا جَعَلْنَا فِىْ اَعْنَاقِهِمْ اَغْلٰلًا

بازینانی سرا - گدا آیتاں ایمان نیارنت و بیشک ماں دوروات ماں آیتانی گردناں طوق

فِى الْاَذْقَانِ فَهُمْ مُّقْمَحُوْنَ ۝۲۳ وَجَعَلْنَا مِنْ بَيْنِ

گدا آیتاں داں زلوکان، گدا آیتاں سربر زکونکنت و آڈکت ماں دیم

اَيْدِيْهِمْ سَدًّا ۝۲۴ وَمِنْ خَلْفِهِمْ سَدًّا ۝۲۵ اِفَا غَشِيْنَاهُمْ فَهُمْ لَا يُجِیْرُوْنَ ۝۲۶

آیتانی دیوالے و پشت آیتانی دیوالے پدما چہ بڑا آیتاں و چہ روات گدا آیتاں بچ نہ گندت و

وَسَوَّآءٌ عَلَيْهِمْ ءَاذُنُ رَجُلٍ ۝۲۷ اَمْ لَمْ تُنْذِرْهُمْ لَا يُؤْمِنُوْنَ ۝۲۸ اِنَّمَا

وہر ابرانت یہ آیتانی سرا کہ تو ہر سینے آیتاں و یا ترسینگ آیتاں ایمان نیارنت و تو و

تَنْذِرُ مَنْ اتَّبَعَ الذِّكْرَ وَخَشِيَ الرَّحْمٰنَ الْغٰیْبَ فَبِشْرَةٍ

ترسینگ ہما کس و کہ رند گیری بکنت نصیحت و ہر سیت چہ رحمان و بے گندگ گدا اثر و بدہ آیتا

منزل ۵

چہ و تی بدر اہی و لا پراہی و ماں شیطان و دام و گرفتار لوہان خلدون عذاب و سختی و ارگرت چہ اے ہمیں مردماں و راہ راست و سر آگ و چہ طور وقوع کنگ بیت پس شمار اور بابت و انداز و اصلاح و اگر کتام ڈولیں دل پر دوش و واقعات دیما بیانت تو ماں دل و ملور و غمناک مہو، شام و تی فرض و سر انجام بدے ات و انجام و بہ خدایہ سپاریم - ہرزی تقریر و پورہ لوگ و رد اے آیتاں بہ و تی نگاہ و چہ دارگ بہ بنت (۱) وَمَنْ يَعْشُ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمٰنِ نُفَيِّضْ لَهُ شَيْطٰنًا فَهُوَ لَهُ قَرِيْنٌ ۝۲۹ وَاَنْهُمْ لَيَبْغُوْنَ سَبِيْلَ السَّبِيْلِ وَيَحْسَبُوْنَ اِنَّهُمْ مُّقْتَدُوْنَ ۝۳۰ (زخون رکوع ۴) معلوم بوت کہ شیطان بندر و کسے و سر اسلٹ کنگ نہ بیت بلکہ کور لوہان و چہ بیت و نصیحت و دیما ترینگ و اثر چوش بیت کہ آخر کار شیطان انسان و سر اسلٹ بیت چوش کہ اگر کسے چہ دست و پادان داں دراجیں مدتی و کار مگریت تو اعضوبے کار کنگ بیت - قال تعالیٰ : فَلَمَّا نَزَعُوْا اَدْعٰى اللّٰهُ فُلُوْهُمْ (الصف رکوع ۱) وَتَقَلَّبَ اَقْدَبُهُمْ

وَابْصَارَهُمْ كَمَا لَمْ يُؤْمِنُوا بِهِ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرَهُمْ فِي طُغْيَانِهِمْ يَعْمَهُونَ (الانعام رکوع ۱۳)

(ب) وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَاءَ فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ (الحمد السجدة رکوع ۳)
 تسلط رند شیطان اے کار کنت آئی نتیجہ «حق علیہم القول» انت (ج) وَالَّذِي قَالَ لُؤْلُقُ لَدَيْهِ أَفْ لَكُمْ مَا أُعِدَّتْ لِي أَنْ
 أَخْرَجَ رَقْدًا خَلَّتِ الْقُرُونُ مِنْ قَبْلِي وَهُمْ مَا يَسْتَعِينُونَ اللَّهُ وَيْلَكَ أَمِنْ إِيَّائِي وَعَدَّ اللَّهُ حَقَّ قَوْلِهِ مَا هَذَا إِلَّا أُسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ
 أُولَئِكَ حَقَّ عَلَيْهِمُ الْقَوْلُ فِي أُمَمٍ (الاحقاف رکوع ۲) ہمارے دماغ و سر اصادق بیت کا چہ موت بعد کہ زندگی و یقین نہارت۔ آہدی
 بدی فہمیت بلکہیں چہ اغوائے شیطانی و قی بدیان نیکی و گمراہی و ہدایت فہمیت اشان ہر ڈولیں جوانیں دلائل پیش بلکہیں واضح نشان پیش بدار
 کلان و دروغ کنت و ناہودگیں دلیل بازی کنت بظاہر اشان ہادیانی و پیغمبرانی طرف و گشتان جہل کنت مگر کی طرف و پوہ بوگ و جہد و نہ کنت
 تیوگ و ہوا و ہوس و قی معبود و خدا سازنت نہ عقل و کار بندنت و نہ چنان و۔ اشان چہ ہاک ان انت کہ اشان اعراض و بغض و نتیجہ آخر کار خداوند کریم
 برایشانی دلائل سر امر جنت کہ نون ما آیاں خیر و داخل بوگ و گنجائش باقی پشت نہ کسیت چو شک کہے و قی سرار و شنی و تہا میں دروازگان بند کنت تو اللہ تعالیٰ
 ہم آشیماں تہا روکی و ویل کنت یا یک مریضے پہ درمان ورگ و یرد اسوگند و ارت بلے گوی حکیم و دشمنی داریت و ہمک ڈولیں بد پرہیزی کنت تو اللہ تعالیٰ
 آئی و مرض و مہلک جوڑ کنت و نا اُمیتی و جہلیں چات و دوری دنت۔ فرمان کنت «تِلْكَ الْقُرَى نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ
 بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الْكَافِرِينَ (اعراف رکوع ۶) ثُمَّ بَعَثْنَا
 مِنْ بَعْدِهِ مُوسَىٰ إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَقَاءَهُمْ فَجَاءَهُمْ وَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَمَا كَانُوا لِيُؤْمِنُوا بِمَا كَذَّبُوا بِهِ مِنْ قَبْلُ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ
 الْمُتَعَذِّبِينَ (يونس رکوع ۸) وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِي هَذَا الْقُرْآنِ مِنْ كُلِّ مَثَلٍ وَلَئِنْ جِئْتَهُمْ بِآيَةٍ لَيَقُولُنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ أَنْتُمْ إِلَّا
 الْمُبْطِلُونَ كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَعَدَّ اللَّهُ حَقَّ (روم رکوع ۶)
 كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَى كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ۝ (مومن رکوع ۴) وَمِنْهُمْ مَنْ يَسْمَعُ الْكَلِمَ إِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوا لِلَّذِينَ
 أُوتُوا الْعِلْمَ مَاذَا قَالَ أَنْفًا أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ (محمد رکوع ۶) بَلْ طَبَعَ اللَّهُ عَلَيْهَا بِكُفْرِهِمْ فَلَا
 يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا (نساء رکوع ۲۲) كَذَلِكَ رَأَىٰ عَلَى قُلُوبِهِمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ (مطففين رکوع ۶) أَفَرَأَيْتَ مَنْ اخْتَذَ
 إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَفَّٰهُ عَلَىٰ بَصَرِهِ عَنَّا فَوَ كَفَرَ بِهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ (الحاشية ۶)
 وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِنَ الْجِنَّةِ وَالنَّاسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لَا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لَا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ أُذُنٌ لَا يَسْمَعُونَ بِهَا
 أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ (اعراف رکوع ۲۲) يُخْرِفُونَ الْكَلِمَ مِنْ بَعْدِ مَوَاضِعِهِ يَقُولُونَ إِنْ
 أُوتِيتُمْ هَذَا فَخُذُوهُ وَإِنْ لَمْ تُؤْتَوْهُ فَاحْذَرُوا وَمَنْ يُرِدِ اللَّهُ فِتْنَتَهُ فَلَنْ تَمْلِكَ لَهُ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا أُولَئِكَ الَّذِينَ
 لَمْ يُرِدِ اللَّهُ أَنْ يَهْدِيَهُمْ فَبَدَّلَ قُلُوبَهُمْ (المائدة رکوع ۶)

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

و اے ہمارے دماغی حق و انت کہ آیانی ذکر ماں گوستگیں فائدہ و بیان بوت۔ اے رسم و رواج، حُب جاہ و مال و پت و پیر کا فی تقلید و طوق انت کہ
 اشانی گٹ گوں ترندی و پر نچتگت و مزین شانی و تکبر و سبب آیانی سر جہل نہ جگتنت و نبی و دشمنی و آیانی و ہدایت و قبول کنگ و میا جی
 دیوار میگ کر تگت۔ ماں جاہلانہ رسم و رواج و دلی و اہلگ و ہوا و سلیں خیالانی تہا روکیاں اشان اے داب و گر قار انت کہ پشت و دیم و بد
 و نیک اشان حج نظر نہ کپتگت نہ اشانی نظریہ ماضی و سرآت و نہ مستقبل و سرا۔ باقی اے افعال و نسبت پیشکا حق تعالیٰ طرف و کنگ بوتگ کہ خیر
 و شر و خالق آوت انت و اسبابانی سر امستیانی ترتیب چہ ہائی و مشیت و بیت۔ اما رازی فرمائینیت کہ چہ آیت و ماں آفاقی دلیلاں غور و فکر
 کنگ و نفی بوت چو شکماں «فَهُمْ مُقْتَمِحُونَ» و دلائل انفسیہ و طرف و التفات نہ کنگ و رد اشارہ ات چیا کہ وقتیکہ سرگ برزد درنگ
 بہ بیت و جگت مکنت تو قی بدن دیست کت نہ کن ات۔ وک یعنی پرایاں برابر انت لیکن تھی حق و برابر نہ انت بلکہیں چو شین مزین دشمن و سرکش
 قوم و نصیحت کنگ و اصلاح و شوہار و بوگ مزین درجات و حصول و سبب انت و برے اے خوبیں ہیل و عادت و گرائی ہدایت و سبب جوڑ
 بیت۔ ہے ڈولیں سورہ بقرہ و شروعات و گوستگت۔

[illegible]

منزلہ

کہ تکذیب و عداوت و انجام چون بیت ۱۱ شاید پیغمبرانی تکذیب و رد او ہم چہ کفر و شامت و ملک قحط (ڈکال) کپتنگ یا پیغمبرانی سریدی و بعد و تانا و تاختلاف کنگت، لہتین و قبول کت و لہتین قبول نہ کت۔ ہمیشی و را "نامبارک"، گوشتش۔ یعنی چہ شے پادانی قدم و ناتپاتی و بلاہ مئے سراکپت اے کل شے شومی انت (العیاذ باللہ) و اگر نہ ساری و ماجوانیں و تاملداریں زندے گوں آرام و دلجی و گوازیں گاتیں بس شما چہ وتی و عظم نصیحت مارا پہل بکن ات۔ و اگر نہ چرے کارا دست نہ کش ات تو ماسک ترندیں تکلیف و عذاب شمارا دیں و شمارا سنگار (ڈوک چین) کنیں۔

۱۲ یعنی چہ شے کفر و تکذیب و سبب عذاب اہت، اگر حق و صداقت درستاں ہور بوان و قبول بکتیں نہ چوشیں مذہبیں اختلاف و سرکشنگ و نہ چوماں آفتاں گرفتار بوت ات۔ بس نامبارکی و نحوست و از باب و ت شے تو کا موجودات گڈا آہمٹ کریں خبرے و سراکہ شمارا چیز کے خوب نصیحت کت و پاد تراپ دات و نیک و بد و نیمگا شمارا رہنمائی کت شما چپکا وتی شومی و مئے سراچکل دیگ لوٹت و مارا قتل و ہم تراپ ہم دیگ لوٹت۔ حقیقت چوش انت کہ شما چہ عقل و مردم گری حد و درک پستگت نہ چہ عقل و کارگرات و نہ انسانی گپ شے وجود و جاگہ کنت۔

۱۳ بیان کنوک گوشتنت کہ اے نیکیں مرد و نام حبیب ات، میتگ و یک کرتے و ماں عبادت و گلائیش ات و چہ حلالیں کسب و نانی و ارتگت۔ فطری صلاحیت و مرد پرہیزگار نہ ہشت ہے قہہ و ہشکنگار نہ قاصدانہ دزکسی و مکڈبان و سر و سوج کنگ و نیت و درکپت و وتاری بہ ہمایا فی گور و سرکنت کہ مبادا اے بے بختاں اے نیکیں مردان و ڈوک چین بکنتت یادگہ تاوانے بدینت۔ چریشی و معلوم بیت کہ قاصدانہ آوارتاں دور دور و تالان بوتگت۔

۱۴ یعنی پاکیں پروردگار و دیم داتگین انت، آئی و پیغام اشش گون انت۔ ہرچ نصیحت کنتت بہ آئی سداوت ہم عمل کنوکنت۔ اشانی اخلاق و اعمال و عادات و کار پدکل شتر انت۔ بے لالچ و خیر خواہی کنتت، چہ شما ہج مزدے طلب نہ کنتت گڈا چوشیں بے طمعیں بزرگانی زندگی پرچا کنگ مبیت و اللہ پاک چہ اشانی ذریعہ ہرچ پیغامے راہی بکتت آپر چا قبول کنگ مبیت!

فل اے خبر دتی سرے ایر کنان و ایدگ مردمان و اشکنا نیت یعنی آخر شمارا چون انت کہ ہا ذات و کہ شمارا پیداکت آئی و شتابندی و نہ کن انت .
فل یعنی چوش گمان مدار انت کہ پیداکن شتاری وین کنگ نوں پہ آئی و ہج مطلب ندرات ، درستان چہ مرک بعد ہائی و دربارہ حاضر ہوگی انت ہماست و
فکر کن انت فل یعنی چینگ صافیں گراہی انت کہ آمہربان وقادریں پروردگار و ول کنان سچیں چیزانی پرستش کنگ بہ بیت کہ آچہ خدا و دیم داتگیں عذاب
رستگار کت مکنت نہ سفارش کنان آزاد کنگ توانست . فل یعنی ماں مچی و بے ترس و خطر اعلان کنان کہ من بہ خدائے واحد و سرا ایمان آورد ایشہ باینت کہ ہر کس
بہ شکنت شاید مرسلین و پیشکا گوشاں جت کہ باندا خدا و دربارہ گواہی بدینت و قوم و راج پیشکا اشکنا نیت کہ بلیکس چیزے اثر زوران ایمان بیارنت یا کم از
کم دنیا یک مومن و ایمانی قوت و گون چماں گندان و
چیزے دلگوش گور بکنت .

و فل یعنی فوراً بہشت و راہداری دست کیت ، دیم
نقل کننت کہ قوم و گون مزن بے دردی آتیا شہید
کت اینگو شہادت واقع بوت چانگو حکم رس انت کہ
فوراً ماں بہشت و داخل ہو سچوش کہ بہ شہیدانی
ارواحانی نسبت و ماں حدیثاں ثابت انت کہ آیاں چہ
محشر و پیش ماں جنت و داخل نیت .
فل قوم و گون آئی دشمنی کت کہ گشتش آتیا ماں
بہشت و سر بوان و ہم قوم و دوزاھی و خیال
دل و جاہ جت کہ اگر اشاں منی احوال و ہرچ انعام و
اکرامے کہ حق تعالیٰ بہ من کنگ آثر از انت تو کل ایما
بیارنت و یعنی چرائی و بعد آئی و قوم کفر و ظلم و
مرسلین و تکذیب و پاداش و ہلاک کنگ بوت
ویرے ہلاک کنگ و زیادہیں بست و بندے کنگ
نہ بوت کہ چہ آسمان و فرشتگانیک شکرے دیم
دیگ بہوتیں و نہ حق تعالیٰ و اے دستور انت کہ چہ
قومانی ہلاکت و مزن مزین لست کرائ و دیم بدت
(حونا ئی و کتام خاصیں موقعے و بہ خاص مصلحتے و سبب
فرشتگانیک شکر دیم بدت تو اذ کہ خبرایت) اودا تو
مزن مزین دعوی داران و سر دنگ و واسطہ یک
ہلکے بس انت . چنانچہ اے قوم و احوال ہم ہنجوش
بوت کہ فرشتگانیک چہا لے کش انت آکلانی کل
ہما دمان و مرت و شنت .

فل یعنی گندنت و اشکنت کہ ماں دنیا و چنگر
اقوام پیسر اگوں پیغمبرانی کلاک گرگ و برباد بوتگنت
کہ آیانی نام و نشان ہم پشت نہ کیتگ چرایاں کسے
واتر بوان و پدا ہم نیاہت ، ماں عذاب و جبر و کل
در شک بوتنت کہ بریشی و ہم اشان و عبرت
نہ بیت و ہدے یک نوکیں رسولے کیت پدا ہما
مسخرہ و کلاک گرگ و شرف کنت کہ آپیشی کافرانی
عادت ات . چنانچہ مروچی گون خاتم الانبیاء صلی اللہ
علیہ وسلم ہمراہی و مکہ و کافرانی ہجے معاملہ انت .
فل یعنی آو دنیا و عذاب ات ، آخرت و عذاب
چریشی و جد انت . چوش گمان کن انت کہ ہلاکت
بعد آنکو و اتری نہ بیت تو بس قصہ چہ ہما گیت

انتا چوش نہ انت بلکیں درستان یک روچے خداوند کریم و دربارہ حاضر ہوگی انت کہ اودا ابیدہ چہ استثناء کل گنہگار بوان و کانت .

یس ۳۶

۶۸۵

ومالی ۲۲

وَمَا لِيَ لَا أَعْبُدُ الَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿۱۷﴾ وَأَتَّخِذُ

وچی انت مناک عبادت و نہ کنان ہا ذات و نہ مارا پیداکتگی و و بہائی طرف شاگردینگ بیت آیا من بکران

مِنْ دُونِهِ إِلَهًا إِنْ يُرِدْنِ الرَّحْمَنُ بِضُرٍّ لَا تُغْنِ عَنِّي شَفَاعَةُ الْمُ

ابیدہ چہ آتیا معبودان و اگن من بلو بیت رحمن تاوانے تو کار نہنت منار آیا منی سفارش

شَيْعًا وَلَا يُنْقِذُونِ ﴿۱۸﴾ إِنْ أَذًا لَّغِي ضَلُّ مُبِينٍ ﴿۱۹﴾ إِنْ أَمِنْتُ

بج و نہ رستگار کنت منار . بے شک من آوہد و باں مارا گراہی سر ظاہر رس فل من ایمان آرت

بِرَبِّكُمْ فَاسْمِعُونِ ﴿۲۰﴾ قِيلَ ادْخُلِ الْجَنَّةَ قَالَ يَلَيْتُ قَوْمِي يَعْلَمُونَ

بہ شے رب و گدا باشکن انت منیگ و حکم بوت بردماں بہشت و دگوشی اے درجہ مانی قوم بزانت

بِمَا غَفَرْتُ لِي رَبِّي وَجَعَلَنِي مِنَ الْمُكْرَمِينَ ﴿۲۱﴾ وَمَا أُنْزِلْنَا عَلَىٰ

کہ بہ چہا چہ بخششت منار مانی رب و و گتی منار چہ عزت داراں و و مادیم نذات آئی و

قَوْمِهِ مِنْ بَعْدِهِ مِنْ جُنْدٍ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا كُنَّا مُنْزِلِينَ ﴿۲۲﴾ إِنْ

قوم و سرچہ آئی رد کجام فوجے چہ آسمان و و ما فوج ایر گجوک نہیں . بس

كَانَتْ إِلَّا صِيحَةً وَاحِدَةً فَاذْهَبْ خِدُونَ ﴿۲۳﴾ يُحْسِرَةٌ عَلَى الْعِبَادِ مَا

ہمیش ات ایک چہا لے انا گتی پدا آدرست بوتنت و اے افسوس بہ بندیاں سرانہ بیت

يَأْتِيهِمْ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿۲۴﴾ أَلَمْ يَرَوْا كَمْ

آیاں گورا یک پیغمبرے مگر آیاں بہ آئی و مسخرہ کنت . آیہ گندنت کہ چنگر

أَهْلَكْنَا قَبْلَهُمْ مِنَ الْقُرُونِ أَنَّهُمْ إِلَيْهِمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿۲۵﴾ وَإِنْ

ماہلاک کنگ چہ آیاں پیش جماعتان و بے شک آیاں بہ آئی نیک و نیانیت و ونیست

كُلُّ لَنَا جَمِيعٌ لَدُنَّا مُحْضَرُونَ ﴿۲۶﴾ وَآيَةٌ لَهُمُ الْأَرْضُ الْمَيْتَةُ

کسے چہ آیاں مگر مئے گور و حاضر کنگ بت و و نشانی انت بہ آیاں زمین مرگیں ،

أَحْيَيْنَاهَا وَآخَرْنَاهَا مِنهَا حَبَافِنَهُ يُكَلِّفُونَ ﴿۲۷﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا

کہ آئی و ما زندگ کنگ و درکت ماچہ آئی و دانگ گداچہ آدنگ آورد . و پیداماں زمین و

منزل ۵

ول یعنی شاید شب بہ بیت کہ مرگ بعد پدا چون کائی زندہ ہوان ء حاضر کنگ بنت ایشر اچوش سر بد کنا نیت کہ زمین خشک و مرده کتنگ بد اخدا زندہ کنت کہ یکدم سر سبز بیت چونیں باغ و بہار ، عک و میوہ چراتی پیدا بیت کہ آیان ء کار مرز کن ات ہے حساب ء خیال کن ات کہ ماں مرتگیں بدن حیات ء روح مان گیجک بیت ۔ بہر جا ور مرتگیں زمین پر آیان یک نشانی ات کہ ماں آئی فکرجنگ ء چہ بعث بعد الموت و حق تعالیٰ ء وحدانیت و عظمت و آئی ء انعام و احسان ء مسکلمان بخوبی فہمگ بنت ۔

تنبیہ : ماں برزی آیتاں ترہیب (ترسینگ) پر پہلو نمایان ات کہ چہ خدائی عذاب ترسان بدایت ء راہ ء اختیار بکننت ، ماں اے آیتاں ترغیب ء صورت اختیار فرمائینگ ۔ یعنی اللہ تعالیٰ ء نعمتان ء جاہ یاران ء شکر گزار ء طرف ء دلگوش گور بکننت و ایشر اچوش معلوم بہ بنت کہ ہا خدائے مرتگیں زمین ء زندگی دات کنت ۔ آایاتی حیثیت ء یک مرتگیں قوم ء زندہ بکننت اے چون مشکل انت ۔

ول یعنی اے عمرہ و میوہ چہ خدائی قدرت ء پیدا بنت ، آایانی دست ء اے طاقت نیست کہ یک انگور یا خرماء دانگے پیدا بکننت ہرچ محنت و دسیاہی بے باغ جنگ و ماں آئی ء پرورش ء ردانورگ بیت آیتاں حاصلات دیگ تیوگا اللہ ء قبضہ قدرت ء انت و گوں فکرج چارگ تو سرظاہر ہرچ کارے چہ آایانی دست سرزد بیت آہم در حقیقت ء حق تعالیٰ ء عطا کنگیں قدرت و طاقت و چہ ہائی مرضی و ارادہ ء بیت ہمشکا بہ ہمک بابت ء انسان ء سرا آئی ء شکر گزاری و احسان شناسی واجب بوت ۔ اکثر ترجمہ کنوکیں اچہاں و ما عملتہ ایدہم ء " ما " ء رانافیہ ء معنی زرنگ پنجوش کہ متاخرینانی داب انت لیکن چہ سلف ء عموما " ما " ء موصولہ لوگ منقول انت و آئی ء تائید چہ ابن مسعود ء قرأت و ما عملتہ ایدہم ء بیت ۔ ول یعنی ماں نباتات ء ماں انساناں و ماں ایدہم مخلوقاں کہ اشاں آایانی سرجمی علم ہم نہ انت اللہ تعالیٰ جوڑی (جفت) جوڑ کتنگت توری تقابل ء حساب ء چوشکہ زال و مرد ، نرومادہ ، ترپش ووش ، سیاہ اسپیت روح شب ، تہاروکی ، روشنائی یا چہ تماشل ء حساب چوشکہ یک رنگ و مزہ ء عمرہ کیس شکل و صورت ء دو جانور ۔ ماں مخلوقات ء ہج چوشیں مخلوقے نیست کہ آئی ء مماشل یا مقابل بیت اے فقط خدا ء ذات انت کہ آئی ء نہ مماشل ہست و نہ مقابل پر چیکہ مائلت یا مقابلہ ماں ہا چیزاں بوت کنت کہ ماں کتام یک درجہ بے ء فی الجملہ اشتراک دارنت خالق و مخلوق ء ماں ہج حقیقتہ ء اشتراک نیست ۔ ول سلخ ء معنی انت جانور ء پوست ء جنگ بزاں آئی ء پوست ء کتنگ ء ماں عربی ء سلخ گوشتنت کہ چراتی ء کتنگ ء جانور ء گوشت ظاہر بیت ہے داب ء بزاں ات شب ء تہاروکی سرا روح ء جادرو پوستنگ و ہدے اے نور ء جادو برزادور کنگ بیت ، مخلوق ماں تہاروکی ء کنت ، چراتی ء بعد روح گوں و فی مقررین رفتار ء بستگیں قہ آیان عالم ء روشنا کنت شب و روح ء اے ادلی بدلی

وما لی ۲۳

۶۸۶

س ۳۶

جَنَّتْ مِّنْ مَّخِيلٍ ۖ وَاعْنَابٍ ۖ وَفَجْرَنًا مِّنْ الْعُيُونِ ۖ لِيَأْكُلُوا مِن ثَمَرِهِ ۚ وَمَا عَمِلَتْهُ أَيْدِيهِمْ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۚ

باغ چہ مخپاں و انگور اں و روان کت ماں آیان چمگان ء تانگہ بورت چہ ثمرہ و ما عملتہ ایدہم افلا یشکرون سُبْحٰنَ الَّذِیْ خَلَقَ

آئی ء نیبگاں ول و اڈ نہ کنگ میوہ ء آایانی دستاں آیا کڈ اشکر دگرت ول پاک انت ہا ذات کائی ء اڈ کت

الْأَنْرَ وَاجِرَ كُلِّهَا مِمَّا تُنْبِتُ الْأَرْضُ وَمِنَ أَنْفُسِهِمْ وَمِمَّا لَا يَعْلَمُونَ ۚ

درستیں چیزانی جفت چہ ہا قسم ء کہ رودینیت زمین و چہ آایانی جسد اں و چہ ہا چیزاں

لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَآيَةٌ لَهُمُ اللَّيْلُ نَسْلُبُ مِنَ النَّارِ فَادَّاهُمُ مُّظْلِمُونَ ۚ

کہ آیان نش زاننت ول ویک نشانی انت پر آیان شب کشیں ماچہ آئی ہرچ ء کڈ انانگت انت ماں تہاروکی

وَالشَّمْسُ تَجْرِي لِمُسْتَقَرٍّ ۚ لَّهَا ذِكْرُ الْقَدِيرِ ۚ الْعَزِيزُ الْعَلِيمُ ۚ وَالْقَمَرَ

درجہ ربادگ بیت ہے و فی مقررین کتنگ ء ول ایشنت اندازہ خدا ء زبردست زانوکیں ول و ماہ ء

قَدْ رَزَقْنَاهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ عَادَ كَالْعُرْجُونِ الْقَدِيمِ ۚ لَا الشَّمْسُ

ما اندازہ کتنگ پر آئی ء منزل تا آنکہ پدا و تر بکننت مثل کانزنگ ء کہنیں ول نہ روح ء

يَنْبَغِي لَهَا أَنْ تُدْرِكَ الْقَمَرَ وَلَا اللَّيْلُ سَابِقُ النَّهَارِ وَكُلٌّ فِي

باید انت پر آئی ء کہ بگرت ماہ ء ول و نہ شب پیش دستی کنوکت چہ روح ء ۔ و ہر یکے ماں

فَلَكَ يُسَبِّحُونَ ۚ وَآيَةٌ لَهُمُ أَنْ أَعْلَمُوا أَنَّ نَارَ الْمَاجِدِ فِي الْفَلَكَ الشُّعُونَ ۚ

و فی جگر ء گردش کنت ول ویک نشانی پر آیان کہ جیت کنگ آایانی نسل ء ماں بوجیگاں پر کتگیں ،

وَخَلَقْنَا لَهُمْ مِّنْ مِّثْلِهِ مَا يَرْكَبُونَ ۚ وَإِنْ نَشَأْ نُغْرِقْهُمْ فَلَا صَرِيحَ

و پیدا کت ماہ آیان ہمیشی ہمیں چیزے کہ سوارش بنت ول و اگن بالوئیں باغرق بکنیں آیان ء کڈ لایچ فریاد رسوگ

لَهُمْ وَلَا هُمْ يَنْقُذُونَ ۚ إِلَّا رَحْمَةً مِنَّا وَمَتَاعًا إِلَىٰ حِينٍ ۚ

نہ بیت پر آیان ول آیان رستگار کنگ بنت ۔ لیکن رحمت کت ماچہ و فی نیگ و پر آایانی کارانی دربرگ تاکہ وقفہ

إِذَا قِيلَ لَهُمُ اتَّقُوا مَا بَيْنَ أَيْدِيكُمْ وَمَا خَلْفَكُمْ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۚ

و ہدیکہ گوشگ بہ بنت کہ ترست چہ ہائی ء کتشمہ دیا آلو کنت و چہ ہائی کہ شاپشت یلد ایتک شاید بہ شمار جم کنگ بیت ۔

منزل ۵

بردا قیاس بکن ات چوش بھم ات کہ ہے داب ء اللہ تعالیٰ عالم ء رافنا کنان دوبارہ زندہ کت کنت و بے شک ہا کیس خدا سجدہ ء قابل انت کہ ماں ہائی ء دست اے عظیم الشانیں تبدیلیانی واگ انت کہ چرے رھبند ء مارا مختلف قسم ء فوائد حاصل بنت و ہم ہا قدرت داروکیں ذات شب ء راہ پر روح بدل کنت ہے مشکل انت کہ پیغمبری روح ء برکت ء چہ دنیا ء جہالت ء تہار و گیان ء کار و گسار بکننت لیکن شب و روح و ماہ و روح ء طلوع و غروب ڈول ء ہمک کار و فی و ہدہ انجام گرت ۔ ول روح ء رفتار و راہ مقررنت بہ ہائی ء سرا رواننت یک ایچ یا دقیقہ بے ایگو آنگو ۔ بیت نہ کنت ۔ یہ ہرچ کارے ء مقرر کنگ بوگ ہر وقت بہ ہائی ء مغلایش انت ساعتے قرار نہ گرت ، شب روح ء گردش و تمام سال ء چکر ء رد آیتاں ہر جا کتہ رگی انت اودا و تار سینیت پدا چہ اودا چہ خدا ء اذن ء نوکیں دورہ ء شروع کنت ، داں قیامت ء نزیکی ء ہے داب ء گردش کنان بیت تا آنکہ یک وقت کیت کہ آیتاں

حکم دیگ بیت کہ چہ ہمودا غروب بوتگئے چہ ہمودا چیتکائی وائر بکن ۔ اے ہا وقت انت کہ توبہ و دروازگ ہند بیت ۔ کما ورد فی الحدیث الصبح ۔
 اصل خبر ایشنت کہ آئی و طلوع و غروب و اے کل نظام ہما زبردست و زور اکین ہستی و قائم کرتگین انت کہ آئی و انتظام و کتام دگر کسے
 پرشت پرورش کت نہ کنت و نہ آئی حکمت و دانائی و سر اکتام قسے و حرف گیری کت کنت ، آوت ہر و ہد و بلوٹیت و ہر داب و بلوٹیت اے دیم پرادیم بکنت
 کس را مجال انکار نیست ۔ تنکبہ ہما اے آیت و تفسیر و یک حدیث و اہتگ کہ ماں آئی و شمس و عرش و چیر و سجده کنگ و ذکر انت ادا ایشی
 گیش و گوار و موقع نہ انت اے رد امستقل نہ شانکے ”سجود شمس“ و نام و چھاپ بوتگ ، بادیانت چارگ بہ بیت ۔
 وک چور وچ و ماہ مدام یک پیہ و نہ مانیت بلکہ ہک روج کم و گیش تریٹ ، اللہ پاک پے آئی و بیست و ہشت منزل سازتگنت آیان و گوں یک بستگین
 نظامے درجہ بدرجہ بران و دیما روت ۔ ماں پیشی آیت و شپ روج و بیان ات پدار وچ و ذکر کت کہ چرائی و ذریعہ و سال و موسم تشکیل بنت یعنی جوڑ بنت
 نوں ماہ و ذکر انت کہ چرائی و رفتار قمری ماہانی وجود و ابستہ انت ۔ ماہ و روج ماں ماہ و آخر و چار کپنت تو ماہ چیر تریٹ ۔ و ہک کیں دیمتر و کنزیت تو
 گندگ پدا منزل بہ منزل دیما روان بیت و چہار دہمی شپ و پورہ و رندا کم لوگ بنا و کنت آخر کم و ہما پیشی حالت کیت و سر بیت وچ و کوہنیں کاہنک و
 ڈول و بارگ خمدار (چوٹ) و بے رونق پشت کپیت ۔

وک روج و بادشاہی ماں روج و انت و ماہ و بادشاہی ماں شپ انت ۔ چوش بیت نہ کنت کہ ماہ و روشنائی و و ہد و روج آرا گتال بکنت یعنی روج دیم
 کنزراں و شپ و یک و نڈے و سراقبہ بکنت یا شپ پیش دستی کنان و چہ روج و ہلاس بوگ ساری و بیت ، ماں ہرز مانگ و ہر ملک ہرچ انداز
 شپ روج و مقرر کنگ بے کرات و مجال نہ انت کہ یک و قیقہ بے بد و پیش بنت ۔ ہر یک ستارہ و ماں و تی بدار و گردش کنان و تی کار و انجام دنت چرائی و
 یک قدے اینگو آنگو کنزگ نتونیت و اینگر گوں تیزی و حرکت کنگ و پراہیں فضا و باوجود اشان نہ گوں یک دگر و روج و رت و نہ چہ مقرر حساب و زیات
 تیز یا سست رفتاری کنت آیا اے گپ بریشی صاف صاف و نشان نہ دنت کہ اے کل عظیم الشان مشیناں و آسانی تام پرزہ ماں یک زور اکین مدبر و دانائیں
 ہستی و قبضہ و اقتدار و تی و تی کار و سر انجام دیگانت ۔ پدا ہما ہستی کہ شپ و روج و ماہ روج و را دل بدل کنت آشتے فنا کنگ و چہ فنا کنگ و بعد
 دوبارہ پیدا کنگ عاجز مانیت ؟ (العیاذ باللہ) (متنبیہ) حضرت شاہ صاحب لا الشففس ینبغی لہا ان تذکرک القمر و تعبیر و ردایک نکتے
 بیان فرمائینیت کہ روج و ماہ ماں ماہ و آخر و رت و ماں و تاد و چار کپنت تو ماہ روج و دست جنت گریٹ ، روج ماہ و نہ گریٹ ہمشکا لا القمر ینبغی لہا
 ان تذکرک الشمس نہ کت و اللہ اعلم و یعنی حضرت نوح علیہ السلام و زمانہ و و ہیکہ طوفان اہت تو آدم و نسل ہما پڑیں بوجیگ و سوار کت
 کہ آئی کہ حضرت نوح علیہ السلام و جوڑ کر تکت و اگں نہ انسانی تخم پہک گار و گمسار بوتگت ۔ پدا ہما بوجیگ و نمونہ و دگر بوجیگ و آپی گراب بہ شے کار مرزی
 جوڑ کنگ بوتگنت کہ مروچی شہا آسانی سوار برت و و تی ماں و ازبایاں ہم لڈرات یا چو بوجیگاں دگر سواریاں پیدا کت کہ بر آیاں شہا سوار کن ات
 مثلاً اشتر کہ اشان و عرب سفائن الہی (خشکی و بوجیگ) و نام بستگت ۔ وک یعنی اے چنکے ہڈانی انسان ، بچار چوئیں ترسناکین دریابان و
 بوجیگانی ذریعہ و عبور کنت کہ اودامزن مزینں جہازانی حقیقت قدیک لڈے و برابر نہ انت ۔ اگر اللہ آسماعت و غرق کنگ و بلوٹیت تو گڈا کٹے رگینیت کنت
 و کٹے انت کہ فریاد و و ہد و حاضر بہ بیت گمر اے ہائی و تی مہربانی و مصلحت انت کہ اے قسم و کل بحری سواریاں و غرق نہ کنت چیا کہ آئی و حکمت و
 رحمت و تقاضا ہمیش انت کہ داں یک مقرر یں و ہدے و دنیا و کار جاری بہ بیت ۔ افسوس انت کہ باز مردم اے نشانیاں و سر پد ہم نہ بنت و نہ آئی و
 نعمانی قدر دانی و کنت ۔

فل دیمائیت انت جزاء روح و پشت پیل دانت و قی اعمال یعنی و هدے گوشک بیت کہ چه قیامت و سزا و بدی عملانی شومی و رستگار بوگ و رد افکر کن انت تاکه خداوند کریم و رحمت شے نیمکا دلگوش گور بکنت تو نصیحت و هیچ نہ اشکنت مدام چه غذائی حکمان دیماتاب دینت۔ فل یعنی خداوندی دگر حکمان چونکا قبولدار بو تین انت۔ فقیان و مسکینانی سراخر کنگ تو آسانی گورا هم ثواب انت لیکن بے قبول کت گیس گیت و هدے پیغمبر و مومن بکنت تو مزین نا هو دگیں ره بندے و مسخره کنان چوش گوشان و انکار کنت کہ آکسے و واجه خدائوت به ورگ و ندانگ ما آیان و سر جا ورگ بواریس، ما خداوند کریم و مرضی و برخلاف کار کنگ لو طیس۔ اگس آئی و رضا بو تین تو آیان و فقیر و محتاج و مارا غنی و مالدار جو رنہ کت، چارگ لو طیت کہ اے چنگر بے حیائی و بے شرمی و گپے کہ اشال در شانش کنگا شنت۔ زانا خدا کسے و چیزے دیگ بلو طیت تو آئی و دیگ و فقط بے یکس صورت انت کہ روزی و بلا

واسطه آئی و سرا ایر بکنت و اگر واسطیانی ذریعہ و ہم دیگ چه آئی و مشیت و انت گدا شتا اے فیصلہ و چونکا کن انت کہ اللہ اشان و نان به ورگ و دیگ نہ لو طیت۔ اے و آئی و چکا سگ انت کہ مالدار و حکم دنت کہ محتاج و مدد و بکنت و چه همشانی و سلایه رزق سر کنگ و از باب پیداکت به کس ماں اے چکاس و نا کام بوت گدا باید انت آپه و قی بد بختی و شومی و سرا چار تر مپ ار سس به بختیت۔ (تنبیه) چه لہتے سلف و اقوال و معلوم بیت کہ اے قول مسخره زانگ مبیت بلکیں حقیقت فہمگ بیت۔ فل اگر اے جملہ کافران گدا ہی گپ انت تو مطلب چوش بیت کہ اے مومنانی جماعت! شتا صاف گمراہی و تو کا کت گے کہ شتا بخیں کسان لاپ پُر کنگ کوٹ انت کہ خدا آسانی لاپ و پُر کنگ نہ لو طیت لیکن ظاہر چوش انت کہ اے چه حق تعالی و جانب پے کافران خطاب انت کہ نا ہو دگیں گپان و جننت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ اے گمراہی انت کہ ماں نیکیں کارا قی تقدیر و حوالہ کنگ و به و قی مزہ و گرگ و پے لالچ و طرف و تحجک۔ فل یعنی اے قیامت و عذاب و ہم تراپیاں کدی سرجم بنت و اگن تو راست گوشے گدا بہت لبو بیار عذاب و مارا پیش بدار

و یعنی قیامت و و هدیکہ اولی صور دیمیت، کلیں ہوش و ماش در سپرنت و آخر موت و انبار کنان و لاش سر بہ سر بہت، ہمہ کنر اشان و مودہ نبیت کہ بند خبرا کہ چه مرک و پیش چیزے وصیت کنگ بلو طنت تو آرا گوشکنت مکنت یا ہر کسے چه لوگ در اہت آئی و ہمہ مودہ دیگ ببیت کہ و تارا بہ لوگ و سر بکنت۔

فل یعنی دوی رند و و هدیکہ صور دیمیت تو تہا میں مردگ زندگ بو ان و چه و قی قبران پاد کانت و فرشتہ آیان و زوت زوت تہلاک دیان و بہ محشر و میدان جمع کنت و شاید ماں اولی صور دمگ و دومی صور دمگ و میا بچی و آسانی سرا و اب و حالت جاری بیت یا قیامت و گرانیں نادرگان و گندان و قبر و عذاب و ست تر خیال کنت و آرا گوں و اب و

تشبیہ دینت یا مرقدہ معنی بہ بیت مضجع کہ و اب و جا و ر و پیش داروک بہ بیت و اللہ اعلم و اے جواب چه اللہ پاک و طرف و ہما و ہدے دیگ بیت یا مستقبل و حاضر قرار دیان و نون جواب دیگا شنت۔ یعنی چه جنت کن انت کئے و شتا راجہ و اب و غرط بیت ممکن انت و قی چمان پچ کن انت اے ہما چست کنگنت کہ آئی و وعدہ چه خدائے رحمان و طرف و کنگ بو کنت و پدا پیغمبران مدام آئی خبر دیان بو کنت۔ فل یعنی مروچی نہ صحیح ساہ دارے جھت کنت و نہ رو پوش بوت کنت۔ فل یعنی نہ کسے و نیکی منافع بیت، نہ جرم و حساب و زیات سزا دیگ بیت، راست راست و معاملہ بیت و ہر چہ کہ ماں دنیا و نیک و بدیش کر تگت در حقیقت و ہما ماں ثواب و عذاب و صورت و دیمائیت۔

وَمَا تَأْتِيهِمْ مِنْ آيَةٍ مِنْ آيَاتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا عَنْهَا مُعْرِضِينَ ۝
و نہ بیت آئی گور و ج کسے چه آسانی رب و حکمان مگر چه آئی و دیم تر بیت و
وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ أَنْفِقُوا مِمَّا رَزَقَكُمُ اللَّهُ قَالُوا الَّذِينَ كَفَرُوا
و و هدیکہ گوشک بہت کہ خرچ کن انت چیزے چه خدا و دتگیں روزی و گوشکنت کافر
لِلَّذِينَ آمَنُوا أَنْفِقُوا مِنْ ثَمَرِهِمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝
ایمانداران و آیا ما بواریسین ہا کسے کہ اگر خدائے بلو طیت تو آرا واریشکنتی و ثبات شتا مگر ماں
ضَلُّوا قَبِيلِينَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَى هَذَا الْوَعْدُ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝
گمراہی و ظاہر س و و گوشکنت کدی کیت اے وعدہ اگر شتا راست گوشکنت انت و
مَا يَنْظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّصُونَ ۝
اے و راہ چار و کنت یک چہیلے و کہ گریست آیان و و حالانکہ آوت ماں و تاجیرہ کنوک بنت۔
فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَا إِلَىٰ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ۝ وَنُفِخَ
گدا آنتوننت بہ یک وصیت و نہ و قی لوگ و مردمانی نیک و پچرت و و و دنگ بیت
فِي الصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ الْأَجْدَاثِ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يَنْسِلُونَ ۝
ماں صور و گدا اناگت و چه قسداں بہ و قی رب و نیک و ورتکاں زورنت و گوشکنت
يُولِنَا مَنْ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۚ هَذَا مَا وَعَدَ الرَّحْمَنُ وَصَدَقَ
اے و یل ہما کئے و چست کت مارا چہ مئے و ابجا ہاں و اے ہما انت کہ وعدہ کنگت رحمان و راست گوشکنت
الرُّسُلُونَ ۝ إِنْ كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَاحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا
ات پیغمبران و بس یک چہیلے، گدا اناگت و آککل مئے گورا
مُحْضَرُونَ ۝ فَالْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْئًا وَلَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
حاضر کنگ بنت و نون مروچی ظلم نہ بیت و ج جان و سرا کتیں و ہما جزا دیگ بیت کہ آتیا
كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّ أَصْحَابَ الْجَنَّةِ الْيَوْمَ فِي شُغْلٍ فَاكِهِونَ ۝
شا کنگت و بیشک جنت و مردم مروچی ماں یک کارے و شادان انت۔

فل ماں بہشت و ہر قسم عیش و شاد کامی و ازباب جریہ بنت۔ چہ دنیا و مکروہات و آزاد بوان مروی اشانی شغل ہمیش بیت، آوت و آیانی لوگ باطلان
وت ماں و تہا ہور تہور بوان و اعلا تیں درجہ و ماں دل تبیں ساہگان بلنگانی سرا آرام کن گانت، حکم قسم و میوہ و ثمرہ و غیرہ پرایاں حاضر کنگ بنت۔
بس خلاصہ چوش انت کہ ہر چیزے جتنی طلب بکننت و آیانی دل بکشیت ہا چیز آیانی دیگر بیت و ہر چیز کہ چہ دپ و بلوٹنت ہما نش سر بیت
اے و جسمانی نعمتانی احوال بوت دیم ترار و حانی نعمتانی طرف سلام و قولاً من رب رحیم و مکس اشادہ بوت فل یعنی چہ آ مہربانی پروردگار و
طرف و جنتیان سلام گوشگ بیت توری چہ فرشتگان ذریعہ یا چوش کہ ماں ابن ماجہ و روایت انت بلا واسطہ و رب تعالی سلام ارشاد
فرمائینت، آسمت و عزت و لذت و قی مط و انت اللہم ارزقنا هذه النعمة العظمی بکرمک و افضلک فل یعنی ماں جنتیان عیش و آرام

شمارا ہر بھرے نیست شے منند جاہ دگرے کہ اود اشارہ
جلگی انت فل یعنی یہ ہے روحیگی شمارا چہ انبیاء
علیہم السلام و زبانی چند ہا برہ سرید کنگ نوٹگت کہ
لعین شیطانی و زندگیری و ممکن ات کہ آ شے صاف
دشمن انت آ شے دمب و یل نہ کنت دانکہ شمارا ماں
جہنم و سر مکننت۔ اگس شمارا ابدی و دائمی نجات
پکارنت تو لے تجکیں راہ انت آنی و سرا بروت و
تہنایکیں خدا و عبادت و بکن ات و یعنی افسوس
کہ اینک نصیحت و بیم ترانی و سر ہم شام ہوش و ماش
نہ کن ات و ملعون و فرزند خلقے گمراہ و بربادک
شمارا اینک عقل نیست ات کہ و قی دوست و دشمن و
جاہ بیار ات و و قی نفع و نقصان و بزان ات۔ ماں نیانی
کاراں شمارن عقل مند و ہوشیاری ظاہر کنگت
آخرت و معاملہ شے ذہن کنگت انت کہ زند زندی
خبران و سرید نہ بت۔ نوں و قی احمقین کارانی نتیجہ و
بخش ات اے دوزخ پر شمارا انت کہ گوس شمارا قول
و قرار کنگ بوتگت کہ کفر و راہ بند و اختیار کنگ چہ
شے منند جاہ دوزخ بیت، کفر و ہنکیں ہمیش انت
بایدیں کہ بہ و قی ہنکین و سر بیے ات۔

فل یعنی مروی اگس اے مرد ماں و قی گناہان و چہ
زبان و اقرار ہم مکننت تو چہ بیت ما اشانی دپ و
سرا ہر جنیں و دست پاد، گوش چم دانکہ بدن و پوت
حکم دیگر بیت کہ چہ آیانی ذریعہ ہرچ گناہ کنگت
بیان بکن ات چنانچہ ہر عضوے چہ اللہ پاک و قدرت
گویا بیت و آیانی گناہانی شہادت و دینت۔
حما قال تعالیٰ: حتی اذا جاءوا لها شهد علیہم
سمعہم و ابصارہم و جلودہم بما كانوا
یعملون (حم السجدہ ۳۷)

وقال تعالیٰ فی موضع آخر قالوا انطقنا اللہ الذی
انطق کل شئ (حم السجدہ ۳۷)
و کہ ہنچوش کہ اشان چہ مئے آیتاں چہ بند کنگت
ما بلوٹیں تو ماں دنیا و بطور سزا آیانی ظاہر س جہانی
بینانی و چچ گران و پیک کورش بکنیں کہ ایگوا نگو روگ
راہ و ہم مگندنت چوش کہ اشان چہ شیطانی راہاں
یک کر بوان و اللہ و راہ و روگ نہ لوٹ ات مارا قدرت
حاصل انت کہ اشانی صورتان و خراب کنان و بالکل

لنگش بکنیں کہ اشان و نہ موہے دیم ببیت و نہ موہے پد مسکن ماجوش نہ لوٹ و اشان و چہ رے دست و پا داں نہ بہر نہ کنت۔ اے چہ مئے جانب اشان مکت
ات مروی ہما دست و پا دو گوش و چم گواہی دینت کہ اے ناہودگان مارا کتام ناقابلیں کاراں کار مرز کنگت۔ فل یعنی چہانی بیچ گرگ و صورت و ترینان و
خراب کنگ و مشکل مزان ات زانا شہانہ گندرات یک جان سلامتیں و مضبوطیں مردے زیات پر بوان و چونکائی چہ گندگ، اشکنگ و تروتاب و بے وس
کنگ بیت۔ چوش بگوش چوش کہ ماں کسان و کمزور و ناتوان و دگہ مردمانی دز کمکی و محتاج ات ماں پیراں سالی و پدا بہہا حالت و طرف و اگ تر نیگ بیت
تو زانا خدا کے کہ ماں پیراں سالی و آیانی قوتاں سلب کنت (چچ گریٹ) ماں ورنائی و چچ گیت نہ کنت ؟

هُم وَاَزَوْا جُحُمُ فِي ظِلِّ عَلَى الْاَرَائِكِ مُتَكُونٌ ۝۵۱ لَهْمُ فِيهَا فَالْكُهُ
آیاں و آیانی جنتیان ماں ساہگان تختانی سرانند و کنت تکہ دیان۔ یہ آیانی اودانیک انت
وَلَهْمُ قَائِدَعُونَ ۝۵۲ سَلَمٌ قَوْلًا مِّن رَّبِّ رَحِيمٍ ۝۵۳ وَامْتَا زُوا
وہ آیانی انت ہر جیکہ طلب بکننت سلام گوشگ بیت چہ رب و مہربانی و
الْيَوْمَ اَيُّهَا الْمُجْرِمُونَ ۝۵۴ اَلَمْ اَعْهَدْ اِلَيْكُمْ يَبْنٰى اَدَمٰنَ لَا تَعْبُدُوْا
مروی اے گناہ گاراں فل آیا فرمان دیم نہ دانگت من بہ شے نیگ و آدم و اوطلا و الیک عبادت کن ات
الشَّيْطٰنَ اِنَّهٗ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِيْنٌ ۝۵۵ وَاِنْ اَعْبُدُوْنِىْ هٰذَا صِرَاطٌ
شیطان و بے شک آ شے دشمن انت ظاہر س، و ایک عبادت بکن ات منی۔ اے راہ انت
مُسْتَقِيْمٌ ۝۵۶ وَلَقَدْ اَضَلَّ مِنْكُمْ جِبِلًّا كَثِيْرًا اَفَلَمْ تَكُوْنُوْا
تجکیں و تحقیق آئی و گمراہ گت چہ شمارا بازس مخلوقے و را، گداچوں شمارا
تَعْقِلُوْنَ ۝۵۷ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُوْنَ ۝۵۸ اَصْلُوْهَا الْيَوْمَ
عقل نیست انت، اے ہما دوزخ انت کہ آئی و وعدہ دیگر بوت شمارا۔ برو بکپ ات ماں آئی و مروی
بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۝۵۹ الْيَوْمَ نَخْتِمُ عَلٰى اَفْوَاهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَا اَيْدِيْهِمْ
بہ سبب و قی کفر کنگ و مروی ما ہر جنیں بہ آیانی دہانی سرا و خبر کنگت گوس ما آیانی دست
وَتَشْهَدُ اَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۝۶۰ وَلَوْ نَشَاءُ لَطَمَسْنَا عَلٰى
و گواہی دینت آیانی پاد چیزے کہ آیانی کنگ ات فل و اگر ما بلوٹیں گدا ما نا بود کسین
اَعْيُنُهُمْ فَاسْتَبَقُوا الصِّرَاطَ فَاَنْىٰ يَبْصُرُوْنَ ۝۶۱ وَلَوْ نَشَاءُ
آہانی چہاں پدا بہ چنت بہ راہیگی بلے نوں کجا کنت۔ و اگس ما بلوٹیں
لَسَخْنَاهُمْ عَلٰى مَّكَانَتِهِمْ فَمَا اسْتَطَاعُوا مُضِيًّا وَّلَا يَرْجِعُوْنَ ۝۶۲
صورت و سبب بکنیں آہانی ہما شانی جاگہانی سرا گدا شت نہ کنت آ دیم و نہ پست و واتر کنت کنت
وَمَنْ نَّعْمِرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى الْخَلْقِ اَفَلَا يَعْقِلُوْنَ ۝۶۳ وَمَا عَلَيْنَا الشَّعْرُ
و ہر کس ما پیر مرد بکنیں چچ ترینیں ما آئی و ماں پیدائش و گداچوں انہم نہ ذرنت و سوج نہ دانگت آئی ہر خبر

فل یعنی ہر چیز کے بیان ہوتے ہیں حقائق واقعیہ انت شاعری گپ و ترانہ انت۔ اسے پیغمبرؐ ماقرآن دانگ کہ آچہ نصیحتاں و روشنی تعلیمات دیادپ انت کلام شعر و شاعری و دیوان مآثر اندانگ کہ ماں آئی و ہشکس تب و چٹا سگ خیالی تنگ بندی بہ بنت بلکیں واجہ نبی و مبارکیں تب فطرۃ حیرے شاعری و فنق و ہمنکر دور دارگ بوتگ کہ واجہ چہ قریش و ہما اعلیٰ ترین خاندان و بوگ و باوجود کہ آئی و ادنائیں درجہ و ٹینگاں ہم آوقت و شعر بندگ و طبعی سلیقہ داشتگت واجہ و داں مزین مدتے ہج شعرے پر نہ بست۔ چونانی و رجز وغیرہ و موقع و کدی یک دو برہ و چہ مبارکیں زبان و مقفی عبارت چہ دپ و تاوت شعر و قالب و در کستگ آجہائیں گپے آثر شاعری یا شعر و پر بندگ کس نہ گوشتیت۔ واجہ و دت شعر چہ بہ بشت کلام دگر شاعرے و شعریا پر بند (مصرع) و ہم تمام زندگی و چہ دو چار برہ زیات نہ دانت و پداوانگ و ویدہ آتیا ہنجوش تبدیلی یاران و دت کہ آتشر باقی بشت نہ کپت۔ تیوک و

شاعر و مقصد سرجم بہ بیت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ واجہ و شریفیں تب و گول شاعری و چچ مناسبت دیگر نبوتگت چیا کہ اسے چیر واجہ و مزین شائیں منصب و برخلاف ات۔ واجہ و کار حقیقت و ترجائی کنگت و واجہ و بعثت و مقصد دنیا و را گول اعلائیں حقیقتاں، اسید چہ ادنیٰ تریں کذب و غلو و معرفتی کنگ ات ظاہر انت کہ اسے کار یک شاعرے و کار بیت نہ کنت چیا کہ شاعری و جن و کمال دروغ و مبالغہ، خیالی بلند پروازی و ونگڑیں نکتہ و اظہارانی و دگر چہ انت۔ ماں شعراء اگس توصیفی چیزے موجود انت تو آتا شیر و دل نشینی بیت کنت و اسے چیزے ماں قرآن پاک و نشر و ہما درجہ و موجود انت کہ تمام دنیا و شاعر متحد ہواں و ہم چوشیں گفتار در شان کت نکنت۔ قرآن کریم و رنگارنگی رہبندان گندان و ماگوشت کنیں کہ بزاں نظم و اصل روح و در کنان و ماں نشر و یارگ بوتگ۔ شاید سبب انت کہ مزین مزین فصیح و عاقل ماں حیرت و کیاں و قرآن شعر یا سحر گوشت تکش حالانکہ قرآن و گول شعر و سحر و چہ نسبت بہت۔ زاناں شاعری و جادوگری و بنیاد و سرا ماں سر زمین و کدی قومیت و روحیات و عظیم الشان و زوال نہ ہوکیں عمارت او شتاریگ بوتگنت کہ آیات قرآن و تعلیم و اساس و سرا داں مروجی و قائم گندرات اسے کار شاعرانی کار انت اسے خدا و پیغمبرانی کار انت کہ چہ خدا و حکم و مرتگیں دلاں ابدی زند عطا کنت۔ حق تعالیٰ و عرب و چوش گوشگ و موہ ندات کہ تثنیں واجہ چہ پیش و شاعرے آتے، چہ شاعری و دیمروی کنان و نبی جوڑ بوتگے۔

فل یعنی زندہ دلیں مردم قرآن و اشکان و چہ خدائے برسیست و منکرانی سراجت سرجم بیت یعنی نیکیں اثر گروک بیت بہ آئی فائدہ و منکرانی سراجت دور کنگ و ردا۔

فل چہ تنزیلیہ آیتاں بعد پدا تگونی آیتانی طرف و دلوکش گور کنت یعنی یک طرفے قرآن پاک و بیت و نصیحتاں گوش بدارت و دوی طرف و گول فکر و

۳۶ یس
۶۹۰
دعائی ۳۳

وَمَا يَنْبَغِي لَهُ أَنْ هُوَ الَّذِي ذَكَرُوا وَقُرْآنُ مَبِينٌ ۖ لَّيْسَ مِنْ مَنْ
 دناے لائق انت پر آئی و نیست انت اسے مگر بپنے و قرآنے ظاہری و تاکہ برترین بیت ہا کس و
 كَانَ حَيًّا وَيَحْيِي الْقَوْلُ عَلَى الْكَافِرِينَ ۚ أَوَلَمْ يَرَوْا أَنَّا خَلَقْنَا لَهُمْ
 کہ ساہ دار انت و ثابت بہ بیت الزام پر کافری سراجت آیا نکندت آکر ماہدالت پر آیاں
 مَّا عَمِلَتْ أَيْدِيَنَا أَنْعَامًا فَهُمْ لَهَا مَالِكُونَ ۚ وَذَلَّلْنَا لَهُمُ
 چہ ہمایاں کہ اڈکت مئے دستان دلو تان گڈا آئیانی خدا بند انت و عاجزگت ماہایاں آیانی دیا
 فِيهَا رَاكِبُهُمْ وَ مِنْهَا يُكَلِّونَ ۚ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَمَشَارِبُ ۚ
 گڈا لہتہ آیانی سواری انت و طہتین و رنت۔ وپہ آیاں ماں دلو تان فائدہ انت و نوشگ و جاگہ
 أَفَلَا يَشْكُرُونَ ۚ وَاتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ آلِهَةً لَّهُمْ
 گڈا پر چاشکرہ گرت و گپتیش اسید چہ خدائے اید گران معبود تاکہ آ
 يُنْصَرُونَ ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُنْدٌ مُخْضَرُونَ ۚ
 مدت کنگ بہ بنت۔ نتونزت کہ آیانی مدت و بکنت۔ و آیتاں چو فوج و حاضر کنگ بنت و
 فَلَا يَخْزِيكَ قَوْلُهُمْ إِنَّهُمْ لَنَاعِلَمُ مَا يُسْرُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ ۚ أَوَلَمْ يَرَوْا
 تراغم و توکا دور مدت آیانی خبر بیشکما زانیں ہر چہ کہ آچہ دینت و ہر چہ کہ ظاہر نکنت۔ آیات نکندت
 الْإِنْسَانُ أَنْ خَلَقْنَاهُ مِنْ نُطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُبِينٌ ۚ وَ
 ان کہ بیشکما پیداکت آتیا چہ یک پٹے آپ و گڈا انانگت و آچہ کنگ انت ظاہریں۔ و
 ضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِيَ خَلْقَهُ قَالَ مَنْ مُنِّي الْعِظَامُ وَهِيَ رَمِيمٌ ۚ
 بیان کتی بہ ما داستان و شمشو کار بوت و نی پیدائش و۔ و گوشتیت کہ رنگ کنت تہاں و ہر چہ کہ زندہ و
 قُلْ يُحْيِيهَا الَّذِي أَنْشَأَهَا أَوَّلَ مَرَّةٍ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ عَلِيمٌ ۚ
 تو بگو ش زندگ کنت آیاں ہا ذات کہ آئی اڈکت آیاں اولی برہ و آہر و دلیں پیدائش و زانو گرت و
 الَّذِي جَعَلَ لَكُم مِّنَ الشَّجَرِ الْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَا أَنْتُمْ مُنْتَقِلُونَ ۚ
 ہا ذات کہ آئی اڈکت بہ شاہ درخت و سبز و آس و گڈا انانگت شاہ آئی و آس و کنگ انت

منزل ۵

بجارت کہ اللہ پاک و چوین چوین احسان و انعام بہ شے سرا بوتگنت اشتر، گوک، پس، اسب، کاتل و نجر و غیرہ جانوران و شاپیدانہ کر تگنت اللہ و چہ و قی قدرت و دست و اشان و بہ وجود و آورنگ، پدا شمارا تیوگا چہ و قی فضل و آیانی خدا بند سازنگ کہ ہر جاہے بلوٹت کہ آیات و بہا بکن ات و ہر پیچہ کہ بلوٹت آیات و کار بند ات۔ وک بجارت کہ چوین چوین پزوریں، قوت دار وکیں و قوی ہیکلیں جانوران و کمزوریں بند و بوگ دار وکیں انسان و دیما عاجز و بزرگ کنگنت۔ ہزارانی اشتر و قطار و یک خورد سالیں زہکے مہسار و گران و ہر جاہیکہ بلوٹت ببارت ہج گوشان ہم نہ سرینت۔ چوین چوین زور دار وکیں جانورانی سرا مردم سواری کنت و لہتین و چنڈ چنڈ کنان و قی غذا جوڑ کنت۔ گوشت و رگ و چہ اسید چہ آیانی پوست، ہڈ، پشم و غیرہ و چنکر فوائد حاصل کنگ بنت آیانی مایگ چہ انت گوشے شیر و چنگ انت، چہ ہے شیر و چنگاں چنکر مردم سیر لاپ بینت

انت آذات چہ ہر قسم و بڑگی نزوری، عیب و نقص و پاک انت۔ تمت سورۃ یس و الحمد والممتہ۔
وگ یعنی ہما کہ صف بندان و قطاد در قطار اوشتنت توری فرشتہ بہ بنت کہ آخداوندی حکم و اشکنگ و بہ دتی جاگہ و سرادر جہ بہ درجہ
اوشتنت یا عبادت کنوکیں ان کہ آماں نماز و جہاد وغیرہ و صف بندی کنند۔

قلنبیہ : ماں محاوراں سوگند و رگ پہ تاکید (کڈن) و انت کہ اکثر منکر و مقابل و کارمرزکنگ بیت لیکن باز بہ تیوگا یک مضمون و
شان و زور کی و ظاہر کنگا کارمرز بیت و قرآن کریم و قسمانی تتیج (پٹ و پاس) و چہ ظاہر بیت کہ عموماً مقسم بہ پتہ مقسم علیہ و یک شاہد یا دلیل
ڈول و بیت، واللہ اعلم۔ وگ یعنی ہما فرشتیاں کہ شیطان و ہکل دیان و گلینت تاکہ ماں خبرانی اشکنگ و ارادہ و کامیاب مبت
یا بندہاں و نیکی و خبران و سر پکنان و چہ گناہاں دوردارنت یا ہما نیکیں مردم کہ آوقتی نفس چہ بدی و دوردارنت و اے دگران ہم
بہ ناشریں کارانی رد اہکل و ہوکل کنند خصوصاً ماں جہاد و میدان و کافرانی مقابلہ و ویدہ و آیانی ہکل ہوکل باز ترند بیت۔

وگ یعنی ہما فرشتگان یا مردماں کہ آ اللہ پاک و احکام و اشکنگا بعد دانست و یاد کنند، یک دومی و پیش دارگ و واسطہ۔
وگ بیشک آسمان و فرشتہ زمین و سرا خدا و نیکیں بندہ ماں ہر زمان و قولاً و عملاً شہادت دیان بوتگت کہ کلائی مالک و معبود یکے
و ماتمام ہائی و رعیت ایں۔ وگ چہ شمال و داں جنوب یک طرف و مشرقین انت روح و ہر روح جدا، و ہر ستارے و جدا۔ یعنی ہما
نقطہ کہ چہ اودا طلوع کنند و دومی طرف و ہمیں چو مغربین انت۔ شاید ادا مغارب و ذکر ہمیشہ کانت کہ مشرق و بطور مقابلہ و تاوت ماں فہم و
کیت و چہ حسابے و شمس کو اکب و طلوع و ماں حق تک و حکومت و عظمت و شان و ثابت کنگ و بہ نسبت غروب و گیشتر دخل ہست۔ واللہ اعلم
وگ یعنی ماں تہا بریں شپاں اے آسمان گوں بے حسابیں استارانی تر پگ و پگند و کاں چوں خوبصورت، ڈولدار معلوم بیت۔

وگ یعنی چہ استاراں آسمان براہنک و ڈولدارنت و چہ ہمتیں استارانی ذریعہ کہ آسندت پہ شیطانانی دوردارگا و چہ ایان گلینگ و کار ہم گرگ بیت
اے سدوکیں استار چہ انت آیا چہ نوریہ کو اکب علاوہ دگر استارانی مستقل نوع ایت یا چہ نوریہ کو اکب و شہماں گوات و صورت گران و
یک قسم و سوچوکیں آسے بیت یاوت کو اکب و اجزاء پر آیی سر اکپنت۔ ماں اشی و علماء و حکماء و مختلف اقوال انت بہر جادو رسانی حقیقت
ہر چہ بہ بیت شیطانانی رجم و کار ہم چریشاں گرگ بیت۔ اے ردا چیزے تفصیل ماں سورہ "حجر" و فوائد ہم گو سنگ ادا چارگ بہ بیت
وگ چہ برز و مجلس و مراد فرشتیانی مجلس انت یعنی شیطانان و اے قدرت دیگ نبوتگ کہ ماں فرشتیانی مجلس (دیوان) و سر بوان و کتام
خبرے خداوندی و جی و بہ اشکننت۔ و ہدے چو شیش ارادہ دالان برزا آسمانی نزدیک و رسگ و جہد و کنتت توجہ ہر طرف و اشان رونت
فرشتہ اشان و تیلانگ دیان و ولٹ کٹ کنان و گلینت وگ یعنی ماں دنیا و مدام ہے داب و جتگ بنت و آخرت و دائمی عزاب
آجدا ایرنت وگ ہے تگ و تاج و اشتاپی و کتام یک نیم بندیں گیتے چلا نپنت اشی سرا ہم فرشتہ گوں شہاب ثاقب و آئی و
دُمب و کپنت۔ اشی و گیشتریں تفصیل ماں سورہ حجر و شروعات و گو سنگ۔

خَلَقْنَا إِنْ شَاءَ خَلَقْتُمْ مِنْ طِينٍ لَازِبٍ ۝ بَلْ عَجَبْتَ وَيَسْخَرُونَ ۝
 مابعد اکت و بیشک مابعد اکت آیان و چہ کل و لچو گیس و بلکیں تو تعجب کنے و آکلاگ گزنت و
 وَإِذَا ذُكِّرُوا لَا يَذْكُرُونَ ۝ وَإِذَا رَأَوْا آيَةً يَسْتَسْخَرُونَ ۝ وَقَالُوا
 وودیکہ نیت دیکہ نیت آیان نیت قبول نہ کشت، وودیکہ گزنت یک نشانی بے کلاگ بنا کشت و گوشت
 إِنَّ هَذَا إِلَّا سِحْرٌ مُبِينٌ ۝ وَإِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا إِنْ
 نیست اسے قرآن مگر جادوئے ظاہری ہی آیان و ہدیہ مائیں و بونیں خاک و ہڈی آیان
 لَسَبْعُونَ ۝ أَوْ أَبَاؤُنَا الْأَوَّلُونَ ۝ قُلْ نَعْمَ وَأَنْتُمْ دَاخِرُونَ ۝
 پادکند نبی، آیائیں پیش پت و پیر کا ہم و تو بگوش بے و شائبہ ذلیل
 فَأْتِنَاهُم بِزُجْرَةٍ وَاحِدَةٍ فَإِذَا هُمْ يَنْظُرُونَ ۝ وَقَالُوا يُولٰٓئِكَ هَٰذَا
 گڑا آباد کنگ ہمیشہ انت یک حکمے گڑا ہوا و ہدیہ آیان بنا کشت چارگ و گوشت و لے افسوس پناہ
 يَوْمَ الدِّينِ ۝ هَٰذَا يَوْمُ الْفَصْلِ الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝
 روچنت جزاء و اے روچنت فیصلہ کے آئی و شما دروغ بند کشت و
 أَحْشَرُ وَالَّذِينَ ظَلَمُوا وَأَنزَلْهُمْ وَمَا كَانُوا يَعْبُدُونَ ۝ مِنْ
 مچ بکن ات گناہگار و آیان ہمراہ و ہرچیکہ آیان عبادت کشت و ابید
 دُونَ اللَّهِ فَاهْدُوهُمْ إِلَى صِرَاطِ الْجَحِيمِ ۝ وَقِفُوهُمْ إِنَّهُمْ
 خدائے کڈ استوں دیت آیان و کشت و دوزخ و فل اوشتارین ات آیان و کچر آیان
 مَسْئُولُونَ ۝ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ۝ بَلْ هُمُ الْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ۝
 جست پڑس کنگ انت و لچو انت شمار کہ یک دومی و مدد نہ کن ات بلکیں مابعد و تارا پیش کنگ گرفتاری و
 وَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالُوا إِنْ كُنْتُمْ كُنْتُمْ تَأْتُونَا
 ودم ترمیت لہتیں پے لہتیں سرائیکہ در سوال کنان و گوشت بیشک استگتے مے گورا
 عَنِ الْيَمِينِ ۝ قَالُوا بَلْ لَمْ تَكُونُوا مُؤْمِنِينَ ۝ وَمَا كَانَ لَنَا عَلَيْكُمْ
 چہ رہتیں جانب و گوشت بلکیں شہادت مسلمان نہ بوتگے و نیست ات مارشے سرا

منزل ۶

فل یعنی چہ بعث و منکران جست بکن کہ آسمان، زمین، استاروں، فرشتگان، شیاطین وغیرہ مخلوقات و پیداکنگ ماں آیبانی خیال و باز مشکلیں کارابت
 یا آئی و تی جند و پیداکنگ و آسم کیہ پیداکنگ بعد، ظاہر انت کہ ہما خدائے کہ چوشتیں عظیم الشانیں مخلوقات و پیداکنگ پرائی و اشانی دوبارہ
 پیداکنگ چون مشکل بیت و یعنی آئی و اصل حقیقت کل منا معلوم انت چہ یک لچو گیس چہ کہ آئی و قالب مادہ جوڑ گت مروجی آچوشتیں دعویٰ

کشت کہ آسمان و زمین و سازندہ آثر دوبارہ پیداکنگ
 کنگ و سراقادرنہ انت ہچوشت کہ تارا پیر (ساری) و

چہ خاک جوڑ گت دوبارہ ہم تارا چہ خاک و چست
 کشت و یعنی تو برآیبانی سراقعجب کنے کراشا

چوشتیں صافیں خبراں پر چاسریدنہ بنت و آ
 مسخرہ کشت کہ اے (نبی) چوشتیں چہ ہمیں بے سرو

پادیں گت جنت (العذاب اللہ)
 وک یعنی نصیحت و اشکنان و چیزے غور و فکر

نہ جنت و ہرچ معجزات و کرامات گزنت آیان و
 سحر قرار دیان و ہندگ و لگنت

و ہما و تی یکیں دار و سراس کشت کہ واجب
 و ہدیہ مے بدن ماں خاک و ہوار بوان پلک بوت

توگا ہڈی ماننت و چریشی و آدمی مے پت و پیر کا
 کہ آیبانی مرک و قرنے کوشگ بلکیں آیبانی ہڈیاں

ہم نہ ماننت ما چونکائی قبول رارہیں کہ اے کل
 پدانوک زندہ بوان اوشتارینک بیت

و یعنی ہو، الم و چست کنگ بیت و ساعت
 ذلیل و سوال بوان و اے انکار و سزا و چست

و یعنی ماں یکیں ہکل و کل پاد کانت و اوشتنت
 و چہ حیرانگی و ترس و لرز و اینگو آنکو چارنت،

اے ہکل یا ہم صور و دمگ ٹیگ انت
 و یعنی اے راست راست جزاء و روح اہت و سر

بوت کہ نبیاں آئی آئی و بابت و گپ جگت و ما
 آئی بے کلاگ زرتگ

و اے چہ حق تعالیٰ و طرف و خطاب بیت
 و اے حکم فرشتیاں دیک بیت کہ اے کلاں جمع

کنان و دوزخ و راہ پیش بدارت
 تنبیہ: چہ "ازواج" (جفت) مراد انت یک

قسم و گناہ نگار یا آیبانی کافریں لوگ بانک و چہ
 مایعبدون من دون اللہ و اصنام، شیاطین

وغیرہ ذالک مراد انت
 و حکم و بعد کیں دیراں جلنت تاکہ چرایا

یک سوالے کنگ بیت کہ آدمی ترا ماں مالکم لا
 تناصرون و مذکور انت

و یعنی ماں دنیا و شما و "نحن جمع متصغر"
 گوشتگت (کہ ماں و ت و یکدگرے و مددگارین)

مروجی چون انت کہ کسے و تی ہمراہ و مدد نہ کشت بلکیں ہرچے ابید چہ گوشانی سرینگ و گوں رسوائی و مگر قتار بوان و پیداکنت
 و ماں "یمین" (راستیں دست) و عموگ زور و قوت کشتیر بیت یعنی شہادت کہ و تی زور و قوت و ظاہر کنان مارا چہ راہ و رد و تگت یا

چہ یمین و خیر و برکت و طرف و مراد گرگ بہ بیت کہ مے سراسما اورش کنگت کہ مانکیں و خیریں کار مکنیں۔ اے گفتگو زبردستان و زبردستانی
 میانجی و بیت کہ اے دنیا و زبردست و زوراک نزوریں مردمان و سراسع کنان و آیان بہ و تی راہبند و کشت و برنت

ول یعنی شہادت ایمان نیارت ویدا مارا میاری کن ات مئے زانا چینیو شے سر زور سہت ات کہ ماں شے دل ۽ ایمان داخل لوگ ۽ مرہشتیں ایشاوت
چہ عقل و انصاف ۽ جد ۽ سرگوستگ ات کہ وعظ کنوکانی خبر گوش نہ آشتنت و مئے رد دیگ ۽ رد کپیت اگں شتاگوں عقل و فہم ۽ کارگران و تی عاقبت
اندیشی ظاہر بکرتیں تو شتا ہجرتے خبرانی سرا دنگوش گور نہ کنگت پشکپتیں ما، ظاہر انت کہ ما ووت گمراہ اتیں وجہ گمراہیں مردم ۽ امید ۽ بید چہ بد راہی
و گمراہی دگہ چہ امید دارگ بیت۔ ماہما کارکت کہ مئے حال ۽ مناسب ات بے شمار اکام مصیبت ۽ گپت کہ شتا مئے حکمانی زندگیری کت ووتار بزرگ

الضقت ۳۷

۶۹۴

وما لی ۲۳

مَنْ سُلْطِنٌ بَلْ كُنْتُمْ قَوْمًا طَغِينَ ﴿۳۷﴾ فَنَحْنُ عَلَيْكُمْ أَقُولُ رَبَّنَا إِنَّا

ہج ذورے بلکیں سہت شتا کہ توے چہ جد ۽ سرگوزدگیں، پشکا ثابت بوت مئے سر خبر مئے رب ۽ بیشک مارا

لَذَاقُونَ ﴿۳۸﴾ فَأَغْوَيْنَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ غَوِيْنَ ﴿۳۹﴾ فَأَنْتُمْ يُومِدُونَ فِي الْعَذَابِ

عذاب چنگی انت گدا مارا گمراہ گت بیشک ماوت گمراہ اتیں و گدا آدرستیں آروچ ۽ ماں عذاب ۽

مُشْتَرِكُونَ ﴿۴۰﴾ إِنْ كُنْزُكَ نَفْعٌ بِالْبُحْرَيْنِ ﴿۴۱﴾ أَنْتُمْ كَانُوا إِذَا

شرکیا انت و بے شک ماہجے ڈول کنیں گوں گمراہاں۔ بیشک ایش ہا انت و بدیج

قِيلَ لَهُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ يُسْتَكْبَرُونَ ﴿۴۲﴾ وَيَقُولُونَ إِنَّا لَنَسَارِكُ كُؤَا

گوشگ بوت پریشان کہ ابید چہ خدا دگہ کس بندگی نہ کرزیت تو گدا اکبرش کرت و گشتش آیامادہ دیوک بیشیں

الْهَيْتَا لِشَاعِرٍ قَجْنُونَ ﴿۴۳﴾ بَلْ جَاءَ بِالْحَقِّ وَصَدَّقَ الْمُرْسَلِينَ ﴿۴۴﴾

و تی معبودان پہ یک شاعر دیوانگیں۔ بلکیں آتک پیغمبر گوں برحقین و منشی تہا میں پیغمبران ۽

إِنَّكُمْ لَذَاقُوا الْعَذَابِ الْكَلِيمَ ﴿۴۵﴾ وَمَا تَجْزُونَ إِلَّا مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۴۶﴾

بے شک البت شتا چنگی عذاب درونائیں۔ و جزاء دیگ نہ بیت مگر ہر جیکہ شتا عمل کرتگت و

الْأَعْبَادَ لِلَّهِ الْمُخْلِصِينَ ﴿۴۷﴾ أُولَٰئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ﴿۴۸﴾ فَوَاكِهِ

مگر خدا ۽ ہا بندہ کہ مخلص انت و آہائیت کہ پریشان روزی مقررانت و نیبگان

وَهُمْ مُفَكَّرُونَ ﴿۴۹﴾ فِي جَنَّاتٍ النَّعِيمِ ﴿۵۰﴾ عَلَى سُرُرٍ مُّتَقَابِلِينَ ﴿۵۱﴾

و آہستنت شرفدار ماں باغاں نعمت نی تختانی سرا یکدگر ۽ روبرو ۽

يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِكَاسٍ مِّنْ مَّعِينٍ ﴿۵۲﴾ بِخُضَاءٍ لَّذَّةٍ لِلشَّرِيبِ ﴿۵۳﴾

طواف کننت پر آیایا گوں کاسگاں چہ صافیں شراب ۽ اسپتیں رنگ لذت دیوکنت پر نوشوگان

لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنْزَفُونَ ﴿۵۴﴾ وَعِنْدَهُمْ قُصُورُ الطَّرِيفِ ﴿۵۵﴾

نہ آئی ۽ تہا سترتگ انت و نہ آئی ۽ تہا بیہودگی کننت و آیانی گور ۽ انت جنیل دم جہل کنوکن بنت نگاہ ۽

عَيْنٌ ﴿۵۶﴾ كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مُّكْنُونٌ ﴿۵۷﴾ فَأَقْبَلْ بَعْضُهُمْ عَلَى بَعْضٍ

مزن چم فل گوشے کہ ہیک انت سر پوشتگیں و گدا ایم کت بیت ۽ گوں دگرے ۽

منزل ۶

کت بہر جا و ۽ ہر جیکہ لوگی ات آتوت، خداوند تعالیٰ
حجت مئے سراقام بوت و آئی ہما کہ لَامَلَكَيْنِ جَهَنَّمَ
مِنْكَ وَمِمَّنْ تَبِعَكَ الْخِزْيَانُ ثَابِت بوت مروچی مارا
و تی غلط کاری و بد معاشیانی مزہ چنگی انت۔

ول یعنی کل گناہ گار درجہ بہ درجہ ماں عذاب شریدار

بنت ہنجوش کہ ماں جرم ۽ ہم شریک انت

ول یعنی آیانی کبر و غرور آیان ۽ مہن کنت کہ چہ نبی ۽

گوشگ ۽ سرا اے کلمہ لَدَالَةِ إِلَّا اللَّهُ بہ زبان ۽

سرا بیا رنت کہ حرائی ۽ آیانی دروغیں معبودانی نفی بیت

توری ماں دل ۽ آئی ۽ راست بزاننت۔

ول یعنی شاعرانی دروغ مشہورانت گدا آراستہاں

ہستی ۽ چونکائی شاعر گوش ات کہ آئی ۽ ماں دنیا ۽ تیوگیں

راستی آورنگ و کلیں جہاں ۽ راستیں مردمانی تصدیق

ہم کنت آیا مخنون و کنوکیں مردم چوشیں راستیں

برحقین و پختہ این اصول پیش کننت؟

ول یعنی توحید ۽ انکار و اے گستاخیانی مزہ ۽

چش ات کہ ماں رسول ۽ بارو ۽ ظاہر کن ات شتا

ہر جیکہ کنگت یک روچے کل شتا دیما کیت۔

ول یعنی اشانی ذکر ۽ چہ کئے اشاں و دگہ مردم انت

کہ اشانی سراجی تعالیٰ ہر بانی و کرم کنت۔

ول یعنی عجیب و غریبیں میوہ بہ ورگ ۽ دیگ بنت

کہ آیانی سر جہیں صفت تیوگا اللہ پاک ۽ معلوم انت

البت چیزے مختصر احوال و تی بنڈیان ۽ پیش داشت

چوش کہ فرما ینتی لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ

(سورہ واقعہ رکوع ۱)

ول خداوت شتر زانت کہ اشان ۽ چونیں عزت و شرف

رستیت۔ ول یعنی مزہ ولذت حاصل بیت و ماں نیاء

شراب ۽ ہر چہ خرابی ۽ ماں انت آیانی نام و نشان

نہ بیت نہ سرگانی بیت و نہ نشہ کنت نہ شتا نگ

کیت و نہ پیت و غیرہ خراب بنت و نہ آئی ۽ جو کدی

خشک بنت۔

ول یعنی چہ شرم و ناز ۽ نگاہ ۽ جہل کنوکیں حوراں

کہ اشاں بغیر چہ و تی ازواج ۽ دگہ چہ کس چتاں چست

نہ کننت و نہ چارنت۔

ول یعنی صاف و تر پوکیں رنگ بیت مثل ہیک ۽

کہ آئی ۽ مرغ و تی باز لانی چیر گچیر دنت کہ نہ داغدار بیت

و نہ دزنی لگیت، یا ہیک ۽ توک ۽ اسپیدگ کہ سکیں پوش ۽ چیرگ انت ویت ۽ گوشنگ کہ شتر مرغ ۽ ہیک مراد انت کہ باز شتر رنگ بنت بہر جا و ششیر ماں

صفائی و شتر رنگی ۽ انت ماں اسپیتی ۽ نہ انت چیا کہ دگہ جاے فرمان انت کَانَهُنَّ الْيَاقُوتُ وَالْمَرْجَانُ (الحجہ ماکع ۲)

فل یعنی ماں دیوانہ یا روہیل جمع بنت و پاکیز شراب و پیالہ ہر کس و دست و بیت آعیش و عشرت و ہمد و قی لہتیں گوسٹیں سرگزشت بیان کنند۔ یک جتنی بے گوشتیت کہ واجہاں مناراں دنیا سنکتے ہست انت کہ مناراں مدام ملاستی کنگت کہ تو بہ آخرت و سراقین دارے و گوشتی کہ تو احمق و نادان مردے آئی و نزدیک اے بالکل یک ناہودگیں گے ات کہ یک شخصے ماں خاک و ہوار بہ بیت و آئی و گوشت و پوست چھ باقی مرانت محض سٹگیں ہڈاں پشت بکینت پدا آتیا یہ حساب داد و بدلہ و واسطہ لوک سرے زندگ کنگ بہ بیت چوشیں بے معنائیں گپ و شر اکٹے یقینی کنت فل یعنی آسنگت الم ماں دوزخ و بیت، بیارات کتیں سرک کتان و چاریں باریں چون انت؟ (اے ہما جنتی و گفتار انت و لہتیں گوشت کت کہ اے اللہ یک و قول انت یعنی حق تعالیٰ فرمائینت کہ زانا تو سرک کتان آتیا کنگ لوٹے؟)

فل یعنی ہما جنتی و راوتی سنگت و احوال پشدارک بیت کہ بالکل ماں دوزخ و آس و کپتنگ اے احوال گندان آتیا عبرت بیت و آب و قی سر اللہ پاک و فضل و احسان و یاد کنت و درائینت او کم بخت! تو ہا کسے کہ مناراں ہم برباد کنگ لوٹتے، محض اللہ پاک و احسان دستگیری کت کہ من چرے عذاب و دستکار بوتوں دینی قداماں چہ ایمان و عرفان و کشک و نہ گشتنت و اگر نہ مرو جی من ہم چو تو ماں عذاب و گرفتار بوتگتاں فل آساعت و چہ زیاتیں دشی و گوشتیت زانا اے حقیقت کہ چہ آپیشی مرک و ابید کہ آماں دنیا و اہبت نون مارا مرک کدی نشیت و نہ چرے عیش و بہار و در کپان و پدا بہ تکلیف و عذاب و طرف و روگی انت چہ خدا تعالیٰ و فضل و رحمت و برکت نون ماں ہے نعمتاں و عیشانی تو کا زندہ گوازیں۔ بیشک درساں چہ ستریں سو ب مندی ہمیش انت و ہمیش انت ہا اعلایں مقصد کہ یہ آئی و حال کنگ ہمک ڈولیں قربانی یا محنت برداشت کنگ بہ بیت۔

وہ بالا بہشتیانی ہمائی و ذکرات چہ ادا دوزخیانی ہمائی و احوال بیان بیت "زقوم" درختے نام انت کہ آسک تہل بے نام بیت چوشک مئے گور و جور و پل انت ماں دوزخ و توک و حق تعالیٰ و قی قدرت و یک درختے رودینک آتیا ادا شجرۃ الزقوم و نام دیگ بوتگ آپہ ظالماں چو بلاہ و انت ماں آخرت و چیا کہ و ہدے دوزخی چہ شدہ بے قرار بہنت تو ہے آیانی و راک بیت و آئی چہ حلق و ایر گجک یا ایر کجکا بعدیک خاصیں اثر پیدا کنگ سکین تکلیف مستقل عذاب بیت و ماں دنیا و ہم یک قسم و بلاہ و چکا سگ انت کہ ماں قرآن و آئی ذکر و اشکناں و گمراہ بہنت کسے بگوشتیت کہ سبزیں درخت ماں دوزخ و میا نجی چونکائی و رست (حالانکہ ممکن انت کہ آئی و مزاج ناری بہ بیت چوشک آس و کرم "سمندر" ماں کس زندگ مانیت۔ سہار نیور و کمپنی باغ و تہا بعضے درختانی تر بیت ماں آس و بیت۔

فل یعنی یک بد نما چوشیطان و صورت و بیت کہ چرائی و روت ٹران کینت فقط اَمَعَاکَ هُمْ (سورۃ محمد رکوع ۲) اعاذنا اللہ منہا و یعنی شدیک بنت تو چہ آس و یک کرکناں اے ورگ و آپ و ارینان و نوشائینان و پدا اشان و ماں آس و چگل دینت۔

يَسْأَلُونَ ۝ قَالَ قَائِلٌ مِنْهُمْ إِنِّي كَانَ لِي قَرِينٌ ۝ يَقُولُ

کہ سوال جواب کنند۔ گوشت یک گوشتو کہ چرایاں منارا ہستت یک سنگتے گوشتی

إِنَّكَ لَمِنَ الْمُضْطَرِّينَ ۝ إِذَا امْتَنَّا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَامًا ۝ إِنَّا

آیا تو ہم چہ باور کنو کاں ہے آیا و ہدیہ بمریں و بیں خاک و پدا آما

لَمُذْنِبُونَ ۝ قَالَ هَلْ أَنْتُمْ مُطْلِعُونَ ۝ فَأَجَلَكُمُ فَرَآهُ فِي سُوءِ

جزا دیگ بیں و پدا گوشتی شرین سرک کن ات و چار انت۔ گدا سر کشک و چار گدا ستر آتیا ماں

الْجَحِيمِ ۝ قَالَ تَاللَّهِ إِن كُنتَ لَتَرُدُّنَّ ۝ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّي لَكُنتَ

میانجی و دوزخ و گوشتی قسم بخدا تو گلائیش آتے کہ من ہلاک کینے۔ و اگر موتیں رحمت منی رب و البتہ بوتوں من

مِنَ الْمُحْضَرِّينَ ۝ أَفَمَا نَحْنُ بِمَبْتَلَيْنَ ۝ إِلَّا أَمْوَتَنَّا الْأُولَىٰ وَمَا

چہ حاضر کر تگیناں و آیا گدا انہیں ما مرک بغیر اولیٰ میں موت و نہیں

نَحْنُ بِمُعَذِّبِينَ ۝ إِنَّ هَذَا هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ۝ لِيُثِلَ هَذَا

ما چہ عذاب و انگیناں تحقیق اے البتہ کامیابی بے مزین چوشیں چیزانی واسطہ

فَلْيَعْمَلِ الْعَمَلُونَ ۝ أَذَلِكَ خَيْرٌ تُزَلُّوا أَمْ شَجَرَةُ الزَّقُّومِ ۝ إِنَّا

عمل کینت عمل کنوک و آیا اے بہتر انت بہ ہمائی یا درخت زقوم و بیشک ما

جَعَلْنَاهَا فِتْنَةً لِلظَّالِمِينَ ۝ إِنهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِي أَصْلِ الْجَحِيمِ ۝

کنگ آئی و آزمائش بہ ظالماں۔ بیشک ایک درختے کہ در کثیت چہ بن و دوزخ و

طَلْعُهَا كَأَنَّهُ رِئَاسُ الشَّيْطَانِ ۝ فَإِنَّهُمْ لَا يَكُونُ مِنْهَا فَبَالِغُونَ

آئی و خوشگ شیطان و سرگ و ڈول و انت و گدا تحقیق آورت چہ آئی و گدا پر کنوک بنت

مِنْهَا الْبُطُونُ ۝ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ۝ ثُمَّ إِنَّ

چہ آئی و قی لایاں۔ پدا تحقیق بیت واسطہ آیانی یک و اریں شرین چہ گرین آباں و پدا تحقیق

مَرْجِعُهُمْ لَا إِلَى الْجَحِيمِ ۝ إِنَّهُمْ أَفْوَا أَبَاءَهُمْ ضَالِّينَ ۝ فَمَنْ عَلَىٰ

و اتری آیانی دوزخ و نیم گابیت و تحقیق آیانی یستگ و قی پیرکان گمراہ۔ گدا آہمائی

و یعنی رندی کافر پیشی کافرانی کو رکائی دھب کپان گمراہ بوتنت ہرچ رہے و سرایان رووک دیست ہماراہ و اشان ہم برادگ بوتنت چات و کڈش ہم نہ چارات و یعنی ماں ہر دورہ چانجام و آگاہ کنوک و چہ آخرت ترسائونک آیان بوتنت ہر کس کہ نہ اشکت و نہ منق ات بچارات کہ آیان انجام چون بد بوت بس اللہ ہمارا درجکین بندیان سلیمت منتنت کہ آیان خدا ترس و آخرت ہر فکر ہست ات۔ حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت: ترس درستان اشکنا شینت چرایان نکین مردم رگنت و بدوتی تب و راہ و دوت۔ دیترو لہتہ مہذین (بالکسر) و مہذریں (بالفتح) و قصہاں اشکنا تنگ بنت پہ مکذین و عبرت پہ مومنانی تسلأ و تقریبا داں ہزار سال حضرت نوح علیہ السلام و قی قوم و سریدکنان و نصیحت دیان بوت مکرآیانی ناشری و اندازسانی گیش بوان بوت آخر حضرت نوح علیہ وسلم و س بوان و قی دیم دیوک و طرف و قیوم گور کنان عرض کت رب آئی مغلوبک فانتصی (قرکوع ۱۱) اے پروردگار! من بے وسال تو منی مددہ کن۔ بچار کہ اللہ پاک آئی و توار چون اشکت و مددہ چون سر بوت۔ نوح علیہ السلام گوں آئی خاندان چہ شیعہ ریح و ایذا و رستگار کت پدا ہینا کیں طوفان و وھدہ آئی و حفاظت کت و تہنا چہ ہائی و اولادہ زمین فی آباد کت و دانکہ دنیا هست آئی و نیکیں نام فی پشت گیتگ۔ چنانچہ

الصفحت ۳۴

۶۹۶

دعائی ۲۳

اٰلِہِمَّ مٰرِعُوْنِ ۝ وَاَلْقَدْ ضَلَّ قَبْلَہُمْ اَکْثَرُ الْاَوَّلِیْنَ ۝ وَاَلْقَدْ اَرْسَلْنَا قَدْ مَانِیْ نَشَانِیْ سِرْمِیْدَانِ کُنُوکِ بِنْتِ۔ وَاَلْبَتَّ مَرَّہُ بُوْتَنُکُت چرایان سیرزاو لیکنان۔ وَاَلْبَتَّ مَرَّہُ دات فِیْہِم مِّنْذِرِیْنَ ۝ وَاَنْظُرْ کَیْفَ کَانَ عَاقِبَةُ الْمُتَذَرِّیْنَ ۝ الْاَعْبَادُ آیان ہنتر سینیوک گدا بچار کہ چہ دول و بوتہ انجام ترسینگیانی مگر خدا ہما اللہ الْاٰخِلَصِیْنَ ۝ وَاَلْقَدْ نَادٰنَا نُوْحٌ فَلْنَعْمِ الْمَجِیْوْنَ ۝ وَنَجِّنْہُ بِنْدَہَاں کہ مخلص انت و و بتحقیق توار جت مارا نوح و گدا چون خوب حال یو کین توار و نجات دات آئی و اٰہْلَہٗ مِنْ الْکَرْبِ الْعَظِیْمِ ۝ وَجَعَلْنَا ذُرِّیَّتَہٗ مِنْ الْبَاقِیْنَ ۝ وَتَرْکُنَا وائی و مردمان چہ مزین شدت و کت ما آئی و اولادان و حمایت بانی پشت کپوک و پشت گیتگ ما عَلَیْہِ فِی الْاٰخِرِیْنَ ۝ سَلِّمْ عَلٰی نُوْحٍ فِی الْعٰلَمِیْنَ ۝ اِنَّا کَذٰلِکَ نَجْزِیْ آئی و سر و توسیپاں گدیگان و کہ سلام انت نوح و سر و ماں کل عالم و بیشک ما ہیڈول و بدردین الْمُحْسِنِیْنَ ۝ اِنَّہٗ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِیْنَ ۝ ثُمَّ اَغْرَقْنَا الْاٰخِرِیْنَ ۝ نکوکاران و۔ بے شک انت چہ منے بندیاں ایمانداریں پدا مغرق کت اے دگران و اِنَّ مِنْ شِیْعَتِہٖ لَا یُرِہِیْمُ ۝ اِذْ جَاۤءَ رَبُّہٗ بِقَلْبٍ سَلِیْمٍ ۝ اِذْ قَالَ ویشک چہ ہائی و کت و انت ابراہیم و ویدیکہ ک و قی رب و گور و گوں سلامتیں دے۔ و ویدیکہ آئی و گوشت لَا یَبِیْہُ وَقُوْبُہٗ مَا ذَا تَعْبُدُوْنَ ۝ اِنْفِکَا الْہِتَّ دُوْنَ ۝ اللّٰہُ تَرِیْدُوْنَ ۝ گوں قیبت و قی قوم و چہ چیز و عبادت شاکن ات۔ آیا پہ دروغ کر تکیں خدایان ابد اللہ و شما لوک ات فَمَا ظَنُّکُمْ بِرَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ۝ فَنْظَرْنَا نْظَرًا فِی الْبُجُوْمِ ۝ فَقَالَ اِنِّیْ گدا چہ انت شمع گمان پہ پروردگار عالم بار و و گدا انگاہ کتی یک برے ماں استاراں، پدا گوشتی من سَقِیْمٌ ۝ فَتَوَلَّوْا عَنْہٗ مُدْبِرِیْنَ ۝ فَرَاغَ اِلَی الْہِتِّ ۝ فَقَالَ اَلَا مریضان، گدا ہمیش ترینت چہ آئی پشت دیان و، گدا آیان بتانی طرف و دیم دات پدا گوشتی پر چا تَاْكُلُوْنَ ۝ مَا لَکُمْ لَا تَنْطَقُوْنَ ۝ فَرَاغَ عَلَیْہِم ضَرْبًا بِالْیَمِیْنِ ۝ شما نہ ورات و چوننت شما کہ گپ و رپ نہ کن ات پدا گلا شیش بیت آیان جان بہ راستی ست و

منزل ۶

داں روح مروی خلقت آئی و سر اسلام دیم دنت و ماں کلیں جان و نوح علیہ السلام گوشان و یاد کنت اے و نیکیں بندہانی انجام بوت۔ دومی طرف آئی و دشمنانی احوال و بچارات کہ کلائی کل زبردستیں طوفان و خرق کنگ بوتنت مروی دانکہ آیان نام و نشان ہم باقی نہ منت چہ قی احمق و ناشخس کارانی سبب و دنیا و بوجیش ماں آب و غرق کت و ہمیشتش۔ تنبیر: اکثر عالمانی قول ہمیش انت کہ مروی تمام دنیا مردمان حضرت نوح علیہ السلام و سنی چکان (سام، حام، یافث) و اولاد انت چہ جامع ترمذی و لہتہ حدیثاں ہم اشی و ثبوت رسیت۔ فک انبیاء علیہم السلام ماں دین و سلسلہ کل پہ یک راہ و انت و سیریک رندا یو کیں اولی و تصدیق و تائید کنت ہمیش کا حضرت ابراہیم علیہ السلام قی چہ نوح علیہ السلام و ملک و فرمائیت اِنَّ هٰذِہٖ اُمَّتُکُمْ اُمَّةٌ وَّاحِدَةٌ وَاَنَا رَبُّکُمْ فَاتَّقُوْا (مؤمنون رکوع ۴) و یعنی چہ ہمک قسم و اعتقادی و اخلاقی مرض و قی دل و پاک صاف کنان و چہ دنیاوی و جلال آزاد بوان و گوں تواضع و برگی و رب و قی ریت و طرف و جگت و قی قوم قی چہ بت پرستی و دوردارگ و ورا نصیحت کت و یعنی آخر اے سنگ و بتاں چہ جزانت کہ آیان و شما اینکر دوست داراں کہ اللہ پاک و قی دیاں اشانی دھب و کیتگ زاناں حق و دل ماں اشانی دست انت جهان و بادشاہی یا اشان خوردیں یا مزین و خدا بندت آخر برحقین و اہ و قیل کنان اے دروغین حاکمانی اینکر خوش آمد و حمایت چہ مقصد داریت و یعنی زاناں راہ آئی و وجود و شک انت یا شما آئی و رتبہ و فہمت کت نہ کن ات کہ (معاذ اللہ) سنگاں آئی و شریک قرار دگا ات یا شما آئی و غضب انتقام و بردارچ نہ زان ات کہ شاہ چوشیں گشانی و سرادیری کن ات آخر کار چیزے بکوش ات کہ شما عالم و پروردگار و بار و چہ خیال داراں۔ و آروچاں ماں آئی و قوم و نجوم و زورات حضرت ابراہیم و اشانی پیش دارگ استارانی نمکا نظر شاکد یا گوشت کہ منی تب تنگی انت (و چوشیں ماں دنیا و کت انت کہ آئی تب و مدام جوان بہ بیت چیرے نہ چیرے ظاہرین یا چیریں عوارض دھب و گوں انت چہ تکلیف و بے تابی زاناں ات کہ ہر وقت قوم و بدیں جاوہر گندان ماں دل و گرسنگ) یا مطلب چوش انت کہ من بیار بیوکان (بیاری نام) انت کہ تب چہ راستیں راہ و بکنرنت تو چہ موت و پیش ہر کس و اے صوبہ دیما کیت) بہر جاوہر حضرت ابراہیم و مقصد و مراد برحق ات لیکن استارانی نمکا چاں شاکد یاں چہ «اِنِّیْ سَقِیْمٌ» گوشت و مخلوق و چوش فہمت کہ و اہ و چہ نجوم و علم و معلوم کرنگ کہ اے زوتاں نادراہ بیت۔ تنبیر: چیشی معلوم بیت کہ حضرت ابراہیم علیہ السلام و اے گپ کہ من بیاراں اے شریعت و مطابق و «تورہ» ات و اے جائز انت چوش کہ ہجرت و ویدیکہ و جنت کت کہ «من الزجل» یعنی اے مرد کت انت و اہ و جواب دات کہ من الما یعنی چہ آپ و انت۔ و ابو بکر صدیق رضی اللہ عنہ یک سولے و جواب فرمائیت رجیل دیھدینی السبیل کہ اے یک مردے کہ مناراہ سوچ دنت۔ البت چونکہ اے تورہ ہم حضرت ابراہیم علیہ السلام و من شانیں رتبہ و لحاظ و خلاف اولی ات ہمکا بہ دستور و ماں حسنات الابراہیمات المقرین و حدیث و ایتر

ہم صفحہء فوائد : فل مردماں وھدے چہ میژہ ءواتر بوتنت تودیتش کہ مبت پر شتگ ءجھل کیتگنت، ہمتش کہ ابید چہ ابراہیم ءاے کار ءدگہ کس
کت نہ کنت۔ چنانچہ درستاں وقی دیم ہمائی ءطرف ءکت فل یعنی تودی ہرکس ءپر شتگنت بلے شہاے نادان ءکار ءپر چا انجام دے ات؟ گوشتی زانا سنگ ءبے
مجانیں مبت کہ آئی ءشہادست وت تر استان ءتیار کت

وچونائی ہم ذبح وغیرہ قصہ و ہلاسی و زند حضرت اسحق و بشارت جلاگاندہ ذکر کنگ بونگ چو شکہ دیم تر بیان بونگا انت فبشرونہ یاسحق نبیا الخ۔ معلوم ہوت کہ ماں فبشرونہ یسلاوم حلیمہ و چرائی و امید دگر ڈھکے و بشارت مذکور انت ہم اسحاق و بشارت و دیان و آئی و نبی و مرتبہ دیک و مرثہ دیک ہوت۔ و ماں سورہ ہود و گوں آئی و ہور ہور حضرت یعقوب ہم مرثہ اشکنا بینک ہوت کہ حضرت اسحق و عک بیت و من قذرا و اسحق یعقوب (ہود دعوے) گڈا چونکائی گمان کنگ بیت کہ حضرت اسحق ذبح بہ بیت چوش بگوش کہ چہ نبی جوڑ کنگ و اولاد عطا کنگ و پیش ذبح کنگ بہ بیت لامحالہ مشک کسیت کہ ذبح اللہ حضرت اسماعیل انت کہ آئی و بابت و بشارت ولادت و وقت و نہ نبوت عطا کنگ و وعدہ ہوت و نہ اولاد عطا کنگ و۔ سبب سبب انت کہ قربانی و یادگار و آئی و متعلقہ رسوم ماں نبی اسماعیل و برابر بطور وراثت چہ یک دگرے و منتقل ہوان پیدا کنت و مروچی ہم حضرت اسماعیل و روحانی

ومالی ۲۳

گدا یا انیم کت بر ایهم میدان کنان پریشان بولان، گوشه ایهم آریا عباد کنان شما چیزیکه وت تراش ات - و خدای

ستار ا پیدا کرتا ہے ہر چہ کہ ستار سا زرات کی گوسنتش بیندات پر ابراہیم ؑ ایک نئے گدا چکل بدے ات اثر امان سے

پیدا کلمات سنت برقی و منزلت، لہذا ہمایان کہ پیر تر بولیں و گویا ہم عرب و عجم و ہند و

١٠٩ (١٠) اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْأَلُكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الْكَرِيْمُ

برآمد باریں کہ گداوہدیکہ سربوت اچل کول برہیم بہتر و بات کوستی نے منی چلک من گندان ماں آب و کہ من

فزع کنگا لائروں تو حمار کہ تو جے گندے۔ گوشتی اے منی بہت بکن ہر چکیہ تو حکم دگ بوتگے، زوت تو گندے مناء

إِنْ شَاءَ اللَّهُ مِنَ الصَّادِقِينَ ﴿٦٧﴾ فَلَمَّا أَسْلَمَا وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿٦٨﴾ وَ

اَدْنٰى اَنْ يَكُوْنُوْا مِنْ اَعْدَاۤى اِلٰهِمْ ۚ

اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الْكَرِيْمُ اَللّٰهُمَّ اِنِّىْ اَسْئَلُكَ بِاَنَّكَ اَنْتَ الْغَفُوْرُ الْكَرِيْمُ

نیکوکاران ہمیشہ انت البت چکاسگ ظاہریں فلا بدله دات مآئی ایک جناورے پنج کنگ مرئیں

وَرَبَّنَا عَلِيٌّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ لَا حُزْنَ فِي سَمْعِهِ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَلَدَيْكَ جَبْرِي

الْمُحْسِنِينَ ﴿١٠﴾ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُؤْمِنِينَ ﴿١١﴾ وَبَشِّرْهُ بِالْحَقِّ

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

منزل ۶

اولاد (کہ آیان و مسلمان گوشت) آ مقصدیں یادگارانی سرا عمل کنو کنت۔ ماں موجودہ تورات و گیش و گوار انت کہ قربانی و جاگہ «مورا» یا «مُریا» ات یہود و نصاریٰ اے جاگہ و اصل دس نشان و پیشدارگ و رداگوں بہتیں بیکاریں احتمالات کارگیتنگ حالانکہ باز راستیں گپیش انت کہ اے مقام «مروہ» بہ بیت کہ ابالکل خانہ کعبہ و دیمہ نزدیک واقع انت کہ ہمداسمی بین الصفا و المروہ و ہلاکس کنان معتمرین حلال بنت۔ و ممکن انت کہ ماں «فلما بلغ معه السعی» بہ ہے سعی و طرف و اشارہ بیت ماں موطا مالک و روایت و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و «مروہ» و طرف و اشارہ کنان و گوشت کہ قربانی گاہ ہمیشہ انت غالباً آجے ابراہیم و اسماعیل و قربان گاہ و طرف و اشارہ انت و اگر نہ واجہ نبی و زمانگ و مردماں عموماً چہ مکہ و سٹے میل دور ماں منی و قربانی کنوک انت ہجرت کہ داں روح مروچی و ہم ہمداد قربانی بوگا انت، چریشی معلوم بیت کہ واجہ ابراہیم و اصل قربان گاہ «مروہ» ات، بداحاجیانی و قربانیانی بازی و گندان ایشراداں منی و مقرر کنگ بوت۔ ماں قرآن کریم و ہم «هَذَا يَابَالِغِ الْكَعْبَةِ» و «ثُمَّ مَخَّلَهَا إِلَى الْبَيْتِ الْعَتِيقِ» فرما ٹینگ کہ چریشی و کعبہ و قرب ظاہر بیت۔ واللہ اعلم۔

بہر جاور قرائن و آثار ہے پیش دارنت کہ «ذبح اللہ» اسماعیل و وقتی جنادات کہ اہت و ماں مکہ و جاہ منند بوت و ہمداد آئی و نسل تنگ و تالان بوت۔ ماں تورات و اے گیش و گوار ہم ہست انت کہ حضرت ابراہیم و وقتی یحییٰ و دوستناکس چک و ذبح کنگ و حکم دیگ بوتگ و اے خبر الی انت کہ حضرت اسماعیل چہ حضرت اسحق و ماں عمر و مستر انت بد حضرت اسحق علیہ السلام ماں حضرت اسماعیل و موجودگی و چون ٹیں چک بیت کنت عجیب گپیش انت کہ ادا حضرت ابراہیم و دعا و جواب ہمارنگ و بشارت دیگ بوت آرا «غلام حلیم» گوشتک بوت لیکن حضرت اسحق علیہ السلام و بشارت و ہدیہ فرشتیان شروعات و خدا و طرف و ادات تو آتیاگوں غلام حلیم و تعبیرکت چہ حق تعالیٰ و طرف و حلیم و لفظ بہ آئی سرا یا کتام دگر نبی و سرا ماں قرآن و چہ جاگہ و ظاہر کنگ نہ بوتگ تیو کا بہ ہے رنگ و ک آئی بشارت ادا دیگ بوت و آئی و پت واجہ ابراہیم و اے لقب دیگ بوتگ اِنَّ اَبْرَاهِيْمَ لَحَلِيْمٌ اَوْ اَهْ مِنْبِجٌ (ہود رکوع ۷) و اِنَّ اَبْرَاهِيْمَ لَوَا هٌ لَحَلِيْمٌ (توبہ رکوع ۱۳) چریشی و ظاہر بیت کہ ہمے دوئیں پت و چک گوں اے خاصیں لقب و ملقب کنگ و مستحق بوتنت۔ حلیم و صابر و مفہوم قریب قریب انت۔ چہ ہے غلام حلیم و زبان و ادا چو نقل کت سَجَدْتُ لَكَ اِنْ شَاءَ اللّٰهُ مِنَ الصُّبْرِ ۝ دگر جاہے و صاف صاف و فرمائیت و اَسْمِعِلْ و اَدْرِيسْ و ذَا الْكُفْلِ و كُلُّ مِنَ الصُّبْرِ ۝ (انبیاء رکوع ۶) شاید پیشکا ماں سورہ مریم و حضرت اسماعیل و صادق الوعد و لقبانی مصداق یکی کس معلوم بیت یعنی حضرت اسماعیل علیہ السلام۔ و کان عندک بک من حنیئاً۔ ماں سورہ بقرہ و کعبہ و بندگ و و ہمداد حضرت ابراہیم و اسماعیل و زبان و ہرچ دعائے کہ نقل فرما ٹینگ ماں آئی و اے الفاظ ہم شامل انت و اَجْعَلْنَا مُسْلِمِيْنَ لَكَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِنَا اُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ بَعِيْنَهُمَا سَلَمٌ و لَفْظ و نبشتہ و را ادا ماں قربانی و ذکر و فَلَکُمَا اَسْلَمًا اِنْ لَفْظ ہے بیت کنت کہ ہر دوئیں پت و چک و ذبح کنگ و ذبح بوگ و رداکت و پیش داشت۔ اے ہما اَسْلَمًا و بدلہ انت کہ اللہ تعالیٰ و ہے ہر دوئیں ذریت و اُمَّةً مُّسْلِمَةً جوڑکت، فَلَکُمَا اَسْلَمًا علی ذلک

ت یعنی و ہدیہ اسماعیل مزن بوان و اے قابل بوت کہ گوں وقتی پت و تشک بکنت و آئی و کار و بٹیت ہما ساعت واجہ ابراہیم و وقتی داب چک و دیمہ بیان کت تاکہ آئی و خیال و ارادہ و زانت بکنت کہ بہ وقتی مرضی و برے کار و تیار بیت یا چیزے زبردستی کنگ کپیبت گوشت کہ سٹے شپ بدماں بد واجہ ابراہیم و ہے و اب دیست سومی روح و وقتی ہے و اب و حال و وقتی چک و ادات، چک ہیج تھت نہ بوت و بریشی و راضی بوت و گوشتی ابا جان! (دیر پرچاکنے) مالک و ہرچ حکم بہ بیت آتیا سرجم کن (ماں چو شیش کار و مشورہ بہ کار نہ انت، خداوندی حکم و پورہ کنگ و بدانبا بد کہ پتی دوز و اہمی مہن کنوک بہ بیت) پشت کیت منی چند! بس تووت انشاء اللہ گندے کہ چوں گوں صبر و تحمل و اللہ پاک و حکم و سرا عمل کنان۔ ہزاراں ہزار رحمت بہ بنت اے ڈولیں چک و پت

سرا۔ ۸ تاکہ چُک ۽ چہرہ دیما بیت مبادا پیری دوزوا ہی جوش بجنت۔ گوشتنت کہ اے گپ چُک ۽ گوشت۔ دیم ترۃ اللہ پاک احوال بیان فرمائیت کہ قصہ چونکائی دیما شُت یعنی اے احوال بیان کنگ نہ بیت کہ چوئیں احوالے گوشت آئی سرا و فرشتہ گانی سرا وک یعنی نوں بس کن خبر دتی حدۂ سربوت توواب راست کت و پیش داشت، مقصد چُک ۽ ذبح کنا ٹینگ نہ انت فقط تئی چکاسگ مارا منظور ات نوں تو ماں آئی ۽ سوب مند بوتے۔

وک یعنی چوشیں گرانیں حکم دیان ۽ چکاسیں پدا آیاں ثابت قدم کنیں پدا بلند و بالا تیں درجات بخشیں۔ ماں تورات ۽ انت کہ ویدے ابراہیم ۽ چُک قربان کنگ لوٹ ات و فرشتہ ۽ جارجت کہ دست ۽ بجل، تو فرشتہ ۽ چوش گوشت خدا گوشت کہ چونکہ تو یک سچیں کارے کت دوتی یکلین چک نہ رکینت من ترا برکت دیاں وتی نسل ۽ آسمان ۽ استار و تیا ب دپ ۽ ریکانی دُول ۽ شنگ و تالان کناں (تورات تکیوں اصحاح ۲۲ آیت ۱۵)

وال مزن شرف داروک کہ آچہ بہشت ۽ دیم دیگ بوتگ یا مزن قیمتی، پزور۔ تیاریں۔ پدا بچے رسم قربانی ۽، اسماعیل علیہ السلام ۽ عظیم الشان یادگار ۽ طور ۽ یہ مداسیگی قائم دارگ بوت۔ واک داں مروچی ۽ دنیا ابراہیم ۽ کوں نیکیں نام ۽ عزت ۽ یاد کنت علی نبینا وعلیہ الف الف سلام و تحیۃ وک یعنی ماں مئے اعلا تیں درجہ ۽ ایمانداریں بندہاں۔

ول چریشیء معلوم ہوت کہ آ اولی بشارت اسماعیل ٹیگت و تمامیں قصہ ذبح و بابت و ہائی ٹیگت و حضرت شاہ صاحبؒ نشتہ کنت بے دوئیہاں چہ مراد دوئیہاں چک انت، چہ ہر دوئیہاں اولاد باز تالان ہوت ماں واجہ اسحاق و اولاد انبیاء و بنی اسرائیل ہوتنت و ماں اسماعیل و اولاد ان عرب انت کہ ماں آیایں پیغمبر مبعوث ہوت۔ یعنی ماں اولاد ان کل یک حساب نہ انت نیکس ہم ہست کہ بزرگانی نام و روشن کنت و بدیں ہم کہ آچہ و قی بدکاریاں و قی خاندان و نام رسوا کنت۔

تنبیہ: مفتران عموماً و مِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا ضَمِير ابراهيم واسحاق و طرف و تریتنگ۔ مگر واجہ شاہ صاحب و اے ضمیر اسماعیل واسحاق و طرف و تریتان و ماں مضمون و گیشتر وسعت پیدا کنگ۔
 و یعنی چہ فرعون و آئی و قوم و ظلم و زور کیاں نجات دات و چہ بحر قلم و گون مزین آسانی و شمار راہ دات و گوازیئت وک یعنی فرعونیاں ماں دریاء و غرق کنان و بنی اسرائیل و غلبہ و کامیابی دات و ہلاک ہوکائی ماں و ملکاتی وارث جوڑکت۔
 و یعنی تورات شریف کہ ماں آئی خداوندی حکام گون مزین تفصیل و بیان کنگ ہوتکنت۔
 و یعنی ماں قول و فعل و استقامت بخش و ماں حکم معاملہ و تجکیں راہ و سرگام گچوک کت کہ آ چہ عصمت انبیاء و لازمی کاراں یک ایت۔
 و یعنی چہ مئے کامل ایمان دار و کیں بندہ ان ات۔
 و یعنی حضرت الیاس لہتے مفسرانی قول و روء چہ حضرت ہارون و نسل و انت۔ اللہ پاک و آئی و شام و سرزمین و یک شہرستان «بعلبک» و قدیم دات کہ اشی و جاہ مندیں مردماں «بعل» نامیں بے و پرستش کنگ حضرت الیاس و اشان و چہ خدائے پاک و غضب و بے پرستی و بدیں انجام و ترسینکنت۔ و یعنی چو نانی و ماں دنیا و ہر انسانے تحلیل و ترکیب و کارگران و بازیں چہ جوڑکت کنت مگر شہر ترس جوڑکنوک ہا ذات انت کہ تمام اصول و فروع، جواہر و عوارض و صفات و موضوعات و حقیق خالق انت کہ آئی و شماراوشے پت پیرکان و پیدا کت گداے چو نکانی جائز بیت کہ آ احسن الخالقین و یل کنان و «بعل» بے و پرستش و عبادت کنگ بہ بیت کہ ایک ذرہ و پیدا کنگ نتونیت بلکیں آئی و قی جذبہ وجود ہم و قی پرستارانی برکت و انت کہ آیایں ہر داب و کہ لوٹ ات اے بت جوڑکت۔
 و یعنی دروغ بند کنگ و سزا الہ و اشان رسیت۔ و یعنی درستان دروغ بند کت مگر اللہ و گچیں کتگیں بندہاں تکذیب و کت ہمیشہ کاشاں چہ عذاب و رستگار بنت۔
 و اللہ الیاس و لا الیاسین ہم گوشنت چو شک طور

نَبِيًّا مِّنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَبَرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰ اسْحٰقَ وَمِنْ ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِ مُبِينٌ ۝ وَلَقَدْ مَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَارُونَ نِيكُوًا وَلَهُتے گزگارانت پ و قی جذبہ سر و ظاہر وک و تحقیق احسان ہمیں ماہ موسیٰ و ہارون و سرا وَنَجَّيْنَاهُمَا وَقَوْمَهُمَا مِنَ الْكَرْبِ الْعَظِيمِ ۝ وَنَصَرْنَاهُمْ فَمَا كَانُوا هُمُ الْغَالِبِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُمَا الْكِتَابَ الْمُسْتَبِينَ ۝ وَهَدَيْنَاهُمَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِي الْآخِرِينَ ۝ سَلَّمَ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَتَحَكَّمِيں وک و باقی پشت گیتگیں پ آیایں توسیپ ماں گڈی مردماں سلا م بہات بہ موسیٰ و هَارُونَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ اِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا ۝ بَارُونَ و سرا بیشک ماہے داب و بدلہ دیں نکوکاران و۔ بیشک آیت چہ مئے ایمانداریں الْمُؤْمِنِينَ ۝ وَاِنَّ اِلْيَاسَ لَمِنَ الْمُرْسَلِينَ ۝ اِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ۝ بَنَدِیَاں وک و بے شک الیاس هست ات چہ پیغمبران۔ و ہدیہ گوشتی قوم و قی اَلَا تَتَّقُونَ ۝ اَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ احْسَنَ الْخَالِقِينَ ۝ اللّٰهُ اَیسا تادل ترس نذر ات۔ آیاتوار پرچن ات بعل بت و ولید و بت شہر ترس پیدا کنوک و اللہ ربکم و رب ابابکم و الاولین ۝ فَاَنْذَرْتَهُمْ فَاَنْهَضُوا ۝ قُلْ اِنَّ رَبَّیْ و قی رب و رب پیرکانی اولیگینانی و گدا آیایں دروغ بند کت، گداہشت حاضر کنگ بنت اَلْعِبَادِ اللّٰهُ الْمُخْلِصِينَ ۝ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمُ الْآخِرِينَ ۝ سَلَّمَ عَلَىٰ مگر خدائے ہابندہ کہ مخلصین انت و باقی پشت گیتگیں آئی و سرا توسیپ ماں گڈی مردماں سلا م بہات اِلْیَاسِیْنَ ۝ اِنَّا كَذٰلِكَ نَجْزِي الْمُحْسِنِينَ ۝ اِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا ۝ الیاس و سرا و بے شک ماہے ہم بدلہ دیں نکوکاران۔ بیشک آہست چہ مئے بندیاں

عزل

سیناء و را طور سینین گوشنت یا چہ الیاسین و ہا مردم مراد انت کہ حضرت الیاس و زندگی کنوکنت و لہتے ایشرا آل یاسین ہم و انتگ۔ تو اے حساب و یاسین آئی و بت و نام بیت یا آئی و قی جذبہ نام یاسین بہ بیت و لفظ آل بہ ہا معنی و زورگ بہ بیت، پنچو شک ماں کما صلیت علی ال ابراهیم و کرگ بوتگ یا کہ چوش ماں اللہ صلی علی ال ابی اوفی و مراد زورگ بوتگ۔

معلوم ہوتا کہ اودا کسے زیادہ وارتی نہیں انت

ومالی ۲۳

منزل ۶

ati.blogspot.com

More Books Visit : igbalkalmati.blogspot.com

فل شاید پہ دنیا عذاب و اولی وعدہ ات و اے آخرت عذاب بہ بیت - یعنی شاہنوں نڈارگ کبن ات ، باریں دیم ترے اے کافراں آخرت و دگہ چے بگت دنت فل سورة و آخر تمام اصولی مضمونانی خلاصہ و را بیان گت - یعنی اللہ ذات چہ تمام عیب و نقص و پاک انت و تمام خوبی و کمالات و عزت و آروک و انت ، تمام قسم و خوبیاں ماں ہائی و ذات و جمع انت و نبی و رسولانی سراجہ آئی و طرف و سلام سر بہیت - اے آیانی عظمت و عصمت و سلامتی و سرافضی و دلیل انت - (تنبیہ) چہ حدیثاں ، ناز و بعد و دیوان و چہ یاد آگ و وید و اے آیتان و وانگ و فضیلت ثابت انت ، ہمیشہ اے سورة و فوائد بہ ہر برکت و ایں آیتان ختم کناں - اے اللہ! منی خاتمہ و من بہ ہر محکم معتبرہ و سرابکن مبین ربک رب العزت عما یصفون و وسلم علی المرسلین و الحمد لله رب العلمین و فل یعنی اے مزین شائیں ، اعلیٰ درجہ و قرآن کہ آچہ خوب نصیحتاں پڑانت و جوانیں اندازے و مردمان و ہدایت و معرفت و راہاں سوچ دنت ، گوں بزدیں

تواری شہادت دیگا منت کہ ہر کس قرآنی صداقت و حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و رسالت و منکر انت آئی و سبب اے نہ انت کہ ماں قرآن و تعلیم و تہذیب و چیزے کوتاہی بہت یا واجہ و در داں نیں نبی صلی اللہ علیہ وسلم ماں آئی و تبلیغ کنگ و معاذ اللہ سست کار انت بلکیں انکار و دیم تاب دیگ و اعلیٰ سبب چوش انت کہ اے مردم ماں دروغیں بٹاک ، جاہلی غرور ناکی ، مزین شانی و دشمنی داروکیں مخافتی جذبات و گرفتار انت - اگر کلمہ ہم چرے چہ و میناں و تارا بگتنت تو حق و صداقت و صافیں کشک اشاں و ت بگتنت و فل یعنی اشان و زانگ لوٹ ایت کہ چہ ہر غرور ناکی و تکبر و رہبند و گوں اللہ و نبیاں مقابلہ کناں و بازیں جماعتاں ساری و تباہ و برباد تو بگتنت آدم ماں ہم مزین مدد و گوں خدا و پیغمبراں جنگ قائم داشت و داوہدے اشان و بدبختی و گیت و خدائی عذاب چہ چہاں نیں گناہ اشان و بہ و تی پیچ و آورت تو سرگردان ہوا و آہ و فریادش کت و خدا و توار جنگ لگتنت مگر چوش ساعت و چہ فریاد و واولا و ہج حال بہت نجات و دستگیری و سوب اشاں چہ دست و بباد دانگت و نون چوشیں موقع بہت نہ کتنت کہ اشانی فریاد و واولا و نیگ و دگوش گور کنگ بہ بیت و فل یعنی چہ آسمان و یک فرشتہ بیانیکیں تو خیر یک یک گپے زانگ بیوتیں ، چہ مادہ یک مردے پادکیت واد شغیت کہ من نبیاں و شماراچہ خدا و عذاب و ترسیناں و بگو شیت کہ آسمان و واہند واجہ خدا من و زادیم دانگ اے مزین عجیب گپے کہ مٹے سری پر نہیت - نون بس ماہمگر گوشت کہ کت جادوگرے و چیزے و ت گڑیں خبر سازتنت ، جادو و زور و چیزے ہنر پیش داراں و آیان و معجزہ و نام دنت و چیزے قصہ و داستان جمع کناں دروغیں دعوے کنگ کہ اے اللہ و دیم دانگیں علوم انت و من آئی و دیم دانگیں قاصدوں فل یعنی دگہ نڈارگ کبن ات است کز بے شمار خدایانی دربار ویلہ دیان و تیوگ یکیں خدا و سر و سوچ و دیگا منت - چریشی و مستریا حیرانی گپ دگہ چے بیت کنت کہ اینکر ٹوہیں دنیا و

انتظام تہنا کیں خدائے سپر کنگ بہ بیت - و جدا جدا کار بارانی و حساب دادانی و ہرچ خدایانی بندگی چہ قرنہا قرن ہوان و پیدا کنت ، آکل یکپارگی ہلاس دیگ بہ بنت - چوش بگوش کہ مٹے پت و پیرکاں پہکیں جاہل و احمق انت کہ آیاں است کہ بازیں خدایانی دیم سبجدہ و بگت - اے گپ ماں روایتاں بہت کہ ابوطالب و بیماری و وہد و ابوجہل و غیرہ چند قریشی سزاراں گوں ابوطالب و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و شکایت گت کہ اے (واجہ محمد) مٹے خدایان و بد و زدگو شیت و مارا بہ ہک داب و احمق کنت ، شما ایشر اسرید کبن ات - واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت اے منی ناکو! من چرے و اجہاں تیوگ یک گپے لوٹاں کہ چرائی و بد تمام عرب و ت اشانی فرما ندر بہت و عجبی مردم بہ اسانی خدمت و جزیرہ پیش کنت ، آچرے گپ و سک ٹل بوتنت و گوشتش کہ نون باریں گپ کناں انت تو یک گپے کنگ نوٹے ، ماتئی دہ گپانی گوشتارگ و حاضرین ! واجہ و فرماں کت زیادہ اتا بس یک

ع ۵۴

عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ۝ وَابْصُرْ فُتُوفَ يُجِزُونَ ۝ سُبْحَنَ رَبِّكَ رَبِّ الْعِزَّةِ ۝
چہ آیان دانگہ کتے و بگت ، گڑا زوت آیان من گتنت و پاک انت تہی رب ، عزت و خدا بند
عَمَّا يَصِفُونَ ۝ وَسَلَامٌ عَلَى الْمُرْسَلِينَ ۝ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ۝
چہ آیان بیانیکیں خیراں سلام بتا پیغمبرانی سوا و کل توسیپ بہ خدا انت کہ کلیں عالم و واجہ انت و
سُورَةُ ص ۝ وَكَذٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ نَبَأًا مِّنْ نَّبَاِ رُسُلِنَا ۝
سورة ص ماں مکہ و نازل بوت - آئی و ۸۸ آیات و ۵ رکوعت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کناں گوں اللہ و نام و ہما کہ بے اندازہ بہرہاں زبریں حم کنگ

ص وَالْقُرْآنِ ذِي الذِّكْرِ ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي عِزَّةٍ وَشِقَاقٍ ۝
سو گتنت اے پند دیوکیں قرآن و ، بلکہ ہا کہ کافر بوتنت ان سرکش انت و مقابلہ و فل
كَمْ اَهْلَكْنَا مِنْ قَبْلِهِمْ مِّنْ قَرْنٍ فَنَادَُوا وَاُولٰٓئِكَ حِينٌ مِّنْ اٰیٍ
چہ کربا زما ہلاک کت چہ آیان پیش چہ امتاں ، گڑا فریادش کت و نہات آوہد خلاصی و وہد
وَعَجَبُوا اَنْ جَاءَهُمْ مُّنْذِرٌ مِّنْهُمْ وَقَالَ الْكٰفِرُونَ هٰذَا سِحْرٌ
و حیران ماننت ایک آمل آیان گور ترسینوں چہ آیان قوم و - گوشت کافراں اے جادوگرے
كَذٰبٌ ۝ اَجْعَلِ الْاِلٰهَةَ الْهٰٓؤُلَآءِ اِنْ هٰذَا شَيْءٌ عَجَابٌ ۝
دروغ بندیں و آیا گرد دینی بازیں خدایان و یک خدائے - بیشک ایش انت یک گپے حیران کنوکیں
وَاَنْطَلَقَ الْمَلٰٓئِكَةُ مِنْهُمْ اَنْ اَمْشُوا وَاَصْبِرْ وَاَعْلٰی الْاِلٰهَتُمْ اَنْ هٰذَا
ورفتنت معتبر چہ آیاں سرگرات و حکم بہت دتی خدایانی سراف بیشک ماں اے
لَشَيْءٍ يُرَادُ ۝ مَا سَمِعْنَا بِهٰذَا فِي الْاٰیَةِ الْاٰخِرَةِ ۝ اِنْ هٰذَا اِلَّا
گپ و مرادے دارنت و مانرا شکت ایشر ماں دومی دین و نہ انت اے مگر
اٰخِلَاقٍ ۝ اُنْزِلَ عَلَيْهِ الذِّكْرُ مِنْ بَيْنِنَا ۝ بَلْ هُمْ فِي شَكٍّ مِّنْ
و ت گڑیں خبر و - آیان نازل کنگ بوت بہ آئی و سر و قرآن چہ مٹے میا بچی - بلکیں چہ آئی و ماں شکہ انت

و تہو گامیکس گپ کلمہ انت " لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ " اشیء اشکنگ زھر گران ء چست بوتنت دَر ائیش کش کہ زانا اینکر خدایان ء ھلا بس دیان ء تہنا یکس خدا! بیاروس، اے شخص چہ وتی شور ء ھجر دست ء نہ کش ایت اے دے مئے معبودانی پُشت ء دستی شُشتگ و خراب کپنگ شہا ہم گوں مضبوطی ء بہ وتی معبودانی حمایت و عبادت ء سر اپادان محکم بدار ایت۔ مبادانی اشانی بازس گوشگ کتام کمزور یقین اردو کیں مردم ء پادان چہ پت پیر کی قدیم رھبند ٹگلینگ ء تو کا کامیاب بہ بیت۔ اے واجہ ء مزین کوششانی مقابلہ ء مارا باینت کہ مزین صبر و مضبوطی ظاہر کنیں۔ وک یعنی واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم کہ آ گوں اینکر زور شور ء مزین ہیما ء مئے خدایانی برخلاف جہاد کنگ تیار انت ماں اے کار ء آئی ضرور مطلبے داریت و ہمیش انت کہ یکس خدا ء نمون ء مارا درستان ء وتی غلام و محکوم جوڑ کنگ لوٹیت و دنیا ء حکومت و سرداری ء دلمانگ انت۔ پیشکا لازم انت کہ ما آرا بہ وتی مقصد و مراد ء کامیاب ہوگ ء مٹیلے۔ لہتے مفتراں ء "إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ يُرَادُ" ء مطلب چوش بیان کنگ کہ بے شک اے ہما چیز انت کہ آئی ارادہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء کنگت سچ داب ء اے شخص گل و گل ء قبول نکنت۔ اے چوش گوشگ بیت کہ اے جبر (معلوم بیت) التا ہوگی انت، اللہ پاک ء سچے منظور انت کہ ماں نیاء انقلاب بٹیت ہمیشکا داں ہر قدر شاتون ایت گوں صبر و تحمل ء وتی قدیمی دین ورھبندان ء حفاظت ء بکن ایت یا ممکن انت کہ اے ازراہ تحقیرش گوشگت کہ بے شک محمد صلی اللہ علیہ وسلم ء ارادہ باز انت بے ضروری نہ انت کہ ان ء ہر یک مراد و مقصدے تمام بیت مارا باید انت کہ اے واجہ ء مقابلہ ء پُشت مکنزے۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ چہ گڈی دین ء مراد آیانی پت و پیر کا فی دین انت۔ یعنی چہ ساری ء اشکگلے کہ پیشی مردماں چوش گوشگت بے مئے بزرگاں چوش گپ نہ کنگ۔ و ممکن انت چہ گڈی دین ء عیسائی مذہب مراد بہ بیت چوش کہ اکثر سلف ء قول انت۔ یعنی نصاریٰ کہ اھل کتاب انت چہ ایاں ہم ماں اشکگل کہ درستیں خدایان ء یل کناں یکس خدا ء محکم بدار ایت۔ آخر ایاں ہم سے خدایانی متوکنت و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم ء رسول قبول نہ کنت اگاں ماں پیشی کتاباں چیزے اصل بہوتیں تو آیاں التا قبول بکتیں۔ معلوم ہوت کہ محض وت گڑس گپ انت (العیاذ باللہ) و یعنی چوش بکن ایت کہ قرآن ء اللہ پاک ء کلام بمن ایت و اشیء یل بکن ایت کہ چہ آسمان ء کتام فرشتہ ء ء نبی جوڑ کناں ء دیم بداتیں مگر اے چو نہیں ظلم ء گپے کہ چہ ما کلاں محمد صلی اللہ علیہ وسلم گچین کنگ بوت زاناں ماں تمایں ملک ء سچے کس بہ اے منصب ء پُشت کپنگ ات و کتام دگر مزین مالداریں تنھے خدا ء دزنہ کپنگت کہ آئی ء سرا وتی کُھیاں نازل بکتیں انت۔

و حق تعالیٰ طرفہ آسانی ناپسند گئی کہ پست و پستی یعنی آسانی اے نابکار پس گپ حج ارزشے نداشت خبر تو گم بکمر انت کہ تنگہ منے نصیحت و بابت اشارہ وارتنگ اشارہ یقین نداشت کہ چہا خوفناک مستقبل آگاہ گنگ بگا سنت آلتا پیش کیت چیا کہ اشارہ تنگہ خدائی عذاب و تمام نہ چشت گم بدے خدائی عذاب سربیت تمام شک و شکوک و درنت فل یعنی رحمت و خزانہا و زمین و آسمان و بادشاہی کل اللہ پاک و قبضہ انت از بردست انت و من جن بخشک انت ہر کس و سراج انعام کنگ بلوئیت آکت کنت آئی و دست و کئے گپ کنت یا ایراد گرگ بتوئیت اگرچہ و حق حکمت و دانائی و تمام بشرے و نبوت و رسالت و منصب و سراجا بل کنت تو گدا تو چون دست تو کمان کنائی و دخل دات کت کئے کہ واجہ باشی سراجہ بان بوتے منی سراجہ چوشتیں مہربانی نے نہ کئے۔ زانا رحمت و خزانہا و زمین و آسمان و حکومت و اختیاریہ دست انت کہ اے داب و نابکار پس اعتراضات دیماکار دات۔ اگر اختیار دات تو گدا چہ و حق تمام وسائل و رہبندان کار بکرات و سادان بندان و آسمان سربکپ ات تاکہ چہ آنکو محمد صلی اللہ علیہ وسلم و سراجہ و آگے بند کن انت عالم علویات و سراجہ قبضہ و حکم دادان و حق مرضی و واهگ روع آسمان زمین و انتظام و تدبیر کار انعام دات کت کن انت اگر چوشت کنگ شما متون انت تو آسمان و زمین و حکومت و رحمت و خزانہا و ملکیت و دعویٰ بے کار انت۔ گدا ماں خدائی بستی بندان دست مان کنگ یا دخل دیگا بید چہ بے حیائی یا گنوی و دگر چہ بیت کنت۔ ایا زباید انت و حق قدرت و بزرانت۔ فل یعنی اشارہ پیچ بھر نہ بیت، زمین آسمان و حکومت و خزانہا و خدایند اے چہ پیچ نہ بیت، چند شکست و ارتگیں مردمانی یک محی ایت کہ چو پیشی تباہ و برباد بوئگیں قومان تا راتباہ و برباد کنگ دلمانگ انت چنانچہ اے نادرگ چہ "بدر" و بگردان "فتح مکہ" و مردمان و دست حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: "یعنی پیشی قومان برباد بوئنت اگر زور کی بکنت تو گوں ہمایاں اے ہم برباد بوئنت چو بگوش کہ آیت و ربط گوں و حق ماقبل و بیان کت۔ واللہ اعلم۔ فل یعنی مزین زور و قوت و شکرانی خدایند کائی و ماں دنیا و حق سلطنت و منج ہر جا کہ کل کنت۔ و لیجہ گوشت کہ آئی و مردمانی دستان و منج جنت، چہ راشی و آئی و غلام ذوالاوتاد (میخانی خدایند) کیت واللہ اعلم

و یعنی شعیب علیہ السلام کہ بہ آسانی طرفہ آدمیم دیگ بوت و یعنی مزین مزین طاقت دار و کیں فوجاں ہم رسولان دروغ بند کنان چہ عذاب رستگاری حاصل کت نہ کت کہ آسانی مقابل و شہا حج ارزش نداشت۔ و یعنی صور و دگ و راہ چار انت سراجیں سزا اشارہ و ہا وقت و دیگ بیت د ممکن انت کہ چہ "صیغہ" و مراد ہے دنیا و یک ہکٹے بہ بیت و یعنی قیامت و وعدہ و بابت و وعدہ کہ چہ اش کنگشتی تو مسخرہ کنان چوشت اش گوشت کہ مارا چہ آ وقت و بہرے ہر چہ رسی انت آئی و مارا ہنوں سربکن کہ ہنوں ما و حق اعمال نامہ و بکندیں و دست بہ دست چہ سزا و جزاء آزات ببیں و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت اے جاگہ آیان و (داود و قصہ یاسین دیا شینیت کریان ہم طاوت و حکومت و عہد باری و گوں مزین صبر و کار کیت آخر کار حکومت بہ آئی دست کیت و جالوت و غیرہ فافا گوں جہاد و ذریعہ و زیر کت۔ ہیہ نقشہ بوت منے واجہیں پیغمبر و تنبیہ: "ذا الایم" و ترجمہ حضرت شاہ صاحب و دست و و اھند کنگ یعنی سلطنت و قوت۔ یا اے طرف اشارہ بہ بیت کہ ماں آئی دست آسن نرم بوئگت۔ یا دست و واجہ ہرے مقصد انت کہ آئی و سلطنت و ماں نہ وارنگت چہ و حق دستان کار

کنان نانی وارنگت۔ و "اواب" یعنی ماں ہمک معاملہ و اللہ طرف رجوع کنوکات فل یعنی صبح و بگاہ و ہد و ہد و داود و تسبیح و انتگت گرا کوہاں ہم بہ آئی ہر اھی و تسبیح و انتگت۔ اے بابت و چہ مضمون ماں سور سب و گوستگ و دا چارگ بیت فل یا کل گوں آئی و ہوار ہوان بہ اللہ طرف رجوع اش کرنگت کما قال بعض المفسرون۔ فل یعنی ماں آئی و سلطنت و رعب ماں مخلوق و دل و جاگہ دات و چہ و حق اعانت و نصرت و جہاد اقسام و کثیر التعداد فوج دیان جوانیں و تواجہی آئی و داتگتیں و یعنی مزین مدبر و دانائیں شخصے ات ہر خبر و فیصلہ گوں مزین جوانی و کرنگت و و ہدے گپ جت گتی تو مزین گیش و گیار کونین تقریر کنگت بہرہا و حق تعالیٰ آئی و نبوت، حسن تدبیر، فیصلہ کنگ و قوت و تہرہ و علمی و عملی کمالات بخشا کنت و لیکن چہ ابتلاء و چکا سگ آئی ہم رستگار نہ بوت کہ آئی و قصہ دیماید کنت۔

ذِکْرِي بَلْ لَّيَالِي وَفُؤَادِي ۝ اَمْعِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَحْمَةِ رَبِّكَ ۝ بَلْ كَيْسَ هُنَّكَ آيَاتُ نَجْثِكَ عَذَابُ آيَاتِي كَوْنُ انت خزانہ تری رب و مہربانی و العَزِيزُ الْوَهَّابُ ۝ اَمْلَهُمْ تِلْكَ السَّمُوتُ وَالْاَرْضُ وَمَا بَيْنَهُمَا ۝ کہ از بردست بخشک انت۔ یا آسانی بادشاہی انت ماں آسمان ماں زمین و ہر جگہ ماں یا میخانی انت فَلْيَرْتَقُوا فِي الْاَسْبَابِ ۝ جُنْدًا هُنَالِكَ هُزُوهُمْ مِنَ الْاَحْزَابِ ۝ گدا بید انت کہ اشارہ سربکینت سادان داران و یک لشکرے کہ اے من اودا تباہ بوت ماں کلیم لشکران و کَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَاعَادُوا فِرْعَوْنُ ذُو الْاَوْتَادِ ۝ وَتَمُودُ وَقَوْمُ لُوطٍ وَاَصْحَابُ لَيْكَةِ ۝ اُولَئِكَ الْاَحْزَابُ ۝ اِنْ كُلُّ الْاَكْذَابِ الرُّسُلُ ۝ لوط و ایک و مردمان و آسن مزین فوجاں نیست حج کس چہ آیان گردوغ بندش کت پیغمبران و فَحَقَّ عِقَابُ ۝ وَاَيَنْظُرُ هُوَ اِلَّا الصَّيْحَةَ وَاحِدَةً مَّا لَهَا مِنْ ۝ گدا بابت بوت منی مزین و راہ چار نہ بیت اے مردم مگر یک چہاے و کہ نیست بہ آئی و حج فَوَاقٍ ۝ وَقَالُوا رَبَّنَا عَجَلْ لَّنَا قِطْنًا قَبْلَ يَوْمِ الْحِسَابِ ۝ اصْبِرْ عَلٰی ۝ تاخیر کر گوشتش اے منے رب زوت بدے مارا منے دفتر پیش چہ حساب و روح و تو صبر کن بہ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدًا نَّادًا وَاذْذَا الْاَيْدِ اِنَّهُ اَوَّابٌ ۝ اِنَّا لَنُحْزِنُكَ ۝ آسانی گفتارانی سرا و یاد کن منے بندہ داود و قوت و واجہ و بیشک عات رجوع کنوک و بیشک ماں بکت الْحَبَالُ مَعًا يَسْبَحْنَ بِالْعِشِيِّ وَالْاَشْرَاقِ ۝ وَالطَّيْرُ مَحْشُورَةٌ كُلُّ ۝ انت کوہاں کہ گوں آئی تسبیح گوشتگش بگاہ و صبح و فل و بالی مرغ حج ہوان و ہریکے لَهُ اَوَّابٌ ۝ وَشَدَّ دَنَا مُلْكُهُ وَاتَّبَنَهُ الْحِكْمَةُ وَفَضَلَ الْخُطَابُ ۝ بہ آئی و فراز دانت و قوت دات ما آئی و بادشاہی و فل و آئی و دات ما علم و تدبیر و فیصلہ کنگ و خبر و وَاَمَّا اَتَاكَ نَبُوءُ الْخَصْمِ اِذْ تَسُوْرُوْا الْمِحْرَابَ ۝ اِذْ دَخَلُوْا عَلٰی ۝ و آسا سربوگت بہ تو خبر دعوی دارانی و ہدیکہ دیوار کپ کنان و انتگت ماں عبادت خاں و ہدیکہ داود و گور سرتوت

فل حضرت داؤد ؑ وئی کار بہ سہ روج اے رنگ ؑ بہر کنگ انت کہ یک روچے دربار کنگ و جیڑھانی فیصلہ کنگ، یک روچے وئی اہل و عیال ؑ گور ؑ دارگ و دگر یک روچے تیوگ ؑ خداوند کریم ؑ عبادت کنگ۔ آ روج ؑ ماں خلوت ؑ جلوک بوتگت دربان ؑ کس ؑ اجازت پہر کنگ ؑ نہ دانت، یک روچے عبادت ؑ مشغول ات کہ ناگت چند مردم چہ دیواران سرگوزان ؑ بہ آئی دیا اوشتانت داؤد علیہ السلام وئی قوت و شوکت ؑ باوجود اے ناگتیں قصہ ؑ گندان ؑ حیران و پریشان بوت کہ اے انسان انت یا کجام دگر مخلوق ایت، انسان انت تو اشان ؑ چون ہمت بوت کہ ناوقت ؑ بیانت ؑ دربانان ؑ اے پرچانہ داشت انت ؑ اگن اے چہ در وازگان نیا ہنگت تو اینکہ برزو بالائیں دیواران ؑ سرگوزگ ؑ رواج کار سازنگ، خدا بزانہ جوشیں داب ؑ بہ کجام غرض و نیت ؑ قمار ادا ؑ سرش کنگ، خلاصہ ہمیش انت کہ جوشیں عجیب و بیجا کیں واقعہ ؑ گندان ؑ خیال ؑ بہ دگر نیگے شکل وارت و ماں عبادت ؑ جوشکہ گوں یکسوئی ؑ گلا تیش ات آقام پشت نہ کبت فل اکیو کیں مرد ماں گوشت

کہ واجہ تو پریشان مہود چہ ماہم مترس، ما تو فریق وئی یک جیڑھ ؑ رواج تہی گور ؑ فیصلہ ؑ واسطہ آہنگیں شہاگوں انصاف ؑ منے جیڑھ ؑ فیصلہ ؑ بکنات، کجام بے راہی یا خبر ؑ سرگوزارنگ ؑ گپ مہیت ماہ عدل و انصاف ؑ تچکیں راہ ؑ شہازہ ؑ و تارا پر تو رسینتگ (شاید گفتگو ؑ چہ اے سر حال ؑ گندگ ؑ حضرت داؤد ہنگت زیات حیران و پریشان بوتگت فل یعنی جیڑھ جوش انت کہ منی اے برات ؑ نود ؑ نہ ہمیش انت وئی گور ؑ تہنا یک میستہ ہست اے دل مانگ انت کہ آرا چہ من بچ بگرت ووقی صد ؑ حساب ؑ سرچم بکت و دوی گرانیں گپ ایش انت کہ جوشکہ اے ماں مال ؑ چہ من گیش انت ہنجوش ماں گپ ؑ چہ من ؑ گیش انت و ہر خبر کنت تو منا چہ موہ (وار) نہ دنت و مردم ہم گوں ہمانی ہو کنگ ؑ ہو کنت، مطلب ہمیش انت کہ منی حق ؑ پل و پاچ کنگ ؑ گوں من زبردستی کنگ لوٹت۔ فل حضرت داؤد ؑ بہ شریعت ؑ رہبند ؑ رواج نبوت وغیرہ طلب کنگت و آخر ؑ فرمائینگی کہ بیشک (اگن) تہی اے برات ہجے داب ؑ کنگ لوٹت (گرا) اے گوں تو گیشی و نا انصافی کنت۔ لوٹت کہ اے دول وئی غریب برات ؑ مال ؑ ہضم بکنت۔ مطلب ایش انت کہ ماچوش بوگ ؑ نیلیں فل یعنی شریکانی کار ہمیش انت کہ یک دگر ؑ سر ظلم بکنت، زور اکیں شریدار نر دریں شریدار ؑ بہر ؑ ورگ لوٹت، ایوگ ؑ اللہ پاک ؑ ایماندار و نیکیں بندہ جوشیں ناروائیں کاران و تارا دور دارنت مگر جوشیں بندہ حسابی کنگ انت۔ فل یعنی اے قصہ ؑ پید واجہ داؤد ؑ آگاہی حاصل بوت کہ اے قصہ بہ منی حق ؑ فتنہ و چکاسے ات بہ اے خیال ؑ آیک ؑ بہ وئی خطا ؑ معاف کنگ ؑ سر سجدہ برقی آخر خداوند کریم ؑ آئی ؑ اے خطا ؑ معاف کت۔ داؤد علیہ السلام ؑ خطا ؑ کجام ات کہ بہ آئی نیگ ؑ مرے آیتان اشارہ انت اے بابت ؑ مفسران ؑ باز وراج کشیں قصہ بیان کنگت مگر حافظ عماد الدین ابن کثیر ؑ آیانی بابت ؑ بنشتہ کنت و قد ذکر المفسرون ہننا قصہ اکثرھا ماخوذ من الاسرائیلیات و کم یثبت فیھا عن المعصوم حدیث یحب اتباعہ و

ص ۳۸

۷۰۶

دعائی ۲۳

دَاوُدُ فَفَزِعَ مِنْهُمْ قَالُوا لَا تَخَفْ خَصِمَنَّ بَعْضُنا عَلٰی بَعْضٍ

گدا ترست چہ آییاں و گوشتش مترس مادود عوی داری زیادتی کنگ یکے دوی دے را

فَاَحْكُمْ بَيْنَنَا بِالْحَقِّ وَلَا تَشْطُطْ وَلِهٰذَا نَاِلٰی سَوَاءِ الصَّرَاطِ ۝۲۷ اِنَّ هٰذَا

نوں تو منے میانجی ؑ فیصلہ کن گوں انصاف ؑ زیادتی ممکن خبر ؑ وسوج بہر مارا تچکیں راہ طرفی فل بیشک اے

اِنِّیْ لَرَسْعٌ وَّلَتَّسْعُونَ نَجَّةً وَّلٰی نَجَّةً وَّاحِدَةً فَقَالَ اِکْفِلْنِیْہَا وَ

منی برات انت پر اشی نود و نہ ہمیش انت و منی یک میستہ پدا گوشت حوالہ کن آرائمنی و

عَزٰی نِیْ فِی الْخُطٰبِ ۝۲۸ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَکَ بِسُوْاِلِ نَجْمَکَ اِلٰی نَعَاۤجِمٍ وَاِنَّ

زبردستی کنت گوں من گپ مثال ک۔ گوشتی تحقیق نا انصافی کت آئی پر تو پتی میستہ لوٹگ ؑ پدا وار کنگ ماں وئی میشتاں ک و بیشک

کَثِیْرًا مِّنَ الْخَطَاۃِ لَیَبْغٰی بَعْضُهُمْ عَلٰی بَعْضٍ اِلَّا الَّذِیْنَ اٰتَوْا عِلْمًا

گیشتر شریک البت زیادتی کنت پہر یکے دوی ؑ سر ؑ مگر ہما کسان کہ ایمان و یقین اش

الصَّلٰحٰتِ وَّقَلِیْلٌ مَّا هُمْ وَاٰتٰہُمْ وَاٰتٰہُمْ وَاٰتٰہُمْ وَاٰتٰہُمْ وَاٰتٰہُمْ

آرت کارش کت جو این دم انت جیش مردم و دگان برت داؤد ؑ کہ آرا چکاسگ گدا بخشش لوی چہ وئی رت و کبت

رَاکِعًا وَاَنَابَ ۝۲۹ فَغَفَرْنَا لَہٗ ذٰلِکَ وَاِنَّ لَہٗ عِنْدَنَا لَکُفْرٰی وَحُسْنَ نَّابٍ ۝۳۰

سجدہ کنان ؑ نو وازی کت بخدا ؑ گدا بخشش مآثر ہما کار، بے شک پہر آئی مع گور ؑ شرف انت و شرفی و اتزی جاگرت

یٰۤاٰدٰۤا اِنَّا جَعَلْنَاکَ خَلِیْفَۃً فِی الْاَرْضِ فَاحْکُمْ بَیْنَ النَّاسِ بِالْحَقِّ

اے داؤد بے شک ما جو رکت ترا بادشاہ ماں زمین ؑ گدا حکم کن میانجی مردمانی گوں راستی ؑ

وَلَا تَتَّبِعِ الْهَوٰی فِیْضَلَّکَ عَنْ سَبِیْلِ اللّٰہِ اِنَّ الَّذِیْنَ یُضِلُّوْنَ عَنْ

و زنگیری کن وئی نفس ؑ و ہنگانی کہ گمراہ و ہرادر بکنت ترا چہ خدا ؑ راہ ؑ تحقیق ہما کس کہ گمراہ بنت چہ

سَبِیْلِ اللّٰہِ لَہُمْ عَذَابٌ شَدِیْدٌ ۝۳۱ بِمَا نَسُوا یَوْمَ الْحِسَابِ ۝۳۲ وَاٰخِرُ

خدا ؑ راہ ؑ پہر آییاں انت ترندی عذاب و بہر اے سبب کہ آییاں بہ خیال کت حساب ؑ روج و ہر دینار کنگ

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَمَا بَیْنَهُمَا بِاِطْلَاقِ ذٰلِکَ ظَنَّ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا قَوْلِیْ

آسمان و زمین ؑ و ہر جیکہ ماں آیانی میانجی انت بہ کار، اے گمان انت کانفرانی، گدا وائے

منزل ۶

حافظ ابو محمد ابن حزم ؑ ماں کتاب الفصل ؑ گوں ترندی ؑ اے تمام قصہ ہان ؑ رد قرار دانتگ۔ باقی ابو حیان وغیرہ ؑ چہرے قصہ ہان ؑ گستاہوان ؑ آیتانی ہرچ بنیادے بیان کنگ آہم چہ تکلف ؑ ہو رک نہ انت بہ منے خیال ؑ اصل خبر ہما انت کہ آچہ واجہ ابن عباس ؑ نقل انت یعنی واجہ داؤد علیہ السلام ؑ اے چکاس یک دولے مزنی بیان کنگ ؑ سر اپیش آہت آئی داستان جوش انت کہ داؤد علیہ السلام ؑ ماں خداوندی بارگاہ ؑ عرض کت کہ اے پروردگار! شپ و روج ؑ جوشیں ساعت نیست انت ماں آئی ؑ چہ داؤد ؑ خاندان ؑ کہے نہ کہے بہ تہی عبادت (یعنی نماز، تسبیح و تکبیر) ؑ مشغول مہیت (اے گپ) ہمشکاجت کہ آئی ؑ شپ و روج ؑ بیست و چار کلاکان بروقی لوگ ؑ مردمان ؑ نوبت بہ نوبت (باری باری) ہنجوش بہر کنگت تا کہ آئی عبادت خانہ چہ عبادت ؑ خالی مہیت) و دگر ہمے داب ؑ چیزان ؑ عرض کت شاید وئی انتظام ؑ خوبی ؑ بابت ؑ گپئی جنگ اللہ تعالیٰ ؑ اے گپ پسند نہ بوت

... ارشاد بوقت کہ آے داؤد اے کل بہ منی توفیق و ترا حاصل انت اگن منی مدد سر مہبت تو بریشی و قدرت حاصل کت نہ کنے (ہزار کوشست بکنے اشان کت نہ کنے) قسم انت منی جلال و من ترار ایک روپے بہ تی نفس و حوالہ کنان (یعنی وقی مدد و توفیق و دور کنان چارین باریں آساعت و تو واں کجا حد و بہ وقی عبادت و مشغول بوقت کنے و وقی نظام و قائم داشت کت کنے) داؤد علیہ السلام و عرض کت کہ اے پروردگار منا ہمارو بیج و خبر و بدے۔ بس ہما رو بیج و ماں فتنہ و گہر قنار بوقت (اخرج هذا الاثر الحاكم في المستدرک وقال صحيح الاسناد واقربه الذہبی فی التلخیص) اے روایت پیش داریت کہ فتنہ و نوعیت ایوک و ہما قدر بؤک لویت کہ آساعت و داؤد ماں عبادت و مشغول بہ بیت تمام کوشست و باوجود آہ عبادت و مشغول بوقت مکنت و وقی انتظام و قائم داشت مکنت چنانچہ ہنوں شہادت کہ گوں چونیں بے قاعدگی و خاصیں رہندے و لہتیں مردمان اناکت و ماں عبادت خانہ و داخل ہوان و حضرت داؤد اش حیران و پریشان کت و آتیا چہ آتی خاصیں شغل و مہتل کنان و ماں وقی چیرہ و نیمگ و دلگوش گور کنا ینتش منز مزین چوکیدار و انتظامان و آیان و چہ داؤد و گور و روگ و داشت کت نہ کت۔ گداؤد و خیال پیدا بوقت اللہ پاک و چہ منی ہما دعوی و سوب و منار ماں اے فتنہ و گہر قنار کت۔ لفظ ”فتنہ“ و اے جاگہ و کار مرزی و بہ ہما داب و براں ہنجوشکہ ماں حدیث و انت کہ حضرت حسن حین رضی اللہ عنہما ماں خوردی و پشک و گور کنان و کیاں اہنت و واجہ بنی و چہ مبر و اشان و دیست و خطبہ و وانگ فی بندگت آیانی چست کت و فرما ینت ”صَدَقَ اللَّهُ اِنَّمَا اَمْرُ الْكُفْرِ وَالْاَوْلاَدُ كُنُوفٌ فَتَنَةٌ“ ماں لہتیں آثار و انت کہ بندہ کجام نیکیں کارے و کنان و گوشت کہ ”اے پروردگار من اے کار کت، من صدقہ کت، من نماز و انت، من ورگ و ارینت تو اللہ تعالیٰ فرمان کنت کہ ”من تہی مردکت و من تر توفیق دات“ و وہدے بندہ گوشت کہ ”آی پروردگار تو من و مددکت تو من و توفیق دات و تو منی سرا احسان کت“ تو اللہ فرمان کنت و تو عمل کت تو ارادہ کت تو اے نیکی پر دت و کت ات“ (مہاراجہ السالکین ص ۹۹) چہ ہمیشی و براں ات کہ حضرت داؤد علیہ السلام و ہمیں جلیل القدر پیغمبر و وقی جوانیں انتظام و ظاہر کنان و اے گوشت کہ اے پروردگار! ماں شب و رو بیج و جشیں ساعتے نیست کہ من یا منی متعلقین تہی عبادت و مشغول مہبتیں چطور دوست بوتگ ات۔ مزینانی کسانیں کسانیں خبرانی سر گرفت بیت۔ پشکا ماں یک آزمائشے و دور دیگ بوقت تاکہ متنبہ بہ بیت و وقی غلطی و تدارک و بکنت۔ چنانچہ تدارک فی کت بے خوبی کت۔ منی نزدیک و آیت و بے تکلفیں تقریر ہمیش انت باقی حضرت شاہ صاحب و ہما مشہوریں قصہ دیما ایر گنگ و ہر چیکہ نبشتہ کنگی آماں موضح القرآن و چارگ بہ بنت۔ وکی یعنی چو پیشی دستور و خداوند کریم و بارگاہ و قرب اشان و حاصل انت چہ غلطی و ماں تقرب و مرتبہ و ہج فرق و تفاوت نہ بیت ایوک و کیں تنبیہ کنگ بؤتگ چیا کہ دربار و خاصیں مردمانی ادنائیں ردکاری ہم مزین شمار کنگ بیت حسنات الابراہیم سیئات المقربین و ہ گر چہ یک مو بدگنہ کو جستہ بود و یک آن مو در دو دیدہ رستہ بود و بود آدم دیدہ نور قدیم و موی در دیدہ بود کوہ عظیم۔ وکی یعنی خداوند کریم و ترار ماں سر زمین و وقی نائب کت پشکار تو الہی انت کہ بہ ہما فی حکم و سرا عمل بکن و معاملیانی فیصلہ و گوں عدل انصاف و خداوندی شریعت و موافق و انجام بدے کردی بہ کجام معاملہ و وقی نفس و واہگ و نزدیک و آیک و میل۔ چیا کہ اے چیز مردم و چہ اللہ و راہ و گسر کنت۔ و پیدا و ہدیکہ ان چہ اللہ و راہ و گسر بوقت آتی و ٹھکانہ کجا بیت۔ وکی یعنی عموماً انسانی و اہلگانی زندگی پشکا کنگ بیت کہ انسان و حساب داد و رو بیج یاد نہ بیت، یعنی اگن ہمے گپ آرا یاد بہ بیت کہ یک رو بیج خدا و گور و روگ و ذرہ ذرہ و حساب دیگی انت تو انسان کردی ہم بر اللہ پاک و مرضی و مقابل و وقی واہگ و دیم تر (پیسر تر) نہ کنت (تنبیہ) ممکن انت کہ ”یوم الحساب“ و تعلق گوں ”لکھو عذاباً شدیداً“ و بہ بیت گوں ”نسو“ و مہبت۔ یعنی چہ اللہ و حکمانی شہوشکاری و بر آیانیں سرا سکیں عذاب بیت حساب داد و رو بیج و۔

فل یعنی دیا آئی نتیجہ ہے درمیکسیت بلکیں اسے دنیا و نتیجہ آخرت انت۔ ہمشکا ماں ادے زندہ پے اودنیگی چیزے عمل کنگ بہ بیت و آ عمل ہمیش انت کہ انسان وئی و اھکانی زندگیری و یل کنان و بہ حق و عدل و اصولانی سرا کار بند بہ بیت۔ وگوں خالق و مخلوق و وئی معاملہ و راست بکنت چوش گمان مکنت کہ بس دنیا و زندگی انت الیترگوں و رد و نوش و تمام کنیں۔ دیم ترے حساب کتاب ہیج نیست۔ اسے خیالات و ہما کسان نیگنت کہ آیان و مرگ و پد دومی زندہ یقین مہیت ہزان آدومی زندہ منکر انت۔ بس پے چوشیں منکران جہنم و آس تیار انت وک مئے عدل و حکمت و تقاضا چوش نہ انت کہ نیک و ایمانداریں ہندیان و ناشر و بدکاریں مردمانی برابر و ہمسر کنیں، یاگوں متقی اس مردمان ہما معاملہ و بکنیں کہ آگوں ہٹ کموکان و بے دینیں مردمان روادارگ بیت ہمشکا ضروری بوت کہ یک و حق پے حساب داد و جزاء سزاء ایر کنگ بہ بیت، بلے ماں دنیا و ماگندی کہ باز نیکیں و ایمانداریں مردم ماں قسم قسم و در و رنجان گرفتار انت و چنکر ناشریں و بدعاشیں مردم عیش و عشرت کفنت، لازماً مارا متنگ کسیت کہ مرگ و پد دومی زندگی و ہرج احوالے راست گوشتیں مجرے دانگ آبالکل حکمت و روادار حق انت بس ہودا ہرنیک و بدلہ آئی و نیکیں یا بدیں کار و بدلہ رسیت گرا "یوم الحساب" و احوال و انکار چون صحیح بیت کنت وک یعنی و بدے نیک و بد و انجام یک ہم بیت نہ کنت تو الی آت کہ یک کتابے ہدایت دیوکیں جہ اللہ پاک و طرف و بیاتیں کہ آمدمان و بہ جوانیں رہبند و آیان انجام و ردا احوال و بیان بکنت، چنانچہ ہے زوتان اسے کتاب نازل بوتگ کہ آتیا قرآن مبین گوشتنت کہ آئی لفظان، حرفان، نقشہان و معنایان و بنشتانکان ماں ہر ہر چیز و برکت انت و آپہ ہے مطلب و دیم دیگ بوتگ کہ مردم بہ آئی آیتانی سرا فکر بجن انت و عقل مندیں مردم جہ آئی نصیحتاں سیت حاصل بکنت، چنانچہ جہ آیت و پیش آ یوکیں آیت و چنکر صاف، فطری و جوانیں دستور و معاد (واتری) و مسئلہ و گیش و گوار کنگ بوتگ کہ کیں عقل داروکیں مردم اگن فکر بکنت تو راستیں نتیجہ و سربیت کنت (تنبیہ) شاید جہ "تدبیر" و قوت علمیہ و وچہ تذکرہ و قوت و عملیہ و نیمگ و اشارہ بہ بیت۔ اسے کل احوال حضرت داود و بیان و ذیل و گوشگ بوتگنت، دیم پدا ہمانی قصہ و گڈی بہر بیان بیت وک یعنی سلیمان نامیں یک جگہ آت و ادات کہ مثل ہمانی نبی و ہم بادشاہ بوت وک یعنی اصلیں شتریں و تیزیں و سبک رفتاریں اسپ کہ جہاد و خاطر و رودینگ بوتگنت آئی دیم پیش کنگ بوتنت آیان چارگ و چکا سگ و ردا دیر بوت دانکہ روج ایر شت۔ شاید ماں اسے کار و کلایشی و سوٹ و عصر و وقت و وظیفہ و ونت نہ کت، بریشی و فرمائینتی ہیج حرج نیست اگن یک نیمگ جہ ذکر اللہ و سرظاہر و زہر بوت تو دومی نیمگ و جہاد و اسپانی محبت و چارگندھن گوں ہمانی یاد و وابستہ انت و بدیکہ جہاد و مقصد کلمہ اللہ و بالا برگ انت توبہ آئی تیاری و بگیجی کارانی خبر گیری چونکائی ذکر اللہ و جہاد انت نہ کنت آخر اللہ تعالیٰ و جہاد و اسپانی تیاری و غیب مداتیں توگوں اسے نیکیں مال و مارا ہر چا ایر

لِّلَّذِينَ كَفَرُوا مِنَ النَّارِ ۖ أَمْ يُجْعَلُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
پہ کا فران انت جہ آس و درخ و آ یا مانیں ہما کسان و کر ایمان آت و نیکیں کارش کت
کَالْمُفْسِدِينَ فِي الْأَرْضِ ۖ أَمْ يُجْعَلُ الْمُتَّقِينَ كَالْفُجَّارِ ۖ كَتَبَ أَنْزَلَهُ
برابر ہما کسان کہ فساد کنوں انت ماں زمین و سرا یا کہ ماہمسر کنیں خدا ترسان ہر کارانی نیک کتابے کہ ما دیم دانگ
لِيَكُ مَبْرُكٌ لِّدَبْرُؤِ آيَاتِهِ وَلِيَتَذَكَّرَ أُولُوا الْأَلْبَابِ ۖ وَهَبْنَا
آتیا ہی طرف برکت داریں تاکہ مردم فکر بکنت ماں آئی آیتان و تاکہ بیت حاصل بکنت عقلمند و بخشاں ما
لِدَاوُدَ سُلَيْمَانَ نَعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۖ اِذْ عَرَضَ عَلَيْكَ بِالْعِشِيِّ
پہ داود و سلیمان، باز جوان انت آندہ بے شک رجوع کنوں انت، یاد کہ و بدے کہ پیش کنگ بوتنت و آئی دیم پدا
الصَّفِيفَةِ الْجِيَادِ ۖ فَقَالَ إِنِّي أَحْبَبْتُ حُبَّ الْخَيْرِ عَنْ ذِكْرِ رَبِّي
اسپ و تیز رفتاریں و شتریں پدا گوشتی بے شک من دوست داشت اسے اسپان و بہ مال و دوستگی چو قوت رب و یاد و
حَتَّى تَوَارَتْ بِالْحِجَابِ ۖ رَدُّوْهَا عَلَيَّ فَنُفِطِقُ مَسْجِدًا بِالسُّوقِ وَ
دانکہ روج ایر شت ماں پردگ و بہترین بیات اسپان منی گوڈ و گڈا شروع کتی دست لگاشان و بہ کونڈان و
الْأَعْنَاقِ ۖ وَلَقَدْ قَتَلْنَا سُلَيْمَانَ وَالْقَيْنَا عَلَى كُرْسِيِّهٖ جَسَدًا ثُمَّ
گردان و و تحقیق ماچکا ست سلیمان و در و دات ما آئی و کرسی و سرا چون مے پدا
أَنَّا ۖ قَالَ رَبِّ اغْفِرْ لِي وَهَبْ لِي مُلْكًا لَا يَنْبَغِي لِأَحَدٍ مِّنْ
کتی و اترو گوشت سلیمان و آئے منی رب بخش پین و بدے فنا را یک بادشاہی مے مناسب مہیت بہ کتے چرمن
بَعْدِي إِنَّكَ أَنْتَ الْوَهَّابُ ۖ فَخَرَّكَ لَهُ الرَّاكِبُ فَجَرى بِأَمْرِهِ رُخَاءً
کند بے شک تو سے بخشوک پدا تابع کت مایہ آئی و گوات و کہ ردا ان آت بہ آئی حکم و روش و ش
حَيْثُ أَصَابَ ۖ وَالشَّيْطَانُ كُلُّ بَنَاءٍ وَغَوَّاصٍ ۖ وَآخِرِينَ مُقَرَّنِينَ
دہر جا گاہے کہ آت و رگتی ات، و تابع کت ماسیطان ہر بان بندوک و بہر آت یک و روک و و دگہ بازی کہ دست و پاوش
فِي الْأَصْفَادِ ۖ هَذَا عَطَاؤُنَا فَامْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۖ وَإِنَّ
ماں زمزیلاں بستگنت، اشنت مے بخشش نوں احسان بکن یا نگاہ ہدار بے حساب وک، بے شک بہ

زیات دوستی بوتگ آت، ماں ہیج جہاد و جذبہ و چوش و آئی بازی و ردا حکم دات کہ اسے اسپان و پدا و دوبارہ حاضر بکن ات چنانچہ اشان حاضر کنگ بوتنت و حضرت گوں زیادہیں دوستی و اکرام و آیان گردان و کونڈان و مشک و صاف کنگ و لغت، آیت و اسے تقریر بہتیں مفسران کنگ، و چہ لفظ "حب الخیر" و آئی تا بید بیت چوش بگوش خیر و لفظ ہما مضمون و نیمگ و اشارہ کنگ انت کہ آئی بابت و واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ماں حدیث فرمائینت الْخَيْلُ مَعْقُودَةٌ فِي نَوَاصِيهَا الْخَيْرُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ لیکن اید کہ عالمان و اشئی و مطلب چوش گیتگ کہ حضرت سلیمان اسپانی چار و گذار و مشغول بو ان و چہ ہما وقت و نماز یا چہ وظیفہ و ذہول بوت (ذہول و شمشوک بہ بنیانی حق و محال نہ انت) فرمائینتی کہ بکندرات مال و دوستی و منارہ خدا و یاد و غافل کت دانکہ روج و ایر روگ و من و وئی وظیفہ ہم ادا کت نہ کت۔۔۔۔۔

..... اے خبر راست انت کہ ماں اے مال و محبت و ہم بہ یک حسابے عبادت و خدا و یاد و ہست ات مگر خاصیں و مقربیں بندہاں اے اے فکر بیت کہ ہر پنج عبادتے و ہر چ و ہر دے مقرر انت کہ اوہر مٹگلیت اگن مٹگلیت تو چہ صدمہ و رنج و بے قرار بنت (توری گوں عذر و بہ بیت) کہ گزرباغ دل خلا لے کم بود ہر دل سالک ہزاران غم بود۔ ماں غزوہ خندق و واجہ بنی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بازیں نماز قضا و بوتنت باوجود واجہ ماں خاص جہاد و مشغول ات و ہر قسم و گناہ واجہ و سرانہ ات بے چہ ہر چ کافران سوب و چوش پیش آہت واجہ و بر آیان حق و ملائکہ اللہ بیوئنتھم و قبورھم فارا، وغیرہ لفظان گوں بدو عادیگانت، حضرت سلیمان ہم چہ یک مقررین و ہدے و عبادت و فوت بوگ و بی قرار بوت۔ حکم دانی کہ اے اسپان و پدا حاضرین ات (کہ اشان خداوندی یاد و فوت بوگ و سوب جوڑ بوتگنت) و بڈے کہ اے اسپ آرگ بوتنت ماں غیرت و بازی و حب خداوندی و غلبہ و ردا تلوار و دست و گران آیان گزردان و گونڈان و بڑگ شروع کت تاکہ غفلت و سوب و چہ و تاہنچوش و در بکنت کہ فی الجملہ اے غفلت و کفارہ جوڑ بہ بیت شاید بہ آیان شریعت و اسپ و قربانی روا بیت و آیان گور و اسپ و غیرہ ہمنکر زیات بنت کہ چرے چنت اسپانی قربان کنگ و ماں جہاد و کاران ہرچ تاوانے نہ بوتگنت و لفظ "فَطْفِقَ مَسْحًا" و اے ہم لازم نہ بیت کہ درستیں اسپان و قتل کرگنتی، محض ہمنکر انت کہ اے کار و شروع کت و اللہ اعلم۔ اے تقریر و تائید چہ یک مرفوع حدیث و بیت کہ آتراطرافی و گوں خوبیں سندان چہ واجہ ابی بن کعب و روایت کنگ (راجع روح المعانی وغیرہ) و ماں حدیث صحیح و انت کہ حضرت سلیمان و یک روچے سوگند و ارت کہ انشی من و تی تمام لوگ یا نکافی گور و روان (کہ آہفتاد یا نو د یا صدمہ نزدیک و انت) و ہر یک جنینے یک بچے کاریت کہ اللہ و راہ و آجہاد کنت، فرشتہ و القاء ہم کت کہ انشاء اللہ بگوش! مگر ماں دل و موجود بوگ و باوجود) چہ زبان و در شان نہ کتی، خدا و شان و بچاریات کہ ماں اے و بیت و اسپ (مباشرت) و نتیجہ و یک زائکے و ہم چک نہ بوت تیوگ و چہ یک جنین آدمے و یک ناتماہیں چکے پیدا بوت۔ لہتیں مفسر گوشت کہ دینیوگ و ہماناتماہیں چک آورت آتی تخت و سرا ایرکت کہ بزور! اے تئی سوگند و بروردانت (آترا ادا گوں جسد جون) و تعبیر کنگ) اے ندرگ و گندان حضرت سلیمان و گوں شومانی و بر اللہ پاک و طرف و رجوع کت، و انشاء اللہ نہ گوشگ و ردا توبہ و استغفار کت، نزدیکان رابیش بود حیرانی۔ ماں حدیث و انت کہ اگن واجہ و انشاء اللہ بگوشتیں تو بے شک قدرت دار و کیں اللہ و ہما ہم بکتیں ہنچوشک آتی دل و واہگ و مرادات۔ (تنبیہ) اکثر مفسران و آیت و تفسیر یک دگہ ڈولے ہم کنگ و اے درگت و بے سرد پادیں قصہ سلیمان علیہ السلام و مندریک و جتانی قصہ نقل کنگت ہر کس شوق داریت ماں تفسیر و کتابان بچاریت ابن کثیر اے بابت و نبشتہ کنت و قد رویت ہذہ القصۃ مطوۃ عن جماعۃ من السلف رضی اللہ عنہم و کلھا متلقاۃ من قصص اہل الکتاب۔ واللہ سبحانہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔ وک یعنی ہمنکر مزین شائیں حکومتے بدے کہ آ اید چہ من دگہ کس و مرسیت و نہ دگہ کسے آتی اہل ثابت بہ بیت یا مطلبی چوش انت کہ کسے و چوشیں ہیما تے بیت کہ حکومت و چہ من بیچ کیت کت بکنت (تنبیہ) ماں حدیثان انت کہ ہر نبی و یک دعائے ہست کہ آتی بابت و اللہ تعالیٰ و اجابت و وعدہ کنگ یعنی آدعاء ضرور اللہ پاک قبول کنت شاید حضرت سلیمان و اے دعا ہما بہ بیت آخر نبی زادہ و ہم بادشاہ زادہ ات ماں آتی دعاء ہمے رنگ ہم موجود بوت کہ بادشاہی برسیت و بہ ہما داب و برسیت کہ تمام دنیا و حکومت بہ آتی دیما عاجز ہمانت۔ آ زمانہ ملوک و زور آوریں مردمانیک ات چرے حساب و ہم اے دعا ہما دور و ذوق و شوق و روء ات و ظاہر انت کہ انبیاء علیہم السلام و مقصد ملکائی گرگ و چہ و تی شوکت و حشمت و پیشدارگ نہ انت۔ بلکین ہما دین و ظاہر و غالب کنگ و آسمانی قانونانی شنگ و تالانی انت کہ آ ہمے بار و خاطر و نبی جوڑ کنگ و دیم دیگ بنت، پمشکا باید نہ انت ایشرا گوں دنیا دارانی دعا و سراقیاس کنگ بہ بیت وک یعنی جتاں چہ آتی حکم و مزین مزینیں عمارت و جاگہ اش جوڑ کت و مرورد و غیرہ در کنگ و ردا مادر یا یان بکش و ارتگت۔ گوات و جتانی تابعدار می و بابت و پیرماں سورہ "سبا" وغیرہ و چیزے تفصیل گوشتگ وک یعنی لہتیں دگہ بازیں جتات انت کہ آیان و سرکشی و گہرتی و سوب و ماں زنجراں (زمزیلاں) قید کنگ بوتگنت وک یعنی کسے و بخشش بدے یا مدے مستروتے، اینکر بے حساب دات و حساب داد و ردا جست و باواست ہم نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "اے دگہ مہربانی کتی کہ اینکر دنیا دات و مختار کت۔ حساب داد و معاف کنان بے آتی و نان و ارتگت چہ و تی دست و کٹے و پات گویان و۔"

والی یعنی بادشاہت و باوجود آنرا روحانی تقرب و درجہ بہ منہ گور و حاصل انت و مان فردوس و برین و ہرچ اعلیٰ و چہ اعلیٰ ترین ہیکن تیار انت آ
ہنگت براتی جدا ایرانت و چہ قرآن کریم و پٹ و لوٹ و معلوم بیت کہ ہا کاران کہ ماں آیان کجام حسابے ناشری یا ایزاریا کجام راستین مقصد و فوت
یوگی بہ بیت آیان و شیطان و طرف و نسبت دیگر بیت چو شکہ ماں موسیٰ علیہ السلام و قصہ و آہت "وَمَا أَسْأَلُكَ إِلَّا الشَّيْطَانَ أَنْ أَذْكَرَ" (کہف دکو ۹۴)
نسبت شیطان و نیمگ و کت چوش بگوش کہ تواضع کنان و ادب کنان و اے ظاہر کت کہ الما چہ منی طرف و چیزے کوتاہی یا کجام ردکاری تے بہ وتی درجہ و رتہ
سرزد و بونگ کہ بہ آئی نتیجہ ماں چوشین آزاران کہ فتار بوتان یا مان مرض و جاور و شیطان و وسوسہ بان و کار مرز کنگ و کوشست بلکین کنگ و اے واجہ و
ماں شکینک و دل سیاہی و دردان و برداشت کنگ آراگون نصب و عذاب و تعبیر کت و اللہ اعلم (تنبیہ) حضرت ایوب و قصہ ماں سورہ "انبیاء" و

گوشنگ اودا چارگ بہ بیت مگر معلوم بہ بیت کہ قصہ
یار و کان و حضرت ایوب و نادراہی و بابت و ہرچ
داستانے بیان کنگ ماں آئی و مبالغہ زیات انت
چوشین مرض کہ عمومی رہند و ماں مردمانی حق و نفرت
و شزاری و موجب بہ بیت انبیاء علیہم السلام و شان
برخلاف انت کما قال تعالیٰ: وَلَا تَكُونُوا
كَالَّذِينَ آذَوْا مُوسَىٰ قَبْرًا ۚ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَمَقَاتِلُوا
وَكَانَ عِنْدَ اللَّهِ وَجِيهًا (احزاب دکو ۹۴)
پیشکا لازم انت کہ بیان و ہما اندازہ و قبول کنگ
بہ بیت کہ آنہوت و منصب و برخلاف مہبت
فل و ہرے اللہ پاک و لوٹ انت کہ آرا تندرستی عطاء
بکنت حکمی دات کہ وتی پادان زمین و بخت و یاد و
جنگ ات کہ قدرت و چہ اودا سارتن آپ چہ
درکت چہ ہماقی و جان تی ششنگت و آپ تی وارنگت
و ہماقی آئی و شفا و سوب جوڑ بوت و وائی خاندان و
مردمان کہ چہ بان و کنگ و سوب و مہنگنت اللہ و
چہ وتی مہربانی و جرایان دوسر (دو چند) عطاء فرمائنت
تا کہ عقل مندیں مردم اے ہمیں داستان و گندان و
بغہمت کہ ہرچ بندھے ماں رنج و دروان گرنار
ہوان و صبر کنت و خدا و واحد و طرف و رجوع کنت
حق تعالیٰ چو نیں پیے و آئی و کفالت و اعانت و کنت
فل حضرت ایوب و بہ مرض و جاور و بہ کجام جبرے و
نہر گران سوگند و ارت کہ اکن آتش (تندرست) بوت
تو وتی لوگ و صد دار جنت آبی بی آئی و ہما جاور و
ہمراہ ات و زیات میار بار ہم نہ ات اللہ تعالیٰ و چہ وتی
مہربانی و سوگند و راست کنگ و آرا ایک حیلے
سوج دات کہ اے تہناہ ہماقی و مخصوص ات مروج
اکن کجام کہے اے دابیں سوگند و بوارت تو بہ آئی و
راست کنگ و اینکر خبر بس نہ بیت (تنبیہ) چہ ہرچ
داب و حیلہ و کجام شرعی حکم یا دینی مقصد و باطل
کنگ مراد بہ بیت آروانہ انت چو شکہ بہ زکوٰۃ و اسقاط
ردامردمان حیلہ کشتنگت البت ہرچ حیلے شرعی
حکم و باطل مکت بلکین کجام معروف کارے و ذریعہ
جوڑ بیت براتی اجازت انت و التفصیل یطلب
من مظانہ و یعنی عمل و معروف و واہند
کہ آگون دست و پادان بندگ بکنت و گون چمان

خداوند کریم و قدرتان و گندان و وتی یقین بصیرت و زیات کنت و نبیانی شان اے داب و سہر بیت کہ آیان برابری و کہے خدا و آخرت و یاد کنوک
نہ بیت، چہ ہے خصوصیت و ذریعہ و بہ اللہ پاک و گور و آیان چہ درستان زیات اعلایں مرتبہ حاصل انت و حضرت اسماعیل و ذوالکفل و ذکر ساری و گوشنگ
والیسع گوشنگت کہ حضرت الیاس و خلیفہ ات انیہام اللہ پاک و نبوت و منصب عطاء فرمائنت و یعنی اے بیان و نبیانی نیگت و ہم تر و عام متقی ایوں
مردمانی انجام و گوش بردارات و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و ہرے ماں بہشت و داخل بنیت ہر یکے شون دیگ و بغیر وتی لوگ و رونت، توار
کنان و دروازگ و بیچ کنگ و حاجت نہ بیت فل یعنی قسم قسم و نیگ، ثمرہ و نوشنگ و چیزان دل و تب و غلمان حاضر کنت و اے یعنی کل
جین آدم و رنا و یک عمر و بنت یا ماں شکل و صورت و ہیل و تب و وتی لوگ و اجہانی ہم عمر معلوم بنت۔

لَهُ عِنْدَنَا زُلْفَىٰ وَحَسَنَ مَّآبٍ ۖ وَادْكُرْ عَبْدَنَا أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُ
آئی منہ گور و شرف انت و شری جاگہ و یاد کن منہ بندہ ایوب را و ہر یک توار پر جت آئی و وتی
أَنِّي مَسَّنِيَ الشَّيْطَانُ بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ۚ أَرْكُضُ رَجُلًا هَذَا مُغْتَسِلٌ
بے شک چہ شیطان و دست و منارست رنج و درد و لکت بجن زمین و گون و تی پا و اے بہر جان شود
بَارِدٍ وَشَرَابٍ ۖ وَوَهَبْنَا لَهُ أَهْلَهُ وَمِثْلَهُمْ مَعَهُمْ رَحْمَةً مِنَّا وَ
مردیں آپ انت و بہر نوشنگ و بخشش ماں آرا آئی و لوگ و مردمان و مثل آیان ہماقی و آیان چہ وتی رحمت و
ذِكْرَىٰ لِأُولَى الْأَلْبَابِ ۖ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَاضْرِبْ بِهِ وَلَا تَخْنُثْ
و پنتے بہ عقل مندان و و ماگوشیں کہ بگماں وتی دست و ملا فی بندل و گواجن بہ آید و وتی سوگند
إِنَّا وَجَدْنَاهُ صَابِرًا نِعْمَ الْعَبْدُ إِنَّهُ أَوَّابٌ ۖ وَادْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ
در منہ بندہ بہر شک وایت آئی و صبر کنوک جو این بندہ ات ایوب بیشک رجوع کنوک ات و یاد کن منہ بندگان و ابراہیم و
الْحَقِّ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدِي وَالْأَبْصَارِ ۖ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ
اسحاق و یعقوب و کہ خدا بندانت و ستانی و جہانی و بیشک مادر جت آیان و بہر گتگیں خبرے کہ
ذِكْرَىٰ لِلدَّارِ ۖ وَانْتَهُمْ عِنْدَنَا لِمَنِ الْبُصْطَفَيْنِ الْآخِيَارِ ۖ وَادْكُرْ
یاد کن گتگیں آخرت و لوگ و فل و البتہ آ منہ گور و در جتگیں نیکیں کس انت یاد کن
إِسْمَاعِيلَ وَالْيَسَعَ وَذَا الْكِفْلِ وَكُلٌّ مِّنَ الْآخِيَارِ ۖ هَذَا ذِكْرُ
اسماعیل و یسع و ذوالکفل و ہر یکے چہ نیکان انت و اے قرآن پنت انت و
إِنَّ الْمُتَّقِينَ لَحَسَنَ مَّآبٍ ۖ جَنَّاتُ عَدْنٍ مَّفْتُوحَةٌ لَّهُمْ ۖ الْأَنْوَاعُ
بیشک بہر ہر گاران البت جو این جاگہ انت و اتزی با غنت و انجی جج انت یہ آیان دروازہ و
مُتَّكِنِينَ فِيهَا يُدْعَوْنَ فِيهَا بِفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ۖ وَعِنْدَهُمْ قُصُورٌ
تکر دیان و نشنگنت ماں آئی و طلب کنت ماں آئی نیگ بازن و نوشگی چیز و آیان گور و انت جین آدم و
الْطَّرَفِ ۖ أَتَرَأَبُ ۖ هَذَا مَا تُوْعَدُونَ ۖ لِيَوْمٍ هَٰذَا
چمان بہر جمل کنوک انت ہمہری ہمیشنت ہر چیکہ وعدہ دیگ بوتگ و شہابہ حساب و روج و تحقیق ایشنت

وَلِیَعْنِ جَنَّتْ بِرِیْضَتِهِ سِلْسِلَهُ هَلَسَ بِنَتِ وَهْ كُنْتُ رَزَقْنَا اللّٰهَ مِنْهَا بِفَضْلِهِ وَكَرَمِهِ فَإِنَّهُ أَكْرَمُ الْأَكْرَمِیْنَ وَأَرْحَمُ الرَّاحِمِیْنَ وَلِیَعْنِ
تَقْوَىٰ دَارَانِ عَاقِبَتِ بِأَحْوَالِ مَعْلُومِ دَارِ بَوَاتِ تَوْنِ دِیْمِ تَرِ نَاشِرِ وَبِدْكَارَانِیْ أَنْجَامِ بِأَحْوَالِ بَكُوشِ بَدَارَاتِ وَلِیَعْنِ بَزُورِ! ایشِ اِنْتِ حَاضِرَانْتِ لَوْنِ آتِیِ تَامِ
بِخَشِ اِتِ فَكْ چِه «غَسَاقِ» ءِ لَهْتِیْنِ مَرْدَمَانِیْ كُوشْكَ ءِ رَوِ ءِ دُورِ خِیَانِیْ بِنِیَانِیْ رِیْمِ وَآیَانِیْ كُنْدِ وَكُوشِ مَرَادَانْتِ كِه مَالِ آیَانِ مَارِ وَزَمَانِیْ زِهْرِ اَوَارِ بَیْتِ وَلَهْتِیْنِ ءِ زَنِیْكَ
چِه حَزِ زَبَاتِ سَارِیْنِ آبِ ءِ كُوشَنْتِ كِه چِه آتِیِ دُرْكَ (نُوشْكَ) ءِ سَكِ اذِیْتِ رَسِیْتِ چُوشِ بَكُوشِ كِه غَسَاقِ بِالْكَلِّ حَمِیْمِ ءِ چِپِ اِنْتِ وَاللّٰهُ اَعْلَمُ فَكْ اِیْ كُفْتُكُوءِ دُورِ خِ
وَتِ مَالِ وَتِ ءِ كُنْتِ، هَرِ وَبِدْكَ فَرِشْتِه آیَانِ ءِ یَكِ یَكِ ءِ یَارَانِ ءِ دُورِ خِ ءِ كُنَارِ ءِ جَمْعِ كُنْتِ اَوَلِیْ جَمَاعَتِ سَرِ دَارَانِیْ بَیْتِ، چِرَا یَانِ پِدِ آیَانِیْ رِنْدِ ءِ رُؤُوكَا شِ وَ
دُیْمِ ءِ كُیُوكَا نِیْ جَمَاعَتِ بَیْتِ ءِ اَتْرَ چِه دُورِ ءِ آیَانِ ءِ كُنْدَنْتِ اَوَلِ سَرِ ءِ آیُوكِیْنِ مَرْدَمِ كُوشَنْتِ كِه ایشِ اِنْتِ اِیْ یَكِ دَكِ فُوجِ كِیَانِ دُیْرِشَانِ كُوشِ شِمِ هَمِرَا یِ مَالِ دُورِ خِ
كُیْكَ ءِ وَاسَطِ سَرِیْ كُیْكَ ءِ پِیْدَاكِ اِنْتِ، خُدا ءِ عَذَابِ بَرِیْشَانِیْ سَرِ بَكِیَاتِ! اَشَانِ ءِ هَمِ هَمْدَا اِیْكَ وَرُنگِ اَتِ خُدا بَكَنْتِ كِه اَشَانِ ءِ دَكِ هِیْ جَا كِه كُشَادِ هِیْنِ رَسِیْتِ

..... کہ گویا شہا بیان بکتیں اللہ تعالیٰ ہر چیز سے بابت و منار معلوم دارکت ہمایان و من بیان کنت و ہر چیکہ من گوشان چہ ہائی وحی و احوال دیگر بیان کنان، منار
ہے حکم سر بوتک کہ درستان و چہ ہما آیکس خوفناکین مستقبل و شری و بیان کنان و آگاہ کنان باقی پشت کیت ہے کپ کہ آوقت کدی کیت و قیامت کدی قائم بیت و نہ یہ
اندازہ اشی ضرورت انت ناشی احوال کسے و اسرکنگ بوتک۔ ماں یک حدیثہ انت کہ ماں لھتے نبیانی (علیہم السلام) اجتماع و قیامت و ذکر جاری بوت کہ
کدی کیت کلان و بہ حضرت ابراہیم و حوالہ دات آتی و فرمائیت کہ منار معلوم نہ انت پدا کلان و حضرت موسیٰ و سر احوالہ کت چہ آتی طرف و ہم ہے جواب بوت
آخر درستان و حضرت مسیح علیہ السلام و نیمک و رجوع کت آتی و فرمائیت و وجہ الساعۃ (عین قیامت و وقوع و ساعت) تو منار اہم معلوم نہ انت البت حق
تعالیٰ و گویا من اسے وعدہ کک الخ۔ و ماں دیگر حدیثہ انت کہ حضرت مسیح و حضرت جبرئیل و قیامت و ایک و وقت و بابت و جست کیت فرمائیت رومہ المستول
عنها یا علمو من السائل من چہ تو گیشتر معلوم دار
نیاں معلوم بوت کہ ماں ملا اعلیٰ و قیامت و بابت و

۲۳ دما ۲۲
۲۸ ص
قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلٰٓئِكَةِ اِنِّیْ خَالِقٌ بَشَرًا مِّنْ طِیْنٍ ۝۱۴۱ فَاذْاَسْوٰیۡتُہٗ وَنَفَخْتُ
گوشت تہی رب و گویا فرشتیاں کہ من پیدا کنو کاں انسانے چہ گل و گل گدا و ہدیہ من اثر ابرار برکھاں و دم و بخت
فِیۡہِ مِّنْ رُّوْحِیۡ فَقَعُوْا لَہٗ سٰجِدٰۤیۡنَ ۝۱۴۲ فَسَجَدَ الْمَلٰٓئِكَةُ كُلُّہُمْ اَجْمَعُوْنَ ۝۱۴۳
ماں آتی چہ و قی روح و گل گدا کت آتی دیم و سجود کنان پدا سجود کت فرشتیاں درستی ہوری و
اِلَّا ابْلِیْسَۃَ اَسْتَكْبَرُ وَکَانَ مِنَ الْکٰفِرِیۡنَ ۝۱۴۴ قَالَ یٰۤاِبْلِیْسُ مَا مَنَعَكَ
ابید ابلیس کت و سرکش تہی کت و بوت چہ کافران و گوشت خدای آئی ابلیس کج چہ و دور داشت
اَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتَ بِیۡدِیۡ اَسْتَكْبَرْتَ ۝۱۴۵ اَمَرٰکُنْتَ مِنَ الْعٰلِیۡنَ ۝۱۴۶
تہا ایکہ سجود کنے ہما چیزہ کہ من جوڑ کت گویا و دین منشی آیا تو بکرت یا تو ہے در حقیقت چہ من شانان و
قَالَ اَنَا خَیۡرٌ مِّنْہٗ خَلَقْتَنِیۡ مِنۡ نَّارٍ وَخَلَقْتُہٗ مِنۡ طِیۡنٍ ۝۱۴۷ قَالَ
گوشت شیطان و من شر تران چہ آتی، شما پیدا کت منار چہ آس و پیدا کت اثر چہ گل و گل گوشت خدای
فَاخْرِجْہَا مِنْہَا فَالَکَ رَیۡجٌ ۝۱۴۸ وَاِنَّ عَلَیۡکَ لَعْنَتِیۡ اِلٰی یَوْمِ الدِّیۡنِ ۝۱۴۹
تو در کج چہ ادا کہ تو مرد و بوتے و، و تحقیق تہی سرانت منی لعنت داں روح و جزاء و
قَالَ رَبِّ فَاَنْظِرْنِیۡ اِلٰی یَوْمِ یُعٰثُوْنَ ۝۱۵۰ قَالَ فَاِنَّکَ مِنَ الْمُنْظَرِیۡنَ ۝۱۵۱
گوشت ابلیس اے منی رت گدا منار اہمبت ہر داں ہمار و کرم و کد با و کنگ بنت و گوشت خدای تحقیق تو ہمبت داں گے
اِلٰی یَوْمِ الْوَقْتِ الْمَعْلُوْمِ ۝۱۵۲ قَالَ فَبِعِزَّتِکَ لَا غَیۡبَ لَہُمۡ اَجْمَعِیۡنَ ۝۱۵۳ اِلَّا
داں ہمار و کرم و کد آتی و ہر معلوم انت و گوشت ابلیس تہی عورت و سوگند انت البت من گمراہ کنان درستان و مگر
عِبَادُکَ مِنْہُمُ الْمُخْلِصِیۡنَ ۝۱۵۴ قَالَ فَالْحَقُّ وَالْحَقُّ اَقُوْلُ ۝۱۵۵ لَا مَلٰٓئِکَۃَ
تہی ہما بندیاں و کہ مخلص انت۔ گوشتی گدا ہمیشہ انت حق کپ، من حقین کت گوشان۔ البت من ضرورت و
جَہَنَّمَ مِمَّنۡ تَبَعَکَ مِنْہُمْ اَجْمَعِیۡنَ ۝۱۵۶ قُلۡ مَا اَسْأَلُکُمۡ
پر کنان دوزخ و چہ تو و چہ تہی تابعداری کنو کان۔ درستان و۔ تو گوش من نہ لوٹاں چہ شما
عَلِیۡہِ مِنْ اَجْرٍ وَّمَا اَنَا مِنَ الْمُتَكَلِّفِیۡنَ ۝۱۵۷ اِنْ هُوَ اِلَّا ذِکْرٌ
ہر آتی و سر اچ عوم و نیاس منے چہ ہنر سازان، نہ انت آ (قرآن) مگر بہت

اسے ہمیں چیزے بحث و تکرار برے برے بیت و چریشی
ابید دیگر باز مسائل انت کہ آیا نیک و دابے و تکرار و
قیل و قال بیت۔ چو شکہ ماں یک حدیثہ انت کہ اللہ تعالیٰ و
چہ و اہم و چہ مرتبہ سوال کنگ و فیہ یختصص
المکلا الا علی و دواہ و جواب دیگر ہم مذکور انت
مگر اوہ و مباحثات و علم ابید و وحی الہی و دیگر کجام
رہبند و بیت کنت ہے یکیں رہبند انت کہ جرائ و اہل
التار و جڑھے تر معلوم دار کنگ بوت چہ ہمیشہ ملا
اعلیٰ و اختصاص و حال معلوم بوت و ہما جڑھے کہ ابلیس
گویا آدم و معاملہ و بابت و بوت کہ آتی ذکر دیم ترا
پیدا کت انت آہم چہ ہے رہبند معلوم بوت ۱۲
ہم صفحہ و فوائد و حضرت شاہ صاحب
نہشتہ کنت کہ اے ہم یک تکرارے ات فرشتگان بابت و
فرمائیت و یعنی قالب و شریار کنان و چہ و قی طرف و
یک روح ہتہ بکنان، حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت کہ
» روحی « (و قی ساه) پمشکا فرمائیت کہ آچہ آپ و خاک و
جوڑ نہ بوت چہ عالم غیب و اہت۔ چیزے مضمون روح و
بابت و ماں سورہ نبی اسرائیل و گوشتک او دار روح و
اسے اضافت و سرا قدرے روشنی دیگر بوتک باید انت
کہ چارگ بہ بیت و اے قصہ ماں » سورہ بقرہ « و ہم
ماں » اعراف « و غیرہ سورتان و گوشتک ماں اعراف و
فوائد مفصل بحث کنگ بوتک آرا یک برے پدا
چارگ بہ بیت و حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت
اے (ابلیس چہ بندر و) یک جتنے ات کہ اشان اکثر چہ
خدای حکم و منکر انت بے ہنوں (چہ و قی عبادت و غیرہ
کثرت سوب و) ماں فرشتگان آتی مند و نیاد بوت
و حضرت شاہ صاحب نہشتہ کنت » یعنی بدن و گویا
سر ظاہری دست و روح و را چہ غیب (باطن) و دست و
اللہ پاک غیب و چیزان بہ یک دابے و قدرت و و
ظاہری چیزان گویا دوی داب و قدرت و جوڑ کنت
ماں اے انسان و دویں ہمیں قدرت تہی خرچ کت
(ماں » سورہ مائدہ « و جز ششم و ختم و نزدیک » بک
یَدَاہُ مَبْسُوْطَتَانِ یَتَفَقَّحُ کَیۡفَ یَشَآءُ « و
فوائد چارگ بہ بیت و بہ منے گور و ماں اللہ تعالیٰ و نعت

وصفات و سلف و مسلک زیات قوی و زیات احتیاط و ادوک انت و یا یہ زانت و تار ازمن جوڑ کنگ لوٹات یا حقیقتہ تو قی مرتبہ و برزو بالا فہم ات
و ماں سورہ اعراف و اشی و بیان گوشتک۔ حضرت شاہ صاحب نہشتہ کہ » آس انت گرم و پیر جوش و خاک سردانت و خاموش۔ ابلیس آس بہتر زانت اللہ پاک
اے خاک پسند کت و یعنی ماں بہشت و فرشتگان دیوان و رنگ ات نوں چہ او دار کنگ بوتک و یعنی دان ہما و ہر تہی علمانی ذریعہ و لعنت گیش بو ان
بیت۔ آتی و رند چہ بیت و آتی و جست و مکن۔ ویم ترہ کیت لا ملک جہنم منک و ممّن تبعک منہم اجمعین و اودا ہر چہ لعنت بیت
اد و لعنت آتی مقابلہ و دوز و دول و بنت و یعنی صور و دان دوی دگ و و یعنی دان او قی دگ و نزدیک و نہ جرائ و بعد و یعنی منی کل
خبر برحق و راست بہت۔

وغیرہ پاک بہ بیت بہ ہے طرف مردمان، قولاً و
 فعلاً دعوت ہم بدے و جارِ سخن کہ اللہ ہما بندگی
 قبول کنت کہ خالص پہ ہمانی ذات، کنگ بہ بیت
 عملی کہ چہ اخلاص، ہورک انت اللہ گورہ آئی
 چچ قدرے نیست وک چونائی، مشرکیں مردمانی قول
 ایش انت کہ ماے خور دین خدایانی و بتانی پرستش
 کنان، گون مزنیں خدا، قریب بیس، وگڈ آسمے
 سرا مہربان بیت کہ چہ آئی برکت، مے کار شربنت
 ہے گپ، جواب دات کہ شہاے نابکاریں جیلیان
 ماں خالصیں توحید، ہر چ جیڑے مان کنگ
 لوٹات و گون اہل حق، اختلاف داران
 شرک و بت پرستی، و دیم آرگ، واہگ دارات
 آئی عملی فیصلہ چہ اللہ پاک، طرف، دیم تر کنگ
 بیت وک یعنی ہر کس، ماں دل، پکا ارادہ کنگ
 کہ ہجر راستیں گت، قبول دارنباں، ملام دروغ
 و ناحقی، سراہٹ کنان حقیقی نعمتانی دیوکیں
 و اہر، میل کنان، دروغیں محسنانی بندگی، کنان
 اللہ پاک، عادت انت کہ اے ہمیں کورولانے
 فوز و کامیابی، راہ، نہ پرینیت وک چہ ادا آسانی
 رد انت ہر کسے پہ اللہ پاک، اولاد تجویز کنت خوشکہ
 نصاریٰ، حضرت مسیح خدا، چک قرار دات و گون
 اشی، ہور چہ سہ خدایان یکے ہمانی، متوک
 انت یاعرب، ہتیں قبائل، فرشتگان، خدا
 جنین چک کنگت مطلب ہمیش انت کہ اگرے
 بندے جبر اللہ پاک، ہے ارادہ بکتیں کہ آٹا اولاد
 بہ بیت تو ظاہر انت آئی، چہ مخلوق، کسے، پرے
 مطلب، گچین کنگت چیا کہ چہ دیملان اے ثابت
 بوگ کہ ابید چہ یکتیں خدا، وگ کل چیز آئی مخلوق
 انت نوں ظاہر انت کہ ماں خالق و مخلوق، کجام
 درجہ، نوعی یا جنسی اشتراک نیست گڈ ایک و گہرے
 بت یا چک چون بوت کنت و دھدے ماں خالق
 و مخلوق، اے رنگ، بوگ محال انت تو اللہ پاک
 طرف، چہ چوشیں ارادہ ہم محال بیت۔ ابید جیشی
 فرض بکن اے چیز محال مہوتیں پدا ہم فرشتگان
 جنین چک قرار دیک تو ہجر ماں فہم، ہم نہ یہ رنگ ات
 و ہرے چہ مخلوق، گچین کنگی ات تو اشی، مطلب

منزل ۶

چی انت کہ خدا پر و تا ادنائیں چیز و انتخاب و بکنت و علایں اولاد و یک و گچین کنان شمار ابد
انت، چہ آئی و ہج کس زبردست تر نہ انت نہ آپ یک چیز و حاجت و اریت آخر اولاد پہ
دیم و مشرق و بکن تو معلوم ہنوش بیت کہ چہ افق و تہار و کی و یک چادرے چست بوان و پہ
نیمگ و چوصف و پیچان و روان انت ہمے داب و بہ گور بام و دہد و نظر و کیت کہ روح و
دیوان و سداک انت۔

فل یعنی چہ ہے زبردستیں قدرت، اسے بست و بندہ قائم کنگ و داشتگی مردمانی گستاخان و ناشرین کاران و پشوش انت کر اے کل نظام درہم برہم کنگ بہ بیت لیکن آمون بخشوک و درگذر کنوک انت چہ وقی عفو و مغفرت و شان و برکت و یکیں دمان و اے دنیا و پرشت و پرورش نہ کنت فل یعنی آدم علیہ السلام و آئی ہمسر حوا علیہا السلام فل یعنی بہ شے نفع نیکی چہ دلو تان ہشت نر و مادہ پیدا کنت آشتی گوک، میش و پس، کہ آ یانی ذکر ماں

الزمر ۲۵

۷۱۲

دجالی ۲۳

سورہ انعام و گوشتک فل یعنی درجہ بدرجہ کم کم پیدا کنت مثلاً چہ نطفہ و علقہ جوڑ کنت چہ علقہ مضغہ اڈ کنت پیدا ہڈ جوڑ کنت و آ یانی سر گوشت پوش ات آخر و روحی مان کنت و کتے لاپ دوی رحم سیمی ہما نیکیں پوش کہ ماں آئی و چکت بیت۔ ہے پوش گون چکت و ہور در کسیت۔ فل یعنی و ہرے خالق، رب، مالک، حاکم ہما و انت تو معبود چہ آئی و ابید دگہ کئے بیت کنت بہ خدائے واحد اے صفتانی اقرار کنگ و پید دوی بندگی چہ معنا داریت مقصد و اینکر نزدیک سر توان کجا نگو دیم و تاب و یگات و ک یعنی کافر بوان چہ آئی انعامات و حقوق و انکار کن ات تو تاوان پر شما و انت آترا ہی نقصان نہ بیت البت اے ضرور انت کہ آچہ کفر و راضی نہ بیت چہ وقی بندھانی کافر و منکر جوڑ بونگ و وش نہ بیت و اے چیز پر آیان ناپسند کنت فل یعنی بہ بندھان لازم انت کہ آئی حق و جاہ یاران و مطیع و فرمان گزار بہ بت اے خبر آرا پسند بیت کہ آئی نفع ہمایان و تار سیت و یعنی ناشکری یکے بکنت و گرفتار دگہ کسے بہ بیت چوشیں کورا سکی بہ آئی گورانیست انت ہر چیکہ گندھیں کنت، جواب داروت بیت۔ فل یعنی اودا سر بوان و کلائی نیکیں و بدیں عمل دیم ایر کنگ بنت کجام خوردیں و مزین کار کار نہ بیت چیا کہ چہ خدائے علم و ہیچ چیز در نہ انت ماں دلائی بن تل و ہر خبرے پوشیدہ بہ بیت آترا ہم زانت و ک یعنی انسان عجیب جاور و خدا بند انت، مصیبت بہ آئی سرا بکسیت تو مارا یاد کنت چیا کہ و ت گندیت کہ ہیچ کسے مصیبت و نہ ٹکینیت پیدا جا ہیکہ اودا اللہ مہربانی و چہ ذرہ آرام و دلجمعی نصیب بوت ہما دمان و گون اشی و ہور ادقی اولی جاور و شمشوش کار سیت کہ پرا نیگی ہنوں ہنوں مارا توار پر جنگا کنت عیش و عشرت و نشہ و ہمنکر مست و غافل تربیت چوش گوش کہ کدی ہم مارا جا ہی نیا ورتکت، الشرباک و دانگیں نعمتان و دوی دروغیں و و ت گریں خدایانی طرف منسوب کنگ و لکیت و گون ہمایان ہما معاملہ

الْأَهْوَالُ الْعَظِيمُ الْغَفَّارُ ۝ خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنْهَا

آگاہ ہو ہما انت زبردست بخشوک فل پیدا کنتی شمارا چہ یک شخصہ و پدا کرتی چہ آئی و آئی

زَوْجَهَا وَأَنْزَلَ لَكُمْ مِنَ الْأَنْعَامِ ثَمِينًا ۝ وَأَوْحَىٰ بِخَلْقِكُمْ فِي بُطُونِ

لوگی و راف و ایر گیتی بہ شما چہ دلو تان ہشت جفت و اڈ کنت شمارا ماں شکم و

أُمَّهَاتِكُمْ خَلَقًا مِنْ بَعْدِ خَلْقٍ فِي ظُلُمٍ ثَلَاثَ ذُلُكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ

شمے ماتانی یکے سیمی پیدا کنگ و زندہ دگہ پیدا کنگ فل ماں تہا ریا نی توک و آخرا رب انت شے بہا قی انت

إِلَهُكَ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَىٰ تَصَرُّفُونَ ۝ إِنْ تَكْفُرُوا فَإِنَّ اللَّهَ

بادشاہی نیست ہیچ حاکم ابید چہ آئی و گدا شمار گردان بیت و اکن شما منکر بیت گدا تحقیق خدائے

غَنَىٰ عَنْكُمْ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ الْكُفْرَ ۝ وَإِنْ تَشْكُرُوا يَرْضَهُ

حاجت نیست انت شے و پسند نہ کنت بہ وقی بندیاں انکار و اکن شما آئی و حق و جاہ یاران تو آرا پسند

لَكُمْ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۝ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ مَرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُمْ

داریت پر شما و بڈ نہ کنت بڈ و کنگ بار و دگرے و فل پدا وقی رب و نیگ شے و اتری انت گدا حال دنت شمارا

بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ وَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ

ہر چیکہ شمارا کنگ۔ تحقیق آرا نوک انت دلائی خبراں و فل و و ہدیکہ بر سیت انسان و

خَضِرًا غَارِبًا مُنِيبًا إِلَيْهِ ۝ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُ نِعْمَةً مِنْهُ نَسِيَ مَا كَانَ

رہج دعا کنت ماں بارگاہ و وقی رب و رجوع کنان و آئی نیگ پدا و ہدیکہ عطا کنت آرا نیج چہ وقی بہتاء آشوشیت ہر چیکہ

يَدْعُو إِلَى اللَّهِ مِنْ قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَنْدَادًا لِيُضِلَّ عَنْ سَبِيلِهِ ۝

دعا لیتی بہ آئی نیگ کا جد و پیش و کتی بہ خدائے ہمسراں و تاکہ گمراہ بکنت چہ خدائی راہ و فل

قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا ۝ إِنَّكَ مِنْ أَصْحَابِ النَّارِ ۝ أَمَنْ هُوَ قَالَتْ

تو بگوش سیت حاصل کن بروقی کفر و کین نہ مانگ۔ تحقیق توے چہ دوزخیاں و آ یا کسیکہ آعبادت کنوک انت

إِنَّا إِلَهُ الْقُلُوبِ ۝ سَاجِدًا وَقَائِمًا يَحْذَرُ الْآخِرَةَ وَيَرْجُو رَحْمَةَ رَبِّهِ ۝ قُلْ

ساعتان شب و سجدہ کنان و اوشتان و تر سیت چہ آخرت و وامیت داریت بہ وقی رب و رجوعا تو بگوش

منزل ۶

کنت کہ آگوں خدائے واحد کنگ لو ٹکنت اسے رنگ و ت ہم گمراہ و بدر راہ بیت و چہ وقی قول و فعل و اے کہ مخلوق و گمراہ و بدر راہ کنت و لا یعنی خوب انت کفر و زندہ گوازیان و ادا چنت روح و عیش کن و خدائے داں ہما و ہدے ترا مہلت و اے کہ چہ دنیا و نعمتان و قی بہرہ و بدجن و عیش کن چرائی بعدتی جاہ منند دوزخ انت کہ چہ اودا کدی رستگاری نصیب نہ بیت ۱۲۰

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دل یعنی ہر بندہ کہ شپ و اب و آرام و دل کنان و اللہ عبادت و لگت کردی آئی و یاد دست بندان و اوشتات کردی سری بہ سجده و بخت یک نیمگے آخرت و خوف و آئی دل و بقرار کنگ و دومی نیمگے اللہ رحمت و دل ڈڈی دانگ آیا اے سعیدین بندہ و آبدخت انسان کہ آئی ذکر برزہ

گوشت کہ سکی و و ہد و خدا و توار بر جنت و ویرین سکی و ساعت شکل ات خدا و دل و آئی اے دویں بر و بر بیت کنت ، ہجر نہ بنت چوش بہ بیت تو چوش بگوش کہ ماں یک عالم و جاہل یا فہمیدہ و بے وقوف بیچ فرق و تفاوت نہ بخت مگر اے خبر ہم ہماکس فکر کنت کہ آیان و اللہ پاک و عقل دانگ و کنت یعنی چہ اللہ پاک و طرف و اے کھو و سرکن ات و کنت یعنی ہر کس و ماں دنیا و نیکی کنت ماں آخرت و برافے خیرانت یا مطلب چوش انت کہ ہر کس و نیکی کنت آتر اچہ آخرت و پیش ماں ہے دنیا و دست کیت ظاہری یا باطنی و کنت یعنی اگن ماں یک مملکے و مردم بہ نیکیں راہ و روگ و مہن کنوک بہ بنت تو خدا و سرزمین مزین براہ انت ماں دومی ملک و بروات کہ اودا گوں آذاتی و آئی حکمان و سرجم کنت کن ات بیشک ماں اے داب و وطن و ترک و دیگر بازی جتال برداشت کنگ بنت قسما قسمیں عادت و برخلاف کارانی سر صبر کنگ کیت بے یاد دارگ لوٹیت کہ بے شمار ثواب ہم بر سیت تو تیوگ صبر کنوکاں رسیت ماں آئی مقابلہ و دنیا و تمام سکیاں و قولنجان ہج ارزشتہ ندرت و چنانچہ واجہ ہی ماں عالم شہادت و ہر اے امت و لحاظ و ماں عالم غیب و چہ تمام اولین و آخرین و اعتبار اللہ پاک چہ درستان اولی حکم برداریں بندہ انت صلی اللہ علیہ وسلم و کنت یعنی چو مہنی ہمیں مقرب و معصوم ہم اگن بفرض محال نافرمانی بکنت تو چہ آ روچ و عذاب و ایمن نہ بیت گداگرانی احوال چون بیت و آیان و چہ رسیت و کنت یعنی من و خدا و حکم و رو و گوں مزین اخلاص و ہمایکیں ذات و بندگی و کنان شمار اختیار انت ہر کس و لوٹے آئی پرستش و کنان بے ات البت اینکر و ت بچار ات کہ آئی انجام چون بیت و دیم تر و و ت گیش و گیوار کنت و کنت یعنی مشرکان نہ و ت جان و چہ خداوندی عذاب و رستگار کنگ تو نش نہ و ت لوگ و مردم ماں و کلا آن ماں جہنم و شعلہاں دیمپان کنت چہ ریشی و مستری خسارہ چہ بیت کنت و کنت یعنی چہ ہمک نیمگے و آس چپ و چاگرد

الزمر ۳۹

۷۱۵

دومالی ۲۳

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ

چون بر آنت ہم کس کہ زان انت و ہم کس کہ نزان انت ، خبر ہمیش انت کہ پنت و

أُولَ الْأَلْبَابِ ۚ قُلْ يَعْبَادُ الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِينَ

عقل مند گرت و تو بگوش اے منی ہما بندیان و کنت کہ یقین دار ات برتس ات چہ و ت رب و ہما کسان کہ

أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَآرِضُوا لِلَّهِ وَاسِعَةً ۚ إِنَّا

آیان نیکی کنت ماں اے دنیا و آیان انت خوین جزا و خدا و زمین براہ انت - بیشک تمامی

يُوقِي الصَّابِرُونَ أَجْرَهُمْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ

دیگ بیت صبر کنوکاں آتا فی مزد بے حساب و تو بگوش و من حکم بوٹکا ایکہ من بندگی بکنا

اللَّهُ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ ۚ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ الْمُسْلِمِينَ ۚ

اللہ خالص کنوک بیان بہائی عبادت و و من حکم انت ایکہ بیان اولی فرمان بردار و

قُلْ إِنِّي أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّي عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ۚ قُلْ اللَّهُ أَعْبُدُ

تو بگوش من ترساں اگن نافرمانی بکنا و ت رب و چہ عذاب و من زمین و ت تو بگوش و من عبادت

مُخْلِصًا لِدِينِي ۚ فَأَعْبُدُوا مَا شِئْتُمْ مِنْ دُونِهِ ۚ قُلْ إِنَّا الْخَاسِرِينَ

کنان گوں اخلاص بہائی انت ہی عبادت و نون عبادت کنان ہر چہ کنت و کنت ابیدہ و تو بگوش بے شک تاوان بار بخت

الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَأَهْلِيَهُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ

ہماکس کہ و ت جنش تاوان دات و ت لوگ و مردمان قیامت و روچ و آگاد ہو ہمیش انت سر ظاہریں

الْبَاطِنِينَ ۚ لَهُمْ مِنْ فَوْقِهِمْ ظُلْكَ مِنَ النَّارِ وَمِنْ تَحْتِهِمْ ظُلْكَ ۚ ذَٰلِكَ

تاوان و آیان چہ برزہ و جبر انت آس و و جہل و آیان جبر انت و اے عذاب

يُخَوِّفُ اللَّهُ بِهِ عِبَادَهُ يَعْبادُ فَاتَّقُوا ۚ وَالَّذِينَ اجْتَنَبُوا الطَّاغُوتَ

ترسیت خدا و ت بندیان و اومنی بندیان گدا چہ من برتس ات و ہما کسان کہ ہر نہ کنت چہ شیطان و

أَنْ يَّعْبُدُوا هَٰؤُلَاءِ أُولَٰئِكَ إِلَهُ اللَّهِ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فَبَشِّرْ عِبَادَ ۚ الَّذِينَ

عبادت و و رجوع کنت بہ خدا نیمگے بہ آیان مشرکہ انت و کدا تو مشرکہ بدہ منی ہما بندیان کہ

مازل ۶

کنوک بیت چہ شکہ جنبر مانپوشنت و کنت یعنی شرزان ات کہ اے چیز ترسگ و قابل انت یا کہ نہ اگن قابل انت تو مدام چہ اللہ پاک و غضب و ترسگ لوٹیت و کنت یعنی ہماکس کہ آیان چہ شیطان و و تارا دور داشت و آئی گفت و چہ تمام شرکیان دیم و تاب دیان و بہ اللہ نیمگے و رجوع بخت پر ایان مزین شانداریں مشرکہ انت

جذب ہوا نہ چمکانی صورت، در رجیت باقی اگن چمکانی
حدوث، دگر یک سیب ہم بہ بیت تو گدا پرے آیت، آئی نفی
نہ بیت و یا مختلف قسم، کشاران مثلاً غلہ، برنج وغیرہ
و ک یعنی عقل مندیں مردم کشار، حال، گندان، نصیحت
حاصل کنند کہ ہنجوش آئی رونق و سرسبزی بہ چیت روچ،
ات پدائش کش کنگ بوت ہمے حال دنیا، رونق و بہار
نیگنت بایدرانت کہ مردم اشی، ہدار کی بہار، سرا گنوک
ہوا نہ چہ روتی انجام، غافل مہیت ہنجوش کہ کشار بازیں
اجزاء، مرکب انت مثلاً ماں آئی، دانہ ہست انت کہ
آمر دمانی غذا جوڑ بیت بگ ہم ہست، انت کہ آدو تانی
ورد و راک انت و چہ ہر یک مجزے سبت گرگ بغیر
چریشی، ممکن نہ انت کہ چہ دومی جزو آتر اجد اکینس و
یہ روتی و تی جاگہاں آیان، سرکنیں، ہمے داب، دنیا، مثال
انت کہ ماں اشی، نیکی بدی راحت، ناراحتی وغیرہ کل آوار
تو ارا انت۔ یک و پرے کیت کہ اے کشار رون موش بہ بیت
و خوب چوراچورا کنگ بہ بیت پد اچرائی ہر یک مجزے،
آئی مناسب جاگہ، سرکنگ بہ بیت، نیکی و راحت و تی
مستقر، سر بہ بیت و بدی و ناراحتی ماں و تی جہا،
بر دہور بہ بیت، الغرض کشار، و و و و و احوالات،
گندان، عقل مندیں مردم باز خوہیں سبق حاصل کت کنند۔
و ہم ماں آیت، مضمون، اے ہم اشارہ بوت کہ ہما خدا،
چہ آسمانی ہو و یاران، ماں زمین، چمکان، نہ نبینت
ہما ذات ماں جنت، محلات، گون جوانیں دابے،
نہرائی روء (سلسلہ) جاری کنند و یعنی ہر دو تیں چون
برابر بوت کنند یکے ہما انت کہ آئی سینک اللہ پاک،
یہ اسلام قبول کنگ، بچ کنگ نہ آتر ادر باب اسلام،
چیزے شک و شبہ ہست انت نہ اسلام، حکمانی قبول
داری و رد آئی دل تنگ تربیت حق تعالیٰ، آتر اذنیق
و بصیرت دات عبیں چراغے بخشانگ کہ ماں آئی روشنی،
گون مزن سکون و دنجی، اللہ پاک، راہ، درک درک،
گام جنوک انت و دومی ہما بد جنت انت کہ آئی و دل
چوسنگ، سگ بہ بیت نہ کجام نصیحتے بہ آئی دل، اثر
ہکنت نہ خیر، کجام یک تر مہے ماں آئی دل، داخل بیت
کہی ہم آئی، خدا، یاد، تو نیق مہیت بس ہنجوش
مفت، ماں و ہم و دواہگ و رسم و رواج و بیت و
پیر کی کور، انہ تقلید، سرگردان، بہ بیت و یعنی ماں

دیناء صحیح خبر ہے چرے کتاب و جبران بہتر نہ انت و فی یعنی
ماں مضمونان و ت ماں و تا صحیح اختلاف و تعارض ہم نیست اند
و ہد و تفسیر صحیح معلوم بیت القرآن یفسر بعضہ بعضاً و مثلاً
ناکھ بخوبی ماں دل و جاگہ کت بکنفت و ہم ماں تلاوت و آیتان باں
یکیں مطلب مضمون و رد و داں دور و شگ آشباہ و ت و با
الابرار لینی نعیو و ان الفجار لینی جحیم یا ”بخی عبد
والله رءوف بالعباد“ اے ہمیں آیت مثانی گوشت

وفاتی ۲۳

مردد لب بنت چہائی و دوست و سر اہما کسی کہ ترست چہولی پروردگار و پد انرم ترنت دوست آیان

منزل ۶

دیناء صحیح خبرے چرے کتاب، جبران بہتر نہ انت فلا یعنی ماں صحیح، صادق، مضبوط، نافع، جوان و فصیح و بلیغ ہوگا، ایک آیتے کم نہ انت، گویا ایک دگرے، و مشابہت و انت
ماں مضمونان و تاجی اختلاف و تعارض ہم نیست انت بلکس باز آیتانی مضمونان ہمنگر گویا یکدگرے و مشابہت انت کہ ایک آیتے راگوں دومی آیت و رجوع کنگ و
وہ و تفسیر صحیح معلوم بیت القرآن یفسر بعضہ بعضاً و مثانی، نکرار کنگیں، مطلب ایش انت کہ بازی احکام و مواظ و قصص را ماں جدا جدا رہندان تکرار کنگ ہو تگ
ناکملہ بخوبی ماں دل، جا کہ کت بکننت و ہم ماں تلادت، آیتان بار بار و نکرار صورت و وانگ بنت و ہتس عالمان، و متشابہ، و مثانی، مطلب چوش کپنگ کہ ماں باز آیتان
یکیں مطلب مضمون و رد و اد و در و شگ آشابہ بوتنت و باز جا کہ گویا یکیں نوعیت مضمون ماں دوی جمیان آئی مقابل و نوعیت مضمون بیان کنگ بیت مثلاً انت
الابرار لینی نعیو و ان الفجار لینی جحیم، یا نہی عبادی انا الغفور الرحیم، و ان عذابی هو العذاب الالیم، یا و یحذر کو اللہ نفسہ
واللہ رؤوف بالعباد، اے ہمیں آیت مثانی گوشگ بنت کہ مریشیا دو مختلف قسم مضمون بیان بوتنت۔

وَلِیَعْنِ کِتَابُ اللّٰهِ اَشْکَنَ اَنْ یُّدْعَىٰ اِلَیْهِ کَلَامٌ عَظِیْمٌ اَوْ اَیَّانِ دَلِیْلُ رِزَاۃٍ وَجَانٌ یُّبْطِلُ بِاَدْکَیْنِ وَبَدَنٌ یُّوَسِّتُ نَرْمَ بَنْتٍ۔ مطلب چو شِ انت کہ ترس و لرز و جاور و جاری بلوان
آیانی قلب و قالب و ظاہر و باطن بر اللہ یاد و دیار و تاجیکینت و اللہ پاک و یاد آیانی بدن و روح ہر دو بینانی سرائیک خاصیں اثرے پیدا کنت اے احوال کاملین قوت دار و کیں
مردمانی بخت۔ اگن کوری کزوری و نزوریں مردمانی سرادگہ قسم و کیفیت و احوال جاری بہ بیت مثلاً غشی یا صغہ (بے ہوشی) وغیرہ تو آئی نفی چرے آیت و ثابت نہ بیت۔ و نہ اشاف
فضیلت بر آیان لازم بیت۔ بلکیں اے دول چہ وقی ہست و پست و کپک فے قابو بوک عموماً وارد و قوت و مورد و نزوری و دلیل انت۔ ماں جامع ترمذی یک حدیث بیان
کنگ و ساعت ابو ہریرہ رضی اللہ عنہ سر اسے رنگ و چیزے احوال جاری بوک و صراحت (گیش و گیوار کونک) انت۔ واللہ اعلم و لی یعنی بہ کارے و کہ ماں آئی خداوندی
حکمت و تقاضا بہ بیت پر آئی کامیابی و سوب مندی و راہ بچ کنگ بنت و گون مزن شان و بہ مقصد و مراد و سر کنگ بنت۔ کسے بدی و استعداد و سوب و خداوند تعالیٰ
ہدایت و توفیق و ذلت و عمارت کڈا کنت انت کہ بہ آئی ملک و رائینت و انسان و اے دستور انت کہ و ہر چہ دیا کسے بہ آئی سراسر کنت تو آئی و گون و دستان داریت لیکن ماں

محشر و ظالمانی دست بندگ بنت ہمیشہ عذاب و چانپٹ
تچکا تچک دیمالکنت تو اے داب و شخص کہ بدترین عذاب
بروقی دیماداریت و گون آئی گوشگ بہ بیت کہ نوں ہما کارانی
تام و بچش کہ تو ماں دنیا و کنگنت۔ آیا اے شخص ہما مون
دول و بیت کنت کہ آرا ماں آخرت و ہج تکلیف و تاوانے
رسک و ترس مہیت گون اللہ پاک و مہربانی و دل جمع و ساکن
انت اے دوین ہجر ہمسربیت نہ کنت و لی یعنی باز قوم بنیانی
تکذیب و روا ماں دنیا و ہلاک و رسوا کنگ بوک انت و
آخرت و عذاب و تی جاگہ و ایرت تو زانا ہتوگن تکذیب
کنوک دل جم انت کہ گون آیان چو شیں معاملہ نہ بیت البت
زانگ و ترانگ اش ہوتیں الم و چیزے فکرش کنگ ات۔
و لی یعنی آیانی نہ فہمک چہ وقی غفلت و احمق و سوب انت
ماں قرآن و فہمائنگ و ہج کوتاہی نیست قرآن کریم تو ہمک
خبر گون مثال و دیلان سر بد کنت تا کہ مردم مریشان فکر
کنان و تی عاقبت و شر بکنت قرآن یک صافین عربی زبان و
کتاب انت کہ اے ہما اول اول سرادیم گور کنگیں مردمانی
مادری زبان ات ماں اشی و دگہ و ہج دابے چپی یا چوٹی
نیست انت و تچکیں صافین گپ انت کہ اشان و عقل سلیم
ہم قبول کنت و ہج دولین نقص و چوٹی ماں آئی مضمونان و یا
عبادت و نیست انت۔ ہما خبر ان کہ آیان و منینگ
واہیت، نہ آیانی متنگ مشکلیں کا رایت و ہما کارانی سراسر عمل
کنائینگ لوہیت نہ آیانی سراسر عمل کنگ گران انت، مطلب
چو شِ انت کہ مردم گون آسانی و چہ آئی استفادہ کت بکنت
چہ اعتقادی و چہ عملی رد کاریان و تارابہ ہرینت، و صاف
صافین نصیحتان و گوشداران و چہ اللہ پاک و ہر سنت
و لی یعنی باز حصہ دار ماں یک غلام یا نوکر و شریک انت۔ و ہر
حصہ دار اتفاقاً بے مروت بد کردار و مزین ضدی انت ہر
یک حصہ دارے ہجے لوہیت کہ غلام تہنابہ ہما کارے مشغول
بہ بیت گون اے دگہ شریکان حصہ و واسطہ مداریت ظاہر انت
کہ مرے گر و چیل و غلام سگ پریشان و دل پندر دینت بر خلاف
اشی و کہ یک غلامے کہ سرچی و آئی و اھندیک ایت آئی ایک
وٹے و سکون و دجی نصیب بیت و بازی و اھندان و راضی
کنگ و کشمش و گرفتار نہ بیت نوں ظاہرین گپ ایت کہ اے
دوین غلام برابر بیت نہ کنت ہجے داب و مشرک و موقد و حساب
انت مشرک و دل باز جاگہان بہر و بانگ انت و چکر و روغین
خدا یاں و راضی دارگ و فکر و گرفتار انت اشی بر خلاف موقد

۳۹ الزمر
۷۱۷
۲۳ دمالی

وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ ذَلِكِ هُدًى اللَّهُ يَهْدِي بِهِ مَنْ يَشَاءُ
 وَاُولَٰئِكَ هُمُ الرَّاغِبُونَ ۝۱۷
 وَمَنْ يُضِلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝۱۸
 وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُّضِلٍّ ۝۱۹
 الْعَذَابُ يُضِلُّ لَكُمْ بِهِ ۝۲۰
 كَذَّبَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَاتَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ۝۲۱
 فَاذْقَحُوا اللَّهُ الْحَزْنَ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَ الْعَذَابُ الْآخِرُ أَكْبَرُ ۝۲۲
 لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ۝۲۳
 كُلٌّ مِّثْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ۝۲۴
 عَوَجَ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ۝۲۵
 مُتَشَاكِسُونَ وَ رَجُلًا سَلَبَ الرِّجْلَ ۝۲۶
 الْحَمْدُ لِلَّهِ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝۲۷
 مَيِّتُونَ ۝۲۸
 ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ الْقِيَمَةِ عِنْدَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ۝۲۹

۳۹ الزمر
۷۱۷
۲۳ دمالی

کُل دلوگی و خیالاتی و درود و درمانی مرکزیک انت آگون کاملین دجی ہما راضی و ارگ فکر انت و شرزانت کہ چرائی و شنودی پرمناد گرس و شنودی بکار نہ انت، اکثر و کثیر مفسر ان اے مثال و
تقریر بہ ہجے داب کنگ، مگر و اہد شاہ صاحب نشہ کنت کہ دیک غلامے کہ و اجی باز انت و ہج کس آرا و تی مزانت آئی خبر واری سرچی مکت و دگہ یک غلامے کہ آئی و اہد سرچی یک ایت و پدا
آرا و تی بزانت و کامل رھبندہ آئی خبر بگریت اے مثال انت ہمایانی کہ آیکس رب و بندہ انت و آدگہ بازی ربانی بندہ انت و لی یعنی تمام خوبی بہ اللہ پاک خاص انت کہ چوین علانیین مطلبان
و حقیقتان و چو نکاتی صاف و دل و اکثر کونک مثالان سر بد کنت مگر اشی و سراز باز نصیب چہین انت کہ آیان و چو شیں صافین مثالان و سر بد بوک و توفیق نہ بیت و لی یعنی چو شہ ماں مشرک و موقد و
اختلاف انت آئی اثر بہ قیامت و روح و تمام مخلوق و دیبا ظاہر بیت کہ آدہ و پیغمبر و امتی کل جمع کنگ بنت و کافر انبیاء و مؤمنانی مقابلہ و حجت و کڈا کنت۔ حضرت شاہ صاحب نشہ کنت
و کافر منکر بیت کہ مار کس حکم سر نہ کنگ پدا فرشتگان گواہی و زمین و آسمان و دست و پاوان گواہی و ثابت بیت، کہ ماں اے دعویٰ اے دروغ ہدانت۔ ہما داب و ایدگہ
کل بیٹھانی فیصلہ ہما روچ و پروردگار و رب و ربوہ بیت۔ بہر ہمیش انت کہ اختصاص، و لفظ عام دارگ بہ بیت تا کہ احادیث و آثار ہم بر خلاف مہیت۔

جدا جدا قرار دات ڈھے داب ء دیم تر مال "والذی
اجاء بالصدق الخ" ء اھتک)۔ فل یعنی چہ خدا ء
تر سوکانی شان بہ ہے پیم ء بیت کہ راستیں خبر ء
برورنت و بیارنت۔ مدام راست بگوشت و راستیں
گپ ء تصدیق ء بکننت۔ حضرت شاہ صاحبؒ بنشنہ
کنت "ہر کسے راستیں گپ ء آورت ہما بنی انت و
وہر کس ء راست من ات آمو من انت (چوش بگوشت کہ
ہر دو ہمیں جملہانی مصداق گستا انت) فل یعنی اللہ
تعالیٰ تقویٰ دار و نیکو کاران ء راستیانی شرین کارانی
مزد ء دنت و چہرہ ردکاری ء ہرچ بدیں کارے کنگ
آرا معاف کنت (تنبیہ) شاید "أسوأ" و "أحسن"
(صیغہ تفضیل) پیشکا اختیار فرمائینت کہ مزین درجہ
داروکانی ادنائیں خیرچہ اے دگرانی خیر ء و ادنائیں
بدی چہ اے دگرانی بدیان گران زانگ بنت و اللہ اعلم۔
فل چنت آیات پیسماں "ضَرَبَ اللہُ مَثَلًا دَجَلًا
فِیْہِ شُرَکَآءُ الخ" ء شرک ء ردو مشرکانی جاہلی
بیان کنگ بونگت نہ اشی ء سرا مشرکان ء واجہ پیغمبر
علیہ السلام چہ تان ء تر سینتگ ات کہ بچارا شما
مے خدایانی تو ہیں ء کنان ء آیان ء نہ ہر مبرا ئین ات
چو مہیت شمارا (معاذ اللہ) بالکل خبطی و گنوک
بکننت بہ ہمائی پسہ دات کہ ہر شخصے یک زبردستیں خدا
بندہ جوڑ بوت آرا چہ اے عاجز و بے وسیں خدایان چہ
ترس بیت کنت زانا ہما زور اکیں بیر گردکیں دات ء
امداد و حمایت آرا بس نہ انت کہ آچہ دگران بترسیت یا
دوستی بداریت۔ اے ہم ہے مشرکانی خبط و بدراہی
و مستقل و گمراہی انت کہ خدا ء واحد ء پرستاران ء
گوں اے داب ء رو باہی بیم تر پیاں خوف زدہ کنگ
بلوٹت بہ حقیقین خبر ہمیش انت کہ تجکیں راہ ء سرا ترینگ
یا نہ برینگ کل بہ اللہ ء قبضہ ء انت و ہدے یک کسے ء
چہ آئی نا ہو دگیں کارانی رد اللہ پاک آرا کا بیابی ء راہ ء
میرینیت آھے داب ء خبطی و گنوک بیت و زندیں
زندیں خبران ء زانگ ء قوت مال آئی ء پشت نہ کپیت
آیا اے احمقان۔ اینکہ ہم نہر انت کہ ہرچ بندہ بہ خدا
پناہ ء شت آکام طاقت انت کہ آرا نقصان دات کت
بکننت ہرچ طاقت بہ مقابلہ ء کیت آوت تش تش کنگ

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنْ كَذَبَ عَلَى اللَّهِ وَكَذَبَ بِالصِّدْقِ إِذْ
 جَاءَهُ الْيُسُفُفُ فِي جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَافِرِينَ ۚ وَالَّذِي جَاءَ بِالصِّدْقِ
 وَصَدَّقَ بِهِ أُولَئِكَ هُمُ الْمُتَّقُونَ ۚ لَهُمْ مَا يَشَاءُونَ عِندَ
 رَبِّهِمْ ذَٰلِكَ جَزَاءُ الْمُحْسِنِينَ ۚ لِيَكْفُرَ اللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ الَّذِي
 عَمِلُوا وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ الَّذِي كَانُوا يَعْمَلُونَ ۚ
 أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ وَيُخَوِّفُونَكَ بِالَّذِينَ مِنْ دُونِهِ ۚ
 مَنْ يَضْلِلِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۚ وَمَنْ يَهْدِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ
 مُضِلٍّ ۚ أَلَيْسَ اللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِي انْتِقَامٍ ۚ وَلَئِنْ سَأَلْتَهُمْ مَنْ
 خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ اللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَأَيْتُمْ تَدْعُونَ
 مِنْ دُونِ اللَّهِ إِنْ أَرَادَنِيَ اللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَاشِفَاتُ ضُرِّهِ
 أَوْ أَرَادَنِيَ بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَتُ رَحْمَتِهِ ۚ قُلْ حَسْبِيَ اللَّهُ ۚ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

دل یعنی یک نیکی تو خداوند قدوس کہ آہ شمع جندہ اقرار و روع تمام زمین و آسمان پیدا کنوک انت و دومی نیگ و ڈوکانی بے ساهیں بتان یا عاجز ہیں مخلوق کہ اکمل ہم شور بوان خدا و ہم دانگیں ادنیٰ چہ ادنیٰ تکلیف مراحت چہ آئی جا کہ دور کنت نہ کنت نون شہادت بگوش ات چہ اے دویناں بہ کئی سرا بھر سہ کنگ بہ بیت و کئے و بہ وئی مدیگی تو ابر جنگ بہ بیت حضرت ہود علیہ السلام قوم ہم گوشتکت «ان تقول الا اعتراک بعض الہینا بسوء» کہ آئی بہست حضرت ہود بگوش دات «اتی اشدھ اللہ واشھد و الی نبی مبعثا تشرکون من دویہ فیکذ و فی جمیعاً تشرکون و الی تو کنت علی اللہ و فی ورتکم ما من دانتہ الہو اجد بنا صیغہا انت ذی علی صراط مستقیم (ہود دکی ۵) حضرت ابراہیم علیہ السلام گول وئی قوم بگوش فرماینتکت «ولا آخاک ما تشرکون بہ الا ان یشاء ربی شیئاً وسیع ربی کل شیئ عیلاً اخلا تلتد کرون و کیف آخاک ما تشرکتہ ولا تخافون انکم اشرکتہ باللہ الخ (انعام دکی ۹) و یعنی ہمے زوتان حال و و معلوم بنت کہ خدا و واحد و بندہ غالب بیت یا صدها درواز گانی بندوک کامیاب بنت و انعات زوت پیش دارنت کہ ہرچ بندھے مال الشریاک و حمایت و پناہ و داخل بوت آئی مقابلہ کنوک آخر کار کل وار و بزرگ بوتنت (تنبیہ) چہ «عذاب یخزیه» و «دینار عذاب و عذاب مقیم» و آخرت عذاب مراد انت و کل یعنی بہ تنی زبان و سرا چہ لے کتاب و برکت و راستیں گپ نصیحت گوشتک بوت و دین راہ راست راست و پیش دارگ بوت و دیم تر و ہر دے وئی نفع و نقصان و بابت و و فکر بخت نصیحت و سرا عمل بہ کنت تو بہ ہمانی شرانت و اکن نہ وئی عاقبت و ہر باد کنت تنہیں نبی و سرا چہ جواب داری نیست کہ زبردستی آیان و بہ راہ و سرا بیارے ایوک و حق و پیغام و سر کنگ نئی کار ات آکار تو انجام دات و دیم تر و معاملہ و خدا و حوالہ یکن کہ ماں ہمانی دست و کشک زنده دارگ و واپسنگ آ گاہ کنگ کل چیز هست انت و کل حضرت شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی ماں داب و ہر روج ساد و در کنت بدوین دیم دنت ہمے نشان انت آخرت و معلوم بوت کہ ماں و اب ساد در کسبت چوشکہ ماں مرگ و حالت و اکن ماں و اب ساد در کبان ہمودا مانت تو بز ان موت انت مگر اے سہمانت آرا (ظاہر و ہوش نام دیگ بیت و ددک یک سادے ہمانت کہ چہ آئی و ساد روت و کبت و نبض حرکت کنت و ورگ ہضم بنت آہما دومی ساد انت آچہ مرگ و پیش کشک نہ بیت (موضع القرآن) چہ حضرت علی کرم الشرحہ و بغوی نقل کنگ کہ «ماں و اب و روح در کسبت مگر آئی خاصیں تعلق گول بدن شعایانی ذریعہ و باقی مانت کہ چہ آئی و حیات باطل نہ بیت (چوشکہ آفتاب دروچ) چہ لکھا میل و در بوان زمین و گرم دارنت) چہ اشعی و ظاہر بیت ماں و اب و ہم ہما چیز در کسبت کہ موت و وقت و در کسبت لیکن تعلق و انقطاع و اب و نہ بیت چوشکہ موت و و ہد و بیت و اللہ علم و یعنی بتانی بابت و مشرکان دعویٰ کنت کہ (بیت) الشریاک و بار گاہ و آیانی سفارشی انت چہ ہشتانی سفارش و کار شربنت بہ ہمے سبب و اشانی عبادت کنگ بیت بہ اول و پیہ شفیع بوگ و معبود بوگ لازم نہ انت دومی شفیع ہما بوت کنت کہ آرا الشریاک بہ شفاعت و اجازت بدنت و ایوک و بہ ہمانی حق و سفارش کنت کہ اللہ پاک آرا پسند کنت خلاصہ چوش بوت کہ بہ شفیع و ضروری انت آمادون (اجازت دانیگس) بہ بیت و ہمے داب و بہ مشغوع و ضروری انت کہ خداوند کریم آرا پسند بکنت و اے جا کہ و ہر دو ہمیں گپ موجود نہ انت نہ بتانی مادون بوگ ثابت انت نہ کا فرانی مرتضیٰ بوگ۔ پمشکا آیانی دعویٰ غلط بوت و یعنی نہ بت اختیار دارنت

دورگی انت تو آئی و اجازت و و شنودی و بغیر کئے بحال داربت کہ زبان و حرکت بدنت و واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی اللہ و روبرو سفارش هست بلے گول اللہ پاک و حکم و نہ چہ شمع گوشتک و و ہدے موت کبت بہ کسے و گوشتک و حضرت عزرائیل آرا یلہ نہ کنت ۱۲

۴۱۹
من اظلم ۲۲

الرمرہ ۳۰

۴۱۹

عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ الْمُتَوَكِّلُونَ ۝ قُلْ يَقَوْمِ اعْمَلُوا عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّي عَامِلٌ ۚ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۝ مَنْ يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ۝ إِنْ أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ لِلنَّاسِ بِالْحَقِّ فَمَنِ اهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِ ۖ وَمَنْ ضَلَّٰ فَأَمَّا يُضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۝ اللَّهُ يَتَوَفَّى الْأَنْفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَالَّتِي لَمْ تَمُتْ فِي نَجْوَىٰ ۖ اللَّهُ كَشَّيتْ سَاهَانِ ۖ آيَانِ مُرْگ و ہد و ہما کہ مرنگ انت (سایہ کشتیت) ماں مَنَامِهَا فِيمِمْسِكُ الَّتِي قَضَىٰ عَلَيْهَا الْمَوْتَ وَيُرْسِلُ الْأُخْرَىٰ ۖ وَاب و آیانی گڈا گوروت داربت ہمانی و کہ حکم کنگی بہ آئی و سر موت و و یلہ کنت دومی و را اِلَىٰ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَآيَاتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ أَمَّا اخذُوا دَا و ہد و مفر ریں بے شک ماں اشعی و البت نشانی انت بہ قوم کہ فکر کنوک انت و آیہ کبتیش مَن دُونِ اللَّهِ شُفَعَاءُ ۚ قُلْ أَوْ لَوْ كَانُوا لَا يَمْلِكُونَ شَيْئًا وَلَا يَعْقِلُونَ ۝ قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا ۚ لَهُ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۝ وَإِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَحْدَهُ اشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ الَّذِينَ مِنْ دُونِ

منزل ۶

نہ عقل گڈا آیان و سفارش کنوک حساب کنگ یک عجیب گپے و یعنی اے و ہد و ہم ماں زمین و آسمان و ہمانی و حکومت انت و دیم تر و ہس بہ ہمانی نیگ و کلان و واکر کنگ و روگی انت تو آئی و اجازت و و شنودی و بغیر کئے بحال داربت کہ زبان و حرکت بدنت و واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت یعنی اللہ و روبرو سفارش هست بلے گول اللہ پاک و حکم و نہ چہ شمع گوشتک و و ہدے موت کبت بہ کسے و گوشتک و حضرت عزرائیل آرا یلہ نہ کنت ۱۲

فل مشرک، اے خاصہ انت کہ توری بتی باز بر، چہ زبان، اشتر پاک، عظمت و محبت، انفرار کنت بلے آئی، دل ایوک، چہ خدا، ذکر و حمد و ثناء و شتود نہ بیت البت ایدر کہ بتیں
خدایان یا در غیب معبودانی توصیف کنگ بہ بیت تو چہ گل، سبیت کسیت کہ آئی، علامات چہ آئی، چہرہ، گندگ بنت، افسوس ارمانی گپے کمر و چکیں دور، مسلمانانی ہم ہے

حالت انت کہ خدائے واحد قدرت و عظمت و آئی ہے حد
و بے حساب علم و ہدیہ بیان بیت تو اشانی دیم، تنگی
تہاری عے مان شانت مگر و ہدیہ تمام پیر فقیر، نام اگر گ
بہ بیت و دروغ راستیں کلمات بیان کنگ بہ بیت تو اشانی
دیم تنگی پکنت و مال دلاں اش و شتودی و شادمانی و لہر
جوش و ران بیت بلکیں چند ہار، خالصین توحید بیان
کنوک اشانی گور و لیا، مگر زانگ بیت خالی اللہ
املشتکی و هوالمستعان۔ فل یعنی و ہدیہ کہ مال چشیں
ز ندیں خبران ہم چہرہ یاد بیت و اشتر پاک، ایسک و قار
و بزرگی ہم مان دلاں پشت مکسیت نون چہرہ جندی
فریاد انت کہ تودت اے جیڑھانی فیصلہ، عمل کن
فل یعنی قیامت و روج و ہدیہ اے جیڑھانی فیصلہ
اشکنا بنگ بیت آساعت و ہرچ ظالمے شرک کنان و
خدا تعالیٰ و شان و جہل جنوک انت آئیانی حال سک بد
بیت اگس آروچ و بند جہر، کل روک زمین و خزانہ بلکیں چہ
آیان ہنگت گیشتر بہ آئیانی گور و موجود بہ بیت تو ہدیہ و اہگ
دارنت کہ اے گلے زرو مالان و دیان یک دابے و وئی
چند و سنگار بکنت۔ مان دنیا و کنگیں یک یک ناشر کار
بہ ہمایانی دیمایش کنگ بنت و اشان ہنجیں قسم قسم و
خطرناک عذابان چشت کہ کدی ہم اے دابیں عذاب مان
آیانی و ہم و خیال و ہم نہ اہنگت۔ مطلب چش انت کہ
اشان خالص توحید و دین و دہرچ کلاگ و مسخرے کنگت
آئی و بال بر اشانی چک و آلم و کسیت و ہرچ عذابی و بہ
کلاگ زرتنگش آئی چیکا لہمایانی سراجنگ بیت و یعنی چہ
ہر کس ذکر و کنت بونگت مصیبت و ہدیہ و ہائی و توار
پر جنت و چہ ہر کس ذکر و شتود بونگت آیان و شتوشت۔
فل یعنی قیاس و تقاضا ہمیش ات کہ اے نعمت منار بر بیت
چیا کہ منی نوک و اشی و حاصل کنگ و لیاقت ہست ات و
آئی کمانی و رہندان منار علم ہست ات و خدائے منی استعد
و قابلیت معلوم ات گدا اے نعمت منار ایر چامہ بر سنیں۔
مطلب ہمیش انت کہ آئی و وئی لیاقت و عقل و سرائگاہ
داشت اشتر پاک و فضل قدرت و سراجیال نہ داشت۔
فل یعنی جوش نہ انت بلکیں اے نعمت چہ خدا طرف و یک
امتنانے کہ بندہ آرا دست جنان دان کجام خد و وئی حقیقی
نعمتانی دیوک و جاہ کار بیت و آئی شکر و ادا کنت۔ اگس
ناشکری کنگ بوت تو ہدیہ نعمت بہ آئی جان و وبال ثابت بیت۔

دُونَهُ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿۴۰﴾ قُلِ اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ

خدا، چہ غیر انت انانگت و آشادمان بت فل تو بگوش ای اشتر پیدا کنوک آسمانی و زمین و

عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ أَنْتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِي مَا كَانُوا فِيهِ

زانوک چیریں و سر ظاہرین و توفیلہ کنے میا نجی و وئی بندیانی۔ مان ہما خبر و تہا کہ

يَخْتَلِفُونَ ﴿۴۱﴾ وَلَوْ أَنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُ

آیان جیڑھ کنگت و اگر گناہ گاران گور بہ بیت ہر چیکہ مان زمین و ہست درست، و پدا ہنگر و

مَعَهُ لَا فِتْنَةٌ لَهُ مِنْ سُوءِ الْعَذَابِ يُومَرُ الْقِيَمَةُ وَبَدَّ اللَّهُ

گول آئی و البت بہ وئی عوض و بدنت آرا بہ سبب و سکی و عذاب و قیامت و روج و وظاہر بوت بہ آیان

مَنْ اللَّهُ مَا لَمْ يَكُنُوا يَحْتَسِبُونَ ﴿۴۲﴾ وَبَدَّ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا كَسَبُوا

چہ خدا و جانب و کہ آئی و گناش ہم نہ داشت کنگت۔ و وظاہر بوت بہ آیان جزائے بد و وئی کنگیں کاران

وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۴۳﴾ فَإِذَا مَسَّ الْإِنْسَانَ ضَرْبُ

و شگون بوت آیان سر ہما چیز کہ بہ آئی کلاگ اش گنگت و گدا و بد بکر بیت انسان و سلی

دَعَانَا ثُمَّ ادْخُلْنَاهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَا أُوتِيتُهُ عَلَىٰ عِلْمٍ بَلْ هِيَ

مارا توار پر جنت۔ پدا و بدیکہ ما آئی و بخشیں چہ وئی ننگت نعمتے گوشت کہ منالے نعمت دیگ بوت منی علم و برکت و وئی بلکیں

فِتْنَةٌ وَلَٰكِنَّا أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۴۴﴾ قَدْ قَالَهَا الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ

اے نعمت یک چکاسے، لیکن چہ آیان زیات تر ناسر پدا انت و تحقیق گوشتگ اے گپے و چہ آیان پیشی مردمان

فَمَا أَغْنَىٰ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿۴۵﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا

گدا و فائدہ نہات آیان ہر چیکہ آیان کمانی کنگت گدا رست آیان بدیں و بال بہ آیان کاران و

وَالَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْهُمْ هَؤُلَاءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّئَاتُ مَا كَسَبُوا وَهَؤُلَاءِ

و ہما کس کہ گناہ گاران چہ اشان، زون سر بیت آیان و بدیں و بال بہ آیان کنگیں کاران، و نہات آ

بِمُعْجزَاتِنَا وَلَٰكِنَّا نَعْلَمُ ﴿۴۶﴾ إِنَّ اللَّهَ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَ

عاجز کنوک و آیان زانتش کہ خدا کشادہ کنت روزی و بہ ہر کس و کہ بلوٹیت، و تنگ کنت بہ

منزل ۶

حضرت شاہ صاحب، بنشتہ کنت "اے چکاس انت کہ عقل آئی و تنگی و لگیت تانکہ چہ وئی عقل و ذریعہ و رو بکسیت۔ ہما عقل آئی و گون انت کہ آفت بہ آئی و چکے و کسیت گدا چہ کسے
ٹکلینگ و نہ ٹکلیت۔ کچنا پختہ فارون و ہدیہ و اب و گوشتگت۔ آئی و ہرچ بدیں انجام بوت آئی و بیان پیسرا گوشتگ۔ فل یعنی چو شکہ پیشی مجرمانی سر آیان ناشریں
کارانی و بال کیت موجودیں وقت و مشرکانی سر ہدیہ و بال کبگی انت ہر و ہدیہ کہ اللہ تعالیٰ اشان سزا دیگ بلوٹیت اے رو پوش ہوان و باچہ دگر سروسازے و آرا عاجز کنت نہ کنت ۱۲

یا یعنی ماں دنیا، محض روزی کشادہ لوگ یا تنگ لوگ کتام شخصے، مقبول یا مردود لوگ، دلیل بوت نہ کنت و نہ روزی، رسک بہ عقل و ذہانت و علم و لیاقت، سر
موقوف ات۔ بگندات چنگرے و قوف یا ناشرب مردم عیش آرام، زندہ گوازیں انت و چنگر عقل مند و نیکی مردم شدلاب، و نشنگ انت۔ حضرت شاہ صاحب بنشتہ
کنت یعنی عقل و تاجینگ و تدبیر کنگ، و چنگ کوتاہی نہ کنت پدا ہم کے، روزی پراہ و کشادہ انت دومد و روزی تنگ انت اے خبر، شربزان ات کہ تیوگ، عقل و کار
نہ انت کہ پروت و روزی و کشادہ کنت بلکیں روزی، اے تقسیم حقیقی رزاق و حکمت و مصلحت و تاج و مال ہمائی دست و انت۔ وک اے آیت، ارحم الراحمین، و
بے حسابیں رحمت و عفو و درگزر کنگ، و شانداریں اعلان انت و سل و چہ سل تریس یا بوس العلاج مریضائی حق، و یک ٹکیں شفا دیوگ انت۔ مشرک، ملحد، زندیق، مرتد،
یہودی، نصرانی، مجوسی، بدعتی، بدعاش، فاسق، فاجر،
ہر کس بہ بیت چہ اے آیت، و اشکنگ، و بعد چہ خدا و رحمتان
ہمکہ نا امیت لوگ، و چہ سبب پشت نہ کیت۔ چیا کہ اشکنگ
ہر کس بلوطیت آئی، و تمہایں گناہاں معاف کت کنت۔
کسے آئی دست و داشت کت نہ کنت گڈا بندہ پرچانا امیت
بہ بیت البت اے ضرورت کہ ماں آئی، و دگہ اعلاناں اے
صافی صاف و گیشینگ بوتنگ کہ کفر و شرک، و جرم و بخر
چہ توبہ و معاف نہ کنت لہذا انت اللہ یغفر الذنوب
جیعاً، و گوں، لَمَنْ يَتَّخِذْ "و مقدر ہمک ضروری انت
لَمَّا قَالَ "اِنَّ اللّٰهَ لَا يَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ
مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ" (نساء کو ۱۸) چہ
اے قید کنگ اے لازم نیست کہ اید چہ توبہ، و اللہ تعالیٰ
کتام خوردیں مزین کوتاہی و معاف کت نہ کنت و نہ
مطلب چوش بوت کہ یہ کتام خبرے، توبہ، و حاجت نیست
بغیر توبہ، و کل گناہ معاف کنگ بنت قید لوگ مشیت بگنت
و در بابت و مشیت، و ماں دومی آیت، و پیش دارگ بوتنگ
کہ آچہ کفر و شرک و اید توبہ و ردانہ بیت۔ چنا پچہ آیت و
شان نزول ہم ہاشی و راہشونی کنت۔ چوشک مال دمی آیت
فائدہ و معلوم بیت۔ وک مغفرت، و امیت و کوبان چہ ادا
توبہ، و نیک و دلگوش گور کنا نیست یعنی چہ گوسنگیں دکاربان
پشومان بوان و وچہ اللہ پاک، و بے حسابیں داد و کرم و
پیش بوان و کفر و عصیان، و کشک، و بل بکن ات و ہما
کریم رب، و طرف و جوع کنان و دنا را ہمکہ بہ ہمائی حوالہ
بکن ات آئی و حکمانی دیما گوں مزین بزرگی و اخلاص گردن
جہل بکن ات و شری و سربزان ات کہ در حقیقت و
رستگاری تہنا چہ ہمائی جہر بانی و حاصل بیت مے جوع
کنگ و توبہ کنگ ہم بغیر چہ آئی فضل و کرم و دست
آہنت کت نہ کنت۔ واجر شاہ صاحب بنشتہ کنت
و وھدے اللہ تعالیٰ و اسلام غالب کت ہما کافران کہ
ماں دشمن داری دیما انتن زانتش کہ بے شک ہما نیک
اے سرب بوان و پیر و قی ردکاری و پشومان بوتنت بے
چہ خجالتی و سبب، و مسلمان نہ بوتنت کہ نوں مے مسلمان
چون قبول بیت ما دشمن داری کت گوں جنگان مقابلہ
کرتیں و چنگر خدا و دستیان و ماکتل کت۔ اے ردا
اللہ پاک و فرما نیست کہ چشیں چھ گناہے نیست کہ اللہ
آئی توبہ و قبول مگنت نا امیت مبعث توبہ بکن ات

۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰
۱۰۱
۱۰۲
۱۰۳
۱۰۴
۱۰۵
۱۰۶
۱۰۷
۱۰۸
۱۰۹
۱۱۰
۱۱۱
۱۱۲
۱۱۳
۱۱۴
۱۱۵
۱۱۶
۱۱۷
۱۱۸
۱۱۹
۱۲۰
۱۲۱
۱۲۲
۱۲۳
۱۲۴
۱۲۵
۱۲۶
۱۲۷
۱۲۸
۱۲۹
۱۳۰
۱۳۱
۱۳۲
۱۳۳
۱۳۴
۱۳۵
۱۳۶
۱۳۷
۱۳۸
۱۳۹
۱۴۰
۱۴۱
۱۴۲
۱۴۳
۱۴۴
۱۴۵
۱۴۶
۱۴۷
۱۴۸
۱۴۹
۱۵۰
۱۵۱
۱۵۲
۱۵۳
۱۵۴
۱۵۵
۱۵۶
۱۵۷
۱۵۸
۱۵۹
۱۶۰
۱۶۱
۱۶۲
۱۶۳
۱۶۴
۱۶۵
۱۶۶
۱۶۷
۱۶۸
۱۶۹
۱۷۰
۱۷۱
۱۷۲
۱۷۳
۱۷۴
۱۷۵
۱۷۶
۱۷۷
۱۷۸
۱۷۹
۱۸۰
۱۸۱
۱۸۲
۱۸۳
۱۸۴
۱۸۵
۱۸۶
۱۸۷
۱۸۸
۱۸۹
۱۹۰
۱۹۱
۱۹۲
۱۹۳
۱۹۴
۱۹۵
۱۹۶
۱۹۷
۱۹۸
۱۹۹
۲۰۰
۲۰۱
۲۰۲
۲۰۳
۲۰۴
۲۰۵
۲۰۶
۲۰۷
۲۰۸
۲۰۹
۲۱۰
۲۱۱
۲۱۲
۲۱۳
۲۱۴
۲۱۵
۲۱۶
۲۱۷
۲۱۸
۲۱۹
۲۲۰
۲۲۱
۲۲۲
۲۲۳
۲۲۴
۲۲۵
۲۲۶
۲۲۷
۲۲۸
۲۲۹
۲۳۰
۲۳۱
۲۳۲
۲۳۳
۲۳۴
۲۳۵
۲۳۶
۲۳۷
۲۳۸
۲۳۹
۲۴۰
۲۴۱
۲۴۲
۲۴۳
۲۴۴
۲۴۵
۲۴۶
۲۴۷
۲۴۸
۲۴۹
۲۵۰
۲۵۱
۲۵۲
۲۵۳
۲۵۴
۲۵۵
۲۵۶
۲۵۷
۲۵۸
۲۵۹
۲۶۰
۲۶۱
۲۶۲
۲۶۳
۲۶۴
۲۶۵
۲۶۶
۲۶۷
۲۶۸
۲۶۹
۲۷۰
۲۷۱
۲۷۲
۲۷۳
۲۷۴
۲۷۵
۲۷۶
۲۷۷
۲۷۸
۲۷۹
۲۸۰
۲۸۱
۲۸۲
۲۸۳
۲۸۴
۲۸۵
۲۸۶
۲۸۷
۲۸۸
۲۸۹
۲۹۰
۲۹۱
۲۹۲
۲۹۳
۲۹۴
۲۹۵
۲۹۶
۲۹۷
۲۹۸
۲۹۹
۳۰۰
۳۰۱
۳۰۲
۳۰۳
۳۰۴
۳۰۵
۳۰۶
۳۰۷
۳۰۸
۳۰۹
۳۱۰
۳۱۱
۳۱۲
۳۱۳
۳۱۴
۳۱۵
۳۱۶
۳۱۷
۳۱۸
۳۱۹
۳۲۰
۳۲۱
۳۲۲
۳۲۳
۳۲۴
۳۲۵
۳۲۶
۳۲۷
۳۲۸
۳۲۹
۳۳۰
۳۳۱
۳۳۲
۳۳۳
۳۳۴
۳۳۵
۳۳۶
۳۳۷
۳۳۸
۳۳۹
۳۴۰
۳۴۱
۳۴۲
۳۴۳
۳۴۴
۳۴۵
۳۴۶
۳۴۷
۳۴۸
۳۴۹
۳۵۰
۳۵۱
۳۵۲
۳۵۳
۳۵۴
۳۵۵
۳۵۶
۳۵۷
۳۵۸
۳۵۹
۳۶۰
۳۶۱
۳۶۲
۳۶۳
۳۶۴
۳۶۵
۳۶۶
۳۶۷
۳۶۸
۳۶۹
۳۷۰
۳۷۱
۳۷۲
۳۷۳
۳۷۴
۳۷۵
۳۷۶
۳۷۷
۳۷۸
۳۷۹
۳۸۰
۳۸۱
۳۸۲
۳۸۳
۳۸۴
۳۸۵
۳۸۶
۳۸۷
۳۸۸
۳۸۹
۳۹۰
۳۹۱
۳۹۲
۳۹۳
۳۹۴
۳۹۵
۳۹۶
۳۹۷
۳۹۸
۳۹۹
۴۰۰
۴۰۱
۴۰۲
۴۰۳
۴۰۴
۴۰۵
۴۰۶
۴۰۷
۴۰۸
۴۰۹
۴۱۰
۴۱۱
۴۱۲
۴۱۳
۴۱۴
۴۱۵
۴۱۶
۴۱۷
۴۱۸
۴۱۹
۴۲۰
۴۲۱
۴۲۲
۴۲۳
۴۲۴
۴۲۵
۴۲۶
۴۲۷
۴۲۸
۴۲۹
۴۳۰
۴۳۱
۴۳۲
۴۳۳
۴۳۴
۴۳۵
۴۳۶
۴۳۷
۴۳۸
۴۳۹
۴۴۰
۴۴۱
۴۴۲
۴۴۳
۴۴۴
۴۴۵
۴۴۶
۴۴۷
۴۴۸
۴۴۹
۴۵۰
۴۵۱
۴۵۲
۴۵۳
۴۵۴
۴۵۵
۴۵۶
۴۵۷
۴۵۸
۴۵۹
۴۶۰
۴۶۱
۴۶۲
۴۶۳
۴۶۴
۴۶۵
۴۶۶
۴۶۷
۴۶۸
۴۶۹
۴۷۰
۴۷۱
۴۷۲
۴۷۳
۴۷۴
۴۷۵
۴۷۶
۴۷۷
۴۷۸
۴۷۹
۴۸۰
۴۸۱
۴۸۲
۴۸۳
۴۸۴
۴۸۵
۴۸۶
۴۸۷
۴۸۸
۴۸۹
۴۹۰
۴۹۱
۴۹۲
۴۹۳
۴۹۴
۴۹۵
۴۹۶
۴۹۷
۴۹۸
۴۹۹
۵۰۰
۵۰۱
۵۰۲
۵۰۳
۵۰۴
۵۰۵
۵۰۶
۵۰۷
۵۰۸
۵۰۹
۵۱۰
۵۱۱
۵۱۲
۵۱۳
۵۱۴
۵۱۵
۵۱۶
۵۱۷
۵۱۸
۵۱۹
۵۲۰
۵۲۱
۵۲۲
۵۲۳
۵۲۴
۵۲۵
۵۲۶
۵۲۷
۵۲۸
۵۲۹
۵۳۰
۵۳۱
۵۳۲
۵۳۳
۵۳۴
۵۳۵
۵۳۶
۵۳۷
۵۳۸
۵۳۹
۵۴۰
۵۴۱
۵۴۲
۵۴۳
۵۴۴
۵۴۵
۵۴۶
۵۴۷
۵۴۸
۵۴۹
۵۵۰
۵۵۱
۵۵۲
۵۵۳
۵۵۴
۵۵۵
۵۵۶
۵۵۷
۵۵۸
۵۵۹
۵۶۰
۵۶۱
۵۶۲
۵۶۳
۵۶۴
۵۶۵
۵۶۶
۵۶۷
۵۶۸
۵۶۹
۵۷۰
۵۷۱
۵۷۲
۵۷۳
۵۷۴
۵۷۵
۵۷۶
۵۷۷
۵۷۸
۵۷۹
۵۸۰
۵۸۱
۵۸۲
۵۸۳
۵۸۴
۵۸۵
۵۸۶
۵۸۷
۵۸۸
۵۸۹
۵۹۰
۵۹۱
۵۹۲
۵۹۳
۵۹۴
۵۹۵
۵۹۶
۵۹۷
۵۹۸
۵۹۹
۶۰۰
۶۰۱
۶۰۲
۶۰۳
۶۰۴
۶۰۵
۶۰۶
۶۰۷
۶۰۸
۶۰۹
۶۱۰
۶۱۱
۶۱۲
۶۱۳
۶۱۴
۶۱۵
۶۱۶
۶۱۷
۶۱۸
۶۱۹
۶۲۰
۶۲۱
۶۲۲
۶۲۳
۶۲۴
۶۲۵
۶۲۶
۶۲۷
۶۲۸
۶۲۹
۶۳۰
۶۳۱
۶۳۲
۶۳۳
۶۳۴
۶۳۵
۶۳۶
۶۳۷
۶۳۸
۶۳۹
۶۴۰
۶۴۱
۶۴۲
۶۴۳
۶۴۴
۶۴۵
۶۴۶
۶۴۷
۶۴۸
۶۴۹
۶۵۰
۶۵۱
۶۵۲
۶۵۳
۶۵۴
۶۵۵
۶۵۶
۶۵۷
۶۵۸
۶۵۹
۶۶۰
۶۶۱
۶۶۲
۶۶۳
۶۶۴
۶۶۵
۶۶۶
۶۶۷
۶۶۸
۶۶۹
۶۷۰
۶۷۱
۶۷۲
۶۷۳
۶۷۴
۶۷۵
۶۷۶
۶۷۷
۶۷۸
۶۷۹
۶۸۰
۶۸۱
۶۸۲
۶۸۳
۶۸۴
۶۸۵
۶۸۶
۶۸۷
۶۸۸
۶۸۹
۶۹۰
۶۹۱
۶۹۲
۶۹۳
۶۹۴
۶۹۵
۶۹۶
۶۹۷
۶۹۸
۶۹۹
۷۰۰
۷۰۱
۷۰۲
۷۰۳
۷۰۴
۷۰۵
۷۰۶
۷۰۷
۷۰۸
۷۰۹
۷۱۰
۷۱۱
۷۱۲
۷۱۳
۷۱۴
۷۱۵
۷۱۶
۷۱۷
۷۱۸
۷۱۹
۷۲۰
۷۲۱
۷۲۲
۷۲۳
۷۲۴
۷۲۵
۷۲۶
۷۲۷
۷۲۸
۷۲۹
۷۳۰
۷۳۱
۷۳۲
۷۳۳
۷۳۴
۷۳۵
۷۳۶
۷۳۷
۷۳۸
۷۳۹
۷۴۰
۷۴۱
۷۴۲
۷۴۳
۷۴۴
۷۴۵
۷۴۶
۷۴۷
۷۴۸
۷۴۹
۷۵۰
۷۵۱
۷۵۲
۷۵۳
۷۵۴
۷۵۵
۷۵۶
۷۵۷
۷۵۸
۷۵۹
۷۶۰
۷۶۱
۷۶۲
۷۶۳
۷۶۴
۷۶۵
۷۶۶
۷۶۷
۷۶۸
۷۶۹
۷۷۰
۷۷۱
۷۷۲
۷۷۳
۷۷۴
۷۷۵
۷۷۶
۷۷۷
۷۷۸
۷۷۹
۷۸۰
۷۸۱
۷۸۲
۷۸۳
۷۸۴
۷۸۵
۷۸۶
۷۸۷
۷۸۸
۷۸۹
۷۹۰
۷۹۱
۷۹۲
۷۹۳
۷۹۴
۷۹۵
۷۹۶
۷۹۷
۷۹۸
۷۹۹
۸۰۰
۸۰۱
۸۰۲
۸۰۳
۸۰۴
۸۰۵
۸۰۶
۸۰۷
۸۰۸
۸۰۹
۸۱۰
۸۱۱
۸۱۲
۸۱۳
۸۱۴
۸۱۵
۸۱۶
۸۱۷
۸۱۸
۸۱۹
۸۲۰
۸۲۱
۸۲۲
۸۲۳
۸۲۴
۸۲۵
۸۲۶
۸۲۷
۸۲۸
۸۲۹
۸۳۰
۸۳۱
۸۳۲
۸۳۳
۸۳۴
۸۳۵
۸۳۶
۸۳۷
۸۳۸
۸۳۹
۸۴۰
۸۴۱
۸۴۲
۸۴۳
۸۴۴
۸۴۵
۸۴۶
۸۴۷
۸۴۸
۸۴۹
۸۵۰
۸۵۱
۸۵۲
۸۵۳
۸۵۴
۸۵۵
۸۵۶
۸۵۷
۸۵۸
۸۵۹
۸۶۰
۸۶۱
۸۶۲
۸۶۳
۸۶۴
۸۶۵
۸۶۶
۸۶۷
۸۶۸
۸۶۹
۸۷۰
۸۷۱
۸۷۲
۸۷۳
۸۷۴
۸۷۵
۸۷۶
۸۷۷
۸۷۸
۸۷۹
۸۸۰
۸۸۱
۸۸۲
۸۸۳
۸۸۴
۸۸۵
۸۸۶
۸۸۷
۸۸۸
۸۸۹
۸۹۰
۸۹۱
۸۹۲
۸۹۳
۸۹۴
۸۹۵
۸۹۶
۸۹۷
۸۹۸
۸۹۹
۹۰۰
۹۰۱
۹۰۲
۹۰۳
۹۰۴
۹۰۵
۹۰۶
۹۰۷
۹۰۸
۹۰۹
۹۱۰
۹۱۱
۹۱۲
۹۱۳
۹۱۴
۹۱۵
۹۱۶
۹۱۷
۹۱۸
۹۱۹
۹۲۰
۹۲۱
۹۲۲
۹۲۳
۹۲۴
۹۲۵
۹۲۶
۹۲۷
۹۲۸
۹۲۹
۹۳۰
۹۳۱
۹۳۲
۹۳۳
۹۳۴
۹۳۵
۹۳۶
۹۳۷
۹۳۸
۹۳۹
۹۴۰
۹۴۱
۹۴۲
۹۴۳
۹۴۴
۹۴۵
۹۴۶
۹۴۷
۹۴۸
۹۴۹
۹۵۰
۹۵۱
۹۵۲
۹۵۳
۹۵۴
۹۵۵
۹۵۶
۹۵۷
۹۵۸
۹۵۹
۹۶۰
۹۶۱
۹۶۲
۹۶۳
۹۶۴
۹۶۵
۹۶۶
۹۶۷
۹۶۸
۹۶۹
۹۷۰
۹۷۱
۹۷۲
۹۷۳
۹۷۴
۹۷۵
۹۷۶
۹۷۷
۹۷۸
۹۷۹
۹۸۰
۹۸۱
۹۸۲
۹۸۳
۹۸۴
۹۸۵
۹۸۶
۹۸۷
۹۸۸
۹۸۹
۹۹۰
۹۹۱
۹۹۲
۹۹۳
۹۹۴
۹۹۵
۹۹۶
۹۹۷
۹۹۸
۹۹۹
۱۰۰۰

النمر ۳۹

۲۱

فمن اظلم ۲۲

يَقْدِرَانِ فِي ذٰلِكَ لَا يَتْلُوْمُ يُؤْمِنُوْنَ قُلْ يَعْبَادِي الَّذِيْنَ
ہر کس کہ بلوطیت بے شک ماں اشی و البت نشان انت بہ قومیک ایمان کاریت و تو بخوش اے منی ہما بندہاں کہ
اَسْرِفُوْا عَلٰی اَنْفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوْا مِنْ رَّحْمَةِ اللّٰهِ اِنَّ اللّٰهَ يَغْفِرُ
زیادتی اش کنگ بہ دوقی جانانی سرا، نا امیت مبعثت چہ خدا و رحمتان بے شک خدا کلکیں
الذِّنُّوْبَ جَمِیْعًا اِنَّهٗ هُوَ الْغَفُوْرُ الرَّحِيْمُ ۝۵۶ وَاَنْبِیَآءُ اِلٰی رَبِّكُمْ
گناہان و بخشیت بے شک ہما و انت بخشک مہربان وک و جوع بکن ات و قی رب و نیک و
وَاَسْلَمُوْا اِلَیْهِ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُوْنَ ۝۵۷
و آئی و حکمانی فرمان برداری و بکن ات پیش چہ اشی و کہ شے سرا عذاب بکیت پدا شامد و دیگر نہ بیت وک
وَاتَّبِعُوْا اَحْسَنَ مَا اَنْزَلَ اِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ اَنْ يَّاتِيَكُمْ
و رند گیری و بکن ات جوائیں گپے ہما کہ ایدارگ بوت شے نیک و چہ شے رب و پیش چہ اشی و کہ بکیت بہ شہما
الْعَذَابُ بَغْتَةً وَّ اَنْتُمْ لَا تَشْعُرُوْنَ ۝۵۸ اِنْ تَقُوْلُ نَفْسٌ یَّحْسُرُنِیْ
عذاب اناکت و شہما خبر دار نہ بیت وک ایک بگوشت یک شخصے ہائے افسوس
عَلٰی مَا فَرَّطْتُ فِیْ جَنْبِ اللّٰهِ وَاِنْ کُنْتُ لَمِنَ السَّخِرِیْنَ ۝۵۹
منی کوتاہیانی سرا در بابت و خدا و تحقیق من آتاں چہ مسخرہ کنوکان
اَوْ تَقُوْلُ لَوْ اَنَّ اللّٰهَ هَدٰیْنِیْ لَکُنْتُ مِنَ الْمُتَّقِیْنَ ۝۶۰ اَوْ تَقُوْلُ
یا بگوشتیت اگر خدا و من راہ سوچ بدانتیں البت من بوتنتاں چہ ہر بزرگاران یا کہ بگوشتیت
حِیْنَ تَرٰی الْعَذَابَ لَوْ اَنَّ لِیْ کُرَّةً فَاَکُوْنُ مِنَ الْمُحْسِنِیْنَ ۝۶۱
و ہر یک بگندیت عذاب و، در پختا بوتیں بہ من و اتری، گڈا من بوتنتاں چہ نکوکاران وک
بَلٰی قَدْ جَآءَتْکَ اٰیَتِیْ فَکَذَّبْتَ بِهَا وَاَسْتَکْبَرْتَ وَکُنْتَ مِنَ
بے ہو تحقیق آتکنت تہی گورامنی آیات گڈا تو آیان و دروغ بندگرت و تکبر کرتے، و توبہ تے چہ
الْکٰفِرِیْنَ ۝۶۲ وَیَوْمَ الْقِیَمَةِ تَرٰی الَّذِیْنَ کَذَّبُوْا عَلٰی اللّٰهِ
کافران و قیامت و روچ و توبگندے ہما کسان کہ دروغش بست خدا و سرا

منزل ۶

و جوع بے ات نواہم و بخشک بیت مگر و ہدے عذاب سر و بکیت یا موت و چمان و ت بگندات آ و ہدے توبہ قبول نہ بیت نہ آ و ہدے کسے ملد دات کنت۔
وک چہ خوبیں گپ و مراد قرآن کریم انت۔ یعنی قرآنی ہدایتانی سرا عمل کنان و چہ عذاب و آیک و پیش و قی آلوکیں زندہ و گردار و گلا نیش بے ات و اکن نہ
عذاب و گڈگ و پدا آئی علاج چہ بوت نہ کنت و نہ تدبیران کار دات کنت خداوندی عذاب بہ ہے داب و یکپارگی کیت و پر نچیت کہ ترارا خبر ہم نہ بیت کہ اے
عذاب چہ کچا آہنت۔ وک یعنی ہوا و بوس، رسم و رواج و دب و یکان و و دنیا و لذتانی وک و گرفتار بوان و خدا و چہ حساب نہ کت آئی دین و و بغیرانی و
چہ ہما خوفناں انجام و کہ آیان چہ آئی و تر سینگت مارا۔ کلان و ماہ مسخرہ زرنگت اے چیزانی حقیقت و ما سر پدہ بوتیں۔ افسوس و ارمان کہ ماں خدا و جاہ یار گے

وماں آئی حتیٰ زانگہ، ماچنکر کوتاہی کُت آئی انجام خوش بُوت کہ مامروچی ما عذاب، گرفتار ہو گائیں۔ (اے گپ، کافراں محشر، کنت و ان آیت، مضمون بہ کافر و نافرمانان عام دارگ بہ بیت نو، "اِنْ كُنْتُ لَمِنَ الشَّاخِرِينَ"، معنی "مَکْتُ عَمَلٌ سَاخِرٌ مُسْتَهْزِئٌ"، بیت کما فسر بہ ابن کثیر) وک و ہدے حسرت و ارمانے درد نہ و رانت تو توئی تسلّا دیگ، اے لنگیں عذر، دیما کاریت، چے جوشتاں خدا، منارا ہدایت نہ دات اگں آئی، ہدایت کنگ بلوٹیں تو من ہم مروجی تقویٰ داریں مردمانی درجہ، سر بوتگناں (اشی بہ جواب دیما پیداک انت، "بَلَىٰ قَدْ جَاءَ ثُكَّ اَيَاتِي الْاَلَمِ") و ممکن انت کہ اے کلام بہ عذر پیش کنگ یا حجت کنگ، رد امبیت، بلکس ایوک، ما یوسی ظاہر کنگ، بارہ، بہ بیت یعنی من چہ استعداد، خرابی و بدتمیزی، سبب، اے لائق نہ اتاں کہ الشرباک منارا راہ، شون دیان داں منزل، سر بکتیں اگں منارا اہلیت و قابلیت بہتیں و الشرباک، ہم منی دستگیری بکرتیں تو من ہم مروجی ماں تقویٰ داریں مردمانی جماعت، شامل بوتگناں۔ وک و ہدے حسرت و ارمان بے کار ثابت بنت و دوزخ،

النمر ۳۹

۷۲۲

فن اظلم ۲۳

وَوُجُوهُهُمْ مُّسْوَدَّةٌ ۚ اَلَيْسَ فِيْ جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِيْنَ ۝۳۰

دیماش سیاہ انت ط آیان انت ماں دوزخ، جاگہ تنجر کنوکانی وک

وَيُنَجِّي اللّٰهُ الَّذِيْنَ اتَّقَوْا بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ السُّوءُ وَلَا هُمْ

و نجات دنت اللہ متقیان، بہ سبب آیان راستگاری، نہ رسیت آیان، بدی و نہ آ

يُخْزَنُوْنَ ۝۳۱ اَللّٰهُ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ ۝۳۲

نمکین بنت وک الشرباک کنوکان انت ہر چیز، و آہمک چیز، سراخردار وک انت۔

لَهُ مَقَالِدُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا بِآيٰتِ اللّٰهِ

ہمائی، گورا انت کلکتان آسمانی و زمین، و ہمایاں کہ منکر بوتنت اللہ، آیتانی

اُولٰٓئِكَ هُمُ الْخٰسِرُوْنَ ۝۳۳ قُلْ اَفَغَيْرِ اللّٰهِ تَمْرُوْنَ اَعْبُدُوْهُ

ہما بنت تاوان بار وک بگوشت آیانوں غیر خدا، شما حکم کن ات منارا کہ من عباد بکنان

الْجٰهِلُوْنَ ۝۳۴ وَلَقَدْ اَوْحٰى اِلَيْكَ وَاِلَى الَّذِيْنَ مِنْ قَبْلِكَ لَیْنُ

نادانان وک و تحقیق وحی دیگ بوت تی ہنگ، و ہمایاں نیمگ، کہ چہ تو پیش انت۔ اگر

اَشْرٰکَ لَیَحْبِطَنَّ عَمَلُکَ وَلَکَ تَكُوْنَنَّ مِنَ الْخٰسِرِيْنَ ۝۳۵ بَلِ اللّٰهُ

تو شرک کت البت بر باد بنت تی عمل و البت تو بے چہ تاوان باران بلکس اللہ

فَاعْبُدْ وَکُنْ مِنَ الشّٰکِرِيْنَ ۝۳۶ وَمَا قَدَرُوا اللّٰهَ حَقَّ قَدْرِہٖ

عبادت، بکن و بپو چہ شکر گردکان وک و نہ جاہ یارش خدا، بخوش کہ حتی انت جاہ یارگ

وَالْاَرْضُ جَمِیْعًا قَبْضَتُہٗ یَوْمَ الْقِیٰمَةِ وَالسَّمٰوٰتُ مَطْوٰیٰتٌ

و زمین درستیں یک مشتے آئی، ماں قیامت، و روحا و آسمانان پیچک بنت

یَمِیْنِہٖ سُبْحٰنَہٗ وَتَعٰلٰی عَمَّا یُشْرٰکُوْنَ ۝۳۷ وَنُفِخَ فِی الصُّوْرِ فَصَعِقَ

ماں آئی راستیں دست، پاک انت او برز بالا انت چہ ہا چیزان کہ اشتریک کنت۔ و دنگ بیت صور گڈا بہوش بیت

مَنْ فِی السَّمٰوٰتِ وَمَنْ فِی الْاَرْضِ اِلَّا مَنْ شَآءَ اللّٰهُ ثُمَّ نُفِخَ فِیْہِ

ہر چیکہ ماں آسمانان انت و ہر چیکہ ماں زمین، انت مگر ہر کس، بلوٹیت اللہ، پیدامگ بیت ماں آئی

منزل ۶

عذاب، و گول و تی چیم، گندیت آساعت، و گول بے وی و لاچار دی، گوشتیت کر یک برس پدا، یک ڈولے، منارا ماں دنیا، دیم دیگ بہ بیت تو بکندرات من نیکی کنان، پدا حاضر باں، وک یعنی تو غلط گوشے زانا الشربا ترا راہ سوچ نہا تگت و تی پیغامبران، نشان و احکام دیان، دیم نہ دانگت، مگر تو ہما کس، کہ تو چچ چیزے، گوشتارگ، تیار نہ آتے، ہر چیزیکہ نزارا گوشگ بوت تو چغور و نکور، آرا و روغ بندکت تھی مزی، و ترار نہ ہشت کہ تو حق و را قبول بکنے و دگ گپ ایش انت کہ الشربا چارل، معلوم ات کہ تو آئی، آیتانی انکار، کئے و نکور سرکشی، پیش کائے تھی مزاج و تب، ساخت سے داب، آت اگنے ترار اہزار زند، ماں دنیا، طرف، دیم دیگ بہ بیت تو چرونی سلکس حرکتان دست، کش ات گت نہ کئے۔ و کورد و العاد و الہما لہو اعنہ و انتھو لکا د بون (۱ نعام د کو ع ۳) بچش مردمانی بابت، خدا، عادت نہ انت کہ آیان گول کا میاں، و سرفرازی بدنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد

وک چہ اللہ، جانب ہر چ راستیں خبرے، بیت آرا دروغ کنگ ہمیش انت اللہ، سرادر و غ بندگ۔ پرچاکہ دروغ بندکنوک دعوی کنت کہ اللہ، فلاں گپ نہ جنگ حالانکہ در حقیقت، گوشتگی ہمے دروغ، سیاہی قیامت، و روح، آیان چہرہ، سراطا بہریت۔ وک پیسر، ماں فکڈت بہا و استکبرت، کافر، ووصفت بیان بوتنت، تکذیب کہ آکذب، شامل انت و دوی استکبار و غرورناکی، ادا پیش داشت کہ چکذب و دروغ، آیان دیم سیاہ بنت و غرورناکی، ہنکین ابید چہ دوزخ، دگ جاگہ نہ انت۔ وک یعنی اللہ تعالیٰ متقیان، آیان ازلی سوب مندی و نیک بختی، برکت، کامیابی، ہما برز و بلندیں مقام، سرکنت کہ اودا چہ ہک قسم، بدیاں محفوظ و چہ ہک پیس رنج و غماں آزاد بنت۔ وک یعنی ہک چیز ہما، پیداکنت و چہ پیداکنگ، پدا آئی، بقا و حفاظت، و ذمہ و اہم ہما و بوت و ماں زمین و آسمان، تمام چیزان سروچیر کنگ (نصف) و انتداریہم ہما، حاصل انت چاکہ تمام خزانگانے کلکت ہما، گور، انت، گڈا پیش خدا، ملکہ کنان،

مردم دیما کجا کو برنت۔ بایدانت کہ چہ ہما، غضب، و ترسیت ہما، رحمتاں امیدوار بہریت، کفر و ایمان جنت و دوزخ کل بہ ہما، تصرف، وک توک، انت چہ آئی جبران، انکار کنان، مردم، چہ جاہ، و لکانہ نہ رسیت۔ زانا چہ واجہ خدا، و نارا سندان، مردم کتام فلاح، اُمیت، داشت کت کنت۔ وک یعنی مسترب نادانی احمق و جاہلی ایش انت کہ مردم خدا، یلہ دیان دگرانی پرستش، بکنت و چہ خدا، پیغمبر، (معاذ اللہ) اے طمع، بداریت کہ آشتانی راہ، کیت۔ ماں لہتیں روایتان ہست کہ مشرکان، واجہ نبی، و راوی خدا، یانی پرستش، دعوت دانگت بہ ہمیشی، جواب، آیتاں نازل بوتنت۔ وک یعنی عقلی حیثیت، چارگ بہریت کہ تمام چیزانی پیداکنگ باقی دارگ و ماں آیان ہک رنگ، سروچیر کنگ، ایوک، الشرباک وک کار انت تو عبادت، مستحق ہم بغیر چہ آئی، دگ کس بوت نہ کنت و نقلی حیثیت، بچاریں تو تمام انبیاء اللہ و آسمانی ادیان توحید، و حقی و شرک، نا حقی،

سرا متفق انت بلکین ہر ایک نبی ء را بذریعہ وحی گوشگ بوتگ کہ (ماں آخرت) مشرک ء تمام اعمال برباد بنت و شرک ء عاقبت تنہا محرومی و فنا وان ء ابد و گہ
ہیچ نہ انت پیشکا انسان ء سرافض انت کہ آچہ ہمک طرف ء فنا را دور داران ء یلکین خدائے قدوس ء بندگی ء بکنت وائی شکر گرد و کس و وفاداری بندہ جوڑ
بریت آئی عظمت و جلال ء ماں دل ء جاگہ بدنت عاجز و بے وسیل مخلوق ء گوں آئی شریک قرار بدنت آترا ہما داب ء بزرگ ء اعلیٰ قبول بکنت ہیچوشکہ احقیقہ
بزرگ ء اعلیٰ انت ء کی یعنی مشرکان ء آئی عظمت و جلال بزرگی و بزرگی داں ہما حد ء نہ ہمت و نہ خیال گورکت داں حد یکہ یک بندھے ء ہمک و خیال گورکت
لازم آئی بلندیں شان و اعلایں مرتبہ ء اجمالی شبینگ داروک زانا عاجز و بے وسیل مخلوق ء دانکہ سنگ ء بے ساہیں بنان ء آئی شریک بخورکت کنت حاشا
و کلا (ہجر خوش نہ کنت) دیمتر آئی ء چیزے عظمت و جلال ء بیان پیداک انت ء یعنی آئی ء عظمت ء شان ء احوال خوش انت کہ ماں قیامت ء روج ء کل زمین
ماں آئی یک مشتے ء و کل آسمان چو کاغذ ء پیمان ء ماں
آئی راستیں دست ء بیت ء ماں آئی عبادت ء بے جانیں
و بے وسیل مخلوق ء شریک کنگ داں کجا حد ء روا بیت ہما
شریکان آئی وئی مشتے ء توک ء بنت ہر دابے ء بطوریت
آیانی سرافض کت کنت کہیں ہم گوشان ء یا زبان ء
سریک توفیق نہارنت ء (تنبیہ) مطو قات یمنینہ
ء بابت ء سورۃ انبیاء ء آیت یوم تطوی السماء الخ
ء حاشیہ چارگ بر بیت و "یمین" وغیرہ لفظان چہ
منتشبات انت کہ اشانی سر بلا کیف ایمان یارگ ء جب
انت ماں لہتیں حدیثان ہست و کتا دیدہ یمنین
(آئی ء دومیں دست راستین انت) چہ اشانی ء تجسم و تجر و
جہت وغیرہ نفی بیت ۱۳

ہمے صفحہ ء فوائد

۱ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت یک برے صور ء
نفع انت پہ عالم ء فنا کنگ ء دومی بر مردگانی زندگ کنگ
انت ء سببی چہ حشر بعد انت پہ بے ہوشی ء مردا ء و جہاں
نفع انت پہ خبر دار کنگ ء چہ آئی ء زندہ نمائیں مردم انجیل
دیما پیش بنت ء لیکن اکثر تحقیق کو کس عالمانی نزدیک ء
صور ء نفع و دست اولی بر ء در سنائی خوش بال کنت گڑا
زندگ و مردگ بنت و ہر جیکہ مرگنت آیانی ارواح ء
سرا بے ہوشی ء کیفیت طاری بیت چہ آئی ء زند دومی نفع
بیت کہ چہ آئی ء مردگانی ارواح بدنائی طرف ء وار کنت
بے ہوشیں مردماں سار بنت آساعت ء محشر ء عجیب
ندارگ ء حیران ء چارنت پدا خداوند قدوس ء در بار ء
اشتاپ اشتاپ ء حاضر کنگ بنت (تنبیہ) چہ "الا
من شاء الله" ء لہتیں ء جبریل ء میکائیل ء اسرافیل و
ملک الموت مراد گنتگت ء لہتیں گوں اشان عرش خداوند
حمالان ء ہم شامل کنگ ء لہتیں گوشنت انبیاء و شہداء
مراد انت ء اللہ علم بہر جا وراے استنشا بہما نفع
و ہد ء بیت چہ آئی ء بعد ممکن انت بہ آیانی سرا ہم فنا
طاری کنگ بہ بیت - مِنْ الْمَلٰٓئِکَ الْیَوْمَ لِلّٰہِ الْوَاحِدِ
الْفَخْر (المومن دعوہ ۲) ء چہ آئی ء بعد حق تعالیٰ پہ
حساب گرگ ء بہ وئی شان ء مناسب ء جلوہ افروزیت
(کما در فی بعض روایات الدر المنثور) ہما ساعت ء
چہ حق تعالیٰ ء تجلی و بے کیف نور ء محشر ء زمین تر یگ ء
لگیت حساب ء دفتر چچ کنگ بیت کلانی نامہ اعمال

دیما ایر کنگ بنت انبیاء علیہم السلام و دگہ گواہان ماں در بار ء حاضر بنت و ہر شخص ء اعمال ء گوں مزین انصاف ء راست راست ء فیصلہ اشکنا بدنگ بیت
ہیچ کسے ء سراج ہمیں زیادتی کنگ نہ بیت (تنبیہ) چہ شہداء ء مراد انبیاء علیہم السلام ء ابید فرشتہ ء امت محمدیہ ء مردم و انسان ء دست و پا و غیرہ کل مراد
بیت کنتت ء حضرت شاہ صاحب ء چہ اشانی ء ہر یک امت ء نیکیں مردم مراد گنتگت ء کل یعنی ماں نیکی ء بدکہ ء کمی و ماں بدی ء بدکہ ء گیشی نہ بیت ہر یکے
ہر قدر یک یا بد عمل انت کل ماں خدا ء علم ء انت ہمائی رور بدکہ رسیت کہ آئی چیزے تفصیل دیما پیداک انت ء کل یعنی گواہ کابیت پہ آیانی الزام دیگ ء داگن
چہ اللہ پاک ء کتام چیز پوشیدہ (چیر) انت (کذانی الموضح) ء یعنی تمام کافران ء ہتلاک دیان ء گوں مزین رسوائی و بزرگی ء دوزخ ء نیگہ ہکلینگ بنت و چونکہ
کفر ء درجہ باز انت پیشکا ہر قسم و ہر درجہ ء کافرائی ٹولی جدا جدا کنگ بنت ء چوشکہ ماں دنیا ء بندی خانہ (جیل) ء دروازگ ہیچ نہ مابیت و ہدی یکہ قیدی ء ماں

اُخْرِیْ فَاِذَا هُمْ قِیَامٌ یَّنْظُرُوْنَ ۝۱۵ وَ اَشْرَقَتِ الْاَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَ

دوبارہ گڑا ناگت ء اوشتوک بنت چاران ء و اوروشن بیت زمین چہ وئی پروردگار ء نور ء و

وَضِعَ الْکِتٰبِ وَ جِئْنَا بِالنَّبِیِّیْنَ وَالشُّہَدَآءِ وَقَضِیْ بَیْنَهُمُ بِالْحَقِّ

ایر کنگ بنت نامہ اعمال و حاضر کنگ بنت نبی و گواہ و فیصلہ بیت ماں آیانی میانچ ء گوں انصاف

وَهُمْ لَا یُظْلَمُوْنَ ۝۱۶ وَ قُیِّتْ کُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَ هُوَ اَعْلَمُ

و نہ بیت ظلم آیانی سرا وک و سرچی ء دیگ بیت ہر ساہ دار ء ہر جیکہ آئی و کنت ق و آخوب زانت

بِمَا یَفْعَلُوْنَ ۝۱۷ وَ سِیِّقَ الَّذِیْنَ کَفَرُوْا اِلٰی جَهَنَّمَ زُمَرًا حَتّٰی اِذَا

ہر جیکہ آکنت وک و ہکلک بنت کافر دوزخ ء نیگ ء بزرگ ء داں و ہدیگ

جَاؤْا وَ هَا فَتَحَتْ اَبْوَابُهَا وَ قَالَ لَهُمْ خَزَنَتُہَا اَلَمْ یَا تَکُمُ رُسُلٌ

برسنت بہ آئی ء سرا چچ کنگ بنت آئی ء دروازگ کی و گوشت آیان ء دوزخ ء دار و دے آیانی ناگنت شہ گواہین ہر ان

مِّنْکُمْ یَتْلُوْنَ عَلَیْکُمْ اٰیٰتِ رَبِّکُمْ وَ یُنْذِرُوْکُمْ لِقَآءِ یَوْمِکُمْ هٰذَا

چہ شہ جندال ء کہ ونگت شہ سرا آیات شہ رب ء و ترسیت اش شما پہ دو چار کپک ء اے روج ء

قَالُوْا بَلٰی وَلٰکِنْ حَقَّتْ کَلِمَةُ الْعَذَابِ عَلَی الْکٰفِرِیْنَ ۝۱۸ قِیْلَ

گوشت لے لیکن ثابت بوت عذاب ء حکم کافرائی سرا وک حکم دیگ بنت

اَدْخُلُوْا اَبْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِیْنَ فِیْہَا فَبِئْسَ مَثْوٰی لِّلْمُتَکَبِّرِیْنَ ۝۱۹

داخل بہ بنت ماں دروازگان دوزخ ء یہ ملائیکہ ماں آئی ء گڑا بدیں جاگہ دوزخ پہ سرکشان وک

وَ سِیِّقَ الَّذِیْنَ اتَّقَوْا رَبَّهُمْ اِلٰی الْجَنَّةِ زُمَرًا حَتّٰی اِذَا جَاؤْا وَ هَا

و سر دیگ بنت ہما کس کہ ترس انت چہ وئی رت ء جنت ء نیگ ء بزرگ ء داں و ہدیگ برسنت بہ آئی ء سرا

وَفَتَحَتْ اَبْوَابُهَا وَ قَالَ لَهُمْ خَزَنَتُہَا سَلٰمٌ عَلَیْکُمْ طِبْتُمْ فَادْخُلُوْا

و چچ کنگ بنت آئی ء دروازگ و گوشت آیان جنت ء نگہبان سلام بہ شہ سرا و شہ اشکنا گڑا داخل بہ بنت

خٰلِدِیْنَ ۝۲۰ وَ قَالُوْا الْحَمْدُ لِلّٰہِ الَّذِیْ صَدَقْنَا وَ عَدَّہٗ وَ اَوْثَقَنَا

ماں جنت ء یہ ملائیکہ و گوشت آیان شکر خدا ء کہ آئی ء راست کت گوں ما وئی وعدہ وک و وارث کئی مارا

آن داخل کنگ بیت آرایج کنت وید بندنی کنت ہے داب اودا ہر وھدیکہ دوزخی دوزخ و کر رسیب دروازگ و بیچ کنان و آرا ماں آئی و نہلا نیک دیگ بیت چرائی و نہ دروازگ بند کنگ بیت۔ کما قال تعالیٰ عَلَیْهِمْ نَارٌ مُّؤَصَّدَةٌ (ھنرہ) و یعنی ہمارے شنگان کہ دوزخ و محافظت آ کافران ملامت کنت و گوشت۔ و یعنی چرایان شمارا بسبب ہم جنس ہوگ و فیض گرگ باز آسان ات۔ و یعنی پیغمبر چون نہ اھنت۔ اہم و اھنت آیان مارا الشرباک و خبران و اشکنا نیت و مروجیکس روح و بہان مارا مزین ترس و بیم دات لیکن مے و قی نالافقی و بدکھتی ات کہ آیان خبران و ماقبول نہ کت۔ آخر خدا و محکمیں تقدیر مے دیما اھت و عذاب و حکم مے کافران سر اثابت و ت خافز و ابدا کتبہم فسحقا لاصحاب السعیر۔ و یعنی شامزنی و بکر کنان و الشرباک و خبر و گیت نوں مدام ماں دوزخ و بہ بیت و آئی و نام و پچش ات۔ و یعنی چو شک ایمان و تقویٰ و در جہاں جدا جدا انت ہر یک در جہے و تقویٰ داریں مومنان جماعت گستاہت و اکل جماعتان و مزین شوق دیا مینان و اشتاپ اشتاپ و جنت و طرف و روانہ کنگ بیت۔ و یعنی چو شک بہ مہمانان چہ آیان آیک و

المؤمن

۷۲۴

فن الظلم ۲۳

الْأَرْضِ نَتَبَوُّهُ مِنَ الْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَاءُ فَنِعْمَ أَجْرُ الْعَمِلِينَ

زمین و ط کہ جاگے درگیر بکنیں ماں بہشت و ہر جاگے کہ مابلوئیں و خوبیں مزانہت بہ محنت کزکان

وَتَرَى الْمَلَائِكَةَ حَافِينَ مِنْ حَوْلِ الْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ

و تو گندے فرشتیان گردا گرد دیوان و نزدیک و عرش و پاک گوشت

بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَقُضِيَ بَيْنَهُم بِالْحَقِّ وَقِيلَ الْحَمْدُ لِلَّهِ

و قی رب و تسبیپ دیان و فیصلہ بیت ماں آیان میناجی و گول انصاف و گوشت بیت نمایں تسبیپ

رَبِّ الْعَالَمِينَ

خدا کہ آرت انت گلیں علم و قی

سُورَةُ الْمُؤْمِنِينَ بِكَيْتٍ وَهِيَ خَمْسٌ وَمِائَتَانِ آيَاتٍ وَتِسْعٌ وَرُبُعٌ

سورۃ مؤمن ماں مکہ نازل بوت اشی و تہا ہشتاد و بیچ آیات و نہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گول خدا نام و ہما کہ اندازہ ہر بان زبریں رحم کنوے

حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ غَافِرِ الذَّنْبِ وَ

ایر گیک کتاب و چہ خدا نیک و انت ہما کہ بردست انت خبردارت و بخشوک گناہ و

قَابِلِ التَّوْبِ شَدِيدِ الْعِقَابِ ذِي الطَّوْلِ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ إِلَهٌ

قبول کنوک توبہ و سک عذاب دیوک قدر تانی داروک و نیست حج معبودا بیچہ آئی و ہما و نیک

الْبَصِيرُ مَا يُجَادِلُ فِي آيَاتِ اللَّهِ إِلَّا الَّذِينَ كَفَرُوا فَلَا يَغْرُرُكَ

انت و اتری و جیرہ نہ کنت ماں خدا و نشانیان مگر ہما کہ کافر بوتنت و گدازار ازرب بدت

تَقْلِبُهُمْ فِي الْبِلَادِ كَذَبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَالْأَحْزَابُ

آیان تروگردماں شہر و بازاران و دروغ بندش کت چہ آیان پیش نوح و قوم و وایدگہ ٹکان

مِنْ بَعْدِهِمْ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍ بِرَسُولِهِمْ لِيَأْخُذُوهُ وَجَادَلُوا

چہ آیان بد و ارادہ کت ہر یک امت و بہ و قی رسول و سرا کہ آئی و دیگر بکنت و جیرہ اش بناکت

منزل ۶

سروان ہر یکے و قی کنکس رانی بدلہ دست کنت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ خبر و ات کہ ماں آیان جیرہ کنگ بہ بیت۔ مگر ہما مردہ کہ پیچہ ارادہ اش کنگ کہ روشن و چہ روشن و صافیں دلیلائی ہم انکار کنگ بہ بیت۔ ہما انت کہ راستیں خبرانی توک ناحق و جیرہ کنت۔ و یعنی چشیں منکرانی عاقبت تباری و بر بادی انت ملی توری اے ساعت و آیان ماں شہر و بازاران تروتاب کنت عیش و نوش کنت چہ اشی کسے رو بکپیٹ اے چہ الشرباک طرف و ہملت دیگ استدرج انت کہ چنت روح سیل و گردش کنان دنیا و لذت و حاصل بکنت پیدا یک روح ماں غفلت و نشہ و مستی و ہستی و حالت و گرفتار کنگ بت۔ پیشی قومانی حالت ہم ہے داب بونگ ۱۲

پیش مہمان خانہ و دروازگ بیچ کنگ بیت۔ جنتی اودا سروان جنت و دروازگان کچی صورت و کدنت مفتحة لہم الا بواب (صد رکوع ۴)۔ و خدا و فرشتگان گون مزین مطراہ داری و شرف مندی و کلمات سلام و ثنا و غیرہ گوشتان آیان و و ش اھت کنت و ماں جنت و مقیم ہوگ و مستناک اش دینت۔ و یعنی خدا و شکر و گرت کہ واجہ نبیانی زبانی ہرچ وعدہ ماں دنیا و کنگ بونگت مروچی آرا ماگول و قی چماں گندگائیں ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی جنت و سرزمین و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت آیان حکمانت ہر جاہکے بوٹنت اودا بکنت بلے ہر کس ہما جاگہ و لوٹت کہ آئی چہ پیش بہ ہما تیار کنگ بونگ و لھتین و گور و مراد ایش انت کہ ماں جنت و پسیل ملاقات ہوگ آیک و راج و ولین بندش نہ بیت و یعنی وھدیکہ حق تقا بہ حساب کتاب شاہانہ اندازہ نزول فرمائیت آساعت و فرشتگان عرش و چہ جاگہ و حلقہ بندان و قی رب و تسبیپ و تحمید و گلایش بنت ماں تمام بندہاں راست راست و انصاف و فیصلہ کنگ بیت کہ برشی و سراچہ ہر طرف و گول خوش و ہذبہ و الحمد للرب العالمین و توار جیت بیت یعنی تمام صفت و ثنا ہما خدا و رب دینت کہ اکل عالم و پروردگار انت (آئی و بہ تمام جہان و اے ڈولیں خوبیں فیصلہ دانگ) ہے جو انیں نعرہ و سرادبار برخواست بیت۔ عموما مفسرین آیت و مطلب ہے داب و بیان کنگ بلے حضرت شاہ صاحب آیت و راہنہ و جاوہ و سراج کنگ و قضی بینہم و ضمیر ملاکہ طرف و راج کنگ آہشتہ کنت کہ ماں فرشتگان فیصلہ ایچ ہر یک فرشتے (ماں ملائے اعلیٰ) چہ و قی دستور و یک تدبیرے ظاہر کنت (کما یشیر الیہ اختصار الملأ الاعلیٰ و تفصیلہ فی حجة اللہ البالغہ) پدا اللہ تعالیٰ و خبر کنت ہما خبر انجام گرت بہ حکمت و روح و اے ماجرا ہنوں ہم ہست انت و ماں قیامت و ہم بیت۔ و اللہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔

تمت سورۃ المؤمنون اللہ تعالیٰ و توفیقہ و اللہ الحمد۔ و یعنی توبہ و قبول کنان چہ گناہان ہے رنگ و پاک و صاف کنت چوش بزان کہ کدی ہم گناہ گار نہ بونگ۔ و چاشی گیش ایک توبہ و گستاہیں طاعت قرار دیان و بہ آئی و اجر و ثواب دنت۔ و یعنی بے حد قدرت و دست بیچ و لا غرضیں واجہ کہ بندہاں سرا حسان و ہر و باران کنت۔ و کہ اودا سروان ہر یکے و قی کنکس رانی بدلہ دست کنت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ خبر و ات کہ ماں آیان جیرہ کنگ بہ بیت۔ مگر ہما مردہ کہ پیچہ ارادہ اش کنگ کہ روشن و چہ روشن و صافیں دلیلائی ہم انکار کنگ بہ بیت۔ ہما انت کہ راستیں خبرانی توک ناحق و جیرہ کنت۔ و یعنی چشیں منکرانی عاقبت تباری و بر بادی انت ملی توری اے ساعت و آیان ماں شہر و بازاران تروتاب کنت عیش و نوش کنت چہ اشی کسے رو بکپیٹ اے چہ الشرباک طرف و ہملت دیگ استدرج انت کہ چنت روح سیل و گردش کنان دنیا و لذت و حاصل بکنت پیدا یک روح ماں غفلت و نشہ و مستی و ہستی و حالت و گرفتار کنگ بت۔ پیشی قومانی حالت ہم ہے داب بونگ ۱۲

دل یعنی ہر ایک اُمتی، ناشربین مردمان، وقتی پیغمبر گرفتار کنان قتل کنگ یا ستائینگ، ارادہ کُت و لوتش کہ دروغیں جیڑھان، طول دیان، راستیں دین، نرور بکننت و حق، توار، سوب مندی مر سیت۔ لیکن ما اشان، چوشیں سوب ندات کہ اے وقتی مقصد، کامیاب بہ بنت۔ جاہیکہ اشان پیغمبران، بگرنیت ما اشان، مان ترندیں عذاباں گرفتار کُت گڈا ائے سزا، انجام چوش بوت کہ اشان نام دشان ہم باقی پشت نہ کیت۔ مروجی ہم ہاتباہ و سرباد بوئگیں قومانے چیزے علامات و آثار جاھے جاھے گندگ بنت ہمایاں گندان، انسان آیانی تباہی، شبینگ، بخوی، کُت کُت۔ دل یعنی بہ ہما داب، کہ پیشی قومانی سرا عذاب ایک، کپ سرچی نازل بوت۔ ہینوش بزان کہ ہونگیں منکرانی سرا ہم پگی انت و چوشکہ پیغمبرانی جار، رد اکافرائی سرا دنیاوی عذاب اتم، کیت۔ چہ تئی

رب، طرف، اے ہم یک ثابت بوئگیں حقیقتے کہ ماں آخرت، اشان ہنکین دوزخ بیت۔ (تنبیہ) لھتیں اہان، اُنْتَهُم اَصْحَابُ النَّارِ، مال، لا اُنْتَهُم، معنی، گران مطلب چوش بیان کت کہ گوستگیں منکرانی سپا ہونگیں منکرانی سرا ہم اشر پاک، خبر راست انت چیا کہ اے ہم چہ اصحاب النار، انت۔ دل ماں پیشی آیتان گناہ گارانی و منکرانی بدس احوال بیان بوتگ انت ادا سرا آیانی مقابل، توبہ کنوگیں مومنالی فضل و شرف، بیان کنت یعنی عرش عظیم، چست کنوک والی چپ و چاگرد، طواف کنوگیں بے شمار فرشتیان کہ آیانی غذا اہنا حق تعالیٰ بوسبج و تجمید انت و دربارہ قرب حاصل کنگ، سبب، اعلایں درجہ،

ایمان و یقین داروک انت آیان بروتی پروردگار، دیا یہ مومنان استغفار کنت سبحان اللہ، اے ہمیں عزت افزائی و شرف و مطراہ داری، چہ مقام انت کہ خاکی فرش، سرانندوکیں مومنان چہ ہرچ خطا و ردکاری بوتگنت ملائکہ کردیں مال خداوندی بارگاہ، یہ آیان غائبانہ معافی و طہنت و ہدے ماں آیانی توصیف و یغفرون ما یو مروں، اہتگ تو یقینا آیان چہ حق تعالیٰ بہ جانب، اے کار، مامورانت۔ دل اے فرشتیان استغفار، صورت پیش دارگ بوت۔ یعنی فرشتیان بارگاہ احدیت، اے داب عرض کنت کہ اے مئے پروردگار تئی علم و حجت ہمک چیز، چاگرد کنوک انت گڈا ہر کسے ماں تئی چاگرد کنوگیں علم، بدیاں بلہ دیان، گوں راستیں دل، تئی نیمک بوجہ بکننت و تئی شون داتگیں کشک، سراروگ، کوششت، بکننت اگں انسانی تقاضا، پدا چہ آئی دست، خطائے بوت یا جاہیکہ چہ آئی، کمزوری سرزد بوت تئیں واجہ چہ وقتی فضل و رحمت، آترا معاف بکن انت نہ ماں دنیا، آئی جنجالی بہ بیت و نہ دوزخ، و ہمار بکیت باقی ہرچ مسلمانی کہ توبہ و انابت، راہ، اختیار بکننت آئی، ادا ذکر نیست۔ اے آیت در بابت اے خبر، ساکت انت۔ سرظاہر، عرش و حمالاں ماں آیانی حق، دعا کنت۔ اللہ گوں آباں چوں معاملہ کنت اے خبر، فیصلہ چہ و گڈا آیتان کشینگ بہ بیت۔ دل یعنی اگں چہ ہر کس چہ آئی عملانی برکت، بہشت دست بکیت

(چوشکہ ادا ہم چہ، و من صلح، فید، ظاہر انت) وقتی ایمان و صلاح، چہ ابید لوگ بانک، چک مات ویت کارند بکننت بلہ تئی حکمتاں ہینچیں ہم ہست انت کہ چہ بیک، سبب، چنکر کسان، چہ آیانی عمل، زریات اعلایں درجہ، سرکنگ بیت کما قال تعالیٰ، وَالَّذِينَ آمَنُوا وَاتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُمْ بِإِيمَانٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَا لَنَا لَأَلْحَقَهُمْ مِنْ عَمَلِهِمْ مِنْ شَيْءٍ (طور کوہ) و گوں چہلین نگاہ، چارگ بہ بیت تو در حقیقت، اہم ہمانی، کتام قلبی عمل، بدلہ بیت مثلاً، آواہگ دارنت کہ ماہم ہے صلح مرد، رفتار، برویں اے بیت و نیکی، حرص بہ اللہ پاک، گورد، مقبول بہ بیت یا ہما مرد صلح، اکرام و خاطر مدارات، یک شکل، سہ بہ بیت کہ آئی مات پت و لوگ و چک ہم ماں آئی درجہ، جاگہ دیگ بہ بنت۔ دل یعنی ماں محشر، ہچ ہمیں رنج (مثلاً ترس و لرز و پریشان وغیرہ) اشان

بِالْبَاطِلِ لِيُدْحِضُوا بِهٖ الْحَقَّ فَاحْذَرُهُمْ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابُ

برناختی، تا کہ زوال بکننت چہ اشی، حق دین، گڈا من آیان، درگیر کُت، گڈا چون ات مئی عذاب

وَكَذٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَنْهُمْ اَصْحَابُ

وہے پیمان ثابت بوت حکم تئی رب، کافرائی سرا کہ آیان

النَّارِ الَّذِيْنَ يَحْمِلُوْنَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَہٗ يُسَبِّحُوْنَ بِحَمْدِ رَبِّہُمْ

دوزخی انت، ہمایان کہ چست کنوک انت عرش و ہمایاں کہ گردا گرد انت عرش، تسبیح گوشت ہمراہی، توسیع، وقتی رب

وَيُؤْمِنُوْنَ بِہٖ وَيَسْتَغْفِرُوْنَ لِلَّذِيْنَ اٰمَنُوْا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ

و ایمان کارنت بہ آئی و گناہانی بخشش لٹنت یہ ایمان داران۔ دل (چش گوشت) اے مئے رب شامل انت ہر

شَيْءٍ رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِيْنَ تَابُوْا وَاتَّبَعُوْا سَبِيْلَكَ وَقِهِمْ

چیز تئی رحمت و علم گڈا بہ بخشش ہمایان کہ توبہ کارنت و زندگیری کش تئی راہ، و بہر زریات

عَذَابِ الْجَحِيْمِ رَبَّنَا وَاَدْخِلْہُمْ جَنَّتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدَہُمْ

چہ دوزخ، عذاب، کی اے مئے رب و داخل بکن آیان عمن باغان بہ مدامگی ہما کہ وعدہ کنگ تو گوں آیان و

مَنْ صَلَّہٗ مِنْ اٰبَائِہُمْ وَاَزْوَاجِہُمْ وَذُرِّيَّتِہُمْ اِنَّكَ اَنْتَ الْعَزِيْزُ

ہر کس کہ نیک بہیت چہ آیانی پتان و چہ لوگ بانکان و چہ چچگان۔ بے شک توے زبردست

الْحَكِيْمُ وَقِهِمُ السَّيِّئَاتِ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَہِمْ فَقَدْ

حکمتانی داروک و بہر زریات، چہ بدیاں و ہر کسا کہ بہر زریات تو چہ بدیاں ماں آروچ، گڈا تحقیق

رَحْمَتُہٗ وَذٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ اِنَّ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا

تو رحمت آئی، سرا۔ و ہمیش انت منسوب مراد و کامیابی دل بے شک ہما کس کہ کافر بوتنت۔

يُنَادُوْنَ لِمَقْتُلِ اللّٰهِ اَكْبَرُ مِنْ مَّقْتِلِکُمْ اَنْفُسَکُمْ اِذْ تُدْعَوْنَ

آواز دیگ بنت کہ تحقیق خدا زریات تریزار بوتگ چہ شے بیزاری، چہ شے وقتی جند، و ہدیہ شمار ادعوت دیگ

اِلَى الْاِيْمَانِ فَتَكْفُرُوْنَ ۝۱۰ قَالُوْا رَبَّنَا اٰمَنَّا اَشْتَدَّیْنَ وَاَحْيٰیْنَا

بوتگ انت ایمان، نیمک گڈا اشا منکر بوتگے کی گوشت اے مئے رب موت دات مارا وبرا و تو زندگ کُت مارا

نگہداشت دے دایم عظیم الشان سو ب مندی نیوگ، چرتی خاص مہربانی، دست کپت کنت لھتیں مفسران، چہ سیئات، اعمال، سیدہ مراد گیتنگت یعنی دیم ترے آیان، چہ سبکس کاران محفوظ بدایت و اشان، ہیل تب ہیں عطا بکن کہ بدی، نیمگ، چچ مجازت ظاہریں گیتے کہ ہرچے مروجی ادا چہ بدکاری، رکنگ بوت آئی، سرائی فضل و کرم بوت ہما کس ماں آخرت، مزین شائیں کامیابی حاصل کنت۔ اے تفسیر، روا، یومہین، ترجمہ، آروچ، بدل، اسے روح بوگ لوٹیت۔ واجہ شاہ صاحب نمشتہ کنت یعنی تہی مہربانی بہ بیت کہ چہ بدی، رستگار بیت چہ دتی عمل، کس رستگار بوت نہ کنت کم و باز چہ بدی، کتام کس ہوگ انت۔ اے لفظان بہ ہر دوہیں تفسیر ان چسپان بوت کنت۔ فک اسے خبر، ماں قیامت، روح، کنت واجہ شاہ صاحب نمشتہ کنت، یعنی مروجی شاموتی، نفس، بیزار و شزارات، اوتی جند، ملامت کن ات مال دنیا، و ہرے شما کفر کنت (آساعت)، الشرحہ اشعی، زیات شمار املات

کنوک ات (وچہ شے حرکتیں بیزار ات) ہما، بدل، مروجی گندرات۔ ولھتیں مفسران، مقبتیں، زمانہ یکیں مراد گیتنگ و معنی، چوش کنگ کہ شمار ماں دنیا، ہمک بر ایمان، نیمگ دعوت دیگ بوتنگ و شما ہمک بر، کفر کنت مروجی آئی، سزاد، برداشت کنگ، و ہرے شما ہر قدر چہ دتی جانائے بیزاری ظاہر کنگائے اشراک چہ آئی، گیش چہ شمایر انت

ہے صفحہ و فوائد

فل حضرت شاہ صاحب نمشتہ کنت، پیسہ خاک ات یا لطف بلے مردگ ات پدا آئی، سہ ماں بوت و زندگ بوت پدا مرت، پدا زندگ کنگ و پاو کنگ بوت۔ ہمیش انت دو مرگ و دو حیات قال تعالیٰ کف تکفرون با الله و کنتم امواتا فاحیاءکم ثم یمیتکم ثم یحییکم ثم الیہ ترجعون (بقدرہ رکوع ۳) وقیل غیر ذلک الا ظہر ہو ہذا۔ فل یعنی انگارش کنت کہ چہ مرگ، بعد دوبارہ زندگی نیست انت و نہ حساب و کتاب هست و نہ دگ قصہ هست انت ہمشکا چہ گناہاں و دگہ ناشیں کاران سرائیری در شائش کنت نون مادت دیست کہ ہنجوش اولی مرگ، بعد نہیں واجہ ہمارا زندگ کنت و چہ عدم، در کنان، وجود جنت دوی مرگ، بعد ہم پیغا مبرانی کنت، رو، دوبارہ زندگی دات مروجی بعث بعد الموت، اتمام ندرگ کہ چہ آیان مانکار کنت مے دیم موجود انت و پہ مادگہ ہچ پشت نہ کنتگ ابید چہ اسے خبر، کہ ماتی ردکاریان و غلطان، قبول بکنیں۔ فل یعنی افسوس نون سر ظاہر، چہ ادا رستگار بوان، پہ در کنگ، چہ راہ نظر، نہ ثبت۔ البت تہی واجہ قدرت دارے کہ جاہیکہ تو دور، موت و حیات داتگ سیمی برے پدا ماراں دنیا، دیم بدے تانہ چیری ماچہ اودا مزین نیکیان، نرکاران، گون و تیاریں، فک یعنی بیشک نون دنیا، نیمگ، وازی، ہچ صورتے نہ مانگ نون لازما شاموتی پیشی کنگیں لانی تاوان، بسکت ات پر شما بدی ہلاکت، اسے فیصلہ ہمشکا کنگ بوتنگ شمایکیں بر حقین خدایہ توار، سرگوشان، لک نہ کنت مدام ہما، یا ہما، وحدانیت، انکاری بوت ات، البت کدی دروغیں خدایہ طرف، دعوت دیگ بوت ات تو ہما دماں، امانا و صدقنا گوشان، آئی دیم، روان بوت ات۔ چہ اشعی، شے ہیل و تب، نروری شری، سر پدا بیت کہ اگن ہزار زندہ شما واپس کنگ بیسے ات پدا ہما کفر و شرک، کمان، پروتا کارات بس مروجی شے جرم، راستین سزا ہمیش حبس دوام (دایم بدی) انت کہ چہ آمزین شائیں خدایہ عدالت، جاری کنگ بوتنگ کہ دیم ترے آئی اپیل ہم اشکنگ نہ بیت چہ اشعی، رستگاری، تمنا کنگ مقبتیں گیتے۔ و ہ یعنی آئی، عظمت و وحدانیت، نشانیاں ماں ہر چیز، ظاہر انت۔ یکیں و تی روزی، مسئلہ، اگن انسان بفرہمیت کہ آئی، بست و بند چہ آسمان، بیت تو ہمک چیز ماں فہم، آہت کنت بلے و ہدیکہ طرف، کسے رجوع کنت و چہ غور و فکر، کار مگریت تو زانا خاک ماں فہم، کیت۔ فل یعنی بندھان، بایدا انت کہ چہ ہوش فہماش، کار مگریت و یکیں خدایہ طرف، رجوع بکنت و ہما، آئی، بندگی، کسے، شرک، مکنت بیشک چہ مخلصین بندھانی طرز، عمل، کافرو مشرک چہ ہرے

اٰثْنَيْنِ فَاَعْتَرَفَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ اِلٰی خُرُوجٍ مِّنْ سَبِيلٍ ۝۱۱
دو برا فل پدا اقرار کنت و تی گناہانی فل آیا گدا در ایک، ایک راہے هست انت
ذٰلِكُمْ بِاَنَّهُ اِذَا دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ كَفَرْتُمْ وَاِنْ يُشْرِكْ بِهٖ
اے عذاب ہمشکا انت کہ و ہرے توار جنگ بوت خدا تہنا شما منکر بوتے و اگر توار جنگ بوت گون آئی، شرعی
تَوَمَّنُوْا فَاَلْحَكُمُ اللّٰهُ الْعَلِيِّ الْكَبِيْرُ ۝۱۲
تو شمایقین کزنگت، نون حکم خدا میگنت بلند مرتبہ و مزین شان، فل آہماذات انت کہ پیش درایت شمارا دتی نشانیاں
وَيَنْزِلُ لَكُمْ مِّنَ السَّمَاءِ رِزْقًا وَّمَا يَتَذَكَّرُ اِلَّا مَن يُّنِيبُ ۝۱۳
و دیم دنت پر شما چہ آسمان، روزی تو نصیحت حاصل نہ کنت مگر ہما رجوع کنت
فَادْعُوا اللّٰهَ مُخْلِصِيْنَ لَّهٗ الدِّيْنَ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُوْنَ ۝۱۴
گدا توار بکن ات اللہ گون اخلاص، ہما، عبادت، کنان، و اگر چہ بد بخت کافر فل ہما انت بلند
الدَّرَجٰتِ ذُو الْعَرْشِ يُلْقِي الرُّوْحَ مِنْ اَمْرِهٖ عَلٰی مَنْ يُّشَآءُ
و بالا نہیں مہربانی خدا بند عرش، مالک ایر گیشیت روح، چہ دتی فرمان، ہر کسے سر کہ بلوٹیت
مِّنْ عِبَادِهٖ لِيُنْذِرَ يَوْمَ التَّلَاقِ ۝۱۵
چہ دتی بندیاں فل تاکہ تر سینیت آئندہ، چہ ملاقات، روح، ہمارا چہ کہ آیان در جنت، چہ بیت
عَلٰی اللّٰهِ مِنْهُمْ شَيْءٌ ۝۱۶
بہ خدایہ سرا چہ آیان ہچ چیز، کئی بادشاہی انت آروچ، (پداوت پتودت) خدا میگنت کہ آہنا انت زوراک
اَلْيَوْمِ تُجْزٰی كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ لَا ظُلْمَ الْيَوْمِ ۝۱۷
مروجی بدل دیگ بیت ہر سہ دارے ہر چیکہ آئی، کمائی کنگ، نیست انت ظلم مروجی بے شک خدا
سَرِيعُ الْحِسَابِ ۝۱۸
زوت حساب گروگ انت۔ و تر سین آیان چہ قیامت، روح، و ہدیکہ دل ماں گلاں
اَلْحٰجِرِ كَاطْمِيْنَ ۝۱۹
سربت گے گبر بوان، لا نیست انت پہ گناہ گاران ہچ دوستے و نہ سفارشی

ترنگی بنت کہ کل معبود ختم کنگ ایوں یکس خدا لشت گیگ بونگ مگر یکا تیں موحد ہما انت کہ آماں مشرکانی کچی ء توجید ء نعرہ ء بخت و آیانی بد برگ ء سراسلا پرواہ مکت۔
 فچہ راز و گپ ء ء وحی مراد انت کہ آاول سراسل انبیاء علیہم السلام ء سراسل نازل بیت۔ وچہ ہمایانی معرفت ء اسے دگر بندھان ء سر بیت چنانچہ داں قیامت ء ہے داب ء
 سربوان بیت۔ ف یعنی ہمارو وچ ء کہ تمام اولی و آخری آوار بمان ء اللہ تعالیٰ ء دیما حاضر بنت و سربیک شخصے گولوتی یکس یا بدس عمل ء ملاقات کنت۔ ف یعنی چہ قبران
 در کپان ء ماں یک میدانے ء حاضر بنت کہ اودا چچ پردے گے نوک ء حائل نہ بیت۔ ف یعنی شری ء سر کچ لور انت کہ چہ آئی ء شمع چچ حالت پوشیدہ نہ انت۔ کل احوال ظاہر و چہ
 بیچ کنگ ء ایر کنگ بنت۔ ف یعنی آرو وچ ء تمام حجاب پردہ
 دوز بنت ماں ظاہری و مجازی رنگ ء ہم کسے ء بادشاہی
 نہ مانیت، ہمایکتیں شہنشاہ مطلق ء راج بیت کہ آئی ء دیما
 کسے پیسلگ ہم نہ کنت۔ ف یعنی چہ خوف ترس ء دل لرزان ء
 داغہ گتے ء سربنت ء و مردم گول دوئیں و سنال آیانے ء
 گران ء نوک ء زور دینت کہ مبادا گول ساہ ء کشک ء
 در بکینت۔ ۱۲

ہمے صفحہ ء فوائد
 ف یعنی چو شیں چچ سفارشی نہ بیت کہ آئی ء خبر الم ء گرگی
 انت۔ سفارش ہما کس کت کنت کہ آرا اجازت بہر بیت
 و بہ ہمانی حق ء سفارش کنت کہ بہ آئی بواہیت۔ ف یعنی چہ
 مخلوق ء نظر ء رد دیان ء گول دز کائی کسے ء سراسل گاہ چکل
 دات یا کش کائی گول چمان چارت یا ماں دل ء نیت
 کتی یا بہ کتام خبر ء ارادہ یا خیال اھتی چہ اشان ہر یک
 چیز ء خدا معلوم دار انت و فیصلہ گول انصاف ء کنت۔
 ف یعنی فیصلہ کنگ ہمانی ء کار بیت کہ آشکونک مزانوک
 بہر بیت نوں بے سنگ و بے جانیں بتان کہ شما آیان ء
 خدا گوشان ء توار بر جن ات خاک فیصلہ کنت گڈا ہر یک
 چچ فیصلہ کت مکت آخدا چون بون۔ ف یعنی مزین حکمیں
 قلات ء عالیشانیں مکانات و جا کھان و جداجدا قسم ء
 یادگار ء۔ ف یعنی وھدے چہ دنیا ء عذاب ء کسے ء
 رکینت کت نہ کت تو گڈا ماں آخرت ء رکینت۔
 ف یعنی شما ہم آیانی پیما رسول ء نکذیب کنان ء فلاح
 حاصل نہ کن ات آخر رسوا و ہلاک بے انت و خداوند قدوس
 چہ وتی زور و قوت ء واجر پیغمبر ء غالب کا میاب کنت چہ
 ہمے مناسبت ء دیمتر حضرت موسیٰ و فرعون ء قصہ بیان
 فرمائینت، ف چہ نشانیاں معجزات وچہ ظاہرین سند
 مراد چہ آیانی مخصوص و ممتازیں معجزات انت یا۔ ظاہرین
 سند۔ چہ معجزات ء ابید دومی قسم ء دلائل و براہین
 مقصود بہر بنت یاچہ۔ آیات ء تعلیمات و احکام وچہ
 سلطان مبین ء معجزات مراد بہر بنت یا۔ سلطان
 مبین ء ہما قدسیہ قوت و ربانی تائید ء نام انت کہ آئی
 آثار ماں پیغمبران ہر یک گندوک ء صاف صاف ء نظر
 کاینت۔ ف ہما مان فرعون ء وزیر ات وقارون ماں بنی
 اسرائیل ء چہ گڈاں مستزین مالدار و ناجرے ات کہ موسیٰ
 علیہ السلام ء برخلاف فرعون ء رضاء رندہ کینتگ۔

اشی ء قصہ پیسر ء گوشتنگ۔ ف یعنی جادو گر انت ماں معجزات ء دور و غبذ انت ماں رسالت ء ء اے گپ چند مردمان گوشتنگ و دگہ لھتین ء آئی ء تصدیق کنگ۔
 ف اے حکم نوں بر ء چہ موسیٰ علیہ السلام ء تشریف آوری ء بعد دات تا نکہ بنی اسرائیل ذلیل در رسوا بہر بنت و ہم آیانی نفری کم بہر بیت و ماں آیانی دل ء اے گپ
 نندارینگی انت کہ اے تمام مصیبتانی یاروک واجر موسیٰ انت کہ چہ اشی ء آشکونگ ء مردم آئی ء رند گیری ء بیکہ دینت و دھشت کردی ء پالیسی سوب مند بیت۔ دیم ترے معلوم
 نہ بونت کہ اے حکم ء سراسل بوت یا نہ بوت ف یعنی چہ چو شیں فریب کاری و تدبیران چہ بیت اللہ تعالیٰ و فی مخلصین بندھانی مددکنان ء منکرانی تمام سازشان تا کام کنت۔ ۱۲

۴۲۷
 فمن اظلم ۲۳
 المؤمن ۴۰
 يُطَاعُ ۱۵ يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ ۱۶ وَاللَّهُ
 يَقْضِي بِالْحَقِّ ۱۷ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
 شَيْئًا ۱۸ إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۱۹ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
 فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ كَانُوا هُمْ
 أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۲۰
 مَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ ۲۱ ذَلِكِ بَآئِهِمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
 رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ
 الْعِقَابِ ۲۲ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُبِينٍ ۲۳ إِلَىٰ
 فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَابٌ ۲۴ فَلَمَّا جَاءَهُمْ
 بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ ۲۵ وَ
 اسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ ۲۶ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۲۷ وَقَالَ
 زَنْدُكُ يَلِكُنَاتِ آيَاتِي جِنِينَ جُحَّانَ ۲۸ وَفَاذْنَانِ جِيلَسَا زِي كَافِرَانِي ۲۹ مَكْرَ مَاں بَرَادِي ۳۰ طَا وَكُوشَت

۶ منزل

۴۰ المؤمن
 ۲۳ فمن اظلم
 ۱۵ يُطَاعُ
 ۱۶ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ
 ۱۷ يَقْضِي بِالْحَقِّ
 ۱۸ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَقْضُونَ
 ۱۹ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ
 ۲۰ أَوَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ
 ۲۱ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الَّذِينَ كَانُوا مِنْ قَبْلِهِمْ
 ۲۲ كَانُوا هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارًا فِي الْأَرْضِ فَآخَذَهُمُ اللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ
 ۲۳ مَا كَانَ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ وَاقٍ
 ۲۴ ذَلِكِ بَآئِهِمْ كَانَتْ تَأْتِيهِمْ
 ۲۵ رُسُلُهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ فَكَفَرُوا فَآخَذَهُمُ اللَّهُ إِنَّهُ قَوِيٌّ شَدِيدُ
 ۲۶ الْعِقَابِ
 ۲۷ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا وَسُلْطٰنٍ مُبِينٍ
 ۲۸ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَامَانَ وَقَارُونَ فَقَالُوا سِحْرٌ كَذَابٌ
 ۲۹ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْحَقِّ مِنْ عِنْدِنَا قَالُوا اقْتُلُوا أَبْنَاءَ الَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ
 ۳۰ وَاسْتَحْيُوا نِسَاءَهُمْ
 ۳۱ وَمَا كَيْدُ الْكَافِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ
 ۳۲ وَقَالَ زَنْدُكُ يَلِكُنَاتِ آيَاتِي جِنِينَ جُحَّانَ
 ۳۳ وَفَاذْنَانِ جِيلَسَا زِي كَافِرَانِي
 ۳۴ مَكْرَ مَاں بَرَادِي
 ۳۵ طَا وَكُوشَت

۱۲ در بکینت

فل حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت "فرعون" گوشت کہ منابل ات "شاید آئی حکومت باسکان آرا بہ کشک" مشورہ نہ داتگ۔ چیا کہ بوت کنت کہ مجھزات ہر گندگ ہر سنت چو بیت واجر موسیٰ رب چہا ہر بکریت و فرعون ہر جند ماں دل و ترس و لرزات لیکن مردمانی سرا بہ وقتی قوت و بہادری ہر ظاہر کنگ ہر گول مزین بے حیائی ہر چوش گوشت ہر ات نانک ماں مردمانی دل ہر بندیت کہ چہ آئی کشک ہر کس آئی دست ہر داشت کنت وائی ارادہ ہر ہج طاقتہ جل ات کنت نہ کنت۔ فل یعنی آرا زندگ بلہ دیگ بوت تو دینی و دنیاوی ہر دویں قسم ہر نقصان اندیشہ انت ممکن انت کہ اے شخص چر وقی و عطا و پنت ہر شے مذہبی پیشی رہندانی توک ہر تندی بہارت بایان ہر جمل و بز بکنت یا سازش ہر دام تالان کنان ماں ملک ہر بدامنی پیدا بکنت کہ انجام چوش بہریت کہ شے یعنی قبطنی بادشاہی ہلا س بہریت و ملک حکومت بنی اسرائیل ہر دست ہر بکیت۔ فل حضرت موسیٰ علیہ السلام ہر و ہرے آئیانی شور و مصلحتانی احوال سر بوت تو گون وقتی قوم ہر گوشتی کہ من اے ہم نرا پانی غرض ہر نہ داراں فرعون نہ تہناوت بلکس دنیا ہر تمام متکبر و ظالم حج بہرنت پدا ہم منی و شے پروردگار چہ آئیانی ناہود گیس کاراں مے حفاظت ہر کنت من و ناتہنا بہمائی ہر پناہ ہر دانتوں ہر مات منی حامی و مددگار انت لکما قال تعالیٰ قال لا تخافا انی معکمما اسمع وادی۔ (طہر دوع ۲) چہ الشریاک ہر مدد و حمایت ہر بدکنام یک مغروریں انسان ہر چہ ترسگ نہ لویت۔ فل حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت کہ ہر کس حساب داد ہر یقین بہریت آہر ظلم نہ کنت۔ شے یعنی یک مومنین مردے کہ آئی ہر دیکہ چہ فرعون وائی قوم ہر وقتی ایمان مخفی داشتگ "خرونی اقتل موسیٰ" چہ جواب گوشت آبا شمایک شخصے ہر ناحق خون کنگ لوٹ ات بہرے خبر ہر سرکہ آجوک ہر یکس الشدہ وقتی رب پرچا گوشت حالانکہ آئی ہر وقتی صداقت ہر دوا ظاہرین نشانہاں ہر شمارا پیش داشتگنت و شمارا آئی قتل کنگ ہر حاجت ہم ہج نہ انت بلکس بوت کنت کہ یہ شمارا دان بہریت بند خبر ہر آماں وقتی دعویٰ ہر دروغ نہ ثابت بوت تو ابکر مزین دروغ ہر سرا الشریاک ضرور آرا ہلاک یا رسوا کنت ویل دنت خدایاے دستور نہ انت کہ اے ڈولیں دروغ بندہ سرسبز و آباد بکنت دنیا ہر چہ شک و شبہ ہر کینگ ہر واسطہ یقینا یک روچے آئی ہر راز باشک بیت ہنجیں جادو سر و شاخ کشت کہ دنیا سر ظاہر ہر آئی ہر رسوائی و نامرادی و کذب دروغ ہر تما شہ ہر گندیت و ترا مفت ہر ماں آئی ہر خون ہر وقتی دستان رنگ دیگ ہر ضرورت نہ انت واکں در حقیقت ہر آہر خن انت تو دنیا و آخرت ہر ہرج عذاب ہر چہ آئی مکران ہر ترسینیت یقینا آئی ہر چیزے نہ چیزے بہر شمارا الم ہر رسیت ہمیشہ آئی ہر قتل کنگ ہر اشتاپ ممکن ددوی گپ ہر دوا آئی قتل کنگ سر سر نقصان و ناوان آروک انت حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت "یعنی اگں دروغ بندوک انت تو ہر کس ہر بابت ہر دروغ بندیت آوت آرا جستان کنت و راست بہریت تو شمارا وقتی فکر و ت بکن ات۔

(تنبیہ) اے تقریر بہا صورت ہر بیت و ہرے کتام مغتری ہر کذب صریحا ظاہر بہریت واکں نبوت ہر مدعی ہر کذب و افتراء گول دلائل و براہین ہر ظاہر بہریت تو بلاشبہ واجب القتل انت ماں اے دور و باری ہر و ہر یکہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہر خاتم النبیین ہوگ چہ حکمیں و دلائل ثابت بوتگ اگں نون کتام یک شخصے دعویٰ ہر نبوت ہر بکنت تو چونکہ آئی ہر اے دعویٰ یک پکا نہیں عقیدہ ہر تکذیب ہر کنت لہذا بہر آئی بابت کتام قسم ہر تامل و تردد و ہملت دیگ ہر ہج گنجائش باقی نہ مانیت۔ فل یعنی واجہ بالفرض اگں دروغ بندے ہوتیں تو ہر آئی اللہ آرا راہ نہ انتگ کہ آرا ہر چوشین معجزات پیش داراں بہریت و سوب مندی ہر دیم تر ہر کام جنان بہریت واکں شمارا دروغ بندہ انت تو انجام کار اللہ تعالیٰ شمارا ذلیل و نامراد کنت۔ فل یعنی پروتی ساز و سامان فوج

فَرْعَوْنُ ذَرُونِي أَقْتُلْ مُوسَى وَلْيَدْعُ رَبَّهُ إِنِّي أَخَافُ أَنْ يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۖ وَقَالَ مُوسَىٰ

فرعون ہر کہ بل ات مناکہ من بکشاں موسیٰ ہر و نانکہ آتوار بکنت منی رب علی۔ من ترساں کہ

أَبَدِلَ بَلَدَكُمْ دِينَ أَوْ أَنْ يُظْهِرَ فِي الْأَرْضِ الْفَسَادَ ۖ وَقَالَ مُوسَىٰ

آبدل بکنت شے دین ہر یا کہ تالان بکنت ماں زمین ہر فساد ہر فل و گوشت موسیٰ ہر کہ

إِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ مِنْ كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَا يُؤْمِنُ يَوْمَ

من پناہ گیتگوں ہر وقتی و شے رب ہر چہ خرابی ہر ہر یک متکبر ہر فل کہ یقین نہارت بہ

الْحِسَابِ ۖ وَقَالَ رَجُلٌ مُؤْمِنٌ مِنْ آلِ فَرْعَوْنَ يَكْتُمُ إِيمَانَهُ

حساب ہر روح ہر فل و گوشت یک مردے ہر ایمانداریں چہ فرعون ہر سیاداں کہ چیر دیک انت وقتی ایمان ہر

أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَنْ يَقُولَ رَبِّيَ اللَّهُ وَقَدْ جَاءَكُمْ بِالْبَيِّنَاتِ

آبا شمایک کشات یک مردے ہر کہ گوشت کہ اللہ منی پروردگار انت و تحقیق سرکشی شے گور ہر ظاہرین نشانہاں ہر

مِنْ رَبِّكُمْ وَإِنْ يَكُ كَاذِبًا فَعَلَيْهِ كَذِبُهُ وَإِنْ يَكُ

چہ شے رب ہر نیمگ ہر واکں بہریت دروغ بندہ گڈا بہر ہائی ہر سرانت و بال آئی دروغ ہر واکں بہریت

صَادِقًا يُصِيبُكُمْ بَعْضُ الَّذِي يَعِدُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي

راست گوشتوگ البت رسیت ہر شمارا چیزے نہ چیزے ہر حکم وعدہ دنت شمارا بی شک خدا راہ پیش نہارت

مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ۖ يَقُولُ لَكُمْ الْمُلْكُ الْيَوْمَ ظَهَرِ لِي

ہمکس کہے پرواہ و دروغ بند کنگ انت فل اے منی قوم مروچی ہر شمارا انت بادشاہی سرکشی کنان اپت

فِي الْأَرْضِ فَمَنْ يَنْصُرُنَا مِنَ بَنِي إِسْرَائِيلَ قَالَ

ماں زمین ہر گڈا کئے مرد کنت مارا چہ خدایا عذاب ہر اگں بہریت بہرے سراف گوشت

فَرْعَوْنُ مَا أُرِيكُمْ إِلَّا مَا أَرَىٰ وَمَا أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ

فرعون ہر شور و مصلحتہ نہ دیاں شمارا مگر ہر حکمیں نہماں وراہے سوچ نہ دیاں شمارا مگر راہ ہر

الرَّشَادِ ۖ وَقَالَ الَّذِي آمَنَ يَقُولُ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ

دوزواہی ہر فل و گوشت ہمائی ہر کہ ایمان آرگتی اے منی قوم تحقیق من ترساں بہرے سرا

کتاب مغتری ہر کذب صریحا ظاہر بہریت واکں نبوت ہر مدعی ہر کذب و افتراء گول دلائل و براہین ہر ظاہر بہریت تو بلاشبہ واجب القتل انت ماں اے دور و باری ہر و ہر یکہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم ہر خاتم النبیین ہوگ چہ حکمیں و دلائل ثابت بوتگ اگں نون کتام یک شخصے دعویٰ ہر نبوت ہر بکنت تو چونکہ آئی ہر اے دعویٰ یک پکا نہیں عقیدہ ہر تکذیب ہر کنت لہذا بہر آئی بابت کتام قسم ہر تامل و تردد و ہملت دیگ ہر ہج گنجائش باقی نہ مانیت۔ فل یعنی واجہ بالفرض اگں دروغ بندے ہوتیں تو ہر آئی اللہ آرا راہ نہ انتگ کہ آرا ہر چوشین معجزات پیش داراں بہریت و سوب مندی ہر دیم تر ہر کام جنان بہریت واکں شمارا دروغ بندہ انت تو انجام کار اللہ تعالیٰ شمارا ذلیل و نامراد کنت۔ فل یعنی پروتی ساز و سامان فوج

دشکر، سراغ دکن ات مروجی بیشک شمشان و شوکت، واجرات بلے اگن باند خدا، عذاب، شمارا چپ و چاگر دکت تو شمارا کس رستگار کنوک دست نہ کسیت اے تمام ساز و سامان ہیچو شکائی ہمارا مانت کہ ہیچ درد نہ درنت۔ یعنی پتہ پتہ کپاں منی خیال بدل نہ بنت ہر چیزے توک، من مصلحت گنداں من ترا ہمانی سوچ و سرکناں بہ منی خیال، بہتری راہ ہمیش انت کہ اے مرد، قصہ بہ اولی قدم، سراختم تنگ بہ بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ، فواہل۔ فل یعنی اگن شہا بہ کھے داب، گول تگزیب و عداوت، کارگزارت تو مزین خطہ انت کہ مبادا شمارا ہم ہماروچ گندگ مہیت کہ پیشی قوماں گول و تی بنیاں مقابلہ کنان، دیستگت یاد دارگ بہ بیت کہ الشراک، گور، بے انصافی نیست، اگن پہ چشیں مزنیں جرمانی رد شمارا

یاد کہ فرمان، آئی، تہا و بر باد کت تو بالکل گول عدل و انصاف، تقاضا، روع، بیت تمام حکومت انت کہ آوتی سفیران قتل و سوا بولگ، بگندیت و جہ قاتل و دشمنان بدلہ مکریت۔ فل عموماً مفسران چہ "یوم التناد" (ہکل و توار، روج) قیامت، روج مراد گرت و ہدیہ ماں محشر، پہ ہیچ بولگ و حساب داد، درست توارجنگ بنت و اہل جنت اہل نار و اہل اعراف یک دگرے، توارجنت و آخر، ندا کیت "یا اہل الجہنۃ خلود لا موت و یا اہل النار خلود لا موت" کما ورد فی الحدیث۔

بلے واجہ شاہ صاحب چہ "یوم التناد"، ہماروچ مراد گیت کہ فرعونیاں سرا عذاب آہت۔ چنانچہ نبشتہ کنت کہ "ہکل و توار پر دیگ، روج پہ آیاں آہت ہماروچ، کہ ماں بحر قلم، غرق بوتنت آوت، بدوران یک دوی، توار پر جت (شاید) اے ہما مونس مرد، چہ کشف معلوم بولگ یا چہ قیاس، کہ ہر قوم، سرا عذاب بہ ہے داب، کیت۔

فل یعنی چہ محشر، پشت، تریان، دوزخ، ہنگ، تاجہنگ بے ات یا نزول عذاب، ساعت، چہ آئی، ہیچ، ناکام گوشت کنت ات فل یعنی من شمارا جہل و برزخل بہ شری، سرپرکت۔ پداہم اگن شمارا پدیسے ات تو بزان ات کہ چہ شے عناد و ہٹ کنگ، شوی، اللہ تعالیٰ، ارادہ کنگ کہ شمارا ماں شے پسند کرنگیں غلطی دگر ہی بلہ بدنت گداچہ چو شیں کس، سرپر بولگ، امیت دارگ مفتیں گے۔ یعنی شروت کہ قصہ بلاس بوت نہ اے رسول ات نہ ہنوں جد و بعد کنت ام رسول آہوک انت۔ چو شیں بگوش کہ چہ جن، رسالت، انکار بوت۔ بلے واجہ شاہ صاحب نبشتہ کنت، ماں حضرت یوسف، زندگی، (مصر، مردماں آئی نبوت،) منوک نہ بوتنت۔ چہ آئی مرک پد و ہدیہ مصر، حکومت، بست و بد حراب تراب بوت گوشتش کہ یوسف، قدم پہ اے ملک باز مبارک انتت چو شیں بنی (آئندہ) کس نیت با آنکا یا اے پیس اقرار، ہمیش اسراف و مفتیں گیانی درشانی انت۔

مرد، مومن، غرض ایش ات کہ لغت، قدر چہ زوال، بعد بیت فی الحال شمارا موسیٰ، قدر، نزول ات۔ فل یعنی چہ عقلی و نقلی جتناں، ابید ماں اللہ تعالیٰ، خبران جیڑہ کن ات چہ اشی، مستریں زیادتی و بے غرضی دگر چہ بوت کنت۔

یشکا اللہ تعالیٰ و آئی، نیکیں بندہاں چہ اے مردماں سک شمارا ویزا رانت اے پہ ہے سبب، انت کہ اے مردم

مزن ملعون انت۔ ک ہر کس چہ غور ناک، حق، دیمار گردن، جہل کنت و پیچیدہ خبران، شکناں، سر، جہل مبارک آخر کار اللہ تعالیٰ اشاق دلاں، ہینیں مہر جنت کہ اشان جبرحق، قبول دار نہ بنت۔ ۱۲

۲۳ ظلم
۷۲۹
المؤمن

مِثْلَ يَوْمِ الْأَحْزَابِ ۝ مِثْلَ دَابِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ
 مثل روج، پیشی جماعتی، مثل حالت، لوح، قوم، وعاد و ثمود

وَالَّذِينَ مِنْ بَعْدِهِمْ وَمَا اللَّهُ يُرِيدُ ظُلْمًا لِلْعِبَادِ ۝
 وہمکساں کہ چہ آیاں رند انتت، اللہ لوٹت ظلم بہ بندگان

وَيَقَوْمِ إِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ التَّنَادِ ۝ يَوْمَ تَوَلَّوْنَ
 و منی قوم، تحقیق من ترساں بہ شے سرا چہ روج، فریاد و جہال، فل آدوج، جہت

مُذَبِّرِينَ مَا لَكُمْ مِنَ اللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ وَمَنْ يُضِلِلِ
 پشت دیان، کت نہ بیت پر شہا چہ خدا، ہیچ رستگار کنوک، و ہر کس گمراہ بکنت

اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ۝ وَلَقَدْ جَاءَكُمْ يُوسُفُ مِنْ قَبْلُ
 خدا گدا نیست کسے آئی، راہ سوچ دیوک کت و تحقیق آتک شے گور، یوسف، پیرا

بِالْبَيِّنَاتِ فَبَايَلْتُمْ فِي شَكٍّ مِمَّا جَاءَكُمْ بِهِ حَتَّىٰ إِذَا هَلَكَ
 گول نشانیاں، گدا مدام بوتے ماں شک، چہ ہا چیزاں کہ آئی شے گورا آوتنت داں و ہدیہ آمرت

قُلْتُمْ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ مِنْ بَعْدِهِ رَسُولًا كَذَلِكَ يُضِلُّ
 شمارا گوشت جبر دیم نہ دنت خدا، چہ آئی، رند یک رسولے ہی ہے داب، گمراہ کنت

اللَّهُ مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُرْتَابٌ ۝ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَةِ
 اللہ ہما کس، کہ ات حد، سرگزوک شک آروک، ہما کہ جیڑہ کنت، ماں خدا

اللَّهُ بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَاهُمْ كِبَرٌ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ وَعِنْدَ الَّذِينَ
 خبران بغیر چہ دلیل، کہ سر بولگ بہ آیاں۔ مزن بیزاری انت اللہ گور، وایم اندامانی

أَمِنُوا كَذَلِكَ يَطْبَعُ اللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبٍ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٌ ۝
 گور، فل ہے داب، مہر جنت خدا، بہ ہر یک دل، سرا، تکبر کنوکیں سرکشیں کت

قَالَ فِرْعَوْنُ يَهْمُ ابْنِ لِي صَرْحًا لَعَلِّي أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ
 گوشت فرعون، اے ہامان بہ بند پرین یک برزخ قلاتے تاکہ من سر بیاں ماں راہاں۔

منزل ۶

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل اے ہمارے ملوں، مزین بے شرمی دے شوری آت، چہ واجہ موسیٰ علیہ السلام، شاید اللہ تعالیٰ برزوالا نہیں تو سبب، اسٹکان و آئی، زانا چوش فہمتگ ات کہ موسیٰ، خدا ماں آسمان، نہ دیت۔ پشکا اے ڈولیں مسخرہ و کلاگ گرگ بنا کتی۔ عہدی مردان راست گوشتگ کہ وھدے مور، موت کیت تو آئی، بانزل بر بیت ماں سورہ قصص، اے جاگہ، تقریر گوشتگ۔ فل یعنی ماں رسالت، دعویٰ، ہم و ماں اے دعویٰ، ہم کہ کل عالم، مجبور دگ کس انت، منا تو ابید چہ ونا دگ کس ماں نظر، نہیت کما قال ما علمت لکم من اللہ غیری (قصص ۴۴)

فل بدیں کارکنان، اے ہمے داب، انسان چہ عقل و ہوش، زہریت وھے پیس کلاگی حرکتان، کنت کہ آئی، رند تجکیں راہ، سر، آگ، اے ہیج اُمیت پشت نہ کپیت۔ اے حال فرعون، بروت۔ فل یعنی فرعون، ہر قدر فریب کاری، ساز و باز، شور مصلحت انت اکل بے حقیقت انت و تپہ و تپہ تپاسی، آئی، اے کاران کنت، واجہ موسیٰ علیہ السلام، ہیج تاوانی دات کت نہ کنت۔ چہ چونکہ فرعون، گوشتگ ات، وھا اھدیکم الی سبیل الرشاد، ماں ہائی پست، مرد مومن، گوشت گہ سبیل الرشاد (خیر و بہتری، راہ) انت انت کہ فرعون تجویز کنت بلکیں شمامی راہ، آیان بے انت بہتری، راہ، سرار دگ نصیب بیت۔ فل یعنی ماں فانی و ناپائدارین زندگی و ماں چنت روحی عیش و بہاران کیاں، آخرت، مہ شمشات دنیا، زندہ ہر جاوہر، شر یا خراب زوت کیت چہ آئی، بعد ہما زندگی شروع بیت کہ آھجر بلاس نہیت، عقل مند، کارانت کہ ادانڈان، ہماں، بہتری، شوہار، بہیت و اگن نہ ماں دائمی رنج و تکلیف، گرتارمانیت۔ فل اے اخروی زندگی، بابت، چہ کیش و گوارکت و پیش داشت ازندچونکا جوان بیت کنت معلوم بوت کہ اودا ایمان و صالح عمل پکارانت مال و متاع اودا ہیج ارزش نہ داریت و اے ہم ظاہر بوت کہ الشراک، رحمت بر آئی غضب، سرا غالب انت عقل مند، باید انت کہ چہ چوشیں سوب، و تاز بہر مکت۔ فل یعنی مینگ و شمنینگ معاملہ ہم عجیب انت من لوٹاں کہ شمارا بہ ایمان، کشک، گام کیج بکھان تا کہ شما چہ عذاب، رستگار بے انت و شے گوشت ایش انت کہ گون و تا ہو من، ہم دوزخ، آس، تھلانک بیت چہ یک نیگے چوشیں دشمنی و چہ دومی جانب، اے پیس دوزواہی۔ فل یعنی شے گوشت، مقصد ایش انت کہ من (معاذ اللہ) خداے واحد، منکر بیاں آئی پیغامبران و آیانی گفتاران، قبول دارمبان و چونادانین جلالان ہما چیزان، خدا بہ متاں کہ آیانی الوہیت چہ کتام عقلی دلیل و عملی اصول، ثابت نہ انت۔ نہ منارا خبرانت کہ چونکاں اے چیزان خدا قرار گیتنت بلکیں من اینک زانان کہ اشانی برخلاف، مضبوطیں و لیلان موجود انت۔

المؤمن ۴۰

۴۳

فمن اظلم ۲۴

اَسْبَابُ السَّمَوَاتِ فَاطْلِعْ اِلَىٰ اِلٰهِ مُوسٰى وَ اِنِّى لَاطْلُفُ

راہاں آسمانان گذر اسرک بکھان بچاراں موسیٰ، مجبور، و بے مہنی لگان، آ

كَاذِبًا وَ كَذٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوءُ عَمَلِهٖ وَ صُدَّ عَنِ

دروغ بندے و اے ہیچا دول دارکنگ بوتنت بہ فرعون، آئی، بدیں کار، دودر دارگ بوت چہ

السَّبِيلِ وَ مَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ اِلَّا فِى تَبٰٓءٍ ۚ وَ قَالَ الَّذِىْ اٰمَنَ

تجکیں راہ، و فل ونا ات حید سازی فرعون، مگر بہ تپاسی، و گوشت ہما ایسا ندر،

يَقَوْمِ اتَّبِعُونِ اِهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشٰدِ ۚ يَقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ اِهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشٰدِ ۚ يَقَوْمِ اتَّبِعُوْنِ اِهْدِكُمْ سَبِيْلَ الرَّشٰدِ ۚ

ای منی قوم رند گیری، بکن ات منی براں من شمارا کشک، نیکی، ای منی قوم، اے

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا مَتَاعٌ ۚ وَ اِنَّ الْاٰخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ ۚ مَنْ

زندگی، دنیا، کیس فائدہ زورگ انت و بے شک آخرت ہما انت لوگ دائمی فل ہر کس،

عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزٰى اِلَّا مِثْلُهَا ۚ وَ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ

کت بدیں کارے مزد دیک نہ بیت مگر ہماں برابر، و ہر کس، کہ کت نیکیں کارے چہ

ذَكَرَ اَوْ اُنْشٰى وَ هُوَ مُؤْمِنٌ ۙ فَلَوْلِكَ يَدْخُلُوْنَ الْجَنَّةَ يَرْزُقُوْنَ

مردینان یا جنینان و آیقین داروگ انت گذر داخل بنت ماں بہشت، روزیک دیک بنت

فِيْهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ۚ وَيَقَوْمِ مَا لِيْ اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْتَّجْوَةِ وَ

اودا ابید چہ حساب، ک و ای منی قوم، چون انت منا کہ من دعوت دیاں شمارا نجات، نیگ، و

تَدْعُوْنِىْ اِلَى الْتَّارِ ۚ تَدْعُوْنِىْ اِلَا كُفْرًا بِاللّٰهِ وَ اَشْرٰكًا بِهٖ

شما منادعوت دیت آس، نیگ، و شما دعوت دیت منا تا کہ من منکر بیاں خدا، و شریک بکھان گون، آئی

مَا لَيْسَ لِيْ بِهٖ عِلْمٌ ۚ وَ اَنَا اَدْعُوْكُمْ اِلَى الْعَزِيزِ الْغَفَّارِ ۚ

ہما چیز، کہ منا آئی، علم نیست انت و من شمارا دعوت دیاں، نیگ، و زبردست بخشوک، و فل

لَا جَزْمَ اَنْتَا تَدْعُوْنِىْ اِلَيْهٖ لَيْسَ لَكَ دَعْوَةٌ فِى الدُّنْيَا

بے شبہ چیزیک شما دعوت دیت منارا آئی، نیگ، نیست انت بہ آئی چشین لوگ ماں دنیا،

منزل ۶

فل یعنی منی مقصد ایش انت کہ تسی سر ہما خداے واحد، دیسا جہل بہیت کہ اذات باز زبردست ہم ہست انت و باز زیات خطایان معاف ہم کنوک انت گناہ گار، گرفتار بکنت تو کس نتوینت کہ چہ آئی دست، ہیج بگرت و اگن معاف بکنت تو کس آرا داشت کت نہ کنت، ہماں ایوک پہاشی، استحقاق داریت کہ مردم چہ آئی، نہترسیت و اُمیت داران، سر، سجدہ، ببارت، یاد بدارت کہ من و ت ہما خداے پناہ، جاگہ کنگون پشکا شمارا ہم آئی، نیگ، و دعوت دیگایاں - ۱۲

وَلَا فِي الْآخِرَةِ وَأَنْ مَرَدَّنَا إِلَى اللَّهِ وَإِنْ الْمُسْرِفِينَ هُمْ
 وَنَدَانِي نَأْتِ كَلَامُ اللَّهِ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنِ
 كُفْرِهِمْ غَافِلُونَ وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ (احقاف رکوع ۱) آخر ایہ ہمیں عاجز و
 بے وسیل چیزائی طرف سے انسان تمام چیز سے سر پر ہواں دعوت بدعت و بدانداری کی اپنی ایش انت کہ مال اشان باز جیزان ہما انت کہ وت ہم وتی نیمگ دعوت
 نہ دینت بلکس دعوت دیگ قدرت و توفیق ہم ندرت۔ دل یعنی انجام تروتاب کنان مارا ہما خدا واحد طرف روگی انت اودا سر ہوان درستان وتی
 ناجائز کارائی نتیجہ معلوم بیت، شرمناوت خوش ایت کہ چر اشی مستری ناجائز کلام بیت کنت کہ عاجز مخلوق خالق درجہ دیگ بہ بیت۔ دل یعنی دیمتر
 کام کجمان و ہدیہ شما وتی ناروائیں کارائی تمام
 چشم انت آساعت منی نصیحت شمایا کن ات کہ ہو
 یک مومنین موصی ہر چیکہ مارا سر پیکنت آتی راست
 گوشگنت لیکن آوہد ہیشو مانی حج دروزارت۔
 دل یعنی من خدا حجت تمام کت و نصیحت ہر گپ بیان
 کت۔ شما قبول نہ کن ات تو منی گون شما حج دگ مطلب
 نیست نون من وتارا ہیکہ خدا پسر کنال بہ ہمائی ذات
 من بھروسہ کنال۔ شما اگ مناد دل سیاہ کنگ لوط
 تو ہما خدا وت منی حاجی و ناصر انت کل بندھاں مال ہما
 نگاہ انت آتیک شے معاملہ گندوک انت کسے
 کلام سر پرے چہ آتی پو شیدہ نہ انت یک مومنین قات
 کار ہمیش انت کہ امکان سہمی کنگ پد نتیجہ خدا
 حوالہ بکنت یعنی حق و باطل اے گرجیل
 گدھی نتیجہ خوش بوت کہ اشر تعالیٰ واجہ مومنی
 (وآئی ہما ہان مارا آیان اے مومنین ال فرعون ہم
 گون ات) چہ فرعونیاں ساز و بازان محفوظ داشت آیان
 حج فریب کار کت نہ کت بلکس آیان فریب کاریاں چیکائی
 ہمایائی وتی حک کیتنت کہ ہر کس حق پرستانی تعاقب
 کت آوت کشک بوت و نما میں قوم مال بحر قلم
 غرق بوت۔ دل یعنی دوزخ لکانہ مارا آتی قیامت
 روج داخل کنگ بنت ہمک صبح و بیگاہ آیان
 پیش دارگ بیت تانکہ پونگی ہما آوکیں عذاب
 چیز کے تام بچشت اے عالم برزخ جاور بوت
 چہ احادیث ثابت انت کہ ہمے داب کہ ہمک کافر
 و بجا دوزخ و ہمک مومن دجا جنت لکانہ ہمک روج
 صبح و بیگاہ پیش کنگ بنت۔ (قندیہ) چہ اے
 آیت ایوک فرعونیاں مال عالم برزخ معذب
 بوگ ثابت بوتنت چہ آتی پد واجہ معلوم کنا بینگ
 بوت کہ جملہ کافراں بلکس گناہگاریں مومن ہم مال
 برزخ عذاب دیگ بنت (اعاذنا اللہ منہ) کما دود
 فی الاحادیث الصحیحہ۔ وچھتیں آثار ظاہر بیت
 کہ چوشکہ مال جنتیان شہیدانی روحان بطور خضر
 خواصل داخل ہوان جنت وسیل کنت ہمے داب
 مال دوزخیاں فرعونیاں ارواح بطور سود خواصل
 داخل کنان صبح و بیگاہ دوزخ طرف ہر برگ
 بنت البت ارواح گون اجساد مال جنت یاد دوزخ
 والعداة والعشی تفاوت شاید ہرے ردا بیت واللہ تعالیٰ اعلم۔ دل یعنی مال دنیا چہ مادی اطاعت و زندگی کنا بینے کہ چہ ہمیش سبب مامروچی گرگ بوگیں نون ادا چیز کے
 کارہ بیات آخر مستریناں بایانت کردی کستریانی چیز مدد بکنت مت بجات کہ مال چندر مصیبت گرفتاریں زمانا خوش بوت نہ کنت کہ اے مصیبت بارہا کیں سبک تر کنات۔ دل یعنی دنیا
 ہما کسان کہ زمانا من زانگنتش جواب دینت کہ مروجی ماوشما کل مال ہمے مصیبت گرفتاریں اللہ تعالیٰ چہ ماہر یکہ جسم فیصلہ اشکنا یتنگ کہ ابا کل حکم و پکانت نون موہ نہ مانگ کہ کسے
 دومی دوزخ کادرات بکنت مادی مصیبت سبک کت نہ کنیں تو گڈ اتنی مدد چون کت کنیں۔ دل یعنی چہ وتی مستر و سرداران طرف انا بیت ہوان چہ ہما فرشتیاں دزبندی
 کنت کہ آیان دوزخ انتظام سر مقرر انت کہ شما وت چہ وتی رب سفارش کنان ویک روچے بارہا ہر ماسبک بکنا بین ات۔ ۱۲

فل یعنی آساعت و شما آبیانی خبر نہ گیت و انجام ہر فکر نہ کنت کہ مروچی چیز کے کار شریک کنت نول آموہ چہ دست و در کیت ہج کو شستہ، سفارشے یا خوشامدے کار دات نہ کنت۔ سہرا
بر کپ ات و کو کار و جیہال بکن ات نہ ما جوشیں کاراں سفارش کنت کینس و نہ چہ شے کو کار و جیہال لاں شمارا فائدہ رسیت۔ واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت۔ دوزخ و فرشتہ گوشت
سفارش کنگ مے کار نہ انت ما و ادانشنگیں بہ عذاب و دیگر، سفارش رسولانی کار انت بے رسولانی شہادت برخلاف بوتگے۔ (قندبیہ) چہ اے آیت و معلوم بوت کہ ماں آخرت
کافرائی دعاء اثر ہج نہ بیت باقی ماں دنیا و کافر و لوگ و سراسر اللہ تعالیٰ چیزے بدنت تو آدگہ گپے چو شکہ ابلیس بی دان قیامت و ہمت دات۔ فل یعنی ماں دنیا و آیان و مرن عزت
و مرتبہ دنت یہ ہما مقصد و کہ آیان دیم دیگر بدنت چہ اللہ مدد و برکت و آ کامیاب سوب مندبت حق پرستانی قربانی و محنت ہجر برباد نہ بدنت۔ ماں میاخی بلی ہر قدر جہلک و

بر زک دیما بیانت و چو نیس چکا سگ سر و بکینت مگر آخر کار
آیان و وفی مقصد و کامیابی حاصل بیت۔ چہ علم و ادب و
جینت و ماں حجت و برہان و پیش کنگ و تو آیان مدد دیگر
بوتگنت لیکن مادی فتح و ظاہری عزت و رفعت ہم آخر کار
ہمیشان و حاصل بیت راستی و دشمن کدی ہم سوب مند
بوت نہ کنت آبیانی مرن و عروج ایوک و چو دیگر و گجان و
سوڈ و جوشانی پیما انت آخر و قانتیں مومنانی مقابلہ و
آیان نصیب و ذلت و رسوائی انت و اللہ تعالیٰ چہ آیان
وفی دیلانی انتقام گرگ و بغیر بلہ نہ دنت بے زانگ بر بیت
کہ ماں آیت و یہ ہما مومنان و عدہ کنگ بوتگ شہر ہمیش انت
آیان حقیقی مومن و رسول و زندگی کنوک بدنت کما قال تعالیٰ
فموضع آخر و انتقم الاعلون ان کنتم مومنین
(ال عمران رکوع ۱۷) مومنانی ہیل و خصلت ماں قرآن و ہجا
بجاہ بیان بوتگنت بایدا نت کہ مسلمان و تارا بہ ہما حساب و
بچکا سنت و حقیقت و معلوم بدنت۔ فل یعنی ماں محشر و
میدان و ویدیک اوتی و آخری ایوک کل جمع بدنت حق تعالیٰ علی
رؤس الاشہاد و آبیانی سر بلندی و عزت و شان و ظاہر
فرمانیت ماں دنیا و چیز کے شہد ہم باقی مانیت و شک
ہم پیدا بوت کنت بے اودا کنتے ہم ابہام و شک باقی زمانیت
فل یعنی آبیانی ہج مدد و دستگیری ہم نہ بیت اسے مقبولانے
مقابل مردودانی انجام بیان بوت۔ فل یعنی ماں دنیا و
سیلہ کن ات و بجات کہ فرعون و آئی قوم و اینک زبردستیں
طاقت و قوت و باوجود حق و دشمنی و چونکائی ہلاک و برباد
کنت و ہشت، و چہ موسیٰ علیہ السلام و برکت و سرور کی و
بنی اسرائیل و مظلوم و کمزور بن قوم و چونکائی چست کت و
شرندار کت و اثر اجماع عظیم الشان کتاب (توراة) و وارث
جو رکت کہ آپ عقل منداں ہدایت و نور و کار و دیوک ات۔
فل یعنی شما ہم دل جم ہے ات ہرچ وعدہ کہ گول شما
کنگ بوتگ آتم و سرجم بیت خداوند قدوس ہر دو میں جہان
(دنیا و آخرت) و شمارا و چہ شے ذریعہ شے اتباع کنوکان و
سر بلند کنت۔ ضرورت اے خبر میگنت کہ یہ اللہ تعالیٰ و شہودی
حاصل کنگ و ہک قسم و سوریانی رد اصر کنگ
بہ بیت و چہ ہر کس ہرچ درجہ و کوتاہی و امکان بہ بیت
آئی معانی و چہ خداوند کریم و لوطیان بہ بیت و دمام شب
روح و بیگاہ و فی پروردگار تسبیح و تحمید و قولا و فعلا
و در بدانت ماں ظاہر و باطن و چہ آئی یاد و غافل بدنت

المؤمن

۴۳۲

فن اظلم ۲۳

قَالُوا فادْعُوا وَمَا دَعُوا الْكُفْرَيْنَ إِلَّا فِي ضَلَالٍ ۚ إِنَّا

آپدا گوشت گد اعرض بکن ات۔ و نہ انت عرض و گدز کافرائی ابید چہ سر سر جنگ و گد بے شک ما

لَنصْرُ رَسُولِنَا وَالَّذِينَ آمَنُوا فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ

مدد کینس و فی پیغمبرانی و ایسا اندارانی ماں زندمانی و دنیا و کت و ہما عروج و بدیک و شست

الْأَشْهَادُ ۚ يَوْمَ لَا يَنْفَعُ الظَّالِمِينَ مَعَذَرَتُهُمْ وَلَهُمُ اللَّعْنَةُ

شاہداں کت آروچ و فائدگ نہ دنت گناہ گاران و آبیانی عذر و معذرت، یہ آیان انت لعنت

وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ۚ وَلَقَدْ آتَيْنَا مُوسَى الْهُدَى وَأَوْرَشَنَا

وہ آیان انت لوگ مجاہدیں کت و تحقیق مادات موسیٰ و راہ و سوج و سر و ماوارث کت

بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ ۚ هُدًى وَذِكْرَى لِأُولِي الْأَلْبَابِ ۚ

بنی اسرائیل کتاب و بہ راہ پیش دارگ و پنت دیگر و بہ عقلمندان و

فَاصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ ۚ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ

گد اصر بکن بے شک خدا و وعدہ برحق انت و بخشش بلوٹ و وہی گناہان و وہی بیان بکن و فی رب

رَبِّكَ بِالْعَمِيِّ وَالْإِبْكَارِ ۚ إِنَّ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ

توسپانی بیگاہ و و صبح و وہی بے شک ہما کس کہ جبرہ کنت ماں خدا و آیتان

بِغَيْرِ سُلْطَانٍ أَتَهُمُ إِنَّ فِي صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرًا هُمْ بِبِالْغَيْبِ

ابید چہ حجت و کہ سر بوتگ آیان و نیست انت ماں آبیانی دل و ابید چہ مغروری کہ ہجر بہ آئی و سر نہ بدنت ک

فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ ۚ لَخَلَقُ السَّمَوَاتِ وَ

گد اپناہ بلوٹ چہ خدا و بے شک آ اسکنوک و گدوگ انت و البت پیدا کنگ آسمانانی و

الْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ النَّاسِ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ

زمین و مسترات چہ مردمانی پیدا کنگ لیکن گیشتر مردم

لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَمَا يَسْتَوِي الْأَعْمَىٰ وَالْبَصِيرُ ۚ وَالَّذِينَ آمَنُوا

سر نہ بدنت و و برابر نہ انت کور و چم تیج و نہ ایسا اندار

منزل ۶

گد اللہ پاک و مدد یعنی انت۔ اے حضور و دیم گور کنان و تمام امت و معلوم کنگ بوت واجہ شاہ صاحب ہشتہ کنت کہ واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و ماں ایک روچہ و صد
صدر و استغفار کرنگ ہر یک بندہ و تقصیر بہ ہماں درجہ و روء انت ہمشکا بہ ہر کس و استغفار ضروری انت۔ فل یعنی ہر کس ماں اللہ و توجید و ردا دیلان و آسمانی کتاباں و پیغمبرانی
معجزات و ہدایات و ناحق و جبرہ کنت و بے بنیادیں گپان و در شان کنان و حق و آواز و زبر کنگ لوطنت ماں آبیانی دست و چیزے محنت و دلیل ہم نیست نہ در حقیقت
ماں اے ظاہر میں چیزان و شک و شبہ و موقع ہست۔ ایوک و اوت سری و مغروری ہن کنوک انت کہ حق و دیما بککنت و پیغمبر و اتباع (زندگیری) و بککنت و تارا
سک مرن لیکن (حساب کنت)۔ چو ش و لما نگ انت کہ چہ پیغمبر و برتریں زندگوارینت باکم از کم آئی و دیما جگ و سر جہل کنگ مکینت۔ بے بایدا نت کہ

اشان یاد دہانت کہ اشان ماں دنی مقصد و مراد ہر کامیاب بوت نہ کنت یا پیغمبر و دیما اشان ہر سر اطاعت چہل کنگ کپیت واگ نہ سیک ذلیل و رسوا بنت ۔
 ف یعنی اشراک و پناہ ہر بلوٹ کہ ہما ترا چہ اسے جیڑہ کنو کاں نجات بدنت و چہ آباں ناشرین کاران دور بداریت ۔ ویمتر اھتیں مسئلہاں فی تحقیقی بیان انت کہ ماں آیات
 اشان جیڑہ کنگ ات مثلاً بعث بعد الموت (مرگ) پید دوبارہ زندہ لوگ کہ آیات اشہر محال (مشکل) از انکنت یا تو حید باری تعالیٰ کہ آئی ہر انکار کنو کنت ۔ و یعنی سر ظاہر
 مادی حیثیت و آسمان وزمین و عظمت و دراجی و دیما اشان

چہ حقیقت داریت لیکن مشرکان ہم تسلیم کنت کہ زمین و
 آسمان ہر پید کنو ک ہما خداوند قدوس انت گڈا ہر کس کہ ایگر
 مزین مخلوقا تے پید انکنت پیر آئی ہر مردمانی اول سرا یادوی
 بر پید انکنت چونکاں مشکل بیت ۔ جیرانی گپے کہ مردماں
 چوشیں زبڈیں پیاں ۔ ہم سر پد نہ بنت ۔ ۱۲

ہمہ صفحہ و خواند

ف یعنی یک کورے کہ آنجکیں راہ ہر دیست کنت نہ کنت
 ویک چم داروکیں مردے کہ آگول مزین بصیرت و صراط مستقیم
 گندیت و فہمیت آبا اسے دوئیں برابر و ہمسرت کنت یا
 یک نکو کارس مومنے ویک بدکاریں کافرہ انجام یک ڈول
 بوت کنت انگی چوش بوت نہ کنت تو الی انت کہ یک روچے
 بنیت و ہدیہ اشانی فرق و تفاوت ظاہر بہ بیت و دو بیانی
 علم و عمل و حاصلات ماں دنی کامل تریں صورت ہر ظاہر
 بہ بنت مگر افسوس کہ شہا ایگر ہم فکر نہ کن انت ۔ ف یعنی منی
 جندہ بندگی ہر کن انت کہ شمار آئی ہر جزاء و دیاں و ایوک
 چہ من بلوٹ انت کہ شے لوگ ہورک نہ بیت ۔ ف پیر بندگی ہر
 چہ و تی رت ہر سوال کنگ شرط انت ۔ سوال نہ کنگ ضروری
 ظاہر کنت ۔ و چہ اسے آیت ہر معلوم بوت کہ اللہ و تی بندہانی
 توارہ اشکنت ۔ اسے گپ تو بیشک برحق انت مگر آئی ہر مطلب
 چوش نہ انت کہ ہر یک بندہ ہر یک دعاء قبول کنت یعنی
 ہر چیز کہ بلوٹیت کہ آئی ہر بدنت چوش نہ انت ، آئی اجابت
 (دعاء) قبول کنگ ہر رنگ ہر بازانت کہ آباں ماں حدیشان
 بیان کنگ لونگنت یک چیز ہر دیک بہ ہمانی مثبت ہر
 سرا موقوف و ہمانی حکمت و تابع انت ۔ کما قال فی موضع
 آخر فیکشف ما تدعون ایلہ ان سئام (انعام رکوع ۴)
 بہ ہر جا و بندہ ہر کارانت لوگ و اسے لوگ و ت یک
 عبادتے بلکیں عبادت ہر محک انت ۔ فک ماں شپ سارتی
 و نہاروکی ہر چوٹائی ہر مردم و پسند و آرام کنت و ہدیہ
 روح بیت تو تازہ دم ہواں ہر ماں روح ہر روشنی ہر و تی کاروبار
 لگنت اوقت ہر چار و گند و تر تاب ہر نفلی روشنی ہر حاجت
 نہ مانیت ۔ ف یعنی حقیقی نعمانی واجہ ہر خن ہر جاہ یارگ ہر
 رہند چوش ات کہ چہ و تی قول و فعل و چہ جان و دل ہر آئی ہر
 شکر ادا بکنیں بلے ہر مردم شکر ہر بدل ہر شرک اختیار کنت ۔
 ف یعنی شپ و روح ہر تمام نعمتانی خدا بند واجہ دعاء قبول
 کن انت تو بندگی ہم ایوک ہر ہمانی ہر لوگ لوٹیت اسے جاگہ

باریں شہا چونکاں سرگردان برنت کہ شے حقیقی مالک بچے بہ بیت و عبادت و بندگی و گرسہ بہ بیت ۔ ف یعنی چو قہبہ ہر جوڑ کنت ۔ ف چہ کل جا نوران انسان ہر صورت بہ ترویجہ
 گڈائی روزی ہر آئی روزی پاک صاف و شتر تر انت ۔ ف آئی ہر سرا بہ کتام دایہ ہر فنا و موت طاری ۔ ہر دست د کنت و ظاہر انت و ہدیہ آئی ہر جیات ذاتی
 بوت تو جیات ہر تمام لوازم ہم ذاتی بنتے ۔ ۱۳

المؤمن ۴۳
۴۳
فمن اظلم

وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَلَا تُسَيِّئُوا قَلِيلًا تَأْتِدْ كُرُونُ ۵۸

کہ کنت نیکیں کار و نہ بد کار مکیں شہادت حاصل کن انت و تحقیق

السَّاعَةَ لَا تَيَّهْ لَارِيبَ فِيهَا وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ۵۹

قیامت البت آئیگی انت ، نیست شک ماں آئی تھا ۔ لیکن گیشتر مردم ایمان نیارنت

وَقَالَ رَبُّكُمْ ادْعُونِي أَسْتَجِبْ لَكُمْ إِنَّ الَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ

و گوشت شے رت ہر ، تواریکن انت منارا قبول کنان شے توارہ فک بے شک ہما کس نہ کنت

عَنْ عِبَادَتِي سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دُخْرِينَ ۶۰

چہ منی عبادت ہر زوت داخل بنت ماں دوزخ ہر رسوا بیان ہر خدا ہما ذات انت

جَعَلْ لَكُمْ الْيَلَّ لَتَسْكُنُوا فِيهِ وَالنَّهَارُ مُبْصِرًا إِنَّ اللَّهَ

کہ پید انکنت ہر شہا شب تا صبح آرام کن انت ماں آئی ہر و روحی پیداک کنت ، یک گرسہ ہر گندگی ہر بے شک اللہ

لَذُو فَضْلٍ عَلَى النَّاسِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ۶۱

البت فضل ہر خدا بند انت بہ سرا مردمانی و لیکن زیات تر مردم شکر نہ گرت و

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ لَّا إِلَهَ إِلَّا هُوَ فَاتَى

ہمیش انت خدا شے رت پیداک کنو ہر چیز ہر نیست ہر معبودے ابید چہ آئی ۔ گڈا شہا

تُؤْفَكُونَ ۶۲

کجا گوسر سرجن انت فک ہر پیر گرو دینگ بنت ہما کس کہ خدا آیتانی

يُحْجَدُونَ ۶۳

اللہ الذی جعل لکم الارض قرارا و السماء

انکارش کنت اللہ ہما انت کہ اڈی کنت بہ شہا زمین قرار ہر جاگہ و آسمان ہر

بَنَاءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُورَكُمْ وَرَزَقَكُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

بان و صورت بستی شہا گڈا شری اڈکنت شے صورت و روزی دات شہا چہ لکشیں چیزان ۔

ذَلِكُمُ اللَّهُ رَبُّكُمْ فَتَبَرَّكَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ ۶۴

ہمیش انت خدا شے پروردگار گڈا باز برکت دارو کن انت خدا کل عالم پروردگار آیت زندگ فی نیست ہر معبود

منزل ۶

الْأَهْوَفَادُ عُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ الدِّينَ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿١٥﴾

ابید چہ آئی۔ گڑا آئی تو اربکین ات گوں اخلاص، آئی بندگی و کنان، تمام تو سبب اللہ و تیکنت ہمار و دینک کل عالم

قُلْ إِنِّي نَهَيْتُ أَنْ أَعْبُدَ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ

تو جوئی کہ بے شک من مہن کنگ بو تگاں ایک عبادت کنان ہمایاں کہ شمش توار کن ات ابید چہ خدا

لَسَاءَ جَاءَنِي الْبَيِّنَاتُ مِنْ رَبِّي وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ لِرَبِّ

وہدیکہ آکنت منی گور اظاہرین نشانین چہ منی رب، و مناحکم دیگ بو تگاں ایک من تابعداری کنان پر رب

الْعَالَمِينَ ﴿١٦﴾ هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ

کل عالم، و اللہ ہما انت کہ پیدا کئی شمارا چہ خاک، و کل پدا چہ تر پیے آب

ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشَدَّكُمْ ثُمَّ

پدا چہ بد تگیں خون، و کل پدا در کنت شمارا ایک کودے، پدا پدا دنت شمارا تاکہ شمارا بیت بدلی زلیہ منی

لَتَكُونُوا شِوْخًا وَمِنْكُمْ مَن يَتَوَفَّى مِنْ قَبْلُ وَلِتَبْلُغُوا

پدا پدا دنت شمارا تاکہ شمارا بیت بدلی زلیہ منی، و لہتیں چہ شمارا ہما کس انت کہ آیانی روح قبض کنگ بیت چہ پیرا و باقی پدا دنت

أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ هُوَ الَّذِي يُحْيِي وَيُمِيتُ

تاکہ شمارا برسات دت و مقررین و شمارا شمارا غور کن ات، و آہما ذات انت کہ زندگی کنت و کشتیت

فَإِذَا قَضَىٰ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿١٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى

گڑا و ہرے حکم کنت پر یک کارے، و گڑا تحقیق کشتیت آرا بو گڑا آبیت و آیانی دت تو ہما

الَّذِينَ يُجَادِلُونَ فِي آيَاتِ اللَّهِ أَنْ يَقُولُوا هَٰؤُلَاءِ أَمْثَلُ

کسان، و جیرہ کنت، ماں خدایا آیتان، کجا گرو دینگ بنت، ہما کسان کہ

كُذِّبُوا بِالْكِتَابِ وَإِنَّمَا أَرْسَلْنَا بِهِ رُسُلَنَا تَفْصُوفَ

دروغ بند کشت کتاب، و ہر چیکہ ما دیم دات گوں و تی پیغبران، گڑا دت

يَعْلَمُونَ ﴿١٩﴾ إِذَا الْغُلُلُ فِي أَعْنَاقِهِمْ وَالسَّلْسِلُ يُسْحَبُونَ ﴿٢٠﴾

زانست (حقیقت) گئی و ہدیکہ طوق بنت ماں آیانی گردنان و زمزمل ہس و کشکان کنگ بنت

و کمالات و خوبی تمام وجود حیات و نالاج انت ہما
ذات کہ علی الاطلاق حتی (زندگ) انت ہما ہی و جند
عبادت و مستحق و تمام کمالات و خوبیاں مالک انت ہما
چہ ہوا حتی، بعد الحمد لله رب العالمین فرماینت
چونکہ ماں اولی آیت، نعمتانی ذکر و کنان، و فتبارک
اللہ رب العالمین فرماینت کنت، چہ لہتیں سلف و منقول
انت کہ چہ لا اله الا اللہ، و پدا الحمد لله رب العالمین،
گوئی کہ بیت آئی ماخذ ہے آیت انت، و یعنی واضح
ظاہرین نشانین کنگ، و بعد کسے چہ حق دارین کہ یکس خدایا
دیما سر بسجود، و مبارک و خالص ہما ہی حکمانی تابعداری
مکنت، و یعنی شمع بیت آدم، و یا شمارا اے داب و کہ
نطفہ ہرج غذا، خلاصہ انت آچہ خاک، و جند پدا بو تگاں،
و یعنی بنی آدم، و اصل یک تر پیے آب (منی و قطو) انت
کہ دیم نر، ہما ہی سنگیں خون جو و کنگ بوت، و یعنی چہ
چک، و ورنہ و چہ ورنہ و پدا پیر بیت، و لہتیں مردم چہ
ورنہ و پیری و پیر مرگ، و انبار کنت بہر جا و کلاں و دال
یک مقررین دتے و نام کتیں و عدے، و رسی انت چہ موت
و حشر، کسے ہم مستحق نہ انت۔

ہر آنکہ زاد بنا چار بایدیشی نوشید
ز جام دھرے کل من علیہا فان

و حضرت شاہ صاحب نشہ کنت، یعنی فکر کن اینکہ
احوال (و دور) تنی سرا گوستنت بوت کنت کہ تنی سرا
و کہ یک حالے بگو زیت و ہما مرگ، و پدا زندگی بوگ انت
آخر آرا پر چا مشکل زان ات، و یعنی برآئی و کا بلیرے
قدرت و شان، "کن فیکون"، و دیما اے خبر چوں مشکل انت
کہ موت و بعد دوبارہ شمارا زندگی کنت، و اشئی و کذیب
انجام چوش بیت، و زنجیر و یک سرے گوں طوق و
بندگ بیت و دومی سرماں فرشتیانی دست و بیت
اے داب، و چو جحرمان و قیدیان یارگ بہینت - ۱۲

فل یعنی ماں دوزخ، برے گریں آپ، برے آس، عذاب دیگ بیت (اعاذنا اللہ منہما) فل یعنی اے وقت چہ آیان کسے، کار، نیت، اگس بوت کنت تو آیان بہ بدوگی
توار پر بن ات۔ فل چہ مئے دست درشتنت شاید وقت، عابدین و معبودین چہ یک دگرے، جداجدا کنگ بہ بنت یا ضلوا عتبا، مطلب اے بہ بیت کہ بتی توری موجود

بہ بنت مگر وہدے چہ آیان حج فائدے نہ رسیت تو آیان
لوگ بانہ لوگ ہر دو برابر انت۔ فل اکثر مفسران اشی
مطلب چوش گینگ کہ ماہر کس ماں دنیا، توار پر جنگ
نوں اے خبر ظاہر، بوت کہ در حقیقت، آج نہ انت چوش
بگوش کہ اشی، بہ حسرت و ارمان، ڈول، در شان کنان وئی
رد کار بانی اعتراف، کنت، واجہ شاہ صاحب، کلام، حاصل
چوش انت کہ مشرکان اول سر، منکر، ننگنت کہ مکے،

مشریک جوڑ نہ کنگت نوں حیران بوان، چہ اشانی دپ،
حد کپیت ضلوا عتبا کہ ماں اشی، شریک قرار دیگ، اعتراف
بقبول انت، بد چیرے خیال کنان، انکار کنت کہ ماہر چہ
خدا، دگر حج کس، توار پر نہ جنگت۔ وے یعنی چوش کہ ادا
انکار کنان، چہ راہ، رد بوتنت و بد حیران بوان، اقرار
کنت ہے حال اے کافران ماں دنیا، ات۔ فل یعنی دیست
شما، تھیں شک و مہر و غرور ناکی، انجام چوش بیت نوں
آسنگ و یک کجا کوشنت، فل یعنی قہر، مجرم چہ ہمار وازہ
کہ یہ آیان تجویر کنگ بوتگ ماں جہنم، داخل کنگ بنت۔

فل یعنی اللہ پاک، آیان، عذاب دیگ، ہر ج وعدے
فرماینگت آیقینا سر جم بیت، ممکن انت کہ تمام وعدہ ماں
داجہ نبی، موجودی، تمام بیت (چوش کہ بدر، فتح مکہ،
بوت) یاد اجہ نبی، وفات، بدہر جا وراشان ردے بدے
کنان، حج جاہ درشتنت نہ کنت کلائی انجام بہ مئے دست
انت چہ اے زندگی، بعد عذاب، سر جی ماں دومی زندگی
بیت نجات چہ حج داب، نہ بیت۔ فل یعنی لھتینانی تفصیلی
احوال بیان کنت لھتین، نہ کنت (و ممکن انت کہ چہ اے

آیت، نزول، زند آیان ہن مفصل احوال بیان کنگ) بہر
جا و رہر کس، نام معلوم انت بہ آیان تفصیلاً دہر کس، نام
دیگر معلوم نہ انت بہ آیان اجمالی ایمان آرگ الھی انت،
لہ تفریق بین احد من رسلہ۔ فل یعنی الشریک،
دیما کل عاجز انت رسولان، ہم اے اختیار نیست انت
کہ ہر ج رنگ، معجزے بوٹنت مخلوق، پیش بدارنت
ایوک، ہما نشانیان، پیش داشت کنت کہ آئی اجازت
چہ حق تعالیٰ جانب، بہ بیت۔ و اھروہدیکہ اللہ حکم
سر بیت ماں رسولان دآیانی قومانی میا نجی، گول حق و

انصاف، فیصلہ کنگ بیت آوہد، رسول شرفدار
وسوب مند بیت و ماں باطل پرستانی نصیب،
ابید چہ ذلت و رسوائی، دگر حج نہ بیت۔ ۱۲

فِي الْحَيِّمِ ثُمَّ فِي النَّارِ يُسْجَرُونَ ۝ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ اَيْنَ مَا
ماں لہو و انگیں آپ، پدا ماں آس، تا پگ بنت فل پدا آیان، گوشتک بیت کجا بوتنت

كُنْتُمْ تُشْرِكُونَ ۝ مِنْ دُونِ اللَّهِ قَالُوا ضَلُّوا عَنَّا بَلْ لَمْ
ہر چیکہ شما شریک قرار دانتگ چہ خدا، ابید فل گوشتک کجا بوتنت چہ مئے دیکائی بلکین ہجر

تَكُنْ تَدْعُو اَمِنْ قَبْلُ شَيْءًا كَذٰلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ الْكَافِرِينَ ۝
ما توار نہ کنگ پیسر ایک چیزے، فل ہے داب، مگر اھ کنت خدا کافران،

ذٰلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ تَفْرَحُونَ فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَبِمَا كُنْتُمْ
اے سزا بہے سبب انت شما پہل ترورگد کنگت ماں زمین، نا حق، و بہے سبب انت کہ شما

تَمْرَحُونَ ۝ ادْخُلُوا ابْوَابَ جَهَنَّمَ خٰلِدِينَ فِيْهَا فَبِئْسَ
ناز و خور کنگت فل ماں بہ بنت دروازگان دوزخ، فل پہ ملائیکہ ماں آئی، گڈا بدین

مَثْوٰى الْمُنٰكِبِينَ ۝ فَاَصْبِرْ اِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَاَمَّا
جاگے دوزخ پہ تکبر کنو کاں گڈا صبر کن تورا اے محمد بیشک خدا وعدہ راست انت۔ گڈا اگس

نَرِيْكَ بَعْضَ الَّذِيْ نَعِدُهُمْ اَوْ تَوَقَّيْكَ فَاَلَيْسَ
پیش بدارین ترا لھتے ہر چیکہ وعدہ کنیں ماگوں آیان، یا اگس تری روح، قبض کنیں گڈا مئے نیک،

يَرْجِعُونَ ۝ وَلَقَدْ اَرْسَلْنَا رُسُلًا مِنْ قَبْلِكَ مِنْهُمْ مَنْ
پدا وائر کنگ بنت تحقیق ماہم دات پیغبران، چہ تو پیش چہ آیان لھتیں ہما انت کہ

قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُمْ مَنْ لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ وَمَا كَانَ
آیانی قصہ ما گوشتکنت ترا و لھتیں ہما انت کہ آیان قصہ ماہ گوشتکنت گول تو و و باید نہ انت

لِرَّسُوْلٍ اَنْ يَّاتِيَ بِآيَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللَّهِ فَاِذَا جَاءَ اَمْرُ اللَّهِ
پہ یک پیغبر، کہ بہار بیت یک نشانی مگر بہ خدا حکم، فل و ہدیکہ آنگ اللہ حکم

قَضٰى بِالْحَقِّ وَخَسِرَ هُنٰلِكَ الْبٰطِلُوْنَ ۝ اَللّٰهُ الَّذِيْ جَعَلَ
فیصلہ بوت گول انصاف، و ماں ناوان، کپیتنت اودا دروغ بند فل خدا ہما انت کہ آئی، پیداکت

فل مثلاً چہ آسانی پوسنت، مود و شیم، قسما قسمیں فائدہاں حاصل کن ات۔ فل سواری کنگ ماں وتی جاگہ، یک مقصدے داریت و چہ سواری، ذریعہ انسان باریں دینی و دنیاوی مقصدان حاصل کنت۔ فل یعنی ماضی، جہاں نورانی پشت، و ماں دریا، بوجیگان سوار بوان، و ترو گرد کن ات۔ فل یعنی ایک سر ظاہری نشانیاں گندگ، و سر اہم انسان داں کتام حد، انکار کمان بیت۔ (و دنیگہ کئے برانت کہ اشراک دگہ چنگر نشان پیش بدایت۔ فل یعنی چہ و پیش بازی قوم گوستگ و شنگت کہ آیان ماں راج و زور قوت، و حساب، و چہ اشان باز زبانت نرانت آیان چہ اشان باز گیش بر زمین، و سراوتی یاد گاران و نشانیاں ہشت و شنگت بلے و ہرے خداوند کریم، و عذاب آہت تو آ زور قوت و طاقت یا ساز و سامان، و ہج درد و وارث ہنجوش بس تباہ و برباد بوان، و بیگواہ بوتنت۔ فل یعنی روزگار، و از باب و مادی ترقیات، و ردا آیان گور، و ہر قدر علم ہست ات و ہر چہ قسم، و دین عقیدہاں سراوتی و لش بستگت بہ ہماں فخرش کرنگت و ہل و نازش کنگت و انبیاء علیہم السلام، و علوم و ہدایات، و حقیر و ادنی حساب کمان، و کلاگ گرگ بنا کرنگت آخریک و قنہ آہت و ہدیگہ وتی گندگ (ہندگ) و کلاگ گرگ، و حقیقت معلوم بوت و آیان کلاگ و مسخرہ چیتکا آیان وتی چکے کنت۔ فل یعنی ہر و ہدیگہ عذاب چہاں دیم آہت دآئی گندگ، و موہ رس ات نون اشان، و ہوش آہت و ایمان و توبہ، و فکر، و ماں دل، و جاہ جت نون زانتش کہ ایوک، و چہ بیکس خدای ذات، و کار شربیت، ہر کس ماخذاتی درجہ دانگت آیان کل عاجز و بے کار انت۔ اے مے مزین احمق و گستاخی ات کہ آچیزان، و ما ہنکر بالا برت کہ ما اشان، و خدائی تخت، و سر اندارینت۔ فل یعنی نون چہ پشومانے بوگ و گناہانی اعتراف (متک) کنگ، و ہج فائدہ نیست ایمان و توبہ، و ساعت گوست و شت بہ عذاب، و گندگ، و ہر توہر کس بے اختیار یقین و تکیہ مگر اے یقین نجات دیوک بوت نہ کنت، نہ چہ اے یقین، و ایک، و ذریعہ، و اہنگس عذاب ٹکیت۔ قال تعالیٰ وَلَیْسَتْ التَّوْبَةُ لِلَّذِیْ یَعْمَلُونَ السَّیِّئَاتِ حَتّٰی اِذَا احْصَرَا حُلُمُھُمْ الْمَوْتُ قَالَ اِنِّیْ تَبَّتْ اِلٰہُیْ وَلَا اَلٰذِیْنَ یَمُوتُوْنَ وَھُمْ کَفَّارٌ۔ (ساء د کو ع ۳) وقال فی قصہ فرعون اَلَا اَنْ وَقَدْ عَصٰیْتَ قَبْلُ وَکُنْتَ مِنَ الْمُفْسِدِیْنَ۔ و فی الحدیث «ان الله تعالى یقبل توبۃ العبد ما لم یغفر» فل یعنی چہ بندہ، و مے داب بوان انت کہ اول سر، گون انکار و کلاگ، و کار گرت و ہدیگہ ماں عذاب، و گرفتار بہ بیت تو گڈ آست شور و کار کنت و وتی روکاریان، و بقول کنت۔

اشراک، و عادت چوشش انت کہ آبی وقت، و توبہ، و قبول نہ کنت۔ آخر کار منکرین ماں وتی گناہانی یاداش، و خراب و برباد بنت۔ اللہم احفظنا من الخسرات واحفظنا من غضبک وسخطک فی الدنیا والاخرة (مت سورة المؤمن و لله الحمد والمنة۔)

فن اظلم ۲۳۶ المؤمن ۳۰

لَكُمْ الْاَنْعَامَ لِتَرْكَبُوا مِنْهَا وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ۝ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَافِعُ وَلِتَبْلُغُوا عَلَيْهَا حَاجَةً فِي صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى الْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ۝ وَيُرِيْكُمْ آيَاتِهِ ۝ فَاِیَّ اِلٰهٍ اِلَّا اللَّهُ ۝ تَنْكُرُونَ ۝ اَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْاَرْضِ فَيَنْظُرُوا كَيْفَ كَانَ شَمْلُكُمْ بِرَبِّکُمْ ۝ اَيَا کڈ آیان ترو گردن گت ماں سر زمین، و گڈ ابدیتین اش کہ چون بوت عاقبۃ الذین من قبلہم کانوا اکثر منہم و اشد قوۃ و انجم چہ آیان پیشی مردمانی آانت گیشتر چہ آیان و زیات نرمان قوت، و اثار فی الارض فہا اغنی عنہم کا کانوا یکسبون ۝ کار بدلان کہ ہشتت اش ماں زمین، و گڈ آیان تک آیان کار، ہر چیکہ آیان کمانی کنگت، و فلما جاء تہم رسلہم بالبینت فرحو اباعندہم من کڈ او بدیکر آنگت آیان گور، و پیغمبر آیان گون نشانیاں ظاہری کل و سادہ بوت انت بہ ہر چیکہ آیان گور العلم و حق بہم کا کانوا بہ یستہزؤن ۝ فلما رآوا ہستت چہ علم، و ہج، و کیت آیان ہما چیز کہ بہ آئی کلاگ اش گنگت، و پرا و ہدیگہ آیان دیت باسنا قالوا امنا باللہ وحدہ، و کفرنا بما کتابہ مشرکین ۝ مے عذاب گشتش کہ مایکس خدای سر ایمان آونگیس و منکر بوتیں چہ ہما چیزان کہ ما گول آئی شریک کرنگت، و فلما ینفعہم ایمانہم لبارا و اباسناست اللہ الی قد خلت فی عبادہ و خسر ہنالک الکفرؤن ۝ گڈ فائدہ نہ دات آیان، و ایمان، و آیان و ہدیگہ دینش مے عذاب، و خدای دستور انت کہ مال آئی، و بندہاں و تاوان بار بوتنت اودا کافران و

مذلل

اشراک، و عادت چوشش انت کہ آبی وقت، و توبہ، و قبول نہ کنت۔ آخر کار منکرین ماں وتی گناہانی یاداش، و خراب و برباد بنت۔ اللہم احفظنا من الخسرات واحفظنا من غضبک وسخطک فی الدنیا والاخرة (مت سورة المؤمن و لله الحمد والمنة۔)

وَلِیَعْنِی اللہ تعالیٰ ہر مہربانی و رحمت بندگانی سرانت کہ یہ آسانی ہدایت و پرورش عظیم الشان و بے درویش کتاب نازل فرمائیں۔ وَلِیَعْنِی حساب و آیتانی جدا جدا بولگ تو ظاہر انت مگر چہ معنوی حیثیت و ہم صدھا قسم و علوم و مضونانی گیش و گوار ماں مختلف آیتاں کنگ بوتگنت وَلِیَعْنِی قرآن کریم ماں اعلانیں درجہ صاف صافی عربی زبان و نازل کنگ بوتگ کہ آئی اولی مخاطبانی مانی زبان ات نانکہ آمد ماں اشی و سر بولگ و رد احوال و مکینت و ت ہم سر پد بہ بنت و ایدہ گران و بہ شری و سر و سوج کت بکننت مگر اشی و باوجود ہم ظاہر ہی گپے کہ ہما کس چہ اشی و نفع گپت کنت کہ سمجھ و ارانت نر احوال جابل اشی و قدر و حج زانت کت نہ کنت۔ وَلِیَعْنِی قرآن و فی متوکان و نجات و فلاح و مزودہ (مستاک) دنت و منکران چہ بدیں انجام و ترسینیت۔ وَلِیَعْنِی اے کل خیرانی باوجود ہم جیرانی گپے کہ چہ اشیان باز مردم اے کتاب و گیش قیمتی نصیحتاتی طرف و دلگوش گور نہ کنت۔ و و ہرے اے طرف و دلگوشی مدینت تو

اشکنگ و سوال پیدا نہ بیت و بند خبر و اگ چہ گوشاں گوش ہم بدانت پے چہ دل و گوشاں نہ اشکننت و قول کنگ و توفیق نہ بوت تو اشکنگ یا نہ اشکنگ برابر انت۔ وَلِیَعْنِی تیوگ و نہ ہمنکہ نصیحت و طرف و دلگوش گور نہ کنت۔ بلکس ہنچیں گپ جنت کہ تاصح بالکل دل پر و ش بیت و دیم تر و نصیحت کنگ و ہم ترک بدنت مثلاً اشیان گوشنت کہ مے دلائی سر چہ نئی طرف پوش پوشینگ بوتگنت پیشکا اودا حج خبرے سر نہ بیت و بدے تو گپ جنے تو مے گوشاں سک برزیں تاراں اشکنگ و لگنت اشکنگ و گرائی و سبب حج اشکنگ نہ بیت و مینگ شے میا جی و یک ہنچیں پردھے لو بخان انت کہ گوں ایک و گرس و بہ ملاقات و نیلیت یعنی شمنی و ملاوت و آویدار کہ در میان و انت آوید و و کثرت گدا ما گوں یک و گرس و دو چار بیت کنیں بے خوش بولگ ناممکن انت پدانوں تو چیا و فی مغر و ترند پند کے مارا بے حال و سر ایل بکن تو و تی کارہ کنان ہو، ما گوں و تی کارہ کلابش بیں اے آیت و ہجر مدار کہ تی خبر مے سر اشر کنت۔ وَلِیَعْنِی نہ من خدایان کہ زبردستی شے دلاں برتیاں و نہ من فرشتے آں کہ یہ آئی دیم دیگ و شامام فرماش کنکانت و نہ من دگہ یک مخلوقے آں بلکس چہ شے جنس و قسم و یک نسلنے آں کہ آئی و خبر و اشکنگ ہم جنسی و سبب و آسان بولگ لویت، و من ہما مردماں کہ آرا حق تعالیٰ و تی آخری و یہ کامل نری و وحی و در چنگ۔ ہمشکا توری شام ہر قدر دیم ترین ات و ہر قدر دیر و شیں گپ بکن ات من خدائی پیغام و ضرور شمارا سرکنان۔ منا بہ وحی و معرفت گوشگ بوتگ کہ شے کلانی معبود و حاکم یکے کہ ابید چہ آئی و کسے و بندگی کنگ نہ انت لہذا کلان و لازم انت کہ ماں کل احوال و جا و راں تجک و ہما بکس خدایہ نیگ و دیم ترین چہ آئی و راہ و نشے ہم قدمان و اینگر یا آنگر مکین و پیراگن ما چپ و چوٹ بوتگیں تو چہ و تی پروردگار و معانی بلوٹیں و پیشی و گڈی خطایان بہ بخشا یمیں۔ و ہما کسان معاملہ گوں اللہ پاک و اے داب و انت کہ عاجز و بے وسبب مخلوق و ماں آئی و بزرگی و شریک کنت و گوں بندھاں اشیانی معاملہ چوٹ

حَمْدُ السَّجْدَةِ ۲۱

۷۳۷

فَمِنْ اَظْلَمَ ۲۲

سُورَةُ الْحَمْدِ السَّجْدَةِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ اَرْبَعٌ وَخَمْسُونَ اَيَاتٌ وَتُرْسِلُ كُوفَةً

سورة حم سجده ماں مکہ و نازل بوت ابشی و نہا پنجہ و چار آیت و شش رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کونکے

حَمْدٌ تَنْزِيلٌ مِّنَ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱ کَتَبْتُ فَصَّلْتُ اٰیٰتَهُ

ایر گیتگیں انت چہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کونکے و ہما کہ بے گیشینگ بوتگنت آئی و آیات

قُرْاٰنًا عَرَبِیًّا لِّقَوْمٍ یَّعْلَمُوْنَ ۝۲ بِشِیْرٍ اَوْ نَذِیْرًا ۝۳ فَاَعْرَضَ

در حالیکہ قرآن و عربی و انت پر قومیکر انوک انت و مزودہ دیوگ و ترسینوک و گدا دیم تربیت

اَکْثَرُهُمْ فَهَمٌّ لَا یَسْمَعُوْنَ ۝۴ وَقَالُوا اَلَوْ کُنَّا فِیْ اَسْکَنَةٍ مِّمَّا

زیاتیں مردماں گدا آ نہ اشکننت و گوشنت مے دل ماں پوشا انت چہ ہما خبرے و

تَدْعُوْنَا اِلَیْهِ وَفِیْ اِذْنا وَ قُرْ وَّ مِّنْ بَیْنِنَا وَ بَیْنِکَ حِجَابٌ

کہ تو پر چنے مالا آئی و نیگ و مے گوش گران انت و مے و تنی میا جی و پردہ انت

فَاعْمَلْ اِنَّا عَمِلُوْنَ ۝۵ قُلْ اِنَّمَا اَنَا بَشَرٌ مِّثْلُکُمْ یُوْحٰی اِلَیَّ

گدا تو و تی کارہ بکن ما و تی کار کنیں تو گوش بے شک من یک انساناں شے دولیں کہ وحی کیت منی نیگ

اِنَّمَا الْهَکْمُ اِلٰهِ وَ اَحَدٌ فَاسْتَقِیْبُوا اِلَیْهِ وَ اسْتَغْفِرُوْهُ

کہ شے پر و گدا معبود انت بکنائیں گدا نیگ و دیم و بکن ات ہما و نیگ و بخش بولچہ آئی و ک

وَوِیْلٌ لِّلْمُشْرِکِیْنَ ۝۶ الَّذِیْنَ لَا یُؤْتُوْنَ الزَّکٰوةَ وَ هُمْ

و زار پر مشرکان کر نہ دینت زکوٰۃ و آیات

بِالْاٰخِرَةِ هُمْ کٰفِرُوْنَ ۝۷ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالٰتِ

آخرت و منکر انت و ہما کس کہ ایمان شرت و خوبس کارش کنت

لَهُمْ اَجْرٌ غَیْرُ مَمْنُوْنٍ ۝۸ قُلْ اَیْسَکُمْ لَتَکْفُرُوْنَ بِالَّذِیْ

یہ آیان انت ثواب بندہ بیوکیں و تو گوش آیا شما انکار کنوک ات ہما ذات و

مَآذِلُ ۶

انت کہ صدق و زکوٰۃ و زراں و بہ کتام محتاج و کسین و سرا خرچ کنگ و روادار ہم نہ انت گوں اشی و ہور اشیان چہ و تی انجام و طرف و ہم ہمکہ غافل و بے فکر انت چیا کہ اشیان تسلیم نہ کنت کہ مرگ و بعد و گزندگی هست انت و ہر کس و حساب داد ہم بیت چو شیں مردمانی مستقبل ہلاکت و بربادی و بغیر و گچے بیت کنت۔ (تفسیر) لہتیں سلف و ادا چہ الزکوٰۃ و مراد کلہ طیبہ زرنک و لہتیں و الزکوٰۃ و معنی پاکیزگی و صفائی کینگ مطلب چو شیں بیت کہ اے مردماں و تی نفس و چہ فاسدیں عقیدہاں و چہ بدیں کردار و پاک صاف نہ کنت ماں اشی و کلہ طیبہ و ترک دیگ و زکوٰۃ و غیرہ و ادا نہ کنگ ہم اہت و ہذا لما قال قَدْ اَفْلَحَ مَنْ تَزَکٰی و قال قَدْ اَفْلَحَ مَنْ زَکَّاهَا و قال و حٰنٰنًا مِّنْ لَّدُنَّا وَ زَکٰوةً و غیر ذلک۔ شاید اے معنی پیشکا ادا و زکوٰۃ بوتگنت کہ کافران مخاطب بالفروع نہ انت یا پیشکا کہ آیت مکی بے زکوٰۃ و غیرہ و تشخیص ماں مدینہ و بوت و اللہ علم۔ وَلِیَعْنِی آسانی مزد و ردا (سلسلہ) کدی بند نہ بیت داں ابدال آباد و جاری بیت۔ ماں جنت و سر بان و نہ یہ آیان فنا و نہ یہ آسانی ثواب و ۱۲

فل یعنی چکر حیرانی کیے کہ رب العالمین و وحدانیت و صفات کمالہ انکار کن ات واید کہ چیزان آئی برابر زان ات حالانکہ اے چیزان یک ذرہ و کد آہم اختیار نہارنت۔
فل دماں آئی و توک و برکت مان گئی یعنی قسم قسم و معدن۔ در چک، میوہ، نیلگ، غلہ، و حیوانات چہ زمین و در کینت و مقدر گت ماں آئی و خوراک آئی و یعنی ماں سر زمین
آباد و پوکائی ورا کان (خوراکان) و گول یک خاصیت مقدارے و حکمت و ماں زمین و توک و ایر کینت چنانچہ ماں ہمک اقلیم و ملک و اود و باشندہائی تب و ضروریات و
رو و وراک جربہ کنگ و ننگت۔ فل اے گل کار ماں چار روج و سرجم بوت و ماں اید کہ دور و چاں آئی و متعلقات (تعلق دار و کیں از باب
و سامان) و بند و بست بوت ہر کس جسٹ بگرت یا جسٹ کنگ و ارادہ ہدایت آسرا بگوش ات کہ اے گل آوار بوان و سرجمیں چار روج بوتنت بغیر چہ کپتی چنڈی و وکی و گیشی و
واجہ شاہ صاحب بنشت کنت یعنی (جسٹ کنوکانی) پستہ
پورا بوت۔ (تنبیہ) ادا چہ روجان مراد ظاہرنت
مئے ہے معروف روج بیت نہ کنت چہ کہ چہ زمین و روج
و غیرہ و پیدائش و پیش اشانی وجود و شینک ہم نیست ات
لا محالہ ہے روجانی مقدار مراد بیت یا ہمار روج مراد بیت
کہ آئی و بابت و قرآن مجید و فرمائینگ و اب یومنا
عند ربک کالف سنہ ممتا نقد و ن (حج و کوع ۶)
و اللہ اعلم۔ فل یعنی پرا آسمان و نیلگ و دلگوش گورگت
کہ آساعت و کل یکے ات چو دو تان آسرا بہر و بانگ کنان و
ہفت و نڈر چو گت کہ ہفت آسمان تیار بوتنت چوشکہ و غیر
پیدا کانت۔ (تنبیہ) بوت کنت کہ چہ دغان و
آسمانی مادہ و نیلگ و اشارہ بہ بیت۔ فل یعنی ارادہ گت
کہ چہ اے دو مینانی (آسمان و زمین) و اوار کنگ و دنیا و
آباد کنت نوری اشان چو وئی تب و روج و اوار بہ بنت یا
پہ زور و زبردستی و اوار بہ بنت (بہر جا و روج و دو مینان
اوار کنان و یک لفظے چو کنگی ات) آدو مین چہ وئی وئی
تب و حساب و یک جاہ بوتنت چہ آسمان و روج و برانز
(شعاع) آتک گورگت و یک شروع بوت۔ گوات چست بوتنت
چہ آیان دنز (گرد و غبار) و بھاپ یا لا بوتنت۔ پیدائش اشان
آپ و شکل اختیار گت و ہور گوارگ و لکت کہ چہ آئی و
ذریعہ و ماں زمین و قسما قسبیں چیز پیدا بوتنت و پیر و
چیز یکہ گوشنگت کہ ماں زمین و آئی و خوراک ایر کینت
یعنی ماں آئی و قابلیت اے چیزانی در کنگ و ایر کینت۔
واللہ اعلم۔ فل یعنی آچار روج انت و ماں دور روج و
آسمان و چو گت کل شش روج بوتنت چوشکہ و گ
جاہ و سنہ آیام و تصریح موجودانت۔
(تنبیہ) ماں ہرچ احادیث مرفوعہ و کائنات و
تخلیق و ردار و چانی تعین و ترتیب آہنگ کہ فلاں فلاں
چیز الشریاک و ہفتک و فلاں فلاں روج و پیداکت
ماں آیان تمام صحیح حدیث و ہر یکہ چہ نگاہ و نہ گوشنگ حتی کہ
ابو ہریرہ و حدیث و بابت و کہ ماں صحیح مسلم و انت
ابن کثیر بنشت کنت و ہوم غرائب الصحیح و قد
عللہ البخاری فی التاریخ فقال رواہ بعضہم
عن ابی ہریرۃ عن کعب الاحبار و ہوا لاصح
و ماں روح المعانی و چہ فقال شافعی نقل کنگ
تفرد بہ مسلم و قد تکلوا علیہ الحفاظ علی

فمن اظلم ۲۳۸
۴۳۸
حکم السیدۃ ۴۱

خَلَقَ الْأَرْضَ فِي يَوْمَيْنِ وَتَجْعَلُونَ لَهُ أَنْدَادًا ذَلِكَ
کہ آئی و پیداکت زمین ماں دور روج و ہمسر کن ات گول آئی و دیگران و و آہستہ
رَبُّ الْعَالَمِينَ ۹ وَجَعَلَ فِيهَا رِجَالًا مِّنْ فَوْقِهَا وَبَرَك
پروردگار گل عالم و فل و پیداکت کت ماں زمین و کوہ آئی و سربرا و برکت مان گئی
فِيهَا وَقَدْ رَفِئَهَا أَقْوَاتَهَا فِي أَرْبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَاءً لِّلْأَعْلِينَ ۱۰
ماں آئی و و ایرکت آئی و تہا و دور و وراک آئی و فل ماں چار روج و بیان گیشینگ بوت پرسوال کنوکان
ثُمَّ اسْتَوَىٰ إِلَى السَّمَاءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلْأَرْضِ
پرا دلگوش گورگت آسمان و نیلگ و وادوت و بیجآت و پرا گوشی آسرا و زمین و
اَتَّبِعَا طَوْعًا أَوْ كَرْهًا قَالَتَا أَتَيْنَا طَائِعِينَ ۱۱ فَقَضَاهُنَّ
بیات شہر دو مین و وشی یا پرا وشی و گوشت آیان و ما آئیں پہ وشی و گد اجور کنتی آیان
سَبْعَ سَمَوَاتٍ فِي يَوْمَيْنِ وَأَوْحَىٰ فِي كُلِّ سَمَاءٍ أَمْرًا
ہفت آسمان ماں دور روج و فل و وحی یکم دات ماں ہر آسمان و تدبیر آئی و فل
وَزَيْنًا لِّلسَّمَاءِ الدُّنْيَا بِصَابِيَةٍ ۱۲ وَحِفْظًا ذَلِكَ تَقْدِيرُ
و ما سپہ دارکت دنیا آسمان گول چراغان و محفوظ کنت ہمیش انت تدبیر
الْعَزِيزِ الْعَلِيمِ ۱۳ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَقُلْ أَنْذَرْتُكُمْ صَاعِقَةً
زبردست دانا و فل پرا گورگت کنت تو گد اگوش تربیت من شمارا چہ یک ترندیں عذاب و
مِثْلَ صَاعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ۱۴ إِذْ جَاءَهُمُ الرُّسُلُ مِنْ
مثل ترندیں عذاب و عاد و ثمود و ہدیہ آتکنت آیان گود و پیغمبر چہ
بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ أَلَّا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ قَالُوا
آیان دیا و آیان پشت و فل ایکہ شما عبادت مکن ات مگر خدا و گوشش
لَوْ شَاءَ رَبُّنَا لَأَنْزَلَ مَلَائِكَةً فَأَنَّا بِمَا أُرْسِلْتُمْ بِهِ كِفَرُونَ ۱۵
اگ بلوٹیں مے رب و توالت دیم واتی فرشتیان گد اتی آور تگین و ہما قبول نہ کنیں فل

منزل ۶
ابن المدینی والبخاری وغيرهما وجعلوه من كلام كعب وان ابا هريرة انما سمعته منه ولكن اشتبه على بعض الرواة فجعله
مرفوعاً۔ باقی چہ قرآن کریم و اے آیت و سورہ بقرہ و آیت شعرا سنوئی الی السماء فسواھت سبع سموات و چہ ہر چیکہ ظاہر بیت کہ ہفت
آسمان چہ زمین و پیدائش و بعد چو گت کنگ و بوتنت و ماں سورہ نازعات و و الاارض بعد ذالک دحھا و چہ ظاہر بیت کہ زمین چہ آسمان و پید
چیز یکہ بوت اشانی و جواب باز ڈول و دیگ بوتگ۔ حقیر ابو حیان و تقریر پسندانت یعنی ضروری نہ انت کہ ماں پیشی آیت و ماں دو مین و بعد
فی الذلک و تراخی بہ زمان و بہ بیت ممکن انت چہ اے لفظان تراخی فی الاخبار یا تراخی رتبی مراد گرگ بہ بیت چوشکہ ماں و شعرا کان من الذین امنوا

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

وَتَوَّاصُوا بِالصَّبْرِ وَتَوَّاصُوا بِالْمُرَحَّةِ، یاد دہی جاگہ، ماں، حُتِلَ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَيْبِح، ہے معنی مراد گرگ بوتگنت ہر جادو، قرآن کریم، ترتیب زمانی، وگیش وگوار نہ کزنک البت ماں نعمتانی تذکرہ، زمین، عظمت و قدرت، تذکرہ، آسمان، ذکر مقدم کنگ کہ آئی، نکتہ چہ ادنائیں و معمولی تدریج فکر جنگ بعد معلوم بیت کنت زیات تفصیل، اے موقع نہ انت، اے جنت لفظاں پہ اہل علم، تنبیہ، ردائیسک بوتگنت، یعنی ہر جگہ حکم پہ ہر جگہ آسمان، مناسب آت، واجہ شاہ صاحب، نشہ کنت، اے رب، معلوم انت کہ اوداکام مخلوق مقیم انت و آئیانی چہ راہ و رہبند انت ماں ایسکری زمین، ہزارانی ہزار کارخانہ انت تو ایسکریں مزین آسمان چون خالی بوت کنت، یعنی چہ گندگ، معلوم بیت کہ گوشے کل استار ماں ہے آسمان، لچنگ انت، شب، و ہد، چہ اے قدرتی چراغاں آسمان چون رونق دار معلوم بیت پدا محفوظ ہمنکر

کنگی کہ کسے دست داں اودانہ رسیت، فرشتہ تانی ودار بر دست پہرہ موجود انت ہج طاقنے ماں اے محکمیں نظام، دست جہی کت نہ کنت چیا کہ آچہ درستان زبردستیں و خبر دایں ہستی، قائم کنگ، یعنی ملہ، کافران اگں چوٹیں عظیم الشانیں آیتانی اشکنگ، پدسم چہ نصیحت، قبول کنگ و توحید و اسلام، راہ، اختیار کنگ، دیم، برتیندت، نورمان بکن کہ من شمارا آگاہ کنان کہ شمع انجام ہم چو عاد و نمود و غیرہ قوماں بد بوت کنت، یعنی چہ ہمک طرف، شاید رسول باز اھنگنت مگر مشہور رسول ہے دویمین انت، حضرت ہود و حضرت صالح علی نبینا و علیہما الصلوٰۃ والسلام، ویا جہ، من بیکن ابجد ہیم و من خلفہم، مراد چوٹ بہ بیت کہ آیان، ماضی مستقبل و خبران، سرید کنان بوتگنت، کنام یک جہت و کنام یک کش و پھناتے و فہمائے نہ ہشت، یعنی خدا، رسول چون بشر بوت کنت اگں اللہ و اتعی رسول دیم دیگی ات توجہ آسمان، یک فرشتہ دیم، بدایتیں ہر جادو شادوقی گمان، زوہ ہر جگہ گپے کہ چہ خدا، طرف، پیش کنگائے مابہ آئیانی منگ، تیار نہیں، ۱۲

ہمے صفحہ، فوائد

وہ شاید رسول، اشان، عذاب، ہم تراپ دانگ بہ ہمانی، پستہ، چوٹ گوشہ کنگش کہ چہ ماد کہ کنام کس نہ ورنہ ترانت کہ چہ آئی، مابترسیں آیانے ہمیں طاقتوریں انسانانی سراشمے رب طاری بوت کنت، حضرت شاد صاحب، نشہ کنت، آئیانی جسم مزین مزین بوتگنت و تی بدن، قوت، سرا مغروری کنگش، مغروری کنوک، سرا اشراپک، وبال کیت، یعنی ماں دل، اتم انت کہ اشال برحق انت مگر کنت و ہٹ کنگ، سبب، انکارش و تی دستور جوڑ کرنگت، حضرت شاہ صاحب، نشہ کنت، آئیانی مغروری پروشک، رد چہ یک کمزوریں مخلوق، آیان تباہ کنائنت ہفت شب و ہشت روج مسلسل (بند بوگ، بغیر گوات، طوفان، کنت، درخت، مردم، لوگ جاگہ، دولت یک چیزے ہم پشت نہ کیت، یعنی آخرت، رسوائی، تو باز گیشتر انت چہ ہج کسے ٹکلینگ، نہ ٹکلیت، نہ اودا کسے تئی مدد، کت کنت، ہر کس، و تی جند، فکر بہت، دوز داہی و ہمدردی، مزین مزین دعویٰ کنوک ہم چان

خم السجدة ۳۱

۷۳۹

فمن اظلم

فَاَمَّا عَادُ فَاسْتَكْبَرُوا فِي الْاَرْضِ بِغَيْرِ الْحَقِّ وَقَالُوا مَنْ اَشَدُّ مِنَّا قُوَّةً ۖ اَوَلَمْ يَرَوْا اَنَّ اللّٰهَ الَّذِي خَلَقَهُمْ هُوَ اَشَدُّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝۱۵

پدا عاد قوم، تکبر کت، ماں زمین، نا حق، و گوشہ کنگ انت، چہ مازیت نماں قوت، آیانہ کنت، ہما خدا یکہ پیدائی کنت آیان، آماں قوت،

مِنْهُمْ قُوَّةً ۖ وَكَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝۱۵

گیش انت چہ آیان، و آیان مے نشانی منکر انت، کٹا مادیم دات آیان سرا، گواتے ترندیں، ماں روچاں شوٹیں، تاکہ مابچا شینیں آیان، عذاب، رسوائی، ماں

الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلِلْعَذَابِ الْاٰخِرَةِ ۚ اَخْزٰى وَهُمْ لَا يَنْصُرُوْنَ ۝۱۶

دنیا، زندگانی، و البت آخرت، عذاب زیات رسوائی، انت و آیان مدد یک نہ بیت، و اما ثمود، فہدینہم، فاستحبوا العسیٰ علی الہدیٰ فآخذتہم، لیکن ثمود، ما راہ سوچ دات آیان گد آیان دوست کت کور بوگ چہ ہدایت راہ، کنگائی، گد اکت آیان

صِيعَةُ الْعَذَابِ الْهُونِ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝۱۷

عذاب، گروگ، رسوائی، سبب، ہر جگہ کنگش، و نجات دات ما، الذین امنوا وکانوا یستقون، و یومر یحشر اعداء اللہ، ہما کساں کہ ایمانیش آرت و پیریزگار انت، و ہمار و توح، کہ جمع بنت خدا، دشمن

اِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ۝۱۸

دوزخ، سرا گد آماں جماعتاں بہر کنگ بنت داں و ہدیہ بہ آئی، سریت، گواہی دینت، علیہم سمعہم و ابصارہم و جلودہم بما کانوا یعملون، آیان سرا آیان گوش و آیان چہ و آیان پوست ہر جگہ آیان کنگت و

وَقَالُوا الْجُلُوْدُ هُمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا قَالُوا انْطَقْنَا لِلّٰهِ الَّذِي

و گوشہ کنگ و تی بوستان، شما پر چا گواہی دات مے خلاف، آ گوشہ کت کہ خبر مابینتگ مارا ہما خدا، منزل

تاب دینت، و یعنی نجات، راہ کہ مے پیغمبر، سوچ دانگت چہ آئی، چمانش بند کرتنت و کوراسکی، دوستش داشت آخر اللہ تعالیٰ، آیان، ماں ہما بانی پسند کنگیں جادو، سرا بلہ رات، یعنی زمین چند آتک کہ گوں آئی، ترندیں آوازے ہم ہست ات کہ چہ آئی، آواز، جگہ چند چٹ بوتنت، یعنی ہما کساں کہ ایمانیش آرت و چہ ہدیہ، کشک، و تارا دوزش داشت آیان، اشراپک، صاف صاف، رسنگار کت، عذاب، یکک، ساعت، آیان، تاوان یا نقصان نہ بوت، یعنی ہر قسم، ہرمانی جتا جتا جماعت، بیت و اے کل جماعتاں بہر یک دومی، انتظار، جہنم، گور، دارگ بنت، و ماں دنیا، گوں گوشاں آیان، تنزیلہ، اشکت و گوں چاں آیان، نکو بینہ دیستش مگر کسے، قبول دایں بوتنت، چہ ہر جگہ مودے، بوگ، خداوند کریم، نافرانی کنگش چوٹ اش ہم نہ زانت کہ گناہانی اے تمام ریکارڈ ماں آئی،

وئی جہندہ بدن و محفوظات کہ ہوتی وقت و سرانج کنگ بیت چہ روایتاں معلوم بیت کہ ماں محشر کا فران ہوتی گناہانی بابت و چہ زبان و انکار کنت است حکم بیت کہ اشانی عضوانی (اعضاء) شہادت پیش کنگ بیت کہ چہ آیانی ذریعہ و گناہ کنگ بوتنگ چنانچہ ہر یک عضوے و شہادت دنت و اسے ہم زبان دروغ بند بیت و ن جیران بیت و وئی اعضا و دیم گور کنان گوشیت کہ (او کم بختاں!) نکل ات! چہ منی دیم، پیمکی من جیرہ کنگ اتاں (شہادت وئی گناہانی افزا کنگانت)۔ فل یعنی وھدے من چہ زبان و انکار کنگانتاں کہ ترا کتام دروغ کنگ کہ مفت ناحق و تو چیرے راز و پاشک کت آخر ترا جوش گوش کنگ سکن کے و دات - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد

فل یعنی ہماذات کہ آئی و چہ وئی قدرت و ہر مناطق چیز و گوشک و قوت و انگ مروی ہمانی و مارا جبر کنگ فرما بیت ماگوشتیں و پیش مداشتیں تو دگہ ماچے بکرتیں وھدے آوت و اچہیں قادیں بادشاہ یک چہرے و کپ کنگ بفرمانینی تو گڈا کئی مجال انت کہ کپ مجت ہماذات ماں زبان و کپ جنگ و قوت ایر کنگ زانا اماں دست و پادان اسے قوت و ایر کنت نہ کنت۔ فل اسے قول یا اثر تعالیٰ یکنگت یا جلود یکنگت دو میں احتمال بیت کنت۔ فل یعنی چہ غیر چیرہ بان و گناہ کارش کنگت، چوش خبرش ذات کہ دست و پادان و ست پیش دارنت بایداک کہ چہ اشاں ہم پردہ اش بکرتیں و اگ اشاں اسے دول و کنگ ہم بواھتیں تو چوشیں قدرت چہ کجا بیارنت۔ فل یعنی دراصل چہ شے عملانی رہندہ و ہنجوش معلوم بیت کہ گوشے شہادتاں و ندر کریم و جاگرد کنوکیں علم و بابت و یقین نداشتنگت شہا ہنجوش فہمگت کہ ہرچہ کنگ لوطاں کنان بے ات کئے ابکر چار و گذار کنت اگن سرچی و شمارا یقین بیوتیں کہ خداوند کریم چہ مئے تمام حرکتاں خبردار انت و بے آئی و گور و مئے تمام کارانی مسل محفوظ انت تو ہجر چوشیں ناشریں کارش نہ کنگت۔ و واجہ شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی ماں دنیا و لھتیں بلا چہ صبرے و سبک بنت اودا صبر کنگ بہ بیت یا مہیت دوزخ اشانی ہنکیں بوت (کہ چہ اودا ہجر در کپک نیست) و لھتیں بلا چہ منت و خوشا مد و لگیت اودا ہر قدر بلوٹیں کہ منت و سماجت بکنیں کسے ہم گوشدارگ و نیار نہ بیت۔ فل یعنی یہ آیان شیطان مقرر کنگ بوتنگت کہ آیان بدیں کار کہ آیان پیش و کزنگت یا دیم تر و کنگی انت آیان وھے کاران براھناک و دلدار کنت و پیش بدت و تباہ و برباد کنوکیں ماضی مستقبل و خوب صورت جوڑ کنان و آیانی دیم و پیش بکنت و اسے شیطانی تقری بہھے سبب و ات کہ آیان چہ التریاک و ذکر و دیم تاب دات کما قال تعالیٰ "وَمَنْ يَعْشِ عَنْ ذِكْرِ الرَّحْمَنِ نُقَيِّضْ لَهُ شَيْطَانًا فَهُوَ لَهُ قَرِينٌ" (نورع) و یعنی ہماخر کہ ماں شروعات و گوشک بوتنگت "وَلَا تَمْلِكُ جَهَنَّمُ مِنَ النَّارِ وَ النَّاسِ أَجْمَعِينَ" (ہود د کو ع ۱۰)

فمن الظلم ۲۴

۴۲۰

حَمَّ السَّجْدَةِ ۲۱

أَنْطَقَ كُلُّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ۱۱

خبر بر مانتنگ آئی و ہر چیز اول و ہماں پیداکت شمارا اول برا و ہمانی و نیگ و ترینگ بیت فل

وَمَا كُنْتُمْ تُسْتَرُونَ أَنْ يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَا أَبْصَارُكُمْ

و شہا پردہ نہ کنگت چہ اے خبر کہ گواہی دینت شے سرا شے گوش و نہ شے چم

وَلَا جُلُودُكُمْ وَلَكِنْ ظَنَنْتُمْ أَنَّ اللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِمَّا

و شے پوست فل و لیکن شہا گمان داشتنگت کہ خدا نہ زانت بازیں چیزے کہ

تَعْمَلُونَ ۱۲ وَذَلِكُمْ ظَنُّكُمُ الَّذِي ظَنَنْتُمْ بِرَبِّكُمْ أَرَدْتُمْ

شہا ش کن ات فل و اے شے ہما گمان انت کہ شہا داشتنگت وئی رب و بارہ و ہمانی و شمارا ہلاک

فَأَصْبَحْتُمْ مِنَ الْخَاسِرِينَ ۱۳ فَإِنْ يَصْبِرُوا فَالنَّارُ مَثْوًى لَهُمْ

کنت گڈا بوتے شہا چہ تاوان باراں۔ پدا آیان اگر صبر کن انت گڈا اس آیان لوگ انت۔

وَإِنْ يَسْتَعْجِلُوا فَمَآهُمْ مِنَ الْمُعْتَبِينَ ۱۴ وَفِيضًا لَهُمْ قَرَنًا

واگن منت و سماجت لوطت گڈا کس بیت آیانی منت و سماجت و گوش دار و ک۔ و دیم و دات ما آیان و ہر مجلس

فَزَيَّنُوا لَهُمْ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ

گڈا دلدارگت آسنگان یہ آیان ہرچہ آیان دیم انت و ہرچہ آیان پشت انت فل و ثابت بوت آیانی سرا

الْقَوْلُ فِي أَمْرٍ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنَ الْجِنَّ وَالْإِنْسِ

قول عذاب و ماں ہما آنتاں کہ تحقیق گوستنت چہ آیان پیش چہ جتاں و انساناں فل

أَنَّهُمْ كَانُوا خَاسِرِينَ ۱۵ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لَا تَسْمَعُوا لِهَذَا

بے شک آریان کار انت فل و گوش کنت کافران گوش مدارت اے

الْقُرْآنَ وَالْغَوَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ ۱۶ فَلَنْذِيقَنَّ الَّذِينَ

قرآن و ونا ہوگیں کپ بجن ات شے و انگ و دہر تاکہ شہا سرافضل بیت فل گڈا اماچا شینیں ضرور

كَفَرُوا عَذَابًا شَدِيدًا وَلَنْجَزِيَنَّهُمْ أَشْوَأَ الَّذِي كَانُوا يَعْلَمُونَ ۱۷

کافران و عذاب ترندیں و آیان و بدلہ دیں بدترین کارانی کہ آیان کہ کنگت فل

مَذَل

وھدے انسان و تاوان بیت ترھے داب بیت۔ وھے رنگ و سببان جوڑ بنت۔ و قرآن کریم و توار و جو گرد و ماں اشکنو کافی دل و اثر کزنگت ہر کس با شکیت فریفتہ بیوتیں چہ آ (قرآن) و دور جگ و ردا کافران اے کنت کہ وھدے قرآن پاک و انگ بہ بیت۔ گوشاں آنگو مدارت وھنگر شور و غل بکن ات کہ دگہ کس ہم اشکت مکن۔ اے داب و چہ مئے بک بک (جاک و صلوات) و قرآن و توار چیر تریت۔ مروچگیں دور و ہم جاھلیں مردماں ہے رنگ و تدبیر و ساز باز کنت کہ کار و مقصد خبر چہ جاک و صلوات و لگت مال بہ بیت بلے صداقت و استون چہ شاشک و مکسکانی ہزارگ و ہجر مغلوب نہ بیت۔ اے ہمیں کل تدبیر و ساز با زانی با وجود حق و توار داں دلانی جہلا نیکان ابر کبان و وئی اثر و پیش داریت۔ فل چہ اشے و زیات بدیں کار کجام انت کہ وٹ ہم نصیحت و خبر و مہ اشکت و اید کہ کسان و ہم اشکنگ و میلیت۔ ۱۲

ذَلِكَ جَزَاءُ أَعْدَاءِ اللَّهِ النَّارُ لَهُمْ فِيهَا دَارُ الْخُلْدِ جَزَاءُ

ہے آس انت مزد خدایہ درمنائی، یہ آیان ماں آس و لوگ انت دائمی، اے جزار

بِئْسَ كَانُوا بِآيَاتِنَا يَجْحَدُونَ ۝ وَقَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا رَبَّنَا أَرَنَا

ہے سبب انت کہ ہمے خیر انکارش کنگت و گوشت کا کفر ان اے مے رب پیش بردار

الَّذِينَ أَضَلَّنَا مِنَ الْجِنِّ وَالْإِنْسِ نَجْعَلُهُم تَحْتَ أَقْدَامِنَا

ہما و میناں کہ گمراہ کتشد مارا چر جنائی جنس و انسانی جنس و گنگتال کنیں آیان و ماں و قی پادانی چیرا

لِيَكُونُوا مِنَ الْاسْفَلِينَ ۝ إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ

تاکہ یہ بنت چہ درستان چیر تر و بے شک ہما کسان کہ گوشتش کہ مے رب خدا انت پدا

اسْتَقَامُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا

ہمائی و سراقا تم بوتنت ایر کنت آیان سرا فرشتہ کہ شما در ترس ات و غم مکن ات

وَابْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ۝ نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُمْ

و مترده بہ بیت شمارا ہما جنت کہ آئی و بابت و گول شما وعدہ ات و ماشے دوستیں

فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى

ماں دنیا و زندگانی و وہں ماں آخرت و واپس شما انت ماں جنت ہر چیکہ شے

أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدْعُونَ ۝ نَزَّلْنَا مِنْ غَفُورٍ رَحِيمٍ ۝

دل بکشت و وہں بہ شما انت ماں آئی ہر چیکہ بلو ات و ہمائی انت چہ ہما بخشویں مہربان و نیک و

وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّنْ دَعَا إِلَى اللَّهِ وَعَمِلَ صَالِحًا وَقَالَ

و کہے شتر تر انت گپ و لحافہ چہ ہما کس کہ دعوت واتی خدا و نیک و کتی جو انیں کار و گوشتی

إِنِّي مِنَ الْمُسْلِمِينَ ۝ وَلَا تَسْتَوِ الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ

بے شک میناں چہ مسلمان و برابرہ انت بنکی و نہ بدی

إِذْ فَعَرَّالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِي بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ

خبر و جواب و بدے ہما رہندے و کہ شتر تر انت گدا تو بکند کہ ہما کس میانجی و تھی و آئی و درمنی ات و گوشتیکہ آ

مزل ۶

دل یعنی ماں دل و شر فہنگتشد بے چہ ضد و کنت و انکاری بوتنگت۔ دل یعنی خبر ما و مصیبت و گرفتار بوتیں بے چہ مرد ماں و جتاں ہما شیطاناں مارا رد بیان و ماں اے کورجات و چکل و انگ (گرفتار کنائینگ)۔ یہ دمانے آیان و مارا پیش بردار تاکہ ما آیان و قی پادانی چیر و گنگتال کنیں و گول مزن ذلت و رسوائی و آیان و ماں جہنم و جہل ترین طبع و تہلا تک بدیں تاکہ ہیر گران و مے دل کیس سارت بہ بیت۔ دل یعنی گول دل و اقرار کنان و بہ آئی قائم ماننت ماں آئی الوہیت و ربوبیت و کسے و را شریک جو رش نہ کت و نہ چہ اے یقین و اقرار و پشت و کنترانت و نہ جو۔ کھیل و قی رنگ و شیب اش بدل کت ہر چیکہ چہ زبان و گوشتکشد آئی و تقاضا و سراقا و اعتقاد داران و عمل کنان و قائم بوتنت اللہ و ربوبیت کا ملہ و حقش جاہ یارت ہر ج عملش کت خالص

یہ ہما و دشنودی و شکر گذاری و کت و قی رب و نام گپیں حقوق و فرضاں و شری و سر پد بوت آیان و اسجام دات غرض چہ کلان ویم و تریناں و ایوک و ہما یکیں خدا و بندگی کت و بہ ہما و شون و انگیں راہ و روان بوت۔ بہ چو شیں مستقیم الحال بندہائی سرا موت و نزدیک و ماں قبر و سر روان و وچہ آئی و بعد چہ قمران پاد آیک و وھد و اللہ فرشتہ ایر کنت کہ اشان نسکین و دلا سہ دینت و جنت و مترده (مستاک) اشکنا یمننت۔ گوشتش کہ نوں پر شما ترس و پریشان بوگ و وھد نہ ماننت خانی دنیا و تمام رنج و غم ہلا س بوتنت و تمام آئیو کیس عذاب و ترس ہم پشت نہ کپت۔ نوں ہمیشہ و واسطہ ہک قسم و جسمانی و روحانی شادمانی و عیش پر شما انت و جنت و ہرج و مرج و عدلے گول انبیاء علیہم السلام و ربانی کنگ بوتنگت نوں آیان و پورہ کنگ و وھد اھنگ، اے ہما دولت انت کہ آئی و دست کپک و یقین حاصل بوگ و سرا جھ غم و فکرے مردم و نزدیک کنت۔ (تنبیہ) باز ممکن انت کہ تقوی داران و تیکیں بندہائی سرا ماں اے دنیاوی زندہ و ہم یک قسم و نزول فرشتہائی بہ بیت کہ چہ شریاک حکم و آیان دینی و دنیاوی کارانی نوک و خوبیں خبراں ماں دل و الہام بکنت کہ چہ اشی و آیان شرح صدر و تسکین قلبی حاصل بہ بیت چو شکہ اشانی یا مقابل یک دو آیت ساری و گوشتنت کہ کافرانی سرا شیطان مسلط کنگ بنت کہ بدیں کاران و

یہ آیان و دل دار و زینت دار کنان و آیان اغوا و گمراہی سامان تیار کنت چنانچہ دومی جاگہ و ماں شیطانانی حق و ہم لفظ و تنزل و کار مرز کنگ بوتنگ۔ قال تنزل تنزل علی کل آفاک اشیعویلقون السمع و اکثرھم کاذبون (شعرا و رکوع ۱۱) بہ جاوہر ہتیں مفسرانی گور و اے معنی ہم بوت کنت و بہ اے تقدیر و روادبی آیت "نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" زیات چسپان بیت و اللہ اعلم۔ و کہ ہتیں و ایشرا شریاک و کلام گوشتک یعنی فرشتہائی کلام چہ اشی و پیش ہلا س بوت، و اکثر و اجہائی گوشتک و رو و اے ہم فرشتہائی گفترانت

چو ش بخوش کہ فرشتہ اے قول و ماں ہمایانی دل و الہام کنت و آیان دل و دد کنت ممکن ماں اے زندمانی و گول ہتیں بندہان مشافہتہ ہم اینکر لفظان گوشتوک بہ بنت و ممکن انت کہ موت و ساعت یا چہ آئی و پدا لفظان گوشتک بہ بنت آوقت و "نَحْنُ أَوْلَىٰ بِكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا" و فی الآخرة، مطلب چو ش بیت کہ ماں دنیا و ہم ماشے رفیق بو نکیں کہ چہ شریاک و حکم و باطنی رہندہ شے اعانت کنگتیں و ماں آخرت و ہم شے دوست (رفیق) بنیں کہ اودا یہ شے شفاعت یا اعزاز و اکرام و بند و بست و کنیں۔ و کہ یعنی ہر چیزے و واھگ و رغبت ماں دل و پیدا بیت یا ہر چیکہ زبان و چہ طلب کن ات درست رسیت ماں خداوند کریم و خزانگان و حج کمی نیست انت۔ دل یعنی سر پد بیت ات! آغفور و رحیم ذات گول و قی مہمان و

چونیس سلوک کنت واسے چنکر مزین عزت و شرف دیگ انت کہ یک نزو رہیں بندھے وئی رت بہ ہمان بیت۔ ک پیسہ ماں۔ اے الذین قالوا ربنا الله و
 نشو استغفروا، الی ہما خاصین مقبولین بندھائی ذکر ات کہ آیان و تیوگ (صرف) و بیکس اللہ پاک و ربوبیت و سراسر اعتقاد و محکم داران و وئی استغاثہ مت و ثبوت
 دات ادا پہ آیان یک دگر علائیں مقام و ذکر و کنت، یعنی بہترین شخص ہما کس انت کہ آس وئی اللہ و بیعت ہما و حکم برداری و اعلان و بکنت، ہما و پسن
 کرتگیں راہ بندہ و روک بہ بیت و دنیا و ہائی و طرف و آیک و دعوت بدنت آئی و قول و فعل و ہما ہمنکر اثر بہ بیت کہ بندھائی دلاں بہ وئی رت و طرف و کشک
 بہ بنت۔ ہرچ نیکیں کارے و واسطہ ہر کس و دعوت بدنت۔ پیسراوت آئی و سراسر عامل بہ بیت۔ خدا و نسبت و چہ وئی بندگی و فرماں برداری و اعلان و پس و پیش
 کنوک مبیت آئی و قومیت و چیدگ تہنا مذہب اسلام

بہ بیت و چہ ہمک قسم و تنگ نظری و چہ فرقہ وارانہ
 رشتگان یکسو ہوان و وئی خالص مسلم ہوگ و
 جاد و بخت و بہ ہما علا و بالائیں مقام و طرف و مخلوق
 دعوت بدنت کہ بہ آئی دعوت دیگ و مے واجب محمد
 رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم چہ الشریاک و طرف و
 ادشتانگت و واجہیں صحابہاں (رضی اللہ عنہم) و
 وئی تمام عمر پہ اسے کار و خرچ کنت۔ ۱۲
 ہے صفحہ و خواہد
 د ماں اے آیتاں یک برحقین داعی الی اللہ
 ہرچ خوبیں اخلاق پکارنت ہما و تعلیم دیگ
 بوتگ۔ یعنی شریکان ات کہ نیکی، بدی و بدی، نیکی و
 ہمسہ بوت نہ کنت ہر دو میناں تا شیر جدا جدا انت بلکیں
 یک نیکی بے چہ دوی نیکی و یک بدی بے چہ دوی
 بدی و ماں اثر و گیشتر بیت، پیشکایک عبادت گزاریں
 مومنے و خصوصاً یک داعی الی اللہ راہ بندہ خوش بوگ
 لوٹیت کہ بدی و پستہ و گوں بدی و مدنت بلکیں دانکہ
 وس بہ بیت بدی و مقابلہ و گوں نیکی و پیش بیت
 اگں کسے یکے و ترندیں خبرے بگوشتیت یا بدیں معاملہ
 بکنت تو مال آئی و مقابلہ و آیک و ہنجیں طرزے اختیار
 بکنت کہ چہ آئی و بہتر بہ بیت مثلاً ماں غصہ و جواب
 بردباری۔ زاہ و جواب و مزاح داری و شائستگی و
 ترندی و جواب و گوں نرمی و مہربانی و پیش بیت
 چہ اسے داب و نتیجہ و شہادت گندات کہ سکتیں
 ترندیں دشمن ہم نرم تریت و بلی گوں دل و دوی
 توری ممکن پدا ہم یک و فتنے ہنجیں کبت کہ اسر ظاہر
 چو یک دلی دوستے و بیجا گوں تو عمر خوشی و خوشی
 سلوک کنگ و لگیت بلکیں ممکن انت کہ چند روچا
 بعد گوں راستیں دل و دوست بہ بیت و دشمنی
 وعداوت و خیالات ہمکہ چہ دل و در بخت کما قال
 تعالیٰ عسی الله ان يجعل بئکم و بئکم
 الذین عادیتکم منہم مودۃ۔ (ممتحنہ ع)
 البت اگں کسے و دل چو مار و زوم و بہ بیت کہ کتام
 نرمیں ہیل و تب و شش اخلاقی آئی و سراسر اثر مکنت
 آجتا ہیں گتے، مگر اے داہیں مردم باز کم بنت
 بہر جا و دعوت الی اللہ منصب و داران و باز

حکم السجدۃ ۴۱

۷۴۲

فمن اظلم ۲۳

وَلِيْ حَمِيْمٌ ۝۳۷ وَمَا يُلْقِيْهَا اِلَّا الَّذِيْنَ صَبَرُوْا وَمَا يُلْقِيْهَا اِلَّا

دوستانک انت نزدیک ترین و دوہیل عادت ابید چہ ہما کسان کہ صبر کنوں انت، و نہ دیگ بیت اسے مگر

ذُوْ حِطّٰٓءٍ عَظِيْمٍ ۝۳۸ وَاَمَّا يَنْزِعُكَ مِنَ الشَّيْطٰنِ نَزْعًا فَاسْتَعِذْ

مزن بختا واران و آگں برسیت نرا چہ شیطان و وسوسے گڈ اپناہ طلب

بِاللّٰهِ اِنَّهُ هُوَ السَّمِيْعُ الْعَلِيْمُ ۝۳۹ وَمِنْ اٰيٰتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ

بکن چہ خدو، بے شک ہما انت اشکنو زانوک و چہ ہما و نشانیان انت شب و روج

وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُ لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدْ

و روج و ماہ و سجدہ ممکن ات پہ روج و ڈپہ ماہ و سجدہ بکن ات

لِلّٰهِ الَّذِيْ خَلَقَهُنَّ اِنْ كُنْتُمْ اِيَّاهُ تَعْبُدُوْنَ ۝۴۰ فَاِنْ اسْتَكْبَرُوْا

ہما خدو کہ آئی و آیان و پیداکت اگں شما آئی جندہ عبادت کن ات و پدا اگں مغروری بکنت اگں

فَالَّذِيْنَ عِنْدَ رَبِّكَ يُسَبِّحُوْنَ لَهُ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ

گڈ ہما کس کہ نیکی رب و گور و انت پاکی و بیان کنت آئی و شب و روج و آ

لَا يَسْأَلُوْنَ ۝۴۱ وَمِنْ اٰيٰتِهِ اَنْكَ تَرٰى الْاَرْضَ خَاشِعَةً ۝۴۲ اِذَا

دم نہ برنت و چہ ہما و نشانیان یکے ایشان کہ تو گورے زمین و کہ کپتگ گڈا و پدیک

اَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ ۝۴۳ اِنَّ الَّذِيْ اَحْيَاهَا لَمُحْيٍ

ایرگت ما آئی و سراسر آب، تازہ بوت و دودی زرت بے شک ہما ذات کہ زندگ کت آرا البت زندہ

الْمَوْتِ ۝۴۴ اِنَّهٗ عَلٰی كُلِّ شَيْءٍ قَدِيْرٌ ۝۴۵ اِنَّ الَّذِيْنَ يُلْحِدُوْنَ

کنت مردگان و بے شک آب ہر چیز قدرت داروک انت و بے شک ہما کسان کہ چپ و چوٹ رونت

فِيْ اٰيٰتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا ۝۴۶ فَمَنْ يُّلْقِیْ فِيْ النَّارِ خَيْرًا مِّنْ

ماں مے خراں چہ ماچیسر نہ انت۔ آبا اللہ اہر کس کہ کپیت ماں آس و بہتر انت یکہ ہما کس کہ

يَاْتِیْ اٰمِنًا یُّوْمَ الْقِيٰمَةِ ۝۴۷ اَعْمَلُوْا مَا شِئْتُمْ ۝۴۸ اِنَّهٗ بِمَا تَعْمَلُوْنَ

کیت گوں ایمنی و ماں قیامت و روج و، بکن ات ہر چیکہ لوٹ ات بے شک آشے کاران و

منزل ۶

زیات صبر و جوان مردی و حسن اخلاق پکارنت۔ و یعنی باز مزین جوان مردی پکارنت کہ بدیں سخن و برداشت کنان و گوں خوبی و جواب بدنت چو شیں اخلاق
 و علائیں ہیل و عادت اللہ پاک و گور و مزن قسمت و واہندان، نیک بخت و بختا واران نصیب بیت۔ دربط و داں ادا گوں ہما حریف و دشمن
 معاملہ و رہند پیش و اشتانگت کہ چہ حسن معاملہ و شریں ہیل و عادتان متاثر بیت، بے یک دشمنے ہما انت کہ آب ہج جا و روج و دشمنی و دست نہ کشیت
 تو ہر قدر خوش و مدد زمی بکن آئی و نصب العین ہمیش انت کہ ہر پییم متنگ ترا نقصان بدنت چہ اے داہیں شیطان و دنا رگینگ و واسطہ رہبند
 دیم نر و شون دیگ بیت۔ و یعنی چو شیں شیطان و مقابلہ و چہ نرمی و عفو و در گذر و کار شرنہ بنت بس چہ آئی و دنا رگینگ و رہبند یکے کہ خدو اند

بُزرگان و آیانی رو میں مطلب گزرت یا پہنچو شکائی دروغیں عذر دیا کاران ماں آیتانی مُتَنگ، سرو چیر کشت چو شیں چوٹیں کردار و مردمان و الشرا پاک
شرزانت ممکن انت کہ اے مردمان بد وقتی مکاری و چالاکیانی سراغور بہ بنت مگر چہ خدائے اشانی ہیج کردارے چیر نہ انت ہر وقتیکہ دیا پیش بنت و تگندنت
اے ساعت و الشرا پاک و اشانی داگ سست داشتنگ۔ مجرم و یکپارگی گرفتار نہ کنت پمشکا دیم ترے فرمائیتی، اَعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ اِنَّهٗ يَمَّا تَعْمَلُوْنَ
بَصِيْرٌ، یعنی خوب انت ہر چیکہ ماں شے فہم و کیت ہمائی، بکن ات، مگر اے خبر و یاد بدارت کہ شے تمام سرور پر ماں آئی، نگاہ و انت یک روچے کیت کہ لے
کَلَانِ تَاوَانِ دَوْتِ سَرِ لَقَاتِ نُوں و ت بچارت کہ یک مردے کہ چہ وقتی ناشریں کاراں ماں جنبلہا سیں آس و بکپیت دیکے ہما کس انت کہ چہ وقتی شرانت و
سلامت روی و ذریعہ و مدام گول امن و ایمنی و زندہ بگوا زین ایت، گڈا چہ ہر دو کیناں کئے بہتر انت۔

وَل یعنی آییاں مفت و چہ وقتی چوٹیں رفتار و ماں نصیحتی گبان شمع پیدا کنت حالانکہ ماں آئی و دروغ و گنجائش چہ ہیج جانب و نیست انصیت کتام
چیز انت، یک صاف، ظاہر و محکم و مضبوطی کتاب کہ آئی و انکار و ابید چہ یک ناشریں و احمقیں مردے و دگ کس نہ کنت۔
وَل یعنی ماں آئی و نازل کنکس کتاب و دروغ اگس بیت تو چہ کجا بمیت و ہر ج کتاب و آوت ذمہ دار بہ بیت تو گڈا باطل و چہ مجال انت کہ آئی و نہ یک و
ہم برکت۔

وَل یعنی دین منکرانی ہر ج حساب دادے گول تبیں پیغمبر انت۔ ہے حساب داد اے مخلوق و گول پیشی پیغمبران ہم کنگ ات۔ پیغمبران و مدام دوز و اہی
کنگ ات اے مخلوق و دوز و اہی و بدل و مدام نبیان و تکلیف دات و سوکی کنت، گڈا ہما داب و کہ پیغمبران اے تکلیفانی سرا صبر کنت بایدا انت کہ
تبیں رسول ہم کافرائی تکلیفانی سرا گول صبر و کار بگر۔ اشی و نتیجہ چو ش بیت کہ چیزے مردم توبہ کنان و راستیں راہ و سرا گام جنوک بنت کہ یہ آییاں خدائے
گور و معافی انت و چیزے بہ وقتی چوٹ و دھٹ و سراقا تم ماننت کہ اشان آخر کار دردناک سزا و مستحق قرار گزرت۔

وَل یعنی و ہدیہ یک جبرے قبول کنکی نہ انت توانسان ہزاران نیمون و بہان پیش کنت۔ مکہ و کافران و اے دگ ایرادان و بے چو ش گوشگش
شروع کت کہ واج! پیغمبر و معزہ و مہما و ہدے قبول دار بو تنگتیں کہ قرآن ابید چہ عربی و ماں دگ زبانی و بہوتیں، لیکن بند جبر و اگس ہے داب بہوتیں
تو گڈا پے دروغ بند کنگ و اشان چو ش گوشگش کہ شر و اجہ! کدی چو شیں بے ربطیں خبر ہم کسے و دیستگ کہ رسول عربی و آئی و قوم کہ اولے
مخاطبین انت آییاں ہم عرب، مگر کتاب دیم دیگ بہ بیت ماں یک ہنچیں زبانی و کہ آئی و یک حرفے و ہم عرب و مخلوق سر پر مبت۔

وَل یعنی بے کاریں و ناہو دگیں شبہات تو کدی ہم خلاص نہ بنت، البت اینکر تجربہ ہر یک انسانے کنت کہ اے مقدسین کتاب و تی سرا بیان
آردکان و محل کنزکان و چہ پیچیں عجیبیں ہدایت و بصیرت و زانگ و ترا نگ عطا کنت و آیانی قدیمیں و کوہنیں رمضان و گار کنان و چونکائی جان و رہی
وراحت دنت۔

وَل یعنی ہما داب و کہ چپیل (خفاش) و چم ماں روح و روشنائی و کور اسک بنت اے منکران ہم ہاں قرآن پاک و روشنی و ہیج نظر و نہیت ماس
اشی و قرآن و میار چی انت۔ بایدا انت کہ منکران و تی نگاہانی نزوری و خرابی و بمارنت و آیانی علاج و نیمگ و دگوش گور بکنت۔
وَل یعنی کسے و چہ دور و توار بجن تو آنہ اشکنت و اگس بہ اشکنت تو شری و سر پر نہ بیت، ہے داب و قرآن و منکر ہم چہ راستی و راستی و چگ و
ہمنکر دور شتگ و کپتنگت کہ حق و توار داں آیانی دل و گوشان نہ روت و سر نہ بیت و اگس کدی سر ہم بہ بیت تو راستگائی آئی و مطلب و سر پر
نہ بنت۔

وَل یعنی چو شکہ مردچی ماں قرآن و متو کاں و نہ متو کاں و اختلاف پیدا بو گانت، پیسرا تورات و بابت و ہم ہے دابیں اختلاف پیدا بو نگ،
گڈا و ت بچارت اودا بنجام چون بو نگت۔

وَل خبر ہما انت کہ چہ دپ و در کیت کہ فیصلہ ماں اقیامت و روح و بیت۔

وَل یعنی بے کاریں شک و شبہات اشان و بہ آرام و نندگ و نیلنت ہر دم ماں دل و جبرلنت و وسواس و کپتنگت۔
وَل یعنی خدائے گور و ظلم نیست ہر یک انسانے و بایدا انت کہ وقتی عمل و بچاریت ہر چیکہ کنت ہما عمل آئی و دیا حاضر بیت نہ کسے و نیکی ماں آئی و
دربار و بہر باد بیت نہ یکے و بدی دگرے و سرا مشگ بیت۔ (در بط) چونکہ نیکی بدی و پورہ پورہ بدلہ ماں قیامت و روح و رسیت و کافران و گیشتر
ہے جسٹ کنگت کہ قیامت کدی کیت پمشکا اے بابت و دیم و ارشاد بیت۔ رَاٰیْبِهٖ یُکْرٰی عَلٰہُ السَّاعَةِ الْحٰجۃ ۱۲

فل یعنی ہاوت زانت کہ قیامت کدی کیت۔ مزن و چہ مزن ترین نبی و فرشتہ ہم آئی وقت و معینی زانت کت نہ کنت۔ چہ ہر کس جنت گرے کہے پسہ و دنت۔
 مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنَ السَّائِلِ۔ فل یعنی خداوندی علم بہ ہر چیز و چہ و چہ اگر دکت کلام دانگ خرماء چہ و قی ہوشگ و کتام دانے چہ خوشہ و کتام نیگے چہ و قی ہوشگ
 در نیئت کہ آئی خبر خدا و نبیت۔ ہم ماں کتام جنس آدم یا ما دگیں جانورے و لاپ و ہر چہ موجود انت و ہر چیزیکہ آئی زانت کل اللہ پاک و معلوم انت ہے داب و بزانت
 کہ موجود ہیں دنیا و نتیجہ و رد آخرت و ہر چہ پیداوری و قیامت و وقوع ہوگی انت آئی و وقت ہم خدا و معلوم انت کہ کدی کیت کتام یک انسانے یا فرشتہ
 اے بابت و بیج خبرندارت و نہ آراشی و خبردارک و حاجت انت۔ ضرورت و گپ ایش انت کہ انسان قیامت و خبر و بار و اللہ پاک و فرمان و روء و قی یقین و بدارت
 و آروچ و فکر بکنت و ہر چہ شریدار کار و نہ بیت و چ
 جاہ و ہلاسی دست نہ کپیت۔ فل یعنی ہا کسان و ماں
 منی خدائی و شمشریک قرار داکنتت نول آیان و توار پر
 بجن ات، نول آیان کجا نگور انت۔ فل یعنی ماگوں تو
 صاف صاف و عرض کت کہ چہ ما کسے ہم بہ و قی جرم (شرک)
 قبول دار نہ انت (چوش بگوش آوقت و گوں مزن دلیری و
 دروغ بندان و اے واقعہ انکار کنتت) و ہر چہ
 شہید و شاہد و معناء و زرتنگ کہ اے ساعت و چہ ما
 کسے آشریکان و را حاضر نہ کنتت۔ فل یعنی ماں دنیا و
 ہما کسان و خدا و شریک جو رکناں و توار پر جگت مروچی
 آیان بیگواہ انت و بہ و قی پرستارانی مدت و نیابت و
 چہ پرستارانی دلاں ہم ہما توار پر جگت و خیالات نول غائب
 بوتگت آیان و ہم سرچ و ارتگت کہ چہ خدائی سزا و رستگار
 بوگ و رد اگر چہ راہ پشت نہ کپتنگ و قی جہد ہلاسی و ہج
 وسیلہ ہم نیست آخر نامیت بوان و ایر بوج کنتت و بہ
 ہمایانی طرفداری و آیان گوں پنمبراں جہرہ کتت مروچی ہمایاں
 چہ بے تعلقی و بیزاری اظہار کنتت۔ فل یعنی انسان عجیب
 تب و خدا بند انت و بہ دنیا و کیں خبر برستی و چہرے
 عیش و آرام و جان در اھی نصیب بہ بیت نول لایچ ہمنکر
 کنت کہ ہنگت زیات عیش و آرام و شوہاز و لگیت داں و چ
 حدے و ہم آئی و لایچ لاپ پر نہ بیت اگر واک فی بکنت تو کیں
 دنیا و مال و زراں و نزاران و ماں و قی لوگ و جمع بکنت۔
 بلے جہے کہ تشہ مصیبت بہ سری بہ کپیت و ظاہری سبباں و بہ
 و قی برخلاف بکندیت تو گڈانا امیت و دل پر و ش ہم زوت
 بیت۔ آساعت و آشی و دل فورانا امید بیت چہ کہ آئی و
 نگاہ ایوک و دیم و آیکو کیں از بابانی سرآمد و بیت آئی بہ
 ہما قدر مطلق سببانی پیدا کنوک و سر بھروسہ ندرت کہ آئی
 بو اہیت تو ماں یک دملے و از بابانی رد و زیر و زبکنت
 چہ نا امیتی و بعد اگر بالفرض اللہ پاک تکلیف و مصیبت
 دور کناں و چہ و قی مہربانی و دوبارہ عیش و راحت و سامان
 پیدا کت تو نول گوشتیت ”ہذا الی“ یعنی فلاں تدبیر کت
 چہ منی تدبیر و قی و فضیلت و ہے داب و باید انت کہ
 بتو تیں۔ نول آرا نہ خدائی مہربانی و دیکانت و نہ و قی نا امیتی
 یاد کت کنت کہ چنت عت ساری بہ آئی دل و سر سوارات
 نول بہ عیش و آرام و نشہ و ہمنکر مدہوش بیت کہ دیم تر و
 ہم بہ کلام مصیبت و تکلیف و گرفتار بوگ و ترسی ہم ماں دل

۲۵۵
الحمد للہ

إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ

ہمائی و نیگے ترینگ بیت قیامت و علم و در نیابت

أَكْبَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ

وقی پوشان و نہ لاپ پر بیت یک مادگیں و نہ زانت مگر کہ معلوم انت آرا و دہار چہ

يُنَادِيهِمْ أَنْ شَرِكَاؤُنِي قَالُوا أَذُكَّ مَا مِمَّا مِنْ شَهِيدٍ وَضَلَّ

کہ خدا آیان و توار پر جنت کہ بکنت منی شریدارک گوشتت مہر کت ترا کہ چہ ما کس انت ازاری و دگار بوت

عَنَّهُمْ فَآكَانُوا يُدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُوا مَا لَهُمْ مِنْ مُخِصٍّ

چہ آیان نظر آچہرے کہ عبادت کنگتت چہ و پیش و ہمتش کہ نیست آیان و بیج خلاصی

لَا يَسْمَعُ الْإِنْسَانُ مِنْ دُعَاءِ الْخَيْرِ وَإِنْ مَسَّهُ الشَّرُّ فَيَعْوِسْ

دم نبارت انسان چہ لوٹک و خیر و اگر آرا برست سکی گڈا دیر و ش بیت

قَنُوطٌ ۚ وَلَئِنْ أَدْقَنَهُ رَحْمَةً مِمَّا مِنْ بَعْدِ خَرَاءٍ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ

نامیت بیٹا و اگر بچا شینیں آئی و دادے چہ و تا رند چہ سکی و کہ کپتگت آئی سرا۔ تو لبثت ضرور گوشت

هَذَا إِلَىٰ وَمَا أَطْلَحَ السَّاعَةَ قَائِمَةً وَلَئِنْ رُجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّي إِنَّ لِي

کہ منی خدائی و منی گڈا نکناں کہ قیامت قائم بیت اگر منی از کنگت نول و قی رت و نیگے و بیشک منی واسطہ

عِنْدَهُ لِحُسْنَىٰ فَلَنُنَبِّئَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِمَا عَمِلُوا وَلَنُذِيقَهُمْ

آئی و گور و شری انت و گڈا ضرور خبر دین کافران و ہر چہ کہ آیان کنگت، و البت چا شینیں آیان و

مِنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ۚ وَإِذَا أَنْعَمْنَا عَلَى الْإِنْسَانِ أَعْرَضَ وَنَا

ترندیرے عذاب و و ہدیکہ ماداد و دھش کیں انسان و سرا دیم و گردینت و قی

بِجَانِبِهِ وَإِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ فَذُودُ دُعَاءٍ عَرِيضٍ ۚ قُلْ إِنْ تَحِبُّوا

کش و مانتریت۔ و و ہدیکہ برست آئی و ہدی گڈا دعا لوٹوک انت دراجیں و تو بگوش آیا دیت شما اگر

كَانَ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُمْ بِهِ مِنْ أَضَلِّ مِمَّنْ هُوَ فِي شِقَاقٍ

بیت قرآن چہ خدا و نیگے پر انکر بہ شہابہ آئی، کئے انت زیات گراہ چہ ہما شخص کہ اماں دوریں اختلاف

۶ منزل

نہ مانیت۔ ہے خیال کنت کہ مدام بہ ہے حالت و پکشت کپاں و اگر کدی بہ اے تاثرات و دوران و قیامت و نام بشکنت تو گوشتیت کہ من تو خیال نکناں کہ کدی اشی و نوبت کیت
 و اگر بند خبر چشیں نوبتے اہت و منارا و تر کناں و قی رب و دیم پیش کنگ بوت پدا ہم من و یقین انت کہ و دامنہ انجام شر برست۔ اگر من خدا و گور و بدین نالائق مردے بہ بوتیاں تو
 ماں دنیا و من و را چوشیں عیش و آرام و موہ چون رستگت۔ ہمیشکا اودا ہم من امیت داراں کہ گوں من ہے معاملہ بیت۔ و یعنی و شہود بیات کہ اے کفر و غرور و باوجود اودا ہم عیش
 کن ات؟ اودا سر بوان و دت معلوم دار بیت کہ منکران چون ترندیں سزا رستیت و چون کاتی تمایں عمر و کردیم حاضر نہت۔ و یعنی چہ اللہ و نعمتاں نفع زورگ و وقت و نوج و نعمانی دیوک
 حق شناسی و شکرگزاری و اعراض کنت و بالکل بے عرض بوان و چہ آنگو و قی پہنات و بدل کنت بے و ہدیکہ تکلیف و مصیبت چک و کپت گڈا ہما خدا و دیم داستان و دراج کناں دلچ
 کشیں دعا لوٹک بنا کنت شرم فی ہم نبیت کہ نول گوں کتام دپ و قی رت و توار پر جنت و تماشاہ ایشنت کہ باز بر و قی چمان و بہ سببانی سزا شاک دیاں و چہ دل بہا مایوس

بیت ماں اے جاوے ہم پریشان و بے سار بوان دعا و دستاں بے اختیار ہر طرف اچھت بنت۔ ماں دل و نا امیدی ہم بہت و زبان و سرایا اللہ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "اے کل بیان انت انسان و نقصان (کو تباہی) و نہ سگی و سوری و وھد و مبرکنت و نہ ترقی و وھد و شکر۔"

ہم صفحہ و فوائد :- ول برزا انسان و تب و عجب و دل و نقشہ بیان کنان و بہ آئی و کمزوری و کوتاہیانی رد امزن جوانیں رہ بندے و دلگوش گورنہ نیت۔ نوں ہم تراپ دیگ بیت کہ اے کتاب ہما انت کہ شمع کمزوری و کوتاہیانی بابت و شمار آگاہ کنان و انجام و بابت و دلگوش گورکنت اگر لے چہ خدا و طرف و انت (ہنچوشت کہ حقیقت ہم ہمیشہ انت) پدا تھا آرا قبولدار نہ ہونے و چو شیں خوہیں و چہ مزین قیمتی نصیحتاں انکار کنان و وئی عاقبت و فکر نہ کت بلکیں حق و مخالفت و تا دور شہت تو گدازانا چریشی و مسترس دگر خسارہ و تاوان بوت کنت۔

فل یعنی قرآن و حقانیت و ایدگہ دلیل و ثبوتان و وئی جاگہ انت نوں ماں مکران و ووت اشانی جزائی توک و واشانی چپ و چاگرد و تمام عرب بلکیں ماں کلیں و نبیاء و وئی قدرت و ہماھا نمونیاں و پیش داریں کہ چرایانی برکت و قرآن و قرآن و داروکیں واجر و راستناری بالکل چوروشنیں روج و گون چماں گندگ بہ بیت آکتہ نمونگ انت اسلام و ہما عظیم الشان و ہوش و سرگردان کنوکیں فتوحات کہ ظاہری از بابانی رد و بہرہ بر خشت قرآنی پیشگوئیانی عین مطابق و بہ وجود و اھنت چانچہاں بدر و جنگ و مکہ و کافران و وئی جانانی نہا و مکہ و فتح و وھد و عرب و مرکز و تھا و خلفائے راشدین و دور و بارگہ تمام جہان و تھا اے نمونیاں و گون و وئی چماں دیستنت و چو ش ہم ممکن انت کہ چہ "آیات" و قدرت و عام نشانیان مراد بہ بنت کہ فکر حوکان و وچہ و وئی وجود و درماں تمام دنیا و گندگ کانت کہ چرایاں حق تھالے و وحدانیت و عظمت و ثبوت دست کسیت و قرآن و بیانی تصدیق بیت وھدیکہ آیاں خداوندی دستوراں و فطری رہبندانی روء ثابت بنت کہ آیاں ماں تکوینی عالم و وئی کاران و انجام دیوک انت اے قسم و تمام کو نیہ حقیقتاں و آفاقہ و انفسیہ نشانیانی ظاہری چونکہ مخلوق و یکبارگی نہ بیت بلکیں و قتا فوقتاً کم و چرایانی دیم و پردہ چست بیت ہمیشہ کاچہ سنوہم ایتنا لفظان اے مقصدی بیان کت۔ فل یعنی قرآن و حقانیت و بند خبر و کس مہ منیت تو تہنا زانا خدا و گواہی کم انت کہ آئی و ذات بہ ہر چیز و سرا گواہ انت و ماں ہک چیز و فکر کنگ و چہ آئی و گواہی و ثبوت دست کسیت۔ فل یعنی اشاں اے داب و رد و کپتگنت کہ کدی گون خدا و دوچار کپک و آئی و دیمہ حاضر ہوگی نہ انت حالانکہ خدا تعالیٰ و ہر وھد و ہک چیز و چاگرد و کنوک انت کہ ہم وھد و یک چیز و چہ آئی و قبضہ و چاگردی و دراہت نہ کنت اگر چہ مرگ و پد آییانی بدن و ذرات ماں خاک و اوار بنت یا ماں آپ و مرنبنگ بہ بنت یا ماں گوات و تالان و پد ہم یک ذرہ و سر اسراک و علم و قدرت چپ و چاگردی کنوک انت آیاں و جمع کنان و نوک سر و زندہ کنگ ہیچ مشکل نہ انت۔

و یعنی ہنچوشت کہ اے سورت (کہ آمزن اہل و کامل مضنونی سر شامل انت) بہ تیغ طرہ و وئی کنگ بوگانت ہیچ اے اللہ پاک و عادت بہ تیغ طرف و وے دگر نیانی طرف ہم دیم

دیگ بوٹنگ کہ چہ اشی و آئی و حکمت و شان و بادشاہی ظاہر بیت۔ ول یا آسمان بترکنت چہ اللہ پاک و عظمت و آئی و جلال و زور و۔ یا چہ بے شمار فرشتیانی بار و یا چہ آییانی باز ذکر و خاصیں اثرے پیدا بہ بیت و بترکنت واجر پیغمبر و فرمائیت کہ ماں آسمان و چار لنگ و قدر جاگہ نیست کہ اود و یک فرشتے سر سجود بیت۔ و لھتیں و آیت و مطلب چو ش رزنگ کہ وھدے مشرکان پہ خدا تعالیٰ و شریک، زھگ و جنگ قرار دینت تو خداوند قدوس و بارگاہ و اے یکھنیں گستاخی بیت کہ چریشی و ہیچ لعبد نہ انت کہ آسمان و داں سری سطح و ترکان و چھ جند بہ بیت کما قال تعالیٰ فی سورۃ مریم "تکاد السموات یتفطرن منہ و تنشق الارض و یخرج الجبال ھذا ان دعوا للرحمن و کذا۔" مگر چہ اللہ پاک و شان مغفرت و ملاکیانی تسبیح و برکت و اے نظام قائم انت و یعنی اللہ تعالیٰ مومنانی خطا و ردیان و معاف

بَعِيدٌ ۵۷ سَنُرِيهِمْ آيَاتِنَا فِي الْآفَاقِ وَفِي أَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمْ آيَاتُ اللَّهِ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۵۸ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ خَلَوْا فِي الْبُيُوتِ أَنْ يَخْرُجُوا كَمَا خَرَجُوا الْأَوَّلَ ۚ وَلَهُمُ فِي ذَلِكَ فِتْنَةٌ وَأَعْلَىٰ ذِكْرُ اللَّهِ ۚ وَأَلَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَقِيَّةً يَكُونُونَ فِيهَا عَلَىٰ كُلِّ حَرْبٍ نَّاجِينَ ۚ لِيُذْخِرَ اللَّهُ إِلَيْنَا الْبُيُوتَ وَالْأَنفُسَ وَهُم بِآيَاتِنَا لَا يُشْرِكُونَ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۵۹ أَلَمْ يَجْعَلِ اللَّهُ لِلَّذِينَ آمَنُوا وَقِيَّةً يَكُونُونَ فِيهَا عَلَىٰ كُلِّ حَرْبٍ نَّاجِينَ ۚ لِيُذْخِرَ اللَّهُ إِلَيْنَا الْبُيُوتَ وَالْأَنفُسَ وَهُم بِآيَاتِنَا لَا يُشْرِكُونَ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۵۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوک

حَمْدٌ ۶۰ عَسَىٰ أَنْ يَكُونَ يَوْمَ يَدْعَاكَ أَنْ تَقُولَ أَلَمْ أَكُنْ مِنَ الْغَائِبِينَ ۖ كَذَلِكَ يُؤْتِيكَ اللَّهُ فَتًى تَتَذَكَّرُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۱

اللَّهُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۶۲ لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُوَ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ ۶۳ تَكَادُ السَّمَوَاتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْ فَوْقِهِنَّ وَالْبُلُوكُ لِيَسْبَحُنَّ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ ۖ وَلَا يَشْعُرُونَ أَنَّ فِي الْأَرْضِ إِلَّا إِيَّاهُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۴

اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۶۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶۶ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ فَبِأَنزَالِهَا فَتَقَالُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۷

اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۶۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶۶ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ فَبِأَنزَالِهَا فَتَقَالُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۷

اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۶۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶۶ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ فَبِأَنزَالِهَا فَتَقَالُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۷

اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۶۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶۶ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ فَبِأَنزَالِهَا فَتَقَالُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۷

اللَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۶۵ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ اللَّهُ حَفِظَ عَلَيْهِمْ وَمَا أَنْتَ عَلَيْهِمْ بِوَكِيلٍ ۶۶ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحَنَا ۖ فَبِأَنزَالِهَا فَتَقَالُ ۚ وَلَهُ الْحَقُّ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنْ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ ۶۷

بار و یا چہ آییانی باز ذکر و خاصیں اثرے پیدا بہ بیت و بترکنت واجر پیغمبر و فرمائیت کہ ماں آسمان و چار لنگ و قدر جاگہ نیست کہ اود و یک فرشتے سر سجود بیت۔ و لھتیں و آیت و مطلب چو ش رزنگ کہ وھدے مشرکان پہ خدا تعالیٰ و شریک، زھگ و جنگ قرار دینت تو خداوند قدوس و بارگاہ و اے یکھنیں گستاخی بیت کہ چریشی و ہیچ لعبد نہ انت کہ آسمان و داں سری سطح و ترکان و چھ جند بہ بیت کما قال تعالیٰ فی سورۃ مریم "تکاد السموات یتفطرن منہ و تنشق الارض و یخرج الجبال ھذا ان دعوا للرحمن و کذا۔" مگر چہ اللہ پاک و شان مغفرت و ملاکیانی تسبیح و برکت و اے نظام قائم انت و یعنی اللہ تعالیٰ مومنانی خطا و ردیان و معاف

بکنت و کافران و ماں دنیا کے گرفتار کنان و پہلے تباہ و برباد مکت و یعنی چہ وقتی ہر بانی و فرشتہ بانی و ایمان و قبول کنان و مؤمنانی خطایان و معاف و کافران و یک مدت و مہلت و دنت و اگر نہ دنیا و کلیں نظام چم بہ سری کوس نہ رست کہ در ہار و زور ہویت۔ فلک یعنی ماں دنیا و مشرکان و مہلت و عطا کنت، بلے چوش مفہم ات کہ آیاں یہ مدامیکی رستگار و تمنت آیاں تمام اعال و احوال بہ خداوند کریم و گور و محفوظات کہ بہ وقتی و ہدے و کنگ بخت۔ تئیں نبی اسے غم و مور کر اشان پر چا ایمان نیارنت و ایمان نیارگ و جاد و فوراً پر ہے تباہ و برباد کنگ نہ بنت، اسے تئی جوابداری نہ انت شما ایوک و حقین پیغام و سرنگ و جوابداریات۔ ویتیر و ماہزانی و منے کار بہ و ہد و موہ و رد و ماہر نشان کل حساب و جنت و باو است و کیں۔ (ہم صفحہ و فوائد) و اَمَرُ الْقُرْی (مزنیں میتگ) مکہ معظمہ و کوشک بوت کہ کل عرب و عجم و میٹری ہوا بیت و ماں تمام دنیا و اللہ و لوگ ہوا انت ہما لوگ رو زمین و سرچہ درستان و سراقولی عبادت جاہ قرار گیت بلکیں چہ روایت معلوم بیت کہ دنیا و پیدائش و ہد و اللہ تعالیٰ و زمین و چہ ہے جاگہ تالان کنگ بناکت ہوا کہ خانہ کعبہ انت و ہر مکہ و چہ جاگہ اول عرب و چرائی و بعد تمام دنیا مراد انت۔ فلک یعنی آگاہ بکن کہ یک روپے پیداکنت و ہرے تمام پیشی و گدڑی و مخلوق ما خدا و دربار بہ حساب داد و پیش بہ بنت اسے یک یقینی و قرار گیت تئیں گیت ایت کہ مرثیٰ و پچ فریب، ہنر و شک و شبہ و گنیش نیست۔ باید انت کہ انسان و نار پر ہا و رچ و تیار بخت آسعت کل مردم بہ دو فرق ہاں بہر و بانگ بنت یک فرقہ جنتی و یک فرقہ دوزخی، نوخت فکر تئیں کہ ترماں کتاں فرقہ شامل ہوگی انت و ماں آئی و شامل ہوگ و رد اچہ ہے تیار ہی کنگ بیت۔

فلک یعنی بیشک اگر قدرت حاصل ات کہ اگر بلوطی تو کتاں و یکے جوڑ بکرتیں و بکرتیں کشک و بکرتیں بلے آئی و حکمت و تقاضا چوش بوت کہ وقتی رحمت و غضب دو تئیں قسم و صفات ظاہر بکنت۔ بیشک ماں بندہ بانی احوال و اختلاف و فرق و تفاوت و رکت کئے راہ آئی و فرمانبرداری و سبب و رحمت و حقدار جوڑ کت و کسے را ظلم و عصیان و بناء و چہ وقتی رحمتاں و درد داشت ہر کسے چہ رحمتاں و درو بان و غضب و حقدار قرار گیتنت و خداوندی حکمت برآیا سراجاری کنگ و مقتضی بوت آیاں و دوار (ٹھکانہ) ہج نہ بوت نہ کتاں رفیق و مددگارے دست بکسیت کہ آیاں و جہا اللہ عذاب و رستگار بکنت۔ فلک یعنی رفیق و مددگار اگر لوٹے تو اللہ بلوط کہ تئی تمام گٹ و گٹا و کنگ تو نیت دانکہ مردگان و زندگ کنگ تو نیت و بہر چیز و سراقدرت داریت اسے نہ کاریں عاجز و بے وسیر رفیق شے کتاں درد و نہ ورت و یعنی تمام جیڑہانی فیصلہ بہ ہائی ذمہ و دیگ بہ بنت عقائد بہ بنت یا احکام عبادات بہ بنت یا معاملات ماں ہر چیز اختلاف پیدا بہ بیت شتریں فیصلہ اللہ پاک و حوالہ انت آچہ کو نیہ دلیلان و ذریعہ ایمان و قی کتابے یا بہ وقتی رسولانی زبان گوں صراحت و یا اشارہ و ہرچ مسئلہ و فیصلہ و بکنت بندہ حق نیست کہ ماں آئی و دگہ چون و چہ و بکنت، توجید کہ اصل اصول انت۔ اللہ تعالیٰ و ہدے قولاً و فعلاً برابر آئی حکم بیان کنان انت گڈا چونکائی جائز بیت کہ بندہ ماں اسے پیچہ قطعی و پکائیں فیصلہ و جیڑہ ماں بکنت و ناہو و گیس شبہات پیدا کنائی چرائی و فیصلہ و دیم و تاب بدنت۔ فلک یعنی من بہ ہائی ذات و سادام بھروسہ داران و ماں ہر یک معاملہ و ہائی طرف و رجوع کنوک ہاں۔ فلک یعنی چہ دولتاں آیاں جنت و نرودادہ جوڑ

الشوری ۳۲

۷۴۷

البقرہ ۲۵

إِلَيْكَ قُرْآنًا عَرَبِيًّا لِنُنْذِرَ أُمَّ الْقُرَى وَمَنْ حَوْلَهَا وَنُنْذِرَ يَوْمَ الْجُمُعَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ فَرِيقٌ فِي الْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِي السَّعِيرِ ۝۱
تئی نینگ و قرآن ماں عربی و تاکہ تو ترسینے مکہ و مردمان و ہما کتاں گڈا گڈت آئی و تاکہ تو ترسینے یوم الجمعہ لا ریب فیہ فریق فی الجنۃ و فریق فی السعیر ۱
تئی بوگ و روح و کسے شک نیست ماں آئی و یک ٹولی و ماں جنت و یک ٹولی و ماں دوزخ و فلک و لو شاء اللہ لجعلہم امة واحدة ولكن يدخل من يشاء و اگر خدا و بلو تئیں کنگی آیاں و یک ائمہ و لیکن داخل کنت ہر کسے کہ لو نیت فی رحمۃ و الظالمون ما لهم من ولی ولا نصیر ۲
ماں وقتی رحمتاں۔ و پچ گنہگار اں نیست انت پچ کس دوست و مددگارے فلک آیا گیتش من دونه اولیاء فاللہ هو الولی و هو یحیی الموتی و هو علی ابید چہ خدا و کار ساز۔ گڈا اللہ و انت کار ساز و ہما زندگ کنت مردگان و و آہ کل شئی و قدیر ۳
ہر چیز و سراقدرت دار و کنت فلک و ماں ہرچ خیر و شہا جیڑہ کن ات گڈا آئی و فیصلہ خدا و جیڑہ انت و ذلکم اللہ ربی علیہ توکلت و الیہ اُنِیب ۴
ہمیش انت اللہ منی پروردگار بہ ہائی و سرامن توکل کتہ و ہما و نیگ و اتاری انت فلک پیدا کنوک انت آسمانی و الارض جعل لکم من انفسکم انر و اجا و من الانعام و زمین و واد کت بہ شہا چہ شے جنتاں جنینان و فلک و چہ دولتاں ازواج اُیذروکم فیہ لیس کمثلہ شئی و هو السميع البصیر ۵
جوڑ کتی جنت، تالان کنت شما راہائی تھا و نیست آئی پیاہ چیز و و ہما انت اشکنوک گندوک فلک لہم مقلید السموات و الارض یسط الرزق لمن یشاء و ہا تئیں کت کلستاں آسمانی و زمین و۔ و کشادہ کنت روزی و پچ ہر کسے بلو نیت و یقدر انہ بکل شئی و علیہ ۶
و تئیں کنت پر کسے بلو نیت۔ بیشک کہ ہر چیز و زانو گرانٹ و راہ بنا کتی بہ شما مدد دئی ہا خبرانی کہ حکم کتی بہ آئی

مزل ۶

کت چہ آیاں ہم شما کار گرات۔ فلک یعنی مردمانی جدا و دولتاں جنت جدا جوڑ کنان و آیاں چکر لائن ماں عالم و تالان کت کہ اشان بہ کل روئے زمین و سرماں وقتی روزی و روزگار و فکر و گلایش بنت۔ فلک یعنی نہ ماں ذات و آئی و مثل ہست نہ ماں صفات و نہ جو آئی احکام و فیصلہاں کسے و حکم و فیصلہ انت نہ جو آئی دین و کسے دین انت نہ آخر جنت ہست نہ ہمسر۔ فلک یعنی بیشک ہمک چیز و گندیت و اشکنت مگر آئی و گندگ و اشکنت ہم جو مخلوق و پیچہ نہ انت، کمالات کل ماں آئی و ذات و موجودات بلے کتاں یک کتاں اسے ڈول و نہ انت کہ آئی و قدرے کیفیت بیان کنگ بہریت چاکہ پچ جاگہ آئی و نظیر موجود نہ انت آچہ مخلوق و مشابہت و مماثلت پہلے پاک و مقدس و صاف انت گڈا آئی صفات و کیفیت و کسے چونکائی زانت کت کنت۔ فلک تمام خزانگان کجیاں ماں ہائی دست و انت ہائی و اختیار و قبضہ حاصل انت کہ ماں ہرچ خزانہ و ہر کسے ہر قدر

البليد ٢٥

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

بابت وچ چاروں طرفان تفریق و اختلاف و طوفان چست ہوگئے و لگت تو گدائی فرض ایشت کہ گون محلیں غم و ارادہ و ہمدین و دستور و طرف و مردمان و دعوت دیان بلیت کہ آئی و دعوت و واجہ آدم و اجہ نوح و جہایاں بعد اے دگہ نبیاں ہے دعوت و دیان و پیدائنت تو چہ و تی پروردگار و حکم و آیتیں و انگو و انگوہو، قولاً و فعلاً و علماً و حالاً برابر ہمارا ہے و سرگام بجن ات کہ ہائی سرانجام مروجی بوتگے۔ دروغ بندوکان و دشمنانی و اہگانی، سچ غرض مدارات و صاف جار بجن ات کہ من اللہ پاک نازل کتگیں ہر کتابے و سر توری آتورات بیت یا انجیل یا قرآن یاد کہ کتا م صحیفے کہ آت م یک زمانہ ہے و بہ کتا م یک پیغمبر و سرانازل بوتگے، گون راستیں دل و نیتیں داران۔ منی کار پیشی برحقین خبران و دروغ پیشدارگ نہ انت بلکیں منی کار آکلان و تسلیم کنگ و باقی دارگ انت و منارا اے حکم انت کہ من شے میان جی و گون انصاف و کار بگراں ہر اختلافی خبر کہ شہید اگر تگہ آیانی فیصلہ و

گون انصاف و بکناں ماں شرعی کاراں و دین و حکمانی تبلیغ و یا جہڑہائی گیش و گوار و ر و ا عدل و مساوات و اصول و سر و تا قائم مداراں، ہر یک ہمارا ستیں رھبند کہ چہ ہر جاسے و یا ماں کتا م مذہبے و دست بکسیت آئی و بے حجت و تسلیم بکناں۔ سچو شکہ شمارا بہ خدا و بندگی و فرمان برداری و طرف و دعوت بدیاں چہ شہا ساری من و ت خداوند کریم و حکمانی سراسر جی و عمل کنوک و آئی و کامل فرمان برداری بندہ و تارا ثابت بکناں پرچہ کہ من شر زاناں کہ شے و منے کلانی رب یک انت پیشکا باید انت کہ ماکلاں بہ ہائی و و شنودی و کار بکین اگر شہا چوش کنگ و تیار نہ انت تو گد امارا گون شہا سچ تعلقے نیست ما دعوت و تبلیغ و فرض و ادا کناں و تارا بے میار کنگ چہ ماکے دومی کس و عمل و ذمہ دار نہ انت ہر کس و عمل گون ہائی و ت انت ہائی و تگلیں عمل آئی و دیم و پیش کنگ بنت باید انت کہ آئی و ت عملانی نتیجہ برداشت کنگ و واسطہ تیار بہ بیت و تیار امارا گون شہا جبرہ و بحث و تکرار و حاجت نیست انت، کلاں ماں خدا و عدالت و حاضری دیگی انت اودا ہر کس و سر جی و معلوم بیت کہ آئی و چہ دنیا و چے کٹ کنگ و پر و تاج کنگ و آور تگہ قنلبیہ :- اے آیات منی انت، قال و آیات ماں مدینہ و نازل بوتگنت۔

ہم صفحہ و فوائد : و یعنی اللہ و دین و کتاب و آئی و خبرانی راستی و ہدے سر ظاہر و معلوم بوت دانکہ باز فہمیدیں مردماں پر آئی قبولدار ہم بوتنت و باز کس قبول کنگ و باوجود آئی و برحق و اقرار کنگ و لگنتت اینکر حق و ظاہری و گیش و گوار و بعد ہر کس ناہودگ جبرہ کنت یا گون متوکاں مانگیشک لوٹیت آ اللہ تعالیٰ و غضب و سگیں عذاب و سختی انت و آیانی کل خبر دروغ و درستی بحت و تکرار مفتیں و باطل انت۔

و اللہ پاک و مادی شاہیم ہم دیم دات کہ ماں آئی و اجسام کشک بنت و علی شاہیم ہم کہ آئی عقل سلیم گوشنت و اخلاقی شاہیم ہم کہ آئی اصف و عدل و انصاف گوشک بیت و چہ کلاں ستیں شاہیم دین برحق انت کہ اخلاق و مخلوق و حقوق و راست راست و فیصلہ کنت کہ ماں آئی خبر پورہ

کشک بنت نہ کم نہ زیادہ۔ و یعنی و تی عملاں و قصہ کاراں کتاب اللہ و چکاس و ردالکسان و برحقین دین و شاہیم و تور کناں و بچاراں کہ دات کتا م حد و بکدیں نقد و حساب و پورہ ات۔ کتے بزار انت کہ قیامت و ساعت با کل قریب اھتگ بگد آ ساعت و سچ بوت نہ کنت ہر چ فکرے کنگی انت چہ آئی آیک و پیش بکن کہ گدی پشونی سچ درود و دات۔ و یعنی ہر کس قیامت و سراسر یقین نیست آپہ کندگ و کلاگ و رھبند و گون من بے فکری و جنت کنت کہ بے واجہ اے قیامت کدی کیت و آخر جہاد پر بوکا منت۔ آپہ جازوت و ت و نیت۔ بے ہر کس و کہ خداوند کریم و گون ایمان و یقین بہرے دانگ چہ ہمناکیں ساھت و شینگ و لرزنت و بچہ رھنت و شری و زاننت کہ اے جہالم و بوگی انت کہے و نگلینگ نہ لگنت ہمیشکا بہ آئی و تیار و مدام گلاش انت چہ ہمیشی و نفہم ات کہ اے جبرہ کوئیں منکرانی انجام چے بوگی انت و ہدیک شخصے و قیامت و آیک و یقین مبیت آپریشی چون تیار ی کنت۔ البت ہر قدر اے حقیقت و سر مسخرہ کن ات تو گد آئی ماں گراھی و بدراھی و باز دور و دت و دیت۔ و یعنی تکذیب و انکار و باوجود خداوند کریم ہنکر باز مہربان انت کہ کسے

غَضَبٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۱۶ اَللّٰهُ الَّذِیْ اَنْزَلَ الْکِتٰبَ بِالْحَقِّ

غضب و پہ آیان ہست سگیں عذاب و خدا ہما انت کہ اے گیتگی کتاب گون راستی و

وَالْمِیْزَانُ ۱۷ وَاٰیٰتُ رَبِّکَ لَعَلَّ السَّاعَۃَ قَرِیْبٌ ۱۸ یَسْتَعْجِلُ بِہَا الَّذِیْنَ

وہن شاہیم و وچ چیز ترا خبر دات بہ اے حقیقت و کہ شاید قیامت نہ کیت اشتبا کنت پ قیامت ہا کس کہ

لَا یُؤْمِنُوْنَ بِہَا ۱۹ وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مُشْفِقُوْنَ مِنْہَا ۲۰ وَیَعْلَمُوْنَ اَنَّہَا

بہ آئی ایمان نہارنت۔ و ہا کسان کہ ایمان دارنت چہ آئی و ترسوک انت و زاننت کہ قیامت

الْحَقُّ ۲۱ اَلَا اِنَّ الَّذِیْنَ یُمَارُوْنَ فِی السَّاعَۃِ لَفِیْ ضَلٰلٍ بَعِیْدٍ ۲۲

برحق انت۔ خبر دات ہو بہ تحقیق ہا کسان کہ جبرہ کنت ماں قیامت و بابت و آ البت ماں گراھی و و دور درشتت و

اَللّٰهُ لَطِیْفٌ ۲۳ بِعِبَادِہٖ یَرْزُقُ مَنْ یَّشَآءُ ۲۴ وَهُوَ الْقَوِیُّ الْعَزِیْزُ ۲۵ مَنْ

خدا مہربان انت بہ و تی بندھاں و روزی دت ہر کس و کہ بلوٹیت و آہست انت زورمند و ترست و ہر کس کہ

کَانَ یُرِیْدُ حَرْثَ الْاٰخِرَةِ نَزَدَکَ فِیْ حَرْثِہٖ ۲۶ وَمَنْ کَانَ یُرِیْدُ

واھگ داریت آخرت و کثا رے زیات کنیں ماپہ آئی و ماں آئی کثا رے و ہر کس کہ واھگ داریت

حَرْثَ الدُّنْیَا نُؤْتِہٖ مِنْہَا ۲۷ وَمَالِہٖ فِی الْاٰخِرَةِ مِنْ نَّصِیْبٍ ۲۸ اَمْ

دنیا و کثا رے مادیں آئی و کتے چہ آئی و نیست بہ آئی و ماں آخرت و بھرے و آ یا

لَهُمْ شُرَکَآءُ اَشْرَعُوْا لَهُمْ مِنَ الدِّیْنِ مَالٌ مِّاْذَنْ بِہِ اللّٰهُ ۲۹ وَلَوْ لَا

پہ کافراں شریک ہست انت کہ راہ بنا کتس آیان چہ دین و کہ اذن نہات بہ آئی و خدا و و اگر نہوین

کَلِمَۃُ الْفَصْلِ لَقُضِیَ بَیْنَهُمْ ۳۰ اِنَّ الظَّالِمِیْنَ لَهُمْ عَذَابٌ

قول فیصلہ کنگ و تالبت فیصلہ کنگ بوتگہ ات میانجی آیانی۔ و بیشک پہ گناہ گاراں دردناکیں عذاب

اَلِیْمٌ ۳۱ تَرٰی الظَّالِمِیْنَ مُشْفِقِیْنَ مِمَّا کَسَبُوْا وَہُوَ وَاَقْرَبُ بِہُمْ

انت و تو گندے گناہ گاراں کہ ترسوک بنت چہ و تگلیں کاراں و البت رسوک انت بہ آ یاں و

وَالَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ فِیْ رَوْحٍ ۳۲ الْجَنَّتِ لَهُمْ مَا

وہا کسان کہ ایمان نش آرت و نیکیں کاراں کت ماں بہشت و باغاں۔ پہ آ یاں ہست ہر چیکہ

روزی بندہ کنت بلکس بندہانی بارگ و چہ بارگ ترس احوالانی رعایت کنت و گوں مزین نرمی و لطیفیں تدبیر و آسانی تربیت فرمائینیت۔ و ہر کس ہنکر بلوٹیت آزادیت۔
 و یک نیکی و دہ سہر ثواب بدنت بلکس ہنکس سر و چہ ارشی ہم گیش بدنت و ماں دنیا و ایمان و نیکیں کارانی برکت و ہرچ فراوانی و برکت دست بکیت آنگت جدا انت۔
 و یک دنیا نیکی ہر قدر محنت کنت آزاد روزی و فی نصیب و حساب و رسیبت۔ پدا آمنت و فخرہ ماں آخرت و ہرچ نیت کما قال اللہ تعالیٰ: **عَمَلْنَا لَهُ فِيهَا مِائَةَ ثَلَاثِ مِائَةٍ نَفْسٍ** یعنی اللہ تعالیٰ و چہ نیانی زبان و آخرت و دین و راہ سوچ دات زانا چہ آئی و بغیر و گہ ہنچیں ہستی و ہست
 کہ آزاد و می راہ مقرر کنگ و حق و اختیار حاصل انت کہ آشد و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان
 کہ آزاد و می راہ مقرر کنگ و حق و اختیار حاصل انت کہ آشد و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان

الشوری ۴۲

۷۵۰

المہ پر دہ ۲۵

يَشَاءُونَ عِنْدَ رَبِّهِمْ ذَلِكَ هُوَ الْفَضْلُ الْكَبِيرُ ۝ ذَٰلِكَ الَّذِي

بلوٹیت چہ و فی رب و گور و ہیش انت مسترین داد دھش و اے ہا ثواب انت

يُبَشِّرُ اللَّهُ عِبَادَهُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ قُلْ لَا أَسْأَلُكُمْ

کہ بشارت دنت خدا و فی ہا بندہاں کہ ایمان آرت و نیکیں کارش کنت و تو گوش کر من نہ لوٹاں ہشتا

عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا الْمَوَدَّةَ فِي الْقُرْبَىٰ ۖ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ

آئی و سراچ مزدے لیکن دوستی لوٹاں سیادی و ارشی و و ہر کس کما فی بخت نیکی و مازیات کتیں

لَهُ فِيهَا حَسَنَاتٌ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ۝ أَمْ يَقُولُونَ افْتَرَىٰ

پہ آئی ماں آئی تہا خوبی و بیشک اللہ معاف کنوک قدر شناس انت و آیا یاں گوشت کرستی

عَلَىٰ اللَّهِ كَذِبًا فَإِن يَشِئِ اللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ وَيَمْحُ اللَّهُ الْبَاطِلَ

اللہ سرا دروغ و گدا اگر خدا بلوٹیت مہر بخت تہی دل و سرا و نابود کنت خدا باطل و

وَيُحَقِّقُ الْحَقَّ وَيُكَلِّمُكَ إِنَّهُ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ۝ وَهُوَ الَّذِي

و ثابت کنت حق و گوں و فی خبراں بیشک آزانست سینگانی خبراں و و آھا انت

يَقْبَلُ التَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِ وَيَعْفُو عَنِ السَّيِّئَاتِ وَيَعْلَمُ مَا

کہ قبول کنت توبہ و را چہ و فی بندہاں و در گذر کنت چہ بدیاں و زانت ہر چہ کہ

تَفْعَلُونَ ۝ وَيَسْتَجِيبُ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَيَزِيدُهُم

شما کن انت و قبول کنت ہما کس کہ ایمان آرت و نیکیں کارش کنت و گیش دنت آیان و

مِّنْ فَضْلِهِ ۖ وَالْكَافِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۝ وَلَوْ بَسَطَ

چہ و فی مہربانی و و پہ کافراں ہست عذاب سنگین و اگر پراہ بختیں

اللَّهُ الرِّزْقَ لِعِبَادِهِ لَبِغْوَافٍ فِي الْأَرْضِ وَلَكِن يُّنْزِلُ بِقُدْرٍ مَّا

خدا و روزی پہ و فی بندہاں البت فساد اش کت ماں زبیں و لیکن ایر گیت بہ اندازہ ہمنکر

يَشَاءُ إِنَّهُ بِعِبَادِهِ خَبِيرٌ بَصِيرٌ ۝ وَهُوَ الَّذِي يُنْزِلُ الْغَيْثَ

کہ بلوٹیت بیشک آپہ و فی بندہاں خبر دار و گند و کنت و و آھا انت کہ دیم دنت ہوران و

منزل ۶

کہ آزاد و می راہ مقرر کنگ و حق و اختیار حاصل انت کہ آشد و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان و حلال و حلال کتگیں چیزان و حرام کتگیں چیزان
 شوہاز کت۔ و یعنی فیصلہ و وعدہ انت بہ و فی و ہدے۔
 و یعنی چہ و فی بدیں کارانی نتیجہ توری مروجی مترسنت مگر آرج
 پہ ترس و لرزینت و اے ترس و آلم و گندنت۔ ایشاں پہ
 چجک و یا و تا آزاد کنگ و ہرچ رہے نہ بیت۔ ۱۲
 (ہم صفحہ و فوائد)

و یعنی ماں جنت و ہک قسم و جسمانی و روحانی راحت
 و و فی رب و نرکی۔ اے مسترین فضل انت کہ دنیا و عیش
 بہ ارشی و دنیا چہ حقیقت ندریت۔ و یعنی اللہ ہرچ
 مستلکے بدنت گدا آخر لا محالہ واقع بیت۔ و یعنی قرآن
 پیمیں دولت شمارا دیگیاں و ابدی نجات و سوب مندی و
 کشک و شون دیاں و جنت و مستلکے و اشکنا میناں
 اے کل کاراں ایوک پہ اللہ و رضا و کنگیاں پرے دوز و ہما
 و احسان و ردا چہ شناچ مزدے ہم نہ لوٹاں البت ایوک و
 یک خبر و داہک داراں کہ گوں شامنی ہرچ نسبی و
 خاندانی تعلقات سیادی است انت کم و چہ کم آیان و نظر انداز
 ممکن ات آخر شے معاملہ گوں سیاد و ارشاں چونکا انت۔

باز رہے شامانی بے و ہدے (بے موقع) حمایت ہم کن ات منی
 گوشک چوش انت کہ اگر شامنی خبر قبول دار نبشت قبولی
 ممکن ات، منی دین و قبول نہ کن ات، یا منی مدد و فی لاکہ
 نہ بند ات پرواہ نیست ممکن ات بلے کم از کم سیادی و
 ماتی رشتنگ و خیال و داراں و چہ ظلم و ستم و دست و
 بکشت ات و منارا اینکر موہ بدیت کہ من و فی پروردگار و
 کلوہ و دنیا و سر بکناں، زانا اینکر دوستی و فطری
 محبت و ہم من مستحق نہاں۔

(تدبیر) آیت و اے گیش و گیوار چہ حضرت ابن عباس و
 ماں صحیحین و منقول انت لھتیں سلف و الا المودۃ فی القرابی
 و مطلب چوش زرنگ کہ شاموت ماں و تیاک دگرے و دست
 بدارت و سیادی و حق و عجاہ بیارات و لھتیں چہ قوی
 اللہ پاک و قرب و نرکی مراد گشتگ۔ یعنی ہا کارانی محبت
 کہ آیان گوں خدا و نرکی کنوک انت۔ مگر سہتیں و راجہ تفسیر
 ہما انت کہ ما اول و بیان کت۔ لھتیں علماں چہ المودۃ فی
 القرابی و اہل بیت نبوی و محبت مراد گراں و سعنی چوش
 بیان کنگ کہ من تبلیغ کنگ و ردا چہ شامانی نہ لوٹاں پس
 ہمنکر چہ شامان لوٹاں کہ گوں منی سیاد و ارشاں دوستی کن
 ات۔ ہنچ شک نیست کہ اہل بیت و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم

سیاد و ارشانی محبت و تعظیم و حقوقانی جاہ یارگ امت و سرالازم واجب انت و ہم ایمان و جزا انت و گوں آیان درجہ بدرجہ محبت و دوستی کنگ در حقیقت و گوں و اہیں نبی و
 دوستی کنگ انت بلے اے آیت و تفسیر و اے داب و کنگ شان نزول و و سہتیں روایتانی خلاف انت و ہم بہ و اہہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و ہرگز بالا تیں شان و من معلوم
 نہ بیت۔ و یعنی انسان دوز و اہی و نیکی و کشک و اختیار بکنت تو اللہ تعالیٰ آئی نیکی و زیات کنت ماں آخرت و و اجر و ثواب و ردد۔ و ماں دنیا و نیکیں ہیل
 و عادت عطا کتاں و، و ہم چوشیں مردمانی خطایان و معاف کنت شاید اے جاگہ و اے مضمون و ذکر ہمیشہ کافرا مینت کہ کم و چہ کم سیادی و وارشی دوستی پکار انت کہ آئی خلاصہ
 چہ ظلم و رنج دیگ و ہمن کنگ ات۔ بلے ہر کسیکہ چرشی و زیات نیکی و دوستی بخت تو آزاد ارشی و زانگ لوٹیت کہ خداوند کریم و گور و کسے و نیکی بر باد نہ بیت بلکین ہنگ
 زیات کنگ بیت۔ و یعنی بفرض محال اگر یک خبر ہم خدا و بابت دروغ جوڑ کتاں و بکنت تو اللہ پاک و قدرت ہست کہ تہی دل و سر مہر بخت پدا فرشتہ اے کلام و زوران و

پہنچے دل و سر نازل ہوگئی تو نیت و وحی سلسلہ بندیت بلکین ساری و داتگینان و سلب (تج گرگ) بکنت کما قال وَلَكِنْ شِئْنَا لَنُدْهِنَ بِالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ ثُمَّ لَآتِيَنَّاكَ عَلَيْنَا وَكَيْلًا لِّلْأَرْضِ مَنْ تَرَبَّكَ إِنَّ فَضْلَهُ كَانَ عَلَيْكَ كَثِيرًا (بنی اسرائیل - رکوع ۱۰) بلے چونکہ درحقیقت و کذب و افتراء شبہ بہیکہ نیست ہمیشہ کا محض بد بختی ناکہ شناسی و شنگان و پیکانی روع و اے فیض بند کنگ نہ بیت - بیشک اللہ پاک ایشہ جاری کنت، راست ثابت کنت و پیش داریت آساعت و کلان و صاف صاف و معلوم بیت کہ ماں ہر دو دنیاں دروغ بند و افتراء کنگ کے انت و کئی دل و سر را استکانی اللہ و مہر جنگ کہ خیر و نازل ہوگئی و حق و قبول کنگ و ماں آئی و پیکہ گنجائش و منت نون اے سوال پشت کپت کہ ہاگیاں کتا م انت کہ چرایانی ذریعہ دروغ بیکواہ و گار بیت و حق ثابت بہ بیت تو منی خیال و اشان ہما دلیل و برہان انت کہ اللہ پاک و اے ردا قرآن و پیغمبر صداقت و بابت و قائم کنگت خصوصاً ہما آیات انفسیہ و آفاقیہ کہ آیانی ذکر سورہ الم سجہ و اے آخرو سَنُيَسِّرُهُمُ الْيَتِيمَ فِي الْاَفَاقِ وَفِي اَنْفُسِهِمْ حَتَّى يَتَبَيَّنَ لَهُمُ اَنَّهٗ الْحَقُّ و حاشیہ کنگ بوتگ - اے آیتان و ظاہر ہوگئے و سر کل راستی و دروغی دلانی احوال ظاہر و معلوم بیت - (فتنبیہ) اے آیت و تفسیر دگر باز قول انت بلے منی نزدیک بے تکلف مطلب ہمیش انت کہ برزا بیان بوت - اے تفسیر روع و ویمح اللہ الباطل جملہ مستانفہ بوت چوشکہ چہ ترجمہ ظاہر انت و اکثر محققاں چہ رہندا اختیار کنگ و اللہ اعلم -

حضرت شاہ صاحب قدس سرہ و یمح اللہ الباطل عطف "يَخْتِمْ عَلَى قَلْبِكَ" و سر کنگا کنت چانچہ گوشت : "یعنی اللہ مردمان و چویش موہ پر چاہدنت کہ بر آئی و سرادروغ بہ بندنت، اشانی دل و بند بخت و بلوٹیت تو کفر و گار بکنت پیغام دیگ و غیر مگر اچہ و قی گپاں دین و ثابت کنت ہمیش کنگی و سرا و قی کلام و راہی کنت - و یعنی نبی خدا و پیغام و سر کنت شما آرا دروغ بزانت یا راست، چرائی و بعد بندھانی کل معاملہ (حساب داد) گوں خدا انت، گوں ہر یک بندھے و ماں دنیا و آخرت و آئی حال و قابلیت و روع حساب و ادبیت، تو بہ کنگو کانی تو بہ قبول کنت و کل چیزانی زانگ و باوجود چہ انسان و چکر بدیں کاراں در گزر کنت - ہما ایماندار و نیکیں بندھے کہ آئی و فرمان و اشکنت و عمل کنت خدا آیانی دعا یاں اشکنت و عملان و قبول کنت و ہر قدر اجر و ثواب آییاں عام دستور و روع مستحق بنت چہ و قی مہربانی و چرائی و آیان و ہنگت باز زیات مرحمت فرمائینت - باقی پشت کپنت منکر و پیکائیں کافر کہ اشان داں مرت و شنتت تو بہ و توفیقش نہ بوت آیانی انجام ماں دومی جملہ پیدا کنت - و ماں خداوند کریم و خزائن و ہج چیز کی نیست - اگر بلوٹیت تو قی کل بندہ ان و غنی و مالدار بکنت لیکن آئی و حکمت و تقاضا چوش نہ انت کہ کلان و بے اندازہ روزی دیان و ماں عیش و ویشاں بداریت - اگر چوش کنگ بوتیں تو عموماً ماں سرکشی و غور ناکی اختیار کناں و تمام دنیا بہ سرش و رتکنت نہ خدا دیا سرش سجدہ بہر تیں و نہ آئی و مخلوق و غرضش بدشتیں ہرچ سامانے اشان دیگ بوتیں یا آئی و سراقاعتش مکتیں - حرص ہنگت نیات تر بوتگت چوشکہ مروجی موجودہ جاور و ہم عواما

الشوری ۲۱

۷۵۱

البقرہ ۲۵

مِنْ بَعْدٍ مَا قَتَلُوا وَيَنْشُرُ رَحْمَتَهُ وَهُوَ الْوَلِيُّ الْحَمِيدُ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ خَلْقُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَبَابُ فِيهِمَا مِنْ دَابَّةٍ وَهُوَ آتِيٌ نَّشَانِيًا أَنْتَ بِيَدِ كُنْكَ آسَمَانِي وَزَمِينِ ۝ وَهَرِجِي كُنْكَ أَنْتَ مَا آيَاں چہ جاوراں قی و آ علی جمیعہم اذ ایشاء قدیر ۝ وَمَا أَصَابَكُمْ مِنْ مُصِيبَةٍ فَمَا بِهَا آيَاتِي لَكُمْ وَلِيُذَكِّرَ ۝ وَهَرِجِي كُنْكَ بَرِيَّتِ بِهَ شَمَا سَكِي بے گدا ابدہ انت ہر چیکہ کَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا عَنْ كَثِيرٍ ۝ وَبَا أَنْتُمْ بِمُعْجِزِينَ فِي كَمَا كُنْتُمْ شَمَا وَمَعَا كُنْتُمْ بَارِزِ كُنْكَ ۝ وَنَا شَمَا عَا جَز كُنْكَ مَا الْأَرْضِ ۝ وَمَا لَكُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا نَصِيرٍ ۝ وَمِنْ آيَاتِهِ الْجَوَارِ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ إِنَّ يَتَشَاءُ يَكُنَ الْيَمُّ يَظْلُمُ لَنْ آتِيٌ نَّشَانِيًا بُو جِي كُنْكَ مَاں دریا و کوهانی و قی اگر بلوٹیت بند کنت گوات و گدا بہ بنت رَوَاكِدَ عَلَى ظَهْرِهِ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ۝ وَهُوَ يَوْمَئِذٍ يَتَبَقُّونَ مَا كَسَبُوا وَيَعْفُ عَنْ كَثِيرٍ ۝ وَيَعْلَمَ الَّذِينَ يُجَادِلُونَ أَكْرَبُ بَلَوِّتِ بَلَاكُ بَخْتِ آيَاتِ سَبَبِ ہر چیکہ کسب کنت معاکنت بازینے فاکہ بزانت ہما کس جیرہ کنت فِي آيَاتِنَا مَا لَهُمْ مِنْ مُّخِصٍ ۝ فَمَا أَوْتِيتُمْ مِنْ شَيْءٍ فَنَتَاءُ مَاں مے نشانیان کہ نیست بہ آییاں جھگ و جاکاں و اگر ہر چیکہ شمار دیگ بوتگت کہ بہ بیت کیں بہرے انت الْحَيٰوةَ الدُّنْيَا وَمَا عِنْدَ اللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَى لِلَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَىٰ دُنْيَا وى زندہ - و ہر چیکہ خدا و گور انت بہر انت و پاندا تر انت بہ ہما کساں کہ ایمانش آورت و آہ رَّبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ۝ وَالَّذِينَ يَحْتَبِرُونَ كِبِيرَ الْأَثَمِ وَالْفَوَاحِشِ وَ قى رب و سر توکل کنت و و ہما کساں کہ بہر انت چہ کبیرہ گناہاں و چہ بے جیانی و

مزل ۶

در حالیں و مانی تو گنگد گائیں ہر قدر اشانی گور بیت ہنگت نیات تر و شوہاز و لگنت اشانی کوششت و اوٹا ایش بیت کہ کلانی لوگ خالی کناں و قی لوگاں پر بکنت - ظاہر انت کہ اے و لوہیں جذبات و روع عام سیر لای و شحال و صورت و چوین بیدنگی و سرکشتگت ویکہ چہ دومی ہجیر ہستی و قبول و رنوٹگت - البت دنیا و ڈول و رجحان و بخل بندہ جبریاں تمام وقت و عاں رہندا و مصلح اعظم و مامور من اللہ و چار گز ارع عام و شحالی و سیر لای و باوجود و قی و گر و جیل و سرکشی و غور و ناکی و عورت مہیت چہ زمانہ و شانداریں انقلاب دنیا و تبہیل و عاداتانی توک انقلاب یارگ بہر بیت آچرے رواجی و اکثری دستور مستحق حسابیت بہر جاور و دنیا و ہوگیں نظام و سر ہوا کنگی انت آئی و اقتضا ہمیشنت کہ غنا عام کنگ مہیت بلکین ہر یک کسے و آئی و استعداد و قابلیت و رعایت و داران و ہمکنر مناسب بیت گوں حساب و وکیل مایہ دیگ بیت و اے خدا معلوم انت کہ بہر قی حق و کتا م صورت زیات سودمند انت چاکہ کل اولی و آخری احوال بہہائی و دنیا انت - ۱۲ ہمہ صفحہ و فواہل :- و یعنی باز برے ظاہری سبباں و احوالاتی سرانظر کناں و دھک مردم چہ ہور و باران و ناامیت بنت آساعت و حق تعالی

رحمت و ہوران و نازل فرمائیت ووقی مہربانی و علامات و نشانیاں و چاریں کُنڈاں تالان کنت تاکہ بندھانی سراثابت بہ بیت کہ چورزق اسباب رزق ہم ہائی و قبضہ قدرت و انت ہنچوش کہ روزی آب یک صیں اندازہ و عطا کنت ہور ہم ماں خاصیں وقت و خاصیں حسابے و مرحمت کنت۔ اصل گپ ایش انت کہ کل کار بہ ہائی اختیار انت و ہرچیکہ اکبنت آ عین حکمت و راست انت چیا کہ تمام خوبیاں و کمالاتاں ماں ہائی و ذات و جمع انت و ہک داب و کار سازی، امداد و دزگیری چہ ہمود ابوت کنت۔

(تنبیہ) چہ اللہ پاک و رحمت و چہ آئی و قدرت و نامیت بوگ کافرانی دستور انت بلے یک مومنے و نگاہ و سببانی رد و نامیت یاروک بیت کنت چوش کہ فرمائیت فَلَمَّا اسْتَايَسُوا مِنْهُ خَلَصُوا نَجِيًّا (یوسف رکوع ۱۰) و حَتَّىٰ اِذَا اسْتَيْسَسَ الرُّسُلُ (یوسف رکوع ۱۲) و یعنی ہنچوش کہ رزق و سرکنگ ماں ہائی و قبضہ انت ہما سببانی زمینی و آسمانی سبباں و آیانی علامات و نتیجہاں ہم ہائی و مخلوق و پیدا کتگین انت و چہ آیت و سرظا ہرچوش معلوم بیت کہ مثل زمین و آسمانی سرہم چہ جانورانی قسم کتام مخلوقے موجود انت۔

وگ یعنی ہرکس و اشان و شنگ و تالان کنت ہائی و تاشاں کلان و یک جامع کت کنت و اے قیامت و روج و بیت۔

و۵ یعنی ہنچوش کہ نعمتاں یک خاصیں حسابے و خاصیں وقتے گوں احوالانی رعایت و دیگر بنت سگی و سوریاں نزول ہم خاصیں اسباب و دستوری روء بنت مثلاً بندھان و ہرچ سکی و مصیبت پیش بیٹ آئی سبب زوت یا بدیر بندھانی و قی لھتیں عمل و کار بنت بالکل ہے داب و چوش کہ یک مردے ماں غذا و غیرہ و خیال گور نہ کنگ و چہ نادراہ بیت بلکیں باز بر و ہلاک بیت یا باز بر و مات و بدیر ہیزی چک و را ماں مصیبت و چکل دنت یا کہ کدی کدی یک میٹگ و بازارے و مردمانی بے زانگی و اجمعی و تمام میٹگ و مردمان نقصان بار بنت ہے احوال روحانی و باطنی بدیر ہیزی و بے تدبیری و بزانت چوش بگوش دنیا و ہر یک سکی و سوری بندھانی پیش و کتگیں چنت کارانی نتیجہ انت و آئندہ پرایاں تنبیہ و چکاس و موہ و سرکنگ انت و اے پیشکانت کہ اللہ و رحمت چہ بندھانی باز گناہاں در گذر کنت اگر ہر یک جرم و سر گرفت بکنت تو زمین و سرائیک ساہدارے باقی پشت نہ کپتگت۔

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "اے دیم گوری (خطاب) عاقل و بالغیں مردمان انت گناہ گار بہ بنت یا کہ نیک بہ بنت۔ مگر نبی ماں اشی و داخل نہ انت (گوئیں زہگ ہم شامل نہ انت) پرایاں دگہ چیرے بیت۔ سکی دنیا و ہم اہت و قبر و آخرت و۔

و۶ یعنی تہنا چہ وقی مہربانی و معاف کنت۔ و اگر ہر جرم و سراسر بدنت مجرم تچان و رو پوش بوت نہ کنت و نہ پرائی دگہ کسے ابید چہ آئی و بے آئی و مدد و اعانت و تیار بوت نہ کنت۔ و یعنی چوش کہ ماں زمین و سر بر و کوہ چست انت دریا و سر بر و مزین مزین بوجیک چست بوان و گندگ بنت۔ و یعنی گوات ہم اللہ پاک و قبضہ انت، اگر گوات و بداریت کتگ و میلیت تو تمام بادبانی جہاز دریا و پشت و ترپل بنت۔ غرض آپ و گوات کل بہ ہائی و دست و چیر و انت۔ و ماں دریائی سفر و موافق و ناموافقیں گوات ہر دو میں قسم و جاوران واسطہ کپیت ہمیشکا باز ضروری انت کہ ان موافقیں جاورانی و ہد و بگری و ناموافقیں جاورانی رد و صبر کنان و اللہ پاک و نعمت و قدرت و جاہ بیاریت۔

و۷ یعنی بوٹیت تو مفرانی بدیں اعمالانی یاد اش و رد و اجہاز و راتباہ بکنت دے تباہی و و ہد و ہم لہتیں و پہل بکنت۔

و۸ یعنی تباہ ہمیشکا کنگ بہنت کہ آیانی لھتیں عملانی بدلہ برسیت و اید کہ جیڑہ کنوکاں ہم بگندنت کہ ہو! چہ خدا و گرفت و در کپگ و جھگ و واسطہ بچ جا کہ نیست۔ و اجہ شاہ حسب نوشتہ کنت کہ ہر کس ہر چیز و چہ وقی تدبیر و و ہبند و زانت، آسہت و عاجز بنت کہ بچ تدبیر کار نہ دنت۔ و۹ یعنی اے تمایں خبرانی اشکنگ و بعد انسان لازم انت کہ اللہ و راضی کنگ و فکر و بکنت اے چنت روچی زندگانی و ہلاک بیوکیں عیش و سر مغرور مہبت و شری و بزانت کہ ایمانداران و ہرچ عیش و آرام چہ اللہ و جانب و رسیت چہ اے دنیا و عیش و آرام و بہتر انت و ہم پاندارانت نہ ماں آئی بچ قسے و دل تنگی بیت و نہ فنا و زوال و ترس بیت۔ ۱۲

سرِ اَظلم و زورِ اکی بہ بریت و آئی صرف اللہ پاک و دوستی و دوستگیری و انسان و عدل و انصاف و صبر و بخشش
مکمل کس انت کہ دست و گران و چہ اخلاقی نزوری و رسوائی
پہ اودا خوب نیک جوڑ بوان و حاضرہ بنیں۔
ننان و بچارت

منزل ۶

برداشت کنان ء ظالم ء منافک کنگ مزین سمیت وجواں مردی وڑیں کارایت ۔ ماں حدیث ء ہست کہ ہر بندہ ء سرِ اظلم و زور کی بہریت و آئی صرف اللہ پاک ء دوستی ء آرا پہل بکنت تو ضرور انت کہ اللہ پاک آئی ء عزت ء گیش بکنت و مدد بکنت ۔ فلا یعنی محض چہ اللہ ء توفیق و دستگیری ء انسان ء عدل و انصاف و صبر و بخشش و اولیں اعلا تیں عادت حاصل بیت کننت آہ اے خوبیں اخلاق و عاداتانی طرف ء راہ شونی مکنت تو گد اکتام کسانت کہ دست ء گران ء چہ اخلاقی نزوری و رسوائی چات ء کشان ء مارا در بکنت ۔ فلا یعنی اے دولیں کتام سبیل ہم ہست کہ پاپا دنیا ء دیم دیگ بہ بتیں و حیرا چہ اودا خوب نیک جوڑ بوان ء حاضر بہ بتیں ۔ فلا یعنی یک یم گپت گپیں مجرم ء یم ء شرمندہ و میاری بوان چٹاں جہل کنان چارنت چوش نہ بنت کہ کسے ء حیاں یک کنان ء بچارنت

فل یعنی بے بخت گوں و تا وقتی جن و چکان و ہم غرق کسنت نراں کلاں و تباہی و بربادی و چات و چگل دنت۔ فل یعنی نہ ماں دنیا و ہدایت و نہ ماں آخرت و نجات و۔
فل یعنی خوش ماں دنیا و عذاب مؤخر (پشت و ٹگلنگ) بیت و ٹگلنگ میان بیت آروچ و عذاب نہ ٹگلنگ۔ فل یعنی چہ انکار کنگ و چہ بیت حاصل نہ بیت۔ ابن کثیر و معنی چوش کنگ کہ چوش موہے نرسیت کہ شہا جہا یگر مبیت۔ فل یعنی شہا ذمہ دار نہ ات کہ زبردستی اشان و قبولدار کنا نین ات شے سرافرض خداوندی پیغام و سرکنگ انت آئی و شہاوت سرانجام

دیگانت۔ اگر اشان قبولدار نہ بنت تو بل اشان و کہ ماں جہنم و برونت۔ فل یعنی چریشانی دیم تاب دیگ و تو غمناک مو۔ انسان یکھنیں تے و اھذرات (اللہ شہا و اللہ) کہ اللہ پاک احسان و انعام دنت تو گہرتی و مہل کنت۔
پداوہدے چہ وقتی بدیں کارانی ذریعہ و ماں جہا لے و کسیت بس تمام احسان و نیکیان و شہوش کار بیت و چنیں ناشکری کنت گوشے آئی و کدی و شیں روج نہ ٹگلنگ۔ خلاصہ ایشنت کہ فراخی و عیش و جاوہر بیت یا تنگی و پریشی حالت بہ بیت انسان و فی حد و سراقا تم نہ مانیت۔ البت قاتیں مومنان کہ سکی و ہدے صبر و کشا دگی و جاوہر و حقیقی نعمانی واجہر و شکر و کزنت و ہجیر آئی و انعام و احساناں و فراموش نہ کفنت۔ فل یعنی سکی بہ بیت یا نرمی کل احوال خدا و دیم و انگیز انت، ماں آسمان و زمین ہر جا کہ ہمانی و سلطنت حاکمی انت ہر چہ کہ بلوٹیت پیداکنت و ہر چہ کہ بلوٹیت ہر کس دت کنت و ہتے ڈول نہ دنت اگر ملوٹیت۔ دنیا و رنگ برنگیں جاوہر ایل کین ات لھتیں چریشاں باز کس اولاد نہ بیت لھتیں و اولاد فقط جنیں چک بنت لھتیں و ایوک مردیں چک بیت۔ لھتیں و ہر دوئیں، بچک و جنک عطا فرمائیت جوڑی یا جدا جدا۔ ما ایشی و چہ کس و دعویٰ تے نیست آ حقیقی مالک و ت زانت کہ کتام کس و بہ کتام جاوہر و دارگ مناسب انت و ہاوت و فی علم و حجت و روء و تدر کزنت کیے و مجال نیست کہ آئی و ارادہ و مہل کنت یا آئی و تخلیق و تقسیم و ردا ایرادے بکرت۔ عقل مند و کار ایش انت کہ کھک ڈولیں محرم و نرمیں جاوہر اں ہمانی طرف و رجوع کنت و مدام و فی بڑگی و دیم و داران و چہ تکبیر و ناشکری و و تاراد و ربدار انت - ۱۲

الیہ پردہ ۲۵

۷۵۲

الشوری ۲۲

قَالَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ الْخَيْرِينَ الَّذِينَ خَسِرُوا أَنْفُسَهُمْ وَ

گوشتت مومن کہ بیشک تاوان بار ہمایان انت کہ تاوان بار ایش کت و فی جنہاں و

أَهْلِيهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ إِلَّا إِنْ الظَّالِمِينَ فِي عَذَابٍ مُّقِيمٍ ۝۵۰

و فی لوگ و مرد ماں قیامت و روج و فل خبردار بہ بیشک ظالم بنت ماں داعی عذاب و۔ و نہ

كَانَ لَهُمْ مِنْ أَوْلِيَاءٍ يَنْصُرُونَهُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَمَنْ يُضِلِلْ

بیت بہ آیان کار سازے کہ آیانی مدد و بکنت چہ خدا و بغیر و ہر کس و خدا

اللَّهُ فَبِأَلٍ مِنْ سَبِيلِ ۝۵۱ اسْتَجِيبُوا لِرَبِّكُمْ مِنْ قَبْلِ أَنْ يَأْتِيَ

گمراہ کنت گدا نیست بہ آئی بچ رہے و قبول کین ات فرمان و فی پروردگار و چہ آئی و پیش کہ بنیت

يَوْمَ لَا مَرَدَ لَهُ مِنْ اللَّهِ مَا لَكُمْ مِنْ نَاجٍ يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُمْ مِنْ

یک رچے کہ آئی و داری نیست چہ خدا و نیگ و نیست بہ شہا بچ پناہ و جاگہ آروچ و نہ بیت چہ شے نیگ

تَكْذِيرٍ ۝۵۲ فَإِنْ أَعْرَضُوا فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا أَنْ عَلَيْكَ

کے انکار کنوک و گدا اگر آدم و بہترین بنت گدا آدم نہ ایش تہ آیانی سرنگہ بیان۔ نہ انت تہی ذمہ و مگر

الْبَلَاءُ وَإِنَّا إِذَا أَذَقْنَا الْإِنْسَانَ مِنَّا رَحْمَةً فَوَرَّحْنَاهَا وَإِنْ تَصْبِرْهُم

رینگ و بیشک ماوہدیکہ بچا شینیں انسان چہ وقتی نیگ رحمت آئی خوش بیت و اگر بہ بیت بہ آیان

سَيِّئَةٍ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ الْإِنْسَانَ كَفُورٌ ۝۵۳ لِلَّهِ مُلْكُ

مصیبتہ برعوض و آچیز و کہ پیسر دیم دات آیانی دستاں، گدا بیشک انسان ناشکرا انت و بہ خدا انت پادشاھی

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَخْلُقُ مَا يَشَاءُ يَهَبُ لِمَنْ يَشَاءُ إِنْ أَرَادَ

آسمانی و زمین و۔ پیداکنت ہر چہ کہ بلوٹیت۔ دنت ہر کس کہ بلوٹیت جنک و دنت

لِمَنْ يَشَاءُ الذُّكُورَ ۝۵۴ أَوْ يَزْوِجَهُمْ ذَكَرًا أَوْ إِنَاثًا وَيَجْعَلُ لِمَنْ يَشَاءُ

ہر کس کہ بلوٹیت بچک یا دنت آیان و بچک و جنک و کنت ہر کس کہ بلوٹیت

عَقِيمًا إِنَّهُ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ۝۵۵ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَنْ يُكَلِّمَهُ اللَّهُ إِلَّا وَحْيًا

سڈ۔ بیشک ہا انت زانوگر قدرت دار و ک۔ و نہایت بچ انسانے کہ خدا گوں آئی خبر کنت مگر بہ اشارہ

منزل ۶

فلک نام یک بشرے و فی عنصری جاوے و ہستی قوی و اعتبار اے طاقت ندرت کہ خداوند قدوس مایہ دنیا آئی و دیما در آیان و گوں آئی دوبہ دو کلام بفرمات
 و آتحتل کت بکنت۔ ہمیشہ کا گوں کلام بشرے آئی و ہکلام بوگ و سہ صورتت (الف) بلا واسطہ چہ پردہ و پشت و کلام بکنت، یعنی واجہ نبی و قوت سامعہ کلام و
 اشکک و لذت حاصل بکنت مگر بہ اے صورت و چہاں چہ دیدار و دولت و سیت گرگ نتون انت، چو شک و واجہ موسیٰ علیہ السلام و کوہ طور و سرا و خاتم الانبیاء
 صلے اللہ علیہ وسلم و مال سیمۃ الاسراء و پیش اہت۔ (ب) فرشتہ و ذریعہ و حق تعالیٰ کلام بفرماتینیت مگر فرشتہ گوں و فی جسد و صورت و چہاں فی دیمائیت بکلیں
 تچک و تچک نبی و قلب و سرانزول بخت و چہ قلب و فرشتہ و صورت و ادراک بہ بیت۔ ظاہری حواس و چوشتیں دخلے بہیت۔ منی خیال و چہ صورت انت کہ آرا ماں

عائشہ صدیقہؓ حدیث و چہ یاتینی فی مثل صلصلة
 الجرس و تعبیر کنگ و ماں صحیح بخاری و ابواب بدر الخلق و بہ
 وحی و اے صورت و ہم ایتیان ملک و گیش و گوار موجودت
 ہمیشی و را ماں حدیث و و ہوا شدہ علمت فرمائیت
 و شاید قرآنی وحی بکثرت ماں ہے صورت و آیات بوتگ
 چو شک ماں "نَزَلَ بِهِ الرُّوحُ الْأَمِينُ عَلَى قَلْبِكَ" وَقَاتِلْ
 نَزَلَ عَلَى قَلْبِكَ بِإِذْنِ اللَّهِ "و چہ قَلْبِكَ و لفظہ اشارہ
 بیت، و چو شک اے معاملہ بالکل پوشیدہ رہبت و توک
 توک و بوتگ چہ واجہ پیغمبر و وجود و ابید کتام ہستی
 نظر نہایت و نہ اے داب و کلام بوتگ چو کہ یک
 مردے گوں دومی و خبر بکنت کہ کش و نند و کیں شکون کاں ہم
 سر پردہ بنت پیش کا اے قسم و را گوں خصوصیت و اے
 آیت و چہ و حیا" و لفظہ بیان فرمائیت پر چہ کہ
 ماں لغت و وحی و لفظ اخفا و اشارہ سرچہ و سرا
 دلالت کنت۔ (ج) سیمی صورت ایش انت کہ فرشتہ
 و تارا جسد پوشان و واجہ نبی و دیما بیت و اے داب و
 خدا و کلام و پیغام و سر بکنت چو کش کہ یک مردے گوں
 دومی و گپ بخت۔ چنانچہ حضرت جبریل و یک دورہ ماں
 و فی اصلی صورت و آتگت و باز برا ماں حضرت جبریل و صورت
 آتگت و کدی ماں کتام غیر معروفیں مردے و شکل و ہم تشریف
 آورگی۔ اے ساعت و چہاں بہ فرشتہ و کپتگت و
 گوشاں آئی و توار و اشکونک بوتگت و کش و
 نند و کیں مرد ماں ہم باز پر گفتگو اشکگلش و سر پریم
 بوتگت۔ ماں صدیقہؓ حدیث و ہما دو تیں قسم کہ بیان
 بوتگت چہاں اے دومی صورت ات۔ منی خیال و
 ہمیشی و را ماں اے آیت و چہ "أَوْيُسُفُ رَسُوْلًا فَيُوحِي
 بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ" و تعبیر فرمائیت بوتگ۔

وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِالصُّوَابِ

باقی حجاب و صورت بالکل نادیدہ بوگ و برابر ایش کاں
 عائشہ و حدیث و گوں آئی و تعرض کنگ نہ بوتگ
 و یعنی آئی و ترن شانی مانع انت کہ بے حجاب و
 کلام بکنت و حکمت و تقاضا ہمیشہ کت کہ چنت صورت
 ہکلامی و اختیار کنگ بہ بنت۔ و ادا لہتین و
 چہ روح و فرشتہ مراد زرتگ۔ یعنی جبریل امین۔ لیکن
 سر ظاہر ادا چہ روح و مراد قرآن کریم انت پر چہ کہ چہ
 آئی و تاثیر و مر تکیں توب زندہ بنت و انسان و

ابدی نجات نصیب بہیت و ت بچارت کہ ہر حقے کہ ماں کفر و ظلم و بداخلاقی و موت و مرگت چو نکاتی قرآن کریم ماں آیات تازہ و نوکیں جان مان گیت۔

و یعنی ایمان و ایمانیہ عملانی اے تفصیل کہ نوں چہ وحی و برکت و معلوم بوتنت پیش و نہ زانتگت بل توری ایمان و جندہ صفت گوں آیات گون ات۔

و یعنی ماں قرآن و روشنی و ماہما کسان و ماہلوئیں سعادت و کامرانی و راہ و ہدایت کنیں۔ و یعنی تیں نبی و کل بندہاں و چہ قرآن کریم و برکت و داں
 اللہ پاک و سر بوگ و چکیں راہ و پیش داران ات۔ نوں و ت زانت کہ بہ ہم کشک و کام بخت یا مجنت۔ و یعنی چکیں راہ ہا انت کہ آئی و سر کام جان مرد
 داں خدا و سر بہیت ہر کس چہ اے راہ و لگشت آبدراہ و مگر راہ بوت۔ و یعنی وہے کہ کل کارانی انجام چہاں و نیمگ انت تو باید انت کہ مردم چہ بندہ اے انجام و

أَوْ مِنْ وَرَائِي حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِي بِإِذْنِهِ مَا يَشَاءُ إِنَّهُ

یا چہ پردہ و پشت و ایک دیم بدنت یک قاصدے گڈ ابرہیت چہ آئی حکم و چہاں ابوطی و تحقیق خدا

عَلَى حَكِيمٍ ۝ وَكَذَلِكَ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ رُوحًا مِنْ أَمْرِنَا مَا كُنْتَ

مزن شاہ و کنت و و چہ داب مادیم و ات تہ نیگ و یک فرشتہ چہ و فی حکم و و ت زانتگت

تَذَرِينِي مَا لِكِتَابٍ وَلَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا وَلَكِنْ جَعَلْنَاهُ نُورًا نَهْدِي بِهِ مَنْ

تو کہ چہ بے کتاب و ت زانتگت تو کہ چہ بے ایمان و لیکن کت ما و وحی و روشنی کہ راہ سورج و تیں بکئی و ہر کس کہ

نَشَاءُ مِنْ عِبَادِنَا وَإِنَّكَ لَتَهْدِي إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ۝ صِرَاطَ اللَّهِ

بلوئیں چہ و فی بندیاں و بیشک البت راہ سورج و تہ تچکیں راہ و طرف و و راہ ہا خدا و

الَّذِي لَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ ۚ أَلَا إِلَى اللَّهِ تَصِيرُ الْأُمُورُ ۝

کہ ہما بکنت ہر چہ کہ ماں آسمان و زمین و انت و خبر دار ہو کہ خدا و نیگ و سر بہت تہاں کار و

سُورَةُ الْاٰخِرَةِ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا هُوَ الَّذِيْ جَعَلَ لَكُمُ الْغُرُفَ ۚ

سورہ زخرف مکہ و نازل بوت و اے ہشتادونہ آیات و ہفت رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کن ماں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں ہم کنوے

حَمْدٌ ۝ وَ الْكِتَابِ الْمُبِیْنِ ۝ اِنَّا جَعَلْنَاهُ قُرْآنًا عَرَبِیًّا لَّعَلَّكُمْ

قسم انت و گیش و گوار کنوئیں کتب و۔ بیشک ماجور کت آرا قرآن عربی زبان و تاشما آرا

تَعْقِلُوْنَ ۝ وَاِنَّهٗ فِیْ اَمْرِ الْكِتَابِ لَدَیْنَا عَلٰی حَکِیْمٍ ۝ اَفَنْضِرُ

بفہم ات و و تحقیق آماں لوح محفوظ و مئے گور و البت مزن۔ حکم انت فی آیات و ماد و داریں

عَنْكُمْ الذِّكْرُ صَفْحًا اِنْ كُنْتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِیْنَ ۝ وَكَمْ اَرْسَلْنَا مِنْ

چہ شاپنت و دیم ترنیاں و باشی و کشا بہت یک توے چہ گور و کیں و ابیجو و دیم و ات ما چہ

نَبِیٍّ فِی الْاَوَّلِیْنَ ۝ وَاٰیٰتِہُمْ مِنْ نَّبِیِّ الْاٰکَاثِ ۚ یَسْتَهْزِءُوْنَ ۝

پیغمبراں ماں پیشی مردان۔ و نبیا تگ آییانی گور و چہ پیغمبرے مگر آیات آرا کلاگ گپتگت و

بار و فکر بخت و چہ وقتی اختیار ہمارا ہر گام بخت کر آج تک تجھ انسان و بہ ہائی و بارگاہ و سر بکنت اللہم اھدنا الصراط المستقیم و یتنا علیہ
فل چیا کہ عربی شے ماتی زبان انت و چہ شے ذریعہ دنیا و قوام اسے کتاب در برت۔ فل یعنی وجہ اعجاز و مزین اسرارانی شامل ہوگ سبب و مزین درجہ داروک و ہم چہ تحریر
(ادلی بدلی) سلامت ہوگ و وجہ چہ حد زیاست مستحکم انت اشی و دلائل و ثبوتان مزین مضبوط و آئی و احکام چہ منسوخی و محفوظ انت۔ واجہ خدا ہر جگہ حکم چہ حکمت و خالی نہ انت

و قرآن و تمام مضامین اصلاح معاش، و معاد و اعلیٰ ترین
ہدایتی سر مشتمل و چہ حکیمانہ خوبیاں پُر انت و قرآن و اسے
تمام خوبیاں سراسر و پاکیزہ قرآن شہادت۔

آفتاب آمد و دلیل آفتاب

(تنبیہ) قرآن و تمام آسمانی کتب چہ نزول و پیش ماں
لوح محفوظ و بنیاد ہو گنت۔ فل حضرت شاہ حبیب
نوشہ کنت چہ سبب کشما قولہ از نہ بیت زانا حکم و دیم دیگر
بند کنیں یعنی چشیر امت مدارات۔ اللہ پاک و رحمت حکمت و تقاضا
ہمیشہ کنت شے زیاد و ہم علم و زورانی با وجود خداوندی کتاب و نزول
و دعوت و نصیحت و الے کار بند کنگ مہبت چیا کہ چہ شے باز سعید و محاسن
سیت و نفع حاصل کنت پُر امن کرانی سر اسچیں بخت ہم تمام بیت۔

فل یعنی گوں پیشی رسولان ہم آئندہ کنگ کت و آئیانی اختیار و کنگ
بو نت مگر بہ اسے سبب پیغمبری و سلسلہ و بندش آماج نہ بوت
ہے صفحہ و فوائد :- فل یعنی بہ عزت یگی آئندہ کنگ کت
برادی و مثالاں ہم کس دینت کہ پیش بیان ہم بوت کہ آئی
ماں زور و قوت چہ شہا باز گیش انت۔ و ہرے آئیانی ہم چہ اللہ عزت
رستگار بو نت تو باریں شہا بہ کجام خبر و سر مغزوری در شاکت
دیتر اللہ تعالیٰ و عظمت و قدر و کردارانی مزین شانی و ذکر انت کہ
داں یک حصہ و ہم اشاں اللہ پاک و ذات و متوک انت۔

فل یعنی داں حدیکہ انسان آباد انت و ت ماں و ت و دو چار بکنت
یک درے و گور و روا بکنت و ترقاب کتاں ماں دنیاوی
و اخروی مقصدان کامیابی و کنگ کت معلوم بکنت۔

فل یعنی بہ یک خاصیت حساب و کہ آئی و حکمت و مناسب و ماں
آئی و علم و مقدرات۔ فل یعنی ہنچو شہر متگیں بین ہنچو مبارانی
برکت و زندگ و آباد کنت ہم حساب و ماں شے متگیں جہاں جاں
ماں کنت و چہ قبران در کتاں و ماں محشر و میدان و او شتارینیت
فل یعنی ماں دنیا ہر قدر چیزانی جوڑی انت و مخلوق و ہر قدر
جوڑی انت و مخلوق و ہر قدر قسم و متماثل یا متقابل انت اسے
درستان و خدا پیدا کنگ کت۔ فل یعنی ماں خشکی و لہتیں
چار پادانی پشت و سر و ماں دریاء و بوجیک و سوار بیت۔

فل یعنی چار پادان یا بوجیک و سر سوار و وقت و اللہ احسان
چہ دل و یاد بکن انت کہ آئی و ماں اسہند قوی و ہنچو سازتنگ کہ ماں
چہ وقتی عقل و تدبیر و غیرہ و اسے چیزان و بہ وقتی قابو و یارید آ
محض خدا پاک و فضل انت و اگر نہ سے توک و اینقدر طاقت
و قدرت کجا ہست انت کہ چشیں چشیں چیزانی سراسر قدرت حاصل
بکنیں و آیان و وقتی زیر دست سازیں و ہم گوں دل و یاد و چہ

زبان و سوار ہوگ و وقت و اسے لفظاں گوشتک بہ بنت
ماں حدیث و بیان ہو گنت کہ ماں تفسیر و حدیث و کتاں کور انت۔ فل یعنی چہ سفر آخرت و سفر یاد بکن انت۔ واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ و سلم سواری و وہرے سبب و انتگ۔
فل یعنی بایک اللہ نعمان جاہ یاران شکر و ادبکن آئی شہا شکر و راہ کیت ماں آئی و بابت گستاخی کنگ لگت چہ شے مسترس گستاخی و ناشکری چہ بوت کنت کہ پرانی اولاد جوڑ کنگ بیت ہم چہ ہنچاں و
پیدا ہم جنس جگ۔ اول اولاد تو بیت و وجود و یک بہرے بیت، چہ خداوند قدوس اولاد جوڑ کنگ مقصد جوش بوت کہ آچہ جزاں مرکب انت و مرکب و حادث ہوگ لکی انت، دومی ماں ولد و والد
ہم جنس لازمی انت دومی ہم جنس مہبت تو بہ ولد و والد حق و عیب انتگ بیت ادا ماں مخلوق و خالق و جانست و شہینک ہم بوت نکنت، سوم جنگ جہانی و عقلی قوی و اعتبار ناقص و کمزور
بیت، چوش بکوش کہ خدا و پوتا اولاد ہم کیت تو ادانی ناقص۔ آیشاں اشرم نبیت کہ بہ وقتی بہرہ و خوبی علانیں چہ گیشینیت چہ خدا و ناقصین ادانی چہ عزت کتاں انت۔ فل یعنی ہر ماں گیس اولاد
چہ خدا و تجویز کنگ کتاں آہ ہمایانی و تی گمان آئینک عیب دار و ذلیل و حقیر انت کہ اگر اشاں و موت ہما دیگین و پیدا ہوگ و خوشخبر شکرنا بنگ بہ بیت تو چہ رنج و غم و وقتی پیشانی و مجینت و ماں

فَاَهْلَكْنَا أَشَدَّ مِنْهُمْ بَطْشًا وَ مَضَىٰ مَثَلُ الْأَوَّلِينَ ۝ وَلَئِنْ
سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ الْعَزِيزُ
الْعَلِيمُ ۝ الَّذِي جَعَلَ لَكُمُ الْاَرْضَ هٰذَا وَ جَعَلَ لَكُمُ فِيْهَا سَبِيْلًا

گد اھلک کت ما چہ آیان زیاست زور و مزین و گوست داستان پیشی مردمانی و اگر
سألتہم من خلق السموات والارض ليقولن خلقهن العزيز
توسوال بکن چہ آیان کہ کئے پیداکت آسمان و زمین و تو البت گوشت پیداکت آیان و زیر دستیں
العلیم ۱۰ الَّذی جعل لکم الارض ہذا و جعل لکم فیہا سبیلًا
زاورگ و آھاذا انت کہ اڈکتی بہ شہا زمین چہیر گنج و اڈکتی بہ شہا ماں زمین و راہان و

لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ۝ وَالَّذِي نَزَّلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً بِقَدَرٍ فَأَنْشَرْنَا
بِهٖ بَلَدًا مِّثْلَ الَّذِيْ خَلَقَ الْاَزْوَاجَ كُلَّهَا
چہ آئی یک مردگیں شہر سے دابہ شہا در گت بیت فل و آھاذا انت کہ پیداکت جنت جنت تمام میدان و
تا کہ شمارہ و بگندرات فل و آھاذا انت کہ نازل کتی چہ آسمان و آپ اندازہ و سرا فل گد امانہ کت
بہ بلدہ مینا کنگ کت تخرجون ۱۱ وَالَّذی خلق الأزواج کلہا

وَجَعَلَ لَكُمُ مِنَ الْفُلْكِ وَالْاَنْعَامِ مَا تَرْكَبُونَ ۝ لَتَسْتَوَا عَلٰی
ظُھُورِہٖ ثُمَّ تَذْكُرُوْنَ اَنْعَمَ رَبُّكُمْ اِذَا اسْتَوَيْتُمْ عَلَیْہِ وَ تَقُولُ السَّحٰنُ
آئیانی پشت و پیداید بکن انت و تی رب و نعمت و دھدے بخوبی نشانت شہا آئی و سرا و جوش انت پاک انت

الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهٗ مُقْرِنِيْنَ ۝ وَاِنَّا اِلٰی رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ ۝
وَجَعَلُوْا لَهٗ مِنْ عِبَادِہٖ جُزْءًا ۝ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَكَفُوْرٌ مُّبِيْنٌ ۝ اَمْ
تَتَّخِذُ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَّاصْفٰكُم بِالْبَنِيْنَ ۝ وَاِذَا اُبْرٰ اَحَدُھُمْ

گیت خدا چہ وقتی مخلوق و دختران و و در جیتی پر شہا بچکان و ؟ فل و وہدیکہ مزہ دیگر بیت یکے چہ
بما ضرب للرحمن مثلا ظل و جہا مسودا و هو کظیم ۱۲ او من
بہ چہ چیز کہ شات کتی بہ چہ شہا خبر و تربیت آئی و دیم سیاہ و اماں دل و سنگ بیت فل آیشاں کس

مزل ۱

تفسیر ماں سورہ زخرف و آخر و کنگ کت - ۱۲

مل یعنی زانا خدایہ و فی اولاد نیکی جنگ پسندنگ کہ آوتی عادت و بردا ماں زیبانی و سنبھینگ و ردوم حاصل کنت و سہت و زیورانی شوق و بے سار بہ بیت کہ
اے دلیل انت کہ آئی ماں و فی فکر و عقل و نزور انت و آوتی قوت فکر و کمزوری و سبب و مباحثہ و وقت و بیان و قوت و ہم دارگ تو نیت چنانچہ جنس آدمی تقریران و
توک و کمیں ہم غور و فکر جنگ و چہ معلوم بیت کہ نہ و فی دعوی و گون خوبیں بیان ثابت کنت نہ دومی کس و دعوی و جہل جت کنت مدام نیم بندھیں گپ کنت یا فدوس

گپ ماں آئی و آوار کنت کہ آیان و گون مطلب و چہ تعلق
مبیت کہ چہ رہبند و ماں مقصود و بیان و تاوان بیت
و مباحثہ و تخصیص چہ حیثیت و انت کہ ماں آئی و بیان
احتیاج زیات بوگ و سوب و آییانی عجز کیشتر ظاہر بیت
پیش کاھک دراجیں کلام مطلب ہے حکم و کیت و لذتیں
جملہاں و ادا کنگ مثلاً "من اھتگتاں" "آشتگت"
اے ڈولیں جملہ قوت بیانیہ و دلیل نہ انت۔

مل یعنی اے آییانی دگر یک دروغ کہ فرشتیان و ماں
جنس آدمی صفت و شامل کنت نہ انت جنس انت و نہ فرس
انت بلکیں آییانی جنس پہ کہ جدا انت۔ مل یعنی کلام
عقلی و نقلی دلیلے بے دعوی و آیان ندر انت۔ پدا زانا
اللہ و ہدے فرشتگان و جوڑ کت تو اشاں ہماست
ہمود و اوشتوک انت کہ اشاں مردین و بدل و جنین
جوڑ کنگ بوتنت۔ باز خوب! اشانی اے گواہی ماں
اعمالانہ و فقر و نیسک بنت۔ ماں خدائی عدالت و
وہدے پیش بنت تو گدا اے ردا چہ آیان جنت کنگ
بیت کہ شام چوش پر چاگو شنگ؟ و چہ کج گوشتنگ۔
مل و سبیل بکن و فی اے مشرکانہ گستاخیانی ردای عقلی
دلیلے ہم پیش کنت کہ اگر اللہ و بلوٹیں تو مارا ابید چہ
و فی عبادت و دگرانی عبادت و چہ دور بد اشتیں و ہدے کہ
ما برابر اشانی عبادت کنوک اتیں و ماد و در دارگ بوتیں تو
ثابت بوت کہ اے کار شرات و آئی و دوست انت۔

مل یعنی اے گپ راست انت کہ ابید چہ خدایہ و اہک و
چہ چیز بوت نہ کنت بلے آچیر و بے حق و شر تر بوگ
چریشی و درانہ بیت۔ چوش بوتیں تو ماں دنیا و بچ کار و
چیز بد نہ بوت۔ کل عالم خیر محض بہ بیت، خرابی و تخم بہک
بے گواہ بہ بیت ہر یک ظالم و خون و روک و چوش
بگوشتیں کہ خدایہ و ملوٹیں تو منارا چہ چشیں ظلم و زور کی و
مہشتیں۔ و ہدے کہ اشانی کنگ و موہی دات تو
معلوم بوت کہ آچرے کار و وشن و راضی انت۔

بہر جا و رماں مشیت و رضا و لزوم ثابت کنگ کتام
علی اصولے نہ انت۔ ایوک و اٹکل و تیر انت کہ آئی و
بیان مال شستی جز و چہ نصف و ساری و آیت سیقول
الذین اشرکوا لو نشاء اللہ ما اشرکنا الخ و حواشی
گوست۔ مل عقلی دلیل و حال و اشنگ بوت آرا
بلکہ کنان و زانا کتام نقلی دلیلے پہ و فی دعوی و بابت و

دارنت؟ یعنی خدایہ دیم و اتلکیں کتام یک کتابے بہ آییانی دست و انت کہ ماں آئی و شرک و رد انشتہ انت کہ آپسیدہ ہیں کارے۔ ظاہر انت کہ چوشیں سند اشاں
ندر انت۔ گدا دیمتر و ابید چہ پت پیرکانی کور اسکیں زندگی و دگر اشانی کور و باقی چہ پشت کیت بس ہمیشی اشانی چہ درستان مسترس دلیل انت کہ ہمک زمانہ و شرکا
ہمیشی و پیش کنان و پیداک انت۔ دیمتر و بے ردایان انت۔ مل یعنی واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و فرمائیت کہ چہ شے پت و پیرکانی راہ و شر تریں رلہ شمارا سوج بدیاں تو گدا
زانا شاپد بہا کوھیں کشک و سراہٹ کن انت۔ مل یعنی ہر چہ بہ بیت ماتی خبر و گوش ندریں ما و فی پت پیرکی قدیمی رہبند و بلہ دات نہ کنیں۔ ۱۲

يُنشَوُا فِي الْحُلِيِّ وَهُوَ فِي الْخَصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ۝ وَجَعَلُوا الْهَيْكَلَةَ

رودینگ بیت ماں سہت و زیوران و اماں گر و چیل و دل و جبر و درشان کنت کنت کل و اڈکت آیان فرشتیان و
الذین هم عبد الرحمن انما انا شاهد و اخلقهم ستکتب

ہما کہ آہست انت رحمن و بندہ، جنس آدم و کل آیات شرات آیان فرشتیان پیر اللہ؟ نوں نوشتہ کنگ بیت
شهادتہم ویسئلون ۝ وقالوا لئن لم نر ما عبدنا

آییانی گواہی و چہ آیان جنت بیت۔ مل و گوشت اگر رحمن و بلوٹیں ما آییانی بندگی نہ کنت نیست
لهم يذ لك من علم انهم الا يخرون ۝ امر اتينهم

آیان اے بابت و بچ علم، اے کل گمان و کار بندنت و آیات مادنگ آیان و
کتبا من قبله فهم به مستمسكون ۝ بل قالوا آنا وجدنا

کتابے چہ و پیش گدا آیان آئی ماں پنجگان مہر گیت۔ بلکیں گوشت تحقیق ما دیت
اباءنا على امة وانا على اثرهم مهتدون ۝ وكذلك ما ارسلنا

و فی پت و پیرکانیک بہ بندے و سرابے بیشک ما آییانی رند پداں رووکیں مل و چہ داب و مادیم نذات
من قبلك في قرية من نذير الا قال مترفوها آنا وجدنا

چہ تو پیش ماں یک میٹے و ترسینو کے مگر جو شنگ بنا کت اود و آسودہ حالیں مردماں بیشک ما دیت
اباءنا على امة وانا على اثرهم مقتدون ۝ قل اولو جنتكم

و فی پت و پیرکانیک و یک ہبند و سراوے شک ما آییانی پداں سراہستیں زندگی کنوک۔ گوشت پیغامبر اگر میں بیا رہ شما
باھدی مما وجدتم عليه اباؤكم قالوا انما ارسلتم به

چہ اے رہ بند و شر تریں رلہ کہ دیت شام بکی و سراوے پت و پیرکانیک و گوشت آیان کہ تحقیق ماشے آوٹگیں و
كفرون ۝ فانقمنا منهم فانظر كيف كان عاقبة المكذبين ۝

متوک نیستیں و گدا ما بدلہ گیت چہ آیان، گدا بچار کہ چون بوت انخم دروغ بند کنوکانی
واذ قال ابراهيم لابيہ وقومہ اتنی برا و مما تعبدون ۝

وقتیکہ گوشت ابراہیم و گون و فی پت و گون و فی قوم و کہ بے شک من بری و بیزاراں چہ آئی کہ شام عباد کن انت

منزل

فل یعنی منی رشتہ گاہکوں کیس خدائے قائم انت کہ ہائی منار اید الکتک ہماوت منار منزل مقصود و کشک و سرادان آخر بارت و سرکنت۔
(تنبیہ) ادا اے قصہ پیش کا بیان کنگ بوتگ کہ سبیل جن ات کہ شے منت گیس سروک و پت و کشک غلط گندان و آرایہ دات شہام ہائی و داب و بکن پت
و اگر شہام پیر کا رند گیری و سر امرگ لو پت تو ہماوت و راہ و گام گچج ات کہ آئی و ماں دنیا و حق و صداقت و پیرک یک کنگ و وئی اولاد و وصیتی کت و شت کہ چہ منا
بعد اید چہ کیس خدائے دگر چہ کس و پستش و مکن ات کما قال اللہ تعالیٰ: وَوَصَّي بِهَا إِبْرَاهِيمَ بَنِيهِ وَيَعْقُوبَ (البقرہ ۱۳۱) فل یعنی چہ یک دگرے و توحید و
بیان و دیلان گوش داران و حق و طرف و رجوع کنوک
بہ بنت۔ فل یعنی افسوس ابراہیم و میراث و محال نہ کت
و آئی و وصیت و سہر اعل نہ کتس بلکس اللہ پاک دنیاوی
ہر ساز و سامان داتگ ماں ہماوت و لذتاں کیاں و چہ
خدائے قدوس و طرف بہک غافل بوتنت داتگ ہماوت
چہ غفلت و داب و ٹوہینگ و واسطہ حق تعالیٰ و وئی
ہما پیغمبر دیم دات کہ آئی و پیغمبری باطل روشن و صاف انت۔
آئی و شمار اربعین دین سرکنت، قرآن و وئی شمار
اشکنا نیت و اللہ و حکمان و بخوبی شمار سرکنت۔
فل یعنی قرآن و جاد و گوشش چہ پیغمبر و خبر و منگ
انکاری بوتنت۔ فل یعنی اگر قرآن و نازل بوگی ات
تو کڈا مکہ یا طائف و یکے دارے و سرانازل ہوتیں
اے خبر چو نکائی باور کنگ بیت کہ مزین مزین سر داران
یہ کنان خدائے یہ رسالت و منصب و یکے نہیں شخص
در چنگ کہ آئی ریاست و دولت و اعتبار و چیزے
نام و توارنداریت۔ فل یعنی نبوت و رشت و منصب
بھر و بانگ زانا شے و دست و دیگر بوتگ کہ آئی گچینی و
سرا بحث و تکرار کن ات۔ فل یعنی کسے و غنی کسے و فقیر
جوڑکت، یکے و بیشمار مال و زردات یکے و چرائی و کمتر
دات، کسے زیر دست انت و کسے بالا و افسر انت
فل یعنی نبوت و رسالت و شرف تو چہ ظاہری مال و
جاہ و دنیاوی طیب و طاب و بازا علی و ارفع انت و ہر
کہ اللہ تعالیٰ و دنیاوی روزی و آئی بوتگ و سر
بھر بانگ نہ کت کڈا پیغمبری و چو نکائی بہ آئی بوتگ و
سرا کسے و دیگر بیت۔ دیمتر ادنیاء مال و زر و مادی
از بابانی اللہ و گورے بے وقعتی و فقیر لوگ و بیان کنت۔
فل یعنی اللہ پاک و گورے اے دنیاوی مال و دولت
بچ و تر نیست نہ اشی دیگر و معنی ایشنت کہ مال و زر
داران اللہ و گورے قرب و وجاہت و داروک انت و
ایشرا بطور دلیل پیش کنت اے ہمنکر حقیر و بے قدری
چیزیت کہ اگر یک خاص مصلحتی ہمن کنوک ہوتیں تو اللہ تعالیٰ
کافرائی لوگانی بان۔ زینہ دروازگ، فضل و تخران و کلان
نقرہ و شہرے بکرتیں بگرمایاں اے صورت و مردم اے
گندان و کہ کافراں اے داب و از باب رسیت و عموما ایشرا
کفر و راہ اختیار کتگت (الامات اللہ) و اے چیز
خدائے مصلحت و برخلاف بوتگت ہمیشہ کا اے رہبر

الذی فطرنی قائم سیہدین ۲۵ وجعلها کلمۃ باقیۃ
مگر ہماکس کہ پیداکتی من و کڈا آبے شک راہ سوچ دت من و فل و جوڑکت خدائے آئی و خبر و خبرے پشت کتیں
فی عقیۃ لعلہم یرجعون ۲۶ بل متعت هؤلاء و اباءہم
ماں آئی و رندی چکاں تاکہ آرجوع بجننت فل بلکس من نفع دات آیان و وائیانی پت و پیرکان
حق جاءہم الحق و رسول مبین ۲۷ و لکجا جاءہم الحق
داتگ آتک بہ آیان راستین و پیغمبر صاف بیان کنوکس فل و وھدیہ سر بوت بہ آیان راستین
قالوا هذا سحر و انا بک کفرون ۲۸ وقالوا لولا نزل هذا
گوشش اے جادوئے و تحقیق مائشے نہ متیں فل و گوشش پر چا ایر نہ کت اے
القرآن علی رجل من القریتین عظیم ۲۹ اھم یقسمون
ستدان یک مزین مردے و سرا چہ اے دو میں سینگانی فل و آیا آیان بہر بانگ کنت
رحمت ربک نحن قسمنابینہم معیشۃم فی الحیوۃ الدنیاء
تبی رب و رحمت و فل ما بہر و بانگ کنگ آیان میانجی و روزی و آیان ماں دنیا و زندہ و
رفعنا بعضہم فوق بعض درجت لیکن بعضہم بعضا سخر یط
برز کت مالتے بہ سراھتینانی درجہ تاکہ بگرت لھتے دگر لھتے و را خدمت گار و
و رحمت ربک خیر مما یجمعون ۳۰ ولولا ان یكون الناس امۃ
و تبی رب و رحمت بہتر انت چہ آچیزے و کڈا انکار انت و اگر ہوتیں اے جبر کل مردم بہ بنت بہ بچہ دین
واحدة لجلعلنا لمن یکفر بالرحمن لیووتہم سقفا من فضۃ
سرا تو البت داتگ بہ ہماکسان کہ منکر انت رحمن و بہ آیان لوگان چھت چہ نفع و
ومعارج علیہا یظہرون ۳۱ و لیووتہم انوابا و سورا علیہا
و پدانکان کہ بہ آیان سرا سر کنت۔ و بہ آیان لوگان در وازگ و تخت کہ آیان سرا
یتکونون ۳۲ و زخرفا وان کل ذلک لہامتاع الحیوۃ الدنیاء
تک دینت و طلاء و نیست انت اے کل ابید چہ کیس فاندگ زورگ چہ دنیا و زندہ

اختیار کنگ نہ بوت۔ ماں حدیث و ہست کہ اگر اللہ پاک و نزدیک و دنیا و قدر و قیمت یک شاکے و بانزل و برابر ہوتیں تو کافر و یک گئے آپ ہم ملائیں۔
شر اہر چیزیکہ خدائے گورے اینک ادنی بہ بیت آرا اللہ و گورے سیادت (سراری و حاکمی) و وجاہت و یہ نبوت و رسالت و معیار قرار دیکھاں کت م حدیث صحیح بیت
واجب شاہ صاحب بنشتہ کنت یعنی کافر اللہ و پیداکت جہے تو آرا راحت برسیت، ماں آخرت و دانی عذاب و گرفتار بیت اگر ایشرا ادا آرام دیک
بہ بیت تو کل مردم کفر و راہ و گام گچجک بنت ۱۳

منزل ۶

15

وَلِیَعْنِیَ مَجْزَیَّانَ عَظِیْمَ کُلَّ شَرِّ رُتَبَتِ . وَلِیَعْنِیَ کَیْ جَدِّ دَوِّیِّ عَ مَسْتَرِیْ نِشَانِ وَتِیْ قُدْرَتِ وَتِیْ صِدْقِیِّ عَ پِشْدِ اَسْتِ . وَلِیَعْنِیَ اٰخِرَ هَمَانِشَانِ دِیْمِ دَاثِتِ کَرِیْکِ حَسَبِ عَ اَیَّانِ عَذَابِ عَ رَنگِ عَ دَاوُکِ اَتَتِ . چَوَشْ کَ مَآں سُوْرَہٗ اَعْرَافِ عَ گُوسْتِ فَارَسَلْنَا عَلَیْهِمُ الطُّوفَانَ وَالْجَرَادَ وَالْقُمَّلَ وَالضَّفَافَةَ وَالَّذِرَّأَتِیْ مُمْفَقِلَتِیْ (اعراف رکوع ۱۶) مَطْلَبِ اِیْشِ اَتِ کَ تَرَسَانِ عَ چَ وَتِیْ کَارَآں دَسْتِ عَ بَکْشَتِ . وَلِیَعْنِیَ سَاحِرَ اَیَّانِیْ کَھْتِ گُورَ عَ مَآوَرِہٗ عَ عَالَمِ عَ گُوشْتِ کُتَشِ . چِیَا اَدَوْرَہٗ مَسْتَرِیْ عِلْمِ ہَیَا گُورَہٗ جَاوَدَاتِ . شَآیْدَ اِسَہٗ خُوشَاہْدِ وَنَرْمِیْ عَ وَہِدَہٗ حَضَرِ مَوْسٰی عَ رَاظِیْ ہَرِ گُوَنِ اَدَبِ اَحْرَامِ عَ لَقَبِ اِشْ دَاثِ وَچَ وَتِیْ بَاطِنِیْ خُبَاثَتِ عَ اِشَارَہٗ ہَرِ اِسَہٗ طَرَفِ اِشْ ہِمَکَتِ کَ مَاتَرَاہِیْ ہَنْکَتِ ہِمَ قَبُولِ نَہْ کُنِیْ اِیْوُکِ عَ تَرَاکِیْ اَسْتَا دِیْ جَاوَدِ گُورَہٗ زَانِیْ . وَلِیَعْنِیَ تِیْ رِبِّ عَ ہَرِ چَ دَسْتِ دَعَا عَ تَرَا سُوْجِ دَاہِکِ وَہَرِ چِیْ کَ گُوَنِ تَوَعِدِ کَرِیْکِ ہَرِ ہَمَانِیْ عَ رَوَہٗ مَعِ حَقِّ عَ دَعَا کُنِیْ کَ اِسَہٗ عَذَابِ چَ مَادَوْرِ ہَرِ بِنَتِ اِگَرِ چَ تِیْ دَعَا عَ بَرکَتِ عَ ہِنچُوشِ بُوْتِ تَوَا مَضْرُوْہٗ ہَرِ کَشْکِ عَ سَرَاہَا دَکِ بَتِیْ وَتِیْ خَبَرِ مَضْرُوْرِ قَبُولِ کُنِیْ . وَلِیَعْنِیَ وَہِدِکَ تَکْلِیْفِ دَوْرِ بُوْتِ وَ مَصِیْبَتِ عَ سَاعَتِ طَکْلِ اَتِ یَکَدِمِ چَ وَتِیْ قَوْلِ وَ قَرَارِ عَ پَدَرِ تَتِ . چَوَشِ بَکُوشِ کَ اِشَاں نَچِ قَوْلِ وَ قَرَارِ نَکَلَتِ . کَ مَآں ہَآچَا گُورَہٗ مَلَاکَاں مَصْرَہٗ حَاکِمِ عَ مَزِنِ عَزَتِ وَ شَرَفِ ہَسَنَتِ وَ جَوَہٗ وَ نَہْرَاں ہِمَ ہَمَانِیْ عَ جَوَہٗ کُتَشَتِ ، دَرِیَا عَ نِیْلِ عَ اَپِ قَرَانِ مَآں وَتِیْ بَاغِ عَ اَوْرَتِکَتِ . مَطْلَبِ چَوَشِ اِنَتِ کَ مَآں اِیْکَرِ گُوہِیْ اَزِ بَابَانِیْ مَوْجُوْدِیْ عَ زَانَا مَعِ حَیْثِیْتِ ہِمَکَرِ اِنَتِ کَ مَوْسٰی عَ دُوْلِیْ مَرْدَمِ عَ دِیَا وَتِیْ گُورَنِ عَ بَکْشِیْنِیْ وَلِیَعْنِیَ مَوْسٰی عَ گُورَہٗ نَہْ پِیْسَہٗ ہَسْتِ نَہْ حَکُوْمَتِ نَہْ عَزَتِ نَہْ چَوَشِیْ سَرِ ظَاہِرِیْ کَمَالِ گُوَنِ اَتِیْ عَ ہَسْتِ دَاہِکَ خَبَرِ کُتَشِ عَ وَہِدَہٗ ہِمَ خَبَرَانِ عَ صَافِ نَہْ گِشِیْنِیْتِ .

وَلِیَعْنِیَ کَ گُوشْتِ کَ اَتِیْ عَ وَتِیْ جَوَاہِرَاتِ سَنگِ دَسْتِ عَ کُتَشَتِ وَ ہَرِ رُوْزِیْرِ وَاَمِیْرَہٗ سَرَاکَہٗ مَہْرَبَانِ بُوْتِیْ اَتِیْ عَ دَسْتِ عَ ہِمَ طَلَا عَ سَنگِ مَآں کُتَشِیْ وَ اَتِیْ عَ دِیَا فُوجِ قَطَا بِنْدَانِ عَ اَوَشْتَاہِکَتِ . مَطْلَبِ چَوَشِ اَتِ کَ مَہْرَسِ عَ عَزَتِ دِیْ تَوَا اِسَہٗ دَابِ عَ کُنِیْ . زَانَا خَدَاکَہٗ عَ وَتِیْ نَاہِ جَوَہٗ کَنَانِ عَ دِیْمِ بِنَتِ تَوَا اَتِیْ دَسْتِ عَ طَلَا عَ سَنگِ وَ کَشِ عَ فَرِشْتَاہِیْ فُوجِ ہِمَ مِیْبِیْتِ نَہْ اِیْنِیْ چَ وَتِیْ اَحْمَقِیْ کُتَاں قَوْمِ عَ رَاہِ وَ قَوْفِ جَوَہٗ کُتَاں اَحْمَقِیْ اَتِیْ عَ خَبَرِ شَسْ گِیْتِ . حَقِیْقَتِ چَوَشِ اِنَتِ کَ مَآں اَمْرُوْمَانِیْ تَبَاں خَدَا عَ نَا فَرْمَانِیْ چَ پِیْشِ عَ دَا حَصَلِ بُوْتِکَتِ پِیْشِ کَا زَوْتِ زَوْتِ عَ فَرَعُوْنِ عَ دُھِبِ عَ کُتَشَتِ وَلِیَعْنِیَ ہَمَا کَارَشِ کُتَشَتِ کَ پَرَا یَاں عَادَہٗ خَدَا عَ غَضَبِ نَازِلِ بَیْتِ .

وَالِیَعْنِیَ ہَرِ رَنَدَہٗ آ یُو کِیْنِ سَلَاں اَیَّانِیْ قَصْرِیْکِ عِبَرَتَا کِیْنِ مَثَالِ عَ دُوْلِیْ ہِمَانِ بَیْتِ .

فَقَالَ اِنِّیْ رَسُوْلُ رَبِّ الْعٰلَمِیْنَ ﴿۴۳﴾ فَلَمَّا جَاہُہُمْ بِاٰیٰتِنَا اِذَا ہُمْ مِّنْہَا یَضْحَکُوْنَ ﴿۴۴﴾ وَمَا نُرِیْہُمْ مِّنْ اٰیَۃٍ اِلَّا ہِیْ اَکْبَرُ مِنْ اُخْتِہَا . نِشَانِیَاں اَیَّانِ کُنْدِکِ بِنَاہِکَتِ وَلِیَعْنِیَ ہَرِ چَ نِشَانِیْ ہِیْ کَ مَآپِیْشِدِ اَسْتِ اَچَ اَوَّلِ عَ مَسْتَرَاتِ وَلِیَعْنِیَ وَ اَخَذُ نَہُمْ بِالْعَذَابِ لَعَلَّہُمْ یَرْجِعُوْنَ ﴿۴۵﴾ وَقَالُوا یٰۤاٰیٰتِہَا السَّحَرُ وَ کِیْتِ مَآ یَاٰیَاں عَ گُوَنِ عَذَابِ . تَاکَا اَوَاتَرِ بَکْشَتِ . وَلِیَعْنِیَ وَ گُوشْتِ اِسَہٗ جَاوَدِ گُورَہٗ اَدْعَا رَاکِ بِمَا عَمِدَ عِنْدَکَ اِنَّا لَمُتُّدُوْنَ ﴿۴۶﴾ فَلَمَّا کَشَفْنَا تَوَارِیْجَہُمْ پِیْشِکِ وَتِیْ رِبِّ ہِنچُوشِ کَ مَوْجِیْ کُتَشِیْ گُورَہٗ مَآ لَمَ عَ ہَرِ رَاہِ سَرَاکِیْنِیْ کَ گُورَہٗ ہَرِ کَ مَآ عَنْہُمْ الْعَذَابِ اِذَا ہُمْ یَنْکُثُوْنَ ﴿۴۷﴾ وَنَادٰی فِرْعَوْنُ فِیْ قَوْمِہٖ چَ اِیَّانِ عَذَابِ دَوْرِکَتِ اَیَّانِ وَتِیْ عَمِدَہٗ پَرُوْشَتِ وَلِیَعْنِیَ وَ تَوَارِیْجَہٗ مَضْرُوْعُوْنِ عَ وَتِیْ قَوْمِہٖ قَالَ یَقُوْمُ الْیَسَّیْ لِیْ مُلْکُ مِصْرَ وَہٰذِہٗ الْاَنْہَرُ تَجْرِیْ مِنْ کُوشِیْ اَسَہٗ مَنِیْ قَوْمِ اَیَّانِ اِنَتِ مَنِیْ دَسْتِ عَ مَصْرَہٗ بَاوْشَاہِیْ وَ اِسَہٗ جَوَاں کَ رِیْبَنَتِ مَنِیْ تَحْتِیْ اَفَلَا تَبْصُرُوْنَ ﴿۴۸﴾ اَمْرَا نَا خَیْرُ مِّنْ ہٰذَا الَّذِیْ ہُوَ (مَلَا تَانِ) چِیْرَہٗ . اَیَا گُورَہٗ اَشْمَانِہٗ کُنْدَرَاتِ وَلِیَعْنِیَ چَوْنِ مَنِ ہِنِ ہَسْتَاں ہِنْتَرِ چِیْرَہٗ شَخْصِ عَ کَ آ مَہِیْنِہٗ وَلَا یَکَادُ یُبِیْنُ ﴿۴۹﴾ فَلَوْلَا اَلْقِیْ عَلَیْہِ اَسُوْرَۃٌ مِّنْ ذَہَبٍ بَرَّکِ وَ دَاہِیْنِیْ وَ مَآ خَبَرِکَتِ نَہْ کُتَشِ . وَلِیَعْنِیَ گُورَہٗ چَاوَدِ دِیْکَ بُوْتِ اَتِیْ عَ سَرَا سَنگِہٗ طَلَا عَ اَوْجَاہُ مَعِ الْمَلٰٓئِکَۃِ مُقْتَرِنِیْنَ ﴿۵۰﴾ فَاسْتَخَفَّ قَوْمُہٗ فَاَطَاعُوْہُ یَاہِرِ جَانِیَا کُتَشَتِ گُوَنِ اَتِیْ فَرِشْتَاہِیَاں . جَمْعِ بَوَاں عَ وَلِیَعْنِیَ گُورَہٗ اَبُو قَوْفِ جَوَہٗ کُتَشِیْ وَتِیْ قَوْمِ کَ اَقْبُوْلَشِ کُتَاں اَتِیْ عَ فَرَا اَنَّهُمْ کَانُوْا قَوًّا فَسَیْقِیْنَ ﴿۵۱﴾ فَلَمَّا اَسْفُوْنَا اَنْتَقَمْنَا مِنْہُمْ فَاَغْرَقْنٰہُمْ بَیْشَا اَیَّانِ مَرُوْمِ اِنَتِ نَا فَرْمَانِیْ کَ گُورَہٗ اَیَّانِ زَہْرِ رَاہِیْتِ مَارَاکِ بَاہِرَا یَاں ہِیْرَ گِیْتِ . گُورَہٗ اَمَا غَرَقِ کُتَشِ اَجْمَعِیْنَ ﴿۵۲﴾ فَجَعَلْنٰہُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْاٰخِرِیْنَ ﴿۵۳﴾ وَلَمَّا ضَرَبَ اِبْنُ دَرَسْتَاں عَ . گُورَہٗ اَمَا جَوَہٗ کُتَشِ اَیَّانِ عَ پِیْشِ رُوْکِ دَاہِیْ نَہْ دِیْ مَرْدَاں وَلِیَعْنِیَ وَہِدِکَ پِیْشِ کُتَشِ بُوْتِ مَرِیْمِ عَ

ما حضرت مسیح علیہ السلام و ہدیہ ذکر بیا لکیں تو عرب و مشرکان ملک پر سر زرتگت و تہر تہر ہن توارش چست گزرتگت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم قرآن کریم و اے آیت و نت "انکم و ما تعبدون من دون اللہ حصص جہنم (انبیاء - رکوع ۷) گوشگ لگنت نصاریٰ حضرت مسیح و عبادت و کنت نون بگوش! کہ مئے معبود شرانت یا مسیح علیہ السلام، ظاہر انت کہ شامسج و شرگوش ات و ہدیہ ہما (معاد اللہ) ماں آیت و عموم و داخل بوت تو مئے معبوداں ہم گون انت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و یک رب فرما نیت لیس احوک یعبدون من دون اللہ فیہ خیر" وراثتیش زاناں ماں مسج و ہم چ خیر و خوبی نیست۔ ظاہر انت کہ آیت و واجہ نبی و اے لفظانی مطلب چہ ہما چیزانی بابت و ات کہ مردماں آیانی بندگی و کنت و اشاں آیان و چرے کار و ہمن نہ کنت و نہ ولی بیزاری و اظہار کنت مگر اے ایراد گروکانی مدشا تو محض جڑہ پیدا کنگ و مہرٹ

کنان و حق و دور دارگ ات ہمیشہ کاہ زانت چوشیں معاش گنتگت کہ آیان متکلم و مراد و برخلاف انت کردی گوشش کہ سب ما معلوم دار بوتیں شہام بہ ہاداب و تی پرستش کنائنگ لوٹ ات ہنجوش کہ نصاریٰ و مسج پرستش کنت۔ شاید کردی جوش ہم گوشش کہ دوت قرآن و حضرت مسیح و مثل جوش بیان کنگ ات مثل عیسیٰ عند اللہ کمثل آدم خلقتہ من تراب شتر قال لہا کن فیکون (ال عمران رکوع ۶) نون و ت بجات کہ مئے معبود شرانت یا مسیح۔ آئی و پرچاگوں خیر و یاد کن ات و مئی معبوداں و بدگوش ات و خدا بزانٹ اشاں دگہ جے جے گوششگت اے تمابیں خبرانی جواب ماں دیم و آیت و پیدا کنت۔ و لہ یعنی نہ تیوگ و ہے یکیں مسئلہ اشاں گرو دار کنت بلکیں اشاں بہ و تی تب و اڑ و جنجال داروک انت تجکیں و صافی خبر و اشانی دماغ کردی ہم قبول نہ کنت ہنجو نا و معنی بحث و پے بے کاریں جڑہاں مخلوق و دلگوش کنت باریں کجا ہما شیطانیں کہ آیان مردمان و پے و تی عبادت و سکیں دینت یا کجا آ سنگ و بتاں کہ کسے و راچہ کفر و شرک و دور دارگ و اصلا قدرت نداشت و کجا خدا و ہما مقبولیں بندہ کہ برائی و اللہ پاک و خاص فضل فرمائنت و پے اسرائیل و ہدایت و آرا اوش تارینت کہ آئی بہ و تی بندہ بوگ و رد اقرار کنوک ات و آئی و تی امت و سبے چیز طرف دعوت دیوک ات ان اللہ ربی در بکم قاعبد و لا ہذا صراط مستقیم آیا مقبولیں بندہ و العباد باللہ حسب جہتم یا لیس فیہ خیر گوشگ بوت کنت؟ یا اے سنگانی بتاں آئی و ہمسری و کت کنت؟ یا دیدار ات و قرآن کریم کام بندہ و ہم ہدائی درجہ نہ دنت آئی و کلکیں جہاد بہ مضمون و برخلاف انت۔ ہو جوش ہم کت نہ کنت کہ تیوگ و چہ احمقانی خدا جو کنگ و یک مقرب و مقبولیں بندہ و اے راہ سنگانی و ناشرانی برابر کنت و لہ یعنی ماں عیسیٰ علیہ السلام مثل فرشتیاں آثار و علامات موجود انت (چوشکہ ماں سورہ مادہ، آل عمران و کہف و فوائد اشارہ کنگ بوت) گون اینکر خبر و کس موجود بوت نہ کنت اگر ماہ لوٹیں تو چہ شے نسل و ہے داب و مردم پیدا کیں یا بہ شے جاگ و چہ آسماء فرشتیاں و آراں

بہ زمین و سرا آباد کیں مارا کل قدر تھال انت کی یعنی حضرت مسیح و اول سر و آیک و خاص پینی اسرائیل یک نشانیہ ات کہ چرت بغیر پیدا بوت، و عجیب عجیب حجرات فی پیشداشت آئی و دوبارہ پیدا بوگ قیامت و نشان بیت۔ چہ آئی و نزول و مرم معلوم کنت کہ قیامت باطل نزدیک آنگ۔ و لہ یعنی یہ قیامت ایک مال دل و شک میارات و ہرج و مرج یکیں ہے ایمان و توحید و شمار سوج دیگایاں بہمانی و سر بروٹ مبادا شمار شے ازلی و دشمن شیطان چہ راہ و دور بدایت۔ و لہ یعنی پختہ میں خبر دانائی و حکمت و لہ یعنی دینی گپے رب یا لہتیں ہما چیزاں کہ موسوی شریعت آیان حرام قرار دتگت آیانی حلال بوگ و من بیا کناں مکا قال: و لا اجد لکم بعض الذی حرقت علیکم (آل عمران ۵) و لہ تعلیمات واجہ مسیح علیہ السلام و بجات چونکا گون صفائی و خدائے واحد و ربوبیت و معبودیت بیان فرمائینگ و ہے توحید، انقاد و اطاعت رسول و صراط مستقیم قرار دتگ و لہ یعنی اختلاف چاگ کت یہو آئی و منکر بوتنت نصاریٰ قائل بوتنت۔ پد نصاریٰ دیترا ماں باز لوٹیاں (فرقہاں) تقسیم بوتنت کہے حضرت مسیح و خدا و چک پیشداریت کہے آئی و چہ ہے خدایاں یکے قرار دنت، کہے دگہ گئے جنت۔ واجہ مسیح علیہ السلام و تعلیم سرچریشاں یکے ہم اوشٹوک نہ انت ۱۲

مَرِّمَ مَثَلًا إِذَا قَوْلُكَ مِنْهُ يُصَدُّونَ ۖ وَقَالُوا أَلِهَتُنَا خَيْرٌ ۖ
چک و مثال اناگت تہی قوم چہ آئی و صدا بالا کنت۔ و گوشنت آیائے معبوداں بہتر انت
أَمْ هُوَ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًا بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ۝
یا عیسیٰ و پیش نہ کنت اے مثال و مگر تہی و اسامگر بہ جڑہ و نیت و بلکیں آقوے جنگو لیں
إِنَّ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ وَجَعَلْنَاهُ مَثَلًا لِّبَنِي إِسْرَءِيلَ ۝
نہ انت اگر یک بندہ و کہ ما آئی و فضل کت و کت ما آئی و یک مثالے پے بنی اسرائیل و و
وَلَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَا مِنْكُمْ مَلَائِكَةً فِي الْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ۚ وَإِنَّ
و اگر ما بلوٹیں و درجین بدلا شے فرشتیاں و ماں سر زمین و خلیفہ بنت و و تحقیق آ (عیسیٰ)
لَعِلْمٌ لِلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَاتَّبِعُون ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝
البت نشانی انت قیامت و کہ گداناں کی شک کن ات و مئی رندگری و کن ات۔ اے یک تجکیں را ہے۔
وَلَا يَصُدُّكُمْ الشَّيْطَانُ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ۚ وَلَمَّا جَاءَ
وہ جلالت شمارا شیطان بیشک آ شے دشمن انت ظاہرین و و ہدیہ آتنگ
عِيسَىٰ بِالْبَيِّنَاتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُمْ بِالْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُمْ
عیسیٰ گون نشانیان گوشنتی تحقیق آرنگوں پے شہافادہ مندر خبر و تاکمن بیان بکناں پے شمار
بَعْضَ الَّذِي تَخْتَلِفُونَ فِيهِ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ
ہما لہتے خبراں کہ ماں آئی و شہا اختلاف کن ات و گد اچہ خدا بتس ات و مئی جہاں بگرات۔ بیشک اللہ
هُوَ رَبِّي وَرَبُّكُمْ فَاعْبُدُوهُ ۚ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ ۝ فَاخْتَلَفَ
آوت انت مخرب و شے رب گد اہانی و عبادت و کن ات ہمیشہ انت راہ تجکیں و گد اچہ کت
الْأَحْزَابُ مِنْ بَيْنِهِمْ ۚ قَوْلٌ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا مِنْ عَذَابٍ يَوْمَ
جماعتاں و ت ماں و ت و گد ازار انت پے ہما ہاں کہ ظلمش کت چہ عذاب و
الْيَوْمِ ۚ هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا السَّاعَةَ أَنْ تَأْتِيَهُمْ بَغْتَةً وَهُمْ
درد دیوکیں و چہ۔ آیا انتظار نہ کنت مگر قیامت و ایکہ بیت آیانی گور و اناگت و آیان

دل یعنی چو شمس صافیں بیانات و ظاہریں ہدایات و باوجود ہم ہر کس کہ نہ منیت آخر اکئی راہ چاروک انت آسانی احوال پیش دارند کہ بس ایشاں ہماست و متوک بنت کہ قیامت یک دم ایشانی سر و بان و بوشیت، حالانکہ آوہد و متک بیچ سودمند بیت۔ فل آفرج و دوست چہ دوست و دور بھیت کہ مبادا چہ آئی و سبب و من گرفتار بیان، دنیا و تمایں دوستیاں و دوز و اہیاں سبک بنت (سدرت) انسان پشون بیت کہ گون فلان ناشرین مرد و پر چادوستی اکت کہ مروچی چہ ہمانی و سبکین ماں عذاب و گرفتار ہوتے۔ آساعت و محبت و مزین جوش

الیہ ۲۵

۷۶۲

الزخرف ۴۳

لَا يَشْعُرُونَ^{۱۱} الْآخِلَاءَ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا

خبر ہن نہ بیت و ہبلان آروچ و یک دگرے و دشمن بیت مگر

الْمُتَّقِينَ^{۱۲} يُعْبَادُ لَخَوْفِ^{۱۳} عَلَيْكُمْ الْيَوْمَ وَلَا أَنْتُمْ تَحْزَنُونَ^{۱۴}

پرہیز گاران و اے منی بندگان نیست انت ترس پہ شامروچی و نہ شامناک بیت و

الَّذِينَ آمَنُوا بِالْآيَاتِ وَأَكَانُوا مُسْلِمِينَ^{۱۵} أَدْخِلُوا الْجَنَّةَ أَنْتُمْ

ہماک کہ ایمان آیت بہ منے آیتاں و ہست انتت فرمان بردار و داخل بیت ماں جنت و شما

وَأَنْتُمْ تَحْزَنُونَ^{۱۶} يُطَافُ عَلَيْهِمْ بِصِحَافٍ مِنْ ذَهَبٍ

و شے لوگ بانگ بہ و شحالی و چپ و چاگرد و ترینگ بنت آسانی کاسکاں طلا و

وَأَكْوَابٍ^{۱۷} وَفِيهَا مَا تَشْتَهِيهِ الْأَنْفُسُ وَتَلَذُّ الْأَعْيُنُ وَأَنْتُمْ

و کوزلکان و ہست ماں بہشت ہر چیک دل بکشیت و لذت بگرت چہ چہ آسانی و کوزلکان و

أَنْتُمْ فِيهَا خَالِدُونَ^{۱۸} وَتِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي أُورِثْتُمُوهَا بِمَا

شماں آئی و پہ مدامیکی بیت و اے ہما بہشت انت کہ شمارا میراث دیگ بوتگت بہ عوض و

كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ^{۱۹} لَكُمْ فِيهَا فَاكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِنْهَا تَأْكُلُونَ^{۲۰}

شے عملانی و پہ شما ہست ماں آئی و نینگ بازی کہ چہ آسانی و رات و

إِنَّ الْبُحْرَيْنِ^{۲۱} فِي عَذَابٍ مُتَسَاوٍ وَأَنْتُمْ فِيهِ كَاذِبُونَ^{۲۲} لَا يُفْتَرُ عَنْهُمْ

بے شک گناہ گار ماں دوزخ و عذاب و انت دائمی و سست کنگ نہ بیت چہ آسانی

وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ^{۲۳} وَظَلَمْنَاهُمْ وَلَكِنْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ^{۲۴}

و آسان ماں دوزخ و کینت نامیت بوان و ماہر آسان ظلم نہ کت بلکن آسان و نا انصاف انتت و

وَنَادُوا ابْنَكُمْ^{۲۵} لِيَقْضَ^{۲۶} عَلَيْكَ^{۲۷} قَالِ^{۲۸} إِنَّكُمْ مَكْشُونُونَ^{۲۹} لَقَدْ

و توار کنت اے مالک آبادانت کہ بہ مرکز حکم کنت پاتی رب، و آگوشیت بیشک شاپہ ملامی جلوسک و تحقیق

جِئْنَاكُمْ بِالْحَقِّ وَلَكِنْ أَكْثَرَكُمْ لِلْحَقِّ كِرْهُونَ^{۳۰} أَمْ أَبْرَمُوا أَمْرًا

ما سرکت شما را راستی دین بلکن گشت تر چہ شما حق و ناپسند کنوک انت و آساں آیتاں ارادہ دارند کہ کار و

دار و کیں واجہ چہ وقتی محبوب و صورت و سخت بزاری در شان کنت۔ البت ہر کس و دوستی و محبت بہ خدا و واسطہ ات و آئی و بنیاد خدا ترسی ات ہما کار و کیت و بس۔ فل یعنی نہ دیم و ترس و نہ نشت و غم۔

فل یعنی گون دل و یقین ایش کت و گون وقتی دست و پا و چم و گوشاں و غیرہ آئی و حکم و فرمان بردار بوتنت چہ ہما ایمان و سلام و مباحی و فرق ظاہر بیت جوش کہ ماں حدیث جبریل و اشی و مفصل بیان بوتگ۔ و فل یعنی نوک و رنائیں بچک ہمیشاں و زوران و رو آکنت۔

فل چہ در شان اعلائی و افضلترین چیز کہ چرائی و چمان راحت حاصل بیت و دیدار انت حق سبحانہ و تعالیٰ و در زقا اللہ بفضلہ و متہ۔ و فل یعنی شے بیت آدم و میراث پدا شمارا دست کیت چہ شے عملانی برکت و چہ اللہ پاک و مہربانی و۔ و فل یعنی پسند کنان و در جنت ات۔

فل یعنی نہ عذاب دمانے محتفل بیت و نہ سبک کنگ بیت دوزخی پہکہ ناامیت بنت کہ نون چہ ادا در کپک و رہا ہے نیست۔ فل یعنی ماں دنیا و نیک و بد و تمام چیزان و سوچ ایشاں و دانگت و گون پیغمبرانی دیم دیگ و ما محبت ہم تمام کت۔ کتام جو انیں عذریں بہ ایشاں پشت نہ کپتگت۔ پدا ہم ایشاں قبول نہ کت و چہ وقتی ناشرین کاراں و دستش نہ کش ات۔ چوشین کسان و سزا دیگ بہ بیت تو آرا کئے ظلم گوشت کت کنت

فل مالک فرشتہ تے و نام انت کہ آجہنم و دار و غہ انت، دوزخی ہمانی و توار پر جنت کہ نہ مارا موت کیت و نہ ماچہرے عذاب و رستگار بنیں، گون وقتی رب و بگوش کہ یک برے عذاب دیان و منے قصہ و تمام بکن چوش بگوش کہ چہ نجات و ناامیت بوان و موت و واک و کنت۔

فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا ہیچ فائدہ نہ سیت شمارا مدام بہرے داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشتنت کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب دنت۔ و فل یعنی آسرا بہرے جرم و سراسر نیست کہ چہ شما باز کس حق و نام و چر تگت۔ ۱۲

و فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا ہیچ فائدہ نہ سیت شمارا مدام بہرے داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشتنت کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب دنت۔ و فل یعنی آسرا بہرے جرم و سراسر نیست کہ چہ شما باز کس حق و نام و چر تگت۔ ۱۲

و فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا ہیچ فائدہ نہ سیت شمارا مدام بہرے داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشتنت کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب دنت۔ و فل یعنی آسرا بہرے جرم و سراسر نیست کہ چہ شما باز کس حق و نام و چر تگت۔ ۱۲

و فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا ہیچ فائدہ نہ سیت شمارا مدام بہرے داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشتنت کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب دنت۔ و فل یعنی آسرا بہرے جرم و سراسر نیست کہ چہ شما باز کس حق و نام و چر تگت۔ ۱۲

و فل یعنی چہ شور و وادیا و شمارا ہیچ فائدہ نہ سیت شمارا مدام بہرے داب و زندگوازی نیکی انت۔ گوشتنت کہ دوزخی ہزار سال و چہ ہال جنت گدا آہے جواب دنت۔ و فل یعنی آسرا بہرے جرم و سراسر نیست کہ چہ شما باز کس حق و نام و چر تگت۔ ۱۲

مذیل ۶

دل عرب کافراں واجہ پیغمبرؐ مقابلہ و داماں تہہ تہہ فریب کاریاں گلائیش انتہ و تدبیرش کنگت مگر اللہ پاک و چیر اندرین تدبیر و روء اشانی کل تدبیر بے کار کنگتنت۔ حضرت شاہ صاحبؒ غیبہ کنت کہ کافراں و تاشور و مصلحت کت کہ چہ مئے کوتاہی و اے نبیؐ و کار دیمائنت آئندہ ہر کسے اے دین و قبول بکنت آئی و ہمنکر لٹ و کٹ بکنت کہ آبزار بوان و پیداماں و قی اولی دین و واکر بکنت و ہر اجنبی مردے ماں مئے بازار و بیٹ آئی و ساری و ڈاہ بدے انت کہ اے شخص و گور و مندیت اے خبر و شور اشان کت واللہ و ت شور کت اشانی ذیل و سوا کنگ و۔ و قی دین و پیغمبرؐ سر بلندی دیگ و آخر اللہ پاک و ارادہ غالب بوت۔ دل یعنی آیانی دلانی رازاں مازانیں و ہم آیانی چیریں مشوریاں ما شکیں و حکومتی انتظامی دستور و روء مئے فرشتہ (کراما کاتبین) آیانی کل کاراں عملان و نوشتہ کنان انت۔ اے تمام ماں قیامت و پیش بخت۔

دل یعنی چریشی و مستری ظلم چے بیت کہ یہ اللہ و بچک و چنگ تجویز کنگ بہ بنت۔ تہیں نبی اشان و بگوش کہ اگر بفرض محال خدائے اولاد بہ بیت تو من اولی شخص اوں کہ آئی و اولاد و پرستش و کناں جیا کہ من ماں دنیا و چہ در سنا زیات تر خدا و بندگی کنو کاں و ہر کس و ہر قدر تعلق گوں خدا بیت ہما نسبت و گوں آئی و اولاد و لوگ لو طیت۔ پدا و ہک من چہ اول العابدین بوگ و کتام ہستی و آئی و اولاد نہ متاں تو شتا کلام اللہ و حق و متوک انت کہ آئی داں فرضی اولاد و حقوق و جاہ کارت۔

تنبیہ۔ لہیں مفسر ان آیت و مطلب چوش گپنگ کہ اگر ماں شے اعتقاد و اللہ و کتام اولادے ہست تو یاد بدارت کہ من بہ شے مقابلہ و ہما یوکیں خدائے عبادت کنو کاں کہ آئی چہ اولاد و نو اسکاں مقدس پاک انت۔ لہتیں و عابد و معنی لغتہ جاحد (منکر) پیش داشتگ یعنی اے فاسدیں عقیدہ و اولی انکار کنوک و رد کنوک من و تاں۔ لہتیں و نزدیک و "ان" نافیہ انت، یعنی رحمان و کس اولاد نہ انت مگر اے زیات قوی نہ انت و دگہ ہم احتمالات ہست انت کہ آیانی کلانی بیانا ادا موقع نہ انت واللہ تعالیٰ اعلم۔

دل یعنی ہرچ خبرانی نسبت و اے مردماں خدائے طرف کنت مثلاً اولاد و غیرہ۔ چریشاں اللہ تبارک و تعالیٰ پاک و منترہ انت۔ ماں آئی و ذات و چوش امکان نیست کہ معاذ اللہ کہے و پت یا چک جوڑ بہ بیت۔ دل یعنی ماں غفلت و حاکم و نشہ ہرچے چہ دپ کشتن و بکشتن اے مردماں دگہ جنت و روح ماں دنیا و لبیب تماشہ و بگوازیننت آخر ہما وعدہ تمکین روح ایکل انت کہ اں آئی و یک یک اشانی و قی گستاخی و ناشریں کارانی تمام و چشت۔ دل نہ ماں آسمان فرشتہ و روح و ماہ معبود جوڑ بوت کنت و ماں زمین و آب و غیرہ کل زمین و آسمانی خلقت و تہا خداوت معبود انت کہ ہما نیچہ فرش و تاعرش و مالک انت و ماں تمام ہستیں عالم و گوں قی علم و اختیار و سر و چیر کنت۔ دل یعنی قیامت گدی کیت و آئی و علم و یوک و ہما خدا بندوت زانت۔ دل یعنی اودا سر بوان و کلانی نیکی و بدی و حساب داد بیت دل یعنی اینکر سفارش کت کنت کہ ہر کس آئی و علم و روء کلمہ اسلام و گوشت و آئی و گواہی و بدنت کلمہ اسلام و پیغمبرؐ کے حق و

یک نے سفارشی گوشت نہ کنت ہمنکر سفارش ہم صالحیں مردم کنت کہ آراستی و سر پر بندت و آراگون زبان و دل و اقراری انت اید گران اجازت نہ بیت۔ دل یعنی وہ کہ شے پیدا کنوک یقیں اللہ انت تو بندگی و حقدار دگہ کس چونکائی بوت۔ عبادت نام انت و تار اسک ذیل کنگ آبا بدانت کہ ہما نیچہ حق بہ بیت کہ سک مزین عظمت داروک انت۔ عجیب گپ ایت کہ مقدمات قبول کنت بلے چہ نتیجہ قبول کنگ و انکار کنت۔ دل یعنی نبیؐ و اے کوشنگ ہم اللہ معلوم انت و آئی و اے مخلصانہ و زبندی و چہ درد و پرتوار و اللہ پاک سو گند و وارت کہ آئی منی مدد و ضرورت و چہ رحمت و برکت و آرا افضل و مضر کنت۔ دل یعنی غم مور و زیات تر اشانی دمب و مکپ تبلیغ و فرض و تمام کنان و چہ آنگو دیم و بترین و اشان و بگوش شر اشان نہ من انت تو مئے سلام و بزورات دل یعنی آخرت و اشان و ت معلوم بیت کہ اشان ماں کتام ردکاری و رد وارتنگ۔ چنانچہ چیرے اشان ماں دنیا و دیست و سرچیں گیش و گوار ماں آخرت و بیت۔ تمت سورۃ الزخرف بعونہ تعالیٰ و توفیقہ فذلہ الحمد والمثنت

الزخرف ۲۳

۷۶۳

البقرہ ۲۵۵

فَاِذَا مَدَّ يَدُ الْمُؤْمِنِ اَمَّا يَحْسَبُونَ اَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَاهُمْ ط
گدا ہم پکا ارادہ و ایں دل آیا آگماں کنت کہ مانترانیں آیانی اسراراں و آیانی خلوتاں
بَلٰی وُرْسَلْنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ۵۰ قُلْ اِنْ كَانَ لِلرَّحْمٰنِ وَلَدٌ
بلے، ما زانیں مئے قاصد آیانی گور و نوشتہ کنت دل تو بگوش اگر بہ بیت پر رحمن و اولاد
فَاِنَّا اَوَّلُ الْعٰبِدِيْنَ ۵۱ سُبْحٰنَ رَبِّ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ رَبِّ
گدا من اولی عبادت کنوک باں دل پاک ذات انت آسمانی و زمین و رب و عرش و
الْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُوْنَ ۵۲ فَذَرَهُمْ مَخَضُوْا وَيَلْعَبُوْا حَتّٰی يَلْقَوْا
خدا بند چہ ہر چیکہ آیانی بیان کنت دل نوں بلے بارے آیانی و کہ بد بورت بے فائدہ میں جبرانی تہا و انکہ دوچار
يَوْمَ هُمْ مِمَّنْ لَّا يُوْعَدُوْنَ ۵۳ وَهُوَ الَّذِيْ فِي السَّمَاءِ اِلٰهٌ وَفِي الْاَرْضِ
بکنت ہمارچ و کہ آئی و وعدہ کنگ بوگ آں و آھا ذات انت کہ معبود انت ماں آسماناں و ماں زمین و
اِلٰهٌ وَهُوَ الْحَكِيْمُ الْعَلِيْمُ ۵۴ وَتَبٰرَكَ الَّذِيْ لَهٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ
وہا انت حکمت داروک زانگر دل و باز برکت دارنت کہ یہ ہما انت بادشاہی آسمانی و
الْاَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ ۵۵ وَلَیْلٍ تَرْجَعُوْنَ ۵۶
زمین و ہر چیکہ ماں آیانی میا نیچہ انت و ہما نیچہ گور و انت قیامت علم و و ہما نیچہ نیک و شاکر و نیک بیٹ
لَا يَمْلِكُ الَّذِيْنَ يَدْعُوْنَ مِنْ دُوْنِ الشَّفَاعَةِ اِلَّا مَنْ شَهِدَ
و اختیار نہ دارنت ہما کس کہ توارش پر جنت ابید چہ آئی سفارش و مگر بہ ہما نیچہ گواہی داتی
بِالْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُوْنَ ۵۷ وَلَیْنِ سَأَلْتَهُمْ مَنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُوْلُنَّ اِلٰهٌ
حقیق و آیانی زانت دل و اگر توجہ آیا جنت کینے کہ آیانی کئے و پیداکنگ البت ضرور گوشت اللہ
فَاَنۢی یُؤْفَكُوْنَ ۵۸ وَقِیْلَہٗ یٰرَبِّ اِنَّ ہٰؤُلَآءِ قَوْمٌ لَا یُؤْمِنُوْنَ ۵۹
و گدا چہ پیار و نیکنت دل و نسیم بہ رسول و اے قول و اے منی رب اے ہما مردم انت کہ یقین نہ دارنت دل
فَاَصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلٰمٌ فَاَسُوْفَ یَعْلَمُوْنَ ۶۰

گدا تو دیم ترین چہ آیانی و بگوش کہ سلام انت دل گدا زوت معلوم دار بنت و

مزل ۶

دل برکت و شپ۔ شپ قدرت کما قال تعالیٰ: إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ (قدر رکوع ۱) کہ آماں مضان واقع انت لقلوہ تعالیٰ: شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنْزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ (بقرہ رکوع ۳) ما اے شپ و قرآن کریم چہ لوح محفوظ و ماں دنیا و آسمان ارگ بوت پدا کم و ماں ۲۳ سال پیغمبر و سرانازل بوت و ہم ماں ہے شپ و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سرانازل بوت و ہم ماں ہے شپ و واجہ پیغمبر و سرانازل بوت۔ دل یعنی خبر و ظاہر کنگ و گوشگ مدام مے دستور بوتگ۔ بہ ہا حساب اے قرآن نازل کنگ۔ و یعنی تمائیں سال و ردا قضا و قدر و حکیمانہ و محکم فیصلہ ماں ہے عظیم الشان شپ و چہ لوح محفوظ و نقل کنان ہا فرشتیان و حوالہ کنگ بنت کہ آیاں ماں تلوینات و شعریاں کار کنوک انت۔ چہ لہتیں و ایتاں معلوم بیت کہ آشبان و پازد ہی شپ انت کہ شپ برات گوشت اگرچہ اے حدیث ضعیف گوشگ بوتگ ممکن انت چہ او دالے کار بیکج بیت شپ قدرت تمام بہ بیت و اشرا علم وک یعنی فرشتگان و بہ ہک کار و سرکہ بریاں مناسب بہ بیت۔ چنانچہ حضرت جبریل راقان دیان و واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گور ویم دات۔ و یعنی چہ کل عالم و جاوراں معلوم دار

الدخان ۲۴

۷۶۲

البہرہ ۲۵

سُورَةُ الدُّخَانِ الْمَكِّيَّةُ وَهِيَ تِسْعٌ وَخَمْسُونَ آيَةً وَثَلَاثٌ وَرُبُعٌ

سورہ دخان مکہ و نازل بوت و اے پچاہ وٹہ آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوکے

حَمْدٌ وَالْكِتَابِ الْمُبِينِ ۱ إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ مُبَرَكَةٍ ۲ إِنَّا

قسم اے کیش و گیوار کنوکیں کتاب و ما بیشک سرانازل کت ماں برکت و ایں شپے و دل بیشک ما

كُنَّا مُنذِرِينَ ۳ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ أَمْرٍ حَكِيمٍ ۴ أَمْراً مِنْ عِنْدِنَا

آیتیں ترسینوک و ماں آں شپ و فیصل کنگ بیت ہر کار سے محکم حکم چہ مے گور و

إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ۵ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ۶

بیشک ما ایں ویم دیوک و رحمتاں نئی و رب و۔ بیشک ہا انت شکوک زانوک و

رَبِّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ مَا يَمُنُّ مَا إِنْ كُنْتُمْ مُوقِنِينَ ۷ لَآ إِلَهَ

پروردگار انت آسمانان و زمیں و و ہر جگہ ماں آیانی میناچی انت اگر شایقین داراں دل نیست چہ معبود حقین

إِلَّا هُوَ يُحْيِي وَيُمِيتُ رَبُّكُمْ وَرَبُّ آبَائِكُمُ الْأَوَّلِينَ ۸ بَلْ هُمْ

مگر ہا، زندگ کنند و گشتیت رب انت شے و شے پیشی پتانی و بلکیں کافراں

فِي شَكٍّ يَلْعَبُونَ ۹ فَارْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِي السَّمَاءُ بِدُخَانٍ مُبِينٍ ۱۰

ماں شبہ و گوازی کنند و گذرتورہ چار بہ ہوا روج و کہ بیاریت آسمان دوتاں ظاہرین

يَغْشى النَّاسُ هَذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۱۱ رَبَّنَا اكْشِفْ عَنَّا الْعَذَابَ إِنَّا

کہ آمانپوشیت مردمان ہمیش انت عذاب دردناکیں و گوشت اے مے رب دور کن چہ عذاب بیشک ما

مُؤْمِنُونَ ۱۲ إِنَّا لَهُمُ الدَّكْرَى ۱۳ وَقَدْ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مُبِينٌ ۱۴ ثُمَّ

ایمان کاریں و چہ بیما بیت پر آیاں پنت گرگ و تحقیق آتگت آیانی گور پیغمبر صاف بیان کنوکیں۔ پدا

تَوَلَّوْا عَنْهُ وَقَالُوا مُعَلَّمٌ مَجْنُونٌ ۱۵ إِنَّا كَاشِفُو الْعَذَابِ قَلِيلًا إِنَّكُمْ

ویم اش تریت چہ آتی و گوشتش اے شخص سوج دانگنے دیوانگے و بیشک ما دور کنیں عذاب و تاں کے و بہر بیشک

منزل ۶

انت و آیانی فریاد و اشکنت، ہمیشکا خاص ضرورت و وہد و خاتم النبیین صلی اللہ علیہ وسلم و راقان و دیان و دین عالم مترین رحمت جوڑ کنان ویم دات۔ و یعنی اگر ماں شاکا م چیز و سر یقین ارگ قابلیت هست توجہ کلاں اولی چیز یقین دارگ قابل اللہ و عام ربوبیت انت کہ آتی و آثار و علامات ماں ذرہ ذرہ و چور و دشنائیں روج و پیدا و انت۔ و کہ ماں آتی قبضہ و موت و یک زندہ دارگ و وجود و بے وجودی (عدم) و مہار انت و کل اولین و آخرین ہمانی و تربیت و چیرگ و بنت آیا ابید چہ ہمانی و دگرے و بندگی جائز بوت کنت و اے یکھنیں صافین حقیقتہ کہ ماں آتی و شک و شبہ و ہج گنجائش نیست۔ و یعنی اے صافین نشانان دلیلائی تقاضا ایش ات کہ اے مردماں قبولدار ہونینت مگر پدا ہم قبولار نہ بنت بلکیں ایشاں ماں توجید و غیرہ عقائد و ردا ماں شک و کپتگنت و ماں دنیا و لیب و تماشا و سر و چہ انت، آخرت و فکرش نیست کہ حق و طلب کبنت و ماں آتی بابت و غور و فکر و چہ کار بگنت ایشاں چوشیں رد و ارتگ کہ مدام ماں ہے داب و پشت کپنت۔ خدا و روبر و کردی پیشی نہ بیت۔ ہمیشکا نصیحت و گپ و تران و بہ کنگ و مسخرہ زورگ و انت و چہ دوت و ادا چہ مراد انت۔ ماں اشی و سلف و دو قول انت۔

ابن عباس و غیرہ گوش انت کہ نز قیامت و یک دوتے چست بیت کہ آکل مردماں و چاگر دکنت۔ نیکیں مردماں آتی و اثر سک سک و گریٹ کہ آیاں و چوز کام (شانک) و مارت و کافر و منافق و دماغ و داخل ہواں و آیاں و بے ہوش کنت۔ ہے چیز ادا مراد انت شاید اے دوت ہا مساوات و مادہ بہ بیت کہ آتی و ذکر ماں ہنم انتوی الی السماء و ہی دخت و بوتگ چوش بگوش تحلیل ہواں و بہ دوتی پیشی جاور طرف و واری اختیار کنت و اے آتی و شروعات بیت۔ واللہ تعالیٰ اعلم۔

و ابن مسعود گون زور و شور و دعوی کنت کہ چہ آیت و مراد ہادوت نہ انت کہ آچہ قیامت و علامتاں انت، بلکیں واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم چہ قریش و غورناکی و ظلم و زور ان دل تنگ ہواں و دعائی فرمائیت کہ یہ ایشاں ہم ہفت سال و قحط دور بدے چوش کہ حضرت یوسف علیہ السلام زمانگ بہ مصر مردمانی سر اقط مسلط بوتگ، چنانچہ ملک قحط بوت کہ مکر و مردماں لاچار ہواں و مردار و پوست و

پدان و سر الذارہ کنگ و لگنت غالباً ہا دوران و یمامہ و رئیس شامہ ابن آثال رضی اللہ عنہ مسلمان بوت و چہ او دابہ مکر و مردماں غلہ و دالے مکہ و شنگت آٹرا بندی کت۔ خلاصہ ہمیش بوت کہ اہل مکہ چہ شہر و مرگ و لگنت و دستور انت کہ چہ زیادہیں شد و رندہ پر رندی خشکالی و دور و ماں فضا یعنی زمین و آسمان و درمیان و چماں و دیم و متبل دوت و نظریات و جوانی و ہم داں دراجیں مدتے و ہور و باران نہ بوگ و سبب و خاک و دہر چست ہواں و ماں آسمان و چودوت و نظر و کابینت ہمیشی و ادا گون دخان و تعبیر فرمائیت۔ چہ تقدیر و ماں یغشی الناس و چہ مردماں مراد مکہ و مردم انت۔ چوش بگوش کہ اے یکتیشنگونی و ات کما یدل علیہ قولہ "فَارْتَقِبْ" کہ آسز جم بوت۔ و یعنی ماں آعذاب و گرفتار ہواں و چوش گوشنت کہ نول توچرے آفت و رستگار کن دیم ترا مے توبہ انوں مارا پکا یقین

بوت۔ دوبارہ ناشتریں کار نہ کنیں، پکائیں مسلمان ہوان و قی زندہ گوازیں۔ دیمہیشی و جواب انت۔ وال یعنی نول موہ سرید بوگ و وچ نصیحت و فائدہ گرگ و کجا
پشت کیت۔ آوقت و نہ شاقبول کت۔ وہدیکہ مئے پیغمبرگوں واضحیں نشان و ظاہریں ہدایتاں آتگت آوقت و شماگوشتگت کہ اے گنوک ایت، کدی شماگوشت
کہ چہ دگہ کسے و دربران و آئی و اے کتاب جوڑ کتگ (ابن عباس و تفسیر و روء اے مطلب بوت) و ابن مسعود و تفسیر و روء معنی جوش بیت کہ اہل مکہ و چہ خط و غیرہ
تنگ ہوان و دزبندی کت کہ اے آفت و چہ مادورکن۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ ابوسفیان و غیرہ و واجہ پیغمبر و خدمت و فریادکت کہ توگوٹے کہ من رختے اول و تی
اے راج چہ ڈ کال و قحط سالی و تباہ بوگاننت ماترا رحم و سیادی و واسطہ دین کہ یہ اے مصیبت و دوربوگ و دعا بلوٹ اگر ہنچوش بوت ماہمان کاریں چنانچہ

چہ واجہ و دعا و ہور و گورت و غماہ و ہرج غلہ و دیم
دیگ بند کتگت بہ واجہ و گوشگ و آئی دوبارہ دیم
دیگ شروع کت یدہم آئی مسلمان نہ بوت پہنشی
گوشگ بوت و آئی لھم اللہ کوری الخ یعنی اے
مردماں اے گپان و چونکائی قبول کنت، ماں اے داب
چیزاں و ہزاراں و ت گریں تاویل کنت ہر چیزے کہ
چہ آفتاب و روشن ات یعنی واجہ پیغمبر، آئی و قبولدار
نہ بوتنت کسے و مجنون گوشگت و کسے و گوشگت کہ چہ
فلاں رومی علام و چیزے کپ تی در برتگ و یدہاکیاں
ماں و تی عبارت و بیان کنت۔ اے ڈولیں کینگ داریں
مردمانی سرید بوگ و امید و چون کسے بداریت۔ ۱۲
ہمہ صفحہ و فوائد : فل یعنی اگر ماہمکیں

وہدے و عذاب و دور ہم بکنیں یداد و بارہ ہاکارا
گلاشیش بیت کہ ساری کتگتیش۔ ابن مسعود و تفسیر و روء
مطلب جوش بیت کہ ہاں اہا پیغمبر مدے و اے عذاب و چہ شما
دورکنیں پداوت گندرات ہائی و کنت کتگتیش۔
فل ابن عباس و گوشگ و روء مسترل جبال ماں قیت
روح و بیت۔ خلاصہ جوش انت کہ آخرت و عذاب نہ
تکلیت و ابن مسعود و نزدیک و چہ مسترل جبال و مراد بدر
جنگ مراد انت۔ ماں بدر و چرشاں بدلہ گرگ بوت۔
۳ یعنی چہ حضرت موسیٰ و ذریعہ اشاں چکاگ بوتنت
کہ اللہ پیغام و قبول کنت یا نہ کنت۔ فل یعنی خدا
بندگان و تی بندہ جوڑ ممکن بنی اسرائیل و چہ غلامی و آزادی
بدے و اشان و مہنی حوالہ بکن ماہر جاہے بلوٹاں اشان و
پیراں۔ فل ظاہریں بندہ ہا معجزات و نام انت کہ واجہ
موسیٰ علیہ السلام و پیش داشتنت۔ عصا و ید بیضا و غیرہ
فل ہمایانی بیم ترپانی بیتہ انت۔ یعنی من چہ شے ظلم و
زوراک و خدا و پناہ حاصل کتگ ہماوت مہی مددگار انت
و بہ ہماں و حفاظت و سر امنابھر و انت۔ فل یعنی اگر شمانی
خبر و اشکگت لوٹت تو کم از کم مارا ایذا دیان و تی جرم و
زیات ممکن انت۔ ”مرا بخیر تو امیر نیست بدرمان“

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی من و تی قوم و گوت و
براں شمانی کار و کار مدارات و مناہم راہ مہ جل ات۔
فل یعنی آخرے و س ہوان و گوت اللہ و فریادی کت کہ اے
مردماں چہ و تی ناشتریں ناکاراں دست و نہ کشتن نول
تووت مہی و اشانی درمیان و فیصلہ بکن بس چہ اودا وچ ویر

نہ بوت حضرت موسیٰ و حکم بوت کہ فرعونیان و ابید چہ حال و دیگ بنی اسرائیل و گوت و دوران و ششی شب چہ مصر و در بکپ۔ چاکہ روح و وہدے کہ مرد و حال گرت
آوقت و تی دیم و کپیت، بلے یاد بکن کہ راہ و میا جی و دریا کیت، آئی و سر و چہ کت و جنگ و آب انکور و انکور بیت و درمیان و خشک و صافیں راہ دیکیت
ہما راہ و سراوتی قوم و دوران و درکپ۔ فل یعنی اے غم و ممکن کہ ماں دریا و چہ خدا و قدرت و ہرج راہے جوڑ بوٹگ آباتی مانیت۔ آتراہ ہما جا و ر و دل بکن۔ چہ کشک
گندان و فرعون و لشکر ماں آئی و داخل بوگ و ہمت کنت۔ چنانچہ آیاں خشکیں راہ و گندان و توک و داخل بوتنت چرائی و بعد چہ خدا و حکم و دریا و آپ چہ چاریں نیگا
اتک و یک جا بوت تمام لشکر اے داب و غرق بوت۔ فل یعنی ماں اسرائیل و دست و دات چوش کہ ماں سورۃ الشعراء انت چہ ریشی و معلوم بوت کہ فرعون و

الہدیر ۲۵
۷۶۵
الدخان ۳۳

عَاذُونَ ۱۵ یَوْمَ نَبْطِشُ الْبَطْشَةَ الْكُبْرَىٰ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ۱۶

واری گنوک ات ماں کفر و روجیکہ ما گیر کاریں گیر آگے منزیں تحقیق ماہیر گروکیں و

وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَاءَهُمْ رَسُولُ كَرِيمٍ ۱۷

ویشک ما چکا س ات چہ آیاں پیش فرعون و قوم و سر بوت آیانی گور و پیغمبر من شانیں فل ایک حوالہ بکن

إِلَىٰ عِبَادِ اللَّهِ إِنِّي لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ۱۸ وَأَنْ لَا تَغْلُوا عَلَى اللَّهِ ۱۹

منی خرا و بندھاں و ویشک من پہ شمایک پیغمبریاں امانت داریں و اے کہ سرکش مکن ات خدا و سرا

إِنِّي أَنبِئُكُمْ بِسُلْطَنِ مُّبِينٍ ۲۰ وَإِنِّي عُذْتُ بِرَبِّي وَرَبِّكُمْ أَنْ

بیشک من کالان شے گور و جتے فل ہریں و تحقیق من پناہ گیت نہ و تی رب و شے رب و چہ آخر و

تَرْجُمُونَ ۲۱ وَإِنْ لَّمْ تُوْثِقُوا لِي فَأَعْتَزِلُونَ ۲۲ فَدَعَا رَبَّهُ أَنْ

کہ شمانی سنگسار بکن ات فل و اگر شمایقین نذر ات ہن گد ایک کر بیت چہ من و گد اتواری جت و تی رب ویشک

هَؤُلَاءِ قَوْمٌ فَجُورُونَ ۲۳ فَأَسْرِ بِعِبَادِي لَيْلًا إِنَّكُمْ تُتَّبَعُونَ ۲۴

اے قوم انت گنہگارانی۔ گد ابیر منی بندھاں و شب و وہدے و ویشک زندہ گیتے نول و

اتْرُكِ الْبَحْرَ رَهْوًا إِنَّهُمْ جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ ۲۵ كَمْ تَرَكُوا مِنْ جَنَّتٍ وَ

یلہ بکن ات دریاء را وشتوک۔ بیشک لشکرے غرق ہوکیں فل باز یلہ اش دات باعناں و

عِيُونَ ۲۶ وَنَزَرُوا عَنْ مَّقَامِ كَرِيمٍ ۲۷ وَنَعْمَةً كَانُوا فِيهَا فَكَهَيْنَ ۲۸

چمگناں و کشاراں و لوگاں جوانیں و نعمتاں کہ ماں آیانی تھاوش حال انت

كَذَلِكَ نَقُصُّ عَلَيْكَ مَا كَانَ لَكَ بِهِ حِمْيَلٌ ۲۹ فَأَبَاكَ عَلَيْهِمُ السَّمَاءُ وَالْأَرْضُ

ہے داب و بوت۔ و ماوارث کت آخیری دگہ قومے و فل گد انہ گرت پہ فرعون و قوم و نہ آسمان و نہ زمین و

مَا كَانُوا مُنظَرِينَ ۳۰ وَلَقَدْ أَخَذْنَاهُ بِنِيَ إِسْرَائِيلَ مِنَ الْعَذَابِ الْمُهِينِ ۳۱

و نہ آہلت دیگ بوتنت و تحقیق مار ستگار کت بنی اسرائیل چہ عذاب و رسوا کنوکیں

مِنْ فِرْعَوْنَ إِنَّهُ كَانَ عَلِيًّا مِنَ السُّورِفِينَ ۳۲ وَلَقَدْ اخْتَرْنَاهُمْ عَلَىٰ

کہ چہ فرعون و جانب آتیش بیشک فرعون ہست ات سرکش چہ خدا و سرگز و کال و ۳۳ و تحقیق درجہ آیایں (بنی اسرائیل) چہ

غرق ہوگئے پھر بنی اسرائیل میں مصر داخل ہوا اگر اے ثابت مہبت تو مطلب چوٹ بیت کہ ہر رنگ و ساز و سامان مابنی اسرائیل و دات - واسطہ علم
 والے ماں روایتاں ہست کہ مومن و مرگ و سرا آسمان و ہمارے دروازے گریٹ کہ چہ آئی و ہائی و روزی ایر کسنگ ات یاچہ آئی و نیکی عمل برزاسر کسنگ انت و زمین گریٹ جاچہ
 آئی و نماز و تنگ - یعنی افسوس کہ اے سعادت چہ ماچہ گرگ بوت - کافر و کفر عمل صالح و تخم نیست گدا آئی و سرا آسمان یا زمین پر جاگر پونت بلکیں شاید و ش بیت کہ شریک
 گناہ و ہندال چہ بن و بست - جس کہ چہاں پاک - فلا بلکیں فرعون و جند و وجود یک فلسفہ مصیبت ات - فلا یعنی من متکبر و سرکش ات -
 ہمہ صفحہ و فوائد : فلا یعنی اگر بنی اسرائیل و نوریان ہم ہمارا معلوم انت پدا ہم آیان و ماہماز مانگ و تمام مردمان چہ فضیلت دات و ہست فضائل و جزر

الدرخان

۷۶۶

المیہ ۲۵

عَلِمَ عَلَى الْعَالَمِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُمْ مِّنَ الْآيَاتِ بَلَاءً مَّا يَتَذَكَّرُونَ ۝

پڑانت و چہ جہان و مردمان فلا دات ما آیان چہ ہانشا نیان کہ ہست ات ماں آیان ظاہر و باطن و بیشک

هَؤُلَاءِ لَيَقُولُونَ ۝ إِنَّ هِيَ إِلَّا مَوْتَتُنَا الْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنْشَرِينَ ۝

البت آگوشنت نیست دگر چہ مگر سے مرگ اولی و ماد دوبارہ پادنگ نہ ہیں فلا

فَاتُوا بِآيَاتِنَا إِنَّ كُنتُمْ صَادِقِينَ ۝ اَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ ۚ وَالَّذِينَ

گدا بیارات سے پتہ پیرکان اگر شمار است گوشک ات فلا آیا آیان بہتر انت یا تبع و قوم و دہایاں کہ

مِنْ قَبْلِهِمْ أَهْلَكَهُمْ أَهْلَكُهُمْ أَتَمُّ مِمَّا كَانُوا ۚ اَجْرَمِينَ ۝ وَمَا خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ

پیش چہ آیان انت مہلاک کنت آیان تحقیق آگنہ کار انت فلا و ما پیدا کنت انت آسمان

وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الْعَيْنِ ۝ مَا خَلَقْنَاهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَكِنَّ

و زمین و ہر جگہ ماں آیان میاچی و انت گوازی کن و پیدا کنت مالے و بینان گنہ حق و قائم کنگ و لیکن

أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ يَوْمَ الْفُصْلِ مِيقَاتُهُمْ أَجْمَعِينَ ۝ يَوْمَ

گیشتر دم سر پد انت فلا بیشک فیصلہ و روح ہمدت انت آگلائی فلا و آرمج

لَا يُغْنِي مَوْلًى عَنْ مَوْلًى شَيْئًا وَلَا هُمْ يَنْصُرُونَ ۝ إِلَّا مَنْ رَّحِمَ

کار نہ دنت دوستے پہ دوستے و چہ و نہ آیان مدد کنگ بنت فلا مگر ہا کس کہ رحم کنت

اللَّهُ إِنَّهُ هُوَ الْعَزِيزُ الرَّحِيمُ ۝ إِنَّ شَجَرَتَ الْزَّقُّومِ ۝ طَعَامُ الْأَثِيمِ ۝

خدا پے آئی - بیشک خدا عزت مہربان انت فلا تحقیق درخت زقوم و ورد و راک انت گنہ گارانی فلا

كَالْمُهْلِ يَغْلِي فِي الْبُطُونِ ۝ كَغَلَى الْحَمِيمِ ۝ خَذُوهُ فَاعْتَلُوهُ

کہ آپ کنگیں رود و دل و جوش وارت ماں لاپاں چو جوش کنگ آپ و لہر داتگیں - بکرات آئی و گدا اتیلانک یاں آرا

إِلَىٰ سَوَاءٍ الْجَحِيمِ ۝ ثُمَّ صَبُّوا فَوْقَ رَأْسِهِ مِنْ عَذَابِ الْجَحِيمِ ۝

بکرات بتو کہ تلال دوزخ و فلا پدا بر تگات آئی و سر بر لہر داتگیں آپے عذاب و فلا

ذُقْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْكَرِيمُ ۝ إِنَّ هَذَا مَا كُنتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ۝

بچش تو بیشک تہی جزا کنت من عزت واریں سردار فلا بے شک اے ہما انت کہ بہ آئی شامش کنگت فلا

مزل ۶

ہما انت کہ آیان داں روح مروجی و چہ قوم و نصیب و
 نہ بوتنت مثلاً اینکہ بے شمار نیان و ماں ہست قوم و پیدا
 کنگ - فلا یعنی چہ حضرت موسیٰ و ذریعہ مثلاً من سلوی
 و ایرجیک، جبرانی ساہگ کنگ وغیرہ - فلا ماں میاچی و
 حضرت موسیٰ و قوم و ذکر استظرا و آنکلت چہ او پدا و ام
 پیغمبر و قوم و تذکرہ بیت - یعنی چو ش گوشت منے گدا جی واد
 بس ہشت کہ موت بلیت، موت و چہ ہی تمام قصہ
 ہلاک - ابید چہ ہونگیں زندمانی و دگر زندگی نیست، چہ
 حشر و جنس حساب داد - فلا یعنی گوں پیغمبر و مومنان گوش
 انت کہ اگر شاہ و فی عقیدہ و راست ات کہ چہ مرگ و بعد
 دوبارہ مردگ زندگ بنت تو شرمے مرتجی پت و پیرکان و
 باریں زندگ کن ات و ما پدا پیش بدارات گدا ما زانیں کہ شما
 راست گوشت - فلا تبع یمن و بادشاہ و لقب ات -
 کہ آئی و حکومت سبا و حضرموت وغیرہ کلانی سر است
 ات - تبع جوانی و بہ حساب و بردا باز گوشتکنت الشرات
 ادا کتام کس مراد انت بہر جا و لا ینکظا ہر بوت کہ آئی و قوم
 من قوت طاقت دارو کس قوتے ات کہ چہ و فی کشتی و سب
 اے قوم تباہ کنگت ابن کثیر و چہ قوم و "ب" مراد
 دنگ کہ آئی و ذکر ماں سورہ سبا و گوست - واسطہ علم -
 فلا مثلاً عاد و ثمود وغیرہ - اے کلان و الشریاک و بہ ہشتانی
 گناہانی پاداش و ہلاک کت آیا شما چہ آیان شرات با چہ آیان
 زیات زولاک و طاقتورات کہ شمار ہلاک نہ کنت یا ہلاک کنگ
 ننو نیت - فلا یعنی اینکہ ٹوہیں کارخانہ لیب و تماشا نہ
 انت بلکیں گوں من حمت و جوڑ کنگ بوتگ کہ آئی
 نتیجہ یک روچ و ت ظاہر بیت - ہما نتیجہ و دومی نام آخر
 انت - فلا یعنی آروچ و درستانی حساب داد بچیں و ہر
 گرگ بیت - فلا یعنی نہ چہ دگر جانے و مدد سر بیت -
 فلا یعنی بس ہر کس و سر اللہ و رحمت بیت ہما رستگار
 بیت چو ش کہ ماں حدیث و ہست الان یتغمد فی اللہ
 بر حمتہ - فلا کہ تمام ادنائیں مشابہت و بردا آرا
 ز قوم گوشک بوتگ - و اگر نہ دوزخ و زقوم و راستیں
 جاوے اللہ و عزت بزان چو ش کھتیں جنت و نعمتاں و
 دنیاوی نعمتاں میاچی و آواری فقط نام نیگنت - ہمیل و
 جنم و بابت بزان ات -
 فلا اے حکم فرشتگان و دیگر بیت کہ ایشاں بہر جان و
 عذاب دیگر و مامور انت - فلا ہما آپ چہ دماغ و

ایرکبان و روتاں چنڈ چنڈ کناں در کسیت (اعاذنا اللہ منہ) فلا یعنی تو ہا کس نے کہ آئی ماں دنیا و من عزت مند حساب بوتگ و دوتاں اسرار ثابت کنت غی - نوں باری
 تہی ہما عزت و سرداری کجا شت - فلا یعنی ترا کیا یقین ات کہ اے روح ہم گندگ بیت - ہما رد و دوارت کہ بس اے زندہ چو ش ماں لیب و باء گوشت آخر خاک گوں خاک
 اواریت دیم تر و چہ نیست - نوں ماوت دیت کہ آگیاں راست انت کہ آیان پیغمبران گوشکنت - ۱۲

ف بیعی آپ بی چه اسماء ایر بیسلد که انی بروری ماده است

منزل ۶

الرَّحْمَةِ أَيْتُ لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ۝ تِلْكَ آيَاتُ اللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِالْحَقِّ

گو اتانی نشانی انت پر ہمارے دماغ کو عقل دار انت کی اسے جبرانت خداوند ماوانیں آیاں تھی سراسر راستی

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَ اللَّهِ وَآيَاتِهِ يُؤْمِنُونَ ۝ وَبِلِكُلِّ أَفَّاكٍ

گڑا کلام جبرے رند چہ خداوند و آئی و نشانی ایمان کارنت کی تباہی انت پر ہر یک دروغ بند

أَشِيمُ ۝ لِيَسْمَعَ آيَاتُ اللَّهِ تَتْلَى عَلَيْهِ ثُمَّ يُصْرَفُ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا

گنہ گارے اشکت خدا آیتاں کہ وانگ بنت آئی ہر ایک ہمیشہ بیت بھر کنوک گوشے کہ نہ اشکتی آرا کی

فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ آيَاتِنَا شَيْئًا اتَّخَذَ هَاهُنَا

گڑا مژدہ بدے آرا بہ عذاب دردناکس۔ و وہیک واقف بوت چہ سے آیتاں چہ گیت آیتاں مسخرہ

أُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ۝ مَنْ وَرَّاهُمْ جَهَنَّمَ وَلَا يَغْنَى عَنْهُمْ

پہاں ہست عذاب رسوا کنوکس کی چہ آیتاں پشت و دوزخ انت۔ و کارندنت آیتاں

مَا كَسَبُوا شَيْئًا وَلَا مَا اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ أَوْلِيَاءَ وَلَهُمْ

آجیزیک کشکش کیں ہن و نہ آجیزہ کہ آیاں گیتگ ابید چہ اللہ و تی کار ساز کی و ہست پآیاں

عَذَابٌ عَظِيمٌ ۝ هَذَا هُدًى وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَهُمْ

عذاب مزین۔ اسے قرآن ہدایتی، و ہاکس کہ منکر بوتنت و تی پروردگار آیتاں پآیاں ہست

عَذَابٌ مِنْ رَجْزِ أَلِيمٍ ۝ اللَّهُ الَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ الْبَحْرَ لَتَجْرَى الْفُلُكُ

دردناکس بلا ہے عذاب کی خدا ہا ذات انت کہ رامگی گت پر شہادریا تاکہ رواں بہنت بوجیک

فِيهِ يَأْمُرُهُ وَلِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ۝ وَسَخَّرَ لَكُمُ

ماں آئی و چائی و حکم و تاکہ شہادریا تاکہ شکر بکرات کی و رامگی گت پر شہادریا تاکہ

مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ جَمِيعًا مِّنْهُ ۝ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ

ہر جیکہ ماں آسمان و ماں زمین ہست درستان چہ و تی جانب و و بیشک ماں اشی و البت نشانی انت

لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ۝ قُلْ لِلَّذِينَ آمَنُوا يَغْفِرُ اللَّهُ وَالَّذِينَ لَا يَرْجُونَ

پہاں مردماں کہ فکر دار و کنت کی تو بگوش پر مسلماناں کہ درگذر بکن ات ہا کسان و کہ امنیت نداشت

و یعنی کہیں ہم گون عقل و ہوش کار بگرت تو اشان و معلوم بیت کہ اسے کلیں کاراں ابید چہ ہماز بر دست قادر و حکیم و دگر کس کت نکنت چو شک ساری و باز جاگہاں اسے تقریر جو سنگ۔ و یعنی اللہ و ول کنان و دگر کے انت و آئی و خبراں انکار کنان و کئی خبر گرگ و قابل انت و ہر آستریں خدا بند و اسے دابیں راستیں و صافیں خبراں کتام یک بے بختے قبول دار مسیت تو آخر آکتم چہ راہ چار انت کہ آرا قبول نکنت۔ و یعنی چہ و تی ہفت و غور ناکی و اللہ پاک و خبر و گوش دارگ نہ لوٹ ات آئی مزنی اجازت نہ دنت کہ چہ و تی جہالت و بکنسیت حق اشکنان و دیما ہوش تاب دنت کہ براں چہی نہ اشکت۔ و یعنی ہے داب و کہ آگوں آیات اللہ بے عزتی و سبکی کنو کنت آرا سزا ہم سکیں بے عزتی و رسوائی و دیگ بیت کہ آئی و بیان دیما پیدا ک انت۔ و یعنی مال و زر باولاد و غیرہ بچ کس درد نہ وارت و نہ ہا کساں کار و کانت کہ آیاں و اللہ پاک و چہ ابید و تی معبود یا کار ساز جوڑش نکنت و چہ آیاں اشان بازیں امداد و دذمکی و امید بستگ۔ و لے قرآن عظیم الشان ہدایت انت کہ آ ہمک داب و نیکی و بدی و سر و سوج انسان و کنت ہرس آرا نہ منیت آرا ابید انت کہ سک تندی و درناکس عذاب و زورگ و تیار بہ بیت۔ و یعنی دریا و ہمیں مخلوق و بہ ہے داب زبردست کت کہ شہادریا و جہاں و تی بوجیکاں و جہازاں ماں ہماں و ہر جاگہ لوٹ ات بکرات کار ات۔ میلانی جہلاں کی و بہ و تی گیر و آورنگو۔

و یعنی دریائی تجارت بہ بیت یا شکار و لیب بہ بیت یا چہ ہماں بن و موتی در بکن ات و اسے سیت و فواہداں حاصل کنگ و و ہد و تی حقین نعمتانی خداوند و شہادریا مسیت آئی و حق و جاہ بیارات۔ گوں زبان و قلب و قالب و شکر و ادابکن ات۔ و یعنی چہ و تی حکم و قدرت و کل حیران شے کار و جنگنت لے ہماں و ہر ہماں انت چو شیں چو شیں عظیم الشان مخلوقاں انسان خدمت گلائیں انت کی انسان فکر نکنت تو زانت کنت کہ اسے چیراں حاصل کنگ آئی و اس نہ ات محض اللہ پاک و فضل و چہ آئی و سرچیں قدرت اسے چیراں بہ منے کالاں سر و جہانت تہ لا محالہ بیدار انت کہ ماہم دگر سچے و کار و گلائیں پبیں و کار ہمیش انت کہ قلی نعمتانی و اجم و محسن علی الاطلاق و فرماں برداری و اطاعت گزاری و و تی لوٹگیں زندہ ہماں و ساعتاں بگوازیں، تاکہ و میترانے عاقبت شہر بہ بیت۔ ۱۲

فل چه آیام اللہ (خدا و روح) است کہ مال آئی و اللہ و فی دشمنان کلام خاص میں سزاے بدنت یا و فی فرمانبرداران بندہاں و گون کلام خاص میں انعام و اکرام و شرفدار بکنت پیشکامہ الذین لا یزجون آیام اللہ و مراد ہما کافر بوتنت کہ آیایں چہ آئی رحمت و ناسیت و چہ آئی عذاب و بے فکرانت۔ فل یعنی مسلمان و ت چہ آیایں بدہ گرگ و فکر و مکنت۔ اے کار و پہ اللہ و سر و یل بکنت آوت ایشانی ناسیر کارانی سراباز سزا و مومنان و صبر و تحمل و عفو و درگزر و ردا مناسیب صلہ (بدلہ) دنت۔ فل نیکیں کار و فائدہ و ت کارکنوک و رسیٹ۔ اللہ و آئی و ہج ضرورت نیست و بدی کنوک دت بہ دتی حق و بدی و تخان و کشیت یکے و بدی دومی و چک و نہ کسیت۔ خلاصہ ہمیشنت کہ ہر انسانے و فی نیکی و بدی و فکر و ت بکنت و ہر عملے کہ کنت چوش دل و صدق بہ بیت کہ اے عمل و سود و زیان ہما و و تیگنت۔ فل یعنی اودا سرلوان و کل نیکی و بدی دیمہ حاضر بنت و ہر کس و فی کتگیں کارانی تمام و چشیت۔ فل یعنی تورات ذات و سلطنت یا فیصلہ و قوت یا دانائی و گپاں یا دین و فہم عطا کت و چنکر باز زیات پیغمبر چہ آیایں مبعوث کت اے تورو حافی غذا بوت۔ جمائی غذا و ردا ہم اگر ہمارے تو آیایں ہم اے نعمت باز زیات دیگ بوت حتی کہ حق و سلوی پہ اشان نازل کنگ بوت۔ فل یعنی ماں ہما دور و کتیں جہان و سر اشان و شرف و فضیلت حاصل ات و چنت جزئی فضیلتانی روء و ہما دور و قید جنگ و ہم حاجت نیست انت۔

فل یعنی مزین صافین و گیش و گوار کتگیں احکام یا ظاہرین معجزات کہ اشان بہ دین و ردا حجت و دلیل نیکی پیش کنگ بنت۔ فل یعنی چہ و ت ماں و فی ضد و واہگانی پیدا اصل کتاب و یل کنان باز فرقہ جوڑ بوتنت کہ ایشانی عملی فیصلہ قیامت و روح و کنگ بیت آساعت و ت معلوم بیت کہ ایشانی مقصد و مراد نفس پروری و واہگانی زندگی و بغیر دگر چہ نہ ات۔ فل یعنی ماں اے اختلافات و فرقہ دارانہ گر و چیل و موجودگی و ماتر ارا بہ دین و تجکیں راہ و سر قائم داشت نوں ترا و تئی امت و باید انت کہ اے راہ و سر نچک تجک و تابدار ات کدی شمشان و ہم جاہل و حقایق و واہگانی زندگی و ممکن ات مثلاً آیایں واہگارانہ انت کہ شمشا پرانی ٹوک و ٹالیاں و شرکان پگاناں شزار لوان و چہ تبلیغ و کار و دست و بکش ات یا کہ ماں مسلمان ہم ہے دابیں اختلاف و فرقہ جوڑ بہ بنت ہنجوش کہ اشان و ت ماں ہے مرض و گرفتار انت اے دابیں جاوہ و واجب انت کہ آیایں واہگاں بالکل پاہال کنگ بہ بنت۔

فل یعنی بہ آیایں طرف و میل دارگ و ترا بہ خدا و گور و ہج فائدہ نہ بیت۔ فل یعنی انصاف لوگوں و راستی و دوست دار و کیں مسلمان ظالم و بد راہیں کافرانی ہمراہ بوت نہ کنت آیایں تو اللہ پاک و فرمان برداری کنو کیں بندہ انت و اللہ و آیایں ہمراہ و مددگار انت، لازم انت کہ ماہ ہما و کیش و رووک ببیں و بہ ہما و ذات و بھروسہ بکنیں۔ فل یعنی اے قرآن چان و چہ کنو کیں حقیقتانی سر مشتمل انت، مخلوق و کار آمدین گپ و کامیابی و راہ پیشداریت۔ و ہر بخا و رے کہ بہ اشی و ہدایتاں و نصیحتانی سدا عمل کنوک بیت بہ آیایں حق و خصوصی طور و اے قرآن رحمت و برکتے فل یعنی اللہ تعالیٰ و حکمتی کاراں دیم و داران و یاکت م یک عقلندے چوش گمان کت کنت کہ یک بد کردارین مرد و یک صالحین مردے گون خداوند تعالیٰ یکساں معاملہ کنت و آہر و دنیا نیانی انجام و برابر کنت چوش ہجیر نہ بیت نہ مرے زندہ ہما و ہر دوین برابر بوت کنت و نہ چہ مرگ و پدہ ہر

پاکیزہ میں زندگی صاحبیں مومن و ادا نصیت بیت و ہر چ نصرت و درجہانی بلندی و وعدہ گون آیایں ماں دنیا و کنگ بوتنگ آپس میں سلوک کافر و چہ کجی حال بیت پرانی و ماں دنیا و روزگار تنگ و ماں آخرت و ابدی چ لعنت و تاوان و دگر ہج حاصل نہ بیت۔ خلاصہ چوش بوت کہ اے و دعویٰ بالکل رد و اے خیال پہا مفتین انت کہ اللہ تعالیٰ نیکان و بدان و مرگ و زندہ ہما برکت۔ آئی و حکمت ہجیر چوش نہ لوٹیت بلکین ضروری انت کہ ہر دو دنیا نیانی عملان و نتیجہ راست راست کا ظاہر بہ بیت و ہر یکے و نیکی یا بدی و علامات چیرے ادا ہم چہ ظاہر و گندگ بہ بنت و آیایں سرجمی و مرگ بعد گندگ بہ بنت۔ ۱۲

إِيَّاكَ اللَّهُ لِيَجْزِيَ قَوْمًا بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ۝ مَنْ عَمِلَ صَالِحًا

خدا و روحانی و تاکہ سزا بدنت یکے و چہ آیایں کتگیں کارانی بدل و فل ہر کس و نیکیں کار کت

فَلِنَفْسِهِ ۝ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ۝ وَلَقَدْ

گدا پ و فی جزہ نفع و و ہر کس بدی کت گدا و مال ہما و سر انت و پداشا و فی رب و نیکیں بیت و تحقیق

آتَيْنَا بَنِي إِسْرَءِيلَ الْكِتَابَ وَالْحُكْمَ وَالنَّبُوءَةَ وَزَقْنَاهُمْ مِنَ الطَّيِّبَاتِ

مادات بنی اسرائیل و کتاب و حکومت و پیغمبری و روزی دات ما آیایں چہ پاکیزہ میں نعمتاں و

وَفَضَّلْنَاهُمْ عَلَىٰ الْعَالَمِينَ ۝ وَآتَيْنَاهُمْ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْأَمْرِ فَمَا اخْتَلَفُوا

و شرف داتیں آیایں جہان مردمانی سرا و داتیں آیایں سر ظاہرین احکام دین و ک نہ کتشیں جیڑہ

إِلَّا مَن بَعْدَ مَا جَاءَهُمُ الْعِلْمُ بَغْيًا بَيْنَهُمْ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِي بَيْنَهُمْ

مگر رند چہ فہم و آگ و چہ ضد و بناء و ت ماں و ت۔ بیشک تئی رب فیصلہ کنت کیانی منہج

يَوْمَ الْقِيَمَةِ فِيمَا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۝ ثُمَّ جَعَلْنَاكَ عَلَىٰ شَرِيعَةٍ

قیامت و روح و ماں آچیرے کہ آیایں جیڑہ کتگت و رندا مکت ترا یک رہ بندے و سرا

مِّنَ الْأَمْرِ فَاتَّبَعُهَا وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَاءَ الَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّهُمْ لَن

چہ دین و گدا تو کام بجن آئی و سرا و زندگی مکن واہگاں ہما کتانی کہ ناسر بدنت و بیشک دور

يَغْنَوُا عَنْكَ مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَإِنَّ الظَّالِمِينَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ وَاللَّهُ

نکنت چہ توجہ اللہ عذاب ہج چیرے فل و بیشک ظالم یک دومی و دوست انت۔ و اللہ

وَلِِّلْمُتَّقِينَ ۝ هَذَا ابْصَارُ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ۝

دوست انت متقیانی فل اے قرآن بینانی و سبب انت پر مردماں و ہدایت و رحمتے پہ ہما مردماں کہ یقین اروکت و ملا

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَن نَّجْعَلَهُم كَالَّذِينَ آمَنُوا وَ

آیاگاں کت ہما کساں کہ کتشیں گناہ۔ اے کہ ما بکنیں آیایں و شمشا مردمانی کہ ایمش آرت و

عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءٌ فَأَخِيَاهُمْ وَمَا تُمْسَاءُ فَايَحْكُمُونَ ۝ وَخَلَقَ اللَّهُ

نیکیں کارش کت، یک داب و بیت زندہ آیایں و مرگ آیایں بد انت چیرہ آیایں فیصلہ کنت۔ و پیداکنت اللہ

۱۸

فل یعنی زمین و آسمان ہنچوش کا مفتی پیدا نہ کت گنت بلکیں گوں ٹوہیں حکمت و یہ خاصیت مقصد سے ساز گنت تانکماں آیانی احوال غور و فکر کنان و مخلوق معلوم کت
بکنت کہ بیشک ہرچے کہ جو کنگ بوت و تاکہ اندازہ جنگ بہ بیت کہ الم یک روچے اے موجودین کارخانہ و کتا م مزن شانیں
نتیجہ ظاہر ہوک انت ہائی و آخرت گوشت کہ او دہر کس آئی و محنت و برورد حاصل بیت و ہرچے کشک بوتگ ہائی و رورن موش بیت
سہ گندم ز گندم بر وید، جو جو : از مکانات عمل غافل مشو۔ فل یعنی اللہ معلوم ات کہ اشی استعداد خراب انت و اسے مرد ہے قابل انت کہ چہ چکیں راہ و

انگو آنکو سرگردان بہ بیت یا مطلبی چوش انت کہ آئے بخت
علم دارگ و باوجود و سربدی و گراہ بوت۔
فل ہر کس ایوک و نفس و دایک و قوی حاکم و معبود و سائر
ہر جا کہ آئی و اہک آرا گران بکنت و بارت آہانگو
دیم و بکنت و حق و ناحق و چکا سگ و معیار یہ آئی گور و
سے نفس و دایک بہ بیت اللہ تعالیٰ ہم آرا بہ آئی اختیار
کتگیں گراہی و یل کنت گرا آئی حالت چوش بیت کہ نہ
گوش نصیحت و خبر و انت کنت نہ دل حقیں خبر و سربدی بیت
و نہ چہ چم و بصیرت و روشنی نظر و کیت، ظاہر انت اللہ ہر
کس و آئی و برورد و ذریعہ و بہ چوش جاورد و سر
بکنت کتا م طاقت انت کہ چہ و بعد آئی و بہ راہ بہ تربیت
فل یعنی اے دنیا و زندمانی و بغیر کہ کتا م زندمانی بیے
نیت بس ہے یکیں جہان انت کہ ماں ہمیشہ و مے
مرک و زندمان چوش کہ ماں ہو و باران و سبزہ چہ زمین
رست، خشک تریت تو و تاوت ختم بوت ہے احوال
ان ان نیگنت یک و ہک کیت کہ آپدایت پدا و
مقرریں وقتے و زندگ بیت آخر زمانگ و گردش آرا
ہلاکس کنت ہے ردا و دنیا و موت و حیات ماں دنیا و
جادی انت، دیم تر و چہ نیست۔ فل یعنی زمانہ نام انت
دھر و، آہچ کارکنوک نہ انت چیا کہ نہ ماں آئی جس ہست
نہ شعور و نہ ارادہ۔ لامحالہ آکت م دگر چیز انت کہ معلوم
نہ بیت بلے ماں دنیا و ہائی و عمل دخل انت گراہا ذات
اللہ پر چا مکشیں۔ کہ ہائی و خود و عمل، دخل علی الاطلاق
بوک چہ فطری دلیلاں و عقلی و نقلی رہبنداں ثابت
بوتگ۔ و زمانہ و سر و چیر و شپ و روج و ادلی بدلی کنگ
ماں ہائی دست و انت بہ ہے معناء ماں حدیث و
پیش دارگ بوتگ کہ دھر اللہ انت آرا بدگو شک
نہ لوہیت چیا کہ و ہک مردم دھر و رابد گوشت تو
پہ ہے نیت و گوشت کہ دھر و حوادث گوں اللہ و
ارادہ و مشیت و وابستہ انت تو گرا چہ دھر و بد
گوشت و در حقیقت اللہ و جناب و گستاخی بیت
اعاذنا اللہ منہ۔ فل یعنی وہدے فزاں و آیات یا بعث
بعد الموت و دلیلاں آرا اشکنا بینک بنت تو گوشت کہ
من ہچ دلیل و قبول نہ کنان بس اگر تو ماں قوی و دعوی و
راست گورے تو مئی مرتگیں پت و پرکان و زندگ کن و پیش ہلا
پدا ماقبول کنیں کہ بیشک چہ مرک و پد زندگ بوک برحق انت

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ بِالْحَقِّ وَلِتُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَهُمْ

آسمان و زمین و ہنچوش کہ بایات و تاکہ بدلہ دیگ بہ بیت ہر کس و قوی کت و اشانی سرا

لَا يُظْلَمُونَ ۝ أَفَرَأَيْتَ مَنِ اتَّخَذَ إِلَهَهُ هَوَاهُ وَأَضَلَّهُ اللَّهُ عَلَىٰ

ظلم کنگ نہ بیت فل آیا دیت توہا کس کہ کیتگی و قوی معبود و قوی نفس و اہگان و گراہ کت آرا خدا و

عِلْمٍ وَخَتَمَ عَلَىٰ سَمْعِهِ وَقَلْبِهِ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِ غِشَاةً فَمَن

زانت و قہری بخت آئی گوش و دل و سرا و دورات آئی و چم و سرا پوش گرا کتے

يَهْدِيهِ مِنْ بَعْدِ اللَّهِ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ۝ وَقَالُوا مَا هِيَ إِلَّا حَيَاتُنَا

ہدایت دنت آرا زند چہ خدا و آ یا شتا نصیحت نہ گرات فل و گوشت نیست دگر چیزے بغیرے دنیا و

الدُّنْيَا مَوْتٌ وَنَحْيَا وَمَا يُهْدِكُنَا إِلَّا الدَّهْرُ وَمَا لَهُم بِذَلِكَ مِنْ عِلْمٍ

زندگی و مامریں و ما زندگ ہیں و ہلاک نہ کنت بلکہ زمانہ فل حالانکہ نداشت آیانی اشی ہنچ معلومات

إِنَّهُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ۝ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ آيَاتُنَا بَيِّنَاتٌ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمْ

نیت آگر کہ گمان کنت و دوہدیکہ و انک بنت آیانی سرائے آیتاں نظر ہرں، دگر ہچ دلیل انت آیانی

إِلَّا أَنْ قَالُوا اتَّبُوا بِآيَاتِنَا إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ قُلِ اللَّهُ يُحْيِيكُمْ

مگر ہے کہ گوشت بیارات مے پت و پرکان اگر شتا راست ات فل تو بوکوش کہ خازندہ کنت شمار

ثُمَّ يَمِيتُكُمْ ثُمَّ يَجْمَعُكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ الْقِيَامَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ وَلَكِنْ أَكْثَرُ

پدا موت دنت شمار پدا جمع کنت شمار قیامت و روج و کہ ماں آئی و ہچ شک نیست لیکن زیات تر

النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ۝ وَلِلَّهِ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَيَوْمَ تَقُومُ

مردم نہ زانت و خاص بہ خدا انت بادشاہی آسمانی و زمین و دہار و روج و کہ قائم

السَّاعَةِ يُؤْمِنُ يَخْسِرُ الْبَاطِلُونَ ۝ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٍ جَائِئَةٍ قَدْ

بیت قیامت آروچ و زیان کار بنت دروغ بند کنوک و گندے تو، ہر جاعتے و کہ کپکنت پر کوثرانی سرا و

كُلُّ أُمَّةٍ تُدْعَىٰ إِلَىٰ كِتَابِهَا الْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۝ هَذَا

ہر جاعت لوٹا بینک بیت قوی دفتر نیگ۔ مروچی شمار بدلہ دیگ بیت شے کتگیں کارانی فل اشدت

فل یعنی ہر کس و یک برے زندہ کت پدا گشتی پرانی چول مشکل انت کہ دوبارہ زندہ کنان کتاں و یک جاہ بکنت۔ فل آروچ و ذلیل و وارہوان و معلوم دار بیت کہ
اشاں چون کتاں رد کپکنت۔ فل یعنی چہ ترس و لرز و۔ فل یعنی اعمال نامہ و رور و قوی حساب و بدے ات۔ مروچی
ہر کس و آئی و بدلہ رسیت کہ آئی و ماں دنیا کت کنت۔ ۱۲

کَتَبْنَا نَبْطِقُ عَلَيْكُمْ بِالْحَقِّ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنْسِخُ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۵﴾

میں نے دفتر کتبت کیا کہ تم نے سب کچھ کیا ہے اور ہم نے اسے کتب کیا ہے۔

فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ فَيُدْخِلُهُمْ رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِ

اور اہل ایمان اور نیکو کاروں کو اپنے رحمت میں داخل کرے گا۔

ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْبَرُّ ﴿۳۶﴾ وَأَمَّا الَّذِينَ كَفَرُوا أَفَلَمْ تَكُنْ أَتَىٰ

وہی ہے جو کامیابی کا مظاہر ہے۔ لیکن اہل کفر کو کفر کی عاقبت آتا ہے۔

عَلَيْكُمْ فَاسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنْتُمْ قَوْمًا فَجْرًا مِّنْ ﴿۳۷﴾ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ

تم پر ہے کہ تم نے کبر کیا ہے اور تم لوگ قومِ فاجر ہو گئے۔

اللَّهِ حَقٌّ وَالسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا قُلْتُمْ قَدْ نَرَىٰ السَّاعَةَ إِنْ نَحْنُ

خدا برحق ہے اور قیامت کے بارے میں شک نہیں ہے۔

إِلَّا ظَنًّا وَمَا نَحْنُ بِمُتَّبِعِينَ ﴿۳۸﴾ وَبَدَّ لَهُمُ سَيَّاتٌ مَا عَمِلُوا حَاقَ بِهِمْ

مگر خیالی گمان تھا کہ وہ اپنے گناہوں کو دیکھ رہے ہیں۔

مَا كَانُوا بِمُسْتَهْزِئِينَ ﴿۳۹﴾ وَقِيلَ الْيَوْمَ نَنسِفُكُمْ كَمَا نَسِفْنَا لِقَاءَ يَوْمِكُمْ

وہاں ہمارے آگے کلاں لاش گئی تھی۔

هَذَا أَوْ مَا وَكُمُ النَّارُ وَمَا لَكُم مِّنْ تَصَرُّونَ ﴿۴۰﴾ ذَلِكُمْ بِمَا كُنْتُمْ

مروجیوں کے لیے اور جو کہ تم نے دوزخ میں اپنا گھر بنا لیا۔

أَيُّهَا اللَّهُ هُنَا وَأَوْخَرَكُمْ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا فَالْيَوْمَ لَا يَخْرُجُونَ مِنْهَا وَلَا لَهُمْ

خدا آیتان اور کلاں و فریب دات شمار دنیا و زندہ۔

يَسْتَعْتَبُونَ ﴿۴۱﴾ فَلِلَّهِ الْحَمْدُ رَبِّ السَّمَوَاتِ وَرَبِّ الْأَرْضِ رَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۴۲﴾

تو یہ طلب کنگ بیت ہے کہ خدا انت تو سب کے آسمانی و زمینی رب ہے، رب انت کل عالم ہے۔

وَلَهُ الْكِبْرِيَاءُ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۴۳﴾

وہی ہے عظمت مزی ماں آسمان و ماں زمین و وہاں انت زبردست حکمتانی و اجمہ ف

فل یعنی شہر کا رہنے کا رے کنگت اے اعمال نامہ راست راست و آخر اظاہر کنوک انت۔ فل یعنی بہ علم و بہک چیز چہ ازل و انت۔ مگر دستور و برداشت
نرسنتہ بہ نرسنگ و مقرر انت ہمایانی نرسنتہ کنگیں دفتر مروجی شے دیا حاضر انت۔ فل یعنی ماں جنت و کہ اودا اعلانیں درجہ و رحمت و بہک رنگ و بہرہ بانیان
بنت۔ فل یعنی چہ مئے جانب و پنت و وعظ و سرزنش و اتمام حجت و برداش قسیمی کو تا مہی ظاہر نہ ہو تگ۔ بے بیجا رات کہ اینکر چہرہ و کوشستانی بعد ہم شے
مغزوری و گردن نہ جگت۔ آخر کار پچائیں مجرم جوڑ بوت یا و کنت قوماً مجرمین و مطلب چوش گرگ بہ بیت کہ شہر و شروعات و قوی پیشگ و جہانم کنوک انت۔

فل یعنی ماں زائیں ک قیامت چوئیں۔ شہر بہ ہر داب قیامت و

عجب عجب احوال بیان کن انت ماہر ہج ڈول پر اشان

یقین کنت نہ کنیں۔ ہنجوش چہ شکستگین گپ و تراناں کنیں

سستیں امکان و کور اسکیں خیال برے برے ماں دل و

بیت آدگہ گپ ایت۔ فل یعنی وہاں قیامت پر پابیت

اشانی تمام بدکاریاں و آبیانی نتیجاں دیا کانت و عذاب

و غیرہ و ہم تر پانی رد اشان ہرچ کلاں کسخرہ کنتگت

آوت ہیشانی جکت و کسیت۔ فل یعنی ماں دنیا و مروجیں

روح تو بہکہ چہ دل و کشتگ و شوشگت۔ مروجی ما

ہم ترار شوشان و گوں مہرانی و یا دنہ کنیں بہ مدامگی

ہما داب و ماترا ماں عذاب و یل دیں۔ ہنجوش کہ تو فنا

ماں دنیا و عیش و عشرتاں گرفتار کنان و چہ مئے یاد و

غافل ہو تگت۔ فل یعنی ماں دنیا و لذتاں سر و چیر

بوان و کدی چوش ہم خیال نہ کنت کہ مارا چرے دنیا و

لڈگی انت و خدا و روبر و حاضر ہی ہم دگی انت۔

واگں کدی شمارا چرے خیال ہم اتکنت تو ہم

رنگ و قوی دل و رات لذات کہ چوشکہ ماں

دنیا و گوں سلماناں و ہم بہ دیم ایں۔ اودا ہم ماہ

ہے داب و چرایاں گیش ہیں۔

فل یعنی نہ آیاں چہ دوزخ و در کنگ بنت نہ آیاں و

حشیں موبہ دیک بیت کہ آیاں نوں خدا و راضی

کنگ و جہد و بکنت۔

فل باید انت کہ مردم بہ خدا و طرف و دلو شے و

گور بکنت، ہمانی و احسانات و دادانی و قدر و

بکنت، بہ ہمانی و شون داتگیں رہنہ و گام گچوک

بہ بیت، کلان و ترک دیان و بہ ہمانی و شنودی و

حاصل کنگ و جہد بکنت و بہ ہمانی و نرسنگ و عظمت و

دیما داب و قوی اختیار و اطاعت گزار و فرمانبردار

بہ بیت۔ گاہے سرکشی و مغزوری و ماں دل و جاگاہ

مدت۔ ماں حدیث قدسی و ہست الکبریاء و راحی

والعظمت ازاری فمن نازعنی واحد امنہا قدفتہ

فی النار (کبریائی چادر ہمت و عظمت منی لاکنت بند

انت پمیشکا ہر کس مرے دویناں چہ ماں کتا م یکے و

گوں من و گرو چیل کنت من آرا چست کناں ماں

آس و چگل دیاں۔ اللہم اجعلنا مطیعین

لامرک و حتبنا غضبک و قنا عذاب النار۔

فل یعنی آسمان و زمین و اے کلیں گارگاہ اللہ تعالیٰ بیکار جوڑ نہ کنگ پہ کتاب خاصیں غرض و مقصدے پیدا کنگ کہ آداں یک مقررین ہستے و قرار گپتگیں عدہ لے ہے داب بیت تا آنکہ اشیء آخر (نتیجہ) پیدا و رہ بیت ہمانی و آخرت گوشت -

فل یعنی چہ بدیں انجام و نہ ٹرسنت و آخرت و تیاری گلاشیں نہ انت و وعدے آخرت و گپ اشانی گوش و کسیت، چہ یک گوشے و اشکنت و چہ دوی و آرا درگنت -

فل یعنی خداوند قدوس و تو آسمان زمین و کل مخلوقا جوڑ کت آیا گون راستیں دل و گوشت کن ات کر زمین و کتاب چنڈے یا آسمان و کتاب حصہ لے دگہ یک کسے و ہم جوڑ کنگ یا جوڑ کنت، پدا آیان و گون خدا بلکیں چہ آتی و زیات تر چیا توار پر جنگ بنت -

فل یعنی اگر مادی دعویٰ شرک و تارا راست فہم ات تو کتاب یک آسمانی کتاب و سندے بیار ات یا چہ ہنچیں علمی صول و ثابت کن ات کہ آعقلام و

نزدیک و مسلم انت و پیداک انت - آچرے و سر کہ کتاب نقلی یا عقلی دیکے مہیت آخر آچر آچونکائی قبول کنگ بہ بیت - وے یعنی چہ پیشی و مسترین بہوگی و مگر اہی چہ بیت کہ خدا و بلکہ کن و یک ہنچیں بے جان یا

بے اختیاریں مخلوقے و قی حاجاتی پورہ کنگ و توار پزجرات کہ آچہ و قی جند و اختیار و کسے و توار و دلگوش گورکت مکنت، بلکیں اے ہم لازم نہ انت کہ آیان توار

پر جنگ و حال معلوم بہ بیت - سنگ و تان و انگار کن ات فرشتہ و پیغمبر ہم ہا خبر و اشکنت تو منت و ہما کار کنگ تو منت کہ آتی و اجازت و قدرت چہ حق تعالیٰ طرف و

عطا ہو تگ - فل یعنی ماں محنت و ہدیکہ امداد و درگیری و زیات حاجت کسیت اے بزکاریں معبود و قی عبادانی مدد و چون کت کنت البت اشانی دشمن ہوان بہ اشانی مقابل

لانگ بندنت و سکیں بسزاری و شہزادی و اظہار کنت بلکیں چوش گوشت کہ ما کا نوا انا یا عباد و (قصص رکوع ۷) اے مردماں مے پرستش گاہے ہم نہ کتگ - آساعت و ت فکر بجن ات کہ آساعت

مردم چین کر حسرت و افسوس کنت ۱۳

سُورَةُ الْحَقَّافِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ خَمْسُونَ آيَةً وَارْتِعَادُ رُكُوعٍ
سورة احقاق مکہ و نازل بوت و اے سی و پنج آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ بہرمان زہرین رحم کنوے

حَمْدٌ تَنْزِيلُ الْكِتَابِ مِنَ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ مَا خَلَقْنَا
اے کتاب نازل کنگ بو تگ چہ خدا و نیک و کہ از برست، حکمانی خدا بندت - نکت پیداما

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا إِلَّا بِالْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى وَ
آسمانان و زمین و و ہر چہ اشانی میانجی و انت ابید چہ راستی و مدت و مقررین و

الَّذِينَ كَفَرُوا عَمَّا أَنْذَرُوا مُعْرِضُونَ ۚ قُلْ أَرَأَيْتُمْ تَتَدْعُونَ
کافر چہ ہر چیز کہ ترسینگ بنت دیم و ترسینگ و - تو بخوش! شہجارت ہر چیز کہ شاتوار پر جن ات

مِنْ دُونِ اللَّهِ أَرُونِي مَاذَا خَلَقُوا مِنَ الْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ
ابید چہ خدا، پیش بدارات من و را آیان چہ پیداکت چہ زمین و یا اشاں شریدار انت

فِي السَّمَوَاتِ أَمْ لِيُنزِلَ بِيَكْتَبٍ مِنْ قَبْلُ هَذَا أَوْ أَثَرَةٍ مِنْ عِلْمٍ
ماں آسمانان، فل بیارات منی گور و کتاب چہ پیشی و یا نقش و پدے چہ علم و

إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ مَنْ
شمار است گوشو کرات فل و کتے انت زیات تر گراہ چہ ہا کس کہ توار پر کن ات ابید چہ خدا و ہنچیں

لَا يَسْتَجِيبُ لَهُ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَهُمْ عَنْ دُعَائِهِمْ غَفْلُونَ ۚ
کسیا کہ آ توار و جواب و نہ دنت داں روج قیامت و آیان سہی نہ انت چہ آیان تواراں و

وَإِذَا حُشِرَ النَّاسُ كَانُوا لَهُمْ أَعْدَاءً وَكَانُوا بِعِبَادَتِهِمْ كَافِرِينَ ۚ وَإِذَا
دو ہدیکہ چہ بنت مردم آمنت دشمن پہ آیان و بہ آیان عبادت و انکار کنت و و ہدیکہ

تُنذِرُهُمْ أَيْنَمَا يَتَنَابَذُوا قَالَ الَّذِينَ كَفَرُوا لِلْحَقِّ لَمَّا جَاءَهُمْ هَذَا
وانگ بنت پہ آیان مے آیات سہ ظاہرین، گوشت کافر حقین خبر و بابت و و ہدیکہ سہروت پہ آیان، اے

وَلِیَعْنِی اِسے مردمان ءَ فی الحال وئی انجام ءَ فکر نیست و نہ کام کسے ءَ نصیحت نہ تھا شس ءَ سرادگوش گور کنت بلکس و ہدے اِسانی دیمات قرآن ءَ آیات و انگ نیت تو آرا جادو قرار دیان ءَ چہ وئی سرانگینگ ءَ جہد ءَ کنت . و لیٰ جادو قرار دیگ ءَ چہ زیات خراب و بدتر آیانی اِسے دعویٰ اِنت کہ اِسے قرآن تو جوڑ کنگ و آورنگ . و دروغ ءَ طوفان بہ خدا ءَ طس ءَ نسبت دے الیاذ باللہ قل یعنی خدا ءَ سرادروغ بندگ ستیرس گناہ اِنت . اگر بند خیر ءَ من چشیں دلبری لے ہم بجاں تو چوش کجوش کہ من بہ زانت و تارا اللہ ءَ غضب و پآئی ءَ ترندس سزاء پیش کنگایاں . شرخیال کج کہ ہر شخصے ماں وئی تمام زندہاتی ءَ بندہاتی سرادروغ مبدیت و جہاد وئی ادنیٰ تیں معاملہ ءَ چہ خدا ءَ ترس ءَ بلزیت ، آیا آ مغت ناحق ءَ زندان ءَ بر اللہ ءَ سرادروغ ءَ طوفان زندان ءَ وئی جہد ءَ چہ چوشیں ستیرس آفت و مصیبت ءَ گرفتار کنت کہ جہادی ءَ رستگار کنوکیں و پناہ دیوکیں طاقت ماں دنیا ءَ موجود نہ اِنت اگر من دروغ راست جوڑ کنگاں ءَ بند خیر ءَ ترا وئی تاج بجاں تو کڈ ازاناں تو چہ خدا ءَ قہر و غضب ءَ کہ آہ دروغیں نبوت ءَ دعویٰ داران ءَ سرانگیت منارا رستگار کنگ تو نے . و وہدے اللہ پاک منارا تاوانے دیگ بلوٹیت تو منارا نفعے دات کت کتنے ؟ آخر من وئی عمر ءَ چہل سال ماں شے میانجی ءَ گوارینتگ چہ منی احوال و زندہاتی ءَ کاراں شہا ابناک ءَ زان اِنت کہ من ابناک رہے خوف دے غرضی ظاہر کنوک نہاں و نہ چوشیں بے نقلیں مردے آں کہ لھتیں اناں و ش کناں خداوند کریم ءَ چہ و تانا رضا بجاں . بہر جاوے اگر من دروغ بند و افتری کنوکے آں ، تو آئی ءَ وبال منی چک ءَ کپیت و لیٰ یعنی ہر قصہ دکا رے شہا شروع کنگ اللہ چہ آئی ءَ شری ءَ معلومدار اِنت ، پیشکانا ہووکیں و بیکاریں کپان ءَ یل کناں وئی عاقبت ءَ فکر و غم ءَ بورات اگر خدا ءَ رستیں رسول ءَ دروغ بند و نگڑیں انسانے قرار دے اِنت تو کڈ اِشر زان اِنت کہ آئی ءَ انجام چون بیت چہ خدا ءَ نہ منی و نہ شے کتام خبرے پوشیدہ اِنت آوئی رستیں و احاطہ کنوکیں علم ءَ برکت ءَ گول ہر کس ءَ معاملہ کنت من ہما ئی ءَ وئی و شے میانجی ءَ گواہ قرار دیاں آوت چہ وئی قول و فعل ءَ پیش داروک اِنت و آئندہ ہم پیش داریت کہ کتام کس بہ حق ءَ سر اِنت و کتام کس دروغ بندوک اِنت و آئندہ ہم پیشداروک یاوت گڑیں خبراں اظہار کنوک اِنت . و لیٰ یعنی ہتوں ہم وئی دستاں بجل اِنت تو شہا بخشک بے اِنت و شہا ءَ ہم ہما ئی بردباری و مہربانی بزبان آ کر باوجود شے جرم و گناہان ءَ زانت و کامل قدرت داریت شہا را نوراً ہلاک و برباد نہ کنت و لیٰ یعنی چہ منی حسدانی اشکنگ ءَ شہا پرچا ابناکستان ءَ و تادور دور چنگل دیت ؟ من گور شہا کتام یک نوکیں عجیبیں چیزے دنیا و رنگ ، چہ من ساری ہم ماں دنیا ءَ رسول و پیغمبر آیان بوگنت ہاگپ ءَ من ہم کناں کہ اِسے کل رسولان ءَ دیدارمانا خداوند کریم ءَ وئی رسول جوڑ کنگاں ءَ دیم و انگ کہ آئی ءَ خبر پیشی رسولان ہم داتگ چہرے حساب ءَ ہم یک نوکیں گپے نہ بوت بلکس باز کوھنیں بشارت ءَ مصداق بہ شے دیماروچی موجود اِنت گڈ اباریں کجاو و جہال شے دیماروگنت کہ شہا منا پیغمبر قبول نہ کن اِنت

و لیٰ یعنی من اِسے خبر ءَ غرض ءَ ننداراں کہ منی کار ءَ گڈی انجام چہ بیت گوں من اللہ پاک چہ معاملہ کنت و باریں گوں شہا چون کنت و نہ من اِسے ساعت ءَ سرجمیں تفصیل وئی یا شے انجام ءَ بابت ءَ گوشت کناں کہ ماں دنیا و آخرت ءَ چونیں چونیں صورت دیماروگنت . البت من یک خبرے کناں کہ منی کارایوک خداوندی و جی ءَ زندگیری و خداوندی حکم ءَ فرماں برداری کنگ و کفر و عصیان ءَ سکس خطرناکیں انجام ءَ چہ شری ءَ گیش و گوار کناں ءَ مخلوق ءَ سریدی دیگ اِنت . دیم ترے ماں دنیا یا آخرت ءَ گوں من و گوں شہا چونیں احوال پیش کیت آئی تفصیل ءَ بابت ءَ اِسے ساعت ءَ من چہ گوشت نہ کناں و نہ مرے بحث ءَ کیک ءَ چہ من غرض داران منی کار چہ نتیجہ ءَ بے تعلق بوان ءَ وئی واجہ ءَ حکمانی زندگیری اِنت و بس . و ماں آزانگ ءَ عرب ءَ جاہل و مشرکاں چہ بنی اسرائیل ءَ علم و زانت ءَ متاثر اِنت . وہدے

سِحْرٌ مُّبِينٌ ۝ اَمْ يَقُولُونَ افْتَرَاهُ قُلْ اِنْ افْتَرَيْتُمْ فَلَا تَمْلِكُونَ جادوئے ظاہری یا آیان گوشت کہ شہادت آرا جوڑ کنگ و تو بگوش اگں من اشی جوڑ کنگ گڈاواھند دیت تہا لٰی مِنْ اللّٰهِ شَيْءٌ هُوَ اَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيْهِ ۝ کفی بہ شہیدا پین چہ خدا ءَ گور ءَ چہ و آزیات تر زانت شے سر و حیران ءَ قرآن ءَ باروے . بس اِنت خدا پے گواہی ءَ بِنَبِيِّ و بَيْنَكُمْ وَهُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ۝ قُلْ مَا كُنْتُ بِدْعًا مِّنْ مَّيْمَنِي و شے میانجی ءَ و ہما اِنت بخشوک ، مہربان و تو بگوش کہ من نہاں نوک آنکس چہ الرُّسُلِ و مَا اَدْرِیْ مَا یَفْعَلُ بِيْ وَلَا بِكُمْ اِنْ اَتَّبِعُ اِلَّا مَا یُوحٰی اِلَیَّ پیغمبراں و نہ من معلوم اِنت کہ چہ کنگ بیت گوں من گوں شہا ، نہ کناں نگیری ءَ چہ چہ کچی کنگ بیت منی نیک و مَا اَنَا اِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝ قُلْ اَرَاَیْتُمْ اِنْ كَانَ مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ وَ نہاں مگر ترسینو کے سر ظاہریں . و تو بگوش آیان گڈاوات شہا اگں بہ بیت قرآن چہ خدا ءَ جانب ءَ و کَفَرْتُمْ بِہِ وَ شَہِدَ شَہِدٌ مِّنْ بَنِيْ اِسْرٰٓءِیْلَ عَلٰی مِثْلِہٖ ۝ فَاَمِنْ و تکرر بے اِنت و شہادی دات چہ بنی اسرائیل ءَ یک شہادے ءَ یک چہ ہمیں کتبے ءَ پدا ایمانی آوت و اَسْتَکْبَرْتُمْ اِنَّ اللّٰہَ لَا یَهْدِی الْقَوْمَ الظّٰلِمِیْنَ ۝ و قال الذّٰلِیْنَ کَفَرُوا و شہا سرکشی کت . بیشک اللہ راہ سوچ نیت مگر اھیں مردمان ءَ و گوشت کافراں لِلَّذِیْنَ اٰمَنُوا لَوْ کَانَ خَیْرًا مَّا سَبَقُنَا اِلَیْہِ و اِذْ لَمْ یَهْتَدِ و اہہ پے ایمان داداں اگں اِسے دین بہتیں بہتر اِشاں پیش کنت چہ آئی نیک ءَ و وہدے کہ رست یاں بہت اِنت فسیقولون ہذا افک قدیم ۝ و من قبلہ کتب موسیٰ اِماما و رحمة گڈا گوشت اِسے دروغے گوھنیں و چہ آئی پیش موسیٰ ءَ کتاب اِنت کہ آ رہی و رحمت اِنت و ہذا کتب مصدق لسانا عربیاً لِّیُنْذِرَ الَّذِیْنَ ظَلَمُوا و بشری و اِسے کتاب بہتت باور داروک و ماں عربی زبان ءَ سا کہ ترسینیت ہما یاں کہ ظلمیں کنگ و مزہ دیو کنت لِلْمُحْسِنِیْنَ ۝ اِنَّ الَّذِیْنَ قَالُوْا رَبُّنَا اللّٰہُ ثُمَّ اسْتَقَامُوْا فَلَا خَوْفٌ پے نکوکاراں . بیشک ہماں کہ گوشت اللہ سے رب اِنت پدا ثابت قدم بوتنت گڈا اِنت ترس

و لیٰ یعنی من اِسے خبر ءَ غرض ءَ ننداراں کہ منی کار ءَ گڈی انجام چہ بیت گوں من اللہ پاک چہ معاملہ کنت و باریں گوں شہا چون کنت و نہ من اِسے ساعت ءَ سرجمیں تفصیل وئی یا شے انجام ءَ بابت ءَ گوشت کناں کہ ماں دنیا و آخرت ءَ چونیں چونیں صورت دیماروگنت . البت من یک خبرے کناں کہ منی کارایوک خداوندی و جی ءَ زندگیری و خداوندی حکم ءَ فرماں برداری کنگ و کفر و عصیان ءَ سکس خطرناکیں انجام ءَ چہ شری ءَ گیش و گوار کناں ءَ مخلوق ءَ سریدی دیگ اِنت . دیم ترے ماں دنیا یا آخرت ءَ گوں من و گوں شہا چونیں احوال پیش کیت آئی تفصیل ءَ بابت ءَ اِسے ساعت ءَ من چہ گوشت نہ کناں و نہ مرے بحث ءَ کیک ءَ چہ من غرض داران منی کار چہ نتیجہ ءَ بے تعلق بوان ءَ وئی واجہ ءَ حکمانی زندگیری اِنت و بس . و ماں آزانگ ءَ عرب ءَ جاہل و مشرکاں چہ بنی اسرائیل ءَ علم و زانت ءَ متاثر اِنت . وہدے

واجب پیغمبر نبوت و شور و جہت بوت تو مشرکان لوٹ ات کہ باری بنی اسرائیل واجب پیغمبر بابت و چونیں خیالات دارنت اشانی مقصد ہمیش ات کہ اے مردمان پیغمبر و دروغ بند گوشتنت۔ تو حجت کنگ و بردار آخرے دست بکیت کہ بچار ات کہ عالم و زانت کاریں اہل کتاب ہم اے پیغمبر و گپان و دروغ گوشت گانت مگر ماں اے مقصد مشرکان مدام نامراد بوتگنت خدا تعالیٰ و چہ بنی اسرائیل و زبانان واجب پیغمبر تصدیق و تائید کنائنت۔ نہ الوک و چہ گپت و کہ اے مردمان جو قرآن و تورات و آسمانی کتاب و جو واجب پیغمبر و حضرت موسیٰ پیغمبر گوشتگنتش و اے داب و واجب و پیغمبر و دعویٰ و قرآن و خداوندی و ہی بوگ اے نوکیں و عجیب گپت نہ انت بلکیں اے بردار لھتیں یہودی عالمان صریحا اقرار کت و گواہی دانش کت بشک ماں مے کتاب و چہ ملک (عرب) و یک عظیم الشانیں رسول و کتاب و ایک و خبر دیگ بوتگ۔ و ا رسول جو گندگ و ہما معلوم بیت و اے کتاب ہم جو ہما کتاب و دول و انت کہ آتی و خبر پیش و دیگ بوتگ۔ یہودی عالمانی اے گواہیاں در حقیقت و ہما پیشگوئیانی سرامبنی انت کہ آباریں تحریف و تبدیلی و باجو مروجی ہم ماں تورات و غیرہ و موجود ہوان و پیدا کنت کہ چریشاں ظاہر بیت کہ بنی اسرائیل و چہ کلان مسترب گواہ (حضرت موسیٰ علیہ السلام) ہزاراں سال ساری و دت دانگ کہ چہ بنی اسرائیل و کس و ارثاں و آتی و براتاں (بنی اسماعیل) چہ ہمانی مثل و یک رسولے آیوک انت انا امرسلنا الیک رسولاً لا شہادۃ اعلیکم حکما و ارسلنا الی فرعون رسولاً (المزمل۔ دیکھ) اے سبب ات کہ لھتیں رشتیں و حق پرستیں یہودی عالمان مثلاً عبد اللہ بن سلام و غیرہ واجب و چہ و گندان و اسلام قبول کت و گوشتش کہ ات ہذا الوجه لیس بوجه کذاب (اے چہرہ دروغیں مرد و چہرہ بوت نہ کنت) آیان و قرآن و دولیں واضح الاعجاز کت ب و برحق بوگ و گواہی دات۔ پدا و ہدے واجب موسیٰ علیہ السلام اے چہرہ سرا بہ آتی پدرا تی و بردار چہ ہزاراں سال پیش ایمان بیاریت یہود و عالمان بر آتی صدق و بار و گواہی دت لھتیں یہودی اجار زبانی و قلبی شہادت دیان و اسلام قبول بکننت۔ بے سید کنگی گپایش انت کہ اے کلیں شہادتانی باوجود مٹا و تی سرکشی و مخزوری و سبب اشی و قبول مکن ات تو گدرا الی گپت ایت کہ چہریشی مسترب و گد ظلم و گناہ بیت کنت و پدا چو خشین ظالم و گناہ گار و نجات و دستگیری و امت چو ن کا دارگ بہ بیت۔ و یعنی کمزور و بزرگیں ٹینگ و غلام مسلمان بنت۔ اگر اے دین بہتر ہو تیں تو بہتریں مردمان آتی و طرف و درگاں بوتینت آیایا چہ شرتز ہو تیں تو بہ اشی و حال کنگ مے دولیں عقل مند و عزت و دولت خدا بند چہ ٹینگ و غلاماں پشت ہمٹگنت و ل یعنی چہ عہد قدیم و چنت مردم اے دابیں گپاں جان پیدا انت شاید اے جواب بہ بیت و شہد شہادہ ہمون بنی اسرائیل و ما کنت بدعا من الرسل و ل یعنی اے کوہنیں دروغے نہ انت بلکیں باز کوہنیں ست ایت چہ قرآن و نزول و صدانی سال پیش تورات و ہم صولی تعلیم چہ دانگت کہ آتی و رند گیری و انبیاء و اولیاء کنان و سید کنت۔ و آتی و یہ رند و آیوکیں سلاں چہ و تی تعلیمات

الاحقاف ۴۶

۷۷

خم ۲۶

عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ۝ اُولَٰئِكَ اَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا ۝ اَيَّانِي سِرَاد و غناک بنت و ہے جنتی انت مدام ماں آتی و جاہ منند بنت جزاء بما كانوا يعملون ۝ وَوَصَّيْنَا الْاِنْسَانَ بِوَالِدَيْهِ اِحْسَانًا ۝ بے لہ انت ہر چہ کہ کتگنتش و ما حکم کت انسان بہ و تی مات و پتانی نیکی و حلتہ امہ کرہا و وضعتہ کرہا و حملہ و فصلہ ثلاثون ۝ ما لاپ و چستی کنگ آتی و آتی و ماء پتہ تکلیف و ایری کت پتہ تکلیف و لاپ پری و شیر سینگ بسی شہر الحی اذ ابلاغ شدہ و بلغه اربعین سنۃ قال رب اوزعنی ۝ ماہ انت و داکہ و ہر بیت و تی جوانی و دودہے سر بوت بہ چہل سال و و کوشی لے منی رب توفیق بدے من ان اشکر نعمتک الّتی انعمت علی و علی والدی و ان اغل ۝ کہ من شکر و بگرا تی نعمت و کہ تو انعم کت منی سیراد منی مات و پتانی سرا و اے کہ من نیکیں صالحا ترضہ و اصلعہ لی فی ذریعتی اینی تبت الیک و اینی من عمل بکناں و راضی بیے تو چہ آتی و شریکین بہ منے منے اولادان من تو بہ کت تیں ٹینگ و دمنان چہ المسلمین ۝ اُولَٰئِكَ الَّذِیْنَ نَقْبِلُ عَنْهُمْ اَحْسَنَ مَاعْمَلُوا وَنَجَّوْا ۝ حکم بردار لاف اے ہما مردم انت کہ ما قبول کنیں چہ آیایا شرتزین کار کہ آیایا کنت و سرگوزیں عن سياتہم فی اصحاب الجنة وعد الصدق الَّذی كانوا ۝ چہ اشانی بدیاں ماں جنت و مردمان اے ہما راستیں وعدہ و دروغ انت کہ گون آیایا یوعدون ۝ وَالَّذِیْ قَالَ لِوَالِدَيْهِ اِفْ لَکُمَا اتعذرنی اِنْ اُخْرِجَ ۝ کنگ بوتگ و دہر کس و گوشت و تی مات پتہ اوہ پتہ شہ سراق آیایا وعدہ دت من ایک من کنگ یاں چہ قرعہ و قد خلت القرون من قبلی و ہما یستغیثن اللہ و یلک امن ۝ و تحقیق گوشتگنت بازیں جاعت چمن و پیش و داکہ ہر دو تیں فریاد کنت بدبار و خدا اوہ پتہ تو ایمان بیار ان وعد اللہ حق فبقول ما هذا الا اساطیر الاولین ۝ اُولَٰئِكَ ۝ بے شک وعدہ برحق انت و پدا گوشت، نہ انت اے مگر فتل پیشی مردمانی۔ اے

منزل ۶

و ثارات راستی و ہدایت و راہ و شون دات و رحمت و دروازگان و بچ کت۔ نوں کہ قرآن نازل بوت تو آرا ہم راست ثابت کت۔ خلاصہ ہمیش انت کہ ہر دو تیں کتاباں یک دگرے و تصدیق کنت و ہے احوال اید کہ آسمانی کتابانی ٹینگ۔

ہمہ صفحہ و فوائد : و اے قسم و آیت ماں حم السجدا بیت چارمی جز و گوشتگ ہمور و فوائد چارگ بیت۔ و یعنی بہ و تی نیکیں کارانی سبب چہ حق تعالیٰ و رحمانی برکت و مدام ماں بہشت و جاہ منند بنت و ماں قرآن باز جاگہاں اللہ تعالیٰ و گون تی حق و مات و پت و حق و بیافرا سینگ حقین موجود تو اللہ پاک تبت بے ماں اسبابانی دنیا و والدین اولاد و وجود و ظاہری سبب حق تعالیٰ و ربوبیت و نشان و خاصین منظر قرار گرت ادا ہم ساری ماں ان الذین قالوا ربنا اللہ شہر استقاموا و اللہ تعالیٰ و حقوق و ذکرات نوں

والدین و حقوق پیش داشت۔ یعنی انسان و حکم دیگ بوت کہ گوں والدین و خوہیں سلوک بکنت، آیانی تعظیم، محبت و خدمت گزاری و پروت و سعادت بزانت۔ دگہ جاسے شون دانگ کہ اگر والدین مشرک بکنت پداہم باید انت کہ ماں دنیا گوں آیایاں خوہیں سلوک روادارگ بہریت۔ خصوصاً مات و خدمت گزاری کہ چہ چنت وجوہات و آئی حق چہ پت و حق و بالاترانت۔ چوش کہ احادیث صحیحہ برشی و دلالت کنوکنت۔ وک یعنی حمل و وھدے چنت ماہ گوزیت تو آئی و ثقل (گرانی) محسوس بوگ لگیت۔ ماں چوشیں جاوڑ و تولد و وقت و مات چوہیں چوہیں تکالیف و برداشت کنت پدا شیر میچینیت و داں چنت سال آئی و ہر ڈول و نگہ پانی کنت، و تی راحت و آرام و بہ آئی و راحت و آرام و قربان کنت۔ واجہیں پت ہم داں مزین حدے و ماں اے تکلیفان شیریدارانت و ورد و راک و سامان جریہ کنت۔ بیشک اے تمامیں کاراں چہ فطرت و تقاضا و روء انجام گرت مگر ہما فطرت و تقاضا چوش انت کہ اولاد مات پت و شفقت و محبت و بماریت و آیانی محنت و قدر و ہم بزانت۔

(تنبیہ) ماں حدیث و مات و خدمت گزاری و سہ مرتبہ حکم کنان و پت و خدمت گزاری و یک مرتبہ حکم فرمائینگ۔ عجیب گپ ایش انت کہ ماں اے آیت و والد و ذکر تیوگ و یک برے ماں لفظ "وَالِدِيْهِ" و بوت و والدہ و ذکر سے براں اتک۔ یک برے ماں لفظ "وَالِدِيْهِ" و پدا ماں حَمَلَتْ اُمُّهُ و سومی برا ماں وَضَعَتْهُ و۔ و شاید اے اکثر مردمانی عادت و روء بیان فرمائینگ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت و چک اگر قوی بہریت تو آئی ماں بیست و یک ماہ و شیر چک و یلہ کنت و نہ ماہ انت حمل و۔ یا چوش بگوش کہ کم از کم حمل و مدت شش ماہ انت و ماں دو سال و عموماً چکائی شیر چک و بند کنت۔ اے حساب و کل نئی ماہ بوتنت۔ شیر چک و مدت چرشی و زیات بوگ باز قلیل و ندرت وک ماں چہل سال و عمر و عموماً انسان و عقلی و اخلاقی قوتان پختہ بنت۔ پیش کا انبیاء علیہم السلام و بعثت چہ چہل سال و پیش نہ بوتنت۔ وک یعنی سعادت مندیں مردم و کارانت کہ ہرچ احساناتے اللہ تعالیٰ و برائی و برائی مات پت و بوتگنت آیانی شکر و گرگ و آئندہ نیکیں کار و توفیق چہ خداوند کریم و بلوٹیت و ماں اولاد و حق و ہم نیکی و دعا طلب بکنت۔ ہر ڈولیں کوتاہی ماں حقوق اللہ یا حقوق العباد و چہ آئی و دست و بوتگ چرائی توبہ بکنت چہ تواضع و بندگی و رہبند و قوی مخلصانہ عبودیت و فرمان برداری و اعتراف و بکنت

(تنبیہ) ماں صحابہ رضی اللہ عنہم و حضرت ابوبکر صدیق رضی اللہ عنہ مزین نجاوڑے ات کہ آئی و قوی جندہ آئی مات پت و آئی و اولاد و گوں ایمان واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و صحبت و شرف حاصل بوت۔ ماں صحابہاں چوشیں شرف دگہ ہچ کس و حاصل نہ بوت۔ وک یعنی اے دابیں مردمانی نیکیاں قبول و کمزوریاں معاف بنت و آیانی مقام اللہ و راستیں وعدہ و روء ماں جنت و انت۔

وک ماں نجاوڑیں اولاد و مقابلہ اے بے ادب، نافرمان و نالائقیں اولاد و ذکر فرمائینگ کہ مات پت آئی و ایمان و گپ و سر پد کنت بلے آسردہ نہریت و مزین گستاخانہ انداز و گپ جان و آیان و آزار دنت

وک یعنی چہ مرگ و پد دوبارہ زندگ بوگ و ہم تراپاں من نہ ترساں، سیل کن ات کہ چہ من و پیش چکر قوم و جماعت گوستگنت چہرایاں یک کسے و ہم دوبارہ زندگ بوان و وارتکت؟ آدگہ گپ ایت کہ مردم چوشیں گپاں مدام اشکن و پیداک انت مگر داں روج مروچی اے بابت و تحقیق نہ بوتگ۔ گڑامن چو نکائی اعمت بار بکناں۔

وک یعنی آئی و گستاخانی سرا یک نیمگہ چہ اللہ پاک فریاد کنت و دعا لوٹنت کہ اے چک و حق و قبول کنگ و توفیق برسیت و دومی نیمگہ و آکر اسر پد کنت کہ اوبے نخت، تراویل بکرات اہنوں توبہ کن، یاد کن کہ اللہ وعدہ برحق انت۔ بعث بعد الموت و ہرچ خبرے آئی و دانگ الم و بہ قوی وھد و سر تمام بنت آساعت و مروچیں گپ نئی انکار ترارنگ پیش داریت۔

وک یعنی چوشیں قصہ وں باز اشکگ۔ کوہنیں وھد و قصہاں ہے داب و مشہور بنت و حقیقت و آیانی مصداق ہچ نیست۔

دل یعنی چہ دیمہ جبران و دیستنتش کہ بالا چست لبوان انتنت ہے گمانش کہ تمام کور و جوچہ آپ و پربت۔ گوشتش کہ سیاہ و بزیں جبران بالا انتنوں میں کار شربنت
 آوہدہ بازین خشک سالی و سبب و آپ سک باز پکارا ت۔ دل یعنی اسے گوار و کیں جبر انت بلکین خداوندی عذاب و طوفان انت کہ پرانی و شمارن اشتاپ کنگانت۔
 فل ہفت شب و ہشت روج رندہ رندہ گوات و ہما زور کیں طوفان و کش ات کہ آتی دیمہ درخت۔ انسان و جانورانی حقیقت چہ گاہ و لہ و زیات تر نہ ات۔ ہک چیز گوات و چہ
 ہنٹ ڈال و کش ات و چکل دات و چارین کنگٹاں تباہی نازل بوت آخر لوگانی ڈمب و چہ بغیر دگہ چیز نظریاتنگت۔ دیستو! اللہ پاک و مجرمانی احوال اسے ڈول بیت۔ باید
 انت کہ اسے داستان و اشکان و بہ ہوش و بیا۔ ات و اگر نہ ہنٹے احوال ہم ہے داب بوت کنت۔ فل یعنی مال و اولاد و راج و جہانی طاقت کہ آیان و دیگ بوتنگت چہ آیان
 آداب و بیچ چیز بہ شمار دیگ نہ بوتگ مگر و ہدے عذاب سر بوت چہ اشال ہچ چیز و در و نہ وارت۔ گدا بارین شمار بہ تمام جبر و سراغ ورنکی پیش وارت۔ وے یعنی یہ نصیحت و
 اشکنگ و گوش و یہ قدرت و نشانیانی چارگ و چم و یہ
 سر پدی و رد ادل دیگ بوتنگت بلے چریشان چکے و ہم کار
 نہ کہیت۔ کور، کر و گنگی کنان و گون سغیراں مقابل بوتنت
 آخر انجام چوش بوت کہ بہ اشانی گوار اسے تمام قوتاں موجود
 انتنت و خداوندی عذاب و اشان و احاطہ کت۔ تمام
 یک اندرونی یا بیرونی قوت و آزاد فک کنگنتون ات
 فل یعنی ہما عذاب کہ اشان آتہ آپہ کلاگ ڈرنگت بہانی بہ
 اشان و چک و کہیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ
 کنت "آیان و دل و گوش و چم و آتحت، یعنی مان و نیاوی
 کار و باراں عقل مند انتنت بلے آیان و اسے عقل
 نہ بوت کہ وقتی آخرت و ہم جوان کبنت۔

ک یعنی چہ "عاد" و "ابید" قوم نمود و "قوم لوط" وغیرہ
 میہ تگان و ہم ہے داب و تباہ کنگ بوتنگت کہ اشان
 شے چپ و چاگرد و قائم انتنت۔ اسے گپ گون مگر و
 مردماں جنگ بوت۔ چاکہ مان سفر و دوران و اشان بہ
 اسے جاگہاں رو و آکر تگت۔

فل مگر اینقدر سر پدی و بعد ہم اشان چہ وقتی ناشرین
 کاراں دست نہ کش ات۔

فل یعنی بہ ہما بتانی بابت کہ شمار گشتنگت کہ ما اشانی
 بندگی و بہ ہمے حساب و کیں کہ اشان مارا گون اللہ و
 قریب بخت و مارا مین شانین در جہانی دیوک بنت
 آیان گدا بہ چوشیں سکیں و ہدے پر چاچ مدد نہ کت
 نون بایات کہ شمار اشان و یہ وقتی مدد دیگی توار
 پر بختیں۔

فل یعنی مروجی آیان ہچ نام و نشان درانہ و نہ عذاب
 ساعت و آیان و توار پر جنگ بیت آخر آیان کجا
 شنتت کہ بہ چوشیں سکی و ہدے ہم ہچ در و نہ ورنٹ
 وال یعنی ظاہر بوت کہ بتان و خدا جوڑ کنگ و چرایا
 امید دارگ پھک دروغ ووت گرویں خبر انتنت۔

دروغ و پاد پر نبیت گدا آچون راہوار بہ بیت۔
 (دریغ) مان برز و آیتاں انسان و سر کشی و
 غورنکی و داستان ات دیم تر و بہ آتی مقابل و
 جتانی اطاعت و فرماں برداری و احوال بیان بیت
 تانکہ معلوم بہ بیت کہ ہما قوم کہ بہ وقتی تب و حساب و
 سر کش و غورنک ات آتی و ہتیں افراد اللہ
 پاک و کلام و اشکان و چونکاتی نوم و نرم بنت

أَوْ دِيَهُمْ قَالُوا هَذَا عَارِضٌ مُّطَرٌ نَّابِلٌ هُوَ مَا اسْتَعْجَلْتُمْ

آیانی کورانی نیمگ، آیان گوشت کہ آجبر انتنت سے سر گوار و کنت فل اتنا، بلکین اسے ہما چیزات کہ کئی شمار اشتاپ

يَهُ رِيحٌ فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ۝ تَدْمِرُ كُلَّ شَيْءٍ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا

کنت گوات کہ مان آتی ہست در و ناکیں عذاب و و گون کنت ہک چیز و بہ وقتی رب و حکم و گدا آیان و ہوت

لَا يُرَى إِلَّا مَسْكَنُهُمْ كَذَلِكَ نَجْزِي الْقَوْمَ الْمُجْرِمِينَ ۝ وَلَقَدْ

کہ ہچ نظر نہاہت ابید چہ آیان لوگاں سے داب و مسرا دین گناہ گاریں مردمان و و بہ تحقیق

مَكَّنَهُمْ فَمَا أَن مَّكَّنَّاكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَ أَبْصَارًا وَ

قدر دانگت ما آیان بہ ہما چیزاں کہ قدر دانگت شمار بہ آیان و و جوڑ کت ما بہ قوم عاد و گوش و چم و

أَفْدَةً فَمَا أَغْنَى عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَا أَبْصَارُهُمْ وَلَا أَفْدَتُهُمْ

دل۔ گدا کار و نڈت بہ آیان آیان و گوشاں و نہ آیان چتاں و نہ آیان دلاں

مِّنْ شَيْءٍ إِذْ كَانُوا يَمْجَدُونَ ۝ بِآيَاتِ اللَّهِ وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا بِهِ

ہچ چیز و و پر چاکہ آیان مگر بوتنگت بہ اللہ و آیتاں و لمبت آیان و ہر چہ کہ آیان

يَسْتَهْزِئُونَ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُمْ مِنَ الْقَرْيِ وَصَرَّفْنَا الْآيَاتِ

کلاگ گپنگت و و بہ تحقیق ہلاک کت ما ہر چہ شے کر و گوار و مینگت و قسم قسم و ما پیشداشت و قدر و نشانیا

لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ۝ فَلَوْلَا نَصْرُهُمُ الَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِ

تا کار و جمع کبنت و گدا پر چاگرد و نڈت آیان و ہاکاں کہ گپنش معبود ابید

اللَّهِ قُرْبَانًا إِلَهًا ۚ بَلْ ضَلُّوا عَنْهُمْ وَذَلِكَ أَفْكَهُمْ وَمَا كَانُوا

چہ خدا و ربی و خدا و لوان و و بلکین بوتنت چہ آیان و اولے در و طت آیان و ہر چہ کہ وقتی دل و

يَفْتَرُونَ ۝ وَإِذْ صَرَفْنَا إِلَيْكَ نَفْرًا مِّنَ الْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ الْقُرْآنَ

تراشنگت و و یاد و گوار و ہدیکہ ما و گوش کنا سیت تہی نیمگت لہے نفر چہ چتاں کہ اشکش قرآن و

فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوا أَنْصِتُوا فَلَمَّا قُضِيَ وَلَّوْا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ

گدا و ہدیکہ حاضر بوتنت اودا گوشش خاموش بیت۔ گدا و ہدیکہ اس بوت پترنت و وقتی قوم و نیمگ و

دل چہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بعثت و پیش جان و چہ آسمانی احوال معلوم ہو گئیں و ہدے کہ پیغمبر سر اوی و نزول شروع بوت تو آرد فریب است و بند بوت و گوں کثرت و شہر ظاہر بوتنت۔ چنان و موت خیال پیدا بوت کہ آلم و یک نوکیں خسے بوتنگ کہ چائی و سبب آسمانی احوالانی سر اوی تیاری بوگانتت پہ ہے پٹ و لوٹ و جانی بازس ٹولیا (جماعتان) ماں مشرق و مغرب تالاں بوتنت چرایاں یک جماعتے کا بطن نخل و نیمگے گوست اودا انا گت ہے ساعت و واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم فجر نماز و انینگا گت اللہ تعالیٰ و جانی ہے جماعت و دیم ہانگو تاب دات تاکہ اشان قرآن و بشکنت قرآن و آواز اشان و باز عجیب، اثر دار و دلکش معلوم بوت و آئی عظمت و بزرگی ماں ہمیشانی دل و جہاہ منذ بوت و ت ماں و تاد و انینگت کہ خاموش بیت و گوں بے ترک و توار و اے کلام و گوش بدارات آخر قرآن کریم و ماں اشان دل و جاکہ گت نوں آسرد بوتنت کہ اسے ہے نوکیں چیرانت کہ آئی و جہاں

چہ آسمانی خیراں دورداشتگت۔ بہر جا و ر و ہدے کہ واجہ نبی چہ قرآن و وانگے بعد فارغ بوت اشان ماں وئی دلاں ایمان و یقین زوران و وائر بوتنت ووقی قوم ورا پند و نصیحتش کت آیانی تفصیلی بیان ماں سورہ جن و کیت۔ چہ حدیثاں معلوم بیت کہ اسے مرتبہ واجہ نبی و اشان روگ و آگے اشک و اشکنا نینگ و حال معلوم نہ بوت یک درخت و چہ اللہ پاک اذن و چہرے گونڈیں احوال و واجہ و رادات تفصیلی احوال چرائی و بعد ووی و ذریعہ معلوم کنایتگ بوت کما قال تعالیٰ: قُلْ اَوْحٰی اِلَیَّ اَنْتَ اَسْمَعُ کَفَرُوْا مِنَ الْحَقِّ اِلٰہ (جن رکع ۱) رند ترا باز جہاں گوں مزین حبلے و مسلمان بوتنت و گوں واجہ نبی و ملاقات کنگ و یہ دین و حاصل کنگ و آیانی و فود حاضر بوتنت خجانی و روایتانی روادعوی کنگ کہ واجہ و شش رند و گوں جہاں ملاقات کنگ پیشکا ماں روایتاں ہرچ اختلافی آیانی تعدادیا دگر خبرانی بابت و معلوم بوتنگ آرا تہ و واقعات و سر امل کنگ بہ بیت۔

دل ماں پیشی کتاباں حضرت موسیٰ و کتاب (تورات) و برابر و بچ کتاب شریعت و دین و حکمان و حاوی نہ ات۔ بنی اسرائیل و نبیانی مل بہ ہے کتاب و سر اٹ۔ حضرت مسیح علیہ السلام و ہم خوش فرمان کت کہ من بہ تورات و بدل کنگ و نیاتنگاں بلکیں من بہ آئی تکمیل و آتنگاں و حضرت سلیمان و دورباری و ماں جہاں تورات و نام و توارشنگ و تالاں ات پیشکا اسے موقع و ہم آییاں بہ ہائی و طرف و اشارہ کت و ت ماں تورات و ہم ہرچ پیشنگونی نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و بابت و اتنگ آئی الفاظ خوش آنت کہ (ای موسیٰ) تی و وولیں یک نبی پادکناں (مبعوث کنناں) و شاید و ہدے قرآن و ہرچ بہرے واجہ نبی و تلاوت فرمائینگ ماں ہجانی و ہنجوشین مغمونے بلکیں آتنگ یا چہ قرآن و ہمیشگی۔ و یعنی راستیں عقیدہ و عمل و تجکیں راہ و یعنی ہجانی و گت و بشکن ات کہ آشتارا اللہ و طرف و لوٹ گانتت و بہ آئی و پیغمبری و سر یقین کن ات و یعنی ہرچ گنہے شاہ کفر و دوران و کنگ چہ سلام و برکت و کل معاف بنت آئندہ نوکیں فترتج بنت بلے یاددارگ بہر بیت کہ ادا ذنوب و ذکر انت، حقوق العباد و معاف بوگ چریشی و درانہ بیت۔ و یعنی نہ و ت جہاں و چہ خدا و جنگ و تار کینت گت کنت نہ و گے یک کسے اشان و بر کینیت۔ حضرت شاہ صاحب جی فی الارض و قید و بابت و نبشتر کنت کہ (شیاطین) چہ برزا فرشتہ جنت و گلینت تو آیا

مُنْذِرِينَ ۚ قَالُوا يَقَوْمُنَا إِنَّا سَمِعْنَا كِتَابًا أُنْزِلَ مِنْ بَعْدِ مُوسَىٰ

ترس پیشداران و گشتش اے مے قوم بیشک ماں اشک کنگ کتابے کنازل کنگ بوتنگ رند چہ موسیٰ و

مُصَدِّقًا لِّبِائِيْنَ يَدِيْهِ يَهْدِيْ اِلَى الْحَقِّ وَ اِلَى طَرِيْقٍ مُّسْتَقِيْمٍ

باور کنینوک انت ہر جیکہ پیش چرائی ات و راہ پیش داریت راستیں دین و نیمگ و راستیں راہ و نیمگ و

يَقَوْمُنَا اَحْيِيْوْا دَاعِيَ اللّٰهِ وَ اٰمِنُوْا بِهٖ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَ

اے مے قوم قبول کنن ات جبر اللہ و نیمگ و دعوت بوگ و آئی ایٹا باریت و تاکہ بہ بخشیت خدا شے لختے گناہاں و

يُجْزِئُكُمْ مِّنْ عَذَابٍ اَلِيْمٍ ۚ وَمَنْ لَا يُجِبْ دَاعِيَ اللّٰهِ فَلَيْسَ

بر کینیت شمارا چہ عذاب و دردناکیں۔ و ہر کسے قبول ادبیت جبر و خدا و نیمگ و دعوت بوگ و گناہاں انت

بِمُعْجَزٍ فِي الْاَرْضِ وَلَيْسَ لَهُ مِنْ دُوْنِهٖ اَوْلِيَاءُ اُولٰٓئِكَ فِي

کسے و عاجز کنوک ماں زمین۔ و نیست پہ آئی و ابید چہ خدا و مددگارے وک ہیشت ماں

ضَلٰلٍ مُّبِيْنٍ ۚ اُولٰٓئِكَ يَدْعُوْنَ اِلِلَهِ الَّذِيْ خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ وَ

گراہیے ظاہریں ایانہ تیش کہ ہا خدا کہ آئی و پیداکنت آسماناں و زمین و

لَمْ يَخْلُقْهُمْ يَدْعُوْنَ اِلٰهَ اَنۡ يُّجِیَ الْبُوتٰی بَلٰی اِنَّہٗ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ

و دمی نبیرت بہ آیانی پیداکنت قدرت داریت کہ زندگ بخت مردگان و۔ بلکیں آہر چہ کنت

قَدِيْرٌ ۚ وَ يَوْمَ يُعْرَضُ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا عَلٰی النَّارِ اَلَيْسَ هٰذَا

کنت و و روپے پیش کنگ بنت کافراں بہ آس و آیانہ انت اے

بِالْحَقِّ قَالُوا بَلٰی وَ رَبَّنَا قَالْ فَذُوْا الْعَذَابَ بِمَا كُنْتُمْ تَكْفُرُوْنَ ۚ

وعدہ برحق۔ گشتت ہو قسم ہمے رنج و گشتی گدا بخش ات عذاب سبب ایکہ شامسک بوتگت و

فَاَصْبِرْ کَمَا صَبَرَ اُولُو الْعِزْمِ مِنَ الرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِلْ لَّهْمْ

گدا تو صبر کن ہنجوش کہ صبر کنتت ہمت داروکیں پیغا میراں۔ و ممکن اشتاپ پہ آیانی عذاب و

كَانَ يَوْمَ يَرُوْنَ مَا يُوْعَدُوْنَ لَمْ يَلْبَثُوْا اِلَّا سَاعَةً مِّنْ نَّهَارٍ ۚ

روپے کہ آییاں بگنتت ہا چیز و وعدہ دیگ بوتگت بآئی و گوشیکا آییاں ہمت دیگ بوتنگ گریک ساعتے چہ روپے

دیم و بہ زمین و نیمگ دینت۔ و برے لفظ و ”یہود“ و عقیدہ و قرانت کہ اشان گوشتگت کہ ماں شش روح و اللہ و زمین و آسمان پیداکنتت شہ استراخ (پدا ہفتی رچ آرام کنگ و لگت) العیاذ باللہ و یعنی مزین عذاب چہ مرک و بعد بیت و چوش ردمہ ورت کہ مرک پد زندہ ہائی چون بیت، پہ اللہ اے کار مشکل نہ انت آکس کہ چہ زمین و آسمان و پیدائش و دمی نہ برت پرائی و شے دوبارہ پیداکنگ ہج مشکل نہ انت۔ دل یعنی آساعت و گوشگت بیت کہ دوزخ و وجود و آئی و عذاب چوں برحق نہ انت و آخر کل ذلیل ہواں و اقرار کنتت کہ بیشک برحق انت (ماوت رد و انتگ کہ دوزخ و وجود قبول نہ کنتت۔ و یعنی آوہد و اشان گوشگت بیت کہ شرنوں وئی انکار و دوزخ و عذاب و تمام و بخش ات و یعنی و ہدے معلوم بوت کہ مسکران و سزا آلم و رسی انت ماں آخرت و برسیت یا ہم ماں دنیا۔ و تو تیں نبی بہ اشان معاملہ و اشتاپ کن بلکیں

داں یک مقررین مدتے صبر کن انھیں خوش کہ من جگرین پیغمبران صبر کنگ (تنبیہ) لہتیں سلف و گوشتک کہ کل رسول من جگر (اولو العزم) انت و ماں عرف و پیغمبر خاص طورے بہ اولو العزمی و رد انامدارت: حضرت نوح، حضرت ابراہیم، حضرت موسیٰ، حضرت عیسیٰ و حضرت محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم۔ قال مہلتش نہ رستگت ماں دنیا۔ یعنی ہنوں ہے درشاں کنگانت کہ عذاب جلدی پر چانیت۔ آروچ و فہمت کہ باز اشتیائی و عذاب آتک، ماں دنیا و ماں یک دمانے منتیں۔ یا قبر مدت و یک دمانے معلوم کنگت۔ دستور انت کہ گوشتکین مدت مدام کم معلوم بیت، خصوصاً سکی و مصیبت و ہمد و عیش و راحت و زمانہ چم و نظر کم زانگ بیت۔ ۱۲ ہمے صفحہ و فوائد: و یعنی مانصحت و گپ سرگت و کل نیک بد و گیش و گوارگت یوں ہرکس کہ نہ منیت و ناتباہ و بر باد کنت، چہ مئے طرف و حجت تمام ابوت و مانج کس بے گناہ و مگر قمار نہ کنیں۔ البت ماہانی و کار و تنباہ کنیں کہ آتی یہ تنباہی و لانگ بستگ۔

تَمَّتْ سُورَةُ الْاَحْقَافِ بِفَضْلِ اللَّهِ وَحَسَنِ تَوْفِيقِهِ فَذَلَّلَهُ

الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ

سُورَةُ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ،

وَلِچوشت کہ کافرانی سردارانی ہیل و تب ات کہ چہ جان مال و ہک داب و برشی و دست و پادش جگت۔

وَلِیعنی ہرچ کارے و کہ انیک زاننت ایمان و نہ بوگ و روا۔

آمل مقبول نہ بیت بلکین چرایاں لہتیں کارچیکانی عذاب و آروک

بنت چوشت کہ اشاں چہ سلام و دور و آروک خاطر امر وانی

سراوتی مال و وزران و غریج کنگت۔ و یعنی چہ گندگیں و تان

رستگار کنان و اللہ تعالیٰ آیانی جاوے بہ گوم و نیک کنت کہ روح

یہ روح مان نیکیں کار نیات و لکوش و گور کنگت بنت ماں آخرت پورانی

نوتاہیاں در گزرنان و گور لیاں نیکیں معاملہ کنت۔ حضرت

شاہصا نوشتہ کنت: کہ ماں پیشی زمانہ و تمامیں مخلوق بہ بختیں

شرعیات و مکلف نہ انت بے نول کل جہان و یکس حکم انت کہ

برحقین دین ہمیش انت و یکس بدیں کار مسلمان ہم کنت و ہم کافر

بے برحقین دین و متک و برکت ایش انت کہ نیکی ثابت و بدی

منک۔ و نہ متک و جاوے و سرچوشت بیت کہ نیکی بر باد و گناہ

لازم۔ و یعنی اے داب و گیش و گوار کنان و خداوند کریم و

آیانی نیک بدیں جاوے و رد اخبر دار کنت تاکہ بت پرستی و

گرانی و شومی و حق پرستی و برکت بہ آیانی دل و گور شری و

جاگہ کنت بکنت۔ و یعنی حق و باطل و مقابلہ و تان و تان

مدام دیوان و پیدا کنت۔ بہ وقتیکہ ماں مسلماناں و کافرانی و میاںجی و

جنگ بہ بیت تو مسلماناں باید انت کہ گور سرچس مضبوطی و

بہادری کار بگرت، باطل و زور و ہمد و پرست و پرورش بیت

کہ اشانی مسترس ناشریں مردم کنگ بہ بیت و اشانی جماعت

پہلے زور و بے واک بہ بیت ہمیشہ کا جنگ و ساعت و کسل و

سستی، بزدلی، دسبت و دارگ و سواس و راہ دیگ نہ

لویت و ماں خدا و دشمنانی گردن و جنگ و بچ و لوین کوتاہی

مکن ات۔ مزین کشت و خون و بد و بدے شے ہم دشمن و

سرا بہ نندیت و آیانی زور و پرشیت و ہمد و قید کنگ ہم خوب

انت۔ قال تعالیٰ: مَا كَانَ لِنَبِيٍّ أَنْ يَكُونَ لَهُ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُفْخِرَ فِي الْأَرْضِ (انفال رکوع ۹) اے قید و بند مکن

انت کہ پرایاں گوش و تاب و یک ثابت بہ بیت۔ و مسلمانانی

گور و جلاں و آیانی و بہ وانی و شے جاوے و چکاسگ و اسلامی

تعلیمات و سرغور و فکر جنگ و موہ دست بلکیت تاکہ کم کم مردم حق و راستی و کشت اختیار بکنت۔ یا مصلحت گندرات تو معاوضہ و بغیر آیانی سرا احسان کنان و چہ قید و بند و

آزادش کن ات ماں اے جاوے باز کس مکن انت چہ شے خوب اخلاق و احسان و اثر زوران و شے نیک و دل و نیک بکنت و گور دین و دوستی دارگ و بلکنت و چوشت ہم

اجازت انت کہ زرفدیہ و گران و یا بہ مسلمان قیدیانی عوض و اے قیدیانی وکیل بدے ات کہ مرے رہند و باز فوائد ہست انت۔ بہر جاوے اگر اے جنگی قیدیانی و آیانی و طہ

طرف و واپس کن ات تو اے رد و صورت بہت کنت معاوضہ گران وکیل و دیگر یا بلا معاوضہ آزاد کنگ مرایاں ہرچ صورتے امام و نیک و شتر بہ بیت ہا میاں اعل کنگ

بہ بیت جفیعہ و گور ہم ماں فتح القدر، شامی و غیرہ و اے داب و روایت موجود انت۔ البت اگر قیدیانی و بہ آیانی وطن و طرف و واپس کنگ مصلحت نہ انت تو گور اس

محمد

۷۷۹

حکم ۲۶

بَلَّغْ فَهَلْ يُهْلِكُ إِلَّا الْقَوْمَ الْفَاسِقُونَ ۝

اے پیغام سرنگی انت۔ گور اہلک کنگ نہ بنت مگر ہمار دمان کہ بدکار انت و

سُورَةُ مُحَمَّدٍ مَدَنِيَّةٌ وَهُيْ ثَمَانٌ وَثَلَاثُونَ آيَةً وَارْبَعٌ رُكُوعًا

سورہ محمد مدنیہ نازل بوت و اے سی و ہشت آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گور خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں ہم کنوے

الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْدَوْا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ أَصْلَ أَعْمَالِهِمْ ۝ وَالَّذِينَ

ہما کس کہ کافر بوتنت و دورداشتش مردمان و چہ خدا و راہ و و بباد و انت و آیانی عمل و ہما کس

أَمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَآمَنُوا بِمَا نَزَّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ الْحَقُّ مِنْ

کہ ایمان آرت و کتس نیکیں اعمال و ایمانش آرت ہرچیکہ نازل کنگت بہ محمد و سراہانت برحقین میں چہ

رَبِّهِمْ لَا كُفْرَ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ وَأَصْلُهُم بِالْهَمِّ ۝ ذَٰلِكَ بِأَنَّ الَّذِينَ

اشانی رب و نیک، دورکت چہ آیایاں بدیاں آیانی و ہر ہما کس کت آیانی حالت و اے بہ سبب انت کہ بیشک

كَفَرُوا وَاتَّبَعُوا الْبَاطِلَ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا اتَّبَعُوا الْحَقَّ مِنْ رَبِّهِمْ

کافراں زندگیری کت ناراستیں و بیشک ایمان داراں زندگیری کت راستیں گت و چہ وقتی رب و نیک و

كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ اللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَالَهُمْ ۝ فَآذِ الْقَيْمِ الَّذِينَ كَفَرُوا

ہے داب و اللہ بیان کنت چہ مردمان آیانی احوالاں۔ و پدا و ہدیکہ دوچار یکپ ات کافراں و

فَضْرَبَ الرِّقَابَ حَتَّىٰ إِذَا أَصْنَعُوا فِشْدَ الْوَتَاكِ فَأَمَّا مَنَّا

گور ابجن ات گردن و ناں و۔ داں و ہدیکہ باز کنت شام آیایاں گور حکم کن ات قید و۔ پدایا احسان کن ات

بَعْدَ وَرَمَّا فِدَاءً حَتَّىٰ تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۝ ذَٰلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ

دندا و یا مال بعض و بجات و داں ایکہ ایر بکنت جنگ و تی سلاحان و ک ہمیش انت حکم، و اگر بوشتیں

اللَّهُ لَا تَنْصُرُ مِنْهُمْ وَلَٰكِنْ لِّيَبْلُوَ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ ۝ وَالَّذِينَ

خدا البت دت بر گیتگی چہ آیایاں لیکن لویت کہ بچتاسیت شے لہتے و گور ہتیناں و دھماک اں کہ

منزل ۶

وَلِیَعْنِ اَیْکَ قَوْمًا کَیْاں مَآں زور و طاقت ء چہ مکہ ء مردماں باز زیات اتنت مآیاں تباہ و برباد کت مہشت ، ونہ کسے پرایاں درآینت ۔ باریں پدا ایشاں پہ کت م خبر پھل کنت (تنبیہ) چہ قَوْبَکَ الَّتِیْ اَخْرَجَتْکَ ء مراد مکہ معظمہ انت ۔ اودہ مردماں ہنیں سر و سازکت کہ واجہیں نبی ء قوتی دوستناکیں وطن بلکہ دیگ کپت ۔ ماں حدیث ء ہست کہ واجہ خست بوگ ء و ہد ء مکہ معظمہ ء دیم گور (خطاب) کناں ء گوشت کہ قسم بخدا! تو چہ تمام شہراں اللہ پاک ء گورا دیم ہم منی گور زیات دوستناکیں شہرے ء و اگن منی قوم ء منارا چہ نبی میاچی مکشتیں تو من ترابلہ نہ اکت ۔ فل یعنی مردے گوں مزین شرح صدر و فہم و بصیرت ء راستی ء صاف و پراہیں کشک ء بے ترس و لرزگ ء روان انت و دومی مردماں تباروی ء سرپادوران ء کپان و پرشاں انت کہ آرا سیاہی و اسپیتی یا نیک و بدہرچ تمیز نیست دانکہ چہ قوتی بے تمیزی بدی ء نیکی حساب کنت و اھگانی رند گیری ء کوراسک بوگاننت زانا اے دوئیں کسان مرتبہ و عاقبت برابر بیت چوش پچبر

بوت نہ کنت چیا کہ حق تعالیٰ ء حکمت و عدل ء نشان ء برخلاف نہ انت ۔ فل یعنی چہ کوہن ترنگ ء یا چہ یک چیز ء ہوئی ء آئی ء تام نہ بد رنگ ۔ چہ بینک زیات شیر کن و چہ شیر زیات اسپیت انت آہج داب ء ادل بدل نہ بیت فل یعنی آرا دنیا ء شیر حساب قیاس کنن اینک مدت گوزگ ء باوجود ہم بے آئی مزہ ء فرقہ وارانہ بوت وے یعنی ماں اودہ ء شراب ء خالص لذت و مزہ انت نہ نشہ کنت ونہ رند و پند کنت نہ دپ ء تہل کنت ، نہ سرگرائی دنت ونہ دگر عیب و نقصانی ماں بیت فل یعنی صاف ولزت واریں بینک کہ ماں آئی ء ہم گندگ نبیت (تنبیہ) ادا چار قسم ء جوانی (نہرائی) ذکر بوت کہ ماں آیاں آپ یک ہنیں چیز انت کہ انسانی زند چرائی برکت قائم انت و شیر لطیف غذا ء کوار دنت و شراب سرور ووشی پیدا کنوک انت و بینک ء راشقا و اللہ اس فرمائینگ بوتگ فل نوشکی چیزان ء بعد اے ورگی چرائی بیان فرمائینت وے یعنی درست خطایان ء معاف کناں ماں جنت ء داخل کنت ۔ پدا اودا اے خطایان بارو ء کی ہم ذکر کنگ بیت کہ چرائی ء تب ناگنگ بیت ونہ آیندہ کت م یک خبر ء سرا جنت و باواست کنگ بیت فل یعنی و ہدے لہر دانگیں آپ دوزخیان ء وارینگ بیت تو راشانی روتاں چہ چہ دیوان ء دن ء کپنت (اعاذنا اللہ منہ) فل جزا مومنان و کافران ء احوال بیان بوتگت ۔ کافرائی یک قسم ہما انت کہ آرا منافقے گوشت یعنی سطر اہر ء اسلام ء دعوی ء کنت ماں باطن ء اسلام ء برخلاف انت ماں اے آیت ء ہمایانی بابت ء ذکر انت یعنی اے مردماں سطر اہر ء پیغمبر ء گپائی گوشتارگ ء گوشتی خدا بندانت مگر گوں دل ء نہ دلگوش گور کنت نہ زانگ رنت ونہ تران ، و ہدے چہ دیوان ء پدا کابنت رہا دگ بنت تو گوں علم ء خدا بندان گوشت کہ اے واجہ (یعنی پیغمبر علیہ السلام) ہنوں ہنوں چہ بیان کنگت ۔ شاید چہ جنت و باواست ء آیانی مقصد ایراد گرگ و اے ظاہر کنگ انت کہ مالے واجہ گپان ء مزین ارزشے نہ دیں ونہ گوں دلگوشی ء گوش داریں فل یعنی چوشیں ناہودگیں حرکتانی اثر چوش ظاہر بوت کہ اللہ پاک بہ اشانی دلانی سر مجرت پدا نیکی ء توفیق ایشاں ء ہجرت بیت ایوک ء پدا ایشاں اھگانی رند گیری باقی مانیت و بس فل یعنی راستی ء کشک ء بوگ ء اثر چوش ظاہر بیت کہ انسان روج بہ روج ماں ہدایت ء راہ ء گیش گام جاناں

بیت وائی ء زانگ و ترانگ ہم پرہیزگاری کم ء زیات دیوان بیت فل یعنی قرآن ء پند و نصیحت پیشی قومانی عبرت دیوکیں مثالان ۔ جنت و دوزخ ء وعدہ و وعید دست اشکنت نوں پہ قبول داری ء بردا کتام وقت ء راہ چاروک ات بلکیں ہمیشی راہ چاروک ات کہ قیامت ء ساعت سرے بان ء ناگت ء لگ بہ بیت نوں بے قیامت ء بازیں نشانیاں ظاہر بوتگت و ہدے قیامت و قائم بیت آساعت ء پرایاں سر پدی حاصل کنگ منگ ء موہ چونکائی باقی مانیت یعنی چوش و ہدے سر پدی حاصل کنگ قبول داری ظاہر کنگ ہم بے کار انت چیا کہ برہشی ء نجات حاصل بوت نہ کنت ۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "بمترس نشانی قیامت ء منے نبی ء پدا ایشاں انت ۔ درستیں بنیاں خاتم النبیین ء راہ چاروک انت و ہدے کہ آسربوت (مقصود تخلیق عالم ء حال بوت) نوں توگ قیامت باقی منگ ۔ ماں حدیث نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء شہادت ء لنگ توکی لنگ ء طرف ء اشارہ کناں گوشت انا و الساعة کھاتیں (من و قیامت چو اے پیماں) چوش بگوش کہ من چہ قیامت ء اینک دیم تران) ہمنکر کہ توکی لنگ چہ شہادت ء لنگ دیم تران انت ۔ ماں شرح صحیح مسلم ء من اشی ء زیات گیش و گوار کنگ ۔ ادا زیات گنجائش نیست ۱۲

فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ۝۱۳۝ اَفَمَنْ كَانَ عَلَىٰ بَيْنَةٍ مِّنْ رَبِّهِ كَمَنْ زُوِّنَ لَهُ
گڈا کسے نہ ات آیانی مڈگار ء آیا ہما کس کہ بہ بیت پر رہ بندہ روئیں چہ قوتی رب ء مثل ہما کس انت کہ دودار
سُوِّءَ عَمَلِهِ ۝۱۴۝ وَاتَّبِعُوا اَهْوَاءَهُمْ ۝۱۵۝ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ
کنگ بوتگ آئی ء نظر آئی ء بدی عمل و رند گیری کنت قی و اھگانی فل مثال ہما بہشت ء کہ وعدہ کنگ ہمگ متقیان ء
فِيهَا اَنْهَارٌ مِّنْ مَّاءٍ غَيْرِ اَسِنٍ ۝۱۶۝ وَاَنْهَارٌ مِّنْ لَّبَنٍ لَّمْ يَتَغَيَّرْ طَعْمُهُ ۝۱۷۝
ماں آئی ء جوہر انت آپ ء کہ بودار نہ انت فل وجوہر انت شیر ء کہ بر نہ گشتہ آئی ء تام فل
وَاَنْهَارٌ مِّنْ خَمْرٍ لَّذَّةٍ لِّلشَّارِبِينَ ۝۱۸۝ وَاَنْهَارٌ مِّنْ عَسَلٍ مُّصَفًّى ۝۱۹۝
وجوہر انت چہ شراب ء کہ آرت دارت پہ نوشکاں و وجوہر انت چہ بینک ء صاف کتگیں فل
وَلَهُمْ فِيهَا مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ ۝۲۰۝ وَمَغْفِرَةٌ مِّنْ رَبِّهِمْ ۝۲۱۝ كَمَنْ هُوَ
وہہ آیانی انت ماں آئی ء ہک ڈولیں غیبک و بخشش انت چہ آیانی رب ء فل اے ہما مثل ہما کنت
خَالِدٌ فِي النَّارِ وَسُقُوا مَاءً حَمِيمًا فَقَطَّعَ اَمْعَاءُهُمْ ۝۲۲۝ وَمِنْهُمْ
کہ مدام بہ بیت ماں آس ء نوشائینگ بنت آپ گرمیں گڈا برقی آیانی روتاں ء فل وجہ آیانی
مَنْ يَسْمِعُ اِلَيْكَ حَتّٰى اِذَا خَرَجُوا مِنْ عِنْدِكَ قَالُوْا الَّذِيْنَ
لہتے ہما انت کہ اشکنت تہی خبر داں کہ و ہدے در کپنت چہ تہی گور ء گوشتت ہما کسان ء کہ
اَوْتُوا الْعِلْمَ ۝۲۳۝ اِذْ قَالَ اُولٰٓئِكَ الَّذِيْنَ طَبَعَ اللّٰهُ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ
دیگ بوتگ انت علم ، چہ گوشت آئی ء ہنوں فل اے ہما کس انت کہ مجرت خدائے بہ آیانی دلاں
وَاتَّبِعُوا اَهْوَاءَهُمْ ۝۲۴۝ وَالَّذِيْنَ اهْتَدَوْا زَادَهُمْ هُدًى ۝۲۵۝ وَاتَّبِعُوا
ورند گیری کش و قی و اھگانی فل و ہما کس کہ راہ ء آکنت زیات کت خدائے بہ آیانی ہدایت و نشان آیانی
تَقْوَاهُمْ ۝۲۶۝ فَهَلْ يَنْظُرُونَ اِلَّا السَّاعَةَ اَنْ تَاْتِيَهُمْ بَغْتَةً ۝۲۷۝ فَهُمْ
تقوی آیانی فل گڈا رہ چار نہ انت مگر قیامت ء کہ نبیت آیانی اناگت ء گڈا حقیق
جَاءَ اَشْرَاطُهَا ۝۲۸۝ فَاَنۢى لَّهُمْ اِذَا جَاءَ تَهُمْ ذِكْرُهُمْ ۝۲۹۝ فَاَعْلَمُوۡا اَنۡهٗ
آئیک نشانیاں آئی ۔ گڈا چہ کجابت بآیاں پت گرگ آیانی و ہدیکہ بیت قیامت فل بزبان کہ

فل ہر یک گناہ بہ آئی و مرتبہ و روع بیت تمام کار و چوین خوب کش و یل دیان و کم خوب کش اختیار کنگ بلی توری آماں جواز و استخوان و حدود و بہ بیت برے برے بہ خدا و ستان و حق و ذنب (گناہ) زانگ بیت۔ حسنات الابراستات المقربین و معنی ہمیش انت۔ ماں حدیث و بہست کہ واجب نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ماں روج و صدر بہ استغفار فرمائینگ۔ (تنبیہ) فاعلم ان لا اله الا الله و خطاب بہ ہر یک مخاطبے انت۔ و اگر خاص نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم مخاطب بہ بیت تو مطلب چویش بیت کہ اسے علم و سرا و تاراج حکم بدار و مدام استغفار گوشان بیے ات۔ فاعلم و تفریح گوں و تی ماقبل و اے داب و انت کہ جی قیامت و ایک و یکس و را ایمان و توبہ نفع نذرت تو انسان و لازم انت کہ چہ آئی و ایک و پیش راستی منت حاصل بکنت و ایمان و استغفار و رہبند و قائم بہ بیت و ل یعنی ماں ہر قدر پوشانی توک و ترو تاب بکن ات پداہم ماں بہشت یا دوزخ و سرے ات کہ شے اہل ہنکین انت۔ و ل یعنی سورتے کہ ماں آئی و جہاد و اجازت بہ بیت۔ و ل یعنی یکتہ و کس و چکاستگیں احکام و سرا و ادارات کہ غیر منسوخ (بدل کنگیں) انت و جہاد جاتی و ہد و سرانازل بنت و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "مسلمان سورت و لو توک انت یعنی چہ کافرانی دل سیاہیاں شزار لبوان و واہگش کت کہ اللہ جہاد و حکم و بدنت تو ہر چہ کہ چہ مابوت کنت ماگوں کافران ڈیکے دینی و ہدے جہاد و حکم سربوت تو منافق و زور ایمانیں مردمانی سرا اے حکم چوکہ و نگران بوت گوں ترسوسک و بے رونقیں چاں پیغمبر طرف و چار کش بناکت کہ درجچتا مارا چرے حکم و معاف کنگ بہ بیت زیاد ہی خوف و ساعت چٹانی رونق پیکہ گار بیت ہنجوش کہ مرک و ساعت و چٹانی نور بال کنت و ل یعنی سر ظاہر و اے مردم فرماں برداری و اظہار و چہ زبان و اسلام و اسلام و حکمانی اقتدار و کنت مگر اہل کپیش انت کہ عملاً خدا و رسول و حکم قبولدار بہنت و گپ جوانیں و خوبیں بگوشنت پدا و ہدے ماں جہاد و غیرہ و کار و کڈن و زور جنگ و موہ بکیت آساعت و اللہ و روبرو راست و راست و ثابت بہ بنت تو اے ڈول پرایاں بہتر و خیر انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی شریعت و حکم و نہ متک و چہ انسان کافر بیت اللہ پاک و حکم ہر بابت و متک بہ بیت پدا رسول و ہم شہ زانت کہ نامرادان و پرچاہہ جنگ و دیم بدنت البت و ہدے مزین کڈن بہ بیت تو آست جنگ ضروری و الی انت نہ توجہ نائی و جنگ کنوک باز انت و ل یعنی ماں حکومت و اقتدار و نشہ و مردم چونا ئی و اعتدال و انصاف و سرا قائم نہ ماننت و بنا و حرص ہنگت زیات ترتیت پدا جہاد و مال و گرو جیل، و و تی مطلب و نزارگ و واسطہ جبرہ سر و شاخ کشت کہ آسانی آخر چویش بیت کہ فتہ و فساد زیات بیت و مردم چربک دگر و سیادی رشتگان سبندنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی چہ جان و بیزار لبوان و جہاد و واہگ و کن ات و اگر اللہ پاک شمارا غالب و سرفضل بکنت تو فساد و تالان مکن ات۔ (تنبیہ) و اجکار مترجم محقق قدس اللہ روجہ و "تو کیتہم و ترجمہ گوں حکومت دست کیگ و کنگ چویش کہ باز مفسرانی رائے ہمیش انت۔ ایدر عالم

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ
نیست و معنوی برحقین بخدا و معافی بلوٹ پہ و تی گناہاں و پوئین مردیناں و مؤمنین جنیناں و
وَاللَّهُ يَعْلَمُ مُتَقَلَّبَكُمْ وَمَثْوَاكُمْ ۝۱۹ وَيَقُولُ الَّذِينَ آمَنُوا لَوْلَا
و خدا شہ زانت جگہ شے و آء و جاہ مسند و خیمے و و گوشنت ایمان دار پرچا
نَزَلَتْ سُورَةٌ ۖ فَإِذَا أُنْزِلَتْ سُورَةٌ مُحْكَمَةٌ وَذُكِرَ فِيهَا الْقِتَالُ
نازل کنگ بویک سورتے و پدا و پیچ نازل بوت یک سورتے چکاستگیں و و بیابوت ماں آئی جنگ و
رَأَيْتَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ يُنْظَرُونَ إِلَيْكَ وَظَنُّوا الْمَغْشَىٰ
تو گندے ہماک و کہ ان آسانی دل و مرض بہست چاں شک نہت تہنیک مثل چم شاک یک کسے و کہ پیوش
عَلَيْهِ مِنَ الْبُوتِ فَأُولَٰئِكَ لَهُمُ طَاعَةٌ وَقَوْلٌ مَّعْرُوفٌ ۖ فَإِذَا
کہتہ موت و ہدے و گدا تباہی انت پائی حال و فرماں برداری انت و گپ رپانت نیکیں۔ گدا و ہدے
عَزَمَ الْأَمْرَ فَلَوْ صدَّقُوا اللَّهَ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ ۖ فَهَلْ عَسَيْتُمْ
ارادہ پکا بوت بہ کار و۔ پدا لگن و تی عداش رشتک گوں و تالبت پراشان شہرتی و پدا چہ شامید ہمیش انت
إِنْ تَوَلَّيْتُمْ أَنْ تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ وَتَقَطَّعُوا أَرْحَامَكُمْ ۝۲۰
اگر شما و حکومت دست بیت تو فساد کن ات ماں ملک و و بر و سبند کن ات و تی سیادی رشتک و
أُولَٰئِكَ الَّذِينَ لَعَنَهُمُ اللَّهُ فَأَصَمَّهُمْ وَأَعَمَّى أَبْصَارَهُمْ ۖ أَفَلَا
اے ہما مردم انت کہ آیاں خدا و لعنت کت پدا کتی اشان و گرو کور کتی اشانی چٹان و آیا
يَتَذَكَّرُونَ ۖ الْقُرْآنُ أَمْ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقْفَالُهَا ۝۲۱ إِنَّ الَّذِينَ ارْتَدُّوا
فکر نہ کنت ماں قرآن و یا آسانی دلائی سراقصل انت۔ ط بیشک ہماک کہ پترنت
عَلَىٰ أَدْبَارِهِمْ ۖ مَنْ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ الْهُدَىٰ الشَّيْطَانُ سَوَّلَ لَهُمْ
بہ و تی پشتانی نیگ رند چریشی و کہ ظاہر بوت آسانی سر تچکیں راہ شیطان و ڈول و ادرت بدیں کاراں پدا آیاں
وَأْمَلَىٰ لَهُمْ ۝۲۲ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا الَّذِينَ كَرِهُوا مَا نَزَّلَ اللَّهُ
وہمتی دانگ آیان ف۔ اے ہمیش کہ آیاں گوشت بہ ہماکساں کہ بیزار انت ہر چیکہ خدا و نازل کنت

منزل ۶

نوتی و را بہ اعراض و معنی و زوران و مطلب چویش کنگ کہ اگر شاہ اللہ و راہ و چہ جہاد کنگ و دیماتاب دے ات تو ظاہر انت کہ ماں دنیا و امن و انصاف قائم نہت تو ظاہر انت کہ فساد و بد امنی و حق ناشناسی و دور دورہ بیت و لہتمین و تفسیر چویش کنگ کہ اگر شاہ ایمان آرگ و اعراض کن ات تو زمانہ جاہلیت و جاو پدا رشتنت ہرچ خرابی و فساد و آوہد و موجود اتنت و ادنی ادنائیں خبرانی سرا سیادی و وار تی رشتک پر و شک بوت کنت اکل نقشہ پدا قائم بیت و اگر ماں آیت خاص گوں منافقان خطاب مراد گرگ بہ بیت تو یک مطلب چویش ہم بوت کنت کہ اگر چہ جہاد و دیم و تاب دے ات تو گدا چہ شام اے امیت ہم دارک بیت کہ چہ و تی منافقانہ و ناشیں کاراں ماں ملک و خرابی تالان کن ات و گوں ہر مسلمانے و شام سیادی دار ات آسانی بیچ غرض و نہ داران و سر ظاہر گوں کافران لانک و بند ات۔ و ل یعنی ماں حکومت و

ماں ترندیں آزمائشاں پاداں محکم داروک انت وکتم کس ایسے دابیں مردم نہ انت۔ م یعنی ہر یکے ایمان، اطاعت و فرمان برداری و وزن زانگ بہ بیت و درستی پیریں جو الائی خبرن عملاً ثابت بہ بنت (تنبیہ) چہ حتیٰ فکلم الخ ہرچ شہیہ حدوٹ علم و رد ابید بیت آئی تمام جواب جز سيقول و شروعات و ماں اَلَا لِنَعْلَمَنَّ يَكْتُمُ الرَّسُولُ الخ حاشیہ و چارگ بہ بیت۔ م یعنی و تار اتادان بار کنت۔ اللہ و کج تاوان دات نہ کنت نہ آئی دین و سیمبر نقصان دات کت کنت آقدرت و خداد آئیانی تمام ساز باز و ردیں کاران و تباہ و برباد کنت و آئیانی کل جہد و کوشستان و ماں خاک و آوار کنت فل یعنی جہاد، یا اللہ و راہ و دیکہ یک محنت و جہدے کنگ ہما و ہدے مقبول انت۔ و ہدیکہ آکار بہ اللہ و رسول و حکم و روع بہ بیت ایوک چہ و تی دل و حبت و یا نفس و واہگ و روا بیت و اگر نہ ایسے دابیں عل مفت و بے کار و برباد بیت سلمان و کار راس نہ انت کہ ہرچ نیکیں کارے کنگی یا کار و کنگ کانت تو گڈ آرا ہیچ پیماباد مدت۔ نیکیں کار و نہایت کہ نیم راہ و یل دیک بہ بیت و نہ گوں ریا و نام و نمود و غور و نکی و آرا برباد بکن ات۔ ارتداد یعنی چہ دین و برکت تہ بوگ و انجام سک بد و خراب انت کہ چریشی تمام اعمال صنائع و برباد بنت مرتد ہا کس انت کہ یک برے سلمان بہ بیت و پیدا چہ سلام و دست کشان و کفر و اختیار بکنت چوشیں مردم و نماز و روچک غیرت و زکوٰۃ کل نیکیں عمل برباد بنت العباد اللہ۔

و لا یعنی کتام یک کافرے و اللہ نہ بخشیت خصوصاً ہما کافران و ہجر نہ بخشیت کہ آدگران و چہ خدا و اسلام و راہ و دور دارگ و جہد کنت۔ ۱۲
ہمے صفحہ و قول اید: م یعنی مسلمانان لازم انت کہ بہ کافران مقابلہ و مستی و نامردی کنت و چہ جنگ و سکیاں دلاپ ہوان و صلح و تران و شویا و مہنت و اگر نہ دشمن دلیہ ہوان و لگتال کنگ و جہد کنت تاکہ اسلامی جمعیت مغلوب و رسوا بہ بیت۔ البت کتام و ہمد اسلام و مصلحت اہل اسلام و دوزخاں مان صلح و تران و نظر و بلیت تو بہ چوشیں جاوے ماں صلح کنگ و بچہ باکے نیست، چوشکہ دیم ترے ماں سورج و پیداک انت۔ بہر جاوے صلح و بنیاد و تی کم تہتی و نامردی کدی ہم مہیت۔ م یعنی ترسگ و چہ گپ انت اگر شاہ صبر و جوان مردی و کار گرات و بہ خدا و حکمانی سدا گوں مضبوطی و عمل کنوک بے ات تو خا گوں شہادت آشارا آخر کار غالب کنت و گاہے ہم شمارا ماں وانی نقصان چکل ندت۔ م یعنی بہ آخرت و مقابلہ دنیا و حقیقت چہ لیب و تماشہ و زیات ہیچ نہ انت اگر شاہ ادا ایمان تقویٰ و رہبند قبول کن ات و غیرے لیب و تماشہ و تاراد و داران و زند گوازیں ات تو اللہ پاک شمارا اشی و بدلے و سرجمی و دنت و نہ ہم چہ شمشے مالان و پدا طلب کنت آرا یہ شمشے مالان چہ حاجت کتنگ بلکیں آتودت دیوک انت کما قال ما اُرید منہم من رزق و ما اُرید ان یطعمون ان اللہ هو الرزاق ذو القوۃ المتین (ذاریت رکوع ۳) اگر طلب ہم کنت تو حقیقی واجر ہاوت انت تمام مال ہمانی و تنیگت نگراشی و باوجود ماں دین و روا و ہدیہ بہ خرچ کنگ و کوشیت تو کل مالانی مطالبہ و نہ کنت بلکیں یک گونڈیں بہرے طلب کنگ بیت۔ آہم نہ بہ و تا بلکیں یہ شمشے فائدہ۔ حضرت شاہ صاحب

۴۸

الفترہ ۲۸

۷۸۲

خمسہ ۲۶

فَلَا تَهِنُوا وَتَدْعُوا إِلَى السَّلَامِ وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ وَاللَّهُ مَعَكُمْ وَلَنْ يَتَرَكَمُ أَعْمَالُكُمْ ۝ إِنَّمَا الْحَيَاةُ الدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهُوَ وَإِنْ تَوَمَّنُوا كُنْتُمْ بِشَمْسِ عِمْلَانٍ ۝ فَلِإِنَّ دُنْيَا زَنْدٍ وَ لَيْبِ اِنْتِ وَ بِيَهودِی و اگر ایمان بیارات و تَتَّقُوا أَيْوَتَكُمْ أَجُورَكُمْ وَلَا يَسْأَلْكُمْ أَمْوَالُكُمْ ۝ ۱۳ ۝ اِنْ يَسْأَلْكُمْ عَنْهَا وَ پرہیز گاری کن ات دنت شمارا مژم شمشے و طلب کنت چہ شامالان و شمشے و اگر سوال بکنت چہ شمشے مالان فَيُحْفَظْكُمْ تَبْخُلُوا وَ يُخْرِجْ أَضْعَافَكُمْ ۝ ۱۴ ۝ هَآأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ تُدْعَوْنَ پدا گیشی بکنت ماں سوال و آوہد و بخیلی کن ات ظاہر بکنت کینگ و آگاہ بہیت شمشے مردمان شمارا توار پر جنگ بیت لَتَنْفَقُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَبِمَنْ يَبْخُلُ ۝ ۱۵ ۝ وَمَنْ يَبْخُلْ فَاِنَّمَا يَكْنَلُ تاکہ خرچ کن ات ماں خدا و راہ و پدا شمشے ہمانت کہ بخیلی کنت، و ہر کس کہ بخیلی کنت گڈ آرا بخیلی کنت عَنْ نَفْسِهِ ۝ وَاللَّهُ الْغَنِيُّ وَأَنْتُمُ الْفُقَرَاءُ ۝ وَإِنْ تَوَلَّوْا يَسْتَبَدِلْ بِہ و تی چند و اللہ توانگر انت و شمارا محتاج و اگر شمشے بدل کنت قَوْمًا غَيْرَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُونُوا أَمْثَالَكُمْ ۝ ۱۶ ۝ و اگر مردمان و ابید چہ شمشے مالان نہ انت شمشے داب و

سورة الفتح مكية و هو تسعة وعشرون آية و في آخرها ركعة و سورة فتح ماں مدینہ و نازل بوت و اسے بیست و نہ آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنوکے

إِنَّا فَتَحْنَا لَكَ فَتْحًا مُبِينًا ۝ لِيُغْفِرَ لَكَ اللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِكَ و بے شک فیصلہ کنت بہرے تو ظاہر ہر فتح و تاکہ معاف بکنت تہ پیشی و گڈی گناہانے و مَاتَا خَرَوِيْعَهُمْ نِعْمَةً عَلَيْكَ وَ مَهْدِيكَ جِزَا طَامُسْتَقِيمًا ۝ ۱ ۝ فلا و تمام بکنت و تی نعمتاں بہرے تو و پیش ہدایت ترا چکیں راہ و

مزل ۶

نبشتہ کنت حق تعالیٰ و ملک فتح کنا نینتت مسلمانان و بہرے کیں روچاں (چہ و تی جیب و) زر خرچ کنگ کپت گڈا ہر قدر کہ خرچ کنت گشت چرائی صد صد دست کپت۔ ہرے رواں قرآن و باز جاگہاں فرمائینگ کہ اللہ و قرض بدے ات۔ م یعنی اگر اللہ تعالیٰ گوں ترندی و کل مالان و طلب بکنت ہر حیا شمارا داتگی تو باریں چن کر خدا و دست انت کہ آیاں گوں کشادہ دلی و بچکن و کیں پیشانی و اسے حکم و سدا لیبک کوشنت چہ ایشاں زیات تر تو ہما انت کہ و تی بخل و تنگدلی و ثبوت و ظاہر کنت و مال خرچ کنگ و ساعت و آئیانی دل و کینگ و تاوت ظاہر بیت۔ م یعنی یک بہرے چہ خدا و داتگیں مال و بہ ہمانی و راہ و بہ و تی نپ و خاطر و م یعنی شمشے دیک بہرے و تی جس و فائدہ انت۔ اگر نہ دے ات تو نقصان و دیم گوں شمارا، اللہ و شمشے دیک نہ دیک و غرض ہیچ نیست و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی مال خرچ کنگ و روا ہرچ کڈے اشکن ات اسے بابت و چوش خیال کن ات کہ اللہ یا رسول شمشے مالان و طلب کنت،

اِتا بلکیں اے گپ پہ شے دوزواھی و رد افرامینتنگ۔ و اگر نہ اللہ و آئی رسول و چے حاجت۔ و یعنی اللہ تعالیٰ بہ ہر ج حکمت و مصلحت و روء بندھان و بہ خرچ کنگ و حکم دنت، آئی و حاصل کنگ و دار و مدار شے سرانہ انت بند خبر و شتا اگر بخلی کن ات و چہ آئی و حکم و دیم و تاب دے ات آہ شے جاگہ و دگر یک قومے اوست تارینیت کہ آچو شتا بخلی نہ کنت بلکیں گوں مزن دلی و اللہ پاک و حکم و تعمیل کنائ مال و زرراں بہ ہائی و راہ و خرچ کنت بہر جاوے اللہ و حکمت و مصلحت بہ و تی جاگہ و تمام بیت۔ البت شتا چر سعادت و بے نصیب بوتے۔ ماں حدیث و انت صحابہا عرض کت یا رسول اللہ! ہادی و می قوم کت می انت کہ بہ آئی و نیک اشارہ بوتگ و اجہ و حضرت سلمان فارسی رضی اللہ عنہ و سرادست ایرکان فرمائیت ”اے واجہ و قوم“ و پد افرامینت ”قسم بخدا اگر ایمان ثریا و سراسر بہ بیت تو فارس و مردم چہ اودا ہم آسا ایر گجنت“ الحمد للہ صحابہ رضی اللہ عنہم و سہاے مٹیں قربانی و ایمانی جوش و ثبوت پیش داشت بہ آیانی جاگہ و دگر قومے و ایک و حاجت پشت نہ کپت۔ پد ہم اہل فارس اسلام قبول کنان و علم و ایمان و ہامزن شائیں مظاہرہ کت و نیچیں زبردست مینی خدمات انجام دات کہ آیان و گندان و ہر کس گوں لا چاری اقرار کنگ کپت کہ بیشک واجہ نبی و پیشنگونی و روء و اے ہما قوم ات کہ سکی و و ہد و عرب و جاگہ و پرنکول کت۔ چہ ہزار ہا علماں و اماماں نظر و تاب دیان و تہنا امام اعظم ابو حنیفہ رحمہ اللہ و وجود و جند اے پیشنگونی و صدق سزا پر گواہی بس انت بلکیں اے مزں شائیں مژدہ و کامل و اولیگیں ستاگی امام صاحب و وقی جند انت رضی اللہ عنہ و رضاه تمت سورۃ محمد صلی اللہ علیہ وسلم بوفیقہ و اعانتہ فل الحمد و اعانتہ

و ماں اے سورت و مختلف آیتاں جدا جدا احوالانی طرف و اشارہ انت بہ آسانی و فہمگ و واسطہ آیان و مختصر ادا انیسگ مناسب موم بیت۔ (الف) واجہ پیغمبر و ماں مدینہ و اب دیت کہ ماکہ و توک و گوں امین و داخل بوتیں و عمرہ کنان و سر تیں تراشت و مودیں گوند کنت۔ واجہ و وقی اے اب و گپ گوں صحابہ و جت ملی توری واجہ مدت و گیش و گوار نہ فرمائیتنگ مگر چہ شوق و بازی و اکثراں ہے خیال کت کہ امبری عمرہ نصیب بیت۔ و اتفاقا واجہ و عمرہ و نیت ہم کت۔ (ب) واجہ بانڈازہ یک و نیم ہزار مردمانی ہمراہی و عمرہ و ارادہ و بہ مکہ و نینگ و روانہ بوت و ”ہدی“ ہم واجہ و گوں و ت و رتنگ۔ اے خبر مکہ و سر بوت تو قریش و مزین مچی و نز آورت، و ت ماں و تہ شورش کت کہ چیمبری واجہ و بہ مکہ و ایک و نیلیں۔ حالانکہ بہ آیانی دستور و برداشتم ہم منگ کنگ نبوت کت کہ آپ ج و عمرہ مکہ و آتک نہ کنت۔ بہر جاوے ”حدیبیہ“ ناہیں جاگہ کہ چہ مکہ و نزدیک انت واجہ و مہری نشت و ہج داب پاد ایک و نامی نہ گپت۔ واجہ و فرمائیت حبسہا احابس الفیل و پد افرامینت قسم بخدا اہل مکہ چہ من ہر پیس خبرانی مطالبہ کینت کہ ماں آیان ”حرمت اللہ“ و ادب و شان بہر جاہ بہ بیت من قبول کنان۔ آخر واجہ نبی و ہے جاگہ قیام کت۔ (ج) جاگہ مرد و چاں ”شمسیہ“ گوشت (ج) واجہ نبی و مکہ و مردمانی گور و قاصد روان دات کہ ماہ جنگ و نیا تلگیں مارا پد ایک و بل ات ماعمرہ کنان و اتر کنیں۔ و ہرے اشی و پستہ ہج نیاہت تو واجہ نبی و حضرت عثمان رضی اللہ عنہ و راہا پیغام دیان و دیم دات و ہتیں مسلمان مردیں و جنیں آدماں کہ آیان ماں مکہ و زیر دست و مظلوم انت آیان متاگی دات کہ نوں ہے زوتاں ماں مکہ و اسلام غائب بیت۔ حضرت عثمان قریش گوں و ت جت ات۔ آئی و واپسی و و ہرے دیر گوست، ادا اے حال تالان بوت کہ واجہ شتا قتل کنگ بوتگ۔ آوقت و واجہ و بہ اے خیال و کہ شاید جنگ بہ بیت چہ کل صحابہاں یک در چکے و چیر اندان و جہاد و واسطہ بیعت گپت۔ و ہرے قریش بیعت و حال سر بوت آیانی دل و ترس پیدا بوت و حضرت عثمان اش و اپس دیم دات۔ (د) پد انکے چنت معتبر و میر بہ صلح و تران و نیت و واجہ و خدمت و حاضر بوتنت و فیصلہ بوت کہ صلحانہ بیگ بہ بیت۔ اے رد اباذ خبرانی سراکپ و تران و بخت و مباحثہ بوت و مسلمانان زہر و جوش ہم آتک کہ گوں زہم و ذریعہ و فیصلہ کنگ بہ بیت بلے آخر واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و مکہ و مردمانی حجت و سر تمام خبران و منظور کت مسلمانان مزں تھل و بردباری پیش داشت و صلحانہ تیار بوت کہ ماں آیان چہ کافران نینگ یک شرط ایش ات کہ تیں واجہ نبی اے سال و و اتر کن و آیکویں سال و بغیر سلاح و بیاد عمرہ کن و اے کہ ماں ہر دو تیں فریقان تادہ سال و جنگ نہ بیت۔ ماں اے مدت و ہر مردے چہ مے گور و شے گور و بیٹ شتا آرتی گور و نہ دار ات و چہ شے طرف و ہر کس مے گور و بیٹ ما آرتا واپس نہ کنیں۔ صلح و تمام معاملہ و گیش و گوار بوگ و پد واجہ و ماں حدیبیہ ”ہدی“ و جانور ذبح کت و حلق و قصر کنان و اعلام فی بچ کت و مدینہ و طرف و راہ دگ بوت (۵) ماں راہ و ہے سورۃ الفتح نازل بوت و اے تمام قصہ شہ و آخر و پیش آتک (۶) چہ حدیبیہ و اتر کنان و شہ و شرعات و واجہ نبی و خیر و ذر گرت۔ کہ آچہ مدینہ و شمال و چار منزل و سرا شام و پہنات و یہودیانی یک شہرے ات۔ ماں اے حملہ و چ کس بغیر چہ صحابہ و شریک نہ ات کہ آماں حدیبیہ و واجہ و ہمراہ انت۔ (۷) آیویں سال یعنی ماں ذیقعدہ شہ و واجہ بہ معاہدہ و روء بہ عمرہ القضاء و سر گپت و گوں امن و امینی و مکہ و سر بوان و عمرہ ادا کت۔ (ح) ماں عہد نامہ و کہ دہ سال و جنگ نہ کنگ و شہر طی ماں ات، قریش و وقی عہد پر وشت۔ واجہ و مکہ و سرا و دش کت و ماں رمضان شہ و آرتا فتح کت۔

و حدیبیہ و صلح سہ ظاہر و رسوائی و زیر دستی و صلح نظر و کیت۔ و صلح و شرائط و انان و ماں بادی النظر و پنجوش مارگ بیت کہ تمام جیڑھانی فیصلہ کفار قریش و حق و بوت، چنانچہ حضرت عمر و دگر صحابہ رضی اللہ عنہم ہم صلح و ظاہری نقشہ و گندان و مزں غمناک و بے قرار انت آیان پنجوش خیال کتنگ کہ اسلام و چہار دہ پانزدہ صد سہ مجاریں شکر و دیما قریش و آیانی دز بردارانی جمعیت ہج ارز شے ندریت پر چہ تمام جیڑھانی فیصلہ بہ زہم و ذریعہ و کنگ بیت مگر واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و نگاہاں ہما احوال و کار پداں چار گانتنت کہ آیان چہ اے دگر و اجہانی نگاہاں اندیم انت۔ و اللہ پاک و واجہ و سینگ و مزں دلپرو شیں و افعات و برداشت کنگ و حوصلہ و ہمت و نجاشتنگ۔ واجہ و گوں مزں بے مٹیں لاغرضی، توکل و تحمل کنان و ہر یک شہر ط و قبول کنان کت و وقی ہما بان ”اللہ و رسولہ اعلم“ گوشان و تدا دیان و ت۔ یعنی اللہ و آئی رسول گیشتر زانت۔ تاکہ ہے سورۃ الفتح نازل بوت۔ خدا و ند قدوس و اے

صلح و فیصلہ اور فتح مبین نام دات مردمان پداہم بر اشیء و قیصرانگی ظاہر کتگت و گشتنگت کہ یارسول اللہ ہمیشی نام فتح انت، واجہ و فرمانیت کہ بے
 اے مزین فتح ایت۔ حقیقت اے ہم انت کہ صحابہؓ جہاد نیکی بیعت و ادنائیں گرو چیل و پد کینگ دارانی کافرانی مرعوب بوگ بے صلح و طرف و میل دارگ
 و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم جنگ و سراقدرت و باوجود انتقام نہ کرگ دوہد و بے و ہد و چرے کور دلانی کوتاہیانی سراچشم پوشی یا درگزر کنگ و بیت اللہ
 عظمت و دیما داران و آیانی ناہودگیں مطالبات و سراپہ کہ نہر نہ کرگ۔ اے واقعات یک طرفہ اللہ پاک و خصوصی مدد و رحمتانی کشگ و زیارگ و ذریعہ
 جوڑ بوتنت و دومی طرف و بے دشمنانی دلانی سرا اسلام و اخلاقی و روحانی طاقت و پیغمبر علیہ السلام و پیغمبری شان و نقشہ آیانی دلانی سر محکم نندان بوت۔
 اگرچہ صلح نامہ نبیگ و و ہد و سرفاھر و مردمان کفار و فتح نظر آئیگا ت لیکن گوں سارتیں دے و فکر جنوکان نندان و معاملہ و شری و چکا سنت تو محسوس کنت
 کہ درحقیقت و تمام تر فیصلہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و حق و بوگا نکنت۔ اللہ تعالیٰ و اشیء نام فتح مبین ایرکنان چوش ڈاہ دات کہ اے صلح بے اے و ہد و
 ہم فتح انت و پد دیمتر نیکی واجہ نبی و حق و بے شمار فتوحات ظاہری و باطنی و دروازگان و کوچ کنگ انت۔ چرے صلح و تران و پد کافرو مسلمانان و موہ رس انت کہ گوں
 دگرے و خلط و ملط بہ بنت و گند و گدار بکنت۔ کافران چہ مسلمانانی دپ و اسلام و خبر ان اشکگ و لگنت و آپا کبازین مسلمانانی احوال و راہ و رہنڈان و
 گوں و قی چنانش دیستنت تو قنات و ان اشارانی دلاں اسلام نیکی کشش و میل پیدابوگ و لگت۔ اشیء نتیجہ چوش بوت کہ چہ صلح حدیبیہ و بکر دانکہ فتح مکہ و
 یعنی ماں دوسالانی مدت و ہمن کر زیات مردمان اسلام قبول کت کہ چہ و پیش کدی ہم اینکر مردم مسلمان نہ بو نکنت۔ خالد بن الولید و عمرو بن العاص و
 ہمیں نامداریں صحابہ بے دوران و اسلامی جمعیت و شامل بوتنت۔ اے جہان و نہ بلکیں دلاں و فتح کنگ بے صلح حدیبیہ و مسترب کرامت و برکتے ات۔
 نوں اسلامی جماعت ہمن کر بے چاری گنٹاں تالان بوت و ہمن کر آئی و تعداد گیشتر بوت کہ مکہ معظمہ و فتح کنان و پد امیگی چہ شرک و گندگی و پاک و صف
 کنگ آسان بوت۔ ماں حدیبیہ واجہ نبی و ہمراہ تیوگ یک نیم ہزار مجاہد انت بلے چہ دوسال و پد مکہ معظمہ و فتح کنگ و و ہد و دہ ہزار و شانداریں شرک واجہ نبی
 ہمرکاب ات۔ رستیں گپ ہمیش انت کہ نہ تنہا فتح مکہ و فتح خیبر بلکیں پد آئندہ و کل فتوحات و بردا صلح حدیبیہ بنیاد و اساس و ظاہیں دیباچہ ثابت بوت۔ و بے ا
 تحتل و توکل، و حرمت اللہ و قدر دانی و برکت و ہر چیکہ ماں صلح و بردا ظاہر بوت، ہرچ علوم و قدسی معارف و باطنی مقامات و درجہانی دروازگ کوچ کنگ بوتنت
 آئی و اندازہ یا حساب و کئے جت کنت۔ البت گونڈیں اشارہ و حق تعالیٰ ماں اے آیتاں فرماینتگ۔ یعنی چہ شکہ ماں دنیاوی بادشاہاں یک مزین فتح
 جنرے و گوں خاص و مناسب اعزاز و اکرام و شرف دار کنت، ہمیڈول و خداوند قدوس و اے فتح مبین و بدل و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
 گوں چار چیزاں شرفدار فرمانیت کہ چہ ریاں اولی چہ نہ گناہانی معاف کنگ انت (چہ مدامیگی و دال مدامیگی کل کوتاہیاں کہ واجہ و مزین شان و
 حساب و کوتاہی گوشگ بنت، بالکل معاف انت) اے گپ اللہ تعالیٰ و پد کتام دگر بندھے و نہ گوشگت۔ مگر حدیث و آیتگ کہ اے آیت و
 نزول و پد واجہیں نبی ہمن کر عبادت و محنت کتگت کہ شپانی و ہد و چہ زیادہیں اوشتگاں واجہ و پاداں گوات گپتگنت۔ و مردمان و ہد و
 اے حالت دیستگت آیاں واجہ و حال و سرارحم و ارتگت۔ صحابہاں عرض کت یارسول اللہ! شما اینکر زیات محنت پر چاکن ات، اللہ تعالیٰ و تعی پیشی
 و رندی کل خطایاں و معاف کتگ، واجہ و فرمان کت اَفَلَا اَکُوْنَ عَبْدًا شَکُوْرًا (زانا من آئی و شرک گزاریں بندہ مبان) ظاہر انت اللہ تعالیٰ ہم
 بے دابیں بشارت (مستگ) ہما بندہ و اشکنا سینیت کہ آچہ اشیء و اشکگ تر سوک مبیت بلکیں چہ خدا تعالیٰ و زیات تر سگ و بلگیت۔ ماں شفاعت و
 دراج کشیں حدیث و انت کہ و ہد و مخلوق مچ بوان و حضرت سید علیہ السلام و گور و رونت تو آفرماینت کہ واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و گور و بڑات
 کہ آخاتم النبیین انت و آئی و پیشی و رندی کل خطایاں اللہ تعالیٰ و معاف کتگت (یعنی ماں اے شفاعت و جاگہ و اگر بند خبر و یک کوتاہی و ہم
 بیت تو آہم عام معافی و اعلان و چیر و چہ ہمیش اہنگ) بغیر چہ آئی دگر ہچ کس اے کار و کت نہ کنت۔

وال یعنی تیوگ و چہ تقصیرات و درگزر نہ کنت بلکیں ہر چیکہ ظاہری و باطنی، مادی و روحی انعام و احسان داں ہنوگ بوتنتگت آیانی سرچیں حساب پورہ
 و محنت کنگ بنت۔

۱۲ یعنی ترا رہدایت و استقامت و تجکیں راہ و سرمدام قائم داریت۔ معفت و شہود و بے حسابیں درجہانی سرا باکل بوان و، جان و دلانی سرا
 اسلام و حاکی قائم کنگ و بردا بے راہ و ہچ قسم و اڑ و جبال پیداک نہ بنت۔ مخلوق بڑ بڑ و (جماعت درجماعت) چہ تئی سر و سوجاں اسلام و تجکیں
 راہ و سرگام گیوگ بنت و اے داب و ماں تئی ثواب و حسنات و مقدار بے شمار گیش بیت۔ ۱۲

دل یعنی اللہ پاک و سچیں مددے کیت کہ آراکس داشت نہ کنت و چہ پرورش کت نہ کنت و چہ ہائی مدد و فتح و سوب مندی گوں تی قدام ہمارہ بنت۔ ماں سورہ نصر ء
فرمانیت کہ و ہدے چہ خدا جانب و مدد و فتح بیت و مخلوق ماں خدائی دین و فوج در فوج داخل بوگ بلکنت تو بہ جوشیں ساعت ء اللہ تسبیح و تحمید و چرائی استغفار کن۔
ظاہر انت کہ برے فتح مبین و ردا و اجنبی استغفار فرمائینگ تو بہ آتی و جواب ء لیغفر لک اللہ ء مضمون ہنگت گیشتر صاف بیت۔ نبی علیہ ابن جریر رحمہ اللہ تعالیٰ۔
۲ دل جمعی دیم دات یعنی تب و برخلاف بوگ و باوجود و اجہ رسول و حکم و سرانابت قدم بوتنت گوں ضدی کافراں ہٹ اش نہ گت چریشی برکت ء آیانی ایمانی در جگیش تترت، و
ماں ایمان و ایقان و در جہاں زیادتی بوت آیان اول سر و جہاد و سرابیت کنان ثابت کنت کہ ماہ اللہ راہ و جنگ و قمارا پر کشاریک و تیارس۔ اے ایمان و یک رنگے ات چرائی و
پد و ہدے کہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام ء مسلمانانی ہذبگانی برخلاف بہ اللہ حکم و سر اصرح و قبول کت تو ایمان و اے دومی رنگ ات کہ دوقی جذب و پر جوشیں جذبگان و واسگان بہکے لگتال کنا
اللہ و رسول ء فیصلہ و دیما و تی گردن اش چہل کت۔ رضی اللہ عنہم

و رضوانہ۔ دل یعنی ہاوت زانت کہ کتم و ہدے قتال و حکم
دیگ پر شہا صحت انت و کتام موقع ء چہ قتال و تارا دور
دارگ و صلح کنگ حکمت انت، شمارا اگر کدی بہ قتال و حکم
دیگ بہ بیت تو کدی۔ ہم کافرانی نمی و گردان ء عذر معذرت
نہ کن ات چیا کہ آسمان و زمین و شکرانی خدا بند ہاوت نہ
کہ شے قلت و باوجود چہ دوقی غیبی شکر شے مدد کت کنت
چو شہ ماں بدر ء احزاب ء و حنین ء وغیرہ و مدد کت۔ و اگر
صلح کنگ چہ جنگ دست کشگ و حکم بدنت تو آتی و قبول کن
ات چو شہ خیال گاہے کن ات کہ انسوس صلح بوت و کافراں چہ
دست و درشتنت و آیان سرانہ رس انت۔ اگر قتال و حکم
بہوتیں تو ما آیان و ہلاک کر تگت چیا کہ آیانی ہلاک بوگ و
دار و مدار پر شے سرانہ انت۔ مابولیں تو آیان ء چہ دوقی اے
دگت کر ان کت کنیں۔ بہر جا و رے زمین و آسمان و شکرانی
مالک اگر یہ صلح و حکم دنت تو ائم ماں ہائی و بہتری و حکمت
بیت۔ و ہدے و اجنبی ء انا فتحنا لک فتحاً مبیناً
و انا ان صحابہا ان شکنا نینت تو ایمان و اجہ و خدمت ء
مبارک بات ء عرض کت و گوشنش یار رسول اللہ اے
و پرنتی جرنید بوت، بہ ما حساب چون انت بریشی ء اے
آیات نازل بوتنت یعنی اللہ دل جمعی و سکینہ نازل کنا
مومنانی ایمان گیش کت تاکہ آیان و گوں مرز عزت و اکرام
ماں جنت ء داخل بکنت و آیانی و آیانی بدیاں و نزوریان
معاف بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہما صحابہا کہ آیان ماں
حدیث بیعت کت چہ راہیکے ہم ماں دوزخ ء داخل نہ بیت
(تنبیہ) مومنات و ذکر تعمیم و واسطہ انت یعنی مرد و بیت
یا جنین آدمے کسے ء ایمان داری و محنت بر باد نہ بیت۔ چہ
حدیثاں ثابت انت کہ حضرت ام سلمہ رضی اللہ عنہا ماں اے
سفر ء و اجنبی ء ہمراہ ات۔ و ہتین نقلی صوفی یا کتام بہ
خودیں بزرگے بگوشتیت کہ جنت و طلب کنگ ناقصانی کار
انت چہ ادا معلوم بوت کہ اللہ پاک و گور و ہمیشی و ت مرزیں
کمال ایت۔ دل یعنی ماں مومنانی دلاں چہ صلح و جانب دل جمعی
پید اکنان ء اسلام و ہندال مضبوط کت و اسلامی فتوحات
و بودنکی و بردار و ازگان و فتح کت کہ اشی ء آخر جوش بیت
کہ کافر و منافقانی سر امصیت کسیت و آیان ء یوزہ پورہ سزا
رسیت۔ و بدیں شکل۔ چو شہ چہ مدینہ و سرگرگ و ہدے
منافق (ابید چہ جہنم قیس) گوں مسلمانان ہمراہ نہ بوتنت۔

الفتح ۳۸

۷۸۷

حکم ۲۶

يُنْصِرُكَ اللَّهُ نَصْرًا عَظِيمًا ۝ هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ السَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
مدد کنت اللہ تی زبردست مدد و آہانت کہ نازل کت دل جمعی و ماں مومنانی
الْمُؤْمِنِينَ لِيُزِدُوا إِيمَانًا مَعَ إِيْمَانِهِمْ ۖ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَ
دلاں تاکہ زیات بہ بیت ایمان گوں آیانی ایمان ء
الْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ لِيَدْخُلَ الْمُؤْمِنِينَ ۖ
وزمین ء۔ و ہستنت اللہ خبردار، حکمتانی و اجہ و تاکہ داخل بکنت مسلمان مردینان و مسلمان جنینان ء
جَنَّتِ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا ۖ وَيُكَفِّرُ عَنْهُمْ سَيِّئَاتِهِمْ ۖ
ماں باغان کہ نہ بیت آیانی چیرے جو ملزم ماننت ماں آتی و دور کنت چہ راہاں آیانی بدیاں
وَكَانَ ذَلِكَ عِنْدَ اللَّهِ فَوْزًا عَظِيمًا ۖ وَيُعَذِّبُ الْمُنَافِقِينَ ۖ وَالْمُنَافِقَاتِ
وہست انت اے اللہ گورے مسترین بامراوی ء و تاکہ عذاب بکنت مردیں و جنیں منافقان
وَالْبَشْرِكِينَ ۖ وَالْمُشْرِكِينَ ۖ وَالظَّالِمِينَ ۖ إِنَّ اللَّهَ ظَنُّ السَّوْءِ عَلَيْهِمْ دَائِرَةٌ
و شرک کنوکیں مردین و شرک کنوکیں جنینان و کہ اگماں کنت گوں خدا بدیں گساں و بہ ہمایانی سرائت بدیں
السَّوْءِ ۖ وَغَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ وَلَعَنَهُمْ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَهَنَّمَ وَسَاءَتْ
گردش و غضب نازل کت اللہ آیانی سرائت کتی آیان۔ و تیار تگت بہ آیان دوزخ و بدیں
مَصِيرًا ۖ وَلِلَّهِ جُنُودُ السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ ۖ وَكَانَ اللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ۖ
جاہ منندایت۔ و خدا نیگنت کلیں شکر آسمانی و زمین ء، و ہستنت اللہ زبردست، حکمتانی داروک و
إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا أَوْ مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ۖ لَتَوَعَّبَنُوا بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ
بے شک دیم دات ترا گواہ و مرزہ دیوک و ترسینوک و تاکہ شما ایمان بیارات بہ اللہ و آتی و رسول و
تَعَزَّوْهُ وَتُقَرَّوْهُ ۖ وَتَسْبِّحُوْهُ بِكُرَّةٍ ۖ وَأَصِيلًا ۖ إِنَّ الَّذِينَ
و آتی و مدد بکنت و آتی و شرف و تکریم و پاک بیان کن ات کی محب و بیگاہ و بیشک ہر کس
يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ ۖ فَمَنْ تَكَثَّرَ
بیعت کنت گوں تو آبیعت کنت گوں خدا ء۔ خدا دست آیانی دست ء سرائت و اگماں کس کہ چہ دوقی قول بہرنت

منزل ۶

نیمون کنان ء نشستت ماں دل ء فکرش کت کہ جنگ الم ء بیت اے مسلمان ماں جنگ تباہ بنت یکے ہم چریشاں زندگ نہمانیت و واثر نہ کنت۔ چیا کہ اشاں چہ وطن ء باز دورماں
دشمن و علاقہ بنت ماہرچا اشانی ہمراہی ء برویں و قمارا ماں ہلاکت ء چکل بدیں۔ و مکہ و کافراں اے خیال کت کہ مسلمان بظاہر عمرہ و نام ء پید اکنت دگوں فریب و دغا
لوٹنت کہ مکہ ء چہ ماہچ بگرت۔ و یعنی ماں زمانہ و گردش و مصیبت ء گرفتار بنت داں چنکر اشاں چہ خیال داری و پیش بندیاں کاراں شرک کنت۔ و یعنی آسزا دیگ
بلوٹیت تو کئے رستگار کنوک انت خدائی شکر بوگ و باوجود حکمت و واہند انت خدائی حکمت بہ لوٹیت کہ فوراً ہادماں ء آیان چہ ہندال ء کشگ بہ بنت۔ و یعنی شما
اللہ فرمان برداران ء مرزہ دے ات و نا فرمانان ء چہ خدا عذاب ء ترسین ات دوقی احوال ء ہم پیش داراں چو شہ کہ انا فتحنا ء داں ادا سنیں قسم ء مضموناں

بیان بوترت و ماں آخرت ہم وقتی امت و حق و دہم بہ انبیاء علیہم السلام و حق و گواہی دے اے۔ **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ** اگر بہ اللہ طرف و راجع انت تو اللہ مددکنگ و مراد آئی و دین و پیغمبر مددکنگ انت و اگر رسول و طرف و راجع انت تو گد اچ شکل نیست **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ** یعنی اللہ پاک و پاکی و بیان کن ات توری ماں نمازانی تہا یا چ نمازاں در۔ **وَاللّٰهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ شَهِيدٌ** و خلق واجبہ نبی و دست و ایکنان و بیعت اشکت، ہر دافرمانیت کہ نبی و دست و سر بیعت کنگ ہنجوش انت کہ ہزاں گوں اللہ بیعت کنگ بیعت کنگ انت، چیا کہ در حقیقت نبی چہ خدا و جانب و بیعت گرت، و ہمانی حکمانی تعمیل و تاکید و چہ بیعت و ذریعہ و کنا نیت، **فَهَذَا الْمَقَالُ مَنْ يُطِيعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللَّهَ** (نساء رکوع ۱۱) و کا قال **وَمَا دُمِيتَ وَلَكِنَّ اللَّهَ رَحِيْمٌ** (انفال رکوع ۲) و قتیکہ واجبہ نبی و بیعت و حقیقت چوش بوت تو یقیناً خدا تعالیٰ و شفقت و مک و دست بہ آسانی سرا

بیت (تنبیہ) واجبہ پیغمبر چہ صحابہاں کدی اسلام و سر اکی جہاد و سر اکی بہ دگر نیکیں کارے و سر بیعت کینگت۔ ماں صحیح مسلم و علی الخیر لفظ اہتکت، طریقت و مشائخ و بیعت اگر بہ شریعت و رہبہ و بہ بیت تو بہ ہے لفظ و چیرا شمار بیت۔ ماں حدیثیہ "وہ بہ اسے خبر و سرا بیعت گرگ بوت کہ دانکہ مرگ نیت چہ جہاد و میدان و گاہے پشت دیان و نہ تچیں۔

ہمہ صفحہ و فوائد : و یعنی بیت کنگ و ہد و ہرچ قول و قرارے کنگ اگر کسے آرا پر و شیت تو و تار نقصان دنت، اللہ و رسول و ہرچ تاوان نہ بیت ہمانی و عہد پر و شگ و سر ادیک بیت و ہر کسے بہ وقتی قول و قرار و سر محکم و شتات و وقتی عہد و گوں مضبوطی و سرجم کت تو آئی بدلہ و ہم پورہ سر بیت۔ و چہ مدینہ و سرگرگ و ہد و واجبہ نبی و وقتی روانگی و اعلان کت و مسلمانان و تزیین دانگت کہ گوں من ہمرانی بکنت شاید چہ قرآن و واجبہ جنگ و شبہ ات برے جا جنگ و سرا ڈیہانی بدویاں کہ ماں آیانی دل و تنیہ ایمان بختہ نہ ات جان و تان و ماں لوگاں نشنت و وت ماں و تاگوشت و لگنت ما چوں ہما قوسے و نیگت بہ جنگ و بڑیں کہ آیایں محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و لوگ (مدینہ) و آیان و آئی بازیں ہمران و قتل کت و شنت نول ما چوں نکائی ماں ہمایانی لوگ و روان و گوں آیایں جنگ کنیں۔ نول شتاوت معلوم دار سبے ات کہ اسے واجبہ گوں وقتی ہمران دست ہمودا و اپینگ بنت۔ ماں اسے آیایں اللہ تعالیٰ و آیانی منافق و حال بیان کنگ۔ واجبہ و بہ مدینہ و سر لوگ و پیش ماں راہ و معلوم دار کت کہ شے گوں صحیح و سلامتی و وتری و رد اہما منافقاں بہ وقتی غیر حاضری و بابت و دروغیں عذر و نیونان و دیمکاران و کایت و گوشت کہ چوں بکنیں مارا چہ لوگانی ارط و جیالاں موہ نہ رست چیا کہ ماں پشید و مئے مالانی دابل و عیالانی خیال داری کنوک کس نیست ات بہر جا و رہ و چہ ماکوتا ہی الم و بوتگ نول چہ خدا و مئے قصور و تنیں واجبہ محاف بکنائیں۔

و یعنی ماں وقتی دل و عزانت کہ اسے عذر بہرکہ رد انت و استغفار و واسطہ درخواست ہم ایوک و پتہ ظاہر داری و انت گوں راستیں دل و ہم نہ انت اشان ماں وقتی دل و

فَاتَّبَاعِيكَ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أُوْفِيَ بِمَا عٰهَدَ عَلَيْهِ اللّٰهُ فِى وُعْدِهِ
گد اسے بچک پآئی و جند و تاوان انت و ہر کس و فاکت ہما چیز و کہ بہ آئی اقرار کت گوں گد ادنت آرا
اَجْرًا عَظِيْمًا ۝ سَيَقُولُ لَكَ الْمُخَلْفُونَ مِنَ الْاَعْرَابِ شَغَلَتْنَا
مزد و مزین و نول گوشت بہ تو پشت و پشت کپوکیں بدو درگت کت مارا
اَمْوَالُنَا وَاَهْلُنَا فَاسْتَغْفِرْ لَنَا يَقُولُونَ بِالسِّنْتِهِمْ مَا لَيْسَ فِي
مئے مالان و جن و چکاں، گد اپہ مامانی بلوٹ و گوشت بہ وقتی زبانان ہما چیز کہ نیستت ماں
قُلُوْبِهِمْ قُلْ فَمَنْ يَمْلِكُ لَكُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا اِنْ اَرَادَ بِكُمْ ضَرًّا
آیانی دل و قہ تو بگوش گد کتے تو نیت پر شما چہ خدا و چہ سبے اگر ارادہ بکنت ہر دیگ پر شما
اَوْ اَرَادَ بِكُمْ نَفْعًا بَلْ كَانَ اللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيْرًا ۝ بَلْ ظَنَنْتُمْ
یکہ ارادہ بکنت بہ حق و شکیکا نفع دیگ۔ بکنیں ہستنت خدا بہ شے کنگیں کاراں خبر دار و انا بکنیں شما گد کت
اَنْ لَّنْ يَنْقَلِبَ الرَّسُوْلُ وَالتَّوْفِيْقُونَ اِلٰى اَهْلِيْهِمْ اَبَدًا وَاَزِيْنَ ذٰلِكَ
ایکہ ہجر پلانتریت پیغمبر و مسلمان بہ وقتی جن و چکاں و کدی و وڈول درگت کت آگماں
فِي قُلُوْبِكُمْ وَظَنَنْتُمْ ظَنَ السَّوْءِ وَكُنْتُمْ قَوْمًا بُورًا ۝ وَمَنْ لَّمْ
ماں شے دل و وگماں کت شما بدیں گماں۔ و شما ہست ات قوسے ہلاک ہوکیں و دہر کت نیارت
يُؤْمِنُ بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ فَاِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْكَافِرِيْنَ سَعِيْرًا ۝ وَلِلّٰهِ
ایمان بہ خدا و رسول و گد اپہ تحقیق ماجریدہ کنگ بہ کافران ترندیں آس۔ و بہ خدا انت
مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ يُغْفِرُ لِمَنْ يَّشَاءُ وَيُعَذِّبُ مَنْ يَّشَاءُ
بادش ہی آسمانی و زمین و بخشیت ہر کس و کہ بلوٹیت و عذاب کت ہر کس و کہ بلوٹیت
وَكَانَ اللّٰهُ غَفُوْرًا رَّحِيْمًا ۝ سَيَقُولُ الْمُخَلْفُونَ اِذَا انْطَلَقْتُمْ اِلٰى
وہستنت خدا بخشوک، مہربان و نول گوشت پشت و پشت کنگیں و ہدیہ سر گرات شما بہ
مَغَانِمَ لِتَأْخُذُ وَهَآذِرُوْا نَتَّبِعْكُمْ يَّرِيْدُوْنَ اَنْ يُبَدِّلُوْا كَلِمَ اللّٰهِ
غنیمتاں نیگت آیانی دست آرگ، بل ات مارا کہ شے رندایا میں۔ لوٹت کہ بدل بکنت خدا و وعدہ و

مآزل ۶

ایشان گناہ فہمنت و نہ بہ واجبہ نبی و سر آیایں اعتقاد دارنت۔ و یعنی ہر ہمیں نفع و نقصان بہ اللہ پاک و اختیار انت کہ آئی مشیت و ارادہ و دیماد گہ زور و وس نہ ہلیت چقیں خبر ہمیش انت کہ آئی و منظور نہ ات کہ شمارا اسے مبارکیں سفر و شریکی و فوائد حاصل بہ بنت۔ و نہ منظور انت کہ من پر شکی تو بہ و استغفار بکنائی و چہ شے اسے و ت گوں نیونانی تراشگ پیش مارا اسے دروغیں عذرانی حال دانگت۔ بہر جا و رہ و آئی و ارادہ کنگ کہ شے عملان و حرکتانی رد و غزوہ حدیبیہ چہ ہوک دابیں سیت و برکتان زہر و بے نصیب بکنت و بے شے چوش گوشگ کہ وقتی مال و لوگ و جاگہانی چار و گند و سبب و سفر و شت کت نہ کت تو زانا خدا اگر ماں شے مال و اولاد و غیرہ و نقصان کنگ و ارادہ بکنت تو گد اشماں لوگ و ندان و آرا جنگ نول ات یا بند خبر و اللہ شمارا چیزے فائدہ ماں مال و عیال و سر کنگ لوٹیت و شما ماں سفر و

فل دیم تر باز غنیمت و مال دست کپی انت چرایاں یکے همے خیر و مال غنیمت انت کہ شمار اسکرنا نیتی۔ ول یعنی یہ جنگ موہ دیکہ بوت ماں حدیبیہ یا خیبر چہ کافرانی دست و شمار
بچ تاوانی رنگ نہ ہشت۔ و نہ ماں شے غیر حاضری شے پیدانی سرکے دست درازی و ہمت بوت ول یعنی مسلمان بزانست کہ اللہ پاک جنگ قدرتانی خداوند انت و آیانی درجہ برآئی گور چکر زیا
انت لے کہ ہے داب و دیکر ہن عرباں پورہ بنت فل یعنی اللہ و عدلی سرفیق و آئی و لاج و قدرت و سر بھر و سہریت تو ہنگ گشتہ طاعت و فرمانبرداری و سبکین جاہ جنت ہمیش انت
راہ چکیں ول یعنی یہ لے بیعت و انعام کی شمارا خیبر فتح نصیب بوت مگر فتح کہ آوہد دست نہ کپت آہن شمارا نون دست کپتک چیا کہ اللہ آئی و وعدہ کتک در حقیقت ماں عالم سبب
آنتیہ چہ ہے حدیبیہ صلح و حال بوت ول یعنی اگر جنگ ہو تیں تو شمارا غلبہ حاصل ہو تیں کافراں پشت دیاں چہ جنگ میدان در شگفت۔ کسے مدد کناں آیان چہ مصیبت رستگار کنگ نتون ات،
مگر اللہ حکمت ہیشی و لوٹو کت کہ فی الحال صلح و تران بہریت
و چرائی و عظیم الشان برکتاں مسلمان سیت حال بکنت۔

فل یعنی و ہدے اہل حق و اہل باطل و کتام فیصلہ کنو کیں موقع و
ردا مقابلہ بہریت تو آخر کار اہل حق غالب اہل باطل مغلوب و مقہور
کنگ بنت۔ همے اللہ پاک و عادت۔ مدامگی جاری انت کہ
ماں آئی و ہج ہمیں تبدیلی نیست البت شرط ہمیش انت کہ اہل حق
مجموعی صورت و سرچی و حق و دامن حکم بدارت و طہتین و کون
تجدد لستہ اللہ تبدیلا و معنی چوش کپتک کہ اللہ عادت
دکے بدل کنگ نتونیت یعنی دکے کس قدرت حاصل انت کہ
آکار پورہ بوک و میلیت کہ سنتہ اللہ و رو آکار بوک
لوٹنگت۔ ول مشرکینی چند جماعت حدیبیہ سر لوٹنگت تا کہ
اگر اشان و موہ بر سیت تو اشان واجہ نبی و شہید بکنت یا اگر
دانگے دانگے مسلمان اشانی گیر و بیانت تو آیان و بجننت
بوتی دل و حسد و کینک بکنت۔ چنانچہ اے رد اشان دست
جہنی ہم کت بلیں یک مسلمان چریشانی دست و قتل ہم کنگ
بوت۔ و نا ہو کیں سوکی دیو کیں کلمات ہم اشان چہ دنی دیاں
در شان کنت۔ آخر صحابہ رضی اللہ عنہم و اشان و زندہ گرفتار
کنان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و پیش کنت واجہ
آیان و معاف کت و ہج ہمیں انتقام نہ گیتی۔ اے آیت و
ہے دایم اقات و نیمک و اشارہ انت و بطن مکہ
(شہر کہ توک) یعنی چہ شہر و قریب۔ چوش بکوش کہ شہر و دریا
زانگ بہریت۔ ول یعنی آیانی ناشرین کاراں و شے تحمل و
معاف کنگ کل و اللہ کنگ کانت۔ ول یعنی حرم و داں ہا
جاگ و قربانی و جانور و سرکنگ نہ ہشت کہ اودا اراک ذبح
کنگ عام دستور و راج انت۔ ماں حدیبیہ اشان جنگ و
دارگ بوتنت۔ ول یعنی چہرے مسلمان مردین و جنین کہ ماں مکہ و
بڑگ و بے ول انت و مسلمان آیان بہ شتری زانو ک انت
آیاں ماں جنگ چہ بے خبری و لگتال کنگ بہریت اگر اے
ٹرس ہو تیں تو ہج ساعت و جنگ حکم دیک بوت بلے چوش
جاور و شہادت بہرے دایم قومی تاوان و افسوس کرنگت
ویدا کافراں و چوش گوشک و موہ رستگت کہ بچارات مسلمان
و تی مسلمان و ہم نہ بختیت بہ خرابی و دیما داران و جنگ
مہتل کنگ بوت تا کہ مکہ و زند و کیں مسلمان محفوظ بہریت
و بہ شے سرا چوشیں بہ دروین و سہر و تحمل و در دا خدا و تی
رحمتاں نازل بفرمائیت، و ہم چہ کافراں ہما مردمان و کہ
اسلام آرگ آیانی نصیب انت آیان و ہن چہ جنگ و

فَجَعَلَ لَكُمْ هَذِهِ وَكَفَّ أَيْدِيَ النَّاسِ عَنْكُمْ وَلِتَكُونَ آيَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَاطًا مُّسْتَقِيمًا ۝۱۰
پس از آن عطائی کت شماراے غنیمت و دور داشت مردمانی دست و چہ شما ول و تا کہ بیت فتہ و نشان
للمؤمنین و یهدیکم صراطا مستقیما ۱۰ و آخری کہ تقدروا
پسماں ول و تا کہ پیش بداریت خدا شمارا چکیں راہ ول و دکے یک فتح کہ نیا تلک بر شے
علیہا قد احاط اللہ بها و کان اللہ علی کل شئ قذیرا ۱۱
گیر۔ بہ تحقیق آخدا و قابو انت۔ و داریت خدا قدرت بہر چیز سرا و
و لو کانکم الذین کفروا لولوا الذبار ثم لا یجدون و لیا و
و اگر جنگ بختیں گوں شما کافراں تو پشت اشان کنگت۔ پداندیش بہر و ت و کار سازے و
لا نصیرا ۱۲ سنہ اللہ الی قد خلت من قبل و کن تجد لسنہ
نہ مددگار ول خدا و رہ بند و دول کہ گوسنگ چہ و پیش۔ و ہجہر گندے تو بہ دستور
اللہ تبدیلا ۱۳ و هو الذی کف اید یہم عنکم و اید یکم عنہم
خدا و ہج تبدیلی و و آھا ذات انت کہ دوری داشت کافرانی دست چہ شما و شے دستاں چہ کافراں
بطن مکہ من بعد ان اظفرکم علیہم و کان اللہ بما تعملون
مکہ و بازار و تہا رند چہ اے خبر کہ فتحی و ات شمارا کافرانی سرا و و ہست انت خدا شے تلکین کاراں
بصیرا ۱۴ ہم الذین کفروا و اصدوکم عن المسجد الحرام و الہدی
گندوک ول اے ہما مردم انت کہ کافر بوتنت و دورش داشت شمارا چہ مسجد و عزت مندین و دور داشتش
معکوا ان یبلغہ محله ۱۵ و لو لا رجال مؤمنون و نساء
قربانی و مہتل کناں کہ سربیت و تی جاگ و ول و اگر مہوتین انت مسلمانین مردین و مسلمانین
مؤمنت لم تعلموہم ان تطوہم فتصیبکم فمنہم معرۃ
جنین آدم کہ نزان ات شمارا آیان و ایشما لگتال کناں آیان گد ابر سیت بہ شما گناہے
بغیر علم لیدخل اللہ فی رحمۃ من یشاء لو تریو العذابا
بہ نازانتی۔ تا کہ داخل بکنت اللہ ماں و تی رحمت و ہر کس کہ بلو طیت لی اگر آیان یک گور ہو تیں انت تو عذاب الکت

خطرا کیں شدتاں رستگار کناں و ماں و تی رحمت و داخل بکنت۔ حضرت شاہ صاحب نہت نہ کنت۔ ماں اے تمام قصہ و ضد و کعبہ و بے ادبی چہ ہے مشرکانی دست و بوت
شما و تی ادب داری پیش داشت۔ آیان عمرہ کنوکان و منع کت و نہ ہشت کہ قربانی و جانور بہر و تی مسند و سر بہریت۔ بیشک آجاگ اے قابل ات کہ ہما ساعت و چہ
شے دست و فتح کنا تلک ہو تیں مگر جنت مسلمان مردین و جنین آدم ماں مکہ و چہر کانی جلوک انت و دکے لھتیں مردم کہ مسلمان بوک ہنوں آیانی تقدیر ہست ات اے ش
ماں فتح مکہ و آیانی لگتالی و ٹرس ات آخر ماں دوسال و صلح و تران و مدت و ہر کس و مسلمان بوکی ات آیان مسلمان بوتنت و چہ اودا در کپوکان و تی جہنم ان و کنت
گدا اللہ تعالی و مکہ و رافع کنا نیت۔ ۱۲

ول یعنی اگر کافران چہ مسلمانان جدا ہو تینت و مسلمانان گویاں ہوتے ہو رہتے ہوتے انت تو شہادت بدستیں کہ ماچہ مسلمانان دستاں کافران چوں در دنیا کی ہزار
دیں۔ ول نادانی ہٹت ہمیش کہ امیری مسلمانان پر عمرہ کنگ و نہ ہشتش۔ و اے کہ ہرچ مسلمانی چہ مکہ و ہجرت بکنت آرا و اتر بن ات و دیم و سال و
پر عمرہ نیکی بیات بلے چہ سے روج و گیش ماں مکہ و مدارات و سلاخان ہم سر ظاہر و گویاں و تمامار ات ماں صلح نامہ و بسم اللہ الرحمن الرحیم و
نہشتہ ممکن ات و محمد رسول اللہ و بدل و ایوک و محمد بن عبد اللہ بنیسی ات۔ و اچہ نبی و اے گلیں خبران و قبول کت و مسلمانان و مزین دل تنگی و بے قراری و
باوجود پیغمبر و حکم و دیما و تی سران و بے قبول لاری و نیت و جگینت۔ آخر کار بہ ہے فیصلہ و سرا و تی دلان و ساکن کشش۔ ول یعنی چہ اللہ ترسان و چہ نافرمانی و راہ
و تارار دیش دات و بہ کعبہ و ادب و سرگونی مضبوطی و
قائم بوتنت۔ و قائم پر چاہوتینت کہ آیات در حقیقت و
خداے واحد و برحقین عبادت گزار و کلمہ لا الہ الا اللہ
محمد رسول اللہ و زوراکیں متوک انتشیک پکائیں
موقد و واجہ پیغمبر و فرمان بردار و وفادار و تی ہذ بیان
و دل و اہلکان و خاص جوش و خروش و وعدہ بہ
اللہ پاک و شنودی و آئی و شہادہ و سر اقربان کت کت
حقیقی توحید ہمیش انت کہ انسان ہاتھناتیں مالک و حکم و
اشکان و تی ذلت و عزت و کل خیالان و چہ و تی دل و
بکشت۔ شاید ہمیش کلمہ التقوی و تفسیر ماں حدیث
گوں لا الہ الا اللہ و کنگ بوتنگ۔ چیا کہ تقوی و طہارت
سہ جس بنیاد ہے کلمہ انت کہ پرانی زورگ و آئی و حق
و ادانگ و اللہ تعالیٰ و واجہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و
صحابیان و درجگت و بے شک و شبہ اللہ پاک و علم
ہمیشاں ہے جبر و مستحق و حقدار انت۔ ول ماں سورت
شروعات و بیان بوتنگ کہ ماں مدینہ و واجہ پیغمبر و اب
دستگت کہ ماں مکہ و داخل بوتیں و سر و مودان و
سایان و چنان و ماحلال بوگائیں انگو و واجہ ارادن
اتفاقا ہے سال و عمرہ ادانگ و بوت۔ صحابہ و عموما
خیال و دل و جاگہ دات کہ ماں ہے سال و ماں مکہ و سر
بتیں و عمرہ ادانیں ہا ساعت و صلح سرجم ہوان چہ
حدیبیہ و اسی بوت ہتیں صحابہ و عرض کت کہ یا رسول اللہ
زاناں تو اے فرمان نہ کنگت کہ ماگوں امن و امان ماں مکہ و
داخل بتیں و عمرہ ادانیں و واجہ و پستہ دات زاناں
چوش ہم گوشگت کہ امیری اے خبربت، عرض کت
انا۔ تو واجہ و فرمانیت گدا الم و ہنچوش بیت۔ سماگوں
امن و ایمنی و مکہ و داخل ہوان و بیت اللہ و طواف و کن
ات و چہ شہادتیں مودان و سایان و ولہتیں مودان و چنان
احرام و تی کنت۔ و اودا سر بوگ و بدوگہ ہیچ پیہیں ترے
نہ بیت۔ چنانچہ حدیبیہ و دیم و سال و ہے ہیما بوت۔
ماں اے آیت و ہے رد اشارہ انت کہ بالتحقیق اللہ
و تی رسول و راستیں و اب پیش داشت، باقی انشاء اللہ
فرمانینگ ابن کثیر و نزیک و پے تحقیق و کڈن انت۔ و
سیبویہ و نزیک و ماں اے دابیں مواقع پکائیں ہیما
یک چہرے و شون و یک چہ کما مصلحت و مقصود نہ بیت۔
و کنگ منظور بیت گدا ابہ جوشیں جاگہاں ہے سر حال

الذین کفروا منهم عذابا الیما ۱۵ اذ جعل الذین کفروا فی
قلوبہم الحمیۃ حمیۃ الجاہلیۃ فانزل اللہ سکینتہ علی
رسلہ و علی المؤمنین و اٰلزمہم کلمۃ التقوی و کانوا احق
بہا و اھلکھا و کان اللہ بکل شیء علیم ۱۶ لقد صدق اللہ رسولہ
بآیاء و لا تنہن و ہست انت خدا ہر چیز زانوگ و تحقیق راست کت پیش داشت اللہ و تی پیغمبر
السّعی یا الحق لقد خلن المسجد الحرام ان شاء اللہ امین
و اب بر راستی و کہ شما الما داخل بیت مسجد حرام و اگر بو بیت خدا بہ ایمنی و
محلّقین رعو و سکرو و مقصرین لا تخافون فاعلموا لم تعلموا
تراشان و تی سران و مودان چنان و نہ ترسان و
فجعل من دون ذلک فتحا قریبا ۱۷ هو الذی ارسل رسولہ
گدا بخشائی چرائی و پیش یک فتحہ نزکیں و اہانت کہ و تی رسولی دیم دات
بالہدی و دین الحق لیظہرہ علی الدین کلہ و کفی باللہ شہیدا ۱۸
گوں ہدایت و برحقین دین و ول تاکہ سر اضل بکنت آرا بہ تمانین تانی سراف و سبوات اللہ شہادی
محمد رسول اللہ و الذین معہ اشد اوعی الکفار و حما و بینہم
محمد خدا و پیغامبران و دہاکاں کہ گوں آئی انت زورمند کافران سر و طہران انت ماں تانی
تربہم رکعا سجدا یتبعون فضلا من اللہ و رضوانا سیماہم
گندے تو آیان و کورع کناں، سجدہ کناں۔ طلب گار انت فضل و خدا و شنودی و ول نشان آیان
فی وجوہہم من اثر السجود ذلک مثلہم فی التورۃ و مثلہم
ماں دیم و انت آیان چہ سجدہ و اثر و ول اے مثال انت آیان ماں تورات و مثال انت آیان

۲۶
۹۱
۳
۱۱

عنوان و اختصار کنت۔ ول یعنی پدا اللہ و تی چپ و چاگرد کوئی علم و روء و واقعات و رد قائم کت آئی و معلوم ات کہ و اب و تعبیر و کیساں و لہ ظاہر کنگ و
چہ مصلحت انت کہ شما آیان و نہ زان ات۔ ہمیش کا و اب و پد رانی امیری نہ کت و چہ آئی و پد رانی و پیش شمارا دگہ فتحہ دست کپیت۔ یعنی خبر و قلات و فتح یا حدیبیہ و جند
صلح کہ صحابہاں آرا فتح مبین و نام بستگت۔ چوشکہ ماں اے سورت و پیشی فائدہ و مفصل نبیک بوتنگ۔ ول یعنی اصول و فروض، عقائد و احکام و اعتبار و ہے دین برحق
و ہے راہ تنیک انت کہ آرا واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و گوں و ت آورد۔ ول ہے دین و اللہ پاک و بہ سر ظاہر و ہن داں صدائی سال و کل مذہبانی سر
غالب کت و مسلمانان و تمام مذہبانی خداوندانی سرادان قرنان گوں مزین شان و شوکت و حکومت کت و دیم تر و ہن دنیا و خاتمہ و نزیک و یک دھدے آیوک انت

ہر چہارین طواف برحقین دین و بادشاہی قائم بیت باقی بہ حجت و دلیل و اعتبار تو دین اسلام مدام بر فضل بوت و دیم تر ہم بر فضل پشت کسیت ۔
یعنی اللہ بہ اسے دین و حقانیت و سرگواہ انت و ہمائی چہ وقتی قدرت و اشرا بر حق ثابت کنوک انت ۔ و ہا یعنی کافرانی مقابلہ و سک مضبوط و قوی کہ چرائی کافرانی سر
رعب کپک و چہ کفر و نفرت و بیداری بذر ابیت قال تعالیٰ : وَلِيَجْذِبْكُمْ إِلَىٰ عِلْمِهِ (توبہ رکوع ۱۶) و ایضا قال تعالیٰ : وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ (توبہ ۱۰۶)
و قال تعالیٰ : اذْكُرْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ اِعْمَارًا عَلَى الْكَافِرِينَ (المائدہ - رکوع ۸۲) حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” ہر چہ ترندی و نرمی وقتی ہیل و عادت بہ بیت
آہک جاگہ برابر بہ بیت و ہر کس گوں ایمان و دولدار بوت و اہت ، آترندی بہ وقتی جاگہ و نرمی بہ وقتی جاگہ : علماں نبشتہ کنگ کہ گوں کافر و احسان و حسن سلوک پیش
آہک اگر شرعی مصلحت و ردابہ بیت تو ماں اشیء
بج حرج نیست انت ۔ البتہ اسے لازمی انت کہ دین و
بابت و دنار است مہ لیکت ۔ فل یعنی وقتی براتانی
ہمدرد ، مہربان ، آیانی دیماتوں نرمی و گردن و نجلیونک
و گوں تواضع و خاکساری و پیش آہک انت ۔ ماں حدیث
صحابہ اسے دوہیں و صفات ترپوک انت ” اَشِدَّاءُ عَلَى
الْكُفَّارِ رَحِمَاءُ بَيْنَهُمْ “
فل یعنی زیات نمازانی و انوک انت ۔ ہر وقتیکہ بچار
تو اشاں ماں رکوع و سجدہ و کس و اللہ پاک و دیماتوں مزین
اخلاص و بندگی و وظیفہ ادا کنگانیت ، ریا و پیشدارگ و
ہج شائبہ نیست ات ۔ بس اللہ فضل و آئی و خوشنودی و
سواہد انت ۔ فل یعنی نمازانی پابندی ، خصوصاً تہجد
نماز و آیانی چہرہ و خامیں قسم و نور و رونق ظاہر بیت
چوش بگوش کہ خشیت ، خشوع ، حسن نیت و اخلاص و
شہماں ، چہ باطن و شہم جان و ظاہر و روشن کنگانیت
واجہ و اصحاب چہ وقتی چہرانی نور و متقیانہ رفتار و ماں
مرد ماں حدیث اگانہ حساب و جاہ یارگ بوتنت ۔ ۱۲
ہمہ صفحہ و فوائد : فل یعنی ماں پیشی کتاباں
خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و ہر ماں شان و صفت ، بے
داب و بیان کنگ بوتنت ۔ چنانچہ بازیں غیر معتقب
اہل کتاباں اشانی چہرہ و راہ و رہسندان گندان و
چوش گوشش کہ واللہ اشان حضرت مسیح و حواری معلوم
بنت ۔ فل حضرت شاہ صاحب کشار و مثال و سرا
گشتانک و چوش نبشتہ کنت : ” یعنی اول سرا بہ
دین و یک نفرے ات ، پدا و بوتنت ، پدا کم و قوت
گیش ہوان بوت ۔ ماں واجہ نبی و و ہد پدا مات
خلفاء و و ہد ” لہتیں عالمانی گوشگ انت کہ ماں
اَخْرِجْ شَطَاةً وَ عَهْدِيْقِي ۔ ماں فَارَزَاةً و عہد
فاروقی ۔ ماں فَاسْتَغْلَظْ و عہد عثمانی و ماں فَاسْتَوَىٰ عَلَى
سُوقِهِ و عہد مرتضوی و طرف اشارہ انت ۔
چوش لہتیں دگہ زرگان وَالَّذِينَ مَعَهُ اَشِدَّاءُ
عَلَى الْكُفَّارِ رَحِمَاءُ بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا
و علی الترتیب خلفاء اربعہ و سرانقیم کنگ ۔ مگر صبیح
ہمیش انت کہ اسے آیت تمام صحابہ و جماعت رضی اللہ عنہم
سرجمی و مدرج و توسیعی بیان کنت ۔ خصوصاً بیۃ الرضوان
و شامل ہوکیں و اجہانی کہ آیانی ذکر چہ سورت و شروعات و
برابر ہوان و پیداک انت ۔ واللہ اعلم ۔ فل کشار کنگاں چونکہ اسے کار و چان و ت گند و کنت ۔ ہمیشہ کا آیانی ذکر گوں خصوصیت و کنگ بوت ۔ و ہد یک چیز و
گندوک چیز و پسند کنت تو لازماً اسے دگہ کسرم آرا پسند کنت ۔ فل یعنی سلامی کشار و اسے تازگی و رونق و بہار و گندان و کافرانی دل چہ غیظ و خدہ
سچنت ۔ چہ اسے آیت و لہتیں علماں اسے نتیجہ کشتگ کہ صحابہانی سر احد کنوک و کوچ کافر انت ۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” اسے وعدہ گوں ہا
کان انت کہ ایمان و داروک انت و نیکیں کارانی کنوک انت ۔ واجہ پیغمبر و کل اصحاب ہے دابیں انت مگر خاتمہ و فکرش قائم داشت حق تعالیٰ بندگان و
چشیں صاف صافیں خوشخبری نذرت کہ دلیر بہنت ، چہ و اہد و انکرت باشی کنگ انت ۔ تمت سورۃ الفتح بفضل اللہ و رحمۃ اللہ الحمد والہمتہ
فل یعنی ماں ہر معاملہ و چہ اللہ و رسول و جانب و حکم سر بگ و امیت بہ بیت آئی و فیصلہ و ساری و شاد دیماتوں تران و چہ وقتی رائے و ممکن ات بلکین خداوندی حکم و

۲۶ ختم
۴۹۲
المحجزات ۴۹
فی الانجیل کز سر و اخرج شطاہ فازرہ فاستغلظ فاستوی
ماں انجیل و مثل کشار و کشتی رنج پدا ترندی کت آئی سرین و پدا ترندی پدا تچک بوت
علی سواقہ یعجب الشرا و لیغیظ بہم الکفار و وعد اللہ
پہ وقتی کوئیانی سرا فل و دش کنت کشار کنگاں فل تاکہ غیظ کنت بہ آیان کافرانی و وعدہ اللہ
الذین امنوا و عملوا الصالحات منهم مغفرة و اجر عظیم
ہماں کہ ایمان آورت و نیکیں کارش کت چہ آیان بخشش و مزین اجر و
سورہ حجرات مدینہ و نازل بوت و لے ہر ذہ آیات و ماں اشیء دور کوع انت
بسم اللہ الرحمن الرحیم
شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم نوکے
یا ایہا الذین امنوا لا تقموا بین یدی اللہ و رسولہ و
آے ایمان داراں ! پیش مکپات چہ خدا و آئی و رسول و دیمات و
اتقوا اللہ ان اللہ سمیع علیم ۱ یا ایہا الذین امنوا لا ترفعوا
بہتر سات چہ خدا ، بیشک اللہ شکونک انت زانوک انت ی آے ایمان داراں ! بر زمین ات
اصواتکم فوق صوت النبی ولا تجہروا لہ بالقول کجہر
وقی تو اران و نبی و توار و سرا و گپ مجن ات گوں آئی و بہ ترندی و ہجوفہ شتا گوں یکدگرے
بعضکم لبعض ان تحبوا غمالکم و انتم لا تشعرون ۲ ان
گوں ترندی گپ جن ات تاکہ بر باد مہنت شے اعمال و شمارا خبر ہن مہیت و بیشک
الذین یغصون اصواتہم عند رسول اللہ اولیک الذین
ہماں کہ پست کنت وقتی آوازاں اللہ پیغامبر و گورے اسے ہماں کان انت کہ
امتحن اللہ قلوبہم للتقوی لہم مغفرة و اجر عظیم ۳ ان
چکا سنگ اللہ آیانی دلاں و بہ تقوی و یہ آیان معافی انت و ثواب مزین و بیشک

منزل ۶

و ہد یک چیز و
گندوک چیز و پسند کنت تو لازماً اسے دگہ کسرم آرا پسند کنت ۔ فل یعنی سلامی کشار و اسے تازگی و رونق و بہار و گندان و کافرانی دل چہ غیظ و خدہ
سچنت ۔ چہ اسے آیت و لہتیں علماں اسے نتیجہ کشتگ کہ صحابہانی سر احد کنوک و کوچ کافر انت ۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ” اسے وعدہ گوں ہا
کان انت کہ ایمان و داروک انت و نیکیں کارانی کنوک انت ۔ واجہ پیغمبر و کل اصحاب ہے دابیں انت مگر خاتمہ و فکرش قائم داشت حق تعالیٰ بندگان و
چشیں صاف صافیں خوشخبری نذرت کہ دلیر بہنت ، چہ و اہد و انکرت باشی کنگ انت ۔ تمت سورۃ الفتح بفضل اللہ و رحمۃ اللہ الحمد والہمتہ
فل یعنی ماں ہر معاملہ و چہ اللہ و رسول و جانب و حکم سر بگ و امیت بہ بیت آئی و فیصلہ و ساری و شاد دیماتوں تران و چہ وقتی رائے و ممکن ات بلکین خداوندی حکم و

راہ چار بجے ات۔ وہدے واجہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام چیزے فرمان بکنت گڈاگوں خاموشی آیان ءگوںش بدارات چہ آئی ءگپ ءپیش وت گپ جنگ ءجرات مکن ات ہر حکمے چانگوں سر بہ بیت، چون وچرا و ردے پدے ءبغیر آئی ءسرا عمل مکن ات۔ وتی غرضان، واہگاہاں و فکران آیانی حکمانی سرا دیما تریا گڈا ہمت مکن ات بلکس وتی وتی واہگاہاں و جذبات ءآسمانی حکمانی تلج مکن ات۔ (تنبیہ) ماں اے سورت ءمسلمانان نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ءآداب و حقوق وگوں مسلمانیں برائیاں تعلقات قائم دارگ ءراہ بند سوج دیگ بوتگ۔ وائے کہ مسلمانانی جماعتی نظام بدستور مہر تر و مضبوط بوت کنت۔ واکر کدی ماں اشی ءخرابی یا زوری پیدا بہ بیت تو آئی ءعلاج چہ بہ بیت ؟ تجربہ گواہ انت کہ کیشتر جیڑہ وگر وچیل چہ خود غرضی، خود رانی ءچیراہ سروسنلخ کشت کہ کئی یک ٹکس علاج ہمیش انت کہ مسلمان وتی شخصی فکر و مطلبان ءراکام ایک اعلیٰ معیار ءتابع بکنت ظاہر انت کہ چہ اللہ ورسول ء(فرموداتناں) ءمسترس وگر معیار بوت نہ کنت۔ ماں اے دستور ءتوری وتی وھدار کی چیزے تکلیف وپریشانی دیما بتیت لیکن آئی گڈی انجام جزماں ہر دو میں جہانماں کامیابی و نیک نامی انت۔ وک یعنی اللہ ورسول راستیں فرمانبرداری و تعظیم ہماوہدے حاصل بوت کنت وہدے ماں دل ءخوف خدا بہ بیت۔ اگر ماں دل ءخمس بہیت تو سر ظاہر ءاسلام ءدعویٰ ءراست پیش دارگ ءردا اللہ ورسول ءنام ءھر وھد زبان ءسرایاراں بیت و سر ظاہر آیان حکمان ءہم دیما یاراں بیت بلے در حقیقت ءآیان ءوتی اندرونی واہگاہاں و غرضانی سرجمی ءخاطر ءحیلہ و نیون ءرھبند ءکار مرز کنت۔ نوں یاد کنگ بہ بیت کہ ہرچہ بہ زبان ءسرا انت اللہ آرا اشکنت وھرچہ کہ ماں دل ءانت آرا انت۔ گڈا آئی ءدیما اے ٹکس چون بوت کنت۔ باید انت کہ انسان ہرچہ کارے بکنت چہ خداوند کریم ءترسیت۔ وک یعنی واجہ نبی ءمجلس ءجاک و صلوات مکن ات وچوشکہ وت ماں و تاشا کارگ جنان یا ترندی ءگپ جن ات، گوں واجہ نبی ءاے دابیں رھبند اختیار کنگ ادب ءبرخلاف انت وہدے گوں واجہ ءگپ و تران بنا کن ات تو گوں نرمیں توار ءماں تعظیم و احترام ءآواز ءگوں ادب و سنگ ءگراں داران ءجبر حال مکن ات۔ بچار ات یک گراں سنگیں چکے گوں پت ء، لائقیش اگر دو گوں است ء، مخلصیں مرید گوں وتی پیرو مرشد ءیک شرمی گوں وتی افسر ءبہ کتام داب ءگپ و تران کنت پیغمبر ءدرجہ توچرے ٹکلاں باز زیات برزانت گوں واجہ ءگفتگو کنگ ءوہدے باز خیال داری کنگ بہ بیت۔ مبادا بے ادبی سرزد بہ بیت و واجہ دل تنگ بہ بیت تو واجہ نبی ءنارضانی ءچہ پید مسلمان ءھنکس کتام جاگاہ بیت چوشیں جاوے تمام عملانی برباد بوگ وکلیں محنتانی بیکار بوگ ءخطرہ انت (تنبیہ) واجہ نبی ءوفات ءپید واجہ ءاحادیث اشکنت ووانگ ءوہدے ہم ہے داب ءادب داری مکن ات۔ و قبر شریف ءحاضری ءوہدے اودا ہم ہے ادبان ءوتی ذھن بداریت و ہم گوں واجہ ءخلفاء، علمائے ربانین وگوں اولوالامر ءدرجہ بدرجہ ہے ادب ءپیش بیت۔ تانکہ جماعتی نظم باقی بمانیت۔ مرتبہ ءمیاسجی ءفرق و تفاوت نہ کنگ ءچہ باز فتنہ و فساد سرکشت وک یعنی ہر کس ماں واجہ نبی ءمجلس گوں تواضع ادب و تعظیم ءگپ جنت ونبی ءآواز ءمقابلہ ءوتی آواز ءپست کنت اے ہاکس انت کہ ماں آیانی دلاں اللہ تعالیٰ ادب ءتحم کرشک تانکہ ایشاں چکا سگ بہ بنت۔ ولسہ کنان ءایشان ءخالص تقویٰ و طہارت ءواسطہ تیار کنگ۔ حضرت شاہ ولی اللہ ماں حجتہ اللہ البالغہ ءنہشتہ کنت کہ چار چیز چہ شعائر اللہ ءمسترس انت۔ قرآن، پیغمبر، کعبہ و نماز۔ ایشانی عظمت ءہاکس قائم داریت کہ آئی ءدل چہ تقویٰ ءدیادپ انت و مَن یُعَظِّمُ شَعَائِرَ اللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى الْکُتُوبِ (الحج۔ رکوع ۴) چہ ادا اے ہم زانگ بوت کہ وھدے چہ واجہ نبی ءتوار ءزیات توار ءبلند کنگ ادب ءبرخلاف انت تو واجہ ءاحکام وارشادات ءاشکنت ءبعد آیانی برخلاف آواز چست کنگ چنکر زیات درجہ ءگناہ بیت۔ وک یعنی چہے اخلاص وحق شناسی ءبرکت ءپیشی کوتاہیاں مضابنت و مرن گراں وزن ءثواب رسیت۔

فل بنی تمیم گوں واجہ پیغمبرؐ دوچار کنگ و انگنت۔ واجہ ماں حجرہ مبارک و جہاں مندرجات آمد ماں چہ درء آواز و کو کارکت کہ یا محمدؐ اخرج الینا۔ (۱) محمدؐ (۲) ایسے عقلی و بے ادبی و گپے ات، رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و درجہ و نزا سنگنتش۔ کئے بزانت آساعت و واجہ و سراوی نازل ہوگا ننت یا ماں دگر ہمیں کارے مشغول بہ بیت۔ واجہ و ذات منبع البرکات و مسلمانان تمام دینی و دنیاوی کارانی مرکز و پناہ گاہ ات۔ یہ کتم یک معمولی ذمہ دار اس نسلے و ہم کار کنگ مشکل کیفیت اگر پرانی کتم نظام الاوقات مصیبت و آخر پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ادب و احترام و ہم خیال داری ضروری انت باہمیش ات کہ کتم نفی و زبانی توک حال سیکتیں و داں ہما و ہدے صبرش بکتیں کہ واجہ پیغمبر و ربیا نکیں۔ و ہدے واجہ در آیان و بہ آیانی نینگ و دنگوش گور بکتیں آساعت و دیم گورش بکتیں۔ چوش عمل کنگ بہوتیں تو پر آیانی حق و شتر و توسیپ و قابل خبرے

الحجرات ۴۹

۴۹۲

۲۶

الَّذِينَ ينادُونَكَ مِنَ الْأَجْرَةِ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ۝

ہماں کہ تو پر جن انت ترا چہ حجرہاں در، چہ آیان زیات تر بہ عقل انت و

لَوْ أَنَّهُمْ صَبَرُوا حَتَّى تَخْرُجَ إِلَيْهِمْ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ ۖ وَاللَّهُ غَفُورٌ

اگر آیان صبر بکتیں دانکہ تو در بیاتکینے آیانی نینگ و البت بہ آیان شتر ات۔ واللہ بخشوک

رَحِيمٌ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن جَاءَكُمْ فَاسِقٌ بِنَبَأٍ فَتَبَيَّنُوا

ہماں انت و اے مسلمان اگر بیاریت سنے گورے یک فاسقے یک حاکے گور تحقیق بکن ات

أَن تَصِيبُوا قَوْمًا بَهِلَالَةٍ فَتُصْبِحُوا عَلَىٰ مَا فَعَلْتُمْ نَادِمِينَ ۝

چوش مصیبت کہ شامز بدتیت یک قومے و بدانی پدا باندا شما پشوماں بہ بیت و قی نکتیں کار و

وَاذْكُرُوا أَن فِیْكُمْ رَسُولٌ ۖ اللَّهُ لَوْ يَطِيعُكُمْ فِی كَثِيرٍ مِّنَ الْأَمْرِ

و مزان ات کہ شے در میان و خدا و پیغمبر انت، اگر آشیے حبر و بگریت ماں بازی کاراں

لَعَنْتُمْ وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَّبَ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيَّنَهُ فِی قُلُوبِكُمْ وَ

البت کیت شماں شعلے و ق و لیکن اللہ دوست داشت بہ شما ایمان و دود لدرکتی آرا ماں شے دلاں و

كَرَّهَ إِلَيْكُمُ الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ ۚ أُولَٰئِكَ هُمُ الرُّشْدُونَ ۚ فَذُكِّرُوا

نادوست کت بہ شکاف و فسق و نافرمانی و ہما مردم انت نیکیں راہ و سرا چہ اللہ و

مِّنَ اللَّهِ وَنِعْمَ ۖ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ۝ وَإِنْ طَائِفَتٌ مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ

فضل و احسان و ق و اللہ زانوگر حکمتی دار و کنت و و اگر دو طائفہ چہ مسلماناں

اِقْتَتَلُوا فَأْصَلِحُوا بَيْنَهُمَا ۖ فَإِنْ بَغَتْ إِحْدَاهُمَا عَلَى الْأُخْرَىٰ فَقَاتِلُوا

و تان و ت و جنگ بکنت گور آیانی میانجی و صلح بکن، اگر اگر کشمی بکنت یکے چہ آدمیناں بہ دومی و سرا گور جنگ بکن ات

الَّتِي تَبْغِي حَتَّى تَفْزِيَ إِلَىٰ أَمْرِ اللَّهِ فَإِنْ فَاءَتْ فَأْصَلِحُوا بَيْنَهُمَا

گور سر کشی کوک دانکہ اگر رجوع بکنت خدا و نینگ و، پدا اگر رجوع کت گور آیانی میانجی و صلح و تران بکن

بِالْعَدْلِ وَأَقْسِطُوا ۚ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ۝ إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ

بہ عدل و انصاف بکن ات، بہ شک خدا دوست داریت انصاف کوکان و و بیشک مسلمان برات انت

منزل ۶

بہوتیں۔ پدا ہم چہ بے عقلی و نا برانتی ہرچ خبرے اتفاقا چہ
دپ و در بکیت اللہ پاک آرا چہ و قی نہرانی و پہل کنگ
انت۔ با بدارت کہ بہ و قی کوتاہی و سرا پشوماں ہواں و
دیم ترے اے دابیں گامیج اختیار مکنت۔ واجہ پیغمبر و
تعظیم و محبت و جزہا نقطہ انت کہ چہ آئی و مسلمان قوم و
تمام کشنگ تو تان و تالانین جذبات جمع بنت و ہمیش
ہما ایمانی رشنگ انت کہ بہ آئی اسلامی دز برادری و نظام
قائم انت۔ و جبرہ و جنگ و چوپ و ابتداء چہ در غش
خبر اں پاد کا بنت۔ ہمیش کا اول سر اختلاف و جدائی
آروکیں ہچہ جنگ و بنا کنگ و تعلیم دات و سر و سوج
کت۔ یعنی یک گپے و ہنجو کافی بے تحقیق و قبول ممکن ات
بند خبرے یک بہ راہ و دکار میں مردے و چہ و قی کتم
خیال و جذبات و بے قابو ہواں و کتم یک راج و
قوے و شکایت کت، شما ایوک و آئی و گوشگ و سرا
بھروسہ کنان و ہما قوم و سرا اورش برت، رندا معلوم
بوت کہ آمردک و غلط گوشتنگ، نوز و تزان بکن
ات کہ شما چیدکر پشوماں بنیت و قی اشتاپ کاری و سرا
و تان چیدکر ملامت و مبار بار کن ات۔ و اے آخر و بہ
اسلامی جماعت و حق و چنگس خراب ظاہر بیت۔
و یعنی اگر رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم شے کتم خبر، یا
سر سوج و سرا عمل مکنت تو ماں دل و تنگی محسوس بکن ات
حق مردمانی خواہشات یا سر و سوجانی تابع بوت نہ کنت
چوش بہوتیں توزمین و آسمان و کلیں کارخانہ پرشت پرش
بوتنگت۔ کما قال: وَلَوْ اتَّبَعَ الْحَقُّ أَهْوَاءَهُمْ
لَفَسَدَتِ السَّمٰوٰتُ وَالْاَرْضُ (المومنون رکوع ۳)
اخلاص ہمیش انت کہ جبرانی پٹ و لوٹ و بکن ات و حق و
و قی و اہگ و رائے و تابع ممکن ات بکن و قی و اہگاں
حق و تابع بکن ات۔ اے داب و تمام جبرہاں ہندال
بزرگ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نشتر کنت: یعنی شے مشورہ
قبول مصیبت تو بد مہرت، واجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم اللہ پاک
و حکم و رو و عمل کنت، ماں ہمیشی و پرشما خیر انت۔ اگر
شے خبران و قبول دار بہ بیت تو ہر کس و قی خیر کو طیت،
گور واجہ پیغمبر کئی خبر و شکنت و عمل بکنت۔
و یعنی اگر شما چوش لوٹ ات کہ پیغمبر علیہ الصلوٰۃ والسلام شے
ہر یک گپے و مصیبت تو اے داب و مزین مشکل بوتنگت۔

بلے اللہ پاک و شکر ادا بکن ات کہ آئی و چہ و قی فضل و احسان و ماں قانتیں ہومانی دلاں ایمان و دوستناک گت و کفر و مصیبت و نفرت ماں دل و پیداکت کہ جبرانی و آیان
چوشیں ناہود گیں کارے ہم نہ کنت کہ آچی و اللہ رسول و جلوه افروز بیت ادا کسے و رائے و واہگ و رند گیری چوں بوت کنت۔ مروچی پٹی توری واجہ پیغمبر ماں
میانجی و موجود نہ انت مگر واجہ و تعلیم و واجہ و وارث و نائب یقیناً موجود انت و انشاء اللہ موجود پشت کنت۔ و یعنی آکلانی قابلیت و زانوگ انت و ہر یکے و
چہ و قی حکمت و ہما احوال و جاگہاں سر کنت کہ آئی و استعداد و قابلیت و رد مناسب انت۔ و یعنی اے تمام پیش بند یا بی باوجود اگر بیرگ و مسلمانانی دو جماعت
و تان و تاسر پہ جنگ و چوپ و بکنت تو سر جمیں کوششت کنگ بہ بیت کہ اختلاف دور بہ بیت۔ اگر ماں اشی و کامیابی مصیبت و یک جماعت بہ دومی جماعت و سرا اورش

بکنت و ظلم و ناحق و رد اسرین و ترند بکنت تو دست کشان و یک کر امنذرات، بلکین ہر کس کہ گیشیں بکنت درستی مسلمان اوار بوان و ہما گیشی کنوک و مقابلہ بکنت ات دانکہ ہما گیشی کنوکس جماعت بے وس بوان و چہ وقتی ناحقین ظلم و زور ان و دست و بیداریت و خداوند کریم و طہر و رجوع کنان و پھر صلح نیکی و تارا پیش بکنت۔ آیت با بیداریت کہ مسلمان ماں ہر دو میں جماعتی میانجی و گوں مساوات و انصاف و صلح و تران بکنا نیتن تاں کتا یک کسے و طرفداری و چہ حقین کشک و ٹنگل مہ و درنت۔ (فتدیجہ) آیت و نزول صحیحین و روایت و رد و انصار و دو ٹولیاں اوس و خرزج و یک وقتی جیر مے و رد و بوتگ۔ واجہ نبی و ماں آیانی میانجی و بے اے آیت و تخت و صلح کنا نیت۔ ہر کس خلیفہ و مقابلہ و بغاوت بکنت آئی ہم ماں اے آیت و عمومی حکم و داخل انت۔ چنانچہ چہ قدیم و علمائے سلف ماں بغاوت و مسئلہ و چریشی و استدلال

کنان و پیدا کنت بلے چو شکہ چہ شان نزول و ظاہر بیت اے حکم مسلمانانی تمام جماعتی جبر تھاں و جنگ و جدال و شامل انت۔ باقی باغیانی بابت و شرعی احکام و گیش

۱۲ - ۱۳
ہے صفحہ و فوارم : فل یعنی صلح و جنگ

ہر جاوے و اے خیال دارگ بہ بیت کہ دو براتی جنگ یا دو براتی مصالحت انت گوں ایشاں چو دشمن و کافراں معاملہ کنگ مہیت و ہر دو برات و تاجنگ بکنت تو ایشاں و ہنجو بہ ایشانی احوال و سراپہ مدیت بلکین ماں ایشانی درمیان و صلح و تران و سرچیں کوشش کنگ بہ بیت و چو شیں کوشش و وید و چہ خدا و ترسان ہم بے ات کہ کتا م کسے و ناحقین طرفداری یا گوں بیکر گز جذبہ و کار گرگ و نوبت مدیت۔

فل اول سر و ماں مسلمانان جبرہ و اختلاف و دور کنگ و رھبند سوج و انگنتت پیدایش ایشاں کہ اگر اتفاقا اختلاف پیدا بہ بیت تو گوں زور داریں و محکم دستور آرا گار و گسار کنگ بہ بیت بلے دانکہ جبرہ و ہلاک مہیت کوشش جاری دارگ بہ بیت کہ کم و چہ کم منافرت و مخالفت و جذبات زیات تیز و ترند مہیت۔ عموماً کنگ بیت جاہیکہ ماں دو کس و یا ماں دو جماعتان اختلاف ظاہر بوت بس کہ پے دومی و مسخرہ کنت و کلاک گرت کہیں کسے و ٹنگ بلکیت تو کنگ و کلاک شروع گرت حالانکہ آرا معلوم نہ انت کہ بلکین ہر کسے آپ کلاک زور گار آہ اللہ و گور و چہ آئی و شہ ترانت بلکین باز بے اے شخص و ت چہ اختلاف و ساری آرا جوانیں مردے حساب کنگت مگر ضد و کنت و سبب و دومی و چیم و لڑ نظر و کیت بلے و تی چیم و شہتیر و کنگ تو نیت۔ چرے دستور نفرت و عداوت و ٹنگ و روچ پے روچ کچ روان بیت و ماں قلوب و ہمنکر دوری پیدایش کت صلح و تران و کتا امیت باقی پشت نہ کیت۔ ماں اے آیت و خداوند قدوس و چہ ہے دابیں خبراں منع فرما نیتن یعنی نہ یک جماعت دومی جماعت و کلاک بگرت یا گوں آئی و مسخرہ بکنت و نہ یک جماعت دومی جماعت و ہور و بکنت و نہ ٹسہ بکنت۔ و نہ پتو ننگ و پٹان و دو جماعت و عیبیاں معلوم بکنت و نہ گوں بدیں ناماں و سلیس لقبان دومی جماعت و مردمان و توار کنگ مدیت۔ چاکہ چہ اے خبراں

دشمنی و نفرت ہنگت زیات تر بیت و فتنہ و فساد و آس گیش تر روک بیت۔ سبحان اللہ! جو نہیں مزن قیمتی نہیں ہدایات و سرسوج انت، مروجی اگں مسلمان سر پد بہ بنت تو آیانی چہ درستان مسترس مرض و علاج ماں نجس سورت حجرات و موجود انت۔ فل یعنی کسے و بدیں نام پر بندگ و مردم و ت گناہ کار بیت۔ آمد چرے نام پر بندگ و باریں عیب دار بوت یا نہ بوت لیکن ہر شخص و نام فاسق، گنہگار، بدگفتار و مردم آزار بوت۔ کہیں و ت خیال کن انت کہ چہ مومن و شر ترین لقب و پد اے نام زانا شر تر معلوم بنت۔ یا مطلب چو شیں انت کہ ویدے یک مردے ایمان و قبولدار بوت و مسلمان بوت آرا چہ مسلمانانی و پیش و خبرانی سر اطعنہ دیک (شکاں جنگ) یا ہما وقت و چہ بدترین لقبان آرا یا دنگ مٹ لایہودی یا نصرانی و غیرہ گوشاں و توار پر جنگ کیسلیں کارایت۔ ہے داب و اگں کسے ماں یک عیب و گرفتار

فَاصْلِحُوا بَيْنَ أَخَوَيْكُمْ وَاتَّقُوا اللَّهَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ

گدا صلح و تران کن انت میانجی و ت دو براتی و ہتر انت چہ خدا و تاکہ پے شاعر کنگ بہ بیت و اے

اِنَّوَالَا يَسْخَرُ قَوْمٌ مِّنْ قَوْمٍ عَسَىٰ اَنْ يَّكُوْنُوْا خَيْرًا مِّنْهُمْ وَلَا نِسَاءٌ

ایمانداران مسخرہ بکنت یک قوم بہ دگہ قوم و بلکین قوم بہتر انت چہ آیایں۔ و نہ جنیناں مسخرہ بکنت

مِّنْ نِّسَاءٍ عَسَىٰ اَنْ يَّكُنَّ خَيْرًا مِّنْهُنَّ وَلَا تَلْبِسُوا الْفُسْكَمُ و

بہ دگہ جنیناں و، بلکین آجیناں بہتر بہ بنت چہ آیایں۔ و مہندرات عیب بیک دگرے و

لَا تَنَابَزُوْا بِالْأَلْقَابِ بِئْسَ الْاِسْمُ الْفُسُوْقُ بَعْدَ الْاِيْمَانِ و

یکدگرے و بہ بدیں لقب تو از کن انت و بدیں نام انت گنہ گاری ایمان و پد و

مَنْ لَّمْ يَتُبْ فَاُولٰٓئِكَ هُمُ الظَّالِمُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا اجْتَنِبُوا

ہر کس و توبہ نہ کت گدا اھانت ظالماں اے ایمان داراں! بہ پھر نیرات

كَثِيْرًا مِّنَ الظَّنِّ اِنْ بَعْضُ الظَّنِّ اِثْمٌ وَّ لَا تَجَسَّسُوْا وَاَيُّهَا الَّذِيْنَ

چہ بازیں بدگمانی و تحقیق لھتے بدگمانی گناہ انت، و شو باز مکن ات دگرے رازاں و بدگوشاں

بَعْضُكُمْ بَعْضًا اِيْحِبُّ اَحَدُكُمْ اَنْ يَّأْكُلَ لَحْمَ اَخِيْهِ يَتَبَٰ

بایشاں و یک دگرے و اے آیا دوست داریت کسے چہ شاعر کہ بوارت و ت برات و گوشت و کمرگ بیت

فَكَرَهُمْ وَاَتَّقُوا اللَّهَ اِنَّ اللَّهَ تَوَّابٌ رَّحِيْمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا النَّاسُ

گدا بریت شے دل چہ آئی و چہ خدا بہتر بیت، بیشک خدا معاف کنوک مہربان انت۔ اے مردماں!

اِنَّا خَلَقْنٰكُمْ مِّنْ ذَكَرٍ وَّاُنْثٰى وَجَعَلْنٰكُمْ شُعُوْبًا وَّقَبٰٓئِلَ لِتَعَارَفُوْا

بیشک ما پیداکت شمارا چہ یک مردے و یک جنینے و جوڑیں کت شمارا ماں ذات و قبیلہاں تاکہ یکدگرے جاہ بیت

اِنْ اَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ اَتْقٰىكُمْ اِنَّ اللَّهَ عَلِيْمٌ خَبِيْرٌ ۝ قَالَتْ

بہ تحقیق زیات عزت دار چہ شاعر خدا و گور چہ شمارا پد پیر گارت و بہ تحقیق خدا وانا خبردار انت و گوشت

الْاَعْرَابِ اَمْ نَأْتِلْ لَمْ تُوْعِدُوْا وَلٰكِنْ قَوْلُا سَلٰمْنَا وَلٰبِا يَدْخُلُ

بدو اں کہ ما ایمان آوت تو بگوش کر شمارا ایمان نہاد و رنگ لیکن شمارا بگوش ات کہ مسلمان بو نکلیں ہوں و اخل نہ بوتگ

۱۲ - وديتربا برين چون بيت انما العبرة بالخواتيم -

الْإِيمَانُ فِي قُلُوبِكُمْ وَإِنْ تُطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ لَا يَلِتْكُمْ مِنْ أَعْمَالِكُمْ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝۱۳

ایمان ماں شے دلاں - دل و اگر فرمانبرداری اللہ و آئی رسول و کن ات کم نہنت شہارا چہ
جزاۂ شے علانی چیزے - بیشک اللہ بخوشک مہربان انت دل ایماندار در حقیقت ہا کس انت کہ ایمانش

بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا وَجَاهِدُوا بِأَمْوَالِهِمْ وَأَنْفُسِهِمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ ۝۱۴

آوت باللہ و آئی رسول و پداشکش دکت و جہادش کت بہ وقی مالاں و وقی جانان ماں خدا و

اللَّهُ أُولَٰئِكَ هُمُ الصَّادِقُونَ ۝۱۵ قُلْ أَتَعْلَمُونَ اللَّهُ بِدِينِكُمْ وَاللَّهُ

راہ و - ہا مردم انت راست گوشک دل تو گوش آ یا شہ پیشہ ارات خدا و وقی دین و - واللہ و

يَعْلَمُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ۝۱۶

معلوم انت ہر چہ ماں آسمان انت و ہر چہ ماں زمین انت - واللہ ہک چیز راز انوکنت کی منت

عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا قُلْ لَا تَتَّبِعُوا عَلَىٰ إِسْلَامِكُمْ بَلِ اللَّهُ يَمُنُ

لذنت ہی سرگرمی بوتنت دل تو گوش کہ منت ملکت منی سرا و قی اسلام آرگ و - بلکہ ہی منت کذرت

عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَاكُمْ لِلْإِيمَانِ إِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝۱۷ إِنَّ اللَّهَ

شے سرا و کہ راہی سوچ دات شمارا ایمان و - اگر ہست ات راست گوشک دل بیشک خدا

يَعْلَمُ غَيْبَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۸

زانت چہیں ہزاراں آسمانی و زمین و - واللہ گندوک انت ہر چہ شاکن ات دل

وَرُفُوعٍ قُلُوبِكُمْ وَهِيَ خَيْرٌ مِنْ أَرْبَعِينَ أَلْفًا مِائَةً ۝۱۹

سورہ ق مکہ و نازل بوت ماں اشی پنجاہ و چار آیات و سہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون نام و خدا و ہا کہ باز مہربان ، ز بریں رحم کنو کہ

ق وَالْقُرْآنِ الْمَجِيدِ ۝۱ بَلْ عَجَبُوا أَنْ جَاءَهُمْ مُنْذِرٌ مِنْهُمْ

قسم بہ قرآن انت مزن شان و بلکہیں تعجب کت کافراں کہ آتک آبیانی گور و ترسینو کہ چہ ہا یاں

منزل

دل ادا لے پیشہ دارلی انت کہ ایمان و یقین و ہر دے
شری و ماں دل و پختہ بہ بیت و ہندال فی ہر بہ بنت تو گدرا
آساعت و غیبت و عیب و در گنج و غیرہ و ہمیں خصلت چہ انسان
وت و ورنہ - ہر کس ماں دگرانی عیبانی شہ باز و دل آزاری و
گرفتار انت تو ہوش نزان کہ ایمان تنیکہ ماں آئی و دل و شری و
داخل نہ بوتنگ - ماں یک حدیث و ہست یا معشر من امن
بلسانہ و کم یفرض الایمان الی قلبہ لا تقنابوا المسلمین ولا
تشتبوا عورتہم الخ (ابن کثیر ص ۱۷)

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ”یکے گوشت کہ ماسلمانیں

یعنی مسلمانانی دین و ماقبول کنت - ماں اشی و ہر جہ نیست -

دکے یکے گوشت کہ مارا پورا یقین انت جاہیکہ یقین پورہ انت

تو آئی و علما کجا انت ؟ ہر کس و راست کانی پورہ یقین حال بیت

آ تو چہ رہے ہمیں دعویٰ کنگ و ترسیت و میار کنت -

(تنبیہ) چہ آیت و ایمان و اسلام و فرق و تفاوت

ظاہر بیت و ہر خبر چہ حدیث جبریل و غیرہ و ثابت بیت - مارا

شرح مسلم و لے بار و تفصیلی بحث کنگ - ادا زایت تفصیل و

جاگہ نہ انت - دل یعنی اگس ہنوں ہن فرمانبرداری و راہ و قبول

بیت تو چہ پیشہ کمزوریانی رد ماں شے کتام عمل و ثواب و کمی

کنگ نہ بیت - دل یعنی راستی مومن و شان ایشنت کہ

اللہ و رسول و سرا پختہ ہی اعتقاد بدایت و ماں آمانی راہ و ہر

پہا گوں جان و مال و حاضر بہ بیت - دل یعنی اگس

برحقین دین و کاملین یقین شمارا حاصل انت تو چہ گوشک و چہ

بیت شے گوں ہر کس و حساب داد انت آوت شری معلومدار

انت - دل لہتیں بدواں چو گوشک کت کہ بچار ، مابغیر جنگ و

چوپ و مسلمان بوتیں - چو گوشک اشاں احسان پیشہ دارگ لوتنگ

آت - آئی و جواب دیا پیدا کنت - دل یعنی اگس در حقیقت شمارا

ماں وقی اسلام و ایمان و دعویٰ و راست گوشک ات تو لے

شے احسان نہ انت ، الدیاک و احسان انت کہ آئی و شمارا بہ

ایمان و طرف و آگ و راہ دات شمارا گوں اسلام و نعمت و

عزت دات - اگس حقین گپ و لوگوک ات تو بن مال ہمیشہ انت -

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت : ”نیک چہ مئے دست و بیت

وقی تو سیب نہ انت رب و تو سیب انت کہ ہماں و نیکی و توفیق

دات - چوش گوشک سورہ و آخر و لے ہم تراپ دات کہ اگس شمارا

قرآنی ہدایات و اسلامی تعلیمات و سرا کار بند بوگ و توفیق بہ بیت

توا احسان و اظہار مکن ات بلکہیں اللہ احسان انعام و شکر ادا

بکن ات کہ ہماں و شمارا چوشیں توفیق و بخشش - دل یعنی دلانی راز

و ظاہر ہر مال کلاں خدا زانت ، آئی و دیا مقفیں گپ مبن انت

نعمت سورۃ الحجرات بعون اللہ و حسن توفیقہ - فذلہ الحمد والممتہ -

فل یعنی دوبارہ ماں نوک پیدا کنگ و برداشاں مفت فریب و آماج بوتگنت۔ ہر کس و اول و پیدائش، دومی برپیدا کنگ یہ آتی ہے مشکل انت۔ زانا شہاے گان داریت کہ (معاذ اللہ) آئی اول سر اڈکنان و دم تی جرتنگ و آقادر مطلق و بابت و ایں وہم و شک یا رگ مزین جہالت و گستاخی ایت۔ فل یعنی جہ آتی ہر دایں قول و فعل و معلوم داریں، دانکہ ہر پیمیں و سوسہاں و خیالات بہ آتی و دل و گزشت آسانی بابت و ہم با علم داریں اَلَا یَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللطیف الخبیر۔ فل چہ اشی و گردن و رگ مراد انت کہ آتی و نام شہ رگ انت۔ وچہ آتی و برگ و انسان ساہ دنت۔ شاید اے کنایہ انت چہ جان و روح و مطلب چوش بوت کہ ما (علم و اعتبار و) چہ آتی و روح و نفس و ہم نزدیک تریں۔ یعنی چوش کہ انسان ووقی احوال و علم داروک انت مارا آتی و علم دت چہ آتی و ہم زیات ہست۔ ہم علت و منشأ و گون معلول و ناشی و ہم اقرب حاصل بیت کہ معلول و ناشی و راوت چہ وقی نفس و ہم نہ بیت۔ اشی و چہ جزبہ مختصر بیان ماں اللہی اولی بالمؤمنین من انفسہم و حواشی و گوستگ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت۔ اللہ چہ باطنی نزکا انت ورگ آخر درانت چہ جان، و لنعہ ما قیل جان نہاں در جسم و او در جان نہاں

اے نہان اندر نہاں اے جان جاہ
فل یعنی دو فرشتہ چہ خدا و حکم و ہر وہد و ماں اے
شوہاز و بنت ہرج لفظ چہ آتی و دپ و در کبیت آ
آیاں ہاں دمان و نبشتہ بکنت۔ راستیں دست و فر
نیکیاں و وچتیں دست و فرشتہ گناہان و نبیست
فل یعنی یہ نبیسگ و تیار انت۔
(تنبیہ) اے دونیں فرشتہ کجا جلنت۔ و ابید
قول و خبراں دگر چہ چہ نبیست، اشی و گیش و گوار چہ
چہ حدیث و آثار و دست کبیت۔

فل یعنی زیر! ادا مسل تیار بوت ادا موت و وہد
آنگ و مروکیں مردم ماں نزع و بے ہوشیاں و سکران
و سکیاں جب و ران بوت آساعت و ہما کل راستیں
جہاں گزگ و کایت کہ آسانی احوال اللہ و رسول و
دانتگنت و چہ میت و شقاوت و سعادت و حجاب
دور بیت و اے داب و پیش آگت یقینی و الہی ات
چیا کہ مطلق حکیم و بازس حکمتاں گون اشی و متعلق انت
فل یعنی انسان و موت۔ را باز رد و وپے کنگ
لوٹ ات وچہ کنگ و زہر کنوکیں ساعت باز دور
جھگ لوٹت و جانی دزرت بے اے ساعت کجا
یل کنوک ات آخر و بان و آتک و اوشتات
اشی و نگلینگ و برداچ تدبیر و حیلہ و کار دات کت
نکت۔ فل خوردیں قیامت تو موت و وقت و
اھتگت۔ چرائی و پدنوں مزین قیامت حاضر انت
بس صور دمگ بوت و آخطر ناکیں روح موجود بوت کہ
چرائی و انبیاء و رسولان برابر مخلوق و ترسینان و ہم دیا
بوتگنت۔ فل یعنی ماں محشر و اے داب و حاضر
کنگ بنت کہ یک فرشتہ نے بہ پیشی و میدان و تیلانگ
دیوک بیت و دومی و دست و اعمالا نہ بیت کہ ماں آتی و
آتی و زندہ ہتی و کل احوال نبیسوک بنت۔ شاید اے ہما

دو فرشتہ بنت کہ اشان و کراماتین "گوشتک بیت و ہمیشانی بابت و فرمائیتگت اذیتلقی المتلقیان" وچوش ہم بیت کنت کہ اے فرشتہ دگر بہ بنت۔ واللہ
فل یعنی آساعت و گوشتک بیت کہ دنیا و لذاتی نوک و کیاں و تومر و چیسکیں روح و بابت و شمشکت و تہی چائی دیم شہوات و اہرگانی تہا روکی و مانپوشکتگت۔
پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہرج سرو سوچے کنگت تراچ نظر نیاتگت مروجی چہ تہی چاں ہما پردگان مادور کنت و تہی نگاہ تیز کنت، نوں شرعیار، ہرج سرو سوچے ترا دیک
بوتگ انت، آ صیح انت یا غلط۔ فل یعنی فرشتہ اعمالا نامہ حاضر کنت۔ و پھتین و چہ قرین و شیطان مراد کپتگ۔ یعنی شیطان گوشت کہ اے مجرم حاضر انت کہ من
اشی و اغوا کنگ و نوں پہ دوزخ و تیار کنان و آرتگوں۔ مطلب ایش انت کہ اغوا تو من کنگ مگر منی چوش زور اختیار نہ ات کہ ایشرا زبردستی ماں ناشریکاں راں بفرمایاں۔ اے چہ وقی
ارادہ و اختیار و گمراہ بوت۔ فل چہ خداوند کریم و بارگاہ و اے حکم دوہیں فرشتگان و بیت کہ چوشیں مرومان و ماں جہنم و چگل بدے (اعاذا اللہ منہا) فل یعنی اے دایں مردم ماں جہنم

بِالْخَلْقِ الْأَوَّلِ بَلْ هُمْ فِي لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ۝ وَلَقَدْ
پیدا کنگ اولی رند و۔ بکلیں آیاں ماں فریب انت بہ نوکیں پیدا کنگ و۔ فل و تحقیق
خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسُّوْسُ بِهِ نَفْسُهُ ۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ
ما پیدا کت انسان و ما زانیں چیزے کہ و سواس ماں کنت ماں آتی و نفس فل و ما زیات نزدیک ایں
إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ ۝ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّينَ عَنِ الْيَمِينِ وَ
آتی و نیک چہ شہ رگ و۔ کل و ہدیہ برنت دو بردک چہ پہلیک راستیں و
عَنِ الشَّمَالِ يُعْجِدُ ۝ مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ۝
و پہلیک چتیں نندان و۔ فل چہ زبان و در شان نہ کنت چہ یک خبر و مگر آتی و نزدیک نگہبان تیار
وَجَاءَتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكُمْ أَكُنْتُم مِّنْهُ تُحِيدُونَ ۝
و آتک بے ہوشی موت و۔ راستی و۔ اے ہما انت کہ تو چرائی ہر ورے و
نُفَخَ فِي الصُّورِ ذَلِكُمْ يَوْمَ الْوَعْدِ ۝ وَجَاءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا
و مگ بیت ماں صور و۔ ہمیش انت روح عذاب و وعدہ و۔ و آتک ہر یک جاندارے کہ گون انت گون آتی
سَابِقٌ وَشَهِيدٌ ۝ لَقَدْ كُنْتُمْ فِي غَفْلَةٍ مِّنْ هَذَا فَكَشَفْنَا عَنْكُمْ
ہٹکینو کے و گواہی دیو کے فل و تحقیق تو ہست اتے بے خبر چہ اے روح و۔ نوں مادور کت چہ تو
غَطَاءُ لَّكَ فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ ۝ وَقَالَ قَرِينُهُ هَذَا مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ۝
تہی پردک و۔ پیشکاتہی نگاہ مروجی تیز انت و گوشت آتی و ہمراہیں فرشتہ ایش انت چہ یکہ منی گور انت و حرا
الْقِيَامِ فِي جَهَنَّمَ كُلٌّ كِفَارٍ عَتِيدٌ ۝ مَتَاعٌ لِلْخَيْرِ مَعْتَدٌ قَرِيبٌ ۝ الَّذِي
و چگل بدیت اے دوہیں فرشتہ ماں دوزخ و ہر لشکر و سرش و۔ ہمن نوک و چکیں و۔ چہ حد گوزو و۔ شاک روک و۔ فل کہ آتی
جَعَلَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَأَلْقِيهِ فِي الْعَذَابِ الشَّدِيدِ ۝ قَالَ
مقرر کت گون خدا و دگر معبودے، گد اچگل بدیت آت ماں عذاب و سکیں و۔ گوشت
قَرِينُهُ رَبَّنَا مَا أَطْغَيْتُهُ وَلَكِنْ كَانَ فِي ضَلَالٍ بَعِيدٍ ۝ قَالَ
آتی ہما و۔ اے مے پروردگار من پر مانت زانا شری لیکن آوت ات ماں مگر اھی و دور و۔ فل فرمان کتی

منزل

وچوش ہم بیت کنت کہ اے فرشتہ دگر بہ بنت۔ واللہ
فل یعنی آساعت و گوشتک بیت کہ دنیا و لذاتی نوک و کیاں و تومر و چیسکیں روح و بابت و شمشکت و تہی چائی دیم شہوات و اہرگانی تہا روکی و مانپوشکتگت۔
پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و ہرج سرو سوچے کنگت تراچ نظر نیاتگت مروجی چہ تہی چاں ہما پردگان مادور کنت و تہی نگاہ تیز کنت، نوں شرعیار، ہرج سرو سوچے ترا دیک
بوتگ انت، آ صیح انت یا غلط۔ فل یعنی فرشتہ اعمالا نامہ حاضر کنت۔ و پھتین و چہ قرین و شیطان مراد کپتگ۔ یعنی شیطان گوشت کہ اے مجرم حاضر انت کہ من
اشی و اغوا کنگ و نوں پہ دوزخ و تیار کنان و آرتگوں۔ مطلب ایش انت کہ اغوا تو من کنگ مگر منی چوش زور اختیار نہ ات کہ ایشرا زبردستی ماں ناشریکاں راں بفرمایاں۔ اے چہ وقی
ارادہ و اختیار و گمراہ بوت۔ فل چہ خداوند کریم و بارگاہ و اے حکم دوہیں فرشتگان و بیت کہ چوشیں مرومان و ماں جہنم و چگل بدے (اعاذا اللہ منہا) فل یعنی اے دایں مردم ماں جہنم

سکین عذاب مستحق انت۔ فلا یعنی من گوں آئی و ہج زبردستی نکلے۔ کمیل اثر اشارہ دانت کہ اسے بے بخت و گمراہ ہوانہ چہ نجات و فلاح پر شک و دور درشتی۔
شیطان جو گوشان و قوتی جرم و سبک کنگ لوٹیت۔ ۱۲
ہم صفحہ ہوا: فلا یعنی یک ایک کن ات ماں دنیا چہ نیک و بد و ہر کس آگاہ کنگ بوٹک، نوں ہر یکے آئی و جرم و حساب و سزا سیت۔
ہر کس گمراہ بوت و ہر کس اغواکت۔ کل و قی کتگیں کارانی سزا و ت گندت۔ فلا یعنی منے گور و ہج ظلم نیست، ہر فیصلہ بے بیت گوں عین حکمت و انصاف و ر و بیت
و جبر اولی بدل نہ بیت، یعنی کافر بخشگ نہ بیت، گداستریں کافر بخشگ تو چون کانی بیت۔ فلا یعنی دوزخ ہمکر درج و پراہ بیت چہ اینکر مردمانی لکشی و باوجود پرنہ بیت
و چہ قی غیظ و بازی و سبب دگر زیادہیں کافر و نافرمانان و طلب کنت۔ فلا یعنی جنت چرایاں دور نہ بیت، چہ باز نیک و آئی و سربزری و آئی و دولاری و گندت۔
فلا یعنی ہا کساں کہ ماں دنیا چہ خدا و یاد و غافل نبوتت

و چہ کن ہاں و تارار دے ویدے گناہ و یہ آئی و طرف و
رجوعش کت و بے گندگ و چہ آئی و قہر و جلال و ترسنت
و یک پاک و صاف و رجوع کنوکیں و لے زوران و حاضر
بوٹنت۔ اسے جنت و وعدہ گوں ہجے دابیں مردمان کنگ
بوٹک۔ نوں ہاں و ماں آتنگ کہ ارشاد گوں عافیت و سلامتی
ماں آئی و داخل بہنت۔ فرشتہ آیان و سلام بکنت و
آیانی رب و سلام و آیان و سربکنت۔ فلا حضرت
شاہ صاحب نہشت کنت: و آفرج و ہر کس ہر چیز
کہ دیک بہ بیت آپہ مدامیکی ہا تیکنت۔ چریشی و پیش
ہج دابیں سزجیں قول و قرارے نہ ات۔ فلا یعنی ہرچے
طلب کنت آشان و دیک بیت۔ چریشی و ابید اشان
ہا ہا نعمت و دیک بنت کہ آنتاں بہ اشانی خیال و ہم
نیا تیکنت۔ مثلاً خداوند کریم و دیدار و قیاس۔ و ممکن
انت کہ چہ ولد دنیا مرنے و عرض اسے بہ بیت کہ منے گور و
ہمک چیزے حساب موجود انت۔ جنتی ہر قدر طلب بکنت
آیان تمام چیز دیک بنت۔ اللہ و گور و اینکر دیک و
سرا ہم چہ ہمیں کمی نہ بیت و نہ پرائی و اسے بہ دا
اڑے پیدا بیت۔ نوں اینکر بے حساب و بشمار داد و
بخششاں چہ و نادر دور ملکیت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم۔
و ساری و کافرانی اغوی عذاب و دیک و بیان ات
ماں میاجی و آیانی مقابلہ و جنت و نعمانی ذکر آتک
نوں پدا کافرانی سزا دیک و بیان و تربیت۔ یعنی
چہ آخرت و پیش ماں دنیا و ماچنگ سرکش و ناشرین
قومان و تباہ کنگ انت۔ کہ چہ ہنوکیں کافران زیات
گیشتر زور و قوت و ہا بند انت و اشان مزین
شہران و گشتکنت۔ پدا وعدے کہ خدائی عذاب آتک
گداپہ جھگ و اشان ہج جاگہ ٹھکانہ دست نہ کپت۔
یا مطلب چوش انت کہ عذاب و ساعت و ماں و قی
میتگاں پٹ و لوٹ و لگنت کہ یک جاگہ پناہ
بگرت مگر اشان و ہج جاگہ پناہ و جاگہ دست نہ کپت
و ہذا ہوا الظاہر والاول ما اختارہ جمہور المفتیین۔
واللہ اعلم۔ فلا یعنی ماں اسے عبرتناکیں داستان
غور و فکر کنان و ہا مردم نصیحت حاصل کت کنت کہ آیا
ماں و قی سینک و زانو گریں دل دارنت، و تاوت
یک خبرے و سربد بہ بنت یا کم از کم کسے و سربد کنگ و
سرا دل و حاضر کنان و خبر و گوش بدانت چیا کہ اسے ہم درجہ ایت کہ مردم و ت سر کج موارت تو چہ دومی کس و سربد کنگ و ہوشیار بہ بیت۔ کسے کہ نہ و
سربد بہ بیت و نہ دگر کسے و سربد کنگ و گوش بدانت۔ فلا اشی و بیان پیش و باز و گوش تیک۔
فلا و ہدے اولی برے چہ جوڑ کنگ و دم نہ برت تو دومی رند و چون دم بارت، و تباہ و برباد کنگ تو چہ جوڑ کنگ و باز آسان انت۔ فلا یعنی چوش زندیگان و
اسے مردم نہ فہمت تو شمایں مہبت، بلکین اشانی ناہودکیں لوک و مالیانی سراہبر کن ات و چہ و قی پروردگار و یاد و دل و گلا تیش کن ات کہ آئی تمام زمین و آسمان
پیدا کنوکیں دہر چیز و سازگ و پروتک و سرا قدرت دارنت۔ ۱۲

لا تَخْصِمُوا الدِّينَ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُمْ بِالْوَعِيدِ مَا يُبَدِّلُ
جیڑہ ممکن ات منی گور و و تحقیق پیسرا دیم داتگوں شے نیک و عذاب و وعدہ فلا بدل نہ بیت
الْقَوْلُ لَدَيَّ وَمَا أَنَا بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ يَوْمَ نَقُولُ لِيَحْمِلْهُمْ
حبر منی گور و و من ظلم نہ کنان بندہ آئی سرا فلا روچیکہ ماگویش دوزخ و آیا
أَمَلْتُ وَتَقُولُ هَلْ مِنْ مَزِيدٍ وَأَزْلَفَتِ الْحَيَّةُ لِلْمُتَّقِينَ
پر بوتے دوزخ گوشت آید کہ بہنت زیادہیں و نزدیک یارگ بیت بہشت پہ متقیان
غَيْرِ بَعِيدٍ هَذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيفٌ مَنْ خَشِيَ
دور نہ بیت و ایشنت ہرچیکہ وعدہ بوٹک بہ شاپہ ہر یکہ رجوع کنوکیں یاد و داروگ۔ ہر کس ترس ات
الرحمن بالغيب وجاء بقلب منيب ادخلوها بسلام ذلك يوم
چہ رحمن و نادیدہ و آیانی دل رجوع بیوکیں، داخل بہنت ماں جنت و بہ سلامتی و ایشنت روج
الخلود لهم ما يشاءون فيها ولدينا مزيد وكم اهلكنا
ملم دار و فلا یہ آیان انت ہرچیکہ بلوٹنت ماں بہشت و منے گور بہشت زیادہیں۔ و چکر ماہلاک کت
قبلهم من قرن هم أشد منهم بطشاً فنقبوا في البلاد هل
چہ آیاں پیش جماعتان کہ آزر بہنت انت چہ آیاں بہ قوت و پدا تر و تاب اش کت ماں ملکاں۔ کہ آیا
من يحيي إن في ذلك لذكرى لمن كان له قلب أو ألقى
پہ جھگ راہ بہشت و بیشک ماں اشی و البت پنت انت پہ کسے کہ دارنت دل یا بدانت
السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ وَلَقَدْ خَلَقْنَا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ وَمَا
گوشان و دل گوش دیان و فلا و بہ تحقیق ما پیدا کنت آسمان و زمین و دہرچیکہ
بينهما في ستة أيام وما مسنا من لغوب فاصبر على ما يقولون
آیانی میاجی و انت ماں شش رجاں فلا و نہ رست ما راجع زندی یہ و لا گدا برداشت کن ہرچیکہ گوشت
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ الشَّمْسِ وَقَبْلَ الْغُرُوبِ وَمِنْ
وپاکی بیان کن و قی رب و تویب و چہ روج و در آگ و پیش چہ روج و ایر و دگ و پیش و ماں

منزل

سرا دل و حاضر کنان و خبر و گوش بدانت چیا کہ اسے ہم درجہ ایت کہ مردم و ت سر کج موارت تو چہ دومی کس و سربد کنگ و ہوشیار بہ بیت۔ کسے کہ نہ و
سربد بہ بیت و نہ دگر کسے و سربد کنگ و گوش بدانت۔ فلا اشی و بیان پیش و باز و گوش تیک۔
فلا و ہدے اولی برے چہ جوڑ کنگ و دم نہ برت تو دومی رند و چون دم بارت، و تباہ و برباد کنگ تو چہ جوڑ کنگ و باز آسان انت۔ فلا یعنی چوش زندیگان و
اسے مردم نہ فہمت تو شمایں مہبت، بلکین اشانی ناہودکیں لوک و مالیانی سراہبر کن ات و چہ و قی پروردگار و یاد و دل و گلا تیش کن ات کہ آئی تمام زمین و آسمان
پیدا کنوکیں دہر چیز و سازگ و پروتک و سرا قدرت دارنت۔ ۱۲

فلے ساعات خذاء یاد نیکت ماں اشاں دعا و عبادت باز قبول بیت۔ وجہ لھتیں روایتاں معلوم بیت کہ ماں شروعات و واجہ و سرائے نماز فرض اتنت۔ فجر، عصر و تہجد۔ بہر حال ہنوں ہن اے سئیں وقتاں خاص فی فضل و شرف حاصل انت۔ چہ نماز یاد کر و دعا و غیرہ اے وقتاں و آباد دارگ لویت۔ ماں حدیث و بہت علیکم بالعدوۃ والروحة وشی من الدلجة۔ لھتیں و گوشت کہ چہ قبل الطلوع و فجر و نماز و چہ قبل الغروب و ظہر و عصر و چہ من اللیل و مغرب و عشاء مراد انت، واللہ اعلم۔ فل یعنی چہ نماز و چہ چیزے سیج و تحلیل و انگ بہ بیت۔ یا نوافل مراد انت کہ آیاں چہ فرضاں بد و انگ بنت۔ فل گوشت کہ صور دنگ بیت بیت المقدس و سنگ و سرائے شکار نیک گوشت۔ یا مطلب ایشاں انت کہ آئی و توار چہ ہر جا کہ نیک محسوس بیت و ہر کس یک ہم اشکا نیک بیت۔ باقی چہ صور دنگ و ابید گہ ہم تواراں، چہ حق تعالیٰ و جانب و آروچ و اشکا نیک بنت۔ لھتیں و چہ آیت و ہایاں و مراد کپنگ۔ مگر ستر ظاہر نفع صور مراد انت واللہ اعلم۔ فل یعنی دومی رند و صور دنگ بیت تو کل چہ زمین و دریاں و اوشنتت۔ وکے یعنی بہر حال موت و حیات کل خذاء دست و انت و تر و تاب کنان و آخر ہائی و گور و روگی انت و تار و دیان و کسے چہ آئی و دست و درشت نہ کنت۔ فل یعنی زمین تر کیت و مرگ در چان و حشر و میدان و طرف و درکاں زور خذاء تعالیٰ کل پیشی و رند گینان و یک پتے جمع کنت و اے کار پرانی و چہ مشکل نہ انت۔ فل یعنی ہر کس کہ حشر و منکر انت و فضولیں کلمات چہ دپ و در کنت، بی چوش بکنت و آیانی معاملہ سے حوالہ کن، مارا ہک چہ معلوم انت ہر جیکہ آیاں گوشت۔ نئی اے منصب نہ انت کہ زور نہ بردستی کنان و آیاں و بہ وتی جبرانی متک و مجبو یکنے۔ البت قرآن و اشکا نیکان و بالخصوص ہایاں و نصیحت و ہم تراب دیان ہو کہ آیاں چہ خذاء تر سو کنت۔ اے دین و دستان رند و زیاد دست پاد مہن۔

وکل اول سر و ترندس گوات و طوفان کابنت کہ چہ آیاں دز و غیرہ بال کنت و جبر و چوب بیت پدا ماں آیاں آپ جوڑ بیت، پدا اے بار و چست کنان و تر و تاب کنت۔ پدا گوارگ و وھد و زمیں گوانے کشک و لکیت۔ پدا اللہ پاک و حکم و مطابق ماں ہور و باران و ہر جا کہ ہنکر حصہ بیت آیاں بہر ش کنت۔ ہے گوانانی اللہ پاک سو گند و ارت۔ لھتیں عالماں چہ ذریت و گوات، چہ حیل و جبر، چہ جبریت و استار و چہ مقسمت فرشتہ مراد کپنگ۔ گویا کہ مقسم بہ و ترتیب چہ جہل بہ بزرگ و نیمکا بوت۔ وچہ حضرت علی رض و غیرہ و منقول انت کہ ذاریات گواتاں، حاملات جبر، جباریات، توجیگاں و مقسمات فرشتہ انت کہ اشاں چہ اللہ حکم و رزق و غیرہ تقسیم کنت۔ فل یعنی اے گواتاں و ہور و غیرہ و گواہ انت کہ آخرت وعدہ راست و انصاف بوگی الی انت۔ وہے ماں اے دنیا و دال گوات بے نتیجہ نہ کثیت تو اسکر مزین کا رخانہ زانا ہنجو مفت و قائم انت۔ یقیناً اشی و تی پشت و یک من شانیں انجائے و داروک انت ہائی و آخرت گوشتت۔ فل یعنی صاف و لسانی، خوبصورت، مضبوط و رونق داریں آسمان و سو گند کہ بہ آئی چہ گیتگیں استارانی دام نظر کیت و برائی و استارانی

و فرشتانی کشک موجود انت۔ فل یعنی ماں قیامت و آخرت و جبر و ناحق و جبرہ کنت۔ ایشاں ہما کس لم کنت و قبول دار بیت کہ آترا چہ بارگاہ خداوندی و چہ تعلق بہ بیت، ہر کس کہ چہ خداوند کریم و بارگاہ و راندہ و گلینگ بوتگے ہم چہ نیم و سعادت و راہبنداں سری تاب دیگ بوتگ آپ اے چہ تسلیم و قبول کنگ و مدام و تار و دراریت۔ حالانکہ اگس تہنا ماں آسمان و نظم و نسق و حساب داداں غور و فکر کنت تو آترا یقین بیت کہ ماں اے مسئلہ و جبرہ کنگ محض احمق و نادانی انت۔ فل یعنی ماں دین و گپاں شکل کنت و ایوک و چہ وتی گمان و اندازہ جنگ و محکم گپاں و رد کنت۔ فل یعنی دنیا و لذت چہ آخرت و چہ خذاء غافل کنگت۔ فل یعنی انکار و مسخرہ و رھبند و جست کنت کہ ہو واجہ! آ انصاف و روح کدی کیت؟ آخر آئی و ایک و اینکر دیر پر چاہو کانت

الْبَلِّ فَسَبِّحْهُ وَادْبَارَ السُّجُودِ ۝ وَاسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ الْمُنَادُ مِنْ مَّكَانٍ قَرِيبٍ ۝ يَوْمَ يَسْمَعُونَ الصَّيْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ يَوْمُ الْخُرُوجِ ۝

وہاں شپ آئی و پائی بیان کن و سجدہ و پدہن و گوشاں بدار و جیکہ آواز بدنت آواز دیوک چہ مَکَّانٍ قَرِيبٍ ۝ یوم یسمعون الصَّیْحَةَ بِالْحَقِّ ذَٰلِكَ یوم الْخُرُوجِ ۝

نزمیں جگے و جیکہ پش کنت چہاں و بہ شتری۔ ہماروچ انت در آگ و انا نحن و نوحی و نبیت و الینا البصیر ۝ یوم تشقق الارض عنهم بے شک ماں زندگ کنیں و ماموت دین و مے نیک انت کلانی و اتری و جیکہ بہ زمین و ترکگ و رکیت آ سراعا ذلک حشر علینا سیر ۝ نحن اعلم بما یقولون و ما کل جہان و۔ اے کنگ بہ ماں رزان انت و ماں رزانیں ہرچی کہ آگوشت و نئے انت علیہم مجبار فذکر بالقرآن من یخاف و عیدہ

تو آیانی سرائے آروک۔ گد انت بدے بقرآن ہما کس کہ بہر بیت چہ منی عذاب و وعدہ و

وَالذَّرِیَّتِ ذُرُوءًا ۝ فَالْحَلِیَّتِ وَقَرًا ۝ فَالْجَرِیَّتِ یُسْرًا ۝ فَالْقَسَمِیَّتِ سَوَکَیَّتِ ۝

سو گند و ہاگو تاں تر لال کنت شک و ذراں دیاں پدا سو گند و ہاگو تاں کچیت کو کنت بار و پدا سو گند و ہاگو تاں کہ روایت سبکی پدا سو گند

اَمْرًا ۝ اِنَّمَا تُوعَدُونَ لَصَادِقٌ ۝ وَاِنَّ الدِّیْنَ لَوَاقِعٌ ۝ وَالسَّمَاءِ کُنُوتٌ کَارِیٌ ۝ بیشک وعدہ و گوشاں کنگ البت راست انت و بیشک جزائے اعمال الی انت۔ و سو گند و سماں ذات الحبل ۝ انکم لفی قول مختلف ۝ یوفک عنہ من افک ۝

کہ راہانی داروک انت و بیشک البت شہا ہست ماں یک جبر و جبرہ کنگ۔ گردینگ بیت چہ حق و ہا کس کہ گواہ ات و قتل الخراصون ۝ الذین هم فی غمرۃ ساهون ۝ یسئلون لعنت کنگ کنت شکل باز و ہما کس ماں بے خبری و فراموش کنگت و سوال کنت کہ آیاں یوم الدین ۝ یوم هم علی النار یفتنون ۝ ذوقوا فنتکم

کدیگ انت حساب و کتاب و روج وکے ہو، ہماروچ انت کہ آیاں آس و عذاب یک بنت۔ پیش ات و تی عذاب و

منزل

و فرشتانی کشک موجود انت۔ فل یعنی ماں قیامت و آخرت و جبر و ناحق و جبرہ کنت۔ ایشاں ہما کس لم کنت و قبول دار بیت کہ آترا چہ بارگاہ خداوندی و چہ تعلق بہ بیت، ہر کس کہ چہ خداوند کریم و بارگاہ و راندہ و گلینگ بوتگے ہم چہ نیم و سعادت و راہبنداں سری تاب دیگ بوتگ آپ اے چہ تسلیم و قبول کنگ و مدام و تار و دراریت۔ حالانکہ اگس تہنا ماں آسمان و نظم و نسق و حساب داداں غور و فکر کنت تو آترا یقین بیت کہ ماں اے مسئلہ و جبرہ کنگ محض احمق و نادانی انت۔ فل یعنی ماں دین و گپاں شکل کنت و ایوک و چہ وتی گمان و اندازہ جنگ و محکم گپاں و رد کنت۔ فل یعنی دنیا و لذت چہ آخرت و چہ خذاء غافل کنگت۔ فل یعنی انکار و مسخرہ و رھبند و جست کنت کہ ہو واجہ! آ انصاف و روح کدی کیت؟ آخر آئی و ایک و اینکر دیر پر چاہو کانت

فلان چہ حق تعالیٰ طرف آیاں پسہ دیگ بوت یعنی کہیں صبر و پایداری است بسی فرج زوت آئی انت و ہدے شاماں آسے ایم و اویم کنگ بیت و شتر آسار و کنگاں گرم کنگاں شتر آسار کنگ بیت کہ ہاں متول فی ناشربانی و مسخرہ و مزہ و بچش انت بہ آر و چنگی کہ شتر اشتاپ ات آفرج ہمیش انت استلگ۔ فل یعنی وش و ش و ہاں متول قبول کنگت کہ آیاں پروردگار آیاں عطا کنگت۔
 فل یعنی اشاں جہ دنیا و نیکیاں و نر آوزنگ و بارتنگ مروچی آیاں و نیکی و برورد دست کیگا کنگت۔ دیم تر اہما نیکیاں چہرے زیادہیں بیان انت۔ فل یعنی شب و گیشتر و ہر اشاں ماں فی رب عبادت و گوازیں کنگت ہاں گاہ و ہدے و قتیگہ شب و آخر نو کنگت چہ اللہ پاک و فی کوتاہیانی معافی لو کنگت کہ الہی ماعبادت و حق ادا کنگت۔ اے ردا ہرچ کوتاہی و تقصیرے بوت چہ و فی رحمت آسار محاف بکن۔ چہ عبادت و زیادتی و آباں توک و مغفوری ہن نیا کنگت۔ بلکہ ہر قدر ماں عبادت و گیشی نو کنگت اشانی دل و توک و خشیت و خوف و زیادہ جاگہ کنگت۔ فل نہ ہر بوت کنگت۔ ہاں کس انت کہ محتاج و بے وس انت بلکہیں سوال کنگت، مطلب چوش بوت کہ آیاں چہ و فی مالاں، زکوٰۃ و چہ ابیدہ سائل و محتاجاں حصہ (وند) مقرر کنگت۔ گویا کہ اشانی حق و گیش و گیوار اشاں و تاوت و فی سہر لازم کنگت۔ فل یعنی اے شب و بیداری، استغفار، محتاجانی سرخرچ کنگ بہ اے یقین کنگ بہ بیت کہ خدا موجود انت، آئی و گورے کس و نیکی بر باد و کار نہ بیت و اے ہما یقین انت کہ آماں آفاقی و انفسی آیتاں چہ غور و فکر بہ سہولت حاصل بوت کنگت۔ انسان اگ و فی اندر و بار و ستے زمین و احوالاتی سر غور و فکر کنگت تو آزوت بہ اے نتیجہ سر بیت کہ ہر نیکی و بدین و جزا ماں کتاں نہ کتاں دابے و ضرور سر بیت، زوت یا بدیر۔ فل یعنی سائل و محتاجانی سرخرچ کنگ چہ مردم بہ اے جہر و مشربیت کہ زراں پہ اشاں خرچ کنیں گد اداوت چہ کجا وریں۔ ونہ خرچ کنگ پیدایانی سر ارحسان کنگت چہ کتاں کلانی روزی و اجر و ثواب و ہرچ وعدہ کنگ بوت کنگت آماں آسمان و خدا بندہ دست و انت ہر کس و روزی الم و آسار بیت، کسے و دارگ آبد نہ بیت و پدا خرچ کنوکان و ثواب ہم رسیت۔ حضرت شاہ صاحب نمشتہ کنگت: "آیو کیں ہرچ خبرے بہ بیت آئی و حکم چہ آسمان و نازل بیت" فل یعنی چوش کہ ماں و فی کت و شبہ نہ بیت ہے داب و ماں اے گفتار و شبہ نیست۔ یقیناً ہر کس و روزی آسار بیت، ہم قیامت قائم بیت۔ آخرت الم کیت۔ دیم تر و فی اموالہم حق لیسائل و محروم و مناسبت و حضرت ابراہیم علیہ السلام و مہمان نوازی و قصہ اشکنا بنیت کہ آسار گپ انت لوط علیہ السلام قصہ چہ ہر دوئیں قصہاں اے ہم ظاہر بیت کہ اللہ تعالیٰ معاملہ ماں دنیا و گویا کیں مہمان چہ داب و انت و گویا مکر باں آئی و بہ چہ داب و سلوک کت۔
 فل یعنی آیاں فرشتہ انت کہ واجہ ابراہیم و آیاں دل و انسان فہرت آیاں و مزین عزت فی دات و اللہ پاک و گورے فرشتہ چو ناں و مکرم و معزز انت۔ مکا قال: بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ۔ فل یعنی سلام و جواب گویا سلام و دات۔ و ماں دل و یاوت ماں و تا گوشت کہ اے مردم اجنبی معلوم بنت۔ فل یعنی گویا مزین جوانیں رھبندے و مہمانی و بست و بندکت و ورگ فی دیم ابر کنگت و پدا گویا مزین و مڑاہ داریں دستورے و گوشتی ہاں بے واجہاں شتا ورگ پر چانہ و رات۔ آیاں فرشتہ انت چوں ورگش بواز تیں۔ آخر کار واجہ ابراہیم عزانت کہ اے مردم نہ انت۔ فل اے قصہ ماں سورہ ہود و سورہ حجر و گوشتگ اودا تفصیل

فلان چہ حق تعالیٰ طرف آیاں پسہ دیگ بوت یعنی کہیں صبر و پایداری است بسی فرج زوت آئی انت و ہدے شاماں آسے ایم و اویم کنگ بیت و شتر آسار و کنگاں گرم کنگاں شتر آسار کنگ بیت کہ ہاں متول فی ناشربانی و مسخرہ و مزہ و بچش انت بہ آر و چنگی کہ شتر اشتاپ ات آفرج ہمیش انت استلگ۔ فل یعنی وش و ش و ہاں متول قبول کنگت کہ آیاں پروردگار آیاں عطا کنگت۔
 فل یعنی اشاں جہ دنیا و نیکیاں و نر آوزنگ و بارتنگ مروچی آیاں و نیکی و برورد دست کیگا کنگت۔ دیم تر اہما نیکیاں چہرے زیادہیں بیان انت۔ فل یعنی شب و گیشتر و ہر اشاں ماں فی رب عبادت و گوازیں کنگت ہاں گاہ و ہدے و قتیگہ شب و آخر نو کنگت چہ اللہ پاک و فی کوتاہیانی معافی لو کنگت کہ الہی ماعبادت و حق ادا کنگت۔ اے ردا ہرچ کوتاہی و تقصیرے بوت چہ و فی رحمت آسار محاف بکن۔ چہ عبادت و زیادتی و آباں توک و مغفوری ہن نیا کنگت۔ بلکہ ہر قدر ماں عبادت و گیشی نو کنگت اشانی دل و توک و خشیت و خوف و زیادہ جاگہ کنگت۔ فل نہ ہر بوت کنگت۔ ہاں کس انت کہ محتاج و بے وس انت بلکہیں سوال کنگت، مطلب چوش بوت کہ آیاں چہ و فی مالاں، زکوٰۃ و چہ ابیدہ سائل و محتاجاں حصہ (وند) مقرر کنگت۔ گویا کہ اشانی حق و گیش و گیوار اشاں و تاوت و فی سہر لازم کنگت۔ فل یعنی اے شب و بیداری، استغفار، محتاجانی سرخرچ کنگ بہ اے یقین کنگ بہ بیت کہ خدا موجود انت، آئی و گورے کس و نیکی بر باد و کار نہ بیت و اے ہما یقین انت کہ آماں آفاقی و انفسی آیتاں چہ غور و فکر بہ سہولت حاصل بوت کنگت۔ انسان اگ و فی اندر و بار و ستے زمین و احوالاتی سر غور و فکر کنگت تو آزوت بہ اے نتیجہ سر بیت کہ ہر نیکی و بدین و جزا ماں کتاں نہ کتاں دابے و ضرور سر بیت، زوت یا بدیر۔ فل یعنی سائل و محتاجانی سرخرچ کنگ چہ مردم بہ اے جہر و مشربیت کہ زراں پہ اشاں خرچ کنیں گد اداوت چہ کجا وریں۔ ونہ خرچ کنگ پیدایانی سر ارحسان کنگت چہ کتاں کلانی روزی و اجر و ثواب و ہرچ وعدہ کنگ بوت کنگت آماں آسمان و خدا بندہ دست و انت ہر کس و روزی الم و آسار بیت، کسے و دارگ آبد نہ بیت و پدا خرچ کنوکان و ثواب ہم رسیت۔ حضرت شاہ صاحب نمشتہ کنگت: "آیو کیں ہرچ خبرے بہ بیت آئی و حکم چہ آسمان و نازل بیت" فل یعنی چوش کہ ماں و فی کت و شبہ نہ بیت ہے داب و ماں اے گفتار و شبہ نیست۔ یقیناً ہر کس و روزی آسار بیت، ہم قیامت قائم بیت۔ آخرت الم کیت۔ دیم تر و فی اموالہم حق لیسائل و محروم و مناسبت و حضرت ابراہیم علیہ السلام و مہمان نوازی و قصہ اشکنا بنیت کہ آسار گپ انت لوط علیہ السلام قصہ چہ ہر دوئیں قصہاں اے ہم ظاہر بیت کہ اللہ تعالیٰ معاملہ ماں دنیا و گویا کیں مہمان چہ داب و انت و گویا مکر باں آئی و بہ چہ داب و سلوک کت۔
 فل یعنی آیاں فرشتہ انت کہ واجہ ابراہیم و آیاں دل و انسان فہرت آیاں و مزین عزت فی دات و اللہ پاک و گورے فرشتہ چو ناں و مکرم و معزز انت۔ مکا قال: بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ۔ فل یعنی سلام و جواب گویا سلام و دات۔ و ماں دل و یاوت ماں و تا گوشت کہ اے مردم اجنبی معلوم بنت۔ فل یعنی گویا مزین جوانیں رھبندے و مہمانی و بست و بندکت و ورگ فی دیم ابر کنگت و پدا گویا مزین و مڑاہ داریں دستورے و گوشتی ہاں بے واجہاں شتا ورگ پر چانہ و رات۔ آیاں فرشتہ انت چوں ورگش بواز تیں۔ آخر کار واجہ ابراہیم عزانت کہ اے مردم نہ انت۔ فل اے قصہ ماں سورہ ہود و سورہ حجر و گوشتگ اودا تفصیل

۸۰۲
 ۲۶
 ۵۱
 ۱۵
 ۱۶
 ۱۷
 ۱۸
 ۱۹
 ۲۰
 ۲۱
 ۲۲
 ۲۳
 ۲۴
 ۲۵
 ۲۶
 ۲۷
 ۲۸
 ۲۹
 ۳۰
 ۳۱
 ۳۲
 ۳۳
 ۳۴
 ۳۵
 ۳۶
 ۳۷
 ۳۸
 ۳۹
 ۴۰
 ۴۱
 ۴۲
 ۴۳
 ۴۴
 ۴۵
 ۴۶
 ۴۷
 ۴۸
 ۴۹
 ۵۰
 ۵۱
 ۵۲
 ۵۳
 ۵۴
 ۵۵
 ۵۶
 ۵۷
 ۵۸
 ۵۹
 ۶۰
 ۶۱
 ۶۲
 ۶۳
 ۶۴
 ۶۵
 ۶۶
 ۶۷
 ۶۸
 ۶۹
 ۷۰
 ۷۱
 ۷۲
 ۷۳
 ۷۴
 ۷۵
 ۷۶
 ۷۷
 ۷۸
 ۷۹
 ۸۰
 ۸۱
 ۸۲
 ۸۳
 ۸۴
 ۸۵
 ۸۶
 ۸۷
 ۸۸
 ۸۹
 ۹۰
 ۹۱
 ۹۲
 ۹۳
 ۹۴
 ۹۵
 ۹۶
 ۹۷
 ۹۸
 ۹۹
 ۱۰۰
 ۱۰۱
 ۱۰۲
 ۱۰۳
 ۱۰۴
 ۱۰۵
 ۱۰۶
 ۱۰۷
 ۱۰۸
 ۱۰۹
 ۱۱۰
 ۱۱۱
 ۱۱۲
 ۱۱۳
 ۱۱۴
 ۱۱۵
 ۱۱۶
 ۱۱۷
 ۱۱۸
 ۱۱۹
 ۱۲۰
 ۱۲۱
 ۱۲۲
 ۱۲۳
 ۱۲۴
 ۱۲۵
 ۱۲۶
 ۱۲۷
 ۱۲۸
 ۱۲۹
 ۱۳۰
 ۱۳۱
 ۱۳۲
 ۱۳۳
 ۱۳۴
 ۱۳۵
 ۱۳۶
 ۱۳۷
 ۱۳۸
 ۱۳۹
 ۱۴۰
 ۱۴۱
 ۱۴۲
 ۱۴۳
 ۱۴۴
 ۱۴۵
 ۱۴۶
 ۱۴۷
 ۱۴۸
 ۱۴۹
 ۱۵۰
 ۱۵۱
 ۱۵۲
 ۱۵۳
 ۱۵۴
 ۱۵۵
 ۱۵۶
 ۱۵۷
 ۱۵۸
 ۱۵۹
 ۱۶۰
 ۱۶۱
 ۱۶۲
 ۱۶۳
 ۱۶۴
 ۱۶۵
 ۱۶۶
 ۱۶۷
 ۱۶۸
 ۱۶۹
 ۱۷۰
 ۱۷۱
 ۱۷۲
 ۱۷۳
 ۱۷۴
 ۱۷۵
 ۱۷۶
 ۱۷۷
 ۱۷۸
 ۱۷۹
 ۱۸۰
 ۱۸۱
 ۱۸۲
 ۱۸۳
 ۱۸۴
 ۱۸۵
 ۱۸۶
 ۱۸۷
 ۱۸۸
 ۱۸۹
 ۱۹۰
 ۱۹۱
 ۱۹۲
 ۱۹۳
 ۱۹۴
 ۱۹۵
 ۱۹۶
 ۱۹۷
 ۱۹۸
 ۱۹۹
 ۲۰۰
 ۲۰۱
 ۲۰۲
 ۲۰۳
 ۲۰۴
 ۲۰۵
 ۲۰۶
 ۲۰۷
 ۲۰۸
 ۲۰۹
 ۲۱۰
 ۲۱۱
 ۲۱۲
 ۲۱۳
 ۲۱۴
 ۲۱۵
 ۲۱۶
 ۲۱۷
 ۲۱۸
 ۲۱۹
 ۲۲۰
 ۲۲۱
 ۲۲۲
 ۲۲۳
 ۲۲۴
 ۲۲۵
 ۲۲۶
 ۲۲۷
 ۲۲۸
 ۲۲۹
 ۲۳۰
 ۲۳۱
 ۲۳۲
 ۲۳۳
 ۲۳۴
 ۲۳۵
 ۲۳۶
 ۲۳۷
 ۲۳۸
 ۲۳۹
 ۲۴۰
 ۲۴۱
 ۲۴۲
 ۲۴۳
 ۲۴۴
 ۲۴۵
 ۲۴۶
 ۲۴۷
 ۲۴۸
 ۲۴۹
 ۲۵۰
 ۲۵۱
 ۲۵۲
 ۲۵۳
 ۲۵۴
 ۲۵۵
 ۲۵۶
 ۲۵۷
 ۲۵۸
 ۲۵۹
 ۲۶۰
 ۲۶۱
 ۲۶۲
 ۲۶۳
 ۲۶۴
 ۲۶۵
 ۲۶۶
 ۲۶۷
 ۲۶۸
 ۲۶۹
 ۲۷۰
 ۲۷۱
 ۲۷۲
 ۲۷۳
 ۲۷۴
 ۲۷۵
 ۲۷۶
 ۲۷۷
 ۲۷۸
 ۲۷۹
 ۲۸۰
 ۲۸۱
 ۲۸۲
 ۲۸۳
 ۲۸۴
 ۲۸۵
 ۲۸۶
 ۲۸۷
 ۲۸۸
 ۲۸۹
 ۲۹۰
 ۲۹۱
 ۲۹۲
 ۲۹۳
 ۲۹۴
 ۲۹۵
 ۲۹۶
 ۲۹۷
 ۲۹۸
 ۲۹۹
 ۳۰۰
 ۳۰۱
 ۳۰۲
 ۳۰۳
 ۳۰۴
 ۳۰۵
 ۳۰۶
 ۳۰۷
 ۳۰۸
 ۳۰۹
 ۳۱۰
 ۳۱۱
 ۳۱۲
 ۳۱۳
 ۳۱۴
 ۳۱۵
 ۳۱۶
 ۳۱۷
 ۳۱۸
 ۳۱۹
 ۳۲۰
 ۳۲۱
 ۳۲۲
 ۳۲۳
 ۳۲۴
 ۳۲۵
 ۳۲۶
 ۳۲۷
 ۳۲۸
 ۳۲۹
 ۳۳۰
 ۳۳۱
 ۳۳۲
 ۳۳۳
 ۳۳۴
 ۳۳۵
 ۳۳۶
 ۳۳۷
 ۳۳۸
 ۳۳۹
 ۳۴۰
 ۳۴۱
 ۳۴۲
 ۳۴۳
 ۳۴۴
 ۳۴۵
 ۳۴۶
 ۳۴۷
 ۳۴۸
 ۳۴۹
 ۳۵۰
 ۳۵۱
 ۳۵۲
 ۳۵۳
 ۳۵۴
 ۳۵۵
 ۳۵۶
 ۳۵۷
 ۳۵۸
 ۳۵۹
 ۳۶۰
 ۳۶۱
 ۳۶۲
 ۳۶۳
 ۳۶۴
 ۳۶۵
 ۳۶۶
 ۳۶۷
 ۳۶۸
 ۳۶۹
 ۳۷۰
 ۳۷۱
 ۳۷۲
 ۳۷۳
 ۳۷۴
 ۳۷۵
 ۳۷۶
 ۳۷۷
 ۳۷۸
 ۳۷۹
 ۳۸۰
 ۳۸۱
 ۳۸۲
 ۳۸۳
 ۳۸۴
 ۳۸۵
 ۳۸۶
 ۳۸۷
 ۳۸۸
 ۳۸۹
 ۳۹۰
 ۳۹۱
 ۳۹۲
 ۳۹۳
 ۳۹۴
 ۳۹۵
 ۳۹۶
 ۳۹۷
 ۳۹۸
 ۳۹۹
 ۴۰۰
 ۴۰۱
 ۴۰۲
 ۴۰۳
 ۴۰۴
 ۴۰۵
 ۴۰۶
 ۴۰۷
 ۴۰۸
 ۴۰۹
 ۴۱۰
 ۴۱۱
 ۴۱۲
 ۴۱۳
 ۴۱۴
 ۴۱۵
 ۴۱۶
 ۴۱۷
 ۴۱۸
 ۴۱۹
 ۴۲۰
 ۴۲۱
 ۴۲۲
 ۴۲۳
 ۴۲۴
 ۴۲۵
 ۴۲۶
 ۴۲۷
 ۴۲۸
 ۴۲۹
 ۴۳۰
 ۴۳۱
 ۴۳۲
 ۴۳۳
 ۴۳۴
 ۴۳۵
 ۴۳۶
 ۴۳۷
 ۴۳۸
 ۴۳۹
 ۴۴۰
 ۴۴۱
 ۴۴۲
 ۴۴۳
 ۴۴۴
 ۴۴۵
 ۴۴۶
 ۴۴۷
 ۴۴۸
 ۴۴۹
 ۴۵۰
 ۴۵۱
 ۴۵۲
 ۴۵۳
 ۴۵۴
 ۴۵۵
 ۴۵۶
 ۴۵۷
 ۴۵۸
 ۴۵۹
 ۴۶۰
 ۴۶۱
 ۴۶۲
 ۴۶۳
 ۴۶۴
 ۴۶۵
 ۴۶۶
 ۴۶۷
 ۴۶۸
 ۴۶۹
 ۴۷۰
 ۴۷۱
 ۴۷۲
 ۴۷۳
 ۴۷۴
 ۴۷۵
 ۴۷۶
 ۴۷۷
 ۴۷۸
 ۴۷۹
 ۴۸۰
 ۴۸۱
 ۴۸۲
 ۴۸۳
 ۴۸۴
 ۴۸۵
 ۴۸۶
 ۴۸۷
 ۴۸۸
 ۴۸۹
 ۴۹۰
 ۴۹۱
 ۴۹۲
 ۴۹۳
 ۴۹۴
 ۴۹۵
 ۴۹۶
 ۴۹۷
 ۴۹۸
 ۴۹۹
 ۵۰۰
 ۵۰۱
 ۵۰۲
 ۵۰۳
 ۵۰۴
 ۵۰۵
 ۵۰۶
 ۵۰۷
 ۵۰۸
 ۵۰۹
 ۵۱۰
 ۵۱۱
 ۵۱۲
 ۵۱۳
 ۵۱۴
 ۵۱۵
 ۵۱۶
 ۵۱۷
 ۵۱۸
 ۵۱۹
 ۵۲۰
 ۵۲۱
 ۵۲۲
 ۵۲۳
 ۵۲۴
 ۵۲۵
 ۵۲۶
 ۵۲۷
 ۵۲۸
 ۵۲۹
 ۵۳۰
 ۵۳۱
 ۵۳۲
 ۵۳۳
 ۵۳۴
 ۵۳۵
 ۵۳۶
 ۵۳۷
 ۵۳۸
 ۵۳۹
 ۵۴۰
 ۵۴۱
 ۵۴۲
 ۵۴۳
 ۵۴۴
 ۵۴۵
 ۵۴۶
 ۵۴۷
 ۵۴۸
 ۵۴۹
 ۵۵۰
 ۵۵۱
 ۵۵۲
 ۵۵۳
 ۵۵۴
 ۵۵۵
 ۵۵۶
 ۵۵۷
 ۵۵۸
 ۵۵۹
 ۵۶۰
 ۵۶۱
 ۵۶۲
 ۵۶۳
 ۵۶۴
 ۵۶۵
 ۵۶۶
 ۵۶۷
 ۵۶۸
 ۵۶۹
 ۵۷۰
 ۵۷۱
 ۵۷۲
 ۵۷۳
 ۵۷۴
 ۵۷۵
 ۵۷۶
 ۵۷۷
 ۵۷۸
 ۵۷۹
 ۵۸۰
 ۵۸۱
 ۵۸۲
 ۵۸۳
 ۵۸۴
 ۵۸۵
 ۵۸۶
 ۵۸۷
 ۵۸۸
 ۵۸۹
 ۵۹۰
 ۵۹۱
 ۵۹۲
 ۵۹۳
 ۵۹۴
 ۵۹۵
 ۵۹۶
 ۵۹۷
 ۵۹۸
 ۵۹۹
 ۶۰۰
 ۶۰۱
 ۶۰۲
 ۶۰۳
 ۶۰۴
 ۶۰۵
 ۶۰۶
 ۶۰۷
 ۶۰۸
 ۶۰۹
 ۶۱۰
 ۶۱۱
 ۶۱۲
 ۶۱۳
 ۶۱۴
 ۶۱۵
 ۶۱۶
 ۶۱۷
 ۶۱۸
 ۶۱۹
 ۶۲۰
 ۶۲۱
 ۶۲۲
 ۶۲۳
 ۶۲۴
 ۶۲۵
 ۶۲۶
 ۶۲۷
 ۶۲۸
 ۶۲۹
 ۶۳۰
 ۶۳۱
 ۶۳۲
 ۶۳۳
 ۶۳۴
 ۶۳۵
 ۶۳۶
 ۶۳۷
 ۶۳۸
 ۶۳۹
 ۶۴۰
 ۶۴۱
 ۶۴۲
 ۶۴۳
 ۶۴۴
 ۶۴۵
 ۶۴۶
 ۶۴۷
 ۶۴۸
 ۶۴۹
 ۶۵۰
 ۶۵۱
 ۶۵۲
 ۶۵۳
 ۶۵۴
 ۶۵۵
 ۶۵۶
 ۶۵۷
 ۶۵۸
 ۶۵۹
 ۶۶۰
 ۶۶۱
 ۶۶۲
 ۶۶۳
 ۶۶۴
 ۶۶۵
 ۶۶۶
 ۶۶۷
 ۶۶۸
 ۶۶۹
 ۶۷۰
 ۶۷۱
 ۶۷۲
 ۶۷۳
 ۶۷۴
 ۶۷۵
 ۶۷۶
 ۶۷۷
 ۶۷۸
 ۶۷۹
 ۶۸۰
 ۶۸۱
 ۶۸۲
 ۶۸۳
 ۶۸۴
 ۶۸۵
 ۶۸۶
 ۶۸۷
 ۶۸۸
 ۶۸۹
 ۶۹۰
 ۶۹۱
 ۶۹۲
 ۶۹۳
 ۶۹۴
 ۶۹۵
 ۶۹۶
 ۶۹۷
 ۶۹۸
 ۶۹۹
 ۷۰۰
 ۷۰۱
 ۷۰۲
 ۷۰۳
 ۷۰۴
 ۷۰۵
 ۷۰۶
 ۷۰۷
 ۷۰۸
 ۷۰۹
 ۷۱۰
 ۷۱۱
 ۷۱۲
 ۷۱۳
 ۷۱۴
 ۷۱۵
 ۷۱۶
 ۷۱۷
 ۷۱۸
 ۷۱۹
 ۷۲۰
 ۷۲۱
 ۷۲۲
 ۷۲۳
 ۷۲۴
 ۷۲۵
 ۷۲۶
 ۷۲۷
 ۷۲۸
 ۷۲۹
 ۷۳۰
 ۷۳۱
 ۷۳۲
 ۷۳۳
 ۷۳۴
 ۷۳۵
 ۷۳۶
 ۷۳۷
 ۷۳۸
 ۷۳۹
 ۷۴۰
 ۷۴۱
 ۷۴۲
 ۷۴۳
 ۷۴۴
 ۷۴۵
 ۷۴۶
 ۷۴۷
 ۷۴۸
 ۷۴۹
 ۷۵۰
 ۷۵۱
 ۷۵۲
 ۷۵۳
 ۷۵۴
 ۷۵۵
 ۷۵۶
 ۷۵۷
 ۷۵۸
 ۷۵۹
 ۷۶۰
 ۷۶۱
 ۷۶۲
 ۷۶۳
 ۷۶۴
 ۷۶۵
 ۷۶۶
 ۷۶۷
 ۷۶۸
 ۷۶۹
 ۷۷۰
 ۷۷۱
 ۷۷۲
 ۷۷۳
 ۷۷۴
 ۷۷۵
 ۷۷۶
 ۷۷۷
 ۷۷۸
 ۷۷۹
 ۷۸۰
 ۷۸۱
 ۷۸۲
 ۷۸۳
 ۷۸۴
 ۷۸۵
 ۷۸۶
 ۷۸۷
 ۷۸۸
 ۷۸۹
 ۷۹۰
 ۷۹۱
 ۷۹۲
 ۷۹۳
 ۷۹۴
 ۷۹۵
 ۷۹۶
 ۷۹۷
 ۷۹۸
 ۷۹۹
 ۸۰۰
 ۸۰۱
 ۸۰۲
 ۸۰۳
 ۸۰۴
 ۸۰۵
 ۸۰۶
 ۸۰۷
 ۸۰۸
 ۸۰۹
 ۸۱۰
 ۸۱۱
 ۸۱۲
 ۸۱۳
 ۸۱۴
 ۸۱۵
 ۸۱۶
 ۸۱۷
 ۸۱۸
 ۸۱۹
 ۸۲۰
 ۸۲۱
 ۸۲۲
 ۸۲۳
 ۸۲۴
 ۸۲۵
 ۸۲۶
 ۸۲۷
 ۸۲۸
 ۸۲۹
 ۸۳۰
 ۸۳۱
 ۸۳۲
 ۸۳۳
 ۸۳۴
 ۸۳۵
 ۸۳۶
 ۸۳۷
 ۸۳۸
 ۸۳۹
 ۸۴۰
 ۸۴۱
 ۸۴۲
 ۸۴۳
 ۸۴۴
 ۸۴۵
 ۸۴۶
 ۸۴۷
 ۸۴۸
 ۸۴۹
 ۸۵۰
 ۸۵۱
 ۸۵۲
 ۸۵۳
 ۸۵۴
 ۸۵۵
 ۸۵۶
 ۸۵۷
 ۸۵۸
 ۸۵۹
 ۸۶۰
 ۸۶۱
 ۸۶۲
 ۸۶۳
 ۸۶۴
 ۸۶۵
 ۸۶۶
 ۸۶۷
 ۸۶۸
 ۸۶۹
 ۸۷۰
 ۸۷۱
 ۸۷۲
 ۸۷۳
 ۸۷۴
 ۸۷۵
 ۸۷۶
 ۸۷۷
 ۸۷۸
 ۸۷۹
 ۸۸۰
 ۸۸۱
 ۸۸۲
 ۸۸۳
 ۸۸۴
 ۸۸۵
 ۸۸۶
 ۸۸۷
 ۸۸۸
 ۸۸۹
 ۸۹۰
 ۸۹۱
 ۸۹۲
 ۸۹۳
 ۸۹۴
 ۸۹۵
 ۸۹۶
 ۸۹۷
 ۸۹۸
 ۸۹۹
 ۹۰۰
 ۹۰۱
 ۹۰۲
 ۹۰۳
 ۹۰۴
 ۹۰۵
 ۹۰۶
 ۹۰۷
 ۹۰۸
 ۹۰۹
 ۹۱۰

قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا الْمُرْسَلُونَ ﴿۸۰﴾ قَالُوا إِنَّا أُرْسِلْنَا إِلَىٰ

گوشت ابرہیمؑ گداچی انت مطلب شے اے دیم داتگیں قاصدان و گوشتش بیشک ما دیم دیگ بوتگیں یک قوم مجرمین ﴿۸۱﴾ لَنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿۸۲﴾ مَسُومَةٌ

گناہ گاریں قومے و نیگے - تاکہ دیم بدیں آیانی سر دُوک گِل و گِل نشانی جتگیں

عِنْدَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿۸۳﴾ فَأَخْرَجْنَا مَن كَانَ فِيهَا مِّنَ الْمُؤْمِنِينَ ﴿۸۴﴾

تئی رب و گوتہ پہ حد و سرگز و گال و گدا درکت ماہر کس کہ اودا بہت ات چہ ایساں داراں

فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ الْمُسْلِمِينَ ﴿۸۵﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَا آيَةً

گدا ماندیت اودا اسید چہ یک لوگے مسلمانان و ویش گیتگیں آئی نشانی

لِّلَّذِينَ يَخَافُونَ الْعَذَابَ الْأَلِيمَ ﴿۸۶﴾ وَفِي مُوسَىٰ إِذْ أَرْسَلْنَاهُ إِلَىٰ

پہ ہماک کہ ترسنت چہ دردناکیں عذاب و و ماں موسیٰ و قصہ نشانی انت و ہدیجہ ما اکرادیم دت

فِرْعَوْنَ بِسُلْطٰنٍ مُّبِينٍ ﴿۸۷﴾ فَتَوَلَّىٰ بَرْكُنتَهُ وَقَالَ سِحْرٌ أَوْ أَهْجُونِ ﴿۸۸﴾

فرعون و نیگے و گوں ظاہر دہیل و و گدا دیتی ترسنت بڑتی گہتی و گوتی کہ جادوگرے یا گنوکے و

فَأَخَذْنَاهُ وَجُنُودَهُ فَنَبَذْنَاهُمْ فِي الْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿۸۹﴾ وَفِي عَادٍ إِذْ

پدا گیت یا اکر و آئی لشکر و گدا اچیل دات ما آیان و ماں دریاء و آہست ملامت و و ماں عادیہ قصہ نشانی

أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ الرِّيحَ الْعَقِيمَ ﴿۹۰﴾ مَا تَذَرُ مِن شَيْءٍ أَنتَ عَلَيْهِ إِلَّا

انت و ہدیجہ ما دیم دات آیانی سرگواتے کہ سٹیں، نہ ہشتی ہچ چیزے و کہ گوست آئی و سدا مگر

جَعَلَتْهُ كَالرِّيمِ ﴿۹۱﴾ وَفِي ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمُ اتَّعُوا حِثِّي حِينٍ ﴿۹۲﴾

کتی اکر اچوریزہ تگیں ہ و و و ماں ثمود و قصہ نشانی انت و ہدیجہ گوشت بوت بایان کہ فائدہ بگرات ان یکم تے و

فَعَتُوا عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ الصَّيْقَةُ وَهُمْ يَنْظُرُونَ ﴿۹۳﴾ فَمَا

پدا سرکشی کتشی چہ و تی پروردگار و حکم و پدا گیت آیان و گروک و و آیایاں چارگا انت - گدا

اسْتَطَاعُوا مِنْ قِيَامِهِمْ مَا كَانُوا مُتَعَصِّرِينَ ﴿۹۴﴾ وَقَوْمُ نُوحٍ مِّنْ

ننوت ایش پادایگ و نہ بوتنت بیڑ گروک و و ہلاک کتیں نوح و قوم چود

منزل

و یعنی ابرہیم علیہ السلام و چہ فرشتیاں جُست کت کہ آخر شمایہ کت نام مہتگی آتگی - چہ اندازہ و زانا معلوم کت گتی کہ ضرور یہ یک ٹوہیں کارے و اشانی نزول بوتگ - و یعنی قوم لوط و سزا دیگ و رد اما دیم دیگ بوتگیں - تاکہ دُوک ریحانے و آیایاں ہلاک بکنیں - چہ مین طین و قیہ معلوم بوت کہ اے تر و نگلائی و سورنہ ات - آتہ معنی و درج کش کنگ و سبب و سنگ گوشتک بیت -

و یعنی چہ اللہ تعالیٰ و طرف و بہ اے سنگان نشان جنگ بوتگ - اے عذاب و سنگان خاص ہماکس و لگنت کہ آیایاں عقل، دین و چہ فطرت و حد و سرگزنت و ک یعنی ماں آیتگ و ایوک و حضرت لوط و خاندانے مسلمانان خاندانے ات - آتہ اچہ عذاب و محفوظ دت و صاف و سلامتی و آیایاں چہ اودا درکنت و ایدگہ کل تباہ کنگ بوتنت - و اودا تباہتوں تباہی و نشانات موجود انت و آیانی بہ خاصیں عذاب و ہلاک بوگ و قصہ بہ ترسوکان عبرت و سامان انت -

و یعنی معجزات و براہین - و یعنی و تی زور و قوت و سرا مغرور بوان و چہ حق و دیمی تاب دات و و تی قوم و حکومت و باسکان و گوں و تا غرق کت - گوشتی کہ موسیٰ یا تو مزین جادوگرے یا دیوانہ ایت - چہ دو حال خالی نہ

انت - و یعنی زیادتی ماندکت، ملامت ہاوت انت کہ آئی و کفر و سرکشی و راہ اختیار کت - سرید کنگ و رند ہم چہ سرکشی و دستی نہ کش انت، آخر ہر جگہ کشتگی ہمانی پروردی وارنت - و یعنی طوفانی گوات و عذاب اہت کہ اچہ خیر و برکت و بہکے ہورک ات - آئی و گناہ گارانی

ہندال برت و چہ ہر چیز و سرا سرگز بوت آتہ ریزہ ریزہ کت و ہشتی - و یعنی حضرت صالح و فرما بکنت کہ شر، دگر جیتے روج دنیا و لذت و بکشی ات و چہ ادر سامان نفع بکرات - آخر خدائی عذاب و توک و گرفتار کنگ بے

و یعنی آیانی ناہودگیں ک ریح بہ ریح زیات بوان بوتنت آخر خداوندی عذاب و آیان و گیت - یک گرنہ و جت و گوں چم و شاک دیگ و آیایاں ہودا چو حشکیں دار و بوتنت - آکل زور، طاقت و متکبرانہ دعوی و شان و شوکت ماں خاک و اوار بوتنت، چہ یک کسے و اینک ہم نہ

بوت کہ چک پر وشی و یکمیں پادبیا تگیں و بوشتا تیں - و تی بیرش چون کا بکنتیں یکے و بہ و تی مددنگی تواریش پر بکنتیں ۱۲

دل یعنی چہ قوماں پیش نوح و قوم چہ و قی بغاوت و سرکشی و ذریعہ تباہ کنگ بوتگ۔ اے مرد مال ہم ماں نافرمانی و چہ حد سرگوستگنت فل یعنی آسمان و ہمیں پر اہیں چہ ہم چہ و قی قدرت و چہ اشی و ہم ستریں چہ ان پیدائش تو برائی و چہ مشکل نہ انت۔ فل یعنی زمین و آسمان کلاں و خدا پیدائش کنگنت و اشیان ماں ہائی و قبضہ انت گدا آئی و مجرم جہان و کجا پناہ کنگنت۔ ہم ماں خالق کائنات و عجیب و غریب کاریگری و غور و فکر بکننت تو پکا خدا و غلامی و قبول دار بیت۔ فل یعنی نریں و ماد گیں۔ چو شہ ابن زید و گوشت۔ و مروچی نوکیں حکماء اشی و متو کنگنت کہ ماں ہر قسم و نر و مادہ و تقسیم گنگ بیت۔ و یا چہ ”زوجین“ و مقابل و متضاد چیزاں مراد انت مثلاً شب و ریح، زمین و آسمان، تہار و دی و روشنائی، سیاہی و سپیدی، درامی و نادر اہی، کفر و ایمان و غیر ذلک۔ فل یعنی وہی زمین و آسمان و تمام کائنات یکیں اللہ پیدائش کنگنت انت و ہائی و

الذہبیت ۵۱

۸۰۴

قال فما خطبکم؟

قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا قَوْمًا فَاسِقِينَ ۝ وَالسَّمَاءَ بَنَيْنَاهَا بِأَيْدٍ وَإِنَّا

پیش۔ بیشک آیاں قوے انت بد کاریں۔ فل و آسمان ما بناکت بہ دست و بیشک ما

لَمُوسِعُونَ ۝ وَالْأَرْضَ فَرَشْنَاهَا فَنِعْمَ الْهَدُونَ ۝ وَمِنْ كُلِّ

قدرت داروکیں۔ فل و زمین ما چیر گیتک گدا ماہستیں شتریں چیر گیتک۔ فل و وہ چہ چیز را

شَيْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝ فَفَرُّوا إِلَى اللَّهِ إِنِّي

ما پیداکت جفت تا کہ شاپنت حاصل کنوک ببیت۔ فل بیشک تا چہ بیت خدا و نیک۔ بیشک من

لَكُمْ مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝ وَلَا تَجْعَلُوا مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ إِنِّي لَكُمُ

پیشا چہ آئی و نیک تر سینوکیاں سطر ہیں و مقرر کن ات گوں خدا و دگر معبود۔ بیشک من پہ شما

مِنْهُ نَذِيرٌ مُبِينٌ ۝ كَذَلِكَ مَا آتَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ مِنْ رَسُولٍ

چہ آئی و نیک تر سینوکیاں سطر ہیں۔ ہمید وک و نیا کنگ ہا کسان گور و کہ چہ و پیش انت چہ پیغمبر

إِلَّا قَالُوا سَاحِرٌ أَوْ مُجُنُّونٌ ۝ اتَّوَصَّوْا بِهِ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝

مگر آیاں چہ گوشت کہ ساحر یا مجنون کے۔ فل آیاں چہ و پیش کنگ بہ یکد گرے۔ بلکہ آیاں قوم انت سرکش و

فَقُولْ عَنْهُمْ مَا أَنْتَ بِمَلُومٌ ۝ وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَى تَنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ ۝

گدا دیم و ترین چہ آیاں پدا شمانہ ات ملا متی، و پنت بدے گدا بہ تحقیق پنت نفع دنت مؤمنان و

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِعِبَادُونَ ۝ مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ

و پیداکت من جن و انس مگر بہ استی کہ منی عبادت و بکننت۔ فل نہ لوٹاں من چہ آیاں

رَرْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعَمُونَ ۝ إِنَّ اللَّهَ هُوَ الرَّزَّاقُ ذُو الْقُوَّةِ

روزی و نہ من لوٹاں اے کہ من و ورگ بواریننت۔ تحقیق خداوت روزی رسان انت، زور و دے

الْمُتِينَ ۝ فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا ذُنُوبًا مِثْلَ ذُنُوبِ أَصْحَابِهِمْ فَلَا

مضبوطیں۔ فل گدا بیشک پہ گناہ گاراں نصیب انت چہ گناہ مثال نصیب آیاں گوستگیں رفیقانی گدا

يَسْتَعْجِلُونَ ۝ قَوْلِ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ يَوْمِهِمُ الَّذِي يُوعَدُونَ ۝

باید انت کہ شتاپی و ملوٹت چہ گدا و اے پہ کافراں، چہ آیاں ہا روج و کہ آیاں وعدہ دیگ بنت۔ فل

منزل

فائدہ نیست بلکہ نفع آسانی جند نیگنت من آخدا بند نہاں کہ و قی غلاماں بگوشاں کہ پہ من بکنت ات و بیارات یا و رگاں بیارات منی دیا ایر کن ات منی ذات چہ اے خیالات و پاک و بالا انت من چہ آیاں یہ و ت روزی چون کا طلب کنناں۔ من و ت آیاں و چہ و قی جند و روزی سر کنناں، بشر منی ہمیں زور و زور و قادر و توانا بہ شے خدمتاں چون کا حاجت کیت کنت۔ بندگی و حکم تہنا بہ اے مقصد و دیگ بوتگ کہ شمانی شہنشاہی و عظمت و کبر پائی و قولاً و فعلاً اعتراف کنناں و منی خاصیں انعام و دادانی و تار امتحان قرار بے ات۔ سہ من نکر دم خلق تا سودے کم۔ بلکہ تا بر بندگان جو دے کم۔ فل یعنی اگں اے ظالماں منی بندگی و قبول دار نہ بنت تو بزان ات کہ چو دگ ظالمانی پیمائشی ڈول پر بوتگ یوں بس بڈگ و دلمانگ انت۔ مفت و ماں سزا و اشتاپ کن ات ہچو شکہ دگ کافراں خدائی سزا بہر رست ایشاں ہم و قی ہر رست۔ فل یعنی قیامت و ریح۔ یا چہ آئی و پیش کتام یک روچہ پہ سزائیگی ببیت۔ چنانچہ کہ و مشرکان ماں بدر و زبردستیں سزا رستیت۔ تمت سورۃ الذہبیت و الحمد للہ

عکم و چیرگ و انت تو بندہ و سزا لازم انت کہ چہ ہر یک جانب و تاراکشان بہ ہائی و نیک و درگاں بزوریت اگں آئی و طرف و درگی نہ زرتنت و رجوع نہ کتی تو اے مزن تر سگی کیت انت یا کتام دگہ ہستی و طرف رجوع بوت تو اے ہم تر سگی کیت انت۔ اے ہر دوہیں حالانی خوفناکیں انجام و من شمارا صاف صاف و تر سیناں۔ فل یعنی اے دابیں صافیں تنبیہ و انداز و باوجود اگں اے دین و مشرکان و لگوں گوشتکنت تو غم مکن۔ چریشاں و پیش ہر چ کافرین قوم و طرف و کتام یک پیغمبر آتک ہچے داب و آرا حاد و گر، دیوانہ گوشاں و آئی و پنت و نصیحتان و پہ کلاگ زرتکنتش۔ و یعنی ہر دور کا فرماں اے کیت و ہچے داب و یک تو اے بوتکنت کہ چو ش بگوش یک و گرے و وصیت کنان و مرگنت کہ ہر چ سطر ببیت آرا ساحر یا مجنون گوشاں و بدے ات۔ و حقیقت و وصیت چون کا بکننتش۔ البت ناشری کارانی رد اکل شریک و ہمشور اتنت و ہچے ایشانی شری داری چہ رندی ناشریں مردماں ہا لفظاں چہ دپ کشائشکنت کہ پیشی ناشریں مردماں چہ دپ و درککنت۔ فل یعنی تو دعوت و تبلیغ و فرض، ہچو ش کہ آئی و حق ات ادا کت۔ تو زیات و ممب و کیت غم و رگ و حاجت نیست۔ نہ منگ رد اتو ملامت نہ بلکہیں ہا اسلام و دشمن ملامت انت، البت سرید کنگ شے ذمہ داری انت۔ نوں بیشکا اے کار و سلسلہ و جاری بدار۔ ہر کسی قسمت و ایمان آرگ ہست انت آرا اے سریدی نفع دنت و ہر کس و ایمان آورنگ آیاں زیات نفع دنت و منکرانی سرا خداوند کریم و حجت قائم بیت۔ فل یعنی چہ آیاں پیدا کنگ جہنم شرعاً بندگی انت، ہمیشکا ماں آیاں فطرت و خلقت و ہچے دابیں صلاحیت پیداکت کہ اگر بواہنت تو چہ و قی اختیار و پہ بندگی و راہ و روگ بتوننت چو ناتی چہ کونہ و قدریہ و ارادہ و رو و تو ہک چیز آئی و منگونی حکم و دیماء جبر و بے وس انت۔ لیکن یک وقت کیت و حدے کہ کل بندھاں چہ و قی ارادہ و عالم تخلیق و شرعی غرض و ہم سرجم کنت۔ بہر حال تواشاں سرجم بکن کہ ایوک و چہ سرجم و اے شرعی مطلب حاصل بوت کنت۔ فل یعنی چہ آیاں بندگی و غلامی و منارا ہچ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی کوہ طور کہ برائی حضرت موسیٰ علیہ السلام و گون اللہ پاک و کلام گت فل چرے کتاب و شاید لوح محفوظ مراد بہ بیت یا مردمانی اعمال نامہ یا قرآن کریم یا چہ طور و مناسبت و تورات یا عام آسمانی کتاباں، کل احتمالات بوت کشت فل شاید چریشی و مراد کعبہ انت یا ماں ہفتی آسمان و بالکل خانہ کعبہ و محاذات و

فرشتگان کی کعبہ انت کہ آرا "بیت المعمور" گوشت -
چوشت کہ چہ حدیث و ثابت انت - فل یعنی قسم آسمان
انت کہ آیین و سرامل بان انت یا چہ سقف
عظیم و مراد عرش عظیم انت کہ آئی و تماہیں ہفتیں
آسمانی سرگز انت - و ہم چہ روایتاں معلوم بیت کہ
آجنت و بان انت و دنیا و جوش و روکیں دریا مراد
بہ بنت یا ہامن شائیں دریا مراد بہ بیت کہ آئی و
وجود چہ عرش عظیم و چرگ و آسمانی سرگز و چہ روایتاں
ثابت بوت گ - فل یعنی اے تمام چیزاں کہ آیانی قسم
ورگ بوت شہادت دینت کہ آخرا من قدرت و
عظمت داروک انت گدا بر آئی نافرمانی کنو کاں عذاب پرچا
مست و کئے طاقت داریت کہ آئی دیم دانگیں عذاب و
واپس برگردینت - فل یعنی آسمان لرزان و گویاں
ترکیت - فل یعنی کوہ و تی جاگہ و یلہ دینت و کرپس
و مالاں ہیا بال کشت - فل یعنی ہما کس کہ مروچی
لیب و لیا و گلا تیشنت و ہمک پیمیں نابکاریں گت
کشت و آخرت و انکار و کشت پریاں ماں آرمج و
سکین خرابی و تباہی انت - فل یعنی فرشتہ گون مزین
رسوائی و آیات تیلانک دیان و دوزخ و نیک و برت
واودا آیات و سرکنان و گوشک بیت - اے ہما اس
حاضر انت کہ شما آرا دروغ ظاہر کشت - فل یعنی شما
ماں دنیا و نبیان و جادوگر و آیانی و جی و جادو گوشک
ات نوں کتیں و ت بچارت و بگوشش ات کہ اے
دوزخ کہ آئی و بابت و نبیان احوال بیان کشت
آیا حقیقتہ جادو یا نظر بندی انت یا چوشت کہ شما ماں نیا
چان و ت ہج نہ دیکشت ہتوں ہں شمارا ہج
نظر نیت - فل یعنی ماں دوزخ و کبان و اگر شما
ہج لرزت و شور کنان و ملک و پسر و زورات پداہم
شے فریاد و کس گوش ندریت - و بندہ خبر و صبر کنان و
خاموشی اختیار کیں ات پداہم شے سر رحم دروک
نہ بیت - غرض ہر دوئیں حالتاں یک ہیم و انت چہ آ
بندی خانہ و درکپک و واسطہ شمارا ہج راہ دست
نہ کپیت - ہرج پلیندی و شما ماں دنیا و کشت
آیانی سزاہے و انجی بندی خانہ و ابدی عذاب انت -
فل یعنی ہما کساں کہ ماں دنیا و چہ خدائے ترسنت اودا
بالکل دل جمع و امین بنت، ہمک و ابی عیش و آرام و

الطور ۵۲

۸۰۵

قال فما خطبکم

سورة الطور مكية ثم هي تسع واربعون آية وفيها ركوعان
سورة طور ماں مکتہ و نازل بعوت و اے چل و نہ آیات و دو رکوع انت

بسم الله الرحمن الرحيم
شروع کنیاں گون خدائے نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں، ز بریں رسم کنو گے

والطور وكتب مسطور في رقي منشور و البيت
قسم انت طور و فل و نبشتہ گت گیر کتاب و ماں تاکاں پراہیں - فل و لوگ

المعمور و السقف الرفوع و البحر المسجور ان عذاب
آبادیں، فل و برزیں چت و فل و جوش جوکیں دریا و فل بہ تحقیق عذاب

ربك لواقع قال من دافع يوم تمور السماء مؤرا و تسير
تی مرتب و البت آجی انت، نیست آرا در کنوک فل روچہ کہ لرزیت آسمان لرزگ و فل دروان بنت

الجبال سيرا فويل يومئذ للمكذبين الذين هم في خوض
کوبان روگے و فل گدا بربادی انت ہما روچ و پدروغ بندہ کنو کاں، ہما کساں کہ جہاں سارنت

يلعبون يوم يدعون الى نار جهنم دعا هذه النار التي
لیبکن و فل روچہ کہ تیلانک دیگ بنت دوزخ و نیک و تیلانک دیگے اے ہما اس انت کہ

كنتم بها تكذبون افصح هذا ام انتم لا تبصرون اصلوها
آرا شما دروغ زانت گت فل آیاتوں اے جادوئے یا کہ شما نہ گند ات فل داخل بیت ماں اس

فاصبروا ولا تصبروا سواكم انما تجزون ما كنتم
صبر کیں ات یا کہ صبر کیں ات، برو برانت شے سرا - بیشک شما بدلہ دیگ بیت ہر چہ کہ شما

تعملون ان المتقين في جنات ونعيم فلهين بما اتهم ربهم
عمل کشت و فل بے شک متقیان ماں باغان انت و ماں نعمتاں، نیک و لران و ہر چہ دیگ آیات رب و آیانی

ووقهم عذاب الجحيم كلوا واشربوا هنيئا بما كنتم تعملون
و نگاہ داشت آیات رب و آیانی چہ دوزخ و عذاب و بورات و نبوش ات لذت گران و سبب ہر چہ شام عمل کشت

منزل

از باب پریاں اودا حاضر بنت - و زانا اے انعام کم انت کہ آیات و چہ دوزخ و عذاب و اللہ پاک و رستگار کشت - ۱۲

فل یعنی جنتیانی مجلس اے داب و بیست کہ کل جنتی چو بادشاہان دتی دتی تخت و سر اید گری و دیم بہ دیم نندوک بنت و آسانی ترتیب براہنگ بیت۔
فل یعنی کامیں مردمانی اولاد و اے دگ تعلق داروکان اگس بہ ایمان و سر قائم بہنت وید اراشاں ہما کاملائی رند گیری و بکنت۔ ہر خدشتہ کہ آسانی بزرگان
انجم دانگت اشان ہم ہما خدشتانی تکلیل و گلایش بہ بنت، تو اللہ تعالیٰ چہ دتی مہربانی و آیان و گون ہمایاں آوار کنت۔ بلی توری اشانی اعمال و احوال چہ آسانی
اعمال و احوالان کما و کیفا کمتر بہ بنت ید ہم یہ آبرو گانی اکرام و دل بڑی اے رند گیری کنوکان و ہمار رند گیری گتگینانی ہمسائیگی و جاگہ دیگ بیت۔ و
مکن انت کہ لھتیں و بالکل بہ ہمایانی مقام و درجہ و سر کنگ بہ بیت۔ چوش کہ چہ روایتان معلوم بیت و مال اے صورت و چوش گان کنگ مہ بیت
کہ آ کامیں مردمانی لھتیں نیکیان و کم کنان و
ذرت و دیگ بیت۔ انا، اے تیوگ و اللہ پاک و
فضل و احسان بیت کہ کم تر نیکی داروکان و کمین دیری
دیوان و داں کاملائی درجہ و سر کنگ بیت۔

(تندبہ) احقر و تابعہم و ذریعتہم و
ہرچ مطلبے زرتنگ معج بخاری و اے حدیث آئی و مناسب
معلوم بیت قالت الا نصار یارسول اللہ
انت یحکم قوم اتبعنا و اتقاد اتبعنا
فادع اللہ انت یجعل اتباعنا متا۔ قال
النبی صلی اللہ علیہ وسلم اللہم اجعل اتباعہم
منہم۔

فل بزرزا فضل و بیان انت، ادا عدل و رہبند و
سوج دات۔ یعنی عدل و تقاضا چوش انت کہ ہر کس و
ہر چیکہ نیکیں یا بدیں عمل کنگ ہائی و موافق آرا
بدلہ دیگ بیت۔ ویم نری اللہ و فضل انت آ
کسے و تفصیر و معاف بکنت یا کسی درجہ و بلند و
بالا بکنت۔

فل یعنی ہر ہمیں گوشت اشان و پسند بہ بیت
وہر قسم و نیگ و دل بواہیت۔ کمین بھتلی و
بغیر ہما دمان و ہما چیز حاضر کنگ بہنت۔

فل یعنی وہدے شراب طہور و دوری جاری بیت
تو جنتی و شش طبعی و رد ایک و گری و شرابان و
چلانیک و لگنت۔ لیکن ماں آشراب و ایوک و
لذت ووشی بیت۔ نشہ، یک یک و فتور عقل وغیرہ
عیب ہیچ مان نہ بیت و نہ کتا م گناہے و عجب بیت۔
فل یعنی چوش کہ مراد مان و تی غلاف (پوش) و
بالکل صاف و لستہ مانیت۔ آرا ہیچ دوز و خاک سر بہ بیت
ہے احوال آسانی صفائی و پاکیزگی و بیت۔

فل یعنی جنتی آوہد ایک و گری و نیگ و دلگوش گو
کنان و گت و طال کنت و چہ زیادہیں و شنودی
و شکر گذاری و روء گوشت کہ لالک ماماں نیا
و ترس و لرز و اتیں کہ باریں چہ مرک و ید مے حال و
احوال چون بیت۔ ہے بیم مدام مے دل و دماغ و
سوارات۔ اللہ و احسان و بگند کہ مروجی آئی و
چونکا مارا دل جمعی و ایمنی بخشا تگ کہ دوزخ و بھاپ
ہم مارا نہ لگت۔ مایہ ترس و لرز و امیت داران و مدام

قال فما خطبکم ۲۷ ۸۰۶ الطور ۵۲

مُتَكِينٍ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ وَزَوَّجْنَاهُم بِحُورٍ عِينٍ ۝ وَالَّذِينَ آمَنُوا

تکدیان بندت تختانی سرکہ قطار چہ گنج بکنت و نکاح دات آیان گون حوراں مریں چشیں و ہکساں کریمش اوت

وَاتَّبَعْنَاهُمْ ذُرِّيَّتَهُمْ بِالْإِيمَانِ الْحَقْنِ بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ ۝ وَاللَّهُمَّ مِنْ عِلْمِهِمْ

ورند گیری کت آسانی اولادان بہ ایمان و سر کت آیان و اولاد آسانی و کی نہ کت ماچہ آسانی عملان

مِنْ شَيْءٍ كُلِّ امْرِيٍّ بِمَا كَسَبَ رَهِيْنٍ ۝ وَأَمْدَدْنَاهُمْ بِفَاكِهَةٍ وَلَحْمٍ

ہچ چیزے فل ہر مرد بہ دتی کتگیں کاراں رھن انت فل و مدد کت آیان بہ آیان نیبگان و گوشت

مِمَّا يَشْتَهُونَ ۝ يَتَنَازَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَا لَغْوٌ فِيهَا وَلَا تَأْلِيمٌ ۝ وَ

ہر جنس و کہ طلب بکنت و چہ یکد گری دست و گرینت اودا شراب پیالہ کہ نیست مان آشراب نا بھاریں گچہ نہ گناہ و کار

يَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكَنُونٌ ۝ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ

ورد و اکنت آسانی سر بھکاں بہ آسانی خدمت و گوشتہ کہ بھکاں و اودا انت غلام بوشنگیں فل و دیم ترینت لھتے چہ آیان

عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَاءَلُونَ ۝ قَالُوا إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِي أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ۝

لھتینانی نیگ یکد گری سوال کنان، گوشت بھشک ماتیں چہ و پیش مان و تی لوگاں بہ ترس و لرز

فَمِنَ اللَّهِ عَلَيْنَا وَوَقِنَا عَذَابَ السَّعِيرِ ۝ إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلُ نَدْعُوهُ

کہ احسان کت اللہ مے سرا و نگہداشتی مارا چہ عذاب و لوار و بہ تحقیق چہ و پیش ماتوار پر جگت آرا

إِنَّهُ هُوَ الْبَرُّ الرَّحِيمُ ۝ فَذَكَرْنَا مَا أَنْتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَ

بیشک آفرن احسان کنوکن مزین کت گدا (کہ محمد) بہنت بدہ، گدانے تو چہ دتی رب و فضل و کاهن و

لَا يَجْنُونَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ تَتَّبِصُّ بِهَ رَبِّ الْمُنُونِ ۝ قُلْ

و نہ گنوک فل آیا گوشت آیان کہ آشاعرے، راہ چاروس ماہہ آئی گردش و زمانہ و فل تو بوش

تَرَبَّصُوا فَإِنِّي مَعَكُمْ مِنَ الْمُرِصِينَ ۝ أَمْ تَأْمُرُهُمْ أَخْلَامُهُمْ

راہ چاری بکن ات بہ تحقیق مھن گون شماراہ چاروکان فل آیا حکم کنت آیان آسانی عقل

بِهَذَا أَمْ تَأْمُرُهُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ ۝ أَمْ يَقُولُونَ تَقُولُ بَلْ لَا يُؤْمِنُونَ ۝

بہ اشی یا کہ آقوے سر کشیں فل آیا گوشت کہ دتی اڈک قرآن، بلکیں ایمان نیارنت۔

مآزل

و تی رب و توار پر جگت، مروجی ماوت دیست کہ آئی و محض چہ دتی مہربانی و گون ماچہ داب و خوبیں و جو انیس سلوک کت۔
و کافران و اجنبی و برے دیوانہ گوشتش، برے کاهن یعنی چہ جتان و شیطانان چیزے دروغ راستیں خبران و زوران و تالان کنت۔ اشان اینکرم شعور
نست ات کہ داں مروجی کتا م کاهن یا دیوانہ و اے ہمیں اعلا نیں درجہ و نصیحت و حکیمانہ اصول اے داب و ماں صافیں، شستہ و پاکیزہ اندازہ بیان
کنگنت! پیش کا فرمانیت کہ تنہا نبی اشان و نیک و بد و بابت و سر و سوج بکن و پیغمبرانہ نصیحتاں گوشان بیو، چہیشانی ناہودگیں گپاں دلیوش مہو۔
و ہدے چہ اللہ و فضل و رحمت و نہ شاکاھن ہست ات، نہ مجنون۔ بلکیں شما آئی و مقدسین رسول ات تو نصیحت و کار و جاری دارگ تی فرض منصبی ات
و یعنی پیغمبر چینے کہ اللہ پاک و خبران و اشکنا نیت و نصیحت کنت، زانا اے مردم ہمیشکا قبول دارنہ بنت کہ شما را تیوگ و یک شاعرے بہمت و برے

یہ اے جبر و براہ چار انت کہ ہنوش کہ قدیمی زمانہ و بازیں شاعر چہ زمانہ و گردش و تاوت مران و ہلاکس بوتنت اے ہم بہمایانی داب و ہلاکس بیت
اشان کتام سو بے دیم تر و حاصل کنگ تنونت - ایوک و بہ چنت روج و مردم گوں واجہ و ہمراہ انت و بس -

فل یعنی شرابا بریں شما پہ منی انجام و راہ چار بیٹے ات، من ہم پہ شے انجام و راہ چار باں - زوت خبروت ظاہر بیت کہ کئے تسوب مندانت و کئے ناکام
ونا مراد انت - فل یعنی واجہ پیغمبر و مجنون گوشان و چوش بگوش کہ و تارامزن غفل منڈ ثابت کشت، زانا آیانی عقل و زانگ آیان و ہسے سوج دنت کہ
یک مزن ترین صادق، امین، عاقل، کو اس و برحقین پیغمبر و شاعریا کاہن یا دیوانہ قرار دیان و پشت و چنڈک بیت - اگں اشان ماں شاعران و پیغمبرانی

کلام و فرق کنگ تنونت تو اشان و ت پے دابیں
عقل مند انت - حقیقت الیش انت کہ اشان ماں تی
دل و تمام حقیقت و زانوک انت - مگر تہنا چہ و تی ناشری
و کجروی و سبب و ناہودگیں گپاں درشان کشت -

ہم صفحہ و فوائد؛ فل یعنی زانا اشان
چوش خیال دارنت کہ واجہ پیغمبر ہرچیکہ اشکنا سنیت
آلہ کلام نہ انت بلکس چہ و تی دل و آئی و سازنگ
و دروغ خدا و طرف و منسوب کت - نوں پہ نہ منگ
ہزار نیون کشت - ہر شخصہ بہ یک گپے و سرالیقین
نہ دارنت و آرا قبولدار نہ بیت - آہے دابیں بے
سر و پا دیں نیونان و درشان کشت و اگں انسان قبولے
بکنت تو پرانی زانگ و اینکریں گپ بس انت کہ تمام
دنیاء طاقاں یک جامع کنان و ہم اے قرآن و مرط
یارت نکنت و چو خدا و زمین و پیمیں زمین و چو آئی و
آسمان و پیمیں آسمان جوڑ کنگ چہ ہر کس کس کت نکنت
آئی و قرآن و پیمیں قرآن و یارگ ہم محال انت -

فل یعنی خدا و پیغمبر و خبر و پر جاقبول نکنت - زانا
آیانی سرور و ہر خدائے نیست کہ آئی و خبر گرگ بریا
لازم بہ بیت، زانا بغیر کتام کہے و پیدا کنگ و آیان
و تاوت پیدا بوتنت یا اشان و تی جہد و خدا و ہمت
یا اے دابیں خیال دارنت کہ آسمان و زمین آیانی اڈ
کتگین انت، ہمیشہ کا ماں اے حکومت و آیان ہرچے
کنگ لوشت بکنت، کتام کہے آیانی دست و دارگ
و جنگ و اختیار نہ دارنت - اے کل خیالات باطل و
ناہودگیں انت، آہم و تی دل و صدق انت کہ ضرور خدا
موجود انت کہ آئی - آیان و تمام زمین و آسمان و
چہ نیست و ہست کت مگر اے علم و زانگ و باوجود
ہرچ ایمان و یقینہ شرعاً پکار انت چرائی و محروم و
زہر انت - فل زانا اے خیال دارنت کہ زمین و آسمان
پلی توری خدا و اڈ کت گینت، مگر آئی و تی خزانگان
متر اشان و جوڑ کنگ؟ یا بہ آئی و ملک و خزانگان
سرا آیان پہ زبردستی قبضہ یا تسلط حاصل کنگ - گلا
اے دابیں اقتدار و تصرف و واہندہ بان و آپر چا
کسے و تابعدار و زیر دست بہ بنت -

فل یعنی زانا اے دعویٰ کنت کہ آیان پیدا کنجان و
آسمان و سرالک کپنت و چہ او داملأ اعلیٰ و گپاں

اشکنا و وترنت - پدا و ہک آیانی رسائی براہ راست داں ہماذات و بہ بیت تو کتام یک بشرے و زندگیری کنگ و پے حاجت باقی مانت - ہرکس اے
داہیں دعویٰ کنت آرا ابیدانت کہ و تی سند و حجت و پیش بکنت - فل یعنی زانا (معاذ اللہ) خدا و چہ و تاہم کتر حساب کنت، چوش کہ ماں چکاں و جنگانی
چہ اے تقیم و پدراست و ہمیشہ کا آئی و احکام و ہدایات و دیما سہر جہل کنگ پہ و تاہے عزتی زانت - فل یعنی زانا اے مرد ماں ہمیشہ کا تی خبر و قبول
نکنت کہ خدا مکنت تہیں واجہ چرایاں بہ اے ارشاد و تبلیغ و برداکم گرانیں مزدے طلب کنگاے کہ آئی و بار و گرانی و اشانی سریں جکینتک - فل یعنی آیات
اللہ پہ آیان و تی و جی و دیم دنت و چو پیغمبران و تی اسرار اشان معلوم دارکنت کہ آرا اشان نیست بہ ہما داب و ہنوش کہ نبیانی و جی نبیسگ بیت

فَلْيَا تُؤَا بِحَدِيثٍ مِّثْلَهُ إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۖ أَمْ خُلِقُوا مِنْ غَيْرِ شَيْءٍ ۖ أَمْ هُمْ الْخَالِقُونَ ۚ أَمْ خَلَقُوا السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ بَلْ لَا يُوقِنُونَ ۚ

گلا ابیدانت کہ بیا رت خبرے اشی و ڈو دیں اگر ہست است گوشوک و آیانی بوتنت آیات
و تاوت یا آیان و ت پیدا کنکنت - آیانی کنگ آیان آسمان و زمین - بلکس یقین نہ کنت و
اے آئیانی گور و انت خزانہ تہی رت و یاوت داروغہ

أَمْ عِنْدَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ هُمُ الْمُصِيطِرُونَ ۚ أَمْ لَهُمْ سُلُوسٌ أَمْ لَا ۚ أَمْ لَهُمْ خَزَائِنُ رَبِّكَ أَمْ لَا ۚ

ایا آئیانی گور و انت خزانہ تہی رت و یاوت داروغہ
کے آئیانی سرسریان و اشکنت گلا ابیدانت کہ بیا رت اشکنا آئیانی دیلے ظاہرین و آیانی خدا و جنگ انت

وَلَكُمْ الْبَنُونَ ۚ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ۚ أَمْ

وہ شما بچک و آیات سوال کئے چہ آیان مزد و گلا آیان چہ تاوان گراں بار بوتنت و آیانی
عندہم الغیب فہم یکتبون ۚ اے آئیانی گور و غیب علم بہت گلا آیان نوشتہ کنت و آیان ارادہ دارنت فریب و - گلا کافراں

هُمُ الْبَکِيدُونَ ۚ أَمْ لَهُمْ إِلَٰهٌ غَيْرُ اللَّهِ ۚ سُبْحَانَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۚ

و ت فریب و ارکینت و آیانی ہست معبودے ابید چہ خدا - اللہ بکنت چہ آیانی شریک جوڑ کنگ و
و ان یروا کسفًا مِّنَ السَّمَاءِ سَاقِطًا يَقُولُوا سَحَابٌ مَّرْكُومٌ ۚ فَذَرْهُمْ

و اگر بکنت یک ٹکرے چہ آسمان کپان و گوشنت خبرے تل پہ تہیں - گلا یلہ کن آیان و
حَتَّىٰ يُلَاقُوا يَوْمَهُمُ الَّذِي فِيهِ يُصْعَقُونَ ۚ يَوْمَ لَا يُغْنِي عَنْهُمْ

تا کہ دوچار بکنت و تی ہمار و جہ کہ ماں آئی و کپیت آیانی سرگروک - روچے کہ کار نہ دنت آیان
کَيْدُهُمْ شَيْئًا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ۚ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا عَذَابًا دُونَ

آیانی فریب کیں ہن، و نہ آیان و مدد دیک بیت و بیشک پہ گنہگار عذاب انت ابید چہ
ذَٰلِكَ وَلَٰكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ۚ وَأَصْدِرْ لِّحُكْمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعْيُنِنَا

اشی و لب کن گیشتر چہ آیان نہ زانت - و صبر کن رہ چاران و پے تی رت و حکم گلا جھتی تو مے چانی دیما و
مَنْزِلَہ

پیشکش آریاں تھی زندگی و ضرورت نیست۔ فل یعنی چرایاں بچ چشیں جبرے نیست، زانا پدا ارادہ ہمیش انت کہ مکروہنرکنان و واجہ پیغمبر فریب دیگ لوٹنت تاکہ جہ اے دستور آریاں حق را مغلوب یا نیست و نابود بکننت۔ اگں در حقیقت و ہنجوش لوٹنت تو یاد بکن انت کہ اے مکروہنر چپکانی بہ ہمایانی جگت و کیوک انت اشان زوت معلوم بیت کہ حق مغلوب بوت یاوت نابود و کمسار بکنت۔ فل یعنی زانا چہ خدائے بغیر اشان بہ وتاد کہ حاکم و معبودے تجویز کنگ کہ سکی و وہدہ اشانی مدد و کنت و ہمایانی پرستش و آریاں چہ خداوند کریم و سبے نیاز کرتنگ؟ نوں یاد کنگ بہ بیت کہ اے کل وہم و شیطانی و ساوس انت۔ اللہ ذات چہ اشی و پاک انت کہ کتا م کسے آتی و شریک و ہمد رور یا مقابل و مزاحم بہ بیت۔ فل یعنی در حقیقت چریشاں یک جبرے ہم نیست، ایوک و یک چیزے ہست "خند و عناد" کہ ہمیشی و سبب و اے مردماں ہر یک راستیں جبرے و

النجم ۵۳

۸۰۸

قال فما خطبکم؟

وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ۖ وَمِنَ اللَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَإِدْبَارَ النُّجُومِ ۝

وہاکی بیان بکن و تی رب و تویسیان و ہدہ توحب پادکائے و کیوں چہ شب بگوشی کی ہاکی و وہدیکہ ستارہ بشت بیان ازیم بیت و

سورة النجم یکتہ قرہی شتہاں ستون آیت و ثلث رکوع

سورہ نجم مکہ نازل بوت و اے شصت دو آیات و سہ رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون نام خدا و ہما کہ بے اندازہ مہربان، ز بریں رحم کنو کے

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ ۝۱ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ وَمَا غَوَىٰ ۝۲ وَمَا يَنْطِقُ

سو گند ستارہ و وہدیکہ بچیت و گمراہ نہ بوت شے اے رفیق و ہدراہ نہ بوت و کیوک نہ جنت

عَنِ الْهَوَىٰ ۝۳ إِنَّ هُوَ إِلَّا وُحْيٌ يُوحَىٰ ۝۴ عَلَيْكَ شَدِيدُ الْقُوَىٰ ۝۵

چہ و تی نفس و اہگ۔ نیستنت قرآن مکر و دی کہ دیم دیگر بوتنگ و تعلیم دہنگ آتہا سکیں قوت ارا

ذُو مِرَّةٍ ۝۶ فَاسْتَوَىٰ ۝۷ وَهُوَ بِالْأُفُقِ الْأَعْلَىٰ ۝۸ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ۝۹

زور اور و کی پدا تچا وشتا و ہست ات بڑیں سٹہ و سر آسمانی پدا نزدیک بوت، پدا اچہل بوت

فَكَانَ قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَىٰ ۝۱۰ فَأَوْحَىٰ إِلَىٰ عَبْدِهِ مَا أَوْحَىٰ ۝۱۱ مَا

پدا بوت فترق دوکان و کہہ یاھنک کتر۔ گدا و دی دیم ات و تی بندہ و نیگ و ہر چیکہ و دی دیم دیگ ایت۔

كَذَّبَ الْفُؤَادُ مَا رَأَىٰ ۝۱۲ أَفَتَمُرُونَا عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ۝۱۳ وَلَقَدْ رَآهُ نَزْلَةً

درغ نہ بست سول دل ہر چیکہ دیتی و نوں آیتا جہ کہ ات بہ آئی ہر چیکہ دیتی و وہد حقیقت دیت آتی و ارا اریکا

أُخْرَىٰ ۝۱۴ عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَىٰ ۝۱۵ عِنْدَ مَا جَنَّتِ الْهَوَىٰ ۝۱۶ إِذْ يَغْشَىٰ

یک برپدا نزدیک و سدرۃ المنتہی و۔ آئی گور بہشت انت آرام و جاگہ و وہدیکہ پوشگا ات

السِّدْرَةَ مَا يَغْشَىٰ ۝۱۷ مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَىٰ ۝۱۸ لَقَدْ رَأَىٰ

کنرہ ہر چیکہ پوشگی ات و کی چم چوٹ نہ بوت و نہ چہدہ سرگوست و بیشک دیتنت آتی و

مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَىٰ ۝۱۹ أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ ۝۲۰ وَمَنْوَةَ

منیں نشانیاں و تی رب و کی آیتا دیتنت شمالات و عزی و عرا و منات

مزل

دروغ بند کنت۔ اشانی کیفیت و اے دابہ انت کہ اگں بہ ہشتانی فراتش و سرا بند جبرے چہ آسمان و یک تختہ ہے پہ اشان دور دیگر بہ بیت توگوں و تی دینگیں چان ہم آتی و تاویل و کنت۔ مثلاً گوشت کہ اے تختہ چہ آسمان و نیتنگ، جہر و یک بڑیں سٹہ و کیوک بوان و کپتنگ، چوشکہ بے بے مزین تر و نگل کپنت۔ بہر حال نوں چہ اے دابیں کینگ و کست دار و کاں منگ و امید چہ پیمادارگ بہ بیت۔ و ال یعنی چشیں دین و دشمنانی زیات زندگی و ضرورت نیست، و ال بکن اشان و کہ دگھتیں خرمستی بکننت و خبر بٹاھیننت۔ آخر آ روچ کیت و ہدے چہ قہر خداوندی و ہیر و گندہ اشانی ہوش و حواس در سپرنت و رستگاری و ہیج تدبیر کار دنت و نہ چہ کتا م جانبے و مدد سر بیت (غالباً چریشی آخرت و روچ مراد انت)۔ و ال یعنی چہ اشان گیشتر و خبر انت کہ چہ آخرت و عذاب و اے کشتراں دنیا و ہں پرایاں یک زمانے ہست کہ آلم و سر بیت۔ شاید اے جنگ بدر و غیرہ و سزا بہ بیت۔

و ال یعنی گون صبر و استقامت و و تی رب و تکیونی و تشہیبی حکم و راہ چارہ بو کہ آہے زوتاں ماں شے و آریاں میا سکی و فیصلہ کنت و شمارا چہ شے مخالفان و دابیں نقصان ہم نہ سیت چیا کہ شامنے نگاہانی چیر و منے حفاظت و توکا ہست ات۔

ہم صفحہ و فوائد: و ال یعنی گون صبر و تحمل و دل جی و دل قراری و مدام ماں اللہ پاک و تسبیح و تحمید و عبادت و مشغول ہو۔ خصوصاً ہما و ہدے کہ شامچہ داب و پادکارت پاپہ نماز و اوشیت۔ یا چمجلس و پاد آریاں و دگر جاسے سر بگرات۔ ماں چشیں جادراں بہ تسبیح و غیرہ و زیات کڈن و ترغیب آتنگ۔

و ال چہ شب و ہیر و مراد شاید تہجد و وقت بہ بیت و استارانی پشت دیگر و روگ و وقت صبح و وقت انت چیا کہ چہ صبح و روشنی و تالانی و استار اندیم بوگ شروع کنت۔ تمت سورة الطور و لله الحمد و المنة۔

و ال یعنی غروب بہ بیت۔ و کی چہ صاحب و مراد نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ذات انت۔ یعنی نہ شام غلط نہی و

ردا چہ راہ و ٹگل وارت نہ چہ و تی ارادہ و اختیار و بہ زانت کاری بے راہ و روگ بوت۔ بلکین ہنجو کہ آسمان و استاراں چہ طلوع و بگر داکہ غروب و بہ یک مقرر رہتار و متین رہا و روگ بنت کہ دی ہم اینگر و آنگر و نام و ہم نہ گرت، نبوت و آفتاب ہم اللہ و مقرر کتگیں کشک و سدا برابر و روگ انت۔ ممکن نہ انت کہ یک قدمے اینگر یا آنگر بکپیت۔ چوش بہ بیت تو چہ آتی و بخت و ہرج غرض کہ متعلق انت حاصل نہ بیت۔ انبیاء علیہم السلام آسمان نبوت و استار انت کہ چہ ایانی روشنی و رفتار و دنیا و رہنمائی و روشنی حاصل بیت۔ و چوش کہ تمام استارانی اندی و پدا تر پوکیں آفتاب طلوع بیت، سبے داب و تمام بنیانی تشریف بگر و پدا آفتاب جہدی چہ عربستان و مطلع و طلوع بوت۔ بس اگں قدرت و اے ظاہری استارانی نظام اے قدر حکم جوڑ کنگ کہ ماں آتی و ہیچ پیمیں نزوری و گور بڑ و

کنجائش نیست تو ظاہر انت کہ باطنی استاراں و روحانی آفتاب و ماہتاب و نظام چینکر مضبوط و محکم ہوگ لوٹیت کہ چرایاں یک علیٰ ہدایت مسادت و ابستہ انت۔ وک یعنی ہرچ کارے توکت۔ یک خضر جم چہ واجہ و درہن مبارک و اے دایں در نہ کپت کہ آنفانی واہگ و سرامینی بہ بیت بلکیں واجہ دین و درواہر چیکہ ارشاد فرمائینیت اللہ پاک و دیم داتگیں وحی و ہمانی و حکم و مطابق و بیت۔ ماں آئی و وحی متلو و ”قرآن“ و غیر متلو و ”حدیث“ گوشگ بیت۔ وک یعنی وحی دیم دیوک تو دراصل و اللہ تعالیٰ انت، لیکن چہ ہرچ ذریعہ و آرمی داں شاہ سر بیت و سر ظاہر و ہماکس شمارا سر و سوچ کنت آمرن تر ندیں قوتانی خداوند، مزن زور آور، حسین و براہنکیں فرشتہ لے کہ آثر اجبریل ابن گوشگنت۔ چنانچہ ماں سورۃ التکویر و جبریل نسبت و فرمائینیت انت کہ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ذِي قُوَّةٍ اَلْخ فک چہ برزیز کنارہ و مراد اکثر مفسراں اُنفی شرقی مراد رنگ۔ کہ چہ ہمود اصح صادق ظاہر بیت۔ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ماں نبوت و ابتداء و یک برس حضرت جبریل ماں اہلی صورت و یک کرسی و سر و بندان و بیت۔ آست و آسمان چہ یک کنارہ و اے داں دومی کنارہ و چہ آئی و وجود و پر معلوم ہوگنت۔ اے غیر معمولی ہمنانکیں ندرگ اولی مرتبہ واجہ نبی و چچان دت دیستگت۔ ایشراکندان و واجہ و ترس و لرز و زرت۔ تو اے رد اسورۃ مدثر نازل بوت۔ وک یعنی جبریل ابن گون و فی اہلی مندرجہ ”مستقر“ و تعلق دارگ و باوجود جہل و ایرکت و گون واجہ نبی و ہمنکر نریک بوت کہ ہر دو کانی میانجی و چہ دودست یا دو کاناں گیشتر فاصلہ نہ ات۔ آساعت و اللہ تعالیٰ و فی خاصیں بندہ (محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم) و سر و وحی دیم دات۔ غالباً چہ پیشی و مراد سورہ مدثر و اے آبات انت یَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنْذِرْ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ اَلْخ یا بلکیں دگہ چیزے احکام بہ بنت۔ (تنبیہ) ماں فکان قاب قوسین أو أدنیٰ و محققان گور و اف پہ شک و نیاہنگ بلکیں اے قسم و ترکیب گون سرچیں تاکید و مبالغہ و بہ زیات و نفی و کیت۔ یعنی تعین کنان و چوش پیش دارگ مقصود نہ انت کہ قوسین و فاصلہ ات یا چہ آئی و ہم کمتر۔ البتہ اینکریان کنگی انت کہ بچ جاو و ہج داب و چہ پیشی و زیات نہ ات و فیہ اقوال اخر ذکرہا المفسرون۔ وک یعنی جبریل ابن واجہ و گون چچاں دیست و چہ دل و تر کے گوشگ کہ اے ساعت و چیم راست راست و جبریل و گند گانت، ہج دایں غلطی ننگانت کہ یک چیزے و دگہ چیزے نہ انت۔ ماں چو گوشگ و واجہ و دل ہم راست ات، حق تعالیٰ ہے داب ماں پیغمبرانی دل و فرشتہ و معرفت و مان گیشیت و اگن نہ رسول و دت اے دل جی مہیت تو دگران و دل جی چہ کجا دست کپیت۔ وک یعنی وحی دیم دیوک و آروکیں فرشتہ کہ آئی و صورت و سیرت مزن پاکیزہ و فہم و حفظ و غیرہ و تمام قوت کامل و پدا ہمنکر قریب ہوان و وحی و اسرکت کہ پیغمبر آثر اگوں و فی چیم و بگندیت آئی و صافیں و روشنیں دل آئی و تصدیق و بکنت تو زانا ماچشیں چچاں کتگیں چیزے شمارا حق حاصل انت کہ آئی و درافصول و ناہودگیں بحث و تکرار بکناں دجیرہ و واسطہ راہان و در بچچ انت۔ اذالم تر الہلال فسلم۔ لئانی رؤہ بالابصار۔

وکل حضرت شاہ صاحب نہ نہ کنت ”دومی برا حضرت جبریل ماں و فی اہلی صورت و دیست۔ معراج و شب و چہ ہفتیں آسمان بالاکہ اودا درختے کمر و آسر حدت جہل و برز و جہل و مردم برزاشت نہ کنت و برز و جہل و ایرکت نہ کنت۔ ہمانی و نریک و بہشت تی دیست۔ (تنبیہ) چوش کہ جنت و انگور، انار و غیرہ و دنیا و نیبگاں و میوگان و سر قیاس کنگ نہ بیت، ماں اشاں اشتراک محض نام نیگنت، آگنر و درخت و ہم اد و گنرانی سرانبا دیقاس کنگ بہ بیت۔ اللہ و دت زانت کہ آگنر چہ دایں گنرے۔ بہر حال آدرخت اے سرحد و آسرحد و سرا اوستاتگ۔ ہر اعمال و غیرہ چہ ادا سر کپنت و ہر احکام و غیرہ چہ اودا ایر کپنت، کلانی سرحد ہے کمر و درخت انت۔ چہ کلیں روایتاں ہے معلوم بیت کہ آئی و ہفتہ ال ماں ششی آسمان و آئی و تالانی ماں ہفتی آسمان و بیت۔ واللہ اعلم

وکل یعنی حق تعالیٰ و انوار و تجلیات آدرخت و مانیوشان انت و فرشتیانی کثرت و وحی و عالم چوش ات کہ گون ہر یک تاکہ و یک فرشتہ نظر و آتگت۔ ماں لہتیں روایتاں ہست کہ مانیوشی سہر چکیں پروانہ انت یعنی سک شرننگ کہ چرایاں گندگ و دل ہانگو لیٹ بوارت۔ آساعت و درخت و رونق و بہار و آئی چہ حسن و جمال اے داب ات کہ بچ مخلوقی طاقتہ آثر ماں لفظاں بیان کت نکنت۔ شاید ابن عباس و غیرہ قول و رو و ماں معراج و اللہ و دیدار واجہ نبی و ہر چیکہ بوت آئی و بیان ماں ہے آیت و ابہام و شامل و مندرج بہ بیت۔ چیا کہ پیشی آیتانی بابت و ماں عائشہ صدیقہ و حدیثاں گیش و گیوار موجود انت کہ چرایاں رویت رب مراد نہ انت، محض رویت جبریل مراد انت۔ ابن کثر و چہ مجاہد و کہ آ ابن عباس و خاص ترین رفیق انت ماں ہے آیت و چیرا اے لفظان و درج کتگ : کَانَ اَخْصَانُ الْمَذْرُوءِ لَوْ لَوْ اَوْ يَافُوتًا وَ زَبْرًا جَدًّا اَفْرَ اَهَا مُحَمَّدٌ صَلَّى اللہُ عَلَیْہِ وَسَلَّمَ وَ رَآیَ رَبَّہُ بِقَلْبِہ۔ اے رویت چو نکہ تہنا چہ قلب نہ ات بلکیں چہ قلب و بصر ہر دو بینان چہ دیدار و فی ہر رسکانت۔

چوش کہ چہ مازع البصر و ظاہر بیت۔ شاید پیشکا ابن عباس و ماں طبرانی و لہتیں روایتاں فرمائینت رَاَہُ مَرَّتَيْنِ مَرَّةً بَقَلْبِہِ وَمَرَّةً بِبَصَرِہِ ادا دو بر و چارگ و مطلب چوش بوت کہ ماں یکیں ساعت و دوداب و دیست۔ (کہما قالوا فی الحدیث : انشق القمر بمکة مرتین) چہ ظاہری چیم و ہم و چہ دل و چچاں ہم۔ لیکن یاد دارگ بہ بیت کہ اے رویت آنت انت کہ آئی و نفی ماں لَا تَذَرُکَ الْاَبْصَارُ کنگ بوتگ۔ چیا کہ چرائی و غرض احاطہ و نفی کنگ انت۔ یعنی نگاہ آئی و احاطہ کت نکنت۔ علاوہ چہ اشی، چہ ابن عباس و وہدے سوال کنگ بوت کہ دعویٰ رویت آیت لَا تَذَرُکَ الْاَبْصَارُ و مخالف انت تو فرمائینتی وَ یُحَکُّ ذَاکَ اِذَا تَجَلَّى بِنُورِہُ الَّذِیْ هُوَ نُورُہُ (رواہ الترمذی) معلوم بوت کہ خداوند کریم و انوارات و تجلیات متفاوت انت لہتیں انوار قاہرہ للبصر انت، لہتیں نیستنت۔ و رویت رب فی الجملہ ماں ہر دویں درجہاں صادق کیت۔ و ہمیشہ کنگ گوشگ بیت کنت کہ ہر درجہ رویت و مومان و ماں قیامت و نصیب بیت و ہر یکہ نگاہ تیز کنگ بنت کہ آیاں ہا تجلی و برداشت کت نکنت۔ آماں دینا و کس را حال نہ بیت۔ البتہ یک خاصیں درجہ و رویت مئے واجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و شب معراج و ابن عباس و روایت و رو و میسر بوت و ماں اے خصوصیت و بچ ابن بشر واجہ و شریار و ہوند نہ انت۔ و ہم ہے انوار و تجلیات و فرق و تفاوت و ہمک رنگی و سر اسرہ و کنان و گوشگ بیت کنت کہ عائشہ و ابن عباس رضی اللہ عنہما و قولانی تہا بچ دایں تعارض نیست۔ شاید نفی ماں یک درجہ کنت و اے اثبات ماں دومی درجہ و کنگانت۔ ہے داب و ابوزر و روایت رأیت نوراً و ماں نُوراً اَنْیَ اَمْرَہُ و تطبیق ممکن انت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم۔

وکل یعنی چیم ہر چیکہ دیست گون سرچی و دل جی و دیست نہ نگاہ چوٹ ہوان و راستیں و چپیں نمک و کل انت نہ چہ مبصر سرگوزان و دیم تر و شت۔ بس ہا چہ سر اڑتنت کہ آئی و پیشدارگ مقصود مرادات۔ بادشاہانی دربارہ ہر چیکہ پیشدارگ بہ بیت آثرانہ چارگ ہر چیکہ پیشدارگ مہیت آئی و سر چچاں سک کنگ ہر دویں عیب انت۔ واجہ نبی چہ اے ہر دو بیناں پاک ات۔ کل ماں اِذْ یُعْشِی السَّدْرُہُ فَاَنذَرُہُ ہر چیکہ بیا بوتگ چرایاں ابید و ہر چہ نمونہ دیستگت آیاں اللہ بہتر زانت۔ ۵

اکون کرادماغ کہ پر سد ز باغبان و ببل چہ گفت و گل چہ شنید و صبا چہ کرد

ول یعنی آلاحد و عظمت و جلال دار و کیس خدای مقابلہ و اے ادنائیں و ذلیلین چیزانی نام گرگ و شمارا شرم و امنگیر بیت۔ (تنبیہ) لات، عزری، مناة آیانی بتانی و محبوبانی نام انت۔ چہ اشان لات طائف و نند و کیس مردمانی گوراسک بزرگ ات۔ مناة اوس، خنرج و خزانہ و مردمانی گوراء و عزری و راقیش و بنی کنز و غیرہ چہ اے ہر دو مینان مستر زانتگت۔ آیانی نزیک و اول عزری کہ آملکہ و نزیک ماں نخلہ ات، بدالات کہ اماں طائف ات، پداچہ درستان آفرماں سومی درجہ مناة کہ آچہ باز دور مدینہ و نزیک و واقع ات۔ علامہ یاقوت و ماں نجم البلدان و چہ ترتیب نقل کنگ۔ و نبشتہ فی کنگ کہ قریش، خانہ کعبہ و طواف کنان و اے لفظا نش گوشتنت واللات و العزری و مناة الثالثہ الاخری۔ ہولاء الغرائق العلی و انت شفاعتھن لثرتی۔ ماں تفسیر و کتاباں اے نزق و یک قصہ و نقل کنگ کہ آجہور محمدین و اصول و سر درجہ صحت و اگر چہ سر نہ بیت اگس و حقیقت و آچہ صلیت و اریت تو شاید ہر بیت کہ واجہ ماں مسلمان و کافران و ہر تہوریں محی و اے سورت و نت۔ کافرانی عادت ات کہ مخلوق و قرآن اشکنگ و مؤ مدینت و توک کلال گر و سید اکنت کما قال تعالیٰ: وَقَالَ الْإِنْسَانُ كَفَرُوا أَأَلْقَيْنُوا الْهَذَا الْقُرْآنَ وَالْغَوَافِیۡہِ لَعَلَّكُمْ تَعْلَمُونَ (حکم السجۃ ۴۷) و ہر اے آیت فی و نت تو یک کافران شیطانی و شاید واجہ و آواز و فی آواز شامل کنان و واجہ و لب و لہجہ و ہما لفظاں چہ و پ و کشتنت کہ آیانی زبان و سر اشکنت انت تِلْكَ الْغَرَائِیۡقُ الْعُلٰی دیم ترا ماں تبیر و اداء تصرف بوان و جبر چہ گجا داں کجاشت و سر بوت۔ و اگس ظاہر ہر گپے کہ نبی و زبان و سر اشیطان و چشیں تسلط کدی حاصل بوت کنت۔ و ہما چیز کہ دیم ترا باطل قرار دیگ بیت آئی و توبیب و چہ معنی۔

ول یاقوت و ماں نجم البلدان و نبشتہ کنگ کہ کافران اے بتان و خدای جنگ گوشتنتش نوں اول تو خدا لم یلد و لم یولد انت و بنذیر و اولاد و نظریہ اگر قبول کنگ بہ بیت پداچہ اے دابیں تقسیم و وند کنگ سک گندگ و ناہودگیں گپے کہ شما و تابچکان شات بکن ات و ماں خدای و نند باری و چنکان بگشیں ات؟ (العیاذ باللہ) و یعنی سنگ و درختانی چیزے نامش بستگت کہ اشانی خدائی و بابت و بیچ بوت نیست بلکیں اشی و برخت لا دلائل موجود انت اشان و فی دل تب و توری جنکانی نام بدے ات یا بچکانی یاد کہ ہر چہ کہ شے دل بکشتیت اے خشکیں گپ انت کہ اشانی پشت و بیچ حقیقت نیست وک یعنی باوجودیکہ چہ اللہ پاک و طرف و ہدایت و روشنی سر بوتگ و آئی و تجکیں راہ و نشون دانگ مگر اے اعمقان ماں ہما و ہم و واہگانی تاریکیاں گرفتار انت ہر چہ کہ ناہودگیں اٹکلے ماں و فی دل و بستش و ماں دل و اومانے جاہ جت ہما داب و علمش کت، گون تحقیق و بصیرت و راہ و اشان بیچ تعلق دارگ نہ لوٹنت۔ و یعنی اشان چوش فہمت کہ اے بت مے سفارشی بنت اے مفتیں خیالات و واہگانت زانا انسان ہر چہ واہگے کنت لازماً آزادست کسیت اے خبر یاد دارگ لوٹنت کہ دنیا و آخرت و کل خیر اللہ پاک و دست انت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی چہ بتانی پرستش و دست کسیت، دست کپکیں چیز ہا انت کہ اللہ بدنت۔ و یعنی اے بت چہ حقیقت دارنت آسمان و جاہ مندریں مقرب فرشتیانی سفارش ہم بیچ درد نہ وارت۔ البت اللہ پاک ہر کس و حق و سفارش کنگ و حکم بدنت و چہ اتی و راضی بہ بیت تو بیشک اود سفارش کار دات کنت۔ اے ظاہر ہر گپے کہ آئی و نہ بتان و سفارش و حکم دانگ و نہ آچہ کافران راضی انت۔ و یعنی ہر کس و آخرت و سرائیقین نہ انت آچہ سزا و بے فکر بوان و ہنچی شوخی کنت مثلاً فرشتیان و جنیں آدم و قرادیان و خدای جنگ گوشتنت۔ اے گپ محض آیانی جہالت و سرادلات کنت۔ شر فرشتیاں مردیں و جنیں بوگ و گون بے واسطہ؟ و یہ خدای اولاد چونکا بوت کنت؟ آیا حق و راستیں جبر و سزا قائم بوگ و واسطہ چہ ہے دابیں اٹکلان و ناہودگیں و ہماں کار دیماشت کنت و آیا اٹکل و تخمینہ برحق حقیقتانی جاگ و گپت کنت؟ و یعنی ہر کس و فکر بہ چہ پنت روجی زندگی و ارد گرد و تر و تاب بکنت کہ ماں ہما و گلا نیش بوان و کدی خدای و آخرت و نیمگ و دنگوش گور مکتنتی نبی آئی و بک بک دل و جاگہ مدہے

النجم ۵۳

۸۱۰

قال فما خطبکم ۲۷

الثَّالِثَةُ الْآخَرَى ۱۵۰ اَلْکُمُ الذِّکْرُ وَلَهُ الْاُنْثٰی ۱۵۱ تِلْکَ اِذَا قِسْمَتُہٗ

سومی گدی و را و آیا بہ شہانت مردیں چک پہ خدای جنیں چک۔ اے بہر کنگ و ہند ہر کنگ

ضِیْرٰی ۱۵۲ اِنْ هٰی اِلَّا اَسْمَآءٌ سَمِیَّتُہُمَا اَنْتُمْ وَاَبَاؤُکُمْ فَاَنْزَلَ

ناضافیں و اے کل نام انت کہ نام بستگت آیانی شما و شے پت و پیرکان، نازل نہ کنگ

اَللّٰہُ بِہِمَا مِنْ سُلْطٰنٍ اِنْ یَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاَتَقٰہُی الْاَنْفُسُ

اللہ بہ آئی بیچ دسے وکل زندگیری نہ کنت مگر اٹکل و چیزے کہ واہگ بہ کنت نفس

وَلَقَدْ جَآءَہُمْ مِنْ رَبِّہُمُ الْہُدٰی ۱۵۳ اَمْ لِلْاِنْسَانِ مَا کَفٰی ۱۵۴ فَلَیْلَہٗ

و بہ تحقیق سربوت آیانی چہ آیانی رب و ہدایت و کدی رسیت انسان و ہر چہ کہ بلوٹیت۔ گد اخلا و دست و

الْاٰخِرَةُ وَالْاُولٰی ۱۵۵ وَکَمْ مِّنْ تِلْکَ فِی السَّمٰوٰتِ لَا تَعْنٰی شَفَاعَتُہُمْ

انت غیر تہان و درجہان و و باز فرشتہ انت ماں آسماناں کہ فائدہ ندنت آیانی سفارش

شَیْءًا اِلَّا مِنْۢ بَعْدِ اَنْ یَّآذِنَ اللّٰہُ لِمَنْ یَّشَآءُ وَیَرْضٰی ۱۵۶ اِنَّ الَّذِیْنَ

چیزے و لا مگر زندگیری و کہ اذن بدنت اللہ بہر کس و بلوٹیت و رضا بہیت و بے شک ہا کساں

لَا یُؤْمِنُوْنَ بِالْاٰخِرَةِ لَیْسُوْنَ بِاَلٰئِکَہٗ تَسْمِیۡۃَ الْاُنْثٰی ۱۵۷ وَکَا

کہ یقین نہ دارنت بہ آخرت و البت نام بدنت فرشتیان و جنینی نام۔ و نیست انت

لَہُمْ بِہِ مِنْ عِلْمٍ اِنْ یَّتَّبِعُوْنَ اِلَّا الظَّنَّ وَاِنَّ الظَّنَّ لَا یُعْنٰی

آیان و اے بار و ہج علم۔ و نہ کنت زندگیری مگر گمان و۔ و بیشک گمان نفع ندنت

مِنَ الْحَقِّ شَیْءًا ۱۵۸ فَاَعْرَضُ عَنْ مَّنْ تَوَلٰی ۱۵۹ عَنْ ذِکْرِنَا وَلَمْ یُرِیْ

حق و بابت و چیزے و گد ایدم و بہترین چہ ہا کس و و فی دیم تربیتی چہ مے یاد و و نہ نہ لوٹیت

اِلَّا الْحَیٰوۃَ الدُّنْیَا ۱۶۰ ذٰلِکَ مَبْلَغُہُمْ مِّنَ الْعِلْمِ اِنَّ رَبَّکَ هُوَ

مگر دنیا و زندہ۔ بس داں ہے خدای سربوت آیانی علم و تحقیق تہی رب

اَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِیْلَہٗ وَهُوَ اَعْلَمُ بِمَنْ اٰهْتَدٰی ۱۶۱ وَلِلّٰہِ

زیات زانت کہ کئے گمراہ بوت چہ آئی و راہ و، و آشر نزانت کہ کئے پہ راہ و کپت و و خدا کنت

مازل

بتانی پرستش و دست کسیت، دست کپکیں چیز ہا انت کہ اللہ بدنت۔ و یعنی اے بت چہ حقیقت دارنت آسمان و جاہ مندریں مقرب فرشتیانی سفارش ہم بیچ درد نہ وارت۔ البت اللہ پاک ہر کس و حق و سفارش کنگ و حکم بدنت و چہ اتی و راضی بہ بیت تو بیشک اود سفارش کار دات کنت۔ اے ظاہر ہر گپے کہ آئی و نہ بتان و سفارش و حکم دانگ و نہ آچہ کافران راضی انت۔ و یعنی ہر کس و آخرت و سرائیقین نہ انت آچہ سزا و بے فکر بوان و ہنچی شوخی کنت مثلاً فرشتیان و جنیں آدم و قرادیان و خدای جنگ گوشتنت۔ اے گپ محض آیانی جہالت و سرادلات کنت۔ شر فرشتیاں مردیں و جنیں بوگ و گون بے واسطہ؟ و یہ خدای اولاد چونکا بوت کنت؟ آیا حق و راستیں جبر و سزا قائم بوگ و واسطہ چہ ہے دابیں اٹکلان و ناہودگیں و ہماں کار دیماشت کنت و آیا اٹکل و تخمینہ برحق حقیقتانی جاگ و گپت کنت؟ و یعنی ہر کس و فکر بہ چہ پنت روجی زندگی و ارد گرد و تر و تاب بکنت کہ ماں ہما و گلا نیش بوان و کدی خدای و آخرت و نیمگ و دنگوش گور مکتنتی نبی آئی و بک بک دل و جاگہ مدہے

آجہ خدائے دیم تاب دیو کہ انت ہمیشہ کا شہم ہے آئی ناشیں ونا ہو دیں کاراں دیم تاب دیے ات آکر سورج لگی ات تو قتی حق ادا کت چہ اے دایں بکر دریں مردمان حق قبول کنگ و
امیت دارک و پریشان و غمناک بوگ بے کاریں کتے۔ اشانی و عقل بس ہے دنیا و نقصان و سرسیت۔ چرائی و ہما دیا اشانی عقل شت نہ کنت۔ آجے زانت کہ مرک و یدمان حقیقی
مالک و عدالت و حاضر ہوان و ذرہ ذرہ حساب دیگی انت۔ آیانی تمائیں علم و جہد ایوک و جود دوت و لاپے پڑ کنگ و شہوت و آس و توسینگ انت۔ و یعنی ہر کس و
گمراہی و کشک گیت و ہر کس و ہدایت و راہ پر و تاشات کت اکلان و آیانی چہیں جوہراں اللہ تعالیٰ چہ ازل و زانت و بے رو و تمام کار انجام گرت۔ ہزار دست
یاد بجن آئی و علم و برخلاف ہج بوت نہ کنت۔ ہم آہ و قی سر جیں علم و رو و گوں ہر کس راست راست و ہمایانی حالانی مناسب و معاملہ کنت ہمیشہ کا شہم و تار اچہ ارشاد
یک کردار ات و اے دشمنان دین و معاملہ خدا و حوالہ بکن ات - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد : فل یعنی ہر شخص و

احوال آرا معلوم و زمین و آسمان و ہر چیز و سرا آئی و قبضہ
گدا چہ نیک و بد و بدلہ دیگ و آرا کتام چیز دور داشت
کنت بلکیں اگس شری و بچارے تو زمین و آسمان و اے
کلیں کار گاہ بے سبب و پیداکنگ بوتگ کہ بریشی نتیجہ
زندہا قی و یک و گہ غیر فانی نظائے قائم کنگ بہریت کہ اودا
بدیں مردمان آیانی بدیں کارانی مزد و سرسیت و نیکیں مردمان
آیانی نیکیں کارانی بدلہ و خیریں مزد دیگ بہریت -

فل گناہ کبیرہ و صغیرہ و فرق ماں سورہ نساء و فوائد
گوشتنگ۔ ماں لم و تفسیر و چنت اقوال انت۔ لھتین
گوشتنگ کہ گناہ و ہر خیالات و غیرہ مال دل و بیابنت
اگر آیان و بعل و آرگ مہیت آیان لھم گوشتنگ بزت
لھتین و صغیرہ گناہ مراد گوشتنگ۔ لھتین و گوشتنگ کہ
ہرچ گناہ و سدا اصرار مکنت یا آئی و ہیل دار مہیت یاچہ
ہرچ گناہ و توبہ بکنت ہما مراد انت۔ بہرے خیال و بہترین
تفسیر ہما انت کہ مترجم تحقق قدس روح و ماں سورہ نساء و
فوائد اختیار کنگ۔ فل ہمیشہ کاچہ بازیں خوردیں مزین
گناہاں در گذر کنت یعنی پہل کنت و توبہ قبول فرمائینیت
کنہ گار و دلپوش نہ کنت۔ اگس ہر یک خوردیں و مزین خطا و
سر گرفت بکنت گدا پے بندہ در ہج جا کہ پشت نہ کسیت۔

فل اگن تقویٰ و چیزے توفیق اللہ تعالیٰ و بخشات تو مرنی کن
و دتار بہ بزرگانی صف و حساب مکن۔ آکلانی بزرگی و پاکباز
و خوب زانت وچہ ہما وقت و زانت و ہرے تو ماں آ
ہستی و دارہ و قدم نہ جگت۔ مردم و بایدانت کہ قتی
اصلیت و شمشکار مہیت کہ آئی و بنگی چہ خاک و انت۔

پیدا ماں مات شکم و تہار و کیان وچہ نا پاکیں خون و ردوم
حاصل کنان بوتگ چرائی و رند آچینکر گوں جسمانی و روحانی
نزد وریاں دوچار بوتگ۔ آخر اگس اللہ تعالیٰ و محض چہ
قتی مہربانی و یک بلندیں منصبے عطا فرمائینیت تو آرا بایدہ

انت کہ مزین دعویٰ بکنت و ہر کس واقفی متقی بنت، آیان
چشیں دعویٰ کنان و شرمندگی محسوس کنت و بے گوشت
کہ ہنوں ہم بہ سر جی وچہ کمزوریاں پاک بوگ بشریت و حدہ
در ات۔ چیزے نہ چیزے آلودگی ہر کس و الم بیت الا

من عصمہ اللہ۔ فل یعنی قتی اصل و شمشو شان و
چہ قتی خالق و مالک و طرف و دیم و تاب دات۔

فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت "یعنی کیں ایمان

آرگ و لگت پیدا آئی و دل سک ترت و مجاہد و غیرہ نیست کہ اے آیات ولید بن مغیرہ و بار و نازل بوترت۔ حضور صلی اللہ علیہ و سلم و گیاں اشکان و آرا
اسلام و طرف و کیں حب پید بوتگت وچہ کفر و سزا و ترسان قریب ات کہ مسلمان بہریت، یک کافرے و گوں آئی گوشت کہ چو مکن، من نئی کلیں گناہاں و
بہ قتی سدا زوراں چہ تہی جانب من سزا و برداشت کنان بے بشرط ایشنت کہ اینکر مال و زمین و بدے۔ آئی و عودہ کت و مقرر کتیں رقم و چیزے قسط
ادا کنان و باقی مال و دیگ وچہ انکاری بوت۔ اے جاور و اعطی قلیل و اکڈی و معنی جوش بنت کہ چیزے مال داتی و پدا دستی کشت۔ فل یعنی زانا
آئی و غیب و خبر دیشتنگ کہ آسندہ۔ آئی و کفر و سزا دیگ بہریت و دومی کس و بہ قتی بدلی و دیان و موت چہ عذاب و رستگار بیت۔ فل یعنی ابراہیم

النجم ۵۳

۸۱۱

قال فما خطبكم

مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ لِيَجْزِيَ الَّذِينَ أَسَاءُوا بِمَا عَمِلُوا

ہر چیکہ ماں آسمانان انت و ہر چیکہ ماں زمین انت تاکہ آبد بدنت بدکاران و آیانی کت گیں کاراں

وَيَجْزِيَ الَّذِينَ أَحْسَنُوا بِالْحُسْنَى ۚ الَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبِيرَ

و تاکہ بدنت نکو کاران و بہ نیکی و راہ بندہ فل ہا کساں کہ ہر نیت چہ مزین

الْإِثْمِ وَالْفَوَاحِشِ إِلَّا اللَّتَمُ إِنَّ رَبَّكَ وَاسِعُ الْمَغْفِرَةِ ۖ هُوَ أَعْلَمُ

گناہاں وچہ بیجانی و کاراں ابیدہ صغیرہ گناہاں فل بے شک تہی رب و بخشش بازت فل آزیات زانت

بِكُمْ إِذْ أَنْشَأَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ ۚ إِذْ أَنْتُمْ أَجْتُمْ فِي بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ

شمارا و ہدیہ پیداکتی شمارا چہ زمین و و ہدیہ شمارا انت چک ماں قتی ماتانی لاپاے

فَلَا تَزْكُوا أَنْفُسَكُمْ ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنِ اتَّقَى ۚ أَفَرَأَيْتَ الَّذِي

گدا امر سارا بیت قتی جندان و خدا وانا ترانت بہر کیکہ پرہیزگار بیت آیا دیت تو ہما کس کہ

تَوَلَّى ۖ وَاعْطَى قَلِيلًا وَكَذَى ۚ أَعِنْدَهُ عِلْمُ الْغَيْبِ فَهُوَ يُرَى ۚ

روگردان بوت و داتی کیں مال و سکد بوت فل آیا آئی و گورہ ہست غیب علم گدا ہک چیز و بچم گندیت

أَمْ لَمْ يُنَبِّأْ بِمَا فِي صُفْحِ مُوسَى ۚ وَإِبْرَاهِيمَ الَّذِي وَفَّى ۚ

آیا خبر دیگت بوت بہر چیکہ ماں موسیٰ و یحییٰاں ہست و ابراہیم و ہما کہ تمامی کت قتی قولش ایکہ چیت کنت

وَأَنزَلَ مِنْ ذُرِّ أُخْرَى ۚ وَأَنْ لَّيْسَ لِلْإِنْسَانِ إِلَّا مَا سَعَى ۚ وَأَنَّ

بچ چیت کنو کہ بار و دومی کس و فل وایکہ نزیت انسان و مگر ہر چیکہ کتگی فل و بہ تحقیق

سَعِيهِ سَوْفَ يُرَى ۚ ثُمَّ يُجْزَاهُ الْجَزَاءُ الْأَوْفَى ۚ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ

قتی کت گیں زوت گندیت۔ گدا دیگ بیت آرا بدلا بہ تمامی و فل بیشک تہی رب و نیمہ انت

الْمُنْتَهَى ۚ إِنَّهُ هُوَ أَضْحَكَ وَأَبْكَى ۚ وَ أَنَّهُ هُوَ أَمَاتٌ وَأَحْيَى ۚ

داتری۔ فل و بیشک ہما کنینیت و گریو اینیت و بے شک ہما موت دنت و زندگ کنت

وَأَنَّهُ خَلَقَ الرُّوحَ الْجَيْنَ الذَّكَرَ وَالْأُنثَى ۚ مِنْ نُطْفَةٍ إِذْ تَأْمَنَى ۚ

و بیشک ہما پیداکنت دومی جنس نز و مادگ و فل چہ نطفہ و و ہدیہ پشینگ بیت

منزل،

[illegible]

همه صفحه و فواکد : فل یعنی هر کس چه یک
تر نیل آب و نرواده پیدا کنند ، دوباره پیدا کنند برائی
چون شکل انت (اے میا بجی و چه یک پیدا آتش و دومی
پیدا آتش و سر منتبہ کت) فل یعنی مال و خزانه ،
جائداد و جاگیر کل هائی و دانگین انت و هتین و آفتی و
معنی افقر کنگ یعنی هائی و کسے و غنی و کسے و فقیر جوڑ
کت - اے معنی چه پیشی سیاق و مناسب لوم بیت
چیا که متقابل چیزانی ذکر جوان و پیدا کنت - و اگس پیشی مطلب
رگگ بر بیت تو آتی و معنی اهلک یارگ بیت که آتی و ذکر
دیما پیدا کنت - یعنی خزانه و مال و زردیان و وهاگیش
کنت و هماوت مزن مزین زرداران و زور مندس توان تباہ
و برباد کنت - فل شعرای یک باز مزین استارے
که آرا لہتیس عرب و پرستش کنگ و چوش نعتکش که ان
عالم و احوال و آتی باز ازردار و کنت - اداشون دات که
یشعری و ربهم اللہ انت - دنیا و کل سرو چیر هائی و
دست قدرت و انت - شعوی بزکار ہم یک ادنائیس
مزدورے و پیا آتی و حکم و پورہ کنت - ماں آتی و جزد
ہم مستقل تاثیر هیچ نیست - فل یعنی حضرت ہود علیہ السلام و
قوم - و کہ داں صد با سال خدا و پیغمبر حضرت نوح
علیہ السلام و تر ندیس ایذا سر کنان بوتنت کہ چه آیانی
دانگ و انان و جگر تر کیت و پورہ زندی آیو کین
مردمان یک مثلے قائم ئی کنت و شت - فل یعنی سنگانی
هور و ماران (اے قوم لوط و میت گانی ذکر انت)

فک یعنی اے دایں فسادى ظالماں و سرکشانی تباہ و برباد
کنگ ہم یک مزن شائیں انعامے۔ آیا اے رنگ و نعمتانی
گندگ و باوجود انسان و قی رب و احساناں دیمانیا رب
و آیاں دروغ بند کنت۔ و یعنی حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم
مجرمان و بہ ہے باب و چہ بدیں انجام و تر سینت، چو شک
چو آئی و پیشی نبیاں مردمان و تر سینتگت۔ و یعنی قیبت
بس نزدیک رستگ کہ آئی راستیں و هد و، بغیر چہ اللہ
دگر کس ظاہر کنگ و پیش درگ نتونیت۔ و وہدے کہ مقبرس

القمر ۵۴

^ 15

قال فما خطبكم ٢٤

و بیشک آنی و سرانست دومی رند چست کنگ و و بیشک تانی المادر جو رکت مریه دات فله و اکیه هائی است

رَبِّ الشَّعْرِى ۝ وَإِنَّ أَهْلَكَ عَادًا الْأُولَى ۝ وَتَمُودَ أَفْمَأْ بَقَى ۝ وَ

قَوْمُ نُوحٍ مِّن قَبْلُ إِنَّهُمْ كَانُوا هُمُ الظَّالِمِينَ ۝۵۱ وَالْمُتَفَكِّهَةُ

اَهْوٰی ۞ فَغَسَّطَهَا مَآءَ عَيْنِي ۞ فَبَايَسِي الْاِثْمِ رَبِّكَ تَتَمَارٰی ۝۵۵ ۞ هٰذَا

نَذِيرٌ مِّنَ النَّذِيرِ الْأُولَى ۖ أَزِفَتِ الْأَرْفُ ۖ لَيْسَ لَهُا مِنْ دُونِ

اللّٰهُ كَاشِفُ ۞۵۸۞ اَفَمِنْ هٰذَا الْحَدِيثِ تَعْجَبُوْنَ ۝۵۹۞ وَتَضْحَكُوْنَ

وَلَا تَبْكُونَالۡ ۖ وَأَنْتُمْ سَاهِدُونَ ۝۶۰ ۖ فَاسْجُدُوا لِلَّهِ وَاعْبُدُوا ۝۶۱

و نه گریخت - و شما هستی لیب و گوازی کنوں و کذا اعداء سجدہ بکنات و علمای قبول در بیت و
سورة القمر یک و هی خمس و خمسون آیت و ثلث و مکرر

سورة القمر مکه نازل ہوت و اے پیجاہ و پنج آیات و سے رکوع انت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شعر کنناں گوں خدا نام ء ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوے
اِقْتَرَبْتُ السَّاعَةَ وَانْشَقَّ الْقَمَرُ ۝۱۰۱ وَانْ يَرَوْا آيَةً يُعَرِّضُوا وَا

نَزِيكَ آتَمَك قِمِيتْ وَ تَرَكْت مَاد ۱۰ وَاكْر بَغْدَنْت كَافِرِك نَشَانِي يَه چَكَ تَرْيِنِتْ
قَوْلُ اسْحٰ مُسْتَمْ ۱۱ وَ كَذَبُوا وَ اتَّبَعُوا اِهْوَاءَهُمْ وَ كُلُّ امْرِ

گوشت اِجَادوے کہ پیش پیداکانتا۔ و دروغ بندش کُت مُزگیری اِش کُت مُتی و اہنگانی و ہلک کار

منزل

و نہ بت بدیت تو ہیج طاقت آرا نگینت نہ کنت۔ مگر آچش نواہیت۔ فایعنی قیمت و آئی و نریکی و ذکر و اشکان و بیدات کہ چہ خدا و خوف و گریوگ و بلکنت و پریشان بوان و پیر و قی رستگاری و چیز تیری بکنت، مگر شامشی و برخلاف تعجب کن ات و کذات و غافل و بے فکر بوان و لیب و لباء و گلایش بدیت۔
 وایعنی عقل مند و نہ براہیت کہ چہ و قی انجام و غافل بوان و نصیحت و سرزنش و خبرانی سر اسخر بکنت و قہقہہ بخت۔ بلکین پرائی لازم ات کہ بندگی و راہ و اختیار بکنت و فرمانبرداری و تابعداری و شک و قبول کنان و قی پیشانی و خداوند قہار و دیما جہل بکنت (تنبیہ) ماں روایتاں ہست کہ واجہ نبی و سورہ نجم و انان و سجده و شت و تمام مسلمان و مشرک کہ حاضر انت سجده و کیتنت۔ حضرت شاہ ولی اللہ قدس سرہ نبشتہ کنت کہ آعت و اشان کلان و یک خداوندی

غائب ہے۔ مانوس شگفت۔ چوش بگوش کہ یہ یکیشی وزور اکیں تصرفے طوعاً و کرہاً کلاں سرسجدہ و برگ کپت۔ تہنیک بے بختے کہ آئی و دل و سر اتر ندیں مہرے ات
ہمائی و سجدہ نہکت مگر چہ زمین و ہمیں خاک زوران و آئی و ہم و تی پیشانی و مشت و گوشتی کہ ہم ہمہنگر بس انت۔
۱۲ چہ ہجرت و پیش واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و ماں منی و داشتگت، کافرائی مچی ات۔ آیان و چہ واجہ و کتام یک نشانی و طلب کت۔ واجہ و فرمان کت
برزا آسمان و طرف و چال شاک بدے ات۔ اناکت و ماہ ترکان و دوکپ بوت چہ ایاں یک کتہ بہ مغرب و دومی کت بہ مشرق و طرف و روان بوت۔ اشانی میاں
کوہے اشتوک ات۔ و ہرے کلاں شری و سرائے مجرہ ویت ہر دوئیں کپاں و تان و تار بوتنت۔ کافراں در آئینت مجرہ ماہ و سرائے سر اجاد و کنگ۔

اے مجرہ و شق القمر گوشت و اے یک نمونہ و نشانی و
ات قیامت و کہ دیم تراہک چہرہ داب و کپ و چنڈ
چنڈ بنت۔ طحاوی و ابن کثیر و غیرہ و اے واقعہ و تواتر و
دعوی کنگ و چہ کتام عقلی دلیل و داں مروچی اے و ابی
واقعات و محال بوگ ثابت کنگ کس نتوت و ایوک
استبعاد و بنا و سرائے و ایوک پچائیں ثبوت داروکیے
چیزان و رد کنگ نہ بیت، بلکیں استبعاد و بہ اعجاز و
لازم انت۔ ہک روج پیش آ یوک معمولی واقعات و را
معجزہ کسے گوشتیت۔ باقی اے گوشتک کہ شق القمر اک
واقعہ بیوتیں تو ماں تواتر کتا باں اشی و وجود پرچ
نیست تو یاد دارک بہ بیت کہ اے قصہ شب و بوتگ
ماں لہتیں ملکاں تو مطلع و اختلاف و سبب و آساعت
روج بوت و لہتیں جاگ و نیم شب بوت کہ مردم اے
و ہد و عموماً داب بنت و جاہیک مردم آگاہ بہ بنت
و سرچہ آسمان و چہرہ اندوک بنت تو عادت اے لازمی نہ
انت کہ درستانی چم آسمان و نیمگ و سک بنت۔ زمین
سراہرچ روشنائی و تالان بیت بشرطیکہ آسمان
بہ بیت ماں آئی و چہ دوکپ بوگ و چہ فرقی پیدانہ بیت
پدا اے کار ہم بہ کمیں و ہدے ات۔ ماگنیں کہ چہ ہا بر و
ماہ گر بیت و باز دراج کشیں ماہ گر بیت، بے لکھانی
حساب و مردمان و اشی و خبر ہم نہ بیت و ماں آزمائے
چو مروچگیں دول و رمد گاہ و غیرہ و ایوک بند و بست
ہم نیست۔ بہر حال ماں تواتر و ذکر نہ بوگ و چہ اشی و
تکذیب بوت نہ کنت۔ پداہم ماں تاریخ فرشتہ و غیرہ
اشی و ذکر موجودانت۔ ماں ہندوستان و مالبار و نواب
اسلام قبول کنگ و سبب ہے واقعہ بوتگ۔

۱۳ یعنی اے دابیں جاد و نبوت و مدعیان ساری و ہم
کنگنت۔ پداہنجوش کہ اشان شتنت اشانی اے
جاد و ہم روت و بیگواہ بیت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فواہد : دل یعنی اشانی عذاب
ہم بہ و تی و ہد و کیت و ماں اللہ پاک و علم و پرایاں
گرہی و ہلاکت و فیصلہ بوتگ تو آہ و جاور و نہ لکیت
دل یعنی چہ قرآن پاک و ذریعہ و قسم و احوال و تباہ و بکلیں
وراجانی واقعات بشون دیگ بوتگنت کہ ماں آیان اگس فکر و
عور کنگ بہ بیت تو چہ خداوند تھا و طرف و مزنیں ہم تراپ
انت۔ دل یعنی قرآن کریم سرچیں حکمت و عقل و خبرانی مجموعہ

انت۔ ہر کسے کہ گویں نیک نیکی و توبہ کنت تو اشی و جہاں دل و نندان بنت مگر افسوس کہ اینکر ہدایت و سامانانی موجودگی و پرایاں ہج اشرے نیست، ہج دابیں نصیحت و ہم تراپ
بہ آیان کارگر نہ بیت۔ ہر قدر ریت و وعظ بکن چو سنگ اثر نہ زورنت ہمیشہ کا گویں اے دابیں بے تجتیں سنگ لاں سوال جواب بکن۔ شہا و موت و تبلیغ و فرض و گویں جو انہرے
دھندے و اداکت نوں گیشتر اشانی دمب و کپک و حاجت نیست، بل اشان و کہ بہ و تی منزل و نیمگ و گام بجننت۔ دل یعنی حشر و میدان و بہ حساب نیکی
و یعنی آساعت و گویں مزن ترس و لرز و نشو وانی و چہاں و جہل کنت۔ دل یعنی تمام پیشی و رندی چہ قبراں در کیاں و چو مدگ و سنگ و تالان بنت و ماں خداوند قدوس
عدالت و بہ حاضری دیگ و تیز تیز جہان بنت۔ دل یعنی آروچ و ہینا کیں احوال و سکیاں و مہن و تی گناہانی شہینگ کناں و گوشتنت کہ اے گر انیں روچے۔ باریں مروچی و

۵۲ القدر
۸۱۳
قال فما خطبکۃ

مُسْتَقَرٌّ ۱۰ وَلَقَدْ جَاءَهُمْ مِنَ الْاَنْبَاءِ مَا فِیْهِ مُزْدَجَرٌ ۱۱ حَکْمَةٌ بِالْعَلَّةِ ۱۲
پہ ہد و روت کنت دل و تحقیق سر بوتگنت آیان گور و احوال کہ دار و کنت ہم تراپ و کنگ کامیں دانش
فَمَا تَخُنُ النَّذْرُ ۱۳ فَتَوَلَّى عَنْهُمْ یَوْمَ یَدْعُ الدَّاعِ اِلٰی شَیْءٍ ۱۴ تُکْرُ ۱۵
گور افانہ و روت ترسائینگ ہمیشہ کا دیم بہترین چہ آیان و روجیکہ تواتر بخت تواتر جنوک دل ناہندیں چہرے و نیمگ و تی
و سَخَا اَبْصَارُهُمْ یُخْرِجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ کَاَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ ۱۶
چہاں و جہل کناں و در رچنت چہ قبران گوشتے مدگ انت شنگ و تالانیں
مُهْطِعِیْنَ اِلٰی الدَّاعِ یَقُولُ الْکُفْرُ ۱۷ هَذَا یَوْمُ عَسْرِ ۱۸ کَذِبَتْ ۱۹
جہان و روت تواتر جنوک نیمگ و گوشتنت کافر کہ اے روج ایت گر انیں و دروغ بندکت
قَبْلَهُمْ قَوْمٌ نُّوحٌ فَکَذَّبُوْا عِبْدَنَا وَقَالُوْا اَجْعَلُوْا اَزْوَاجًا ۲۰ فَدَعَا ۲۱
چہ آیان پیش نوح و قوم و گور دروغ بنداش کت مے بندہ و گوشتنت گوگ و گویں بھلاں بان بیت و گور اوار
رَبِّکَ اِنِّیْ مُغْلُوْبٌ ۲۲ فَانْتَصَرَ ۲۳ فَفَتَحْنَا اَبْوَابَ السَّمَاءِ بِمَا ۲۴ مُنْهَرِ ۲۵
پرچنی و تی رب مناں عاجز تو بیٹر و بگر و گور اوار کنت آسمان و دپان بہرہ باز رچوکیے
وَفَجَّرْنَا الْاَرْضَ عُیُونًا فَالتَقٰی الْمَاءُ عَلٰی اَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ۲۶ وَجَمَلْنٰهُ ۲۷
و روان کنت ماہر زمین و چہاں گور ایک جا بوت آپ یک کاسے و سرکہ اے فیصلہ بوتگنت و ماں آسوارکت
عَلٰی ذَاتِ الْاَوَاجِ ۲۸ وَدُسِّرَ ۲۹ تَجَرَّیْ بِاَعْيُنِنَا جَزَاءٌ لِّمَنْ ۳۰ کَانَ ۳۱
بوجیک کہ داروکت لوحانی و میہانی کہ روان بوت مے چہانی دیم و کور بگر کہ کس و کور باور
کُفْرًا ۳۲ وَلَقَدْ تَرٰکُنْهَا اٰیَةً فَهَلْ مِنْ مُّذْکَرٍ ۳۳ فَکَیْفَ کَانَ عَذَابِیْ ۳۴
نذرنتش آرا و تحقیق پشت کیتگ آرا کیتگنتی بے گور اہست کیتگنت گور کا گور اہون ات منی عذاب
وَنَذِرٌ ۳۵ وَلَقَدْ یَسِّرْنَا الْقُرْاٰنَ لِلذِّکْرِ فَهَلْ مِنْ مُّذْکَرٍ ۳۶ کَذِبَتْ ۳۷
و منی ترسینگنت تحقیق ماں آسان کت قرآن بہرہ و گور اہست انت کسے پنت گور و گور دروغ بندکت
عَادٌ فَکَیْفَ کَانَ عَذَابِیْ وَنَذِرٌ ۳۸ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَیْهِمْ رِیْحًا صَرْصَرًا ۳۹
عاد و قوم و گور اہون ات منی عذاب ترسینگ۔ بیشک ما دیم دات آیان سدا گوات تر ندیں

مازل

سہرے گزرتے؟ دیا پیش داریت کی قیامت و آخرت و عذاب بہ دتی موسم و کیت۔ یہ بازیں دین و تکذیب کنو کاں چرائی و پیش ماں دنیا و یک گزانی روپے آتنگ۔ و گشتش اے نوح! اگس تو چہ دتی خبراں دست نہ کشات تو شاد و ک چین (سنگسار) کنگ بنیت۔ چوش گکش کہ چہ نہر و هکلائی ذریعہ آئی و خبرش نشت و چکل دات۔ و لھتین و واذ دجور و معنی چوش کنگ کہ اے دیوانہ و جیتی اثر دار و کنت کہ جن و راشی و عقل چلانیتک د بڑنگ (الغیاذ باللہ) و یعنی صد سال سرسوں کنگ و با وجود ہم و ہرے چہ نشان ہیج کس دل اثر نہ زرت تو کڈ ابد دعائی کنت و گشتی او پر و دگار! من چہ اشاں دل تنگ بو ترگاں۔ ہدایت و یم تراب و ہیج تدبیر کارگر نہ بوت۔ نون شیا چہ اشاں دتی دین پیغمبر و بیرو بگر و سرزمین و یک کافرے ہں زندہاتی و میل۔ فل آپ ہمنکر گوں ترندی و ترک، گوشے کہ آسان و دپ ہیج بوتنت و چہ جہل زمین و پردہ ترکنت۔ ہمنکر آپ چہ زمین و چنڈک بوت گوشے کہ نمایں زمین چسگانی یک مچیے

فِي يَوْمٍ نَحْشُ مُسْتَمِرٍّ ۚ تَزْعُمُ النَّاسُ كَانَهُمْ اَعْجَازُ نَخْلٍ مُنْقَعِرٍ ۚ
 ماں یک پچے شوہیں گوسنگ و کہ گو بیت مردمان گوشے کہ آیاں نچانی بندانت چہ بن و و لگے بو تنگت و
 فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِي ۚ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ
 گڈا چون ات منی عذاب و ترسینگ۔ و تحقیق ما آسان کنت قرآن کڈا ہست انت کے
 مُدْكِرٍ ۚ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِالنُّذُرِ ۚ فَقَالُوا ابْنِ اِمْتًا وَاَحَدًا تَتَّبِعُهُ
 پنت گروگ۔ دروغ بند کنت ثمود و قوم ترسینگ کان و پدا گشتش آیا یک مردے و کہ چہ ما انت آئی ریز گری و بکنیں
 اِنَّا اِذَا الْغَيُّ ضَلَّلٌ ۚ وَسُعْرٍ ۚ اَلْقَى الذِّكْرَ عَلَيْهِ مِنْ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ
 گڈا ما البت ماں مگر ہی دیوانگی و ایرے و آیاں نزل بوت پنت آئی سراچہ منے کلانی در میان و بکلیں ہست
 كَذَّابٍ اَشْرٍ ۚ سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِّنَ الْكَذَّابِ الْاَشْرِ ۚ اِنَّا مُرْسِلُو
 دروغ بند و بٹاکی و زوت معلوم دار بنت بانڈت و کہ کنت انت دروغ بند و بٹاکی و تحقیق ما ہم نہیں
 النَّاقَةَ فَتَنَّا لَهُمْ فَاَرْتَقِبْهُمْ وَاصْطَبِرْ ۚ وَنَبَّأَهُمُ اَنَّ الْمَاءَ
 یک ڈپھی پے آ یاں آزماش و کڈا رہ چار ہو آ یاں و مبر و بدار و و خبر دار بکن آ یاں و کریشک آپ
 قَسَمَةً بَيْنَهُمْ كُلُّ شَرْبٍ مُّخْتَصِرٌ ۚ فَنَادُوا صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَى
 ہر و بٹاکی ماں آ یاں میانجی و ہر چہ و لی باری باری کنت کھڑ بیت و کڈا اتوار پر چش و تی همراه کڈا دست دراجی کنت
 فَعَقَّرْ ۚ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِي وَنُذُرِي ۚ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً
 و برت تی و کڈا چون ات منی عذاب و منی ترسینگ۔ بیشک ما ہم دات آ یاں سدا یک چہا لے
 وَاَحَدَةً فَكَانُوا اَكْهَشِيْمَ الْمُخْتَظِرِ ۚ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ
 کڈا بوتنت آ یاں نزل کنگیں و اڑ کنت گانی و تحقیق ما آسان کنت قرآن پ نصیحت و
 فَهَلْ مِنْ مُّدْكِرٍ ۚ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ بِالنُّذُرِ ۚ اِنَّا اَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
 گڈا ہستنت کسے پنت گروگ۔ دروغ بند کنت قوم لوط و قوم ترسینگ کان و کڈا بیشک ما ہم دات آ یاں سرا
 حَاصِبًا اِلَّا اَلْاِلَ لُوطٍ نَّجَّيْنَاهُمْ بِسَحَرٍ ۚ نَعْمَ لِمَنْ عِنْدَنَا كَذٰلِكَ
 طوفان و کانی ہو و ابید چہ لوط و لوگ و رشکار کت آ یاں باحکام و و ہر چہ مہربانی و منے و تی۔ ہے داب و

منزل

بوت۔ پدا بڑ و و جہل و اے کل آپ او ارواں چہ مقصد
 یک جا بوت کہ چہ پیش اللہ پاک آئی و فیصلہ کنگت۔
 و لا یعنی ہا ہمنکین طوفان و و ہر و نوح و بوجیک پے منے
 حفاظت و سرگئی گوں مزین امی و روگایت۔ و لا یعنی حضرت
 نوح علیہ السلام و بے قدری اش کنت اللہ و خبرانی انکارش
 کنت۔ اے ہے خبرانی سزا بوت کہ آ یاں رست۔ و لا یعنی
 پے فکر دار و کیں مردمان ماں اے داستان و عبرت و نشانی
 انت یا مطلب چوش انت کہ مچی بوجیک و وجود ماں دنیا و
 ہما بوجیک قصہ و یاد و پرنوک اللہ تعالیٰ و مزین شانین قدرت و
 علامت انت لھتین و گشت کہ بعینہ ہما بوجیک و جند نوح
 چہ بعد و ان مڑتے و باقی مانت کہ جودی و کوہ و سر اگنگ
 بوخت۔ اے امت و مرزا ہم آرا دیست۔ و اللہ اعلم
 و لا یعنی دیستش کہ منی عذاب چون ہمنک منی ترسینگ
 چنیکہ برحق انت۔ و لا یعنی چہ قرآن نصیحت حاصل کنگ بالکل
 ارزان انت چہا کہ ترغیب (سکین دیگ) و ترہیب (ترسینگ)
 و انذار و تبشیر و بابت و ہرچ مضامین ہست انت آپہر
 صاف، سہل و اثر کنوک انت۔ مگر کسے اے رد افرو
 تران و ارادہ ہم بکنت تو کڈا البہمیت۔
 (تنبیہ) آیت و مطلب چوش نہ انت کہ قرآن محض یک سطحی
 کتا بے کہ ماں آئی ہیج باریکین نکتہ و چیریں اسرار نیست ہما
 ذات کہ آئی علیم و خبر انت آئی و کلام و بار و اے دابیں
 گمان چونکا کنگ بیت۔ آ یاں اے فرض کنگ بہ بیت کہ و ہر
 اللہ گوں بندھاں کلام کنت تو معاذ اللہ چہ تی بے حساب معلوم و
 صورک بیت۔ یقیناً ماں آئی و کلام و ہما جہلیں حقان و باریکی
 گوں بنت کہ آ یاں ماں دگہ کسے و کلام و شوہا ز کنگت بیکار
 انت، ہمیشکا ماں حدیث و ہست لا تنقضي عجائبہ
 (قرآن و عجائب و اسرار ہجر ہلاس بیوک نہ انت)
 اُمت و علماں و ملت و حکماں اے کتاب و دقائق و اسرار
 و پٹ و لوٹ و ہزار ہا احکام و درجیک و بردا و تی عمراں
 گوازیستنت پدا ہن آ یاں ننوت کہ آئی و آخری بنگاہ و
 سر بہ بنت۔ ۱۲

(پے صفحہ و فوائد) و حضرت شاہ صابنشتہ
 کنت یعنی نحوست نہ شت و انکہ آ یاں کھلاس نبوتنت۔ و آ
 نحوست و روج پے ہمایانی حق و ات۔ چوش نہ انت کہ "مدا میگی" آ
 روحان مخوس ننگ بہ بنت۔ چوشکہ ماں جاہلان مشہور انت۔ و اگس

پہ مدامیک مخوس جوڑ بوٹنگ تو کڈا مبارکین روج کتا باقی مانیت۔ ماں قرآن کریم و گیش و کوار انت کہ عذاب ہفت شب ہشت روج برابر مانت، نون پیش بدر باریں انوں ماں ہفتیں روجاں کتا روج چہ نحوست
 خالی مانیت۔ و لا قوم عاد و مرزاں مزین جسم جان اردک و قدر انت لیکن گوات و طوفان آ یاں چست کتا ہے داب و زمین و سرچکل و اگت چوشکہ مچ و کنت و کسے ہند طال کشاں و زمین و
 سرچکل بدنت۔ و لا یعنی حضرت صالح علیہ السلام و دروغ بندش کنت یک نبی و را دروغ بند کنگ و دستانی دروغ بند کنگ انت۔ چہا کہ ماں بن و اصول کل یک دومی و تصدیق کنوک انت۔
 و لا یعنی اے کتا آ آسمانی فرشتہ نے نہ انت بلکیں مے دابیں یک مردے و آ ہم تہنا کہ نہ گوں آئی و قوت ہست و نہ راج واریت ہے لویت کہ مارا زیر بکنت و کلان و دتی تابعدار جوڑ بکنت۔
 چوش سحر نہ بیت۔ اگس ماں اے لوپ و گرفتار ببشیں تو چہ مزین ردکاری و احمی و گنوی کارے بیت۔ آ تو مارا ترس پیش داریت کہ من را قبول دار نہ بیت تو ماں آس و چکل دیگ بیت

و حقیقت ہن ہن خوش انت کہ مائی و تابعداری و بکنیں تو گو یاکہ ما و تاوت ماں آس و چگل دیگائیں۔ و یعنی پیغمبری کا رے بس سہے واجبہ باقی منگت ہ کل دروغ انت
مفت و قی مرنی و پیش داریت کہ خدائے منار و قی رسول کنگ و تمام قوم و حکم دانگ کہ منی زندگی و بکننت۔ و یعنی باز و توت معلوم بیت کہ ماں ہر دو دنیا
کتاب فریق دروغ بند و مرنی کنگ انت۔ و یعنی ہایانی فراتش و رد ما چرسنگ و ناقہ (ڈاچیک) و درکنیں، بلے چہ ہائی و ذریعہ و اشان چتکاسگ بنت کہ تمام کس
اللہ و رسول و خبر و گریٹ و تمام کس بہ و قی نفس و واہگ و سراروت۔ و یعنی راہ چارہو کہ نتیجہ چون کا ظاہر بیت۔ و حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت و آڈاچیک
بہ ہر آپ و سر بنشتیں توراے دگر تمام جانور چہ اودا درشتگنت، تو اللہ ہر یکے و باری بست۔ یک پچے ڈاچیک بنشتیں دومی روح و کل جانور بردنت۔ و حضرت
شاہ صاحب بنشتہ کنت یک بدکاریں جنیں آدمے ات

آئی و گور و دلت و بشمار بست ات آئی و قی جاہ یار کے
سکین دات، آئی و ڈاچیک کونڈان و کپ کپ گت۔

و ک فرشتہ و یک چہلے جت۔ جگرش تر گنت و کلاں
ریزہ ریزہ بوتنت چوٹ کہ شارب و چپ و چاگرد و گنگائی
وار و بندنت و چنت و رنج و پد لگتال ہوان و آئی ریزہ
ریزہ بیت۔ و ک یعنی حضرت لوط علیہ السلام و رادرفغ
بندش کت و یک نبی و تکذیب کل نبیانی تکذیب انت۔

(ہم صفحہ و فہرست) و یعنی آئی شپ و آخر
و قی لوگ و مردمان زوران و گول و جی و دکت، آئی و
عذاب و کیں گوات ہم نہ لگت۔ ہمیشہ سے عادت۔

حق شناس و شکر و کیں بندہ ان و را ما بہ داب و بدلہ
دیں۔ و ک یعنی ماں آئی و کیں مغنی و ناہودگیں شبہ
کشان و جیرہ اش بناکت و نبی اش دروغ بندکت۔

و ک یعنی فرشتہ کہ ماں خوبصورتیں بچکانی شکل و اہل گنت
آیاں مردم زمانہ و قی سلیس عادت و سبب و قبضہ کنگ
لوٹش، ما آیاں و کورگت کہ ایگو آنکو تیلانک و رانے
بوتنت کہ اشان ہج نظر نہ باتک۔ و ما اشان و گوشت کہ

ساری و لے عذاب و تمام و بچش ات۔ و ک یعنی کورنگ
پد آئیانی میتگ و بازار چپی کنگ بوتنت و چہ برزاسنگائی
ہور بہ آئیانی سرا گوارینگ بوت۔ آگوندیں عذاب و رند
مستریں عذاب ات۔ و حضرت موسیٰ و ہارون گوں
ترس یار و کیں نشانیان۔ و ک یعنی خدائے گرفت مرنی و رشتہ

و گرفت ات کہ چہ آئی و دست و کسے در روان و جہگ
ننوتیت۔ بچارات تمام فرعونیان و گوں و قی سازو
سامانان چون ماں بحر قلم و غرق کت کہ چرایاں یکے ہم ہر تگار
نہ بوت۔ و ک گوشت گیں قومانی داستانان اشکانیان و
ہنوگیں مردمان و خطاب انت یعنی شے ہمیں کا فرانا

چہ پیشی کا فراں چندے شتر ات کہ ماں و قی کفر و سرکشی و
سرا و تباہ کنگ نہ بنیت ہ با اشان و چہ اللہ طرف و
سندے نبیسگ و یک بوتگ کہ شہا ہر چے دل بکشت
ناشریں کارکنان بنیت۔ شمارا سزا نہ ریت ہ یا چو

گمان کنت کہ سے جماعت و راج سک مرن انت و
کل آوار ہوان و و ہرے یک دگرے و مدد و سر گریں
تو چہ کلاں و قی بدلہ و گریں و چ کس بہ و قی مقابلہ و سوب
مندری و مودہ ندیں۔ و ک یعنی زوت اشان و قی جماعت

و راج و حقیقت معلوم بیت و ہرے اشان چہ مسلمانان دست و شکست ارت و پشت دیان و جہگ گنت۔ چنانچہ ماں بدر و احزاب و اے پیشنگونی پورہ بوت۔ آساعت و چہ
واجبہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و زبان و اے آیت جاری ات۔ و یعنی ادا شکست و چیزے نہ انت۔ اشانی اصل شکست و و ہر ہا
بیت کہ وقت قیامت اشانی سرا و شتوک بیت، آساعت مرن گرائیں ساعت بیت۔ و ک یعنی اے ساعت و ماں غفلت و نشہ مست ہوان و گوں کا ظاہر کنت۔

اے گوں کہ دماغ و ہا و ہرے در کسیت و ہر یکے دیم چہ کانی ماں دوزخ و آس و گر ان و برگ بنت و گوشت بنت کہ ماں زہر و انوں کیں اشانی و تمام و ہم بچش۔
و ک یعنی ہر چیزے کہ آپیش آہو کنت آماں اللہ و علم و چہ پیسر و قرار کیں گیں انت۔ چہ آئی و اے دیم و اے کل مکل بوت کنت۔ ۱۲

و راج و حقیقت معلوم بیت و ہرے اشان چہ مسلمانان دست و شکست ارت و پشت دیان و جہگ گنت۔ چنانچہ ماں بدر و احزاب و اے پیشنگونی پورہ بوت۔ آساعت و چہ
واجبہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و زبان و اے آیت جاری ات۔ و یعنی ادا شکست و چیزے نہ انت۔ اشانی اصل شکست و و ہر ہا
بیت کہ وقت قیامت اشانی سرا و شتوک بیت، آساعت مرن گرائیں ساعت بیت۔ و ک یعنی اے ساعت و ماں غفلت و نشہ مست ہوان و گوں کا ظاہر کنت۔

اے گوں کہ دماغ و ہا و ہرے در کسیت و ہر یکے دیم چہ کانی ماں دوزخ و آس و گر ان و برگ بنت و گوشت بنت کہ ماں زہر و انوں کیں اشانی و تمام و ہم بچش۔
و ک یعنی ہر چیزے کہ آپیش آہو کنت آماں اللہ و علم و چہ پیسر و قرار کیں گیں انت۔ چہ آئی و اے دیم و اے کل مکل بوت کنت۔ ۱۲

نَجَزِي مَنْ شَكَرَ ۝ وَلَقَدْ أَنْذَرَهُمْ بَطْشَتَنَا فَمَارُوا بِاللَّذْرِ ۝
مابدلہ دین ہر کس کہ شکر کت و تحقیق تر سینت آئی و آیان و چہ منے عذاب گڑا جیرہ اش کت بہ تر سینگان و

وَلَقَدْ رَاودُوهُ عَنْ ضَيْفِهِ فَطَسَّنَا أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا عَذَابِي ۝
و تحقیق آیان ماں جبران انت لوط و راجہ آئی و مہمان گڑا مانا بود کت آیان چان و نون بچش ات منی عذاب و

وَنَذِرُ ۝ وَلَقَدْ صَبَحَهُمْ بُكْرَةً عَذَابٌ مُسْتَقَرٌّ ۝ فَذُوقُوا
و منی تر سینگان و تحقیق آنک آیان سرا و صبح پگاہی عذاب کہ مقرر ات۔ نون بچش ات

عَذَابِي وَنَذِرُ ۝ وَلَقَدْ يَسْرُنَا الْقُرْآنَ لِلَّذِ كَرَفَهْلُ مِنْ مَّذَكِرِ ۝
منی عذاب و منی تر سینگان و تحقیق ما آسان کت قرآن بہ پنت و نصوت گڑا ہستنت کسے پنت گروگ

وَلَقَدْ جَاءَ آلَ فِرْعَوْنَ النَّذِرُ ۝ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كُلِّهَا فَآخَذْنَاهُمْ أَخَذَ
و تحقیق آنکنت فرعون بنی گور و تر سینگان و آیان منے نشانان و دروغ بندکت گڑا کت ما آیان چورگ

عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ۝ أَكْفَارَكُمْ خَيْرٌ مِنْ أُولَئِكَ أَمْ لَكُمْ بَرَاءَةٌ فِي
رافضیں زور مند و ک آیا شے منکر بہر انت چہ آدرستان یا بہ شما و بی انت ماں

الرُّبُ ۝ أَمْ يَقُولُونَ نَحْنُ جَمِيعٌ مُنْتَصِرُونَ ۝ سَيُهْزَمُ الْجَمْعُ وَ
کتاباں۔ آہو گشتنت ما تمام ہر گروگیں و نون شکست و ارت اے جت و

يُولُوكُونَ الدُّبُرَ ۝ بَلِ السَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَالسَّاعَةُ أَذًى وَآمْرٌ ۝
جہنت پنت و ماں دیان و ک بلکین قیامت آیان و وعدہ و ہدانت و قیامت ترندتر و تہل تر انت و

إِنَّ الْمُجْرِمِينَ فِي ضَلَالٍ وَسُعُرٍ ۝ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِي النَّارِ عَلَى
بیشک گنہگار ماں گراہے و دیوانگی و انت۔ یادکن روچے کہ کشان کنگ بنت ماں دوزخ و

وُجُوهِهُمْ ذُوقُوا مَسَّ سَقَرَ ۝ إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ۝ وَ
دیم چہ چیر۔ بچش ات تا آڈوزخ و ک بیشک ہر چیزے و پیدا کت اندازہ و سرا و

مَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ۝ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاءَكُمْ
نست انت منے حکم لکریک کلمہ و مثل چم و تچ و ج۔ و تحقیق ہلاک کت ما شے دایں مردمان و

منزل

۲۱۸

کینچا

فل یعنی چو شے دایں بازیں کافران ء پیش ماتباہ کنگنت گڑاچہ شاکسے ایگرہم فکر کنو کے نیست کہ چہ آیانی حال ء چیرے عتبر حال بکنت۔ فل یعنی ہر پیمیں نیک و بدیں علمے کہ آیان کنگ، مان آیانی اعمال نامہاں نیسک بونگنت۔ وھد ء سراتام دفتر پیش کنگ بنت۔ فل یعنی چہ اشی ء پیش ہر یک حور دیں و مزین چیز تفصیل مان لوح محفوظ ء نبیسک بوت۔ تمام دفتر باقاعدہ رد و بند دیگ بونگنت۔ کتام یک ادنائیں چیزے ہم لے دیم آدم بوت نہ کنت۔ فل مجرمان ء بعد تقوی دایں مردمانی انجام نی بیان فرمائنت کہ آیان وئی راستی ء برکت ء اللہ رسول ء راستیں وعدہائی رور ء مان یک دوستنائیں جلھے ء بنت کہ اودا ہما شہنشاہ مطلق ء قرب محل بیت اللہ ء ائک ملک مقتدر۔ مانشاء من امریکون فاسعدنی فی الدارین وکن فی ولائک علی وائتی فی الدنیا حسنة و فی الاخرہ حسنة و فی عذاب النار تمت سورة القمر والحمد لله والمئة۔ فل قرآن کریم چہ خواہ داد و بخشش مسترین و چہ آئی ء نعمان اعلائی نعمت و رحمتے۔ انسان ء زانگ ء ترانگے بچار قرآن علم ء نایب اناری ء بچار۔ بلاشبہ اے دایں ضعیف البیان ہستی ء چہ آسمان و کوہاں زیادہ گرائیں چیرے ء چست کنوک (حامل) جوڑ کنگ ء جان ء وئی جذبہ کار بوت کنت و اگن نہ کجا بشر و کجا خدا ء کلام۔

الرحمن ۵۵

۸۱۶

قال فما خطبکم

فَهَلْ مِنْ مُدْكِرٍ ۝۱۰ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الثُّبُرِ ۝۱۱ وَكُلُّ صَغِيرٍ

گڑا ہست کسے پنت گروک فل و ہر چہ آیان کنگ نبشتہ بونگ مان دفتران فل و کل حور و کبر مستطرو ۝۱۲ اِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي جَنَّتٍ وَنَهْرٍ ۝۱۳ فِي مَقْعَدٍ

و مزین نوشتہ بونگ فل بے شک متقیان مان باغان و مان جواں انت، بیشک متقیان مان دیوان ء صدق عند ملک مقتدر ۝۱۴

رستی ء بنت بہ نزدیک ء بادشاہ ء زور مندین و سورۃ الرحمن مدنی ء نازل بوت مان اشی ہفتاد و ہشت آیات و سے رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ شروع کناں گون نام ء خدا ء ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں ہم کنو کے

الرَّحْمٰنُ ۝۱ عَلَّمَ الْقُرْآنَ ۝۲ خَلَقَ الْاِنْسَانَ ۝۳ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ۝۴

رحمن ء تعلیم دات قرآن ء فل پیدائی کت انسان، پیشی داشت اکر اجر کنگ فل الشمس والقمر بحسبان ۝۵ والنجم والشجر يسجدان ۝۶ والسماء

روح و ماہ پہ حساب تر و تاب کنت۔ فل و ول درخت ہر دو سجدہ کنت فل و آسمانی رفعها و وضع المیزان ۝۷ الا تطغوا فی المیزان ۝۸ واقموا الوزن

بلذت و ایری کت شاہیم کہ زیادتی ممکن ات مان شاہیم ء فل و قائم بدارات وزن بالقسط ولا تخسر المیزان ۝۹ والارض وضعها للانعام ۝۱۰

بہ انصاف ء و کم ممکن ات مان شاہیم ء۔ و زمین چیری گیتک پہ مخلوق ء فل فیہا فاکهة والتخل ذات الاکمام ۝۱۱ والحب ذو العصف

مان آئی نیگ انت و خرما ء درخت انت کہ پوشیدہ انت آیانی بر۔ و دانگ انت پگ دایں والرحمان ۝۱۲ فبأی الاء ربکم اشد بن ۝۱۳ خلق الانسان

و فل انت و شوبنیں و گڑاچے چے نعمتاں وئی رب ء دروغ بندکن ات شاہر دوتیں فل پیداکتی انسان ء

مذل

(تنبیہ) مان سورة النجم ء فرمائنتگ ات علمہ شدید القوی الم ادا گیش و گوارگت کہ قرآن ء الی صلعم اللہ انت توری پتی چہ فرشتہ ء توسط ء بہ بیت۔ فل ایجاد (وجود عطا فرمائینگ) اللہ ء مسترین نعمت بلکین نعمانی ہندال ات آئی ء دو قسم انت ایجاد ذات و ایجاد صفت۔ تو اللہ تعالیٰ انسان ء ذات ء را پیداکت و آئی ء توک ء علم بیان ء صفت ہم ایری کت یعنی قدرت داتی کہ وئی مافی الضمیر گون وزن خوبی، صفاتی و شری ء ادا کت بکنت و دومی کس ء گت ء ہم بغہمیت۔ ہمہ صفت ء برکت ء قرآن ء علم ء دربارت و درگراں ہم در برانیت۔ و خیر و شر ہدایت و ضلالت، ایمان و کفر دنیا و آخرت ء گپاں صاف صاف ء فہمیت و درگراں فہمائیت فل یعنی ہر دو بینائی طلوع و غروب، کم بوگ، گیش بوگ یا کمیں جاوے قائم بوگ، پدا ہمشائی برکت ء فضل و موسمانی تبدیلی و سفلت ء سراچہ جدا جدا ہیں رھبداں اثر و دور دیگ اے کل بگر و بداریک خاص حساب و ضابطہ و مضبوطی نظام ء چیرے قرار گرت، مجال نہ انت کہ چہ آئی ء دائرہ ء در قدم ایریکنت و چہ وئی مالک و خالق ء داتگیں حکماں سر ء تاب بدینت آئی ء وئی بندہائی ہر خدہ مختلے دو بینائی سپر و کنگت مان آیان مچ کوتاہی کت نکنت، ہر دم سے خدمت ء گلاش انت۔

فل یعنی چو علویات ء داب ء سفلیات ہم وئی خدا بند ء اطاعت گزار و فرمانبردار انت۔ گوندیں درخت زمین ء سرا تالائیں دلاں و برز و بالا ہیں درخت کل آئی ء تگونی حکم ء دیم سر ء بسجہ ء برت۔ انسان اشان ء پہ وئی کار ء کار مرز بکنت تو اشان ء انکار ء مجال نیست۔ فل چہ برزاد و دو چیزانی جفت بیان ہواں ء پیداکت۔ ادا ہم گون آسان ء بلند نی زمین ء پستی ء ذکر انت۔ مان درمیان ء میزان (شاہیم) ء ذکر شاید پیشکابوت کہ عموما شاہیم ء کشک ء وھد ء آسمان و زمین ء میانجی ء لونجان دارگ بیت۔ اے بہ ہا تقدیر رد انت کہ چہ میزان ء مراد ظاہری و حسی شاہیم بہ بیت۔ چونکہ گون آئی ء بازیں معاملات ء درستی و حقوقانی حفاظت کنگ وابستہ ات پیشکادہایت فرمائنتی کہ میزان ء ایرکنگ ء اے غرض ہما وھد ء حاصل بیت کنت کہ نہ زورگ ء وھد ء

زیات بخش ات، نہ دیگ ء وھد ء کم۔ شاہیم ء دوتیں کشاں و سنگ و پارنگ ء کی بیشی مہیت، نہ کشک ء ساعت ء نمک جنگ بہ بیت بلکین کی بیشی ء ابید گون یا ندرائی بالکل راست راست کشک بہ بیت۔ (تنبیہ) اکثر سلف ء چہ وضع میزان ء اے جاگ ء عدل ء قائم کنگ مراد زرتنگ۔ یعنی اللہ چہ آسمان داں زمین ء ہر چیز ء حق و عدل بنیاد ء سدا گون اعلائی درجہ ء توازن و تناسب ء قائم کنگ۔ اگں عدل و حق ء لحاظ دارگ مہیت تو کائنات ء تمام نظام کشک شانگ بہ بیت لہذا ضروری انت کہ بندہاں ہم عدل و حق ء کشک ء سدا قائم بہ بنت و انصاف ء شاہیم ء پہ چست بوگ ء یا پہ جہل یک ء میلنت و نہ گون کسے ء ظلم بکنت و نہ کسے ء حق ء پشت و بکنت مان حدیث شریف ء آنگ کہ چہ عدل ء برکت ء زمین و آسمان قائم انت۔ فل کہ پرانی گون و ش و آسودگی ء رو و اکبنت و کار و باران ء انجام بدنت فل یعنی نیگ و میوہ ہم چہ

مِنْ صَلَاحٍ كَالْفَخَّارِ ۝ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَّارِجٍ مِّنْ نَّارٍ ۝
 قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ۝
 قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ مَرْجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِينَ ۝ بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ
 لَا يَبْغِي ۝ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ
 وَالْمَرْجَانُ ۝ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنشَآتُ فِي
 الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ۝ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا
 فَانٍ ۝ وَيَبْقَىٰ وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَلِ وَالْإِكْرَامِ ۝ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ
 كَذِبِينَ ۝ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلُّ يَوْمٍ هُوَ فِي
 شَأْنٍ ۝ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهُ الثَّقَلَيْنِ ۝
 قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ۝ يَمْعُرُ الْجَنِّ وَالْإِنْسُ إِن
 اسْتَطَعْتُمْ أَنْ تَنْفَعُوا مِنْ أَقْطَارِ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ فَانْفَعُوا
 شَمَاتُونَ ۝

مَذَلْ

زمین پیدا بنت و گندم ہم پیدماں گندم و دو چیز هست، دانہ کہ آنسانی غذا انت و یک کہ آجانورانی و راک انت۔ و لھتیں چیزاں چہ زمین و ہا پیدابنت کہ آپہ درگ و کارندینت بے چرایانی و شبنوی و انسان و فی بالاد و شنودکنت۔ فل یعنی اے جن و انس! ماں بُرزی آیتاں شمرت و ہرچ عظیم الشانیں نعمتاں و قدرت و نشانیان بیان کنگ بوتنت، شما چرایاں کتا م چزان و دروغ بند کنگ و جرات کن ات؟ ای اے نعمتاں و نشانیان ہمیں انت کہ چرایاں کتا م چزان و انکار کنگ بیت عالماں یک صحیح حدیث و بنیاد و نبشتہ کنگ کہ ہر وقتیکہ یک شخص اے آیت قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ و باتشکنت و جواب بدنت لَا بَشَىٰ مِنْ نَفْعِكَ رَبَّنَا نَكْذِبُ فَلَكِ الْحَمْدُ (اے مے پروردگار ماتی یک نعتی و راہم دروغ بند نکیں۔ کل حمد و ثنا پر تو خاص انت) (تنبیہ) اگرچہ جن و ذکر تصریحاً پیش نہوئنگ۔ بلے ماں لفظ انام و آوارنت و ماں و مَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ و دو بینانی پر عبادت و پیدا بوگ مذکور انت و چہ آیت و بعدصل انسان و جن و پیدائش و رہبندسوج و یک بوگ و جنت آیتان پید ماں سَنَفَعُ لَكُمْ أَيُّهُ الثَّقَلَيْنِ و لِيَمْعُرَ الْجَنِّ وَالْإِنْسُ و صریحاً جن و انس دیم گور کنگ بوگ۔ اے قرائن پیش دارنت کہ ادا مخاطب ہا ہر دو بین انت۔

ہم صفحہ فو اعلیٰ : فل یعنی انسانانی پت بابا آدم چہ خاک و جثانی پت چہ آس و براز (شعلہ) و پیداکت۔ فل الْآءِ و ترجمہ عموماً نعمت کنگ بوگ لیکن ابن جریر و چھتیں سلف و قدرت و معنی نقل کنگ ہمیشکا بہر جا کہ ہرچ معانی شتر تدب وارت ہا معنی اختیار کنگ بہ بیت۔ ادا ہم پیشی آیت و ہر دو بین مطلب بوت کنت چیا کہ جن و انس و گور وجود و خلقت و شرفدار کنگ و چہ جاد لا یعقل و عاقل جو کنگ اللہ مسترین نعمت۔ و آتی و لا محمد و دیں قدرت و ہم نشانی انت۔ (تنبیہ) اے جملہ قَبَائِلَ الْآءِ رَبِّكَ كَذِبِينَ ماں اے صورت و سنی و یک برہا ہنگ و ہر برہا بہ یک خاصیں نعمت و طرف و اش ارہ کنگ بوگ۔ یا چہ قدرت و عظمت و شون و بہ یک خاصیں شانے و نیگ و دلگوش گور کتا بینگ بوگ۔ اے دایم تھارماں عرب و عجم و گفتگو یاں باز زیات دست کبیت۔ باز کوہیں گتے کہ بندہ و ماں سالہ القاسم و یک مضمونے بہ سرحال قرآن مجید تکرار پر چا ہست چہا کتا بینگ ات ماں آتی و چندا مثلاً چہ عرب شاعرانی کلام و پیش کنگ بوتگنت و تکرار و فلسفہ و سراج کنگ۔ ادا آتی و گیش و یگوار و جاگہ نہ انت۔ فل زمستان و گرماگ و چہ ہر ہر نقطہ و روح و رکبیت۔ (طلوع بیت) آدو مشرق و ہر ہر جاہیکہ غروب بیت آدو مغرب بوتنت۔ چہ ہم مشرقین و مغربین و رد و بدل تبدیلی موسم و فصل بدل بنت و قسم قسم و انقلابات سروسراخ کشت۔ بہ زمین و نند و کی ہزار ہا مردمانی فائدہ و مصلحتاں گور اے تبدیلیاں وابستہ انت تو اشانی ادل بدل ہم خداداد کریم و مزین شانی نعمت و آتی و عظیم الشانیں قدرت و نشانی بوت۔ (تنبیہ) چہ آیت و ہمیش ورنہ و ایں ددر و دو چیزانی جنت بیان بوتنت۔ ہمیشکا ادا مشرقین و مغربین و ذکر باز زیات لطف دنت۔ فل یعنی چو اے

داب نہ انت کہ شیر کنیں آپ و سورس آپ یک دومی و سراسر ش کن ان آتی و خاصیت وغیرہ و پیکہ زائل کنت یا ہر دو بیناں اداریاں و دنیا و غرق کنت۔ اے آیت و مضمون و بابت و چیزے تقریراں سورہ فرقان و آخر و گوستگ اودا چارگ بہ بیت۔ فل یعنی آپی بوجیک و جہاز سطر اہر و شامتا رکنت مگر شے جند اللہ و جو کنگ۔ ہائی آقوت و از باب عطا کنت کہ چرایانی ذریعہ شما جہاز تیار کن ات ہمیشکا شامتا و شے مصنوعتا (اڈکست گیں چیزاں) کلا فی مالک خالق ہا خدا بوت و اے کل ہائی و نعمتاں و قدرت و نشانی بوتنت۔ (تنبیہ) اے جملہ پیشی جملہ یَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ و الخ و مقابل انت یعنی چہ دریا و بے آ نعمتاں در کبیت و سر برہا اے نعمتاں موجود انت۔ فل یعنی زمین و آسمان و تمام مخلوق گور زبان حال و قال و فی حاجتاں و چہ ہا خدائے طلب کنت کس بہ یک دما نے چہ آتی ذات و بے غرض بوت نہ کنت و ہم ہر کس و حاجت و چہ و فی حکمت و

روئے تمام کنت (پورہ کنت) ہر وہدہ آئی پر یکا رسے دہر روج آئی گون نوکیں شانء جلوه ناک انت۔ کسے ء کُشک، کسے ء زندہ کنگ، کسے ء رامریض کنگ، کسے ء جان راہی دیگ، کسے ء ردوم دیگ و گیش کنگ و کسے ء رانزور و کم کنگ، کسے ء دیگ وچ کسے ء پچگر گان ہائی ء شانء داخل انت۔ وک یعنی دنیا ء اے کار و کسب زوت تم بیوک انت۔ چہ اشی ء بعد مادہ یک دورے شروع کنیں و ہدے شے دوئیں ٹوہیں قافلہانی (جن و انس) حساب داد بیت گناہ گارانی احوال سرجمی ء گرگ بیت و وفاداران ء صلہ پورہ پورہ دیگ بیت۔ ۱۲

ہمے صفحہ ء فوائد : و یعنی جہ اللہ ء حکومت ء کتم کسے بواہیت کہ بچیت دبروت تو آبیہ چہ قوت و غلبہ ء چونکا جھت کنت۔ آیا چہ خدائے زور آور تر

و قوی تر ہست۔ پیدا در کپیت روت کیا، دومی حکومت کتم انت کہ ماں آئی ء قلمرو ء پناہ گریٹ۔ ہم دنیا ء ادائیں حکومتاں بدون سند و پروانہ راہداری چہ وقتی قلمرو ء در کپک ء نیلنت تو اللہ پاک چہ سند ء بغیر پرچار کپک بلیت۔ وک یعنی اے داب ء ہرچ خبر ء کچ کنان سرپہ کنگ و تمام جہلگ و بزرگ ء بردا آگاہ کنگ آئی چنکر مزین نعتے آیا اے نعمت ء قدر ء شمانہ کن انت۔ واللہ ء اے دابین عظیم الشانین قدرت ء دروغ بند کن انت۔ وک یعنی ہر وقت یک گناہ گارانی سرا اس ء یکدریں شعلہ و دوت آواریں اشکریل کنگ بنت۔ کسے آیان ء دفع کنگ تنوینت و نہ اے سزا ء بیر ء گیت کنت۔ وک مجرماں سزا دیگ ہم وفاداران حق ء انعامے۔ وک سزا ء بیان کنگ تاکہ مردم اشکان ء چہ آجرم ء دتا دور بدارت۔ اے وک مستقل انعامے۔ حضرت شاہقا نبشتہ کنت ماں ہر یک آیت ء وقتی نعمت بیان فرمائیت کتام چیزے نوں نعمت انت و کتام چیزے ء خبر دیگ نعمت ایت کہ چراتی ء مردم و تارا دور بدارت۔

وک یعنی ماں قیامت ء روج ء آسمان ترکیت و رنگ ء سہر چو تیل ء بن چلوک ء بیت۔ وک یعنی کتام انسان یا چہ جن ء آئی گناہانی بابت ء جُست و پرس نہ بیت تاکہ آئی گناہ معلوم نہ بنت۔ چیا کہ خدائے چہ پیش ء ہر چیز معلوم انت البت بطور الزام و ہکل دستور ء روئے سوال کنت کما قال : فَوَرَّانَكَ كَسْتَلْتَهُمْ أَجْمَعِينَ (حجور کوع ۶) یا مطلب چوش بہ بیت کہ چہ قبراں پا دایک ء و ہدے سوال نہ بیت۔ زندہ لوگ اشی ء منافی نہ انت۔ وک یعنی چہ چہ بیانی سیاہی و چہ چٹانی نیلگونی ء مجرم و تاوت جاہ یارگ بنت ہنجو شکہ مومناں چہ وقتی سجدہ و وضوء ء آثار و انوار ء جاہ یارگ بنت۔ وک یعنی کسے ء مود و کسے ء رنگ ء گران ء جہنم ء نیمک کر تیک و برگ بنت یا ہر یک مجرمے ء ہڈاں گون پھنات ء ہڈاں پر و شان ء پیشانی ء گون پا داں آوار کنت و گون زنجیر و غیرہ بندان ء ماں دوزخ ء چکل دیت۔ وک یعنی ہما سعت ء گوشک بیت کہ اے ہما دوزخ انت کہ آئی ماں دنیا ء شمانا نکار کنتگ۔ وک یعنی کدی آس ء وکدی لہر دانتگیں آپ ء عذاب بیت اَعَاذْنَا اللّٰهُ مِنْهُمَا وَمِنْ سَائِرِ اَنْوَاعِ الْعَذَابِ۔ وک یعنی ہر کس

لَا تَفْذَوْنَ إِلَّا بِسُلْطٰنٍ ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ

نہن انت کہ در کپات مگر بہ قوت ء وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں وک

يُرْسِلُ عَلَيْكُمْ شَوْاْظٍ مِّنْ نَّارٍ ۖ وَنُحَاسٌ فَلَا تَنْتَصِرُنَ ۚ

ویم دیگ بیت شے سر اشعلہ چہ آس ء، و ہن دوت ہور توریں، گڑا شتا بیر گیت نہن انت وک

فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ فَاِذَا انْشَقَّتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ زُرَّةً

گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں وک گڑا و ہدیہ ترکیت آسمان و ترکان کلاب تیل ء ڈول ء

كَالَّذِيْنَ هَانَ ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ فَيَوْمَئِذٍ لَا يَسْئَلُ

سہر تریت وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں، گڑا آروچ ء سوال کنگ نہ بیت

عَنْ ذَنْبِهِ اِنْسٌ وَّلَا جَانٌ ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ

چہ وقتی گناہ ء حج انسانے و نہ جتنے وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں

يَعْرِفُ الْمُجْرِمُوْنَ بِسِيْمَتِهِمْ فَيُؤْخَذُ بِالنَّوَاصِي وَالْاَقْدَامِ ۚ

جاہ یارگ بنت گناہگار چہ وقتی نشانیاں وک گڑا گرگ بیت بہ پیشانی ء موداں و پا داں وک

فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ هٰذِهِ جَهَنَّمُ الَّتِيْ يُكَذِّبُ بِهَا

گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں۔ ایشنت ہما دوزخ کہ آسرا کافراں دروغ

الْمُجْرِمُوْنَ ۚ يَطُوفُوْنَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَيْمِ اِن ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ

گوشکتگ وک تر و تاب کنت آیان ماں میانجی ء آئی و میانجی لہر دانتگیں آپ ء وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء

تُكْذِبُنَ ۚ وَلَمِنَ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِ جَنَّتَن ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ

دروغ بند کن آشا ہر دویں۔ کیسے ترسیت چہ اوشکتگ وقتی رب ء دیم پڑائی و دباغ انتگ گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء

تُكْذِبُنَ ۚ ذَوَاتَا اَفْنَان ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ فِيْهِمَا

دروغ بند کن آشا ہر دویں کہ آواز شاخانی دار و گنتگ گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں۔ ماں آیاں

عَيْنِن تَجْرِيْنَ ۚ فَبَايَ الْاِثْمَ رَبِّكُمْ اَتُكْذِبُنَ ۚ فِيْهِمَا مِنْ كُلِّ

دوچنگ انت رنبوکس وک گڑاچے چہ نعمتاں وقتی رب ء دروغ بند کن آشا ہر دویں۔ ماں آہر دویں ہاں ہک

منزل

ماں دنیا ء چہ خدائے ترسان بوت کہ یک رچے بہ وقتی رب ء دیم اوشکتگی انت و ذرہ ذرہ ء حساب داد بیت وچہ سہے ترس ء وچہ ء اللہ ء نافرمانی ء و تارا رکھینت و گون سرجمی ء بہ تقوی ء راہانی سرا گام جنان بوت پراتی ء اودا و دعائی شائیں باغ انت کہ آیاں توصیف دیا بیان کنگ بو تگنت۔ وک یعنی جہا جہا قسم ء نیبگ بنت و درختانی شاخاں زیات چہ میوہ ء پُر و ساہگ دار بنت۔ وک یعنی اشی ء رنبگ ہر بند نہ بیت و نہ ایشاں گاہے خشک بنت۔ ۱۳

فَاكْهَرُ زَوْجِنَ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ مُتَكِينٌ عَلَىٰ فُرُشِ

نیگ قسمیں بنت۔ گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ نیگہ دیان نہ شکنت برچہ گجانی مرا

بَطَانَتُهُمَا مِنْ اِسْتَبْرَقٍ وَجَنَّا الْجَنَّتَيْنِ دَانِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا

کہ آبیانی استر محمد انت۔ مال و میرہ دوئیں باغانی چند نزدیک شکنت گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب

تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ قَصِرَتِ الظُّرُفُ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ اِنْسٌ قَبْلَهُمْ

دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ مال آیاں حور انت لنگا ہاں جہل کنوئیں، دست نہ جنگ آیاں عورت مہکنا سنہ پیرا

وَلَا جَانِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ كَانَتْهُنَّ الْيَاقُوْتُ وَ

و نہ کم جتنے۔ مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ گوشے آحوران مثل لال و

الْمُرْجَانُ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ هَلْ جَزَاءُ الْاِحْسَانِ

مرجان انت۔ مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ نہ انت بدلہ نیکی

اِلَّا الْاِحْسَانُ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ وَمِنْ دُونِهِمَا

مگر نیکی۔ مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ و ابید چہ اسے دوئیاں

جَنَّتَيْنِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ مَدَّهَا مَتْنٌ ۝ فَبَايَ

دگر بلع انت۔ مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ آہر دوئیں سکنا ز سبز انت مال گڑاچے ہے

الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ عَيْنَانِ نَضَّاخَتُنِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ

نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ مال آیاں ہست دوچنگ جوش دروئیں۔ گڑاچے ہے نعمتاں

رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ فَاكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ۝ فَبَايَ الْاِءِ

وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ مال آدوئیاں نیگہ انت و نخت و انار انت مال گڑاچے ہے نعمتاں

رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝ فِيْهِنَّ خَيْرَاتٌ حِسَانٌ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا

وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ مال باغاں جنین انت شہرہ دوئیں۔ مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب

تُكْذِبُنِ ۝ حُورٌ مَّقْصُورَاتٌ فِي الْخِيَامِ ۝ فَبَايَ الْاِءِ رَبُّكُمَا تُكْذِبُنِ ۝

دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں۔ حور انت کہ و ت جہلک بنت ما خیمہا مال گڑاچے ہے نعمتاں وتی رب دروغ بند کن ات شہرہ دوئیں

منزل

حلا و ہدے اشانی استر نریں ریشم و بیت تو سر برے گدے
بار و دوت قیاس بکن کہ چنکنا علانی قسم و بیت۔
و کہ آتی و سنگ و چنگ و تکلیف نہ بیت۔ او شکنت
نہ کانی، ہر حالت و بے دل سیاہی و وارث
کنیت۔ مال یعنی آیانی عصمت و کس دست نہ جنگ ز آیاں
ابید چہ وتی زوج و دگر نیگہ دیم گت و چارت۔ مال یعنی ہے
دایں شر رنگ و مزین قیمتی۔ مال یعنی نیکیں بندگی و بد نیکیں
ثواب و ابید دگر چہ بوت کنت۔ اسے جنتیاں ماں دنیا
اللہ و سک زیات عبادت کنتک جوش بگوش کہ اشاں مرا
گوں وتی چاں دیت گت۔ اللہ تعالیٰ ہم آیاں مزین علانی چہ
بدلہ دات فلا تعلم نفس ما اخفی لہم من قرۃ اعین
(سجدہ رکوع ۲) شاید ماں اشی و دیار و دولت و طرف
اشارہ بہ بیت۔ واللہ اعلم۔ مال شاید و بلغ پر مقربان انت
و اسے دوئیں باغاں پر اصحاب یمن انت۔ واللہ اعلم
و ک سبزیں رنگ و ہدے زیات بزم بیت تو سیاہ چنگ
تربیت۔ مال مگر اشان و دنیا و خرماک و انار ان و سر قیاس
کنگ مہیت آیانی کیفیت و اللہ و تہتر انت۔
و یعنی جو انیں اخلاق و خوب صورت و خوبیوں کردار و خدا بند۔
و چریشی و معلوم بیت کہ جنیں ذات و خوبی ماں وتی
جند و لوگ و توک و ننگ و انت

فل یعنی ہاکس و کہ بہ دتی وفادارانی سرائے دابیں انعام و احسان و فرمائیت و غور و فکر کن ات تو ماں نعمتانی اصلی خوبی چہ ہمانی و پاکیس نام و برکت و انت و چہ ہمانی و نام و گرگ و اے نعمتاں دست کینت۔ گد اوت بھمت کہ ماں آکس و نام و این کر برکت ہست انت گد اماں سستی و چیکر خیر و برکت بیت۔ نسأل الله الكريم الوهاب ذا الجلال والاكرام ان يجعلنا من اهل الجنة الاولين، آمین۔ تمت سورة الرحمن والحمد لله والمآلة۔ فل یعنی و ہدے قیامت بیت آساعت و ظاہر بیت کہ اے یک دروغین گتے نہ ات نہ کسے آتہا لبنت کت کنت و نہ و ات رکت کنت و لا یبعث الله من يموت و غیرہ و دروغین دعویٰ کل ہلاس بنت کتا شخصے چہ دروغین تکیاں آرج و عینا کیں سکیاں سبک کنگ بلوٹیت تو آجوش ہم کت نہ کنت۔ فل یعنی یک جماعتے و جہلگ و چکل دنت و دگر یک جماعتے و بالاد و سکتیت۔ مزین مزین مستکبران کہ آیاں ماں دنیا و باز نامدار و سر بلند زانگ بوٹگنت باسفل الس فلیں طرف

تیلانک دیان و بہ دوزخ و سر کنت و چکر و تارا جہل و کتر زانوکان و کہ آیاں ماں دنیا و بزرگ و حقیر نظر آتگنت، ایما و نیکیں عملانی برکت و بہ جنت و اعلا تیں درجہ و سوب مند کنت۔ فل یعنی زمین و سرائے زلزلہ کے کیت و کوہ ریزہ ریزہ ہوان و چو غبار دوز و بال کنت۔ فل یعنی چہ قیامت ظاہری و بد کل مردمانی نہ قسم کنگ بنت۔ دوزخی، عام جہنمی و خاصین مغربی مردم کہ آیاں بہ جنت و مستریں درجہ و سوب مند بنت۔ دیما ہرستینا فی مجل ذکر کنت۔ پدا آتانی احوال و گیش و گیوار بیان بیت۔ فل یعنی ہاکس کہ عرش عظیم و رستی پھناں بنت و میثاق و گرگ و ہدے چہ آدم و راستیں پھناں و کنگ بوٹگنت و آتانی اعمال نامہ ہن بہ راستیں دست و دیگ بیت و فرشتہ ہم آیاں و چہ راستیں طرف و استقبال کنت۔ آرج اشانی خوبی وین و برکت و اندازہ جنگ نہ بیت۔ ماں شب معراج و ہمشانی نسبت و واجہ نبی دیتگت کہ حضرت آدم علیہ السلام و قی راستیں نیگ و نظر شانک دیان و کذبت و چپیں نیگ و چاران و گرت۔ فل اے مردمان چہ آدم و چپیں پھناں و کنگ بوٹگنت۔ عرش و چپیں پھناں و اشان و کنگ بنت۔ اشان و اعمال نامہ چپیں دست و دیگ بیت و فرشتہ چہ چپیں کش و اشان قابو کنت۔ اے بے بختانی نخت و بزرگ و اندازہ جنگ مثل انت۔ فل یعنی ہاکس ماں کمالات علیہ و علیہ و تقویٰ و درجیاں جہان و چہ اصحاب الیمین و دیما تر شنتت، آیاں حق تکت و رحمتاں و ماں قرب و وجاہت و درجیاں ہم چہ کتاں دیما تر انت (وہم الانبیاء والرسل والصدیقون والشهداء یكونون بین یدی ربهم عزوجل کما قال ابن کثیر)

فل حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت چہ پیشی مراد پیشی امتاں مراد انت و چہ گدی و مراد اے امت (محمدیہ) یا پیشی رند و آیو کیں ہے امت و (مراد بہ بنت) یعنی اعلا تیں درجہ مردم پیشی بازگوٹگنت، آخر کم کنت۔ (تنبیہ) اکثر مفسرین آیت و تفسیر و روا اے ہر دو تیں احتمالاں بیان کتگنت۔ حافظ ابن کثیر و دوحے احتمال ترجیح داتگت ماں روح المعانی و چہ طبرانی و غیرہ و یک حدیث البوکریہ گوں سند حسن و نقل کنگ کہ ماں آئی و نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و آیت و بابت و فرمائیت ہما جمیعاً من ہذہ الامۃ۔ واللہ اعلم۔ ابن کثیر و آیت و یک سومی مطلبے بیان کنگ۔ مناں ہما پسندانت۔ یعنی ماں ہر امت و اولی طبقہ و چہ نبی و صحبت یا چہ عہد و قرب و برکت و اعلا تیں درجہ و مقرباں ہر قدر گوں کشت و بنت کہ ماں گدی طبقہ و ہما خبر باقی نہ انت کما قال صلی اللہ علیہ وسلم: خیر القرون قرنی شرا الذین یلونہم شرا الذین یلونہم۔ ہاں اگس البوکریہ و حدیث صحیح بہ بیت چوشکہ ماں روح المعانی و ہست تو ظاہر انت ہما مطلب متعین بیت۔ ۱۲

لَمْ يَطِثْهُنَّ اِنْشُ قَبْلَهُمْ وَلَا جَانٌّ قَبَائِي الْاَرْضِ كَذِبُ

دست نہ جنگ آیاں و پیسرانہ انسانے و نہ یک جتنے۔ گداچے چہ نعمتاں قی رب و دروغ بند کن اشاہر و دینیں متکین علی رفرف خضر و عبقری حسان قباہی الارض ربکما

تنگ دیان و شتگنت سبزیں سر جہانی سرا و نپا داں و ولدا ریں۔ گداچے چہ نعمتاں و قی رب و تکرین تبارک اسم ربک ذی الجلال والاكرام

دروغیند کن ات شاہر و دینیں۔ مزین برکتی ایں نبی رب و نام کہ بزرگ و مزین شان انت فل سورہ واقعہ مکہ و نازل بوت۔ ماں اشانی نود و شش آیات سے رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنو کے

اِذَا وَقَعَتِ الْوَاقِعَةُ ۝ لَيْسَ لَوْقَعَتِهَا كَاذِبَةٌ ۝ خَافِضَةٌ

وہدیکہ و جود و کیت قیامت، نیست یہ وجود آیک و آئی و دروغ و کاست کنو کنت رافعة ۝ اِذَا رُجَّتِ الْاَرْضُ رِجًا ۝ وَبُسَّتِ الْجِبَالُ بَسًا ۝

بالا کنو کنت و ویدیکہ جینیگ بیت زمین ترندیں جینیگ، و ریزہ ریزہ کنگ بنت کوہاں ریزہ ریزہ کنگ، فَكَانَتْ هَبَاءً مُّنبَثًا ۝ وَكُنْتُمْ اَزْوَاجًا ثَلَاثَةً ۝

پلینت دوزبال کنو کیں و (آوہد) شے سے جماعت بنت فل گداخذ ابند

الْبِیْمَنَةِ ۝ مَا اَصْحٰبُ الْمِیْمَنَةِ ۝ وَاَصْحٰبُ الْمَشْأَمَةِ ۝ مَا اَصْحٰبُ

راستیں و۔ چہ پیما خوب انت خدا بند راستیں و و خدا بند چپیں و، چہ پیما بد انت خدا بند

الْمَشْأَمَةِ ۝ وَالسَّابِقُونَ السَّابِقُونَ ۝ اُولٰٓئِكَ الْمُقَرَّبُونَ ۝ فِی

چپیں و و پیش کپکاں (ماں ایمان) پیش کپکنت (ماں جنت) آگوں اللہ خاصین قرب و رکت ماں جنت التعمیم ۝ ثَلَاثَةٌ مِّنَ الْاَوَّلِیْنَ ۝ وَقَلِیْلٌ مِّنَ الْاٰخِرِیْنَ ۝

باغان نعمتانی و جماعتے چہ پیشیگاں و کتیں چہ گدا یاں و

مازل

مطلبے بیان کنگ۔ مناں ہما پسندانت۔ یعنی ماں ہر امت و اولی طبقہ و چہ نبی و صحبت یا چہ عہد و قرب و برکت و اعلا تیں درجہ و مقرباں ہر قدر گوں کشت و بنت کہ ماں گدی طبقہ و ہما خبر باقی نہ انت کما قال صلی اللہ علیہ وسلم: خیر القرون قرنی شرا الذین یلونہم شرا الذین یلونہم۔ ہاں اگس البوکریہ و حدیث صحیح بہ بیت چوشکہ ماں روح المعانی و ہست تو ظاہر انت ہما مطلب متعین بیت۔ ۱۲

فل کہ آیات گویا طلا و تار و کما تینگ بو تگنت فل یعنی زندگ و پیم ہے داب و بہ بیت کہ یکے و پشت بہ دومی و طرف و نہ بیت۔ فل یعنی بہ خدمت نیکی بچک بنت کہ مدام بہ بکین داب و بنت۔ فل یعنی بکدریں صافیں شراب کہ آئی و قدرتی چنگ جاری بنت چہ آئی و نوشک نہ سرد مہریت و نہ بک بک کنت چیا کہ ماں آئی و نشہ مان نہ بیت۔ خالص لذت و فرحت

بیت۔ فل یعنی ہر وقتیکہ ہر میوہ نے پسند بہ بیت، ہر قسم و گوشت دل بکشتیت چہ محنت و حجال و ابید سر بیت۔ فل یعنی صاف چہ مر و ارد و کہ آئی و سر و خاک و دوز و اثر نہ کپتنگ۔ فل یعنی ناہودگیں و مفتیں گپ اودا نہ بیت و نہ کسے دروغ بندیت و نہ کسے کسے و سر تہمت جنت۔ بس چہ ہر جانب و سلام سلام و آواز گوشاں کپنت۔ یعنی یک و گرو و فرشتیاں جنتیان و سلام دینت و رب کریم و سلام ہم اشان و سر بیت کہ بہ اشان سک مزین عزت و شرف و صورتے بیت و سلام و اے گیشی اے طرف و اشارہ انت کہ نوں ادا سر لوں و چہ ہمک داب و مصیبت و آفتان محفوظ و سلامت مان ات۔ نہ کتام داب و رنج سر بوت کنت، نہ مرک و میرانی کیت و نہ فنا۔ فل آیات چہ قسم قسم و تماریں تہر ہاں سر بار بنت۔ فل یعنی نہ روتا بیت و نہ گرمی و سردی بیت، نہ تہار و کیت بیت۔ چہ صعب و بعد و چہ طلوع شمس و پیش و طول و درمیانی و بہر بیت۔ آرا و خوش نزان چوشت کہ معتدلیں سایگ انت و دراجی و ہنکرتالاں کہ روکیں تیز رقاریں اسپ و ان صدل و یک شیک و بہر بیت تو آئی ساہگھلاس مہیت۔ فل باز قسم و میوہ نہ ساری کسے و چہ آئی و پروشتنگ نہ چو دنیا و موسمی میوہاں آئندہ ختم بہ بیت، نہ ماں آئی و زجنگ و کتام قسم و دارگ و جنگ پیش بیت۔ فل یعنی شرر و دچت ماں ظاہر ہم و ماں درجہ و ہم۔ فل یعنی حوراں و دنیاوی جنیں آدماء کہ آماں جنت و دست کپنت، اودا آیانی پیدائش و بالاد چہ خدا و قدرت و بہر داب و بیت کہ مدام خوب صورت و جوان مانت کہ چہ آیانی گپاں و دلربا تیں انداز و سرا بے ساختہ دل و محبت جاہ جنت و کلاں ماں و تہم عمر دارگ بنت و آیانی گویا و قی از و لاج و ہن عمر و تناسب برابر قائم دارگ بیت

فل یعنی اصحاب یمین ماں پیشی مردماں ہم زیات بو تگنت و ماں رندی آیوکیں مردماں ہم آیات باز زیات بنت - ۱۲

عَلَىٰ سُرٍّ مَّوْضُونَةٍ ۖ مُتَّكِنِينَ عَلَيْهَا مُتَقَبِّلِينَ ۖ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ
نَشْتَكُتُ تَحْتَانِ سُرٍّ كَمَا تَلَا سُرٍّ بَسْتَكُتُ ۖ فَلَا تَكُنْ دِيَانٌ ۖ آيَانِي سُرٍّ كَدُورٍ ۖ رَدُّوْا كُنْتُ آيَانِي سُرٍّ
وَلَدَانِ ۖ مُخَلَّدُونَ ۖ يَأْكُوبُ ۖ وَابْرُقُ ۖ وَكَاسٌ مِّنْ مَّعِينٍ ۖ
بجکاں بہ مدامیسگی ۖ گون کوز لگاں و شیشے گلاساں و کاسگاں چہ شراب و رنبوکیں۔
لَا يَصْدَعُونَ عَنْهَا وَلَا يَنْزِفُونَ ۖ وَفَاكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ۖ
نہ سر و درد و یک بیت آیات چہ لے شراب و نہ بیہوش بنت ۖ وینبگ ہر چہ گچین بکنت
وَلَحْمٍ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ۖ وَحُورٌ عِينٌ ۖ كَأَمْثَالِ اللُّؤْلُؤِ
و گوشت بالی مرغانی ہر چہ دل بکشت ۖ و جنین گویاں مزین چٹیں، مثل مر و ارد و کہ ماں غلاف و
الْبَكُونِ ۖ جَزَاءُ ۖ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۖ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا الْغَوَا ۖ
نہرانت ۖ فل اے بد رانت آیانی تگنیں عملاتی۔ نہ اشکنت اودا ناہودگیں و
لَا تَأْتِيهَا ۖ إِلَّا قِيلًا سَلَامًا سَلَامًا ۖ وَأَصْحَابُ الْيَمِينِ ۖ هَٰذَا أَصْحَابُ
نہ گناہے و گپ ۖ مگر یک قوی سلام سلام و خدا بندان راستین و، عجب خدا بندانت
الْيَمِينِ ۖ فِي سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ۖ وَطَلْحٍ مَّنْضُودٍ ۖ وَظِلٍّ مُّتَدَوِّدٍ ۖ
راستین و نہر دوس بنت ماں کمر و درختاں کہ آیات کنگ نیست و موزات لال تیں و ساہگ انت دراجیں و
وَمَاءٍ مَّسْكُوبٍ ۖ وَفَاكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۖ لَا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ۖ
و آب تچوکیں ۖ ونب بگ بازیں کہ نہ هلاس بنت و نہ مہن کنگ بنت ۖ
وَفَرَشٍ مُّرفُوعَةٍ ۖ إِنَّا أَنشَأْنَهُمْ إِنِشَاءً ۖ فَجَعَلْنَهُمْ أَبْكَارًا ۖ
وچیر گچ ۖ ہر زیں ۖ مایہر کنت حوران و عجیب ڈولے و پداکت ما آیات و کاڈ
عُرْبًا ۖ أَتْرَابًا ۖ لَا أَصْحَابُ الْيَمِينِ ۖ ثَلَاثَةٌ ۖ مِّنَ الْأُولِينَ ۖ وَثَلَاثَةٌ
بھردیوکیں ہم عمریں، بہ خدا بندان راستین و ۖ فل ایک جماعت چہ پیشیگاں و یک جماعت
مِّنَ الْآخِرِينَ ۖ وَأَصْحَابُ الشِّمَالِ ۖ هَٰذَا أَصْحَابُ الشِّمَالِ ۖ فِي سَمُومٍ ۖ
چہ گڈیاں ۖ و خدا بندان چپین و، وچوین خدا بندان چپین و، ماں گریں گوات

فل یعنی چہ دوزخ و آس و سیاہیں دوت چست
 بیت۔ ماں ہائی و ساہگ و اشاں زنداریگ بنت
 کہ چہ اشی و کتام جسمانی یار و حافی آرام نہ رسیت، نہ
 ساری سریت و نہ آعزت دیوکیں ساہگے بیت ذلیل
 و وارہوان و ماں آئی گرمی و کباب بنت۔ اے آیانی
 دنیاوی و شجالی و پستہ بوت کہ چہ غور و رنکی گون اللہ و
 رسول و ضد و کنت گشتش۔ فل آفرین گناہ کفر و
 شرک انت و نبیانی تکذیب یا دروغیں سوگندوران و
 چو کنگ کہ چہ مرک و بدیج زندگی نیست کما قال تعالیٰ:
 وَ أَقْسَمُوا بِاللّٰهِ جَهَنَّمَ اَيْمَانُهُمْ لَا يَبْعَثُ اللّٰهُ مِنْ
 يَمُوتُ (نحل رکوع ۵) فل چہ ما پیش باز پستہ اترت
 یعنی اے گپ ماں کئی فہم و آتک کنت۔ فل یعنی قیامت و
 روح (کہ آئی وقت ابوک و پے اللہ علم و انت) مقررات
 فل یعنی و ہدی چہ شد و لاچار بیت تو اے درخت شمارا
 پے درگ و رسیت و چہ پیشی و لا پ چر کنگ بیت۔
 فل یعنی ماں گرمی و و ہدی و تنگ گشت کہ چہ زیادہ
 تن آپ یکدم کتان و دارت۔ ہے حالت دوزخیانی
 بیت بے و ہدی اگر میں آپ دپ و نزدیک و رسینگ
 بیت تو دپ و پستہ و و ہدی ماں لا پ و سر
 بیت تو روت چنڈ چنڈ ہوان و در کنت (العیاذ باللہ)
 فل یعنی انصاف و مقتضا ہمیش ات کہ آیانی نہانی
 ہے داب و کنگ بہ بیت۔ فل یعنی اے گپ و
 پر چاقول نہ کن ات کہ ساری و ہم سہانی و پیداکت و
 پدا دوبارہ ہن ہا پیداکنت۔ فل یعنی ماں مات و رحمان
 چہ لطف و ان کے و جو کنت۔ اودا تو شے کتام کس
 ظاہری تصرف ہم جاری نہ بیت۔ گڈا چہ ما بغیر کتام کس
 انت کہ آپ و قطرہ و سراے دابیں خوبصورتیں تصویر
 اد بکنت و مال آئی و ساہ مان بججیت۔
 فل یعنی زندہ دارگ و موت دیگ کل بہ مئے اختیار و
 انت و ہدی وجود و عدم وجود و ساد مئے دست و
 بوت تو مرک و پد چست کنگ چونکائی مشکل بیت۔
 و احضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت یعنی شمارا ماں و گچھا
 سرکنت و شے جاگہ و ادا دگہ خلقت آباد کنت۔
 فل یعنی اولی پیدائش و یادگران و دومی ہم سرچہ بورات

حَمِيمٌ ۚ وَظِلٍّ مِّنْ يَّخُومٍ ۚ لَا يَارِدُ ۚ وَلَا كَرِيمٌ ۚ اِنَّهُمْ كَانُوْا قَبْلَ

و گریں آبیہ بنت و ساہگ بنت دوت و نہ سارت و نہ عزت و فل بے شک آیانی چہ و پیش

ذٰلِكَ مُتَرَفِّئِينَ ۚ وَكَانُوْا يَحْضُرُوْنَ عَلٰی الْحَدِثِ الْعَظِيْمِ ۚ وَكَانُوْا

آسودگ انت۔ و ہڈا اش کنگت بہ سر امزین گناہ و (بزاں شرک و) فل و

يَقُوْلُوْنَ ۚ اِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَّعِظَامًا ۚ اِنَّا لَبَعُوْثُوْنَ ۚ اَوْ

گوشنگش آیا و ہدی بامرس و خاک بین و ہڈا پستہ بکس آیا گڈا پدا چست کنگ بین، آیا

اَبَاؤُنَا الْاَوَّلُوْنَ ۚ قُلْ اِنَّ الْاَوَّلِيْنَ وَالْاٰخِرِيْنَ ۚ لَهٗ جَمْعُوْنَ ۚ

مئے پدا پیشی ہس فل تو بگوش کہ بیشک پیشگان و گڈا یاں درست جمع ہوک انت و

اِلٰی مِّيقَاتٍ يُّوْمٍ مَّعْلُوْمٍ ۚ ثُمَّ اَتٰكُمْ اِيَّهَا الصّٰلُوْنَ الْمَكْذُوْبُوْنَ ۚ

یک روچہ بہ مدت معلومیں فل پدا بے شک شما اے دروغ بند و کس گمراہاں

لَا يَكُوْنُ مِنْ شَجَرٍ مِّنْ زَقُوْمٍ ۚ فَبِالْوَنِّ مِنْهَا الْبَطُوْنَ ۚ فَشَرِبُوْنَ

البت و رات چہ زقوم و درخت و پدا پد کنگ بیت چرائی و قی لا یاں و پدا نوش کنگ

عَلَيْهِ مِنَ الْحَمِيْمِ ۚ فَشَرِبُوْنَ شُرْبَ الْهَمِيْمِ ۚ هٰذَا نَزْلُ يَوْمِ الدِّیْنِ ۚ

بیت آئی و سرا جوش و انگلیں پ پدا نوش کنگ بیت چو تنگیں ہشت و فل قیامت و روح و اے آیانی ہمانی بیت

نَحْنُ خَلَقْنٰكُمْ فَلَوْلَا تَصَدَّقُوْنَ ۚ اَفَرَأٰی اَنْ تَكْفُرُوْنَ ۚ اَنْتُمْ

ما پیداکنت شما را گڈا پدا چا شما باور نہ کن ات و آیا گڈا شہا چیزیکہ پستہ (مئی و) آیا شما

تَخْلُقُوْنَ ۚ اَمْ نَحْنُ الْخَالِقُوْنَ ۚ نَحْنُ قَدْ زَايٰنٰكُمْ الْمَوْتَ وَمَا

آفر اپیداکنت ات یا کہ ما میں پیداکنگ و ما مقرر کنگ شے میانجی و مرگ و فل و

نَحْنُ بِمَسْبُوْقِيْنَ ۚ عَلٰی اَنْ نُّبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِیْ مَا

ما عاجز نہیں پے اشی و کہ بدل و بیاریں قوم و مثل شما و پیداکنیں شما را بنجی صورت و

لَا تَعْلَمُوْنَ ۚ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْاُولٰی فَلَوْلَا تَذَكَّرُوْنَ ۚ

کہ شما نزاں ات و بہ تحقیق زانت شما و قی اولی پیدائش و گڈا پدا چا پستہ نہ گرات و

مَا عَاجِزٌ نَّشِیْءٌ ۚ عَلٰی اَنْ نُّبَدِّلَ اَمْثَالَكُمْ وَنُنْشِئَكُمْ فِیْ مَا

ما عاجز نہیں پے اشی و کہ بدل و بیاریں قوم و مثل شما و پیداکنیں شما را بنجی صورت و

لَا تَعْلَمُوْنَ ۚ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ النَّشْأَةَ الْاُولٰی فَلَوْلَا تَذَكَّرُوْنَ ۚ

کہ شما نزاں ات و بہ تحقیق زانت شما و قی اولی پیدائش و گڈا پدا چا پستہ نہ گرات و

فل یعنی سرطانی و شہماں زمین و تخم چگل دے رات بے ماں زمین آئی و پرورش کنگ پیدا در کثان و یک سرسبز کشار جوڑ کنگ کئی کارانت۔ اشی بابت و توفانی و ادانی ہوتی
ہم شہماں نہ کن رات کہ اے کشار و بیکار کنگ۔ فل یعنی چرک ر و بیکار کنگ و پدائی و حفاظت و باقی داروک ہم ماوتیں۔ ما بلوٹیں تو بیک آفتے دیم بدتیں کہ چرائی و ماں دمانے و تمام
کشار و بیکار بیت، گداوتی سر و گران و بگرویات و دوت ماں و تانندان خبران و دپ ماں دپ دیان و گوش رات کہ واجہ ما مرن تاوان بار بوتیں بلکیں راستیں گپ ہیش رات
کہ مئے دستاں نوں ہو رک بوتنت۔ فل یعنی ہو رک ہم منی حکم و کیت و ماں زمین و خزانیاں آپ و راہم مادہ جمع کنیں شمار چے قدر بہت ات کہ آپ اڈ بکتیں یا خوشامد و زبردستی
کنان و چہ جبر و بچ بچتیں۔ فل یعنی اگر ما بواہیں تو شیر کنیر آپ و بہ سوریں آپ و بدل کنان و تہل بچیں کہ آرا شمانہ وارت کن رات و نہ آشی کشار و کار و کیت۔ گداوتی احسان
قبولدار نہ بنیت کہ رے ماوتیں کہ وشتیں آپ و چیکر خزانیاں
شے دست و داتنگ۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ نبی کریم
صلی اللہ علیہ وسلم آپ نوشان و خوش فرما بنیت لکھت اللہ
الذی سقانا عذابا فراتا بوحیثہ و لم یجعلہ ملحا جاجا
(ابن کثیر) و ماں عرب و باز درخت ہنچیں ہست کہ چہ
آیانی لگا شک و آس در کپیت چو شک ماں مئے ملک و
بمبوانت، ساری و ماں سورہ یس و اشی و بیان گوشتنگ
یعنی ماں رے درختاں آس کے و ایر کنگ، شمایا مات۔
فل یعنی رے آس و گندان و دوزخ و آس و تران و بکپ
ات کہ رے ہم آئی و یک بہرے و ادانی نمونہ ایت
و شک جوکان و رے گپ ہم یاد کیت کہ ما خدا چہ سبز
درخت و آس کنگ و سر قدرت داریت آیقینا
مردگ و زندہ کنگ و سرہن قادر انت۔ و جگل و
نند و کان و مسافران و چہ آس و باز کار کپیت۔ خصوصاً
زمستان و موسم و چو نانی تو درستانی کار چرائی و بنت
(تنبیہ) لھتیں روایتاں بنا و عالمال مستحب قرار
داتنگ کہ ماں رے آیتاں ہر یک جملہ استفہامیہ تلاوت
کنگ و پد بگوشت بل انت یارب العظیم۔
و جہا ذات کہ آئی و رے دابیں جہا جانی کار آمدیں
و چہ چزان و پیداکت و خالص چہ و فی فضل و احسان و مار الفی
و کنگ و گرس و موہ دات بایرانت کہ ما ذات و شکر و مت و
و کنگ و چہ مکرانی و ت گرس ناہو گیس گپاں بدل و مارا
آئی و آئی مبارکین نام و پاکی و بیان کنگ لوٹیت۔ رے
یک عجیب گپے کہ مردم رے ہمیں ظاہر آیتاں گنگ و بند
ہم آئی قدرت و وحدانیت و راکما حقہ نہ فہنت۔
و رے آیت و دومی معنا چو ش انت کہ من سوگند و راں
آیتاں ایر کنگ و ماں پیغمبرانی دلاں (موضح) یا قرآن و آیتاں
ایر کنگ و چہ آسمان و بر زمین و سر آہستہ آہستہ کم و۔
فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت یعنی فرشتہ
رے کتاب و دست جنت آ کتاب ہے قرآن انت
کہ نبیگ بوتنگ ماں فرشتیانی دستاں یا ماں لوح محفوظ
و لھتیں و لا یمسہ و ضمیر و قرآن و طرف راجع کنگ
یعنی قرآن و دست جت نہ کنت مگر پاک و صاف مرم۔ یعنی
ہما کس کہ صاف دل و خوب اخلاق داروک انت۔ ہما کس
داں آئی علوم و حقیقتاں برحقین رسانی حاصل کت کنت۔ یا
رے قرآن دست جنت مگر پاکیں مرم یعنی چہ وضو بغیر

الواقعة ۵۶ ۸۲۳ قال فما خطبکم؟

افرئیتُم مَّا تَحْرُثُونَ ﴿۲۳﴾ اَن تَمُوتُ زُرْعُوهَا اَمْ تَحْنُ الزُّرْعُونَ ﴿۲۴﴾
آبادیت شما چیزے کہ شما کشت رات آیا شمار و دین رات آرا یا کہ ما رو دینوئیں و
لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ حُطَامًا فَظَلْتُمْ تَفَكَّهُونَ ﴿۲۵﴾ اِنَّا لَمُغْرَمُونَ ﴿۲۶﴾ بَلْ
اگر ما بلوٹیں البت کنیں اگر رے ریزہ ریزہ گداوتی شہماں دپ چنیں رات کہ بیشک تاوان بار بوتیں۔ بلکیں
مَحْنٌ مَّحْرُومُونَ ﴿۲۷﴾ اَفَرَأَيْتُمُ الْمَاءَ الَّذِي تَشْرَبُونَ ﴿۲۸﴾ اَن تَمُوتُ اَنْزَلْنَاهُ
مابے نصیب بوتیں فل آبادیت شما ہا آپ کہ آرا نوش جان کن رات۔ آیا شما آرا ایر گیتنگ
مِنَ الْهَيْزِلِ اَمْ تَحْنُ الْهَيْزِلُونَ ﴿۲۹﴾ لَوْ نَشَاءُ لَجَعَلْنَاهُ اُجَاجًا فُلُوْا
چہ جنبر و یا کہ ما ایر گیتنگ کیے فل اگر ما بلوٹیں تو بکٹیں آرا سور۔ گداوتی چہ
لَا تَشْكُرُونَ ﴿۳۰﴾ اَفَرَأَيْتُمُ النَّارَ الَّتِي تُورُونَ ﴿۳۱﴾ اَن تَمُوتُ اَنْشَأْتُمْ
شکر نہ گرات فل آبادیت شما ہا آس و کہ آرا روک کن رات۔ آیا شما پیداکت
شَجَرَتَهَا اَمْ تَحْنُ الْمُنْشُونَ ﴿۳۲﴾ تَحْنُ جَعَلْنَاهَا تَذْكِرَةً وَمَتَاعًا
آئی و درخت و را یا کہ ما پیداکت کنوئیں و ما جوڑکت و درخت و پنت و کار مرمی
لِّلْمُقَوِّينَ ﴿۳۳﴾ فَبِئْسَ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ﴿۳۴﴾ فَلَا أَقِيمُ مَوْجِعَ الْجُودِ ﴿۳۵﴾
پہ مسافران و گداوتی پاک یاد ہم نام و دوتی مرن شانی رت و پلاسو گند و راں من بہ کیت ہتارانی و
وَإِنَّهُ لَقَسَمٌ لِّتُوعَلُونَ عَظِيمٌ ﴿۳۶﴾ إِنَّهُ لَقُرْآنٌ كَرِيمٌ ﴿۳۷﴾ فِي كِتَابٍ
و بیشک البت قسم ایت مرنیں اگر شما زان رات۔ بیشک آقرآن شرفداریں۔ نبشتہ انت ماں کنگ
تَكُونُ ﴿۳۸﴾ لَا يَمَسُّهُ إِلَّا الْمُطَهَّرُونَ ﴿۳۹﴾ تَنْزِيلُ مِّن رَّبِّ الْعَالَمِينَ ﴿۴۰﴾
چیریں۔ دست نہ جنت آرا مگر پاک کنگیناں فاما نزل کنگیناں انت چہ پروردگار عالم و فل
أَفَبِهَذَا الْحَدِيثِ أَنْتُمْ مُّدْهِنُونَ ﴿۴۱﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنْتُمْ
آیا یہ رے خبر و شہماں نز کار رات۔ و کن رات و تی بھر و رے ڈول و کہ آیتاں
تَكذِبُونَ ﴿۴۲﴾ فَلَوْلَا إِذَا بَلَغَتِ الْحُلُقُومَ ﴿۴۳﴾ وَأَنْتُمْ حِينِيذٌ تَنْظُرُونَ ﴿۴۴﴾
دروغ بند کن رات۔ گداوتی چہ کہ ریت شہماں و رت بہ کنگ و شما آوہ و دوت گند رات۔

مزل

دست جنگ جائز نہ انت چو شک چہ حدیثاں ثابت انت۔ رے موقع و لا یمسہ و نفی یہ نہی و بیت۔ فل یعنی کتام جاد و سحرے نہ انت و نہ کاہانی مفتیں و ناہو گیس گپے
و نہ شاعرانہ روایت ایت بلکیں مرن مقدس و مخرزین کتابے کہ رب العالمین و عالم ہدایت و تربیت و دیم دات ہما خدا کہ آئی ماہ، روج، و تمام استارانی مرن حکم و
مضبوطین نظام قائم کت۔ رے استاراں یک پتائیں قانونے و ماتحت چہ و تی روزانہ غروب و ہاتھی و عظمت و وحدانیت و قاہرانہ تصرف و اقتدار و عظیم الشان مظاہر کنت
لکا احتج بہ ابراہیم علی قومه و گوں زبان حال و شہادت دینت کہ ہما اعلیٰ و برتر ہستی و سلطہ غیبیہ و دست و مئے واک انت۔ ہما ذات تنہا زمین، جبر، آپ،
آس، گوات، گل و کائنات و ذرہ ذرہ و مالک و خالق بیت۔ آیا رے دابیں روشن آسمانی نشانان و گندان و ہما مضمونانی صداقت و کتام شہبے پشت کپیت کہ آماں پشی

رکوع و بوتگنت و آیا یک عاقلے عظیم الشان فکلی نظام و سر نظر شاکت بیان و اینک فہمت نہ کنت کہ سیکے دومی بے باطنی نظام شمسیم کہ قرآن کریم وائی و آیات یا چہ تمام آسمانی کتب و صحف و عبارات انت ہما عالم پروردگار و قائم کتگین انت۔ آ ذاتے و کہ چہ وئی کاملین قدرت و رحمت و اسے ظاہری نظام قائم فرمائیت آہا پاکین خداوت انت کہ آئی و کجانی استارانی ایردوگ و بعد آفتاب قرآن روشن گت و وئی مخلوق ماں تہاروکی و نہشت۔ داں روج مروچی اسے آفتاب برابر شمسیم جان انت، کئی مجال انت کہ بشیر بدل بکنت یا غائب بکنت۔ آئی انوار و شہاں ماں دلاں منعکس بکنت کہ آفتاب و پاک و صاف کنگ بنت۔ فلا آیا اسے یک ہنپیں دولتے کہ چہ آئی نفع گرگ و توک و شفا مستی و کاحلی کن انت و شمسیتی بہر ہنکر زبان ات کہ آرا و آئی و پیشی اشکین حقائق و دروغ بگوشت انت چو شکہ هور و باران و گندان و چو گوش ات کہ فلاں استار ماں فلاں برج و توک پیش کا چہ آئی هور و گورت۔ چو شمس بگوشت کہ گون خدا و پنج مطلب نیست۔ ہے داب و رحمت و هورانی قدر نہ کنگ کہ آماں قرآن و صورت و نازل بوتگ و چو شمس گوش کہ اللہ و نازل کتگین نہ انت مزین بدختی و بے نصیبی و زانا یک خدا و داتگین نعمت و شکرگزاری ہمیش انت کہ آرا و دروغ کنگ بہ بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد : دل یعنی گون ہنپیں بے خونی و بے فکری و اللہ و گتیاں دروغ گوش ات، گوشے شاد و کسے و حکم و اختیار و نیت۔ یا کدی شمار مرگ خدا و گور و روگی نہ انت۔ شر! هر وقتے کہ شمسیت کم عزیز و محبوبے و ساہ در کجی بہ بیت بہ پستی و موت و سکیں مانوشان کنگ و شمسیتی و گور و زندان و آئی و بے دستی و بڑگی و تماشہ گندرات و دومی طرف و خدا یا آئی و فرشتہ چہ ترازیات آئی نزدیک انت کہ تو آیان و دیست کت نہ کنتے اگس تو دگ کسے و قابو و نئے تو آساعت و پر چا وئی عزیز و ساہ و بہ وئی طرف و تاب نہ نیت و چیا گون ناوشیں دل و آرا جدا بوگ و کج ات دنیا و طرف و واپس یاران و پر چا آرا چہ آیوکیں سزا و استگار نہ کن ات، اگس شماں وئی دعوی و راست ات تو چو کن ات و پیش بدارات۔

فل یعنی شاپہ یک دمانے و جلت کت نہ کن ات۔ آرا و بے وئی ہنکین و سر بوگ ضروری انت۔ اگس اُردوگ چہ مقرر بان انت تو اعلانیں درجہ و روحانی و جسمانی راحت و عیش و از باباں سر بیت و چہ اصحاب یمن و بخت تو ہم خطرہ و ترس نہ انت۔ حضرت شاہ صاحب غشتہ کنت "یعنی چہ آئی و طرف و وئی خاطر و جمع کن، یا مطلب چو شمس انت کہ چہ اصحاب یمن و طرف و آرا اسلام سر بیت یا آرا گوشگ بیت کہ پر تو دیم تر و بسلامتی سلامتی انت و تو ماں اصحاب یمن و شامے۔ ماں ہتیں حدیثاں ہست کہ چہ موت و پیش بروکیں مردمان و اسے بشارت دیگ بیت و بے داب و بحرمان و آیان بد حالی و خبر دیگ بیت۔ فل یعنی آئی و انجام اسے داب و بیت و چہ مرک و پیش آئی و حال آرا سر کنگ بیت فل یعنی چہ شمسیت تکیب و پنج بوت نہ کنت۔ ہر چہ ماں اسے جاوے مومنوں و مجرمانی احوال دیگ بوتگ بالکل یقینی انت ہے ہما بوگی انت۔ مفت ناحق و شبہ پیدا کن وئی نفس فریب مدے ات بلکیں پہ آیوکیں وقت و تیاری و کلا شمس بیتے ات۔ وے یعنی ماں شمس و تحمید و مشغول بیتے ات کہ ہمیشی اود و مزین تیاری انت۔ ماں اسے نیکیں شغل و کلا شمس بوان چہ مکذباتی دل آزار بنام ہو دیگان ہن بکسوفی حاصل بیت و آیانی باطلین خیالات و ردھن بیت۔ اسے

سورت و آخر و دل لوبیت کہ ہما حدیث نقل کنگ بہ بیت کہ آئی و سدا جاری و وئی کتابتیم فرمائیتگ عن ابی ہریرہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کلما تان خفیفتان علی اللسان ثقيلتان فی المیزان حبیبکما الی الرحمن سبحان اللہ و بھدہ سبحان العظیم۔ تمت سورۃ الواقعة و اللہ الملک الممتنع فل یعنی گون زبان حال و یا قال و یا گون ہر دو نیتاں۔ وے یعنی ماں آسمان و زمین ہر جا کہ و ہما تی حکم و اختیار جاری انت۔ وے و ہدے ہج نیست ات اود موجودات و دہرے

قال فما خطبکم؟

۸۲۴

الحديد، ۵

وَنَحْنُ اقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْكُمْ وَلَكِنْ لَا تَبْصُرُونَ ۝ فَلَولا اِنْ كُنْتُمْ

و ما زیات نزدیک اسے بہ آئی و نسبت و شمسیت لیکن شما نہ گد رات پدا اگر شما کسے و

غَيْرِ مُدِينِينَ ۝ تَرْجِعُونَهَا اِنْ كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ فَاَمَّا اِنْ كَانَ

زیر دست نیت گدا پر چار و روج نہ ترین ات اگر شمار راست گوشگ ات فل پدا اگر بہ بیت

مِنَ الْمُقَرَّبِينَ ۝ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ ۝ وَجَنَّتْ نَعِيمٌ ۝ وَاَمَّا اِنْ

چہ نزدیک کتگیناں تو راحت انت، روزی انت و باغ انت نعمتانی دنوں اگر آ

كَانَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ فَسَلَامٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَابِ الْيَمِينِ ۝ وَاَمَّا

ہست انت چہ راستیگان گدا سلامتی بریت بہ تو چہ راستیگان فل دنوں اگر

اِنْ كَانَ مِنَ الْمَكْذِبِينَ ۝ الضَّالِّينَ ۝ فَنَزَلَ مِنَ جَحِيمٍ ۝ وَتَصْلِيَةٌ

آہست انت چہ دروغ بند و کان گمراہاں تو ہمانی انت چہ گرمیں آپ و سر بوگ

بِحَمِيمٍ ۝ اِنَّ هَذَا لَهُوَ حَقُّ الْيَقِينِ ۝ فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ ۝

ماں اس وقت بیشک اسے خبر انت یقین و لائق کہ گدا بہ پاکی یاد کن نام و وئی مزین شانیں پروردگار و

سورة الحديد مكية و هي تسع وعشرون آية و اربعون حرفا و

سورہ حدید مدینہ و نازل بوت، ماں آئی بیست و وے آیات و چار رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنوں گون نام و خدا و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

سَبِّحْ لِلّٰهِ مَا فِی السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ وَهُوَ الْعَزِیْزُ الْحَكِیْمُ ۝ لَهٗ مُلْكُ

اللہ و پاکی و بیان کنت ہر جگہ ہست ماں آسمان و زمین و وہلات زبردست حکمانی و ادبکہ بہ ہما تی انت راج

السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ یٰحِیُّ وَیَسِیْرٌ ۝ وَهُوَ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ قَدِیْرٌ ۝ وَهُوَ

آسمانی و زمین و۔ زندگ کنت و موت دنت و آہ بہ ہر چیز و سر قادر انت و ہما انت

الْاَوَّلُ وَالْاٰخِرُ وَالظَّاهِرُ وَالْبَاطِنُ ۝ وَهُوَ بِكُلِّ شَیْءٍ عَلِیْمٌ ۝ وَهُوَ

چہ درستان اول و چہ درستان گد و در و و نہا۔ و آہر چیز و زانوگ انت فل آ

منزل،

سورت و آخر و دل لوبیت کہ ہما حدیث نقل کنگ بہ بیت کہ آئی و سدا جاری و وئی کتابتیم فرمائیتگ عن ابی ہریرہ قال قال رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کلما تان خفیفتان علی اللسان ثقيلتان فی المیزان حبیبکما الی الرحمن سبحان اللہ و بھدہ سبحان العظیم۔ تمت سورۃ الواقعة و اللہ الملک الممتنع فل یعنی گون زبان حال و یا قال و یا گون ہر دو نیتاں۔ وے یعنی ماں آسمان و زمین ہر جا کہ و ہما تی حکم و اختیار جاری انت۔ وے و ہدے ہج نیست ات اود موجودات و دہرے

ہجہ ممانیت آموجدمانیت ۔ فلہک چیز وجود و ظہور چہ ہمانی وجود قائم انت ۔ لہذا آئی وجود اگر ظاہر و باطن ممانیت تو گداگہ کئے بیت چہ عرش و بگرداں فرش و چہ ذرہ و بگرہ
داں آفتاب ہک چیز ہستی آئی ہستی و روشنیں دلیل ۔ لیکن گوں اشی ہور آئی و کنہ و داں صفات و حقائق و ادراک و رسائی نیست ۔ کتام یک صفیہ و احاطہ ہم کسے کنگ نہ تونیت و نہ
چہ وقی قیاس و فکر آئی و چہ کیفیت بیان کت کنت ۔ بہ اے حساب و گوشت کینں کہ چہ پیشی زینات باطن و پوشیدہ ہج کس نہ انت ۔ بہر حال آتہا ہم و در اہم ، ظاہر ہم باطن ہم ہم ، سر ظاہر ہم
ہم و چہ کاتی ہم ہر قسم و احوال و زانو ک انت ۔ ظاہر (یعنی غالب) اے داب و کہ چہ لائی و ہر ہج قوت نیست ۔ باطن بہ اے داب و کہ چہ لائی و اکثر ہج موقع نیست کہ اودا چہ چاں اندیم
ہوان و دست بچیت فوالحدیث و انت الظاہر فلیس فوقک شی و انت الباطن فلیس دونک شی ۔ **ہے صفحہ و فوائد :** فل اشی و بیان ماں سورہ

اعراف و چہ شتی جزہ و ختم و چہ پیر و گوستنگ ۔
فل مثلاً صور و باران و آب و تخم ماں زمین و توک و روت و کشار
و درخت و غیرہ چہ آئی و در کینت ۔ اشی و بیان ماں سورہ سباء
گوستنگ ۔ فل چہ آسمان و طرف و ایر کینت فرشتہ ، احکام
قضا و قدر و فیصلہ ، دھور و باران و غیرہ ۔ و سر کینت
بندیانی اعمال و ملائکہ اللہ ۔ فل یعنی ہجر چہ شماغاب انت
بلکین ہر جا ہے شامیہ و ماں ہر حالے و بیہ آخوب زانت و
تمام ظاہرین و چہ یں عملاں گندیت ۔ و یعنی چہ آئی و چہ کنت
در کپان و دگہ ہج جاہ و شامیت نہ کن ات ، ماں تمام آسمان
و زمین و ہائیکین و بادشاہی انت و آخر کار تمام کارانی فیصلہ
چہ ہمانی دربار و بنت ۔ فل یعنی کدی روج و کم کنان شپ و
درج کنت و کدی آئی و برکس شپ کم کنان و روج و درج
و مزن کنت ۔ فل یعنی ماں دلاں ہرنیت و ارادہ پید
ببنت یا خطرات و وسوسہاں بیانیت آیاں ہم چہ آذات و
علم و در نہ انت ۔ و یعنی ہرچ مالے کہ ماں شے دست انت
آئی و مالک اللہ انت شامیوک و آیین و غراچی ات ۔ لہذا
جاہے کہ مالک شون بدنت و ادبہ ہمانی نائب و حیثیت مال و
خرچ کین ات و اے ہم لخطہ بدارت کہ ساری و اے مال
ماں دگرانی دست و ات آیانی جانشین شامیوک بونے ۔ ظاہر
انت کہ شے جانشین دگہ کسے جو کنگ بیت ۔ پداوہدے
معلوم انت کہ اے چیزاں نہ پیشی مردمانی گور و سلامت
پشتکینت ۔ و نہ تنی گور و پشت کینت توکوں اے دابیں
زوال بیوکین و فنا بیوکین چیزاں اینکے دل و بند کنگ مناسب
نہ انت کہ ضروری و مناسبیں موقعہاں ہم انسان مال و
خرچ کنگ دست و بدزیت ۔ فل لہذا ضروری انت ہا
مردماں کہ ماں آیاں اے صفت و خصلت موجود نہ انت ۔ اے
صفت و ماں و تنی جان و پید کینت و ماں ہر کس اے
صفت موجود انت آیان لازم انت کہ اشی سر و اتار محکم
بدارت و ایمان و مقتضی و سر اعل کینت ۔ فل یعنی اللہ پاک
سر ایمان یارگ یا یقین و مفت و کشکانی سرار و گ و چہ
کتام چیز مانع بوت کنت و ماں اے معاملہ و سستی و
کاہلی پرچا بیت و ہدیکہ خدا و رسول شامی بہ کتام و درآمد
و ہودگین چیز طرف و نہ بلکین شے حقیقی پروردگار و طرف و
دعوت دیگانت کہ آئی و اعتقاد ماں شے اصل فطرت و پید
کنگ بوتنگ و پدا آئی و ربوبیت و اقرار شاماں دنیا و آگ

الَّذِي خَلَقَ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ اسْتَوَىٰ عَلَى الْعَرْشِ
ہمانی کہ پیدائی کت آسماناں و زمین و ماں شش روج و پدا قائم بوت بہ تخت و سرا
يَعْلَمُ مَا يَلْجِ فِي الْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنْزِلُ مِنَ السَّمَاءِ وَمَا
آزانت ہر چیکہ داخل بیت ماں زمین و ہر چیکہ در کیت چہ آئی و فل و ہر چیکہ نازل بیت چہ آسمان و ہر چیکہ
يَخْرُجُ فِيهَا وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ
ماں آئی بالا روت و داگوں شمانت ہر جا گئے کہ بہ بیت ۔ واللہ ہر چیکہ شامکن ات گندوک انت
لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَإِلَى اللَّهِ تُرْجَعُ الْأُمُورُ
پہ ہمانی انت راج آسمانی و زمین و ۔ واللہ و نیمگ و اتہ کنگ بنت کلین کار و داخل کنت شپ
فِي النَّهَارِ وَيُؤَلِّجُ اللَّيْلَ وَهُوَ عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ
ماں روج و داخل کنت روج و ماں شپ و ۔ فل و آزانو گرا انت سینگ و خبرانی ک ایمان بیارت
بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَأَنْفَقُوا مِمَّا جَعَلَكُمْ مُسْتَحْلِفِينَ فِيهِ ۖ فَالَّذِينَ
بہ اللہ و آئی رسول و و خرچ کین ات چہ ہما مال و کہ جو کنگ شاماں آئی و و تنی نائب یوں ہا کساں کہ
أَمْنُوا مِنْكُمْ وَأَنْفَقُوا لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ۖ وَمَالَكُمْ لَا تُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
ایمانش آورت چہ شاماں اش خرچ کت ، پرایاں مز ثواب بہت و چون انت شمار کہ ایمان نیارات بہ اللہ و
الرَّسُولَ يُدْعُوكُمْ لَتُؤْمِنُوا بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَاقَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ
رسول دعوت دنت شمار تاکہ شاماں ایمان بیارت بہ وقی رب و تحقیق کینگی چہ شام قول بچائیں اگر شما
مُؤْمِنِينَ ۚ هُوَ الَّذِي يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدٍ آيَاتٍ يَبَيِّنُ لِيُخْرِجَكُمْ مِّنَ
باوردار انت فل اہما انت کہ ایر کینت و تنی بندہ و سر آیتاں صافیں تاکہ در کینت شمار چہ
الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَإِنَّ اللَّهَ بِكُمْ لَعَزِيزٌ ۖ ذُو فَضْلٍ ۚ وَمَالَكُمْ لَا تُنْفِقُوا
تہاری و بہ نیمگ و روشنائی و بیشک خدا شے سرالبت نرمی کونکنت مہربان و چون انت شمار کہ خرچ نہ کن
فِي سَبِيلِ اللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَاتُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ لَا يَسْتَوِي مِنْكُمْ
ماں خد و راہ و بہ اللہ انت میراث آسمانی و زمین و فل برابر نہ انت چہ شما

منزل

چہ پیش ہم کنگ ۔ چنانچہ داں مروچی و اقرار و چہ نہ چہ اتر ماں بنی آدم و قلوب و دست کینت ۔ پدا دلائل و براہین و چہ پیغمبرانی دیم و دیک و ذریعہ و ہما ازلی عہد پیا و یاد
دیانتنگ و نجدید ہم کنگ بوتنگ ۔ و پیشی نبیان چہ و تنی امتاں اے عہد و اتار ہم گپت کہ آیاں خاتم الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و رند گیری و کینت و چہ شاماں کس ہم ہما انت کہ شاموت
نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و مبارکین دست و سر الطاعت و فرمانبرداری و اتفاق فی سبیل اللہ و غیرہ ایمانی امورانی سرکارا رند بوگ و پچائیں قول و عہد و کنگ ۔ پس اے مبادی و چہ پد کجا گجائیں
ہست کہ ہر کس مٹگ و ارادہ بدارت و آمہ منیت و دھرس مٹنگ اچرائی و اخراج کنت ۔ فل یعنی قرآن نازل کت و صداقت و نشان شون دات تاکہ آیانی ذریعہ و شمارا چہ کفر و جہالت و تہار و کلا
در کپان و ماں ایمان و عمل و روشنائی و بیارت ۔ اے اللہ پاک و مزین شفت و مہربانی انت ۔ اگسختی بچتیں تو ماں ہما تہار و کیاں یل دیان و شمارا ہلاک کتیں ، یا چہ ایمان یارگ و بدہن گوستنگیں

الحديد ٥٥

۸۲۶

قال فما خطبكم؟

ہمیں اس کے خرچ کیلئے چھ مہینے پیش فلاحی جنگ آریاں مسترانت بہ درجہ ۷ چہ

ہم اس سال نہ بچ پائیں گے۔ واپس چھوڑ دوں گا۔ وعدہ کیا تھا۔ سب سے پہلے اس کے لئے دعا کروں گا۔

١٠٠

[illegible]

مِنْ مَحْتَمِلَاتِ الْإِنْفِرَاجِ فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ (١٧) يَوْمَ

يَقُولُ الْمُنِيعُونَ وَالْمُنِيعَتِ لِلدِّينِ أَمِنُوا الصُّرُوفَ لِقَابِ

وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّهْدِي اللَّهُ سَبِيلَهُ وَمِنْهُمْ مَّنْ يَّضَلُّ اللَّهُ سَبِيلَهُ إِنَّ اللَّهَ ذُو الْقُدْرَةِ الْعَظِيمَةِ

ایک دیوالے کے آئینہ روارنگے بیت ماں دلوالے تو کہ رحمت انت درء آئی ۽ دیمی نینگ ۽ عذاب انت ۔

اے منافق! تو اس پر حجت ایمان آیا مگر ہم اوسیں مے دوست بنے لیکن شما و تارا ماں بلاء پھل دات و

دراہ عچاران بونیت و شل درت و مزید دات سمارا و اھفال دانلہ سر بونیت عم حداء و رددات سمارا

لو کار کنت که واجہاں کیں بکل ات مارا ماں تہارو کی ءِ سُشت ءِ مل دمان ءِ پیش مہ کب ات، کیں انتظار سیکن۔

ت:

منزل،

15 -

فل یعنی بیشک ماں دنیا و ظاہر و شاگون با یکجا آتے و گون زبان و اسلام و دعویٰ کنگت لیکن اندرونی احوال چوشش ات کہ ماں لذات و شہوتاں غرق ہواں و شتافاق و راہ پروت
شات کت و دوقی نفس و فریب دیان و ماں ہلاکت و چکل دات - پداشا توبہ ہم نہ کت ، بلکیں راہ چار بوتے کہ باریں کدی اسلام و مسلمانانی سر اکتم گردشے بکیت و بے داب و ماں
دین و بار و ماں شک و شبہاں چٹاں و تارا میں کت ، شما ہمدار و دوارت کہ دیم ترے اے منافقانہ رہبندانی چہرے تاوان میے چک و نہ بکیت بلکیں ماں و قی خیالات و امیتاں جاگ
دات کہ ماں چنت روج و اسلام و مسلمانانی اے کل قصہ و تاوت سارت بیت - آخرات و غالب بتیں - پشت کیت آخرت و معاملہ - اودا ہم مایک دلے رستگار بتیں - ماں بچ
خیالان مست آتے کہ اللہ حکم سر بوت و موت و شمارا چلا نپت و آزمین مکار (شیطان) و شمارا گمراہ کنان و چوش گار و گسار کت کہ نوں پر شمار رستگاری و بچ راہ باقی نہ منتگ

فل یعنی اگن بند خبر شتا (منافق) و بچہ سر ظاہر کفران
چہرے معاوضہ دیان و بچہ سزا و رستگار بوگ لوٹ ات تو
آئی و منظوری و ہم چھ صورتے نیست - بس نوں شتا کوں ماں
ہے لوگ بکلی انت - ہے دوزخ و آس شتہنکین انت -
ہے شتہمبل انت اے شتہا زہ و منبت کہ درگے شتہ
ہمبل بیت - فل یعنی آوہد سر بوتگ کہ مو منانی دل
قرآن پاک و اللہ یاد و آئی و برحقین میں و دیم بکنت نرم
ہواں و عا جزئی بکنت - فل یعنی ایمان ہا چہرے گوشت
کہ چہ آئی و برکت و انسان و دل نرم بیت - نصیحت و خدا
یاد و اثر و زوت قبول بکنت - شروعات و اہل کتاب و
اے گپاں ماں پیغمبرانی صحبت و دست کیتگنت ، شتہ و
عفلت و مردمان و مانپوشت کہ چرائی و دل سگ بوتنت
آپیشی خبر پشت نہ کپت - زیات تر مردمان مزین سرکشی
و نافرمانی شروع کت - نوں مسلمانانی دور باری آہنگ
کہ آیای و قی پیغمبر و صحبت و زندان و چہ نرم دلی کامیں ہانبراری
و خشوع لہذا اللہ صفات و تارا سپاہ دار بکنت و بہ ہا برز
و بالا تین مقام و سر بہنت کہ اودا دگہ امت سر بوتگنت -
فل یعنی عربستان و مردم جاہل و بدراہ انت چوشک
مڑنگیں و ویرانی زمین انت - نوں اللہ آیای چہ علم و ایمان
و علم و روح و زندگی دات و ماں آیانی توک و کل کمالات
پیدا کنت - غرض چہ یک مردگے و مڑنگیں انسلے و رانا امت
لوگ نہ لویت - راست راست و چہ گناہاں توبہ بکنت تو
گدا اللہ پاک ماں آئی و قالب و حیات و روح مانجیت -
فل یعنی ہر کس ماں اللہ راہ و گون راستی نیت و بہ
آئی و شندوی و خاطر و خیر بکنت و چہ غیر اللہ کتام
بدلہ یا منت واری و طلبگار مہبت چوش گون کہ آیای
اللہ قرض دینت - نوں آدل جمع بہ منت کہ آیانی دانگیں ضائع
نہ بنت بلکیں چنت سرکش کنان و واپس دیگہ بنت -
ک مترجم محقق و بظاہر الشہد آء و عطف
الصديق یقون و سر اکنگ - یعنی ہر کس اللہ سراد آئی
کل رسولانی سراسر جی و ایمان یارت و (اے یقین و اثر
ماں آیانی اعمال و احوال و ظاہر بوگ لویت) تو بیگانہ
و راستی ایماندار بالکل ہمیش انت - واللہ پاک و گور و ہے
واجہاں بطور گواہ اید کہ مخلوق و احوال و پیش دا ک
بنت لکما قال : وكذلك جعلناکم امة و ساطا

الحديد ۵۷

۸۲۷

قال فما خطبکم ۲۷

بِاللّٰهِ الْغُرُورُ ۱۷ فَاَلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنْكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا ۚ

چہ اللہ نام و آدغا باز و فل نوں موحی چہ شتا قبول نہ بیت فدیہ دیگ و نہ چہ مسکراں

مَا أُولَئِكَ إِلَّا فِي سَمَاءٍ مُّسْتَقَرٍّ ۖ وَبَعْشَ الْمُصِيدِ ۚ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ

شتا و ستانی لوگ دوزخ انت ہا دوزخ شتہ رفیق انت و بدیں جا گے فل آیا و ہمد نہ رستگ

آمَنُوا أَنْ تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ ۚ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا

مسلمانان ایک بلر زنت آیانی دل چہ خدا یاد و چہ یک نازل بوتگ برحقین دین فل و مہنت

كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ

چہ ہا کساں کہ دیگ بوتگ آیای و کتاب چہ و پیش گدا دراج بوت آیانی سرادت گدا اسک تر زنت

قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِنْهُمْ فَاسِقُونَ ۱۸ اَعْلَمُوا أَنَّ اللَّهَ يُحْيِي الْأَرْضَ

آیانی دل و بازینے چہ آیای نافرمان انت فل بزانت کہ خدا زندگ کنت زمین و

بَعْدَ مَوْتِهَا قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ۱۹ إِنَّ الْمُصَدِّقِينَ

رند چہ آئی مرگ و بہ تحقیق بیان کت ماہ شتا نیاں بلکیں شتا سرید بہ بیت و بیشک خیرات کنوکیں مردیں

وَالْمُصَدِّقَاتِ وَأَقْرَضُوا اللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُّضَعِفَ لَهُمْ وَلَهُمْ

و خیرات کنوکیں جنیں و وام دینت اللہ وام دیگ بہ خوبی ، دوسرا دانت بہ آیای و بہ آیای انت

أَجْرٌ كَرِيمٌ ۲۰ وَالَّذِينَ آمَنُوا بِاللَّهِ وَرُسُلِهِ أُولَئِكَ هُمُ الصِّدِّيقُونَ ۲۱

مزد و شرفداریں فل و ہا کساں کہ ایمان ایش آورد باللہ و آئی رسول و ہا ایمان راستی ایمان دار

وَالشُّهَدَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ وَالَّذِينَ كَفَرُوا وَكَذَّبُوا

و شہیدان و قی رب و نزدیک و بہ آیای انت آیانی مزد و نور آیانی و و ہا کساں کہ کافرونت و دوزخ بختگ

بِآيَاتِنَا أُولَئِكَ أَصْحَابُ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا لَعِبٌ ۲۲

مے آیتان و ہمیش انت دوزخ و مردم فل بزانت کہ ہمیش انت دنیا و زند لیب

وَلَهُمْ فِيهَا نِسَاءٌ مُّحَنَّنَ لَهُمْ وَفِيهَا هُمْ يُرْسَلُونَ ۲۳ وَتَكَاثُرُوا فِي الْأَمْوَالِ وَالْأَوْلَادِ

و تماشا و سینگار و فخر بندگ و تارا و چہ یک درگہ زیات سلی انت ماں مال و ماں چکاں

مَنْزِل

لَتَكُونُوا شُهَدَاءَ ۚ وَيَكُونُ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا (بقرہ - ۱۷۷) ماں آخرت و اے راستی ایمانداران و قی و قی درجہ ایمان و حساب و ثواب و روشنی عطا بیت
آیت و تفسیر بہ دگر باز و داباں کنگ بوتگ مگر اختصار و رعایت آیانی نقل کنگ و اجازت نہ دنت - فل یعنی دوزخ دراصل پہ ہشاں جو کنگ بوتگ - ۱۲

فلان انسان عمر و شروعات و لیب و گوازی پکار انت پدا نماشا، پدازیب و زینت، و پدا کماشی قائم کنگ و نام دریا رگ، پدا مرگ و نریک و روچاں پہ مال و اولاد و فکر کنگ کہ چہ من رند منی لوگ مہا کہ قائم بہ بنت و اولاد آسودہ حال بہ بیت مگر اے کل نش و پیش و از باب فانی و زوال بیوک انت۔ ہنجوش کہ کشار و سبزہ و بہار چنت روزہ بیت، پدازد تربیت و پدا مردم و جانور آرا لگتال کنان و ریزہ ریزہ کننت آئی و ترو تازگی و خوشحوی نام و نشان بے گواہ بیت۔ ہے احوال دنیا و زندہائی و آئی و ساز و آواز بانی انت کہ آدر حقیقت و یک دغا و بھال انت یا سرا بے کہ چہ دور و چو آب و تربیت، انسان چہ اشی و عارضی بہار و رد و ران و وئی عاقبت و برباد کننت۔ حالانکہ چہ موت و بعد اے چنراں کار دات کننت اودر کار آمدیں چنر و گرانٹ یعنی ایمان و نیکیں عمل۔ بہر کس و چہ دنیا و اے چیز کثت و گون و تبارنت ہنجوش بزاں کہ آپہ وئی مقصد مراد و سر نوبت

ماں آخرت و پرائی مالک و دشمنودی و رضامندی انت و ہر کس و دست چہ ایمان و دولت و ہورک بوت و کفر و عصیان و بار و وئی بڈ و زوران و اہت پرائی سکیں عذاب انت و ہر کس و ایمان و باوجود ماں عملان کوتاہی کنت پرائی و زوت یا بدیر مشرت مکنو و ران و رند و معافی انت آدنیاء خلاصہ بوت و لے آخرت و انجام۔ فل یعنی چہ موت پیش ہا از باباں پیدا کن کہ چرائی و کوتاہی معاف بینت و بہشت دست بکپیت۔ ماں اے کار و سستی و دیر کنگ مناسب نہ انت۔ فل یعنی آسمان و زمین ہر دو تیناں و آگن اوار کنان و یک جاکنگ بہ بیت تو ہائی برابر جنت و عرض (پہنات) بیت و راجی چنکر بیت آرا خدا بنات۔

فل یعنی ایمان و عمل بے شک انسان و جنت و برگ و از باب انت بے اے خبر الی انت کہ آئی محض چہ اللہ فضل و رست، آئی و فضل مہبت توجہ سزا و ستکار بوگ مشکل انت جنت و رسک و ذکر و تولی کن۔ و ماں ملک ہرچ عام آفت و مصیبت بتیت مثلاً قحط، زلزہ و غیرہ و پدا ہر مصیبت بہ تئی جند و سر بکپیت مثلاً مرض و غیرہ اکل ماں اللہ و علم و چہ بندر و فیصلہ بوگیں انت و ماں لوح محفوظ و نبشتہ انت، ہما حساب و ماں دنیا و آچیز ظاہر بیت یک ذرہ ہم کم یا گیش یا اے دیم و آدم بوت نہ کنت۔ فل یعنی اللہ ہر چیز ذاتی علم ہست انت۔ چیزے چہ محنت و حاصل نہ بوتگ پدا وئی محیطیں و علم و روء و تمام واقعات و حوادث و چہ آئی بوگ و پیش ماں کتاب (لوح محفوظ) و نبیسگ پرائی و چونکا مشکل انت۔ فل یعنی بہ اے حقیقت ہمیشکا دواہ دات کہ شما بہ شری و بھمت کہ پر شما ہرچ خبرے مقدر نہ انت آچہر دست بکپیت ہرچیکہ ماں اللہ پاک و قدیمی علم و قرارے بوتگ ہما داب و پکا بیت لہذا ہرچ فائدہ و چیزے دست بکپیت بہ آئی و غمناک و پریشان بوگ و حاجت نیست و آگن قسمت دوز و اھی بکنت و چیزے بدست و بکپیت برائی ہل مکن بلکیں بہ مصیبت و نا کامی و وھد و صبر و تسلیم و راحت و کامیابی و وھد و شکر و خدا و صفت و ثناء و گلانش بے انت (قتبیہ) پیسر ماں اعلموا انما الحیوۃ الدنیاء لعب و لھو الخ و شون و انگت کہ ماں دنیا و عیش و عشرت و کپان انسان چہ آخرت و غافل مہبت۔ ماں اے آیت و تنبیہ فرماینت کہ ماں ادا تکالیف و مصائب و حجال و کپان و باید انت کہ انسان چہ اعتدال و حد و سر مگوزیت۔ و زیات تر تکرار کنو

الحمد لله

۸۲۸

قال فما خطبکم

کَیْثُ غَیْثٍ اَعْجَبَ الْکُفَّارَ نَبَاؤُهُ ثُمَّ یُھِیْءُ فَاْتَهُ مُصَفَّرًا ثُمَّ یُکُوْنُ

چوش ہورے کہ دوست بوت دہقانان آئی و روم پدا خشک بہریت پدا گندے تو از ارد و چک پدا بیت

حُطَّاءٍ وَفِی الْاٰخِرَةِ عَذَابٌ شَدِیْدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ اللّٰهِ وَرِضْوَانٌ

لگت مال تکیں کاہ و ماں آخرت و عذاب ہست سکیں و بہن بخشش چہ خدا و یک و رضامندی

وَمَا الْحَیْوةُ الدُّنْیَا اِلَّا مَتَاعُ الْغُرُوْرِ ۝ سَابِقُوْا اِلٰی مَغْفِرَةٍ مِّنْ

و نہ انت دنیا و زندہ مگر بہن مال فریب و ط۔ پیش بکپ ات۔ بخشش و نیک و

رَبِّکُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا عَرْضُ السَّمَاءِ وَالْاَرْضِ اُعِدَّتْ لِلَّذِیْنَ

دقی رب و جنت و فل پہنات آئی و چہ پہنات و انت آسمان و زمین و فل تیار رنگ بوتگ بہ ہا کسا

اٰمَنُوْا بِاللّٰهِ وَرُسُلِهِ ذٰلِکَ فَضْلُ اللّٰهِ یُوْتِیْهِ مَن یَّشَآءُ وَاللّٰهُ ذُو

کہ ایمانش آدو رنگ باللہ و آئی و رسولانی سرا ہمیش انت خدا و فضل، دنت آرا ہر کس کہ لو طیت۔ و خدا دت دابہ

الْفَضْلِ الْعَظِیْمِ ۝ مَا اَصَابَ مِنْ مُّصِیْبَةٍ فِی الْاَرْضِ وَلَا

مزین فضل و فل نہ رست ہیج مصیبتے ماں سر زمین و نہ

فِی الْاَنْفُسِ کُمْ اِلَّا فِیْ کِتٰبٍ مِّنْ قَبْلِ اَنْ تَذٰرَہَا اِنَّ ذٰلِکَ عَلٰی

ماں شے جانان مگر نوشتہ انت ماں کتابے و پیش چرشی کہ ماں آرا پدا بکپیں و بے شک اے

اللّٰهِ یَسِیْرٌ ۝ لِّکِبٰلٍ تَاسُوْا عَلٰی مَا فَاْتَکُمْ وَلَا تَفْرَحُوْا بِمَا اٰتَکُمْ

آسا انت بہ خدا و تاکر غم مکن ات شما ہرچیکہ رفت چہ شے دست و نہ گل بکن ات ہرچیکہ داتی شرای

وَاللّٰهُ لَا یُحِبُّ کُلَّ مُخْتَالٍ فَخُوْرٍ ۝ الَّذِیْنَ یَبْخُلُوْنَ وِیَاْمُرُوْنَ

و اللہ دوست نہ داریت ہر کتب کنوک و ستاء بہا کساں کہ و ت بخیلی کننت و بہر ماینت

النَّاسَ بِالْبُخْلِ ۝ وَمَنْ یَّتَوَلَّ فَإِنَّ اللّٰهَ هُوَ الْغَنِیُّ الْحَمِیْدُ ۝ لَقَدْ اَرْسَلْنَا

مرد ماں بہ بخیلی و و ہر کس کہ دیم و تاب نہت کہد بیشک خدا ہا انت بے نیاز و تمامیں خوبانی داوک و طبیبیک دیم

رُسُلَنَا بِالْبَیِّنٰتِ وَاَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْکِتٰبَ وَالْمِیْزَانَ لَیْقُوْمَ النَّاسِ بِالْقِسْطِ

دات وئی پیغامبران گون نیال ظاہرین و نازل کت گون آیاں کتاب و شاہیم تاکہ عمل بکنت مردم بہ انصاف و فل

منزل

مالدارانی حالت اے داب و بیت کہ مرنی و بٹاک سنگ باز جنت مگر خرج کنگ و عت و چہ جیب زرد در نہ کپیت، کتام نیکیں کار خیر و دیگ و ونا تو فیقش نہ بیت و چہ وئی قول و فعل و اید گران و ہم ہے درس دینت موقع و وھد و دیم کنراں و خرج کنگ متوکل و بہمت دار و کافی کار رانت کہ گون زرد و دوستی نہ کننت و شتر زاننت کہ سکی و نرمی کل چہ ہا مالک علی الاطلاق و طرف و انت۔ فل یعنی چہ شے خرج کنگ یا خرج نہ کنگ آرا ہیج سیت یا تاوا نے نہ رست آوت بے غرض و بے پرواہ داتے۔ تمام خوبیاں علی وجہ انکمال (کا ملیں صورت و) ماں آئی و ذات و جمع انت، چہ شے کتام کارے و آ خوبیاں گیش نہ بنت۔ نفع و نقصان شے و تیگنت، خرج کن ات فائدہ و دت زورات نہ کن ات تاوان شے و تیگنت۔ فل کتاب و شاہیم، شاید ہے وزن کنگ و شاہیم و گوشنت کہ چہ آئی و ذریعہ و ہم حقوق ادا کنگ ماں گر و دے و انصابت۔ یعنی کتا اللہ ہمیشکا نازل کت کہ مردم ماں عقائد و اخلاق و اعمال و چچک و نکاح انصاف و گام بکنت، افراط و تفریط (نمی و گیشی) و راہ و سر گام ہیج انت و شاہیم ہمیشکا پیداکت کہ ماں بیع و شرار و

فل چه اسلام و پیش مرد و اگر قوتی زان بگوشتین که تو می مانی تو پنخوش فہم بگوشت کہ اجنبی ہا تمام میں عمر بہ آتی حرام بوت گدا کہ جاور سے برائیانی اواری و نیست ات ماں حضور صلی اللہ علیہ وسلم وقت و یکسلمانے (اوس بن الصامت) قوتی لوگ بانک (خولہ بنت ثعلبہ) و پنخوش گوشت۔ لوگی واجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و سر بوت و تمام قصہ بیان کت واجہ و فرمانیت کہ اے بابت اللہ تعالیٰ و نیک سچ حکم نازل نہ کتہ۔ منی خیال و تو بہ آتی و حرام بوتے۔ نوں شہا ہر دو تیں چون یک جاہ بوت نہ کن انت۔ آئی و گلہ و زاری ہمار کت کہ لوگ برباد بیت، اولاد پریشان بنت، کدی گوں واجہ و جیرہ قوتی کت کہ یار رسول اللہ آتی و چہ اے لفظاں طلاق و ارادہ نہ نکلت، کدی اللہ دیا اگر لوگ و گلہ و زاری کت گتی کہ یا اللہ! من قوتی تہناتی و مصیبت و فریاد و گوں تو کناں، اگاں چچاں من گوروت بداراں تو اشاں چہ شد و مرنت آتی و گورایہ اش بکناں (ماں کس میرسی و) برباوت

اے اللہ! تو چوتی نبی و زبان و منی مشکل و آسان کن، بری و اے آیتاں نازل بوتنت۔ و در بابت و ظہار و حکم نازل بوت (تنبیہ) حنفیہ و گور و ظہار ایشنت قوتی لوگی و محترما ابدیہ (مات و گہار و غیرہ) و گوں کتہ منی نہیں عضوے و تشبیہ یدنت کہ آتی و طرف چارگ آرا منع انت مثلاً چو بگوشتیت "انت علی کظہر احمی" (تو بہ من پنخوشے چش کہ منی مات و بد و) باقی ظہار و احکام ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بنت۔ فل یعنی اللہ و درستاں اشکنت و گند ہرچ گفت گوتے شے و ماں ہما زال و در میان و بوت آ پرچامہ اشکنت۔ بیشک مصیبت جت گیں جنس آدم و فریاد و سر بوت۔ وہ مدامگی چہ اے قسم و قصہاں گیش و گوار کنگ و درارہ و صاف کت کہ دیما بیانی پیداک انت۔ فل یعنی لوگی (کہ آتی و ایشرا پیدان کت) آشی و حقیقی ہا چو نکا بوت کنت کہ آحض برے لفظانی سراپہ مدامگی چو حقیقی مات و حرام بہ بیت، البت و ہرے یک مردے چو قوتی بے تمیزی و یک ناہود گیں گتے در شان بکنت آتی و بدل پنخوش انت کہ کفارہ ادا بکنت گدا آتی و گور و برود و اگر نہ مروت۔ بلے زال ہما قی بکنت۔ محض چہ ظہار و طلاق نہ بنت۔ فل یعنی جاہلیت و دور و ہرچ اے دابیں حرکتے بوتگ آمعف انت، نوں ہدایت سر بوک و بعد چو ممکن ات۔ اگں چہ ردکاری و اے داب و بوت تو تو بہ کناں و چہ اللہ معاف بکنا تیں ات و زالک و گور و روگ و پیش ساری و کفارہ ادا بکن ات فل یعنی اے لفظ (انت علی کظہر احمی) گوشت و پت داب و بند کنگ و بردا، گدا نوں اگں صحبت یعنی و پت و اب و ارادہ بکنت تو چہ صحبت و پیش یک عمامے آزاد بکنت، چراتی و پد و زنجبانی بکنت (تنبیہ) حنفیہ و نزدیک چہ کفارہ و ادا کنگ و پیش جاع و جاع و از باب ہر دو تیں منع انت۔ ماں ہتیں حدیثاں هست امرہ انت لا یقر بہا حتی یکفر۔ فل یعنی کفارہ و مشروعیت پہ شے گوشانی تاب دیگ و نصیحت و خاطر انت کہ پراچوشیں ردکاری مکن ات و بے دگراں ہں چہ ردیں کاراں دست و بکنت۔ فل یعنی شے احوال و مناسب احکام دیم دنت و ہم خبردار انت کہ شاداں چنکرہ آیایں عمل کن ات۔ و یعنی در میان و آرام مکننت۔ و برودہ "غلام" آزاد کنگ و قدرت مداریت تو روچکاں داشت کنت۔ و اگں چہ روچکانی دارگٹے وں بہ بیت گدا اشفت مسکیناں ورگ بوارینیت۔ زانیں گیش و گوار ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بیت۔ فل یعنی جاہلیت دور و قصہاں و انگار کناں و اللہ و رسول و حکمانی سراگام بکن ات کہ ہمیش انت کاملین مومن و شان۔ ۱۲

سورة المجادلة مد وھی اثنتا عشر من آیات ثلاث رکوع

سورة مجادلہ ماں مدینہ و نازل بوت و اے بیست دو آیات و سے رکوع انت

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

قد سمع اللہ قول الی تجادلک فی زوجھا وتشتکی

تحقیق اشکت خدایا قول ہما جنیں آدم و کہ جیسہ کنت گوں تو قوتی مرد و بار و و گلہ کت

الی اللہ واللہ یسمع تجاورکما ان اللہ سمیع بصیر الذین

خدا و گور و فل و خدا اشکنا کنت شے ہر دو تیں خبران و بیشک اللہ اشکنو و گند و کنت فل اکساں

یظہرون منکم من نساءہم ما هن امہتہم ان امہتہم الا الی

کہ مات بگوشت چہ شہا و قی جنینان و آنہ انت آیانی مات، نہ انت آیانی مات مگر ہا کساں

ولکنکم و انکم لیقولون منکر من القول ونروا وان اللہ لعفو

کہ آورش آیان و و آگوشت یک بدیں خبرے و دروغے فل و بیشک اللہ معاف کونکت

غفور والذین یظہرون من نساءہم ثم یعودون لہا قالوا فخر

بخشونکت فل و ہا کساں کہ مات قرار دینت قی جنینان پدا جوع کنت بہ مخالفت ہر چیکہ گوشت گیش گدا آزاد کنگ کت

رقبہ من قبل ان یتماکسا ذلکم تو عظون بہ واللہ بما تعملون

غلام و پیش چہ دست جنگ یکدگرے و چہ پیشی شمار نصیحت بیت فل و اللہ شے کتگیں کاراں

خیر فمن لم یجد فصیام شہرین متابعین من قبل ان یتماکسا

خبردار انت گدا ہر کس و غلام مسیت گدا و چہ انت دو ماہ زندہ زندہ پیش چہ دست جنگ یکدگرے و

فمن لم یستطع فاطعام ستین مسکینا ذلک لتؤمنوا باللہ و

گدا ہر کس کہ اشی و کت مکنت گدا و ورگ و اربکا انت شہت محتاجان فل اے حکم پیشکا انت کہ تابعداری مکن ات اللہ

رسولہ و تلک حدود اللہ و للکفرین عذاب الیم ان الذین

قائی و رسول فل و اے حد بستگین انت خدا و وہ کا فلان عذاب انت در دنیا کیں، بیشک ہا کساں کہ

مزل

روچکاں داشت کنت۔ و اگں چہ روچکانی دارگٹے وں بہ بیت گدا اشفت مسکیناں ورگ بوارینیت۔ زانیں گیش و گوار ماں فقہ و کتاباں چارگ بہ بیت۔ فل یعنی جاہلیت دور و قصہاں و انگار کناں و اللہ و رسول و حکمانی سراگام بکن ات کہ ہمیش انت کاملین مومن و شان۔ ۱۲

ول یعنی مومنانی کار نہ انت کہ چہ اللہ بستیگیں خداں سر بگوزنت باقی ماندنت کافر کہ آیات حدود اللہ غرض و نذرنت و دوت چہ وتی و اہک و مرضی و خداں مقرر کنندت آیات انکار کن انت کہ پرایاں در دنیاگیں عذاب تیار انت۔ اے دایں مردم ماں پیشی زمانہ ہم ذلیل و رسوا بوتنت و نوں ہم بوگانتت اللہ روشن و صافیں آیتان و اشکنگ بعد انکار و سر ہٹ کنگ و خداں حکمانی عزت و احترام نہ کنگ و ناراماں ذلت و عذاب و گرفتار کنگ ہم معنی انت۔ ول یعنی ایشاں ہر جہ کارے کتگت آیانی نتیجہ دیما کیت ایشانی یکے ہم غائب یا اندیم نہ بیت۔ ول یعنی آیات و تمام عمر کتگیں بازی کارانی یاد نہ کینت یا آیانی نینگ و دگوش گور نہ کینت لیکن بہ اللہ گورہ ایک و محفوظ انت آتماں دفتر آروچ و نچ کنگن آیانی دیما ایر کنگ بیت ول یعنی تہنا بہ آیانی مسلمان سر دار و مدار نہ انت ماں اللہ علم و زمین و آسمان و ہک خوردیں و مرنیں چیز انت کتہ مجلس، کتہ شک کی (سرگوشی) و

کتہ چہ و اندیمیں مشورے نہ بیت کہ اودا اللہ گوں وتی احاطہ کنو کیں سلم و موجود بیت جاہیکہ کس نہ دنت و مشورہ کنندت چوش مزاننت کہ اودا چہار می کس اشکنگ نہ انت و پنج کسان جاعت خیال مکنت کہ کششی شکنگ اودا موجود نہ انت۔ شر سہرہ بیت انت کہ سہ بہ بنت یا پنج یا چہرانی و کم یا زیات ہر جا کہ بہ بنت بہ کتہ ملتے بہ بنت اللہ تعالیٰ ہر جا کہ گوں وتی علم محیط گوں آیات انت چہ و ہد چہ آیات جہانہ انت۔

(تنبیہ) ماں مشورہ و آگس تہنا دوس بہ بنت تو اختلاف و حالت و ترجیح گران کیت پیشکا عموماں ماں اہم و زہدیں کاراں طاق عدد حساب کنندت۔ و چہ یک و بعد طاق عدد سہ ات پدا پنج، شاید پیشکا اے ہر دو بینان و اختیار فرما بیتنت و دیم ترا چہ و لا ادنی من ذلک و لا اکثرہ تعمیم فرما بیتنت۔ باقی حضرت عمر رضی اللہ عنہ و شوری خلافت و راماں شش بزرگاں بند کنگ (حالانکہ شش و عدد طاق ہم نہ انت) ہمیشکا بیت کہ آوہر و سہ ششیں کس چہ در ستاں زیادہ خلافت و اہل مستحق انتت کہ چہ ایاں یک کسے و راہم بلکہ دیگر بیت نہ کت۔ و نیز خلیفہ و انتخاب (گچیں کاری) چہ ہا ششیں کس بوگانتت تو ظاہر انت کہ ہر کس و نام دیما بیانیس تو چہ آئی بغیر دگر رائے دیوک ہ کس منتگنت، پدا ہم احتیاطا حضرت عمر و مساوات و جاوہر یک جانب و ترجیح و خاطر حضرت عبداللہ بن عمر نام و نامزد کنندت، و اللہ اعلم۔

و حضرت و دیوان و نذران و منافقان شک کی کت و مسلمانان و بہ کلا گش زرت، آیانی عیبش در شان کنندت و ماں یک دگرے و گوش و سہ داب و خیرش کت و گوں چہ اشارہ کت کہ چہرانی و مخلصین مسلمانان پدا بوتنت۔ و حضور و گت و گوشداران و پیسہ و انگشت کہ ما کجا اے گرانیں کار کت گنیں۔ پیسہ و ماں سورہ ف و چہ دایں شک شک و منع کنگ تو گت، لیکن اے موزنین بے شرماں چہ وتی ناہودگیں حرکتاں دست نہ کش انت ول یعنی اللہ پاک و تو ترا گوں دگرہ نبیانی ہر اہی و دعیانی سوغات و اتگ "سلام علی المرسلین" و سلام علی عبادہ الذین اصطفیٰ و چہ مومنانی زبان "السلام علیہ اہل النبی و رحمۃ اللہ و برکاتہ مگر ہتیں یہود و ہرے کہ تنی گورہ بیانیس انتت تو السلام علیہ و بدل زمین توارہ السام علیہ گوشت

کہ آئی و معنی ترا موت بیایات، چوش بگوش کہ اللہ ترا ہرج سلامتی و دعا داتگت آئی و برخلاف ایشاں دعا داتگت کیت کہ آئی و معنی بلکہ و دگر عذاب و حاجت نہ کیت۔ (تنبیہ) ماں احادیث و یہود و بابت و اتگ کہ السلام و بدل و السام گوشگنتش۔ ممکن انت کہ ہتیں منافقان ہم سہ داب و گوشگت چہا کہ منافق عموماں یہودی انتت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم عادت ات کہ ہر وقت کہ یہودی وے و چوش گوشگت تو واجہ و ماں پتہ و ایوک و علیہ فرما بیتگت۔ یک برس عائشہ صدیقہ و السام علیہ و یہودی و علیہ السام و اللعنتہ گوشت تو حضور صلی اللہ علیہ وسلم و چہ کال خلق و

يُحَادُّونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ كَبِتُوا كَمَا كَبَتَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَقَدْ
خلفت کنندت خدا و آئی و رسول، رسوا بوتنت پنچو شکر رسوا بوتنت ہما کس کہ چہ آیات پیش انتت و
انزلنا آیت بیتی و للکفرین عذاب مہین ۵ یوم یبعثہم اللہ
ما دیم دات انت نشانیاں و صافیں و ہر کافر ان عذاب انت رسوا کنو کیں ول روچہ کہ بیت کنندت اللہ آیان
جمیعاً فینبئہم بما عملوا احصہ اللہ و نسوہ و اللہ علی کل
کلتان و گدا خبر دنت آیات بہ آیاتی کاراں ول حساب شتگ آیانی اللہ و آیات شتگنتت و خدا و دیما
شیء شہید ۶ الم تر ان اللہ یعلم ما فی السموت و ما فی الارض ما
انت ہر چیز ول آیانیستہ کہ بے شک خدا انت ہر چہ کہ ماں آسمان و ماں زمین و انت، نہ
یکون من تجوی ثلثہ الاھور ابعہم و لا خمسہ الاھوسادسہم
بیت بہ یکدگر و را دگوشگ سے شخص و مگر خدا آیانی چہر می انت و نہ بیت بہ یکدگرے و را دگوشگ پنچ کس مگر خدا ششنت
ولا اذنی من ذلک و لا اکثر الاھومعہم این ما کانوا شمر
آیانی، و نہ کنتہ چہریشی و نہ زیادہ چہریشی مگر خدا گوں آیات انت ہر جا کہ بہ بنت ول پدا
ینبئہم بما عملوا یوم القیمۃ ان اللہ بکل شیء علیم ۷ الم ترالی
خبر دنت آیات و قیامت و ترجیح و ہر چہ کہ علش کنگ، بیشک خدا بہ ہر چیز و دانانت۔ آیانیستہ ہما
الذین کھوا عن التجوی ثم یعودون لہا نہوا عنہ و یتجنون
کسانی نینگ کہ ہن (منع) کنگت بوت آیات و چہ شک شک، پدا ہما ہی و کنت کہ چہرانی ہن کنگت ماں گوشگت کہ کنت
بالا ثم و العدوان و معصیت الرسول و اذا جاءوک حیوک بما
گناہ و زوراں سری و رسول و نافرمانی و دہ و ہر کس کانت تنی گورہ ترا عادت بہ ہما کلمہ
کم یحیک بہ اللہ و یقولون فی انفسہم لو لا یعدبنا اللہ بما
کہ خدا ترا بہ آئی و دعا نہ کنگ، و گوشگت ماں وتی دل و تہا پر چہ عذاب نہ کنت ما را خدا بہ سبب و ہما چیزیکہ
نقول حسبہم جہنم یصلونہا فیس البصیر ۸ یا ایہا الذین
ما گوشیں، بس انت آیات و دوزخ۔ داخل بنت ماں آئی و، گدا بیں جاگہ دوزخ ول او ایمانداراں!

منزل

وَلِیَعْنِی رَاسِیَ سَلَامَانَ بَابِ دَانَتْ كَمَا دَارَاجَ مَنَافَقَانِ هِیْلَ وَ عَادَتْ دَوْرَ بَدَارَتْ - آیانی (مسلمانانی) خلوْتاں، مشورہ پہ ظلم و زیادتی و اللہ و رسولؐ و نافرمانی و مہنت، بلکہ نیکی و تقویٰ و جوانی گپانی تالانی و خاطر و بوگ لوٹنت، چوشکہ ماں سورہ نساء و گوشت لآخر فی کثیر قن مجرمہم الا من افر بصرفۃ او مفر و ن افر بصرفۃ (نساء رکوع ۱۷) ول یعنی گلان اللہ و دیماجع ہوان و ذرہ ذرہ و حساب دیگی انت، چرائی و ہج کس و ظاہر و باطن پوشیدہ نہ انت ہمیشہ کچھ ہوائی و مترسان و نیکی و پرہیزگاری و خبران و مہنت ات۔ ول یعنی منافقانی شک کی پہ ہے غرض ات کہ مسلمان رنجیدہ و پیردہ بہت و ترس و لرز و بہت کہ باری اے مردم سے بابت و چون سوڑگ کنگانت۔ اے کار و شیطان چہ آسانی دست و کنگانت مگر مسلماناں یاد کنگ لوٹنت کہ شیطان آسان و ہج تاوان دانت نہ کنت۔ آتی قبضہ ہست چہ چیز۔ نفع و نقصان کل اللہ پاک و دست و انت آتی و حکم مہبت تو پرتی تری ہر قدر مشورہ بکننت و سوڑگ بکننت شے یک مود و ٹالے و ہم چوٹ کت نکنت لہذا شمار انگین و پیردہ بوگ و بدل و قی اللہ و سہرا بھر و سہ کنگ لوٹنت۔

تذبیہ: ماں حدیثاں منع انت کہ ماں دیوان و یک مود و یلہ دیان و دوس خلوق و گلایش بہت، چیا کہ آسومی کس غمک بیت۔ اے مسئلہ ہن یک حسلہ و مرے آیت و جیر و داخل بوت کنت، حضرت شاہ صاحبؒ نوشتہ کنت "ماں دیوان و دوس ماں گوش و گپ و ٹال بکننت تو گند و گلین بیت کہ باری چہ منی دست و چون خطائے بوت کہ ایشاں دت ماں و تا خلوق کنگانت۔ ول یعنی اے داب و بندرات کہ جاگہ پراہ بہ بیت، و اے دگر کس پہ ننگ و مودہ ہر سیت۔

وہ یعنی اللہ پاک شے تنکیاں دور کنت و قی رحمت و دروازگاں پراہ و کتادہ کنت۔ ول حضرت شاہ صاحبؒ نوشتہ کنت "اے دیوان و ننگ و رہبند (آداب) انت کہ کسے بیت و پراہ جاگہ مر سیت، تو باید انت کہ کل کتے کتے بکننت تا جاگہ حلقہ و پراہ دیوان بہ بیت یا (چہ قی جاگہ و یادایت و) دور تر و دگر حلقہ جوڑ بکننت (یا بالکل ایشاں و رخصت بکننت تو یاد بیایت و برونت) ماں اینکے حرکت و غور و زانی (یا بخل) مکننت خوتے نیک و سہرا اللہ مہربان انت و چہ خوتے بد و اللہ شہزاد انت۔

(تذبیہ) ماں حضور پر نور و دیوان و ہر شخص و اجہ و تر و لوٹک ات کہ چرائی و کدی ماں دیوان و تنگی پیش اتلگت حتی کہ باز برا کما شیش صحابیماں و اجہ نبی و گور و جاگہ نرسنگت ہمیشہ احکام دیگ بوتنت تا ننگہ ہر کس و درجہ بدرجہ بیت گرگ (استفادہ) و مودہ دست بکیت و نظم و ضبط ہن قائم بمہبت۔ ہنوں ہم ماں اے قسم و انتظامی جیراں دیوان و کما شش و حکمانی اطاعت کنگ بہ بیت۔ اسلام ابتری و بد نظمی و سوج و نہرنت بلکہ مزج حسن خلقی و نظم و رہ شونی و کنت و و ہدے ماں عام مجلسانی حکم اے داب و انت تو ماں جہاد و میدان و جنگ و صفائی لوگ و چریشی و زیات نظم و نسق بیت۔ ول یعنی راستیں ایمان و صحیح علم انسان ادب و تہذیب سوج و دنت و متوازن سازیت۔ صاحب علم و ایمان ہر قدر ماں کمالات و درجہاں دیماکام جان بیت ہا قدر آسانی توک انکساری و تارا حقیر زانگ و مادہ گیش ہوان بیت۔ چیا کہ اے داب و اللہ تعالیٰ آسانی درجہاں ہنگت زیات بلند کنت من تواضع للہ رفعة اللہ۔ اے متکبر بدین یا جنگلی جاہل و کار انت کہ اذاتی جبر و سراجگ ہر جیت کہ مناراجہ ادا پر چا یاد گئے و اودا چا بندارینتے۔ یا چہ دیوان و یاد ایک و پرچے گوشتے۔ افسوس کہ مروجی بازین بزرگ و تارا

اٰمَنُوْا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَاجَوْا بِالْاِثْمِ وَالْعُدْوَانِ مَعْصِيَةِ الرَّسُوْلِ

وہیکہ شماں گوشاں خلوق کن ات گذاخلت مکن ات گناہ و دسر زوری و و پیغمبر و نافرمانی و

وَتَنَاجَوْا بِالْبِرِّ وَالتَّقْوٰی ۝ وَاتَّقُوا اللّٰهَ الَّذِیْ اِلَيْهِ تُحْشَرُوْنَ ۝ اِنَّمَا

وگت و بجن ات احسان و پرہیزگاری و ط و ترس ات چہ خدا و اے گور و شماراں بگی انت و ابید چیشی

التَّجْوٰی مِنَ الشَّیْطٰنِ لِيَحْزَنَ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَلٰیْسَ بِضَارٍّ شَيْئًا اِلَّا

بچ نہ انت کہ شک کی شیطانی کارے تا ننگ دل بخت ایمان داران و نہ انت بچ ضرر رسینک آسان و ابید

بِاِذْنِ اللّٰهِ وَعَلٰی اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝ یٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا

چہ اللہ و حکم و۔ و باید انت کہ خدا و سر مؤمن توکل بکننت و اے ایمان داراں!

اِذَا قِیْلَ لَکُمْ تَفَسَّحُوْا فِی الْمَجٰلِسِ فَاسْفَحُوْا فِیْ فِیْ لَکُمْ وَاِذَا قِیْلَ

وہیکہ شماں گوشاں بیت کہ شاد و بندارینتے ماں دیواناں، گور و کنز و مانکنز بکن ات اللہ کشاوی دت شماراں و وہیکہ گوشاں بیت

اَشْرَوْا فَاَشْرَوْا یَرْفَعُ اللّٰهُ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا مِنْکُمْ وَالَّذِیْنَ اٰتَوْا الْعِلْمَ

یاد بیات گذار و اذات و بالا کنت خدا ہما کسان کہ ایمانش آورت چہ شاد ہما کسان کہ علم و خدا بند رانت،

دَرَجٰتٍ ۝ وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِیْرٌ ۝ یٰۤاَيُّهَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا اِذَا تَنَاجَيْتُمْ

درجیاں و خدا بہ شے عملان خبردار انت و اے مسلماناں و وہیکہ شماں گوش و خبر کنگ لوٹے

الرَّسُوْلَ فَقَدْ مَوَّابِیْنَ یَدِیْ نَجْوٰکُمْ صَدَقَۃٌ ذٰلِکَ خَیْرٌ لَّکُمْ وَ

رسول و گورادیم بدیت پیسرا چہ قی راز و خبر و خیراتے۔ اے کار پہ شما بہتر انت و

اَطٰهَرُ ۝ فَاِنْ لَّمْ تَجِدُوْا فَاِنَّ اللّٰهَ غَفُوْرٌ رَّحِیْمٌ ۝ اَسْفَقْتُمْ اَنْ

پاکیزہ تر انت۔ گور اگں شمارا دست نہ کنت، گور اخدا بخشک مہربان انت۔ ول آیاتر ات کہ پیسر و

تَقَدُّ مَوَّابِیْنَ یَدِیْ نَجْوٰکُمْ صَدَقَۃٌ ۝ فَاِذَا لَمْ تَفْعَلُوْا تَابَ اللّٰهُ عَلَیْکُمْ

دیم بدیت چہ گوش و خبر و خیراتان۔ گور اوہیکہ شما نہ کنت و معاف کت شمارا خدا و

فَاَقِمْوُا الصَّلٰوةَ وَآتُوا الزَّکٰوةَ وَاطِیْعُوا اللّٰهَ وَرَسُوْلَهُ ۝ وَاللّٰهُ خَبِیْرٌ

گور قائم برات نماز و ادا بکن ات زکوٰۃ و فرمان برداری بکن ات اللہ و آتی رسول و۔ واللہ خبردار انت

منزل،

عالم گوشاں جہاں بہ ہے خیالی اعزاز و ردادراج کشیں جنگ و تیاری و ہنکیں جاہ و مہر کنگ و کار و دست و گرت اِنَّا بِلَہِ وَاٰتِا اِلَیْہِ رَاجِعُوْنَ ول یعنی ہر کس و آتی کار و لیاقت و دود و درجہ عطا کنت و آوت زانت کہ واقعہ کئے ایمان دار و علم و خدا بند انت۔ ول منافق ناہودگیں گپاں گوں و اجہ و ماں گوش و گوش و کوشنگت تا کہ ماں مردماں قی مرنی و پیش بدارنت و طہیں مسلماناں ہم ماں بیکاریں گپاں خلوت کنان و ہنکر زیات و ہنکر گپنتش کہ اے دگران و گوں و اجہ و استفادہ و مودہ نرسنگت یا برس و اجہ و خلوت و واہگ بوٹنگت تو و اجہ و مرانی تنگی مارنگت بلے مروت و اخلاق و سبب و کس و منع نہ فرمائینگت آوقت و ہمے حکم سر بوت کہ ہر سنی دار و کس مردے گوں و اجہ و خلوقی لوٹنت آپریشی و پیش چیز خیرات بکننت و نوں پہ خلوت و بیٹیت ماں ایشی و باز فائدہ انت۔ غربانی خست، صدہ کنوک و نفس و ترکیہ، مخلص منافق و تمیز شک کی کنوکا کہ کم بوگ و غیر ذالک۔ البت ہر کس و گور و پیر و خیرات کی چہ مہبت پرانی اے بندش محانت، و ہدے اے حکم نازل بوت منافقان چہ قی کجی و سبب ہما عادت ترک دات و مسلماناں

بِمَا تَعْمَلُونَ ۝۱۵۱ اَلَّذِيْنَ تَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللّٰهُ عَلَيْهِمْ ۝

بہ شے عملان - ۱۵۱۔ اے ایماندار! توہا کسانے نیک کے دوستی اور کت بہ قومے کے غضب کنگ خلاء آئی سرائی

مَا هُمْ مِنْكُمْ وَلَا مِنْكُمْ ۝۱۵۲ وَيَحْلِفُونَ عَلَى الْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ۝۱۵۳

نہست انت آ - ۱۵۲۔ چہ شادونہ چہ آئیں ۱۵۳۔ سوگند ورنہ بہ دروغ و سرائی پر زانت کاری

اَعَدَّ اللّٰهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۝۱۵۴ اِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۝۱۵۵

خلاء تیار کنگ بہ آیان عذاب ترندے ۱۵۴۔ بے شک آبدیں کارانت ہر چیکہ آیان کنگنت ۱۵۵۔ جوڑا شکت

اِنَّهُمْ كَانُوا هُمْ فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللّٰهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ قٰثٍ ۝۱۵۶

وئی سوگند ان و اسیر پلا دور داشتش چہ خلاء راہ و گدا پیا آیان انت عذاب رسوا کونیں - کارندنت

تَغْنِي عَنْهُمْ اَمْوَالُهُمْ وَلَا اَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْئًا ۝۱۵۷ اُولٰٓئِكَ اَصْحَابُ

آیان و آئی مال و اولاد آیان چہ خلاء چیرے ہن - ۱۵۷۔ ہانیت دوزخی

النَّارِ هُمْ فِيْهَا خٰلِدُونَ ۝۱۵۸ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ اللّٰهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُ كَمَا

ماں آئی و ملام جاہ مندرنت ۱۵۸۔ روچیکہ جمع کنت آکلان و اللہ گدا سوگند ورنہ آئی و دیما چوشک

يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ اَنَّهُمْ عَلَىٰ شَيْءٍ ۝۱۵۹ اَلَا اِنَّهُمْ هُمُ الْكَٰذِبُونَ ۝۱۶۰

سوگند ورنہ شے دیما، و گمان برنت کہ آبر شری راہ و سرائی ۱۵۹۔ خبردار ہانیت اہلین دروغ بند ۱۶۰۔

اَسْتَحْذِرُ عَلَيْهِمُ الشَّيْطٰنُ ۝۱۶۱ فَاَنسَاهُمْ ذِكْرَ اللّٰهِ ۝۱۶۲ اُولٰٓئِكَ حِزْبُ

قبضہ کنگ بہ آیان شیطاں و گدا فراموش کتی چہ آیان دل خلاء یاد و ۱۶۱۔ ہانیت شیطان و

الشَّيْطٰنُ ۝۱۶۳ اِنَّ حِزْبَ الشَّيْطٰنِ هُمُ الْخٰسِرُونَ ۝۱۶۴ اِنَّ الَّذِيْنَ

شکر - ۱۶۳۔ خبردار بہو کہ شیطاں و شکر ہاوت زیان کار انت ۱۶۴۔ بیشک ہاں کہ

يُحٰدِثُوْنَ اللّٰهَ وَرَسُوْلَهٗٓ اُولٰٓئِكَ فِي الْاٰذِلٰیْنَ ۝۱۶۵ كَتَبَ اللّٰهُ لَاٰغِلٰیْنَ

مخالفت کنت اللہ و آئی و رسول و ہانیت چہ ذلیل ترین مردماں - خلاء نبشتہ کت کہ سرفاض باں

اَنَا وَرَسُلٰیٓ اِنَّ اللّٰهَ قَوِیٌّ عَزِیْزٌ ۝۱۶۶ لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُوْنَ بِاللّٰهِ وَ

من و منی پیغمبر بیشک خلاء ورنہ زبردست انت و لا شام چوشین قومے نہ گذرات کہ آیان ایمان دارنت بلہ شدو

مزل

ہم سر پر یوتنت کہ زیادہیں خلوقی اللہ ناپسند انت پیشکاراے پابندی جنگ بوتگ، آخر اے حکم بہ آلوکس آیت و بردامسوخ کنگ بوت - ۱۲
ہمے صفحہ فوائد: ۱۔ یعنی چہ صدقہ دیگ و ہرج مقصد ہست انت اتمام بوت (حاصل بوت) نوں اے وقتی اے حکم فی پادارنت - باید انت کہ ماں اے
حکمانی زندگی و شری و خیال و دلگوش گوچنیں کہ ایشاں، جب منسوخ نہ بنت مثلاً نماز، زکوٰۃ وغیرہ - چہ اے عملان نفس و تزکیہ و پاکیزگی گوں جوانی و بیت -
(تنبیہ) چہ فاذا کم تفعّلوا معلوم بیت کہ اے حکم و سرائی کنگ و نوبت یہ عمومی رہ بندہ بوت، ماں ہتیں روایتاں حضرت علی فرماہنت کہ اے حکم و سرائی

امت و تہنا من عمل کت - ۱۔ اے مردم منافق انت و
آقوم بہودانت - ۱۔ یعنی منافق نہ سرجمی و گوں شما

مسلمان شامل انت چیا کہ چہ دل و کافرا انت و نہ گوں

پوریں رہبند و گوں آیان شریک چیا کہ سر ظاہر و

و تارا گوں زبان و مسلمان شگشت - ۱۔ مذہب بیت

بیت ذلک لا الہ الا ہو کا و لا الہ الا ہو کا -

۱۔ یعنی چہ بے خبری و غفلت و رد ایتا، نہ انتکاری و

دروغیں سوگند ورنہ - گوں مسلماناں گوشت انتہم لمنکم

کہ آیان چہ شمایان انت و چوشا راستیں ایمان دار انت حالانکہ

ایمان و رد آیان دوریں رشتے ہم نہارنت -

۱۔ کہ آرا کہ جاہے چوش بیان فوہانیت انت السیفین

۱۔ الذلک الا سفل من النار (نساء رکوع ۲۱)

۱۔ یعنی توری آیان و ہج نظر مہیت لیکن اے الی گپے

کہ ماں نفاق و کار و دست ماں کمان و آیان و تی حق و

سک بد کنگانت - ۱۔ یعنی دروغیں سوگند ورنہ و ان و چہ

مسلمانانی دست و و تی جان و مال و رستگار کنت و دتا

۱۔ مسلمان ظاہر کمان و دوستی و چادر و چیراے و گران و چہ

مسلمان بوگ و دوردارنت - بس یاد دارگ لوہیت کہ اے

مردماں اے داب و بچ عزت حاصل کت نکنت - ماں

سکس ذلت و عذاب و گرفتار بندت و دھکے سزا دیگ و

وقت کیت و ریت گدا آیان و چہ اللہ عذاب و کس

رستگار کت نہ کنت نہ مال در و دوارت نہ اولاد کہ بہ ہایانی

حفاظت و و ت دروغیں سوگند ورنہ برترنت - ۱۔ یعنی ادا

روح گپتگیں ہیل و عادت اودا ہم نہ روت - ہنجوش کہ تی

دیما دروغ بندان و تار رستگار کنت و پدا چوش فہنت کہ ما

مزن ہوشیاریں و خوبیں رفتار و نہر کنگانتیں - اللہ پاک و

دیما ہن پہ دروغ بندگ و قیادہ بنت کہ پروردگار اماراے

دابیں نہ اتیں - آدابیں اتیں - شاید اودا ہم ہے خیالش

بیت کہ چہ اینکر گوشگ و مارا رستگاری حاصل بیت -

۱۔ بیشک صل و دوسری دروغ بندہا کنت کہ خلاء دیما

چہ دروغ بندگ و شرمندہ و مبار بار مہیت - ۱۔ شیطاں

ہر کس و سرائی چنگ و حکم کنت آئی و دل و دماغ ہے

داب و مسخ بیت کہ آرا ہج چیز و ہوش نہ بیت کہ خدا ہم یک

چیز و نام انت - نوں اللہ و عظمت و بزرگی و مرتبہ اکس

چون زانت - شاید یا محشر و دروغ و سرائی دیان آئی و بیجانی و احمق

چار پرینگ بہ بیت کہ بے ہوش اینکر کنگنت کہ اللہ و ہمانی دروغ و

۱۔ ہوا روت کنت و الشیطان لشکر و غایتا غراب انت، نہ ماں دنیا و آیان بد و بوج (منصوبہ) و گدا سوب حاصل بیت و نہ ماں آخرت چہ سکس عذاب و نجات و راہ ایشاں دست کیت -

۱۔ یعنی اللہ و رسول و مقابلہ کنوکاں کہ آیان حق و صداقت و برخلاف جنگ کنت آسگ ناکام و ذلیل بنت - اللہ پاک اے خبر نہشتہ کنگ کہ آخر کار حق و سوب و غلبہ حاصل

بیت و آئی و پیغمبر تہنا سوب و منصور بنت - اشی تقریر پیسر باز جاگہاں گوشگ - ۱۲

الحشره

۸۴۵

قار سمع الله ۲۸

آخرت و رنج و سزا دوستی دارنت گویں ہا کس کہ اللہ وائی و رسول و مخالفت نہ کنت و اگر چہ آئینت بہت آسانی

یا چنگ آییانی یا برات آییانی یا خوش آییانی - هاینث که بنشته کنگ خدائ مان آییانی دلاں

ایمان و وفات و اٹلی آیان چرونی عیبی میس وک و داخل کنت آیان ماں بہستان کہ رمنیت آیان

پھر یہ جو۔ امان ایسا جہاں منہ بہ منہ۔ اللہ تعالیٰ ہوتے۔

وَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ رَيْبٌ مِّنْهُ ۚ وَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ رَيْبٌ مِّنْهُ ۚ وَلَمْ يَكُنْ لَكُمْ رَيْبٌ مِّنْهُ ۚ

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ رَبَّ السَّمَاوَاتِ السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

سَيَكُونُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ وَهُمْ الْعَائِلُونَ الْحَكِيمُونَ ①

هُوَ الَّذِي أَخْرَجَ الَّذِينَ كَفَرُوا مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ مِنْ دِيَارِهِمْ

لَاؤَلِ الْحَشْرِ مَا ظَنَنْتُمْ أَنْ يَخْرُجُوا وَظَنُّوا أَنَّهُمْ قَانِعَتُهُمْ حُصُونُهُمْ

مَنْ اللَّهُ فَاتَهُمُ اللَّهُ مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا وَقَدْ فِي قُلُوبِهِمْ

منزل،

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

1071

三

三

33

1

1

عَنْ

۱۔ طرف
۲۔ اہت

ogs

و چنانچہ آئی و زور اکین غلبہ حکمت و نشانیانیک واقعہ سے
 بنیاد پیداکنت۔ و چہ مدینہ و ریح درانگی پھنات و چنت میلانی
 فاصلہ و سر ایک یہودی قوے آبادات کہ آرائی نصیر گوشگ بوتگت
 اے مزن را جانی خدا بند و مالدار انت۔ ایشاں و قی مضبوط و محکمیں
 قلاتانی سراپہل و نازنگت۔ واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و وہ سے
 ہجرت کنان و مدینہ و سر بوت تو مشروعات و آیان گون واجہ نبی کریم
 صلی اللہ علیہ وسلم و صلح و معاہدہ کت کہ مامتی مقابلہ و رواج کس
 مدد نہ کنیں پد اگوں مکہ و کافراں کا گرد و کراپ بناکت۔ دانکہ آیانی
 یک نامداریں سردارے کعب بن اشرف و گون چہل سواراں مکہ و سر
 بوان و بیت اللہ و شریف و دیما سلمانانی برخشا گون قریش
 قول و قرار کت۔ آخر چنت ریح و بعد چہ اللہ و رسول و حکم و محمد بن
 سلمہ آرائنت۔ پد اھن چہ نبی نصیر و جانب بد عہدی و سلسلہ
 بند نہ بوت برے گون و غابازی و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
 چنت رفیقانی ہماھی و دعوت دیان و ناگتی و قتل کنگ لوہت
 یک رندے واجہا جاگہ و نند و کات چہ جزا اگر انیں جتہ و یک
 گتے لیٹ دات تانکہ اگن اسے کسے و بکلیت نو آہمیت مگر ہر
 وھد و اللہ و فضل و کرم و حفاظت فرمائیت۔ آخر حضور
 صلی اللہ علیہ وسلم و مسلمانان و جمع کت و ارادہ ہمیش ات کہ
 گون آیان جنگ بکنت۔ وھدے مسلمانان گون مزن اشتاپ
 و ترندی و لوگ و جاگہاں و قلاتان و محاصرہ (دورہ) کت
 آیانی سراپیم کپت و ماں و لاش ترس پیدا بوت و عام جنگ
 و چوپ و نوبت سر نہ بوت، آیان پریشان بوان و صلح و داہگ
 کت۔ آخر فیصلہ چو بوت کہ آیان مدینہ و خالی بکنت گون
 آیانی جاناں کس کار نہ اریت و ہمینکریاں و ازباب گون و ت
 برت کنت آیان گون و ت برت۔ باقی لوگ و جاگہاں،
 زمین و باغانی و غیرہ و سر مسلمان قبضہ بکنت بحق تعالیٰ و
 آرمین و چوغنیت و مال و تقسیم کنگ و اجازت نہ دات
 ایوک و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و اختیار دات واجہ و زیاد
 تر و گاران و ماں ہما جراں بھر و بانگ فرمائیت اسے
 داب و چہ نصاریٰ و سر اخرج و بہر کم بوت و مہاجر و انصار
 ہر دو تیناں فائدہ و رست و ہم واجہ و قی لوگ خراج و آیوکیں
 و دار و کیں مردمانی سالانہ خراج ہم چہ ہمدار و رتگت و دد کہ چیزے کہ
 سہاگت آرائ اللہ پاک راہ و خراج کت گت۔ ماں اسے سورت
 بوتنت چھ ثابت قدمی اش پیش نہ داشت (تنبیہ) چہ آد
 ایشاں و چوشیم اقدہ سر نہ کپنگت۔ یا ماں اوّل المشر و ا
 و دومی حشر ہایت کہ آماں حضرت عمر و ختلاء وھد و پیش
 حشر ہم بوگی انت پیش کا شام و را ارض المشر ہم گوشتنت

فل یعنی آیانی ساز و سامان، مضبوطین قلات و جنگجویانہ راہ و رہبند و گندان و نہ شمار گمان ات کہ اینکہ زوت گون آسانی و ایشاں و قی سلاحاں چکل دینت و نہ آیایاں چوشیں خیالے ہست ات کہ لے گت کیس بے سرو سامانیں مردمان اے دایہ مارا ناگیگ کنت آیایاں چوگر شک و ہے رنگ و اب انت کہ مسلمان (کہ آیانی سر و اللہ دست انت) داں مے قلاتاں سر ہوگ و ہمت کت نہ کنت و اے پیمہا چو بگوش کہ چہ اللہ پاک و دست و درگشت مگر آیایاں نون و ت دینت کہ پچ چوشیں طاقتے نیست کہ اللہ حکم و جلالت کنت بہ آیایاں اللہ حکم چہ ہاج کہ و آنک و سر بوت کہ چہ اودا آیایاں گمان و خیال ہم نہ ات یعنی ماں ایشانی دل و نوک و خدا تعالیٰ رعب چکل دات و بے ساز و سامان دار و کیس مسلمانانی ہیبت آیانی سرانندینت۔ یکے چہ ساری و قی سردار کعب بن اشرف و ناگتیں قتل و مرعوب و ترس لرزانت نون چہ مسلمانانی یکپارگیں حملہ و باقی منتگیں ہمت و ہم جواب ات۔ فل یعنی ماں حرص و غریظ و غضب و جوش و ردا و قی لوگ و گندی، تختہ و دروازگاں ہر جگہ لگنت تاکہ ہر چیزے کہ گون و ت و برت کنت آپشت مکتیت و مسلمانانی سرافضہ کت مکنت۔ مرے کار و مسلمانان ہم آیایاں و دست چکل کت چہ نیمکے آیایاں پُشت پر و ش کنت تودومی نیگ مسلمانان گلایش انت۔ و گون شتری و چارگ بہ بیت نوم مسلمانانی دستاں ہر چہ بربادی، تنہا ہی و ویرانی ماں مل آئیگ ہم ہے بد بخت و شومانی بد عہدی و ناہودگیں رانی نتیجات۔

فل یعنی یہ بینایاں ماں اے واقعہ و من عبرت ہست اللہ تعالیٰ و پیش داشت کہ کفر ظلم، ناہودگی و بد عہدی و انجام چیں خراب بوت و ایک ایوک و بہ ظاہری حالتانی سرا بھر و سکنان و چہ اللہ پاک و قدرت و غافل ہوگ عقل مند و کار نہ انت۔ فل یعنی آیانی قسمت و جلا و طنی و سزا نیگ بوتگت۔ اگن اے گپ مہوتیں تودو گہ سزلے ماں دنیا و ایشاں دیگ بوتگت مثلاً بنی قریظہ و داب جنگ و بین انت۔ غرض چہ ایشاں و تار و تے پدے کت نہ کت۔ اے خدا و حکمت انت کہ قتل و بدل و ایوک و بہ جلا و طنی و سرا دار و مدار کنگ بوت۔ بے لے تخفیف تنہا ماں دنیاوی سزا انت آخرت و ابدی سزا چہ اے کافران بچہر گلینگ نہ بیت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ وہداے نوم چہ شام و ملک چھان و ادا آنکنت تو آیانی پیریں مردمان گوشتگت کہ یک روچے کیت کہ شمارا چہ اودا ویران ہوان پدا بہ شام و روگ کیت۔ چنانچہ آساعت و لھتیں کسیران ہوان و شام و سر بوتنت و لھتیں ماں خیر پُشت کیتنت و پدا حضرت عمرؓ زمانہ و چہ اودا تنباہ و ویران ہوان شام و سر بوتنت۔ فل یعنی یہ اے دابیں بدیں دشمنان ہنچیں ترندیں سزار سیت۔ فل و ہدے آمردمان و تاراماں قلات و بندگت تو حضرت و اجازت دات کہ آیانی درختاں ہرگ بہ بنت و باغ ویران کنگ بہ بنت تاکہ ہے تا ومانی سوکے چہ قتلاء درکیان بہ جنگ و مجبور بہنت و بہ و اضحیں جنگ و وہداے درختانی رکاوٹ یعنی اڑ و جبال باقی پُشت بچیت ہمیشکاراے ردا چیرے درخت ہرگ بوتنت و چیزے بدیگ بوتنت کہ چہ فتح و بعد بہ مسلمانانی کار و بیانت۔ کافران شگان جنگ شروع کت کہ و ت چہ فساد و دگران و منع کنت، زانا درختانی ہرگ و سوچک ماں فساد شامل نہ انت بے ردا اے آیت نازل بوت۔ یعنی اے کل کارگزاری چہ اللہ پاک و حکم و بوگا کنت خدا وندی حکم و تعمیل و فساد و گشت

نہ بیت چیا کہ آجہلیں حکمت و مصلحتانی سر اشامل انت۔ چنانچہ اے حکم و لھتیں مصلحتانی بیان ہر زاہم گوست و یعنی تاکہ مسلمانان و عزت بدنت و کافران ذلیل کنت ہرچ درختے کہ یدہ دیگ بوتنت ماں آئی و مسلمانانی یکے ب مندی و کافران و ماں غیض و غضب و چکل دیگ انت کہ اے مسلمان ایشاں و کار مرز کنت و دفع زورنت و ہر درختے کہ ہرگ یا سوچک بوتنت ماں آئی و مسلمانانی دومی سوب مندی یعنی غلبہ فتح و نشانیانی پد رانی و کافران و ماں غیض و غضب و رسوا کنگ انت کہ مسلمانان چون کانی مے اے چیزاں کار مرز کنگ انت و دفع زورگ انت ہمیشکارا ہر دو کیل امر جبار و حکمت و داروک انت۔ فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ ماں غنیمت و قی و ہے فرق دارگ بوتگ کہ ہرچ ملے بہ جنگ و دست بچیت آغینت انت، چہ آئی و چہ حصہ بہ اللہ نیاز (کہ آئی تفصیل ماں دھی جزہ و شروعات و گوشتگ) و چار حصہ ماں لشکر و بہر و بانگ کنگ بنت۔ و ہرچ جنگ و بغیر دست بکیت اکل بہ مسلمانانی خزانہ و جمع بہ بیت۔ (تنبیہ) اگر چیزے جنگ و پدا کافر مرعوب ہوان و پہلح و تران و طرف و تیزی پیش بدارنت و مسلمان آیانی

الرَّعْبُ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُمْ بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِي الْمُؤْمِنِينَ فَاعْتَبِرُوا
ترس فل کہ خراب کنگ و لگنت و قی لوگان و بہ قی دستاں و مومنانی دستاں و لگنت و بکرات
يَا أُولِي الْأَبْصَارِ ۚ وَلَوْلَا أَنْ كَتَبَ اللَّهُ عَلَيْهِمُ الْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِي
اے چانی خدا بندان فل و اگن مہوتیں اے گپ کہ نوشتگ خدا و بہ آیایاں جلا و طنی، تو ابنت عذاب و قی آیایاں ماں
الدُّنْيَا وَلَهُمْ فِي الْآخِرَةِ عَذَابُ النَّارِ ۚ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ شَاقُوا اللَّهَ
دنیا و۔ وہ آیایاں ہست ماں آخرت و عذاب آس و۔ فل اے ہمیشکارا انت کہ آیایاں مخالف بوتنت اللہ
وَرَسُولَهُ ۚ وَمَنْ يُشَاقِقِ اللَّهَ فَإِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ ۚ ۝۵
و آئی و رسول و، و ہر کسے مخالف بہ بیت اللہ و کڈ بیشک اللہ عذاب ترند انت و ہر چیکہ برت ش
مَنْ لِيْنَةٍ أَوْ تَرَكْتُمُوهَا قَائِمَةً عَلَىٰ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ اللَّهِ وَلِيْخَرِي
چہ خرماء و درخت و یا ہشت شما آرا اوشتوک بہ و قی ہندال و، کڈ اے حکم و خدا نیگنت و و تاکہ رسوا کنت
الْفَاسِقِينَ ۝۶ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْهُمْ فَمَا أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ
بکاران و۔ و ہرچ مالیکہ بدلتینت اللہ بہ و قی رسول و سرا چرایاں کڈا نہ تا چینت شاہ آئی و سرا
مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَٰكِنَ اللَّهُ يُسَلِّطُ رُسُلَهُ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ
اسپاں و نہ ہشتزان و۔ لیکن اللہ غالب کنت و قی پیغمبران بہ سرا ہر کسہ بلوٹیت
وَاللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۷ وَمَا أَفَاءَ اللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِ مِنْ أَهْلِ
و اللہ ہر چیزے سراقدرت داروک انت و ہرچ ملے کہ واپس کناہنت اللہ بہ و قی رسول و سرا چہ میتگ و
الْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِي الْقُرْبَىٰ وَالْيَتَامَىٰ وَالسُّكَّانِ وَ
مردمان، تو کڈا بہ خدا و بہ رسول و و پدا و ایشاں و دیتیاں و محتجاں و
ابْنِ السَّبِيلِ ۚ كَيْ لَا يَكُونَ دُولَةً بَيْنَ الْأَغْنِيَاءِ مِنْكُمْ ۚ وَمَا
رہ گوزاں (مسافران) تاکہ بیت آدستگر و میاچی و مالداران و
آتَكُمْ الرَّسُولُ فِخْذَوْهُ وَمَا نَهَكَمُ عَنْهُ فَأْتُوْهُ ۚ وَأَتَّقُوا اللَّهَ
بدنت شمار رسول بکرات آرا، و ہر چیکہ مہن کنت شمارا چہ آئی کڈا انکار کنت و و چہ خا و ہترس ات

تقسیم بکنت و مصلحت مزارات تو عوامی کاران و واسطہ آزار اہل
ایر بکنت، چو شکہ ماں سواد عراق و حضرت عمرؓ چہ لہتیں جلیل القدر
صاحبہائی مشورہ و ہے داب و عہد آمد و قائم داشت ہے
مسک و رو و شیخ ابو بکر رازی و واعلموا انما عنینتمہ الخ
منقولہ مالان و کنوک قراردات، بہ اے داب و کہ اولی آیت
وَمَا آفَاءَ لِلَّهِ عَلٰی رَسُوْلٍ مِنْهُ جُزْءٌ حٰکِمٌ و "فی" و دومی
آیت مَا آفَاءَ لِلَّهِ عَلٰی رَسُوْلٍ مِنْ اَهْلِ الْقُرْبٰی
بہ حکم و غنیمت و سرانحول انت و لنت غنیمت و راجہ
"فی" و لفظ و تعبیر کت کنند و اللہ تعالیٰ اعلم بالصواب۔
و ماں اولی آیت و ایوک بنی نضیر و اموال و ذکرآت
نوں و اموال و بابت و عام دستور و رہبند پیش
داریت یعنی فی و سرانقبضہ رسول و دچہ رسول و پید نام و
کہ اے خرچ و راجہ بہ ہائی و سرانکنت، باقی اللہ و ذکر بکنت
بیان بوت، آ کلانی مالک انت البت کعبہ و خرچ و مستانی
ہم کہ اشاں اللہ و نام و سرانت ممکن انت کہ ماں ہمیشہ
وارنت۔ و یعنی یہ حضرت و سیاد و وارثاں، چنانچہ و اہ
نبی و ماں و قی زمانہ و چہ مال و آیان و ہم و انت و ماں
آئی فقیر و ہم قید نیست ات۔ و قی نا کو حضرت عباس و
کہ مالدار ات و اہ و وند دات نوں چہ و اہ و بعد حنفیہ
گوشت کہ و اہ و سیاد وارث کہ آیاں حاجت مند انت
امام و باید انت کہ آیان و چہ اید کہ محتاجاں مت تم بکنت۔
و یعنی اے خرچاں پیش کا پیش دارگ بوتنت کہ
مدا میگی یتیمان، محتاجاں، بیکساں و اید کہ علم مسلمانانی
خبر گیری کنگ بیت و عام اسلامی گفت و ضرورتاں
سر جم کنگ بہ بنت اے مالان ایوک و نذر دارانی سرو چہ
کنگ و روا آیی خاصین جاگیر حساب مبت کہ چہ رایان زرداں
عیش و عشرت بکنت و غریب شداپ و بمرت۔
و یعنی مال و جائداد وغیرہ ہرچ داب و پیغمبری اللہ علیہ السلام
چہ اللہ و حکم و تقسیم بکنت آزار بہ وشی قبول بکن ات کہ ہرچ
شمار دیگر بہ بیت آزار دست بجن ات چہ ہرچیر و منع کنگ ہے ات
چہ آئی و تار ابدار ات و بہ ہے داب و آئی تمام احکام و ادھر
و نواہی و پابندی بکن ات - ۱۲

وَلَوْ اسْمَىٰ بِرَأْسِ بَنِي إِسْرَٰءِيلَ ۖ
ہمہ صفا حکم و فوائد : دل یعنی رسول و نافرانی
 چو اللہ و نافرانی و پیغم و عزت - ترسان ہے اے کہ مبادا رسول
 و نافرمانی و جاوہر اللہ تعالیٰ کد ام ترندی عذاب مستط
 مکنت - دل یعنی چونائی و گوں اے مال و عام مسلمانانی

ضرورت و حاجت وابستہ انت لیکن خصوصی رہبند
و محبت و خاطر و قی لوگ و جاگہاں و مال و دولت یل گت
مراد انت مدینہ طیبہ، و اے مرد ماں مدینہ و انصار اترت
و یک یعنی گوں دوز و اسی و ہا جہاں فی خدمت و کنت دال و
شرع عطا بکنت یا جہ مالان فی و غیرہ و واجہنی

قد سمع الله ۲۸

بیشک خدای عزاب ترند انت فل آملہ ہما محتاجیں نہا بمرن انت کہ آیایں کشگ بو تگنت چہ
 دِیَارِہُمْ وَأَمْوَالِہُمْ یَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللّٰہِ وَرِضْوَانًا وَیَنْصَرُونَ
 وقتی لوگاں وقتی مالان کہ طلب کنند اللہ فضل و آئی رضامندی و مدد کنند

اللہ و آئی رسول و مردم ہماینت راستیں و وہ ہا کسان کہ جاگہ کنت مالے لوگ و ماں ایمان
 مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُفْرِهِمْ
 چہ آیان پیش و دوست دارنت ہا کس کہ ہجرتی گت بر آیان نیگ و نہ گذرت ماں دتی دلاص

وَمَنْ يُؤْكَلْ شُحُّ نَفْسِهِ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ جَاءُوا مِنْ

وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا رَبَّنَا إِنَّكَ رَءُوفٌ رَحِيمٌ ۝

اھل کتاب لیں اُخْرِجْتُمْ لَنْخُرْجَنَ مَعَكُمْ وَلَا تُطِيعُوا فِیْكُمْ أَحَدًا

منزل ۷

منزل ۷

ضرورت و حاجت و ابستہ انت لیکن خصوصی رہبندۂ ہماقربانی پیش کنویں سرمچاراں و راستیں مسلمانانہ حق مقدم انت کہ آیات محض ماں اللہ و شہودی و رسول و اعطائت و محبت و خاطر و قی لوگ و جاگہاں و مال و دولت یل گنت و گون جو کہیں دستاں چہ و قی وطن و در کسنت تا کہ ماں اللہ و رسول و کاراں آزادانہ مدد و کنت۔ و چہ لوگ مراد انت مدینہ طیبہ، و اے مرد ماں مدینہ و انصار انت کہ چہ ہا جہانی آگے پیش ماں مدینہ و جاہ منند انت و ماں ایمان و عرفانی راہ و سر اگوں مضبوطی و تچک اوشنوس انت وک یعنی گون دوز و اہی و ہا جہانی خدمت و کنت و اے حد و کہ ماں و قی ماں و غیرہ و آیات و برابر و شریک جو کنگ تیار انت۔ و یعنی ہا جہان و اللہ تعالیٰ ہر ج فضل و شرف عطا کنت یا چہ مالان فہی و غیرہ و واجہنی و اشان و ہر قدر مال بدنت آرا گندان و انصار ماں دل و تنگ نہ سنت و نہ حسد کنت بلکہ ہنگت زیات و مثل

وہم ایامی رند گیریء بخت و گون آیان کب سنگ مدارت -
امام مالک ؒ چہ ہمدافران گت کہ ہر شخصے گون صحابہ ؓ بے بغض
بدریت و آیان ؒ بدگوشت پہ آیان ماں فنی ؒ مال ؒ و نہ
نیست **۱۱** عبداللہ بن ابی وغیرہ منافقان ؓ یہو بنی نصیر ؓ
چیر کاف پیغام دیم د انگت کہ ہچ پریشاں بیے ات و ماں ؒ
ہچ میار ات کہ شاتہنا ات ، اگن شمارا مسلمان چہ وتی لوگ ؒ
جا گہاں درگت ماہم گون شامہور در کہیں ، واکس پہ جنگ ؒ
نوبت آتک تو ماشے مگک ؒ کنیں ، اے سے بالکل محکمیں و
پکا بیں فیصلہ ات۔ اشی ؒ برخلا ماں شے معاملہ ؒ ما
کسی غرض ؒ نداریں ۔ **۱۲** یعنی اے خبراں گوں دل ؒ
نہ گوشگانت۔ ایوک ؒ مسلمانانی برخلاف ؒ مخلوق ؒ سکین
دیگ ؒ واسطہ خبراں بندہ دینت و ہر چیزیکہ چہ زبان ؒ در شان
کنشگانت ہرگز آئی ؒ سر عمل نہ کنندت ۔ ۱۲

ہمے صفحہ ۷ فوائد : ۱ چنانچہ پہ جنگ ہر جنگ
بوت و بنی نصیر چپ چاکر دکنگ بوتنت ۔ ماں اے دابیں
حالت ایک منافق ہم آیانی مدد ۲ نیانک و آخر کار وہد
آیاں چہ شہر و بانار ۳ کٹگ بوتنت اشاں اساعت ۴ کوش
وش ۵ ماں وتی لوگاں ٹپنت ۔ ۶ یعنی اگں بفرض حال
منافق پہ آیانی مدد ۷ و تابرسینت تو نتیجہ ہے بیت ابید
چریشی ۸ کہ چہ مسلماناں مقابلہ ۹ کشت دیاں ۱۰ چہ میدان بھنت
پدا آیانی مدد چونکائی کشکت پہ آیانی جند ۱۱ مدد ہم کس
سرنہ بوتنت ۔ ۱۲ یعنی اللہ ۱۳ بزرگی اش بڑانتیں و ماں
آیانی دلاں آئی ۱۴ ترس بوتیں تواشاں کفر و نفاق ۱۵ راہ

پرچا بجپتیس۔ البت اشان چہ مسلمانانی بہادری و دلیری و
 شہادت ہمیشکا اشان مقابلہ و قوت داشت گت نہ کت
 و نہ ماں جنگ و میدان و پادان جلّت کشت۔ وک یعنی چونکہ
 آمر و مانی دل چہ مسلمانان خوفزدہ و ترس و لرز و است
 ہمیشکا اشان ماں میدان و جنگ کنگ نہ تونست البت
 ماں پرویزین میستگان کوٹ و قلاتان ننڈان یامان دیوار و
 درختانی پشت و چیر بیان و جنگ گت کشت۔ متے یک
 بزرگے و چوش فرمائینگ کہ یورپ چہ مسلمانانی زہم و
 بے وس بوان و قسم قسم و آس گوار و کین سلاح و جنگ و
 نوکین رہبند ایجاد کت گشت پدا ہم ہنوں ہن انک کدی

دست بدست جنگ، نوبت کبیت تو ماں جنت ساعت
دینا لا یفآتو نکم حبیعاً الا فی قرری محصنہ او من
جنت و سنگ چکل دیگ و تیزاب، پچکار یا نی دپ پچ کنگ
پیش ماں "اوس" و "خروج" جنگ تجر بہ بوت مگر مسلماناں
مورات آیانی دل چہ تہ ترنگ گنت ہر یکہ فی عرض داگ
کہ اے نمائشی اتحاد چ درد نہ دارت، اتحاد ہا چیز نام انت کہ
وزیر ہما خدائے واحد و رضا انت۔ کے یعنی ہوں ماں

منزل،

منزل،

وَرَأَى جُدْرًا فِي نَفْسِهِ كَوْنًا وَفِي جِهَانٍ كُنُوتًا، بَاقِي آقَوْمٍ بِكَيْفِ جَنْكِ مَفْتِيں اُنْتِ كِه آيَانِي كُورَه بَانَانِي سِرَاسِر كِيَانِي ءِ جَنْتِ وَ سَنَكِ چَكَلِ دِيكِ وَ تِيْزَابِ ءِ بِچَا كَارِيَانِي دَبِ ءِ بِچَا كَنَكِ
بِهَادَرِي ءِ مَسْتَرِي عَلَامَتِ اِنْتِ. وَ اِيَحْيٰ وَتِ مَالِ وَتِي جَنْكِ وَ چَوِپِ ءِ مَزِنِ تِيْز وَ تَرَنَدِ اُنْتِ چَوِشَكِ چِه اِسْلَامِ ءِ پِيْشِ مَالِ "اَوْس" وَ "خَرْج" ءِ جَنْكِ ءِ تَجْرِبِ بَوْتِ مَكْرِ مَسْلَمَانِي
مُقَابِلِ ءِ آيَانِي تَمَامِ بِيَادَرِي وَ بِيَاكِ نَوَاكِ مَانِيْتِ. وَ اِيَحْيٰ مَسْلَمَانِي مُقَابِلِ ءِ چِه آيَانِي ظَاهِرِي اِنْفَاقِ وَ اِتْحَادِ رَدِ مَوْرَاتِ آيَانِي دِلِ چِه تَهْ ءِ تَرَكَنَكُنْتِ هَرِ بِيَجِ وَتِي عَرْضِ وَ اِهَكِ
عِلَامِ اِنْتِ وَ مَالِ خِيَالَاتِ ءِ چِه بِيَكِ دُكْرِي ءِ جِهَانْتِ كُڙِ اَصْلِي اِنْفَاقِ چِه كِي آوَرْتِ كُنْتِ اَكُنْ عَقْلِ بِلَا رِيْتِ بَغْهِنْتِ كِه اِيْ نِمَاشِي اِتْحَادِ چِ دَرْدَنِ وَ اَرْتِ، اِتْحَادِ هَا چِه رِيءِ نَامِ اِنْتِ كِه
آمَانِ قَانِيْنِي مَوْمَالِ كُنِيْكِ بِيْتِ كِه چِه تَمَامِ اَغْرَاضِ وَ وَاِهَكَاں بِيَكِ كِرْبَوَانِ ءِ كَلَاں اَللّٰهُ دُحْمِ دَاشْتِكِ وَ آيَانِي مَرَكِ وَ زَنِيْپِه هَمَا خُدَا ءِ وَ اَحَدِ ءِ رِضَا ءِ اِنْتِ. وَ اِيَحْيٰ هُنُوں مَالِ

زوتاں یہودی قسینقاغ وئی غدارى و تمام چشتنگت، وھک اشان بد عہدی کت تو مسلمانان اشان ماں یک گونہ پس جنگ و در کنت۔ و چرشی پشتر ماں ہر زوتاں مکہ و مردماں ماں بد و روح و سزا دیگ بوتگنت ہما انجام و بنی نصیر و چان و ت بچارا ت کہ ماں دینا و چسلمانانی دست و جنگ بوتنت و آخرت و عذاب وئی جاگہ و هنگت باقی انت۔ و یعنی شیطان اول سرا انسان و پ کفر و معصیت و سبکین دت، وھک کہ انسان ماں آئی و لوپ و گرفتار بیت تو گوشتیت کہ من چہ تو دور و چہ تی کت گیس کا ر و بیزاراں منا را چہ خدا و ترسیت (چوش گوشگ گون ریا و مکاری و بیت) نتیجہ داب و ظاہر بیت کہ دت ہم دوزخ و جاہ مند بوت و آرا ہم دوزخی جوڑ کت۔ حضرت شاہ صاحب نہشت کنت کہ شیطان ماں آخرت و اے گپ و گوشتیت۔ و بدر و روح و ہم ماں یک کاف و صورت و مردماں جنگ دیگانت۔ وھک فرشتہانی سرا چتی کپت تو چہ اودا جھگ گنت کہ آئی و ذکر

ماں سورۃ انفال و ہم گوشتگ، ہے مثال انت منافقانی آیان ہم بنی نصیر و وئی دست لکی و ہراھی و یقین یا ینان آیان و پ جگ مست اش کت، آخر وھدے کہ آیان ماں مصیبت و گرفتار بوتنت توت یک کرت و نشتنت و سل و نذر گش کت۔ بے زانا پ اے داب و آیان و تارا چہ خدا و عذاب و رستگار کت کنت۔ ہجر ہم آیان رستگار نہ بنت دوسبانی مند جاہ دوزخ انت۔ و یعنی چہ اللہ پاک و ترسان و طاعت و نیکیانی مدی پ و تارا بیزارات و فکر یکن ات کہ پ باند انگیں روح و چونیں سا ماں پرو تاراھی گنگ کہ مرگ و پدا و داسر بوان و شے کار و بغیت۔ و یعنی شے پچ کار چہ اللہ پوشیدہ نہ انت ہمیشہ کچہ آئی و ترسان و تقوی و راہ و اختیار بجن ات و چہ گناہاں و تارا دور بدار ات۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد: و یعنی ہر کس کہ چہ اللہ حقو شمشکار بوت انت، چہ آئی و یاد و سستی و بے پرواہی کت اللہ آیانی جندان چہ آیانی جانان آیان غافل و بے خبر کت کہ چہ آیو کس آقاں وئی رکتینگ و فکرش نہ کت و ماں نافرمانیاں غرق بوان و دائمی ناوان و ابدی ہلاکت و توک کپتنت۔ و یعنی باید انت کہ انسان و تارا بہشت و عذاب ثابت بکنت کہ آئی و راہ وھدہ گے رکتیت کہ مردم قرآن کریم و ہدایتی رند گیری و بکنت۔ و یعنی افسوس و حسرت و مقام انت کہ انسان و دل و سرا قرآن کریم و ہج اثر سمیت حالانکہ قرآن و تاثیر ہمینک زبردست و قوی انت کہ اگن آتر کوہ و ہمیں سگس چنپ و سرانازل کنگ بتو تیں ماں آئی و فہم و مادہ موجود بتو تیں تو اہم متکلم و عظمت و دیم مغلوب بتو تیں و چہ زیاتیں ترس لرز و سبب و ترکان و چنڈ چنڈ بتو تیں۔ و حضرت شاہ صاحب نہشت کنت "یعنی کافراںی دل سکت انت کہ آیان کلام و اشکان ہم ایمانیا رت۔ اگن آرا کوہ سر پ بتو تیں تو آئی ہم چہ ترس و ترسبیا نکلیں۔ و تنبیہ: اے و کلام و عظمت و ذکرات، دیم متکلم و عظمت و رفعت و بیان انت۔ و یعنی چہ کلیں نقص و عیب باں پاک و چہ کلیں عیب و آقاں سلامت۔ نہ ہج خرابی دے داں آئی و بارگاہ و سر بوتگ و نہ سر بیت۔ و "مومن" و ترجمہ امان دیوک کنگ بوتگ و ہتیں منسانی گور و "مصدق" و معنی انت۔ یعنی وئی و وئی پیغمبرانی قولاً

۸۳۸ قدس سرہ اللہ ۲۸

نَسُوا اللَّهَ فَنَسِيَهُمْ أَنْفُسَهُمْ أُولَٰئِكَ هُمُ الْفٰسِقُونَ ۱۹ لَا يَسْتَوِي ۲۰

فراموش اش کت خدا و گد اخدا ہن آیان فراموش کت۔ ہے ہم نافرمان انت و برابر انت

أَصْحَابُ النَّارِ وَأَصْحَابُ الْجَنَّةِ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ هُمُ الْفٰزُونَ ۲۱

دوزخی و جنتی۔ جنتی مردم ہما انت بامراد و

لَوْ أَنزَلْنَاهُ الْقُرْآنَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْنَاكَ خٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا مِّنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ۲۲

خدا و خوف و و اے مثالان مابیان کنیں ہے مردماں تاکہ آیان فکر بکنت و

هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ هُوَ الرَّحْمٰنُ ۲۳

ہما تی خدا انت کہ ابید چہ آئی و پچ کس معبود نہ انت، زانت ہر چیکہ پوشیدہ انت و ہر چیکہ ظاہر انت ہما انت من ہر ہا

الرَّحِيمُ ۲۴ هُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ أَلِكُ الْقُدُّوسِ السَّلَامِ ۲۵

باز رحم کنوک۔ ہما تی خدا انت کہ ابید چہ آئی و پچ کس معبود نہ انت، آباد شاہ پاک اتیں سلامتی دیوک و

الْمُؤْمِنِ الْمُهَيَّمِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ الْمُتَكَبِّرِ سُبْحٰنَ اللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ۲۶

امان دیوک و نگہبان زبردست زوراکس من عظمت و خدا بند، پاک انت خدا چہ چہ کائی و شریک کنت

هُوَ اللَّهُ الْخَالِقُ الْبَارِئُ الْمُصَوِّرُ لَهُ الْأَسْمَاءُ الْحُسْنٰی يُسَبِّحُ ۲۷

ہما انت پید کنوک، جواں جواں اؤ کنوک شکل و صورت دیوک و پے ہما تی و انت نام نیکی و بے پاکی و یاد کنت

لَهُ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَالْأَرْضِ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۲۸

آرا ہر چیکہ یں آسماناں و ماں زمین و انت و ہما انت زبردست حکمتی داروک و

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ ۲۹ ثَلَاثِينَ ۳۰

سورۃ ممتحنہ ماں مآذ نازل ہو و (شرع کنان گون خدا نام و ہما کہ باندازہ ہر بازیر ہم کنوک سیرہ آیات و دور کوع انت

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوْا عِدُوِّيْ وَعَدُوْكُمْ اَوْلِيّٰٓاءُ تُلْقُوْنَ ۳۱

و اے ایمانداراں! مکررات منی و وئی دشمنان و دوست، پیغام دیم دیت شما

منزل

و فعلاً تصدیق کنوک یا مومنانی ایمان و سر تصدیق ہر مہر و ثبوت کنوک۔ و یعنی ماں آئی و ذات و صفات و افعال و کسے شریک بوت نہ کنت۔ و "خالق و باری" و فرقہ سورۃ بنی اسرائیل و آیت یَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّيْ عَمَّا نَظُنُّ بِالْجَارِکِ بِبیت۔ و چوشک لفظ و سر انسان و تصویری جوڑ کت۔ و یعنی ہما نام کہ آعلاتیں درجہ و خوبیاں و کمالات و سرادلات کنت۔ و یعنی گون زبان حال یا قال و ہم کہ آرا ماسہ بد بوت نہ کنیں و تمام کمالات و خداوندی صفات و مرجع اے دو صفات عزیز و حکیم و طرف و انت۔ چیا کہ عجز قدرت و کمال و سراد حکیم علم و کمال و سراد لاکت کنوک انت و ہر کمالاے کہ ہستنت گون علم و قدرت و یک نہ یک و وابستہ انت۔ ماں روایتاں سورۃ حشر و اے ستیں آیات (چہ ہُوَ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلٰهَ إِلَّا هُوَ و داں آخر) و مزین فضیلت آنگ مومن و لازم انت کہ محبوب و بیگاہ لے آیتانی تلاوت و مدام جاری بداریت۔ تمت سورۃ الحشر و الحمد لله

قیامت و روح و حج در دن و رت، اللہ تعالیٰ کلائی ذرہ ذرہ عمل و گنیت و ہا حساب فیصلہ فرمائینیت۔ آئی فیصلہ و کام چکن، نماز و سیاد و ارشاد و رکت نہ کنت گذر اسے دابیں عقل مندی ہے کہ یک سلمے پہ وئی اہل و عیال و خاطر اللہ ناراض کنت، یاد داریات چہ ہر چیز اللہ رضا مندی دینا ترانت آراضی بیت توجہ آئی و فضل و کرم و کل کار جو ان بنت لیکن اگر آماراض بہ بیت توجہ کس حج در دن و رت۔ و یعنی ہمار و مال کہ مسلمان یوان و حضرت ابراہیم و ہر بھی ایش اختیار کنت پہ وئی و ہد و موقع و روع و درستان قولاً یا فعلاً چہ وئی سیاد و وارثا ہے دابیں ہر راری و علیحدگی و اعلان کنت۔ و یعنی شتا اللہ و منکرات و آئی و حکمانی غرض و نذرات ماچہ شتا راہ و رہبند ان انکار کنیں و ماہم یک ذرہ شتا غرض و نذر دابیں۔ و یعنی منے و شتا دشمنی ہا و ہد و ہلاکس بوت کنت و ہدے شتا شرک و ترک دین و ہا یکس و اچہ و غلامی و قبول کنت ات - ۱۲

ہم صفحہ و فوائد: و یعنی ایوک و من دعا کنت کہاں، کتا نفع و نقصان و خداوند من نہاں۔ خداوند کریم ہر چیزے کہ دیک بلوٹیت آرا من داشت نکلان۔

حضرت شاہ حجت بنشتہ کنت یعنی حضرت ابراہیم علیہ السلام ہجرت کنت پدا بہ وئی قوم و نیک و وئی دیم نی نہ تربیت و نہ چار شتا چو ہمانی و سخن ات و اچہ ابراہیم و پہ وئی بت و یک دعائے لوٹ کنت داں و ہدے کہ آرا معلوم نہ ات، بے شمار معلوم بوتگ لہذا شتا پہ کافر و بخشک و دعائے ملوث ات۔

(تذکرہ) بت و حق و حضرت ابراہیم و قصہ ماں سورہ برآة و گوسنگ، آیت و ما کان استغفار لہ ابراہیم لا یبہ الا عن موعدة وعدھا ایاک الخ و فوائد چارک لوٹیت و یعنی کلاں و بلہ کلاں و تہی سرابھ و سکت و چہ قوم و لاج و ونا سندان و بہ تہی طرف و رجوع بوت و بہ شری و زاننت کہ کلاں و ونا تر کلاں بہ تہی گور و حاضر بوگی انت۔

و یعنی مارا پہ کافرانیکی چکا سگ و ذریعہ و تہی مشق جوڑ ملن و مارا بہ اے داب و سرک کہ آرا گندان کافر و شنود بہ بنت اسلام و مسلماناں سر اسخوہ کنتت و بہ منے مقابلہ وئی حقانیت و سر استدلال کنتت و یعنی منے کو تہا پہل کنت و چہ تقصیرات و در گذر کنت

و چہ تہی زبردستی قوت و حکمت و ہے امیت دارگ بیت کہ وئی وفاداران و ماں دشمن و مقابلہ و مغلوب و بے وس نہ کنت۔ و یعنی شتا مسلماناں و کیاہ و گہ لفظاں ہمار و مال کہ آیاں گوں اللہ دو چار کنگ و آخرت و قائم بوگ و امیت و ارنت ابراہیم و آئی ہر اہانی کرد اختیار کنگ لوٹیت و دنیا توری تر اراہر قدر متعصب و تنگدل و بگوشت شتا چہ ہا کنگ و سر و تاب مدے ات کہ آرا دنیا و مسترس موحد و چہ وئی عمل و رہبند قائم کنت و یہ پدی مردماں نمونہ و ہشی، آیوکیں دور و ابدی کامیابی بہ چہ کنگ و سراچہ کا گیکنگ و حاصل بیت کنت۔ اگن اشی و برخلاف گام و گنج ات و گوں خدا و دشمنان دوستی ایر کنت ات تو ونا نقصان بار کنت ات اللہ تعالیٰ کسی دوستی یا دشمنی و چہ پراہ داریت آتو و تمام کمالات و حکم قسم و خوبیاں خداوند انت آرا چہ ضرر ہجرت بوت نہ کنت۔ و یعنی چہ اللہ قدرت و رحمت و کچہ بعید نہ انت کہ مروچی ہرچ بدترین دشمن انت با ند آیان و مسلمان بکنا بینیت و اے داب و شتا و آیان مباحی و دوستی و دزداری و رشتگاں قائم بہ بنت چنانچہ ماں مکہ و فتح و ہے داب و بوت، تقریباً مکہ و کل مردم مسلمان بوتنت و ہاکاں کہ یکہ گرے و سر از ہم چست کنگ اتنت نوں یک دگر و سر جان قربان کنگ

تیار انت۔ ماں اے آیت و مسلماناں و تہی دیگ بوت کہ مکہ و مردمانی مقابلہ و اے ترک موالات و جہاد ایوک و پہ حنت روج انت پدا اشی و ضرورت باقی پشت نہ کپیت۔ باید انت کہ موجودین حالت و شتا ترک موالات و سر اگوں محکم و ونا قائم بدارت و چہ ہر کس اے ردانزوری بے بوتگ آرا باید انت کہ چہ اللہ و وئی خطاہ معافی و بلوٹیت آذات مزین بخشک و مہربان انت۔ و ماں مکہ و ہتیں مردم ہم ہنجین انتنت کہ و ت مسلمان نہ بوتنت و گوں مسلمان بیوکاں ضد و کنتش ہم نہ داشت نہ دین و معاملہ و گوں آیاں جنگ کنتت و نہ آیاں دل سیاہ و چہ شہر و کنگ و رد آظلمان و ذمکی کنتش، گوں اے رنگیز کفران کی و شرین سلوک اسلام منع نہ کنت۔ و ہدے آیاں شتاہ زری و رواداری و پیش کابینت۔ انصاف و تقاضا ہمیش انت کہ شتا ہم گوں آیاں نیکیں سلوک کنت ات و دنیا و اے چیز و پیش بدارت کہ اسلامی خلاق و معیار چکر برز و بالا انت اسلام اے تعلیم و نہ دنت کہ اگر کفرانی یک قومے گوں مسلماناں جنگ انت تو تمام کفران گیش و گیوار و بغیر یکیں حساب و معاملہ کنگ بہ بیت چوش

لَكَ وَمَا أَمْلَكُ لَكَ مِنَ اللَّهِ مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ

يَهْتَدُونَ تَوَكَّلْنَا مِنْ شَيْءٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ

أَنبَا وَإِلَيْكَ الْبَصِيرُ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَ

رَجْعُ كِتَابٍ رَبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ الْبَصِيرُ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا

أَغْفِرْ لَنَا رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

رَبَّنَا إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ

بِهِمْ بَشَرٌ مِثْلُكُمْ وَأَصْلَابُكَ بِرَبِّكَ تُرِيدُونَ وَلَكِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ

رَحِيمٌ أَسْوَأَ حَسَنَةً لِمَنْ كَانَ يَرْجُوا اللَّهَ وَالْيَوْمَ الْآخِرَ وَمَنْ يَتَوَلَّ

تیار انت۔ ماں اے آیت و مسلماناں و تہی دیگ بوت کہ مکہ و مردمانی مقابلہ و اے ترک موالات و جہاد ایوک و پہ حنت روج انت پدا اشی و ضرورت باقی پشت نہ کپیت۔ باید انت کہ موجودین حالت و شتا ترک موالات و سر اگوں محکم و ونا قائم بدارت و چہ ہر کس اے ردانزوری بے بوتگ آرا باید انت کہ چہ اللہ و وئی خطاہ معافی و بلوٹیت آذات مزین بخشک و مہربان انت۔ و ماں مکہ و ہتیں مردم ہم ہنجین انتنت کہ و ت مسلمان نہ بوتنت و گوں مسلمان بیوکاں ضد و کنتش ہم نہ داشت نہ دین و معاملہ و گوں آیاں جنگ کنتت و نہ آیاں دل سیاہ و چہ شہر و کنگ و رد آظلمان و ذمکی کنتش، گوں اے رنگیز کفران کی و شرین سلوک اسلام منع نہ کنت۔ و ہدے آیاں شتاہ زری و رواداری و پیش کابینت۔ انصاف و تقاضا ہمیش انت کہ شتا ہم گوں آیاں نیکیں سلوک کنت ات و دنیا و اے چیز و پیش بدارت کہ اسلامی خلاق و معیار چکر برز و بالا انت اسلام اے تعلیم و نہ دنت کہ اگر کفرانی یک قومے گوں مسلماناں جنگ انت تو تمام کفران گیش و گیوار و بغیر یکیں حساب و معاملہ کنگ بہ بیت چوش

کنگ حکمت و انصاف و برخلاف بیت۔ ضروری انت کہ ماں جنیں، مردیں، زہگ، پیرس، ورنما، معاند و مسلم و آیانی احوالانی اعتبار فرق و تفاوت کنگ بہ بیت کہ آئی و چہرے تفصیل ماں سورہ مائدہ و آل عمران و فوائد گوشت۔ و یعنی گون چوشیں خالماں دوستی و رہبند اختیار کنگ بیشک کنگین ظلم و گناہ و کاسانت (ربط) داں اداگوں کافرانی دومنہق (معاهد و مسلم) و معاملہ کنگ بہ بیت انت دیم تر پیش داریت کہ گون ہما جنیں آدمی پے معاملہ کنگ بہ بیت کہ آیانی چہ دار الحرب و ماں دار السلام و بیانیٹ یا ماں دار الحرب و جاہ منہد بہ بنت۔ قصہ چوش انت کہ ماں صلح حدیبیہ مکہ و مرد ماں اے قرارداد کہ مئے ہر مردے شے گور و بنیت آرا واپس لنگی انت واجہ نبی و ایشرا قبول کنگت چنانچہ بازیں مردیں آدم آسکنت واجہ نبی و آیانی و پدا واپس دیم دات، پدا بازیں جنیں آدم آسکنت آیانی و واپس دیم بداتیں تو کافرین مرد و لوگ و مسلمانین جنیں آدم حرام ہوتیں انت ہے روادیم و آیانی نازل بوتنت معلوم ہوت کہ چریشی و پد بہ جنیں آدمانی واپسی و بار و کافران ہم زور پر نہ دات و ان نہ صلح پشت نہ کسنگت۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد: و یعنی دل و احوال و اللہ تر زانت لیکن سطر اہر و ہما جنیں آدمی پکچاس ات آیات حقیقہ آیانی مسلمان انت و ایوگ بہ اسلام و خاطر و وطن ہشتک و آسکنت، کد ام دنیاوی یا نفسانی غرضے تو ہجرت سبب نہ بوتگ۔ ماں لھتیں روایتاں ہست کہ حضرت عمر و آیانی امتحان کسنگت و چہ حضرت و طرف و چرایاں بیعت کسنگت۔ و کدی واجہ نبی و دت چرایاں بیعت کسنگت کہ آدم تر ماں یایہما النبی اذ اجاءک المؤمنت یبایعک الخ و مذکور انت۔ و اے حکم بوت کہ ماں زواجین و ان کے مسلمان و دومی مشرک بہ بیت تو اختلاف دارین و اختلاف و بعد نکاح و تعلق قائم نہ مانیت۔ نوں ان کتام کافرے و جنیں مسلمان بہ بیت و ماں دار السلام و بنیت تو ہر مسلمانے گون آئی نکاح بکنت بہ آئی و ذمہ انت کہ آ کافرے ہمنکر ہر بہ جنیں و سراسر چر کنگت آئی آرا واپس بکنت، و ہنوں جنیں و ہرچ ہرے بنگ بہ بیت آرا جد واتی ذمہ و قبول بکنت گداگوں آ جنیں آدم و نکاح کت کنت۔ و اولی حکم و مقابل و دومی طرف و اے حکم بوت کہ ہر مسلمانے و جنیں ہنگت کافر ہنگت آرا بہ انت کہ آ جنیں عیال بکنت گداہر کافرے گون آئی و نکاح بکنت آرا باید انت کہ مسلمان و خراج کنگیں مہر و واپس بکنت اے داب و ہر دو میں فریق چہ یک و گرے و دومی حق و طلب بکنت، و ہدے اے حکم نازل بوت تو مسلمان تار بوتنت پہ دیگ و ہم و زورگ و ہم لیکن کافران حق و دیگ قبول نہ کت۔ گدا دیم و آیت نازل بوت۔ و یعنی ہر مسلمانے و جنیں شت و کافر آئی و خراج کنگیں و واپس نہ کنت تو ہرچ کافرے و جنیں مسلمانانی گور و بنیت آرا ہر خیرے دیگ انت اے خراج ہما کافر و دیگ مبذبت بلکیں اے زراں بہ ہما مسلمان و دیگ بہ بنت کہ آئی و حق جنگ بوتگ البت مسلمان و حق و دیگ و پد ان کے چیزے زریشت بکپزت ہما بیشک واپس کنگ بہ بنت لھتیں عالماں بنشتہ کنگ کہ ان کتام مسلمانے کافر و خراج کت گیں زراں واپس کنگ نتونیت تو اے زرچہ بیت المال و ادا کنگ بہ بنت۔ اللہ اکبر! چہنکر عدل و انصاف و تعلیم انت لیکن اشی و سراسر ہما کس کار بند بیت کہ ماں آئی دل و خدا ترس بہ بیت و بہ آئی و سراسر راست راست و ایمان داریت (تنبیہ) فعاقبتہم و ترجمہ واجہ مترجم محقق و کنگ، پدا شام دست بجن ات و پدا شام باری بدیت ادا و ادا و، ترجمہ و حساب و مطلب و گیش و گوار کنگ۔ اولی ترجمہ و روء لھتیں منش ان گوشت کہ چرائی و مراد غنیمت و مال و حاصل بوگ انت یعنی چہ غنیمت و مال و ہما مسلمان و خراج کنگیں زراں واپس کنگ بہ بنت۔ و اللہ اعلم و چوشکہ ماں جاہلیت و دور و رواج ات کہ رسمی ننگ و شرم سبب و معصومیں جنکان و زندہ در گور کت کش و باز بر و تنگ و ش و ش و ش و جنکان و قتل ایش ہم کت گنت۔ و ماں دست و پاداں بہتاں بنگ و معنی چوش انت کہ یکے سراسر و غنیمت کنگ بہ بیت یا دروغیں گواہی دیگ بہ بیت یا ماں کتام معاملہ و چہ دومی طرف و جبرے سازان و دروغیں سو گند بوریں و دومی ایش انت کہ چک زاتک چہ یکد گرے و و نامزد بکنتی لوگ واجہ و نام و یاد کہ جنیں آدمے و اولاد و زوران و گون مکر و ٹکی و بہ دومی طرف و نسبت بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کسے یک مردے و چنگ دومی و طرف و نسبت بکنت جنت بہ آئی حرام انت۔ ۱۲

الممتحنة ۶۰

۸۴۱

قد سمعہ اللہ ۲۸

امنوا اذا جاءکم المؤمنت مهاجرات فامتحنوهن اللہ اعلم و ہے بیانیٹ شے گور مسلمانین جنیں ہجرت کتان و گدا شہا آیانی و پکچاس ات، خدا تر تر زانت یایمانہن فان علمتہن مؤمنت فلا ترجعوهن الی الکفار آیانی ایمان و پدا ان کے زانت شہا آیانی و مسلمان گدا و ان کے ان آیانی و کافرانی نیمگ و لاہن حل لہم ولاہم یحلون لہن و اتوہم فانفقوا ولاجنہم و آجینا حل انت کافران کفار حلال انت پہ آسکنت جنینا۔ و ادا بکن ات بہ لوگ اچا پیر کیا یاں خراج کنگ نہ انت گناہ علیکم ان تنکحوهن اذا اتیموهن اجورہن ولا تمسکوا بعصم شے سر کہ آیانی نکاح بکن ات و ہدیج دے ات شہا آیانی حق مہر و و دومی قبضہ و مدارات ناموس و الکوافر و سلوا ما انفقتہم و لیسئلوا ما انفقوا ذلکم حکم اللہ کافرین جنینانی و شہا بلوٹ ات چیزیکہ شہا خراج کت و کافر بوتنت چیزے کہ آیانی خراج کت اے اللہ و حکم انت یحکم بینکم واللہ علیہ حکیم و ان فاکم شے و من ازواجکم کہ حکم پیریشگی شے میانجی و اللہ زانو کنت و حکمانی خدا بند و و ان درشت کسے چہ شے جنیناں الی الکفار فعاقبتہم فاتوا الذین ذہبت ازواجہم مثل ما انفقوا و اتقوا اللہ الذی انتم بہ مؤمنون یایہا النبی اذا خراج کنگ و ہترس ات چہ خدا و کہ آئی و سراسر ایمان آورنگ و اے نبی! و ہدیج جاءک المؤمنت یبایعک علی ان لا یشرکن باللہ شیئاً و بیانیٹ شے گور مسلمانین جنیں بیعت کنت بہ اول و کہ گون خدا و کسے و شریک نہ کنت و لا یسرqn ولا یزنین ولا یقتلن اولادہن ولا یاتین بہتان نہ و زری کنت و نہ زنا کنت و نہ کنت و قی چنگان و نہ یا رنت بہتان و اولاد و یقتربن بین ایدیہن و ازواجہن ولا یعصینک فی معروف کہ گرنچ دینت آرا ماں و قی دستاں و پاداں و و نہ تہی نا فرمانی و بکنت ماں شرپ کاران

مزل

واجہ مترجم محقق و کنگ، پدا شام دست بجن ات و پدا شام باری بدیت ادا و ادا و، ترجمہ و حساب و مطلب و گیش و گوار کنگ۔ اولی ترجمہ و روء لھتیں منش ان گوشت کہ چرائی و مراد غنیمت و مال و حاصل بوگ انت یعنی چہ غنیمت و مال و ہما مسلمان و خراج کنگیں زراں واپس کنگ بہ بنت۔ و اللہ اعلم و چوشکہ ماں جاہلیت و دور و رواج ات کہ رسمی ننگ و شرم سبب و معصومیں جنکان و زندہ در گور کت کش و باز بر و تنگ و ش و ش و ش و جنکان و قتل ایش ہم کت گنت۔ و ماں دست و پاداں بہتاں بنگ و معنی چوش انت کہ یکے سراسر و غنیمت کنگ بہ بیت یا دروغیں گواہی دیگ بہ بیت یا ماں کتام معاملہ و چہ دومی طرف و جبرے سازان و دروغیں سو گند بوریں و دومی ایش انت کہ چک زاتک چہ یکد گرے و و نامزد بکنتی لوگ واجہ و نام و یاد کہ جنیں آدمے و اولاد و زوران و گون مکر و ٹکی و بہ دومی طرف و نسبت بکنت۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کسے یک مردے و چنگ دومی و طرف و نسبت بکنت جنت بہ آئی حرام انت۔ ۱۲

فل پسر فرما سینگتی کہ مسلمانیں جنیں آدمائی (کہ آیاں ہجرت کنان و بیانیت) بابت و جہت و باو است و پٹ و لول کنگ بہ بیت۔ ادا شون دات کہ آیانی جُست و باو است ہمیش انت کہ ہر احکامے کہ ماں اے آیت و ہست آیانی و قبول بکنت تو آیانی ایمان و ثابت بزانت۔ اے آیت بیعت و کوشک بیت۔ واجہ نبی (صلی اللہ علیہ وسلم) و گور و جنیں آدمائی بیعت کنگت تو ہے داب و افترا گپنگتی۔ بے بیعت و وھد و کدی ہم کتام جنیں آدمے دست و واجہ دست و ک نہ دانت یا مس نہ گت۔ فل یعنی ماں اے کاراں پسر و ہرج ہمیں کوتاہی سے سرزد بوتگ یا حکمانی زندگی و ردا دیم تر و چیزے کوتاہی پشت بکپیت تو اے بابت و پے آیانی مغفرت و دعا بلوط، اللہ چہ شے ذریعہ آیانی کوتاہیاں معاف فرما سینگتی۔ فل ماں سورت و شروعات و ہج مضبوطی ات آئی و آخر و پدا یاد دیا سینگتی۔ یعنی مومن و شان انت کہ چہ ہر کس و کہ خدا ناراض بہ بیت گوں آئی دوستی و ہمراہی و معاملہ بکنت ہر کس و سر کہ خدا و غصہ بہ بیت خدا و دوستاں ہم غصہ ہوگ لو بیت۔ وک یعنی منکراں اے امیت نہ دانت کہ چہ قبر و کسے پاکیت و پدا ماں دومی زندمانی و گوں یک دومی و دو چار کپنت۔ اے کافر و ہمایانی پیمانہ امیت انت۔ (تنبیہ) لھتیں مفسران و گور و من اصحاب القبور کفار و بیان انت یعنی ہرج داب و کافر کہ آماں قبر و بیروتنت اود و احوال و گندان و چہ اللہ پاک و مہربانی و وشنودی پہکے مایوس بوتگنت، ہے داب و اے کافر ہم چہ آخرت و مایوس (نا امید) انت۔

قرن سحر اللہ ۲۸

۸۴۲

الصف ۶۱

فَبَايَعُوهُمْ وَاسْتَغْفِرُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكُونُوا مِّنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ الْكَفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۝

آخرت و ہنجوش نا امیت بوتگنت چو کہ کافراں چہ قبلانی خدا بندان نا امیت بوتگنت و

سورة الصف ۶۱
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۝ يٰۤاَيُّهَا
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكُونُوا مِّنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ الْكَفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۝

بے پاکی یاد کنت خدا و ہر چیکہ ماں آسمان و ہر چیکہ ماں زمین و انت و ہجانت نہ دوست، حکمانی داروک۔ اے
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكُونُوا مِّنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ الْكَفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۝

ایمان داراں! پر چا گوش ات ہماں کہ آترانہ کن ات۔ مزین سبیل خبرے اللہ و گور و
الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَتَوَلَّوْا قَوْمًا غَضِبَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَكُونُوا مِّنَ
الْآخِرَةِ كَمَا يَبِيسُ الْكَفَّارُ مِنَ أَصْحَابِ الْقُبُورِ ۝

کہ گوش ات ہماں کہ آترانہ کن ات۔ بیشک اللہ دوست داریت ہماں کہ کہ جنگ کنت ماں
سَبِيلُهُ صَفًّا كَأَنَّهُمْ بَنِيَانٌ مَّرْصُوفٌ ۝ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ
يَقَوْمِ لِمَ تَوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

چوٹ بوتنت آیاں، چوٹ کت اللہ آیانی دلاں و۔ واللہ راہ سوچ نہ دنت بدکاریں قوم و را و
إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
وَهَدِيكُمْ لِقَوْمِهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۖ هُوَ الَّذِي كَفَّ عَيْنَهُ فَمِنَ الْأَمْلَاقِ ۖ وَخَلَقْنَاهُ مِن نَّوَارٍ مَّا يَدْرِكُ ۖ وَهُوَ فِي مِصْرَ ۖ وَكَانَ مِنَ الْأَشْيَاءِ ۖ

آئی و راہ و صفاں بندان و گوشے کہ آبان انت مضبوطیں۔ و و ہر یکہ گوشہ موسیٰ و قومی قوم و
يَقَوْمِ لِمَ تَوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

اے منی قوم! پر چا رخ و دنت من را و تحقیق شازان ات کہ من اللہ و پیغمبراں بہ شمعے نیگ و کت و و ہر یکہ
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

چوٹ بوتنت آیاں، چوٹ کت اللہ آیانی دلاں و۔ واللہ راہ سوچ نہ دنت بدکاریں قوم و را و
إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
وَهَدِيكُمْ لِقَوْمِهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۖ هُوَ الَّذِي كَفَّ عَيْنَهُ فَمِنَ الْأَمْلَاقِ ۖ وَخَلَقْنَاهُ مِن نَّوَارٍ مَّا يَدْرِكُ ۖ وَهُوَ فِي مِصْرَ ۖ وَكَانَ مِنَ الْأَشْيَاءِ ۖ

آئی و راہ و صفاں بندان و گوشے کہ آبان انت مضبوطیں۔ و و ہر یکہ گوشہ موسیٰ و قومی قوم و
يَقَوْمِ لِمَ تَوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

اے منی قوم! پر چا رخ و دنت من را و تحقیق شازان ات کہ من اللہ و پیغمبراں بہ شمعے نیگ و کت و و ہر یکہ
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

چوٹ بوتنت آیاں، چوٹ کت اللہ آیانی دلاں و۔ واللہ راہ سوچ نہ دنت بدکاریں قوم و را و
إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ بَنِي إِسْرَءِيلَ إِنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ
وَهَدِيكُمْ لِقَوْمِهِ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ۖ هُوَ الَّذِي كَفَّ عَيْنَهُ فَمِنَ الْأَمْلَاقِ ۖ وَخَلَقْنَاهُ مِن نَّوَارٍ مَّا يَدْرِكُ ۖ وَهُوَ فِي مِصْرَ ۖ وَكَانَ مِنَ الْأَشْيَاءِ ۖ

آئی و راہ و صفاں بندان و گوشے کہ آبان انت مضبوطیں۔ و و ہر یکہ گوشہ موسیٰ و قومی قوم و
يَقَوْمِ لِمَ تَوَدُّونَنِي وَقَدْ تَعْلَمُونَ أَنِّي رَسُولُ اللَّهِ إِلَيْكُمْ فَلَمَّا
زَاغُوا أَزَاغَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝

مذل

وہ بندہ و لازم انت کہ چہ ہماں و شان و تارادور
بداریت کہ رہا ہے چیزاں پہ آئی مشکلات پیدا کنت۔ چہ
زبان و یکسخہ کنگ آسان انت لیکن آئی و پورہ کنگ آسان
نہ انت اللہ تعالیٰ چہ ہماں شخص و سگ شزار و سبزار بیت کہ
آچہ زبان و باز خبر بکنت و پدا ہج مکتنت۔ ماں روایتاں
ہست کہ یکسخہ مسلمان جمع انت۔ گوشتش کہ اگس مارا
معلوم بہ بیت کہ کتام کار اللہ و چہ درستاں پسند انت
تو مہمانی و اختیار بخیں، اے سلسلہ ہے آیات نازل
بوتنت۔ یعنی سچا رات، ہوشش ماش و بر جاہ داران و
گپ و لیکن ات۔ نون بزیرات، ماشوں دتیں کہ اللہ و چہ
درستاں زیات گوں ہماں محبت انت کہ آ اللہ و
راہ و آئی و دشمنانی مقابلہ و وھد و یک آہنی دیوارے و
پیما پادان و محکم دارنت و ماں جنگ و میدان و گوں اشا
صفاں (قطاراں) بندنت کہ گوشے آیانی کل ادار بان و یک
مضبوطیں دیوارے و حساب و انت کہ ماں آئی و سرب و
آپ وارینگ بوتگ کہ ماں آئی و چہ جاگہ ترگے یا شگے سر شاہ
کت نہ کنت نون ہے معیار و روع و تاراد و بچکا س ات
بے شک شمعے میا جی و باز کس ہنجیں ہست انت کہ اے
معیار و سر کامل ہوگ و ثبوتش داتگ مگر لھتیں مواقع
ہنجیں ہم در کپت کنت کہ لھتیں کانی زبانی دعوایاں آیانی
عسلاں دروع کنگت۔ آخر ماں اُحد و جنگ و آ
بنیان مرصوص چو نکات قلم مات و وھد و قال و حکم نازل
بوت توقیف و جوش ہم گوشہ رکتنا لہ کتبت حکمتنا
الْفِتَالُ كَوَلَا اُخَرُوتنا الخ (مائدہ) بہر حال چہ زبان و
زیادہیں دعویٰ مکن ات بلکیں بہ خدا و راہ و قربانی پیش
بکن ات کہ چرائی و برکت و شمار من اعلامیں کامیابی و

سوب مندی چال بہ بیت، واجہ موسیٰ و قوم و نہ چار رات کہ چہ زبان و مزین اعلامیں و فخر بزرگ و گپاں زیات پر کتان و جوڑ کنت بے ماں عمل و میدان و صفر (ہورک) انت
ہر وقتیکہ کتام موقع کار و دگر بوتگت ہماں و چہ وئی رد کاریاں چہ صافیں راہ و لگشتنت زیات تکلیف دیوکیں جبرش کنگت۔ نتیجہ ہر چہ ظاہر بوت آئی بیان دیا
پیدا ک انت۔ و یعنی روشنائیں دیلاں و سر ظاہرین محجزہاں و چان و ت گندان و شاماں دل و یقین دارات کہ من اللہ و جہتیں پیغمبراں، گدا اسک سبیل دل و رنج دیوکیں
حرکتاں کنان و منا را پر چا ایزادے ات اے معاملہ تو کتام یک ادنائیں سوچ و سر کنوکیں دوز و اے و گوں نباید بہ بیت، چہ جائیکہ گوں اللہ و یک سولے و شاماں اے داب معاملہ
بکن ات۔ آیامنی دل چہ شمعے اے ناھودگیں کاراں پدا نہ بیت کہ کدی بے جانیں گو سکے اڈ کنان و آئی و پرستش و شمعے رات و پدا گوش ات کہ ہمیش مے و واجہ موسیٰ و خدا
انت کہ ری عمالہ و برخلاف جہاد و حکم بوت تو شما گوشہ کہ ما، جبر پے جنگ و نہ رویں، تو گوں وئی خدا و بروات و جنگ بکن ات ما ادا نشتگیں، وغیر ذالک

چہ ناہود گیس گپاں، چنانچہ چہ اشیء تنگ آیان ء حضرت موسیٰ ء فرمائیت رب اِنِّیْ لَا اَمْلِکُ لِاَنْفُسِیْ وَ اَحْیٰ فَاخْرُقْ بَیْنَنَا وَ بَیْنَ الْقَوْمِ الْفٰسِقِیْنَ
 فک بدی کنان کنان ء دستور انت کہ دل سک و سیاہ بوان بیت، دانکہ نیکی ء چہ گنجائش پشت نہ کبیت، ہے احوال اشانی بوت و ہدے ماں ہک خبر ء گوں
 رسول ء ہٹ کنگ ء لگنت و برابر چوئیں رفتار ء گوں کارش گپت تو آخر مردود قرار دیگ بوتنت و اللہ پاک ء اشانی دلاں ء چوٹ کت کہ نوں چکیں خبر ء قبول کنگ ء
 صلاحیت ہم باقی نہ منت۔ گوں اے دابیں ہٹ کنوکیں نافرماناں اللہ پاک ء عادت ہمیشہ انت - ۱۲
 ہے صفحہ ء فوائد : ول یعنی اصل تورات ء چہ اللہ ء جانب ء بوگ ء تصدیق کنان وائی ء شون دانگیں احکام و احوالانی سرائقین داران و ہر جگہ منی
 سر و سوج انت در حقیقت ء ہا اصولانی ماتحت انت
 کہ آماں تورات ء پیش دارگ بوتگنت -

مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِيهِ مِنْ

بَآدٍ دَارَان ء ہمانی ء کہ منا پیش انت، تورات ء فل و مژدہ دیان ء بہ پیغمبرے کہ کبیت چہ

بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ فَلَمَّا جَاءَهُمْ بِالْبَيِّنَاتِ قَالُوا هَذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ

منابہ کہ نام آئی ء احمد انت فل گدا و ہدیہ آتک بایانی گورے گوں ظاہر نشانیاں، گوشتش اے سحرے ظاہر ہس و

وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ افْتَرَى عَلَى اللَّهِ الْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَى إِلَى الْإِسْلَامِ

و کہے انت سترینا انصا چہ آئی ء کہ بہ بندیت خدایہ سدا دروغ ء و ادعوت دیگ بوتگ بہ اسلام ء نیک ء و

وَاللَّهُ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ يَرْيَدُونَ لِيُطْفَئُوا نُورَ اللَّهِ

واللہ سوج نہنت نا انصافین مردمان ء و ارادہ دارنت کہ بکشد انت اللہ ء نور ء

بِأَفْوَاهِهِمْ وَاللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَوْ كَرِهَ الْكَافِرُونَ ۝ هُوَ الَّذِي

گوں وئی دیاں و خدا تمام کنوک انت وئی نور ء، توری بد بہرنت کافر - فل آہا ذات انت کہ

أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِالْهُدَى وَدِينِ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَى الدِّينِ كُلِّهِ

آئی دیم دات وئی پیغامبر ء راہ ء سوج دیاں ء و راستیہ یں ء تاکہ آرا بالا بکنت کلہیں دینانی سرا

وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَى تِجَارَةٍ

توری بد بہرنت مشرک و آے ایماں داراں ! آیماں پیش بداراں شمارا بہ آسوداگری ء

تُنَجِّيَكُمْ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ۝ تَوَفِّيُونِ بِاللَّهِ وَرَسُولِهِ وَتُجَاهِدُونَ

کہ رستگار بکنت شمارا چہ دردناکیں عذاب، ایماں بیادرات پہ اللہ و آئی ء رسول ء و جہاد بکن انت

فِي سَبِيلِ اللَّهِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنْتُمْ

ماں خدایہ راہ ء بہ وئی مالاں و بہ وئی جانان - اے شتر تر انت پہ شمارا اگس شمارا

تَعْلَمُونَ ۝ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ

زانگ بہست بخشیت آشیے گناہاں و داخل کنت شمارا ماں باغاں کہ رستگنت

تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ وَمَسْكِنٌ طَيِّبٌ فِي جَنَّاتٍ عَدْنٍ ذَلِكَ الْفَوْزُ

آیانی چیرے جو و بہ محلاتاں پاک و صافیں ماں بہشتان ء جہ مندیں فل ہمیشہ انت کامیابی

منزل ء

(تنبیہ) ابن کثیر وغیرہ ء مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
 الی ء مطلب چوشش کپتک کہ منی وجود تورات ء گپاتی
 تصدیق کنت چیا کہ من و ت ہا چیزانی مصداق جورط
 بوان آتکگاں کہ آیانی خبر ماں تورات شریف ء دیگ
 بوتگنت و اللہ اعلم - فل یعنی گوشتگین ء تصدیق
 کنان و دیم ء آیوکیں ء بابت ء بشارت دیاں،
 چونانی ء تود کہ پیشی بنیان ء ہن خاتم الانبیا صلی اللہ
 علیہ وسلم ء تشریف آوری ء مژدہ برابر دیان ء پیداک
 انت لیکن بہ ہرچ گیش و گیار و گوں اہتمام ء حضرت
 مسیح علیہ السلام ء واجہ ء آیک ء مژدہ دات آداب
 چہ دگر کس ء مقبول نہ انت، شاید عہد ء نزکی ء بنار
 سدا اے خصوصیت ماں ہمانی ء بھرے زانا آتکگاں چیا کہ چہ
 آئی ء بعد ابید چہ نبی آخر الزمان ء دگر دومی نبی ء آئیگی نہ
 ات اے یک راستیں گپتے کہ یہود و نصاریٰ ء مجرمانہ
 غفلت و دشمنانہ سلوک ء مروچی ماں دنیا ء دستا
 اصل تورات و انجیل وغیرہ ء کتم صحیح نسخے باقی نہ
 ہشتک کہ چہ آئی ذریعہ ء مارا راستیں احوال معلوم
 بہوتیں کہ پیشی نبیاں خصوصاً حضرت مسیح علی نبینا وعلیہ
 الصلوٰۃ والسلام ء خاتم الانبیا صلی اللہ علیہ وسلم ء بابت
 ماں چونیں لفظاں و کتام سرحال ء بشارت دانگت ہمیشکا
 کس ء را اے حق نہ رستیت کہ آقرآن کریم ء صافیں
 و گیشتگیں بیان ء اے تحریرت بوتگیں بائبل ء توک ء
 مگن دان ء دروغ بند بکنت تاہم اے خاتم الانبیاء
 صلی اللہ علیہ وسلم ء معجزہ فہمگ باید انت ببیت کہ حق تھا
 ء محرفان ء اینکہ قدرت نہ دات کہ آیایں آئی ء آخری پیغمبر
 ء بابت ء تمام پیشنگوئیان ء بالکلیہ نیست و نا بود
 بکنت کہ آیانی ہجرت نے ہم پشت مکیت۔ ماں موجودیں
 بائبل ء چند جاگہاں ہنچیں انت کہ اودا آنحضرت
 صلی اللہ علیہ وسلم ء ذکر گوں گیش و گیار ء موجود انت و
 پہ عقل مند و انصاف ء طلب گاراں ماں آئی ء تاویل
 و انکار ء بہرہ گنجائش نیست۔ و ماں انجیل پوجنا ء تو
 فارت لپیٹ (یا پیر کلوطوس) والا میں بشارت ہمہک صاف
 انت کہ آئی بے چون و چرا مطلب ابید چہ احمد (یعنی محمود
 ستا کتگیں) ء ہجرت نہ کنت۔ چنانچہ چہ لہتیں اہل کتاب

عالمان ہن لاچار بوان ء ایشرا متک یا بہ نیم ملی ء قبول کنگ کپتک کہ اے پیشنگوئی ء دپ و رگی سرچی ء نہ روح القدس ء سراونہ بجز سرور عالم صلی اللہ علیہ وسلم دگر
 کسے ء سرا بوت کنت۔ اسلام ء زانو گران ء بحمد اللہ بشارت ء بابت ء مستقل کتاب نہشتہ کنگ۔ و تفسیر حقانی ء مؤلف ء فارقلیط والا میں بشارت و بائبل
 تحریف ء سرا ماں سورہ "صف" ء تفسیر ء مرن کاملیں بچے کنگ۔ اللہ پاک ترا جزائے خیر بہنت۔ فل یعنی حضرت مسیح علیہ السلام گوں ظاہر نشانیاں آتک
 یا ہر کس ء بشارت دانگتی واجہ احمد مختار محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم ہمانی ء ظاہرین نشانیاں زوران ء آتک تو مردمان آترا جادو گوشت۔ فل یعنی و ہدے اشانی بہ مسلمان
 بوگ ء گوشت بیت توحق ء چیر دیان ء و دروغیں خبر سازان ء بہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم ء سرا، چہ ایمان یارگ ء انکار کنت۔ آخدا ء بشر یا بشر را خدا جو کنگ ء دروغ
 تو یک کرے بوت، ماں آسمانی کتاباں رد و بدل کنان ہر چیزے کہ واقعی موجود انت چہ آیایں انکارش بکتیں و ہر چیزے کہ آئی ء وجود نیست ات آیایں ء ماں کتاب شامل اش

بکھیتی، چریشی، مستری ظلم دگہ جے بوت کنت۔ وای یعنی اے دایں نا انصافاں چونکائی ہدایت حال بہ بیت۔ وای کنت کہناں لایھدی، اے اے طرف اشارہ بہ بیت کہ اے ظالم ہر قدر انکار، تحریف و رد و بدل بکنت، خدا ایشان و کامیابی راہ و نہ پرینیت۔ چو بگوش کہ واجہ نبی و بابت ہر خبر ایشاں چہ ویک یا کارکنگ لوتنت آیا نہ حیرت کنت و نہ کار بوت کنت، چنانچہ باوجود ہزاراں قسم و سر و چیری و باوجود مروجی ہم نبی آخر الزمان و نسبت بشارت و یک نہیں انباکہ موجود انت۔ وای یعنی منکراں تہی توری بہ بیت، اللہ پاک قی نور تمام کنت و کلیت، خداوندی مشیت و برکت لایہر ہمیں کوششت کنگھے داب انت کہ یک حقے ریح و نور و گوں دپے ہیت کناں کنگ لوطیت، اے احوال واجہ صلی اللہ علیہ وسلم و مخالفانی و آیانی کوششتان نیگ انت۔ (تنبیہ) شاید چہ باقواہر ہم و لفظ واد اہر اے طرف اشارہ کنگ مقصود بہ بیت کہ بہ بشارت و انکار و افتخار و ہرچ دروغیں گپے کہ ایشاں جوڑ کنت آہجر کامیاب نہ بنت۔ ہزار کوششت بکنت کہ فارقلیط واجہ بشارت لیکن اللہ پاک

اے گپ متا نیگی انت کہ اشی و مصداق واجہ بغیر دگہ کس نہ انت۔ وای آیت و رد اماں سورہ برآۃ و فوائد و گپ و زان کوشنگ، بایدا انت کہ ہمدایک نگاھے چارگ بہ بیت۔ وای یعنی اے دین و کلین و بیانی سرغالب کنگ و اللہ و کار انت بے شے فرض ایشنت کہ ایمان و سر پورہ و تار استقیم داران و مان آئی راہ و گوں جان و مال و جہاد بکن انت۔ اے ہاسوداگری انت کہ ماں اشی و ہجرتا و ان نبیت ماں دینا و مرموم صدر نگ و بیوپار و تجارت کنت و مال آئی و قی کلین مہمال و مخرج کنت ایو کہ بے امیت و سرا کہ چہ اشی و نفع حال بنت۔ وای داب و راس المال چہ کم و بباد بوگ و مشلا مانت گدا و قی جند و آئی و اہل و عیال چہ تنگدستی و بزرگی و جنجال و محفوظ بنت لیکن مومناں و قی جان و مال و بن مال نماں اے اعلاتیں تجارت و مخرج کنت تو ایو کہ چہ چنت و تنگدستی و انا بلکیں چہ آخرت و در دنیا کیں غدا و تاوان و امین بنت۔ اگن سلمان اے گپ و نہ انت تو اے تجارت چہ دنیاوی کل تجارتاں بہتر انت کہ آئی و نفع ماں کامیں مفت و دائمی جنت و صورت و دست کپیت، چہ اشی و مستری کامیابی دگہ جے بوت کنت۔ وای یعنی آفت و سکتیں لوگاں ماں ہما باغانی تو کنت بنت کہ ماں آیای مومناں و آباد بوگی انت۔ اے و آخرت و سوب مندی بوت۔ دیم تر و دنیا و اعلاتیں و شانداریں کامیابی و سونڈی ذکر انت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد، وای یعنی اہل و مزین کامیابی و ہما انت کہ آماں آخرت و دست کپیت کہ آئی و دنیا ہفت اقلیم و بادشاہی و ارزشتے ندریت، بے ماں دنیا ہم یک چیزے کہ آرا شاطبعا و دست بدار انت اشارہ دیک بیت آ کتاب چیز انت نصر من اللہ و فتح قریب (چہ اللہ جانب و یک خاص مدد و نزوت حال بوکیں منج و کامیابی کہ چہ ایشاں ہر یک گوں دومی و محکمیں رشتنگ انت۔ دنیا و مردماں و دیست کہ گوں قی قرن و مسلماناں اے وعدہ چوں سچک و نچک تمام بوت و مروجی ہن اگن مسلمانیں قوم راستکائی بہ ایمان و جہاد فی سبیل اللہ و سراقا تم بوشیت تو ہما کامیابی آیانی یادانی چو گ و ساری انت۔ وای چیا کہ اے مژدہ و شکنا نیگی یک تقلیل انعام۔ وای یعنی آئی و دین و آئی و پیغمبر و مددگاری و بکن انت اے حکم و سراع عمل مسلماناں چہ خدا و فضل و توفیق و بے داب و کت کہ چہایاں یک جماعت و نام

الْعَظِيمُ ۱۱) وَآخِرَىٰ تُحِبُّونَهَا نَصْرٌ مِّنَ اللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ وَبَشِيرٌ

مسترس۔ و بدنت نعتے دگہ کہ دوست دار انت آرا مدد چہ اللہ جانب و فتح نزیکیں و مژدہ

الْمُؤْمِنِينَ ۱۲) يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ كَمَا قَالَ

مومنان وای اے ایمان داراں! شتا بہ بیت مددگار خدا و چو شت کہ گوشت

عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ لَلْحَوَارِيِّينَ مَنْ أَنْصَارِي إِلَى اللَّهِ قَالَ الْحَوَارِيُّونَ

عیسے بن مریم و قی بیلان و کنت انت کہ منی مدد بکنت ماں خدا راہ و۔ گوشت بیلان

مَنْ أَنْصَارُ اللَّهِ فَأَمَنْتُ طَائِفَةٌ مِّنْ بَنِي إِسْرَءِيلَ وَكَفَرْتُ

ماں خدا مددگار وای گدا ایمان آورد یک طائفے و چہ بنی اسرائیل و منکر بوتنت

طَائِفَةٌ فَأَيَّدْنَا الَّذِينَ آمَنُوا عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا ظَاهِرِينَ ۱۳)

یک طائفے پدا قوت دات ماہا کسان و کہ ایمان دار انت بہ آیانی دشمنانی سرا گدا بوتنت و غالب و

رُكَّةً إِلَيْكَ يَنْتَظِرُ ۱۴) بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ۱۵) أَحَدٌ عَشَرَ وَفِيهَا كُتِبَ

سو جمعہ پادین و نازل تو قرا شرف کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیریں ہم کنگ و یازدہ آیات و دور کوانت

وَسَبِّحْ لِلَّهِ مَا فِي السَّمٰوٰتِ وَمَا فِي الْاَرْضِ الْمَلٰٓئِكَةُ الْقُدُّوسُ الْعَزِيزُ

پاکی یاد کنت ہر چیکہ ماں آسمان انت و ہر چیکہ ماں زمین و انت، بادشاہ، پاکیز ذات، زبردست

الْحَكِيمُ ۱۶) هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ

حکمتانی داروک، آہما انت کہ آئی و راہی کت ماں عامیاں یک سولے چہ ہمایاں، و انیت بہ آیای

آيَةٍ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ الْكِتٰبَ وَالْحِكْمَةَ وَإِنْ كَانُوا مِن قَبْلُ

آئی و آیای و ویک کنت آیای و پیشداریت آیای و کتاب و دانائی و تحقیق آیای ہست انتت چہ و پیش

لَفِي ضَلٰلٍ مُّبِينٍ ۱۷) وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلِيكَ حَقُّوَابِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ

ماں گراہی ظاہرین و دراہی کت رسول و پدگہ قومے چہ ہمایاں کہ کھنگ آواز و بکنت گوں سلمان و آہما از بدست

الْحَكِيمُ ۱۸) ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

حکمتانی داروک ہمیش انت اللہ فضل کہ آرا دانت ہر کس بلوطیت۔ و خدا فضل

الْحَكِيمُ ۱۹) وَآخِرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلِيكَ حَقُّوَابِهِمْ وَهُوَ الْعَزِيزُ

ماں گراہی ظاہرین و دراہی کت رسول و پدگہ قومے چہ ہمایاں کہ کھنگ آواز و بکنت گوں سلمان و آہما از بدست

الْحَكِيمُ ۲۰) ذَلِكَ فَضْلُ اللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَاءُ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ

حکمتانی داروک ہمیش انت اللہ فضل کہ آرا دانت ہر کس بلوطیت۔ و خدا فضل

منزل

انصار کپیت۔ وای حواریین (واجہ سچ و یاراں) حسابی جنت نفر انت کہ آیای و قی نسب و حسب و اعتبار و باز غرت داریں مردم زانگ بوگنت۔ آیای حضرت مسیح قبول کت و آئی و دعوتش مرن قربانی پیش کناں ماں ملک عالم و تالان کت حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت حضرت علی علیہ السلام و بعد آئی و یاراں مرنیں محنت کت پیشکا آئی و دین ماں عالم و تالان بوت۔ چہ مئے واجہ (حضور صلی اللہ علیہ وسلم) و بعد ہن واجہ و خلیفہاں چریشی و زیات محنت کت و الحمد للہ علی ذلک۔ وای یعنی ماں بنی اسرائیل و فرقہ و دو بوتنت، یکے ایمان و سراقا تم منت دومی و انکار کت، پدا چہ حضرت مسیح و زندوت ماں و تانیک و گریے و گشش گپت۔ آخر اللہ تعالیٰ و ماں بے بحث و مباحثہ و گرو چیل و تہا مومناں و منکرانی سرا غالب فرما بیت و چہ نصاریٰ و آیانی عام گمراہی و بعد ہرچ نفرے کہ بہ صحیحین عقیدہ و سراقا تم منتگنت آیای حق تعالیٰ و چہ و قی نبی آخر الزمان و وسیلہ و دگرانی سرا غلبہ عطا بیت چہ حجت و برہان و اعتبار و ہم چہ قوت و سلطنت و اعتبار و فلاہ الحمد۔ منت سورۃ الصف و الحمد و اللہ۔ وای آیتیں (نا و اندہ) عرب و ما گوشت کہ ماں آیای

چین و ہندوستان وغیرہ قوماں کے رند تر و ماں امتین و
دین و اسلامی برادری و شامل ہو ان چوہایانی و اب و
بو تننت . حضرت شاہ صاحب نے نہ کنت "حق تعالیٰ و
اول سر و عرب پیدا کنت کہ آری دین و چیت کنوک
قرار گینت - اثنانی پشت و ماں عجم و ہمشانی دابیں کا ملیں
اشخاص چیت بو تننت - ماں حدیث و ہست و ہدے
چہ واجہ نبی و آخرین مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا بِهِمْ و بابت
سوال کنگ بوت تو واجہ نبی و سلمان فارسی و کوک و
دست ایرکنان و فرمائیت کہ اگر علم یادیں بہ تریا و
بہ بیت تواشی و قوم فارس و مردم چہ اودا ہم آری اید جنت
و کاریت - شیخ جلال الدین سیوطی و غیرہ تسلیم کنگ کہ اے
پیشنگوئی و مستری مصداق حضرت امام اعظم ابوحنیفہ النعمان
انت رحمہ اللہ و کہ آئی زبردست قوت و حکمت و چہ اے
مزن شانیں پیغمبر و ذریعہ و دان قیامت و عرب و عجم و تعلیم
و تزکیہ و بست و بند فرمائیت - ۱۲

ہم صفحہ ۱۷۷ فوائد : ول یعنی رسول ءا
 دابیں مرنی دات و اے امت ءا اینکہ مزن مرتبہ دار و کیں
 رسول دات فاطمہ اللہ والہ اللہ علی ما انعم ، بایدرانت کہ مسلمان
 اے انعام و اکرام ءا قدر ءا جاہ بیارنت و چه حضور صلی اللہ
 علیہ وسلم ءا تعلیم و تزیین ءا شان ءا سیت و نفع حاصل کنگ ءا
 رد اکوتاھی کسنت - دیم تر ءا پے عبت نیگی یہود ءا مثال نی
 بیان فو ما تبیت کہ آیان ءا چه و تی کتاب و پیغمبر ماں استفادہ
 کنگ ءا مزن غفلت و کوتاہی کنت - ول یعنی یہود ءا سرا
 تورات ءا بار ایر کنگ بوتگت و آیان پے اشی ذمہ دار قرار دیگ
 بوتگسنت لیکن آیان ءا آتی تو کیا و ہدایات ءا بیج غرض ایر نہ دکت
 و نہ آرا محفوظ داشت ، نہ ماں دن ءا جاگہ دات و بہ آتی عمل
 کنان ءا چه اللہ پاک ءا فضل و انعام ءا بہرہ مند بوتنت -
 بلاشبہ تورات کہ آتی ءا اے مردماں زور و ک قرار دیگ
 بوتگسنت حکمت و ہدایت ءا یک ربانی خزانہ ءا ات نگر و ہد
 چرائی ءا اشاں سیت و نفع نہ زرت تو اے ہما مثال بوت
 سہ نہ محقق شدی نہ دانشمند چار پائے بروکتا پے چند
 یک خرے ءا سرا پناہ کتاباں بار کیں آرا ابیدہ چه بار ءا بڈ ءا
 کنگ ءا دگہ بیج فائدہ نہ سیت ، آو تیوک ءا ماہ سبزین کاہ ءا
 شوباز ءا انت آتی ءا چرے گپ ءا بیج تعلق نیست کہ آتی ءا بڈ ءا
 لعل و جواہر بار انت یا کلند و سنگرزہ انت - اگس تموگ

الجمعة ٦٢

۱۲۵

قل نسمة الله ۲۸

الْعَظِيمُ ۝ مَثَلُ الَّذِينَ حَمَلُوا التَّوْرَةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ الْحِمَارِ
 مِنْ اَنْتَ وَ مَثَلِ هَآ كَسَانِكَ بَار كُنْ بَوْتِ آيَا تَوْرَاتِ پُر اچسْت نَكْتِ آيَا آيَا هِنَجُورِ خِرَا نْتِ
 يَحْمِلُ اَسْفَارًا ۝ مَثَلُ الْقَوْمِ الَّذِينَ كَذَّبُوا بِآيَاتِ اللَّهِ وَاللَّهُ
 لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ ۝ قُلْ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ هَادُوا اِنْ زَعَمْتُمْ
 اَنْكُمْ اَوْلِيَاءُ لِلّٰهِ مِنْ دُونِ النَّاسِ فَتَمَتَّعُوا بِالْمَوْتِ اِنْ كُنْتُمْ
 صٰدِقِيْنَ ۝ وَلَا يَتَمَتَّعُوْنَ اَبَدًا اِمَّا قَدْ مَتَّ اَيْدِيْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيْمٌ
 بِالظَّالِمِيْنَ ۝ قُلْ اِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّوْنَ مِنْهُ فَآنًا مُّلْقِيْكُمْ
 ثُمَّ تُرَدُّوْنَ اِلَىٰ عِلْمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُمْ بِمَا كُنْتُمْ
 تَعْمَلُوْنَ ۝ يَٰ أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا اِذَا نُودِيَ لِلصَّلٰوةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ
 فَاسْعَوْا اِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ۝ ذٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ
 تَعْلَمُوْنَ ۝ فَاِذَا قُضِيَتِ الصَّلٰوةُ فَانْتَشِرُوْا فِي الْاَرْضِ وَابْتَغُوا
 مِنْ فَضْلِ اللَّهِ وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيْرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُوْنَ ۝ وَاِذَا رَاوُا

منزل،

دنیا و نابکاری عیش و دلپوشی و ان اعمال محبوبہ بقی و اشتیاق و حبت الفردوس و واہگ و بردامرگ و واہگش کتبیں، کہ آری ایتینا معلوم بہ بیت کہ اللہ و گور و منی مزین درجہ انت و مناراد کہ چترس نیست، آیشک چہ مرگ و مزین و شنود بیت و مرگ و یک پلے حساب کنت کہ آد دست و گون دوست و دو چار گنجیت آئی و زبان و چوشیں الفاظ بنت غدا لنقی الاحبتہ، محمد و حزبه و یاحبتہ لجنۃ و اقرباہا : طیبہ و بار و شرابہا۔ و حبیبہ جہا علی فافہ

و یا بُنی لایسالی ابولہ سقط علی الموت ام سقط علیہ الموت و غیر ذالک۔ اے ہوا اولی اللہ و گفتار انت کہ آیاں چہ دنیا و کلام سکی یا مصیبت و نیرار بوگ سبب اتان بلکس خالص بہ لغار اللہ و حبت و اشتیاق و موت و طلب گار بوگتنت و آیاںی افعال و حرکتان و ت گواہی و اتگت کہ موت آیاں چہ دنیا و تمام لذتات و زیات لذت انت قال النبی صلی اللہ علیہ وسلم لوددت انی اقل فی سبیل اللہ ثم اُحی ثم اُقتل۔ اشی و معت بل اے دروغ بند و کس دعوی دارانی افعال و حرکتان و سرانظر و شاک بدے ات کہ چریشاں زیات چہ موت و ترسوک و کہ کس بوت نہ کنت، آیاں موت و نام و اشکنان و ترس و لرز بنت و دور جھنت نہ برے سبب و کہ زیادہ روج زندگ بمانتت تو زیادہ نیکی پر و تاب کنتت، محض پرے سبب و کہ چہ دنیا و حرص و آیاںی لاپ کدی پرنہ بیت و ماں دل و جزما زانتت کہ ہرچ پیمیں کار کہ مانگ چہ ادا چٹان و بہ وئی گتگیں کارانی سزا و گرگ بنیں، غرض چہ آیاںی تمام افعال و حرکتان چہ روشیں روج و ظاہر انت کہ آیاں یہ یک دیمانے ہن موت و آرزو و گت نہ کنتت و ممکن ات کہ ہما زمانہ عیہود قرآن و اے دعوی و دروغ بند کنگ و بردا دروغ کافی چہ زبان و موت و آرزو کنگ و بلگتنت، مگر اللہ پاک و اے قدرت ہم آیاں و ندات۔ ماں روایتاں ہست کہ اگر چہ اثاں کتام یہودی نے یہ موت و واہگ بکتیں تو ہما دمان و ماں آئی و گت و چیرے لگتگت و آمرنگت۔ (تنبیہ) اے مضمون و آیت ماں سورہ بقرہ و گتنگ آئی و فوائد ہم چارگ بہ بنت۔ لھتیں سلف و نزدیک و تمتی موت و مطلب مباحلہ ات یعنی گون دشمنی دار و کیں یہوداں گتنگ بوت کہ اگن واقعی آیاں و فی اولی اللہ بوگ و یقین دارنت و مسلمانان و باطل و سرافہنت تو مت بکنت کہ چہ دوہیں فریقان ہر کس دروغ و سرانت آبمریت، لیکن آیاں کدی چوش نہ کنتت چیا کہ آیاں و فی کذ طلم و یقین انت۔ ابن کثیر و ابن قیم و غیرہ ہے توجیہ اخت یار کنگ۔ واللہ اعلم۔ وک یعنی چہ موت و ترس و جہان و کج رفت کن ات ہزار کوشست بکن ات۔ ماں بکتیں و تلا تاں دروازگان و بندکان و بندت ادوہم موت شمارا بل نہ دنت، وچہ موت و بعد ہما اللہ پاک و عدالت و شایعے ات (رابط) یہود و مسترین خرابی ایشاں ات کہ کتاباں ہاں بد و بار انت لیکن چہ آیاں نفع گیت نہ کنتت، دین و بازی گپان و سر پد بنت و زانتت۔ بلے بہ دنیا و خاطر بہ ایشاں عمل نہ کنتت ماں دنیا و کار و باراں گلا تیش ہوان و اللہ یاد و آخرت و شبینگ و فراموش کنتت چہ اے داہیں رفت و مارا منع کنگ بوگت۔ جمعہ و پابندی ہم بہ ہے حساب و انت کہ آساعت و ماں دنیا و کاراں گلا تیش ہے ات بلکس گون سرچیں و لگوشی و خاموشی و خطبہ گوش بدرات و نماز و ادابن ات۔ ماں حدیث و ہست کہ ہر کس خطبہ و ہد و گپ بکت آئی و مثال چہ ہاخر و انت کہ آئی سزا کتا بانی بار انت یعنی آئی و مثال چہ یہودی و مثال و بوت۔ العیاذ باللہ۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت: ”ہر یک بانگ حکم اے نہ انت، چیا کہ جماعت پراہم دست کپیت و جمعہ ابوک و بہ یک جا کہ بوگت، پراچہ کجا دست کپیت وچہ اللہ یاد و مراد خطبہ انت و نماز ہن ماں آئی و عوم داخل انت، یعنی ہنچیں و ہدے و بدوت کہ خطبہ و بکتنت۔ آساعت خیرید و فروخت حرام انت وچہ بچگ“ و مراد ایشنت کہ گون سرچیم و کامیں تیاری و روگ انت جھگ مراد نہ انت۔ (تنبیہ) چہ ”نودی“ و مراد ماں قرآن و ہما بانگ انت کہ آنزول آیت و و ہد و انت معنی ہما کہ امام و رور بیت چیا کہ چرائی و پیش بانگ رند تر و ماں جنت عثمان و عہد و گون صحت و اجماع و مقرر بوگ، لیکن ماں بیع و حرمت اے بانگ حکم ہم چو مثل قیدی بانگ پیمانت چیا کہ چہ علت اشتراک ہاں حکم و اشتراک بیت۔ البتہ ماں قییم بانگ اے حکم منصوص و قطعی بیت و ماں اذان حادث و اے حکم تجہد فیہ و طغی مانیت۔ چہ تقریر و تمام علی اشکالات و در بوتنت۔ و ہم اے زانگ بہ بیت کہ یٰٰاَیُّہَا الَّذِیْنَ اٰمَنُوا اِدا ”عام مخصوص منہ البعض“ انت چیا کہ بالاجماع ہتیں مسلمانان (مثلاً مسافر و مریض و غیرہ) و سر جمع فرض نہ انت۔ و ظاہر ہے گتے کہ آخرت و منافع و دنیاوی فوائد چہ حقیقت نہ انت۔ و حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت ”یہودیانی گور و عبادت و روج شنبہ و روج ات تمامیں روج و گرو دے منع ات، ہمیشہ کا فرمان کت کہ شما چہ نماز و پر روزی و شوہاز و در بکپ ات و روزی و شوہاز و و ہد و ہم چہ خدا و یاد و شمشو شکار ہے ات۔ ۱۲

فل یک برے ماں جمعہ و روج و واجہ بنی خطبہ فرماینگ ات ہما وقت و تجارتی قافلہ نے گوں غلہ و آتک سر بوت گوں آئی و ہور جاہ و غرض و نقارہ و توار چست بوگ و ات - چہ ساری و ماں شہر و دان و کمی ات ، مردماں جھنت کہ آرا بجلا آئینت (بلکین خیالش کنگت کہ خطبہ و وعظ چو لے دگہ عام و عطفان پیمانت کہ چرائی و یہ حاجتگی مردم پادانک کنت ، رند و نماز و انگ بیت یا نماز بلکین سلاس بوتگ چوٹ کھتین و قول انت کہ آوہداں نماز چہ جمعہ و خطبہ پیش بوتگت - بہر حالت اشان و خطبہ و حکم معلوم نہ ات اکثر مردم پادانک و شستنت گوں واجہ و دوازده نفر پشت کپنت (کہ ماں آیان خلفا برائشیں ہم شامل انت) یہ اشی و اے آیت نازل بوت - یعنی سوداگری و دنیا و لیب و تماشاچے چیز انت - ہما ابدی دولت و حاصل بکن ات کہ اللہ و گور و انت و ہما سے پیغمبر و مجلس و آئی و صحبت و حاصل بیت - باقی چہ قحط و سبب و روزی و ترس و کہ ہما ہی و برداشا پاد

اسک و رہادگ بوت ات ، نون و اے خبر یاد بکن ات کہ روزی ماں اللہ پاک و دست و انت و ہما بہتریں روزی رسان انت - آماک غلام و لے ہمیں ترس بوگ نہ لوٹیت - اے تنبیہ و مسرور و بعد صحابہ رضوان ہا ات کہ آماں سورہ نور و انت : رجال لا تلهيهم تجارة ولا بيع عن ذكر الله - (تنبیہ) لہو گوشتن ہما چیز و کہ چہ اللہ و یاد و غافل بخت ، چو شک لیب ، تماشا - شاید ہما نقارہ و توارنی گوں لہو و تعبیر فرماینت تم سورہ الجمعہ فذلہ الحمد والمثنة -

فل یعنی ماگوں دل و اعتقاد داریں بہ شے رسول بوگ و سرا - فل یعنی دروغ بندنت کہ آیان گوں دل و اعتقاد دارنت - در حقیقت و آہ شے رسالت و قائل نہ انت - تیوگ و یہ و قی غرضانگی گوں زبان و خبراں بند دینت و ماں دل و زاننت کہ دروغ سگانت - پداہے یکیں خبر و سدا دار و مدار نہ انت ، دروغ بندگ و آیان خالصین خصلت و جیدگ انت - ماں خبر خبر و چہ دروغ و کار گرت - چنانچہ ماں ہجے سورت و یکداستانے و بینک پیداکنت کہ ماں آئی و اشان صافین دروغ بست - واللہ چہ آسمان آیان و دروغ ظاہر گت - و یعنی دروغیں سوگند و رنت کہ مسلمانیں و چہ مجاہدین اسلام و دست و یہ و قی جان و مال و سلامتی و بہ ہجے قسمانی ذریعہ و تارا رستگار کنگ لوٹنت - جاہ کہ چہ اشان دست و خطا بوت و چہ مسلماناںی جانب و اشان گرفت و ترس پیدا بوت ہما ساعت و دروغیں سوگند و ران و تارا یہ میار کنت - و یعنی اسلام و مسلماناںی بار و دشگان و پگان و عیب جوئی کنان و گران و ماں اسلام و داخل بوگ و چہ منع کنت و مردماں سر ظاہر و آیان و مسلمان گندان رد کپنت تو آیان دروغیں قسمانی تاوان و فساد تہنا ہشتانی جند و سر نہ کپنگ بلکین دگرانی سر اہم کپنگ - چریشی و دگہ مسترس بدیں کار چہ بوت کنت بے اے جدائیں گئے کہ یک شخصے داں و ہد سطر ظاہر و دین و ضروریات و پورہ کنت و اقرار کنت بلی توری یہ دروغ و یہ لگی و کار بگرت اسلام آئی و

المنفقون ۶۳

۸۴۷

قد سمعنا الله ۲۸

تِجَارَةً أَوْ لَهْوًا انفِضُوا إِلَيْهَا وَ تَرَكُوا قُلُوبًا مَّاعِنَدَ اللَّهِ
مال و سوداگری و یا تماشا شے ، یک یک و رک زورنت آئی و نمیک و دہل کنت تراوشتان - تو بگویش ہر جیکہ خدا و گور انت
خَيْرٌ مِنَ اللَّهِ وَ مِنَ التِّجَارَةِ وَاللَّهُ خَيْرُ الرَّازِقِينَ ۱۱

آہنرت چہ تماشا و یا سوداگری و مال و - واللہ بہتر روزی دیوگ انت و
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
سورہ منافقون کہ نازل ہو (شرع کنان گوں خدا و ہما کہ بے اندازہ مہربان رب بریم کنوے) اے یازده آیات و دروغنت

إِذَا جَاءَكَ الْمُنْفِقُونَ قَالُوا لَوْ أَنشَهُدُكَ لَرَسُولُ اللَّهِ وَاللَّهُ يَعْلَمُ
وہ بیاننت تی گور و منافق تو گوشتن ماگو اھی دین کہ تو البت خدا و پیغامبر وے و واللہ زانت

أَنَّكَ لِرَسُولِهِ وَاللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ الْمُنْفِقِينَ لَكَاذِبُونَ ۱
کہ البت تو آئی و رسول وے - واللہ گواہی دنت کہ بیشک منافق دروغ بند انت و جہر و کنگتشر

أَيْمَانَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ إِنَّهُمْ سَاءُ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ۲
اے سورتی قسان و - کہ گداہن کنت مردماں و چہ خدا و راہ و - بے شک بدنت ہر جیکہ آیان کنت و

ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ۳
اے بیشک انت کہ آیان ایمان آرت پدا کا فزوتنت پدا ہر جیکہ آیان دلائی سدا گدا آیان نہ فہنت و

وَإِذَا رَأَوْهُمْ تَبَحَّكُوا بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ وَرَأَوْهُمْ تَبَاحُّوا ۴
وہد بگندے تو آیان و شر کنت ترا آیان قد و بلا و ، و اگر خبر بکنت تو گوش بردار آیان خبر و ی گوشتے کہ آیان

خَشَبٌ مُسْتَدَدٌ ۵
خشک درخت کہ دیوال پشت آیر کنگت گدا کنت ہر یک چہیلے و ہلاکی بہ و قی سرا و ہمیشنت دشمن

فَأَخَذَهُمُ اللَّهُ فَأَتَلَهُمُ اللَّهُ أَنَّى يُؤْفَكُونَ ۶
گدا بہ پیریز آیان و خدائی لعنت انت بہ آیان ، کجا سرگردان انت و دہد کہ بہ آیان گوشتگ بیت بیات

يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّارُءٌ وَسُهْمٌ ۷
مغفرت طلب کنت پر شما را خدا و رسول (گدا) تاب دینت و قی سران و و گندے تو آیان و تارا جہلنت

منزل ۷

قتل و اجازت نہ رنت - فل یعنی چہ زبان و ایمان کاریت مچہ دل و منکر بہ بیت ایمان و دعوی کنان و مثل کافراں کار بکنت اے بے ایمانی و مزین فریب و دغا و اثر چوشت بوت کہ آیان دلائی سدا ہر لگت کہ ماں آیان ایمان و خیر و حق و صداقت و داخل بوگ و قطعاً گنجائش پشت نہ کپت - ظاہرات کہ نون اے حالت و سر لوان و چہ آیان چو امید دارگ بوت کنت - و ہدے انسان و دل چہ آئی و بدکاریاں و بے ایمانیاں بالکل مسخ بہ بیت گدا انیک و بد و

و یعنی دلش و مسخ و تو کنت بے جہائش بجا رات تو باز ڈولدار و - و ہدے گپ بخت تو مزین فصاحت و چہ زبانی و بے لپ جنت باز تا مداریں کہ خواہ نخواہ شکنوک و دہما ہانگو بترینیت - و کلام و ظاہری رنگ و روغن و گندان و یہ قبول کنگ و آمادہ بہ بیت - یکے باز شر گوشتگ و از برون چون گور کافر و خل و و اندروں تہر خدے و عزوجل از درون طعنہ زنی بر با یزید و و دروغنت ننگ میدار دیزید - و ہشتکیں و بے کاریں دار کہ آرا دیوار و کشش و ایرکنان و اوشتارینگ بہ بیت آتیوگ و

بے جان و لا یعقل، ماں گندگ مزین زیند مگر یک مانے ہم اسید چہ تکرہ دیگر اوشیات نہ کنت البت ضرورت و وھدء سوچیک و کارء کیت۔ ہے جاو رانت ا
مردمانی، اشانی زندیں و پڑوزیں جسم و جان ناحق و کل ظاہری سرپوشش انت کہ ماں اندرء کوایک و بے جان انت کہ تیوگ و دوزخ و دار و لشکر و کار و لائق انت
و بس۔ ۱۱ یعنی بزدل، نامرد، ترسوک۔ جلگھے میں جاک و صلوات بہ بیت تو اشانی دل لرزیت۔ ہنجوش فہمت کہ بس سے جندء سر مصیبت نازل بوت۔ ٹوہیں جرمانی
و بے ایمانی سبب و ہمیشہ اشانی دل و ترس و وھم مندوک انت کہ بگند باریں سے ٹھیکانی راز پاشک و نوبتگ یا مے حرکتانی پاداش و کتام مصیبت بہ مے نجات و نیکگی
تو نہ انت۔ ۱۲ یعنی مزین خطرناکیں و دشمن و ہمیش انت چہ اشانی مکروھنراں و تار برکین ات۔ ۱۳ یعنی ایمان ظاہر کنان و چو شیں بے ایمانی و حق و صداقت و روشنائی
سرپوگ پدراے دایں تہار و کی و و اھگ دارگ مزین حیرانگی گیتے۔ ۱۲

ہمے صفحہ و فوائد : ۱۱ بے سوھد

اے منافقانی کتام ناشری کارے صفا صاف و ظاہر بتویں
و اشانی کذب و خیانت کاری و پردہ پاشک بتویں تو مردمان
بگوشتیں کہ (ھنگت ہم ناوقت انت) بیات امان رسول اللہ
صلی اللہ علیہ وسلم و ختم و حاضری دیان و چہ اللہ و فی
قصو و معنی بکنا تین ات، و اجر نبی صلی اللہ علیہ وسلم و استغفا
برکت و حق تعالیٰ شے خطایاں معاف فرمائینیت، تو
غزور ناکی و تکبر و سبب و بے خبر و تیار نہ بوتگنت و گوں
بے پروائی و گردن و سرینان و وسر و تاب دیان خاموش
منگنت، بلکیں لھتیں بدوخت و صفا صاف و گوشتگت کہ
ما را رسول اللہ (صلی اللہ علیہ وسلم) و استغفار بکار نہ انت
۱۱ یعنی ممکن انت کہ شما چہ بازیں رحمت و شفقت و
سبب و پرایاں ھنوگیں حالت و رد امانی طلب کن ات
مگر اللہ تعالیٰ ھج صورت و اشانی معاف کنوک نہ انت، و نہ
دایں نافرمانان و چرائی در بار و هدایت و توفیق نصیب
بیت۔ ہے ہمیں یک آیتے ماں سورہ برارہ و گوشتگ
اود و فوائد ہم چارگ بہ بنت۔ ۱۲ ماں یک سفرے دو کس و
وت ماں و تاجنگ کنت چہ اشانی یکے مہاجرے ات و دومی
انصاری ات ہر دو تیناں پہ و تی مدد دیک و تی و تی جماعتان
تواریجت کہ اے بابت و مزین گروچیلے ہم بوت اے احوال
منافقانی سردار عبداللہ بن ابی و سر بوت۔ گوشتی اگر ما
اشان (مہاجران) و ماں و تی شہر و جاگہ مدائیں تو بہر جا
گوں مامروچی مقابلہ اش بختیں۔ شماوت اشانی حال و بسی
کنوک انت تو اشان گوں رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و جمع بنت
چہ اشانی خبر گیری و دست و بکشی ات ھنوں چہ خرچ
درج و تنگ بوان و درست یک یک بنت و تمام محمی
بسیگواہ بہ بیت چو شیں ہم گوشت کہ چہ اے سفر و واز بوان
ما بہ مدینہ و سر بیتیں تو ہر س ماں اے شہر و زور و طاقت و
واجہ انت آرا باد انت کہ اے بزرگ و بے قدران چہ شہر و
در بکنت (یعنی ماکہ عزت دار و کیں و اے ذلیل سلمانان
چہ و تی شہر و در کنیں) یک صحابی نے کہ زید بن ارقم آئی و نام
ات اے گیان اشکنان و واجہ اے گیان احوال سرکت۔
واجہ و عبداللہ بن ابی و غیر مردمان لوانینان و محبت و باواست
کنت۔ تو قسم و ارتش کہ زید بن ارقم و چہ مے دشمنی و سبب و
دروغ بستگ، مردمان زید و یہ کلاگ و رت۔ آے چارہ
سک میاری و شہرت بوت آساعت و بے آیتان نزل بوتنت
واجہ نبی گوں زید و گوشت کہ اللہ پاک ترا راست قرار دات۔ ۱۳

قد سمعہ اللہ ۲۸

۸۲۸

المنفقون ۲۳

وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ۝ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ
وَا تَكْبَرُ كُنُوكَ انت و ا بر ارات بر آیان سر تو معافی بوٹے پہ آیاں یا معافی ملوٹے پہ آیاں
لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ۝ هُمْ
خدا ھجو معاف نکنت آیان۔ بیشک خدا راہ سوچ ندنت نامرمانیں مردمان و و ہمیشنت
الَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تَنْفِقُوا عَلَيَّ مِنْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ حَتَّى
کہ گوشت خراج ممکن ات بہ ھماکانی سر کہ خدا و رسول و گور و دار و کنت دانکہ
يَنْفَضُوا وَلِلَّهِ خَزَائِنُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ
ایک یک تالان بنت و بہ خدا انت خزانہ آسمانی و زمین و لیکن منافق
لَا يَفْقَهُونَ ۝ يَقُولُونَ لِمَنْ رَجَعْنَا إِلَى الْمَدِينَةِ لِيُخْرِجَنَا الْأَعَزُّ
سر پدہ بنت و گوشت البت اس ما و تر بوتیں مدینہ و نیک و البت و کنت زور اور
مِنْهَا الْأَذَلُّ وَلِلَّهِ الْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَكِنَّ الْمُنْفِقِينَ
چہ اودا و زور و زور پہ اللہ انت و پہ آئی و رسول و انت و بہ مومنان انت لیکن منافق
لَا يَعْلَمُونَ ۝ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَالُكُمْ وَلَا أَوْلَادُكُمْ
نزاننت و اے ایمان داراں باغافل محنت شمارا شے مال و نہ شے اولاد
عَنْ ذِكْرِ اللَّهِ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْخَيْرُونَ ۝ وَانْفِقُوا مِنْ
چہ خدا یاد و دہر کسے کہ بکنت اے کار و کڈاھا و تننت زبان کار (تاوان باہ) و دفع بہت ہر چہ
فَارْزُقْنَكُمْ مِمَّنْ قَبْلُ أَنْ يَأْتِي أَحَدَكُمْ الْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَا أَخَّرْتَنِي
ما شمارا دانکہ پیش چہ اشیک بہ بیت بہ یکے و چہ شمارگ، پدہ گوشت اے نبی رب پر چام و بہت ندنت
إِلَىٰ أَجَلٍ قَرِيبٍ فَأَصْدَقَ وَأَكْنَ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝ وَلَنْ يُؤَخَّرَ
داں کیں ممدتے و، کہ من خیرات بختیں و بہوتیناں چہ نیکیں مردمان۔ ہجو بہت ندنت
اللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَاءَ أَجْلُهَا وَاللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ۝
اللہ ہچکس وھدے بہت آئی و اجل و اللہ خبر دار انت ہر چہ شما عمل کن انت و

منزل،

۱۳ یعنی الحق ہمیں کہ ہم نہ زاننت کہ تمام آسمان و زمین و خزانگان خداوند اللہ پاک انت۔ زانا ہمارم کہ خالص بہ
ہمائی و رضائگی ماں آئی و پیغمبر و خدمت حاضری دینت و نند نہدا و دارت آستان و چہ گزن و کشیت و اگر مردم چہ اشانی مدد و دست و بکشت تو آہم و تی روزی و
دیگ و تمام دروازگاں بند کنت و حق و ابش انت کہ ہر بندہ نے پہ اے خدا دوستان و سرا خرچ و درج کنت اصل و خداوند کریم چہ اشانی دست و خرچ کنا نینگ و انت
آئی و توفیق شام بیت تو مان نیکیں گراں کسے یک مہیہ نے ہم خرچ نہ کنت۔ ۱۴ یعنی منافقان اعمالوم نہ انت کہ زور اور و عزت دار کتام کس انت۔ اے گت و یاد دار ات کہ صلی و
ذاتی عزت تو اللہ و تنیکت چرائی و بعدگوں ھما و تعلق دارگ و برکت و درجہ بدرجہ رسول و ایمان دار و کانی انت۔ ماں روایتاں ہست کہ عبداللہ بن ابی و ھما الفاظ کہ
(عزت دار و کنت) و پہ آئی و چک عبداللہ بن عبداللہ سر بوتنت (کہ ایک مخلصین سلمانے ات) تو پت و روبرو و زھم و کشان و اوشیات و گوشتی دانکہ تو اقرار نہ کنتے کہ

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل جو رسالت و اشان بعث بعد الموت و ہم منکر انت۔ فل یعنی دوبارہ پادکنگ و درستانی حساب داد گیشینگ پہ اللہ بچ مشکل نہ انت پورہ یقین بداریت کہ اے کار پکا، بوگی انت چہ کسے و انکار کنگ آ آؤ کیس امت لکل نہ وارت لہذا مناسب انت کہ انکار و ملہ کنان و ہما و ہد و بابت و چیزے فکر کنان ات، فل یعنی قرآن کریم و سر و فل یعنی ایمان و ہمراہی و عمل ہم پکار انت۔ فل یعنی آروچ و دوزخی شکست و رنت و بے سوب بنت و جنتی بے سوب بنت۔ انتانی شکست و رگ و معنی چوش انت کہ اللہ و انگین قوتان و بے موقع خرچ کنان و دتی بن مالش ہم بیاد و ات و سوب مندی و معنی چوش انت کہ یک یک بدل و ہزارانی حساب و نیکی پر لسانی دست و کپت کہ آئی و تفصیل دیما بیان بوگی انت۔ فل یعنی ہرچ دابیں کوتاہی جریثانی دست و بوتگ بہ ایمان و نیکیں کارانی برکت و معاف کنگ بنت۔ فل یعنی ہرکس بہ جنت و سر بوت آ و تی مراد اں حال کنوک بوت، اللہ پاک و رضا و دیدار و مقام ہم ہا انت۔ فل ماں دنیا و بچ مصیبت و سکی ابید چہ اللہ مشیت و ارادہ و نفلت۔ مؤمن و و ہدے پہ اے خبر یقین انت تو بریشی و سرانید کہ آنگنک و بدل بہ بیت بلکیں بہ ہر جا و رہ حقیقی مالک و فیصلہ و سر راضی بہ بیت و باید کہ چوش بگوشت نہ شود نصیب دشمن کہ شود ہلاک تیغت سر دوستان سلامت کہ تو خجہ آزمائی

اے داب و اللہ تعالیٰ بہ مؤمن و دل و صبر و تسلیم و راہ شون دست کہ چرائی و پد عرفان و ایقان و عجیب و غریب راہاں ظاہر بنت و باطنی ترقیت و قلبی کیفیت و در و ازگی و تاوت بچ بنت۔ فل یعنی ہرچ درد و رنجے آئی و دیم و آراگون عین علم و حکمت و دیم دات و آوت تیوگ و زانت کہ کتا م کس چہ شوا واقعی بہ صبر و استقامت و تسلیم و رضا و کشک و رووک بوت و کئی دل کتا م احوال و کیفیات و ورود و جاگہ دیگ و قابل انت۔ فل یعنی ماں نرمی و سکی و راحت و ناراحتی، غرض ماں ہر جا و رہ اللہ و رسول حکم و قبول دار بیے انت اگں چون کن انت تاوان پر شما و انت۔ رسول صلی اللہ علیہ وسلم و کل نیک و بد سر و کسان و دتی حق اداکت، اللہ و چہ شے طاعت و معصیت و بچ دابیں نفع یا نقصان نہ بیت۔ وال یعنی معبود و مستعان تہناہائی و دتی جذانت نہ دگہ کسے بندگی و نہ دگہ کتا م کسے بھروسہ و قابل انت

۱۵

التغابن ۶۴

۸۵۰

قل سمحہ اللہ ۲۸

يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا قُلْ بَلٰى وَرَبِّىْ لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّيْنَ بِمَا عَمِلْتُمْ وَاٰتٰكُم مِّنْهُم مَّا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝۱۰
چہ قتل پاد کنگ بنت۔ تو بگوش ہو، قسم بخور شما جنت کنگ بت پد بخور دیگ بیت شائے کنگیلاں و بے کار
عَلَى اللّٰهِ يَسِيرٌ ۝۱۱ فَاٰمِنُوْا بِاللّٰهِ وَرَسُوْلِهِ وَاَلْتَّوْرٰتِ الّٰتِىْ اُنْزِلَتْ
پہ خدا و ارزان انت۔ فل کتا ایمان بیاریت بہ اللہ و آئی و رسول و و بہ ہمار نور و کہ ما نازل کنگ
وَاللّٰهُ بِمَا تَعْمَلُوْنَ خَبِيْرٌ ۝۱۲ يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجُمُعَةِ ذٰلِكَ يَوْمُ
واللہ بہ شے کاران خبر دار وک انت۔ فل روچیک جمع کنت شمار بہ قیامت و روج و آما انت ریح
التَّغٰبُنِ ۝۱۳ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ
کت و تاوان و و ہر کسے ایمان کانت بہ اللہ و عمل کنت نیکیں، دور کنت چہ آئی و آئی و بدیں کاران و
وَيَدْخُلْهُ جَنَّتٌ تَجْرٰى مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهَارُ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا اَبَدًا
و داخل کنت آئی و ماں باغاں، رنیت آبیانی چیسر و جو، جاہ مندر بنت ماں آئی و مدام
ذٰلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيْمُ ۝۱۴ وَالَّذِيْنَ كَفَرُوْا وَكَذَّبُوْا بِآيٰتِنَا اُولٰٓئِكَ
ہیش انت مسترین فی روزی ک و ہما کساں کہ منکر بوتنت و دروغ بندش کنت مئے آیتان ہا بیت
اَصْحٰبُ النَّارِ خٰلِدِيْنَ فِيْهَا وِبٰسَ الْمَصِيْرِ ۝۱۵ مَا اَصٰبَ مِنْ
دوزخی، مدام جاہ مندر بنت ماں آئی۔ و بدیں جاگہ۔ نہ ر سیت
مُصِيْبَةٍ اِلَّا بِاِذْنِ اللّٰهِ وَمَنْ يُّؤْمِنْ بِاللّٰهِ يَهْدِ اللّٰهُ لِقَابًا وَّاسِعًا ۝۱۶
مصیبت مگر چہ خدا و حکم و و ہر کسے یقین بیاریت بہ اللہ، راہ سوچ و نت آئی دل و لاف و اللہ بہ ہر چیز
شَيْءٍ عَلِيْمٌ ۝۱۷ وَاَطِيعُوا اللّٰهَ وَاَطِيعُوا الرَّسُوْلَ ۚ فَاِنْ تَوَلَّيْتُمْ
زانوک انت۔ فل و فرمانبرداری کن انت اللہ و فرمانبرداری کن انت رسول و۔ کتا اگں شما دیما تاب و ریت
فَاِنَّمَا عَلَى رَسُوْلِنَا الْبَلٰغُ الْبَيِّنُ ۝۱۸ اَللّٰهُ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ وَعَلَى اللّٰهِ
کتا تہنا مئے رسول و سر انت رسیدگ ظاہریں فل اللہ ابید چہ آئی کسے بندگی و لائق نہ انت و بہ اللہ و سرا
فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُوْنَ ۝۱۹ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا اِنْ مِنْكُمْ
کتا ابید انت کہ مؤمن توکل بکننت فل اے ایمان داراں! بہ تحقیق لھتے شے لوگ بانگ و

مزل

أُولَادِكُمْ عَدُوًّا لَكُمْ فَأَحْذَرُوهُمْ وَإِنْ تَعَفَّوْا وَتَصْفَحُوا وَتَغْفِرُوا
 شے اولاد دشمن آتے شے، فلا گڈا بہرہ زرات چہ آیان واگن پهل بکن ات ودر گذر بکن ات و بہ بخش ات
 فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۱۴ إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ
 گڈا بیشک اللہ بخششکار باز رحم کنو کنت فلا بیشک شے مال و شے اولاد بہ شتا آزمائش آتے۔ واللہ
 عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ ۱۵ فَاتَّقُوا اللَّهَ مَا اسْتَطَعْتُمْ وَاسْمَعُوا وَأَطِيعُوا
 گورہ مزدانت مزین۔ فلا گڈا ابترس ات چہ خدا ہر چنت کہ شتا بتون ات و بشکنت و فرمانبری بکن ات
 وَأَنْفِقُوا خَيْرًا لِّأَنْفُسِكُمْ وَمَنْ يُوقِ شُحَّهُ نَفْسُهُ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
 وخرج بکن ات بہ وتی جندہ شریء۔ فلا وہر کس نگاہ دارگ بوت چہ لایع و وتی دل و گڈا ہا نیت
 الْمُفْلِحُونَ ۱۶ إِنْ تَقْرَضُوا مِنَ اللَّهِ قَرْضًا حَسَنًا لِّضَعْفِهِ لَكُمْ وَيُغْفِرْ لَكُمْ
 رستگار۔ فلا اگں شتا قرض بدے ات اللہ قرض حسنہ آدوسر کنت بہ شتا و بخشیت شمارا
 وَاللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ۱۷ عِلْمُ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةُ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ۱۸
 و خدا قدر دان، تحمل دار و دانگر انت چیرہ و ظاہرہ، زبردست حکمانی دار و دان انت
 سُوْرَةُ الطَّلَاقِ بِكَرَّتِي هِيَ اثْنَا عَشْرَةَ آيَةً فِيهَا ثَلَاثُونَ
 سورة طلاق مان مدینہ نازل بوت و آوازده آیت و دور کوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون خدا نام و حاکم بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنو کے

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا طَلَقْتُمُ النِّسَاءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعَدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا
 اے نبی و ہدیے شتا طلاق بدے ات جنیتان و گڈا آیان و طلاق بدے ات بہ آیان عدت بہ سراف و عدت حساب
 الْعَدَّةَ وَاتَّقُوا اللَّهَ رَبَّكُمْ لَا تَخْرُجُوهُنَّ مِنْ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ
 بکن ات فلا و تبرس ات چہ خدا کہ آتے رب انت، درمکن ات آیان و چہ آیان لوگاں فلا دوت بہن درمکپنت
 إِلَّا أَنْ يَأْتِيَنَّ بِفَاحِشَةٍ مُّبِينَةٍ وَتِلْكَ حُدُودُ اللَّهِ وَمَنْ
 مگر اے بکننت بے حیائی بے ظاہر ہے۔ فلا و اے اللہ بستیگن حدود انت۔ و هر کس

منزل

فل بار برآسان جن و چکانی دوستی و فکر و گرفتار بوان و اللہ و آئی و حکمان شوشکار بیت ہے تعلقا و پشت چکر گن گن کارانی کنگ و چہ قدر نیکیا چہ زہر نہایت۔ لوگ بانک اولاد و فرات و فرات و فرات
 پرمی ندر گن نیت۔ مان چہ گردش چکان چہ آخرت غافل بیت، ظاہر ہے کہ ہا اہل عیال کڈا بیکر تاون نقصان و سبب جو بہرہ بنت حقیقت پرانی دوزواہ بوت نہ کنت بلکین آیان ثابت کت و
 پیشدانت کہ آیان پرانی بدترین شمن آتے کہ اشانی دشمنی و احساس انسان و باز بر نہایت پیشکار حق قائل و بیم تراپ ات کہ چہرے دشمنان ہوشیار بہرات و بہ ادایں دستور اختیار کنگ چہ و تارا
 دور بدارت کڈا نتیجہ و انجام آیان دنیا و خاطر ہے بہرہ بیت کہ تہی دین چہ تہی و تی دست و بر باد بہرہ بیت لیکن اشیء مطلب چہ ہم نہ انت کہ ان دنیا و تمام لوگ بانک تمام اولاد سے واپس بہرہ بنت۔ اللہ
 بازیں مولد و ہنپس ہست انت کہ آیان و تی شوہرانی دین و حفاظت کنت مان نیکیں کاران گول آیان دست مک کنت و چکر سعادت مندی اولاد انت کہ آپہ و تی مات و پتاں باقیات صالتا جو طہ بنت۔ جگنا
 اللہ منہم بفضلہ و منہم فلا یعنی اگں آیان گون شمشادنی یا دنیا و تی و ان رست تو آئی و اثر چوش بوگ لویٹ کہ شمایر گرگ و اسطہ بھر جن ات و بہ آیان نامناسبین حتی روادرات۔ بہ اداب دنیا
 انتظام دریم بریم (مرچیر) بیت۔ دانکہ عقل و شرع گنیش بیت
 آیان حقی و کوتاہیاء معانین ات چہ پهل کنگ و در گڈا کار
 بکرات بہرہ خوب خلق و سر اللہ تعالیٰ گون شتا مہربانی فرمائیت و
 شے خطایاں بخشیت، فلا یعنی اللہ تعالیٰ مال و اولاد دیان و شتا
 چہ سببت کہ کتاں کس مان آفانی و زوال ہوکیں چہراں گرفتار بوان و
 آخرت و باقی و دائم پشت ہوکیں نعمتان و فراموش کنت و کتاں کس
 اے از بابان و بہرہ و تی آخرت و ذخیرہ جو کنگ و او دے اہم عظیم
 اے و شتی لذتانی سرتر جج دانگ، فلا یعنی چہ اللہ ترسان
 دال حدیکہ شتا تون ات مان اے چکاس و و تی قریاں مہربان
 ات و آئی و گڈا بشکن ات و قبول دار بے ات۔
 فلا یعنی مان اللہ راہ و خرج کنگ چہ شے جندہ فائدہ
 رست۔ فلا یعنی و تی مقصد و مراد و ہا کس بہرہ بیت کہ آرا
 اللہ تعالیٰ چہ آئی دل و لایع و برکینیت و آرا چہ حرص و بخل
 محفوظ بدارت۔ فلا یعنی بہ اللہ راہ و گون اخلاص و
 نیکیں نیت و پاک صاف مال خرچ بکن ات تو اللہ چہراں و بازیا
 دنت و چہ شے کوتاہیاء سرگزیت۔ اے دلیں مضمون چہرہ برہ
 ساری و گوسنگ اودا ما سرچیں تقریر بہرہ بیت کنگ۔
 و قدر دانی و گڈا بیش انت کہ بہرہ کتیں علی و سر بازیا
 ثواب دنت و تحمل ہنکر کہ گناہ و گڈا ہا و مان عذاب دیم
 ندرت بد بازیں گناہ کاراں بالکل معاف و باز کسان سزا
 توک و تخفیف یعنی کی فرمائیت۔ فلا یعنی ہائی ظاہری
 اعمال و باطنی نیتان معلوم انت و چہ و تی زبردست قوت و
 حکمت و ہائی مناسبین بدلہ دنت۔
 تم سورة التغابن بفضل اللہ فله الحمد والمثنة

فلا واجہ نبی و دیم گور کناں و اے دیم گوری (خطاب) بہ کل
 امت و انت یعنی و ہدیے یک شخصے (بہ کتاں ضرورت و
 لا چاری و ردا) و تی لوگی و طلاق دیگ و ارادہ بکننت تو لازم انت
 کہ عدت و سر طلاق و بدنت۔ مان سورة بقرہ و گوسنگ کہ
 مطلقہ و عدت سہ حیض انت۔ (لکا ہومہ ذہب الحنفیہ)
 لہذا چہ حیض و سر مان طہرہ حالت و طلاق دیگ بہرہ بیت تاکہ
 کل حیض مان حساب و بنیت اگں بند خبر مان حیض و حالت
 طلاق دنت تو چہ دو حال و خالی نہ انت مان ہر چہ حیض و
 طلاق دانگی آرا مان عدت و شمار کنیں یا نہ کنیں، مان اولی
 صورت و طلاق بوگ چہ پیش ہر قدر وقت حیض و گوسنگ
 آچہ عدت و کم بیت و سرچیں سہ حیض عدت و باقی ماننت و
 مان دومی صورت و و ہدیے موجود ہیں حیض و ابیہ سہ حیض

حساب کنیں تو اے حیض چہ سہ عزیات بیت پیشکار مشروع رہند ہمیش انت کہ مان طہرہ طلاق دیگ بہرہ بیت و چہ حدیث و اے قید ہم ثابت انت کہ مان آ ظہر و و پت و اب نہ کنگی۔
 فلا یعنی مردیں و جنیں ہر دو دنیاں باید انت کہ عدت و حساب بدارت چہ مہیت کہ چہ غفلت و سہو و برداکتاں بہ احتیاطی و گڈا بے مہیت و ہم طلاق و بہرہ داب و بدنت کہ عدت و
 حساب دارگ و کی بیشی لازم مہیت چہرہ کہ مان برز و فوائد پیش دارگ بوتگ فلا یعنی چہ اللہ ترسان و شریعت و حکمانی پابندی دارگ بیت کہ چہ آیان یک حکم ہمیش انت کہ مان حیض و
 حالت و طلاق دیگ مہیت و طلاق یک بارگی دیگ مہیت و غیر ذلک۔ فلا یعنی جنیں آدمان ہم چہ و تی مرضی و درمکپنت چہا کہ اے شکی حق العبدیوگ و
 نہ انت کہ چہ آئی و رضاء ساقط بہرہ بیت بلکین حق الشرع ہم ہست انت۔ البت اگں کتاں ظاہر ہے حیائی و کارے بکننت مثلاً بدکاری یا دڑی بکننت یا بقول لھتیں عالماں زبان درازی
 بکننت و دام رنج و تکرار بدارت

تو اشانی در کنگ جائز انت و اگں مفت و دت در بکننت تو اے و ت ظاہر و بے حیائی و کارے بیت - ۱۲

و یعنی گناہ گار ہوا ان اللہ گورہ سزاوار ہوت فل لا تدری ترجمہ آخر خبر نہ انت پر غائب و صبیغہ کنگ تاکہ معلوم بہ بیت کہ اسے خطاب گوں ہا طلاق دیوگ انت نہ کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم را۔ فل یعنی شاید پادیاں ہر دو بینا صلح و تران بہ بیت و طلاق و سرایشو مانی بہ بیت۔ فل یعنی طلاق رجعی و وہبے عدت ختم ہوگ و لکیت تو شمار چہ دو جہاں پر یکے اختیار انت یا چہ عدت و ہلاکس ہوگ و ساری جنین و دستور و رجوع کنان و ماں و فی نکاح و پشت نیچ ات و یا عدت تمام ہوگ و سراجوانیں رہندہ آرا بیشتین ات، مطلب چو شش انت کہ دارگی انت تو ہم شری و، نادرگی انت تو ہم شہر! بہر حالت آدمیت و شرافت و شان و قائم بدارات اسے خیر ممکن ات کہ دارگ ہم مقصود نہ انت و مفت ناحق و بہ عدت و دراج کش کنگ رجوع کنان ات یا دارگ و صورت و آرا سوگی کنان ات و شکان و پیکان کنان ات۔ فل یعنی طلاق دیان و چہ عدت و ہلاکس ہوگ پیش کنان آرا نکاح و دارگی انت تو رجعت و وقت و دو گواہ بدارات تاکہ ماں مردمانی توگ بدنامی بیت و کسے آرا تہمت مجنت۔ فل اسے پہ گواہاں سر و سوج انت کہ گواہی و ہدہ و چپ و چوٹیں خبر مکنت، راستیں و چکیں فی دانگ و چکل بدینت۔

يَتَعَدَّ حُدُودَ اللَّهِ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُ لَا تَدْرِي لَعَلَّ اللَّهَ يُحْدِثُ
سرگوزیت اللہ حدان و گدا بہ تحقیق آئی و بدکت پڑتی خبر فل اسریدہ انت فل شاید اللہ پیدا بکنت
بَعْدَ ذَلِكَ أَمْرًا ۱۰ فَاذْ بُلْغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ
رندہ خبر طلاق و کو کین جالتے فل پلا و ہدیہ تمام بکنت و فی عدت گدا بجل ات آیان و دستور و روع
أَوْ فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا ذَوِي عَدْلٍ مِّنْكُمْ وَأَقِيمُوا
یاجد کنان ات آیان و دستور و روع فل و گواہ کنان چہ دت و دو معتبران عرف و راست اداب کنان ات
الشَّاهِدَةَ ۱۱ ذَلِكُمْ يُوعَظُ بِهِ مَن كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ
گواہی بہ اللہ رضاء فل اسے نصیحت و خبریہ ہاک ان انت کہ ایمان دارنت بہ اللہ و قیامت و روج و فل
وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۱۲ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ
وہر کس ترسیت چہ اللہ، درکنت بہ آئی اللہ بندہ نجات و آئی و ریزی دنت چہ ہما جاگہ لکائی و آئی گان بہ نیست آیت
وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ ۱۳ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ قَدْ جَعَلَ
وہر کس اللہ سر توکل کنت گدا آئی اللہ پس انت۔ بے شک اللہ تمام کنوک انت و فی حکم و بہ تحقیق اللہ مقرر
اللَّهُ لِكُلِّ شَيْءٍ قَدْرًا ۱۴ وَاللَّهُ يَكْسِنُ مِنَ الْمَحِيضِ مَن تَسَاءَلَكُمْ
کنگ پھر چیز یک اندازہ فل و ہمایاں کہ نامیت بوتنت چہ حیض و چہ شے حسنیناں
إِنْ ارْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَاثَةُ أَشْهُرٍ وَاللَّهُ لَمَّ يَخْضُنَّ وَأُولَاتُ
اگں ماں شہ گنت ات شمار آیان عدت سے ماہ انت، و ہمایاں کہ حیض ریش نیاہنگ فل و لاپ
الْأَحْمَالُ أَجَلُهُنَّ أَنْ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۱۵ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ
پڑینانی مدت اشش انت کہ ایر بکنت آیان و فی حمل و فل و ہر کسہ بترسیت چہ خدا کنت ماں
مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۱۶ ذَلِكَ أَمْرُ اللَّهِ أَنْزَلَهُ إِلَيْكُمْ وَمَن يَتَّقِ اللَّهَ
آئی و کار و آسانی۔ اسے خدا حکم انت کہ نازل فی کنگ شے نیگ۔ و ہر کسہ بترسیت چہ خدا
يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ۱۷ أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ
دور کنت چہ آئی و گناہاں آئی و زیادہ کنت آئی و مزدور فل آیان و لوگ و جاگہ بدے ات ہمودا کہ

مازل

فل ماں جاہلیت و زمانگ و جنیں آدمانی سرامن ظلم و زور بوتگت، آیان و چو گوگ گامیش یا سک ذلیل و بے وسیں بندیاں زانگتشت لھتیں مردمان جنیں آدم و صد صد برہ طلاق و تلگت و چرائی و بعد ہم آئی و جہاں نہ کنگت کنت قرآن و جاہ جاہ حیوانی ظلمانی و بے رحمیاں بر خلاف آواز بلند کت و نکاح و طلاق و حقوق و حدود و سرامن صافیں روشنائیں سر و سوج کت باخصو ماں بہ سورت و منجہ ایدگہ حکیمانہ ہدایات و نصیحتاں و یک مزین سرجیں ہمگیر اصول فامسکوہن بمعروف و اوفار قوہن بمعروف بیا فرمائیت کہ آئی و خلاصہ چو شش انت کہ آیان دارگی انت تو ہم بجوانیں رہندہ و بدارتش، و اگں بل کنگی انت تو ہم بجوانیں رہندہ یہ لاش کنان ات لیکن چہ طلاہیں نصیحتاں نفع و گوگ ہماخص بوت کنت کہ آرا بہ خدا و آخرت و ریح و سرا یقین بہ بیت، پر چاکہ یہ یقین ماں انسان و دل و خدا و ترس و پیدا کنت و چہ ترس و انسان و اسے خیال بیت کہ ہما داب و یک نزوریں جنیر آدمی چہ بخت و دشمنی و بہ منے قبضہ و اختیار و کیت ماکل ہم یک زور اکیں ہستی و قبضہ و اختیار و اس، تیوگ ہے یکیں خیال انسان چہ نا جائزیں و رد کاراں منع کت کنت و بہ اللہ پاک و فرماں برداری و ترغیب و دنت ہمیشکا ماں اسے سورت و خاصیں ہم و اتقار (پرہیزگاری و خوف خدا) و سرامن زور پر دیگ بوتگ۔ فل یعنی چہ اللہ ترسان و آئی و احکام و سہا بہر حالت و عمل کنان ات بل توری اسے رد امزن شکلات و رنج برداشت کنگ بکیت، حق تعالی و ت چہ مشکلات و درکگ و راہ و آسان کنت و سکینی و ہدہ ہم، روحانی گوازیگ و از باب پیدا کنت۔ فل اللہ ترس و دتیں جہانانی خزان گانی کلیت و تمام کامیابیانی ذریعہ انت، چریشی و مگر انہیں کار آسان بنت، بے قیاس و بے گمان و روزی رست، گناہ معف بنت، جنت، درست کیت، ثواب گیش بنت و یک ہی قلبی سکون و دل جمعی و نصیب بیت کہ چرائی و پدھج سکی سکی پشت نہ کیت و تمام پریشانیوں توگ و تلاں بے گواہ بنت۔ ماں یکے شے و داجہ و فرمائیت کہ اگں تمام دنیا و مردمان اسے آیت و بکنت تو اسے آیان و بس انت۔ فل یعنی بہ اللہ و سر و ہر وسہ کنان ات تیوگ از بابانی سرانگہ مدے ات، اللہ قدرت ہے از بابانی محتاج نہ انت ہر کارے کہ آئی و کنگی انت آئی سرجم مانیت از باب ہماں و مشیت و تابع انت البت ہر چیزے آئی و گورہ یک اندازہ مقرر انت ہماں موافق و شایع کنت و ظاہر بیت ہمیشکا اگں بہ کتم چہرے و حاصل ہوگ و در بہ بیت تو باید انت کہ متوکل پریشان حال بیت۔ فل یعنی مطلقہ و عدت قرآن و سہ حیض شون دات (مکافی سورۃ البقرۃ) اگں شہ بہ بیت کہ ہر کس و حیض نیا تک یا چہ عمر و گیشی و موقوف (بند) بوت تو گدا آئی و عدت چہ بیت تو نمون دات کہ آئی و عدت سہ ماہ انت۔ فل جہور و گورہ و حاملہ و عدت داں وضع حمل انت توری یک ساعتے پدھجکات بہ بیت، یا دراجیں مدتے و رندہ پیدا بہ بیت، ماں اشہ و مطلقہ و متوفی و ہما زو جہا ہر دو بینا فی حکم یک انت کما ہو مصرح فی الاحادیث، فل ہر جہلہ و بعد اتقاء و اللہ ترس و مضمون ہک داب و تکرار کنگ بوتگ تاکہ و انوک برور سرچ بوارت کہ ماں جنیں آدمانی معاف لاشی و باز زیات پکار انت۔ ۱۲

سَكُنْتُمْ مِنْ وُجْدِكُمْ وَلَا تَنْصَارُوا هُنَّ لَتُضَيِّقُوا عَلَيْكُمْ وَأَنْ

کے شے وہی منہ جاہ انت وہی منہ جاہ انت وایں امرے ات آیان و تاکہ تنگی یکن ات آیان سہا ف واکن

كُنْ أُولَاتٍ حُلٍ فَأَنْفِقُوا عَلَيْهِنَّ حَتَّى يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ فَإِنْ

آیاں لاپ پرنیت گڈا خرچ یکن ات آیان سر تا کہ کیر بکنت آیان و تے حمل و ف گڈا اگل

أَرْضَعْنَ لَكُمْ فَاتَوَهُنَّ أَجُورَهُنَّ وَأَتَرُوا أَبْنَاءَكُمْ بِمَعْرُوفٍ وَ

آیاں چک شیرہ میچینت بہ فرمان شے گڈا برے ات آیان مریز و سورج و سر یکن ات و میاچی دستور و روء

إِنْ تَعَاَسَ رِجْلُكُم مِّنْ ذَٰلِكَ فَسَلِّسُوا لَهَا أَمْرًا ۖ يَنْفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّنْ سَعَتِهِ

واکن و ت مان ت تنگی یکن ات شیرہ دنت بہ آئی و د کہ جینے و گڈا ابید انت کہ خرچ بکنت مالدار و ت جیشیت و

وَمَنْ قُدِّرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُ فَلْيُنْفِقْ مِمَّا آتَاهُ اللَّهُ لَا يَكْلَفُ اللَّهُ

وہر کسے کہ تنگ بوت بہ آئی و روزی آئی و گڈا ابید انت خرچ بکنت ہر چیکہ دانگ آیان خدا و تکلیف دنت اللہ

نَفْسًا إِلَّا مَّا آتَاهَا سَيِّعًا ۚ اللَّهُ بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ۚ وَكَأَيُّنَ مِّن

ہج کس مگر بہ حساب کہ دانگی آیان۔ لوں کنت اللہ سکی و پد آسانی و چنکس

قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِ فَحَاسِبْنَهَا حَسَابًا شَدِيدًا

میتگ نافزانی کنت و ت رب حکم و را و آئی و پیغا برے گڈا بہ حساب گڈا کرتیں آیان و ترندیں حساب و

وَعَذَابُهَا عَذَابٌ أَثَرٌ ۚ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَاقِبَةُ

و عذاب گڈا کنت آیان و سکی عذاب و گڈا چشتش و بال و ت کار و و آخر و ماں آیان

أَمْرِهَا خُسْرًا ۚ أَعَدَّ اللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ يَا أُولِي

کار و کپت تاوان و تیار کنت خدا و پد آیان سکی عذاب و گڈا اتس ات چہ خدا اے

الْأَلْبَابِ ۚ الَّذِينَ آمَنُوا قَدْ أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ۚ رُسُلًا يَتْلُوا

عقل منداں کہ آیان یقین انت و ف کہ بیشک نازل کنت خدا و بہ شے طر و نصیحت و پیغبرے کہ دانیت

عَلَيْكُمْ آيَاتِ اللَّهِ مُبَيِّنَاتٍ لِّخُرْجِ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

شے سر خدا و آیان گیش گوار کنان و ف تاکہ بکشتیت ہا کسان کہ ایمانش آرت و نیکیں عملش کنت

مازل،

فل مرد و ذمہ داری انت کہ مطلق و داں عدت و بہ ننگ لوگ و جاگہ بدنت (اگر سکنی گوشت) و وہد سکنی واجب انت تو نان و نفقہ ہم باید انت کہ ہائی و ذمہ داری بیت
چیکہ زانک داں اینکر و چاں بہ ہائیگی ماں لوگ قید و بند و جبالاں برداشت کنت۔ قرآن کریم و چہ الفاظ من حیث سکنتم من و وجدکم و لا تضاروہن لتضیقوا
علیہن و ہم بہ اے طرف و اشارہ انت کہ آرا بہ و تی مقدور و حیثیت و روء ماں و تی لوگ ہدارات، ظاہر انت کہ مقدور و جوازہ و موافق دارگ اے خیر ہم شامل انت
کہ آئی و رگ و گد و پچیانی بست و بند کنگ بہ بیت۔ چنانچہ ماں ابن سعود و محف و اے آیت بہ اے داب انت اسکنوہن من حیث سکنتم و انفقوا علیہن
من و وجدکم۔ حنفیہ و گور و اے حکم سکنی و بہ نفقہ و ہر قسم و مطلقہ و عام انت رجعیہ و فید نیست، چیکہ چہ ساری و ہر ج بیانیہ لوان و پیداک انت
مثلاً آتہ، صغیرہ و حاملہ و عدت و مسئلہ ماں آئی و ہج تخصیص نہ ات، گڈا ماں اشی و بلا وجہ چیا تخصیص کنگ بہ بیت۔ پشت کپت فاطمہ بنت
قیس و حدیث کہ ماں آئی و آگوشیت کہ منی زوج و

سے طلاق دانگنت، واجہ رسول صلی اللہ علیہ وسلم

چرائی و من و سکنے و نفقہ نہ دیا نیست، اول تو ماں

اے حدیث و فاروق اعظم، عائشہ صدیقہ، و اے

دکھ صیبا و تبا معین و انکار فرما نیست، بلکہ فاروق

اعظم و داں اے حد و گوشت کہ ماہر یک زلک و

گوشت و اللہ و کتاب و رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و

سنت و ترک دات نہ کنیں، ما زانت نہ کنیں

کہ آزالکے شہوشت یا آرا یاد بوت، معلوم بوت

کہ فاروق اعظم چہ کتاب اللہ و پیما سہرید

بوتگت کہ بہ مطلقہ ثلاثہ و نفقہ و سکنے واجب انت

وہ آئی و تا بہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم و یک

سنتے ہم آئی و گور و موجود ات۔ چنانچہ طحاوی وغیرہ

روایات نقل کتگت کہ ماں آیان حضرت عمر و

تصریح بیان کنگ کہ اے مسئلہ من چہ نبی کریم صلی اللہ

علیہ وسلم و اشکت و ماں دار قطنی و جابر و یک

حدیثے ہم اے بار و گیش و گوار کنت۔ ماں آئی و

لھتے رواۃ و ماں وقف و رفع و ایراد گرگ بوتگ

دومی اے ہم ممکن انت کہ واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و

بہ فاطمہ بنت قیس و سکنے پیشکا تجویز نہ کنگ کہ اشی و

گوں و ت نا کو دوستیگ و زبان درازی و بدر دانتگ

چوشکہ ماں لھتے روایتاں موجود انت لہذا واجہ و

حکم دات کہ چہ اشانی لوگ و در بکپیت و بروت۔

گڈا وہرے سکنی نہ منت تو نفقہ ہم ساقط بوت

ہنجوش کہ ناشرہ (کہ آشورہ و نافزانی کنان و چہ

لوگ و در بکپیت و روت) و نفقہ ساقط بیت، دانکہ

پدا ماں لوگ و وا تر مکت (نبتہ علیہ ابو بکر

الرازی فی احکام القرآن) دہم ماں جامع ترمذی وغیرہ

و لھتے روایتاں ہست کہ آرا بہ و رد و راک و عتہ

دیگ بوتگت، آئی و چہ آ مقدار و زیات و تقاضا

گت کہ قبول نہ بوت۔ تو مطالب چوش بوت کہ

واجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و چرائی و زیات نفقہ تجویز

نہ فرما نیست، ہر چیکہ چہ مرد و جانب و یک بگانت۔

واللہ اعلم بالصواب۔ البت اے گپ یاد دارگ لویت

کہ ماں نائی، طہرائی و مسند احمد و لھتے روایتاں و

فاطمہ بنت قیس و حضور صلی اللہ علیہ وسلم و صافیں ارشاد

نفل کنگ کہ سکنی و نفقہ نیوگ و بہ ہما مطلقہ انت کہ گوں آئی رجعت و امکان بہ بیت۔ اے روایتانی اسناد باز قوی نہ انت۔ زلیعی و ماں ہدایہ و تخریج و

اشی و سر بحث کنگ۔ فلیراجع۔ و یعنی سوکی مکنتش کہ آجور لوان و در بکپیت۔ و حمل و مدت باز و راج بیت، آرا گوں خصوصیت و ظاہر کت

وہیش داشت کہ قوی ہر قدر در لاج بہ بیت داں وضع حمل و آرا نفقہ دیگی انت، چو نہ انت کہ داں سہ ماہ و دات و زنداہٹ کت۔ و یعنی وضع حمل و بعد اگ جنیں بہ شے

خاطر و چک و شیرہ میچینت تو ہر ج اہر تے کام دگہ دایہ و دیت ہما قدر ہمیشی و برے ات و گوں جوانیں دستور و روء و ت ماں و تا شور و مصلحت کنان و فیصلہ یکن ات

مفت ناحق و ضرر و مجروی اختیار کنگ مناسب نہ انت۔ گوں یک دگرے و نیکی و دوزواری ظاہر یکن ات، نہ جنیں چہ شیرہ میچینگ انکار بکنت، نہ مرد و آرا ترک یان و

چہ دگر جنینے شیر میچینگ و شوہارے بہ بیت - و یعنی اگر و ت ماں و تنی ضد و تکرار جنین شیر میچینگ و راضی مہیت تو برائی دار و مدار کن ات و دگر جنین آدمے پر شیر میچینگ و پد بکن ات ، جنین باید نہ انت کہ اینکہ ضد و سر کشی و مغروری پیش بدایت - و اگر مرد ہم گر بندیت کہ چک رات شیر میچین ایت تو بہر جا و دگر جنینے شیر میچینگ و آنک کنت ، آخر پت ہر س شیر میچینگ و فرما نیت آتزا چیزے اجرت و دنت ، گدا پر چاچک و مات و مدنت -
 و یعنی چک و رودنگ و خرچ و درج پت و ذمہ انت گشاد دار و ک و باید انت کہ قد و تنی دست و گشاد و خرچ بکنت و کم حیثیت و و تنی حیثیت و حساب خرچ کنگ لو طیت - اگر یک شے و زیات وسعت حاصل نہ انت تیوگ و گزارہ و روزی اللہ پاک و آزاد انگ آتی و باید انت کہ چہ ہائی و و تنی گنجائش و حساب خرچ بکنت - اللہ ہی کس و چہ آتی و قوت برداشت و

التحریر ۲۶

۸۵۲

قد سمعہ اللہ ۲۸

مَنْ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَيَعْمَلْ صَالِحًا
 چہ تہار وکی و بہ روشنی و نیگ و - و ہر کس کہ ایمان کا ریت بہ اللہ و کنت عمل نیکیں
 يُدْخِلْهُ جَنَّاتٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
 داخل کنت اللہ آئیناں باغان کہ نہ بنت آئیانی چیر و جو ، جاہ مندر بنت ماں آتی و مدام -
 قَدْ أَحْسَنَ اللَّهُ لَهُ رِزْقًا ۝ اللَّهُ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ وَ
 بہ تحقیق شدات خدائے آسیا روزی - و خدا ہدات انت کہ آتیا پید اکت ہفت آسمان و
 مِنَ الْأَرْضِ مِثْلَهُنَّ يَتَنَزَّلُ الْأَمْرُ بَيْنَهُنَّ لَتَعْلَمُو أَنْ اللَّهُ عَلَى
 زمین ہم ہائیانی و ول و - و لایر کیت آتی و حکم میاچی و آئیانی و تاکہ شامبران ات کہ پیش خدا پر
 كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ وَأَنَّ اللَّهَ قَدْ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيْءٍ عِلْمًا ۝
 ہر چیز و قدرت دار و کنت و بزان ات ہن کہ بگی و آرتنگ اللہ ہر چیز و علم و
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 سو و تحریر مدبرہ نازل ہو شرع کنگوں اللہ نام و ہما کہ بہ ان ازہ ہر ہاں زبیر ہم کنگ و ۱۲ آیات و دور و کنت
 يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ تَبْتَغِي مَرْضَاتَ أَزْوَاجِكَ
 اے نبی و ہر چہ حرام کئے چیز و کہ آرتا پر تو اللہ حلال کنگ ، تو لوٹ و شنودی و تنی لوگ بان کانی و
 وَاللَّهُ غَفُورٌ رَحِيمٌ ۝ قَدْ فَرَضَ اللَّهُ لَكُمْ تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ
 و خدا بخش و مہربان انت و بہ تحقیق فرض کنگ اللہ پر شما چ کنگ شے سو گند و -
 وَاللَّهُ مَوْلَاكُمْ وَهُوَ الْعَلِيمُ الْحَكِيمُ ۝ وَإِذَا سَأَلَ النَّبِيُّ إِلَى بَعْضِ
 و اللہ شے کار ساز انت ، و ہانت زانوگہ حکمتانی و اجہ و و یاد کن و ہد چکاری گوشت نبی بہ لھتے
 أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا فَلْيَأْتِكُمْ بِهِ وَأَظْهَرَهُ اللَّهُ عَلَيْهِ عَرَفَ
 و تنی لوگیان و یک گپے گدا و ہیکہ پاشک کت آگپ و و ظاہر نہ بنت آرتا اللہ رب نبی و سر قید لار بوت
 بَعْضُهُ وَأَعْرَضَ عَنْ بَعْضٍ فَلْيَأْتِكُمْ بِهِ قَالَتْ مَنْ أَنْبَاكَ
 بہ لھتے و ٹگل ات چہ لھتے و ، گدا و ہد خبری دات گوشت جنین ترا کئے و خبر دات

مازل

زیات تکلیف نہ دنت - و ہدے ماں تکی و حالت و
 آتی و حکم و موافق خرچ کن ات آتنگی و پریشی و گوسنت
 و آسانی و بدل کنت - و یعنی شریعت و احکام و
 (خصوصاً در بارہ و جنین آدماء) سرجی و پابندی کن ات
 اگر اے بابت و نام نہائی کن ات تو یاد دار گ بیت
 کہ حیثیت میستگان اللہ و رسول و نافرمانی و پاداش و تباہ
 و برباد کنگ بو کنت ہما و ہدے آیان تکبر و سر کشی کنان و
 چہ و سر گوسنت ما آئیانی جا زہ گپت و ہم گوس تندی و
 گپت کہ یک علی و ہم نہ بخشش ، گدا ایشاں و ماں
 ہنچیں عجیب آفتے و گرفتار کت کہ چاں گا بہ نہ نیستگ
 و یعنی تمام عمر و ہرچ کٹ و کمائی نے کنگ آخر ماں
 آتی و مزین تا و ان چست کت و ہرچ بن مالے ہست ات
 آکل بباد دات - و ساری و دنیاوی عذاب و ذکر
 ات اے و غروی عذاب و بک بوت - و یعنی اے
 واپس عبرتنا کی داستانان شکنان و عقلمندی ایماندار
 ترسگ لو طیت کہ مبادا چہ متے دست و نا ہو و گوس کارے
 ببیت کہ ماماں خدائے گرفت و بیانی - العیاذ باللہ -
 و یعنی قرآن ، یا ذکر بہ معنی ذکر بہ بیت تو و رسول
 مراد بیت - و یعنی صافیں آیات کہ ماں آیاں اللہ و
 احکام گوس کش و گوار و مخلوق و اشکنا تینگ بنت -

ہم صفحہ و فوائد
 و یعنی چہ کفر و جاہلیت و تہار و کیاں در کنان و ایمان
 و علم و عمل و روشنی و سرگت -
 و چہ جنت و شر ترس روزی کجا دست کپیت -
 و یعنی زمین ہن ہفت پیدا کنتی ، چوش کہ ماں نرمزی
 و غیرہ و حدیث و ہست ، ماں آیاں احتمال انت کہ نظر و
 میا بیت و اے ہم احتمال انت کہ نظر و بیابیت مگر مردم
 ایشاں و کو کلب زانت چوش کہ مرتج و غیرہ و بابت و
 مروچاں یورپ و زانوگہ رانی گمان انت کہ ماں آیاں کوہ ،
 دریا و آبادی موجود انت - باقی ماں حدیث و کہ آرمینانی
 ماں اے زمین و چرگ و بوگ و بار و دار و بوتگ شاید
 باعت بار و لھتے جا و رانی بہ بیت ، و ماں لھتے جا و ران
 آرمیناں چرے زمین و بالا بنت - باقی پشت کپیت
 ابن عباس و ہا آخر کہ ماں آتی و آدمہم کاد مہم
 و غیرہ آتنگ آتی و تفصیل و اے موقع نہ انت -

ماں روح المعانی اے بابت و بقدر کفیت کلام کنگ بوتگ - حضرت مولانا محمد قاسم و ماں لھتے رسائل و آتی و چند اطراف و جوانب بخوبی صاف کنگ -
 و یعنی یہ عالم و انتظام و تدبیر اللہ تعالیٰ و تکیو نیہ و تشہیر احکام آسمانی و زمینی توک و نازل ہو ان بنت - و یعنی چہ آسمان و زمین و پیدا کنگ و ما
 آیاں انتظامی احکام جاری کنگ و چہ مقصود ایشاں انت کہ چہ ایشانی ذریعہ اللہ پاک و علم و قدرت و صفات آشکار بہ بنت - نبی علیہ ابن القیم فی بدائع الفوائد
 اے دگر باقی مستنکب صفات گوس ہے دو صفات یک نہ یک دابے و ہمگر چ انت - صوفیاء گورہ کہ یک حدیث نقل کنت کنت کنتا مخفیاً فاحبیب ان
 اعرف ، اگر چہ محدثان و گورہ صحیح نہ انت مگر آتی و مضمون شاید چہ اے آیت و مضمون و ما خود و مستفاد بہ بیت واللہ اعلم - مت سورة الطلاق و لله الحمد والمنة
 و ماں سورة احزاب و فوائد و گوسنگ کہ و ہدے اللہ تعالیٰ و مسلمانان و فتوح عنایت فرما نیت و مردم آسودہ حال بو نیت تو از و اج مطہرات و ہم خیال

پیدا بوت کہ ما پر چا آسودہ مبین۔ اے ردا اشاں ہمشور ہوان و چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و زیاتیں نفقہ طلب کت۔ صحیح مسلم و یک حدیث و ہست و ہست حولی یطلبین النفقة و بخاری و ابواب المناقب و ہست : و حولہ نسوة یسکنہ یستکثرون۔ بریشی و ابو بکر و عائشہ و را و عمر و حفصہ و راہگل دات، آخر ازواج و قول کت کہ آئندہ ما چہ شام چیز و طلب و نہ کنیں کہ آٹھے گورانیست انت پدا ہم واقعات و رفتار و بہرے داب و سرو شاخ کت کہ چہ آیانی سب و و اچہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم و بہ یک ما چہ ازواج و ایلاء کنگ کیت تا آنکہ آیت تخییر کہ آماں احزاب انت، نازل ہوان و اے قصہ ختم کت، اے درمیان و چیزے دگہ واقعات دیا آنکنت کہ چہ آیانی روء و اچہ و مبارکین تب و گورانی محسوس کت۔ اصل چہ ایش انت کہ ازواج مطہرات و گوں و اچہ و ہرج پیمیں محبت و تعلق ہست ات آتی و فت درتی رہبند و وت ماں و تا یک دابے و گر و چیل و پیداکنت۔ ہر یک نے وجہ و تمنا و کوشش ہست ہمیش ات کہ ازیا ت و چہ زیات حضور صلی اللہ علیہ وسلم و مہربانیانی مرکز جوڑ ہوان و چہ دارین و برکتاں و عطایاں کٹ چال بکنت۔ پیر و اے موقع تحمل و تدبیر و خوش اخلاقی و نازک ترس موقع بیت۔ مگر بہ چوشیں نازکین موقع و سرا ہم حضور صلی اللہ علیہ وسلم و ثابت قدمی ہما داب و غیر متزلزل ثابت بوت کہ آتی و امیت چہ سید الانبیاء صلی اللہ علیہ وسلم و پاکیزہ سیرت و دارگ بیت۔ و اچہ و عادت مبارکہ ات کہ چہ عصر و پدیکیں و ہر درستی ازواج و گور و شنگت۔ یک رو چہ حضرت زینب و گور و کنیں زیات متہل بوت۔ معلوم بوت کہ آتی و اچہ و راہبینگ پیش کنگت، آتی و نوش کنگ و کنیں دیر گوست، پدا دات ناز و چہ و ہست معمول بوت۔ حضرت عائشہ و حضرت حفصہ و ہمشور ہوان و تہذیب کت کہ و اچہ اودا بینگ و نوش کنگ ترک بدنت۔ و اچہ و ترک دات و گوں حفصہ و فرماینت کہ من زینب و گور و بینگ و ارتگت، مگر نوں سوگند و رواں کہ پدا نہ وراں، و ہم اے خیال کناں کہ زینب و اے حال سر بہ بیت تو مفت و دل و تنگ بیت حفصہ و را منع کت کہ اے حال و کس مزانت۔ ہے دابیں یک قصہ نے ماریہ قبطیہ و بابت و (کہ آہم چہ و اچہ و اے ات کہ چیشی و بطن و صاحب زادہ ابراہیم تولد بوت) پیش آتک ماں آتی و و اچہ ازواج و خاطر سوگند و ارت کہ ماریہ و گور و رواں، اے گپ و اچہ و حضرت حفصہ و دیا کت گت و تاکید کت گتی کہ کسے و دیا اے گپ ظاہر کنگ مہبت، حضرت حفصہ و گوں خاموشی و اے حال بی بی عائشہ و را سیرت و چوشی ہم گوشت کہ دگہ کس اے راز و مزانت، حضور صلی اللہ علیہ وسلم و اللہ تعالیٰ و اے حال کت و اچہ حفصہ و را گوشت کہ تو و فلاں گپ و احوال بی بی عائشہ و را سیرت، حالانکہ ترا منع کنگ بوتگت، آتی و تعجب کناں محبت کت کہ ترا کتے سہی کت، شاید آتی و خیال عائشہ و بینگ و شنگت، حضور صلی اللہ علیہ وسلم و فرماینت نبی فی الخیر۔ یعنی حق تعالیٰ و من و را معلوم دار کنگ۔ ہے داستانانی سلسلہ و اے آیات نازل بوتنت و ک حلال و بہ و تی سرا حرام کنگ و مطلب ایش انت کہ اے چیز و را عقیدہ حلال و مباح زمانان و عہد کنگت کہ آئندہ ایشرا استعمال نہ کناں۔ چونکہ اگر کتام یک مصلحت صحیحہ و بناء و بہ بیت تو شرعاً جائز انت، مگر حضور صلی اللہ علیہ وسلم و برزو بالائیں شان و مناسب نہ ات پہ لہتیں ازواج و دشمنودی و اے داب و رسم و ہیل قائم بکنت کہ آئندہ ماں امت حق و تنگی پیدا کنگ و موجب بہ بیت۔ ہمیش کا حق تعالیٰ و متنبہ فرماینت کہ گوں ازواج و بے شک خوش اخلاقی کنگ و ضرورت انت مگر داں اے حد و ضرورت نہ انت کہ بہ آیانی دوستی و یک لالیں چیزے و و تی سرا حرام کناں و زحمت کنگ بہ بیت و کہ گناہ و معاف کنت و چہ تی دست و و بیچ گناہ ہم نبوت، تیوگ و ماں و تی درجہ و یک خلاف اولے جبرے بوت۔ و یعنی آماک و چہ و تی علم و حکمت و پشیمانی منہیں احکام و ہدایات دیم و انگنت کہ چہ آیانی یکے ایش انت کہ اگر کتام شخص نامناسب چیزے و سرا سوگند بوارت تو آکف ارہ ادا بکنت (کہ آتی ذکر ماں سورہ مائدہ و گوشتنگ) و تی قسم و بیچ بکنت۔ حضرت شاہ صاحب و نوشتہ کنت «نوں ہر کس و تی مال و بگوشتیت کہ اے پر من حرام انت تو براں قسم بوت کفارہ ادا بکنت تو آرا کار مرز بکنت، ورگ بیت یا گد و بیچ یا بینگ۔

دل ساری عمارت و ماریہ قطبہ و قصہ نشہ گت، ماں اے آیت و پیش داشت کہ بندہاں یک خبر و چیردیک توری ہر قدر کوشش کینت۔ اللہ پاک و ہر
آر اظاہر کنگ بلوئیت تو خبر آخر چہرہ لوت نہ کنت، ہم نبی صلی اللہ علیہ وسلم حسن معاشرت و جوانی ہیل و عادتانی چریشی و ثبوت دست کپیت کہ واجہ تب و بخل
کار و دانیانی رد اچہر کز می و چشم پوشی و کار کپتنگ چونکا ہر بانی و در گذر کنان لختہ خبران و پشت گوش کتنگ چو گوش کہ شکایت و موقع و سر اہم پورہ الزام نہ دانگتی
ماں موضع لغت ران و ہست کہ ہست گوش کتنگ ہا لوگی (ماریہ قطبہ) و موقوف کنگ و گپ و واجہ و گول حصہ و جت و گوشتی اے گپ و گول کس و ممکن، و گول اشی و
دگر یک گپت ہم چنگتی، آئی و حضرت عائشہ کل خبران و گوشت چہا کہ ماں ہر دوئیں خبراں ہر دوئیناں مطلب ات پدا چہ و جی و معلوم کنان واجہ و بی بی حصہ و لوگی و خبر و
الزام جت و دومی گپ و ماں ذکر نیارت آدمی گپ

هَذَا قَالَ نَبَاَنِ الْعَلِيمِ الْخَبِيرِ ۝ اِنْ تَتُوبَا إِلَى اللَّهِ فَقَدْ صَغَتْ قُلُوبُكُمَا ۚ وَإِنْ تَظَاهَرَا عَلَيْهِ فَإِنَّ اللَّهَ هُوَ مَوْلَاهُ وَ
جِبْرِيلُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمَلَائِكَةُ بَعْدَ ذَلِكَ ظَهِيرٌ ۝
جبریل و نیک بختیں ایماندار - و فرشتہ چہرہ مددگار انت قل
عَلَىٰ رَبِّهِ اِنْ طَلَّقَكُنْ اَنْ يُبَدِّلَ اَزْوَاجًا خَيْرٌ اَمَنْكَ ۚ
اگس طلاق بدنت پیغمبر شمارا ہے و ہر آئی و رب بہ عوض و دنت آئی و لوگی چہ شمارا تر
مُسْلِمَتٍ مِّمَّنْ تَقْنَتٍ تَبَيَّنَتْ عَبْدًا تَلَبَّتْ ثَبَاتٍ وَ
فرمان بردارین یقین دار و کیں نماز و اوشو کیں توبہ کیں عبادت گذارین روچہ و اوکس ساگ کتگیں و
اَبْكَارًا ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ اٰمَنُوا قُوْا اَنْفُسَكُمْ وَاَهْلِيْكُمْ نَارًا وَّقُوْهُمْ
ساگ نہ کتگیں و اے ایمان داراں! نگاہ داراں و نارا و دوتی لوگ مردمان چہ آس و آئی و اشک
النَّاسِ وَ الْحِجَارَةُ عَلَيْهِمَا مَلٰٓئِكَةٌ غُلٰظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُوْنَ
مردم و سنگ انت و آئی و سر اقرر انت فرشتہ ہینا کیں، زبردستیں و نافرمانی نہ کنت
اللّٰهُ مَا اَمْرُهُمْ وَيَفْعَلُوْنَ مَا يُؤْمَرُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا الَّذِيْنَ كَفَرُوْا
اللہ ہر چہ حکم کنت و کنت ہر چہ امر کنگ بنت - و اے ہاکاں کہ منکر بوئنت
لَا تَعْتَذِرُوْا الْيَوْمَ ۚ اِنَّا تَجَزَوْنَ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُوْنَ ۝ يٰۤاَيُّهَا
مرد چہ عذر و معذرت مکن ات، ایوگ ہما بدہ و دیگ بنیت ہر چہ کہ شمارا عمل کنگ و اے
الَّذِيْنَ اٰمَنُوا تَوْبُوْا اِلَى اللّٰهِ تَوْبَةً نَّصُوْحًا عَسٰی رَبُّكُمْ اَنْ
ایمان داراں! توبہ مکن ات اللہ و نیمگ و صاف دیں توبہ و اے ایت انت کہ شہ رب
يَكْفِرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيُدْخِلَكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرٰی مِنْ تَحْتِهَا الْاَنْهٰرُ
بہ نگیبیت چہ شمارا بدیان و داخل کنت شمارا ماں باغاں کہ نہ بنت آیانی چیر و جو -

مذلل

اے شخص بے تصور انت و قوودھا الناس و الحجارة و تفسیر ماں جزر الہ و شروع و گوشت - و یعنی گنہگارانی سر ارحم و ران آیایں یل نہ بنت نہ چہ آیانی زبردستیں
گرفت و کلام کسے آزاد بوان و جت گت کنت و یعنی نہ حکم خداوندی و رخلا کنت نہ آئی چہاں پورہ کنگ و برداستی و کاہلی کنت و چہ حکم و سر اعل کنگ عا جزدیوس انت
و یعنی قیامت و رچ و ہر ہنم و عذاب و یما بیت آست و گول منکران گوشت بیت کہ نمون عذران و یما بیارت مروچی و نمون گردات نہ کنت بلکہ شمارا چہ کنگ آئی و سر جیں شمارا برداشت کنگ
روح انت، چہ منہ جانب کسے و سر اظم و زور کی نیست اے شے و قی اعمال انت کہ شمارا عذاب و صورتہ نظر کینت و اے صا دل و توبہ ریش انت کہ ہا ماں دل و آگناہ و خیال
میںٹ - اگن توبہ و بعد پدا ہانا ہودگیں خیالان ماں دل و جاگہ گت گدا ہنچو زبان کہ ماں توبہ و چیزے کی پشت کپتگ و گناہ و ہنٹ ڈال چہ دل و در نہ کپتگ رزقنا اللہ منها
حفظا و افرافضلہ، و عونہ و هو علی کل شے و قدیر - ۱۲

فل یعنی نبی و گپ و بول اللہ پاک آئی و ہر اہل ہم ذلیل نہ کنت بلکہیں گوں مزن اکر ام و اعزاز و فضل و شرف و برز و بالائیں درجہاں سرکنت۔ فل اشی و بیان ماں سورۃ جدیدہ گوشت فل یعنی منے روشنی و داں آخر و قائم ہمار، اشی و کور اسک مکن چو شکہ در بابت و منافقاں ماں سورۃ حدیدہ بیان بوت کہ اشی و روشنی مریت و ناں تہار و کی و اوشتوک بنت مفسر ان عموماً ہے نبشتہ کنگ لیکن حضرت شاہ صاحب اشی و نور نا و مراد و بیان کنان و نبشتہ کنت کہ روشنی ایمان و ماں دل و انت چہ دل و گیش بہ بیت تو ماں تمام بدن و پدماں گوشت و پوست و (جاگہ کنت)۔ فل و اجہ نبی و خلق و مزنیں ہیل عادت داں ہما جد و زیات انت کہ اللہ تعالیٰ دگران و فرمائیت نخل مکن ات و واجہ و فرمائیت کہ ترندی مکن۔ فل ساری و مومنانی ہنکیں شون و انکت آیانی بالمقابل کافرو

يَوْمَ لَا يُخْزِي اللَّهُ النَّبِيَّ وَالَّذِينَ آمَنُوا مَعَهُ نُورُهُمْ يَسْعَىٰ بَيْنَ

ہمارے چہ کہ ذلیل نہ کنت اللہ نبی و ہما آساں کہ ایمان شہادت بہ آئی و ہما ہی و فل آیانی نو بھیت آیانی

أَيْدِيهِمْ وَيَأْتِيَانَهُمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا آتِنَا نُورًا وَافْخِرْ لَنَا

دیس و آیانی راستیں نیگہ و فل گوشت اے سے رب تمام مکن بہ مانے نور و وہ بخش مارا

إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝ يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ جَاهِدِ الْكُفَّارَ وَالْمُنَافِقِينَ

بے شک تو ہر چیز و سرا قدرت دار و کے فل اے نبی جنگ بجن گوں کافراں و گوں منافقاں

وَاعْلِظْ عَلَيْهِمْ وَمَا لَهُمْ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ ۝ ۹ ضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا

و ترند بیہ آیانی سرا و منند جاہ آیانی دوزخ انت بدیں جہ و سر بوتنت و بیانکت اللہ یک مثلے

لِلَّذِينَ كَفَرُوا امْرَأَتَ نُوحٍ وَامْرَأَتَ لُوطَ كَانَتَا تَحْتَ عَبْدَيْنِ مِنْ

پہ کافراں جن نوح و دجن لوط و، ماں لوگ و انت ہر دو ہیں دونیکیں بندگانی چہ

عِبَادٍ نَّاصِلِحَيْنِ فَخَالَتُمَا فَلَمْ يُغْنِيَا عَنْهُمَا مِنَ اللَّهِ شَيْئًا وَقِيلَ

مے نیگیں بندگاں گدا آہر و دیناں نجات بہ آدو ہیں بندگاں گدا کار و نبیا کنت آیانی چہ خدا دست ہی حکم

ادْخُلَا النَّارَ مَعَ الدَّٰخِلِينَ ۝ ۱۰ وَضَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا لِلَّذِينَ آمَنُوا

بوت کہ داخل بیت ماں دوزخ و گوں ایڈر داخل ہوں و ہمیدول و بیانکت اللہ یک مثلے یہ ایماں داراں،

امْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ابْنِ لِي عِنْدَكَ بَيْتًا فِي الْجَنَّةِ وَنَجِّنِي

لوگی فرعون و و ویدیکہ گوشتی اے منی رب اڈ بجن پم و فی گوڑیک لوگے ماں جنت و و ہر نگار

مِنْ فِرْعَوْنَ وَعَمِلِهِ وَنَجِّنِي مِنَ الْقَوْمِ الظَّالِمِينَ ۝ ۱۱ وَمَرْيَمَ ابْنَتِ

بکن من چہ فرعون و فرعون و کاراں و رستگار مکن من و چہ دست و ہما قوم و کہ ظالم انکت و مریم دختر

عِمْرَانَ الَّتِي أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِنْ رُوحِنَا وَصَدَّقْتُ

عمران و کہ آئی نگاہ داشت و فی شہ گاہ و فل گدا ماہپکت ماں آئی چہ فی روح و فل و بارداشتی

بِكَلِمَاتٍ رَبِّهَا وَكُتِبَ لَهُ وَكَانَتْ مِنَ الْقَانِتِينَ ۝ ۱۲

و فی رب و حبران و آئی و کتا بان و و ہست ات آچہ عبادت کنو کاں

مازل

منافقاں لوگ شون دات۔ فل یعنی حضرت نوح و حضرت لوط چونیں نیگیں بندہ انتت مگر ماں ہر دو بیتانی لوگ آیانی لوگ بان کاں منافق انتت سطر ہر و گوں آیانی تعلق ہست ات لیکن گوں دل و گوں کافراں ہمشور انتت گدا چہ بوت و چو عام دوزخیاں و اشان ہم اللہ تعالیٰ و ماں دوزخ و تیلانک دات پیغمبرانی زوجیت و بندگیں ہم بہ خداوندی عذاب و اشان رستگارانہ کنت اشی و برکس فرعون و لوگی حضرت آسیہ بنت مزاحم پکاتیں ایماندار کا ملیں لی و آئی و شوہر خدا چہ درستان ستریں باغی۔ آنیکیں لوگی و فی لوگ واجہ و چہ خدا و عذاب و آزادکت نہ کنت نہ ماں لوگ واجہ و ناشری و بغاوت و جرم و لوگی و چیزے تاواں سر بوت۔

حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «یعنی و فی ایمان و صحیح مکن ات، نہ لوگ واجہ رستگار کنت و نہ لوگ بانک اے (قانون عام دستور) درستانی گوشاں جنگ۔ اے و ہم کنگ مسیت کہ (معاذ اللہ) حضرت و بیبیانی بار و گوشت بگ پرایاں توھا گوشت بونگ (کہ آ) ماں سورۃ نور انت) اَلطَّيِّبَاتُ لِلطَّيِّبِينَ و اگر بالفرض محال چو شیریں ہم کنگ بیت تو امراۃ فرعون و مثال و

کئی سرا چہاں کن ات لاجول و لا قوۃ الا باللہ و یعنی و فی قرب و نزکی عنایت مکن ماں بہشت پم یک مکانے جوڑ مکن۔ و یعنی من و چہ فرعون و پنجگ آرات بکن و چرائی و ظلم من و برکس۔ حضرت موسیٰ و آئی و و دیننگ ات و آئی و مددگارات گوشت کہ و ہدے فرعون و اے احوال معلوم بوت تو آیانی و اپینان و ماں دو ہیں دستانی دل و منج جان و ہما داب و عذاب و انکت۔ ماں اے جاو و چہ اللہ پاک و جانب و آرت اجنت و محل پیشدارگ بوتکت کہ چرائی گند و تمام سکیاں آساں بوتکتنت،

آخر فرعون و آئی و سیاست قتل کنا نیت و حجام شہادت نوش کنان حقیقی خدا بند و گور و سر بوت۔ ماں صحیح حدیث نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و آئی و کامل بوگ و اعلان فرمائیت و گوں حضرت مریم و آئی و ذکر فرمائیت۔ ہزارانی ہزار رحمت بہ بنت آپاکیں روح و سرا۔ فل یعنی چہ حلال و حرام کل و خطا فرمائیت۔ فل یعنی فرشتہ و ذریعہ یک و ہمت کنا نیت حضرت جبریل و ماجیک و ہمت کنت کہ چرائی برکت ماں لاپ و محل قرار گیت و حضرت مسیح علیہ السلام پیدا بوت۔

(تنبیہ) نفخ و نسبت بہ و فی نیگہ ہمیشہ کانت کہ حقیقی فاعل اور مؤثر علی الاطلاق ہائی و انت۔ آخر ماں ہر جنین و رحم و ہر چہ کہ اڈ بیت آئی و اڈ کنو بغیر چائی و دگر کے انت۔ لہذا محققاں ادا فرج و معنی یہ جگہ و چاک دیگہ و رنگ گدا اے داب و احصنت فرجھا و معنی چو شہ بیت کہ کسے و دست و داں و فی جگہ و سر بوگ و ہشت، و اے مزن سر جہیں اشار مے آئی و عفت پاکد اسی و چو شکہ ماں مے گفتگو و گوشت کہ فلاں لی مزن پاکد امنے۔ و ماں عرب و گوشت بیت نفی الجیب طاہرا الذیل چرائی و پاکد امنی مراد انت، گدا و دامن و ادن انت اے حساب و ماں ففخنا فیہ و ضمیر و لفظ بہ فرج و نیگہ آئی و لغوی معنی و اعتبار و راجع بیت و اللہ اعلم بالصواب۔

فل رب و خبراں یہاں بت کہ آچہ فرشتگان زبانی ماں آل عمران و بیان بوتنت و اذ قالت الملكة لمرکم ان الله اصطفى وطهرک الخ و چہ کتا بان عام آسمانی کتا مراد گرگ بہ بنت تخصیص و حاجت نیست و لا یعنی چو کا ملیں مرداں بندگی و اطاعت و سر اثابت قدم ات، یا چو گوشت کہ اے نبی چہ قانتین و عابدان و ات۔ ۱۲

وای یعنی کل ملک ہما نیگنت و تنہا ہما نی و اختیار ماں کل سلطنت و جاری انت۔ وای یعنی موت و حیات و سلسلہ ہما نی و قائم کنت۔ ماساری و ہج نہ آتیں (جوش بگوش مامرتگیں) پیدار پیدائی کنت چہ آئی و بعد موت کی دیم دات آخر چہ مرگ و پیدار نہ کنت، کما قالہ "وَكُنْتُمْ أََمْوًا ثَقَلًا جَبَاكُمْ ثُمَّ يُمَيِّتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ"۔ (بقدرہ دیکھ ۳) موت و حیات ۱۶ اے کل سلسلہ ہمیشہ کانت کہ شے عملان بچکا سیت کہ کئے بدیں کار کنت و کئے نیکیں کار کنت و کئے چہ شرین کار و شرترین کار کنت۔ ماں اولی زندگی و ۱۶ چکا س بونگ و ماں دومی زندگی و ۱۶ آئی و سر جیں نتیجہ پیش دارگ بوت۔ بند و خبر و اگن اولی زندگی موتیں تو کئے و عمل بکرتیں، و موت میانیں تو مردم چہ مبداء و منتهی و غافل و بے غم بوان و دستش چہ عمل و بکشتیں، و دوبارہ زندگی کنگ میونین انت تونیک و بد و بد چہ نکار سنگت۔

وای یعنی زبردست انت کہ چہ آئی و گرفت و کسے در رفت کنت، و ہم مزین بخشو کئے۔ وک ماں حدیث و آنگ کیک آسمان و سرادومی آسمان، دومی و سر اسبی، ہجے داب و ہفت آسمان جہل و برزانت و ہر یک آسمان در میان پنج صد سالانی فاصلہ انت۔ ماں نصوص و اے گیش و گیار نیست کہ برزہ ہر چہ نیلگوین چیز با نظر و کیت ہما نی آسمان انت۔ بوت کنت کہ ہفتیں ہمیشہ برزہ بہ بنت۔ و اے نیلگوین چیز آسمان چھت و کار و بدنت۔ وای یعنی قدرت و ماں وئی انتظام و کار گیری ہج ہمیں فرق نہ کنگ ماں ہک چیز و چہ انسان و بکر حیوانات، نباتات، عناصر، اجرام علویہ، ہفتیں آسمان و داں تریوین استاراں یک دابیں کاری پیش داشتگ چہ انت کہ لٹے چیزان و گون حکمت و بصیرت و دھتے و پنجو شکائی کیف ما اتفق نا ہو دگ و مفت و فضول جو کنگ (العیاذ باللہ) و جاہیکہ کسے و اے و ہم پیدا بہ بیت تہ پنجو بزبان کہ آئی عقل و نظر و قصور انت۔ وای یعنی کل چہ جہل و بگردانک بالا ماں قانون و مضبوطیں نظام و ہمگر بچ انت و کڑی گون کڑی و آوار انت ہج جاہ و شکاف یا ترک مان نیست و نہ تمام کار گیری و یک نقص نظر و کیت ہمک چیز ہما بیما انت پنجو شکہ آئی و لوگ لو جیت، و اگن اے آبتان ایوک و در بابت و آسمان نیگنت تو مطلب جوش بیت کہ اسی مخاطب و برزہ آسمان و نیگ و نگاہ و جست بکن و بچار جاہے تو بزرگ و جہلگ یا ترکے و شکافے نہ گندے بلکیں یک صافیں لساں، ووریں، گر بچ بستگیں و ترتیب دانگیں چیز و گندے کہ ماں آئی و باوجود و دھرائی گوزگ و زمانانی دراجی و داں مروچی و ہج دابیں فرق و تفاوت نیاننگ۔ وای یعنی ممکن انت ماں یک رے و گندگ و نگاہ خطا بکنت ہمیشہ گون سر جیں کوشست و رندہ رند (بار بار) بچار جاہے ہنگے بہ نظر و کیت، شرع و فکر و دوبارہ نظر و بتاچین کہ ماں قدرت و انتظام و جاہے لنگ ایر کنگ و جاگہ پشت کینگ۔ یاد دار انتی نگاہ دم بارت و ذلیل و بزرگ بوان و والیں کیت، لیکن ماں خدائی مصنوعات و انتظامات و ہج ہمیں عیب و قصور کش انت کنت۔ وای یعنی آسمان و نیگ و نگاہ و جست بکن و بچار! شب و دھند و چہ استارانی ترپگ و چہ دابیں رونق و نشان معلوم بیت اے قدرتی چراغ و تبدیل انت کہ چہ آیان دنیا و بازیں منافع ہمگر بچ انت۔ وای اے مضمون ماں سورہ حجرہ و غیرہ و باز جاگہ و گون تفصیل و گومسنگ وای یعنی دنیا و تو شہاب اشانی دمب و بلہ دیگ بنت و ماں آخرت و پے آیان دوزخ و آس نیار انت۔ وای یعنی کافرانی ہنکیں ہم گون شیاطین و ماں پے دوزخ و انت۔ وای یعنی آسمان و دوزخ و آواز سک بد و خوفناک بیت و چہ بے حسابیں جوش و شمار و پنجو معلوم بیت کہ چہ زیادہیں غصہ و ہتوں ترکیت۔ (اعاذنا اللہ منہا بلطفہ و کرہ) ۱۲۔

سُورَةُ الْمَلِكِ مَكِّيَّةٌ مَثْنُوْنٌ آيَاتُهَا فِيهَا اَرْكَعُوكُنْ

سورة ملک ماں مکہ نازل بوت وایشی و تہا سہی آیت و دو رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گون خدا و نام و ہما کہے اندازہ ہر بان ز بریں رحم کنو کے

تَبَارَكَ الَّذِي بِيَدِهِ الْمُلْكُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ۝۱

بارک انت اذات کہ کل حکومت ماں آئی و دست و انت و آہر چیز و سر اقدار انت و

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيٰوةَ لِيَبْلُوَكُمْ اَيْكُمْ اَحْسَنُ عَمَلًا وَهُوَ

کہ آئی و پیداکت موت و زندہ تاکہ بچکا سیت شمار کہ کئے چہ شہا شرترین عمل کنت و انت

الْعَزِيزُ الْغَفُوْرُ ۝۲ الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمٰوٰتٍ طِبَاقًا مَا تَرٰی فِی

زبردست بخشو ک و آہما خدانت کہ پیداک کنت ہفتیں آسمان طبق طبق و تونہ گندے ماں

خَلَقَ الرَّحْمٰنُ مِنْ تَفَوُّتٍ فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرٰی مِنْ فُطُوْرٍ ۝۳ ثُمَّ

رحمن و پیداکنگ و ہج فرق و گدہ بتاچ نگاہ و آہما تو گندے ترکے و پیداک

ارْجِعِ الْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنْقَلِبْ اِلَيْكَ الْبَصَرُ خَاسِئًا وَهُوَ حَسِیْرٌ ۝۴ وَ

دوبارہ نگاہ بکن و ترکنت تہ نیگ و نگاہ وار و زندہ پند بوان و ک و

لَقَدْ زَيَّنَّا السَّمَاءَ الدُّنْيَا بِمَصَابِيْهِمْ وَجَعَلْنٰهَا رُجُوْمًا لِلشَّيْطٰنِ وَ

تحقین ماڈولار کنگ دنیا و آسمان گون چراغان و کنگستیں چراغ پے شیطانانی رحم و

اَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ السَّعِیْرِ ۝۵ وَلِلَّذِیْنَ كَفَرُوْا بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ

و تیاریں کنگ پے شیطانان عذاب لمبوک دیوکیں آس و فی و پے ہا کسان کہ وئی رب و منکر بوتنت جہنم و عذاب انت

وَبِئْسَ الْمَصِیْرُ ۝۶ اِذَا الْقَوُوفُ فِيْهَا سَمِعُوْا هَٰذَا شَهِيْقًا وَهٰی تَفُوْرٌ ۝۷ تَكَادُ

و آسک بدیں جاگے و و ہدیچکل دیگ بنت ماں جہنم و اشکنت آئی و کوکاران و آجوش و ران بیت پنجو معلوم

تَمِیْزُ مِنَ الْغَيْظِ كُلَّمَا اُلْقِیَ فِيْهَا فَوْجٌ سَاَلَهُمْ خَزَنَتُهَا اَلْمٰیَاتُ كُمْ

بیت کہ ترکیت چہ جوش و ہر و ہدیچکل دیگ بیت ماں دوزخ و ایک فوجے سوال کنت چہ آیان دوزخ و نگاہ آیانیا تلگت

منزل

کشت انت کنت۔ وای یعنی آسمان و نیگ و نگاہ و جست بکن و بچار! شب و دھند و چہ استارانی ترپگ و چہ دابیں رونق و نشان معلوم بیت اے قدرتی چراغ و تبدیل انت کہ چہ آیان دنیا و بازیں منافع ہمگر بچ انت۔ وای اے مضمون ماں سورہ حجرہ و غیرہ و باز جاگہ و گون تفصیل و گومسنگ وای یعنی دنیا و تو شہاب اشانی دمب و بلہ دیگ بنت و ماں آخرت و پے آیان دوزخ و آس نیار انت۔ وای یعنی کافرانی ہنکیں ہم گون شیاطین و ماں پے دوزخ و انت۔ وای یعنی آسمان و دوزخ و آواز سک بد و خوفناک بیت و چہ بے حسابیں جوش و شمار و پنجو معلوم بیت کہ چہ زیادہیں غصہ و ہتوں ترکیت۔ (اعاذنا اللہ منہا بلطفہ و کرہ) ۱۲۔

فل اے جسٹ کنگ پہ زیادہیں ذلیل و رسوا کنگ، بیت یعنی شاکر ماں اے مصیبت و گرفتار ہو گئے، زانا کے، شمارا ڈاؤ نہ دانگ ات دن شمارا ترسیننگ ات کہ
چہ اے کشک، مردوات واگن نہ بچک، ماں دوزخ، کپ ات کہ اودا چوشیں چوشیں عذاب انت۔ فل یعنی شہرت بوان، وگن افسوس و پشیمانی، جواب
ونت کہ بے شک ترسینوک آتکنت مگر ما آیان جبران، نہ انشکت، بلکہ ما آیان و دروغ بندگوشٹ کہ شاکل غلطیں جبر کنگائے، نہ الشراء شمارا دیم دات و نہ شے سرا
وحی نازل کت بلکس شہاچہ عقل و فہم، راہ، روکیان، ماں مزین گمراہی، گرفتار ات۔ فل یعنی چہ معلوم ات کہ اے ترسینوک حق گو شوک ثابت بنت اگن ما اوہدی
تمام یک نامح، گپ گوش بدشتیں یا چہ عقل، کارگران،
معاملہ، حقیقت برانیتیں تو مروچی ماں دوزخیانی
ٹولی، پر چاشمل بنوینیں، و ترا طعن دیگ، موہ چونکا
دست بکیتیں۔ فل یعنی وت من اتش کہ بے شک ما
گنہ گاریں، مفت ناحی، ماں دوزخ، چکل دیگ
نہ لو گائیں لیکن چہ اے ناوقتیں افراد اعتراف، چھ
سیت حاصل و بیت، ارشاد بیت، «فَسُحَقَّ لَّأَصْحَابِ
السَّعِيرِ» (نول گار بیتنت دوزخیان) پہ آیان ماں جوار
رحمت، چھ جاگ نہ بیت۔ وے یعنی الشرا گن جہاں ندلیت
مگر آئی، وائی، صفائی سرا کامل یقین دارین، وچہ
آئی، عظمت و جلال، شہینک، لرزین و آئی، عذاب،
ماں دل دیارن جان و رھیت، یا بالغیب، مطلب چوش انت
کہ چہ مردمانی مچی، جدا بوان، ماں خلوت و عزلت، وئی
رب، یاد کنان، پہ لرز و ترس، بنت۔ فل یعنی اگن چہ
شما آئی، دیست نہ کن ات مگر آشمارا گندیت، و شے ہر یک
ظاہریں و چیری جہاں خلوت، یا جلوت، کل، زانت
بلکس ماں دلاں و سینگان، ہر قدر خیالات گوزنت
چہ آیان ہم سر پدانت غرض آچہ شہا غائب انت بے شہاچہ
آئی، غائب بوت نہ کن ات۔ فل یعنی شے و شے افعال
واقوال ہر چیز، خالق و مختار ہاوت انت و خالق و مختار
ہر چیز یکہ پیدا بخت ضروری انت کہ آئی، سر جیں علم آئی،
حاصل بہ بیت، واگن نہ پیدا کنگ ممکن نہ انت، گڈاچون
بوت کنت کہ ہر کس، پیدا کنت ہماوتی مزانت۔ وے یعنی زمین
شے دیماچون کائی پست و ذلیل و مستحر و فرمان، توک، وگت،
سرچے کہ بلوٹے ماں آئی، و تصرف، کن ات۔ تو باید انت کہ
آئی (زمین)، و آئی، کوہانی سر از روتا بکن ات و روزی
حاصل بکن ات۔ مگر ایسکریاد بدارت کہ ہر کس، روزی
دانگ ہماوتی طرف، پدا و ترہم کنگی انت۔ و پسر
انعامات یاد دیا سیننت نول قہر و انتقام، شان و جلال
یاد دیا بیان، ترسینک مقصود انت۔ یعنی زمین
بیشک پہ شہیلی مسخر کنگ، بوت مگر یاد دارگ بہ بیت
کہ اشی، سرا حکومت ہما آسمان، و واجہ میگنت آ
اگن بلوٹیت تو شمارا ماں زمین، ایر بکینیت، آ
ساعت، زمین چہ زلزلہ، لرزگ، لگیت و شہا ماں ہماوتی
توک، ایر روان بے ات۔ لہذا یہ مردم، جائزہ انت کہ
چہ مالک و مختار، بے ترس بوان ناشری کاران گلا شیش

بہ بیت و بہ آئی، جہلت دیگ، مردافروزی بکنت۔ فل یعنی بے شک زمین، سر از روتا بکن ات و روزی حاصل بکن ات لیکن چہ وئی رب، شمشوش کار مہیت۔ و اگن
آہ اشی، قدرت داروک انت کہ شے سرا طوفانی گواتے دیم بدنت یا سنگانی ہوئے بکوار بیت، گڈا شہاچہ کت کن ات اے نمایں نگ و ناچ درک و دور ہدایت
کینت۔ فل یعنی چہ ہر بیس عذاب، ترسینک بوتنگت آچون نکاتہا کنوک و خطرناک انت۔ فل یعنی گن، «عاد» و «ثمود» وغیرہ، ہر جہ معاملہ بے بخت چہ آئی، عبرت حاصل
بکن ات۔ بچارت! بہ آیان حرکتان ما شکار کنگت، تو انکار ماں چوین عذاب، صورت، ہر بوت و دیما آنگ۔ ۱۲

تبارک الذی ۲۹

۸۵۹

الملک ۶۰

نَذِيرٌ ۝ قَالُوا بَلَىٰ قَدْ جَاءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ اللَّهُ مِن شَيْءٍ إِنَّا أَنْتُمْ إِلَّا فِي ضَلَالٍ كَبِيرٍ ۝ وَقَالُوا لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِي أَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝ فَأَعْرِضُوا بَيْنَهُم فَسُحَقَّ لِأَصْحَابِ السَّعِيرِ ۝

نذیر۔ نہ ات شہا مگر ماں گمراہی، مسترب وگت وگوشنت اگن ما باشتیں یا بہ فہتیں
کنا فی اصحاب السعیر۔ گڈا افراد کنت بہ وئی گناہان، گڈا پٹ انت پہ دوزخیان و
ان الذین یخشون ربہم بالغیب لہم مغفرۃ و اجر کبیر ۝ و
بیشک ہما کسان کہ ترسنت چہ وئی رب، بہ غیبی، پہ آیان انت بخشش و مزد مسترب و
اسروا قولکم و اجہروا بہ ۝ انہ علیہم بذات الصدور ۝ الا یعلمو
چہ بدنت شہاوتی خبرن یا ظاہر بکن ات، بے شک آرا لوگ انت سینک، رازان، و آیان زانت
من خلق و هو اللطیف الخیر ۝ هو الذی جعل لکم الارض
کے کہ پیدا کنتی۔ و ہما انت باریک بین و آہما ذات انت کہ کنتی پہ شہا زمین
ذلولا فامشوا فی مناکیہا و کلوا من رزقہ و الیہ النشور ۝
جہل گڈا روتا بکن ات آئی، کوپگان سرا و روات چہ آئی، روزی، و ہما کت بیت یک و
اٰمِنتُمْ مِّنْ فِی السَّمٰوٰتِ اَنْ یَّخْسِفَ بِکُمُ الْاَرْضُ فَاِذَا هِیَ تَمُورُ ۝
آیا امین بوتنگے شہاچہ ہما کس، ماں آسمان، انت ایسکریاد بکینیت شمارا ماں زمین، گڈا ناگاہان زمین لرزیت و
اٰمِنتُمْ مِّنْ فِی السَّمٰوٰتِ اَنْ یُّرْسِلَ عَلَیْکُمْ حَاصِبًا فَاَسْتَعْلَوْنَ ۝
آیا امین بوتنگے شہاچہ ہما کس، ماں آسمان، انت ایسکریاد بکینیت شمارا ماں زمین، گڈا ناگاہان زمین لرزیت و
کَیْفَ نَذِیْرٌ ۝ وَلَقَدْ کَذَّبَ الَّذِیْنَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَکَیْفَ کَانَ نَذِیْرٌ ۝
چون انت ہی ترسینک و تحقیق دروغ بندگت ہما کسان کہ چہ آیان پیش انت گڈاچون بوت منی انکار و
اَوَلَمْ یَرَوْا اِلَی الطَّیْرِ فَوْقَهُمْ صَفًّیٰ وَ یَقْبِضُنَّ مَا یُشَکُّوْنَ ۝ اَلَا
آیا آنگدنت بالی مرغان، کہ آیان سرا بالا انت بانزلان بچ کنان و بند کنان، کسے نگاہ نداریت آیان، ابید

مزل

فل یبیش و آسمان و زمین و ذکر بخت و ادا در میان چیزانی ذکر انت یعنی خدا قدرت و بشارت، مرغان زمین و آسمان و در میان و برے بانز لان و بیچ کنان و برے بانز لان نزاران و چونکائی و بال کنان انت و باوجود اشیء که جمشث ثقیل و مرکز و نیگ و مائل بوگ و جمل و نه کینت نزمین و قوت جاذبه اے خورد کیں مرغ و نه و قی طرف کشیت، و تگوش انت که ابید چر حمان و کئی دست انت که اے مرغ و ماں فضاء قائم بدایت بیشک رحمان و چه و قی رحمت و حکمت و آیانی ساخت و همی داب و جود کت و ماں آئی و هما قوت جاگه دات که چه آئی و ذریعہ و آبی تکلف ماں گوات و چند با وقت و نداشت کت بکنت هماوت همک چیز و استعداد و زانت و تمام مخلوق ماں و قی نگاه و چرگ و داریت، شاید چه مرغانی مثال و بیان کنگ و ادا آینک و هم اشاره بکنت که الله چه آسمان و عذاب دیم دیگ و سرافاد رانت و کافران چه و قی کفر و شرارت و آئی و مستحق هم هست انت لیکن

هماداب و رحمان و رحمان مرغان و ماں گوات و جلتک عذاب هم چه همائی و رحمت و جلتک بوتک - فل یعنی منکر ماں سکین فریب و کینتکنت اگس چوش فہمت که آیانی باطلین معبودانی دوت گریں خدایانی فوج آیانی و چه الله عذاب و آیو کیں مصیبت و رکینت - شر بزان انت! چه رحمان و ذنار اسندان کس به مدد و سر نہ بیت - فل یعنی انراک روزی و از بان و بند بکنت تو کئی طاقت انت که به شمیگی روزی و دروازگ و پیچ بکنت - فل یعنی ماں دل و اے مردم هم زانت که چه الله و گستاوان و نه کس نقصان و داشت کت کنت و نه نفع سرکت کنت مگر تیوگ و ناشری و سرکش انت که توحید و اسلام و طرف و آیانی و سٹ کنت - فل یعنی ظاہری کامیابی و راه و بران و ہما داں اصلی مقصد و سر بیت کہ آہ و تجکین راہ و سراچہ مردمان نیچک و ان و گام بکنت ہر کس بہ چپ و چوئیں راہ و سراچیکا دیم پچروان و بروت کئی اُمیت کشیت کہ آہ و قی منزل و سر بیت - اے مثال در بابت و یک موحد و یک مشرک و بکنت ماں محشر و ہم ماں ہر و بینانی رفتار و ہے دابیں فرق و تفاوت بیت - فل یعنی الله و پر اشکنک و گوش، پر گندگ و چم و پر زانگ و دل و انگنت کہ آئی و حق و قبول دار بوان و اے قوتان و بر راستیں رہند و کار بگپنیں و بہ ہماں فرمان برداری و اطاعت اُستان خرچ بہو نیندنت مگر اے دابیں شکر گرو کیں بندہ باز کم انت کافران بچارت کہ اے نعمتانی حق اش چون ادا کت ؟ - ہماں و دانگیں قوتان و بہ ہماں و مقابلہ و کار مرز اش کنت - فل یعنی ابتداء ہم چه ہماں و بکنت انتہا ہم بہ ہماں سرایت، چه ہمود آتکنتیں ہموداروگی انت - بایدات کہ چه آئی و یک دمانے غافل بہو تینیں و ہر و ہدا آئی و فکر بداشتیں کہ مالک و روبرو و گول حشکس دست مرویں مگر اے دابیں بندہ باز کم انت و یعنی کدی سچ کنگ بیس و قیامت کدی کیت آزار و ت بیارات - فل یعنی من وقت و تعیین و کت کنناں، اشیء علم فقط الله حاصل انت البتہ ہر چیزیکہ

الملک ۶۷

۸۶۰

تذکر الذی ۲۹

الرَّحْمَنُ إِنَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ بَصِيرٌ ۝ اَمَّنْ هَذَا الَّذِي هُوَ جُنْدُكُمْ ۝
چہ رحمن و بے شک آہر چیز و گندوک رانت قل آیا کئی انت آکس کہ آفوج انت پر شما
يَنْصُرُكُمْ مِّنْ دُونِ الرَّحْمَنِ إِنِ الْكَافِرُونَ إِلَّا فِي غُرُورٍ ۝ اَمَّنْ
مدد بکنت شے ابید چہ رحمن و نہ بینت کافر مگر ماں فریب و قل آیا کئی انت
هَذَا الَّذِي يُرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُ بَلْ لَّجَوُفٌ عَثُورٌ ۝
آذات کہ روزی بدنت شمارا اگس بند بکنت خدا شے روزی قل بکین حکم تراہک انت ماں سرکش و نفرت و
اَمَّنْ يَمِشِي مَكْبًا عَلٰی وَجْهِهِ أَهْدَىٰ أَمَّنْ يَمِشِي سَوِيًّا عَلٰی
آیا کس کہ پروت دیم بہ چہر آتجکین راہ و سرانت، یا ہما کہ بروت راست کائی پچکین
صِرَاطٍ مُّسْتَقِيمٍ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِي أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَ
راہ و سر و توبگوش آذات ہما انت کہ پیداک کت شمارا وادگی کت بہ شما گوش و
الْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ۝ قُلْ هُوَ الَّذِي ذَرَأَكُمْ
چم و دل شما باز کم حق جاہ یار وک انت و توبگوش آہما ذات انت کہ شنکی کت شمارا
فِي الْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ۝ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَذَا الْوَعْدُ إِنْ
ماں سر زمین و وہماں و نیگ و شمار کنگ بیت و گوشت کدی انت اے وعدہ اگن
كُنْتُمْ صَادِقِينَ ۝ قُلْ إِنَّمَا الْعِلْمُ عِنْدَ اللَّهِ وَإِنَّمَا أَنَا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝
شمارا ست گوشو کت انت و توبگوش ایک و خبر الله گور و انت و من نص تر سینو کان سر ظاہریں و
فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سَيِّئَتْ وُجُوهُ الَّذِينَ كَفَرُوا وَقِيلَ هَذَا الَّذِي
گداہد گندت وعدہ و کہ ہر رسان انت سل ترنت دیم کافرانے، و گوشتک بیت کہ اے ہما انت کہ
كُنْتُمْ بِهِ تَدْعُونَ ۝ قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكْنِي اللَّهُ وَمَنْ مَّعِيَ
شما اشیء و لوگ انت قل توبگوش آیا دین شما اگن ہلاک بکنت منرا خدا و منی ہما ہاں
أَوْ رَحِمْنَا فَمِنْ يُّجِيرُ الْكَافِرِينَ مِنْ عَذَابِ إِلِيمٍ ۝ قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ
یا کہ بہ مارحم بکنت، گدا آکئی انت کہ پناہ بدنت کافران چه دردناکین عذاب و قل توبگوش ہما رحمن انت

منزل

یقیناً ابوک انت چه آئی و آگاہ کنگ و چہ پیمنا کیں مستقبل و ترسینگ و منی سرافرض انت و من آفرض و تمام کت - فل یعنی ہنوں پہ قیامت نیگی مزن جاگ و صلوات کنگا انت بے و ہدے کہ ہما وعدہ و ساعت نزدیک بکیت تو مزن مزین سرکشانی دیم و رنگ تریت و گنوی اش گریت - فل کافران و اہلک ہمیش ات کہ واجہ زوت چہ دینا و بلذت تاکہ آئی و قصہ بلاس بہ بیت، (العیاذ باللہ) آئی و پستہ دات کہ بند و خبر و بہ شے گمان و روء و من و منی ہما ہاں ماں دنیا و کل ہلاک کنگ بہ بیس یا منی عقیدہ و روء و منا و منی رفیقان و الله تعالیٰ چه و قی رحمت و کامیاب و ہما راد بکنت ماں اے ہر دو میں حالناں ہر چہ حالتے ہم بہ بیت مگر شمارا چہ اشیء و چے فائدہ دست کینت، منی انجام ماں دینا و توری ہر چہ بہ بیت بہر حال ماں آخرت و ہما بہتری انت کہ ما بہ ہماں و راہ و جہد و کوششت کنگا کیں، بے شما و قی بارہ و فکر کینت انت کہ اے کفر

وسرکشی و ردا ہرچ دردناکیں عذاب کے الم و آہی انت چہ آئی شمار کئے رستگار کنت، مئے غم و درگ و یلم بکن انت، وتی مسکری بکن انت، چیا کہ کافر
 ہج داب و چہ خدار عذاب و رستگار بوت نہ کنت ۱۲۰
 ہجے صفحہ و فوائد :۔ فل یعنی وھدے مئے ایمان بہ ہمانی و ذات و سرانت تو ایمان و برکت و نجات مئے یقینی انت ویدا وھدے ماہ راستیں
 رہبند و بہ ہمانی و سرابھروسہم کنیں تو ماں مفصداں کامیال یقینی انت۔ «وَمَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ» شما چہ اے
 ہر دویمیناں زہرات نہ شمایمان داراں و نہ توکل، گڈا باریں شما چو شکا بے فکر انت ۱۳۰۔ فل یعنی ما چو شکا مئے عقیدہ انت۔ فل یعنی زندگی
 و ہلاکت و کل از باب ہما اللہ پاک و قبضہ و انت۔

لیکن آپ و بچاریات کہ چہ آئی ذریعہ و ہک چیز زندگی
 قائم انت۔ اگن بند و خبر و اچھاگانی و چاتانی آپ حُشک
 بترنت و آپ زیر زمین و بروت چو شکا زیات ماں گراماں
 موسم و گندگ بیت، تو کئے قدرت داریت کہ چو مراد و
 صافیں آپ و اینکر زیاتیں مقدار و رتیا بکنت کہ آپ
 شے زندگی و بقا و بس بہ بیت لہذا یک مؤمن متوکل و
 ہما خلق الکل مالک علی الاطلاق و ذات و سرابھروسہ
 دارگ لو طبت۔ چہ ہماراے خبر ہم سر پد ہو کہ وھدے
 ہدایت و تمام چنگ حُشک بوتنت او ہد و ہدایت و
 معرفت و حُشک نہ ہو کیں چنگ مال محمد صلی اللہ علیہ وسلم
 صورت و جاری کنگ ہم ہما مطلق رحمان و کار بوت کنت
 کہ آئی و چو قی فضل و مہربانی و تمام جاندارانی ظاہری
 و باطنی زندگی و از باب پیدا کنگت۔ اگن بفرض محال اے
 چنگ حُشک بہ بیت چو شکا بے بخالی دل و وایک انت تو
 ہما کس کئے انت کہ آپہ مخلوق و اے دایں پاک و صافیں
 چکینتگیں آپ پیدا کت بکنت تمت سورة الملک و لله الحمد
 فک مکہ مشرکان و اجہ نبی صلی اللہ علیہ وسلم (العیاذ باللہ)
 دیوانہ (گنوک) گوشتنگت۔ یکے و گوشتنگت کہ شیطان و
 اثرانت کہ ایکبارگی چہ تمام قوم و دانا راسندان و اے
 دایں گپ جنت کہ اشان و کسے ہم قبول کت نہ کنت۔ حق
 تعالیٰ و اے روی خیال و رو کنان و واجہ نبی و رانلا
 دات۔ یعنی ہر کس و سر اللہ پاک و اے ہمیں فضل و انعام
 بہ بنت کہ ہر یک چم چمے آیان و چم ووت گندین و مشاہدہ
 کنت، مثلاً اعلا میں درجہ و فصاحت و حکمت و دانائی و
 گپاں ماں مخالف و موافق و دل و اے و وایں قوی تاثیر
 و اے دایں بلند و پاکیزہ ہیل و عادات، آیا آرا و دیوانہ
 گوشتنگ و تی دیوانگی و دلیل نہ انت۔ بیشک ماں دنیا و
 دیوانہ باز بوتگنت و چکر مزین شانیں مصلحین (اصلاح کنوں)
 گوشتنگت کہ آیان و اول اولہ سر قوم و گنوک گوشتنگت، مگر قلم و
 تار کھی معلومات و ہرچ انبارے ماں و زقانی لاپان و جمع
 کنگ، آا علان کنان و چو گواہی دنت کہ واقعہ ماں
 گنوکاں ویدا اے دایں دیوانہ گوشتنگاں حالات و چکر
 زمین و آسمان و فرق و تفاوت انت، مروجی واجہ نبی و
 (العیاذ باللہ) گنوں مجنون و لقب و یاد کنگ بالکل ہما
 رنگ داریت کہ ماں آ رنگ و دنیا و تمام جلیل القدر

و اول العزم اصلاح کنوں و ہر زمانہ و ناشران و کم عقلاں و یاد کنگ، لیکن ہر دایے و تانتخ و سے اصلاح کنوں کا رانی سرا بقا و دوام و محکمیں مہر و
 نشان پشت گیتنگت و ہما مجنون گوشتنگاں نام و نشان و باقی نہشت۔ قریب انت کہ قلم و چہ آئی و ذریعہ و بنشتہ کنگیں تحریران چہ واجہ و ذکر خیر و واجہ و بے میں
 کارنامیان و علوم و معارف و بہ مدامیگی روشن دارنت و واجہ و دیوانہ شون دیوانہ شون و چہ ہستیں دنیا و دیم و چو غلطیں حرف و بے نام و نشان بنت۔ یک
 و تے کبت و ہدیہ کل دنیا واجہ و حکمت و دانائی و ستادنت و واجہ و کامل ترین انسان بوگ و بہ یک اجماعی عقیدہ و ڈول و قبول داریت۔ شر خداوند قدوس
 ہر کس و فضیلت و برتری و چہ بنے و بیج و وائی نورانی قلم و لوح محفوظ و سختی و سرافش کنت کئی طاقت انت کہ ایوں و مجنون و گنوک گوشتان و آئی و یک

تبارک الذی ۲۹
۸۶۱
القلم ۶۰

اُمَّا يَٰٓأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا فَاسْتَغْفِرُوا لَهُمْ مِن ذُنُوبِهِمْ ۚ إِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ۝۱۰
 مآ آئی و سر ایمان آورت و مآ آئی و سر توکل و گڈا زوت زان انت شما کئے انت ماں گرامی و ظاہرین
 قُلْ أَرَأَيْتُمْ إِن أَصْبَحَ مَاؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَاءٍ مَّعِينٍ ۝۱۱
 تو گوش آیا دیت شما اگن صبح و بہ بیت شے آپ حُشک گڈا کئے کاریت شے گڈا آپ و صافیں و
 سُوْرَةُ الْقَلَمِ مَكِّيَّةٌ مِّنَ الْأَنْبَاءِ خَمْسُونَ آيَةً وَقَدْ نَزَّلَ فِيهَا
 سورة قلم ماں مکہ و نازل بوت الیشی و تہا بیجاہ و دو آیت و دو رکوع انت
 بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 شروع کناں گون خدار نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں رحم کنو گے
 ن وَالْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ۝۱ مَا أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ۝۲ وَإِنَّ
 قسم انت قلم و ہر چیک نویست، توئے چرونی رب و مہربانی و گنوک و بے شک
 لَكَ أَجْرٌ أَعِزٌّ كَمُنُونٍ ۝۳ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ ۝۴ فَسَتُبْصِرُ
 پتو البت مزدانت بے حساب و بے شک توئے ہر اہیل عاداتان مزین شانیں و گڈا انوں تو ہر گڈے
 وَيُبْصِرُونَ ۝۵ يَأْتِيكُمُ الْبَقُوتُ ۝۶ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ
 وایان ہن گندیت کہ چہ شما کتام کس گنوکت و بے شک تی رب و آشر تر زانت کئے رو کبت
 عَنْ سَبِيلِهِ ۝۷ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ ۝۸ فَلَا تُطِعِ الْمُكَذِّبِينَ ۝۹ وَدُّوا
 چہ آئی و راہ و و آشر تر زانت چکیں راہ و روکان و گڈا تو خبر و ضرور دروغ بند کنو کانی، آیا دوست
 لَوْ تَدْرُوهُنَّ فِدْهُنَّ ۝۱۰ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ۝۱۱ هَٰؤُلَاءِ مَشَاءُ
 دارنت تو ہر بی پیش بیا آہیں ہر بی پیش کنت و و نہ تو خبر و ہر ہر یک سو گند و روک بے قدر و و گڈا گنوک
 بَنِيكُمْ ۝۱۲ مَتَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مَعْتَدٍ ۝۱۳ عَتِلَّ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَيْمٌ ۝۱۴ إِنْ كَانَ
 چغلی گنوک و بخیلی گنوک پر مال و چہ حد و گڈا و گناہ گار و نریش و دیم و رند چہ آیان بد اصل و ہس و لا پیشا کہ ہست انت
 ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ۝۱۵ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ آيَاتُنَا قَالَ أَسَاطِيرُ الْأَوَّلِينَ ۝۱۶
 مال و چکانی خدا بنر و و ہدیہ و انگ بہ بیت آئی و سر ائے آیتا گوشتیت کہ قصہ انت پیشی مردمانی و لا

منزل ۴

شوشہ نے بے گواہ کُت بکنت ہر کسے اے دابیں خیال بداریت آوت مرئیں گنوک یا جاہلے۔

۱۱ یعنی تئیں نبی غم موز، بہ آسانی دیوانہ گوشگ، تئی احر و ثواب گیش بیت و بے حد و بے حساب فیض و ہدایت بنی نوع انسان، چہ تئی ذات، سر بویگی انت۔ آئی، بے انتہا اجر و ثواب شمار ایقینا دیگ بیت آیا کسے، دیوانہ و گنوکانی اے دابیں محکیں و شانداریں مستقبل دیگت؟ یا کتام مجنوں نے، منصوبہ اے رنگ، کامیاب بوتگ۔ گڈا ہر کس، رتبہ اللہ پاک، گور، ایکنہ مرزن بہ بیت آئی، چندا حتماتی دیوانہ گوشگ، سراچے پرواہ بہ بیت۔

۱۲ یعنی اللہ تعالیٰ، بہ ہما علانیں اخلاق و ملکات، رد افرامینت آیا ماں دیوانگان اے دابیں اخلاق و ملکات، شبینگ ہم بیت کنت۔ یک گنوکے اقبال و افعال، ہجر نظم و ترتیب پیدا و ربوت نہ کنت۔ و نہ آئی، قول و گفتار اں بر آئی کاراں ہم دپ بوت کنتت بر خلاف اشی و اجر بنی، زبان قرآن انت و اجر، اعمال و اخلاق، قرآن پاک، خاموشیں تفسیر قرآن ہر جہ نیکی، خیر و خوبی، طرف، دعوت دنت آچیز فطرۃ ماں و اجر، ذات، موجود و چہ ہر قسم، بدی و گندگی، دور داریت و اجر بہ وقتی تب، رو، چہ آئی، نفرت گنوک و دبیزاری ظاہر گنوک انت۔ پیدا اشی حساب، و اجر، ساخت و ترتیب بہ ہما داب، بوتگ کہ و اجر، کتام حرکت و کتام چیز چہ تناسب و اعتدال، حد، یک تئیں اے دیم و آدیم کنزرات نہ کنت۔ و اجر، اخلاق، خوبی، ہجر اجازت نہ دانگت کہ بہ جاہلان و کبتیں مردمانی ٹوک و ڈالیانی سرا دلگوش گور بکنت۔ ہر و اجر، خلق اینکر عظیم و نگاہانی جاگہ اینکر بلند بہ بیت گڈا باریں آیک گنوکے، گوشگ، سراچونگا دلگوش گور کت کنت و اجر تو وقتی ماں دیوانہ گوشگانی دوز و اسی، و تارا مدام پریشان بوتگت۔ کہ آئی، سبب، و لعلک باجع، نفسک، خطاب، اشکنگ، نوبت آتنگت۔ در حقیقت، اخلاق، عظمت، چہ درستان چہل تریں ہنات ایش انت کہ انسان گوں دینا، اے ادنائیں ہستیاں معاملہ کنگ، وقت، چہ خداوند قدوس، عظیم ہستی، غافل و بے خبر بیت داں و ہدیہ کہ اے چیز ماں قلب، موجود مانیت تمام معاملات ماں عدل و اخلاق، شاہیم، سرچی، برابر بنت چون جوان گوشگ شیخ جیند بغدادی، "و سخی خلقہ عظیماً اذ لم تکن لہ ہمتہ سوی اللہ تعالیٰ عاشر الخلق بخلقہ و ذالہم بقلبہ فکان ظاہرہ مع الخلق و باطنہ مع الحق۔ و فی وصیۃ بعض الحكماء، علیک بالخلق مع الخلق و بالصدق مع الحق۔ و یعنی چہ ساری، ماں دل، الم آت لیکن زوت دوئیں فریق، گوں وقتی چمان نظر، کیت کہ چہ دوئیمان، کتام ہوشیار و عاقبت، خیال داروک ات و کتام کس، عقل، بال کتنگت کہ چہ آئی، وجہ، پدیم کت، جتنگت۔

۱۳ یعنی اللہ تبارک و تعالیٰ شرزانت کہ کتام مردم تجکیں راہ، سرا آیوک انت و کتام گمراہ بیوک انت۔ لیکن و ہدے نتیجہ دیما پیش بنت تو درستان و ت نظر، کیت کہ کتام کساں بہ کامیابی، منزل، سر بوتنت و کتام کسان شیطان، راہ زنی، ذریعہ، بے نام و نامراد بوتنت۔

۱۴ یعنی کشک، سرا آیوکاں و نہ آیوکاں کل ماں اللہ، چپ و چاگر دکنوکیں علم، گیشینگ بوتنگت پمشکا ماں دعوت و تبلیغ، معاملہ، ہج رورعایت، حاجت نیست ہر کس، کشک، سرا آہیگی انت آتم، کیت و ہر کس چہ ازل، محروم و بے نصیب انت آہر گوں لحاظ و مروت، متوک نہ بیت۔ مکہ، کافران گوں حضرت، گوشگت کہ شمار بابت، بت پرستی، وقتی ترندیں رھبند، کیں ترک بکنات و مئے معبودانی تر وید، ممکنات ماہم شے خدا، تعظیم، کیں و تئی دستور و رھبندان کارنداریں۔ ممکن ات کہ ماں یک مرزن شانیں مصلے، دل، آ، "خلق عظیم" نیگی پیدا کنگ بوتگ بہ نیک نیتی جو خیال بکنت کہ گوں کیں نرمی اختیار کنگ و بھلت دیگ، اگں کار شربیت، تو چنت روچاں نرم روش اختیار کنگ، سچے ہرج انت۔ ہمیشی، سرا حق تعالیٰ تنبیہ فرامینت کہ شمار اے دروغ بندانی خبر، دلگوش گور ممکن ات۔ اشانی مطلب تیوگ، ترا سست کنگ انت، ایمان یارگ و صداقت، قبول کنگ مقصد نہ انت۔ شے بعثت، اصلی مقصد اے داب، ربوت نہ کنت شمار اباید انت کہ و تارا چہ ہر نیگ، سندان، وقتی فرض، انجام بدے ات۔ کسی دل بڈی دیگ و کشک، سرا یارگ تئی ذمہ، نہ انت۔ (تنبیہ) ماں "مداہنت" و "مدارات"، مرزن باریگیں فرق ایت اول الذکر مذموم انت و آخر الذکر محمود انت فلا تغفل۔

۱۵ یعنی ماں ہر کس، دل، خدا، نام، عظمت نیست، دروغیں سوگند، ورگ، یک ادنائیں خبرے لیکیت و چونکہ مخلوق آئی جبر، سرا اعتبار نہ کنت پمشکافین دیانینگ، خاطر، ہمک ساعت و دماں، سوگندوران، بے قدر و ذلیل بیت۔

۱۶ یعنی گوں اے حصلتان بدنام و ماں عالم، ہم رسوا انت۔ حضرت شاہ صاحب، نمشتہ کنت کہ "اے کل کافر، وصف انت انسان و تئی تہانگاہ بکنت و اے ہیل و عاداتناں یل بدنت۔ (تنبیہ) "زیم"، معنی لھتے سلف، گور، ولد الزنا و حرامزادہ بیگنت، ہرج کافر، بابت، اے آیتان نازل بوتنگت اکس ہما داب بیگت۔

۱۷ یعنی یک شخصے ماں دینا، بختاور و خوش قسمت نظر، کیت مثلاً مال و اولاد وغیرہ داریت تو تیوگ، چہ اے معمولی جبر، اے قابل نہ بیت کہ آئی، گپ گوش دارگ بہ بیت۔ اصل چیز انسان، اخلاق و عادات انت۔ ماں ہر شخص، شرافت و خوش اخلاقی نیست تو اللہ دوستان، بناید کہ آئی، احقیں گیانی نیگ، دلگوش گور بکنت۔ و یعنی اے داب، گپ جنان، اللہ، خبران، دروغ بند کنت۔ ۱۲

فل گوشت کہ قریب ہے ایک سردارے ولید بن مغیرہ ات آئی ہو تو کہ اسے تمام وصف موجود اتنت، وپونزہ سراچہ داغ دیگ، مراد آئی و رسوائی و روسیاسی انت شاید مال دینا، ہم جتنی داب، داغ دار بوتنگ یا ماں آخرت و ملک و نشان بیت۔ فل یعنی مال و اولاد و کثرت مقبولیت و علامت نہ انت و نہ اللہ کو گور، اشی چیزے قدر و قیمت ہست۔ پیشکا مکہ، کافران اے چیز، سرانمور مہنت بلکیں اے چہ انش پاک، جانب، آیانی چکا سنگ و امتحان انت، چوشک پیسہ لھتے مردم چکا سنگ بوتنگت۔ فل لھتیں برات انت کہ آیانی پت، ماں میراث، میوہ، یک باغی ہشتنگت، ماں آئی، بلکیں کشار ہم بوتنگت، تمام لوگ، مردماں چہ آئی، پیر اور، آسودہ حال اتنت۔ ماں پت، دور و باری، دستور ات کہ ہمارو چ، کہ میوہ سنگ بوتنگت، وکشار، رون کنگ بوتنگت، تو شہر، تمامیں فقیر و محتاج جمع بوتنگت و واجکار، آیانی چیزے چیزے دانگت، کہ چہ اشی، برکت ہم بوتنگت، آئی، مرگ، پیر چکان، ماں دل، خیال پیدا بوت کہ فقیراں اینکر مال زورنت و برنت، آئے وئی کار، بیت تو باز خوب انت، چیانہ مایک نجیں تدبیرے بکنیں کہ فقیران، چچ دیگ مکیبت، و جملہ پیداوار مئے لوگ، بیت، پداوت ماں و تاملشورہ کنان، چو فیصلہ بوت کہ صعب، ماہلہ میوہ بان سندان، لوگ، جمع اش کنیں، فقیراں دار و نت ہیچ ننگدنت، و وئی اے تدبیر، سراچوش یقین اش بست کہ، انشاء اللہ، ہم چہ اشانی دپ، و دریا تک۔ فل یعنی شب، گوات، لوٹے چست بوت آس، گیت یادگ ویلے سری کپت تمام کشار و باغ چو پٹ، صاف بوت۔ فل یعنی ماں دل، چوش یقین داران، کہ نوں باغ، سر بان، تمام حاصلات، ماں وئی قبضہ، کنیں۔ فل آزیں چہ کشار و درچکان، نجوش صاف کنگ بوتنگت کہ اودا سر بان، جاہ یا ترش نہ گت، نجو گمانش کت کہ بلکیں مارا ہمو شنگ و دگ جاہ آہنگیں، پدا و ہدے فکر و غور ش گت تو زانتش کہ اتا جاگہ مئے وئی ہمیش انت مگر مارا بخت، بل دانگ و چہ حق تعالیٰ، دربار، ماحرور کنگ بوتنگیں۔ وک تو کی برات ماں آیانی چیزے زیات ہوشیار ات آئی، مشورہ، وقت، اشان، گوشتنگت کہ چہ اللہ پاک، شمشوش کار مے ات اے تمامیں چیز اہائی، انعام بران ات وچہ فقیر و محتاج، خدمت، دست، مکش ات، و ہدے ہیچ کس، آئی، گپ، سرادگوش گور نہ کت، آئی، خاموشی اختیار کت و ہمایانی احوالے، شریدار بوت۔ نول اے بر بادی و بتا ہی، گندان، آئی، وئی ہما پیسری جبراشان، یاد دیا بئنت۔ فل نوں وئی تقصیر، قبول کنان، رت، طرف، رجوش کت، و نجو عام مصیبت، وقت، دستور انت، یک دگرے، مبار بار کنگ، لگنت و ہر کس دومی، اے مصیبت و بتا ہی، سبب قرار دیگ، ات۔ فل آخر، کل ہور بان گوشت، لگنت کہ واقعی مئے کلائی سر زوری و زیادت ات مالو ات کہ محتاج و فقیرانی حق، بجنیں چہ جاری

دل لچ، کپان، چہ مئے دست، اصل مال ہم شت ہرچ تاوانے بوت ماں آئی، ماوت گناہ گاریں، مگر پدا ہم ماچہ وئی رت، نا ایت نہیں چہ عجب انت کہ آچہ وئی رحمت، چہ پیشی باغ، شر ترزیں باغ، مارا عطا بکنت۔ فل یعنی اے تو دینا، عذاب، یک ادنائیں نمونے ات کہ کسے، آد عذاب، لگینت نہ گت۔ گدا آخرت، ہما مز نہیں آفت، کسے لگینت کنت۔ زانگ بہ بیت تو انسان اے گپ، نجو بی زانت۔ فل یعنی ماں دینا، باغ و بہار، پر چا سرگردان ات۔ جنت، باغ و باغیچہ چہ اشان باز زیات شر تر و بہتر انت کہ ماں آیانی ہمک قسم، نعمت جمع انت، آیانی خاص یہ تقویٰ داریں مردمان انت۔ ۱۲

القلہ ۶۸

۸۶۳

تبارک الذی ۲۹

سَنِمُهُ عَلَى الْخُرُومِ ۝ إِنَّا بَلَوْنَاهُمْ كَمَا بَلَوْنَا أَصْحَابَ الْجَنَّةِ إِذْ

نوں ماداغ دیں آئی، سنے، وک بے شک بلچکا سنگ آیان، نجوشک ماچکاست، باغ، و اجهان، وک و ہر یک

أَقْسَمُوا بِالْیَمْرِ مِّنْهَا مُصْبِحِينَ ۝ وَلَا يَسْتَشْنُونَ ۝ فَطَافَ عَلَيْهَا

سوگندش وارت کہ آئی بران، سندیں صباچی۔ و نہ گوشتش انشاء اللہ، گدا سرگوست باغ، سر

طَافٌ مِّن رَّبِّكَ وَهُمْ نَائِمُونَ ۝ فَأَصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ ۝ فَتَنَادُوا

طوفانی گواتے (ماں شپ)، چہ تہی رت، ہنگ، و آیان و اب انت۔ گدا بوت آباغ، چو کشار، رتنگیں کی پدا یک دگر اتوش

مُصْبِحِينَ ۝ إِنِ اغْدُوا عَلَىٰ حَرْثِكُمْ إِن كُنْتُمْ صَرِمِينَ ۝ فَأَنطَلَقُوا

جنت صبح، ماہلہ در کپ ات دیم پر وئی کشار، اگر شمارا بر سنگی انت۔ گدا سرگپنت

وَهُمْ يَتَخَفَتُونَ ۝ إِن لَّا يَدْخُلُهَا الْیَوْمَ عَلَيْكُمْ مِّسْكِينٌ ۝ وَغَدُوا

وت ماں و ت، گوشتان، ایکہ داخل مہبت ماں باغ، مروجی شے یک محتاج۔ و ماہلہ ہادگ بوتنت

عَلَىٰ حَرْثٍ قَد رَيْنَ ۝ فَلَمَّا رَأَوْهَا قَالُوا إِنَّا لَضَالُونَ ۝ بَلْ لَّحْنٌ مِّمَّ مَرُومٍ ۝

بیت، محتاجانی دور دارگ، گون نرنری، گدا و ہدیکہ دیشش باغ، گوشتش ماراہ کارنگ بلکیں و اب نصیب این

قَالَ أَوْسَطُهُمْ أَلَمْ أَقُلْ لَّكُمْ لَوْ لَا تَسْبَحُونَ ۝ قَالُوا سُبْحَنَ رَبِّنَا إِنَّا

گوشت آیانی درمیانی، آیامن نہ گوشتنگ شمارا کہ پرچا تسبیح گوشت ات ف گوشتش پاک انت مئے رت بے شک

كُنَّا ظَالِمِينَ ۝ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَلَوْمُونَ ۝ قَالُوا يٰوَيْلَنَا

ہست اتیں ظالم۔ گدا ایک دگر ادیم گور کنان، علامت کنگ، لگت انت ف گوشتش زارہ ما

إِنَّا لَنَا ظَالِمِينَ ۝ عَسَىٰ رَبُّنَا أَن يُبْدِلَنَا خَيْرًا مِّنْهَا إِنَّا إِلَىٰ رَبِّنَا

بے شک ماں نہیں سرکش، ایت انت کہ مئے رت مارا عوض بدنت چہ آئی، شر ترزیں، بے شک ماں وئی رت، ہنگ

رَغِبُونَ ۝ كَذٰلِكَ الْعَذَابُ وَلَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا

ایت داریں، ہمے پیا انت عذاب و البتہ آخرت، عذاب مستر انت۔ در پچتا آیانی

يَعْلَمُونَ ۝ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتِ النَّعِيمِ ۝ أَفَجَعَلُ

بزانتیں فل بے شک یہ متقیان آیانی رت، گور، باغ انت نعمتان فل آیانیکنیں ما

منزل

دلاچ، کپان، چہ مئے دست، اصل مال ہم شت ہرچ تاوانے بوت ماں آئی، ماوت گناہ گاریں، مگر پدا ہم ماچہ وئی رت، نا ایت نہیں چہ عجب انت کہ آچہ وئی رحمت، چہ پیشی باغ، شر ترزیں باغ، مارا عطا بکنت۔ فل یعنی اے تو دینا، عذاب، یک ادنائیں نمونے ات کہ کسے، آد عذاب، لگینت نہ گت۔ گدا آخرت، ہما مز نہیں آفت، کسے لگینت کنت۔ زانگ بہ بیت تو انسان اے گپ، نجو بی زانت۔ فل یعنی ماں دینا، باغ و بہار، پر چا سرگردان ات۔ جنت، باغ و باغیچہ چہ اشان باز زیات شر تر و بہتر انت کہ ماں آیانی ہمک قسم، نعمت جمع انت، آیانی خاص یہ تقویٰ داریں مردمان انت۔ ۱۲

دل مکہ کا فراں چہ غور و تجربہ، ماں و قی دل، اے سوڑگ کنگت کہ اگن قیامت، روح و مسلمانانی سراغیت و بخشش بہ بیت، تو مئے سراچہ آیایں بہتر و گیشتر عنایت و بخشش بہت و ہرج عیش و آسودگی یے کہ اللہ تعالیٰ، مارا ماں دینا، دانگت او داہم گوں ماہیے داب، معاملہ بہت، اگن چہ بہ بیت تو اشی مطلب اے بہت کہ یک وفاداریں غلامے کہ امدام پہ و قی واہند، حکم برداری، تیار مانت و دگہ یک جہرا تم پیشہ این باغی، دو بینانی انجام یکسان بہ بنت بلکیں مجرم و باغی چہ وفاداران بہتر بہت اے ہما گت انت کہ آرا عقل سلیم و فطرت صحیحہ رد کنت۔ دل یعنی اے گپ کہ مسلم و مجرم ہر دو تیں برابر کنگ بہت، ظاہرین گپے کہ عقل و فطرت اشی، قبول نہ کنت۔ گڈا زانا شہا ہاشی، کتام نقلی دلیل گوں و تادارت۔ آیامان کتام معتبرین کتابے، اے مضمون، شہادان ات کہ ہر چہ شہادت پسندکن ات آلم، شمارا دست کپیت، و شہ ہک رنگیں واہگات پورہ کنگ بہت، یا اللہ تعالیٰ، داں قیامت، سو گند وارنگ کہ شہا ماں و قی دل، ہر داہیں سوڑگے کن ات ہما شمارا دیک بہت ہے۔ و ہرج رنگ و مروجی شہا عیش و عشرت، زندہ گوارینگ، ات، داں قیامت شہا بہ ہما حالت، دارگ بے ات، ہر کس چہ آیایں اے رنگ، دعویٰ کنت و آئی، ثابت کنگ، ذمہ داری، و قی سراوریت آئی، بیارارت و مئے دیمہ پیش کن ات ماہم براہیں کہ آئی، گیانی بنیاد چہ جزانت۔

الْمُسْلِمِينَ كَالْجَرْمِينِ ۖ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ

فرمان برداران، مثل گند گاران، چون انت شمارا چہ بیما فیصلہ کن ات، آیاشے گور،

كِتَابٌ فِيهِ تَدْرُسُونَ ۚ إِنَّ لَكُمْ فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ۚ أَمْ لَكُمْ

کتابے ہست انت کہ ماں آئی، دان ات، بے شک ماں، دست کپیت شمارا ہر چہ یکہ دوست دارت، آیا بہ شہا

أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ ۚ إِنَّ لَكُمْ لَبِئْسَ حُكْمُونَ ۚ

قول فقرات محکمیں بہ مئے ذمہ، کہ حکم آئی، داں قیامت و باقی مانت، بے شک شمارا دست کپیت ہر چہ یکہ فیصلہ کن ات

سَلَامٌ أَيْهِمْ بِذَلِكَ زَعِيمٌ ۚ أَمْ لَهُمْ شُرَكَاءُ فَلْيَأْتُوا شُرَكَاءَهُمْ

برہیں چہ آیایں (شرکان) تمام یک چہ آیایں، شہی جواب ارنٹ، آیا بہ آیایں شریک ہست انت، گڈا بایدنت کہ بایدنت و قی شرکیان

إِنْ كَانُوا صَادِقِينَ ۚ يَوْمَ يَكْشَفُ عَنْ سَاقٍ وَيُدْعُونَ إِلَى

اگں راست گو شوک انت، ہمارو چہ کہ ظاہر کنگ بہت ڈیلنگ، و توارنگ بہت بہ

السُّجُودِ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ ۚ خَاشِعَةً أَبْصَارُهُمْ تَرْهُقُهُمْ ذُلٌّ

سجدہ، گڈا آیایں نوزن انت، جہل بہت آیایں چمان، کپیت آیایں سر اسوائی

وَقَدْ كَانُوا يُدْعُونَ إِلَى السُّجُودِ وَهُمْ سَلِيمُونَ ۚ فَذَرْنِي وَ

و تحقیق پیرا توارنگ، بونگنت سجدہ، نیگ، و آیایں سلامت انت، گڈا و ایل کن منا، و

مَنْ يَكْذِبْ بِهَذَا الْحَدِيثِ سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ ۚ

ہماں کہ دروغ بند کنت اے کلام، زوت کم، ماگشکان کنیں آیایں، جہنم، نیگ، بے بیما یا خبر بہت

وَأُمْلِي لَهُمْ إِنَّ كَيْدِي مَتِينٌ ۚ أَمْ تَسْأَلُهُمْ أَجْرًا فَهُمْ مِنْ

و مہلت دیان من آیایں، بے شک منی جیل حکم انت، آیا تو طلب کنے چہ آیایں مزد، گڈا آیایں چہ

مَغْرَمٍ مُثْقَلُونَ ۚ أَمْ عِنْدَهُمُ الْغَيْبُ فَهُمْ يَكْتُمُونَ ۚ فَاصْبِرْ

تاوان، گران بار انت، آیایں گور، انت غیب، علم گڈا آیایں نوشتہ کنت، گڈا گوں صبر،

لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُنْ كَصَاحِبِ الْحُوتِ إِذْ نَادَىٰ وَهُوَ مَكْظُومٌ ۚ

ولی رب، حکم، راچا رہو، و بمو مثل ماہیگ، خدا بند، ظ و ہدیکہ دعائی کنت و انماک ات،

منزل

احوال سر ظاہر، محسوس کنگ بہت۔ (تنبیہ) منشا بہات، بابت، پیر، گپ جنگ بونگ، حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ، اے آیت، ماں، کشف ساق، تفسیر مزن شاندارین و عجیب تبصرہ در بابت، منشا بہات، کنگ، فیہر جہ۔ یعنی چہ شرمندگی و بیارباری، چمان، رجست کنت نہ کنت۔ دل یعنی ماں دینا، اشان، سجدہ کنگ، حکم دیک بونگت کہ آقت، صحیح و سلامت انت و گوں و قی اختیار، سجدہ کنگ تو نقش اودا کدی گوں اخلاص، سرش ماں سجدہ نہ برت آئی، اثر جو بوت کہ سجدہ، استعداد ہلا س بوت لول اگں بلونت تو ہم سجدہ کنت نکنت۔ دل یعنی آیایں، عذاب تو یقینی انت لیکن بہ جنت روح، چہ عذاب، توقف غم کن و آیایں قصہ، منی سر ایل کن من و ت اشان حساب داد، کناں و اے داب، درجہ بدرجہ کم، اشان، دوزخ، طرف، پچو ش گران کنان، بران کہ اشان سرچہ ہم

ہم نہ وزن اشان پر وقتی حالت و شہود بنت و توک و نلاں راحت و آرام و ہندال سدان بنت ف یعنی منی لطیف و خفیفہ تدبیر بخو حکم انت کہ آئی و اے مردم سرہیم بوت نہ کننت۔ گدا آئی و پروشک و رہند و چونکا آورت کننت۔ دل یعنی افسوس و حیرانگی گپے کہ اے مردمان بر اے داب و تباہی و نیک و درکان زور گائننت۔ لیکن تخی خبر قبول نہ کننت۔ آخر نہ متک و سبب جی انت۔ آیا شما چہ آیال چیزے مزد طلب کن ات کہ چہ آئی و گرانی و بار و چیر ترنگنت یاوت بہ آیانی گور و غیب و احوال اللہ کیت انت کہ آئی و اشان پرجفاظت نیکی چو قرآن و نمشتہ کننت چہ پمشکاشیہ اتبل و ضرورت و سر پدہ بنت آخر چیزے سبب بوگ الی انت و ہرے آیانی سرا چہ پیمیں بار چکل دیگر نہ بیت و چہ اے چیز و استغنا ہم نیست تو نہ متک و سبب ابید چہ ہٹ و ضد کنگ و دگر چہ بوت کننت۔ دل یعنی ماں ماہیگ و لاپ و رو و کیں پیغمبر (حضرت یونس علیہ السلام) و پیم و ماں تکذیب کنو کانی معاملہ و تنکری و

پریشانی ظاہر مکن انت۔ اے واجہ و قصہ پیسر و باز جاگہ و کیں کیں گوستگ۔ دل یعنی چہ قوم و جانب و زہر و میرات تنگ دل بو ان و اشتہالی عذاب و دعا بلکیں پیشین گوئی کتی۔ (تنبیہ) مکتوم و معنی لہتیں مفسران و چو کنگ کہ آ چہ غم و ساہ منج بوگانت و اے غم بازیں غمانی مجموعہ آت۔ یکے قوم و ایمان نیارگ و یکے عذاب و کنگ و یکے صافیں اذن و بغیر شہر و بلہ دیان و روگ و یکے ماں ماہیگ و لاپ و بندری بوگ و آساعت و اللہ توار پر جتی وجود عاکتی۔ لا الہ الا انت سبحانک انی کنت من الظالمین۔ آئی و سرا اللہ فضل بوت و چہ ماہیگ و لاپ و در کنگ۔ بوت ۱۲

یعنی اگں چہ تو بہ قبولی و پدا شریک و زیاتیں فضل و احسان و دزگیری مکتوبیں تو ماں ہما حشکا و کیں پتہ کہ اودا چہ ماہیگ و لاپ و کنگ و چکل دیگ بوتنت۔ مہارکا بو ان و بکتیں ہما کلات و کرامات باقی پشت گیمگ نہ بوتنت انت آتیوگ و چہ خدا و مہرانی و ہما چکا س و ہدے سم باقی مننت۔ دل یعنی پدا آئی و رتبہ تی ہنگت زیات تر کنت و آرا ماں اعلایں درجہ و نیک و پار سائیں مردمانی صف و داخل کنت۔ ماں حدیث و حضور و فرمائینتگ کہ چہ شہا کس مکتوبیت کہ من (محمد صلی اللہ علیہ وسلم) چہ یونس بن متی و شر و بہترال۔ دل یعنی چہ قرآن و اشکک و ماں غیظ و غضبناکی و سر رتج بنت و ہمنکر گوں تیزیں نگاہان نئی طرف و روک روک و چارنت کہ معلوم بخوش بیت کہ ترا چہ وقتی جاگہ و بٹکیننت۔ چہ زبان و ہم سبکس و ناہود گیں تواران در شان کننت کہ اے شخص تو مجنون بوتگ و اشی و یک جبرے ہم اشکک و لائق نہ انت۔ مفسد البش انت کہ اے داب و ترا پریشان کناں و چہ صبر و استقلال مقام و بلگو شیننت مگر شہا بر بروی مسلک و سرا کار بندے ات و دل تنگ بو ان و ماں کتام معاملہ و پریشانی و اشتاپ کاری یا مداهنت اختیار مکن انت۔ (تنبیہ) لہتیں و چہ "لیر لبقونک با بصرہم" مطلب چو ش گپتگ کہ کافران در ہتے مردم کہ آنظر جنک (کنگ) و نامدار انت اشی و سرا آمادہ کننت کہ آواجہ و نظر بجننت (بکننت)۔ چنا چہ ہما و ہدی کہ واجہ ماں قرآن پاک و تلاوت و کلامش ات۔ آئی آنک و گوں سر جیں قوت و نظر کنگ و کوشستی کنت و واجہ و لا حول و لا قوۃ الا باللہ و انت واکام و نامراد پدا ترنت و شت باقی نظر لنگ یا لگا ینگ و مسئلہ و سرا بحث کنگ و اے موقع نہ انت و مروچاں کہ "مسمریم" و باقاعدہ یک فن و شیکل اختیار کنگ ماں اشی و زیات رد و کد کنگ بیکار معلوم بیت۔ دل یعنی ماں قرآن و جنون و گنوی و کتام گپ ماں انت کہ آرا شہا جنون گوشکا کنت، آ و بہ تمام عالم و اعلایں قسم و پنت و نصیحت و انبارانت، چہ ہمیشہ و بنی نوع انسان و اصلاح و دنیا و رنگ تبدیل بیت۔ و دراصل و ہما مردم دیوانہ قرار دیگ بنت کہ آے کلام و عاشق و دیوانہ نہ انت۔ تمت ہورۃ القلم و لیل الحمد و لکنہ۔ دل یعنی ہما قیامت و سہمت کہ آئی و ایک چہ ازل و ماں خدا و ندی علم و ثابت و فیصلہ بوتگ و ہدے کہ حق چہ باطل و ہما کہ تمام اشتباہ و بغیر جدا بیت و تمام

لَوْلَا أَنْ تَدْرَكَ نِعْمَةً مِّنْ رَبِّهِ لَنَبَذَ بِالْعَرَاءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ۝۱۹
اگں مہوئیں و زگیر احسان چہ آئی و رب و نیک و البت چکل دیگ بوتنت بہ زمین بے آہیں و آب و حال ات دل
فَاجْتَبَاهُ رَبُّهُ فَجَعَلَهُ مِنَ الصَّالِحِينَ ۝۲۰ وَإِنْ يَكَادُ الَّذِينَ
گدا دیت آرا آئی و رب و گدا کنت تی آ چہ نیکیں بندیان دل کو بے شک و دمانگ انت
كَفَرُوا بِالْزُّلْفُونَاكَ بِأَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُ
کافران کہ بہ لگو شیننت ترا چہ وقتی نگاہان و ہدیہ اشکنت قرآن و گوشتنت کہ اے پیغمبر
لَمَجْنُونٌ ۝۲۱ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ۝۲۲
گنوک انت دل و نہ انت اے قرآن مگر بیت پہ کلین عالم و دل

سورة الحاقۃ نازل ہوا ہے ہمارے اندازہ مہر ہاں زہر ہاں کنگ و پیچا و دوات و دور کوع انت
سورة الحاقۃ ۱۹ وَمَا أَذْرَكَ مَا الْحَاقَّةُ ۝۲۰ كَذَبْتَ ثَمُودُ
آثابت بیوک، چہ انت آثابت بیوک تو چہ زانے کہ چہ انت آثابت بیوک دروغ بندکت نمود
وَعَادُ بِالْقَارِعَةِ ۝۲۱ فَاثَمُودُ فَاهْلِكُوا بِالطَّاغِيَةِ ۝۲۲ وَأَمَّا عَادُ
و عا د و آ گنوک (قیامت) گدا نمود گدا ہلاک کنگ بوتنت گوں ترنیں توارث و پدا عا د
فَاَهْلِكُوا بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ۝۲۳ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَ
ہلاک کنگ بوتنت چہ گوات و طوفانی سک تیزیں و کشات ہما گوات و آیانی سرا ہفت شب و
ثَمِيْنَةً آيَاتٍ مِّمَّا فَتَرَى الْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَى كَأَنَّهُمْ أُعِجَازٌ مُّخَلَّ
ہشت روچ و یک شیک و گدا تو گندے آمد ماں کہ زمین و سر پکنت گوشے آیان کنت انت چہ انت
خَاوِيَةٍ ۝۲۴ فَهَلْ تَرَى لَهُمْ مِّنْ بَاقِيَةٍ ۝۲۵ وَجَاءَ فِرْعَوْنُ وَمَنْ قَبْلَهُ
کو آگیں فا گدا آیا تو گندے چہ آہاں کسے باقی متک دل و آتک فرعون و ہما چہ آئی و پیش انت
وَالْمُؤْتَفِكَةُ ۝۲۶ فَعَصَا رَسُولُ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخَذَةً
و میتگان کہ چہ کنگ بوتنت گوں گناہان۔ گدا انفرمانی کنتش وقتی رب و رسول و گدا گپت آیان و ترنیں

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

قدیر، دیان، و قی جان، چہ عذاب، رستگار بکنت مگر خوش بوت نکنت۔ کلا یعنی آس مجرم، چونکاید کنت آ تو پست و درکنان، چہ توکی نیمگ، کلبچہ، کشت۔ ۱۲
 ہمہ صفحہ، فواصل، و یعنی چہ دوزخ، نیمگ، یک کشش، توارے چست بیت، بس ہر قدر مردماں کماں دنیا، چہ حق، پشت دیان ربا دگ، بوت نکنت، و چہ نیکیں کاران سر کتاب
 دیان و مال نزاران، ماں جمع کنگ، گلا نمیش آنت آ کلان دوزخ
 نیمگ، کشان، برگ بنت، ماں لھتیں آتار، انت کہ دوزخ اول
 سر گوں زبان قال، توار پر جنت، الی یا کافر، الی یا منافق، الی
 جامع الماں (یعنی، او کافر، او منافق، او مال جمع کنوک اینگویا)
 مردم اینگو آنگو تجگ، لگنت، چہ آئی، رندیک دراجیں گونے
 در کبیت کہ آ کافران، یک یک، چنان، چست کنت بہ ہما
 داب، ہنجو شک مرغ چہ زمین، وان، چست کنت (العیاذ باللہ)
 کلا یعنی چہ طرف، ہنجو کنگی و ہمت ظاہر کنت، فقر و فقر
 نادراہی و سکی بکیت توبہ صبروان، بد حال بیت بلیس با یوس
 دلپوش بیت، چو گوش کہ نوں چہ مصیبت، در کنگ، واسطہ
 چہ رہنبد باقی پشت نہ کنت و مال و دولت راحت و آرام دست
 بکیت توبہ نیکیں کاراں دست چست نہ بیت و ماں خدا بندہ راہ
 خرج کنگ، توفیق نہ بیت، البت ہما مردم مستثنی انت کہ آیانی
 بیان دیما بیداک انت، کلا یعنی برے برے نماز و انوک نہ انت
 بلیس گوں التزام و مداہیگی، نماز و انت و ماں نماز، حالت
 گوں مزین دل جی، برابر و نماز، طرف، دلو گوں گور کنت
 کلا سورۃ المؤمنون، اشی، تفسیر کوننگ، یعنی گوں اے
 یقین، نیکیں کار کنت تا کہ ماں قیامت، آیانی کار، بیت
 کلا یعنی چہ اے عذاب، ترسان، و تارا چہ گناہان دور
 رانت، کلا یعنی اللہ عذاب یک بچیں چیزے نہ انت کہ
 بندہ چہ آئی، طرف، دل جم و بے فکر، بان، بندیت
 کلا یعنی چہ لوگ بانگ و چو قی ٹینگ، ابید ہر کسے پیر و قی
 شہوت رانی، دگر جاھے کنت آبراں چہ حد اعتدال و چہ
 حد جواز، قدم، و قی، کشت، و ماں اشی، اللہ و
 بندہ ہانی کلانی حقوق آتکنت چیا کہ مردم، گور، ہرج
 قوتے کہ ہست انت آکل اللہ امانت انت آیانی
 ہماں، شون دانگیں جاگہان، خرج کنگ لازم انت و
 ہرج قول و فرار ماں ازل، بستگی، چہ آئی، و اتزی کنگ
 مبیت، کلا یعنی ضرورت بکیت توکی و گیشی، بغیر ہم
 رورعایت، بغیر گواہی دینت حق، چہ نہ دینت، کلا یعنی
 نمازانی و قناتی و اید کہ شرط و آداب، بارہ، خبر ہم
 دارنت و آئی، صورت و حقیقت، چہ برباد بوگ
 رکینت، کلا جنتیانی اے ہشت صفت بوتنت
 کہ آیانی چہ نماز، شروع و ہم بہ نماز، ختم کنگ بوتنت
 تا کہ معلوم بہ بیت کہ نماز اللہ پاک، گور، چہ تکرار
 شاہیں عبادت انت، ماں ہر کس، اے صفات
 بہ بنت تو، ہلوع، (حامگیں دل)، نہ بیت، بلیس آکس عزم و ہمت، خدا بندیت۔ ۱۲

تبارک الذی ۲۹ ۸۷۰ المعارج ۷۰

وَتَوَلَّىٰ ۖ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰ ۖ إِنَّ الْإِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا ۖ إِذْ أَمْسَهُ ۖ
 دات و در گردانی ٹکت، چہ کت مال پدا نگاہ دشتی، بے شک انسان پیدا بوتہ پست ہمت و ہدیچہ بکیت
 الشَّرَّ جُزُوعًا ۖ وَ إِذْ أَمْسَهُ ۖ الْخَيْرَ مُنُوعًا ۖ إِلَّا الْمَصِلِينَ ۖ الَّذِينَ ۖ
 مصیبتہ کو کار کنت، و ہدیچہ دست، بکیت ماں بچلی کنت کلا مگر ہما نمازی کہ
 هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَائِمُونَ ۖ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۖ
 و قی نماز، سراق عمت کلا و ہما کساں کہ ماں آیانی مال، ہر مقرر انت
 لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ۖ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّمَاتِ اللَّهِ ۖ وَ
 چہ لوٹوکان و بے دساں کلا و ہما کساں کہ باور کنوک انت انصاف، روح، و
 الَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ۖ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ ۖ
 ہما کساں کہ آیانی چہ و قی رب، عذاب، ترسوک انت کلا، بے شک آیانی رب، عذاب ہما ہما انت کہ
 غَيْرَ مَأْمُونٍ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَفِظُونَ ۖ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ ۖ
 کسے چہ آئی، ایمن بوت نہ کنت، و ہما کساں کہ آیانی و قی شرک گاہانی حفاظت کنوک انت، مگر چہ و قی لوگ با رنگان
 أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ۖ فَمَنِ ابْتَغَىٰ وَرَاءَ ذَلِكَ ۖ
 یا چہ و قی مولداں بیشک کلا آیانی ملامتی نہ انت گداہر کسے طلب کنت چہ اشی، ابید
 فَأُولَٰئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رِعُونَ ۖ
 گدا ہمیش انت چہ حد، سرگوزو کلا و ہما کساں کہ بد قی امانت، و قی قول، خیال داروک انت کلا
 وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ۖ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ ۖ
 و ہما کساں کہ و قی گواہیانی سرا او شتوک انت کلا و ہما کساں کہ و قی نماز، سرا
 يُحَافِظُونَ ۖ أُولَٰئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَّمُونَ ۖ فَبِالَّذِينَ كَفَرُوا ۖ
 نگاہ داروک انت کلا ہما بیان انت ماں باغاں بہ مڑاہ داری کلا گداچی انت کافران
 قَبْلَكَ مُهْطِعِينَ ۖ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ عِزِينَ ۖ اِطْبَعُ ۖ
 کہ در کان اش زر نکنت بہ تہی نیمگ، چہ راست، و چہ چپ، ٹولی ٹولی بان، آیاطح داریت
 منزل

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ مُعْرِضِينَ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُسْتَفْرَغَةٌ
فَنَزَلَتْ مِنْ قُصُورَةٍ (مدثر رکوع ۲)۔ و لا یعنی چو خاک و
پیمیں ادنائیں چیز، یا چومنی، پیمیں سلیں دل خرابیں چیز،
چہ پیدا ہوت آجہ گجا بہشت و لائق ہوت۔ مگر البت و ہدے
چہ ایمان و برکت و پاک و صاف و معظم و شرفدار بہ بیت و
ممکن انت چہ۔ اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ مِمَّا يَعْلَمُونَ، اشارہ
بہ بیت۔ اِنَّ الْاِنْسَانَ خُلِقَ هَلُوعًا، طرف و کہ آ
چنت آیت پیش ماں ہے سورۃ و اَنکَلک۔ یعنی آوت پیدا
ہوت بہ اے صفائی سرا، و ماں، اَلَا الْمَصْلَبَيْنِ الَّذَيْنِ
هُمَا الْح، استثناء و ذنار شامل نہ کت گدا چو نکا
بہشت و مستحق ہوت۔ بہ اے تقدیر و مجاہد علمون و ترکیب
چہ۔ خلق الا انسان من عجل و قبیل و بیت۔ و لا آفتاب
(روح) ہمک روچ و چہ یک نوکس نقطہ و طلوع بیت و بہ
نوکس نقطہ و ایرزوت ہمایان و مشارق و مغارب گشت
و کہ یعنی و ہدے آییانی جاگہ و چہ آیان شترنریں آوت کنت،
توت آیان و دوبارہ پرچا پیدا کنت؟ آیا آچہ
مے قابو و درکیان و دگر جاھے شت کنت یا چہ۔ خیرا
منہم، مراد ہمایانی و تی جند و دوبارہ پیدا کنگ بہ بیت
چہ کہ عذاب بہ بیت یا ثواب، دومی زندگی چہ اے زندگی و
ہر جاو و کامل تربیت، یا مطلبی چوش بہ بیت کہ اے
مکہ و کافران در بل کہ مسخرہ و کلاگ گزنت ماہہ اسلام و
خدمت و چہ اشان شترنریں قومے و کاریں۔ چنانچہ قریش و
جاگہ و آئی و انصار مدینہ و یارت و اوستارینت و مکہ و
مردمان پداہم چہ آئی و قابو و درکیان و دگر جاھے شت
نہ گشت، آخر آیان و تی ناشریں کارانی تام چشمک کبت۔
(تنبیہ) مشارق و مغارب و سوگند شاید بمشک و اوت
کہ خدا ہمک روح مشرق و مغرب و بدلان کنت گدا پر آئی و
شمع تبدیل کنگ چو نکا مشکل بیت۔ و یعنی چنت روچ و
مہتلی انت گدا سرا بوگ یقینی انت۔ و لا یعنی بہ کتا خاص
نشان و علامت و طرف و چوش بہ میسری و نچان بنت چہ
یک دومی و پیسرد و رسک و جہد و کنت یا چہ۔ نصب و
مراد بت بہ بنت کہ آیان کعبہ و ارد گرد و لک کنگ و نکنت
بہ آییانی طرف و گول مزن جوش و عقیدت و نچان و روان
بو نکنت۔ و کہ یعنی قیامت و روچ منت سورۃ المعارج
و لیلۃ الحمد و المنة۔ و یعنی چہ اشی و پیش کہ کفر و
ناشری و ذریعہ ماں دنیا و طوفان و ماں آخرت و

تَبَارَكَ الَّذِي ۲۹
 ۸۷۱
 نوح ۷۱
 كُلُّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ اَنْ يَّدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ۝۸ كَلَّا اِنَّا خَلَقْنَاهُمْ
 ہر یک مردے چہ آیان کہ داخل بہ بیت ماں نعمتانی باغ و عجز و بے شک پدید آتنگ آیان
 ثُمَّ يَاعْلَمُونَ ۝۹ فَلَا اُقْسِمُ بِرَبِّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ اِنَّا لَقَدِرُونَ ۝۱۰
 چہ ہماں و کورت زانت فانون من سوگند دران مشرقانی و مغربانی رب و کلت کہ تحقیق ما البت قدرت داروین
 عَلٰی اَنْ يُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۝۱۱ فَذَرُهُمْ
 کہ بدل بکنیں بیاریں چہ آیان شر تریں۔ و کسے چمے قابو در آتنگ نکنت کی گدا تو دلیل کن آیان
 يَخْضَوْنَ وَيَلْعَبُونَ اَحٰثِي يُلْقَوْنَ اَيُّومَهُمُ الَّذِي يُوْعَدُونَ ۝۱۲ يَوْمَ
 کہ بے کاریں گمان لیب کس و غیر انت دانکہ دیک روزنت گون و قی ہمار وچ کہ گول آیان وعدہ انت و روچیکہ
 يُخْرِجُونَ مِنَ الْاَجْدَاثِ سِرَاعًا كَانَهُمْ اِلٰی نَصَبٍ يُّوْفُونَ ۝۱۳
 در کینت چہ قبران بہ اشتاپی و گوشے آیان نشانگ و نیگ و چنان انت و
 خَاشِعَةً اَبْصَارُهُمْ تَرَاهُمْ ذٰلِكَ الْيَوْمُ الَّذِي كَانُوا يُوعَدُونَ ۝۱۴
 جہل کنان و قی نگاہان و سوارنت آیان رسوائی ایش انت ہمار وچ کہ وعدہ دیگ بگنت آیان و
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۝۱۵
 سورہ نوح نامہ نازل ہواشی ہتا شروع کنان گون خدا ہا نامہ ہما کہ بے اندازہ مہربان زین رحم کوئے بیت مہشت آیت و در کوع انت
 اِنَّا اَرْسَلْنَا نُوحًا اِلٰی قَوْمِهٖ اَنْ اَنْذِرْ قَوْمَكَ مِنْ قَبْلِ اَنْ
 بے شک ما دیم دات نوح و قی قوم و نیگ کہ تر سین و قی قوم و پیسر چہ اشی و کہ
 يٰاَيُّهَا الْمَعْذُوبُ الْيَوْمَ ۝۱۶ قَالَ يَقَوْمِ اِنِّي لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ۝۱۷ اِنْ
 بہ بیت آیان سرعذاب دردناکین و گوشتی ای منی قوم من بہ شتا تر سین و کیاں ظاہریں کہ
 اَعْبُدُوا اللّٰهَ وَاتَّقُوْهُ وَاَطِيعُوْا ۝۱۸ يَغْفِرْ لَكُمْ مِّنْ ذُنُوْبِكُمْ وَاَعْبُدُوْا
 عبادت و بہنات خدا و چہ ہماں و ترس و قی خبر و بگرات و تاکہ آ بہ بخشیت شے گناہان و
 يُؤَخِّرْكُمْ اِلٰی اَجَلٍ مُّسَمًّى ۝۱۹ اِنْ اَجَلَ اللّٰهِ اِذَا جَاءَ لَا يُؤَخَّرُ
 مہلت بہت شمارا دال یک و ہرے مقررین و بے شک ہرے کہ خدا و مقرر لکبیں و مہلت کی ال مہلت دیگ بہت و
 منزل

دوزخ و عذاب و گرفتاری ہے۔ یعنی چہ اللہ و ترسان و کفر و معصیت و بیل بدے ات و اطاعت و عبادت و کشک و بگر ات۔ و یعنی ایمان یات
توچہ آئی و پیش اللہ پاک و ہرچ حقوے نقصان کنگ ات آستارہ معاف کنگ بنت و کفر و ناشری و کارانی رد اہرچ عذاب و آیک مقدر انت ایمان یارگ و حالت
آ عذاب ہم نیکیت۔ بلکین ہمتل کنگ بیت دانکہ شما بہ وئی طبعی عمر و سر ہے ات حتی کہ جاندارانی موت و جیات و عام قاذن و روع بہ وئی وقت و سر موت بیکیت
چیا کہ چہ آئی و تو بہر حالت کتام نیک و بد و ہرچ چارہ نیست۔ و یعنی ایمان یارگ و رد عذاب و آیک و بارہ و ہرچ وعدہ ہست اگن آسر و بان و آتک
داوشتات توچہ کسے و لکینک و آنہ لکیت۔ و نزدیک ساعتے ہمتل کنگ بیت یا مطلب چوش بہ بیت کہ موت و بہ وئی مقررین وقت و آیک الی انت مال آئی و حج

تاخیر نہ کنت، والظاہر ہوا الاول، حضرت شاہ صاحبؒ اے آیتانی تقویٰ، ایک دگر دابے، کنت، یعنی بندگی کن کہ نوع انسان ماں دنیا، داں قیامت، باقی بمانیت
 قیامت ہوگ، ہج دیر نہ لگیت و ہر فتنیکہ کل آوار ہوان، ہج بندگی، دوست، کش ات توکل ہے دمان، ہلاک ہے ات، طوفان آملگت ہے داب، کہ یک مردے ہم
 پشت ملکیت چہ حضرت نوحؑ و جہ، آرسنگار بوتنت و باقی پشت کینتت۔ ۱۲

ہے صفحہ، فواصل:۔ دل یعنی اگں شہا فہم و ادراک، ہج بند ات تو اے گپ فہمک و عمل کنگ، یکنت۔ دل یعنی نوح علیہ السلام، داں نہ ہج و پنجاہ سال
 آیان، ہج سروسوج کنت و راہ شون دات بے و ہج ہج دابیں خیر، ایت چہ آیان ندستی تو نا امید و دل تنگ ہوان، ماں بارگاہ، خداوندی، عرض کنت کہ یارب! من چہ روتی

جانب، ماں دعوت و تبلیغ، ہج ڈولیں کوتاہی نہ کنت، ماں
 شب، ہج تہا روکیاں و ماں روشناییں روچ، ہج برابر اشان،
 نئی طرف، دعوت داتوں، مگر آخر، چوش بوت ہر قدر من
 اشان، ہج نوجید، طرف، ہج بارگ، ہج کوشست کنت، اے
 بد بختان، ہنگت زیات نرجہ اینگو دیم، کتاب دیان، ہج سروت
 شنت و ہج قدر چہ منی جانب، ہج برابر اشان شفقت و دوزوایی
 اظہار بوت چہ آیان، جانب، ہج نفرت و شزاری ہنگت گیش
 ہوان بوت۔ فل چیا کہ منی خبر، اشنگ آیان دوست
 نہ داشت لوتنت کہ اے آواز آیان، گوشان ملکیت، فل تا کہ من
 آیان و امنی صورت، ہج مگنت و ہم لنگ کان اگں ماں گوشان
 کدی سست بترت تو گدانی ذریعہ، تو ارماں گوشان مروت،
 الغرض ہج خبر ماں کتام سر حال، ماں دل، اشانی جا کہ مگنت۔
 و ہج یعنی ہج رنگ، ہج چوتی رہبند، دوست کشگ اش
 نہ لوت ات و آیان مغزوری، اشان نہ ہشت کہ مکتی ہم بہ
 منی خبر، نیمگ، ہج لگوش، گور بکنت۔ دل یعنی ماں آیان
 چچیان، روان، خطاب کرتوں و ماں آیان دیوان و مجلسان
 نندان، ہج سروسوج کنتت۔ فل یعنی ابید چہ منی، گوں
 آیان ماں خلوت، ہم گپ و رپ جنوں، صاف صاف، گیش و
 گوار کدان، ہم، ماں اشارہ، ہم، گوں تر ندیں آواز،
 ہم و نرمیں آواز، ہم خلاصہ البیش انت کہ نصیحت و بہت
 ہج سر حال و ہج دابیں رہبند بہ اشانیگی من نہشتوں۔
 و یعنی باوجود صد سالانی سروسوج، ہج پدھنوں ہم اگں
 منی خبر، گران، واتی مالک، نیمگ، ہج جگ ات و چہ آئی،
 وتی خطایانی معافی، لوت ات تو آمن بختوک و معاف
 کنوک انت گوستگیں کل گناہان، یکدم معاف کنت۔
 و یعنی ایمان و استغفار، برکت، و قحط و ڈکال (کہ ماں
 آئی، چند ہا سالان گرفتار انت) و در بیت و انتر تعالیٰ
 ہما جنبران، دیم دنت کہ آچور گام، گوار انت کہ چہ آئی،
 برکت، ہج کشا و باغ بالکل سرسبز و سیراب بنت۔ غلہ،
 نیلگ، و ایند کہ ثمرہ و برے حساب پیدا بیت دولت و غیرہ
 فرہ و زینت بنت شیر و روغن زیات دست کینت و جنین آدم
 کہ چہ کفر و معصیت، ہج شومی، سنٹ بوتنت آیان، خداوند
 کریم چہ دنی فضل، ہج نہیں چک بخشیت الغرض گوں آخرت،
 ہج چہ دنیا، عیش و بہار، ہم مزین و نڈے دیگ بیت،
 (تنبیہ) امام ابو حنیفہ، چہ اے آیت، اے اخذ کنگ
 کہ استغفار، اصل حقیقت و روح استغفار و انابت

تبارک الذی ۲۵

۸۷۲

نوح ۱۱

لَوْ كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ۝ قَالَ رَبِّ إِنِّي دَعَوْتُ قَوْمِي لَيْلًا وَنَهَارًا ۝

اگں شماران ات دل گوشتی اے منی رب من دعوت دات وتی قوم، شب و روج

فَلَمْ يَزِدْهُمْ دُعَاءِي إِلَّا فِرَارًا ۝ وَإِنِّي كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ

گداز بات ز کنت بہ آیان حق، منی دعوت، ابید چہ چک، و من ہر و ہج کہ دعوت دات آیان، نا کہ تو بختی آیان

جَعَلُوا أَصَابِعَهُمْ فِي آذَانِهِمْ وَاسْتَغْشَوْا ثِيَابَهُمْ وَأَصْرُوا

مانش کنت وتی لنگان ماں وتی گوشان کل و پاوش اتش وتی سرا وتی گدان کل و فیش کنت

وَاسْتَكْبَرُوا اسْتِكْبَارًا ۝ ثُمَّ إِنِّي دَعَوْتُهُمْ جَهَارًا ۝ ثُمَّ إِنِّي

و شکی کیش تمامیں سر کشی ہج پدا من آیان دعوت دات سر ظاہر، و پدا من

أَعْلَنْتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ۝ فَقُلْتُ اسْتَغْفِرُوا رَبَّكُمْ

اعلان کنت بہ آیان و پد چری گوشوں آیان چری و و و و من گوشت کہ معافی بوت ات چہ دتی رب

إِنَّهُ كَانَ غَفَّارًا ۝ يُرْسِلِ السَّمَاءَ عَلَيْكُمْ مِدْرَارًا ۝ وَيُمْدِدْكُمْ

بے شک آما و کنوک انت، بد کنت آسمان، شے سرا ہور پچان، و گیش دنت شمارا

بِأَمْوَالٍ وَبَنِينَ وَيَجْعَلْ لَكُمْ جَنَّتٍ وَيَجْعَلْ لَكُمْ أَنْهَارًا ۝ مَا

ماں و چک و اڈ کنت بہ شما باغ و اڈ کنت بہ شما جو و چون ات

لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ۝ وَقَدْ خَلَقَكُمْ أَطْوَارًا ۝ أَلَمْ تَكُونُوا

شمارا پچا ایت نہ کش ات بہ اللہ، بزرگی، و تحقیق ہماں، پیدا کنت شمارا قسم قساٹ، آیان نہ کنت

كَيْفَ خَلَقَ اللَّهُ سَبْعَ سَمَوَاتٍ طِبَاقًا ۝ وَجَعَلَ الْقَمَرَ فِيهِنَّ

چہ ہما پیدا کنت خدا، ہفت آسمانان، طبق طبق، و ابری کنت ماہ ماں آیان میا بخور

نُورًا وَجَعَلَ الشَّمْسُ سِرَاجًا ۝ وَاللَّهُ أَنْبَتَكُمْ مِنَ الْأَرْضِ نَبَاتًا ۝

روشنی و ایرکت روج، چراغ، و اللہ، رو دینت شمارا چہ زمین، رو دینت، و

ثُمَّ يَعِيدْكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجْكُمْ إِخْرَاجًا ۝ وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ الْأَرْضَ

پدا و تر کنت شمارا ماں زمین، و پدا، در کنت شمارا در کنگ، و خدا، اڈ کنت بہ شما زمین،

منزل

الی اللہ انت و نماز اتی، کامل نہیں صورت انت کہ آچہ صبح سنت، ثابت انت۔ فل یعنی چہ اللہ، مزی، ایت دارگ لوطیت کہ تو آئی، فرمان برداری، کنے تو نزارا بزرگی و عزت
 و قار عنایت فرما بینیت، یا چوش مطلب انت کہ تو اللہ، بزرگی، اعتقاد، پرچانہ دار، و چہ آئی، جلال و عظمت، پرچانہ ترے۔ دل یعنی ماں مات، لاپ، تو قسم قسمیں رنگ
 بد بینت و چہ اصلی مادہ، ہج دنگ مرک، انسان چنکر رنگ بد بینیت و چنکر راہ و رہبند و سروسوج چرانت کہ آیان جنت و گوار بینیت۔ دل یعنی یکے، ہج سرا دگر یکے، و روج،
 نور تیز و گرم بیت کہ ہر و ہج یکے، آشہم کنت شب، ہج ہتا روکی اندیم بیت شاید پیشکا آگوں روکیں چراغ، تشبیہ دیگ بوتگ، و ماہ، نور، ہج چراغ، و روشنی، ہج ہتا ہج یکے بہ بیت
 کہ آچہ ماہ، مادہ، ذریعہ، ہج و سبک بیت۔ دل یعنی چہ زمین، خوب بہ شری و محکم داران، پیدا کنت اڈل سرمے پت آدم چہ خاک، پیدا بوت پدا لطفہ کہ چہ آئی، ہج آدم پیدا بیت
 غذا، خلاصہ انت، چہ یکے چہ خاک، ہج در کینت۔ و یعنی چہ مرگ، بعد و ہا و ماں خاک، شامل بنت پدا ماں قیامت، روج، چہ ہما حاک، در کنگ بنت۔ ۱۲

५३५

منزل،

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

مردین و جنین آدم مومن بہ بنت کلائی مغفرت و بکن، آی الشرا! چہ نوح علیہ السلام و دعا و برکت و اے بندہ عاصی و خاکی و ہم چہ وقتی رحمت و کرم و مغفور کمان و ابید دیناوی و اخروی تعذیب و ماں و بی و رضا و کرامت و محل و سر بکن۔ اِنَّكَ سَمِيعٌ قَرِيبٌ مُّجِيبُ الدَّعَوَاتِ۔ تمت سورۃ نوح و اللہ الحمد و المنة۔
 فلما جنانی وجود و حقیقت و ردا حضرت شاہ عبدالعزیز و ماں اے سورہ و تفسیر و مزین دراجیں و زیاتیں گیش و گیوار کنگ و ماں عربی و اے اکام المرجان فی احکام الجنان لے
 بن گپ و مزین جامع کتاب انت ہر کس شوق بہ بیت آئی و مطالع و بکنت اے جاگہ و چشیں گیش نیست کہ اے واپس مباحث نبیسگ بہ بنت۔ ۱۲
 ہے صفحہ و فوائد۔ فلما سورہ احقاق و گوشت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم صبح و نماز و انگ و ات کما یزین جن چہ اودا گوشت و قرآن و آواز و سرافینہ

تبرک الذی ۲۹

۸۷۴

الجن ۷۲

عَجَبًا ۱ يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَامْتَابِهِ ۖ وَلَنْ تُشْرَكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا ۝

عجیب کہ شون دنت راہ و نیکیں گدا ایمان آت آئی و سرا۔ و ہر ماشریک و کنیں گوں و بی و درکار و کس و

وَإِنَّهُ تَعَالَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا اتَّخَذَ صَاحِبَةً وَلَا وَلَدًا ۝ وَإِنَّهُ كَانَ

دایک بلندانت شان سے رب و ندایت آ جینے و نہ چکے و دایکوت گویں

يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى اللَّهِ شَطَطًا ۝ وَإِنَّا ظَنُّنَا أَنَّ لَنْ تَقُولَ

گوشتک مے محققین مردمان بہ خدا و سرا دروغ و نامگان داشتک ایک ہجر نگوشتک

الْإِنْسُ وَالْجِنُّ عَلَى اللَّهِ كَذِبًا ۝ وَإِنَّهُ كَانَ رِجَالٌ مِنَ الْإِنْسِ

انسان و جن خدا و سرا دروغ و دایک ہست انت ہتین مردین چہ بنی آدم و

يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِنَ الْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ۝ وَإِنَّهُمْ ظَنُّوا كَمَا

پناہش گشتک چہ بازین مردین چہ چنان و گدا زیات کشن ہتی و آجنا کشن و دایان گمان داشتک ہنچو کہ

ظَنُّنَا أَنَّ لَنْ يَبْعَثَ اللَّهُ أَحَدًا ۝ وَإِنَّا لَنَسْنَأُ السَّمَاءَ فَوَجدُنَا

شما گمان داشتک کہ ہجر خدا چست نہ کنت کسے و را و تحقیق مادت مشن کت آسمان گدا دیت مائی و

مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا وَشُهْبًا ۝ وَإِنَّا لَنَقْعُدُ مِنْهَا مَقَاعِدَ

کہ پرانت چہ زور مندین نگہبانان و استاران کہ شعور و ت و دایک مانتگتیں آئی و دیا بہ پناہ جاہان

لِلسَّمْعِ ۖ فَمَنْ يَسْمِعُ الْآنَ يَجِدْ لَهُ شُهْبًا ۖ أَصَدًّا ۝ وَإِنَّا لَنَذَرِي

بہ اشنگ۔ گدا ہر کس نون گوش و اربت گندیت پودت انگرے کہ سوڑنت و دایک ماسر پدن بنیں

النَّارَ أُرِيدُ بِمَنْ فِي الْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ۝ وَإِنَّا

آبادین شورے بیت بہ زمین و مردمان و یا ارادہ کنگ آبیان رب و بہ آیان خیر و فی و تحقیق

مِنَّا الصَّالِحُونَ وَمِمَّا دُونَ ذَلِكَ كُنَّا طَرَائِقَ قَدَدًا ۝ وَإِنَّا ظَنُّنَا

چہ ماہتیں نیک انت و ہتیں چہ ماہید چہ آیان انت۔ مائیں ہر اجدائیں کشکان سراف و ایک ماہیال کنگ

أَنَّ لَنْ نَعْجزَ اللَّهُ فِي الْأَرْضِ وَلَنْ نَعْجزَهُ هَرَبًا ۝ وَإِنَّا لَنَسْمَعُ

کہ ہجرتوین خدا و عاجز کنیں ماں سرزمین و نہ عاجز کنت کنیں آئی و بہ تچک و فی و تحقیق و ہدیہ کہ ماہشت

منزل

توان و گوں صدق دل و ایمانش آورد پدا بہ وقتی قوم و
 سر توان و تمام ماجرا نش بیان کت کہ مایک کلامے
 اشنگ کہ آ (چہ وقتی فصاحت و بلاغت، حسن اسلوب،
 قوت تاثیر، شیرین بیانی، پخت و وعظ و داب علوم و مضامین
 اعتبار و) عجیب و غریب انت، معرفت ربانی و رشد و فلاح و
 ینگ و رہبری کنت و خیر و طلب گار و دست و گران و
 نیکی و تقویٰ و منزل و بارت و سرکنت پمشکا آئی اشنگ
 شرط و بلا توقف آئی و سرا ایمان آوریں و بہ مے دل و
 چہ ہمیں شک و شبہ باقی نہ منت کہ اے دایں کلام ابید
 چہ اللہ و دگر چہ کس و بولت نہ کنت نول ماہ آئی و تعلیم و
 ہدایت و روء و ہمہ کنیں کہ آئندہ چہ کس و گوں اللہ و
 شریک قرار ندیں، آبیان اے تمامیں بیان و داں آخر و
 اللہ تعالیٰ و وقتی رسول و سرا و فرما نیت، چہ آئی و بعد
 باز و جتناں گوں و اجنبی و دوچار کیندت، ایمانش
 آورد و قرآن و علمش در برت۔ فل یعنی لوگ بانک و چک
 دارگ بہ آئی عظمت شان و بر خلاف انت حضرت شاہ
 صاحب ہشتہ کنت کہ ہر چ دایں گراھی ماں مخلوق و
 سالان انت آماں جتناں و ہم ہست انت۔ (چہ عیسائی)
 اشان بہ اللہ پاک و لوگ بانک جو کنگت۔ فل یعنی چہ ما
 ہر کس کہ بے وقوف و نادان انت آیان بہ اللہ نسبت و
 چوشیں ناہود گیں گپان چہ وقتی طرف و گیش کنان گوشتک
 و ماں آیان مستزین بے وقوف ابلیس انت شاید ہاوت خاص
 اے جاگہ و پچہ لفظ و سفیہ و مراد بہ بیت۔ فل یعنی مارا لے
 خیال انت کہ ابیکو کثیر تعداد و جن و انس ہر توان و کہ
 ماں آیان مزین و نا و عاقل ہم ہست انت
 بہ اللہ پاک و بابت و دروغیں گپ کنگ و جرات نہ
 کنت۔ ہے خیال و ماں و دل و یاران و ماہم رد و ارتیں
 نول قرآن و اشنگان و راز ظاہر بولت و مارا چہ وقتی پیش
 رو و کانی کورانہ رند گیری و سجات رسات۔ و ماں عرب
 سرزمین و اے جہالت باز زیات شنگ و تالان انت
 چہ جتناں غیبی جہش جست گنگت و ہمایانی نام و نذر
 و نیاز و قربانی اش و انگت و و ہدے کتام یک نافلہ و
 گوزگ یا جگگ ماں کتام شیب و بہو نہیں تو اشان
 گوشتک کہ اے حلقہ و جنانی ہر کس سردار انت ما
 ماں ہمائی و پناہ و کاتیں نا ناکہ آ گوں و بی زیر و ستیز
 جنان مے حفاظت و بکنت چہ اے گپاں جن ہنگت

زیات شیرک بولنت و زیات دست جگش شروع کت، دومی طرف و چہ اے دایں شریکات ماں مردمانی عصیان و نافرمانی و ہم زیادتی بولت و ہدے اشان
 و ت جتناں و بہ وقتی سرا سوار کت، تو آیان بہ اشانی اخوان و چونکا کمی بکنیں، آخر قرآن پاک اتک و آبیان آہنڈی و ترات انت۔ فل مسلمانیں جن اے تمام
 گفتگو و گوں و بی قوم و کنگا کنت، یعنی ہنچوش کہ شے خیال انت باز مردمانی ہم ہے خیال انت کہ اللہ تعالیٰ ہجر مردگان و چہ قبران پادہ کنت یادیم نر و کتام
 پیغمبر چست نہ کنت رسولے پیش و آنگنت بس ہما آنگنت۔ نول چہ قرآن کریم و معلوم بولت کہ آئی و ایک مزین شائیں پیغمبرے دیم و انگ آ مخلوق و شون
 دنت کہ شما کہ چہ مرگ و پد دوبارہ زندگ کنگ بولت و ذرہ و ذرہ حساب چہ شما گرگ بیت۔ و یعنی ما بال کنان و بہ آسمان و نہ یک و شتیں، تو

کنگ بوتنت کہ اگ کل مردمان چہ ظلم و ناہودگیں کاران دست و کشان بہ اللہ کشک و سرگام بختت۔ چو شک مسلمانیں جان دستور اختیار کنگ تو قحط دور بیت و چر حمت باران و ملک سرسبز و آباد کنگ بیت۔ ک یعنی چہ اللہ یاد و دیم و تاب دیان و انسان و سکون و راحت نصیب بوت نہ کنت آ تو ہیے داہیں راہ و سرگام گنجان انت کہ اودا پریشانی و عذاب گشتہ بوان بیت۔ ک یعنی چو نائی و گلیں زمین پر اسے اُمت و مسیت جوڑ کنگ بوتنگ لیکن گوں خصوصیت و ہما جاہاں کہ چہ مسیتانی نام و خاص بہ خداوندی عبادت و اڈ کنگ بوتنگت، آیان و ہنگت زیات شرف حاصل انت اودا سر بوان و ابید چہ اللہ و گہ ہستی و توار پر جنگ مزین ظلم و بدترین شرک و صورت انت، مطلب چو ش انت کہ خالص خدائے واحد طرف و رجوع بکن انت و بہ آئی شریک جوڑ کنگان و کس و ہم ہر جگہ توار پر بکن انت خصوصاً ماں مسیتان کہ آیان بہ اللہ نام و سر اہتا بہ ہمانی عبادت نیگی جوڑ کنگ بوتنگت۔ لھتیں مفسران و چہ مساجد و

تبارک الذی ۲۹

۸۷۶

المزمل ۴۳

فَسِيعِلْمُونَ مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ۝ قُلْ إِنْ أَدْرِي

گدا زوت زانت کہ کئے انت زیات کمزور و اعتبار مدگار۔ و کم مال حساب و ک تو بگوئش کہ من زانان

أَقْرَبُ مَا تُوْعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُ رَبِّي أَمَدًا ۝ عَلِمُ الْغَيْبِ

آیان نزدیک انت ہر چیکہ وعدہ دیگ بوتگ بشما، یا کہ بکنت آرا منی رب یک ہو و پد ک زانک انت رازان

فَلَا يُظْهِرُ عَلَى غَيْبِهِ أَحَدًا ۝ إِلَّا مَنِ ارْتَضَى مِنْ رَسُولٍ فَإِنَّهُ

گدا ظاہر نہ کنت وئی رازان و کسے و سرا، مگر کسے کہ پسند گئی چہ پیغامبر و گدا تحقیق خدا

يَسْلُكُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِ رَصَدًا ۝ لِيَعْلَمَ أَنْ قَدْ

روان کنت چہ آئی و دیم و چہ آئی و پشت و نگہبانیں فرشتیان ک تا کہ بزانن

أَبْلَغُوا رِسَالَتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَى كُلَّ شَيْءٍ عَدَدًا ۝

آیاں رسیت پیغامان و وئی پروردگار و ک و بقا و داشتگی ہر چیکہ آیان گور انت حساب کنگ داشتگی ہر چیز حساب

وَسُورَةُ الْمَزْمَلِ ۝ بِكَ تَفْهِمُ عَشْرِينَ آيَةً وَرُكُوعًا

سورۃ مزمل ماں مکہ نازل ہوت و اشی۔ بیست آیت و دو رکوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنگان گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ ہر بان زہریں رحم کنو کے

يَا أَيُّهَا الْمَزْمَلُ ۝ قُمِ اللَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ۝ نِصْفَهُ أَوِ انْقُصْ مِنْهُ

اے گدا پوشیں و اجا ک بوشت شب و مگر کئے ک بوشت شب و نیم و یا کم بکن چہ آئی و

قَلِيلًا ۝ أَوْزِدْ عَلَيْهِ وَرَتِّلِ الْقُرْآنَ تَرْتِيلًا ۝ إِنَّا سَنُلْقِي عَلَيْكَ

کئے یا کئے شب و نیم و زیات بکن و قرآن و بوان یکشینان و ک بے شک ماہر عجیب تہی سرا

قَوْلًا ثَقِيلًا ۝ إِنَّ نَاشِئَةَ اللَّيْلِ هِيَ أَشَدُّ وَطْأً وَأَقْوَمُ قِيلًا ۝ إِنَّ

یک فرمائے گراں ک بے شک شب و پا دایک نفس و زیات لگتال کنت و زیات راست کنت قرآن و البت

لَكَ فِي النَّهَارِ سَبْحًا طَوِيلًا ۝ وَاذْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ

پر تو ماں روح و شغل انت و راجیں ک و یاد بکن نام و وئی پروردگار و چہ ہمک و فاسدان و بیا

مذلل

مراد ہما اعضا گیتگ انت کہ سجدہ و ساعت و آیان بہ زمین سر ابر کنگ بنت آوقت و مطلب چو ش بیت کہ اے خدا و انگیں و ہمانی و اڈ کنگیں اعضا انت جائز نہ انت کہ آیان و ابید چہ ہما خالق و مالک و دگرانی دیم سجدہ و بہ نرات۔ ک یعنی کالمیں بندہ و اجہ محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم۔ ک یعنی و ہرے شہا و شتان و قرآن شریف و ان ات تو مخلوق رب رب کایت و تہی کرد و گور و چہ بنت مومن و چہ شوق و رغبت و قرآن شریف و اشکنگ و ارادہ و کافر چہ عداوت و بغض و ارادہ و ک یعنی کافران و بگوئش کہ شہا بہ مخالفت نیگی اینک مردم ہر چہ کنت ات کتام بچیں خبرے من کنگان کہ چہ آئی و شے دل آزاری بیت من و چو شیں بدیں و سلبیں کپ نہ جنان من ایوک و وئی رب و توار پر جنان و کس و آئی و شریک قرار نہ دیان، تو ماں اشی و جنگ و چوپ و چہ و نریارگ چہ معنی داریت و اگ شہا کل یک راہ بوان و منی سرا مخلوق و جمع کنگ لوٹ ات تو یاد بدارت کہ منی بھر و سہ نہنا بہ ہما خدا و سر انت کہ آچہ ہر داہیں شریکی و پاک و بے نیاز انت۔ ک یعنی بہ منی اختیار نہ انت کہ شمار بہ کشک و سرا بہ پریناں و اگ شہا بہ منی ہمراہی و قبول دار مسیت تو شمار اتا و انے بدیاں کل نیک و بد و سود زیان ماں یکیں خدا و اختیار انت۔ ک یعنی شمار نفع نقصان دیگ تو کجا، منی وئی جندہ نفع و ضرر ہم بہ منی اختیار نہ انت اگ بندہ جبر و من ماں وئی فرض و کوتاہی بکنان تو چو شیں چہ کس نیست کہ آمن و چہ اللہ دست و دردست بکنت۔ و نہ بہ من چو شیں پناہ و جاگھے ہست کہ اودا انجان و پناہ بگراں۔ ک یعنی چہ اللہ طرف و پیغام یارگ و آئی و بہ اللہ بندہ ان و سر کنگ، ہر چیز انت کہ شریک و بہ منی اختیار و داتگ و ہر منی فرض انت کہ چہ آئی و ادا کنگ و من و آئی و حمایت و پناہ حاصل بوت کنت ک یعنی شے نفع و نقصان و مالک من بیاں لیکن چہ اللہ و منی نافرمانی و شمارا نقصان بوگ المی انت۔ ۱۳

ہم صفحہ و فوائد

دل یعنی اے گپ کہ شہا بربر و منی سرا ارش کن ات و چو ش ہمراہ کہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و آئی ہمراہان بہ

بہ حساب و گلیں مردم انت و پدا ہم نزورات تو و ہرے ہما وعدہ و ساعت کیت آوقت و معلوم بیت کہ کئی ہمراہ نزورات و ماں حساب و کم انت و یعنی منارا اے علم دیگ نہ بوتگ کہ وعدہ زوت آیوک۔ چیا کہ قیامت و وقت و معین کنگان و اللہ تعالیٰ و اے حال کس و رانہ داتگ اے چہ ہما غیبی خبران یکے کہ ابید چہ اللہ تعالیٰ و آئی و بابت و دگ کس نہ زانت۔ ک یعنی وئی راز و خبر و کس و نہ دنت البت رسولان و ہر قدر بہ آیان شان و منصب و لائق بہ بیت و حی و ذریعہ و آیان و خبر دنت گوں چو شیں و حی و فرشتہ ہمراہ بنت تا کہ چہ کنت تا کہ چہ کتام یک طرفے و شیطان ماں اودا دخل دات مکنت و رسول و وئی جندہ ہم غلط مفہمیت ہے معنی انت اے خبر کہ پیغمبران (ماں وئی علوم و اخبار) عصمت حاصل انت ایڈگران و اے چیز حاصل نہ انت۔ ماں

نبیانی معلومات، ہج پیس شک و شبہ، گنج نش زبیت۔ البتہ ایدگرائی معلومات، بازی نمونگ، احتمال ہست انت پیشکا محققینانی، گوشگ انت کہ ولی وتی کشف، برقرآن و سنت، رہبند، پیش بکنت و بچاریت اگن آیانی برخلاف مبیت تو غنیمت بزانت واگن نہ رد کنگ، ہج مہتل مبیت، (تنبیہ) اے آیت، نظیر ماں ال عمران، انت، وَمَا كَانَ اللَّهُ لِيُطْلِعَكُمْ عَلَى الْغَيْبِ وَلَكِنَّ اللَّهَ يَجْتَبِيْ مِنْ دُسُلِهِ مَنْ يَشَاءُ، ہموداماں فوائد، بہ اے بابت، زیات گیش و گوار کنگ بونگ فلیراج۔ فل یعنی اے دابیں زبردست انتظامات بہ اے مطلب، کنگ بونگ انت کہ اللہ تعالیٰ چارگ بویت کہ فرشتیان واجر پیغامبران، یا پیغمبران اے دگر مخلوق، آئی پیغامات راست راست، کی و گیش، بغیر سر کنگت۔ فل یعنی ہمک چیز بہ آئی، نگرانی و قبضہ، انت کسی طاقت نہ انت کہ ماں خداوندی وحی، ادلی بدلی بکنت یا پکنتی و جندشی اش بکنت و اے تیاری ہم پہ حکومت، شان، اظہار و کاروبارانی حفاظت، رد و بازی حکمتانی داروک انت واگن نہ ہما ذات کہ آئی، علم و قبضہ ہر چیز، ماں وتی گیر، یاروک انت آئی، اے چیزانی ہج احتیاج نیست، تمت سوق الجن و لله الحمد والمنة۔

فل اے سورۃ چر ہما سوزتان انت کہ آماں ابتدائی روحان ماں مکہ، نازل بوتنت، ماں صحیحہ روایتان انت کہ ابتداء، و ہرے چر وحی، دہشت و گرائی، واجر، بدن، لرزگ زرت تو واجر، گوں وتی لوگ، مردمان گوشگ، زلتونی زملونی، (منا چادر پردے اتے اتے منا چادر پردے اتے) چنا پنچہ چادر پردے بوت۔ اللہ تعالیٰ، ماں اے سورت و دیم، آیوکیں سورت، واجر، گوں ہے نام، توار پر جنگ، و ماں لھتیں روایتان ہست کہ قریش، ماں، دار الندوہ، جمع ہوان، واجر، بابت، شور و مصلحت اش کت کہ واجر، حالت، مناسبت، کنگ بہ بیت۔ کسے، کاہن گوشگ۔ کسے، جادوگر، کسے، مجنون، اشان بہ یک راہ، سر متفق نہ بوتنت۔ آخر اشان، ساحر، لفظ، زیات پسند کت۔ واجر، اے حال سر بوت تو ماں دل، پردہ و غمگین بوت و تاراماں گداں مانیوشتی چوشکہ زیات ترماں غم و فکر، حالت، مردم ہے داب، کنت۔ اے ردا حق تعالیٰ، پردہ بڈی و تسلائیگی گوں اے سر حال، خطاب فرمائیت۔ چوشکہ واجر، وتی جند، یک برے حضرت علی، تم ابان تراب، فرمائیت کت و ہدیہ کہ آچہ لوگ، دل قہر ہوان، در کیت و ماں مسیت، خاکانی سرا کپنگت۔ حضرت شاہ عبدالعزیز بنشتہ کنت کہ ماں اے سورت، خرقہ پوشی (زلی مانیوشتی) و لازم و شرطان بیان بوتنگت، چوش بگوش کہ لے سورت ہما واجر، سورت انت کہ درویشانی رتی، مانیوشتیت و تارابہ ہے رنگ، رنگ دار بکنت۔ ماں عرب، لغت، مزل، ہما شخص، گوشگت کہ آمرن پراہیں گدے، وتی سرا ماں بیوشتیت و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم، دستور ہے داب، ات کہ و ہدیہ پہ تہجد، نماز و قرآن پاک، تلاوت پاد آنکلت تو یک دراجیں کبلے ماں پوشتگی تاکہ بدن چر سردی، محفوظ بہ بیت و ماں وضو و نماز، حرکات، پیس نقصان واقع مبیت و ہم ماں اے دابیں رہبند، اختیار کنگ، ہماک ن، ہوشیار کنگی انت کہ ماں گداں و نا ماں پوشان، شب، آرام کنت کہ شب، یک جوانیں بہرے ملا خدای عبادت، بگوا زینت۔ ک یعنی کتام شے، اتفاقاً پاد ایک مبیت تو معاف انت و اکثر مفسرانی نزدیک، الا فیلد، مطلب چوش انت کہ شب، پہ اللہ بندگی، اوشتوک بے ات البت اگن ماں شب، مکین حصہ، آرام بکن انت تو ہج ہرج نیست۔ غالباً ادا چر مکین، مراد نصف بیت چیا کہ شب کہ آپ آرام، ات و ہدیہ آئی ہم ماں عبادت، گوشگت تو چر آئی، اعتبار، ایدگہ نصف، مکین، گوشگ مناسب و موزون ات۔ فل یعنی چہ نیم شب، چیزے کم کہ آداں سیک، سر بوت کنت یا چہ نصف، زیات کہ آداں دوسرے یک، بہ بیت، بقربینہ قولہ تعالیٰ فیما بعد، اِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ اَنْتَ تَقُومُ اَدْنٰی مِنْ ثُلُثَيْ الْبَيْلِ وَنُصْفَهُ وَتُكْثِرُ الْحَاجَّ، فل یعنی ماں تہجد، قرآن، صاف صاف، ہوان تاکہ یک یک حرفے صاف صاف، ماں فہم، بیت۔ چر اے داب، وانگ، ماں فہم و تدبیر، مدد سر بیت و بہ دل، اثر زیات پیدا بیت و ذوق و شوق گیشتر ہوان بیت۔ فل حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، یعنی ریاضت بکن تو گرائیں بار سبک بہ بیت، و پچیں بارے کہ آئی، دیماشپ بیداری آسان حساب کنگ بہ بیت۔ مطلبی چوش انت کہ چر آئی، پد رند پد رند، تسی سرا قرآن، نازل کیں کہ آہ وتی قدر و شرف، اعتبار، بازی قیمتی و وزن دار و چہ وتی کیفیات و لوازم، رد و باز گرائی و وکشا وزن دار انت۔ ماں احادیث، ہست کہ قرآن، نزول، وقت بہ واجر بنی، سرا گوں وزن گرائی و سکی، گوشگت، زمستان، موسم، واجر چہ ہب، سر رتج بوتگت اگن آساعت، اولاکے، سوار بوتیں تو اولاکے نتون ات کہ آبار، وزن، بکلیت۔ یک برے واجر بنی، ران مبارک زبیدن ثابت، ران، سرا ات، آساعت وحی نازل بوت زبیدن ثابت، پنجوش مارت کہ آئی، ران چہ بار، گرائی بتر کیت۔ چہ اشی، ابید ماں اے چپ و چاگرد، قرآن، دعوت و تبلیغ و آئی، حقوق، گوں سر جی، ادا کنگ و ہم ماں اے راہ، تمام سکیمان، بہ وشدلی، برداشت کنگ وزن مشکل و گرائیں کاہے ات و چوشکہ یک جیشیت، اے کلام بہ حاجر، سرا گرائی ات دومی حیثیت، کافر و منکرانی سرا ناگیگی پیدا کنگ ات۔ الغرض اے تمام سببانی لحاظ داران، آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم، حکم بوت کہ ہر قدر قرآن نازل بونگ ماں آئی، تلاوت، شب، و تارامشغول بدار و چہ اے خاصیں عبادت، انوار، وتی جند، شرف دار کنان، اے مستزیر فیض، قبولیت، استعداد، ماں وتی توک، مضبوط و محکم بفرمائیں۔

فل یعنی شب، چہ داب، پاد ایک ارزائیں کارے نہ انت وزن گرائیں ریاضت و نفس کشی پہ اشی، پکارنت کہ چہ آئی، نفس پادانی چیر، لگت مال بیت و واب آرام وغیرہ خواہشات پا مال بنت و ہم اے ساعت، دعا و ذکر، بچک چہ دل، ادا بیت زبان و دل و ت و ت و ت، موافق بنت ہرچ جہرے چہ دل، در کیت آماں ذہن، بخوبی، جاگہ کنان بیت چیا کہ چہ ہمک دابیں شور و غل و کوکار و جگہ، یک کر بوگ، و چہ خداوند قدوس، دنیاوی آسمان، سرانزول فرمائینگ، قلب، یک عجیب سکون و قرار و لذت و اشتیاقے دست کبیت۔

فل یعنی ماں روچ، و ہدیہ، مخلوق، سر پدی دیگ و دگر بازیں قسم، کار و بار و مشغولی بیت اگر چہ آیان ہم بہ وتی حق، بالواسطہ عبادت شمار بنت پدا ہم بلا واسطہ پہ وتی پروردگار عبادت و مناجات یگی شب، وقت خاص کنگ بہ بیت اگن ماں عبادت، گلایش ہوان، شب، لھتیں حاجت مہتل بہ بنت تو ہج غرض مدار۔ ماں روچ، آیانی کی تمام کنگ بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ قیام بیل و ابیدماں روچ و ہنس رتبی توری سرظاہر و گون مخلوق و معاملات و تعلقات قائم دارگ بنت لیکن چہ دل و ہمارہ وردگار و گون رشتنگ و چہ کلاں غالب بدار و نرو تاب کنان یا بندان و پادایان و ماں ہماں و یاد و گلا نمیش بے انت۔ غیر اللہ و رشتنگ پہ یک دمانے و ہم چہ آنگو دلوکش و مہ لکینیت بلکین تمام رشتنگان و سدان و ماں باطن و تہنا ہماں و رشتنگ باقی پشت بکپیت یا چو بگوش کہ تمام تعلقات ماں ہماں بکین تعلق و اوار بہ بنت۔ مقصد رشتنگ کہ بندہ و فل مشرق روچ و مغرب شب و نشان انت یعنی چو بگوش کہ اشارہ کت کہ روچ و شب ہر دوینان و ماں ہماں مشرق و مغرب و مالک و یاد و رضا و شوہاز و صرف بہ بنت۔ فل یعنی بندگی ہم ہماں و توکل ہم بہ ہماں و سرانگ بہ بیت و ہرے آوکیل و کار ساز بہ بیت

توچہ ایدگران و تاراسندگ و یک کر بگ و بار و چ غرض مدار بیت۔ فل یعنی کافران و اجنبی و ساحر کاہن و مجنون و مسخرو غیرہ گوشنت۔ تو اے جبران و گون صبر و استقلال و برداشت کنان ہو۔ فل شری و ترک دیگر اے داب و کہ سرظاہر و آیانی صحبت و بیل بدے و ماں باطن و چہ آیانی احوال و خبردار ہو کہ چوین حرکت کنند و چہ دابیں بک جنت و منا چہ پیما یاد کنند۔ دومی اے کہ اشانی بدسلوکی و رنگ و گون کس و مجن۔ و نہ بیرگرگ و شوہاز و ہو و نہ گفتگو یا مقابلہ و ہرے و بد خلقی ظاہر بکن ات، سیمی ایکہ جدائی و مفارقت و باوجود ماں آیانی نصیحت و کوتاہی ممکن ات بلکین ہر داب بون کنت ماں آیانی ہدایت و سر و سوچ و وفی کو شستان جاری بدارت۔ حضرت شاہ صاحب نمشنہ کنت، یعنی چہ مخلوق و کنارہ بکن بے نہ کہ گون جنگ و چوچ و بلکین شری سلوک پیش بدار، مگر یاد بدار کہ اے آیت کی انت و آیات قتال و نزول ماں مدینہ و لونگ۔ فل یعنی حق و صداقت و دروغ بند کنوک ماں دنیا و عیش و آرام کنگا کنت آیانی معاملہ و منی حوالہ و بکن من و ت اشانی فیصلہ و کنان مگر البت کبیں واگ و سست دارگ انت۔ و دردناکس عذاب مارانی و زورمانی و خدا برانت دگہ باریں چہ قسم و عذاب بیت۔ (العیاذ باللہ) فل یعنی آ عذاب و بنگی چہ ہما و ہرے شروع بیت و ہرے کو بانی آھنڈ سست ترنت و آرزان و جہل و کپیت و تش تش بوان و بہ ہمے داب و بنت چو شکہ ریک و جیب کہ آیانی ہر پاد ہم سک نہ بنت۔ فل یعنی اے پیغمبر اللہ و گورے گواہی دنت کہ کئے و آئی و خبر گیت و کسے و آئی و خبر نہ گیت۔ فل یعنی چو حضرت موسیٰ و شمارا مستقل دین و عظیم الشان کتاب دیان و دیم دات شاید اے ہما پیشین گونی و طرف اشارہ انت کہ آماں تورات سفر استثناء و انت کہ من پہ آیانی چہ آیانی براتناں (دینی اسماعیل) تنی دابیں یک نبی و مبعوث کنان۔ وال و ہرے موسیٰ علیہ السلام و منکر ترند و ترند گرفتار کت تو واجہ محمد صلی اللہ علیہ وسلم و منکران و ہرچہ گرفتار نہ کنت کہ آچہ تمام نبیان افضل و اعلیٰ انت۔ فل یعنی اگ ماں دنیا و تارار دے و ہرے کت توچہ آروچ و باریں تاراجون رستگار کن ات کہ آروچ و سکی و دراجے گوئدیں چکان و پیر مرد جو کتوک بیت توری در حقیقت و

تَبٰیۤلًا ۙ رَبُّ الْمَشْرِقِ وَالْمَغْرِبِ لَا اِلٰهَ اِلَّا هُوَ فَاتَّخِذْهُ وَكِیۡلًا ۙ
آئی نمک و یکبارگی سدان و رت انت مشرق و مغرب و فل نیست انت چہ معبودا بید چائی گدا بگ آئی و کار در بر
وَاصْبِرْ عَلٰی مَا یَقُولُوْنَ وَاهْجُرْهُمْ هَجْرًا حَمِیۡلًا ۙ وَذَرْنِیْ وَ
و صبر بکن ہر چیکہ آیانی گوشنت و وید بکن آیانی یکہ کنگ پشری و وید کن منا و
الْمُکَذِّبِیۡنَ اُولٰٓئِیۡ النِّعَمَ ۚ وَمَهَلُمۡ قَلِیۡلًا ۙ اِنَّ لَدٰیۡنَا اَنْکَالًا وَّ
دروغ بند کنوکان کہ آسودہ حال انت و مہلت بد آیانی کتے فل بے شک مے گورے زمزلی انت و
جَحِیۡمًا ۙ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ ۚ وَعَذَابًا اَلِیۡمًا ۙ یَّوۡمَ تَرۡجُفُ الْاَرْضُ وَ
آس و جپ۔ ووراک انت گت و گروکس و عذاب انت دردناکس و روچیکہ بہ جنبت زمین و
الْجِبَالُ وَكَانَتِ الْجِبَالُ کَثِیۡبًا مَّحْمِیۡلًا ۙ اِنَّا اَرْسَلْنَا اِلَیۡکُمۡ رَسُوۡلًا ۙ
گوہ۔ و بنت گوہ مثل ریک و چکان بروک روچیں و بے شک مادیم دات شے نمک و یک رسولے۔
شَٰهِدًا عَلَیۡکُمۡ کَمَا اَرْسَلْنَا اِلٰی فِرْعَوۡنَ رَسُوۡلًا ۙ فَعَصٰی فِرْعَوۡنُ ۙ
گوہی دیک انت شے سراپ چو شکہ مادیم دات فرعون و نمک و یک رسولے فل گدا نافرمانی کت فرعون و
الرَّسُوۡلَ فَاَخَذْنٰهُ اَخْذًا وَّیۡبِلًا ۙ فَکَیۡفَ تَتَّقُوۡنَ اِنْ کَفَرْتُمْ یَّوۡمًا
آپیغبر۔ گدا ماگیت آئی و گرگ و بال و فل گدا چہ پیما شہلا س بخت گن شہلا فرنت، ہماروچ
یَجْعَلُ الْوِلَدَ اِنْ شِیۡبًا ۙ السَّمَآءُ مِنْفَطِرًا یَّهۡبُکَانَ وَعَدۡہُ مَفْعُوۡلًا ۙ
کہ کنت چکان و پیر مرد فل ہماروچ و کہ آما ترکیت آئی و قول تمام بوگی انت فل
اِنَّ هٰذِهِ تَذٰکِرَةٌ ۙ فَمِنْ شَآءَ اَتَّخِذِ اِلٰی رَبِّہٖ سَبِیۡلًا ۙ اِنَّ رَبَّکَ
بے شک اے قرآن یک نصیحتے گدا ہر کس کہ بلوئیت بگریت وی رب و نمک و روکس راہ و کلابے شک تنی رب
یَعْلَمُ اَنَّکَ تَقُوۡمُ اَدْنٰی مِنْ ثُلُثِیۡ الَّیۡلِ وَنِصْفِہٖ ۚ وَثُلُثُہٗ وَطَآئِفَہٗ ۙ
زانت کہ بے شک تو پادکلے نر شب و دوسہ یک و نیم شب و و شب سیک و طائفہ
مِّنَ الَّذِیۡنَ مَعَکَ ۙ وَاللّٰہُ یُقَدِّرُ الَّیۡلَ وَالنَّہَارَ عَلٰمًا اَنَّ لَکَ تَخْصُوۡہُ ۙ
چمایان کہ تنی ہمراہ انت فل واللہ اندازہ کنت شب و روچ و۔ آئی و زانت کہ شما آئی و شما و شت

مازل

چکان پیر مرد و مبت لیکن آروچ و ترندی و راجی و تقاضا ہے داب و بیت۔ فل یعنی اللہ و وعدہ آئی انت کہ سرجم بہ بیت توری شما ہر قدر بے خیال و بدارت کہ جو بگ نہ انت۔ فل یعنی نصیحت و سر سوچ کنگ بوت نوں ہر کس وئی فائدہ و بلوئیت تو نصیحت و سر عمل بکنت و گون وئی رب و دوچار بکپیت راہ بچ انت کس منع کنوک نیست، نہ خدا و چیزے فائدہ انت تو صدر و وئی فائدہ و زانت کتے تو بچک و بیا۔ (تنبیہ) شب و آگاہی و حکم کہ آماں سورہ و ابتداء ات تقریباً دال یک سالے و ہست ات پدا چہ دیمی آیت و منسوخ بوت فل یعنی اللہ معلوم انت کہ توئی ہمدان و حکم و تعمیل سرجی کت۔ بے نیم برے سہ یک و برے دوسہ یک شب و قریب ماں اللہ پاک عبادت و گوازینت۔ چناچہ ماں روایتان ہست کہ صحابہانی پدا چہ شبانی باریں او شنگان گوات بکنت (گرت گنت) ہم تر گنت بلکین لھے کس وئی سر و مود گون سداں بستگ انت کہ داب بکپیں توچہ کو چنڈک و چم چچ بہ بنت۔ ۱۲

و اخلاق و پیش حاصل ہوگ لو طیت بہر حالت و آئی و کمالات و انعامات و سرانظر داران و ماں نماز و چھ نماز و در آئی و عظمت و اقرار و اعلان کنگ شے کارانت۔
 و چہ اے سورۃ و نازل ہوگ و سر احکم بون کہ مخلوق و خدا و طرف و دعوت بدے۔ پید نماز و غیرہ و حکم آنکنت پید نماز و انگ و شرط انت کہ نماز و گد پاک بہ بنت و چہ
 گندگی و و تارا دور دارگ بہ بیت۔ ہما چیزان و ادا بیان فرمائیت۔ اے گپ ظاہر انت کہ و ہدے گداں چہ جسی و معنی نجاستاں پاک دارگ ضروری و الہی انت تو بدین
 پاک بطریق اولی ضروری بیت پیش کا آئی و بیان کنگ و ضرورت لازم زانگ نہ بون۔ لہتیں عالماں چہ گداں پاک دارگ و نفس چہ گندہیں اخلاق و پاک دارگ مراد
 گینگ و چہ گندگی و دور ہوگ و معنائش چو گینگ کہ چہ بتانی گندگی و و تارا دور بدارت چو شکہ داں ہنوں و تارا دور داشتگ۔ بہر جا و رہ ماں اے آیت و طہارت
 ظاہری و باطنی و کڈن مقصود انت چیا کہ اشی و بغیرت و
 بزرگی کا حقہ دل و نندوک بون نہ کنت۔ فل اے ہیما ت
 دھائی شون دات کہ ہر چیز یکہ تو کسے و را بدے و (کلدار زر
 و علم و ہدایت و غیرہ) چہ آئی و بدلہ طلب مکن تیوگ و بہ
 و تی رب و دوستی و بدے بلے ماں و تی دل و صابر و شاکر
 ہو و ہرج شدت و ججائے ترا ماں دعوت و تبلیغ و راہ و
 دیمایا بیت آیان و پیدائیگی گوں صبر و تحمل و برداشت
 بکن و مدام بہ ہماں و حکم و راہ چار ہو کہ اے عظیم نشانیں
 کار بخیر چہ اعلی درجہ و حوصلہ مندی و صبر و استقلال و
 بہ آسرنہ روت (انجام و سرنہ بیت) اے آیتانی تفسیر و گہ
 ہم بازی رہند و کنگ بونکنت لیکن احقر و گور و تھے
 تفسیر بے تکلف انت کہ عرض کنگ بون۔ و لے یعنی صور
 دنگ بہ بیت۔ و لے یعنی چہ آروچ و قصہاں صور و دنگ
 چو بگوش یک مستقل روچہ کہ آچہ سر و داں پاد و چہ
 مشکلات و شدت ناں پر بیت۔ ۱۲

ہے صفحہ و فوائد

و لے یعنی منکرانی سرا جی ہمیں آسانی نہ بیت بلکس آ
 روح و سکی ساعت و ماں آیان سرا گیش بوان بیت
 برخلاف مومنانی کہ اگس آیان سکی ہم گندرت تو چیزے
 مدت رند پید آسانی بیت۔ و لے یعنی ہر انسان چہ مات و
 لاپ و تنہا کیت مال، اولاد، فوج، لشکر، ساز و سامان
 گوں و تاجی نیار بیت۔ یا چہ و جید و مراد خاص و لیدرن
 مغیرہ بہ بیت کہ بہ ہماں و بات و اے آیت نازل بونکنت۔
 آونی بت و یک بیکس چکت و چہ دنیاوی مال و متاع و
 زرو بیاقت و اعتبار و ماں سر زمین و عرب و یکتا
 زانگ بونکنت۔ مطلب ایش انت کہ بہ چو شیں دینے و
 منکرانی بارہ و اشتاپ مکن و نہ چہ آیان مہلت دیگ و
 ماں دل و تنگی محسوس بکن بلکس آیان قصہ و منی سرا
 یل بکن۔ من و ت درستانی گیش و گوار و کناں، چو بیت
 کہ تو پیر اشی و غمگین و پریشان حال بیے۔ و لے یعنی مال و
 اولاد و تالانی باز زیات انت اے مرد و دھیں چکت
 مدام آئی و چمانی دیماندوک، ماں محفل و پت و شرف و
 گیش کنوک و آئی و رعب و دبدبہ و شون دیوک انت۔
 بہ تجارت و سوداگری و کار و بار و پید کہ قصہ و کاراں
 نوکر و چاکر ہا انت۔ چو شس وقت نہ بونکنت کہ چکت
 چہ پت و چماں اندیم بہ بنت۔ و لے و ہنیں بہ حکومت و

عَلَى الْكَافِرِينَ غَيْرُ لَيْسَ ۝ ذَرْنِي وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ۝ وَ

بہ منکرانی سرا آسان نہ بیت۔ و لے بکن منا و آکس و کمن پیداکنگ تہناک۔ و

جَعَلْتُ لَهُ مَالًا مَمْدُودًا ۝ وَبَيْنَ شُهُودًا ۝ وَمَهْدُتٌ لَهُ ۝

داون آئی و مال نہ گومیں و اولاد ماں دیوان و شند و کیں و تیار کتوں پہ آل

تَهْمِيدًا ۝ ثُمَّ يُطْعِمُهُ زَيْدًا ۝ كَلَّا إِنَّهُ كَانَ لِآيَاتِنَا عَنِيدًا ۝

شرین تیار کت پدا طع کنت کہ من گیشتری بدیاں و ہجر نہ، بے شک آئی آیتانی سخت مخالف انت و

سَأُفْهَقُهُ صُعُودًا ۝ إِنَّهُ فَكَّرَ وَقَدَّرَ ۝ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝

زوت من سر گجاں آئی و بزیں جا گہ کہ بے شک آئی و فکر و خبر و جوت گتی، گدا لغت بہ بات بہ آئی چو خبری جوت گت

ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ۝ ثُمَّ نَبْظُ ۝ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ۝ ثُمَّ أَدْبَرَ ۝

لغت بہ آئی چو خبری جوت گت پدا نگاہ گتی پدا و بی تہارکت و پیشانی و کر چکت پدا پستی ماں دات

وَأَسْتَكْبَرُ ۝ فَقَالَ إِنَّ هَذَا إِلَٰهٌ سَحَرٌ يُوْثِرُ ۝ إِنَّ هَذَا إِلَّا قَوْلُ

و ضروری کت پدا گوتشتی نہ انت اے مگر جادو کہ نقل کنگ و تگ چہ ساحران، نہ انت اے قرآن مگر گفتار

الْبَشَرِ ۝ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا سَقَرٌ ۝ لَا تُبْقِي وَلَا تَذَرُ ۝

انسانی و نون آئی و داخل کناں ماں دوزخ و توجہ سر پد و چہ انت دوزخ، نہ باقی پشت گیت و نہ بیکنت و

لَوْ آخِذٌ بِالْبَشَرِ ۝ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ۝ وَمَا جَعَلْنَا أَصْحَابَ النَّارِ إِلَّا

سوچوک انت انسان و کلا آئی و سرا مقرر انت نوزدہ (فرشتہ) و نہ کنگ ما دوزخ و چو کیداران و مگر

مَلَائِكَةٍ ۝ وَمَا جَعَلْنَا عَدَتَهُمُ إِلَّا فِتْنَةً لِلَّذِينَ كَفَرُوا ۝ لَئِنْ سَأَلْتَهُمْ

فرشتہ و نہ کنگ ما آیان حساب مگر آدمائش بہ کافران و تاکہ یقین بہ کنت

الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ وَيُزَادُ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا وَلَا يَرْتَابَ الَّذِينَ

ہما کساں کہ دیگ بونکنت کتاب و تاکہ زیات بہ بیت مسلمانان ایمان و تاکہ مکتنت شک

أُوتُوا الْكِتَابَ وَالْمُؤْمِنُونَ ۝ وَلَيَقُولَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ ۝

کتابانی خدا بند و مسلمان و تاکہ بگوشنت ہما کساں کہ ما آیان دلاں مرض انت و

منازل

ریاست و بخوبی پہ آئی و تیار گت۔ چنانچہ تمام فریش ماں ہر شکلیں کار و بہ ہماں و نیک و رجوع کنوک انت و آرا جوتی حاکم و حسابش کنگت۔ و لے یعنی ایک بار
 ثروت و نعمت و باوجود کدی ہم چہ آئی و دپ و شکر و لفظ در نہ کیت بلکس مدام ماں بت پرستی و زیات مال جمع کنگ و حرص و گرفتار منتگت۔ و اگس رسول اکرم صلی اللہ
 علیہ وسلم و کدی آئی و دیم و (دور و) بہشت و نعمتان ذکر بفرمائیں تو گوشتگتی کہ اگس اے شخص ماں و تی بیان و راست گوشتوک انت تو منا کا لبیں یقین انت
 کہ اود و نعمت ہم منادست کنت۔ اے احوال انت ہما شخص و کہ اینکرا شکر و ناحق شناسی و پدا اے اہمیت کشک کہ اللہ تعالیٰ آئی و دنیا و آخرت و
 نعمت ہنگت زیات دنت۔ و لے یعنی و ہدے آیتانی حقیقی خدا بند و آیتانی مخالف انت تو آئی و اے حق ہجر نہ سیت کہ چو شیں اہمیت بدارت و خیالی بلا و

بگرا دیت۔ گوشت کہ اسے آیتانی نزل و پد رند پ رند آئی و مال و اسباب و نقصان کپک شروع بوت آخر فقیر یوان ذلت و مرگ و دوچار کپت۔ وک یعنی مھنوں آئی و بہ مزین ٹیل و سر گجگی انت و ماں نرندیں مصیبتان گرفتار کنگی انت۔ ماں لھتیں روایتان هست کہ «الصعود» ماں دوزخ و یک کوہے و نام انت کہ آئی و سرا کا فر و سر گج انت و پدا چا اودا جہل و در دینت، اے ہم عذاب و یک قسم انت۔ (تنبیہ) ولید یک رندے آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم خدمت و حاضر بوت واجر و قرآن و نت وائی و اشکناہینت کہ چہ آئی و کمیں متاثر بوت مگر ابو جہل و آسیرینت و ماں قریش و شورچست بوت کہ اگس ولید سلمان بہ بیت تو مزین خرابی تالان بیت۔ الغرض کل جمع بوتنت و واجر بہی و بارہ و گفتگو بوت کسے و گوشت کہ اسے شاعرے، کسے و کاہن گوشت۔ ولید و گوشت کہ من و ت ماں شعرو شاعری و بلد آں و ہم کاہناتی باز کپ اشکنگوں، قرآن نہ شعرو شاعری انت و نہ کہانت۔ مردمان گوشت کہ آخر تو اسے شخص و بارہ و چہ گوشتے؟ گوشتی کہ صبر و بدارے چیزے فکر کناں۔ آخر پیشانی و مجینان و و دیم و تریش و تہار کناں و گوشتی کہ اے ہج نہ انت فقط جادو انت کہ چہ بابل و مرد و ماں نقل یوان و پیداک انت۔ حالانکہ پیسیر و قرآن و اشکنان و گوشتنگی کہ اے سحر نہ انت و نہ گنو کی کپ انت بلکیں اللہ و کلام انت۔ مگر ابوک و پ وئی دزبرداری و ویش دلی و نوں زبان و تاب دانی، دیما ہے گفتگو و بارہ و اشارہ انت۔ وک یعنی بد بخت و ماں دل و فکر جنان و یک جبرے چو تاسازات ٹی کہ قرآن جادو انت۔ خدا غارت بکنتی چونیں ناہودگیں گپے سازات ٹی۔ پدا خدا غارت بکنتی کہ وئی قوم و جذبات و لحاظ و داران و چونیں و فقی جبرے سازات ٹی کہ چہ آئی و اشکنگ و کلائی دل و ویشی بے تالان بہ بیت۔ وک یعنی مچی و سرا چمانی شانک دانت پدا وئی دیمی تریش و تہار کت تاکہ چاروک بفہمت کہ اے مرد چہ قرآن و مزین بزاری و شراری واریت پدا پستی ہم ترتیت، چوش بگوش کہ مزین بدیں چیرے و بارہ و مرد و چیزے بیان کنگی انت حالانکہ پیسیر و آئی و حقانیت و اقرار دپ و دت گنگی نوں پ وئی دزبرداری و ویش دلی و پدا وئی و دیم ٹی تاب دات آخر گوں مزین غور زانکی و گوشتی بس دگہ ہج نہ انت اے جادوے کہ چہ پیشی مردمان نقل یوان و پیداک انت و یقیناً اے کلام انسانی کلام انت کہ چہ جادو و زور و پت و چہ چک و مرد و چہ لوگ بانگ و و دوست و چہ دوست و سندیت و جدا کنت۔ وک یعنی عنقریب آئی و ماں آس و چکل دیان و عیناد و دشمنی و تام و چشینان۔ وک یعنی دوزخیانی ہج چوشیں چیزے باقی نہ مابیت کہ آچہ سچک و پشت بکیت، پدا سچک و بعد بہ ہما حالت و پشت گجک نہ بیت بلکیں دوبارہ بہ اصلی حالت و ترینگ بنت و سچت ہمے سلسلہ مدام جاری بیت (العیان بالشر)۔ (تنبیہ) چہ اکثر سلف و ہے معنا و مراد منقول انت لھتیں مفسران دگہ داب و توجہ بہ کنگ۔ وک یعنی بدن و پوست پیگشان و انسان و حیثیت و بدل کنت۔ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «چوشکہ پیستگیں آسن بنظر سہر انت۔ انسان و گورا آسہری نظر کیت۔

وک یعنی دوزخ و کارانی بست و بند و فرشتہ ہر چ لشکرے کہ مقرر بیت آئی و مستر و کماتش نوزدہ فرشتہ بنت کہ چہ آیان درستان مستر بہ ذر دار فرشتہ و نام مالک انت۔ (تنبیہ) حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ گون مزین گیش و گوار و نوزدہ عدد و حکمتان و بیان کنگت کہ چارک و قابل انت۔ خلاصہ چوش انت کہ ماں جہنم و بحرمان و عذاب دیگ و واسطہ نوزدہ قسم و فرائض انت کہ چہ آیان ہر یک فرضے و انجام دیگ و واسطہ یک فرشتہ و سہروکی و ہما کار کنگ بنت۔ ماں اشی و ہج شبہ نیست کہ فرشتہ و طاقت سک زیات انت و فرشتہ ہما قدر کار کت کنت کہ لکھانی حساب و انسان اوار یوان و آکار و کت نہ کنت، لیکن اے ہج یاد دارگی انت کہ ہما فرشتہ و اے قوت ماں ہما دائرہ و بند و محدود انت کہ ماں اود آپہ کار کنگ و مامور بوتگ مثلاً ملک الموت لکھا انسانانی ساہ و ماں یک دمانے و کشات کنت مگر ماں جنین آدم و لاپ و یک چکے و ساہ مان کت نہ کنت۔ حضرت جبریل ماں چم و نر آرگ و وحی یارت کنت لیکن آپ و گوارینگ آئی و کار نہ انت، ہجو کہ گوش دیست نہ کنت چہ اشکت نہ کنت اگن چہ وئی قسم و کار توری ہر قدر گران بہ بنت کش کنت۔ مثلاً بوت کنت کہ چہ گوش و ہزاران تواران و بشکنت و دم ہم مہارت چم ہزاران قسم و رنگ بگندیت و عاجز مہبت، ہمے دہب و اگس یک فرشتہ بہ عذاب نیکی دوزخیانی سرا مقرر ہوتیں چہ آئی و دست و دوزخیان و تہنا بکیں قسم و عذاب بوتگت، دومی قسم و عذاب کہ آچہ آئی و دائرہ و استعداد و دیانت ممکن نہ ات پشکا پہ نوزدہ قسم و عذابان و (کہ آییانی تفصیل ماں تفسیر عزیزی و موجودات) نوزدہ ذمہ داریں فرشتہ مقرر بوتگت۔ عالمان و اے عدد و اسرار و رازانی بابت و باز نبشتہ کنگ مگر احقر و نزدیک و حضرت شاہ صاحب و کلام باز جہلیں خوبی دار و کیں گپ انت و اللہ تعالیٰ اعلم۔

وک نوزدہ و عدد و اشکنان و مشرکان و مسخرہ کنگ و لگنت کہ ما ہزارانی شمار و ایں اے نوزدہ مارا چے تاوان دات کنت۔ زیادہ اے بیت کہ چہ مادہ کس یک یکے و مقابلہ و پادان و نرند دانت، یک پہلوانے و درائینت کہ ہبڈہ کس و من و دت بلساں، دو کس و شما و اوار یوان و مقابلہ بکن ات۔ اشی و سرا اے آیت نازل بوت، نوزدہ ہست انت مگر انسان نہ انت فرشتہ انت کہ آییانی قوت و احوال ایش انت کہ ابوک یک فرشتہ و قوم لوط و تمام میتگ و یک با سکے و سرا چست کناں جہل و ہتر مال کنگت۔

وہا یعنی کافران و بہ عذاب دیگ و نوزدہ و شمار چہ خاصیں حکمت و ایر کنگ بوتگ آئی و نیگ و ماں «عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ» و فائدہ و اشارہ کنگ بوتگ و ماں اے عدد و بیان کنگ و منکرانی چکا سک مراد انت، کہ چاریں باہیں کئے اشی اشکنان و نر سبت و کئے اشی و سرا مسخرہ کنت و کندیبت۔

وہا اہل کتاب و پیسیر و اے عدد معلوم بوتگ چوشکہ ماں جامع ترمذی و یک روایتے و ہست یا کم از کم چہ آسمانی کتابانی ذریعہ و اینکو و زانتگش کہ فرشتہ ان چکر طاقت و خدا بند انت، نوزدہ ہم کم نہ انت و ایک عذاب و قسمانی اعتبار و جدا جدا فرشتہ دوزخ و سرا مامور لوگ لوشت اے کار و تہنا یک کسے نہ انت۔ بہر جا و رہا چہ اے بیان و ماں اہل کتاب و دلائل قرآن و حقیقت و یقین اتم و پیدایت و اے ہر دو میں جماعتان و ماں قرآن و بیان و ہج دابیں شک و شبہ پشت نہ کیت نہ چہ مشرکانی استہزاء و کلاک گرگ و آیان رد کپنت۔ ۱۲

فل چہ "الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ" مراد منافقین یا ضعیف الایمان آنت وجہ الکافرون "مراد سراسر دین و منکر مراد انت۔ فل یعنی چہ نوزدہ بیان کنگ "غرض جی ات؟ شرعے دابیں بے سرس و غیر موزون گپ "کے قبول کت کنت۔ العاذ باللہ۔ فل یعنی چہ یکس چیز بد استعدا دین انسان گمراہ بیت و ہر کس سلیم الطبع بہ بیت تو آہدایت "راہ "روک بیت ہر کس "قبول کنگ مقصود و مراد مسبت تو آکس مقصد "جہ "پہ مسخرہ و کنگ زوریت، و ماں ہر کس "دل "خدا "خوف و نور "توفیق بہ بیت تو آئی "ایمان و یقین گیش بوان بیت۔ فل یعنی الشرع بے شمار لشکرانی شمار ہمانی "دوت "معلوم انت نوزدہ تو ایوک "جہنم "کارکنو کس افسر انت۔ فل یعنی دوزخ "ذکر و بیان تہنا بہ عورت و نصیحت "انت کہ آئی "احوال "اشکنان "مردم چہ

خدا وندی غضب "بترست و چہ ہمانی "دست "پکشت۔ فل یعنی ہرچ مزین مزین بیمنائیں و عظیم الشان چیزاں کہ ظاہر ہوگی انت چہ ہمایاں یکے دوزخ انت۔ فل دیم تر "بکنزیت بہ نیکی "یا بہشت "طرف "و پشت "بمانیت ماں بدی "گرفتار بوان "یا ماں دوزخ "کیان "بہر جا و مقصود ایش انت کہ دوزخ پہ کل ملکفان یک ترسناکس چیزے و چونکہ لے ترسینگ "انجام و نتیجہ ماں قیامت "ظاہر بنت پمشکا سو گندہ پچس چیزانی وارت کی کہ آپ قیامت "باز مناب انت چنا پچہ ماہ "اول سرامزن بوک پدا کم ترک نمود انت اے عالم "ردوم و پتر مردگی و گمیری و فنا بوگ "ہے داب "اے دنیاوی عالم "گوں آخرت "عالم "ماں حقائق "سرپوشی و سرظاہری "پچس نسبت انت چو شک شب "گوں روچ انت چو بکوش کہ اے عالم "ہلاس بوگ شب "گوزگ و اے عالم "ظاہری چو صبح "نور "تالانی "طولا انت۔ و انترا علم۔ فل یعنی ہماکس کہ میناق "روچ "چہ حضرت آدم "بد "چہ راستیں کش "درا نکلتنت و ماں دنیا "ہم پچکس رفتار "زندش گوازیمنت و ماں موقف "ہم عرش "راستیں کش "کہ ہمو دابہشت انت اوشتانت و ہماکش "رہادگ بوتنت و آیانی عمل نامہ ہم راستیں دست "آتکنت ہمہ مردماں البت ماں قید "گرفتار نہ انت بلکس ماں جنت "باغاں آزاد انت و مزین بے فکر و شہود بوان "دوت ماں فنا گوں یک دگرے "یا چہ فرشتہاں گناہگاران "احوال "بارہ "جست و پرس کنت کہ آخر اے مردمان "چون بوت کہ گندگ نہ بنت۔ فل یعنی و ہر کہ معلوم ایش بیت کہ گناہ گار ماں دوزخ داخل کنگ بو نکنت گڑاگوں ہما گناہ گاران "دیم گور کنان "اے سوال "کنت کہ عقل و دانائی "باوجود شما بارین چون ماں اے دوزخ "آس "کبت انت۔ فل یعنی نہ الشر حق میں جاہ یارت و نہ بندہانی حال شونی کرتیں۔ البت چو اے دگر مردماں حق "برخلاف بحث و مباحثہ "توک "بوتیں و ماں بدیں صحبتاں نندان "شک و شکوک "پوچکلاں و تارامین کتیں و چہ درستان مسترس کپ ایش انت کہ مارا یقین نہ ات کہ انصاف "روچ ہم آیوک انت "مدام ما اے کپ "دروغ کتیں دانکہ ماں موت "بغل "سر بوگ "ساعت آنک و نول چان و ت گندان "ہما گپانی یقین مارا حاصل بوت کہ آیان "مادام دروغ کرتکتیں۔ فل ماں کافر حق "کس سفارش نہ کنت مان کہے کنت تو قبول نہ بیت۔ فل یعنی اے تمام مصیبت دیمآیگی انت مگر نصیحت "گپ "اشکنان "دے کوش "مورے ہم نہ وارت بلکس چو شیں کپ "اشکنگ "تیار ہم نہ انت۔ فل یعنی حق "شور و غل و خدا "شیرانی تواران "اشکنان "چو جنگلی حران تچان بنت۔ فل یعنی و اچہ پیغمبر "خبر "قبول دار بوگ نہ لوکنت بلکس چہ آیان ہر کس "ہے واہگ داریت کہ آئی "وئی جندہ "نرا الشر "صحیفہ نازل بہ بنت و پیغمبر جوڑ کنگ بہ بیت "حتی لوئی مثل ما اوتی رسل اللہ" (انعام۔ ۵) یا مطلب چوش انت کہ چہ آیان ہر یکے "گورہ "براہ راست یک نوشنگینے چہ خدا "جانب

تبارک الذی ۲۹

۸۸۲

المدثر ۴۳

الْكَافِرُونَ مَا ذَا آرَادَ اللَّهُ بِهَذَا امْتَلَأْ كَذَلِكَ يُضِلُّ اللَّهُ مَنْ يَشَاءُ

کافران فل چہ چیز "ارادہ کنگ خدا "بے داستان "فل "بے داب "گمراہ کنت الشر ہر کس کہ بوٹیت

وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَمَا يَعْلَمُ جُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ وَمَا هِيَ إِلَّا

دراہ سوچ دنت ہر کس کہ بوٹیت "فل "وچ کس نزات تہی پروردگار "لشکر "ابیر چہ آئی جندہ "و انت اے مگر

ذِكْرِي لِلْبَشَرِ ۚ كَلَّا وَالْقَمَرِ ۚ وَاللَّيْلِ إِذَا دُبِرَ ۚ وَالصُّبْرِ إِذَا اسْفَرَ ۚ

پنتے پہ بنی آدم "ہرگز نہ "سو گندانت ماں "سو گندانت شب "وہیکہ برگزین "سو گندانت صبح "وہیکہ روشن بیت

إِنِّهَا الْإِحْدَى الْكُبْرَى ۚ نَذِيرٌ لِلْبَشَرِ ۚ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَتَّقُمْ

بے شک آ (دوزخ) یکچہ مزین چیزان انت کی ترسینگ انت بہ مردمان "ہر کسے بوٹیت چہ شتا کہ دیم بکنزیت

أَوْ يَتَّخِزْ ۚ كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهينَ ۚ إِلَّا أَصْحَابَ الْيَمِينِ ۚ

یا پشت "بمانیت و ہر یک ساہ دار کے "بوتی کتگیں کاراں رہن انت "مگر راستیں نیگ "واجاہاں

فِي جَنَّتٍ يُتَسَاءَلُونَ ۚ عَنِ الْجُرَيْرِ ۚ مَا سَلَكَكُمْ فِي سَقَرٍ ۚ

ماں باغاں انت سوال کنت "چہ گناہ گاران "کتا چیز "داخل کنت شمار ماں دوزخ "و

قَالُوا لَمْ نَكُ مِنَ الْمُصَلِّينَ ۚ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ الْمُسْكِينِ ۚ وَكُنَّا نَخُوضُ

گوشتن مانتیں چہ نماز و انوکاں "کو نہ بوتیں ماورگ و اینوک محتاجان "و ما بخت کنگت

مَعَ الْخَاضِينَ ۚ وَكُنَّا نَكْذِبُ بِيَوْمِ الدِّينِ ۚ حَتَّى أَتَيْنَا الْيَقِينَ ۚ

گوں بخت کنگو کاں "وما دروغ شمار کنگت جزاء "روح "داں و ہیکہ سروت پہ ماموت "فل

فَمَا تَفْعَلُهُمْ شَفَاعَةُ الشَّافِعِينَ ۚ فَمَا لَهُمْ عَنِ التَّذْكَرَةِ

گڑا فادہ نرنت آیان "شفافش "سفارش کنگو کاں "فل گڑا چہ بلاہ انت آیان کہ چہ پنت "و

مُعْرِضِينَ ۚ كَانَتْهُمْ حِمْرٌ مُسْتَنْفَرَةٌ ۚ فَزَتْ مِنْ قُسُورَةٍ ۚ

دیم تریتنت "فل گوشے آیان خراکت سرپوت چو کیں "کہ جھنگ انت چہ یک شیرے "فل

بَلْ يَرِيدُ كُلُّ امْرِئٍ مِنْهُمْ أَنْ يُؤْتَى صُحُفًا مُنشَرَةً ۚ كَلَّا بَلْ

بلکس بوٹیت ہر یک نفرے چہ آیان "ایکہ دیگ بہ بنت صحیفہ سرچیں "فل ہرگز نہ "بلکس

منزل

دروغ کتیں دانکہ ماں موت "بغل "سر بوگ "ساعت آنک و نول چان و ت گندان "ہما گپانی یقین مارا حاصل بوت کہ آیان "مادام دروغ کرتکتیں۔ فل ماں کافر حق "کس سفارش نہ کنت مان کہے کنت تو قبول نہ بیت۔ فل یعنی اے تمام مصیبت دیمآیگی انت مگر نصیحت "گپ "اشکنان "دے کوش "مورے ہم نہ وارت بلکس چو شیں کپ "اشکنگ "تیار ہم نہ انت۔ فل یعنی حق "شور و غل و خدا "شیرانی تواران "اشکنان "چو جنگلی حران تچان بنت۔ فل یعنی و اچہ پیغمبر "خبر "قبول دار بوگ نہ لوکنت بلکس چہ آیان ہر کس "ہے واہگ داریت کہ آئی "وئی جندہ "نرا الشر "صحیفہ نازل بہ بنت و پیغمبر جوڑ کنگ بہ بیت "حتی لوئی مثل ما اوتی رسل اللہ" (انعام۔ ۵) یا مطلب چوش انت کہ چہ آیان ہر یکے "گورہ "براہ راست یک نوشنگینے چہ خدا "جانب

بیت کہ مال آئی محمد صلی اللہ علیہ وسلم و رند گیری اتباع حکم بہ بیت حتی نزل علیہا فقرہ (بنی اسرائیل کو) ۱۰) یعنی چوچ برلوت نہ کنت چیا کہ آیان اشی و لیاقت نہ دارنت و نہ اشی و ضرورت کبتک - ۱۲

ہے صفحہ و خواہد۔۔۔ یعنی چوچیں ناہو گیں درخواست ہم پر اے مقصد نہ انت کہ در حقیقت و ہنجوش کنگ بہ بیت تو واقعی قبول دار بنت بلکس اصل سبب الیش انت کہ اے مردم چہ آخرت و عذاب و نہ ترسنت پیش کا حق و شوہاز و گلا نیش نہ انت و چوچیں درخواستاں تیوگ و یہ کنت و نیت و کنگ انت اگن بالفرض لے درخواست پورہ کنگ بہ بنت پدا ہم اے مردم واجہ پیغمبر و رند گیری و نہ کنت۔ لکما قال تعالیٰ و کونزلنا علیک کتابا فی قرطاس فلمسوه یا جیدھیم لقال الذین کفروا

ان هذا الاسحار مبین (الغفر رکوع ۱۱) و یعنی ہر کس جہاد کتاب دیگ بہ بیت چوچ بوت نہ کنت اے یکس کتاب (قرآن کریم) یہ نصیحت و کافی انت۔ فل حضرت شاہ صاحب تبشتہ کنت یعنی (اے کتاب) یکے و سرانازل بوت توچے بوت، درستانی کار و کبت۔ فل و اللہ و اہلک دارگ بازدارگ کل حکمتانی سر امینی انت کہ آیان احاطہ و ہج بشرکت نہ کنت ہماوت ہر شخص و استعداد لیاقت و کما حقہ زانت و پدا ہما حساب داد و روء معاملہ کنت۔ و یعنی انسان ہر قدر گناہ بکثیت لے آوہدے نقو و راہ و روت و چہ آئی و رسیت تو آذات آئی و کل گناہان و پہل کنت و آئی تو بہ قبول کنت۔ چہ انس بن مالک و روایت انت کہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم اے مقام و بطور حاشیہ منہیہ و یک عبارتے اے آیت و تلاوت و بعد نقل فرمائیت کہ آئی و الفاظ چوچ انت و قال ربکم عزوجل آنا اهل ان اتقى فلا يشرك بي شئى فاذا انتقلانى العبد فانا اهل ان اغفر له، یعنی من اے قابلیت داران و کہ بندہ چہ من ہر سبت و گوں من ہج کس ماں کتام کارے و شری دارمکنت پدا و ہدے بندہ چہ من ترسنت (وچہ شرک و پاک بوت) تو منی شان الیش انت کہ منے آئی و گناہان و بہ بخشاش، حق تعالیٰ چہ و فی فضل و رحمت و مارا توجید و ایمان و سراقام بداریت و چہ و فتنے مہربانی و مے گناہان معاف بکنت آیین۔

تمت سورة الحمد لله الحمد والمنة

و یعنی قیامت و روح و کہ آئی و ممکن ہوگ چہ عقل و یکا تیں سر و شاح و کشک چہ ہنجیں مخبر صادق و ثابت ہوگ کہ آئی و صدق و محکمیں دلیل قائم انت ہما ئی و سوگند و راں کہ شما چہ مرگ و پد چست کنگ بہنت و ضرور نیک و بد و حساب داد بہنت (تنبیہ) معلوم ہوگ لوہنت کہ ماں دنیا و بازیں قسم و چیز موجود انت کہ آیان سوگند و مردم و رنت، و فی معبود و کتام معظم و احترام و قابل ہستی و کتام شانداریں چیز و کتام دوستناکیں یا کتام عجیب چیز و نا کہ یہ ہما چیز خوبی یا عجبی ظاہر کنگ و رد اوچشکہ گوشنت کہ فلانی و قسمت و سوگند و پور پدازبان و کواس اے بابت و چہ رعایت کنت کہ مقسوم بہ مقسم علیہ مناسب بہ بیت اے ضروری نہ انت کہ ہر جا کہ مقسم بہ و مقسم علیہ گواہ قرار دیگ بہ بیت چوچ شک و اجہ ذوق و گوشنگ و

القیمة ۵۵

۸۸۳

تبارک الذی ۲۹

لَا يَخَافُونَ الْآخِرَةَ ۝ كَلَّا إِنَّ تَذْكَرَةً ۝ فَمَنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۝ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ هُوَ أَهْلُ التَّقْوَىٰ وَأَهْلُ الْغُفْرَةِ ۝ ياد نہ کنت مگر و ہدے کہ خدا بواہیت فی ہما ذات قابل انت کہچہ آئی ترسگ بہنت و ہما ذات لائق انت بخشگ و سورۃ قیامت ماں مکہ و نازل بوت اشی و چل آیت و دور کوع انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زیریں رحم کنوے

لَا أَقْسِمُ بِيَوْمِ الْقِيَمَةِ ۝ وَلَا أَقْسِمُ بِالنَّفْسِ اللَّوَّامَةِ ۝ اِمْحَسِبْ سوگند و راں قیامت و روح و دل و سوگند و راں ہما جان و کہ ملاحت کنت پدی و فی آیاخیال الْإِنْسَانُ أَلَنْ نَجْمَعَهُ عَظَامَهُ ۝ بَلَىٰ قَدَرِينْ عَلَىٰ أَنْ تُشَوِّىٰ داریت انسان کہ جمع نہ کنیں ما آئی و ہڈان و پرچانہ ماقدرت داریں کہ راست بکنیں بَنَانَهُ ۝ بَلَىٰ يُرِيدُ الْإِنْسَانُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُ ۝ يَسْأَلُ أَيَّانَ يَوْمُ آئی و بوگان و بلکس و اہلک داریت انسان کہ گناہ بکنت آئندہ و ہس سوال کنت کہ کدی گنت الْقِيَمَةِ ۝ فَإِذَا بَرِقَ الْبَصَرُ ۝ وَخَسَفَ الْقَمَرُ ۝ وَجُمِعَ الشَّمْسُ قیامت و روح و گدا و ہدے کہ کورناک بنت و وادہ بہ نور بیت و یک جامع کنگ بنت روح وَالْقَمَرُ يَقُولُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ أَيْنَ الْمَفَرُ ۝ كَلَّا لَا وَزَرَ ۝ و ماہ و گوشتیت ان آروچ و کہ کجا انت تہج و راہ۔ ہرگز نہ نیست ہج پناہ و جاگہ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ الْمُسْتَقَرُّ ۝ يُنْبِئُ الْإِنْسَانُ يَوْمَئِذٍ بِمَا قَدَّمَ تہی پروردگار و نیگ و انت آروچی قرار و جاگہ ہال دیگ بیت انسان آروچ و ہر چیکہ دیا دیم و انتی وَآخِرَ ۝ بَلَىٰ الْإِنْسَانُ عَلَىٰ نَفْسِهِ بَصِيرَةٌ ۝ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِرَهُ و ہر چیکہ پست گشتی و بلکس انسان بہ و فی جند و و ت حجت انت و اگرچہ درشا بکنت و فی عذر و نیونان و

مازل

انتا ہوں تری تیغ کا شرمندہ احسان و سر میرا تے سر کی قسم اٹھ نہیں سکتا۔ ادا ہوتی سر چست نہ ہوگ و ردا عجوب و سر و سوگند و رگ چکر موزون و مناسب انت۔ شریعت و غیر اللہ و سوگند و رگ بہ بندہاں حرام کنت۔ بے اللہ تعالیٰ و شان چہ بندہاں جدا گانہ انت آوی غیر و سوگند و وارت و عموما ہما چیزانی کہ آئی و محبوب یا نافع یا وقیع و وزن شان بہ بنت یا بہ مقسم علیہ کی بطور شاہد و حجت و کار دات بکنت ادا یوم قیامت و قسم بہ آئی وزن شان ہوگ و سبب و انت و بہ ہرج مضمون و سراقسم و انتگی گوں آئی و مناسب پدا انت چیا کہ بعث و مجازات و طرف و بت یوم القیامت انت۔ و اللہ اعلم۔ و محققان تبشتہ کنگ کہ مردم و نفس یک چیزے لے چہ آئی و جاواری اعتبار و سر نام بوننت اگن نفس و میلان بہ علوی عالم و نیگ و انت و بہ اللہ عبادت و فرماں برداری و آئی و راحت و سکون نصیب بیت و ماں شریعت و

زندگیری، دل جی محسوس بکنت آئی، نفس مطمئنہ، گوشت، یا آیتھا النفس المطمئنة ارجع الی ربک راضیة مَرْضِیَّة (الفجر)۔ واکس نفس میلان بہ سفلی عالم، بینگ، بوت و ماں دنیا، لذت و واہگال گرفتار ہو ان، بدی، طرف، رغبت، کنت و چہ شریعت، زندگیری، و تارادور داشت آئی، نفس امارہ، گوشت، چہا کہ آسان، بدی، کاراں حکم کنت، وَمَا ابْرَأَ نَفْسُ اِنَّ النَّفْسَ لَمَّارَةٌ بِالسُّوءِ (یوسف رکوع ۵) واکس کدی عالم سفلی، طرف، میل و ران، ماں شہوت، گرفتار بیت و کدی عالم علوی، بینگ، میل و ران، اے چیزان، خراب زانت و چہ آیان دور تچان بیت و کتم خراب یا بدین کار، کنگ، سر اشہرت ہو ان، و تار ملامت کنت آئی، نفس لوامہ، گوشت، حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، انسان، دل اول سر، ماں لب و لذت ان غرق بیت، ہج، نیکی، طرف، رغبت، کنت چو شیں نفس، امارہ بالسوء، گوشت، پدا ہوش کنت نیک و بد، میاںجی، فرق، زانت تو دست، کشت کدی غفلت، بوت تو پدا بہ و تی کشک، روک بوت، زند، چیز، فہم، آتی تو بہ و تی کر تگیں کارانی سراپشومان ہو ان و تار ملامت کنگ، لگیت اے دا بین نفس، لوامہ، گوشت، پدا و ہک شری، سرانیک بوت چہ دل، رغبت نیکی، سرا کنگ بنا کٹی، ناہود گیں کاراں چہ و تادور دارگ، لگیت بدی، کارانی کنگ بلکیں چہ آئی شہینگ، دل، تکلیف محسوس کتی آنفس، مطمئنہ، بوت۔ (راہ بتغیر سیر) ادا نفس لوامہ، قسم، و ران، اشارہ فرماینت کہ اگ فطرت صحیح بہ بیت تو و ت انسان، نفس ماں دنیا، بدی و کوتاہی، سر ملامت کنت، ہے چیزانت کہ آہ و تی اعلیٰ و کامل ترین صورت، ماں قیامت، روح، ظاہر بیت۔

۷ یعنی چو شیں خیال دارنت کہ ہڈان ریزہ ریزہ بوتگنت و پدا اشانی ریزگان گوں خاک وغیرہ ذرات یک جا و اوار بوتگنت نوں بلے اشان چو نکا یک جا کنان، اے ہڈاں جوڑینگ بنت سر ظاہر اے چیز تو مشکل معلوم بیت۔

۸ یعنی مالنک کانی بوگاں ہں اڈکٹ کنیں۔ و بوگانی تخصیص شاید پیشکا کنت کہ اے بدن، اطراف انت و ہمک چیز، اڈ بوگ، تکمیل بہ آئی، اطراف بیت، چنانچہ مئے گفتارانی توک، اے کپ عام انت کہ مردم بہ اے موقع، گوشت کہ ماں منی بوگ بوگ، درد انت چہ اشی، مراد تمام بدن بیت دوی کپ ایش انت کہ ماں بوگاں اشانی خوردی، باوجود صفت، رعایت زیات و عادی اے زیات گران و بارگیں کارے لہذا ہر کس اشی، سر قادر بیت آسانیں چیز، سراہنگنت شر تر قادر بیت۔

۹ یعنی ہر کس قیامت، انکار، کنت آئی، سبب اے نہ انت کہ اے مسئلہ باز مشکل انت و اللہ قدرت کاملہ، دلیل و نشانان گیشینگ نہ بوتگنت۔ بلکیں انسان لوٹیت کہ چہ قیامت، سر بوگ، پیش دیمی عمر، ہر چیکہ باقی منتگ بالکل لاغرض ہو ان، فسق و فجور، گلاٹیش بہ بیت اگی جاہیکہ قیامت، اقرار، بکنت و اعمال، حساب داد، ترس ماں دلی نشت تو ماں فسق و فجور، ابکر بے باکی و لاغرضی چہ آئی، بوت نہ کنت۔ پیشکا اے دا بین خیال، ماں دل، ایک، نیلیت کہ چہ آئی، عیش بے تمام بیت و ماں لذت، خلل بکپیت بلکیں گوں مسخرہ ضد و کنت، سوال کنت کہ ہاں واجہ باریں تی آ قیامت کدی کیت اگی واقعی آیوگ انت تو سال و ماہ و تاریخ، باریں مارا جگوش۔

۱۰ یعنی چہ حق تعالیٰ، قہری تجلی، و ہدے چم تہارد کورا سک بنت و حیرانگی، بیم، چٹانی روک سست تربیت و روح ہم سر، نزدیک، کیت۔ و ل یعنی بے نور بیت۔ نوک، شاید پیشکا جدا ذکر کنت کہ عرب، قمری حساب دارگ، سبب، آئی احوال، گندگ، زیات دگوش گور ات۔

۱۱ یعنی ماں بے نور بوگ، ہر دوشریک بنت۔

۱۲ یعنی نوں تو گوشے کہ آروچ کجانت و ساعت، بدحواس ہو ان، دڑائینے کہ مروچی کجاگو بہ تچاں و کجا پناہ بگراں۔ ارشاد بیت کہ مروچی نہ تچک، مودہ انت نہ سوال کنگ، مروچی ہج طاقتے ترار سنگار کنت نہ کنت۔ مروچگیں روح، کلان، و تی پروردگار، عدالت، حاضر بوگ و آئی، دیم، اوشتنگی انت گڈا ہماوت ہر کس، حق، ہر ج فیصلہ، بکنت۔

۱۳ یعنی تمام پیشی و گڈی اعمال نیکیں بہ بنت یا بدیں، آئی، پیش دارگ بنت۔

۱۴ حضرت شاہ صاحب بنشتہ کنت، یعنی ماں و تی احوال، فکر و غور بکنت تورب، وحدانیت، جاہ بیاریت (وایکہ تمام، بہ ہماں، طرف، واپس بوگی انت) و ہر کس کہ بگوشتیت کہ منی فہم، ہج نیت۔ اے تمام نیمون انت، لیکن اکثر مفسران، اشی، تعلق، گوں، بینو، انسان بوصف الخ، قائم داشتگ یعنی پیش دارگ، سر ہم موقوف نہ انت، انسان یہ و تی حالت، سراوت خبر دار بیت، ملی توری بہ و تی تب، تقاضا، اودا ہم نیمون بکنت و جیلہ حوالہ، دیما بیاریت چو شک کہ کافر گوشت، واللہ ربنا ما کنا مشرکین، بلکہ ادا ماں دنیا، ہم ہما انسان کہ آئی، ضمیر پہکہ مسخ نہ بوتگ و تی حالت، شری، معلوم دار انت اگ چہ دگرانی دیما نیمون و عذران، دیما کاران، آئی، برخلاف ثابنت کنگ، ہر قدر کوشست بکنت - ۱۳

دل ماں شروعات، ہر وہدیکہ حضرت جبریل، چہ اللہ، طرف، قرآن بیارتیں گوں آئی، وانگ، ہر حضرت ہم ماں دل، وانان بوتگت تانکہ جلدی آئی، یاد کرتیں
دور نہیں، مبادا واجہ جبریل بروت ووحی سرجمی، محفوظ مہبت، مگر اے حالت، واجہ سک دل سیاہ بوتگ ات دانکہ اولی لفظ، بگوشتیت دومی لفظ ماں
اشکنگ، میا تکیں، ویداماں ہمگ، ظاہریں گئے کہ تنگی آلم، پیش آتگ۔ اشی، سرائ اللہ تعالیٰ، فرمائیت کہ آساعت، وانگ وزبان سربنگ، حاجت نیست
گوں شری، دلگوش دیان، اشکنگ بایدان، اے فکر، مکن کہ یاد نہ بیت پدا چونکا واناں و مردمان، چونکا اشکنائینان، اشی، ماں شے سینگ، حرف بہ حرف
جمع کنگ دچہ شے زبان، وانینگ مئے ذمہ، انت۔ جبریل و ہرے چہ مئے طرف، بوانیت نوشما گوں خاموشی، اشکنان بے ات آئی، یاد کنائینگ وائی، علوم
ومعارف، بہ شے سراپچ کنگ وچہ شے زبان وداں
دگران، سرکنگ اے کل خبرانی ذمہ دار ما تیں
چہ آئی، بعد واجہ نبی، گوں جبریل، ہر ہی، وانگ
ترک دات، اے ہم یک معجزہ، بوت کہ تمام وحت،
اشکنان بیت آساعت، چہ زبان، یک لفظ، ہم
تکرار نہ کت بلے چہ فرشتہ، روگ، بعد تمام ووحی لفظ
بہ لفظ گوں کا بلین ترتیب، بغیریک زبر زیر، تبدیلی،
فرز اشکنائینت و سر پد کنا نینت، اے ماں اے دنیا،
یک خوردیں نمونے بوت، "يُنَبِّئُ الْإِنْسَانَ يَوْمَ يُخْرِجُ
بِمَا قَدَّمَا وَأَخَّرَ"، یعنی پنجوشکہ اللہ تعالیٰ اشی، سرائ
تادارانت کہ وتی وحت، فرشتہ، روگ، پدا گوں سرجمیں
ترتیب، حرف بہ حرف، ابید چہ ادانیں فروگذاشت
ماں وتی پیغمبر، سینگ، جمع بکنت، آیا اشی، سراقادر
نہ انت کہ بندھانی اولی و گدگدی اعمال کہ چہ آباں لھتیں
کنو کاں بلکیں وٹ شمشوشتگ، کلان، جمع کنان، ماں
یکیں دمان، پیش بکنت و آبان، بخوبی، یاد کنائینت
وے داب، ہڈانی شنگ و نالانیں ذرات، چہ کلکیں
جاگہاں یک جا کنان، بالکل بہ اولی ترتیب، رو،
انسان، از سر نو وجود عطا بکنت، بیشک اشی، سرائ
بلکیں چہ اشی، ہنگت زیاتیں کار، سراقادرانت۔
کل یعنی شے چہ قیامت وغیرہ، انکار کنگ جھبر، صحیح
دلیل، سرامینی نہ انت بلکیں اصل سبب ایش انت
کہ شماں دنیا، گلا نیش ات دنیا چونکہ نقد و زوت دست
کیوک انت پمشکا شما ہائی، دمب، کپتگ انت و
آخرت، وام حساب کنان، آئی، پیل دے ات کہ
ماں آئی، دست کپگ ہنگت دیرانت ماں انسان،
طبیعت، جلد بازی اوارانت، خلق الانسان
من عجل، (انبیاء د کو ع ۳) فرق و تفاوت ہمکرات
کہ نیکیں مردم دوستناکیں چیزانی حصول، واسطہ
کنت، کہ آئی، یک مثالے ہنوں ماں، "لا تحرك
به لسانك لتجمل به"، گوشت و بدیں مردم
ہما چیز، پسند کنت کہ زوت بدست، بکپیت توری
آخر کار آئی، نتیجہ بہ ہلاکت، سر بکشتیت، قل اے بیان
آخرت، بوت یعنی مومنانی چہرہ آروچ، تروتازہ و
گل و شادان بنت و آیانی چمان چہ حقیقی محبوب، مبارک
دیدار، روشن بنت، چہ قرآن و متواترہ حدیثانے

گوں یقین، معلوم بوتگ کہ ماں آخرت، مومنان، اللہ، دیدار نصیب بیت، مگر اہیں مردم اشی، منکر انت چیا کہ اے دولت آیانی نصیب، نہ انت،
اللہ، لا تحرمنا من هذه النعمة التي ليس فوقها نعمة، کل یعنی پریشان و بے رونق بنت، دے یعنی یقین دارنت کہ نوز ہما معاملہ
برگی انت و ہما عذاب برداشت کنگی انت کہ بالکل سرین، پرشت و پرورش کنت، یعنی آخرت، ہجر و حساب مکن ات، اے آخرت، سفر، اولی منزل
تو موت انت کہ پہلے نزدیک انت، چہ ہمد باقی منزلان، گوازیان آخری ہنلین، سربوگی انت چو جگوش کہ ہر انسان، موت بہ آئی، حتیٰ، مزین قیامت، یک
گوئی نمونہ انت ہر وہدیکہ مریض، روح نز آبان، داں ہلیگ، سربوت و ساہ ماں گٹ، بند بوگ بنا کنت پنجوش زبان کہ آخرت، سفر شروع بوت۔

لَا تُحَرِّكْ بِهِ لِسَانَكَ لِتُجَلَّ بِهٖ ۱۶ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُ وَقُرْآنَهُ ۱۷
مہ سرین قرآن، وانگ وتی زبان، تاکہ زوت تو آئی، یاد بگے، شک مئے ذمہ، انت آئی، جمع کنگ ماں تیں سینگ، وواگت
فَإِذَا قَرَأَهُ فَاتَّبِعْ قُرْآنَهُ ۱۸ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُ ۱۹ كَلَّا بَلْ
گدا ویدماں ابانیں آئی، فرشتہ زبان، گدا تورندیکری بکن آئی، وانگ، پدا بے شک مئے ذمہ، انت آئی، بیایاں ہرگز نہ، بلکیں
تُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ ۲۰ وَتَذَرُونَ الْآخِرَةَ ۲۱ وَوَجْهٌ يُّومِئِذٍ نَّازِعٌ ۲۲
شما دوست دارت زوت آیوک، ویک کن ات دیر آیوک، باز دیم آروچ، تازہ بنت
إِلَىٰ رَبِّهَا نَازِعَةٌ ۲۳ وَوَجْهٌ يُّومِئِذٍ بَاسِرٌ ۲۴ تَنْظُرُونَ أَنْ يَفْعَلَ
وٹی رت، ہنگت نظر کنو کنت، باز دیم آروچ، غمگ بنت کی گمان کنت کہ کنگ بیت
بِهَافَاةٍ ۲۵ كَلَّا إِذَا بَلَغَتِ التَّرَاقِيَ ۲۶ وَقِيلَ مَنْ رَاقٍ ۲۷ وَظَنَّ
گواں آباں سگی سرین پرشتیں، ہرگز نہ وہدیکہ سربیت ساہ بہ ہلیگ، و گوشگ بیت کہ کئے انت دم، کنو، و گمان کنت
أَنَّهُ الْفِرَاقُ ۲۸ وَالتَّفَتُّ السَّاقُ بِالسَّاقِ ۲۹ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ
کہ نوز اشکنگ ہر جہاں، و بچیت یک رنگ گوں دومی رنگ، و تیں رت، ہنگ، انت آروچ،
الْمَسَاقُ ۳۰ فَلَا صَدَقَ وَلَا صُلٰی ۳۱ وَلَكِنْ كَذَبٌ وَتَوَلٰی ۳۲ ثُمَّ
بہر زوری روگ، گدا ن یقین داشتی و نہ نماز و نستی، لیکن دروغ بندکتی و دیم تریتستی پدا
ذَهَبَ إِلَىٰ أَهْلِهِ يَمُتٰی ۳۳ أُولٰٓئِكَ فَاوَلٰی ۳۴ ثُمَّ أُولٰٓئِكَ فَاوَلٰی ۳۵
شت و تی لوگ، کلان و ٹ وای پرتو، پدا وای پرتو، پدا وای پرتو
أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى ۳۶ أَلَمْ يَكُنْ نُطْفَةً مِّنْ مَّنٰی ۳۷
آیا گمان کنت انسان کہ یزدیک بیت بے کار و لا، آیات ات یک تر پیے چہ منی، کہ
يُمْنٰی ۳۸ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ فَسَوٰی ۳۹ فَجَعَلَ مِنْهُ الزَّوْجَيْنِ الذَّكَرَ
تریزت کی پدا بوت خون بستگیں، پدا آئی، پیداکت، گدا جان سازی، پدا ڈی کت چہ آئی، و دوسم
وَالْأُنثٰی ۴۰ أَلَيْسَ ذٰلِكَ بِقَدْرِ عَلٰی أَنْ يُحْيٰی الْمَوْتٰی ۴۱
و مادگ، آیات انت اے (خدا) قدرت داروک بہ مردگان زندگی کنگ، ہا

کے اے واپس ناامیتی، وھدے، طبیب وداکتر ہم وتی بے دسی، ظاہر کھنت، وھدے مردم چہ ظاہر علاج و تدبیر، عاجز ترنت تودم وچھپ و بند و تعویذ، روانہ کر جنت گوشت کدوا جھسنت چوشتیں کسے کہ دم چھپ کناں، اشی، چہ مرگ، آزاد کھنت و لھتیں سلف، گوشت کہ، من راق، فرشتہانی کلام انت کہ گوں ملک الموت، ہمراہی، روح، قبض کنگ، وھدے، کایت آوت ماں وناجست کھنت کہ کئے اے مرگ، روح، بارت، رحمت، فرشتہ یا عذاب، فرشتہ؟ اے صورت، راتی، چہ، رقی، مشتق بیت کہ آئی، معنا انت برزا سرکیگ، چہ، رقیہ، نہ بیت کہ آئی، معنا افسوں براں دم چھپ انت، کل یعنی مروکس شخص لوگ سر پر لونگ کہ تمام عازر وکس وارثاں وچہ دوستناکیں چیزاں، آئی، جدا لوگ انت، یا مطلب چوشت داریت کہ روح چہ بدن، سیدگ انت، کل یعنی باز بر چہ موت، سکران، سکتی، ایک، لنگے گوں دومی لنگ،

الدهر،

۸۸۶

تبارک الذی ۲۹

سورة الدهر فکنت من احد وثلثون ایت و فیہا رکوع ۱

سورة دھر ماں مدینہ، نازل بوت اشی، سنی یک آیت و دو رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کناں گوں خدا، نام، ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کونے

هَلْ اَنْتَ عَلَى الْاِنْسَانِ حَیْنٌ مِّنَ الدَّهْرِ لَمْ یَكُنْ شَیْئًا مَّذْکُورًا ۝

پہ تحقیق گوشتگ بر انسان، سر یک وقتے ماں زمانگ، کہ آج چیزے ذات کہ زبان، سراپا لکیں

اِنَّا خَلَقْنَا الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ اَمْشَاجٍ نَّبْتَلِیْهِ فَجَعَلْنٰهُ

بے شک ما پیدا کت انسان چہ یک ہو بریں، سر پیے، کل کہ ما ترا چکا سنگ لوٹ کڈا جو کت ما ترا

سَمِیْعًا بَصِیْرًا ۝ اِنَّا هَدِیْنٰهُ السَّبِیْلَ اِلٰمَاشَاکِرًا وَاِمَّا کَفُوْرًا ۝

اشکونگ گندوک کل بے شک ما آئی، راہ سوچ دات یا و آشکر گوگ انت یا و آنا شکر انت کل

اِنَّا اَعْتَدْنَا لِلْکٰفِرِیْنَ سَلَیْلًا وَاَغْلًا وَّسَعِیْرًا ۝ اِنَّ الْاَبْرَارَ

بے شک ما تیار کتگ پر کافران، زمزیر، و طوق و اس زبانگ جو لکیں، بے شک نیکان

یَشْرَبُوْنَ مِنْ کَاسٍ کَانَ مِزَاجُهَا کَافُوْرًا ۝ عِیْنًا لِّلشَّارِبِ ۝

نوش انت پیالہ چہ شراب، کہ آئی، تام چہ کافور، بیت، یک چمکے نوش جان کھنت چہ آئی

عِبَادُ اللّٰهِ یُفَجِّرُوْنَہَا تَفْجِیْرًا ۝ یُوفُوْنَ بِالْاِذْرِ وَیَخَافُوْنَ یَوْمًا

خدا، بندگان کل زمینیت آئی، زمینگ، کل تمام کھنت، قول، و ترسنت چہ ہماروچ، کہ

کَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِیْرًا ۝ وَیُطْعَمُوْنَ الطَّعَامَ عَلٰی حَبِہٖ مِنْکِیْنَا

آئی و جہاں ہر جانان بیت وک، و رگ وارینت، پہ آئی دوستی، مکین

وَّیَتِیْمًا وَّاَسِیْرًا ۝ اِنَّا اطْعَمْکُمْ لَوْجَہُ اللّٰهِ لَا تُرِیْدُ مِنْکُمْ جَزَاً

و یتیم، و قیدی، و کل محض پر رضا، خدا، ما شمار و رگ واریں، ما نہ لو میں چہ شما بدلا

وَلَا شُکُوْرًا ۝ اِنَّا نَخَافُ مِنْ رَبِّنا یَوْمًا عَبُوسًا قَطَطًا ۝ فَوْقَهُمْ

و نہ شکر و مت، کل بے شک ما ترسیں چہ و قی رب، ہما چو چکی کہ ترپشناک باز سک انت کل کڈا اللہ

مازل،

انسان جو کت و تمام ظاہری اعضا و باطنی قوتان، راست، راست، اڈ کت چہ یک بے جانیں نطفہ، عقل مند انسان جو کت پدا چہ ہما نطفہ، جنیں مردین دو قسم، انسان پیدا کھنت کہ چہ اشاں ہر یک قسم، ظاہری و باطنی خصوصیات جدا گانہ انت آیا آقا و مطلق کہ آئی، اولاً کلاں، اے واپس حکمت و قدرت، گوں جو کت اشی، سراقا ورنہ آئی، دوبارہ زندگ بکھنت، سبحانک اللہم نبلی، پاک انت تنی ذات ای خدا، پرچا نتونے تو بیشک قدرت دارو کے تمت سورة الفیامۃ و اللہ الحمد والمنة - ۱۲ -

ہے صفحہ فواحد :- کل بیشک انسان، سر یک دورے گوشتگ وھدے آئی، چھ نام و نشان نیست ات پدا جینکر دور، سر گوزان ماں نطفہ، شکل، ایک آحالت ہم آئی، ہنوگیں شرافت و کرامت، گندان، اے قابل نہ انت کہ زبان، سراپا رگ، بہ بیت، کل یعنی چہ مردین و جنیں، دور چکی آپ، پیدا کت

(تنبیہ) امشاج یعنی مخلوط ٹیگنت، نطفہ تمایں، غذایانی خلاصہ انت آچہ قسما قسمیں چیزاں مرکب بیت۔ پیشکا چہ جنہیں ۛ قطع نظر کنان ۛ ہم آترا۔
”امشاج گوشت کُت کنیں۔“

ۛ یعنی چہ نطفہ ۛ بستگی خون، پداچہ آئی ۛ گوشت ۛ ٹکڑے جوڑ کُت ہے داب ۛ بازیں قسم ۛ سروچیر کنگ ۛ پدا ماں اے درجہ ۛ آرت و سرکت ۛ
کہ آؤں چہ گوشاں اشکنت وچہ چماں گندیت وچہ اے قوتاں ہما کار گریٹ کہ دگہ خیانے گیت نہ کنت۔ چوبگو شش کہ اے دگہ کُلی آئی ۛ دیماکر و کورانت۔
(تنبیہ) ”نُبت لیدہ“ ۛ معنی اکثر مفسران ۛ امتحان و آزمائش ٹیگی زرتنگ یعنی مردم ۛ جوڑ کنگ پہ ہے مطلب ۛ آت کہ آئی ۛ احکام ۛ مکلف و امر
و نہی ۛ مخاطب جوڑ کنان ۛ امتحان گرگ بہ بیت و چارگ بہ بیت کہ داں کبی حد ۛ مالک ۛ احکام ۛ تعمیل ۛ وفاداری ظاہر کنت، پیشکا آترا اشکنت، گندگ، و
ہمگ ۛ ہما قوت دیگ ہوننت کہ آیانی سرا شری تکلیف کار مرزیت انت۔

ۛ کل یعنی اول ۛ اصل فطرت وچہ پیدائشی عقل و فہم ۛ پداچہ عقل و نقل و لیلان نیکی ۛ راہ شون دات کہ آئی ۛ مقتضا ہمیش ات کہ کل انسان یکیں کشک ۛ
برفتیں انت لیکن چہ چپ و چاگرد ۛ حالات وچہ خارجی عوارض ۛ اثر گران ۛ کل بہ یکیں کشک ۛ سرانہ مننت، لہتیں ۛ اللہ ۛ اقرار کُت وائی ۛ خفش جاہ
یارت۔ و لہتیں ۛ ناشکری و تاخیر کُشی ۛ سرالانک بست۔ دیم تر ۛ ہر دو مینانی انجام مذکور انت۔

ۛ یعنی ہر کس کہ ماں رسم و رواج وادہام و ظنون ۛ زنجراں بستگ انت، و غیر اللہ ۛ حکومت و اقتدار ۛ طوق چہ وقی گُٹاں درکش نہ کُت بلکیں حق و
حالیں حق ۛ برخلاف دشمنی و جنگ ۛ آس ۛ ترند کنگ ۛ توک ۛ عمرش گواہینقت، کدی شمشان ۛ اللہ ۛ نعمتان ۛ یاد نہ کُت نہ آئی ۛ راستیں فرما
برداری ۛ خیال ماں دل ۛ یارت پہ آیایں اللہ تعالیٰ ۛ ماں آخرت ۛ دوزخ ۛ طوق و زنجیران و جہلا سکیں آس تیار کنگ۔

ۛ یعنی شراب ۛ جام ۛ نوشنت کہ ماں آئی ۛ کبیں کافور آوار کنگ بیت۔ اے کافور دینا ۛ کافور نہ انت بلکیں جنت ۛ یک خاصیں چمگے کہ خصوصاً
اللہ ۛ مقرب و خاصیں بندھاں دیگ بیت۔ شاید آئی ۛ سارتی، خوشبودار، مفرح و اسپیت رنگ بوگ ۛ سبب ۛ کافور گوشت۔

ۛ یعنی آچمگ ماں ہما بندھانی اختیار ۛ بیت ہر نیچے ۛ اشارہ کنگ بہ بیت ہما طرف ۛ آئی ۛ جو زربان بیت۔ لہتیں گوشتنت کہ اصلی منبع ماں جناب
نبی کریم محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم ۛ قلات ۛ بیت، چہ اودا داں تمام انبیار و مومنانی لوگان آئی ۛ جو زربان بنت۔ واللہ اعلم۔ دیم تر ۛ ابرار ۛ حصلتاں بیان
فرمائینگ انت۔

ۛ یعنی ہر چہ مینے کہ متنگش آترا پورہ کنت ظاہر انت کہ ودرے دت و قی لازم کتگیں چیر ۛ پورہ کنیں تو اللہ لازم کتگیں گیان ۛ
چونکہ ایل دات کنیں۔ ۛ روح ۛ سکتی و سستی درجہ بدرجہ کلان ۛ عام بیت۔ حج کسے بالکلیہ محفوظ نہ بیت الا من شاء اللہ۔

ۛ یعنی اللہ پاک ۛ محبت ۛ جوش ۛ وقی درگان ۛ واہگ و احتیاج ۛ گوں مزین شوق و خلوص ۛ مسکیناں، یتیمیاں و قیدیان ۛ
وارینت۔ (تنبیہ) قیدی عام انت کہ مسلم بہ بیت یا کافر، ماں حدیث ۛ ہست کہ ”بدر“ ۛ قیدیانی بابت ۛ حضور صلی اللہ علیہ
وسلم ۛ حکم دات کہ ہر مسلمان ۛ گور ۛ تمام قیدی ۛ بہ بیت گوں آئی ۛ جو انیں بکنت، چنانچہ صحابہ، بہ اے حکم ۛ پورہ کنگ ۛ قیدیان ۛ
چہ دتا شری ترین ورگ وارینتگ انت حالانکہ آقیدی مسلمان نہ انت۔ مسلمان برات ۛ حق تو چہ اشی ۛ ہم زیات انت و اگ ماں لفظ
”اسیر“ ۛ کبیں وسعت کنگ بہ بیت گڈا تو اے آیت غلام و مدیون ۛ ہں شامل بوت کنت کہ آہم بہ یک حسابے ۛ ماں قید ۛ انت۔

ۛ اے ورگ وارینوگ گوں زبان حال ۛ گوشتنت و جاہیکہ مصلحت بہ بیت تو گوں زبان قال ۛ ہم گوشت کنت۔
ۛ یعنی پراچا موارینیں و وارینگ ۛ رند پرچا بدلہ یا شکر گزگ ۛ میدوار بہ ہیں و ہدیہ مارا دتی پروردگار ۛ و ہماروچ ۛ ترس ماں
دل ۛ نشنگ کہ آواز سک غمناک وچہ غیظ و غضب ۛ پرت بیت۔ ماؤ گوں اخلاص ۛ وارینگ و نوشت ۛ مینگ ۛ رند ہں ترسیں کہ باریں مئے عمل
مقبول بوت یا نہ بوت مبادا ماں اخلاص وغیرہ چیزے کمی پشکیتگ و چیکا مئے دیم ۛ جنگ بہ بیت۔ ۱۲

فل یعنی چہ ہر چیز آتش سنت اللہ چہ آئی محفوظ و مامون داشت و آبیانی چہرہاں و تازگی و دلان و راحت عطا فرمائیت۔ فل یعنی ہر چہیت اے مردم دنیا، تنگی و کمیاتی رد اصرار کنان و چہرہ گناہان و تاراد و درداشتش و طاعت و سرائت ثابت قدم بوتنت پمشکا اللہ آیان و بہ عیش کنگ و جنت و باغ و لباس قیمتی مرحمت فرمائیت۔ فل مثل بادشاہاں۔ فل یعنی جنت و موسم مزین معتدل بیت نہ گرمی و تکلیف بیت نہ سردی و۔ فل یعنی در چکانی شاخ (دھال) گوں و قی ثمر و پلان آبیانی سرائت آنت۔ و میوہائی خوشگ ہے داب و لوجان بنت و آبیانی اختیار و دیگر بنت کہ ہر قدر ماں ہرچ جا و رہ بلوغت و دشتنک، نندکا، کش و لیٹان و بے تکلف بچن آنت و پورا آنت۔ (تنبیہ) شاید در چکانی شاخان و ادا گوں ظلال و تعبیر فرمائیت یا واقعی ساہگ بہ بیت چیا کہ آفتاب و روشنی توری مہبت کتام دگہ

قسمے نور تو اودا الم بیت۔ آئی و ساہگ و چیر و بہشتی دل و شوی و تفریح و غرض و برے بلیکس بندت۔ فل یعنی آنخو رہ و اصل و فقرہ و بنت مزین اسبیت بے داغ و راحت دیوک بے چہ و قی صفائی و شفا قی و ذریعہ کہ ترپوک بنت، معلوم ہوش بنت کہ گوشے شیشگ و پیالہ آنت کہ آبیانی نوک و چیر صاف گندگ و کیت۔ فل یعنی جنتی و ہر قدر آب و رگ و واہگ بیت بالکل ہما اندازہ و سرائیان چہ آب و پربت کہ نہ کمی بہ بیت و نہ آپ سر بیت یا ہشتیان و چہ و قی دل و ہرچ داہیں اندازہ کنگ بلا کم و کاست ہما قی و روع آیش ماں بیت۔ فل یعنی شراب و یک جلے ہما آت کہ آئی و نام کا فور ٹینگت، دومی ہما آت کہ ماں آئی و زنجیل (سند) اوارا آنت مگر اے دنیا و زنجیل (سند) فہمگ مہبت، ایک چمکے ماں جنت و کہ آئی و سلسیل گوشنت، زنجیل و تاثیر گرم آنت و آماں حرارت غریزہ و عیش و جا و پیداکنت، عرب و مردم اشی و زیات پسند کنت، بہر حالت و گوں یک خاص مناسبت و آچمک و زنجیل و چمک گوشنت ماں نیکیں مردمانی پیالہ و چہ آئی و کمیں اوار کنت، دراصل و آچمک بہ مزین عالی مقام مقربان خاص آنت و اللہ اعلم۔ فل اشی و معنی آنت آپ صافیں تجوکیں کذا فی اللوح فل یعنی ملام جو چمکاں ماںت یا چہ جنتیاں ہجرت کرگ نہ بنت۔ فل یعنی چہ و قی حسن و جمال صفائی و ماں ترپوک اینگو آنکو تر و تاب کنان و ہرچوشیں جوانیں ندرگ پیش کنت گوشے زاناں بازیں ترپوکیں موار و زمین و سرائشنگ و تالان کنگ بوتنت۔ فل یعنی جنت و احوال و بارہ و چہ گوشگ بہ بیت، کسے بگندیت تو معلوم بیت کہ چنگر عظیم الشان لغت و چنگر شانداریں بادشاہت آنت کہ ادنی تریں جنتی و نصیب بیت۔ درقنا اللہ منہا بہتہ و فضیلہ۔ فل یعنی شنگیں و بزیں ہر دو قسم و ریشم و لباس جنتیاں دیگر بنت۔ فل ماں اے سورت و سہ جاگہ و فقرہ و ہیرانانی و زیور و غیرہ و بیان آنکگ دگہ جاہے طلاہ و بیان کنگ بوتنت ممکن آنت کہ اے ہم بہ بیت و آہم بہ بنت لھتے و اے برسیت و لھتے و آبرست یا برسے اے بہنت و برسے آہ بہنت۔ فل یعنی تمام نعمتان و

فہمگ مہبت، ایک چمکے ماں جنت و کہ آئی و سلسیل گوشنت، زنجیل و تاثیر گرم آنت و آماں حرارت غریزہ و عیش و جا و پیداکنت، عرب و مردم اشی و زیات پسند کنت، بہر حالت و گوں یک خاص مناسبت و آچمک و زنجیل و چمک گوشنت ماں نیکیں مردمانی پیالہ و چہ آئی و کمیں اوار کنت، دراصل و آچمک بہ مزین عالی مقام مقربان خاص آنت و اللہ اعلم۔ فل اشی و معنی آنت آپ صافیں تجوکیں کذا فی اللوح فل یعنی ملام جو چمکاں ماںت یا چہ جنتیاں ہجرت کرگ نہ بنت۔ فل یعنی چہ و قی حسن و جمال صفائی و ماں ترپوک اینگو آنکو تر و تاب کنان و ہرچوشیں جوانیں ندرگ پیش کنت گوشے زاناں بازیں ترپوکیں موار و زمین و سرائشنگ و تالان کنگ بوتنت۔ فل یعنی جنت و احوال و بارہ و چہ گوشگ بہ بیت، کسے بگندیت تو معلوم بیت کہ چنگر عظیم الشان لغت و چنگر شانداریں بادشاہت آنت کہ ادنی تریں جنتی و نصیب بیت۔ درقنا اللہ منہا بہتہ و فضیلہ۔ فل یعنی شنگیں و بزیں ہر دو قسم و ریشم و لباس جنتیاں دیگر بنت۔ فل ماں اے سورت و سہ جاگہ و فقرہ و ہیرانانی و زیور و غیرہ و بیان آنکگ دگہ جاہے طلاہ و بیان کنگ بوتنت ممکن آنت کہ اے ہم بہ بیت و آہم بہ بنت لھتے و اے برسیت و لھتے و آبرست یا برسے اے بہنت و برسے آہ بہنت۔ فل یعنی تمام نعمتان و

اللہ شَرَّ ذَٰلِكَ الْيَوْمِ وَلَقَّيْهُمْ نَصْرَةً وَسُرُورًا ۝ وَجَزَّاهُمْ مَّا

نگاہ دایت آچہ آرمج و ججال و وسرکت بہ آیان ترو تازگی و خوشنودی و آبیانی صبر و خوش و

صَبَرُوا جَنَّةً وَحَرِيرًا ۝ مُتَكِينِينَ فِيهَا عَلَى الْأَرْبَابِ لَا يَرُونَ

آیان و جنت و ریشمی پوشاک دنت و تکر دیوک بنت ماں آئی و تختانی سرائی و گندنت

فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ۝ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلُّهَا وَذُلَّتْ

اودا گرمی و نہ سردی و دگندنت آیان سرائی آیان ساہگ و نزدیک و بجا کنگ بنت

قُطُوفُهَا تَذَلُّلًا ۝ وَيُطَافُ عَلَيْهِمْ بِانِيَةٍ مِّنْ فِضَّةٍ وَأَكْوَابِ

آیان ہوشگ لوجان کنگ و درو آگنت آیان سرائی گوں ہیران و نگرہ و گلابس

كَانَتْ قَوَارِيرًا ۝ قَوَارِيرًا مِّنْ فِضَّةٍ قَدْ رُفِّعَتْ لَهَا ۝ وَ

کہ بنت چہ شیشگان، شیشگ ہس نگرہ و شیشگ و کہ بہ مایا تار کنگ بوتنت و

يُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَتْ مَزَاجُهُا زَنْجَبِيلًا ۝ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّى

اودا آیان ماں بچیں کسے و شراب اینک بنت کہ آوار بنت گوں زنجیل و اے یک چمکے ماں آئی و کہ آئی و نام

سَلْسَبِيلًا ۝ وَيُطَوَّفُ عَلَيْهِمْ وَلَدَانِ مُخَلَّدُونَ ۝ إِذَا رَأَيْتَهُمْ

سلسیل آنت و درو آگنت آیان سرائی بچک کہ مدام جاہ متذانت و دہر کہ تو آیان بگندے

حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثورًا ۝ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَرًا رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا

تو گمان کنیں آیان کہ موار دنت کہ شنگ تالان آنت و دہر کہ تو نگاہ و ترپے اودا تو گندے نعمت و بادشاہی

كِبْرًا ۝ عَلَيْهِمْ ثِيَابُ سُنْدُسٍ خُضْرٍ وَإِسْتَبْرَقٍ وَحُلُوءٌ مِّنَ الْأَسَاوِرِ

مزین و آبیانی سرسری پوشاک آنت نازدکیں سبز ریشم و دہس ریشم بزین قلا و پوشا کنگ بنت سنگ

مِّنْ فِضَّةٍ وَسَقَاهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ۝ إِنَّ هَٰذَا كَانَ

نگرہ و قلا و نوشائینیت آبیانی رب آیان و پاکیں شراب ہا بے شک ہمیشہ آنت

لَكُمْ جَزَاءٌ وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَّشْكُورًا ۝ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ

شمے بدلا، و بوت شے عمل قبول و بے شک ما نازل کنگ تہی سرائی

مازل

پیش شراب طہور و یک جاہے چہ حقیقی محبوب و طرف و رسیت کہ ماں آئی و نہ نجاست بیت نہ کدورت، نہ سرگرائی و نہ بدبو۔ چہ آئی و نوشگ و دل پاک و لاپ صاف تریت۔ نوشگ و بعد چہ بدن و ہیدر کہ بیت کہ آئی و دشبو جو مسک و بوتالان کنوک بیت۔ فل یعنی زیادہیں شرف و عزت و پے دل و پاکیزگی و گوشگ بیت کہ اے تمہی عملاتی بدلہ آنت شے گوشست مقبول بوت و شئی محنت و شمرہ آورت اشی و اشکان و جنتی ہنگت زیادہ و خوشنود بنت۔ ۱۲

الْقُرْآنَ تَنْزِيلًا ۝ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ آثِمًا
 قَرَنًا لَمْ يَكُنْ نَازِلًا كُنْكَ ۝ كَذَّبُوا بِآيَاتِنَا وَكَانُوا بِآيَاتِنَا كَافِرِينَ ۝
 أَوْ كَفُورًا ۝ وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝ وَمِنَ اللَّيْلِ
 يَأْتِي الشُّكْرَ عَدًّا وَيَدْعُونَ لِقَاءَ رَبِّهِمْ أَصِيلًا ۝ فَاصْبِرْ لَهُ وَاسَبِّحْهُ لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمُجْرِبُونَ الْعَاجِلَةَ
 آتَىٰ سَجْدَةً كُنْ تَدْعُو بِأَيِّ يَدٍ يَدْعُونَ ۝ وَاصْبِرْ لَهُ وَاسَبِّحْهُ لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمُجْرِبُونَ الْعَاجِلَةَ
 وَيَذَرُونَ ۝ وَرَأَاهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ۝ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَا أُمُومَهُمْ
 وَبَلَدْنَاهُمْ لَيْلًا نَازِلًا ۝ وَاصْبِرْ لَهُ وَاسَبِّحْهُ لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمُجْرِبُونَ الْعَاجِلَةَ
 وَادْكُرْ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ۝ وَمِنَ اللَّيْلِ يَأْتِي الشُّكْرَ عَدًّا وَيَدْعُونَ لِقَاءَ رَبِّهِمْ أَصِيلًا ۝ فَاصْبِرْ لَهُ وَاسَبِّحْهُ لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمُجْرِبُونَ الْعَاجِلَةَ
 شَاءَ اتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِ سَبِيلًا ۝ وَمَا تَشَاءُونَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ
 فَيُفْعَلَ ۚ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ۝ يَدْخُلُ مَنْ يَشَاءُ فِي رَحْمَتِهِ وَ
 يَخْرُجُ مَنْ يَشَاءُ فِي عَذَابٍ مُّهِينٍ ۝ وَاصْبِرْ لَهُ وَاسَبِّحْهُ لَيْلًا وَنَهَارًا ۝ إِنَّ هَؤُلَاءِ لَمُجْرِبُونَ الْعَاجِلَةَ
 الظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ۝

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ بِكَتْمِ تَوَكُّفِ خَمْسِينَ آيَةً تَوَكُّفِهَا سِتُّونَ آيَةً
 سورة مرسلات ماں مکہ نازل ہوئی ہے پانچواں آیت و دو رکوع آنت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
 شروع کناں گوں خدا نام ہما کہ ہے اندازہ ہر زبان زبیریں رحم کنو کے

وَالْمُرْسَلَاتُ عُرْفًا ۝ فَالْعَصْفُ عَصْفًا ۝ وَالشَّارِبُ شَرًّا ۝

سو گندرت ہما گواہانی کریم دیک بخت نفع سینک، پداہما یانی کہ کھن آنت گوں ترندئی و ہمایانی کہ جبران تالان کنت

مزل

وَلِتَمَنَّهُ شَمْسٌ دَلْ مُضْطَوِّبٌ بِبَيْتٍ دَمْرَمٌ هَمٌّ كَمْ كَمْ ۝ وَتِي نِيكٌ ۝ بَدَّ ۝ جَاهُ بِيَارَنْتٍ ۝ وَمَعْلُومٌ بِكُنْتِ كَهْ جَنْتِ ۝ جَوْنِ عَمَلَانِي ذَرْبِ ۝ دَسْتُ كَيْبِتِ ۝ اَكُنْ ۝ اے داب ۝ سِرِّدِ كُنْ ۝
 باوجود ہم قبول مکنت و قی ضد و هط ۝ سراقام بہ بنت ۝ تو شما و قی پروردگار ۝ حکم ۝ سراقا محکم بدارت و گڈی فیصلہ ۝ راہ چار بیہ ات ۝ قی عقبہ و ولید و غیرہ
 قریش ۝ کافراں واجہ بنی ۝ دنیاوی لالچ دیاں و دشمن گپی کناں ۝ ہے لوٹنگ ات کہ واجہ چہ دھوت و تبلیغ ۝ فرض ۝ دست ۝ بکشت ۝ اللہ ۝ خبردار کنت کہ شما چہ اشان
 یکے ۝ ہم خبر ۝ دلکوش گورمکن ات چہ کہ کتا م گنہ کار ۝ فاسق یا ناشکرین کافر ۝ خبر ۝ قبول کنگ ابید چہ نقصان ۝ دگہ ۝ چھ دست نہ کپیت ۝ اے دابیں ناشکرین و بد بختین
 ہر دماں جبرانی ۝ نیک ۝ دلکوش گور کنگ مہیت ۝ قی یعنی
 ہر و ہد ۝ آئی ۝ یاد بکن خصوصاً ماں اے دابیں و ہواں

تمام گرو چیلانی علاج ہے خدا ۝ ذکر انت ۝ قی یعنی نماز پوان
 شاید مغرب و عشا مراد بہ بیت یا تہجد ۝ قی اگن چہ من
 البیل فاسجد لہ ۝ تہجد مراد گرگ بہ بیت نواد اچہ
 تسبیح ۝ معنی متبادر مراد زوریں یعنی ماں شپ ۝ چہ تہجد
 ابید باز زیات تسبیح و تہلیل ۝ گلا تیش ہو ۝ و اگر
 پیش ۝ مغرب و عشا مراد ات نواد اچہ تسبیح ۝ تہجد
 مراد گیت کت کنیں ۝ قی یعنی مردم کہ شے نصیحت و
 ہدایت ۝ قبول نہ کن انت آئی ۝ سبب دنیا ۝ جت انت
 دنیا چونکہ زوت دست ۝ آئی لوک انت ہماں ۝ اے
 مردم لوشت و چہ قیامت ۝ گرا نیں روح ۝ غافل انت
 آئی ۝ چھ فکر اشان ۝ نیست بلکیں آئی ۝ ایک ۝
 یقین ۝ ہم نہارنت ۝ پنجوش فہمت کہ مران ۝ وہد
 ما سطر تیں گڈ ادو بارہ کئے مارا ہما داب ۝ یاد کنت و
 وادشتارینیت ۝ دیمایے گپ ۝ جواب داتگ
 قی یعنی اول سرا پیداکت و تمام بندو بوگ راست
 راست ۝ اد کنت ۝ مروچی مئے آفدرت زانگ نہ
 بوتگ ماہر و ہد ۝ بلوٹیں آئیانی ہنوگیں ہستی ۝
 ہلاس کناں ۝ دوبارہ ہے دابیں دگہ ہستی تیار کناں ۝
 بوشتارینیں ۝ یا مطلب چوش انت کہ اے مردم قبول
 نہ کنت تو ما قدرت دابیں کہ ہر و ہد ۝ بلوٹیں اشان
 جاگہ ۝ ہمیشانی دابیں دگہ مردمان بیاریں ۝ کہ چواشان
 سرکش ہم نہ بنت ۝ قی یعنی بہ جہر و زور قبول دار
 کنا ٹینگ تئی کار نہ انت ۝ قرآن ۝ ذریعہ ۝ ہست و
 نصیحت بکن دیمتر ہر کس اختیار داریت ہر کس ۝
 دل کشیت داں و قی رب ۝ و شنودی ۝ سر بوگ ۝
 قی راہ ۝ دوت اد بکنت ۝ قی یعنی شے واک ہم ابید
 چہ اللہ ۝ واہگ ۝ چھ نہ انت چہا کہ بندہ ۝ مشیت
 اللہ ۝ مشیت ۝ تابع انت آزانہ کہ کئی استعداد و قابلیت
 ہے دابیں انت ہما حساب ۝ آئی ۝ مشیت کار کنت پدا آ
 ہر کس ۝ چہ قی مشیت راستیں راہ ۝ سرا بیاربت و
 ہر کس ۝ بلکی کہ ماں گراہی ۝ کینگ عین صواب ۝ حکمت انت
 قی یعنی ہر کس ۝ استعداد جوان بیت آیان ۝ بہ نیکی ۝
 کشک ۝ روگ ۝ توفیق دنت و قی رحمت و فضل ۝
 حقد از قرار دنت ۝ نمت سورة الدھر و بکد الحمد و المنی ۝

قی یعنی اول سر ۝ گوات نرم ووش و ش ۝ کشیت چہ آئی ۝ مخلوق ۝ بازیں اُمیت و فائدہ ۝ راستہ بنت پدا چہ ۝ دیر ۝ پدا ہما گوات یک ترندیں طوقانی لوڑ ۝
 شکل ۝ اختیار کناں ۝ ہما خرابی و بربادی کاربت کہ مردم فریاد ۝ لگنت ہے مثال دنیا و آخرت ٹینگنت ۝ چنکہ کارنت کہ آیان ۝ مردم فی الحال فائدہ مند و
 کار آمد تصور کنت و آئیانی سر امن مزین امید بندت ۝ ہما و ہدے ماں قیامت ۝ روح ۝ قی اصلی و خوفناک تریں صورت ۝ ظاہر بہنت
 تو مخلوق پناہ گرگ ۝ لگنت ۝ ۱۲

کنگ بونگنت پداچہ آیایاں رندھم موت و ہلاکت و اسے سلسلہ برابر جاری انت و ہرے مئے قدیم عادت در بابت و مجرموں معلوم بوت توچہ فہم انت کہ موجودین دورہ کافران و ہم ہما پیشی مردمانی پشت و دیم ارش ویں۔ ہما ہستی ماں جدا جدا در باری و مضبوطیں مردمان و جت کت کنت و زور مندیں گناہ گاران و گرفتار کنان و ہلاک کت بکنت آشی و سرا پر چاقا در نہ بیت کہ کل مخلوق و یکدم فنا بکنت تمام گناہ گاران و بہ یکس وقت و عذاب و تمام و بچا شینیت۔ وای یعنی ہر کس قیامت و آیک و ہمشکا انکار کنت کہ تمام انسان یکبارگی چہ پیا فنا کنگ بنت و چونکا کل مجرمان و یکس دمان و گرفتار کنان و سزا دیک بیت۔ وای یعنی ماں قرار گیتگیں جاگہ و سلامت داشت چہ آئی و مراد مات و رحم انت کہ آئی و مئے لفظ و چک دان ہم گوشتنت۔ وای اکثر اودا دارک و مدت نہ ماہ انت۔ وای یعنی ہما آپ و ترمب و کم کم مزن کنان پورہ انسانی شکل دات و آہم عقل مندیں انسان۔ چہ آشی و مئے قدرت و طاقت و اندازہ و موت و بجن انت توہمے انسان و چہ مرگ و پد زانا مادوبارہ زندہ کت نکلیں، (تنبیہ) لھتیں و قدرت و مئے معنی یہ اندازہ کنگ و زنگ یعنی ماہ اندازہ جت و ماچون شر اندازہ جنوکیں، کہ ماہیکر مدت و چہ ضروری چیزے ہم پشت نہ کیت و کتام زائد و بے کار چیز پیدا ہم نہ بیت۔ وای ہر کس وای داب و گوشتنت کہ ماں خاک و اواریوان و و ہرے داں مئے ہڈاں ہم ریزہ ریزہ بنت گڈا چونکا ماندک کنگ بٹیں و اساعت وونی اے ناہودگیں شہانی سرمایارک بنت و چہ پیشو مانی وونی دست و جہانیت۔

وای یعنی زندگیں مخلوق بہ ہمے زمین و سرا و جان و گوازینیت و مردک ہم ماں ہمے خاک و سر کنگ بنت۔ انسان و زندگی ہم چہ ہمے خاک و رس انت و مرگ و پد ہمے خاک آئی و ہنکین جوڑ بوت و تودوبارہ چہ ہمے خاک و آکر اجست کنگ باریں چوں مشکل بیت۔ وای یعنی ماں ہمے زمین و کوہانی و زنی و سکیں چیز پیدا کت کہ آچہ وتی جاگہ و مکیں ہم جنش نہ ورت و ماں ہمے زمین و آپ و چمک جاری کنت و گوں مزن آرام و نوش جان کنوک و چہ آپ و سیر لاپ کنت۔ بس ہرچ خداے کہ چہ اے ادنائیں زمین و وتی قدرت جدا جدا منتضاد ہمنو ک پیش داشت کت کنت و موت و حیات و سکیں و زمین و ندرگان پیش کت کنت زانا آماں محشر میدان و سکیں و زمین و نجات و ہلاکت و جدا جدا ندرگان پیش داشت کت نہ کنت و ہم ہر کس و قبضہ و پیداکنگ ہلاک کنگ و حیاتے ازباہاں پیدا کنگ اے کل کار بوت انت توآئی و قدرت و نعمت و دروغ کنگ چونکا جاکر بوت کنت۔ وای ہر کس و چونکا مان کنگت کہ یکس جاگہ و ماں یکس وقت و تمام اولین و آخرین و ثواب و عذاب دیک ویکر مختلف دیک و گرسہ ضد و کار چونکا سر انجام گرت۔ وای یعنی قیامت و روج و ہمے داب و گوشتنت بیت۔ وای چہ قتادہ و غیرہ و مروی انت کہ کافران و راہک کنگ و واسطہ یک دوتے چہ دوزخ و چست بیت کہ آکر گان و ماں بازیں چنڈاں وند و نڈبیت۔

گوشتنت کہ چہ آیایاں ہر شخص و ماں سہ طرفاں چاکر دی کنت یک چنڈے سر و بالا چوسا تیان و دول و اوشتنت دوی ٹکر راستیں نیمک و وسیبی ٹکر چپ و چاکر دی۔ داں حساب و گیش و گوار و اے مردماں ہسے ساہگ و چیر و بنت و ایماندار نیک کردار ماں عرش اعظم و سہاگ و چیر و گوں آرام و اوشتوک بنت۔ ۱۲

ہمے صفحہ و خواہد۔ وای یعنی محض ساہگ پہ نام نیکی بیت۔ بزیں ساہگ نہ بیت۔ کہ چہ آئی و روج و گرمی یا آس و گرمی و شہت حاصل بہ بیت یا تھ گرمی و تن و کمی بہ بیت۔ وای یعنی برزنت، کنگان مزن برزین محلات و برابر و یا آئی و کنگان ماں مزن و کہ محل و بنت۔

تبارک الذی ۲۹

۸۹۱

الرسالت

وَلَا يُغْنِي مِنَ الْهَبِّ ۖ إِنَّهَا تَرْمِي بِشَرِّ كَالْقَصْرِ ۖ كَأَنَّهُ

و نہ رھینیت چہ گرمی و آس و ط بے شک آچل دنت اشکران مثل قلات و ط گوشتیکہ آ

جَمَلَتْ صَفْرًا ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ هَذَا يَوْمُ

ہتر انت زردی و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و اسے ہماروچ انت کہ

لَا يَنْطِقُونَ ۖ وَلَا يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ

آیاں خبر نہ کنت و نہ آیان اجازت بیت کہ گڈا وتی عذر و معذرت و پیش کنت۔ خرابی انت آروچ و

لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ هَذَا يَوْمُ الْفَصْلِ جَمْعُكُمْ وَالْأَوَّلِينَ ۖ

پد دروغ بندکنوکان و اے روج انت فیصلہ و ماچ کت شمارا و پیشی مردمان و

فَإِنْ كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُوا ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ

گڈا اگر شادارت جیلے تو آجیلہ و کار مزن انت بہن و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و

إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي ظِلِّ وَعُيُونٍ ۖ وَفُوكَ مِمَّا يَشْتَبُونَ ۖ

بے شک ہر بزرگار بنت ماں ساتیں ساہگاں و دماں چمگان و ماں نیبگان ہر جیکہ دلش بکشت بیت

كُلُوا وَاشْرَبُوا هَنِيئًا بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ۖ إِنْ كُنْ لَكُمْ نَجْزِي

بورات و نوش انت لذت گران و بہ عوض و ہما کاراں کہ شاکنت و ط بے شک ماہمے داب و بدلہ دین

الْحُسْنَيْنِ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ كَلُوا وَتَمَتَّعُوا

نیکی کنوکان و خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و بورات و لذت بگرات

قَلِيلًا إِنَّكُمْ مُّجْرِمُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ

بہ یکس مدت و بے شک شاکناہ گارات و ط خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و ط

وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ارْكَعُوا لَا يَرْكَعُونَ ۖ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ۖ

وہر یکہ آیایاں و گوشتنت بیت کہ بکرات نہ بکنت۔ ط خرابی انت آروچ و پد دروغ بندکنوکان و ط

فَبِأَيِّ حَدِيثٍ بَعْدَهُ يُؤْمِنُونَ ۖ

گڈا بہ کتام خبر و قرآن و پد آیان یقین کنت و ط

منزل

۳ یعنی اگس گوں قصر و تشبہ ماں بلندی ات تو گوں ہشتر و تشبہ ماں مزی بیت واگن ات تشبہ ہس مزی و بہ بیت تو کاڈہ جہلت صفر و مطلب
چوش بیت کہ اول سر و گنگاں محل و برابری و بنت پدا پریشان و گوندہ بان و کہ ہشتر و برابری و بنت یہا گوں ہشتر و ماں رنگ و
تشبہ بہ بیت لیکن ماں اے صورت و "جالتہ صفر" و ترجمہ ہر کس و کہ گوں "سیا ہیں ہشتران" کنگ آزیا ت چسپان بیت چیا کہ چروا بیتان
جہنم و آس و سیاہ و تہار لوگ ثابت بو تگ و عرب سیا ہیں ہشتر و "صفر" پشکا گوشت کہ عموما آہ زردی مائل بیت و اللہ اعلم۔

۴ ہر کس و لگان کنگ کہ قیامت آیوگ نہ انت واگن اتک تو ماودا ہم گوں راحت و آرام و نہیں۔

۵ یعنی محشر و لہتیں جاگھاں بالکل گپ جت نہ کنت و ہر مقامے و کہ گپ جنت آسیت دیو کیں گپ بہ بیت و اے حساب و گپ جنگ گپ
نہ جنگ برابر بوت و گپ چیا کہ مذرت و توبہ و قبول لوگ و دھڑ گوست و گپ یعنی ہر کس و دنیا ت عدالتی سرا قیاس کنان و نہ چو فہنگ ات
کہ اگس اے داہیں موہے دست کنت تو اودا ہم زبان و کا بندان و چیزے عذر و معذرت کنان و دستگار نہیں۔

۶ تا نکہ درستان و یک جا کنان و پدا یک ایک اش بلکیں و وقی گڈی داخری فیصلہ و بامشکنا نہیں و ہاں! کنان و ما دا جمع
کت و ت ماں و تاہور بان و وقی شور و مصلحت و یک کنان و ہر جہنم و تہریرے چہ مئے گرفت و در کپگ و کت کن ات مہتل مے ات و
وقی ہنر و دیما بیارت و بچارت! ماں دنیا حق و لگتال کنگ و واسطہ شما باز تدبیر کنگت مروچی چہ آیاں یکے یاد بکن ات۔

۷ ہر کس و بہ دگرانی سرا بھروسہ کنگت کہ آیاں یک نہ یک پیچے مارا دستگار کنا مینت و لہتیں گستاخ تو دوزخ و فرشتہاں تعداد نوزدہ
اشکنان و داں اے حد و جراتش کنگت کہ چہ آیاں ہبڈہ کس و من تہناوت بساں۔

۸ یعنی اول اول ماں عرش و پدا ماں جنت و ساہگان بنت و لال مکذبین و مقابل و اے متقیانی احوال و بیان فرما مینت کہ "الاشیاء
تعرف باضداد ہا" و لال ہما کساں کہ ماں دنیا گوں مسلمانان ہر و ہد و گوشتنگ ات کہ اگس مرگ و پددومی زندگی ہست انت تو اودا ہم
ما چہ شما شتر نہیں، نوں مسلمانان و ماں عیش و گندان و دوتا را ماں تکلیف و گندان و ہنگت زیات سوکی بنت و ذلیل و رسوا بنت۔

۹ یعنی اے دیم گوری (خطاب) مکذبین و انت کہ چنت روج ہنگت عیش بکن ات آخر اے تمام وارنگیں گوں سکیں رسوائی و در کنگ
بنت، چیا کہ شما اللہ مجرم ات کہ آئی و سزا دانی بندری و عذاب الیم و ابید گہ چچ نہ انت چوش بگوش "کلوا و تمتعوا" و فرما مینگ اے
داب و بوت چو شکہ یک مجرم و کہ آئی و دار و سرا کشگ و حکم بوتگ، چہ دار و کشگ و پیش گوشتنگ بیت کہ کتام و اھکے ماں دل و دارے
تو درشان بکن تا نکہ آئی و پورہ کنگ و رد اکوشتنگ کنگ بہ بیت۔

۱۰ ہا ہر کس دنیا و عیش و عشرتان و لذتان و گندان و گنوک بو گانتنت چوش اش نہ زانتنگت کہ ہما چیزے کہ ما پکلائی ہا حساب کنان و
گوہ رانی کنگا نہیں آسپا ہیں مارے و لال یعنی ماں نماز و یا اللہ عام حکمانی دیما۔

۱۱ کل آروچ و سک پشومان بنت کہ ماں دنیا و خداوندی حکمانی دیما پرچا و وقی سر نہیں چہل نہ کت، اگس اودا وقی سر نہیں چہل بکتیں تو مروچی
ادا مئے سر بلند بوتیں۔

۱۲ یعنی چہ قرآن و گیشتر کامل و اثر دار و کیں بیان کئی بہ بیت، اگس اے مکذبین اشی و سرا یقین نیارنت تو دگہ کتام خبر و سرا
ایمان کارنت و آیا چہ قرآن و بعد اشان پہ دگہ کتابے راہ چارنت کہ آچہ آسمان و ایرارگ بہ بیت - ۱۲

تمت سورة الطرسلات و لله الحمد و المنة و به التوفيق و العصمة۔

فل یعنی مردمان کتام خبر جُست و باواست و کتام چیز تحقیق و پٹ و لوٹ و گلائیٹل انت۔ آیامان آیایا جوشین استعداد هست کہ چه زیانیست جُست و پُرس گنگ آ چیز آیانی نعم و کیت و گاہے نہ بیت۔ یا مطلب جوش انت کہ کافران کہ بہ نیت و انکار و استہزائوت مان و تاچہ یک دگرے و وہم جہ پیغمبر و مومن سوال گنت کہ بے واجہ! اقامت کردی کیت و اینکہ تاخیر پرچا ہوگا گنت و ہنوں پرچا نیت و زان ات اشان کتام خبر نسبت و سوال گنگ گنت آمرن عظیم اشان چیزے کہ آئی و علم اشان و زوت بیت و ہرے گوں و تی چہم آئی و خطرناکین منظران و گنت۔ فل یعنی قیامت و خبر کہ مان آئی مردم اختلاف داروک انت کہسے آئی و تم گنگ سرا یقین داریت، کہسے انکا کنوک انت۔ کہسے مان شک و کیتگ، کہسے گوشتیت کہ بدن چست بیت، کہسے گوشتیت کہ کل عذاب و ثواب روح و سرگزیت، گوں بدن و تیج تعلق نیست، الی غیر ذلک من الاختلافات۔ فل یعنی پیغمبران جہ دنیا و ابتداء و بگرداں روح مروچی و باز سرپدی دات مگر مردمان جہ و تی اختلافات و جہ و تی جُست و باواست و ہجر ہجر دست کشوک نہ امتت۔ نون قریب انت کہ آیمناکین منظر اشانی دیما بنیت آوقت و سر پد بنت کہ قیت جہ چیز و نام انت و آیانی سوالانی و اختلافانی حیثیت جہی۔

فل کہ برائی گوں لجمی و اطمینان و آرام بکتیں و کش و پہنات و ایسے دیم و آدم بکتیں و چوٹ کہ مان یک چیز و جہ جہگ و آچہر و تی جاہ و نہ سریت۔ جہ داب و ابتداء زمین کہ اگر تکت و جنبش و ارتقی اللہ کوہ پیدا گنت و آئی و لا چارین حرکت و لرزگ تی دورکت۔ چو جوش کہ زمین و یک حسابے و چہ کوہاں قرار حاصل بوت۔

فل یعنی چہ تمام روح و درک و دور و دم بران و دھبے انسان و سیت توکل زندگی و دم برگ بیگاہ بیت چو جوش داب تو نام انت سکون و استراحت و۔ دیم ترجمہ و اب و مناسبت و شب و ذکر و گنت۔ و پنچو کہ انسان گد و مانپوشان و و تی بدن و چہرہ و نہت جہ داب و شب و تہاری مخلوق و پردہ داری و گنت مہرچ کارے چہرہ دیک لائق بہ بنت عموما مان شب و تہاری و کنگ بنت و جستی رہبت و ہم شب و گد و مانپوشگ و ضرورت چہ رُج و زیات بیت، چاکر نہ آوقت خکی و سارتی و بیت۔

فل یعنی عموما کار و بار و کٹ و کمائی و پیشگ مان روح و کنگ بنت و آیانی مقصد ہمیش انت کہ چہ و تی و چکانی حاجت و طرف دل و لجمی و اطمینان نصیب بہ بیت شب و رُج و مناسبت و آسمانی و رُج و ذکر فرمائیت یا چو گوش کہ زمین و مقابل و آسمان و بیان انت۔

فل یعنی ہفت آسمان مزین مضمون اڈ گنت کہ مان آیایا داں رُج مروچی و اینکہ مدت گوزگ و باوجود ترے ہم ظاہر نہ بوت و یعنی آفتاب کہ مان آئی و گرمی و روشنی ہر دو تیں وصف موجود انت و پرتلگیں جنبران یا پرتلگیں گوتاں۔

فل یعنی سنگ گنجان و نرین باغ یا لب مراد بہ بیت کہ مان پچیں زمین و جدا جدا قسم و درخت و باغ پیدا گنت۔

تنبیہ) قدرت عظیم الشان نشان بیان کت و پیش داشت کہ ہما خدا کہ اے دابیں قدرت داروک حکمانی خدا بندانت آیا بہ آئی شے دوبارہ پیدا کنگ و پچہ حساب داد و چست کنگ مشکل بیت و آیا آئی و محنت و اے خبر خلاف نہ بیت کہ اینکہ مزیں کارخانہ و راہنچوش خلط ملط بے نتیجہ یل دیک بہ بیت، یقینا دنیا و اے دراج کشیں سلسلہ و چہ صافیں نتیجہ و انجام درابوگ لوٹیت۔ ہائی و ما آخرت گوشتیں۔ پنچوٹ کہ چہ و اب و رند بیداری و آگاہی و شب و بعد رُج کیت۔ جہ داب و نران ات کہ دنیا و ہلاسی و سر آوقت و آئی یقینی و الی انت و فلا فیصلہ و رُج ہا بیت کہ آئی و نیک و چہ بد و بالکلیہ خدا کنگ بیت کہ چہ قسم و اشتراک و یکجا ہی باقی پشت یکسیت ہر یک کی رُجی ہنکیں ہر ہدی بہ و تی مرکز و سریت۔ ظاہر انت کہ اے دابیں کالمیں کیش و گیوار و فرق و تفاوت مان اے دنیا و بوت نہ گنت چیا کہ ادا داران زمین، آسمان، ماہ، رُج، شب، رُج، و پسک، آگاہ بوگ، ہوگ جنبر، باغ،

ع ۳۰

۸۹۳

النہام

سُورَةُ النَّبَاِ كِتَابٌ وَهُوَ اَرْبَعُونَ اَيَاتًا وَفِيهَا مَكِّيَّةٌ وَدَوْرُكَ

سورة نبا مان مکہ و نازل بوت و اے جہل آیات و دو رکوع انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرح کتاں گوں خدا و نام و ہا کہ بے اندازہ ہر مان و زبریں رم کنوک

عَمَّ يَتَسَاءَلُونَ ۝۱ عَنِ النَّبَاِ الْعَظِيمِ ۝۲ الَّذِي هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ ۝۳ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝۴ ثُمَّ كَلَّا سَيَعْلَمُونَ ۝۵

چہ چیز بار و مردم سوال گنت مت مان و ت فل بے جُست گنت مزین خبر بار و۔ ہا کہ آیایا

ماں آئی و اختلاف دار انت ہجر چو نہ انت، زوت معلوم بنت۔ پدا ہجر چو نہ انت، زوت معلوم بنت فل

اَلَمْ نَجْعَلِ الْاَرْضَ مَهْدًا ۝۶ وَ الْجِبَالَ اَوْتَادًا ۝۷ وَ خَلَقْنٰكُمْ

آیا مان کت زمین و چہر گچ فل و نہت کوہان و میخ و و پیدائیں کت شمارا

اَزْوَاجًا ۝۸ وَ جَعَلْنٰ اَنْفُسَكُمْ سُبَاتًا ۝۹ وَ جَعَلْنٰ الْيَلَّ لِبَاسًا ۝۱۰

نروادگ فل و کتیں شے و اب راحت و سبب کت و کتیں شب و پردہ پوشش کت

وَ جَعَلْنٰ النَّهَارَ مَعَاشًا ۝۱۱ وَ بَيْنٰكُمْ فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا ۝۱۲

و کتیں رُج پر روزی و ز آرگ و کت و اوتیں شے سر بر و ہفت آسمان محکمیں فل

وَ جَعَلْنٰ سِرَاجًا وَهَّاجًا ۝۱۳ وَ اَنْزَلْنٰ مِنَ الْمُعْصِرِ مَآءً

و پیدائیں یک چراغے تر پوکیں فل و ایر ریک ماچہ پر کتگیں جنبران

ثُمَّ جَآءًا ۝۱۴ لِّنُخْرِجَ بِهِ حَبًّا وَ نَبَاتًا ۝۱۵ وَ جِئْتِ الْفَافَا ۝۱۶ اِنْ

چو کیں فل تاکہ درجنیں ماچہ آپ و انگ و کاہ و باغ گوں بزیں تاکاں تل مائل فل بے شک

يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا ۝۱۷ يَوْمَ يُنفَخُ فِي الصُّورِ فَتَأْتُونَ

فیصلہ و رُج بوٹیک و ہرے مقررین فل روحیک و مگ بیت مان صورہ گدا کا بیت شا

اَفْوَاجًا ۝۱۸ وَ فُتِحَتِ السَّمَاءُ فَكَانَتْ ابْوَابًا ۝۱۹ وَ سُيِّرَتِ

رُج رُج فل و کت کنگ بیت آسمان گدا بنت مان آئی دروازگ فل و سر دیک بنت

منزل

کتاب، جن وچک تمام ماں نیکا ویداں آوار (مشترک) آنت۔ ہر کافر و مسلم چاہے از باہاں یکس ہم بیت گریٹ۔ پیش کا ضروری آنت کہ یوم الفصل یک روپے ہونگیں نظام
ختم کنگ و بعد بہ بیت آئی و تعین ماں اللہ پاک و علم و قرار کنگ۔ وکلا یعنی گون کثرت و جدا جدا جماعتاں و تولیاں بہرہ بان و آیانی تقسیم آیانی صافیاں عقیدہاں و عملانی بنامہ ہر
رسیت وکلا یعنی آسان ترکان و ہنہ داب بیت چو ہر جا کہ دروازگانی قطار نظر کاہنت۔ شاید بہ طرف اشارہ بہ بیت کہ دگہ جاہے ارشاد فرمائیت یوم تَشْفُقُ
السَّمَاءُ بِالْغَمَامِ وَنُزُلُ الْمَلَكِ تَنْزِيلًا (فرقان رکوع ۳)

ہمے صفحہ و فواہل۔ و چو شکہ ترپوکیں ریک و سراجہ دور و آپ و گمان بیت ہے داب و بہ آیایں کوہلی گمان بیت حالانکہ در حقیقت و آکوہ نہ ماننت محض ریک
مُجِبُّ پُشْت کینت۔ وکلا یعنی دوزخ ناسخیں مرد و مافیض
رہ چارنت و ہمایانی جاہ مندر آنت۔ وکلا کہ آیانی چ شمار
نیست، قرآنی قرن گوزنت رونت بلے آیانی مصیبت ہلاک
لوگ و نام و ہم نہ گریٹ۔ وکلا یعنی نہ سارقی و راحت و
گندنت و نہ کتام دل و سارت کنوکیں چہ پے نوشگ و
ایشاں دست کینت البت گریٹ میں آپش بہ درگ رسیت
کہ چہ آئی و گریٹش و پیش و لیر بنت و روتاں چنڈ چنڈ
ہوان و چہ لاپ و در کینت و دوی چہ ریمش رسیت کہ آ
چہ دوزخیانی ریش و پیاں در کیاں و رنبت اعاد اللہ
منہا و من سائر انواع العذاب فی الدنیا و الآخرۃ
وہ یعنی آچہ و امیت آیایں نہ ات ہما چہ آیانی اتک
وہ خبرے کہ آیایں در دوزخ کنگت، گون چا نش دسیت
نوں چاریں بازیں چونکا در دوزخ ایش کنگت و انکارش
کننت وکلا یعنی ہمک چیز ماں اللہ پاک و علم و انت و ہما
چپ و جاگرد کنوکیں علم و رومہاں دفتر باقاعدہ نشہ
آنت و کتام نیک و بدیں اعمال چہ آئی و دزرس و ذرہ انت
ذرہ ذرہ و جہت با و است بیت وکلا یعنی چو شکہ شاماں
تکذیب و انکار و برابر دیما روان بوتے و اگس بے اختیار و
موت میاں تکیں تو شاماں دیما روان بوتے۔ نوں

عذاب و تمام و چشماں بے ات، ماہم عذاب و کم و گیش
کمان بنیں کہ آجہر کم لوگ و نام و نہ گریٹ۔ وکلا یعنی
لوگ و سنگیں و رناتیں جنیں کہ آیانی جوانی یک مہستی و
در شان کنوک بیت و درست ماں عمر ہمسر بنت۔
وہ یعنی پاکس شراب و سر پچیں جام۔
وکلا یعنی ماں جنت و ناہودگیں یک یک یا دروغ و فربہ
نہ بیت و نہ کسے گون کسے و جیڑہ و جنگ کنت کہ دروغ بزرگ
و انکار و حاجت پیش بنیت وکلا یعنی ذرہ ذرہ و حساب
گران و آئی بدلہ رسیت و بدلہ ہم باز زیات دیگ بیت۔
وکلا اے بدلہ ہم توگ و چہ بخشش و رحمت و انت و
اگس نہ ظاہر انت اللہ و سر کسی قرض یا جہ نیست ہر دم
چہ وقی عمل و رومہ چہ عذاب و آرات بہ بیت ہے وکلا
انت۔ باقی منت جنت آو خالص چہ ہائی و فضل و رحمت
دست کینت آرا مے عمل و بدلہ قرار دیگ اے دوی
ذرہ نوازی و عزت افزائی انت۔ وکلا یعنی باوجود اینکہ
لطف و رحمت و، آئی عظمت و جلال اے داب و انت کہ
کسے آئی و دیما لٹھاں سرینت کت نکلت۔

وکل روح فرمائیت جانداراں و یا "روح القدس" (جبریل) مراد بہ بیت و لہتیں مفتہ انی نزدیک و ہما مسترین روح مراد انت کہ چرائی و بشماراں روح جدا ہو گنت۔
واللہ اعلم وکلا یعنی بہ آئی در بارہ ہر کس گپ جنت، چہ آئی و اجازت گپ جنت و گپ ہم ہما ہمیں جنت کہ آراست و معقول بہ بیت۔ مثلاً کتام غیر مستحق و سفارش
نہ کنت، سفارش و حقدار ہا کس آنت کہ آیایں ماں دنیا و چہ درستیں خبراں نکیش راستیں و حقیں خبر کو شکنت یعنی لا الہ الا اللہ محمد رسول اللہ۔

۱۹۲
عہ ۳۰
النبا
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۚ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۚ لِلطَّغْيِ
کواہنت چو ریک ترپوکیں (یعنی شیطانی و بیک بیشک جہنم بہت انت رہ چار، پہ کشتن
مَا بَا ۚ لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۚ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا
جاہننت و جاہ مندر بنت ماں آئی قرآنی قرن وکلا نہ چشت اودا لذت سارقی و
وَلَا شَرَابًا ۚ إِلَّا حِيمًا وَغَسَاقًا ۚ جَزَاءُ وِفَاقًا ۚ
وہ آپ پہ نوشگ و مگر آپ گریٹ و ریم رنوکیں وکلا اے بدلہ انت سہیں
إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۚ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۚ
بیشک آیایں امید نہ داشتگت حساب و دروغ بند کنگش مے آیایں ہمیں دروغ و
وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۚ فَذُوقُوا فَلَنْ تَزِيدَ كُمْ
وہر یک چیزے ما حساب کنگ پہ نبشت وکلا نوں بچش ات کہ زیات نکیں ما پہ شما
الْأَعْدَاءُ ۚ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۚ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۚ
مگر عذاب وکلا بیشک بہ متقیان کامیابی انت باغ انت و انگور
وَكُوعًا ۚ أَتْرَابًا ۚ وَكَاسًا دِهَاقًا ۚ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا
دورناتیں ہم عمریں جنیں وکلا و سپاہ شرب و سر پچیں وکلا نہ اشکنت اودا
لَعَوًا ۚ وَلَا كِذَابًا ۚ جَزَاءُ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا ۚ رَبُّ
بے کاریں گپ و پ و نہ دروغ وکلا جزا انت ہی رب و بہ و انگیں حساب و رداں کہ آرب انت
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
آسمانی و زمین و دہر چکیاں آیانی با نچی انت، من متانی خدا بندت وکلا نہ توننت
مِنْهُ خُطَابًا ۚ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۚ
گون آئی گپ جنگ وکلا رو چیکہ او ششتت جبریل و تمایں فرشتہ قطار بندان وکلا
لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۚ
جرہ کنت کسے مگر ہما کسے کہ اذن بدنت آئی و خدا و آگوشت راستیں خبر وکلا
ہنزل

۱۹۲
عہ ۳۰
النبا
الْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا ۚ إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا ۚ لِلطَّغْيِ
کواہنت چو ریک ترپوکیں (یعنی شیطانی و بیک بیشک جہنم بہت انت رہ چار، پہ کشتن
مَا بَا ۚ لَبِثِينَ فِيهَا أَحْقَابًا ۚ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا
جاہننت و جاہ مندر بنت ماں آئی قرآنی قرن وکلا نہ چشت اودا لذت سارقی و
وَلَا شَرَابًا ۚ إِلَّا حِيمًا وَغَسَاقًا ۚ جَزَاءُ وِفَاقًا ۚ
وہ آپ پہ نوشگ و مگر آپ گریٹ و ریم رنوکیں وکلا اے بدلہ انت سہیں
إِنَّهُمْ كَانُوا لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ۚ وَكَذَّبُوا بِآيَاتِنَا كِذَابًا ۚ
بیشک آیایں امید نہ داشتگت حساب و دروغ بند کنگش مے آیایں ہمیں دروغ و
وَكُلَّ شَيْءٍ أَحْصَيْنَاهُ كِتَابًا ۚ فَذُوقُوا فَلَنْ تَزِيدَ كُمْ
وہر یک چیزے ما حساب کنگ پہ نبشت وکلا نوں بچش ات کہ زیات نکیں ما پہ شما
الْأَعْدَاءُ ۚ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ۚ حَدَائِقَ وَأَعْنَابًا ۚ
مگر عذاب وکلا بیشک بہ متقیان کامیابی انت باغ انت و انگور
وَكُوعًا ۚ أَتْرَابًا ۚ وَكَاسًا دِهَاقًا ۚ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا
دورناتیں ہم عمریں جنیں وکلا و سپاہ شرب و سر پچیں وکلا نہ اشکنت اودا
لَعَوًا ۚ وَلَا كِذَابًا ۚ جَزَاءُ مِّن رَّبِّكَ عَطَاءٌ حِسَابًا ۚ رَبُّ
بے کاریں گپ و پ و نہ دروغ وکلا جزا انت ہی رب و بہ و انگیں حساب و رداں کہ آرب انت
السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا الرَّحْمَنُ لَا يَمْلِكُونَ
آسمانی و زمین و دہر چکیاں آیانی با نچی انت، من متانی خدا بندت وکلا نہ توننت
مِنْهُ خُطَابًا ۚ يَوْمَ يَقُومُ الرُّوحُ وَالْمَلَائِكَةُ صَفًّا ۚ
گون آئی گپ جنگ وکلا رو چیکہ او ششتت جبریل و تمایں فرشتہ قطار بندان وکلا
لَا يَتَكَلَّمُونَ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَقَالَ صَوَابًا ۚ
جرہ کنت کسے مگر ہما کسے کہ اذن بدنت آئی و خدا و آگوشت راستیں خبر وکلا
ہنزل

فل یعنی آروج و آگ و ضروری انت نو هر کس که پہ ونا گھڑی لویت تو آبر اباد انت کہ آوقت و تیار ی کنت فل یعنی کل نیکیں و بدیں پیشی و رندی عملان دیا بنت
فل یعنی خاک ممتینیں، انسان مہوتینیں کہ چہ مردم و جوڑ لوگ و اے حساب داد و مصیبت و لوگ کیت تمت سورة النبا بعونه و فضله فله الحمد والمنة -
فل یعنی سو گند بہ ہما فرشتیاں کہ آیاں کافرانی رگانی توک و داخل بوان و آیانی ساہاں گون ترندی و گران و کشت - فل یعنی ہما فرشتیاں کہ چہ مومن و بدن و ساہ و گرنج
تج کنت پدا آگون و قی دل و دشی و علم بالا و طرف و جہان بیت پنچہ شہ کہے و بند بوجہ بہ بنت تو آزاد بوان و جھگ لگیت - مگر یاد دارگ لویت کہ اے فکر و جھگ
بدن و نہ انت - نیک بہ قی دل و دشی و علم قدس و طرف و جھیت پدا پشت دیان و درگاں زوریت مگر بگران کنان و یارگ بیت - فل یعنی ہما فرشتیاں کہ روہاں

زوران و چہ زمین و آسمان و طرف و بہ سچ تیزی و آسانی
رہا دگ بنت چو بکوش کہ بے دارگ و مہن کنگ و گوشے
آپ و سرا و ژنا کنگ انت - پدا ہے روحانی بار و
ہر جھگے خدا و بیت آتی و طرف و گون تیزی و نجان و
رونت فل یعنی چرائی و بعد ہما ارواحانی بابت و ثواب
حکم بہ بیت یا کہ عقاب و چہ ہر دوشی امران ہر امر و تدبیر
و انتظام کنت یا مطلقا ہما فرشتہ مراد بہ بنت کہ آیاں
عالم تکوین و تدبیر و انتظام و سلسلہ مقرر انت ،
والظاہر ہوا و الاول - ماں والٹرعت و النشیط
و غیرہ و تعین و باز اقوال انت - ادا ماست رحمہ اللہ
ذوق و ردا تقریر کنت - فل یعنی زمین بختیت چہ آولی
برہ صورت و مگ - فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ
کنت یعنی رند بہ رند (یکے بعد دیگرے) زمین چنڈان
بیت و اکثر مفتراں چہ رادفہ و دومی صورت مراد
گشتگ - فل یعنی چہ اضطراب و پریشانی و دلے
لر زوک بنت و چہ ذلت و پشیمانی و سبب و چم اش
جہل بنت - فل یعنی ماں قبر و چات و سر بوان و
آیا ما پدا چپکا بہ زندگی و طرف و داتر کنگ بیس - ما
کدی چوشیں گمان نہ کنت کہ ماں ریز تگیں ہڈاں
دو بارہ ساہ کپیت - اگس چوش بہ بیت تو اے
جادو پر مامزن تادانے - چیا کہ ما پر زندگی و ہیج سازو
سامانے راہ ندا تگ - اے داب و اشان مسخرہ
کنتگ - یعنی مسلماناں در بابت و مے اے داب و
فہمت ، حالانکہ اودا چہ مرگ و بعد بالکل زندہ قی
نیست نقصان و تاوان و ذکر چہ مطلب داریت -
فل یعنی اے مردم ایشرا مزن مشکلیں کار زانکانت
حالانکہ اللہ پاک و گور و اے تمامیں ماں یک دمانے
بنت ہر وقتیکہ یک برے ہکل کنت یعنی صورت
و مت ہما ساعت و تاخیر و بغیر کل پیشی و رندی
ماں حشر و میدان و اوشنت دیم تر و آتی و یک
گوئی ہکل و معمولی چم سہریے ذکر کنگ بیت کہ آماں
دنیا و یک مزین متکبرے و دیگ بوگت یا چوش
بکوش کہ ہما منکراں اشکنا بینگ بیت کہ چہ شماییشی
منہیں زبردستیں منکراںی حشر چون کا بوت - ۱۲

الترعت ۹

۸۹۵

عمر ۳۰

ذٰلِكَ الْيَوْمُ الْحَقُّ فَمَنْ شَاءَ اتَّخَذْ إِلَىٰ رَبِّهِ مَا بَاءً ۚ اِنَّا
آر وچ انت بر حقیں گداہر کس کہ بلوٹیت بکیت و قی رب و گور و جاہ مند و بیشک ما
انذرتکم عذاباً قریباً ۚ یَوْمَ یَنْظُرُ الْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدُهُ
شمارا ترسینت چہ عذاب و زوت آیکیں - روچیکہ گندیت انسان چیزیکہ دیا دیم و انگنت آتی دوشیں ستاں و
و یَقُولُ الْكَافِرُ یَلِیتَنی کُنْتُ تُرَاباً ۚ
و گویت کافر اے در بختیں من مہوتیناں خاکے فل

سورة الترعت بکیت و قی رب و گور و جاہ مند و بیشک ما
سورة نازعات ماں مکہ و نازل بوت و آچہل و شش آیات و دور کوع انت
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کنو کہ

وَالْترعت غرقاً ۚ وَالنَّشِیطُ نَشِیطاً ۚ وَالسَّبِیْتُ سَبِیْحاً ۚ
قسم انت کشوکانی بک و طان و فل در و جھقب کونکانی روح جھقب کنگ و داوژناک کونکانی گون تیزی و
فالسَّبِیْتُ سَبِیْحاً ۚ فَاَلَمْ یَدْرِ اَمْرًا ۚ یَوْمَ تَرْجَفُ الرَّاجِفَةُ ۚ
پدا پیش کپوکانی دیم و تچان و پدا تدبیر کونکانی بہ ہر کار و و روچیکہ جھبیت جھنبوک و
تَتَّبِعُهَا السَّارِدَةُ ۚ قُلُوبٌ یُّومِیْدٌ وَّاجِفَةٌ ۚ اَبْصَارُهَا
آتی و رندا کیت دومی و بازیں دل آروج و ترس و لرز بنت چم آیانی
خَاشِعَةٌ ۚ یَقُولُونَ اِنَّا لَمَرْدُودُونَ فِی الْحَافِرَةِ ۚ اِذَا کُنَّا
جہل بنت فل آگوشنت آیا ما پدا ترینگ بیتیں بہ اولی حالت و آیا و ہرے کہ مابیتیں
عَظَمًا مَّا تُخْرَعُ ۚ قَالُوْا تِلْكَ اِذَا کُرَّةٌ خَاسِرَةٌ ۚ فَاِنَّمَا
ہڈ ریز تگیں گوشت آوہ و اے و اتری بیت تاوان و ط گدا
ہی زَجْرَةٌ وَّاحِدَةٌ ۚ فَاِذَا هُمْ بِالسَّاهِرَةِ ۚ هَلْ اَتٰکَ
آ ایو کہ یک ہکل گدا ناگہاں آیاں بنت ماں یک میدانے و فل آیا آتک تھی گور و

منزل

فل ای قصہ باز جاگہ مفصل گو سنگ۔ فل یعنی طور و کوہ و گرہ۔ فل یعنی اگن تو پہ و نابراہنکی لوطے تو من چہ اللہ حکم و پرتو براہنکی آدیت کناں و تراہنجی کسکے پیش داشت کناں کہ آئی و ساروگ و ماں تئی دل و خدای خوف و آئی و کامل معرفت جاہ مندر بہ بیت چیا کہ خوف خدای میدا بویک و واسطہ کماں معرفت الی انت معلوم ہوتا کہ حضرت موسیٰ و بعثت و مقصد و مراد فرعون و اصلاح کنگ ہم بہت ات تیوگ و بنی اسرائیل و چہ آئی و قید و آزاد کنگ نہ ات۔ فل یعنی بہ آئی و گور و سر بلوان و اللہ پیغام اسرکت و برائی بہ حجت و تمام کنگ و آچہ کلان

مستریں مجزہ عصا و از دہا جوڑ بویک ہم پیش داشت۔ فل یعنی آملعون چونکا متوک ات بہ ہے فکر و شت کہ مردباں جمع بکنت و جادوگران شوہاز کناں و بیاربت کہ آ موسیٰ و معجزاتی مقابلہ و بکنت۔ فل یعنی چہ درستان مستریں رب تو من و ماں ای موسیٰ کتاں کس و دیم و تچین انت کہ گورمن آنگ۔ فل یعنی ادا ماں آپ غرق بوت و ادا ماں آس و شجیت و یعنی ماں ای قصہ و باز گنگ کنگ و عبرت میگت بلے شرط ہمیشنت کہ ماں ان و دل و کمیں باز ترس بہ بیت (رابطہ) موسیٰ و فرعون و قصہ و میاشی و استطراد آرگ تو حجت دیم تر و پراہن مضمون قمت و طرف و وار کنت۔ فل یعنی تے پیدا کنگ (و آہم یک برے پیدا کنگ و پید) آسمان و زمین و کولان و پیدا کنگ و چہ زیات مشکل و نہ انت۔ و پدے اینکے فرن مزین چہ زانی پیدا کنگ و آرا قبول کن ات گدا ماں ولی دوبارہ پیدائش و پرچاشیہ دارات۔ فل یعنی آسمان و بجارات چہ کبریز، چہ کمر مضبوط، چہ کمر صاف، یک کچ (نہوار) و یک کتاں درجہ و ترتیب و انگ و پراہن و انت چہ کنگوں زبردستیں انتظام و دستور چہ آئی و روج و رفت و روج و روج و سلسلہ قائم کنگ ماں شپ و تہاری و ایک جاوے پیش داریت۔ ماں روج و روشنائی و یک دگر شائے و درایت۔ فل ماں آسمان و زمین و ساری و کتاں پیدا کنگ بوتگ، آئی بابت و ما پیش و یک جلسہ و کلام کنگ۔ غالباً ماں سورہ فصلت و (تنبیہ) دخی و مخفی راغب و چہ رے و راجہ آئی و مقتر (جائے قرار) و کنگریگ نہ کنگ۔ تو شاید ماں ای لفظ و رے اشارہ بہ بیت کہ مروجیں دور و تحقیق انت کہ دراصل و زمین و آسمانی جرم یک بہرے انت کہ چہ آئی و سنگ و جدا بوتگ۔ واللہ اعلم۔

فل یعنی دریا و چنگ رہینت و پرا چہ آب و سبزی پیدا کت و ۳۱ کہ آچہ و قتی جاہ و جنبش نہ و رنت و ہم زمین و چہ پھتے زوریان محفوظ دار و ک انت و فل یعنی اگن ای انتظام مہیت تو شے و شے دوتان و کار چونکا جاری بنت۔ آ تمام چہ زانی پیدا کنگ پہ شے گفانی گشا و کنگ و راحت دیگر و انت۔ باید انت کہ حقیقی نعمتانی خدا بند و شکر و منت بگرات و پنجوش زبان ات کہ ہا قادر مطلق و برحق حکیم

حاصل بیت - ۱۲

حَدِيثُ مُوسَى ۱۵ اِذْ نَادَاهُ رَبُّهُ بِالْوَادِ الْقُدْسِ طُوًى ۱۶

موسیٰ و داستان فل و ہر یک توارجت آرا آئی و رب و طوی و پاکیں وادی و

اِذْ هَبَّ اِلَى فِرْعَوْنَ اِنَّهُ طَغٰ ۱۷ فَقُلْ هَلْ لَكَ اِلٰى اَنْ تَرْكٰى ۱۸

برو فرعون و نیمگ و بیشک آسرخش بوتگ۔ گدا بگوش آیا میل و ارے تو بے بسی کہ پاکیزہ بہ بیے

وَاهْدِيْكَ اِلٰى رَبِّكَ فَتَخْشٰى ۱۹ فَاَرٰهُ الْاٰيَةَ الْكُبْرٰى ۲۰

وراہ سوچ بدیاں ترا تئی رب و نیک گدا تو شے فل گدا آرا پیش داشتی مزین شانی

فَكَذَّبَ وَعَصٰى ۲۱ ثُمَّ اٰذْبَرِيسْعٰى ۲۲ فَحَشَرَ فَنَادٰى ۲۳

گدا آئی و دروغ بندگت نافذاتی کت۔ پراہن و گت پشت دیان تدبیر کناں و پراہن کت و قتی قوم پراہن و رجتی

فَقَالَ اِنَّا رَبُّكُمُ الْاَعْلٰى ۲۴ فَاَخَذَهُ اللّٰهُ نَكَالَ الْاٰخِرَةِ ۲۵

پراہن شانی مناں شے رب مزین شانی فل پراہن قمار کت آئی و خدای بہ عذاب و آخرت

وَالْاُولٰٓئِ ۲۶ اِنَّ فِىْ ذٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَنْ يَّخْشٰى ۲۷ اَبْتَمُّ

و دنیا و بیشک ماں اشے و البت عتہ بہت پر کسے و کمر بہریت و آیشا

اَشَدُّ خَلْقًا اَمِ السَّمَاءُ بَنَاهَا ۲۸ رَفَعَ سَبۜرُكُمَا فُسُوۡهُمَا ۲۹

گران تر ات ماں پیدائش و یا آسمان و خدای اڈ کت آسمان بالا کت آئی و جری، پراہن بری کت آئی

وَاَغۡطَشَ لَیۡلَهَا وَاَخۡرَجَ ضُحٰیہَا ۳۰ وَالْاَرۡضَ بَعۡدَ ذٰلِكَ ۳۱

و تہاری کت آئی شپ و دراکت آئی و روج و روشنی فل و زمین و رند آئی

وَحُمۡہَا ۳۲ اَخۡرَجَ مِنْہَا مَآءَہَا وَمَرۡعَہَا ۳۳ وَالۡجِبَالَ اَرۡسَہَا ۳۴

چہرگیٹکی فل دراکت چہ زمین و آئی و آب و آئی و چہرگا گان و فل و کوهان و حکم کت ماں آئی

مَتَاعًا لَّکُمۡ وَاِلٰنِعَامِکُمۡ ۳۵ وَاِذَا جَآءَتِ الطَّامِدُ الْکُبۡرٰى ۳۶

بہ نفع کرگ شے و شے دوتانی فل گدا و ہدے کہ بیٹیت ڈاہ و شور مستریں

یَوْمَ یَتَذَکَّرُ الْاِنۡسَانُ مَا سَعٰى ۳۷ وَبَرَزَتِ الْجَحِیۡمُ لِمَنۡ

آر و ج و یاد کنت انسان ہر عمل کہ آئی و کتہ۔ و ظاہر کنگ بیت دوزخ بہ ہر کسے کہ

منزل،

ایے زبردستیں بند و ست کنگنت۔ زانا آماں شے ستر تگیں ہڈان روح ماں کت کنت۔ لازم انت کہ انسان آئی و قدرت و اقرار و بکنت و ماں آئی و نعمتانی شکر گزار ی گلا تیش بہ بیت و اگن نہ و ہدے آمرنیں قیامت و گرد و دراکیت و درستیں کتگیں کارانی و قدر و دیمایت تو آساعت و فرن پشومانی و شرمندگی

فل یعنی دوزخ ہے داب و ہر کسی دیکھا ظاہر بیت کہ ہر ایک گزرنے کے آگے گزرتی ہے۔ چچ پردہ یا کوہے درمیان و یک بیت۔ فل یعنی دنیا و آخرت و سرانجام دات، آراشتر زمانہ اختیار کرتا قیامت و شمشاد روت۔ فل یعنی ہر کس ہے خیال و داران و چہ خدا و ترست کہ من ایک روئے اللہ و دیباہ حساب ادنیٰ اوشکی انت و چہ ہے ترست نفس و اہلگانی زندگیری نہ کنت بلکین نفس داران مان و فی قابو و داشت و آرا خداوندی حکمانی تا بچ جو طرکت توانی و جا چہ بہشت ابید و گنج نہ انت فل یعنی آخرت کی کیت و قیامت کی فائز بیت۔ و فل یعنی آتی و وقت و راست کا متعین کرنا و پیش از گشتے کار نہ انت ہر قدر سوال و جواب بکن ات آخر کار آتی و علم خدا و سپردگی انت۔ حضرت شاہ و احب نبیہ کنت "جست کناں جست کناں داں ہمانی و سر بونگی انت۔ چہ پشت و احوال و کل بے خبر انت۔ فل یعنی تھی کار قیامت و احوال دیاں مخلوق و ترسینگی انت نوں ماں ہر کس دل و بی تی انجام و بابت و چہ ترست بیت یا آخرت و خوف و استعداد بیت آراے بار و اشکناں و الم و ترسیت و پد اترسان ماں آتی و تیاری و ہم گلانش بیت جو بوش کہ شے ترسینگ چنتیجہ و اعتبار و تیوگ بہ ہمار و دانی حق و سود مند بوت کہ آیاں چریشی و فائدہ گرگ و اہلیت دارنت و اگس نہ نا اہلیں مردم و چہ انجام و غافل بوان و ہما فضولیں بجاں گلانش انت کہ قیامت کتام تارنخ و کتام روج و کتام سن و کیت۔

فل یعنی نوں تو ملک اسس بہ سر و زرنگ کہ قیامت و ایک و چہ چادر بونگا انت، زوت پرچانیت مگر آساعت و معلوم بیت کہ سگ زوت آتنگ، میا بچی و دیر نہ بونگ و آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم قریش و لہتہ سرداران و اسلام و بابت چہ سروسوج کنگانت ہمہ کایک نابینا بین مسلمانے (ابن مکتوم) نبی صلی اللہ علیہ وسلم و خدمت و حاضر بوت و بی تی طرف و دنگوش گورنگ لگت کہ یا رسول اللہ فلاں آیت چونکانت، چرائی و من چہ شون بدے ہر جیکہ اللہ شام راشون داتنگ۔ واجہ و آتی و بے وقت و سوال گراں محو ست واجہ و خیال بلکین ہمے بونگ کہ من یکے نڈر کارے و گلانشان۔ قریش و اے ٹوہیں ناما اریں سردار اگس سر یا بدنت و اسلام قبول بکنت تو باز کس اسلام یا رگ و امیت کنگ بیت ابن مکتوم بہر جا و رے مسلمانے آتی و وانگ و زانگ و واسطہ دگر و ہد با ذات انگذیت کہ مٹی تور و اے دایں اتر و ادریں و دویں سردار زند و کانت، اگس اشان و ہدایت حاصل بیت توہر اراںی حساب و مردم ہدایت و سر کانت من ہمایاں سرید کنگایاں و اے واجہ و بی گت و کنگانت ایک ہم نزات کہ اگس چہ اشان من دیم و تریناں و گون آتی و دنگوش گور کنگاں تورے مردمان اے جبر گران لگیت۔ شاید پدا اشان منی خبر و اشنگ ہن بند مکننت الغرض واجہ ماں دل و تنگ بوت و دل تنگی و علامات چہ واجہ و چہرہ و ظاہر بوتنت بریشی اے آیتاں زل بوتنت۔ ماں روایتاں ہست کہ چہ قصہ و بعد ہر وقتیکہ ہمانا بنا واجہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و گور و ہاتکین تو واجہ گون آتی و من عظیم و نکریم و پیش آتنگت و فرما بیکنتی مرحبا بمن عاتبتی فیہ ربی۔

فل یعنی پیغمبر بہ یک کورے و ایک و سر اموزک مجینت و دیم قاب دات، حالانکہ آتی و کور و معذوری، بد حالی، و طلب صادق و لحاظ کشتہ بکتیں۔ حضرت شاہ صاحب نبیہ کنت: "اے کلام جو بکوش و گرائی دیا گلہ انت رسول و (پیغمبر) پیغمبر فائز ذکر (کت) دیم تر رسول صلی اللہ علیہ وسلم و جند و خطاب فرمائینگ "محققین گوشتنت کہ اے متکلم و غایت شرف و استیاد و من تحریم مخاطب بیکنت کہ عتاب و ساعت و ہم روبرو و خبر نسبت واجہ و طرف و نہ کت و دیم تر و خطا و

عبس ۸۹۷ ع ۳۰

یٰرِی ۱۰ فَاَمَّا مَنْ طَغٰ ۱۱ وَ اٰثَرَ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا ۱۲ فَاِنَّ الْجَحِيْمَ ۱۳
ہم انت آتی و جاگہ فل و لیکن ہر کس کہ ترسیت چہ و تی رب و دیم و اوشنگ و منہی کت و تی نفس چہ
الْهٰوٰی ۱۴ فَاِنَّ الْجَنَّةَ ۱۵ هِيَ الْبٰوٰی ۱۶ یَسْئَلُوْنَكَ عَنِ السَّاعَةِ ۱۷
شہوتان گدا بیشک جنت ہما انت آتی و جاگہ سوال کنت چہ تو قیامت و بار و
اَيَّانَ مُرْسٰیہَا ۱۸ فِیْمَ اَنْتَ مِنْ ذٰکِرِہَا ۱۹ اِلٰی رَبِّکَ مِنْتَہُمَا ۲۰
کہ کی انت قاتی آتی و فل ترا چہ مطلب چہ آتی و ذکر و۔ تی رب و یمگ و انت آتی و رگ و
اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرٌ مِّنْ یَّخْشٰہَا ۲۱ کَانَتْہُمْ یَوْمَ یُرَوْنَہَا لَمْ ۲۲
تھی کار تھنا ترسینگ انت ہمانی و کہ ترسیت چہ آتی و رو جیکہ آیاں آتی (قیامت) و بکنت ہنجوش انت
یٰکُتُبُوا الْاَعْشٰیۃَ اَوْھُھَا ۲۳
گوشتہ قتل نہ بوتنت آیاں دنیا و مگر یک بیگاہ یا صباہ آتی و
وَرٰی عِیْسٰی یُکَلِّمُھُمَا وَھُمَا اِنْتِکَا وَاَرْبَعُوْنَ اَیَّۃً فِیْہِ لَوْ کُنَّا لَیْجِ ۲۴
سورہ عبس مکہ و نازل بوت و اے چہل و دو آیات و یک رکوع انت و چہ پیمانہ آخر
بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ۲۵
شروع کناں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبریں ہم کونوے
عَبَسَ وَتَوَلّٰی ۲۶ اَنْ جَآءَہُ الْاَعْمٰی ۲۷ وَ مَا یَدْرِیْکَ لَعَلَّہُ یَزِکّٰی ۲۸
فیشانی کرچک کت و دبی ترست بہ اسبب کہ تنگ آتی گور و کور و تو چہ زانے شاید آپاک بہ بیت
اَوِیْدَکَ وَ فتنفعہ الذکر ی ۲۹ اَمَّا مَنْ اِسْتَعْزٰی ۳۰ فَاَنْتَ لَہُ ۳۱
یا کہ آپنت بگرت گدا فغ بدنت آتی و ہنت فل لیکن اکس کہ پر وادہ ندریت گدا تو پے آتے و
تَصَدّٰی ۳۲ وَ مَا عَلَیْکَ الْاٰیٰتِی ۳۳ وَ اَمَّا مَنْ جَآءَکَ یَسْعٰی ۳۴
دنگوش گور کنے و حالانکہ تو میار بارنئے پاشی و کپاک بیت فل لیکن کس کہ کیت تھی گور و درک زوران و
منزل،

صیغہ بطور التفات ہمیشہ کا اختیارت کہ اعراض و شبہ مبیت و ہم آمضون چہ پیشی مضمون سبک ترانت۔ و اللہ اعلم فل یعنی اگور راستیں طلب روکانت بے ترا چہ معلوم کہ چہ تی توجہ و فیض و آتی و حالت بہتر بوتیں و آتی و نفس و ترکیہ صفائی بوتیں یا شے کتام خیرے ماں آتی و گوش و بکیتیر آرا گون خلاص و فکر بختیں بچا تریں آخر چہ خبر و چہ آتی و کار و بیاتکین۔ فل یعنی ہر کس و تی مغزوری و حتی و غرض ندریت و آیتاں تکرایاں اجازت ندرت کہ اللہ و آتی و رسول و دیبا بکنت شہا ہمانی و مہب کنگانت کہ بیک اے مسلمان بہ بنت تاکہ آیاں اسلام یارگ و اثر اے دگر مردمانی سر بکیت حالانکہ چہ اللہ و جانب تھی سر لہجہ الام نیست کہ اے مغرور و لاف زنی کنگاں چہ تی ہدایت و پرچادین و سر اعل کنگاں نبوتنت شے فرض و دعوت و تبلیغ نیگت آشنا ادا کت و مہنگت ادا کنگائے چہ و بعد ماں لا غرض و مغروریں مردمانی رد افکر کنگے بچ حاجت نیست کہ راستیں طلب کناں خالص ایمانداریں مردمان چہ دنگوش یک زہر بہ بنت یا معاملہ و ظاہری نقشہ گندان مخلوق چوش گوشیت کہ مردمان اجہ پیغمبر و امیرالدارانی نیگت زیات دنگوش گور کنگانت بد حال و غریبان و جست کنت چہ آنا ہود گین خیال و تالانی و دعوت اسلام و کار و ہر ضرر و نقصانے رسیت آچہ اے نفع و بار گشتہ انت کہ چہ مغروریں مردمانی بونگ و صورت و ما امیت دار گاہیں ۱۲

More Books Visit : iqbalkalmati.blogspot.com

فل یعنی چہ اللہ عز و جل ترسیت یا ترس لرزہ انت کہ باریں گوں اجہ ملاقات و شرف حال بیت یا نہ بیت پدا کور انت کسے دست گر وک نیست خطرہ انت باریں ماں راہ و سر باد
ورگ بہ بیت یا گوں کلام چیزے و سر سر و گیت یا چو خیال کنان و کہ واجہ نبی و گور و روگا تنیت در من من دل بیاہ مکنت۔ فل حالانکہ چہ ہے دابیں مردمان امید دارگ بیت کہ چہ
ہدایت و فائدہ بگرت و سلام و کار و بیابیت۔ گوشت کہ ہے نابینا نہیں بزرگ آہنی جاگ گور کنان و سر سر دست داران ماں قادیسیہ جنگ و شریک ات آخراں ہے جنگ و
شہادت و جامی نوش کت، رضی اللہ تعالیٰ عنہ۔ فل یعنی مغروریں بالداران اگل قرآن و مواننت و لے نصیحت و نیگ و دگوش گور مکنت تو زونا بد مکنت۔ قرآن آیانی غرض ایر
نہ کنت و نہ تر لازم انت کہ اینک زبانت آیانی دمبے یکپے۔ یک عام نصیحتی گپے ات آرتو جت و گوارینت، نوں هر کس و تی فائدہ و لویت تو آرتو ابوانیت و سر پد بیت۔
فل یعنی زانا چہ مغرور و سر کتانی متک و قرآن و عزت و قدر بیت؟ قرآن تو ہما انت کہ آتی آیات آسمان و برز، ماں مزین عزت داریں، بلند مرتبہ تیں و صا و پاکیں تاکان نبشتہ
انت۔ وزمین و سر غلصیں ایماندار ہم آتی و ورقان گوں مزین
عزت و احترام و پاکیزگی و طہارت و ماں بالائیں جاگہ و ایر
کنت۔ و یعنی اودا فرشتہ آرتو نبشتہ کنت ہما تی و موافق
و وحی ایر کسیت و اد اہم ماں ورقان نیسوک جمع کنوک دنیا و
بزرگ ترین، پاک باز، نیسوک کار و فرشتہ دابیں بند انت
کہ آیان، چہ ہمک قسم و کمی بیشی و چہ تحریف و تبدیلی و آرتو پاک
و صفا داشتک۔ فل یعنی قرآن و مزین شائیں محبت و
چہ قدر نہ زانت و ہے داب و اللہ پاک و حق و را جاہ نبات
فل یعنی چیزے تو دنی اہل و سر افکوحتیں کہ آچہ کلام چیز و
پیدا بوتگ؟ چہ یک نا چیز و ہے قدریں آپ و کہ ماں آتی و
جس و زانگ ہچ نیست ات، تمام چیز اللہ و چہ دنی ہرانی
عطا فرما بیت هر کس و حقیقت بہ اے داب بیت آیان
آرتو اے ہمیں ہل براہیت کہ حقیقی خالق و نعمانی بخشو کیں اہ
اے دابیں عظیم الشان نصیحت دیم بدنت و لے بے شرم و تی
اصل حقیقت و مالک و کل نعمتان و شمو شان و آتی و ہچ غرض
مدار بیت او نیکی بد حرام! چیزے ترا شرم بیاتکیں۔
فل یعنی دست و پا و تمام اعضا و قوی گوں یک خاصیں
دستور و حساب و جوڑ کنت۔ ہنچوش بیکار و ہے ترتیب
حکمت و برکت و جوڑ نہ کت۔ و یعنی ایمان و کفر،
نیک و بد و زانگ عطا فرما بیت یا ہم مات و لاب و
گوں آسانی و درکت۔ فل یعنی چہ مرگ و پدا آتی و لاش
ماں قبر ایر کنگ و سر سوج دات، تا نہ کہ زندگیاں مردمانی
دیما آتی و لاش و مفت و بچرتی بیت۔ فل یعنی
ہر کس و یک برے زندگی دات و پدا موت دات ہما تی و
اختیار انت کہ ہر وقت کہ بواہیت دوبارہ زندہ کنان
چہ قبر در بکنت چیا کہ آتی قدرت نوں ہچ کس و ہچ
نہ گیتگ (العیاذ باللہ) بہر حال پیدا کنان و ماں نیاء
آرگ پدا موت دیان و ماں برزخ و سر کنگ، دوبارہ
زندہ کنان و محشر و میدان و اوشتارنگ اے تمام
خبراں ہر کس و اختیار و بنت آیا چہ آتی و نصیحت و
اعراض و دیم تاب دیگ و آتی و نعمتانی بے قدری کلام
یک انسانے و زیب دنت و۔ فل یعنی انسان، ہجر
و تی خدا بند و حق و جاہ نیارت و ہر حکمے کہ دیگ بوتگ
آیان و ہنگت سر جم نہ کت۔
(تنبیہ) ابن کثیر و کلاما یقض ما امرک و را
گوں ثم اذا شاء انشرک و متعلق داشتک، یعنی

وَهُوَ يَخْشَى ۙ فَاَنْتَ عَنْهُ تَلَهَّى ۚ ۱۰ كَلَّا اِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ۙ ۱۱

و آرتو سیت فل گور تو چہ آتی و ناد لگوشی کسے فل باید نہ انت چہ، بیشک اے و یک پنے

فَمِنْ شَاءَ ذَكَرَهُ ۚ ۱۲ فِي صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ ۙ ۱۳ مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ۙ ۱۴

گور اہر کس کہ لویت آرتو یاد بکنت فل آنبشتہ انت ماں تاکان عزت داریں کہ مزین مرتبہ و پاک انت

بِأَيْدِي سَفَرَةٍ ۙ ۱۵ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ۙ ۱۶ قُلِ الْاِنْسَانُ مَا

ماں دست و انت نیسوکانی کہ مزین بزرگ و نکو کار انت خدا پٹ انت بہ انسان و کہ آچو نیں

اَكْفَرُ ۙ ۱۷ مِنْ اَيِّ شَيْءٍ خَلَقَهُ ۙ ۱۸ مِنْ نُّطْفَةٍ خَلَقَهُ ۙ ۱۹

نا شرے فل چہ چہ چیز و آتی پیدا تی کت چہ یک تر پیے و کی پیدا کتی آرتو

فَقَدَرَهُ ۙ ۲۰ ثُمَّ السَّبِيلَ يَسَّرَهُ ۙ ۲۱ ثُمَّ اَمَاتَهُ ۙ ۲۲ فَاَقْبَرَهُ ۙ ۲۳

گور اندازہ آرتو جوڑ کتی و پدا راہ آسکتی بہ آتی و پدا موتی دات آتی و گور قبر کتی آتی و

ثُمَّ اِذَا شَاءَ اَنْشُرَهُ ۙ ۲۴ كَلَّا لَئِنْ اَقْبَضَ مَا امَرَ ۙ ۲۵ فَلْيَنْظُرِ

پدا و ہیکہ لویت چست کنت آتی و کی کدی آتی و عمل نہ کت ہر چیکہ حکم دات آتی و فل گور لازم انت کہ بچارت

الْاِنْسَانُ اِلَى طَعَامِهِ ۙ ۲۶ اَنَّا صَبَبْنَا الْمَاءَ صَبًّا ۙ ۲۷

انسان و تی ورگ و نیگ و فل بیشک مار تیک آپ یہ ریچکے پدا

ثُمَّ شَقَقْنَا الْاَرْضَ شَقًّا ۙ ۲۸ فَاَنْبَتْنَا فِيْهَا حَبًّا ۙ ۲۹

مادرت زمین و رگے کا گور و دینت ماں زمین دانگ و انگور و سبزی

وَزَيْتُونًا وَنَخْلًا ۙ ۳۰ وَحَدَّايْنِ غُلْبًا ۙ ۳۱ وَفَاكِهَةً ۙ ۳۲

وزیتون و نخ و باغیاں بزیں و نیگ و کاہ

مَتَاعًا لَّكُمْ وَلِاَنْعَامِكُمْ ۙ ۳۳ فَاِذَا جَاءَتِ الصَّبَاحَةُ ۙ ۳۴

پہ فائدہ و شے و شے دوتانی و گور اودھ و بیت اگر کتو نیں کو کار و لار و چہ

يَفْرِ الْمَرْءُ مِنْ اَخِيهِ ۙ ۳۵ وَاُمِّهِ ۙ ۳۶ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ ۙ ۳۷

تجیت مرد چہ و تی برات و وچ و تی مات و وچ و تی پت و وچ و تی لوگ باہگ و وچ و تی چچاں

منزل،

ہر و ہر بواہیت آرتو دوبارہ زندہ کنان و پدا دکت۔ ہنوں اے داب و کنگ نہ بیت چیا کہ دنیا و آبادی و بابت و آتی ہر چ کونی و قدری حکم انت آرتو ادنیگہ
آتی و ختم نہ کنگ۔ فل ساری و انسان و پیدا کنگ و موت دیگ و حکم ات نوں آتی و زندگی و بقا و از بابانی یاد و پرتینیت فلک یعنی یک کاہے طالیے
چہ طاقت انت کہ آزمین و دران و سندان و در بکیت۔ اے قدرت و دست و انت کہ زمین و دران و چرائی و قسا قسبیں غلہ، نیگ، سبزی و غیرہ
در انجشیت و فل یعنی لہتے چیز شے کار و کانت و لہتے شے دوتانی۔ فل یعنی ہنچیں تر ندیں تو اے کہ چہ آتی و گوش کر بہ بنت۔ چریشی و مراد صور و دمگ و توار
انت۔ ۱۲۔

فل یعنی آدمان ہر کس کی جند و غم و کنت کس و وارث یک دگرے و جنت نہ کنت بلکس چرے خیال کہ کسے چرے من نیکی و ملوٹیت یا وئی حقانی تقاضا بکنت یکے چرے دومی و جگ و شوہار و بیت۔ فل یعنی مومنانی چہرہ چہ نور ایمان و روشن و چہ زیاتیں وشی و کنت ان و شادانی بنت۔ فل یعنی کافرانی چہرہ و سر سیاہی ماں پوشاں بیت و چہ سرافسق و فجور و ظلمت و کنت زیات تہاری تالان کنوک بیت۔ فل یعنی بے حیائیں کافر و ہر قدر سر و سوج بکن کیں ہم دلی نرم نہ بیت، نہ چہ خدائے ترسنت و نہ چہ مخلوق و شہرت بنت۔ فل چوش بگوش آئی دراجیں برانزاں کہ چہ ایاں و کتاب تالان بیت پیمان و یک گورے و ایرکنگ بنت و آفتاب بے نور بوان و چوشیلا و چہ چنڈ و پشست کپیت یا بالکل پشست مچکیت۔ فل یعنی استاراں چنڈ چنڈ بوان و شینت و کپنت و آیان و نور زائل بہ بیت۔ فل یعنی ماں گوات و بال کنت۔ فل شتر عرب و جوان ترین مال انت و

دہ ماہی ما دگیں شتر کہ آروس و نیک بہ بیت۔ شیر و چک و امیت و سر باز زیات دوستناک بیت یک قیمت و خطرناکس چنڈ گانی و ہدے اے دابیں دوستناکس مال و ہم کس جنت نہ کنت نہ و اھند و اینکماں سر و ہوش بیت کہ اے دابیں مزین قیمتی مال و خبر گیری و کنت۔ فل یعنی جنگل و وحشی جانوراں کہ آچان کی ساھگ و دور جھنت، پریشان بوان و ماں شہر و بازاراں داخل بنت و گون لگیں دلوٹاں آوار بہ بنت سنجوش کہ ترس و وھدے گندگ بیت۔ ہے زوٹاں جنت سال و گپ انت کہ گنگا جھنا و ہار طوفان کت تو مخلوق و کیت کہ یک کا پائے آپ و گون انت و روگانت کہ آئی و سر ایک مردے و یک مارے تر گرت گنت یک دگرے و کار و کار نذرنت چو کہ نفسی نفسی حساب داد انت بلکس زیات مدی و زمانہ و لھتیں رستر چہ جنگل و ماں شہر و داخل بنت۔

(تذیب) لھتیں مفسراں جھشت و معنی جنگ (کٹنگ) و لھتیں و جنگ و پدا جھت کنگ و کنگ و اللہ اعلم فل یعنی سوریں دریا و آپ گرم بوان و دوت و اس بیت کہ آماں محشر و سگ گرم تران و کافراں تکلیف دنت و چو تندور و ماں کنگ و پدا سر کشتیت و فل یعنی کافروں کافر و مسلم گون مسلم و پدا ہر قسم و نیک یا بدیں عمل کنوک گون و فی ہمیں عمل کنوکاں آوار کنگ بنت و چہ عقائد، اعمال، اخلاق و غیرہ و اعتبار و جدا جماعت جو کنگ بہ بنت یا مطلب چوش انت کہ روحا گون جہاں جو رنگ بنت۔ فل ماں غرب و رواج ات کہ پت و فی جنگ و راگوں مزین سنگدلی وے رجمی و زندگانی ماں زمین و دفن کنت۔ لھتے و چہ تنگدستی و سانگ و سور و خرچ و درجانی ترس و اے کارش کنت و لھتیں و پروتا اے شرمی خبر زات کہ ما و فی جنیں چک و کسے و دست و ت بدتیں و امے زامات گوشگ بہ بیت۔ قرآن پاک خبر دکت کہ آے گناہیں جنیں چکانی بار و ہم سوال کنگ بیت کہ بہ تمام گناہیں آیان قتل کنگ بوکنت، چو جبر گمان مکن بات کہ مئے اولادنت ماں اشی و ما ہرچ داب و بلوٹیں تصرف بکنیں بلکس بلوٹا لوگ و رد اجرم ہنگت گراں تربیت۔

فل چوش کہ جانور و کنگ و پدا پوست و کشت کہ چرائی و تمام اعضا و رگ و ریشہ کل ظاہر بنت ہے

داب و چہ آسمان و پچ لوگ و آئی و سر بری چیزاں گندگ بنت و غام و نزول بیت کہ آئی و ذکر ماں نوزدھی جرم و چہ آیت یوم تشریف السما بالغباء و بوتگ و فل یعنی دوزخ گون مزین زور و شور جنڈا کنگ بیت و بہشت پہ متقیان نزدیک آرگ بیت کہ چرائی رونق و بہار و گندگ و عجیب فرحت و دوشنودی مال بہ بیت۔ فل یعنی ہر کس و معلوم بیت کہ نیکی یا بدی و چین کر بون مال گون و تازوران و حاضر بونگ۔

لِكُلِّ امْرِئٍ مِنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ ۖ وَوَجْهُهُ يُؤْمَدُ ۚ
بہ ہر یک مردے و چہ آیان آروچ و ہنچیں حالتے بیت کہ آئی و کسے ہوش نہ بیت۔ باز دیے آروچ و
مُسْفَرَةٌ ۚ ضَاحِكَةٌ مُسْتَبْشِرَةٌ ۚ وَوَجْهُهُ يُؤْمَدُ عَلَيْهَا ۚ
ترپوک بنت کندان و دوشنودنت و بازین دیم و سر آروچ و
غَبْرَةٌ ۚ تَرْهَقُهَا قَتَرَةٌ ۚ اُولَٰئِكَ هُمُ الْكَافِرَةُ الْفَجْرَةُ ۚ
خاک و دزبیت، مان پوشیت آیان تہاری و ہیٹ انت مسر و نافرماں و

وَلَقَدْ تَكْوِيْدٌ لِّكُلِّ شَيْءٍ ۚ وَوَجْهُهُ يُؤْمَدُ عَلَيْهَا ۚ
سورہ تکوید مکر و نازل بوت و اے بیت و نہ آیان انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

اِذَا الشَّمْسُ كُوِّرَتْ ۚ ۱ وَاِذَا النُّجُومُ انْكَدَرَتْ ۚ ۲ وَاِذَا
وہرے کہ روج پیچک بیت و وھدے کہ استار بے نور بنت و وہرے کہ
الْجِبَالُ سِيْرَتْ ۚ ۳ وَاِذَا الْعِشَارُ عُطِّلَتْ ۚ ۴ وَاِذَا الْوُحُوشُ
کوہ روان کنگ بنت و وھدیکہ وھدیکہ کوانٹیلہ کنگ بنت و وھدے کہ وحشی بیں جنا وراں
حُشِرَتْ ۚ ۵ وَاِذَا الْبِحَارُ سُجِّرَتْ ۚ ۶ وَاِذَا النُّفُوسُ زُوِّجَتْ ۚ ۷
جمع کنگ بنت و وھدے کہ سوریں دریا جوش دیگ بنت و وھدیکہ ارواحا گون جہاں آوار کنگ بنت و
وَاِذَا الْمَوْءِدَةُ سُيِّتَتْ ۚ ۸ بِأَيِّ ذَنْبٍ قُتِلَتْ ۚ ۹ وَاِذَا
وھدیکہ زندہ درگور کنگس دختر جنت کنگ بیت بہ تمام گناہ و گشگ بوت و وھدیکہ
الصُّحُفُ نُشِرَتْ ۚ ۱۰ وَاِذَا السَّمَاءُ كُشِطَتْ ۚ ۱۱ وَاِذَا الْجَحِيْمُ
دفعہ لانی و کنگ بنت و وھدیکہ آسمان و پوست لگوشگ بیت و وھدیکہ و آس
سُعِرَتْ ۚ ۱۲ وَاِذَا الْجَنَّةُ اُزْلِفَتْ ۚ ۱۳ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا أُخْفِيَ ۚ ۱۴
روک کنگ بیت و وھدیکہ بہشت نزدیک آرگ بیت و زانت ہر شخص ہر چہ کہ حاضر کنگی و

مذلل

حقیقت و بطلان و یا چہ جنت و دوزخ و احوال و یا بعد الموت و قصص و ماں اسے چہرانی شون دارگ و کتب ہم نجل نہ کنت نہ منز لوٹیت نہ نذرانہ و امید و ارادت و درخشش و طلب گارانت گڑا کاهن و لقب پہ آئی و چون کا چسپان بوت کنت، کاهن تیوگ و یک جزئی و نیم بندگی گپے و غیب و مدد دروغ و آوارگان و بیان کنت و آئی و پیش دارگ و ہم ہمینکہ خیل انت کہ بید چہ شیرینی یا نذرانہ و غیرہ وصول کنگ و یک دانکہ ہم چہ زبان و نہ کشت۔ چہ پیغمبرانی سیرت و کردار و کاهنانی احوال و چون کانت بوت کنت۔

و شراشیطان اسے داپنیک و پھر گاری و گپاں چون کاشون دیگ بنا کنت کہ ماں آیاں سرسری آدم و فائدہ و دت آملعون و سوانی و خواری بہ بیت۔ و یعنی و ہرے دروغ، دیوانگی و ہم خیالات و کہانت و غیرہ و کل احتمالات چست بوتنت تو بخر صدق و حق و دگر چہ باقی مانت۔ پدارے روشن و صافیں راہ و یل دیان و گپاں گوسر سیرت و دربارگ بیہرات۔ فل قرآن و بابت و شہا ہرچ قسم و احتمالات و شک پیدا کن ات، آکل غلط انت اگں ماں انشی مضامین و ہدایات و غور و فکر و بحن ات تو ابید چہرشی و دگر چہ دست نہ کپیت کہ اسے بہ کل عالم و یک راستی نصیحت نامہ و کاملین دستور العمل کہ چہ پیشی و برکت و آسانی دارین و فلح و وابستہ انت۔ وک یعنی خصوصاً بہ ہایاں نصیحت کہ آیاں تچکا تچک و روگ لوٹنت۔ دشمنی و چپ و چوٹی و راہ بند و اختیار مکننت چاکہ ہم داپنیک مردم چہ نصیحت و فائدہ حاصل کنت وک یعنی فی نفسہ قرآن نصیحت لیکن آئی و تاثیر خداوندی مشیت و سرامقوت انت کہ آپہ پھتیں مردمان متعلق بیت و پھتیں و بہ کتام حکمت و ردا آسانی بدین استعداد و بنا و سرمتعلق نہ بیت۔ وک یعنی زر و آب پر زمین و سرزور بندیت آخر کار و شیش و سوریں آب آوار بنت۔ وک یعنی ہر جزیکہ ماں زمین و چرگ و ات آبزنا بیت و مردگان چہ قبران در کنگ بہ بیت۔

ہمے صفحہ و فوائد۔ وک یعنی سچ نکلیں و بریں کارکش یا کنتش ماں عمر و ابتداء کنتش یا آخر آسانی اثر و قی کشت و ہشت یا نہشت، درست آساعت و دیرا حاضر بنت۔ وک یعنی کریمیں رب، آیا بریشی حقدارات کہ تو چہ و قی اتقی و جاہلی و برائی و علم و مغرور بان و آئی و ناظرانی کاران و گلاشیں بوتے و آئی و لطف و کرم و جواب و گوں کفر و سرکشی و دیاں بوتے۔ آئی و کرم و گندان و توہننت زبات میاری بہوتینے و چہ حلیم و غصہ و زبات ترسگ لوٹنت بیشک آئی و ذات کریم انت بلے آئی بیر جووک و دانا انت ہم تو گدا اسے فریبے نہ انت توجی بوت کنت کہ آئی و یک صفتے و زوران و چہ دومی صفت و چٹاں نرباریت۔ وک حضرت شاہ صاحب نہشت کنت "راست کت ماں بدن، برابر کت ماں خصلت و عیام مطلبی چوش انت کہ تہی اعضا یا نی بند و بوگان و شرکت و بہکت رور ماں آیاں تناسب ایرکت۔ پدارماں مزاج و انحلاط و اعتدال پیدا کت۔ وک یعنی ماں کلانی شکل و صورت و کین باز تفاوت ایرکت۔ ہر یکے و راجد اشکل و صورت و رنگ و وزن عطا فرماینت و چوانی و مجموعی حساب و انسان و صورت و ماں جائداراں شتر و بہتر جوڑ کت۔ لھتیں سلف اشی بہ مطلبہ و چوش گرت کہ اگں آئی و پھتیں تو ترا ماں خر و گچک و خنبر و شکل و صورت و پیدا کتیں۔ اسے قدرت و باوجود تیوگ چہ و قی فضل و مشیت و ماں انسانی شکل و ترار ارجاہ داشت بہر جا و ر و خدا و اسے قدرت بہ بیت و اسے ہایاں انعامات بہ بنت آیا گوں آئی و مردم و ہمے داپنیک محالہ کنگ لوٹیت

و یعنی چہ راہ و تلک و رد و ورگ و دگر چہ سبب نیست۔ اصل الیشت کہ شاہ انصاف و روح و سر یقین نہ دارات ہر چہ دل بکشتیت ہا داب و عمل کنان ات دیم تر و سح حساب و جنت و باواست نیست ادا ما ہرچ عمل کنیں کہ آیاں و نبیسیت و کتے اشیانی حفاظت کنت، بس مورت و شتیں و تمام قصہ ہلاس بوت۔ وک کہ آنہ خیانت کنت و نہ کتہم عمل و نبیسگ و ابیدیل دینت، نہ چہ را یاں شے چہ چیر بوت کنت۔ و ہرے تمام عمل یک یک و گوں خیال داری و نہشتہ بوگان کنت تو زانا اسے تمام دفتر ہنجوش مفت و بے کار و یل کنگ بیت۔ ہجیر چوش نہ بیت یعنی ہر شخص و اعمال آئی و دیما پیش کنگ بنت و آئی و جوانیں یا بدیں برورد و تمام آراپشک کپیت کہ آئی و تفصیل دیما یا بوگان کنت۔ وک کہ ادا پے مدامیکی ماں ہک قسم و نعمت و راجاں دارگی انت اگں در کپک و ترس بہوتیں تو راحت چوں بہوتیں۔ وک یعنی نہ جہان و چہرانی و جدانشت کت کنیں و نہ داخل بوگ و پد کدی چہرانی و در کپک و سوب رسیت بہ مدامیکی ہمواد جلگی انت۔ وک یعنی ہر قدر فکر و دم بکنے پدارہم خطرناکیں سرچہ کیفیت زانگ نہ بیت۔ بس مختصر ہکر زبان کہ اروپ و ہر قدر

ع ۳

۹۰۱

المطففين ۸۳

قَدْ مَتَّ وَآخَرَتْ ۝ يٰۤاَيُّهَا الْاِنْسَانُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ الْكَرِيْمِ ۝
 دیا دمی و لنگ ہر چہ کشت اشیانی اسے انسان چہ چیز و مغرور کت ترا بہ و قی کریمیں رب وک
 الَّذِي خَلَقَكَ فَسَوِّكَ فَعَدَلَكَ ۝ فِيْ اَيِّ صُوْرَةٍ مَّا شَاءَ ۝
 کہ آئی و ترا پیدا کت، پداربند و بوگ برابر کنت تہی قدر و بالادی شرکت وک ماں ہر صورتے و کہ لوٹیت
 رَبِّكَ ۝ كَلَّا بَلْ تُكْذِبُوْنَ بِالْاٰدِیْنَ ۝ وَاِنَّ عَلَیْكُمْ لَحٰفِظِیْنَ ۝
 ترا سازتی وک نہ نہ، بلکیں شاد و غم کت عملانی جزا وک دے شک شے سرا مقرر انت نگہبان
 كِرٰمًا كَاتِبِیْنَ ۝ یَعْلَمُوْنَ مَا تَفْعَلُوْنَ ۝ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِیْ نَعِیْمٍ ۝
 مڑا ہداریں نبیسوک آزاد انت ہر چہ کت شاکن ات وک بیٹے نکلیں مردم البتہ ماں نعمتانی توک و بنت
 وَاِنَّ الْفَجَّارَ لَفِیْ جَحِیْمٍ ۝ یَصْلُوْنَهَا یَوْمَ الدِّیْنِ ۝ وَاَمَّا هُمْ عَنْهَا
 و بیشک گنہ گار البتہ دوزخ و توک و بنت۔ داخل کنگ بنت ماں اگں انصاف و روح وک و نہ بنت آیاں چہ آئی
 یَغٰیبِیْنَ ۝ وَاَمَّا اَدْرٰكُ مَا یَوْمَ الدِّیْنِ ۝ ثُمَّ مَّا اَدْرٰكُ مَا یَوْمُ
 جدا ہوک وک و توچے سریدے کہ چون انت انصاف و روح پدار توچے سریدے کہ چون انت
 الدِّیْنِ ۝ یَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَیْئًا وَاَلَا مَرُّ یَوْمَیْذٍ لِلّٰهِ ۝
 انصاف و روح۔ رو چہ کت نہوتیت گس گس ہج کس ہج فائدہ رینگ وک و فرمان آفوج و خدا و بیت انت وک
 سُوْرَةُ الْمُطَفِّفِیْنَ ۝ مِکَّتْ وَهَمَّسَتْ قُرْاٰنًا ۝
 سوہ مطففین مکہ و نازل بوت و اسے سی و شش آیات انت
 بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
 شہد و کناں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنو کے
 وَاٰیٰتٍ لِّلْمُطَفِّفِیْنَ ۝ الَّذِیْنَ اِذَا کَتَبُوْا عَلٰی النَّاسِ یَسْتَوْفُوْنَ ۝
 خرابی انت بہ کم تول کنو کاں ہما کہ کوہدیکہ ماپ بکنت چہ مردمان تو ماپ وک پورہ بکنت
 وَاِذَا کَالُوْهُمْ اَوْ وُزَنُوْهُمْ یُخْسِرُوْنَ ۝ اَلَا یَظُنُّ اُولٰٓئِكَ
 و وہدیکہ کیل بکنت یا وزن بکنت بہ آیاں تو آیاں کم کنان دینت وک آیا خیال نہ دارنت آیاں

منزل

و یعنی چہ راہ و تلک و رد و ورگ و دگر چہ سبب نیست۔ اصل الیشت کہ شاہ انصاف و روح و سر یقین نہ دارات ہر چہ دل بکشتیت ہا داب و عمل کنان ات دیم تر و سح حساب و جنت و باواست نیست ادا ما ہرچ عمل کنیں کہ آیاں و نبیسیت و کتے اشیانی حفاظت کنت، بس مورت و شتیں و تمام قصہ ہلاس بوت۔ وک کہ آنہ خیانت کنت و نہ کتہم عمل و نبیسگ و ابیدیل دینت، نہ چہ را یاں شے چہ چیر بوت کنت۔ و ہرے تمام عمل یک یک و گوں خیال داری و نہشتہ بوگان کنت تو زانا اسے تمام دفتر ہنجوش مفت و بے کار و یل کنگ بیت۔ ہجیر چوش نہ بیت یعنی ہر شخص و اعمال آئی و دیما پیش کنگ بنت و آئی و جوانیں یا بدیں برورد و تمام آراپشک کپیت کہ آئی و تفصیل دیما یا بوگان کنت۔ وک کہ ادا پے مدامیکی ماں ہک قسم و نعمت و راجاں دارگی انت اگں در کپک و ترس بہوتیں تو راحت چوں بہوتیں۔ وک یعنی نہ جہان و چہرانی و جدانشت کت کنیں و نہ داخل بوگ و پد کدی چہرانی و در کپک و سوب رسیت بہ مدامیکی ہمواد جلگی انت۔ وک یعنی ہر قدر فکر و دم بکنے پدارہم خطرناکیں سرچہ کیفیت زانگ نہ بیت۔ بس مختصر ہکر زبان کہ اروپ و ہر قدر

رشتنگ سیادی و وارثی و شناسائی و ہست انت درست نیست و نا بود بنت۔ کہ نفس نفسی و صداء کثیت کلام شخصہ چہ مالک الملک و حکم بغیر کس سفارش کت نہ کنت۔ عاجزی چاہوسی صبر و برداشت بچ در دنہ و رت الا من رَحِمَ اللہُ فَلَ یعنی ماں دنیا ہر پیماکہ بادشاہ و حکم بہ رعیت و سرامات و پت و بہ اولاد و سرا و اھنڈہ نوکر و سراجاری بیت آروچ و اے کل حکم ہلاس بنت و چہ آشنہ شاہ مطلق و ابید چ کس سہ کتنگ و قدرت نہ بیت۔ تہنا بلا شرکت غیرے ظاہر و باطن ہائی و حکم جاری بیت و کل کار و بار صفا و معنا تہنا بہ ہائی و قبضہ و بنت۔ و لا گواہی چہ مرد ماں و حق پورہ گرگ بد نہ انت مگر ادا چہ آئی و یارگ و مقصود برے خبر و سرامندمت کنگی نہ انت بلکیں کم دیگ و مذمت و کتنگی انت۔ یعنی کم دیگ فی نفسہ اگس چہ بد انت لیکن گون آئی و ہور اگس زورگ و وھد و گرانی بالکل رعایت کنگ مہیت تو گدا اے ہنگت زیات بد انت برخلاف رعایت کنوک و اگر ماں آئی و یک عیبے ماں انت تو یک ہنرے ہم گون انت فتلک بتلک پمشکا ادلی مرد و عیب زیات بد بوت و چونکہ اصل مقصود بدی بیان کنگی انت کم دیگ۔ ہمیشہ کامریشی و ماپ و کتنگ و دینانی ذکر کنگ بہ بیت تا نکہ بہ شرعی گیش و گوار بہ بیت

کہ ماں ماپ کنگ و کم کشت و وزن کنگ و کم وزن کنت و چونکہ پورہ گرگ فی نفسہ خراب نہ انت ہمیشہ کا اودا تو گ و پیکے و ذکر رعایت کنگ بوت پدا تخصیص ماپ و شاید بہ بیت کہ ماں عرب و خصوصاً ماں مدینہ و زیات رواج کیلو نیگت ابید چریشی و ذکر ہم تخصیص و سبب بوت کنت ہمے صفحہ و فوائد : و لا یعنی اگس آیاں اے خیال بد انتیں کہ چہ مرگ و پد یک روپے دوبارہ پاد آگ و اللہ و رب و تمام حقوق و فرائض و حساب دیگی انت تو ہجر اے دابیں حرکت نہ کتنگش و لا کہ کدی تجبلی فرمائیت و کدی حساب داد کنان و مے حق و فیصلہ دنت و لا یعنی ہجر گماں کنگ مہیت کہ اے دابیں روح نیت آرا ضرور آگئی انت و پرائی و کل نیک و بدانی اعمال نامہ ماں و حق و دفتر و دو بندہ کنگ ایرنت و لا یعنی سچیں یک دفترے کہ ماں آئی و ہر یک دوزخی و نام نہشتہ انت بندہ ہائی عمل نیسوس کس فرشتہ کہ آیانی ذکر چہ اشئی و پیشی سورت و آتنگ آبد کارانی مرگ و عمل سگ و پد ہر شخص و عمل ہا جدا جدا دفتران نیسان و ماں ہا دفتر و داخل کنت و ہا فرد و سرا یا ہر یک دوزخی و نام و سرا یک علامتے جوڑ کنت کہ چرائی گندگ و فوراً معلوم بیت کہ اے شخص دوزخی و چہ لہتیں روایتاں معلوم بیت کہ کافرائی ارواح ہم ماں ہے مقام و ایر کنگ بنت۔ حضرت شاہ جہان نہشتہ کنت یعنی آیانی نام اودا داخل بنت مرگ و پد ہمودا سر بنت۔ لہتے سلف و گوشتنگ کہ اے مقام بقیہ زمین و چہ انت و ہر شخصہ کہ جزاء و روح و منکرات ادر حقیقت اشر و ربو بیت آئی و قدرت و آئی و عدل و حکمت کلائی منکرات و ہر کسے اے چیزانی منکر بہ بیت آس قدر گناہانی سرا دلیر بیت آھنگت کم انت۔ و لا یعنی قرآن و نصیحتی گپاں شکنان و گوشتیت کہ اے دابیں گپاں پیشگیں مرد ماں ہم جان و پیداکنت اے ہا گوہنیں قصہ و بے کاریں داستان اشائ نقل کتنگت۔ کتیں بچار تو ! ما چرے نقل و داستان چونکا بتسریر۔ و لا یعنی ماں مے آیتاں حج و لوہیں شک و شبہ و گنہائش نیست اصل الیشت کہ چہ گناہانی گیشی آیانی دل رنگ گتنگت ہمیشہ کا راستیں حقیقتانی عکس اودا کنت نہ کنت۔ ماں حدیث و فرمائیت کہ وھد بندہ یک گناہے کنت یک سیاہیں نقطہ آئی و دل و لکیت،

عَمَّ ۳۰
۹۰۲
المطعفين ۸۳

اَنْهُمْ مَبْعُوثُونَ ۱۷ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۱۸ يَوْمَ يَقُومُ النَّاسُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ۱۹ كَلَّا اِنْ كَتَبَ الْفُجَّارُ لِفِي سَجِّينَ ۲۰ وَمَا اَذْرَكَ مَا سَجِّينَ ۲۱ كَتَبَ مَرْقُومًا ۲۲ وَيَلُ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَذِبِ ۲۳ الَّذِيْنَ يَكْذِبُوْنَ يَوْمَ الدِّينِ ۲۴ وَمَا يَكْذِبُ بِهِ اِلَّا كُفُّ مَعْتَدٍ اَشِيْمٌ ۲۵ اِذَا تَسَلَّى عَلَيْهِ اَيْتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِيْنَ ۲۶ كَلَّا بَلْ يُسْتَرَّانَ ۲۷ عَلٰى قُلُوْبِهِمْ مَا كَانُوْا يَكْسِبُوْنَ ۲۸ كَلَّا اِنَّهُمْ عَنْ رَبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّحَجُوبُونَ ۲۹ ثُمَّ اِنَّهُمْ لَصَالُو الْجَحِيْمِ ۳۰ ثُمَّ يُقَالُ هَٰذَا الَّذِي كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُوْنَ ۳۱ كَلَّا مَا دُوْرُغٌ ۳۲ اِذَا تَسَلَّى عَلَيْهِ اَيْتُنَا قَالَ اَسَاطِيرُ الْاَوَّلِيْنَ ۳۳ كَلَّا اِنْ كَتَبَ الْاَبْرَارُ لِفِي عَلِيْنَ ۳۴ وَمَا اَذْرَكَ مَا عَلِيُونَ ۳۵ كَتَبَ مَرْقُومًا ۳۶ يَشْهَدُ الْمُقَرَّبُونَ ۳۷ اِنَّ الْاَبْرَارَ لَفِي نَعِيْمٍ ۳۸ عَلٰى الْاَرَاكِ يَنْظُرُوْنَ ۳۹ تَعْرِفُوْنَ فِيْ وُجُوْهِهِمْ نَضْرَةً نُّعْمَانِي تُوَكِّبُ بَنَاتٍ سَرَّانِدَانٍ ۴۰ نَدَارُكَ كُنْتُ تُوَجَّاهُ يَارَے مَاں آیانی دیمای تازگی

مذلل

اگس توبہ کنت تو نقطہ کار بیت و اگس نہ ہر قدر گناہ کنان بیت آنقطہ مزین بیت و تالان بیت تا نکہ قلب تمام سیاہ تربیت کہ چہ و بعد حق و باطل و گیش و گوار کت کنت۔ ہے حال انت اے تکذیب کنوکانی کہ ناشریں کاراں کنان و آیانی دل پہکے مسخ بو کتنگ ہمیشہ کا اللہ آیتاں کلاگ گرت۔ و لا یعنی چرے انکار و تکذیب و انجام و بے فکر مہبت اوقت الم و کیت وھد مومنان چہ حق تقالے و دیدار و دولت و شرف مذہبت و اے بے بختاں بے نصیب بنت و لا یعنی اے بد کردارانی و نیکانی انجام یک بیم و ہجر بوت نہ کنت۔ و لا یعنی جنتیانی نام نہشتہ انت و آیانی اعمال گون بد و بندہ ایر کنگ بنت و آیانی ارواح و اول سر و اودا بران و پدا بہ و حق و حق جاہ مند ان سر کنگ بنت و گون قبر ہم اے ارواحانی یک حسابے و رشتنگ قائم دارگ بیت۔ گوشتیت کہ اے مقام ماں ہفتی آسمان و سرامت و خدا دوستانی ارواح ہے جا کہ و مقیم بنت، واللہ اعلم۔ و لا مقربین فرشتہ یا خدا دوستیں بندیاں و شود بوان و مومنانی اعمال نامیاں چارنت و بہ ہا مقام و حاضر بنت۔ و لا یعنی تختانی نندان جت و سید و کنوک بنت و گون خداوند و دیدار و چٹاں سر کنت۔ ۱۲

فل یعنی چہ جنت و عیش و آرام و آسانی چہ ہر سہ داب و پر رونق و تر و تازہ بنت کہ ہر یک گندو کے گندگ و شرط و زانت کہ اسے مردماں ماں مزین عیش و نعمتانی توکے انت۔ فل حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت کہ شراب جو انت ماں ہر کس و لوگ و۔ پلے اسے شراب نادر انت کہ دینی سر بہر انت۔ فل چو شک ماں دنیا و مہر ہلاک یا خاک و سراج پیاں کنگ بیت اود و خاک چو مسک و انت بہ ہائی و چپاں (پچینگ) بیت۔ شیشہ و دست و زوران و ماں دماغ و عطر و بوداغل بیت و داں آخر خوشبو تالان بیت۔ فل یعنی دنیا و ناپاکیں شراب اسے قابل زانت کہ جو انیس مردم آئی و طرف و رغبت بکنت۔ البت اسے پاکیں شراب

انت کہ پرانی مردماں باید انت کہ یک دگرے و چنگ و بکنت و چہ یک دگرے و دیما پیش کستی کنگ بہ بیت و یعنی مقربین بندہ اسے چنگ و شراب و را خاص نوش جان کنت و برابر و اسے شراب و اوار دیگر بیت کہ آرا بطور گلاب و غیرہ ماں آسانی شراب و اوار کنت۔ فل کہ اسے امتقاں چونیں سلیں خیلے ماں سر پید بوتگ کہ محسوس و موجودیں لذتاں بہ جنت و خیالی لذتاںی آمیت و سرایل دینت۔ فل کہ بچار ہے و قوف و احمقیں مردم انت کہ اشان و تاراپ جنت و دانی چرنی را چہ دنیا و نفت دین عیش و نہر کنگ۔ فل یعنی وطن تہی گلاشیش بوتگنت و مسلمانان و پے کلاگ زرتکش و دینی عیش و آرام و سر مغرور و گنوک ہوان و ہے نہنت کہ مسے عقیدہ و خیالات بر حق انت و اگں نہ اسے نعمتاں چونکا مارا دست کینگنت۔ فل کہ مفت و زہد و دیانت گلاشیش تی جان و بباد دینت و مہوم لذتاں و را بہ موجود لذتاںی سدا ترجیح دینت و نابکارین محققان و حقیقی کمالات و نام دینت آیا اسے سر ظاہرین گراھی و انت کہ گل لوگ و جاگہ و عیش و آرام و میل دیان و یک مردے و دممب کینگ و دینی پت و پیری دین و ہم ترک داتگ۔ فل اسے اللہ تعالیٰ و فرامینت کہ کافران و بہ ہما مسلمانان سرانگہوان سازگ نبوتگ کہ احمق چہ دنی تباہ کاریاں چماں نزاران و آسانی حرکتانی نگرانی و بکنت، دینی اصلاح و شومارہ و مبنت و چکیں راہ رودکان و گمراہ و احمق بازنت۔ فل یعنی قیامت و روج و مسلمان بہ اسے کافرانی سراکندنت کہ اسے مردم چونیں کوتاہ اندیش و احمق انت کہ آیاں ادانی و فانی جزاء را بہ خوبیں و باقی بشکیو کین نعمتانی سدا ترجیح دات آخر مروجی ماں دوزخ و چونکا دائمی عذاب و مزہ و حشاکانت و یعنی دینی و کافران بد حالی و نزارگ کنگانت۔ فل یعنی ہر کس و ماں دنیا و مسلمانان و پے کلاگ زرتگت مروجی آسانی احوال چو کلاگ و پیمانانت و مسلمان آسانی گوشتگیں احمقین کارانی خیال کنان و بریاں کندنت۔ فل یعنی اللہ و جانب و وہد ترک و نکوینی حکم بیت، آسمان آئی و تعمیل و کنت و آ معذور و مہور بوگ و را ہمیشی لائق انت کہ اینکر عظمت و بلند ی و با وجود دینی و اہمند و خالق و دیما

الانشقاق ۸۴

۹۰۳

عقۃ ۳

النَّعِيمِ ۱۵ يُسْقَوْنَ مِنْ رَحِيقٍ مَخْتُومٍ ۱۶ خِتْمُهُ مِسْكَ ۱۷ وَفِي

آرام و فل نوشا نینگ بنت آیاں چہ یکدین شراب مہر بیت گیل آئی و مہر بیت مسک و دپہ

ذَلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ۱۸ وَمِزَاجُهُ مِنْ تَسْنِيمٍ ۱۹

اشی و باید انت کہ رغبت بکنت رغبت کنوک فل و شراب و آمیزش بیت گون تسنیم و آب و عینا شرب بہا المقربون ۲۰ ان الذين اجرموا كانوا ممن

ایک چنگے کہ آپ بیت چہ آئی و خدا و مقرب و بیشک ہما کساں کہ گندگار انت آیاں

الذين امنوا يصحكون ۲۱ واذا امرؤا بهم يتغامزون ۲۲

ایمان دالانی سراکندنگ ات و و ہدیہ آیاں گوشتگنت مسلمانان کہ و ہدیہ و چکش جنگت و

واذا انقلبوا الى اهلهم انقلبوا فكهين ۲۳ واذا رאוهم قالوا

و و ہدیہ و اتر بوتگنت تی لوگ مردمانی گور و تو و اتر بوتگنت پے گل و چل و و ہدیہ و بتگنت آیاں گوشتگنت

ان هو لاء لصالون ۲۴ وما ارسلوا عليهم حفطين ۲۵ فاليوم

بیشک ہمیش انت بدراہ و ویم دیگر بوتگنت آیاں مسلمانان سراکنگبان فل کہ امر و

الذين امنوا من الكفار يصحكون ۲۶ على الارائك ينظرون ۲۷

مسلمان کافران سراکندنت و تختانی سراکندان و نزارگ کنت و

هل ثوب الكفار ما كانوا يفعلون ۲۸

آیا جزاء دیگر بوت کافران و ہنجو کہ کست گشت و

سورة الانشقاق مكية نازل بوت و اسے بیست و پنج آیات انت

بسم الله الرحمن الرحيم

اذا السماء انشقت ۱ واذنت لربها وحقت ۲ واذا الارض

و ہدیہ آسمان بترکیت و گوش بداریت دینی رب و ہم و اہمیشی و لائق انت و و ہدیہ زمین

مزل

گردن و ایر بکنت و ماں آئی فرمان برداری و تگے ہم ایراد مکنت - ۱۲

دل پر محشر و روج نیکی اے زمین چور پڑے ڈول و کشان تالان کنگ بیت و بان و مارٹی کوہ و غیرہ تمام برابر کنگ بنت تانکے یکس تجکیں کج و سدا تمام اولی و آخری یکس و ہدے اوشات بکنت و میاچی و کتام پردگ و پوشے باقی مانیت و زمین آروچ و قتی خزانگان و مردگانی اعضایان و دراجگل دنت و چترام چیزاں و تارا جالیگ کنت کہ آیانی تعلق چہ بند بانی عملانی مزد و عیبت۔ و زمین و آسمان ہر کس و تکیونی حکم تابع و فرمان بردار بہ بنت مردم و عیبت حق انت کہ چہ آئی و تشریعی حکم و سرتابی بکنت و عیبت داں رت و سربوگ و پیش ہر اس نے بہ و قتی استعداد و روج و ہداجہ اقسام و کوشست کنت کسے بہ آئی و فرمانبرداری محنت و دل سبھی چھست کنت کسے ماں نافرمانی و قتی جان و بزرگ کنت و راجہ خیر و جانب بہ بیت یا بدی و قسم قسم و تکلیفان و برداشت کنان و آخرگوں و قتی پروردگار و دپ کبیت و پھر و قتی عملانی نتیجہ و دوچار بیت۔ و آسانیں حساب ہمیش انت کہ خبر خیر و سرگرفت نہ بیت تیوگ کا غذاں پیش کنگ بنت و ابید چہ بحث و مباحثہ یا گرد و دار و ارزان دل دیگ بنت و نہ سزا و خوف بیت نہ غصہ و ترس گون مزین امینی و

دل جمعی و قتی ہملاں، سیاد و وارثان و مسلمانیں براتی گور و سر بیت۔ و یعنی چہ پشت و ماں چپیں دست و دیگ بیت۔ فرشتیاں چہ دیا آئی و صورت و گندگ و پسند نہ کنت، چو گو کہ مزین کراہیت کنت۔ و ممکن انت کہ چہ پشت و دتاش بندگ بہ بنت ہمیشہ اعمال نامہ چہ پشتی جانب دیگ نوبت کیت۔ و یعنی چہ عذاب و ترس موت و طلب گار بیت۔ و یعنی ماں دنیا و در بابت آخرت بے فکر ات، آئی و بدہ ہمیش انت کہ مرد و چپیں ماں مزین غم و گرفتار لوگ کیت۔ اشی و برعکس کہ ہر کس ماں دنیا و نندان و ماں آخرت و فکر و نراہتگ انتت آیاں مروچی بالکل بے فکری و امینی حاصل انت کافر ادا و شنودات، مؤمن ادا و شنودانت۔ و آتار گاہے اے خیال نہ ات کہ یک روج خدایہ طرف و برگردگی و ذرہ ذرہ حساب لگی انت ہمیشہ کاہ گناہ و ناشائیں کارانی سرامن لیری کتی۔ و یعنی چہ پیدائش و بگداں موت برابر آتار چار اں بوتگ کہ آئی و روج چہ کجا آہنگ، بدن چہ کتام خیر و جور بوت پدا چوین چوین خبرداشتگتی و چہ زبان چہ کشتی، چہ دست و پاداں چوین کٹ و کمانی کت و چہ موت و پدا آئی و روح کجا کشت و بدن و اجزاء شنگ تالان ہوان کجا سربوتنت و غیر ذلک چوین خدائے کہ چہ انسان و احوال و اینک واقف و معلوم دار بہ بیت ہر یک جزئی و کلی جاوے نگاہ و داروک بہ بیت آیا کسے گمان کت کنت کہ آتار پنجو نایکار و مفت و عیل دنت۔ ضروری انت کہ پرائی عملان و نتائج و ثمرات و ترتیب بدنت۔ و یعنی انسان و جانور کہ آماں روج و پاپ شہوازہ چہ لوگ جاگہا در کیاں و آنگو آنگو شنگ تالان بنت شب و و ہدے چہ ہلک جانب و نراہان و بہ و قتی دوار و جمع بنت۔ و یعنی چار دمی شب و لوگ کہ آتی کال و ہدے سربیت۔ و یعنی ماں دنیا و زندمانی و چہ ہلک دور و کم کم و گوزان و آخر و موت پدا کت انت پدا عالم برزخ و پدا قیامت و پدا ماں قیامت و خدایہ عزت و جبرک احوال و مراتب و درجہ بدرجہ گوازیگی انت چو شک ماں شب و اول سرادان شفق و باقی دارگ یک قسم و روشنی مانیت کہ در حقیقت و باقی منتگین انت آفتاب و اثرات و پدا شفق و اندیم بوگ سرا تاریکی و دومی دور شروع بیت کہ اتمام چیزاں و قتی توک و نراہانیت ماں اشی و ماہ ہم در کیت و درجہ بدرجہ آتی و روشنی کیش ہوان بیت آخر چار دمی شب کاہیں ماہ و نور ماں آتہا ریں فضا و تمام شے روج نہ کنت۔ چو گو کس کہ انسانی احوال و طبقات گون شب و مختلف کیفیات و مشابہ بوت و ہا کہ مارا چہ موت و بعد ہم بہ کتام طرف و رجوع کنگی انت و یک مزین گرانیں سفرے در پیش انت کہ پرائی مزین توشے گون و تازورگی انت۔ و یعنی اگر آیانی عقل و تواوت اے دابیں احوال در یافت کت نکلتگت تو لازمی ات کہ چہ قرآن و بیبا فائدہ اش برتریں لیکن آئی و برخلاف آیانی حال چو ش انت کہ قرآن مجز بیان اشکان و ہم کتیں ماجری و بزرگی و پدائی نہ کنت حتی کہ و ہدے مسلمان خدایہ آیتان و سجدہ و کپت تو آیان و سجدہ و توفیق اش نہ بیت۔ و یعنی فقط نہ ہمیکہ کہ اللہ و آیتان اشکان افتخار و بزرگی و اظہار و نہ کنت بلکیں چرائی و مستتریں گپے ایش انت کہ آتار گون زبان و دروغ بند کنت و ماں دلاں ہر چہ تکذیب و انکار و بفس و عناد و حق و دشمنی و پاداپ انت آتار اللہ و توبہ زانت و ہا یعنی مستگی و بہ اشکان تین کہ ہر چہ کہ آیان کت و کمانی کنگانت کہ آئی و برورد آیان و الم و رسیت، آیانی اے کوشست ہجر ہو کہ نہ مانیت - ۱۲

مَدَّتْ ۱۰ وَالْقَتَّ مَافِيهَا وَتَخَلَّتْ ۱۱ وَأَذْنَتْ لِرَبِّهَا وَحَقَّتْ ۱۲
تالان کنگ بیت و در شان بکنت ہر چہ کہ آئی انت خالی بیت و گوش بدایت قتی رب و عیبت و ہمیشہ لائق انت و
يَا أَيُّهَا الْإِنْسَانُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدًا حَافِلًا ۱۳
اے انسان بے شک تو کوشست کنو کے بہ و قتی رب و سربوگ و مزین کوشست گدا آئی ہا کنگی انت
فَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ كِتَابَهُ بِيَمِينِهِ ۱۴ فَسَوْفَ يُحَاسِبُ حِسَابًا
گدا ہر کس کہ اعمال نامہ راستیں دست و دیگ بوت گدا آئی و زوت حساب کنگ بیت حساب
يَسِيرًا ۱۵ وَيُنْقَلِبُ إِلَىٰ أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۱۶ وَأَمَّا مَنْ أُوْتِيَ
آسانیں و دواتر کنت و قتی لوگ مردمانی نیگ گل و شادان و ک و ہر کس و کہ اعمال نامہ
كِتَابَهُ وَرَأَىٰ ظَهْرَهُ ۱۷ فَسَوْفَ يَدْعُوا ثُبُورًا ۱۸ وَيَصْلِي
چہ پشت دیگ بوت و گدا زوت آتار پر بنت ہلاکی و ک و کبیت
سَعِيرًا ۱۹ إِنَّهُ كَانَ فِي أَهْلِهِ مَسْرُورًا ۲۰ إِنَّهُ ظَنَّ أَنْ
ماں آس و بیشک (ماد دنیا) ہستت ماں و قتی لوگ مردمان گل و بیشک آئی و گمان داشتگت کہ
لَنْ يَحُورَ ۲۱ بَلَىٰ إِنَّ رَبَّهُ كَانَ بِهِ بَصِيرًا ۲۲ فَلَا أُقْسِمُ
آتار نہ کنت خدایہ نیگ ہا بے، آئی و رب آئی و گند و ک انت و گدا سوگند و ران
بِالشَّفَقِ ۲۳ وَاللَّيْلِ وَمَا وَسَقَ ۲۴ وَالْقَمَرِ إِذَا اتَّسَقَ ۲۵ لَتَرْكَبُنَّ
بہرہی آسمان و سوگند و ران شب و ہر چہ کہ آئی و جمع گنگت و سوگند و ران ماہ و و ہدے ہم بیت و کت شمار اسر کیت
طَبَقًا عَنْ طَبَقٍ ۲۶ فَبِالْهَمِّ لَا يُؤْمِنُونَ ۲۷ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيْهِمُ
طبق بہ طبق و گدا چوین انت آیان و کراہان بنارنت و ہدے کد و انگ بیت آیاتی سرا
الْقُرْآنِ لَا يَسْجُدُونَ ۲۸ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا يَكْذِبُونَ ۲۹ وَاللَّهُ
وہر آن تو اسجد نہ کنت و بلکیں کا نہ دروغ بند کنت و اللہ
أَعْلَمُ بِمَا يُوْعُونَ ۳۰ فَبَشِّرْهُمْ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ۳۱ إِلَّا الَّذِينَ
شرزانت ہر چہ کہ آیان قتی دل نگاہ دارنت گدا شرہ بدہ آیان بہ دردناک عذاب و ک مگر ہاک کہ

منزل

مختلف کیفیات و مشابہ بوت و ہا کہ مارا چہ موت و بعد ہم بہ کتام طرف و رجوع کنگی انت و یک مزین گرانیں سفرے در پیش انت کہ پرائی مزین توشے گون و تازورگی انت۔ و یعنی اگر آیانی عقل و تواوت اے دابیں احوال در یافت کت نکلتگت تو لازمی ات کہ چہ قرآن و بیبا فائدہ اش برتریں لیکن آئی و برخلاف آیانی حال چو ش انت کہ قرآن مجز بیان اشکان و ہم کتیں ماجری و بزرگی و پدائی نہ کنت حتی کہ و ہدے مسلمان خدایہ آیتان و سجدہ و کپت تو آیان و سجدہ و توفیق اش نہ بیت۔ و یعنی فقط نہ ہمیکہ کہ اللہ و آیتان اشکان افتخار و بزرگی و اظہار و نہ کنت بلکیں چرائی و مستتریں گپے ایش انت کہ آتار گون زبان و دروغ بند کنت و ماں دلاں ہر چہ تکذیب و انکار و بفس و عناد و حق و دشمنی و پاداپ انت آتار اللہ و توبہ زانت و ہا یعنی مستگی و بہ اشکان تین کہ ہر چہ کہ آیان کت و کمانی کنگانت کہ آئی و برورد آیان و الم و رسیت، آیانی اے کوشست ہجر ہو کہ نہ مانیت - ۱۲

فل کہ آگاہ ہے ہلاک نہ بیت۔ فل چہ ہرجاں مراد یا تو ہمارا دوازدھیں ہرجاں انت کہ آیان و روح (آفتاب) ماں یک سال و مدت و سرجم کنت (تمام کنت) یا آسمانی قلمانی ہا حصہ انت کہ آیان تو کفرشتہ چو کیم راری کنت یا من مزیں استاراں کہ ماں گندگ و آسمان و سرچر معلوم بنت، واللہ اعلم فل یعنی قیامت و روح۔ فل ماں تمام شہر و بازاراں حاضر بیت جمع و روح، و تمام یک جلسہ حاضر بنت ماں عرفہ و روح و پیرچ نیکی۔ پیشکاماں روایتاں آتنگ کہ شاہد جمعہ و روح انت و مشہود عرفہ و روح۔ چریشی ابید ماں شاہد مشہود تفسیر اقوال بازنت۔ بلے اوفق بالروایتاں قول انت کہ بیان بوت۔ واللہ اعلم۔ (تنبیہ) قرآنی سوگندانی بابت و ماں سورہ قیامہ و ابتداء و ہرچہ نبشتہ کنگلیں آتراہر جاگہ یاددارگ بہ بیت و اسے سوگندان و گون سوگندانی جواب و مناسب الشیش انت کہ چرایاں کلاں اللہ تعالیٰ و زمان و مکان و مالک بوگ ظاہر بیت و اسے دایں مالک الملک و مخالفت کونکائی لعن و طعن و مستحق بوگ ظاہر انت۔ و یعنی ملعون و مغضوب ہماروم بوتنت کہ آیان من مزیں خندق جنان و چہ آس و پیر کنت و بازیں دار و اشکر ماں کنان آیان و جنبل اس کت چرے

اصحاب الاخذ و دے کئے مراد انت، اسے بابت و مفتراں باز اقوال نقل کنگ۔ بلے صیغ سلم، جامع ترمذی و مسند امام احمد وغیرہ و ہرچہ قصہ نے مذکور انت آئی و خلاصہ اسے داب انت کہ ماں پیشی زمانہ و یک کافریں بادشاہ ہست، آئی و گور و یک جادوگرے ہست و ہدے جادوگرے موت و وقت نزدیک بوت آئی و گون بادشاہ و عرض کت کہ یک ہوشیاریں و چالاکیں زہگے منارا دیگ بہ بیت، من آترا و تی علم و پیش داراں تاکہ چہ منا بعد اسے علم بیگواہ بیت چنانچہ یک زہگے تجویز کنگ بوت کہ آہر روح ساحر و گور و روان چہ آئی و علم و دربرنگت۔ ماں آئی و راہ و یک غیبیانی راہیہ نزدکت کہ آدور و حساب و حقیقین و سرائے زہگ ہم آئی و گور و روگ و ایک و لکت و چیرکائی راہیہ دست مسلمان بوت و چہ آئی و محبت و فیض و برکت و ہے زہگ بہ ولایت و کرامت و درجہ و سر بوت۔ یک روچے زہگ و دبست کہ یک مزیں جانورے (شیر و غیرہ) راہ و سرا اوشتانگ و رووک و آویوکانی راہ و تی بند کنگ کہ چہ آئی و سبب مخلوق پریشان انت آئی و یک سنگے ماں دست و زوران و دعاکت کہ آے اللہ! اگس راہب و دین برحق انت تو اسے جانور چہ منی سنگ و بمریت چو گوشان و آئی و سنگ چکل دات کہ چرائی و ہما جانور و موت واقع بوت ماں مخلوق و ڈاہ و شورے چست بوت کہ اسے زہگ و عجیب علی ہست۔ یک کورے و ہے گپ اشکت و عرضی گت کہ منی چاں شرکین، زہگے گوشت کہ شرکونک من تھاں آ اللہ وحدہ لا شریک لہ انت، اگس تو برائی ایمان بیارے تو من دعاکانں امیت انت کہ آتراہینا کنت۔ چنانچہ ہے داب بوت۔ کم کم و ہے حال و احوال بادشاہ و سر بوتنت۔ آئی زہرگران و زہگے راگوں راہب و کور و طلب کت و چیرے بحث و گپ و رب و بعد آئی و راہب و کور قتل کت و زہگ و بابت و حکمی دات کہ ایشراچہ برزیں کوہے و سرا چکل دیان و ہلاک کنگ بہ بیت۔ مگر خدا قدرت، ہمارما کہ ایشراگوں و ت برنگت آتمام چہ کوہ و سرا کپنت و مرتنت و زہگے صیغ و ستلا واپس آتک، پدابادشاہ و آتراماں دریا و غرق کنگ و حکم دات اودام ہے صورت دیمآتک کہ زہگ صاف صاف رستگار بوت و پدا آتک، و ہمارماں کہ آتراماں دریا و برنگت آگل غرق بوتنت۔ آخر زہگے گون بادشاہ و گوشت کہ من و ت

دتی مرگ و ترکیب و شمار اسوج دیاں شہا تمام مردمان و ماں یک میدلے و جمع کن انت، ہایانی روبرو و منارا دار و سرا بکشی انت و اسے لفظ و گوشان و منارا تیر کن انت : بسم اللہ رب العالمین (ہما اللہ نام و سرا کہ آے زہگ و رب انت) چنانچہ بادشاہ و ہے داب کت و زہگ و تی رب و نام و سرا قربان بوت۔ اسے عجیب داستان و گندان و یکپارگی چہ مخلوق و دپ و یک نعرہ نے بلند بوت کہ امتا بوت العالم (ما تمام بہ اسے زہگ و رب و سرا ایمان آرت) مردمان گون بادشاہ و گوشت کہ بلے زیر اماہا چیرے گرد و دار و گلا تیش اتیں ہما چیرے دیمآتک۔ ساری و یکے مسلمان بوتنت، نون مزیں خلقے و اسلام قبول کت بادشاہ زہرگران مزیں خندقانی تیار کنگ و حکم دات و آیان و شرچہ آس پر کنان و اعلان کت کہ ہر کس چہ اسلام و برنگر دیت، آتراماں اسے خندقاں چکل دیگ بیت۔ آخر مردم ماں آس و چکل دیگ بنا بوت بلے آیان چہ اسلام و برنگتنت۔ مسلمان زلے یارگ بوت کہ آئی و گور و شیراں چٹے آت، شاید برنگت و سبب و ماں آس و کپک و چہ ہنری کت۔ مگر بچک و چہ خدا و حکم و آواز دات

۱
۲۵
۹
اٰمِنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ لَكُمْ اَجْرٌ غَيْرٌ مِّمَّنْوْنَ

ایمان آرت و خوبیں عمل اشکرت بہ آیان بہت ثواب بلے حساب و

وَلَسَوْفَ اَلْبُرُوجُ نٰوَجٍ بَکِیْمٍ تَوَّحَّیْ اِنَّتَ لَکَ عِشْرَتَا اَلْبَیْتِ

سورہ بروج ماں مکہ و نازل بوت و اسے بیت و دو آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرع کناں گون خدا و نام و ہا کہ بلے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوے

وَالسَّمَاءِ ذَاتِ الْبُرُوجِ ۝ وَالْيَوْمِ الْوَعْدِ ۝ وَشَٰهِدٍ ۝

سوگندان آسمان و کہ آبروج والا انت و سوگند ہاروج و کہ آئی و وعدہ دیگ بوتنت و سوگند ہمارچ و کہ حاضر بیت و

مَشْهُودٍ ۝ قَتَلَ اَصْحٰبُ الْاُخْدُوْدِ ۝ النَّارِ ذَاتِ

ہمائی و کہ آئی و کہرا حاضر بیت ہلاک کنگ بوتنت خندقانی خدا بے شک و الا مہرے

الْوَقُوْدِ ۝ اِذْ هُمْ عَلَیْهَا قُعُوْدٌ ۝ وَهُمْ عَلٰی مَا یَفْعَلُوْنَ

آس و واجہ و ہدیہ آیان بہ آخذ و کہرا اندوک انت و آیان ہما کار کہ بہ مسلمانان کنگ انت

بِالْمُؤْمِنِیْنَ شُھُوْدٌ ۝ وَمَا نَقَمُوْا مِنْهُمْ اِلَّا اَنْ یُّؤْمِنُوْا

پہ آیات حاضر انت۔ و چہ آیان۔ بیڑن گپ گتیش ہمارے کہ آیان ایمان آرتک

بِاللّٰهِ الْعَزِیْزِ الْحَمِیْدِ ۝ الَّذِیْ لَہٗ مُلْكُ السَّمٰوٰتِ وَ

بہ خدا کہ زبردست انت، خوبییانی داروک۔ ہما کہ پہ آئی انت ملک آسماناف و

الْاَرْضِ ۝ وَاللّٰهُ عَلٰی كُلِّ شَیْءٍ شَہِیْدٌ ۝ اِنَّ الَّذِیْنَ

زمین و خدا بہ ہر چیز و اطلاع داریت۔ بیشک ہما کساں کہ

فَتَنُوْا الْمُؤْمِنِیْنَ وَالْمُؤْمِنٰتِ ثُمَّ لَمْ یَتُوبُوْا فَلَهُمْ

فتنہ اش و دورات مسلمان مردین و جنینان و پدا تو بہ اش ہم نہ کت پہ آیان

عَذَابٌ جَہَنَّمُ وَلَهُمْ عَذَابُ الْحَرِیْقِ ۝ اِنَّ الَّذِیْنَ

دوزخ و عذاب انت و پہ آیان عذاب انت سوچو کیں بیشک ہما کساں کہ

منزل،

اماکہ اصبری فاتک علی الحق (اے جان تو صبر کن تو حق و سراسر) وک یعنی بادشاہ و آئی وزیر و مشیر خدائی چپ و چاکر و نذاری و گون مزن سنگ دی مسلمانانی چک
نذارگ و گندگانتنت۔ اے بدجنان و کشتہ ہم ماں دل و رحم نیا تلگت۔ وک یعنی اے مسلمانانی قصور چریشی و ابیدر گرج نہ ات کہ آیاں چہ کفر و تہاروی و درکبان و یک زبردست
وہک ڈولیں تو سیپ و لائق خدای سراسر ایمانش آورت کہ آئی و بادشاہت و زمین و آسمان و ہر گندے ہم در نہ انت و ایکہ آچہ ہک چہ ذرہ ذرہ و احوال و سر پد و معلومدار
انت و ہدیہ اے دابیں خدایرستان و تیوگ نہ اے جرم و کر آپر چاہایک و تہنایش خدای پرستش و کنت آیان و ماں آس و سوچک بہ بیت تو زانا چوشیں گمان بوت کنت کہ
اے دابیں ظلم و ستم پنچوش مفت و خالی در گزر کنگ بنت و قہار س خدا ظالمان و ترندی سزانہ دنت حضرت شاہ صاحب نہشت کنت و دھڑے اللہ پاک و غضب آنک تو ہما
آس تالان بوت، بادشاہ و امیرانی درستانی لوگاں سوتک و بیگواہ کنت۔ مگر صحیح روایتاں آئی و ذکر مان نیست انت۔ واللہ سبحانہ و تعالیٰ اعلم وک یعنی تیوگ پہ اصحاب اللہ و
و سراسر دار و مدار نہ انت، ہرکس ایمانداران و چہ برحقین دین و

برگشتہ کنگ و کوشست و کنت (چوش کہ مگر و کافران
کنگانتنت) پداوتی چہ نالائقین حرکتاں تو بہ نکنت پر لایاں
کلاں دوزخ و عذاب تیار انت کہ ماں آئی و بے شمار قسم و
تکلیف بنت و مسترین تکلیف چہ آس و روک بوک و سبب و
لگیت کہ ماں آئی و دوزخی و جان و دل تمام گرفتار بنت و
سجنت - ۱۲

ہم صفحہ فوائد: وک یعنی چہ ادا و تکلیف
و درداں پریشان مبتت۔ مسترین و گدی کامیابی ہانت
کہ آئی و مقابلہ ادا و عیش یا تکلیف چہ ارزشتہ نداشت
وک ہمیشہ کا ظالماں و گناہ گاراں گرفتار کنت و سک تریں
عذاب دنت۔ وک یعنی اول سراسر دنیا و عذاب و دومی برہ
آخرت و کذا فی الموضع) یا مطلبی چوش انت کہ اول سراسر
و ہماوت پیدا کنت و دومی برہ چہ موت و بعد ہم ہماوت
پیدا کنت نوں مجرم چور و موارت کہ و ہدیہ مئے نام و
نشان و ہم بیگواہ کنت گرا دوبارہ ماچوں دست و پاییں
وک یعنی اے قہاری و سخت گیری و صفت و باوجود آئی و
بخشش و دوزواپی و ہم حد و حساب نیست آوتی فرمان
برداریں بندہانی خطایاں و پہل کنت، آیانی عیبان پوشیت
وگوں قسم قسم و لطف و کرم و عنایت و آیان و داد و
دھش عطا کنت۔ وک یعنی وکی علم و حکمت و روء چہ
کنگ بواہیت چہ دیر نہ بیت، نہ کسے و اے حق حاصل

انت کہ آئی و ہم بکنت و دست نی بداریت بہر حال و
بندہ و لازم نہ انت کہ بہ آئی انعام و سراسر کنتی بکنت و نہ
چہ بر گرج و دل جمعبیت بلکیں ملام بہ آئی و جلال و جمال و
صفاتی سراسر نگاہ و بداریت وگوں خوف و امت وگوں امت
خوف و چہ دل و گاہے درمکنت۔ وک کہ داں یک مدرتے
بہ اشانی سراسر انعام و دروازگ و چہ کنگت و چہ چاریں گنڈاں
قسم قسم و نعمتاں اشان کار مرز کنت کنت پدا بہ آیانی کفر
و سرکشی و سبب چوین ترندیں بہر چریشان گرگ بوت۔
وک یعنی کافراں چہ ققتہاں چہ دابیں عتہاں نہ کنت
و چہ خداوند کریم و عذاب و کشتہ ہم نہ ترسنت بلکیں اشانی
ہے ققتہاں و قرآن و دروغ بندہ و کلاش انت۔
وک یعنی دروغ بندگ و چہ اشان بچ سیت نہ رسیت۔
البت اے تکذیب و سراسر اشان و الی و رسیت۔ چہ اللہ و
قبضہ قدرت و اشان در کپت نکنت و نہ چہ آئی و سراسر

رستگار بوت۔ کنت۔ وک یعنی آیانی قرآن و دروغ کنگ آیانی احمق و سراسر دلالت کنت قرآن چوشیں چہ نہ انت کہ کسے ترا دروغ ظاہر بکنت یا چہ چہ احمقانی
دروغ بند کنگ آئی و شان و بزرگی کم تریت۔ وک جاہیکہ اودا ہیچ ہمیں تبدیلی بوت نہ کنت پدا چہ اودا گون مزن حفاظت و خیال داری و بہر و جی و خداوند و گور
سرکنگ بیت فاتک یسئلک من بین یدینہ و من خلفہ رصداً (الجن رکوع ۲) و ادا ہم چہ قدرت و جانب پہ آئی و حفاظت و ہم دابیں بست بند
انت کہ ماں آئی و چہ طاقت دست اندازی کنت - ۱۲

امِنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَكُمْ جَنَّتُ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا

ایمان اشد آرت و خوبی کارش کت پہ آیایں باغ انت کہ رنبت چہ آیانی چہر
الْأَنْهَارُ ذَلِكَ الْفَوْزُ الْكَبِيرُ ۝ إِنَّ بَطْشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ۝

جہش انت کامیابی مسترین وک بے شک تہی رب و حرکت ضرورت انت وک
انک ہو یبئی و یعیڈ ۝ وَهُوَ الْغَفُورُ الْوَدُودُ ۝ ذُو

بیشک ہا اول سراسر پدا کنت و دوبارہ پیدا کنت وک و ہما انت بخشک و دوست دار وک وک مالک انت
الْعَرْشِ الْمَجِيدُ ۝ فَعَالٌ لَمَّا يُرِيدُ ۝ هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ

عرش و مزن شانیں۔ آچہ حد و زیات کنوک انت ہر چہ بواہیت وک آیا آنک تہی گور و حال
الْجَنُودِ ۝ فِرْعَوْنَ وَشَمُودَ ۝ بَلِ الَّذِينَ كَفَرُوا فِي

لشکرانی فرعون و شمود وک بلکیں کافران ماں
شَكُزِبٍ ۝ وَاللَّهُ مِنْ وَرَائِهِمْ مُحِيطٌ ۝ بَلْ هُوَ

دروغ بندگ انت وک و خدا چہ چاکر و آیان و ہجیر و آروک انت وک بلکیں اے
قُرْآنٌ مَجِيدٌ ۝ فِي لَوْحٍ مَحْفُوظٍ ۝

قرآن انت مزن شانیں وک نوشتہ انت ماں لوح محفوظ وک
سُورَةُ الطَّارِقِ مَكِّيَّةٌ وَهِيَ سَبْعُ عَشْرَةِ آيَاتٍ

سورہ طارق ماں مکہ و نازل بوت و اے ہفدہ آیات انت
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گون خدای نام و ہلاک بے اندازہ مہربان زبردست ہم کنوک
وَالسَّمَاءِ وَالطَّارِقِ ۝ وَمَا أَدْرَاكَ مَا الطَّارِقُ ۝ النَّجْمُ

سوگند انت آسمان و ہما چیز کہ تہاری و آیوک و تو چہ زانے کہ چہ چیزے ماں تہاری و آیوک استار انت
الْقَابِ ۝ إِنَّ كُلَّ نَفْسٍ لَمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ ۝ فَلْيَنْظُرِ

ترپوکیں۔ نیست یک شخصہ مگر آئی سراسر فرشتہ نگہبانی کنوک انت۔ نوں بایدا انت کہ بچارت
مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

مَنْزِلٌ

فل یعنی فرشتہ جلالت گوں مردماں۔ چہ بلاھاں رکینت یا آتی و عمل و نبشتہ کینت (موضح القرآن) و ماں سوگند و شاید بہ اسے طرف اشارہ بہ بیت کہ آتی و بہ آسمان و استارانی حفاظت و اسے دایں از باب سازتگنت آرا بہ زمین و سراسٹے یا شٹے عملانی حفاظت کنگ چون کاگران انت ہم بہ سہ داب و کہ بہ آسمان و سراسٹار ہر وقت محفوظ انت مگر آیانی ظاہری خاص ماں شپ و وھدے بیت سہ داب و کل عملاں ماں نامہ اعمال اسے وقت و ہم محفوظ انت مگر اشانی ظاہری خاص بہ قیامت و روح و بیت۔ و ہرے گپ اسے داب انت تواشان و بایدر انت کہ اقیامت و فکر و بداریت و اگس آرا مشکل حساب کنت تو آرا بایدر انت کہ آپ و فی جنہ و غور کینت کہ آوت چہ چہ چیز پیداکنگ بوتنگ فل یعنی چہ منی و کہ سٹان و در کپیت۔ فل گوشنت کہ مردین و منی چہ پشت و سرین و در کپیت و جنیں آدم و چہ سینگ و وھنے عالمانی گوشگ انت چہ پشت و سینہ و تمام بدن کنایہ انت یعنی منی مرد و بہ بیت یا جنین و ماں تمام بدن و پیدابوان و پیدابیت و ماں اسے کنایہ و صلب و زرات و تخصیص شاید ہمیشکا بہ بیت کہ ماں مادہ منویہ و حصول بہ اعضا رتیبہ (قلب، دماغ، کبد) و خاص دخل انت کہ حرایاں قلب و کبد (جگر) و علق و تلبس چہ تراب و و دماغ و علق بہ بخار (حرام مغز) و واسطہ و چہ صلب ظاہر انت۔

واللہ اعلم۔ فل یعنی اللہ چہ مرگ و پید دوبارہ حاضر کنت (موضح القرآن) حال چوش انت کہ چہ نطفہ انسان و جوڑ کنگ بہ نسبت دوبارہ جوڑ کنگ و زیات عجیب انت وھدے اسے عجیب کار چہ ہائی و قدرت و پیش آیکانت تو جانرہ انت کہ چرائی و کم عجیب چیز پیش کنگ و ردا مفت ناحق و انکار کنگ بہ بیت۔ و یعنی درستانی راز و اسرار کنگ بنت و زبکیں وچ و ماں دلاں ہرچ خبر چیش و انگت یا چیر کا فی کت گتش ظاہر کنگ بنت وچ دایں ہرے چیر و بگ نہ بیت۔ فل آسمت مجرم نہ گوں و فی زور و قوت و دوا در دست کنائنت کنت و نہ کتا م حمایتی پیدابیت کہ آرا آمد و دیان و چہ سزا و رستگار کینت و یا ہور و باران یاروک و و یعنی چہ ہائی و ترکنت و در کپیت کشار و درخت۔ و یعنی قرآن و چیریکہ آدر بابت و معاد و بیان کنت اسے کندی گپ و رپ نہ انت بلکیں حق و باطل و صدق و کذب و ردا صافیں فیصلہ کنوک انت و لاریب آراستیں کلام و یک گیش و گوار بوتگیں معاملہ و بابت و خبر دیوک انت کہ آجز ما دیا آیان و و فی ظاہری و کنت۔

(تنبیہ) سوگند و چہ مضمون و اسے مناسبت بوت کہ قرآن چہ آسمان و کیت و ماں ہر کس و قابلیت بہ بیت آرا سر سبز و آباد کنت چوشکہ ہور و باران چہ آسمان و طرف و کیت و جوانیں زمین و فیضیاب کنت ہم قیامت و روح و یک غیبی ہور و بارانے بیت کہ چرائی و برکت و مردگان زندگ بنت چوشکہ ادا بہ ہور و آپ و رجگ مرتجیں و بے ساہیں زمین سر سبز بیت۔ فل یعنی دین و منکراں ردے و پدے و گلا تیش انت کہ شک و شکوک پیداکنان و یا چہ دگر سر و سارے و حق و راسر کنگ و تالان بوگ و میلنت و منی لطیفیں تدبیر ہم (کہ آتی اشان احساس نداشت) توک تالان کار کنگانت تاکہ آیانی تمام مکرو فریب و دام تش نش و چٹ چٹ بیت و آیانی تمام فریب کاری و ہنر سازی پد ابہ ہمایانی ننگ و وائر کنگ بہ بنت۔ نوں و ت بچار انت کہ اللہ و تدبیر و مقابلہ و کتا م کس و جالاک

و مکاری جے کار دات کنت۔ لا محالہ اسے ہمیں مردم ناکام و نامراد بنت و ذلیل بنت ہمیشا انت کہ شواشانی سزا دیگ و ردا اشتاب مکن ات و چہ اشانی سٹیں حرکتیں سزا و وزیر ابوان و بد دعا ہم مکن ات بلکیں چیزے روح ہنگت مہلت بدے ات پد چاریں باریں آتی و آسر چون بیت۔ واک ماں حدیث و ہست کہ وھدے اسے آیت نازل بوت و اجہ و فرمائیت کہ ایشرا ماں و فی سجدہ و جا کہ بدے ات (اجعلوہا فی سجودکم) ہمیشکا سجدہ و جاوے سبحان سبقت الاعلیٰ گوشگ بیت واک یعنی ہر چیزے کہ جوڑ گت عین حکمت و روع و باز جوان اذکنت۔ و خواص و صفاتی اعتبار و ہم چراغاندیانی کہ چہ آچیز و مقصود انت آتی پیدائش داں کمال و درجہ و سرگت و سہ دایں معتدل مزاج عطا کت کہ چرائی و ہا مانع و فائدیاں براتی ترتیب و ار جا کہ کت بکنت۔ فل حضرت شاہ عبدالقادر نبشتہ کنت و یعنی اول سر و تدبیر

الْإِنْسَانُ مِمَّ خُلِقَ ۖ خُلِقَ مِنْ مَّاءٍ دَافِقٍ ۖ يَخْرُجُ مِنْ

انسان کہ چہ چیز پیداکنگ بوتنگ پیداکنگ بوتنگ چہ آپ و سٹوکیں و کہ در کپیت چہ

بَيْنَ الصُّلْبِ وَالتَّرَائِبِ ۗ إِنَّهُ عَلَى رَجْعِهِ لَقَادِرٌ ۚ يَوْمَ

میانجی و سرین و و سینگ و و بشک دوبارہ آتی و آرگ و قدرت و دریت و روحیہ

تُبْلَى السَّرَائِرُ ۚ فَمَا لَهُ مِنْ قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ ۚ وَالسَّمَاءِ ذَاتِ

چکاسگ بنت راز و کڈانہ بیت بہ آتی قوت و نہ مددگارے و سوگند انت آسمان و

الرُّجْعِ ۚ وَالْأَرْضِ ذَاتِ الصَّدْعِ ۚ إِنَّهُ لَقَوْلٌ فَصْلٌ ۚ

گروشن کوکیں و زمین و و بیکارے (قرآن) گفتارے گیشنتگیں

وَمَا هُوَ بِالْهَزْلِ ۚ إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا ۚ وَ أَكِيدُ

و نہ انت قرآن ناہودگیں گفتار و بیکارے کافر گلا تیش انت مگر کنگ و چوشکہ داب انت کہ و من یک دابے

كَيْدًا ۚ فَمِثْلُ الْكَافِرِينَ أَمْ لَهُمْ رُؤُودٌ ۚ

تدبیر و کار بندان گڈا مہلت بدہ کافران و مہلت اش بدہ پرمیں روچاں و

سُورَةُ الْأَعْلَىٰ مَكِّيَّةٌ وَمِنْ أَوَّلِهَا تِسْعٌ عَشْرَةَ آيَةً

سورہ اعلیٰ مکہ و نازل بوت و اسے نوزدہ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کن گوں خدا و نام و ہاکہ بے اندازہ مہربان، زبریں رحم کنوکے

سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى ۚ الَّذِي خَلَقَ فَسُوَّى ۚ وَالَّذِي

برپاک یاد کن و فی بزرگیں رب و کہ آتی و پیداکت پد راست کت و آ کہ

قَدْ رَفَعَدَى ۚ وَالَّذِي أَخْرَجَ الْمَرْعَى ۚ فَجَعَلَهُ غُثَاءً

اندازہ فی جت پد راہ سوچ دات و آ کہ آتی در کت کاہ پد جوڑ کتی آتی و خشک

أَحْوَى ۚ سَنُقَرِّئُكَ فَلَا تَنْسَى ۚ إِلَّا مَا شَاءَ اللَّهُ ۚ إِنَّهُ

سیاہ ترگیں واک البت ما ترازوت و انینیں گڈا تو بے خیال نہ بے مگر ہر چیکہ خدا بلوٹیت و اسے شک خدا

نہشتہ کتی۔ پدا بہائی و دوا ماں دنیا سکتی چو گوبش ماں دنیا آگیک و کشک پیش داشتی و حضرت شاہ عبدالعزیز تحریر فرمائی کہ یہ ہر ایک شخصے و کمال و انداز مقرر کت پدا آرا ہما کمال و حاصل کنگ و کشک پیش داشت و فیہ اقوال آخر لا منظور بذکرہا۔ و لایعنی اول اول و سک سبز و دلداریں کاہ و کدیم چہ زمین و پیداکت پدا کم آرا سیاہ و خشک جو کت تاکہ خشک بوان و تاں یک مدتے و یہ جانوراں کاہ و کدیم و کار دات کت بکنت و خشکیں کشار و بوان دگر کاہے آتک بکنت۔ و لایعنی بہ ہما داب و کہ ما چہ و تی تربیت و ہک چہ کم و دال آئی و کمال و سرکت شمار ہم آہستہ آہستہ کامل قرآن داتیں و بخوش یاد کتا نہیں کہ آئی و کتام یک بہرے و نہ شمشات بجز ہما آیتانی کہ آیانی شمشینگ مطلوب و مراد بہ بیت کہ آہم نسخ و یک قسمے ۱۲۔

ہمے صفحہ و فوائدا : و لایعنی آتے چہیں

جوہر و ظاہری اعمال و احوال و زانت ہما تی و دوا و گوں تو معاملہ کنت و ہم اے شبہاں دل و یارگ ہست کہ ہرچ آیاتے یک برے نازل کنگ بوتنت پدا آیان و منسوخ کنگ و خیال کنگ چہ معنی داریت۔ آئی و حکمانی احاطہ کنگ آئی و و تی شان انت کہ تمام ظاہری چیزانی زانو ک انت ہما تی و معلوم انت کہ کتام چیز مدام باقی پشت کپوک بہ بیت و کتام و ایک خاصیت مدتے و بعد زورگ و چست کنگ بہ بیت چاکہ نوں آئی و باقیے دارگ ضروری زانت۔ و لایعنی وحی و یاد دارگ ارزان بیت، و اللہ و معرفت و عبادت و ملک و ملت و ستیاء دستور تمام سہل کنگنت۔ و لایعنی اللہ تعالیٰ و ہک تی سراے دابیں انعام فرمائینت ترابا پیرانت کہ تو دگران و فیض بکن و چہ و تی کمالات و دگرانی تکمیل بکن۔ (تنبیہ) ان نفعت الذکری و شرط ہمیشکا جنگ بوت کہ تذکر و وعظ آساعت لازم انت۔ و ہک چہ مخاطب و طرف و آئی و قبول کنگ و گان بہ بیت۔ و منصب حضرت صلی اللہ علیہ وسلم و وعظ و تذکر بہ ہر شخص و نہ انت۔ البتہ تبلیغ و انذار (یعنی حکم خداوندی و سرکنگ و چہ اللہ عذاب و ٹرسینگ) تاکہ بندہانی سراجحت قائم بہت و عذر بہ جاہلی و نادانی پشت مکیت۔ اینکر باعتبار و ہر شخص و ضروری انت، ایشرا ماں عرف عام و تذکر و وعظ نہ گوشتت بلکہ دعوت و تبلیغ گوشتت۔ شاید ہمیشکا لھتے مفتران ماں زیات صافیں لفظاں آیت و معنی اے داب و کنگ کہ ہک ساعت و دمان و نصیحت بکن (اگن یک بہے و نصیحت و اثر نہ کنگ) و بوت کنت کہ انت نفعت الذکری و شرط محض یہ تذکر و تاکید و بہ بیت یعنی اگن کسے و تذکر نفع بدنت تو تراباید انت کہ تو تذکر و کار و جاری بار۔ و یقینی خبرے کہ تذکر ماں عالم و کسے نہ کسے و ضرور نفع دنت گواہیں ہر کس و را بدنت۔ کما قال تعالیٰ : وَذَكَرْ فَإِنَّ الذِّكْرَ يُنْفَعُ الْمُؤْمِنِينَ۔ بس یک امرے و بہ یک نہیں چیزے و سراجحتی (لونجان) کنگ کہ آئی و وقوع ضروری انت ہما امرے کڈن و سبب جو طوبوت و کچہ ہر سوج کنگ و ہما کس سر پد بیت و چہ نصیحت و ہما کس فائدہ

يَعْلَمُ الْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ ۖ وَيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ ۚ فَذَكَرْ

زانت سر ظاہری و وہن چہرین و و ما تر توفیق دینے بہ آسانی شریعت و بہ بندہ و کڈا تو بیت بد

اِنْ تَفْعَلِ الذِّكْرَ ۙ سَيَذَرُكَ مَنْ يَخْشَىٰ ۚ وَيَتَجَنَّبُهَا

اگر فائدہ دنت پنت و پنت حاصل کنت آکس کہ تربیت و ایک کہ بیت چہ آئی (پنت)

الْأَشَقَى ۚ الَّذِي يَصْلِي النَّارَ الْكُبْرَىٰ ۖ ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا

مزنیں بد بخت ہما کہ داخل بیت ماں مزنیں آس و پدا نہ مریت ماں آئی و

وَلَا يَحْيَىٰ ۚ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّىٰ ۖ وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّىٰ ۚ

و نہ زندگ مانت و بیشک سنگار بوت آکس کہ پاکار بوت و یاد دی کت و تی رب و نام پدا نماز و تی

بَلْ تُؤْثِرُونَ الْحَيَاةَ الدُّنْيَا ۖ وَالْآخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ۚ إِنَّ

بلکس اختیار کن انت شما دنیا و زندہ و آخرت بہتر انت و دائمی انت و بیشک

هَذَا الْفِي الصُّحُفِ الْأُولَىٰ ۖ صُحُفِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَىٰ ۚ

اے البتہ ماں پیشگیں صحفہ انت ماں صحفیاں ابراہیم و موسیٰ و و

سورة غاشیہ ہکیت و ہست و عشر و ایت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شرع کتاں حذرا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو کے

هَلْ أَتَاكَ حَدِيثُ الْغَاشِيَةِ ۖ وَجْوهٌ يُومِدُ خَاشِعَةً

ایسا سر بونگ پہ تو حال ماں پوشو کین (قیامت) و چنکر دیم آروچ و رسوا بنت

عَامِلَةٌ تَأْصِبُهُ ۖ تَصْلِي نَارًا حَامِيَةً ۖ تُسْقَىٰ مِنْ

محنت کنوک، دم برتگیں بنت و داخل بنت ماں آس و جنبلا سیں آپ واریگ بنت چہ

عَيْنِ إِنِّي ۚ لَيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِنْ ضَرِيعٍ ۚ لَا يَسْمِنُ

چمے و جوش و روکیں و نہ بیت پہ آیاں و رد و را کے مگر درخت کنگ داریں و کڈا کہ آنہ پر زور کنت

مازل

زوریت کہ ماں آئی و دل و کسے باز خداوند کریم و ترس بیت و و تی انجام و ہم فکری بہ بیت۔ و لایعنی ہرچ بد بختے و نصیب و دوزخ و آس نہشتہ انت آچون کا سر پد بوت کنت آرا خدا و و تی انجام و ترس نیست کہ آہ نصیحت و نیک و دگوش گو بکنت و راستیں گپ و فہم و واسطہ گوشتت بکنت۔ و لایعنی اودا نہ موت کیت کہ چہ در دوزخ و ہلاکس بہ بیت و نہ آرا آرام و نہ زند نصیب بیت، البتہ چوشیں زندے نصیب بیت کہ آئی و مقابلہ و موت و واہگ و کنت العیاذ باللہ و لایعنی چہ ظاہری و باطنی، حتی و معنوی نجاستاں پاک بوت و و تی قلب و قالب و گوں صحیحین عقیدہ، جو انیں اخلاق و نیکیں عملاں و دلدارکت و لایعنی پاک و صاف بوان و ماں تکبیر تحریر و و تی رب و نامی گیت، پدا نمازی و نت۔ لھتے سلف و گوشت کہ تشرکتی چہ زکوٰۃ و انت کہ چہرانی و مراد ادا صدقہ الفطرت و چہ

ہر وقت یکہ بلوٹنت آرام بکننت وچہ یک جاہے بہ دومی جاہے ر دگ زحمت و رستگار بہ بنت ۔ و ۵ کہ ماں شکل و صورت و خاصیت ہر دو تیناں چہ
اے دگر جانورانی نسبت و ماں اشیء عجیب انت کہ آیانی گیش و گیوار و بیان ماں تفسیر عزیزی و چارگ و قابل انت و ۹ ابید چہ ظاہری و یکی و مینک اوشتاگ
فل کہ مکس ہم چہ و قی جاہ و جنبش نہ کنت و نہ سرت ۔ و ۱۰ کہ و قی کلانی و سبب و گروئی الشکل بوگ و باوجود مسطح معلوم بیت پیشکار آئی و ننگ
و دارگ آسان بوت اے تمایں دسیلاں قدرت و بین بوتنت ۔ یعنی عجیبی خبر کہ اے چیزان گندان و اللہ تعالیٰ و قدرت و حکیمانہ بست و بنڈان
سرید نہ بنت کہ چریشانی برکت و بعث بوالموت و سرا آئی و قادر بوگ و عالم آخرت و عجیب غریبیں انتظامات ممکن بوگ ماں فہم و کیت ۔ و بقول ابن کثیر اے
چیزانی تخصیص پیشکار انت کہ عرب و گیشتر مردم ماں جنگل و تر و تابش کنگت آست ایشانی دیمازیات ترہے چاریں چیزان بوتگنت ۔ پے سواری و کار و
ہشتر ، برز آسمان ، جہل و زمین ، چپ و چاگرد و کوہ ۔ پیشکار ماں ہے علامتاں پے غور و فکر کنگ و ارشاد بوت ۔ و ۱۱ یعنی و ہد اے مردماں
صافیر دسیلانی موجودگی و باوجود فکر نہ کنت تو شہم پے اشاں زیات فکر مند مبینت بلکس تیوگ ایشاں نصیحت سخن ات پے چہ کہ شہا پے نصیحت کنگ و سریدی
دیگ و دیم بوتگئے اگ ایشاں سرید نہ بنت تو پے اشاں داروغہ جوڑ کنان و دیم دیگ بوتگئے کہ زبردستی ایشاں و بہ دین و سرا بیارے و ایشانی دلان و
بدل بکنے ۔ اے کار تہنا مقلد العتب و تیگنت و ۱۲ یعنی ہر کس چہ اللہ اطاعت و سراتاب و ات و آئی و آیتانی انکارکت آچہ آخرت و مزین عذاب
وچہ اللہ سک تریں سزا و رستگار بوت نہ کنت ۔ یقیناً آیایں یک روپے مئے نیگ و اتر کنگی و آئیگی انت و ماچہ آیایں ذرہ ذرہ حساب و گریں
الغرض شہا و قی فرض و سرانجام ہرے ات و آیانی مستقبل و بہ مابہ پارت ۔ و ۱۳ حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت «عید قربانی و فجر و مزین
رج ادا بیت و دہ شپ چہ آئی و پیش و جنت و طاق ماں رمضان و آخری عشرہ و بیت ۔ و و ہدے شپ و سرگیت یعنی پیغمبر معراج و ۔ اے تمام
اوقت متبرک انت ، پیشکار ایشانی سوگندی وارت ۔ (تنبیہ) و اللیل اذ ایسر و معنی عموماً مفسران پے شپ و گوزگ یا آئی و تہاری و
تالانی و زنگ ۔ چو گوش کہ ماں صوب و قسم و مقابلہ و شپ و روگ یا آئیگ و سوگند وارت چو شک و جنت و مقابلہ و طاق و سوگند و روگ بوتگ ۔ و
چہ کیال عشرہ ہم ممکن انت مطلق دہ شپ مراد بہ بنت چیا کہ ماں آئی افراد و مصادیق و ہم تقابل گنگ بیت ۔ ماہ و دہ شپاں اول و روشن
بنت ، پداتاریک و اخیر و دہیں شپاں ابتداء و تہار بنت پداروشن بنت و درمیانی دہیں شپاں احوال چرے ہر دو تیناں جد انت ۔ براں چرے
اختلاف و تقابل و اشارہ فرمائنت کہ انسان و عیش و آرام یا مصیبت و تنگی و فراخی و ہرج جادرے و بمابیت دل ایکم مبینت و چو گمان مکننت
کہ نوں آئی و برخلاف دومی جا و پیش نیت ۔ آرا یاد دارگ لوٹیت کہ اللہ تعالیٰ اضداد و خالق انت ہنجوش کہ آماں آفاق و یک ضدے و مقابل و
دومی ضدے کا ریت بہ ہے داب و شے احوال و کوائف و ہم چہ و قی حکمت و مصلحت و روء ادل بدل کنان بیت ۔ چنانچہ دیمتر ہرج واقعات و مضامین
مذکور انت ماں آیایں بہ ہے اصول و سرابیم تراپ دانگ (تنبیہ دوم) ماں اے آیت و تفسیر و دو حدیث مرفوع و تلکنت ۔ جابر و دومی
عمران بن حصین و ۔ حافظ ابن کثیر دومی و بابت و نبشتہ کنت : و ہذا اسناد صحیحہ لا بأس بہم و عندی ان المتن فی رفعہ نکان
و در بابت دومی و فرمائنت و عندی ان وقفہ علی عمران بن حصین أشبہ و اللہ اعلم ۔ ۱۲

فل یعنی اے سوگند معمولی نہ انت مزین معتبر و مزین شان دارنت و عقل مندر انسان سر پر بوت کنت کہ گفت گوئے تاکیدی و ماں اشان یک خاصیت عظمت و وزنی گزرت
فل عادی شخصے و نام ات کہہائی و نمیکے اے قوم منسوب بوت، چہ آئی و پیت و پیر کاں یک مردے "ارہ" نامی گوسنگت۔ یہ آئی و طرف و نسبت کنت
شاید ہر اے طرف و اشارہ بہ بیت کہ ادا چہ عاد و عاد اولی مراد انت نہ کہ عاد ثانیہ و لہتے و گوشت کہ ماں قوم عاد و شاہی خاندان و ارہ گوشتکنت
واللہ اعلم۔ فل یعنی پیل یا (مٹک) لک کنان و مزین مزین برز و بالائیں عارثش بستگت، یا مطلب چوش انت کہ زیات ماں سبیل و سیاحت و وقی و ہش
گوازیستگت و برزیز جابلان مٹکانی ستر خیمہ اڈکت گتش و لہتے و نزیک و "ذات العباد" گوشان و آیانی برز و بالائیں قد و قامت و ڈول و ہم و گوں
مٹکان تشبیہ دات واللہ اعلم فل یعنی ماں آدورو

باری و ماں سر زمین و جو اقوام و ہمیں دگر زوراکیں
وطاقت داری قوم نیست ات یا آیانی قلات و ماریاں
بے در و رانتت۔ فل وادی القری آیانی جگہ و
نام انت کہ اودا کوہ و مٹکان تراشان و مزین محفوظ
و مضبوطی بگوش بستگت۔ فل یعنی مزین فوج و لشکر
خدا بند کہ آئی و فوجی ضرورتانی رد ابا زیات مقدار و
میج گوں و تا ایر کتگت یا مطلب چوش انت کہ مردمان
گوں میخان مندان و سزا دانتی۔ فل یعنی اے
اقوام ماں عیش و دولت و زور و قوت و نشہ و
مست بوان و ملک اش پر سر زرتگت، مزین مزین
ناشریں کارش کت و ہنجوش سرش کشت گوشے زانا
اشانی سرا دگر کس حکم نیست۔ مدام ماں ہے حالت و
زندگ انت، مادی ہم اے ظلم و زوراکیاں جنت و
باد است مارانیت آخر و ہدے آیانی کفر و کبر
و ظلم و زورانی قدح سر رتج بوت و مہلت و درگزر
دگر ہج موقع باقی نہ منت، اناکت و خداوند قہار و
برایاں و قی عذاب و شلاق بل دات آیانی تمام قوت
و مزنی ماں خاک و آوار بوت و آیانی ساز و سامان
برایاں ہج درد نہ دات و یعنی ہنجوشش کہ کسے ماس
بکین گاہ و تا چیر دیان و آیوکیں و روکیں مردمان
جاسوسی و کنت کہ فلاں کس چونکا گوست دچے کنان
گوست و شت و فلاں کس وچے آورد و پچے برت
ویدانہ و ہد و موقع و سرا دتی ہج معلوت و روء معاملہ
کنت۔ ہجے داب و بز ان کہ حق تعالیٰ چہ انسانی
چاں و نا پوشتیدہ داران و کل بندہانی ذرہ ذرہ
احوال و اعمال و گزرت۔ ہج دابیں حرکت و سکون
چہ آئی و مخفی نہ انت۔ البت یہ سزا دیک و اشتاب
نہ کنت۔ غافلین بندہ ہجے خیال کنت کہ کس کس
گندوک و جنت کنوک نیست، ہرچے لوٹے بے
ترس و لرز و ہما کار بکن جالانکہ و ہد و موقع و سرا
آیانی تمام دفتر و کنت و آئی و دیما ایر کنت و گوں
ہر کس و ہجے عملانی روء معاملہ کنت کہ چہ ابتداء
آئی و نگاہ و چیرا بوتگت، آساعت و معلوم بیت
کہ آرا تمام وقت مہلت دیک بوتگت و بندہاں
چکاسکے ات کہ بجاریں چونیں حالتاں آییاں چہ ہمیں

عمل کنت و یک ہداری حالتے و نظر داران و گڈی و آخری انجام و توبہ خیال نہ بنت۔ فل یعنی منی لائق ہمیش ات ہمیشک عزت داتی۔ فل یعنی منی قدری نہ
کت۔ خلاصہ چوش انت کہ آئی و نگاہ تہنابہ دنیا و زندگی و موجودیں حالتانی سہرا انت آس دنیا موجودہ ہیں راحت و تکلیف و عزت و ذلت و معیار زانت
اے چوش نزانت کہ ماں اے ہر دو ہیں حالتاں اے چکاس انت۔ نعمت دیان و آئی شکر گزاری، سکی دیم دیان و آئی و صبر و رضا و چکاس مقصود انت۔
نہ ادرہ ہداری عیش و آرام اللہ پاک و گور و مقبول و شرافت و دلیل انت نہ تیوگ و تنگی و سکی مردود بوگ و نشانی انت۔ مگر انسان و قی عملان و
کاران و سہرا نگاہ نداریت چہ وقی بے عقلی یا چہ وقی بے حیائی و بے وقی رب و سہرا الزام جنت۔ فل یعنی بہ خدا و گور و چونکائی قی عزت بہ بیت و ہدے کہ شملہ کس ویتیمانی

هَلْ فِي ذَلِكَ قَسَمٌ لِذِي حَجْرِ ۖ اَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ
آیاہست انت ماں اے چیزاں سوگند معتبر عقل مند و آیاہست تو کہ چون معاملہ کت تی رب و
بَعَادٍ ۖ اِمْرَ ذَاتِ الْعِمَادِ ۖ الَّتِي لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِي الْبِلَادِ ۖ وَ
گوئے قوم ماں ارم و فل کہ مزین قلات و خدا بند انت ہیماں کہ پیدا کنگ نہ بوت آیانی ہمیں ماں شہراں
ثَمُودَ الَّذِي جَابُوا الصَّخْرَةَ بِالْوَادِ ۖ وَفَرَعُونَ ذِي الْاَوْتَادِ ۖ
ثمود و قوم ہیماں کہ تراشتگت ش سنگلاں شیب و وف و فرعون و قوم و کہ میہانی خدا بند انت و
الَّذِينَ طَغَوْا فِي الْبِلَادِ ۖ فَاكْثَرُوا فِيهَا الْفُسَادَ ۖ فَصَبَّ
ہمایاں کہ سرکشی کت ماں شہر (و بازاراں) گڈاویات فسادش کت ماں آییاں گڈاچکل دات
عَلَيْهِمْ رَبُّكَ سَوْطَ عَذَابٍ ۖ اِنَّ رَبَّكَ لَبَالِهْ مُصَادٍ ۖ فَاتَّخَذَ
آیانی سراتی رب و عذاب و چابک و تہی رب البت بکین گاہ و انت و گڈا لیکن
الْاِنْسَانَ اِذَا مَا ابْتَلَاهُ رَبُّهُ فَاَكْرَمَهٗ ۖ وَنَعَّمَهٗ ۖ فَيَقُولُ
ان و ہدیہ آئی و رب آئی و امتحان کت پدا آئی و شرف دات و آئی نعمت دات تو گوشتیت کہ
رَبِّيْ اَكْرَمَ ۖ وَاَمَّا اِذَا مَا ابْتَلَاهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهٗ ۖ
منی رب و من شرف لرت و لیکن و ہدیہ آئی چکاست آئی و پدا تنگی آرت پدا آئی روزی و
فَيَقُولُ رَبِّيْٓ اِهَانَنِي ۖ كَلَّا بَلْ لَّا تَكْرُمُونَ الْيَتِيْمَ ۖ
تو گڈا گوشتیت منی رب و من بے شرف کت و اتا بلیس شمشا شرف نہ دانتگت یتیم و و
لَّا تَحْضُونَ عَلَى طَعَامِ الْمُسْكِيْنَ ۖ وَتَاْكُلُوْنَ التَّرَاثِ
و گڈن نہ کنتگت و ت ماں و ت و پختہ و و رگ و دیک و و شہا و رتگت مردگ و ماں
اَكْلًا لِّبَآءًا ۖ وَتُحِبُّوْنَ الْبَالٰ حُبًّا جَمًّا ۖ كَلَّا اِذَا دُكَّتِ
ورگے پوریں و شہا و دوست داشتگت مال گوں مزین و اہگ و و اتا و ہدیہ گزرتگت بیت
الْاَرْضُ دُكًّا دُكًّا ۖ وَجَاءَ رَبُّكَ وَالْمَلٰكُ صَفًّا ۖ وَ
زمین ریزہ ریزہ کنان و و و بتیت تی رب و و بیانیت فرشتہ قطار بہ قطار و و

منزل

عزت و آسانی خاطر مدارات کنگ و تیار نہ ات۔ ۱۲ یعنی وہ چہ وقی مال مسکینا فی خبر گیری کنگ تو کجا اے دگر مراں اے طرف و ترغیب نہ دے ات کہ شریک و محتاجانی حال ستونی و بکن ات۔ ۱۳ یعنی ماں مردگ و میراث و زورگ و حلال و حرام و حق و ناحق و توک و کج فرق و تفاوت و پچارت ہر جگہ ماں گیر و آتک آراہم کنت چرے رہند و یتیمان و مسکینا فی حقوق برباد اگں بہ بنت تو بلی بہ بنت۔ ۱۴ یعنی بنیادی گپ ایش انت کہ شے دل چہ مال و حرص و محبت و دپادپ انت بس ہرچ بیم منتگ مال بدست و یک پیسہ اے ماں کتام فیکیں کارے و چہ دست و دیک بیت توری دیم تر و انجام و آسہ ہرچ بہ بیت۔ مال و اینکر محبت و پستش کہ انسان آرا کعبہ مقصود و مراد بسازیت اے داب و دستور تہنا کافر و بوت کنت۔ ۱۵ یعنی تمام چچیاں و کوباں پرشت پرورش بوان و ریزہ ریزہ کنگ بہنت و زمین چولتاہیں میدان و صاف تر بیت۔ ۱۶ یعنی گوں قہار بجلی و چو شکہ آئی و شان و لائق انت۔ ۱۷ یعنی ماں محشر و میدان کابنت پر اود و بست بند و انتظام و۔ ۱۲

ہم صفحہ فوائدا
۱۲

۱۳
۱۴
۱۵
۱۶
۱۷
۱۸
۱۹
۲۰
۲۱
۲۲
۲۳
۲۴
۲۵
۲۶
۲۷
۲۸
۲۹
۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴
۳۵
۳۶
۳۷
۳۸
۳۹
۴۰
۴۱
۴۲
۴۳
۴۴
۴۵
۴۶
۴۷
۴۸
۴۹
۵۰
۵۱
۵۲
۵۳
۵۴
۵۵
۵۶
۵۷
۵۸
۵۹
۶۰
۶۱
۶۲
۶۳
۶۴
۶۵
۶۶
۶۷
۶۸
۶۹
۷۰
۷۱
۷۲
۷۳
۷۴
۷۵
۷۶
۷۷
۷۸
۷۹
۸۰
۸۱
۸۲
۸۳
۸۴
۸۵
۸۶
۸۷
۸۸
۸۹
۹۰
۹۱
۹۲
۹۳
۹۴
۹۵
۹۶
۹۷
۹۸
۹۹
۱۰۰

جاءَ یومَیذٍ یجہنمہ یومَیذٍ یتذکر الیسان وانی لہ

وآرگ بیت آروچ و دوزخ و آروچ و بہ ہوش و کیت انسان و چہ فائدہ دنت

الذکر یقول یلیتنی قد مت لِحیاتی فیومَیذٍ

آئی بہ ہوش آگ و گوشت لے دیتا من دیم بدلتیں نیکیں عمل بہ وقی (دائی) زندہ و گدا آروچ و

لایعذب عذابہ احد ولا یوثق وثاقہ احد یاتہا

عذاب نہ دنت کسے آئی و داب و عذاب و نہ بندیت کسے آئی داب و بندگے و کسے

النفس المطمئنة ارچی الی ربک راضیہ مرضیہ

نفس آرام لوگوں و تیرہ ہوتی رب و نیگ و تو و شنود و آچہ تو و شنود

فادخلی فی عبادی وادخلی جنتی

پدا شامل ہواں منی بندیاں و داخل ہو منی جنت و

سورة البکر فکیتر و فی عشرین آیت

سورة البکر فکیتر و فی عشرین آیت

بسم الله الرحمن الرحیم

شرع کتاں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہرباں ز بریں رحم کنو کے

لا اقسیم بھذا البلد وانت حل بھذا البلد ووالد

من سوگند وراں اے شہر و تو و داخل ہووے و ماں اے شہر (یعنی مکہ) و سوگند انت پیت و

وما ولد لقد خلقنا الانسان فی کبد ایحسب

وچک و تحقیق پایدکت انسان و ماں مصیبت و آیا آتہ خیال کنت کہ

ان لن یقدر علیہ احد یقول اهلکت مالا لبد

کسے تو نہیت آئی و ت بو و بیار بیت و گوشت کہ خرچ کت من مالانی انبار و

ایحسب ان لم یرہ احد الم نجعل لہ عینین

آیا گماں کنت کہ نہیتگ آرا کسے و آیا ماییدان کت پر آئی و دوچم و

آیا گماں کنت کہ نہیتگ آرا کسے و آیا ماییدان کت پر آئی و دوچم و

منزل

خبر بہ اے دگر خبراں حجاب بنت ہمیشہ کا خاص بہ قید و تنگی و انسان را عقلی و خیالی و سوت و فراوانی حاصل بیت۔ بر خلاف ہا شخص و کہ اللہ تعالیٰ عقل و خیال اینکو آنگور و گ و چہ بجلت۔ و بالکل یکپارگی بہ درد و رنج و طرف و آزاد لگوش بکنا نیت تو اے دابیں قید چہ بدنی قید ہزاران درجہ تر نہیت ہمیشہ سودانی دار و کیس مجنون و را خاص و جنگلانی سبیل و و ہد و تنگی و ترس چہ و ہم و خیال و سبب و پید ابیت کہ آباغ و پراہیں جنگل بہ آئی و نگاہ و تنگ معلوم نہت۔ و ساری و مجرم و ظالمانی احوال بیان تو تنگ، نوں آئی و مقابل و ہا مردمانی انجام و شون دنت کہ آیانی دلاں چہ اللہ ذکر و آئی و اطاعت و سکون و دل جمعی دست کسیت۔ گوں آیباں ماں محشر و گوشگ بیت کہ اے نفس بحق و رامگ بو تگیں کہ تو گوں ہا حقیقی محبوب و دل طاقت نوں چہ ہر دابیں گروچیلان و جیرھا

۱۱ یعنی انسان چہ اول تا آخر ماں درد ورنجاں گرفتار انت و قسم قسم و سگیاں و قی بد و گدایت۔ کدی ماں مرض و مبتلا انت، کدی ماں رنج و کدی فکر و بے وار کتگ۔ شاید ماں تمام عمر و کت م کیھنچیں دمانے کیت و ہرے انسان چہ تمام قسم و جھپڑھاں و جھالاں و چہ محنت و رنجاں آزات ہوان و بالکل بے فکری و زندگی و بگوازینیت۔ دراصل و انسان و پیدائشی قالب ہے داب و اڈکنگ بوتگ کہ آچرے سکی و ناراحتیاں رستگار بیت نہ کنت۔ آدم و اولاد آدم و احوال و مشاہدہ و تاشی و صافیں دیلے و مکہ و دابیں سنگلاخیں ملک و زندگی، خصوصاً آنت و ہرے کہ اودا افضل الخلاق محمد رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم سک تریں جور و جفا و ظلم و زور کیانی آماج جوڑ بوتگ لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي كَبَدٍ و ظاہریں گواھی ہے۔ ۱۲ یعنی انسان چہ ہرچ دابیں سگیاں و دل سیاہیانی کشک و گوزان بیت آئی و تقاضا و چوش آت کہ ماں آئی عاحبزی و انکساری پیدا ہوتیں و تارا حکم قضاء و پابند زانان و امر و اطاعت و رضائے خداوندی و تاسج ہوان و مدام و قی احتیاج و بڑگی ماں نگاہ و بدشتیں۔ بے انسان و حالت لے داب و انت کہ پہر کہ چہ و تاشموشکار انت، زانا آچوش فہمیت کہ کتام ہستی ہے اے دابیں نیست کہ آہ آئی و سراقا جو حاصل بکنت و آرا آئی و سرکشی و سزا و دات بکنت۔ ۱۳ یعنی رسول و عداوت، اسلام و مخالفت و گناہ و کارانی و ہرے ہنچوشکاگوں ناہودگی و مال و خرچ کنگ و ہنرمندی زانت، پدا آراگوں ٹہل و زیات پیش داران و پھر بندیت کہ من اینکر بازیں مالے خرچ کرتگ، آیا چریشی و بعد ہم کسے بہ منی مفتا بلہ و سوب مند بوت کنت۔ لیکن دیم تر و آرا معلوم بیت کہ تمام خرچ کنگیں مال ہنچوش مفت و برباد بوت بلکیں چپکائی پہ آئی و بال جان ثابت بوت۔ ۱۴ یعنی اللہ درستان گندیت ہر قدر مال بہ ہر جاگہ و بہ کتام نیت و خرچ کتگ۔ چہ مفتیں بٹاک و بچ سیت حاصل نہ بیت۔ ۱۵ یعنی ہر سہ پہر گندگ و چم ٹی دات۔ زانا آوت گندگ نتونیت، یقیناً آذات کہ کلاں بینائی دنت آئی و چہ درستان زیات بنیائی و ہدا بند بوگ لوٹیت۔ ۱۶

۱۔ کہ چرایاں خبر کنگ و ماں ورد و نوش و مدد حاصل کنت و یعنی خیر و شتر و دوش راہاں شون دات کہ چہ بدین راہ و تارا بر کینیت وینک و کک و گام بخت و ای شون دیگ اجالی رہ بند و چہ عقل و فطرت و نبوت و تفصیلی رہ بند و چہ انبیاء و پیغمبرانی زبان و (تنبیہ) لہتے و چہ نجدین و مراد جنس آدم و پنا زرتنگت یعنی زہگ و شیر چگ و غذا حاصل کنگ و راہ سوچ دات و یعنی ماں ہمیں کر انعامانی هور و باران و از بابانی موجودگی و ہم آترا توفیق نہ نبوت کہ دین و کنت و گ و سر ایاں حکم بدایت و جانیں هیل و عادتان زوران و نوز و صلاح و برز و بالائیں جاگھاں سر بوتیں (تنبیہ) دین و کاراں کنت و گ پیش کا گوشت کہ مخالفت و گوات و سب و آئی و

۱۵۔ کہ مزاج و اعتدال و ظاہری و باطنی حواس و قوائے طبعہ
(قابلیت) بخشائی - ۱۲

الشمس ٩١

لِسَانًا وَشَفَتَيْنِ ۖ ۙ وَهَدَيْنَاهُ النَّجْدَيْنِ ۚ ۙ فَلَا اقْتَحَمَ

العقبة ۱۱) وَمَا أَدْرَاكَ مَا الْعُقْبَةُ ۚ ۱۲) فَكَرْبَةُ رُقْبَةٍ ۚ ۱۳) أَوْ إِطْعُمُ
 گزرگاه ۱۱) و تو بے سریدے کہ مجھے گزرگاہ - آزاد کن گزرتے ہو، یا پھر پکڑو، یا پھر

فی یومِ رَدِیٰ مُسْعَبِ ۱۳ لِیَمَادِ ۱۵ مَعْرِی ۱۵ اَوْ مَسْکِنَا
 مَان شَد رُوحِ ۱۵ وَتِیْمَ ۱۵ سِیَادِ دَارِوکیں ۱۵ یَا مَسْکِنَ ۱۵

ماں حاکاں پُلیں پٹیں و پدا بوتنت چہ ایمان داراں و وصیتش کت یکد گرےء صبر و

و ہمیشہ کتیکدگرے بہ رحم درگ و ہمایت بخت اور فادہا کساں کہ

سورة الشمس

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَالشَّمْسُ وَضُحَاهَا ۝ وَالْقَمَرُ إِذَا اتَّٰلَاهَا ۝ وَالتَّهَارُ إِذَا

جَدِّهَا ۛ وَالْيَلَّ إِذَا يَغْشَاهَا ۛ وَالسَّمَاءُ وَمَا بَيْنَهَا ۛ وَشُونَ كَتَّانِي ۛ وَكَوْكَبَانِي شَبَّ ۛ وَهَدْيِكِي مَانِ بِرُشِيَّتِي ۛ كَيْ نُوْكَدَ آسْمَانُ ۛ وَتُوشَكُ اُذْكُتْ اُزْرَافُ ۛ وَسُوْكَدَ

ان زین و چو شک تالان کت آئی کلا سو گندانت به جنه انسا و چو شک برکتی آئی عفا پد آورده

منزل،

More Books Visit : [iqbalkalmat](http://iqbalkalmat.com)

ول یعنی اول و اجالی ہم پر عقل سلیم و فطرت صحیحہ و ذریعہ ماں نیک و بد و فرق و تفاوت و فہم دات۔ پدا بطور تفصیل حضرات انبیاء و پیغمبرانی زبان و بہ شری گیش و گیار کنان و ہر خبری کت و پیش داشت کہ اے راہ بدی نیگنت و اے راہ پرہیزگاری و۔ چرائی و بعد ماں قلب و ہرچ رجمانے نیکی یا بدی و طرف و بہ بیت اے ہر دو بینانی خالق ہم اللہ تعالیٰ و انت بلی توری ماں اول القام و فرشتہ واسطہ بہ بیت و ماں دومی و شیطان۔ پدا ہمار حجاں و میلان برے ہر بندہ قصہ و اختیار و مرتبہ عزیم و سرلوں و فعل و صدور و ذریعہ جوڑ بیت۔ کہ آئی و خالق اللہ و کاسب بندہ انت۔ ہمے کسب خیر و شتر و سرعہ اجازات و کڑی بطریق تسبیب قائم انت و نفس و سہ و پاک کنگ ایش انت کہ قوت شہو یہ و قوت غضبیہ و عقل و تابع بکنت و عقل و خداوندی شریعت و تابع بکنت تاکہ روح و قلب ہر دو میں چہ خداوندی تجلی و نور و روشن بہ بنت۔ و ماں خاک و سرچہ کنگ مراد ایش انت کہ نفس و لگام و یکپارگی شہوت و غضب و دست و بدنت و چہ عقل و شرع و ہج و واسطہ مداریت۔ چو بگوش کہ و اہگ و ہوا و بندہ بہ بیت۔ اے داہیں مردم چہ کنگ ایاں بدتر و ذلیل انت (تنبیہ) قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۝۱۰

ہا کس ماں خاک و زان و اکت آئی و دروغ بندت شود و قوم و دنی سرکش و سبب و فک و ہدیکہ پدا آنگ اشقیہا ۱۱ فقال لهم رسول الله ناقة الله وسقياها ۱۲ آیانی مسترین بدت و پدا گوشت بہ آیانی خدای رسول و خبر دار بہ بیت چہ اللہ و اچی و آئی و آپ رگباری و فک و بویہ و فقر و و ہا ہ فک مدم علیہم رگہم بذنبہم ۱۳ گدا آیانی دروغ بندت پدا گدا گشتش آئی و پدا گدا گچکان جت آیانی سرا آیانی رب و بسبب گناہاں آیانی فسوہا ۱۴ و لا یخاف عقبا ۱۵ گدا بڑ بختی درستان و و نہ ترسیت آئی پدا انجام و و سق اللہ الرحمن الرحیم ۱۶ الحمد و شریعہ الیل و نازل ہو و اے شریعہ کنان گون خدایا و ہا کہ باندازہ ہر زبان زیریں ہم کنکے ہیست و یک آیات انت و الیل اذا یغشی ۱ و التھار اذا تجلی ۲ و ما خلق الذکر و الانثی ۳ ان سعیکم لشی ۴ فاما من اعطی و اتقی ۵ و صدق بالحسنى ۶ فسنیسرہ للیسری ۷ و اما من یخن و استغنی ۸ و کذب بالحسنى ۹ فسنیسرہ للعسری ۱۰ و ما یغنی عنہ مالہ اذا تردی ۱۱ ان علینا الھدی ۱۲ و کار و نیت آئی و ماں آئی و ہدیکہ کسیت ماں کل و و تحقیق پر لازم انت راہ سوچ دیگ

اللیل ۹۲

۹۱۵

عقہ ۳

فجورھا و تقویھا ۱۰ قَدْ أَفْلَحَ مَنْ زَكَّاهَا ۱۱ وَقَدْ خَابَ مَنْ دَسَّاهَا ۱۲ كَذَبَتْ ثمودُ بطغویھا ۱۳ اِذْ انْبَعَثَ اَشْقِیھا ۱۴ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ اللَّهِ نَاقَةُ اللَّهِ وَسُقِیھا ۱۵ آیانی مسترین بدت و پدا گوشت بہ آیانی خدای رسول و خبر دار بہ بیت چہ اللہ و اچی و آئی و آپ رگباری و فک و بویہ و فقر و و ہا ہ فک مدم علیہم رگہم بذنبہم ۱۳ گدا آیانی دروغ بندت پدا گدا گشتش آئی و پدا گدا گچکان جت آیانی سرا آیانی رب و بسبب گناہاں آیانی فسوہا ۱۴ و لا یخاف عقبا ۱۵ گدا بڑ بختی درستان و و نہ ترسیت آئی پدا انجام و و سق اللہ الرحمن الرحیم ۱۶ الحمد و شریعہ الیل و نازل ہو و اے شریعہ کنان گون خدایا و ہا کہ باندازہ ہر زبان زیریں ہم کنکے ہیست و یک آیات انت و الیل اذا یغشی ۱ و التھار اذا تجلی ۲ و ما خلق الذکر و الانثی ۳ ان سعیکم لشی ۴ فاما من اعطی و اتقی ۵ و صدق بالحسنى ۶ فسنیسرہ للیسری ۷ و اما من یخن و استغنی ۸ و کذب بالحسنى ۹ فسنیسرہ للعسری ۱۰ و ما یغنی عنہ مالہ اذا تردی ۱۱ ان علینا الھدی ۱۲ و کار و نیت آئی و ماں آئی و ہدیکہ کسیت ماں کل و و تحقیق پر لازم انت راہ سوچ دیگ

سورة الیل و نازل ہو و اے شریعہ کنان گون خدایا و ہا کہ باندازہ ہر زبان زیریں ہم کنکے ہیست و یک آیات انت و الیل اذا یغشی ۱ و التھار اذا تجلی ۲ و ما خلق الذکر و الانثی ۳ ان سعیکم لشی ۴ فاما من اعطی و اتقی ۵ و صدق بالحسنى ۶ فسنیسرہ للیسری ۷ و اما من یخن و استغنی ۸ و کذب بالحسنى ۹ فسنیسرہ للعسری ۱۰ و ما یغنی عنہ مالہ اذا تردی ۱۱ ان علینا الھدی ۱۲ و کار و نیت آئی و ماں آئی و ہدیکہ کسیت ماں کل و و تحقیق پر لازم انت راہ سوچ دیگ

منزل

مردمان اے گپ دروغ قرار دات و پیغمبر و مکرز بیش گت و ناقہ و راہلا کش گت۔ آخر ہما بوت کہ حضرت و گوشت گت، اللہ تعالیٰ آدرستان و گارو گسار کنان و برابرکت۔ و یعنی چو شکہ دنیا و بادشاہاں کتام مزین قوم یا جاعے و سزا دیگ و پدا احتمال بیت کہ کتام جاہے ماں ملک و شورخے جاہ محبت یا ماں ملکی انتظام و نقصہ سرکشیت اللہ تعالیٰ و چہ اے داہیں چیزاں چہ ہمیں اندیشہ بوت نہ کنت۔ چوشیں کتام قسم و طاقت انت کہ آ پسنا یافتہ مجرمانی بیرگرگ و آئی و تعاقب و کنت۔ العیاذ باللہ۔ و یعنی ہنچو شکہ ماں دنیا و شب و روح، نر و مادہ، مختلف و متضاد چیزاں پیدا کنگ بو تگنت، شے اعمال و کوششاں ہم مختلف و متضاد انت۔ پدا مختلف اعمال

اغلب ہمیشہ انت کہ آوہد و مخالفان ہوتے داب و چہ میگوئیں کنگ۔ چنانچہ ابن کثیرؒ و غیرہ و ہرج الفاطی نقل کنگت آہم ہے احتمال و تائید و کنت۔ بوت کنت کہ ہے دوران و ہما قصہ ہمیشہ آتنگ کہ آماں لہتے صحیحین حدیثاں بیان بوتگ کہ یک رندے حضور صلی اللہ علیہ وسلم چہ نادراہی و سبب و دو سے شپ نتوتی کہ چست بہ بیت تو یک (خبیش) جنیں آدمے گوشگ و لگت اے محمد! معلوم بیت کہ تہی شیطان و ترایل داتنگ (العیاذ باللہ) الغرض اے ہمک دابیں ناہودگیں گپنی جواب ماں سورۃ الفتحی و دیگ بوتگ۔ پیسے سو گند وارت سرکشوکیں روح و روتا پ و کہ و ہدے سرکشیت و تہا ریں شپ و۔ پدافرا بیت کہ (دشمنانی تمام ناہودگیں خیالاتانی رد انت) نہ تہی رب چہ تو نارضا و نیزار بوتگ و ترایلہ فی داتنگ بلکیں ہر داب و سر ظاہر و آوقی قدرت و حکمت و مختلف نشان ظاہر کنت و چہ روح و پدشپ و وچہ شپ و پدروح و کاریت ہے کیفیت باطنی احوالاتی سراقیاس بلکن ات اگں روح و روتا پ و پدشپ و تہاری و آیک اللہ و خنگی و ناراضی و دلیل نہ انت و نہ بریشی و ثبوت انت کہ چرائی و بعد روح و شنائی کدی نیت تو پچنت روح و وحی و نور و ہستلی و چہ چہ چاکسے قیاس کنت کہ مرد و چاں خدا چہ و تی گپیں کتگیں پیغمبر خدا و ناراض بوتگ و پد مدامیگی وحی و دروازگی بند بوتگ۔ چو گوشگ تو خداوند کریم و احاطہ کنوکیں علم و کاملین حکمت و سرا ایراد کرگ انت۔ چو بگویش کہ آترا خبر نہ ات کہ ہا کس و من نبی جوڑ کنگایاں آدم تر و چیزے مدت و پدراے کار و اہل ثابت نہ بیت؟ العیاذ باللہ

۵ یعنی شے گڈی حالت چہ اولی حالت و چا و شترانت۔ یعنی اعلیٰ و ارفع انت۔ وحی و اے چنت روحی بندش شے نزول یا انحطاط و سبب بوت نہ کنت بلکیں زیات و چہ زیات سر بلندی و برافضلی و ذریعہ انت۔ و اگں چہ گڈی و ہم گڈی حالت و شبینگ کنگ بہ بیت یعنی آخرت و شان و شکوہ و و ہدے کہ آدم و آدم و کل اولاد شے بیرق و چیر و بخت تو اود و بزرگی و فضیلت تو چہ ادا و اعزاز و اکرام و بے شمار درجہ مستر و بہتر انت۔ ۶ یعنی ناراض و نیزار بوان و یل دیگ و گپ و تو بل ہنگت تہی رب ترا را (ماں دنیا و آخرت و) ہینکر مال و دولت و نعمت عطا فرمائیت کہ تو سرچی و راضی و دل جمع بیے۔ ماں حدیث و واجہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم فرمائیت کہ محمد داں ہا و ہدے راضی نہ بیت دانکہ آتی و امت و یک نفر ہم ماں دوزخ و باقی بمانیت (صلی اللہ علیہ وسلم) فل چہ واجہ و ولادت باسعادت و پیش واجہ و آریپیں پت پیراں بوتگت و ہدے کہ واجہ بہ شش سال و عمر و سر بوت کہ مادر مہربان و داغ جہانی واجہ و دات و دوقی راہی گپت۔ پد واجہ داں ہشت سال و عمر و دوقی پیرک (عبدالطلب) و چار و گند و چیر بوت۔ آخر کار اے یتیمیں درد انگ و نادیر روزگار شخصیت و ظاہری تربیت و پرورش و سعادت واجہ و مزین مہربانیں نا کو ابوطالب و نصیب بوت اے واجہ و ماں و تی تمام زندہ واجہ و نصرت و حمایت و مان حکیم و شرف و بچ دابیں کوتاہی نہ گت چہ ہجرت و چیزے مدت پیش اے واجہ و ہم مرگ و گور انبار گت و چہ دنیا و گڈرات۔ چنت روح و پدراے خداوندی امانت بحکم اللہ مدینہ و انصار و لوگاں سر بوت۔ اودا اوس و خزر ج و قسمت و استار و جاہ جت و آباں اے واجہ و حفاظت بہ ہے داب و گت کہ اے دابیں چار و گند و عزت و شرف و کارگذاری اے آسمان و گاہے ندیتگ۔ اے تمام صورتاں یک یک و درجہ بدرجہ ماں ایو و و تحت و داخل انت کما اشارہ الیہ ابن کثیر رحمہ اللہ تعالیٰ

۷ و ہرے حضرت و رنا بوت چہ قوم و مشرکانہ و ناہودگیں رسم و رواجاں نیزار ات و ماں قلب و خدے واحد و عبادت و جذبہ گوں ہد و ناکی چست ات۔ خداوندی عشق و آس ماں مبارکیں سینگ و گوں ترندی و جنبلاکس بوگا ت۔ اللہ پاک و طرف و گام گنجی و مخلوق و ہدایت و ہما کامل ترے استعداد و چنگ کہ چہ تمام عالم و زیات ترماں قدی نفس و ودیعت کنگ بوتگت ماں اندر و جوش و رگات بلے کتام صافیں و ظاہرین راہے و گیشیتگیں راہے و یک ٹکیں دستور علی لظاہر گندگ نہ بوتگت کہ چرائی و ہما عرش و کرسی و زیات پراہیں قلب و تسکین بہتیں۔ بے سچہ زیاتیں دلی و اہلگ بازیں محبت و ردا واجہ بے قرار و سرگردان ات و ماں غاراں رفت و دوقی پروردگار و عبادت و کلا تیش بوت و حقیقی محبوب تی تو اربرجت۔ آخر اللہ تعالیٰ و ماں غایبہا و فرشتہ وحی دیم دات و روانہ کت و اصلاح خلق و وصول الی اللہ و تفصیلی راہان و پ و اجمیلی و چ کنت، یعنی حقیقی دین فی نازل گت ما کنت تدیری ما الکتاب ولا الایمان و لیکن جعلہ نوراً کھدی بہ من شفاء من عبادنا الخ (سورہ شوریٰ مکیہ ۵) ادا صلاً و معنی کنان و سورہ یوسف و آیت قالوا تالہ انتک لفی ضلالتک القدیمر و دیمادارگ الی انت۔ و لہ اے داب و کہ ماں حضرت خدیجہ و تجارت و واجبہ مضارب بوت، ماں آتی و نفع حاصل بوت۔ پد حضرت خدیجہ و گواں واجہ و نکاح کت و دوقی مال و واجہ و خدمت و پیش گت۔ اے و ظاہری عنایت۔ باقی واجہ و قلبی و باطنی غناء و درجہ تو آغنی عن العالمین و ت شتر و بہتر زانت کتام یک بشرے اے بابت و چہ اندازہ جت کنت۔ مطلب چوش انت کہ واجہ و سرا چہ ابتداء و خداوند کریم و انعاما آییاں بوتگت۔ آئندہ ہم انعاما آییاں بنت۔ ہما زبردستیں پروردگار و براے دابیں شان و شوکت و واجہ و تربیت و تعلیم کنگ آیا آنا راض بوان و واجہ و ہنچوش مفت و ماں درمیان و یلہ دنت۔ استغفر اللہ

ول بلکس آتی حال شونی و بکن و آرتا سلا بدے ہونچ کر اللہ تعالیٰ عز ترا ماں تہی حالت و جاگہ دات تو ہاداب و دگر تہیاں جاگہ بدے چہ سہ دابہ اعلیٰ و بالائیں اخلاق اختیار کنگ و بندہ اللہ تعالیٰ رنگ و زور ان کنت صبغة الله و من احسن من الله صبغة ماں حدیث و واجہ و فرما نیت انا و کافل الیتیم کھاتین و اشار الی السبابة والوسی و ل یعنی تو دست و تنگ انے اللہ تعالیٰ و غنا عطا فرمائیت۔ نوں شکر گزار بندہ و حوصلہ سہ داب و لوگ لویت کہ چہ سوال کنوکان ماں دل و تنگ مہیت و چہ حاجت منڈانی سوال و پریشان ہوان و ہگل و ہگل و راہ بندہ اختیار مکن بلکس دل و پراہ ہاریت و گوں و شیں اطلاق و پیش بیت۔ ماں حدیثاں واجہ نبی و سوال کنوکانی مقابلہ و واجہ و مزین خوش خلقی و ہرچ داستاے مشہور و منقول انت آمستہ و چہ مسترین مخالف و واجہ و جوانس اخلاق و گر ویدہ جوڑ کنت (تنبیہ) صاحب روح المعانی و نبشتہ کنت کہ سوالی و زجر و مانعت ماں ہما صورت انت دھدے آگوں نرمی و سریدہ بہیت و آگس نہ ہٹ

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ۝ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ ۝

نوں گڈ ایتیم و بیم تراپ مدے و سوالی و پھر (ہگل) مدے و

وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ۝

ولیکن و تی رب و احسانانی ہر دم ذکر و بکن و

سُورَةُ الْاَنْشُرِ الْاَوَّلِيَّةُ وَهِيَ ثَمَانِ اَيَاتٍ

سورة الانشراح ماں مکہ و نازل بوت و اے ہشت آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدائے نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیریں رحم کنو کے

الَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ۝ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ۝

ایا ما پچ نہکت پر تو تہی سینگ و وایر گینگ ماچہ تو تہی ہا بار و کہ

اَنْقَضَ ظَهْرَكَ ۝ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ۝ فَإِنْ مَعَ

آئی و تہی سرین جگینگ و دبالکت ماچہ تو تہی ذکر خیر و گڈاے شک گوں

الْعُسْرِيسِرَا ۝ إِنَّ مَعَ الْعُسْرِيسِرًا ۝ فَإِذَا فَرَغْتَ

تنگ و آسانی انت۔ بیشک گوں تنگی و آسانی انت و گڈا و ہدیکہ تو چہ کار و ہلاس بے

فَإِنْصَبْ ۝ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَارْغَبْ ۝

گڈا وخت بکن (بہ خدائے عبادت) و و تی رب و نینگ و دل و میل بدہ و

سُورَةُ التَّيْنِ الْاَوَّلِيَّةُ وَهِيَ ثَمَانِ اَيَاتٍ

سورة التین مکہ و نازل بوت و اے ہشت آیات

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدائے نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیریں رحم کنو کے

وَالَّتَيْنِ وَالزَّيْتُونَ ۝ وَطُورِ سِينِينَ ۝ وَهَذَا الْبَلَدِ

سوگن انت انجیر و زیتون و و طور سینا و و اے شہر (مکہ) و

منزل

کنان و پوشیت و حج داب و قبولدار مہیت تو اے حالت و زجر جائز انت۔ و محسن و احسانانی قصہ بہ شکرگزاری و نیت و (نہ کہ بہ نذر نیت و) بیان کنت شرعاً محمود انت۔ لہذا ہرچ انعام اللہ تعالیٰ واجہ و سر کنگ آیان و دپ و ت بیان بکن، خصوصاً ہما ہدایت و نعمت و کہ آئی و ذکر ماں و وجد ک صلاً فہدی و بوت آئی ماں مخلوق و شنگ و تالان کنگ و گوں خوبی و بیان کنگ و تہی سرافض منصبی انت۔ شاید واجہ و فرمان و گفتار ان کہ حدیث گو شنگ بیت آچہ سہ لفظ فحدت و زور گینگ و اللہ اعلم و کہ ماں آئی و علوم و معارف و دریا ایر گینگ و نبوت و لوازم و ہم رسالت و فرضان و برداشت کنگ و رد امزن راہیں حوصلہ دات کہ چہ بے حساب دشمنانی عداوت چہ مخالفانی اڑ و خجالاں پریشان مہیت۔ (تنبیہ) چہ احادیث و سیر و ثابت انت کہ ظاہری رہندہ ہم فرشتیان و چند بار واجہ و مبارک سینگ چاک جینگ بے آیت و مدلول سظاہر و معلوم نہ بیت، واللہ اعلم۔ و وایر گینگ اول سر و سکت کل ات، پدا آسان بوت۔ یا پیغمبری منصب و ذمہ داریاں ماران و واجہ و و تی دل و سرگرا نی محسوس کنگ، چنانچہ آدور کنگ بت یا چہ وزر و ہما مباحیل و مراد بہت کہ گاہے حکمت و مصلحت و نزدیک نہان و واجہ و ہما کار کنگ و رند تر و آسانی حکمت و برخلاف یا اولی و برخلاف ظاہر ہو تکت دو واجہ برو تی علوشان و غایت قرب و سبب و چرائی و ہمینک غناک بو تکت و پنچوش کہ کسے چہ یک گنہے و کار و کنگ و غناک بیت۔ تو ماں اے آیت و ہما کارانی سلسلہ و واجہ و بشارت دیگ بوت کہ چوشین کارانی حساب و اد گوں تو کنگ نہ بیت۔ کذا روی عن بعض السلف۔ حضرت شاہ عبدالغفریہ نبشتہ کنت کہ واجہ و مجر و بالائیں ہمت و سید انشی استعداد ہما کمالات و مقامات و کہ لوٹوک ات شاید واجہ و قلب مبارک و جسمانی ترکیب یا نفسانی تشویشانی سبب و بر آیان فائز لوگ گران گوستنگ۔ اللہ پاک و ہک واجہ و سینہ پچ کت و حوصلہ پراہگت تو آ گرانیاں کار بوتنت و تمام بار سبک ترنت۔

و یعنی ماں پیغمبر و فرشتیان تہی درجہ بلند انت۔ ماں دنیا تمام فہم دار و گیں ان گوں مزین عزت و وقعت و واجہ و ذکر و کنت۔ ماں اذان، اقامت، خطبہ، کلمہ طیبہ و ماں التحیات وغیرہ و اللہ پاک نام و بعد واجہ نبی و نام گرگ بیت و خداوند کریم و جاگے کہ بندہ ان و و تی اطاعت و حکم دات ہمواد گوں اشی و ہور واجہ و فرمانبرداری و رد اکڑن فرمائینگے۔ و یعنی ماں اللہ و رضا حاصل کنگ و رد اہر ہمیں سگی شہر برداشت کنت و سنج و درد کشت۔ چہ آسکیاں حکم دایں آسانی ہم گوں انت مثلاً دل و مزین کنگ کہ چریشی و ذریعہ و ہما سکیانی زور گ سبک بوت و ذکر و بلند و بالا کنگ کہ آئی و شہینک و مزین گرانیں مصیبتی برداشت کنگ آسان بنت۔ یا مطلب چوش انت کہ و ہک اتار روحانی راحت دات و روحانی رنج نگینت، پنچوش کہ چہ آلم نشرق الخ و معلوم بوت۔ تو چریشی و تراباید انت کہ تو ماں دنیاوی راحت و محنت و مے فضل و کرم و امید و بار۔ با و عدہ

یہ بیت : انسان و اللہ تعالیٰ پیدا فرمایا دینت و ماں جو انیس
حاصل کنان و چہ فرشتیاں ہم دیماسرگوزیت ، کتام
معظمہ بہ وتی وتی و ہدء دیستنت کہ آیانی قدیمانی نقش و
چہ وتی ناہودگیں کاراں و بدکرداریاں ذلت و رسوائی

۵ یعنی او انسان اچھے دلیلان پر چے سبب انت کہ آئی ء روع جزا و سزا ء سلسلہ ء انکار کنگ
 دابیں صافیں بیانان پر کتام چیز انت کہ منکران ء جزا ء محاملہ ء شے تکذیب ء سرا آمادہ کنت۔ خبر
 شکل و صورتے ء پیدا کت، آئی ء بدن ء اجزایان تہے ترکیب ء جوڑ کت کہ اگن بواہیت تو نیکی و خیر ء
 مخلوقے ہم گون آئی ہری کت مکنت۔ چنانچہ اے دابیں کا طیں نمونہ دنیا ء ماں شام بیت المقدس، کوہ
 اگن انسان گام بخت تو انسانی کمالات دارین ء سوب مندی ء اعلانیں درجھاں سر بنت۔ بلے از

جہل ترین چات و کپان و وقتی بُسدری بزرگی و بباد دنت - بیچ نلوکار و ایمانداریں ان و اللہ تعالیٰ مفت و ماں جھلگ و چکل ندنت بلکیں بہ آئی و مکیں علماں
 آرا بے اندازہ صلہ و بدلہ عطا کنت یا اے دابیں احوالانی اشکنگ و پدیم کسے و دپ گریٹ کہ آدین فطرت و اصول و جزا و سزا و اے دابیں معقولیں دستور
 دروغ بکنت - البتہ تکذیب انکار و یک صورتے بوت کنت کہ دنیا و پنجوش کا یک بے ڈولیں کار جا ہے حساب کنگ بہ بیت کہ برائی نہ کسی پادشاہی بہ بیت
 نہ ادا کتم داب و قانون و دستورے جاری بہ بیت و نہ کسے نیکی و بدی و سراجست و باواست کت بکنت، آئی و جواب و ہم دیم تر و دنت اَلَيْسَ اللّٰهُ بِاَحْكَمَ
 الْحَاكِمِيْنَ - وک یعنی آئی و شہنشاہیت و دیما دنیا و تمام حکومت بیچ ارزشے نذرنت - و ہرے ادا و گونڈیں حکومتانی و فاداران و انعام و مجران و سزا
 دینت تو ہے دابیں اُمیت چہ آ حکم الحاکمین و سرکار و پرچار دارگ مہیت - وک اے بیچ آیتاں (چہ اقرأ و بگرداں ماکہ یفکھ) چہ قرآن و تمام آیات و سورتاں
 پیش نازل بوتنت - و اجہ نبی ماں غار حرا و خدائے واحد و عبادت کنگانت کہ انانگت و حضرت جبریل و می زوران و آتک و واجہ و گشتی "اقرأ" (ہوان) واجہ و پستہ
 دات "ما انا بقارئ" (من وانگ نزاں) جبریل و چنت بر و واجہ گون ترندی و پرتک و ہر بر و اقرأ و لفظ و گشتان بوت و واجہ ہر بار ہا ما انا بقارئ
 جواب دیاں بوت - سوئی بر و جبریل و گون ترندی پرچان و گشت "اقرأ باسم ربک" یعنی چہ و تی رب و نام و برکت و مدد و ہوان - مطلب چش انت کہ ہا رب
 چہ ولادت و داں اے و ہد و یک عجیب و یشمالیں شانے و تی تربیت و مائنت کہ آ اے نشان و ظاہر کنت کہ چہ ترا کتم یک کیں مزنیں کارے گرگ بیت - زانا آ
 ترا ماں نیم راہ و دیل دنت و چہ جبریل بوت نہ کنت، چہ ہائی و نام و تی تعلیم بیت کہ چہ ہائی و مہربانی و تی تربیت بوتک وک یعنی ہا ذات کہ آئی و کل چیزان و پیدا
 کت آیا آماں تی توک و قرأت و صفت پیداکت نہ کنت - وک ماں بستگیں خون و نہ جس بہست نہ شعور و نہ ادراک، آ تیوگ جہاد لایعقل - پدا آ خدائے کہ جہاد
 لا یعقل و انسان عاقل جوڑ کت کنت، ایک عاقلے و کامل و یک اُمی بے و قاری جوڑ کنگ نویت ہے - داں اے حد و قرأت و امکان ثابت کنگی ات کہ پادشاہ
 ہج کار مشکل نہ انت - کہ ترا اُمی بوگ و با وجود قاری جوڑ کنت - دیم تر و آئی و فعلیت و وقوع و ردائندہ فرمائنت - وک یعنی تیں واجہ و تربیت بہ ہرچ شان و
 کنگ بوتک چرائی و واجہ و کامل استعداد و وقت چورچ و روشن انت - و ہرچہ ادا ماں استعداد و کوتاہی نیست و چہ آنگو ماں دادانی واجہ و بخل نیست، بلکیں آ
 چہ تمامیں کریمیں کریمے گڑاں داد و وصول کنگ و کتم چیز مہن کنوک بوت کنت، لازمی انت کہ ہے کار بہ پیما بیت - وک حضرت شاہ صاحب
 بنشتہ کنت کہ واجہ و کردی ہم نہ و نہ نوشتہ کت - فرمائنت کہ چہ قلم و ہم علم ہادنت، چہ نائی و ہم ہاوت دنت - و ممکن انت کہ اے جانب و ہم اشارہ بیت
 کہ پنجوش کہ مغیض و مستفیض و درمیں قلم واسطہ بیت اللہ و وچمل و درمیان و جبریل تیوگ واسطہ انت - پنجوش کہ قلم و توسط پرانی مستلزم نہ انت کہ آ چہ
 مستفیض و افضل بیت - ہے داب و ادا حقیقت جبریلیہ و چہ حقیقت محمدیہ و افضل بوگ لازم نہ بیت - وک یعنی انسان و چک و ہدے چہ مات و
 لاپ و درکیت تو آچ نہ زانت آخر ارا کم کم و کئے سرو سوچ کنت، بس ہا قادریں رب انت کہ انسان و چہ جاہل و انسان جوڑ کنت وک یعنی مردم اصل
 و ہمیش انت کہ آچ بستگیں خون و جوڑ بوتک ووت تیوگ و جاہل ات، خداوند کریم و چہ وقتی قدرت و علم دات، مگر اوتی مل حقیقت و مکیں ہم یاد نہ کنت -
 دنیا و مال و دولت و سراغ و ناک کنان سرکشی خستیار کنت و ماں دل و ہم خیال کنت کہ من و کسی غرض نیست - وک یعنی اول و ہم ہائی پیداکت و
 آخر و ہم ہائی و گور و و ترکنگی و روگی انت، گڑا اعت و اے تکبر و خود فراموشی و حقیقت و ظاہر بیت -

وک یعنی اے مرد و تمدنی و سرکشی و بچارات کہ و تارا و اے توفیقی نیست و تی رب و دیما سر و بجکینیت بے اگن دگر بندھے خدا و دیما سر و بسیجہ
 بارت تو آرا اے بے بخت دیست نہ کنت - ماں اے آیتاں اشارہ و البہل ملعون و نیگ انت و ہد آئی و واجہ نبی و بہ نماز و وانگ دیست
 تو واجہ و سر ابد برنگتی و واجہ و ہم تراپ داتگتی و قسم قسم و ایذا و تکلیف دیگ و بردا دست و پادی جنگت - ۱۲

فل یعنی نیکی و راہ و بوتیں۔ مردمان نیکیس کارانی سرسوج بکتیں تو چپکے جوانیں مردے ہو گئیں۔ نول کہ آئی و دیم تریننگ تو مارا ہے تاوانے داتنگ کذا فی موضع القوان و للمفسرین اختلفوا فی تفسیرھا من شاء الاطلاع علیھا فلیراجع روح المعانی فل یعنی اے ملعون و ناشریر کاراں و آنیکس بندہ و خضوع و خضوع و اللہ گنا گنازت۔
فل یعنی خبر و چہ ہیدا گونڈ بکن! اے مردک شر زانت بلے چہ و تی ناہودگی و دست نہ کشیت۔ شرنوں گوش و بچ کنان و بشکن کہ اگ چہ و تی ناہوگیس کاراں دستی نداشت تو ما آرا مثل جانوراں و ذیلیں بندیاں (قیدیوں) سر و موداں گران و گران کنیں فل یعنی ماں ہر سرے و کہ اے گلگ ہستنت آچہ دروغ و گناہاں دپادپ انت، چو گوش کہ دروغ و گناہ ماں آئی و ہر مودے و جاگہ کنگ فل ابو جہل و یک برے و اجہ نبی و چہ نماز و انگ کہن کنگ لوٹت و اجہ و گون ترندی پستہ دات۔ و تراستی زانا تو زانے کہ ماں مکہ و

چہ درستان ستریں دیواں منگنت۔ بہ چہ رد وافرمانیت کہ نول آوتی دیوان و بیل و مہیلاں بیاریت، ماہم آئی و گوشانی تاب دیگ و تی سپاہیاں کاریں۔ چاریں باریں کتے غالب بیت چنت روح و بی ماں بدر و میدان گندنگ بوت کہ اسلام و سپاہیاں آرا چو نکا گران و ماں بدر و میاچی و چگل دات۔ باقی اہل و ہد گران کنگ و برگ و آخرت انت و ہدیہ دوزخ و فرشتہ آرا گون من رسولی و ماں جہنم و تیلانک وینت۔ ماں روایتاں ہست کہ یک برے ابو جہل حضرت و ماں نماز و گران و سرگیت کہ چیزے بے ادبی بکنت، ہنگت اودا سر نہ ہو گت کہ ترسیا پشت و کسرت۔ مردمانی جنت و پد گوش کہ من و تی و محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و میاچی و یک آس و خدقے نظر و آتک کہ ماں آئی و چیزے بازل داریں مخلوق ات من ترسان و ازکت۔ حضرت و ارشاد فرمائیت کہ اگ (ملعون) کہیں دیمتر بیانیس آئی و بوٹی بوٹی یک گنگت۔ چو براں چہ آخت و پیش ماں نیاء آرا سنکج الترابانیہ و یک گونڈ نمونے پیشداشت (تنبیہ) اکثر مفسراں چہ زبانیہ و دوزخ و فرشتہ مراد گنگنت۔ فل یعنی شاہر آئی و چہ غرض مدار ات و نہ آئی و خبر و گوش ہد ارات ہر جا کھے کہ شے دل بلوٹیت اودا گونڈ و تب و اللہ عبادت و بکن ات و ماں آئی و بارگاہ و سجدہ کنان و زبات و چہ زبات نزکی حال کنگ و جہد بکن ات۔ ماں حدیث و آتنگ کہ بندہ چہ کلین حالتاں ماں سجدہ و حالت و گون اللہ زبات نزیک بیت۔

و یعنی قرآن مجید چہ لوح محفوظ و دنیا و آسمان و سراساں شب قدر و ایرکب گت و شاید ماں ہے شب چہ دنیا و آسمان پیغمبر اسلام و سر ایرکب شمع بوت۔ اے بابت و چہ نمون ماں سورہ دخان و گوشنگ اودا چارگ بہ بیت و یعنی ماں اے شب نیکی کنگ ہنجوش انت کہ براں آئی و داں ہزار ماں نیکی کناں بوت بلکیں چہ اشی و ہم گیش۔ و یعنی چہ اللہ حکم و روح القدس (حضرت جبریل) ماں بے شمار فرشتیاں چہ و جہل و ایرکبیت تاکہ چہ من شاہیں خیر و برکت زمین و نند و کان فیض حاصل بکنت۔ و ممکن انت چہ روح و مراد چہ فرشتیاں ابیدہ کہ مخلوقے بیت۔ بہر جا و دے مارے مبارکس شب و باطنی جہاں خیر و برکت و یک خاص نزولے بیت فل یعنی عالم و گرد و دار و بابت و ہرج کارے ماں اے سال و مقدر انت بہ آیا فی نفاذ و رد و فرشتہ ایرکبیت کما تر فی سورۃ الذخان یا چہ من کل اہر و امر مراد

بہ بیت یعنی ہر قسم و خیر امور زوران چہ آسمان ایرکبیت۔ واللہ اعلم فل یعنی آشی ابینی و دل بھی و شب انت ماں آئی و اللہ دوستان محبت دل قرار می شیر کنی ماں قی عبادت و توک و مارنت و اے اثر بیت رحمت و برکت و کرا و روح و ملائکتان و توسط و ماں ظہور کیت ماں بہتیں روایتاں ہست کہ ماں آشی و جبریل و فرشتیاں بہ عابدین و ذاکرین و سراسلوة و سلام دیم و یعنی بہ آسانی حق و رحمت و سلامتی و دعا و لوٹنت و ال یعنی چہ بیگاہ و بچرداں صحت تمام شب ہے سلسلہ بہ قرار مانیت بہ اے حساب اتمام شب مبارک انت (تنبیہ) چہ قرآن معلوم بوت کہ آشی ماں رمضان شریف و ماہ و انت۔ شہر رمضان الذی أنزل فیہ القرآن، و حدیث و سون دانت کہ ماں رمضان و اخیر عشرہ و خصوصاً ماں عشرہ و طاق شہاں آرا شو بار کنگ بہ بیت پدا ماں طاق شہاں ہم بیت مہتمی و شب و بار و ولمان غالب بوتگ، واللہ اعلم۔ باز عالم گیش گیار کنگ شب قدر ہمیشہ ماں یکس شب و مقرر نہ انت بلکن انت کہ ماں یک رمضان و یک شے بہ بیت و ماں دوی رمضان و دگ شے بہ بیت۔ ۱۲

عَلَى الْهُدَى ۱۱) أَوْ أَمَرَ بِالتَّقْوَى ۱۲) أَسْرَعَتْ أَنْ كَذَبَ

نیکیس راہ و سدا یا کہ حکم بکتیں بہرہیزگاری و۔ آیادیت (کہ چہ بوت) اگر دروغ بند کتی و توولی ۱۳) أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ اللَّهَ يَرَى ۱۴) كَلَّا لَئِنْ لَمْ و دیم ترینتی ط آیا نزانتی ایک تحقیق خدا گندیت ط انا، اگر دست

يَنْتَهُ ۱۵) لَنْسَفَعًا بِالنَّاصِيَةِ ۱۶) نَاصِيَةٍ كَاذِبَةٍ

نکشیت اہت ما کشان و بریں آئی و موداں پیشانی و ط ہاموداں پیشانی و دروغ بند

خَاطِئَةٍ ۱۷) فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ ۱۸) سَنَدْعُ الزَّبَانِيَةَ ۱۹)

گنہ گار و نول باید انت کہ و تی دیوان و نند و کان تواریں بکنت، ماہم تواریں جنیں و تی پاپا و دہ سپاہیاں

كَلَّا لَا تَطِعْهُ وَاسْجُدْ وَاقْتَرِبْ ۱۹) انا انا۔ آئی و جبر و مکر و سجدہ بکن و خدا و نزکی و بلوٹ و

سورة القدر و کیت و کھی ختمش و آیت سورہ قدر و نازل بوت و اے و خ آیت انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان و بریں رحم کنوے

إِنَّا أَنْزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ ۱) وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ

بیشک آرا ماں شب قدر و نازل کت و تو چہ سر پدے کہ جی ایت

الْقَدْرِ ۲) لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ شَهْرٍ ۳) تَنْزِيلُ

شب قدر شب قدر بہتر انت چہ ہزار ماہ و ایرکبیت

الْمَلٰئِكَةِ وَالرُّوْحِ فِيهَا يَأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ

فرشتہ و روح ماں آئی و چہ و تی رب و حکم و ط بہ ہک

أَمْرِ ۴) سَلَامٌ هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ ۵)

کار و فل آسلائی (شب) انت و انا کہ خبر و روشنی و

منزل

بہ بیت یعنی ہر قسم و خیر امور زوران چہ آسمان ایرکبیت۔ واللہ اعلم فل یعنی آشی ابینی و دل بھی و شب انت ماں آئی و اللہ دوستان محبت دل قرار می شیر کنی ماں قی عبادت و توک و مارنت و اے اثر بیت رحمت و برکت و کرا و روح و ملائکتان و توسط و ماں ظہور کیت ماں بہتیں روایتاں ہست کہ ماں آشی و جبریل و فرشتیاں بہ عابدین و ذاکرین و سراسلوة و سلام دیم و یعنی بہ آسانی حق و رحمت و سلامتی و دعا و لوٹنت و ال یعنی چہ بیگاہ و بچرداں صحت تمام شب ہے سلسلہ بہ قرار مانیت بہ اے حساب اتمام شب مبارک انت (تنبیہ) چہ قرآن معلوم بوت کہ آشی ماں رمضان شریف و ماہ و انت۔ شہر رمضان الذی أنزل فیہ القرآن، و حدیث و سون دانت کہ ماں رمضان و اخیر عشرہ و خصوصاً ماں عشرہ و طاق شہاں آرا شو بار کنگ بہ بیت پدا ماں طاق شہاں ہم بیت مہتمی و شب و بار و ولمان غالب بوتگ، واللہ اعلم۔ باز عالم گیش گیار کنگ شب قدر ہمیشہ ماں یکس شب و مقرر نہ انت بلکن انت کہ ماں یک رمضان و یک شے بہ بیت و ماں دوی رمضان و دگ شے بہ بیت۔ ۱۲

ول اہل کتاب یہود و نصاریٰ بوتنت و مشرکین ہا قوماں کہ آماں بُت پرستی و آتش پرستی و گرفت رانتنت۔ و بیچ آسمانی کتابے آیانی سرانازل نہ بوتنت۔ ول چہ آنحضرت صلی اللہ علیہ وسلم بعثت و پیش تمام دین داروکیں مردماں چہ راہ و بدراہ بوتگنت و پداہر کیے بہ وتی غلطی و سرانہم مغرورات تو نوں لازم ات کہ کتاب یک حکیم یا ولی یا عادلین بادشاہے و سرور سوج و سراہ راہ و بیانت۔ تو اے کار ممکن ذات داں و ہدے یک غنی عظیم القدریں رسولے مسیت کہ گوں آئی اللہ پاک و کتاب آئی و زور اکیں مدد بہت کہ ماں چنت سال و یک یک ملکہ و چہ ایمان و پربکنت و چہ وتی زبردستیں تعلیم، ہمت و حکمیں ارادہ و دنیا و نقشہ و بدل بکنت۔ چنانچہ رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم کتاب و دانان و آتک کہ آپاکیں تاکاں نبشتہ انت۔ ول یعنی قرآن ہر ہر سورت چو براں کہ ویک تکلیف کتاب انت یا مطلب چوش بیت کہ ہرچ جوانیں کتابے کہ پیش و آتگنت آکلانی ضروری خلاصہ ماں اے کتاب و شامل کنگ بوتگنت۔ یا چہ کتب قیمتی و مراد علوم و مضامین انت۔ یعنی اشی و علوم بالکل صحیح و راست و مضامین سک مضبوط و درمیانی راہ بند بکنت۔ ول یعنی اے رسول و اے کتاب و آیک و پدید قسم و شبہ پشت نہ کستگ، پداہم نوں اہل کتاب چہ خند و گنت و سبب و مخالف انت نہ چہ شبہ و۔ پیشکا ایشاں نوں ماں دو فریق و بہر بوتنت۔ ہر کس و خند و گنت کت آدین و منکر بوت، ہر کس و گوں انصاف و کار کت آئی و ایمان آوردت۔ لازم و ہمیش ات کہ آیاں آپغیر آخر الزماں و کہ رہچا رانتنت بہ آئی و تشریف آوری و بعد وتی تمام جبر و اختلافات و ہلاک کنان و کل بہ یک ایہ و سرگام گجیاں بوتیں انت مگر آیاں چہ وتی بے سختی و عناد و سبب و وحدت و نیکی و مخالفت و محبت و ذریعہ جوڑ گنت۔ و ہدیجہ اہل کتاب و احوال چوش انت تو جاہلیں مشرکانی احوال الم و زیات بدتر بیت۔ (تنبیہ) حضرت شاہ عبدالعزیز رحمہ اللہ البکینہ و مصداق حضرت مسیح علیہ السلام قرار داتگ۔ یعنی و ہدیجہ حضرت مسیح علیہ السلام سرظاہرین نشاں زوران و آتک تو یہود آئی و دشمن بوتنت و نصاریٰ ہم ماں دنیاوی غرض و لالچ و گرفتار ہوان و بہ وتی جماعت و فرقاں بہر و بانگ بوتنت۔ مقصد چوش انت کہ پیغمبر و آیک، کتاب و نازل بوگ ہم بغیر چہ حق تعالیٰ و توفیق و کار دات نہ کنت ہر قدر بدایت و از باب و سامان جمع کنگ بہ بنت ہر کس و توفیق حاصل نہ بیت آہاداب و ماں نقصان و خسارہ و مبتلا بنت۔ ول یعنی چہ ہمک دابین دروغ و باطل و یک کتر ہوان و خالص یکیں خدا و عبادت و بکنت و مثل ابراہیم حنیف و چہ ہمک جانب و تواسندان و ہا یکیں خدا بند و تاغلام قرار بدینت۔ تشریح و تلوین و ماں کتام شعبہ و کتام دگر کسے و خود مختار منرانت۔ ول یعنی اے چیزاں ماں ہمک دین و پسند کنگ بوتگنت ہے گپانی گیش و گوار و اے پیغمبر کنت گڈا باریں خدا برانت کہ ایشاں پرچاچہ اے دابین تعلیم و چو خوشی و دور چنت۔ ول یعنی علم و دعویٰ داروک توری اہل کتاب بہ بنت یا جاہلیں مشرک، حق و انکار کنگ سرکلائی انجام یکے۔ بس یہ ایشاں دوزخ انت کہ چرائی و کدی ہم ایشاں رستگاری حاصل نہ بیت و یعنی چہ دولتوں ہم زیات ذیل و بدتر بنت کمافی سورۃ الفرقان ان ہم لالا کالانعام بل ہم اضل سبیلا۔ ۱۲

۳۰
۹۲۲
البینۃ ۹۸

سُورَةُ الْبَيِّنَاتِ تَكَذِّبُهُمْ ثَمَّ اِنْ اَتَتْ

سورة بینه مدینہ و نازل بوت و اے ہشت آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شرح کتاں گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ ہریان، زبریں رحم کنو کے

لَمْ یَكُنْ الَّذِیْنَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ وَالْمُشْرِكِیْنَ

نہ انتنت کافر چہ کتاب داروکان و مشرکان و

مُنْفَكِیْنَ حَتّٰی تَاْتِيَهُمُ الْبَيِّنَةُ ۝۱ رَسُوْلٌ مِّنْ اللّٰهِ یَتْلُو

جدا ہوک (چہ وتی رہ بندان) دانکہ سر بیت ثبوت سرظاہرین یک پیغمبرے چہ خدا و نیگ و انان انت

صُحُفًا مَّطْهُرَةً ۝۲ فِیْهَا كُتِبَ قِیْمَةٌ ۝۳ وَمَا تَفَرَّقَ

پاکیں صحیفہاں و ماں آہانی تہا احکام انت محکمیں و نہ بوتنت فرقہ

الَّذِیْنَ اُوتُوا الْكِتٰبَ اِلَّا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَتْهُمْ الْبَيِّنَةُ ۝۴

نہ فرقہ کتاب و داروک مگر رند چہ اشی و سر بوت آیانی گور و ثبوت ظاہرین و

وَمَا اُمِرُوْا اِلَّا لَیْعْبُدُوْا اللّٰهَ مُخْلِصِیْنَ لَهُ الدِّیْنَ ۝۵

و دیگر نہ بوتنت فرمان مگر ایکہ خدا و عبادت و بکنت خالص کنوک بہنت ہمانی و عبادت و

حُنَفَآءَ وَیُقِیْمُوا الصَّلٰوةَ وَیُؤْتُوا الزَّكٰوةَ وَذٰلِكَ دِیْنُ

چہ شرک و بیعت و یکسویت و دقام بدانت نماز و بدینت زکوٰۃ و ہمیش انت دین

الْقِیْمَةِ ۝۶ اِنَّ الَّذِیْنَ كَفَرُوا مِنْ اَهْلِ الْكِتٰبِ

راست و محکمیں و ول بے شک کافر چہ کتاب داروکان

وَالْمُشْرِكِیْنَ فِیْ نَارِ جَهَنَّمَ خٰلِدِیْنَ فِیْهَا ۝۷ اُولٰٓئِكَ هُم

و مشرکان بنت ماں دوزخ و آس و مدام ماں آئی و ک ہما بیت

شَرُّ الْبَرِیَّةِ ۝۸ اِنَّ الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصَّٰلِحٰتِ

بدترین مخلوق و بے شک ہما کتاں کہ ایمان آوردت و خوبیں کارش کت

منزل

کنت گڈا باریں خدا برانت کہ ایشاں پرچاچہ اے دابین تعلیم و چو خوشی و دور چنت۔ ول یعنی علم و دعویٰ داروک توری اہل کتاب بہ بنت یا جاہلیں مشرک، حق و انکار کنگ سرکلائی انجام یکے۔ بس یہ ایشاں دوزخ انت کہ چرائی و کدی ہم ایشاں رستگاری حاصل نہ بیت و یعنی چہ دولتوں ہم زیات ذیل و بدتر بنت کمافی سورۃ الفرقان ان ہم لالا کالانعام بل ہم اضل سبیلا۔ ۱۲

وَلِیَعْنِی ہر کس سے بہ کل رسول و کتابانی سریقین کت و ماں
نیکیں کاراں گلا تیش بوتنت ہماچہ مخلوقات و شتریں
مخلوق انت حتی کہ چہر ایان طہیں چہ فرشتیاں ہم دیماد کینت
وَلِیَعْنِی چہ جنت و باغیاں و نہراں زیات تر مولاد رضا
دولت انت بلکیں جنت و تمام نعماتی اصل روح ہیش انت
وَلِیَعْنِی اسے دابیں بلند و بالا میں مقام ہر کس سے دست نہ
کپیت اسے توگ ہما بندھاں دست کپیت کہ آچہ و تی
رت و ناراضی و ترسنت و بہ آتی و نافرمانی و کاراں و
کش و چہر ہم نہ جنت۔ وَلِیَعْنِی حق تعالی تمام زمین و چہر یک
من ترندیں و خطرناکیں زلزلہ سے و چہر نیت کہ چہ آتی و
صدہ و کتہا عمارتے، تمام کوہ پے دوزخ زمین و سرافت ہم
پشت نہ کپیت، تمام جہلم و بزرگ برابر بنت تاکہ حشر و میدا
بالکل ہوار و صلابت و اسے معاملہ ماں قیامت و نفع ثانیہ و
وہد و بیت۔ وَلِیَعْنِی اساعت و زمین ہر چیکہ ماں آتی و
لاپ و بیت مثلاً مردگ یا طلا و نقرہ وغیرہ گلاں چکل دنت۔
بلے اساعت ماں و زور و کتہاں نہ بیت، کل مردم گزندت کہ
مروجی اسے چیز کہ برائی و مخلوق مدام جنگ و چوب بوتگ چینکر
بیکار انت کہ کس سے آتی و نیگ ہم نچاریت وَلِیَعْنِی انسان
زندہ بوگ و آتی زلزلہ و علامتہ گندگ و پیدایانی روحاں میں زلزلہ
وہد و دپ بچ ہوان گزندت کہ اسے زمین و چون انت کہ ایچو گول
زور و چنڈیت و وتی توکی تمام چیزان و یک دم کشیت و در و
چکل دنت۔ وَلِیَعْنِی بنی آدم و ہرچ نیکیں یا بدیں کارے کنگ
درستان ظاہر کنت مثلاً گوشتیت فلاں شخص منی سر نماز
وانگ، فلاں کس دوزی کنگ فلاں کس و ناحق خون کنگ وغیر ذلک
چو گولش ماں مروچکیں و در و باری و زبان چوش فہم ات کہ ہر قدر
اعمال زمین و سرانگت گزندت ماں زمین آدرستی ریکار و موجود
مانیت ماں قیامت و آچہ پروردگار حکم و چکل کنگ بنت۔
وَلِیَعْنِی آروچ و انسان چہ و تی قبران حشر و میدان ہک دابیں
جماعتی صورت و حاضر بنت۔ یک ٹکے شربانی بیت، یک ٹکے
زانیانی بیت، یکے ظالمانی، یکے دزانی و لی حذا القیاس۔
یا مطلبی چوش انت کہ مخلوق چہ حساب داد و ہلاں ہوان و ہد
واتر کنتت تو چنت جماعتاں جنتی و چنت دوزخی ہوان و جنت
و دوزخ و نیگ و ربا دگ بنت وَلِیَعْنِی محشر میدان و آیانی
عمل پیش دارگ بنت تاکہ بکاراں بہ یک صلبے رسوائی و نکو کاراں
یک قسے و شرف محال بہ بیت یا ممکن انت کہ چہ عملانی پیشدارگ
آیانی بر و در و ستاج پیشدارگ مقصود بہ بیت و لی یعنی ہر یک
کسے و ذرہ ذرہ عمل نیکیں بہ بنت یا بدیں بہ آتی و دیماد موجود
بنت و حق تعالی ہرچ دابیں معاملہ سے ہر علی و بابست و
فرمانیت آرا ہم گول و تی چاں گزندت

أُولَٰئِكَ هُم خَيْرُ الْبَرِيَّةِ ۖ جَزَاءُ هُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّاتُ
ہما بنت شتریں مخلوق و جزا آیانی رب و گور و باغ انت
عَذْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا
پہ مدام جاہ مندی و رنبت آیانی چہر جو مدام مانست ماں آتی و داعم
رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِيَ رَبَّهُ ۝
اللہ چہ آیان راضی و آیان راضی بوتنت چہ آتی و اسے وعدہ یہ ہما کس انت کہ چہ حق تعالی رست

سورة الزلزال
سورة زلزال مدینہ نازل بوت و اہشت آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گول خدائے نام و کہ بے اندازہ مہربان زہریں رحم کنو کے

إِذَا زُلْزِلَتِ الْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ۖ وَأَخْرَجَتِ الْأَرْضُ
وہدے جنبش و یک بیت زمین بہ آتی و تی جنبش و ک و دریا بکنت زمین
أَتْقَالَهَا ۖ وَقَالَ الْإِنْسَانُ مَا لَهَا ۚ يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ
و تی تہ بار و و گوشتیت ان چون انت زمین و ک آروچ و بیان کنت
أَخْبَارَهَا ۚ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ۚ يَوْمَئِذٍ يُصْدَرُ
و تی خبران و پرچاک تہ رب و حکم دیم دات بہ آتی و ک آروچ و برگردنت
النَّاسُ أَشْتَاتًا ۚ لِيُرَوْا أَعْمَالَهُمْ ۚ فَمَنْ يَعْمَلْ
بمردم تہر تہر و تاکہ پیشدارگ بیت آیانی عمل و گلا ہر کس و کہ کت
مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُ ۚ وَمَنْ يَعْمَلْ مِثْقَالَ
ہم سنگ یک ذرہ نیکیں عمل آگندیت آتی و ہر کس و کت ہم سنگ
ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُ ۚ
یک ذرہ بدیں عمل آگندیت آرا ف

دل ہما کہ سنگ یا سنگ داری زمین و سرسرمباں جان و آس کشت۔ دل ماں عرب و گیشتر صبح و دھند و حاکت گشت تا کہ ماں شپ و تہار و کی و دشمن و دہاہ
مرسیت۔ صبح و اناکت و حملہ کشت۔ و شپ و حملہ نہ کنگ و بہادری و زانگشت۔ دل یعنی گونہیں ترندی و قوت و پچوکیں اسب کہ صبح و سر و دھندیکہ چشپ و
سردی و نمب و تری و عموما خاک و دز نر کا بیت چرایانی پادانی سرمباں آساعت و ہم خاک و دز باز چست بیت۔ دل یعنی آساعت و بے خوف و خطر ماں
ماں دشمن و فوج و داخل بنت۔ (تنبیہ) ممکن انت کہ سوگند درگ اسپانی مقصود بہ بیت ہنجوش کہ ظاہر انت۔ و ممکن انت مجاہدانی رسالہ و سوگند بہ بیت
حضرت شاہ صاحب نبشتہ کنت اسے جہاد و سرگرد و کیں سوارانی سوگند انت۔ چریشی و مستری عمل کتام بیت کہ اللہ پاک و کار شکی و فی جان و دیگر و حاضر انت
دل یعنی جہاد کتوکیں سوارانی ماں اللہ و راہ و سرفروشی

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
سورة عاديات مکه و نازل بوت و اسے یازده آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

وَالْعُدِيَّتُ ضَبْحًا ۱ وَالْمُورِيَّتُ قَدْ حَا ۲ وَالْمُغِيرِيَّتُ
سوگند انت پچوکیں اسپانی ہیسک بان پلا (دولہ سل) شربہ جان آس کشتوکانی و پدا غارت گری کتوکان

ضَبْحًا ۳ فَأَثَرُنْ بِهِ نَقْعًا ۴ فَوْسَطُنْ بِهِ جَمْعًا ۵
صباح و پدا چست کتوکت آوہد و دزبان و قل پدا آوہد داخل بنت ماں فوج و

إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنُودٌ ۶ وَإِنَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ
بیشک انسان و فی رب و ناشکر انت و بیشک آشی و سرا

لَشَهِيدٌ ۷ وَإِنَّهُ لِحُبِّ الْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ۸ أَفَلَا يَعْلَمُ
گواہ انت و بیشک آہ مال و دوستی عزیات ہد و ناگ انت و آیا گد انز انت

إِذَا بُعْثِرَ مَا فِي الْقُبُورِ ۹ وَحُصِّلَ مَا فِي الصُّدُورِ ۱۰
وہیکہ پاد کنگ بنت ہر چیکہ ماں قبران انت و ظاہر کنگ بنت ہر چیکہ ماں سینگان انت

إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ خَبِيرٌ ۱۱
بیشک آیانی رب بے آیانی احوال آوچ و البت خبر داروگ انت و

وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ
سورة القارعة مکه و نازل بوت و اسے یازده آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوے

الْقَارِعَةُ ۱ مَا الْقَارِعَةُ ۲ وَمَا أَذْرُكَ مَا الْقَارِعَةُ ۳
آکر کڑا مینوک چی انت آکر کڑا مینوک و توچے سر پے کہ چی انت آکر کڑا مینوک و

مازل

و جان بازی شون دنت کہ وفادار و شکر گذاریں بندہ
ہے داب نیگنت ہزان کہ اللہ و دانگیں قوتان و بانی و
راہ و خرچ نہ کنت آمرن درجہ و ناشکر و نالائق انت بلکس
فکر یکن ات تووت اسب بہ و فی زبان حال و گواہی دیکانت
کہ ہر کس حقیقی مالک و دانگیں روزی و ورنٹ و چہ آئی پیشار
نعمتاں شپ و روج سیت حال کنت پدا انشی و باوجود
آئی و فرمان برداری و نہ کنت آچہ جانور ان زیات ذلیل
و کمتر انت۔ یک مزن مہذبیں لیسے و خدا بندہ کاہ کہ یکم
کنت آہ ہمینکر تربیت و سرابہ و فی خدا بندہ و وفاداری و
و فی جان و قربان کنت، ہر نیگ و سوارا ثارہ بکنت
دیما ہما کتو کنت و روت برے تچان برے ہیک ہنپان و
سرمباں زمین و جان و دزبان چست کناں ترندی
جنگانی توک و بے تکلف و داخل بیت ماں تیرانی
ہور و زہم و نیز گانی دیما کیاں سینگ و تاب نہ دنت
بلکس باز بر و وفاداریں اسب سوار و جان و رکنیک و
و فی جان و ماں خطرہ و چکل دنت آیا انسان چہ اسے
دابیں اسپان چیزے سبق حال کنگ کہ آئی و ہم یک
رودنیوکیں خدا بندہ بہست کہ پے آئی و وفاداری و آرا
و فی جان و مال و خرچ کنگ و واسطہ تیار بوگ لوٹت
بے شک انسان مزن ناشکر و نالائق، آگس آکر یک اسبے بلکس کہ
یک سگے و برابر ہم وفاداری پیش داشت کنت
مہ کنت۔ دل یعنی سرفروشیں مجاہدین و آیانی اسپانی
وفاداری و شکر گزاری و چانی دیا انت پدا ہم بے حیاچ
غیت نہ کنت (تنبیہ) ترجمہ و رعایت و داران و ماہے مطلب
نبشتہ کنگ و اگر نہ گیشتر مفت اسے جملہ و مطلب چش گرت
کہ انسان و فی ناشکری و سرچہ زبان حال و گواہ انت۔
لکس بہ و فی دل و آواز و نیگ و دلگوش گور کنت تو بکنت کہ چہ
توکی نیگ دت آئی و دل گوشگانت کہ مرد کہ تو مزن ناشکری و
لہتیں سلف و انتہ و ضمیر رب و طرف لیٹینگ۔ یعنی
آئی و رب آئی و ناشکری و نعمتانی بے قدری و احوال و
گند گانت و فی یعنی حرص و لالچ و بخیلی و مال و دوستی و آرا
کور سازتگ۔ ماں نیما مال و زر و دوستی و ہمینکر غرق انت
کہ و فی حقیقی نعمتانی خدا بندہ و راہم شمشکار انت، چوش
نعمت کہ دیتا آئی و انجام چہ پیمایت۔ و فی یعنی ہماست
پیدا کنت و ہمدردگیں جسم چہ قبران در کیاں و نرنگ کنگ بنت

۱
۱۱
۲۵

و ماں دلاں چیزے کہ چہرہ دیک بوتگ آدرست یک یک ظاہر کناں دیا ایر کنگ بنت، آساعت معلوم بیت کہ مال کتام در دہ در مان انت و نالائق و ناشکریں مردم چون کا و تارا چہ خدا و
عذاب رستگار کنت اگر اے بیجا یاں اخیر نعمتیں تو گاہے بہ مال و دوستی و غرق بوان و اے دابیں حرکتش نہ کنت۔ و فی یعنی ہر چہ کہ اللہ و علم ہر وہد بہ بندہ و ظاہر باطن
بہ و فی گیر و یاروگ انت (احاطہ کتو کنت) لیکن آروچ و آئی و علم ہر شخص و سرافا ہر بیت و کسے و توفیق نہ بیت کہ انکار کنت فل مراد قیامت انت کہ اقلوب چہ مزنیں ترس و خوف
و گوشاں چہ ترندیں تواراں ٹہک ٹہک فرما سیت۔ مطلب چوش انت کہ حادثہ قیامت و آہو لکس ندرگ و بیان چون کا کنگ بیت، بس آئی و لہتے علامات
و نشانیں دیا بیان کنگ بنت کہ چرایاں آئی و سکی و ترندی و قدرے اندازہ بوت کنت - ۱۲

فل عصر زمانہ گوشتنت یعنی سوگندہ زمانہ انت کہ ماں آئی انسان و عمر ہم شامل انت کہ آراہہ کمالات و سعادت و حاصل کنگ ایک مرن قیمتی متاع حساب کنگ بیت یا سوگند انت عصر نماز و وقت و کار و باری دنیا و خاص شغلی و بہ شرعی فقط نظر مرن فضیلت و وقت انت (حتی کہ حضور ماں حدیث و ارشاد فرمائیت کہ ہر کس عصر نماز قضا بوت ہنچوش حساب کمن کہ آئی و لوگ و جاگہ کل ٹیگ بوتنت) یا سوگند انت مے مبارکس پیغمبر زمانہ کہ ماں آئی و رسالت عظمی و خلافت کبری و نورگوں کاملین صورت و روشن بوت فل چریشی و مستریں تاوان چے بوت کنت کہ برف بہا کنوکیں دکا نڈار و ڈول و آئی و تجارت و راس المال کہ آراہہ عزیز گوشتنت و ماہ دما کم بو ان بیت اگس بہ اے داہیں رواداری چوشیں کارے سر انجام نڈات کہ چ آئی و برکت و اے شتگیں عمر بہ جوانیں جاگھے سر بہ بیت بلکیں یک ابدی و غیر فانی متاع جوڑ بو ان پہ ملامتگی کار آمدہ بیت توگڑا خسارہ و ہنچ انتہانہ بیت زمانہ و توازن و بو ان و ووت و فی زندگی و داستانانی سرائفہ کنج توچہ ادنائیں غور و فکر و ثابت بیت کہ ہر کس انجام و سرائفہ نہ داشت و چہ مستقبل و بے عرض بو ان و تیوگ ماں ہو کیں لذتاں و ہد گوازینت آخر کار چونکانا کام و نامراد بلکیں تباہ و برباد بوتنت انسان باید انت کہ وقت و قدر و جاہ بیاریت و دوستنکیں عمر و ساعت و دماناں و ہنچوش ماں غفلت و ناشتریں کاڑاں یا ماں لیب و لباء و بباد مدنت ہر چ ساعت و دمانے کہ شرف و بزرگی و تحصیل کنگ بہ فضل و کمال و گرم بازاری و کثرت و واسطہ انت خصوصاً ہما مرن قیمتی ساعت و زمانیاں کہ ماں آیاں رسالت و آفتاب چوتی مرنیں نور فانی و دنیا و روشن کنگانت اگس ماں غفلت و سیاہ و گوازیگ بوتنت توچہ بزبان کہ چاشی و مستریں تاوان پر انان و گہ ہنچ نیست بس و ش نصیب و بختا و ہما کس انت کہ اے فانی عمر و باقی و ناہودگیں زندہ فانی و فائدہ مند جوڑ کنگ و واسطہ دست پا دجنت و بہترین و ہداں و خوبیں ساعتان غنیمت زانان و کسب سعادت و کمال حصول و رداوتی کوششاں جاری دارنت و اے ہما مردم انت کہ آیانی ذکر دینتر و ماں الا الذین امنوا و عملوا الصالحات و کنگ بوتنگ ۔

فل یعنی انان و چہ خسارہ و رگیگ و واسطہ چار چیزانی ضرورت انت : اول خدا و رسول و سر ایمان بیارت و آیانی ہدایات و وعدہ فانی سرائتوری آیانی تعلق بہ دنیا و بہ بیت یا گوں آخرت و پورہ یقین بکنت دومی اے یقین و اثر محض داں قلب و دماغ و محدود بیت بلکیں ہم ماں جوارح (اعضایاں) ظاہر بہ بیت و آئی و علی زندگی آئی و قلبی ایمان و آدینک بیت ، سومی محض و قی جنر و فلاح و اصلاح و سرائفہ مکت بلکیں قوم و راج و اجتماعی مفاد و خیال و ہم برابریت و ہدے دو مسلمان و چار بکنت تو آیالی دومی و چہ و قی قول و فعل و حقین دین و ماں ہر یک معاملے و راستی اختیار کنگ و رد اکڈن کنان بہ بنت چہارمی ہر یک دومی و اے داب و وصیت و نصیحت کنگ بہ بیت کہ در بابت و حق و و ماں شخصی و قومی اصلاح و راہ و ہر قدر سکی و اڑ و بختاں پیشس بیانت یا تب و برخلاف خبراں برداشت کنگی بہ بنت آیانی و گوں مرن صبر و جہاد و دی و برداشت بکنت گاہے ہم قدم چہ نیکی و راہ و نہاید کہ بلگشیت ہر کسیہ چہ خوش نصیبیں و اجاہاں اے چاریں و صفائی سرا

عمل کنوک بہ بنت ووت کامل بو ان و دگرانی تکمیل و گلایش بہ بنت آیانی نام زمانہ و تاکد میانی سرا بہ میگی زندہ پشت کپیت و ہر چ داہیں آثار پشت گیجان چہ دنیا رخصت بنت آیانی بطور باقیات صالحات ہمیشہ آیانی اجر و ثواب و زیاات کنان بنت در حقیقت اے گوڈ کیں سورت تمام دین و حکمت و خلاصہ انت حضرت امام شافعی و حق گوشتنگ کہ اگر چہ تو اکن شریف و تیوگ و ہے سورت نازل کنگ بوتیں توپہ (فہمندیہ ہندھانی) ہدایت و بس ات ماں عہدی بزرگاں و ہدے کہ دو مسلمان و ت ماں و تا دو چار بوتگنت چہ جدا بوگ و پیشس یک دومی و اے سورت اشکنا نینتگتس فل یعنی و قی حال شونی نہ کنت دگران و حقیر زانان و شگلاں جنت و آیانی راستیں عیباں پشکریت و یعنی شگان جنگ و عیباں پیگ و منشا تکبر انت و تکبر و سبب مال انت کہ آراہہ ص و وجہ و چہ ہلگ نیگ و زکاریت و بخل و سبب و

سُورَةُ الْعَصْرِ وَكَتَبَتْهُ فِي ثَلَاثِ اَيَّامٍ
سورة عصر مکر نازل بوت و اے سے آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوکے

وَالْعَصْرِ ۱۰۱ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِيْ خُسْرٍ ۱۰۲ اِلَّا الَّذِیْنَ
سوگند انت عصر و تحقیق انسان البت ماں تاوان و انت فل مگر ہما کہ
اٰمَنُوْا وَعَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَتَوَّصَّوْا بِالْحَقِّ ۱۰۳ وَتَوَّصَّوْا
ایمان اش آورت و خوبیں کارش کت دیک و گراہ تاکد اش تراستیں دین و تاکد اش کت

بِالصَّبْرِ ۱۰۴
برداشت و

سُورَةُ الْهٰمِزَةِ وَكَتَبَتْهُ فِي ثَلَاثِ اَيَّامٍ
سورة حمزہ مکر نازل بوت و اے ۹ آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
شروع کنان گوں خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنوکے

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ۱۰۱ الَّذِیْ جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُ ۱۰۲
خرابی انت بہ ہر تہمت و غیبت کنوکیں معیب شگان جنوکے ہما کہ جمع و کت مال و حساب و کت آئی
يَحْسَبُ اَنْ مَّالَهُ أَخْلَدَهُ ۱۰۳ كَلَّا لَيُنْبَذَنَّ فِي الْحُطَمَةِ ۱۰۴
گمان کنت کہ آئی و مال آئی و دائم داریت فل انا انا ضرور ماں حطمہ و بخل و یک بیت و
وَمَا أَذْرٰكَ مَا الْحُطَمَةُ ۱۰۵ نَارُ اللّٰهِ الْبَاقِدَةُ ۱۰۶ الَّتِیْ تَطْلَعُ
و توچہ سر پدے کہ چہ حطمہ ایک آسے خدا و بن و آتگیں کہ آرسیت
عَلَى الْاَفْدَةِ ۱۰۷ اِنَّهَا عَلَيْهِمْ مُّوَصَّدَةٌ ۱۰۸ فِیْ عَمْدٍ مُّسَدَّدَةٌ ۱۰۹
ماں دلانی سرا و شک بہ آیانی سرائفہ کنوکے و ماں و بیجاں دراجیں فل

مذلل

عمل کنوک بہ بنت ووت کامل بو ان و دگرانی تکمیل و گلایش بہ بنت آیانی نام زمانہ و تاکد میانی سرا بہ میگی زندہ پشت کپیت و ہر چ داہیں آثار پشت گیجان چہ دنیا رخصت بنت آیانی بطور باقیات صالحات ہمیشہ آیانی اجر و ثواب و زیاات کنان بنت در حقیقت اے گوڈ کیں سورت تمام دین و حکمت و خلاصہ انت حضرت امام شافعی و حق گوشتنگ کہ اگر چہ تو اکن شریف و تیوگ و ہے سورت نازل کنگ بوتیں توپہ (فہمندیہ ہندھانی) ہدایت و بس ات ماں عہدی بزرگاں و ہدے کہ دو مسلمان و ت ماں و تا دو چار بوتگنت چہ جدا بوگ و پیشس یک دومی و اے سورت اشکنا نینتگتس فل یعنی و قی حال شونی نہ کنت دگران و حقیر زانان و شگلاں جنت و آیانی راستیں عیباں پشکریت و یعنی شگان جنگ و عیباں پیگ و منشا تکبر انت و تکبر و سبب مال انت کہ آراہہ ص و وجہ و چہ ہلگ نیگ و زکاریت و بخل و سبب و

مال و حساب کنان و ایر کنت کہ جلسہ یک پیسہ نے ہم خرچ مہیت۔ اکثر بخیلیں مالداران ہر کس گزیت کہ ساعت دمان و کلداران حساب کنت و حساب جنت۔ ماں ہمیشہ و آیات لذت محسوس کنت و یعنی چہ آئی و رہندہ و ہنجوش معلوم بیت کہ چو بگوش کہ اسے ماں چرائی و گاہے جہانہ بیت بلکیں مدام آرا چہ ارضی و آسمانی آفتان رگینیت۔ و یعنی اسے خیال تہنا غلط انت۔ ماں تو داں قبر و ہم ہمراہ نہ بیت۔ و بمتہر گڑا چہ کار و آتک کنت۔ تمام دولت بس ہما ہنجوش بیکار سر بہ سر بیت و آ بے بخت و چست کنت و ماں دوزخ و چگل دینت۔ و یعنی یاد بہ بیت کہ اس بندیا کی نہ انت بلکیں اسے اس خدایہ روک کتگیں انت۔ آئی و کیفیت و بار و ہج جنت ممکن ات مزین ہوش مندے، دلائی توک و سُرک کنت، ماں ہر دے و کہ ایمان بیت آرا سوچیت و ماں ہر دے و کہ کفر بہ بیت آرا سوچیت۔ آئی سوزش بدن و سُنبت، فوراً ماں دلاں داخل بیت، بلکیں یک حسابے و چہ دل و شروع ہوان و ماں جہاں داخل بیت و باوجودیکہ قلوب و ارواح مثل جسم و مچنت بریشی و ہم ہمہ موت تیریت دوزخی تمنا کنت کہ در پختا موت آیات چہ لے عذاب و ہلاکس بکنت بے اسے واہگ سرجم نہ بیت

اعاذنا اللہ منہا و من سائر وجوہ العذاب۔ و یعنی کافران ماں دوزخ و چگل دیان و دروازگاں بند کنگ بنت ہج راہے بہ دریک و نہ بیت۔ مدام ماں ہما ئی و کپان سچت۔ و یعنی اسے لمب (سقلہ) دراج دراجیں ڈیکیا ئی ڈول و بلند بنت یا لے کہ دوزخیاں گوں پیل پایاں (ستوناں) گوں ساداں سداں تہرس گریچ دینتش تانکہ نیچ و و ہد و کچ و ابیں سُرکرت ممکنت چیا کہ انکو حرکت کنگ و چہ، ماں عذاب و چیزے تحفیف بیت کنت و لھتے و گشتک کہ دوزخ و دپ و دراجیں دراجیں پیل پالک کنان چہ بزر و پوشگ بنت۔

واللہ اعلم۔
ہمہ صفحہ فوائد: و یعنی گوں پیل و خدا بندان تہی رت و ہرچ معاملہ نے کنت آرا الم معلوم بیت، چیا کہ اسے داستان چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم پیدا نش و چنت روح ساری و بوتکت و وئی مزین ناماوری و دراز ہگ زہگ و زبان و سرالے داستان ات۔ ہے دور و نزکی پدماں پدا درستان و بیان کنگ بنا و آئی علم و گوں لفظ رویت و شون دات۔

و یعنی آدمرومان و دل و واہگ ہمیش ات کہ شر و کعبہ شہید کنان و وئی نقلی کعبہ آباد بکنت بے چو نہ بوت۔ اللہ تعالیٰ و آیانی کل مکر و ہنران و غلط و کل تدبیران بے اثر کنت کعبہ و تباہی و فکر و آوت تباہ و ویران بوتنت۔ و اصحاب پیل و قصہ مختصر لے داب و انت کہ حبشہ و بادشاہ و طرف و ماں یمن و ابرہہ نامی یک مرد حاکم ات آئی و دیست کہ تمام عرب بہ کعبہ حج و رونت، آئی دل و کشت کہ اسے مخلوق سے گور و حج بہ بنت، آئی و تدبیر لے داب و کنت کہ وئی عیسائی مذہب و نام و یک عالی شان معبدے اڈکنگ و سوڑگ کنت کہ ماں آئی و ہمک ہمیں تکلفات، راحت و لذت و ازباب موجود بہ بنت۔ اسے رنگ و مخلوق اصل خشکا و گیں کعبہ پیل دیان و اسے پُر تکلف و رنگ و روغن و آپ داتگیں کعبہ و نیگ و لیٹ و رنت و مکہ و حج و سپر و شیت۔ چنانچہ آئی و ماں صنعا و (کہ آئین و مسترین شہر رستے) و وئی نقلی کعبہ و بنیاد و ایرکت و شر و دل و پراہ داران زران و خرچ کنت۔ اسے تمام خرچ و وسع و رنگ و روغن و باوجود مخلوق

اسے نقلی کعبہ نیگ و حج و دگوش گور زکنت۔ عرب و خصوصاً قریش و ہدے اسے حال و گیت سک زہر گپنت کسے و چہ زہر کنگی و شت و اودا لاک بون کنت۔ و لھتے گشتنت کہ لھتیں عرب و اس روک کنت گے ہے اس و شکران چہ گوات و سبب و بال کنان و ہما عارت و سر اکتنت و جاگہ سوٹک ابرہہ چہ زہر و پُر ہوان و بہ خانہ کعبہ و سراجہ کنت۔ باز شکر و پیلاں زوران و بہ اسے نیت و سر گیت کہ کعبہ و سپر و شیت ماں میانجی و عرب و ہر قبیلے نے و مقابلت آرا جت و زبرکت۔ حضرت و پیرک عبدالمطلب ماں آروچان قریش و سردار و کعبہ و متولی اعظم ات۔ آرا حال و گیت تو آئی فرمانیت مردان و وئی جند و خیال و بدارات۔ کعبہ آکسے و لوگ انت آوئی لوگ و حفاظت و موت کنت۔ ابرہہ و کشک ہورک و لہہ دیست یقین کی کنت کہ نوں کعبہ و پروشگ حج مشکل نہ انت چیا کہ چہ آہانب و کس بہ مقابلہ و دیما نیانک

الفیل ۱۰۵۔ قریش ۱۰۶

۹۲۷

ع ۳۰

سُورَةُ الْفِيلِ مَكِّيَّةٌ مِّنْ ثَمَانِيَةِ آيَاتٍ
سُورَةُ فِيلٍ مَّكَهٌ مِّنْ ثَمَانِيَةِ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گوں خدایہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

الْمُتَرَكِّفُ ۚ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ ۚ
آیا نذیت تو کہ چون کنت تہی رت و گوں پیلانی و اجھاں و

الْمُيَجِّعُ ۚ كَيْدَهُمْ فِي تَضْلِيلٍ ۚ وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ
آیا نہ کستی آیا فی مکر و باطل و ویدی دات آیانی و

طَيْرًا أَبَابِيلَ ۚ تَرْمِيهِمْ بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ ۚ
مرغان و بزر و کہ دور و امگ اتش آیانی سدا و وکاں سنگریزہ و

فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ ۚ
گڑا کنتش آیان و چو کاہاں گا جیل کتگیں و

سُورَةُ قُرَيْشٍ مَكِّيَّةٌ مِّنْ ثَمَانِيَةِ آيَاتٍ
سُورَةُ قُرَيْشٍ مَّكَهٌ مِّنْ ثَمَانِيَةِ آيَاتٍ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
شروع کناں گوں خدایہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان ز بریں رحم کنو کے

لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ ۚ يُحْيِي الْمَوْتَىٰ ۚ وَيَرْزُقُ مَا يَشَاءُ ۚ وَهُوَ
پہ قریش و دل بڑی و بزاں دل بڑی و یک آیان و ہر زمستان و گرماگ و سفر و

فَلْيَعْبُدُوهُ رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۚ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ
گڑا باید کہ عبادت و بکنت اسے لوگ و رب و کہ آئی و ورگ دات آیان و

مِّنْ جُوعٍ ۚ وَآمَنَهُمْ مِّنْ خَوْفٍ ۚ
ماں شد و وامنی دات آیان و چہ خوف و

مزل

دھندے اسے واجہ محترمہ شہید و سرکوت کہ مکہ و نزدیک ایک جاگھے و نام انت توجہ زربار و نینگ و سبز و زر و رنگ و حور و دیں حور و دیں مرغاب و جبر و نظر تکنت ہر یکے و سنٹ و پنچاں گوندہ گوندہ سنکریہ انت انت ای عجیب و غریبیں مرغابی ٹولیاں لشکر و سراسر گریہ ہتر مال کنت چہ خدا و قدرت و آسنگریہاں چہ تفنگ و تیر و گیشتر کار کنگا کنت ہر کس و بگتیں چہ یک طرفہ داخل بوتگت و دومی جانب و در کنت و یک قسے عجب زہر آلودیں مادہ کے تالاں بوتگت باز کس ہمو و اتر نت۔ ہر کس کہ جھنگت آماں دگر ٹوہیں در دے و گر قار ہواں مرنت۔ اے قصہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و پیدائش و پنجاہ ریح ساری و پیش آتک۔ بلکہ پھیں گوشتنت کہ خاص ہار وچ و واجہ و کرامت داریں ولادت بوت۔ چوش زبان اسے یک آسانی نشان واجہ و بیباخی رنگت و یک غیبی اشارہ کے ات کہ ہنجو کہ اللہ تعالیٰ و کوئی لوگ و فوق العادہ حفاظت فرمائیتک، اسے لوگ و چہ کلاں مقدس متولی وچہ درستان بزرگیں پیغمبر و حفاظت ہم ہمے ڈول و کنت۔ و عیسائی یا کت م مذہبے و اے موہ نہ و ننت کہ اکعبہ و کعبہ و راستیں خادماں و گلوچ کت بکنت۔ وک کہ آڑا کار و

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكَ كَبِيرًا ۝ وَكَانَ سَبْعَ آيَاتٍ ۝

سورة الماعون مکی پے و آئی ۷ آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان و زبریں رحم کنو کے

اَسْرَعَيْتَ الَّذِي يُكْذِبُ بِالْذِّينِ ۝ فَذَلِكَ الَّذِي يَدْعُ الْيَتِيمَ ۝ وَلَا يَحْضُ عَلَى طَعَامِ

ہما کہ انت تو ہما کہ دروغ بند کنت جزا و رنج و گڈا آ

الْيُسْكِينِ ۝ فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ ۝ الَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ۝ الَّذِينَ هُمْ يُرَآؤْنَ ۝ وَ

سکین و گڈا بر بادی انت پہ ہا نمازیان کہ آیات چہ

دَقِيقًا زَانِ غَافِلِينَ ۝ اَسْمَعُونَ الْبَاطِلَ ۝

دقیقہ نمازاں غافل انت و اے ہما نیت کہ ریا کنت و

يَمْنَعُونَ الْبَاطِلَ ۝

وہن کنت پہ دیگ و دست و دپی چیزانی

وَلَقَدْ مَكَّنَّاكَ كَبِيرًا ۝ وَكَانَ سَبْعَ آيَاتٍ ۝

سورة الکوتر مکی پے و آئی ۷ آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گون خدا و نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان و زبریں رحم کنو کے

اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ ۝ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ ۝

ترا کوثر و گڈا نماز ادا کن پہ وقتی رب و و قربانی بجن و

اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ ۝

بیشک تہی دشمن و تہ نام و نشان انت و

گوک و دولت و غیرہ و ران و گا جیلاں یل دینت۔ یعنی بہت پرانہ۔ شنگ شانگ، بد صورت، بیکار و ریزہ ریزہ و ماں مکہ و گندم و غیرہ پیدائش بیت پیش کا قریش راج و عادت انت کہ ماں تمام سال و دورند و تجارت سفر کنت۔ ماں زمستان و یمن و ملک و شتگنت کر ملک گرم انت و ماں گرماگ و موسم و بہ ملک شام و شتگنت کہ آملک سرد و شاداب انت مردماں اشان و اہل حرم و بیت اللہ و خادم فہان و مزین عزت و احترام و انگت، اشانی خدمت کت و اشانی جان و مال و دگر بچ غرض نہ داشتگت۔ اے داب و اشان بہ دل و تب و ماں اے رو و آیاں بیت و نفع رستگت پدا گول من و ایمی و ماں و قی لوگ جاگھاں زندان و ویش ہم دارنگت و دگران ہم واریتگت کش۔ حرم و چپ و چاگرد و پل و پاچ و دوزی و مالواری و بازار گرم ات بے کعبہ و ادب و خاطر و کتام و زیارت گئے و گون قریش و راج و کار نہ داشتگت۔ اللہ پاک و ہمے انعام و ادا و دیاننگ لویت کہ ہمے لوگ برکت و شمار و روزی دات و امن و امان و زندگشت۔ چہ اصحاب نبیل و حملہ و شتم حفاظت کنت۔ گڈا اشار چون انت کہ اے لوگ و خدا بند و بندگی و کنگ لویت و آئی و رسول و پرچا ماں دل و درد و انگ، آیا اے سک زبات ناشکری و احسان فراموشی پے نہ انت۔ اگں اے دگر گیاں شمس پے بوت نہ کن انت تو اے دابیں سر ظاہریں حقیقت و سر پد بوگ چوش کل انت۔ ہمے تاکدیم و فوائد: و یعنی چوش فہمیت کہ انصاف نہ بیت وچہ اللہ و جانب و نیک و بد و بد کردی نرسیت۔ و لہتہ و دین و معنی ملت زرتنگ یعنی ملت اسلام و مذہب حق و دروغ بند کنت۔ چو گوش کہ مذہب و ملت آئی و گور و چ چیز انت۔ و یعنی یتیم و ہمدردی و غم داری تو و قی جاگہ و انت و گون آئی و مزین سنگدی و بد اخلاقی و پیش کیت و یعنی غریب و محتاج و نہ و ت جنت کنت و نہ اید گران و ترغیب دنت۔ ظاہریں خبر کہ یتیم و محتاجان و جنت و گ و برابانی حال و رحم و رگ ماں دنیا و ہما مذہب و ملت و تعلیم اوارنت وچہ ہما جو انی میل و عاداتاں انت کہ برابانی خوبیاں تمام ملتہ اتفاق کنت۔ گڈا ہر کس چہ اے ابتدائی اخلاق و عاداتاں ہو کہ بہ بیت گڈا آڑا انسان حساب مکن کہ آمل جانور انت چوشیں مردم و گون دین و ایمان چہ واسطہ انت و گون اللہ پاک و آچو نکا دوستی داریت۔ و یعنی چوش نرانت کہ نماز کئی مناجات انت و چرائی و مقصود چہ انت و چپنگر اہتمام و لائق انت۔ آیا نماز ہمیش انت کہ کردی و انیت و کردی نہ و انیت و ہد و بے و ہد لک بوتنت۔ ماں گپ و شپ و دنیا و کسب و کاراں پہ زانت وقت تنگ کت۔ پدا اگں نماز و ننت ہم، تو بزاں سر و چار بر و زمین و جت و معلوم نہ انت کہ کئی و میا یار و رب و اوشتانگ ماں احکم الحاکمین و دربار و گون کتام شان حاضری دیگا ئیں۔ زانا خدا تو گ و مئے ننگ و پدا آگ، سر و چہ جہنگ و برگ یا سر و چہ کنگ و عمل و گندیت و زانا آئی و نظر بہ مئے دلائی سرانہ روت و کہ ماں آیات و ان کتام حد و اخلاص و خشوع و رنگ موجودانت، یاد

منزل

بدارانت اے تمام صورت ماں عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ درج بدرجہ داخل انت۔ کما صَحَّ بِهِ بَعْضُ السَّلَفِ۔ (تنبیہ) واضح بہ بیت کہ اے ہم تراپ پہ منافقان انت۔ ۵ یعنی تہنا بہ نماز و سرادار و مدار نہ انت، ماں آیانی اید کہ عملاں ہم چہ ریاکاری و پیشدارگ و خالی و ہوہر کہ انت چوگوش کہ آیانی مقصد و مراد چہ خالق و نگاہ ترینان و مخلوق و شہود کنگ انت۔ ۶ یعنی زکوٰۃ و صدقات وغیرہ توچے ادا بکننت معمولی کارمرزی چیزاں ہم مثلاً آپ و ڈول، ساد، دیز، تاپک، تپرسوچن و بندیک وغیرہ کس لوٹک و ساعت و پہ دیگ آمادہ نہ بنت حالانکہ ماں دنیا و اشانی دیگ و رواج عام انت، بجلی و زالت و دھندے احوال اے داب و بہ بیت توچہ ریاکاری و نماز و انگ چے فائدہ و سیت محل بیت۔ اگس یک انانے و تارامسلان نمازی گوشتیت و گوشائینیت مگر گوں اللہ و اخلاص و گوں مخلوق و ہمدردی نہ کنت۔ آئی اسلام یک بے معنی و بے مقصدیں لفظ و آئی و نماز چہ حقیقت و سک باز دور انت۔ اے ریاکاری و بد اخلاق توہما بد بختانی دستور بوگ لوٹیت کہ آیایں اللہ پاک و روز جزاء سراچ اعتقادے نہ انت۔ ۷ کوثر و معنی خیر کثیر انت۔ یعنی سک باز زیات خیر و شری۔ ادا چہ اشی کتا م خیر مراد و مقصود انت؟ ماں البحر المحیط و اشی و بابت و بیست و شش اقوال نقل کنگ بوٹنگنت و آخر اے چیز و راتر جج دانگ کہ ماں اے لفظ و توک ہر قسم دینی و دنیاوی دولت و حسی و معنوی نعمتاں داخل انت کہ آیایں واجہ و یاچہ واجہ و برکت و امت مرحومہ و رسیگ انت۔ چہ بے نعمتاں یک مسترس نعمتے آہما حوض کوثر ہم شامل انت کہ بے نام و ماں مسلمان مشہور معلوم انت و چرائی و واجہ و وقی امت و ماں محشر و میدان و سیراب فرمائینیت (اے ارحم الراحمین! تو اے خطاکار و سیاہ و راہم چرشی و سیراب بکن) (تنبیہ) حوض کوثر و ثبوت لھتے محدثانی نزدیک داں حد و تواتر و سر بوٹنگ ہرسلانے و برائی اعتقاد دارگ لازم انت۔ ماں حدیثاں آئی و عجیب و غریب خوبیاں یعنی شریاں بیان بوٹنگنت۔ چہ لھتے روایتاں آئی ماں محشر و بوگ و چہ اکثر ماں جنت و موجود بوگ ثابت بیت۔ اکثر عالمان اے خبر اے داب و تطبیق دانگ کہ اصل نہر ماں جنت و بیت و ہماں و آپ ماں حشر و میدان و یاران ماں یک حوض و جمع کنگ بیت، دو بیتاں کوثر نام دارنت، واللہ اعلم بالصواب۔ ۵ یعنی اے قدر مزین انعام و احسان و شکر ہم باز من بوگ لوٹیت، تو باید انت کہ تیں نبی گوں وقی روح، بدن و مال و برابر ماں وقی رب و عبادت و گلاشس بوان بو۔ چہ بدنی و روحی عبادت و چہ درستان مسترس چیز نماز انت و ماں مالی عبادت تریابی یک ممتاز بزاں گیشنگیں حیثیتے داربت چیا کہ قربانی و اصل حقیقت وقی جان و قربان کنگ ات۔ جانور و قربانی لھتے حکمت و مصلحتانی بنام و سر آئی و قائم مقام جوڑ کنگ بوٹنگ چوٹ کہ چہ حضرت ابراہیم و اسماعیل علیہما السلام و قصہ و ظاہر انت۔ ہمیشکا ماں قرآن و دگہ جہ ہم نماز و قربانی و ذکر شش کیش یک جاکنگ بوٹنگ قُلْ اِنْ صَلَاتِيْ وَنُسُكِيْ وَمَحْيَايْ وَمَمَاتِيْ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ لَا شَرِيْكَ لَهُ وَبِذَلِكَ اُمِرْتُ وَاَنَا اَوَّلُ الْمُسْلِمِيْنَ (انعام رکوع ۲۰) (تنبیہ) ماں لھتے روایتاں و انحر و معنی سینگ و سرادست بندگ و ہم آنگ مگر ابن کثیر و ماں اے دابیں روایتاں کلام تنگ و ترجیح ہے قول و دانگ کہ و انحر و معنی قربان کنگ بنگنت۔ چوگوش کہ ماں اشی و ایراد گرگ بوت مشرکانی سرا کہ آیایں نماز و قربانی بہ بتاں کنگت۔ مسلمان لازم انت کہ اے کاران و خالص پہ خدائے واحد بکننت۔ ۹ لھتے کافراں پہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و شان و گوشنگت کہ اے شخص و ہج مردیں چک نیست بس داں اشی و زندگی و اشی نام و توار انت، رند و کئے اشی و نام و گریت۔ اے دابیں شخص ماں ہمایانی محاورہ و ابتر گوشنگتش۔ ابتر دراصل و ہما جانور و گوشنت کہ آئی و دُمب بُرگ بوٹنگ کہ پشت و آئی و نام و گر و کس مہیت۔ گدا چوگوش کہ آئی و دُمب بُرگ بوت۔ قرآن و شون دات کہ ہا شخص کہ اللہ پاک آئی و خیر کثیر عنایت بخت و داں ابدال آباد آئی و نام و روشن بکننت آئی ابتر نام پر بندگ مسترس اجمعیے۔ در حقیقت و ابتر ہا انت کہ گورے دابیں مقدس و مقبولیں ہستی و بعض و گنت بداریت و وقی پشت و کتام ذکر خیر و نیکیں اثرے یل مدنت۔ مروچی چارہ صد سال و پدماشا اللہ چہ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و روحانی اولاد و دنیا پڑ انت و حسانی دختری اولاد ہم بکشت ماں ملکاں شنگ و تالاں واجہ و آثار صالحہ ماں عالم و ترپوک انت، واجہ و نام گوں نیک نامی و محبت و عقیدت و کرد و ربا انسانانی دلاں گرماش سرکنگانت۔ دوست و دشمن کل واجہ و اصلاحی کارانی گوں دل و راستی و اعتراف و اقرار کنگانت۔ پداچہ دنیا و گوزان و ماں آخرت و ہرچ مقام محمود و واجہ اوشتوک بیت و ہر مقبولیت و مستبوعیت عامہ واجہ و تمام مچی و توک و حاصل بیت آو جدائیں گئے۔ آیا اے دابیں دائم البرکت ہستی و (العیاذ باللہ) ابتر گوشنگ بوت کنت۔ ہمیشہ و مقابل و ہما گستاخ و خیال بکن ات کہ ہر کس اے کلمہ چہ زبان و کشتنگ کہ آئی و نام و نشان ہج جاگہ و باقی نہ منتگ و نہ گوں شری و کسے آئی و نام و گیسیت و یاد کنت۔ ہے احوال ہما گستاخی کنوکانی بوت کہ آیایں ماں یک زمانہ و واجہ و بعض و عداوت و سر اکمر بست و بہ واجہ و مبارکیشان و گستاخی و زبان درازی گت۔ و ہے داب و دیم تر و واجہ و شان و گستاخی کنوکان و خداوند کریم تر ندیں سزا دیان کنت کہ نام و نشان ہم پشت نہ پکت و قیامت و عذاب و سزا پہ اشاں جدا ایر انت۔ ۱۲

ول قریش و چنت سرداران گوشت کہ اے محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) (بیاموشاوت ماں و تا صلح و نزل کنیں کہ داں یک لے و شامے معبودانی پرستش (عبادت) کنیں ات پداومی سال و شامے معبود پرستش کنیں۔ اے داب و دوہیں فریق و چہ ہر یکے دین و چہ ہر یکے بھر حاصل بیت، واجہ و پستہ دات خدا پناہ! کہ من گوں آئی و (پیک دمانے و ہم) کسے و شریک قرار بدیاں! جوابش ات شریک کن کہ تو منے لھتے معبودان و تسلیم کن (یعنی آیان و بد و زور و مگویش) شامے تصدیق کنیں و شامے معبود و عبادت و ہم کنیں پریشی و ہے سورہ کافرون نازل بوت و واجہ و ماں ہمیشانی چچی و اے سورت و نت و اشکنا نیت۔ کہ آئی و خلاصہ، چہ مشرکانی راہ و رہبند و بہک نزاری و اظہار کنگ متعلقانی سب دنگ و اعلان انت۔ و ت بچار اندیا علیہم السلام کہ آیان اولی کار شرک و ہڈ لانی بزرگ انت اے داہیں ناپاکس و سبکس صلح و سرکردی راضی بیت کنت۔ فی الحقیقت و ماں اللہ معبود لوگ و توہم مذہب و داروک و اختلاف بوت نہ کنت

دست مشترکاں اے خبر و اقرار کنوک انت و گوشت گنتش کہ باجانی پرستش ہم ہمیشہ کانیں کہ اشان مارا گوں اللہ نزدیک کنت تاعبدہم الا یقرؤنا الی اللہ زلفی (زیر رکوع ۱) چہ اختلاف اگس ہست تو آماں غلہ و عبادت و رد انت۔ لہذا صلح و رد اہرج صوبے قریش و پیش کنگ آئی و ضامنا و مطلب چوش بوت کہ آیان تو برابر و رہبند و سراقم انت یعنی اللہ و غیر اللہ دو بینانی پرستش و کنان بین، و تین نبی چہ و تی توجیہ مسلک دست و بخش۔ یہ صلح و نزل و گفتگو و ہلاکس کنگ اے سورت ایرجک بوت و یعنی ابیدہ خدا ہرج معبودے شاپر و ناجو و کنگت من فی الحال اشانی عبادت و نہ کناں و نہ شامہ خداے احد و محمد و ملا شریک غیہ پرستش کنگ آمادہ بوت کن ات کہ آئی و بندگی و عبادت من کناں۔ و یعنی دیمتر ہم من شامے معبودانی عبادت کنوک گلہے نباں و نہ شامنی یکتا ہم معبود بلا شریک غیہ پرستش کنوک بنیت۔ مطلب اے داب بوت کہ من موقد بان و شرک کنت نہ کناں نہ ہنوں نہ دیمتر و شاپر و مشرک داران و موقد بوت نہ کن ات نہ ہنوں نہ دیمتر اے تقریر و روء ماں آیتاں نکرار نہ مننت (تنبیہ) لھتے عالماں ادا نکرار بہ تاکید و سرحل کنگ و لھتے و ماں اولی دو جملہاں حال و استقبال و نفی، و ماں اخیر و دو جملہاں نفی و نفی مراد و رنگ کا صبح بہ الزعشری۔ و لھتے و ماں اولی جملہاں حال و ماں اخیر و جملہاں استقبال و ارادہ کنگ کا نظر من الترجمہ۔ لیکن لھتے محققان ما اولی دو جملہاں "ما" و را موصولہ و ماں اے دگہ دو جملہاں "ما" و را مصدر بہ جنا کنگ و اے داب و تقریر کنگ کہ منی و شامے درمیان و نہ ماں معبود و اشتراک ہست و نہ ماں عبادت و راہبند۔ شامانی پرستش و کن ات، آمنی معبود انت من ہما خدا و عبادت و کناں کہ ماں آئی و شان و صفت و کس شریک بیت نہ کنت۔ اے داہیں خدا شامے معبود نہ انت۔ علی ہذا القیاس شامہ ہر داب و عبادت کن ات مثلاً بہنہ یوان و کعبہ گرد اگر دناج کن ات یا ذکر اللہ بدل و شیزار ات یا دو چا پی جن ات من اے داہیں عبادت و کنگے نبیاں، و من بہ ہرج شانے و اللہ بندگی و حق و سر انجام دیاں شمار آئی و تو منیق نیست لہذا منی و شامے راہ بالکل جدا انت و احقر و خیال و چوش کیت کہ اولی جملہ یہ حال و استقبال و نفی و حساب کنگ بہ بیت یعنی من نون یا آئندہ شامے معبودانی پرستش و کت نہ کناں نہ خوش کر شامہ من امیت کش ات۔ و لا انا عابد ما عبدتہم و معنی (بقول حافظ ابن تیمیہ) اے بزرگ بہ بیت (وہدے من خدا و رسولان تو) منی شان چو نہ انت و نہ کتام و فتنے و چہ من مسکن انت (بامکان شرعی) کہ شرک و ارتکاب بکناں حتی کہ ماں گوستگیں زمانہ و چہ و جی و نزول و پیش ہم و ہدے شاماکاں سنگ و درخان و پرستش و گلائیش اتے منی جند و غیر اللہ پرستش نہ کت، پداہنوں چہ اللہ طرف و جی و نور و بینات و ہدی و غیرہ آیک و چونکا ممکن انت کہ ماں شریکات شامے داب و عمل بکناں۔ شاید ہمیشہ کا ادا ماں "ولا انا عابد" و "ما عبدتہم" و صیغہ ماضی و عنوان خستیار فرمائیت۔ باقی مننت کافرانی احوال آئی و بینا ہر دوہیں براں چہ یحیی عنوان و فرمائیت و لا انا عابد و ما عبدتہم یعنی شامہ دم چہ و تی استعداد و غرابی و بندختی و اے لائق نہ ات کہ ماں کتام و ہدے و

سورۃ الکفرون و لکیتاری سبک

سورہ کافرون مکی یہ و اے شش آیات انت

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوک

قُلْ يٰۤاَيُّهَا الْکٰفِرُوْنَ ۝۱ لَا اَعْبُدُ مَا تَعْبُدُوْنَ ۝۲

بگو شش اے کافران و من عبادت نکناں ہر چہ کہ شامہ عبادت کن ات

وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَا اَعْبُدُ ۝۳ وَلَا اَنَا عٰبِدُ مَا

و نہ شامہ عبادت کن ات ہر چہ کن عبادت کناں و نہ من عبادت کنوک ہر چہ

عَبَدْتُمْ ۝۴ وَلَا اَنْتُمْ عٰبِدُوْنَ مَا اَعْبُدُ ۝۵ لَكُمْ

شامہ عبادت کنگ و نہ شامہ عبادت کنوک ات ہر چہ کن عبادت کناں و نہ شامہ انت

دِيْنَكُمْ وِلٰی دِيْنٍ ۝۶

شامے دین و پے من انت منی دین و

سورۃ النصر و لکیتاری سبک

سورہ نصر مدنی یہ و اے سے آیات انت

بسم اللہ الرحمن الرحیم

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان، زہریں رحم کنوک

اِذَا جَآءَ نَصْرُ اللّٰهِ وَالْفَتْحُ ۝۱ وَرَآیْتَ النَّاسَ

وہدے کہ بیت اللہ مدد و فتح و و گندے تو مردمان و

يَدْخُلُوْنَ فِیْ دِيْنِ اللّٰهِ اَفْوَاجًا ۝۲ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ

کہ داخل بنت ماں خدا دین و فوج فوج و گوں پاکی یاد کن و توسیع

رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ ۝۳ اِنَّهٗ كَانَ تَوَّابًا ۝۴

و تی رب و چہ ہائی بخشش بلوٹ بیشک آ من توبہ قبول کنوک ایت و

مذہل

یا آئندہ شامے معبودانی پرستش و کت نہ کناں نہ خوش کر شامہ من امیت کش ات۔ و لا انا عابد ما عبدتہم و معنی (بقول حافظ ابن تیمیہ) اے بزرگ بہ بیت (وہدے من خدا و رسولان تو) منی شان چو نہ انت و نہ کتام و فتنے و چہ من مسکن انت (بامکان شرعی) کہ شرک و ارتکاب بکناں حتی کہ ماں گوستگیں زمانہ و چہ و جی و نزول و پیش ہم و ہدے شاماکاں سنگ و درخان و پرستش و گلائیش اتے منی جند و غیر اللہ پرستش نہ کت، پداہنوں چہ اللہ طرف و جی و نور و بینات و ہدی و غیرہ آیک و چونکا ممکن انت کہ ماں شریکات شامے داب و عمل بکناں۔ شاید ہمیشہ کا ادا ماں "ولا انا عابد" و "ما عبدتہم" و صیغہ ماضی و عنوان خستیار فرمائیت۔ باقی مننت کافرانی احوال آئی و بینا ہر دوہیں براں چہ یحیی عنوان و فرمائیت و لا انا عابد و ما عبدتہم یعنی شامہ دم چہ و تی استعداد و غرابی و بندختی و اے لائق نہ ات کہ ماں کتام و ہدے و

و کتام حلتہ و خدائے واحد بلا شرکت غیرے پرستش کنوک بے رات۔ حتی کہ چہ خاصیں گفت گوئے صلح و وعدہ ہم شرک و دھب و گرات و دارات و یک جلمہ میاں
ما تَعْبُدُونَ بَصِیْفَ مَضَارِغٍ وَ دَوِی جَاهٍ وَ کَا عِبَدُ شَمْرِ بَصِیْفَ مَضَارِغٍ یَارَکَ شَیْدَ بَرِ اِسے طرف و اشارہ بہ بیت کہ آیانی معبود ہر روز بدل بنت کہ اے چیز گندگ و عجیب لگیت
یا ہر دوش رنگیں سنگے نظر کپت آئی ز رت و فی معبود جو رکت و پیشی معبودی رخت کت پدا یہ ہر موسم و دہر کار و جدا جدا معبود انت۔ یکے سفر و معبود انت، یکے حضر و یکے نان دیوک
انت، یکے اولاد دیوک انت و قس علیٰ ہذا۔ واجر حافظ شمس الدین ابن قیمؒ و ماں بدائع الفوائد اے سورت و لطائف و مزایا و رد امین نفیس (جوانی) گفت گو کنگ۔ ہر کس بہ قرآنی
معارف و ذوق شوق و واہگ داروک انت آرا بایکہ آئی و مطالعہ و نگنت۔ وک حضرت شاہ صاحبؒ بنشتہ کنت ”یعنی شمس“ ہر چ داہیں ضد و گنت در شان کت نوں سر
کنگ چہ فائدہ و دان کہ اللہ فیصلہ کنت ”نوں ماچہ شاپہر کہ
شزار و بزار بوان و سہ فیصلہ و راہ چارس۔ واللہ آ دین
قیمہ کہ مارا محنت فرما سینگ بر آئی و ماسک گل و شادانی شہ
پر و تاچہ و فی بد بختی و ہر چ راہبندے پسند کنگ آشمارا مبارک
بات! ہر یک فریقہ و آئی و راہ و راہبندہ نتیجہ دست کپیت
و من گیش و گیوار کنوئیں چیز ایش ات کہ مکہ معظمہ (کہ آبراں
ماں سر زمین و اللہ دارالتلطت انت) فتح بہ بیت بہ
ہمیشی و سرانبات تر عرب قبیلہانی چم سکت انتنت چریشی و
پیش یک یک، دو دو مردم اسلام و داخل ہو گنت۔
چہ مکہ و فتح و بعد جوق در جوق داخل ہو گئے گنت، حتی کہ تمام
جزیرہ عرب و اسلام و کلمہ و نت و چہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم و
بعثت و ہر چ مقصد و مرادے ہست ات اتمام بوت۔
و یعنی چہ سر کچ بورکہ بعثت و مقصود و مراد و ماں دنیا و
دارگ (کہ آدین و تکمیل و خشت لاکر لی و نمہید انت) پورہ بوت
نوں آخرت و سفر نریک انت لہذا چہ اے جانب و فارغ
بوان و پہر کہ ہا جانب و گلا شیش ہو۔ و چہ پیش و ہم زیت
گوں کشت و اللہ پاک و تسبیح و تحمید و برے فتوحات و
کامرا نیانی و آئی و شکر و ادائیں، و یعنی پہ و فی
جنہ و وہ امت و استغفار کنگ و بیان ساری و باز
جا گہاں بوتگ، ہمو دا چارگ بہ بیت۔ حضرت شاہ صاحبؒ
نوشتہ کنت ”یعنی ماں قرآن و ہر جاگہ و فیصلہ و وعدہ انت
و کافراں اشتباہی کنگ ات حضرت و عمر و آخر و مکہ فتح
بوت۔ عرب قبائل گروہ در گروہ (جامعت در جماعت)
مسلمان ہو گئے گنت۔ وعدہ راست بوت۔ نوں
امت و گناہانی بخشش و بلوٹ تاکہ شفاعت و درجہ
ہم ترادست یکسیت۔ اے سورت واجہ و عمر و آخر و
نازل بوت۔ حضرت و زانت کہ منی ماں دنیا و ہر چ کارے
ہست ات کار سر انجام بوت نوں آخرت و سفر و وہد
سر بوتگ۔ ۱۲

ہم صفحہ و فوائد: و ابولہب کہ
آئی و نام عبد العزی بن عبد المطلب انت، آنحضرت
صلی اللہ علیہ وسلم و حقیقی ناکو ات بے چہ و فی کفر و شقاوت
حضور صلی اللہ علیہ وسلم و مزین دشمنی ات۔ و وعدہ واجہ
ماں یک مجلس و حق و پیغام و شکنا ینگ و پاد آتکلت
اے بد بخت و کارائش ات کہ پیغمبر و نیک و سنگ چگل
دانگت کہ چرائی و واجہ و پاد خور تیج بوتگت و گوں
زبان و گوشتگت کہ مردماں! اشی و خبراں گوش مدارات اے شخص (معاذ اللہ) دروغ بند و بے دینے۔ برے گوشتگت کہ محمد گوں ماہما چرائی قول و وعدہ کنت کہ آچہ مرگ و
پد دست کپیت۔ مارا تو آچہ وجود چہ جاگہ نظر نبیت پدا و دین و دستان و دیم گور کنان و گوشتگت تنبا لکما مارا فی کما شیئا ما یقول محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) سنا
دو دنیاں بپیر شائے کہ من شے توک و چہ ہا چیزاں چہ نگنڈاں ہر چیکہ محمد بیان کنت) یک برے حضور صلی اللہ علیہ وسلم کوہ صفاء سر سرکیان و درستان و توار پر جت۔ واجہ و
توار و سر تمام مخلوق جمع بوتنت۔ واجہ و جوانیں رھبندے و مردماں اسلام و دعوت دات۔ ابولہب ہم موجودات (ماں لہتے و وایتاں ہست کہ دست و خنڈان و
گوشتی تنبا لک لسائر الیوم اکلھا اجمعنا) یعنی تو برباد باتے آیا تو مارا پہ بے خبر و جمع کنگت) و ماں روح المعانی چہ لہتے کساں قتل کنگ کہ آئی و ماں دست و سنگ

ع ۳۰

۹۳۱

اللہب ۱۱۱۔ الاخلاص ۱۲

سُورَةُ الْاَلْهَبِ مَكِّيَّةٌ وَ هِيَ خَمْسُ اَيَاتٍ

سورة لہب مکی ہے و اے پنج آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدا نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کنوک

تَبَّتْ یَدَا اَبِیْ لَهَبٍ وَ تَبَّتْ مَا اَغْنٰی عَنْهُ مَالُهُ

پرشتنت دوئیں دست ابولہب و اہلاک بوت و کار و نیانک آئی و مال آئی و

وَمَا کَسَبَ سَیَصْلٰی نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ

وہر چیکہ کسب کت آئی و زوت کپیت ماں آس و جنبلا سیں

اَمْ رَاتِهٖ حَمَالَةَ الْخَطْبِ فِیْ جِیْدِهَا حَبْلٌ

آئی و لوگ بانگ ہن کہ چست کنوک ات حشکیں دارائی و ماں آئی و گردن و انت یک دے

مِّنْ مَّسَدٍ

ریتگیں چہ چ و پیشاں و

سُورَةُ الْاَخْلَاصِ مَكِّيَّةٌ وَ هِيَ اَرْبَعُ اَيَاتٍ

سورة اخلاص مکی ہے، و اے چار آیات انت

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

شروع کنان گوں خدا نام و ہا کہ بے اندازہ مہربان زبریں ہم کنوک

قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ ۝ اللّٰهُ الصَّمَدُ ۝ لَمْ یَلِدْ

تو بگو کہ آ اللہ یکے و اللہ بے حاجت انت و نہ پیدا بوتگ چہ آئی و کسے

وَلَمْ یُولَدْ ۝ وَلَمْ یَکُنْ لَّهٗ کُفُوًا

و ناں آچہ کسیا پیدا کنگ بوتگ و نیست و آئی و در و

اَحَدٌ

بچ کس و

منزل

نرت کہ نئی بنگ و چکل بدنت۔ غرض آئی و شقاوت و گون حتی و عداوت عروج و سرائت۔ و ہرے پر اسے خبر نیکی آرا چہ اللہ عذاب و ترسینگ بوتگت تو پستہ دانگتی، کہ اگل راست راست اسے گپ بوگی انت تو منی گور مال و زر و اولاد باز انت آکلان ماں فدیہ و دیاں و نارا چہ عذاب و رستگار کناں، آئی و لوگ بانگ ام جمیل و ہم گون واجہ پیغمبر ﷺ و مزین ہند و گنت ات، دشمنی و اسے کہ ابولہب و جنبل اس کنگت اسے زالک و چو بگویش کہ دار ماں کناں آرا ہنگت گیشتر تیز و ترند کنگت۔ ماں اسے سورت و ہر دو تینانی انجام و بیان کناں و خبر دار کت کہ مرد بد بیت یا جنیں آدے، و تی بہ بیت یا دراندے بہ بیت، مزین بہ بیت یا خورد۔ ہر کس حق و دشمنی و سرالانک و بندیت آخرا کا ذیل تباہ و برباد بیت۔ پیغمبر ﷺ و سیادی و وارثی ہم آرا چہ تباہی و رکنیت نہ کنت۔ ابولہب چونکا دستاں چنڈان و جہراں بند دنت و بہ و تی باز و دقت و سرامغور و بوان و خدایہ مقدس و محصو میں رسول و طہ و دست درازی کنت۔ آدہ چویش بھیمیت کہ نوں آئی و دست پرشت کلمہ حق و زیر کنگ و واسطہ آئی و ہر پیمیں کوشش کنگت اتمام برباد بوتنت۔ آئی و سرداری و پاگو اجہی بہ ملا میگی بے نام و بیگواہ بوت۔ آئی و تمام اعمال مفت و بباد بوتنت۔ آئی و زور و قوت چنڈ چنڈ و تش تش بوت و آئی و جند ماں تباہی و چات و شت و کپت۔ اسے سورت مکی بے، گوشت کہ چہ غزوہ بدر و ہفت روج و پد آرا زہریلی قسم و یک دانگے چہ بدن و در کپت تاکہ آئی و مرض دگران ملکیت چہ بے ترس و تمام لوگ و مرد ماں آرا جد ایک کڑے و جاگہ دات ہمو دامت و آئی و لاش داں سے روج ہمو اکپنگت کس و ہم چپت نہ گت۔ و ہر لاش سڑک و بو کنگ و لگت آساعت و چہ حبشی مزدور اں چپت کنا نینت و پدا ماں زمین و گل گت۔ آیاں یک کلمے جنان و وچہ یک دارے و مدد و لاش تیلانک دات و چہ ترزا سنگش ماں کت و قبر و پاش بند کت۔ اسے داب و آماں دنیا و رسوا و برباد بوت۔ و لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ۔ یعنی ماں اولاد، عزت و معتبری کتام چیزے و آرا چہ ہلاکت و رکنیت نہ کت۔ و لَعَذَابُ الْآخِرَةِ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ۔ یعنی چہ مرگ و پدا ماں مزین شعلہ جنوکیں اس و سر بوگی انت شاید چہ بے مناسبت و قرآن شریف آئی و کنت ابولہب قائم داشت۔ دنیا تو آرا بہ بے سبب و ابولہب گوشتنگت کہ آئی و کنگ (رخسار) چو آس و شعلہ و شہوک انتت۔ مگر قرآن و پیش داشت کہ آوتی گدئی انجام و اعتبار و ہم ابولہب نام کپک و مستحق انت۔ و ابولہب و لوگ بانک ام جمیل مالدار بوگ و باوجود مزین مجل و خساست و روع و و ت چہ چکل دار چت و لوگ و آوت و گنگان و بہ واجہ و راہ و سراجکل و انگنت تاکہ چہ ریشاں واجہ رسول و وایدگہ رو و آکونکان و تکلیف بریت۔ فرمائیت کہ آہ ہر داب بہ حق و دشمنی و پیغمبر خدا و ایذا دیک و و تی مرد و مددگار انت۔ ماں دوزخ و ہم بہ رفت و آئی و ہمراہ بیت۔ شاید او داز قوم و صریح و (کہ آہم و گنگ داریں درختے) داراں سرکن بیت و چہ ہایانی ذریعہ و و تی لوگ واجہ و سر خدا وندی عذاب و آس و تیز کناں بیت۔ مکافا ابن کثیر۔

(تنبیہ) لہے و حَمَلَةَ الْحَطَبِ و معنی چغل خور گپتگ۔ و ماں عرب و محاورات و اسے لفظ بہ اسے معنی و ہم کار مرز بیت۔ پنچوش کہ اسے دابیں مردم و ماں فارسی زبان و ہمزم کش و گوشت۔ و یعنی باز مضبوط رستگن ترندیں کہ مردم و بتورینی۔ چہ اشی و مراد اکثر مفتراں و نزدیک و دوزخ و طوق و زمزیل انت۔ و اسے تشبیہ حَمَلَةَ الْحَطَبِ و مناسبت و دیگ بوتگ۔ چیا کہ دارانی بار و چپت کنگ و واسطہ ساد و حاجت کپیت نوشتہ کنت کہ ماں اسے زالک و گور و یک مزین قیمتی ہارے ہست ات و آئی و چو گوشتنگت کہ لات و غری و سوگند رانت کہ ایشرا محمد (صلی اللہ علیہ وسلم) و دشمنی و بردا خرچ کناں۔ الی ات کہ ماں دوزخ و ہم آئی و گردن چہ ہار و خالی مسیت و عجیب گپ ایش رانت کہ اسے بذخت و موت ہم بہ بے داب و واقع بوت کہ دارانی بندل و ساد ماں اشی و گت و شت و لوپ بوت کہ چہ ریشی و ساسی بند بوان بیران بوت۔ و یعنی ہمار دم کہ در بابت و خدا و جت و باواست کنت کہ آچون وچے داب و انت گون آیاں بگویش کہ آیکے، کہ ماں آئی و ذات و بیج و طہیں تعدد و تکثر و دوتی و ہم گنجائش نیست و نہ کسے آئی و مقابل و نہ آئی و مشابہ انت۔ ماں اشی و محسوس عقیدہ و رد بوت کہ آگوشنت خالق دو انت۔ خیر و خالق و یزدان و شتر (بدی) و خالق و آھرمن۔ و ہم ہنود و تردید بوت کہ آکر و طانی حساب و و تی معبوداں ماں خدائی کاراں شریدار کنت۔ و ک حَمْد و تفسیر باز داب و کنگ بوتگ۔ طبرانی آکلان و نقل کناں و گوشتیت و کَلْ هَذَا صَحِيحَةٌ وَهِيَ صِفَاتُ رَبِّنَا عَزَّ وَجَلَّ هُوَ الَّذِي يُحْمَدُ الْبُحَايُحُ وَهُوَ الَّذِي قَدْ انْتَهَى سُوْدُهُ وَهُوَ الصَّمَدُ الَّذِي لَا جُوفَ لَهُ وَلَا يَأْكُلُ وَلَا يَشْرَبُ وَهُوَ الَّذِي بَعْدَ خَلْقِهِ (ابن کثیر) (اسے کل معنی صحیح انت و اسے تمام مئے رب و صفات انت، آھا ذات انت کہ بہ آئی و طہر ماں تمام حاجتاں رجوع کنگ بیت یعنی کل آئی و محتاج انت، آکسی محتاج نہ انت و آھا ذات انت کہ آئی و بزرگی و فوقیت ماں تمام کمالا و خوبیاں باختری حد و رنگ و آھا ذات انت کہ بہ ورگ و نوشگ و بیج حاجت یا واہگ نہاریت و آھا ذات انت کہ مخلوق و فنا بوگ و بعد ہم باقی پشت کپوک انت)

چہ اللہ تعالیٰ و صمدیت و صفت و ہا جاہلانی قول و رد بوت کہ آکام غیر اللہ ماں کتام درجے و مستقل اختیار دار و ک فہمت۔ و ہم آریہ قوم و عقیدہ مادہ و روح و تردید ہم بوت چیا کہ آیانی اصول و مطابق اللہ ماں عالم و جو رنگ و اسے ہر دو تینانی محتاج انت و اسے دو تین بہ و تی وجود اللہ محتاج نہ انت (العیاذ باللہ) و یعنی آرا نہ کتام اولادے ہست، نہ آوت کسی اولاد انت۔ ماں اشی و ہمار دمانی عقیدہ رد بوت کہ حضرت مسیح و یا حضرت عزیر و خدا و فرشتیان و خدا و جنیں چک گوشتنت و ہم ہر کس کہ مسیح یا کتام بشرے و خدا منو کنت آیانی تردید ماں لَمْ يُولَدْ و کنگ بوت یعنی خدا و شان اسے داب انت کہ آرا کسے و نہ زائگ و ظاہری گپے کہ حضرت مسیح چہ یک پاکبازیں زائے و شکم و پید ابوتگ گڈ ایشاں و ت چونکا خدا بوت کنت۔ و و ہر آئی و ہم در و کس نہ بوت تو لوگی یا چک چونکا بہ بیت۔ ماں اسے جملہ ہا قوم و راجانی رد بوت کہ ماں اللہ کتام یک صفے و کتام یک مخلوقے و را آئی و ہم سر قرار دینت دانگہ لہے زبان دراز و گتلاخ چہ ریشی و ہم دیار و نت آصفاں و ماں دگران ثابت کنت۔ یہود و کتاباں چپت کن ات و بجا رات، ماں یک مچی و خدا گون یعقوب علیہ السلام و گتیک گرت و یعقوب خدا و ماں گتیک و واپسینت (العیاذ باللہ) کَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ إِنَّ يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا۔ اِنِّ اسْأَلُكَ يَا اَللّٰهُ الْوَاحِدُ الْاَحَدُ الصَّمَدُ الَّذِي لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ وَلَمْ يَكُنْ لَهُ كُفُوًا اَحَدًا اَنْ تَغْفِرَ ذُنُوبَ رِائِكَ اَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيْمُ۔ ۱۲

فل یعنی ہا ذات کہ شب و تہاروی و دران و صبح و روشنی و ظاہر کنت۔ ۲ یعنی ہر اے دایں مخلوق کہ ماں آئی و چیزے بہ بیت چہ آئی و بدی و من پناہ لوٹاں دیم تر و اے مقام و مناسبت و چنت مخصوص چیزانی نام فی کپتنگ۔ فل یعنی شب و تہاری کہ ماں آئی و اکثر ناشی کار، خصوصاً سحر و غیرہ زیات واقع بنت یا ماہ گریا آفتاب و غروب مراد انت۔ حضرت شاہ حبیب نشہ کنت کہ ماں اشی تمامیں تہار و کیاں آنکنت۔

ظاہر و ہم باطن و۔ و سنگستی و پریشانی و گمراہی۔
فل چہ نقشت فی العقد و ہما جنیں آدم ماں یا ہما جماعتاں یا ہما نفوس مراد انت کہ آس احزانہ عمل کنت و ہدے ماں کتام سا دیا مود و غیرہ و چیزے دانان و آدم کنان و گریخ بندت۔ حضور صلی اللہ علیہ وسلم و ہر سحر و لیسید بن اعصم و کنت کہ چنت جنک ہم ماں آئی و شریک انت، واللہ اعلم۔ و حضرت شاہ صاحب نشہ کنت کہ ہما ساعت و آئی و نظر لگیت۔ بیشک ہم کیک یا نظر لگ یک بیوکیں امرے۔ بے اکثر مفسرانی نزدیک من شر حاسد اذ احسد و مطلب ایش انت کہ حاسد و ہمدونی قلبی کیفیت و ضبط کنت مکت و عیلا و فی حسد و در شان بکنت گڑاچہ آئی و بدی و پناہ گرگ لوٹیت۔ اگں ماں یک شخصے و دل و بے اختیار حسد جاہ بخت مگر آونی نفس و ماں تا بو و داران و گوں خسود و چوشیں نمونگے مکت گڑا چہرشی و خراج انت۔ و ہم یاد دارگ بہ بیت کہ حسد و معنی چوش انت کہ چہ دگرے و اللہ و دانگیں نعمت و زوال و لوٹک بہ بیت۔ باقی چوشیں آرزو و کنگ کہ من و ہم اے دایں نعمت یا چہرشی و ہم گیش عطا بہ بیت کہ فلان و عطا بوٹنگ ماں حسد و داخل نہ انت ایشرا ماں عربی زبان و غبطہ گوشت۔ ماں بخاری و حدیث لا حسد الا فی اثنتین الخ و چہ حسد و لفظ ہے غبطہ مراد انت۔
فل اگر چہ اللہ تعالیٰ و شان ربوبیت و بادشاہت و غیرہ تمام مخلوقات و شامل انت لیکن اے صفاتی چوش کہ کامل ظہور ماں انسان و ذات و بوت آپیم ماں اے دگر مخلوق و نہ بوت۔ پیشکارت و ملک و غیرہ و اضافت بہ ہائی و طرف و کنگ بوت و ہم ماں و سواس و گرفتار بوگ بجز چہ انسان و اے دگر مخلوق و شان ہم نہ انت۔
فل شیطان چہ نظر اندیم بوان و انسان و رودنت و لگشیت و اں حارے کہ انسان ماں غفلت و مانیت آئی و گرفت انسان و سرگیش بوان بیت، و ہمدے بیار و آگاہ بوان و ماں خدا و یاد و مشغول بوت اے فوراً پشت و کنزیت و یک گور بیت۔ ۱۲

الفلق ۱۱۳۔ الناس ۱۱۴

۹۳۳

عقہ ۳

سُورَةُ الْفَلَقِ بِكَتَبِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ خَيْرٌ مِنْ آيَاتِهَا

سورہ فلق مکی ہے و اے بیچ آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں اللہ نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیریں رحم کنوے

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ الْفَلَقِ ۝۱ مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ ۝۲

تو بگوں کہ من پناہ لوٹاں گوں صبح و پروردگار و فل چہ خرابی و ہر چیزیکہ آئی پیدا کرتگ و

وَمِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ ۝۳ وَمِنْ شَرِّ

وچہ خرابی و تہاری و ہمدے کہ ماں شائیت و چہ خرابی و

النَّفَّاثِ فِي الْعُقَدِ ۝۴ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ

ہما جنینانی کہ ماں گرچاں دم جنوک انت و چہ خرابی و حسد کنوک و

إِذَا حَسَدَ ۝۵

وہمدے حسد بخت و

سُورَةُ النَّاسِ بِكَتَبِ مُحَمَّدٍ وَآلِهِ خَيْرٌ مِنْ آيَاتِهَا

سورہ ناس مکی ہے و اے شش آیات انت

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

شروع کناں گوں خدا نام و ہما کہ بے اندازہ مہربان زبیریں رحم کنوے

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ ۝۱ مَلِكِ النَّاسِ ۝۲

تو بگوں کہ من پناہ لوٹاں گوں مردمانی رب و چہ مردمانی بادشاہ و

إِلَهِ النَّاسِ ۝۳ مِنْ شَرِّ الْوَسْوَاسِ الْخَنَّاسِ ۝۴

چہ مردمانی معبود و فل چہ خرابی و شیطان و کہ وسوسہ دیان و اندیم بیت و

الَّذِي يُوسْوِسُ فِي صُدُورِ النَّاسِ ۝۵

ہما کہ وسوسہ و در دنت ماں مردمانی دلال

منزل

شیطان ماں جتان ہم ہست و ماں مرد ماں ہم و کذا لک جعلنا لک بیتی عدو شیطین الإنسان فلین یزجی بعضہم الی بعض زخرف القول عروڑا (انعام رکوع ۱۳)
 سورہ فلق و سورہ ناس اے دو تیں سورتاں یکجا و ماں یکیں واقعہ نازل ہو گئیں۔ حافظ ابن قیمؒ نے دوتیں سورتاں تفسیر شریعتہ ہائی ء فرمائی تہ کہ اے دوتیں سورتاں منافع و برکات و تمام مردمانی حاجت و ضرورت ہر چیز انت کہ سچ انسانچہ اشیائے متغیہ بولت نہ کنت۔ اے دوتیں سورتاں سحر و نظریہ و کلیں جہانی و روحانی آفتانی و درنگ مزین تاثیرے ہست۔ حقیقت اگر ہمک بیت توانسان ء اشی ء ضرورت و چوقی ساء و رنگ، نوشک و لباس و کثیر ہست۔ چہ بازیں صحابہ (مثلاً عائشہ صدیقہ، ابن عباس، زید بن ارقم رضی اللہ عنہم) ء روایت انت کہ نبی کریم صلی اللہ علیہ وسلم ء سر اٹھتے یہود ء سحر کرتے کہ چہ آئی ء اثر ء چو یک مرض ہمیں چیرے بدن مبارک ء لاحق بولت ماں آدوران ء کدی چوش ہم بولت کہ واجہ یکے نیائی کارے کنگ مگر خیال ء چو آنگت کہ کارے کنگ۔ اشی ء علاج ء واسطہ اللہ تعالیٰ اے دو سورتاں ء نازل فرمائی تہ وچہ اشائی تاثیر ء ہا اثر بادن اللہ ازل (کار) بولت۔ واضح بہ بیت کہ واقعہ ماں صحیحین موجود انت کہ بریتی ء ایں روح مروجی کہ تم یک محدث ء جرح ذکت، وراے دایں کیفیت رسالت ء منصب ء بالکل منافی نہ انت چو کہ وچہ برسے نادرہ بولت۔ باز برا واجہ ء سر اشی وارد بولت یا باز برال نماز ء سہو بولت واجہ ء فرمائی تہ (اما انا بشر انسانی کما تنسون فاذا نسیت فذکرونی) (من ہم یک بشر ء آن سچو کہ شمشوش ات من ہم شمشوش، من وھک بشمشوش تو باید انت کہ من یاد دہانی) آیا اے غشی ء کیفیت و سہو و نسیا ء و انا ء کتم شخصے چو گوشت کنت کہ نوں بوجی ء سرا و واجہ ء اے دگر خیالی سرا چو نکات یقین یحییٰ ممکن انت کہ ماں آیاں ہم سہو و نسیا و شوشک بولت۔ اکن او واجہ ہر و نسیا ء ثبوت ء اے لازم نیت کہ مانجی الہی و تبلیغ دین ء شوشک وچہ پیدا کنگ بہ بیت تو چہ ایکریں خبرے ء کہ اچانا واجہ یک کارے کنگ و ماں خیال ء بگوزیت کہ نہ کنگی، چو نکات لازم کیت کہ چہ واجہ ء تمام تعلیم وچہ بعثت ء فرضاں اعتبار درشت۔ یاد دارگ بہ بیت کہ سہو و نسیاں مرض و غشی و غیرہ عوارض چہ انسان ء خاصیں جاوران انت اکن انبیاء بشر انت تو اے خاصیں خبرانی موجودی آیانی ورجہ ء بجر کم کت نہ کنت البت اے ضرورت انت کہ وھک یک شخصے ء بابت ء چہ ممکن ہیلان و روشنی ثبوتان ثابت بہ بیت کہ آیا بالیقین اللہ ء برحقین رسول انت تو تسلیم کنگ بہ بیت کہ اللہ پاک ء آئی ء عظمت ء ذمہ زرنگ وھا و ت آراہ و قیاد کنائی کنگ، فہما ینگ و سرنگ ء ذمہ ورا انت نامکن انت کہ ماں آئی دعوت و تبلیغ ء فرضانی سرانجام ویک ء کتام یک طاقتے خلل پیدا کت مجنت۔ نفس بہ بیت یا شیطاں مرض بہ بیت یا جادو، کتام یک چیزے ماں اے کاراں دست اندازی کت نہ کنت کہ آیانی تعلیق گون بعثت ء مقصد ء انت کا فرائد نبیان ء مسجور گوشت تگت چو نکہ آیانی مطلب نبوت باطل کنگ و چو ظاہر کنگ ات کہ چہ جادو ء اثر ء آیانی عقل و ہوش رفتگ چو بگوش کہ آیاں مسجور ء معنی محبوں زرنگت و خداوندی وحی ء راجوش جنون قرار داتگت (العیاذ باللہ) ہمیشہ کا قرآن انت فی تکذیب و تردید ضروری بولت۔ اے دعویٰ حج جاگہ کنگ نبوتگ کہ انبیاء علیہم السلام چہ انسانی لوازمات مستثنیٰ انت و کتام یک وقتے ء یہ یک دمانے کتام نبی ء سر سحر معمولی اثر کہ آماں بعثت ء فرضاں گاہے خلل انداز بیت، بولت نہ کنت تنذیب :- معوذتین ء قرآن بوگ ء سر تمام صحابہ ء اجماع انت وچہ ہمایانی عہد ء بگوداں روح مروجی گون تواتر ء ثابت انت تیوگ ء چہ ابن مسعود ء نقل کنت کہ آئی ء اے دو سورتاں ماں و قی مصحف ء نبشتہ نہ کنگت ات لیکن واضح بہ بیت کہ آیاں ہم اے سورتاں ماں کلام اللہ ء بوگ ء شبہ نہ ات اے خبر ء متوک ات کہ اے اللہ ء کلام انت و لایب چہ آسمان ء ابرکیتنگ مگر آیانی نازل کنگ مقصد رقیہ و علاج ات چو معلوم نہ انت کہ چہ تلاوت ء عرض و مقصد ء نازل کنگ ہو گنت یا نہ ہمیشہ کا آیانی ماں مصحف ء ورج کنگ ماں ہا قرآن ء شامل کنگ کہ آئی تلاوت ماں نماز و غیرہ ء مطلوب انت احتیاط ء بخل انت ماں روح البیاء انت اندہ کان لایعدہ المعوذتین من القرآن وکان لیکتبھا فی مصحفہ یقول انھا منزلتان من السماء وھا من کلام رب العالمین۔ وکن النبی علیہ الصلوٰۃ والسلام کان یروی ویعوذ بها فاشتبه علیہا من القرآن اولیستامنہ فلم یکتبھا فی المصحف (جلد ۲) قاضی ابوبکر باقلانی نوشتہ کنت لہم یکر ابن مسعود کو فہما من القرآن واما انکر اثباتھا فی المصحف فاندہ کان یروی ان لایکتب فی المصحف شیئا ان کان النبی صلی اللہ علیہ وسلم اذن فی کتابتہ فیہ وکانہ لم یبلغہ الاذن (فتح الباری جلد ۵) حافظ ء دگر یک عالمی ء اے الفاظ نقل کنگ لہم یکن اختلاف ابن مسعود مع غیرہ فی قرآنیاتھا واما کان فی صفۃ من صفاتھا (فتح الباری جلد ۵) بہر حال آئی ء اے ہم شخصی وافرادی ات وچو کہ بزار ء گیش گیوار کنگ کہ کتام یک صحابی ء گون آئی ہم تپاق نبوت و باز ممکن انت کہ شاید یہ آیان چہ تواتر ء ثابت ہوگ کہ اے ہم قرآن تلو انت تو قی راے ء سر قائم نہ متنگ چریشی ء ابیدائی اے انفرادی راے ہم محض چہ یک کسے ء خبر ویک ء معلوم ہو تگ کہ آ تواتر قرآنی ء مقابلہ ء سماعت یعنی گوشت ارگ ء قابل بیت نہ کنت۔ ماں شرح مواقف ء انت ات اختلاف الصحابہ فی بعض سور القرآن مروجی بالاجماع المفیدۃ للظن مجموع القرآن منقول بالتواتر المفید للیقین الذی یجمل الظن فی مقابلتہ فتلک الاحاد مالا یلیفت الیہ ثم ان اسلمنا اختلافہم فیما ذکرنا انہم لم یختلفوا فی نزولہ علی النبی صلی اللہ علیہ وسلم ولا فی بلوغہ فی البلاغۃ حد الانجاز بل فی مجرد کونہ القرآن وذلک لا یغیر فیما نحن بصددہ اھ حافظ ابن حجر فرمائی تہ واجب باحتال اندہ کان متواتر فی عصر ابن

۹۳۴

مِنَ الْجَنَّةِ وَالنَّاسِ ۝

چہ جتان وچہ مرد ماں

دُعَاءُ ختم القرآن

اللَّهُمَّ اِنْسِرْ وَحِشَتِي فِي قَبْرِی اَللَّهُمَّ اَحْمِنِي بِالْقُرْآنِ الْعَظِيمِ وَاجْعَلْهُ

لِي اِمَامًا قَوِيًّا وَهُدًى وَرَحْمَةً اَللَّهُمَّ ذَكِّرْ لِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ بِ

عَلَمِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ وَارْزُقْنِي تِلْكَ اَوْتَانَاكَ الْيَوْمَ اِنَاءَ النَّهْرِ وَ

اجْعَلْهُ لِي حِجَّتًا رَابِعًا

وَلِلَّهِ الْحَمْدُ اَوَّلًا وَاٰخِرًا وَظَاهِرًا وَبَاطِنًا رَبَّنَا لَا تُؤَاخِذْنَا اِنْ نَسِينَا

اَوْ اَخْطَاْنَا رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّا اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلَاةِ وَ مِنْ ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاءِ رَبَّنَا

اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

۱۰۶

من ہم شمشوش، من وھک بشمشوش تو باید انت کہ من یاد دہانی) آیا اے غشی ء کیفیت و سہو و نسیا ء و انا ء کتم شخصے چو گوشت کنت کہ نوں بوجی ء سرا و واجہ ء اے دگر خیالی سرا چو نکات یقین یحییٰ ممکن انت کہ ماں آیاں ہم سہو و نسیا و شوشک بولت۔ اکن او واجہ ہر و نسیا ء ثبوت ء اے لازم نیت کہ مانجی الہی و تبلیغ دین ء شوشک وچہ پیدا کنگ بہ بیت تو چہ ایکریں خبرے ء کہ اچانا واجہ یک کارے کنگ و ماں خیال ء بگوزیت کہ نہ کنگی، چو نکات لازم کیت کہ چہ واجہ ء تمام تعلیم وچہ بعثت ء فرضاں اعتبار درشت۔ یاد دارگ بہ بیت کہ سہو و نسیاں مرض و غشی و غیرہ عوارض چہ انسان ء خاصیں جاوران انت اکن انبیاء بشر انت تو اے خاصیں خبرانی موجودی آیانی ورجہ ء بجر کم کت نہ کنت البت اے ضرورت انت کہ وھک یک شخصے ء بابت ء چہ ممکن ہیلان و روشنی ثبوتان ثابت بہ بیت کہ آیا بالیقین اللہ ء برحقین رسول انت تو تسلیم کنگ بہ بیت کہ اللہ پاک ء آئی ء عظمت ء ذمہ زرنگ وھا و ت آراہ و قیاد کنائی کنگ، فہما ینگ و سرنگ ء ذمہ ورا انت نامکن انت کہ ماں آئی دعوت و تبلیغ ء فرضانی سرانجام ویک ء کتام یک طاقتے خلل پیدا کت مجنت۔ نفس بہ بیت یا شیطاں مرض بہ بیت یا جادو، کتام یک چیزے ماں اے کاراں دست اندازی کت نہ کنت کہ آیانی تعلیق گون بعثت ء مقصد ء انت کا فرائد نبیان ء مسجور گوشت تگت چو نکہ آیانی مطلب نبوت باطل کنگ و چو ظاہر کنگ ات کہ چہ جادو ء اثر ء آیانی عقل و ہوش رفتگ چو بگوش کہ آیاں مسجور ء معنی محبوں زرنگت و خداوندی وحی ء راجوش جنون قرار داتگت (العیاذ باللہ) ہمیشہ کا قرآن انت فی تکذیب و تردید ضروری بولت۔ اے دعویٰ حج جاگہ کنگ نبوتگ کہ انبیاء علیہم السلام چہ انسانی لوازمات مستثنیٰ انت و کتام یک وقتے ء یہ یک دمانے کتام نبی ء سر سحر معمولی اثر کہ آماں بعثت ء فرضاں گاہے خلل انداز بیت، بولت نہ کنت تنذیب :- معوذتین ء قرآن بوگ ء سر تمام صحابہ ء اجماع انت وچہ ہمایانی عہد ء بگوداں روح مروجی گون تواتر ء ثابت انت تیوگ ء چہ ابن مسعود ء نقل کنت کہ آئی ء اے دو سورتاں ماں و قی مصحف ء نبشتہ نہ کنگت ات لیکن واضح بہ بیت کہ آیاں ہم اے سورتاں ماں کلام اللہ ء بوگ ء شبہ نہ ات اے خبر ء متوک ات کہ اے اللہ ء کلام انت و لایب چہ آسمان ء ابرکیتنگ مگر آیانی نازل کنگ مقصد رقیہ و علاج ات چو معلوم نہ انت کہ چہ تلاوت ء عرض و مقصد ء نازل کنگ ہو گنت یا نہ ہمیشہ کا آیانی ماں مصحف ء ورج کنگ ماں ہا قرآن ء شامل کنگ کہ آئی تلاوت ماں نماز و غیرہ ء مطلوب انت احتیاط ء بخل انت ماں روح البیاء انت اندہ کان لایعدہ المعوذتین من القرآن وکان لیکتبھا فی مصحفہ یقول انھا منزلتان من السماء وھا من کلام رب العالمین۔ وکن النبی علیہ الصلوٰۃ والسلام کان یروی ویعوذ بها فاشتبه علیہا من القرآن اولیستامنہ فلم یکتبھا فی المصحف (جلد ۲) قاضی ابوبکر باقلانی نوشتہ کنت لہم یکر ابن مسعود کو فہما من القرآن واما انکر اثباتھا فی المصحف فاندہ کان یروی ان لایکتب فی المصحف شیئا ان کان النبی صلی اللہ علیہ وسلم اذن فی کتابتہ فیہ وکانہ لم یبلغہ الاذن (فتح الباری جلد ۵) حافظ ء دگر یک عالمی ء اے الفاظ نقل کنگ لہم یکن اختلاف ابن مسعود مع غیرہ فی قرآنیاتھا واما کان فی صفۃ من صفاتھا (فتح الباری جلد ۵) بہر حال آئی ء اے ہم شخصی وافرادی ات وچو کہ بزار ء گیش گیوار کنگ کہ کتام یک صحابی ء گون آئی ہم تپاق نبوت و باز ممکن انت کہ شاید یہ آیان چہ تواتر ء ثابت ہوگ کہ اے ہم قرآن تلو انت تو قی راے ء سر قائم نہ متنگ چریشی ء ابیدائی اے انفرادی راے ہم محض چہ یک کسے ء خبر ویک ء معلوم ہو تگ کہ آ تواتر قرآنی ء مقابلہ ء سماعت یعنی گوشت ارگ ء قابل بیت نہ کنت۔ ماں شرح مواقف ء انت ات اختلاف الصحابہ فی بعض سور القرآن مروجی بالاجماع المفیدۃ للظن مجموع القرآن منقول بالتواتر المفید للیقین الذی یجمل الظن فی مقابلتہ فتلک الاحاد مالا یلیفت الیہ ثم ان اسلمنا اختلافہم فیما ذکرنا انہم لم یختلفوا فی نزولہ علی النبی صلی اللہ علیہ وسلم ولا فی بلوغہ فی البلاغۃ حد الانجاز بل فی مجرد کونہ القرآن وذلک لا یغیر فیما نحن بصددہ اھ حافظ ابن حجر فرمائی تہ واجب باحتال اندہ کان متواتر فی عصر ابن

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مقدمہ

واسطہ اصول و کلیاتانی یک جامعیں کتاب ایت کہ آئی جزئیاتانی بیان حضرت محمد مصطفیٰ صلی اللہ علیہ وسلم وچہ وقتی قول و عملانی ذریعہء کثنت۔ علامہ ابوالفتح ابراہیم بن موسیٰ الشاطبی (المتوفی ۷۹۰ھ) وقتی کتاب "الموافقات" وچہا بنشتہ کنت :

القرآن علی اختصارها جامع قرآن باوجودیکہ مختصر انت جامعیں کتاب ولا یكون جامعاً الا والمجموع ایت۔ و کتاب جامع ہوا دہاں بیت کہ آئی و فیہ امور کلیات لان الشریعۃ نہا کلیت بیانیت پرچیا کہ الیوم تمت بقامہ نزولہ لقولہ تعالیٰ : اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ و آیات و نازل الیوم اَکْمَلْتُ لَکُمْ دِیْنَکُمْ الایہ بوگا چہ شریعت مکمل بوت (کتاب الموافقات ج ۳ ص ۳۶۷)

چریشی و بعد علامہ شاطبی و شیں بختہ کنگ کہ آئی و پورہ میں بیان و ادالگیا نش نیست، بلے خلاصہ لے چوشتنت کہ : مثلاً نماز، زکوٰۃ و جہاد، نکاح، بیع و شراب و قصاص و غیرہ اے درستانی بیان قرآن شریف و بوتہ بلے ایشانی تفصیلی بیان و یک مسئلہ و گیش و گیوار چہ پیغمبر صلی اللہ علیہ وسلم و سنت و بیت

قرآن شریف و تعارف چہ زبان رسالت و ہدایت و اے قانون و تعریف و توصیف ہر س و پی وقتی رنگ و کنگ بلے ما و ایشی و یک ہنچیں تعارف و نقل کنیں کہ آچہ محسن انسانیت حضرت محمد صلی اللہ علیہ وسلم و نقل کنگ بوتنگ، آفراتینیت :

کتاب اللہ فیہ نبأ من کتاب اللہ۔ ایشی و تہا شمع پیسریگانی قبلکم و خبر ما بعد کم قصہ و زندگیگانی حالات مان انت۔ و حکم ما بینکم، هو الفصل و شمع و ت مان و ت و فیصلہ لے مان لیس با لہزل من ترکہ من انت، اے یک حقیقی فیصلہ و کتابایت جبار قصمہ اللہ و من ابتغی مسخرہ لے نہ انت۔ ہر کسے کہ چہ وقتی مزین الہدی فی غیرہ اضلہ اللہ، گندی و ایشی عیلمہ کنت اللہ آئی و را ہو جہل اللہ المتین، و هو چکپوش کنت و ہر کسے کہ چریشی و ابید چہ الذکر للحکیم، و هو الصراط دگہ جاگہے ہدایت بلوٹیت آئی و را خدا لکراہ المستقیم، هو الذی لا کنت، اے خدا و مضبوطیں ساد انت تزیع بہ الالهواء ولا تلتبس اے خدا و با حکمتیں ذکر ایت، اے تجکیں راہ بہ الالسنۃ ولا یشیع منہ العلماء ایت۔ اے ہا کتاب انت کہ چریشی و ولا یخلق علی کثرۃ الرد، ولا رند گیری و واہشات چوٹ نہ بنت و

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي أَنْزَلَ الْكِتَابَ وَلَمْ يَجْعَلْ لَهُ عِوَجًا وَالصَّلَاةَ وَالسَّلَامَ عَلَى خَاتَمِ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ الْقَائِلُ "إِنَّ هَذَا الْقُرْآنَ مَأْدِبَةُ اللَّهِ فَتَعَلَّمُوا مِنْ مَادِبَتِهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ" وَعَلَى الْهِمَامَةِ وَمَنْ تَبِعَهُمْ بِإِحْسَانٍ إِلَى يَوْمِ الدِّينِ، أَمَا بَعْدُ اللَّهُ تَعَالَى إِنَّ الْإِنْسَانَ لِرَبِّهِ لَكَنَّا كَذِبٌ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا نَجْمًا يُبْدِي كُنْزًا وَأَمَّا هُنَا فَمِنْكُمْ زَانِكٌ وَاسْطِئْمَانٌ تَمَائِبٌ كَارِئٌ وَضُرُورِي تَمَائِبٌ سَانِدٌ وَسَامَانٌ هَمٌّ دَانِتٌ إِنْسَانٌ وَحَوَاسٍ خَمْسَةٌ لَعْنِي كَنْدُكٌ، أَشْكَنْكَ وَغَيْرُهُ طَاقَتُكَ كَمْ چہ ایشانی ذریعہ و آوتی بازس کارے دربارت و چریشانی ذریعہ و انسان نہیں معلومات حاصل کنت، اے اعضا رانی دست رس تا یک خاص حدے و کثیت و آدمیاشت نہ کنت۔

تہنا عقل پر انسان و رہبری و کافی نہ انت | اللہ تعالیٰ و انسان و عقل و ہوش و اتنگ کہ آے ہمیں جاگہاں انسان و راہ برتیت بلے زندگی و تہا انسان و باز و بخیج حالت ہم پیش کثیت کہ او و عقل و حواس ظاہری و در و ہا کنت بنت و آدم و راہ در برت نہ کنت اے و ہدے آچیز کہ انسان و رہبری و کار و کثیت آ و جی "انت۔ مثلاً یک انسانے کہ تھی و ہما موجود انت تو وقتی تم، دست و اید کہ حواسانی کار گرگ و رند پرے نتیجہ و سر بے کہ ایشی و رنگ اسپیت انت، پنج فٹ ایشی و دراجی انت و فلان فلان صفت ایشی و تہا موجود انت، کہ اگاں چٹاں بند بختہ و تہنا چہ عقل و جُست بختہ آے فیصلہ و دات نہ کنت، بلے عقل اے فیصلہ و ضرورت کنت کہ اے بلاہیں جسم و جون و یک پیدا کنو کے ہستنت اگر چہ من آئی و را یہ وقتی چٹاں نہ گندیں، بلے اے فیصلہ کہ اے جسم و جان و پیدا کنو چریشی و کجام کار و وش بیت و چہ کجام کار و نہ وش بیت یا کہ ایشی و کل زندگی و چہ پیم و گوازیگ آئی و ابدی زندگی و جوانی و سبب بیت و چہ پیم و زندگی و گوازیگ دیم و زندگی و ناگیگ و تہا کنت، اے فیصلہ چہ حشکیں عقل و حواس و کنگ نہ بیت بلکیں ایشی و فیصلہ و ہما ساہ و جوڑ کنو کنت کہ آوتی و نہ وشی و کاراں سوچ دنت، و ہمیشی و نام و جی "انت کہ بقرآن و نام و تہا انسانانی و ہما ایرانت، انسان و را واتی زندگی و توکا ایشی و ہمچو ضرورت انت کہ وقتی عقل و حواسانی حاجتہ است۔

قرآن کا ملیں ضابطہ حیات ایت | قرآن در حقیقت نبی آدم و واسطہ یک کلیں ضابطہ حیات و جامعیں قانون ایت کہ آئی و تہا انسانانی فلاح و بہبود و کامیاب و کامل ترین نمونہ موجود انت۔ قرآن انسانی زندگی

تنقضي عجائبه وهو الذي
لم تنته الجن اذا سمعته
حتى قالوا : انا سمعنا قرأنا
عجباً يهدي الى الرشاد
فامتابه

چریشی و زبان انتشار و شکار بنت
(یعنی ایدگہ زبان گونیشی و ہونہ بنت)
چریشی عالم سیر نہ کنت اے بار بار و
وانگ کوہن نہ بیت، ایشی عجیب نوکیں
گنیم نہ بنت۔ اے ہاکلام انت کہ
وہد جنال اشکت گد اہامان و
گوشش : (ماک عجیب قرآنے
اشکتگ کہ آکامیابی و سوج و سر و
کنت واپہ آئی و ایمان آوردت)

من قال به صدق ومن
عمل به اجر ومن حكم به
عدل ومن دعا اليه هدى
الى صراط مستقيم -

(ترمذی باب فضائل القرآن)
ہر کسے بہ اشی و گپ جنت آراست
گوشتیت و ہر کسے کہ ایشی و سر اعل کنت آئی و اجر و ثواب رسیت و ہر کسے
کہ ایشی و مطابق و فیصلہ کنت آئی و انصاف کنت۔ ہر کسے کہ ایشی و نیمگا توار
پر جت آئی و تحکیم راہ و ہدایت دیگ بوت۔

قرآن و نوکیں دور و قانونی کتابانی پیمانہ بوگ و وجہ

اذا اے خبر ہم و تی ذہن و بدار کہ قرآن مجید باوجودیکہ جامع و مکمل نہت
لیکن آجید دور و یک قانونی کتابے و پیمانہ نہت کہ آئی و تہا تمامیں حکم جدا
جدا بابانی تہا بہ بنت و پدا ہر حکمے ماں دگہ دگہ دفعہ تہا درج بہ بیت، بلکیں
قرآن و مثال یک کالمیں حکمے نیگنت کہ نادراہ و حالت و مطابق و دو تجویز
کنت و پدا آئی و نوکیں حالت و روء و دومی دوا و نسخہ و تجویز کنت یا چوش
بفہم کہ یک زبریں فوجی قائد و پیشوائے کہ آوتی فوج و یک خاص رنگے و
اوش تارینیت، پدلیک و ہک آیان و دیما روگ و حکم و دنت و ناگہ و
ضرورت و مصلحتے و خاطر آیان و پشت و ہم کنزگ و حکم و دنت برے
زحم و جنگش فراتیت و برے بمب و تیر و تفنگ و فراموش کنت، حکیم و
فوجی سربراہ و ہر یک نسخہ و حکم و تی و تی جاگہ و باز ضروری اثر و نتیجہ گون
و تاداریت کہ اشان و ابید صحت و کامیابی یک و اب و خیال ایت۔

در حقیقت کلام الہی کہ آتما میں علم و ہدایت و واسطہ و انت و تاقیامت و
آوکیں انسانانی واسطہ دستور العمل ایت، پریشی و واسطہ لے لازمی ات
کہ آہے ہمیں کتابے بہ بیت و آئی و تہا بدل بووکیں نوکیں حالتانی واسطہ
اصول و کلیاتانی موجود بوگ یک طے سی ضرورتے ات و ہم چیزیاں قرآن موجود
انت ہے یک وجہ ایت قرآن و جدید و قدیم طرز تحریر و مطابق نہ بوگ و۔

ماں غیر عربی زبانان ترجمہ و تفسیر و ضرورت | ہدایت و اے
عالمگیریں دستور و ہک کہ دیما اہت گد اچہ دنیا و کفر و جہالت و تہا روکی
کم و کار بان بوت و اسلام و روزنائی ماں جہان و تہا تالان و شنگ

بوت، تمامہ یکہ اسلام و متوکانی دائرہ چہ جزیرہ العرب و در سر بوت،
اسلام و بنیادی چہ شہر کہ آکتاب اللہ و سنت رسول اللہ ات، آہے
عجی نوکلمانانی زبان و انت، چہ پیشاں ضرورتے کہ اے ہدایت و شنگ
کنگ و واسطہ چہ ایدگہ زبانان ہم قرآن مجید ترجمہ و تفسیر کنگ بہ بیت۔ اگر چہ
عربی زبان و قرآن شریف و تفسیر نبشتہ کنگ چہ دو صحابہ و تابعیناں شروع
بوگت و ایدگہ زبانان ایشی و صرف معنی و مطلب زبانی بیان کنگ بوت
و قرآن مجید و تفسیر ترجمہ نبشت و خوان و واسطہ تہنا عربی زبان کار مرز بوت
بلے دیر نہ گوست کہ عالم و زانتکاراں قرآن مجید و ماں ایدگہ زبانان ترجمہ
و تفسیر نبشتہ کنگ شروع کت، حتی کہ مروچگیں دور و باز کم چوشیں زبان
بیت کہ آئی و تہا قرآن شریف و ترجمہ یا تفسیر موجود مہیت۔ غیر عربی چوشیں
زبان باز انت کہ آہانی توکا یک یک زبانے و صد ہا ترجمہ یا تفسیر ہم موجود
انت۔ بلے اے افسوس و مقام ایت کہ بلوچی و ڈولیں و سب و کوہنیں
زبانے چریشی و زہرات۔

مرکز و بنیاد و ضرورت | در حقیقت ناں تہنا مسلمان بلکیں

ہر قومے کہ چہ و تی مرکز و دور بیت گد آسگر دان بیت و تسبیح و دانگانی
پیما کہ آ و ہدیہ چہ و تی مرکزی بندیک و جدانت گد اہر یکے بہ دیم کسیت۔
ایشی و تہا پچ شک و شبہ نیست کہ مسلمانانی اصل مرکز کتاب اللہ انت
کہ آئی و تفسیر کنوک رسول کریم صلی اللہ علیہ وسلم انت۔ چوش بگوش کہ کتاب اللہ
و سنت رسول اللہ صلی اللہ علیہ وسلم مسلمانانی بنیاد و مرکز انت۔

بیماریں زبان و یک عجیب مثال | لہذا ہر قوم و ہر زبانے
کہ چہ و تی اے بنیادی مرکز و دور بیت گد ایک بیماریں قوم و بیماریں
زبانے شمار بیت۔ و اے بیماریں زبان و قوم و مثال چہ ہا مرد و انت
کہ چہ چٹن و مرگا انت و آپے ماں دیم و ایرنت بلے و ارتش نہ کنت، یا ہما
جانورے و ہم و کہ چہ شد و ساہ دیگا انت و کاہ و آپ آئی و سر انت
و قدرت بہ و رگش نہار بیت۔

کالعیس فی البیداء یقتلھا الظمأ
والماء فوق ظہورھا محمول
یعنی چہ آسان دیگا کہ آپ و پشت لڈ تگت و جنگل و توکا چہ تن و مرگا انت
مرچی قرآن و ہدایت و دیم مسلمانانی ہے حالت انت۔ و مئے
بلوچی زبان ہم بحیثیت زبان ہے بوچیکا سوار شہر کہ آئی و تہا نہ صرف ایدگہ علمی و
دینی سرمایہ و کمی انت بلکیں قرآن مجید و ہمیں مبارکس دولتے و ہم
اے زبان و دست ہو رک انت۔

بلوچی و اولی ترجمہ کلام پاک | اے بابت و مئے علم و زانگ و

عہ هذا الحديث تمامہ فی مشکوٰۃ المصابیح عن علی رضی اللہ عنہ رواہ الدارمی و الترمذی فی باب فضائل القرآن وقال هذا حديث اسنادہ مجهول وفي الحار
مقال اہ الظاہر ان اسنادہ مجهول۔ قال علی القاری رحمہ اللہ قال الطیبی روی الشعبي عن الحارث الاعور وشہد انہ کاذب اھ (ثم قال) هو من اشہر بصحة علی وفي
انہ سمع منه اربعة احاديث وقال الشافعی وغيرہ یس بالقوی وقال ابن ابی داود کان افقه الناس وافرض الناس واحب الناس اھ فمافی شرح مسلم للنووی عن الشعبي انہ روی
عن الحارث الاعور وشہد انہ کاذب محمول علی انہ قد بیح منه کذب ولذا لم یقل کذاب مع ان الکذب قد یصدق ولذا روی عنہ۔ فالحاصل ان حدیثہ ضعیف اسنادہ وان
کان لاشک فی صحۃ معناه مع ان الضعیف معمول بہ فی الفضائل اتفاقاً
(مرقاة شرح مشکوٰۃ ص ۵۹۳ ج ۲)

حد بلوچی زبان و اولی ترجمہ کلام پاک مولانا میاں حضور بخش بلوچ رحمۃ اللہ علیہ کنگ، مولانا تفصیلی حالات مارا معلوم نہ انت، البتہ آئی ترجمہ کلام پاک و اسے نسخہ چھ مروجہ ہفتاد و ہفت سال پیشتر ماں ۱۳۲۹ء اولی براپنچصد نسخہ و مقدار چھاپ بوتگ۔ اودا پرپیس و نام چودرج انت : ”در مطبع ہندوستان سیم پرپیس لاہور طبع شد“ اسے نسخہ و سرورق و طبع کنوکاں و قی نام و ہمراہی و نبشتہ کتہ : ”ساکنان قریہ درخان متصل بڈاکھی نہ ڈاڈاھر“

مولانا حضور بخش صاحب بلوچ و اسے ترجمہ قرآن و آخری صفحہ مولانا و قی علاقہ و بارہ و وت نبشتہ کنگ ”الساکن فی قریۃ التائب من بلاد السنہی“ یعنی من سنی علاقہ و تائب نامی شہر و نندوکاں۔

چرے مجموعہ تفصیلاتاں ماسے نتیجہ و سرپوٹگیں کہ مولانا صاحب ڈھاڈستی و علاقہ و مردم ایت۔ بہر حال اسے بلوچی ترجمہ مری قبیلہ و زبان نیگنت۔ واجہ و آخر و اسے ہم نبشتہ کنگ کہ من جمادی الاولی ۱۳۶۲ھ و چہ ترجمہ و نبشتہ و آئی و صفائی و فارغ بوتگ انت۔

تا حدیکہ ترجمہ و تعلق انت، مالیش چہ مختلف جاگہاں مطالعہ کنگ و چارنگ، باز بہترین ترجمہ ایت و ترجمہ کنوک و مسترس کامیابی ایشنت کہ آئی و ترجمہ انتہائی مختصریں الفاظاں گوں کامیابی و کتہ، باز کم بلے جاگہ جاگہ مولانا بطور فوائد بعض مناسب تفسیری نکات ہم مختصر بیان کنگ۔ کتاب اگرچہ قدیم زبان و انت تاہم اگرچہ پ کنگ بہ بیت گڈا اسے مزین مذہبی و ملی خدمتے بیت۔ اسے نسخہ کہ ماوتنگ، اسے مولانا خیر محمد ندوی صاحب و لاہوری و انت کہ دراصل حضرت مولانا قاضی محمد سرسبز و لاہوری و کتابان انت۔

بلوچی زبان و دومی ترجمہ کلام پاک | اسے سلسلہ و دومی بخش ممتاز بلوچ عالم دین حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سرسبز رحمۃ اللہ علیہ و ترجمہ قرآن انت کہ آئی و تکمیل بقیۃ السلف حضرت مولانا خیر محمد ندوی رحمۃ اللہ علیہ کنگ۔ ۱۳۶۲ھ و حضرت قاضی صاحب قلات و شنت و گوں اوہد و خان قلات محمد یار خان صاحب و دوچار کپت، و آچہ قاضی صاحب سک متاثر بوت۔ چنانچہ آئی و علامہ قاضی صاحب و راوی خاصیں اتالیق جوڑکت و قی اسے خواہش ظاہرکت کہ توباتی و ہدے ماں بلوچی زبان و قرآن شریف و ترجمہ و دگوش بوجہ چنانچہ تقریباً تاہنچ سال قاضی صاحب ماں ہے خدمت و گلایش بوت و پدا و ہدیہ آریاست قلات قاضی و منصب و سرافا نز بوت و چرائی و بعد مجلس شوری و باسک و مسترجو بوت گڈا بازیں کارانی وجہ و ترجمہ و کارہتل بوت۔ چنانچہ تا حضرت قاضی صاحب و وفاتی و نوزدہ پارہ و ترجمہ و اولی پارہ و تفسیر نبشتہ بوتگ۔

پشت کپتگیں ترجمہ و تفسیر تکمیل | اسے ڈولیں ہمیں کارے و ناتمامی مزین گپ ایت بلے بمصدق کل امور مہوکتہ باوقاقتا

بلکیں اللہ تعالیٰ و پرے کار و تکمیل و زانا حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی و رادرچنگت، چنانچہ مولانا ندوی صاحب پشت کپتگیں پارہ ہانی ترجمہ و چہ دومی پارہ و دیے تمایں تفسیر و نبشتہ کنگ شروع کت، و تا اسے و ہد و ترجمہ مکمل انت و تفسیر و بیست و شش پارہ تمام بوتگنت و دیم و کار بوگانت۔

ترجمہ و دو قسم و اسے ترجمہ و خوبی | قرآن شریف و ترجمہ کہ ماں اردو و اسے دگہ غیر عربی زبانان بوتگنت، آمواد و قسیمگ انت، اولی لفظی ترجمہ و دومی با محاورہ ترجمہ، مئے اسے بلوچی ترجمہ دومی قسیمگ ایت بلے چوشیں آزادیں ترجمہ مئے ہم نہ انت کہ چہ متن و قرآن و یکسر آزاد بہ بیت بلکیں حتی الامکان اسے کوشش کنگ بوت کہ قرآن حقیقی مطلب ہم بیان بہ بیت و بلوچی زبان و آئی و ادائیگی ہم مناسبیں الفاظاں گوں ادابہ بیت کہ عام مردے و فہم و بیہیت۔ اسے ترجمہ و تھا زیادہ تر حضرت شیخ الہند مولانا محمود الحسن رحمۃ اللہ علیہ و ترجمہ و زندگی کنگ بوت۔

چہ تفسیر و بابت و | البتہ بلوچی زبان و اسے تفسیر کہ مئے دیم انت۔ اسے یک جہلیں تفسیر و نہ انت بلکہ اسے تفسیر تفسیر عثمانی و بلوچی ترجمہ انت۔ اسے اصل تفسیر ماں اردو زبان و نبشتہ بوتہ و تفسیر عثمانی و نام و مشہور انت، حضرت علامہ شہیر احمد عثمانی رحمۃ اللہ علیہ نبشتہ کنگین انت کہ آنہ زیادہ مختصر انت کہ مطلب و فہمگ و تہامردم جنجال بہ بیت و نہ زیادہ دراج کشت کہ مروچگیں رام پسندیں طبیعت چرائی و وانگ و دم بہ برت۔ بہر حال مئے دیم و اسے بلوچی تفسیر و اصل تفسیر عثمانی و ہے ترجمہ انت۔ مترجم و مفسر قی اسے محنت و تاکلی کامیاب بوتگ انت، ایشی و فیصلہ اہل علم و وانوک بکننت۔ البتہ ماں انچہ ضرور کوشش کہ پنچو کہ اصل تفسیر عثمانی و آئی و ترجمہ نبشتہ کنوک استناد و شاگرد بوگا باوجود قی دور و پرے کار و اہل تریں شخصیت انت ہے پیمانان بلوچی زبان و اسے ترجمہ و تفسیر و بیان کنوک ہم ماں بلوچانی تہا پر کار و اہل تر و کامیاب تریں مردم انت

گوں عام و انوکاں و زبندی | بلوچی زبان و چونکہ اسے چہ بنیادی ترجمہ و تفسیران انت، چہیشاں چہ عام و انوکاں و زبندی کہیں کہ اگر کجام جاگہ معنی و مطلب و فہمگ و زانگ و تہا شمار تکلیف بوت گڈا چہ وت و آئی و معنی پر مبذلات بلکہ چہ اہل علماں سوج بکرات۔ ماسے مشورہ ہانی راہ چاریں | و ہے پیمچہ قی و اہمیں عالم و کواساں ہم مئے و زبندی انت کہ ترجمہ و تفسیر و تہا ہر جاگہ کہ مضمون و ترجمہ و زبان غلطی و کمزوری یے نظر و بیہیت گڈا مارا چرائی و معلومدار بکننت اگرچہ ماکچ وت و تصحیح و کوشش کنگ بلے انسان بہر حال انسان انت غلطی چہ انسان و بیت۔ ہے پیمچہ آئندہ طباعت و واسطہ مئے مفید و جوانیں مشورہ ہانی مارا ضرورت انت۔

وقتی فضل و کرم و چہ قرآن کریم و برکاتنا حصہ دار بکنت و اے کار و
چہ وقتی مہربانی و قبول بکنت و ایشی و مسلمانانی، بالخصوص قوم بلوچ و
دین اسلام و طرف و گام گنج بوگ و ذریعہ جوڑ بکنت و اے کار و
مئے آخری دینی کار بکنت، بلکین مارا وقتی دین و خدمت و ہر و ہد و
توفیق بدنت -

وصلی اللہ تعالیٰ خیر خلقہ محمد و آلہ
واصحابہ و اتباعہ اجمعین، آمین

بلوچی زبان و اے ترجمہ و تفسیر و شنگ و تالان کنگ و واسطہ
بازیں احباب و دوستاں و اہل علماں مئے حوصلہ افزائی کنگ،
ما اے درستانی منت و اریں و دعا کنیں کہ اللہ تعالیٰ آہان و جزائے خیر
بدنت -

آخر و دعا کنیں کہ اللہ تعالیٰ اے تفسیر و ترجمہ و نبی خشت
ایر کنوک، رند و بلوچی ترجمہ کنوک، ایشانی چھاپ و شنگ کنگ و تہا
کجام قسم و مدد کنوک و حوصلہ افزائی کنوک، و انوک و واہگ داروک
و مئے اساتذہ، والدین، اقربا و تمامیں مسلماناں اللہ تعالیٰ چہ

۲۶ ربیع الاول ۱۴۱۷ھ احتشام الحق آسیا آبادی
۱۰ دسمبر ۱۹۸۵ء جامعہ رشیدیہ آسیا آباد
مکران بلوچستان

عبد الصمد جمال زائی
خطیب جامع مسجد چٹکان
و مدرس مفتاح العلوم سورد و پنجگور مکران

تصدیق

ما اے قرآن شریف حرف بحرف گوں غور و فکر و ننگ - ماتصدیق کنیں
کہ ایشی و تہا بیچ قسمیں غلطی و کمی گیشی نیست -

احتشام الحق آسیا آبادی
فاضل دارالعلوم کراچی

عبد الصمد جمال زائی
فاضل جامعہ اسلامیہ مدنیہ منور

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد صاحب سربازی رحمہ اللہ

حضرت علامہ قاضی عبدالصمد سربازی رحمۃ اللہ علیہ عارفین
پت و نام ملا عبد النبی ات کہ آئی و دو سنگ کنگت۔ واجہ قاضی صاحب
چہ دومی لوگ بانک بی بی باجرہ و شکم و پیدابوت۔ واجہ قاضی صاحب
۱۹۰۲ء و ماں ایرانی بلوچستان و سرباز و علاقہ دیکور و پیدابوت۔
لھتیں ہم عصرانی اے خیال صحیح نہ انت کہ قاضی صاحب دیکور و پیدابوت
نہ بوتگ۔ چنانچہ واجہ و وئی ۱۳۸۳ء و یک طویل منظوم سفرنامہ و
تہاوت البشی و اظہار کنگت کہ آ ”دیوان سربازی“ و تہا
لعنوان ”سفرنامہ سربازی“ پھاپ بوتگ، بنشتہ کنت :-
کنم قصہ خویش را مختصر از آنجا بہ دیکور کردم سفر
ہمان قسریہ جلتے پیدا لستم در آنجا دوسہ شب بود آسائشم
(دیوان سربازی ص ۵۹)

واجہ دنیگنا حور دات کہ چہ پت و شفقت و زہر بوت، آئی و
وئی ابتدائی تعلیم چہ سرباز و شروع کت و پیداتحصیل علم و خاطر و
کراچی و اہت و دیما زیادہ علم حاصل کنگ و واسطہ دہلی و سفر
اختیار کت، ہندوستان و یک عظیم دینی درسگاہ ”مدرسہ امینیہ“
دہلی و داخلہ فی گیت و اے دینی درسگاہ و حضرت مفتی محمد کفایت اللہ
رحمۃ اللہ علیہ و سرپرستی حاصل ات، و تقریباً ۱۹۲۶-۲۷ء و مولانا چہ
مدرسہ دستار فضیلت حاصل کت و ۱۹۲۷ء و ماں کراچی و اہت و
اودانا مور عالم دین مفتی محمد عثمان بلوچ و زیر نگرانی قائم کنگ دینی مدرسہ
احرار الاسلام و درس و تدریس شروع کت و مفتی صاحب و ترغیب و
سراوٹی پت و سپر کی ملک و یلہ دات و مستقل ماں کراچی و عظیم
بوت، و ابشی و ہمراہی و گل محمد لائن لیاری و یک عالی شان مسیتہ و
امام و خطیب مقرر بوت۔ و چندے مدت و رند مولانا و گوں مولانا
ابوبکر کت زئی ہوت و دختر و نکاح کت، چہ بی بی و واجہ و
سہ مردیں زہگ عبد الاحد، عبد الستار و بشیر احمد و دو جنین
چک بوتنت و چہ دومی لوگ بانک و سہ مردیں چک انت کہ آبانی نام
خلیل احمد، عبد الغفار و نور احمد انت۔

مدرسہ احرار الاسلام و درس و تدریس و دورہ حضرت
قاضی صاحب و مولانا مفتی محمد عثمان صاحب و سرپرستی و یک ہفت
روچی اخبار و بنام ”البکوچ“ در کت کہ آئی و شوکار قاضی صاحب مقرر
بوت، چریشی و واجہ و صحافت و میدان و پہلک ملت و مذہب و

مزین کارے کت، در حقیقت و مولانا و قی مذہبی و سماجی خداتانی
واسطہ اے میدان را اختیار کت و پیداکوچ ”پشت نہ کت
بلے مولانا تا و قی آخری دور و گوں صحافت و وابستہ بوت۔

چہ کت و پید واجہ و مدرسہ اسلام و ریلہ دات ماں
مدرسہ علوم کھڈہ کراچی و مدرس بوت، پید ۱۹۳۶ء و حضرت
قاضی صاحب قلات و شنت و آوہد و خان قلات میر احمد یار خان و گوں
دو چار کت، کہ ایک باز دین دوستیں و مذہبی خیال و مردے ات۔ آ
چہ قاضی صاحب و علم زانتی و چہ و شیں طبیعت و باز متاثر بوت۔ چنانچہ
آئی قاضی صاحب و را و قی خاصیں استاد و اتالیق جوڑ کت و وئی اے
واہگ و اظہار و کت کہ تو ماں بلوچی زبان و قرآن مجید و ترجمہ و کن۔
چنانچہ تقریباً ۱۵ سال و قاضی صاحب ترجمہ و کار و را جاری داشت و
قرآن مجید و نوزدہ جزانی ترجمہ تمام کت۔ پید و کت کہ واجہ محکمہ قضا
قاضی و عہدہ و سر مقرر بوت و ترقی کنان و تاج مجلس شوری و
باسک و مستر مقرر بوت۔ سہ دوران و ۱۹۴۷ء و پاکستان قائم بوت
و ریاست قلات گوں پاکستان و اوار کنگ بوت گڈا اے وقت و
خد امرزی قاضی صاحب باقاعدہ حکومت پاکستان و سرکاری ملازم مقرر
بوت، ۱۹۶۲ء و قاضی صاحب چہ محکمہ قضاء سبکدوش بوت و پنشن و
شت۔

چریشی و پد حضرت قاضی صاحب مدرسہ تعلیم الاسلام مجاہد آباد کراچی
و دارالافتاء و سرپرست جوڑ بوت۔ سہ دوران و کہ حضرت قاضی صاحب
رحمۃ اللہ علیہ مریم بوت و مولانا محمد صاحب ندوی و لوگ داشتگتہ
مئی اولی ملاقات گوں آئی و بوت و دومی رند و ہم شیں گوں واجہ و سہ
ہنگین و ملاقات کنگت کہ خد امرزی یک عجب درویشیں مردے ات
کہ چرائی و گڈگا خدایا داهت۔

حضرت قاضی صاحب پہ حق و انصاف و خاطر کسی پرواہ نہ
کت۔ چوشیں و ہد و خد و ترس و چہ ہر چیز و دیما داشت۔

یکبکر خان آف قلات میر احمد یار خان و خلاف و یک عام
مردے و حق و قاضی صاحب و یک فیصلہ و دات و وئی منصب و چ
پرواہی نہ کت گڈا مرد ماں خاں صاحب و گوشان و قاضی صاحب و
خلاف پیرنگ و کوشش کت بلے خد اخیر بدنت خاں صاحب و را
کہ آئی و خد حکم و دیما و قی سرا جہل کت و وئی مزنی و چ پڑاہی نہ کت۔

سرزندار حمید عبدالستار عارف قاضی و کرامت وجود
ومن ایشی و وانگ و شرف ماں ہائی و ہنکین و حاصل کنگ
اے خط و تہا عجیب ہدایات و نصائح مان انت ۔

قاضی صاحب و مزین شائیں علمی کاراں چہ قلات و
شاہی بازار و کش و مدرسہ تجوید القرآن انت کہ آتا و نیگتا فتم
انت وچہ اللہ و فضل و کرم و آئی و تہا علوم دینی و درس و تدریس بیت
کہ اے دراصل و پ و اجہ و مزین صدقہ جاریہ بیت ۔

تصانیف | حضرت قاضی صاحب و تصنیفاں چیزے
کہ مئے علم و ہستنت آیشنت :-

۱ ترجمہ میزان و مشعب بزبان بلوچی
اے غالباً واجہ و اولی کتاب انت ، چھاپ بوتنگ بے مروچاں
ایشی و یک نسخہ بے پ گدارے ہم گیر نیئت ۔

۲ ارمغان ذگریاں (فارسی)

۳ تہذیب نام بر کھور ذگریاں (فارسی)

۴ فتح مبین (فارسی) ۱۳۵۷ھ

۵ دیوان سربازی

ایشی و ترتیب واجہ و سرزندار حمید قاضی عبدالستار عارف و دانگ
اولیگ وچہ ابید واجہ و ایدگ تصانیف ما درست مطالعہ کنگنت ۔

۶ مقالات سربازی ۔ اے واجہ و مختلف وقتانی نشتہ کنگیں مضمون
انت کہ اکثر ماں اخبار و رسالہاں چھاپ بوتنگنت ۔ ایشی و ترتیب ہم واجہ و
سرزندار قاضی عبدالستار عارف و دانگ و انشاء اللہ زوت چھاپ و شنگ
بیت ۔

۷ ترجمہ و تفسیر قرآن (بلوچی)

اے ہمیشنت کہ شے دست و انت ۔

وفات | ۱۳ ستمبر ۱۹۷۵ء حضرت قاضی صاحب ماں خضدار و
موت و رالبتیک گوشت ۔ گوں و تی روگا تہنا و تی چکان و ناں بلکیں کل
بلوچ راج و راجورہ و تی کت و ماں قلات و شاہی قبرستان و دفن کنگ
بوت ، رَحْمَةُ اللهِ تَعَالٰی رَحْمَةً وَّاسِعَةً وَرَحِمَنَا مَعَهُ آمِينَ

ہے پیمایک رندے ریاست قلات و وزیر اعظم و ذکریانی بارہ و
مقامی قاضی و فیصلہ و خلاف و تی یک غلطیں حکمے جاری کنگ لوٹنگ
ات ، چنانچہ اے بارہ و ہم قاضی سربازی و گوں و تی ایدگ قاضیانی
ہمائی و باقاعدہ و تی استعفا پیش کت ، اے و ہد و خان صاحب
چہ ریاست و در دورہ و شنگنت ۔ و و ہدیکہ واپس اتک گدا
وزیر اعظم مجبور بوت و تی غلطیں حکم واپس ورت ۔

حضرت قاضی صاحب و تبلیغ دین و خاطر و باز دور دراجیں
سفر ہم کنگ ۔ چنانچہ اے سلسلہ و سعودی عرب ، مصر ، ترکی ، بھارت
ایران ، بلوچستان ، افغانستان ، ڈھاکہ ، برما ، فلپائن وغیرہ و ہم شت ۔
حضرت قاضی صاحب و تی سفر نامہ سربازی و تہا و تی بازی فرانی
ذکر ہم کنگ ۔ چنانچہ نشتہ کنت ۔

دریں عرصہ کرم سفر با بے

تمتع زہر گوشت و زہر کسے

بہ ترکی و ایران ، نجد و عراق

راحباب و خوشنایان خود در فراق

بگشتم بے عرصہ در شام و روم

وے گشتہ محروم از زاد بوم

سفر تا بہ فلپائن از ارض شرق

بہ طیارہ تیز رو پچو برق

(دیوان سربازی ۱۳۵۷ھ، مرتبہ عبدالستار عارف قاضی)

حضرت قاضی صاحب رحمتہ اللہ علیہ و یک طویل تبلیغی سفر کہ
آپہل روچیگت ماں نظام الدین دہلی و ہم کت ۔ اے ہادورات کہ
تبلیغی جماعت و امیر حضرت مولانا محمد یوسف صاحب دہلوی ات ، چنانچہ
حضرت جی و تی بعض خاص خاصین دوست و احبابان و اے بارہ و
نظام الدین و آگ و دعوت ہم دانگنت تا کہ اے خاصین جماعت و
گوں ملاقات بکننت ، حضرت جی مولانا محمد یوسف و اے جماعت و
تذکرہ بہ قلات والا جماعت و عنوان و کنگ ۔ حضرت قاضی صاحب
و تی اے سفر و تذکرہ و تی یک دراجیں خطے و تہا کنگ کہ اے خط آئی و
و تی یک مہربانے و نام و نشتہ کنگ ، اے خط حضرت قاضی صاحب

حضرت مولانا خیر محمد صاحب ندوی مدظلہ

واجہ مولانا خیر محمد صاحب بزرگوار پت میرسید محمد سبزواری بلوچستان
ندوک ات۔ میرسید محمد و قی کار و بار درگت و کراچی و اہنگ و
ماں یاری و جاہ مندر بوتگ۔ رند قبیلہ و یک نامداریں ٹکے و نام دھانی
انت آئی و تعلق گوں ہے خاندان و انت۔

مولانا ندوی ماں دسمبر ۱۹۱۷ء و کراچی و پیدا بوت۔ و آئی و شروعاتی
تعلیم کراچی و یک مشہوریں دینی درسگاہ مدرسہ اہل الاسلام و پیدا مدرسہ
مظہر العلوم کھڈہ کراچی و بیچ بوت۔ و پیدا آعلم و حاصل کنگ و واسطہ
دارالعلوم ندوۃ العلماء کھنڈہ داخل بوت و چرائی و فراغت و بعد چہ
مبئی و ۱۹۲۶ء و میٹرک پاس کت۔

چہ طالب علمی و دوران و واجہ و دل و قومی قوم و بے علی و سکاحساس
ات، پیشا چہ علم و فارغ ہوگا رند آئی و چہ کراچی و یک ہفت روزہ اخبار
بنام ”ینگ بلوچستان“ ماں اردو زبان و ۱۹۳۷ء و شروع کت تاکہ قومی
قوم و جذباتانی ترجمانی و بخت و آہانی گیمیں پھلان و بچہ پھلینیت
بے مک مدت و رند واجہ چہ اخبار و جد بوت و درس تدریس و
پیشہ و اختیار کت۔

وہرے کہ ۱۹۴۷ء و پاکستان جوڑ بوت تو آئی ۱۹۴۸ء و گوں
و قی بازی ہمارانی مدد و یک تعلیمی ادارہ و بنیاد ایرکت، و اے ادارہ
۱۹۴۹ء و دی بلوچ ایجوکیشنل سوسائٹی و نام و جسٹرڈنگ بوت۔
ہے ادارہ و نگرانی و واجہ ندوی صاحب و اے تعلیمی ادارہ قائم کنت :-

۱ بلوچ سیکنڈری اسکول (۱۹۵۷ء)

۲ بلوچ پرائمری اسکول (۱۹۶۲ء)

۳ بلوچ انٹرمیڈیٹ کالج (۱۹۶۶ء)

اے ستیں ادارہ ماں کراچی یاری و علاقہ و قائم کنگ بوتنت
و قی میدان و تہا ایشاں جوانیں کارکرت، بے حکومت و ۱۹۶۲ء
و ایشاں و قومی ملکیت و گپت و سرکاری قبضہ و کنت۔

واجہ ندوی و کوششانی مجہ و آخر کار ریڈیو پاکستان و چہ
کراچی و ۲۵ دسمبر ۱۹۶۹ء و بلوچی زبان و پروگرام شروع کنت۔ و تا
۱۹۵۶ء و واجہ ندوی صاحب اے پروگرامانی سروک ات۔

چہ ہے سوسائٹی و نیگا واجہ ندوی صاحب و بلوچی زبان و
اولی ماہتاک ”اومان“ چہ فروری ۱۹۵۱ء و جاری کت، ناواندہیں
قوم و نادلگوشتی و مالی کمزوریانی باوجود اے ماہتاک داں ۱۹۶۲ء و
قائم منت۔

اگست ۱۹۷۸ء و آئی و بلوچی و دومی ماہتاک سوغات،
چہ کراچی و کش ات کہ آتا ہنوں و قی عمر و ششمی سال و تہا انت و
پہ مذہب و ملت و یک بہترین خدمتہ کنگ انت۔

جنوری ۱۹۷۳ء تا جولائی ۱۹۷۸ء و واجہ و ماں مدرسہ
تعلیم الاسلام مجاہد آباد و درس ہم داہنگ۔
واجہ و تصنیفات تا دنیگتا ایشنت :-

۱ پاک بلوچی قاعدہ۔

غالباً اے بلوچی زبان و اولی قاعدہ انت کہ ماں ۱۹۵۱ء
و چھاپ و شنگ بوت۔ ۲۶ سال رند یعنی ۱۹۷۷ء و اے سالہ
گوں کتگیں رد و بدل و دوبارہ چھاپ بوت۔ و سیمی براں ۱۹۷۹ء و
و چارمی براں ۱۹۸۵ء و چھاپ بوتگ۔

۲ بلوچی و اولی کتاب۔

اے کتاب ۱۹۷۸ء و چہ مکتبہ سوغات کراچی و چھاپ
و شنگ بوت۔

۳ کچکول بلوچی ۴ حنفی نماز، بلوچی۔ اے کتاب مولانا
خیر محمد جالندھری و کتاب ”نماز حنفی“ و بلوچی ترجمہ انت۔

۵ بلوچی معلم۔ یعنی بلوچی اردو بول چال، اے قومی موضوع
(بُن گپ) و سرا بہترین کتاب ایت۔

واجہ ندوی صاحب و اے تمامیں کتاب چہ مئے مطالعہ و
گوشتگنت و درست و قی قومی موضوعانی سرا بہترین کتاب انت
کہ وانگ کرز انت۔

۶ ترجمہ و تفسیر قرآن مجید،

اے حضرت مولانا قاضی عبدالصمد صاحب سربازی و کتگیں
ترجمہ و تفسیر قرآن مجید و تکمیل انت۔ بیستمی جز و تا آخر قرآن مجید و
ترجمہ و پارہ القرآن بعد اید کہ قرآن مجید و تفسیر کہ آدر حقیقت و
تفسیر عثمانی و بلوچی ترجمہ انت۔ اے واجہ ندوی و علمی ہنچیں سرمایہ
کہ ایشی و سراہینچو فخر کنگ بہ بیت اکم انت۔

واجہ ندوی صاحب و چہ اولی سانگ و دو جنیں چک بوت
کہ آماں کساں سالی و وفات بوتگنت و یک چکے کہ آئی و نام واجہ
عبدالرزاق انت، و چہ دومی سانگ و واجہ و دوزہگ ہست کہ آہانی
نام احمد سعید و محمد اسماعیل انت۔ اللہ تعالیٰ اے درستان و
و قی مرضی و مطابق و زندگی گوازیگ و توفیق بدنت۔ آمین

وقفانی علامت و نشانیاں بیان

ہر زبان مردم وقتیکہ گپ و رپ جنت گدا باز جاگے
اوشنتت و باز جاگے نہ اوشنتت، باز جاگے کم و باز زیادہ دانت
و خبر فہمگ و فہمینگ و گونیشاں فریض دار و مدارے هست -
و قرآن مجید آیات و عبارات ہم جو گپ و رپ و پیا انت، چیشا
عالمان آئی و اوشنتگ و نہ اوشنتگی جاگہانی واسطہ علامت نشانی
مقرر کنند، ایشان و روز و اوقات گوشنت - بیدارت کہ قرآن مجید
وانوک ایشان دلوکش و بدارت و آیشنت :

○ اے کسانیں وائرہ دراصل گولیں قہ علامت انت کہ آیت
ہلاسی و واسطہ استعمال بیت - ادا گپ تمام بوت ،

چیشاں ادا اوشنتگ بہ بیت

مر اے وقف لازم و نشانی انت، ادا ضرور اوشنتگ و ارگ
بہ بیت، اگر ادا ارگ مہیت گدا مطلب و معنی غلط ہوگ
خطرہ ہستنت، ایشی و مثال اردو و چوشنت کہ یکے گوشت
اٹھو، مت بیٹھو - یعنی پادا، منند، اے جملہ و تہا پادا گ
حکم انت و چہ ننگ و منع کنگ بوت، بلے اگر ایشی و درمیان و
دارگ مہیت گدا لفظ چوش بیت کہ اٹھو مت بیٹھو یعنی پادیا
بنند، گدا اے و ہد و لفظ و معنی گپ جنوک و مقصد و خلاصیت
اے وقف مطلق و نشانی انت ایشی و سر با و شنتیت،
اے نشانی ہودا بیت کہ اے گپ پورہ انت بلے گو شوک
انگت و گچیسے گپ جنگ لوٹیت -

ج اے جائز و نشانی انت، ادا اوشنتگ بہر و نہ اوشنتگ جائز انت
شر اے وقف و جز (یعنی تجاوز) و نشانی انت - ادا اوشنتگ بہر انت
ص اے وقف و مخص و نشانی انت ادا اوشنتگ و وانگ
بہ بیت - بلے اگر کسے دم ببارت و باوشنتیت گدا اجازت
انت - اے گپ زانگ لوٹیت کہ ص و سر اوشنتگ و
وانگ چہ شر و نسبت و راج و اہم تر انت -

صلہ الوصل اولی و علامت انت، ادا اوشنتگ و وانگ شر تر انت
ق قیل علیہ الوقف و خلاصہ انت، بعضے و گوشتگ کہ ادا
دارگ بہ بیت، بلے بہر ہستنت کہ دارگ مہ بیت -

صل قد یوصل و علامت انت یعنی ادا برے دارنت و برے نہ
دارنت، بلے ادا اوشنتگ بہر انت -

قف اے "قف" و لفظ و معنی انت "باوشت" اے علامت
ہودا بیت کہ ادا و انوک و نہ دارگ و احتمال بیت -

س یا سکتہ - سکتہ و علامت انت، ادا اے لو شنتیت، بلے دم میر شنتیت
وقفہ اے درجیں سکتہ و نشانی انت، ادا چہ سکتہ و گیشتر
باوشنتیت بلے دم میر شنتیت سکتہ و وقفہ و درمیان و
فندق ایشنت کہ سکتہ و کتر و وقفہ و زیادہ دارگ بیت
دم ہر دو جاگہاں پر و شنگ مہیت -

لا لا و معنی "ناں" اے نشانی باز و ہد و آیت و سر بہیت
و باز و ہد و عبارت و درمیان و عبارت و درمیان و
آیت و ہر و ہد کہ "لا" کیت ادا و جبر ملو شنتیت،
بلے اگر آیت و سر بہیت گدا ایشی و تہا اختلاف
انت - بعضے نزدیک و اوشنتگ بہ بیت و بعضے و نزدیک
اوشنتگ مہیت، پیشا ہر دو جائز انت -

ک کذلک و نشانی انت - یعنی ہرچ نشانی بلے کہ میر
گوشنتگ ادا اہم ہائی و حکم انت -

۵

اے نشانی و مطلب ایشنت کہ کوفہ و قاری ادا چو
آیت و پیا اوشنتگ واجب و ضروری قرار دیت و
بصرہ و قاریانی کرا ادا اوشنتگ ضروری نہ انت -
قرآن مجید و ہر جاگہ کہ اے نشانی بیت چیشی و بعد
دگر ہنجیں نشانی و ہم ضرور بیت - و دیم حاشیہ و
لفظ مع بیت - اے معانقہ و علامت انت - ایشی و
مطلب ایشنت کہ چہ دو جاگہاں یکے و ہدے کہ دارے
گدا و میگا مدار -

ضروری غی ہدایت

قرآن مجید و تہا بیت ہنجیں جاگہ ہستنت کہ ادا اگن مکمل و گیشی و دیم معنی بدل
بیت و باز جاگہ و اے پزانتکاری تاکفزی کمرے و سرکنت چہ زبرد و زبردیشانی بدل کما
معنی باز بدل بیت - اے ہمیں تمہیں جاگہ ایش انت -

نمبر شد	جاگہ	معنی	غلط
۱	سورہ فاتحہ	اَنْعَمْتَ عَلَیْہُمْ	اَنْعَمْتُ عَلَیْہُمْ
۲	-	اِیَّاكَ نَعْبُدُ	اِیَّاكَ (بلا تشدید)
۳	سورہ بقرہ ع ۱۵	وَ اِذْ اَنْتَ اِزْہِیْمُ رَبُّہٗ	اِزْہِیْمُ رَبُّہٗ
۴	-	قَتَلَ دَاوُدَ جَالُوْت	دَاوُدَ جَالُوْت
۵	آیہ الکرسی ع ۴	اَللّٰہُ لَا اِلٰہَ اِلَّا ہُوَ	اَللّٰہُ (بالہ)
۶	-	وَاللّٰہُ یَضَعُ	یَضَعُ
۷	نسائے ع ۲۲	رُسُلًا مُّشْرِیْنَ وَ مُنْذِرِیْنَ	مُشْرِیْنَ وَ مُنْذِرِیْنَ
۸	توبہ ع ۱	مِنَ الْمُشْرِکِیْنَ وَ مُرْتَدِّیْنَ	وَسُوءِیْنَ
۹	بخاری و ابی داؤد	وَمَا کُنَّا مُعَذِّبِیْنَ	مُعَذِّبِیْنَ
۱۰	طہ ع ۷	فَعَصٰی اٰدَمَ رَبُّہٗ	اَدَمَ رَبُّہٗ
۱۱	انبیاء ع ۶	اِیْنِ کُنْتُ مِنَ الظَّالِمِیْنَ	اِیْنِ کُنْتُ
۱۲	شعراء ع ۱۱	یَنْکُرُوْنَ مِنَ الْمُنْذِرِیْنَ	مُنْذِرِیْنَ
۱۳	فاطر ع ۴	یُخْشِی اللّٰہَ مِنْ عِبَادِہِ الْعُلَمَآءُ	اللّٰہَ مِنْ عِبَادِہِ الْعُلَمَآءُ
۱۴	صافات ع ۴	فِیْہُمْ مُّنْذِرِیْنَ	مُنْذِرِیْنَ
۱۵	فتح ع ۲	صَدَقَ اللّٰہُ رَسُوْلُہٗ	اللّٰہَ رَسُوْلُہٗ
۱۶	حشر ع ۲	مُصَوِّرٌ	مُصَوِّرٌ
۱۷	حاکم ع ۱	اِلَّا اَلْحَاطُّوْنَ	اِلَّا اَلْحَاطُّوْنَ
۱۸	مزمّل ع ۱	نَقْصِی فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ	فِرْعَوْنَ الرَّسُوْلُ
۱۹	مہرسلت ع ۲	فِی ظِلَالٍ	فِی ظِلَالٍ
۲۰	والتغیث ع ۲	اِنَّمَا اَنْتَ مُنْذِرٌ	مُنْذِرٌ

رسم الخط
عربی زبان و دیاے جہول نیست البتہ قرآن مجید و یک جاگہ ہستنت
یعنی معجز ہا و مرہبہا کہ اے معجزے ہا و مرہبہا و وانگ
بیت - ایشان و ابید قرآن مجید و تہا باز جاگہ و الف نشنت انت بلے وانگ بیت
چو کہ جمع و الف مثلاً قالوا ادا الف وانگ نہ بیت و انا و انا و ان و انیں،
دومی الف وانگ نہ بیت - چریشان و ابید و گہرزدہ جاگہ و الف نشنت انت
بلے وانگ نہ بیت - چیرہ نقشہ و اے ہمیں الغانی سرا و نشانی ایرکنگ بوتگ

آغاز سورہ آل عمران	بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ	بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
لَنْ نَّسْأَلَکَ عَزَائِرَ	ع ۱، آیت ۱	لَنْ نَّسْأَلَکَ
ع ۸، آیت ۳	وَقَالَ اللّٰہُ ع ۱، آیت ۱	وَقَالَ اللّٰہُ
لَا یَحِبُّ اللّٰہُ ع ۳، آیت ۳	سورہ حجرات ع ۲، آیت ۲	بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قَالَ الْمَلِکُ ع ۳، آیت ۳	وَالِی ع ۶، آیت ۶	لَا اِلٰہَ اِلَّا اِنَّا
وَالْمَلِکُ ع ۱۳، آیت ۵	سورہ محمد ع ۳، آیت ۳	سَبِّحُوْا
وَالْمَلِکُ ع ۱۳، آیت ۵	سورہ نجم ع ۳، آیت ۳	سَبِّحُوْا
وَالْمَلِکُ ع ۱۳، آیت ۵	سورہ دہر ع ۱، آیت ۱	سَبِّحُوْا
سَبِّحُوْا	ع ۱، آیت ۵	سَبِّحُوْا

رسکُ جاء

جامعۃ العلوم الشرعیۃ

پوسٹ بکس ۲۲۱۰۱، حب۔ بلوچستان

فون نمبر۔ 22101 - 0202

پاک نیوز ایجنسی تربت۔ بلوچستان

فون :- 412938 - 412857 - 0861

مکتبہ اسحاقیہ جوٹا مارکیٹ۔ کراچی

فون :- 748151 - 7525200 - 021

